COMMVNES CONCLVSIONES ANTONII GABRIELII ROMANI,

Collegij ſacræ aulæ conſiſtorialis Aduocatorum decani,
Et Fiſci Apoſtolici Aduocati;

IN SEPTEM LIBROS DISTRIBVTAE:

Ab innumeris erroribus repurgatæ, ac in meliorem formam redditæ.

CVM RERVM NOTABILIVM INDICE LOCVPLETISS.

ACCESSIT PRAETEREA INDEX CONCLVSIONVM omnium, quæ in volumine ipſo continentur.

VENETIIS, Apud Minimam Societatem,

M D XCIII.

ILLVSTRISSIMO
ET REVERENDISSIMO
ALEXANDRO FARNESIO,
S. R. E. CARDINALI AMPLISSIMO,
AC VICECANCELLARIO DIGNISSIMO.
MARIVS GABRIELIVS S.

NEMO est, qui ignoret, Pater Amplissime, omnes, qui adhuc sua scripta in lucem edere, ac posteritati consecrare voluerunt, diu summis laboribus, & vigilijs claborasse, vt, quæ in omnium conspectum essent proditura, cum ea quidem plurimorum iudicium subire deberent, ita omni ex parte vnicuique non solum ingenio, & eruditione illustrata, ac optimo ordine disposita, & accommodata apparent: sed etiam elegantia verborum, grauitateque sententiarum ornata, ac omnibus quidem numeris perfecta, & absoluta conspicerentur. Ità enim fit, vt, quæ in lucem prodierint, omnium quidem iudicio facilè probentur, & autores suorum laborum, ac vigiliarum debitam, ac perpetuam laudem consequantur. Non possum igitur non vehementer dolere, temporum malitia in eum locum me adductum, vt quædam Antonij Grabrielij Patris mei in iure ciuili domestica Commentaria ab eo currenti calamo ad priuatam solum commoditatem conscripta, intempestiuè in lucem proferre sim coactus: quę cum non alia quidem de causa ab ipso in hunc ordinem fuerint redacta, nisi vt ea facilius memoria retineret, quæ frequentius his temporibus in vsu, ac forensi exercitatione versantur, meritò memorialia appellabantur, prout etiam multis locis in libro sub confictò nomine Portij Imolensis peruulgato scriptum videmus. Quàm igitur ab omni vsu, ac ratione alienum sit, ea in communem vsum proferre, quæ tantummodò ad priuatam vtilitatem sunt instituta, nemo est, qui non videat: in ijs enim multa quidem desiderari necesse est, quà tum ad perfectam eruditionem, tum etiam ad ornatum, & elegantiam verborum maximè sunt necessaria. Itaque cum in hoc libro quàmplurima sint, quæ potius inchoata, & adumbrata, quàm absoluta, & perfecta dici possint, facilè ex eo vnusquisque intelliget autorem, nihil minus vnquàm cogitasse, quàm vt huiusmodi scripta omnibus prorsus ornamentis denudata ante oculos omnium proponerentur. Eò magis etiam ab hac editione mihi abstinendum esse perspiciebam, cum post Patris mei obitum multa quidem à doctissimis viris conscripta, & in lucem edita sint de ijsdem rebus, in hoc etiam volumine contentis: quę cùm sint omni studio, & diligentia elaborata, multò elegantius, & copiosius ab ipsis etiam videntur scripta, & explicata. absurdum enim esse arbitrabar, ea ipsa postea diuulgare, quæ iampridem ab alijs ità essent pertractata, vt nec magis ornatè scribi, nec vberius, vel diffusius à quouis disputari possent. In qua quidem sententia eò mihi magis permanendum esse existimabam, cùm animaduerterem omnia, quæ in hoc volumine scripta continerentur, ab vnoquoque magis laboriosa, quàm subtilia, dijudicari posse: nihil enim in eo habetur, nisi de vnaquaque re, omnes, & singulæ Iurisconsultorum opiniones, nudis, ac simplicibus verbis quàm breuissimè recitatæ. Non mediocriter etiam me commouebat, cùm viderem autoritates Iurisconsultorum in hoc libro secundum antiquas editiones esse citatas, quæ res non modicam difficultatem Lectoribus in Doctorum sententijs reperiendis est allatura, cùm iamdiu aliæ longè commodiores extent, quibus ità antiquæ sunt absoletæ, vt vix quidem ijs temporibus illarum vestigia appareant. Postquàm autem librum hunc festinanter impressum perlegi, maiorem animo cœpi dolorem, quàm plurima enim, & penè infinita in eo loca perspexi (& non quidem leuia) Typographorum inscitia, & negligentia non solùm corrupta, sed sæpissimè etiam

mutilata, & penitus deprauata, quæ ità Lectorum aures offendunt, vt ex illis quidem verbis nihil prorsus intelligi, vel percipi possit. Quæ omnia eò quidem videbantur pertinere, vt existimarem honori, ac famæ Patris mei magis consultum iri, si hæc familiaria Commentaria, licèt à plurimis maximo desiderio exoptata, supprimerem, ac domi continerem, quàm si ea publicis monumentis mandarem. Sæpè enim ità factam esse memineram, multa scripta, dum adhuc penès suos Autores custodirentur, magnam sui expectationem concitasse, sed perfecta tandem, & in publicum edita, longè minorem famam expectatione reperijsse. Sed nouus, & importunus casus maximè me à proposita, & suscepta huius instituti ratione reuocauit. Nam superioribus annis, paucis ante mensibus, quàm Pater ex hac vita migraret, famulus quidam Barbarus, cuius opera ipse in scribendo vti consueuerat, multa clàm ex his Commentarijs transcripsit, eaq; post eius mortem pluribus tum Romæ, quorum in numero fuit Cæsar Contardus, vir in hac iuris scientia apprimè doctus, & eruditus, tum etiam per varia Italiæ loca quamplurimis exiguo pretio tradidit: tandem Patauium perueniens Iacobo Philippo Portio Imolensi ibi Ius Pontificium publicè interpretanti, non minimam partem huius paterni laboris recepta mercede similiter condonauit: Quę quidem scripta vsque ad eius obitum diligenter ab ipso domi custodità, & asseruata fuerunt. At eo mortuo, Hęredes, ijsdem ipsis Commentariis inter alia Portij monumenta repertis, opinati illa ab ipso Portio elucubrata fuisse, iusto errore ducti, eam Commentarij partem, vt se habebat, nulla interposita mora eiusdem Portii nomine librariis describendam, ac diuulgandam tradiderunt. Id autem, vt caderet, præcipuè commissum est Portii morte, qui, vt erat singulari bonitate, & integritate præditus, haudquaquam vllo vnquam tempore sibi tribuere ausus fuisset, quod proprium alieni laboris esse non ignorabat: idque eò potissimum censendum est, cùm ipse studiosè sibi iàm in hac iuris scientia propriam Scriptorum supellectilem comparasset, quæ post eius mortem publicis litteris mandata maximo eius nomini fuit decori, & ornamento. Sed, vt omnibus exploratum sit, eam eius nostri Commentarii partem, quæ hactenus Portio Imolensi est attributa, nullo iure, vel causa ipsi ascribendam fuisse, de iis scilicet probabilibus rationibus, ac perspicuis, & indubitatis indiciis facilè demonstratur. Cuius rei illud quidem in primis argumento sit, quòd pluribus in locis eiusdem libri Autor in Doctorum sententiis comprobandis testatur, se in multis causarum controuersiis coràm Ioanne Clerici, Raynaldo Petrutio, & aliis tunc Rotæ Romanæ Iudicibus ità obtinere consueuisse. Quod quàm sit ab omni veritate alienum, si id Portio Imolensi referamus, quiuis intelligere potest, cùm nemini dubium sit, illis quidem temporibus, eum non modò coràm iisdem Iudicibus in causis agendis minimè versatum fuisse, sed etiam tunc temporis ipsum ne ad vrbem quidem accessisse, aut vllo vnquam tempore eosdem Iudices forsan vidisse, aut alloquutum fuisse. Idque etiam alia euidenti ratione colligitur: si enim ætatem Imolensis diligenter inspiciamus, qui, vt in eius vita legitur, vix sextum, & quadragesimum suæ ętatis annum attigit, ipsum id temporis in ea scilicet ętate constitutum, nihil minus, quàm Aduocati officio tunc fungi potuisse, intelligemus. Proximè huc quoque videtur accedere, quòd in nonnullis locis eiusdem libri scriptum legimus, in quibus sæpe ab Authore Romana statuta, vt propria citantur, & etiam interpretantur: quæ res cum satis apertè demonstret, Autorem, vel Romanum esse, vel assiduè in Vrbe Romana commoratum fuisse nemini dubium erit id Portio Imolensi nequaquàm conuenire, qui tàm breui tempore in Vrbe permansit, vt non magis illi ea statuta quàm cuilibet extero, vel alienigenæ propria esse possint. Omitto etiam diuerso, ac omnino dissimili scribendi genere illum semper in aliis suis scriptis vti consueuisse. Sed ex vetustissimis Codicibus, domi existentibus, iàm ferè per quadraginta annos manu veri Autoris conscriptis, in quibus omnia iisdem verbis, eodem ordine scripta licet intueri, quæ etiam in libro Portii nomine in lucem edito scripta, & repetita apparent, facilius omnibus suaderi poterit, ea quidem Commentaria hactenus in lucem prolata, à nemine, prætérquam à Patre composita, & instituta fuisse. Quid plura? Contardus ipse, & cæteri, qui à famulo ea scripta habuerunt, palàm, & apertè testantur ab eodem accepisse, se è domo Patris ea quidem scripta substulisse. Quæ cùm ita sint, nullus relinquitur dubitandi locus, quin ab omnibus magis Antonio Gabrielio, quàm Portio Imolensi liber ille meritò ascribi debeat. Quamobrem postquàm eundem librum iam in publicum prolatum perspexi, grauiter commotus, vt ea, in quibus olim Pater tot tantisque laboribus, & vigilijs vsque ad extremum vitæ cursum insudasset, nunc tamen alieno, veri autem Autoris nomine suppresso, inscriberentur, adductusque tum officii mei, tum etiam Paternę pietatis ratione, non potui de mea prima sententia non decedere: malui enim hęc quidem scripta etiam minus exornata, & castigata nomine veri Autoris peruulgari, quàm mutilata, & diminuta alieno nomine sempiternæ memorię mandari. Hanc autem sententiam eo libentius sum sequutus, postquàm ad illam comprobandam non modò multorum, & grauissimorum virorum, quibus plurimum debeo, iudicium, & auctoritas accessit, sed etiam commune desiderium amicorum idem à me summis precibus effla-

gitan-

gitantium in eadem me maximè confirmauit. Quod mihiquidem tutissimum fore præsidium spe
ro, cum omnes intelligere possint, me non tàm meo, quàm alieno iudicio id experiri voluisse.
Itaque nihil mihi magis in huiusmodi munere obeundo faciendum existimaui, quàm vt illam vul
garem, ac falsam iam de Portio conceptam opinionem, celeri hac nostra editione quamprimum
ex animis hominum euellerem. Vix igitur tàm iis Commentariis nomine Portii in lucem relatis,
quàm nonnullis aliis pręterea additis, breuiter decursis, &, vt potui, ex temporis angustia in
ordinem dispositis, statim ea librario consignaui. Quæ & si minus perfecta, & verborum com-
positione non satis polita videbuntur, omnibus saltem aliquod specimen, vel argumentum prę se
ferent, quid ipse Auctor in hac Iuris scientia fuisset assequutus; quemadmodum etiam & in Pi-
ctorum tabulis videmus, quæ licèt inchoatę tantummodò ac adumbratæ conspiciantur, nihilo
minus sola artificii inuentione, ac compositione, excellentiam, vel imperitiam Pictoris optimè de-
monstrant. Quare si hęc quidem Commentaria ab omnibus vulgo probari intelligam, non mo-
lestè feram plus etiam studii, & diligentię ad illa absoluenda, & corrigenda conferre: sin minus,
eorum memoria tanquam prorsus inutilis breuiter abolebitur; non secus ac de arborum, vel a-
grorum genere plerunque accidit, qui si frigiferi sint, diuturna etiam agricolę cultura, & diligen
tia, meliores quotidiè, & vberiores fructus proferunt: si autem steriles, & minimè fructuosi sta
tim absque cultura ab omnibus deseruntur, & inter densas vepres, & horrida dumeta facilè obo
lescunt. Cum primum autem, Pater Amplissime, hæc quidem Patris mei scripta in lucem emit-
tere decreui, nihil mihi magis conueniens, aut rationi consentaneum visum fuit, quàm ea ali-
cuius nomini consecrare, cui & ipse Autor gratissimus, charissimusque semper fuisset, & vt eius-
dem nominis auctoritate, ac amplitudine, tanquam adamantino clypeo opus istud (quod a pro
prio artifice vix quidem prima, nedum extrema pigmentorum lineamenta excepit) ab inuido-
rum, & obtrectatorum calumniis facilè protegeretur. Quapropter, cùm non ignorarem, quam
mirificè ipse Autor non solùm te, tum propter ingenii tui excellentiam, atque incredibilem re-
rum vsum, tum ob cęteras egregias tui animi dotes, sed etiam PAVLVM III. PONT.
MAX. auum tuum sanctissimum, & sapientissimum virum (cuius quidem diuinam virtutem ho-
mines admirari potius, quam laudibus efferre indies magis videmus) & istam tui nominis Illustris
simam, amplissimamq; familiam studiosissimè semper coluerit, & obseruarit, librum hunc, in quo
non minima quidem pars eiusdem laborum, ac vigiliarum reponitur, iure optimo tibi dicare, &
in nomine tuo apparere volui: cum enim semper illum, quoad vixerit, maximè dilexeris, mortui
verò viuam memoriam tenueris, dubitare ego minimè debui quin eius lucubrationes tuo amplis-
simo nomini dicatę, & aptè conuenirent, & gratissimę contingerent. Ex tui autem nominis splen-
dore, & amplitudine tantam auctoritatem ijs Commentariis accessuram omnes facilè intelligere
possunt, quantam ea ex cuiusuis alterius nomine vllo quidem tempore consequi potuissent.
Librum hunc igitur hilari fronte, gratoq; animo accipe, & vt Antonii Patris mei, tui semper stu-
diosissimi, ac obseruantissimi opus, & vt munus a me tibi summa animi propensione dedito, atq;
addicto profectum, quod erit meę erga te perpetuę voluntatis, & obseruantię certissimum apud
omnes argumentum, & testimonium. Leuiora hęc esse opinor, quàm tuę amplitudinis ratio po-
stularet, sed tu summę humanitatis, ac benignitatis magnitudine, muneris huius tenuitatem faci-
lè compensabis. Si igitur hęc, qualiacunque sunt elucubrata, & in apertum prolata, tibi gra-
ta fuisse intellexero, pręclarè satis actum mecum esse arbitrabor. Romę prid. Non. August.
M. D. L X X.

INDEX RVBRICARVM QVAE IN HOC VOLVMINE CONTINENTVR.

INDEX CONCLVSIONVM, SEV REGVLARVM,

QVAE IN HOC VOLVMINE CONTINENTVR.

Igno-

Index Conclusionum

Mone-

Index Conclusionum

Ratificari

R

S

T

Te-

Index Concluſionum

V

INDEX
OMNIVM VERBORVM, AC SENTENTIARVM INSIGNIVM,

QVAE IN HOC VOLVMINE CONTINENTVR,

Per ordinem alphabeti dispositus.

Quid

B

C

Index

a Papa

Index

Debito

Index

D

Dom

Index

F

Index.

Limitu

Quid

Quid

M

quam

Mona-

Index

Nullitas

Quid

Lim-

Index

S

An

non

Quid

Quid

Idem

Index

Vsufru-

Lim.

iure

An

Index

valet

Vsufru-

Index

F I N I S.

ANTONII GABRIELII ROMANI,

COLLEGII SACRÆ AVLÆ CONSISTORIALIS ADVOCATORVM DECANI, AC FISICI APOSTOLICI ADVOCATI,

Conclusionum, seu Regularum, LIBER PRIMVS.

In quo habentur conclusiones ad materiam probatoriam pertinentes.

DE PROBATIONIBVS CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Probationes imperfectæ iunguntur ad faciendam plenam probationem.

1 EST vulgare dictum, q; quę non prosunt singula, iuncta iuuant; & quòd plures imperfectæ probationes iunguntur ad faciendam plenam, & perfectam probationem; vt not. glo. in l. 2. ff. de excus. tut. in verbo, legitimis, & in c. cùm causam, de probat. gl. in c. veniens, el 1. in verbo, illorum, de testi. gl. in l. instrumenta, C. de probatio. & in l. 3. §. ideò quòd in verbo speciem, ff. de testib. & idem dicit Innoc. in c. fi. de succes. ab intest. Bar. in l. admonendi, col. 9. in fi. ff. de iureiu. Dy. & Bar. in d. l 2. §. 1. ff. de excus. tut. & in l. 1. §. idem Cornelio, ff. de quæst. & in l. spadonem, §. qui iura, ff. de excusat. tut. in l. si quis ex argentariis, §. 1. ff. de eden. Ant. de But in c. veniens, el primo, in fi. de test. Abb. in c. cum causam, col. fi. de test. & in c. cum dilectus, nu. 17. de succes. ab intest. Alex. in l. admonẽdi, col. pen. ff. de iureiur. & in cons. 20. vol. 4. Ancha. cons. 276. col. 1. Ant. de But. in c. fi. col. 5. ver. sed est dubium, de iureiur. Saly. in l. bonæ fidei, col. 9. vers. visis, C. de iureiur. & in 6. col. in 9. opposi. Alex. in consi. 53. in fi. col. vol. 1. & in cons. 10. vol. 4. Ias. in repet. l. admonendi, col. 96. ff. de iureiur. Alb. de Ros. in l. instrumenta, C. de probatio. Bald. in l. 1. C. qui num. tut. Calca. in cons. 8. col. 5. in fin. & seq. Cassa. in cons. 14. col. 5. & seq. & cons. 16. nu. 14. Caccial. in repet. d. l. admonendi, nu. 154. & num. 157. Barb. in d. c. cum dilectus, colum. 8. de succes. ab intest. Saly. in d. l. admonendi, col. 6. in fin. Bal. in l. per hanc, col. 3. C. de temp. appel. Imola, in cons. 138. colum. 1. Socin. in cons. 295. col. 2. Brun. in tract. de indi. col. 2. Barba. in cons. 6. col. pen. vol. 1. & cons. 7. col. pen. vol. 2. & in Rub. de probat. col. 9. Ripa, in l. admonendi, nu. 208. ff. de iureiur. Hippo. in cons. 20. nu. 47. & seq. Paris. in consi. 3. nu. 95. vol. 4. Grammat. consi. ciuili. 45. nu. 9. qui dicit communem * opin.

¶ Contrarium sentit Bald. in Rubr. de probat. in Decre.

2 PRIMÒ ex hoc dicto generaliter infertur, vt vnus testis de veritate facti coniungatur cum semiplena probatione alterius generis ad faciendam plenam probationem: Bald. in l. spadonem, §. qui iura, ff. de excusa. tuto. Petr. de Anch. in consi. 276. col. 2. Alex. in consi. 20. col. 1. & seq. vol. 4. Ruin. in consi. 46. nu. 14. vol. 4.

3 SECVNDÒ infertur, q; vnus testis, de veritate facti, & duo de partis confessione plenè probant; vt tradit Bar. in d. l. admonendi, col. 9. in fin. & ibi Ias. col. 98. dicit hanc communem * opi. ff. de iureiur. Pau. de Cast. in cons. 380. col. 1. in fi. & seq. vol. 1. Decis. Neap. 2. in antiquis, & Decis. 337. num. 6. Caccial. in d. l. admonendi, nu. 157. & Fran. Cur. senior. nu. 190. & Salyc. ibi, qui dicit ita communiter tenere Doct. in 6. col. in fi. ff. de iureiur.

¶ Contrarium voluit Bal. in auth. rogati, C. de test. & Rom. in sing. 203.

Tenendo primam opinionem magis communem.

4 Limita, si vnus testis deponeret de facto, & vous de confessione, quia isti non iungerentur ad plenam probationem faciendam, sed facerent plus quam semiplenam; vt not. Bald. in Rubr. de controuer. inuestitu. in l. si ex cautione, in 12. q. C. de non nume. pecu. in l. 2. §. fi. in fin. ff. si cert. pet. in c. fi. col. 2. ver. ex cuius dictis, de consuet. in c. licèt causam, col. 3. ver. & nota quòd singularitas, de prob. in auth. rogati, C. de test. Corn. consi. 58. colum. pen. in fi. uol. 3. Socin. in c. fi. de iureiur. Caccialup. in repetit. l. admonendi, nu. 159. uer. tertius casus: Bald. in l. Publia, ff. depos. Corn. cons. 13. in fi. uol. 1. in consi. 100. col. 2. vol. 2. & in cons. 153. col. fin. vol. 4. Fel. in c. licet ex quadam, col. 4. de testibus: Ias. in l. admonendi, in 2. lect. col. 24. Alex. in cons. 20. col. 1. in fi. uol. 4. Aim. consi. 73. col. 8.

5 ¶ Contrarium voluit Abb. in c. fi. de succes. ab intest. col. 2. qui tenet, quòd vnus testis de numeratione mutui, vnà cum alio de confessione iungatur ad faciendam plenam probationem, & idem sentit Fel. in d. c. cum causam, col. pen. de probat. dum impugnat differentiam Aret.

¶ Contrarium in hoc exemplo tenet Ias. in l. admonendi, in repet. col. 98. & Dec. in cap. cum causam, col. fi. vbi dicit hanc esse communem Doct. sententiam, & idem dicit ibi Felin. num. 10. de probat.

post Abb.ibi col.fi.& Aret.col.pen.in fi. Bal. in cõs. 218.in fi.vol.1.Saly.in l. testium, in fi. C. de test. Lofred.in consi.27.col. 3. Soci. in consi.89.col. 8. uol.1.Caccialup.in l.admonendi,nu. 159. in 4.casu.Lofre.consi.8.colum.3.Ruin.consi.72.colum.2. uol.4.Curt.senior, in l.admonendi,nu. 190. & seq. qui concludunt, quòd vnus testis de numeratione, & vnus de confessione non coniungantur ad probandum mutuum: & idem tenet Cyn.in l.2.colum. pen.in prin.C.quæ sit longa consuet.Salyc. in l.si ex cautione,in fi.C.de non num. pecu. Felin.in c. licet ex quadam,nume.2.de testib.Socin.in l.Gallus,§.ille casus,col.fi.ff.de libe.& posth.Alex.in cons. 127. col.pen.in fi.vol.7.

6 Limita:nam extra casum cõtractus mutui, vnus testis de contractu,& alter de confessione iunguntur, ut dicit Aret.in d.c.cum causam,col.fi.sentit Bal. in consi.218.in fi.uol.1.tenet Dec.in d.c.cum causam, col. fi. Lofred.in consi. 27.col.3. & consi. 8.col.3. Socin.in consi.89.col. 8.uol.1.Curt. iun.in l.admonendi,nu.190.& seq.

Sublimita hoc locum habere, quando vnus testis
7 deponit de confessione facta parte præsente, quæ probata per duos testes plenè probat,aliàs nõ posset procedere;& ita expresè loquitur Aret. in d.c. cùm causam.Lofred.in d.consi.8.col.3.Caccialup.in repet.l.admonendi,nu.158.& seq.Curt. senior, num. 190.Alex.in consi.76.col.1.uol.6.& consi.19.col. 4.& con.22.col.1.uol.4.Imol.in consi.138. col.1. in fi.& seq.Paul.de Castr.in consi.143.col. 2. in fi. & seq.uol.2.Cur.iun.consi. 168.col.6.Bal. in auth. rogati,C.de test. Aim.consi.73.col.8.& in tract. de antiq.temp.in quarta parte,nu.157.

8 Tertiò infertur,quòd unus testis de veritate,et duo de fama iunguntur ad faciendam plenam probationem,ut not.glo.in uerbo, famam,in c.1.de appellat.sentit glo. in uerbo,illorum, in c. ueniens, de test.el primo,gl.in verbo,possessionis,16.q.3.& in c.placuit,el secondo.Bal.in d.c.1.versi. quæro ergo, de appellat.& ibi Dec.col.fi.Henric. Boic.in c.cum causam,de probat.Bart.in d.l.admonendi,col. 9. Alexan.in consi.180.col.2.uolum.2. Calca. in consi.8, col.5.Spec.in tit.de not.crim.§.fama,versi.fama autem.Fel.in Rubric.de spons.colum. 6.in 19.speciali, Ant.de Butr.in c.ueniens,in fi.de testi.Cyn.in l.4.C. de probat.Abb.in c.veniens,col.4.de test.el primo; Bouer in singu.7.in verbo, probatio. Card.in consi. 9.circa fin.Bal.in l.2.ff.de excusat.tuto.& in Rubrica,de controuers.inuestit.col.1.Decis.Neapol.337. num.4.in antiquis.Fel.in c.cum causam,col.pen. de probat.Spec.in tit.de test.§.restat,in 25. casu. Bald. in Margarita,in verbo fama,num. 2. Salyc. in l.admonendi ,col.6. in fine, qui dicit ita communiter * tenere Doct. Caccialup.ibi,nu.157. & seq. Alexan. in consi.24.col.pen.uolum.2.in consi.13.colum.fi. uol.1.Paul.de Castr.in consi.143.in fi.uol.2.Alex. consi.19.col.fi.uol.4.

¶ Contrarium voluit Rain.in d.l.2.ff.de excu. tuto. vbi tenet, quod testes in hoc casu non iungantur, quasi sint probationes diuersi generis; de quo infrà dicetur,idem etiam tenebat Andreas de Pisis ibi.

9 Amplia primam cõmunem opin.quia multi uoluerunt,quòd vnus testis,qui deponit de veritate actus, & probat etiam de confessione, iungatur cum alio teste probante solam confessionem; prout uoluit Bald.in l.Gallus,§. ille casus, colum. 2.ff. de libe. & posthu.versi.& est argumentum.Soc. ibi col.2. ver. 2.noto,& ibi Claud.col.2. versi. inducit Bald. & ibi Ias.col.2.versi. subdit Bald. hic. Ias. qui dicit communem opin.in l.admonendi, nu. 99. ff. de iureiur. sentit Alex.in consi.112.col.3.volum.4. Lofred.in consi.8.col.3.Paris.in consi.56.col.3.uol.1.Trigo. in sing.66.Maria.iun.in consi.99.col.4.uol.2.Ruin. consi.46.col.6,uol.4.& consi.81.col.3.vol.5.Hipp. in sing.585.

¶ Contrarium voluit Alexan.in d.§.ille casus,col.4. versi.iuxta hoc non omitto, & in cons. 152.col.fin. vol.5.Curt.senior in repet.l.admonendi,nu.191.

10 Primò Limita istud, quod coniungatur vnus testis de rei veritate cum fama,vel cũ confessione,in causa ciuili ardua.Bal.in c.veniens,el primo,col.1.de test.

11 Secundò Limita, quoad probandam excommunicationis exceptionem, ad quam probandã vnus testis de facto, & alter de fama non coniunguntur, ita Spe.in tit.de not.crim.§.fama,ver. quid si agenti. Rom.in sing.199.idem tenet.Archid.in c.sæpe,4.q. 3.Dom.in c.pia,§.si quis,circa fi.de excep.in 6. Anto.de But.in c.veniens,el primo,col. fi. de test.Fel. in eo.c.col.4.in fi.Dec.in c.1.col.4. de appella.

¶ Contrarium autem tenet ibi Imo. col. fi. & Aret. col.7.& seq.Fel.in c.prudentiam,§.iuxta,col.fin. de offic.deleg.

12 Tertiò Limita in criminalibus, in quibus non iũgitur vnus testis cum fama. Ant.de But.in d.c.veniens,el 1.col.pe.& seq.post gl. ibi in uerbo, illorũ, Imo,col.1.& Fel.col.4.Dec.col.4.ver.2. conclusio. Abb.ibi col.2.& seq.Imo.in l.interesse,in fi.ff.de acqui.pos.Cy.in l.fi.in 1.col.ver. nũquid ergò fama,C. de quæst.Bal.in l.2.ff. de excusa. tut. & in l. si quia ex argentariis,§.1.col. 1.ff.de edendo,in c.1.ver.quæro ergò.de appel.Hipp.in sing.437.Io.de Ana,in consi.59.col.2.in fi.Sal.in l.ea quidem,col. pe. ver. sed tunc oritur dubium,C.de acc.Alex.in cõs. 143.col. 1.in fi.vol.2.Archi.in c.sciant,2.q.8.Oldr. in consi.192.post medium.Hipp.in l.de minore,§. plurimum,nu.55.vbi dicit cõem * opi.ff.de quæst. Ias.in cons.167.col.fi.uol.4.Dec.in cõsi.133.col.1. in fi. & seq.& in cons.310.in prin.in cons.429.nu. 9. & consi.210.in fi.vbi dicit communem opi.

13 Primò Ampliatur hæc limitatio etiam si de crimine agatur ciuiliter,ita sentit Abb. in d.c. ueniens, el 1.in fi.de test.& ibi etiam Ant.de But.col. fi.Hip. in d.§.plurimum,col.17.& in sing.437.Io. de Ana, in cons.59.col.3.Et Dec.in c.1. col. fi. de appella. Maria.iun. in consi. 99. col. 4. vol. 2.Dec.qui dicit communem * in cons.210.in fi.

¶ Contratiũ uoluit Imo. in c.veniens, el 1. col. 1.in fi.& ibi Dec.col.pe.de test.Io.de Ana. in consi. 49. ubi coniunguntur etiam plures præsumptiones.

14 Secundò ampliatur etiam si agatur de crimine excipiendo.Bal.in c.iam literis,in 2.no.de testi.Fel. in c.veniens,el 1.col.4.de test.Dec. in c.1.col. fin.de appella.

15 Tertiò ampliatur,vt nec etiam in causa matrimoniali unus testis cũ fama iungatur ad faciendam plenam probationem,prout concludit Dec. in cons. 133.col.2.ver.vnde etiam dicit.

16 Primò Sublimita, quia hæc limitatio est intelligenda dummodo agatur de pœna capitali, aliàs secus.Aim.in cons.134.col.9.

17 Secundò Sublimita, nisi vltra famam concurrerent plura alia adminicula cum alia semiplena tantum:ita Dom.in c.1.§.& quia,col.2. de vsu.in 6.qui hoc intelligit tantùm, quando leuis pœna imponitur,secus si grauis.

¶ Contrarium in hoc vltimo tenuit Felyn. in cap. veniens,

veniens,col. 5. de test. vbi non facit differentiam, an sit imponenda pœna grauis,vel leuis.

18 Qvartò Limita, quia ad probandam ingratitudinẽ nec fama cõiungitur cũ uno teste de visu, nec cum partis confessione. Ias. in l. admonendi, nu. 109. ff. de iureiur. Ripa, in l. fi. q. 57. in fi. C. de reuo. don.

19 Qvintò Limita, vbi requiritur apertissima probatio, nam tunc fama cum vno teste, non coniungitur, quia non diceretur apertissima probatio. Ripa, in l. fi. q. 57. C. de reuo. dona.

20 Amplia, quia talis non dicitur probatio, sed præsumptio, ita Bal. in c. 1. col. fi. §. cum autem, q. pen. de controu. inuesti. sequitur Ias. in repet. l. admonendi, col. 49. ff. de iureiur.

¶ Contrarium ꝙ immò sit vera probatio, quñ coniunguntur duæ semiplenæ probationes, voluit Aret. in c. cum causam, col. pen. ver. dis i etiam alibi, de probat. & istam esse probationem voluit Bal. in rubrica de prob. col. 1. & ibi Aret. in fi: & Dec. ibi col. 2. Fel. in d. c. cum causam. col. pen.

21 Primò Amplia hanc partẽ, quia & cõiungitur fama cũ confessione ad plenã probationem faciendã. Are. in cõs. 65. col. 2. in fi. Ale. i cõs. 113. col. 3. uol. 4.

22 Secvndò Amplia: nã similiter duę confessiones iungũtur, vt tenet Pau. de Cast. in cõs. 92. in fi. uol. 2. & in cons. 143. col. 2. uol. 2. & cons. 380. circa fi. vol. 1. Cur. sen. in l. admonẽdi, nu. 193. Paris. in cons. 57. col. pen. uol. 1. Alex. cons. 53. col. fi. vol. 1. Bertr. in cons. 175. col. 3. uol. 2. in nou. Aim. de antiq. tempo. in 4. par. nu. 157. uer. & in terminis.

¶ Contrariũ, ꝙ plures confessiones non debeant cõiungi, tenet Pau. de Cast. in cons. 109. uol. 2. Ant. de But. in c. licèt ex quadam, col. 3. de test. Abb. in c. cum causam, col. 4. de prob. Bal. i l. 2. §. fi. in fi. ff. si cer. pe. Sal. in auth. rogati, in fi. C. de testibus. Alex. in cons. 68. col. 2. vol. 3. & in cons. 185. col. 1. & seq. uol. 7. dum nititur saluare testes probantes confessiones à singularitate, sentiens si non sint contestes, non probare. Ias. in l. admonendi, in repet. col. 95. in fi. de iureiur. Affli. decis. 364. nu. 3. ubi dicit ita fuisse iudicatum. Cor. in cons. 261. nu. 80. & seq. uol. 3. Aim. de antiq. temp. in 4. par. nu. 157. uer. & reperio. Ruin. in consi. 99. col. 2. uol. 5.

23 Primò Limita principalẽ conclusionem, vt plures imperfectæ probationes in criminalib. non coniungantur ad plenã probationẽ faciendam, vt tradit Ias. in repe. d. l. admonẽdi, col. 96. post Ray. Dyn. in l. 2. de excusat. tuto. Bal. in l. si quis ex argentariis, §. 1. col. 1. ff. de edco. & in l. 3. §. 2. ff. de test. est bona gl. in c. veniens, de test. in verbu, illorum. Paris. in cons. 152. col. 5. ver. præterea tollitur, vol. 4. Dec. in c. cũ causam, col. fi. uer. 2. limitatur, de probat. Hippol. in consi. 20. nu. 48. & in practica sua, in §. expedita, col. 10. & in Rubr. de probat. col. 63. Caccialup. in l. admonendi, nu. 153. Grat. in consi. 47. nu. 7. vbi dicit communem * opi. uol. 2. & consi. 50. col. 3. uol. 2.

24 Primò Amplia hanc communem opi. quia vnus testis cum fama non probat in criminalibus, vt suprà diximus, vbi uide.

¶ Contrarium, ꝙ idem sit etiam in criminalib. tenet Albe. in l. 2. §. fi. ff. de excusa. tut. Bald. in l. excipiuntur in summario, ff. ad Sylla. Bar. idem sentit, in l. 1. §. idem Cornelio, ff. de quæstio. glo. in c. cum in Diœcesi. de vsu. & voluit Ales. in consi. 24. col. pen. vol.

25 2. quòd etiam in criminalibus duæ semiplenæ coniungantur, ad hoc, vt sequi possit condemnatio, licèt hoc nõ procedat in fama iuncta cum alia semiplena probatione, quia fama in criminalibus non probat semiplenè. Sequitur Dec. in c. cum causam, col. fi. de probat. dum ita limitat conclusionem, prout declarat Alex. in consi. proximè allegato.

Secvndò Amplia, quia in criminalib. non coniunguntur probationes diuersorum processuum, qui contra aliquem in diuersis instantiis formati fuerũt, ut no. Fel. in c. qualiter & quando, §. ad corrigendos, col. 1. de accusat.

26 Primò Sublimita, quñ in causis criminalibus non agitur ad pœnam corporalem. Cæpo. in consi. crimi. 32. col. 7. Gramm. in consi. 3. in fi. colum. 1. Aim. in consi. 178. col. 1. & consi. 134. col. 9. Alex. qui dicit communem * opin. in cons. 66. col. 1. vol. 6. Ias. in l. ait prætor, in prin. nu. 21. ff. de iureiur. Hipp. in l. maritus, num. 16. qui etiam dicit cõem, ff. de quæstiu. Ant. de But. post Host. in c. fi. col. pen. de iureiur.

¶ Contrarium videtur sentire Gramm. dec. 11.

27 Secvndò Sublimita, quando agitur tantum ad effectum torquendi, non ad effectum puniendi. Cæpol. in d. consi. 32. col. 7. Soc. in cons. 54. col. 1. vol. 3. & ita loquitur Alex. in cons. 65. in fi. uol. 1. & in cons. 41. in fi. uol. 2. Brun. in tract. de indit. col. 2. Ias. in repe. l. admonendi, col. 96. de iureiur.

28 Amplia, nã idẽ est quñ agitur ad effectũ inquirẽdi vel suspendendi. Fel. in c. veniens, col. 5. de testi.

29 Tertiò Sublimita, si vltra duas semipleoas, alia inditia vel coniecturæ concurrerent. Bal. in l. si quis ex argentariis, §. 1. ff. de eden. Aret. in c. veniens, el 1. col. 7. de testi. & Fel. colum. 5. Aret. consi. 13. col. 5. Caccialup. in l. admonendi, nu. 153. Grat. in consi. 58. in fi. uol. 2.

30 Qvartò Sublimita, quando sumus in his, quæ sunt difficilis probationis, Alex. in cons. 24. col. fi. in prin. vol. 2. Aim. in cõs. 75. col. 5. & in cõs. 178. co. 1.

31 Qvintò Sublimita, quia etiam in criminalibus plures imperfectæ probationes coniunguntur ad faciendum inditium, vt per Brun. in tract. de indi. col. 2. ver. probatur etiam.

32 Sextò Sublimita: nam etiã in criminalibus plura inditia sufficiunt ad condemnationem quando quodlibet illorum in sua specie est perfectum, ꝑm Bal. in l. si quis ex argentariis, §. 1. nu. 4. ff. de eden. sequitur Bertr. in cons. 137. in fi. uol. 2. in nouis, vbi dicit * communem opi. Gramm. decis. 11.

33 Secvndò Limita principaliter, ut ita demum imperfectæ probationes coniungantur, quñ quælibet species de per se, licèt sit imperfecta ad plenam probationem, est tamen perfecta in sua specie. Bal. in d. l. si quis ex argentariis, §. 1. ff. de eden. sequitur Alex. cons. 18. col. fi. uol. 4. & in cons. 13. col. fi. uol. 1. & cons. 150. col. fi. uol. 5. & cõs. 180. col. 2. uol. 2. & in cons. 10. col. fi. uol. 4. Abb. in c. cũ causam, col. fi. uer. idẽ uidetur, de proba. Ias. in repe. l. admonendi, col. 96. vers. istam conclusionem notabiliter, & in lect. l. admonendi, col. 23. ver. limita doctrinã Bart. ff. de iureiu. Fel. in d. c. cum causam, col. pen. ver. limita istã secundam. Cæpol. in cons. crimi. 32. col. 7. Hippo. in l. vnius, §. testes, col. 2. ff. de quæst. & in cons. 20. nu. 50. & in l. de minore, §. plurimũ, col. 27. ff. de quæst. & in l. unius, §. testes, col. 2. ff. eod. & in singu. 585. & Lanfran. in d. l. admonendi, nu. 29. Zas. in consi. 3. uol. 2. circa fi. Paris. in cons. 113. col. 5. uol. 1. & in cõsi. 15. col. 4. vol. 2. & in consi. 27. col. fi. uol. 2. & consi. 35. col. fi. uol. 3. & consi. 79. col. 2. uol. 3. & consi. 55. col. fi. uol. 4. & cons. 59. col. fi. uol. 4. & cõs. 152. col. 5. & cons. 153. col. pen. uol. 4. Cassa. in cons. 13. col. 3. Gramm. in cons. 3. col. fi. cons. 59. col. fi.

¶ Contrarium tenet Grat. in cons. 104. col. fina.

34 Sublimita, nisi sumus in re difficilis probationis, quia in ija non requiritur q probationes sint in genere suo perfectæ. Ant. de But. in c. veniens, el 1. col. fi. de test. Rom. in cons. 7. col. 2, in prin.

Primò igitur infertur: vt in his quæ probantur p cõiecturas admittant tales probationes ẽt imperfectę in suo genere. Rom. in cõs. 54. in fi. Aret. in cõs. 65. col. 2, in fi. Alex. in cons. 24. col. fi. in prin. vol. 2.

35 Secundò infertur, vt in antiquis plures imperfectæ probationes in suo genere coniungantur, vt not. Cast. in cons. 54. nu. 18. & nu. 26.

36 Tertiò principaliter limita, quia non coniungũtur imperfectæ probationes resultantes ex testib. singularib. Bal. in rubr. de contro. inuest. col. 1. Anto. de But. in c. veniens, col. fi. vbi etiam Imo. in fi. de testib. Ant. de But. in c. licet ex quadam, col. 2. eod. tit. Abb. in c. cum causam, col. fi. de probat. Alex. in cons. 20. col. 1. vol. 4. & in cõs. 10. col. 1. vol. 4. & in cons. 128. col. 2. ver. & si dicti duo testes, vol. 2. & cons. 18. col. fi. vol. 4. Hip. in Rubr. de prob. col. 63. Caccialup. in d. l. admonendi, nu. 155. & seq. & ibi Curt. sen. num. 390. Cassa. in cons. 13. col. 3. Et facit quod infra dicemus in conclus. 2. de test. vbi non recipitur probatio resultans ex testubus singularibus. Infertur igitur ex præmissis, vt non coniungantur probationes diuersorum actuum, vt per Roma. consi. 91. col. fi. & in d. l. admonendi, nu. 95.

37 Declara, quia hoc dictum intelligi dẽt, vel quãdo testes sunt singulares, vt declarat Ias. in repe. d. l. admonendi, col. 97. & per Caccial. in l. admonendi, nu. 152. ff. de iureiur. vel qñ sunt probationes diuersorum actuum non coniungibilium ad faciendam plenam probationem: ita Bal. in l. 1. C. qui numero tutelæ, Abb. in cõs. 16. in fi. vol. 1. Lofre. in cons. 8. col. 3. Caccial. in l. admonẽdi, nu. 158. Alex. cons. 20. col. 2. vol. 4. ¶Contrarium, vt etiã diuersorum actuum probationes iungantur, probatur, quia coniungũtur probationes plurium confessionum diuersis locis factarum, vt supra diximus, vbi uide.

38 Quartò Limita in probatione matrimonii, in qua non fit coniunctio plurium imperfectarum probationum. ita Alex. in cons. 143. vol. 2. Dec. in consi. 313. col. 1. in fi. & in cons. 310. col. 1. & in c. cũ cãm, col. fi. de prob. ver. secundo limitatur. Zas. in cons. 3. in vlt. char. vol. 2. Hipp. in l. de minore, §. plurimum, col. 12. ff. de quæst. Grat. in cõs. 38. col. 4. vol. 2. Ioã. de Sylu. in trac. de iur. iur. in vlt. q. tertiæ partis, nu. 3. Gramma. in cons. 26. col. fi.

¶Contrarium tenet Cepo. in consi. ciui. 3. col. pe. uer. 3. principaliter. Decis. Cap. Thol. 172. el 2. & ibi apostil. Grat. in consi. 43. col. 2. uol. 2. vbi q sufficiant etiam contra matrimonium, sed saluari potest, vt infra declaratur.

39 Primò aũt pro prima cõi opin. facit, & erit 5. limitatio, nã in omni cã ciuili ardua cessat ista coniunctio, vt no. Bal. in c. veniens, el 1. col. 1. in fi. de test. & in l. fi. col. fi. vers. quædam est probatio, C. de proba. Caccial. in l. admonendi, nu. 153. ff. de iureiur.

40 Amplia, vt in omnibus casibus, in quibus non defertur iurm in supplementũ, non fiat ista coniunctio, vt per Dec. in c. veniens, el 1. nu. 15. de test. & in c. 1. col. fi. de appel. Ergo nec fieri debet in causa matrimoniali, in qua iurm in supplementum non defertur vt est cõmunis* opi. de qua testatur Dec. in cõs. 133. col. 1. uer. sed tamen his non obstantibus.

Declara, quia ẽt in causis arduis & in causis matrimonialibus qñ est plusquam semiplenẽ probatũ, defertur iurm in supplemẽtum, vt no. glo. fi. per illum tex. in c. fi. de iureiur. & ita ẽt per illum tex. tenet Sal. in d. l. admonendi, col. pen. & ibi Rom. col. 29. & ibi etiam Alex. ff. de iureiu. Bal. in l. in bonæfidei, col. fi. ver. hic dubitatur, & ibi Salyc. col. 17. C. de reb. cred. Pau. de Cast. & Imo. in l. 3. in prin. col. fi. ff. de iureiur. idem voluit Fulg. in cons. 20. Alex. in consi. 122. col. pen. ver. & licet, vol. 2. & in causa matrimoniali loquitur Abb. in c. mulieri, col. 3. de iureiur. & sequitur Ias. in cons. 129. col. pe. ver. 4. pro eadem parte. vol. 1. Gozad. in cons. 11. nu. 18. Dec. in c. veniens, nu. 15. de testib. & q etiã in hoc casu si sumus in criminalib. sit deferendum iuramentum in supplementum tradit Curt. iun. in d. l. admonendi, nu. 67. versi. postremò no. qui testatur hanc esse communẽ* opi. Boer. decis. 85. & dec. 86. Aym. consi. 73. nu. 26.

41 Secundò facit, nam si in criminalib. propter eorũ grauitatem non debet referri iurm in supplementum, vt est cõis* opi. de qua per Alex. in l. 3. nu. 12. ff. de iureiu. & per Dec. in cons. 37. in fi. Boer. deci. 85. nu. 3. ergo nec in causa matrimoniali, quæ dr̃ grauis cã. Ant. de But. Abb. & alii, in c. si pro debilitate, de offi. deleg. Ias. in l. admonendi, col. 104. & omnes decisiones, quæ loquuntur de causis grauibus exemplificantur etiam in causis matrimonialib. in quibus agitur de statu hominis, vt per Dec. in locis supra alleg. Et ppea non est bona differentia, quam aliqui faciũt an agatur de matrimonio contrahendo tantum, vel agatur de matrimonio iam contracto infringendo, vt primo casu fiat coniunctio, non autem in secũdo: Nam etiã in primo dicitur agi causa grauis, vt supra firmatũ est, & tradit Maria. iun. in cõs. 88. n. 9. uol. 2

42 Et qũn procedat æquiparatio causæ criminalis, & matrimonialis, vide Ruin. in cons. 150. col. 5. & seq. vol. 5. Dec. in cons. 163. col. 3. & seq.

43 Et circa controuersiam est vt nõ fiat coniunctio, quando agitur de primo matrimonio infringendo: Alex. in consi. 143. col. 1. vol. 2. Dec. in c. veniens, el 1. nu. 15. de testib. Hipp. in l. de minore, §. plurimum, col. 12. de quæstio. & sing. 437.

44 Declara tamen, quia etiam in hoc casu quãdo agitur de probando matrimonio contra aliud matrimonium sufficit si vltra duas semiplenas diuersi generis concurrent coniecturæ vel præsumptiones: ita Aret. in consi. 13. col. 5. prout etiam dictũ est supra de causis criminalibus, nu. 29.

45 Sextò Limita, quando probationes imperfectæ tendunt ad diuersa, quia tunc non possunt adinuicẽ coniungi: Abb. in c. cum causam, col. fi. ver. in secundo casu, de prob. & in consi. 16. col. fi. uer. & per hoc infero, uol. 1.

46 Infertur igitur, vt probationes diuersorum factorũ adinuicẽ non cõiungantur: Bal. in auth. rogati, in fi. C. de test. & in l. 1. C. qui numero tutelæ: Anto. de But. in c. ueniens, el 1. in fi. de test. Roma. in cons. 91. Dyn. & Ray. in l. 2. ff. de excus. tut. Soc. in c. fi. de iureiur. Caccial. in l. admonendi, nu. 158. & ibi Cato Saccus, nu. 127. & nu. 240. & Rom. ibi nu. 95.

¶Contrariam autem partem tenuit Bal. in l. spadonem, §. qui intra, ff. de excus. tut. Anch. in consi. 276. col. 1. Alex. in cons. 20. col. 1. & seq. uol. 4. Dec. in d. c. cum causam, col. fi. & sentit Bart. in l. admonendi, col. antep. ver. his præmissis: Io. Petrutii, quem refert Caccialup. in repet. d. l. admonendi, num. 152. & ibi Lanfran. de Oriano, nu. 29. Alber. in l. instrumenta, C. de prob. Ant. de Butr. in c. fi. col. 5. uersi. quid si recepti sunt, de iureiur. Salic. in l. in bonæ fidei, col. 9. uersic. uisisque semiplenẽ, C. si certum peta. Roma. consi. 7. Soc. in cons. 89. colum. 7. uersic. sed reperio,

vol. 1.

vol. 1. Aym.in conſ.73.nu.20. Calca.in conſ. 8.nu. 23. Alex.io conſ.53.col.fi.ver.præterea,vol.1.Ant. de But.in c.veniens,el 1. col. fi. de teſt. qui loquitur in materia de ſui natura non facile probabili. Abb.in c.cum cauſam,col.fi. de probat. ver. ſed circa hoc. Caſſa.in conſi.16.nu.14.

47 Et iſta pars eſt verior,nã ut ſupra vidimus excepta cauſa mutui,vnus teſtis de viſu actus coniungitur cũ duobus teſtibus probãtibus confeſsionem partis,& propterea puto concluſionẽ Rom.in l. admonendi, nu.95.& Caccialup.ibidem,nu.158.dum dicũt duas ſemiplenas probationes diuerſi generis tendentes ad diuerſa facta ſeu diuerſos actus probandos non coniungi, non eſſe verã, niſi ſaluando dicamus eam intelligi debere,quando facta ita ſunt ſeparata,vt inuicem nullam habeant communionem, non autem quando vnum alteri eſt coniunctum,prout eſt actus ipſe,& confeſsio partis ſuper eodem actu,& hoc ſentit Iaſ.in repe.l.admonendi,col. 98. ver. 2.limita. & ſentit idem Lofre.in conſ.8.nu.11.

48 Septimò Limita,quia duæ ſemiplenæ vnius ſemiplenæ non coniunguntur ad faciendam vnam ſemiplenam probationem,ita dicit Caccialup.in repet.l. admonendi,no.160. Brun. in tract. de indit. col.2. ver.alius dicit.

49 Octavò Limita,nam fit coniunctio plurium imperfectarum probationum, quando lex attendit numerum,ſecus eſt ſi lex non attenderet numerum,ſed aliam cauſam. Bal. in l. patre furioſo,in 2. not. ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.

50 Nono Limita, quando agitur de probando quid indiuiduum, quia tunc non coniunguntur plures imperfectæ probationes. Alber.in l.inſtrã, C.de probat.Bal.in l.cum antiquitas,col.1.ver. 2.quæro, C. de teſta.& in l.2.col.fi.uer.ſed pone, C.quorum appellationes.Rom.in conſi.91.in fi.Ant. de But.in c. licet ex quadam,in fi.de teſti.

51 Primò infertur ex hac limitatione,nam cum teſtm̃ ſit quid indiuiduũ,vt per gl.Bart.& cõiter alios,in l. furioſum,C.qui teſta.fac.poſſ. non poterit vna pars teſtamenti per aliquos teſtes probari, & reliqua per alios,ita Bald. in d. l.cũ antiquitas, in loco proximè allegato,vbi etiam Paul. de Caſtr. in ver. item not. Alex.in conſ.177.col.3.ver.2.principali fundamento,col.2.Corn.in conſ.238.col.2.in prin.vol.4.Iaſ. in conſ.42.col.2.in fi.vol.1.Ale.in l. cũ antiquitas, in fi.& ibi Iaſ.col.2.& ſeq.& ibi Corn.in vlt.no.vbi etiam Rim.col.1.in fi.ver.itẽ no.C.de teſt. Rom.in conſ.91.col.fi.Brun.in tract.de ſor. fol.38. col.2. Fel.in c.licet ex quadam,col.3.ver.& adde Bald.de teſti.Trigon.ſingu.69.Bertr.in conſ.198.col.1. & ſeq.vol.1.Pariſ.in conſ.156.col.2.vol.4.

52 Limita hanc concluſionem,niſi teſtes deponerent, ſe interfuiſſe toto teſtõ, ſed non recordari niſi de contentis in ſua depoſitione, quia tunc probarent ſuper eo, ſuper quo præciſè & certè deponunt. Corn & Alex.in d.l.cum antiquitas, & idem Corn. in conſ.238.col.2.in prin.vol.4.Iaſ.in conſ.42.col. 2.uol.1.& in conſ.61.col.3.uol.1. Bertr. conſ.171.

53 col.2.vol.2. Trig. ſing. 69. Quod maximè verum eſt ſi in eo,ſuper quo non præciſè deponunt, ſe referant.Iaſ.in conſi.61.nu.3.vol.1.

54 Secundò infertur ex limitatione prædicta, nam ſtãte ſtatuto quòd veniens de tali loco ad talem locũ puniatur tali pœna, non ſufficit ſi aliqui teſtes probent vidiſſe vnum euntem vſq; ad dimidiam partem viæ,alii autem teſtes dicant vidiſſe illum euntem ad reliquam partem viæ. Ita voluit Bald. in l.obſeruare. col.2.ver.ſed pone,dicit ſtatutum,C.quorum appellationes.Rom.in conſ.91.col.fi. Iaſ. in repet. l. admonendi,col.98.uer.3.faciunt prædicta, ff.de iureiur.& ibi Rom.nu.95.Iaſ.in l.cum antiquitas,col.2. ver.ego confirmo,C.de teſta.

¶ Contrarium ſentit Aret. in c. præterea, col. pen. ver. & ideo dicit Bald. de teſti.& in c. licèt ex quadam,col.fi.eod.tit.Iaſ.in l.cum antiquitas,col.2.ver. in contrarium,C.de teſta.

55 Hinc eſt, ut ex ſupra dictis dubium non modicum inſurgat,an teſtes, quorum aliqui dicant Titiũ poſſediſſe primis quinq; annis, alii verò deponant Titium poſſediſſe ſubſequentibus quinq; annis,videãtur ſufficienter probare Titium per decem annos poſſediſſe,& per conſequens præſcripſiſſe. Et quidẽ Bald.in l.teſtium,col.5.uer.circa primas interrogationes, C.de teſti. tenet eos in hoc caſu ſufficienter probare,& idem Aret.in d.c.licèt ex quadam,col.fi. de teſti.Iaſ.in l.cum antiquitas,col.2.ver.in contrarium tamen,C.de teſta.Sal.in l.teſtium,in 2.q.C.de teſti.Iaſ.in l.admonendi,col. 99.uer.4.prædicta faciunt.Tigron. ſing. 66. Rebuf. in tract. nominatio. fol.62.col.1.

56 ¶ Contrarium ſentit Bald. in l.2.in vlt.col.uer. ſed pone,C.quorum appellatio. vbi tenet vt ad probandã præſcriptionem ſeruitutis viæ non ſufficiat ſi aliqui teſtes deponant vidiſſe aliquem euntẽ legitimo tpe vſq; ad certũ locũ, & alii deponant uidiſſe euntem ab illo loco per totam reliquam viam,quod dictum refert & ſequitur Iaſ. in repet. l. admonendi, col.98.ver.3. faciunt prædicta, & in l. cum antiquitas,col.2.ver.ego confirmo,C. de teſta.

57 Primò Amplia primam opinionem, nam quando per aliquam diſpoſitionem requiritur, ut quis per quinquennium ſtuduerit,ſufficit aliquos teſtes probare de ſtudio duorum annorum, alios verò de ſtudio reliquorum trium.Rebuf.in tract. nominatio. in 11.q.prin.uer.4.quæro.

58 Secundò Amplia,vt parentela probetur per teſtes, quorũ aliqui dicant Titiũ eſſe filium Petri,& alii Ioãnam eſſe filiã Petri,nã coniunctis his teſtibus, fit plena probatio,ꝙ Titius & Ioanna ſunt fratres.Gl.in c. licèt ex quadã,in verbo, gradus, & ibi Ant. de But. col.fi.declarando vt ibi per eũ,& Cardinalis ibi in fi. Abb.ibi col.pen.& Are.col.pe.& ſeq.de teſti.Et ita uoluit Inn.in c.series,de teſti.Bal.in l.teſtium,col.5. ver.circa primas interrogationes,C. de teſti. & in l. 2.col.fi. C. quorũ appel.Iaſ.in repet. l. admonendi, col.99.uer.4.prædicta faciunt, & in l. cum antiquitas,col.2.uerſ.ego confirmo,C. de teſta.

¶ Contrarium uoluit Hoſt.in d.c. licèt ex quadam, col.pen.uer.ſed ſi quidam teſtes,& gl.in verbo poſtmodum,in c.de parentela,el 2.3.5.q.6.

Concorda ex mente Ioan.And.in d.c.licèt ex quadam,in fi.nam aut probatio coniunctionis fit per veram ſcientiam,& tunc procedit prima opinio,aut fit

59 per teſtes de auditu, & tunc procedit ſecunda opinio.Hoſt.cum qua diſtinctione tranſit Anch. ibi, in fi.& ibi Imo.in fi. Guido Papa. ibi, in fi. & Henri. Bohic.in dicto loco.

60 Tertiò Amplia, nam ſi quis vellet probare inceſtum, ſufficeret per duos teſtes probare conſanguinitatem, & per alios teſtes probare coniunctionem carnalem,ut tradit Bal.in l.Gallus,§.ille caſus,col.2. ver.3.noto,& ibi Imol.col.2.uer.item noto,quod licitum eſt,ff.de lib.& poſth.Iaſ.in repet.l.admonendi,col.98,uer.2.faciunt.

61 Decimò limita, nam ut iungantur imperfectæ

probationes, est necesse vt qnælibet probatio, quæ iungi debeat, sit saltem semipleoa probatio. Bald.in l.spadonē,§.qui iura,ff.de excusa.tut. Anch.cōs.276. col.1.& seq. Aret.cons.65.col.2.versicu.2.ꝑ quartus testis. Ant. de But.in c.fi.col.5.ver.quod si recepti sunt,de iureiur.Sal.in l.in bonæ fidei,col.9. ver. vilisque semiplenam,C.si cert.pet.Pau.de Cast.in cō si.92.in fi.ver.in easu verò nostro,vol.2.Alex.cons. 20.col.1.& ver.finaliter,vol.4.

62 Contrarium vt nedum coniunguntur semiplenæ probationes,sed etiam plures præsumptiooes, tenet gl.iunct.textu in l.instrumenta, C.de prob.& in l.2. in §.1.in verbo legiti mis,ff.de excus.tut.gl.in c.accedens,el 2.in verbo oriundis,vt lit.non contest. & in c.cum causam,in gl.2.de proba.Ang.in l.non est verisimile,circa fi.ff.quod metus cau.Barb.in c. fi. col. 8.ver.& subtilius etiam,de succe.ab intest.& in Rubrica,de proba.col.4.vers. quod probatur, & col.9. versi.& dixi.in d.c.Bal.in l.si quis ex argentariis, in §.1.in 4.nota. ff.de eden. & in Rubriea, de proba.in prin.& in l.ea quidem,col.2.ver.argumentum, C.de accus.& in cons.3.in fi. vol.3.Roma.io cons.7.col. 1.& in consi.54.in fi.Soc.in cons.89.col. 6. & vlti. versi.nam simul qnodque,vol.1. Dec.in cons.146. col.6.vers.6.& vlt.Calc.in cons.76.col.1.& seq.Io. de Ana.iu consi.49.col.1.ver.ex quibus potest dici. Aym.in cons.35.nu.6.& in consi.73.nu.20.& consil.158.num.11.

¶Tenēdo hanc vltimam opi.tanquam communē.

63 Primò Amplia, nam facilius coniungūtur plures præsumptiones,quam coniungantur plures probationes ad plenam probationem faciendam: prout alii qui tenebant,quos Cald.refert.Ant.de Butr.in c.veniens,el 1.col.fi.de testib.

64 Secundò amplia,vt ēt vnus testis iungatur cū præsumptione ad faciendam plenam fidem.Archid.in c. oues,col.1.ver.in eadem gl. ibi præsumptionem, 6. q.1.gl.in c.fi.io verbo testes,de succe.ab intest. Bar. in l.1.§.idem Cornelio,ff.de quæstio.Bal. io consil. 136.circa fi. ver.persuadentes igitur,vol.2.& cons. 3.in fi.vol.3.Abb.in c.cum causam,col.fi.ver.sed circa hoc,de prob. Aym.consi.35.num.6.

65 Tertio Amplia, quia ēt fama coniungitur cū aliis præsumpt.gl.fi.in c.cum in Diœcesi.de vsuris.

66 Quartò Amplia,vt etiam scripturæ duorum mercatorum super eodem facto plenè probant.Bal.in c. quoniam contra,col.4.de prob.Aym.de antiq.temporum,in 1.par nu.279.

67 Quintò Amplia,quia liber defuncti,qui erat bonæ opinionis,& famæ cum aliis præsumptionib. plenè probat Bar.in l.admonendi,nu.26.& ibi Ias.post alios,nu.128.ff.de iur.iur. Spe.in tit.de instr. edi.§. nunc dicendum,ver.regulariter.Pau.de Cast.in l.rationes,C.de fid.instr. Abb. Ant.de Butr.Fel.& alii,io c.2.de fid.instr.Boer.decis.105.nu.5.& seq. Paris. in cons.7.num.15.& seq.vol.4.

68 Sextò Amplia,nam ēt in criminalib. plures ꝑsumptiones qn̄ sunt violentæ plenā probationē inducūt, vt tenet Bal.in cōs.264.col.2.vol.3.Abb.in cōs.113. col.2.vol.2.Cald.in cons.22. in tit.de const. Bald.& Roma.in l.excipiunt,ff.ad Syll.Bal.in l.milites, ff.de quæst. Fel.post Abb.Anch.& cōiter alios, in c.afferte,nu.10.de præsumpt.Bellam.decis. 689. Calca.in cons.61.col.3.Brun.in trac.de indit.& tortu.in 4.q. prin Grat.in consi.136.nu.22.qui dicit cōem * opi. vol.1.idem tenet Aymo.in cons.6.nu.42.& in consi.73.nu.19.Gram.decis.42.nu.4.Mill.in prac.crim. fol.69.aliàs in tit.de indit.in fi.

69 Contrariam opi.quod in causis crimioalib.ex violentis præsumptionib. quis condemnari non possit, tenet Oldr.in cous.192. Pau. de Cast. in cons. 197. col.fi.uol.1.Ang.in l.2.C.de furt.Gand. in tract. de malefi.io tit.de præsumpt.& indit.indubit.in 1.q.vbi dicit oēs Doc.ita tenere.Alex.io cōs. 116.in fi.uol.3. Cæpol.in cōs.crim.6.col.2.Ias.ī cōs.188.col.2.uol. 2.& in cōs.167.col.3.uol.4.& hāc dicit cōem * opi. Dec.in cons.175.col.fi.Hipp.in Rubr.de prob. num. 237.& in l.repeti.col.7.ubi hanc dicit veriorē, ff. de quæst.Cæpol.in consi.32.col.fi.in criminalibus.

70 Concorda has contrarias opiniooes, ut 1.procedat qn̄ subsequuta fuit condemnatio in pœnā pecuniariā: 2.vero locū hēt si fuit imposita pro delicto pœna corporalis: ista distinctio sumiē ex verbis Gandi.in loco supra citato, in fi. idem dicit Alex.in cons. 15. col.2.uol.1.Gram. Dec.96.nu.6.& seq. Boer.decis. 164.nu.6.Hipp.in cons.99.nu.10.Aug. ad Ang.de malefi.in uerbo,fama publica,nu.28.& hanc esse cōmunem * opi. testatur Carrer.in prac.fol.36. num. 56.Gram.decis.42.Aymo.consi.73.nu.13.

71 Vndecimò Limita,quia scripturę priuatæ non cōiunguntur ad faciendam plenam probationem, Bal. in c.1.in prin.de contro.inuest.Soc.in cons.53.col. 2.uersi.hoc etiā tenet,uol.1.& in cons.41.col.5.uer. non obstat quintum,co.uol.

72 Duodecimo Limita, nam qn̄ testes ex natura negocii debent esse tot numero ut probent, non cōiunguntur. Bal.in authen.rogati,io fi. C.de testib. & ibi Sal.in ult.q. Caccialup.in l.admonendi,nu.160.& ibi Ripa.nu.184.ubi dicit cōmunem * opi. ff.de iur.iur.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Papa seu principi aliquid attestanti; an plenè credatur.

1 SATIS confusè loquunē Doc.in illa uulgati conclusione,no papæ attestāti credatē,iux.tex.in cle. 1.de prob.iō opportunū uisum fuit, ꝓ declaratione huius cōclusionis,principaliter duos casus colligere.

2 Primus casus est,qn̄ Papa attestatē de suo facto ꝓprio,& tunc sua attestatio plenissimam facit fidem, ita ut nec contrariū probari possit,vt est tex.io d.cle. 1.& ibi gl.in uer.fecisse narramus, q̄ ibi oēs cōiter sequunē,de prob.Gem.cons.33.col.2.Oldr.in cons. 258.Fed.de Sen.in cons.117.& uoluit Dec.in c.cognoscentes,in 2.lect.cir.fi.de const.Fel. in c. cum a nobis,col.1.de test.Hippo. in l. 1. §.si quis dicatur, col.pe.ff.de quæst.gl.pragm.sanctio. fol.180.col.2. Soc.in cons.266.col.12.ver.sed tū,uol.2.Rui.in cōsi.148.nu.8.uol.4.& cons.227.nu.6.uol.1 .Dec.in consi.544.col.1.Beltr.in cons.112.col.fi.uol.2.Tiraq.de retrac.lignager.§.2.in gl.14. num.49.

3 Primo igitur ex præmissis infertur,ut si papa attestetur aliquem esse suū capellanū, cubicularū, seu familiarem debeat stari suæ assertioni,ut uoluit Domi. in consi.59.io prin. Aeneas de Falc.in trac.de reser, fo.16.Sarnen.reg.de imp.per obit.fam.Car.q.13.

¶Contrarium uē tenere Rot.decis. 197. in antiq. Bonifa.in ele.1.nu.27.& seq.de prob.Fely.in c.si aliquando,de sent.excom.col.1.

¶Concorda,quia aut Papa fundat se principaliter super tali assertione, & tunc procedat 1.opi. aut illa uerba enunciatiuè fuerunt propter aliud prolata, & tunc procedat 2.opin. ista concordia sumitur ex uerbis Rotæ in d.decis.197.in fi.& declarat Aym.de antiq.temp.in 1.par.nu.45.uers.similiter.

5 Secundo infertur, quod Papa rescribendo alicui

tanquam

tanquam plebano alicuius Ecclesiæ, faciat vt illæ literæ probent eundem esse plebanum in dicto loco, prout voluit Lapus alleg. 7. quē sequitur Fel. in c. cū à nobis, col. 2. ver. sed aduerte, de testi. Soc. in cons. 87. nu. 19. vol. 3. Ruin. in cons. 227. nu. 6. vol. 1.

6 Declara, quia si vis literarum consistit tantummodo in illis verbis, tunc dicta attestatio probat præsumptiuè illū esse talē, ita vt onus probādi contrariū transferatur in aduersariū, secus autē qn̄ illa attestatio non principaliter, sed enūciatiuè, vel causa demōstrationis facta fuit, quia tunc attestatio prædicta nihil operaretur, prout declarat Bonifac. in d. cle. 1. nu. 39. & seq. de proba. Fel. in c. si aliquando, col. 1. ver. & limita. de sent. excom. Aym. de antiq. tempo. num. 45. ver. sed contra, vbi etiam declarat, quando Papa videatur intentionem fundare super narratis.

7 Tertiò infertur: vt si Papa attestetur, aliquem renunciasse beneficia per procuratorem, ex quo vr̄ attestari de actu corā se gesto, probetur illū esse procuratorem, licet de mandato non constet. Boer. decis. 281. col. fi. Feli. in c. cum in iure, col. fi. de offic. deleg. Ruin. in cons. 103. nu. 12. vol. 5. Dec. in consi. 445. nu. 60. Ruin. in consi. 227. nu. 6. vol. 1.

¶ Contrarium tenet Bellam. decis. 251.

8 Amplia, quia idem esset si simpliciter attestaretur talem esse procuratorem Titii, cum illa clausula, de cuius mandato nobis constat, vt per Ruin. in consi. 41. nu. 17. vol. 1. & in cons. 103. nu. 10. volum. 5. & consi. 148. nu. 7. ver. & hoc etiam, vol. 4.

9 Limita, quia ex assertione Papæ nō probaretur mādatū, qn̄ dn̄s cuius nomine actus est gestus, negaret mandatū, vt declarat Ruin. in d. cōs. 41. nu. 10. vol. 1.

10 Quartò Infertur, vt debeat stari assertioni Principis circa contractum à se factum, vt dicit Rui. consi. 215. col. 3. vol. 1.

11 Primò Amplia principalē conclusionē, quæ adeo vera est, vt in hoc casu magis Papæ quam notario credatur, vt no. And. de Iser. in c. 1. col. pen. ver. sed nunquid stabitur, in tit. qui success. teneant. Dec. in cons. 445. no. 17. Rui. in consi. 3. nu. 5. vol. 5. Quinimò magis Papæ creditur, quam pluribus notariis, vt dicit Ruin. in consi. 103. nu. 17. vol. 5.

12 Secundò Amplia, etiam si de facto suo, & alterius attestaretur, prout in renuociatione beneficii dicit Lap. in d. clemen. 1. dicens hoc esse de mente Cald. 161. & sequitur Imol. col. pen. & Bonifa. nu. 26. de proba. & tradit Fed. de Sen. in cons. 117. & hoc etiā declarat Staffi. de litt. grat. & iust. fol. 155.

13 Tertiò Amplia, idem esse, si attestetur de facto alterius coram se facto, vt no. Aret. in c. cum à nobis, col. 3. & ibi Fel. col. 1. de testi. Areti. in consil. 23. col. 3. Soc. in consi. 266. col. 12. vol. 2. & hanc opin. puto veram, ne Papa de mendacio arguatur.

¶ Contrarium tenet Lap. ex mente Cald. quos sequitur Imol. in d. cle. 1. col. pen. de probatio.

14 Concordia, quia in hoc casu attestatio Papæ probat præsumptiuè, ita vt transferatur probatio in eū, qui contrarium asserere vellet, & ita procedat prima opinio; non autem probat plenariè, ita vt non possit contrarium probari, & ita procedat secunda opinio, prout declarat Alexan. in cons. 15. col. 2. vol. 5. Cur. Sen. in cons. 50. nu. 381. ver. idem voluit.

¶ Tenendo primam opinionem,

15 Limita, illā procedere, si hmōi verba sint assertiua, non aūt si essent narratiua, prout superius dictum fuit, & dicit etiam Ruin. in consi. 41. col. 1. vol. 1.

¶ Contrarium in hoc voluit idem Rui. in consi. 148. nu. 7. vol. 4.

16 Quartò Amplia, ēt si Papa attestaretur de eo, quod fecit, vel vidit dū esset Cardinalis, vel in minoribus constitutus, tex. est in c. querelā, de elect. in cle. 1. in vers. intelleximus autem, de reliq. & vener. sanc. glo. in c. 1. in ver. statuit, de renunc. in 6. & in c. ad apostolicæ, in ver. promisisset, & ibi Domi. de re iud. in 6. Aret. in c. cū à nobis, col. 6. & ibi Feli. col. 2. de testib. Præpos. in c. fi. col. 2. qui matrim. accus. poss. Roma. in sing. 172. Ias. in repet. l. admonendi, col. 2. ff. de iureiur. Felin. in c. pueris, in fi. de senten. excom. Paris. in cons. 15. nu. 19. vol. 4

17 Infertur igitur ex hac ampliatione, vt credatur Papæ, etiam attestanti de voluntate sui prædecessoris, ut tenet Card. in cle. 1. & ibi Imol. col. 6. de probat. & voluit Roma. in cons. 350. & in sing. 328. Alex. in cons. 112. col. 1. vol. 5. & consi. 15. col. 2. eo. vol. Rot. in antiq. decis. 197. in fi. Ias. in consi. 65. col. 3. vol. 3. Rui. in consi. 188. col. fi. & cons. 215. in fin. vol. 1. & in consi. 108. nu. 20. vol. 2.

¶ Contrarium sentit Bonifa. in d. clem. 1. nu. 50. de prob. & contrarium inaduertenter sentit Rebuff. in pract. fol. 139. nu. 16.

18 Quintò Amplia idē esse in Imperatore, & in Rege non recognoscente superiorem. Pau. de Cast. in cons. 339. col. 2. vol. 1. Card. in cons. 128. col. 1. Alex. in cōs. 11. nu. 14. vol. 7. Dec. in cōs. 544. col. 1. Ruin. in cons. 31. col. 6. uol. 1. & in cons. 41. col. 3. eo. vol. Maria. iuo. in cons. 65. colu. 4. & cons. 66. col. 2. & cons. 76. col. 16. vol. 1. & in cons. 92. col. 1. uol. 2.

19 Amplia hoc procedere in quolibet principe, qui saltem de facto superiorem non recognoscat, prout tenet Alex. in cōs. 15. col. 2. uol. 1. Signo. in cōs. 185. col. fi. Soc. in cons. 4. col. 2. in fi. & in cons. 27. col. 2. vol. 3. Bertr. in cōs. 109. col. 1. uol. 3. & cōs. 11. col. 1. vol. 2. Ruin. qui loquitur in Duce Ferrariæ, in cons. 22. col. 2. uol. 1. & in cōs. 31. col. 7. & cōs. 175. col. 2 & seq. uol. 1. & in cōs. 200. col. 1. uol. 2. Et q̄ Delphinus habeat iura supremi principis, & in eo habeat locū dispō cle. 1. de prob. voluit Bertr. in cōs. 42. col. 1. & seq. uol. 1. in antiq. Et idē esset in Duce Mediolani, qui hēt iura principis in suo statu. Cor. sen. in cōs. 50. nu. 374. Ruin. in cons. 83. col. 1. & seq. uol. 3.

20 ¶ Contrariū, q̄ regula ista non habeat locum nisi in Papa, voluit Paul. de Castr. in cons. 46. col. fi. uol. 2. Gemin. in cons. 96. col. 4. Feli. in c. cū a nobis, col. 2. ver. 3. not. de testib. Alex. in consi. 112. uol. 7. Ias. in cons. 72. col. fi. uol. 1. Dec. in cons. 528. col. 2. & in cons. 357. Franc. Cur. in consi. 61. col. 5. Aim. in cons. 104. nu. 6.

¶ Tenendo primam opin. tanquā magis communē.

21 Limita illam non procedere in principibus recognoscentibus superiorem. Soci. in cons. 4. col. 3. & in cons. 77. vol. 3. Card. in cons. 128. col. 1. Fel. in c. cum à nobis, col. 2. de testib. Ruin. in cons. 98. col. 4. & col. 8. ubi dicit hanc regulam non habere locum in inferiore a supremo principe, vol. 4. & in cons. 41. nu. 9. vol. 1.

¶ Contrarium, vt ista dispositio procedat in quocunque principe etiam recognoscente superiorem, tenet Aym. de antiq. temp. in 1. par. nu. 41.

22 ¶ Concorda has contrarias opiniones. Nā aut quærimus de his quæ gesta sunt corā Papa, & tunc hæc non admittunt contrariā probationē, secus autē quo ad inferiores, quia tunc illa contrariam probationem recipiunt, ut per Bar. in l. ambitiosa, col. pen. ff. de decret. ab ord. facien. Soc. in consi. 87. colum. 9. uol. 3. Ruin. in cons. 41. no. 9. uol. 1. Aut quærimus de iis, quæ non sunt gesta coram Papa, & tūc hęc ēt

si ab ipso sint prolata cõtrariã recipiãt probõnẽ, ꝓut declarat Soc. in cons.266.col. 12.ver. sed tñ.vol. 2.& expressè idẽ dicit Rui.in cons. 227. n.6.vol. 1.

23 Sextò Amplia conclusionem habere locũ in quacunq; Papæ dispositione, siue pura, siue conditionali, siue modali: in qua, si Papa attestatur de facto suo, semper locum habebit dispositio cle.1.de prob.prout ibi hoc tenent Pau.de Eleaz.& Imo.col.2.

24 Septimò Amplia, quando Papa attestatur de iis quæ sunt iuris, cuius assertioni adeo standum est, vt nec contraria probatio admittatur. Pet.de Anch. in cons.288.Soc.in cons.87.col.8.vol.3.Quod tamen declara prout infra in sexta limitatione.

25 Octauò Amplia, vt talis assertio Papę probet etiã contra laicum subditum.Soci.in cons.27.vol.3.Ale. in cons.11.col.4.vol.7.Ruin.in cons.103.col.5. & seq.vol.5.& in cons.167.col.1.vol.4.Aym.in consi. 104.nu.8.& dicetur in 1.limit.

¶ Contrarium voluit idem Rui.in cõs.13.col.3. ver. tamen in casu,vol.4.

26 Primò Limita & declara hanc regulam procedere in beneficialibus, seu in aliis spiritualibus, in quibus Papa habet latissimam potestatem, c.2.de præb. in 6.secus autem in prophanis. prout voluit Abb.in c.cum à nobis, col.2.de testi. Rom.in l.sciendũ,col. 22.ver.præterea aduertendum, ff.de ver.obl. Claud. in tit.qui feu.da.pos.col.7.Ias.in cons.72.col.fi.vol. 1.Dec.in cons.447.col.pen.

¶ Contrarium autem tenet Aret.in d.c.cum à nobis, col.2.& ibi etiam Fel.col.1.de testib.

27 ¶ Concorda, Nam aut Papa attestatur super prophanis contra non subditum, & tũc procedat 1.opi. ꝙ non stet suæ assertioni, vt tenet Abb.in c. ad audiẽtiam, & ibi Fel.col.3.de pręscr. & sentit Pau.de Cast. in cons.46.col.fi.vol.1.Aret.in d.c. cũ a nobis, col. 3.Alex.in cons.11.col.4.vol.7.Dec.in cons.357.colum.3.gl. prac.sanc.fol.180.col.2. Caccialup.in tracta.de pensio.q.24.Paris. in cons.15. col.fi. volu.4. Ruin.in cons.126.nu.6. vol.5. Aut Papa attestatur in prophanis contra subditum, & tunc statur suæ assertioni, vt declarat Aret.in d.c.cum a nobis, col.2. Et licet Fel.in c.ad audientiam, col.3.teneat, hoc solum procedere, quando Papa iudicialiter deponeret, non autem quando essemus in sola narratiua Papæ, & hoc idem velit Paris.in cons.15.nu.20. volum.4.tamen hoc non puto verum: ea videlicet ratione, quia si id indistinctè procedit in narratiua aliorum Principum, quoad subditos suos, vt dicit Alex.in cons.11. col.4.vol.7.& in cons.15.col.2.& seq.vol.5.multo magis hoc erit dicendum in Papa narrante.

28 Secundò Limita, quia Papæ attestanti non creditur, quando agitur de graui alterius præiudicio, prout hanc opi.sequuntur Pau.de Cast.in cons.46.col. fi.vol.2.Anc.i cõs.398.col.fi. Aret.in cõs.365.col. 3.Dec.in c.q̃ in ecclesiarũ, col.12.de cõst.& in cõsi. 357.col.1.& in cõs.576.in fi.& in cõs.606.& in sermone cõcilii, col.4.seq.& sequit Goz.in cons.5.col. 4.Grãma.deci.65.nu.9.& seq.& deci.103.nu.227. & dec.105.nu.2.& plu.seqq.Cur.in cõs.142.col.4. Paris.in cons.15.col.fin.& in cons.67. col.3. vol.4. Aym.in cons.48.& in cons.171.col.3.& in tract.de antiq.temp.in 1.par.nu.5.Rui.in cons.175.col.2.& col.4.vol.1.Staphil.de litter.grat.& iusti. fol.155.

29 Infertur igitur ex præmissis, vt si Papa vellet aliquem priuare feudo, vel bonis suis, attestãdo, ꝙ sibi constet de delicto, non debeat in hoc stari suæ assertioni, prout concludit Abb.in c.quæ in ecclesiarum, col.pe.& ibi Fel.col.23.de const.Gemi.in cons.53. col.4.Aret.in cons.165.col.3.Ias.in cons.34.col.6. vol.1.& cons.86.col.5.vol.3. Dec.in cons.544.col. 2.& in consi.445.num.60. & in cons.606.col.3.& consi.528.& consi.576.in fi. Rui.in consi.7.col.7. vol.1.& consil.147.col.3.vol.1.& in consil.3.col.3. vol.5.Rebuff.in concord.in rubr. de sublat. clemen. litter.fol.241.

30 Ratio huius opinionis esse potest, quia nõ est credendum Principi in eo, quod respicit propriam vtilitatem, prout hanc rationem in hoc casu adducit Deci.in cons.445.num.61.& dicetur inferius.

31 Contrariam aũt opinionem sequutus est Bald. in cõs.328.col.4.vol.1.vbi tenet, ꝙ si Papa, vel Imperator reuocet feudum propter ingratitudinẽ, de qua sibi constat, q̃d in hoc standũ sit eius assertioni.idem voluit Soc.in cons.266.col.12.vol.2.& in cons.28. col.fi.& in consi.87.col.8.vol.3.Card.in cons.128. vol.1.Affli.super constit.in rubr.de violen.eir.possess.nu.41.fol.74.Paris.cons.1.col.6.& seq. volu.1. Goza.in consi.5.col.5.Rui.in cons.22.col.6.vol.1. vbi tenet feudum probari ex principis assertione, & in cons.103.nu.13.& seq.vol.5.vbi declarat.

¶ Tenendo primam opinionem magis communem.

32 Primò Sublimita, quando papa asseueret constare de notorio, & inexcusabili delicto, vt dicit Grãma.decis.65.nu.60.Soc.in cons.87.nu.19.vol.3.

33 Secundò Sublimita, quando Papa in beneficialibus ita attestatur, vt voluit Pet.de Anch.in cons.293. col.3.& seq.Fel.in c.cum a nobis, col.3. vers.4.not. de testib.Rui.in cons.41.nu.11.vol.1.

34 Tertiò Sublimita, quando Princeps ita assereret cum consilio, & cum subscriptione Quæstoris, vt dicit decis.Neapol.166.num.7.in nouis.

35 Quartò Sublimita, quia statur assertioni Principis circa benemerita, etiam in præiudicium tertii, dato ꝙ aliter non constaret de benemeritis, quando Princeps in specie narraret benemerita, vt per Ias.in cons.227.col.7.ver.8.facit,vol.2.

36 Tertiò Limita principaliter, nam ẽt in casibus in quibus supra dictum est Papæ attestationem plenissimã fidẽ facere, nec directò posse contrariam probari, poterit nihilominus probari quid per indirectũ, ꝙ eneruet vires ipsius attestationis, & gratiæ desup fundatæ, vt no.gl.in d.cle.1.ver. fecisse narramus, de proba.quam ibi aliĩ cõiter sequuntur.Gem. in cons. 33.col.2.Fel.in c.cum a nobis, col.3. de testib. & in c.quanto, in fi.de præsump.gl.prac.sanc. fol.180.colum.2.Paris.cons.15.in fin.vol.4.

37 Primò Sublimita hoc ꝙ dictum est per indirectũ admitti probationem in contrarium, locum habere tantummodo circa facti probationem, non aũt circa iuris dispõnem, circa quã, si Papa attestetur, nihil in contrarium adduci poterit, nec directè, vel indirectè probari, vt declarat Imo.in d.cle.1. col.4. de proba.

38 Secundò Sublimita, qñ Papa disponeret non recipi contrariã probationẽ, sed oĩno vellet, vt staretur suę assertioni, tm Soc in cons.266.col.12.ver.cõfirmantur ṗdicta, vol.2.Gram.decis.63.nu.60.& seq.

39 Quartò Limita, conclusionem non procedere in assertione facta à legato de latere, seu delegato, qui Papam representat. Anch.& Imol.in d. cle. 1. de proba.Alex.in cõs.34.vol.6.Aret.in c. cum a nobis, de testib.Et in quibus casibus credatur legato de latere, plenius dicemus in seq.conclusione.

40 Quintò Limita, qñ Papa aliquid attestatur tanquam sibi a parte narratũ, quia tunc non creditur tali assertioni factæ pp narratiuam partis, vt per Imol. post Ant.de But.in d.clem.1.col.pen.vers.hæc vera,

de pro-

de proba.& ibi Bonifac.col.3.Bellam.decis.158.Alex.in cons.112. vol.7. Franc. Cur. cons.67.col.5. Soc.in cõs.87.nu.19.vol.3.Rip.in 6.resp. col. 4.lib. 2.Aym.in cons. 104.nu.7.& in trac. de Antiq.temp. fol.6.nu.4.vers.sed istud.Ruin.in cons.41. col.4.vo lu.1.& in cons. 13.col.3.vol.4.& cons.113.col.1. & col.3.vol.5.Gram.decis.64.nu.14.

41 Sublimita, nisi illud quod narratur, esset de facto proprio ipsius Principis illud narrantis, vt colligitur ex dictis per Alex.in consi.112.vol.7. nam limitatio procedit in his, quæ sunt de facto alieno, nõ autem de facto proprio eiusdem Principis.

42 Sexto Limita, quando Papa attestando erraret in iure, & in eo, quod est de iure clarum: tunc.n.non staretur suæ assertioni.Fel.in c.cum à nobis,col.7.in fi.de testib.Ruin.in cons.41.col.5.vol.1.

43 Hinc est, q̃ qñ Princeps in suo rescripto erraret in iure, præsumitur rescriptum illud extortũ ob partis importunitatẽ, vt per Alex.in cons.1.col. pen.ver. nec obst.vol.4.Fel.i c.cũ à nobis,col.3.ver. 4.nu.de testi.Ruin.in cons.41.nu.15.vers.5.rñdetur, vol.1.

44 Septimò Limita, qñ constaret de contrario eius, qđ Papa fuisset attestatus.Rom.in cons.350. col.pe. Zasio cons.16.vol.2.Rui.in cons.41.col. 5. vol.1. & in cons. 121. col. 7.vol.4. Soc.in cons.64.col.5. vol.2.Cur. sen.in cons.50.nu. 374. Aym. de antiq. temp.in 1.par.nu.45.vers.versus non procedit.

45 Octauo Limita, qñ principaliter dubitaretur de eo, qđ Papa incidenter fuisset attestatus. ita Bellam. decis.630.Paris.in cons.114.col.fi.vol.4.

46 Nonò Limita, quando contra id, q̃ Princeps asserit, sit pręsumptio. Abb.in c.nõnulli,§.1.de rescr.Roman.in cõs.350.col.pen.Rui.in cõs.41.col.3.vol.1.

47 Decimo Limita, vt ista conclusio non uendicet sibi locum in literis inferiorum, vt puta, Epi, prout est tex.in c.placuit, ubi gl.& doct.omnes, 6.q.2.

48 Vndecimo Limita, vt non credatur attestationi Papæ in eo quod respicit propriam vtilitatem, etiam si per viam legis agat, Affli. super constitu. sub Rubrica de magistr.procur.nu.3.Dec.in cons. 445.nu. 61.Ruin.in cons.3.nu.5.vol.5.Aym.de antiq.temp. in 1.par.nu.5. Et hæc sunt quæ ad primam partem conclusionis pertinere videntur.

49 Secundus Casus est, quando Papa attestatur de facto alieno non coram se gesto, & tunc, si super tali facto fundet intentionem suam, talis attestatio, etsi nõ faciat plenissimam probationem, ita vt non possit cõtrarium probari, tamen facit talem præsumptionem, vt onus probandi contrarium transferatur in eum, qui contrariũ asserere vellet, & nõ ducto de contrario, staretur suæ assertioni, prout hanc opinionem sequitur gl.in c.nonnulli, in ver.speciali mandato, de rescrip.Idem tenet gl.in clem. 1.in ver.fecisse narramus, vbi Pau.de Eleaz.Card.& Anch. de proba.Card.in c.post cessionem, eo.ti.Bellam. decis.290.Rot. in antiq.decis.197.Rom.in cons.180.col.1.& in cõsi.369.col.pen.Domi.in c.si Papa, col.pen. de priuil.in 6.& in cons.15.col.3. Card.in cons. 128.col. 1.Imol.in l.ex hac scriptura, col.fi.ff. de dona. Alex. in cons.15.col.2.vol.5.& in consi.112.col.1.volu. 7. vbi dicit communem * opinionem.Ias. in consil. 84.col.6.vol.1.& in consi.86.col.5.vol.3.& in consi.100.col.3.vol.4.idem tenet Lapus alleg. 7. Soci. in cons.266.col.12.vol.2.& in cons.87.col.8. vol. 3.Feli.in c.cum à nobis, col.1.& seq. de testib.& in c.causam quæ, col. 2.eo.tit.& in c.ad aures, col.7.& in c.nonnulli.col.4.& seq.de rescript.Ruin.in consi. 41.nu.15.& in consi.227.col.2. uol.1. & in consil. 103.col.3.& seq.uol.5.& in consi.3. colum. 4.uolum.5.Gozad.in consi.83.col.3. ubi dicit hoc maximè locum habere, quando uerba sunt geminata. Paris.in consi.17.col.2. uol.4.Staffi.de litter.grat.& institut.fol.90.Aym.de Antiq.temp. nu.5.ver. sed istud dictum, in 1.par.Tiraquel.de retract.lignager,§.2,in glo. 14.nu.49.

50 ¶Contrariam ẽt opinionẽ, q̃ imò talis Papæ attestatio de facto alieno, ẽt si Papa se fundet in eo, non faciat probationem, ẽt talem, quæ transfundat onus probandi contrariũ in aduersarium, tenent Io.And. in reg.nõ licet, de reg.iur.in Mercur.Guil.de Mont. Laud.in clem.1.de prob.vbi Ant.de Butr.Imo.& Bonifac.col.3.qui attestantur Ro.Cur.ita seruare.Idem tenet Ant.de Butr.in c.post cessionem, de prob.Calder.in cõsi.2.in tit.de priuil.in 6.Old.in consi. 258. Domit.in c.si Papa,§.fi.de priuil.in 6.Aret.in consi. 23.& in consi.165.& in c.cum à nobis,col.3.de test. Alex.in consi.112.uol.7. Rosell. in Monarchia car. 77.col.4.Cur. sen.in consi.20.nu.21.ubi dicit hanc esse magis cõem * opin.Ias.in consi.76.col.5.uol.3. Soc.in cons.120.col.2.uol.3.Rip.in 6.respons.col. 3.in 2.lib.Gram.in decis.103.nu.31.Paris.in consi. 15.nu.23.ubi dicit omnes doc.ita tenere, col.46.

51 Tertia fuit opinio quorundam Doc.asserentium, standum esse omnino tali assertioni Papę etiam de facto alieno non coram se gesto, prout hanc opi. sentit gl.in d.cle.1.in uer.fecisse, dũ exemplificat de mortuo, idem tenet Ant.de Butr.in c.fi. de succes.ab intest.Soc.in consi.87.col.8.uol.3.

52 Quarta fuit opinio, q̃ talis attestatio Papæ in facto alieno non coram se gesto faciat in ciuilibus semiplenam probationem, ut dicit Io.And.in reg.non licet, de reg.iur.in Mercur.quem sequitur Soc.in cõsi.266.col.12.ubi dicit, q̃ talis attestatio æquiparatur famæ, & in cõsi.87.col.9.uol.3. & uoluit Imo.in d.clem.1.col.antep.de prob.

¶Tenendo primam opi.q̃ talis attestatio probet pręsumptiuè.

53 Primò limita, nam licet attestatio de qua supra, sit facta ad partis supplicationem, non autem motu proprio (nã qñ motu proprio, dicet̃ inferius) nihilominus debet intelligi, ut Papa in ea non dicat, ita sibi fuisse a parte narratũ, quo casu Papa censeatur apposuisse cõditionẽ, prout a parte supplicante narratũ fuerat, & propterea attestatio prædicta nihil probaret, nisi quatenus verificaretur, ut declarat notabiliter Imo.in clem.1.col.pen.uersi.prædicta limita, de proba.& Corn.cons.312.nu.35.uol.1.Soc.in cons. 87.num.19.uers.præterea, uol.3.

54 Secundò Limita, quando Papa non se fundaret in talibus uerbis assertiuis, seu narratiuis facti alieni, ut est tex.in cle.si summus, de sent.excom.& in c. si Papa, de priuil.in 6.& ibi not.Io.And.in Nouel.Anch. in d.cle.1.col.1.ubi etiam Imo.col.5. de prob.Rot. in antiq.decis.197.Oldr.in consi.258.Cald.in consi.2.de priuileg.Rom.in cons.180. col.1. Domin.in c.si Papa,§.fi.de priuileg.in 6.Socin.in cons.87.col. 9.uol.3.

55 Primò Infertur ex præmissis, ut Papa nominando in bulla collationis aliquem tanquam clericũ, ex quo non fundat se in clericatu, non probet illũ esse clericum.Ant.de Butr.& ibi Fel. in c.post cessionẽ, col.4.de prob.Anch. in c. si iudex laycus, colum.2. versic.Sed iuxta præfata, de sent.excom.Abb.in c.du dum, col.2.de præsump.Fel.in c.nonnulli,§. sunt & alii, col.5.de rescr.Alex.in l.si prius, col.9. uersi.sed adde, ubi dicit cõem * opi.ff.de nou.oper.nun.Gram

mat,

mat. decis. 81. nu. 3. & seq. Boer. decis. 171. nu. 12.

56 Secundò, infertur, vt verba priuilegii numerantis aliquem locum inter loca subiecta, non probet subiectionem. Inn. in c. inter dilectos, de fid. instr. & in c. dudum, de priuil. Roma. in consi. 180.

¶ Tenendo secundam opinionem, quòd talis Papæ assertio de facto alieno non inducat probationem plenissimam, nec præsumptionem, per quam transferatur onus probandi contrarium in aduersarium.

57 Primò Limita hanc opin. non procedere quo ad aliqualem præsumptionem: quia verba narratiua Papæ in facto alieno, talē qualē præsumptionē inducūt. Ant. de But. & Imo. in cle. 1. col. pe. de prob. Alex. in cōs. 15. col. 2. uol. 5. Soc. in cōs. 266. col. 12. uol. 2.

58 Secundò Limita, quando princeps assereret se de tali facto alieno bene fuisse certificatum, vt tenet Imo. in d. clem. 1. col. pen: & ibi Ant. de But. de probat. Corn. in cons. 312. nu. 35. uol. 1. Alex. in cons. 15. colum. 1. vers. præterea, vol. 5. Sociu. in consil. 266. col. 12. vers. confirmatur, quia ex narratione, uol. 2. & in cons. 87. nu. 19. vol. 3. Aym. de antiqu. temp. in 1. par. fol. 6. ver. 7. non procedit.

¶ Contrarium voluit Ruin. in cons. 30. col. 1. uol. 1. & idem sentit Dec. in cons. 576. in fi. & in cōsi. 544. nu. 25. & in cons. 606. nu. 14. uer. non obstat.

59 Tertiò Limita, si sumus in antiquis, in quibus verba narratiua Papæ etiam in facto alieno plenā faciunt probationē. Ant. de But. & Imo. in d. cle. 1. de prob. col. pen. Alex. in consi. 6. col. fi. uol. 1. & in cōs. 15. col. 2. vol. 5. Ias. in cons. 65. col. pen. uol. 3. ubi hanc dicit cōem * opin. Socin. in cons. 266. col. 12. vol. 2. Dec. in cōs. 445. col. 4. Aym. de antiq. tēp. in 1. par. fol. 3. ver. quòd procedit, & nu. 33. ver. 2. limitatur.

60 Quartò Limita, nisi attestatio Papæ sit facta motu proprio, quia tunc etiam in facto alieno standum est suæ assertioni. Anch. in d. clem. 1. col. 1. & ibi Anto. de Butr. & Imo. col. pen. de prob. Ant. de But. in c. fi. de succes. ab int. & idem tenet Oldr. in consi. 258. Aret. in c. cum a nobis, col. 3. de test. & in consi. 23. col. 3. Corn. in cons. 239. col. fi. vol. 1. Alex. in consi. 112. vol. 7. vbi dicit cōem * opin. Soc. in cōs. 266. col. 12. vol. 2. & in cōs. 87. col. 9. vol. 3. Rebuff. in cōcord. sub rub. de suulat. clem. liter. ver. tñ ex narratis.

61 Sublimita, quia etiā in attestatione facta motu proprio de facto alieno admittitū probatio in cōtrariū, vt declarat Staffi. de lit. grat. & inst. fol. 90. ver. 7. & vlt.

62 Qvinto limita, quia ētattestatio de facto alieno, si sumus in præiudicialib. plenè probat, vt puta, qñ Papa attestatur aliquem de crimine diffamatum, vt per Io. And. in addi. ad Specu. in tit. de inquisit. in §. nunc tractemus, ver. hoc autem notandum. Abb. in c. cum oportet, col. 3. de accusation. Felyn. in ca. cum à nobis, col. 1. & ibi Aret. col. 3. de testibus.

63 Infertvr Igitur ex hoc vt Princeps posit de fama, & de cōi hominum opinione attestari, vt tradit Aret. in c. per tuas, col. 3. ver. pro his etiam, de prob.

64 Sexto Limita, quia credendum est Principi attestanti de facto sui progenitoris, quia præsumitur quòd informatus ita asserat. Aym. de antiq. temp. in 1. par. fol. 3. ver. 3. non procedit.

CONCLVSIO III.

Argvmentvm.

Attestatio Cardinalis Legati quam probationem faciat.

1 Operæpretivm est, vt nunc videamus quid in dicto Card. legati de latere, an faciat plenā probationem, prout videtur tenere glo. in c. nobilissimus, 97. dist.

Declara, vt hoc dictum sit intelligendū, quantum ad hoc, vt ei credatur, si asserat se legatū, non autem in aliis: & ita loquitur tex. in d. c. nobilissimus, & ibi gl. not. & idem gl. in c. cum olim, el 1. in verbo, sine reprehensione, de priuil. glo. in cap. ad Apostolicæ, in verbo, propono, de re iud. lib. 6. Abb. in ca. quod super his, de fide instru. & ibi Imo. & Fel. col. 2. ver. 1. conclusio. Lap. alleg. 15. Hostien. quem sequitur Dom. in c. 1. colum. fin. de offi. legati. Pau. de Cast. & Saly. in l. 1. C. de mand. Princ. Abb. in ca. quo ad translationem, in fin. de offic. deleg. Anto. de Bur. in c. ex literis, de in integr. restit. colum. 14. Ancha. in clem. 1. col. 2. de proba. Cald. in cons. 2. in tit. de offic. leg. Aret. in c. cum à nobis, col. 4. de test. Philip. Franc. in c. cū parati, col. 6. de appel. Corn. cons. 155. in fi. volu. 1. Hipp. in l. 1. §. siue dicatur. ff. de quæst. Fel. in c. cum in iure peritus, de off. deleg. col. 4. & in c. ad eminentiam, de sent. excom. Aene. de Falco. in tract. reseruat. fol. 60. gl. prag. sanc. fol. 180. colu. 2. & seq. Paris. in cons. 82. col. 6. in fi. vol. 1. Alciat. de præsumpt. in 1. regula, in 48. præsump.

Ratio aūt huius dicti est, quia cum non soleant Cardinales extra Curiam exire sine tali facultate, vel dignitate, ideo de facili creditur, quod talem habeāt facultatē. Hanc rationē ponit Abb. in c. quòd super his, & ibi Fel. col. 2. de fid. instr. Domi. post Host. in c. 1. col. fi. de off. leg. in 6. Pet. de Anch. in cle. 1. de prob. col. 2. Aret. in c. cum a nobis, colu. 4. de testi.

2 Primo Amplia, vt etiam ei credatur in his quæ exponit ei, ad quem dicit se missum, vt dicit gl. in d. c. ad Apostolicæ, in verbo, proponit, de re iudi. in 6. Aret. in c. cum à nobis, col. 4. de test. Fely. in c. quod super his, col. 2. de fide instru.

3 Secundò Amplia, vt etiam credatur in omnibus his, quæ veniunt in generali commissione: vt sunt ea, quæ competunt Legato, quia Legatus est: nam in his creditur assertioni ipsius legati, si enim creditur quòd sit Legatus, ergo etiam quo ad omnia, quæ ex eo veniunt quia est legatus, ita Gemin. in cons. 62. col. 2. Imol. & Fel. in d. c. quod super his, col. 2. de fide instr. Rota. in antiq. decis. 276. Abb. in c. ad eminentiam, de sent. excom. post Ioan. And. ibi Domi. in c. eos, §. 1. de sentent. excom. Bald. in l. si qua per calumniam, circa fi. de Episc. & cleri. Dec. in l. vnica, C. de mandat. Princ.

4 Tertio Amplia, vt etiam credatur Legato in his, quæ gesta sunt coram eo tanquam corā legato. Bal. in d. l. si qua per calumniam, C. de episco. & cleric. Spec. in tit. de leg. §. sequitur, circa fi. refert, & sequitur Ant. de But. in c. quoniam contra, col. 28. de proba. Spec. in tit. de test. §. 1. col. 30. ver. sed quod dixi. Rom. in l. sciendum, col. 26. ff. de verb. obli. Fely. in c. sicut, de sent. excom.

5 Quartò Amplia, quia Cardinali creditur etiam in causis quæ corā eo aguntur tanquā delegato. vt per Brun. in tract. de form. in tit. de prob. & præsump. form. fol. 88. col. 4. ver. 3. fallit, licet dicat id potius de stilo curiæ Romanæ, quā de rigore iuris procedere. Staffil. de lit. grat. & iustit. fo. 159. uer. item statur.

¶ Contrarium tenet Anch. in clem. 1. col. 2. de prob. Aret. in c. cum à nobis, col. 5. de testib.

Cōcorda has cōtrarias opiniones, vt per Brun. in loco proximè citato, vt prima procedat de stilo curiæ Romanæ, secunda verò de rigore iuris.

6 Quinto Amplia, quia etiam in præiudicialibus creditur Cardinali in iis, in quibus alii Papæ non assistunt, ita Bellam. decis. 636. idem dicit Staffil. de lit. grat. & iustit. fo. 159.

Sexto

7 Sexto Amplia, idem esse in quolibet noto, & probo viro, qui si asserit se legatum, ei creditur. per tex. in c. nobilissimus. & ita tenet Spec. in tit. de leg. §. superest. vers. quod tamen dicunt, & in §. excipiendo, ver. item excipitur. Abb. in c. cum olim, circa fi. de priuil. Inn. in c. cum in iure peritus, in prio. de offi. de leg. Rom. in consi. 59. in 4. dub. Abb. in cons. 17. in fi. vol. 2. Fel. in c. quod super his, col. 2. de fide instr. & in c. ad eminentiam, de sen. excom. Hipp. in l. 1. §. si quis dicatur, col. pen. ff. de quæst.

Contra hanc Ampliationem tenet Abb. in d. c. q͠d super his, & ibi Host. Domi. in c. 1. col. fi. de offi. leg. in 6. Ang. in cons. 182. Bar. in l. 1. C. de superindict. lib. 10. Corn. consi. 155. in fi. vol. 1. Fel. in c. cum nō liceat, col. 6. de præscr. Abb. in cons. 94. col. 2. vol. 1.

8 Septimò Amplia, vt etiam viro nobili credendū sit, vt ponit Tiraq. qui plures allegat, in tract. de Nobilit. c. 20. nu. 39. & vide super hoc ea quæ diximus in 7. lib. in 8. conclu. io 8. Amplia. cum plurib. seq.

9 Primò Limita principalem conclusionē, vt Cardinali asserenti se legatum, credatur, nisi agatur de magno tertii præiudicio, ita declarat Abb. in d. c. cū olim, de priuile. el 1. circa fi. Fel. in d. c. quod super his, col. 2. de fid. instr. & in c. ad eminentiam, de sent. excom. allegant not. per Bar. in l. Palatinos, C. de collat. fun. Fiscal. li. 10. & idem tenet Alcia. de præsum. 3. reg. in 2. præsumpt. num. 3.

10 Secundò Limita, nā non statur dicto Cardinalis Legati asserentis se habere commissionem in his, in quibus requiritur facultas specialiter cōcessa, & quę non veniunt in generali commissione. Gem. in cōs. 62. col. 2. Bal. Imo. & Fel. in c. quod super his, col. 2. de fid. instr. Domi. in c. 1. col. fi. de offi. leg. in 6. Bal. in l. si qua per calumniam, circa fi. C. de epis. & cler. Ant. de But. in c. cum in iure, col. 6. de offi. dele. & in c. sua, de offi. vic. Abb. in c. quo ad translationem, de offi. deleg. & in c. ad eminentiam, de sen. excom. & in cons. 94. in 2. dubio. vol. 2. Anch. in clem. 1. col. 2. de proba. Paul. de Castr. in l. 1. C. de mand. Princi. & ibi Dec. col. 2. Corn. in consi. 155. in fi. vo. 1. Paris. in consi. 2. col. 3. vol. 2. Aene. de Falcon. in tracta. reseruat. fol. 60. Decis. Tholos. 463.

11 Primò Sublimita, quando Legatus pluries huiusmodi specialia exercuisset. Fely. in c. cum in iure peritus, col. 4. de offi. deleg. Bal. in l. exēpla. in fi. C. de proba. Cald. in cons. 2. in fi. de off. leg. Fel. in d. c. quod super his, de fi. instru. & propterea dicit Dec. in l. vnica. C. de mand. Princ. supra dicta non procedere, quādo Legatus esset in quasi possessione exercen. reseruata.

¶ Contrarium tamen tenuit Aret. in c. cum à nobis, col. 4. de test.

12 Secundò Sublimitā in his, quæ de consuetudine solita sunt concedi ipsi Legato de latere, licèt non veniant in generali commissione, vt not. Abb. in d. c. ad eminentiam, de sent. excō. & ibi Feli. Abb. in c. quod super his, de fide instru.

13 Tertiò Limita, quia ex consuetudine in Rom. Cur. recepta, statur assertioni Legati indistinctè, glo. in clem. 1. in verbo, reseruasse narramus, de probat. Io. And. in c. constitutus, col. fi. de appel. Abb. in d. c. quod super his, ex mente Ioan. And. ibi Alexan. in cōs. 106. col. 3. vol. 2. gl. 5. prag. sanc. fol. 180. col. 3.

Primò Declara, vt id procedat quotiescunque ista consuetudo probaretur. Aret. in c. cum à nobis, col. 5. vers. sed certè, Spec. de test.

14 Secundò Declara, vt ex cōsuetudine Rom. Cur. credatur Cardinalibus in commissis sibi a Papa, non autem in aliis. Soc. cons. 99. nu. 13. vol. 3. post Bellam. in cons. 16. vbi dicit ita vidisse iudicari in Cur. per tres sententias diffinitiuas.

15 Quartò Limita, quia non creditur Cardinali asserēti se delegatum, seu causam sibi commissam viuę vocis oraculo. Inn. in c. cum olim, el 1. in glo. fi. de priuileg. Ant. de But. Imola, & Fel. in d. c. quod sup his, col. 2. in fi. & seq. Abb. in c. præterea, col. 2. de dilat. idem sentit Abb. in d. c. cum olim, dum allegat tex. in c. cū in iure peritus. vbi Fel. col. 3. latè sequitur istam partem Decis. Tholos. 463. & ibi Apostilla.

¶ Contrarium ꝗ immò Cardinali attestanti se delegatum in aliqua causa, credatur, tenuit Hostien. in summa, in tit. de offi. deleg. sub rub. de recusat. Spec. in tit. de proba. §. interdum. uers. quid de auditorib. Abb. in d. c. ꝗ super his. Bal. & Sal. in l. iurisiuran. C. de rest. & idem Saly. in l. 1. C. de mand. Princ. Alex. in consi. 92. col. 3. vol. 6. Rom. cons. 59. in 4. dub. Abb. cons. 17. incip. In causa Ottonelli. in fi. vol. 2. Paris. cons. 132. col. pen. vol. 4. Ruin. cons. 90. col. 3. vol. 1. & maximè si asserat aliquid viuæ vocis oraculo sibi commissum, vt dicit Gram. qui alios allegat, in cons. ciuil. 24. num. 9.

16 Quintò Limita, vt non credatur quoad reseruata in his, in quibus agitur de præiudicio tertii. Abba. in c. sicut, post gl. primam, de sent. excom. & in d. ca. q͠d super his, col. fi. de fid. instr. & vtrobiq; Fel. & idem Fel. in c. ad eminentiam, de sent. excom. Corn. in cōs. 155. in fi. vol. 1. Ias. in cons. 72. col. pen. & in consi. 104. vol. 1. Decis. Tholos. & ibi apos. 463. gl. prag. san. fol. 180. col. 3. & seq. Paris. in cons. 136. col. 3. vol. 4. Aimo. in consi. 104. col. 1.

17 Infertur igitur ex pręmisis, vt non credatur summo Penitentiario asserenti se habuisse commissionem viuæ vocis oraculo a Papa, si agatur de alterius ꝑiudicio. Goza. in cons. 41. nu. 15. ver. 7. dico.

18 Sublimita in his, quæ principaliter non inserūt ꝑiudicium, vt not. Ang. in cons. 182. & in l. quęcunq;. §. fi. ff. de public. Deci. in l. 2. col. pe. C. de mād. princ. Ias. in repet. l. admonendi, col. 80. ff. de iu. iu.

¶ Contrarium in hac sublimitatione tenet Anch. in clem. 1. col. 2. de proba. Aret. in d. c. cum à nobis, col. 4. Nicell. concor. ad Bart. 326. Ruin. consi. 90. nu. 4. & nu. 14. vol. 1.

19 Sexto Limita, quia non statur dicto Cardinalis asserentis aliquem familiarem suum, ad effectum vt de ipsius beneficiis possit disponere. Saruen. in reg. de impetr. per obit. fam. Car. q. 13.

20 Declara, quia maximè credendum est Cardinali asserenti de commissione sibi facta a Papa, quando Papa est præsens, ad quem facilè recurri potest, quia tunc non est præsumendum, ipsum mentiri. Imol. in d. c. quod super his, & ibi Fel. col. 1. de fi. instru. Ias. in repet. l. admonendi, col. 81. de iur. iur. & in consi. 145. col. 2. vol. 4. & in cons. 104. col. 1. & seq. vol. 1. Alexan. in ca. nobilissimus, cir. fi. Barb. in trac. de præstant. Car. in 2. par. in 1. q. Gram. in consi. 54. & in cons. 24. col. 3. Paris. in consi. 11. col. fi. & cons. 132. col. pen. vol. 4.

¶ Contrarium tenet Dec. in d. l. 1. col. 2. C. de mand. Princip.

21 Et facit pro prima communi opi. nam mandato Principis non probatur nisi per scripturam, l. vnica, vbi Doct. C. de mand. Princ. l. vnica, vbi Bart. C. de sup. indic. lib. 10. & tamen hoc non habet locum quando Princeps est in eadem ciuitate, quo casu de facili potest haberi copia mandati, prout dicebat Spec. in tit. de proba. §. videndum, vers. auditorib. quem refert, & sequitur Rom. in l. sciendum, ff. de ver.

obl.Salic.in d.l. 1. C.de mand. Princip. Iaſ. in conſ. 145.col.fin.vol.4.& in l.ex hac quacunque, col. 1. in fi.ff.ſi quis in ius vocat.non ierit. Bal.in l.aliquando.q.4.ff.de offi.præſid.Grammat.conſil.54. num. 17.& deciſ.36.nu.27.

CONCLVSIO IIII.

Argumentum.

Doctor aſſeuerans ita eſſe conſuetudinem, quam probationem faciat.

1 VAriæ ſunt Doct. opiniones in illa quæſtione, An Doctori atteſtanti conſuetudinem credatur, niſi contrarium probetur, prout hanc partem affirmatiuam ſequutus eſt Bar.in l.de quibus,in repet. ff. de legi.col.10.Bal.in c.cũ dilectus,de cõſuc.col.2. Cum.conſ.57.incip.Monaſterium, in fi. & conſil. 369.incip.Viſo teſtamento,circa medium.Barth.Vero.conſ.58.inci.Paulus Faber,col.3.Pau.de Caſt. in conſ.164.incip.In præſenti cauſa,col.1.vol.2. Lanfranc.in repet.c.quoniam contra,col.30.in verſic.reſponſiones,de probat. Grat.conſ. 12. nu.58. vol.1. Dec.qui dicit iſtam partem * cõem, in conſil.559. col.2.& in §. mutui datio.in 2.lect.col. 2. in l.2. ff. ſi cer.pet.& in conſ.691.col.2. & in conſ.694. col. 1.& in conſ. 540. col. 3. in quibus locis atteſtatur iſtam eſſe cõem opin.& in conſ.691.col.fi.Calca. in conſ.62.col.2.Ripa in 3.reſp.in 3.lib.Barbat.in cõſ. 8.col.9.vol.1.& in conſ.23.col.pen.2. vol. Socin. conſ.67.col.8.& in conſ.118.& col.1. vol. 1.& in conſ.252.col.8.& in conſ.275. col.2. Iaſ.in conſi. 168.col.5.vol.2.Paris de Put.in tracta. ſyndi. chart. 36.col.1.& chart.43.col.4.Franc.Curt.in conſ.60. col.2.vbi hanc dicit tutiorem, & in conſ. ſeq. col. 3. Guid.Papæ.q.139.& in conſ.12.& in conſ.18.Caſſa.in conſ.64.col.3.& in cõſuet.ſol.329.col.1. Rebuff.in concord.ſol.67.Goza, in conſ.59.col. 4.vbi dicit magis communem. * Bert.in conſ. 11.col. 2. vol.2.Lofred.in conſ.10.col.4.

¶ Contrariam ſentẽtiam tenuit Bal.in l.ſi is qui,§.1. ff.de pigno.& in l.ſi conſentaneum, col.pen.in 5. oppoſi.C.quomodo,& quando iud.in l.fi. col. pen. C.de fideicommiſſ.in l.cum quidam,§.quod dicetur, circa fi.ff.de acquir.hæred.Imol.in l.1.§.nunciatio, col.3.ff.de oper.non.nunc.Alex.in l. poſt dotem, ff. ſolut.matr.col.pen.& in conſ.50.col.2.vol. 5.Are. in conſ.132.incip.in cauſa,quæ vertitur,col.2.Cor. in conſ.83.incip.circa primum,col.3.Dec. qui dicit iſtam eſſe opinionem communem, * in conſ. 402. col.fi.& in conſ.472.col.3. & in conſ. 142. col.2. Soc.in conſ.97.incip.præſens conſultatio, in antep. col.vol.3.Corn.in conſ.83.incip.circa primam,col. 3.vol.4.Iaſ.in l.de quibus,col.pen. Hippol. in ſing. 42.nu.41.& ſeq.Barbat.in conſ.43. vol.1. nu. 17. Curt.in conſ.79.col.fi.idem videtur de mente Alex. in conſ.50.col.2.vol.5. & in conſ.5.col. pen. & in conſ.26.col.1.& col.5.vol.3.Purpu.in l.1.col. 6.de tranſac.& in l.tranſigere,col.8.C.de tranſact. Hippoly.in pract.criminal.§.conſtante,col.4.Gramma. in 13.voto.Caſſan.in conſuet.ſol.393. col.1.Rip. lib.1.in 3.reſp.in 4.col.Gemi.in c.1.char.18.col.2. de conſtitut.in 6.Gozad.in conſi.35.col.3.Ioan.de Syl.in tract.de Benef.ſol.74. col.1. Bertr. in conſil. 144. col.2.vol.1.& in conſi.181.vbi dicit iſtã communem * col.5.vol.3.& in conſ.290. col. 10. vol. 3.& in conſ. 124. vol. 1. & in conſ.162.col.2.vbi dicit iſtam communem opinionem. Rochus in §.fi.col.95.in verſ.5.quæro an Doctori.de conſue. in impreſſione parua, Aimo in conſ.166.col. pen. vbi tenet, vt non credatur in totum huic aſſertioni, ſed ille faciat præſumptionem, propter quam transfertur onus probandi contrarium in aduerſarium.vbi hanc dicit magis communem, & idem expreſsè tenet Grat.in conſ. 4. col. 5. vol.1. conſ. 13. col.fi.vol.1.vbi dicit etiã id communiter teneri, & conſ.111.col.pen.vol.2.Maria. iun.conſ.60. vol. 2. Ruin.conſ.111.col.fi.vol.5.Lofred.in conſ.42. col. pen.Pariſ.vbi dicit iſtam communem * in conſ. 25. vol.3.& ſeq.vol.1.in conſ.31.col. 2.vol. 1. in conſ. 158.col.3.vol.4.Dec.conſ.559.& conſ.694.

2 Primò Concorda iſtas opiniones vt per Gnald. caut.35.de ſubſtitu.vt prima opinio procedat tantũmodò in illa curia,in qua verſatus eſt Doctor,qui in ſuis ſcriptis de aliqua conſuetudine teſtatur: non autem in aliis locis, & ita procedat 2. opinio. Et ita Hiſpan.in Rubr.de donat. inter vir. & vxor. §. hodie tamen de conſuetudine,nu.1.

3 Secundò Concorda vt per Brun. in conſ. 66. col. 1. qui declarat primam opinionem procedere quando Doctor famoſus atteſtaretur de conſuetudine vnica,ſeu vniformi,aliàs ſecus, ibi in verſi. ſecus ſi doctor.

4 Quartò Amplia iſtam ſecundam partem etiam ſi plures Doctores de huiuſmodi conſuetudine atteſtarentur.Alex.in l.poſt dotem.nu.29.ver. & iuxta hoc,ff.ſolut.matr.Iaſ.in l.de quibus,col.pen.ff.de legib.Deciſ.Neap.176.nu.20.in 2.dub. in prima difficultate,in nouis.

5 Et nota quia creditur gloſſatori conſtitutionum, quod conſtitutio ſuper qua ſcribit, nõ ſit in vſu.Afflict. ſuper conſti.ſol.312.col.4.aliàs 5. ſuper tit.de probab.experien.medic.in conſti.incip.vtilitati,no.4.

¶ Contrarium voluit Rochus in c. fin. col. 197. de conſue.

CONCLVSIO V.

Argumentum.

Scriptura informis in Archiuio reperta, an faciat fidẽ.

1 ARchiuium dat robur ſcripturæ,non authenticæ,tex.eſt in authen.ad hæc, C.de fid. inſtrum.& ibi gloſ.pen.& fin.& ibi Bart.in prin. & in auth.& ſi contractus,col.1.in 1.lect.ver.venio ad auth.ad hæc,de fid.inſtr. & ibi Bal. col.3.verſ. item ſcriptura,& ibi Ang. verſ.2.& ſcriptura, & verſ.2.& vlt.not.& ibi Cy.verſ.item quãdo profertur,& Fulg. verſ.in gloſ.3.in c.cum cauſam,verſ. itẽ creditur inſtrumento,& ibi Hoſt. col. 1. verſi. ex inſtrumento producto,de proba.& ibi Ant.de But. col. 2. verſ.in quantum gloſ.dicit,& Imol.verſ.in gloſ.1. & Henri. verſ.ſuper eo.c.& ibi Abb.verſ.2. dicit gloſ.in ca. ad audientiam,& in verbo, librum cenſualem,de præſcri.Saly.in l. comparationes,col.4.verſ. 5. ſcriptura eſt.C.de fid.inſtr. Inn. in c. 1.de procur.verſ.& iſta geſta.& ibi Ant.de But. col. 1. in fi.verſ.quandoque quædam, & ibi Imol.col. pen. verſ.quandoque verò.Ioan.And.in addi.Spe.in tit. de inſtr. edit. in §. nunc dicendum,in addi.magn. circa prin. verſ. nam ſtatur,& circa fi. verſ. ſuper ſupplementum. Ant. de But.in c.2.in 3.col.verſ.nonus caſus, de fid. inſtru. Roma.conſ.165.Car.in conſ.72.col.3.verſi. in contrarium,quia acta.Alex.conſ.138.col.3.verſ. nec obſt. quod dicatur,vol.1.Caſſ.in conſ.15.col.2.in fi.& ſeq. Bertr.conſ.172.col.4.in fi.verſ. & fuerunt extracti, vol.2.in nou.Corn.conſ.171.nu.10. verſ.& ideo videtur,vol.1.Alex.in conſ. 245.in fi. verſ. præterea,

ultra

vltra dictum librum, vol.6.& nu.3. verf.cõfirmatur 2.& i apostill. ad Bar.i d.aut.ad hæc. Grat.cõf. 122. Gemin.cõf.82.col.2.verf. fed opponit, cũ verf.feq. Abb.in c.ad audientiam, col.3.verf.gl. 4. de præfcri. Flor.in l.cenfus, col.1.verf.extra gl.not.de prob.Iaf. in repet.l.admonendi. nu.136. uerf. quid autem fit de libris, ff. de iur.iur.Boer.decif.105. nu.11.

2 Primò Amplia vt regula procedat etiam in exẽplo recondito in archiuio, vt dicit Ange. in auth. fi quis io aliquo, col.1. verf. forfan etiam crederetur, C.de eden.& ibi Iaf.col.3.uerfi.vltra Bartol.fallit 5. & ibi Alexand.io 2. col.verfi.6.fallit.Bal.in l.gefta. in finalibus verbis.C.de re iud.Rom. in conf. 105. in fine. Fely.in c. ad audientiam, col.5.uerf.4.conclufio, de præf.qui id intelligit etiam in exemplo extracto ex archiuio. Dec. in auth. fi quis in aliquo.nu. 13.C.de edend,

3 Secundò Amplia, etiã fi in dicto archiuio non fint aliquæ aliæ fcripturæ, uel authenticæ, vel non authenticæ. Aret.io c.cũ caufam, col.2.verf. aliquando reperitur fcriptura, de probat.Fel.in c.ad audientiam, col.5. verf.5.conclufio, de præfcr.

4 Tertiò Amplia, etiam fi non probetur confuetudo, quod fcripturis extractis ex dicto archiuio credatur, ut dicit Aret.iu d.c.cũ caufam, col. 2. verf. fed hoc vltimum, de probat. Aimo. de antiq.temp. in 1. par.nu.194.& feq.

¶ Contrarium fumitur ex not.per Io. And.in addi.ad Spec.in tit.de inftru.edit.§.nunc diceodum, in addi.mag. in uerf. quintum fuppofitum, cum feq. Soc.conf.258.col.2. verf. confirmatur ifta conclufio, Fely.in c.ad audientiam, col.4.verf.1.cooclufio, de præfcript.

5 Qvartò Amplia, vt fupplicatio ex archiuio publico producta inducat notorium. Rom.conf. 350. col.5.verf.cæterum, Caffan.in coof.16. nu.2.

6 Qvintò Amplia, vt fcriptura fumpta ex archiuio præualeat etiam probationi teftium. Rom.confil.319.

7 Sextò Amplia, vt fcriptura, quamuis priuata, pofita in archiuio præualeat alteri fcripturæ eiufdemmet fcribentis non pofitæ in archiuio. Rom. coof.319.Fel.in c.ad audientiam, col.5.uerf. octaua conclufio, de præfcript.

8 Septimò Amplia, vt etiam fcriptura rècondita in archiuio ecclefiæ, vel monafterii faciat fidẽ, maximè fi illi de confuetudine fides folet adhiberi: Abb. Felyn.& alii, in c.ad audientiam, de præfcr.Bald.& Salyc.in l.exemplo, C.de proba.Alber.in l.cenfus, ff.de proba.Rom. confi.319. Iaf. in repet.l.admonendi, nu. 137. de iur.iur.Aimo confil. 158. oum.4.Alex. conf.187.nu.2.vol.7.

9 Primò Limita hanc feptimam ampliationẽ, locũ habere inter perfonas eiufdem monafterii, & illi fubditas, non autem contra alios, Bald. in conf.276.vol. 4.Afflict.decif.374.nu.7.Felyn.in c.ad audientiam, col.5.ver.10.& vlt.de præfcr.Anchara.in coofi.44. col.2.Alex.io conf.187.vol.7.Abb.in confi.67.col. 2.vol.2.Io.de Anan.in conf.84.col.1.Caffa.in conf. 18.nu.13.verf.item etiam.

¶ Contrarium tenet Roma. in confi. 127. col.1. Dec.in conf.146.col.6.verf.4. ifta conclufio. Boer. decif.105.nu.13.

10 Sublimita, fi ageretur de modico præiudicio, vt declarat Aochar.in d.conf. 44. Aimo. de antiq.tempo. in 1.part.nu.250.

11 Secvndò Limita, quia liber cenfualis probat quando repertus eft in loco vbi communiter alii libri cenfuales folent reponi, fecus fi repertus fuerit penes producentem, ita Specul.in tit.de loca.§.nunc aliqua, verf.56.& 58.Aret.io c.cum caufam, col.5. de probatio. Caffan.qui dicit oumes Doct.ita tenere, in conf.18.ou.13. verf.fed adhuc.

12 Octavò Amplia, vt regula procedat etiã fi agaẽ de magno præiudicio, Corn.in cõf.171.nu.10.vol.1.

13 Primò Limita, regulam locum hẽe, quando fcriptura effet manu publica fcripta, fecus verò fi effet fcripta manu priuati: ita Bar. in d.auth.ad hæc, in 2.lectu.in verbo, pro declaratione huius gloffæ.

¶ Contrarium uoluit Paul. de Caft. in d. auth. ad hæc, verf.cõtra hoc oppooitur, de fi.ioftr.Ioan.And. in addi.ad Spec.io tit.de inftr.edit.§.nunc dicendum, io addit.mag.circa princ. vet.nec ftaẽ, & circa fi.verf. fecundum fupplementum, qui declarat.Iaf.conf.34. col.pen.on.8.ver.nec obftat, vol.1.qui intelligit, fiue fit Notarius, fiue non, dummodò fit perfona à publico deputata, quæ fcripturam confecit.Iaf.in repet.l. admouendi, col. 47. verf. decimus cafus eft, de iur. iuran.

14 Secvndò, Limita, vt probet tantummodo fcriptura prædicta vel in territorio, in quo eft archiuiũ, vt per Bal.iu l.exemplo, col.1.in fi.verf.tertius cafus, C.de probat.Ioa.And.io addit.ad Specu.in tit.de inftru.edit.§. nunc dicendum, in addit.mag.circa fin. verf.fecundum fupplementum, cum verf.feq. Bald.in Rub.C.de fid.inftrum.colum.fioa.verf. & reftat dubium.Alex.iu d.auth.fi quis in aliquo, col.2. verf.6. fallit, & ibi Iaf.colum.3.verfi. vltra Bart.fallit 5.Alexand.coofi.138.colum.3. verf. nec obftat quod credatur, vol.1.Dec. io d. authen.fi quis in aliquo, colum.5.verf.6.fallit, Alexand.confil. 16. col. 2. verf. refpondeo, vol.5.& confi.23.colum. 2. verficulo, quia etiam pofito, vol.5.Soc. confil. 187.col.7. verf. fed ad præmiffa refpondetur. Purpur. in d.authen.fi quis io alique, colum.5.verf.6.fallit, Aim. de antiq. tempo.in prima parte, nu.146. & feq.Iac. in d.auth. fi quis in aliquo, colum.4.verfic. 7. fallit. C.de eden. Maria iun. confi.2. colum.2. verfic.2.principaliter, uol.2. Bertrand. confil.172.colum. 4.in fin. uer. & fuerunt expreffæ, vol.2. Alex.in apoftill. ad Bart. in d.auth.ad hæc, C.de fide inftrumen.Flor.io l.cenfus, col.4.verficu.extra gl.nota.ff de prob. Felyn.in c.ad audientiam, col.4.verf. fecuoda conclufio, de præfcriptio. Caffan.in conf.16.nu.7.vbi dicit hanc effe communem* opinio. & in confil.18.num. 13. verficu. item etiam. Vel etiam extra territorium cõtra fubditum, vel ratione contractus, vel alia ratione, vt dicit Bal.in l.exemplo, colum.1.in fine, verf.tertius cafus, C.de probat.Socin.coufil.258. colum. 2. in fin.verficu. prætcrea nunc fcriptura; Iacob.in d.authen. fi quis in aliqoo, col.4.verfi.7.fallit, qui dicit q etiam infra territorium quoad non fubditos non operetur: Marian.iun.confi.2.colum.2.ver.2. priocipaliter, uol.2.

¶ Contrarium quod credatur extra territorium cõtra oon fubditum, tenet Aret.in c. cum caufam, col. 3.verfi.fed licet ifta diftinctio.de probat.

15 Tertiò Limita, vt ex fciptora ex archiuio extracta crimeo non probetur; ita Iaf.conf.34. col.pen. verf.quia ego refpondeo, vol.1. Aimo de antiq.temp. in 1.par.uu.198.

16 Qvartò Limita, fi modò in dicto archioio non reponautur oifi publicæ fcripturæ, fecus verò, quando in dicto archiuio reponerentur etiam fcripturæ non publicæ. Soc.confil.208.colum.2. verfi. quinimmò fi etiam in loco, Aret. in c.cum caufam,

col.2.

col.2.ver.nā aliquando scriptura,de probatio. Corn. cons.142.nu.6.vol.3. Dec.cons.458.Abb. in d. c. cum causam,col.2.versi.quandoq; agitur de magno præiudicio,da prob.Flor.in l.census,col. 1.versi. extra gl.not. de probat.Fely.in c. ad audientiam, col.5. ver.5.conclusio.de præscrip.

¶ Contrarium sentit Aim.de antiq.temp.in 1.par. nu. 194. vbi declarat quomodo saluari possit dicta limit.

17 Qvintò Limita,quia non sufficit commentariē sem dicere ꝙ extraxit ex archiuio publico,sed necesse est, vt fidē faciat, ꝙ erat scriptura archiuii. Corn. cons.142.col.3.vers.restarent.vol.3.Dec.in d. auth. si qois in aliquo,in 6.fall. & colligit ex verbis Abb. in c. ad audientiam,col.3. vers.gl.4.de præscrip.

¶ Contrarium colligitur ex verbis Gem.cons.82. col.2.vers.sed opponitur.

18 Sextò Limita,quia dicta scriptura nō inducit ꝓbationem, nisi archiuio præsit publicus officialis, ita Ioan.Aud.in addit.ad Specul. in tit.de instru.editio. §.nunc dicendum,in addit.magu.Bald.in Rub.C.de fid.instr.col.fin.& in l.exemplo,col.1.C. de probat. Socin.in cons.258.col.2. vol.2 .Fel. post alios in c. ad audientiam,nu.11.ver.prima cōclusio, de præscr. Aimo.de antiq.temp.in 1.par.nu.194.

19 Septimò Limita,quando in ipsa scriptura in archiuiu recondita diceretur illud esse exemplum,qoia tunc non videretur probare,ex quo est reposita tanq̄ copia,& non tanquā publica scriptura.Dec.in auth. si quis in aliquo,col.5.ver.6.fallit, C.de edand.

20 Et nota,quia corrumpens libros archiuii publici tenetur pœna l.si quis,ff.de iurisd.omn.iud.vt ibidē declarat Ias.qui sub nu.40.testatur hanc esse communem * Doct.sententiam.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Negatiuam allegans illam debet probare.

1 Vera est illa cōclusio,quod negatioa est probāda per illū qui se fundat in ea, proot dicit Inno. in c.super his,col.3.de accus. vers.sed quid dices, Bart.consi.94 & in l.illa,col.2.ff.de verb.obl. Corn. cons.123.colum.1.in fin. & sequen. vol.1. & cons. 250.col.fi.eo.vol.Host.in d.c.super his, col.pen. & ibi Anto.de But.col.9.Bar.io l.actor,col.2.ver.nunc quæro,C.de proba. & in l.si per alium,§. docere, ff. ne quis eum,qui in ius voc. est, vi exiio. & in l. item ait Prætor,ff.ex quib.caus.maio. & in l.si quis consortium,& ibi Ang. C.de Fabric.lib.11.Alex.consi. 23.col.1.vol.1.& cons.34.col.1.uol.2.& cōs.132. col.2.vol.4.Domi. in c.1.in 3. not.de confess.in 6. Inno.in c.proposuit,in fin.de cleri.excomm. minist. Lap.alleg.89.in fi.Rota,in nou.deci.444.in fi.& decis.Bisignet.6.de præb.Dec.cons.529.col.1. & cōs. 649.col.3.Paris.cons.123. volum. 1. & cons. 153. col.fi.vol.4.Fely.i d.c.super his,col.7.de accu.Cassa. decis.3.de reg. Cancell.Io. And.in Reg. infamibus, de reg.iur.in 6. sentit gl.in l.si vero, in §. qui pro rei qualitate,in verbo,dubitetur,ff.qui satisd.cog.Anto. de But.in c.fi.col.pen.in fi.& seq.de præsumpt. & in c.bonæ,el 1.col.11.& seq.de elec.Bal.in l.qui accusare,in fi.C. de eden.io l.cum mulier, col.14.ff. sol. matr.& istam dicit communem * opi. Alex.io d.l.in illa,col.pen.ff.de verb.obl.Imola in l.ex facto,l.si qs autem,col.pen.& seq. ff.ad Trebellia.Aimo.in consi. 1.col.fin.vol.1.Tiraq.de retract.§.32. gl.1.nu. 94.

2 Ratio est, quia potius quis tunc agit , vel accusat, quam neget,secundum Bald.in l.ab eo,col.3.C.quomodo & quando iodex.

¶ Contrariam opinionem, quod negatiua nō debeat probari, sequitur Io.And.in regula, sine possessiooe,col.2.vers.ad declarationem tamen,de reg. iur. in 6.tamen in fi.col.circa fi. sentit contrariū, ibi,per quam decretalem satis posset attentari,Spec.in negatiua facti tenet contrarium,in tit.de probat. in §.probare,nu.6.sentit etiam Bar.in l. ei incumbit, circa fin. ff.de probat.Bald.consi.79.vol.2.Lanfranc.in c.quoniam contra,io prin.nu.14.de probatio.

3 Et propterea Albe.dicebat in l.2.C.de iur.emphy. nu.7.ver.sed certè ꝙ io criminalib.proponens negatiuam,illam probat, nō autem in ciuilibus:& dicit hoc esse de mente Inn.in c.super his, de accusat.

4 Limita hanc secundā partem , nisi contra negaotem sit præsumptio,quia tūc negans probat, etiā ꝙ aliàs non probaret,Bar.in l.ei incumbit,in fi.ff. de probat.

¶ Tenendo primam communem * opiniouem.

5 Primò Amplia,siue sit actor,siue sit reus ille qui proponit oegatiuam ad fundandum suam intentionē, Inn.in d.c.super his,col.2.io fio.Ias.in l.io illa,col.4. ff.da verb.obl.Alber.de Rusa.in l.ei incumbit, nu.5. de proba.Bal.in l.2.col.10.C.de iur. emphyt.

6 Secvndò Amplia,siue sit negatiua facti,siue sit negatiua iuris,vt per gl.in l.2.ff.de proba.Inn.in d.c.super his , col.2.in fi.Ias.in d.l.in illa , col.4. Sal. in l.ei incumbit,de proba.

7 Declara,vt per Albe.de Rosa.in l.ei incumbit,nu.6. ff.de prob. vt hoc procedat quando oegatiua iuris cousistit in bis,quæ sunt de genere permissorum: secus si consistit io prohibitis .

8 Tertiò Amplia, etiam sit sit negatiua qualitatis, vt per gl.in d.l.2.ff.de prob. Ant.de Butr.in d.c. super his,col.10.vers.& hęc vera, Io. And.in regul. Infamibus,in 2.oppos.1.par.de reg.iur.in 6.Fely. in c. fi.col.5.de præsumpt.Bar.in l.in illa, in fi.ff. de verb. obl.Saly.in l.ei incumbit,ff. de probat.

9 Declara,vt per Alb.in d.l.ei incumbit,nu.7.vt hoc habeat locum in negatiua qualitatis naturalis,non autem in negatiua qualitatis accideotalis , per exempla ibi per eum apposita,& idem dicit Lanfran. in c.quoniam,nu.15.de prob.in prin.

10 Qvartò Amplis,etiam si negatina sit causa exercitii sctionis, vt dicit Bart.in l.in illa,col.2.vers. item si est causa, ff.de ver.obl.refert, & sequitur Anto. de But.in d.c.super his,col.9.in fi.& seq.ver. Tu dic clarius,Io.de Ana.ibi col.fi.Bal.in l.2.col.10. C.de iur. emphy.Ripa in d.l.in illa,nu. 10.

11 Qvintò Amplia,etiam si negatiua sit causa officii iudicis, vt per Bar.in d.l.in illa,col. 2. versi.item si negatiua,refert,& sequitur Ant.de But.in d.c.super his,col. 10 .versi.idem si negatiua, & ibi Ioā. de Anan. col.fi.Bal.in l.2.col.10.C.de iur.emphy.Ripa io l.in illa,nu.13.ff.de verb.obl.

12 Sextò amplia,etiam si sit negatiua improbabilis, vt dicit Dom.in c.1.de confes.in 6.in 3.not.Imol.in l.in illa,col.pe.in fi. ver.& idem dicas si sit negatiua, ff.de ver.obl.Paris.coos.138.col.1.vol.4.

13 Septimò Amplia etiam si agatur ciuiliter , siue criminaliter,proponens negatiuam pro fundamento suæ intentionis , illam probat, Inn. in cap.super his, col. 2.in fi.& ibi Aoan.col.fin.

¶ Contrarium sentit Bar. in l. in illa, col.fin.ff.de verb.obl.vers.prædicta vera,oisi sit præsumptio.

14 Primò Ex prædicta regula infertur , quod qui negat fuisse factam solutionem alteri , & sic asserit

non

non fuisse solutum, debeat talem negatiuã probare, vt per Inn.in d.c.super his,col.2.& in fi.& ibi Host. in §.cum autem,col.2.& ibi Io.de Anan.col.fi. Bal. in l.contractibus,in §. illo, C. de non nume.pec.& in l.cum mulier,col.14.in fi.vers.2.hoc probatur, ff. sol.mat.& in rep.l.2.char.pen,vers.2.quæritur, ff. de iu.iur.Bar.in l.in illa,col.2,ver. & hæc lex,ff.de verb. obl.in l.2.col.fi.C.de iur.emphy.Bal. in l. si à furioso,col.3.ff.si cer.pet.Bar.in l.si quis consortium, C. de Fabricen. lib.11. & ibi Ang. Inn. in ca. proposuit,in fi.de cler.excom.min. Lap.allegat. 87. in fin. Rot.in no.decis.445.Abb.in c. proposuit, col. 1.in fi.vers.& aduerte,de cler.excomm.min.Ias.in l.in illa,col.4.de uerbor.obl.& in l.2.col.54.ubi dicit, * communiter teneri per omnes, C.de iur.emphy.Ancha.in c.potuit,num.24.de locat.

¶ Contrarium, vt etiam isto casu probet debitor se soluisse,tenet Alb.in l.2.nu.7.C.de iur.emphy.

Tenendo primam opinionem communem.

15 PRIMÒ Limita,nisi illemet,cui faciẽda est solutio, neget sibi esse solutum, quia tunc nõ probat ipse creditor negãs,sed debitor probat soluisse, ita Inn. in d. c.super his,col.2.in fi.& ibi Host. in §. cum autem, col.2.& ibi Io.de Anan.col.fi.Bal.in l.in cõtractib. in §.illo, C.de non num.pec.& in l.cum mulier,col. 14.in fi. ver.2.hoc probatur,ff.sol.mat.& in rep.l.secundæ,char.pe.ver.2.quærit,C.de iure emphy. Bart. in l.in illa,col.2.ver.& hæc lex,ff.de ver. obl. Bar. in l.2.col. fi.C.de iur.emphy. Abb.in c. proposuit, col. 1.in fi.uers.& aduerte,de cler. excom.minist. Ias.in l.in illa,ff.de verb.oblig.& in l.2.col.54.C. de iur. emphy.qui dicit * cõmuniter teneri per omnes, ubi Bald.col.10.per Anch.in c.potuit, nu.24. C.de locat. Bal.in l.si à furioso,col.3.ff.si cer.pet.

16 PRIMÒ Amplia etiam si pro creditore debitor ꝓmiserit alteri soluere,nam si ipsi debitori opponatur, ꝙ non soluerit,ipse debet probare solutionem. Soc. l.si.ff.de excep.& fuit originale dictum Sal. per illũ tex.in l.2.C.de iure emphy.col.5.vers. quæro secundo,& ante eum fuit dictũ Bal. ibi, in 10.col.in 8. q. refert,& sequitur Ias.in l.in illa,col.4.in fi. & seq. ff. de verbo.obl.& in l.2.col.54.C.de iur.emphy.

17 SECVNDÒ Amplia,ẽt si quis peteret aliquem puniri,quia non soluit illi,cui soluere debebat.Bar.in l.in illa,col.2.ff.de verb.obl.Anto.de But.in c. super his, col.10.de accus.Bal.in l.si à furioso,col. 3. ff. si cer. pet.in l.cum mulier,col.15.ver.item si aliquis,ff.sol. matrim.in l.2.col.10.C.de iur.emphy.

18 SECVNDÒ Limita, vt illud locum habeat qñ agitur de probãda ipsa solutione, secus qñ agitur de probando alio extrinseco, vt puta conditionem fuisse purificatam, nam tunc probatio ipsius extrinseci debet fieri per creditorem,quamuis solutio debeat ipsi fieri, vt declarat Ias.in l.in illa,col.5.ff.de verb.obl.

19 TERTIÒ Limita,quando quis teneretur non vinculo obligationis,sed tantum officio iudicis, ita per verbum forte,dicit Cor.cons.120.col.fi.vol.1.

20 Similem distinctionem,An opponat illemet, cuius interest,& tunc probet ille,cui opponit: aut opponit tertius,& probet negans.facit Lap.in alleg.94.co.2.

21 SECVNDA Ex his infertur,ꝙ emphyteuta probat se soluisse qñ dominus sibi opponit caducitatem, nõ aũt dominus ipsum non soluisse,ita Cyn.in l.2.C. de iur.emphyt.post glos.ibi in verbo, repellere, in vers. item quis probabit.Spe.in tit.de locat.in §.nunc aliqua,vers.31.Ias.in d.l.2.col.53.& seq.C.de iur. emphy.& ibi Alber.de Rosat.num.7.Anch.in c.potuit, num.24.de locat.& ibi Imol.num.54.

22 TERTIÒ Infertur,nam si alicui oppono,quod nõ debet audiri,quia non soluit collectas,non est fundata intentio mei opponentis,nisi verificem non solutionem.Bar.in d.l.in illa,col.2.ff.de ver.oblig.Rom. ibi,nu.15.Anto.de But.in c.super his,col.10.de accus.Bal.in l.si à furioso,col.3.ff.si cer.pet. Ang.in l. 1.col.7.C.de fid.instr.lib.10.in rep.& in l.pen.§. docere,ff.ne quis eum.Alex.in l.in illa, col.pen. ff.de verbo.oblig.Bald.in l.2.col.10.C.de iur. emphy.& ibi Ang.circa fi.& Ias.col.54.Bar.in l.si quis consortium,C.de Fabricen.lib.11.& ibi Ang.

¶ Contrarium uoluit Bal.in l.cum mulier,col.15.& seq.ff.sol.matr.

23 QVARTÒ Infertur,nam si quis asserat defunctum non habere proximiores, quam seipsum, debet idipsum probare,Spec.in tit. de testa.§.sequitur videre, ver.est etiam alia.& idem tenet Ang. Aret.in §.actionum,col.fi,vers.si autẽ ab intest.de actio.Bertr.cõsi. 232,col.1.in prin.vol.3.in recens impressis, Aret. in l.sed & si de sua,ff.de acq.hær.col.pe.Maria. iun. consi.26.num.10.vers.& ad contrarium, vol.2.

Declara,vt hæc opinio procedat quando alius est in possessione,& agit ille,qui prætendit se esse proximiorem,ita loquitur Bertr.in d. cons. 232. vol.3.& facit quod not.in seq.illatione.

¶ Contrarium tenet in illatione prædicta Cuma. in l.sed etsi de sua, ff.de acquir. hæred. & Roman. in l. hæres institutus,eod.ti.Alexan. in l.is potest,col.5. vers.sed iuxta prædicta, de acquir. hæred. & ibi Ias. nu.83.& seq. Alex.in cõs.20.in fi.vol.1.Corn.cons. 197.vol.4.& in l.2.C.qui admitti. Cum. consi. 43. Cor.consi.95.nu.3.vol.4.Ruin.cons.154 col.1.vo. 3.Alex.in cons.179.in fi.vers.& pro hoc etiam facit, vol.7.& Soc.cons.89.col.4.ver. quoniam ad hoc respondeo,vol.1.Rui.cons.67.nu.14.vol.5.

24 Declara,istam partem procedere quando quis probauit se esse coniunctum in aliquo certo gradu,quia aliàs non præsumitur quem esse coniunctum magis proximum,ita declarat Dec.consi.321.col. fi.

25 QVINTÒ Infertur,nam dicenti aliquem decessisse sine filiis,incumbit probatio. Imol.in l.ex facto,§. si quis autem,ff.ad Treb.col.pen. & ibi Raphael Cuma.& Alex.col.1.in fi.& col. fi. sentit Pau.Cast. in l.si inter,ff.de reb.dub.Alex.cons.72.col.1.uol.5. & cons.117.col.1,vol.4.& cons.92.in fi.vol.2.& cõs. 124.vol.7,Aret.in l.sed & si de sua,col.4.ff.de acquiren.hæred.Sadol.in l.qui duos,ff.de reb.dub.in §.cũ in bello,Bertr.cons.286.col.fi.vol.3.Alex. in l.is potest,col.5.ff.de acquir.hæred.Vinc.Hercul.in d. §. si quis autem.Goz.cons.4. col. 3. sentit Corn. consil. 123.nu.17.vers.item facit,vol.1.decis.Tholos. 380.

¶ Contrarium voluit Bar. in d. §.si quis autem, & ibi Ang.& Pau.Cast.& in l.qui duos, §.cum in bello,ff. de reb.dub.Pau.de Cast. in consi.387. nu.4. vol.1. Alex.cons.91.vol.7.& consi.30.vol.1.Soci.in l.qui duos,§.cũ in bello,ff.de reb. dub.col.2.& seq.Corn. cons.197.vol.4.Cassa.cons.19.col.3.& istam dicit * communem opin. Bertr.cons. 42.col.2. in fi.vol.1. in recens impressis.Decis.Neapo.159.nu.11.& seq. in nou. Afflict.super constitu,fol.301. col.3. in fi.& seq. Dec.consi.652.nu.7.& consi.578.& in c.in præsentia,in fi.de probatio.Corn.consi.72,col.fi.vol.1. Io.Crot.in c.Raynutius,col.13.versic.tertius casus. vbi dicit istam esse * communem opio. Rui. consi. 109.col.15.vol.3.Alciat.de præsump. in prima regula,in 49.præsum.Ripa in l.ex facto,§.si quis autem, col.pen.ff.ad Treb.

26 Concorda, nam aut constat grauatum aliquãdo habuisse

buisse

buisse liberos, & tunc quia hi præsumuntur viuere, is qui allegat illos decessisse, tenetur id probare, & sic procedat prima opinio: aut non probatur grauatum al: quando habuisse filios, & tūc procedat 2. opinio: Decis. Neap. 159. in nou. nu. 12. & seq.

¶Contrarium voluit in hac dist. Io. Crot. in c. Raynut. col. 13. vers. secundus casus, de test.

27 Limita primam opinionem, nisi fideicommissarius sit in possessione, quia tunc non est necesse sibi quicquam probare: Imo. in d. l. ex facto, §. si quis autē, ff. ad Treb. col. pen. & ibi Raph. Cum. Io. Cro. in c. Raynutius, col. 12. in fi. & seq. de testa.

28 ¶Contrarium, ꝙ siue agat, siue conueniatur, nunquam probet fideicommissarius: tenet Soc. in l. qui duos, §. cum in bello, col. 2. ff. de reb. dub. & in l. si inter virum, col. 2. ff. eod. tit.

¶Contrarium, quòd imò omni casu siue agat siue conueniatur probet fideicommissarius: tenet Ale. in l. ex facto, §. si quis autem, in fi. ff. ad Treb.

29 Sexto Infertur, nam si dicatur aliquem decessisse non facto testamento, ista intentio est probanda ꝑ illum, qui in ea se fundat, vt dicit Rom. in l. si emancipati, in 2. not. C. de collat. & ibi Dec. in 2. not. Corn. consi. 125. col. pen. vol. 4. Are. in l. sed & si de sua, colum. pen. & seq. ff. de acq. hære. sentit Bart. consi. 90. col. 4. vers. item sciendum est.

¶Contrarium tenet Bart. in l. is potest, colum. pen. versi. 5. dicit glo. & ibi Alex. col. fin. & Ias. num. 85. & num. 88. Alex. in d. l. si emancipati, in 3. not. & ibi Ias. col. 1. sentit Corn. in l. 2. C. qui admit. & in l. si emancipati, col. 1. in fi. vbi dicit istam partem seruari de consuetudine, & consi. 197. vbi idem dicit, uol. 4. num. 3. Cumsn. in consi. 13.

30 VII. Infertur, quia dicenti hæredem non seruasse voluntatem defuncti, incumbit probatio, Bar. in l. in illa, ff. de uerb. obl. col. fi. qui intelligit, qñ ille, qui agit, non est ille, cuius commodū respicit testatoris uoluntas, quia si esset ille met, nō teneretur quicquā ꝓbare: & idem tenet Rom. ibi, nu. 16. & in l. item ait Prętor, ubi dicit ꝙ ista negatiua est probanda per illum, qui in ea se fundat, ff. ex quib. cau. maior. Corn. consi. 11. nu. 8. uol. 2. & cōs. 250. nu. 15. vol. 1. & ī cōs. 120. nu. 14. uol. 1. & cons. 123. nu. 14. uol. 1. sentit Sal. in auth. hoc amplius, col. 2. q. 8. C. de fideicom.

31 Amplia, ut similiter idem sit in eo, qui asserit nō esse satisfactum uoluntati testatoris in matrimonio contrahendo, ut tradit Corn. in d. consi. 123. nu. 17. & cons. 250. col. fin. nu. 16. uol. 1. & consi. 105. col. fi. num. 19. & seq.

32 VIII. Infertur, ut dicenti maritum non adhibuisse medicum uxori ægrotanti, prout de iure tenebat, incumbat onus probandi hanc negatiuā, Bar. in l. ab hostib. §. si uir. ff. solu. matr. Corn. in d. cons. 250. col. fi. uol. 1. & cōs. 120. nu. 13. uol. 1. & cons. 123. col. 2. nu. 16. uol. 1. Alex. in consi. 123. col. 1. uol. 7.

33 IX. Infertur, ut si mulier asserat se non posse habitare cū heredibus mariti, dēat ipsa probare hāc negatiuā: Pet. de Anch. cons. 254. refert & sequit Ias. in l. in illa, ff. de uer. obl. col. 4. Rui. cons. 34. col. 1. uol. 2.

34 X. Infertur, nam qui dicit non reperiri idoneum, debet probare: Aimo. cons. 121. nu. 11.

35 XI. Infertur, nam qui dicit non reperiri malefactorem, & propterea Communitatem teneri, debet probare: Corn. consi. 123. colum. 2. in priu. uol. 1. Aimo consi. 121. nu. 11.

36 XII. Infertur, ut dicenti nō reperiri in ciuitate forensem ullū, incūbat probatio istius negatiuę, Corn. cons. 323. col. 1. uol. 4. Aimo. consi. 121. col. pen.

37 XIII. Infertur, vt dicenti non fuisse præstita alimēta donanti, & per consequens donatarium cecidisse a commodo donationis, incumbat probatio. Cor. cōsil. 120. col. fi. nu. 13. & seq. vol. 1.

38 XIIII. Infertur, nam alleganti se non soluisse, & per consequens præscripsisse, ita vt non arctetur ad soluendum, incumbit probatio: Io. And. in regula, sine possessione, col. fi. de reg. iur. in 6.

¶Contrarium in hoc casu tenent Pau. de Castr. in cons. 298. vol. 1. Corn. in cons. 142. & in cons. 263. vol. 4. & sequitur hoc idem Aim. in cons. 111. nu. 11.

39 XV. Infertur, nam aliquem non fuisse creditorē, probatur per illum, qui repetit pecuniam solutam per condictionem indebiti: ita Alex. consi. 83. in princip. vol. 1.

40 XVI. Infertur, quia opponens electo defectum ętatis, ipse probat. Cald. consi. 5. de proba.

41 XVII. Infertur, vt si opponatur tutori agenti ꝙ non fecerit inuentarium, & propterea nō debeat audiri, ille probat, qui dicit illum non esse audiendum: licet Bar. in l. in illa, col. fi. ff. de verb. obl. non sudeat firmare, & idem Ant. de But. in c. super his, col. 10. sed Ang. in l. hoc iure, tenet indistinctè, ꝙ probet tutor se fecisse inuentarium, & idem Imo. in l. in illa, colum. 2. & ibi Roma. nu. 14. & Alex. col. pen. idem et voluit Bal. in l. 2. col. 10. in fi. C. de iure emphy. Ias. in d. l. in illa, col. 5. vers. 4. vltra Bar.

42 XVIII. Infertur, ꝙ qui dicit aliquem non promotum, ipse probat: Rota decis. 83. in nou. Cassad. decis. 5. de reg. Cancell. num. 5.

¶Contrarium voluit Inn. in c. super his, col. fin. & ibi Io. And. col. 4. Cassan. in cōsuet. fol. 72. col. 1. Fel. qui dupliciter limitat, in d. c. super his, col. pen. & Anto. de Butr. col. 8. in fi. uer. sed si opponitur, & ibi Io. And. col. 4. in fi. Spe. in tit. de prob. §. probari, nu. 8. Ias. in l. in illa, col. 5. in 5. fall. Ab. in c. bonæ, el 1. colum. pen. in prin. de elect. & in c. sicut, col. fi. vers. & per hoc notatur, de iudi.

43 XIX. Infertur, quia dicenti aliquem non legitimè institutum incūbit probatio: Rota in antiq. decis. 40. Inn. in c. ex insinuatione, de proc. super verbo, Institut. Cassad. decis. 5. de reg. Cancell.

44 XX. Infertur, nam qui allegat non fuisse seruatam formam in electione, ipse probat, quando secuta est confirmatio, secus si confirmatio non fuisset secuta, quia tunc probat electus: ita Ant. de Butr. in c. super his, col. 8. ver. quæro si opponitur, de accus. post Cōpost. in c. quod sicut, de elec. idem tenet Io. An. in d. c. super his, col. 4. & dicit Cald. cons. 5. de prob. ꝙ opponens quidnis electo, ipse debet probare.

45 XXI. Infertur, vt si opponatur electo, eum nō esse legitimum, ille probat, qui opponit. Io. And. in regola, infamibus, col. 3. versi. soluendo tamen duo, de reg. iur. in 6. qui concludit, notabiliter declarando, ꝙ opponens electo, vt cassetur electio, ipse probat electum illegitimum esse, sed si electus peteret confirmationem electus probaret se legitimū: Ant. de Bur. in c. fi. vers. si ergo petat, de præsumpt.

46 Et an quis præsumatur legitimus, vel illegitimus, & quis dēat hoc probare, vide Fed. de Sen. cons. 215.

47 XXII. Infertur, nam alleganti aliquem sacerdotē ministrasse sacramenta in aliena parochia sine licentia, incūbit onus probādi: Ant. de Butr. in c. super his, col. 10. vers. & hæc vera, de accus. & ibi Anan. col. fi. in fi. per not. per Lap. alleg. 126.

48 XXIII. Infertur, quia qñ quis dicit aliquem non accepisse possessionem cum licentia Iudicis, ipse probat. Corn. consi. 250. col. 2. vol. 1.

XXIIII.

49 XXIIII. Infertur, nam qui asserit aliquem fuisse ordinatum ab alieno episcopo sine literis dimissoriis ipse probat, vt per Fel. in d.c. super his, col. pen. ver. sexta & vltima conclusio.

50 XXV. Infertur, nam dicenti pecuniã mutuatã officiali, non fuisse conuersam in vtilitatem communitaris, incumbit onus probandi: Bar. cons. 94. refert, & sequitur Corn. cons. 250. col. fi. vol. 1.

51 XXVI. Infertur, nam accusanti syndicum non denunciasse, incumbit probatio; tamen cõtrarium tenet Bal. in l. cum mulier, col. 16. vers. & infero ad aliam quæstionem, ff. sol. matr.

52 XXVII. Infertur ẽt, vt dicenti non reperiri plures testes, incumbat probatio: Bar. in l. cõficiuntur, §. codicilli, ff. de iure codicil. Ruin. cons. 67. col. 7. vol. 5.

53 XXVIII. Infertur, nã asserenti rẽ non esse in territorio, incũbit onus probãdi: Rui. cõs. 69. col. 3. vol. 5.

54 XXIX. Infertur, quod petens declarari contractum nullum tanquam a non maiore gestum, hîc negatiuam probare teneatur: vt tradit Bar. in l. 1. circa fi. ff. de except. idem uoluit Dec. in cons. 682. col. fin. & Alex. in cons. 149. col. pen. vol. 5.

55 XXX. Infertur, nã dicenti ad irritandum testamẽtum testatorem articulatè loqui non potuisse, incumbit onus probandi, vt concludit Alex. in cons. 13. vol. 1. & idem voluit Dec. in consil. 489. col. 2.

56 Primò Limita principalem regulam, vt negatiua probetur per illũ, qui in ea se fundat; nam procedit qñ id, qđ negaẽ, nõ requirit de necessitate scripturã; sed si scripturã de necessitate requireret, tunc nõ est necesse riũ aliàs illã verificare, sed is, contra quẽ opponitur, dẽt exhibere scripturã, qua exhibita, releuatur exhibẽs ab alia probatione plenioris solennitatis, per not. per Inn. in d.c. super his, vbi uoluit, ꝙ qñ opponitur cõtra electionẽ, teneẽ electus producere instrũ electionis, quo producto, releuatur a probatione cuiuscunq; solemnitatis: Idem voluit ibi Ant. de Butr. col. 8. in fi. & Io. And. col. 4. in fi. Abb. in c. bonæ, el 1. col. penul. in prin. de elec. Ias. in l. illa, col. 5. in fi. uers. 5. limita, de uerb. obl. Mant. cõs. 72. col. 1. Fel. in d.c. super his, col. pen. uer. 7. & vltima conclusio. Abb. in c. sicut, col. fi. ver. item vbi ius præcipit, de re iud. Cassad. de reg. Cãcel. decis. 5. Gram. decis. 59. nu. 18. Alex. in cons. 58. vol. 4. & in cons. 219. col. pen. vol. 6.

57 Secundò Limita in eo, qui confessus est recepisse pecuniam mutuò, & postea infra biennium negat illam recepisse, & opponit exceptionem non numeratæ pecuniæ, nam ipse non tenetur probare negatiuã, s. se non recepisse: sed mutuans dẽt probare se numerasse ita limitat gl. in l. in exceptionibus, ff. de probat. ita Rom. in l. in illa, col. 4. in fi. ff. de verb. obl. vers. præterea si speciale est: & ibi Ias. col. 4. in fi. ver. ista regula fallit, post Bar. ibi col. 2. vers. fallit in exceptione non numeratæ pecuniæ: Dec. in l. 2. nu. 13. C. de eden. Ias. in l. qui pecuniã, in prin. ff. si cert. pet. Pau. de Castr. in l. 2. §. fi. & ibi Dec. ff. si cer. pet. & no. communiter Doctor. in c. si cautio, de fide instrum.

58 Tertiò Limita, nisi præsumptio esset pro negante, quo casu negans non teneẽ probare negatiuã: Bar. in d. l. in illa, col. fi. ver. prædicta vera, & ibi ẽt Ias. col. 5. ver. 3. fallit: Bar. in l. actor, col. 2. versi. nunc quæro qñ, C. de prob. Rot. in antiq. decis. 556. Roch. Curt. in trac. iur. patr in verbo, honorificũ, q. 49. Idem voluit Rot. in non. decis. 478. Cassad. decis. 5. in fi. de reg. Cãcell. Ant. de Butr. in c. fi. col. pen. ver. quædam est negatiua alterius accidentis, de præsumpt. & in c. bonæ, col. 11. ver. quædam est qualitas, de elec. Dec. consil. 517. in fi. Paris. cons. 28, col. 3. vol. 4.

59 Quartò Limita qñ negatiua excludit illum, cui obiicitur quominus possit in iudicio comparere; quia tunc is, cui opponitur, debet probare suam habilitatẽ: vt per Ias. post alios, in d. l. in illa, col. 5. versi. 4. vltra Bar. per illud, quod dictum est de tutore, cui obiicit, quòd non fecerit inuẽtarium: vt supra diximus in 17. illatione: & idem tradit Alex. in cõsi. 72. vol. 4. Tiraq. de retrac. §. 1. in gl. in nu. 93.

60 Quintò Limita, quando electus petit se confirmari, & opponens negat illum habere qualitates sufficientes, quia tunc non probat negans, sed petens cõfirmationem, vt per Ant. de Butr. in d.c. fi. col. fi. vers. in aliis qualitatibus, de præsumptio. & in c. bonæ, col. 12. ver. aut est contentio, de elec.

61 Sextò Limita, qñ negans qualitatem in electo se opponit antequã electus consentiat, quia tunc nõ negans, sed electus tenetur probare suam habilitatem; Ant. de But. in c. fi. col. fi. ver. si peto, de præsumpt.

62 Septimò Limita, qñ iudex inquirit super habilitate illius, qui possidet beneficiũ, & negat possidentẽ habere legitimas qualitates, quia tunc nõ probat iudex negans, sed possidens beneficium: Ant. de But. in d.c. fi. ver. in quantum autem, de præsump. & in c. bonæ, col. 12. ver. si autem non intenderet, de elect.

63 Octavò Limita quando negãs, negat tantummodo intentionem actoris non probatam: vt notat Bal. in l. si ex cautione, in vltima opposi. C. de non nume. pec. Ant. de But. d.c. fi. col. fi. ver. in aliis qualitatibus, de præsumpt.

64 Nonò Limita, nam negatiua notoria probari non debet. gl. Bar. & communiter alii in l. decẽ, ff. de verb. obl. Ias. in l. si constante, nu. 120. ff. sol. matr. Alex. in cõs. 50. col. 2. vol. 5. Hipp. in rubr. de fideiussor. nu. 10. & in rubr. de prob. nu. 163. Paris. cons. 109. nu. 54. volum. 3. & cons. 80 col. pen. vol. 1.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Asserens bona non sufficere, transfert onus probandi contrarium in aduersarium.

Glossa in l. cum de lege, ff. de probat. firmat hanc conclusionem, vt si aliquis dicat bona nõ sufficere, non teneatur aliud probare, sed transfertat onus probandi contrarium in aduersarium: per tex. in l. fi. §. licentia, C. de iur. delib. & illam gl. sequitur ibi Bar. & in l. si constante, col. 3. ff. sol. matr. & in l. decem, ff. de verb. obli. & in rubr. ff. de noui oper. nunc. in l. conficiuntur, §. codicilli, ff. de iure codicil. in l. 1. §. si vsusfructus, circa finem, ff. ad leg. Falc. Bal. & Sal. in d. l. cum de lege, ff. de prob. Ang. Imo. & Alex. in l. mutum, ff. de acquirenda hæred. Imola in l. cum ex causa, ff. de re iud. Pau. de Castr. in l. maritum, ff. soluto matr. Baldus, Ang. & Paulus de Cast. in d. §. licentia, Imola in l. necessariis, vbi etiam Alex. col. 3. in fi. ff. de acquir. hæred. Pau. de Castr. consi. 212. col. pen. vol. 1. Are. in cons. 119. circa finem: Rom. cons. 276. in fi. Io. Crot. in l. si constante, col. 13. & seq. ff. sol. matr. Alexand. in consilio 41. in fi. vol. 3. & in cons. 71. in fi. vol. 4. & in cons. 239. col. 3. vol. 6. Guido Papæ quæst. 142. Dec. Neap. 377. Ias. in §. item si quis, colum. 45. Instit. de actio. Gozad. in cons. 94. col. 7. Cassan. in consuetud. fol. 251. col. 1. Aym. in consilio 80. col. 3. Ant. de Butr. in c. finali, de prob. & in c. contingit, de fide instr. Curt. sen. in consilio 27. col. 8. vbi testatur hanc esse communem * opin. Ruin. in consi. 39. col. 3. volum. 1. & cons. 187. colum. 2. vbi dicit hanc communem es-

se opinionem, vol. 1. & conf. 116. col. 5. & conf. 144. col. fi. vbi dicit cõem, vol. 2. & in conf. 109. col. 5. vbi idem dicit, vol. 3. & conf. 43. col. 4. & consi. 69. col. 4. vol. 4. & istam gl. in l. cum de lege, esse communiter approbatam dicit idem Rui. in cons. 109. col. 15. vol. 5. & cons. 67. col. 7. & consi. 91. col. 2. & consi. 143. col. 4. vol. 5. Soc. in cons. 104. in fi. vol. 3. Curt. iun. in cõsi. 150. col. 4. Dec. in consi. 496. nu. 12. Rip. in c. cũ ecclesia Sutrina, nu. 84. de cau. possess. & propriet. Alc. in 3. reg. præsumpt. 20. in princ.

¶Contrariũ tenuit Iac. Butr. in l. actor, C. de probat. & in d. l. cum de lege, & ibi Imol. Rom. & Alc. colum. 12. ff. eod. Iaf. in l. si constante, col. 21. ff. sol. mat. Pau. de Cast. in l. Mæuia, §. fi. ff. eod. Imo. Cum. Aret. & Alex. in l. decem, col. 3. ff. de verb. obl. Cor. in l. fi. §. licentia, vbi etiam Alex. & Iaf. C. de iur. delib. Aret. in l. in illa, col. pen. ff. de verb. oblig. Imo. in rub. ff. de noui oper. nunc. col. 2. & ibi Alexand. colum. 12. Lancelot. Dec. in d. l. si constante, col. 1. & ibi Clau. col. 5. & idem Clau. in l. decem, ff. de verb. oblig. Mar. iun. in cõsi. 26. col. 3. vol. 2.

2 Primò igitur pro ista opin. facit, nam si aliquis vult testem cogi ad testificandum in subsidium, debet hoc probare, nec sufficit allegare, quòd non habet alios testes: Ant. de But. in c. super eo, de test. refert Aret. in c. dilecto, col. 3. eod. tit.

3 Secundò facit, nam qui vult dicere beneficium esse maioris valoris, debet probare: Rebuff. in trac. nominat. in 9. q. princ. num. 43.

4 Tertiò Facit, nam qui vult dicere aliquem testatum decessisse, debet probare: Bertran. in consil. 132. col. pen. vol. 2.

5 Quartò Ad idem facit, quia qui dicit aliquem decessisse intestatum, nisi fama, vel communis opin. fundet intentionẽ, debet id probare: ita Brun. in tract. quod stanti. mascul. fol. 79. col. 1.

6 Sextò Facit, nam qui vult dicere defunctum reliquisse plures coniunctos tempore mortis, debet ipse probare: Ruin. in consi. 154. col. 2. vol. 3.

7 Septimò Facit, nam asserens se esse proximiorẽ, hoc debet probare: Calc. in consi. 8. nu. 33.

Contrarium Cor. in consi. 197. vol. 4. Iaf. in consi. 34. col. 1. vol. 1. Dec. Neap. 159. in nou. Quæ quidem omnia quia latius deducta fuerunt, in præcedenti cõclusione, ideò ad ea lectorem relegamus.

Tenendo igitur primam opinionẽ magis cõmunẽ.

8 Primò Limita, nisi fama, vel communis opinio se haberet in contrarium, vt colligitur ex dictis Bar. in l. is potest, col. pen. ff. de acq. hæred.

9 Et propterea infertur, ꝙ si probaret rẽ peruenisse ad aliquem, quia præsumitur penès illũ existere, nisi probetur deperdita, vel distracta, non sufficit asserere rem apud ipsum non extare: Bar. in l. si quis ex argentariis, §. an verò hæredi, ff. de eden. Ruin. in consi. 97. col. 3. vol. 5. & propterea dicit Iaf. in consi. 34. col. 4. vol. 1. quòd ista regula non procedit quãdo præsumptio est pro illo, qui negat.

10 Secundò Limita, vt regula procedat tantummodo quando agitur de valore rerum, nõ autem quã agitur de valore bonorum: Iaf. ex mente aliquorum, cõs. 34. nu. 6. vol. 1. licet ipse eam impugnet.

11 Tertiò Limita, quando dicitur rem non extare ex causa defensionis: vt per Ruin. consi. 49. col. 2. & in consi. 81. in fi. vol. 5.

¶Tenendo aliam opin.

12 Primò Limita, eam non procedere confecto inuẽtario per hæredem, quia tanta est præsumptio pro inuentario, vt transferat onus probandi contrarium in aduersarium: & ita procedit gl. in d. l. cum de lege, & ita etiam procedunt omnia dicta Doct. qui dicunt hęredem habere fundatam intentionẽ ex inuentarii scriptura, vt dicit Pau. de Cast. consi. 212. col. pen. vol. 1. & ita declarat Alex. in l. si constante, col. 12. & ibi Iaf. col. 21. ff. soluto matr. Cor. in l. fi. §. licentia, vbi etiam Iaf. C. de iur. delib. Ruin. consi. 49. col. 1. & seq. & cõsi. 82. col. fi. vol. 5.

13 Amplia, vt idem sit si alia pręsumptio concurreret pro negante, & ita declarat Fely. in c. ad aures, col. 4. de rescrip. Claud. in d. l. si constante, col. 5. & in l. decem, ff. de verb. oblig. Lofred. in consi. 32. col. 7. Marian. iun. cons. 26. col. 2. vol. 2. Alc. de præsump. in 3. reg. in 20. præsumpt.

14 Secundò Limita, quando aliquis sustineret partes rei, quia tunc reo sufficit dicere, ꝙ bona non sufficiũt, & nihil aliud tenetur docere: secus si sit actor, & ita Pau. de Cast. declarat gl. in d. l. cum lege, in l. Mæuia, §. fi. ff. sol. matr. & idem dicit Imol. in rubr. ff. de noui oper. nunc. & hoc videtur fuisse de mente Bar. in l. si verò, §. qui pro rei qualitate, ff. qui satis. cog. Maria. iun. in consi. 26. col. 3. vol. 2. Alciat. de pręsump. in 3. reg. 2. præsumpt.

Contrarium tamen tenet Alex. in rubri. ff. de noui oper. nunc. col. 12. dicens, quod ista declaratio videtur truffa, quoad euitandã gl. in d. l. cum de lege, & idem dicit Ale. in d. §. licẽtia, & Iaf. in cons. 34. col. 5. uol. 1.

15 Tertiò Limita, quando hæres ex inspectione inuentarii ostendit tantum esse in bonis, vt per Lofred. in cons. 32. nu. 10. Iaf. in cons. 34. col. 4. vol. 1.

16 Infertur igitur ex prædictis, ꝙ si fructus vel pecunia ad aliquem peruenium, & dubitatur, an ille sit factus locupletior, qui vult dicere ipsum non esse factũ locupletiorem, ipse debet hoc probare: gl. in l. vtrum, ff. de petit. hæred. & ibi ex illa gl. not. Ang. & idem Ange. in l. sed si lege, §. qui autem, col. 3. ff. de petitio. hæredi. Rom. in consi. 149. col. 1. versi. & qualiter locupletior: Alex. in Apostill. ad Bar. in l. si ipsa, in verbo, distinguere, ff. quod met. caus. Soc. in consi. 24. col. 5. & cons. 159. col. 5. & consi. 82. col. 4. & 8. vol. 4. & in l. in pupillo, ff. de excep. Gozad. in cons. 94. colum. 1. Hisp. in rubr. de donat. inter virum & vxorem, fo. 44. colum. 3. Mar. iun. in consi. 150. col. 4. volum. 1. Rui. in consil. 24. in fi. volum. 1. & consi. 29. colum. finali, volum. 2.

17 Ratio autem est, quia res præsumitur extare apud eum ad quem peruenit, nisi probetur consũptio: Bar. in l. si quis ex argentariis, §. an verò hęredi, ff. de eden. Ruin. in consi. 97. col. 3. vol. 1.

¶Contrarium, ꝙ onus probãdi incumbat illi, qui dicit aliquem locupletiorem effectum, ponit Ang. in l. insulam, §. fi. ff. sol. matr. & in cons. 160. in fi. & consi. 133. col. fi. Gomes. in §. actiones, col. 8. Institu. de act. Alex. licèt non se firmet, in l. mulier, §. cum proponeretur, in fi. ff. ad Treb. Curt. iun. in consi. 20. in fi. dicit esse communem * opin. ꝙ non censeatur facta locupletior: Curt. senior in cons. 71. col. 3. Felyn. in c. de quarta, col. 10. de præscr. Cagnol. in l. ex pœnalib. nũ. 3. ff. de regul. iur. Ruin. in consi. 54. col. fi. vol. 1. & cons. 91. col. fi. vol. 5.

¶Tenendo primam opinionem.

18 Limita in minore, in quo si dubitetur, an sit effecta locupletior ex pecunia, recurrẽdũ est ad distinctionẽ gl. in l. 1. C. si aduer. vend. & in l. prædiorũ, C. de pręd. min. & distinctio est ista, & est vera, nam aut contractus tenet, & præsumitur minor locupletior factus, adeò vt ipse dẽat probare se non esse factum locupletiorem, aut contractus non tenet, & tunc probat aduersa-

uersa-

uersarius, minorem locupletiorem effectum, & hanc dist. etiam sequitur Sal. in d. l. prædiorum, Soc. consil. 115. col. fi. volum. 1. idem tenet Ruin. in consi. 113. num. 6. vol. 5.

¶ Contrarium tenet Bal. in d. l. prædiorum.

19 Sublimita in mutuante pecuniam minori, qui semper ipse probat, vt per Sal. & Bal. in d. l. prædiorum: nec eo casu adhibenda est distinctio supradicta.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Error communis, facit ius.

1 NON inutilis est regula illa, de qua in l. Barbarius Philippus, ff. de offi. Præt. vbi cōis error facit ius, & veritati præfertur: & ideo sufficit quem habilem cōi hominum opinione reputari: Ad idem est tex. in l. 1. C. de test. & in §. sed cum aliquis, & ibi gl. in verbo, libertate: Inst. eo. tit. & plura ponit in proposito Soc. in cōs. 32. col. 8. & seq. li. 1. Ale. in cōs. 138. col. 1. & seq. vol. 1. Hippol. in pract. in §. aggredior, col. 6. & seq. & in l. 1. col. 3. ff. de sicar. & in rubr. de fideiuss. col. 71.

2 PRIMÒ Amplia, vt etiam sufficiat, aliquem bis aliquos actus tanquam talem fecisse, & in bino actu habilem reputatū fuisse: ita ponit Bologn. in cons. 8. col. 4. ex mente Rom. in sing. suis, Fel. in c. cū dilecta, col. 2. de rescr. & in c. cum P. & G. col. fin. de offic. de leg. Imo. in d. c. cum dilecto, col. pen. de rescrip.

3 PRIMÒ Amplia hanc ampliationem sufficere etiā quod vna vice quis se exercuerit vt talis, vt per Bald. in repet. l. Barbarius, col. 5. ff. de offic. prætoris, & in l. ad testium, §. 1. ff. de testibus.

4 SECVNDÒ Amplia ampliationem prædictam, nā idem est siue sit publica vtilitas propter multitudinem causarum: vel etiam propter vnam causam tantum: Bald. in l. non dubium, col. 9 C. de leg. in 15. opposit. & in d. l. Barbarius, in 4. colum. versic. venio ad rationem: Felyn. in c. cum dilecta, colum. 2. de rescript. post Imol. in l. quidam consulebant, ff. de re iudic. Dom. in c. tria, 3. q. 7.

¶ Contrarium in hoc vltimo tenet Inn. in c. 1. col. 1. de fide instr. Spec. in tit. de instrum. edit. §. restat, colum. antep. in fi. Alex. in cons. 138. col. 2. vol. 1. & in cons. 80. col. 1. vol. 2. & istud fuit de mente Inn. in ca. cum dilecta, de rescr. vbi dicit, quòd lex Barbarius, nō habet locum in delegato ad vnam causam: & dicit hoc fuisse de mente Guil. de Cun. in d. l. Barbarius, de quo infra dicetur in limitationibus.

5 SECVNDÒ Amplia principaliter etiam, vbi cōtra aliquem esset lata sententia priuatiua habilitatis, & in aliquo loco, vbi hoc ignoraretur communi omnium opinione, is gereret se pro habili; nam omnia gesta valerēt, perinde ac si ille in veritate fuisset habilis: ita Cuma. in consi. 62. Pau. de Cast. in l. ad testium, §. 1. ff. de test. Sal. in l. 1. col. 4. C. eod.

6 PRIMÒ Declara, vt hoc procedat qn̄ error potest esse probabilis: vt per Ang. in d. l. 1. circa fi. Bal. in l. 1. col. fi. C. de iur. & fac. ig. & in c. exceptiones, de except. & in l. 2. col. 12. C. de ser. & aqua, & in l. 1. col. 2. & 3. in 6. quæst. C. de test. & in d. l. Barbarius, in 3. lectur. col. 8. versi. sed pone, & in l. 2. circa finem, C. de sent. & in l. ad testium, §. 1. ff. de testa. & ista fuit opin. de mente Bart. in l. eadem, §. hac lege, ff. ad legem Iul. repetund. Ias. in d. l. Barbarius, col. pen. in fi. Fel. in ca. fraternitatis, col. 2. in 5. limit. de hæret.

¶ Contrarium etiam probabili errore concurrente tenuit Bal. in l. nullul, C. de manu. vindicta, & in rep. d. l. Barbar. col. pen. Soc. in reg. 237. in 4. limit. Corset. in sing. suo in verbo, error cōis, & ista vltima opinio fuit de mente Pau. de Cast. in l. 1. in prin. C. de testam. & Bal. in l. vt militibus, C. de test. milit. & istam videt sensisse Fel. in c. 1. col. 5. de fide instru. Ias. in l. Barba. col. 5. & uide Fel. in c. fi. col. fi. de accus. loquentem in Prælato, vbi distinguit, vt contractus factus cum prælato, post eius ignoratam depositionem non valeat, solutio vero sic.

7 SECVNDÒ Declara, vt procedat 1. opinio si teneamus, quòd sola condemnatoria de falso nō faciat cessare officium administrationis Notariatus absq; eo, quòd fuerit interdictum, vt tenet Bal. in repet. l. Barbarius, col. 7. & in l. pen. C. deposit. & in l. iubemus, in fin. C. de prob. Bar. in l. eadem, §. hac lege, ff. ad leg. Iul. repe. Fely. in c. fraternitatis, nu. 4. de hæret. qui etiam id pluribus modis limitat, quos ibi videas.

8 TERTIÒ Declara, quia non sufficit ut per modicum tempus quis gerat se pro habili, vt puta per triennium, sed requiritur decennium: Bal. in l. 1. col. 3. C. de fideicom. sequitur Fel. in d. c. 1. col. 3. de fide instr.

9 Quod dictum credo verum esse non præcedente alio tit. aliàs esset contra tex. in d. l. Barbarius, & sentit Sal. in d. l. Barbarius, col. 4.

10 TERTIÒ Amplia, vt etiam in Papa procedat dispositio huius legis: quia licèt non sit verè Papa, si tamen communi opin. habeatur pro tali, gesta per eum tanquam per Papam valent: Bal. in l. non mutat, C. de lib. caus. Ias. in d. l. Barbarius, col. pen.

11 QVARTÒ Amplia, idem esse in Imperatore, Bart. in repet. l. Barbarius, col. fi. in fi. & ibi etiam Bald. col. fi. in fin.

12 QVINTÒ Amplia, idem esse in quocunque inhabili electo: Bal. in l. 1. circa fi. C. qui, & aduer. quos.

Declara hoc & intellige in his, quæ respiciunt cōmodum aliorum, non autem ipsius inhabilis, vt dicit Bal. in d. l. Barbarius, & ibi Ias. col. pen.

13 SEXTÒ Amplia, etiam si in partibus, & in patria ipsius officialis constaret, illum esse inhabilem, dūmodo in loco, in quo ipse gerit officium cōmuni opinione habilis reputaretur: Abb. in c. suscitatus, de rescrip. col. pen. Ias. in d. l. Barbarius, col. pen. & 6. Bal. ibi, col. 8. & in l. 1. C. de testam. col. 2.

14 SEPTIMÒ Amplia, etiam si solus Imperator fuisset in errore, vt est tex. in d. l. Barbarius, in fi. sm̄ vnam lectur. ut per Bal. in repet. col. fi. in fi. & in l. 1. col. 11. C. de seruit. & aqua, l. Barbarius, col. pen.

¶ Contrarium tenet Ias. in l. Barbarius, col pen.

15 OCTAVÒ Amplia, ut non modò id procedat si est defectus in persona, sed etiam quando est defectus in solennitate, vel in causa materiali: ita declarat Ias. in d. l. Barbarius, col. 5. Bald. in d. l. 2. in f. C. de sent. Alex. in cons. 138. col. 4. uol. 1. Bal. in l. ad testium, § 1. ff. de test. col. 2.

16 NONÒ Amplia, vt etiam propter communem errorem excusetur quis a pœna delicti: Alex. in consil. 65. col. 3. vol. 3.

17 DECIMÒ Amplia, vt ēt collatio facta ab occulto excommunicato valeat, Betr. in cons. 74. vol. 1.

¶ Contrarium est verius, vt dicitur in 10. limit.

18 XI. Amplia, vt dispensatio super matrimonio obtēta ab illo, qui credebat habere facultatem, validet matrimonium: Papazon. in addn. ad decis. Rot. fol. 14. colum. 3. nu. 6. & 7.

19 PRIMÒ Limita, quando induceretur aliquid cōtra communem vtilitatem, quia tunc non attēderetur cōmunis error, per tex. in l. quod non ratione, ff. de legi. & ponit Ias. in d. l. Barbarius, col. 5. ff. de off. Prætor.

Et ista limitatio fuit de mente Iac. Butr. in sua dist. in l.1.C.de test.refert, & sequitur Sal.in l.2.col.2.C.de sent.& in l.Zenodorus,C.ad Maced.Ang.Aret.in §. sed cum aliquis,col.1.Instit.de testam.

20 Secundò Limita, quando quia tractaret de damno,alter de iniusto lucro, tūc enim cōis error non facit ius,ita est tex.in l.quæsitum,ff.quan. de pec.act.est annal.ponit Ias.in d.l.Barbarius,col.5.post Bar.ibi in repet.col.fi.& in 2.lect.col.pen.& Bal. in 2.lect.col. 8.Sal.in l.Zenodorus,C.ad Maced.Angel.Aret.in §. sed cum aliquis,col.1.Inst.de testam.

21 Tertiò Limita,vt conclusio procedat interueniēte titulo, aliàs solus communis error non operatur, ita declarat Inn.in c.nihil,circa medium, de elec.Bal. in l.2.col.1.C.de sent.in l.1.col.4.in 6.q. C.de test. in l.nō dubium,col.9.in 15.oppos.C.de leg.in l.2. col.fi.C.de seruit.& aqua,Fely.in c.cum dilecta,col. 2.de rescr.Bar.in l.actuarios,C.de num. & actua.lib. 12.Soc.in d.reg. 227.in 1.limit.Spec.in tit.de instru. edit.§.restat,col. 14.vers.quid si is. Abb.in c.1.col.4. de fid.instru.Alex.in cons.250.col.3.vol.6.& in cōsil.186.col.3.vol.2.Apostill. ad decis. Tholos.330. Fel.in c.super literis,col.19. de rescri. Sarnen.in reg. de publ.q.3.Ant.de But.in repet.c.consultationibus, de iure patr.Ias.in d.l.Barbarius,col.10.in fin.& seq. Bar.in repe.in 7.col.Pet.de Anch.in cons.213.incip. pro parte:Alex. vbi dicit istam * communem, in l.1. col.5.de testam.Afflict.super constitu. fol.117.col. 2.Paris.cons. 136.col. 2.vol.4. Ruin.cons.48.col.2. vol.4.Boer.decis.150.

22 Amplia,vt per Bal.d.l.Barbarius,col. 8. in 1.lect. vers.& prædicta,vbi extēdit istud dictum, etiam si haberetur titulus ab illo,qui non haberet facultatem dādi talem titulum,quia id nihilominus non sufficeret, & in 6.col.in 5.oppo.& in 10.col.seq.& idem esset si aliqua alia causa titulus non valeret:Pau. de Castr.in l.ad testium,§.1.ff.de test.

23 Declara, vt talis titulus censeatur legitimè haberi per scientiam,& patientiam Principis:Ant.de Butr.in c.1.de fide instrum.Sal.in l.1.col.4.C.de testa.sequitur Ias.in d.l.Barbarius,col.11.

24 Ex prædictis infertur, nam etiam quòd quis gerat se publicè pro Notario, & ita communiter reputetur: tamen si nunquā fuit creatus Notarius,eius instrumēta non probant,nec fidem faciunt: ita tenet Guido de Suza.And.de Pisis, Raine. & Oldr. vt refert Guill.de Cun.in d.l.Barbarius,qui idem tenet: Bar.in repet.in 6.col.Fulg.col.pen.Bar.in l.actuarios,C.de actuar.& nu.lib.12.in l.Herennius,ff.de decurio.Bal.in d.l.Barbarius,col.5.in fi.in l.1.in 6.q. & ibi Sal. C.de test.& ibi Alca.dicit istam * communem:Bal.in l.2.col.1.ad fi.C.de sent.in l.ad testium,§.1.ff.de testam. & in l.2. col.fi.C.de serui.& aqua:Petr.de Anch.in consi.213. incip.pro par.Imola,in l.ad testium, ff.de testam.§.1. & ibi Pau.de Castr.Spec.in tit.de instru.edit.§.restat, vers.quid si is, & Io.Andr. ibi in addit. incipien. ad intell.Hostien.in summa in titulo,de fide instrumentor. in 2.col. Cyn.in l.comparationes, C.de fide instrum.Ant.de Butr.in c.consultationibus, col.24.de iure patr.vers.venio ad secundum:Iac. de Arena in disput.incip.quæro,ego produco contra te instrumentum:Ale.in cons.138.vol.1.Ias.in l.Barbarius,col.9. & seq.Soc.in cons.95.col.1.vol.3. Apostill.ad decis. Tholos.130.videtur distinguere:istam sequitur & dicit * communem Bertrand.in consi.130.col.fi.nolu. 2.in nouis,& consi.23.vol.1.in antiquis,& cōsi.41. col.1.vol.1.Felyn.in c.fraternitatis, col.2. de hæret. Ruin.qui dicit * communem,in cons.15.col.2.vol.2. & consi.66.col.4.& seq.vol.3.Tiraq. de legibus connubial.fol.259.

25 Amplia, quia non sufficit etiam si longo tempore quis se gesserit pro Comite Palatino ad legitiman.bastardos:Paris.cons.12.col.16.& seq.vol.2.Rui. cons. 66.col.4.in fi.& seq.uol.3.& col.6.& cōs. 109.col. 1.eod.vol.& cons.85.col.2.& 5.vol.4.

¶Contrarium, quòd imò instrumēta faciant plenam fidem,dummodo ille fuerit habitus pro Notario, tenuit Inno.in tit.de fide instrum.in c.1.Spec.in tit.de instrum.edit.§.restat,col.antepen. vers.ex præmissis: Host.in summa,in titu.de fide instr. in 2.col.ver.quid si Tabellio.Bart.in lectura,in d.l.Barbarius,circa fin. & ibi Alber.col.pen.& fin.vbi dicit, istam partem de consuetudine seruari: & Fulg.qui dicit hanc opinionē humaniorem,& tenendam in iudicando: Ang.in authen.de Tabel.in prin.col.2.& in cons.140.incip.quidam Mathæus.Idem in l.3.ff.ad Maced. Io.Faber,in §.sed cum aliquibus:Instit.de test. Ant.de But.Card. & Fel.in d.c.1.de fide instru.vbi Fel.col.5.& seq.dicit istam * communem opin. Inn.in c.veniens,col.penul.in fine,de verb.sign.Bal.in c.2.col.1.de fide instrum.in l.1.C.ad Maced.Ant.de Butri.in c.significauit,de testib.Pau.de Eleaz.in c.cum dilectus, col.3. vers.circa hoc quæro,de fide instru.Bal.in l.non ignorat,col.4.C.qui accus.non poss.Bar.in cons.74.in fi. Dec.in c.1.col.5.de fide instrum.Tiraq. de leg.connubial.fol.260.Ioan.de Ferra.in pract.Pap.in forma opponendi contra instrumenta: Paris.cons.17.col.2. vol.4.qui loquitur in nuncio.

26 Ratio autem est,nam si quis longo tempore gessit se pro Notario,præsumitur creatus Notarius: Ias. in l.qui in aliena,col.5.ff.de acq.hære. Corn.in cons. 181.col.5.vol.4.

27 Et quòd præsumatur Notariatus alicuius in antiquis, non facta alia probatione,tenet Aim.de antiq.in 3. par.nu.19.vers.id autem sola antiquitas: vbi hanc dicit magis * cōem opin.licèt dicat hanc opin.procedere in factis antiquissimis,& non in antiquis.

28 Quartò Limita,& intellige conclusionem,quādo officium gestum per illum, qui communi opin. erat reputatus habilis, erat auctoritate & vtilitate publicum,secus si auctoritate publicū,& vtilitate priuatum,vt in tutore est:tex.in l.2.ff.de eo,qui pro tuto. in l.qui neq;,ff.de reb.eo.ita declarat Soc. in regula, 227.in 2.limit.Ioan.Faber in §. sed cum aliquis, col. fin.Instit.de testam.Ang.col.1.in l.Barbarius,& Ias. col.pen.Bald.col.9.in fi.in 1.lect.Io.Cald.& post eū Ant.de Butr.in c.ad probandum,col.2.de re iud.Bal. in l.non omnis,§.1.ff.si cert.pet.Idem tenet Io.And. & Domi.in c.1.de rescr.in 6.Abb.col.pen.in fine,& ibi Dec.col.pen.de probat.in c.post cessionem vbi & Ant.de Butr.& Fel.col.fi.Fel.in c.Rodulphus,col.fi. de rescr.Abb.in c.veritatis,col.fi. de dolo,& contu.in c.Cumana,col.fi.de elec.& Abb.in c.si uerè, circa fi. de sent.excom.Fel.ibi col.2.& in c.consului, in fine, de procur.in c.veritatis,in fine, de dolo, & contu.in c.intelleximus,in fine,de iudic.in c.consultationibus, circa finem,de iur.patr.in c.pastoralis,§. verum, col. 4.de appell.Fel.in c.ad probandum, col.1.& seq.de re iudic.Calca.in consi.124.col.7.Bertrandus,consilio 23.vol.1.in antiquis,& cons.41.col.1.& seq.volum.1.Rosell.in Monarchia,charta 58.col.4. Soc.in cons.39.col.3.Corn.cons.157.col.fi.vol.4.idem tenet Bar.in repet.col.3.in d.l.Barbarius: Paris. consil. 136.col.2.vol.4.

Declara,vt saltem aptitudine respectu officii concurrat vtilitas publica,vt per Barto.colum. 1.in fi.in

1.lect.

1.lectura,& dictum est supra in 1.ampliatione,& per Bal.in 1.lect.in 8.col.Rebuf.in concor.sub rubric.de excom.non vitan.in versi.collatio.

Hinc videmus,quod acta facta ab excõicato occulto,ratione publici officii valent, aliàs secus: vt tradit Inn.in c.cum dilectus,circa fi.de consuet.Fel.in c.ad probationem,col.2.de re iudic.

29 Amplia,vt etiam Notarius excommunicatus possit conficere instrumentum, si est excommunicatio occulta,secus si notoria: Bouer.in verbo,Notarius,in 5.singul.Paris.in consi.89.num.3.vol.4.Dec.in c.1.num.28.de fide instrum.

Limita hoc in teste,qui non perhibet testimonium ratione publici officii, quod habeat, vt per Fel.in rubrica de testibus cogen.col.1.

30 QVINTÒ Limita, quia talis communis error validat gesta, non tamen facit illum habilem officialem: Bar.in repe.in 3.col.& seq.in d.l.Barbarius: Bal.in l.2.col.fi.C.de seruit.& aqu.Soc.in d.regula 227.fall.3.Idem tenent Iac.de Rau.Iac.de Beluis. Oldr.Guill. de Cun.& Alb.in d.l.Barbarius:qui dicit istam esse communem opi.Idem tenet ibi Bal.in 1.lect.in 3.opposit.in 4.col. & seq. in repet.col.3.& seq. Innoc.in c.cum dilectus, colum.1. de elect.& idem tenet Fulg.& Ias.in d.l.Barbarius,col.4. Soc.in consi. 59.col.3.volum.1.

Et propterea ad commodum ipsius inhabilis cõmunis error non operatur: Ange. in d.l. Barbarius,in duobus locis,& Bal.in 1.lec.in 7.col. & in rep.col.4.& Bar.in repet.col.5.

¶Contrarium,quod imò in casu d.l. Barbarius, propter cõem errorem Barbarius fuerit officialis, tenuit ibi gl.in verbo,functus,& ibi Iac.Butr.& Bar.in 1.lectura,col.fi.& Sal.in l.Zenodorus, C.ad Maced.

31 SEXTÒ Limita,nisi communis error non esset probabilis,sed supinus:ita voluit Ant.de Butr.in c.ad probandum,de re iud.Sal.in l. Zenodorus, C.ad Maced. Soc.in d.reg.227.Barbat.in c.dilectus,de præb.Ang.in d.l.Barbarius,col.2.& ibi Bal. in 1.lect.colum.11.Fel.in c.sciscitatus,col.5.de rescr.Paris.in cons.136.col.2.vol.4.

32 SEPTIMÒ Limita, nisi is, ad cuius fauorem actus deberet validari,sciuerit eius, qui actum confecit,inhabilitatem:Soc.in d.reg.227.fall.vltim.Barba.in d.c.dilectus filius,de præb.Istam limit.posuit Io.Cald.in d.c.ad probandum,de re iud.Ant.de But.in c.sciscitatus,de rescr.& ibi Abb.col.pen.in fi.& seq. & in c.exceptionem,col.penult.de except.Roma.in sing.782.& Cald.in disput.incip.excommunicatus: Abb.in ca.si duobus,in fi.col.de appell.& in c. dilectus filius,el 2.in fin. colum.de præb. & ibi Imola, col.4. Cassa.in consue.fol.66.col.3. Dec.in ca. post cessionem, col. pen.de probat.& in consi.407.col.1.idem tenet Domi.in c.sacerdotes,2.q.7.& Ant.de Butr. in c.vestra, de cohab.cler.& mulier.Fel.in c.ad probandum, col. pen.& seq.de re iud.Corset.in sing.in verbo,error cõmunis,Abb.in c.veritatis, col.pen.in fine, de dolo & contum.Hipp.in pract.§. aggredior, col.5.Apostill.ad decis.Tholos.143.Abb.in c.exceptionem,& ibi Fely.col.pen.& seq.de except.Felyn.in c.sciscitatus,col.5.de rescrip.& in c.ex parte decani,colum.12.de rescript.in cap.Rodulphus,col.31.de rescript.Bertran.in consil.74.volum.1.Fely.in cap.si verè,colum.2.de sent.excommu.& licèt non valeant gesta in fauorem scientis,tamen valent contra scientem:Paris.consil.1.col.9.uolum.1.

33 OCTAVÒ Limita,vt conclusio procedat in iudice ordinario,in quo si interueniat error communis,operatur vt gesta per eum valeant,secus in delegato:ita tenet Inno.in c.cum dilecta, de rescrip. in princ.Alex.in consi.77.col.3.vol.2.Ioan.Faber,in §. sed cum aliquis,col.fi.Institu.de testamen. & in d.l. Barbarius, vbi etiam Guil.de Cun.idem tenet,& hoc uidetur fuisse de mente Bar.in l.2.C.de sent.Idem Angel. in d.l. Barbarius, ubi uidetur tradere vnam limitationem, Guid.Papa 322.

¶Contrarium,quod imò istud procedat etiam in delegato,tenent Anto.de Butr. Abb.& Imo. in dicto c. cum dilecta,de rescr.& ibi Imola,col.pen.& ibi Fely.col.2.& seq.Bald.in repet.l. Barbarius, col.4. & seq. Imol.in c.sciscitatus,col.fi.de rescr. Abb.in c.ad probandum,col.1.de re iud.Fely.in c.sciscitatus,col.4.in fi.& seq.de rescr.& Ias.col.fin.in fi. & seq.idem sentit Bal.in l.non dubium,in 15.opposit.col.9.C.de legibus,Imola in l.quidam consulebant,col. 8.ff.de re iudic.Io.de Fant. & Domi. in § tria,3.q.7. idem tenet Bal.in l.2.in princ.C.de sent.Maria.in c.fraternitatis,in 5.col.de hæret.

34 Sublimita hoc procedere quando esset vitium personæ,secus si vitium rescripti,vt per Fely. in d.c.cum dilecta,col.2.& seq.& in c.sciscitatus,col.5.& in delegato ad vniuersitatem causarum ponit idẽ Felyn.in c.causam,col.5.de offic.deleg.

35 NONÒ Limita,quia per talem cõem errorem censentur valida gesta omnia per illũ inhabilem, quæ tamen solent competere ex generali facultate ordinaria, secus quæ non possunt competere,nisi ex speciali cõmissione: Corn.in cons.247.col.1.vol.1. Abb.in ca. cum in iure peritus,col.2.de offic.deleg.

36 DECIMÒ Limita , quia communis error proficit quoad temporalia,non quoad spiritualia, & propterea excommunicatus occultè non confert ordines , Bal.in l.non mutat,C.de lib.causa: Soc.in consi.59.col.3.& in reg.227.fall. 5.Abb.in c. apostolicam,de presbyt.non bapt. Corse.in sing.suo vlt. fuit dictum: Inno.in c.cum dilectus,in fin.de consuet. Abb.in c.si verè,circa fi.de senten.excomm.Fel.in c.Rodulphus, col.2.de rescript.Sarnen.in regula, de publican.q.3.Fel.in c.ad probandum,col.3.de re iud.Bal.in l.2.colum.2.C.de sent.gl.secundum vnã lect.in c.fi.de ordina.ab episcopo, qui renunciauit episco. Paris. consil.136.col.2.vol.4.

¶Contrarium verò quod idem sit in temporalibus & spiritualibus,vel sacramentalibus,videtur tenuisse Io.Calder.vt refert Abb.in d.c.ad probandum, col.3.& Abb.ibi sequitur,& in seq.col.& ista opi.fuit de mente Inn.in c.1.de schis.col.1.& istam opinionem videtur sequi Fel.in d.c.si verè,col.2. de sent.excom.Inn.in c.veritatis,de dolo & contum.glossa in c. dudum, el 2.in glossa,in verbo,decepti, de elec. Baldus in d. l.Barbarius,in repet.col.6.in fi.de offic.præt.& Bar.in repet.col.8.

37 PRIMÒ Amplia primam opin.vt collatio facta ab occulto excommunicato non valeat, c.cũ inter,& ibi communiter tenent Doc.de elec.Archid.in c.nullus,63.dist.Guil.Bened.in c.Raynutius, in vers.mortuo, el 1.num.285.de testam.

38 PRIMÒ Amplia hanc ampliationem,quia excommunicatus conferens beneficia efficitur irregularis, vt dicit Aret.in c.cum non ab homine, col.pen.de iudic.Rebuff.in concord.in tit. de excom. non uitan.in verbo collatio.

39 SECVNDÒ Amplia principalem ampliationem,vt etiam vicarius episcopi excommunicati beneficia cõferre nõ possit:Abb.in c.quoniam, nu.10,de offic.de leg.Franc.in c.1.de offic.vicar.in 6.Guilelm.Bened.

in c.Raynutius,in ver.mortuo,el 1,no.285. de testa. Rebuff.io concor.fol.238,in ver.collatio.

40 Tertiò Amplia,etiam si collator ignoraret se excommunicatum gl.io c.pen.de cler,excomm.ministr. Abb.in c.pastoralis,§.verum,& ibi Imol. & Fran.colum.2.de appell.

¶Contrarium tenet gl.in d.§.verum , & Card. in consi.40.nu.4.

41 Secundò principaliter Amplia, quia excommunicatus non potest eligere vel præsentare,prout de electione est tex.in c.1.ne sed.vac.in 6.gl,in c.fi.de excess.prælat.Imol.in c,cum dilectus, nu.28.de consue. Rot.in nou.decis.195.& in antiq.decis.126.Inn.Ab. & alii,in c.illa,de electio.

Et in præsentatione ponit Abb.in c. nobis, de iure pat.Pau.de Citta.in tra.de iur.pat.i 3.par.q.10.& idē dicit Anch.post Io.And.in d.c.nobis,nu.4.de iur.patron.Rebuff.in concor.in tit.de excom. vitan.in vers. excommunicatus:Roc.in trac.iur.patro.in ver.cōpetens,q.8.in prio.vbi dicit communem * opin.

Declara,quia hoc procedit in patrono clerico,secus in laico,cū ex præsentatione facta per laicum non acquirat ius sicuti ex præsentatione facta per clericū: ita Rot.in antiq.decis.161.& decis.527.& in aotiquorib.decis.2.de iur.patr.Roc.in trac.iur. patr.in ver.cōpetens,q.8.ver,suboritur nunc quæstio.Rebuff.in loco supra citato,in ver.excommunicatus:Io.de Silu.in trac.de benef.fol.25.col.1.& seq.

42 Primò Sublimita principalem limitationem procedere quoad exequutionem, noo autem quoad habitum,glo.Hostien. Abb.& cummuniter alii,in c,fin.de ordina.ab episcop.qui renun.episcop.Bald.in d.l.Barbarius,in 1.lect.col.2.& ibi Ang.col.2.apostil.ad decis.Tholos.143.

43 Secundò Sublimita, quia excommunicatus pōt acceptare,& etiam optare:Rot.in nou.decis. 195. & in antiq.decis.126. & decis.720. & in antiquior.decis.fi.de sent.excom.Rebuff.in concor.in tit.de excō, non uitan.in ver,3.fallit:Aeneas in trac,reseru.fo.27. Staffil.de lit.grat.& iustit.fol.96.

44 Tertiò Sublimita, quando constaret de nullitate excommunicationis tempore electionis vel collationis:Inno.Ioan.And.Abb.Anch.Franc.& communiter alii,in c.dilectis, de appellat. Abb.in c.ita quorundam,in fi.de Iudæis:Rebuff.in loco supra citato , in ver. 1.fallit.

45 Quartò Sublimita,quia excommunicatus est capax eorum quæ consistunt in facto:Rot.in nou.deci. 195.Fel.in c.eam te,col.10.de rescrip.

Hinc est vt excommunicatus possit compensationem opponere:Ioan.And.Ant.de Butr.& Abb.in c, cum inter,de excep.apostill.ad decis.Tholo.1.ver.an antem fideiussor.

46 XI. Limita , quia communis error non operatur quoad excommunicationem, & ideo non potest occultè excommunicatus alium quempiam excōmunicare,24.q.1.in summa;Ant.de But.in c.ad probandū, de re iud.col.3,Pau.de Eleaz.in c.si celebrat, de sent. excomm.gl.& Host,in c, fi, de ordina.ab Episcopo , qui renuncia.episcopat.& ibi Ant.de But.& Abb.Domi.in c.is cui,in fine,de offi,deleg,in 6. Ant.& Imo. in c.suscitatus,colum.fi.de rescrip.Ioan.And.Host.& Pet.de Anchar.in c.pia,de except.col.5.io 6.Calder. in disput.incip.excommunicatus , qui dicit * communem opin.Feder.in consi.137.in fine: Archidiac. in cap.audiuimus,24.quæst.1.Bald.in 1.lectura,col. 3.in l. Barbarius , Boer. in ver. excommunicatio, in sing.3.

47 Declara hanc partem procedere in excommunicatione maiori,noo autem in excommunicatione minori;Fel.in c.duobus,de sent.excomm.

¶Contra hanc limitationem tenet Inno. in c.si verè,de sent.excom.& ibi Ant.de But.col.3. Fely.circa fi.Abb.io c.ad probandum,& ibi Fel.col.pen.de re iudi.Abb.in c.ab excommunicato,col.2.de rescrip.& in c,veritatis,col.pen.in fine,de dolo,& contum. Lap.al leg.89.in 6.col.Bald.in repet.d.l.Barbarius , col.6.& seq.Bar.in repet.col.8.

48 XII. Limita,qa obi nō sumus in iurisdictione, nec in communi errore circa iurisdictionē, sed in its,quæ aliàs concernunt substantiam ipsius actus,communis error oihil operatur,ita oo.Bald.in d.l.2. C.de sent.in fi,no.Alex.in cons.85.col.pen.uol.2.& cons.147.colum.peo.vol.7.Ias.col.5.in d.l.Barbarius,Paris.cons. 136.col.2.uol.4:

¶Contrarium notat ex gl.ibi Ias. in l.2.col.1.in fi. C.de edicto Diui Adriani toll.

49 XIII. Limita,ut non sufficiat quem reputari communi opinione habilem habilitate generali,sed requiritur,ꝙ reputetor habilis habilitate speciali,de qua agitur,ut per Alex.in consi.80.col.1.uol.2.

50 XIV.Limita quando contra officialem fuisset lata sententia, declarans ipsum fuisse inhabilem ex retro , quia tunc gesta medio tempore ooo ualerent:Bart.in trac.de tyrannide,in 11.q.

¶Contrarium sentit Ias.in d.l.fi.col.4.

Sed Bar.rectè loquitur, quia loquitur quando pendet processus super crimine, ex quo venit ferenda sententia declaratoria, officialem a die commissi crimiois fuisse inhabilem,nam gesta pendēte tali accusatione , vel processu,non valent,secus si sententia non declararet,sed tantummodo priuaret,quia tunc gesta aote sententiam valerent:Bar.in rep.d.l. Barbarius , col.5. & Bal.in repet.col.7.

51 Nam post sentētiam nihil valet,quod gestum est : Fel.in c.cæterum,col.pen.de const.

52 Amplia,idem esse si officialis per sententism fuisset priuatus,vt per Paris.cons.136.col.2.vol.4.Ruin. consi.48.col.3.& seq.vol.4.vbi latè.

53 XV.Limita,quando esset defectus formæ,quia tūc communis error nihil operatur: Guil. de Cun,in d.l. Barbarius,& ibi Ias.col.10.Alex.in cons. 138.col.4. vol.1.Bal.in lect.col.7.& col.11.

54 XVI. Limita in Prælato , qui etsi communi opin. reputaretur Prælatus , tamen si non est in possessione prælaturæ,gesta per eum non valent. Ang.in d.l.Bar-
55 barius,col.2.sed in officiali non attenditur quasi possessio,vt per Bal.io 1.lect.in d.l.Barbarius,col.6.

56 XVII. Limita, nam communis reputatio non facit haberi pro tali,in his,in quib. requiritur habilitas personæ quoad actū gerendum, & ideo communis reputatio ꝙ quis sit emaocipatus,oon prodest,vbi requiritur emancipatio.Cassa.in coosuet.fol.224.col.3.

57 XVIII. Limita , quia in probatione beneficii, vel capellaniæ honoris non sufficit communis reputatio, prout dicit Aegid.Bellam.decis.413,& deci.612.Cassa.in consuet.fol.225.col.3.& seq.Cassad.decis.2.no. 3.de const.& decis.5.de reg.cancell, Aenea de Falc. in trac.de reserua.fol.16.Boer.decis.171.

Declara, vt hoc procedat qooad canonizatoriam, secus autem quoad absolutoriā,quia in hoc casu transferri deberet oous probandi contrarium in aduersarium,vt declarat idem Aegid.in d.decis.612.

58 XIX.Limita,quando iudex pateretur defectum naturalē,vt quia esset furiosus,mutus , vel surdus, vt per Fel.in c.suscitatus,col.3.in fi.& seq.de rescrip.

XX.

59 XX. Limita vbi esset defectus non in persona, sed in rescripto, vel circa concernentia gratiam, vt per Fely in c.cum dilecta, col.3.de rescrip. Paris.consi.136. col.2.vol.4.

60 XXI. Limita, quando quis esset in quasi possessione iurisdictionis deputatus ab eo, qui non poterat sibi conferre iurisdictionem, Bertr.cons.128. col.fi. volu.1. vide supra in tertia limitatione.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Scriptura priuata à partibus subscripta, etiam absq; testibus, habet vim publicæ scripturæ, quoad personalem actionem contra debitorem.

1 EX Textu in l.scripturas, C.qui pot.in pig.hab.colliguntur tres conclusiones, quarũ prima est, quæ colligitur ex principio illius text. quòd priuata scriptura si habeat partium subscriptionẽ, licèt in ea non sint testes adhibiti, habet vim publicæ scripturæ, quo ad personalem actionem contra ipsum debitorem exercendam, & idem tenet Bald.in consi.149.circa fin. versicu.item non dico, volum.1. & in consil. 198. in princ.vol.1.

2 PRIMÒ Amplia, idem esse in reali, quod in personali actione contra ipsum debitorem, vel eius hæredẽ exercendam: Cyn.in l.scripturas, in fi.ver.a.queritur, & ibi Alber.circa fi.versi.ultimo quærit: Cyn.& Ioan. Faber, ibi, versi.sed quid si agatur, & ibi Fulg. versi.in ead.gl.n.ibi contra debitorem.

3 Amplia hanc ampliationem, vt etiam huiusmodi hypotheca noceat fisco, quando bona debitoris veniunt publicanda: ita Iac.Butr.in d.l.scripturas, in fin. versi.& idem vidi.

4 SECVNDÒ Amplia, idẽ esse si cedula esset scripta et manu vnius partis, & non subscripta à testibus, si tamen illa approbetur per tres testes, qui dicant se vidisse cedulam prædictam scribi per partem. Cyn.in l.cõparationes, col.2.versi. quando verò clarius, C.de fid. instr.Imo.in c.2.col.3.vers.sed hic restat dubium, eo. tit.& in l.nuda, col.1.in fi.& seq.vers. item adde, ff.de dona.Alex.in l. admonendi, col.9.versi. dic circa primum, ff.de iureiur.idem voluit Imo.in c. fi.col.2.ver. item videtur, quòd quando, eo.tit.Rom.in d.l. admonendi, nu.60. versi. 2.principaliter: Ang. in l.comparationes, col.fi.vers.4. videamus, C.de fide instrumen. Alex.in consi.181.col.2.ver.& probatum est, vol.2. & consi.116.colum.2.versi.& stantibus, vol.4. Iason in d.l.admonendi, colum.44.versic.tu attende, vbi di-
* cit istam magis veram, & magis * communem opinionem, Rom.in l.nuda, col.fi.versi. vlt. in quantum, ff.de dona.Fel.in c.2.col.4.versi.7.limita, de fide instrumen. Alex.in consi.239.col.2.versic.fortius voluit, vol.6

¶Contrarium, vt in hoc casu nedum requiratur, quòd testes dicant se uidisse scribi cedulam, sed etiam requiratur, vt concurrat comparatio literarum, tenet glos.in auth.de instrum.cautel.& fid.in §. si quis igitur, in verbo faciamus: Bartol.in l.admonendi, colum.5.versic.aut habet subscriptionem, & in l. nuda, col.3.ff.de donat.versi.si verò nõ habet, & idem in auth. etsi contractus, col.2.ver.si verò non habet, C.de fid. instr.& in d.l.scripturas, col.2.ver.si verò talis, & ibi Ful.versi.in ead.gl.ibi Ant.de Butr.in c.2.col.3.versi. quintus casus, & ibi Abb.col.3.vers. tertius casus, eo. tit.Bal.in auth.sed nouo iure, col.pen.versi.sed gl.nostra, C.si cert.pet.Corn.in cons.50.col.1.in fi. & seq. versic.& licet videatur, volu.3.& consi. 169.col.fin. vers.tamen idem, vol.1.Aret.in cons.64.col.3.versic. sed dato, & col.5.versic.bis præmissis, & versic.non obstat præmissis: Soc.cons.274.col.7.versi.2. principaliter, qui dicit non esse ab ista opinione recedendum neque in consulendo, neque in iudicando: Fulgn.in d.l.admonendi, nu.24.vers.3.casu, & vers.4.casu, & ibi Paul.de Castr.colum.pen. versic. & idem si non esset subscripta: & ibi Angel.col. pen. versi. si verò est scripta. Dec.in c.2.col.2.versic.3.conclusio, de fide instrum. Alexan.consi.212.colum. fio.vers.prætera dicta probatio, vol.2. & consi. 103.in fine, versic.pro hoc facit, vol.7. Aymo.de antiq. temp.in pri-
5 ma par.num.177.vbi dicit hanc opinionem esse ve-
* tiorem, & magis * communem, & idem num. 185. ibidem.

Tenendo igitur hanc secundam opin.licèt Alex.in cons. 181.col.2.vers.vnde concludunt, vol.2.post Imol.in c.2.col.3.vers.sed hic restat dubium, de fid.instru.dicat, quòd si incipias a testium recognitione, sola recognitio sufficit, si autem a comparatione, requiritur vtrunq;, & idem tenet Imol.in l.nuda ratio, col. fi.versi.item adde, ff.de dona.

¶Contrarium tamen expressè tenent Soc.in consi.274.col.8.vers.non obstat tex.& etiam Cor.in cõsi.169.col.penul.vers. item sola comparatio, volum. 1.Abb.in c.2.col.3.uers.tertius casus, de fide instru-
6 men. vbi dicit, quòd vtrunque concurrere debet, quãdo testes sunt subscripti.

7 PRIMÒ Declara, quia sufficeret sola comparatio, quando scriptura non negaretur: Bald.in d.l.scripturas, col.2. vers.nota quasi publicè: & Ang. col.1.ver. in tex.ibi, quasi publicè.

8 SECVNDÒ Declara, quia vnus testis de veritate negocii vnà cum alio, qui fuisset præsens scripturæ, vel comparationi literarum plenè probaret: Corn.in cons.58.col.1.vers.& qualiter dicta bona, vol.1.Rui. cons.46.nu.14.vol.4.

9 TARTIÒ Declara, vt ista opinio procedat in qualibet priuata scriptura excepta apoca, secundum Aimo.de antiq.temp.in 1.par.nu.185.

10 PRIMÒ Limita principalem conclusionem, vt sufficiat cedulam esse subscriptam manu vnius partis tãtum, videlicet creditoris, dũmodo habeat subscriptionem trium testium: ita Ioan.de Ana.in cons.40. & ibi Bolog.in apostil.Ias.in cons.129.col.3.vers.nec prædictis, volum.1.Aymon.in tract.de antiq.temp. in 1. par.num.192.

11 SECVNDÒ Limita, quia subscriptio debitoris sufficit, quando agitur de contractu, ex quo ipse tantum obligatur, si modò tres testes se subscripserint: Bart. in l.scripturas, col.2.ver.iste intellectus, C.qui potio. in pign.hab.Imol.in c.2.col.5.ver.intellige quando, & ibi Fel.col.2.uer. nona decla.de fid.instr.Cur.sen. post Roma.in d.l.admonendi, num.110.Ias.in consilio 129.colum.1.uers.4.quia uolum.1.Alex. in consil.181.colum.2.uer.& dicit Ludouicus, uolum.2.& cons.118. uers.& dicit, uolum.4.Porpur.in l.admonendi, nu.166.uers.& declaratis: Decis.Neapol.104. in antiq.

12 Amplia has duas præcedentes limitationes, etiam quòd scriptura non sit subscripta, sed scripta tantum manu unius partis, si modo habeat testiũ subscriptionem, qui uel recognoscant scripturam, uel per recognitionem literarum scriptura probetur: Aretin. in cons.63.col.2.vers.amplius uidetur dicendum, & colum.5.uers.nec potes dicere: Aymo.de antiq.tempo. in 1.par.nu.170.

¶Contra has duas limitationes, uidetur tene-

re Aret. in conſ.63. col. 5. verſ. his præmiſſis dico, vbi vult requiri ſubſcriptionem vtriuſq. partis, & idẽ Soc.in conſ.274.colum.15. in fi.uerſ. & clarius hoc voluit Aimo.de anti.temp.in 1.par.nu 181. & 189.

33 Sublimita præcedentes limitationes, quia vbi ſcriptura priuata non habet teſtium ſubſcriptionem, ſed partium tantum, requiritur vt ſi negetur dicta ſcriptura, recognoſcatur, & per teſtes, & per comparationem literarum, aliàs non probat etiam contra ipſum debitorem. Aim.de antiq.tem.in 1.par.nu.192.

34 Primò Amplia, nam idem eſt ſi ſcriptura habet ſubſcriptionem teſtium tantum, & non partium, nam vtrumq; requiritur, videlicet & teſtium recognitio, & comparatio literarum. Aimo. in tractat.de antiq.tempo.in 1.part.numero 190.

35 Secundò Amplia, etiam ſi ſcriptura ſit ſcripta per tertium, & ſubſcripta per teſtes, qui recognoſcãt. Soc.conſ.274.col.7.verſ.ex quib.omnibus, & verſi. 2.confirmatur.vbi dicit, an debeant eſſe tres, vel duo ſubſcripti, & in 8.col.verſ.3.principaliter.

36. Tertiò Limita, nam cedula habens teſtium ſubſcriptionem, & vnius teſtis, cuius ſcriptura recognoſcatur per comparationem literarum, contra debitorẽ probat plus quàm ſemiplenè, & propterea etiã in cauſis magnis, retẽtis iſtis terminis, poſſet eſſe locus iuramento in ſupplementum. Alex.in conſi. 103.col.fin. verſ.pro hoc facit, uolu.7.

¶ Contrarium tenet Aimo.de antiq.temp. in 1. part. num.178.

37 Quartò Limita, quia non ſufficit ſubſcriptio duorum ex tribus teſtibus. Aim.de antiq. tempo. in 1.part.nu.179.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Scriptura priuata à partibus non ſubſcripta, ac trino teſte bonæ opinionis munita, non operatur quo ad hypothecam in præiudicium poſteriorum creditorum habentium hypothecam ex publico inſtrumento.

1 Secunda eſt concluſio, quę colligitur ex tex.in l.ſcripturas, C.qui pot.in pig.hab. circa fi.quod priuata ſcriptura quoad hypothecam, ſeu pignus, nõ operatur in præiudicium poſteriorum creditorum habẽtium hypothecam, ſeu pignus ex publico inſtrumento, niſi dicta ſcriptura ſit à partibus ambabus ſubſcripta, & trino teſte bonæ opinionis munita. Et hoc idẽ tenet glo.in c.2.verſ.in reali verò actione, de fi.inſtr. & ibi Hoſt.col.2.in prin. ver.& hoc in perſonalibus. Ant.de But.in d.c.2.col.2. verſ. venio ad ſecundum, de fid.inſtr.gl.in d.l.ſcripturas, in verbo, ſuum robur, verſ.ſecus ſi agar.Soc.in conſ.274.col.1.in fi.& ſeq. verſ.nec obſtat quod aduerſarii. Corn.in conſi. 138. nu.3.verſ.itaque conſtat, vol.1.

2 Ratio autẽ eſt, quia ſcriptura priuata eſt ſuſpecta de antidatione, & propterea quoad hypothecã nõ facit præiudicium poſteriori creditori. Bar. in l.ſcripturas, col.1.in fi.verſ.& ratio huius vltimi, C. qui potio. in pign. habeat. & ibi Bal.col.1.in fi.verſ.& eſt ratio, & in conſ.198.col.1.in fi.verſ.2.modo, vol.1.vbi hanc, & alias nõnullas rationes adiicit, & conſ. 466. vol.5.& conſ.249.col.2.verſ.æquitas etiã naturalis, vol.1.& conſi.400.col.2.vol.5. Pau. de Caſt. conſil. 294.col.fi.uer.3.quia poſito, uol.1. Anch.in cõſ.28. col.1.verſ.cui facile, & col.pen.in fi.uer.nec eſt uerũ, & conſi.29.in prin.verſ.nam ratio.Socyn.in l.1.col. 20.verſ.& pro iſta opinione, ff.ſol.matr.Dec.in c. 2. col.2.uerſ.2.Abb.de fid.inſtrumen. & ibi Card. col. 2.uerſ.hic accipitur.Fulg.in d.l.ſcripturas, col. 1. & ibi Iac.Butr.uerſ.ratio huius.Ripa in l.priuilegia, nu. 24.uerſ.3.fallit, ff.de priuileg.credit.Tiraq.de Retractu.fol.353.nu.43. & ſeq.

3 Primò Amplia, etiam ſi præcederet mandatum per inſtrumentum publicum ad obligandum, nã obligatio ſequens per priuatam ſcripturam non præiudicat in hypotheca habenti publicum inſtrumentum poſterius. Anch.in conſ. 28. col. 1.in fi..uerſ. ſed his non obſtan.& conſilio ſeq.in princ. & Felyn. in c.2. col.5.in prin. uerſi. quibus etiam adde, de fide inſtr. Ripa in l.priuilegia, num. 24.uerſi.quod amplia, ff. de priuil.credi.Tiraq.de Retrac.fol.353.nu.43. uerſ. nunc autem.

4 Secundò Amplia, ut idem ſit nedum quando ſcriptura priuata anterior adducitur contra creditorem habentem publicum inſtrumentum: ſed etiam cõtra emptorem, qui in publico inſtrumento ſe fundat. Pau.de Caſt.in conſ.134.uol.1.Soc.in conſ.41.col. fi.uerſi.confirmatur hoc fundamentum, uol. 4. Ripa in l priuilegia, num.24.uer.ſed dubium eſt, de priuileg.credit.Tiraq.de Retract.fol.353.in fi.& ſeq. nu. 44.& ſeq. uerſ. quæ quidem rationes.

¶ Contrarium tenet Bal.conſ.198.col.2.uerſi. ſed & illud, uol. 1.Soc.in conſi.75.col.fi.uerſi.præterea arbitror, uol.4.& in conſ.240. col.2. uerſic.ex quibus concludo, uol. 2.

5 Tertiò Amplia, idem eſſe, ſi habens priuatã ſcripturam contenderet ſuper hypotheca cum habente titulum lucratiuum, ut puta donationis, ita Pau. de Caſt.in conſ.134.col. 1.& ſeq.uerſ.præterea ſi creditor, & uerſ.& ideo poſito, uol.1.& conſ.337.in prin. uol. 2.Tiraq.de Retract.fol.353.in fine, & ſeq.num. 44.uer.quæ quidem rationes.

6 Quartò Amplia, idem eſſe in omni caſu, ubi eſt eadem ratio, & per conſequens dicta diſpoſitio locũ habet quoad omnes habentes cauſam a debitore. Tiraq.de Retract.fol.354.nu.45.uerſ.ex quibus.

7 Quintò Amplia, ut nec alia ſcriptura priuata ẽt recognita per comparationem literarum noceat tertio. Bal.in conſ.149.circa fi.uerſ.item non dico, uol. 1.& conſ.466.circa fin. uerſ. item non dico, uol. 5. Aimo.de antiq.in 1.par.nu.184.& ſeq.

8 Sextò Amplia, ut apocha non habens ſubſcriptionem trium teſtium, licèt habeat ſubſcriptionem partium, & ſubſcriptionem unius teſtis tantum, etiã probetur talis ſcriptura per comparationem literarũ etiam reſpectu ſubſcriptionis illius teſtis, tamen non faciet etiam ſemiplenam probationem contra tertiũ, ut deferri poſſit iuramentum in ſupplementum. Cor. conſ.138.nu.3. uerſ.itaque conſtat, uol. 1. Aimo. de antiq.tempo.in 1.par.num.178.

9 Primò Limita, niſi duo teſtes deponerent de ueritate contentorum in ſcriptura priuata quoad ſubſtãtiam obligationis, gloſ.in §.ſi quis igitur, in uerbo. Faciamus, in Auth.de inſtrum.cautel.& fi.Bar.in d.l. ſcripturas, col.1.uerſ. item debetis ſcire, & ibi Ang. col.1.in fi.uerſ.ſed ſi per teſtes, & Bal.circa fi.d.uer. & Fulg.col.1.uerſ.non obſtat. Abb.in c.2.col.2.uer. & intellige, & ibi Car.circa fi.uerſi.quarto circa id.& ibi Fely.col.1.uerſi.3.declaratio.Soc. conſ.274. col. 3.uerſic.circa primum, & col.5.uerſi. poſtremò non omitto.Calca.conſi.29.col.fi.verſ.3. uero caſu. Iac. de Beluſ. in Auth. de inſtr.cautel.& fid. §.fi.col.pen. uerſ.ſi uerò teſtes. Ang.in l.comparationes, circa fi. uerſi.4.uideamus, C.de fide inſtrum.Rom.in l. nuda, col.fi.uerſi.ultimo in quantũ, ff.de donat.& ibi Imol. col.1.in fi.& ſeq. uerſic. item adde. Aimo. de antiq.

in 1.

in 1.par.nu.179.uerfic.fed hoc intellige,& nu. 180. verf.9.quæro.Tiraq.de Retract.fol.355.nu.59.verf. fed quantum ad id.

10 Primò Amplia, idem effe fi aliter conftaret de rei veritate: vt quia debitor confeffus effet in iudicio antea hypothecaffe,prout in fcriptura priuata cõtinetur,q̃ ipfe contraheret per publicum inftrũm:Bal.io d. l.fcripturas,col.2.in fi.verf.fed fi per teftes, & ibi Ao ge.io fi.verf.idem fi vltra.

11 Secundò Amplia,ẽt fi per tres teftes literatos,& intelligẽtes recognofceretur fcriptura priuata fubfcripta manu partium, qui afferetent fe vidiffe dictá fcripturam antequam conficeretur publicum inftrumentum:Bal.in conf.198.col.2.ver.& ex hoc pono,vol. 1.& confi.466.ver.ex hoc pono,vol.5.

12 Tertiò Amplia,nam etiam vnus teftis de veritate vnà cum alio tefte, qui probet vidiffe fcribi cedulá, vel ẽt concurrente comparatione literarum,plenè in hoc cafo probaret:Cor.in conf.58.col.1.verf.& qualiter dicta bona,vol.1.Rui.conf.46.nu.14.vol.4.

13 Primò Declara,quia teftes nõ dicuntur depoaere de veritate contentorũ in cedula, fi deponant fcripturam factã fuiffe modo & forma;prout in ea continẽt; vt dicit Soc.conf.274.col.3.verf.circa princ.

14 Secundò Declara, vt nec teftes probent veritatem contentorũ in cedula,qui deponunt vera effe cõtenta in cedula, & interrogati io caufa fcientiæ refpõdent, quia recognofcunt fuam fubfcriptionem; Soc. conf.274.col.5.in fi.verf.aliquando & 3.

15 Secundò Limita, quando duo tantum teftes effent fubfcripti,& adeffent alia adminicula maioris põderis,& auctoritatis quam vnus teftis tantum, quia tunc fcriptura priuata operaretur etiam in præiudicium illius,qui haberet publicum inftrumentum pofterius:Fulg.conf.133.col.2. verf.vbi autem duobus, refert & fequitur Tiraq.de retract.fol.355.num.59. verf.quid autem.

16 Amplia,quia idem effet fi cum duobus teftibus deponentibus fe vidiffe confici fcripturá concurreret ẽt comparatio literarum:Pau.de Caft.in confi.134.col. 1.verf.iftud enim procederet,vol.1.

17 Tertiò Limita,etiam fi confeffio debitoris probaretur emiffa tribus tantum teftibos præfentibus,licet non in fcriptis:ita Fulg.in d.confi. 133.col.2.ver. ad legem autem fcripturas.

18 Quartò Limita,fi priuata fcriptura ex forma ftatuti haberet vim publici inftrumenti,quia tunc præualeret habenti publicum inftrumẽtum pofterius:ponit Bal.in conf.149.circa fi.ver.item noo dico,& verfi.item fi effet confuetudo,vol.1.Soc.conf.240.Bald. conf.466.circa fi.vol.5.

¶Contrarium tenent Ripa in l.priuilegia, nu.24. verf.limita nifi:Corn.in conf.218.num.8.ver.& prædicta potifsimè:& col.fi.verf.nec obftat ftatutũ, vol. 1.Tiraq.de Retrac.fol.155.nu.57.verf.2.aõt limita.

19 Quintò Limita,quia neceffe eft,q̃ dicta fcriptura nedum fit trino tefte ornata,fed etiam requiritur,vt habeat fubfcriptionem ambarum partium, nec fufficeret,aut effe fcriptam,aut fubfcriptam manu ipfius debitoris:Soc.in conf. 274. col.9.in fi.& feq.verf.circa tertium:Are.in conf.64.col.5.verf.his premifsis:Aymo.de antiq.temp.in 1.par.num.181.

20 Sextò Limita,quia fufficeret, q̃ effet fcripta manu vnius partis,& per aliam partem fubfcripta, & trino tefte notata:Rom.in conf.303.Aret.in confi.64. col.5.uer.nec põt dicere:Aymo.de antiq.in 1.par.no. 170.vbi etiam dicit q̃ non eft neceffarium fcribentẽ atteftari fcripturam exaratam manu fua,

21 Amplia, quia idem eft fi effet fcripta per tertium de mandato ambarũ partium,quæ fe fubfcripfiffent, fecus fi partes non fe fubfcripfiffent;Aymo.de antiq. in 1.par.num.190.

22 Septimò Limita, quia non fufficit in hoc cafu fubfcriptio trium teftium,& ambarum partium,nifi teftes ipfi omnes recognofcant eorum fubfcriptiones: Hoft.in c.2.col.1.io fi.verf.verum fi negent: & ibi Io.And.in fi.verf.in gl.1.de fid.inftru.Iac. de Belui. in §.fi.col.pen.ver.2.quæritur:Auth. de ioftr. caut.& fid.Soc.confi.33.col.2.verf.& fic ex prædictis,& cõfil.41.col.5.io fi.ver.non obftat quintum,vol.1.& in confi.274.col.3.verf.2.principaliter:Aret.confi. 64. col.3.verf.fed dato;Aymo.de antiq.temp.in 1.parte, nu.175.Negul.in trac.de pign.fol.mihi,101.nu.47.

23 Et qualis debeat effe ifta recognitio teftium,ponit Aymo.de antiq.temp.io 1.par.nu.180.Are.io confi. 64.col.2.verf.& 1.quia ifta fcriptura.

24 Declara,quia in hoc cafu non fufficit,quod teftes qui recognofcunt dicant debitorem corá eis effe cõfeffum quòd fuit fcripta a tertio de partium voluntate,& quòd debitor eam fubfcripfit: vt not. Aymo.de antiq.in 1.par.nu.189.

¶Contrarium in hoc tenet Afflic.decif.104.num. 2.& feq.

25 Octavò Limita,nam mortuis teftibus fufficit fola comparatio literarum;Pau.de Caft.in l.admonendi,col.pen.ver.fed quando eft fubfcripta,ff.de iureiu. Aymo.de antiq.in 1.par.nu.176.& in confi.158.nu. 7.verf.idem videmus.

¶Contrarium,vt in hoc cafu mortuis teftibus faciat fola comparatio femiplenam, non autem plenam probationem,voluit Sal.in l.admonendi, col. 4.verfi. fi autem illam.

26 Et ideo omnibus mortuis talis probatio non poteft operari:Spec.in ti.de inftr.edit.§.nunc dicendum reftat,ver.fi tamen teftes,& in co.§.io prin. ver fi.5.dicitur publicum:Pao.de Caft.confi.406.verf.2.no.faciunt,vol.1.Calc.confi.29.col.fi.verf.fed tunc poffet, vbi declarat Soc.confi.33.verf.& fic ex prædictis, & conf.41.col.5.ver.non obftat quintũ,vol.1.Aimo.de antiq.temp.in 1.par.nu.191.

¶Contrarium tenet Pau.de Caft.conf.134.col.1. uol.1.qui ab omnibus reprobatur.

27 Declara,quia fi duo teftes recognofcant,& tertius fit mortuus,ita vt omnes non poffint recognofcere, tunc requiritur comparatio literarum,fecũdum Aret. in conf.64.col.5.verf.nam dixit Bart.Calcan. confil. 29.col. fi.ver.fed tunc poffet opponi: vide Aimonem, qui plenè difputat,de antiq.temp.in 1.par.nu.175.& feq.verf.6.quæro.

28 Nonò Limta, quia non eft neceffe ut oltra fubfcriptionem partium,& depofitionem teftium fubfcriptorum,qui recognofcant fcripturã,concurrat ẽt comparatio literarum:Iac.de Belui.in §.fi.col.pen.ver.2. quæritur,in Auth.de ioftr.caut.& fid. Alex. in confi. 181.col.pen.ver.ad hoc etiã,vol.2.Soc.in conf.273. col.2.ver.2.quia:Aret.cõf.64.col.1.in fi.ver.amplius videtur dicendum,Bar.in auth.etfi contractus, col.2. verf.circa primum,C.de fid.ioftr.Ant.de But.in c.2. col.3.verfi.tertius cafus,eo.tit.

¶Contrarium voluit Abb.in d.c.2. verf. quartus cafus,col.3.& ibi Imo.col.4.ver.item dicit,de fid. inftr. & ibi Dec.col.3.ver.in quarto cafu,vbi affignat rationem ficut quis poffet contra facere,& imitando exprimere fcripturam aduerfarii,ita poffet addere fubfcriptionem:& idem tenet Alex.in l.admonendi,col. 5.verf.item adde Bar.ff.de iureiur,

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Scriptura munita trino teste bonæ opinionis, præfertur habenti publicum instrumentum posterius, etiam quoad hypothecam.

1 VLTIMA est conclusio, quæ resultat ex fine d. l. scripturas, q scriptura trino teste bonæ opinionis munita, etiam quoad hypothecam præualeat habenti publicum instrumentum posterius.

2 PRIMÒ Amplia, vt comparatio literarum in tali casu non sit necessaria, ita Ant. de Butr. in c. 2. col. 2. in fi. & seq. de fid. instrum. vers. secundus casus: Calca. cons. 29. col. fi. vers. sed tunc posset opponi.

3 SECVNDÒ Amplia, quia in tantum requiritur, vt in hoc casu sint tres testes, vt nō sufficiat, si sint duo, & vnus illorum sit Notarius. Fel. in c. 2. col. 2. ver. 4. declara, de fid. instru.

4 TERTIÒ Amplia, vt sufficiat pro subscriptione sigillatio. Aim. de antiq. temp. in 1. part. nume. 171. Rom. consi. 303.

5 PRIMÒ Limita, nam talea testes debent esse masculi, & non fœminæ, ita probat tex. in dict. l. scripturas, & in fi. ibi virorum, C. qui pot. in pig. habe. & ibi not. Bal. col. 2. in prin. vers. isto ergo casu. Dec. in ca. quoniam, cōl. fi. vers. 2. conclusio, de testib. & in c. 2. col. 2. vers. & notandum est, de fide instrum. vbi dicit istam esse * cōem opin. & in l. fœminæ, ff. de regu. iur. nu. 32. & seq. Cremens. in sing. 145. Hippol. in sing. 611. Cot. in memor. in vers. mulier. Soc. in cons. 274. col. 11. vers. postremò dico. Ias. in l. si quis id, quod, col. 4. vers. 10. limita, ff. de iurisd. omn. iud. & videtur tenere, licèt in contrarium arguat, idem Ias. in l. 1. col. 2. in fi. & seq. vers. 3. videtor posse, ff. de legi. & in repet. l. admonendi, num. 106. ff. de iur. iur. Aimo. de antiq. tempo. in 1. par. nu. 166. vers. 3. limitatur. Purpur. in l. admonendi, num. 164. vers. & tales testes, de iur. iur. Ripa, in d. l. admonendi, nu. 101. Tiraq. de legib. connub. l. 9. num. 54.

¶ Contrarium tenet Fel. in c. qm̄, col. 2. vers. fallit 3. de test., & in c. 2. col. 1. vers. 2. declaratio, de fi. instru. Ias. in l. admonendi, col. 49. in repe. vers. item adde, ff. de iur. iur. Alex. in apostill. ad Bar. in l. 1. in 1. addi. ff. de verb. sign. & in apostil. ad d. l. scripturas.

6 SECVNDÒ Limita, nam requiritur, vt hi tres testes sint bonæ, & probatæ opinionis, quæ qualitas est articulanda, & probanda, Soc. in cons. 274. col. 11. vers. postremo dico. Purpu. in d. l. admonendi, num. 165. vers. & debent esse, & ibi Ripa. num. 104. vers. 2. quæro. Negusan. in tract. de pignor. fol. 101. versi. tertiò requiritur.

Et regulare est, vt quotiescunq; dispositio requirat aliquid probandum esse per testes bonæ opinionis & famæ, tunc semper illa qualitas bonæ opinionis debeat articulari & probari. Ang. post Bar. in l. 2. §. si quis neget, ff. quemad. testam. aper. & in l. vel necare, ff. eo. ti. Alex. in cons. 82. col. 2. vol. 1. Soci. in cōs. 336. col. 3. in fin. vol. 1. Curt. seni. in consi. 55. col. 4. Barbat. in cons. 47. col. 12. vol. 1. Cæpol. in consi. 57. vers. postremò. Ias. in consi. 13. col. fi. vol. 3. Dec. in consi. 37. col. 4. & consi. 39. col. 2. & consi. 575. vol. 2. & in c. post cessionem, col. 3. de probat. & in c. 1. num. 14. de appellatio. Hippol. in sing. 187. & in cōs. 96. num. 3. & sequen. Calca. in cons. 28. num. 11. & seq. Paris. in cons. 24. num. 17. vol. 3. & hanc dicit cōmunem * opin. Alciat. in tracta. præsumptio. in 3. regula, in 2. præsumpt. num. 9.

De præsumptionibus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Solennitas necessaria præsumitur spatio 10. ann.

1 DICVNT Doctores, q solennitas necessaria per spatium decem annor. in actu interuenisse præsumitur, prout est tex. in l. si filius, C. de peti. hæred. cum aliis, quæ ponit Ias. in l. si certis annis, col. 3. C. de pact. & in l. sciendum, col. 5. in fi. & seq. ff. de verbo. oblig. in l. qui aliena, col. 5. & seq. ff. de acquiren. hęred. Soc. in reg. 376. in 5. fall. Cassan. in cons. 11. col. 27. Ang. in d. l. sciendum, col. 1. in fi. Abb. in c. peruenit, col. 2. de empt. & vendit. Corn. cons. 144. col. 1. in fi. vol. 4. Alex. in d. l. sciendum, col. 4. Curt. senior, in cons. 77. col. 2. Petr. de Anch. in consi. 40. col. 2. Ant. de Butr. in c. peruenit, in 2. colum. de emptio. & venditione. Fel. in c. olim, col. 1. de lit. contesta. Alex. consi. 113. col. fi. vol. 1. Marian. iun. in cons. 22. co. 4. Dec. in cōs. 222. col. pen.

¶ Contrarium voluerunt Cuma. & Alex. in d. l. qui in aliena. Rom. in l. sciendum, col. 7. vers. 3. quid si appareat. Abb. in c. Albericus, col. pen. de test. in c. significauit, in 2. no. de cens. Ias. cons. 140. col. pen. in fi. vol. 4. Soc. cons. 46. col. pen. in prin. vol. 4. Alex. cōs. 9. col. pen. in fi. vol. 4. Cor. cons. 98. col. fi. Decis. Neapo. 345. nu. 5. Afflict. super consti. fol. 388. col. 3.

2 PRIMÒ ex hac conclusione infertur, vt præsumatur consensus domini directi interuenisse in alienatione facta per emphyteutam, ita sentit Alex. in consil. 111. col. pen. in fi. vol. 4. refert, & sequitur Ias. in l. 1. col. 6. C. qui admitti. Cassan. cons. 11. col. 27. Ias. in l. sciendum, col. 6. vers. 6. facit, ff. de verb. obl. in l. si certis annis, col. 3. C. de pac. Dec. in cons. 183. col. pen. in fin. Tiraquel. de legib. connub. fol. 222. Brun. in tract. de form. fol. 80. col. 3. Maria. iun. consi. 22. col. 4. vol. 1.

3 SECVNDÒ Infertur, vt præsumatur consensus capituli in alienatione rerum ecclesiasticarum cum aliis solennitatibus. Petr. de Anch. cons. 136. Alexan. cons. 79. col. 3. vol. 1. & licèt isti loquantur in tempore 30. annorum, tamen in tempore 10. annor. loquitur Alex. cons. 45. col. fi. in fi. vol. 3. idem in principa. conclusione voluit Fel. in c. sicut, col. 18. de re iudic. Corn. in consi. 348. col. penul. vol. 1. Soc. consi. 208. col. pen. & consi. 266. col. 16. Gozad. consi. 11. col. 3. Ias. in l. sciendum, colum. 6. versi. 7. facit, ff. de verbo. obli. Dec. in consi. 36. col. pen. vbi dicit istam * communem opin. Soc. consi. 15. col. antepe. in fi. & sequen. lib. 1. & consi. 29. col. 8. Gozad. qui etiam dicit communem opinionem, consi. 73. col. 3. Cassan. in consi. 11. col. 27. Rom. in d. l. sciendum, col. 10. & sequen. Corn. in consi. 181. col. 5. & sequen. volum. 2. Alex. in consi. 17. col. 2. & sequen. vol. 4. & in rebus vniuersitatis ponit Alex. consi. 1. col. pen. uol. 4. Dec. in l. 1. in 3. lectu. col. 8. C. qui admitti. Alex. in cons. 219. col. 4. vol. 6. Marian. iun. consil. 22. col. 4. Dec. consi. 341. nu. 13. Ruin. consi. 3. col. 11. uol. 1. & consi. 63. col. 2. vol. 1. & in consi. 86. col. 2. vbi etiā declarat, uol. 1. Aimo de antiq. temp. in 3. par. nu. 27. vbi ampliat. Boer. decis. 124.

¶ Contrarium tenet Alex. in cons. 9. col. pen. in fine, vol. 3. quem propterea reprehendit Gozad. respondendo

dendo ad allegata per eum, in consi. 73. colum. 4.

Tenendo primam communem * opinionem.

4 Limita, ut ex diuturnitate temporis non præsumatur Papæ consensus requisitus in alienatione rei ecclesiasticæ, ita Alex, in d. consi. 9. col. fi. vol. 3. Fely. in c. sicut, col. 19. de re iudi. Ruin. in consil. 35. num. 6. vers. & minus, vol. 1.

¶ Contrarium, vt etiam Papæ consensus præsumatur in alienatione rei ecclesiasticæ ex cursu temporis, tenuit Decis. Neapol. 4. col. pen. & seq. in nou.

5 Tertiò Infertur, nam præsumitur ex cursu temporis consensus proximiorum requisitus à statuto in contractibus minorum, & mulierum, ita tenet Bal. in l. qui in aliena, ff. de acq. hære, & ibi Ang. & Imola, & Areti. Alex. in consi. 79. col. 3. vol. 1. Ias. in d. l. qui in aliena, col. 5. & in l. si certis annis, col. 3. C. de pactis, licèt non se firmet, & in l. sciendum, col. 6. ff. de ver. obli. ubi hoc firmat, Corn. in consi. 337. col. 3. in fin. vol. 1. licèt dicat articulum dubium: Alex, in l. 2. §. voluntatem, col. 1. vbi dicit istam * communem opinio. ff. solut. matrim, Fely, in c. Albericus, col. fi, circa finẽ, de test. & in c. omne, col. 2, de præsumpt. Tiraquel, de legi. connub. fol. 222. & seq. vbi dicit istam ueriorem * & magis communem opinio. Gozad, cons. 73. col. 4. Barbat. consi. 1. col. 5. vol. 4. Aret. consi. 26. col. 1. Pet. de Ancha. in consi. 69. col. 2. Barba. in cõs. 26. col. 4. vol. 2. & in c. requisiuisti, col. 25, de testam. Alex. cons. 134. col. 5. vol. 4. Guido Papæ singul. 30. Grat. consi. 121. col. 2. vol. 2. Aimo de antiq. tempo. in 3. par. num. 1.

¶ Contrarium voluit Bald. in l. 2. C. de legitim. hæred. Alexand. in l. qui in aliena, colum. 3. ff. de acquir. hære. & in cons. 218. volum. 6. per totum, sentit Abb. in c. significauit, in 2. nota, de cons. Paul. de Cast, in l. si filiusfam. C. de petit. hæredi.

6 Qvartò Infertur, vt præsumatur in contractu consensus patris, stante statuto, q; filius non possit contrahere sine patris consensu, Bal. in l. si filius, ff. de peti. hær. Alexan. consi. 79. col. 3. vol. 1. Barba. in consi. 33. col. 1. in fi, vol. 2. Tiraq. de leg. connubial, fol. 222. Goza. in cons. 73. col. 4. Barbat. in repe. Rubr. de fid. instr. char. pen. col. 2. & in c. requisiuisti, col. 24. & seq, de testa. Dec. in consi. 222. col. pen. Corn. in consi. 94. colum. penul. in fi. vol. 2. vbi dicit, quòd ex diuturnitate temporis præsumitur filium adiuisse de consensu patris.

¶ Contrarium tenet Sal. in d. l. si filiusfam. col. 1. in fi. & ibi Paul. de Cast.

7 Qvintò Infertur, vt in testamento condito à prælato præsumatur consensus pontificis præcessisse; Aret. in cons. 36. Alex, in cons. 101. col. 1. in fi. & seq. vol. 7. Fel. in c. sicut, col. 19. de re iud. vbi videtur dubitare de illo dicto, & postea saluat illud. Ias. in l. sciendum, col. 6. & in l. qui in alienam, col. 5. Tiraq. de ll. connub. fol. 222. Mant. in consi. 83. Bru. in trac. de for. fol. 80. col. 2.

¶ Contrarium tenet Ruin. in consi. 26. colum. finali, volum. 1.

8 Limita, vt ita demum præsumatur consensus Papæ in hoc casu, si ipsius scientia, & patientia probaretur, vt per Aim. de antiq. temp. in 3. par. numer. 10. & nu. 29. & sequen. & ita declarat etiam Ruin. consi. 151. nu. 16. volum. 4. siue uerè, siue præsumptiuè, vt ibi per eum.

9 Sextò Infertur, q; ex cursu temporis præsumatur interuenisse consensus Diœcesani in constructione ecclesiæ, vel capellæ, quando in ea publicè sunt celebrata diuina. Imol. in c. officii, col. 13. de testa. Roma. in l. sciendum, col. 9. vers. 3. quid si appareat. Ias. in l. sciendum, col 6. in l. si certis annis, colum. 3. de pact. Dec. in l. 1. in 3. lect. col. 8. C. qui admitti. Ias. in l. qui in aliena, col. 5. ff. de acq. hær. Pet. de Vbal. in tract. 4. episc. c. 4. ver. 3. incidenter quæritur. Soc. cõs. 1. col. 1. vol. 3. Roch. in trac. iur. pat. in ver. ex eo quod de diœcesani consensu, in 7. q. Barb. in repe. Rub. de fi. instr. char. pe. col. 2. & in rub. C. qui admit. col. 3. & in cõs. 1. col. 5. vol. 4. & in consi. 33. col. 1. eo. vol. Alexan. in consi. 101. col. 1. in fi. & seq. vol. 7. Decis. Neap. 368. nu. 14. in antiq. Brun. in trac. de for. fol. 80, col. 2. Pe. in c. sicut, col. 16. de iud. Barba. in c. requisiuisti, col. 25. de testa. Fely. in c. illud, col. 3. in fine, de præsump. Soc. consi. 270. col. 3. Alex. consil. 219. col. 4. vol. 6. Balb. in tract. de præscrip. in 3. par. nu. 4. Alex. in consil. 134. col. 6. vol. 4. Ruin. in cons. 41. col. 1. in fi. vol. 1. & in consi. 108. col. 1. vol. 5.

10 Septimò Infertur, nam qui longo tempore possedit beneficium, vel prælaturam, præsumitur illam auctoritate sufficienti possidere, & legitimè institutus, ita voluit Bal. in l. filius, C. de pet. hæred. & ibi Paul. de Cast. Ang. in l. qui in aliena, ff. de acquir. hæred. & ibi Imola, & Cuma. & Ias. col. 6. Bald. in l. siue possideris, colum. 1. in fine, C. de probat. Geminian. in c. ordinarii, §. 1, col. 3. de officio ordin. in 6. per Iasonem in l. sciendum, col. 6. ff. de uerb. obl. Pet. de Ancha. in repetitio. c. 1. in 8. q. in versic. dixit tamen Innoc. de reg. iuris, in 6. Ant. de But. in c. ex insinuatione, col. pen. de procurat. Dom. in c. si iudex, §. fi. col. 1. de sent. excom. in 6. Dec. in consi. 118. col. 1. & in l. 1. in 3. lect. col. 8. C. qui admit. Soc. consi. 15. col. pe. libro 1. Cur. sen. in consi. 77. col. 3. Io. de Anan. in c. licèt Heli, col. pe. de simon, & col. antepe. Cassan. cõsil. 11. colum. 27. Barbat. in consilio 1. col. 5. vol. 4. in consilio 26. col. 4. vol. 2. & in consilio 33. vol. 2. & in repet. rubr. de fide instrum. char. pen. col. 1. in fine, & seq. Bru. in trac. de forma. fol. 80. col. 2. in fine, & seq. Fel. in d. c. sicut, col. 15. in fine, & seq. Imo. in c. ex insinuatione, num. 12. de procur. Abb. in c. licèt Heli, colum. finali, de simon. Imol. in c. ex frequentibus, col. 2. de institu. Io. And. in c. si iudex, in fine, de sent. excommu. in 6. Barba. in c. requisiuisti, col. 24. de testamen. Imol. in c. ea noscitur, col. 3. versi. si autem sumus, de his quæ fiunt a prælat. Idem voluit in c. illud, circa finem, de præsump. licèt dicat talem præsumptionem sufficere quoad absolutionem, non au-
11 tem pro canonizatoria, quando quis est actor: sed & pro canonizatoria tenuit Ioan. And. in dicto c. illud, col. 3. Ant. de But. col. 4. Pet. de Anch. col. 1. Cardin. col. 2. Fely. col. 3. & seq. Imola col. 4. Host. in c. licèt Heli, col. 2. de simo. Soc. consi. 270. col. 3. Alexan. in consi. 219. col. 4. vol. 6. Sarnen. in reg. de trienna. q. 30. Dec. in l. si certis annis, col. 4. Balb. in tract. præscrip. in 4. parte, nu. 43. Dec. in consil. 222. col. pen. Marian. iun. in consilio 22. col. 4. Alexan. in consilio 134. col. 5. vol. 4. Soc. in consilio 153. colum. 2. in fine, & sequen. Grat. in consilio 121. col. 2. vol. 2. Boer. decis. 124. & decis. 171. Gramma. consi. ciuil. 144. columna 2. Ruin. in consil. 151. colum. 5. volu. 4. qui declarat.

¶ Contrarium tenet Iason in l. si certis annis, col. 3. C. de pactis.

12 Octavò Infertur, vt præsumatur vnio ex cursu temporis: ita Pet. de Anch. in cons. 162. in fin. Oldr. qui loquitur in tempore immemorabili, in cõs. 296. Car. in cle. 1. in 20. q. de suppl. negl. præl. qui loquitur de tempore quadraginta annorum, & Fel. in cap. ex parte, col. 1. de testi. qui loquitur de tempore

30. an-

30. annorum, idem Fel. in c. cauſam, col. 2. de præſump. Iaſ. in l. qui in aliena, col. 6. ff. de acquir. hæred. in l. ſciendum, col. 6. ff. de verb. obl. Caſſa. in conſi. 10. col. 1. & ſeq. qui loquitur de ſpatio 40. annorum, & voluit Brun. in tract. de for. fol. 80. col. 3.

13 Et de pręſcriptione temporis immemorabilis loquitur Rota deciſ. 205. in antiq.

14 Amplia ut non modò præſumatur vnio ex curſu temporis, ſed etiam ſolennitas vnionis, vt not. Roma. in conſ. 275. in prin. Alexan. in conſi. 219. col. 4. vol. 6. Deciſ. Neap. 368. col. 2. in antiq. Mant. in conſ. 83. Lofred. in conſi. 40. col. 9. Boer. qui loquitur in ſpatio 40. annorũ, in deci. 345. Fel. in conſ. a. num. 21. quem videas pro declaratione, an requiratur ſpatium 40. annorum, vel tempus immemorabile, ibi ſub nu. 2. & per totum maximè ſub nu. 11. & ſeq.

¶ Contrarium, quod ex diuturnitate temporis non pręſumatur vnio, tenet Ale. in conſ. 101. col. 1. vol. 6.

15 Nonò Infertur, quòd præſumatur etiam diſpenſatio ex curſu temporis, vt not. Pet. de Anch. in conſi. 117. in fi. Sarnē. in reg. de triēna. q. 10. Fel. in c. ſicut, col. 17. de re iud. licèt dicat Rotam aliud tenere. Bellame. conſi. 10. col. 20. verſ. & ſi dicas ꝙ conceſſio, & diſpenſatio. Fel. in c. illud, col. pen. de præſump. Abb. in c. licèt Heli, col. fi. de ſimo. & ibi Io. de Ana. col. 7. Aim. de antiq. temp. in 3. par. nu. 11.

16 Decimò Infertur, vt præſumatur quis ordinatus ſi tanquàm talis ſe geſſit longo tempore, Ion. in cap. ſuper his, circa fi. de accuſ. Abb. in c. ſicut, col. fi. & ibi Fely. col. 16. de iudic. Hoſt. in c. innotuit, de eo, qui furt. ordi. ſuſce. & ibi Ant. de But. col. 2. Rom. in l. in illa, col. 9. ff. de verb. obl. Fel. in d. c. ſuper his, col. penul. de accuſ. Rot. in antiq. deciſ. 264. Fel. in c. illud, col. 3. in fi. & ſeq. de præſump. Barbat. in conſil. 26. col. 4. vol. 2. & in c. requiſiuſti, col. 2. de teſta. Hoſt. Ant. de Butr. & Car. in c. 2. de cler. peregr. Fel. in c. olim, col. 1. de lit. conteſt. Brun. in tract. de forma, fol. 80. co. 3.

17 XI. Infertur, vt ex temporis curſu præſumatur titulus ex contractu, vt per Flor. in l. cum de in rem verſo, col. fi. de vſur. Bal. in l. 1. col. 3. in prin. C. de fideicom. Angel. Aret. in §. æquè, col. 6. Inſtit. de act. Imola in l. 1. §. fi. col. 2. ff. de aqua plu. arcen. Anto. de But. in c. peruenit, col. 19. de cenſ. Ang. in repet. l. ſi certis annis, col. 7. C. de pact. Aimo in conſ. 93. col. 2. Alexan. in conſ. 11. colum. fin. vol. 4. & in conſil. 48. col. fi. volum. 5. Aimo de antiq. tem. in 3. par. nu. 12. qui declarat.

¶ Contrarium, ꝙ præſumatur tantummodo ſolennitas, nõ autem contractus, vel obligatio, voluit Bal. in l. qui in aliena, §. 1. circa fi. ff. de acq. hæred. & ibi Ang. in fi. prin. Bal. in l. 1. col. 13. C. qui admitti.

* Ex multis ſupra deductis conſtat * communem opinionem eſſe cum prima opinione affirmatiua, & ſimiliter ex his, quæ inferius dicentur.

18 XII. Infertur, quia ſi quis longo tempore tenuit aliquam rem tanquam emphyteota, pro ea ſoluendo canonem, præſumitur emphyteota, & contractus emphyteoticus præceſſiſſe, ita voluit Spec. in tit. de loca. §. nunc aliqua, verſ. 64. & verſi. 142. Bar. in l. litibus, col. 1. C. de agrico. & cenſ. lib. 11. in l. cum de in rem verſo, col. 2. & ſeq. C. de vſu. Alex. in conſi. 111. col. 3. vol. 4. Ang. in l. qui in aliena, ff. de acq. hæred. vbi & Imol. & Cuma. & Aret. ibi in §. 1. qui in hoc videtur contra alios ſentire, ꝙ requiratur ſpatium 30. annorum, & ibi Alex. col. 3. Iſtud fuit origioale dictum gl. in l. 2. in gloſ. magna, in fine, C. de iur. emphy. quæ requirit ſpatium 40. anoorum. Bald. in l. 1. col. 3. verſi. pone, quidam ſoluit, C. de fideicom. & in l. 1. colum. 2. ff. de re. diuiſ. in l. cum de in rem verſo, in 2. lectu. in fin. ff. de vſur. Ang. in l. malè agitur, C. de præſcrip. long. tem. colum. fio. & in l. Prætor, §. 1. ff. de edendo, qui etiam loquitur de ſpatio 30. annorum: Bald. in l. ſi certis annis, col. 3. vbi etiam Iaſ. col. 3. C. de pac. & in c. cum eccleſia, in fi. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Sal. in l. cum de in rem verſo, col. 5. in 6. q. ff. de vſur. Iaſ. in l. ſciendum, col. 6. ff. de uerb. oblig. Rimi. in d. l. ſi certis annis, col. 5. Pe. de Anch. in cooſ. 420. in fi. Fel. in c. illud, colum. 4. de præſump. Fel. in c. cum Bertoldus, col. pen. de re iud. Alexan. in conſi. 79. colum. 3. Brun. in tracta. de forma, fol. 80. colum. 3. Caſſan. in conſi. 11. colum. 27. Alex. in conſi. 122. colum. 1. in prin. volum. 4. Ang. in §. emphyteuſim, colum. 2. in Auth. de non alien. Dec. in conſ. 146. colum. 2. & in l. ſi certis annis, col. 4. C. de pact. & in emphyteoſi, & feudo pooit And. de Iſer. in c. 1. §. ſi quis per, col. 1. ſi de feud. fuer. cõtr. & in c. 1. §. fi. col. fi. de cap. Corrad. Afflict. ſuper conſtit. fol. 308. colum. 2. & 309. col. 4. Ruin. in conſi. 10. colum. 2. volum. 1. & in conſi. 41. col. 20. uol. 1. & in conſi. 61. colum. 2. vbi ampliat, vol. 1. & in conſi. 63. col. 2. vol. 1. & conſi. 75. col. 1. & ſeq. vbi declarat, vol. 1. & in conſi. 155. col. 2. ubi declarat, & conſ. 156. col. 4. vbi declarat, volum. 1. & in conſi. 14. col. 3. vol. 4. vbi declarat, & etiam declarat in conſi. 151. per totum, vol. 4. glo ſ. ꝯ conſuetu. Turonen. fol. 33. col. 4. & ſeq. Gramma. conſ. ciuil. 23. col. 1. qui etiam declarat.

19 Et quòd requiratur ſpatium 30. annorum, voluit * Iaſ. in l. 2. nu. 155. vbi hanc dicit magis * communẽ, C. de iur. emphyt. ſed ipſe loquitur de præſcriptione, non autem in præſumptione, quæ videtur requirere tantum ſpatium 10. annorum, & idem quòd requiratur ſpatium 40. annorum in præſcriptione annuæ pſtationis attenta diſpoſitione iuris canooici, tenuit Guido Papæ, dicens ita fuiſſe iudicatum, in q. 407. Caſſa. in conſ. 18. col. 1. vbi tenet talem præſcriptionẽ non reſultare ex minori tẽpore, quam 30. annorũ, & in 2. col. Caſſa. in conſue. fol. 371. col. 3. Aret. in l. qui in aliena, §. 1. ff. de acq. hæred. quòd non ſufficiat tempus 10. annorum, vbi etiam Ang. circa fi. Saly. col. 7. in fine, & Albe. col. 3. num. 10. Anto. de Butr. in c. peruenit, col. 20. in fi. de cenſ. & col. ſeq. Balb. in tract. præſcript. in 3. par. nu. 41. & ſeq. vbi declarat diſtinguendo, an requiratur tempus 30. annorum, vel ſufficiat tempus 10. annorum. Idem voluit Io. de Platea in l. litibus, C. de agri. & cenſi. lib. 11. colum. 2. & ſeq. & Bal. in l. ſolẽt, in §. fi. in fi. ff. de off. proconſ. & lega. Soc. in reg. 82.

20 Primò Amplia, quia iſta præſumptio proficit tam domino, quàm emphiteotæ. Rui. in conſi. 115. col. fi. vol. 5.

21 Secundò Amplia, quia ex ſolutione longi temporis præſumitur dominium contra ſoluentem in fauorem eius cui ſoluitur, vt not. Roman. in conſil. 127.

22 Tertiò Amplia, nam idem eſt in alia annua præſtatione: puta cenſus, ex qua oritur præſumptio tituli in fauorem illius, cui ſoluitur. Pariſ. in conſil. 7. colum. 1. uolum. 4. & in conſ. 13. col. fin. volum. 4. Gui. Papæ. q. 408.

23 XIII. Infertur, quod præſumatur feudum, ſi quis longo tempore ſoluit vt vaſallus. Ant. de Butr. in c. peruenit, col. 23. de cenſ. Et eſt differentia ſecundũ Balb. in trac. præſcr. in 3. par. nu. 41. & ſeq. an dicatur præſumptio pro ſoluente, an vero contra ſoluentem, vt in vno caſu ſpatium 10. aonorum, in alio vero ſpatium 30. annorum requiratur.

24 Amplia,

24 Amplia, quia ex recept ione affictus longo tempore à nouo emphyteota, præsumitur consualis à domino præstitus. Grat. in consi. 121. col. 3. vol. 2.

25 Et nota, quia non præscribitur contra dominum directum, etiam spatio 30. annorum, dato φ non fuerit ei aliquid solutum, aut facta aliqua recoguitio, gl. consuet. Biturig. fol. 33. col. 1. & seq. vbi declarat.

26 Limita præmissam conclusionem, nam ex aonua præstatione non insurgit talis præsumptio cõtra mulierem, vel rusticum, nisi spatium 30. annorum interucoerit. Spe. io tit. de rest. spol. §. nunc dicamus, col. antep. & pen. & fi. vsq; in fi. & voluit Cyn. in l. si certis annis, C. de pact. idem tenẽt Guido Papæ. q. 407. Bal. in l. solent, §. fi. in fi. ff. de offi. procon. & lég. Spec. in tit. de caus. poss. & propriet. col. antepen. Roma. in l. qui in aliena, col. 2. ff. de acq. hær. Barb. in cons. 8. nu. 25. vol. 2. Anto. de But. in ca. peruenit, col. 20. & seq. vbi distinguit, de cens. per Alex. in cons. 50. col. fi. vol. 5. Cassa. in consue. fol. 371. col. 4. in vltimo. opi. per eum relata.

¶ Contrarium in rustico, tenet Bar. in d. l. cum de in rem verso, col. 3. ff. de vsur. Bal. in l. si certis annis, col. pen. C. de pact. Alex. in consi. 122. col. 1. vol. 4. Pau. de Cast. in cons. 51. col. fi. vol. 2. Ias. in l. si certis annis, col. pe. C. de pact. & in §. præiudiciales, col. 32. Instit. de act. in vltima opinione per eum relata.

Tenendo primam communem opinionem.

27 Sublimita in rustico sagaci. Apostil. ad Spe. in tit. de caus. posses. & propriet. §. 1.

28 XIIII. Infertur, vt ex cursu temporis præsumatur diuisio inter fratres, ita dixit gl. in l. pen. C. commu. diuid. in uerb. instrumentis: Bar. in l. cum de in rẽ verso. ff. de vsur. col. 3. in prin. in l. solent, §. fi. col. pen. ff. de off. procon. & leg. Pau. de Cast. in l. si filiusfam. C. de petit. hæredi. & idem tenent Bar. Bal. & Sal. in d. l. pen. C. comm. diui. Bar. Bal. Ang. & Imo. in l. qui in aliena. in prin. ff. de acq. hære. Bar. in disp. incip. quędam mulier, in fi. & in l. fi. ff. de vsucapio. pro dot. Bal. in l. 1. col. 12. C. qui admitti. in l. 1. col. 3. C. de fideicom. & in l. si certis annis, col. 4. Ang. in l. seruitutes, la grande, col. 1. in fi. ff. de serui. Bal. in cons. 437. vol. 1. in fi. Albe. de Rosa. in d. l. pe. C. com. diui. Pau. de Castro in cons. 126. vol. 2. qui dicit hanc opinionẽ * communem, & idem tenet, & dicit Alexan. consi. 92. col. 2. vol. 2. & Ias. in cons. 172. col. 3. vol. 4. qui idẽ dicit, Brun. in cons. 66. col. pe. vbi adducit plures declarationes ad dictam gl. Nicol. de Neapo. in §. quædam, col. fi. Inst. de actio. & ibi Ias. col. 14. & Ias. in l. si certis annis, col. 3. & in l. sciendum, col. 6. vbi dicit illam * communem opinio. Riminal. in d. l. si certis annis, col. 5. in fi. Imo. in l. 1. §. denique, ff. de aqua plu. arc. vbi ponit quasdam declarationes ad dictam glos. Aret. in d. l. qui in aliena, §. 1. in fi. Fel. in c. illud, col. 3. de præsump. & in c. sicut, col. 16. de re iud. Socin. in cons. 254. col. 2. Cassa. in consi. 11. col. 27. Bru. in tract. de for. fol. 80. col. 3. Soc. in cõs. 164. in fine, vbi dicit istam * communem opin. Dec. in cons. 79. in 3. & vltim. dubio: Bal. in cons. 282. vol. 2. Balb. in tract. præscrip. in 3. par. nu. 45. & seq. Alex. in cons. 3. in fi. vol. 3. Floria. in l. si seruitutes, col. fi. ff. de seruit. Ang. Aret. in §. æque, col. 6. de actio. Grat. in consil. 121. col. 2. vol. 2. Ruin. in cons. 117. col. fi. vol. 3. Boer. decis. 58. in 1. par.

29 Amplia præcedentem conclusionẽ, nam sicut stante cursu temporis præsumitur diuisio, ita stante diuisione, & possessione pro indiuiso per longum tempus, præsumitur facta communicatio post diuisionẽ, ita voluit Rom. in cons. 205. & cons. 418.

30 Limita præmissam conclusionem, quando si præsumeretur diuisio, insurgeret maxima inæqualitas: ita Bal. in d. l. pen. C. comm. diui. Pau. de Cas. in l. filiusfamilias, C. de pet. hær. Alex. in consi. 25. col. 5. vol. 5. Balb. in trac. præsc. in 3. par. nu. 47. vbi dicit istam partem * communem, & veram, & ab ea in iudicando nõ recedendũ. Trigo. in sing. 123. sentit Nicol. de Neap. in §. quædam, in 4. q. Inst. de actio. Boer. decis. 58. in 1. par.

¶ Contrarium tenet Sal. in d. l. pen. col. 1. C. commu. diui. Alex. in cons. 92. col. 2. vol. 2. Ang. Arc. in §. fi. col. fi. in fi. de socie. sentit Ant. de Bu. in c. peruenit, col. 23. de cens. Ias. in consi. 2. col. 10. vol. 3. & in cõs. 172. col 3. vol. 4. Rui. cons. 17. in l. fi. vol. 3. & cons. 162. col. 2. & seq. vol. 3. vbi limitat.

Ad saluandã autem inæqualitatem diuisionis, vide Rui. in cons. 59. col. 8. & seq. vol. 4.

31 XV. Infertur, vt præsumatur etiam emancipatio cursu temporis, l. 1. & ibi gl. in verbo passus sis, C. de patr. potest. & ibi Bar. Bal. Sal. & Fulg. gl. fi. in l. 2. C. de long. temp. præscript. quæ pro libert. in fi. Bal. in l. post mortem, in fi. ff. de don. in l. 2. C. si aduer. rẽ iud. col. 2. Ias. in l. si certis annis, col. 3. C. de pac. idem voluit Bal. in l. 1. C. de patr. pote. in l. si certis annis, col. 4. C. de pac. Barbat. consi. 33. col. 2. in prin. volu. 2. in consi. 1. col. 5. vol. 4. in reper. Rubr. de fide instru. char. pen. col. 2. in c. requisiuisti, col. 25. de testam. Alex. in cons. 134. col. 5. vol. 4. Goza. in cõs. 73. col. 4. Cassa. in consue. Burg. fol. 224. col. 3. in fi. ver. de ita re filius, qui intelligit de tempore 10. vel 20. annorum, & de 30. annis dicit Bal. in d. l. 2. C. si aduer. rẽ iud. Alex. in apostil. ad Bar. in l. 1. §. in filiofam. ff. ad Maced. gl. consue. Turonen. fol. 114. col. 4. Barb. in c. peruenit, col. 5. num. 9. vers. facit notab. verbum, de emp. & vẽ. & cons. fi. col. 5. ver. facit quod voluit Bal. vol. 4. Balb. in trac. pręscr. in 3. par. 4. partis prin. in vl. q. vbi per 20. annos gl. consuet. Biturig. in gl. 1. col. 2. §. 2. ubi de 20. ann. Alcia. in tract. præsump. in 2. reg. in 2. præsump. ubi declarat.

32 XVI. Infertur φ ex cursu temporis exemplatio scripturæ præsumitur facta solenniter, & seruatis seruandis. Host. Io. Aod. Aot. de Bu. Imol. & Fel. in c. Albericus, de test. Rim. in auth. si quis in aliquo, col. 2. C. de eden. & ibi Ias. col. 3. in 1. limita Soc. in cons. 187. col. 4. in princip. Corne. cons. 144. uol. 2. Ias. in consi. 114. col. 2. in fi. uol. 1. Raph. Cuma. consi. 158. col. 2. Alexan. in cons. 101. col. 2. uol. 7. Are. in cons. 36. col. fi. in prin. Flor. in l. 2. col. 1. ff. de fid. instrum. Decis. Neap. 368. co. 3. Mantua cõs. 83. Alex. cõs. 50. col. 2. uol. 5. ubi dicit φ stat exẽplo pp diuturnitatẽ.

¶ Contrarium tenẽt Car. & Abb. in d. c. Albericus, col. 2. de test. Soc. in cons. 194. col. pen. Dec. in auth. si quis in aliquo, col. 5. Cor. consi. 24. col. pen. uol. 4. Arc. in consi. 36. col. fi.

33 XVII. Infertur ut pręsumatur donatio ex cursu tpis, si filius emancipatus diu possederit res paternas, Alb. in d. l. qui in aliena, in princ. ff. de acq. hære.

34 XVIII. Infertur quod pręsumatur ex cursu tpis solenniter concessa immunitas. Rom. in cõs. 252. uer. circa tertiũ. Barb. in cõs. 26. col. 4. uol. 2. Cassa. in cõs. 11. col. 27. Brun. in tract. de forma, fol. 80. col. 3.

35 XIX. Infertur, φ præsumatur tutela solenniter administrata ex cursu temporis. Soc. in cons. 153. col. 2. & seq. Boer. decis. 124. num. 13.

36 XX. Infertur, quod ex cursu temporis præsumatur citatio solennis præcessisse: ita Barba. in d. c. requisiuisti, colum. 26. de test. & quòd citatio præsumatur, tradit Gra. in cons. 91. col. 5. uol. 1.

37 XXI.

37 XXI. Infertur, vt ex temporis cursu præsumatur auctoritas tutoris præcessisse, tam in additione hæreditatis pupilli, quam in venditione rei ipsius pupilli. Ange. sub dubio forsan, in d.l. qui in aliena, & Cum. ibi in addit. & ibi Imol. col. 1. vers. idem dicit. Cor. in cons. 94. col. pen. in fine, vol. 2. præsumitur ex diuturnitate temporis filiam adiuisse de consensu patris.

¶ Contrarium in venditione rei pupillaris, tenet Imol. in d.l. qui in aliena, col. 1. & idem tenet Cor. in cons. 98. col. fi. vol. 1. Alex. in cons. 94. col. 2. vol. 7.

38 XXII. Infertur, quòd monialis ingressa primò vnum monasterium, & postea aliud, præsumatur id de licentia superioris fecisse, si diu stetit in secundo monasterio. Soc. in cons. 270. col. 3.

39 XXIII. Infertur, quia etiam ex cursu temporis præsumitur quòd vxoratus ingressus religionem, & ibi professus, licitè hoc fecerit. Fede. de Sen. in consil. 37. Fel. in c. licut, col. 16. de re iud.

40 XXIIII. Infertur ꝙ spatio tanti temporis præsumitur matrimonium validum, quoad legitimationẽ filiorum, si longo tempore coniuges tanquam tales se tractauerint. Ant. de But. in c. lator, circa fi. qui fil. sint legit. Cæpoll. in cons. ciuil. 5. col. 4.

41 XXV. Infertur vt ex huiusmodi temporis spatio etiam præsumatur bona fides. Alex. in cons. 69. col. 1. vol. 5. prout dicetur in 7. lib. in 2. conclu. vbi nu. 28.

42 XXVI. Infertur, quia etiam ex cursu temporis præsumitur lis ad validitatem laudi lati. Gra. in cons. 133. col. 2. vol. 2.

43 XXVII. Infertur, vt etiam ex cursu temporis præsumatur aditio, si filius habitauit domum paternã, vt per Grat. qui declarat, in cons. 146. vol. 2.

44 XXVIII. Infertur, nam ex cursu temporis præsumuntur merita. Ruin. in consi. 217. col. 3. volum. 1.

45 XXIX. Infertur, vt ex longa possessione p̃sumatur titulus. Bertrand. in cons. 1. col. 10. vol. 1. in antiq.

46 XXX. Infertur, quòd ex spatio temporis præsumitur clericatus, de quo tamen est dicendum ut per Aim. de antiq. temp. in 3. par. num. 31.

47 XXXI. Infertur, nam etiam ex spatio huius temporis præsumitur renouatio petita, & obtenta à vasallo de feudo. Ruin. in cons. 10. colum. 1. vol. 1.

48 XXXII. Infertur, quia etiam ex cursu temporis præsumitur testamentum Cardinalis in curia conditũ fuisse de licentia Papæ. Aret. in consi. 36. in prin. sequitur Capic. decis. 4. col. fi. Dec. in cons. 409. col. 1. sequitur Aimo de antiq. temp. in 3. parte, nu. 30.

49 Primò Amplia principalem conclusionem, vt talis præsumptio locum habeat siue quis agat, siue conueniatur, vt per Alex. cons. 11. colum. fi. vol. 4.

50 Secundò Amplia, vt post primum consensum expressè præstitum secundus præsumatur præstitus ex diuturnitate temporis in terminis auth. siue a me, C. ad Velle. vt per Ant. de But. in c. peruenit, de emp. & vend. col. 1. in fi. & seq.

51 Tertio Amplia, vt talis præsumptio procedat non modò contra facientem, sed etiam contra patientem. Alex. in cons. 69. col. 2. vol. 5. in l. si certis annis, col. fi. Bar. in l. seruitutes, col. 1. in fi. ff. de serui. & ibi Flo. in fin. col. Fel in c. de 4. col. pen. de præscri. ubi
* dicit * communem opi. Ant. de But. in c. peruenit, co. 22. & seq. de cens. Bar. in l. cum de in rem verso, col. 2. & seq. ff. de vsur. & ibi Bald. in 1. lec. Bar. in l. 1. §. fi. col. 2. ff. de aq. plu. arc. & in disp. incip. mulier habens, in fi. Bal. in l. 1. in 13. col. C. qui admitti. Salyc. in l. si certis annis, in fi. C. de pactis.

* Et istam dicit * communem Imol. in l. qui in aliena, in fi. prin. Pau. de Cast. in d.l. qui in aliena, in fine.

¶ Contrarium tenet Bal. in l. cum de in rem verso, in additio. in fi. ff. de vsu. & in 2. lect. in fi. & ibi Flor. qui in fine sentit, quia ad hoc vt operetur patientia sola, necesse est ꝙ patientia sit mutua. Idẽ voluit Ang. in l. seruitutes, ff. de serui. Bald. in rep. d.l. si certis annis, col. 3. & seq. & ibi Ang. col. 8. Cyn. in 8. q. & ibi Iac. But. Bal. in d.l. qui in aliena, & ibi Imol. in fi.

52 Quartò Amplia, vt talis præsumptio habeat locum siue simus in actu, in quo cadit possessio, siue
* non. Rui. qui dicit * communem, in consi. 154. col. 2. versi. 2. principaliter, vol. 3.

53 Primò Limita dictam regulam non procedere quando agitur de graui præiudicio, per no. pet liar. in disp. incip. Mulier habens, in fine, qui dicit, quod quando agitur de graui præiudicio, non præsumitur titulus, & idem dicit Bart. in l. 1. §. denique, ff. de aqua plu. arcend. col. 2. in l. de in rem verso, col. 3. ff. de vsu. qui semper loquitur in præsumptione tituli, in l. seruitutes, col. 1. in fi. ff. de seruit. Imol. in c. si diligenti, col pen. in fine, & seq. de præscrip. Ful. in l. 1. col. pe. C. qui admitti. Alex. in consi. 11. col. fi. vol. 4. & cõs. 1. col. 11. vol. 5. & in consi. 179. col. pen. vol. 6. Ias. in consi. 176. col. pen. vol. 2. & in consi. 140. col. penul. vol. 4. Soc. in consi. 254 col. 2. Cur. sen. in consi. 77. columna secunda, Fel. in c. Albericus, col. fi. de test. in c. illud, de præsump. Ias. in l. 1. col. 5. C. qui admit. Dec. in d.l. 1. in 3. lect. col. 8. Gozad. in consi. 73. col. 4. Balb. in tract. præscr. in 3. part. nu. 47. Idem voluit Pau. de Cast. in d.l. filius, C. de petit. hæred. Alex. in l. qui in aliena, col. 3. in princ. Bal. in l. cum de in rem verso, col. 1. ff. de vsur. Abb. in c. peruenit, circa fi. de censi. Flor. in l. seruitutes, col. fi. ff. de seruit. Ang. Are. in §. æquè, col. 6. Instit. de action. Imol. in l. 1. §. fina. col. 2. in fi. ff. de aqua plu. arcen. Ant. de But. in c. peruenit, col. 22. de censi.

Et pro ista opinione faciunt omnia, quæ supra dicta sunt sub num. 30. an quando resultat inæqualitas maxima præsumatur diuisio. Vide illa, quæ dicuntur ibi in parte negatiua.

¶ Contrarium in principali limitatione tenet Alex. consi. 111. col. pen. uol. 4. Rui. in cons. 154. col. 2. circa fin. vol. 3.

Et pro ista parte faciunt omnia, quæ dicta sunt supra num. 30. in parte affirmatiua.

54 Secundò Limita, vt ista regula procedat quãdo præsumptio ista respicit actum, qui principaliter tendit ad acquisitionem, secus si principaliter tenderet ad exclusionem alterius, & sic ageretur de tertii præiudicio: ita Imol. in l. 1. §. denique, in 2. col. ff. de aqua plu. arc. & in c. peruenit, col. 3. in fine, de empt. & vẽ. sentit Saly. in d.l. si filius fam. C. de pet. hær. Alex. cõs. 1. col. pen. vol. 4. in consi. 16. col. 2. in fi. & seq. eod. vol. in cons. 179. col. pen. in fine, uol. 6. Soc. in consil. 46. col. 7. vol. 4. Cur. sen. in cons. 77. col. 2. Fel. in c. sicut, col. 16. de re iud. decis. Neapol. 345. num. 7. in antiq. Ias. in l. 1. col. 5. C. qui admitti. Alexan. in l. sciendum, colum. 5. ff. de verbo. obligat. Cor. cons. 98. col. fi. uol. 1. Rui. in consi. 55. col. 2. vol. 1. & in cons. 23. col. 9. vol. 1. vbi declarat.

¶ Contrarium voluit Alex. in d.l. qui in aliena, col. 3. in prin.

55 Tertiò Limita, vt non præsumatur præsentia, & auctoritas iudicis, secundum Bal. in l. 2. C. de legi. hær. Rom. in l. sciendum, col. 8. vers. 3. quid si appareat, ff. de verbo. obl. Abb. in c. significauit, in 2. not. de cens. Ruin. in consi. 90. col. fi. vol. 3.

* ¶ Contrarium * communiter tenetur per Doctores, prout voluit in specie Ias. in l. 2. colum. 5. C. qui admit-

admitti.& in l. qui in aliena, col.5.& seq. ff. de acquir. hæred. in l. sciendum, col.6. ver. nonò facit, ff. de ver. oblig. Decis. Neap. 368. in fi. col.2. Barba. in consi. 26. col.4. vol.2. in c. requisiuisti, col. 26. de testa. Soc. in cons. 270. col.2. in fi. & seq. Brun. in tract. de forma, fol.80. col.3. Gui. Papæ in sing. 10.

Et hoc facit quod dictum est suprà præsumi alienationem rei ecclesiasticæ solemnem ex temporis cursu, & idem in re minorum.

56 Ex quo infertur, quòd donatio præsumitur insinuata, quicquid dixerit Bald. in l. 2. C. de legi. hære. quem in hoc reprehendit Ias. in l. 1. colum. 5. C. qui admitti. & in d. l. sciendum, col.6. Goza. cons. 73. col. 1. & col.5.

57 QVARTÒ Limita, quando ex facie scripturæ antiquæ constaret solennitatem requisitam non interuenisse, ita Pau. de Cast. in cons. 48. incip. in causa quæ vertitur inter Reuerendum, colum. 5. secundum antiquam impresionem, & secundum modernam impressionem, in cons. 81. columna 3. volumine 2. Alex. in cons. 1. col. pen. vol.4. Ias. in l. 1. col.5. C. qui admitti. Dec. in cons. 13. col. 1. & in cons. 627. in fine, in l. 1. col.8. in 3. lectu. C. qui admit. Soc. in consi. 2. col.2. vol.3. & in cons. 46. col.8. & 9. uol.4. Ias. in cons. 140. col. pen. vol.4. Dec. Neapol. 107. nu.5. in antiquis: Cur. iun. in cons. 130. col. 2. Goz. in consi. 73. col. 1. & 5. in fi. Fely. in d. c. sicut, col. 18. & seq. Bru. in tract. de so[l]. fol.80. col.4. Aim. in cons. 134. col.9. Ruin. in cons. 28. col. fina. vol.4. & in cons. 49. col.4. in fine, uol.4. Mar. iun. in cons. 56. col.1. vol.2. Ruin. in cons. 4[illegible]. col.7. vol.1. & cons. 63. col.5. in fi. & seq. & in cons. 69. col.9. uol.1. & cons. 154. col. fi. vol.5. Gram. consi. ciui. 77. col.2. & cons. 144. colum. 2. & in cons. 154. col.3. vol.3. qui optimè declarat, & in cons. 66. col.2. vol.5.

Amplia, vt hoc procedat etiã in antiquitate tanti temporis, cuius memoria in contrarium non existit: Aimo de antiq. temp. in 3. par. in 7. limit. nu. 15. & in 4. par. nu. 154. & pluribus seq.

QVINTÒ Limita in mandato, de quo dic, vt in conclusio. nostra 1. in tit. de procurat. in 2. libro.

58 SEXTÒ Limita, vt talis præsomptio non procedat contra pupillum: vt not. Cor. cons. 98. col. fin. vol. 1. Alex. cons. 94. col. 2. vol.7. & idem est in præiudiciũ minorum, vt not. Soc. cons. 254. col. 2.

59 SEPTIMÒ Limita conclusionem locum habere si modò concurrat scientia, & patientia eorum, qui ex actu læduntur; ita Cor. cons. 98. col. fin. vol. 1. Alex. cons. 94. col. 2. vol.7. in cons. 11. col. fin. uol.4. & in cons. 16. col.2. in fi. vol.4. Fel. in c. sicut, col. 19. de re iud. Mari. iun. in cons. 56. col. pen. vol.2. Roi. in cons. 26. col.4. vol.1. Ruin. qui declarat, in cons. 35. col. 11. & seq. vol.1.

60 OCTAVÒ Limita, quando actus requirit scripturam, quia tunc solennitas non præsumitur ex diuturnitate temporis. Cassa. in consue. fol. 325. col.3. sed nihil allegat, quòd probet suam intentionem, sed sentit istam limitat. Fel. in c. sicut, col. 17. de re iudi. Rui. in consi. 69. col.6. ver. 2. respondetur, vol.1. & in cõs. 49. col.5. vol.4.

61 NONÒ Limita, vt regula procedat quando solennitas potest interuenire tempore actus gesti, secus si eo tempore non posset interuenire, ita Soc. consi. 29. col.8. vol.1.

Et propterea infert, vt in alienatione rei ecclesiasticæ præsumatur interuenisse consensus superioris, sed non præsumitur interuenisse solennitas, quæ debet præcedere, nec potest eo tempore interuenire, sed quia * communiter concluditur contrarium, quod omnis solennitas requisita in alienatione rei ecclesiasticæ præsumatur ex diuturnitate temporis, siue sit solennitas iuris communis, siue iuris municipalis, vt supra vidimus, meritò dicẽdum est istam limitationem communiter à Docto. improbari.

62 DECIMÒ Limita, nam licèt ista sit iuris præsumptio, tamen non est iuris, & de iure, & propterea admittit probationem in contrarium, vt notat Cyn. in l. si certis annis, in 11. q. C. de pact. Io. And. in c. fi. de caus. poss. & propriet. Bal. in l. 2. circa fi. C. de dot. promis. Alc. in cons. 11. col. fi. vol.4. Archi. in c. seruitutum, circa fi. 18. q. 2. Ant. de But. in c. peruenit, col. 18. de cens. Fel. in c. sicut, col. 17. de re iud. qui per hoc infert, quod licèt possidens beneficium ex diuturnitate temporis præsumatur habere in eo canonicum titulum, tamen si constaret de vitioso ingressu, inde possessor deberet amoueri: Host. in c. illud, col. 3. in fi. de præsump. vbi etiam Abb. in fi. 3. col. Domi. in c. ordinarii, §. quod si fortè, col. 3. de off. ord. in 6. Io. And. Card. & Abb. in c. licèt Heli. de simo. in fin. & Abb. in c. dilecto, col. 2. de præb.

63 XI. Limita in acquisitione contra ius commune, vel in iure imprę̈scriptibili, quia tunc ex possessione diuturna, non inducitur præsumptio in fauorem possidentis, ita Alex. in cons. 101. col. 1. vol.6. Bald. in l. cum de in rem verso, col. 1. in princ. de vsu. Abb. in c. peruenit, circa fi. de cens. Flo. in l. seruitutes, circa fi. ff. de seruitu. Ang. Aret. in §. æquè, colum. 6. Instit. de act. Anto. de Butr. in d. c. peruenit, col. 24. in prin. de cens.

64 XII. Limita, si modò concurrat possessio illius, qui habet pro se præsumptionem: secus si non concurrat possessio. Aret. in l. qui in aliena, §. sed si non adiecit, col.2. ff. de acq. hær.

65 XIII. Limita, quia ex temporis cursu non præsumitur præcessisse ille contractus inter alios factus, qui enũciatur in alio instrõ: Alex. in cõs. 50. col. 2. vol.5.

66 XIIII. Limita, quando induceretur præsumptio contra illos, cum quibus nihil est actum, vt in colligente pedagium, dicit Anto. de Butr. in c. peruenit, col. 23. in fine, de cens.

67 XV. Limita, nam ad probationem tituli in beneficialibus vltra præsumptionem, quæ insurgit ex temporis lapsu, requiritur iuramentum, ita Pet. de Anch. in c. 1. col. pen. de reg. iur. in 6. Fely. in c. sicut, col. 16. de re iud. in c. illud, col.4. de præsumpt.

68 Declara & intellige prædicta, quia ad propositum, de quo agitur, longum tempus dicitur spatium 10. annorum, ita Ioan. And. in c. illud, col.3. de præsump. Ant. de But. col. pen. & Imol. col. pen. Fel. col. pen. & idem Fel. in c. sicut, col. 16. de re iud. Brun. in tract. for. fol. 80. col. 3. Cass. in cõs. 11. col. 28. Mant. in cons. 72. col.2. Mar. iun. in cons. 22. col. 4. vol. 1. Alex. in cõs. 113. in prin. vol. 1. Io. de Ana. in c. licèt Heli. de simo. col. pe. & Rui. in cons. 10. col. 1. vol. 1. & cons. 154. vol.5.

69 Alii voluerunt huiusmodi tempus esse arbitrariũ, vt tenet Inn. in c. 2. col.2. in fi. de rest. in integ. Host. & Io. An. in d. c. illud vterque, in col. 3. & ibi Ant. de But. col. pen. Cuma. in d. l. qui in aliena.

70 Alii vero spatium huius temporis esse 30. ann. vt per Ruin. in cons. 35. col.3. vol. 1. & col. 11. in fi. & seq. & cons. 86. col. 2. uol. 1.

71 XVI. Limita, quando solennitatis probatio esset posita in conditione, quia tunc præsumptio resultans ex diuturnitate temporis non sufficeret. Rui. in cons. 68. col.3. uol.1.

72 XVII. Limita quando de actu conſtet verò, quia tunc eius ſolennitas præſumitur, ſecus verò ſi de actu conſtat præſumptiuè. Rui.in cõſ.29.col.fi.vol.4.

73 XVIII. Limita, quia ſcientia ex diuturnitate tẽporis non præſumitur propter contrariam præſumptionem ignorantiæ, Ruin.in conſi. 23. col.8.vol.5.

74 XIX. Limita, hanc præſumptionem locum habere quando allegatur per illum, in cuius fauorem præſumptio oritur, ſecus ſi is illam neget. Rui.in cõſ. 23.col.8.vol.5.

75 XX. Limita, quãdo probatio contraria fuiſſet admiſſa, parte non opponente, & probatum eſſet contrarium, ita Ruin.in conſi.154.col.fi.vol.5.

76 XXI. Limita, quia iſta præſumptio non procedit niſi de iure ciuili, non autem de iure canonico, ſecundum Aret.in l.ſciendum, num.13.ff.de verb.obli.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Literas recipiens, omnia in eis contenta approbare præſumitur.

1 RECIPIENS literas ſine contradictione vr̃ approbare contenta in eis, & illis cõſentire, ita Bar.in l.ſi filius, la 2.ff.ad Maced.in l.cum tabernam, §.1.in fine, ff.de pign.& in l.Titius, in fine, ff.de conſtitu.pec.in l.quo enim, §.1.in fi.ff.rem rat. hab. Bal. in l.ſi abſentis, col.2.ver.tu dic, ꝙ quandoq;, C.ſi cer. petat, in l.fi.col.1.ver.quæro ſi contrahitur, C.ad Maced.& in Rubr.C.de fid.inſtrumen.col.pen. & antepen.verſi.quæro quid de literis, Ang.in d.l.filiusfam. Alex.in conſi.78.col.1.volum.1.Dec.in conſi. 632. in fi.nu.16.Goz.in conſi.23.col.2.ver.3.clarum eſt, idem voluit Bal.in l.ſi procuratorem, in principio, ff. de procurator.& in dicta l.Titius Seio, ff. de conſtit. pecu.in l.emptor, §.Lucius, ff.de pac.& ibi Fulgo. licèt non plenè affirmet, & idem Bal.in c.fi.in pen.col. ver.quid de pagina, de iureiu.Imol.in §.morte, col.3. in l.non ſolum, ff.de ope.no.nun. Abb. in c.cum iniuſtè, nu.7.de procur.Sal.in d.l.fi.col.2.ver.quæro quid ſi filius, C.ad Maced.Cæpoll.caute.9. Imol.in c.cũ M.col.18.in fine, uer.4.caſu, de conſt. Fel. in c. cum M.col.18.ver.20.fallit, de conſt.Hippo. in rub.de ꝓbat.col.15.Iaſ.in repe.l.admonendi, col.50.ff.de iure iur.Hippol.in prac.§.diligenter, col.24.Pariſ.in conſ. 47.col.2.in fi.vol.1.& in conſ.91.colum.1.eod.vol. Matthesyl.in ſing.21.Rip. in c.cum M.col.70.& ſeq. de conſtit. Abb.in conſ.88.col.pen.uerſ. ſi autem interuenit ſcientia, uol.1.Alex.in conſ.147.col. 3.ver. fortificantur prædicta, vol.2.Rom.in cõſ.295.col.fi.

2 PRIMÒ Amplia, idem eſſe in recipiente inſtrumentum, vel literas mandati, quia per talem receptionem videtur quis acceptare onus mandati, cle.1.de procu. Bal.in l.ſi literas, in fi.C.mand. Imol.in l. qui in domini, in fi.ff.de teſt.Bal.in l.ſi defunctus, ff. de procur. in prin.Rom.in l.quæ dotis, col.10. ver.ego autem, ff.ſol.matri. Abb.in c.non iniuſtè, num.7. ff. de proc. Felyn.in c.cum M.col.18.ver.2.fallit, de conſt. in c. nonne, col.3.de præſump.Dec.in d.c.cum M.nu.23. Rom.in conſi.265.col.fi.

3 SECVNDÒ Amplia in recipiente nuncium, ſiue vt vulgo dicitur, ambaſciatam, cui ſi non repugnat, videtur eam approbare, & illi conſentire, ita Imola in l.non ſolum, §. morte, col.3. ff.de ope.nou.nunc. verſ.nam quando iungitur, & in filio qui viuente patre recipit ambaſciatam, tenet Pau.de Caſt.in l.interdum, ff.rem rat.hab. Alex.in apoſt.ad Bar.in d.l.ſi filiusfam.ff.ad Maced.

¶ Contrarium ſentit Bar.in d.l.ſi filius, ff.ad Mace.& in d.l.quo enim, §.1.ff.rem rat.hab.vbi dicit hãc regulam procedere ratione retentionis literarum, ergo ſequitur quod ubi non interuenit actus retentionis, non procederet, & ita expreſsè dicit Fely. in d.ca. cum M.col.18.uer.2.fallit, de conſtit. Alex.in §.morte, in l.non ſolum, col.8.ff.de ope.nou.nunc.

4 TERTIÒ Amplia, vt arbiter à partibus deputatus, ſi ſine contradictione inſtrumentum compromiſſi recipiat, videatur acceptaſſe onus compromiſſi, ita Rom.in l.quæ dotis, col.10.ver.ego autẽ, ff.ſol.matr.

5 QVARTÒ Amplia, in receptione laudi lati per arbitrum ſine contradictione, quia videtur pars illi conſentire, Abb.in conſ.18.colum.3.vol.2.

¶ Contrarium tenet Rip. in c.cum M. colum. 71. de conſt.

QVINTÒ Amplia, vt recipiendo quis inſtrumentum proteſtationis ſine contradictione, videatur illi conſentire. Fel.in d.c.cum M.col.18.ver.2. fallit, de conſt.ſentit etiam Alex.in l.non ſolum, §.morte, col. 8.ver.item adde, quòd in hoc articulo, ff. de ope. nou.nuncia.quod intelligit Dec.in d.c.cum M. num. 23. quando præſenti & non contradicenti fit proteſtatio, & poſtea traduntur literę proteſtationis.

7 SEXTÒ Amplia etiam ſi verba contenta in literis eſſent emiſſa non principaliter, ſed propter aliud. Pet.de Ancha.in clem.1.in 5.not.de iureiur.

8 PRIMÒ Limita, vt acceptans videatur approbare quoad ea, quæ operantur in inuitum, non autem quoad alia, vt dicit Cum.in conſi.77.col.1.

Tamen iſta limitatio eſt contra tex.in cle.1.de procu.& contra omnes Doctores, qui concludunt, in recipiente literas, vel inſtrumentum mandati, ineſſe conſenſum approbatiuum.

9 SECVNDÒ Limita, nam recipiens literas vel inſtrumentum approbat actum ita geſtum, vt aſſeritur, vel in literis continetur, non tamen confitetur ita geſtum eſſe, vt aſſeritur, vel ut in literis continetur. Cum.in dicto conſ.77.col.fi.refert, & ſequitur Ripa, in c.cum M.col.71.ff.de conſti.

10 TERTIÒ Limita in eo, qui ſcienter recipit literas, ſeu inſtrumentũ, ſecus ſi ignoranter, gl.in cle.1.in verbo, ſcienter, de procu.Rip.in d.c.cum M.col.71.

11 Declara, quia præſumitur ignorantia in eo qui nõ legit, vt per Matthesy.in 21. not. qui ſentit ad hoc ut literæ afficiant, neceſſe eſt ꝙ aperiantur, & legantur. Cæpol.caut.9.in fine.Zaſ.in conſi.4.in 2. ſubſcriptione, vol.2.& in conſi.15.uol.1.qui etiam vult, ut non ſufficiat perfunctoria lectio.

¶ Contrarium, quod ex præſentatione literarum vel inſtrumenti præſumatur ſcientia, etiam ſi aliàs nõ appareat de lectione, tenet Petr. de Anchar. in dict. clem.1.col.2.in fine, de procurato.

12 Tenendo primam opinionem, ꝙ ſit neceſſarium probare lectionem ſcripturæ.

Limita niſi poſt retentionem, ſcripturæ tantum tẽporis effluxerit, vt veriſimile ſit illam recipientem vidiſſe, vt per Imolã in d.clem.1.in fi.de procurato.

13 QVARTÒ Limita, niſi in ſcriptura contineretur calculus datorum, & acceptorum, quia non videtur per hoc approbatus, ita Cæpol.caut. 9. Rip. in c. cum M.col.71.refert, & ſequitur, licèt non firmet Iaſ. in l.admonendi, col.61.de iureiur. Dec. in c.2.num. 15.de fide inſtru.

14 QVINTÒ Limita, dummodo teſtes, qui deponunt ſuper retentione, & lectura ſcripturæ ſine cõtradictione, ſint ſcientes eius, ꝙ in ſcriptura continetur, Matthes.in ſing.21.Cæpol.in d.cautela 9.Iaſ.in l.admonendi,

monendi, col. 61. Zas. in cons. 4. vol. 2. in 2. subscriptione: Alex. io l. quo enim, §. 1. ff. rem rat. hab. ibi in apost. ad Bar. Dec. in c. 2. nu. 15. de fide instr.

15 SEXTÒ Limita in extraneo, nam secundum aliquos dispositio d. l. filiusfam. ff. ad Maced. procedit tantū in patre recipiente literas filii, qui etiam si præsens esset, & taceret, obligaretur ex mutuo facto filio, ita hanc conclusionem intelligit Pau. de Cast. in l. interdum, ff. rem rat. haberi, & Dec. in c. cum M. oum, 23. de const.

Sed ista limitatio videtur contra mentem omniū Doctorum, qui generaliter intelligunt conclusionē in quolibet recipiente literas, siue scripturam, ut suprà allegati Doct. expresse loquuntur.

16 SEPTIMÒ Limita, si viuo mittente peruenit epistola, nam si eo mortuo recipiēs simpliciter recipiat, non videtur consentire: Rom. in l. nuda ratio, ff. de donat. col. fi. Dec. in c. 2. nu. 15. de fide instr.

Et de hac quæstione, an epistola præiudicet scribēti, si præsentetur post mortem scribentis, vide Hippo. latè in Rubrica, de probat. col. 51. in fine, & seq. Rui. consi. 5. col. 3. & consi. 6. col. fi. uol. 1.

Et differt iste casus à limitatiooe, quia in limitatione quæritur an præiudicet illi, ad quem mittitur, in isto autem casu quæritur an præiudicet mittenti.

17 Declara etiam, quia scriptura, vel epistola non potest acceptari, vel ratificari post mortem scribentis, Rui. in consi. 13. col. 3. vol. 1.

CONCLVSIO III.

AROVMENTVM.

Subscribens se scripturæ, illam approbare præsumitur.

1 QVI se scripturæ subscribit, præsumitur illam approbare, & illi consentire, tex. est in §. 1. Instit. de emptio. & venditio. in l. si ego, §. dotis, ff. de iure dot. in l. 1. de constitut. pecun. in §. 1. & io l. 1. §. inter filium, ff. de fals. & in authen. si modò, C. famil. ercis. in c. si quis presbyterorum, & ibi glo. de rebus eccl. non alien. in l. emptor, §. Lucius, & ibi Bar. ver. 2. nota quod ille, & Ang. ver. & iotellige, & ibi Fulg. ver. sed si non fuisset præsens, & ibi Pau. de Castro, ver. ex præcedenti not. Ias. columna prima, uersi. sed no. Bar. ff. de pact. idem probat tex. in l. si ita stipulatus, §. Chrysogonus, de verb. obl. & ibi Aog. ver. & sic nota. & ibi Imol. colum. 2. ver. item nota. & Paul. de Cast. columna prima, uer. in 1. part. glo. & Aret. colum. 2. versi. nota. 1. & Alexan. col. 1. ver. & io tex. ibi, coram subscribente, & Ias. col. 1. ver. nota primò. Idem probat tex. in l. sicut, §. non creditur, vbi Bar. in 1. nota. ff. quib. mod. pign. vel hypoth. sol. Bar. in l. quę dotis, circa fi. ver. quæro quid de subscribente, ff. solu. matri. & ibi Alex. col. pen. in fine, ver. successiuè in quantum Bar. Pau. de Cast. in l. cum antiquitas, circa fi. versi. econtra si cedula, C. de testam. Ias. in auth. si quis in aliquo, col. 2. ver. confirmo, quia subscribens, C. de eden. col. 3. ver. & retenta conclusione. Barbat. consi. 86. col. 5. uer. si uerò loquimur, vol. 3. Ias. in l. cum antiquitas, col. fi. C. de testa. Ang. in l. pluribus, in prin. ver. & nota quòd dicit, ff. de verb. obli. Bertr. consi. 59. columna 2. ver. quia postquam est subscriptus, vol. 1. in nou. Hippol. in Rubr. de probat. col. 59. ver. modò istis vitiis: Inn. in c. quoniam contra, col. 1. ver. super verbo, quo scribant, de proba. & ibi Abb. nu. 32. uer. sed quæro, & Fely. colum. 25. versi. quartò quæro. Bal. in Rubr. de fide instr. col. 7. uersi. sed dubitatur nunquid Tabellio. vbi dicit, quod potest se subscribere Notarios instrumento per alium scripto: & instrumentum illud fidem facit, quando ipse occupatus totum propria manu scribere non potest, & idem dicit Ang. de Notario, in Auth. de Tabell. col. 1. ver. ibi per ægritudinem. Brun. in tract. de forma, fol. 27. columna 1. versi. item quæro. Alex. in consi. 147. col. 1. in fine, ver. ad hoc ostendendum, vol. 2. Ias. in repetit. l. admonendi, col. 11. ver. item ad de secundò, ff. de iureiur. Imola, in c. 2. col. 3. ver. in eadem gl. ibi, dummodò precium, ff. de fide instrum. & ibi Imola, col. 2. ver. noua declaratio. Alex. in consi. 181. col. pen. ver. & dicit Ludoui. vol. 2. & consi. 118. col. 2. ver. & dicit, uol 4. Purpu. in l. admouendi, nu. 166. de iureiu. Aret. cons. 64. col. 1. in fi. ver. nec dicat aliquis. Rom. in l. quæ dotis, nu. 49. uersi. item in quantum, ff. sol. matr. Anch. consi. 142. col. 1. ver. in contrarium faciunt. Rom. consi. 204. col. 1. ver. possumus tamen. Ang. Aret. in procem. Instit. in 5. col. ver. sextò nota. Soc. in reg. 385. Dec. in c. quoniā contra, col. 20. uer. an autem ambo, de probat. Paris. consi. 47. nu. 6. uol. 1. & cons. 93. nu. 5. vol. 1. & consi. 101. nu. 57. vol. 1. Paris. cons. 12. nu. 107. vol. 2. & cons. 77. col. 3. nu. 23. uol. 3. Imo. in c. 2. col. 5. ver. intellige quando, de fide instr. & Fel. col. 2. in octaua declaratione, & nona. Bal. in c. cum ecclesia, col. 1. in fi. ver. & si canonici, de elect. Pau. de Cast. in l. si procuratorem absentem, col. 1. ver. in tex. ibi literis, de procur. Ias. in l. quæ dotis, nu. 93. ver. per ista sequitur, ff. sol. matr.

2 PRIMÒ Amplia, vt etiam dispositio loquens de negante scripturam propriam, locum habeat in negante scripturam per alium scriptam, cui quis se subscripsit, ita Bal. in auth. contra qui propriam, col. 1. in fi. ver. item quæro quod, C. de non num. pec. Dec. in c. quoniam contra, col. antepen. uer. circa secundū, de prob. & in auth. si quis in aliquo, col. 4. ver. sed tamen dictum, C. de eden. Pau. de Cast. cons. 87. col. 2. ver. super alio quæsito, uol. 2. Purp. in l. admonendi, nu. 166. de iureiur.

¶ Contrarium tenet Sal. in auth. contra qui propriam, col. 2. uer. quęro quid si est chirographum, C. de non num. pecu. sequitur Ias. in auth. si quis in aliquo, col. 2. ver. puto quòd sit falsum, C. de eden. & idem Ias. in l. si ita stipulatus, §. Chrysogonus, col. 2. ver. ad idem facit, ff. de verb. obli. & in l. emptor, §. Lucius, col. 1. ver. 3. adde, ff. de pact.

3 SECVNDÒ Amplia, vt sufficiat generalis subscriptio, ita vt specialis non sit necessaria. Bal. in auth. si quis in aliquo, col. 2. in fi. C. de eden. ver. vlterius ponamus. Ang. in l. si ita stipulatus, §. Chrysogonus, colum. 1. ver. aduende etiam, ff. de ver. obl. & ibi Imo. col. 2. in fi. & seq. ver. aduerte tamen, & ibi Pau. de Cast. col. 1. uer. itē adde tertiò. Are. col. 2. ver. & sufficit, & ibi Alex. col. 2. ver. & dicit Ang. hic, ver. concludo, in arti. col. 3. & ibi Ias. col. 3. ver. secundo amplia. Alex. in l. quæ dotis, col. fi. ver. & subdit, ff. sol. mat. Anch. in cons. 242. col. 2. ver. non obstat dictum Bar. Alex. in cons. 147. col. 2. ver. & secundum magis communem, vol. 2. Fel. in c. quoniam contra, col. 25. ver. limita sextò, de probat. Ias. in l. cum antiquitas, col. fi. ver. limitat mirabiliter, C. de testa. Dec. in c. quoniam contra, colum. 20. ver. circa primum, de probat. vbi
* dicit * communem opin. & consi. 447. col. fi. ver. nec obstat.

¶ Contrarium firmat Bar. in l. Diuus, §. item senatus, ff. ad leg. Corn. de fals. Soc. in reg. 385. in 3. limit.

4 PRIMÒ Concorda, quia opinio Barto. quæ videtur esse contra communem, locum habet quan-

do quis se subscriberet ad auctorizandum scripturã, quia tunc requiritur specialis subscriptio, nec sufficeret generalis secundum Pau. de Castro, in consi. 209. col. fi. ver. præterea, etiam, vol. 1

5 Secundò Concorda, quia Bar. loquitur quando scriptura esset à lege prohibita, vt in casu dictæ l. Diuus, in §. item senatus, ff. ad Sylla. quo casu requiritur specialis subscriptio, vt dicit Bal. in d. auth. si quis in aliquo, col. 3. C. de eden. ver. vlterius ponamus: Ang. in d. §. Chrysogonus, col. 1. ver. attende etiã, & Imo. col. 2. ver. aduerte tamen, & ibi Aret. col. 2. ver. & dicit Ang. hic, Alex. in cons. 147. col. 2. ver. & secundũ magis communem, vol 2. Fely. in c. quoniam contra, col. 25. uer. limita sextò, de probat.

6 Tertiò Concorda, quia opi. Bar. procedit, quando requireretur specialis expressio, ita dicit Dec. in c. quoniam contra, col. 21. ver. dictum Bar. de probat.

7 Tertiò Amplia, nam stante statuto, quòd contra scribentẽ detur exquutio ad instãtiam creditoris, dabitur etiã exequutio cõtra debitorem subscribentẽ; Ang. in d. §. Chrysogonus, col. 1. ver. si statutũ, & ibi Imo, col. 2. ver. & per hoc infert, & Pau. de Cast. col. 1. in fi. ver. item adde q̃ ille, & ibi Are. col. 2. ver. nota prima: Ale. col. 1. ver. & per hoc infert Ang. & col. 3. ver. & an statutum: Dec. in auth. si quis in aliquo, col. 4. ver. sed tamen dictum Ang. C. de eden. & in c. quoniam contra, col. antepen. ver. circa secundum, de probat. Bertr. cons. 59. col. 2, ver. & quamuis D. Ias. vol. 1. in nuu. & Grat. cõs. 138. col. fi. ver. nec obiici potest, vol. 2. & col. 2. Brun. in tract. de forma, fol. 77. col. 1. Barbat. in cons. 86. col. 5. vol. 3.

¶ Contrarium sentit Ang. in l. cum antiquitas, §. cum autem, in lectura Florentina, C. de testam. quem in hoc refert, & sequitur Ias. in l. emptor, §. Lucius, col. 1. in fi. uer. quinto adde, ff. de pact. & in l. cum antiquitas, col. fi. ver. fortius per prædicta, C. de testa. & in auth. si quis in aliquo, col. 2. in fine, ver. vnde per illum tex. C. de eden. Ias. in d. §. Chrysogonus, col. 2. ver. istud notabile.

¶ Tenendò primam opinionem magis communẽ.

8 Limita eam non procedere, quando statutum requireret aliquid nominatim exprimi debere in scriptura, ita limitat Dec. in c. quoniam contra, col. 20. ver. & nota. de probat.

¶ Tenendo secundam opinionem.

9 Limita nisi tertius, qui scripsit cedulam, cui se debitor subscripserit mandante debitore, etiam eo præsente cedulã scripsisset, cui ipse debitor subscripsisset, ita Ang. in d. l. cũ antiquitas, in lectu. Florentina, quẽ refert, & sequitur ibi Ias. col. fi. ver. fortius, per prædicta, & in dict. §. Chrysogonus, col. 2. ver. limitat ibidem Ang.

10 Quartò Amplia, conclusionem procedere etiã si non probetur, vt is, qui subscribit, diligens in negociis suis peragendis, ita vt sit veri simile ipsum legisse scripturã, cui se subscripsit, ita Aret. in d. §. Chrysogonus, col. 2. ver. sed in dubio, & Alex. cons. 147. col. 3. volum. 2. ver. & per prædicta apparet, & in d. §. Chrysogonus, colum. 3. ver. non autem placet, de verb. oblig.

¶ Contrarium sentit Imol. in d. §. Chrysogonus, col. 3. in fi. in ver. si vero non ampliat,

11 Quintò Amplia, idem esse in scribente scripturã, prout in subscribẽte, vt similiter etiã is, qui scripsit, censeatur scripturam ipsam approbasse, licèt illi non se subscripserit, l. fideiussor, §. pater, ff. de pign. Rom. consi. 303. ver. vnum est, quod refragatur: Pau. de Cast. in l. cum antiquitas, in fi. ver. vlt. nota. C. de testam. post Bal. ibi ver. vlt. no. Bar. in l. cum tabernã, §. idem quęsiit, ff. de pign. ver. item fortè, & ibi Ang. 2. not. & Saly. ver. item nota. Bal. in procem. fforum, in 10. q. in fi. ver. sed si esset nomen: Ant. de But. in c. 2. col. 2. ver. vtrum autem in ipsa, de fide instr. Card. ibi, col. pen. in fi. ver. nam quando constat, & ibi Imo, col. 5. uer. intelligo quando, Are. in cons. 64. col. 5. ver. nec potest dicere: Alex. in d. l. cum antiquitas, col. 2. ver. vlt. no. C. de testa. & ibi Ias. in prin. ver. simile dicunt: Soc. in cons. 15. col. 18. ver. ad quintum de subscriptione: Aimo de antiq. temp. in 1. par. nu. 170. Purpur. in l. admonendi, nu. 166. de iureiur. post Alexan. ibi, col. 6. ver. item addit, & col. 10. ver. sed casu quo: Imo. in clem. 1. col. 12. ver. idem si non possent, de procurat.

12 Amplia, hanc ampliationẽ vt nõ requiratur signũ ipsius scribentis: Ant. de But. in c. 2. col. 1. in fi. ver. An in ipsa exigatur, de fide instr. voluit Bar. in d. l. cũ tabernam, in §. idem quæsiit, in prin. ff. de pign.

13 Primò Limita quando is, qui scripsit, expressit manu sua scripsisse: aliàs secus: Fely. in c. 2. col. 2. ver. 8. conclusio. de fide instr. Purp. in l. admonendi, nu. 167. de iureiur.

¶ Contrarium in hoc vltimo tenet Aimo de antiq. temp. nu. 170. in 1. par.

14 Secundò Limita, vt ita demum scribẽs in hoc casu sibi præiudicet, qñ scriptura habet discretã, vel sufficientem causam, aliàs secus, vt per Imo. in c. 2. nu. 3. ver. in eadem gl. de fide instr. & ibi Dec. nu. 12.

15 Tertiò Limita, in Notario quem nõ sufficit scribere instrumentum, nisi etiam se subscribat, Fel. in c. 2. col. 2. in 8. declaratione, de fide instr.

16 Sextò Amplia, princip. conclusionem, idem esse in suprascribente, quod in subscribente: Bar. in repet. l. si quis ex argentariis, §. si initium, col. fi. ver. si verò verba dicerent, ff. de eden. refert, & sequitur Alexand. in consi. 147. col. 3. versi. si igitur subscribens, volum. 2.

17 Septimò Amplia, idem esse in sigillante scripturam suo sigillo, qui censetur etiam illam approbare, vt dicetur in proxima seq. conclusione.

18 Primò Limita, principaliter qñ quis alieno nomine scripturę se subscriberet, vt probat tex. in l. Titius, ff. de rescin. vend. ponit gl. 2. in c. si quis presbyterorum, de reb. eccl. non alien. & ibi Imo. ver. in eadem gl. in fi. Fely. in c. quoniam contra, col. 25. uer. limita 2. de probat. Paris. consi. 101. nu. 6. vol. 1.

19 Sublimita, nisi subscribens alieno nomine subscriberet se actui, per quẽ pręiudicaretur iuri ipsius subscribentis; nam tunc si illum impedire posset, & non impediret, sibi præiudicaret, ita Imola in d. c. si quis presbyterorum, nu. 14. ver. in eadem gl. in fi. de reb. eccle. non alien.

20 Secundò Limita, nisi quis se subscriberet scripturę alterius ratione officii sui, ita gl. 2. in d. c. si quis presbyterorum, & ibi Imola, col. 2. ver. aut non fuit, de reb. eccle. non alien. Fely. in d. c. quoniam contra, col. 25. ver. limita tertiò, de probat. Paris. consi. 101. nu. 74. vol. 1,

¶ Contrarium sentit gl. 2. in c. ex literis, de transact. uoluit expressè Aimo in q. per eum disputa. post tract. de antiq. temp. incip. Diuino subsidio, nu. 38. Pau. de Cast. in cõs. 314. col. fi. ver. & insuper, vol. 2.

21 Concorda; quia aut ad actua substantiam quis se subscribit voluntariè nomine officii, & tunc sibi præiudicat; aut ad actus probationẽ, & tunc sibi non præiudicat, ita Soc. consi. 43. col. fin. uersi. sed postremò adhuc, uol. 4. & eandem distinctionem in vtroq; casu

casu ponit Imol. in c. si quis presbyterorum, col. 3. no. 14. ver. aut non fuit de exercentibus, de reb. eccles. non alienan. post Ant. de Butr. in c. ex literis, col. 2. vers. sed contra hoc oppono, de transact.

22 Tertiò Limita, nisi quis se subscriberet tanquã testis, quia talis subscriptio non faceret sibi subscribẽti praeiudicium, l. Caius, ff. de pignor. act. glos. in c. si quis presbyterorum, gl. 2. de reb. eccles. nõ alien. Bar. in l. sicut, §. non videtur, in primo not. ff. quib. mod. pign. vel hypoth. solu. Bal. in l. Titia, §. Lucia. in fi. ver. aut praescribit, ff. de leg. 2. Pau. de Cast. in l. emptor, §. Lucius, col. 2. vers. & hoc quando, ff. de pac. & ibi Ias. col. 1. vers. limitant Salic. & idem voluit Pau. de Cast. in l. si ita stipulatus, §. Chrysogonus, col. 1. vers. quod est verum, ff. de verb. oblig. & ibi Alex. col. 2. in princ. vers. & dicit, & Ias. col. 5. vers. suprascriptum notabile. Bar. in l. quae dotis, col. fi. vers. quaero quid de subscribente, ff. sol. matr. Bal. in l. si pater, per illum text. C. de fideiuss. Soci. consi. 43. col. fi. vers. sed postremò adhuc, vol. 4. Soc. in reg. 385. in 1. fallen.

23 Amplia, quia idem est in eo qui tanquam Notarius rogatus se subscripserit, Bar. in l. sicut, in §. non videtur, in 1. not. ff. quib. mod. pig. vel hypot. sol. Bal. in l. si pater, C. de fideiussor. per illum tex. Ias. in l. si ita stipulatus, §. Chrysogonus, col. 2. vers. suprascriptum notabile, ff. de verbo. oblig. & in l. emptor, §. Lucius, col. 2. vers. adde notata, ff. de pact. Corn. consi. 408. col. fi. vers. nec obstat, vol. 4.

¶ Contrarium sumitur ex gl. 2. in c. ex literis, de transact. Paul. de Castr. consi. 314. in fin. ver. & super, vol. 2. Aimo. in d. q. per eum disputata, num. 38.

24 Primò Sublimita, nisi quis se subscriberet, sciẽs tanquam testis, vel tanquam Notarius actui, quem poterat contradicendo impedire, quia tunc si subscribit, sibi praeiudicat. Roman. in l. quae dotis, num. 40. vers. & licèt, ff. solu. matr. Imola, in c. si quis presbyterorum. nu. 14. vers. in eadem glos. in fi. de reb. eccles. non alienan. Felyn. in c. quoniam contra, col. 25. vers. limita 1. de probat. Abb. in c. ex literis, col. fi. vers. satis credo, & ibi Imol. col. fi. eod. ver. satis credo, de trãsact. & vers. vel posset etiam distingui. Paris. cons. 101. num. 75. vol. 1.

25 Amplia, etiam si non posset contradicere sine verecundia, ita Felyn. in c. quoniam contra, col. 25. ver. limita 1. de probat.

26 Secundò Sublimita, nisi vltra subscriptionem tanquam testis vel Notarii constaret, quòd ipse subscribens fuisset auctor vel mediator contractus, ita Rom. in d. l. quae dotis, nu. 49. versic. dum autem quaeritur, ff. sol. matr. Ant. de Butr. in c. ex literis, colum. 2. vers. 2. oppono, de transactio. & ibi Abb. colum. fin. vers. satis credo.

27 Qvartò Limita, quandò subscribens non legisset scripturam, cui se subscripserit, quia tunc non censeretur illam approbare, ita voluit glos. in ca. si quis presbyterorum, ibi, sed ibi ignorauit, de reb. eccles. non alien. Bart. in l. quae dotis, col. fi. vers. quaero quid in subscribente, ibi, nisi erraret, ff. sol. matr. Bal. in l. fi. vers. nota ꝙ subscribens, C. plus valere quod agitur. Ang. in l. si ita stipulatus, §. Chrysogonus, col. 1. in fi. vers. & sic nota, ff. de verb. oblig. Imola, col. 2. in fi. vers. item nota quod ille. Paul. de Cast. col. 1. vers. itẽ est vera, & Alex. col. 1. ver. in tex. & ibi coram, & Ias. col. 3. versi. secundò limita. Ang. Aret. in procem. Instit. col. 5. vers. 6. nota. Abb. in d. c. ex literis, colum. fi. Gofred. in c. cum inter, de transact. Soc. in regu. 385. in 2. fallen. Alexan. in l. quae dotis, col. pen. in fi. ff. solut. matr. versic. successiuè in quantum, Ias. in l. emptor, §. Lucius, col. 2. versi. item limita, ff. de pact. Lofred. consi. 14. col. 15. versi. praeterea dato. Fely. in c. quoniam contra, col. 25. versi. limita quintò, de probat. Grammat. cons. ciuil. 66. col. 14.

28 Declara, quia in dubio praesumitur notitia subscribentis, vt dicit Bar. in l. sicut, in §. non uidetur, in 1. not. ff. quib. mod. pign. uel hypot. sol. Pau. de Cast. in cons. 450. incip. de casu praesenti, secundum antiquã impressionem. Alex. in l. si ita stipulatus, in §. Chrysogonus, uersi. quantum autem ad id, de uerb. oblig. & ibi Ias. col. 5. in fi. uers. aduerte contrarium, & melius. Paris. in consi. 88. nu. 34. uersi. tertiò intentio ipsorũ, uol. 3. Paris. in cõsi. 77. col. 3. uers. nec dicatur, uol. 3.

29 Hinc infertur, vt si subscribens asserat scripturam, cui se subscripsit non uidisse, aut legisse, ipse probat. Bar. in l. sicut, in §. non uidetur, in 1. not. ff. quibus mod. pign. uel hypothe. sol. & in l. 1. §. si quis neget, ff. quemadmod. testam. aperia. uersi. quaero, quod si instrum. Paul. de Cast. in cons. 350. incipit, de casu praesenti, secundum antiquam impressionem, aliàs consi. 216. col. pen. & fi. uers. super tertio, cum uersi. ex quibus patet, uol. 3. Alex. in l. si ita stipulatus, §. Chrysogonus, uersi. quantum autem ad id, de uer. obl. & ibi Ias. col. 3. in fi. uersi. aduerte contrarium, & melius. Hippol. in Rubr. de probat. col. 59. uersic. & omnie subscribens. Fely. in c. quoniam contra, col. 26. in 6. limitat. uersi. uno casu, de probat.

30 Limita, hoc procedere in parte subscribente, quae praesumitur uidisse, & legisse, & habere notitiam contentorum in scriptura, cui se subscripsit, non sic est in teste subscribente, qui non praesumitur habere notitiã contentorũ in scriptura, cui se subscripsit, ita Rui. cõsi. 193. col. 1. uer. quinimmò, uol. 2. & col. 3. uer. nec obstat ꝙ ea quo, & sentit Venafr. in consi. 137. col. pe. uer. praeterea ut supradictum est.

¶ Contrarium in Notario subscribente, ꝙ praesumitur uidisse, & legisse, dicit Felyn. in c. dilectos, col. fi. uer. nec puto oportere, de fide instrum.

31 Qvintò Limita, quando scriptura requireretur pro forma ipsius actus, quia tunc non sofficeret subscriptio, ita Areti. in d. l. si ita stipulatus, §. Chrysogonus, col. 3. uer. sed ad illum, ff. de uerb. oblig. Brun. in trac. de for. fol. 27. col. 1. uer. predicta procederent.

32 ¶ Contrarium uidetur esse uerum, quia etiam quando subscriptio pro forma requiritur, sufficit scripturam scriptã manu alicuius, etiam si non sit eiusdẽ manu subscripta. Ias. in l. cum antiquitas, colum. 3. uer. ult. not. C. de testa.

¶ Contrarium autem uoluerunt Pau. & Alexand. in d. l. cum antiquitas, dum de Notario loquuntur: & ponit Dec. in l. hac consultissima, nu. 26. C. qui test. face. poss.

33 Sextò. Limita in subscriptionibus iudicum, quae non habent uim sententiarum, ut dicit Bal. in addit. ad Spec. in tit. de sent. col. pen. uer. subscriptiones etiã iudicum, refert, & sequitur Ias. in l. si ita stipulatus, in §. Chrysogonus, colum. 4. uer. 3. ultra scribentes, & in l. emptor, §. Lucius, colum. 2. ff. de pact. uersi. 3. singulariter limita.

34 Septimò Limita in Notario, qui non potest cõmittere instrumentum scribi per aliũ, licèt ipse se subscribat, gloss. 2. in l. generali, versic. item nota. C. de Tab. lib. 10. & gloss. fi. in c. cum P. Tabellio. uersicu. hoc tamen scire debes, de fide instrum. Hostien. in c. quoniam contra, col. 3. in uersi. conscribant, de probat. glo. in uerbo, pro se, in §. non autem, in authen. de Tabellio. & Ant. de Butr. in d. c. quoniam contra, col. 3. in fin. uersi. an sufficiat, de probat. Specu. in tit.

 de instrum.

de instru.edit.§.instrumentum, nu.15.ver.item opponitur,& ibi Io. And.in addit. super verbo, ibidem notatur:Pau.de Cast.in cons.209.ver.in contrarium videtur,vol.1.Imola,in c.fi.col. pen. ver. & per hoc dicit,de offi.deleg.Alex.in cons. 129. columna fina. ver.insuper responderi potest, vol. 1.Ant. de But. in c.cum P.Tabellio,col.fi.uer. quæro an Notarius, de fide instru.Decis.Neapol.6.in antiq. ver.& dubium facit:Bal.in l.vnica,§.ne autem,col.2.in fine,ver.nota argum.C.de caduc.toll.Grat.qui dicit istam * communem opio.in cons.76.col.7. in fi. ver. non obstat si obiiciatur,vol.1.& cons.117.colum.fi.ver. minus quoque obstat,vol.1.Alex.cons.41.col.3.ver. secundò quia,vol.1.

¶ Contrarium firmat Inno. in c.quoniam contra, col.1.ver.quòd scribant per se,de proba.& ibi Abb. nu.32.ver.sed quæro;Paul.de Castr.in cons.125.colum.pe.ver.hinc dubitauit,in fi.uol.2.Alex.cons.50. col.1.in fi.ver.& tabellio,vol.3.& cõs.14.col.5.vers. 5.probat.vol.6.Paris.cons.25.col.5.vol.2.ver.3.cessat obiectio:Alex.in l.quædam, §. nihil interest, col. fi.ver.puto satis,ff.de edend.& ibi Ias.colum.3.ver. 5.nota.Afflict.super constitu.fol.150.col.1.& seq. versic.nonò quæro:Anchar.in cons. 243.colum.2. ver.item aduertendum:Alex.in consi.14.nume.14. uer.5.probatur,volum.6.Abb.in cap.inter dilectos, colum.5.ver. videtur tamen dictus articulus, de fide instr.Dec.cons.447.col.2.uer. quia respondetur,vbi dicit ita esse de generali consuetudine:Fely.in c.inter dilectos, col.fi.ver.tertia est opinio, de fide instrum. Card.in c.fina.col.fin.ver.aut est actus, de offi.deleg.Ant.de But.in d.c.inter dilectos,col.5.versi.quæro an quis,de fide instru.Fely. in c. quoniam contra, col.24 uer.quartò quæro,de probat.Bertran. in consi.59.col.1.in fine,& seq. vol. 1.in nouis, ver. quoniam respondeo.

35 PRIMÒ Sublimita primam opinionem, quando Notarius principalis esset impeditus, vel morbo,vel alia occupatione: quia tunc posset instrumentum per alium scribere,& ipse illi se subscribere: Hostien. in tit.de fide instrum.§.fin.ver.quid si tabellio, Bart. in l.item Diuus,in §.item senatus, ff. ad legem Corn. de fals.ver.item quando Notarius:Bal.in auth.si quis in aliquo,col.2.ver.vlterius ponamus:Card. in c.penult.uer.in gl.ibi de fide instr. Ang. in Auth. de Tabell.col.1.in fi.& seq.uer.ibi per ægritudinem: Bar. in l.generali,col.2.ver.item quærit gl.C. de Tabell. lib.11.in l.1.in 1.col.in fin.uersi. item inducitur ad quæstionem,de offic.consul.& in l.quædam, §.nihil interest,uersi.& sic facit,ff.de eden.& ibi Ang.uer.& ex hoc infertur:Paul.de Cast.col.1. uer. per hoc dicunt Docto,idem tenet Decis.Neapol.6. uersi. bene tamen notarius, in antiquis:Alexand. in cons. 129. col.fin,versic.insuper responderi potest,vol.1.Anto. de But.in c.fi.§.fi.uer.per prædicta deciditur, de offi. deleg.Felyn.in d.c.inter dilectos,colum. fina.versic. secunda est opinio:Bal.in l.vnica,§.non autem, col. 2.in fine,versicu.nota argumen.C.de caduc.tollend. Socin.in consi.24.colum.9. versic. secundò principaliter,uol. 1.

36 Limita, hanc sublimitationem nõ procedere quoad prothocollum,uel ipsam primam scripturam, quã Notarius etiam impeditus,per alium scribere non potest:Bal.in Rubr.de fide instru.col.7.uer.sed hic dubita & in l.vnica,§.ne autem,col.2.in fi.ver. not.argumentum,C.de caduc.tollen.Ang.in Auth. de Tabellio.col.2.in fin. Alexan.in l.quædam,§.nihil interest,col.2.versi.Ang.in Authen.de Tabellio.& col.3. uer.puto satis:Fely.in c.inter dilectos,col.fi.de fide instrum.

37 Sed quòd prothocollum facilius scribendum committatur, quàm instrumentum ipsum, uoluit Angel. consi.242.col.1.in fi.

¶ Contrarium, quòd etiam occupatus Notarius non possit per alium scribere instrumentum, uoluit Imo.in c.fina.col.pen. uer. & per hoc dicit, de offic. deleg.

38 SECVNDÒ Sublimita, nisi sit Magister stationis habens sub se plures discipulos, qui potest tunc per aliquem ex discipulis suis scribere instrumentum, & ipse subscribere,gl.in §.nos autem, in verbo,per se, ibi,sed non ne,in Auth.de Tabell.Spe.in tit. de instr. edit.§.instrumentum,uer. item opponitur, & ibi Io. And.in addit.Paul.Castr.in cons.209.col.2. uol. 1. Ant.de But.in c.inter dilectos,col.4.uersi. quæro,an quis,& ibi Abb.col.5.de fide instr. uer. sed Io. And. latius.

39 PRIMÒ Limita hanc sublimitationem,nam etiam isto casu requiritur quòd vterque tam Magister stationis, quàm scholaris Tabellio sint rogati,glo. in §. nos autem,in Auth.de Tabell.Ant.de But.in c.inter dilectos,col.5.& ibi Abb.col.5.& Imol.col.2.de fide instrum.

40 SECVNDÒ Limita eandem sublimitationem, dũmodò magister stationis subscribat, & signet ipsum instrumentum,Card.in c. pen.uer.in glo. ibi,de fide instrum.

41 TERTIÒ Sublimita,quando in loco extaret consuetudo, quòd Notarius posset per alium scribere instromentum,dum tamen ipse se subscriberet,ita Ant. de But.in c.inter dilectos,col.4.uer. item quæro, an quis,& ibi Abb.col.5.uer.videtur tamen, de fide instrum.Dec.cons.447.col.2. uersi. quia respondetur: Imol.in c.fi.col.penult.ver. & per hoc dicit, de offi. deleg.

42 Tenendo aliam opinionem, quòd instrumentum per alium scribi possit, dummodò Notarius rogatus se subscribat.

43 Amplia,etiam si scribens non sit Notarius,vt voluit Card.in c.cum P.Tabellio,de fide instr. Alex. in cons.50.col.1.in fi.& seq.vol.3.Afflict. super Constitu.fol.150.ver.nonò quæro,col.1.

44 Limita,quia non potest Notarius rogatus subscriptionem alteri committere:Ias.in d.l.quædam,§.nihil interest,col.2.ver.5.nota, ff. de eden. qui multos ad hoc allegat,quos ibi videas.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Sigillum apponens alienæ scripturæ, illi præsumitur consentire.

1 PROVT conclusum fuit in proxima præcedenti conclusione,quòd subscribens se scripturæ manu alterius scriptæ, censetur illam approbare, & illi consentire: ita videtur dicendum de eo,qui scripturæ alterius sigillum suum apponit, vt illi videatur etiam consentire, & illam approbare, glo. in l. si procuratorem absentem, in verbo, intelligendum, ff. de procurato.Bal.in c.1.col.2.ver. sigillo communi, de pace Constan.glo.2.in l.2.C.de rebus alie.non alienan.& ibi Cyn.versic.nec ista inducitur,& Ioan. Faber versi.item dic.& Salyc. ibi versi. nota à sensu, & versicu.item not.Bald.in c.cum ecclesia,colum. 1.in fine,ver. etsi canonici,de elect.Bal. in l.tribunus, §.1. ver.nota in isto §.ff.de testam.milit.in l.2. versi.& est

argu-

argumentum, C. de rebus alien. non alien. Rom. in consi. 303. ver. secundò quia: Ang. Aret. in procem. In stit. col. 5. ver. sextò nota. Bar. in l. quæ dotis, in fi. ver. quæro quid de sigillante, ff. solu. matrim. & ibi Alex. col. fi. ver. & in quantum: Decius in c. 3. loco, in primis verbis, de probatio. & in c. 2. in fi. ver. & qui apponit, de fide instrum. Bal. in l. in fraudem, in prin. ver. in tex. ibi probat. Aimo de antiq. temp. num. 171. in 1. part. Hostien. in c. 2. columna 1. in fine, ver. idem videtur de sigillo, de fide instrum. & ibi Ioan. Andr. colum. 2. ver. contrahens etiam, & ibi Bal. nu. 14. ver. quæro ad quid opponitur, & ibi Abb. colum. 1. in 1. not. & col. 3. ver. & puto etiam, & col. pen. ver. idem est si contrahens, & ibi Imol. colum. pen. ver. & adde etiam Felyn. col. fi. ver. 12. sic contrahens: Alberi. in l. rationes, nu. 4. ver. & quod sigillo, C. de probat. & in l. 2. ver. sentit etiam hic, C. de rebus eccle. non alie. Hippol. in Rubr. de probat. col. 61. ver. his expeditis: Paul. de Cast. in l. si procuratorem absentem, col. 1. ver. in tex. ibi, ff. de procura. Sal. in l. si qua per calumniam, ver. quæro generaliter, C. de episcop. & cleric. apostilla ad decis. Tholos. 24. Cassan. in consuetudine, fo. 409. columna 2. & seq. Iacob. in l. si eum seruum, ff. si cer. peta. Riminal. in l. pacta nouissima, in fine, ver. alius etiam effectus, C. de pact. Soc. cõs. 258. col. pen. ver. parumque facit: Bal. in cons. 175. col. 2. ver. item præmisso, vol. 1. & cons. 354. col. 1. ver. item non est quomodo, vol. 3. Tiraq. de retract. fol. 73. nu. 157. Spec. in tit. de probatio. in §. fi. num. 14. ver. sigillum autem, & in §. ratione autem formæ, num. 2. ver. priuatæ vero personæ, de procur. Io. Faber, in §. possunt, ver. vel fortè possent dici. Instit. de testa. Ias. in l. quæ dotis, col. 15. ff. solu. matr. ver. similiter sigillãs: Fel. in c. post cessionem, col. 3. ver. fallit secundò, de probat.

¶ Contrarium, vt sigillatio faciat tantùm semiplenam probationem, non tamen plenam fidem, voluit Alber. in l. si procuratorem absentem, col. 3. ver. sed licèt priuata, ff. de procur. Fel. in c. post cessionem, col. 3. ver. fallit secundò, de probat.

2 Concorda has contrarias opin. vt hęc secunda opinio procedat tantummodò in præiudicium alterius, quia in præiudicium sigillantis, vel sigillare mandantis, videtur quòd plenè probet, per superius adducta: quam distinctionem colligo ex dictis per Saly. in l. si qua per calumniam, col. 1. ver. quæro generaliter, C. de episc. & cler. Soc. cons. 258. ver. parum facit.

3 Primò Amplia, vt non requiratur subscriptio, sed sufficiat sola sigillatio: Bal. in d. l. 2. C. de reb. alie. non alien. Alex. in d. l. quæ dotis, col. fi. ver. & in quãtum, ff. solu. matr. Dec. in c. tertio loco, in primis verbis, de prob. & ibi etiam Fely. in primis verbis.

¶ Contrarium vt non sufficiat sigillatio, nisi etiam concurrat subscriptio, voluit Bar. in d. l. ad testium, §. si quis ex testib. ver. vltimò not. ff. de testa. & idem voluit Bar. in procemio Digestorum, colum. 3. ver. item quæro, si est solum sigillum.

4 Concorda hanc secundam opinionem locum habere in duobus casibus, de quibus per Alex. in l. quæ dotis, col. fi. ver. quęro quid de sigillante, ff. soluto matri. quorum primus est quando agitur de grauissimo præiudicio, vt in testamentis, prout in testamentis requiri & subscriptionem & sigillum, voluit Salyc. in l. 2. ver. item nota, C. de rebus alien. non alien. & Dec. in d. c. 2. in fi. ver. & conclusio prædicta limitatur, de fide instrum. Imo. in clem. 1. col. 12. ver. si verò literæ, de procura.

5 Amplia, quia idem est in omni alio casu, in quo subscriptio pro forma requireretur: Ias. in l. quæ dotis, nu. 94. ver. similiter sigillans, ff. solu. matr. Aimo de antiq. temp. in 1. part. nu. 172.

6 Secundus casus est, quando constat sigillum esse illius, cuius nomine dicitur appositum, tamen nõ constat appositum fuisse de eius voluntate, ut per Alex. in d. l. quæ dotis, col. fi.

7 Secundò Amplia, vt sigillatio plus videatur operari quàm subscriptio, vt voluit Purpur. in l. admonendi, nu. 167. ff. de iureiur. refert, & sequitur Aimo de antiq. temp. in 1. par. nu. 171.

¶ Contrarium, ꝙ sigilli appositio non plus operetur, quàm subscriptio, voluit Archi. in c. si canonici, col. 1. in verbo sigillorum, de offi. ord. lib. 6.

8 Tertiò Amplia, nam stante sigillatione non requiritur probatio testium, aut comparatio literarum in præiudicium ipsius sigillantis: Paul. de Cast. in l. admonendi, col. pen. ver. circa tertium, ff. de iureiur. & ibi Purpur. nu. 166. Aimo de antiq. temp. nu. 171. in 1. par.

9 Quartò Amplia, etiã si sigillans non attestetur se sigillum apposuisse, aut apponi fecisse, ita Inn. in c. 2. in verbo sigillum, de fide instr. & ibi Host. col. 2. in verbo sigillum, & Io. And. col. 1. in verbo sigillum, & ibi Ant. de But. col. 6. ver. ad secundum de modo, qui omnes istud intelligunt, quando est appositum
10 sigillum Episcopi, vel alterius Prælati habentis iurisdictionem, & ita tenet, & intelligit Alber. in l. si procuratorem, col. 2. ver. quid dicemus, ff. de procu. Pau. de Cast. col. 1. ver. in tex. ibi literis: Idem tenet Abb. in d. c. 2. col. pen. licèt ipse aliter distinguat, ver. ad secundam quæst. Imol. in fin. columna, uer. secundum videndum est, vbi hoc intelligit in proprio sigillo, Dec. col. fin. in fine, ver. in secunda quæst. in d. c. 2. de fide instrum.

¶ Contrarium, vt exprimi debeat, qui sigillum apposuit, vel apponi fecit, voluit Cassa. in consue. fol. 409. col. 2. ver. nihil importat.

11 Limita primam opin. quia requiritur vt de voluntate sigillantis sit sigillum appositum, aliàs sigillatio non operatur. Io. Faber, in l. s. ver. item dic, C. de rebus alien. non alien. Alb. in l. si procuratorem, col. 2. ver. quid dicemus, ff. de procur.

12 Declara, quia in dubio præsumitur de voluntate sigillantis sigillum fuisse appositum si sit suum, etiam si is non exprimat se illud apposuisse, aut apponi fecisse, ita Abb. in c. 2. col. pen. ver. ad secundam quęst. de fide instr. Ant. de Bu. in c. 3. loco, in prin. de prob. in 2. not. & ibi Dec. col. 1. ver. & subiicit.

¶ Contrarium colligitur ex Doct. supra allegatis in prin. ampliationis, qui tenẽt, ꝙ licèt in sigillis Prælatorum, non sit necesse exprimi, quòd sigillum apponi fecerit is, cuius nomine fuit appositum, tamen secus est in priuatis sigillis, & contrarium expressè tenet Alo. de Ros. in l. si procuratorem, col. 2. in fine, ff. de proc. ver. quid dicemus, & Paul. de Castr. col. 1. ver. in tex. ibi literis, & Domi. in c. quamuis, col. 3. ver. ad secundum crederem, & ibi Fran. col. 2. ver. tertiò infertur, de procur. in 6. Imo. in clem. 1. col. 12. ver. si verò literæ, de procur.

¶ Tenendo primam opinionem, quòd sigillum præsumatur appositum de voluntate illius, cuius nomine sit adiectum.

13 Primò Limita, nisi sigillum contineat aliquid in fauorem alicuius domestici, vel familiaris illius, cuius nomine sigillum dicitur appositum, cum ad domesticum & familiarem de facili præter uoluntatem principalis potuerit sigillum peruenire,

aut declarat Anch.in c.2.col.1.ver. in dubio autem, de fide instru. Hippol.in l.1.§.qui in rationibus,col. 1.in fi.ver.& dicit Inn.ff.ad l.Cor.de fal.Rom.consi.446.col.fi.ver.secundò ex eo.

14 Sublimita,nisi sigillum esset bene custoditum, ita vt non sit verisimile,aliquem potuisse illud surripere, aut a seipso capere,ita Imo.in clem.1.col.10.ver.per prædicta sortè,de procu.

15 SECVNDÒ Limita conclusionem procedere in sigillo proprio,secus verò in sigillo alieno,quia in alieno sigillo necesse est vt dicatur, de voluntate sigillantis fuisse appositum alienum sigillum,gl.in c.inter dilectos,in verbo delere,de fi.instr. Spec.in tit.de probatio §.fi.nu.16.ver.& nota quod habẽs, & in titulo de citat.§.iam de citatione,nu.13.ver.literis.Bar. in l.ad testium,§.sed an ipsos,ff.de testa.Inn.in c.2.col.1.in fi.ver.si autem nullum,de fide instru.& ibi Host.col. 3.ver.si autem nullum,& ibi Io.And.col.2.in princ. eo.ver.si autem nullum:Bald.col.2.in fi.nu.13.ver. quæro an quis posit,& ibi Ant.de Bu.col.7.ver.venio ad quartum.Anch.col.1.ver.secundo quæritur: Abb.col.pen.ver.ad tertiam quæstionem: Imol. col. fi.ver.4.est dubium:Fely.col.pen.in prin. ver. prima conclusio:Saly.in l.si vnus,in 1. notab. C. de testam. Archidia.in c.si canonici,col.1. super verbo alterius, de offi.ord.in 6.& ibi Domi. in fin. ver.in eadem gl. ibi interdictum,& ibi Franc.uer.in eadem gloss.in fi. Alber.in l.si procuratorem,col.2.in fi.ver.quia etiam alieno,de procura.& in l.2. versic.& notandum,C.de rebus alieo.nõ alien. Alexan.consi.87.col.2. in fine, versi.tertiò quia,volumine 3.Franc.in c.significauit, colum. 1.ver. & alıis autem casibus, de appellation. Cassan.in consuetud.fol.409.num.2. ver. & si sigillo alieno,& colum.3.ver.& quando sigillo alieno; Bauer.in §.possunt,colum. 1.ver.sed an sit necesse.Institu.de testam.Imol.in clem.1.col.11.ver.si verò literæ,de procur.

¶ Contrarium hoc de iure non procedere,quia signari potest etiam alieno sigillo,& non est necesse vt de hoc fiat mentio,expressè tenet Io.Faber,in §.possunt,in fi. ver.sed an debeat fieri:Hostiu. de testa.refert & sequitur Alex.in l.si vnus,col.1.ver.sed in aliis actibus,de testam.& Aretin.in l.ad testium,§.si ab ipso,in primo not.ff.eo.Boer.decis.240.nu.2.& 3.ver. non enim est necesse:Bar. in l.si procuratorem, vers. nec requiritur,ff.de procur.

16 Declara,quia etiam alienum sigillum dicitur quoad iudicem,sigillum propriæ suæ Curiæ. Io.Faber,in l.1.col.2. ver.quid si Dominus habet, C. de procur.

¶ Contrarium voluit gl.loquens de sigillo ecclesię, quoad Episcopum,in c.nobilissimus,97.dis.Host.in c.2.col.2.de fide instru.& Bal.col.3.ver.idem autem quod Episcopus.

17 QVINTA Ampliatio, sumitur ex præcedentibus, vt regula procedat nedum in sigillante proprio sigillo,sed etiam in sigillante sigillo alieno.

18 PRIMÒ Limita,dummodò sigillans exprimat,qđ sigillo alieno utitur,per ea,quæ supra diximus.

19 SECVNDÒ Limita, dummodò quis ex causa hoc faciat,vt puta,quia non habet proprium sigillũ paratum,ita Inn.in c.2.col.1.ver.& not.& ibi Host. col. 2.ver.& nota.& Io.And.col.1.in fi.uer.& nota.Ancha.col.1.ver.2.quæritur:Abb.col.pen.ver. ad tertiã quæstionem:Imol.col.fi.ver.4.est dubium: Ion.in c. significauit,de appella.Spe.in tit.de citat.§.iam de citatione,nu.13.ver.literis.

Ratio autem est, quia si proprium sigillum haberet,non posset alieno sigillo sigillare,ut voluit gl.in c.nobilissimus,in verbo signatis,97. dist. Spe. in tit. de prob.§.fi.nu.16.ver.& nota q habens,& in tit.de citatio.in §.iam de citatione,nu.13.ver.literis: Bal.in d.c.2.col.2.uer.quæro an posit: Ant.de But. col. 7. ver.venio ad quartum:Ioan.Faber.in §.possunt,col.2. uers.sed quid si alieno.Instit. de testam.

¶ Contrarium tenet Aret.in l.ad testium,in §.si ab ipso,in 1.not.ff.de testa.& idem tenet Io.Faber, in §. possunt,in princ.loquens in testamento: Instit.de testam.uer.sed obstat.

20 TERTIÒ Limita, dummodò concurrat voluntas illius, cuius est sigillum, & sigillans hoc exprimat: Host.in c.vt nostrum,col.2.uer.vti pręsumeret,de appellat.& ibi Ant.de But.circa fi.ver.quæro an sigillo,& Bal.in l.2. col.3. ver.& ego in aliquibus æquiparo:Fel.ibi,col.pen.ver. tertiò intelligo, de fide instrum.

21 QVARTÒ Limita in arduis, & magnis negociis, in quibus nõ licet sigillare alieno sigillo,gl.in c.inter dilectos,in verbo,delere,de fide inst.& ibi Bal.col.3. ver.item aduerte quia Principes,& Fely.col.pen.ver. 2.intellige:Bal.in c. inter dilectos,nu.15.ver.sed oppono,de fide instrum.

22 SEXTÒ Amplia, conclusionem principalem procedere nedum si ipse sigillans in scriptura loquatur, sed etiam si alius in ea loqueretur:Inn.in c.2.ver. itẽ non est ius,de fide instr.& ibi Host.colum.3.ver.sed nec vim facio,& Io. And.col.2.in fi.uer.sed nec vim facio:Bal.col.3.ver.dicit Inno.Anch.col. 1. ver. nec est vis.

23 SEPTIMÒ Amplia,nedum conclusionem procedere in sigillo,sed in quolibet alio annulo signatorio apposito de voluntate domini, quia ex illo probatur consensus,sicut ex appositione sigilli,vt voluit Inn.in c.2.col.2.ver. item nota q ius ciuile, de fide instru. & ibi Host.col.3.ver.sed nec est vis:Bal.col. 3. uer. dicit Ion. Abb.col.pen.ver.& quod dictum est: Fely. col.fi.ver.dicunt etiam prædicti, & Dec.nu. 26.uer. & sigillum,pro annulo : Specu. in tit. de probat. §. fina.num.17.vers.illud etiam sciat,Imola, in l.ad testium,§.signum, ff. de testam. & ibi Aret. in primo not.& Io. Faber, in §. possunt, in primis verbis.Institu.de testam.

24 Limita,illud locum habere quando sigillans dicto annulo vteretur ad signandum,& sigillandum,Io.Faber,in §.possunt,col.1.ver.quid ergo dices, de testa.

25 OCTAVÒ Amplia, nam sigillum probat delegationem:Inn.in c.quoniam contra, col. pen.in fi. ver. alii dicunt,de prob.Arch.in c.si à subdelegato,de offic.deleg.in 6.in primis uerbis,& ibi Domi. ver.quæro qualiter,& ibi Anch.uer.qui vltimò notat: Angel. in l.cõsentaneum,col.fin.ver.iudicatur Papa,C.quõ, & quando iudex: Riminal.in l.pacta nouissima, col. fi.uer.item declara, C.de pact.Io. Faber, in §.possunt,col.2.uer.idem dic.Institu. de testam. Hippo.in l.1.§.qui in rationibus,ff.ad leg. Corn.de fals. col. 1. ver.& dixit Ange.Rota in nou.decis.348.Fel.in c. 2. col.pen.ver.item per sigillum,& in d.c. post cessionem,col.3.in fi.ver. fallit tertiò: Bellencin. in tract. de charitatiuo subsidio,q.114.Card. in clemen. 1.in prin.de procur.Fely.in c.coram,col.fi.de offi. deleg. ver.pro quibus facit.

26 NONÒ Amplia, nam per sigillum probatur commissio citationis,vel alterius negocii,gl.in c. significauit,de appella.Ang.in l.consentaneum,col.fi.ver. & hoc nota,C.quõ,& quando iudex:Rimin.in d.l.pacta nouissima,uer.& dicit Ange.Io.Faber,in §.possunt,col.2.uer.item dic quòd sigilla:Instit.de testam.

Hippo.

Hipp.in l. 1. §. qui in rationibus, col. 1. ver. & dixit gl. ff. ad leg. Corn. de fals. Ant. de Butr. in c. significauit, col. 1. in fi. ver. nota bene, de appellat.

27 Decimò Amplia, nam appositio sigilli habet vim clausulæ, ex certa scientia, ita Bal. in l. nem lapilli, col. 2. ver. & nota, quòd in priuilegio, ff. de rer. diuis. refert & sequitur Rininald. in d. l. pacta nouissima, col. fi. ver. quibus adde, C. de pact.

28 XI. Amplia, vt per sigilli appositionẽ habeatur contractus pro absoluto: Bal. in l. contractus, C. de fi. instr. col. 2. ver. sed quæro hic, refert & sequitur Rimi. in l. pacta nouissima, col. fi. ver. alius est etiam effectus, C. de pact. Dec. in c. 2. in fi. nu. 27. ver. in 2. q. de fide instrum. Franc. in c. significauit, colum. 1. ver. & quod per priuatam scripturam, de appellat.

29 Declara, id locum habere si sigillum recognoscatur. Dec. in c. 2. in fi. nu. 27. ver. in 2. q. de fide instr.

30 XII. Amplia, vt etiam mandatum ad causas probari possit per proprias literas constituentis, si illæ literæ habeant sigillum authenticũ. Rota in nou. decis. 162. & decis. 22. Franc. in c. quamuis, col. 2. ver. & dixit hic Archi. de procu. in 6. Fely. in c. post cessionẽ, col. 4. ver. fallit sextò, de prob. Milis in suo repertorio in ver. literis Episcopi, vel alterius Prælati, & Franc. in c. significauit, in primo not. de appella. Imo. in c. 1. col. pen. ver. sed potest dicere, de procur. Bald. in l. si procuratorem, col. 1. in fi. ver. 3. quæritur, ff. de procur. Ioan. Franc. de Pauin. in tract. de potes. Cap. sede vacan. in 3. q. 1. part. principalis, in fi.

31 XIII. Amplia, idem esse si appositum sit sigillum proprium ipsius constituentis. Franc. in c. quamuis, col. 1. in fine, ver. ex his infertur, de procur. in 6. Bar. in l. si procuratorem, col. 1. ff. de procura. ver. ad secundum oppono. Imola, in cle. 1. col. 10 ver. gl. literis, de procur. Bal. in d. l. si procuratorem, col. 1. in fi. ver. tertiò quæritur.

32 Amplia hanc ampliationem, etiam si non sint literæ munitæ sigillo, sed sint solæ literæ. Card. in cle. 1. in prin. de procur. per illum tex.

33 Primò Limita præcedentem ampliationem, vt probent mandatum literæ sigilatæ in præiudicium ipsius constituentis, nõ autem in eius fauorem: Imo. in cle. 1. col. 9. uer. glos. literis, de procur. & col. 11. in fi. & seq. uers. si verò literæ, & voluit Bart. in l. 2. col. 1. in fin. ver. & prædicta vera, ff. de stipul. seru. Felyn. in cap. post cessionem, col. 3. uers. fallit 2. de probat. Bald. in l. 1. circa fin. uers. item quæro nunquid, C. de procur.

34 Secundò Limita ampliationem præcedentem, vt solum sigillum sine literis non probet mandatum, ita Archid. in c. quamuis, ver. de reuocatione autem, de procu. in 6. post Host. quẽ allegat, & ibi Io. And. ver. in gl. 3. & Domi. ibi col. 2. ver. ad primum, & ibi Franc. col. 2. ver. 2. infertur: Imola, in clem. 1. col. 12. ver. quid autem, de procur.

35 Primò Sublimita limitationem hanc, nisi sit consuetudo, quòd credatur habenti solum sigillum, vt declarat Domi. in d. c. quamuis, col. 3. uer. hæc credo vera, de procur. in 6. & ibi Franc. col. 1. in fine, ver. 2. infertur: Fely. in c. 2. col. pen. versi. 2. quando, de fide instrumen. in c. coram, col. fi. de offic. deleg. ver. primò quia.

36 Secundò Sublimita, nam solum sigillum operatur vt quis in iudicio admittatur saltẽ cũ cautione rati, ita Archi. in d. c. quamuis, uer. de reuocatione autẽ, de procu. in 6. & ibi Franc. col. 2. ver. 3. infertur. Imo. in c. si quorundam, uer. sed aduerte in quantum est, de solut. Felyn. in c. 2. colum. pen. uer. 3. quantum ad hoc, de fide instru. Ioañ. And. in d. c. si quorundam, colum. 1. ver. & arg. de solu. ver. sigilla. Hippol. in d. l. 1. §. qui in rationibus, colum. 1. uer. & dicit Innocen. de fals. Roman. cons. 446. col. fin. uersic. 2. ex co.

37 Amplia, etiam si non probaretur sigillum traditum ab ipso domino principali. Fely. in d. ca. coram, col. pen. uer. 2. arguit, de offi. delega.

¶ Contrarium, vt mandatum nõ præsumatur, si nõ probetur traditum fuisse sigillum à Domino, tenet Domi. in d. c. quamuis, col. 3. ver. ad secundum, crederem, & ibi Franc. colum. 2. uer. 3. infertur. Imol. in clem. 1. col. 2. ver. si verò constat ex co. de procurat. Fely. in c. coram, col. fi. versi. fit etiam dubium, de offic. deleg.

38 Sicuti quando etiam à persona domestica traderetur sigillum: Rom. cons. 446. col. fi. uer. 2. uel si aliàs esset persona talis, quam esset verisimile sigillum ipsum subtrahere potuisse. Anto. de Butr. in c. significauit, col. 1. uer. nota bene, de appellat.

39 Primò Declara, quia prædicta procedere possent, nisi probaretur sigillum bene custoditũ conseruari penès idoneam, & sufficientem personam, ita ut non sit uerisimile aliquem illud subscribere, aut per se ipsum capere. Imo. in clem. 1. col. 11. uer. per prædicta forte: Imo. in c. si quorundam, uer. sed aduerte in quantum, de solut. Fely. in in c. 2. col. pen. uersi. 1. quando, de fide instru.

40 Secundò Declara prædicta non procedere, quãdo esset sigillum tantummodò deputatum ad mandatum causarum, quia tunc videtur ut ex illo mandatum probetur. Imola, in c. si quorundã, col. 2. in fine, uer. quod autẽ dicitur, de solut. Ant. de Butr. ibi col. 1. in fi. ver. 4. quæro, & Abb. in 3. not. Fely. in c. coram, col. fi. ver. idem dicas, de offi. deleg.

41 Primò Limita, principalem conclusionem, nam qui apponit sigillum, approbat ea, quæ non reprobauit, nam reprobata approbare non uidetur per appositionem sigilli. Bald. in l. titibuus, in §. 1. uer. nota in isto §. ff. de testa. milit.

42 Secundò Limita, quia necesse est, quod literæ sigillatæ approbentur, uel per partem, vel per testes, aliàs non operantur, ut per Barto. in l. si procuratorem, col. 1. ver. aut non habens sigillum, de procura. refert & sequitur Aret. in procem. Instit. col. pen. ver. quòd autem dicit, Imola, in clem. 1. col. 12. uer. si verè literæ, de procur.

43 Tertiò Limita, si modò sigillum scripturæ apponatur, secus verò si sigillum esset sine scriptura, ita Bal. in l. 1. circa fi. ver. item quæro, nunquid, C. de procur. & ibi Io. Fab. col. 2. uer. sed quid si nõ ostendit. Ant. de Bu. in c. 2. col. 2. uer. 4. q̃ro, de sol. & ibi Abb. col. 1. in 3. not. & Imola, col. 2. ver. vlterius etiã quæri potest: Bal. in c. 1. col. 2. uer. sine literis, de pact. cõstitut. & in c. 3. loco, in princ. uer. in tex. ibi, sigillo, de probat. & ibi Dec. in prin. uer. requiritur tamen. Archi. in c. quamuis, col. 1. uer. argumentũ ꝙ fine, de procur. in 6. & ibi Io. And. uer. in gl. 3. & ibi Domi. col. 2. ver. ex quo dixit Archi. Franc. ibi, col. 1. in fine, uer. 2. infertur: Imo. in c. 2. col. fi. uer. ult. est dubium; de fide instr. Ruin. in tract. de offi. & potes. Cap. sed. vac. in 3. quæst. in fine.

44 Hinc est ut sigillum appositum chartæ uacuæ nõ operetur: Innoc. in c. 2. de fide instru. ver. alius autem contrarium uidetur, & ibi Hosti. col. 3. uer. sed quid de his procuratoribus: Abb. colum. fin. uer. in ultima quæst. Io. And. in c. 2. col. 1. in fi. uer. quid si traditi, de solu. Fely. in c. cum uenerabilis, col. 15. uersi. non enim dici potest, de exceptio.

45 Et ideo dicebat Bal. in Margarita, in verbo, sigillare, sigillum appositum scripturæ, quam quis nec vidit, nec legit, non operari.

¶ Contrarium voluit Ang. in l. consentaneũ, col. fi. ver. iudicauit Papa, C. quõ, & quando iudex, vbi tenet sigillum etiam absque scriptura operari.

¶ Tenendo primam partem.

46 PRIMÒ Sublimita, nam per sigillum etiam sine scriptura probatur voluntas domini circa ea, quæ cõmissa sunt generaliter, & spectant ad officium illius, cui sigillum est consignatum: Inn. in d.c.2.col.fi.ver si.confirmatur tamen, & ibi Host. col.4.ver.confitetur tamen, & Bal. in fi. ver. item ex prædictis dico, & Ant. de But. col. fi. ver. quandoque episcopus, & Abb. col. fi. ver. venio ad quartam quæstionem, & Imola, col. fi. ver. fatetur tamen: Inn. Fely. col. pen. ver. 2. conclusio: Host. in c.1. col.4. ver. sed quicquid dicat, de fide instrum.

47 SECVNDÒ Sublimita, stante consuetudine, quòd habens sigillum sigillet nomine principalis etiam scripturas non visas, nec lectas per ipsum principalem: Host. in c.2. col. pe. in fin. ver. posset tamen dici, & ibi Anto. de Butr. col. pen. uer. posset tamen dici: Anch. col.1. in fi. & seq. ver. alii dicunt.

48 Vel si esset de consuetudine, vt solum sigillũ sine scriptura probaret. Domi. in c. quamuis, col. 3. uers. hæc credo vera, de procurat. in 6. refert, & sequitur Dec. in c.3. loco, col.1. ver. dictum Ang. de proba.

49 TERTIÒ Sublimita, quoad ea, quæ verisimiliter fiunt cum voluntate domini principalis: Card. in c.2. col.1. in fine, ver. quæro aliquis, de fide instru.

50 QVARTÒ Limita principaliter, nisi sigillum sit in fraudem appositum, quia tunc non operatur. Host. in c.2. col. 2. & col. 3. de fide inst. ver. sed quid de his. Ioan. And. col. 3. ver. sed quid de his, & ibi Anto. de Butr. col. pen. ver. venio ad sextum, col. fi. ver. si autem non principaliter.

51 QVINTÒ Limita, nisi sigillum sit appositum per errorem: Bal. in Margarita sua, in verbo, sigillare potest quis.

52 SEXTÒ Limita, nam literis priuatorum sigillo priuato signatis creditur tantùm in his, quę sunt modici præiudicii, non autem in aliis, secundũ Iacob. de Rauen. quem refert, & sequitur Saly. in l. si qua per calumniam, col. 1. uer. quæro generaliter, C. de episco. & cler. Alex. in l. quæ dotis, col. fi. ver. nec obstat dictos §. ff. sol. matr. & in apostil. ad Bar. ibi col. fin.

53 SEPTIMÒ Limita, nam sigillum quamuis publicum, licèt authẽticet scripturam, non tamen facit eam scripturam publicam, vt not. Abb. in c.2. in 1. not. de fide instr. & sentit ibi Bal. col. 2. ver. quæris Inn. post Inn. ibi.

¶ Contrarium tenet Ant. de Butr. in summario, in c.2. de fide instr. & in 2. not. & ibi Dec. in 1. not.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Liber an præsumatur verus, verificatis pluribus partitis ipsius.

1 VARIETAS est inter Doc. an qñ partitæ vnius libri priuati in plurib. sũt verificatę, liber p̃sumat̃ in omnibus aliis partitis etiam nõ verificatis verus, prout hãc opinionem affirmatiuam tenuit originaliter Pau. de Cast. cõs. 301. incip. ad bene examinandũ, col.1. in fi. vol.1. ſm vnam impressionem. Ias. in repetit. l. admonendi, nu. 128. uer. 5. principaliter limita, ff. de iureiur. Angel. in §. actionum, in 13. quæst. Institutio. de actio. & in §. fina. ver. quæro an credatur. Institu. de Attil. tuto. vbi dicit ita fuisse iudicatum. Idem sentit Cuma. in cõs. 136. col. fi. ver. quinimmò dato. Corn. expressè, in cõs. 81. col. fi. ver. & saltem videtur, vol.4. Paris. consi. 90. col. 2. ver. sicut enim, vol. 1. Aimo cons. 159. col.4. ver. 3. probare omnino. Alciat. de præsumpt. in 2. reg. in 16. præsump. in fi. ver. & propterea in contingentia facti. Ruin. in cons. 10. col. 2. ver. & præsertim fides, vol.4. Gramm. cons. ciuil. 158. col. 1. vbi dicit hanc decisionem Pauli esse nouam, & menti tenendam, & hæc pars tanquam magis * communis in practica est seruanda.

Ratio autem videtur esse, quia quando plures partitæ sunt verificatæ, non est verisimile, ut in aliis libri contineant falsitatem, vt dicit Aimo cons. 158. nu. 6. Grammat. cons. ciuil. 158. nu. 6

3 Tenendo hanc partem Amplia, vt illa procedat etiam si dictæ partitæ fuerint maximi momenti, ita Corn. cons. 8. col. fi. ver. & saltem, vol.4. Ruin. in cõs. 18. nu. 2. vol.4. Gramma. in d. cons. 158. nu. 6.

Contra hanc ampliationem sentit Afflict. super constitutio. in tit. de iure Balii, fol. 304. nu. 23.

¶ Contrarium tamen in principali conclusione, quòd in capitulis separatis, & non verificatis, liber nõ faciat fidem, voluit Dec. in l. 1. col. 2. ver. quòd si aliqui, C. de eden. & in c. 2. col. 5. ver. secundum est, de fide instru. Purpur. in l. admonendi, nu. 204. ver. quintò. Ias. ff. de iureiur. & ibi Ripa, nu. 125. ver. fallit 4. Afflict. super constit. in tit. de iure Balii, nu. 23. Aimo in tracta. de antiq. temp. in 1. par. nu. 253. uer. contra istam limitationem.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Consanguineus, vel vicinus, præsumitur scire facta vicini, vel consanguinei.

1 VVLGARIS est illa conclusio, quòd consanguineus vel vicinus præsumitur scire facta consanguinei vel vicini, prout in consanguineo est tex. in in l. octaui, ff. vnde cogna. in l. de tutela, C. de in integr. restit. min. in l. filium, C. de liber. caus. & in vicino
2 est tex. in l. si vicinis, C. de nupt. in l. sibũ diffinimus, ff. de his qui sunt sui, vel alieni iur. in c. quanto, & in c. quosdam, de præsumpt. & ibi not. Petr. de Anch. gl. in c. paratus, in verbo, nescire, 23. q. 1. Alex. in cons. 82. in fi. vol. 3. Bart. in l. 1. col. 3. ff. si cert. peta. & ibi Fulgo. & Salyc. col. 3. Alex. in cons. 51. col. pen. vol. 1. Rom. in cons. 245. circa fi. Bal. in l. fi. §. 1. col. pen. C. de iure deliber. Bart. in l. si cui, §. hisdem, col. 1. ff. de accus. Alex. in cons. 142. col. 3. vol. 2. Barbat. in cons. 11. col. 14. vol. 1. Rom. in l. is potest, col. 2. ff. de acq. hæred.

3 Et ideo vbi maior coniunctio, ibi maior est præsumptio scientiæ. Purpur. in d. l. 1. col. 15. ff. si cer. peta. per d. l. octaui, & per tex. in d. c. quanto.

4 Hinc primò infertur, vt coniunctus, vel vicinus, præsumatur scire mortem coniuncti, vel vicini, Bart. qui loquitur in coniuncto, in l. qui duos, col. fi. ver. quæro, dixi quòd oportet, ff. de reb. dub. & de vicino ponit Alex. in cons. 36. col. 2. vol. 1. in cons. 102. col. 3. vol. 3. vbi loquitur de coniuncto, & in cons. 141. col. pen. vol. 1. Bald. in l. 2. col. pen. ver. & scias quòd æstimatio, C. de rescin. vend. Purpur. in l. 1. col. 13. ff. si cert. peta.

5 SECVNDÒ Infertur, vt magis credatur testibus vicinis: Alex. in cons. 86. col. fi. vol. 2. Corn. in l. 2. & ibi Rimi. C. qui admitti. Purpu. in l. 3. col. 12. Gozad. in

cons.

conf.13.col.pen.Felyn.in c.in nostra,de test.col.3.

6 TERTIÒ Infertur, vt possessio magis probetur per vicinos,quam per alios,Bal.in c.1.§.si tres, de pace iur.firman.

7 Ratio est,quia de possessione præsumuntur habere notitiam viciοi,Corn.in conf.250.col.1.vol.1.Purp. in l.1.col.12.ff.si cert.pet.

8 QVARTÒ Infertur, nam legalitas, & bonitas melius scitur per vicinos,quam per alios.Ang.in §. sancimus,in fi.de test.Purpur.in l.1.col.12.ff.si cert. pet. & multa alia prosequitur Purpu.illa col.12.& seq.

¶Contrarium dicitur infra sub nu.23.

9 PRIMÒ Amplia, nam ista scientia præsumpta etiã sufficit ad conuincendum quem de delicto, d.l.si filiom,C.de liber.caus. Barba, in l.dominus horreorũ, in fi.princ.ff.locati,Spec.in titu.de empt.& vendit.§. nunc dicendum est, nu.30.in fi.Bal.in conf.436. circa medium,uol.5.Purpur,in d.l.1.col.15. post Bart. ibi,col.3.ff.si cert.peta.

10 SECVNDÒ Amplia, vt ex ista præsumpta scientia facilius contra vicinos inquiratur,l.dominus horreorum,& ibi Bar.not.ff.locati.

11 TERTIÒ Amplia, vt coniunctus præsumatur habere notam vocem coniuncti sui,maximè si secum habitet,Alex.in consi.24.col.3.vol. 2.

12 QVARTÒ Amplia, conelusinoem procedere siue sit coniunctio ratione consanguinitatis, siue ratione affinitatis, per text,in d.l.si filium, C. de lib.caus.per Purpur.in d.l.1.col. 15.

13 QVINTÒ Amplia, regulam locum habere etiam ad præsumendam malam fidem,ut not.Spec.in tit.de empt.& vend.§.nunc dicendum,el 2.in fine.

14 SEXTÒ Amplia,idem esse in coniuncto minore, ita Ruin. consi.122. col.fin.vol. 5. vide in 9. limitatione.

15 SEPTIMÒ Amplia, quia vxor præsumitur scire an maritus vergat ad inopiam : vt post alios tradit Hispan.in c.per vestras,§.18.nu.31.& seq. de donat.int. vir.& vxor.

16 PRIMÒ Limita, vt procedat præsumpta scientia quoad mores,iura sanguinis, & diuitias : non autem quoad factom,quod potest esse occultum,vt est testamentũ,ita Bal. in l.qm sororem, C.deiur.deliber.Socin.in coos.97.col.1.vol.4.Dec.in l.2.in fi.C.qui ad mitti.& in 2.lect.col.2.Alexan.in l.Lucius,§.Titius, col.1.ff.de lib.& posth.Ioan.Crot.in l.qui Romæ,§. duo fratres,col.32.ff.de verb.oblig.Bertrand.in conf. 25.col.11.vol.1.& conf.42.col.5.vol.1. Alexan. in consi.121.col.3.vol.1.Bertrand.in cousil.20.col. 2. vol.2.Grat.consil.76.col.7.uol.1.Ruio.consi. 121. col. 2.uol.1. Corn.consi.268.col.fin.vol.3.Socin.in regula 71.in 2.fall.Felyn.in c.Petrus,col.1.de homicid.Afflict.super constit.fol.91.col.5. Trigon.sing. 80.Iac.in l.quoniam,C.de iur.deliber.

17 PRIMÒ Igitur ex hoc infertur,ut non præsumatur coniunctum habere ootitiam de contractu facto per coniunctum: vt uoluit Alex.in conf.80.col.3. versi. nec obstat quod testis dicat,uol.2.& in conf.71.col. pen.& seq.uol.1.Dec.in conf.445.col. fi.vers.10.& vltimò,Cæpolla,in conf.ciuili 47.col.2. Bal.in coos. 130.circa fi.vol.3.Coro.in conf.147.col.pen. uol.2. Curt.iun.in d.l.1.col.9.ff.si cert.pet.Purpur.col.14.

¶ Contrarium colligitur ex not.per Coro.in cõs. 163.col.5.vol.2.& per Ruin.conf.168.col.5.vol. 1.

18 Amplia, vt nec similiter præsumatur coniunctum posse attestari, contractum non esse factum à coniuncto,vt not.Fulgo.& Paul.de Cast.in d.l.1.in fine,ff.si cert.peta.Fely.in c.literis,de præsump.co.2. nec similiter præsumitur habere scientiam testamenti. Ruin.conf.23.nu.19.vol.5.& conf.25.col.2.vol.5.

19 SECVNDÒ Infertur,quia non præsumitur coniunctum scire sententiam latam contra coniunctũ,Dec. ibi,nu.15.præsumatur,in coos.445.col.10.vers. non nbstat quòd inter coniunctos.

20 TERTIÒ Infertur,vt etiam coniunctus non præsumatur scire coniunctum carere tutore,maximè quando mater gessit se pro tutrice.Soc.in cõs.153.col.pe.

21 QVARTÒ similiter infertur vt non præsumatur scire quod quis se gerat pro Comite Palatino legitimando,Ruin.conf.66.nu. 14.vol.3.

22 QVINTÒ Generaliter infertur ad omne factum, quod coniunctum latere potest,vt dicit Alex.in conf. 71.col.pen.vol.1. Ange.in d.l.1,col. 2. in princ.ff.si cer.petat.Afflict.super constit.fol.91.col.2.

23 Et ideo quia diuitiæ,& bonitas possunt latere vicinos,ideo vicini illa præsumuntur ignorare,fuit dictũ Bald.io l.1.in fin.C.de collus.deteg. Alex.in cõs. 50. col.pen.vol.5.Gomes.in §.rursus,col.11. Institu. de actio.Felyn.in c.literis,col.2. de præsumpt.Ang.in d. l.1.col.2.ff.si cert.peta.

24 PRIMÒ Amplia,quia factum,quod habet tractum momentaneum,non præsumitur sciri per cõiunctum, vt per Paul.de Cast.in d.l.1.in fi.ff. si cert.peta.Socin. ibi, col. 5.Curt. iun. col.9.per Alexand.in conf.80. col.3.vol.2.Cæpoll.in consi.ciuili 47.col.2. Fely. in c.literis,col.2. de præsump.Rimi.io l.2. in fi.C. qui admitti.Trigo.in singul.80. Hispan.in c.per vestras, §.18.nu.35. de dona.ioter vir.& vxor. Afflict. super constitut.fol.91.col.3.

25 Et hac de causa dixit Aoge.in d. l. quoniam sororem,C.de iur.delib.& Ias.in l.auia,eod.tit.quod coniunctus non præsumitur scire factum coniũcti, Dec. in cõs.445.col.10. ver,nec obstat ꝙ inter cõiunctos, Corn.in conf.147.col.pe.vol.2.Alex.in l.qui Romæ, §.duo fratres,col.28.ff.de uerb.oblig.

26 SECVNDÒ Amplia,quia vicini, & coniuncti præsumuntur scire tantummodò illa,quæ cõmuniter coniunctis,& vicinis solent esse nota,prout notat Bald.in l.conuenticulam, C.de episc.& cleric.& in c.quanto, de præsumpt.Alex.in d.l.1.col.8. & ibi Ias.colum.4. in fin.Soci.col.5.Alex.in l.Titius,§.Lucius, col. 1. ff. de lib.& posthu.Curt.iun.in d.l.1.col.9.Alex.in cõs. 50.col.pe.vol.5.Purpur.in l.1.col.14.in fin.ff.si cert. pet.Corn.in conf.232.col.fi.vol.2. Pau.de Cast.in l. non omniũ,ff.de leg.Corn.in conf.156.col.fi.vol. 3. Rimin.in d.l. 2. col.fi.C.qui admitti.Felyn.in c. literis,col.3.in 4. limit.de præsumpt.

27 PRIMÒ Sublimita, nam in actu multum publico præsumitur scientia coniuncti, & vicini, vt not.Bald. in d.c.quãto,de præsumpt.Socin.d.l.1.col.5. & Dec. col.4.Purpurat.col.14.& seq.Corn. in d.conf. 232. col.fi.vol.2.Fel.in c.literis,col.2.in 3. limit.

28 Amplia, vt idem sit in actu multum frequenti, vt dicit Soc.in d.l.1.col.5.ff.si cert.pet.& Aret.col.3.ex quo dicto multa infert Purpur.ibi col.12. & seq.

29 SECVNDÒ Sublimita,quia pater præsumitur scire factum filii ut per Ruin.conf.47.nu.1.vol.2.& maximè quando cum ipso habitat,ut ibi per eum.

30 SECVNDÒ Limita, priocipalem conclusionem, quando coniunctus fuit absens, ita Ang.in l.tres fratres,col.1.ff.de pact.Imol.in l.Lucius,§. Titius, io 1. not.& ibi Alexand. ff. de lib. & posthum. est bonus text.in l.2.§.voluntate,ff. solut.matr.& ibi Aret.in 3. not.Soc.in conf.95.colum. 1. vol.4.Bart.in l.is potest,col.6.ff.de acquir.hæred.Bald.in l.planè,§.tutor, ff.de excus.tuto. Abb.in c. cum in tua, in 2. not. qui matrim.

matrim.accus. poss. Alexand. in cons. 82. col. 3. vol. 3. Soci. in d. l. 1. col. 5. ff. si cert. petat. Alex. in d. l. is potest, col. 4. ff. de acqu. hæred. Dec. in cons. 64. col. 3. Soc. in consi. 187. col. 10. Purp. in l. 1. col. 14. ff. si cer. pet. Dec. in l. 1. in fi. & in 2. lect. col. 2. C. qui admitti. Felyn. in c. literis, col. 5. in 3. limit. de præsump. Ruin. cons. 164. col. 9. vol. 5. Iacob. in l. quoniam, C. de iure deliber.

31 Sublimita, nisi distantia esset modica, vt declarat Soc. in cons. 153. col. peu. Rom. in l. is potest, col. 2. ff. de acquir. hæred.

32 Declara, & intellige hoc ultimum, nisi factum sit præcipitanter, & celeriter, vt not. Imol. in d. l. Lucius, §. Titius, ff. de libe. & posthum. in 1. not. Ias. ibi col. 2. in secundo not. Alex. in cons. 102. col. 3. vol. 3. & in cons. 142. col. 3. vol. 2.

33 TERTIÒ Limita, quando coniunctus uel uicinus fuit infirmus, ita Bar. in l. is potest, ff. de acqu. hæred. col. 5. sequitur Imola, col. 1. & Rom. col. 2. Alexan. in cons. 82. col. 3. vers. hæc confirmo, vol. 3. & in l. Lucius §. Titius, col. 1. ff. de lib. & posthu.

¶ Contrarium tenet ibi Ias. in l. is potest, col. 10. ff. de acquir. hæred.

¶ Tenendo primam opinionem tanquam communem, sublimita, dummodò infirmitas sit grauis, quia tunc præsumitur ignorantia, aliàs secus, Roma. in d. l. is potest, col. 2.

34 QVARTÒ Limita illud de vicino, vt procedat tantummodo quando est verificatum de eo esse famam in vicinia, & non aliter, ita Bar. in l. is potest, col. 5. & ibi Imola, col. 1. ff. de acquir. hæred.

¶ Contrarium tenet ibi Alex. col. 4. uers. aduerte ad hoc, & Ias. col. 11.

35 Quintò Limita, quando aliud ex coniecturis appareret, ita Franc. Tigrin. in d. l. 2. C. qui admitti, & ibi Alex. Rimi. in l. cum antiquioribus, C. de iure delib.

36 Et propterea dicit Ias. in cons. 156. col. 1. uol. 4. qd per matrimonium publicè cōtractum in faciem ecclesiæ inter consanguineos, vel affines præsumatur ignorantia circa impedimentum affinitatis, & tollitur præsumptio scientiæ fundata in causa, quia coniunctus præsumitur scire facta coniuncti.

37 SEXTÒ Limita, in coniuncto vel vicino nouo, ita Purpur. in d. l. 1. col. 9. ff. si cert. pet. in 3. limit.

Declara, nam vicino etiam nouo asserenti se uicinum creditur, prout voluit Ias. in d. l. 1. nu. 23. versi. aduerte etiam, & ibi Purpur. col. 15. qui declarat, ff. si cert. petat.

38 SEPTIMÒ Limita, nam licèt ista sit præsumpta sciētia, tamen non sufficit ad hoc, vt dictum testis concludat in his, quę directò, & concludenter possunt oculis subiici, & probari, ita sentit glo. in l. 2. C. quan. fisc. vel priuat. Barto. in d. l. 1. si cert. pet. col. 4. vers. ex hoc arguit Barto. Ange. col. 1. in fine, & seq. vers. per hoc Bart. decidit duo, & Paul. de Cast. in fin. Aret. col. 3. qui dicit * communiter teneri, & Socin. in 5. col. in 4. casu. Alexan. col. 6. & seq. Ias. col. 4. & seq. Dec. col. 4. Curt. iun. col. 9. Bald. in c. quanto, de præsumpt. Imol. in c. literis, de præsumpt. col. 2. Socin. in reg. 71. in secunda fallen. Bald. in l. data, col. 8. versic. quid si dicit, scio, C. qui accus. non poss. & in l. 1. C. de seru. fugit. idem uoluit Alexan. in consi. 50. col. pen. vers. item interrogatus, vol. 5.

¶ Contrariam, quod immò indifferenter dictum testis concludat, allegans pro ratione, & causa scientiæ, quia vicinus, sentit glo. in l. 2. C. quando fiscus, vel priuat. cler. Bar. in d. l. 1. col. 3. in fi. & seq. ff. si cer. pet. idem tenet ibi Fulg. & Salyc. col. 3. Bart. in tract. testium, col. 3. vers. iustis. Bal. in auth. quas actiones, in fin. dū sequitur, not. per Bar. in d. l. 1. ff. si cert. pet. Pau. de Ca. in d. l. non omniū, ff. de leg. Ang. in §. hinc nobis, in 1. not. in Auth. de hære. & Falc. & in §. sancimus, licèt non se firmet in fin. princ. in Auth. de testi. Ant. de But. in c. literis, in fi. de præsumpt. & ibi Abb. circa princip. dum tenet opin. Bart. in d. l. 1. ff. si cert. petat. & in c. quosdam, ubi clarius loquitur, de præsumpt. Corn. in cons. 219. col. 1. vol. 1. & noluit Alexan. in l. non hoc, in 3. not. C. vnde cogn. & in consil. 92. col. 3. vol. 5. & in cons. 51. col. 2. vol. 1. Fely. in c. cum causam, col. 9. de testi. Barbat. in cons. 64. col. 8. in fi. uol. 3. Bal. in l. testium, in vlt. col. in fi. C. de test. in l. 1. colum. 2. versic. de uno quæritur, C. quando fiscus, uel priuat. Rom. in cons. 245. in ultimo dubio, & istam * communem Fely. in c. literis, col. 1. in fine, & seq. de præsump. in 1. limit. & col. fi.

¶ Tenendo secundam opinionem.

39 Amplia, ut in probatione ętatis sufficiat si testis examinatus dicat, scio quia uicinus, uel cōsanguineus, ita Bart. in l. de ætate, in secunda q. ff. de min. & in l. de tutela, C. de in integ. rest. min. licèt nō se firmet, Bal. in l. testiū, col. fi. circa fi. C. de testi. Bar. in cons. suo, 92. col. 2. in fi. & seq. Salyc. in l. si minorem, col. 3. C. de in integr. rest. Barbat. in cons. 53. col. 1. uol. 2.

¶ Contrarium, tenendo aliam opin. dicendum est, vt talis probatio non sufficiat, prout uoluit Bald. in l. de tutela, col. 1. C. de in integr. restit. & Salyc. ibi, circa fin. maximè quando coniunctus esset minoris ætatis, quam ille, de cuius ætate quæritur, & ita etiam dicit Paul. de Castr. in l. 1. in fin. ff. si cert. petat. & ibi Curt. iun. col. 9. Aret. col. 4. Felyn. in c. literis, col. 2. in 2. limit.

40 OCTAVÒ Limita, quià talis probatio est præsumptiua, non vera, Bal. in l. 1. col. 6. vers. ostendo, C. de seru. fugit. Bald. in l. non omnium, ff. de leg. Bal. in l. data opera, col. 81. vers. quid si dicit, scio, C. qui accus. non poss. in l. conuenticulam, col. 5. C. de episc. & cler. & in c. quanto, de præsumptio. Abb. in c. quosdā, eod. tit. Fely. in c. literis, in fin. de test. in 5. fall. Aret. in l. 1. ff. si cert. petat. col. 3. Alex. col. 8. Dec. col. 6. Ias. col. 5. Purpur. col. 13. & seq. Curt. iun. col. 9. qui omnes inseruut ad plures notabiles effectus, Ruin. cons. 66. col. 6. in fine, & seq. vol. 3. Alex. in cons. 50. col. pen. vol. 5. Soc. in regula, in 7. fall.

41 NONÒ Limita in consanguineo minore, vel muliere, secundum Rui. in cons. 108. col. 1. uol. 3.

42 DECIMÒ Limita, quando resultaret delictum ex scientia, Ruin. cons. 100. col. 3. vol. 3.

¶ Contrarium tenent Doc. allegati supra in 1. limitatione.

43 XI. Limita, vt regula procedat tantummodò vsque ad gradus iuris ciuilis, Bal. nouell. in trac. de dot. 11. par. primæ par. prin. & in trac. de priuil. dot. putat. in 1. priuileg. nu. 8.

44 XII. Limita, nam sui hæredes non præsumuntur habere notitiam de his, quę in testamento patris continentur, Bar. in l. sed si plures, §. ad substitutos, ff. de vulg. & pupill. Iacob. in l. quoniā, in fi. C. de iur. delib.

45 XIII. Limita, vt conclusio non procedat, si testis reddens rationem, quia vicinus deponeret super negatiua, ita Purpur. in d. l. 1. col. 15. qui etiam declarat, ff. si cer. petat.

46 XIIII. Limita, ut iudex, non obstante depositione sic facta per testem, possit ulterius perquirere magis specialam rationem, causa indagandæ veritatis, ut sentit Soc. in d. l. 1. col. 4. Purpu. col. 15. & Curt. col. 10. ff. si cert. pet.

XV.

47 XV. Limita, quando testis deponit habito respectu ad præsentem statum, videlicet, scio, quia vicinos, non ad præteritum, seiui quia vicinus, Soc. in d. l. 1. col. 5. vbi tenet, quod tunc non probet.

¶ Contrarium tenet Purpur. in d. l. 1. col. 15. ff. si cer. pet.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Antecedenti prohibito, præsumitur prohibitum omne, per quod ad illud peruenitur.

1 QVANDO aliquid prohibetur antecedens, prohibitum etiam præsumitur omne id per quod peruenitur ad illud, l. oratio, ff. de spons. glo. in clem. 1. in verbo, contrahere, de consang. & affin. est bon. tex. in c. constitutus, de concess. preb. & in c. ex tenore, eo. tit. Sal. in l. 2. col. 2. vers. secunda est, ff. de iurisd. om. iud. per illum tex.

2 PRIMÒ igitur infertur, quod qui non potest alienare, non potest etiam promittere de alienando, Bald. in l. fi. in prin. C. ad leg. Falc. Dec. in cons. 205. col. 1. Dec. in l. 2. col. fi. ff. de iurisd. omn. iud. Claud. in l. 1. col. 2. ff. de nou. oper. nunc. Tiraquell. de Retract. fol. 123. vbi dicit, quod censetur prohibitum omne illud, ex quo alienatio sequitur.

3 SECVNDÒ infert, ut prohibita venditione per statutum, censeatur prohibita et promissio de vendendo, vt per Ruin. in cons. 145. col. 2. vol. 1. qui ampliat, etiā si talis promissio post mortem conferatur.

4 PRIMÒ Limita, nā regula non procedit in pœnalibus, & in materia, in qua non est facienda extensio, quia illa non operatur nisi in actu consummato. gl. in d. cle. 1. in uerbo, contrahere, de consang. & affinit. Bal. in l. pen. §. pen. ff. ne quis eum, qui in ius, & per eundem Bal. in l. 1. col. fi. vers. & per hoc determinantur duæ quæstiones, C. si rector, Alex. in cons. 194. col. fi. vol. 2. Abb. in c. 1. nu. 3. & ibi Dec. col. 8. de postul. præla. Barb. & Dec. in c. nam concupiscentiam, in 2. lect. col. 1. & seq. de const. Ias. in l. 2. col. fin. ff. de iurisd. omn. iud. Ias. in l. quominus, in nono no. ff. de fluminibus, Ripa in tract. de peste, nu. 300. cum pluribus seq. Ias. in l. cum quidam, col. 3. ff. de libe. & posthu. Corn. in cons. 147. col. fi. vol. 1.

¶ Contrarium, quod pœna etiam in antecedenti locum habeat, tenuit gl. fi. in c. 1. de postul. prælat. sentit, Ant. de Butr. in c. fi. de consuet. in pen. char. versic. fallit, 8. sequitur Caccialup. in repet. l. omnes populi, in pen. char. vers. 13. quando duo, ff. de iust. & iure, Dec. in l. 2. col. fi. ff. de iurisd. om. iud.

5 SECVNDÒ Limita, dummodo sit eadem ratio prohibendi etiam antecedens, aliàs conclusio non procederet, vt est tex. in l. 1. C. si rector, & ibi Cy. col. 1. & ibi etiam Saly. Alex. in cons. 194. col. pe. vol. 2. Dec. in c. iurauit, col. 2. de probat. Ripa. in tract. de peste, nu. 202. Dec. in cons. 502. col. 1. & in l. 2. col. fi. ff. de iurisd. om. iud. Corn. cons. 147. col. fi. vol. 1.

6 TERTIÒ Limita, quando prohibitio esset de iure speciali, & respiceret personam, ita Cyn. in d. l. 1. col. 1. C. si rector, ita Bald. in l. 2. col. 1. & seq. ff. de iurisd. omn. iud.

7 QVARTÒ Limita, qn̄ actus nō esset perpetuò prohibitus: nam tūc non censetur prohibitum antecedēs, ita Dyn. & ibi Io. And. in regula, cum quid, de reg. iur. in 6. ita Bal. in l. 1. col. 2. & seq. C. si rector, Dec. in c. nam concupiscentiam, in 2. lect. col. 1. in fi. & seq. de constit. Dec. in l. 2. col. fi. ff. de iurisd. omn. iud.

8 QVINTÒ Limita, si quando prohibetur finis, secus si prohibeatur modus, ita Bal. in c. innotuit, col. 1. ver. not. prohibito, de elect. refert & sequitur Dec. in c. nā concupiscentiam, in 2. lect. col. 1. in fi. de const.

9 SEXTÒ Limita, quando antecedens potest sustineri in alia virtute, quàm in virtute principalis, quia tunc non censetur prohibitum, Bald. in l. 1. col. fi. C. si rector.

10 SEPTIMÒ Limita, quando illud, quod prohibetur, directò tendit ad productionem illius, quod prohibetur, secus si incidenter, ita declarat Bart. in l. 2. circa fi. & ibi Ias. col. fi. ff. de iurisd. om. iud.

11 OCTAVÒ Limita, regulam hanc non procedere in statutis: prout declarat Dec. in cons. 545. column. 1. in fi. & seq.

12 NONÒ Limita, hanc regulam non procedere in cōtractibus, Alex. in cons. 194. col. fi. vol. 2.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Princeps promouendo inhabilem ex certa scientia præsumitur dispensare.

1 VARIETAS non modica reperitur inter Docto. super declaratione illius quæstionis, an Princeps promouendo inhabilem ex certa scientia præsumatur ipsum habilem reddere, & secum sufficienter dispensare, iuxta l. quidā consulebant, in fi. ff. de re iu. & quidē ibi Bar. in 2. no. tenet opi. affirmatiuā, & col. fi. ver. vltimò est videndū, vbi se remittit ad superius notata, & ibi Ang. ver. in tex. oia agere decreuit, & ibi Imol. col. 2. vers. sed aduerte, vbi tenent hanc partem affirmatiuā, idem probat etiam tex. in l. Imperiales, in §. similes, & ibi Bal. in princ. ver. ex isto collige, & in fi. vers. nota etiam argumentum, C. de nupt. gl. in ca. eam te. in glo. 1. de ætat. & qualit. Domin. in ca. si eo tempore, col. 1. in fi. vers. quid si Papa, de rescrip. in 6. Oldra. cons. 329. colu. 1. & seq. & in consi. 330. col. 2. versi. super articulis, & in cons. 331. col. 1. Roman. cons. 307. Ioan. And. in c. fin. col. 2. versi. vel secundū eum, de iudi. in 6. Roma. consi. 216. col. 2. vers. in quo quidem 2. Pel. in c. præterea, colum. 3. versi. 3. scias, de testi. cog. & in c. cum inter, col. 1. & seq. ver. sed contrarium, vbi dicit hanc partem esse tenendam, & esse de mente Dominorum de Rota de excep. & versic. tamen non videtur recedendum, & in ca. si aliquando, colum. 2. versic. & pro isto dicto, de sent. excom. ubi reprobat Cald. contrarium tenentem in consil. 8. de rescrip. Io. de Syl. in tract. de benef. in 8. q. in pen. col. vers. ex præmissis resultat conclusio. Rebuff. in Pract. fol. 277.

2 Declara, nam hoc dictum aliqui intelligunt locum habere, dummodò inhabilitas sit expressa in literis promotionis, & non aliàs, ita Ant. de Butr. in proœmio decret. col. 5. uers. vbi exigitur con sensus, refert & sequitur Fely. in c. si quando, col. 5. vers. considera tertio, de rescrip. & in c. nonnulli, col. 3. vers. vnde dicit Abb. & col. 16. & seq. versi. ad hoc optimè facit, & in c. cum uigesimum, col. pen. vers. vt non habeat locum, de offic. deleg. Oldrad. consil. 328. col. pen. versicu. item articuli, qui dantur, Ioan. de Sylu. in tracta. de benef. q. 8. in 3. par. col. antepen. versic. ex præmissis resultat conclusio. Et ita loquitur Aegid. decis. 363. & decis. 728.

¶ Contrarium quod sola scientia sufficiat, nec requiratur, ut in literis promotionis sit expressa inhabilitas,

bilitas, voluit Bal. in l. fi. col. 2. verſ. & ideò fuit quæſtio. C. de fruct. & lit. expen. Aegid. deciſ. 698. col. 2. verſi. patet primo, Rota in nou. deciſ. 468. col. 2. verſ. ſic eſt in propoſito. Aegid. deciſ. 746. col. penul. verſ. ſed nunquid, & deciſ. 332. in nou. verſ. ſed nunquid de iſta ſcientia, Pariſ. conſ. 44. ou. 15. & ſeq. vol. 4.

3 Amplia, vt hoc idem ſit in inferiore à Principe ſupremo, vt tenet Imol. in l. quidam conſulebant, col. 4. verſ. ſed verus, ff. de re iud.

4 Pro quo faciat, nam etiam non expreſſa macula illegitimitâtis, illegitimatio facta ex certa ſciẽtia operatur plenam diſpenſationem, Aymo conſil. 182. col. 4.

5 Limita, nam aliqui uoluerunt, quod promotio ſupremi Principis non ſufficiat pro diſpenſatione, niſi clauſula ex certa ſcientia ſit expreſsè poſita in literis, vt per gl. in c. ſtatutum, in verbo literarum, in fi. de reſcript. in 6. & in clem. 2. in gl. fin. de reſcr. Bald. in c. 1. col. 1. in fin. verſ. & accedit de facto, per quos fiat inueſt. Oldr. conſ. 328. col. pen. verſ. item articuli, qui dantur, Bald. in l. impetrata, col. 1. in fine, verſ. aut reſcriptum, C. ſent. reſcin. non poſſe.

¶ Contrarium videtur verius, per ea, quæ habentur inferius in concluſ. noſtra, de clauſula ex certa ſciẽtia, in 6. lib. vbi ex * communi opinione concluditur de ſcientia Principis conſtare poſſe aliunde, quam ex literis.

6 Et ſimiliter Doct. tenentes limitationem videntur
etiam tenere, vt requiratur expreſſa diſpenſatio, nec
ſufficiat certa ſcientia, prout tenuit Cald. conſ. 8. de re
ſcrip. & conſ. 22. in tit. de reg. Oldra. conſ. 325. col. 1.
7 & conſ. 326. col. 1. & ſeq. Et iſta pars de ſtylo Curiæ
videtur verior, quia diſpenſatio nunquam inducitur,
niſi de diſpenſatione in literis fiat expreſſa mentio, de
quo ſtylo meminit Cald. in d. conſ. 6. verſ. item ſtylus,
de reſcrip. & Oldrad. conſ. 326. col. 3. verſ. quia dubi
tat, & conſ. 228. col. 2. verſ. præterea ſtylus, & conſ.
8 332. col. 2. verſ. & ſi diceres. Et hodie hoc eſt expreſsè
deciſum per regulam, ex quo diſpenſationes literis
non confectis non poſſunt operari, vt expreſsè dicit
Comment. regularum, in regula 17. verſ. & hoc dico
ad concludendum.

Contra hanc opinionem Cald. vltra alios ſupra alleg. in ſpecie tenuit Fely. in c. 1. col. 7. verſ. ſimiliter dixit, de reſcrip. & in c. eum vigeſimum, col. 2. verſic. ut non habeat locum, de offic. deleg. & in c. ſi aliquãdo, de ſent. excom. col. 1. verſ. & pro iſto dicto. Aegid. deciſ. 363. Felyn. in c. cum inter, col. 1. & ſeq. de except. Grammat. conſ. ciuil. 48. col. fin.

9 Concorda has contrarias opiniones, vt per Felyn. in c. nonnulli, col. 18. verſ. ad idem optimè facit, de reſcrip. nam aut ex verbis Papæ colligitur, quod intellexerit inhabilitatem, & tunc videatur diſpenſaſſe, ſecus verò ſi hoc non colligitur ex verbis Papæ, licèt ipſe promoueat ex certa ſcientia, & idem dicit in c. ſi quãdo, col. 5. verſ. conſidera. 3. eod. tit.

¶ Tenendo ſecundam opin. vt requiratur expreſſa diſpenſatio.

10 Primò Amplia, quia etiam in Principe ſupremo, nõnulli requirunt cauſæ cognitionẽ ad hoc, vt ex certa ſcientia promouendo videatur diſpẽſare, vt tenuit Cald. in d. conſi. 8. verſ. immò non incõgruè, de reſcr. & in conſ. 22. de reg. Old. conſ. 325. col. 2. verſi. præterea videtur, & verſic. præterea hoc idem, & conſil. 226. colum. 2. verſic. nec obſtat, & conſil. 327. verſic. 3. ſic conſentit, licèt non firmet, Soci. conſ. 99. col. 3. verſi. ſed ad hanc obiectionem, uol. 3. Sarnen. in regula de non tollen. iur. quæſit. q. 18. Oldrad. conſ. 332. col. 2. in princ. verſi. ad concluſionem.

¶ Contrarium verò in ſupremo Principe, ut non requiratur cauſæ cognitio, licèt hoc ſit verum in inferiore à ſupremo Principe, dicit Oldrad. conſ. 330. col. fin. verſi. non obſtat, Abb. in c. 2. verſi. ſed pro concordia, de ſchiſmat. & ibi Anan. col. 1. uerſic. ipſe tamen Reueren. Abb. Henric. in c. veniens, in princip. iuncto verſic. ſic quæris, de fil. presbyte. Abb. in c. præterea, nu. 11. de teſti. cog. Iaſ. in l. Barbarius, col. 3. verſ. item noto. & col. ſeq. ff. de offic. Præto. Felyn. in c. cum inter, in 2. col. verſi. & dum ibi, col. 2. Dec. in c. ſi quãdo, col. fin. verſicu. pro reſponſione conſiderandum eſt, de reſcrip.

11 Secundò Amplia, quia etiam nonnulli eius intẽtionis fuerunt, vt ſupremus Princeps ex certa ſcientia promouendo inhabilem non dicatur ſecum diſpenſaſſe, niſi in litteris appoſuerit clauſulam, non obſtante, prout dicit Old. cõſ. 326. col. 1. ver. nec per reſcriptũ, & conſ. 327. verſ. 4. conſuetudo Papæ, Fel. in c. inter, col. 3. verſ. procedunt iſta, de except.

¶ Contrarium eſt uerius, quia clauſula ex certa ſciẽtia operatur, ut non ſit neceſſarium apponere clauſulam nõ obſtante, & habet vim ſpecialis derogationis, vt dicetur in concluſione noſtra de clauſula ex certa ſcientia, & in iſtis terminis dicit Felyn. in dicto c. nõnulli, col. 17. in fine, uerſicu. confirmatur iſta quarta fallen. de quo tamẽ notabiliter diſtinguit Ioan. Cror. ponens ſex concluſiones in c. 1. col. 11. uerſic. in fine glo. de conſt. in 6.

¶ Tenendo autem primam opinionem magis * cõmunem, quod ſola ſcientia Principis ſufficiat, ut dicatur diſpenſatum quando princeps promouet inhabilem.

12 Primò Amplia, idem eſſe in inferiore à Principe ſupremo, prout in Capitulo promouente inhabilem uel indignum eo caſu, quo poteſt diſpenſare, tenuit Specu. in tit. de diſpen. in §. ſunt quoque, in fin. uerſic. Ioannes tamen not. & Oldrad. loquens de Epiſcopo, & Capitulo, in conſil. 329. col. 2. in princ. uerſicu. præterea uideo in Epiſcopo, & conſ. 331. col. 1. uerſ. iura autem canonica, & in Comite Sabaudiæ loquitur Bald. in l. eam quam, col. 10. uerſ. demum quæro, C. de fideicom.

13 Limita hoc de inferiore à Principe ſupremo, non procedere, niſi interueniente legitima cauſæ cognitione, gl. in c. 2. in gl. 1. & ibi Hoſt. in prin. ibi diſpenſatũ, & ibi Io. Andr. uerſ. tu dic quod ipſo facto, & Anto. de Butr. uerſ. quærit glo. 1. Ancha. uerſic. tu dic q ipſo facto, Card. uerſ. quærit nunquid probatur diſpẽſatio, & Abb. uerſi. ſed pro concordia, Ioan. de Anan. col. 1, uerſ. ipſe autem Reuere. Abb. de ſchiſma. Inn. in c. ueniens, de fil. presbyt. & Hoſt. ibi col. 2. uerſ. uel ſecundum Gofred. & ibi Ioan. Andr. uerſ. in gloſ. quia quod ibi, Ant. de But. col. 2. uerſ. reſtat uidere. Card. col. 2. uerſ. quæro in eo. Abb. col. 2. uerſ. quidam ſunt actus poſitiui, Anch. uerſ. quærit Io. Andr. Felyn. in c. cum uenerabilis, col. fi. uerſ. neque ſcientia ſuperioris, de excep. Rom. conſ. 507. Imol. in l. quidam conſulebant, col. 3. & ſeq. ff. de re iud. glo. fi. in c. 1. de ætat. & qualit. in 6. Paul. de Caſt. in d. l. quidam conſulebant, uerſ. allegatur etiam iſta lex, ff. de re iud. Felyn. in d. c. cum inter, col. 3. in fin. uerſic. in hoc poſſet inſiſti. Henric. in c. ueniens, in princip. iuncto c. ſi quæris, de fil. presby. Iaſ. in l. Barbarius, col. 3. uerſic. item noto, & col. ſeq. ff. de offi. Præto. Dec. in c. ſi quando, col. fin. uerſiculo pro reſponſione conſiderandum eſt, de reſcript.

14 Declara; nam in hoc caſu licèt requiratur cauſæ cognitio, non propterea requiritur expreſſa diſpenſatio,

fatio,sed sufficit tacita.Abb.in c.veniẽs,nu.8.de præ-
sump.Imola in l.quidã consulebant,col.4.vers.uerius
puto, ff.de re iudi.

15 SECVNDÒ Amplia, etiam si Princeps inhabilitatẽ
ignoraret,si modò certum sit, ꝙ idem fuisset facturus
si sciuisset.Bart.in l.2.C.si seru.vel liber.libr.10.vers.
ex quo nota.Imola, in d.l. quidam consulebant,col.
3.vers.cui verò nõ requiratur.vbi ex hoc infert, quod
quando promouetur aliquis ad exercendam iurisdi-
ctionem,quia censetur promoueri propter eius virtu-
tem & probitatem, censetur secum dispensatum, etiã
si non probetur principis scientia,Ruina.in cõs.216.
vers.mihi antem.

16 TERTIÒ Amplia,nedum si Princeps sciat, sed si ẽt
scire præsumatur,Bart.in d.l.2.C.si seru.vel libert.lib.
10.vers.ex quo nota,Paris.cons.44.col.18.vol.4.

17 QVARTÒ Amplia,etiam si sit defectus iuris natu-
ralis. Rebuff.in pract.in titu.de dispensa. nu.11.vbi
hanc dicit * communem opinionem.

Declara id,vt procedat quando in rescripto adesset
verbum dispensamus, & esset expressa causa dispensa-
tionis,aliàs secus.Oldrad. consi.236.col. 2.sequitur
Rebuff.in practica,in tit.de dispensa.nu.11.

18 PRIMÒ Limita,nam regula procedit quando Prin
ceps facit aliquem actum positiuum, puta qñ promo-
uet aliquem ad beneficiũ, vel ad officium, secus verò
si non adsit actus positiuus,Imol.in d.l.quidam con-
sulebant,col.3.vers.aut Princeps,ff.de re iud.Abb. in
c.veniẽs,col.2.vers.quidam sunt actus positiui,de fil.
presbyt.Soc.cons.99.col.3.versi.sed respondeo.Rui.
cons.85.col.pen.vers.tertius casus est,vol.4.

19 SECVNDÒ Limita,quando Princeps potuit existi-
mare illum inhabilem fuisse ab alio habilitatum, putà
à superiore suo,qui hoc facere poterat, quia tunc illũ
non præsumitur dispensare,ut per Socio.in d.cõs.99.
col.4.versi.2.respondeo,uol.3.

20 TERTIÒ Limita,quando princeps ex aliqua neces-
sitate promoueret inhabilem,quia non propterea cen-
seretur illum perpetuò habilitasse.Ruin.consi.85.col.
penult.versic.& istud confirmat,vol.4.

21 QVARTÒ Limita,nam princeps non dicitur ex cer
ta scientia dispensare ex eo solo,ꝙ aliquid dicat in nar
ratiua literarũ, nisi postea in dispositione sit repetitũ
illud,quod antea narratũ est:tñ.n.narratiua excusat à
surreptione,non tñ inducit dispensationem,ut est gl.
in clem.si Romanus, in verbo ualidam, & ibi Card.
de præbẽd.Dom. in c.si motu proprio,col.2. in prin.
de præben.in 6.Io.de Syl.in tract.de benef.in 3.part.
q.8.col.fin.Sarnen.in tract.de expect. nu.22.

22 QVINTÒ Limita, & declara conclusionem locum
habere quando non posset sine dispensatione rescrip-
tum etiam in minimo operari, secus si aliquid opera-
ri posset.Rebuff.in prac.in tit.de dispensa. nu.8.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

*Possessio,seu castrum existens intra fines Regni,vel
castri præsumitur esse illius, cuius est Regnum uel
castrum.*

QVANDO dubitatur, an quicquid est intra fines
Regni prouinciæ, ciuitatis, vel castri, censea-
tur esse illius, cuius est Regnum, prouincia, ciuitas,
vel castrum, distinguendi sunt aliqui casus: nam aut
quæritur,an sit ipsius domini quoad iurisdictionem,
1 aut quoad dominium,& proprietatem,nam si quæra-
tur,an præsumatur esse illius quoad iurisdictionem,&
tunc uidetur dicendum quod sic,prout hanc opinio.
tenet Abb.in cap.si diligenti, in septimo not.de præ
scrip.& idem tenet Socin.in consi.127.col.2.in fi.&
sequen.Cassan.in cons.18.col.8.in fine,& sequen.So
cin.in cons.86.col.2.vers.tertia conclusio,vol.1. Ol-
drad.in cõs.176.in fi.Decisio.Neapol.267. in antiq.
Andr.de Isern.in consti.Regni,incip.ab offi.nostris,
Henric.Boic in c.si diligenti,col.1.& sequen.de præ-
scrip. qui hoc tenet quoad possidentes res particula-
res,secus quoad possidentes castrum, ciuitatem, uel
prouinciam, Cassan.tenet etiam quoad iurisdictionẽ,
in consuetud.fol.320.col.4.Spec.in ti.de feud.§.quo
niam,in 14.q.Abb.in c.nimis,col.1.& sequen.de iure
iurand.Guid.Papæ in singul.661. Bouer. in singu. in
verbo præsumptio,versic.18.Afflict. super constitur.
fol.172.col.4.& fol.269.col. 3. & fol. 270.colũ.1.
Petr.de Anchar.in dicto c.nimis, de iureiuran. & ibi
Imol.Iaco.de San.Georgio in tract.feud.in verbo,di
ctique uasalli promiserunt,col.3.& seq. Curt.iun. in
cons.158.in fin. col.4.

¶Contrariam autem opinionem, vt etiam quoad
iurisdictionem non præsumatur pro domino, sequi-
tur Guid. Papæ in cons.213. sentit And.de Isern. in
c.1.in fin.qualiter vasall.iurare deb.fidelit.licèt loqua
tur in clerico quoad temporalia, Card.in c.nimis, de
iureiuran. & Henric. Boic.in c.si diligenti, col. 1. in
2 fine, & seq. de præscript. vbi dicit hanc præsumptio-
nem procedere solum quoad Imperatorem, non au-
tem quoad alios inferiores, vel quoad possidentes
3 castra, ciuitates, vel prouincias in dominio Principis
maioris, secus quoad possidentes res particulares, &
hodie talem præsumptionem non procedere etiam
quoad iurisdictionem,tenet Parisan cons. 16.nu. 23.
uol.4.

4 Si verò quæritur, an huiusmodi res censeatur esse
domini quoad proprietatem,dicendum est,quod nõ,
vt tenet Abb.in d.c.si diligenti,in 2.not. de præscrip.
Cassan.in cons.18.col.8. in fi.& seq.Oldr. in consil.
176.in fi.Corn.in cons.247. in fi.uol.2. Aret.in l.1.
in 2.col.ff.de acq.possess.Decis.Neap. 267. in antiq.
And.de Iser.ĩ c.1.§.insuper si filius,nu.17.de prohib.
feud.alien.per Fed.& in const.Regni,incip.si dubita-
tio,nu.3.Henric.Boic.in c.si diligenti,col.1.& seq.de
præs.Cassa.in cõsuet.fol.320.col.3. Abb.in c.nimis,
col.1.& seq.de iureiur. Bertran.in cons.66.col.2. &
in cons.299.col.1.uol.3.Afflic.super const.fol.172.
col.4.& fol.270.col.1.Pau.de Cast.in cons.179.col.
1.uol.1.sentit hoc Areti.in cons.15. in 2.col.uers. ex
his videtur inferendum,Socin.exprẽsè in cons. 127.
col.3.versi.aliquãdo & tertiò,uol.1.Card.in c.nimis,
de iureiuran. Bertran. in cons. 15.col.1.uol.2. Curt.
iun.in cons.158.col.4.in fin.Prob.in addit. ad Ioan.
Mona.in c.1.nu.9.& seq.de præscrip.in 6.gl.cõsuet.
Biturig.fo.47.col.3.

5 Et propterea nec Princeps habet fundatam inten-
tionem, vt res intra fines suos per priuatos possessæ,
præsumantur feudales,& iure feudi ab eo, uel ab an-
tecessoribus suis habitæ per subditos retineri,prout uo-
luit Hostien.in c.nimis, col.1.de iureiur. & ibi Abb.
col.1.& 2.Cassan.in consuet. fol. 320.col. 4. & seq.
Host.in c.si.col.1.circa fin.de iud.& ibi Io.And.col.
1.& Pet.de Anch.col.2. Iacob.de sancto Georg. in
tracta.feud.in uerbo dictiq; uasalli promiserunt, col.
3.& sequen.Paris.in consil.16.nu.21. ubi dicit cõmu
nem * opi.uol.4.

6 PRIMÒ Limita,in Imperatore ob excellentiã digni
tatis,Henric.Boic.in c.si diligenti,nu.3.de præscript.
gl.in

gl.in consuet. Biturig. §.24.col.2.fol.47.

7 Secvndò Limita, in rege Francorum, ut ibi p gl.

8 Tertiò Limita in Episcopis, & Archiepiscopis, quia fines Episcopatus stabiles sunt, ut per gl. Biturig. in dicto loco.

¶ Contrarium in conclus. principali, ut etiam quoad proprietatem in hoc casu præsumatur pro domino, sentit Bal. in Rub. de contrahen. emp. in 21.q. vers. in contrarium videtur, & in l. insulæ, ff. de iudic. Host. in c. si diligenti, col. 1. vers. item argumentum, de præscript. Soc. in l. 1. col. 4. in fi. ff. de acq. posses. Soci. in cons. 15. col. 2. uol. 3. Paris. in cons. 27. col. 2. & col. 22. vol. 1. sentit Io. Faber in l. cunctos populos, col. 2. C. de summa Trin. dum allegat Spec. Soc. in cons. 166. col. 2. vers. tertia conclusio, Alber. Brun. in cons. 34. col. 2. Maria. iuo. cons. 65. col. 20. Gozad. in cons. 50. col. fin. Ruin. cons. 26. col. 3. uol. 1. & cons. 40. col. 9. vol. 1. & cons. 92. col. 5. uol. 4.

9 Concorda has contrarias opiniones, nam aut loquitur in finib. prædiorum priuatarum personarum, & tunc quicquid est intra fines prædiorum, præsumitur esse dominorum ipsorum prædiorum.

10 Aut loquimur de finibus castri, Regni, ciuitatis, vel prouinciæ, & tunc non præsumitur pro domino quoad loca inclusa in finibus, ita declarat Soc. in cons. 127. col. 2. in fin. & seq. vol. 1. & Cassan. in consue. Burg. fol. 320. col. 3.

11 Primò Limita hanc secundam conclusionem, nisi res existentes intra fines castri, prouinciæ, vel Regni, essent per aliquem possessæ, & ignoraretur cuius essent, quia tunc præsumuntur domini, ut dicit Soc. in d. cons. 127. col. 2. in fine, & in l. 1. col. 4. ff. de acquir. posses. dum defendit opi. Paul. de Castro, Cassan. in consuet. fol. 320. col. 3. Ruin. in cons. 13. col. 3. vol. 4. quod intelligit Curt. iunior, in cons. 158. col. 5. quando non solum habet iurisdictionem in territorio, sed etiam est dominus agrorum in territorio existentium, ut ibi per eum.

¶ Contrarium etiam in hoc casu tenet Aret. in d. l. rem quæ nobis, col. 2. & in d. l. 1. in secundo not. ff. de acqui. posses.

12 Secvndò Limita, quando pro re existente intra fines, domino præstatur aliquid annuum, ratione dominii, ita Spec. in tit. de locat. §. nunc aliqua, q. 86.

13 Tertiò Limita, nisi omnes homines existentes intra fines, uno, duobus, vel tribus exceptis, aliquid soluerint pro rebus per eos possessis domino in recognitionem dominii, quia etiam quoad illos unum, duos, vel tres, dominus habet fundatam intentionem, ita Cassan. in consuet. Burg. fol. 320. col. 4. & seq.

14 Amplia, quia si constat aliquem rem habere in feudum, quicquid est intra fines illius rei, censetur etiam iure feudi habere, nisi aliud probetur, Ias. in cõs. 235. in fi. vol. 2. Zas. in cons. 12. col. 1. vol. 2.

15 Qvartò Limita, quia si ad concedentem spectãt, siue Principem, siue priuatum omnia, quæ sunt inclusa intra fines, omnia etiam ueniunt in concessione, Alex. in cons. 107. vol. 6. post Oldr. in consi. 187. Paris. in cons. 4. col. 1. vol. 4. Aimo in cons. 105. col. 1. Ruin. in consi. 108. col. 10. vol. 2. & in cons. 74. col. 1. vol. 2. quod declara, ut per eum ibi.

16 Declara, nam quando dubium est de cuius territorio sit aliquis locus, præsumitur de territorio illius loci cui magis est propinquus; Rui. in cons. 53. col. 2. vol. 4.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Possidere hodie præsumitur, qui olim possedit.

1 Ex tex. in l. siue possidetis, C. de probat. colligitur illa iuris præsumptio, ut qui in præteritũ aliquã rẽ possederit, eandẽ rem hodie ẽt possidere præsumatur, prout hanc conclusionem firmant Doctores cõiter in d. l. siue possidetis, quam ẽt sequuntur Bald. & Salyc. in l. non ignorabit, C. ad exhiben. & Abb. Ancha. & alii, in c. cum ad sedem, de restit. spol. Roma. in consi. 329. in fin. Corn. in consi. 280. col. 3. uol. 4. Alex. in cons. 88. col. fi. & in consi. 102. col. 5. vol. 2. & in cons. 133. col. 2. vers. nec obstat, ubi dicit hanc esse communem opinionem, vol. 1. Aret. in cons. 119. Balbus in l. Celsus, col. 44. & seq. ff. de usucapion. Curt. sen. qui etiam dicit communem * opi. in cons. 24. uo. 6. Rot. in nou. decis. 124. Soc. in cons. 15. in prin. uolum. 4. Rip. qui dicit communem opin. in c. cum ecclesia Sutrina. nu. 23. de caus. poss. & propriet. Grat. in cons. 42. col. 1. uol. 2. Gomes. in §. sic itaque, num. 47 Instit. de actio.

2 Primò Amplia, ut ista præsumptio non dum in rebus immobilibus, sed etiam in re mobili locũ habeat, Ant. de Butr. & Abb. in c. cum ad sedem, de resti. spol. Alex. in consi. 58. col. fin. vol. 1. Capra, qui hanc dicit communem * opi. in cõs. 161. Decis. Neapol. 13. col. 1. In antiq. & hanc opin. sentit Felin. in c. scribebam, col. fin. vers. nec obstat, de præsumpt. Rip. in c. cum ecclesia Sutrina, num. 23. vers. amplia etiam, de caus. posses. & propriet.

¶ Contrariam autem opinionem, quod ista præsumptio non habeat locum in rebus mobilibus, sequitur Spec. in tit. de petit. possess. §. 1. vers. quid si peto, Ang. in l. fi. & ibi Salyc. col. 2. C. de fide instr. Aretin. in cons. 119. in fi. Ias. in l. quod te, in fin. ff. si cert. peta. Claud. in l. Celsus, col. 16. ff. de usucapio. & in l. si fugitiuus, ff. de acq. possess. Balbus, in d. l. Celsus, col. 44. Grat. in cons. 44. col. 2. & col. 4. in fi. vol. 2. Soci. in cons. 190. loquens in libro rationum, col. 3. vers. 2. patet, & col. seq. vers. ex quibus patet, vol. 2. Alciat. in tract. præsumpt. in 2. regula, in 21. præsumptione, nu. 6. ubi hanc dicit * communem opin.

3 Pro qua opi. videtur text. in l. non ignorabit, C. ad exhiben. ubi tex. loquitur in re mobili, & tamen gloss. ibi, in vers. fuisse; cum qua transeunt communiter Doctores, illum ita intelligit, cum præsumit semper possidere, qui tempore litis possidebat.

4 Concorda has contrarias opiniones, ut primò procedat, quando agitur contra obligatum actione personali, & tunc habeat locum dicta præsumptio, secunda verò opinio Specul. habeat locum quando agitur rei vendicatione contra non obligatum: hanc concordiam expressè tradit Ias. in l. si quis ex argentariis, §. prætor ait, nu. 12. ff. de eden. ubi dicit de necessitate ita intelligi debere opin. Spec. per tex. in l. si creditor, C. de pignor. action.

5 Secvndò Amplia, ut ratione huius præsumptionis sustineatur libellus, si in eo dictum sit, talem domum meam fuisse, & ad me pertinuisse, & ideo mihi adiudicari, licẽt non sit dictum, domum meam esse, ut not. Rot. in nou. decis. 325. Bellamer. decis. 734. Aret. in c. significauerunt, col. 2. & ibi Marian. Soc. col. 26. de libel. obla. Ant. de Butr. in d. c. significauerunt, col. 2. versic. uenio ad secundam. Mils in versic. libellum sufficit, Anchar. in c. cum uenerabilis, in 6. nota. de exception.

¶ Con-

¶Contrarium voluit Cyn. in l.edita, col.7. quem sibi sequitur Bald.& Ang.C.de eden. & Ange. in l.si rem,ff.de rei vend.idem sentit Bar.io l.certum, §.1.ff. de confess.idem voluit Cuma.cons.71.col.1.

6 Concorda, quia si fuit facta mentio de tẽpore præterito,vt excluderetur præsens, tuoc procedit hæc secunda opinio,alias habebit locum prima opinio; ista concordia colligitur ex dictis per Alciat. in trac.præsump.in 2,regula,in 12.præsumptio.nu,2.vers. possent concordari.

7 Tertiò Amplia,nam qui semel fuit excommunicatus,semper præsumitur excõmunicatus,donec probetur absolutus, prout est tex.in c.sicut nobis, & ibi Abb.Aoch.& communiter * alii de sentent.excomm. Abb.post Inno.in c.proposuit,de cleric.excomm.ministr.Aochar.in cons.63.ver.quo ad quartum,Rot.in antiq. decis.238.Fel.in c.scribebam,col.2.vers. adde etiam, de præsumptio. Dec. in cap. post cessionem, col.9.de probation.Rebuff.in concord.sub rubrica de excommu.uon vitan.vers.2.fallit, Grat.in consil.42, nu.5,vol.2.

8 Primò Limita hanc ampliationem procedere in simplici excommuoicatione, non autem in excommunicatione conditionali,vt declarat Abb.io d.c.proposuit,nu.4.vers.ad probaodum, de cler. excom. ministr. Alcia.in tract.præsumpt.in 2.regula, in 6.præsumpt.in prin,

9 Secvndò Limita,quando excommunicatus communiter habebatur pro absoluto,nam qooad communicantes secum, non debet haberi pro excommunicato,prout dicit Abb.in d.c.proposuit, nu.5. & Alciat. in 2,regula,præsumptio.6.nu.20.

10 Qvartò Amplia,conclusionem locum habere etiam si probaretur aliũ medio tempore fuisse in possessione, prout tenet Bald. in l.nou ignorabit, col. 2. vers.si autem,C.ad exhiben.Ripa in c. cũ ecclesia Sutrina,vers.& ex hoc elicitur,de caus.poss.& propriet, quod tamen declara prout in limitationibus.

11 Qvintò Amplia,vt qui semel fuit dominus,non solum ipse semper præsumatur dominus,sed etiã eius successor,vt ooluit Bal.in l.1.col. antepen. vers. vlterius quæro,C.de confess.quem sequitur Alcia,io trac. præsumpt.in 2.regula,in 20.præsumpt.in prin.

12 Limita hanc Ampliationem procedere quando dominium antiquum esset plenè probatum, secus autẽ si per semiplenam probationem, vt declarat Corn.in consi.24.nu 6.& sequen.vol.4.

13 Primò Limita,principalem conclusionem nõ procedere,nisi quando possessio fuit per partem allegata, vt tenet Bart.Bald.& Salyc. in d.l. siue possidetis, C. de probation.idem voluit Bart.in l.Celsus,col.pen.ff. de vsucap.Alex.io cons.108.versi.& si diceretur, col. penult,vol.5.Socin.in consi.13,nu.15.vol.4.Ias.in l. cum quid,in 2.lect.nom.30. & ibi Purpur,nu. 143. ff.si cert.pet.Ias.& Dec.in l.non hoc,C.vnde legit.Felyn.qui hanc dicit communem * opi.in c.cum ordioẽ, col.penult.vers.& dicit gl.de rescript.Bertran. in cõs. 172.col.7.uol.2.Rip.in c.cum ecclesia Sutrina, nu. 24.de caus.poss. & propriet. Gomes. in §.sic itaque, nu.27.Inst.de action.

¶Contrarium tamen tenet Alex.in cons.133.col. 2.vol.1,

14 Secvndò Limita,nam si aduersarius confiteatur,me certo rempore dominum alicuios rei fuisse,nõ ex eo sequitur, me alio tempore esse dominum cuiusdam rei, vt uoluit Ang. in l.si rem , ff. de rei vendic. Paul.de Castro,in l.si minorem,C.de in integr.restit. minor , & hanc opinionem sentit Rot. in nou.decis. 325.versi.nec obstat gl.idem tenet Anchar. & Ant. de Butr.in c.cum ad sedem,de restit.spol.Card. in c. præterea, el 2.de traosact. Et hanc testanir esse communem * Doct.opinionem Alex.in consi.137.col.4. ver.sed licet,vol.2.& in cons.171.nu.13.vol.3. Feli. in c.scribebam,in fi.de præsumpt.Rip.in c. cum ecclesia Sutrina,nu.24.de caus.possess. & propriet.

¶ Contrariam opin. sequuti sunt Specul. in tit.de action.& petitio.§.sequitur,vers.quid si dico, Ant.de Butr.io c.2.& ibi Imol.& Card.in 8.q.de libell.obla. Fulgos.in l.1.ff.de eden.Abb.Ant.de Butr.& Imol.in c.præterea,cl 2.per illom tex.de transact.

15 Tertiò Limita,nam qui in præteritum aliquam rem possedit , non præsumitur hodie dominus eiusdẽ rei quãdo priocipaliter de dominio illius rei ageretur, vt tradit Bar.in l.cum res,C.de probatioo.& in l.quidam io suo, ff.de cond,institutio.& in l.rem alienam, ff.de pignorat. action. Roman.in consi.424. Felyn. post Innoc.in c.illud,col.2. vers.& dicit,de presump. Soc.in cons.112.num.20.vol.4.Grammat.in consil. ciuil.140.col.1.Boer.decis.42.num.3.Paris. in cons. 57.nu.44.vol.4.

16 Sublimita, quia ex parte rei conuenti probatur dominium ex sola possessione alterius , etiamsi de domioio principaliter agatur, vt est text.in l.ob maritorum, & ibi Bart. Bald. & Sal. & Corn. C. ne oxor pro marit. & idem voluit Corn. in consil. 313. nu.4. vol.4.

17 Qvartò Limita , nam quando quis tenetur probare dominium de certo tempore,non sufficit probare dominium de præsenti,vel de præterito,prout dicit Alex.in consi.16.col.1.vol.5.Corn,in cons.24.oum. 6. vol.4.Boer.decisio. 42.nu. 16.

18 Qvintò Limita,quando probaretur alium longo tempore possedisse,vt per Bar.Bal.& alios in d.l. siue possidetis.C.de probat.& per Bal.in l.non ignorabit, C.ad exhiben. Curt.sen.in cons.24.num.7.Socin. in cons.15,in prin.uol.4.& in cons.13.nu. 15. vbi hanc dicit communem * opin. volo. 4. Alciat. in 2.regula 21.præsump.nu.11,vers.limitatur 6.

19 Sextò Limita,quia non præsumitur de præterito in præsens ad probandam contiouationem alicuius vniuersi,vt dicit Alex.in cous.102.col.5. vers. & primo,uol.2.

20 Septimò Limita,oam ista præsumptio non procedit e contra,vt de præsenti in præteritum præsumatur,Bald.in l.ex persona,C. de probatio.vbi etiam Salyc.Alex.in consi. 16.col. 1.uol.5.& in cons.81.num. 13.uol,7.Soc.in consi.89.col,penult,vol,1.Rip.in 2. lib.responso.c.6.nu.11.& in c.cum ecclesia Sutrina, nu.26.de caus.possess.& propriet.Alciat.in dist. 21. præsumptio.nu.15.

21 Sublimita in iis, quæ ob temporis uarietatem mutationem non recipiunt.Ias.in l.si quis ex argentariis, §.prætor ait,nu.12.ff.de eden.Fel.in c.scribebam,col. 3.de præsumptio. Beltran. in cons.7. nu. 8. vol. 1.in nouis.

22 Octavò Limita, quia præsumptio , huius l.non habet locum in interdicto , vti possidetis, vt declarat Grat.in cons.50.nu.33. ool.1.

23 Nonò Limita,quia ista præsumptio non habet locum ad inducendum delictum,prout declarat Rui. in consi.162.in fi.uol.4.

¶Contrarium tenet Alcia.io 2.regula,in 21.præsumpt.circa fin,

24 Decimò Limita,quia ista præsumptio non procedit in iis, quæ efficiuntur occupantis,ut nota. Cassan.in consuetud.Burgund.fol.388.col.2.

CON-

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Solutiones tres ultimas, & continuatas probans, semper præsumitur antea soluisse.

1 DICIT tex.in l.quicunq;,C.de apoc.publ.lib.11. q̃ qui affert tres annales solutiones vltimas & continuatas,censetur semper in præteritũ retro soluisse.ponit Ioan. And.in c.literæ,circa medium,de dilat. Cassan.in consuet.fol.371.col.1. Ias.in l.si certis annis,col.2.vers.adde principaliter,C.de pact.

2 PRIMÒ Amplia, vt non solum procedat dicta regula in solutione census tributarii,prout loquitur tex. in d.l.quicunque,sed etiam in solutione canonis emphyteotici.Rota in nou.decis.304. Spec.in tit.de locat.§.nunc aliqua,vers.27.& ibi Io. Andr.in addit.gl. in l.2.in gl.magna, versi. item quis probabit, C.de iur.emphy.& ibi Sal.col.2.in princip.ver.quæro quid si apparebit,qui dicit ita Dyn.consuluisse, & obtinuisse in facto,& col.6.versi. sed in casu huius leg. Bart. in d.l.quicunque, vers. item dicit glos. Trigon. singu.125.Paris.consil.108.num.31.volum.1. Bar.in l. 2.colum.final.versi.quæro quis probabit, & ibi Bal. colum. 4. in fin. versicu. sed qualiter probabitur, & ibi Alber.de Rosate numero 7. & Cyn. nume. 6.C. de iure emphyte.glo.consuet.Biturig.fol.34.col.1.& sequen.

3 SECVNDÒ Amplia,quia conclusio procedit etiam in emphyteosi ecclesiastica,vt tenuit Host. in summ. de locat.§.fi.vers.hoc autem notandum,quod sufficit probare solutiones duorum annorum.

¶ Contrarium tamen tenet Io. And. reprobando ipsum Host.in addit.ad Specul.in §.nunc aliqua, vers. 27.in tit. de loca.& sequitur Ias.in d.l.2.col.56.vers. secundò limitauit.

4 TERTIÒ Amplia, idem esse in colono,siue censuario, Bal.in c.literæ,in fine,de dilat. Ang.in §. scire autem,ad fin.in Auth.de non alienan. sequitur Ias. in l.2.col.56. ver. nunquid autem, C.de iu.emphyteo. Petr.de Anch.in c.potuit,col.pen. vnum tamen singulari 58.de locat.& ibi Imola,col.23.ver.dicit tamẽ D.Petrus,Soc.cons.118.nu.3.vol.4.Ias.in d.l.2.col. 55.vers.in eadem gl.Calca.cons. 45.col.fi.Cassan.in consuet.fol.381.col.1.decis. Tholos. 225. Crem. in singul.78.Trig.sing.125.

5 QVARTÒ Amplia, vt procedat etiam in solutione collectarum, quia in iis si quis adducat tres annales solutiones vltimas,& continuatas,censetur semper in præteritum soluisse. Bald.in c.literæ,in fine, de dilat. Ias.in d.l.2.col.56. versi. nunquid autem, C.de iure emphyt.Trigo.sing.125.

6 QVINTÒ Amplia,idem esse in solutione pensionis, quia probans soluisse pensionem pro tribus annis vltimis,& continuitatis,censetur semper in præteritum soluisse.Gig.q.81.in tracta.de pensio.

7 SEXTÒ Amplia,vt idem sit in oblatione facta de tribus annis continuis,& vltimis,Dec.in consi. 650. col.fin.

8 SEPTIMÒ Amplia, etiam si debitum sit iuratum, vt voluit Grat.in consi.121.col.2.vol.2.

9 OCTAVÒ Amplia,etiam si esset distributa solutio per quinquennia, & cõstaret de solutione trium quinquenniorum,Bald.in d.l.quicunque,ver.item quæro præstabat.

10 NONÒ Amplia, etiam si quis cessauerit in futurum soluere,postquam docuit de solutione trium annorum,quia non propterea tollitur hæc præsumptio, vt non dicatur in præteritum soluisse ante tempus illarum trium solutionum, Bal.in d.l.quicunque, versic. item quæro.

11 DECIMÒ Amplia, etiam si in libro, in quo apparent descriptæ tres vltimæ solutiones, non appareat aliquid scriptum de solutionibus anterioris temporis. Ita Bald. in d.l. quicunque, versicu.item quæro exactor.

12 VNDECIMÒ Amplia,vt conclusio habeat locum etiam in solutione decimarum, Boer.decisio.236.

13 PRIMÒ Limita,ut hoc procedat quando dictæ solutiones, seu quietationes fuerunt factæ diuersis temporibus,secus verò quando omnes factæ fuissent vnico cõtextu,Bal.in d.l.quicunque,in 1.q.& idem Bal. in l.2.C.de dot.promiss. vers.pone quod quis, Ias.in d.l.2.col.55.vers. limitate tamen, Cassan.in consuet. fol.212.col.3.& 381.col.1.Bal.in trac.præsumpt.in 3.par.col.11.vers.5.limita.Lancelor.Alex.in l. Labolenus, ff.de ann.leg. Apostil. ad decis. Tholo.a.225. Cremen.in sing.78. Trigon.sing. 125. Alex. in apostill.ad Bar.in d.l.quicunque.

14 SECVNDÒ Limita, vt solutiones debeant esse annales,& non sufficiant solutiones semestrales,uel trimestrales:Alex.cons.105.col.2.vers.contra istud principale fundamentum,vol.3.

¶ Contrarium tenet Bal.in d.l.quicunque, uersic. item quæro quid in eo,C.de apo.lib.10. refert, & sequitur Ias.in l.diuortio,§. qui in anno, vers.3. infert, ff.sol.matr.

Et propterea dicebat Alex.in cons.107.col.2.ver. & ad hoc non obstat,vol.3.eandẽ rationem versari in solutione annali,quæ in semestrali,vel trimestrali.

15 TERTIÒ Limita,vt regula procedat in debito proueniente occasione rei, secus verò in debito merè personali non proueniente occasione alicuius certæ rei, ita Bald.in d.l.quicunque, uers.item quæro, promisisti mihi,Cremens.in singu. 79.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Destinatio,an reputetur pro facto.

INVOLVTVS est admodum ille articulus,an destinatio habeatur pro facto, nam ad unam & alterã partem, multa iura, & multæ Doctorum conclusiones adduci possunt, ego autem perstringendo materiam quanto breuius potero,assumo primò illam partem,quod destinatio habeatur pro facto.

1 Pro qua conclusione est tex.in l.lex Iulia.ff.de fun. dot. & ibi not. gloss.in uerbo,interpretando,ad idem est tex.in l.etsi non sunt,§.infesti autem,ff.de aur. & arg.leg.& in c.ecclesiæ, & ibi Anch.in primo not.de immun.eccles.Rota.Decis.312.in antiq.Staphil.de literis gratiæ,& iust.fol.21.vers.eadem ratione.Domi. in c.ponderet,in fin.uerbis,50.dist. uersic.nota hanc glo.& in cap.cum in illis,§.1.in 1.nota.de præb.in 6. Anchar.in consil.69. col.fin.uers.item animi destinatio,Alb.in l.1.§.1.colum.2.uers.si autem habet, ff.de offic.præfec.urb. & hanc conclusionem ponit Felyn. in cap.Rodulphus, colum. 2. in princip. uers.& uide Alber.de rescript.Tiraq.de Retract.fol.49.num.25. Benachin.in tracta. de gabell. in 8. parte principali, in 2.membro, col. 1. num.3.uers.& propterea dicitur.Multa congerit pro ista parte Fely. in c. cũ adeo, col.1.vers.de destinato,de rescrip.& Ioan.de Sylu.in tract.

trac.de benefic.in 3. par.in 6.q.io prin.Anch.cõs.9. col. fin. versi.item animi destinatio.

2 PRIMÒ Igitur pro hac parte facit quod notat Bald.io l.ex facto proponebatur. col.fi.vers. fuit etiã disputatum.ff.de hęred.instit. vbi tenet, ꝙ legatis vestibus, qoas testator habet in domo, veniant etiam vestes extra domum existeotes, destinatæ tamen ad vsum vxoris.idem voluit Alber. de Rosa.in tract.statut. in secunda par.q. 205. Iason in l. cætera. §.sed si parauerit. in fin.vers. vlt, ad præsentem materiam. ff. de leg.1.

3 SECVNDÒ facit, quod not.Rot.in deci. Bitig. 2.de testa.vbi tenet quòd peti potest restitutio in integrum etiam pro bonis destinatis pro ædificando monastetio, quia destinatum sortitur nomen eius, ad quod destinatur.

¶Contrarium autem tenet Domini.in cap.1.col. fi.vers. sed pone testator.de in integrum restit.lib.6. refert & sequitur Fel.io c.cum adeo.col.3.vers.similiter Domi.de rescript.

4 PRIMÒ igitur ex hac conclnsione infertur, vt destinatus ad clericatum dicatur clericus, prout dicit glo.fin. in c.2. de instit.in versic.si enim. quod dictum sequitur Rota in antiq.dec.312.Compostella.in c.cum adeo. de rescript. Staphil.in libel.de literis gratiæ,& iust.fol. 21. ver.eadem ratione.

¶Contrarium in hoc casu tenent * communiter Docto.in c.cum adeo. de rescript. vbi Fely.col.2. & seq.versic. contrariam partem. & ibi Dec. colum.1. io 4.nota.versic.& dato. Staphil.de literis gratiæ, & iust.fol.25.versi.similiter purus. & idem in fol.123. vers.quòd autem ista. Aimo consi. 134.col.9.vers.9. principaliter. Gomes.in tract. expect.nu.80 & Fel. in d.c.cum adeo.col.3. vers.adde etiam. & huius opi. fuit Io. Andr.in d.c.2. circa fin.versi. in glos.final.& ibi Hostien.col.1.vers.sed ius canonicum. & Ant. de Butr. circa fin. vers.nunquid autem laicus. & Card. ibi colum.2.in 7.quæstio.& Aoch.col.1.in fin. versic.nunquid autem laicus. Archidia.in ca. nulli. columna 2.versicu.Dominus Clemens.12. quæstio.1. Abb.in c.ex literis.col.2.in.prin.ver.item nota quòd laicus. de rescript.

5 SECVNDÒ Infertur, vt Nouitius intra anoum probationis gaudeat priuilegio fori, secundum Ang. in l.1. ff.de pęn. refert, & sequitur Ias.in auth.si qua mulier.in fin.verbis. C.de sac.san.eccles. Host.in ca. statuimus.col.2.super verbo, posse.de regul.

6 TERTIÒ Infertur, quòd qui offendit portantem coronam, etsi nullum habeat ordinem, incidit in excommunicationem, sicut si clericum offendisset, quia dicitur clericus animi destinatione. Arch. in c.si quis suadente.col.pen.vers.in glo.etiam, 17.q.4.

¶Contrarium infra habetur de eo, qui offendit nouitium infra tempus professionis.

7 QVARTÒ Infertur, vt filia dicatur dotata, cui
pater dotem reliquit destinatam ad futurum matri-
monium.glo.in verbo alio patre.in l. cum plures.§.
cum inter.ff.de admini.tuto. vel si pater illam assicu-
8 rasset.Bar.in l.Titio.§.Titio genero. col.3. vers.quęro statutum.ff.de condi. & demoostra.& in l.qui pupillam.in prin.vers.arg.ad statutum.ff.de adulte.

9 QVINTO Infertur, vt locus in quo fundata est ecclesia antequã consecretur, spectet ad Episcopi ordinationem. Archidiaco. 10.q.1.cap. nouerint. versi.dicendum est.refert & seqoitur Collect.io c.ecclesiæ. de immunit.ecclesiæ.versi.vnde not.

10 SEXTÒ Infertur, ut literæ impetratæ a destinato ad clericatum assumant vigorem, si ille postea ordinetur. Specul.in titu.de act.& petit.§.super petitionibus.oum.26.versicu. sed ounquid schola. vbi dicit Clementem IIII. ita iudicasse.

¶Contrarium tenet ibi Ioan.And. in addi.ad Specul.in d.§.super petitionib.in vers.sed nunqnid scholaris.super verbo, noo adeo. Cald.in c.2.de insti.Fel. io d.c. com adeo. colum.2. ver. contrariam partem. de rescript.

11 SAPTIMÒ Infertur, quia si prouideatur de canonicatu alicui non habeoti clericatum, cũ clausula, ꝙ cupit clericali charactere insigniri, valet receptio in canonicum, ita fuit Bononiæ terminatũ, prout testatur Fely.in c.cum adeo.colum.2.versi.contrariam partem. de rescript. licet ipse contrarium teneat.

¶Contrarium tenet Cal.in c.2.de iosti. Domi. in c.cum adeo.vbi Fely.col.a.vers. contrariam partem.

12 ¶Contrariam sententiam in conclusione principali quod destinatum non habeatur pro facto, probat tex.in l.si nondum.C.de fur.& ibi not.Bal.in fi.vers. tamen nota.& Aret.in primo not. Idem probat text. in l.cætera.§. sed si parauerit. ff.de leg.1. vbi Bald.in primis verbis,& ibi Ange.in §.senatus.vers.vlt.nota. & Imola ver.item nota. & Pau.de Cast. ver.& sic nota.& Aret.io 1.nota.Alex.in 1.Rapha.Cuma.in primis verbis.Ias.in 1.not.& etiam est tex.in l. fundum. §.item insulæ.ff.de act.empt.& per d.tex.in d.§.item insulæ.ponit Bald.in l.sed Diui fratres.ff.de rer. diui. Alex.in l.1.§.fuit cootrarium.uer. quod singulariter limita.ff. ad Treb. Tiraq. de leg.connubial.fol.168. uersi.alibi quoque.

13 PRIMÒ Igitur infertur es hac conclusione, ꝙ bona morientis infra annum probationis, non sunt monasterii. Abb.in c.io pręsentia.oum.68.uers. item est dubium.de prob.Ias.in auth. si qua mulier.col.fi. uer.extra gl.quęrit Bar.C.de sac.san.eccle.Anch.in c. beneficium.col.pen.uer.ista faciunt ad quęstionem. de reg.in 6.Barb.in c.a.col.1. & seq.uersi. & subdit hic dominus Petrus.de testa.& ibi Imola, col.3.uer. tãgit ulterius hic dominus Petrus.Capra in cõs.165. col.1.in fin.uers.unde si interim. Imola in ca.in pręsentia.in fi.uer.adde etiam.de probat.Barbat.in Apostil.ad Abb.in c.in pręsentia,de probat.

¶Contrarium noluit Bar.in auth.si qua mulier.in fi.uer.ult.quęro.C.de sac.san. eccle. licet non se firmet. & Cyn.in auth.ingressi.colum.1. oom.a.uers. quid ergo erit.C.eod.tit.Anto. de Butr.in d.c in pręsentia.col.16. uers. quęro an si monachus. & istam dicit * cõmunem Dec.ibi nu.73.uer.9. quęritur, ubi tenet istam opi. Aoch.in c.2. col.1.in 5.not.de testa. Barbat.in c.in ꝑsentia. col.25. uers.modo capio secundum.de prob.Barb. in cle.1.nu.20. uers.ex istis. de electio.Philipp.Fran.in c.beneficium.col.2.in fi. uers.quid si nouitius.de reg.in 6. licet non se firmet.

14 SECVNDÒ Infertur, quod qui percutit nouitium iotra tempus professionis, non incidit in canonem, Si quis suadeote. ut dicit Inno. in c.statuimus. super uerbo, posse.de regul.

¶Contrarium expresse tenet Host.in c.statuimus. colum.2.super uerbo, posse.de regula.& ibi Henric. Boic.in fi.uer.super eod.cap.& Ioan.And.col.1.uer. intra annum. Antu.de Butr.col.2.in prin.uersi.quęro an uerberans.Anch.in fi. uers.tangit Ioã.And.& ibi Cardin.in fin.uerbis.

15 TARTIÒ Iofertur, ut uas lapideum ad alicuius sepulturam destinatum, uendi possit, ut dicit Inno. in c.abolendę. de sepult. uers. & dicitur sepultu. refert & sequitur Fel.in c.cum adeo.col.3.uers. & specialiter.de rescript.

16 QVARTÒ Infertur, ut beneficium destinatum,
& ordinatum per Episcopum,& Capitulum non cõ-
prehendatur in gratia, nisi actualiter creatum fuerit.
Card.in clemen.fi.colum.fi.in 9.q.de rescrip. Rota in
aotiquior.Bisig.17.de præben. & io antiq.decis.545.
Fel.in c.cum adeo,colum.3. vers. pro quo uide Rot.
Aeneas in tract.reseru.fol.18.num.26.versi.beneficia
creata.Rebuff.in tract.nominat.fol. 118.col.2.versi.
immò etiam si tempore.Io.de Sylu.in tract.de benefi.
in 3.part.in 6.q.col.6.ver.& pro ista parte facit.Men
dos.in regu.3.num.21.vers.immò etiam, & in regu.
16.q.19.nu.4.Fel.consi.45.col.1.in fin. versic.fot-
tifico hæc solenois.

17 QVINTÒ Infertur, quòd locus in quo ædifi-
canda est ecclesia hominum destinatione, non gau-
det immunitate ecclesiastica antequàm saltē primus
lapis fuerit ibi per Episcopum positus.Host.in c.ec-
clesiasticæ,in prin.in verbo,celebrantur, de immoni.
eccl.& ibi Io. And.versi.in glo.1.& ibi Anch.nu.29.
Card.in 1.q.Collect.versi.idem sufficit ꝙ locus.Ab.
col.1.versi.hæc faciunt ad multas quæstiones.Henri.
Boic.col.1.versi.aut quæris.Fel.in c.cum adeò, col.
3.versi.adidem quod notatur, de rescript.

18 Amplia, quia non sufficeret primum lapidem per
Episcopum fuisse superimpositum, nisi etiam diuina
officia ibi cœpta sint celebrari.glo.1.in d.c.ecclesiæ.
de immun.eccle.

19 SEXTÒ Infertur, vt pecunia destinata ad em-
ptionem prædiorum, non habeatur pro re immobili.
Bald.in l.cætera.§.sed separauerit,versi.item colligit
hic argumentum.ff.de leg.1. & ibi Ang.in §.senatus,
versi.& ꝑ hoc dixit Bal.& Imol.versi. & fuit origina
liter dictum Cyo. Aret.in 1.not.versi. & refert ꝙ ex
consuetudine.Alex.in 1.nota.versi.& inducitur,& in
l.à Diuo Piu.§.fin.colum.pennl.vers.3.not. ff. de re
iudi.Ias.in d.l.cætera.§.sed si parauerit,col.penult.&
20 fin.versi.circa istam materiam,qui videtur tenere ꝙ
non censeatur res immobilia, vt comprehendantur
in statuto,sed alio respectu censeatur res immobilis:
& in hoc faceret ꝓ parte contraria,& ita pariter con
cludit ibi Lancel. Dec.col.4.vers.ex quo infertur,qui
pariter adduci posset pro contraria parte,prout etiam
Brun.in 3.vol.de const.in verbo,booa,versi. pen. in-
cip.statutum,siue consuetudo,& summa Ang.in ver
bo,alienatio,nu.6.& Summa Syluestr.nu.8. Cassan.
in consue.Burg.fol.142.colum.4.versi. quid autem
de pecunia.Bolog.consil.39.col.fi. versi. præterà &
2 Maria.iun.coosi.120.colum.4.& seq.volu.1.vers.
* non obstat modo, vbi dicit istam * commonem opi.
Boer.decis.209.vbi attestatur illam esse communem
opinionem.Io.de Syl.in tract.de beoef.in 6.q.3.par.
col.3.versi.facit l.cætera.Barba.in c.1.col.vlt.versic.
etiam adde.de feud.

¶ Contrariam partem sequutus est Roma. in l. si
ex legati causa.col.3.versi.vnus tamen est casus.ff.de
verbo.oblig.& in sing.103.incip.tu habes,& consil.
188.col.2.versi.quoad tertium.Barba.in repet. Ru-
br.de reb.eccle.non alien.nu.191.versi.& inquantū.
Albe.de Rosat.in 2.par.statutorum.q.205. Alex. in
l.1.§.fuit quæsitum.col.2. versi. quod singulariter li-
mita.ff.ad Trebel.Cuma.in l.à Diuo Pio.§.fin. versi.
item tex.probat.ff.de re iudi.& in l.cætera.§.sed & si
quis,col.2.versi. & dicit per hæc Bal. ff. de leg.1. &
Aret.in d.l.si ex legati causa,col.3.in fine. versi.addit
etiam Barbat.in addit.ad Bald. in l. etiam, in verbo,
sed nunquid Prælatu1.C. de fideicomm.& consi.14.
col.2.versi.etsi quispiam.lib.2.Ripa.in l.1.§.fuit quę
situm,nu.9.versi.ex quo infero.ff.ad Trebel.Bertac.
in tract.de gabell.in 8.prin.in secundo mēbro, col.1.
vers.& propterea dicitur.Marian.iun. consil.65.col.
12.vers.modò sciamus,vol.1.Mant.consi.61.ver.im
mò dico.Grammat.cons.ciuili 136.col.1. in fi. vers.
sed secus quando aliud,Bertach. in tracta. de Episco-
po,in 4.lib.in 4.par.q.44.num. 141.uers.item quæri
potest.Gomes.iu §.item Seruiana.nu.21. vers. istud
tamen.Institutio.de act.Corset.in singu.in verbo,pe-
cunia.Crem.in sing. 59.incip. pecunia est. Barba. in
c.si quorundam.nu.11.vers.quid si ecclesia. de solut.
& in c.oulli,col.fin.uers.& hoc limitabis,& in c. pos
sessiones,col.1.uers.& limita. de reb. eccl. non alie-
nan. & in repet. Rubr. de rebus eccles. non alienan.
191. uers.& ioquantum superius Doct. Hisp. in re-
pe.Rubr.de donat.inter uirum,& uxot.fol.32. colu.
4.uers.& pecunia.

21 PRIMÒ Concorda, vt dicebat Soc. cons. 249.
col.pen.uers.præterea cousidero:nam aut pecunia est
destinata ad emptionem prædiorum, sed ille, q uult
de ea disponere, potest liberè talem destinatiooem
remouere,& tunc habeatur pro re mobili,& ita pro-
cedit prima opin.Aliquando uerè ille,qui uult dispo
nere,non potest talem destinationē remouere,& tūc
reputetur res immobilis, & procedat 2.opinio.

22 SECVNDÒ Concorda,prout alii dixerunt,nā
aut loquimur in statuto, uel consuetudine,& tunc ꝓ
culdubio appellatione rei immobilia nō uenit pecu-
nia destinata ad emptionē, secus uerò de iure cõmu-
ni,ita distinguit Ias.io l.cętera.§. sed si parauerit, col.
pe.& fi.uer.circa istam materiā, de leg.1.ubi Lancel.
Dec.col.4.uers.ex quo infertur.Brun.io 3.uol.de con
stit.in uerbo,bona.uersi.pen.iocip.statutum,siue con
suetudo.Summa Ange.in oerbo,alienatio. num.6.&
Summa Sylnestr.nu.8.Cassa.in consue.Burg.fo.142.
col.4.uers.si quid autem de pecunia.Bologni.consil.
39.col.fi.uers.præterea & secundò.

23 TERTIÒ Concorda, ut fauore minoris pecu-
nia destinata ad emptionem prædiorum reputetur im
mobilis,aliàs indistinctè censeatur mobilia,ita Lance
lot.Dec.in d.l.cætera.§.sed si parauerit.in loco præal
leg.Summ.Ang.in uerbo,alieoatio.nu.6.Summa Syl-
uestr.in uerbo,alienatio. nu.8.Barbat.in c. 1. colum.
fin.uers.& adde.de feud.Tiraq. de retract.lignag. §.
1.in glo.7.num.104.

24 SEPTIMÒ Infertur, ut si ex statuto, uel con-
suetudine,ꝓximior agnatus retrahat rē immobilē uen
ditam, & Titius rem immobilem Semprooio vendi-
derit,quam proximior post mortē Sempronii retra-
xerit pretio oblato,stante alio statuto, uel cõsuetudi
ne,ut res mobiles defuncti perueniāt ad executores,
immobiles uerò ad succedentes ab iotestato,pretium
oblatum pro recuperatione fundi spectabit tanquam
res mobilis ad executores, non aūt tanquā res immo
bilis ad hæredes. Alber. de Ros.io l. ea demum, uers.
& per hoc respondet.& ibi Bald.uers.& prædicta fa-
ciunt.& Dec.col.1.in fin.uers.ex prædictis.C.de col
latio.Bertachi. in tracta. de Episcopo, in quar.lib.in
4.par.q.44.nu.151.& seq.uers.item quæri potest.

¶ Contrarium sentit Fulg.ibi,d.l.ea demum.uer.
ex quibus dicunt.& ibi Corn.uers.& pro parte fuit.
C.de collatio.

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Quæ incontinenti fiunt, præsumuntur inesse:

1 PRoximè accedit & alia regula, quòd ea, quæ
incontinenti fiunt, præsumuntur inesse,
prout

prout est tex. in l.lecta.versi. dicebã. & ibi not.omnes.ff.si cert.peta. Idem probat tex.in l.si quis,§.quia ita.ff.de incen.ruin. & naufr.gl.in l.pen.§.1.in verbo diffinitiua.C.de reb.cred.glo.fi.in l.pen. C. de instit. & subst.glos.1.in prin.in c.officii.de elect. & ibi Ioã. And.col.1.in fi.vers.in 1.gl.Bar.in d.l.lecta.in 1.not. & ibi Odofred.in 4.col.in 1.not.Bald.col.1.in 1.not. Alber.col.5.versi.item nota, & ibi Saly.col.2.in prin. versi.nota etiam.Alex.col.2.in 2.nota.Dec.in 5.col. in 10.not.Soc.col.1.in 5.nota. & ibi Purpur.nu.43. Bal.in l.petens,col.pen.versi.dicunt tamẽ.C.de pact. Soc.consi.273.col.5. versi. secundò quia. Dec.in l. petens,in 2.not.C.de pact. Ias.in l. si quis mihi bona,§.iussum.col.4.versi.in 4.part.ff. de acq.hære.vbi multa ad hoc adducit, vt paria sint aliquid feire in ipso actu,uel statim post,& in l.non solum.in §.morte,col.5.vers. ex ista ergo.ff.de no.ope. nunc. Rebuf. in concord.fol.73.col.1.& seq.versi.vacationẽ. Rip. in l.fi.col.34.vers.34.quæro.C.de reuoc.dona.Brun. in tract.de forma.fol.77.col.1.in fin.versi.& non est omittendum.Ripa in primo responso.colum.3.vers. secundò respondetur.vol.3.Cassan.in consil.29.col. 12.& seq.versi.contrarium tamen.Cor.cons.61.col. 8.versi.& illud,vol.3.& consi.36.colu.2.vers.& saltem hoc, volu.2.& consil.319.col.7.ver. hæc autem præsupposito.vol.3.Host.in c.officii.super verbo,incontinenti,& ibi Anto.de But.in versi.ad introitum. glos.col.1.versi.item allegatur,de elect. & ibi Car. in 6.not.Abb.in consil.5.versi.si enim.uol.1. Cur.sen. in consi.55.colu.3.vers.ex breuitate enim.

2 PRIMÒ ex illa infertur,vt paria sint aliquid vel in ipso actu fieri,vel ante,vel etiam post incontinenti.Ias.in l. qui in aliena,§.iussum.col.4.versi.in 4.par. ff.de acq.hæred.in l.non solum, §.morte.col.5.vers. ex ista ergo.ff.de nou.ope.nun.Fely. in c.cum oporteat.col.6.versi.sed tu confirma. de accusa. Rebuf.in concord.fol.73.col.1.& seq.in verbo, vacationem. Rip.in 1.responso.col.3.uol.3.uers.secundò respondetur.Bru.in tract.de forma.fol.77.col.1.in fi.& seq. vers.& non est omittendum.Tiraq.de retract.qui infinita cumulat.fol.339. versi. quoniam dubium est. Purpur.in l.bonæ fidei,colu.3.vers. prima igitur sit. C.de pact. & in d.l.lecta.nu.47.

3 Limita,nisi essemus in his, in quibus momentum temporis esset in consideratione,ita dicit Bal. in c.cũ dilectus.colum.1.uersi.sed quid si incontinẽti,de fide instrum.Purpur.in l.lecta.nu.47.ff.si cert.pe. post Ias.ibi col.9.vers.inuenio tamen.Tiraqu.de Retract. fol.341.nu.23.uersi.sed interim.

4 SECVNDÒ Infertur,vt duo actus vnico contextu facti censeantur adinuicem correspectiui, idest vnus factus gratia alterius,glos.in l.vt iurisiurandi,in verbo libertatis.ff.de ope.libert. Bald.in l.petens,col. pen.vers.dicunt tamen.C.de pact. Corn.cõs.39. col. 2.vers.& saltem hoc procedit,vol.2.& cõs.57.col.5. ver.ita in ꝓposito.vol.3.Soc.in cons.273.col.5.ver. 2.quia.Dec.in l.petens,in 2.not. C.de pact. Ripa in l.fi.col.34.C.de reuoc.donat.ver.34.quæro.Cassan. consil.39.col.12.& seq.uer.contrarium tamen.Purpur.in l.lecta.nu.44.ff.si cer.pet.Cor.cõs.61.colum. 8.vers.& illud.uol.3.Aimo cons.153.col.pe.ver.qui actus.Cor.consi.349.col.1.& seq.vol.1.& cons.10. col.3.vers.& ideò pactum.volum.2.& consi.36.col. 2.uers.& quando fiunt.eod.volum.Alex.in cons.25. col. fi. uers.nec habent obstare,volu.2.Dec.in consi. 182.col.3.ver.accedit etiã.Tiraq.de retract.fol.339. Bal.in l.1.in fi.versi.n.not.C.de oper.liber.

5 PRIMÒ Amplia,nedum quando unico contextu duo contractus fierent, seu duo actus, sed etiam quando intra breue tempus unus post alium.Ancha. consi.434.col.1.in fin.versi.præterea aduertendum. Aimo consi.53.col.3.ver.qui actus, & quando fieret vna,& eadem hora ponit Curt.senior cons.55.fo. 3.uersi.& hoc maximè.Et quando die seq. actus fieret, loquitur Pet. de Anch.in d.consil.434.col.1.in fin.uers.præterea aduertendum. Cassan.in consi.39. col.13.in princ.vers.& idem dicendum est. Tiraq.de Retract.fol.339.vers.quoniam dubium. Cæpolla in tract.simul.in 4.col. in 2.præsumptione, versi.item quando est factum.

¶ Contrarium tamen colligitur ex dictis per eundem Cæpol.paulò post in eodem loco, dum dicit,ꝙ factum uno,& eodem die censeatur factum incontinenti,nisi adiecta sit hora, quod dictum refert,& sequitur Purpur.in l.in bonæ fidei,colu.3.uers. declarantes præmissa.C.de pact.

6 SECVNDÒ Amplia, vt ex tali vicinitate actuũ colligi possit sufficiens præsumptio ad probandum delictum,prout uidetur tex.iuncta glo.in c.officii.de elect.in glos.1.quæ uidetur tenere, vt hæc præsumptio sufficiat ad probandam simoniacam conuentionem,& ita sentit Bart.in l.post contractum.ff.de dona.col.4.uersi.5.præsumitur,qui etiam allegat tex.in c.officii.& Anch.in cons.434.col.1.in fi.uer.præterea aduertendum.Dec.in l.petens,in 2.not.C.de pac. & in cons.235.col.2.versic.5.præsumitur.Cæpoll.in tract.de simul.contract.col.3.in fin.& seq.in 2.præsump.vers. præsumptiuè autem. & Anch.in d.c.officii.vers.vltimò nota.Rom.in cons.68. col.1.versi.ex his enim.Abb.in cons.5.col.1.uersi.si enim.volum. 1.Curt.sen.in consil.55.col.3.vers.ex breuitate.n.qui allegant dictam glo.in d.ca.officii. & clarius hoc tenuit Bellam. decis.12.circa fi. Sarnen. in regula. de triennali.q.12.num.11.& 12.Henri. Boic.in c. constitutus.col.2.vers.in 1. cau.de relig.domi. Host.in c. officii.super verbo,incontinenti.ibi,ca hoc enim præsumitur, de elect.

7 Et pro hac parte facit, nam fraus colligitur ex eo, ꝙ statim fit.l.si ventri.§.fi.ff.de priuileg.credi. Bar.in d.l.post contractum. colum.4. ver. quintò præsumitur.Corn.consil.61.colum.8.versi.& illud, vol.3.qui loquitur quoad detegendam fraudem,vel simulationem.Dec.con.235.col.2.uer.quintò præsumitur.Cæpoll.cons.crimi.17.colu.pen.versi. item si post. Cyn. in l.post hac,colum.1.in fine, vers. secundò quæro. C.de bon.poss.& ibi Bald.col.1.in fine, vers. breuiter non possumus,& ibi Ang.in 2.col.in fi. vers. idem si donauit.Cæpolla in tract.simul.contract.col.3. in fi. & seq.in 2.præsump.uers. præsumptiuè autem. Ripa in l.si uentri.§.fi.uers.6.facit.ff. de priuileg. cred. Roma.in cons.68.col.1.uers.ex his enim.

8 TERTIÒ Amplia, vt præsumatur simulatio ex his quæ incontinenti sequuntur, vt dicit Bal.in l. per diuersas,in fine,ver.20.quæritur.C.mand. Fulg.consil.198.col.1.uers.ex uicinitate namque. Ang.in l.res uxoris,uer.nota ꝙ donatio.C.de dona.int.uir.& uxo. Bal.in c.officii.in 1.no.de ele. Ripa in l. si uentri.§.fi. col.1.uers.facit Bart.ff.de priuileg. cred. Cur. senior cons.55.col.3. ver.breuitate enim.Rui. cons.42.col. fi.uol.1. uer. ad istud respondetur.

9 QVARTÒ Amplia,quia etiam præsumitur uitium ante ueuditionem, quando incontinenti post uenditionem uitium detegitur.Bal.in l.1. col.3. uer. quæro an uineam.C.de ædil.actio.

10 QVINTÒ Amplia, quia præsumitur etiam contractus usurarius ex uicinitate actuum, ut di-

eit Cæpolla in tract. ſimul. contract. col. 3. in fi. & ſeq. in 2. præſump. verſ. præſumptiuè autem. Bal. in c. officii. verſi. & eſt argumentum. de elect. Ripa in l. ſi ventri. §. fi. col. 2. verſic. ſextò facit. ff. de priuil. credi. Abb. in conſ. 5. col. 1. verſi. ſi enim. volum. 1. Barb. in conſi. 51. col. 5. verſic. & adducit pulchrum. volum. 1.

11 Sextò Amplia, quia ex viciuitate actus probatur quis electus per ambitionem. Ant. de But. in c. officii. verſ. ad introitum. gloſſ. de elect. poſt Hoſt. ibi verſi. in verbo electus. Abb. in 1. col. verſi. nota tertiò.

12 Septimò Amplia, quia probatur delictum iudicis indebitè carcerantis appellantes a ſuis ſententiis, ſi illos ſolitus ſit carcerare inconrinenti poſt interpoſitas appellationes. Bar. in l. de pupillo. §. ſi quis ipſi prætori. ff. de ope. no. nunc. q. 8.

Et pro iſta opinione faciunt omnia ea quæ pono in concluſione 2. in 7. lib. in 1. limit. num. 45. vbi præſumitur datum mandatum ad occidendum, ſi poſtquam dominus eſt loquutus cum famulo, famulus ſtatim aliquem interfecit.

13 ¶ Contrarium, vt ex eo ſolo, quod actus fuerit factus incontinenti, non præſumatur ſimoniaca conuentio, ſenuit Fed. de Senis conſi. 258. qui propterea reſpondet ad tex. in c. officii, de elect. & iſta opinio probari videtur per tex. in c. ſicut epiſco. nume. 1. q. 2. vbi poſt ordinationem poteſt aliquid etiam incontinenti recipi a ſponte offerente. & ibi Car. Alex. in ultimo not. Idem voluit gl. in c. tua nos. in verbo conſentiat. de ſimo. quæ expreſsè loquitur quando tempore ingreſſus quis aliquid donat monaſterio. & ibi Abb. ſuper gloſſ. in verbo purè. & ibi Anch. in 3. not. & Car. in 5. uot. & Fel. in gl. 2. & in glo. fin. Bal. in c. in præſentia. num. 32. verſic. oppono quod non poſſit. de probatio. Abb. in c. ad audientiam. el 2. col. 2. in fine. verſ. & ob hoc fortè dicit Hoſt. de reſcrip. & uoluit Dec. in conſi. 118. col. 2. verſic. 20. reſpondetur. & voluit gl. in verbo, repræſentationem. in c. conſtitutus, de relig.
14 domib. quæ tenet quod etiam poſt acceptum ſpirituale incontinenti dari poſſit temporale, quia ad euitandum delictum præſumitur datum in ſignum ſubiectionis, & voluit Caſſa. deci. 2. num. 5. & 6. de ſimon.

15 Ratio autem eſt, nam ceſſante conuentione, licitè quis recipit, quod à ſponte offerente datur, licèt cum pactione illicitè reciperet, Bald. in l. 1. col. penul. in 10. quæſt. C. pro ſocio. ponit Ruin. conſi. 103. colu. 4. verſ. & ideo in propoſito. volum. 1.

Et pro iſta opinione faciunt omnia ea, quæ pono in dicta concluſione 2. libri 7. in 1. limitatio. nu. 48.

16 Tertiò Infertur, nam duo contractus, vel duo actus uno & eodem tempore facti, pro uno reputantur, vt not. Iaſ. in l. lecta. col. 9. verſic. nota etiam ex uerſ. & ibi Purpur. num. 43. Curt. ſen. in conſ. 55. col. 3. verſ. ex breuitate enim. Caſſan. in conſi. 38. col. 12. uerſi. & nomen conſtituentis. & conſ. 63. colum. 12. verſi. maximè quando. & conſi. 14. verſ. cum propter vicinitatem. Ripa in l. fin. col. 34. q. 34. de reuocan. donatio. Ang. conſil. 145. col. 2. verſi. item ratione. & Rom. conſil. 445. verſic. cæterùm ratione.

17 Primò Amplia, quia vnus actus, vel unus contractus dicitur pars alterius. Cor. conſ. 36. colum. 2. verſ. & ſaltem hoc. vol. 2. & conſi. 319. col. 7. verſ. hoc autem præſuppoſito. volum. 3. Tiraq. de retract. fol. 339. verſi. quibus tamen adde.

18 Secundò Amplia, quia etiam duo actus facti intra modicum tempus, unus poſt alium cenſentur unico contextu facti. Bal. in l. 1. in fine, verſic. 2. nota. C. de oper. liber. Corn. conſ. fi. colu. 1. in prin. vol. 1. & conſi. 10. colum. 3. vol. 2. Caſſan. conſil. 39. col. 13. verſ. & fortius. Rip. in 1. reſponſo. in 3. colu. verſ. & dicitur. uol. 3. Purpur. in l. in bonæ fidei. colu. 3. uerſi. declaretis præmiſſa. C. de pact.

19 Tertiò Amplia, nam quis præſumitur iurare cauſa onerandæ libertatis, quando iurat ſtatim poſt manumiſſionem. Bar. in l. iuriſiurandi. in fi. princip. ff. de oper. liber. uerſ. 2. ex vicinitate.

20 Qvartò Infertur, vt pactum appoſitum iuxta contractum dicitur pars illius. l. fundi partem. ff. de contrah. empt. ponit Corn. conſ. 349. col. 1. inſtamus itaque. uol. 1. Fel. in c. cùm Ioãnes. nu. 4. de fid. inſtru.

21 Amplia, quia pactum incontinenti appoſitum cẽſet̃ ineſſe cõtractui ẽt ſtricti iuris, ut dicit Pau. de Caſt. in l. lecta. col. 2. in. fine, uerſic. item ex hoc tex. not. & ibi Alex. col. 2. in 2. not. Fulgoſ. col. 2. in 2. not. Iaco. circa fi. uerſ. in glo. ſuper verbo, ſtipul. ff. ſi cert. pet.

22 Primò Limita, id locũ habere qñ pactũ reſpicit ipſam rem, quæ in contractũ deuenerat: ſecus aũt eñ de alia re prorſus ſeparata pactũ fieret. ita Fulg. in d. l. lecta. col. 2. in 2. not. ff. ſi cer. peta. Tiraquel. de retract. cõuẽ. §. 1. in gl. 5. nu. 24. uerſ. ſed & 2. intellige.

23 Secundò Limita, quia pactum ſit pars cõtractus, qñ eſt correſpectiuum, aliàs ſecus, prout declarat Dec. i l. i bonæ fidei. nu. 11. ver. ſed tñ ratio. C. de pact.

Limita quatuor aliis modis, ut per Tiraq. de retract. in præalleg. loco, quos ibi videas.

24 Infertur igitur, ut pactũ incontinenti adiectum veſtiatur cohærentia contractus, de quo latè per Doct. in l. petens. C. de pact. & in l. lecta. ff. ſi cert. pet. & per Corn. conſ. 288. col. 3. in fi. & ſeq. uol. 3. & conſil. fi. col. 1. nol. 1. Fely. in c. qualiter, & quando. colum. 17. de accuſ. Rip. in 13. reſponſ. colum. 5. uol. 1. per Alex. in conſ. 90. col. pen. uol. 1. & conſ. 118. col. 1. & ſeq. volum. 3. qui declarat hanc materiam, quæ eſt ſatis prolixa, difficilis, & intricata, ideo illam non aggredior, quia hæc pro nunc deduxiſſe ſufficiat.

25 Qvintò Infertur, nam ea, quæ procedere debẽt, ſatis eſt ſi ſequãtur incõtinenti. Iaſ. in l. non ſolù. §. morte. col. 5. uer. immò fortius. ff. de oper. nou. nũ. vbi adducit plura exempla. & in l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. col. 4. ff. de acqu. hære. ver. itẽ paria ſunt, Rebuſ. in concord. fol. 73. & ſeq. in verbo, rationẽ. Iaſ. in l. edita. num. 13. uerſ. 3. concluſio. C. de eden. poſt Alex. ibi col. 4. uerſ. alias fallẽnas. Rip. in 2. lib. reſpõ. reſponſo 8. col. 1. verſ. iſtis nõ attentis. & Tiraq. de retract. conuen. §. 1. in glo. 5. nu. 2. uer. ex his aũt fit. & ſequ. ubi allegat. 17. ſimilia, quod ea, quæ debent fieri in ipſo actu, fieri poſſunt incõtinẽti. poſt Bru. in trac. de form. fol. 77. col. 1. in fi. & col. ſeq. verſ. & dixit Bal.

26 Limita, niſi pro forma requireretur, quod aliquid præcederet, quia tunc non ſufficeret, ſi poſtea ſequeretur etiam incontinenti. Ripa in 13. reſponſo. colu. 5. uolum. 1. nu. 25. uerſ. non obſtat dum dicitur.

¶ Contrarium in hoc tenet Gozad. conſ. 73. nu. 33. uerſ. 3. ubi dicit.

27 Primò Amplia, quia ex his, quæ incontinenti fiunt, probatur error. Bal. in l. 2. C. ſi ſeru. uel liber. lib. 11. verſic. item præſumitur aliquis.

28 Secundò Amplia, nam ſi ſunt actus uno & eodem tpe facti, uel incontinenti unus poſt alium, quod vni ineſt, alteri cẽſetur ineſſe. Iaſ. in l. lecta. col. 9. verſ. noto etiam. ff. ſi cert. pet. & ante etiã hoc uoluit Ang. conſ. 145. col. 1. uerſ. cæterùm ratione. Tiraquell. de retrac. conuentio. §. 1. in glo. 5.

29 Primò Limita, & declara regulam principalẽ procedere in dubio, ſecus verò quãdo conſtaret aliud actum eſſe inter partes, vt dicit Corn. conſ. fin. colum. pen. & ſeq. per totum, vol. 1. uerſic. non enim obſtat.

30 Secvn-

30 SECVNDÒ Limita, quando momentum tēporis esset in consideratione. Bal.in l.cum dilectos.col. 2.extra de fide instru.vers.sed pone, refert & sequitur Tiraq.de retrac.fol.341.ver.possem hic.& in trac. de iure primog.in 2.q.

31 TERTIÒ Limita, nam videntur inesse ea quę in continenti fiunt, verè tamen non insunt, ita ꝙ regula fictè procedit. Ias.in l.lecta.col.9.versi.1.pondera, & ibi Soc.col.1.in 5.not.Aret.in 6.not.Purpur.nu.47. Cur.iun.col.5.vers.2.difficultas.ff.si cert. pet.Bal.in l.in bonæ fidei.col.1. vers. & nota ꝙ tex. & ibi Aret. col.2.C. de pact.

32 Sublimita & declara, vt per Corn.in cons.133.colum.1.& seq.vol.1.nā aut actus nondū est absolutus, & dicitur verè in esse: aut verò erat absolutus, & dicitā inesse per fictionem, refert & sequitur Tiraq. de retrac. conuentio. versi. intellige quintò, in §.1.glo.5. num.28.

CONCLVSIO XIIII.

ARGVMENTVM.

Filius præsumitur natus ex marito, quantumcunque vxor cum alio adulteretur.

1 MAXIMA est illa iuris præsumptio, vt filius præsumatur natus ex marito, etiamsi eodem tempore vxor cum alio adulterium commiserit, tex. in l.miles.§.defuncto.ff.de adulte.nota.in ca. Michael.de fil.presbyte.not.Abbas & Docto.in c.per tuas. de probat.& in l.filium diffinimus.ff.de his, qui sunt sui, uel alien.iur.& in c.trasmissa.qui fil.sint legit.Hippol.in l.1.§.ad quæstionem.nu.10.ff.de quæst.Paris. cōs.64.col.1.& seq.vol....Boer.decis.199.nu.3.Gozad.i cōs.12.col.1.& Gomes.in c.2.char.5.de iud.i 6.

2 PRIMÒ Amplia, etiam si mulier cū adultero cohabitaret, si modò accessus liber patebat marito, ita vt potuerit ex eo filius concipi: per rationem tex. in d.§.defuncto.vt not. Bal.in l. si à matre. C.de suis & legit. Abb.in c accedens.de purg.cano.& in c.officii.de pœnit.& remission. Barba.in consil.58.col.1. vol.2.Alex.in cons.87.col. pen. versi. præterea.vol. 3.& cons.37.col.pen.vol.1.sequitur Franc. Curt.in cons.31.col.1.in fi.Paris.in cōs.64.col.1.& seq.vol. 3.Hipp.in l.1.§.ad quæstionem, nu.20.ff.de quæstio.

¶ Contrarium probat tex. in l.1.§. illud.ff.de lib. agnos. Specul.in tit.qui fil.sint leg.versi.4.

3 SECVNDÒ Amplia, vt procedat ista præsumptio etiam si maritus per aliquod tempus fuisset absens, quia nihilominus ex eo filius præsumeretur natus. Aret.in c.per tuas.col.1.de proba.

4 TERTIÒ Amplia, idem esse si filius nascatur in loco suspecto extra domum mariti. Ias. in cons.125. col.1.vol.4.Grat.in cons.40.col.5.vol.1.

5 QVARTÒ Amplia, vt hoc idē procedat in cōcubina.glo.in c.Michael.in verbo, constiterit.de fil.presbyt.Abb.& alii, in c.per tuas.de proba.Bald.in l.fil. diffinimus.ff.de iis qui sunt sui vel alien.iur.& in l.si vicinis.C.de nup.Anch.in cons. 221.Ias.in cons.125. col.1.vol.4.Soc.cons.65.vol.3. Maria. iun. in cons. 138.col.fi.vol.2.Boer.decis.299.Hippo.in l.1.§.ad quæstionem.nu.20.ff.de quæstio.

Declara, vt hoc sit intelligendū de ea concubina q̃ quis pro arbitrio suo haberet. vt declarat Alex. in cōs.157.vol.5.sequit Alc.in regula, p̄sump.37.nu.3.

QVINTÒ Amplia, idem in vidua locum habere. Cremens.in sing.136.

7 SEXTÒ Amplia, ēt si filius natus assimilaretur adultero, quia hoc potuit contingere ob cogitationē mulieris tpe conceptionis.gl. fi.in.l. quæret aliquis. ff.de verb.sign. Pau.de Cast.in cons.275. vol.1. Ias. & Doct.in l.Gallus.in prin. circa fi.ff. de lib. & posthu. Alc.in 3.regula.in 37.præsump. nu.7

8 SEPTIMÒ Amplia, ut procedat, ēt si mulier per 15.annos fuisset sterilis, vt dicit Ruin.in cons.53. vol.5. & sentit Abb in c. per tuas. de proba. Alc. in trac.præsumpt.in 3.regula.præsump. 37. Hipp.in l. 1.§.ad quæstionem.nu.20.ff.de quæstio.

9 OCTAVÒ Amplia, vt procedat etiam ista præsumptio, si uxor in lupanari existeret, quæ si concipiat, præsumitur filius conceptus ex marito, si modò ipsi marito patebat aditus. ita Cyn.post Iac. Butrig. in l.si uicinia.C. de nup.Sylu. nupt. fol. 17. col.4 & seq.Grat.in cons.140.col.5.vol.1.Bertr.in cons.73. nu.13.& seq. vol.3.

¶ Contrariū tenet Alcia.in 3.regula, p̄sumpt.37.

10 NONÒ Amplia, etiam si cōuer ille filius sit reputatus filius adulteri, & non mariti.Sal.in l.1.cōl.3. ff.de testi.quem sequitur Alex in consi.25. col. pen. vol.4. Abb.in c.ex transmissa.circa fi. qui fil.sint leg. Dec.in c.per tuas.no.8.vers. & ad superius. de proba.post Aret.ibi. colum. 8. vers. sed quæritur. Abb. in c.accedens.nu.6.de purga.can.Mant.in consil.98. colum.pen.& seq.

¶ Contrarium uoluit Ant. de But. in c.transmissæ. qui fil.sint legit. circa fi.& idem uoluit Alex. in cons.51.col.2.uers.& idem.vol.1.

11 DECIMÒ Amplia, ut ista dicatur præsumptio iuris & de iure, vt tenet Paul.de Castr.in cōs.115 col.3.vol.1.Hipp.in l.1.§. ad quæstionem. col. fi. ff. de quæstio.Barbat.in cons.50.nu.2.vol.2. Boer. decis.299.Bero.q.60.

Declara, nam licèt Pau.de Cast.in d.cons.115.vo. 1.velit, ꝙ filii confessio tollat hanc præsumptionem, illud est in sui præiudicium, quia quis confitendo sibi potest præiudicare, sed quando hoc faceret in sui fauorem, non credo standum esse confessioni filii dicentis se esse filium spurium. Aret. & Fel.in c. p tuas. de proba.Dec.in cons.65.

¶ Contra hanc ampliationem tenet Paris.in cons. 10.nu.42.& in cons.29.col.11.vol.2. Alc. de præsumpt.in 3.reg.præsumpt.37. Alex.cons.88. vol.7.

12 XI. Amplia, vt non admittatur probatio in contrarium etiam per confessionem matris. Abb. in c. officii.nu.3.vbi dicit cōmunem.* de pœnit. & remissio. & in c. accedens nume.4. de purg. cano. glo. & Do.in l.si posthum. §.fi.ff.de lib. & posthum. Alex. in l.nec professio.C.de testa.Grat.in cons.140. col. 5.vol.1.Boer.decis.199.nu.6.Paris.cons.10.nu. 14. vol.12.Hippol.in d.§.ad quæstionem. num. 21. Alciat.de præsumpt.in 3.regula, præsumpt.37.

13 Limita hanc ampliationem, quando vltra cōfessionē matris concurreret etiam confessio patris asserentis illum non esse proprium filium, sed adulteri, quia ista confessio multum facit. Bald. in l.filium diffinimus.in 1.lect.nu.11.vers. sed pone ꝙ pater, & mater. ff.de his, qui sunt sui, vel alien.iur. Pet. de Anch.in cons.225.col.pe.vers.super alio. & no.6.vers.accedit his testimoniū matris. Alex. in cons.88.nu.13.vers. præterea casum nostrū. vol.7.Corn.in cōsi.1.nu.22. vers.itē concurrit.uol.3.Paris.nu.10.& nu.45.uol.2.

14 XII. Amplia, vt ista præsūptio præualeat omnibus aliis præsumptionibus, ut not. Barba. in consil. 57.uol.1.Dec.in cons.657.nu.3.

15 PRIMÒ Limita hanc regulam, nisi filius sit educatus, tractatus, & nominatus tanquàm filius

adulteri, & concurrat etiam super hoc publica vox & fama. Auchara.in cõns. 225. 2.dub. Alex.cons.88. volum.7. Corn.in cons.1. colum.2.volum.3.Capra in consil.2. Barbat. in consil. 68. volum.4. Iason in consil.125. col.2.vol.4. Dec.in cons.288.in princ. Bertrand.in cons.108.col.1.& sequen.vol.3. Paris. in cons.10.volum.2.per totum.Sarnen.in regu.de annali.q.58.nu.2.Bertrand.in consil.73. nu.13. volumi.3.Alciat.in dict.præsumpt.37.in 3.regula,nume. 10.Gozad.in cons.13.nu. 48. ver. præterea & 4. & numer.51. Grat.in consil. 158. colum.1. volum.2.

¶Contrarium voluit Barb.cõsil.27.col.pen.vol. 4.Paris.cons.11.vol.2.& in consil. 12.col.27.vol.2.

16 SECVNDÒ Limita, nam quando vxor cohabitauit cum alio,etiam si marito pateret aditus coeundi cum vxore, nihilominus si mulier diu fuit sterilis cum marito,tũc non præsumitur filiatio,sed etiam requiritur nominatio, & tractatio tanquam filii facta à marito. Are.& Fel. in ca. per tuas.col.1. de probat.

17 TERTIÒ Limita, nisi filius confiteatur se esse filium adulteri, & etiam concurrat assertio matris, & pro tali fuerit ab adultero institutus, & reputatus, & etiam super hoc fama concurrat, quibus concurrentibus erit præsumendus filius adulteri, & non mariti. Pau. de Cast.in consi.115. in vlt.dub.vol.1. Paris.in consi.10. pertotum.vol. 2.

¶ Contrarium tenet idem Paris.in cons.11.vol.2.

18 QVARTÒ Limita, quando filius natus esset cæcus, claudus,vel luscus,quia tunc ratione peccati,præsumitur filius adulteri.Barb.in c.in præsentis,nu.98. de prob.& in consi.68.in princ. vol.4. Alc. in cons. 157.nu.1.vol.5.& in cons.88.col.3.vol. 7. Dec. in consi.188.in princ.& in consi. 282.col.2.Hippo.in sing.530. vbi quamplures allegat.

19 QVINTÒ Limita, quando probaretur impotentia coeundi in marito vel ex causa infirmitatis, vel ex alia cã, vt videtur sentire tex. in d.l.filium diffinimus,in fi.Abb.in c.p tuas.num.3.& ibi Fel.de prob. Doct.in l. Gallus,in princ.ff.de libe. & posth. Alex. in consi.78.nu.7.& seq.vol.7.Pari. in consi.10. nu. 36.vol.2.& in consi.29.per totum,vol.2.

20 SEXTÒ Limita, vt ista præsumptio non habeat locum in alio, quàm in marito, & concubinario, vt dicit Alex.in consi.157.vol.5.

21 SEPTIMÒ Limita,nam quando tractaretur de bonis defuncti alteri auferendis,non hẽt locũ Regul. l.miles.§.defuncto.ita Mar.iun.cõs.86.nu.45. vol.2.

22 OCTAVÒ Limita,in sene octuagenario,vt tenet Soc.in cons.65.vol. 3.Paris.in cons.29.per totum vol.2.

23 NONÒ Limita, nisi mulier assiduè cum adultero cohabitaret:hanc limit.tenet Ias.in cons.125.col. 2.vol.4.

24 Declara,nam ista limitatio non potest procedere stante * communi conclusione superius firmata, vt quotiescunq; marito pateat accessus,filius præsumatur natus ex eo,non autem ex adultero.

25 X. Limits, quia ista præsumptio est inducta in fauorem filiorum, & ideo non habebit locum in præiudicium ipsorum, secundum Goza.in consi.13.nu. 48.versi.præterea.

Ad istam regulam nonnullæ aliæ limitationes traduntur, quas in præsenti non refero, sed potes eas videre per doct.in d.c.per tuas.de prob.& in c.transmissæ. qui fil. sint legi.& in d.§. defuncto. & in l. filium diffinimus.ff.de his,qui sunt sui vel alic. iur.

CONCLVSIO XV.

ARGVMENTVM.

Mulier quicquid constante matrimonio quæsiuerit, ob turpem suspitionem euitandam de bonis mariti quæsiuisse præsumitur.

1 TEx. in l.Quintus Mutius.ff. de don. int. vir. & vxo.,pbat hanc conclusionẽ, vt quicquid vxor tpe constantis matrimonii acquirit, gratia turpis suspicionis euitandę,de bonis ipsius mariti acquisiuisse præsumatur, idem tenet glo. in c. sicut manifestè. per illum tex.7.q.1.& est tex.in l.etiam. C.de dona. int. vir. & vxor. Bal. in l. eum oportear. C. de bonis quæ lib.Inn.in c.cum ex offici.de test.

2 PRIMÒ Amplia,vt hoc procedat etiam in concubina.l.fi.ff.de act.& oblig. Bal.in l.1.C.de nat.libe.Paris.in consi.80. col.4. vol.1. Hispa. in Rub. de dona.inter uir.& vxo.fol.55.col.4.Boer.decisio.81. Cremens. in sing.6.

¶ Contrarium voluit Alc. in 3. reg. in 26. præsump. in tract. præsump.

3 SECVNDÒ Amplia, vt istud procedat etiam in vidua.Albe.in l.etiam. C.de don.inter vir.& vxor. Io.Crot.in l.frater à fratre.col.34.ff.de cond.indebiti.Paris.consi.80.col.2. vol.1. Capra in cons.3.col. pe.Io.de Garro.in Rub.de secun.nup. fol.27. in 63. pen.Hisp.in Rubrica de dona.int.vir. & vxo. fol.55. col.4.& seq.Ale.de præsump.in 3.reg.26.præsump.

4 PRIMÒ Declara, hanc ampliationem procedere post mortem mariti infra tempus luctus,nam semper eo tempore præsumitur ipsam quæsiuisse de bonis mariti.Ang.in cons.141. col.1. & seq. Rip. in l. fœminæ.in 20.q.C.de secun.nup.Casla.in consuetu. fol.189. col.1. & seq. Alc. in tertia reg.in 26. præsump.Crem.in sing.6.

5 SECVNDÒ Declara,vt etiam post contractum matrimonium cum secundo viro, mulier præsumatur quæsiuisse de bonis primi mariti defuncti, quando concurrunt aliqua inditia,vel coniecturæ, vt puta, quia primus maritus erat ditior secundo marito, vel continuè domi pecuniam retinebat, vel si pecuniam vxori committebat, vel si ex aliis coniecturis istud posset præsumi, ut per Ang. in d. consi. 141. circa fi.Casla.in consuet.fol.189.col.2. nu.8. Alc.in d.præsump.26.nu.5.in 3. reg.

6 TERTIÒ Amplia, etiam si maritus negaret se dedisse pecuniam vxori suæ, ut dicit Aret. consi.31. col.pen.& idem est quando mulier negaret illa bona fuisse acquisita de bonis mariti,ut dic.His. in Rub.de don.inter vir.& vxo.§.60.fol.55.sequitur Sylua nup. in verbo,est nubendum.num.21. & seq.

7 QVARTÒ Amplia,ut in dubbio censeatur quæsitum à muliere tempore contracti matrimonii, non autem post matrimonium.Aret.in consi.31. Alb. in l.etiam.C.de dona.int.uir.& uxo.

¶ Contrarium autem tenet Saly.in d.l.etiam.C.de donat.inter uir.& uxo.Claud. in l.qui iure familiaritatis.ff.de acqu.posses.Alex.in consi.42.uol.5.

Concorda opiniones,ut prima opinio ,pcedat quãdo uerisimiliter mulier non potuisset acquirere, nisi cõstante matrimonio,aliàs procedit 2. opi. Alc.in 3. reg.26.præsum.num.6.

8 QVINTÒ Amplia, ut etiam hæredi detur tale beneficiũ, ut possit allegare bona quæsita ab uxore, de bonis mariti fuisse q̃sita.Par.in cõs.62.col.2.uol.1.

9 SEXTÒ Amplia, etiam si mulier constante matrimo-

trimo-

trimonio adulterium commisisset, nihilo minos habet locum huiosmodi præsumptio. Hispan. in rubr. de do. inter vir. & vxor. §. 60. nu. 11.

10 SEPTIMÒ Amplia etiam si ageretur contra emptorem habentem causam à muliere, nã tunc etiam habet locum ista præsumptio. Hisp. in loco superius allegato, num. 15.

11 OCTAVÒ Amplia, vt hoc non solum per maritum vel eius hęredem mulieri possit opponi, sed etiam per singularem successorẽ, vel donatarium, vt tenet Dec. in consi. 237. Syl. nup. in ver. est nubendum, nu. 21. in 4. amplia. Ale. in 2. reg. præsumptio. 26. in 4. declaratione.

¶ Contrarium voluit Alex. in l. qui iure familiaritatis, ff. de acq. poss. Hisp. in d. rub. io loco alleg. num. 20. & Bal. in l. si vxorem, C. de cond. insert. Alex. in cõsil. 101. col. 1. vol. 7.

12 PRIMÒ Limita, nisi mulier esset industriosa, quia tunc bona illa præsumitur ex industria sua quæsiuisse, vt per Bal. io l. eum oporteat, col. 3. C. de bonis quę lib. & l. eum vxor, col. pen. C. quan. dies leg. ce. Pet. Gerar. in sing. 99. Io. Crot. in l. frater a fratre, col. 34. ff. de cond. indeb. Rip. in 4. resp. io 3. lib. Hisp. io rubr. de don. inter vir. & vx. in d. §. 60. nu. 18. Alc. in d. 26. præsump. in 6. declarat.

13 SECVNDÒ Limita, nisi appareat mulierẽ habuisse pecuniam a consanguineo, quia tunc non pręsumitur a marito tradita: & ideo sibi, oon autem marito præsumitur quæsita, vt per Bal. in l. cum oporteat, col. 3. C. de bon. quæ liber. Cassa. in cons. 29. Aim. in cons. 62. col. 2. Dec. in cons. 237. in fi.

14 TERTIÒ Limita, vt tantummodo in hoc casu possit agi contra mulierem ad pretium, non autem ad recuperationem bonorum: Bar. in l. etsi instrumenta, C. de fide instr. lib. 10. Signo. de Homo. in cons. 122. Io. Crot. in d. l. frater a fratre, col. 34. ff. de cond. indc. Ripa, in 4. resp. in fi. in 3. lib. Boner. in verbo præsumpt. sing. 37. Bertran. io cons. 198. col. fi. vol. 3. Paris. in cõsi. 80 col. 2. vol. 1. Hisp. in loco superius alleg. nu. 20. Aimo. in consil. 61. Boer. decis. 81. Tiraq. de retract. fol. 61. Alc. in 3. reg. 26. præsumpt. oum. 14. vbi declarat.

15 QVARTÒ Limita, nisi constaret ex confessione viri asserentis pecuniam esse ipsius mulieris: Alex. in cons. 22. vol. 4. Sig. in d. cons. 122. Rip. in 4. resp. in 3. lib. Soc. in cons. 65. in 20. arg. Boer. decis. 81. Hisp. in loco sæpius alleg. nu. 20. Aim. consi. 61. col. 3. Ruin. in cons. 44. col. 2. vol. 5.

¶ Contrarium voluit Saly. in l. si mater, C. de contrahen. empt. Paris. in cons. 62. vol. 1. Are. cons. 31. colum. 3. & seq.

16 Concorda, nam aut emptio fit a muliere, marito expressè confitente, vel tacitè, quia erat præsens, & non contradicebat, & in instrumento dicebatur pecuniam esse mulieris, & a muliere solutam, & tunc maritus vel eios hæredes tenentur stare assertioni, si verò maritus emit nomine mulieris absentis, & soluit pecunias, quãuis asserat tales pecuoias esse vxoris suæ, quia tunc præsumitur coofessio simulata, & facta ex cã donationis, talis confessio nihil operatur, ita distinguit Alc. in d. præsumpt. in 10. decla. & idem dicit Rui. in cons. 44. col. 2. vol. 5. Ale. cons. 24. col. 1. vol. 1. Hisp. in rubr. de don. inter vir. & vxor. nu. 20. Aim. in cons. 61. col. 2. Syl. in l. eum propriam, io fi. C. si quis alteri, vel sibi.

17 QVINTÒ Limita, nisi alia cõcurreret præsumptio quæ istam excluderet: Cor. in cons. 332. col. 2. vol. 1. Are. in consi. 31. col. 2. Aim. in cons. 61. col. 2. Ruin. in cons. 96. col. 2. vol. 5. Petr. Gerar. in sing. 99. nam vna præsumptio aliã excludit: vt per Bar. in l. Diuus, ff. de in integ. rest.

18 SEXTÒ Limita, vt ista præsumptio habeat locum tantummodò in petitorio, non aũt in possessorio. Bal. in l. cum vxorem, col. pen. C. quan. dies lega. ced. Soc. qui declarat qualiter illud procedat, io cons. 131. col. 2. Syl. nup. in verbo, est nubendum, no. 23. in 8. limit. Hisp. in rubr. de don. inter vir. & vxor. in loco allega. nu. 21. Alc. in d. 26. præs. nu. 8.

19 SEPTIMÒ Limita, hanc pręsumptionem locũ non habere, nisi quando maritus assereret, quòd pecuniæ essent profectæ ab ipso de voluntate sua tacita vel expressa, vt per Are. io consi. 31. col. 1. Alb. in l. etiam, C. de dona. inter vir. & vxor. Hisp. in loco sæpius alleg. num. 20.

Contrarium tenet idem Are. in d. cons. 31. col. 3. vers. ad secundum dicimus.

20 OCTAVÒ Limita, quando probaretur mulierem administrasse bona alterius: tunc enim excluditur ista præsumpt. Alex. in consi. 40. col. fi. vol. 3. & cons. 82. col. pen. vol. 2.

21 NONÒ Limita, si appareret vxorem habuisse huiusmodi bona ante matrimonium: Alex. in cons. 42. vol. 5. Aim. in consil. 61. col. 3. Cor. in consilio 327. nume. 8. volum. 1. vbi dicit de vxore habente bona parafernalia.

22 DECIMÒ Limita, quando appareret mulierem aliquid fuisse consecutam a Principe, vt per Cassa. cons. 29. num. 4.

23 XI. Limita, quando maritus traduceretur ad domum vxoris, nam in domo vxoris cessat ista pręsump. Aim. in cons. 62. col. 3.

24 XII. Limita in muliere diuite, quæ nupsisset pauperi: Alc. de præsump. in 3. reg. in 26. præsumpt.

25 XIII. Limita, si mulier habẽs proprietatem absq; vsufructu, finito vsufructu per cõsolidationem acquisiuisset etiam vsumfructum cum proprietate: Cassan. in consuet. fol. 143. col. 4. nu. 13.

26 XIIII. Limita, vt ista pręsumptio habeat locum in bonis post matrimonium acquisitis, secus autem in quæsitis ante matrimonium: Bal. in l. si vxorem, C. de cond. insert. Alex. in cons. 42. vol. 5.

27 XV. Limita, vt ista præsumptio non habeat locum in tutore paupere, effecto diuite pendente administratione, vt no. Pet. Gerard. in sing. suo 6. ver. sed quid in tutore, per not. in l. si defunctus, C. arbitr. tut. & declarat Roma. io consil. 346. circa fi. Aret. in consi. 31. colum. 2. ver. nec obstat, qui etiam declarat quomodo ista limitatio sit intelligenda.

CONCLVSIO XVI.

ARGVMENTVM.

Viuere an præsumatur quis usque ad centum annos.

1 QVAMPLVRES voluerunt, vt quis præsumatur viuere vsque ad metam centũ annorum, per tex. in l. fi. §. nobis, ibi, longissimum hominis vitę tempus, C. de sacrosan. eccl. in l. an vsusfruc. in fi. ff. de vsufruc. in Auth. vt ecclesia Romana, in §. 1. in c. in præsentia, de spons. & hoc sentit gl. in l. 2. §. sed si dubitetur, vbi etiam Bar. ff. quemadmo. testam. aper. & in l. sed si de sua, vbi etiam Bar. ff. de acquir. hæredit. Dec. io consil. 204. num. 4. & in consi. 575. nu. 10. vbi dicit communem * opin.

2 Et propterea dicebat Angel. in l. sed & si de sua, ff. de acquirenda hæred. non esse necessarium vitam pro

 bare,

bare, quia satis probatur ex iuris præsumptione, cum qui libet præsumatur viuere, & idem dicit Ang. in l. si emancipati, col. 2. C. de colla. Imola, & Rom. in l. sed si de sua, ff. de acq. hære. Corn. in cons. 251. uol. 1. Ias.
* in l. fi. col. fi. C. de sacrosf. eccl. vbi dicit hanc esse* com
munem sententiam: Cor. in cons. 195. col. 1. & consil. 204. uol. 3. Are. in c. causam quæ, col. 8. & seq. de test. Alc. cōs. 1. col. 12. vol. 5. Fel. c. ex tenore, col. fi. de test. Are. & Alex. in d. l. sed si de sua, Corn. cons. 119. nu. 8. vol. 1. Socin. in l. si inter virum, col. fi. ff. de reb. dub. Alex. in cōs. 27. col. fi. vol. 7. & in cons. 175. col. pen. vol. 5. Goza. in cons. 68. Paris. in cons. 86. in fi. vol. 4. Grat. consi. 66. col pen. vol. 2. Maria. Iun. in cons. 26. vol. 2. Bertr. cons. 175. col. 2. vol. 2. Alc. de præsumpt. in 1. reg. in 44. præsump.

3 ¶ Contrarium videtur verius, quia iure non probatur ꝙ quis præsumatur viuere centum annos, nec iura superius adducta hoc probant, sed tantū dicūt, quòd longissimæ vitæ terminus hominis, est meta centum annorum, & quòd non est præsumendū, vt quis viuat vltra illum terminum, non autem iura superius deducta probant, vt quis præsumatur viuere vsq; ad illum terminum, prout dicit Cor. in d. cons. 119. & in consi. 340. vol. 1. & in cons. 181. col. 7. vol. 2. & in cōsi. 208. col. pe. vol. 3. & in cons. 243. vbi latè declarat, vol. 3. & illud dictum etiam improbat Dec. in l. si emācipati, col. 2. C. de col. & in l. fi. colum. 9. C. de edicto diui Adria. toll. & in c. cum dilecta, col. 4. de confirm. vtili, vel inutili: Ias. in l. fi. col. fi. C. de sacrosf. eccle. Paris. in consi. 86. in fi. vol. 4. Ruin. in cons. 189. nu. 14. volum. 1.

4 Et quod prima opinio etiam non sit vera, videtur
probari a communiter accidentibus, quod argomen-
tum validum est in iure, l. neque natales, & ibi glo. in
verbo, nihil, C. de prob. l. quid si nolit, §. qui assiduè,
ff. de ædil. edict. c. 1. & ibi Abb. Imola, & alii, de cler.
non resid, quod quidem argumentum à communiter
accidentibus, transfert etiam onus probandi contra-
5 rium in aduersarium, vt dicit Rom. in sing. 397. Hip-
po. sing. 1. Itaque cum videamus paucos, vel nullos
ad istam ætatem centum annorum peruenire, meritò
ista præsumptio non videtur vera: Immo potius con
trarium semper poterit præsumi à communiter acci-
dentibus.

6 Et tenendo istam vltimam partem, quæ verior vr, infertur s̃m Bar. in l. si quidem, C. sol. matr. ꝙ ille, qui se fundat in morte, debet mortem probare, & qui se fundat in vita, illā ēt probare tenetur, & ita etiam not. in d. l. 2. §. sed si dubitetur, ff. quemad. test. aperia. & in l. sed si de sua, ff. de acq. hæred.

7 Primò Declara istam conclusionē, quòd fundans se in vita dēat eam probare, locum habere in agente, secus autem in excipiente, quia excipiens quantumcūque se fundet in vita, illam probare non tenetur, vt dicit Soc. in l. si inter virum, col. fin. ver. 4. infertur, ff. de reb. dub. intelligit gl. in d. l. 2. §. sed si dubitetur, ff. quē admo. testam. aper.

8 Secundò Declara, nā licèt non sit necesse vitam probare in eo casu, in quo vita præsumitur, tñ dēt intentari, nam non intentatū ab homine, non præsumit a iure, Bal. in c. ex tenore, col. 1. & sequit ibi Fel. circa fi. de testib. Fel. in c. afferte, in 3. no. de præsump.

9 Tertiò Declara, vt vbi iuris præsumptione quis præsumit viuere, tunc clarior probatio in contrarium requiratur: vt per Franc. Curt. cons. 52. col. 3.

10 Quartò Declara, quia vnus testis de visu tollit istā præsumptionem, vt quia præsumatur viuere: Fel. in c. quoniā frequenter, §. porrò, col. fi. vt lit. non cōte.

11 Quintò Declara, quia post spatium centum annorum quis non tenetur mortem alicuius probare, cum post illud tempus vnusquisque præsumatur mortuus, vt not. Afflict. super Const. fol. 301. in tit. de success. nobil. nu. 52.

De Testibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Testis vnicus non probat.

1 IN hac materia testium principalis con-
clusio est, quòd testis vnicus regulariter
non probat, c. licet, c. veniens, c. iurisiu-
2 randi, de testi. & propterea testimoniū
vnius nō iustificat, nec condemnat, c. admonere, 33.
q. 2. c. In nomine Domini, de testi. Iason in l. si quan-
do, nu. 11. C. vnde vi.

3 Primò Amplia, etiam si simus in compromisso, in quo non potest vni testi fides adhiberi, etiam si causa sit commissa conscientiæ alicuius. Alexand. in consil. 209. colum. fi. vol. 6. vel etiam si sit iudicandum inspecta veritate, & æquitate. Corne. in consilio 165. vol. 4.

4 Secundò Amplia, quia etiam constitutione
induci non potest, ꝙ stetur dicto vnius partis in præ-
iudicium alterius, secundum Afflic. in prælud. Const.
5 regn. q. 12. Imò nec Papa, nec Princeps in hoc casu
potest hoc disponere, c. indicas Hermanū, 3. q. 9. quē
tex. ita declarat Fel. in c. veniens, el 1. circa fi. de testi.
idem dicit Rom. in sing. 714. Fel. in c. constitutus, co
lum. 9. de rescrip.

6 Primò Declara, vt hoc procedat tantummodò in præiudicium tertii, quia aliàs posset princeps, vel ciuitas non recognoscens superiorē statuere, quòd vni testi personę graui, & in dignitate constitutæ credatur, per tex. in c. quicunq; 11. q. 1. secundum intellectum Inn. in c. nuper, de testib. ponit Rom. in sing. 363. Socin. in cons. 266. col. 14. ver. confirmantur præmissa: & ita loquitur Fel. in c. constitutus, col. 9. de rescript. prout melius declarat idem Fel. in c. veniens, col. fi. de testi. Abb. in c. nuper, & ibi Fel. col. 1. de test. Abb. in c. sicut, de probat. & in c. cum a nobis, de testi. Ias. in l. admonēdi, col. 8. de iureiur. Fel. in c. cum a nobis, col. 1. de testibus.

7 Amplia, nam etiam Papa vel Imperator potest disponere, vt præstetur fides scripturæ etiam non authenticæ, vt per Fely. in c. 1. col. 1. de fide instru.

8 Secundò Declara, quia potest ēt de partium cō
sensu fieri, vt credatr vni testi ēt in præiudiciū alterius,
Dec. in c. 2. col. 2. de fid. instr. Ias. post Ro. & Alex. in
* l. 1. §. fi. nu. 8. ff. de ver. obl. vbi dicit cōem * opin. in l.
admonendi, nu. 188. & nu. 200. vbi dicit communem
ff. de iureiur. Fel. qui plures adducit, in c. veniens, el 1.
col. pen. de testi. Alexand. in consi. 54. col. 1. vbi hanc
dicit magis communem opin. vol. 1. & hanc etiam di
cit communem: Alc. in l. 1. §. fi. nume. 23. & seq. ff. de
verb. oblig.

9 Primò Limita, quia licèt partes possint disponere, vt credatur vni testi in specie, vt puta, Titio tamen non possunt facere, vt indistinctè vni testi credatur: Ang. in l. pactum, col. fi. ff. de pac. Ias. in repet. l. admonendi, nu. 100. de iureiur.

10 Secundò Limita, quia non potest statuto
vel

vel consuetudine induci, vt indifferenter stetur dicto vnius testis, etiam contra vsurarium, vt tenet Fed. de Sen. in cons. 16. Ang. in disp. incipi. Astensis, col. 15. & seq. Ias. in repet. l. admonendi, fol. 20. ff. de iureiur.

¶ Contrariū, vt statutum facere possit, tenuit Alex. in cons. 188. col. 1. & seq. vol. 7. & in consuetudine tenet Roc. in c. fi. col. 40. de consuetu.

11 Tertiò Amplia, vt non credatur vni testi etiā si sit Cardinalis, nisi in his, quæ sunt de stylo Curiæ, Bellamer. decis. 628. 629. 630. & 631. in quibus loquitur ēt de Cardinali Vicecācellario. Fel. in c. quod super, col. 4. de fid. instr. de qua ampliatione latè diximus supra in conclusio. 3. in tit. de proba.

12 Qvartò Amplia vt non credatur etiam alicui asserenti se scripsisse de mandato alterius, nam illi soli non creditur. Hipp. in sing. 441.

13 Qvintò Amplia, vt etiam si testis producatur ab vno, tamen contra illum solus non probet. Cassan. in consi. 54. ou. 35.

¶ Contrarium tenet Mari. iun. in consi. 69. colum. 2. vol. 1. Paris. consi. 88. col. 2. uol. 3. Aim. consi. 69. col. 1. in fi. & in cons. 134. col. 3. & in consi. 188. Maria. iun. in consi. 178. col. fi. vol. 2. & hæc * opinio est vera & communis.

14 Amplia istam opinionem, etiam si testis deponēs contra producentem deponat de credulitate, quia contra illum plenè probat. Roui. in sing. 104. in fin. Ias. in Rub. ff. de iureiu. in 6. limitatione. Maria. iun. in consi. 69. num. 11. uol. 1. Aim. de antiq. temp. in 1. par. num. 255.

15 Sextò Amplia, quia vnicus testis etiam in summa dignitate, & authoritate constitutus, non probat, est glo. in c. ego solis, 9. distinct. & in c. sicut, de sent. excom. & ita dicit Abb. in c. constitutus, vbi Anto. de But. Card & alii, de app. Ias. in l. admonendi, in repet. nu. 189. ff. de iureiur. Fel. in c. post cessionem, col. 4. de proba. Soc. in reg. 423.

¶ Contrarium sentit Gramm. in consi. 13. col. 3. & Cassa. in consue. Burg. fol. 81. col. 4. Zas. in cons. 15. col. 1. vol. 1.

Ad istam regulam plures limitationes & ampliationes ponit Cassa. in consuet. Burg. fol. mihi 81. col. 1. quas ibi videas.

16 Primò Limita hanc regulam, quando depositio vnius testis nemini noceret, & alteri prodesset, vt puta, quod quis sit baptizatus, vel quòd ecclesia sit cōsecrata, c. cum itaque, c. paruulis, de consecrat. distin. 4. glo. fi. in c. licet uniuersis, de testi. gl. in c. nuper, in vers. numerus, de testi. & ibi not. Bal. gl. in c. placuit, de consecr. distin. 4. & in c. in summa, 2. q. 4. & in c. in tanta. 86. distinct. & in c. quanto, & ibi Domin. 2. q. 5. Spec. in tit. de testi. in 9 & 16. fallen. Petr. Gerard. in sing 49. Fel. in c. veniens, col. 7. in fi. de testi. & in c. licet uniuersis, in fi. eod. tit. Ias. in repet. l. admonendi, col. 8. ff. de iureiuran. & in l. rescripta, col. 2. C. de prec. Imp. offer. & in consi. 77. vol. 3. & in cons. 120. col. 1. vol. 4. Hipp. in l. 1. in §. idem Cornelio, ff. de quæstio. Cassa. in consue. fol. 72. col. 1. Afflict. super constitutio. in tit. de apost. nu. 12. lib. 1.

17 Secvndò Limita, nam in probanda confessione & absolutione ab excommunicatione creditur vni testi. Calde. in cons. 1. in tit. de testi. Fel. in c. ueniens, col. fi. de accusa. Hippo. in l. 1. §. si quis ultro, col. fi. ff. de quæstio.

18 Tertiò Limita, quando unus testis deponit de facto proprio, quia tunc plenè probat. Paul. de Cast. in l. quicunq;, C. de seru. fug. & in l. si debitori, in fi. ff. de nouat. & in cōs. 109. col. 1. uol. 2. & in cōs. 34. col. 2. vol. 1. & in cons. 84. col. 3. vol. 1. Oldr. in consi. 95. col. pen. Bal. in l. si quis decurio, in 4. oppo. & ibi Sal. in 4. oppo. C. de fals. Dec. in cons. 56. col. 2. & in consi. 650. col. 2. & in c. veniens, de testi. Soc. in cons. 57. vol. 4. & in consi. 28. col. 1. vol. 3. & in reg. 422. in vlt. fallen. Alex. in consi. 197. col. 2. volum. 7. Hippo. in pract. in §. diligenter, col. 23. & in l. 1. §. si seru. in 1. nota. ff. de quæstin. Gramma. in consi. 13. col. 3. & in consi. 58. col. 3. & seq. Cassan. in consuet. fol. 81. col. 1. Afflict. decis. 369. col. 2. & idem tenet Bertach. in vers. testes duo. Io. Crot. in trac. de testi. in 6. part. prin. Zas. in consi. 29. vol. 1. & in cons. 2. vol. 2. Grat. in cons. 152. col. 2. vol. 2. qui declarat.

19 Primò Amplia, quia creditur soli officiali, seu deputato in spectantib. ad eius officium. Rui. in cons. 56. col. 3. vol. 1. Rebuf. in l. 2. col. 1. vers. & aduerte, C. de ponder. & aur. illat. lib. 10. Gramma. consi. ciu. 24. colum. 2.

20 Secvndò Amplia, quia creditur etiam testi vnico deponenti de commissione sibi facta. Alex. cōs. 88. col. pen. vol. 5. Rui. in consi. 65. col. 4. vol. 5.

21 Tertiò Amplia, vt etiā testis infamis & aliàs inhabilis probet, quando deponit de facto proprio, Pau. de Castr. in l. 2. §. si absens, ff. si ex noxal. caus. & in l. quicunque, in fi. C. de seru. fugi. & in l. seruos, C. de testi. Bal. & Sal. in l. si quis decurio, in 4. opp. per illum tex. C. de fal. idem voluit Oldr. in consil. 95. col. pen. Afflic. decis. 369. nu. 7. Dec. in consi. 363. col. 1. & ponit Tiraq. de retra. ligna. §. 1. in gl. 14. nu. 48.

¶ Contrariam aūt opinionem, ut testi vnico deponenti de facto proprio non credatur, tenent Cy. in l. si quis decurio, in 4. opp. C. de fal. Inn. in c. dilectus, de accusa. Ant. de But. in c. cum nobis, col. pen. de testi. Alex. in l. 2. §. si absens, ff. si ex noxa. cau. agat. vbi hanc dicit veriorem. Alex. & Ias. in l. necis, col. 2. & sequen. ff. de acq. her. Ias. in l. admonendi, col. 22. ff. de iureiu. & in l. cum filiusfamilias, col. 6. ff. de ver. obli. Alex. in consi. 192. col. 3. vol. 6. Rui. consi. 19. col. 2. vol. 5. Maria. iun. in consi. 62. nu. 6. vol. 1. qui tenet dictum istius testis non sufficere, nisi alia inditia veritatis concurrant. Aim. consi. 73. col. 7. vbi tenet, q dictum istius testis non facit plenam fidem, & in cons. 178. col. 3. Grat. in cons. 152. col. 2. vol. 2. Boer. decis. 221. circa fi. vbi dicit hanc partem * communem. Rui. qui dicit hanc veriorem in cons. 65. col. 2. vol. 5.

22 Qvartò Limita, quando sumus in causis possessoriis, seu modici prejudicii, quia in illis sufficit probatio per vnum testem, vt per Doct. in authē. nisi breuiores, C. de sent. ex breui. recit. Bar. in l. 2. in fi. C. vbi in rem actio, & in l. 1. C. quor. bo. Soc. in consi. 137. colum. 6. & consi. 266. volum. 2. num. 26. Ias. in repet. l. admonendi, num. 187. in 2. lec. vbi dicit communem * opinionem, & ibi Cur. iun. num. 203. ff. de iureiu. Matthes. in sing. suo 1. & 2. Dec. in l. 2. num. 2. C. de Carbo. edict. Hippo. in singu. 433. Alexan. in consi. 91. colum. 1. vol. 5. Gramma. consil. 77. nu. 11. Grat. in consi. 42. nu. 7. uolum. 2. Aim. in consi. 158. num. 12. Cagnol. in l. in pari, num. 7. ff. de reg. iur. Calca. consi. 100. col. pen. ubi dicit communem opinionem. Dec. in consi. 251. col. 1.

23 Qvintò Limita, nam quando quis voluit corrumpere testem pecunia, ne contra eum deponeret, & testis hoc asserat, plene probat contra corrūpentē. Fel. in c. licet causam, col. 5. de proba. Hippol. in sing. 112. & in consi. 61. col. pen. & in l. 1. §. sed si quis, col. 1. ff. de fals. Rom. in sing. 330. Io. de Anau. in c. 1. colum. 3. de crim. fals. Fel. in c. 1. in 1. not. de testi. Ang. in consi. 309. col. 2. ver. secundo. Alex. in consi.

19. col.

39.col.3.uer.prӕterea iſte teſtis, vol.4. Dec. in c.1. col. 2. de teſti. qui Docto. ſupra allegati intelligunt hoc procedere vt probet io negotio principali.

¶ Contrarium tamen in hoc voluit Gramma. voto 11.col.2.

Sed tu dic, quòd ille teſtis probat corruptionem, & ita loquitur Bald in c.finali, de teſti.cogen. & ibi Fel.col.1.in fi. Iaſ.in l.1.col.3. ff.de feri.Gram. uoto 11.nu.9.& conſi.ciuil.82.

24 Declara tamen, nam ei, qui aſſerit falſum teſtimonium ſe tuliſſe ad inſtantiam alicuius, non creditur, Marian.iunior in conſi.39.nu.54.uol.2.Rui.in conſ. 15.col.fi.uol.5.Bero.q.58.quem omnino vide.

25 Sextò Limita, quando difficile, uel impoſſibile eſſet habere plures teſtes, itam tunc unus ſufficeret. Docto.in l.1.§.fi.ff.de uerb. obli.Hippol.in l. ſi quis ne quæſtio.col.32.uer.& rñdendo dictis, ff.de q̄ſtio.

26 Septimò Limita quãdo ſacerdos fide dignus aſſerit ſe habuiſſe licentiam à confitente reuelandi eius confeſſionem, quia tunc ſtatur eius dicto, Lap.allegat.94.incip.mulier io confeſſione. Felyn.in c.ueniens.col.9.de teſti.ex mente Archi. in c.ipſi Apoſtoli. 7.q.1.ubi uult, ꝙ in caſu ipſe debeat deponere iuratus.Fel.in c.nemo,de ſimonia. Hippol.in dicta l. ſi quis ne quęſtio.col.32.ff.de quæſtio. Fel.qui hanc dicit communem* opi.in c.teſtimonium,col.10.de teſti.Ripa in trac.de peſt.in ti.de remed.ad curan. peſt. nom.108. Cot.in memor.in uer. iuramentum probat,uer.& poteſt confirmari.

27 Octavo Limita, ubi ageretur de recognitione ſcripturæ notarii, quæ ſi habet ſua ſubſtantialia, poteſt per ipſummet Notariũ recognoſci.l. ſi quis decurio,C.de fal.& ibi oo. Bar. & in auth. de inſtrum. cautel.& fid.io §. ſi uerò neque adnumeraror.

28 Nonò Limita in denunciatione euangelica, in qua ſtatur uni teſti, ꝙ fuerit ſacta,ut eſt tex. in c.nouit,de iudi.& ibi communiter not. Doct. Bar.io l.admonendi,col.pen.uer.item aducrte,ff.de iureiur.Hippol.in l.ſi quis ne quæſtio,col.32.ff.de quæſtio.

29 Decimò Limita, quando teſtator hoc mandauit,ut ſtaretur dicto unius,per tex.io l.Theopoiopus, ff.de dot.præleg.ubi Bar.& *communiter alii, & ponit Spec.in tit.de teſt.§.reſtat,uerſ. tamen fallit. Ant. de Butr.& ibi Fel.& alii in c.ueniens, el 1.de teſti.

30 Declara, ut in tali caſu ille teſtis deponere debeat iuratus, Fel.in c.ueniens,col.7.de teſt.Hipp.in l. ſi qs ne quæſtio. col.32.ff.de quæſtio.

31 Vndecimo Limita, quando partes cõcordarunt ſtare dicto unius teſtis. Bar. in d.l.Theopompus,ff.de dot.præleg.Spec.io tit.de teſti.§.reſtat, uer. hoc tamen fallit.Ant.de Butr.in c.ueniens,el 1.de teſti.& ibi Fel.col.pen.ubi declarat. Roma.in l. 1.§. fi. ff.de uerb.obli. Bal.in d.l.directis.C.de teſtam.manumiſſ.Iaſ.in repet.l.admonendi,nu.200.Hippol.in l.ſi quis ne quæſtio.col. 32.ff.de quæſtio.Caſſan.in conſ. 37.col.1.in fi. & ſeq. & io conſuetud. Burg. fol.71. col.4.Bertran.in conſi.119.col.1.in fi.uol.2.ubi ampliat iſtam limitationem.Iaſ.in l.1.§.fin. num.8.ff.de uerb.oblig.ubi dicit communem *opinionem. Dec. qui hanc dicit magis communem opin.in c.ueniens, circa finem,uerſ.idem ergo,de teſtibus.

32 Duodecimò Limita, quia teſtibus ſinodalibus,ſeu denonciatoribus plena fides pręſtatur. Anto. de But.in c.in omni,de teſti. Fel. in cap.ueniens, col. fi. eod.tit.

¶ Contrarium tenet Barto.in l.diuus, ff. de cuſt. & exhib. reor.niſi qoando delicta eſſent leuia, & eſſet ipſis commiſſum,quòd referrent uel mitterent.

¶ Contrarium etiam in hoc caſu tenet Abb. in c. in omni,de teſti.& in c.prӕterea, de teſtib.cogen.

33 XIII. Limita,quia creditur uni teſti quoad ꝓbationem mortis occultæ,ſecundum Felyn.in cap.veniens,col.fi.de teſtibus,per no.per Bal.in l.numerus, ff.de teſt.ſed Bal. ibi loquitur non qoo ad probationem mortis, ſed quòd quis excuſetur à crimine & negligentia.

34 XIIII. Limita quando iudex deberet informari de conſcientia alicuius, quia tunc dicto illius poteſt plena fides præſtari. Ant.de Butr.in c.peruenit, col. 16.de cenſib.Compoſtell.in c.1.de electio.lib.6.Fel. in c.veniens,col.fi.de teſtib.

35 XV. Limita, quando vnus teſtis peritus probat innocentiam, ut puta uulnus illatum non fuiſſe lethale,nam eius dictum operatur, ut reus ueniat abſoluẽdus.Corn.conſi.194.in fi.uol.2.

36 XVI. Limita, quando poteſt procedi ſine ſcriptura,qoia tunc ſtatur aſſertioni ſolius iudicis. Aret. in c.quoniam contra,col.3.de proba.

37 XVII. Limita,nam ſtatur dicto unius teſtis vbicunque agitur de pœnitentia,& non tangitur præiudicium alterius. Aret.poſt Abb. in c. ſoper eo. col.4. ver. vltimo collige,de teſti.

38 XVIII. Limita,nam de læſione minoris ſufficit conſtare per vnum teſtem. Abb.in c.ex literia, de reſtitut.in inte.Salyc.in l. 1.C.de confeſ.col.11. Soc.in coosi.72.col.3.uol.3.Alex.in l.nam poſtea,§.ſi minor,ff.de iureiur.

39 XIX. Limita,quia ſtatur dicto unius teſtis, quãdo tractatur de ſignificatione ſeu de interpretatione literarum, ut quia ſint literæ Græcæ exiſtentes apud Latinos,& ſic incognitæ, quia tunc ſtatur dicto illius tantum,qui ſcit legere illas. Ang.in Auth.vt præponat.nom.Imperato.in prin. Alex.in conſi.179.co. fi.uol.2.Hip.in l.ſi quis ne quæſtio,ff.de quæſtio.Iaſ. io repet.l.admonendi, nu.194.ff.de iureiu.

40 XX. Limita in caſu §.ſi uero moriantur, in anth. de inſtr.caute.& fid. uidelicet, quando omnes teſtes inſtrumentarii ſunt mortui, uel abſentes, & etiam Notarius ſit abſens: quia tunc ſtatur ſuper recognitione manus eiuſdem Notarii, dicto unius teſtis medio iuramento,manu Notarii recognoſcentis. Hipp. in l.ſi qois ne quæſtio.col.32.ff.de quæſtio.

41 XXI. Limita in cauſis breuiorib. quæ ſummariè expediuntur. Calcao.in conſi.99.col.pen. Hippol.in ſing.433.

42 XXII. Limita, quia ſtatur delegato aſſerenti ſe impeditum.Fel.in c.paſtoralis,col.2.& ſeq.ff.de off. deleg.

43 XXIII. Limita, vt dictũ unius teſtis excuſet a præſumpta calumnia.Fel.in c.1.col.2. de calumn.

44 XXIIII. Limita, nam dictum unius teſtis eſt ſufficiens ad ſaluandum inſtrumentum abraſum,Cotta in Memorab.in uerſ.abraſio,col.3.

45 XXV. Limita, quia vnus teſtis omni exceptione maior facit ſemiplenam probationem,ita vt deferri poſſit iuramentum in ſupplementum.ita Bart.in l. admonendi,& ibi Alber.Paul.de Caſt. Alex. & Iaſ.in repet.nu.178. & Rip. qui dicit communem *opinionem,ſub nu.175.ff.de iureiur.Ant.de But.in c. fi. de iureiur. Alex.in conſi.180.col.2.uol.6.Goza. in cõſ. 75.nu.19.Purpur.in d.l.admonendi,nu.243. ubi dicit communem opinionem.

46 Declara quia tunc teſtis dicitur omni exceptione maior,quando contra eum nulla exceptio opponi poteſt, ut uoluit gl.in c.1.in ver.maiores, & ibi Docto. omnes,de conſang.& affinit.gl.in §.item uerborum.

Inſtit.

Instit.de inutil.stipulat.Ias.in l.admonendi, oum.92. ver.venio ad quartũ,ff. de iureiu. Alex.in consi. 180. nu.5.& cons.183.nu.11.vol.6.Ripa in d.l.admonendi,nu.176.Barbat.in Rubr.de proba.nu. 29.Ias.in addit ad Port.in d.§.item verborum.Inst.de inut. stipu. Corset.in sing.in ver.integer.

47 Amplia,oam vnus testis inducit semiplenam probationem, vt sit locus iuramento in supplementum, etiam si reus habeat alium testem, sed testis actoris sit melior,Abb.in c.in nostra,colum.pen.& ibi Felin. col.4.de testib.

48 Primò Sublimita,nam vnus testis non facit esse locum iuramento in supplementum, nisi etiam nõ interrogatus reddat causam scientiæ. Areti. cap.cum causam,colum.9.de testt.Ias.in repet.l. admonendi, nu.186.ff.de iurein.

49 Secundò Sublimita,quia testis, qui incontinenti se correxit, non facit, vt sit locus iuramento in supplementum, vt ont. Felin. in c.præterea, col. 4.de testi.cogen.

50 Tartiò Sublimita in omnibus casibus,io quibus duo testes uon sufficiunt. Bar. in l.admonendi, nu.36.ver.item istud,& ibi Ias.in repet.nu.183.uer. 3.fallit,ubi etiam Rip. nu.184.ver.3. declaratur, vbi istam dicit communem *opinionem,ff.de iureiur. & communem etiam dicit Purpur.ibi,nu.260.

51 Qvartò Sublimita, quando ageretur de probando id, quod pluribus notum esse potest. Bar. in d.l.admonendi,nu.36.ver. item hoc intelligo, & ibi Ias.post alios,in repet.nu.183.ver. a.principaliter,& Ripa,sub nu.183.ver.limita 2.& ibi Purpu.nu.257. qui affirmant hanc esse communem *opin.ff.de iureiur.idem voluit Hippol.in sing.461.

52 Qvintò Sublimita,nam si lex vel statutum requirit indubitatam probationem,tunc vnus testis cũ iuramento in supplementum uon sufficit,vt per Feli. in Rubr.de probat.col.3.Hippol.in Rub.de probat. col.3.& plur.sequen.

53 Sextò Sublimita, quando testis non esset omni exceptione maior,vt per Bar.Ang.Ias.in d.l.admonendi,qui sub nu.92.dicit omnes Doct. ita tenere, ff. de iureiur.& Ripa ibi,qui sub nu.175.hanc dicit communem *opinionem.

54 Secundò Sublimita,quia Iudæo tale iuramẽtum non defertur etiam si probauerit per vnum testẽ omni exceptione maiorem,vt per Ias.in d.l.admonendi,nu.114.ff.de iureiur.Io.Nicol. io tract. de hæret. in 47.not.

55 Ratio est, quia virtus iuramenti oon operatur in Iudæo.Bal.in c.1.§.in sacramento,de pac. iura. firm. Roma.in cons.155.Geor.Natt.in c.quamuis, col.5. de pac.in 6.Crot.in l. stipulatio hoc modo concepta, col.15.in 10.limitatione,ff.de verb.oblig.Corn.in l. pactum quod dotali,col.2.in 6.limit. C. de collatio. Ruin.in consi.159.col.pen.& seq.vol.5.

¶ Contrarium quod tale iuramentum etiam Iudæo sit deferendum tenet Aimo in consi.73.nu.26.

56 Octavò Sublimita, in causis feudalibus in quibus non defertur iuramentum in supplementum, prout est tex.in c.1.§.fi.ibi, facultate domini adẽpta, in tit.quæ sit inuestit.& ibi Bal. in 1. not. Caccialup. in repetitio.io c.1.de cognit.feud. in 12. regula. Ias. in l.admonendi,nu.115.ff.de iureiur.

¶ Contrarium sensit Alex.in cõs.15. col 2. vol.5.

57 Nonò Sublimita in omnibus causia grauibus, prout in causis criminalibus,& in causis matrimonialibus,ut supra dictum est in 1. conclusione, in tit. de probatio.in ver.2,facit.

58 Decimò Sublimita in causia beneficialibus, vt voluit Domin.in c.1.col.fi.de eo,q mitut. in poss. caus.rei seru.in 6.idem tenet Ias. in l.admonendi,nu. 102.Dec.in c.veniens,nu.7.uers.5.not.de testib.

59 XI. Sublimita,quia ad probandam consuetudinẽ non defertur tale iuramentum,vt declarat Bal.in l.de quibus,col.22.ff.de legi.sequitur Alex.in consi.136. col. pen.uer.nec est locus,vol.1.

60 XII. Sublimita, nam quando agitur de probanda vltima voluntate vel donatione causa mortis, non est locus iuramento in supplementum, prout dicit Guid.Pap.in sing.suo 61.uer.nunquid.

61 Declara,quia in omnibus causis,in quibus non defertur iuramentum in supplementum, si est plus quam semiplenè probatum, tale iuramentum potest deferri,prout declarat Ias.in d.l.admonendi,nu.105.ff. de iureiur.& fuit dictum supra in 1.conclusione, in tit. de probat.in vers.Declara quia.

62 XXVI. Limita,nam vnus testis instrumentarius contradicens instrumẽto,facit vacillare fidem instrumenti.Bar.Bal.Ang.& Imol.qui hanc dicit communem *opinionem,in l.2.§.si quis neget, ff. quemad. test.aper.Salic.in l.in exercendis, C.de fide instrum. idem tenet Abb.Anch.Card.in c.cum Ioãnes, de fid. instr.vbi et Fel.qui sub nu.50.in ver.amplia 3. testatur hanc esse communem opinionem, Venafran.in cons.44.nu.5.ubi etiam dicit communem opinionẽ, Barbat.qui etiam dicit communem opinionem, in cons.43.nu.12.vol.1.Socin.in cons. 143.col. 2. vbi dicit communem opinionem.

63 Primò Sublimita, nam testis instrumentarius post decennium examinatus, si contradicat instrumẽto, non facit vacillare fidem instrumenti,ut latè hanc opinionem comprobat Boer. deci.118.nu.21.

64 Secundò Sublimita, quia licèt vnicus testis instrumentarius faciat vacillare fidem instrumenti, tũ instr̃m prædictum non potest tanquam falsum reprobari,nisi ad minus duo testes ex necessariis contrà dicant,vt not.gl.in c.si testes,4.q. 3. Bart. Ange. & alii in l.2.§.si quis neget,ff. quemad.test.aper.Paul.de Cast.& ibi Ange.in l.iurisgentium,§.quod ferè,ff.de pact.Inn.quem ibi omnes sequuntur,in d.c.cum Ioãnes,de fid.instr.Lanfranc.in c.quoniam cõtra, in ver. instrumenta,nu.37.de probatio. Dec.qui dicit communem *opinionem,in c.3.loco,nu.55. de probat. Venafran. qui etiam dicit communem opinionem. Rui.in cons.37.col.1. vol.4.

65 Tertiò Sublimita, quia testis reprobans instrumentum,debet esse omni exceptione maior, & honestior,& maior ipso Notario,vt not.glos. in d.c. tertiò loco, circa fi. de probat.& ista est communis *opinio,vt ibi testatur Dec.& Aret.in vlt.not.iidem tenẽt Dec.in cons.101.col.fi.ver.præterea considerandum. Ias.in cons.153.col.12.vol.2.Boer.decis.118. num.27.uers.& aduerte.

66 Qvartò Sublimita,vt id procedat in petitorio,non autem in possessorio,in quo si vnus testis cõtradicat instrumento, non deficit fides instrumenti, cum in possessorio leuiores probationes sufficiãt, ita Bal.& Ang.io l.2.§.si quis neget,ff.quemadm. testa. aper.Boer.decis.118.nu.7.

¶ Contrarium tenet Imol. in d. §. si quis neget, colum.2.vers.quædam verò,& istam tanquàm ueriorem tenet Felyn.in c.cum Ioannes,colum.pen.ver.3. intellige,de fide instrum.

67 XXVII. Limita,nam quando vnus testis instrumentarius deponit pro instrumenti validitate, operatur vt ad probandã illius falsitatem, requirantur quatuor

tuor testes omni exceptione maiores, qui etiam non interrogati reddant sufficientem causam scientiæ. Salic. in l. in exercendis, col. pen. C. de fid. instr. Abb. in c. cum Ioannes, vbi Imol. col. pen. vers. si autem esset alius, & ibi Fel. nu. 42. de fid. instr. Alex. in consi. 93. nu. 12. vol. 5. Cornelio consi. 232. col. 2. uol. 1. Dec. in cons. 101. colum. fi. versic. 5. considerandum. Ruin. in consi. 14. nu. 15. & cons. 60. nu. 6. vol. 2.

68 XXVIII. Limita, quia clericatus per vnum testem potest probari. Ias. in l. admonendi, nu. 198. ff. de iureiur. Fel. post Bal. in c. licèt vniuersis, in fi. de testi. Hipp. in l. 1. §. idem Cornelio, nu. 4. ff. de quæstio. & idem dicit Petr. Gerar. sing. suo 49. Rebuff. in trac. nomin. q. 22. nu. 14. Afflict. super constit. in Rub. de apost. nu. 12. lib. 1.

69 Amplia, quia clericatus potest probari per inditia & coniecturas, vt per Boer. deci. 171. nu. 25.

70 Sublimita, vt illud procedat quotiescunque de alterius præiudicio non ageretur, secus verò si ratione clericatus esset lis introducta, vel etiam si tractaretur de iurisdictione iudicis ratione clericatus, quia tunc non per vnicum, sed per duos testes clericatus probari deberet, vt declarat Cy. in l. si qua per calumniam & ibi Bal. & Alber. C. de episc. & cleric. Afflict. super Constit. in Rubr. de apostat. nu. 12. Rebuff. in pract. benefic. in ti. de form. liter. tonf. nu. 24.

71 XXIX. Limita, nam testis vnicus deponens de actu immediato facit inditium ad torturam, prout not. Bar. in l. fi. ff. de quæstio. glo. Bal. & Salic. in l. si quis, C. ad l. Iul. maiest. Alex. in consi. 180. col. 2. vol. 2. & in consi. 89. col. 2. vol. 3. Hippo. post alios, in l. 1. §. idem Cornelio, & in l. maritus, & in l. fi. ff. de quæstio. & in cons. 29. nu. 19. & in consi. 65. nu. 33. Carrer. in prac. crimin. nu. 110. ver. primum.

72 PRIMÒ Sublimita, quando ille testis non esset omni exceptione maior. Bal. in c. 1. §. sacramentum, de cons. rec. feud. Bar. in l. maritus, col. 2. ff. de quæstio. Ange. in l. fi. C. de accusatio. Bar. & ibi Hippol. in l. 1. §. idem Cornelio, ff. de quest. Roma. qui hanc dicit commonem * opinionem in cons. 451. nu. 4. Alc. in consi. 180. col. 2. vol. 2. & in cons. 14. col. 1. vol. 3. & consi. 124. col. 2. vol. 6. Decis. Neap. 126. col. 1. in nouis. Hippo. in consi. 74. nu. 34. & consi. 101. oum. 37. Carrer. in prac. crimin. nu. 110. uer. primum, Paris. in cons. 169. nu. 64. & seq. vol. 4. Ruin. qui hanc dicit communem opin. in cons. 147. nu. 3. vol. 5. Carrer. in pract. crimi. nu. 100. vbi dicit communem opin.

73 SECVNDÒ Sublimita limitationem habere locum quando ageretur tantummodò de tortura inferenda, secus autem si ageretur de condemnatione, ut puta quia ea dispositione legis vel statuti inditia reputarentur pro plena probatione, quia in hoc casu non vnicus, sed duo testes essent necessarii ad faciendum inditium, vt not. gl. & ibi Ang. in Auth. de test. imperf. post prin. sequitur Hippol. in sing. suo 269.

74 Reliquos verò casus, in quibus statur dicto vnius testis, prosequere, vt per Spec. in tit. de testi. §. restat, col. 3. qui ponit 30. casus, & per Cassan. in consuet. Burgund. fol. 81. col. 1.

75 Cautelam, quando non habes nisi vnum testem, ponit Goaldens. in enunciat. 79.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Testes singulares non probant.

1 EX præcedenti conclusione sumitur & alia regula in hac materia testium, videlicet, q testes singulares regulariter non probant, text. est in cap. nihilominus, & ibi glo. 3. q. 9. & in c. tam literis, de test. vbi glos. in vers. soli, & in c. cum dilecti, de elect. & in c. licèt causam, vbi Abb. col. 2. de proba. Pet. de Ancha. in cons. 276. Hippo. in prac. §. diligenter, col. 3. Fely. in c. licèt ex quadam, col. 3. & seq. de testi. Corn. in consi. 286. col. 2. vol. 3. & in consi. 134. in prin. vol. 1. Alex. consi. 3. col. fi. vol. 1. Ias. in repet. l. admonendi, col. 94. ff. de iureiuran. Grat. cons. 2. col. fin. vol. 2. Paris. consi. 57. col. 2. vol. 1.

2 Amplia, nam vt dicit Bal. in l. iurisiurandi, col. 2. C. de test. tantum probant mille testes singulares, quantum vnus. Alex. in consi. 18. col. fi. vol. 4. & in consi. 20. & in consi. 71. vol. 4. Paris. consi. 57. col. 2. vol. 1. Maria. iun. in consi. 90. nu. 8. vol. 2.

¶ Contrariũ tenet Cæpolla in cõs. ciuil. 3. circa fi.

3 PRIMÒ igitur ex hoc infertur, q vnus testis de visu mutui, alter verò de confessione non probant, quia sunt singulares. Bal. in l. si ex cautione, q. 12. C. de non num. pecu. Bal. in auth. rogati, C. de testib. vide supra in 1. conclus. in tit. de probat. nu. 5. & seq.

4 SECVNDÒ Infertur, quòd testes singulares non iunguntur, quando vnus deponit de confessione vnius partis, alius de alia. Alex. in cons. 68. col. 2. vol. 3. & in cons. 36. col. fin. vol. 5. Aimo in consi. 73. nu. 33. Pau. de Cast. in cons. 109. vol. 2. Amo. de But. in c. licèt ex quadam, col. 3. de testi. Salyc. in auth. rogati, in fi. C. de test. sentit Ale. in cons. 175. col. 1. vol. 1. dum nititur saluare testes probantes confessiones à singularitate, sentiens q si non essent contestes, nõ probarent. Paris. in consi. 57. col. 2. vol. 1. Curt. sen. in repet. l. admonendi, nu. 193. de iureiur. Alex. in cons. 53. col. fi. vol. 1. Maria. iun. consi. 90. col. 2. vol. 2. & consi. 99. col. 3. vol. 2. Paul. de Castr. in consil. 143. col. 2. vol. 2. Bertr. in consi. 175. col. 3. vol. 2. Aimo de antiq. temp. in 4. par. nu. 137.

¶ Contrarium voluit Pau. de Cast. cons. 378. incip. ipsa petitione, col. 3. & in cons. 277. incip. visu p cessu, col. 5. vol. 1. secundum antiquam impressionẽ, quem propterea reprobat Ias. in l. admonendi, num. 256. ff. de iureiur. & de hoc dictum est supra in regul. Quæ non probant singula, &c. circa princ.

5 PRIMÒ Declara, quia testes non propterea censentur singulares, si non se allegãt in contestes. Cor. cons. 93. vol. 1. & in cons. 134. col. 1. vol. 1. Alexan. in cons. 185. vol. 7. & in cons. 156. col. 4. vol. 5. Fel. in c. licèt ex quadam, col. 5. de testib. Brun. in tract. de for. fol. 86. col. 2. & seq. Ruin. cons. 36. col. 8. vol. 4.

¶ Contrarium tamen tenet Alex. in consi. 34. col. 3. vol. 1.

6 Amplia primam opin. quia testes possunt esse contestes, licèt unus dicat q nullus alius erat præsens. Brun. in tractat. de form. fol. 86. col. 2. Zasius consi. 3. vol. 1. Hippol. in sing. 401. ubi idem tenet, quando testis non recordatur de præsentia aliorum.

7 SECVNDÒ Declara, quis semper in dubio sit interpretatio, vt testes sint contestes, non autem singulares, vt tradit Alexan. in consi. 146. col. 5. & 6. uol. 5. Dec. in consi. 650. col. 2. Aimo in cons. 151. nu. 15. Ias. in l. 2. col. 5. uers. ist a decis. C. de bonor. possess. sec. tab. Alex. consi. 42. col. 2. uer. non omitto etiam, uol. 2. Aimo, consi. 78. nu. 9.

8 Limita hoc, ut per Rui. in consi. 12. nu. 5. uers. 2. dicitur, uol. 5. non procedere quando testes deponunt super eo, quod sui natura est variabile ac mutabile, prout est tempus, quia tunc præsumuntur potius singulares, quam contestes, ut ibi per eum.

9 Nota etiã in hac materia, quia omnis singularitas testium

testium reducitur principaliter ad quatuor capita, nā aut est differentia inter ipsos in causa efficienti, aut in causa formali, aut in causa materiali, aut in causa finali, prout declarat Bal. in l. testium, col. 4. ver. tu adde. C. de test. & in c. bonæ, col. 4. de elect. Cæpol. autem in cons. ciuili 3. nu. 9. constituit tria genera singularitatum in testibus, videlicet, q̄ vna est singularitas
10 obstatiua, quæ regulariter infringit dicta testium: secunda est singularitas subalterna, & hæc non infringit dicta testium, vt puta si in probanda possessione vnus deponit de vno actu possessionis, alius de alio, vel si volo probare iurisdictionem, & vnus deponit q̄ iudex condemnauit uoum pœna capitali, alius uūt dicit, quòd condemnauit illum ad triremes. Tertia est singularitas adminiculatiua, quando vnus testis alteri adminiculatur, vt puta si vnus deponit de veritate facti, alius de confessione partis, alius verò de fama: nam licèt videantur singulares, nihilominus ista singularitas adiuuat, non autem annullat dicta testium, vt ibi per eum. Et in effectu ista tria genera singularitatum rediguntur etiam sub distinctione Baldi superius relata in d. l. testium, C. de testibus, & idem dicit Aimo in tract. de antiq. temp. in 4. par. nu. 157.

11 PRIMÒ enim principaliter Amplia, vt testes singulares non coniungantur etiam quoad faciendū indicium ad torturam. Hippol. in pract. crimi. in §. diligenter, col. 25.

12 Infertur igitur, vt si testis dicat se fuisse præsentē vnà cum tali, qui dicat se non interfuisse, dictum testis redditur suspectum. Gramma. in consi. 26. col. 4. & in cons. 31. col. 1. Guido Papæ in sing. 895. Fel. in c. cum causam, col. 2. de testib. Grat. consi. 75. colum. 1. volum. 1.

¶ Contrarium tenet Hippol. in sing. 408.

13 SECVNDÒ Amplia, vt testes singulares nō ꝓbent, ēt in fauorē piæ causæ. Paris. cōs. 24. col. 4. vo. 3.

14 TARTIÒ Amplia, vt testes singulares non solum non probent, sed etiam non probent illi, qui possunt esse singulares. Bal. in c. bonæ, el 1. colum. 5. de elect. & in l. fi. col. 9. C. de edict. diui Adria. Corn. in consi. 89. circa finem, vol. 1. Venafran. in cons. 127. nu. 17. Aimo in cons. 151. no. 14.

15 QVARTÒ Amplia, vt ad probandum tractatū filiationis testes singulares non sufficiunt. Ruin. cons. 52. col. 3. vol. 5.

16 QVINTO Amplia, idem esse ad probationem matrimonii. Fely. in c. cum tu, col. 3. de testib.

17 SEXTÒ Amplia, vt ad probādam ætatem testes singulares non recipiantur. Calc. in cons. 79. col. fi.

18 SEPTIMÒ Amplia, vt testes singulares eo maximè non probent, quando tempus est de substantia. Lofred. in consi. 27. col. 2. Aimo consi. 9. col. 3.

19 PRIMÒ Limita, nisi agatur de probatione actus non momentanei, sed successiui, vel ad probandum quid in genere, quia tūc testes singulares sufficiunt, gl. in l. ob carmen, §. fi. ff. de testibus, vbi etiam Iacob. Butrig. & Bar. & Fulg. Cyn. Pet. & Iacob. de Arena in l. a. C. quæ sit longa consuetu. Bal. in l. actor, col. 3. C. de probat. & in l. de quibus, col. pe. ff. de legib. Anch. consi. 277. col. 4. Abb. in c. cum dilecti, de elect. Cor. in cons. 34. col. pen. vol. 2. & in cons. 247. col. 8. eod. vol. vbi dicit istam * communem opinionem, & in cons. 134. col. 1. & seq. vol. 1. Alex. in cons. 85. col. fi. & in cons. 86. col. 3. vol. 2. & in cons. 92. col. penul. vol. 5. & in cons. 110. col. fi. volum. 4. & in cons. 13. col. fi. vbi dicit communem opi. vol. 7. Aret. consi. 42. col. 2. Guid. Pap. q. 544. Fran. Curt. in cons. 64. col. 2. Soc. in cons. 105. col. 2. vol. 3. Calca. in consil. 19. col. 6. Zas. in cons. 11. vol. 2. Gra. in cons. 150. col. 2. volum. 2. Marian. iun. consi. 90. col. 2. vol. 2. Et ideo
20 dicit Corn. in cons. 34. col. fi. vol. 2. quòd vbi plures actus habēt vnam originem & vnam causam, illa causa, & illa origo probatur per testes singulares. Ang. ēt tenet illam opinionem in consil. 233. col. 2. Fed. de Sen. cons. 17. & cons. 64. Sal. in l. quicunque, C. de hæret. Ang. in disp. sua, incip. Asten. miles, col. 15. Dec. in cons. 650. col. 2. & in c. licèt causam, num. 69. de probat. Boer. decis. 239. Aimo qui dicit hanc communem * opinionem in consi. 73. num. 34. Gra. cōs. 82. col. pen. volum. 2. Aimo de antiq. temp. in 4. par. num. 157.

21 Declara, vt limitatio ista procedat, quotiescunque non agitur de probatione alicuius rei, in qua tempus sit de substantia, quia tunc testes singulares non sufficerent etiam in probando quid in genere, vt declarat Alex. in cons. 3. col. pen. vers. nec prædictis obstat, uol. 4.

¶ Contrariam opinionem, ut etiam ad probandū quid in genere testes singulares non sufficiant, voluit Hostien. in sum. de testa. §. quæ diuersitas, uers. quid si agatur, ubi refert ita tenuisse Gofred. Idem Innoc. in c. qualiter, & quando, de accus. propter ultimam opinionem, per eum relatam, quæ in dubio censentur approbata, & idem clarè uoluit Innoc. in cap. licèt ex quadam, de test. Spec. in tit. de test. §. iam de interrogatoriis, uers. idem de tempore, in fi. Richard. Malumbra, quem refert Bal. in l. ob carmen, §. fi. de test. Imo. in c. cum oporteat, de accusat. & in l. inter pares, col. 3. de re iud. Alex. in cons. 100. col. 5. uolum. 1. Idem Alex. in consi. 175. col. 1. uol. 2. Quod est duplicatū in 1. lib. cons. 72. Abb. in cons. 42. uol. 1. Roc. in c. fi. nu. 69. ubi dicit * communem opinionem de consuet. & Alex. in cons. 3. col. fi. uol. 4. Dec. in c. licet causam, col. 6. & seq. de prob. ubi etiam Bal. notat ex illo text. Ias. in repe. l. admonendi, col. 95. ff. de iureiuran. & in cons. 154. col. fi. uol. 2. & in cons. 81. col. 4. uol. 3. Venafrao. in cons. 127. in princ. ubi dicit hanc esse magis * communem opi. Boer. decis. 342.

Tenendo tamen primam opinionem, magis * cōmunem tum per auctoritates primo loco allegatas, tum etiam per illas, quæ infra subiiciuntur in casibus particularibus, qui ex dicta prima opinione inferuntur.

22 PRIMÒ Ex illa infertur, ut si aliquis gesserit se pro hærede, poterit id per testes singulares ꝓbare, ita cōsuluit Pet. de Anc. in cons. incip. uisis dictis, & attestationibus, quod consi. non habetur communiter inter cons. Petr. de Anch. & illud refert, & sequitur Soc. in consi. 295. col. 2.

¶ Contrarium voluit Ias. in cōs. 154. col. fi. vol. 2.

23 SECVNDÒ Infertur, vt ad probandam iurisdictionem sufficiāt testes singulares. Inn. in c. qualiter, & quando, in 1. opi. de accu. Io. Bap. de sancto Seuerino in consi. suo, incip. perspectis actis & iuribus. Ioā. de Monte Sperello in l. si auiæ. C. de iur. deliber. Soc. in consi. 295. col. 2. Io. And. in c. qualiter, & quando, col. 3. de accusa. Bal. in l. 1. col. fi. C. de test. Alex. in consi. 3. col. 4. vol. 4. Guido Papæ. q. 544. Venafrā. in consi. 1. Fely. in c. licèt ex quadam, col. 4. de testa. Corn. in consi. 286. col. antepen. vol. 3. & in consil. 34. col. pen. uol. 2. & in consi. 247. col. 8. vol. 2. Aret. in consi. 42. col. pen. Ang. in disputatio. incip. Astensis miles, col. 15. Fran. Cur. in consi. 64. col. 3. Purpu. in l. 1. col. 12. ff. si cert. pet. Aimo in consi. 78. col. 2. Maria. iun. in cons. 99. col. 3. vol. 2. Rui. cons. 53. col. 1. vol. 4. & cons. 67. col. antepen. vbi declarat, vol. 5.

24 Declara hoc quod dicitur, ut iurisdictio probetur per testes singulares, vt per Aret. in c. licèt causam, col. 3. de prob. qui dicit istud procedere quando quæritur de ipsa iurisdictione in genere, sed si quæreretur de vna specie iurisdictionis, tūc testes debent se referre ad eandem speciem iurisdictionis, non ad diuersas, vt puta quia si duo testes deponunt de diuersis actibus eiusdem speciei iurisdictionis, non diceretur pro-
25 bata iurisdictio quoad illam speciē iurisdictionis, de qua quæritur. Bal. in l. actor, col. 3. C. de probat. & idem si duo testes deponerēt de diuersis speciebus iurisdictionis, vt quia vnus deponit de acto meri imperii, alter de actu iurisdictionis simplicis, isti testes non probabūt, nec facient plenam probationem, quoad vnam speciem, sed bene quoad ipsum genus. Cassa. in consi. 15. col. pen. Rui. in cons. 67. nu. 15. vol. 5. Cor. in cōs. 286. col. 4. vol. 3.

26 Tertiò Infertur, quòd ad probandam consuetudinem testes singulares admittuntur, & ita voluit Bal. in repet. l. de quibus, col. fi. ff. de ll. in l. 1. col. pen. C. de testam. Ale. in cōs. 172. col. 3. vol. 2. Franc. Curt. in tract. feud. in 1. par. col. 5. Alex. in cons. 40. col. fi. vol. 4. Guido Papæ in consi. 116. & in cōs. 131. Venafran. in consi. 1. Purpur. in l. 1. colu. 13. ff. si cer. pet. Paris. in consi. 25. colum. fi. volum. 4. Aimo in consi. 73. col. 7.

¶ Contrarium tamen tenuit Pet. & Cyn. in l. 2. C. quæ sit longa consuet. Io. And. in c. fi. de consuet. in 13. col. ver. practicant Legistæ, & ibi Ant. de Butr. in pen. col. & ibi Card. Floren. q. 41. & Pet. de Anchar. col. fi. Alex. in cons. 45. col. 1. vol. 2. & in cons. 104. col. fi. vol. 3. & cons. 131. col. pen. vol. 2. & cons. 173. nu. 6. & nu. 7. & consi. 196. num. 14. vol. 2. Coro. in cons. 89. co. fi. vol. 1. & in cōs. 286. col. pe. vol. 3. Abb. in consi. 42. vol. 1. & hanc dicit communem * opin. Dec. in cons. 215. nu. 3. Roch. in c. fi. nu. 69. de consuetud. Paris. cons. 27. col. 6. vol. 1. Ruin. cousil. 173. col. 3. vol. 4. & cons. 122. col. 1. vol. 5.

27 Et istud videtur verius, quia tunc non agitur de probando quid in genere, sed de verificando cōsuetudinem in certis casib. qui casus cum sint casus particulares, non possunt probari nisi per testes qui sint cōtestes, vt dicit Alex. in cons. 104. col. fi. vol. 3. & Cor. in d. cons. 285. col. pen. vol. 3.

28 Declara tamen primam opin. vt per Aret. in c. licèt ex quadam, col. antepen. de test. & ibi Fel. col. 6. & Roch. in c. fi. col. 214. de consuet. Soc. in cons. 95. col. pen. vol. 3. vbi quando actus, ex quibus debet resultare consuetudo non sunt de illa specie, tunc consuetudo non probatur per testes singulares, vt per eos.

29 Qvartò Infertur, quòd ad probandum quē vsurariū testes singulares sufficiunt. Bal. in l. 1. col. pe. & fi. C. de testam. & in l. rogasti, §. si tibi, ff. si cert. pet. col. 2. & in cons. 406. vol. 1. Ange. in disput. incip. Astēsis miles, col. 16. Zasius in cons. 11. vol. 2. Aimo in cons. 73. col. 1. & col. 3. Maria. iun. cons. 97. colum. 1. & seq. vol. 2. & col. 3. in fi. & seq.

¶ Contrarium tenet Feder. de Sen. in cons. 63. & in cons. 17. Ant. de Butr. in c. cum oporteat. de accus. Lau. de Rodul. in trac. vsura. q. 12. & in c. consuluit, q. 127. in 2. par. Abb. in d. cons. 42. vol. 1. Alex. in cons. 175. col. 2. & seq. vol. 2. Ias. in cons. 78. in 3. col. in 3. vol. & istud est commune * dictum, vt per Abb. in c. cum in diœcesi, de vsur. in fi. Purpur. in l. 1. col. 14. & seq. ff. si cert. pet.

30 Primò Declara, primam opinionem locum habere quando ageretur de probando in genere quem esse vsurarium, non si aliquid in particulari, ut puta ex tali causa præstitas fuisse vsuras, & propterea illas esse restituēdas, vt declarat Bal. in d. l. 1. in fi. col. C. de testam. Afflict. super constit. in tit. de vsur. nu. 20.

31 Secundò Declara, quia non probatur quem esse vsurarium, si quilibet testis deponit de vno instrumento vsurario, secundum Fely. in c. licèt ex quadam, col. 7. de testibus.

32 Amplia primam communem opinionem, vt testes singulares probent quem esse vsurarium, etiam si in consequentiam talis probatio resultet in fauorem ipsorum singularium testium hoc probantium, vt per Ang. in d. disput. incip. Astensis miles, col. 15.

33 Qvintò Infertur, vt ad probandā possessionem testes singulares sufficiant, vt quia vnus deponit, quòd Titius collegit fabas, alter quòd collegit frumētum, vt not. Spec. in tit. de inquisit. §. nunc tractemus, vers. sufficit, & in tit. de testi. §. nunc uerò de interrogatoriis, ver. item quid de tempore. Fely. in c. licèt ex quadam, col. 4. in fi. & seq. de test. & col. 5. Bald. in l. actor. C. de probatio. col. 3. Purpur. in l. 1. col. 12. ff. si cert. petat. Vel vnus testis deponit, quòd possedit iam sunt triginta anni, alter, quòd possedit iam sunt decem anni, vt not. Bal. in l. 1. col. fi. C. de testam. & not. Imol. in l. inter pares, col. fi. ff. de re iudic. Corn. in cons. 34. col. pen. vol. 2. & in cons. 134. col. 1. & seq. uol. 1. & in cons. 286. col. 8. uol. 3. Alex. in cons. 64. col. 1. & col. pen. uol. 2. & in cons. 117. uol. 2. in fin. Rui. cons. 44. nu. 4. uol. 4. & in cons. 67. nu. 15. uol. 5.

34 Amplia, ut idem sit in eo, qui asserit se esse in quasi possessione percipiendi decimas, nam satis est si eam probet per testes singulares, uidelicet, quia unus dicat collegisse frumentum, alter fabas, ut not. Spec. in tit. de test. §. antepen. in princ. Io. And. in c. qualiter & quando, col. 3. de accus. Coro. in cons. 34. col. penul. uol. 1. & in cons. 134. col. 1. & seq. uol. 1. & in cons. 247. col. 8. & seq. uol. 2. Cæpol. in cōs. 3. ciuil. col. 4. Alex. in cons. 119. col. fi. uol. 4. Venafr. in cons. 1. Aimo. in cons. 78. col. 2. Grat. in cons. 150. col. 2. vol. 2. Ruin. cons. 67. col. antepe. uol. 5. & 177. col. 1. uol. 5. & in cons. 44. nu. 9. uol. 4.

¶ Contrariū in cōclusione principali tenet Archi. in c. nihilominus, 3. q. 9. & Imola, in c. inter pares, col. 3. de re iudic. Abb. in cons. 42. col. 2. & seq. uol. 1.

¶ Tenendo primam opin. quæ uidetur * cōmunis.

35 Primò Limita, ut per Soc. in cons. 95. col. pen. in fi. uolum. 3. nam licèt per testes singulares probetur possessio in genere, non tamen probatur possessio præcisa alicuius temporis. Rui. d. cons. 44. nu. 10. vers. cum igitur.

36 Secundò Limita, quia tunc probatur possessio per testes singulares, quādo ipsi deponunt de actibus immediatè possessoriis: secus autem si deponunt de actibus remotis, & de sui natura non possessoriis, Ruin. in cons. 44. nu. 9. vol. 4.

37 Sextò Infertur, nam ad probandam famam testes singulares sufficiunt, ut not. Bar. in l. plurimum, §. tormenta, col. 5. ff. de quæst. in uers. sed quid si testes. Corn. in cons. 34. col. pen. uol. 2. & in consi. 134. col. 1. & seq. uol. 1. & in cons. 286. col. 8. & seq. uol. 3. Ale. in cons. 51. col. pen. uol. 1. Fran. Curt. in consi. 64. col. 3. Hippol. in §. plurimum, in l. de minore, col. 9. ff. de quæst. Aimo. in cons. 73. col. 8. Ruin. cons. 128. col. 3. uol. 4. & consi. 52. col. 1. uol. 5.

38 ¶ Contrarium uidetur tenere Vincen. in c. illud, de præscript. ubi tenet, quòd non sufficit, ut unus testis dicat, quòd audiuit publicè dici ab una parte populi, alter ab alia, & quòd testes singulares non probent famā, nisi sint contestes, in tpe, loco, & personis,

tenet

tenet Abb.in d.consi.42.col.2.in fin.& seq. vol.1.

39 Amplia primã opinionem, idem esse quantum ad probandam alicuius infamiã, quæ ẽt probatur per testes singulares. Bal.in l.1.col.fi. C. de testa. & in l. ea quidem, col.pen.C.de accus. Alex.in cons.141.co.2. vol.1.& in cons.85.col.fi.vol.2.Alex.cons.92.col.4. vol. 5.Venafr.in cons. 1.Aimo,in cons.78.nu.6.

40 Limita, quia in probanda fama non sufficit, quòd vnus testis deponat audiuisse ab vna parte ciuitatis, alius ab alia, nam quando aliquid est, quid de per se, debet etiam de per se probari, vt per Felyn. in c.licèt ex quadam, col.6.de testib.

41 Septimò Infertur, vt ad probandum quem hæreticum sufficiant testes singulares. Iaco.Butr.in l. Arriani, C.de hæret.Bal.in l.1.C.qui numero tutel.& in l.actor, col.3.C.de probat.Io.de Ana.in c.1. in fi. de hæret.Alex.in cons.141.col.2. vol. 1. & in consil. 85.col.fi.vol.2.& in cons.92.col. 4.vol. 5. Calca.in cons. 19.col.6.& seq.

42 Declara, hanc opinionem, & intellige, vt per Saly. in l.quicunque, C.de hæret. per Alex. in consi. 175. col.2.vol.2.Aim.in cons.78.col.2.Maria. iun. cons. 99.col.3.vol.2.videlicet, vt habeat locum quando agatur de probando quem hæreticum in genere, secus autem si ageretur de probanda aliqua specie hæresis, & idem tenet Felyn.in c.licèt ex quadam, col.5. de testib.

¶Cuntrarium, ꝙ testes singulares ad probandum quem hęreticum non sufficiant, tenet Anto.de Butri. in c.cum oporteat, de accus.Salyc.in l.testium, col.7. C.de testib.Alex.consi.175.col.2.vol.2. & in cons. 100.col.4.vol.1.Alex.in consi. 3.col. pen. volu. 4. Ias.in repet.l.admonendi, col.95.de iureiur. Purpur. in l.1.col.12.ff.si cer.peta. Hispa. in alleg.post c.per vestras, car.pe.col.2.de donat.inter vir.& vx. Paris.in consi. 2.col.9.vol.4.Boer.decis.342.

43 Octavò Infertur, vt ad probandum furorem sufficiant testes singulares. Alex.in cons. 141. col. 2. vol.1.& in cons.85.col.fi.vol.2.& in cõs.147.col.fi. vol.7.& in cõs.91.col.4.vol.5. Dec.cõs. 448.col.1. Alex.cõs. 10.col.2.vol.7. & in cõs.91. col.4.vol.5. Bertr.cõs.48.col.7.vol.1.Paris.in cõs.87.col. 2. vol. 3.Ruin.cons.67.col.4.vol.1.Boer.decis.23. no. 44.

¶Contrarium sentit Dec.in d.cons.448. col.fin. Paris.in cons.88.col.8.vol.3.

44 Nonò Infertur, vt ad probandam societatem testes singulares sufficiunt.Corn. in consi. 134. col. 1.& 2.vol.1.

45 Decimò Infertur, ad probandã habitationem idẽ esse, vt per Cor.in cons.286.col.antepen.vol.3.

46 XI. Infertur, idẽ esse ad probandam malã fidem. Franc.Curt.in cons.64.col.3.Aim.in cons.73.col.8.

47 XII. Infertur, idem esse ad probandam vitam hominis. Cæpol. in cons.ciuil. 50. col. pen. Aim. in consi.73.col.8.

48 XIII. Infertur, idem esse ad probandum censum, quem sufficit probare per testes singulares. Cassan.in consi.16.col.fi.

¶Contrarium sentit idem Cassan.in cons.18.col. 3.& col.4.

49 XIIII. Infertur, idem esse ad probãdam seruitutem, vt per Felyn.in c.licet ex quadam, col.4.de testa.

50 XV. Infertur, idem esse ad probandam ætatem. Fely.in c.licèt ex quadam, col.5.de test.

¶Contrariũ voluit Calca.in cons.79.el 2.col.fi.

51 XVI. Infertur, idem esse ad probandum adulterium. Zas.in cons. 11. vol. 2. & ad probandum stuprum. Aimo.in cons.33.col.8. Maria. iun. in consil. 99.col.1.& seq.vol.2. Boer. decis. 23.nu.44. & seq. Alex.in consi. 13.col.fi. vol.7.

¶Contrarium tenet Grat.cons.50.col. 2. vol. 2.
52 Rui.in cons.51.col.6.vol.5.

XVII. Infertur, idem esse ad probandam discordiam, in qua sufficiant testes singulares, Purpura.in l. 1.nu.104.ff.si cer.pet.

53 XVIII. Infertur, idem esse etiam ad probandã confessionem. Paris.in cons.57.col.pen.vol.1.Bertrã. in cons.175.col.3.vol.2.Aimo.in consi.73.col.8.

¶Contrarium dictum fuit supra, nu.4.

54 XIX. Infertur, idem esse etiam ad probandam præsumptam uoluntatem. Aimo in cons.73.col. 8. Mar.iun.cons.178.col.2.vol.2.

¶Contrarium tenet Gra.cons.50.colum.2. uol.2. Rui.cons.51.col.6.vol.5.

55 XX. Infertur, idem esse ad probandam præsentiã in loco, Ruin.cons.35.col.4.uol.4.& cons.36.colum. 9.eod.vol.

56 XXI. Infertur, idem esse ad probandum minas. Grammat.decis.5.nu.14.

57 Primò Sublimita illam conclusionem, quòd
vbi agitur de probando quid, quod habet tractum
successiuum, testes singulares sufficiunt, nam istud
non procedit, vbi essemus in probõne alicuius actus,
in quo de necessitate tẽpus sit probandum, vt quia ali
quis intendit probare possessionem alicuius rei de ali
58 quo tempore limitato, quia tunc requiruntur testes
contestes, & non singulares. Ista limitatio sumitur ex
gl.in d.l.ob carmen, §.fi.ff.de testi. & illam ponit A-
lex.in cons.100.col.4.vol.1.in cons.175.col.2.vol.2.
& in cons.3.col.pen.vol.4.

59 Secundò Sublimita, vbi agitur non de probando quid in genere, sed de probatione aliquarum causarũ, ex quibus resultet aliquid in genere, vt quia quis intendit probare aliquem sanctum fecisse miracula, quæ debent probari per contestes, & non per testes singulares, vt per Vincen. & alios in c.verum, de test.& Archidiac.in c.ne mirum.16.quæstio.5.licèt ex hoc inferatur illum fuisse sanctum. & istam limitationem ponit Alex.in d.consi.100. col.4. vol.1. & in consi.175.col.2.vol.2.& in consi.3.col.pe.vol. 4.& in consi.104.col.fi.vol.3.Purpura.in l.1.col.12. & seq.ff.si cert.peta.Felyn.in c.licèt ex quadam, col.6. & col.fi.de testi.

60 Tertiò Sublimita, nam etiam eo casu, quo supra dictum est testes singulares probare, hoc nõ procedit si iudex ex aliqua iusta causa inducatur ad non credendum illis testibus, quia hoc ei permittitur, vt not. Ang.in d.dispu.incip.Astensis, col.15.Soc.in cõsil.11.col.2.vol.3.

61 Qvartò Sublimita, nisi agatur de probãdo q̃d in genere, habito respectu ad certum tẽpos, quia tũc testes singulares non probant. Soc.in cons.103.col.1. vol.3.& idem Soc.in cons.59.col.fi.vol.4.

Principalem tamen conclusionem, ꝙ testibus singularibus nulla fides sit adhibenda.

62 Secundò Limita principaliter, nisi iudex ex dictis testium singularium in credulitatem reducatur, propter quam potest testibus etiam singularibus fidẽ adhibere, quia omnis fides testiũ est iudici arbitraria, vt no.Pau.de Ca.in l.admonendi, ff.de iureiur.& in l. Lucius, ff.de his, qui no.infa.& per istam rationẽ hãc limitationem ponit Soc.in cons.262.col.antep.Dec. in cons.163.col.1.in fi.Fran.Cort.in cons.178.col.1. Cæpol.in 3.cons.ciuil.col.fi.in fi.Soc.in cons. 11.col. 2.uol.3.& in consi.90.col.pen.vol. 3. Brun. in tract. de indit.in 2.col. Hippol.in pract. col.3.in §.diligenter, &

ter, & in l. si quis ne quæstio, col. 33. ff. de quæst. & idem in l. 1. §. si quis ultro, col. 12. ff. de quæst. Zas. in cons. 1. fol. 3. vol. 1. Guald. enunciat. 78. Paris. in consi. 57. col. pen. vol. 1. Aimo in cons. 35. col. pe. & in cõs. 73. col. 9. & in cons. 78. col. 3. Grat. in cons. 30. col. 1. vol. 2. Paris. in consi. 75. nu. 15. vol. 1.

63 TERTIÒ Limita, quando testes essent singulares in dicto principali, secus si in aliis, ut not. Bald. in d. l. de quibus, col. penult. vers. dictum est, ff. de ll. & Fulg. in cons. 161. col. pen. in fi. Felyn. in c. licèt ex quadam, col. 5. de test. Zas. in 1. cons. fol. 2. uol. 1. & fol. 3. & in cons. 11. vol. 2.

64 Infertur igitur quod satis est, ut testes sint concordes in eo, de quo principaliter agitur, licèt discordent in circunstantiis, ut not. gl. in c. dudum, de conuer. cõiug. & in c. cum ecclesia Sutrina, in verbo, vacillasse, de caus. pos. & propr. & est bo. tex. in c. nihil, de verb. signif. & istam limit. ponit Alex. in apostil. ad Bar. in d. l. ob carmẽ, §. fi. ff. de test. Dec. in c. licèt causam, col. 6. de probatio. & propterea dicit Bal. in l. qui sententiam, C. de pœnis, quod satis est ut testes concordent in effectu, & idem Abb. qui etiam declarat, in cap. nihil, de verb. signif.

65 QVARTÒ Limita, ut conclusio procedat in singularitate separata, secus in singularitate adminiculatiua, vt quia dictum vnius dictum alterius coadiuuaret, vt puta quia vnus testis deposuit de numeratione, alter de confessione, vt not. Bal. in d. c. causam, col. 3. de 66 proba. Ideò tunc iuramentum in supplementũ deferri potest, vt no. Bal. in rubrica de controuers. inuest. col. 1. & idem Bal. in auth. rogati, C. de test. & istam limitat. ponit Dec. in d. c. licèt causam, col. 6. de prob. Ias. in consi. 131. col. fi. vol. 1. & in repet. l. admonẽdi, col. 94. ff. de iureiur. Barbat. in consi. 70. nu. 7. vol. 2. Cæpol. in cons. 3. Crim. colum. 5. Calca. in consil. 19. colum. 4. Fel. in c. licèt ex quadam, col. 4. de test. Dec. in consi. 650. col. 3. Paris. cons. 75. nu. 15. vol. 1. Maria. iu. in cons. 99. col. 1. & seq. & cons. 178. col. 2. vol. 2. Bertr. in cons. 175. col. 2. vol. 2. Maria. iun. qui hanc dicit *communem opin. in consi. 90. num. 10. vol. 2.

67 PRIMÒ Declara istam limitationem notabiliter, vt per Bal. in d. auth. rogati, C. de test. & quando essent diuersæ species probationum, quia tunc vna nõ vnitur alteri, licèt magis probent, quam vnus testis.

68 SECVNDÒ Declara, vt limitatio prædicta non habeat locum nisi in contractu mutui, secus in aliis contractibus. Paris. in cons. 75. nu. 15. vol. 1. & de hoc fuit superius dictum in conclus. Singula quæ non prosunt, &c. nu. 5. & seq.

69 QVINTÒ Limita, vbi essemus in probatione alicuius actus connexi, quia si vnus testis probat de principio, alter de fine, tales testes etsi singulares probãt, vt per Bal. in d. l. ob carmen, §. fi. de test. Abb. in consi. 42. vol. 1. Ange. in dispur. Astensis, col. 15. Fely. in c. licèt ex quadam, col. 5. de testibus, & col. fi.

70 SEXTÒ Limita, in probatione electionis sepulturæ. Guido Papæ q. 544.

71 SEPTIMÒ Limita quando testes essent valde digni, & deponerent verisimilia. Zas. in consi. 2. vol. 1. Paris. in cons. 57. col. fi. vol. 1. Grat. consi. 30. colum. 2. vol. 2. Marian. iun. cons. 32. col. 3. vol. 2.

72 OCTAVÒ Limita, nam ad faciendum inditium testes singulares sufficiunt. Alex. in cons. 77. in fi. vol. 1. ver. præsumptionem. Aim. in cons. 73. col. 9.

¶ Contrarium dictum fuit supra nume. 10. in 1. Ampliatione.

73 NONÒ Limita, quando testes singulares essent plures numero. Cæpol. cons. ciuil. 3. in fi.

¶ Contrarium dictum fuit supra in princi. nu. 1.

74 DECIMÒ Limita, quando agitur de paruo præiudicio. Aimo cons. 182. col. 4.

75 XI. Limita quando ratio concordiæ singolarium testium est eadem veritas. Mar. iun. consi. 90. col. 3. vol. 2. & cons. 99. col. 3. vol. 2.

76 XII. Limita quando cum testibus singularibos coniecturæ concurrerent. Aimo de antiq. in 4. part. nu. 157. fol. 300.

77 XIII. Limita, si testes singulares ad eundem finem tendant. Soc. qui dicit communem * opi. in cons. 26. nu. 6. uol. 1. & in cons. 253. in princip. Dec. in c. licèt causam, nu. 16. de probat.

78 XIIII. Limita, quando testes essent singulares in ratione, vel in causa scientiæ, ut not. Spec. in tit. de inquisit. in §. nunc tractemus, versi. quid si ille. Corn. qui hanc dicit magis *communem opi. in consi. 246. nu. 2. vol. 3.

79 XV. Limita, si testes essent singulares, quia vnus de maiori, alter verò de minori summa deponeret, nã tunc minorem summam probarent, vt voluit Corn. in consi. 181. nu. 60. volum. 2. Dec. in consi. 300. nu. 4. Alciat. in l. 1. §. si stipulanti, nu. 40. vbi dicit communem * opi. ff. de verb. oblig. Ruin. in l. 1. §. sed si mihi, nu. 14. & seq. ff. eo. tit.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Testis de auditu probat in antiquis.

1 DOCT. magis* communiter videntur firmare, quod in antiquis testis de auditu plenè probet: vt tenet Inn. in c. quid per nouale, & in c. veniẽs, de verb. sign. Ant. de But. in c. licèt ex quadam, & in c. tam literis, de testi. Cyn. in l. testium, C. de test. Archid. in c. hoc vt, 12. q. 5. Bal. in l. conuenticulam, in 5. col. C. de Episc. & cler. Bar. in tract. de testi. ver. hanc eandem rem. Aret. in c. tam literis, col. 3. & seq. de test. & in c. licèt ex quadam, col. 1. & seq. eod. ti. Aret. in cons. 37. col. 2. & sequen. Cassan. in cons. 54. col. 5. Dec. cõsilio 321. nu. 8. Cæpolla in cons. ciuil. 11. vol. 3. idem tenet Bal. in l. si arbiter, ff. de probat. Alex. in cons. 187. col. fi. vol. 2. Ias. in Rubric. ff. de iureiur. col. fi.

2 ¶ Contrarium quòd immò sola testium probatio de auditu non sufficiat in antiquis, nisi saltem concurrat publica vox, & fama, vel alia etiam adminicula concurrant, ponunt Host. & Ioan. Andr. in dict. c. licèt ex quadam, & ibi eos sequuntur Abb. Imola, & Fel. & Hostien. in d. c. quid per nouale, gl. in c. 1. de præs. in 6. in verbo, memoria. Corn. in cons. 78. col. 3. vol. 3. Ias. in cons. 65. col. pen. vol. 3. Cæpolla in cons. ciuil. 38. col. 5. Calca. in cons. 9. Decis. Neapol. 193. in nou. Ruin. cons. 34. col. 3. vol. 1. & cons. 92. colum. 5. vol. 4. & hoc sentit Specu. in titu. de testib. §. 1. in 21. colum. & seq. ver. item quòd non prohibet, vbi non ponit istũ casum, in quo probatio auditus admittatur, in antiquis, licèt alios ponat.

3 Et pro ista opinione facit glos. cum qua transeunt ibi Vinc. Tancred. Host. Abb. & alii, nec vllus est, qui eam impugnet, in c. cum nobis, de præscriptio. vbi gl. vf tenere, quod ad præscriptionem centenariam probandam, non sufficiant testes de auditu, tñ tenẽdo primam * communem opinionem, vt ẽt communem dicit Aret. in c. tam literis, & in d. c. licèt ex quadam, de testib. & Aimo de antiq. temp. nu. 305. in 1. par.

4 PRIMÒ Limita, vt illa procedat, si modò testia

de auditu

de auditu asserat audiuisse à plurib. vel saltem à duobus: secus ab vno tantum: Inno. in c. veniens, & in ca. quid per nouale, de verb. sign. Aret. in c. iā literis, col. fi. de test. Curt. iun. in cons. 17. col. 1. Aret. in c. licèt ex quadam, col. 1. de test. Corn. in cons. 78. col. 3. vol. 3. & in cons. 146. col. 2. vol. 3.

5 Sublimita & declara, vt ista limitatio non procedat in actu, qui pertinebat ad liberam facultatem & voluntatem vnius, quia etiam si ab eo tantum testis audiuerit, probat, vt dicit Calca. cons. 6. col. 2. vers. non obstat si dicatur.

6 SECVNDO Limita, dummodo quis habuerit ex relatione antiquorū, nec sufficit habuisse ab antiquia, Corn. in d. cons. 78. col. 3. vol. 3. & in cōs. 146. col. 2. volum. 3.

7 TERTIO Limita, dummodo testes deponant, quòd credant ita esse prout à maioribus audiuerunt: Abb. in d. c. licèt ex quadam, col. 1. in fi. Cor. in cons. 62. col. 7. vol. 1. & in cons. 146. col. 2. vol. 3. Socin. in cons. 47. col. 2. vol. 4.

8 QVARTO Limita, dummodo testes sint graues, & bonæ famæ, vt d. c. licèt ex quadam, vbi est text. de testib. Corn. in cons. 78. col. 4. vol. 3. Soc. in cons. 47. col. 2. vol. 4.

9 QVINTO Limita, si modò testes audiuissent ante litem motam, nam debent dicere, q ante litem motam audiuerunt: aliàs eis non esset credendū, vt p Bar. in extrauag. ad reprimendum, in verbo, denunciationē, col. fi. ver. sed si cā. Abb. in d. c. licèt ex quadā, Cor. in cons. 146. col. 2. vol. 3. & in cons. 62. col. 7. vol. 1. Rom. in sing. 768. Arch. in c. consanguineos, 35. q. 6. Dec. in cōs. 82. col. 1. Pet. de Muncad. in addi. ad trac. Croc. de test. nu. 368. Cæpol. in cons. ciuil. 31. col. 4. Aim. de antiq. temp. nu. 307. in 1. par.

10 Amplia, quia si testes deponant audiuisse post litē motam non faciunt etiam præsumptionem, vt voluit Dec. in cons. 82. col. 1. sequitur Aimo de antiq. temp. in 1. par. nu. 307.

11 SEXTO Limita, nisi negligentia possit imputari parti, vel auctoribus suis, quare prius nō sunt experti: quia vt possint iuuari ista extraordinaria probatione, non debet posse eis quicquam imputari, quare eo tēpore non sunt experti, quo dabatur eis facultas probādi per veras probationes, ab Aret. in d. c. licèt ex quadam, col. 3. de testib.

12 SEPTIMO Limita quando in probatione requireretur verus actus hominis, quia tunc testes de auditu non sufficerent, etiam in antiquis, Paris. in cons. 23. num. 260. vol. 1.

13 OCTAVO Limita, si testes audiuerint à diuersis personis: quo casu testes dicerentur singulares. Aimo de antiq. temp. nu. 310. in 1. par. post Dec. in consi. 321. col. 4.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Si testes adinuicem sunt contrarij, quibus magis sit credendum.

NOn inutile mihi visum fuit in hac materia testium, quę quotidie in practica versatur, quamplures casus colligere, in quib. appareat, quibus testibus magis credendum sit, quando inuicem sunt cōtrarii: & in primis assumo mihi illā conclusionem, q credit magis

1 duobus testib. affirmantibus, quàm mille negantibus, prout dicit gl. in l. dić proferre, §. si plures, in verb. inde queritur, ff. de arbitr. & gl. in c. 1. in gl. fi. de præscri. in 6. Inn. in c. quid per nouale, de verb. sig. Alex. in cons. 148. col. 1. vol. 2. Rom. in l. in illis, in fi. de verbo. obl. & in rubr. de arbit. col. 10. Inn. in c. veniens, circa medium, de verb. sig. Ant. de Butr. in c. quid per nouale, col. 4. de verb sig. Io. And. in reg. sine possessione, in 4. q. de reg. iur. Fely. in c. in nostra, col. 2. de test. Corse. in sing. in verbo, testis, in 15. sing. Soc. in consi. 105. col. 4. vol. 3. Alex. cons. 169. col. fi. vol. 5. Cassan. in cons. 64. col. 5. Calcan. in cons. 42. col. 4. Guido Pap. in sing. 619. Rebuf. in concord. fo. 264. Maria. iu. in cons. 146. col. fi. vol. 1. Aymo cons. 134. col. 3. Rui. cons. 12. col. 1. vol. 5. Boer. decis. 100. Grāma. cons. ciuil. 12. col. 2.

Amplia, etiam si negantes sint clerici, & affirmantes laici, per gl. in c. clerici, 2. distin. Ias. in cons. 137. col. 6. vol. 4.

2 PRIMO Limita, & declara istam conclusionem, secundum Iac. de Aren. Oldr. Bar. & Bal. ibi in d. §. si plures, quando illi probantes negatiuam dicerent super interrogatis se nescire: vt isto casu procedat glo. illa in §. si plures. secus si dicerent, se scire, & illud non esse, & sic se referrent ad negatiuam coarctatam: nam magis illis crederetur, quàm affirmantibus. Et istam declarationem etiam sequitur Ias. in cons. 81. col. fin. vol. 3. idem tenet Bar. in l. hæredes palam, in prin. circa fin. de testam. & sequuntur ibi Bald. & Bart. in l. 1. circa fin. C. de bono. possess. secun. tab. Cæpol. in consil. ciui. 50. col. 3. Calcan. in cons. 42. col. 4. & in cons. 120. col. pen.

3 SECVNDO Limita, & declara vt per Bal. in ca. 1. in fi. de contem. inter Dominum de por. feu. vt procedat conclusio in negatiua improbabili sui natura, vel si testis deponeret super negatiua, non reddendo rationem. Bal. in l. cum hi, §. si integra. ff. de transac. & in d. §. si plures. & Ias. in cons. 181. col. fi. vol. 4. Aret. in c. in nostra, col. 5. de test. vbi hanc dicit veriorem, & in practica seruandam. Fely. ibi, col. 2. secus si esset negatiua sui natura probabilis, vt quia proponeretur per mediū alicuius sensus. Aret. in c. in nostra, col. 5. de test. vel esset coarctata certo loco, & tempore, quia tunc non magis crederetur talibus testibus proponentibus negatiuam sic coarctatam, quàm affirmantibus, ita voluit Bal. in §. scripturas, & Ias. in dicto consi. 81. col. fi. vol. 3. & est bonus tex. in c. ecclesia Sutrina, & ibi Bal. ad hoc not. col. 2. de caus. possess. & propriet. Abb. in c. in nostra, in fi. de test. Bal. in l. 1. in 5. quæst. C. de test. Alex. in cons. 110. col. fi. vol. 1. & in cons. 108. col. fi. vol. 2. Dec. in c. fi. in fi. col. de appell. Corset. in verbo, testis, in 9. sing. Fel. in c. in nostra, col. 2. de testi. Ale. in cons. 90. col. fi. vol. 4. Decis. Neapol. 400. Grammat. in cons. 69. Venafr. in cons. 30. vbi de negatiua, quæ cadit in sensum testis: Claud. in trac. præscr. in 25. col. in 3. par. princip. Ias. in rubr. de iureiur. col. pen. in fi. cum seq. in l. vt vim, col. 1. ff. de iust. & iur. Bertr. in cōs. 189. col. 2. vol. 1. & in cons. 4. vol. 2. col. 1. & seq. Soc. in cons. 69. col. pen. in fi. vol. 1. Maria. iun. cons. 12. col. fi. vol. 2. Grat. cons. 81. col. pen. vol. 2. Rui. cons. 63. col. fi. vol. 4. & cons. 97. col. fi. volum. 4. & cons. 164. col. fi. volu. 4. & consi. 145. col. 1. vol. 5. Aret. in c. in tua, col. 3. de testib. vbi plus tenet, quòd præualent testes deponentes super negatiua coarctata testibus affirmantibus, si negantes sunt plures.

4 ¶Contrarium, ēt in negatiua coarctata tenet Bal. in l. 2. circa fi. C. de rescin. vend. vbi tenet, q magis creditur testib. affirmātibus, quam negantibus, ēt data in omnibus aliis paritate: idē sensit in l. testium, col. fi. C. de test.

de teſt.& in l.actor,col.3.C.de prob. Imol.in l.inter partes,col.2.ff.de re iud.& Aret. in conſ.71.col.2.in fi.& ſeq.Soc.in reg.426.in 3.ſall.allegat Cyn. in l.2. C.de error.aduocat.

5 Concorda has contrarias opin.vt per Aret. in d.c. in noſtra,col.7.videlicet,vt ſi teſtis deponat negatiuã per medium affirmatiuæ, & tunc non ſit differentia in ter teſtes affirmantes,& negantes,& idem tenet Afflict.deciſ.324.nu.9.vbi declarat,& dicetur in ſequen ti limitatione,aliàs ſecus.

6 PRIMÒ Sublimita primam opin.in negatiua coarctata largè,& non ſtrictè, quia tunc magis crederetur teſtibus affirmantibus,quã ſic deponentib. ſuper negatiua:Are.in c.in noſtra,col.5.de teſtibus,bonum verbum ponit Bal.in l.actor,col.2.C. de prob.vbi cõſtituit plures ſpecies negatiuarum.Pet.de Anch.in cõſil.189.col.fin.

7 SECVNDÒ Sublimita,quando teſtes etiam nõ interrogati,non redderent cauſam ſcientiæ eorũ depoſitionis:quia tunc eis non eſſet credendum: Bal.in l.cum ii,§.ſi integra, ff.de tranſac. Bart.in conſ.102. Ale.in conſ.136. col.4.vol.1.Dec.in conſ.173.col.2.Ripa,in c.cum eccleſia Sutrina,nu.88.de cau.poſſ.& propriet.

8 TERTIÒ Limita,niſi cum probatione negatiuæ eſſet cõiuncta affirmatiua,vt quia dixerunt teſtes, quod tales non venerũt,& nõ potuiſſent venire, quin ipſi illos vidiſſent:Bar.& Bal.in l.hæredes palã, circa fi.prin.ff.de teſta, Alb.de Roſ.in l.1.in prin.ff.de ventre inſpic.Bal.in c.cum eccleſia Sutrina,col.2.de cau.poſſ.& propriet.Pau.de Caſt.in conſ.94.col.2.vol.1. Soc.in reg.426.in 1.fall.& in 3.fall.in prin. Iaſ.in cõſi.81.col.fi.vol.3.Cæpol.in conſ.ciuil.50. col.3.Fel.in c.in noſtra,col.2.de teſt.Rebuf.in cõcord.fol.265. Ruin.conſ.9.col.4.vol.2.

9 QVARTÒ Limita,quando negatiua probaretũ per factũ,quod ſonaret in affirmatiuam,vt ſi aliqui teſtes deponerent,quẽ non eſſe ſanæ mentis,quia viderunt illũ facere actus furioſi:vel aliquẽ non eſſe viuũ, quia viderunt in eo ſigna mortui: vt declarat Aret.in c.in noſtra,col.6.de teſt.& Fely.in 2.col.

10 QVINTÒ Limita in criminalibus,in quibus nõ magis creditur teſtibus affirmãtib.quàm negantibus, ſed potius è contra:per gl.in c.clerici, 81. diſt. Iaſ.in l.vt vim,col.1.ff.de iuſtit.& iure, Aret.in c.in noſtra, col.fi.de teſt.Iaſ.in cõſ.167.col.pen.& fi.vol.4 Hippol.in ſing.541.Alex.in apoſtill.ad Bar. in d.l.hæredes palã,ff.de teſta.Bal.in l.data opera,col.12. C.qui accuſ.non poſ.Rom.in conſ.241.col.1. Bertr.in cõſ.189.col.2.vol.1.Mant.conſ.41. & conſ.236.col.3. Abb.in c.bonę memoriæ,col.5.de elect. Rom.in l.in illa,col.pen.ff.de verb.obl. Soc. in conſ.55.col. pen. vol.4.Fel.in c.ex literis,col.2. de probat.Curt.iun.in conſ.150.col.5.Soc.in reg.426.in 3.fall. Aret.in ca. ex literis,col.2.de prob.Fel.in c.in noſtra, col. 3.de teſt.Corſe.in ſing.in verbo,teſtis,in 9.ſing.Curt.iun. conſi.19.col.2.Petr.Gerar.in ſing.11.qui dicit hanc
* opin.glo.per Doct. * communiter approbari. Secus
11 autem eſt in ciuilibus, etiam in fauorem rei: vt per Dec.in cap.ex literis,col.2.de probatio.Petr.Gerard. in ſing.11.

Sublimita vt per Abb.in d.c.in noſtra, de teſt. vbi limitat gl.in d.c.clerici,non habere locũ,quando ceſſaret præſumptio ſubornationis, vel quñ eſſet magnus exceſſus in teſtibus actoris, & idem dicit Petr. Gerar. in ſing.11. qui etiam ampliat limitationem ſupra-poſitam,etiam ſi negantes laici, & affirmãtes ſint clerici,vt per Iaſ.in rubr.de iureiur.colum.pen. in fi.Calca.in conſ.64.col.8.Fely.in c.cum P,col.fi. de accuſ.& idem in conſ.50.num.28.

¶ Contrariũ tenet Bal.in c.1.col.4.quib.mod.feu.amit.Dec.in l.vt vim,col.6.ff.de iuſtit.& iure.

12 SEXTÒ Limita,dummodo affirmatiua eſſet plenè prubata,ſecus ſi non eſſet plenè probata:ita declarat Pet.de Anch.in c.ad noſtram,de prob.refert.& ſequitur Alex.in apoſtill. in d.l.hæredes palàm,ff.de teſtam.Iaſ.in conſ.81.col.fi.vol.3.

13 SEPTIMÒ Limita, quia non magis creditur vni teſti affirmanti,quàm duobus negantibus, immo totum contrarium:nam duobus negantibus magis eſt credendum:Sal.in l.2.col.antepen.in fi.C.de reſcind. vendit.

14 OCTAVÒ Limita,quando teſtes negãtes deponerent per eandem cauſam ſcientiæ, per q̃ deponunt affirmantes, vt quia deponunt tanquam artis periti: tunc.n.non magis affirmantibus,quàm negantib.creditur:Bar.in l.diem proferri,§.ſi plures,ff.de arbitr.in l.hæredes palàm,ff.de teſta.Soc.in reg. 426.in 3.fall. Bald.in l.1.circa finem,C. de bonor. poſſ. ſecundum tab.Fel.in c.in noſtra,col.3.de teſt. Corſet.in ſing.in verbo,teſtibus.in 9.ſing.

15 SECVNDÒ Principaliter infertur,prout dicit Innoc.in c.ſuper hoc,de renuncia. quòd magis creditur duobus affirmantibus de metu, quàm pluribus aliis aſſerentib.de libera voluntate,& iſtud dictum ſequitur Abb.in c.1.col.2.de his quæ vi met.cauſa.Roma. in rub.de arbit.col.7.Bal.in conſ.ſchiſmatis,poſito ante tit.C.ſi quis aliquẽ teſt.prohib.col.6. & idem Bal. in l.obſeruare,§.proficiſci,in 13.q.ff.de off. proconſ.& leg.Ang.in l.1.ff.qđ met.cau.in l. ſi quis ad ſe fundum,col.pen.C.ad leg.Iul.de vi publ.Alex. in conſil. 156.col.1.vol.5.Barbat.in conſ.54.col.1.vol.1.& in conſ.60.col.4.vol.1.& in conſ.71.col.5.vol.2.& in conſ.99.col.3.vol.3.Corſet.in verbo,teſtis.inci. mille teſtes: Bouer.in ſing.in verbo,teſtis:ſing.16.Lanfranc.in rubric.de cau.poſſeſ.& propriet.in 7.colum. Gramm.in conſ.51.Iaſ.in §.quadrupli,col.23.Inſtitu.de act.Zaſ.in conſ.10.col.2.Gozad.in conſ.9.col. 2.in fi. & quod præualeat probatio metus, Dec.qui
* dicit communem * opinio. licet contrarium teneat, in cap.fi.colum.fi.de appel.Hipp.in ſing.325.Felyn. in c.in noſtra,col.2.de teſt.Loſred.conſ.17.col.3.Pariſ.conſil.53.col.7.vol.4. & in conſ. 60. colum.3.& conſil.139.col.5.vol.4.Grat.conſil.38.col.4.vol.2. conſ.43.col.2.& ſeq.eo.volum.Gramma.deciſ.103. nume.60.Boer.deciſ.160. Grammat.conſ.ciuili,91. colum.2.

¶ Contrarium ſentit Ang.in l.non eſt veriſimile, ff.quod met.cauſ.vbi poſtea diſtinguit, & contrarium tenuit Sign.Homod.in conſ.75.in fi.Dec.in c.fi.col. fi.de appel.Are.in c.in noſtra,col.6.in fi.de teſt.Alc. de præſump.in 3.reg.in 7.præſumpt.

16 Concorda,nam aut ſunt probati actus ex quib.metus potuit veriſimiliter inferri,& tunc magis credit teſtibus deponentib.de metu,quàm de libera voluntate: aliàs ſecus:& hoc vr̃ voluiſſe Bal.in l.ſi quis in hoc genus,C.de epiſc.& cler.in l.fi.C. de hæred. inſtit.in fi. Barbat.in c.1.de his quæ vi metuſue cauſ.

* Tenendo primam * communem opinionem.

17 PRIMÒ Limita,quando teſtes,qui probarent liberam voluntatem, aliqua præſumptione iuuarentur,quæ eſſet efficaciter probata:Ang.in l.non eſt veriſimile,ff.de eo,quod met.cauſ.Iaſ.in l.interpoſitas, col.1.in fi.& ſeq.C.de tranſact.Dec.in c.fin.col.fi.de appell.Barbat.in conſ.60.col.4.volum.2.Iaſ.in conſ. 327.col.13.vol.2.

18 SECVNDÒ

18 SECVNDÒ Limita, nisi probantes liberam volũtatem allegarent aliquas circunstantias, es quibus deprehendi posset actum illum fuisse liberæ voluntatis, & non per metum: ita declarat Ant. de But. in d. c. super hoc: refert & sequitur Cæpol. in cons. ciuil. 2. col. 3. in fin. & seq.

19 TERTIÒ Infertur, vt magis credatur testib. deponentibus aliquem sanæ mentis, q̃ probantibus aliquem furiosum: Corn. in cons. 267. col. 9. vol. 4. Ias. in cons. 2. col. 3. vol. 1. Dec. in cons. 448. col. 2. Paris. cõsi. 88. col. 3. vol. 3. Maria. iun. cons. 178. col. 3. vol. 2. Rui. cons. 67. col. 1. vol. 1. Gramm. decis. 73. nu. 21. & seq. Boer. decis. 23. nu. 93. & decis. 100.

¶ Contrarium tenuit Fel. in c. in nostra, col. 2. vbi tenet in hoc casu non magis credi testibus affirmantibus, quàm negantibus.

Limita, primam cõem opinionem, nisi vicini attestarentur de furore, per veras causas significantes furorem: vt per Alex. in cons. 10. col. pen. vol. 6.

20 QVARTÒ Infertur, vt magis credatur testibus deponentibus pro non delicto, quàm probantib. delictum: Cæpol. in cons. ciuil. 60. col. 2. & in cons. crim. 1. col. 2. Et propterea magis creditur dicentibus homicidium commissum casualiter, & non appensatè, quam contrarium allegantibus: Bal. in c. in nostra, de testib. & ibi Felyn. col. 3.

21 QVINTÒ Infertur, vt magis credatur testibus deponentibus pro vita puellæ exeuntis ex aluo materno, quàm probantibus mortem: Cæpolla in consil. ciuil. 50. col. 3.

¶ Contrarium sentit Felyn. in c. in nostra, colum. 2. de testi.

22 SEXTÒ Infertur, vt magis credatur testibus deponentibus secundum ius commune, quàm deponentibus contra: Aret. in cons. 44. in fin. Inn. col. fi. & ibi Abb. in c. auditis, col. 3. in fi. de præscr. & ibi Fel. col. 12. Venafr. in cons. 25. & in consil. 52. & in cons. 50. Calca. in cons. 64. col. 1. Fel. in c. in nostra, col. 1. in fi. & seq. de test. Gozad. in consil. 79. col. 3. Ruin. cons. 192. col. 5. vol. 2. & cons. 35. col. fi. vol. 4. & cons. 12. col. 1. vol. 5. Boer. decis. 23. nu. 95. Ias. in cons. 163. colum. pen. vol. 2. idem Ias. in cons. 13. col. 3. vol. 3. & in cons. 81. col. 4. vol. 3. & in cons. 137. col. 2. vol. 4. Cæpol. in cõs. ciuil. 60. col. 1. Imol. in c. in nostra, de test. Pet. de Anch. in cons. 283. circa fi. Bal. in l. ob carmẽ, col. 3. de test. in addit. Pet. de Anch. in cons. 203. in fi. Corset. in sing. in verbo, testis, in 7. sing. Bal. in l. ob carmen, ff. de test. Cæpol. in cons. crim. 1. col. 2. Abb. in c. licet cãm, col. 3. de prob. Fel. ibi col. 5. in rubr. de arbitr. col. 10. Paris. cons. 88. col. 3. uol. 3.

23 SEPTIMÒ Infertur, vt magis credatur deponẽtibus aliquem bonum, quam aliter deponentib. Fely. in c. fi. col. 3. de præsump. Aimo in cons. 6. col. 13. in cons. 8. col. 2. & in cons. 75. col. 5. in cons. 145. col. 5. in cons. 151. col. 5. Grat. in cons. 6. col. 4. vol. 2.

Amplia, & limita, vt infra in 7. lib. in 2. cõclus. nu. 10. & seq.

24 OCTAVÒ Infertur, vt magis credatur paucioribus testib. probantibus bonam famam alicuius, quàm pluribus probãtibus malam: Card. super gl. fi. in c. cõ in tua, de spons. si modò non multum excedant in numero probantes malã, & istud dictum sequitur Cor. in cõs. 276. col. fi. vol. 4 Abb. in c. cum oporteat, in fi. de accus. Petr. de Anch. in cons. 189. in ult. col. Fel. in c. cum contingat, col. 2. de rescr. Soc. in cons. 54. col. 2. vol. 3. Hipp. in l. de minore, §. plurimum, col. 17. de quæst. vbi limitat Alex. in cons. 150. col. 5. vol. 5. Venafr. in cons. 7. Mant. cons. 67. col. 1.

Et nota quia quando sunt duæ famæ contrariæ, attenditur posterior: Bar. in l. is potest, nu. 20. ff. de acq. hæred. Fel. in d. c. cum oporteat, col. 7.

¶ Contrarium in principali conclusione colligitur ex no. per Archid. in c. omnibus, 2. q. 4. Sal. in l. ea quidem, in vltima charta, in 1. col. in 11. q. C. de accus. Fely. in c. in nostra, col. 3. de testib. in fine.

25 NONÒ Infertur, vt magis credatur duobus testib. probantibus conniuentiam instrumenti, quàm plurib. contrarium deponẽtibus: Nic. de Mattar. quem refert, & sequitur Ant. de Butr. in c. cum Ioan. eremita, de fide instrum. Alex. in cons. 73. col. 1. vol. 1. Abb. in d. c. cum Io. col. 6. & Imo. col. fi. Fel. colum. 12. in 4. declaratione: Paris. in cons. 88. col. 3. Aimo in cons. 56. num. 15.

PRIMÒ Declara, vt conclusio procedat quãdo testes deponentes pro instrumento essent numero sufficientes, vt puta si in testamento essent septem, aliàs secus, si à principio non probaretur instrumentũ. Soc. in cons. 28. nu. 1. vol. 3. Imo. in l. 1. §. si quis neget, colum. 2. ff. quemad. test. apet. Soc. in cons. 92. col. 1. vol. 3. Aimo in cons. 56. nu. 15.

26 SECVNDÒ Declara, vt procedat hæc conclusio quoad euitandam falsitatem, non autem ad hoc vt instrumentum probet: Soc. in cons. 28. no. 2. vol. 3.

27 TERTIÒ Declara, nisi testes deponentes contra instrũm essent instrumentarii, quia tunc eorum probatio præualeret, vt tradit Aimo in consilio 56. numero 15.

28 DECIMÒ Infertur vt magis credatur testib. deponentibus verisimilia, quàm non deponentibus verisimilia, 4. q. 3. c. si testes, l. ob carmen, §. si testes, ff. de test. c. licèt causam, ver. ex præmissis, de probat. gl. Io. And. & Abb. in c. in nostra, de test. & ibi Imo. & Fel. col. 1. in fin. & col. 3. dum dicit præferri probantes aptiora etiam factis: Inn. in c. auditis, in fi. col. de præscr. Pet. de Anch. in c. 1. col. 3. de præs. in 6. & in cons. 278. Rom. in rubr. de arbitr. col. 12. Spe. in tit. de test. §. postquàm, ver. quid si plures: Fel. in c. propositisti, col. fi. de prob. Ant. de But. in c. quid p̃ nouale, col. 3. de verbor. sign. Rom. in l. 1. §. fi. de verb. obl. Fel. in c. auditis, col. 12. ver. inquantum postea, de præscr. Abb. in c. cũ oporteat, in fi. de accus. vbi plus addit, etiam quòd alia probatio præualeat, & in numero aliquantulum excedat: Ant. de Butr. in c. licèt, col. 17. vers. cæteris paribus, de prob. Rebuff. in concord. fol. 264. Aimo cõsi. 6. col. 13. & Rui. in cons. 67. col. 1. vol. 1. & cons. 71. col. pen. uol. 2. & cons. 35. col. fin. vol. 4. & consil. 92. col. 6. volum. 4. & cons. 130. col. pen. vol. 4. & consil. 12. col. 1. vol. 5. & cons. 51. col. 9. vol. 5. Corset. in sing. in verbo testis, in 8. sing. est bona gl. in c. fi. de offi. Archi. Bal. in c. ob carmen, in apostill. circa fi. de test. Cæpol. in cõs. crim. 1. col. 2. Abb. in c. licèt causam, col. 15. de prob. Fel. col. 5. Alex. in cons. 90. col. fi. vol. 4. & in cons. 171. uol. 5. Venaf. in cons. 9. & cõs. 25. Curt. iun. in cons. 52. nu. 7. Afflict. decis. 363. nu. 6.

29 Declara, nam dicuntur verisimiliora deponere, qui deponunt magis conformia ad ius cõmune: Paris. consi. 67. col. antep. vol. 3. & cons. 88. col. 4. vol. 3. Dec. in c. licèt causam, nu. 9. de probat.

30 PRIMÒ Amplia, etiam si probationes, quæ sunt cõtra verisimile, excedant aliquantulũ in numero probationes p̃ verisimili: Abb. i d. c. cũ oporteat, de accu. in fi. Corn. in cons. 113. col. pen. vol. 4. Ias. in cõsi. 13. col. 3. vol. 3. Alex. in cons. 99. col. 3. uol. 5. & in cõs. 27 col. pen. vol. 2. vbi hanc dicit veriorem: Hipp. in sing. 343. hoc & tenet Paris. cõs. 107. col. 11. vol. 1. Grat. in cons. 13. col. 1. & seq. Ruin. cons. 67. col. 1. volum. 1.

Dec. in c. licèt causam, col. 7. de probat.

¶ Contrarium sentit Bar. in l. plurimum, §. tormẽta, ff. de quæstio. in 4. colum. ver. quid ergo si est probata fama: Hippoly. in d. l. plurimum, §. tormenta, colum. 9.

Concorda has opiniones hoc modo, quia vt verisimilitudo est proxima & immediata ad rem, de qua agitur, & tunc procedit 1. opin. aut non est ita proxima, & procedit 2. opin. Bart. ita distinguit Dec. in d. c. licet causam, col. 9. de probat.

31 Secvndò Amplia, etiam si testes probantes verisimiliora essent pro actore, & contrarii pro reo, quia præferrent testes actoris: Fel. in c. auditis, col. 12. & seq. de præs. & in c. in nostra, col. 2. de test. Curt. iun. in cons. 17. col. 2. & seq. Fel. in c. proposuisti, col. fi. de prob. Ruin. cons. 67. col. 1. vol. 1.

32 Tertiò Amplia, ẽt si testes deponentes verisimiliora essent minus digni: Aim. cons. 75. col. 5.

33 Qvartò Amplia, etiam si testes deponentes verisimiliora probent negatiuam: Maria. iun. in cons. 283. col. 2. vol. 2.

34 XI. Infertur, vt magis credatur digniorib. testibus, quàm non ita dignis: tex. est in c. in nostra, & ibi glos. Host. Abb. Imo. & Fel. col. 1. & 3. de testib. gl. in l. ob carmen, §. si testes, ff. eod. tit. Hipp. in cons. 51. nu. 22. Venafr. in cons. 25. & in cons. 52. Gozad. in cons. 13. col. pen. Sal. in d. l. ob carmẽ, §. si testes, ff. de test. Ale. in cons. 136. vol. 6. Bal. in c. super hoc, circa fi. de renunc. Rebuff. in concord. fol. 264. Corset. in sing. in verbo testis, in 5. sing.

35 Primò Amplia, quia creditur magis nobilibus, quam non ita nobilibus, Aimo in cons. 6. col. 6. Rui. cons. 35. col. fi. vol. 4. & cons. 158. col. pen. vol. 5. Tiraq. de nobilit. c. 20. nu. 35. & seq.

¶ Contrarium sentit gl. in c. ego solis conditio. 9. dist. Soc. in cons. 105. col. 4. vol. 3.

36 Et nota, nam in hoc casu dicit Bal. in c. causam, in fi. de prob. quòd nobilitas non præualet bonis moribus, sed ẽ contra.

37 Secvndò Amplia, etiam si testes digniores essent numero inferiores: Host. & ibi Imo. in d. c. in nostra, col. 1. & Fel. col. 1. Ale. in cõs. 27. col. fi. vol. 2. & in cons. 99. col. 3. vol. 5. Venafr. in cons. 8. Paris. cons. 11. vol. 1. Fel. in cons. 50. nu. 29.

38 Primò Ex prædictis infertur, quòd præualet testimonium virorum testimonio mulierum. Bal. in l. fi. ff. de fide instr. Rom. in repet. rubric. de iureiuran. col. 10. Alex. in cons. 236. vol. 6. Fel. in d. c. in nostra, col. 3. de test. Corset. in sing. in verbo testis, in sing. 6. Abbas in capit. forus, de verb. signif. Felyn. in capit. quoniam, in fi. de testam. Spec. in tit. de teste, §. postquam, vers. porrò: Petr. Gerar. in sing. 11. Fel. in c. quoniam, col. fi. de test. Gramma. cons. ciuil. 30. col. 2. & seq. vbi declarat.

39 Secvndò Infertur, vt magis credatur duobus testibus tabellionibus, quàm aliis, qui non sunt tabelliones, gl. in §. si verò absunt, in gl. ĩ verbo, tabulariis. in auth. de hæred. & Falc. refert & sequitur Rom. in repet. rubr. de iureiur. col. 10. & in sing. 367. Bal. in authen. sed cum testator, col. 3. C. ad legem Falc. Corsc. in sing. in verbo, testis, in 5. sing. Fel. in d. c. in nostra, col. 3. de test. Soc. in cons. 105. col. 3. vol. 3. Fely. in c. quoniam contra, col. 3. de probat. Guido Papæ in singul. 713. Gozad. in cons. 13. col. 12. Grammat. decis. 60. num. 10.

40 Tertiò Infertur, quòd valet tantum depositio quatuor clericorum, quantum sex laicorum, gl. in ca. monachus, 77. dist. sequitur Fel. in d. c. in nostra, col. 1. Afflict. super constit. fol. 376. col. 3. Paris. in consil. 88. col. 4. vol. 3.

41 Primò Limita principalem conclusionem, nisi testes digniores essent pro actore, & minus digni pro reo, quia minus digni pro reo præferrẽtur: per gl. in d. c. clerici, 81. dist. de qua dictũ est suprà: Abb. no. in c. ad nostram, col. 2. de prob. Hipp. in cons. 51. nu. 42. & ĩ rub. de fideiuss. col. 10. ĩ l. vnius, §. in ea cã, col. 12. de q. Venafr. in cons. 52. Fel. in c. ex literis, col. 2. de testa. & in c. in nostra, col. 1. eod. tit. Bertr. in cons. 189. col. 2. vol. 1. Fel. in c. cum P. col. fi. de accus. Paris. cons. 88. col. 6. vol. 3. Grat. cons. 6. col. 4. vol. 2. Barb. cons. 77. col. 1. vol. 4. Ruin. cons. 158. col. 3. penul. & fi. vbi declarat, vol. 5.

42 Secvndò Limita, quòd præualet testimoniũ mulierum testimonio virorum, vbi testes fœminæ essent pro reo; Hipp. in cons. 63. col. pen. nu. 45. & seq. post Belenz. in apostill. ad Abb. in c. forus, de verb. sign. & Hipp. in cons. 2. nu. 21. & in cons. 51. nu. 42. Fel. in c. quoniam, in vlt. verbo, de test. Pet. Gerar. in sing. 11. Gramm. in cons. 45. col. 6.

43 Tertiò Limita, nisi minus digni probarent verisimiliora; Aim. in cons. 75. col. 5. vel iuris præsumptione essent melius informati; Gra. cons. 81. col. pen. vol. 2. & cons. 82. in fi. vol. 2.

44 XII. Infertur, vt magis credatur testibus deponẽtibus in fauorem rei, quàm deponentibus in fauorem actoris, gl. ĩ d. c. ĩ nostra, Bal. in l. qui accusare, circa fi. C. de edeo. Alex. in cons. 136. col. fi. vol. 2. Roman. in cons. 156. circa prin. Spec. in tit. de test. §. postquàm, ver. porrò, circa fi. Rom. in cons. 24. Hippol. in consi. 28. col. 1. & in consi. 66. num. 44. Abb. in c. ex literis, col. 1. in fi. & seq. de prob. & in c. cum P. de accus. circa fi. Hippol. in l. vnius, in §. in ea causa, ff. de quæst. col. 1. & seq. Alc. in cons. 169. col. fi. vol. 5. Venafr. in cons. 52. Fely. in c. ex literis, col. 2. de prob. & in c. auditis, col. 12. de præscr. Aimo consi. 6. col. 13. & cons. 8. colum. 2.

45 Primò Amplia, quia si est probata bona fama & mala, præualet bona fauore rei: Fel. in c. cum contingat, col. 2. de rescr.

46 Secvndò Amplia, etiã si testes actoris essent digniores, vt supra proximè dictum est.

47 Tertiò Amplia, ẽt si testes actoris excederent aliquantulum in numero: Abb. in c. ex literis, col. 2. & seq. de prob. & ibi Fel. col. 2. & in c. cum P. Manconella, de accus. circa fi. Curt. iun. cons. 165. col. fi.

48 Primò Limita, nisi testes actoris deponerent verisimiliora: Fel. in c. auditis, col. 12. in fi. & seq. de præscription.

49 Secvndò Limita, nisi aliqui periti dicerent vulnus esse mortale, alii verò vulnus non esse mortale; quia præualet dictum illorum, qui deponunt contra percussorem, Boer. decis. 323. nu. 24.

50 XIII. Infertur, vt magis credatur pluribus testibus, quàm paucioribus. l. ob carmẽ, §. si testes, & ibi gl. ff. de testi. & gl. in c. in nostra, de test. est tex. in c. licèt causam, ver. ex præmissis, de prob gl. in c. si testes, 4. q. 3. in gl. magna: Alex. in cons. 64. col. 1. vol. 2. & not. Abb. in d. c. licet cãm, col. 3. & ibi Imo. col. 2. & Abb. in c. in nostra, colum. 1. & ibi Imola, colum. 1. Socin. in cons. 105. colum. 4. volum. 3. Venafr. in consi. 25. Ruin. consi. 71. col. pen. volum. 2. Gramma. consi. ciuil. 140. col. 2.

51 Primò Limita, in testibus negantib. qui plures numero succumbunt paucioribus affirmantibus, vt dictum est suprà. Ruin. cons. 35. col. fi. vol. 4.

52 Secvndò Limita in testibus probantib. bonã

famam,

famam,qui præualent pluribus probantibus malam, prout dictum est suprà.

53 Tertiò Limita in testibus paucioribus probantibus metum,vt superius dictum est.

54 Quartò Limita in testibus paucioribus deponentibus pro instrumento, qui præualent pluribus probantibus contra instrumentum, vt dictum est suprà.

55 Quintò Limita in testibus deponentib. verisimiliora,qui pauciores præualent plurib.non verisimiliora deponentibus,vt dictum est suprà.

56 Sextò Limita in testibus dignioribus, qui licèt pauciores præualent pluribus,non ita dignis, vt dictum est suprà.

57 Septimò Limita in testib.rei,qui licèt aliquando sulum numero sint inferiore,præualent testibus actoris,vt dictum est suprà.

58 Octavò Limita, nisi maior numerus posset compati cum minore,ita quòd non viderentur de directo probationes adinuicem aduersari,vt not. Ale.in consi.64.col.3.vol.2.

59 XIV. Infertur,vt magis credatur testibus,qui deponunt cum causæ redditione,quàm aliis,qui de causa scientiæ non deponunt:Iac. Butr.in q. per eum disputata,inci.Quæstio talis est.refert & sequitur Bal. in l.presbyteri,C.de episc.& cler.Rom. in repet.rubr. de arbitr.col.10.& in rubr.de nou.oper.nunc.Fel.in c.iu nostra,col.3.de testa.Corse.in sing.in verbo,testis,in 4.sing.Soc.in consi.92.col.3.in fi.uol.3.Fel.in c.cum causam,col.2.de test.Rebuff. in concord. folio 265.Ruin.qui ampliat, consi.145.col.2.vol.5.Boer. decis.323.num.24.

60 Amplia,quia vt dicit Paris.consi.107.col.11.vol.1. magis creditur testibus allegantib.bonam rationem, quà aliis,non ita bonam allegantibus, etiam si essent numero plures:Gram.consi.ciui.30.col.2.

61 XV. Infertur,vt magis credatur testibus clericis, quàm laicis:Abb.per illum tex.in c. inostra, col.1.de proc.Corse.in sing.in ver.testis,in 4.sing.Soc.in consil.28.col.2.vol.3.Goz.in consi.13.col.pen.

62 Primò Limita, nisi testes laici sint pro reo,per gl.in d.c.clerici,81.dist.de qua supra dictum est.

63 Secvndò Limita,si testes clerici deponerent pro monasterio,vel ecclesia sua:Ruin.consi.137. col. 1.& fin.uol.5.

64 XVI. Infertur,vt magis credatur testibus qui iuris præsumptione posset esse melius informati,c.quoties,de testib.gl.in c. fin.de offic.Archid. Alex.in consi.10.col.pen.vol.6.Fel.in c. in nostra,col.3. de test. Bal.in c.1.§.si tres,de pac.tenen.

65 Primò Amplia,quia vicini in probanda possessione præferuntur:Fel.in d.c.in nostra,col.3.de test.

66 Secvndò Amplia,nam facta per coniunctos vel vicinos debent præferri:Goz.in cõs.13. col.pen.Alex. in consi.86.col.fi.vol.2.& in consi.pen.vol.1.Bal. in l. 2.col.pen.ver.& scias q æstimatio,C.de rescin.vend. Purpur.in l.1.col.13.ff.si cert.pet.

67 XVII. Infertur,vt magis credatur testimonio virginum,quàm viduarum:vt dicit Bal.in c. pe.in 2.col. de prob.Fel.in d.c.in nostra,col.3.de test.& in c.causam,col.fi.de prob.

68 XVIII. Infertur ,vt magis credatur testimonio senum,quàm iuniorum,vt tradit gl.3.in l.cum quid, ff.si cer.pet.quã sequitur ibi Bar.in 1.col.in fi.& Ang. col. 1.Pau.de Cast.in 1.col.in fi. Alex. col. 1.Ias.col. pen.& fin Fel.in c.in nostra,col.3. de test. Rom.in l. si verò,§.de viro,23.fall.ff.sol.matr.Afflict.in prælu. const.regni,q.26.

69 Primò Limita, nisi iuniores sint digniores:ita limitat Guil.de Cun.in d.l.cũ quid,& sequit ibi Pau. de Cast.in 1.col.in fi.& Alex.ibi, ff.si cert.pet.

70 Limita pluribus alus modis,vt per Tiraq. in præf. primog.nu.144.& pluribus seq.quos ibi videas.

71 XIX. Infertur,vt magis credatur testib.vniuersaliter deponentibus,quã deponentibus indefinitè:vt per Abb.& alios,in c.auditis,de test.

Et ratio est, quia indefinita in teste non concludit vniuersaliter:vt ibi per Abb.& alios, & per Ias. in l. non hoc,col.3.C.vnde cog. Fel.in d.c.auditis,co.13. de præscrip.

72 XX.Infertur, vt magis credatur testibus deponentibus de facto proprio,quàm non deponentib.de facto proprio:Soc.in consi.28.col.2.vol.3.Aimo.in cõs.99.in 2.col.

73 XXI. Infertur, vt magis credatur deponentib.in specie,quàm in genere:vt per Soc.in consi. 54. col.3. vol.4.Hipp. in l.de minore,§.plurimum, col. 17.in fi. ff.de q. Alex.in consi.150.col. 5.vol.5.Venaf.in consi. 7.Paris.consi.74.col.fi.vol.1.& consi.88.colum.4.volum.3.Aimo in consi.94.col.2.Marian.iun.consi.88. col.1.& 3.vol.2.Ruin.consi.13.col.pen.vol.4.Gram. consi.ciui.140.col.2.

74 Amplia,etiam si essent plures deponentes in genere:Goz.in consi.13.col.11.

75 XXII. Infertur, vt magis credatur testibus,qui non sunt de vniuersitate, quàm testibus vniuersitatis. Hipp.in l.j.§.seruus municipum,ff.de quæst.Fel.in c. insuper,col.2.de test.qui declarat, siuè vniuersitas sit profana,siue ecclesiastica,Ruin.in consil. 137.col.3. vol.5.Gram.consi.ciuil.77.col 1.

76 XXIII.Infertur,vt magis credatur testibus deponentib.plus valere,quàm testibus deponentibus tantù valere,vt dicit Alex.in consi.46.col.2.vol.3.

77 XXIV. Infertur , vt magis credatur confessioni principalis,quàm mille testib. contrarium asserentib. vt tradit Inn.in c.cum contingat,de off. deleg.Bart. & Doct.in l.2.§.creditum,ff.si cer.pet. Venafr.in consi.16.& consi.33.& consi.45.

78 XXV. Infertur,vt magis credatur testib. deponẽtibus de potentia ad copulã, quàm deponentibus de impotẽtia:vt per Fel.in c.licet causam,col.5.de prob. post Inn.in c.1.de frigid.& malef.

79 Amplia, quia generaliter magis creditur testibus deponentibus secundum præsumptionem naturæ , quam deponentibus contrarium: Ruin.consi.67.col. 1.vol. 1.

80 XXVI.Infertur,vt magis credatur testibus deponentibus , & allegantibus meliorem rationem causæ scientiæ:Ripa in c.si quando,col.5.de rescr.

81 XXVII.Infertur,vt magis credatur testib.deponentibus pro causa fauorabili,pro qua aliàs sententia ferri deberet in dubio,quàm alus deponentibus contra talem causam:Fely.in c.in nostra, col. 1. in fi.de test. Rui.consi.130.col.pen.vol.4.vbi magis credatur testibus deponentib.pro matrimonio:Fel.in rubr.de spõs. col.pen.in 9.speciali.

82 XXVIII. Infertur, vt magis credatur duob. Cardinalibus iuratis,quàm pluribus aliis: Fel.in c.sicut,in fi. de sent.excom.

83 XXIX. Infertur,vt magis credatur testibus deponẽtibus de antiquiori possessione: Paris.consi.107. col.11.vol.1.

84 XXX. Infertur,vt magis credatur testibus deponentibus de possessione titulata : Paris.consi.107.col. 11.vol.2.

85 XXXI. Infertur,vt magis credatur testib.deponẽ

tibos, quòd assistens homicidio astiterit animo non dandi auxilium, quàm testibus dicentib. contrarium: Parif.conf.152.col.6.vol.4.

86 XXXII. Infertur, vt magis credatur Doctori examinâti quæstionem, quàm persunctoriè loquenti, Parif.conf.91.col.fi.vol.3. Mar.iun.conf.1.col.fi.& cõsi.119.col.6.vol.1. Gra.in conf.an.col.fi. & in cõsi.55.col.5.uol.1. Cagoo.in l.nemo potest, num.8.ff.de reg.iur. Alc.de præsumpt.in 1.regula, in 51.præsum. vbi declarat.

87 XXXIII. Infertur, vt magis credatur Doctori tenenti vnam opin.in trac.vel consiliis, quam in lect. vt per Parif.in consi.91.col.fi.uol.3. Mar.iun.consi.23.col.3.uol.1. Syl.nup.fol.190. Cagn.in l.nemo potest, nu.8.de reg.iur.

¶Contrarium voluit Barb.in c.1.col.14. de const. Mar.iun.in conf.56.col.2.uol.1. Parif. in conf.110.col.3.in fi.vol.1. Maria.iun.conf.168. col. pe.uol.2. Aimo.de antiq.temp.nu.56.in 1.par.

88 XXXIIII. Infertur, vt magis credatur carcerato, qñ agitur de graui periculo suo, quàm officialib. qui ipsum captiuarunt, vt dicit Mant.conf.60.

89 XXXV. Infertur, vt magis credatur testibus, deponentibus contra se, quàm deponentibus pro se: Aimo conf.6.col.13.

90 XXXVI. Infertur, vt magis credatur iis, quibus aliqua præsumptio assistit, quàm illis, quos nulla præsumptio adiuuat: Aimo conf.6.col.13.& conf.73.colom.9.

91 XXXVII. Infertur, vt magis standum sit consiliis alicuius collegii Doct. quàm consiliis singularis Doctoris, vt per Dec.consil.400.

92 XXXVIII. Infertur, vt magis standum sit Doctori tenenti aliquam opinionem in lecturis vel consiliis, quàm in apostil. & in additionib. quia additiones illæ non tẽdunt ad determinan. sed solum ad rememorandum, Ruin.conf.83.col.3.vol.1.

93 XXXIX. Infertur, vt magis credatur testibus deponentibus & proban. a quibus fama ortũ habuerit, q̃ testibus probantibus famã, & nõ deponẽtib. a quib. illa ortum habuerit: Ruin. consilio 145. columna 2. volum.5.

94 XXXX. Infertur, vt ad probandam quasi possessionem iurisdictionis magis credatur testibus nõ subditis, quàm testibus subditis: Alex.in conf.88.nu.6. vol.5. Ruin.in conf.53.nu.6.vol.4.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Testis inhabilitas suppletur habilitate alterius.

1 * DICVNT * cõmuniter Doct. ꝙ inhabilitas vnius testis suppletur ex habilitate alterius: ita Bal.in l.si quis ex argentariis, §.cogentur, in prin.ff.de edeñ. & idem Bal.in l.1.col.1.ver.interdum ad probationẽ, C.de testa. Sal.in l.in bonæ fidei, col.8. vers. item sciendum, C.de reb.cred. Rom.in conf.290.circa fi. Alex.in cons.56.col.fi.ver.2. potest responderi, vol.2. Rom.in conf.486.in fi. Iaf.in auth.si verò, in 1.col.& seq. C.de iudic. Pau.de Cast.iu conf.126.in fi.incip.non sequendo ordinem, vol.2. Alexan.in conf. 24.in 5.col.ver.2. respondeo, vol.2. Barba.in ca.testimonium, in repet. in 5.char.col.2.de test. Hippol.in rubric.de fideiussor. colum.66.& in l.plurimum, §.tormenta, colum.3.de quæst.in prin. Iaf.in l.1.in 2.lec.colum.13.C. de sum. Trin.& in 1.lect.col.fi. Soc.in cõs.130.col.fi. Cassan. in conf.16.col.4.& in conf.36. Teigon.in singul.79. Alex.in d.§.cogentur, licèt dicat ꝙ ista regula nõ probatur in illo tex. idem sentit Corn.in conf.55. col.2. vol.4.& Iaf.in d.§.cogentur, ita residet in sua dist. Felyn.in c.1.col.3.ver. & dicit Bal.de præscr.& in c.nobis, in 1.not.de simon. Iaf.in l.si emancipati, col.3.in fi.uers.sic etiam videmus, C.de colla. Iac.de S.Georg. in §.cogẽtur, Bertr.in conf.212.col.4. in fi.& seq.volum.1.et in conf.42.col.2.vol.2. Soc.in cõs.228.col. pen.& in conf.194.col.3. Fely.in c.nobis, col.1.de simo. Parif.in conf.120.vol.1. Maria.iun.in conf.146. col.3.vol.1.& cõs.31.col.7.vol.2.& conf.61.col.4. eod.vol. Rui.conf.67. col.fi. vol.1.& conf.92.col.2. eod.vol.& cõs.33.col.6.vol.4.& conf.92.col.2.vol.4.& conf.128.col.fi.uol.4. Glos. cõsue. Biturig.fol.19.col.2. Parif.in conf.3.nu.94.vol.4.

2 PRIMÒ Amplia, quia frater admittitur pro fratre, quando habet contestem non consanguineum: vt per Bal.conf.10.col.2.vol.4.& omnes istæ autoritates superius allegatæ loquuntur, vbi vnus tantum concurrit cum inhabili.

¶Contrarium in hac videtur tenere Alex.in conf.131.vol.6.& in conf.137.col.1.vol.6.

Sed quando plures concurrunt (quo casu dictum esset minus dubitabile) loquitur Ang.in d.§.cogẽtur, & conf.1. Pao.de Castr.iu cõs.301.col.1.uol.1.& in cõs.126.in fi.vol.2. Iaf.in d.auth.si verò, col.1. Cassa. in conf.16.col.4 Fel.in c.causam quæ, col.1.de offic. deleg. Alex.in conf.56.col.fi.vol.2. Soc.in conf.149. col.pen. Barb.in conf.3.col.4.in prin.vol.3. Fel.in c.nobis, col.1.de simon.

3 Declara secundum Fulg.in l.1.C. de testa. qui hoc intelligebat quando alii testes sufficiebant sine inhabili, quod est contra mentem Doct. vt per Alex.in d.§.cogentur: quia tunc non esset in consideratione persona inhabilis, vt recipiat aliquod supplementum ab habili, postquam etiam sine illo erat sufficiens probatio, de hoc tamen vide Iaf.in d.§.cogentur, col.2. qui latè prosequitur.

4 SECVNDÒ Amplia, quia testis infamis infamia facti cum alio integro probat: Iaf.in d.§.cogẽtur, nu.12. Afflict.super consti.fol.25. col.3. aliàs sub tit.de pater.recep.nu.22.

5 PRIMÒ Limita, vt conclusio locum habeat, quãdo testis aliquid probat, licèt diminuta sit eius fides: secus quando nihil probaret: ita tenet Ang.in d.§.cogentur, circa finem, vers.item est arg. & ponit etiã ibi Alex.circa prin.& idem Alex.in l.sæpe, col.21. versi. plus dixit, not.ff.de re iud. Aret.in c.testimonium, colum.10.& ibi Fel.col.2.de testib. Hipp.in sing.554. & in l.plurimum, §.tormenta, col.4.de quæst. Purpurat.in l.1.col.11.C.de summa Trin. Iac. de S.Georg. in §.cogentur, col.1.in fi.vbi etiam Iaf. Aim.in consi.9.colum.3.

6 PRIMÒ Amplia, quia quando testis repellitur ratione proprii commodi, eius inhabilitas non suppletur ex adiuncto: idem voluit Soc.in l.si quis ita: col.3. in princi.ff.de rebus dub. Gualdco.caut.9. de testam. ordina,

7 SECVNDÒ Amplia, nam testis infamis infamia iuris cum alio integro nõ probat: Afflic.super cõstit.fol.25, col.3, sub tit.de pater.recept.nu.22. Iaf.in d.§.cogentur, nu.11.

8 SECVNDÒ Limita, cõclusionẽ locũ hr̃e tantummõ qñ alter testis habet præstantissimã fidẽ, & sic hẽt aliquid vltra id, qđ in eius persona est necessarium, ad hoc vt possit supplere inhabilitatẽ contestis: ita fumi-

tur ex dictis Bal.in d.§.cogentur, in princ. Aret.in c. testimonium,col.10.de test.& Alex.& Ias. & Iaco.in d.§.cogentur: Ias.in l.1.col.13.C.de sum.Trin.in 1. lect.ita limitat expressè Alex.in consi.93. col.fi.vers. nec potest dici,vol.6.Corn.in cons.55.col.2.circa fi. vol.4.& ideo Soc.in cons.130.in fi. põderat alterum testem esse sacerdotem:& Alex.in cousi.24.col.5.ver sic.secundo respondeo, vol.2. ponderat testem illum esse Doctorem.

9 Hac etiam de causa Rom.in cõs.451.col.1. exigit q alter testis sit omni exceptione maior:& idẽ Curt. iun.in cons.122.col.2.& idem dicit Aimo in cõs.99. col.2.& idem exigit in cons.169.

10 Tertiò Limita quando ex forma statuti duo testes requirerentur,quia tunc vterque debet esse probatæ vitæ:ita Bal.in c.tertio loco, in fi.de proba.& ita Fel.ibi in fi.Hippo.in l.plurimum,§.tormenta,col.4. de quæstio.

11 Quartò Limita in causa criminali, vt dicit Dec. cons.163.col.pen.in fin.

12 Amplia hanc limitationem,etiam si causa sit ciuiliter intentata: Aret.in c. veniens,el 1.col.1.in fi.de test. per illum text.

¶ Contrarium in causa criminali ciuiliter intentata tenet Mileus in pract. fol.50.col.2.

13 Sublimita,limitationem intelligendam esse quo ad condemnationem, non quoad torturam, per not.per Grammat.in cons.1.col.2.Fely.in c.licèt Heli.col.4. de simon.

14 Quintò Limita in causa matrimoniali:in qua etiam numerus testium defectus non supplet,& idem in alia causa ciuili graui, vt infra conclusione sequen. in 1.limit.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Testium defectus suppletur ex numero.

1 Svccessive In hac materia testium ponitũ & alia regula generalis,q numerus supplet defectũ testium:ita gl.in l.3.§.1.in verbo, numerus, ff.de testib.& ibi Iac.But.expressius not. Ias.in auth.si verò,col.1.ver.tertio facit,C.de iud.Imola,in l.qui testamento,in prin.ff.de testa.Ias.in l.si quis ex argẽtariis, §.cogent,col.1.vers.3.facit,ff.de eden.& in l.dictantibus,col.2.ver.pro ista sol.C.de testa.Alex.in cõs.47. col.1.vol.2.Io.And.in addit.Spec.in tit. de not.crim. §.fama,in addit.magna,in 4.col.Bar.in l.excusantur, in 2.col.ff.de excus.tut. Alex.in cons.5.col.2.vol.1.& in cons.78.col.2.uol.1.& in cons.222.col.5. ver.& quãtitas,vol.2.& in cons.215.inci. visis, & discussis, vol.2.col.fi.in fi. Hipp.in rubr.de prob.col.63.idem voluit Ale.in cõs.149.col.2.vol.5.& in cons.4.col.fi. vol.6.& in cons.66.col.4.eod.vol.6.& in cons.131. eod.vol.& in cons.57.col.pen.vol.7.& in cons.177. vol.7.col.fi.& in cons.181.col.pen.vol.7.& in cons. 93.col.fi.vol.6.& in cons.137.eod.vol.6. Idem voluit Flori.in d.l.3.in 1.col.in fine,ff.de test. Ang. in consi.1.in fine primæ col.Dec.in consi.163.col.pen. Bologn.in addit.ad Ioan. de Ana. in consi. 52. Alexand.in consi.119.colum.2.volum.7.Curt. senior in consi.56.colum.3.in princ.Hippol. §. expedita, col. 11. Bertrand.in consi. 212. col.4. in fin. & seq. vol. 1.& in consi.42.colum.2.volum.2.& in consi.248. colum.2.vol.3.Alexan. in apostill. ad Bar.in d. l. 3. in verbo.criminalis. Salyc.in l.ea quidem,colum.antepen.C.de accusat.Soc.in consi.194.colum.3. & in consi.244.colum.fi.in fi.Afflict.super constitut. fol. 236.colum.3. Marian.iun.in consil. 146. colum.3. Aim.de antiq.tempo.num.257.Ruin.cons.92.col.2. volum.4.& consi.106.col.4.volum. 5.Gramm.cons. ciuil.50. col. 3.

2 Et propterea probatio publicæ vocis,& famæ supplet testium inhabilitatem. Pau. de Castro in consil. 126.in fi.volum.2.

3 Primò Amplia, nam vbi duo testes sufficiunt, tres testes coniuncti vel affines, vel amici admittuntur.Gramma.consi.ciui.66.col.7.& consi. 107.in fi. Fel.cons.36.nu.11.

¶ Contrarium probat tex.in c. licèt vniuersis, & ibi Fel.col.1.de test.vbi dicit hoc remitti arbitrio iudicis, quæ sunt verba Aret. ibi, qui ita ponderat illum tex.& postea remittit arbitrio iudicis, & idem Felyn. in c.testimonium,col.2.eod.tit. Idem dicit Iacob. de sancto Georg.in l.si quis ex argentariis,§.cogentur, col.2.de eden.Et contra istam ampliationem etiam tenuit Ang.in cons.suo 128.incip.in facto proponitur, quòd bella.Petr.de Anch.in cons. 246. in prin.sentit Dec.in consi.133.circa finem,pen.col.Purpur.in l.1. col.11.C.de summa Trinit.

Et ista etiam ampliatio cõfunditur per tex.in c.in literis,de testibus.

4 Secundò Amplia, vt numerus testium suppleat singularitatem testium, Cæpolla in consil.ciui. 3.in fine,istam ampliationem sentit Hippo.in consil. 109.col.1.

¶ Contrarium tenet Pet.de Anch.in cons. 246.in princip.

5 Primò Limita,vt istud non procedat in causa criminali,vt dictum est in superiori cõclusione,in 4 fal. vel in causa ciuili ardua:Bal.in c.ad nostram, in prin. de prob.Ias.in auth.si verò,col.2.C.de iudi.& in l.si quis ex argentariis,§.cogentur,col.pen. ff.de eden.& in l.1.in 1.lectu.col.fi.C.de summa Trinit.Hippol.in §.expedita,colum.11.in pract.criminali, & in consil. 109.colum.1.& in sing.477.Grammat.in consi.26. colum.finali:Purpuratus in l.1.colum.11.C.de summa Trinit.Barbat.in c.testimonium,colum.5.de test. dum refert dictum Bald.in cap.ad nostram:Ruin.consi.149.col.1.& col.9.vol.5.& idem tradit Gramma. decis.11.vbi vult,quòd hoc locum habet in qualibet causa graui.

6 Ex hoc igitur infertur, vt in causa matrimoniali numerus testiũ non suppleat:Dec.in cõs.133.col.pe. Gramm.in cõs.26.col.fi.Zas.in cons.3.col.7. vol.2.

7 Sublimita,quando concurrerent aliæ præsumptiones,& coniecturæ,vt per Dec.in cons.163. col. pen. in fi.& seq.

8 Secundò Limita,quando testis repelleretũ eo, quia deponat ad proprium cõmodum,quia tunc non suppleretur ex testibus adiunctis:Soc.in l. si quis ita, col.3.ff.de reb.dub.Guald.cautela 9.de testa. ord.& in omni casu,in quo testes omnino repellũtur numerum illorum defectum non supplere, tradit Aym.de antiq.temp.nu.257.& seq.in 1.par.

9 Tertiò Limita,quando defectus est tãtum in persona,secus si sit in persona,& dicto.Rui. cõs.149. nu.37.vol.5.& cons.150.nu.18.vol.5.

10 Primò ex præmissis Infertur, quòd si dictũ testis non sit debile propter inhabilitatẽ ipsius,sed alia ratione,vt quia non plenè concludit, possit eo casu recipere supplementum ex dictis aliorũ testium:& quidem Bar.tenet & sic in l.admonendi, colum.9. versi. quid si testis deficiat, ff. de iureiurando, idem tenet

Ant.de But.in c.fi,col.4 ver.si est defectus, de testib. cogen. Alex.in l.admonendi,col.pen.versi.quærit iuxta hæc Bar.& ibi etiam Ias.col.83.in repe.vbi etiam Purpur.in fi.char.col.1.dicit * communem opin.licèt ipse dubitet in mutuo: Alex.in cons.69.col.pen.volu. 2.hoc etiam in aliis terminis sensit Bal.in l.2.col.2. C.de bon.poss.secund.tab. Alex.in cons.236.col.fi. circa fi.vol.6.

11 Secundò infertur, quod dictum testis,qui non deponit de tempore,vel loco,suppletur ex dicto alterius, qui de tempore,vel loco deponit: Ant.de Butr.in consi.45.col.3.ver.vnde cum habeam,& in c.cum oporteat,col.6.ver.si non deponunt,de accus.& ibi Imo. col.antepen. Abb.in c.cum Ioannes,col.3.de fide instrum. Alex.in cons.236.col.fi.vol.6. & in cons.156. col.3.vol.5.& in consi.109.col.6.in fi.vol.2. Decis. Neap.375.col.fi.in antiq.Idem voluit Spec. in tit.de teste,§.iam de interrogatoriis,versicu.si verò factum sit: Bald.in l.testium,colum.5.vers.secundo modo,C. de test. Aret.in consi.36.colum.2.Gramm.consi.89. colum.2.

12 Declara istud & intellige,quando tempus non est de substantia,nam si esset de substantia,non sufficeret vnum testem deponere de tempore, & alterum de tẽpore non recordari,vt not. Imol. in c. cum oporteat, col.antepen.de accusat.Alex.in consi.236.col.fi.vol. 6.& in cons.156.colum.3.volum.5.Lofred.in cons. 37.col.2.Aymo de antiq.temp.in 4.par. nume.157. fol.297.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Testes etiam minus idonei probant, quando veritas aliter haberi non potest.

1 IN hac materia subnectitur alia regula, quod quãdo veritas aliter haberi nõ potest,testes aliàs minus idonei fidẽ faciunt,vt est tex.in c.veniens,el 2.in fi.de testib. & ibi gl.fi.& in c.cum dilecti,vers.& si tres, & ibi gl. in verbo,& si tres,de elect.& in c.fi.col.2.in fine, de testib.cogen,gl.2.in verbo,iurare, in c.tertio loco,de prob.Lapus alleg.94.col.1.vers.& ideò insurgit: Fel. in d.c.veniens,el 2.col.9.vers.in gl.fin.de testib. Decis.Tholos.3.in fine: Hippol.in singu.73.& cons.31. nu.32.& cons.41.nu.5.vers.& 1.limitantur, Ant.de Bu.in c.tertio loco,col.1.in fi.ver.Noto duo ex gl.de prob.Io.Andr.in addi.ad Spec.in tit.de teste,§.1.ver. quid si olim.Ang.Aret.in trac.Malefi.in vers.qui iudex statuit terminum,col.1.vers.& in dicto termino, Grat.cons.59.col.1.vers.accedit quoq;,vol.2. Hipp. in cons.102.col.1.vers.opponit N.Abb.in c.cum in tua,nume.7. vers.in glos.in verbo, persona grauis,de sponsal.

2 Primò Amplia,quia vt dicit Inn.in c.cum I.& A.circa fin.vers.vel dic quod in causa inquisitionis,de re iud.contra diffamatum de crimine in causa inquisitionis admittuntur criminosi testes,quia possunt esse informati, & idem tenet Sal.in l.ea quidem,col.32.ver. ad quintam q.C.de accus. Ang.Aret.in tracta.malef. in verbo,meditor,de mand. col.1. vers. vnde quamuis,Hipp.sing.73.& in l.diuus,col.2.ver.noto etiam ex isto tex.ff.de quæst.

3 Ratio autem prædictorum est,quia vt dicit Rom. cõs.76.col.2.ver.2.idẽ probatur,ratione difficultatis ille testis recipitur, qui aliàs a testificando reiiceretũ.

4 Primò Infertur, quod licet minor 25.annis nõ admittatur in testem in criminalibus,tñ id non procedit quando aliter veritas haberi non potest: Io. And.in addit.ad Spec.in tit.de teste,§.1.ver. item excipitur quid est impubes: & idem dicit de muliere in d.§.1.ver.itẽ quod est mulier,in addi.incip.§.testes, et idẽ tenet Hipp. in l.de minore,col.9.ver.istud tamen puto limitandũ, Ias.in l.fi.col.1.in fi.vers.sed audi pulchrum,C.de his, quib.vt indig.cuius dicta refert,& sequitur Hipp.cõsi.31.nu.32.& in l.Diuus, col.2.vers.nota etiam ex isto tex.ff.de quæst.

5 Secundò Infertur,quòd licèt socius criminis non admittatur in testem: ad tex.in l.fi.C.de accus.Venafran.qui dicit cõmunem * opin.in cons.27.in prin. tamen qñ aliter veritas haberi non potest, & ipse in testem recipitur,vt tradit Ias.in l.fi.in fi.C.de iis quibus vt indig.& in l.1.col.pen. C. de summa Trinita. Dec.in consi.109.nu.10.

6 Tertiò Infertur,nam licèt regulariter laici non possint contra clericos testificari, vt est text. in c.de cætero,de testib.tamen si ille actus non potest per alios probari,tunc etiam laicus contra clericum admittitur in testem, prout not. Abb. Ant.de But.Are.Fel. & communiter * omnes in d. c. de cætero, de testib. Alex.in consi.64.col.1.vol.1.Ias.in l.fi. col.fi. C.de iis quib.vt indi.Hipp.in prac.in §.diligenter,nu.81. Gramma.voto 45.nu.20.

7 Qvartò Infertur,nam quamuis meretrices,lenones,& alii infames in criminalibus testes esse non possint,vt per Inn.in c.cum P.Manconella,de accus. Ias.qui dicit communem * opin. in l.1.nu.54.C.de sum.Tri.quam quidem etiam dicit communem Alb. in tract.de testib.in §.consequenter,nu.7.nihilo minus quando agitur de actu facto in prostibulo, qui verisimiliter per alios sciri non potest,tunc etiam tales testes recipiuntur,vt voluit Sal.in l.ea quidẽ,col.1. C.de accus.Ang.in trac.malefi.in vers.meditor de mali dadi, colum.1. Hippoly.in pract.in c.diligenter,nume.81.Carrer.in pract.num.105. Gramm.voto 45. nume. 19.

8 Primò Limita,& declara principalem conclusionem,quando ex natura negocii,de cuius probatione agitur,per alios id sciri non posit: secus verò si ex accidenti per alios tale negocium probari non posset: Aret.in c.cum a nobis,col.pen.versi.circa secundum, de test. Alex.cons.176.col.2.ver.nam ipsi canonicæ, vol.2. Abb.in c.fi.in secundo not.de test. cog.& in c. de cætero,in 2.no.de test.& ibi Ant.de Butr.in 1.colum.in fi.vers. nota duo ex gl. Alex.in consi.151.col. 2.in prin.vers.nec ad hoc obstat,vol.5.Fel.in d.c.tertio loco,col.2.in fi.ver.in tex.ibi,fratres,& ibi Imol. col.1.vers.in gl.2.Anto.de But.& Felyn.in c.de cætero,col.1.in fi.ver.sed credo,de test. Ant. de Butr.in cons.24.col.fi.vers.non obstant iura : Alex.in consil. 64.col.2.ver.& hoc esse verum,vol.1.& in cons.152. col.4.ver.quia ad hoc respondeo,vol.5.Soc.cons.17. col.5.vers.& ideo pro concordia,Dec.cons.310.col. 2.ver.& in isto; Paris.cons.59.col.fi.uol.4.Dec.in cõsil.133.col.pen.vers.non obstat si dicatur: Zas.in consi.5.num.25.vol.2.Ias.in l.cunctos populos, col.fi. in fi.vers.limita ista,C.de sum.Trin.Ioan.Crot.in tracta.de testi.nu.71.Ruin.cons.120.nu.8.versi.nec obstat quòd admittantur,uolum. 5. & consil. 149.col. 9.versic.nec etiam obstat,uolum.5.& cons.150.col. pen.versic.& similiter,eod.uol.Hippol.in sing.73.& in l.infans,col.fi.uersi. sed hoc dictum habet locum, ff.ad leg.Corn.de sicar.& in pract.in §.diligenter, nume.84.apostill. ad decis.Tholos.4.versic.nec obstant iura: & Alex.consil.148.col.penult.versic.nec obstat etiam si diceretur, volum.5,Grammat. consilio 26.

num.

num.26.versi.nec obstaret, & consi.45.nu.11.vers. & sic id, quod dicitur, & cons.59.nu.11.vers. sed ven dicant sibi locum, Hipp.consi.31.nu.33.& cons.41. nu.6.vers.quoniam prędictis respondeo, & cons. 80. nu.62.vers.secundo dico.Ias.in l.fi. col.2. versic.hoc attende, C.de his, quibus vt indign.Gra.cons.59.col. fi. vers.nec obstant, vol.2.

9 Sublimita & declara, nam satis est vt à communiter accidentibus alii testes haberi non possint: nec est necessarium vt impossibile sit alios testes haberi.Zas. cons.2.no.60.uol.2.

10 SECVNDÒ Principaliter limita, vt tales testes non plenè probent, vt dicit Are. in c.cum nuncius, col.2.in fi.ver.hoc tamen posset limitari, de testi.Grammat.in consi.59.nu.11. & seq.

¶ Contrarium, quod tunc huiusmodi testes plenè probent, sed minus plenè, quando alii, attento cõmuni cursu, haberi possunt, dicit Anton.de Butr.in consi. 24.col.fin.vers.sed vbi actus, & Alex.in cons.64.col. fin.vers.& ita etiam dicit.

Pro quo facit, quod infra dicetur in teste domestico, vbi dicitur, quod in his, quæ melius sciuntur per domesticos, quam per alios, plus probant testes domestici, quam probarent aliàs non domestici.

11 TERTIÒ Limita, nam si testes non sunt idonei ex defectu famę, vel status, non admittuntur sine tormentis, etiam in casu quando veritas aliter haberi non potest, quod secus est, quando alio respectu testes non essent idonei. Matthe.in singul. suo 189. Hippo. in pract.in §.diligenter, nu.62.& nu.83.& in cons.109. nu.15. Alexan.in consi. 11.nu.6.volum.1. Carrer.in prac.cri.nu.165.Grat.consi.59.col.fi.vers.2.dico, volumine 2.

12 QVARTÒ Limita, quando testis nõ esset idoneus, quia esset delicti particeps, tunc enim dato quod aliter veritas haberi non posit, recurrendum est ad conclusiones illas, an socius criminis contra socium deponere posit, & deponendo fidem faciat, de quibus aliàs dicetur. & illam limitationem ponit ad illam regulam Hipp.in cons.202.nu.7.vers.& primo dico, & Grat.in d.cons.suo 59.vers.3.dico, vol.2.

13 QVINTÒ Limita in teste patiente plures exceptiones, quia talis non admittitur etiam in subsidium.quãdo aliter veritas haberi non potest, Hipp.in cõs.102. nu.12.Grat.cons.59.col.fi.vers.4.dico, vol.2.

14 SEXTÒ Limita, quia non sufficit q testes ipsi deponant, non posse probari per alios testes, Alex. consi. 64.col.fi.vers.nec ad hoc obstat, vol.1.Gratus in cõs. 59.nu.38. vol.2.

15 SEPTIMÒ Limita, nam ille, qui asserit non posse per alios probari, ipse probat hanc qualitatem, & sic inducens ipsos testes, prout notat Anto. de Butr.c.super eo.vers.sed est dubium, & ibi Imo.ver.& not.hic. Io. Andr.& Fel.in fi.ver. ultimo tangunt hic, de test. cogen.apostill.ad decis.Tholos.4. uers. sed quod alter, Grat.in cons.59.nu. 38.& seq. vol.2. Grammat. not.45.nu.9.& seq.Lanfranc. in c. quoniam contra, in ver.testes, nu. 44.de probat.Alex. in cons.64.col. penul.vol.1.Hippol.in singu. 73. & in cons. 80. nu. 62.& in cons. 41. nu.32. Grammat. vot.58.nu. 4. Carrer.in pract.nu.49.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Testes omni exceptione maiores requiruntur in causa matrimoniali.

1 IN causa matrimoniali requiruntur testes omni exceptione maiores, text.est, & ibi glo.in verbo, maiores, in cap.1.de consang.& affinit.& ibi Anton.de Butr.in 8.no.& no. Abb.ibi, nu.5.vers.item no. Præposi.in 9.& in pen. not.glo.in cap.ex literis, de testi. & ibi Aret.in tertio not.Barbat.in cons.54.colum.3. versi.tertiò præmitto, & consi.45.col.1.uersic.capio primum, vol.1.Dec. consi.310. col.1.versic.& idem Alexand.& col.2.versi.ad hoc facit, & colum.3. vers. & maximè.Fely.in rubr.de sponsal.col 5. versic.4.in causa matrimoniali. Parisi. consil.53.col.1. & cons. 54.col.2.& consi.57.colum.4.& cons.58.col.2.vol. 4.Felyn.in c.1.col.1.versic.& in causa matrimoniali, vt lit.non contest.Cæpolla cons.ciuil.1.col.2.versic. item ex alio, & cons.2.col.1.vers.item quia, & col.6. vers.sexta conclusio. Alex.cons.99.col.fin. vers. item si contra dicunt, vol.3.Gramma.cons.crimin.26.col. fin.uers.& præsertim procedunt, Zas.consil.4. num. 11.uolum.2.Bertrand.cons. 123.colum.fi.uers. non est omittendum, vol.1.io nou.Aimo cons. 169.col.1. vers.ideo in probatione.Maria.iunior cons.86. nu.6. uers.& ad hoc demonstrandum, & consi.88.num.6. vers.nemini enim dubium est, uol.2.Hippo.cõs.128. num.17.vers.pro quibus facit.Ruin.cons. 130.nu.7. vers. sed prædictis, uol.4.Grat.consi.2.num.3. & nu. 34.vol.2.Barbat.in cons.6.col 5. uers.præterea præsuppono, uol.1. qui tenent in hoc casu requiri testes omni exceptione maiores.

¶ Contrarium uoluit Dec.in cons. 163. col.4. & sequen.uers.octauò opponitur.Maria.iun.consi. 29. col.2.uers.2.opponitur, uol.2.Aret.cons.13. uersic. præterea & hoc expedit. Abb.in c. super eo.el secõdo, in 3.not.de testi.Dec.cons.342. col. 1.uers.& in tali casu.Cæpolla, cons.ciui.3.col.3. uers.& quod in casu matrimoniali, Zas.cons.2.nu.30.uol.2.& cons.3.nu. 10.uol.2.Alex.cons.146. col.6.uers.nec obstat si aliquis, uol.5.

2 Amplia hanc opin.quia etiam fœminę recipiuntur in causa matrimoniali, ut est tex. in c.super eo, el 2.& ibi Abb.de testib.Henric. Boic.in c.quoniam, eo.tit. Maria.iun. in cons. 29. ubi dicit hanc esse communẽ opi.col.2.uol.2.& in cons.31.nu.13.uol.2.Dec.cõs. 342.col.1.Berou.q. 55.

3 Amplia hanc ampliationem etiam si agatur de matrimonio dissoluendo.Abb.in d.c.super, & in 3.not. Dec.in cons.163.num.11.& cons.342.col.1. Maria. iun.in cons.31.nu.18.uol.2. Zas.in cons. 2.& pluribus seqq.uol.2.

¶ Tenendo partem negatiuam.

4 PRIMÒ Limita, quando de infringendo matrimonio ageretur. Alex.cons.143.col. 2.uol.2.Dec. cons. 163.col.4.in fi.& seq. uers.8.opponitur.Paris. cons. 59.col. 1.uol.4. Alex.cons.146.col.pen.uers. item testes deponentes, uol.2.Fel. in c.licèt causam, colu.5. uers.idem ubi requiruntur, de probat.dum dicit, q requiruntur testes omni exceptione maiores in casu c. primi, de consanguinit. & affinitat. Maria.iun.cõs.29. col.2 uersi.non obstat, uol.2.Hippol.in l. de minore, §.plurimum, col.12.uers.& dicit etiam, ff. de quæstio. apostill.ad decis.Tholos.172.uers. addo quod per decisionem, Paris.cons.15.nu.12. uers.& considerandũ primò est, uol.2.Ruin.cons.149.col.8.uol.5.& cons. 150.col.5.uol.5.

¶ Contrarium, quod ista differentia non sit bona, sed siue agatur de matrimonio infringendo, siue de probando testes semper debeant esse omni exceptione maiores, tenet glo. in c.ex literis, de testi.Barbat.cons.54.col. 3. uers.& si quispiam, uolum.1. & cons.45. colum. 1. uersi. & si quispiam opponat, & consi.6.col.3.uol.1.Maria.iunior, cons.86.colum.2. uers.

vers. & licet, vol. 2. & consil. 88, nu. 8. versi. nemini dubium est, vol. 2.

5 SECVNDÒ Limita, hoc non procedere in matrimonio clandestino, Alex. cons. 156. vol. 5. Dec. cons. 163. col. 6. Alciat. in 1. regul. in 39. præsumpt.

¶ Tenendo autem partem affirmatiuam magis communem.

6 Declara illam habere locum quotiescunq; matrimonium probaretur tantummodo per duos testes, secus si per plures, & etiam per alia genera probationum, ita Decius in consilio 163. nu. 8. vers. tertiò respondetur.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Parentes utriusque sexus admittuntur pro filio vel filia in causa matrimoniali.

1 AD declarationem præcedentis conclusionis sumitur regula, q parentes vtriusq; sexus in cā matrimoniali ꝓ filio, vel filia deponere possunt, prout est tex. in c. vr, qui matrim. accusa. poss. in c. super eo. el 2. arg. sumpto à contrario sensu, de testi. & ibi gl. expressè tenet hanc opin. in gl. 1. in verbo, solutio, pater, & mater, & ibi Host. in princ. & ibi Ant. de Butri. col. 1. in fi. vers. solutio dicit gl. & Anch. vers. 4. hic colligitur, & ibi Abb. nu. 8. vers. gl. 1. & ibi Card. versi. quæro in eo, & ibi Imola, ver. item not. Aret. ibi in 1. not. Dec. in cons. 163. col. pen. vers. sed ad hoc respondetur, Zas. cons. 9. nu. 3. vers. nec obstat, & consi. 2. so. 1. ver. & 1. obiicitur, vol. 2. Alex. cons. 151. col. fi. vers. quæritur etiam, vol. 5. Host. in summa, de teste, §. 1. ver. vbi autem, Aret. cons. 13. col. 6. vers. his præmissis, Zas. cons. 4. nu. 18. vers. tamen in causa matrimoniali, vol. 2. Bertrand. consi. 209. nu. 1. qui dicit istam * cōmunem opinionem. vol. 2. Parisi. cons. 55. nu. 28. & seq. vol. 4. glos. in d. c. videtur, in verbo coniungendo, in fi. vers. consueuit tamē induci, qui matr. accus. poss. Ant. de But. in c. videtur, in 1. no. eod. tit. & ibi Host. in primis verbis, & Anch. in 4. not. & Abb. in 1. not. & in fi. vers. si vero filia, Car. ibi, in 3. not. & ibi Præpos. in 1. not. & vers. item nota regulam, & versi. venio ad glo. Zas. cōs. 3. sol. 8. nu. 43. vers. rursus difficultatem, vol. 2. & cons. 9. nu. 3. vol. 1. Paris. cons. 58. colum. 1. volum. 4.

2 PRIMÒ Amplia, vt idem sit e cōtra in filio erga patrem, Gramm. decisio. 45. & decisio. 48. nu. 13.

3 SECVNDÒ Amplia, quia etiam in fratre idem dicendum est, vt uoluit Dec. in cons. 163. col. pen. uers. sed ad hoc respondetur, Socin. cons. 17. col. pen. versi. secundum alios. Alex. cons. 151. col. fi. vers. quæritur etiam, vol. 5. Bertrand. cons. 209. nu. 1. ubi dicit * communem, uol. 2. Ant. de Butr. in c. uidetur, in 1. not. qui matrim. accus. poss.

4 TERTIÒ Amplia, nam idem est etiam in sorore. Zas. cons. 9. nu. 10. uers. nec obstat, uol. 2. & nu. 23. vers. vnde hoc in præsentia. Alex. consi. 151. col. fin. uers. quæritur etiā, uol. 5. Paris. cons. 55. nu. 28. & seq. vol. 4. Zas. cons. 5. uers. & quod de matre, vol. 2.

¶ Contrariū in sorore tenuit Zas. cons. suo 3. uer. his sic præmissis, uol. 2. ubi per aliqua sua argumenta tenet vt idem dicendum sit etiam in fratre, & sentit etiam Paris. consi. suo 58. col. 2. & seq. uol. 4. maximè in vers. quibus non obstant, nu. 22. uol. 4.

5 QVARTÒ Amplia, ut conclusio procedat in quocunq; alio coniuncto. Glos. 1. in c. super eo, uer. solutio, pater, & mater, de testi. Host. in summa, in tit. de teste, §. 1. uers. ubi autem. Card. in c. super eo, el 2. uer. quæro in eo, Bertr. cons. 209. nu. 1. ubi dicit * communem opin. uol. 2. Ant. de Butr. in c. uidetur, in 1. not. qui matrim. accus. poss. in 5. not, gl. in summa, 3. q. 5. in gl. 1. uer. sed in causa matrimonii, Maria. iunior cōsil. 29, num. 11. & sequen. uolu. 2. apostill. ad decisio. Tholos. 4. uers. item admittuntur, Abb. in c. uidetur, in 1. not. qui matrim. accus. pos. Aret. in cons. 13. col. 6. uers. istud uerum, Zas. cons. 3. nu. 43. uers. & id, quod dictum est, uol. 2.

6 PRIMÒ Amplia, proximam ampliationē, ut equiparatio parentum, & coniunctorum procedat nedum in regula affirmatiua, sed etiam in regula negatiua, ut per Alex. in cons. 154. col. 1. uers. plus dicit, uolum. 5. Dec. in cons. 310. col. 1. uers. & quod dictum est, Paris. cons. 58. col. 3. nu. 25. uol. 4.

7 SECVNDÒ Amplia, vt magis in hoc casu credatur tali coniuncto, q matri, Abb. in d. c. super eo, el 2. circa fin. uers. an autem idem sit. Areti. cons. 13. col. 6. uers. ubi autem non essent, Fel. in d. c. super eo, el 2. col. fi. uers. & de aliis consanguineis, de testib.

8 QVINTÒ Amplia, etiam si sit modica inæqualitas, ut dicit gl. 1. uers. sed hic dicitur, in d. c. super eo, el 2. de test. & ibi Ant. de But. col. 1. in fi. uers. solutio, dicit gl. Card. ibi, uers. oppono ad hoc, Aret. ibi, in 1. not. Dec. cons. 164. col. pen. uers. nec obstat, Zas. cōs. 2. uer. sed demus, & nu. 15. uers. tamen quia negari, uol. 2. Aret. cons. 13. col. 6. uers. his præmissis, Zas. cons. 4. nu. 18. vers. tamen in causa matrimoniali, Paris. cons. 55. nu. 20. & seq. vo. 4. Maria. iun. cons. 29. nu. 15. ver. nec prædictis obstat, uol. 2. Alex. cōs. 151. col. fi. vers. hoc autem non apparet, uol. 5.

9 SEXTÒ Amplia, vt nedum tales probent, sed etiam sint cæteris testib. preferendi, prout uoluit gl. 1. in d. c. super eo, in uer. solutio, pater, & mater, de testi. Abb. in c. videtur, in 1. not. qui matrim. accus. poss. Aret. qui loquitur in probanda consanguinitate in causa matrimoniali, in c. cū in tua, vers. 3. not. de test. vbi etiam limitat.

¶ Contrarium quòd immò etiam quando deponunt pro matrimonio, tale testimonium sit suspectū, dicit Alex. cons. 153. col. 3. vers. plus dixit, vol. 5. Zas. cons. 30. nu. 10. vers. item ex alio, vol. 2. dum dicit non esse testem omni exceptione maiorem, Alex. cōs. 154. col. 1. vers. plus dicit, vol. 5. Dec. cons. 310. colum. 2. vers. 2. ad hoc facit.

Pro qua vltima opinione facit quod dicetur infra in limit. 5. dū dicetur, quod omnis ista probatio est arbitraria.

10 PRIMÒ Limita principalem conclusionem stāte inæqualitate, quo casu, nec parentes, nec coniuncti admittuntur ad probandum matrimonium, ita probat tex. in d. c. super eo, & ibi Innoc. in princ. & ibi Host. vers. solutio qn̄ quæritur, & ibi Ioan. And. in princ. & Ant. de Butr. col. 1. in fin. versi. solutio, dicit gl. Host. in summa, in tit. de teste, §. 1. vers. vbi autem, Anch. in d. c. super eo, vers. 4. hic colligitur, & vers. quærit Ioā. Andr. & Imol. versi. item nota. Idem voluit Abb. in c. videtur, in fine, vers. quare concludit, qui matrim. accus. poss. Alex. cons. 150. col. 2. in fine, vers. capio nūc, vol. 5. & cons. 151. col. fi. vers. quæritur etiā, eod. vol. & cons. 154. col. 1. uers. non per confessionem, eod. vol. Dec. consi. 310. col. 1. vers. nam primò repellitur, Paris. consi. 58. nu. 18. uol. 4. & nu. 25. & 27. & pluribus seq. Henric. in c. vr, col. 1. in fin. qui matrim. accus. pos. Specul. in tit. de teste, §. 1. vers. 4. fallit, Dec. cons. 163. vers. sed ad hoc respondetur, Bero. q. 55. ubi dicit * communem * opinionem.

PRI-

11 PRIMÒ Amplia dictam limitationem, quia nedũ stante inæqualitate parentes, & coniuncti non recipiuntur ad probandum matrimonium, sed etiam nec recipiuntur ad probandum sponsalia. Host. in d. c. super eo, in princ. in verbo, affidasse, de testibus, & ibi Aret. in fin. vers. & ad intellectum gl.

¶ Contrarium in hoc casu tenet Ioan. And. in d. c. super eo, col. 2. super uerbo, affidasse, de testi. & sequitur ibi Abb. col. fi. uers. alterius quæritur.

12 SECVNDÒ Amplia, nedò si disparitas sit in omnibus, quæ in tex. c. super eo, ponuntur, sed & si in uno tantum, ita uoluit Henr. in c. ul. qui matr. accus. poss. col. 1. & Io. And. in d. c. super eo, uers. uel unere, de testi. Dec. cons. 310. col. 1. uers. & exemplum ibi ponitur. Spec. in tit. de teste, §. 1. uersi. sed nunquid, Zas. cons. 4. nu. 23. uers. ea etiam accedente, uol. 2.

13 TERTIÒ Amplia, nam ista qualitas, quod non sit disparitas inter masculum, & fœminam, debet probari, & probari per illum, qui se fundat in dictis parẽtum, ual coniunctorum, Paris. cons. 58. nu. 27. & seq. uol. 4.

14 QVARTÒ Amplia, nam stante tali disparitate, testes parentes, vel coniuncti, non solum non debent recipi, nec admitti, sed in principio excludi debent, Paris. in cons. 58. nu. 29. & seq. vol. 4.

15 PRIMÒ Sublimita hanc primam limitationem, qñ etiam stante disparitate, pro depositione parentũ, vel coniunctorum concurrerent coniecturæ, quæ facerent uerisimilem depositionem parentum, vel coniũctorum, vt declarat Hos. in d. c. super eo, col. 1. uer. nisi forsan, de testibus, & ibi Ioann. Andr. versicul. posset etiam esse, & ibi Ant. de Butr. uers. posset tamẽ esse, Ancha. versi. querit Io. And. & ibi Abb. uersi. posset tamen esse. Imola, vers. idem dicit hic Fely. col. fin. versi. in eadem gl. Dec. cons. 163. col. pen. vers. & ad hoc accedit, Zas. consi. 4. nu. 19. versi. & idem etiam erit, Paris. consi. 55. nu. 29. uol. 4.

16 Declara hoc tamen, & intellige, vt per Zas. cons. 5. nu. 25. uol. 2. quando parentes, vel coniuncti sunt personæ ualde honestæ, & non aliàs.

17 SECVNDÒ Sublimita, nam stante etiam disparitate, admittuntur parentes, vel coniuncti, qñ sunt personæ ualde probatæ, & ualde honestæ. Ioan. And. in d. c. super eo, col. 2. vers. & idẽ si ipsi parentes. Ant. de Butr. ibi col. 1. in fin. vers. admittitur ergo, & Abb. num. 8. Zas. consi. 5. nu. 2. vol. 2.

18 Declara quia requirit, vt sit probata ista qualitas, ꝙ sint valde honesti, nec sufficit probatum ꝙ sint personæ aliàs bonæ famæ, Alex. cons. 154. col. 2. uers. nec prædictis obstat, uol. 5. Zas. cons. 5. nu. 20. uersic. sed hoc est intelligendum, uol. 2. & consi. 2. nu. 17. uersi. addimus quæ consuluit, uol. 2.

19 TERTIÒ Sublimita, nam quando sumus in his probandis, quæ uerisimiliter præsumuntur ab aliis ignorari, tunc probatio parentum, & coniunctorum admittitur etiam stante disparitate, Aret. consil. 13. col. pen. uers. nec obstat tex.

20 QVARTÒ Sublimita, nam in probanda consanguinitate admittitur testimonium parentum vel coniunctorum etiam stante disparitate, ita Are. cons. 13. colum. pen. ver. vel tertiò dicit, & hoc fuit de mente Innoc. in rubr. qui accus. non pos. vers. & hoc intellige verum.

¶ Contrarium tenet Card. in c. videtur, in fin. qui matrim. accus. poss. ver. & hoc tenet Inn. & ibi Henri. in princ. vers. sed contra membrum ultimum, Fely. in d. c. super eo, col. pen. uersi. in gl. 1. de testi.

21 QVINTÒ Sublimita, quando vnus coniugum excederet in vno, & alius in alio, quo casu mos regionis esset attendendus & succederet iudicis arbitrium, prout declarat Io. And. in d. c. super eo, versi. si verò alter, & ibi Ant. de Bur. vers. si verò alter, Anch. versi. quærit Io. And. Abb. circa fi. vers. sed quæro, Imo. vers. & hoc intellige, collecta, vers. sed quid similiter, Spec. in tit. de teste, §. 1. vers. sed quid si vir, & vxor. Dec. cons. 163. col. pen. vers. sed ad hoc respondetur, Zas. cons. 2. nu. 17. vers. addimus, Maria. iun. cons. 29. col. 3. in fi. ver. item respectu diuitiarum, uol. 2.

22 SECVNDÒ Principaliter limita, nam testimonium parentum, vel coniunctorum non recipitur in causa matrimoniali, quando probatur ꝙ mulier carnaliter fuit cognita, tunc enim, quia agitur de iniuria totius familiæ, testimonium coniunctorum non recipitur, ita dicit Dec. consil. 133. col. 2. vers. 3. considerandum, & cons. 310. col. 1. vers. & hoc maximè. Paris. cons. 58. nu. 15. uol. 4. sentit Aret. cons. 13. col. 7. vers. ostendo etiam ex alio, Paris. clarè in cons. 59. nu. 25. ver. & idẽ voluit, vol. 4. Alciat. in tract. præsumpt. 1. reg. in 2. præsumpt.

23 Amplia, quia idem est quando non probaretur mulierem fuisse carnaliter cognitam, sed tamen ipsa remaneret infamata, Paris. cons. 55. nu. 35. versi. prout & fortius, vol. 4. & Zas. cons. 4. nu. 24. uersic. prout etiam, vol. 2. & cons. 3. nu. 47. versi. 3. prædicta comprobantur, uol. 2.

¶ Contrarium, voluit Zas. consi. 2. nu. 22. versic. quod autem aduersus, vol. 2.

24 TERTIÒ Limita, nam si alia ratione, quam ratione coniunctionis esset suspectum testimonium ipsorum parentum vel coniunctorum, tunc tale testimonium etiam in causa matrimoniali non sufficeret. Fely. in c. super eo, col. pen. vers. sed cum 1. opinione, de testi. Paris. cons. 55. nu. 30. vers. in hoc aduertendum est, vol. 4. Alex. consi. 152. col. 4. vers. nec obstat, vol. 5. Zas. consi. 4. nu. 20. vers. in hoc aduertendum est, vol. 2. Ruin. consi. 130. col. 4. vers. non obstat etiam prędictis, vol. 4. Paris. cons. 58. nu. 29. & seq. vers. quę obiectio, uol. 4. Aret. cons. 13. col. pen. vers. vel possumus dicere, Zas. consi. 3. nu. 43. vers. rursus difficultatem augendo, vol. 2.

25 Hinc autem inferunt Doctores, quod coniuncti cohabitantes cum illo, vel illa, pro quo, vel pro qua deponunt, non recipiantur ad testimonium in causa matrimoniali, Dec. cons. 133. col. 2. vers. 2. dicta Margarita, Paris. cons. 58. nu. 31. & seq. & consil. 55. nu. 36. versi. prout etiam, col. 4. Zas. cons. 3. nu. 33. versi. fortius in proposito nostro, vol. 2. Aret. cons. 13. col. pen. versi. vel possumus dicere.

¶ Contrarium, ꝙ cohabitatio non excludat testimonium coniunctorum in causa matrimoniali, tenet, Maria. iun. consi. 29. col. 3. vers. 3. obiicitur, vol. 2.

26 QVARTÒ Limita, nisi constaret ꝙ parentes & coniuncti multum affectarent, ꝙ matrimonium super quo deponunt, haberet effectũ, Aret. in consi. 13. col. 6. versi. illud est uerum, Ant. de Butr. in c. videtur, in fine, ver. iudex tantum, qui matrim. accus. Dec. consil. 310. col. 1. vers. nam primò repellitur, Alex. cõsi. 153. col. 2. in princ. uers. tamen illud verum, vol. 5. Abb. in d. c. videtur, in fi. versi. nisi appareat, qui matrim. accus. Fely. in c. super eo, col. pen. in fi. vers. sed vbi, de testi. Paris. consi. 55. nu. 34. vol. 4.

27 Sublimita, nisi magna honestate, & integritate prędicti essent parentes, & coniuncti, Zas. cons. 2. nu. 18. vers. quod si quispiam, uol. 2.

28 QVINTÒ Limita, quia etiam in probando matrimonio, an standum sit depositioni patris, vel ma-

tris

tris vel coniunctorum, est arbitrium iudicis, ut tradit Host, in summa de teste, §. 1. uer. vbi autem, ibi, vel si sint pares. Spec. in tit. de teste, §. 1. uers. 4. fallit, Anto. de But. in c. super eo, col. 1. vers. si vero alter, de testi. Abb. ibi nu. 8. versi. gl. 1. Ioan. And. in c. vñ, circa fin. vers. in gl. & hoc in fin. & ibi Host. uers. sed contra, Ant. de But. in fi. uers. alii dicunt, Abb. in fi. uer. & in hac materia, Are. in consi. 82. col. 2. Lanfran. in c. quoniam, in uersi. testes, nu. 93. Præpos. in fin. uersic. aut sponsus est ditior, qui matri. accu. po. Alex. cõs. 153. col. 3. uers. plus dixit, Socin. in regula 427. in 6. limitatione, ubi dicit hanc esse communem * opin. Zas. in cons. 4. nu. 28. uer. & ideò etiam, vol. 2. & cons. 3. nu. 48. uersi. nam quando etiam, uol. 2. Idem tenet Pet. de Ancha. in c. uidetur, qui matrim. accus. poss. uersi. quã do est quæstio. Bero. q. 55.

26 ¶Contrarium sentit Abb. in d. c. super eo, circa fi. uersi. & uide Specul. de testib. vbi dicit hoc nõ esse ita arbitrarium, cum iudex teneatur, si aliqua probabilis causa contrarium non suadeat præstare fidem in causa matrimoniali depositioni parentum, uel coniunctorum, quod etiam sequitur ibi Imola, uersi. item not. & Fely. col. fi. uersi. si tamen iudex.

30 Sextò Limita, nam ut depositioni parentũ, & coniunctorum credatur in causa matrimoniali; necesse est ꝙ sit articulata, & probata qualitas dictorum parentum, quod sint ualde honesti, & probatæ cõditionis, Paris. consi. 55. nu. 38. uol. 4. Zas. cons. 4. nu. 28. uers. accedit etiam, uol. 2. cum aliis supra allegatis, nu. 18.

31 Sed istam limitationem non puto ueram, quia stante tali qualitate, nedum probarent parentes, & coniũcti matrimonium stante paritate, prout loquitur regula, sed etiam stante disparitate, ut dictum est in 2. sublimitatione primæ limitationis,

32 Septimò Limita, quia non admititur probatio parentũ in causa matrimoniali, quando agitur de infringẽdo alio matrimonio, Rui. cõs. 150. nu. 16. uol. 5.

33 Octavò Limita, nam coniuncti, qui consenserunt incestis nuptiis, non possunt postea deponere in causa separationis, Boer. decis. 264. nu. 16.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Familiaris non est idoneus testis.

1 Testis Familiaris non est idoneus, c. in literis, de testi. l. ët. C. eod. c. 1. 2. & 4. & c. accusatores, 3. q. 5. l. pen. ff. de testi. & c. 1. §. testes, quos, & §. etiã ciuili, 4. q. 3. c. 1. §. 1. 14. q. 2. Spec. in tit. de teste, §. 1. uersi. item excipitur, ꝙ est domesticus, Bald. in c. in literis, col. 1. uersi. dicit Iun. de testi. & ibi Felin. col. 2. uersi. 2. conclusio, Card. Alex. in c. regulæ, 29 dist. & ibi Dom. Henri. Boic in d. c. in literis, col. 2. uersi. aut quæris utrũ, Ang. cons. 150. col. 5. uersi. non probãt etiam, uol. 5. Gramm. cons. 26. num. 1. & seq. Ang. in consil. 1. col. 1. uersic. post hoc consultus, Ang. in l. sciendum, in 3. not. ff. de usur. Bald. consi. 352. in fin. uol. 5. uersi. super puncto, glo. in c. insinuante, in glo. 1. de off. deleg. gl. 2. in c. cum Raynutius, eod. tit. apostill. ad decisio. Tholos. 3, in prin. Dec. consi. 133. col. 2. uer. primò ergo.

¶Contrarium tenet Archid. in c. regulæ, 29. dist. Hipp. in cons. 68. nu. 18. Spec. in tit. de teste, §. 1. uer. sed nunquid Aquinati.

2 Primò Declara, quia in isto proposito dicitur omnis ille, qui subest alicui ratione potestatis domesticus in eum habet, si cũ eo cohabitet vt apparet ex exemplis traditis per gl. in uerbo de familia, uersi. familiares appellant, in c. in literis. de testib. idem dicit Spec. in tit. de teste, §. 1. uers. itẽ ꝙ est domesticus, Bal. in l. 2. C. de testi. uersi. 2. quæro, & per Dom. in c. fin. col. 3. uersi. quæro quale, de uerb. signifi. ubi familiares domestici dicuntur, quod effectiuo illius c. qui uiuunt alienis sumptibus. Vnde magis strictè ibi capitur uerbum, familiaris domesticus, & ibi Ioan. And. col. 2. versi. hoc autem uoluit litera, Bal. in c. in literis, col. 1. uers. & dic latius, de testi. Aret. ibi col. 1. & sequen. uersi. circa primã quæst. Cyn. in l. 2. in 2. quæst. C. de testi. Ant. de But. in d. c. in literis, uer. quæro qui dicantur, de testi. & ibi Abb. col. 2. uers. sed quærit gl. & ibi Fel. col. 1. uersi. prima conclusio, Zas. consi. 29. nu. 20. uol. 2. dicit testem esse domesticum etiam si nõ cohabitet, si modò sit subiectus, & Bald. consi. 50. incip. uidendum est primò, uer. & cum isti, uol. 2. Ang. Aret. in §. pater, nu. 8. uersi. & glo. in ea re, Inst. de testam. ordin. Pract. Papien. in forma iuramenti testiũ in §. potestatem, col. 2. uers. 4. dixi, Alber. in tract. de testi. car. 2. §. superest, nu. 13. gl. in summa, 3. q. 5. Aret. consi. 13. col. 8. uer. 2. quia, Ang. consi. 1. colu. 1. vers. post hoc consultus, Apostill. ad decis. Tholos. 4. uersi. adde quod regulariter.

3 Secundò Declara, quia omnis, qui cohabitat, dicitur domesticus, ita ut repellatur, dato quod ei quidquam imputari non possit, Soc. cons. 17. col. 1. uersi. uerum prædictis non obstantibus, uol. 1. Dec. cons. 133. col. 2. uers. primo ergo.

4 Primò Amplia, principalem cõclusionem, nam liber homo conuenta mercede seruiens, non dicitur idoneus testis, ut tenet glo. in uerbo, de familia, in capitu. in literis, in uersic. familiares autem, de testib. ibi mercenarius, & Specul. in titu. de teste, §. 1. uers. item excipitur quod est idoneus, Cyn. in l. 2. in 1. q. in fine, C. de test. Alex. cons. 90. col. fin. uol. 4. uersi. accedit etiam ad perimendum, Alex. qui loquitur in famulo, in cons. 5. col. 3. uersi. nec ad hoc obstat si diceretur, uol. 1. Afflictus super const. fol. 329. col. 1. uersi. 42. repulsatur, aliàs sub rubr. de aleat. nu. 10. Grat. consil. 81. col. pen. uersi. nec obstat, uol. 2. & cons. 82. col. penul. uersi. 10. non obstat. eod. uol. Io. Crot. in tract. de testi. col. pen. & ibi apostill. Rom. in consil. 420. col. 3. uersic. 3. idem manifestatur, Henric. Boic in c. in literis, col. 2. vers. in 2. casu, qui loquitur in mercenario, de testi. & Io. de Imola in c. insinuante, col. 1. versic. & aduerte etiam, de offic. delegat. Iacob. Butrig in l. 2. uersic. idem quæro, C. de testib. Christoph. Porc. in §. in testibus, col. fin. uersic. in fine colligitis, instit. de testam. ordin. Alber. in tract. de testi. char. 2. §. superest, nu. 13. & nu. 15. glo. in summa, 3. q. 5. Grammat. consil. 26. col. 6. uers. præterea apparet, Alex. consi. 150. col. 5. uersi. non probant, uol. 3. Abb. in d. c. in literis, in 3. not. de testi. Nell. in tract. de test. col. 2. versic. domestici, Io. Faber, in l. 2. uers. supponit ergo, C. de testi. Ruin. cons. 29. col. 3. uol. 5. Grammat. consil. ciuili 164. col. pen.

5 Primò Limita, præcedentem ampliationem, ut non procedat in famulo, qui seruit sine salario, ut uoluit Spec. in tit. de teste, §. item excipitur, ibi, sed de quo mercenario, Roman. in cons. 420. incipient. proposita quæstio. in 2. col. uers. 2. principaliter, refert & sequitur Hippol. in l. 1. §. ad quæstionem, col. 1. uersic. limita & 2. ff. de quæst. & in singul. 5. Henric. Boic, in c. in literis, col. fin. uers. circa hoc tamen, de testi. Hippol. in l. 1. §. idem Numio, col. 2. uers. & circa dicta, ff. de quæstio,

6 An istud procedat in sollicitatore causæ, qui nõ sit salariatus, dicetur infra, dũ tractabitur de sollicitatore.

7 SECUNDÒ Limita & intellige, quando famulus inseruiens sine salario, non viueret expensis illius, pro quo testificat, nã si illius expensis viueret, perinde esset ac si cum salario seruiret, prout declarat Io. And. in add. ad Spec. in §. 1. vers. item excipitur, in addit. in verbo, libertus. Aret. in d. c. in literis, col. 2. vers. & aduerte. Fely. ibi, col. 2. in prioe. vers. ex quo datur intelligi. Alberi. in tract. de testi. char. 2. §. superest, nu. 13. Aret. in cons. 13. col. 8. vers. 2. quia, Lanfranc. in c. qm̃ contra, in verbo, testium depositiones, col. 19. ver. quæro ergo 1. de proba. apostill. ad decis. Tholos. 4. in prin. vers. quod verum est, Io. Fab. in §. In testibus, col. 1. vers. in eadem gl. in fi. Instit. de testam.

8 TERTIÒ Limita in famulo apothecæ, seu ipsius apothecæ institore, qui potest testificari, ut per Bal. cons. 50. vers. sed istis non obstantibus, vol. 2.

9 QUARTÒ Limita, in famulo vel domestico, qui sit famulus, vel domesticus tẽpore depositionis, quia tunc non est idoneus testis, secus si tempore depositionis famulus, vel domesticus esse desierat. Bal. in l. 2. versi. sed quæro quid, C. de testi. Cyn. ibi, in 3. q. & Saly. ver. quæro quid. Specu. in tit. de teste, vers. item excipitur quod est domesticus, ibi, quid si olim fuit, & ibi Ioann. And. Bald. in c. in literis, versic. & not. de testi. Henri. Boie ibi, colum. 2. in 2. casu, qui loquitur in mercenario. Hisp. in rubr. de donat. inter vir. & vxorem, fol. 29. col. 1. versi. ex quo infert, Fel. in c. in literis, colum. 4. uers. fallit 5. de test. Saly. in l. seruos, C. de quæst. versiculo quæro quæ sit ratio. Alex. consil. 5. colum. 3. vers. potest etiam responderi, vol. 1. Abb. in cap. in literis, colum. 3. uers. sed extra glo. de testib. Imola in c. insinuante, colum. 1. uers. & aduerte etiam, de off. deleg. Bar. in l. deferre, in fine, vers. si vero aliqois, ff. de iure fis. Bal. in l. qui testamento, §. quęcunq;, col. 2. ff. de test. vers. ego dico, Bal. in c. insuper, col. 1. nu. 2. vers. & est argumentũ, de test. Aret. in c. in literis, col. pen. ver. exemplum in famulo, Hippo. in l. 1. §. idem Numio, col. 1. uers. quandoque desunt esse, de quæstion. Iacob. Butr. in l. 2. vers. idem quęro, C. de testi. Hippol. in l. etiam si, col. pen. uers. ulterius hæc lex, ff. de quæst. Ang. Aret. io §. pater, nu. 9. vers. quid si tempore, Iostit. de test am. ordin. Pore. in §. testibus, col. fio. vers. in fine colligitis, Inst. eo. tit. & sentit hoc Pract. Papien. io forma iuramenti testium, §. protestante, col. 2. uers. 4. dixi, Aug. cons. 175. colũ. pen. vers. & maximè. Barbat. in c. insinuante, colũ. 3. uers. & vide Bart. hoc limitantem, de offic. delegat. Nell. in tract. de test. col. 2. uers. domestici, Grat. in cons. 41. col. 2. uers. 3. admittuotur, uolum. 2. Ruin. cons. 36. col. 6. uers. item noo obstat allegatus famulatus, uol. 4. Lanfranc. in c. quoniam contra, in verbo, testium depositiones, col. 19. uers. quæro 1. de probat. Ang. in l. sciendum, io 3. not. ff. de usur. Domi. in cap. coosanguinei, col. 1. uers. gl. prodeuntes, 3. q. 5. & ibi Præpos. Alex. col. 1. vers. in eadem gl. apostill. ad decitio. Tholos. 4. vers. prædicta dic esse vera, Ioann. Faber in §. in testibus, col. 1. in fin. vers. Doctores, Institut. de testam. Tiraq. in reg. cessante causa, in 1. par. num. 101.

10 Hinc autem infertur, quod procurator reuocatus tempore depositionis testificari potest, Bart. in l. deferre, in fi. ff. de iur. fis. Bal. in l. dictantibus, uers. de tertio patet exemplum, C. de testam. in l. qui testamento, §. quęcunque, col. 1. vers. iste autem procurator, ff. de test. Hippol. in l. 1. §. idem Numio. in 1. col. in fin. vers. quid autem in procuratore, ff. de quæst.

¶ Contrarium sentit Bellam. decis. 605.

Concorda ex iis, quæ infra dicuntur sub nu. 15.

11 PRIMÒ Sublimita primam limitationem, oisi famulus fuisset in fraudem licentiatus ad effectum ut pro ipso olim Domino depooeret, Bart. io l. vir mulieri, ff. de donatio. inter vir. & vxo. Bal. in l. 1. §. si seruus, ff. de quæstio. vers. breuiter ista est veritas, Bar. in l. etiam, in secũda lect. vers. quęro si aliquis, C. de test. Cyn. in l. 2. in 3. q. C. de test. & ibi Salye. vers. quæro quid, Specul. in tit. de teste. uers. item excipitur quod est domesticus, ibi, quid si olim fuit, & ibi Ioan. Aod. Bal. in c. io literis, vers. quid in famulo, de testi. Henri. Boie ibi, col. 2. in secundo casu, qui loquitur in mercenario, Hispa. in rubr. de douat. inter vir. & vxor. fol. 29. col. 1. uers. ex quo infert, Com. io cons. 170. colum. 3. uers. & licèt aliàs, uol. 3. Fel. in d. c. in literis, colum. 4. uers. secundò intellige, Saly. in l. seruos, uers. quæro quæ sit ratio, C. de quæst. Bald. in c. insuper, colum. 1. num. 2. uers. est argumentũ, de testi. Oldendorp. in libello iuris, & æquitatis, Tomo 2. fol. 8. Hippol. in l. 1. §. idem Numio, colum. 1. uers. quandoque desiit esse, de quæstio. Iaco. Butr. in l. 2. uers. idem quæro, C. de test. Ang. Aret. in §. pater, num. 9. uers. quid si tẽpore, Instit. de testam. ordin. Barbat. in c. insinuante, col. 3. uers. & uide Bar. hoc limitantem, de offi. deleg. Nell. in tract. de testi. col. 2. uers. domestici, Salyc. in l. etiam, uersic. quæro quid, C. de testi. Domi. in c. consanguinei, col. 1. uers. glo. prodeuntes, 3. q. 5. & Præposi. Alex. col. 1. uers. in eadem glo. apostill. ad decis. Tholos. 4. uers. prædicta dic esse uera, Tiraq. in regula, cessante causa, in 1. par. ou. 102.

12 Declara, nam in dubio ex eo quod quis licentiauit famulũ, uel domesticum, non præsumitur fraus, ut dicit Iacob. de Ra. in l. etiam, C. de testib. ponit Henric. Boie in d. c. in literis, col. 2. uers. aut est dubium, de testi. Hipp. in l. 1. §. idem Numio, col. 1. ff de quæst.

13 SECUNDÒ Sublimita, qñ licentiauit ante litem cõtestatam, secus uerò si pendẽte iudicio dñs famulũ licentiauerit, ut dicit Spec. in d. §. 1. de teste, uers. uẽ excipitur, q̃ est domesticus, ibi, quid si olim, refert, & sequitur Henri. Boie in d. c. in literis, col. 2. uers. aut est dubiũ, de testi. Fel. ibi, col. 4. uer. illud tamẽ intellige, Paris. cons. 104. nu. 159. uol. 1. Imola in c. cum à nobis, col. 3. uers. & adde etiam quod notaut, de testi.

¶ Contrarium sentit Ant. de Butr. in c. cum à nobis, col. 5. uers. ideò dicit Ioan. Cald. de testi. ubi tenet, quod iudex si remoueatur ab officio ad effectum testificandi, poterit testificari, etiam si remoueatur post litem cõtestatam, dummodò sit remotus aote tempus testificationis.

14 Et idem in teste tenuit Hippol. In l. 1. §. idem Numio, uers. hane ramen conclusionem, ff. de quæstio. ut ualeat eius testimonium, dato quòd a seruitiis ipsius domini lite pendente remoueatur, & idem Aret. io c. in literis, colum. fin. uers. sed Spec. de testi. Tiraq. in regula, cessante causa, in 1. part. nu. 240. qui loquitur in iudice.

15 TERTIÒ Sublimita in procuratore reuocato lite pendeote, qui cum dicatur in fraudem reuocatus, ideò testimonium eius non ualet, Rota in nou. decis. 126. Bellame. decis. 570. & decis. 605. Ant. de Butr. in c. cum à nobis, col. fin. de testib. uers. tenent tamẽ Domini de Rota, & idem uolunt Milia, in uer. testis esse non potest procurator, Dec. io cons. 133. col. 4. Fel. in d. c. cum oobis, col. fin. de testib. Bertach. in uers. testis qui esse non potest, col. 4. Franc. in c. Romaua, in 2. not. & in 3. col. de testi. in 6. Maria. iun. in coos. 89. nu. 19. uol. 1;

16 Et nota mirabile verbum, quod nõ dicitur in fraudem licentiatus famulus, vel domesticus, dato quod licentietur ad effectum deponendi, sed tunc dicitur in fraudem licẽtiatus, quando licentiatur simulatè, quia dominus intendit illum iterum ad seruitia recipere, vt ponit Fel. in c. in literis, col. 4. vers. istud autem intellige, de testi. Alex. in consi. 5. col. 3. vol. 1. Aret. in c. in literis, col. fi. versic. sed Specul. Abb. in c. in literis, col. 3. versi. sed extra glo. de testi. Hippo. in l. 1. §. idem Numio, col. 1. versi. attamen teneas, ff. de quæst. Saly. in l. etiam, vers. quæro quid, C. de testi. apostill. ad decis. Tholos. quartam, versic. dic quod si fuerit, Ioann. Faber in §. in testibus, colum. 1. versic. Doctor. Instit. de testa.

¶ Contrarium, vt eo ipso censeatur in fraudem licentiatus, quando licentiatur ad effectum deponendi; tenet Saly. in l. seruos, C. de quæst. vers. & sic inquirit; Flor. in l. idonei, ff. de testi. Idem colligitur ex his quæ superius diximus, in procuratore reuocato lite pendẽte, qui cum propterea censeatur in fraudem reuocatus, ideò testificari non potest, & idem tenet Mili. in ver. testis esse non potest procurator, Domi. in c. consanguinei, col. 1. vers. gl. prodeuntes, 3. q. 5. & ibi Præpos. Alex. col. 1. vers. in eadem gl.

17 Qvartò Sublimita, nam quando famulus, vel domesticus reperitur licentiatus verè, & non in fraudem, valet eius depositio, dummodò non fuerit primò testificatus tempore familiaritatis, & postquam fuerit licentiatus repetatur, nam talis depositio nõ potest operari, quia non est verisimile, quod aliud diceret secundo loco, quã primo dixerat; Corn. cons. 170. col. 3. vol. 3. versi. & licèt alias.

18 Qvintò Sublimita, quia is tunc non dicitur testis omni exceptione maior, vt dicit Tiraq. in regula cessante causa, in 1. par. nu. 103.

19 Primò Limita principaliter, nisi domestici sint honestæ uitæ, & bonæ conditionis, quia tunc benè possunt deponere, Bal. in d. c. in literis, col. 1. versi. dicit Inn. & ibi etiam Ant. de But. vers. qui dicantur, & ibi Fel. col. 2. vers. Fallit secundò. Rom. cons. 420. col. 2. vers. 3. idem manifestatur, Albe. de Ros. in tract. de test. §. superest, char. 2. nu. 13. Hippol. in sing. 5. & in l. 1. §. ad quæstionẽ, col. 2. vers. limita etiã, ff. de quæst. & col. 5. uersic. sed ultra prædicta. Porc. in §. in testib. col. fi. uers. 2. limitatur, Instit. de testam. ordin. Innoc. in d. c. in literis, ibi, sed tamen diligenter iudex, Anto. de Butr. in d. c. in literis, circa fi. uersi. debet etiam attendi, & ibi Imola, col. 1. circa medium, uersi. fallit si essent. Ioan. And. in c. in literis, Iser. in c. 1. col. fi. versi. aliàs si uasallus est, in titu. si de inuestit. inter Dom. & vasal. lis oriatur, Gozad. in consil. 94. numero 32. versic. omitto quod quasi omnes, Ruin. consil. 53. nume. 6. versic. nam multi ex testibus, volum. 4. Felyn. in cap. in literis, col. 3. versic. & ideò dicas, de testi. Flor. in l. testes, ff. de test. vers. alii autem, Barbat. in c. insinuante, colum. 1. vers. ex hoc mihi videtur, de offic. deleg. Grat. consil. 41. col. 2. versic. tertiò dubitatur, uol. 2. Ruin. consil. 36. col. 6. versic. tum non obstat allegatus famulatus, vol. 4. Bald. in c. 1. §. sacramentum, colũ. 1. in fi. vers. dicit Ioannes, de consuet. rec. feud. Iacobus in l. testis idoneus, vers. quid autem in familiaribus, ff. de testi.

Vide quod infrà dicit de teste consanguineo, & de fratre teste.

20 Ex quo inferunt Doct. quod familiares Episcopi, vel Abbatis, quia præsumuntur esse laudabilis vitæ, & conscientiæ, admittuntur ad testimonium pro ipsorum Dominis, ita Bald. in l. 2. col. 1. in fine, vers. sed Innoc. dicit, C. de testib. & ibi Saly. col. 1. uers. unum nota. Felyn. in d. c. in literis, col. 2. uers. fallit secundò, Ang. Aret. in §. pater, col. 3. vers. unum nota. Insti. de testam. ordin. Alber. de Rosat. in tract. de testi. §. superest, fol. 2. nu. 13. Flor. in l. testes, versic. alii autem, ff. de test. Barba. in c. insinuante, col. 1. vers. ex hoc mihi videtur, de offic. deleg. Lanfranc. in c. quoniam contra, in §. testium depositiones, col. 19. vers. quæro ergo primò, de probat. apostill. ad decis. Tholos. 4. in prin. versi. quoad verum est, & in uersi. item admittuntur. Iacob. in l. testis idoneus, vers. quid autem in familiaribus, ff. de testi.

¶ Contrarium tenet Aret. in c. in literis, col. 4. uer. circa primum, de testi.

21 Secvndò Limita, quãdo aliquis est subditus ratione iurisdictionis, quia non repelluntur subditi ratione iurisdictionis, idest, uasalli, sed testificari pro eorum Dominis possunt, prout tradit Imola in c. in literis, col. 1. vers. secus si solum, de testi. Cyn. in l. eos, versi. 2. solet quæri, C. de test. Aret. in c. in literis, col. 3. versi. circa secundam quæst. Bart. in l. idonei, ff. de testi. in prin. & Flor. vers. sed hic videtur casus. Felyn. in d. c. in literis, col. 2. Alber. in tract. de testi. fol. 3. §. superest, versic. consequenter est uidendum, Saly. in l. eos, versic. quæro de subdito, C. de testi. Angel. Aret. in §. pater, col. 3. versic. quid de subdito. Instit. de testam. ordi. Io. Andr. in addit. ad Specul. in §. 1. uersic. nunquid ergo socius, in uerbo obseruetur, de teste, Alexan. cons. 16. col. 6. versi. & posito quod aliqui, vol. 5. Hippol. in l. 1. §. ad quæstionem, col. 1. versic. & 3. in domesticis, de quæstio. Abb. in c. accedens, el 1. nu. 22. versic. 2. not. in lite non contesta. Isern. in c. 1. col. fin. uersi. ista ratione, & uersi. sed fortiter obstat, gl. in tit. si de inuestit. inter Dom. & uasall. lis oriatur, Alber. in l. eos, C. de testi. Bal. consi. 210. uol. 5. uersi. non enim. Alexan. consi. 89. col. 3. in fine, uersic. item non obstat, uolum. 5. Ioann. Faber in l. 2. uersic. sed an subiecti, C. de testi. apostill. ad Decis. Tholos. 4. uersi. adde quod domestici, Ioan. Fab. in §. in testibus, colum. 1. uersic. quid ergo dices, de testam. in Instit. Collect. in c. super eo, el secundo, uersic. item quod si tex. de testi.

¶ Contrariũ voluit gl. in l. idonei, ff. de testi. in uerbo, imperari. Aluarot. in c. 1. §. quid enim, col. fi. vers. nec obstat quod imperare, in tit. quid sit inuestit.

22 Primò Sublimita, nisi Dominus esset talis, qui soleret subditis suis uim inferre, quando repugnabãt suæ uoluntati, per not. per Io. And. in addit. Spec. in tit. de teste, §. 1. uers. quid si uasallus. super uerbo, municeps, Aret. in c. in literis, col. 3. vers. circa secundam quæst. de testi. Floria. in l. idonei, ff. eod. titu. Alber. in tract. de testi. §. superest, fol. 3. uers. consequenter est uidendum, Abb. in c. insuper, col. fi. uers. ult. quæritur, quid de uasallo, de testi. & in c. accedens, el 1. nu. 22. uers. 2. nota ex hac gl. ut lit. nõ contest. Salyc. in l. eos, uers. quæro de subditis, C. de testi. Ruin. consi. 53. col. 2. in fi. uers. sed præmissis, uolu. 4. Alex. in cons. 88. col. 4. uers. & eo maximè, col. 5. Io. Fab. in l. 2. uers. an subiecti, C. de testi. apostil. ad decis. Tholos. quartam, uer. adde quod domestici, Io. Faber in §. in testibus, col. 1. uers. quid ergo dices, Instit. de testam.

23 Secvndò Sublimita, nam licèt tales testes admittantur, tamen minor fides eis adhibetur, Alber. in l. idonei, in prin. ff. de testi. Io. And. in addit. ad Spec. in §. 1. uers. sed nunquid uasallus, super uerbo municeps, de test. Alber. in tract. de testi. fol. 3. §. superest, uersic. consequenter est uidendum, Bertran. consi. 125. col. penul. uol. 2. in nou. uersic. illud non est omittẽdum,

Ruin.

Ruin.consil.53.nu.6.versi.nam multi ex testibus, vol.4.Bal.cons.210.vers.non enim omnino, vol. 5.

Vide quod dicitur de teste consanguineo,& de teste fratre,& de teste uasallo,& de teste amico.

24 Tertiò Sublimita, nisi subditus nedum esset subditus,sed etiam haberet salarium ab eo,pro quo testificatur,vt declarat Dec.cons.94.nu.2.vers.t.testes, & in cons.159.col.3.versi.accedit etiam.Grat.consil.27.nu.7.uol.2.Gramm.cons.ciui.12.in fin.

25 Qvartò Sublimita,nisi essent vasalli angarii, & perangarii,ut dicit Gramm.cons.1.ciui.12.in fine.

26 Amplia supradicta,nam id quod dictum est de uasallo ratione iurisdictionis,dicendum est et de uasallo ratione feudi,qui potest pro Domino suo directo testificari,ita tenuit Albert.Papien. super l.libertorum, C.de testi.& Guid.de Suza.in l.idonei,ff.de testi. Bal. in l.qui testamento,§.potestatis,ff.de testam. Aluarot. in c.1.§.quid enim,col.fi.versi.oppono ab extra,iit ti. quid sit inuestit. & in c.1.in prin. col.3.versi.nolo ex dicta parte, in tit.si de inuesti.lis oriat. inter Dominum,& vasall.Iser.in cap. 1.col.fin. versi. alii dicunt eod.tit.Bald.in cap.ego N.Episcopus,num.11.versi. ex hoc sumitur,de iureiur.Nell.in tract.de testib.idem tenet And.de Iser.ĩ c.1.si de inuest.int.dom.& vasal.lis ori.Decis.Neap.304.in antiq.vbi post recitatas alias opin.hæc tenet, & dicit ita iudicatum in consilio Regio,Fel.in c.accedens,col.4.uersi.dum dicit Abb. ut lit.non contest.Paris.consi.75.nu.23.versi. prout etiam,uol.1.Bal.in consil. 420. col. fin.uers.item de uasallo,uol.1.ubi dicit,quòd est idoneus testis, si est uir bonę conditionis,& famæ,& uerisimilia deponit, & eius dictum aliis testibus cōprobatur, & idem per eadem uerba.dicit in cons.468.col.2.in fine,uers itē de uasallo,uol.3. & similiter idem dicit in cons.445. col.2.in fi.uers.item de uasallo,uol.5.Stepha.Aufrer. in tit.de reprobat.test.in uerbo,uasallus.Io.Fab.in l. etiam, uers. sed an uasallus,C.de test. Et tenendo istā partem,tanquam * communem.

27 Primò Limita,nisi uasallus sit ualde amicus Domini sui,per ea, quæ dicuntur de teste ualde amico,& ita declarat Iser. in c. 1.in fi.col.fi.si de inuestit. int. Dom.& uasal.lis oria.Decis.Neap.304.in fi.in antiq. Fel.in c.accedens,col.4.ut lit.non contestat.

28 Secvndò Limita si uasallus sit familiaris, per ea,quæ supradicta sunt de teste familiari.

29 Tertiò Limita,si ageretur super re ipsa feudali;quia tunc eius testimonium non reciperetur,Anto.de But.in c.insuper,col.fi.uers. quid de feudatario, de test.Decis.Neapol.304.nu.10.in antiq.

30 Qvartò Limita,si Dominus sit solitus uim inferre uasallis suis,qui eius uoluntatem implere recusant, per ea , quæ supra diximus de teste subdito ratione iurisdictionis,sub nu.22.

31 Qvintò Limita, quando uasallus habet magnum feudum, uel bona omnia sua sunt feudalia habita ab illo,cuius fauorem testificatur,Spec.in tit. de teste,§.1.uersi.quid si uasallus.

32 Sextò Limita, quia licet recipiatur in testem, tamen de fide diminuitur,ut per Io.And.in addit. ad Spec.in tit.de teste,in §.1.uersic.quid si uasallus.Iser. in cap.1.in prin.col.fi.si de inuestit. lis fuerit. Decis. Neap.304.nu.5.in antiq.

Vide quod dictum est de teste domestico, de fratre teste,& de teste consanguineo.

33 Septimò Limita,quia uasallus non debet cōtra dominum deponere, aliàs etiam feudo priuandus est,ut tradit Curt.in tract.feud.in 4.par.in 1.q. causa 32.idem dicit Grat.in consi.5.nu.22.uol.1.

¶Contrarium in uasallo ratione feudi,ut nō possit pro domino testificari,uoluit gl.1.in fi.in c.de forma,22.q.5.& ibi Archid.uersi.nec obstat ista, Spec. in tit.de teste,§. 1.uers.quid si uasallus,Alber.in tract. de testi.§.superest,nu. 11.uersi.Butr.in c.super eo.

34 Tertiò Principaliter limita,nam domestici testes recipiuntur ad probandum ea , quæ domi facta dicuntur,l.consensu,§.præterea, C. de repud. cap.ueniens,in fi.de testi. Abb.in c.cum in tua, quem ibi omnes sequuntur,de sponsal.& in c. fi.nu.9.de pręscrip. Henric.Boic,in c.in literis,col.2.uersic. hoc fallit, & ibi Fely.col.3.uersi.fallit tertio, de testi. Alex. consil. 176.col.2.uersi. & ea quæ fiūt,uol. 2.& in cōsil.151. col.2.uersi.nec ad hoc obstat,uol.5.& consi.77.col. 1.in fine,uersic.non obstat,uol.7. Afflic.Decis.304. nu.10.Soc.in consil.17.col.2.uersi.nec obstat, uol.1. Grammat.consil.50.col.3.uersic.& pariter.Zas.consi.2.nu.37.uersi.ad propositum,uol.2. Bald.in l.cōsensu,uer.nota hunc tex.C. de repud.& in l.quæ tutores,uer.nota ꝙ per familiares,C.de admin.tut.Hipp. in l.1.§.ad qōnē,col. 1.uer.limita primò,ff.de quæst. & in prac.crim. in §.diligenter,nu.81.Nell. in tract. de test.col.2.uer.domestici,Grat.in consil.41.col.2. uer.3.dubitat,uol.2.Fed.de Senis in cons.119.col.1. uer.itē ea,quæ fiunt.Spec.in tit.de fur.in fi.uersi. sed quomodo probabit.Bal.in l. fi.§.licentia,uersi.2.not. C.de iur.delib.Sal.in l.fi.C.de sicar. Bart.in l.quæ tutores,uer.& tene menti,& ibi Ang.ver.habes etiam, C.de admi.tut.Ang. in l.sciendum, col. 1.uer. simile dicimus,ff.de usur.Bald.in cons.337.col.1.uer. item delicta,uol.3.& in cons.427.colum.1.uersi.item delicta,uol.5.Faber in l.2.uer.hoc intelligit,C. de test. Alex.in cons.24.col.4.uer.non obstat,uol. 2. Apostil.ad decis. Tholos. quartam, uers.item in factis, & uer.itē ad probandum.Ias.in l.si quam,nu.8.C.unde ui.Soc.in consi.213.col.5.uersi.pro his accedat.Grāma.consi.ciuil.66.nu.44.& in consi.154.col.3.

¶Contrarium uoluit Ang.in l.consensu,uersic.in tex.ibi seruis,C.de repud.

Cōcorda ut per Soc.in consi.17.col.1.uer.& ideo, uol.1.ut ita demum admittantur domestici ad probandum quando illud aliter probari non posset.

Primò igitur ex hac limitatione infertur, ut subtractio rerum hæreditariarum probetur per domesticos domus , prout uoluit Bal. in auth.sed cum testator,col.2. uer. quæro post decretum, C.ad leg. Falc. apostill.ad decis.Thol.4.uer.itē admittunt domestici.

35 Secvndò Infertur ꝙ supellectilia domus probantur per domesticos,l.lex, quæ tutores,C. de administ.tut.& ibi Bar.Bal.Ang.Salic.apost.ad decis. Tho. 4.uer.item ad probandum supellectilia.

36 Tertiò Infertur, quod infirmitas domini probatur per testes familiares , ut dicit Bart.in l.quæsitum, in fin.uer.poterit etiam probare, ff.de re iud.

37 Qvartò Infertur ut testes familiares probēt intentionem muti explicatam per nutus,ita Bar. in l. mutum,col. 1.uer.sed qualiter hoc probaretur, ff. de acq.hære.apostill. ad decis. Tholo. quartam , uersic. item ad probandum.

38 Primò Amplia proximam limitationem,nā in his quæ domi fiunt,magis creditur domesticis, q̄ aliis,ut tradit Bart.in l.quoties, in summario, & in uer. nota ex hoc,in prin.C. de nauic.lib.11. Are.in c.in literis, col.4.uer.circa fin,& ibi Fel.col.2.uer.fallit 3.de testi.Venafr.in cons.53.col.4. Fel. in c. quoties, in 2. not.post Aret.ibi,col.1.uer.nota 3.de testi.Grat.cōsi. 81.col.pen.uers.nec obstat,& cōs.82.col.pen. uer. 10.non obst.uol.3.Hipp.in l.1.§.ad quæstionē. col. 1.uers.

1.ver.limita tertiò,ff.de quæst. Ang.in l.quæ tutores, ver.habes etiam,C.de admi.tut. Bal.in cõs.10.col.1. in fi.ver.ad secundum dico, vol.2. Ant.de Butr.in c. videtur,in 3.not. & ibi Host.col.fi.qui matri, accus. poss. Aret.in cons.13.nu.17.

39 SECVNDÒ Amplia, quia nonnulli voluerunt, vt non recipiantur alii testes in huiusmodi casu, nisi quando domestici non reperiuntur, vt dicit Fel.in c. quoties,in 2.not.de testi.& in c.insuper, col.2. vers. fallit secundò,eo.tit.

¶ Contrarium in hoc tenet Arc.in c.in literis,col. 4.ver.sed nũq d,& ibi Fely.col.2.ver.fallit 3.de test.

40 III.Amplia,nam in omnibus casibus,in quibus familiares possunt melius scire veritatem, recipiuntur, ut not.Bar.in l.si quando,col.fi.ver.qualiter,ergo tũc probabitur,C.vnde vi. Ant.de But.in d.c.uidetur, in 3.& in 5.not.qui matrim.accus.poss.

41 QVARTÒ Amplia,quia in his,quę magis ignorantur ab aliis,quàm à domesticis, & familiarib. ipsi admittuntur ad testimonium,etiam si concurrat inæqualitas inter familiares,pro quib.deponunt,& alios, contra quos deponunt,vt dicit Aret.in consi.13.col. pen.versi.nec obstat tea.

42 PRIMÒ Sublimita hanc tertiam limitationem, nam ad excusandum reum accusatum, vel inquisitũ, testes domestici non recipiũtur,etiam super his,quę fiunt in domo, Aret.in c. fi.in fi.de testi.

Et generaliter hoc nõ procedere in causa criminali dicit idem Aret.in c.in literis,col.6.ver. sed quæritur pro complemento,& in c.de cætero,col.2.versic. quorum dictis adde,de test.Ias.in l.sed & si quis, col. 1.ver.2.not.limita,ff.si quis caut.

¶ Contrarium tenet Spe.in tit.de teste, §.1. ver. sed nũquid in causa,& in tit.de inquisitione,§.1. ver. sed nunquid cas,Fel.in c.in literis,col.4.ver.2.aduerte,de test.Alex.in cons. 5. col.1.ver.nec ad hoc obst. vol.1.Io.de Ana.in cõs.59.col.1.uer.hinc est ẽt.Hippo.in l.1.§.ad qõnem,col.5.ver.vlt.pro nunc limita, ff.de quæst.& in sing.59.Bal.in add. ad Spe.in tit. de inquisit.uer. Episcopus,Ant.de Bu.in c. cũ oporteat, in 5.q.in prin de accus.Dec.cons.459.nu.7. & 469. nu.7.& in l.si ia,qui nu.24.C.qui test.fac.poss. Flo. in l.testis idoneus, col.2.uer.huic tamen adde, ff. de test.Pau.de Cast.in cons.273.col.fi.ver.quantum autem ad tertium, vol.1.Alea.consi.24.col.pen.ver.itẽ testis infamis,uol.2.Ias.in rub.ff. de iureiur.col. pen. ver.sicut in simili,apostil,ad dec.Tholo.4.versi. item ad probandum,Ias.in l.sed & si quis,col.1.ver.notabiliter limita,ff.si quis caut. & in l.ut uim, ubi etiam Dec.ff.de iust.& iur.

Et super hoc vide conclusionem nostram 22.in 7.libro.

43 SECVNDÒ Sublimita, nam vt in hoc casu admittantur personæ familiares, debent esse honestæ, & probatæ uitæ,secus si essent inhonestæ.Fel.in c.in literis,col.3.uer.fallit tertiò,de testi. Ruin.consi.158. col.fi.uol.5.

44 III. Sublimita, ut limitatio non procedat, quando ageretur de dissolutione matrimonii, & interueniret culpa producentis. Aret.in c.in literis,col.4.uer.secũdo dubitatur,de test.apost.ad decis.Tholo. quartam, ver.item admittuntur.

45 QVARTÒ Sublimita ut limitatio non procedat contra tertium,qui conuenitur fine facto suo. Aret.in d.c.in literis, col.4. de testi.

¶ Contra has duas precedentes limitationes tenet Fel.in d.c.in literis,col.3.uer. fallit tertiò, de testi. vt ibi illas improbat.

46 QVINTÒ Sublimita,nam testes familiares non admittuntur etiam quoad ea,quæ fiunt secretè in domo in præiudicium præcedentia matrimonii, ut dicit Rui.in cons.149.col.9. vol.5.

47 PRIMÒ Infertur ex præcedentibus, ꝙ quando aliter veritas haberi non põt,testes domestici recipiũtur,ut not.ẽt Io.And.in addi.ad Spec.in tit.de teste, §.2.ver.item excipitur qui est domesticus,in addi.inci.ciecerit,Hipp.in l.plurimum,§.tormẽta,col.3. uer. item vltra prædicta, col.pe.ver.item teneas menti, ff. de quæst.& in l.fratres,col.pe.ver.& facit, ff.ad legẽ Corn.de sicar.& in pract.crimina.in §.diligenter,nu. 81.ver.& facit.Zas.in cons.3.nu.40.uol.2. Hipp. in l.Diuus, col.2.ver.& facit etiam, & in l.de minore, col.9.ver.istud puto limitandum,ff.de quęst.Ruin.in cons.149.col.9.uol.5.

Declara istam conclusionem, ut diximus supra in conclusione 7.eod.tit.de testi.

48 SECVNDÒ Infertur, vt licèt regulariter testes de vniuersitate non sint idonei in fauorem vniuersitatis, vt no.Bal.in c.tertio loco,de proba.Abb.in cons.16. uol.1.Ias.in l.sed si hac,§.patronum,col.2.ff. de in ius voc.Affl.dec.400.nu.4.& seq. Felin.c.insuper,col.3. & ibi Dec.nu.6.qui dicit cõem opi.de test. Tamen, ad probandum actum factum in concilio uel in congregatione,ubi non interueniũt nisi homines de uniuersitate,tunc admittuntur testes prędicti in fauorem uniuersitatis,siue simus in ciuilib. siue in criminalib. prout est tex.in c.ueniens,el 2.in fi.& ibi gl.Abb.Ancha.Fel.& communiter alii,de testi.Bal.in d.c.3.loco, de probat.Hipp.in sing. 73. Affl.decis.400.in princ. Gramma.uoto 26.nu.37.

49 QVARTÒ Limita principaliter,qñ cum teste domestico cõcurrit alius testis omni exceptione maior, quia ex his duob. inducitur plena probatio, ut dicit Io.And.in add.ad Spe.in tit.de teste,in §.1. uer. quid si uasallus,in uerbo,dicat, qui dicit,ꝙ probat si adiunatur dicto aliorũ testium: sed qñ uno tñ teste omni exceptione maiori iungeretur,ponit Hipp.in l. de minore,§.tormenta,col.3.ff.de quæs.uer. sed ultra ibi dicta, & Alex. in cons.5.col.2.uer.2.responde.uol.1. dicit,ꝙ ubi duo testes domestici non sufficiunt, tres faciunt plenam probationem,& cons.57.nu.14.col. 7.Fulg. in cons.137.col. pe.uer.alter autem, Ruin. cons.36.col.8.uer.item nõ obstat,uol.4.Alea. cons. 120.col.3.in fi.uers.accedit etiam,uol.4. Ang.cons. 1.col.1.uer.quinimò licèt.Ias. in auth.si uerò cõtigerit,col.1.in fi.uers.4.facit, C.de iudi. Et quando sunt plures testes familiares, quod eorum depositio inducat plenam probationem, ponit apost ad decis. Tholos.4.ver.item quando sunt plures.

Sed breuiter ista limitatio,& ipsius ueritas dependet ab his,quæ diximus in conclusione nostra 5. & 6. hoc eodem titulo.

50 QVINTÒ Limita cõclusionem non procedere in familiari,qui solitus sit conuersari in domo,non tñ uiuit expẽsis illius,pro quo testificatur. Alex.cõs.149. col.2.uer.prætereà licet conuersetur,uol.5.

51 SEXTÒ Limita in teste instrumentario,qui & si sit familiaris nihilominus fidem facit:ut dicit Bal.in l.ẽt, col.1.in fi.uer.& hæc uera sunt,C.de test.Cæpol.cautela 217.uer.item pro quo optimè facit Bella. consi. 43.col.3.uer.isti autẽ,apostil.ad Decis.Tholo.quartam,uer.item possunt esse testes,& uide quod infra dicetur in teste consanguineo, & in teste fratre.

52 SEPTIMÒ Limita, si non fuit oppositum per partem ꝙ testis recipi non deberet,quia erat testis domesticus,uel familiaris,ut declarat Bal.in l.si quia testib.

col.

col.fi.uer.dubitatur hic,C.de test.Ang.consi.1.col.1.uer.non obstat.Fel.in c.in literis,col.fi.uersi.2.not.de test.Grat.in consi.81.col.pe.uer.non ꝙ aliquid.& cõs.81.col.pen.uersi.10.non ob.uol.2.Io.And.in addi,ad Spe.in titu.de teste,§.1.uer.quid si uidit,& idem est in teste consanguineo.Ias.in repe.l.admonendi, col.75.uer.item intellige prædicta,ff.de iureiu. Ant de Butr. qui loquitur in teste domestico,& consanguineo, in c.cum dilectus,col.3.ver.& ad hoc optimè, de consue tud.& in c.bonæ,el 1.col.4.ver.aut vult supplere, de postu.præla,Fel.in c.literae,colum.4. ver.quartus casus,de præsumpt.apostil.ad decis.Tholos.quartam uer sic.& prædicta vera,

¶ Contrarium in domestico tenet Bald.in l.etiam, col.1.uer.& dicit,C.de test.qui dato quòd hoc non sit oppositum,si tamen constat ex actis illum esse domesticum,dicit quòd fides ei non est adhibenda, & idem dicit Spec.in tit.de teste,§.1.ver. quid si vidit

53 Declara, quia petente aduersario potest examinari testis domesticus etiam per domesticum suu.Io. Fab. in l.etiam,uersi.sed & domestici, C.de testi. apostil. ad decis.Tholos.quartam,ver.præterea famulus.

De hoc tamen dicetur infra, in conclusione loquẽte de consanguineo,& de teste fratre.

54 OCTAVÒ Limita, ut regula non procedat in familiari familiaris mei, quia non dicitur propterea meus familiaris. Bellam. decis.605.Inn.in c.insinuante,super verbo,poterat,de offi.deleg.Bald. in l. testamenta,§.quæcunque,col.1.in fi.uer.& hoc confirmatur,de testa.Ant.de Butr. in d.c.insinuante,colum. 1. ver.quartò,quid in familia,& ibi Anch.circa fi. uersi. & hoc no.Bal.de offi.dele.Barb.ibi,nu.20.versi. & ex hoc dat doctrinam, Corset.in singul. in verbo, testis, inci.licèt domesticus,Rot.in no.decis.154.

55 Hinc ẽt dicimus, ꝙ socius socii mei,non est meus socius,l.nã socii,ff.pro soc.l.cõsilii, in fi.ff.de reg.iu. & libertus liberti mei,nõ est libertus meus,l.Modestinus, ff.de ver.sig.& vasallus vasalli mei,nõ est vasallus meus,vt dicit gl.in d.l.Modestinus. Cassa.in cõsue.fol. 42.col.5.in prin.& fol.110.col.3.ver. & dicitur.Gui. Papæ in sing.464.inci.vasallus vasalli,ubi etiam limitat.Rui.consi.219.nu.5.vol.1. latè per Cagno.in l.con silii,§.Lucius,ff.de reg.iur.

56 NONÒ Limita,nam licet testes familiarès non faciant probationem,faciunt tamen indicia.Bal.in Marga.in uerb,testis,col.6.uer.testis familiaris,refert, & sequitur Hipp.in l.1.§.ad quæstionem,col.6.uersi.teneas etiam menti,ff.de quæst.apostill.ad decis. Tholo. 4.uer.item quando sunt plures.

Vide quod dr̃ de cõsanguineo teste,& de fratre teste.

Contrarium tenet Bal.in l.in testimonium,ff.de test. Fel.in c.in literis,col.fi.uer.2.nota.de testi. Gram.cõs. 29.nu.33.Abb.in c.in literis,io 3.not.de testi. ubi dicit,ꝙ nec faciunt qualem qualem præsumptionem.

57 X, Limita qñ principaliter plures in eadem domo viuunt,quia potest unus pro alio testificari, quia unus non est familiaris,uel domesticus alterius,Fel. in c.in literis, col.1.uersi.super istis notarius,de testi.

58 XI. Limita in colono partiario,qui quando nõ tractatur de fructibus,sed de proprietate rei, est idoneus testis,ita dicit Inn.in c. in literis,de test.Spec.in tit. de test.§.1.uer.item excipere.Sal.in l.quoniam liberi,col. fi.uer.ex prædictis patet.C.de testi.Soc.consi.228.co. 3.uer.nec obstat. Curt.iun.consi.168.nu.15. versicu. non obstat etiam.Maria.iun.consi.135.nu. 6. uol. 2. Aret.consi.13.col.7.ver.ex quo patet.Bal. consi. 444. col.fi.uer.non obstat,quòd unus testis,uol.1.

¶ Contrarium tenet Grat.in consi.41.col. 2.uol. 2.ver.3. dubitatur,& ante eum istam opi. sequitur gl. in d.c.in literis,vbi Abb.de test.& idem voluit Alb.in l.etiam,C.de test.Lanfran.in c.quoniam cõtra,in ver. * testium depositiones,nu.64.ubi dicit hanc esse * communem opi.

¶ Tenendo tamen primam opi.quæ de consuetudine seruatur,vt dicit Maria.iun. in d.consi. 135.nu. 8. volum.2.

59 Declara hoc non procedere in colono non partiario,cuius fides non est integra,ſm Alex. in consi. 57. nu. 13.& seq.vol.7.& consi.90. col.fi. uer.item alius testis,vol.4.Calca.consi.64.nu.15.ver. item si testes. Alb.in l.præsenti,nume.10.versicu.& nunc est argumentum,C.de his,qui ad eccle.confug. Abb. in c.in literis,col.2.ver.familiares verò,de testi. Lanfran. in ca. quoniam contra,§.testium depositiones,col.20.versi. 2.quæro,de prob. Alb.in l.ẽt,col.1.in fi.ver.aliqui dicunt.C.de test.glo. in verbo, in ca re. in §.parte. Inst. de test.gl.quę loquitur in colono,in c.in literis,in verbo de familia,de test.Cy.in l.2.C.de test. Spec.in titu. de teste,§.1.ver.item excipitur,ꝙ est domesticus.Dec. in consi.100. nu. 8.versi. 6.contra personam. Alb.in trac.de teste,§.superest,nu.13.Rui.consil. 71. nu.14. vol.2. Alex.consi.32.col.1.uer.sed ita est, vol.1. Rui. consi.9.col.fi.vol.3.ver.& alia ratione, & cons. 143. col.6.uer.nã testes partis aduersę,vo.4.Affli.fol.329. nu.19.in const.regni,gl.in summa,3.q.5. Rui.consil. 106.col.1.& 4. vol.5.Mar.iun.consi.135.nu.7. vo.2.

60 PRIMÒ Amplia, quia talis venit repellendus secundum Io.Fabrum in l. 2, versi. item sunt domestici. C.de testi.

61 SECVNDÒ Amplia idem esse in colono censito siue ascriptitio,qui in totũ repellitur, gl.in d.c.in literis,in verbo,de familia,de testi.Cyn.in l.2. C.eo.titul. Spec.in tit.de teste,§.1. uer.item excipitur quod est domesticus.Ias.in additio.ad Porc.in §.in testibus, col. fi.ver.adde vltra ea. Inst.de test.Nell. in tract. de tes. col.2.uer.domestici. Albe.in trac. de test.§. superest, nu.13.Maria.iun.in consi.135,nu.6.vol.2. Io. Faber in l.2.ver.item sunt domestici,C.de testi.

¶ Contrariam opinionem tenet Aret. in consi. 13. col.8.uer.ex quo patet.

62 PRIMÒ Limita hanc declarationem,nam de cõsuetudine etiã colono licet testificari pro domino suo. Spe.in ti.de testi.§.1.ver.itẽ excipit̃ ꝙ est domesticus, nu.12.Ale.refert & sequit̃ in cõs.57.col.6.ver. praeterea dicit Spe.vul.7.Ang.in l.qm̃,in gl. pe.C.de testi. Ias.in addi.ad Porc.in §.testi.col.fi.vers. sed in colonis stosiri tẽporis.Inst.de testa.Maria.iun.in cons.135.nu. 8.uer.vel & tertiò,vel 2.Nel.in trac.de teste,in col.2. ver.domestici.Alb,in trac.de teste,§.superest.nu.13.

63 SECVNDÒ Limita,quando essent plures coloni.Alexan.in consi.57.nu.13.& seq.vol.7. Cur.iun.in consi.168.col.4.ver.præterea numerus maior. Maria. iun.cons.146.nu.14.vol.1.

Vide tñ de hac sublimitatione quod dicitur supra in conclusione loquente de teste domestico,& dicetur infra de teste consanguineo,& de teste fratre.

64 TERTIÒ Limita,si colonus concurrat cum alio teste omni exceptione maiore, qui non sit colonus. Maria.iun.consi.146.nu.12.vol. 1.Dec. consi. 100. nu.8.vers.6.contra personam.

65 XII. Limita, nam in factis antiquis ẽt testes familiares recipiuntur.Bal.in c.1.§.uasallus,in fi.ver.tu dic, quòd in istis,si de feud.fuer. contro. apostil. ad decis. Tholos.quartam,ver.idem io factis anti.

66 XIII. Limita, nam testes domestici admittuntur ad probandam innocentiam,vt not.Boer. decisi.165.

Vide quod supra dictũ fuit in 4.limi.in 1.sublimi.nu, 42.& dicetur infra in ult.lib.in 22.conclus.

67 XIIII. Limita, quoad probandã matrimonialem coniunctionem, Apostill.ad decis. Tholo. 4. uer.item admittitur.

68 XV. Limita, nisi testis esset pariter domesticus eius, cõtra quem producitur, prout est pro quo exami natur, apostill. ad decis.Tholos.4.uersi. item nisi sit pa riter. Vide quod infra dicetur in conclusione de teste consanguineo.

69 XVI, Limita quoad probandam ætatem, nã tunc testimonium domestici vel familiaris recipitur, vt not, Pau.de Cast, in cons.301.in princ, vol. 1, incip.ad bene examinandum.

70 XVII. Limita, nam domesticus recipitur in testẽ pro domestico, in cã, in qua mixtum est commodũ, & incommodum ipsius domestici, nec potest eius cõmodum ab incommodo separari, ita Ancha. in c, super eo.c.l 2.ver,4.hic colligitur de test,

CONCLVSIO XI,

ARGVMENTVM.

Amicus non prohibetur esse testis pro amico suo,

1 AN amicus prohibeatur a perhibẽdo testimonio in causa amici sui?& generaliter loquendo, amicus non prohibetur esse testis pro amicu suo, vt tradit Spec.in tit.de teste, in prin. ver, amicus aũt, Cyn, sentit idẽ in l.eos, C, de test.dũ se remittit ad Spe, suprà proximè allegatũ, & ibi Alb.de Rosa, Abb.in c.accedens, el 2,nu.8, vt lit.non contes, vbi dicit ꝙ amicitia non inducit suspicionẽ, nisi sit maxima, licèt loquatur in iudice.Ro.cõs.420.col.1.ver.1, quia eius, Alb.in trac.de test.fol, 2.§.superest, nu.8. And, de Iser, in c. 1.in prin. col.fi.si de inuest.lis oria.ver, si verò pp feudũ. Alex, cõs,78.col.2.vol,1.ver.non obstat ẽt, Decis. Neapo, 304.nu.13.in anti.gl.ĩ c.accusatores, in gl.1.ver.nã nõ quilibet, 3.q.5.Bal.in l.eos, in 1.q.C,de test. Bal.in l.si quis testib.col.fi.ver.quæris Cy hic, C.de test. Ang.in l.sciendum, in 3.not.ff.de vsu.& ibi Imo. ver, in eadem gl. Flo, in l.3.nu.2.ver.itẽ no.ff,de test. Bal.in c.1.nu, 3.uer.quæro nunquid, de test, Ang.in §.fi.in fi.verbis, in Auth, de nup.Fel, in c.in literis, col.fi.ver.fallit nisi, de test. Alex, in apost.ad Bar.in l.3.in uerbo.considerare, uer. quid aũt de amico.vbi dicit istã * cõem opi, ff. de test. Ant.de But.in c.cum oporteat, col, pen. uersi, nec obstat, de accus. Bal.in cons,444.col.fi.uer.nõ obstat ꝙ vnus, vol.1.Bal.cõsi,50.col.1.uer. nam simplex amicus, vol.2.Stephan. Aufr, in trac. de reprob.test, in uerbo, affinis, ver, amicitia repellit, Fel, in c.cũ oporteat, col.2.in fi.ver.nec ob, ꝙ dicatur, de accus. Ana.in c.cum oporteat, col. 2, ver. nec obst, eo, tit, Aret. in §. pater, col.3.ver.quid, de amicis Inst.de testa,

2 PRIMÒ Limita, quia testib. in hoc casu minor fides præstatur. Bal.in l.data opera, col.12, ver.& not, 6.de accus.Cy.& Alb, in l.eos, C, de test.Roma. cons. 402.col.1.ver.1, quia eius, gl, in verbo testes, in fi.in §. cogitandum, in Auth.de monac.Ant. de Butr.in c.quotiens, col.1.uer, in quantum, de test. & ibi Abb. nu. 5. ver.idem dic de amicitia.Alex, consi.154.col.pen. uer, præterea vt ipsemet, vol.5.Fel.in c.cum oporteat, col. 2.in fi.uer.nec obstat ꝙ dicatur, de accusatio.Gramma.consi.ciuil, 107.in fi.

Vide quod dicitur de teste domestico, de fratre, & de consanguineo.

3 SECVNDÒ Limita in amicitia inhonesta, quæ repellit testem, & propterea nec amasius pro concubina, nec concubina pro amasio testimonium ferre possunt, ut no, Bal.in c.1.nu.3.ver. quæro nũquid de test. & ibi Fel.col.1.ver.subdit ẽt Bal.& idẽ Bal.in c. in literis, nu.3. uer.itẽ quib.ita, de test. Alb.in trac.de test, §. superest, fol.2.nu.2.uer, idẽ est ẽt dicendũ in concubina. Arc.in §.pater, col, 3, uer.in eadem glo.Inst.de test. Porc.in §.in testibus, col, fi.ver. no.ex gl. Inst, de test. & ibi Ias.in addi, Bal, in l.2.cir. fi.uer.adde gl, C.de test. Aug.in §.illud, in fi.uer.sequit in tex.in l.sed & si qs, ff.si qs caut.Sal, in d.l.2.circa fi, ver, q̃ro est gl.C,de tes. Ias. in l,sed & si quis, in prin, ver, in gl.fi.ff, si quis cau. Hispa, in rubr. de don.inter vir,& ux.fol.55, col.2.uer, hinc est ẽt.Lãsr, in c, qm̃ cõtra, §.testiũ depositiones, co. 19.ver.itẽ statuta, de proba, apostil. ad decis. Tholo.3. Iac, in l.testis idoneus, versi.item concubina, ff.de testi,

4 TERTIÒ Limita, nisi testis esset coniunctus maxima, & vehementi amicitia, ita procedit tex, in c, si testes, §.item testiũ, 4.q.3. & gl.in c, accusatores, 3.q.5. Spec.in tit, de teste, in prin.ver, amicus aũt. Cyn.in l, eos, C.de test, dũ se remittit ad Spe, proximè allegatũ. Abb.in c.accedens, el 2.nu.8, vt lit, non conte, vbi dicit, ꝙ maxima amicitia inducit suspicionem, bene verũ est ꝙ loquitur in iudice.idẽ dicit Rom.cons. 420. col. 1.uer.1, quia eius. Alb.in trac.de test.fol.2, §.super est, nu.8. And.de Iser, in c, 1.in prin, in fi. colum. uer.si verò pp feudum, si de feu.lis oriatur. Alex.cons.78. col. 2.versic.non ob.ẽt, vol, 1.Bart.in l.admonendi, col.8. uer.uenio ad tertiũ.ff.de iureiur. Alex.in cons. 90. col, 2.uer.præterea asseris se, uol.2.Alex.cõsi.18. col.pen, uer.item non est integer, uol.4.& in consi.42, col.pe. ver.2.rñden ex his, vo.4, Dec.Neap.304.nu,13.in ant, Ale, consi22.col,3.uer, nec obst. ꝙ iste, uol,2. gl.in c, accusatores, in gl, 1, uer, nã nõ quilibet, 3, q.5. Fel.in c, quotiẽs, col, 2.in 5, not.de testi. q tenet ꝙ magna amicitia ex toto repellit testẽ, & ibi Imo, in uer.in eadẽ gl. Flor.ĩl.3, nu, 2. ver.itẽ nota, ff.de test, Bal.in c, 1, nu, 3, uer.quæro nũquid, ff.de test. Ale, in apostil.ad Bar. in l, 3.in uerbo, cõsiderare, uer.q̃d aũt de amico, ubi dicit istã * cõem opinionẽ, ff.de test. Ao.de But, in c.cũ oporteat, col.pe.uer.nec obstat, de accu.Steph.Aufr.in trac, de reprobatio.test.in uerbo, affinis, uer, amicitia repellit.Alex.in consi.13.col.pen, uer.item non est integer, uol.1.& consi.32, col.1.uer.unde dicit, uol. 1. Maria, iun.cons.12.nu.10, uol.2, Rui.consi.68.nu, 8.uol. 1. Iac. Butr, in l, parentes, uer, idem in amico, C.de testi. Io.Faber in l, 2.in fi.C, de testi.

5 PRIMÒ Sublimita, nam ẽt qñ quis est ualde amicus non repellitur ex toto, sed ei diminuitur de fide: ita not.Lanfran.in c, qm̃ contra, in uerbo, testium depositiones, col.26.uer, amicus non repellitur, de probar. Iac.Butr.in l, parentes, uer.idem in amico. C.de testi. Floria.in l.3, nu.2, uer.item nota, ff.eo.tit.

6 SECVNDÒ Sublimita, limitationem locum habere in amicitia carnali, non autem in amicitia charitatiua, quæ non repellit testem, Abb, in c, quoties, nu.5, de testib.& ibi Imol.uer, in eadem glo.

7 TERTIÒ Sublimita, quando plures amici deponerent, quia numerus supplet istum defectum, ut per Gram, in consi, ciuili 107.in fi.

8 QVARTÒ Limita, ut hæc probatio remittatur iudicis arbitrio, Saly, in l.eos, uer, quæritur an amicus, C. de testi. Alb.in trac, de testi.fol.2.§, superest, nu. 8. Io. de Ana.in c.cum oporteat, col.2.in prin, uer. nec obstat ꝙ frater, de accus.Alex.in consi, 78.col.2.uer.non obstat ẽt, uol, 1. Bal, in l.scriptura, in prin.C.qui pot.in pign, habeao.uer.statur ergo.Bar.in l. eos, uer.quæro unum, C.de testi, Ant, de But.in c.quotiens, col.1.uer. inquantum glos.de testi.& ibi Inn.uersi.in eadem glo, Floria, in l.3.nu, 2.uersic.item nota, ff.de testi.Bald. in

c.1,

c.1.nu.3.ver. quæro nunquid, de testi. Imol. in c. cum oporteat, col. 2. ver. item non obstat quòd dicantur, de accusa. & ibi Anan. col. 2. ver. nec obstat.

9 QVINTÒ Limita, quando ex amicita vnius, sequitur alterius odium, prout declarat Bal. in l. si quis testibus, col. fi. ver. quærit hic Cyn. C. de testib. Alex. consi. 4. col. fi. ver. nec obstat, vol. 6.

Vide conclusionem de teste domestico, de teste consanguineo, & de teste fratre.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Sollicitator causæ a domino præpositus, an repellatur de testimonio.

1 SOllicitator aût causæ præpositua a dño ad causæ sollicitationē repellitor à testimonio, vt tenet Rota in nou. decis. 154. Bellam. 605. Ant. de Butr. in c. cũ à nobis, col. fi. ver. de sollicitatore, & ibi Imol. col. 3. ver. dicunt ēt, & Fely. col. fi. uer. de sollicitatore, de testib. Aog. consi. 233. col. 2. ver. 2. non npitulatur. Cassa. io cons. 37. nu. 6. vers. item & etiam. Alex. consi. 78. col. pen. in fi. ver. præterea ut dicunt, vol. 1. Anch. cõsi. 227. col. 3. ver. contra alium testem. Alex. consi. 153. col. 2. ver. alia rõne. uol. 5. Cassa. in cons. 18. col. 4. ver. item etiam est aduertendum. Alex. consi. 152. col. 2. in fi. nu. 6. ver. nam iste testis, uol. 7. & consi. 56. col. 4. in fi. ver. & licèt pars, vol. 2. Dom. in c. Romana, col. 1. ver. quid de sollicitatore, de testib. in 6. Dec. cõsi. 133. col. 3. ver. & idem in sollicitatore, & consi. 310. nu. 3. col. 2. ver. & de sollicitatore, Dom. in consi. 132. aliàs 142. incip. in causa Prioris, col. 2. in fi. ver. sollicitator autem. Franc. in c. Romana, col. fi. ver. & idem de sollicitatore, de testi. in sextò, Stephan. Aufre. in tract. de reproba. testi. §. seruus, ver. sollicitator. Mili. in uerbo testis esse non potest procurator. Alex. consi. 154. co. 1. ver. alia ratione etiam, vol. 5. Paris. consi. 58. nu. 84. vers. ad quæ etiam, uolum. 4. Bertran. consil. 216. colum. 4. uersi etiam detrahit, uol. 3. in nou. Fulg. cousil. 219. col. 3. ver. item sunt causæ. Maria. iun. cõsi. 88. nu. 23. vol. 2. Crot. in trac. de test. in 4. par. m 8. q.

2 Amplia, vt regula habeat locum etiã in eo, qui fuit procurator, vel sollicitator, & desiit esse: ut tenet Rota in nou. decis. 126. Gram. cons. ciuli. 41. col. 2. Maria. iun. consi. 89. col. 2. uers. nec sufficit dicere, vol. 2.

3 PRIMÒ Limita, si non esset præpositus a domino, sed à procuratore principali, ita Rota, in deci. 154. in nou. Bellam. decis. 605. Ant. de But. in c. cum à nobis, col. fi. ver. de sollicitatore, de testi. & ibi Imo. col. 3. vers. dicunt etiam, & ibi Fel. col. fin. ver. de sollicitatore. Alex. consi. 78. col. pen. ver. prætereà ut dicunt, vol. 1. Abb. in c. insuper, col. fi. vers. quæritur ulterios, de testib. Franc. in c. Romana, col. fi. ver. idem de sollicitatore, de testib. in 6. Stepba. Aufrerii in tract. de reprobat. testi. §. seruus, uer. sollicitator. Mili. in uerbo testis esse non potest procurator.

¶ Contrariom tenet Dom. in c. Romana, col 1. ver. quid de sollicitatore, de testi. in 6.

4 SECVNDÒ Limita, vt conclusio sit intelligenda, si talis sit salariatus, nõ aliàs: ita Rota deci. 154. in nou. Roma. consi. 420. col. 2. ver. secundo principaliter. Cassa. 37. nu. 6. uer. item, & ēt in consi. 18. col. 5. uers. & licèt dicãt alibi. Alex. consi. 253. uer. ad fin, vol. 6. Dec. cõs. 94. col. 1. in fi. nu. 2. ver. primò testea. Dom. in c. Romana, col. 1. uer. qd de sollicitatore, de testi. in 6. Fran. in d. c. Romana, col. fi. ver. idem de sollicitatore. Prout in non salariato sollicitatore tenet apostil. ad decis. Tholos. 204. ꝙ eius testimonium admittatur.

¶ Contrarium, ꝙ sollicitator non salariatus excludatur prout salariatua, & multò magis tenuit Fel. in d. c. cum à nobis, col. fi. ver. de sollicitatore, de testi. Stephan. in tract. de reprobat. testi. in §. seruus, ver. sollicitator. Bertr. consi. 209. nu. 5. ver. & quòd sollicitator, vol. 2. io nou. Maria. iun. consi. 88. nu. 24. uer. nec obstat quòd Aloysius, uol. 2.

5 Amplia hãc partem, quia sollicitator non salariatua recusatur etiam vt iudex esse non possit, vt no. Præpos. in c. postremò, col. 3. in fi. 2. q. 6. & Stepha. Aufrer. in tit. de recusat. nu. 14. in 17. specie recusationis.

6 TERTIÒ Limita, si fuisset sollicitator alterius causæ, non illius, in qua deponit. Alex. consi. 253. vol. 6. ver. ad secundum.

7 QVARTÒ Limita, quando dictum testis sollicitatoris comprobaretur per alios testes idoneos, ut tradit Ale. cons. 56. col. 4. in fi. ver. 2. potest responderi, vo. 2.

De hoc vide in conclusione loquente de teste consanguineo, domestico, de fratre, & de amico.

8 QVINTÒ Limita, si sollicitator sit bonæ conditionis, & famę, quia eius testimonium non excluditur, apostil. ad decis. Tholos. 204.

Vide quæ dicta sunt in conclusio. de teste, domestico, de consanguineo, & de fratre.

9 SEXTÒ Limita, in casibus, in quibus testimoniũ sollicitatoris non excluditur, per not. per Rotam in d. decis. 154. in nou. & alios suprà allegatos, qui dictam decis. referuntur, & cum ea transeunt.

¶ Contrarium voluit Franc. in c. Romana, col. fin. versi. & idem sollicitatore, de testi. in sextò.

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Consanguineus, an sit integer testis pro consanguineo

1 COnsanguineus nõ est integer testis pro consanguineo suo, tex. est in c. 2. & 10 c. accusatores, 3. q. 5. Bal. cons. 50. col. 1. ver. Philippua ēt, vol. 2. Bar. in l. admonendi, col. 8. ver. si verò testis esset, ff. de iureiu. Ang. in d. l. admonendi, col. pe. ver. & circa istum articulum, & ibi Ale. nu. 43. col. 12. ver. in eadem gl. Saly. in l. bonæfidei, col. 8. ver. itē est sciendũ, & sentit ēt ibi Ang. col. fi. uer. limita tñ, C. de pac. Abb. in c. fi. col. pe. ver. si verò testis, de iureiur. post Ant. de Butr. ibi, col. pe. ver. aliæ opiniones sunt. Bal. in c. 2. in fi. verbis, ver. similiter, de probat. Alex. cons. 13. col. pen. ver. itē non est integer, vol. 1. & cons. 18. co. 2. vol. 1. ver. cõstat aũt, & cons. 32. col. 1. ver. vnde dicit, uol. 1. & cons. 122. col. 2. uer. nec obstat, uol. 2. Ale. cons. 133. col. pe. uer. Bartholo. Sancti, uol. 1. Fulg. cons. 119. col. 2. in fi. uer. nam testes, sentit Spe. in tit. de teste, §. 1. uer. sed nunqd frater, in fi. ibi, in ciuili aũt. Cæpolla caut. 217. in prin. Spe. in tit. de teste, col. 2. uer. remoti autem, in §. item qui est parens. Alex. cons. 45. col. 2. uer. item testis est, uol. 2. Præpos. in c. consanguinei, col. 1. uer. aut consanguinei producuntur, 3. q. 5.

¶ Cõtrariam partē tenet gl. in c. cum R. canonicus, in gl. 2. in uer. sed in teste secus, de offi. deleg. Spec. in tit. de teste, §. 1. uer. sed nunquid agnati, gl. licèt nõ firmet, in l. lex Iulia, ff. de testi. Alb. in trac. de testi. nu. 13. & seq. uer. dicto de fratre, ubi dicit istam * communē opin. Bart. in l. lex Cornelia, ff. de inior. & sentit istam opin. Bal. in l. parentes, col. 2. uer. & idem est. C. de testi. dum dicit illos excludi quando causa ciuilis est ardua, quæ criminali æquiparatur. Bal. cons. 50. uersi. sed his non obstantibus, uol. 2. Anan. consi. 5. col. 1. uersi.

aliì verò duo. Maria. iun. consi. 29. num. 13. vol. 2. Pau. de Cast. in l. fi. in prin. C. de proba. Lanfran. in c. quoniam contra, §. testium depositiones, col. 17. versic. & quæro, vtrum affinis, de probat. Dec. in c. postremò, in secundo not. de appel. Imol. in c. cum oporteat, col. 1. vbi autem non sunt, ibi, & sic consanguineus pro consanguineo, de accus. Gram. cons. ciuil. 107. in fi.

Vide conclusionem de fratre.

Tenendo partem negatiuam.

2 Amplia, nam consanguineus repellitur à testimonio, licèt cum consanguineo suo, pro quo deponit, non cohabitet. Aret. in c. in literis, col. 2. ver. conclude ergo, de testi.

Contrarium, quòd imò non repellantur consanguinei, quanquam simul cohabitent, & sint de eadem familia, voluit Maria. iun. consi. 29. nu. 13. vol. 2.

3 Primò Limita, nisi consanguinei sint uiri honestæ vitæ, & summæ religionis. Ias. in l. admonendi, col. 74. uer. limita multum singulariter, ff. de iureiur. Ias. in cons. 175. col. 5. ver. similiter, uol. 2. sentit gl. in summa, 3. q. 5. ibi, ne consanguinei oẽs, ponit per illam gl. clarè Fel. in c. super his, col. fi. ver. facit gl. de accus. Hispa. in c. per vestras, char. 80. colum. 3. vers. idẽ dicimus de teste, de do. inter vir. & vx. Ana. in c. cum oporteat, col. 2. ver. adde ẽt, de accu. Cassa. cõs. 36. nu. 1. ver. & testes sunt, & cõsi. 37. nu. 3. ver. præterea cognatus. Fel. in d. c. cũ oporteat, col. 2. in fi. ver. adde prædictis. Præposi. Alc. in c. consanguinei, col. 1. uer. fallit nisi ex qualitate, 3. q. 5. Zas. cons. 2. nu. 23. vol. 2. glo. consuet. Turon. fol. 59. col. 2. Grammat. cons. ciuil. 66. col. 7.

Vide cõclusionem de fratre, & de teste domestico.

4 Secundò Limita, si inter dictum consanguineum, & illum pro quo testificatur, non sit magna affectio, ita declarat Bal. consi. 405. col. 1. in fi. ver. ad fin, vol. 3. & consi. 10. col. 1. in fi. ver. ad secundum, vol. 3.

5 Tertiò Limita, quo ad aliqualem instructionẽ, siue inditium, gl. 1. in l. etiam, ff. de probat. ver. solutio non recipitur, quæ loquitur in matre. Bal. cons. 50. co. 1. ver. Philippus etiam, vol. 2. & consi. 427. col. 1. ver. quib. rationibus, vol. 5. Corset. in sing. in verbo, testis, incip. licèt pater. Abb. in c. ex literis, nu. 2. ver. ex his arguebat, de trans. Iac. Butr. in l. parentes, ver. aliì dicunt, C. de testi.

Vide conclusionem de teste domestico, & de fratre.

6 Declara, vt ista depositio nõ faciat inditium ad torturam. Aret. in l. qui testamento, §. quæcunque, col. fi. ver. dato tamen, ff. de testam.

¶ Contrarium in hoc tenet Abb. in c. literas, col. 3. versi. puto tamen, de præsumpt. & ibi Fel. col. 3. ver. quintò limita, vbi in defectum aliorum testium tenẽt, vt faciat inditium etiam ad torturam.

7 Quartò Limita, quando cum aliis concurreret testis consanguineus. Bald. cons. 10. col. 2. ver. si dicatur, ꝗ licèt frater, vol 5. & Rom. cõsi. 486. in fi. vers. & licèt fidei. Ias. in auth. si verò cõtigerit, col. 1. in fi. uer. secundò, & proprius, C. de iudic. Cassan. cons. 36. col. 1. ver. toleratur etiã. Corse. in sing. in verbo, testis, inci. licet pater. Iac. Butr. in l. parentes, vers. aut agnatus, C. de test. Bertr. cõs. 212. col. 41. uer. cũ ergo, vol. 1.

De quo videnda sunt, quæ diximus in conclusionibus de familiari, de amico, & de fratre.

8 Quintò Limita, quando consanguineus esset ultra tertium gradum, gl. in c. 1. 3. q. 5. in uerbo parentes, ibi potest tamen dici. Steph. Aufre. in tract. de reprobat. test. in verbo, affinis. Bal. in l. parentes, col. 2. uer. & idem est, C. de testi. Abb. in c. literas, col. 3. uer. aut enim quæritur, de præsumpt. Spec. in tit. de teste, §. 1. uersi. sed nunquid frater.

9 Primò Declara, nã Saly. in l. testis, intelligit consanguineum ad effectum, de quo agitur, usq; ad quartum gradum inclusiuè, ff. de testib. uers. & isto casu.

10 Secundò Declara, quia Bald. in c. in literis, col. 1. uer. attinentes, de testi. dicit ut ad effectum, de quo agitur, attinentes dicantur qui suam, uel suorum iniuriam prosequuntur.

11 Quartò Declara, nam Bar. in l. qui testamento, §. quęcunq;, ff. de testa. intelligit coniunctum ad effectum, de quo agitur, illum esse, qui est infra septimũ gradum de iure ciuili, idem etiam tenet Lanfran. in c. quoniam contra, §. testium depositiones, col. 17. uer. & intellige, affines, de proba.

12 Quartò Declara, quia Abb. in hoc casu attendit consuetudinẽ patriæ, ſm quam qualitas affectionis uel restringitur, uel ampliatur, in c. cũ oporteat, co. 1. in fi. uer. uel potest dici, de accus. idem dicit Præpos. Alex. in c. cõsanguinei, col. 1. uer. tamen in istis, 3. q. 5.

13 Sextò Limita si per partem exceptio huiusmodi non sit opposita. Alex. consi. 122. col. 3. uer. plus dico. Ias. in l. admonendi, col. 75. uer. item intellige prædicta, & col. 9. uer. & confirmo etiam, de iureiuran.

¶ Contrarium voluit Bal. in auth. si dicatur, col. 2. uer. secundò collige, C. de testi. Aret. autem nec unã, nec alteram partem tenet in l. qui testamento, §. quæcunque, ff. de testa.

Vide conclusionem de teste domestico.

14 Septimò Limita, nam pro matrimonio, uel cõtra matrimonium sunt testes idonei consanguinei, Bertrand. cons. 209. col. 1. uol. 2. in nou. gl. in summa, 3. q. 5. gl. 1. uersi. sed in causa matrimonii. Maria. iun. consi. 79. nu. 11. & seq. uol. 2. apostul. ad decil. Thol. 4. uer. item admittuntur.

Vide conclusionem nostram, qñ parentes & alii cõsanguinei dñt idonei testes ad probandũ matrimoniũ.

15 Octavò Limita, quia ad probandum innocentiam testes cõsanguinei sunt idonei. De hoc uide in cõclusione nostra. De teste fratre, in 7. libro, cõclu. 22.

Et in consanguineo etiam hoc dicit Alberi. de Rosa. in l. lege, col. fi. uer. in criminali autem, de testi. Fel. in c. in literis, col. 4. uer. secundò aduerte, de testi. Dec. consi. 459. nu. 7. & consi. 169. nu. 7. Floria. in l. testis idoneus, col. 2. uer. huic tamen adde, ff. de testi. Aimo consi. 2. col. 4. uer. tertiò dico, & consi. 119. col. fi. uers. & si dicatur, quòd testes.

¶ Contrarium sentit Bar. in l. qui testamẽto, col. fi. uer. sed quæro, ff. de testa. ubi tenet, quod indistinctè frater ꝓ fratre nõ recipiatur in causa criminali, idem dicit Ias. in l. sed & si quis, col. 1. uer. no. limita, ff. si quis cau.

16 Nonò Limita, quando consanguinei sunt testes instrumentarii. Lanfran. in c. quoniam contra, col. 19. in prin. uers. mihi autem uidetur, de probat. Bald. in l. parentes, col. 1. uers. aut est testis instrumentarius, C. de testi. Alber. in tract. de test. nu. 9. in fi. uer. primus casus notabilis, Cæpolla in cautel. 217. Fel. in c. cum inter, col. 7. uer. ad idẽ gl. aurea, de except. Ant. de But. in c. ex literis, col. 1. in 1. not. de transact. & col. 3. in fi. uer. aduerte, q. a & ibi, co. 1. nu. 2. uer. ex his arguebat, Corset. in sing. in uerb. testis, incip. licèt pater. Fel. in c. cũ oporteat, col. 2. ĩ fi. uer. & circa ꝓdicta adde. de accu.

¶ Contrariũ sentit Imo. in c. ex literis, nu. 13. & seq. de transact. Vide conclusionem, De teste domestico.

17 Decimò Limita, quoad probandum ea, quæ melius sciri possunt per cõiunctos, ꝗ per alios, quia tũc testes cõsanguinei sunt idonei. Bal. in l. parẽtes, co. 1. in fi. uer. aut est ꝓductus, C. de testi. Fel. in c. cũ oporteat, col. 3. uer. producitur per fratrem, de accu. Are. in c. super eo. col. pe. uer. unde concludo, de testi. Ant. de

Butr,

Butr. in c. uidetur, in tertio & quinto not. qui matri. accu. poss. & ibi Host. col. fi. uer. pater, & mater. Spe. in ti. de teste, in §. testiũ, post prin. Hipp. in cons. 80. nu. 62.

Vide conclusionem, de teste domestico, consanguineo, & fratre.

18 XI. Limita si coniunctus pari coniunctionis gradu attingeret etiam illum, contra quem deponit, sicut eum pro quo deponit, gl. in verbo parentes, in c. consanguinei, 3. q. 5. ver. sed quid si testis. Bar. in l. qui testamento, §. quoq;, in fin. ver. quæro utrum coniunctus, ff. de testam. Lanfranc. in c. quoniam contra, in §. testium depositiones, col. 19. uer. iura prædicta, adde de probatio. Spec. in tit. de teste, §. 1. ver. sed quid si testis. Bar. in l. non solum, §. de vno, ff. de ri. nup. in l. repetit, §. de qõnc. ff. de quæst. Alex. in consi. 156. col. 2. in fi. ver. quia respondeo primo, vol. 5. Venafr. qui dicunt cõem * opi. in cons. 120. ver. 3. cõclu. Dec. in c. postremò, col. 2. ver. in eadem gl. nu. 7. de appella. Zas. cons. 1. in prin. vol. 1. Aret. consi. 13. col. pen. vers. quòd autem. Aret. in c. super eo. col. pen. versi. quòd autem nulla, de testi.

19 Amplia, quia hoc procedit etiam in criminalibus, vt per Aret. in d. c. super eo, col. pe. versi. quod autem, de testi. Vide in conclusione, De teste fratre.

20 XII. Limita quando essent plures consanguinei. Gramm. consi. ciui. 6n. col. 7. & 17. col. fi.

21 XIII. Limita in patruo, qui potest esse testis pro nepote, & idem est in consobrino, gl. Abb. & alii in c. accedens, ut lit. non contest. Bar. in l. qui testamenti, §. per contrarium, ff. de testam. Bal. & Saly. in l. parentes, C. de testib. Lanfranc. in c. quoniam contra, in §. testiũ depositiones, nu. 58. vbi dicit communem * opi.

Tenendo autem partem affirmatiuam, quòd consanguineus admittatur.

22 Primò Amplia vt consanguineus admittatur ad deponẽdũ pro consanguineo suo, quamuis prius fuerit recusatus tanquã iudex a parte aduersa, vt voluit Spe. in tit. de teste, §. 1. versi. quid si iudex fuit vt suspectus, col. 40. refert, & sequitur Are. in l. qui testamentum, §. quæcunque, col. 3. ver. quartò adde, ff. de testam.

23 Secundò Amplia, & si de crimine agatur ciuiliter, ita Io. And. in c. cum oporteat, super gl. 2. de accu. & ibi Abb. col. 1. in fi. ver. aut agitur de causa ciuiliter, & ibi Fely. col. 2. uer. & ista procedunt. Imol. in c. cum oporteat, nu. 10. ver. in gl. 2. de accus. & ibi Anch. col. 2. Anan. col. 2. ver. & ista procedunt.

¶ Contrarium autem tenet Lanfrau. in c. quoniam contra, §. testium depositiones, col. 27. versic. & idem est in causa, de probationibus.

24 Primò Limita, q̃a minor fides testibus cõiũctis adhibet. Ias. in l. admonendi, col. 74. versi. itẽ prædicta oĩa, ff. de iureiu. Spe. in ti. de teste, §. 1. ver. sed nunquid frater. Ale. cons. 18. col. 2. ver. constat autẽ, vol. 1. Idẽ consi. 90. col. 3. ver. preterea asserit, vol. 2. Ang. in cõsi. 194. col. 2. ver. cum igitur. Alber. in l. Iulia, ver. si autem quærit, ff. de testi. Iaco. Butr. in l. parẽtes, versi. aut agnatus, C. de testi. Fel. in c. super eo. el secondo, col. pen. uer. sed cum opinio, de test. Vide conclusionem de teste domestico, de amico, de vasallo, & de colono.

25 Amplia, vt coniunctus, non sit testis omni exceptione maior. Alex. cons. 13. col. pe. ver. item non est integer testis, vol. 1. Maria. in. cons. 10. nu. 12. vol. 2. Ale. cons. 122. col. 2. ver. nec obstat ꝙ iste testis, uol. 2. & cons. 90. col. 3. versi. præterea asserit, vol. 2. & cons. 18. col. pe. ver. idem non est integer, vol. 4. & cõs. 102 col. fi. ver. videamus ergò, vol. 5. Ang. cõs. 194. col. 2. vers. cum igitur. Dec. consil. 310. nume. 3. versicu. & ad hoc facit. Lanfran. in c. quoniam contra. §. testium depositiones, col. 17. ver. & quæro vtrum affinis, de probat. Paul. de Castro in l. fi. in princ. C. de probat. Zas. cons. 3. nu. 40. ver. præterea quòd non sint, vol. 2.

¶ Contrarium tamen voluit Ana. cons. 52. ver. alii verò testes. Vide conclusionem de fratre, de amico, & de teste domestico.

26 Secundò Limita hanc regulam non procedere in criminali causa, in qua dubitanter testes consanguinei non recipiuntur, vt dicit Paul. de Castro in l. fi. ver. sed in causa criminali, C. de probat. Hippol. in cõs. 31. col. 2. in fine, uer. primò enim. Gramma. consi. 58. col. 1. in fi. ver. præterea & quartò, gl. in c. cum oporteat, in gl. 2. de accusa. & ibi Ant. de But. col. pen. in fine, ver. gl. 2. & ibi Abb. col. 1. ver. in glo. 2. in fi. & ver. si verò agitur, & ibi Felyn. col. 2. vers. sed si est magna, & criminalis. Lanfran. in c. quoniam contra, §. testium depositiones, ver. in causa autem criminali, de proba. Bar. in l. qui testamento, §. quæcunque, col. fi. versi. sed quæro quid in causa, de testam. Alber. in l. lege, col. fi. ver. in criminali autem, de testi. & in tract. testium, col. 4. versi. sed mirandum est, nu. 14. & sequen. ibi, quòd licèt regulariter consanguineus, & ibi, in criminali, autem. Abb. in c. literas, col. 3. ver. in secundo casu, de præsump. Dec. consi. 133. col. 2. ver. 2. dicta Dom. Margarita. Paris. consi. 152. nu. 10. vol. 4. Aret. in l. qui testamento, §. quæcunque, nu. 6. ver. ad secundum membrum, ff. de testam. Spec. in tit. de teste, §. 1. ver. sed nunquid frater, ver. nec etiam in causa criminali. Bal. in l. parentes, col. 2. ver. & idem est, C. de testi. Saly. in l. testis, uersi. sed in causa criminali, ff. de testi. & in l. parentes, col. 2. uer. & isto casu. eo. tit. Imola, in c. cum oporteat, in quinto not. de accusa. & col. 2. uersi. in causa vero criminali. Dom. in c. consanguinei, uer. oppono ꝙ admittantur, 3. q. 5. & ibi Præpos. Alex. uer. oppono ꝙ immo. Fely. in c. literas, col. 3. uer. 5. limita, de præsump. Hippol. in singul. 59. Alex. in consi. 24. nu. 45. uol. 2. & in consi. 5. nu. 5. vol. 1. Ias. & Dec. in l. ut uim, ff. de iustit. & iur.

Vide quod dicitur in conclusione nostra, de teste fratre, & de teste domestico.

27 Primò Sublimita, hoc non procedere in causa criminali ciuiliter intentata. Præpos. in c. consanguinei, col. 1. uer. oppono ꝙ immo, 3. q. 5. & supra fuit dictũ, in 2. ampliatione.

28 Secundò Sublimita in criminalibus exceptis, puta hæresis, uel simoniæ, ut per Præposi. in c. consanguinei, col. 1. uer. fallit in criminibus, 3. q. 5.

29 Tertiò Sublimita, quando esset productus cõtra consanguineum, quia etiam pro eo esset idoneus testis, ut notat idem Præposi. Alex. in c. consanguinei, col. 1. uers. fallit quando, 3. q. 5.

30 Quartò Sublimita, quia etiam in causa criminali est iudici arbitrarium, an testi consanguineo fidem adhibeat. Ant. de But. in c. cum oporteat, col. 2. de accus. uer. dicunt tamen aliqui. Alber. de Rosat. in l. lege Iulia, col. fi. uer. autem quæritur, ff. de iudi.

31 Quintò Sublimita, nam in defectum aliorum testium etiam in causa criminali testes consanguinei recipiuntur. Felyn. in c. literas, col. 3. de præsumpt. uer. puto tamen.

32 Amplia quia idem dicendum est in causa ciuili ardua, quæ propter sui arduitatem criminali æquiparatur. Felyn. in c. literas, col. 3. uer. 6. limita, de presumpt. Bal. in l. parentes, C. de testi. Soci. cons. 17. col. 4. uersi. quinimmo uult Bar. vol. 1.

Vide conclusionem de teste fratre.

33 Tertiò Limita super iniuria facta consanguineo, quia in ea non recipiuntur testes consanguinei, vt

tradit Bar.in l.lex Cornelia,ff.de iniur.ver.& per hoc dicimus.Alexan.cons.24.col.6,ver,non obstat,vol.2. Dec,cons.133.col.2.ver.3. considerandum est,& cõs. 163.col.3.vers.4.Paris.consi.152. col.3.versi.discurrendo igitur,vol.4.Lanfranc.in c,quoniam contra,§.testium depositiones,col.16,ver,& idem in causa,de ꝓbat.Alb.in l.lege Iulia,ver,item quæro, ff. de testi. & ver.si de crimine.Ias.in l.ita stipulatus,§.Chrysogon*, col.pen.ver,item addo,ff.de verb.obl.Gramma. consi. 58.col.1.in fi.vers.præterea & quarto. Ant. de Bur, in c.cum oporteat,col.pen. ver.fallit in crimine iniuriarum,de accusa.& ibi Abb.col.1.in fi,ver,vt agit de crimine.Fely.ibi col.2.ver. & hoc tenet Cyn. Imol. in c. cum oporteat,col.2.ver.& hoc sit merè,de accus.Præposi.Alex.in c.cõsanguinei,col.1. uer.in causa iniuriarũ,3.q.5.Zas.cõs.4.nu.10.ver.prior ẽt,vol. 2.& cõs. 3.nu.47.ver.3.prædicta comprobantur,eod,vol.

Vide conclusionem,de teste fratre.

34 Qvartò Limita, nisi consanguineus se sponte offerret,quia tũc in totũ repelleretur, vt notat Ant.de Bur.in c.ex literis,de in integr.resti.in 6,not,refert, & sequitur Aretin. in l. qui testamento, §. quæcunque, colum.3.versi.3.adde,ff.de testi. Præpos.Alexan.in c. consanguinei,col.1.versi.si tamen se sponte,3.q.5.

35 Qvintò Limita,nisi iudex aliter arbitraretur, quia hæc probatio remittitur iudicis arbitrio.Imola in c.cum oporteat,col.2.vers.vbi autem,de accu.Præpos. Alex.in c,consanguinei,col.1. versi. aut consanguinei producuntur,3.q.5.

Vide conclusionem loquentem de teste fratre, & de teste domestico.

CONCLVSIO XIIII.

ARGVMENTVM.

Frater in fauorem fratris sui deponere non potest.

1 FRATER repellitur a deponendo in fauorẽ fratris sui,gl.1.in l.lex Iulia,ver,sed an pro eis, ff.de testi,Alb.in trac.de testi.nu.12.& seq.Soc.cñs.17.col. 2.ver.& sit in terminis,uol.1.& in fratre & sorore dicit Aret, cons.33.col.6.ver. quod dictum est quando sunt in eiusdem potestate,& Bar.in 2.lect. in l.parentes,vers.quæro quid in fratre,C.de testi, & ibi Ange.

Et pro ista parte faciunt omnes illi,qui dicũt,quòd consanguineus non est idoneus testis, prout dictum est supra in proxima conclusione.

¶Contrarium, ꝙ immo frater recipiatur ad testimoniũ pro fratre suo in causa ciuili, tenet Bal.in l.fin. col.1.in fi.ver,item in qualitate testiũ,C.de prob.Spe. in tit.de teste,§.1.ver,sed nunquid frater.Abb.in c.literas,col.3,uer.aut quærit nũquid frater,de præsump. Azo,in sum.de testi.col.3.ver,in ciui.uerò, gl. 1.in c. insinuãte,ver.hic tũ aduertas,de offi.dele.& in c.cũ R. in gl.2.ver.tum ẽt frater,eod.tit,Bar. in l. qui testã, §. quæcunq; ,in fin.col. ver.quæro quid in fratre, ff. de testa. Ant.de butr.in c.cũ oporteat,col.pe.ver.gl.2.de accus.Bal.cons.10.col. 1,uer.& si dicatur,uol.5. Alb. in trac.de testi.nu.9.& seq.Iac.Butr.in l.parentes,uer. aut frater testificat.C.de testi, & ibi Bal.col.1.in prin. ver,quæro nunquid frater,& col.2. ver.aut seorsum, Saly.in l.testis,ver,aut est q̃stio ciuilis,ff.de testi.Imo, in c.cũ oporteat,col.1.uer. in gl.2.de accu.Dom.in c. cõsanguinei,col,2,ver,super dubio,gl.3.q.5.Ana.in c. cum oporteat,col.2.ver.adde prædictis,de accus.Saly. in l.parentes,col.1.ver.aut est quæstio ciuilis, C.de testib.Soc.cons.17.col.3.uer.ꝙ si iam esset,vol.1.Fely. in c.in literis,col.fi.uer. fallit sextò in fratre, de testi. Hipp.in l.1.§.ad quæstionem,col.2.uer.limita ẽt,ff. de quæstio,Felyn.in c.cum oporteat,col.3.uer.ex quibus collige,de accus.Ias.consi.129.col.pen. uers.nec obstat si dicat,uol.1.Bertran.cons.212.nu.9.uol.1.Abb. in c.cũ R.canonicus.nu.4.uer.& 1.habes,de offi.dele. Pau.de Cast.in l.parentes,ver,si autem alteri,C.de testi.Alex.in l.ex facto,§.si quis rogatus,col. 20. uer.itẽ per prædicta infertur,ff.ad Trebell. & ibi Imola, col. antepen.uer,item potest inferri. Soc.consi.20. col.fin. uer.de Philippo uerò,uol.1.Pau.de Castr.in cons.301. in prin.uol.1.incip.ad bene examinandum. Venafran. in cons.120.nu.2.Collect.in c.super eo.el 2.uer.item quòd si Rex,de testi.Maria.iun.cons.29.co.3.uer. fortius toleratur,uol.2.vbi dicit * communem opin.Alci. de præsumpt.in 1.regula,in 23. præsumpt.

Et pro ista parte faciunt omnes illi, qui dicunt consanguineum esse testem idoneum, ut dictum est supra in conclusione de teste consanguineo.

Tenendo primam partem negatiuam, quòd frater non possit esse idoneus testis pro fratre.

2 Primò Limita, quando frater esset uir spectatæ fidei,& summæ religionis,prout uoluit Imola in c.cũ R.canonicus,uer,in gl,2.nu,5.de offi.deleg. Alber. in tract.de test. nu. 10.& seq.Ias.in l.admonendi, colum. 74.uersi,limita multum,ff.de iureiur,& in l.iubemus, col.3.uer,facit,C.de iudic.& cons.175. col.5. uer.similiter,uol.2.Fely.in c,literas,col.3.uer.primus est, de præsump.Anan.ibi,c.cum oporteat,col.2,uer.adde ẽt, de accus.& ibi Fely.col.3.in fi.uer. modò aduerte. Cassan.in consi.36.nu.1,uer.& testes sunt.Hippol.in l. 1. §.ad quæstionem,col.2.uer.& facit quod uoluit, ff. de quæst.Lanfr.in c. quoniam contra,§.testium depositiones,col.19.uers.Inno.de proba.Ias.in consi. 129.col. pen,uer, non obstat si dicatur,uol.1.ubi dicit, quòd in hoc casu est testis omnino integer.

Vide quod dictum est in conclusiõe de teste domestico,& consanguineo.

3 Secvndò Limita, quando plures fratres deponerent in fauorem fratris, quia eo casu numerus ipsorum defectus suppleret.Bar.in l.qui testamento, §. quæcunque,nu.8.ff.de testam.Hippo.in l.1. §.seruum, nu.6.ff.de quæst.Fely.in c.literas,nu. 3. de præsump. & in c.cum oporteat,nu. 8.de accus.Alex.in cõsi.119. col.2.in fi.uer,præterea responderi potest, uol. 7. & cons.214.in fi.uer. sed attento,uol.2.

Vide quod dictum est supra in conclusione, quòd numerus supplet defectus testium.

4 Tertiò Limita,si frater deponeret inter eos inter quos pari iungitur coniũctione, gl. in c. cõsanguinei,in uer.parẽtes,uer,sed quid si testis,3.q.5.Bar.in l. qui testã,§.quæcũq;,col.fi,uer.quæro utrũ cõiunctus, ff.de testi.Lanfranc.in c,quoniam cõtra, in uer.testium depositiones, colum. 19. versicul. circa prædicta adde, de probat. Felyn.in c.literas,colum.4. uersi. tertius casus,de præsumpt. & in c. cum oporteat, col. 4. uer.3.limita,de accusa. Venafran.qui hanc dicit communem * opi.in cons.120,uer,tertia conclusio.

Vide in conclusione de teste consanguineo.

5 Qvartò Limita, si a parte hæc exceptio nõ sit opposita cõtra fratrẽ,qui deposuit.Fel.in c. literas,co. 4.uer,quartus casus,de ꝓsump.& in c.cũ oporteat,co. 4.uer.4.de accus.Bal.in l.si q̃s testib.nu.7.C. de testib. Ias.in l.certi condictio,§,quoniã,nu.13.ff.si cert.pet.

6 Qvintò Limita,si frater uolens deponeret cõtra fratrem in causa ciuili. Alber.in l.parentes,uer. uolens autem,C,de testib.& in tract.de testi.in §.nunc uidendum,uer.circa tertium,nu.3.

7 Sextò Limita,si ageretur de probanda ætate fratris.

teris.Paul.de Cast.in conf.301.incip. ad bene examinādum,col.1.vol.1.idem tenet Soc.in consi.20.col.pen. uer.& sic solum,vol.1.

8 Septimò Limita in causa matrimoniali,quando frater deponeret pro validitate matrimonii,c.super eo,el 2.& ibi communiter not.Doct.de testi.Iac.de S. Georg.in l.ex eo,nu.6.ff. de testi. Maria.iun. in consi. 29.num.11.vol.2.

Tenendo aliam partem affirmatiuam , quòd frater possit esse testis pro fratre.

Amplia,idem esse etiam in cōsanguineo spurio.Præpos.in c.consanguinei, col.1.vers. & intellige prædicta,3.q.5.Fel.in c.cum oporteat, col. 5.versic.& per prædicta, de accusa.

9 Primò Limita in causa criminali, quoad alterius offensam. Spec.in tit.de teste,§.1.vers. sed nunquid frater.Ant.de But.in c.cum oporteat,col.pen.vers.glo. 2. & ibi Imol.col.2. ver. vnde dicebat Bar. & ibi Anan. col.2.ver.aut pro fratre,de accus.Bal.in l.fi.col. 2.ver. item in qualitate,& ibi Paul.de Cast.in prin.C.de probat.Bal.in l.parentes,col.2.ver.vt causa ciuilis,C.de testi.& ibi Bar.in 2.lect.ver.quid in fratre. Alex. in l. ex facto,§.si quis rogatus,col.20.vers.item per prædicta inferius,ff.ad Trebell.& ibi Imol.col. antepen. versic. item potest inferri.Sal.in l.testis,ver.sed in causa criminali,& ver.aut est productus,ff.de testi.& in l.parentes,col.1.ver.sed in causa criminali,C.eod.Fel.in c. literas,col.2.ver.quintò limita,de præsump. Lanfranc. in c.quoniam contra,§.testium depositiones, col. 19. ver.item frater,de probat.Hippol.in l.1.§.ad quæstionem,col.2.ver.idem etiam procedit,ff.de quæstio.Fel. in c.cum oporteat,col.3. versi.fallit quartò, de accus. Zas.consi.3.versi.his sic præmissis, vol.2.

¶ Contrarium , vt immo quando agitur de pœna fisco applicanda frater possit deponere in causa criminali,tenet Fulg.in consi.188.sequitur Ias.in l. sed & si quis,col.1.ver.tertiò limitat,ff.si quis caut.

10 Primò Sublimita non procedere in causa criminali ciuiliter intentata,vt per Ana.in c.cum oporteat, col.2.ver.& ista procedunt,& ibi Imol.col.2.versi. & hæc si sint,& ibi etiam Fel.de accus.

11 Secundò Sublimita, quoad faciendū inditium, Fel.in c.literas,col.3.ver.quintò limita, de præsumpt.

12 Tertiò Sublimita , quia ēt in causa criminali volens cōtra fratrē potest deponere, & in hoc casu facit fidē,Abb.in c.literas,col.3.uer. aut quærit̄ nunquid volēs,de p̄sump.Imo.in c.cū oporteat,col.2.ver. vnde dicebat Bar.de accus.Alb.in trac.de testi.fol.10.§.nūc videndum,ver.circa tertium,vbi distinguit,& Albe.de Rosat.in l.lex Iulia,ff.de testi.& hoc sentit etiam gl. in d.c.literas,in verbo,de fratre, de præsumpt.

13 Qvartò Sublimita in defectū aliarum probationum,quia tunc ēt frater recipitur in causa criminali.Fel. in d.c.literas,col.3.ver.5.limita, de præsumpt.

14 Qvintò Sublimita,quia ad probādam defensionem frater recipitur pro fratre, etiam in causa criminali, & de hoc plenè dictum est in conclusione nostra 22.in 7.lib.vbi vide.

15 Secvndò Principaliter limita,quia frater non potest tanquam testis adhiberi in testamento sui fratris,vt est tex.in §.sed neque. Insti.de testam.

16 Licèt secus sit in aliis coniunctis , vt tradit Abb. in consi.11.col.fi.ver. an præsumptio,vol.1.vbi dicit q̄ ipsis non adhibetur tanta fides,& idem dicit Bal.cons. 481.col.fi.ver.nam testes,vol.4.

Prout etiam familiares possunt adhiberi testes in testamento. Bellam.cons.43.ver.isti autem,col. 3.

17 Primò Declara hanc limitationem,q̄n ab ipso testatore solo frater esset rogatus,aliàs secus.Saly.in l.parentes,ver.quæro quid in fratre,C.de testi.& ibi ēt Bal.ver.aut est testis instrarius.Alex.in cōs.54.col.fi. ver.& per hoc patet,vol.3.Aim.in consi.72.nu.5.Sal. in l.testis idoneus,ver.vnde ad quæstionem, ff.de testi.

¶ Contrarium tenet Soc.cons.229.col.pen.Ias. in l.1.col.pen.ver.prætereà & quartò.C.de testa.

18 Secvndò Declara etiam,vt limitatio non procedat, q̄n testm̄ esset factum de iure speciali, secus aūt de iure cōi.Gra.cōs.90.col.2.uer.non obstant,vol.2. Bellam.cons.42.col.pe.ver.prætereà hoc non obstat.

19 Amplia,quia idē est in patre, vt non possit esse testis in testō sui filii,§.sed si filiusfamiliās.Insti. de testa. & ibi not.Are.post gl.in l.qui testō,§.per cōtrariū, in verbo,posse,in fi.ff.de testa.Spe.in tit.de teste,§.1.ver. pr aūt.Lanfr.in c.q̄m cōtra,col.18.ver.4.casu fallit,de prob.apostil.ad decis.Tholos.tertiā,ver.itē in testō nullitis, gl.in verbo,pro filio,in c.si testes, §. testis,4.q.3. Io.Faber in §.in testibus,in prin.Inst.de testa.Bar.in l. qui testō,§.quæcunq;,col.fi.ver.quæro quid in matre, ff.de testa.Saly.in l.testis,in prin.ff. de testi.Io. Faber, in l.parentes,ver.in testamento,& ibi Alb.C.de test.

20 Tertiò Declara , quia frater testis instrarius esse pōt,quia ille qui redditur testis inhabilis ad testificādū viua voce,redditr idoneus vt possit esse testis in instro,vt notat Fely.in c.cū oporteat,col.3.ver.2.limita, de accu. & in c.literas,col.4.ver.secundus casus,de p̄sump.Alb.in trac.de testi.nu.9.Bal.in l.parentes, col. 1.ver.uel dic latius,C.de test.Saly.in l.testis, uer. unde ad quæstionē,ff.de testib.& in l.parentes , uer.uel dic latius,C.eo.Lanfran.in c.q̄m contra,§. testium depositiones,col.19.uer.mihi autem uidetur, de probat.

21 Limita istam declarationem, q̄n frater nō esset rogatus a partibus, sed tm̄modò a Notario , & ageretur de falsitate,quę diceretur per notariū cōmissa,ita declarat Cæpolla cons.suo criminali 21.col.3.uer.quia rn̄detur.Alex.in cons.70.col. 3.uer.nec ad hoc,uol.1.

22 Tertiò Limita , quando frater cohabitat cum fratre,pro quo deponit Ant.de But.in c.cū oporteat , col.pen.uers.idē si habent bona corā,de accus.Alb. in trac.de testi.nu.12.Bal.in l.parentes,col. 1. uer.aut est productus,& uer.q̄ro nūquid frater,C.de testi. & in l. 1.col.2.uer.5.operat̄,C.de Epis.& cler.Saly.in l.testis, uer.primo casu,ff.de testi.Fel.in c.literas,col. 3.uer. 3. limita,de præsum.Ana.in c.cū oporteat, col.1.uer. nota q̄ consanguinei,de accus.Saly.in l.parentes , col.1. uer.primo casu dic,& ibi Pau.de Cast.uer.Bal.hic dicit, C.de test.Hipp.in l.1.§.ad quæstionē,col.2.uer. hoc tn̄ fallit,ff.de quæst.Fel.in c.cū oporteat, col.3. uer. fallit 2.de accus.Soc.in cons.17.col.1.uer. uerum prædictis non obstan.uol.1.Aret.cons.13.col.6. uer.& præmisso.Io.Faber in §.sed neq;,uer.sed de fratribus.Insti.de testa.Zas.cons 3.uer.item ex alio,& cons.4. col.9. uer. prout etiam, uol.2.Paris.in consi.55.nu.36.uol.2.

3 Sublimita,quando sumus in his,quæ uerisimiliter , & communiter per alios ignorantur.Aret.in cons.13. col.pen.uer.in his autem.

4 Qvartò Limita,si fratres essent in eiusdē patris potestate,prout uoluit Spec.in tit.de teste,§.1.uer. sed nūquid frater.Ant.But.in c.cū oporteat,col.penul. uer.dic si fratres,& ibi Abb.uers.si verò est,& ibi Imo. col. 1.uer.D.Ant.& Fel.col.3.uer.fallit primò,de accus.Iac.Butri.in l.parentes,uer. aut frater testificatur, C de testi.Alb.in trac.de testi.nu.12. Dom. in c. consanguinei,col.2.uer. super dub.gl.3.q.5.& ibi Præpos. in fi.Fely.in c.literas,col.3.ver.2.limita , de præsump. Hippol.in l.1.§.ad quæstionem,col. 2.uer. hoc tamen fallit,ff.de quęst.Bar.in d.l.parentes , in 2.lect. uersi.

quæro qoid io fratre, & ibi etiam Ang.Io.Faber in §. sed neque,ver.sed de fratribus. Instit.de testa. Hosti. in sum.de testi.§.1.ver.in contractibus dicitur. Aret. cons.13.col.6.ver.quod dictum est.

25 Qvintò Limita,si fratres haberent bona communia,quia tunc non sunt idonei testes,vt dicit Spec. in tit.de teste,§.1.ver.sed nunquid frater.Ant.de But. in c.cum oporteat,col.pen.ver.idem si habent, & ibi Imol.col.1.ver.D.Anto.& ibi Ana.col.1.ver.noto ꝙ cõsanguinei,de accu.Alb.in trac.de testi.nu.12.Dom. in c.consanguinei,col.2.ver.super dubio,gl.3.q.5.& ibi Præpos.Alex.in fi.ver.iudic.Lanfran.in c.quoniam contra,§.testium depositiones,col.18.vers. circa autẽ fratrem,de probat.Fel.in c.literas,col.2.ver.2.limita, de præsumpt.qui declarat Soci.in consi.17.col.3.ver. sed si causam, volum.1.

26 Sextò Limita,quia minor fides datur depositioni fratris,tradit Specu.io titu.de teste,§.1.ver.sed oun quid frater,ibi minor tñ fides.Abb.in c.cum oporteat, col.1.ver.si verò est.& ibi Anan.col.1.ver.nota ꝙ cõsanguinei,de accus.Iac.Butr.in l.parentes,ver.aut frater testificatur,& Pau.de Cast.ver. si autem alteri, & ibi Fulg.ou.2.C.de test.Albe.in trac.de testi. ou.9.& nu.12.Bar.io l.qui testamento,§.quæcũq;, col.fi.ver. qoæro quid io fratre,ff.de testa.Abb.in c.literas, col. 3.ver.aduerte tu subtilius,& Fel.col.2. ver. prædicta limita,de præsump.Abb.iu c.cum R.canonicus,nu.4. & ibi Imo.no.5.ver.io glo.2.de offic.delega. Soc. in consi.20.col.fi.ver.de Philippo,vol.1.

27 Amplia, quia non dicitur testis omni exceptione maior,vt tradit Pau.de Cast.in l.parentes, ver.si aũt alteri,de test.& io cons.301,io prin.vol.1.Alex.in cõsi. 13.col.peo.ver.itẽ non est integer.vol.1.& cõs.18.co. pen.ver.item noo est integer.vol.4.Fel.in c.cũ oporteat,col.3.ver.fallit 5.de accus.Gramm.cons.41.col. fi.Alciat.in 1.reg.præsump.in 23.præsump.

28 Septimò Limita, quia frater inuitus non potest compelli ad testificandum,& hoc siue sit causa ciuilis, siue criminalis.Bar.in d.§.quæcunq;,nu.6.Abb.in c.literas,col.3.ver.aduerte tu subtilius,de pręsumpt.& ibi Fel.col.5.ver.vltimò an frater.Alber. in tract.de testi. fol.9.ver.ounc videndum.Iacob. in l. lege Iulia.nu.2.
* vbi dicit communem * opin.ff.de test.

29 Octavò Limita,quia talis probatio remittitur arbitrio iudicis,vt tenet Aot.de But.in c.cũ oporteat, col.pe.ver.vbi aũt,de accus.& ibi Imo.col.1.ver.vbi autem oon suot.Anan.in c.cũ oporteat,col.1. ver.nota ꝙ consanguinei,de accus.Imol. in l.qui testamento, §.quæcunque,ff.de testam. ver.adde dictis.

30 Nonò Limita qooad ea, super quibus testes domestici deponere possunt,ita Alb. in trac.de testi. nu. 10.Bal.in l.parentes,col.1.ver.hoc verũ nisi tale. C.de testi.Saly.in l.testis,vers.nisi esset tale, ff. de testi. Ana. in c.cum oporteat,col.2.ver.adde prædictis, de accus. Saly.in l.parentes,col.1.vers.nisi esset,C.de testi.

Vide in couclusione de teste domestico.

31 Decimò Limita quoad faciendam probationẽ super iniuria facta fratri,vt dicit Bar.io l.qui testamento,§.quæcunq;.nu.7.de testa.& in l.lex Cornelia, in prin.ff.de iniur.Sal.& Ang.in l.vnica, C. de rapt.virg. Hipp.in l.1.§.ad quæstionẽ,nu.7.ff.de quæst. Ana.in c.cum oporteat,col.2.ver.& idẽ io crimioali, de accus. Fel.in c.literas,col.2.ver.4,limita, de præsumpt. Soc. cõs.17.col.4.ver.itẽ ex alio capite,vol.1. Fel. in c.cum oporteat,col.3.uer.fallit tertiò,de accu.Bar.in 2.lec.in l.parentes,vers.quæro quid in fratre,C.test.

Vide io conclusione de teste consanguineo.

32 XI.Limita in causa ciuili graui, quę propter sui grauitatem criminali æquiparatur,vt not.Bal.in l.parentes,C.de testi.ver.aut causa ciuilis,col.2.Fely.in c.literas,col.3.ver.6,limita,de præsump.Saly.in l.parentes, col.1.ver.aut est quid,C.de testi.Lanfran.in c.quoniá contra,§.testium depositiones,col.19.ver.item frater, de probat.Soc.in d.consi.17.col.3.versi.quoniam ista est commuois, & ver.iosuper etiam. Hippol.in l.1.§. ad quæstionem,col.2.ver. idem etiam procedit, ff. de quæst.Fel.in c.cum oporteat,col.3.ver.fallit 6.de accus.Paul.de Cast.in l.pareotes,ver. si autem alteri, C. de testi.Soc.in d.cons.20.col.fi.ver.de Philippo, vol. 1.Zas.cons.3.nu.34.& seq.vol.2.

CONCLVSIO XV.

ARGVMENTVM.

Affinis an repellatur à testificando.

1 Affinis ooo repellitor a testificaodo,nisi sit affinis per lineá descendentem, vel ascendentẽ, noo autẽ per lioeã transuersalem, ita tenet Ang. cons. 194.col.1.in fi.vers. nunc ad ꝼm.Ias.in l.admonendi, col.74.ver.confirmo,& fortius,ff.de iureiu. Aymo cõsi.2.col.4.ver.uõ obstat, qnod sit affinis. Hip.in sing. 133.Gramioa.cons.32.in fi.ver. occ obstaret ꝙ uoonulli.Stephan. Aufre.in tract. de reprobat.testium, in verbo,affinis.Crot.in trac.de testib.nu.121.ver.fallit, Paris.coos.86,num.27.uol,3.Hippol. in cons.68.nu. 20.Gramma.decis,34.nu.20. & hoc quod affinis oõ existens de linea descendentium,uel ascendentium, nõ repellatur a testimooio,uoluit etiam glo.in c.accedẽs, el 1.in uerbo subesse, ut lit.oon cooiest.Alex. consi. 13.col.pen.uer.quinimmò testimonium affinis,uol.1. & cons.131.col.pen.uer.Bartholomæus Sancti, eo. uol.Hippo.cons.68.ou.18.

2 ¶ Cootrarium, quòd affinis repellatur maximè in causa criminali,ponit Hipp, io cons.4. nu. 31.& seq. Ang.in l.cui eorũ,§.affinitatis,ff.de postul.Soc.in cõsi. 229.col.pe.uer.4.Viocilaus.Aret.io c.cum oporteat,
* nu.11.ubi dicit communem * opi.de accus.idem dicit Alb.in trac.de testib.in 1.par.in §.1.nu.16. sentit Spe. in tit.de teste,§.1.uers.nunquid frater, ibi generaliter, sentit Salyc.in l.2.circa fi.uer.quæro,uidetur gl. C. de
* testib.Corn.in consi.172.uol.2.ubi dicit communẽ * opin,Ang.Aret.in §.pater,co.3.uer.in eadem gl. Inst. de testam.Grat.in cons.75.nu.53.uol.1.

Tenendo primam communem opinionem.

3 Limita,quia affinis non est omnino integer testis, & omni exceptione maior, sed ei de fide diminuitur. Alex.cons.18.col.2.uers.constat autem,uol.1.& cons. 122.col.2.uer.nõ obstat ꝙ isi e testis, uol.2,Rui.cons. 68.nu.8,uol.1.vers.quamuis enim.

¶ Cootrarium sentit Bal.consi.50.col,1, uer. Philippus etiam,& ver.sed his non obstantibus,& uer. & ideo dictos testes,uol.1.

Tenendo ultimam opinionem.

4 Primò Limita,nam affinis dissoluta affinitate, est idooeus testis,& omni exceptione maior, ita Ant. de Butr.in c.literis,col.4. in prioc. uers. possunt etiam procedere prædicta,de transac.Lanfranc. in c. quoniá contra,§.testium depositiones,col.19.uer.quod autem dictum est,de proba.Ang.in l.cui eorum,§.affinitates, ff.de postul.Anch,in c.canonum statuta, colum. 84. uer.nunquid socer.de coostit.Alberic.io tracta.testiũ, nu.16.ver.sed iuxta prædicta quæritur.Crot.in trac.testium,nu.121.Paris.consi.87.nu.28.nol.3. Tiraquellus io regula,cessante caosa,in 1.par.nu.28.

5 Secvndò Limita,quádo par esset affioitas inter litigãtes,ut tradit Ang.in l.aut affinitate,ff.de procur.

Tertiò

TERTIÒ Limita in causa criminali. Zas. consil.
6 3. vers. his sic præmissis. vol. 2.
7 QVARTÒ Limita, quando plures affines super eodem facto deponerent. Grammat. consil. ciuil. 66. col. 7.

CONCLVSIO XVI.

ARGVMENTVM.

Vxor pro marito suo an possit esse testis.

1 VXOR pro marito suo testis esse non potest, vt est gl. 1. ibi, & vxor dicitur. in summa 1. q. 5. gl. in c. si testes. in §. idonei. in gl. 1. 4. q. 3. glo. in §. pater. in uerbo, in ea re. Instit. de testa. gl. fi. in §. illud. in l. sed & si quis. ff. si quis cautio. gl. vnica. in l. 2. vers. sed quid in viro. C. de test. Alber. in trac. de testa. §. superest. in prin. Porcus Instit. de testa. §. in testibus. col. fi. vers. nota ex glo. Bar. in l. 2. col. 1. vers. quid in viro. C. de test. & ibi Bal. circa fin. ver. & adde gl. Saly. circa fi. ver. quæro cum gl. Cyn. in d. l. 2. ver. sed nunquã vxor. gl. in l. 1. §. si vir. in verbo, vna domus. ff. ad Sylla. & ibi Bart. not. & glo. in c. præsenti. §. sane. in gl. 1. C. de his, qui ad eccl. confug. Bal. in l. cum dotem. §. si maritus. circa fi. ver. in gl. quæ dicit. ff. sol. matri. & ibi Ang. in fi. verbis. Ias. in l. sed & si quis. in prin. ver. in gl. fi. ff. si quis caut. Hisp. in rubr. de donat. inter vir. & vxor. fol. 55. col. 2. vers. hic est etiam. Fel. in c. i literis. col. 4. ver. fallit quarto, de testi. Imol. in d. §. si maritus. circa fin. ver. in gl. in verbo, participem. Soc. cons. 17. col. 5. ver. quantum vero attinet. volu. 1. Host. in summa, de testi. §. 2. col. 6. vers. quid de vxore. Lanfranc. in cap. qm̃ contra. vers. testium depositiones. col. 18. vers. vir, & vxor. de proba. Bart. in l. vxori. ff. ad leg. Corn. de fals. apostil. ad decis. Tholo. 3. Io. Faber in l. etiam. ver. sed quid de viro, & vxore. C. de testi. Iacob. in l. testis idoneus. ff. de testi. in princ. Hippol. in l. 1. §. ad q. col. 1. in fi. vers. limita quarto. ff. de testi. Gramma. decis. 45. & decis. 73. nu. 19. vbi dicit ita * communiter teneri.
2 PRIMÒ Amplia, idem esse in sponsa. Ang. Are. in §. pater. in 3. col. ver. in eadem gl. Inst. de testa. Bal. in l. 2. C. de test. circa fi. ver. & adde gl. & ibi Sal. circa fi. vers. quero cum gl. Alber. in trac. de test. §. superest. in prin. apostill. ad decis. Tholos. 3.
3 SECVNDÒ Amplia, idem esse in concubina, vt dictum est in conclusione, de amico teste.
4 TARTIO Amplia, idem esse è contra, quia nec maritus pro vxore testis esse potest, vt per Porc. Insti. de testa. §. in testib. col. fi. vers. 9. ex gl. Alber. in tra. de testi. §. superest. in prin. Fely. in c. in literis. col. 4. vers. fallit quarto. de testibus. Cyn. in l. 2. ver. sed nunquid vxor. C. de test. Bart. in l. 1. §. vir. ff. ad Syll. Alex. in l. si cum dotem. §. si maritus. col. fi. ver. in gl. in verbo participẽ. ff. sol. matr. Soc. cons. 17. col. 5. ver. quantũ vero attinet, vol. 1. Iac. in l. testis idoneus. in prin. ff. de testi.
5 QVARTO Amplia, ẽt si vxor sit expulsa de domo à marito suo, vt tradit Bal. in c. in literis. de testi. vers. quæro vir expulit. Socin. cons. 17. col. 5. vers. quãtum attinet. uol. 1.
6 PRIMÒ Limita, nisi maritus sit talis, de quo cretum sit mulierem nullam vim pati posse. ita declarat Aret. in c. in literis. col. 6. ver. & per prædicta, de testi, & ibi Fely. col. 4. vers. fallit quarto. de test. Spec. in rit. de teste, §. 1. ver. sed quid de vxore. de test. Abb. in d. c. in literis. col. 4. vers. quærit, quid de viro. Soci. cons. 17. col. 5. vers. quantum vero attinet. vol. 1.
7 SECVNDÒ Limita, quádo vxor producitur in testem ad probandum actum, qui verisimiliter nõ innotescit nisi domesticis, vt per Bal. in l. parentes. col. 2. ver. hoc verum. C. de testi. Ias. in l. sed & si quis. col. 1. ver. limita prædictam cõclusionem. ff. si quis cautio.
8 TERTIÒ Limita, nam vxor admittitur ad probandam innocentiam, & defensionem mariti sui, vt tenet Ias. in l. sed & si quis. col. 1. vers. 2. notabiliter limita. ff. si quis caut.

Vide quod dictum est in conclusionibus, de teste fratre, & teste consanguineo.

9 QVARTÒ Limita, quádo vxor deponeret in iudicio criminali ad vindictam publicam, & ad commodum fisci super iniuria illata marito suo, vt notat Fulgo. cõs. 188. Ias. in l. sed & si quis. colum. 1. in fin. ver. 3. limita. ff. si quis caut.

CONCLVSIO XVII.

ARGVMENTVM.

Pater, mater, vel alij ascendentes, qui parentum nomine veniunt, an sint idonei testes.

1 PATER, mater, uel alii ascendentes, qui parentum nomine veniunt, non sunt idonei testes. l. parentes. C. de testib. & ibi Cyn. versi. iuxta legem istã, Spec. in tit. de teste, §. 1. vers. item quod est parens. Lãfran. in c. qm̃ contra. §. testium depositiones. col. 17. ver. & primo uideamus. de probat. Cæpola caut. 217. Soc. in reg. 427 est tex. in c. si testes. in §. testis. 4. q. 3. & est tex in c. videtur, in 4. not. Grãmat. decis. 48. nu. 13. Et in parte hoc dicit tex. in l. testis idoneus. ff. de testi. Are. in cons. 13. col. 6. ver. & præmitto. Io. Faber in d. l. parẽtes. vers. item dic. C. de testi. Bar. in l. qui testa.
2 §. quæcunque. col. 3. uers. sed quæro an pater. ff. de testa. Spec. in tit. de teste. §. 1 uer. item, ꝙ est parens. Lãfranc. in c. qm̃ contra. §. testium depositiones. col. 17. uer. & primo uideamus. de probat. gl. 1. circa fi. uer. in aliis uero causis. in c. super en. de testib. & ibi Inn. in prin. & Host. circa prin. uers. & ita uidetur. & uers. in aliis vero contestib. & ibi Ant. de But. col. 1. in fi. uer. solutio, dicit glo. Host. in titu. de teste. in §. 1. uers. in contractibus igitur. Alber. in trac. de testib. col. 1. ubi dicit communem * opinionem. Collec. in c. super eo, el 2. uer. sed quid si mulier. de testi. Ant. de Butr. in c. uf. in 7. not. qui matrimo. accus. poss. & ibi Card. in 3. not. & ibi Præpos. col. 1. uers. item not. Grammat. decis. 45. nu. 16. ubi dicit communem * opinionem.
3 PRIMÒ Amplia, ut conclusio procedat etiam in causa, quam agit filius procuratorio nomine, Bar. in l. qui testamento. §. quoque. col. 3. uers. sed quæro, an pater. ff. de testa.
4 SECVNDÒ Amplia, quia hoc locum habet etiam in matre, ut tenet Are. in cons. 13. col. 6. uer. & pmitto. & uers. quod dictum est. Spec. in titu. de teste. §. 1. uers. item quod est parens. Lanfran. in c. qm̃ contra. §. testium depositiones. col. 17. de prob. uers. & pmo uideamus. apostill. ad decis. Tholos. 3. gl. 1. in l. parentes. C. de testi. Ang. Aret. in §. si pater. col. 2. uers. quid in matre. Insti. de testa. apostil. ad decis. Tholos. 3. uer. mater non potest. Host. in c. super eo, el 2. circa prin. de testi. & uer. in aliis uero contractibus. & ibi Amo. de Butr. col. 1. in fin. uers. solutio, dicit glos. Host. titu. de testi. §. uersic. in testib. Igitur Ioan. Cort. in trac. de tasti. charta, 7. colum. 4. uersic. fallit & quinto. Barbat. cons. 54. col. 10. in 1. uol. Maria. iun. consil. 29. col. 3. uers. sed ad hoc respondetur. uol. 2.
5 TERTIÒ Amplia, an idem est è contra, ut nec filii pro parentibus possint testificari. Grammat. dec. 45. & decis. 48. num. 13. ubi dicit * eõem opinionem.

QVARTÒ

6 QVARTÒ Amplia siue filii, uel descendentes sint in potestate, siue non.gl.1.in l.parẽtes.C.de testi.q̃ dicit de matre, & ascendentibus ex linea materna, qui nõ habent filios in potestate, & idem dicit Spec.in tit. de teste.§.1.ver.item quod est parens.ibi, cum parentes etiam. Bart.in l.parentes.ver. quæro vtrum sit differentia.C.de testi.in 2.lect. Aret.in l.qui testamento. * §.quęcunque.nu.6.vbi dicit cõem * opin.ff.de testib.

7 Hinc infertur, vt pater ẽt pro filio emancipato deponere, vel testificari non possit.Lanfran.in c.qm̃ cõtra.col.17.in fi.& seq.ver. & primo quæro.de proba. Cyn.in l. parentes. vers.quidam, vt Benedictus.C.de testi. Alber.in l.testis idoneus, ver.quærit And.ff.de testi.& ibi Flor.vers.quid autem emancipato. glo. in verbo, filio.in c.si testis,4.q.3. Io.Faber in §.in testi. in prin.Instit.de test. Collect. in c.super eo,cl 2.ver. nec faciunt differentiam.de testi.Grammat. decis.48. * nu.13.vbi dicit communem * opi.

8 QVINTÒ Amplia, quia non potest pater ẽt pro filio spurio testificari.Io.And.in addit.ad Spec.in tit. de teste.§.1.ver.item q̃ est parens.Alex.in l.ex facto, col.20.ver.item per prędicta infertur.ff.ad Treb.Flo. in l.testis idoneus.col.1.ver.quid in spurio.ff.de test, Fely.in c.cum oporteat.col.4.ver.& per prædicta infert.de accus.Lanfranc.in c. qm̃ contra.§.testium depositiones.col.17.ver.& primo videamus, de probat.

9 PRIMÒ Limita principalem conclusionem in ætate filii probanda, in qua parentes pro filio deponere possunt.l.ẽt matris.ff.de probat.gl.in l.parentes. C.de testi.in gl.fi.ver.item contra.Io.Faber in l.parẽtes.vers.& in ætate.C.de test.& ibi Cyn.in prin.uers. ad leg.istam oppono.& ibi Saly.in prin.ver.oppono, q̃ parentes.Bart.in l.2.§.ætas.ff.de excus.tut.Salyc.in l.si minorem.col.3.versic.sed quæritur an coniunctæ personæ.C.de in integ.restitu.minor.& ibi Bald.circa prin.ver.item ad istam testificationem.Inno. in c.cum dilectus.vers.de ætate ẽt.de accu. Aret.in l.si minorẽ, circa prin.ver.admittitur ẽt.C.de in integ. resti.Salyc. in l.si minorem.col.3.in prin.ver. sed quæritur an cõiunctæ.C.de in integ.resti.Bal.cons.19.vers.est verũ. vol.5.Bart.cons.92.col.2.ver.nec obstat q̃ sit mater. Soc.cons.20.col.pen.vers.& breuiter dico.Maria.iun. cons.3.col.2.ver.2. ipsum dominum.volu.5.Spec.in tit.de teste.§.1.vers.idem q̃ est parens,vers.3. mater. Lanfran.in c.qm̃ contra.§.testiũ depositiones. col.18. ver.2.admittitur.de prob.Bart.in l.qui testamento.§. quæcunque.col.fi.vers.quæro, quid in matre.ff.de testa.Ang.Are.in §. pater.col.2.ver.quid i matre.Insti. de testa.apostil.ad decis.Tholo.3.uer.mater non põt.

10 Sublimita, nam hoc intelligit glo.in d.l.ẽt matris.ff. de proba.in gl.quoad aliqualem præsumptionem, siue inditium, non autem quoad semiplenam probationem.& idem sequitur ibi Alber.in prin.& ibi ẽt Flor. & hoc sentit Bar.in l.2.col.1.vers.item quærit gl.ff.de excus.tut.inquiens, q̃ non facit tantam fidem, quantã facit quilibet alius testis.Fulg.in d.l.etiam.ver.addite ad fin.Bar.in l.parentes.in 2. lect.in primis verbis.C. de test.Iac.de san.Geor.in d.l.etiam.ver. addite vos. Saly.in l.si minorem.col.3.vers. sed quæritur an coniunctæ personæ.C.de in integ.resti.min.Inno.in c.cũ dilectus.ver.de ętate etiam, de accu.Saly.in l.de tutela. C.de in integ.resti.Soc.cons.20.col.pen.uer.breuiter dico.vol.1.Bal.in Margarita, in uerbo, mater in ætate filii.Grammat.decis.48.nu.13.& seq.

¶ Contrarium tenet Bal.in d.l.etiã matris, in primis uerbis.ff.de probat. & idem tenet glo. in verbo, legitimis.in l.2.ff.de excus.tut.

11 SECVNDÒ Limita, quando ex depositione parentis nullum descendenti commodum resultaret, vt dicit Alber.in d.l.etiam matris. uers.alii dicunt.ff. de probat.Fulgos.in d.l.etiam, uers.addite.ad fi.Abb. in c.super eo.el 2.in 4.not.de testib.

12 TERTIÒ Limita in causa religionis, in qua pater pro filio testificatur, vt est glo.in §.testis idoneus. in c.si testes.4.q.3.in verbo, testis. per tex.in c.p̃sens. 20.q.3.& idem voluit apostil.ad decis.Tholos.3.vers. sed pater. Io.Faber in l.parentes. uers.item q̃ est parens.ibi, secũdo pater.Lanfran.in c.qm̃ cõtra.§.testiũ depositiones.col.18.ver.1.cum filius.de probat.

13 QVARTÒ Limita in causa status, in qua potest pater pro filio testificari.tradit Bart.in l.4.§.duæ causæ.ff.ad Carbo. vers.quero quomodo. col.1.Alex.in apostil.in l.testamenta.§.quæcunque.col.fi.vers.quæro quid in matre.ff. de testa.apost.ad decis. Tholos.3. vers.item in causa status.

14 QVINTÒ Limita, nisi pater sit testis instrumẽtarius, vt dicit Cæpolla cautela 217. Quod an procedat, quando pater est adhibitus in testem in testamento filii militis, dic ut dictum est in cõclusione de fratre teste.

15 SEXTÒ Limita, quando is, contra quem producitur, consentiret.ita Io. Andr.in addit.ad Spec.in tit. de teste.§.1.vers.item quod est parens.

16 SEPTIMÒ Limita, in causa matrimoniali, vt supra dictum est in conclusione nostra 9.hoc eod.ti. & est tex.in c.videtur, qui mat.accus.pos.

17 OCTAVÒ Limita, in his, quæ per patrem, & matrem melius sciri præsumontur, vt text.est in c.vẽ.qui matr.accu.poss. & ibi Ant.de Butr. in 3.& 5.not.& Host.in fi.col.vers.pater, & mater.Vide ea quæ diximus in conclusione de teste domestico.

CONCLVSIO XVIII.

ARGVMENTVM.

Testis pauper, an repellatur.

1 QVID dicemus de teste paupere, & quidẽ pauper à testimonio non repellitur, nisi sit aliàs suspectus q̃ lucri causa cõtra ueritatem deponat.tex.est in l.testium.in prin.ff.de testi.ibi, uel legem, sicut lucri causa.&c.& in c.si testes.§.item testium. 4.q.3.gl. in c.si qui testiũ.in uerbo, paupertate.de testi. Maria. * iun.cons.189.nu.39.volu.2. Ias.dicit cõem * opin.in auth.præterea.col.fi. C.unde uir & uxor. Hippol.in l. ex libero.nu.7.& seq.& in l.1.§.fi.nu.13.ff. de q.Soc. in regu.289.in 1.fall.& Dec.cons.133.col.3.uer.accedit q̃ ista. ponderat q̃ erat pauper, & malæ famæ, & ita etiã loquitur Alex.in cons.150. col.3.ver.nunc discutiendum est.uol.5.Ruin.con.158.col.fi.uolu.5. Gramma.cons.ciuil.50.col.2.

Declara nam is dicitur testis pauper in causa ciuili, qui non habet tantum in bonis, quantum ualet causa, in qua ipse deponit, ut dicit Alex.in cõs.15.uol.3. & idem tradit Dec.in cons.15.Ruin.in cons.149.nu. 32.& seq.uol.5.ubi etiã declarat quando intelligatur pauper in causa criminali, & in causa matrimoniali. & hoc fuit originale dictum glo.in auth.de hæredi. & & Falc.in §.si uero autem. quod sequitur Rum.in l.si constante.in prin.ff.solut.mat. Venafran.in cons.78 nu.9.Dec.in cons.163.nu.4.

2 Et ideo si sit uerificatũ, testem pauperem esse probatæ uitæ, non repellitur a testimonio.glo. in uerbo, locuples.in c.si testes, in §.item testium.4.q.3.glo.in c.si qui testium.in uerbo, paupertate.de testi. Spec.in tit.de teste.§.1.uers.item q̃ est pauper.nu.61.Flor.in l.testium.nu.3.uer.in glo.nota pauper.ff. de testi.glo.

in

in uerbo, ex utroque latere. in auth. de testi. in §. sancimus. Fely. in c. si qui testium, col. pen. ver. gl. fi. de testi. Maria. iun. cons. 189. num. 33. & seq. vol. 2. Alber. de Rosat. in l. 3. numer. 4. & quinto. ff. de testi. Alber. de Rosat. in tract. de test. sub rubr. qñ repelluntur testes. nu. 13. ver. vltra prædicta dubitari. Hippol. in l. 1. §. ad quæstionẽ. col. 4. ff. de qõ. vers. item pro prædictis. in l. ex libero. col. 2. vers. item in quantum. ff. eod. tit. Pepus in auth. præterea. colum. 49. vers. quibus bene discussis. C. unde uir, & uxor. Abb. in c. si hi, qui testiũ. num. 8. ver. & nota bene. de test. Imo. in c. si hi, qui. de testi. & ibi Ant. de Butr. in fi.

3 PRIMÒ Amplia, vt idem sit in accusatore, Ang. Aret. in tract. malef. nu. 34. ver. 18. repellitur. Hipp. in d. l. 1. §. ad quæstio. col. 4. vers. item pro prædictis.

4 SECVNDÒ Amplia, vt si ēt non esset verificatum pauperem esse suspectũ, vel esse probatæ vitæ, sed simpliciter constaret illum esse pauperem, & non cõstaret de bona eius conditione, vel mala, nihilominus ipse pauper non repellitur a testimonio, quia paupertas non est de genere malorum, vt dicit Spec. in tit. de teste. §. 1. nu. 61. ver. itẽ ꝙ est pauper. & Io. And. in c. si hi, qui. de test. qui transit cum dicto Spec. Lanfranc. in c. qm̃ contra. in verbo, testium depositiones. co. 26. ver. nunquid pauper. de prob. Ias. in auth. ꝑterea. col. fi. ver. item vide omnino gl. C. vnde vir, & vxor. Aret. in consil. 13. col. 9. vers. præterea, & hoc expedit. Dec. in cõs. 163. col. 3. ver. sed ad ista. Ias. in l. si constante. nu. 152. ver. 3. pricipaliter. ff. sol. mat. & ibi Crot. col. 16. in fi. & seq. ver. 2. q̃rit Bar. Ias. in l. fideiussor. ĩ prin. vers. sic etiã in teste. ff. qui satisd. cog. Soc. in reg. 289. Ioan. Crot. in tract. de teste, in 4. par. in 7. q. Zas. cons. 2. nume. 30. volu. 2.

¶ Contrarium, vt pauper sit eo ipso suspectus, ꝙ pauper est, & propterea non sit ei fides ꝑstanda. sentit Cy. in l. 3. in 7. q. vers. itẽ ex rerũ accidentia. C. de reb. credi. gl. in verbo, locuples. in c. si testes. in §. item testium. 4. q. 3. gl. in verbo substantiam. in §. si vero absunt. in auth. de hæred. & Falc. Dec. in auth. præterea. col. 10. uer. similiter, quæ dicatur, C. vnde vir, & vxor. licet dicat, ꝙ secundum qualitatem causæ, vel recipitur, vel excluditur. gl. in verbo egenus. in l. 3. ff. de testi. Rom. in l. 2. in prin. ff. qui satisda. cog. Aret. in trac. malefi. in verbo, & ad querelam. nu. 54. Alexã. in cõs. 15. vol. 3. Ias. cons. 13. col. 5. ver. sed cõtra istos duos. vol. 3. Prac. Pap. in rubr. de for. iura. testium. in verbo, protestante. vers. 7. dixi. Zas. in cons. 3. nu. 52. volu. 2. Grat. cons. 2. nu. 26. uol. 2. Soci. cons. 17. col. fin. vers. secundum quia sit pauper. volum. 1.

Tenendo primam opinionem affirmatiuam magis communem quòd pauper admittatur.

5 PRIMÒ Limita, in causa criminali, in qua pauper non admittitur, prout tenet Anto. de Butr. in c. si hi qui. in fin. verbis. de testib. & ibi Imola, vers. in gl. 2. in fi. Soc. in reg. 289. in 2. fall. vbi dicit cõem * opi. Alc. cons. 15. col. 1. ver. constat aũt. vol. 3. Gram. cõs. 59. nu. 20. vol. 2. Zas. cons. 3. nu. 52. vol. 2. Rui. cons. 130. nu. 10. vol. 4. & cons. 146. col. 1. vol. 5. & cons. 147. col. 2. vol. 5. & cons. 150. col. 5. vol. 5. Venafran. in consil. 78. nume. 9. vbi dicit communem opinio. Dec. in consil. 163. num. 4.

6 Amplia, quia vt dicit Spec. in tit. de teste. §. 1. uers. item quòd est pauper. in causa criminali, pauperes nõ admittuntur sine tortura.

¶ Contrarium, ut etiam in criminalibus admittantur pauperes etiã sine tortura, uoluit Abb. in c. si hi, qui testium. de testib. col. 2. uers. aduerte tamen. & ibi Aret. col. 2. uer. tu uerò dic. & ibi Fely. col. pen. uersi. gl. fin. Dec. in cons. 163. in fi. 5. col. vers. præterea nõ est verum. istud sensit Bar. in l. ex libero. ff. de quæst. vers. mihi videtur. cum quo transit Capolla cons. 60. col. 1. vers. 2. quia. Ruin. cons. 158. col. fi. vol. 5.

7 SECVNDÒ Limita in causa matrimoniali, in qua testes pauperes non recipiuntur. Zas. consil. 3. nu. 52. vol. 2. Ruin. cons. 130. nu. 10. vol. 4. Dec. cõs. 310. col. fi. vers. & maxime prædicta. Rui. cons. 149. col. 8. vol. 5. Soc. qui dicit cõem * opin. in cons. 17. col. 2. uol. 1.

¶ Contrarium, vt ēt in causa matrimoniali testes pauperes recipiantur, voluit Aret. in cons. 13. col. 10. vers. ad secundũ. Alex. in cons. 149. col. 2. ver. nec paupertas. vol. 5. Barba. in cons. 26. col. 8. vers. non obstat quod dicitur. vol. 5. Dec. cons. 163. col. 3. vers. quia in casu nostro Maria. iun. cons. 189. nu. 38. vol. 2.

8 TERTIÒ Limita, idem ēt esse in causis ciuilib. arduis, si in criminalib. testes pauperes non recipiuntur, prout supra dictum est in 1. limitatione.

Tenendo illam opinionem, ꝙ causæ ciuiles arduæ criminalibus æquiparentur, vt tenuit Bar. in l. admonendi. col. pe. ff. de iureiu. quã opinionem, quia habet contradictionem, non firmo pro nunc. istã limitationẽ tenet ēt Rui. cõs. 158. col. fi. vers. & pauperi. vol. 5.

Aequiparatio aũt causę criminalis, & matrimonialis quomodo ꝓcedat. vide Rui. cõs. 150. col. 5. vol. 5.

9 QVARTÒ Limita, nam licet non repellãtur ex toto testes pauperes, tñ eis de fide diminuitur. ita Bar. in l. ex libero. ff. de qõ. ver. mihi videtur. Alberi. in l. 3. col. 1. uers. si autem requiritur. ff. de testib. & Alberic. Malatest. in trac. de testi. sub rub. qn repelluntur ratione defectus personæ. nu. 13. & seq. Ang. Aret. in trac. mal. in uerbo, qui iudex statuit terminum. nu. 7. Rom. in cons. 382. col. 1. uersi. quoad 2m. in l. si constante. nu. 5. ff. solu. matr. Aret. cõs. 13. col. 9. uer. præterea & hoc expedit. Rom. in l. si constante. col. 17. uer. aduerte tamen. ff. sol. matr. Alex. in cons. 131. uers. concurrit ēt. uol. 6. & in cõs. 176. col. 2. uers. tertius testis. vol. 7. Pepus ĩ auth. ꝑterea. col. 49. uers. quib. bene discussis. C. unde uir, & uxor. Venafrã. in cons. 78. nu. 8. & seq.

10 QVINTÒ Limita, nam quando testis pauper incidisset in paupertatem propter uitium, tunc omnino repelleretur. Alexan. consil. 131. uersic. concurrit inter. uolum. 6. & cons. 337. colum. 1. uers. concurrit etiam. uolu. 6. & cons. 176. col. 2. uersi. tertius testis. uol. 7. Soci. in reg. 289. in 2. fall. Et hoc fuit originale dictum Bal. in d. c. si qui testium. nu. 5. uersic. sequitur quarta pars. de testi.

11 SEXTÒ Limita, ut si testes sint numero plures, licet pauperes, tamen ex eis insurgit plena probatio, quia numerus supplet ipsorum defectum, nec eis de fide diminueretur. Aret. in d. c. si hi, qui. col. 2. uersic. ex quo posset inferri.

12 SEPTIMÒ Limita, nam est arbitrarium iudici, an testibus pauperib. sit danda fides, & qualis. Abb. in d. cap. si hi qui. nu. 8. uer. & nota bene, & ibi Fely. col. penult. uers. glo. fin. Ias. in l. si constante. num. 154. & seq. ff. solu. matrim. Dec. in c. sedes. nu. 25. ubi dicit communem * opinio. de rescript. & in auth. præterea. nu. 10. C. unde uir, & uxor. Hippol. in l. quæstiones. nu. 8. ff. de quæstio.

13 OCTAVÒ Limita, nam testes in inuentarii cõfectione adhibendi, non possunt esse pauperes. Dec. in auth. præterea. col. 10. uers. similiter, quæ dicatur. C. unde uir, & uxor.

14 NONÒ Limita, dummodo pauperes sint honestæ personæ, aliàs non admittuntur. Ruin. consil. 158. nume. 27. uolum. 5. ubi hanc dicit communem * opinionem.

CON-

CONCLVSIO XIX.

ARGVMENTVM.

Excommunicatus non potest esse testis.

1 QVID de excommunicato, & quidem regulariter loquendo excómuoicatus repellitur a testificando, tex. est in c. decernitous. de sent. excom. in 6. in c. veniens, el 2. in fin. & in ca. testimonium. de testib. & in c. licèt. de sen. excom. in 6. Carret. in tract. de hæret. nu. 143. Nell. in trac. de testi. in vers. excommunicans. Alber. io tract. de testi. fol. 5. col. 1. & hanc dicit communem * opinionem Laufran. io c. quoniam contra, in ver. testes. nu. 76.

¶Contrarium dixit inaduertenter Fely. in c. intelleximus. colum. 1. de indi. & coutrarium voluit Cyn. in l. edita. C. de eden.

2 PRIMÒ Amplia, etiam si excõicatus dicat nullam senteotiá excõicationis, vt est tex. in d. c. veniens. el 2. in fi. de testib. & voluit ibi Aret. in 8. not. Fely. in c. intelleximus. col. 1. de iudic. & idem Fely. in d. c. ve-
3 niens. col. 1. tamen talis absoluitur ad cautelam, vt dicit tex. in d. ca. veniens. ibi in fi. & declarat Aret. in loco præallegato. & hoc quando per alios probatio fieri nequit, vt per Fely. in d. c. veniens, el 2. col. 1. in fin.

4 SECVNDÒ Amplia, vt etiá excommunicatus cootra pariter excommunicatum testificari nõ possit, vt not. Spec. in tit. de teste. §. 1. col. 14. vers. sed núquid excommunicatus. ponit Lap. Abb. Io. And. & Domi. in d. c. deceroimus. col. 2. de sen. excom. & ibi Philipp. Franc. col. 2. Card. in c. perpendimus. in repet. col. antepen. in fin. de sent. excom. Imol. iu d. c. ex literis. col. 3. & ibi Card. in 3. oppo. de trausact. Fely. in d. c. veniens, el 2. col. fi. de transact.

5 TERTIÒ Amplia, etiam si sit excommunicatus, quia non sit confessus, iuxta dispositionem c. omnis vtriusque, de pen. vt declarat Fely. in c. testimoniú. col. 1. de testi. per Paris. in cons. 58. col. 10. vol. 4.

¶Contrariuu in hoc casu teuet Marian. inn. cons. 32. colnm. penult. volum. 2. & Ruin. cons. 106. col. 1. in fin. & col. 4. vol. 5.

6 QVARTÒ Amplia, vt semel excommunicatus semper præsumatur excõmunicatus, nisi probetur absolutus, vt est gl. in c. proposuit. in verbo, de absolutioné, de cler. excomm. ministr. Anch. in cons. 63. circa medium. Fely. in c. scribebam. col. 2. ver. & dicit, de p̄sum. Rot. in antiq. decis. 239. Dec. in c. post cessioné. nu. 18. & in c. in præsentia. col. 3. de proba. & in l. nó hoc. num. 8. C. vnde legit. Abb. in c. sicut oobis. in 1. not. de senteut. excomm. Abb. in d. cap. proposuit. do cler. excomm. ministr.

7 PRIMÒ Limita, in teste instrumentario, quia excommunicatus potest esse testis instrumentarius. Ant. de Butr. in c. ex literis, de transac. col. 3. qui hoc intelligit in excommunicato occulto, non in publico. Io. Audr. idem tenet in c. decernimus. col. fi. de sent. excomm. in 6. & idem Spec. in titu. de instr. edit. §. instrumentum. vers. quid si testis inscriptus. Cyn. in l. fi. C. de hæret. & sequitur Fely. in c. intelleximus. col. 1. de iud. Domi. in d. c. decernimus. col. fi. in fin. de sent. excom. in 6. & ibi Philipp. Franc. col. 2. qui limitat qó testis opponitur ad probationé in iostrumento, secus quando pro substantia iostrumenti, ut ibi per eum.

8 SECVNDÒ Limita, nam in causa fidei creditur testi excõmunicato, & est speciale io hoc casu, vt est tex. in c. in fidei, de hæret. in 6. ponunt Ioan. And. & Domin. in d. c. decernimus. de sent. excom. in 6. & ibi Petr. de Anchar. col. 1. & Philip. Franc. col. 2. & facit ratio, oam isto casu etiam hereticis creditur, vt est tex. in dict. c. in fidei. & etiam Iudæis, vt not. Felyn. in c. Iudæi. col. 2. de testib.

9 TERTIÒ Limita, vt conclusio intelligatur dum modo sit publicè excõicatus, secus si occultè. ita Bar. in l. 1. C. de testi. & sequitur ibi Ias. col. 2. Fely. in d. c. veuiens. col. fi. in 2. limit. de testi.

10 Et pro ista parte facit, nam testis infamis ita demú repellitur, si ita sit iufamis, vt pro tali habeatur. glo. in l. cum lege. ff. de testa. Bart. in d. l. 1. C. de test. & in l. si arbiter. C. de sent. Bart. in d. l. 1. C. de testa. & in l. si arbiter. C. de sent. Bar. in l. ad testium. §. 1. in princ. ff. de testa. in l. cum lege. eo. tit. & Bald. in l. 2. in 1. col. C. de sent. & in l. 1. col. 2. C. de secund. nupt. Bald. in l. Cassius. col. 1. de senat. & in l. 1. col. 5. C. de summa Trin. Aret. io c. cum non ab homine. col. 16. & seq. de indi. Fely. in c. ad probaodum. col. 2. de re iud. & istam partem dicit * communem Alex. in apostil. ad Bart. in d. l. cum lege. ff. de testam. dum dicit illam glo. communiter approbari.

Et licèt istam opinionem Bart. in l. 1. C. de testam. reprobetur commuoiter, ut ibi per Bald. & per Imol. Rapha. & Pau. de Cast. iu l. ad testium. ff. de testam. & per Rom. Fulg. Rimin. & Cor. in dict. l. 1. C. de testa. & per Alex. in consil. 152. col. penult. vol. 5. vbi dicit istam * communem. & ideo voluit Aret. in cap. testimooium. col. 10. de testi. & in l. cum lege. in fin. ff. de
11 testa. tamen reprobatur in eo dum ipse dicit, esse probandum per opponentem, qoòd quis sit talis, & habeatur pro tali. Doctores verò dicunt, vt illud non sit necesse probari per opponentem. nam satis est fundata intentio sua, quia probat illum esse talem, sed si per illum, cui opponitur iufamia, vel per inducentem ipsum in testem, probaretur ipsum non fuisse habitum pro tali tunc, vt etiam hoc oon obstante, testis sit repellendus. hoc non dicunt Docto. ibi Bart reprobantes, imò isto casu admittunt talem replicationem, vt dicit Alex. io cons. 152. col. pen. vers. non obstat. vol. 5. col. 1. & Pau. de Cast. in d. l. ad testium. §. 1. io prin. & ibi Imola. & istud etiam tenent Roma. in d. l. 1. col. 2. & Riminal. col. 2. & 3. C. de testam.

¶Contrarium in priucipali limitatione, vt etiam excommunicatus occultus prohibeatur testificari. tenet Philipp. Franc. in ca. pia. de except. in 6. Aoto. de But. in c. ex literis. col. 3. de transac. ver. aduerte quia. Inno. ibi hoc vltimum dictum. Fely. in c. post cessionem. col. pen. in fin. de proba. Fely. in c. Rodul. io vlt. charta. col. 1. in fi. & seq. de rescrip. & hoc sentit Fel. in rubr. de testib. cogen. col. 1.

12 Pro qua opiniooe facit, nam in his, quæ geruntur iure priuato, uon est differentia inter excommunicatum occultum, & non occultum, sed perhibere testimooium noo fit ratione publici officii, sed priuati, vt not. Inno. in c. nihil. in fi. de elect. Ant. de Butr. in c. testimonium. col. 1. de testi. & in ca. fraternitatis. col. 9. eo. tit. Abb. in c. nihil. col. fi. de elec. & io rubr. de testi. cogen. & ibi Bald. & Fely. col. 1. & ponit Card. in repet. c. perpendimus. col. antepen. in fi. de sent. excom. Rebuff. in concordan. fol. 338. Ideo &c.

13 Quod aút in his, quæ iure priuato aguntur, nõ sit differcoóa inter excõicatum occultum, & non occultum, dicit Inno. in d. c. nihil. in fi. de ele. Ant. de But. in c. testimonium. col. 1. de testi. cogen. & ibi Fely. col. 1. Ant. de But. in d. c. ad probandum. col. 2. de re iud. & ibi Fely. col. 1. in fi. Io. And. & Domi. in c. 1. de rescri. in 6. Ant. de Butr. & ibi Abb. col. pen. i fi. & Dec. col. pen. & Fel. col. pe. in c. post cessioné, de prob. Abb. in

c.ſi verè.circa fi.de ſenten.excom.in c. conſulti.in fi.de proc.in c.veritatis.in fi.de dolo,& cont. in c. intelleximus.in fi.de iudi.in c.conſultationib. in fi.de iu.patr. in c.paſtoralis.in §.verſ.col.4.de appell.Socy.in regu. 227.in 2.limita.Io.Faber in §.ſed cum antiquis.col.fi. Inſti.de teſta.Bar.in l.Barbarius.de off.præt.in repet. col.3.Bal.col.9.in fi.in 1.lect.Ang.col.1. Iaſ. col.pe. Fely.in c.Rodulphus.col.fi.de reſcript.Roſell.in monarchia.col.4.char.58.Corn.in conſ.157.col.fi.vol. 4.Calca. in conſ.124.col.7. Rebuff.in concord.ſolio 238.idem tenet Abb.in c.veritatis.col.fin.de dol. & contu.ac in c. Cumana.in fi.col.de elec.Car.in clem. 1.ver.ad Prioratus. ad fi. de Regul. & per hanc rōnē, iſtam partem puto veriorem,vt excōicatus etſi occultus non admittatur ad ferendum teſtimonium.

Infertur igitur ex hac ratione, ꝙ malè loquuntur Doct.ſupra relati,qui tenent,ꝙ poteſt replicari in fauorem teſtis,ꝙ non habeatur pro tali,quia iſta replicatio non reuelat,vt apparet,ex quo in his, quæ fiūt non ratione publici officii, ſed priuati, vt teſtificari, non ſit differentia inter occultum, & non occultum excommunicatum.

Tamen tenendo limitationem quòd occultus excommunicatus poſsit teſtificari.

24 Sublimita,niſi excommunicatio eſſet iudici probata,quia tunc & ſi aliàs eſſet occulta,tamen teſtem repelleret.ita Imol.in l.cum lege.in fi.de teſta. Fely.in c.ad probandum.col.2.re iudi.

25 QVARTO Limita,nam excommunicatus minori excommunicatione, poteſt teſtificari, vt tradit gl.in c.decernimus.in verbo,& teſtificando.in princ. ipſius gl.de ſent.excom.in ſexto. quam ibi doct. cōmuniter ſequuntur. & ponit Fely.in c. venientes, col 2. col.fi.verſ.3.fallit.de teſtib.

26 QVINTÒ Limita,quia excōicatus poſt abſolutionē impetratā pōt teſtificari.vt not. Abb.Anch. Card. & Dec.in c.teſtimoniū.de teſtib.Bertac.in ver.excōicatus.nu.59.Lanfran.qui hanc dicit cōem * opin. in c.quoniam contra.in ver.teſtes.nu.76. de probat.

CONCLVSIO XX.

ARGVMENTVM.

Proxeneta, an poſsit eſſe teſtis.

1 QVID de Proxeneta, & quidem proxeneta altera parte inuita non poteſt teſtificari, vt no. glo. in auth.de inſtr.cau.& fide,in §.in his.in verbo,ad numeratorem.& gl.1.q.1.c.ſi Epiſcopus.in verbo, mediator.gl.in c.1.in gl.in verbo,ciuiliter.de teſti.in 6. Io.And.in c.dilectorū.de teſti.cog.vbi Ant.de Butr. & Io.de Imol. & Card.Abb.in c.licet Heli.col.2. de ſimon.Bar.in l.omnib. C.de teſt.in l.deferre.in §. idē decreuerunt.ff.de iur.fiſci. Bal.& Petr.de Anch. in c. 3.de teſti.in 6.Ant.de Bur.in c.cū à nobis.de teſti.Alber.de Roſ.in l.ſi nbi.§.de pignore.ff. de pact.Imol. in l.ſi cui legetur.§.fi.ff.de leg.1.Alex. in conſ.212. vol.6.col.5.& in conſ.117.vol.7. poſt prin.vbi dicit iſtam eſſe * cōem,& ſequendā opi. & in cōſ.13. col. pen.in fi.vol.1.vbi idem dicit Iaſ.in l.dictantib.C.de teſti.idem tenet Sal.in l.nullus.ff.de teſti.Ang.in l.debet.ff.de ędil.edic. Anch.in conſ.331.col.2. Alex.in conſ.128.col.1.& ſeq.vol.2. & Alex. in conſ.18. in 5.col.& ſeq.vol.4.vbi dicit iſtam cōem,& ſequendā opi.Aret.in c.inſuper.col.7.de teſti.Dec.in cōſ.133. col.3.& in conſ.463.Alex.in conſ.150.col.2.vol.5. & in cōſ.153.col.2.vol.5.& in cōſ.154.vol.5.col.1. Fulg.i cōſ.11.col.2.Barb.in cōſ.54.vol.2.Curt.iu.q dicit cōem opi.in cōſ.112.nu.8. Guido Papæ in cōſ. 74.Fely.in c.dilectorum.col.1.de teſti.cogen.Zaſ.in conſ.3.vol.2.& in conſ.5.vol.2.vbi dicit iſtam communem opin.Pariſ.in conſ.58.col.10.vol.4.Grat.in conſ.27.col.2.volu.2.Marian.iun.qui dicit cōem,in conſ.12.col.4.vol.2.& cōſ.29.col.4. vbi idem dicit. vol.2.Rui.conſ.68.col.9.vol.1.& conſ.164.col.3. vol.4.& 99.col.2.vol.5.Aimo in conſ.56.col.2.

2 ¶Contrarium,ꝙ immo proxeneta poſsit teſtificari ēt altera parte inuita, & in hoc ſit diuerſitas, quia altera parte contradicente non pōt cōpelli, ſed tunc neceſſariū eſt ꝙ vtraque pars conſentiat, vt cōpellatur,ſed volūtariè deponere pōt ēt altera parte inuita, prout vr̄ ſenſiſſe gl.in §.qm̄,in auth.de teſti.in glo. in verbo,prohibitione.& ita tenuit ibi Iac.de Belui. idē tenet Bal.in l.in omnib.& ibi Sal.ī col.3. vbi dicit iſtā eſſe * cōem opi.Bal.in cōſ.50,inci.videndū eſt.vol.2. Idem tenet Flor.in l.eos.ff.ſi.reg.Ang.in tit.de teſte. in §.qm̄ autem.Abb.in c.dilectorū.de teſti.cog. Cor. in cōſ.63.col.2.vol.1.& Alex.in cōſ.127.col.fi.in fi. vol.7.& Alex.in cōſ.186.col.1.vol.7.& in conſ.43. vol.7.Barbat.in conſ.40.col.10.vol.3. vbi dicit iſtā cōem.Lanfran.in repe.c.qm̄ contra.col.23.in ver.teſtium depoſitiones. vbi dicit oēs ſequi iſtam opi. de probat.apoſtil.ad deciſ.Tholoſ.94 Zaſ. in conſil.3. vol.2.& Maria.iun.in conſ.29.col.4.vol.2. vbi dicit hanc veram,& communem opinionem.

Tenendo primam opinionem, veriorem & magis * communem.

3 Amplia etiā ſi proxeneta non habuerit mercedē. Maria.iun.conſ.12.col.4.vol.2.

4 PRIMÒ Limita,niſi pro eo, pro quo deponit proxeneta concurrat præſumptio, quia tunc teſtis ēt inhabilis admittitur. Alex.in l.ſi duo patroni.ff.de iureiur.col.2.Alex.in conſ.55.in fi.vol.2.

5 SECVNDÒ Limita, qō proxeneta deponeret ad impugnationem actus, quia cum ratio ob quam repellatur proxeneta ad teſtificādum,ſit propter cōmodum,ꝙ ſperat ex actu perfecto, vel propter affectionem, vt perficiatur actus, quem procurat.certe iſtæ rationes non militāt, qn̄ ipſe deponeret ad actus impugnationem. Ale.in conſ.55.vol.1.col.5. Corn. in conſ.63.col.2.in fi. vol. 1.Et propterea ad hoc facit quod not.Fely.in c.cum a nobis.in 4. col.in 7.limi.de teſt.vbi vult,ꝙ licet non credatur iudici regulariter in pertinentib.ad cauſam,in qua iudicauit, tamen creditur, quando deponit in eius præiudicium.

6 TERTIÒ Limita, nā proxeneta poteſt teſtificari ad probandum contractū vſurariū, vel ſimoniacū, vt eſt tex.in c.1.de teſti.in 6. Cardi.in cle.1.§.1.q.3. de vſur.& idem dicit Ruin.in conſ.34.nu.7.vol.2.

7 QVARTÒ Limita in ſubſidium, qō alii teſtes haberi non poſſunt,vt per Anto.de But.in c.cum dilecti.de elect.in c.cū a nobis.col. vlt.de teſti. Mili.in ſuo repertorio,ī verbo,teſtis.ī antepe.col.per Corn. in d.conſ.63.col.2.in fi.vol.1. Hippol.in ſing. 533.

8 QVINTÒ Limita, qō ageretur de probanda aliqua qualitate ipſius actus,per quā actus ipſe nec perfectionē,nec improbationē reciperet,vt qn̄ ageretur de qualitate actus iam perfecti, nec ageretur de eius retractatione,vt per Alex.in conſ.127.in fi.vol.7. Vel quando ageretur de probando illud,quod perfici potuiſſet ante contractus perfectionem, vt per Sal.in l. nullus.ff.de teſt.verſ.ſed de concurrentibus.

9 SEXTÒ Limita, ſi fuit adhibitus proxeneta in teſtem inſtrumentarium,vt per Bal.in auth.ſed nouo iure.col.2. C.ſi cert.pet.

10 SEPTIMÒ Limita,vt proxeneta admittatur ad probādū matrimoniū, vt tenet Rui.in cōſ.34. col.1.vol. 4.& hoc ēt ſentit Mari.iun.in conſ.29.col.4. volu.2.

¶Con-

¶Contrarium tenet Alex.in cõs.154.col.2,ver.pterea.vol.5.& cõs.150.col.2.ver,3.ratione,vol.5.idẽ tenet Dec.in cons.133.col.3.vers.2.principaliter.

11 Tenendo secundam partem, quod recipiatur eius testimonium,

Limita,& declara, quia nõ est omnino integer, sed quanta fides sit ei adhibenda est in consideratione iudicis,qui hoc considerat inspecta qualitate causæ, & personarum,vt per Abb.in d.c. dilecto,col.3.de testi, cog,Alex.in d.cons.127.in fi.vol.3.

13 Et nota quod non dr̃ proxeneta ex eo tñ,quia partes vocauerit,vel testes ad contractus celebrationem, prout notat Bal,in consil.37.incip. tria dubia.vol.4.

CONCLVSIO XXI.

ARGVMENTVM.

Testes post didicita testificata non possent examinari super eisdem capitulis,vel directe contrarys.

1 ADMODVM vtilis est in hac materia illa cõclusio,quam hic mihi declarandam proposui quæ est, vt publicatis attestationibus, nec testes examinari,nec alii testes super eisdem capitulis,vel directò contrariis amplius produci posint.ca.fraternitatis.de testi.& c.insinuauit.eo.tit.clem.fi. de testi,auth, atqui semel.C.de probat,& in corpore vnde sumitur, in §.quia verò.in auth. de testi.colla.7.Specu.in tit.de teste.§.satis vtiliter.per totum.

2 Ratio aũt huius conclusionis duplex est,altera timor subornationis,altera verò indemnitas instantiæ, prout vtranque asignat Bart.in l.per hanc.nu.5.ver. nec obstat.C.de temp.appel,post Cyn.ibi in 2.oppo.

3 Et quæ dicantur noua, & quæ antiqua capitula in casu isto,vide Maria.in c.fraternitatis.col.6. & pluribus seq.de testib.

4 PRIMÒ Amplia ẽt si hi,qui debent examinari,sint aliàs bonæ opinionis,& sanctæ vitæ, adeo vt non sit verisimile,vt patiantur se subornari,ita tenet Bal.in c. iurauit.col.2. de proba.refert, & sequitur Ias.in l.iubemus.C.de iudi.col.penul.versic.ego autem pro veritate.Hispan.in c.per vestras.fol.80.col.4.de donat, inter vir.& vxor,

¶Contrarium videtur verius.

5 PRIMÒ, quia cõuentio vt noui testes non posint produci,nõ habet locũ,vbi adest legalitas maxima testiũ producẽdorũ.Ale.in d.l.iubemus.C.de iud.nu.13.

6 SECVNDÒ, Nam licet coniunctus pro cõsanguineo non faciat semiplenam probationem,hoc fallit,vbi testis coniunctus esset vir multæ sanctitatis, vt per Ias.in repet,l.admonendi.nu.180,ver.limita multũ.ff. de iur.iur. Et plura singularia contra regulas iu-

7 ris propter legalitatem personæ,ponit Ias,in d,l.iubemus.col.pe.& fi.C.de iudi. Fel.in c.2.col.5.de prob, & dicetur in limit.68.Et in specie contra istã amplia, tenet Hippol.in l.1.§.si quis vltro.col.4.ff. de quæst, Maria.in c.fraternitatis.col.pe.& in 54. casu de testi,

8 SECVNDÒ Amplia,hoc procedere ẽt vbi agitur inspecta æquitate,vt dicit Are.in c.constitutis. el 2.in fi.de testi.Alex,in cõs.83. col.fi.vol.4. & fuit de mente Bar.in extrauag.ad reprimendũ.in verbo, figura.col.fi.Rom.in cõs.479.Pet.de Ancha.Io.de Lign. & Io.de Imol,in clem.sæpe,vbi ẽt Georg.Natta in §. quę omnis.col.29.& seq.de verb.sig.Card.in clem.1. de testi. Aret.in c.fraternitatis.col.8.de testi.

¶Cõtrariũ voluit Sign.Homod.in cõs.79.col.pe.

9 TERTIÒ Amplia, vt quis non posit etiam vti productione facta per aduersarium post suam publicationem, vt quia velit testes examinandos pro parte aduersarii pro se reproducere circa alios articulos, vt not. Arez.in ca.de testi.col.1.de testib. per illum tex. vide ibi Fely.in 2.not.

¶Contrarium tamen tenet Maria, in c.fraternitatis,in 36.col.in 49.fallen.

10 QVARTÒ Amplia, etiam si publicatio non sit facta,sed aliunde didicerit pars testificata, vt per Ioã. And.in d.c.fraternitatis.Bart.in §.quia verò.in auth. de testib.& in auth.atqui semel. C.de probat. Maria. in d.c.fraternitatis.col.12.

11 QVINTÒ Amplia, etiam si dicta testium non sint publicata,si tamen pars loquuta sit cum teste examinato.Fely.in c.præterea.col.fi.de test.cog.

12 SEXTÒ Amplia, quia non solum in eadem instãtia causæ principalis post didicita testificata testes non possunt examinari, sed etiã in causa appellationis, & hoc de iure canonico est clarum per tex,expressum in clem,2.de testi.Sed ẽt hoc habet locum de iure ciuili, vt latissime prosequitur Maria.in ca. fraternitatis.col. 25.& seq.de test.& ẽt Aret.ibi col.3. Fely.col.2.Lanfran.in c.qm̃ cõtra,col.11.de proba. in §.testiũ depositio.Guid.Pap.in cõs.35.Bouer.in verbo, testis sing. 27.Oldend.in 2.tomo libelli iur. & æquitatis.fo.75.

Contrariam sententiã, vt de iure ciuili in causis appellationis ẽt post didicita testificata testes examinari posint,sequuti sunt glo.Azo,Cyn.Bart. Bal.Sal.in auth,qui semel.C.de probat.& idem voluit Ang,in §. quia verò.in auth,de testi.Spec.in tit.de renun.& cõclus.§.1.Ant.de But.in c.cũ dilectus.in fi.de fid.instr, & Bal.in l. per hanc.col.1.vbi ẽt Bart, qui hanc dicit cõem * opin.ibi.nu.5.ver.alii dicunt,C.de temp.appell.Inn. in ca. cum venisset.de testib. & ista est cõis doctorum opinio. vt testatur Alex,in l. iubemus.nu. 16.C.de iudi.& istam etiam dicit cõem Guid. Pap.in sing.suo.109.Afflic. super constit.in tit,de probat.in appell,produ.nu.8.aliàs fol.256.lib.2.

14 SEPTIMÒ Amplia,vt etiam singularis successor non posit testes examinare,vbi dicta testium fuerunt publicata,& didicita per actorẽ,prout nnt,Alex, in cons.58.vol,3,

15 OCTAVÒ Amplia,ẽt si Christianus testes publicatis attestationib.contra Iudæum produceretur, vt per Bonif.Vital.in clem.4.col.2.de testib.

16 NONÒ Amplia,nam idem dicendum ẽr in causis summariis,vt per Imol.in d.clemen.sæpè, col.27. Apost.ad Abb.in c.fraternitatis.io prin.de testib.

17 DECIMÒ Amplia,nã si in genere sint dati articuli & super illis testes examinati, facta tñ publicatione, non licèt examinari super articulis specialib.comprehẽsis in illo genere,Aymo cõs.134.col. antepe.vol.1.

18 XI. Amplia,vt testes publicatis attestationib,examinari nullã fidem faciãt, vt per Bart.in auth. qui semel.& ibi Bal.& alii.C,de proba.Abb. Anch.in c.fraternitatis.de testi.Ant.de Butr.in c.constitutus.eo.tit, & hanc dicit magis communem * opin. Ruin.in cõs. 164.nu.4.vol.4.

19 PRIMÒ Limita, vt cõclusio procedat, vbi testes sunt ritè examinati, secus si non ritè fuissent recepti, vel examinati, per tex,arg, sumpto a contrario sensu, in d.clem.2,de testi.& ita tenet Maria.Soc.in d.c.fraternitatis.col.8.& seq.de testi.& est gl.in d.clem.2.in verbo,rite.& gl,in c.cum causam.in gl.fi.in fi. de testi.Bart.in auth.qui semel.circa fi.de testi.in l.qui per salutẽ.ff.de iur.iur.Bar.in §.quia verò.in auth. de test, col.3.Bald.& Nicol.de Matt. in l.si quis testib.C.de testi.in 3.col.in fi.& seq.Bal.in l.per hãc. in pen.col. in prin.de temp.appel.Ang.in §.quia verò. in auth.de testi.col.3. vers.item oppono. Io.Andr.in clem.2.de testi.& in c.fraternitatis.eod,tit.circa fin.dum allegat

gl.vl-

gl. vltimam in fi. in c. cum causam. de testi. Lanfran. in c. qm̃ contra. §. testes. col. 12. versic. quæro vlterius, de proba. Alex. in cõs. 46. in fi. vol. 6. & in cons. 213. col. fi. vol. 2. & in l. qui per salutem. ou. 2. ff. de iureiu. vbi testatur hanc esse cõem * opi. Hipp. in l. 1. §. præterea, col. 4. ff. ad leg. Corn. de sic. istam ẽt opi. tenent Ant. de But. & Io. de Imo. ĩ d. c. fraternitatis. & Io. de Lign. in d. clem. 2. vbi ẽt Pau. de Eleaz. Bal. in d. auth. qui semel. col. 2. ver. 8. fallit. Rot. in nou. decis. 391. & in antiq. deci. 42. Hippol. in l. 1. §. si quis vltrò, in 11. col. ff. de quæst. vbi dicit cõem opi. Fely. in c. in nomine, col. fi. in fi. de testib. & in c. per tuas. col. 1. in fi. de testib. Aluarot. in c. 1. §. item si vasallus. de controuers. inuestitu. Salyc. in l. per hanc. colum. 3. C. de temp. appellat. Guido Papæ q. 73. Bertrand. in cons. 33. volum. 2. Afflic. super constit. fol. 255. col. 4.

Contrariam opinionẽ videtur tenere Zenzelli, Io. de Fantuçis, Card. Flor. in d. cle. 2. & Ias. in l. qui per salutẽ. ff. de iur. iur. Fely. in c. fraternitatis. col. 2. & seq.

20 Sublimita tñ primam opinionem, qñ examinatio esset ipso iure nulla, secus si valeret, sed ope exceptionis posset repelli, vel irritari, quia tũc imputatur parti, q nõ excipit. Ita limitat Pau. de Eleaz. in d. cle. 2. de testi. & sequitur Maria. in d. c. fraternitatis. col. 9. ĩ prin.

21 SECVNDÒ Limita, vbi testium examinatio, licet sit ritè facta, nõ tñ plenè, vel sufficienter est facta, vt quia iudex, vel Notarius omisit testes examinare, & interrogare super interrogatoriis datis à parte, vel minus plenè interrogauit super articulis datis, vt est tex. in c. per tuas, de testi. & ibi Aret. in primis verbis. Guid. Papæ q. 124. Bal. in c. 1. §. si. n. dominio. circa fi. in tit. q d fit inuestit. Guil. Bal. Alb. Rapha. Ang. & Alex. in l. veluti. §. hæc vox. & Ias. in l. veluti. ff. de eden. licèt Ias. illam legem legat cum §. præced. Spec. in tit. de teste. §. nunc videndum. in vlt. ver. Bar. in d. auth. atqui semel, circa fi. & ibi Ang. col. 1. Guido Papæ, qui declarat, in cons. 74. Oldendor. in libell. iur. & æquitatis, in 2. to. fol. 75. Io. And. in c. præsentiũ, in vlt. col. de testi. in 6. Spe. in tit. de teste. §. iã de interrogatoriis. col. pe. vers. item caute. Bald. in l. per hanc. col. pen. C. de temp. appel. Soc. in reg. 414. in vlt. limi. & Maria. Soc. in d. c. fraternitatis. in pen. charta. in 1. col. in ver. secundus casus. & ibi Fely. col. 3. Pau. de Cast. in cons. 246. vol. 1. col. 2. Abb. & ibi Fel. ĩ d. c. per tuas. col. 2. Io. Ant. Ale. in cons. 44. Barba. cons. 3. col. pen. vol. 3. Lanfranc. in c. quoniam contra. §. testium. vers. non prætermittendum. col. 10. de proba. Pau. de Cast. in consil. 246. in 1. par. Soc. in reg. 403. in 1. & 5. fall.

22 PRIMÒ Amplia, quia vt dicit Are. in c. licet causam. col. 3. de proba. q etiam post publicatas attestationes potest testis repeti, vt interrogetur de causa scientiæ, post gl. in §. quia verò, in gl. magna. in auth. de testi. Lanfran. in c. quoniam contra, in §. testiũ. col. 10. in fin. & seq. Bald. in auth. atqui semel. col. 2. C. de proba. Spec. in tit. de teste. §. satis vtiliter, vers. quid ergo. Saly. in d. auth. atqui semel. col. pe.

23 SECVNDÒ Amplia, nam si quis iniuste fuisset repulsus à iudice probando, poterit, non obstante publicatione, ẽt testes examinare. Bal. in ca. ex parte, de testi. col. pen. vers. item mandamus. Ant. de But. in c. tam literis, de testi. Fel. in c. fraternitatis, col. 6. de testi.

24 TERTIÒ Amplia, nam si omissum esset interrogare super interrogatoriis partis, potest pars, non obstante publicatione, petere, quòd testes iterum examinentur, prout dicit Ale. in cõs. 172. col. 3. vol. 2. & in cõs. 40. col. fi. vol. 4. qui plus subdit, q non propterea dictũ testis non examinati super interrogatoriis partis aduersæ est nullum. Gram. cõs. ciuil. 89. col. 2. in fi.

25 TERTIÒ Limita qñ publicatio non esset ritè facta, licet testium receptio esset ritè facta, vt not. Bar. in d. auth. atqui semel. col. 5. de probat. Alex. in cons. 181. col. 2. vol. 7. Maria. in c. fraternitatis. col. 9. Rota in nou. deci. 163. Hippol. in l. 1. §. siquis vltro. col. 12. ff. de quæst. & in l. 1. §. præterea. 4. ff. ad leg. Corn. de sicar. Ale. in cõs. 83. col. fi. vol. 4. & hoc proculdubio procedit, vbi testificata nõ sunt didicita, prout loquũtur præfati Doct. ex quo vt infra dicetur, ẽt si publicatio esset bene facta, & ritè, tñ si non essent didicita testificata, nõ impediretur productio aliorum testiũ.

26 Sublimita tñ istam conclusionem ſm Maria. in d. c. fraternitatis. col. 9. quoad repetitionẽ eorundem met testiũ, quia illimet testes ẽt stante publicatione nõ ritè facta, si modo omissio solennitatis publicationis non inficiat dicta, & examen testiũ, non possunt repeti etiã in eadẽ causa, & inter easdem personas, vt ibi per eũ.

27 Hinc dubitatur si pars didicisset testificata, an stante publicatione non ritè facta, impediatur testium examinatio, vel reproductio, & Bar. in d. auth. qui semel, tenet testium examinationem impediri, & idem ibi Imol. col. 2. Maria. in c. fraternitatis. col. 9. & Fely. in d. c. fraternitatis. col. 3.

¶ Contrarium tñ sentit Bal. in l. si quis testi. col. 2. C. de testi. & istam opi. Bar. esse falsam tenet Ias. in d. l. qui per salutem. circa fi. ff. de iur. iur. Fely. in c. vltra tertiam. col. 2. de testi. Bal. in auth. atqui semel. col. 1. & stante prima limi. de qua supra dictum est, vr̃ quòd etiam si publicatio sit nulla, & pars didicerit testificata, non impediatur noua testium productio.

28 QVARTÒ Limita, quia sola publicatio non excludit à facultate testes producendi, nisi cum testificata fuerint didicita, vt tradit gl. fi. in c. cõstitutis, el 2. de testi. Spec. in tit. de teste. §. satis vtiliter, vers. quid si publicare, & in §. fi. ver. quid si renuncians. Bal. in c. iurauit. col. 3. de proba. & in auth. atqui semel. in 1. not. in discursu illius lect. nã tenet, q hoc solum. s. didicisse testificata, excludat à facultate producendi testes. Idem tenet Guill. de Mont. Laud. Zenzell. & Steph. in d. cle. 5. de testib. vbi ẽt Pet. de Anch. col. pen. Ang. in §. quia vero, ĩ auth. de testi. Sign. Homod. in cõs. 242. in 2. col. in ver. nec obstat, quod allegatur. Ale. in cõs. 83. col. pen. & seq. vol. 4. Alex. in cons. 181. colum. 2. Corn. in cõs. 27. col. 4. vol. 3. Soci. in reg. 503. in 23. fal. Guido Papæ in sing. 108. Oldendor. in libello iuris, & æquitatis. fol. 76. in 2. to. Maria. in d. c. fraternitatis. col. 10. & seq. vbi dicit hoc procedere, tã de iure ciuili, quam de iure canonico, & istud fuit de mente
29 Barto. in d. auth. qui semel. vbi tenet quòd publicatio impediat, quia censetur facta publicatione, pars didicisse testificata, ergo præsupponit, vt si posset constare quod non didicerit, non impediretur productio testium examinandorum.

30 Amplia, quia si pars haberet aliquã præsumptionẽ, vt nõ didicisse testificata, admitteretur ad hoc probãdum per suum iuramentum, vt dicit Mari. in c. fraternitatis. col. 11. de testib. sed si nulla pro ea p̃sumptio de hoc esset, & habuisset publicationem, præsumptio est, q testificata didicerit, adeo vt non admittatur ad probandum contrarium per iurm, prout ponit Fely. in c. in causis. col. 3. de testi. & in c. cõstitutis. de testi.

¶ Contrariam verò opinionem, vt sola publicatio, ẽt absque eo q testes testificata didicerint, excludat à facultate producendi testes, tenuit Host. in summa, de testi. §. vnum. uers. dictis igitur. Ioan. And. & Ant. de But. in d. c. constitutis. & ibi Abb. & Imo. in c. fraternitatis. de testi. ubi ẽt Fel. col. 7. & seq. qui sublimitat istã secundã opi. Card. in d. cle. 2. q. 5. Petr. de Anch.

in

in cōs.223.incip.ad euidentiam, Lanfran.in c.qm̄ cōtra.§.testium.col.12. de proba.Idem Imol.in clem.2. col.3.de testib.Bal.in l.per hanc,col.pen. C.de temp. appell.Fel.in c.vltra tertiam.col.1.de test,

31 PRIMÒ Declara, quia si pars aliquo tempore habueris penes se dicta testium,præsumitur illa vidisse, & didicisse, & propterea excluditur, nisi fuissent sigillata. Fely.in c.cū I.& A.de re indi, col.1. Bertrā, in cons.7.col.2.in fi.& seq.vol.1,

32 SECVNDÒ Declara, quia in omni alio casu, in quo qois præsumeretur didicisse testificata,impeditur facultas producendi testes.vt dicit Rui.cons,164,col, 5.in fi,vol.4.Gramma.cons.ciuil.123.col.1,

33 QVINTÒ Limita, si testes examinati super articulis deposuerit quid extra articulum,nam in eo,q̄ extra articulum deposuerunt,non obstante publicatione,alii testes possuns examinari,vt tradit Inn. Host.& Ioan. Andr.in d.c.fraternitatis, vbi ēt Maria. col.21. Ang.in l.per hanc.C.de tēp.appel,col,fi, Bat,in auth, qui semel.in fi.col.in ver.ex prędictis patet. Acer,in c. de testib.col,3.& io c,cum causam,col.3.& in summa rio.de testi.Affl.super constitut.in tit.de prob,in appel.lib.2.aliàs fol.256.nu,8,& seq,

34 Sublimita, nisi testes iurauerint dicere veritatem, ēt super articulis,& tota causa,vt per Ange.in d.l,per hanc.Corn.in cons.27.col.pen.vol.3,& per Maria,in d.c.fraternitatis,col.21.& seq,

35 PRIMÒ Limita hanc sublimitationē,vt per Maria,in d,c.fraternitatis.col.22, si iudex omisisset examinare super tota causa, quia si tantum examinatur super deductis in articulis, poterit super aliis examinate,tametsi iuratum sit super tota causa,

36 SECVNDÒ Limita sublimitationem prædictā, quia ut dicit ēt Mari.io d.c,fraternitatis,col.22.si ea, super quib.testes examinare quis intendit, includātur in principali petitione, tunc non est licitum vlterius examinare, secus si nullo modo in petitione includerentur, licet ad causam facerent, vt ibi per eum, quia tunc etiam si testes iurassent super tota causa, adhuc examinari possent publicatis attestationibus.

37 SEXTÒ Limita,nisi quis vellet probare falsitatē cum corruptionem testium examinatorum,& publicatorum,vt not.gl.in d.cle.2.in glo.in verbo directo contrariis,de testib. & ibi Guill.in d.clem.2.vbi assignat rationem huius limitationis. & Nicol.de Matta.vbi ponit aliam rationem,in auth.atqui semel.col, pen.& Imol.col.pen,& fi.& Maria.in c, fraternitatis, col. 22.in fi.& seq,& illud dictum Bart.in d.auth.qui semel.cū ratione sua sequitur Alex. in l. 1.ff.de feriis, col.3.licet rationem ipsam impognet ibi Ias. circa fi. prin.Signo.Homod.in cons.243.col.4. & seq,Idē tenet Inn.in c.licet.in 1.col.in gl.in verbo,post sententiam.de probat.vbi etiā Abb.in 2.col.in 5.uot. & Fel, col.17. Lanfran.in c,quoniam contra.§. testium.col. 12.de probat.Fely.in c,ex parte.col.19.de rescript.& col.seq.& idem Abb.in 8.col.in ver. conclud.in d.c. licet.Ange.in §.quia vero,in 2.col.in 2. vers. vlterius oppono de testib.Bal.in l.si quis testib.col.1. in fi.in vers. 2.oppono de testib. Alex,in l.Diuus.ff.de re iudi, col.2.Socyn.in reg.403.in 13, fallen. & in 28. fall. Imol.in 6.col.in cle.2.de testi.Ang.in auth.atqui semel.col.1. Afflict.super constit.fol.236.col.1. in tit. de proba.in appel.li.2.

¶ Contrarium tamen Decius tenet, vt ad probandam solam falsitatem non obstet publicatio.in c. licèt causam.col.12.de probat.

38 Teneudo primā opinionem tanquam cōem sublimita,qn̄ tempore examinationis falsitas testiū potuit sciri,& impugnari,quia tūc ei imputatur, qui falsitatē nō probauit, vt per Fel.ibi.col.17.& seq.Oldendorp. in libello iuris,& æquitatis,tomo 2.fol.76.

39 SEPTIMÒ Limita, qn̄ testes producerentur post obtentā publicationem,& ad confirmanda dicta priorum testium, & ad impugnanda dicta testium, qui ex aduerso producti improbauerant dicta priorū testiū. Inn.Abb.Bal,& Capr.in c. cum clamor. de testi.Ant. de But.in c,cum in tua.eo.tit.& ibi Maria. col. 23.de testi.Abb.in c,ex tenore.col.fi.& ibi Fely.col.2. eod. tit.Bal,in c.licet dilectus,eod.tit.Saly.in auth.atqui semel.col.fi. & ibi Bal.col.2.& in l. si quis testib.col.5. de testi.Corn.in cōs.27.col.pen.vol.3,Pet.de Ancha. in clem.2.col,4.de testi.Soc.in reg.403. in 29.& 47. fall. Ang.in auth.atqui semel.col.2 . Saly.in l. per hāc col.3.C.de tem.appel.Imo.in c.fraternitatis col. pe. de testib.Carpol.in cons.ciuil.55.decis. Neapo.62.in nou. Afflic.super constit.fol.256.col.2.& seq.

¶ Contrarium voluit Abb.in ca. cum in tua. col. penul.de testib.& Aret.col.5.Fel,in ca.cum clamor. col.1.in fi.de testib.qui declarat ex mente Imol. Ias.in cons.43.col.2.vol.1.

40 OCTAVÒ Limita,qn̄ quia vellet etiam post publicatas attestationes admitti ad probationē super eo, super quo non potuit ante publicationem examinare, nec erat quid ei super hoc imputari posset, vt declarat ipse Maria,in d.c.fraternitatis.col.23.

41 Et adhoc facis quod not.Bal.in auth. atqui semel, col.2.Abb.in c.ex tenore.col.2.de testi, vbi not. Inn. & alii,& ibi Fel.col.fi.Carpol.in cons.55.Affli. super cōstit.fol.256.col.1.Aymo in cōs.95.col.1.vbi testes ēt post publicatas attestationes admittūtur super eo, super quo pars diuinare nō potuit ante publicationē,

42 NONÒ Limita,nisi is qui petit,& instat pro productione testium fuerit impeditus, vel facto iudicis, vel partis, testes examinate ante aperturam testium, quia in tali casu ēt post aperturam testea poterit examinare, vt voluit Bald. in ca.1. §. item si vasallus, in titu.de contro.inuestitu, Anto. de Butr. in c.tam literis.de testib.Aret.in c.fraternitatis.col.3.de testib.

43 X. Limita, nam licet directo non possit contrariū probari,potest tn̄ per indirectum,videlicet q̄ ille,qui dr̄ contraxisse tali loco, & tempore,non fuerit in tali loco,sed alibi,vt per gl.in d.clem.2.in gl.in verbo,directo.Io.Andr, in addit.Spec.in §.sæpe. in vers.porro.in tit.de testib.Ang.in §.quia vero.in auth.de testi. col.2.vers.vlterius oppono.Bal.in l.si quis testib.col. 2.C.de testi.Anto.de Butr. in c.fraternitatis.colu.43. Card.in clem.2.in 5.opposi. & idem Ant. in c.series, col.4.& in ca.ex tenore.col.3.de testi,Ange. in l.per hanc.col.fi.de testi.Imol.in c.fraternitatis.col.fi.Guido Papæ in sing.108.Bouer.in verbo,testis,sing.25. Oldend.in libell.iur.& æquitatia.fol,76. Bar.in auth. atqui semel.col.pen,& ibi Ang,col.1.& Imo.& Pau. & Alex.in d.l.Diuus.col.2,ff.de re iud.Fel.in c. licet causam.in 57.colum.in uersi.1.conclusio.de probat. post Ant.de But. Imola, & Abb.ibi Bal.in l.per hāc, col.pen.C.de temp.appel.ibi Salyc.col.3.in fi. Afflic. super constit.fol.256.colum.1.Ruin. consil.15. col, penul.volum.5.

¶ Contrarium tenuit Vincent.in c.ex tenore, vbi etiam Abb.& Fely.col.fi.de testi.

44 Concorda,vt per Maria. in d.c.fraternitatis. col. 24. qui distinguit , nā aut potuit imputari, parti cur ante nō fecit examinari testes,& tunc nō possit vlterius examinare, aut vero nihil est, quod imputari posit parti, cur prius testes non fecerit examinari. & tunc posit testes examinandos curare, vt per eum,

Idem

Idem tenet Pet. de Anch. in cle. 2. col. 3. in fi. de testi. & hoc etiam sumitur ex mẽte Bal. in auth. atqui semel, col. 2. C. de prob. Fel. in c. licèt, col. 17. de prob. vers. 1. fallit. Sal. in l. si quis testibus, col. 5. de test. Signor. Homod. in cons. 143. col. 4. & seq.

45 XI. Limita, in testibus examinatis in iudicio nullo, quia eorum publicatio, non impedit quominus alii testes recipi, & examinari possint, vt per Rot. in antiq. decis. 42. & in nou. decis. 163. & decis. 391. Milis, in ver. testis post publicatum processum. Hipp. in l. 1. §. fi. colum. 11. ff. de quæst. Fel. in c. 2. col. fi. & in c. fraternitatis, colum. 2. de testib. Affl. super consti. fol. 255. columna 4.

56 Et hoc intelligit verum esse Maria. in c. fraternitatis, col. 29. vbi nullitas iudicii pariter inficit etiam probationes, secus si non obstante nullitate iudicii probationes remanerent validæ, & legitimæ, vt ibi per eũ, & ꝑ ista limit. facit quod hr̃ in 1. limit. huius conclusionis.

47 XII. Limita in minore, qui beneficio restitutionis in integrum admitti potest ad producendos testes etiã post publicationẽ obtẽtam, quicquid dixerit Dyn. qui contrarium tenebat in l. 1. §. nunciatio, ff. de oper. nou. nunc. & istam limit. tenuit Inno. in c. auditis, de resti. in integ. vbi etiam Abb. col. fi. & Imo. col. pen. Spec. in tit. de restit. in integ. §. vltimò videndum, ver. quid si in causa. Barto. Imo. Alexand. Ias. & alii omnes, in l. 1. §. nũciatio, ff. de nou. oper. nunc. & idem Bar. in l. minor 25. annis si omissum, vbi etiam Bal. ff. de minor. & Bar. in l. petendæ, C. de tẽp. in integ. restit. in fi. Guill. de Cuneo, & ibi Bal. Ang. & Alex. in l. vbi exigitur, §. 1. ff. de eden. Bal. in auth. atqui semel. in 1. col. in fi. de proba. vbi etiam Sal. col. 1. & seq. qui sublimitat, & Ang. col. 1. in c. 1. §. si cum domino, col. fi. quid sit inuest. Pau. de Cast. in l. 1. §. editiones, in fi. ff. de edẽ. Soc. in reg. 262. qui sublimitat. Aret. in c. fraternitatis, col. 17. et seq. vbi etiam Maria. col. 21. & istam dicit * cõmunem Claud. in rubr. ff. sol. matr. col. 1. in fi. & seq. Abb. in c. fraternitatis, col. 3. in 8. casu, de testi. Soc. in reg. 403. in 27. fal. Alua. in c. 1. §. item si vasallus, de contro. inuest. Capella Tholos. & ibi apostil. decis. 248. Fel. in c. fraternitatis, col. 5. qui sublimitat.

48 Amplia, nam idem quod dicitur in minore, procedit etiã in republica, & ecclesia, vt per Doct. supra allega. & per Imo. in d. c. auditis, & Bar. & alios, in d. §. nũciatio. Card. in d. clem. 2. q. 16. de testi. Abb. in c. fraternitatis, de testi. col. 3. in 8. casu. Bal. in l. per hãc, col. antepen. C. de temp. appell.

49 XIII. Limita in maiore, qui haberet causam eãdem cum minore, qui restitutionem habuisset, vt non obstãte publicatione, posset testes producere. nã maior, qui cum minore causam haberet, eodem priuilegio vteretũ si interesse esset indiuiduum, vt per Bal. in l. denique, §. sed vtrum, in fi. ff. de minor. refert & sequitur Maria. in d. c. fraternitatis, col. 32. Soc. in cons. 110. col. 2. vol. 4. apostil. ad decis. Tholos. 248.

50 XIIII. Limita in maiore, qui causam haberet contra minorem restitutum aduersus publicationem, quia & ipse, non obstante publicatione, posset testes producere, quando omissio probationis minoris fuit causa, vt maior testes non produceret, vt no. Bar. in d. l. 1. §. nunciatio. in fi. & ibi Alex. in fi. ff. de nou. oper. nunc. Spec. in tit. de dilatio. §. videndum, versi. in summa, et 1. Bar. & Bal. in l. petendæ, C. de temp. in integr. resti. Imo. in c. auditis, in fi. col. de restit. in integ. Aret. in c. fraternitatis, col. 22. & Maria. col. 32. quicquid aliter dixerit Bal. in l. per hanc, in fi. col. C. de temp. appel. & videtur de mente gl. fi. in c. ex tenore, de resti. prout refert Ias. in l. admonendi, in repet. col. 8. ff. de iureiur. Vbi si vna

51 pars, aliqua ex causa potest non obstante publicatione alios testes examinare, hoc etiã facere poterit eius aduersarius. Soc. in cons. 110. col. 1. vol. 4. & seq. Fely. in cap. fraternitatis. col. 4. decis. Neap. 170. in nou. vbi Soc. declarat.

52 XV. Limita, vt etiam maior restituatur ex generali clausula, propter iustam causam, vt per Inno. in d. c. vltra tertiam. in gl. in verbo, nequiuit, vbi etiam Bal. & in d. c. intimauit, vbi etiam Io. And. & in c. cùm venissent, de testi. Card. in cons. 23. Maria. in c. fraternitatis, col. 32. Hipp. in l. 1. § si quis vltrò, col. 12. ff. de quæst. Abb. in c. fraternitatis, colum. 3. in 8. casu. Rota in antiq. decis. 140.

53 Hinc primò infertur, quod ille qui ignorabat tempore publicationis se testes habere, poterit illos producere, nõ obstãte publicatione. Bar. in auth. qui semel, col. 3. C. de prob. refert & sequitur Imo. in c. in causis, de testi. col. pen. & Aret. col. 2.

54 Declara tamen istud vltimum, vt per eundem Are. in c. intimauit, col. 4. de testi. vbi intelligit hoc procedere, quando ignorãtia esset causata dolo, vel malitia partis aduersæ, aliàs secus.

55 Secundò infertur, quia & hæres poterit restitui ex capite ignorantiæ propter clausulam generalem ad testes producendos, non obstante publicatione, vt per Aret. in d. c. intimauit, col. 6. de testib.

56 Amplia, quia in omnibus casibus, in quibus sententia lata retractatur ope restitutionis, vt quia sit lata propter falsos testes, vt in casibus notatis per Bald. & Doctor. in l. Diuus, ff. de re iud. & per Canonistas in cap. licèt causam, de probat. poterunt semper testes examinari, non obstante publicatione, ita dicit Manan. in dicto cap. fraternitatis, col. 32. in princ. & ita tenet Dec. in d. c. licèt causam, colum. 12. de probat. dicens,
57 quòd vbi conceditur restitutio in integrum, cessat timor subornationis, per dictum Inn. & Bal. in c. vltra tertiam, de testi. & etiam in auth. atqui semel, in 1. col. in 5. fallen.

¶Contrarium tenet Alex. in d. l. Diuus, col. 1. in 3. limit. ff. de re iud.

58 XVI. Limita, vbi Princeps concederet per suum rescriptum facultatem examinandi testes, non obstante publicatione, cum clausula, non obstante, vel cum clausula, ex certa scientia; vt per Spe. in tit. de testi. §. satis vtiliter. in 18. casu. Maria. in d. c. fraternitatis, col. 31. in fine. Soc. in regul. 403. in 32. fall. Affl. super const. fol. 256. colum. 2.

59 XVII. Limita, vbi variaĩ vel cã, vel res, vel persona, ita vt exceptio rei iudicatæ in vna nõ obstet in alia, vt si ad aliũ finem ageretur, nam licèt eadẽ fiat probatio, & testes sint publicati in vna instantia, vel causa: tñ in alia super eadẽ probatione illi, vel alii testes examinari possunt, c. veniens, & c. præsentata, de testi. Bar. in l. per hanc, circa fi. C. de appell. Bar. in l. 2. circa fi. C. de edẽ. in l. 2. §. 1. vers. quæro quid si ille, ff. vi bon. rapt. Bal. in auth. atqui semel, col. 2. in 7. fall. Bar. in extrauag. ad reprim. in verbo, summariè, col. 4. in fi. & seq. Abb. in d. c. veniens, in vers. iterum, ead. gl. 4. Ang. in l quãdã tabularũ, ff. de furt. Rot. in nou. decis. 437 Abb. in c. fraternitatis, in 6. & 7. casu, & Maria. ibi col. 33. Claud. & Purp. in d. l. 2. col. pen. C. de eden. Fel. in c. ꝑ tuas, col. 1. in fi. de testi. Soc. in reg. 403. in 8. fall. & in 22. fall. 38. & 40. fall. Aluarot. in c. 1. §. item si vasallus, de cõtrouer. inuest. Ang. in auth. atq. semel. Soc. in cõs. 110. col. 1. vol. 4. & col. 2. Fel. in c. veniens, col. 8. de testi. Paris. cons. 122. col. 1. vol. 1. Affl. super constit. fol. 256. colum. 2.

¶Contrarium videtur tenere Ant. de But. in c. fraterni-

tatis-

ternitatis,cuius opinionem sequitur ibi Aret. col.7.& in c.constitutis,eo.tit.

60 An autem quando variatur modus facti,posit nõ obstante publicatione examinari,vide Fel.in c.fraternitatis,col.7.de testi.

61 Amplia primam opinionẽ,nam si facta sit probatio in petitorio,& in ea obtenta sit publicatio, in possessorio põt fieri probatio,publicatione nõ obstante.Fel.ĩ c.veniẽs,el 2.col.7.de testi. Affl.super consti.fol.256.col.1.in tit.de prob.in appell.recip.nu.8.ex quo ꝓbatio tunc vr tendere ad diuersum finem. Rot.in nou.decis.437.Cagnol.in l.in pari.nu.7.& seq.ff.de reg.iur.

62 XVIII.Limita quando testes fuissent examinati in iudicio summario,quia possunt,non obstante publicatione,examinari in plenario. c.veniens,vbi no. Aret.in summario,& in 4.col.in 6.no.de testi. Maria.ĩ col.33.in c.fraternitatis. Aret.in c.cum in tua, in 2.col. 4.not. de testi.Rota in nou.decis.437.Abb.in c.veniens,vers. iterum,ead.gl.& ibi Bal.& ibi etiam Fel.col.8. Soc.in reg.403.in 41.fall.& 43.vbi declarat qualiter hoc intelligatur.Bru.in cons.98.Bar.in extrauag.ad reprim. in verbo summariè,col.pen.Gual.enunciat.54. Afflic. super const.fol.255.col.4.

63 XIX.Limita, quando testes sunt examinati coram iudice,& postea iudicium deducitur coram arbitratore. Maria.in d.c.fraternitatis,col.33.Rom.in rubr.de arb. in 10.col.Soc.in reg.403.in 17.fall.

64 XX.Limita, quando testes sunt examinati corã arbitro,& aduersarius non vult illas attestationes recipere: Bar.in d.auth.atqui semel,col.fi.de prob.Cyn.in l.per hanc,in 2.opposit.C.de temp.appell. Alex. in cõs.83. col.1.& 2.vers.2.moueor,vol.4.Purp.in l.2.col.19.C. de eden.Bar.in l per hanc,circa fi.C.de temp.appel.Lã fran.in c.quoniam contra,§.testium depositio,col.1.ad de prob. Affl.super const.fol.255.col.4.

65 XXI.Limita , quando testes primò sunt examinati coram arbitratore,nam aut non sunt examinati in forma iudicii:& tunc quia nullam fidem faciunt, proculdubio publicatione non obstante,possunt etiam testes examinari , quasi examen sit nullum, vt dictum est in 1.limitat.

Et quòd examen sit nullum, & fidem non faciat,tenet Bonif.in clem.2.col.4.de testi.no.Iac.Butr.& Bar. in l.fi.C.de testi. Aret.in c.præsentata,col.2.de testib. & colum.seq.

66 Si verò sunt examinati testes in forma iudicii , tunc aut tenemus vt coram iudice nullam fidẽ faciant, prout tenuit Abb.in d.c.pręsentata,& Bal.& Bar.Sal.in d. l.fi.C.de testib.& Ant.de Butr.in c.Quintauallis,col. 23.de iureiu.& tunc similiter dicendũ est,ꝙ publicatio non obstet.& ita tenuit Maria. in d.c.fraternitatis,
67 col.33.Si aũt tenemus vt testes examinati corã arbitratore in forma iudicii fidem faciant corã iudice,prout si essent examinati corã arbitris,vt tenuit Iac.Butr.in d.l. fi.C.de testi.& sequitur ibi Bar. & Ant.de But.& Are. in c.præsentata,de testi.& tũc quantũ ad hoc an examinari possint,publicatione non obstante,dicendum est, prout dictũ est in proxima pręcedenti limit.in casu,qñ testes sunt examinati coram arbitris.Lanfrã.in c.quoniam contra,§.testium depositio,col.11. de prob.Bal. in d.c.præsentata,de testib.

68 XXII.Limita,vbi perempta esset instantia,in qua testes sunt examinati,vel ꝑ ineptã petitionẽ,vel per lapsum triennii de iure ciuili,vt in c.examinata,de iud.& in l.properandũ,§.1.& §.cum aũt,C.de iud.& ita tenet Io. And.Ant.de But.& Abb.ĩ d. c.fraternitatis,idẽ tenet Pet.de Ancb.col.3.in cle.2.de testi.

69 Declara, vt limitatio procedat in casu qñ instantia esset perempta , ex qua ẽt attestationes essent infectæ , & propterea inualidę fuissent redditæ,secus si perẽpta esset instantia remanentib.validis probationibus, quia tunc non liceret postea , publicatis attestationib.testes examinare.ita concludit Maria.in d.c.fraternitatis,col. 30.& 35.in 28.fall.Imo.in clem.2.col.1.ĩ fi.de testi. vbi ẽt Card.in 4.q.ĩ c.fraternitatis,in vlt.q.Soc.in reg. 403.in 39.fall.Alex.in cons.58.vol.2.vide Affl.declarantẽ in consti.fol.256. in tit.de prob.in appel. recip. vbi dicit limitationem procedere,qñ probatio est ad diuersum finem,secus si ad eundem finem,ibi,nu.6.

70 XXIII.Limita,in causa matrimoniali,in qua ẽt post publicatas attestationes,licet adhuc examinare testes , vt in c.series,& ibi not.gl.de testi.& no. Aret.in sũmario illius c.& idem Are.in summario c.cũ in tua,eo.tit. gl.in c.sicut ex liberis,de spons.Spe.in tit.de teste,§.satis vtiliter,ĩ nono casu.Abb.in c.fraternitatis,in 4.col. & Fel.col.6.Maria.col.35.in 29.casu.Bouer. in singu. in verbo,testis.sing.53.Pet.de Anch. in clem. 2.col.3. & ibi Imo.ẽt col.pe.de testi.Abb.in c.causam matrimonii,in 2.not.de testi.Lanfran.in c. quoniam contra, §.testium depositio,col.14.de prob.Ang.in §.quia verò, col.3.vers.vlterius oppono,in auth.de testi.& in auth. qui semel,col.1.de prob.Abb.& Fel.in c.series,de testi.Bal.in auth.nunc si hæres,in 1.col.C.de litig.Abb. in c.sicut literis,de spons. Soc.in reg. 403.in 15.fall. & fall.37.& 46.& Abb.in c.attestationes,de despons. impub.Fel.in d.c.fraternitatis,nu.9.

71 Primò Amplia,vt idem sit qñ agitur de probatione matrimonii spiritualis,gl.in c.pręsens clericus,20. q.3.Fel. in c.fraternitatis,col.6.apostill. Abb.in eo.c. col.1.vt lit.non cont.Fel.in c.causam, col.1.vt lit.non contest.Fel.in cap.causam,colum. 1.de probation.Fely.in rubr.de spons.col.5.in 3.speciali.Rui.cons.130. col.fi.vol.4.Fel.in c.constitutis,de testib.

72 Secundò Amplia,ẽt si ageretur de probando impedimento ad matrimoniũ contrahendum impediẽdũ. vt dicit gl.vbi Abb.Ancb.& alii in c.1. de consang.& affin.Abb.& Fel.in c.iurauit, de prob.

73 Primò Sublimita,& intellige istã limit. vt ꝑ Abb. in c.iurauit,col.pen.& fi.de prob.Bonif.de Vital.in clemẽ.2.col.fi.de test.Ias.in cons.15.vol.3.Fel.in c.lator, col.3.ver.secunda declaratio,de re iudic.qui tenent,ꝙ hoc procedat non tñ fauore matrimonii, sed ob periculum animarum,& ideo cessante dicto periculo,non admitteretur examen testium,vt per Are.in c.constitutis,el 2.col.fi.de testi.& Fel.ibi.

75 Secundò Sublimita,vt in hoc necessarium sit iuramentum super non subornatione,vt per Hipp. in sing. 128. Fel.in c.series,col.fi.de testib.

76 XXIIII.Limita,vbi post publicatas attestationes fieret examinatio testium de consensu partium . gl. in d. clem.2.in verbo,producere.Io.And.in c.fraternitatis, in fi.& in c.præsentata,de testi.Bar.in auth.qui semel, col.fi.in vlt.quæst.de prob.& ibi Bal.in 1.col.in 4.fall. & Sal.col.2.Bar.in l.per hanc,in fi. C.de temp.appell. Ang.in d.§.quia verò,col.4.ver. itẽ oppono ad idem , ĩ fi.Imo.in d.c.fraternitatis,col.2.& ibi Maria.col.35. in 30.casu,& in 24.col.Alex.in l.1.col.4.in prin.ff.de fer.Soc.in reg.403.in 4.limit. Alnarot.in c.1.§.item si vasallus,de cont.inuest.Affl.fo.254.col.3.in fi.&seq.

¶Contrarium tamen tenet Ang.in d.auth.at qui semel,col.2.

* Sed tenendo communem * opinionem.

77 Primò Amplia , nam sufficit etiam si consentiat pars,contra quam testes producuntur,tacitè non opponendo,vt tenet Imol.in d.clem.2. col.penul.in fine. Abb.in c.cum contingat,col.pen.de offic.deleg.Fel.in

c.quo-

c.quoniam contra,col.10.de prob.in c. pastoralis,colum.fi.de except.Corn.in consf.27.col.3.vol.3.Anto. de Butr.in c.in causis,in fi.col.& in c.vltra tertiã,in 4. col.& in repet.c.fraternitatis,28.col. vbi ẽt latè Fely. col.3.& seq.de testib. vbi ẽt hoc tenet Io.And.& Maria. in d.c.fraternitatis,col.fi.& Fel.col.4. Ias.ĩ l.patre furioso,col.4.ff.de his,q sunt suit sui,vel alie.iur. & in l.certi condictio,§.quoniam,col.5.ff.si cert.pet.Affli. super const.fol.255.col.4.Aym.in cons.65.col.1.

¶Cõtrarium voluit Aret.in c.fraternitatis,col.13. de testib.Bertr.in cons.167.col.2.vol.3.

78 SECVNDÒ Amplia,etiam si iudex detulit productioni testiũ, parte non appellante, vt per Alex.in consi.83.col.pen.vol.4.

79 XXV.Limita,vbi attestationes sunt deperditæ, quia paria sunt non esse,& non apparere,vt est text. in c.fi. de prob.& ibi no.& istud voluit Bar.in auth. atqui semel,col.fi.C.de prob.Spe.in tit.de test.§. satis vtiliter, in fi.col.Inn.in c.constitutus,de testib.Bal.in l.veluti, ff.de edẽ.Bal.in d.auth.atqui semel,col.2.in 6.fal.Bal. in l.per hãc,col.pen.C.de temp.appell.Abb.in d.c.fraternitatis,in 4.col.in 5.fall.& ibi Imo.col.2.in fin.& Maria.col.35.in 32.casu.Pet.de Ancha.in clem. 2.colum.3.in 4.fallen.& ibi Bonif.in fi.colum.in 4.fallen. Felyn. in cap. per tuas, colum.1. in fine. de testibus. Soc.in reg.403.in 9.fall. Aluarot.in c.1.§.item si vasallus,de cõtro.inuest.Hipp.in rubr.de prob.nu.339. Afflict.super const.fol.255.col.4.

80 XXVI. Limita,nã iudex potest etiam publicatis attestationibus repetere,vel interrogare,si obscurè deposuerunt,quod debet facere ex officio, non ad partis instantiam.gl.in c.cum clamor,& in c.per tuas, vbi etiã Inno.de testib.& ibi Aret.col.3.gl.in c.in præsentia,in gl.in verbo,dubium,de prob.& ibi Ant.de Butr.Imo. & Fel.in d.c.per tuas.Bar.in l.4.§.hoc autẽ iudicium, in 3.q.de dam.infect.Inn.Abb.& Fel.in d.c.cum clamor.Fel.in c.cum a nobis,col.4.de testi.Bar.in l.repeti,ff.de quæst.Fel.in c.fraternitatis,col.6.vbi ẽt Maria. col.35.in 33.casu,Fed.de Sen.in cons.162.Bal.in authen.atqui semel,col.2.C.de prob.& in l.fi.in 2.lectu. ff.de pet.hæred.Alex.in cons.92.col.pen.vol.5.Oldẽdorp.in libell.iur.& æquita.tomo 2.fol.75. Card.in d. clem.2.de test.Alb.de Ros.in l.solam, C.de testi.Are. in l.2.ff.de duob.reis,Lanfr.in c.quoniam contra,in §. testium depositiones,col.11.de probat.Corn.in consi.185.col.fi.vol.3.Soc.in reg.403.in 10.fall. & fall. 48.& seq.Hipp.in l.1.§.si quis vltrò,col.10. de quæst. Alex.in cons.238.vol.6.col.2. vbi plus addit,hoc fieri posse per iudicem etiam postquam pars hoc petiit,licèt enim non teneatur hoc facere ad eius instantiam, potest tamẽ facere hoc ex officio,& idem uoluit Paul. de Castro in cons.246.in 1.part.incip.in casu,de quo quæritur.

81 Amplia,quia Specul.in tit.de teste, §.satis vtiliter, vers.quid ergo si ego peto.tenet,ꝙ de cõsuetudine iudex id faciat, & facere debeat ẽt ad partis instantiam, ad hoc vt testis addat rationem sui dicti,& istam limi. ẽt tenet Hipp.in cons.39.col.3.& in cõs.43. col.5.& in cons.60.col.3.& in cons.73.col.2.

82 Declara,quia non potest quis cogi ad declarandũ, nisi totum dictum suũ sibi legatur,Cur.iun.in l.si quia intentione ambigua,col.3.de iudi.

83 Et hinc est,vt si iudex videat dicta testium obscura, possit testes iterum interrogare pro declaratione eorũ, quæ obscurè deposuerunt, Ang.& Imo.in l.inter stipulantẽ,§.si Stichum, ff.de verb.obli.per Bar.in l.2.§.creditum, in fi.ff.si cert.pet.& etiam instante parte,vt per Hipp.in l.1.§.si quis vltrò,col.14.ff.de quæst.

84 Et quando dicantur obscurè deposuisse, tradit Fel. in c.cum clamor,col.fi.ff.de testib.vbi declarat.

85 XXVII.Limita, vbi articulus esset ita confusè positus,vt aduersarius ex eo plenè instrui,aut plenè informari,nõ potuisset,ita tenet gl.in c.iurauit, & ibi Abb. circa fi.vbi etiam Fel.de prob.Inn.in c.ex tenore,de testib.& ibi sequitur Ant.de But.Abb.Imo.& Fel.gl.in c.si testes,in §.fi.vbi ẽt Domi.4.q.3.Ant.de Bur.in c. series,in vltima col.de testi.& Fel.in fi.& Ant.in c.fraternitatis,col.26.& Imo.col.pen.& ibi Maria.col.35. in 34.casu,de testi.Io.And.in addi. Spe.in tit.de teste, §.sæpe,in 1.col.in verbo de falsitate,quem refert,& sequitur Ant.de But.in c.ex tenore,in vltima col.versic. plus dicit,de testibus,apostil. ad Abb.in d.c.fraternitatis,de testibus.Petr.de Anchar.in clem. 2.colum.4. C.de testib.

86 Declara, nam quando probationes aduersarii sunt pares, tunc illæ præferuntur istis testibus sic repetitis ob scintillam dubitatæ subornationis, vt per Fel.in c. ex tenore,col.2.de testi.

87 XXVIII.Limita,vbi testes essent examinati ad per-
petuam rei memoriam, quia eorum publicatio nõ ob-
stat, quo minus testes in iudicio ordinario examinari,
vel repeti possint, vt est glos.in authen. sed & si quis,
88 C.de testi.Spec.in tit.de testi.§.satis vtiliter, in 17.fall.
Ant.de But.& ibi ẽt Abb.in 17.fall. & ibi Maria.col.
35.in 36.casu,vbi etiam Imo.col.fi.in c.fraternitatis,
de testi.Soc.in reg.403.in 33.fall.Bal. in l.si quis testi
bus,C.de testi.in fi.col.2.& ibi ẽt Sal.hoc idẽ voluit,
89 dicentes, ꝙ licèt post publicationem testes examina-
re,quãdo examinantur ad alium effectum,vt quia pri-
mò examinati sunt ad præparationem litis,postea verò
ad decisionem causæ.& allegant tex.in c.veniens, el 2.
de testi.& idem voluit Nic.de Matar. in d.auth. sed &
si quis,C.de testib.Oldendorp.in libello iur.& æquit.
tom.2.fol.76.

¶Contrarium sumitur ex mẽte Spec.in tit.de testi. §.nunc tractemus.vers.aliàs autem,& hoc etiam sumitur ex mente Abb.Imo.Are.& Fel.in c. significauit,de testib.dum respondet ad doct. Spec. in loco præalleg. & cõtrariam etiam opin. tenuit clarius Bal.& Sal.in d. auth.sed & si quis,C.de testib. & ibi etiam Pau. de Castro,& istam opin.dicit veriorem Aret. in d.c. fraternitatis, colum.11.

90 Concorda,vt per Aret.in d.c.fraternitatis, in 7.col. qui notabiliter distinguit:quam distinctionem veram esse existimo, nam procedit limitatio qñ testes ad perpetuam rei memoriã examinatur ex parte rei ad defensam,vltima aũt opinio, quando examinatur pro parte actoris, quæ distinctio sumitur ex not.per Doct.in d. auth.sed & si quis,C.de testi.

91 XXIX. Limita, vbi post publicatas attestationes qs vellet probare contrarium per euidentiam facti iunctis testibus,ita dicebat Vinc. & Gofred. in c. causam matrimonii,de probat.Bal.in l.si quis testibus,C.de testi.in fine q.vbi allegat Spe.in tit de probat.in §.videndum,versic.hoc quoque,sed Spec. hoc non dicit:idem tenet Salyc.in d.l.si quis testibus,col.pen.in fine,C.de test.idem tenet Marian.in d.c. fraternitatis, col.35.in 37.casu,& ibi etiam hoc tenet Felyn. colum.7.Rom. in l.si verò,§.de viro,in 31.fall.ff.sol.matr.Petr. de Anchar.in cap.causam quæ, de testib.apostill. ad Abb.in cap.fraternitatis: Flor.in l.qui seruum, ff.de interrog. actio.in fi.prin.Soc.in reg.403.in 19. fall. Hippol.in rubrica de probat.colum.34.Cassa.in consuet.fol.71. col.4.Tiraq.de retract.fol.171.Grammat.consil.ciuil. 44.col.1.

92 Sublimita,vt per Abb.qui declarat qualiter hoc in-

telligatur,in c.cauſam matrimonii. in 2. col. in glo.in
verbo,matrimoniali.de prob. quem ſequitur Arc.in c.
fraternitatis,col.20.de teſt.vbi ēt Fel.col.6. qui intel-
ligũt hoc procedere, qñ ea inſpectio eſſet ſup peritia
artis,aliàs ſecus,vt puta ſi ſuper damno dato.

94 XXX.Limita,vbi teſtes examinati,& publicati depo
ſuiſſent de peritia artis, quia non obſtãte publicatione
alii teſtes peritiores in cõtrarium esaminari poſſunt,
quia tunc illi ſunt magis iudices,q̃ teſtes, vt no.Bal.in
c.propoſuiſti,in fi.de prob. & ibi clarius Dec.col.6.&
ēt Barba.& Fel.col.pen.Io.de Anan.in c. ſignificaſti,
col.10.de homi.Idem tenent Bal. Abb. & Imol.ubi ēt
Aret.col.1.in c.cauſam matrimonii,de prob. Fel.in c.
fraternitatis,col.6.& ibi Maria.col.35.& ſeq.in 38.ca
ſu.Corn.in conſ.27.col.4.vol.3. Lanfranc. in c.quo-
niam contra,col.14.in §.teſtium depoſitiones,de pro-
ba.apoſtil.ad Abb.in d.c.fraternitatis: Soc.i reg.403.
in 37.fallen.Hippol,in l.1.§. ſi quis vltrò, in 10.col.
ff.de quæſt.& in ſingul. ſuo 66.Felyn. in c.cum cau-
ſam,colum. 1.in fi.de probat.Afflict.ſuper conſti.fol.
53.colum.4.

¶Cõtrariũ ſentit Abb.in d.c.propoſuiſti, de prob.

95 XXXI.Limita, vbi poſt publicationem produceret
inſtrumentum,& cum inſtrumento teſtes,quia tũc te-
ſtes admittuntur ēt facta publicatione, vt eſt tex.ſecun
dum vnam lect.in c.ſeries,de teſti.& ibi Ant.de Butr.
Imo.& Arc.col.antepen.& Fel.ibi, Rom.in rubr.ff.de
arbitr.col.13.Maria.in c.fraternitatis,col.36.in 41.ca
ſu,& Fel.ibi,col.6.& idem Fely.in c.2.col.antepen.in
ſeptimo intellectu tertiæ concluſ.de prob.Lanfranc.in
c.quoniam contra,§.teſtium,col.14.de prob. Alex.in
conſ.46.col.fi.vol.6.& in l.certi condictio,§.quoniã,
ff.ſi cert.pet.& in conſi.213.col.fi.vol.2. Ant.de But.
& ibi Areti.col.1.in c.tertio loco, de probat. apoſtill.
ad Abb.in dicto capitulo fraternitatis.apoſtill. ad de-
ciſ.Tholo.373.Soc.in reg.403.in 10.fall.Rom.in ſin
gul.81.Aim.in conſ.65.col.1.Cagn.in l.1.nu.17.in fi.
ff.de reg.iur.

Et ideo dixit Bal.in d.l.ampliorem. in fi.q̄ ad com
probationem inſtrumenti,& Notarius,& teſtes exami
nari potuerunt,non obſtante publicatione,idẽ dicit a-
poſtil.ad Abb.in c.fraternitatis,& apoſtil.ad Bar.in d.
auth.atqui ſemel.Afflict.ſuper conſt.fol.255.col.4.

96 Amplia,nam idem eſſet ſi tantum inſtrumenta ſine
teſtibus producerentur,vt ponit Mil.in pract. crimin.
fol.49.colum.1.

97 PRIMÒ Sublimita hanc limitationem locum ha-
bere quotieſcunque inſtrumentum vnà cum teſtibus
productum,eſſet validum,& in forma probanti,aliàs ſe
cus:prout notabiliter declarat Pariſ. in conſ.122.nu.
7.& ſeq.vol.1.

98 SECVNDÒ Sublimita, ſi inſtr̃m productũ, non
eſſet inter eaſdem perſonas celebratum,prout etiam de
clarat idem Pariſ.in d.conſ.122.nu.11.vol.1.

99 XXXII.Limita,quando tertius admitteretur ad cau
ſam pro intereſſe ſuo,quia etiam poſt publicatas atte-
ſtationes inter partes principales, poteſt tertius teſtes
examinare:ita vr̃ velle tex.in c.cõſtitutis in præſentia,
& ibi no.Abb.de teſti.Spe.in tit.de teſte,§.ſatis vtiliter,
col.1.ver.quid ſi a ſententia.Maria. in ca.fraternitatis,
col.35.in 44.caſu.Fel.ibi,col.6. Caſſa.in conſuet.fol.
222.col.3.Fel.in c.veniens,el 2.col.7.de teſti.Fel.in c.
qualiter & quando,col.6.de accoſ.Oldendorp.in libel
lo iur.& æquitatis,tom.2.fol.75.Afflict.ſuper conſtit.
fol.256.col.1.

Eandem etiam opinionem ſequitur Imo.in c.ſuper,
col.antepe.de re iud.qñ tertius ignoraſſet cauſam agi,
ſecus ſi ſciuiſſet.& idem dicit diſtinguendo inter ſcien
tem,& ignorantem, Pariſ.in conſ.107.col.fi.vol.1.&
in conſ. 108.col.3.vol.1. Ant.de Butr. verò ibi aliter
diſtinguebat: ſed eius diſtinctionem impugnat Imo.in
loco præallegato.

Et licèt Iun.in d.c.ſuper,de re iud.contrariam opi-
nionem teneat,quam etiam tenet Bal.in auth.nunc ſi
hæres,col.1.in prin.C.de litig.& Ang.in l.ſi ſuſpecta,
in 1.col.in fi.ff.de inoff.teſt.Ang. tamen primam com
munem opinionem tenuit:etiam Bar.in l.ſi perluſoriè,
§.1.ver.2.videndum,ff.de appell. Abb. in c.veniens,el
2.col.3.de teſtib.& Fel.col.3.Bal.in l.ſi ſuſpecta, ff.de
inoffic.teſt.Imo.in l.ſi ab executore, col.7.in fi.de ap-
100 pel.& in clem.conſtitutionem,col.7.de elec.vbi di-
cit præiudicare terminum peremptorium tertio ſi ſci-
uit cauſam agi,& non aliàs .Et idem videtur ſentire in
21.col.in eadem clem.

101 Concorda hoc modo has contrarias opiniones:nã
aut tertius comparet,& aſſiſtit liti, & tũc ipſe non poſ
ſit publicatis atteſtationib.teſtes examinare, ſicut nec
principalis poterat. Aut principalis comparet pro
ſuo intereſſe,& litem proſequitur principaliter, & tũc
non obſtante publicatione per alterum obtenta, quaſi
res inter alios acta ſibi nõ obſtet publicatio.iſta diſtin
ctio ſumitur ex not.per Ang. in l.executore, §.fi.col.
2.ff.de appella.

102 Et nota,quia publicatio obtenta per tertium nõ ex
cludit principalem,vt per Fel.in c.conſtitutis,de teſtib.

103 XXXIII.Limita in cauſa criminali, in quã teſtes re
cipiuntur etiam publicatis atteſtationib. vt tradit Bart.
in l.1.§.fi.col.3.& ibi Hipp.nu.4.ff. de quæſt. in l.Diui
fratres,ff.de pœn.in l.reus,§.vnius,ff.de quæſt. Abb.in
c.ſuborta, de re iud. col.fi.in c.fraternitatis, in 15. fall.
de teſti.vbi etiam Maria.col.36.in 45.caſu. Hippol.in
pract.in §.ſequens,nu.2.& nu.8. Imol.in clem.2.col.
pen.de teſti.Guid.Papæ ſingul. 315. Bouer.in ſing.in
verbo teſtis,ſing.47.Soc.in reg.403.in 6.fall. Aret.in
* c.fraternitatis,nu.36. vbi dicit communem * opinio.
de teſtib.

104 Declara,quia iſta limit. poteſt intelligi duobus mo
dis,vel in accuſatione,vel in inquiſitione: quantũ ad ac
cuſationem duæ poſſunt fieri concluſiones ex mente
Bar.in l.2.§.ſi publico,in verſi.vlterius,ff.de adulter.

Prima eſt cõcluſio,vt in cauſa criminali poſt publi-
catas atteſtationes non poſſit fieri examinatio teſtium
ad partis inſtantiam,ſed tantum iudicis officio, etiã ad
defenſam accuſati,vel ad eius innocentiã probandã: &
ita etiã declarat Bar. in auth.atqui ſemel,col. fi.& Bal.
col.1.in 2.fall.Ang.in l.ſi vacantia,in repet.circa med.
C.de bon. vac.Io.And.in reg. nullus pluribus, de reg.
iur.in ſexto,in Mercurial. circa finem. Imol.in capitu.
cum clamor,de teſtib.Bal.in l.ea quidem,col.9.in fin.
de accuſatio.

¶Contrarium tenet Aret.in c.fraternitatis,col.12.
vbi vult vt ad defenſam,etiam inſtante parte,teſtes exa
minari poſſint. & idem in c.cum clamor,col.2.de teſti.
vbi etiam Fel.col.pen.

105 Secunda concluſio elicitur ex dictis Bar.in d.§.ſi pu
blico,quòd ad offenſam teſtes poterunt examinari etiã
publicatis atteſtationibus ex officio: Idem Bald. in l.
quędam,in fi.prin.ff.de eden.Cor.in conſ.273.colum.
pen.vol.3.Maria.in c.fraternitatis, col.35.in 33.caſu,
Felyn.in cap.cum clamor, colum.pen.de teſtib. Ang.
in trac.malef.in verbo, comparuerũt dicti. inquiſiti,&
negauerunt totum, circa finem,& in verbo,qui iudex
dictum proceſſum publicauit. Afflic. ſuper conſt. fol.
53.colum.2.

¶Contrarium ſentit Abb.in d.c.ſuborta,de re iud.
Bal.in l.presbyteri,in 1.colum.in fi.C.de epiſc.& cler.

Hoſt.&

Host.& Ant.de But.in c.cùm clamor,de testi. Sal.io l. fi.in vlt.col.C.de quæst. Arc.in c.fraternitatis,col. 12. licèt in c.cum clamor,col.2. oihil firmer. Hipp.in l. 1. §.fi.col.2.ff.de quæst.& Fel.videtur boc tenere in fin. col.io d.c.cum clamor. Aluaro.in c. 1.§.item vasallus, col.1.de contro.inuest.Hip.in pract.§.sequens quæst. col.1.Mili.in pract.crim.fol.17.col.4.& seq.

106 Sed in inquisitione est distinguendum,quia aut ali quis promotor litis assistit,qui litem prosequatur, & in hoc casu dicendũ est, prout suprà dictum est stante accusatione,in præced.coocl.Bar.io anth.atqui semel, col.fi.C.de prob.Ant.& Io.And.in c.qualiter, & qñ, de accus.Bal.in l.ea quidem, col.9.de accus.Spe.in tit. de inquis.§.viso,ver.sed nunquid publicatis.Fed.de Se nis,in cons.262.Soc.in reg.403.in 7.fall.

107 Sed si nullus adsit litis promotor,vel pars nullam li tem prosequit,tunc proculdubio iodex potest testes ẽt post publicatas attestationes examinare, vt no.in c.cũ clamor,per Abb.Aret.& Fel.col.2.de test. Io.And.& Ant.de Botr.in d.c.qualiter,& quando, de accus.Bar. in d.auth.atqoi semel,col.fi.C.de prob.& ibi Bal.in 3. fall. Aog.col.2.vbi etiam Sal.in 2.col. vers.item fallit. Fed.de Senis,in coos.262.Io.And.in c.vt officium,de hęret.io 6.Arch.in c.per hoc,in fi.de hæret.io 6.Bal.in l.cos,§.si quid autem,in fi.C.de appell. Imo.& Pet.de Anch.in clem.2.de testi.col.3. Aluarot.in c.1.§.item vasallua,de cootrouer.inuestit.Soc.in reg. 403.io 50. fallen.

108 Et propterea dr, vt in causa hæresis,publicatis testi bus,liceat alioa examinare.Arch.in d.c.per hoc,in fin. de hęret.in 6.& Io.And.& Domi.io c.vt officium,eo. tit.Soc.in reg.403.in 11.fall.Aluarot.in c.1.§.item si vasallus,quid sit inuesti.Fel.in c.fraternitatis,col.7.de testi.Carrer.in trac.de hæret.nu. 124.& seq.

Et ex ista limitatio.& proximè dictis sequitur subse quens limitat.

109 XXXIIII.Limita, nã index potest ex officio testes examinare etiam post publicatas attestationes,vt not. in c.cũ clamor,de testi.gl. in c.per tuas,de testi. & ibi Fel.col.3.in fi.Fed.de Sen.in cons.262. Io.And.in c. vt officiũ,de hæret.in 6.Arch.in c.per hoc,io fi.de hæret. in 6.Maria.in d.c.fraternitatis,col. 35.io 37.casu, de testi.Guid.Papæ q.72.Socin.io reg.403.in 44.fall. An autem boc teneator facere ad instãtiam partis, vel tantum ex officio? dic vt in fall. 26.supradicta, & vide Soc.in reg.403.in 48.& seq. fall.

110 Et hoc maximè debet facere in beneficialib.in qnibus etiam partibus contradicentibus & inuitis, potest iudex testes recipere propter periculum animarum. Io.Aod.Host.Ant.de But.& Fely.in c.ad petitionem, de accus.Maria.io c.fraternitatis,col.36.in 47.caso.de testib.Io.And.in c.cum inter,de coosuct.nam io beneficialib.iudex supplet ex officio,c.cum nobia, olim, el 1.& ibi glo.in verbo ex officio,de elec.& in c.oblatæ,de appella.& per gl.in c.bonæ,el 1.de postul.prælat.Gnido Papæ,qui declarat,in sing.624.Fely.in c.ad petitionem,col.5.de accusa.& in c.fraternitatis,col.7. de testib.

111 XXXV.Limita in Papa, qui põt publicatis attestationibus ẽt testes examinare, ita voluerunt Host.Ioã. Andr. Anton.de Butr.& Fely.in c.ad petitionem,de ac cus.& ponit Maria.in c.fraternitatis,col.36.io 46.ca-
112 su,qoi ploa addit idẽ esse in quolibet alio non recognoscente superiorem,vt ibi per cum,sed ista limitatio est indubitabilis, quia si iudex & quilibet inferior boc potest, vt supra dictum est in præced. limitatione, cur hoc non poterit Papa,& quilibet alius Princeps ? & hoc etiam considerant Doct. in locis proximè alleg.

113 XXXVI.Limita,vbi pars petens poblicationis fuisset protestata, ꝙ intendebat etiam postmodum testes examinare,ita tenet gl.fi.in c.cum in tua, de testib.& ibi Io.And.& in c.si testes,§.fi.4.q.3.

114 Primò Declara,quia vt dicit Ant.de Butr.io c.fraternitatis.hoc procedit, qñ altera pars noo contradixisset,sed cõsentisset,aliàs secus. & ita declarat Abb.ibi in d.c.cùm in tua.& Aret.col.5.Io.Andr. & post eum Abb.in 2.col.in c.ex tenore,de testi.per Maria.in c.fraternitatis,col.36.in 48.casu,& in 24.col.in fin.Lanfr. in c.quoniam cootra,§.testium,col.12.in fine, & seq. de probat.

115 Secundò Declara,quia ista limitatio posset procedere,tenendo illam opi.vt publicatio absq; eo ꝙ didici ta sint testificata, impediat productionem testium:nã illud non haberet locum vbi tẽpore publicationis pars esset protestata quòd remaneret sibi saluum ius producendi testes.

116 XXXVII.Limita,si cõsuetudo loci hoc admitteret, vt etiam stante publicatione testes possent examinari, quia valet talis consuetudo, ita voluit Ant. de Butr.& Imo.in c.series,de testi.Io.And.io addit.Spec. io tit.de excep.§.dicto,col.5.ver.sed ounquid.licèt hoc noo dicat ibi Io.And.fm Abb.in d.c.series,vbi tamen ipse in fi.tenet illam opinionem. & illam etiam tenet Rom.in sing.274.Maria.in c.fraternitatis,col.37.ĩ 51 casu.Soci.in reg.403.in 12.fall.apostill.ad Bal. io l.per baoc, C.de temp.appell.

¶Contrarium sentit glo.in c.per tuas,in glo. fin.de testibus,& ibi Felyo.col.fio.& Felyn.in d.c.fraternitatia,col.7.de testib.

117 XXXVIII.Limita,secundum cautelam Bal.in l.ampliorem,io fi.princ.C.de temp.appell.qñ pars nominaret testes iudici, & postea se absentaret, quia testes põt iudex euocatos ad se examinare, quod dictom Bald.refert & sequitur Pau.de Castr.in coos.296. incip.in casu,de quo quæritur.Rom.in cons.479.& in repet. Rubricæ de arbitr.col.11.ver. item habens, vbi etiã istud dictum declarat Barba.in c.ad petitionem, in 4.col.in vers.vltimo not.de accus.Alex.io l.4.§. hoc autem iudicium,col.3.de dam.infect.Cæpol.in caut.165.& caut. 241.caut.342.Alc.in cons.328.vol.6. Laofr.in c.quooiam contra,§.testium,col.14.Soc.iu reg.403.io vltima fallen.Hipp.in l. 1.§.si quis vltrò,col.3.ff.de quæstio.& in coos.39 num.14.vol.1.& in consi.43. num. 27.& in cons.60.ou.19.& in consi.73.num.22.& sequen.Soc.in regul.403.29.fallen.Ias.in l.vbi pactum, col.5.C.de transact.Hippol.in pract.§.sequens,col.5. & in rubrica,de probat.col.14.Ruin.io coosi. 30.col. 1.volum.4.

118 Sublimita hoc & declara quando pars oominaret testes iudiei, secus si iudex sponte mandaret parti vt testes oominaret,nam tuoc iudex potiua officio aduocati,quàm iudicia fungeretur,vt per Aym.io cons.134. col.1.& seq.

¶Cootrariam opin.in principali limit. sequutus est Rom.in l.4.§.hoc autem iudicium.in 2.col.ff.de dam. infect.Fel.in c.fraternitatis,col.6. & Maria.col.37.in 53.fall.apostil.ad Abb.in d.c.fraternitatis.Afflic.super const.fol.53.col.2.& seq.

119 XXXIX. Limita, vbi testes examinati depnsueront se nihil scire, quia etiam post eorũ publicationem alii testes super eisdem articulis poterunt examinari,vt nota.Iac.de Belu.per illum tex.in c.1.§.1.quid sit inuesti. io vsib.feud.& ibi sequuntur Rai.Nic.de Neap.Matt. Laud.Aluarot.et Card.Alex.et Soc. ponit in reg.403. in 2.limitatione.

¶Cõtrarium tenet ibi Bal.Io.Andr.& Ant.de But,

in c.fraternitatis.vbi etiam Aret.col.4.& Fel.col.5.de teſti.apoſtill.ad Bar.in d.auth.at qui ſemel, in ver.dubitatur,& idem colligitur ex dictis Bal.in c.fraternitatia, in pe.col.ver.breuiter,de teſti.& ex dictis Bar. in auth. atqui ſemel,in 4.col.ver.quæro verum teſtis,

Concorda,quia hæc vltima poteſt ſaluari,vbi corrupti ab aduerſario teſtes dixiſſent ſe neſcire, vel non recordari.Alex.in l.veluti,§.hæc vox,ff.de eden.aliàs procederet prima opinio.

120 XL. Limita,vbi licèt dati eſſent articuli,tamen deſuper nulli eſſent teſtes producti , quia tunc etiam facta publicatione ſuper eiſdem articulis poſſunt teſtes examinari.gl.in c.cauſam,el 2.in glo.1.de teſti.& ibi Lauren.Tancredus,& Hoſt. & Abb.in c.fraternitatis,col. 5.in vlt.fall.poſt Ant.de But.ibi Bal.in auth.atqui,ſemel,col.3.Corn.in conſil.27.col.4.vol.3.vbi adducit bonas rationes.& Soc.in d.reg.403.in 2.fall. Alex.in conſi.83.col. 2.vol.4. Fel.in c.cùm veniſſent, col.fin. de teſti.Soc.in reg.403.in 34.fall.

121 XLI. Limita,nam ſi teſtis examinatus ſuper negotio principali,deponat ſe nihil ſcire, poteſt etiam poſt publicationem examinari ſuper publica voce, & fama, vt per Io.An.in addi.Spec.in tit.de teſt.§. nunc videndum,in vlt.addi.Fel.in c.fraternitatis,col.5.in fi.& ſeq. de teſti.Arc.in c.cùm cauſam,col.4.de teſti.& in c.fraternitatis,col.pe.præced.& ſeq.& ibi Imo. col.pe.

Ratio eſt,quia vſ ſuper diuerſis deponere, pro quo facit,nam teſtes,qui depoſuerunt ſuper aliquo acceſſorio,non prohibentur etiam poſt publicationē deponere ſup pricipali,vt not.Arc.i c.de teſtib.col.3.de teſti.

122 Primò Sublimita,vt per Alex.in conſ.61.col.3. vol.2.videlicet vt procedat limitatio,quando teſtis ſimpliciter iuraſſet dicere veritatem ſuper articulia,ſecus ſi ſuper articulis,& tota cauſa, quia tunc ſuper eo,quod eſt articulatū,nullo modo poſſunt amplius teſtes examinari.idem dicit Ange. in conſ.155.col.1.Hippol.in ſing.623.& fuit dictum Iun.& Ant.de But.in d.c.fraternitatis,Corn.in conſ.27.col.pen.vol.3.

123 Secundò Sublimita,& declara præcedentē limit. vt per Arc.in d.c.de teſtib.col.4. quando teſtia dixiſſet aliquid in fauorem partis aduerſæ, quia ex quo illi eſt ius quæſitum,non poſſet teſtis vlterius examinari.

124 XLII. Limita,vbi reus non fuit admiſſus ad ſuā intentionē probandam,vel ex cōſenſu partium,vel ex iuris diſpoſitione, niſi poſtquā actor plenè probaſſet ſuā intentionem,quia tunc dato ꝙ teſtes actoris eſſent publicati , adhuc reus poſſet probare ſuam intentionem per teſtes,vt no.Bal.in c.1.§.item ſi vaſallus,de controuer.inueſ.refert & ſequitur Soc.in d.reg.403.in 3.limita.per tex.in l.officium,ff.de rei vend.

Sed nec limitatio iſta probatur per illam legem,nec ego credo illā verā,ſi didicita eſſent teſtificata per eū.

125 XLIII. Limita,vbi quis vellet impugnare dicta, & perſonas teſtium ſimul, quia iſtud facere poſſet etiam publicatis atteſtationibus,vt nut.Bar.poſt Nic.de Mata.in auth. atqui ſemel,col.pe.& ibi Paul.de Caſt. col. 2.Signo.de Homod.in conſi.241.in fi.Aret. in c.licèt dilectus filius,col.4.de teſti.Petr.de Anch. in clem. 2. col.3.de teſtib.Imola in c.fraternitatis, col. pen. Lanfranc.in c.quoniam contra,§.teſtium, col.14. de proba.Soc.in reg.403.in 14.fall. ſed iſta limi.videtur mihi eſſe eadem limitatio cum 10. limitatione ſuperius poſita.

126 XLIIII. Limita,quando quis legiſſet atteſtationes perfunctoriè non diligenter & plenè , ſiquidem tunc, non obſtante publicatione , eo quia credendum eſt vt non potuerit perfectè didicere teſtificata,talis admittitur ad teſtium examen.Bart.in auth. atqui ſemel , col. antepen.ver.uenio ad quartam,vbi etiam Pau.de Caſt. col.2.ibi in tex.atteſtationes,Saly.in fi.col.in 9.q.Ange.in §.quia vero,in auth.de teſti.Lanfranc.in c. quoniam contra,in §.teſtium,col.10. de prob. Maria. in c. fraternitatis,co.13.& ibi Imola,col.fi.Soc.in reg.403. in 13.fall.Dom.in c.cum perſonæ,in fi.prin.de priuil. in 6.Ioan.Anto.de But.& Hoſt.in c. vltra tertiam,vbi etiam Bal.de teſt.Fel.in d.c.fraternitatis,col.6.de teſti. in fi.& ſeq.latè Fel.in c.vltra tertiam,col.1.& ſeq.de teſti.& in procem.Decret.in 5.col.Ripa col.1. in fi.in c. ſi quando,de teſcript.

127 Primò Amplia, nam idem eſt ſi quis audiuiſſet ab ipſis teſtibus quid depoſuerint, vel ſi etiam nō legiſſet totas atteſtationes,vt per Bar.in d.auth.atqui ſemel,colum.antepen.in ver.venio adquartam, & ibi Bald.col. pen.& Pau.de Caſtr.ibi,col.2.Sal.col.fi.in 9. quæſt.& præced.Bar.in §.quia verò,in auth.de teſti.Bal.in l.inciuile,ff.de leg.Fel.in c.fraternitatia,col.8. Maria.col. 13.& ſeq.Rom.in ſing.802.

128 Secundò Amplia, nam ſi ēt inſtruxerit teſtes, & ſic habuerit intentionem teſtium,adhuc poteſt ex. uinare,vt per Bal. in l.ſi.in 3.col.ff.de fer.apoſtill.ad Bal. in auth.atqui ſemel,col.pen.

129 Tertiò Amplia,nam idem eſt,quando quia teſtificata didiciſſet in exemplo,vt tradit Bal.in l.fi.ff.quemadmo.teſt.aper.& Ang.in l.pręced.& Imo.qui limitat niſi exemplum eſſet manu eiuſdē Notarii : Soc.in reg. 403.in 24.lim.& ſequitur apoſtill.ad Bal.in l.per hāc, C.de temp.appel.

¶Contrarium tenet Maria.in c. fraternitatia,col.13. de teſti.

Sed mihi videtur,vt iſta nō ſit limitatio principalis, ſed illatio quartæ limit. vbi dictum eſt ꝙ ſola publicatio non excludit, niſi didieita ſint teſtificata ex quo ſequitur vt qui nō legerit totaa atteſtationes, vel qui nō plene legit,non dicatur eſſe excluſus à facultate producendi teſtes,quia non poteſt dici plenè,& perfectè didiciſſe teſtificata.

Prout etiam qui audiuit a teſtibua,vel qui legit atteſtationes in exemplo, non dicitur perfectè didiciſſe teſtificata,tum quia ſæpe teſtes paruib.mentiuntur,vt cōſiderant Doct.in iſto caſu,tum etiam quia ſæpe exemplum diſcordat ab originali,& propterea nō facit fidē, ſecus ſi ſit ſcriptum manu eiuſdem notarii:quia tunc fidem facit,ac ſi concordarent cum originali,vt not.per doctores,in auth.ſi quia in aliquo,C.de eden.

131 XLV.Limita,vbi teſtes examinati fuiſſent excōmunicati, quia etiam poſt publicationem alii admitti poſſunt,non obſtante publicatione.Inno.in c.auditia,in fi. de reſtitu.in integr.Rom.in rubr.de arbitr.col.13.ver. item fallit.Soc.in reg.403.in 18. fall. Card. in clem.2. in 1.oppoſ.de teſti. apoſtil. ad Bal.in l.per banc, C.de temp.appel.Boniſ.de Vitell.in clem.2.col.fi. de teſtib. Afflic.ſuper conſt.fol.256.col.2.

132 Sed iſtā limitationem puto eſſe illationem primę,ſecundæ,& tertiæ limit. nam teſtea vbi ſunt examinati,& nullā fidē faciunt,proculdubio etiam publicati operantur,vt nō impediatur aliorū productio,& examinatio, & idem colligitur ex 19.20.& 21.limit.

133 XLVI.Limita, vbi in effectu poſt publicataa atteſtationes quis intenderet idē probare , ſed per aliū modū probādi,quia vbi variatē modus probandi,ēt ſi idem cōcludatē in effectu,licèt ēt poſt publicataa atteſtationes teſtes examinare,ita tenet Ant.de Butr.& fuit de mēte Hoſt.ibi in c.atteſtationes,de deſponſ.imp.ſequitē Soc. in reg.403.in 20.fall.& fuit de mente gl.ibi in verbo, per teſtes,ſequitur 1.apoſtil.ad Abb.in c.fraternitatis, de teſti.Bouet.in verbo,teſtis,ſing.53.

¶Con-

¶Cootrarium videtur sentire ibi Host.& Card.Alex.apertè in d.c.attestationes,Fel.in c.fraternitatis,io 7.col.de testi.& ibi fuit de mente Abb.dum recedit ab illa sol.gl.& aliam ponit.

134 XLVII. Limita vbi is, qui habuit publicationẽ,suisset oblitus testificatorũ,vt voluit Aog.in §.quia verò, in 1.opposit.in vers.ex hac tamen solutione in auth.de test.Soc.in reg.403.in 31. fall.apostil. ad Bal.in l.per hanc,C.de temp.appella.

135 XLVIII. Limita, vbi testes examinati, & publicati aliquid deposuissent super articulis non productis,vel super eo,quod ooo est in articulis deductum, vt nota. Ion.& Bal.in c.fraternitatis,de testi.vbi ẽt Fel. col.6.in duabus limit.& idem Inn.in c.ex tenore,de testib.vbi ẽt Ant.de But.& Abb.in 3.sol.& ibi Imo.Fel.& Card. in clem. 2.de testi.Bar.in auth. atqui semel, in fi.col.in vers.ex prædictis apparet,C.de prob.Io.And.in addit. Spec.in tit.de teste,§.iam de interrogatoriis, in versic. fiunt autem generaliter,de testi.per Soc.in reg.403.in 26.fallen.Fel.in c.de teste,col. 1. de testi. Afflict.super constit.fol.256.col.4.

136 XLIX.Limita,vbi testes primò examinati,& publicati deposuerunt super valore,nam possunt alii examinari ẽt publicatis attestatiooib. super maiori summa, gl.pe.in c.cũ cã,q̃ inter œconomũ,de testib. & no. ibi Bal.Bar.in l.cũ furti,ff.de in lit.iur.& ibi Imol.Ang.Alex. & Ias.& idẽ Bar.in l.fi.§.q indiuisam,ff.de leg.2. & ibi Pau.& Raph.Cum.Spe.in tit.de teste, §.postquã vers. quid si plures,& ponit istã limit.Soc.in reg.403. in 42.fallen.Alex.in cons.64.col.2.vol.2. Guido Papæ quæst.585.& in sing.563.

137 L. Limita,quoad probandum peremptoriam exceptionem,vt no.Spe.in tit.de excep.§. dicto vers. sed nũquid attestationibus,& io tit.de teste, §.satis vtiliter.io 21.casu.Bart.& Bal.& Saly.in l.peremptorias, C.quæ sent.rescindi oon poss.

Sed io veritate ista nõ est limitatio, eo qoia ſm Doctorum declaratioonem ideò admittitur talis exceptio, quia testes recipiuntur super dioersis, & oon super eisdem articulis,quod non est contra regulam.

138 LI.Limita vbi plures testes essent producti,& quidam tantum examinati,quia ẽt publicatis attestationibus,& didicitis testificatis,tam illi,qui non sunt examinati,quàm alii,possunt examinari publicatione nõ obstante,super eisdem capitulis: ita declarat notabiliter Maria.in d.cap.fraternitatis,colum.9.io fine,& seq.de testibus.

139 LII.Limita,vbi testes sunt examinati super negocio principali,& incidenter deposuerunt super publica voce,& fama,oam etiam publicatis attestationbus possunt examinari testes super publica voce, & fama,sup qua incidenter testes deposuerunt. Aret.in d.c. fraternitatis,col.fi.de testi.licèt non plenè finoet, sed istud clarè firmat Ang.in l.per hanc,colum.fi. C.de tempo. appellat.

140 LIII.Limita, vbi testes essent examinati super petitione,& nõ super articulis,quia non obstante publicatiooe,põt examinari alii sup cõtrario. ita tenuit Card. in c.cum Io.& ibi Fel.in 10.col.in vers.in gl.io verb.pẽdebat,de fid.instr.Corn.io cons.17.col.pen.vol.3.vide Imo.in c.fraternitatis,col.pen.de testib.

141 LIIII.Limita,vbi testes essent de nouo reperti, qa possunt non obstante publicatione examinari; Gipp. in l.1.§.si quis vltrò,col.5.ff.de quæst.

Sed ista limitatio ooo est vera iudicio meo,quia nõ prouidet aduersus timorẽ subornationis, propter quẽ impeditur testium examinatio.& Doc.qui allegan.per

142 Hip.tñ probant, q̃ post conclusionem testes possunt examinari, si sunt de nouo reperti. Vnde ista fall. esset bona,tenendo q̃ sola publicatio absq; eo q̃ didicita essent testificata, excluderet examen testium, quia tunc posset illa limitari,qñ testes essent de nouo reperti,propter illam conclusio. vt testes admittanẽ ẽt post causæ concl.si sunt de oono reperti,& ita videtur sentire, Abb.in c.fraternitatis,in 5.col.de testib.

143 LV.Limita, vbi testes non sunt examinati in figura iudicii, sed tantum de conscientia, & non de veritate. Bal.in auth.sed cum testator, col.pen.Aot.de Butr.in c.cum olim,el 1.in 1.col.de priuileg.Fel.in c.fraternitatis, col.6.de testi.

144 LVI.Limita, si publicatis attestationibus fiant articuli,in quib.concludatur eadem intentio aliquo addito,non tñ ad fi. vt super prima intentione aliquid probetur:ita vr̃ esse tex.in c.cũ causa,& ibi not.Imo.in vlt. not.& Fel.in prin.de testi.& in c.fraternitatis,col.6.de test.Affl.super coost.fol.256.col.1.

145 LVII.Limita, vbi testes inducerentur ad faciendã præsumptionem,vel ad inditium tantum,quia tales possunt examinari etiam publicis attestationibus. ita Inn. in c.cum dilectus,de accus.Ang.in l.fi.C.de testi.Bar. in l.2.col.fi.ff.de appel.non recip. Fel.in c. fraternitatis, col.7.de testib.

146 LVIII.Limita vbi ageretur de periculo animarum, quia ista rigorosa subtilitas isto casu non attenderetur, Ant.de Butr.in c.attestationes,io 5.col.vers.obuiat,de spons.impub.sequitur Fel.in c.fraternitatis, col.17.& 7.de testib. vide supra.nu.102.

147 LIX.Limita,nam ſm Ant.de Bur.in c.licet causã, col.14.supra de prob.etiam publicatis attestationibus examinari possunt testes sup articulo partim antiquo, & partim oouo,sed vt dicit Fel.in d.c.fraternitatis,col. 7.& apostil.ibidem ad Abb.istud est contra tex.in d.c. fraternitatis,ibi nouis duntaxat.

148 LX.Limita,vbi producens testes post didicita testificata,esset adeò legalis persona, & non suspecta, vt in eo videreẽ cessare timor subornationis testiũ, vel quia ẽt testes essent legalissimi,ita tenet Claud.in l. 1.§ per procuratorem,col.2.ff.de acq.poss.& Ias. in cõs.170. col.5.vol.2.Maria.in c.fraternitatis,col.pen.in 54.casu.Hippo.in l.1.§.si quis vltrò,col.4.& seq.de quæst. Fel.in c.causam,quæ,in fi.de offi.deleg.in c. 2. col.5. de prob.gl.consuet.Biturig.fol.59.col.1.& seq.Hipp. in sing. 488. ponit aliud speciale propter dignitatem personæ ipsius testis.

149 Vide dicta per nos in 1.ampliatio. Et vide Brun.io trac.de forma,fol.81.col.1.in fi. & seq.vbi dicit recedendum esse à regulis iuris propter præstaotiam personæ,vt etiam in 1.ampliatione dictum fuit.

150 LXI.Limita,quaodo agitur de crimine hæresis,tũc ẽt nõ obstãte publicatione,testes recipi possunt.Hipp. in Pract.§.sequens,col.1.Fely.in c.fraternitatis, col.7. Carrer.de hæret.nu.124.& uide supra,nu.100.

151 LXII. Limita qñ quis uidisset testes casu fortuito, non ad finẽ sciendi dicta testium,ita dicit Bal. in c.constitutus,el 2.de testib.Fel.in procem. Decret.col.5.

152 LXIII. Limita qñ incepisset quis legere dicta testiũ, q̃ fuerunt postea sibi p̃ Notariũ erepta de manib. ita Bal. in l.in ciuile,ff.de leg.& in auth.qui semel,col. pen.C.de probat:Fely. in procem. Decretal.in 5.col.

153 LXIIII.Limita,quãdo non obstat res iudicata,quia vbicunq; non obstat exceptio rei iudicatæ, ibi possunt testes examioari etiam publicatis attestationibus. Bouer.io sing.io verbo testis,sing.63.uide supra in XVII limitatione.

154 LXV. Limita,vbi propter ineptam petitionem reus absoluitur,Bouer.vbi supra.

155 LXVI. Limita, quia hæredi propter probabilē ignorantiam datur restitutio ea clausula generali. Fel. in c. ītimauit, col. 2. de testi. post Are. ibi, vide suprà, nu. 54.

156 LXVII. Limita, vt per decis. Neap. 81. in nou. nu. 6. nam testes produci possunt super nouis articulis depositionibus a primis, qn̄ tales articuli non includuntur in primis de necessitate probationis iuris, & facti simul, sed solum de necessitate probationis.

157 LXVIII. Limita, nam si factus sit articulus super infamia alicuius, & testes desuper sint examinati, possūt, non obstante publicatione, alii testes examinari super bona fama: Afflict. super const. fol. 255. col. 4. in fi. & seq. in tit. de prob. in appella. recip.

158 LXIX. Limita, si testes examinati deposuerunt de crudelitate: nam non obstante publicatione, possunt alii examinari de contraria crudelitate. Afflict. super cōstit. fol. 256. col. 1. in tit. de appell. recip.

159 LXX. Limita, si quis vellet probare cōtrarium post publicationem, quando de tali probatione, vel articulo non potuit causa instrui. Affl. super consti. fol. 256. col. 1. in tit. de appell. recip.

160 LXXI. Limita in causa monachatus, gl. in c. pręsens, in vers. patrem, 20. q. 3. Afflic. decis. 216. idem ponit Fely. in c. fraternitatis, nu. 9. de testib.

De Confessis.

CONCLVSIO PRIMA:

ARGVMENTVM.

Confessio facta absente parte, non operatur.

1 CONCLVSIO generalis est in iure, q̄ confessio, parte absente facta, non operatur, l. certum, §. si quis absente, ff. de confess. ponit gl. in c. fi. de confess. in gl. fi. magna, circa med. & in l. 1. C. de confess. in gl. magna, prope fin. Bar. in cons. 114. est bonus tex. in l. fi. ff. de interrog. actio. gl. in l. cum de indebito, §. fi. in gl. in verbo, exposuit, ff. de probat. Soc. in cons. 20. col. pen. vol. 1.

2 Hinc infert̄, vt si essent mille testes, qui deponerent de confessione absente parte facta, non probarent, nisi semiplenè, prout dicit Decis. Neap. 375. in antiquis.

3 PRIMÒ Amplia, ēt si cōfessio facta sit in iudicio parte absente, ita probat tex. in d. l. certū, in §. si quis absēte, & in d. l. fi. ff. de interrog. act. ita Bar. in d. §. si quis absente, qui ꝑpea consuluit vt semper ponant̄ in actia hęc verba, parte p̄sente, & idē dicit Card. in c. si cautio. de fid. instr. & ibi Fel. col. 4. in fi. hoc ponit post gl. Anto. de Butr. & Abb. in d. c. fi. col. 4. de confess. Alber. de Rosa. in l. non solū, §. si liberationis, ff. de lib. leg. Bal. in l. 1. C. de lit. contest. Maria. in c. 1. col. 36. & seq. eod. tit.

4 Quia aliàs confessio facta in iudicio, non præsumeretur facta parte præsente. Capella Tholos. & ibi apostill. decis. 351. vide in 2. limit. principali, vbi declarat.

5 Amplia ampliationem hanc, etiam si fiat confessio in iudicio corā Notario. Inn. in c. statuimus, de confess. Bal. in l. 1. col. 9. C. de cōfess. Vita. in trac. claus. clau. 54.

¶ Contrarium tamen tenet Ruin. in cons. 73. col. fi. volum. 5.

6 PRIMÒ Declara, quia non dr̄ iudicialis, si sit facta corā vno, vel duob. ex tribus iudicib. Hipp. ī sing. 309.

7 SECVNDÒ Declara istam ampliationē, vt non solū requirat̄ in confessione iudiciali præsentia partis, sed ēt acceptio. Hisp. in c. per vestras, §. 4. cum aūt, nu. 40. de dona. inter vir. & vxor. in 2. pag. Cyn. Bald. in l. generaliter, col. fi. & ibi Alb. col. pen. C. de non num. pec. & ibi Sal. col. 5. in 25. oppos. & Albe. in l. rationes, C. de prob. Lanfran. in c. quoniam contra, col. 37. de proba. prout dicetur in 2. limit.

8 ¶ Contrarium vt in confessione iudiciali nō requiratur partis pręsentia, tenuerūt Pet. & Cy. in l. 1. C. de cōfess. Io. de Anan. in cons. 85. col. fi. & sentit Bar. & ibi Alex. in apostill. in d. §. si liberationis, in l. non solū, ff. de lib. leg. Ang. in l. idem duobus, §. fi. ff. de pact. in fi.
* & istam dicit * communem Fel. in c. 1. nu. 5. ver. an autem, de lit. contest. Grat. cons. 81. col. 1. vol. 1.

Hanc primā ampliationem; vt confessio facta in iudicio, a parte absente, non operetur.

9 PRIMÒ Limita in his, quæ sunt voluntariæ, & nō contentiosæ iurisdictionis, vel quoad ea, quæ sunt pręparatoria, & nō decisoria iurisdictionum: nam in iis valet cōfessio facta in iudicio parte absente: ita tenet Io. An. in addi. Spe. in tit. de confess. §. sequit̄, ver. 7. Ant. de Butr. & Abb. in c. fi. col. 4. de confess. decis. Thol. 349. & ibi Apostill. & Alb. in l. certū, §. si quis absente, ff. de confess. Io. de Anan. in cons. 85. col. fi. Sal. in l. generaliter, C. de non nu. pec. col. 5. & in l. vnica in 15. oppos. C. de cōfess. Fel. in d. c. si cautio, col. 4. & seq. de fi. instr.

¶ Cōtrarium voluit Abb. in d. c. fi. col. 4. vbi in hoc casu requirit iudicem, vel alium, qui pro absente recipiat, & idem Sal. in l. 1. in 15. oppos. C. de confess. Fely. in c. capitulum, col. 12. de rescr. Imo. in d. c. fi. col. 5. Angel. in l. 1. ff. de confess.

Cōcorda has opinio. vt per Soc. in reg. 63. in 5. fall. ex mente Flor. in l. fi. ff. de interrog. actio. & Bar. in locis alleg. vt 1. opin. procedat in his, quæ dependent a volūtate vnius prout in aditione hæreditatis, vt tenet etiam idem Soc. ibidem in 6. fall. & dicetur in 6. limit. principali, aliàs procedat 2. opinio.

10 SECVNDÒ Limita, qn̄ posset procedi contra absentem, quia in illis casibus ēt cōfessio posset operari in fauorē absentis, vt dicit Io. And. in loco præalleg. Sal. in d. l. generaliter. & in l. vnica, in 15. oppos. C. de cōfess. Alb. in l. 1. C. de confess. in ver. 5. quęritur, Vital. in trac. claus. clau. 54. Fel. in d. c. si cautio. col. 5. Imo. ī c. fi. col. 5. de confess. Et propterea Bal. in l. postquā liti, col. pe. dicit quòd confessio prodest absenti per contumaciā, idem sentit Pau. de Cast. in l. certum, §. si quis absente, ff. de confess. Soc. in reg. 63. in 2. fall.

Sed Purpur. in d. l. postquàm liti, col. 8. & ibi Lācel. Dec. maximè de hoc videntur dubitare.

11 TERTIÒ Limita quando ageretur de crimine criminaliter, quia tunc etiam absente accusatore facta confessio operatur, vt colligitur ex no. per Bal. in l. generaliter, in 5. col. C. de episc. & cler. Fel. in d. c. si cautio, colum. 5. Ant. de Butr. in c. si constiterit, in finalib. verbis, de accus. Dec in l. cum te, C. de transact.

Amplia, nam idem est in omni eo, quod officio iudicis committitur: vt per Bal. in d. l. generaliter, col. 5. C. de episc. & cler.

12 QVARTÒ Limita in confessione, quę fieret in libello, vel in positionib. vt per Io. And. in d. §. sequitur, ver. 6. in addit. ad Spe. in tit. de confess. Ant. & Abb. in d. c. fi. col. 4. Imo. col. 5. de confess. fuit dictum Bar. in l. certum, §. si quis absente, ff. de confess. in l. 2. §. fi. ff. de iure fisci. Imo. in l. nuda ratio, col. 1. ff. de dona. Sal. in l. vnica, in 15. oppos. in fi. C. de confess. Soc. in reg. 63. in 1. limit. Capella Tholos. decis. 349. & ibi apostill. Purpu. in l. postquam liti, col. 9. post Bal. ibi in finalib. verbis, C. de pact. Fulgos. Alexan. Ias. & Dec. in l. cum te, C. de transactio. Ias. in l. 2. colum. 2. C de institut. & substitutio. & ibi Dec. colum. 2. Felyn. in d. cap. si cautio. col. 9.

col.9.in 9.limit.Hippol.in sing.202.Ias.in §.si minus, col.2.Inst.de actio.Ruin.cons.73.col.fin. vol.5.

13 PRIMÒ Amplia, idē esse in coufessione facta in supplicatione. Mart.Laud.in tract.de Princ.concl.87.

14 SECVNDÒ Amplia, idē esse in exceptionib. datis p reū, quia confessio in eis cōtēta operatur ēt parte absente, Ias.in d.l.cum te. C.de transact.& in d.l.2.col.2. C.de instit.& substit.Soci.in reg.63.in prima limit.

15 TERTIÒ Amplia, idem esse in omni alia scriptura in iudicio producta, vt parti tradatur, ita generaliter infert Imol.in d.l.nuda ratio.col.1.ff.de don.Fel.in d.c.si cautio, col.9.in 9.limit.Hipp.in sing. 202. Maris. in c.1.col.35.in fi.de lit.contest.& col.seq.Bal. in l.1. col.pen. C. de confes.

16 QVINTÒ Limita aliquo recipiente pro absente in iudicio, vt dicet in 1.limit.primæ cōclusionis limit.prīci.Gomes.in §.itē si quis postulāte, col.8.Inst. de act.

17 SEXTÒ Limita in dependentibus a uoluntate vnius, vt dicetur in sexta principali limit.

18 SECVNDÒ Amplia conclusionē principalem, quia confessio etiam in criminalibus facta parte absente nō probat. Alex.in cons.180.col.3.uol.2.Felyn.qui latè ponit effectum extraiudicialis confessionis in criminalibus, in c.olim, col.2.de rescript.

19 TERTIÒ Amplia ēt idem esse in causa matrimoniali, vt per Alex.cons.154.col.pen.uol.5.& in cōs.152. col.fi.vol.5.& in cons.156.col.fi.uol.5. Dec.in cons. 163.col.1. Pau.de Cast.in cons.115.in 2.uol.Alex.in cons.150.col.4.uol.5.& cons.153.col.5.vol.5.Grat. cons.158.col.1.uol.2.Maria.iun.cons.88.col.3.vol.2.

¶ Contrarium voluit Barbat.cōs.40.col.10.vol.3.

20 QVARTÒ Amplia etiam in confessione facta in ultima voluntate, vt not. Bar.in l.cum quis decedens, §. codicillus, col.5.ff.de leg.2.

21 Declara hoc non procedere quando testator confiteretur in foro pœnitentiali etiam absente parte, ut per Fely.in c.si cautio, col.5. de fide instr. qui etiam ponit alias declarationes, quas ibi videas.

22 PRIMÒ Limita principalē conclusionem in confessione liberatoria, quæ facta parte absente operatē liberationem, saltē in vim exceptionis doli, ut per gl.in l. nō solū, §.si liberationis uerbo, ff.de lib.leg.in gl.in verbo, debitoris, gl.in verbo, renūciasti, in l.postquā liti, & ibi Bal.& Saly. Alex.C.de pact.licet isti loquantē in renunciatione litis, io qua potest hoc esse speciale odio litium, vt ibi gl.& dicetur infrà. Guill.de Cun.in l.Pomponius, ff.de neg.gest.Nicol.de Matta.& Bal.in l.generaliter, in fi.col.in 12.q.C.de non nu.pec.Rai.And.de Pisis, & Albe.de Ros.in l.idem in duob.§.fi.ff.de pact. Bal.in l.1.ff.de interrog.actio.Car.in cap.fi.de confess. Soc.in reg.63.in 13.fall.Feder.de Senis in cons. 128. sentit istam partem Alberi.de Ros.in d.l.postquam liti.Inno.in c.ueniens, de renunc.Pet.in l.generaliter, C. de non nu.pec.Rai.in l.nuda ratio, ff. de donat. Feder. ubi dicit istam communem, in cons.268.Purpur. in l. postquam liti, col.8.tenet istam partem Bald.qui dicit istam * communem in cons.466.uol.4.& in cons.10. col.1.uol.5. Istam dicit magis ueram, & magis communem Lancelot.Dec.in l.postquam liti.col.3. And. Barbat.in apostill.ad Bar.in d.l.non solum, §.si liberationis, ff.de libe.leg.Guido Papæ quæst.176.

¶ Contrariū vt ēt confessio liberatoria non operetē facta parte absente uoluit gl.in l.idem duobus, §.fi.ff. de pact.in gl.fi.in uerbo, plerunq;.Iac. But.& Bar.in l. postq liti.C.de pact.& ibi Ang. Fulg.& Paul. de Cast. circa fi.idem uoluit gl.in l. Pomponius scribit, la 1.in gl.in uerbo, probauero, ff.de nego.gest. Alber.& Bar. in l.certum, §.siquis absente, ff.de confess. & Alber. & Bart.in l.non solum, §.si liberationis, ff.de lib.leg. Inn. in c.cū pridē, de pact.qui dicit esse speciale in renūciatione litis, & ibi Ant. de But.& Imol. & idem Ant.de But.in c.fi.col.4.& seq.de confess. & ibi Abb.col.4. & seq.Imola col.5.Cyn.& Alber.in l.generaliter, col.pe. C.de non nu.pecu.Bal.in l.& hæredi.§ nos autem, ff. de pact.& Paul.de Cast.in l.idem in duobus, §.fi.ff. de pact.ubi dicit q Doct.tenent istam partem, & istam tenet ibi Pet. de Anch. quam dicit * cōem ibi Alex. & Ias.idem tenet, & idem dicit Signo. Homod.in cōs.33. Ang.in l.Pomponius, col.2.ff.de neg.gest. Bal.in rub. C.res inter alios acta, col.2.Bal.in l.non idcirco. C.de iur.& facti ignor.& in l.2.col.3.C.de lib.& eor. lib.Saly.in l.1.in 15.oppo.C.de confess. Bal.in l.si actionē, C.de pact.circa prin.& Saly.in fi.Bart. idem tenet in l. tale pactum, in fi.princi.ff.de pact. Ant.de But.in c.ueniēs, de renuncia.in 3.col.ubi etiam Card.Alex. qui dicit istam * communem, & in cons.174.col 2.uol.6. & in cons.211.col.pen.uol.6.ubi hanc dicit * magis cōmunem opinionem, & in cōs.129.col.2.uol.4.ubi dicit hanc communem opin.Fely.in c.si cautio, col.7.de fide instr.post Abb.ibi in 4.col.Paul. de Castr.in cōs. 79.col.fi.uol 2.incip. ad id, de quo quæritur, Dec.in l.postquam liti.col.3.& sequ.& ibi Ruminal. col. pen. Purpur. col.8.in fi.& seq.dicit istam opi. communem, Lāfrāc.in c.quoniam cōtra, col.38.de probat. & idem tenet, & dicit hanc partem esse communem Claud. in d.l.postquam liti.col.3. Bal.nouell.in rubr. de uerbo. oblig.col.3.in fi. apostill. ad decis. Tholos.349. & in decis.375.Bertran in cons.178.col.2.uol.1. Aim.cōs. 120.col.2.uol.1.

23 PRIMÒ Coocorda prout aliqui pro cōcordia opin. uoluerunt constituere differentiam inter pactum, & renunciationem, ut renunciato non requirat præsentiā partis, & ita procedat gl.in l.non solum, §. si liberationis, ff.de lib.legat.& in l.postquam liti.C.de pact.

24 Pactū uerò requirat partis præsentiam, & ita procedat gl.in d.l.idē in duob.§. fi.ff.de pact.& hæc fuit opinio Bal.in c.1.de eo qui fi. fec.sgna.Ang. in d.l. idem in duob.§. fi.Bal.in l.postquam liti.col.3. Saly. in d.l. postquā liti.col.5.& ibi Alex col.fi.& Alex.in apostil. ad Bart.in d.l.non solū, §.si liberationes, ff.de lib.lega. Ias.in l.si tibi 10.§.personale, col.1.ff.de pact.

¶ Contrarium tamen, ut non sit facienda ista differentia inter pactum & renunciationem, tenuit Fulgos. in d.l.postquàm liti.& Alex.& Ias.in d.l.idem in duobus.§.fi.& Riminal.in d.l.postquam, col.pe. Bal. in l. rescriptum, in fi.princ.ff. de pact.

25 SECVNDÒ Concorda, vt scilicet cōfessio requirat partis præsentiā, & ita procedat secūda opi. non renunciatio, & ita procedat prima: & ita dixit Sal.in l. postq tibi, col.6.C. de pact.Alex.in cons.174.col.fi.uol.6.

26 TERTIÒ Cōcorda, prout alii dixerunt, ut sit differētia inter pactū, & illud exigat duorū consensum, & cōfessionem, quæ sine partis præsentia ualet, & ita dicebat Bal.in l.1.ff.de interro.act.& in cōs.292.uol.3. & in l.generaliter, col.fi.C.de non nu.pec.in 12.q.Alex. in cons.115.col.2.uol.7.& in cons.245.col.2.uol.6.

¶ Contrarium de directò dixit Sal. in l.1.in 15.oppos. C. de confess. ut scilicet confessio requirat partis præsentiam, non autem pactum liberatorium. Vital.in tract.claus. clau.54 istam etiam distinctionem de pacto, & confessione reprobat Alex.in cons.212.col.pe. uol.6.ubi etiam ponit rationem.

27 QVARTÒ Concorda, nam quidam dixerunt, ut cōfessio facta parte absente in ultima uolūtate operetur, non autem confessio facta inter uiuos, & ita concordabat opin.Bal.in l.rationes, in fi.C.de probat.Ang. in l.

idem

idem in duobus,§.fi.ff.de pact. Alex. in d.l.postquam, col.fi. Bald.in c.fi.col.4.de confess.

28 QVINTÒ Cõcordat Bal.in c.fi.col.4.de cõfes.quia aut cõfessio emanat p modũ cõuẽtionis,& requiritur partis p̃sentia,& ita procedat secunda opi. Aut per modum enunciationis,& non requirat̃ tunc præsentia, & ita procedat prima opi. Alex.in cons.115.col.7.uol.7

29 SEXTÒ Concordat idem Bald.in l. rescriptum, in fi.princ.ff.de pact.quod gl.in d.§.si liberationis,& prima opinio procedat aliquo recipiente pro absente, secunda verò opin.gl.in l.idem in duob.§.fi.& in aliis locis,procedat nemine recipiente pro absente.

30 SEPTIMÒ Concorda ẽt,vt confessio ad liberãdum licèt non valeat in vim pacti,qñ est facta absente parte,& ita procedat secunda opi.tñ valeat, vt probet aliquẽ non esse debitorem, ita dicit Bal.in l.generaliter, in 12.q.C.de non nu.pec.& in cons.466.vol.4. & in cons. 192.vol.3.Aret.in cons.60.col.1. vbi dicit communẽ * opi.Alex.in cons.245.vol.6. col. 2. & in cons. 115.col.1.in fi.vol.7. Ias.in l.non solum,§.morte,col. 5.ff.de ope.nou.nũc. Caccial.in l.admonẽdi, char.19. col.2.ff.de iureiur.Hippol.in rubr.de proba.col.22.

¶ Contrarium in hoc tenuit Saly. in l. generaliter, in fi.col.in 12.q.C.de non nu.pec. & idem Saly.in l. vnica,in 15.oppos.in fi.C.de confes.

31 Tenendo secundam opi.magis * cõem,quod etiam confessio in liberatoria facta parte absente non operetur.

32 PRIMÒ Limita in renũciatione iudiciali,vt in d.l. postq̃ liti.C.de pact.vbi gl.Ant. de But.in c. veniens, de renunc.hoc aũt Bar. in d.l.postq̃,intelligit esse verũ qñ iudex recipit pro absente, & idem tenet ibi Ang.& Alex.col.fi.Purp.col.8.& ibi Riminal.col.pen. in fin. Claud.col.3.Fely.in c.capitulũ,col.9. & 12.de rescri. Idẽ Bar.in l non solũ,§.si liberationis,ff.de li.leg.& ibi Alb. de Ros. Bal.in c.dudũ, el 2.col.4.in fin.& seq.de elect.Ang.in l.1.§.1.ff.a quib.appell.nõ licèt, & in §. idẽ iuris,col.35.Inst.de excep.Bal.in auth.in successione,in fi.C.de legit.hære.Imola in c.fi.col.5.de confes. Ant.de But.& Imo.in c.cũ pridẽ,de pac.Ant.de Butr. in c.veniẽs,de renũc.col 3.Fel.in c.si cautio,col.4.de fide instru. Aret.in c.de causis,col.3.de test. Alex. in cõs.174.col.1.in fi.vol.7.Cyn.in l.1.in 6.q.C.de confes.Pau.de Cast.in l.certũ,§.si q̃s absente,de cõfes. Sal. in l.iubemus,C.de lib.can.Cur. sen.in cõs.78.Ias.in l. 1.col.pen.C.de pact.Vital.in trac.claus.claus.54.Gomes.in §.item si quis postulante,col.8.Instit.de actio.

33 SECVNDÒ Limita in renũciatione litis,& hoc odio litium,ita gl.in d.l.postquam liti.Inn.& Imo.in c.cum pridem,de pact.Rota in nou.dec.306.Bal.in rubrica, C.ne res inter alios acta.Purpur.in d.l.postquam liti, col.7.in fi.Bal.in auth.in successione,in fi.C.de leg.hered.& idem Bal.in l.& hæredi,§.fi.ff.de pact.Io.And. in d.c.cum pridem,col. 1.de pact.

34 TERTIÒ Limita in renunciatione iuris realis,quia in tali renunciatione nõ requiritur partis præsentia, ita Bar.in l.non solũ,§.si liberationis,ff.de lib.leg.Ant.de But.& Abb.in c.fi.col.5.de confes.Ant.de But.& Imola in c.cũ pridẽ,de pac.Ant.de But.in c.veniens, col.3. de renun. Fel.in c.si cautio.in 8.fal.de fid.instr. Purp. in d.l.postquam,col.8. & ibi Claud.col.2.in fi.qui declarat,apost.ad dec.Thol.349.Alex.in l.Labeo,col.1. in fi.ff.de iureiuran. Cur.sen.in cons.50.colum.64. Arc.in cons.36.col.1.in fi.& seq.& in c.causam quę. col.3.de testi.qui declarat qualiter, procedat istud dictum Soc.in l.naturaliter,§. nihil commune,columna 6.ff.de acquir.possess.idem Domi.post Io.de Faut.in §.de his.3.q.9.Imo.in c.super hoc,de renunc.col.10. Vital.in trac.claus.claus.54.Imola in c.si cautio,col.2 de fi.instr. qui videtur tenere secus esse in confessione, licèt hoc in renunciatione iuris realis posset procedere,Bal.in c.accepta,col.1. de rest.spol. Archid.in cap. quam periculosum,col.17.q.1.

¶ Contrarium verò vt ista distinctio inter ius reale,& personale non sit bona,tenet Bal.in cõs.466.vol. 4.& Abb.in l.generaliter,col.pen.in fin.C.de non nu. pecun. qui dicit q̃ confessio super dominio parte absente facta non præiudicat, Spe.in tit. de confess.in §. nunc uidendum,ver.quid si confiteor,Lanfran.in cap. quoniam contra,col.38.de probat.

35 QVARTÒ Limita in confessione liberatoria facta præsente fideiussore,vt infra dicetur in 11. limi,

36 QVARTÒ Limita,in tacita renunciatione,vt dicetur in 13.fall.

37 SEXTÒ Limita,quando renunciatio continet tãtum commodum renũciantis,sine alterius præiudicio, vt dicetur in 20.fall.

38 SEPTIMÒ Limita,ut non requiratur præsentia fauore dotis,ut per Bal.nouell.in tract.dot.in 6.parte, in 66.speciali.

39 SECVNDÒ Limita regulam seu conclusionem principalem, vt confessio facta absente parte nõ operetur, nisi aliquis nomine absentis recipiat illã confessionẽ, quã postea absens ratã habeat,vt not.Bar.in d.l.nõ solũ,§.liberationis, ff.de lib.leg. Ant.de But.in c.veniẽs, col.3.de renuncia.Pau.de Cast.in l.idẽ in duob.§.fi.ff. de pact.Ant.in c.fi.col.4.& ibi Imola col 5. de cõfess. Io.And.Ant.de But.& Imol.in c.cũ pridẽ,de pac.Saly.in l.1.in 15.oppos.C.de confes.in l.si actionem, C. de transac.Bal.in l.1.C.de interrog.actio.Are.in cons. 64.col.1.& in cons.82. col. 7.Soc.in reg.63.in 15. fall.Imola in c.si cautio,& ibi Fel.in 9.col.in 11.fall.de fide inst. Alex.in cons.212.nu.31.uol.6.Fely.in cap. olim,col.3.de rescr.vbi allegat cons. Francisci Tygrini.Idem voluit Hippol. in rubr.de probat.col. 22.in duob.locis,& in l.si quis ne quæstio,col.25.de quæst. Bart.in l.cum quis decedens,§.codicillis, ff.de lega.2. Dec.in l.postquam liti,col.4.C.de pact.Fel.in c. capitulum, col.12.in fi.de rescrip. Ruin.cons.101.col.fi. vol.1. & hanc dicit communem * opin.Ias. in l.error, nu.3.C.de iur.& facti ignor.

Facit q̃ dictũ est s. de confessione iudiciali nu.32.

¶ Contrarium sentit Abb.in c.fi.in 4. col. de confess.vbi requirit publicam personam, Bal.in l.2.in fin. C.vt in posses. leg.Fel.in c.olim,col.3.de rescr.

40 Declara primam opinionem communẽ, vt per Fel. in d.c.si cautio.in 11.fall.col.9.vbi eam intelligit,dum modo receperit confessionem is,cuius interest.

41 TERTIÒ Limita cõclus. principalem in cõfessione iurata,quę operatur ẽt facta parte absente,propter vinculũ iuramẽti, ita Bal.in cons.344.vol.4. Alex.in cõs. 85.vol.7.Soc.in reg.63.in 8.fall.Ant.de But.in cap.fi. in l.pe.de succes.ab intestato,Bal.in l.rationes,in fi.C. de probat.Bar.post gl.in auth.sacramẽta puberum, in 2.& 3.col.vbi idem reperit,q̃ in iuramento nõ requiritur partis præsentia,& ibi Bal.col.4.C.si aduer.uẽdi. Fel.in d.c.si cautio.col.5.in 1.limit.de fid.instr.Corn. in cõsi.113.col.3.uol.1.Old.in cons.291.col.1. in fi. & seq.Hipp.in sing.202.& in rubr.de prob.col.22.in l.pen.col. 10.de quæst. Imol.in c.cum contingat,col. 63.uer.item ulterius,de iureiur.Bal.in l.pactum,quòd dotali,C.de collat. in 9.q. Petr.de Anch.in clem. 1.in 12.not.de iureiur.& in c. licèt mulieris, in pen.col. de iureiur.in 6.

Et hanc etiam limitationẽ tenet Fel.in c.olim, col. 5.de rescr.Ias.in repe.l.admonendi,col.67.de iureiur. Corn.in cons.323.col.fi.uol.1.Hipp.in Practica §.2. in 9.

in 9.col.& in l.pen.col.10.ff.de quæst. decis. Neapol. 164.Ripa in 11.respons.in 3.lib.col. 5. Gomes.in §. item si quis postulante,col.7.Institut.de actio. Grat. in cons.81. vol.1.col.1.Ruin. cons. 101.col.fi.uol.1. & consi.180.col.2.vol.1.& consi. 10.col.1. vol.4. & cons.41.col.2.vol.4.& cons.62.col.2.vol.4.& consi. 73.col.fi.vol.5.

42 Hinc inferunt Doct. quod confessio iurata in vltima voluntate operatur quemadmodú dispositio inter viuos,vt not. Bar.in l.cú quis decedent,§.codicillis.ff. de leg.3.Bal.in auth.quod obtinet,per illum tex.C.de proba. Imo.in c.cú contingat,col.91.de iureiur.Ang. in l.generaliter,col.pen.C.de non nu.pecu. Fely.in c. si cautio.col.5.de fide instru.Brun.in trac. de for. fol. 58.col.1.Ripa in 3.lib.in sexto responso.Ruin. in cós. 169.nu.12.vol.2.

¶ Contrarium, q confessio iurata non operetur qñ est facta in absentia partis,tenuit Ange.in auth.de iureiur.s morien.præstit.in fine.Istud etiam quod iuramentum requirat præsentiam partis, tenuit Saly. in d.auth.sacramenta puberum, col.4. & seq.C.si aduer. vendi. & ibi Ias.col.6.qui dicit etiam vltramontanos * communiter ita tenere, ita etiam tenet Georg. Natt. in c.quamuis,col.6.de pact.in 6.

Concorda fm Paulú de Cast.in auth. sacramenta puberú,C.si aduers.uendit.qui distinguebat,q si iurm sit præstitú super contractu a principio nullo, & tunc requiratur partis præsentia,sed si fuerit præstitum tm ad impediendam restitutionem super cótractu valido, & tunc talis confessio partis præsentiam non requirat,& istam distinctionem videtur agnoscere Georg. Nat.in loco præallegato,in d.c. quamuis.

¶Contra hanc distinctionem tenet Ias.in auth.sacramenta,col.6.C.si aduer.vendit.

Tenendo tamen primam opin.magis * communé, vt confessio iurata partis præsentiam non requirat.

43 Primò Amplia,etiam si dictum sit in confessione, q in ueritate ita erat,quia ista assertio est species iuramenti,ut dicit Bald. in d. rubr. C. res inter alios acta. Dec.in c.quoniam contra,col.2.de probat. Fel.in d.c. si cautio,col.5.in 1.limit.& idem uoluit Ias. in l. idem in duobus,§.fi.ff.de pact.

44 Secundò Amplia,non modo si quis tunc iurauerit, sed etiam si asserat se iurasse in sua confessione,vt per Sal.in d.l.generaliter,in 12.q. C.de non nu. pec.Bar.in l.ex hac scriptura, in pen. col. ff.de donat. Fel.in loco præalleg.in d.c.si cautio.

35 Sublimita nisi confessio iurata emanaret inter suspectas personas,quia tunc non operatur, ut per Bal. in l.rationet,in fi.C.de proba.Ias.in d.l. generaliter,in 12.q.C.de non nu.pec.Fely.in d.c.si cautio, col.5. in 3.limit.de fide instru.

46 Qvartò Limita conclusionem principalem non procedere de æquitate canonica,fm quam,etiá si fuerit confessio facta absente parte,operatur: ita Fel.post Ant.de But.Card.& Imol.in d.c.si cautio,col.6. in 2. limit.Dom.in §.de his,in fi.3.q.6.Are.in cons.60.col. 1.Alex.in cons.115.col.1.vol.7.Aret.in cons.64.col. 1. Alex.in cons. 245.col. 1.in fi.vol.6.Soc.in d.reg. 63.in 10.fall.Corn.in cons. 13. col.2.vol.1. Soc.in cons.64.col.fi.vol.3.Dec.in cons.163.col.1.qui dicit istam opi.esse * communem, idem tenet Ias.in l.idem in duob.§.fi.ff.de pact.Alex.in consi.90.col.2. vol.4. Curt. iun. qui etiam dicit istam esse communem opin. in cons.168.col.3.Hipp.in sing.202. in fi.& in rubr. de proba.col.21. & in sing.627. Lanfran.in c.quoniá contra,col.38.de proba.Corn.in cons. 288. col. 4.in cons.215.col.2.volum.2.& cons.233.col.1. vol.3. & in cons.313.col.fi.vol.1.& in cons.63.col.1.in fi.vol. 1.& in cós.135.col.4.uol.1.Barba.in cós.48. col.11. uol.3.Goz. in cons.79.col.2.in fi.Paris.in cons. 120. vol.1.& cons.7.col.2.vol.4.Grat.cons.2.col.2.& cós. 58.col.1.ubi dicit communem,uol.2.Maria.iun. consi.32.col.3.vbi dicit magis * communem,uol.2.Ruin. cons.104.col.fin.vol.3.& consil. 33.col.6. uol.4. & cons.70.col.3.vol.4.

47 Et pro ista opi.facit, nam confessio facta in vltima uoluntate ita operatur de æquitate canonica,ut hæres non possit illi contrauenire,Bal. in l.generaliter,in 10.q.C.de non nu.pec.Fely.in c.cum olim, col.4. de rescript.quod an sit indistinctè uerum, habetur per canonistas,in c.fi.de success.ab intest.

¶ Contrarium ut confessio facta parte absente nó operetur, etiam de æquitate canonica, tenet Abb.in c. fi.col.3.de cófes.in c. si cautio. col.4.de fid.inst.ex méte gl.ibi,Pau.de Cast.in cons.155.col.1.in fin. uol.2. qui dicit canonistas hře hoc pro indubitato,sentit hoc Cor.in cons.123.col.fi.uol.1.nisi sit reiterata,& Dec. Neap.164.in antiq. quæ exigit etiam alias qualitates, Alex.qui dixit istam communem * opin.in cons. 180. col.2.uol.2.ubi dicit istud communiter teneri,& idem Alex.licèt non plenè firmet,in cons.155 col.1.uol.5. Ruin.cons.120.col.2.uol.5.& 141.col.6. uol.5.

¶Tenendo primam communem opinionem.

48 Ex ills infertur ut in terris ecclesiæ confessio facta parte absente plenè probet,Curt.iun.in cons.168.nu. 12.qui dicit communem * opinionem.

49 Primò Sublimita,nam etiam de æquitate canonica non ualet cófessio facta parte absente, qñ contineret aliquid enúciatiuè propter aliud prolatú, prout declarat Alexan.in cons.155.col.1.uersi.& per hoc, uol.5.

50 Secundò Sublimita in delictis, quando ageretur de imponenda pœna ordinaria. Rot. in nou.decis. 180.& tradit Alex.in cons.180. col.3. uers. & dabo, uol.2.Bellamer.decis.721.

51 Qvintò Limita principaliter qñ confessio principaliter non emanat ad obligandum confitenté alteri, sed tantúmodo ad probandú,ex qua probatione absenti quæritur obligatio.ita Ang. in §.si uerò expressim, col.4.de hær.& Fal.Soc.in reg.63.in 7.fal.Fel. in c.cú M.Ferrariensis,col.15.de const.Hipp.in sing. 202.& in rub.de proba.col.21.Cur.iun.in consi.168. col.3. Fel.in c.si cautio.col.8.in 3.limi.de fid.instr.Io. de Anã.in cons.85.col.fi.Decis.Neap.375.in antiq.Cass. in consue.fol.366.col.1.Bal.per illum text.in l. desiderium,C.depos.Trig.in sing.86.

¶ Contrariú tenet Bar.in l.admonendi, de iureiur. col.6.uer. ité quæro quid sit instrumentú, Dom.Ant. in c.fi.de iureiur.Ias.in rep.l.admonédi,col.65.ff.de iureiu.Pau.de Cast.in cós.92.uol.2. Vital.in trac.claus. claus.55.Fel.in c.cum M.col.16.de const.in fi.

52 Sextò Limita principaliter in his, quæ dependét a uolútate unius tm,quia in illis cófessio facta parte absente plenè operatur,ita Bar.in auth.sacraméta puberum,col.2.C.si aduers.vendi.Bal.in l.1.§.sed & siquis, C. de Lat. liber. toll.in l generaliter,fi.col.12.q.C.de non nu.pec.in l.non idcirco, C.de iur.& fac.igno. in l.1.ff.de interrog.act.in cós.392.uol.1.Ant.de But. in c.fi.col.5.& ibi Abb.in 4.col.Imo.in 5.col.de confes. Sal.in l.generaliter,col.5.C.de non nu. pe.in l. unica, in 15.oppo.in fi.C.de confes.Alex. in l. idé in duob. §.fi.ff.de pact.in l.Labeo,ff.de iurei.idé uoluit gl. & ibi Bar.col. 3.in l.Póponius,la 1.ff.de neg. gest. Alex. in cós.187.col.3.uol.2.Purp. in l. postquá liti.col.9.ff. de pac.& ibi Clau.colum.3. ad idem est glo.in l.fin.in fi.ff.de interr.act.in l.Fulcinius,§.1.in gl.in uerbo,animus,

nius, ff.ex quib.cauſ. in poſſ.eat.Soc.in d.reg.63.in 6. fal.Ant.de But.Imol.& ibi Fel.col.8.in 4.fall.de fid.instr. Vital.in trac.clauſ.clauſ.54.Trig.in ſing.76.Idem voluit Bar.in l.cũ quis decedens,§.codicillis,col.1.in fi.ff. de leg.3.Ant.de But.in c.fi.in pe.col.de cõfeſ.Bal. in rubr.C.res inter alios act.col.2. Fulg.in conſ.179. col.2.Ang.in §.ſi verò expreſſim,in 4.col.in auth. de hæred.& Falc.Hipp.in rubr. de proba. col.21. & ſeq. Ang.in l.Papinianus,§.meminiſſe, ff.de inoff.teſt.circa princ.Lanfran.in c.quoniam contra,col.37.de proba. Io.de Ana.in cõſ.85.col.fi. Capell.Thol.& ibi apoſt. deciſ.349.& deciſ.375. deciſ. Neap.375.in antiquis.

53 Septimò Limita, quoad ſemiplenam probationẽ, quia cõfeſſio facta parte abſente, facit ſemiplenã probationem,ita Alb.in d.l.certum,§.ſi quis abſente,ff.de cõfeſ.Bar.in l.admonẽdi,col.7.ff.de iureiu. Abb.col.4. & ibi Imol.col.5.in c. ſi cautio.de fid.inſt.Bar.in conſ. 123.incip.factũ ſic ſe habet, Titius & Scius, Ant. de But.in c.fi.col. 4.de iureiur.& ibi Imo.col.2. Rom.in conſ.373.in fi.Paul.de Caſt.in cõſ. 109. incip.viſa petitione, col. 2.uol.2.& in conſ.296. inci.viſis actis, & actitatis,col.2.vol.1. Bal.in l.1.in 6.col. C. de confeſſ. Soc.in reg.63.in vlt.limit.Iaſ.in repe.l.admonẽdi,nu. 158.ubi dicit cõem * opi.ff.de iureiu.Cor.in cõſ.288. col.4.vol.3.& in cõſ.123.col.fi.vol.1.& in conſ.215. col.2.vol.2.& in conſ.233.col.1.uol.3. & in cõſ.56. col.2.uol.2.& in conſ.63. col.1.in fi.uol.1. qui dicit ita cõiter teneri,& in conſ.128.col.1.uol.1.& in conſ. 261.col.1.vol.3.& in conſ.113.col.2.in fi. vol.1. & in conſ.135.col.4. vol.1.& in conſ.91.col.11. vol.1. Hipp.in rubr. de prob.col.21.& in ſing.202. Alex.in conſ.128.col.2.uol.2.Soc.in cõſ.8.col.3.Abb.in c.fi. col.4.de ſucceſſ.ab inteſt. Aret.in conſ.65.col.2.Affl. deciſ.337.& deciſ.375.Vital.in tract.clauſ. clauſ.54. Bertran.in conſ.175. col.3.uol.2.Pariſ.in conſ.120. uol.1. Gram.conſ.ciui.79.col.1.Aimo de antiq. tẽp. in 1.par.nu.30.vbi dicit communem opi.

¶ Contrarium quod etiam ſemiplenam non faciat, tenuit Bal.in l.in bonæfidei, in 3.col.verſi.modo quæro quid de viua uoce, C.de reb. credit. & ibi Saly.col.9. uer.ſextum exemplum.Idem Sal.in l.admonẽdi, & ibi Rom.col.30.ff.de iureiur.ubi etiam Iaſ.col.66.Fel. in c.ſi cautio,col.8.in 5.limi.

Et propterea dixit Rom.in cõſ.291. col.2. in fi. quod confeſſio facit præſumptionem,quando eſt facta parte abſente,& illud ſequitẽ Bertr.in cõſ.39.col.3.uol.2.

¶ Tenẽdo tamen primam opi. magis communem.

54 Sublimita cã nõ procedere ĩ crĩalib.in quib.cõfeſſio facta parte abſente,facit tm̃ indicium,non autẽ ſemiplenã probationem,gl.in l.capite quinto,ff.de adul. Ant. de But.in c.per inquiſitionem, in 5.col.de ele.Bal. in conſ.337.vol.3.in l.qm̃,in fi.col.ff.de his,qui not.infam.Alex.in conſ.24.col.pen.vol.2.& conſ.180.col. 3.vol.2.Afflic.ſuper conſtit.fol.108.nu. 13. Corn.in conſ.241.col.fi.vol.1.& in conſ.233. col.2.uol.3.& in conſ.40.col.pe.uol.1.& in conſ.128. col.1.uol.1. Soc.in conſ.8.col.3.uol.1.Bro.in tract.de indit.& tortur.col.9.Hippol.in prac.§.diligẽter,col.13.& in §.2. col.9. Fel.in c.olim, col.2.in 1. fall.de reſcr. vbi dicit cõem * opi.& col.3.& in c.ſi cautio.col.5.in fi. & ſeq. de fid.inſt.Alc.in c.cũ non ab homine,nu.98. de iud.

55 Declara,quia talis confeſſio etiam in criminalibus non facit indicium, quãdo reus illam reuocauerit ante torturam.Bal.in l.vnic.C.de confeſ. quem ſequitur Feli.in c.olim,col.2.uerſ.excipe, de reſcr.

56 Octavò Limita in epiſtola,in qua confeſſio contenta plenè probat in fauorem abſentis,Ant.de But.in c.fi.col.5.& ibi Abb.col.4 & ibi Imol.col.5.qui ſublimitat,de confeſſ.per tex.in l.Publia, ff. depoſiti,& ibi Pau.de Caſt.Bal.in l.1.ff.de interroga.actio. circa fin. Bal.in cõſ.300.uol.5.circa princ. Claud. in l.poſtquã liti.col.3.& ibi Purp.col.9.Ant.de Butr. in c.cum pridẽ,circa fi.de pact.Paul.de Caſt.in l.1.in fin.col.C.de cõfeſſ. Ant.de But.in c.ſi cautio,col.1.in fi.& ibi Imo. in fi.col.4.Fel.col.8.in 6.limit.vbi etiam ipſe ſublimitat ex mente Bal.in l.unica,C.de cõfeſſ.col.1.in fi.Bar. in l.nuda ratio,col.2.ff.de don. & ibi Imola,& Paul. de Caſt.Alex. in conſ.90.col.1.uol. 4. Vita. in tract. clauſ.clauſ.74.Ruin.conſ.153.col.fi.vol.1.

57 Nonò Limita,in libro rationum, in quo confeſſio contenta probat plenè,ẽt parte abſente facta. Anto.de But.in d.c.fin.col.5.de confeſſ.& ibi Abb. col.4.Bar. in l.nuda ratio,col.2.ff.de donat.Paul. de Caſt. in l.1. in fin.C.de confeſſ.& ibi Bal.col.3.uer.2.opponitur, Ant.de But.in c.ſi cautio,col.1.de fide inſtr. Bal. in l. ſi quis ex argentariis,§.ex hoc edicto,ff.de eden. Bald. in l.1.in 3.col.C.de falſ. cap. adiect.leg. Alex.in conſ. 245.uol.2.Soc.in reg.63.in 7.limit.Purp.in d.l.poſtquam liti,col.9.Fely.in d.c.ſi cautio,col.8.in 10.limit. Paul.de Caſt.in l.nuda ratio,ff.de dona.& in l.Publia. §.fi.ff.depo.Hippol.in ſing.459.Dec.in c.2.col. 5.in fi.de fide inſtr.

¶ Cõtrarium tenet Imo.in l.nuda ratio,col.1.ff.de don.& in c.fi.col.5.& ſeq.de confeſſ. Bald.in rubr. de cõſt.pecu.in 2.col. Videntur tamen iſti tenẽtes vltimã partem fateri, ut prima opinio locum habeat in libro mercatorum, ſi mercatores librum facere conſueuerunt, vt notat Alex.in d.conſ.145.vol.6.Bal.in rubr. de fid.inſtr.col.9.ver.interdum dubitatur.

58 Declara & intellige de libro communi,nõ de libro tantummodo tento pro memoriali,ut per Felyn. in d. c.ſi cautio,col.9.in 10.limit.de fide inſtr.

59 X, Limita generaliter in oĩ ſcriptura, quæ conſignatẽ à parte parti,ut per Paul. de Caſt.in d.l.Publia,§. fi.ff.de poſt. Alex.in cõſ.90. col. 1.uol. 4. Claud.in l. poſtquã liti.col.3.Vital.in tract.clauſ.clauſ.54.Grat.conſ. 81. col.1.& conſ.83.col.1.uol.1.Rui.conſ.40.col.2.uol.4.

60 XI. Limita , quia ſufficit præſentia fideiuſſoris , ſi principalis creditor confiteatur,ad liberationem debitoris principalis,ita uoluit Bal. in conſ.392. vol. 3.in 2.dubio,Soc.in d.reg.63.in 9.fall.Felyn.in cap.olim, col.3.de reſcr.& in c.ſi cautio,col.9.in 12.limit.de fide inſtr.Hippo.in rubr.de proba.col. 22. Vital.in trac. clauſ.clauſ.54.

61 XII.Limita in confeſſione geminata,quę etiam parte abſente facta plenè probat,ita Ro.in l.nuda,ff.de dona.Pau. de Caſt.in l.Publia,§.fi.ff.depoſ.Corn.in conſ. 223.col.fi.vol.1.& in cõſ.135.col.4.uol.1.Soc.in cõſ. 15.verſ.tertius tractatus,uol. 1.Dec.in conſ.163. col. 1.Cur.iun.in conſ.168.col.2. Gramm. conſ ciui. 79. col.2.Fel.in c.ſi cautio,col. 10.in 13.limit. Soc.in reg. 63.in 3.limit.Iaſ.in repet.l.admonendi,col.65.& ſeq. ff.de iureiur. Deciſ.Neap.164.& deciſ.337. in antiq. Fely.in c.olim,col. 5.de reſcr.Zaſ.in cõſ.1.uol.1.Grat. conſ.2.col.2.vol.2.Rui.conſ.128. col.5.uol.2.

Contrarium uoluit Ruin.conſ.71.col.1.uol.4.

62 XIII. Limita in renũciatione tacita,in qua nõn requiritur partis præſentia , vt tradit Ant.de But. & ibi Imol.in c.cum pridem,de pact.utrq; in fi.col. Bal.in l.& hæredi,§.nos autem,col.1.ff.de pact.Iac. Butr. & poſt eum Bald.in l.poſtquam liti,col.3.in 2. q. C.de pact.Purpur.in 9.col.Alex.in cõſ.99.col.1.& ſeq.vol. 7.pro quo facit,nam licèt pactum expreſſum requirat partium præſentiam , non tamen tacitum, ut per Bart. Alex.& alios,in l.poſt uenditionem,C.de pact.

¶ Contra iſtam limitationem ſenſit Fely. in c.capitulum,

tulum,in 9.col.in vers. 2.limita,de rescript.

Tenendo tamen ipsam limitationem tãquã * cōem.

63 Amplia, idem esse in ficta confessione, quæ etiam absenti prodest,Bal.in l.si tutor.C.de interdi.matri.Soci.in d.reg.63.in 16. limita.idem Bald.in l.quoniam, col. 1.ff.de his,qui not.infam.

64 XIIII.Limita in causis spiritualibus,in quibus confessio facta absente parte plenissimè operatur, vt per Bal.in c.innotuit,col.1.de elect.Fel.in c.si cautio, col. 6.in 2. limitat. de fide instrum.in cap.olim, columna 4.de rescrip.Dec.in cons.163.col.1.

65 XV.Limita fauore piæ causæ,cuius fauore ēt cōfessio facta in partis absentia operat̄,vt no.Io.dē Ana.in cons.85.col.fi. Cor.in cons.215.col.2.vol.2. Bald.in auth.similiter,col.1.C.ad leg.Falc.Fely.in d.c.si cautio. col.7.in 2.limit.decis.Neapol.164.& 337.in antiq.

66 XVI.Limita fauore dotis, vt tenet Bar. in cōs.suo 123.Alex.in cons.99.col.1.uol.7.& in cons.4.col.4. in fi.vol.2. Paul.de Cast.in cons. 92.incip. ꝙ præfata sñia,uol.2. Alex.in l.admonendi,col.12.ff. de iureiu.licèt dubitet Ias.in d.l. admonendi, in repet.col.65. de hoc dicto, per ea quæ ponit Bal.in rubr. de dot. promiss.decis.Neapol.337.Ruin.cons.34.col.2.vol.4.

67 XVII.Limita in cōfessione facta absenti in foro pœnitentiali,ita Bal.in l.rationes,in fi.C.de probat. & in l.2.col.3.C.de liber.& co.lib. Alex.in cons.180.col.3. vol.2.Fely.in d.c.si cautio,col.7.in 2. limit.& in cap. olim,col.4.in fi.de rescr.Hippol.in sing. 202.

68 XVIII.Limita in his,quę tendunt ad exonerationē conscientiæ,quia in illis confessio facta parte absente, plenè probat. Bal.in l.generaliter, in 10. quæst. C.de non nu.pec.Cor.in cons.211.col. 2. uol.3. & in cons. 215.col.2.vol.2.Fel.in d.c.olim, col.4.de rescrip.in c. si cautio,col.7.in 2.limit.de fide inst.& col.5.& in c. de hoc, col.1.de simon.Hippol.in sing.202. Are. qui declarat,in cons.64.col.pen. decis.Neap.164. Maria. iun.cons.90.col,2.vol.2.

69 XIX.Limita in confessione instr̄ali, quæ facta parte absente,plenè probat.Bal.& Sal.in l.desiderium, C. depos.refert & sequitur Ias.in d.l.admonēdi, in repet. col.65.ff.de iureiur.Hipp. in rubr. de proba. col. 22. Paul.de Cast. in d.cons. 92. uol.2. Crem. in sing. suo 104.Ruin.cons.40.col.2.vol.4.

70 XX.Limita, quando agitur de sola vtilitate,& commodo renunciantis,vel confitentis,& sine præiudicio cuiusquã, quia valet talis confessio, & renunciatio ēt sine alicuius præsentia,vt per Claud.in d. l. postquam liti,& ibi Purpur.col.8.in fi.4.limit.C.de pact.

71 XXI.Limita in confessione facta coram toto populo, quia tunc transit in notorium ; est etiam sufficiens ad condemnationem, vt per Ant. de But. in c. vestra, col.25.de cohabit. cler.& mulier.& in c.per inquisitionem,in 5.col.in fi.& seq. de elect.per Felyn. in c.cum olim,col.3.in fi.de rescr.in 4.fal. & in c.si cautio, col. 5.Soc.in reg.63.in 14.fallen.

72 XXII.Limita in confessione facta in libello, Ruin. cons.21.col.1.& seq.vol.1.& cons.41.col.2. vol.4.

73 XXIII. Limita quãdo est confessio super realibus, vt puta super dominio, quæ etiam probat in fauorem absentis.Ruin.cons. 40.col.2. uol. 4.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Confessio extraiudicialis facta parte præsente,requirit expressam acceptationem.

1 NONNVLLI voluerunt, quod confessio extraiudicialis facta parte præsente, requirat expressam acceptationem partis,prout voluit Cyn. in l.1. in 6.q.C.de confess.& ibi Sal.in 15.oppos.& idem Saly. in l.iubemus,in fi.C.de lib.caus.in l.generaliter, in 7. col.C.de non nu.pec. idem Alex.in consi. 174. col.1. vol.6.& in cons.212.col.6.in fi.vol.6.Ias.in l.postquã liti,col.1.C. de pact.& in l.error,nu.3.C.de iur.& fact. ignor. vbi dicit * cōem. Alex.in cons.81.uol.4. Aret.in cōs.26.col.fi. Bal.in l.suus,in 2.no. C.de repud.hęred. Flor.in l.fi.ff.de interrog.actio.istam tenet,& dicit cōmunem Cur.senior, in cons.78.& istam tenet,& dicit communem Curt.iun.in cons.149.Fely.in c.si cautio, col.5.de fide instrum.Soc.in reg.63.in 2.ampliat.Fely.in c.capitulum, col.12. de rescript. Vital. in tract. claus.claus.54.Paris.in consi.131.col.pen.vol.1.Cassan.in consuet.fol. 366. col. 1. Rebuff.in concordan. fol.253.Bertrand.in consi. 83. & in consi.86. col. 2. vol. 2.& in cōs.216.col.2.uol.3.Hisp.in c. per vestras, char.72.col.2.de don.inter vir.& vxor. qui ampliat ēt in iudiciali confessione,in seq.col. Alciat.in rubr.ff.de verb.obl.nu.3.dicit hanc * communem opinionem.

¶ Contrarium voluit Abb. in c.fi.in 4.not.de success.ab intesta.& ibi And.Barbar.col.8. Alex.in l.3.C. de rep.hæred.Soc.in cons.12.col.fi. vol.3.& in cons. 228.col.2.Dec. in c. at si clerici,col.11.de iudi.& in l.postquã liti,col.1.& 4.C.de pac. & ibi etiam Claud. col.2.qui dicit istam tenere * communiter Doct.Philipp Franc.in c.fi.col.3.de iureiur.in 6.Guald. cautela 6.de leg.Bertran.in cons.177. col.fi.vol.3. Franc. in c.fi.col.3.de iureiur.in 6.Caccial.in l.admonendi,col. 67.ff.de iureiur.Cotta in memorabilib.in verbo,confessio.Purp.in l.postquam,col.9.C.de pact.Ruin.cōs. 128.col.4.uol.2.Alciat.de præsumpt.in 3.reg. in 21. præsump.ubi hanc dicit veriorem.

2 Concorda has opiniones,nam aut id quęritur quoad reuocationem,idest,vt confessio possit reuocari,& tunc requirat̄ expressa partis acceptatio:aliàs talis cōfessio semper poterit reuocari,ita procedit prima opi. & ita loquitur Sal.in d.l generaliter,C.de non nu.pec. & hoc tenet Soc. in regul.69.in 1.fall.Ias.i l.error,col. 1.C.de iur.& fact.ignor.Hippol. in rub.de proba.col. 25.& in pract.criminali,§. postquam, col.5. & hanc primam partem in hoc tantum casu procedere declarat Purp.in d.l.postquam,col.9.C.de pact.

3 Aut quæritur tantummodo ad hunc effectum,vt ex cōfessione dicatur ius quæsitum parti,& tunc sufficit, duntaxat confessionem esse factam parte pręsente,maximè si sit fauorabilis,ita Alex.in d.l.3.C.de repud.hæred.Soci.in d.cons.228.col.2.& Dec.in d.c.at si clerici,col.11.Purpur.in d.l.postquã liti,col.9.C. de pact. vbi etiam Dec.col.1.& 4. & ita sentit Bertr.in donatione,in cōs.110.vol.1.& in cons.154.col.2.vol.1.& in cons.156.col.1.uol.1.& in cons.162.col.fi.uol.2.

¶ Contrarium in donatione tenuit idem Bertran.in cons.173.col.3.vol.1.

4 Limita primam opin.in renunciatione iuris de futuro,in qua sufficit partis pręsentia sine expressa acceptatione.Bertr.in cons.161.nu.31.vol.2.ubi tenet quod ualeat,quia quando quis est præsens, & tacet præsumitur acceptare.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Confessio geminata, etiam extraiudicialis, parit actionem.

1 GEMINATA confessio extraiudicialis producit actionē,prout tenet Bar.in l.cum scimus, in fine.

fin.C.de agri.& censit.Abb.in c,si cautio,de fide inst. ad fi.& in c.per tuas,de arbit.in repet.col.9.Cyn.in l. 1.C.de cõfes.Io.de Anan.in cons.55.incip,quia dubia, Rom.in l.sed etsi possessori,§.itẽ si iurauero, ff.de iureiur.in l.nuda ratio,col.1.ff.de don.& in cõs.290.incip.in casu propositę cõsultationis,col.3.Paul.de Cas. in l.Publia,§.fi.ff.depos. Ias.in l.triticum,ff.de verbo. oblig.in fi.in l.nã & postea,§.si cũ de hæreditate,in fi. ff.de iureiur. in l.1.col.6.C.de pact.in §.personã, col. 6.Inst. de actio. Soc.in reg.63.vers.fallit tertiò. Ias. in repet.l.admonẽdi,col.66.ff.de iureiur.Corset.in tract. de verbis geminatis,q.12.Soc.in cõs.15.col.10.vol.1. Fel.in c.si cautio,col.3.in ver.fallit nonò, & col.9.in ver.fallit vlt.de fid.iust.& in c.olim,de rescrip.Alex.in apost.ad Bar.in l.capite 5.ff.de adult.Flor.in l.1.ff.de interr.act.Soc.in cõs.65.col.fi.vol.1. Dec.in cõs.152. in fi.col.Soc.in cõs.228.col.pen.Aret.in cons.2. col. 4.dec.Neap. 337.in antiq.Ias.in cons.2.col.6.vol.3. Frãc.Cur.ĩ cõs.168.col.2.Grat.ĩ cõs.54.nu.20.uol.1. Hipp.ĩ l.1.§.qõui,ff.de qͤ.col.1. Calc.ĩ cõs.19.col.5.

¶ Cõtrariũ tenuit Are.ĩ l.triticũ,in fi.ff.de verb.obl. & idẽ sentit Bar.ibi, & idẽ dicit Ias.in l.nã & postea,§. si cũ de hæreditate,ff.de iurei.Sed in veritate Bar.in d.
* l.triticũ,nõ cõtradicit,quia Bar.ibi sentit,ꝙ vtraq; per se nõ producat actionẽ, sed ꝙ simul iunctæ vnã tñ pariant actionẽ:ideò illæ confessiones intelligunt̃ de eisdẽ decẽ,de quib.ibi:sed si essent tales cõfessiones,quæ singulæ de per se ualerẽt,tũc quia una esset superflua, nisi de alijs decẽ intelligeret̃, ideo intelligitur in diuersis, vt dicit Bart.in d.l.triticũ,in cõfessionib iudicialib.

Vide conclusionem nostram primam, supra eo.tit. de confes.in 12.fall.

* Tenendo igitur primam opi.magis * communem.

3 PRIMÒ Amplia, idem esse in geminata cõfessione criminis,quæ præiudicat plenè, licèt simplex non sic, vt ponit Fely.in c.de hoc, de simon.

4 SECVNDÒ Amplia, vt geminata cõfessio excludat ẽt exceptionẽ non numeratæ pecuniæ, Abb.in c.si cautio,& ibi Feli.nu.39. de fi.instr.Bal.in l.in contractibus,C.de non nu.pec.Alex.in l.pe.§.si vir,ff.sol.matr.

5 TERTIÒ Amplia,quia confessio geminata reuocari non potest sub prætextu falsitatis,ita Rom. in cons. 346.col.2.uer.t.quia,Grat.in cons.54.nu.21.uol.1.

6 QVARTÒ Amplia,ut etiam pactum nudum geminatum de iure ciuili pariat actionem,l.1.§.debitum,de coust.pecu.Bald.in l.fin.& ibi Ang.C.ad l.Falcid.Salic.in l.petens, C.de pact. Alex.in l.iurisgentiũ, §.sed
* cum nuda, ff.de pact.& Alciat. qui dicit * communẽ, in Rubr.ff.de verb.obli.nu.14.

7 QVINTÒ Amplia, vt idem importet geminatus cõsensus,quantum importat consensus iuratus,prout tradit Fel.post alios,in d.c.si cautio,nu.39. de fide instr.

8 PRIMÒ Limita, & declara præcedentem regulam non procedere, qñ confessionis geminatio fieret ex interuallo,non si inconuinenti,vt per Alex.in l.1.col.5. ff.de uer.obl.& ibi etiam Arc.Ias.Inst.de act.§.in personam,col.10.Dec.in c.sua nobis, col.fi.de appellat. Fel.in c.si cautio.nu.44.de fide instr.

9 SECVNDÒ Limita,quia confessio geminata emanata inter personas prohibitas nihil operatur,vt not.Bal. Sal.& Pau.de Cast.in l.in contractibus,§.sed quoniã.
* C.de non nu.pec. Grat.qui hanc dicit * communem opin.in cons.154.nu.30.uol.2.

10 TERTIÒ Limita, nam confessio, quãuis geminata, non præcedentib.legitimis indicijs nõ nocet cõfitenti, Sal.in l.2.col.fi. C. de custodia reor. Alex. in cons.5. in princ.vol.1.Ias.in l.qui aliena,§.Celsus,nu.37.ff.de acq.hæred.Fel. in c.si cautio,nu.44.de fide instr.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Confessio facta in precibus probat contra confitentẽ.

1 DICIT textus in l.cũ precũ,& ibi no.Bal.& Sal.C. de liberali cau.ꝙ cõfessio facta in supplicatione Principi porrecta , contra ipsum confitentem, plenè probat,& latè tradit Dec.in cons.534.col.2.

2 PRIMÒ Amplia vt hæc conclus. procedat etiam si rescriptum sit reprobatum. Abb.& Fel.in c.examinata,col. 2.de rescrip.decis.Neap.71.in nou.

3 SECVNDÒ Amplia etiamsi rescriptum sit subreptitium,ut tenet Cassa.in cons.47.col.3.

¶ Contrarium voluit Aret.in l.1.§.si quis simpliciter,col.fi.ff.de verb.obl.Frãc.ĩ c.fi.col.fi.de iurei.in 6.

4 TERTIÒ Amplia hoc habere locum etiam si cõtra illud rescriptum fuisset prolata sententia,Io. And. in c.cum in positionibus,de iureiur.in 6.& ibi Franc. col.4.decis.Neapol.71.in nou.

5 QVARTÒ Amplia,idem esse si essent verba enũciatiua,siue narratiua,Soc.cons.41.col.pen.uol.1.Maria. in c.fi.col.24.de libel.obla.decis.Neap.71.in nou.

6 QVINTÒ Amplia,vt ex sola assertione facta in supplicatione Principi porrecta probetur mandatum, vt tradit Fely.in c.cum in iure,col.fin.de offic.deleg.

7 SEXTÒ Amplia,vt idem sit in libello,quia verba
etiam narratiua probant contra libellantẽ, vt est tex.
in l.2.& ibi Bar.Alex.& Ias.C.de insti. & subst.Ias. in
8 §.si minus,col.2.Insti.de actio.& hoc procedit,ut probent etiam parte absente,Bar.in l.certum,§.si quis absente,ff.de confess.Abb.& alii,in c. fi.eo.tit. Imola in c.si cautio,col.3.de fide inst.

9 Declara,ut ista ampliatio procedat post litem contestatam super libello producto,& non ante litis contestationem,Soc.in cons.244.col.pen.Ias.in §.si minus, col.2.Instit.de actio.Dec.in l.edita,col.2.C.de edendo,Soc.in cons.41.col.pe.vol.1.Maria.in c.fi. col.24. de libel.obl. Alex.in cons.71.col.1.uol.3.

10 PRIMÒ Amplia istam ampliationem,vt ille uideatur fateri omnia contenta in libello,& in omnibus sibi præiudicet,qui respondet confitendo libellum.Maria. in c.1.col.32.in 10.q.de lit.contest.

11 SECVNDÒ Amplia istam ampliationem,quia post litẽ contestatã confessio facta in libello non põt reuocari,q͂a litis contest.hẽt vim quasi cõtractus,prout est tex.ĩ l.3.§.idẽ scribit,ff.de pecu.& tradit Fel.ĩ c.2.col. 10.de libel.obl.& tenet Ias.ĩ d.§.si minus,Inst.de acti.

12 TERTIÒ Amplia,quia si uerba apposita in libello sint dispositiua,confessio non posset reuocari,nisi docto de errore,secus si essent uerba simpliciter narratiua seu enunciatiua,gl.Bar. & alij in l.error , per illum tex.C.de iuris,& fac.igno.& tradit Fely.in d.c. 2. col. 10.de lib.oblat.ubi istam conclus.pluribus modis amplíat,& limitat,ad quem recurri potest.

13 SEPTIMÒ Amplia principaliter, ut idem sit in reo, qui si aliquid fateatur in suis exceptionibus statur illis an eius prǽiudiciũ,ut est tex.in l.1.C.de his,qui potẽt. nom.& ibi no.Bar.in l.2.§. si quis absente , in fi. ff. de confes.Rom.in cons.59.in ult.dub.& in cons.135.in 7.dub.Barbat.in cons.3.col.pen.uol.2.

14 OCTAVÒ Amplia,ut quilibet producens scripturã censeatur fateri omnia,quæ in dicta scriptura continentur,Gramm.cons.ciuil.89.col.1.

15 PRIMÒ Limita,nisi illa uerba in libello, uel in supplicatione prolata , essent narratiua, quia tunc possunt reuocari,ut no.Bar.in l.qui familię,ff.famil.erc.& in l. prædia, C.de præd.minor.Alex. in l.edita, C.de eden. Maria.in c.fi.col.14.in 6.effectu,de lib.oblat.Purpur.

in l.

in l.edita,nu.56.C.de eden.Dec.in l.2.nu.65.C.eod.
tit.& idem noluit Alex.in conf.16.col.3.vol.5.Iaf.in l.
contra,§.1.nu.13.& feq.ff.de pact.Feli.in c.cum vene
rabilis,nu.23.de excep.

16 Primò Sublimita,vt ifta limit. videatur procede-
re, nifi uerba enunciatiua effent neceffaria in actu, de
quo agit,vt declarat Dec.i l.2.nu.8.C.de inft,& fubft.

17 Secundò Sublimita,quia etiam quod verba libel
li fint enunciatiua,li non faciũt plenam probationem,
tamẽ femiplenam probationem inducunt, ut declarat
notab.Ruin.in conf.141.nu.13.vol.5.

18 Secundò Limita,quia talis confesfio poteft reuo
cari,quotiefcũq; nõ fuerit ab ipfa parte acceptata, Iaf.
in cõf.21.col.2.ver.2. refpondet, uol.3. Purpur.poft
Soc.in d.l.edita,nu.58.C.de edẽdo,Fel.in c.examinata,
col.2.de iud.& ĩ c.fi cautio,col.7.de fid.inftr.& latè in
c.capitulũ,col.8.de refcri.Parif.in cõf.u5.nu.31.vol.1.

19 Tertiò Limita,quia confesfio facta in libello po
teft reuocari,quando tractatur de damno euitãdo,Iaf.
in conf.21.nu.2.vol.3.

20 Quartò Limita,vt concluf.non præcedat in con
fesfione emanata in capitulis productis per partem in
iudicio,quia illis non ftatur in præiudicium producen
tis,nec confesfio illa afficit ipfum producẽtem, Alex.
in conf.133.col. 3.vol.1.& in conf. 80.col.pen.vol.2.
Gram.conf.ciuil.13.col.3.& conf.141. col.pen.

¶Contrariũ voluit Barba.in conf.3.col.pen.vol.2.

21 Quintò Limita, nam confesfio in pofitioni-
bus fi confeffus docuerit de errore, reuocari poteft.
Purpu.in l.edita, nu.57. C. de eden. Maria.in c.fi.col.
34.verf.primo cafu,de libel.obla.Iaf.in conf. 21.col.
2.ver.3.refpondetur,vol.3.

22 Amplia, quia hoc procedit etiam fi illa confesfio
fuiffet iurata, vt dicit Staphi.poft alios, de literis grat.
& iuft.fol.177.

23 Sublimita,quando effet error in facto proprio, Iaf.
in d.conf.21.col.2.ver.præterea & 4.uol.3.

24 Sextò Limita,quia eft differẽtia inter confesfionẽ
factã in pofitionibus, & factã in articulis: nam prima
probat cõtra confitentẽ,Alex.in cõf.118.col.2.vol.2.
& in cõf.71.col.1.& feq.uol.3.Fel.in c.examinata,col.
2.& feq.de iud.cõfesfio autẽ facta in articulis non præ
25 iudicat articulanti,ut dicit Alex.in conf. 172.in prin.
vol.6.Maria.in c.fraternitatis,col.2.de reftib.

26 Septimò Limita,quia ifta confesfio non affi-
cit confitentem ad effectum, ut ipfe incidat in periu-
rium.Barba.in conf.12.col.pen.uol.2.

27 Octavò Limita, nam quando quis narrat uerba
partis contrariæ,tunc non nr̃ illa fateri.Alex. in confi.
49.col.3. uol.7. Dec.in c.iurauit, in princ.de proba.
Claud.in l.Gallus,§.idem credendum,col.3.ff.de libe.
& pofth.Purpur.in l.edita,col.8.C.de edendo.

28 Nonò Limita,qñ uerba fuiffent prolata in eo libel
lo,qui fuiffet impugnatus per aduerfariũ: quia aduer-
farius tunc non poffet amplius in eo fe fundare.Soc.in
cõf.41.col.fi.uol.1.Maria.in c.fi.col.24.de libel.oblat.
Vide ad hoc conclufionem primam infra in 6.li.

29 Decimò Limita, quando pars negauit contenta
in fupplicatione,nam ex illa non poteft amplius fe ad-
iuuare.Alex.in confi.76.col.2.uol.6.

30 XI. Limita, ut procedat conclufio quando libellus
effet fcriptus manu ipfius confitentis,aliàs fecus, ut di
cit Bar.in d.l.cum precum, C.de libe.cau.

¶Contrarium tamen * communiter tenetur,Imol.
in c.fi cautio,col.8.uerf.nec placet,de fide inft.Maria.
in c.fi.col.25.de libell.oblat.

31 XII. Limita,quando quis produxiffet libellum, uel
fupplicationem, cum proteftatione, q̃ de eo uolebat
iuuari in parte, & partibus, ut per Iaf.qui hanc dicit *
cõem opi.in §.itẽ fi poftulante,nu.21. Inftit.de actio.
Alber.in l.1.§.editiones,nu.13.ff.de edẽ. Fel.qui dicit
cõem opin.in c.imputari,in fi.de fid.inftr.& in c.vene
rabilis,nu.23.de except.Soc. in conf.36. col.fi.vol.4.

32 XIII.Limita, quia ifta non eft vera,fed ficta con-
fesfio,Soc.in conf.122.col.2.vol.4. Dec.in l.2.nu.8.
33 C.de infti.& fubfti.vbi dicit,quod propterea talis con
fesfio non debet extendi de vno cafu ad alium.

34 XIIII.Limita,vt ifta cõfesfio ita facta,probet tan-
tũmodo illud,q̃ eft neceffarium ad illũ actũ,& nõ vl-
terius,vt poft alios declarat Aymo.in conf.199.nu.12.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Confesfio deliberata,an reuocari posfit.

1 NON modica diffenfio eft inter Doctores,an cõ
feslio q̃ fuit deliberatè facta,posfit reuocari:&
opinionẽ negatiuã, q̃ hmõi confeslio reuocari nõ pof
fit,tenet gl.in c.ex literis,in verf.admonita,in fin.ver.
fed fi fiat ex deliberatione,de diuor.gl.in c. fi.in verbo
iuxta,de iureiur.in 6.& ibi Domi.cir.fi.ver. in eo autẽ
q̃ quis,Bal.in c.dudum,el 2.nu.34.ver. fed nunquid,
de elect.& in l.non folũ,col.2.ver.ex hoc limitatur,ff.
de procuratoribus,& in l.fi quidẽ, in fi.C. de exce. &
in l.cum precum,col.2.ver.fi autem,C.de lib.cau. Ar-
chi.in c.fi.col.1.ver.vnde dixit,de iureiur.in 6.& in c.1.
in prin.de accuf.in 6. Ant.de But.ibi in c.fi.col.12.ver.
fi confesfio eft,de cõfef.Rom.in conf.346.col.2.verf.
2.idẽ probatur,Barbat.in conf.18.col. 14.verf.facit fi-
mile, vol.2. & iftam opi.fenfit Inn.in c.cum olim, de
cenfibus,quem refert Ant.de But.in d.c.fi.col. fi.ver.
3.requiritur,de confef.Ang.Aret.in §.fi minus, num.
21.Inftit.de actio.Cæpol.caut. 162. & latius in caut.
69.Bertran.confi.53.nu.5.vol.2.in antiq.Aymo conf.
112.nu.9.ver.ideo confesfio, licèt non fe firmet.

¶Contrariam tñ opin.tenuit Bal.fibi contrarius,in
l.error,col.fi.ver.tertii dicũt,C.de iur.& fact.ignor.&
in l.iusiurandi,l.vlt.uer.fed pone q̃ quis, ff.de iureiur.
& in c.fi. nu. 16.ver. tertium verbum,de confef.& iftã
opin.fenfit Spe.in tit.de pofitio.§.fi. nu.8.verf.uem fi
ponens,ubi tenet,etiam deliberatam confesfionem re
uocari poffe docto de errore.Rom.in conf.391.col.1.
& idem,in l.fi vero,§.de viro,in 31.fall.nu. 59.ff. fol.
matr.Fran.in c.1.col.1.ver. 3.limita, de accufat.in 6.
Soc.in conf.97.col.3.vol.4.Iaf.in l.error,col.fi.ver.2.
principaliter, C.de iur. & fact. ignor. & in l.1.col.2.
ver.3.fubtilius,C.de errore calculi, vbi dicit hãc effe *
cõem opin.& ibi Dec.col.2. vbi etiam ipfe dicit cõem
opin.Vital.in.in claus.non errore ductus,col.16.ver.2.
conclufio licèt,col.15.verf.& propterea fiquis,teneat
contrarium,Gramm,conf.ciuil.24.col.1.ver.& in pri-
mis,Ruin.conf.10.col.pen.verf.nec obftat, vol.3. Et
hanc opinionem tanquàm æquiorem,& tanquam ma
gis * cõem fequendam exiftimo, conftito de errore.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Confesfio facta in fcriptis,an posfit reuocari.

INTER alios cafus,in quibus confesfionem reuo-
cari non poffe Doctores firmant,dubitatur de illo
cafu,an qñ confesfio redacta eft in fcripturam reuoca
ri posfit: quam confesfionẽ nonnulli uoluerunt reuo-
cari non poffe. Et in hac conclufione diftinguendum
effe exiftimo inter confesfionem extraiudicialẽ in fcri
ptis, & cõfesfionem iudicialem in fcripturam redactã.

1 Circa primũ cafum,q̃ etiam confesfio extraiudicia-
lis

lis redacta in scripturam reuocari non posit, tenuit Ri
pa in l. admonendi, nu. 155. ver. aduerte tñ, ff. de iureiu.
¶ Contrarium tñ voluit Gram. uot. suo 16. col. 1.
2 & seq. ver. vnde succedit. Et in confessione facta in li-
bro cōis, siue æstimo, q̄ posit reuocari, tenuit Bal. in
c. si. nu. 19. ver. Quid dices in æstimo, de confess.
* Et hæc opinio vř probabilior, nā * cōiter cōcludit,
3 q̄ verba enūciatiua in instrō prolata, inter partes non
probēt, qñ de enūciato principaliter disputat. Bal. in l.
ad probationē, in fi. C. loca. Abb. cōs. 33. col. pen. uol.
2. Alex. cons. 136. col. fi. uol. 1. Matthæsyl. in sing. 79.
incip. nota q̄ quotiescunq;, & no. per Docto. cōiter in
l. optimam. C. de contrahen. & committen. stipulat.
4 Circa secundum, qñ confessio fuit iudicialis, & reda
cta in scripturam, q̄ posit reuocari, pro ut in respon-
sione ad positiones partis aduersæ, ēt non probato er-
rore, tenet Bal. in l. 1. col. 6. ver. & nota quod interdū,
C. de furt. & in cons. 39. & cons. 47. vol. 4. Ang. in l. 1.
§. si quis simpliciter, ver. in tex. ibi, nisi, ff. de verb. obl.
Roma. cons. 59. circa fi. & cons. 70. col. 3. ver. 1. quia,
Rom. io l. 1. §. si quis simpliciter, nu. 98. ff. de verb. obl.
Ruin. cons. 10. col. pen. ver. nec obstat, vol. 3.
5 Limita, dummodò non sit facta ista reuocatio præ
cedente termino ad deliberatē respondendum. Roma.
in l. si uerò, §. de uiro, in 21. fall. nu. 58. ff. solut. matr.
& in cons. 391. io princ.
6 Et propterea confessio resultans ex positionibus,
post reuocari probato errore, siue sit scripta, siue non
scripta. nam scriptura quantū ad hoc nihil refert. Spec.
in tit. de posit. §. fin. nu. 8. ver. item si ponens. Franc. in
c. fi. col. 3. uer. & aduerte. de iureiu. in 6.
7 ¶ Contrariū, quod immo in hoc attendatur, an con
fessio sit redacta in scriptura, vel ne, voluit Hostien. in
c. ex literis, col. 1. uer. vel adhuc, de diuor. & ibi Ioan.
And. col. 2. in princ. Domi. in c. fi. circa fin. de iureiur.
in sexto, Alex. io cons. 34. col. 1. vol. 1. Ias. in l. error, col.
2. C. de iur. & fac. igno.
8 Si autem confessio fuit incontinēti reuocata, admit
tiř reuocatio, gl. in c. fi. in uerbo, iusta cā, uer. sed quid
dices, & ibi Dom. circa fi. ver. nota ex ista gl. & ibi Ar-
ch. col. 1. in uer excuset. de iureiu. in 6. Host. io c. ex li-
teris, col. 1. in fi. uer. uel adhuc, de diuor. & ibi Io. And.
col. 2. ver. vel hic. Bal. in l. edita, col. vlt. ver. sæpe accidit.
C. de edē. & io l. 1. col. 6. ver. nota q̄ interdū, C. de for.
Abb. in c. scriptū, nu. 9. ver. in gl. 1. de elect. Fel. ī c. qua
liter, & qñ, el 1. col. 17. ver. & dicit gl. de accus. Ias. io l.
error. col. 2. ver. nam quælibet, C. de iur. & fact. ignor.
9 Limita si non fuerit incontinenti reuocata, quia tūc
amplius reuocari non potest. Alex. io cons. 71. col. 1.
vers. venio ad merita, vol. 3. Rom. in l. 1. §. si quis sim-
pliciter, nu. 13. ff. de verb. obl.
10 Et ideo est distinguendum, quia qō reuocatio fit in
continenti, valeat ēt non probato errore, & ita proce-
dit, quod not. gl. in c. fi. io uerb. iusta, de iureiur. in 6.
11 Quando autem non fuit incontinenti reuocata, tūc
requiritur probatio erroris, ita declarat Bal. in l. edita,
in 2. lect. col. fi. in pen. char. ver. sæpe accidit, C. de edē-
do, Ant. de Bit. in c. fi. col. 11. ver. ex hoc apparet, de
confess. Franc. in c. 1. col. 1. vers. tertiò limita, de accusa.
in sexto. Domi. in d. c. fin. circa fi. uer. nota ex ista gloss.
de iureiur. in 6.
12 Secundò Limita, quod ita demū confessio fa
cta in scriptis potest incontinenti reuocari, si non fue
rit per partem acceptata. Franc. in c. cum causam, col.
2. ver. & ex prædictis habetis, de appell. Alex. in cons.
118. col. 1. ver. hoc probo, uol. 3. & in cons. 90. col. 1.
vol. 1. Rom. in l. 1. §. si quis simpliciter, no. 13. ff. de ver
bo. obl. Frāc. in c. si. col. 3. vers. & aduerte, de iureiur. in
sexto, cum aliis, quę latè ponit Tiraq. in trac. de retract.
fol. 341. nu. 16. ver. quæ tamen intellige.
13 Amplia, quia in hoc casu confessio dicitur per par
tem acceptata, quando acceptatur a notario nomine
absentis. Abb. in c. si cautio, col. 5. ver. fortius etiam, de
fide instr. Ias. in l. tale pactum, col. 1. vers. 3. intellige. ff.
de pact. ubi dicit idem esse si confessio fuerit per pro-
curatorem acceptata.
14 Declara, quia tunc reuocatio dicitur facta inconti-
nenti, quando fuit facta infra triduum, ut dicit Alex. in
cons. 71. col. 1. vers. uenio ad merita, uol. 3.

De fide instrumentorum.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Notarius non potest conficere instrumentum extra territorium illius, qui eum creauit.

* Communiter * Doct. firmant hanc con
1 clusionē, ut Notarius nō posit cōficere
instrm̄ extra iurisdōnē illius, qui cū crea
uit, ita tenet Spec. in tit. de instr. edit. §. re-
stat, ver. quid de his. Bar. in l. cunctos populos, col. 13.
ver. 7. q̄ro, C. de sum. Tri. Rota io nou. deci. 291. Bella-
me. decis. 21. Guill. de Cun. in l. nō aliter, ff. de adopr.
Bellam. cons. 43. col. 3. Io. An. in c. Romana. col. pe. de
foro cōp. i 6. Bellam. cōs. 42. col. 1. Collect. in c. si cau
tio, in fi. de fid. inst. Bar. i l. 2. ff. de off. Procōs. & leg. in
l. nec ei. §. eorū, char. fi. ff. de adop. Ant. de But. in c. cū
P. Tabellio. col. 2. ver. nūquid aūt Tabellio. & ibi Abb.
nu. 9. & ibi etiam Imol. col. 2. ver. aduerte tñ, de fid. in-
stru. Bar. in l. apud Procōsulē, ff. de manumiss. uindicta.
Domi. in c. Romana, §. fi. de for. cōp. in 6. Ant. de But.
in c. per venerabilē, col. 21. vers. potest tertiò intelligi,
qui fil. sint legit. & ibi Præpos. io §. quod autem, col.
* 133. qui dicit istam * communem opin. & in seq. col.
quæst. 8. Ruin. cons. 69. col. 3. vol. 3. Bocr. decis. 242.
2 Primò Amplia, id procedere ēt de consensu partiū,
Collect. in c. cū P. Tabellio, in prin. de fid. inst. Bar. io l.
2. ff. de off. Procōs. & legat. Ant. de But. in c. cū P. Tabel
lio, col. 2. uers. nunq d Tabellio. de fid. inst. & ibi Imol.
col. 3. ver. an aūt posset. Bal. in l. repetita, C. de episc. &
cler. Ioan. And. io add. Spec. io tit. de inst. edit. §. restat,
ver. q d de his, Ant. de But. in c. per uenerabilē, col. 21.
uer. pot tertio intelligi, qui fil. sint leg. & ibi Præpos. in
* §. quod autē, col. 133. qui dicit istam * cōm opinionē.
¶ Contrariū voluit Spec. io tit. de instr. edit. §. re-
stat, uer. quid de his.
* Limita primam * cōem opin. in Notariis, qui sunt
3 iudices chartularii, qui habēt maiorem auctoritatē: &
propterea possunt etiam extra territorium instrumen-
tum cōficere de partium consensu. ita Fel. limitat io c.
cum P. Tabellio, col. fi. in 15. q. de fide instru.
Secundò amplia, vt notarius ēt inter ipsos subdi-
tos iurisdōni creantis, cū in Notarium nō posit extra
territoriū conficere instrm̄, ut dicit Abb. in c. cū P. Ta
bellio, col. fi. vers. si uero Tabellio, vbi dicit Doctores
* * communiter ita tenere de fid. inst. vbi etiam Fel. col.
fin. ver. imò dixit, vbi hanc ueriorem.
¶ Contrarium tenet Bal. in l. cunctos populos, col.
6. ver. nunc quæro, circa hoc sequitur, C. de sum. Trin.
4 Abb. io c. sicut, nu. 14. ne cler. uel monac. Bal. in c. cum
dilectus, in prin. de fid. instr. Fel. io c. ad audientiā, col.
4. de præscrip. uer. fatetur tamen.
5 Primò Limita in creatis a Papa, vel ab Impera-
tore, qui vbique locorum possunt instrumenta confi-
cere.

cere. Spec. in tit. de instr. edit. §. restat. vers. quid de his. Rota in nou. deci. 191. Bellam, deci. 21. & cõs. 43. col. 3. & cõs. 42. col. 1. & 3. & cõs. 246. Imo. in c. cũ P. Tabellio. col. 3. vers. an aũt cõstitutus. de fid. instr. Ant. de But. in c. per venerabilem. col. 20. vers. ad primum, & secundum, qui fil. sint legit. Dom. in c. Romana. §. fi. de foro comp. in 6. Abb. in c. sicut, nu. 12. ne cler. vel mona. Fel. in d. cũ P. Tabellio. col. fi. Fel. in c. ad audientiã. col. 4. de præscrip. vers. fatetur tñ. Præpos. in c. per venerabilem. §. quod aũt, col. 132. ver. quæro quarto. qui fil. sint legit. Boer. deci. 242. quod Abb. intelligit procedere nisi de partiũ consensu, & non aliàs. in c. cũ P. Tabellio. col. fi. de fid. instru. vbi Fely. nu. 17.

6 Amplia ẽt si instrũm cõfectũ infra territoriũ careat substantialib. iuris cõis, quia si habeat substantialia ſm consuetudinem illius loci, vbiq; fidem facit. Guido Papæ q. 262. Dyn. in cons. 31. Bar. in l. ex ea parte. ff. de verbo. oblig. Rochus in c. fi. col. 252. de consuet.

7 Sublimita, quia creatus a laico ẽt Imperatore non conficit instrũ in spiritualib. & beneficialib. Host. in summa, ne cler. vel mon. §. q̃ possunt, ver. sed quamuis. Host. ĩ c. sicut, col. 2. ver. nũquid ergo Tabellio. ne clerici, vel monachi, & ibi Ant. de But. col. 1. Præp. ĩ c. per venerabilẽ. §. qui aũt. col. 133. ĩ q. 7. qui fil. sint legit.

¶ Contrariũ tenet Abb. in c. sicut, nu. 17. ne cler. vel mona. vbi Pet. de Anch. nu. 4. & 5. & Card. cir. fin.

8 Sed ĩ creato ab ecclesiastico quoad tẽporalia, dicit Host. in summa, ne cler. vel mona. §. q̃ sunt, vers. sed q̃. nis. talem non posse instrũ conficere quoad tẽporalia.

¶ Contrarium tñ voluit Host. in c. sicut. col. 2. in fi. vers. econuersò aũt, ne cler. vel mona. & ibi Anto. de But. col. 3. vbi Pet. de Anch. nu. 4. & 5. & Car. circa fi. Præpo. in c. per venerabilẽ. §. quod aũt. col. 134. ĩ 8. q.

9 Cõcorda quia prima opi. procedit de rigore iuris, secũda vero de cõsuetudine, de qua attestat Abb. in c. sicut, nu. 12. ne cleri. vel mona. & ibi ẽt Pet. de Ancha.

10 Secundò Limita, nã instrũ cõfecta infra territoriũ creãtis, ẽt si ille esset inferior à Principe supremo, vbiq; fidẽ faciunt. Spec. ĩ tit. de instr. edit. §. restat. vers. quid de his. Bar. in l. cunctos populos. col. 13. ver. 7. q̃ro. C. de sum. Trin. Rot. in nou. deci. 291. Bellam. cõs. 42. col. 3. Abb. ĩ c. cũ P. Tabellio. de fid. instr. nu. 9. & ibi Imo. col. 3. ver. aduerte tñ. Dom. in c. Romana. §. fi. de foro cõp. in 6. Bal. in c. cũ dilectus. in princ. de fid. instr. Ant. de But. in c. p venerabilẽ. col. 21. ver. sed est dubiũ, qui fil. sint legit. Præpos. in d. c. per venerabilẽ. in §. q autem. col. 132. vers. 5. quæro, qui fil. sint legi.

11 Tertiò Limita, nã Notarius ẽt creatus ab inferiore põt conficere instrũm inter non subditos, infra tñ territorium cõstituentis, vt declarat Ant. de Butr. in c. per venerabilẽ. col. 21. vers. 2. potest intelligi, qui fil. sint legit. Abb. in c. cum P. Tabellio. col. fi. vers. si uero Tabellio. & ibi Fel. col. fin. vers. in 14. q. de fide instru. Præposi. in c. per venerabilem. §. quod aũt. col. 133. ver. 2. potest intelligi, qui fil. sint legit.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Notario in instrumento asserenti aliquid capitulariter, vel collegialiter esse factum, an credatur.

Satis perplexus est ille articulus, utrũ stetur assertioni Notarii, qñ dicit, vniuersitatẽ talis loci, vel Capitulum talis ecclesiæ aliquid fecisse, vel necessario
1 sint noĩa singulorũ exprimenda, vt constare possit, an duæ partes vniuersitatis, capituli, vel Collegii ĩ instrũ interuenerint. Et in primis gl. fi. in c. fi. de procu. ĩ ver. sed vr̃. tenet necessario noĩa esse exprimenda, & idem tenet Host. in tit. de synd. §. & qualiter. in prin. Bar. in l. 1. ver. itẽ facit. ff. de albo scribẽ. Rota in antiq. dec. 132. & decis. 644. Paui. in trac. de potes. cap. sede vac. in 5. prælud. nu. 19. vbi dicit ita tenere curiam. Grat. cons. 66. col. 2. in fi. vers. non obstat. uol. 1.

¶ Contrariũ, vt non sit necessariũ exprimere noĩa, sed satis sit q Notarius attestetur interuenisse totã vniuersitatẽ, vel maiorem partem illius, tenuit Spec. in tit. de synd. §. 1. ver. porro, & vers. itẽ opponitur. & ibi Io. And. super verbo, porro. Feder. de Sen. cõs. 148. vers. pterea psumptio, & cons. 227. uers. sed dato. Car. in c. quanto. col. 1. in 6. not. de his, q̃ fiunt a Prælat. sine cõsens. Capitu. & ibi Ancha. in c. 1. in 3. not. & ibi Abb. ver. vlt. not. Oldr. cons. 100. Rota in antiq. decis. 791. Bal. in l. 1. col. 1. in fi. ver. sed vbi agitur, de Magist. cõuen. Abb. in c. 1. col. fin. vers. vltimo quæro. de synd. & ibi Imola, col. 1. vers. sed hic põt esse dubium. Bertr. in cõs. 192. col. 1. vers. & illud vr̃. vol. 2. in nou. Soc. in cõs. 95. col. 3. ver. nec obstat. vol. 3. Ant. de But. in c. 1. col. 1. ver. q̃ro de forma. de synd. Alex. in apost. ad Bar. in l. 1. ff. de albo scrib. Car. ĩ c. 1. col. 2. in 11. q. de synd. Bal. in l. ciuitas. in fi. verbis. ff. si cert. pet. Ant. de But. ĩ c. ea noscitur, col. 3. ver. oro attẽdatis, de his, q̃ fiunt à Præla. & ibi Car. col. 3. ver. oppono ad idẽ. deci. Neap. 4. in 4. dubio. in nou. Rain. cons. 189. col. 4. vers. non obstat ĩsuper. vol. 1. & cõs. 217. col. 7. uer. & ppea isto casu. eod. vol. Cot. cons. 189. col. 4. ver. nec ẽt obstat, vol. 2. Abb. in c. inter dilectos. in 4. not. de dona. Albe. in l. nulli. col. 2. in fi. nu. 7. ver. ex quo ẽt. ff. quod cuiusque vniuersit. nom. Lauren. de Rodulph. in c. sine exceptione. col. 27. q. 24. uers. sed quæro. 12. q. 2.

Tenendo primam opinionem, quòd requiratur expressio nominum.

2 Primò Limita, nisi tã magna sit vniuersitas, ut noĩa singulorũ de facili exprimi non possint. Host. in tit. de synd. §. & qualiter. Bar. in l. 1. ff. de albo seri. Abb. ĩ c. 1. de synd. col. fi. vers. vlt. quæro. Calcan. cons. 78. col. 8. vers. non obstat & octauò. Paris. cons. 82. col. 2. vol. 4.

3 Secundò Limita nisi in eo instrũ sigillũ Capituli seu vniuersitatis sit adiectũ, quia tunc nõ est necesse exprimi noĩa singulorũ, Rota ĩ antiq. deci. 132. Abb. in c. 1. col. fi. vers. vlti. quæro. de synd. Paui. in tract. de potestate cap. sede vacante. in prælud. in 19. num.

* Tenendo secundam opinionem magis * cõmunẽ.

4 Primò Limita, illã nõ procedere in actib. põderosis, ut puta in alienationib. in quib. indubitãter necesse est exprimere nomina singulorum de uniuersitate, ita Archid. in cap. sine exceptione. in fin. 12. q. 2. uersic. in gl. sufficit. Bar. in l. 1. de albo scrib. uers. item facit. Anto. de Butr. in c. 1. colum. 1. uers. quæro de forma. de synd. & ibi Car. in 11. q. Cassa. in cõsue. fol. 328. col. 3. uers. quæ quidẽ consensu. Alex. in cons. 1. col. 2. uol. 4. uers. item potest dici. Grat. cons. 66. col. 3. uersi. sed qñ, uol. 1. Bal. in l. ciuitas, in fi. uerbis. ff. si cert. petat.

5 ¶ Contrarium in alienatione rei ecclesiasticæ, licet aliud dicat in alienatione rei ciuitatis, uoluit Corn. in cons. 181. col. 15. uers. hoc etiam obstat, uol. 2.

6 Secundò Limita nisi Notarius non per nomina propria loquatur, sed per nomina indefinita, puta Decuriones, Canonici, & similia, tunc enim non probaretur factum uniuersitatis, nisi nomina essent expressa, prout dicit Albe. in l. nulli. col. 2. in fi. nu. 7. uers. ex quo etiam dependet. ff. quod cuiusque uniuers. nom. Anch. in c. quanto, col. 1. in 3. not. de his, quæ fiunt à Prælat. decis. Neapol. 4. in secundo dubio, in non.

7 Tertiò Limita, qñ Notarius ita assereret, nõ ex se ipso, sed quod homines de uniuersitate ita asserebant, ut declarat Soc. cons. 95. no. 5. uol. 3.

Finis Primi Libri.

ANTONII GABRIELII
ROMANI,
COLLEGII SACRÆ AVLÆ CONSISTORIALIS ADVOCATORVM DECANI, AC FISICI APOSTOLICI ADVOCATI,
Conclusionum, seu Regularum, LIBER SECVNDVS,
In quo habentur conclusiones ad materiam probatoriam pertinentes,

DE IVDICIIS CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Iudicium vbi est cœptum, ibi debet terminari.

1 REGVLARITER iudiciū debet corā eodem iudice terminari coram quo est cęptū, ita probat tex, in l. ubi cęptum. ff, de iudi. & in §. quoniam, in auth. de testib; PRIMÒ Declara, quia io hoc casu dicitur cęptum iudicium, etiā ante litis contestationem, prout dicit Guido Papæ q. 421. post glo. & Doct, in d, l. ubi cœptum.

2 SECVNDÒ Declara, nam ēt per solam citationem, oel per solū monitorium cum clausula, si te senseris, &c. intelligitur in hoc casu cœptum iudicium, Cassan. in cons. 45. nu. 25.

3 PRIMÒ Amplia, ut nec in eadem causa, nec ēt in connexa alius iudex audiri posit. Bal, io c. 1. de controuers. inuestit. apud pares termi. col, fi, prope fi. Lancel, Dec. in d. l, ubi cœptū, col. 1. & Philip, Dec. in c. ex tenore. col. fi, de rescript. & Fel. in 8. col, in fi, & seq. Lancelot, Dec. in l. si qois posteaquam, col, 1. ff, de iud, licet dicat se dubitare Aret. io coos, 29. col. 13.

4 SECVNDÒ Amplia ēt in uolūtariis, in quib. habet locū regula l. ubi cœptū. p tex. ī l. 1. ff, de off. cōsul. Lapus alleg. 78, in 2. q. Lācel, Dec. ī d. l. ubi cœptū. col. 1. Philip. Dec. in d. c, ex tenore. col, fi. de rescrip. Fel. col, 9. Lancelot, Dec. in l. si quis posteaquā. col, 1. de iud,

5 TERTIÒ Amplia tex. in l. ubi cœptum, procedere ēt coram arbitro, qn̄ ex forma statuti lauda lata per arbitros habent executionem, ita Pau. de Cast. io l. pecuniam, col. 1. ff, si cert, peta. & ibi Alex, col, fi. & ibi Ias, io 3. col, io 8. not. Lancelot. Dec, in d. l. vbi cœptū, col, 1. & Philip, Dec. in c, ex tenore, col. fi, de rescript. Fel. in d. c, ex tenore, col, 11. in 10. fall. Lancelot, Dec, io l, si quis postquam, col, 1. ff. de iudic,

6 QVARTÒ Amplia, idem esse in iudicib, delegatis, quia pendente lite coram vno, non potest procedi coram alio, d. c, ex tenore, ubi Abb. Anch, & Fel. col. fin.

7 QVINTÒ Amplia, vt pendente lite corā ordinario ēt legatus adiri non posit per uiā q̄relæ, ut not, Abb. in c, cū in ecclesia, de appel. Dec, ī d. c. ex tenore, col. fi,

8 SEXTÒ Amplia, ut plus operetur pendentia litis, quam sententia, secundum Soc. in l, si quis cū totum, §. plane, col, 1. ff, de excep. rei iudi,

9 SEPTIMÒ Amplia, ut ēt iurisdictio Papę posit per ordinarium præueniri, & tuoc lis cœpta coram ordinario, corā eo debet terminari, nisi princeps causam ex certa scientia auocaret, Philip. Fran. in c, ut debitus, col, 13. de appellat,

10 OCTAVÒ Amplia, ut etiam cadat a causa, qui aduersarium trahit coram diuersis iudicibus, Bouer, in uerbo, clericus, in 6. singu,

¶ Contrarium dicitur infra, in ultima limit,

11 NONÒ Amplia ut talis exceptio impediat litis ingressum, Fel, in c. exceptionem. col. 12, de excep.

12 X, Amplia, ut rescriptū obtentū tacita litis pēdētia corā alio iudice, sit nullū, ut per Hisp. post alios, & in c. per uestras, char. 68. col, 5. de don. inter uir. & uxo. & col, seq. io c. incip, quarto cum dicit tex, nu. 12.

13 PRIMÒ Limita principalē cōclusionē, quia ex causa oecessitatis iudiciū cœptū corā uoo iudice, coram alio perficiiur, ut est tex. io l. sed & si restituatur. §, sed & si dies. ff, de iudi. & ibi Bar. & gl. & Bar. ī d, l. ubi cęptū, ubi ēt hoc ampliat, siue necessitas illa iosit a principio, siue superueniat ex postfacto, & idē voluit Ang, in d. l, ubi cœptū, & Pau. de Castr. ibi, in fi, idē uoluit Bal. & Ang, io d. l, sed & si restituatur. §. ædium nomine. ff. de iudi. Fely. in d, c, ex tenore. col. 9, in 5. fallen. Brun. cons. 54. col. 2. Corset, in sing. in uerbo, iudiciū,

14 Et facit, nā stante clausula, q̄ si nō oēs, &c. uno impedito, alius prosequitur iudiciū. c. cū plures. de offi. deleg, in 6. Ang, in d. l, ubi cęptū. Fel. in c. ex tenore, in 7. fall. col. 9. de rescr. & in c. postulasti. de homicid,

15 SECVNDÒ Limita iu eo, qui ex priuilegio habet facultatē eligendi unum ex plurib. iudicib, quia citatus potest eius forum, corā quo citatur, declinare, & aliū sibi iudicem eligere. auth, habita. C. ne fil. pro patre. Bár. & Ang. in l. ubi cœptū, Soc. in cōs. 94. col. 1. uol, 3. Fel. io d, c. ex tenore, col. 9, in 6. fallen,.

16 Amplia, nam idem est si iudex, corā quo qois fuit citatus, allegetur suspectus, ut per Aog. in d. l, ubi cęptum, per Fely. in loco præalleg,

17 TERTIÒ Limita in crimine hæresis, in quo est istud speciale, ut coram pluribus diuersis iudicibus posit de eodem crimine cognosci, cap. per hoc. §. 1. de hæret. iu sexto. not. Ange. in d. l, ubi cœptum. Fely. in

ly.in d.c.ex tenore.in 9. col.in 8. fall.& io c. cum M. Ferrarien.col. 14.de constit. Paul.de Cast.in l.si quis posteaquam.col. 1.in fi.ff.de iudic.

¶Contrarium videtur sentire Bal. in l.si pluribus. ff.de leg.1.col.2.

Sublimita, vt per Ale.in d.l.si plurib.circa fi.nu.5. vbi declarat qualiter intelligatur ista limitatio, dũ rñdet ad c. per hoc.§.1.de hæret.videlicet, vt ista limitatio procedat qñ inquisitores diuersorũ locorũ inquirũt, secus si non essent diuersorũ locorũ, vt ibi per eũ.

18 QVARTÒ Limita, quia iudiciũ in casu isto non est nullum, donec opponatur, sed requiritur oppositio, ita Ion.in c.cũ M.Ferrar.in fi.de cõstit.Lãcelot.Dec. in d.l.vbi cęptum.col.1.Bart.in l.sepulchri.in fi.ff.de sepulchro violato.Bal.ĩ c.pastoralis.col.fi. de rescrip. in l.1.sol.1.in prin.ff.de offi.consul. Rom. in l.1.ff.de acq.hæred.Aug.in l.si is, a quo. ff.de rei vend.in l.pe. ff.de petit.hęred.circa prin.Pet.de Anch.in c.quãdiu. de appe.col.1.Imo.in l.cũ procurator §.dñs.in fi.col. ff.de oper.nou.nunc.Imo.in c.cæterũ.in fi.de rescrip. Ant.de But.in c.1.in fi.de caus.pos.& propr. Bal.in l. nulli.in fi.C.de iud. Abb.in c. cũ contingat.de rescrip. col.1.in fi.Abb.in d.c.cum M.Ferrar.col.fi.& ibi Fel. col.13.& Dec.col.fi.de constit. idem tenet Fely.in d. c.ex tenore.col.9.de rescrip.in 9. fallen.Dec. ibi, col. fi.Philip.Franc.in c.vt debitus.col.pen.in fi.de appell. Corset.in sing.in verbo, iudicium. Pet.de Anch.in repet.c.postulasti.col.20.de for.com. Alex.in cons.11. col. 2.vol.1.decis.Neap.354.nu.2.vbi ẽt, an posit oppoui post litẽ cõtestatam.Rui. cõs.61.col.13.vol.5.

19 QVINTÒ Limita, nã reus, qui fuit contumax, non potest opponere litis pendentiã corã alio iudice, ita Bart.in d.l. vbi cœptũ, & in d.l.sepulchri. ff. de sepul. viol.& in l.quãuis, col.pen.in fi.ff.de dam.infect.Pau. de Cast.in l.quãuis, circa fi.ff.de in ius vocan. Ant.de But.in c.proposuisti.col.si.in prin. & ibi Abb. col.fi. in fi.de foro comp.Pet.de Anch.in repet.c.postulasti. col.20.eod.tit.Abb.in c.dilecti.col. pen.in fi.eod.tit. Io.And.in addit.Spec.in tit.de compet.iudi.addit.§.1. vers.sed pone.in 4.col.in fi.Ang.Aret.in tract.malef. in verbo, hæc est quædam inquisitio.col.fi. Bouer.in verbo, clericus.in 8.singu.ponit Alex.in l.de die.§. fi. col.fi.ff.qui satisd.cog.ex mente Bal.ibi in lect. antiqua.& Pet.de Anch.ibi Alex.in cons.23.vol.3.& istã limit.ponit Fel.in d.c.ex tenore. col.8.in 1.fall. Dec. ibi col.fi.Car.in c.proposuisti.de for.cõp.Pet.de Ancha.in cons.196.in fi.Fel.in c.cum M.Ferrar.col.14. de constit.Hipp.in sing.239.idem tenet Fely. in c.cũ Romana.col.fi.in fi.de appell.idem tenet Bal.in l.senatuscons.circa fi.C.qui accus.non poss. Iac.de Beluis.in l.1. C.vbi de crim. in quæst.per eum disputata. Bal.in l.si ex plurib.col. 2.de leg.1. Corset.in sing.in verbo, iudiciũ.Alex.in l.hoc amplius.§. Celsus.col.2. ff.de dam.infect.& col.seq. Bal.in quæst.per eum disputata.incip.accusatus de ui turbatiua. col.4.vers.5. sic innouas.&c.& idem Bal.in l.1.ĩ 2.col.vers.3.quęro.C.vbi de crimine, & dicunt Bar.in l.& si amicis.§. 1.ff.de adul.& Bal.in l.pen.in 7.col.in fi.& seq.C.de execut.rei iudi.& Ant.de Butr.in c.de his, circa fin.de accusat.vbi etiam Imola.

20 Hinc infert Bal.in l.& si seuerior.col.4.C.ex quib. caus.infam.irrog.quòd bannitus ab uno loco ob contumaciam ratione delicti, poterit effectualiter in alio loco puniri.

21 Limita hoc ultimũ, ut per eũdem Bal.in cõs. 124. col.5.nisi in loco, a quo ille fuisset bannitus tãquam contumax, deuentum fuisset ad confiscationem omniũ bonorum in eodem loco existentium, quæ ad fiscum peruenissent propter illã condemnationem, quia tunc non posset illemet in alio loco puniri.

22 Principalem tamen limit. ut contumax non possit allegare litis pendentiam in loco, in quo ipse comparere contempsit.

23 Sublimita, nisi reus cõtumax esset paratus purgare contumaciã solutis expensis, & ita offerret, uel prius ipsam cõtumaciã purgasset.ita Bar.in d.l. sepulchri.ff. de sepul.uiol.col.2.Ang.in l.quamuis.ff.de dam.infecto.Pet. de Anch.ĩ repet.c.postulasti.col. 20. de foro cõpet.Dec.in d.c.ex tenore.col.fi.de rescrip.& fuit de mente Abb.in d.c. ex tenore, ut ponderat ibi Dec. & uoluit Pau.de Cast.in l.si quis posteaquam. col. 1.in fi.ff.de iudi.idem tenet Alex.in l.hoc amplius.§. Celsus.col.2.ff.de dam.infecto.

¶Contrariũ, vt in hoc casu non liceat purgare cõtumaciã, & allegare litis pendentiam, tenuit Bar.in d. l.quãuis.ff.de dam. infect.col.fi. Imol. in d.l. quãuis. Lancelot. Dec.in d.l.ubi cœptum. col.1. in fi.& seq.

Concorda, nã aut ius actoris est effectum deterius, & non liceat purgare contumaciam, secus si non esset effectum deterius.ita Pau.de Castr. in d.l. quãuis, est in §.Celsus.col.fin. & uidentur ibi ẽt sequi Alex. & Fely.in d.c.ex tenore.col.8.

* Tenendo tñ primam opi.quæ magis * cõiter tenetur, vt in hoc casu licitum sit contumaciam purgare.

24 Amplia, nam etiam si primus iudex non inhibuit, secundus tamen potest allegare litis pendentiam, vt per Alex.in d.l.Celsus.

¶Contrarium tenet Roma.in l.quamuis.ff.de dãno infecto.

25 SEXTÒ Limita, qñ primus iudex est negligens in iustitia administranda, quia tunc alius potest adiri, nõ obstãte litis pendentia coram primo.Bar.Ang. Rom. Imola, & Alex.in l.quamuis.ff.de dam.infect.Fely.in c.ex tenore.col.8.in 2.fall.Pet.de Anch.in cons.196. in fi.Abb.in c.dilecti, col.pen. in fi.de foro compet. Corset.in uerbo, iudicium.in fin.

26 Amplia ex mente Bar.in d.l.quãuis.ẽt si primus iudex sit paratus iustitiã facere. ita colligunt Doct. ex mente Bar.in d.l.quãuis, & ibi sequitur Imo.& Rom.

¶Contrarium tenet Ang.ibi, & Alex.& Fel.id uidetur sequi in d.c.ex tenore.col.9.

27 SEPTIMÒ Limita, ubi quis corã primo iudice non potest consequi iustitiæ cõplementũ propter impotentiam de facto ortam, ut dicit Abb.in c.postulasti.in 1.not.& ibi Io.de Anan.de homi.& Abb.in ca. proposuisti.col.fin.de foro comp. Fel.in c.ex ratione. col.9.Corset.in sing.in uerbo, iudicium.

28 OCTAVÒ Limita, nam iudiciũ cœptum per vnum iudicem alius perficit, qñ primus principaliter & directo non poterat super eo se interponere, prout est in inquisitore hæresis, qui in foro pœnitentiæ mãdat usuras restitui, sed in foro iudiciali ad talem usurarum restitutionẽ ordinarius cõpellit ipsum usurariũ. Io.Monach.& Io.And.in c.accusatus.in 2.col.de hæret.in 6. & ibi Dom.in §. de quæstionib. Bal.in l.hac edictali.§.ad hæc.col.1.de pac.iur.firm. Fel.in d.c.ex tenore.col.9.in 4.limit.de rescrip.Io.de Ana.in c.postulasti.de homi.Fede. de Sen.in cons.157.Pro quo facit, nã pendente iudicio coram iudice seculari, tõne iu rameoti recurritur ad ecclesiasticum.Bal.in l.1.col.fi. C.de reb.eredit. Ias.in cons.9.col.2.uol.1.

29 NONÒ Limita in his casib.in quib.laicus, pendente iudicio, clericus effectus eximit à iurisdictione iudicis laici, qui casus particulariter per nos rediguntur in alia conclusione, & istam fall.ponit Fely.in d.c. ex tenore.col.10.in 11.fall.de rescrip.

30 X. Limita in casu c. vt debitus, circa fi. de appel. vbi iustè appellans ab interlocutoria, totum negociũ principale coram alio inchoatum, ad iudicem ad quẽ deuoluit, & ponit Corset. in verbo, iudicium.

31 XI. Limita in executiuis, in quibus licet pendente executione coram vno iudice, pro eadem executione alium adire, ita Ias. in cons. 9. in 2. responso ad motiua Vicarii. & in cons. 28. vol. 1.

32 XII. Limita, vbi iudiciũ primo inchoatum coram primo iudice erat nullum, quia super eodem negocio potest alius adiri, nec potest excipi de primo iudicio nullo. Corset. in sing. in verbo, iudicium.

33 XIII. Limita, quia cõclusio intelligitur respectu vnius, & eiusdẽ negocii, ita vt exceptio rei iudicatæ in vno, obstet ẽt in alio iudicio. Socy. in cons. 38. col. 4. li. 1. secus si iudicia tenderent ad diuersos fines. Ias. in cons. 9. col. 1. vol. 1. & in 2. respõ. ad motiua Vicarii.

34 XIIII. Limita, nã oportet de litis pendentia corã alio iudice excipere ante litem contestatã, alias. n. hęc exceptio nõ operatur, vt tenet Bal. in l. peremptorias. in fi. quæ sent. rescin. non possunt. & in auth. sed nouo iure. in fi. col. vers. sed pone, in ciuitate. C. de seru. fugit. Bal. in disput. incip. accusatus de ui turbatiua. col. 4. vers. 6. sic & in l. si plurib. col. 1. ff. de leg. 1. Ioan. de Imol. in l. cum procur. §. si dominus. col. fi. ff. de oper. nou. nunc. Calca. in cons. 102. col. fi.

35 XV. Limita, si quædam tantum exceptiones opponi possint contra instrumentum, vt declarat Guido Papæ q. 421.

36 XVI. Limita, qđ ageretur de præiudicio iurisdictionis alterius, vt per Bal. in c. imperialẽ. §. præterea. col. pen. de prohibit. feud. aliena. per Fede. Dec. in c. ex tenore, col. fi. de rescr. Corse. in sing. in verbo, iudiciũ, facit quod supra dictum est in octaua limitatione.

37 XVII. Limita, nã licet quis trahat aduersariũ coram diuersis iudicib. non tñ propterea causam amittit. Fely. in c. ad audientiam, el 2, col. 12. de rescript.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Ius superueniens, pendente lite, ex causa de præterito, iudicium conualidat.

1 SINE difficultate Doct. approbant illam cõclusionem, vt ius superueniens pendente iudicio, ex causa de præterito efficiat, vt in ea causa sententia fundari possit, prout est tex. in l. si rem. §. fi. ff. de pig. act. & ibi gl. Odofr. in fi. vers. vnde. & in rei vendicatione. & Alber. in summario. & Bar. ẽt in summario, & Bal. in summario. & in lectu. antiq. vers. deinde nota quòd ius. Pau. de Cast. Saly. & Are. oẽs in summario. Ad idẽ ẽt est tex. in l. si mandauero tibi, vt à Titio. & ibi glo. vnica. ff. mand. & ibi Odofred. ver. & ita not. Bar. not. in summario. Bal. Alb. & Saly. oẽs in summario. Idem voluit gl. magna. in l. non põt. ff. de iud. in vers. vel breuiter dicas. & ibi Odofred. ver. item iste tex. & ibi Bar. vers. aut erat defectus. Albe. vers. vel dicit gl. & vers. si autem ius superuenit. & ibi Bal. vers. aut in iudiciis, & ibi Pau. de Cast. col. 2. vers. aut habuit originem, & ibi Ang. col. 2. vers. si aũt ius. Bar. in l. 1. col. 3. vers. quero quid si exceptio. ff. de except. & ibi Paul. de Castr. versicu. item actor, in l. si Titius. col. 1. versic. quæro circa hoc. ff. de verb. obl. & ibi Pau. de Cast. col. 1. uersi. si tñ actori. & Aret. col. 1. vers. sed tunc quæritur. & col. 2. vers. & ad materiam vide, & ibi Ias. col. fi. vers. successiue quærit Bart. Claud. col. 3. uers. sed circa ꝑmissa. Aug. Aret. in §. 1. col. fi. ver. 2. casu principali. Insti. de act. Bal. in l. vnica. col. 3. ver. viso principio. C. de alie. iu. mut. cau. fact. Ale. in l. fi. col. 1. versic. & ex hoc habes. ff. si ex nox. causa agat. Ancha. in c. Abbate. col. 4. in 19. nota. de re iudi. Alex. cons. 150. col. pen. vers. & licet quando. uolum. 5. & consil. 177. col. fi. uersic. vnde in proposito. vol. 2. Imol. in l. si filius, qui patri, col. 2. vers. & secũdam hoc facit ad quæstionem. ff. de vulg. & pupill. & in l. hæres qõcunq; vers. & facit iste tex. ff. de acq. here. & ibi Rom. d. ver. & ibi Aret. col. 1. ver. extra gl. Cuma. in l. 1. col. 1. ver. alia qõ est. ff. de except. Soc. in reg. 216. in 3. fall. Ripa in c. cum Ecclesia Sutrina, nu. 112. vers. 4. fallit. de caus. pos. & propr. Ias. Insti. de actio. in §. si minus. col. 16. ver. & sustinẽdo hunc intellectum. Vital. in tract. clausul. super clausula nil innouati lit. pend. col. 5. vers. qñque a princ.

2 Declara, quia hoc eo maxime procedit, qñ causa, q̃ superuenit de ꝑterito, retrotrahitur. Imol. in l. hæres qñcunque. ff. de acq. hæred. vers. & facit iste tex. & in l. si filius, qui patri. col. 2. uers. & quia ius superuenit. ff. de vulga. & pupil. Bal. in d. l. hæres qñcunque. vers. & inducitur. & ibi Rom. vers. & facit iste tex. Maria. in c. 2. col. 33. ver. est tamen aduertendum. & col. seq. de libell. oblatin.

3 PRIMÒ Amplia ẽt si causa de præterito quæ superuenit, non retrotrahatur, ita Pau. de Cast. in l. non potest. col. 2. vers. secundũ membrum. ff. de iudic. Maria. in c. 2. col. 34. de libel. oblat. vers. sed Io. de Petruciis. Aret. in l. si Titius. col. 2. vers. albi etiã limit. & ibi Claud. col. 3. in fi. vers. 3. limitant. Bald. in l. unica. col. 3. vers. viso principio, ibi, alii indistincte dicunt. C. de alienat. iudi. mut. causa facta.

¶Contrarium voluit Alber. in d. l. si rem. §. fi. vers. sed quantum ad præsens dic. Ange. in l. non potest. in fi. ver. si aũt ius superueniat. ff. de iudic. & ibi Iac. col. 2. vers. si vero loquimur. Ancha. in c. Abbate. col. 5. in 19. not. de re iud. in 6.

4 SECVNDÒ Amplia, ẽt si causa de præterito superueniat in causa appellationis, Bald. in l. per hanc. col. 3. vers. his igitur. C. de temp. appell. Abb. in c. cum M. in finalib. verbis, ver. 3. nota. de cõstit. Aret. in l. hæres qõcũq; col. 1, vers. 2. nisi superueniat, ff. de acq. hære. Ruin. cons. 12. col. 3. vers. nec obstat. vol. 4. & in cõs. 301. col. 1. in fi. vers. & quæ repetino. vol. 5.

¶Contrarium tenet Bero. q. 102. nu. 5. versic. præterea ad hoc.

5 TERTIÒ Amplia, nam ferri potest sententia super pensionib. vel censibus decursia lite pendente decis. Tholos. 30. vers. item pro futuro tempore, decis. Neapol. 16. in secundo dubio. in nou.

¶Contrarium sentit Guido Papæ consi. 90. num. 1. & sequen.

6 QVARTÒ Amplia, vt ẽt ius exceptionis cõpetẽs reo ex causa de præterito operetur, vt reus veniat absoluendus. Alber. in l. non potest. col. 1. in fi. uers. si uero quæritur, ff. de iud. Bar. in l. 1. col. 3. uers. quæro qđ si exceptio. ff. de excep. Ang. Aret. Insti. in rubrica de except. nu. 50. uers. 7. quæro. Iac. in l. non potest. col. 2. uers. aut superuenit. ff. de iudic.

7 QVINTÒ Amplia hoc procedere nedum in actione reali, sed ẽt in actione personali. Maria. in c. 2. col. 33. vers. si uero causa obligationis. de libell. oblat.

8 PRIMÒ Limita, nã conclusio est intelligenda qñ substantia actus præcedit litis contestationem, aliàs non procederet, ita Bal. in l. 1. C. de except. rei iudic. uers. oppono, ille qui pignoratitia agit. Alc. cons. 150. col. pen. uers. item ibi substantia. uol. 2.

9 SECVNDÒ Limita dummodo ius superueniat

ante

ante conclusionẽ in causa, secus si post. Bar. in l. si mater. §. eadem. in fi. vers. quæro quid si conditio. ff. de excep. rei iudi. Imo. in l. filius, qui patri, col. 2. vers. & ꝓ in hoc facit ad quæst. ff. de vulg. & pup. Arc. in l. hæres qñcunque, vers. & facit iste tex. ff. de acq. hæredit. Pau. de Cast. in l. si necessarias. in §. qui ante. in princ. ff. de pign. act. vers. ad hoc semper allegatur. Iacob. in l. non potest videri. col. 2. vers. limitabitis. ff. de iudic. Mari. in c. 2. col. 34. de libel. oblatio. vers. & ad ꝑdicta. Ale. in cõs. 150. col. pen. ver. & licet qñ, vol. 5. & cõs. 177. col. fi. ver. vnde in proposito. vol. 2. & in apostil. ad Bar. in l. si rem. §. fi. ff. de pig. act. Sarn. in cõpendio vtriusque singulare. nu. 77. ver. sed aduertendũ. Ro. in l. si Titius. col. pe. ver. adde duplicẽ. de verb. obl. Ang. ĩ l. item videndũ. §. si quis cũ peteret. circa fi. ff. de peti. hæred. vers. illud tũ scias. Claud. in d. l. si Titius. col. 3. vers. quam tamen conclusionem. ff. de verb. obl. Anch. in c. Abbate. col. 4. in 18. not. de re iud. lib. 6.

¶ Contrarium voluit Arc. in l. si Titius. col. 2. ver. 2. quòd sufficit. ff. de verb. obl.

20 PRIMÒ Sublimita hoc procedere in eadem instantia, sed in alia, puta ĩ causa appellationis, põt fieri fundamentũ in iure superuenienti ex causa de præterito, ẽt post conclusionem in causa post sententiam latam in prima instantia, vt dictũ est in secũda ampliatione.

21 SECVNDÒ Sublimita in beneficialibus, in quibus etiam ius superueniens ex causa de prætento post conclusionem in causa operatur, ita tenet Aegid. decis. 662. Staphil. de literis gratiæ, & iusti. fol. 148. versic. postremo circa istam materiam, & fol. 86. versic. vtrum autem isto casu.

22 TERTIÒ Limita in delegato ordinarii, qui nõ põt fundare sententiam in iure superuenienti. pendente iudicio ex causa de præterito. Bal. in l. ꝓscriptione. col. 11. vers. 9. quæritur. C. si contra ius, vel vtil. publ. Bar. in l. necessarios. in §. qui ante. in prin. vers. sed quæro. ff. de pign. actio. Rom. in l. hæredes qñcunque. col. 1. vers. hoc tñ dictũ. & ibi Aret. col. 1. vers. tertiam limitationem. ff. de acq. hæred. Alex. in apostil. ad Bar. in l. si rem. §. fi. ff. de pig. act. Ias. in §. omnium. nu. 68. vers. vnum tamen perpetuo. Instit. de act. Iac. in d. l. nõ potest. col. 2. vers. adde aliam. ff. de iudi.

¶ Contrariam aũt opinionem tenuit Roma. in l. si Titius. colum. penul. vers. 2. quòd hoc procedit, & ibi Aret. col. 1. vers. 2. limitat, & vr̃ sequi Clau. ibi col. 3. vers. 2. limitatur. vbi concordando postea distinguit.

23 Sublimita, secus esse in delegato principis, prout declarat Rom. in l. hæredes qñcunque, col. 1. ver. hoc tñ dictum est. ff. de acq. hæred. & ibi Aret. col. 1. vers. tertiam limitationem. ff. de acq. hæred.

¶ Contrarium voluit in hoc casu Mari. in c. 2. col. 34. vers. aduerte tamen. de libel. oblat.

24 QVARTÒ Limita idem esse in compromisso facto, quia non sufficit coram arbitro superuenire ius, pendente compromisso ex causa de præterito, sicut dr̃ in delegato, ita Rom. in l. si Titius. ff. de verb. obli. col. 3. vers. & ex hoc deducitur.

25 QVINTÒ Limita, qñ iudicium intentatum est eo modo, quo correspõdet actioni superuenienti, secus si iudiciũ intentatum esset alio modo. ita Odofre. in d. l. non põt. ver. itẽ ista lex recipit, & ver. ex ꝑdict. apparet. ff. de iud. Bal. in l. nõ queadmodũ. col. 1. in fi. ver. in gl. vero. Lancelot. Dec. ibi, ver. itẽ in quãtũ. Bal. ff. de iud. Arc. in l. si Titius. col. 2. ver. debes ẽt scire. ff. de verb. obl. & ibi Ias. col. fi. ver. successiue quęrit Bar. & Claud. col. fi. vers. vlt. dicit. ff. de verb. obl.

26 SEXTÒ Limita in extraiudicialib. in quib. ita demũ superueniens ius ex causa de præterito operatur; si actus pendet, secus vero si actus non pendeat. ita Maria. in d. c. 2. col. 35. vers. & aduerte. de libel. oblat.

17 SEPTIMÒ Limita qñ libellus a principio datus fuisset ineptus, quia tunc ẽt ex causa de ꝓterito ius superueniens non conualidaret iudiciũ. Alex. in apostil. ad Bart. in l. non potest. ff. de iud. Claud. in l. si Titius. in fi. col. ver. vltra præmissa ponit. ff. de verb. obli.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Ius superueniens lite pendente post litem contestatã, non validat iudicium super illo iure superuenienti.

1 SVASEQVITVR in hac materia alia regula, ꝙ ius superueniens pendente iudicio, ex causa superueniente post litem contestatã, non operatur ad fundandam sententiam super illo iure superuenienti. text. est in l. nõ potest. ff. de iudi. & ibi Bar. vers. & tunc aut nõ est defectus. Bal. vers. alii tenent indistincte. & Pau. de Cast. in summario tex. ver. & pone exemplum. & col. 2. vers. aut superuenit. & ibi ẽt Ang. vers. si uero tunc. Albe. de Rosat. in l. si rem. §. fi. & Sal. vers. oppono. in gl. ff. de pign. act. Guid. Pap. sing. 796. Ang. Aret. in §. 1. col. fi. vers. 2. casu principali. Insti. de actio.

2 PRIMÒ Amplia, ẽt si ante litem contestatam, sed post libellum oblatum, ius superueniret. Albe. in d. l. non potest. in fi. vers. vlt. quærit. & ibi Iac. in fi. ver. finaliter quęritur. ff. de iudic.

¶ Contrarium voluit Lancel. in d. l. non potest videri. vers. & in quantum Alber. ff. de iudi.

3 SECVNDO Amplia hoc procedere non solum qñ causa proxima, & remota exprimitur, quo casu indubitáter tã de iure ciuili, quã de iure canonico quis nõ põt obtinere ex iure superuenienti de nouo, pendente iudicio, sed ẽt qñ sola causa proxima exprimitur, quia de iure ciuili * cõis est opinio, vt non possit ex iure superuenienti de nouo fieri condemnatio. Maria. in c. 2. col. 33. vers. si vero agatur. de libelli oblat.

4 PRIMÒ Limita hoc non procedere in iudicio vniuersali, in quo satis est ius superuenire de nouo, vt est gl. in l. non potest. ff. de iudi. ver. item oppono de petition. & ibi Odofre. vers. item lex. & Bal. vers. solutio casus. & Iac. col. 2. vers. si uero loquimur. Maria. in c. 2. col. 30. in fi. & seq. vers. circa primum membrũ. de libel. obla. Berous q. 102. nu. 8. vers. quia breuiter. Ripa in c. cum ecclesia Sutrina. de causa poss. & propr. nu. 112. vers. 3. fallit. Ang. Aret. in §. 1. col. fi. versi. 2. casu principali. Insti. de act. Anch. in c. Abbate. col. 4. in 18. not. de re iudic. in 6.

5 Amplia, quia idem est in generali iudicio, per tex. in l. quæsitum. & ibi gl. not. ff. de pecul.

Ratio autem huius limitationis est, quia natura iudicii vniuersalis ea est, vt omnia includat, l. Lucius. ff. de fund. instr. l. seruitus. ff. de seruit. quam quidem rationem assignat Bal. in d. l. non potest. ff. de iudic. & Ang. in §. 1. Insti. de actio. & etiam eãdem tradit Berous q. 102. nu. 8.

6 SECVNDÒ Limita, quia exceptio superueniẽs reo pendente iudicio, ex causa de nouo superuenienti, prodest sibi ad absolutionem, prout tenet Alber. in l. non põt videri. col. 2. in prin. ver. licet quidam. & col. 2. in prin. vers. & hoc ex parte actoris. & ibi Lancelot. Dec. vers. nunquid aũt ius exceptionis. ff. de iudi. Bar. in l. 1. col. 3. vers. 3. casus. ff. de excep. & ibi Ang. vers. & decidit, & ibi Paul. de Castr. versi. sed reus bene, & Cum. colum. 1. versicu. alia quæstio est. Imola in l. si mulier. in 1. not. ff. solut. matr. Ang. Aret. Institu. de except. in rubrica. nu. 50. versi. 7. quæro. Alex. in apostil. ad Barto. in d. l. 1. ff. de except. col. 3. Paris. consil

82.nu.50.vers.& quo fit,vol.3.Bal.in l.si rē.§.fi.in 3.lec.ver.& ex parte rei indistincte,ff.de pig.act. Alex.ī apostil.ad Bart.in d.l.non pōt videri, dum se remittit ad no.per Bar.io l.1.ff.de excep, Vital.in trac, clausularū,super clausula,nil nouari lit, pend,col.5, ver.qñ que dubitatur. Anch.in c,Abbate,col.5.vers.opponitur secundum Io,And.de re iud.in 6,

¶Contrarium, ꝙ idem sit in exceptione prout in actione,dummodo exceptio superueniens nō sit causata facto actoris.tenet Alb.in l.nō potest.col.2.in 1, opinione per eum recitata.ff.de iudic.& ibi Iac,col,2, ver,quid autem si exceptio,

7 Et propterea dicit Bart.in l.cogi.col,2,vers.quęro quid sit titulus, ꝙ titulua q̄situs possessori cōuento petitione hæreditaria, excludit intentionē actoris agētis dicta actione petitione hǣditatis, Hoc aūt intelligo in iure dñii superueniente,nō in iure Publicianę,quia tale ius Publicianæ nō excluderet intētionē actoris. ita Io. And,in addit,ad Spec.in tit.de caus, pos.& propr,§,nunc dicendū,in addit,incip,huius §.& declarat Vital.in trac,clausularum,super clausula, nil nouari lite pendente,col.5.& seq, vers. ex his deciditur quæstio,

8 Tertiò Limita,nā si ius superueniat ad fundandā intentionem actoris propter causam superuenientē in persona rei,tunc sufficit causam superuenire ipsi reo,ēt post iudicium inchoatum. Ange. in l.non pōt, col.2.vers.aut quis agit.ff.de iudic.& ibi Pau.de Cast, col.2.vers.aut deficiebat actori.Alber.in l.si rem.§.fi. vers,sed ex parte rei.ff.de pig.act. Boer.q.192.nu.7. Soc.in reg.216, in 2.fall, Ripa,in c, cum ecclesia Sutrina.nu,112.vers.2.fallit,de cau.poss.& proprie.Vital.io tract. clausularum, super clausula nil innouari lit.pend.col.5,vers.viso principio.Bal.in l.vnica.C.de alien.iud.mut.causa facta.& ibi Cyn.col.4.in 6.q.ver, breuiter me expedio,

9 Qvartò Limita,nā quoad accessoria prouenientia a principali s̄m naturam cōtractus, sufficit superuenire ius ēt pendente iudicio,glo, in l.non potest.ff, de iudi.in gl.1.in prin.ver.secus si aliquid, Odofred, ibi ver.item si puto a te sortem.& Bar.ibi uers.oppono de lege,& ver.& breuiter. & ibi Ang. vers.in eadē gl.& Pau.de Cast,in vers.interdictum ago,& ibi Alber.de Rosate.uer.oppono de lege.& ver.sed cū quæritur. & ibi Iacobi.col,1.in fi,uers,aut ego egi.Bal,in l.si rem.§.fi.in 3.lec,vers.itē oppono super.ff,de pign, act.& Maria.in d.c.2.col.35.ver.circa secundum mēbrum,de libel.oblat.Soc.in reg.216.in 1,fall.Ripa in c.cum ecclesia Sutrioa.nu.112.vers.1.in his.de caus, poss.& propri.Ang.Aret.in §.1.col.fi, vers.iu eadem glo.Insti.de actio,

10 Qvintò Limita,& declara, qñ de futuro superueniret ius,& causa,secus vero qñ ius tantum,sed nō causa supermeniret de futuro, ita Bal.in d, l, si rem.in §,fi,in 3.lect.ver.aut ius agendi.ff,de pign,actio.& ibi Saly.ver.circa hoc dic.& Alber.de Rosat. in l.non potest uideri,uers. sed cum quæritur. & ibi Bal. vers.aut ius & causa.ff,de iudic,

11 Sextò Limita,qñ actio non deficeret tempore litis contestatæ, sed exercitium tm̄, quia exercitiū potest superuenire lite pendente, & conualidat iudiciū, vt declarat Bal.in l.per diuersas.in 13,q,C,mād.Imo, in l.si Titius,col.1, vers.itē secundum Bal.ff. de uerb, obli.Ang,in l.item uidendum.§, si quis eum peteret, uer,in tex.ibi licet.ff.de petit.hæred,Claud.in l.si Titius,col.fi.uer.& præfata omnia.ff.de uerb, oblig,

12 Septimò Limita, fauore publicæ utilitatis, nā in hoc casu actio superueniens etiam de futuro conualidat iudicium,Vital.in tract.clausularum, super clausula nil innouari lite pendente. col.5. uers. hæc uera, Lancelot.Dec.in l.non quemadmodum.uers.plus dico,ff.de iudic,

13 Octavò Limita nisi causa superueniat de futuro, quæ retrotrahatur, & propterea ratificatio superueniens,uel confirmatio operatur ualiditatē iudicii.Bal, in l.non potest.in fi.ff,de iudic.uers.hinc infert hic.

Amplia non idem esse si declaratio superueniat pēdente iudicio, ut dicit Bal.in l. hæres quandocunque. ff.de acqui.hęred,uers,& fundauit.

14 Sublimita,& intellige, ut per Aog.in l.item uidendum,in §.si quis eum peteret. uer,sin autem agenti.ff. de petit.hæred.illud procedere, quando ios ex causa de pręterito retrotrahitur,

15 Nonò Limita, quādo ius superueniens esset inseparabile à iure proposito in iudicio, quia tunc satis esset illud superuenire etiam indicio pendēte. Lancel. Dec.in l.non potest uideri,uers. item ad limitationē regulæ.ff. de iudic,

16 X. Limita si superueniat mandatum lite pendente, quia mandatum superueniens lite pendente, inducit ratificationem gestorum prius in iudicio,tex.est in l. Iulianus.ff.qui satisd,cog. Ang,in l.non pōt, uers.ult. conclude.& ibi Pau.de Cast. uers,recolligendo, & ibi Iac.col.1.in fi.uers,in fi.glo.ff.de iudic. Maria,in c.2. col.35,de libell.obla,uer.2.casu,idem uoluit Bal. quē ibi alii cōiter sequuntur in d,l,Iulia. in prin.in 2. not, & ibi Ang,col.1,uers.sed ubi actus, & Paul. de Castr. col.1.in fi.uers.& nota.& ibi Alex.in 1.not. & Fulg, col,2.uers,& ex hoc colligit Ang.& Ias.col.1. in fi. uer.2.subtiliter.Iacob,col.1.in 2.not.Cur.iun.consi. 63.nu.6,uers.4. pro eadem causa.Paris.cōs.143.col, fi.uers.non obstat.nu.31.uol.4.

17 Amplia pręcedentem limitationē procedere nedū in mandato dato per principalem, sed ēt in mandato dato per procuratorē constitutū cum facultate substituendi, quia si aliquis io indicio cōparuerit tanquam substitutus,cū non esset, si tñ ipse procurator postea eū constituit procuratorem,censendū est ipsum procuratorem oīa per dictum substitutum facta ratificasse.Rota in nou,dec.454.Alex.cōs.112, col,fi, uers.2, pōt responderi.uol,5,Ant.de Butr.in c,ex parte Decani.col.4.uers.& hanc conclusionem,de rescrip.Ale, cons.146.col.2,uer.fortificantur prædicta.uol.5.Iacob.in d.l.Iulianus.col.1,uers.addatis ēt. Cur.iun.in apostil,ad Pau.de Cast.in d.l.Iulia.& ibi Alex.col.1. uers.& sic uidetur hic casus.Rebuff.in trac.nominat, fol.103.& seq.Paris.in tract.de scind.fol.45.col.1,

18 Sublimita præcedentem limitationem dummodo concurrat scientia ipsius principalis procuratorē cōstituentis,de iis quæ gesta sunt. Io.Andr. in addit.ad Spec.in tit.de procuratore.§.1. col.12. uers.sed quid si procuratori.super uerbo,in fin.de hoc refert,& sequitur Pau.de Cast.in d.l.Iulian.col.1.in fi.uers,& dicit Bal.& Ang.Alex.ibi col.1.uer, & ita istū tex.& ibi Ias.col.1.in fi. uers.item per istam legem.Iac.col.1.in 1.not.uer.item dictū Aog.Ale.cōs.112.col. fi.uol.5. uers,2.pōt respōderi.Paris.cōs.143.col.fi,uol.4.uer, non obstat.nu.31,Rui.cons,7.col.2.uers. sicut uidemus.uol.2. & in cons,8.nu.4.uol.4. Oldrad.in cons. 329.nu,10.Corn.in cons,296.col.4. uers.nec obstat secundum.uol,1.Bertran.in cons. 220. num,1.uol.3.

¶Contrarium tenuit Curt.iun, cons.63, col.3. in fi.uers.4 pro eadem opinione, & in l.2.§.1.nu.8, de iudic,Alex.in cons.64.uol.5,

19 Secvndò Sublimita quando mandatum superuenisset post actum perfectissimè consummatum, quia tunc mandatum non haberet uim ratificationis,

ita

ita Ang.in d.l.Iulianus,col.1, verſ. & ex hoc reddo tibi.& Fulg.col.2. verſ. & ex hoc colligit Ange. & ibi Alex.col.1.verſ.& ſubdit Ang.& Iacob.in 1.not,verſ. aduerte tamen.ff.qui ſatiſda.cog.

20 XI. Limita,nam de iure canonico qñ actum eſt generaliter aliqua cauſa non expreſſa, vel expreſſa proxima,& non remota,tunc ſatis eſt ius ſuperuenire pẽdente iudicio ex cauſa de futuro. ita probat tex. in c. Abbate ſanè.de re iudi.io 6.Barto. in l.& an eadem.§. actiones.nu.19.verſ.ſed de æquitate canonica.ff. de except.rei iudic.& in l. non poteſt. uerſ. prædicta uera, ff.de iudic.& ibi Bald.col.1.verſ. ſed decretalis, Ang. col.2.verſ.ſi vero tunc.Pau.de Caſt.col.2.verſ.ſed aduerte.idem voluit Albe.in l.ſi rem.§.fi.verſ.canoniſtæ ẽti videntur.ff. de pign.act.Maria.in ca.2.col.30. verſ. ſed ſi ex nulla.ff.de libel. obla. Vital.in trac.clauſularum,ſuper clauſula nil innouan lite pend. col.5.verſ. dic de æquitate canonica.Are.in l.ſi Titius.col.2.ver. ſicut videmus,ff.de verb.obl. Stap.de literis gratiæ,& iuſt.fol.148.verſ.poſtremo circa iſtã materiã. Aegid. deciſ.102.verſ.ſed breuiter contrarium puto. Alexã. cõſ.192. col.2. verſ. præterea habent titulum. vol.2. Rui.cõſ.101.col.1.in fi. & ſeq.col.5.Iaſ.Inſt. de act. in §.omnium,nu.66.verſ. & iuxta prædicta quærunt, Bal.in l.vnica.col.3.verſ.viſo principio.C.de alie.iud. mut.cauſa facta.& ibi Cyn.col.4.in fi.in 6.q.verſ. nã libellus. vbi dicit iſtam *cõem opin.vol.1.Ripa,in c. cum eccleſia Sutrina.on.112.de cauſa poſ. & propri. Bal.in l.1.col.2.ver.modo quæro.C.ſi plures vna ſenten. Dom.in c.Abbate.in §.præfatus.col.2.verſ. in fi. gl.de re iudic.in ſexto. & ibi Ancha. in 18. not.in 4. col.& 19.not.

21 Primò Sublimita,quia cũ iſta limitatio tñ procedat de iure canonico, illa tantummodo ſeruetur in terris eccleſiæ,non aũt in terris Imperii. Bal.in l.vnica.col.3.verſ.viſo principio. C.de alie.iudi.mut.cauſa facta.& Ang.in l.item videndũ.§.ſi quis cũ peteret.ff. de petit.hæred.verſ.& hoc eſt verum. Pau.de Caſt.in l.nõ põt.col.2.ver.aduerte.ff.de iudi.Mari.in c.2.col. 30.& ſeq.de libel.oblat.verſ.ſed ſi.Dom.io c. Abbate.§.præfatus.col.2.ver.in gl.in fi.de re iudi.in 6.Frã. ibi col.1.ver.in ead.gl.in fi.& ibi Auch.in 19. not.

22 Secundò Sublimita,quia ſi expreſſa cauſa ꝓxima,& remota actũ fuerit, tunc ẽt de iure canonico non ſufficit ius ſuperuenire pendente iudicio, ita probat ẽt text.in d.c.Abbate ſane.de re iudi.in 6.ita Bar. in l. & an eadem. §.actiones.col.fi.ff. de except.rei iudic.cum aliis ſupra allegatis.

23 Tertiò Sublimita niſi adiectæ ſint clauſulæ quas ponit Maria.in d.c.2.col.27.verſ. primo caſu omnes concludunt.de libel.oblat, in 10.q.principali.vbi ponit quãplures clauſulas, ex quib.iam de iure canonico,quam ẽt de iure ciuili ſufficit etiam lite pendente ius ſuperuenire,quas ibi videas.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Conceſſio alteri præiudicialis, pendente iudicio obtenta,nihil operatur.

1 VERA eſt illa iuris concluſio, ꝙ conceſſio alteri præiudicialis lite pendente obtenta, nihil poteſt operari.c.cauſam quæ, el 2.de teſti. l.2. C. vt lit.pend.c.fi.& ibi Abb.in 3.not.eo.tit.Bal.io l.ſupplicare.verſ.oppono. C.vt lit.pend.& in l.2.in fi. C.eo. tit.verſ.ſi uero quis.Brun.in conſ.46.circa fi.ver.3. nõ competit.Innan c. dudum,el 2.col.3.in fi.uerſ. ſicut enim pendente lite.de elec.Bal.in l.præſcriptione.col. 4.uerſ.in iſto exemplo. C. ſi contra ius, uel uti.publ. Staphil.de lit.grat.& iuſt.fol.144.uerſ.2.dicitur.

2 Primò Amplia,ut hoc procedat ẽt in reſcripto ad lites,qñ per illud tribuitur iuriſdictio.Rot.ĩ antiq. deciſ.673.& idem ſaſt,dub.63.Fel.in c.ex literis.col. 8.uer.ſexta reg.de reſcrip.& in c.ad audientiam,el 2, uerſ.& pro prædictis facit.eod.tit.Staph. de lit.grat.& iuſt,fol.159.uerſ. ult. quod ad prædictam materiam. Hiſp.in c.per ueſtras.fol.mihi 69.col.1.uerſ.ex his dicebat idem Aegid. de donat.inter uir. & uxor.

3 Secundò Amplia, ut etiam priuilegium lite pendente obtentum, non facta mentione litis, non ualeat. Gramma.conſ.ciui.48.col.1. Ripa in c.1.nu. 105.circa fin.de reſcript.

4 Tertiò Amplia,nam nedum de lite, ſed ẽt de ſtatu litis fieri debet mentio.c.inter monaſterium. & ibi gl.in uerbo,cauſa.& Abb.ibi,nu.9.de re iud. Abb. in c.ut debitus.nu.20.uerſ. in eadem gl.ibi,de appell. Spec.in tit,de except.§.nunc uidendum.col.5.uer.ſed dic ſecundum Gofred.Saly.in l.2.col.1.uerſ. circa ſecundum.C.ut lite pen. Fely.in c.cæterum. col.1.in fi. ubi decem modis declarat,de reſcr. & in c. ſuper literis.col.8.uerſ.6. reg.eo.tit.Lofred.in conſ.12. col.3. uerſ.tertia ſubreptio. Abb.in ca.dilecti. in 1. oppo.de exceptio.Fel.in c.1.col.12.uerſ.fallit ſexto. de reſcri. Gramma.conſ.48.col.1.in fi.

¶Contrarium colligitur ex dictis per Aret.io cõſ. 16.col.2,uerſ. præterea allegatur, dum propter illud uerbum, tuitionem,conſuluit factam eſſe mentionem ſufficientem in caſu ſuo, ſaltem implicite de ſtatu cauſæ, & tamen non fuerat expreſſus proceſſus,nec ſtatus cauſæ.

5 Primò Limita hoc, quod dictum eſt de proceſſu, niſi conceſſio facta ſit motu proprio, ut declarat Ruin.conſ.76. col.3.uerſic. ſed præmiſsis nõ obſtan.uol.5.

6 Secundò Limita, quia ſufficit de ſtatu cauſæ fieri mentionem per relationem, licet non fiat mentio ſpecifica.Rota in nou.deci.214.& in antiq.dec.383. Hiſp.in c.per ueſtras.fol.69.col.4. uerſ. & quod plus eſt.de dona.inter uir.& uxor.Fel. in c.ex literis, nu.2. de offic.deleg.Socin.in conſ.120.on.19.uol.4.Curt. ſen.in conſ.50.nu.379.Fel.in c.cæterum.col.3.uerſ. limita 7.de reſcri.& io c.nonnulli.col.7.eo.tit. Geminia.in conſ.120.circa fi.Bertach. in uerſ.commiſsio. col.2.Milis in uer.reſcriptum. per quod committitur. Io.de Silu.in trac.de benefi.in 14.q.3.q. prin.Franc. in c.præſentium.in 1.not.de teſtib.in 6.

7 Quartò Amplia,nam ẽt de appellatione fieri debet mentio,prout eſt tex.in c.oblatæ.de appellat.& ibi gl.fi. & in c.bonæ. de confirmat.util.uel inutil.& c.ex parte.el 2.de reſcrip.Rota in nou. deciſ.310.uer. & per hoc tollitur.Inno.in d.c.ex parte. el 2.circa fi. & in c.dilecti.col.2.uerſ. item non ualent literæ. de maior.& obed.Archi.io c.concertationi.col.1.uerſic. & nota quod appellatio.de appellat.Inno.in ca.cum in cunctis.in prin.ſuper uerbo, permittunt.ibi nec ẽt ualebunt.de his,quæ fi.a maio.par,ca. Hoſt.in c.ex literis. col.1.uerſ.ſi poſt ſententiam.& ibi Ioan. Andr. col.1.in fi.uerſ.ſed ſi poſt ſententiam.& ibi Abb.col. 1.de offi.deleg.Bellam.deciſ.48. Fely. in c. ſuper literis.col.8.uerſ.ſexta reg.de reſcript. Hiſpa. in c. per ueſtras.fol.69.& ſequen.de donat.inter uir. & uxor. Rota in deciſ.Biſign.19.de appell. Roma. conſ.329. col.1.uerſ.concludo igitur.Fely.in d.c. ex parte,el 2. col.2.in fi.uerſ.& adde quod ſicut. de reſcript. Barbat.in c.ex literis.col.2.uerſic.dicit etiam mihi.Inno. de offic.deleg.

¶Contrarium tenet Inn.in c.ex literis,col.1.versi. immò plus vt.& in c.2.ver.vel dic q̄ ideò, de rescri.

8 PRIMÒ Amplia istam ampliationem,vt si causa per appellationem esset ad curiam deuoluta,& per commissionem,tacita litis pendentia in curia, causa in partibus committeretur, commissio esset ipso iure nulla, & adeo processus factus in vim dictæ commissionis esset ipso iure nullus, vt nō esset necesse opponere de subreptione,Rota in deci.Bisig.decis.13.de rescrip.& in antiq.decis.387.Fel.in c.ad audientiā,el 2. col.16. vers.fallit sexto,de rescrip.Hispan.in c.per vestras,fol. 68.col.4.vers.ex istis infertur,de dona.int. vir.& vxo.

9 SECVNDÒ Amplia,vt procedat siue sit appellatio propria,siue sit appellatio partis aduersæ. Imol.in c.oblatæ,col.fi.versi.in gl.fi.& ibi Franc.col.pe.vers. 2.procedit hæc regula.& ibi Præposit.col.fi.ver.in gl. fi.de appel.Rom.cons.329.col.1. vers. concludo igitur.Fran.in c.dilecti,col.fi. versi.septimus effectus.de maior.& obed.Gramma,cons.ciuil.48.col.fi.Hispan. in c.per vestras,fol.70.col.2.versi.2.potest saluari,de donat.inter vir.& vxo.

10 TERTIÒ Amplia,siue sit appellatio iudicialis, siue sit appellatio extraiudicialis, ita tenet Archi.in c. concertationi,col.1.versi.& nota quòd appellatio.& ibi Domi.col.1.vers.item nec valebunt.& Franc.col. 1.versi.& idem tenet Archi.& Io.And.col.1. in prin. vers.nec valebunt literæ,de appel.in 6.Imola in c.dilecti,col.fi.versi. septimus effectus,de maior.& obed. Franc.in c.oblatæ,col.pen.versi.2.procedit hæc regula,de appel.Bellam.decis.749.in prin.Hispan.in c.per vestras,char.70.versi.2.potest saluari.

11 QVARTÒ Amplia,siue appellatum sit ad Papā siue ad alium inferiorem.Archid.in c.concertationi, col.1.vers.& nota quòd appellatio.& ibi Domi. col. 1.vers.item nec verbum,de appel.in 6.Præpos.in d.c. oblatæ,col.fi.versi.in glo.fi.de appel. Rom.in consil. 229.col.1.ver.cōcludo igitur. Hispa.in c.per vestras, char.70.ver.2.potest saluari,de don. inter vir.& vx.

12 QVINTÒ Amplia,nam tam appellans, quàm appellatus tenetur facere mentionem de appellatione interposita.Imo.in c.oblatæ,col.fi.vers.in glo.fin.de appellat.

13 PRIMÒ Limita id,quod dicitur de appellatione, vt procedat quando concessio impetrata præiudicet possidenti:vel si non possideat,tamen ius habeat:secus verò si quis non possideat,vel ius non habeat.Rota in nou.decis.310.Imola in c.ex parte,el 2. in fine, versi.in quantum,de rescrip.Præpos.in c.oblatæ,col. fi.ver.ista regula.& versi.secundo limita. & ibi Franc. col.pe.ver.primò limita,de appel.

14 SECVNDÒ, Limita, quando appellatio fuisset nulla,quia non esset necesse de ea facere mentionem, Bal.in l.1.ver.vel impetrauit, C.si contra ius,vel vtil. pub.Imo.in d.c.ex parte,el 2.in fi.ver.in quantum,de rescri.Præpo.in c.oblatæ,col.fi.ver.tertia sit limitatio. & ibi Franc.ver.tertio limita.de appel.Hispa.in c.per vestras,fol.71.ver.ex istis infertur,de do.int.vi.& vx.

15 PRIMÒ Amplia hanc limitationem locum habere etiam si appellatio fuisset deserta. Imola in d.c.ex parte,in fi.de rescri.Bal.in l.1.versi.vel impetrauit,C. si contra ius,vel vtil.publ.Præposi.in c.oblatæ,col.fi. versi.quarta sit limitatio.& ibi Franc.col.pen.versi.tertiò limita.de appel.Hispa.in d.c.per vestras,char.71. versi.ex istis infertur.

16 SECVNDO Amplia idem esse, si appellationi esset renunciatum tacitè,vel expressè,vt voluit gl.in d.c.ex parte,el 2.in glo.2.de rescri.Præposi.in c.oblatæ, col. fi.ver.quarta sit limitatio.& ibi Franc.col.pen.ver.tertiò limita,de appel. Hispa.in c.per vestras,fol.71.col. 3.ver.ex istis infertur.

17 TERTIO Limita,quia non est necessaria specifica mentio causæ appellationis, sed satis est dicere causam,quam quis mouere intendit,quia per hoc includitur ēt causa appellationis, ita tenet Rota in nou. decis.343.& decis.493. Franc.in c.personas. col.fin. vers. si appellatus facit.de appell.Mili.in verbo, iudex auditor,cui ad instan.Franc.in c.oblatæ. col. penult. versic.2.limita.de appellat.

18 Sicut econuerso cōmissa causa appellationis à grauamine,censetur commissa cognitio negotii principalis;vt tenet Bellam.decis.619. Innoc.in c. vt debitus. col.1.in fi. super verbo alioquin. & ibi Host.col.antepen.& Abb.col.11.vers.sed quæritur nunquid,qui dicit istam magis veram,& magis cōem opinionem. post Ant.de But.ibi col.pen.in fin.vers.sed est dubiū, Fran.in c.cordi.§.post hæc.col.3.vers. sed aduerte.de appell.in 6.Paris.cons.15.in princ.vol.4.

¶Contrarium tenet Feder. de Sen.in cōs.192.col. fi.vers.& facient.

19 Declara, quia eo maxime procedit prima opin. qñ cōmissa est causa appellationis a grauamine cum suis inciden.Bellam.deci.619.Cassad.decis.9.num.13. de cau.prop.& possess.Paris.in cons.15. in princ.vol.4.

20 QVINTÒ Amplia principaliter,nam concessio lite pendente facta sine litis mentione,non valet, etiā si motu proprio sit facta. Host.in c.causam, el 2.col. 1.super verbo,vobis,de testi. & ibi Abb.col.2.vers.2. quæritur.& ibi Imol.vers.in gl.2.& Ant.de But.vers. tamen dicit gl.& Are.col.1.vers.in gl.posita. Fel.col. 3.ver.3. aduerte. Fely.in c.fi.col.6.vers.2.responderi potest.de constit.& in c.1.col.12.vers. vide ēt quę dixi.de rescript.Ias.in l.si quis quendam. col.1.vers.ex prima limitatione.ff.si quis cautio.& in l.2.col.1.ver. circa quam doct.C.vt lite pendente. Ruin. cons.80. col.fi.vers.nec lite pendente.vol.5.Staphil. de lit.iust. & grat.fol.85.in fin.& seq.

¶Contrarium sentit gl.in l.qui autem. vers.sed videtur.ff.si quis caut.Bald.in l. si quis quendam,vers.2. nota.ff.eod.Ang.in d.l.qui autē.vers. & sic nota.Paul. de Cast.in l.si quis.vers.not.gl.cod.tit.Alexan.in l. si quis in iudicio.col.1.vers.in eadem glo.ff.si quis cautio.Roma.cons.327.vers.2.quia. Rebuff. in concor. fol.182.col.2.in fin. vers.8.est, & sentit Bart.in l.1. col.2.vers.sed si processus.ff.de pęnis. Gomes.in c.1. fol.60.vers.immo plus dico.de cōstit.in sexto. Brun. in cons.21.col.fi.vers.non obstat, si dicatur. vbi dicit istam cōem opin.Ripa in c.1.in fi.ver.ista conclusio limitatur.de rescrip. Rui. in cons.76.col.3.uers.sed p̄missis non obstan.uol.5.Rebuff.in practica. fol.201.

21 SEXTÒ Amplia, vt nec dispensatio obtenta lite pendente in præiudicium litis ualeat, non facta litis mentione. Abb.in c.at si clerici.§. de adulteriis. col. pen.uers.& per hoc dicit Io.de iud.& ibi Fely.col.7. uers.& ideo dicit, qui sublimitat in uersi.prædicta limitari possunt.col.8.Inno.in c.dudum.el 2. col.1.in fi.uers.secus enim.de iudiciis.

22 Limita hanc ampliationem,qñ per dispensationem nemini fieret præiudicium,ut Spec.in tit.de dispen.§. qualiter autem.col.penul.uers.sed uidetur.

23 SEPTIMÒ Amplia idem esse in legitimatione, ut dicit Bal.in c.1.uers.ut not.argumentū,ut lite pendente.Præposit.in c.per uenerabilem.§.quod autem. col.15.uer.& quod debent.qui fil.sint legit.

24 OCTAVÒ Amplia idem esse in inuestitura facta lite pendente,quæ similiter non ualet. Fel.in cōs. 32.nu.12.& seq.

NONÒ

25 NONÒ Amplia, vt etiam ante litem contestatam dicatur lis pendere ad effectum prædictum, vt concessio impetrata lite pendente operari non possit, dummodò citatio sit executa, vt sentit Archidiac. in c. induciæ, ver. sed quid dices, col. 3. vbi facit dñam inter rescriptum reuocatorium priorum literarum, & non reuocatorium, & ibi Dom. in §. si autem, col. 1. vers. quęro quid si impetratur, 3. q. 3. & expressè voluit Anch. in cons. 16. col. 1. ver. dicitur enim rescriptum. Ias. in l. 2. col. 2. versi. item limita. C. vt lite pendente. Abb. in c. fi. col. fi. ver. vltimò quæritur, post Inno. ibi, versiculo, & nota, ꝙ lis, & ibi Hosti. in prin. super verbo, emersisser, & Ant. de Butr. col. pen. in fi. ver. quæro quando dicatur. Fel. in c. 1. col. 12. ver. fallit sextò, de rescrip. & in c. cæterum, col. 2. ver. limita decem modis, eodem titu. Lofred. cons. 12. col. 3. ver. tertia subreptio. Afflict. decis. 220. col. antepen. ver. dicebatur per aduocatum. Mili. in verbo, gratia si dicatur. Ripa, in c. 1. col. fi. ver. sed qualiter, de rescrip. Hispa. in cap. per vestras, char. 69. col. 1. ver. ampliatis istam, & col. seq. vers. ex quibus videtur, de dona. inter ui. & uxor.

¶ Contrarium voluit Bal. in l. 1. in fi. uer. extra dubitetur, C. de relation. Cur. iun. licèt non firmet, in consil. 274. colum. 6. uersi. & ideo succedit. Barbat. in cap. prudentiam, in §. sexta, col. 5. uersi. unde quod pulchrè dixit, de offi. deleg.

26 Amplia primam opinionem, ut dicebat Aret. in c. causam quæ, el 2. col. 4. uer. 2. casu dicit, de testibus, quòd per solam impetrationem, quo ad impetrantem dicatur lis pendere, ad hoc ut concessio impetrata dicatur lite pendente obtenta.

27 X. Amplia, etiam si per simplicitatem, & absq; dolo tacita sit litis pendentia in secũda impetratione. Bal. in c. fi. uer. ibi prædicta nota, ut lit. penden. Ias. in l. fi. col. 2. in prin. uers. itẽ pro ampliatione, C. ut lit. pẽ. ubi dicit istud dictũ alibi se non legisse. Rip. in c. 1. col. fi. uer. quod procedit, de rescri. Io. And. in c. fi. col. 1. uer. non obstante, not. ut lit. pend.

28 XI. Amplia, ẽt si cócessio ueniat cõsecutiuè ꝑ aliud, nam tunc ẽt non pręiudicat liti, de qua nõ est facta mentio. Rip. in c. 1. nu. 105. uer. amplia, de rescrip.

29 XII. Amplia nonnullis aliis modis relatis per Felyn. in c. cæterum, col. 4. & seq. uersi. extensio secunda est, de rescrip.

30 PRIMÒ Limita principalem conclus. quia pendente lite potest impetrari à iudice captura debitoris suspecti. Ias. in l. si arbitrio, col. 2. in fin. uersi. quid si lite pendente, ff. qui satisd. cogan. post Ange. in repetitio. l. nemo carcerem, C. de exact. tribut. libro 10. post medi. uer. itẽ q̃ro quid si lite pẽdẽte, refert & sequitur Ale. in cõs. 105. uer. pro hoc in specie, uol. 3. Gramm. consi. ciuil. 95. col. 2. & col. 5. ubi declarat.

31 SECVNDÒ Limita, nam lite pendente inter ordinarium & eius subditum, potest subditus impetrare exemptionem à iurisdictione ordinarii lite pendente. Staphil. de lit. iust. & grat. fol. 193. uer. datur perbreue.

32 TERTIÒ Limita regulã non procedere, quando lis aliquo respectu non ualeret, ut per Ant. de Butr. in c. tenor, in prima opposi. & ibi Imo. col. 1. uer. item nota ꝙ literæ, de re iudi. Oldrad. cons. 299. col. 1. uer. 2. electio prima. Curt. iun. consi. 164. col. 2. vers. & ideo succedit. Abb. in c. dilecte. in prima opposi. de except. Barba. in c. prudentiam, §. sexta, col. pen. ver. & limita, de offi. delegat. Corset. in reperto. ad Abb. in verbo, lite pendente priuilegium, uers. limita quintò.

33 Amplia, nam quando lis est inducta per rescriptum surreptitium, de tali lite non est de necessitate mentio facienda, vt per Ruin. consi. 8. vol. 4.

34 QVARTÒ Limita in gratia non præiudiciali, quę impetrari potest etiam lite pendente. Spec. in tit. de dispen. §. qualiter, versi. sed videtur, col. pen. Oldra. cõsi. 299. col. 1. uer. 4. & vltimo. Ant. de But. in c. 2. col. 8. ver. vel ad omnia alia, de in integr. restitut. Bellam. decis. 149. col. 1. ver. aut loquimur, qui ampliat, vt gra
35 tia præiudicialis lite pendente impetrata non operetur etiam si is, contra quem impetratur, nullum ius habeat, si modò ei fiat præiudicium in sola possessione. Afflict. decis. 202. col. pen. ver. respondebatur ad hoc Corn. in cons. 17. col. fi. ver. sed dato ꝙ regulariter, iuncto ver. coadiuuantur prædicta, vol. 2. Mili. in verbo, gratia impetrata lit. penden. Corset. in repert. ad Abb. in verbo, lit. pend. priuilegium. Fel. in c. 1. col. 12. uers. & ad hoc uide, de rescrip.

36 Sublimita, nisi expressè de præiudicio fieret mentio in concessione. Paris. consi. 30. col. pen. uer. prætęrea esto, uol. 4.

37 Declara, quia neuter litigatorum prohibetur nouũ ius à tertio non existente in lite acquirere, & obtinere. Oldrad. consi. 299. col. 1. uersi. tertiò dico. Bellam. decis. 749. col. 1. uersi. breuiter distinguo. Abb. in c. fi. col. pen. versi. nunc uenio, ut lit. pend.

38 QVINTÒ Limita, nam lis inter alios mota tertiũ non afficit, ut propterea ipse tertius de lite mentionẽ facere teneatur. Oldra. cons. 299. uers. & est dicen. Rui. cons. 61. col. 7. uer. secundò respondetur, uol. 5.

39 SEXTÒ Limita, quando is contra quem fit impetratio, nullum ius haberet, & non esset possessor. Bellam. decis. 749. col. 1. in fi. & seq. uers. quod dicendum; ut supra dictum fuit in ampliationibus.

40 SEPTIMÒ Limita, quando impetratio fieret nõ a communi domino, a quo non est prohibitum cõcessionem ẽt lite pend. obtinere, Bellam. deci. 749. col. 1. uer. breuiter distinguo. Abb. in c. fi. col. antepen. uersic. sed circa prædicta, post Ant. de Butr. ibi, col. 1. uersic. oppono, quod ex iure superuenienti, ut lit. pend.

41 OCTAVÒ Limita, nam quando post litem subsecuta fuit res iudicata, non est necesse in concessione de lite per rem iudicatam finita facere mentionem. Paris. consi. 30. col. 5. uer. quo stante, uol. 4.

42 NONÒ Limita, qõ gratia fieret possessori lite pendẽte. Paris. in cons. 30. col. pe. uer. aut ẽt quia, uol. 4. per not. per Fran. in c. fi. col. fi. uer. aliquãdo est, ut lit. pẽd. in 6. Bellam. deci. 749. col. 1. in fi. uer. circa primum.

43 DECIMÒ Limita, quia prætextu litis pendentiæ non potest impugnare gratiam ille qui litis pendentiã impugnauit, ut notat Pet. de Anchar. in cons. 16. col. 2. uer. præterea contra d. Franciscum. refert & sequitur Fely. in c. 1. col. 12. uers. fallit 6. de rescript.

44 XI. Limita in declaratione, quæ lite pendente fieri potest, prout dicit Bellam. cons. 19. col. 2. uer. alia uerò pars, iuncto uersi. præceden. ibi nunc quęritur.

45 Declara & intellige hanc limitationem iuxta declarationem Fel. in c. cum olim, col. 3. de re iud. & Dec. in l. edita, nu. 49. C. de eden. uidelicet quando declaratio esset consona uerbis, nam aliàs non diceretur declaratio, sed potius noua dispositio, quæ lite pendente fieri non potest, per supradicta.

46 Limita aliis modis traditis per Fely. in c. cæterum, colum. 2. uersi limita decem modis, cum pluribus seq. de rescri.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Acta facta per iudicem recusatum post, an sint ipso iure nulla.

1 VARIETAS non modica est inter scribentes in illa iuris cõclusione, an quicquid fit per iudicem

dicem recusatum, sit post recusationē, sit ipso iure nullum? prout hanc opinio. affirmatiuā originaliter tenuit gl. in c. quoties Epi, in ver. appellant, 2. q. 6. & in c. quod suspecti, in ver. canonicè, 3. q. 5. & in c. cū speciali, in ver. de recusatoris, de appel. & in c. iudex, in ver. proponatur, ver. item cū, vbi a contrario sensū hanc opin. vē sentire, de offi. deleg. in 6. & istam ēt opinio. sequuntur. Host. in sum. in tit. de recusat. iudi. in §. quis sit effectus, in prin. & in c. cum speciali, col. 3. ver. illud aūt, de appella. Lap. allegat. 1. in prin. Oldra. in cons. 106. Bar. in l. quia poterat, ver. sed quæro, & ibi Alex. col. 2. & plur. seq. maximè col. 4. ver. puto ēt, ff. ad Trebell. idē voluit Bar. in consi. 105. Paul. de Castr. in consi. 121. vol. 2. Rom. in consi. 220. col. 2. Io. An. in c. cū speciali, col. 2. ver. illud aūt, & ibi Anch. col. 2. ver. sed hic incidenter, & ibi Abb. col. 4. uer. ex gl. quæro, de appel. Saly. in l. apertissimè, in 7. no. C. de iud. Dom. in c. iudex, col. 3. in 2. not. & ibi Anchara. in 4. nota. de offi. dele. in 6. Alex. in l. solet, ff. de iurisd. omn. iudic. & consilio 89. col. 2. versi. non obstant, ubi istam dicit * communem opinio. vol. 1. Alb. in auth. si verò contigerit, ver. tertio casu. C. de iudic. Imol. in l. quidam consulebant, ff. de re iud. Claud. in l. quia poterat, col. 2. ff. ad Trebellia. vbi dicit hanc esse communem docto. opinionem, Ias. in cons. 21. col. fi. ubi etiam affirmat hanc esse communem opinionem, col. 1. Aret. in cons. 108. col. fin. ver. utrum autem. Dec. qui dicit istam opi. esse veriorē, in consi. 175. colum. 1. versi. sed tamen prædictis. Marant. de ordi. iudi. in 4. part. distinct. 16. nu. 4. Bertran. in cons. 115. col. 1. uol. 2. ver. innotuit, & in consi. 122. col. 2. ver. & quod processus, eodem vol. & consi. 130. col. 2. & seq. versi. fuit præterea, & secundo, vbi hanc dicit esse magis communem * opin. vol. 2. & in consi. 53. volum. 1.

2 ¶Cōtrariam autem opinio. quòd processus factus post recusationem teneat, nisi fuerit appellatum, sequuti sunt gl. in c. quoniam contra, in ver. recusationes, de probat. Spec. in tit. de recusatio. §. qualiter autem, vers. quid si subdelegatus. Innocen. in c. cum speciali, col. 2. versi. illud autem, & ibi Anto. de Butr. col. 2. versic. illud autem, & ibi Collect. versiculo, sed nunquid proposita, & Philipp. Franc. col. pen. ver. ex prædictis, & col. fi. uersi pro quibus facit, ubi testatur hanc esse cōmunem * Doct. opinio. de appellat. & eandem opinio. tenet Bal. in sua Margar. in uersi. processus, sub num. 13. Lapus, in c. iudex, de offi. deleg. in 6. Ang. in l. quia poterat, & ibi Paul. de Cast. col. 2. ff. ad Trebellia. Ang. in l. apertissimi, & ibi Aret. col. fi. C. de iudic. Corn. in consi. 247. col. pen. uol. 1. Alexan. licèt non se firmet, in consilio 67. uol. 6.

3 Concorda has contrarias opinio. ut prima uera sit de iure ciuili, secunda autem opinio procedat de iure canonico, ista concordia expressè sumitur ex uerbis Bal. in c. cum speciali, col. penul. quam concordiam sequitur ibi Franc. col. pe. uersi. uel potest dici, & etiam ibi Dec. col. fi. uersi. & probabilior, de appellat. & ita etiam concordat Imol. in l. quidam consulebant, col. 7. ff. de re iud, & in l. quia poterat, ubi etiam Alexand. col. 3. ff. ad Trebell.

¶ Tenendo tamen primam opi.

4 PRIMÒ Limita, si pars post oppositam recusationem, coram iudice recusato litigaret, quia tunc recusationi uideretur renunciasse, ut declarat Abbas in c. inter monasterium, in 3. not. de re iudic. Marant. in sua prac. in 6. part. uer. & quandoq; appellatur, nu. 75. Fely. in c. inter monasterium, col. 3. de re iudic.

5 SECVNDÒ Limita, quando post appositā recusationem iudex de cōmissione sibi à Papa facta in causa procederet, cum Papa possit causam iudici suspecto committere & recusationem tollere, gl. in l. fi. C. de sent. & in l. apertissimi, in uer. recusare, C. de iudi. Abb. in c. ad hæc, ubi hanc dicit communem * opin. de rescrip. Dec. qui hanc etiam dicit communem, in consi. 175. col. 1. ubi etiam dicit ab ista opinio. in iudicando non esse recedendum.

6 TERTIÒ Limita, quando recusatio non esset in scriptis redacta, ut probatur in d. l. apertissimi, ibi, libello recusationis, C. de iudi. & ponit Abb. in c. prudentiam, in §. sexta nobis, nu. 8. de offi. deleg. Lanfran. in c. qm contra, in uer. recusationes, uer. est & alia maxima. de probat. Steph. Aufre. in trac. de recusatio. in prin.

7 QVARTÒ Limita, si recusatio esset opposita post conclusum in causa, prout est tex. in d. l. apertissimi, & ibi gl. in uer. inchoetur, vbi Ias. & communiter alii. C. de iudic. c. inter monasterium, vbi Abb. Fely. & communiter * alii, de re iudita.

8 PRIMÒ Sublimita, nisi causa suspicionis superueniat post conclusionem in causa, vel tunc ad notitiam recusantis deueniat, ut est tex. in c. pastoralis, de excep. & in l. 2. C. de consort. eiusd. lit. not. gl. in c. cum speciali, de appella. Bar. & alii, in l. final. C. de senten. Ang. Salyc. & Paul. de Cas. in l. apertissimi, C. de iudi. Ang. & Imol. in l. quia poterat, ff. ad Trebel.

9 Amplia, ut etiam solo iuramēto probari possit, causam suspicionis de nouo superuenisse: secundum Angel. in l. nemo carcerem, C. de exact. tributor. lib. 10. & Imol. & Alex. in l. 2. in prin. ff. solut. matrim.

10 SECVNDÒ Sublimita, qñ exceptio recusationis cōcerneret defectū naturæ, quia tunc semper opponi pōt, ut tradit Bart. in l. quidam consulebant, ff. de re iudic. Ang. in l. cū prætor, ff. de iud. Fel. in c. inter monasterium, nu. 11. ver. 8. declaratio. de re iud. & in c. exceptionem, nu. 29. uer. facit dictum, de exceptio.

De arbitris.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Arbitri duo quando non concordant, an tertius debeat cum altero illorum concordare, vel possit solus laudum proferre.

1 SI electi sunt duo arbitri, & non concordant, si tertius in eorum discordia assumitur, dubitatur an debeat cum altero illorum duorum primò electorum concordare, vel possit solus laudum proferre. Et quòd nō possit solus, quando tertius est assumptus ex dispositione legis uel statuti, uel cogēte Prætore, videtur tenere glo. in l. item si vnus, §. fi. in uerbo, auctoritate, in prima lect. ff. de arbit. & Bal. in l. 1. in secunda oppositione. C. de his quæ pœn. nom. & in c. cum speciali, col. 2. de appellatio. Abb. in c. suspicionis, colum. 1. de offic. delega. Philipp. Fran. in 4. no. in c. cum specialitèr, de appellat. Bal. in c. suspicionis, colum. 1. de offic. delegat. vbi allegat Fran. & Cyn. idem tenere, idem tenet Bal. in d. l. item vnus, §. fi. Imola, in c. suspicionis, in fin. de offic. delega. Io. And. vel Bal. in apost. ad Spe. in tit. de arbitr. §. sequitur, uersicu. sed nunquid iste, uerbo, præcepto.

¶ Contrariam verò partem quòd talis arbiter possit solus iudicare ēt ab vtroq; discordando, tenet gl. in d. l. item si vnus, §. fin. ff. de arbit. in vltima lectura, & ibi

Bal.

Bal.idem tenet in apos.siue in 2.lect.in fio.idem dicit
tenere Iac.de Arena in l.quòd si forte,§.1.ff.de solut.
Bal.in l.iubemus,C.de appell.idem sentit Bar.in d.l.si
2 vnus,§.fi.ff.de arbit,vbi dicit, q tertius electus ex ne-
cessitate vel statuti,vel iudicis,potest discordare ab oi-
bus,sed q ipse non habet iudicare, quia arbitri iudicât
de voto ipsius,& idem tenet ibi Saly,& Spec.in tit.de
arbitr.in §.sequitur,ver. sed nunquid iste,cum ver.seq.
Fel.in d.c.suspicionis,col.1.idem Bar.in l.si dominus,
ff.de furt. Aug.in cons.152.Soc.in consi.54.col.2,ver.
tertius casus,vol.1.Cor.in consi,120.col.2,vol.2,Pau.
de Cast.in l.offerendis.C.de appella.Barba.in c. suspi
cionis,& seq.col.de offi.deleg.idem tenet Cardi. in d.
3 c.suspicionis, dum dicit, vt tertius ante latam sniam
per illos duos possit ab ambobus discordare, licèt la-
ta sententia teneatur adhærere opinioni vnius.

Benè uerum est quòd illa distinctio, an sententia la
ta,vel ne,reprehenditur ibi per Imol. col. fi. idē tenet
Ang.in l.q si forte,§.1.ff.de sol.in fi.Hipp.in sin.262.

Tenendo tamen istam vltimam opiu. * magis com
munem.

4 Limita non procedere in tertio electo de partiū uo
luntate,nam talis non potest solus iudicare, sed neces-
se est vt eum altero concordet,& ita tenet Bal.in l. iu-
bemus.C.de appellatio,Bar.in l.si dominiū,ff.de furt,
Aug.in consi.152.Paul.de Castro in l. in offerendis,
C.de appella.Cardina.in dicto c.suspitionis,& Felyn.
ibi colum.1.

¶ Contrarium tenet Imola in c.suspitionis,in fi.de
offi.deleg.

5 An autem possint duo pronunciare,si tertius reces-
sit,& dixit sententiam suam Fel.in c. causam matrimo
nii,col.5.in fi.& seq. de offi. deleg.in ver.tertio limi-
tat,dicit quod alii duo possunt prounciare, & istam
dicit * communem esse Doct.opinionem.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Compromissum ante acceptationem non operatur.

1 NON potest dici compromissum, nec etiā potest
operari ante subsecutam acceptationem, vt est
gl.in l.si cū dies,ff.de arbitr.& ibi no.Bal.Alex.consi.
87.col.pen.vol.5.Dec.in c.ex ratione,nu.7.de appel
2 la.& ideo non currit tempus, nisi a die acceptationis,
vt ibi per eam.Lanfran.in tract.de arbitr.in 1.par.col.
5.& idem voluit Fulgo.in consi.168. Alex. in consi.
34.vol.3.Hippol.in sing.423.& siog.679.

3 Hinc est vt instantia compromissi non currat a tem
pore compromissi,sed a tempore litis contestatæ, vt
tradit Fely.in c.venerabilis,col.fi.de iudic.

4 PRIMÒ Limita, nisi dictum sit, ut compromis-
sum duret per mensem ex nunc,vel ab hodie inchoan
dum:quia tunc tempus currit statim, etiam ante acce-
ptationem,ut dicit Soc.in consi.87.col.1.vol.4.

5 PRIMÒ Igitur pro hac parte facit, quia quan-
do terminus adiungitur numero dierum, vel mensium
cum conditione A, vel Ab, vel Ex, seu Abhinc, & si-
milibus, tunc statim tempus semper incipit currere.
Corn.in consi.231.uol.3.Alex.cons.56. uol. 6. Aret.
in c.ultra tertium,col.fi.de testi.Bal.in l.1.col.2.in fin.
& ibi Ias.Rom.& alii,ff.si quis cautionibus.Aug. cōs.
404.col.2.Ant.de But.consi. 57. Soc. in l.si in diem,
ff.de condit.& demonstra.& consi.39.num.44.vol.4.
Philipp.Franc.in c.super eo,el secundo,col.5.de appel
la.Alexan.consi.75.uol.2.Capolla, in consi.ciuil.47.
Guido Papæ q.270.Ruin.consi.27.nu.6.uol.4. Tira-
quel.de retract.lignager.§.1.in gl.11.nu.23.

6 SECVNDÒ pro hac parte facit, nam si fuit facta
promissio dotis intra 30. menses a prima die mensis
Maii,tunc tempus statim incipit currere a die promis-
sionis, & non à die contracti matrimonii, ita voluit
Alex.in consi.61.col.1.ver.sed ad hoc responde,vo.5.

¶ Contrarium in hoc tenuit Alex. sibimet contra
rius in consi.145.uer.& in indiuiduo,vol. 5. Corn. in
consi.245.col.fi.ver.& propter illum tex.vol.4.

7 TERTIÒ Facit etiam, quia licèt constitutio non
liget, nisi post duos menses à tempore publicationis
ipsius,vt est communis * opinio,de qua per nos in 4.
conclusione,in tit.de legib.& constit. in 6.libro.

Tamen si constitutio dicat, q ex nunc vult ligare
statim incipit ligare,Fel.in c.cognoscentes, col. 6.vers.
limita,de consti.declarando tamen,vt per ibi eum.

8 QVARTÒ Facit, nam licèt in rescripto ad lites
attendatur tempus præsentationis,vt est tex.in c.super
eo,el 2.de appell.tñ si in rescripto dicatur,q causa ex-
9 pediri debeat ad decem dies,tunc attenditur in rescri-
pto tempus datæ,& non tempus præsentationis,vt po
nit Fel.in c.eam te,col.19.ver.fallit secundo, de rescri
ptis,& hæc quidem pars de iure verior videtur.

10 ¶ Contra istam autem limitationem primo videtur
facere,qa si testator mādat vt hæres aliquid debeat sol
uere intra 30.dies,illud tempus 30. dierum non inci-
pit currere hæredi,nisi post aditam hæreditatem. Cor.
in cōsi.245.circa fi.vol.4. qui hāc dicit cōem * opinio
nem,& in cōs.250.col.1.vol.4.vbi dicit ēt communē.
Rui.consi.54.col.pe.vol.5.& in cons.52.col.1.vol.4.

11 SECVNDÒ ad idem ēt facit, nā hoc idem vide-
mus in pœnalibus,vbi si fuerit factum præceptum ali
cui sub pęna,vt is infra sex menses aliquid facere tene
retur,tunc sibi illud tempus non incipit currere nisi a
die scientiæ.Bar.& alii,in l.genero,per illum tex.ff.de
iis,qui no.infa.Alex.qui hanc dicit *communem opi.
in consi.35.col.3.ver.sic etiam similiter,vol.4.

12 TERTIO pro hac parte facit,quia promissio fa
cta infra annum a die celebrati contractus incipit cur
rere à die traditionis, non autem a die stipulationis.
prout not.Ruin.in cons.63.in prin.vol.1.

13 Et propterea dicit Staph.de literis grat. & iustit.in
ver.nō est verum,q ista dictio,Ex nunc,prout ex tūc,
non semper importat tempus instans, sed importat
etiam tempus futurum.

14 SECVNDÒ Limita,vt ista conclu.procedat tan
tummodò quoad iudicem,non autem quoad ipsas par
tes,quia quoad partes, compromissum operatur ante
acceptationem secutam,secundum Socin. in cons.39.
col.4.& seq.uol.4.

15 Sed ista declaratio non uidetur uera per glo.in d.l.
si cum dies,in uerbo,compromiserunt. quæ exponit,
id est, compromittere uoluerunt. & sic sentit,ut ante
acceptationem etiam quoad partes, non sit compro-
missum.& idem uoluit Alex.in cons.87. col.fi. uol.5.
& cons.34.col.fi.uol.1.

16 Et pro hoc facit,quod dicemus in conclu.4.eo.tit.
ubi secundum magis * communem opin. non impe-
ditur cursus fatalium per compromissum ante secu-
tam acceptationem,ut tenet Pe.de Anch.in cons.284.
Fulg.in cons.168. Dec.in c.ex ratione,col.5.de app.
Lanfran.in tract.de arbi.q.49.in fi.Georg.Nat.in cle.
sæpe,col.22.de uerb.sig.Hippo.in sing.679.

17 TERTIO Limita,nisi dictum sit,q compromissum
duret usq; ad Pascha, secundum unam opi. de qua per
Fel.in c.de causis,col.1.de offi.deleg.

CON-

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Reductio ad arbitrium boni uiri petitur, stante enormi, vel enormissima læsione.

1 NEMÒ ignorat a sententia arbitratoris peti posse reductioοem ad arbitrium boni viri, stâte enormi vel enormissima læsiooe, tex. est in l. societatem, §. arbitrorū ff pro soc. in l. si libertas, la secũda, ff. de ope. liber. in l. 1. §. 1. ff. de legat. 1. gl. in c. cãm, in gl. in verbo, si tamen, de elect. gl. in c. a iudicibus, in gl. 1. 2. q. 6. Abb. in c. non sin, col. fi. de arbitr. Host. in c. Quintauallis, col. 2. de iureiur.

2 PRIMÒ Amplia etiam si compromissum sit ioratum, c. veniens, & c. Quintauallis, de iureiu. c. noo sine, de arbitr. & Ant. in d. c. Quintauallis, col. 23. ver. & hęc omnia puto. Host. col. 2. Imo. col. 14. in 23. differentia. Abb. in c. eum contingat, io 16. col. in 9. casu, eod. tit. Saly. io d. §. arbitrorum, q. 13. Grat. coosi. 30. col. 1. & sequen. vol. 1.

3 SECVNDÒ Amplia, vt idem sit etiam si sit iuratum de stando laudo, vt per Fede. in cons. 129. char. fi. ver. non obstaot iura in contrarium allegata, & coosi. 85. col. 2. in fi. ver. nec prædictis obstat, & in 18. col. ver. circa primum conclude, & per Fede. de Seois, in cons. 142. Bal. in l. fi. C. de non num. pec. in prin. Aegid. in consi. 24. col. 3. ver. primo casu.

¶ Contrarium videtur tenere Zas. in cõs. 12. vol. 2.

Ratio autem primæ & secundæ ampliationis illa est, quia iuramentum tollere noo potest enormissimã læsionem, ut not. Pet. de Aoch. in c. 1. col. 41. uers. ego etiam consului, de constitut. & hanc dicit communem * opin. Abbas in cons. 107. in 2. dubio, uol. 2. & communem etiam dicit Felyn. in c. in præsentia, colum. 4. de probatio. & hanc communem affirmat Dec. in l. pactũ quod dotali, col. 3. C. de collatio. & in cons. 45. col. 1. & io consi. 180. col. pen. & in coosi. 203. col. 3. Ias. qui etiam dicit communem in consi. 133. col. 5. & col. 10. uol. 3. & idem dicit Io. Crot. in l. stipulario hoc modo, ff. de uerbo. obligatio. Cur. iun. qui dicit communem opinio in cons. 51. col. 3. & io consi. 141. col. 2 Ripa, qui etiam istam dicit communẽ opinio. in 15. respons. lib. 3. Afflict. decis. 80. nu. 5. & seq.

Amplia hoc procedere tam in maiore, quàm io minore, ut per Fel. in c. in præsentia, col. 8. de probat. Ias. in cons. 133. col. 5. uer. inmo fortius, uol. 4. Bologn. io cons. 44. col. 4. Dec. in cons. 180. nu. 6.

4 TERTIÒ Amplia siue compromissum sit deductum in stipulatione, siue non, gl. in l. si quis arbitratu, ff. de uerb. obli. & Ant. de But. in c. Quintauallis, in loco præallegat. & ibi Imola, col. 18. uer. circa primũ.

5 QVARTÒ Amplia etiã si compromissum sit oallatum certa pœna, ut dicit Ant. de But. in loco præallegato, & habetur ibi per alios canonistas, & per Bar. & alios, in l. societatem, §. arbitrorum, ff. pro soc. & Bald. & alios, in l. cum antea. C. de arbitr.

6 QVINTÒ Amplia, etiam si sit factum pactum de parendo laudo, & super eius obseruantia per partes fuerit interpositum iuramentum, ut per Per. de Aoch. in consi. 207. col. fi. uer. sed pactum quantũcunq;, &c. Cępolla in cõs. ciui. 34. col. 1. uer. & quod intelligatur de modico. Soc. io cons. 85. uol. 1. Paris. io cons. 89. col. 7. uolum. 1.

¶ Contrarium uoluit Zasius in cons. 12. uol. 2.

7 SEXTÒ Amplia etiam si statutum maodet laudũ seruari debere, & desuper etiam interuenisset pactum iuratum, ut not. Pet. de Anch. in consi. 207. col. fi. uer. restat respondere ad statutum. Ang. in cons. 172. & Pet. de Anch. in cons. 208. in fi. Maria. iuo. in cons. 48. col. pen. Grat. consi. 118. col. pen. vol. 2.

Amplia, ẽt si per statutum esset sublata reductio ad arbitrium boni viri. Grat. io cons. 30. col. 1. vol. 1.

8 Declara hoc, vt per eundem Grat. io cons. 34. col. 1. vol. 1. scilicet vt istud intelligatur, qooad effectũ deuolutiuum, non autem quoad effectum suspensiuum.

9 SEPTIMÒ Amplia, nam talis reductio per statutum noo potest impediri, licèt interueniat dolus, ex proposito: vt ponit Petr. de Anch. in d. cons. 207. col. fi. & Bal. in l. cum antea, col. 3. in fi. ver. sed quid si per
10 statutum, C. de arbitr. qui idem teoet si culpa interuenit. Rom. in consi. 90. col. fi. ver. oec præmissis, qui idẽ
tenet stante enormissima læsione, dicens q̃ huiusmodi statutum semper interpretatur, vt non auferat reductionem ad arbitrium boni viri, licèt executionem cõcedat laudo, & idem dicit Cum. in coos. 50. in fi. Abb. in consi. 44. in 2. dubio, col. 1. Soc. in consi. 121. col. pen. vol. 3. in ver. circa tertium. Pet. de Anch. in consi. 208. in fi. Maria. iun. in cons. 48. nu. 51. vol. 1. Paul. de Cast. in cons. 255. incip. primò & ante omnia, col. 1. vol. 2. Ang. in cons. 172. Pet. de Anchar. io repet. c. 1. char. 18. ver. accedat hæc quæstio, de const.

11 Et q̃ statutum non possit impedire reductionẽ, tenet Fulg. in cõs. 234. Cæpol. in cõs. ciuil. 34. in fi. col. ver. sed certè contrarium est verius, & Curt. iun. cons. 80. col. fi. ver. & sicut renunciatio. Dec. in consi. 60. col. 2. & in c. ad hæc, el 2. col. 2. de appell. & in cõs. 11. in 4. col. io fi. Ias. in l. quidam cum filium, col. 8. ff. de verb. oblig. Ferrat. caut. 8.

¶ Cõtrarium voluit Rom. io rubr. de arbitr. in 5. chart. io 2. col.

12 OCTAVÒ Amplia etiam si liberum arbitrium arbitratori sit concessum, vt dicit Bal. in l. si procurator, col. 1. cum seq. ff. de cond. inde.

13 NONÒ Amplia, etiam si sit data facultas lædendi in multo, nam propter notabilem & maximam læsionem potest nihilominus peti reductio. Fulg. in consi. 180. in fine, versiculo, quinimmo, & nota. Bar. in d. §. arbitrorum, ff. pro socio.

14 X. Amplia etiam si sit promissum & iuratum non allegare uel propooere querelam iniquitatis, vt not. id. in Fulgo. in cons. 180. in fi. ver. nec his renunciatio officiet. nam stante notabili & maxima læsione, peti potest reductio, vt ibi per eum. Idem tenet Aegid. in
15 coos. 24. ver. in 3. vero casu, quod intelligit qñ potest
imputari arbitratori dolus, uel lata culpa. Parisan cõs. 89. col. 7. vol. 1. & in consi. 24. col. 21. in 2. vol.

16 Contrarium, q̃ quando promissum est, & iuratum parere laudo quantuncunque iniquo, non possit peti reductio, tenet Host. in d. c. Quintanallis, col. 2. Sal. in §. arbitrorum, col. 5. in 13. q. & in l. cũ antea, in 7. quæstio. C. de arbitr. & hoc tenet Aegid. in consi. 24. col. 3. versi. in tertio vero casu scilicet quando dolus vel lata culpa non potest arbitratori imputari.

17 XI. Amplia ẽt si sit data facultas lædendi in magna vel parua quantitate, nam stante læsione enormissima, uel satis magna, potest peti reductio, non autem si sit læsio magna, tantum, ita Hosti. io c. Quintauallis, de iureiur. col. 2.

18 Et hoc etiam idem erit addita claosula illa, moderatè, vel immoderatè, vt per Bar. in d. §. arbitrorum, in 6. col. & seq. Rom. in coosi. 90. col. penul. ver. 2. principaliter. Imol. in c. cum contingat, col. 61. ver. sed iuxta prædicta potest dubitari, de iureiuran. Io. Baptista gener. Bar. in trac. de arbitr. in 7. libro, c. 15. Bertran. in

consi.

consi.72.col.3,in fi.vol.2.Abb. in d.c. Quintauallis, col.15.ver.venio ad secundum membrum, & Ant. de Butr.col.23.ver.aduerte tamen.Pau. de Cast. in consi. 215.incip.primò videndum est an præterito,in 5.dubio,in 2.vol.& in consi.255,col.pen.vol. 1. Anto. de Butr.in cons. 24 col.3.ver.quatumcunq; uerba sint lata,& uer.idē puto,Imola in d.c. Quintauallis, col.25. Cardi.in c.exposita,col.1.in 12.q.de arbitr.Sentit Cępolla in cōsi. ciuili 30.in fi.& dicit Bal.in l.si de meis, §.recepisse,ff.de arbitr.dum dicit,quòd etiam stātibus illis verbis potest lædere,dummodò absit dolus, & lata culpa,bene verum est, ꝙ in hoc casu non potest peti reductio,pro magna læsione,vt dicit Hostien. in d. c.Quintauallis,& Bar.in d.§.arbitrorum, in 6.col. & Bald.in l.si procurator,in 1.col.in fi.& seq.ff. de cond. indebiti,Imol.in d.c.Quintauallis, col. 29. Franc. de Aret.in l.si quis arbitratu,ff.de verbo. obl,quem refert Ant.de But.in c.Quintauallis,col.76.Card.in c. exposita,col.pen.in 12.q.de arbitr.& Bal.in d.l. si de meis, §.recepisse,qui dicunt,vt in casu isto pro enormi læsione reductio peti non possit.

19 PRIMÒ Declara hoc & intellige, quando bona fide arbitrator laudauit,vt declarat Bald.in l.si procurator,in 1.col.in fi.ff.de condict.indebit.

SECVNDÒ Declara nisi adsint alia verba coniūcta,quæ sapiant arbitrium boni viri, ut declarat Bertr. in con 158.col.8.vol.3.

¶ Contrarium tamen,vt pro enormi læsione in casu isto possit peti reductio, tenet Bal. in l. cum antea, col.1.& seq.C.de arbitr.

¶ Tenendo primam communem opinionem.

20 Limita si in compromisso dictum esset, quòd posset dare vni,& auferre alteri, non adiecta illa clausula in magna, vel parua quantitate: quia tunc etiam pro magna posset peti reductio. Bal.in l. si cum ea. C. de dot.promiss.Soc.in consi.220.col.3.Cæpoll.in consi. ciuili 34.col.1.Cassad.decis. 1.de empt.& vend.Rom, in rubrica de arbit. cons.5,in 4.col.

21 Amplia,nam idem esset etiam si dictum sit, quòd possit dare vni,& auferre alteri in totum, vel in parte, vt per Bertr.in consi.291.col.3.vol.3.

¶ Contra hanc limitationem tenet Aegid. in cōs. 24.col.3.vers.in 2.casu.

22 Et quando dictum esset, vt deberet stari sentētiæ arbitri,etiam si maximam contineret iniquitatem, aut læsionem,quòd tunc etiā possit peti reductio ad arbitrium boni viri,dummodò dolus absit,dicit Bertrand. consi.5.vol.1.in antiq.

23 XII. Amplia, etiam si sit promissum sententiam ratam & gratam habere,vt not.Bar.in d.l.eum minor, in fi.princ.ff.rem rat.hab.per Alex.in apostil.ad Bar.in l.societatem,§.arbitrorum,ff.pro socio.

24 XIII. Amplia,etiam si promissum sit stare laudo qualecunque fuerit,vt no.Bal.in l.tale pactum,§.qui prouocauit,in fi.ff.de pac. vel qualiscunque fuerit læsio,vt per Fel.in c.humilis,col.1.de maio.& obed.

25 XIIII. Amplia, etiam si laudum sit emologatū antequàm sit prolatum,vt nota.Bal.per illum tex.in l. cum antea,col.1.& seq.C.de arb.& in d.l.si procurator,col.2.ff.de cond.indeb.idem tenet Com. in d.l cū antea,per illum tex.col.fi.& Pau.de Cast.in 2. colum. ver.item nota.Dyn.in cons.suo 19.Bart.in d.§.arbitrorum. col.9.uer.quid si in compromisso sit dictum. Io. Bapt.gener Bar.in tract.de arbit.in 7.lib.in 15. capitu Io.Gra. in cons.118.col.fi.uol.2.Rui.cons.16.col.fi. vol. 2.Imola in c. Quintauallis,col.32.uers. item obstat prædictis,de iureiur. ubi respondet ad l.penul. & col.seq.uer.item non obstat quòd iuramentum.

26 Amplia ēt si ista emologatio esset facta pacto nudo. hoc tenet gl.in d.l.cum antea,in uerbo postquàm.

¶ Contrarium tamen gl.sentit si per stipulationem, ut ibi pōderat Alb.de Rosa.ubi ēt ipse contrariū tenet.

27 Sublimita tamen, quia si lata esset sententia clausa, & sigillata,& partes approbarent illam, ualeret approbatio,& impediretur reductio.Io. And. in c.humilis, col.2.de maio.& obedi.& ibi Imo.col.3.Ang.Aret.in l.1.§.si quis autem, ff. de app. recip. & hoc sequitur Abb.in d.c.humilis,in fi.dummodo dolus absit.

28 Declara hoc,ut per Ant.de But.in c.Quintauallis, quem refert Imola,col.31.uer.& tandem dicit d.Ant. de iureiur.ubi quòd approbans laudum antequam illud uiderit,ita demum sibi præiudicat, si sit certior factus de læsione,licet Imol.3.col.in d.c.humilis, uelit ut possit laudum approbari,si sit subscriptum,licèt nō sit sigillatum,& clausum, non autem possit approbari si nondum sit subscriptum.

¶ Contrarium uidetur colligi ex dictis per Paul. de Cast.in l.ne in arbitris,in §.fi.in fi.C.de arbitr. & in l.1,C.de reb.alie.non alie.& per Caccialu.qui declarat in tract.de transact.in 12.q.nu. 13. 14 & 15. nisi appareat, quòd uoluerit quis approbare scripturam qualitercunq; scriptam,aliàs subscribens uel sigillans scripturam,non censetur illam approbare, si eam non legerit,de quo dic ut in conclus.nostra,in 1. lib.in tit. de præsumptio.conclus.4.

29 XV. Amplia,si sint in compromisso apposita uerba generalia,& ampla, ut per Bal. in l.si procurator, col.2.uer nam per uerba generalia, ff. de cond.indeb. Alex.in cons.131.col.fi.uol.2.uer.immo dicunt Docto.& Ant.de But.in cons.24.col.2.ex mente Host.in c.Quintauallis,de iureiu.& idem in eadem col. uersic. item quia uerba generalia. Dyn. in d. regula scienti,de reg.iur.in 6.Io.And.in add.ad Spec. in tit.de arbit.§.fi.uersi. item quid si compromissum. Bertran. in consi.138.col.3.uol.2.

30 XVI.Amplia, etiam si sit renunciatum reductioni ad arbitrium boni uiri,ita gl.in c.cum dilectus, in gl. magna,in fi.de arbit.Spec.in tit.de arbit.§.differt, col. 3.uer.item si sit pactum.Dyn.in regula,scienti, de reg. iur.in 6. & in l.quidam cum filium, ff. de uerborum oblig.& in cons.19.incip.Ptolomæus,in princ. Guill. de Suza.Iacob.Butr.& Bal. in l. si unus, §.illud,ff.de pact.Cyn.in l.cum antea, in fi. C.de arbitr. ubi etiam Alber.col.fin.& Bald.col.1. in fi.& seq. Bar.in l.si societatem,§.arbitrorum,col.6.ff.pro soc.& in d.l.cū antea.C.de arb.& in l.quæro,§.inter locatorem,ff. locati,& in l.qui Romæ,§.duo fratres, col. 1. & ibi Alex. col.4.in prin.& Pau.de Cast.col.2.ff.de uerbo. oblig. & idem Bart.in l.quidam eum filium,col.2.& ibi Imola,col.3.ff.eod.tit.Sal.in l.si societatem, §.arbitrorum, in 15.q.ff.pro socio.ubi dicit communem * opinionē. Io.And.in addit.Spec.in tit.de arbit. §.fi. in uer. item quid si compromissum,in duabus additionibus, altera in principio,altera in fi.Oldrad.in consi.156.Bald. in consi.380.incipien.præmitto,uol.1.& in consi.187.in 2.vol. Ant.de But.in c.Quintauallis,col.21.uer. secundus & tertius casus,de iureiu.& ibi Abb.col.13.& seq. ubi dicit istam * communē opinio.Fulg.in consi.180. col.fi.uer.nec his renunciatio officiet.Cuma. in cons. 50.col.fi.uer.ad id autem.Ioan.de Anan. in cons.16. circa fi.Paul.de Castro in cons.215.col.1.uersi.2. uidēdum,uol.1. Soc.in cons.220.col.4.in fi. & sequen. uer.sed istud fundamentum minus obstat Rom. in tit. de arbitr.in 4.charta,col.4.& seq.Fel.in c.humilis, col. 1.de maio.& obed.& col.2.Cur.iun.in consi. 79.col. fi.Cæpol.in cons.ciuili 34.in fi.Bal.in l.1.in 5.col. C.

de his,

de his,quæ pœnæ nomine. Dec.in c.ad hæc, el 2.col. 2.de appellat. & in consi. 12,col.4.Iason,qui dicit istã opinionem * communem, in l.quidam cum filium, col.3.ff.de uerbo.obligatio.& ita dicit seruari de consuetudine Nicel.io 6.concord.iur.ciuil, & cano.fallẽ. 4.Paul.de Cast.in consi,260.colum,2.vol.1,qui dicit istam communem opioionem stante enormissima læsione.

¶ Contrarium tamen ipse sentit in enormi, prout id etiam voluit idem Pau. de Cast. in coosi. 255. col. peu.versi. tertia fuit opinio,vol. 1. Abb. & Imol.in c. Quintauallis,col. 19.de iureiu. Aegid.in cons.74.in 4. col.versi.in 4.casu.Grat.in consi. 30.col. 1.& cons.34. col. 2.vbi declarat,vol. 1. Tamen alii Docto. idem tenẽt etiam in enormi vel magna læsione.

31 Declara istam opinionem,prout intelligit & declarat Zas.in consi. 12.vol.2. quando reductio peteretur ex probabili causa.

¶ Cootrarium vt renunciatio reductionis facta pacto,operetur,& excludat reductionem, tenuit Guill. de Cun.in l.hi,qui consensu. C.de Episcopis, & cler. Spec.in tit.de arbitr.§.fi.ver.quid si compromissum.Iacob.But.in l.cum antea,col.fin. C. de arbitr. Abb.col. 14.& Imol. in c.Quintauallis,col.28.ver.fortè tamẽ, vbi intelligit respectu magnæ læsionis operari renuociationem oon respectu enormissimæ,& idem Pau. de Cast.in coos.255.col.peu. vol.2. & in consi. 260.col. 2.vol.1. Aegid. io consi.24.in 4.col.ver.in quarto casu.Io. Baptista geoer Bar. in trac.de arbit. in 7. lib. in 15.c.Bal.in l. iubemus,in fi.prin. C.ad Trebell.

32 Declara hanc secondam partem locum habere,quãdo arbiter processisset sine dolo,vel lata culpa, licèt re ipsa læsio interuenerit,ita declarat Bal.in d.l.iubemus, in fine ptin.C.ad Trebell.& in l.cum antea,col.a.ver. sed quæstio nostra. C.de arbitr.

¶ Tenendo primam opinionẽ magis * communẽ.

33 Primò Amplia,vt posiit renũciatione reductionis non obstante,peti reductio ad arbitrium buni uiri, etiam si bona fide, & sine dolo arbiter processerit ad laudum,ut not.Bal.in d.l.cum antea,colum.2.io loco supra allegato.

34 Secundò Amplia etiam si generaliter sit renũciatum reductioni,ut per Bal.in l.si procurator,col. 2. ff.de condi.indeb.Rom.in cons.90.col.pen.in fi.Io.de Ana.in consi.16.col.fi.Curt.sen.in coosi.3.circa med. Abb.in c.cum cõtiugat.in 16.col.in 9.casu,de iureiur.

¶ Contrarium sentit Aegid.in cons.24.col.4. ver. in quinto vero casu, vbi remittendo se ad tertium casum,tenet,vt talis renunciatio generalis operẽt,dũmodò dolus,vel lata culpa in arbitrãdo nõ interuenit.

35 Tertiò Amplia, etiam si super noo petenda reductione sit iuratum.Io. Aod.in addi. Spec.in tit.de arbi.§.fi.ver.quid si factum sit compromissum.Oldr. in cons.156.Bal.in l.si procurator, in fi. 2.col. ff.de cond.inde.Spec.io tit.de arbi.§.1.ver.sed pone ꝙ cõpromittens.Ang.in cons.172.Fulg.in cons.180. col. fi.Pet.de Anch.in clemen.1.§.quibus,de priuil.Guido Papæ q.519.Ang.in disput.sua incip. duo ad inuicem,in 13.col.ver.placet igitur dicta decis.Soc.in cõsil.85,col.3.vers.nec prædictis obstat, vol.1. vbi dicit istam * communem opinionem. Bar.in l.fi. ff.qui satisda.cogan.Ferrat.cau.8. Maria.iun.in coosi.48.col. pen.vol.1.

36 ¶ Contrarium, quòd per renunciationem reductionis iuratam impediatur reductio ad arbitrium boni viri,tenuit Fed.de Senis in cons.225. vbi hoc tenet, quando simpliciter promittitur, & iuratur stari laudo,secus quando quis iurat non petere reductionem, & idem Feder.de Senis in cons.142. Imola licèt non se firmet,in l.1.§.si quis ante,ff.de appel.recip.Zas.io cons.12.vol.2.

Tenendo primam opin.magis * communem.

37 Primò Amplia, vt procedat etiam si sit iuratũ non venire contra, nec petere reductionem ratione enormis læsionis,si tamẽ læsio sit eoormissima,vt no. Pet.de Anch.in cle.1.§.quibus,col.3. de ptiuil.

38 Secundò Amplia,vt etiam in hoc casu nõ sit necessaria absolutio a iuramento, quia prout simplex renonciatio propter tacitam conditionem non operatur,cum semper arbitramentum habeat tacitam conditionem,si æque arbitrabitur,in c.veniens,& c. Quintauallis,de iureiu.ita etiam non debet operari iurata renounciatio,ex quo iuramentum recipit semper easdem cõditiones.ita Bal.in l.si procurator,col.2.ff.de condi. indeb. Ant.de But.in c.Quintauallis, col.23. ver.aduerte tamen.Guido Pap.in q.519.Saly. in l. cum antea,col.2.in 7.q.C.de arbi.& expressios omnibus aliis pooit Saly.in d.l.societatem,in §.arbitrorum, in 6. & seq.col.in 15.q. ff.pro socio. Innocen. Host. & Io. Cal.vt ibi per eum.Io. Baptista gener Bar. in tract. de arbi.in 7.lib.c.16.Pau.de Cast.in cons.196.col.2.vol. 2.& idem tenet Cum.in cons.180.col.1.& seq. Alex. cons.125.col.1.vol.1.Corn. io cons. 258. col.fi.vol. 4.Ias.in cons.160.col.fi.vol.2.& cons.133.col.6.Bologn.in cons.44.col.4.Dec.coos.180.col. pen.

¶ Contrarium tamen in hoc tenet Ant.de Butr. in cons.24.col.3.Bal.in l.fi.in prin. C.de non num.pec. Abb.in c.cum contingat,col. 16.ver.oonus casus, de iureiur.Grat.in cons.30.nu.22.& seq.vol.1.

Tamen pro ista opinione est tex.iuncta gl.in verbo,absoluat,in c.noo sine,de arbitr.quæ dicit exponẽdo tex.absoluas,idest absolutum fore ostendas, & ibi Host.& Card.col.3.licèt Imola teneat cootrarium ibi, & sic videatur adhærere secundæ opinioni.

39 Limita istam conclusionem,ꝙ etiam iurata renunciatio super reductione non impediat ipsam reductionem,nisi ipsa renunciatio iurata facta sit cum expressiooe,ut etiam in casu enormissimæ læsionis peti non posset,& sic in casu expresso a contrahentibus, quia tũc denegaretur reductio ad arbitrium boni viri, ut not. Io. Cal.in disput.sua incip. duo litigantes, quem refert & sequitur Io. An.in addi. Spec.in tit.de arbit.§. fi.ver.si factum sit compromissum.Host.in c.Quintauallis,col.2.uer.& hoc vltimum teneas,& ibi Ant. de But.col.22.& seq.uer.aduerte tamen, & ibidem Abb. col.14.vbi dicit istam * communem opinio. uer. aut pactum fuit multum generale,de iureiu. Aoto.de But. io cons.24.col. 3.uer.sed si dixisset, idem tenet Raph. in l. 1.§.si quis ante,ff.a quibus appel.nõ licèt.Saly. in l.societatem,§.arbitrorum,col.6.in 13.q.Soc.in cons. 121.in pe.col.ver.ita dico in casu nostro,vol.3.ubi dicit istam esse magis * communem opin.à qua in cõsulendo,& iudicando non sit recedendum, idem tenet Saly.in coos.suo incip.in cã, 8 quæstione prædicta. Ang.in disput.sua incip. duo adinuicem, in 13. col. versi.si autem læsio. & idem Socin.in coosi.85.col.3. uer.nec prædictis obstat,uol.1.& Saly.in l.cum antea, col.5.in 7.q.C.de arbit.Imo.in c.Quintauallis,in 13. col.uer.secus ubi uerba sunt specialia, & eadem col. uer.& ad hanc partem,& in col.33.uersi. sed aduerte, quia Dñs Pet.de Anch.in pe.col.uer.& ideo non vr ꝙ sufficiẽter,& idẽ tenuit Pau.de Cast.in cõs.255. in 2. uol.in pe.col.in 3.opi.& in fi.col.in fi. uer.quantũ ad enormissimã.Cor.in cons.221.col.3.& seq.vol.2. Io. Bapt.gener Bar.in trac.de arbit.in 7.lib. in 15.c. & in c.11.& hanc solam cautelam ad impediendã reductio-

nem

nem approbat, cum omnes alias improbet & impugnet, Bertrand. in conſ.5.uol.1.

40 Et pro iſta opinione facit, nã numquã daſ reductio in caſu expreſſo a partibus, cui partes ipſæ reoũciarũt, vt not. Ant. de But. in d.c. Quintauallis, col. 21. & ſeq. ver. ſi aũt latiſſimè. Bal. in l. cũ antea, in 2. col. in fi. C. de arbit. & in l. ſi procurator, col. 2. ff. de cond. indeb. Sal. in l. ſi ſocietatẽ, in §. arbitrorum, in 13. q. ff. pro ſoc. & in l. cum antea, col. 5. in 7. q. C. de arbitr. Abb. in c. cum contingat, col. 16. in 6. caſu, de iureiu. iſtam dicit communem Zaſ. in conſi. 1a. vol. 2. Imol. in d.c. Quintauallis, ver. ſecus vbi verba ſunt ſpecialia, & expreſſa, & facit quod dicitur in 2. limi. principali, nu. 62.

41 Contrarium, vt in hoc caſu ẽt facta expreſſa mentione, ſit locus reductioni, quaſi non poſſit ſuper hoc renunciari, cũ illa verba apponantur magis ex quadam confidentia erga arbitratorem, quã ex volũtate, vel cõſenſu, ꝙ fiat tale præiudiciũ, tenet Pet. de Anch. in repe. c. 1. in 18. char. ver. accedat hæc qõ, de conſt. Pau. de Caſt. in cõſ. 70. incip. quia fruſtra, col. 1. & ſeq. vol. 1. Alex. in cõſ. 131. col. fi. vol. 2. Soc. in conſ. a 20. col. 5. ver. qñ immò & fortius, vbi dicit iſtam * cõem opi. ẽt ſeruari in practica, & idem dicit vbi idem tenet Soc. in conſ. 104. col. 4. vol. 4. Cæpoll. in conſi. ciuili 30. in fi. & in conſi. 34. in fi. Dec. vbi iſtam dicit cõem * eſſe opinionem, in conſ. 34. col. 3. & in conſ. 60. col. 2. in c. ad hæc, el 2. col. 2. de appell. Abb. in c. cum contingat, col. 16. ver. nonus caſus, de iureiur. Caſſad. deciſ. 1. de emp. & ven. Pariſ. in conſ. 45. col. 5. vol. 1. Aimo in cõſ. 142. col. 5. Gramma. deciſ. 66. nu. 48. & pluribus ſeq. & ſenſit Cæpol. in caut. ſua 197. in 5. cautela.

42 Et pro iſta opinione facit, nam per nullam verborum formulam vel cautelam effici poteſt, vt impediatur reductio ad arbitrium boni viri, ut no. Bal. in l. cum antea, col. 2. C. de arbitr. ver. ſed qũo. & in l. ſi vnus, §. illud, ff. de pact. & in cõſ. 380. vol. 1. qui dicit ita * cõiter obſeruari. Pau. de Caſt. in conſ. 79. col. 1. & ſeq. inci. quia fruſtra, vol. 1. Guido Papæ q. 519. Alex. in conſ. 131. in fi. uol. 2. Cæpol. in conſ. ciuili 30. in fi. & in conſ. 34. in fi. Dec. in cõſ. 39. col. 3. & iſtã dicit cõem, & ab ea in cõſulendo, & iudicando nõ eſſe recedendũ. Cur. iu. conſ. 79. in fi. & idem Dec. in conſ. 60. col. 2. & in c. ad hæc, el 2. col. 2. de appel. & in conſ. 11. col. 4. in fi. Caſſad. deciſ. 1. de emptio. & uend. Ferrat. cautel. 8. Dec. in conſ. 632. Fel. in c. cauſam, quæ, col. 1. de re iudic. Pariſ. in conſ. 89. col. 7. uol. 1. Aimo in conſ. 192. col. 5. Grat. in conſ. 30. colum. 1. uol. 3. & conſ. 24. uol. 2. Ruin. conſ. 11. col. fi. uol. 4.

43 Declara, nam licèt uera eſſet iſta opinio, deberet tamen intelligi quando uerba ſunt generalia, non tamẽ ſpecifica ad illam ſpeciem læſionis, ut declarat Io. Baptiſta in d. tract. de arbitr. libr. 7. c. 17. & ita poſſent huiuſmodi opiniones ad concordiam reduci.

44 Et hinc infertur ꝙ enormiſſimæ læſioni in compromiſſo non poteſt renunciari. Bar. in l. 1. §. ſi quis ante, ff. a quibus appella. non licèt, & ibi Imola col. 1. licèt in fin. aliter teneat. Oldra. in conſ. 156. Lanfran. de Oria, in repe. c. qñ contra, in trac. interlocuto. in §. hic tractabimus, col. 28. uer. ex quibus omnibus, de probatio. Iaſ. in l. quidam cum filium, col. 7. & ſeq. qui hanc dicit * communem, ff. de uerb. oblig. cum qua tráſit ibi Cum. in l. 1. §. ſi quis ante, ff. a quibus appell. non licet.

¶ Contrariũ tenet Io. Baptiſta gener Bar. in trac. de arbi. in 7. lib. c. 15. poſt plures allegatos, in 16. amplia. adhærentes opin. Guill. in l. hi, qui ex conſenſu. C. de Epiſcopis & cleri.

45 Quando autem dicatur enormiſſima læſio, docet Ruin. conſ. 109. col. 4. uol. 1. & conſ. 11. col. fi. uol. 4. ubi tenet quod tunc dicatur enormiſſima læſio, quando adeſt læſio in tota ſumma, ut puta ſi tota pecunia fuit indebitè ſoluta.

Tenendo primam opinionem magis * cõmunem, ut in caſu prædicto renunciari poſſit reductioni.

46 PRIMÒ Limita niſi dolus ex propoſito interueniret, quia tunc læſioni non poteſt renũciari, nec per pactum impediri reductio ad arbitrium boni uiri, ut per Cald. in ſua diſputatione, duo litigãtes, refert, & ſequitur Io. And. in addi. Spe. in tit. de arbi. §. fi. uer. itẽ quid ſi factum ſit compromiſſum. Bal. in conſ. 187. in 2. uol. & cõſ. 117. uol. 4. poſt Rai. de Forli. in ſua diſpu. in c. duo cõpromiſerũt. Bart. in § arbitrorum, in l. ſocietatem, ff. pro ſoc. in 6. col. uer. quæro utrũ poſſit. Card. in c. expoſita, col. pe. in 12. q. de arbi. Ant. de But. in c. Quintauallis, col. 21. uerſi. quartus caſus, & ibi Abb. col. 13. & Imol. col. 24. uer. ſecundus caſus, & col. 25. uer. ſi aũt renunciatio, de iureiu. Iaco. But. in l. cum antea, col. pen. & ibi Saly. col. pe. C. de arbit. Soc. in conſi. 85. col. 1. & ſeq. uol. 1. & in conſ. 283. col. 6. uer. primum quòd non obſtante, Ant. de But. in conſ. 24. col. 2. Cæpol. in conſi. 30. in fi.

47 PRIMÒ Amplia hanc limitationem, nam etiam ſi iuratum eſſet compromiſſum, nihilominus ſuper declaratione doli non prohiberetur quis petere reductionem, vt not. Bal. in conſ. 117. uol. 4.

48 SECVNDÒ Amplia, quia in hoc caſu non requiritur ẽt abſolutio a iuro, ut per Io. Bap. in trac. de arbi. in 7. lib. c. 16. & hoc quidem locũ habet ẽt ſi in ſpecie ſuper dolo quis iurauerit, ſe non petiturum reductionem, Sal. in auth. ſacramenta puberum, in pen. col. uer. quæro an hoc ſacramentũ. C. ſi aduer. uend. Imola in c. Quintauallis, uerſi. ſi aũt renunciatio ſit latiſſima, in 29. col. de iureiur. Sal. in d. §. arbitrorum, in 13. q. poſt diſput. Cald. incip. duo ad inuicem litigãtes. Io. And. in addit. Spec. in tit. de arbi. in §. fi. uer. quid ſi compromiſſum ſit factum.

49 TERTIÒ Amplia, quia etiam reſpectu modicæ læſionis, ſtãte dolo ex propoſito, poteſt peti reductio, ut not. Paul. de Caſt. in conſi. 255. uol. 2. col. 2. Imola in c. Quintauallis, col. 27. uer. ſecũdus caſus, ibi, aduerte tamen, Rom. qui declarat, in 5. char. in rubr. de arb. col. 1. uer. præterea ſemper.

Declara, quia plures uoluerunt ex ipſa enormiſſima læſione tm̃ præſumi dolum ex propoſito, ut not. Ant. de But. in d. c. Quintauallis, col. antepe. uer. ſi aũt læſio in enormi. Bal. in conſ. 380. inci. præmitto, in fi. uol. 1. & in conſ. 187. inci. in cã præſenti, in 1. col. in uer. & dicit Bar. vol. 2. Bar. in §. arbitrorũ, in 6. col. uer. quæro utrum poſſit renunciari. Abb. in d. c. Quintauallis, col. 14. uer. ultimo membro. Imola col. 30. uer. ſi autẽ arbitrator. Rom. in conſ. 90. col. fi. Cæpol. in conſ. ciuili, 30. in fi. Soc. in conſ. 283. col. 6. uer. adde ẽt. Alex. in l. ſi ſuperſtite. C. de dolo malo. Bal. in c. 1. §. item ſacramenta, col. 2. in fi. de pac. iur. firman. & Bal. in l. ſi cum ea. C. de dot. promiſ. Imola in c. cum cõtingat, col. 61. uer. ſed iuxta p̃dicta, de iureiur. Io. Baptiſta gener Bar. in 7. lib. in 11. c. Abb. in c. cum contingat, 16. col. in 9. caſu, de iureiu. Zaſ. in conſ. 12. uol. 2. Fely. in c. cauſam, quæ, col. 1. de re iudic. Bertr. in conſ. 138. col. 3. uol. 2. Maria. iun. in cõſ. 48. col. 5. in fi. & ſeq. & cõſ. 53. uol. 1. Aimo in cõſ. 142. col. 5. & conſi. 192. col. 2. Gra. in cõſ. 30. col. 1. uol. 1. Maria. iuo. conſ. 98. col. fi. uol. 2. Rui. conſ. 170. col. 8. uol. 1. Bertr. cõſ. 5. uol. 1. in antiq.

¶ Contrariam aũt ſñiam ſequutus eſt Soc. in conſ. 121. col. pe. uol. 3. & Io. Cald. in ſua diſpu. incip. duo adinuicẽ, quem refert & ſequitur Io. And. in addi. Spe. in tit. de arbitr. §. fi. uerſi. item quid ſi compromiſſum.

Imola

Imola in c.Quintauallis,col.34.ver.sed certè ista opinio non videtur vera.Cor.in cons.221.col.4.uol.2.

Et tenendo istam opinionem, alia præcedēs locū haberet qñ non renunciatum esset in specie enormissimæ læsioni,vt declarat Cor.in d.cōs.221.col.4.vol.2.

Sed tenendo primam opinionem, quæ videtur magis * communis,

59 Declara,nam illa opinio, vt enormissimæ læsioni
possit renunciari specialiter,vel non est vera,vel debet
intelligi eo casu,quo sumus certi dolum ex proposito
non interuenisse,ita vt non sit locus præsumptioni do
li mali.Item illa opinio procedit de rigore iuris, nam
51 de æquitate procedit alia, vt enormissimæ læsioni nō
possit renunciari,ut not.Abb.in d.c.Quintauallis, col.
14.ver.& videtur hæc opi.concordare has,
52 Secvndò Limita,illam opinionē,q̄ enormissimę
lęsioni possit renunciari, stante speciali conuentione:
nam licet laudum non possit peti reduci ex illa causa,
tñ si alius casus sit reseruatus in compromisso non rōne
læsionis, sed rōne casus reseruati, potest laudum
impugnari,& peti reduci,vt not.Petr.de Anch.in cōs.
53 207.col.fi.ver.p̄tereà vr̄ statutū, & in specie qñ dictū
est,vt debeat pronunciare de iure, & non aliter, nec
alio modo, quod propter istam clausulā non impediatur
petitio reductionis,stante enormi læsione,ēt si sit
illi renunciatum,tenet Fulg.in cons.180.col. fi.
54 Tertio Limita,si is,in cuius fauorē latum est laudū,
passus est probationes fieri, ex quibus detecta est
iniquitas laudi,quia tūc ēt stāte renūciatione erit locus
reductioni laudi,vt no.idē Fulg.in d.cōs.180. col. fi.
55 Qvartò Limita,nā stante enormissima læsione,
non obstante conuentione speciali,potest iudex laudū
retractare ex officio suo,vt per Host. in d.c.Quintauallis,
col.2.Bertr.in cons.5.col.1.& fi.vol.1.
56 Declara,nam intelligit Abb.ibi in c. Quintauallis,
col. 14. quando arbitrator errore lapsus præiudicauit
in maxima,& notabili quantitate, iuxta not. per Spec.
in ti.de arbitr.§. sequitur,uer, quid ergo cum propo-
suisset.Io.Bap.gener Bar.in trac.de arbit.in 7.li.in 15.
c. aliàs dictum illud non posset procedere.

¶ Contrarium tenuit Ang. in dispu. sua incip. duo adinuicem litigantes,col.12.in fi.

57 Qvintò Limita,qñ errore lapsus hoc fecit iudex,
vt supra dictū est ex mente Spec.in d.§.sequitur,uersi,
quid ergo cum proposuisset, & tenet etiam Ant. in c.
Quintauallis, col.21.& Abb.col.14.& Imol.col.26,
Ioan.Bapt.in d.tract,de arbi.in 7.lib.c.15,
58 Sextò Limita qñ laudum contineret peccatum,vt
per Host.in d.c.Quintauallis, & referunt ibi alii omnes,
& eum etiam sequuntur.& Ioan. Bap.in d. tract,
de arbit.in loco præallegato,
59 XVII. Amplia prin.conclu, etiam si partes reductionem
promittant non petere, & quòd actio statim
nascatur ex laudo,vt no. Bar.in l.quod de bonis, §. 1,
ff.ad leg.Falci.
60 XVIII. Amplia, etiam si dicatur in compromisso,
vt arbiter pronunciare posit de iure, & de facto,vt p
Dec.in cōs.11.col.4.ver.nō obstāt clausulę appositæ,

Principalis conclusio vt super laudo arbitratoris possit peti reductio ad arbitrium boni viri.

61 Primò Limitatur,si modica est læsio,quia rōne
modicæ læsionis non potest peti reductio,etiam si nō
sit iuratum,vel non interuenerit renunciatio, ita Paul.
de Castr.in consi.155.col.2. vol.2.Imol.in c.Quintauallis,
col.24.ver.aduerte tamen.Bal.in l.cum filius,§,
pater filiam,ff.de leg.2. Ang.in cons.172.
62 Secvndò Limita, si in compromisso dictū esset,
vt arbitrator posset facere altè, & bassè, quia per hoc
impeditur reductio ad arbitrium boni viri. Host. in c.
fi.de maio.& obe.col.2.in fi.& Io. An.col.2. Abb. in
fi.& Imol.col.3.Card.in 6.oppos.

Declara,dūmodo dolus absit, Pet.de Anch. in d.c. Quintauallis,prope fi.& Fel.col.1,Card.in c. exposita,col.pen.in 12.q.de arbit.Bal.in c.1.§.inter pares, de l.Corrad.& in l.maioribus,C.de appel.Rom. in repet.rubricæ,de arbit,col.4.ver.sed pone 11. Card. in c.fi.in 6.opp.de maio.& obed.

¶ Contrarium tenet apost.ad Abb.in d.c.fi.de maio. & obed,

* Tenendo primam opinionem,quæ videtur * cōis
63 Primò Sublimita,vt excludatur enormis læsio nō
aūt enormissima.Pau.de Cas.in cons.255.vol.2.
64 Secvndò Sublimita,nisi dictum sit altè & bassè,
prout sibi videbitur,& placebit,ita Abb.in c. Quintauallis,
col.14.& sentit Alex.in apost.ad Bar.in §. arbi
trorum.idem Rom.sentit in d.rubr.de arbit.col.4.ver,
sed pone 11.Bert.in cons.158.col.8.vol.3,

¶ Contrarium voluit Bal.in d.c.1.§.inter pares, de lege Corrad.& Corn.in consi.221.col.3.vol.2. iuncto principio consilii.

65 Tertio Limita principaliter,quia quando arbitrator
est electus vt bonus vir, habito respectu ad
eum, non ad alium,impeditur tunc reductio ad arbitrium
boni viri,ita Bar.in l.3. §.tametsi, ff.de arbit,re
fert & sequitur Rom.sing,51.apostil.ad Bar,in d. §.arbitrorum.
Ferrat, cautel.8.

¶ Contrarium tenuit Io. Baptista gener Bart. in trac.de arbit.in 7.lib.in 17.c.

66 Qvartò Limita,quando esset renunciatum omni
iuris remedio.Zas.consi.12.vol.2.

Sed hoc tamen postea in eodem cons.ipse intelligit, vt non includat casum enormissimæ læsionis.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Fatalia non currunt stante compromisso 1

1 Per compromissum impeditur cursus fatalium,
tex.est in auth.si tñ,C.de appel. & in cle,quandiu,
eo.ti.Mil.in ver.appellationis prosequēdę.Soc.in cōs.
39.nu.38.& nu.43.& nu.46.vol.4.Abb.in c.venerabilis,
nu,14.& ibi Fel,nu.13.& nu.15.de iud.Alex. in
cōs.71.in fi.vol.5.Bertac.in uer.instātia appellationis,
nu.8.Geor.Natt.in cle.sæpe,§.sed quia,ver.8.facit,de
ver.sig.Dec.in c.ex rōne,nu.8,de app.Rot.i nou.360.
Cassad.dec.9.nu.6.& seq.de app.Boe.dec.294.nu.17.
2 Primò Amplia, vt conclusio locum habeat etiam
ante sequutam acceptationem compromissi, vt tenet
Fulg.in cons.68.licet dicat aliud esse de iure ciuili,idē
tenet Soc.in cons.39.nu.41.& seq.uol.4.

¶ Contrarium tenuit Dec.in c,ex rōne,nu.8.uer.& prædicta conclusio,de app,quæ quidē opi. vr̄ uerior, nā quāplures Doc,uoluerunt ut non modo necesse sit in hoc casu subsequutā esse acceptationē, sed ēt ut causa agi cepta sit corā arbitro,prout uoluit Pet.de Anch. in cons.248.Lanfran.in trac, de arbit.in ult.par. q.49. in fi.Natt,in cle,sæpe,in prin.col.22,de uer, sig.Hipp. in sing.679,ubi refert, se ita obtinuisse in causa maximi momenti,cum aliis supra adductis in 2.conclu. eo.
* tit,in prin.& ista uidetur magis communis * opinio.
3 Secvndò Amplia idem esse,si causa sit commissa
consilio sapientis.Lanfran.in trac.de arbi. in prin. nu.
18.Hippol.in sing.51.Ruin.in cons.172.nu.8.uol.4.
& in cons.77.col.1,vol.5.

4 Tertiò

4 TERTIÒ Amplia, nam pendente causa nullitatis nõ currunt fatalia super negotio principali. Bar. in l. 1. col. 3. vers. circa fin, C. quan. prouo. non est neces. & in l. si expressim, col. 5. ff. de appel. Bal. in l. qui testamento, in fi. ff. de excus. tut. Ang. in l. Paulus, §. hæres, col. 1. ff. de vsu. Cum. in cons. 162. Pau. de Cast. & ibi Cy. & Saly. in l. contra maiores, C. de inoff. testa. Fel. in c. ex ratione, nu. 5. de appel. Ias. in d. l. contra maiores, nu. 8. vers. 2. per istam l. C. de inoff. testam.

5 PRIMÒ Limita hanc ampliationem locum habere, si causa nullitatis sit principaliter intentata, secus si incidenter, vt no. Ias. in d. l. contra maiores, in fi. & sentit Hipp. in sing. 152. & declarat Gram. in cons. 165. nu. 3. Alex. in cons. 68. nu. 3. vol. 7.

6 SECVNDÒ Limita illud procedere, si causa nullitatis sit iusta & probabilis, secus si iniusta, & calumniosa, prout no. Bal. in d. l. contra maiores, in fi. & ibi Ias. nu. 8. Bal. in l. qui testamento, in prin. ff. de excus. tuto. Ang. in d. l. Paulus, §. hęres, ff. de vsur. Alex. in cons. 68. col. fi. vol. 7. Hipp. in sing. 552. Frãcis. in c. dilecto, qõ. 6. & quęst. 58. de app. Ias. in cons. 21. col. 3. vol. 1. Grãma. in cons. 148. num. 5.

7 QVARTÒ Amplia, quia pendente cã attentatorum fatalia non currũt. Rot. in nou. decis. 102. & in antiq. decis. 448. Alex. in l. diuus, col. 2. ff. ad l. Falc. Dec. in c. ex ratione, nu. 10. & ibi Fel. nu. 5. de appel. Franc. in c. dilecto, col. 3. de appel. Gram. cons. ciuili, 148. num. 6. Rui. in cons. 75. nu. 5. vol. 5. Aym. in cons. 192. nu. 19. Natta in clem. sæpe, §. & quia, in gl. in vers. non currit, vers. 7. facit, de verb. sign.

8 Amplia hanc ampliationẽ, vt ẽt tempus fiendæ executionis post sñiam latam super attentatis, sit de fatalib. detrahẽdũ, vt voluit Rot. in nou. decis. 102. & in antiq. decis. 448. Mil. in vers. terminus prosequendæ.

9 PRIMÒ Limita principalem ampliationem, nã ẽt pẽdente cã attentatorum currũt fatalia, qñ quis in ea succumbit. Rot. in d. decis. 102. in fi. Mil. in vers. appellationis tẽpus. Fel. in c. ex ratione, nu. 5. & ibi Dec. & Philip. Franc. de appel. Alex. in cons. 42. col. 4. vol. 3. Frã. in c. nõ solũ, col. 3. de appell. Gramma. vot. 54. nu. 20. Venasr. in cons. 6. nu. 14. Sarnen. in reg. de annali, q. 14. nu. 7. Georg. Natt. in clem. sępe, §. & quia, in gl. in vers. non currit, ver. 7. facit. Gramm. cons. ciui. 148. num. 6.

10 SECVNDÒ Limita, quia si culpa appellati incidẽter litigatur super attentatis, tunc tẽpus non currit appellãti, secus si culpa appellantis, vt declarat Dec. in c. ex rõne, nu. 10. vers. vnde bene concludunt, de appell.

11 TERTIÒ Limita, quia fatalia currunt respectu tertii etiam pendente causa attentatorum prout declarat Ruin. in cons. 75. nu. 8. & seq. vol. 5.

12 QVINTÒ Amplia, quia pendente compromisso nõ currit tempus datum iudici pro testibus recipiendis, prout declarat Rot. in nou. decis. 360. Georg. Natta in clem. sæpe, in §. & quia, in gl. in ver. ibi non currit, ver. 5. facit, de verb. sign.

13 SEXTÒ Amplia, nam fatalia non currunt reo, antequam actor iurauerit de calumnia. Natt. in d. clem. sæpe, §. & quia, in gl. supra citata, ver. 1. ex eo. Gramm. in consi. ciuili. 148. in prin.

14 SEPTIMÒ Amplia, vt quotiescunq; disputatur an aliquid sit producendum, vel an sit probandũ vel ne, tũc tale tẽpus nõ currit, vt voluit Domi. post gl. in c. cupiẽtes, §. quod si per viginti, in ver. vt debitor, de ele. in 6. Bal. in l. 1. C. de iura. calum. Fel. in c. ex ratione, col. 2. de appel. Gramm. cons. ciui. 148. col. 1.

15 Hinc infertur, vt quadriennium datum ad petendũ in integrũ restitutionem, pendente discussione, an restitutio sit concedenda, non currat, vt est tex. in c. cum ex literis, & ibi Doc. de in integ. restit. Nat. in loco supra citato, in versiculo secundo facit.

16 OCTAVÒ Amplia, quia non currunt fatalia pendẽte relatione, vel aduocatione causæ per principẽ factæ, vt tradit Fel. in c. venerabilis, in fi. de iudic.

17 PRIMÒ Limita principalem conclusionẽ, nam licèt stante cõpromisso non currant fatalia in cã appellationis, tñ in cõpromisso facto sine tẽporis præfinitione, currit tps primæ instantiæ definitũ. Spe. in ti. de arbitr. §. differt, col. fi. ver. item vt infra. Abb. in c. venerabilis, q hãc dicit cõem * opi. nu. 21. & ibi Fel. nu. 22. de iud. Ias. in l. properandũ. in princ. nu. 13. C. de iud. Lanfr. in trac. de arb. in 3. mẽbr. q. 19. Maran. in trac. iudi. in 5. par. nu. 10. vbi hanc dicit communem opinionem.

¶ Contrariũ tenet Alex. Soc. & Ias. in l. si quis arbitratu, nu. 24. ff. de verb. obl. Boer. decis. 283. nu. 8. & seq.

18 Sublimita in arbitratore, cuius potestas perpetuò durat. Abb. in c. venerabilis, nu. 21. & ibi Fel. col. pe. de iud. Ias. in l. si quis arbitratu, nu. 24. ver. tertiũ principale, vbi dicit cõem * opi. ff. de verb. obl. Lanfr. in trac. de arb. in 5. memb. q. 19. Dec. in c. ea ratione, nu. 8. ver. & prædicta conclusio, de appell. Boer. decis. 283. nu. 6. & seq. Marant. in trac. iud. in 5. par. nu. 11.

¶ Contrariũ sentit Bar. in l. si quis arbitratu, in q. 4. in 3. mẽb. ff. de verb. obl. & eandem opin. sequitur ẽt ibi Ang. col. fi. vers. vlt. Bar. idem voluit Bal. in c. 1. §. inter partes, col. 3. de l. Conrad. & in cons. 463. uol. 1.

Tenendo primam opin. magis * communem.

19 Declara illã non procedere in arbitratore dato in vltima uoluntate, qui hẽt annũ. Bal. in c. uenerabilis, col. fi. de iudi. Ias. post Ang. & Rum. in l. si quis arbitratu, nu. 24. uer. nec obstat tex. ff. de verb. obl. Fel. in d. c. venerabilis, nu. 22. uer. & idem dicit. de iudi.

20 SECVNDÒ Limita, nam licèt pẽdente compromisso fatalia nõ currant, secus tñ in conuentione seu pronunciatione de faciendo cõpromissum, prout expresѐ declarat Alex. in cons. 71. in fi. uol. 5. idem uoluit Dec. in c. ex ratione, nu. 8. uer. a. limitatur, de appell.

21 TERTIÒ Limita, qa licèt fatalia nõ currãt stãte cõpromisso, tñ bene currit spatiũ decẽ dierũ, qui dant ad appellãdũ, ut not. Rot. in nou. decis. 360. Milis. in uers. appellationis prosequendæ tempus. Guid. Pap. q. 115.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Arbitri sententia, qui de iure tantum pronunciare tenebatur, si pronũciet contra ius, an sit nulla, vel iniusta.

1 BART. in l. diẽ proferre, §. stari, ff. de arb. ponit q. uidelicet si partes cõpromissũ fecerint in Titiũ cũ facultate ut procedat de iure, & de facto, sed pronunciet de iure tñ, & Titius pronunciet contra ius, an sñia sit nulla, vel iniusta. Ipse determinat, sñiam esse nullã, & idẽ sentit Bar. licet non se firmet, in l. si societatẽ, §. arbitrorũ, col. 3. uer. q̃ro qñ, ff. pro soc. Rom. in rubr. de arb. col. 7. Abb. in c. cũ dilecta, col. 5. uer. in gl. in uerb. iuris ordine, de rescr. & in c. Quintauallis, col. pe. de iureiu. & ĩ c. cãm, q̃, col. fi. de re iud. licèt nõ plenè firmet, sed se reminat. Idẽ tenet Imo. in c. ex insinuatione, in fi. de res. ubi dicit hãc opi. ueriorẽ, magis practicabilẽ, & in c. Quintauallis, col. 6. & seq. & ĩ c. fi. col. 3. licèt se nõ firmet. de emp. & uẽ. & istã partẽ in iudicãdo tenẽdã esse, dicit Fulg. in cõs. 180. col. 2. Are. in cõs. 68. col. pe. Alex. in cõs. 22. col. fi. uol. 5. Corn. in cons. 146. col. 1. uol. 4. & in cons. 119. col. fi. uol. 4. ubi non plenè se firmat, tñ dicit quãplures tenere cum Bar. Fel. in c. cau

ſam quæ,col. pen. & fi. de re iud. Io. Crot. in l. qui Romæ,§.duo fratres,col.22.ff.de verb.obl.apoſtil.ad Ab. in d.c.cũ dilecta,vbi dicit ita couſuluiſſe.Gomes in §. itẽ ſi quis,col.5.Inſt.de act. Sal.in d.§. arbitrorũ.Zaſ. in cõſ.12.vol.2.Fel.i c.1.col.3.de re iud.& in c.ius generale,col.3 .1. diſt.& iſtã dicit* cõem.Brun.in trac.de forma,fol.34.& fol.39.col.3. Rui.cõſ.95.col.pe. vol. 1.& conſ.149.col.2. in fi.& ſeq.vbi dicit cõem, vol.4.

¶Contrariam autem opinionem tenuit Franc.de Albergottis in l. ſi quis arbitratu, ff. de verbor. obligatio. Anto.de But.in c.Quintauallis , de iureiur.col. fi.Bal.in c.conſanguinei, de re iud.Bald.in conſ.351. col.4.& ſeq.vol. 5.Ant.de But.in c.ex inſinuatione,de reſcr.Raphael Fulg.in l. 1.C.de arbitr.& in l. diẽ proferre,§.ſtari,ff.eo.tit.idem referunt Doct.tenere Pau. de Caſt.in l.ſi ſocietatẽ,in §.arbitrorum,ff.pro ſoc.licèt in libro meo non legam illum titulũ, & Caccialup.in l.omnes populi,col.2.ff.de iuſti.& iu.Barb.in c.cum dilecta,col.14.de reſcr.Alex.in apoſtil. ad Bar.in d.§.arbitrorum,& opi.Bar.* communiter reprobari dicit Felyn.in c.exhibita,col.3.in prin.de iudiciis.

2 Et facit pro iſta parte,nam ſi in commiſſione dicatᷣ iuſtitiam faciat,non ꝓpterea ſnĩa eſt nulla, ſi grauat partem,licet ẽt iniqua feratur. Fel.in c.cum ex officii, col. 9.de præſcr.in c.cũ Romana,col.6.de app.& in c.qualiter,& quando,col.pen.de accuſ. Brun.in trac. de forma.fol.39.col.3.& ſeq.qui latè examinat hunc articulũ in tit.quan.cenſ.aliq.trad.pro ſor.in 3.concl.verſ.ex prædictis,infertur.vbi multipliciter diſtinguit.

¶Contrarium, vt in hoc caſu ſententia ſit nulla,tenet Aimo conſi.193.col.3.

¶Tenendo iſtam opin.contra Bart.

3 Limita,ſecus eſſe in arbitratore, qui cum de iure tãtum pronũciare teneretur,ſi aliàs pronunciauerit,reddit ſententiam ipſo iure nullam, ita declarat Anto.de But.in d.c.Quintauallis,in pe.col. Corn.in conſ.146. col.1.& ſeq.vol.4.

¶Contrarium in hoc tenet Imo.in d.c.Quintauallis,col.7.de iureiur.

De actionibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Actiones plures quando ad idem competunt , actor vnam ex illis eligere tenetur:

1 EX textu in l.quod in hæredẽ, in §.eligere,ff. de tribut.duo dicta colliguntur:primũ eſt, nam vbi plures actiones ad idem competunt,actor vnam ex illis tenetur eligere,al

2 terum verò eſt,quia electa vna actione,ad alteram amplius non datur regreſſus.

Circa primum,dum dicitur,vt ex pluribus actionibus ad idem competentibus, actor vnam ex illis eligere teneatur, prout dicitur in d.§. eligere. idem probatᷣ ex tex.in l.nemo ex his, §.quoties, ff. de reg.iur.in l.cũ filius,§.variis,ff.de legat.2.& in l.fi.C.de codicil.& ibi Odofred.in 2.notab.Et hoc eſt quod dicitur per Barto,in l.edita, colum.9. verſic. ſecundum genus cumulationis,C.de eden.& ibi latè Doct.dum dicunt,quod plures actiones ad idem competentes nõ poſſunt vno , & eodem tempore cumulari. prout ibi latè per Purpu. nu.198.vſq; ad numerum 232.gl.in c.1.in gl.1.in verſi.ſed in actionibus.13.q.2.Dyn.in regula, nullus plurib.de reg.iu.in 6.col.1.in prin.Sal.in l.1.C.de fur.col. 3.verſ.aut cõpetunt ad idem. Affl.in deciſ. Neap.134.

¶Contrarium, vt non ſit differentia inter actorem vel reum,ſed ſolum ſit differentia, quãdo quis agit vel excipit,& quando aſſerit,dicit gl. in verbo,cõfictione, in c.fi.& in c.ſi quis diuinis,30.q.5.

3 Et propterea adeò quis poteſt actionem,quam voluerit eligere,vt creditor,qui habet perſonalem actionem ad debitum,& actionem realem ad pignus, poſſit nolle pignus proſequi, & inſtare ſuper recuperatione crediti actione perſonali, vt declarat Cor.cõſ.166.nu 5.& 6.& in fi.vol.4.ver. tamen his non obſtantibus.

4 PRIMÒ Amplia concluſionem principalem,vt etiam probabiliter errans cogatur eligere,per tex.in l.cum filius,in §.variis,ff.de lega.2. gl.in d.§.eligere,in glo.1. ver.ſed hoc non valet.Io.Fab. in §.ſed iſtæ,col.pe.verſ. quicquid tamen dicam. Inſtit.de act. Aug.in l.ſtipulationes non diuid.§.fi.in fi.verſ.vnũ adde,ff.de ver.obl.

5 Pro quo facit,quòd dicit Bar.in l.1. in §.quòd aũt, ff.quor.leg.ver.oppone de lege, vbi ſi incertitudo non procedit facto aduerſarii , tunc actor debet proponere certam actionem,aliàs ſecus: idem notat Alex.in conſ. 162.col.1.in fi.ver.vide quod not. Bar. col. 2:

¶Contrarium,quòd vbicunqoe quis dubitat probabiliter,poſſit plures actiones cumulare , voluit Inn.in c.conſtitutus,de reſt.in integr.col.1.verſ.nos dicimus, & Alb.in d.l.1.§.quia autem,verſ.idem dicit Innocen. ff.quorum legator.Ioan.Faber in §.ſed iſtæ , col.pen. verſ.quicquid tamen dicatur,& ibi Iaſ.colum.37.verſic.ego puto. Inſtit.de act. Alex.in l. vbi autem non apparet,in §.qui illud, in 1.notab.ff. de verbor. oblig.& colum.2.verſ.adde quòd hoc ſingulariter. Purpu.in l. edita,num.207.& num.231.verſ.5.limitetis,ff.de edẽdo.Ripa,in d.§.quia autem,num.7.Imola, in l.ſtipulationes non diuiduntur,colum.fin.verſi.an autem quando petitur,ff.de verb.oblig.Card.in c.conſtitutus,colum.2.in 4.oppoſ.de reſtit.in integr.& ibi Imo.col.fi. verſic.ſed vltimò videtur, gloſ.in cap. abbate , in gl.in verbo,domini,circa fi. verſi.& vides quod ſentit. de re iud.in 6.Sal.in l.1.col.4.in prin.ver.4. ego puto,ff.quorũ legat.Ana.in c.in tantum,col.3.verſ.aduerte tamen, de colluſ.dete. Et hoc etiam ſenſit Bart.in l.vbi autem non apparet,in §.qui illud, aut illud,ff.de verb.oblig.

An autem iſto caſu ſit neceſſaria reſtitutio in integrum ex capite iuſti erroris,vide in 2.conclu.

6 SECVNDÒ Amplia,vt id non ſolum procedat in pluribus actionibus ad idem tendentibus,ſed extendatur etiam ad alia remedia, & ideo ſi ad idem competat remedium iuris communis , & remedium ſtatuti , alterum quis eligere tenetur . Auge. Aret.in §.1.nume. 23.verſi.ſunt tamen aliqui. Inſtitu. de actio. & ibi Iaſ. nu.152.& ſeq.ver.ſolet etiam.in fi. Purpur.in l.edita, nu.217.ver.& quid dicitur,C. de eden.

7 TERTIÒ Amplia,quia etiam in caſibus in quibus eſt permiſſum cumulare plures actiones,niſi actor expreſſe proteſtetur,quod non intendit conſequi creditum,niſi ex vna actione, libellus nõ poterit ſubſtineri. ſm opi.gl.in l.quod in hæredẽ.in §.eligere, ff.de tribu.

¶Contrariam opinionem quod huiuſmodi proteſtatio non ſit neceſſaria , ſequuti ſunt Salyc.Fulgoſ. in dicto §.eligere , & ſequuntur etiam Innocen. Abb. Imo.& cõmuniter alii,in c.conſtitutus,de in integ.reſt. prout etiam iſtam eſſe* communem Doct. opi.teſtatur Ripa,in l.1.§.quia autem,ff. quorum leg.nu.11.

8 PRIMÒ Limita principalem concluſionem non procedere quando quis eſt incertus facto aduerſarii , tunc enim is non compellitur eligere vnam ex plurib. actionibus competentibus , & in hoc videntur omnes concordare , prout voluit gl. in l. quod in hæredem, §.eligere,& ibi Bartol.verſicul.hoc autem , & Angel.

in ver,

in verſ.not.regulam iſtam,gl.in d.l.1.§.quia autem, ff. quor.legat.Bar.in l.edita,col.9 verſ. ſm genus cumulationis,C.de edi.& in l.fi.col.1.ver.vlterius oppono, C.de codic.Bal.in l.j.in 3.opp.C.de furt.Sal.ibi,col.3. ver.& hæc qñ poteſt eſſe certus.Ang.in l.ſtipulationes non diuiduntur,col.fi. verſ.an autem qñ ponitur,ff.de verb.obli.Rip.in l.1.§.qui aõt, nu.4.& ſeq.ff.quor.leg. Fulg.in l.fi.nu.10.C.de codic.verſ.item aliud ſapiunt. Maria.in c.1.nu.17.ver.6.fallit, de libe.obla. Odofre. in d.l.fi.col.fi.verſ.ſed opponitur ſtatim,C.de eodem, & ibi Cy.col.2.verſ.3.oppono.Iac.But.col.2.verſi.itẽ oppono,& ibi Alb.col.2.verſ.& ſi vnum tãtum. Fulg. ibi col.4.ver.in eadem ibi erat quaſi gl.Ang.col.2.ver ſi.in gl.ibi ſolutio.Pau.de Caſt.col.3.ver.in gl.ſeq.quę incipit,quod eligat.Ale.col.3.ver.in eadẽ,ibi,ſed de facto alterius.

Amplia,nã idem generaliter firmatur vbicunq; põt eſſe probabile dubium:tunc ẽt non cogitur quis eligere,vt dicit Inn.in c.conſtitutus,de in integr.reſti.Ang. in l.ſtipulationes non diuidũtur,in §.fi.col.fi.ver.vnũ, ff.de verb.obli.Imo.in d.l.in fi.prin.verſ. an autem qñ petitur,C.de codicil.Ana.in c.in tantum,col.3.ver.ad uertetamen,de colluſ.deteg.vt ſuprà dictum eſt.

10 Secvndò Limita regulam non habere locũ in pluribus exceptionib.quas reus poteſt coniunctim proponere,l.nemo,ff.de exce.& ibi gl.in verbo,diuerſa,& in c.nullus plurib.de reg.iur.in 6.in gl.1.quæ ẽt hoc ampliat in exceptionibus contrariis,vt ponitur in apoſtill. noſtra ad dictam gloſ.Alber.in d.§. quia autem, verſicul.licèt Dyn.Bertran.conſi. 190. col.1. volum.1.in nouix.

¶ Contrarium tener Dyn.in regul.nullus,de regul. iur.in 6.

11 Amplia iſtam limitationẽ procedere ẽt in exceptionibus cõtrariis.gl.1.in c.1.ver.ad hoc dico,13.q.2.gl. in reg.nullus pluribus.in verbo,defenſionib.de reg.iu. in 6.ver.& q dicit gl.in l.nemo,ff.de except.in verbo, diuerſe.& ibi Soc.in prin. Ang.Arct.in §. actionũ,col. 7.ver.non eſt neceſſariũ.Inſt.de act.Io.And.in c.imputari,col.2.verſ.contraria alleg.& ibi Ant.de But.ver.qdã dñt,& ibi Card.verſ.oppono ad Soc.& Abb.col.2. verſ.2.quærit,de fid.inſtr.Bal.in l.ſcripturæ,ver.quero nunquid hæc,& ibi Sal.in fi.verſ.qro,an lex iſta,de fid. inſtr. Abb.in c. cũ olim,el 2.circa fi.verſ.nunc cautum eſt.de priuile.Cuma.in l.nemo,ff.de excep.ver.in eadẽ gl.Sal.in l.1.col.3.ver.oppono igitur nonò,C.de furt. Dec.in l.nemo ex his,i prin.de reg.iur.Io.And.in reg. nullus,in queſt.per eum diſputata,in 4.arg.§.partis,de reg.iur.in 6.dec.Neapol.134.in antiq.

Hinc infertur per Doc. vt qui accuſatur de homicidio commiſſo,poſsit negare occidiſſe hoiem,& conuictus poſtea poſsit dicere ſe feciſſe ad ſui defenſionem, put tradit Bar.in l.cũ de indebito,in prin.ver.& ex hoc pluries dixi,ff.de prob.& in auth.cõtra q propriã.in fi. ver.& per hoc dico,C.de nõ oum.pec.Abb.in c.is qui, col.1.ver.& ex hoc,de ſol.& ibi Ant.de But.in fi.Bal. in c.1.§.itẽ ſi uaſallus, col.2.ver.& facium, de cõtrou. inueſt.Bal.in auth.contra qui propriam,col.pe.uer.iuxta prædicta quæro,& Iaſ.in l.1.col.fi.verſi.quid in criminalibus,C.de furt.in vltima opin. per eum recitata, Bald.in l.ſi quidem.col.2. verſic.hic, & in criminali,C. de exceptio.

12 Primò Amplia hanc ampliationem ſecundæ limit. principalis non tñ procedere ſi diuerſis temporibus reus proponat contrarias exceptiones,ſed ẽt ſi illas pponat vno,& eodẽ inſtanti;quod tñ intelligitur dummodò exceptiones proponanẽ conditionaliter, & non copulatiuę:ita declarat Bar.in l.nemo,col.1.in fi. verſi.

ſed contra illud oppono,ff.de excep.Are.conſ.95.col. 1.ver.ſed circa modũ proponẽdi.Ant.de But.in c.paſtoralis,de excep.col.pe.verſ.oppono q non arctet,& Abb.ibidẽ nu.19.ver.& qð pẽdet.Inn.in c.auditis,col. 2.ver.& intellige proponere.& ibi Abb. nu.24.ver.oppono tertio,de præſcr.Soc.in l.nemo prohibeẽ, col.1. verſ.1.concluſio,ff.de exce.Fel.in c.paſtoralis, col.6. verſ.& adde q proponens.& ibi Dec.nu.1[illegible].de exce. qui loquiẽ in contrarietate reſultante ex diuerſis exceptionib. ſecus verò in cõtrarietate reſultante ex exceptionib.cõtrariis,vt dixerat in numero pced. & ibi Iaſ. nu.31.verſ.tñ mihi vr̃,& idem ponit Bart. in d.l.cũ de indebito,vol.2.in prin.uerſ.2.not.caſum, ff.de probat.

¶ Contrarium tamen Dyn.in reg.nullus,de reg.iu. in 6.col.1.ver.vnde mihi vr̃.qui plus tenet ut ſuprà diximus,ut nec uno,& eodem tpe,nec ſucceſſiuè plures exceptiones contrariæ proponi poſſint,& ibi Io.And. circa fi.uer.quare diſtinguit Dyo.Spe.in tit. de exce.in §.miſo,uer.ſed quid ſi debitor,Cy.in l.1.C. de furt.col. 2.ver.ſi aũt allego.ſentir Abb.in c.cũ olim,el 2.circ.fi. verſ.imò cautũ eſt,de priuil.Raphael in d.l.nemo,ver. mihi aũt vr̃,ff.de exce.& ibi Soc.i fi.ver. & adde q vbi reus.Ang.Aret.in §.idem iuris, col.18.ver. ſed tu dic ſm Sal.Inſti.de excep.Cagno.in l.nemo ex his, nu.8. ff.de reg.iur.Sal.in l.1.col.3.verſ.aut ea proponit ſimpliciter,C.de furt.Dec.in c.paſtoralis,de excep.col.6. verſ.quando aũt reus.Io.And.in reg.nullus,de reg.iu. in 6.ver.aut excipient,& Sal.in l.ſi quidem,col.fi.ver. vltimo quæro,an reus,C.de excep.

13 Secvndò Amplia,vt pdicta ampliatio procedat nedũ in reo excipiente,ſed ẽt in actore replicante, qui poterit uti ẽt in diuerſis contrariis replicationib. vt eſt gl.in verbo appellatus,in fi.uer.ſolutio etſi ius, in cle. ſi appellatione,de appell.Bar.in l.nemo prohibeẽ,in fi. uer.& illud eſt ẽt,ff.de exce.& in l.ſi expreſsim, col.4. uerſ.tñ eſt quoddã ius,de appell.Fely.in c.paſtoralis, col.6.uer.& illa regula procedit,de excep. Cuma.in l. nemo,in fi.ff.de excep.Ang.Aret.in §.idẽ iuris,col.18. uerſ.an autem actor.Inſti.de excep.

14 Tertiò Ampba in actore proponente diuerſa & contraria remedia contra diuerſos in diuerſis inſtantiis.Aret.in l.Gallus,in prin.ff.de liber.& poſthu.col. pen.in fi.& ſeq.ver.2.caſu.Ruin.conſ.94.col.2.in fin. uerſ.& ſimiliter actor,uol.3.

15 Primò Limita dictam ampliationẽ ſecundæ limit. principalis,nam licèt proponi poſſint per reum vno & codem tpe plura facta contraria,tñ reus ad dicta contraria facta probanda nõ recipitur,ita Io.And.in c.imputari,col.2.uer.ego crederẽ,de fid.inſtr.& ibi Ant.de But.col.2.uer.dicit Io.And.& ibi Abb.col. 2.uerſi.2. quæritur,& Fel.col.1.uer.quinta declaratio.idẽ uoluit Bal.in l.ſcripturæ,col.2.uerſ.quæro nunquid hæc lex, de fid.inſtrum.Soc.in l.nemo,in prin.ff.de excep.Zaſ. conſ.16.nu.44.uol.2. Fel.in c.paſtoralis,col.6.uerſi. item dummodo non producantur,de except.Cagn.in l.nemo ex his,nu.11.ff.de reg.iur.

16 Secvndò Limita,qñ in eadem exceptione reus eſſet ſibi ipſi contrarius,ut dicit Bar.in l.nemo, col.1.in fi.uer.qñq; vna,& eadẽ exceptio, ff. de excep. Ang.in l.ſi procuratorio,uer.in tex.ibi ſe ipſum,ff.quan.appel. ſit.Dec.in c.paſtoralis,nu.13.uer.quando aũt reus,de exce.& ibi Paril.nu.31.uer. & ideo iſta opinio,& nu. 32.Cagnol.in d.l.nemo ex his,num.12. & ibi Dec.in prin.ff.de reg.iur.

17 Tertiò Limita,quando reus proponendo contrarias exceptiones grauaret actorem onere probationis. Bar.in d.l.nemo,col.1.in fi.uer.ſi uerò propoſitio, ff. de exce.Soc.in d.l.nemo,phibeẽ,col.1.uer.2.cõcluſio,

ff. de excep. Fel. in d. c. pastoralis, col. 6. vers. item dum modò onus probandi, ff. de exce. Cagno. in d. l. nemo ex his, nu. 13. vbi dicit istam partē * cōem, ff. de reg. iur. Pau. de Cast. in d. l. nemo, col. 1. vers. idem tamen.

¶ Contrariū tenet Dec. io d. l. nemo ex his, in prin. nu. 5. & in c. pastoralia, nu. 15. de exce. & sentit Bar. in l. cum de indebito, in princip. versicul. 2. not. casum, ff. de probatio.

18 QVARTÒ Limita, quia simul nō possunt tales exceptiones contrariæ proponi, sed successiuè sicut ita colligitur ex mente Bartol. in d. l. nemo, versic. si verò propositio.

Declara hoc, vt per Pau. de Cast. in d. l. nemo, versi. sed Io. And. quando reus in aliquo fuit punitus ratione negationis, non aliàs, & cons. 10. in causa præsenti, col. 1. & seq. ver. si verò quæritur, vol. 2.

¶ Contrariam tenet Soc. in d. l. nemo, prout inferius dicetur.

19 QVINTÒ Limita, quia plures exceptiones contrarias conditionaliter proponere reus dēt, & ita loquit Bar. in l. 1. versi. vnum tū volo, C. de fals. causa adiecta,

20 vel successiuè vnā post aliā, imò etiam qn̄ vno & eodem tpe illas proponit, ita proponere intelligitur, non aūt potest eas vno, & eodem tempore coniunctim proponere. Card. in c. imputari, de fid. instru. vers. oppono hoc. Bar. in l. si expressum, col. 4. ver. tn̄ est quoddā ius, ff. de appell. Fel. in c. pastoralis, col. 6. vers. dic cōtra gl. hic, de excep. & in vers. intellige. Bal. in l. 1. col. 4. in fi. vers. circa secundum, C. de furt. Dec. in l. nemo ex his, in prin. de reg. iur. Io. An. in reg. nullus, circa fi. ver. aut exceptiones, de reg. iur. in 6.

21 SEXTÒ Limita, qn̄ in pęnam negationis impeditur quis aliam contrariam exceptionem proponere, vt ponit gl. in reg. nullus pluribus, in prin. ibi, nisi fortè specialiter, de reg. iur. in 6. & in l. nemo ex his, vers. hęc autem vera sunt, ff. de reg. iur. Arch. in c. si quis eporum, 3. q. 6. in fi. ver. si verò præcisè. Bar. in l. nemo prohibetur, ff. de excep. col. 2. versi. prædicta vera, Bald. in l. 1. col. 5. vers. circa secundū, C. de furt. Fel. in c. pastoralis, col. 6. ver. item intellige, de excep. Ang. Are. in §. idē iuris, col. 17. uer. fallit qn̄ lex. Insti. de exce. Cagnol. in d. l. nemo ex his, nu. 13. vers. quintam limit. & Fel. in d. c. pastoralis, col. 5. qui dicit post Bal. in l. si quidē, C. de excep. col. 2. q̄ licèt reus possit contrariam exceptionē proponere, non tn̄ euitat pœnam negātis, & idē dicit Bar. in d. auth. contrà qui propriam. vers. vltimo scias, q̄ Dyn. C. de non num. pec. Bal. in l. peremptorias, col. 3. ver. quæro nunquid, C. sent. rescin non poss.

22 Sublimita, quia si negans fuit admissus ad probandū, & probauit, valet probatio, vt per Fely. in d. c. pastoralis, col. 6. vec. item intellige, de excep.

23 SEPTIMÒ Limita, nam quamuis reus possit vti pluribus exceptionib. etiam contrariis, si tamen in vna succubuit, licet aliam proponere possit, non tamen euitat condemnationem expensarum in ea, in qua succubuit, Bertran. cons. 383. col. 2. vol. 3. ver. sed videtur posse respondere.

24 OCTAVÒ Limita, quando reus, qui proposuit vnā exceptionem contrariā, fuisset in aliquo punitus rōne succumbentiæ, nam si in aliquo non fuisset punitus, & postmodum fuisset conuictus, non posset contrariam aliam exceptionē proponere, quia sibi denegaretur audiētia. Io. And. in reg. nullus pluribus, de reg. iur. in 6. ponit Pau. de Cast. in l. nemo prohibetur, uersi. sed Io. And. ff. de excep. Bal. in l. 1. col. 3. versi. item quæro an quod primo, C. de confess.

¶ Contrarium tenet Soc. in d. l. nemo, col. 2. versic. hac tamen conclusione, vbi probat ex pluribus istam partem esse * communem, & aliam superiorem communiter improbari.

25 TERTIÒ Limita regulam principalē, nā vbi plures actiones non cōpetunt ad idē, sed ad diuersa, tunc non est de necessitate electio facienda, gl. in c. Abba. in verbo, dominii, in fi. vers. alii dicunt, de re iud. in 6.

26 QVARTÒ Limita, qn̄ plures actiones ad idē competerent contra diuersos, quia tunc quia non teneret eligere. Bar. in d. l. edita, col. 8. ver. quintum genus cumulationis. C. de eden. Roma. cons. 240. col. 1. & seq. & Purpu. in d. l. edita, nu. 185. & 214. ver. sextò limitat, & nu. 231. vers. 2. limitatur.

27 QVINTÒ Limita, quia de iure canonico admittitur libellus alternatiuus, p̄ tex. in c. Abbate, de re iud. in 6. & ibi Arch. col. 1. ver. vel quasi. & in c. constitutus, de in integr. restit.

28 Amplia, quia admittitur etiā libellus copulatiuus, c. querelam, de elec. c. dilectus, de capel. monach.

29 ¶ Contrarium, vt in hoc non sit differentia inter ius ciuile, & canonicū, sentit Spe. in tit. de act. pet. sequitur, vers. item no. & c. 1. §. nunc dicendū, col. 1. uer. in actione reali, de caus. poss. & propr. Io. Fab. in §. sed istę, col. pen. ver. videmus de vltimo. Inst. de actio.

30 SEXTÒ Limita, qn̄ ambæ actiones sunt principales, & ad idē cōpetunt, secus verò si vna est principalis, & altera in consequentiā tendat ad eundē effectū. Maria. in c. fi. col. 6. de libel. obla. de quo dic, vt per Purpu. in l. edita, nu. 231. uer. limitatur, C. de eden.

31 Infertur igit ex hac limita. nā ex quo actio hypothecaria est accessaria ad personalē actionē, vt p̄ Bar. quē ibi cæteri cōiter sequunt in l. edita, nu. 18. C. de eden. Rom. in cōs. 240. col. 2. Ias. in §. item Seruiana, nu. 101. Inst. de act. Bal. in trac. præscr. 4. par. quartę par. principalis, nu. 15. vbi dicit cōem * opin. ideo poterit insimul intentari actio personalis, & etiam hypothecaria. Bal. in auth. contra rogatos, circa fin. C. ad Trebell. Io. Fab. in §. itē Seruiana, col. antepe. Inst. de act. Guid. Papæ in l. cit in arbitrio, C. de actio. & oblig. *Bellamer.* cons. 29 col. 3. Are. cons. 32. in 3 dub.

32 PRIMÒ Declara, vt ista cumulatio actionū dēat fieri in hoc casu a principio, non aūt ex post facto, vt declarat Dyn. in reg. nullus plurib. de reg. iur. in 6. Albe. qui hanc dicit * communem opi. in l. edita, C. de eden. & in auth. hoc si debitor, C. de pigno. Iac. de Beluis. in auth. sed neq;, col. 2. de fideius. Pau. de Cast. in l. fundū, ff. de excep. Boer. decis. 334. nu. 3. & seq.

¶ Contrarium in hoc tenet Bar. & Bal. in l. edita, C. de eden. idem tenet decis. Neap. 80. in prin. in nou. idē voluit Grammm. cons. ciuil. 95. nu. 8.

33 SECVNDÒ Declara quia istæ actiones bene possūt cumulari coram eodem iudice, nō autem coram diuersis iudicibus, vt not. Gramma. in d. cons. 95. nu. 30. vbi dicit communem * opin.

34 SEPTIMÒ Limita, nisi pars taceret, & non opponeret, quia tunc iudicium procederet. Marian. in c. fi. col. 18. vers. 1. casu, de libell. obla.

35 Limita etiam aliis modis de quibus in 2. 3. & 4. cōclus. hoc eo. tit.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Actione vna electa, alteri censetur renunciatum.

1 SECVNDA conclusio, quā ponit Iurisconsultus in l. quod in hæredem, §. eligere, ff. de tributoria, est vt electa una actione, alteri ad idē competenti censeatur adeo renunciatum, vt ad illam amplius regressus non detur

detur, q etiam probat tex.in l.in delictis,§.si detracta. ff.de nox.in l. fi.C.de codicill. Bar.in l.1.§.inde quæritur,col.1.ver.idem in contractib.ff.de Public. Alber.in l.fi.col.2.vers.quare distinguit, C.de edend. Afflict.in decis.Neap.134.

2 PRIMÒ Amplia ẽt si sint diuersæ actiones, si tamen cõpetant ex eadem causa. Bar.in l.1.§.vnde quæritur, vers.simile videmus, ff.de Public.col.1.

3 SECVNDÒ Amplia, ẽt in delictis, quia qñ ex eodem facto, & ex eodẽ crimine plures actiones competunt, vna electa, alteri censetur renunciatum. ita Bart.in d.l. 1.§.vnde quærit, col.1.vers.1.regula est, ff. de Public.

4 TERTIÒ Amplia, ẽt si ex causa intentata non obtineat agens, quia non propterea sibi datur regressus ad aliam actionem, cui censetur renunciatum, gl.vnica, in l.post diem, ff.de lege commiss. & gl. in l.Aemilius, in verbo restitui.circa princ.vers.sed illud efficaciter, ff.de minor.Sal.in l.commissoriæ, C.de pact.inter emp.& vẽdi.ver.quæro an sola petitio vsurarum, Aret.cons.150. col.pen.vers.ista conclusio probatur expressè. Maria. iun.cons.84.nu.8.vol.2.

¶ Contrarium sentit Pau.de Castr.in l.cõmissoriæ. quam legit cum l.si ea lege, col.2.in fi.vers. dic breuiter, C.de pact.inter empt.& vend.

5 Tenendo primam opinionem magis * communẽ. Limita non procedere quando quis succũberet, quia elegisset actionẽ incompetentẽ: quia tunc datr regressus ad cõpetentẽ, quam nõ elegerat. Iac. Bu.in l.1.col. 2.vers.tu dic, & ibi Alb.col.2.ver.si per meum factum, et ibi Sal.col.4.ver.igitur primò, C.de furt.

6 Sublimita nisi quis scienter remedium incompetẽs elegisset, vt declarat Sal.in d.l.1.C.de furt.col.fi.versic. aut succubuit.& Alex.col.pen.ver.puto concludendũ. Pau.de Cast.in l.Clodius, col.1.vers.distingue tres casus, ff.de acq.hære.Maria.in c.fi.col.18.vers.2.fallit, de libell.oblat.Iac.But.in d.l.fi.col.2.versi.aut est vna via tantum, C.de codicill.

7 SECVNDÒ Sublimita, nã limitatio dẽt intelligi, qñ tpe electionis vtrunq; remedium poterat competere, vel alterum tm̃, secus verò qñ ante electionem nullũ competere poterat, & alterum tantum erat in esse producibile: vt p Sal.in d.l.1.col.4.ver. oppono ergo modò, & col.fi.vers.secundo casu, C.de furt.

8 Declara, nam qñ ab initio remediũ competere poterat, sed postea desiit cõpetere sine facto eligentis, tũc ipse recurrere põt ad aliam actionem, siue ad aliud remedium. Maria.iun.cons.84.nu.33.& seq.uol.2.

9 QVARTÒ Amplia, ẽt si ambæ actiones competunt de iure cõi, nedum si vna cõpetat de iure cõi, & altera ex priuilegio.Pau.de Cast.in l.si ea lege, col.2.in fi.versi.& sic not.C.de pact.inter empt. & vend.

¶ Contrarium, vbi vna de iure, altera ex priuilegio, tenet Alber.in l.fi.col.2. vers.& si vnum competat, C. de codicill.

10 QVINTÒ Amplia, vt talis renunciatio, quę resultat ex electione vnius actionis, operetur nedũ in vna instãtia, sed ẽt in diuersa. ita Bal.in l.incerti, col.4.in princ. ver.conclude ex prędictis, C.de interdict.Purp.in l.edita, nu.218.vers.& tale præiudicium, C.de eden.

11 SEXTÒ Amplia conclusionem nedũ procedere in pluribus actionibus ad idem tendentib. sed ad alia remedia extendi, & ideò si ad idem competit remedium iuris communis, & remedium statuti, unũ quis agnoscendo, alteri censetur renunciasse. Auge.in §.1.nu.23. ver.sunt aliqui.Insti.de act.& ibi Ias.num.152.& seq. ver.solet etiam, in fi. Purp.in d.l.edita, num.217.ver.& quod dicitur, C.de eden.

12 SEPTIMÒ Amplia idem esse in iudicio criminali, ut per Bar.in l.1.§.vñdẽ quæritur, col.1.uer.prima regula est, ff.de Public. Ana.in c.in tantum, col.2.de collus.deteg.uer.quærit hic Inn.

13 OCTAVÒ Amplia, quia si quis elegerit cãm intestati à principio, non potest postea deducere cãm testati. Fulg.in d.l.fi.col.pe.uer.idem, & est tertium exemplũ, C.de codicill.& dicitur in seq.conclusione.

14 PRIMÒ Limita, nisi per errorẽ quis unã actionẽ elegerit.Sal.in l.1.col.5.uer.primo casu, & col.fi.uers.aut errauẽ, & uers.ideò circa materiam uenationis, C. de furt. & dictum est supra in præced.conclu.in 1.ampliatione.Alb.in l.fi.col.3.uer.aut est electio impropria.& Bal.col.2.uer.unde lex nostra, C.de codicill.

15 Hinc aũt quærũt Doc. an isto casu sit necessaria in integrũ restitutio ex capite iusti erroris, & quidẽ Bart. in d.l.q in hæredem, §.eligere, ff.de tribut. uer.itẽ q infrà partem affirmatiuã.sequitur prout ẽt ibi Bal.uersi. sed aduerte.& Ias.in l.fi.col 2.uer.secũdo limita, C.de codicill.post Bar.ibi, circa fi.uer. sed si elegit uiam, & ibi Pau.de Cast.col.2.uer. Bar.autem & melius.

¶ Contrariam autem sñiam, ut ẽt sine restitutione liceat redire ad aliam actionem qñ quis errauit, sequit Bal.in l.1.col.2.in 3.oppos.C.de furt. & in l.fi.col.2. uers.si aũt errauit, C.de codicill.& ibi Ang.col.2.uersi. in gl.quæ incipit. Fulg.ibi, col.pen.uers.dicit hic s̃m d. Bar.& Alex.col.pen.uers.aut errauit in facto, & col.2. in fi.& seq.uer.sed circa hoc est dubium. Maria.in c.fi. col.16.uers.1.igitur fallit.de libell.oblat.

16 SECVNDÒ Limita, quando actiones plures non ad idem competerent, sed ad diuersa, gl.in d.l.quod in hæredem, §.eligere, in glo.1.uersic.sed hæc solutio, & ibi Bar.in summario, tex. & Bal. similiter in summario, ff. de tributor.Salyc.in l.1.col.fi.uer.aut contra eundem, C.de furt.

17 TERTIÒ Limita regulam locum habere qñ agitur ad idem, & ex eadem cã, secus uerò qñ agitur ad idem, sed ex cã diuersa, quia tunc unius actionis electione, altera non electa tollitur. Alb.in l.quod in hæredem, §. eligere, in fi.uer.in gl.not.regulã, ff.de tributoria. Pau. de Cast.in l.edita, col.4.uer.in gl.ibi, sed cumulatio, C. de eden. Bar. sentit in d.l.1.§.unde quęritur, col.1.uer. simile uidemus, ff.de Publicia. Maria.in tract.citat.col. 16.uer.quarto fallit, de libell.obla.Iac.But.in d.l.fi.C. de codicill.col.2.uers.quare distinguit.& Fulg. col.3. uers.sed pone.

18 Sublimita, nisi obstet exceptio contrarietatis, Bar.in l.fi.in 1.oppos. C. de codicill.

19 QVARTÒ Limita, qñ ageretur contra diuersas personas, quia per electionem unius actionis, alteri actioni contra diuersam personam competenti non cẽset esse renunciatum. Bar.in l.1.§.unde quæritur, ff.de Public.uer.& hoc si contra eundem. Aret.in d.l. ex duob. col.5.in fi.uer.ponit deinde quintum genus, ff.de duobus reis, Purpu.in l.edita, nu.214.uers.6.limitatur.& Alex.col.6.uer.& dicit Ang.C.de eden.& Pau.de Castro, in l.cum quærebatur, vers.inducit autem Ang. ff. iudic.solui.Maria.in c.fi.col.17.de libell.oblat.uer.11. fallit. Ang.in l.fi.col.1.uers.item contra diuersos, C.de codicill.

20 QVINTÒ Limita quando est electa actio præscripta, quia tunc ad aliam, cui non sit præscriptum, datur regressus. Bald.in l.si prædium, col.2.uersi.sed pone, C.de ædili.act.Cremens.sing.164.Alex.in apostill. ad Barto.in d.l.quod in hæredem, §. eligere, ff. de tribut.act.

21 SEXTÒ Limita, nam licẽt quis dicatur renunciasse actioni cõpetenti per electionem alterius, illud uerum est ex persona sua, secus uerò ex persona alterius, glo.

in l.nemo ex his,in §. quoties, vers. itē quod dixi,ff.de reg.iur. Io.Fab.in §.sed istæ,col.pen.vers.quicquid tamen dicas,Inst.de actio.

22 SEPTIMÒ Limita qñ ex electione non esset ius alteri q̄situm,Sal.in l.1,col.fi.vers.aut circa idē,C.de furt. Cyn,ibi col.2.ver.solutio variis, & diuersis modis.

23 OCTAVÒ Limita, conclusionem intelligi debere,si modò super actione electa secuta sit sñia: quia tunc vr̄ effectualiter electio facta, aliàs secus. Anan. in c.in tantum.de collus.deteg.col.3. vers.adde ēt prædictis, & ita sentit gl.1.in c.1.vers.sed in actionibus.13. q.2. quæ dicit, ita demū fieri præiudicium per electionē,si secuta sit sententia,in qua eligens succumbat.

¶Contrarium tñ voluit gl.vt imò ēt per litis contestationē censeat̄ facta talis electio, quæ præiudicet,in l.nemo ex his,in §.quoties, ff. de reg.iur.ver.sed dicas, q̄ dicit ꝙ attendit̄ vel litis contestatio,vel libelli datio. & idē voluit Ang.in d.l,quod in hæredem,in §.eligere, vers.itē aduerte,ff,de tribut. Cy.in l.1.col.4.in 6.quæstio,C.de furt.& voluit Fulg.in l.fi.col.2.vers.in eadē, ibi ratio.C.de codicil.& ibi Bald. col. 2.vers.declarato itaq; tex.& de litis cōtest.dicit Pau.de Cast. in l.fi.nu. 4.vers.in tex.ibi voluerit,C.de codicil. & Guald.caut. 17.in tit.de acq.hære. Boer.decis.33.nu.14. Alc.in l. fi.C. de codicill.col.1.vers.in textu,ibi agere , dicit idē esse per libelli oblationem,& quòd per libelli oblationem dicatur facta electio,ponit Ias. in d.l.fi.col.3.ver. 2.ex eodem verbo. Et hoc procedere ēt ante litis contestationem,sentit Spec,in tit.de instr.edit.§.compendiosè.vers.& not, quæ quidem opinio videtur per Do
* ctor.* communiter approbata.

24 NONÒ Limita , nam qñ vnum deducitur in iudicio per modum exceptionis,cōtrarium eius deduci pōt in iudicio per modum actionis:ita dicit Ang.per illū tex. quem dicit ad hoc singularem in §.illud,col.2.ver.vel dic quòd quando.in auth.de triente,& semisse.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Agens a principio ex testamento,non potest amplius ab intestato agere,

EX proxima cōclusione de qua suprà infertur ad dispositionem tex.in l.fi.C.de codicil.vbi tex.dispo nit,ꝙ qui agere incęperit ex testamento,amplius ab in
1 testato agere non possit.Et hoc dictum ampliatur duobus modis ex dispositione tex.in d.l.fi.

2 PRIMÒ Ampliatur, ēt si quis a pricipio causam testati vel intestati deduxerit,nam postmodum etiam tenetur illam prosequi.ita probat tex.in d.l.fi.ver.qui hęreditatem petit,& ibi,statim inter ipsa iuris auspicia propositum suæ intentionis expleat.

3 SECVNDÒ Ampliatur, etiam si testator dixerit velle testm̄ suum valere nedū iure testamēti,sed ēt iure codicill.vt est tex,in d.l.fi.ver.vt etiam illud saneiamus.

4 Amplia hanc ampliationem procedere,ēt si in cā testati quis succūberet , & ratione d.clausulæ vellet post succumbentiam in cā testati ad cām codicillorum,& intestati recurrere,quod nō liceret,quia esset varietas circa vnā & eandē scripturā,ita Cyn. in l. 1. col. 2. C,de furt,ver.aut nō simul.& ibi Sal,col.4. vers.alii dixerūt, & col.fi.ver.ego dico.Bar.in l.Clodius,col.1.vers.aut quæris vtrum illud lucrum , & ibi Pau. de Cast.col.1. ver.distingue tres casus,ff.de acq.hæred.

5 TARTIÒ Amplia etiam si talis exceptio non opponatur a principio contra proponentē cām testati: nam si ad causam intestati deuenit,nihilominus tunc omnino iudicium deficit ipso iure,vt dicit Maria.in c.fi.col. 18.ver.secundo casu,de libell.oblat.

6 QVARTÒ Amplia vt hoc extendatur ēt in muliere: Rom.cons.125.col.1.ver. præmissis autem locus est.

7 QVINTÒ Amplia ēt si q̄s sine scriptura per testes probare vellet,se hæredem esse ex testamento,& ēt per testes se esse hęredem ex causa fideicommissi.Bal.in d. l.fi.col.2.uers.4.oppono,C.de codicil.

8 SAXTÒ Amplia idem esse si primò actum sit ex cā intestati,quia non potest postea recurri ad causam testati.Alex.cons.121.vers.sed primis non obstantib.iuncto vers.cum ergo,col.3.vol.1.

¶Contrarium voluit Bar.in l.ex sextante, ff.de excep.rei iudicatæ.

9 SAPTIMÒ Amplia , etiam si a principio quis petat hæreditatem non exprimendo aliquam causam & postea fuerit vnam causam specialiter prosecutus. Bar.in l.sextante,ff.de excep.rei iudi.

10 PRIMÒ Limita,quia quāuis non liceat ex vna scriptura modò causam testati,modò cām intestati deducere,secus est in diuersis scripturis .ita dicit Barto.in l. Clodius,col.1.vers.aut q̄ris vtrū illud lucrū , ff.de acq. hæred.& idem Bar.in l.fi.col. 1.vers.ad istud oppono, C.de codicil.& vers.oppono,de peti.hære.ibi Ang.col. 1.vers.in tex.Pau.de Cast.col.2.in fi.vers.si aūt quæratur.Cyn.in l.1.C.de furt.col.2.vers. secundo casu subdistingue,& ibi Sal.col.4.vers.alii dixerunt,& col.fi.ver. ego dico.Pau.de Cast.in l.Clodius,col.1.vers.distingue tres casus.Ias.in d.l.fin.col.2.versi. quarto limita. Odofred.col.fi.ver.& signari circa legem istam. Imol. in d.l.Clodius,ver.primum est , ff.de acq. hæred.& ibi Rom.in fi.vers.adde ꝙ Bal.voluit etiam Bar.in l.sextāte,vers.oppono,ff.de excep.rei iudic.

¶Contrarium voluit Bal.in d.l.fi.col.2.ver.sed vnū solum quæro.

* Tenendo primā opinionem magis * communem,

11 PRIMÒ Sublimita,nisi quis scienter elegisset , quia tunc siue in vna,siue in pluribus scripturis,vna via electa,nō datur regressus ad aliam, sed differentia,quę fit inter vnam,& plures scripturas, locum habet, quando quis in iure erraret,sequitur Ias.col.pen.ver.sed cōcorda,in d.l.fi.C.de codicil.

12 SECVNDÒ Sublimita,nisi plures & diuersæ scripturæ factæ essent vno,& eodem tempore,Alc. in l.fi.col. pen.vers.nec obstat primus,C.de codicill.

13 Declara proximam sublimitationē ex mentē tex. in d.l.fi.quæ non habet locum in liberis , vel parentibus vsq; ad quartum gradum,& in cognatis vsq; ad tertiū, vt ibi,in vers.si quis verò,vbi etiam Ias.in d.l. fi.col.1. uers.postea in 4.parte apostill.ad Iac.But.in d.l.fi.uer. limita primo,C.de codicill.

14 Amplia dictā declarationē ēt si ex certa scientia personæ ibi expressæ elegerint vnā uel aliā cām,quia ad aliam redire poterunt.Boer.decis.33.nu.17.& seq.

15 Limita declarationē prædictam minimè locum habere in transuersalibus,gl.licèt non se firmet, in d.l.fi. super uerbo agnationis.Iac.But.in d.l.fi.uers.itē oppono,ꝙ inter agnatos,& Cyn.col.3.in fi.uer.tertiò quæritur.Ang.ibi,col.2.uers.in gl.ibi,quæ incipit , intelligunt quidam,& Ias.col.3.uer.secundo limita,C.de codic.Rom.cons.125.in fi.uerbis,uer.quod autem ad sororem.Boer.decis.33.nu.18.

16 SECVNDÒ Limita,principalem conclusionē stante probabili ignorantia ; ut dictum est in præced.conclu.

17 TERTIÒ Limita , nam creditores , uel legatarii propter probabilem incertitudinem possunt postquam uiam testati elegerunt contra hæredem scriptum,

scriptum ĕt legitimum hæredem cōuenire, vt tradit gl. in l.controuersia, in gl magna, ver.si verò detur: & ibi Bar.col.1.in fi.vers.3.not.limitationem, ff.de transa. & Iaf.in d.l.fi.col.2.ver.3.limita.licèt dicat non esse propriam limit.illius tex.tñ illam non impugnat, tanquam non veram, idem voluit Alex.in d.l.fi. col.fi. vers.item vltra Doct.Boer.decis.33.nu.15.& seq.

18 Qvartò Limita, si quis in iure intestati succubuisset per ignorantiam iudicis. Fulg.in d.l.fi.col.pen.in fi. vers.sed si elegissent, C.de codicill.

19 Qvintò Limita, quando in primo iudicio actum esset ex persona alterius. ita Alc.in l.fi.col.3.vers.in gl. in verbo, præclusisse, C.de codicill.

20 Sextò Limita in reo, qui in terminis d.l.fin. potest ab initio dicere testamentum validum, & si succumbit, iuuari codicillis, & sic causa intestati, vt voluit decis. Neap.134.in antiq.

Facit quod est dictum supra, de facultate concessa reo in pluribus exceptionibus contrariis.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Arbiter, seu arbitrator eligens in procedendo vnam viam, censetur alteri renunciasse.

1 Opportvne ex prædictis inferri potest ad illā q.de qua per Doct.quæ est, nā qui potest vt arbiter, & vt arbitrator procedere, eligendo vnā viam alteri censetur renūciare, vt dicit Inn.in c.cum ex officii, ver.item ex hoc loco not.de præscr. Spec.in tit.de arb. in §.fi.col.4.vers.quòd si compromissum. Bar.in l.societatē, in §.arbitrorum, col.3.vers.quod si incœpit prosequi, ff.pro soc.Bal in l.3.ver.dicit Inn. ff.de milit.test. Felyn.in c.cum ex officii, col.10.vers.non aperiunt, de præscripr.

¶Contrarium voluit Bal.in l.nō codicillum, col.1. in fi ver.extra not.C.de test.Ant.de Butr.in c. Quinta uallis, col.4.ver.4.ex his, de iureiur.

* Tenendo primam communem *opinionem.

2 Primò Limita, nisi dictum esset in compromisso, vt q.s vel vt arbiter, vel vt arbitrator pro vt sibi videretur, procederet, q.a tunc poterit ĕt post electā vnā viam, in vim alterius agere. Bar.in extrauag.ad reprim. in verb. put.ver.sed dices tu, & ponit Nicel.in cōcord.Bar.21.

3 Secvndò Limita qñ expresse quis vnā viam eligeret, secus verò si eligeret tacendo. Abb. in d.c.Quintauallis, col.antepe.vers.dñt, & sentit Host.ibi col.3.ver. quid dices, & ibi Io. And.col.3.ver.& quid dices. Aut. de But.col.4.ver.4.ex his, de iureiu. & ibi Paris.nu.28. Imo.in c.fi.col.13.in fi.& seq.ver. tu potes cōcludere. & ibi Fel.col.pe.vers.si añt nihil dixit gl. in clem.sępe, in verbo, partib.de verb.sign.Rom.cons.133.

4 Tertiò Limita nisi eligendo vnam viam quis illā eligeret, reseruando sibi etiam facultatem ad aliam reuertendi, vt dicetur infrà in alio casu.

5 Primò ex his infertur ad illam q.nam qui pōt tanquam ordinarius, & tanquā delegatus procedere, vel vt executor gratiæ, vel vt ĕt executor iustitiæ vna via electa, ad alterā non recurrit vt per Inn.in c.cū ex officii, ver.item ex huc loco not.de præscr. Spe.in tit.de iurisd.omn.iud.vers.vel vltimo nota.

Contrarium tenet Bal.in l.neq; natales, in fi.versic. plus dico, C.de prob.Fel.in c.ad petitionem, col.fi.ver. vltimò not.vbi non plenè firmat, de accus.Bald.in c.fi. col.fi.vers.4.quæritur, de præsumpt. & ibi Fely. col.6. vers.secunda conclusio.

6 Limita, nisi expresse is sibi reseruaret electa vna, potestatem, & facultatē redeundi ad aliā, vt declarat Inn. in c.ex officii, vers.itē posset eligere, de pscr.& ibi Hos. col.3.vers.posset tñ eligere. Imo.col.2.ver.extra gl.iei git.Fel.col.10.vers.tamen si expresse dixit Spe.in tit. de iurisd.omn.iud.in §.1.vers.vltimo not.Paris. in c.cū ex officii, nu.28.de præscr.

7 Secvndò similiter infertur, nā partes ipsæ, quę poterant pcedere, ordinariè, & summariè, si elegerint viā ordinariam, nō poterunt postmodū ad summariam recurrere, vel ē contra.gl in clem. sæpe, in verbo partib. de verb.sign.Rom.cons.133.Fel.in c.veniens, cl 2.col. 7.vers.vbi etiam adde, de testib.

¶Contrarium voluit Bal.in l.3.ff.de milit.test.vers. & ideo est argumentum.

8 Primò Limita & intellige qñ electio facta est expressè, secus si tacitè: quo casu potest procedere 2.opnio per ea, quæ diximus suprà in 2.limita.

9 Secvndò Limita, nam qñ viæ executiuæ competunt ad idem consequendum, electa vna via executiua, altera non censetur exclusa: ita dicit Bar.in l.consentaneum, C.quo.& quan.iudex, col.fi.vers.quęro secūdò, Bal.in l.qui legati, C. ut in poss.legat.Ias.in l.1.col.6. uers.adde q̄ idem est, ff.si quis ius dicen.non obtemp. & Bal.in l.fi.§.sed cum Scio, in fi. vers.ultimò quęro, ff.si cer.pet.& in l.ignorare, in fi. C.de testa.milit.Bened.de Plumb.in repet.l.nemo carcerem, col.2.uer.patet ex hac litera, C.de exac.tribut.lib.11.Ang.in l.qui restituere, col.2.in fi.uers.in gl.in fi.ff.de rei uend.Bal. in l.1.§.hoc iudiciū.col.2.in fi.uers.illud not.ff.si quis ius dicen.non obtemp.Pau.de Cast.in l.4.§.au pętor, uers.quid ergo si elegit, ff.de re iud. & in l. si Stichum idem Celsus, circa fi.uer.eadem ratione, ff.de nouatio. in l.qui legare, uers.per hoc etiam patet, C ut in poss. legat.& in l.4.§.si ex conuentione, uers.item, & uersic. sed si pignora, ff.de re iud.Archid.in rubric.de eo qui mittit.in possess.cau.rei seruan.lib.6. Abb.in c.prout, nu.20.uers.& si pars, de dol.& contum. Ang.in l.aduersus, C.de act.& obl. Alex.in d.§.si ex conuentione, col.1.uers.& sic habes.tex.Card.Alex. in ca.dilectus, col.2.uers.not.ex tex.ibi, propter, de appel.Hip.in l.unius, §.custodiæ, col.6.uers.pro quo facit, ff.de quæst. & in rub.de fideiuss.col.87.uers.59.quæro, & in sing. 398.& in pract.in §.attingam, col.8.uers.quæri etiam potest.Guid.Papę, cōs.99.nu.2.uer.pręterea uidemus, & cons.105.nu.3.uer.1.q.& cōs.114.nu.5.uer.& q̄ eligendo, & cons.117.nu.3.uer.1.quia uidemus.Dec. in cons.460.num.9.uers.& ad hoc bene facit, colum. 2.& cons.12.colum.2.uers.quintò, nam cum. Alexan. cons.128.col.5.uers.facit, quod in simili dicitur, uol. 4.& colum.fi.uer. ita ergo in proposito. Cland.in l.de pupillo, §.meminisse, col.fi.uers.item ultra Doc. ff.de oper.nou.nunc.

10 Primò Amplia hanc limitationem, ut etiam lite pēdente in hoc casu possit recurri ad aliud, remedio alio omisso.ita Alc.cōs.105.col.pe.ī fi.uer.sicut ergo, uo.3.

11 Secvndò Amplia, ut ĕt iudex electo uno remedio tendēte ad executionē, possit ad aliud recurrere, ut uoluit Bar.in l.1.col.2.uer.dico ergo, & ibi Ias.col.6.uer. adde ĕt, dum Bar.lur, ff.si quis ius dicenti non obtemp.

12 Primò Limita, ut ista procedāt, quando unū post aliud proponitur, nam aliàs uno, & eodē tempore duo remedia executiua proponi non possunt. Ang.in l.nemo carcerem, col.2.C.de exact.tribut.lib.11. per Hyppolyt.in prac.in §.attingam, num.55. & in rubr.de fideiuss.col.88.uers.& uide Ang.

13 Secvndò Limita quando per unum remediū executiuum intentatū, & obtentum posset creditori plenè

esse consultum. Ang. in l. qui restituere, col. 2. in fi. ff. de rei vendic. vers. in gl. fi.

¶Contrarium tenet Iason in l. 1. col. 6. vers. & idem tenet, ff. si quis ius dicent. non obtemp.

14 Concorda, quia prima opinio procederet, quãdo ex primo remedio intẽtato posset dici creditori satisfactũ & solutum, vt declarat Guido Papæ, q. 438.

15 TERTIÒ ex prędictis infertur, vt missus in possessionẽ cã rei seruandæ, non possit cõpellere reum infra annum ad ipsam possessionem recuperandã, prout tenet Ant. de But. in c. 2. in fi. de dol. & contu. vbi etiã Arch. vers. quæro post. & idem voluerunt Io. de Lignano, & Domi. in rubric. de eo qui mitti. in poss. caus. rei seruan. in 6. post Io. And. ibi, in princ.

¶Contrariũ tenet Arch. in rubric. de eo qui mit. in poss. cã rei seruan. in 6. gl. in auth. de fideiuss. in §. 1. in verbo, firmat. Abb. in c. 2, nu. 18, de dol. & contum. Io. And. in addi. ad Spe. in §. sequitur, ver. porrò. super verbo, expensis. Abb. in c. qm̃ frequẽter, §. in aliis, nu. 48. vers. vltimo circa, vt lit. non conte. Anch. & Io. And. in d. rubr. de eo, qui mit. in poss. causa rei seruan. in princ.

16 Declara hanc vltimã cõem * opin. vt per Bal. in rub. de eo, qui mit. in poss. cã rei seruan. videlicet qñ missio fit actione personali, vbi mora debitoris præcedit, vel actione reali, quando fructus non sunt restituti.

17 QVARTÒ ẽt infertur, ꝙ qui potest via facti recuperare possessionẽ, si iudicem adiit, ad viam facti amplius recurrere non possit. Bal. in l. 2. col. 5. in 10. q. C. de seruit. & aqua. & idem Bal. in l. 1. in 1. col. in prin. versi. itẽ no. ibi, quia dũ assumitur via, C. de execut. rei iudi. & in l. ædem, col. 3. in fi. ver. 3. quæro, C. loca. Dec. in l. fi. nu. 31. ver. & ratio vr̃, C. de edict. Diui Adria. toll. Grat. cõs. 90. nu. 3. vers. præterea non est vsus, vol. 3. Rui. cons. 127. nu. 12. vers. & quia eligendo, vol. 5, Areti. in l. clã possidere, nu. 13. ver. 1. nisi. Ang. in l. nemo carcerem, post med. vers. item an possit capi, C. de exact. tribut. li. 11. Claud. in l. clã possidere, §. qui ad nundinas, col. 4. vers. hanc tñ conclusionem, ff. de acq. pos. Dec. in cons. 156. col. 3. in fi. vers. 3. considerandũ est, & cons. 400. col. fi. vers. 4. rñdetur. Are. in §. actionũ, col. 7. in princ. vers. nec obstat si dicatur. Inst. de act. Ripa, in d. l. de pupillo, §. meminisse, nu. 7. ff. de nou. oper. nunc. Gramm. cons. 86. col. 2. Bertr. cons. 31. col. fi. vol. 1. in antiq. Tiraq. de constit. in 1. part. num. 38.

¶Cõtrariũ voluit Bal. in l. sibi contrarius, in l. 2. col. 2. in fi. ver. sed an proprietarius, C. de iure emph. Alex. in l. quemadmodũ, col. 1. vers. adde ad §. ff. de acq. poss. Ruin. cons. 42. vol. 3. vbi hoc sibi præiudicauit. vol. 4.

18 PRIMÒ Limita. nisi iudex esset aditus cũ protestatione, reseruata facultate facti, vt tradit Alex. cõs. 129. col. fi. ver. accedit q a, vol. 4. Grat. cõs. 37. col. fi. ver. circa q̃, vol. 1. Ias. i l. 2. col. 43. vers. istud tñ limito, C. de iure emph. Dec. cõs. 460. nu. 9. vers. sed interuenisse, Rip. in l. de pupillo, §. meminisse, col. 4. ver. is aũt, qui põt, ff. de oper. nou. nunc. Tiraq. de const. in 1. par. nu. 43.

19 SECVNDÒ Limita, quando iudicem quis adiuisset citra iurium suorum præiudicium. Grat. cons. 76. col. 3. vers. tertio dico, vol. 2.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Cessio actionis, si pretium non correspondet actioni cessæ, tanquam simulata non valet.

1 LEx per diuersas, C. mand. ꝓuidet, vt cessio actionis, vbi precium non correspondet actioni cessæ, non valeat tãquam simulata, siue calumniosa, nisi vsq; ad quantitatem pretii soluti: pro qua quantitate cessionarius agere potest: pro reliquo aũt agit cedens: & iste est casus in d. l. per diuersas, vt declarat ibi Bar. in 1. oppos. Bald. in l. 2. col. 1. in fi. C. ne liceat potent. & fuit de mente gl. in d. l. per diuersas, in verbo, properare, & in glo. sing. & ibi Alber. de Ros. ex mente Odofredi, & Pau. de Cast. col. pen. idem tenet Inn. in c. fi. de alie. iud. mut. causa facta. Spe. in tit. de ces. act. in 6. col. Soc. in cõs. 18. in 5. col. vol. 1. Azo in summa, ne liceat po. Rui. cons. 72. col. 1. vol. 1.

¶Contrarium verò, quòd tam in d. l. per diuersas, quàm in l. ab Anastasio, C. mandat. agatur tantum pro parte, pro qua est solutum pretium, & in reliquo neuter agere possit, nec cedens, nec cessionarius, tenent Iacob. de Arena, Pet. & Cyn. in d. l. per diuersas, C. mandati.

2 Secunda est prouisio d. l. per diuersas, vt cessio facta sine iusta vel legitima causa, seu sine iusto titulo, non valeat, & non possit operari contra illum, contra quem cessio huiusmodi facta fuerit, ibi, nulla etenim tali, &c. & ibi, quod aliis causis, & ibi, licèt in instrumẽto venditionis, & voluit ibi Iacob. de Aren. & Cyn. col. 1. & Io. Faber, & Odofred. & Bar. col. 1. Iacob. But. & Pau. de Castro, col. pen. Bald. in l. 2. col. 1. in fine, C. ne liceat potent. post gl. in d. l. post diuersas, post medium, in glo. fin.

3 PRIMÒ Amplia, vt non valet talis cessio ẽt si sit firmata iuramento. Goza. in cons. 3. in 7. argu. primę partis, & in responsione ad illud, in fi. col. vbi præsupponit cessionem illam iuratam non valere.

4 SECVNDÒ Amplia ẽt si cessio facta sit partim ex causa venditionis, & partim ex causa donationis, vt per Maria. ino. cons. 97. col. pen. vol. 2.

5 TERTIÒ Amplia, vt nedum non valeat cessio, sed etiam non valeat promissio de cedendo. Ruin. consil. 145. in fi. volu. 1.

6 PRIMÒ Limita, iuxta mentem illius tex. quam ponit 4. casus, in quibus cessiones valent etiam data modicitate precii, vel nullo tit. existente, primus est in cessione facta inter cohæredes, vt ibi dicit tex. & ponunt cõmuniter omnes ibi post glo.

7 SECVNDÒ Limita, quando debitor a suo creditore recepit cessionem. ita est tex. ibi, & gl. & dicunt omnes Doct. & ponit Are. in cons. 136. col. 2.

8 TERTIÒ Limita, quãdo res alienas possidens, pro tuitione rerum apud se constitutarum, recipit cessionẽ a domino, vel ab habente ius super illis rebus per ipsũ possessis: ita est tex. ibi, & iis quascunq; &c. quẽ vario modo declarant glos. & Doctor. ibi. & ponit ibidem Pau. de Cast. col. pen.

9 QVARTÒ Limita quando fit cessio inter legatarios, vel fideicommissarios, quam pro rebus ipsis relictis fieri necesse est, vt ponit ibi tex. & declarant gl. & Doc. & tradit Guald. cant. 12. de acq. hæred.

10 QVINTÒ Limita vltra illum tex. in omnibus similibus casibus, vel habentibus eandem rationem. ita Bar. ibi in d. l. per diuersas, col. 3. & Pau. de Cast. col. 2. in fi. & Salyc. col. 3.

11 SEXTÒ Limita in cessione, quæ fieret ex causa necessaria, vt per Bar. in pen. col. & Ang. col. 2. & Pau. de Cast. col. 2. & Sal. col. 2. Soc. in cons. 170. col. 3. Bal. in l. 2. col. fi. C. ne liceat poten. & in cons. 45. in fi. vol. 1.

12 SEPTIMÒ Limita in cessione facta inter socios, vt per Bar. in d. l. per diuersas, col. 3. Bal. col. 2. Ang. col. 1. Salyc. col. 2. in fi.

13 Amplia hanc limitationem, siue fiat cessio in contrahendo, siue in dissoluendo societatem. Abb. in c. fin. col. 3.

col. 3. de alienat. iudicii mutan. cau. facta.

14 OCTAVÒ Limita in omnibus habentibus rem vel actionem cōmunem, quia inter eos facta cesſio tenet. Bar. ibi, in pen. col. Ang. col. 1. & col. 3. & Saly. col. 2. in fin. in d. l. per diuerſas.

15 NONÒ Limita, quando constat cesſionem factā nō esse animo vexandi illū, contra quē hmōi cesſio fit, ſed ex iuſta cā, vt not. gl. in d. l. per diuerſas, in verbo, venditionis, & ibi Bar. in 1. oppoſ. & ibi Cyn. & Io. Fab. & idē Cyn. in l. 2. C. ne liceat potent. Inn. in c. fi. de aliena. iodic. mutand. cauſa facta. Azo. in ſumma, ne liceat potent. Hoſt. in ſumma, in tit. de ceſſ. act. & Specu. eo. tit. col. 5. Soc. in conſ. 170. col. 3. Venaſr. in conſ. 24.

16 PRIMÒ Ex hoc infertur, vt ſi pauper cedat litem contra maiorem, contra quem ipſe non audet inſurgere, valeat cesſio, ita Alber. in d. l. per diuerſas, Soc. in d. conſ. 170. col. 3. Spec. in tit. de ceſſ. actio. col. 8.

¶ Contrariū in hoc vltimo tenet Io. Fab. d. l. per diuerſas, in fi. qui tenet, ꝙ licèt in hoc caſu pauper cedēs non uideaī eſſe in dolo, ita vt incidat in tit. de alie. iudi. mut. cā facta, vt declarat Bal. per illū tex. in l. item ſi res. §. idemq; fieri poteſt, ff. de alien. iudi. mut. caoſ. facta. Tamen vult, quod cesſio ſit inefficax in omnibus illis caſibus, in quibus aliàs eſſet inualida, vt per eum ibi.

17 SECVNDÒ Infertur, cesſionem factam ex cauſa trāſactionis valere, vt dicit Rui. conſ. 126. col. pen. vol. 3.

18 TERTIÒ Infertur, vt ex legitimo titulu ceſſet præſumptio calūniæ, & ſimulationis, in qua fundatur diſpoſitio d. l. per diuerſas, vt per Io. Fab. ibi. & Bar. in 1. col. in fi. qui plus tenet, ſatis eſſe, vt in hoc caſo de titulo conſtet, ſiue ex principio iuſtrumēti, ſiue ex fine, & hoc ēt uoluit ibi Bal. col. 3. in 7. quæſt. & Pau. de Caſt. in fi. col. & Sal. in 5. col. in 9. q. Io. Fab. in d. l. per diuerſas. Cyn. in l. 2. C. ne liceat potent. & ibi Bart. Bald. & Ang. Ioan. Andr. in addi. Spec. in tit. de ceſſ. act. in 8. col. Abb. in c. fi. col. pen. de aliena. iud. mut. cauſ. facta.

¶ Contrarium vero, ꝙ titulus dēat poni in priu. inſtrumenti, tenet Inn. in d. c. fi. de alien. iud. mut. cauſ. facta, gl. in l. 1. in gl. fi. C. ne liceat potēt. Azo. ī ſumma, ne liceat potēt. Odofr. in d. l. 2. & ibi Pau. de Caſt. C. ne liceat potēt. & Odofr. in d. l. p diuerſas, vbi dicit, tale inſtrm̄ cesſionis, in quo titulus ponit in fi. de ſuſpectū.

19 Hoc autem dictum, vt ex legitimo titulo tollatur præſumptio calomniæ, & ſimulationis.

20 PRIMÒ Amplia, vt hoc procedat in omni contractu ſiue nominato, ſiue innominato, dummodò detur illud, quod conuentum eſt. Sal. in l. ab Anaſtaſio, col. 2. C. mand. & ibi Ang. col. fi. Bal. in l. 1. C. de act. & oblig.

21 SECVNDÒ Amplia etiam ſi titulus ſit habitos a perſona inhabili, ſi tamen poſtea ſuperueniat babilitas, vt ſi filiusfa. vendat, & cedat, & poſtea accedat patris conſenſus; vt per Bal. in d. l. per diuerſas, col. 3. in 8. q. & Sal. in 11. q. C. mand.

22 Limita, tamen, quia ſuperueniens titulus non cōfirmat præteritas cesſiones, ut not. Bal. in d. l. per diuerſas, in 3. col. in 7. q. Saly. in 5. col. in 9. q.

23 TERTIÒ Amplia, quia veritas numerationis & ſic iuſtæ cāæ dēnt conſtare per ueras probationes, nec ſufficit per confesſionē partis cedentis cōſtare de ꝓtii numeratione, vt p Bal. in d. l. p diuerſas, col. 2. & ibi Rai. & Iac. Butr. & Iac. de Beluiſ. in §. 1. in auth. de æqual. dot. Cy. in d. l. per diuerſas, ex mente Iac. de Arena, & Ang. col. 1. & fi. Pau. de Caſt. col. fi. Sal. col. 4. in 5. q. Rota deciſ. 177. in non. Soc. conſ. 66. col. 3. & cōſ. 18. col. 4. vol. 1. Guid. Papæ q. 567. idē tenet Raph. Fulg. in d. l. per diuerſas, qui refert Vgonē de Fontana in ſuo tract. de cesſio. act. Bar. in l. 2. in fi. C. ne liceat poten. & idem tenet Bal. in d. l. per diuerſas, col. 1. in fi. qui limitat, niſi aliter ſe haberet conſuetudo, quæ in hoc caſu eſſet ſeruanda, idem in principali caſu tenet Corn. in conſ. 230. vol. 2.

Amplia iſtam ampliationem, vt non ſufficiat confesſio de recepto, etiam ſi lapſa ſint tempora ad opponendam exceptionem non nu. pec. Tiraq. de retrac. lignagier. §. 1. in gl. 18. nu. 80. & ſeq.

¶ Contrarium, vt in hoc caſu, lapſis temporibos ad opponendam exceptionem, confesſio ſufficiat, ponit Fulg. in conſ. 205.

24 PRIMÒ Limita, illud dictum, quod confesſio cedētis non ſufficiat, niſi poſt confesſionē appareat de promisſione eiuſdem ſummæ confeſſatæ, quia præſumitur tunc confesſio facta ſub ſpe futuræ promisſionis, vt per Alex. in conſ. 36. col. 1. & ſeq. vol. 2.

25 SECVNDÒ Limita, quia iſta confesſio cedentis probat numerationem contra ipſum confitentem, vt per Bar. in d. l. per diuerſas, quem ſequitur Iaſ. in §. fuerat, nu. 81. ver. reſpondeo tamen. Inſtit. de actio.

¶ Cōtrarium verò in principali ampliatione, ꝙ immò confesſio ſola probet ueritatem numerationis, & iuſtæ cāæ, tenuit Nic. de Matta. in d. l. per diuerſas. Bal. in d. l. 2. col. 2. C. ne liceat potent. & ſequit̄ Aret. licèt nō ſe firmet, in cōſ. 136. col. 2. Bal. in l. Deo nobis, col. 2. C. de Epiſc. & cler. Alex. in apoſtill. ad Bar. in d. l. per diuerſas, dicens ita conſuluiſſe apud regnum, Fulgoſ. in conſ. 205. Paul. de Caſtr. in conſ. 393. in fi. uol. 2. Bal. in conſ. 261. uol. 2. latè comprobat Tiraq. de retrac. lignagier. §. 1. in gl. 18. nu. 86. & ſeq.

26 DECIMÒ Principaliter Limita diſp. per diuerſas nō habere locū in hæreditate, & ſic in iure uniuerſali ceſſo, l. prout, ff. de hær. uel act. uend. & ita ſentit gl. in d. l. per dioerſas, in verbo, vēditionis, & ibi Bal. col. 3. in 4. q. & Sal. col. 4. in 7. q. Pariſ. in conſ. 10. col. 6. vol. 3.

27 Declara, quia Barto. dicit hoc procedere tantum quando venditor eſſet in poſſesſione, & non aliter, ita dicit ipſe ī d. l. per diuerſas, in fi. col. Sed Ang. ibi in fi. col. ī diſtinctè tenet cesſionē valere, niſi euidēter cōſtaret hęreditatē eſſe oīno opulētā, & lōgè maioris pretii.

28 XI. Limita, quia valet cesſio, dato ꝙ nō ſit ſolotom pretium, ſed ſit habita fides de pretio; ſed tamen non poteſt agi uirtute cesſionis, niſi pretium ſoluatur, & ſolutio poſtea facta confirmat iudicium præcedens. Salyc. in l. per dioerſas, col. 4. in 4. q. & in l. ab Anaſtaſio. C. mandat. idem quod cesſio valeat habita fide de precio, tenet Guido Papæ q. 567.

29 XII. Limita, quia ualet cesſio, qoæ nō ſit principaliter, ſed ſit acceſſoriè ratione contractus præcedentis, gl. in d. l. per diuerſas, in gl. fi. circa medium, Bar. in fi. col. Bal. col. 3. in 3. q. Sal. in 4. col. in 8. q. & in l. 2. C. ne liceat potent. circa fi. Venaſran. in conſ. 24.

Declara ut per Bal. in d. l. per diuerſas, in 3. q. q. hoc intelligit qn̄ venditor poſſidet, vel habet facultatē rei tradendæ, non aliàs. & ibi Saly. in 8. q. idem concludit.

30 XIII. Limita, quando cesſio fit volente illo, contra quem fit cesſio. ita Bal. in l. cum eſſent, §. 1. ff. de ſerui. ruſtic. prædi. Roma. in conſ. 87.

31 Amplia vt per Hipp. in ſing. 45. etiam ſi cesſio ſit facta illo preſente, & non reclamante, licèt non expreſsè conſentiente, & dictum Hippo. ſequitur apoſtil. cuiuſdam moderni ad Speculum in ti. de ceſſ. act.

¶ Contrarium voluit Bald. in l. eius. in 1. not. C. de compenſat. vbi tenet, quod etiam conſenſus expreſſus non confirmet cesſionem actionum ſine titulo, ſed dici poteſt, quod loquatur de coofenſu cedentis, non autem de conſenſu illios, contra quem fit cesſio.

32 XIIII. Limita ſecundum dictum l. per diuerſas, dū dicitur cesſionem non valere niſi conſtet de legitima

cau-

causa, siue titulo: nam istud non habet locum, stante pretii correspondentia, siue congruitate, quia tunc pretiũ congruum hr̃ loco tituli. ita Bar. in d.l. per diuersas. in fi. primæ col. & ibi Bal. col. 2. in 2. q. Ange. col. fin. Paul. de Cast. col. fi. & Sal. col. 5. in 10. q. Rota in nou. decis. 177. Bal. in cons. 461. in fi. in 1. vol. Alberic. in l. 2. C. ne liceat potent. in fi. & ibi Bar. in fi. & Sal. col. 2. Alex. in apostill. in d.l. per diuersas, in 1. col. in fi.

33 Sublimita si post cessionem appareat de certa partẽ pretii soluta, q. a in reliquo præsumitur cessio simulata, & nõ valet nisi in eo, quod apparet postea solutũ, ita Bal. in d.l. p diuersas, in fi. & Alex. ĩ Apost. ad Bar. ibi.

¶ Contrarium vt etiam congruentia pretii non sufficiat pro causa, tenet Io. And. in addi. Spec. in tit. de cess. act. in uerbo, rigorosum.

34 XV. Limita in cessione facta in coniunctum, quia licèt non habeat causam, vel pretiũ, præsumitur ex causa donationis facta. Ioan. Fab. in d.l. per diuersas, Bal. in l. 2. col. 2. C. ne liceat potent. Cy. in l. per diuersas, in fi. C. mand. Bal. in l. q̃ stipẽdia, C. de procu. & ibi Saly. Rota decis. 177. in nouis. Io. And. in addit. Spec. in tit. de cess. actio. Cyn. in d.l. quod stipendia. C. de procur. Sal. in l. 2. C. ne liceat potent. Ruin. cons. 126. col. fin. vol. 3. Tiraq. de retrac. in præfatio. nu. 54.

¶ Contrariũ tenuit Spec. in tit. de cess. act. in 7. col.

35 Hoc autem quod dictum est in primo respõso tex. cessionem modico pretio factam esse nullam.

36 PRIMÒ Declara vt pretiũ congruũ intelligat̃, habito respectu ad expẽsas, & vexationem futuri iudicii, & idoneitatẽ actionũ cessarũ, videlicet quantũ virtute dictarũ actionum ab ipso cessionario exigi posset, & ad dubiũ ẽt litis euentum. Io. Fab. in d.l. per diuersas, post gl. fi. ibi, circa medium, Bar. in 1. col. in fi. Bal. in l. 2. in 1. q. & in 3. col. in 6. q. Aug. col. 2. Pau. de Cast. col. pe. Salyc. colum. 3. in 2. q. Bald. in l. 2. C. ne liceat potent. col. 2.

37 Et propterea hoc relinquitur arbitrio iudicis, qui cõsideratis istis qualitatibus, æstimet an pretiũ sit cõgruũ, vel ne. Cyn. in d.l. per diuersas, & Sal. in 3. col. in 2. q. * qui dicit ita tenere Pet. & * communiter Doct.

38 SECVNDÒ Declara, nam quantũ ad congruẽtiam pretii satis est si consideretur, quãtũ esset valitura actio ipsi cedenti, non aũt quantum esset valitura ipsi cessionario: & hoc si minus cedenti q̃ cessionario esset valitura, vt declarat Bal. in d.l. per diuersas, in 12. q. Pau. de Cast. ibi col. 2. Io. And. in add. Spec. in tit. de cess. act. in 3. col. Corn. in cons. 230. col. 1. vol. 2.

Sed si magis esset vtilis cedenti q̃ cessionario, satis esset si fieret cessio pro eo pretio, pro quo posset esse vtilis cessionario, ita Bal. in d.l. per diuersas, col. 12. & Sal. qui ponit vtrunque dictum, col. 3. in 2. q.

39 TERTIÒ Declara, quia in hoc casu hr̃ ratio nõ modo ad pretium solutum, sed etiam ad vsuras, non sic in casu l. ab Anastasio, vt habet̃ in tex. in d.l. per diuersas & ita glos. in dicta l. ab Anastasio. in glos. in verbo, persoluit.

40 XVI. Limita, nam valet cessio facta ex causa donationis, ita est tex. in d.l. per diuersas, in fi. & ibi ponũt Doct. omnes, & idem ponit Rom. in cons. 518.

41 PRIMÒ Amplia hanc limitationem, ẽt si donatio facta sit pro benemeritis, & seruitiis, dato q̃ benemerita, & seruitia nõ probarent̃, ita Bar. in d.l. per diuersas, col. 2. licèt dubitet, tamen clarè hoc tenet idem Bar. in 3. col. & Sal. in 16. q. Bal. in l. 2. col. fi. C. ne liceat potent. Rota decis. 177. in nouis. Saly. in l. 2. circa fi. C. ne * liceat potent. & ponit Bertr. qui dicit istam * communem opin. in cons. 18. col. fi. vol. 2.

42 SECVNDÒ Amplia, nam ẽt si facta sit confessio de recepto, & constet pecuniam non numeratã fuisse, nec habitam fidem futuræ numerationis, tamen adhuc valet cessio, quasi facta ex causa donationis, secundum Fulg. in cons. 205. col. 1. in fi. tamẽ hoc videtur directò contrariari his quæ superius dicta sunt.

43 PRIMÒ Limita hoc, quod dicitur de donatione, vt procedat in pura, & simplici donatione, secus in donatione ob causam, vt per Gozad. cons. 3. col. fi.

44 SECVNDÒ Limita, nam non valet cessio, etiam si donatio facta sit apparenter, si tamen in veritate aliq̃d datum fuerit, quia tunc cessio valet tantum pro parte soluta: & tunc procedit dispositio l. ab Anastasio, ita vt in reliquo neuter agat. Spec. in tit. de ces. act. col. 6. in princ. Soc. in cons. 135. col. 1. vol. 1.

45 TERTIÒ Limita, quia si pro parte donatur, & pro parte vendit̃, cessio nõ valet, vt est tex. in d.l. ab Anastasio. Inn. in c. fi. de alie. iud. mut. cau. facta, & adeò nõ valet, vt in eo q̃ donat̃ vltra id, q̃ soluitur, nõ agat cedẽs, nec cessionarius, vt est tex. in d.l. ab Anastasio, & ibi gl. in verbo, persoluitur, & gl. fi. circa fi. in d.l. per diuersas, Inn. in c. fi. col. 1. de alien. iud. mut. caus. facta. Roma. in cons. 450. Azo in summa, de cess. act. Spec. in ti. de cess. act. col. 6. Sal. in l. 2. C. ne liceat potent. Pau. de Cast. in d.l. per diuersas, in declaratione text.

46 PRIMÒ Amplia hanc limitationem, quia hoc procedit etiam si pro parte donatur, & pro parte permutatur. Bar. in d.l. per diuersas, col. 2. in princi. Bal. in l. ab Anastasio, col. fi. C. mand.

47 SECVNDÒ Amplia, etiam si debitor det insolutum creditori suo ex causa crediti pro parte veri, & pro parte falsi, quia cessio non tenet pro parte, pro qua creditum est falsum, & cedens priuatur iure suo. Roma. in cons. 450. Fulg. in cons. 205. in 1. col. in fi.

48 TERTIÒ Amplia, vt etiam si cedens fingat se debitorem, & propterea cedat, & per insolutum, talis cessio sit nulla, vt voluit Aret. in cons. 95. in 2. dubio.

49 Sublimita limitationem non procedere in re corporali pro parte vendita, & pro parte donata, vt not. Alber. in d.l. per diuersas.

50 Et nota, quia in casibus l. ab Anastasio, non habetur ratio vsurarum, licèt secus in casu l. per diuersas, ut declarat gl. in d.l. ab Anastasio, in uerbo persolutu, quã ibi Doct. sequuntur.

51 XVII. Limita, quia istæ ll. procedunt in actionibus indubitatis, idest, in iudiciũ nõ deductis, secus in actionib. dubitatis. i. in iudicium deductis, quia in illis non hẽt locum dispositio d.l. per diuersas, vel d.l. ab Anastasio, sed hẽt locũ tit. de litig. gl. in d.l. per diuersas, per illũ tex. in verbo pro indubitatis, gl. fi. in fi. in l. 1. C. ne liceat poten. quæ hac vtitur expositione Inno. in c. fi. de aliena. iudi. mutan. cau. facta. Alber. & Io. Fab. in d.l. per diuersas, Azo, in summa, ne liceat potent. Host. in summa, de cess. act. Abb. in c. fi. de alien. iud. mutan. caus. facta. Odofred. in l. 2. C. ne liceat potent.

52 PRIMÒ Declara hoc, secundum Alber. in d.l. 2. vbi tenet quod vitium litigiosi non contrahatur in rebus incorporalibus, & sic in actionibus cessis.

53 SECVNDÒ Declara, quia etiam si actio esset in iudicium deducta, & reus non inficietur, sed cõfiteatur, certè talis actio potest cedi etiam modico pretio, & vale cessio: ita declarat Ang. in d.l. per diuersas, & dicit hoc esse notatu dignum.

54 XVIII. Limita, nã istæ ll. sunt fundatæ in præsumptione, prout dicunt omnes Doc. ibi, ideo recipiũt cõtrariã probationẽ, vt dicunt Alber. & Cy. in d.l. per diuersas, & ibi Ang. col. 2. Pau. de Cast. col. 2. & Sal. col. fi. & Bal. in l. 2. in 1. col. in fi. & seq. C. ne liceat potẽt. & in l. qui stipendia. C. de procura. Rota decis. 177. in nouis.

nouis. Abb. in c. fi. col. 2. de alien. iud. mu. cauſ. facta.

55 XIX. Limita, quia ceſſio facta in clericum, ſemper præſumitur ſimulata. Oldendorp. in libello coll. iuris, in verbo, ceſſio, ver. 1.

56 XX. Limita, quãdo ceſſio fit volente debitore, quia tunc non poteſt amplius opponi de inualiditate, Bal. in l. cum eſſent, §. per plurium, ff. de ſeruit. ruſt. præd. & ibi Ang. & Flor. refert, & ſequitur Iacob. de S. Georgio, in l. vnica, nu. 34. C. ne liceat potent.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Iactanti ſe habere ius, vel actionem, poteſt iudex ad partis inſtantiam præfigere terminum ad docendum de iure ſuo, quo elapſo, ſi non docuerit, amplius nõ auditur.

1 FREQVENTER in iudiciis diſputari cõtingit ſuper materia legis diffamari, C. de ingen. & manumiſſ. quæ diſponit, ꝙ quũ aliquis iactat ſe hr̃e ius aliquod contra aliquem, Iudex ad inſtantiam partis poteſt prę figere illi terminum ad docendum de iure ſuo, & eo elapſo nõ eſt amplius audiendus, ad idem eſt tex. in l. ſi eo tempore, C. de remiſſ. pign. cũ aliis allegatis in gl. in d. l. diffamari. Ang. Aret. in rubr. de except. ĩ Ioſt. Abb. in c. ſi quis contra clericum, de for. comp. Rom. in cõſ. 412. Bal. in rubrica. C. de condit. ex l. col. 1. Fel. in c. venerabilis, col. 3. de iudiciis. Boer. deciſ. 255. Gomeſ. in §. præiudiciales, col. fi. Inſtit. de actio.

2 PRIMÒ Amplia, ut hoc procedat tam in cauſa ciuili, q̃ ẽt in cã criminali. Rom. in cõſ. 53. apoſtil. ad Ang. Aret. in tract. maleſi. in verbo, nec ad Titii querelã, col. 11. Bal. & Pau. de Caſt. in l. Papinianus, §. ſi quis poſt, ff. de inoff. teſt. Bar. in l. ſi quis libertatis, nu. 8. ff. de petit. hæred. Georg. Natta in clem. ſæpe, col. 35. de verb. ſignifica. Boer. deciſ. 255. nu. 7.

3 SECVNDÒ Amplia, vt diſpoſitio iſtius leg. habeat locum ſiue in petitorio, ſiue in poſſeſſorio, ſiue in perſonalibus, ſiue in realibus actionib. Ripa in 8. reſpon. in 1. lib. nu. 8. Soc. in conſ. 38. col. 5. ver. principaliter, vol. 1. Rota deciſ. 221. in antiq. Boer. deciſ. 275. nu. 7.

4 TERTIÒ Amplia, vt iſtud remedium competat etiã aduerſus Epiſcopos, & Prælatos. Abb. Fely. Dec. & alii in c. accepimus, per illum text. de fid. inſtr. Alex. in cõſ. 103. vol. 5. Deciſ. Neap. 18. in nou.

5 Amplia hoc, vt p Doct. in d. c. accepimus, vt nõ ſolũ procedat in Epiſcopis, ſed ẽt in eorũ ſucceſſoribus.

6 QVARTÒ Amplia, vt hoc remedium competat ẽt contra fiſcum, prout tenet Ancha. in cõſ. 164. circa fi.

7 QVINTÒ Amplia, vt ẽt contra maritum reſpectu dotis habeat locũ hoc remedium, prout uoluit Pau. de Caſt. in l. maritus, in prin. C. de procurator. Ang. Aret. in §. idẽ reſponderunt, in prin. Inſt. de excuſat. tuto. Deciſ. Neap. 152. in antiq. Pariſ. in conſ. 33. nu. 67. vol. 1.

8 SEXTÒ Amplia, vt diſpoſitio iſtius leg. non ſolũ habeat locum in eo, qui poteſt agere directò, ſed etiã in eo, qui directò agere non põt, ſed per quoddam obliquum, mouendo litẽ contra aliquem per modum contradictionis, ſi nõ poteſt de iure ſuo experiri, niſi alius in iudicio ius ſuũ deducat, vt not. Ang. & etiam Bal. in l. ſi quis libertatis, §. cũ quidam, per illum tex. ff. de petit. hæred quem tex. dicit ad hoc ſingularem Georg. Natta in Clem. ſæpe, in prin. col. 41. de verb. ſign.

9 SEPTIMÒ Amplia, vt is, cui in foro ſeculari fuit impoſitũ ſilentium, non poſſit ẽt audiri in foro Eccleſiaſtico. Bal. in c. 1. §. ſi quis per triginta, col. 6. in tit. ſi de feudo fuerit controuerſia. Alber. in l. ex ea. ff. de poſtulan. Bertachi. in tract. de gabell. in 3. parte, q. 12.

10 OCTAVO Amplia, vt ẽt in cã matrimoniali pręfigatur terminus ad agẽdũ. Bal. in cõſ. 230. vol. 3. Inn. in c. cãm, quæ. q. fil. ſint legit. refert & ſequit̃ Bal. in l. ſi per Prætorẽ. §. ait Prætor. col. fi. ff. ex quib. cauſis maiores:

11 NONÒ Amplia, vt non ſolum Iudex poſſit cogere partem ad agendum, vel accuſandũ, ſed ẽt ad proſequẽdam actionem, vel accuſationẽ, vt eſt tex. in l. ſi ea. ubi Bal. Sal. & alii, C. qui accuſare non poſſ. & no. etiã Sal. in l. 2. in fi. C. vbi in rem actio. Soc. in conſ. 45. col. 2. vol. 1. Abb. in c. licet, col. 2. de accuſatio.

12 PRIMÒ Amplia hanc ampliationem, vt etiam iudex poſſit præfigere terminum ad articulandũ, & probandum, vt notant Doctor. in l. properandum, in prin. C. de iudiciis, & trad. gl. in l. ſi ea. C. qui accuſare non poſſunt. Bal. in d. l. diffamari. col. 2. Purpur. in l. poſtquam liti, nu. 35. C. de pact. Rota in antiq. deciſ. 305.

13 SECVNDÒ Amplia, nam poteſt Iudex pręfigere terminum ad producenda omnia iura. Azó in ſumma. C. vt nemo inuitus, Card. in conſ. 23.

14 TERTIÒ Amplia, quia Iudex põt ſtatuere terminũ alicui, ẽt ad aliquid extraiudicialiter faciendũ, l. mancipiorum, & ibi gl. ff. de optione leg. & in l. ſi quis inſtituatur, ff. de hæred. inſti. & tradit Aug. Aret. in §. ſi minus, col. 11. ver. quęro, ſtatuit Iudex, in Inſti. de actio.

15 DECIMÒ Amplia, quia non ſolum præfigitur terminus ad proponendas actiones, ſed ẽt ad proponendas exceptiones tã dilatorias, & perẽptorias, q̃ mixtas, prout in dilatoriis loquitur tex. in c. paſtoralis, ubi notãt Doct. de excep. Cy. & Ang. in l. iudices, C. de iudi. Alber. in l. 4. ff. de bonis auctor. iud. poſſid. & in perẽptoriis exceptionibus notant Doct. in d. c. paſtoralis, de exceptio. Io. And. in c. lator, qui fil. ſint legit. Paul. de Caſt. in auth. iubemus, nu. 6. C. de iudiciis. Imola in l. quandiu, col. 2. ff. de acq. hæred.

16 XI. Amplia. vt etiam in certis perſonis poſſit præfigi terminus ad agendũ, vt eſt tex. in l. ſi eo tempore, C. de remiſſ. pign. Abb. in c. cum in tua. col. fi. qui mat. accu. poſſ. Iaſ. in l. rem, quæ nobis, nu. 38. & ibi Ripa, nu. 41. ff. de acq. poſ. Ferrat. caut. 14. Boer. deci. 255. nu. 5.

17 XII. Amplia, quia in terminis d. l. diffamari, poſſunt recipi teſtes, ẽt lite non conteſtata, vt tenent gl. & Bal. in d. l. diffamari. Ant. de But. in c. cum olim, ver. tertiua intellectos, de teſt. ſequit̃ Natta in Clem. ſæpe, in prin. col. 41. de verb. ſign. Alca. in conſ. 79 vol. 7.

18 XIII. Amplia, quia litis conteſtatio facta ſuper remedio l. diffamari, perpetuat actionem. Claud. in l. naturaliter, in 7. col. ver. quid autem ſi his, ff. de vſuca.

¶ Contrarium tenet Fel. in c. illud, col. 7. de præſcr.

19 XIIII. Amplia, quia ſententia lata ſuper tali remedio, dicitur ſententia diffinitiua, & non interlocutoria. Bal. in l. præſens, in fi. C. de ſent. & in l. fi. C. vt lite pẽd. Abb. in c. cum olim, col. fi. de teſt. & in c. accepimus. col. 2. de fid. inſtr. Dec. in c. licèt cauſam, nu. 26. de probatio. Iaſ. in l. argentarius, §. edi autem, ff. de eden. Purpur. in l. qui accuſare, nu. 18. C. de eden, Boer. deci. 253. nu. 12. Sarnen. in reg. de triennali. q. 58.

¶ Cõtrarium voluit Bar. in l. 1. §. fi. in fi. ff. de pretoriis ſtipul. Ang. in l. vnica, C. vt nemo inuitus, & in l. ſi ea. in princ. C. qui accuſ. non poſſ. Imol. in l. quãdiu, la 2. col. 2. ver. vltimò tãgit, ff. de acq. hæred. Ripa in rub. de re iud. nu. 11. Ang. in tract. malefic. in verbo, necnõ ad querelam, nu. 59. & ibi Aug. Arimin. in addit.

20 Cõcorda has cõtrarias opin. nã aut in hoc remedio fuit lis cõteſtata, & tũc ſnĩa deſuper lata dr̃ diffinitiua: aut nõ fuit lis conteſtata, & tunc dr̃ interlocutoria. Iſta diſtinctio ſumitur ex verbis Philippi Franc. in c. cum ceſſante. col. fin. in 24. quæſt. de appellat.

21 PRIMÒ Limita principalem concluſ. ꝙ ita demum Iudex, termino elapſo, poſſit parti ſilẽtium imponere,

ſi ad

si ad minus duplex monitio, vel citatio, interuenerit, ut not. gl. in §. fin aũt, in verb. admonitus, in Auth. de hæredi. & Falcid. & ibi not. Ang. licèt non firmet. & idem Ang. in §. si quis autem pro redemptione, in Auth. de Ecclesiast. tit, ubi dicit, istud dictũ esse verũ. Ang. Aret. in tract. malefic. super verbo, necnon ad querelam, col. 11. & ibi ẽt not. Ang. de Arimi. in eius addit. Ang. Are. in rubr. de except. in Instit. col. 19. Alex. in cons. 108. in fi. vol. 1. Fely. in c. licet causam, nu. 28. de probat. & in c. accepimus, nu. 6. de fide instr. & in c. venerabilis, col. 3. de iudic. & idem in c. pastoralis, col. 2. de except. & idem videtur tenere Bal. in d. l. diffamari. col. fi. Ias. in l. rem quæ nobis, nu. 43. & ibi Ripa, in fi. ff. de acqui. possess. Boer. decis. 255. Cotta in memor. in vers. Iudex potest. Cæpolla caut. 110. Afflict. decis. 264. Gom. in §. præiudiciales, col. fi. Insti. de actio. Decis. Neap. 205. in nou. Boer. decis. 255.

¶ Contrarium tenuit Ludo. Roma. in l. quãdiu. la tertia, ff. de acq. hæred. & idem tenet Alex. in l. fi. col. 1. ff. de pœn. & idem videtur etiam tenere Ias. in d. l. fi. col. 3. eod. tit. ex quo istam opin. vltimò refert.

22 PRIMÒ Concorda has duas opin. hoc pacto, nã aut præfigit terminus accusatori ad instantiã accusati, & tũc si accusator non cõparet in termino, sed sit contumax, non debet incontinẽti ei silentiũ imponi, sed debet iterũ citari, saltẽ ad hoc, vt accusatus absoluatur ab instantia iudicii: & ita procedat prima opin. quæ est * cõmunis. Aut præfigitur terminus accusatori, intra quẽ debeat accusare, seu accusationem prosequi, & tunc si hoc non fecerit intra terminum imponitur sibi silẽtiũ: Et ita procedat secũda opin. Ista distinctio sumitur ex verbis Abb. in c. licet in beato, nu. 5. de accusat.

23 SECVNDÒ Has opin. hoc alio modo concordat Afflict. in decis. 264. circa fin. videlicet, quia aut sumus ante sententiam, & tunc requiratur duplex monitio, & procedat prima opin. Aut sumus post sententiam, & tunc etiam si non interuenerit nisi unica monitio, non propterea sententia uenit annullanda, quæ opin. videtur satis æqua, & rationabilis.

24 SECVNDÒ Limita, declara cõclusionem locum habere dummodò præcedat diffamatio, & sit probata, & sic si præcedit aliqua causæ cognitio. Ita Ang. in tracta. malefic. in versiculo, nec ad querelam Titii, col. 11. Ange. in rubrica de exceptio. col. 18. in Insti. Bald. in l. 2. C. ne fil. pro pat. Salyc. in l. 3. C. qui bon. ced. poss. Boer. decis. 255.

25 TERTIÒ Limita, quia istud remedium non competit excõicato, nisi plenè probauerit de iure suo, ita tenet Inn. in c. cũ inter. de excep. & ibi Abb. col. fi. & Fel. col. 6. & Dec. col. fi. Paul. de Cast. in l. libertus, la 1. ff. de in ius voc. Ias. in l. de pupillo. §. procurator. col. 2. ff. de no. ope. nunc. Ant. de But. in c. intelleximus, col. fi. & ibi Aret. col. 2. & Fel. col. 5. qui hanc dicit * commu. opin. in ver. 2. allego. de iudi. Afflict. decis. 268.

¶ Contrarium tenet Ioan. de Anan. in c. dura. col. 3. de crimi. fals.

26 Declara tamen primãm opi. quia ipse excommunicatus potest compelli agere, præfixo sibi termino, iuxtà d. l. diffamari, vt voluit Inn. & Ant. de But. in c. exceptionem, col. 4. de except. Fel. in c. intelleximus, col. 6. de iud. & licèt contrarium uelit Abb. in d. c. exceptionem, tamẽ suis dictis respondet Georg. Natta in clem. sæpe, in princi. col. 41. de verb. signi.

27 QVARTÒ Limita, quia intentans remedium l. diffamari, tenetur petere veniam, si aliàs esset persona, quæ agendo veniam petere teneretur. Marian. in tract. citat. in 20. art. in 26. q. principali, in ver. 5. quæro.

28 QVINTÒ Limita, dummodò iudicis sñia interueniat, per q̃ imponatur parti perpetuũ silẽtiũ, vt not. Inn. in c. cũ in tua. qui matr. accus. poss. & no. Bal. in d. l. diffamari, & idẽ Bal. ĩ auth. ad hæc, col. 6. C. de vsur. Ang. in trac. malefic. in verbo, nec ad querelam, col. 11. Ang. in l. properandum, in princ. C. de iudi. & in l. 1. C. ut nemo inuitus. Ang. Aret. in rubr. Instit. de except. col. 19.

¶ Contrarium & melius, q̃ imò talis præfixio termini sit peremptoria, ita vt non expectet aliam sententiam, tenent Bal. Ang. Alex. & Ias. in l. fi. ff. de ser.

29 Concorda hoc modo has contrarias opiniones, nã aut præfixio termini habet comminationem, q̃ iudex, eo elapso, procedet ad vlteriora, & tunc non sit necessaria post lapsum termini alia sñia: & ita procedit secunda opinio, ita colligitur ex verbis Ang. in rubrica de except. in Insti. col. 19. & etiam Oldr. in cons. 3. Aut verò præfixio termini nõ habet talem comminationẽ, & tunc sententia est necessaria, & ita procedat prima opinio, & hoc colligitur ex verbis Bar. in l. mancipiorum, ff. de optio. leg.

30 Declara illã partem, q̃ requiratur sñia, vt procedat qñ præfigitur terminus ad docẽdum aliquid super eo, de quo principaliter est, vel esse põt contentio, vt in casu l. diffamari. C. de ingen. & manumiss. in quo præfixio termini operatũ super eo, super quo principaliter agitur. sed qñ præfigitur terminus ad impediendũ aliquem actum, tunc satis est q̃ labatur terminus, etiam quod sententia non interueniat, ut est casus in l. si eo tempore. C. de remiss. pig. in quo tex. præfigitur terminus creditoribus, vt deducant iura ipsorum ad impediendam pignorum distractionem, & ideò illo termino elapso, distractio fieri potest etiam non interueniẽte alia sententia, ita declarat Ang. Aret. in tract. malefi. in ver. nec ad Titii querelam, col. 11.

31 SEXTÒ Limita, quia ille, qui intentauit remedium d. l. diffamari, coram vno iudice, potest coram alio iudice conueniri. Soc. in cons. 94. nu. 6. vol. 3. Maria. in c. 2. col. pen. de mut. petit.

¶ Contrarium tenet Caccialup. in l. omnes populi, col. 14. ff. de iusti. & iure. Fel. in c. cum sit generale, col. 6. versic. item facit, de foro comp.

32 Concorda quia si sumus in terminis l. diffamari, per solã citationem dr̃ præuenta iurisdictio, quoad iudiciũ diffamationis intentatum, secus autem quoad iudiciũ diffamationis intentandum postea per eum conuentũ, ita distinguit Maria. in c. proposuisti, col. 9. in 12. q. de for. compet. Soc. in consi. 41. col. 2. vol. 1.

33 SEPTIMÒ Limita, quia litis contestatio inducta, non interrumpit præscriptionem in terminis l. diffamari. Fel. in c. illud. col. 6. de præscript. licet non se firmet, sed relinquat cogitandum.

34 OCTAVÒ Limita, vt terminus præfixus possit per eundem iudicem prorogari. Rota in antiq. decis. 384. & in nou. decis. 64. & in antiquior. decis. 14. in tit. de appell. Georg. Natta in cle. sæpe. col. 42. & seq. de verb. sign. Dec. in c. personas, in fi. de appell. & ista videtur magis * communis opi.

35 PRIMÒ Declara hanc conclusionem procedere, dũmodò ista prorogatio termini fiat ex causa per iudicẽ, aliàs secus. Pau. de Cast. in l. fi. nu. 7. & ibi Ias. latè nu. 42. ff. de ser. Dec. in c. personas, nu. 22. de appell. & tradunt * communiter scribentes in l. interdum, ff. de iudi. & ponit Boer. decis. 294.

36 SECVNDÒ Declara conclusionẽ procedere, durante primo termino, quo pẽdẽte potest fieri prorogatio: si aũt fuerit elapsus, prorogatio fieri non potest, vt diximus infra in conclus. nostra tertia, in tit. de dilatio.

37 NONÒ Limita, quia ista præfixio termini debet fieri ad instantiã illius, qui prætendit se ius habere, & nõ

potest

potest fieri ad instantiā eius, qui nō prætendit aliquod ius, sed tm̄ dicit aduersario nullum ius cōpetere. In. in c. Abbate, de verb. sig. Pau. de Cast. in l. si cōtēdat. ff. de fideiussor. Fel. ī c. olim, col. 5. de rescr. Hip. in sing. 490

Declara, nam is debet docere de interesse, & iure suo, vt declarat Aret. in cons. 68. col. fi.

38 DECIMÒ Limita, dummodo is, qui petit imponi silentium aduersario, possideat rem, super qua petit imponi silentium, quam si non possideret, nō deberet audiri. Aret. in cons. 68. col. fi. Boer. decis. 255.

39 XI. Limita, quia & post impositum silentiū ex nouo iure superuenienti quis habet actionem contra victorem, gl. est notabilis in c. licèt beato Petro, in verbo, de cætero, & ibi Abb. Anch. Fel. & alii, de accusat. idem tenet Inn. in c. cum in nostris, col. 3. de concess. præb.

40 XII. Limita dummodò iudex in termino explicet causam, propter quam mouetur ad terminum prætigē dum. Abb. in c. 1. de dilatio. Ias. in l. properandum, §. siue autem alterutra, nu. 10. C. de iudic. Purpur. in l. 1. nu. 8. C. de eden. Fel. in c. super literis, nu. 22. de rescri. Dec. in c. cum sit Romana, nu. 27. de appell. Alex. in l. 2. nu. 23. ff. de re iud. Rip. in l. 4. §. hoc autem iudicium, nu. 55. ff. de damn. infect.

41 XIII. Limita, quia in remedio l. diffamari, ille debet esse iudex, qui ordinariè est iudex diffamati, non autē diffamantis. Abb. in c. si quis contra clericum, in prio. de foro comp. Ant. de But. in c. si clericus laicum. in fine, de foro compet. & in cap. Quintauallis, versi. venio ad quartum, de iureiur. Rom. in cons. 412. Alex. in cōs. 108. col. fi. vol. 1. & in cons. 103. col. 2. ver. hoc expressius, vol. 5. Aret. in cons. 143 col. 8. ver. venio igitur ad tertium. Fel. in c. ea, quæ. in prin. de re iudi. decis. Neap. 18. in nouis. Boer. decis. 114.

42 Ratio autem est, quia in hoc casu diffamatus dicitur reus, & non actor, vt ponit Bal. in d. l. diffamari, col. 2. & col. fi. Abb. in c. si quis contra clericum, nu. 2. de fo. comp. Soc. in cons. 94. col. 1. vol. 3. Alex. in cons. 103. vol. 5. Nat. in clem. sæpe, in prin. col. 4. de verb. sign. Capic. decis. 18. Dec. in cons. 3. col. fi. & in l. fauorabiliores, col. 1. ver. & ista regula, ff. de reg. iur. Gomes. in §. præiudiciales. circa finem. Inst. de actio.

43 Et pro ista parte facit, nam agens remedio l. diffamari, potest tanquam reus petere editionem instrumē torum penès cōuentum existentium. Claud. in l. fi. col. pe. & ibi Purp. col. 6. C. de eden.

¶ Contrarium tn̄, vt in hoc casu actor dici debeat, tenet dec. Neap. 268. in antiq. Dec. in cōs. 686. nu. 23. & in c. intelleximus, col. pen. uer. quid autem, de iudic. post Pau. de Cast. in l. in criminali, col. 2. C. de iurisd. omn. iud. Ripa in 1. respons. c. 8. nu. 7. Paris. in c. in præsentia, nu. 19. de probatio.

De exceptionibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Exceptio opposita per processum ad ulteriora videtur reiecta.

1 PER processum ad vlteriora exceptio opposita, reiecta videtur, cap. ex parte, el 2. de appellatio. vbi Abb. in quarto not. post Bald. ibi in 2. col. in fi. ver. nē nota. Card. in 1. not. Petr. de Ancha. in tertio not. Imol. in ultimo no. Philipp. Franc. in 5. not. & ibi latius Dec. in quarto not. Io. And. in c. dilecto, col. 1. de app. Bar. in l. a procedente, C. de dilat. Spe. in tit. de exceptio. §. 2. ver. & nota secundum Vberium, idem uoluit Bart. in l. eius qui, in primo not. de appell. recip. Rota in antiq. decis. 595. Bal. in l. 1. col. pen. in fi. C. de ordin. cogni. Abb. in c. cum super, in gl. 2. in 2. col. de offi. deleg. Rom. in cons. 240. col. pen. ver. 3. ista conclusio confirmatur. Dec. in cons. 275. col. 2. Io. And. in clem. cum a repulsione, in gl. 1. in princ. de appell. Spec. in tit. de excep. §. pen. uer. punitur. n. Ant. de But. in c. 2. in sexto no. de iur. calum. Bal. in l. pactum, la tertia. C. de pact. Imola in c. 1. in ultimo not. & in discursu lect. de ord. cognit. vbi ponit differentiam inter emergentem, & incidentē quæstionem, siue articulum. Ang. post gl. in l. 2. §. si dubitetur, ff. de iudic. gl. in c. suborta, in verbo reprobasse, de re iudic. Alex. in cons. 37. col. 3. vol. 2. Barb. in cap. cum super Abbatia. col. 3. de offic. deleg. Bar. in l. fi. §. sin autem, ff. de negot. gest. Soc. in cons. 264. col. 8. gl. in c. cū super, in verbo, appellatio. de offic. deleg. Aret. in c. exhibita, col. pen. in fi. de iud. & Fel. col. 3. Imola col. 2. & idem Imola in l. si quæramus, col. 2. ff. de test. Grat. in cons. 27. col. 4. vol. 1. Ruin. in cons. 61. col. 13. vol. 5. Ripa in l. 4. §. condemnatum, nu. 25 ff. de re iud.

2 PRIMÒ Amplia, quia si dubitetur de iurisdictione iudicis, & pars opponat exceptionem incompetentiæ, quia tamen non obstante, si iudex procedit ad vlteriora, videtur se declarare iudicem competentem, & reiicere exceptionem incompetentiæ. Ange. in l. 2. col. 2. ver. item an est necesse. ff. si quis in ius uoca. non ierit. Ang. cons. 217. col. 2. in fi. ver. 5. probatur. Petr. de Ancha. consi. 372. col. 2. in fi.

3 PRIMÒ Limita, nam in eo, qui habet iurisdictionē, sed elidibilem per exceptionē, ista ampliatio potest procedere, sed in eo, qui nullā hēt iurisdictionem ipso iure, vt in delegato, requiritur expressa declaratio, & nō sufficit ista tacita. Ant. de But. in c. super literis, col. 13. ver. sed aduerte, vt diceres. de rescript. & ibi Imola col. 6. versi. & conclude. est gl. in c. dispendia. in verbo, processus, & in c. 2. in verbo, quorum, de rescrip. in sexto. Hippol. in l. si quis ne quæstio. col. 18. & seq. de quest. Imo. in c. 2. circa finem. de dilat. Pau. de Cast. & Ias. in d. l. 2. in fin. col. ff. si quis in ius voca. non ier. Sentit Alex. cons. 83. in fi. vol. 4. Calcan. in cons. 114. in fin. Aret. in cons. 106. col. 2. Pau. de Castr. in l. 1. in fin. C. de ordin. cognit. Ruin. consil. 114. col. fin. vol. 5. qui dicit istam opinionem * communem, & in consi. 164. col. 6. vol. 5.

4 Declara, nam sufficit in hoc casu si delegatus pronunciet non obstantib. exceptionibus, vt per Ant. & Imolam in d. c. super literis. in locis proximè allegatis, & per Fely. in c. suborta, col. 4. in 4. limit. in uers. tertius casus. de re iud.

5 Amplia, nam idem est si iudex expressè pronunciet ad vlteriora esse procedendum. Imola in c. cum appellationem, col. 8. de appella. vel si dicat non obstantibus obiectis procedendum esse ad ulteriora. Ang. in cons. 200. vers. super eo autem.

6 SECVNDÒ Limita, quia prædicta procedunt si pars
cōparuit, & opposuit defectū iurisdictionis, & nihilo-
7 minus iudex processit ad vlteriora: secus verò qn̄ pars
non cōparuisset, quia tunc requiritur expressa declaratio iudicis, & nō sufficeret tacitus processus ad vlteriora, ita Ant. de But. in c. 2. col. 5. de dilat. Anto. & Imol. in d. c. super literis, in locis proximè allegatis. Fel. in d. c. super literis, col. pen. in fi. & in c. suborta. col. 4. in 4. fall. de re iud. Domi. in c. 2. col. pen. de res. in 6. & in c. dispendia. in fi. princip. de res. in 6. Hipp. in l. si quis ne questio. col. 18. de quest. Fel. in c. cęterū, col. 9. de resc.

Imo.

Imo.in l.si quęramus,col. 2.ver.fallit 3.de test. Ant.de But.in c.si duob.col.4.de appellatio.Fulg.ĩ d.l. 2.col. 2.in fi.ff.si quis in ius vocat.non ierit.Abb.in c.2.col. pen.de dilat.Ang.in l.si quæramus,in fi.de testam.

¶ Contrarium indistinctè vt non sufficiat tacita pronunciatio,sed expressa requiratur,dicit Rui.in cõs.17. nu.3 & nu.18.vbi dicit * communem opin.vol.5.

8 Secvndò Amplia,nam iudex appellationis si pronunciat super principali,videtur declarare nõ malè appellatum.Card.in c.vt debitus.in fi.de appell.Fel. in c. suborta,col.2.ver.ad idem tex.de re iud.

9 Tertiò Amplia, nam si sit opposita exceptio contra testem,& iudex testem admittat,videtur exceptionem oppositam reiicere. Aret. in c.ex parte,col.5.de testi.Fel.in c.suborta,col.2.de re iudic.

10 Qvartò Amplia,nam si contra spoliatum petentẽ restitutionẽ reus excipiat de dñio, & illud deducat in articulis, & spoliatus dicat talẽ exceptionẽ nõ esse admittẽdã: si tñ iudex recipiat & admittat articulos concernentes dominium, vr̃ reiicere actoris exceptionem, Aret.in l.natuaaliter,§.nihil commune,col.4.ff.de acquir.possess.Fel.in c.suborta,col.3.de re iudic.

¶ Contrarium in hoc videtur tenere Dec.in consil. 84.col.fin.

11 Qvintò Amplia,vt contumax habeatur pro confesso etiam non præcedente aliqua iudicis declaratione expressa. Ang. Are.in trac.malefi.in verbo,qui quidem index, in 5.char.circa medium, refert & sequitur Hippol.in l.si quis ne quæstio.col.18.ff.de quęst.

12 Sextò Amplia,vt opposita exceptione rei iudicatę ad processum iudicii,si iudex vlterius procedat,vr̃ exceptionem rei iudicatæ reiecisse.Ioan.And.in c.inter monasterium,de re iud.col.fi.Pau.de Cast.in l.nam & postea,§. si damnetur,ff.de iureiur.& ibi Alex.col.1.Fel. in d.c.inter monasterium,col.10.de re iud.

13 Amplia hãc ampliationem,nam si oppositum sit de re iudicata,& replicetur de nullitate illius, si iudex procedit in negocio principali,videtur declarare nullitatem rei iudicatę,ita Imo.in d.c.inter monasterium.col. pen.de re iudic.

14 Septimò Amplia etiam si nullitas deducatur nõ per viam exceptionis,sed per uiam principalis petitionis,Grat.in cons.27.nu.32.vol.1.

15 Primò Limita vt ita demum exceptio opposita videatur reiecta per processum ad vlteriora,si fuerit cognitum super illa exceptione,aliàs non videtur reiecta, Io.And.in c.inter monasteriũ,col.pen.& Fel.col.10. Pau.& Alex.in l.nam & postea,§.si damnetur,ff.de iureiur.Bar.in l.à procedẽte. C.de dilat.in l.quod in diẽ, §.1.ff.de cõpensat.Ang.in d.l.a procedente,& in cons. 217.col.2.ver.5.probatur, & in l.2.§. si dubitetur, ff. de iudic.Roman.in cons.220.col.pen.ver.3.ista conclusio.Calcan.in cons.114.in fi.Aret.in l.naturaliter, §.nihil cõe,col.4.ff.de acq. possess.Soci.in cons. 264. col.8.Philipp.Franc.in c.si duobus,col.8.de appellat. Rom.in cons.241.in fi.secundæ col.Aret. in cons.106. col.2.ver. & hoc est verum,Pau.de Cast. in l.1. in fin. princip.ff.si cert.pet.& in cons.25.col.3.secundum antiquam impressionem,quod consilium non reperitur integrum in postremis editionibus,Ias.in l.2.col.fi. ff. si quis in ius vocat.non ierit.

¶ Contrarium tenent plures Doct. qui indistinctè loquuntur,prout attestatur Corn.qui expresè contrarium tenet in cons.85. col.3. & seq.vol.4. & Philipp. Franc.in c.ex parte,col.2.in fi.& seq.de appel.& Fely. in c.suborta,col.1.in 1.limit. de re iudic.

16 Concorda has opi.vt per Philipp.Franc. & Fel.qui dicunt q̃ non est necesse vt constet iudicem cognouisse,sed satis est tñ temporis spatium interuenisse, vt de hmõi exceptione ipse cognoscere potuerit: quia ex hoc præsumitur eã vidisse,& cognouisse.Grat.in cons.37. nu.35.vbi dicit magis * communem opin. vol. 1.

17 Sublimita,primam opi.nam licèt quando iudex nõ cognouit,non videatur declarasse exceptio.veram, vel non veram,tamen procedendo ad vlteriora,antequam cognouerit exceptionem, videtur declarare illam non esse admittẽdam,ita Aret.in c.ex parte,col.5.de testib. & Fel.ibi col.penul.

Sed ista vltima sublimitatio est cõtra mentem Doc. generaliter loquẽtiũ,& contra id, quod expresè dicit Fel.in c.inter monasteriũ,col.10.in 3.limit.de re iud.

18 Secvndò Limita,qñ procedit̃ vno,& eodẽ tẽpore tã super vno, q̃ ẽt super alio, quia vr̃ processus nullus pp incompatibilitatẽ,nec tunc vr̃ reiecta exceptio.ita Are.in cons.73. col.2. in fi.hoc voluit Ant. de But.in c.exhibita.in prima opposi. de iudic.& ibi Aret. circa finem, & Fely. in c.suborta, col.3.in 2. limita. Imola in c.exhibita, col.2.de iudi. & in c.1.col.1.in fi. vers. sed dubium est,de ordin.cognit.

¶ Contrarium tenet Cald.in c.exhibita,in fi. vbi ẽt Abb.in fi.& Fel.col.3. Aret. in cons.106.col.2.ver.tertius casus,qui dicit istam * communem opin.Imol. in l.si quæramus,col.2.de testam. Alex.in l.si finitr.§.Iulianus,nu.33.ver.sed aduerte,ff. de damn.infecto.

19 Tertiò Limita, nam in arbitro, cui fuit opposita exceptio inimicitię ortæ inter partẽ & ipsum,vt abstineret a prolatione laudi,si tñ arbiter, non obstante exceptione, pronunciat, dr̃ ex hoc probata iniquitas laudi sine alia probatione,ita Bal.in l.non distinguemus,in §.cum quidam,in primo not.de arbit.refert & sequitur Fel.in c.suborta,col.4.in 3.fallen.de re iudic.

20 Qvartò Limita, quia vt videat̃ reiecta exceptio, necesse est vt de ea sit oppositum, & super ea petitum pronunciari, secundum Bal.in d.c.ex parte, col.2.de appell.licèt Fel.in d.c. suborta, col.3.in 5. fallen.dicat satis esse si sit opposita exceptio. & idem sentiũt doct. allegati in fi primæ ampliationis.

21 Qvintò Limita,nã necesse est vt ad talẽ tacitã reiectionẽ pars sit citata, aliàs reiectio non operatur, ita Aret.in c.2.col.pe.ver.nõ obstat ratio. Abb.de test.refert & sequit̃ Fel.in c.suborta.col.5.in 6 .fal.de re iud.

¶ Cõtrariã opinionẽ sequitur Abb.in c.2.de testib. & eandem sequitur Grat. in cons. 37.num. 38.vol.1.

22 Sextò Limita quando ex tacita reiectione sequeretur peruersio ordinis substantialis,vt quia testes essent recepti lite non contestata,ita limitat Imola in l.si quæramus,col. 2. ff.de testa.siue peruersio ordinis mandati,vt ibi per eum in d.loco.

23 Septimò Limita, & declara qñ exceptio est incõpatibilis cũ processu,secus verò si cõpati posset,ita declarat Pau.de Cast.in l.1.col.3.C.de ord.iudic.Ang.in cons.217.col.2. ver. 5. probatur.Odofr.in l.1.col.3. C.de ordi.iudi.qñ tractat, an absoluto reo videatur reiecta exceptio falsi instrumenti.& Bart.ibi,col.2.& ibi Iaco.But.circa fi.Bald.in col.fi.& Saly.col.2. Bald. in l.pen.C.de ordin.iudic. in glos.in l. 2. C.de ordi. cognit.in prima sol.& ibi Salyc.circa fin.gl. in l.si iudex, ff.de his,qui sunt sui,vel alieni iuris,& ibi Odofred. & ibidem Alberic.de Ros.in princip.Bart.& Ang.& alii. Grat.in cons.37.nu.28.vol.1.

24 Amplia,etiam si exceptio non sit de necessitate incompatibilis,sed probabiliter nõ compatiatur sñia,nisi incidenti resoluto,vt dicit Alberic.de Ros.in l.si iudex,in 1.col.in fi.ff.de his,qui sunt sui,vel alieni iur.

25 Octavò Limita, quando ageretur de graui præiudicio irreparabili, vt puta si ageretur de inferenda

tor-

tortura, quia tunc non videretur exceptio reiecta, ita Hippo.in l.si quis ne quæstio.col.1.ff.de quæst.

26 Nonò Limita secundum Odofr. in l.2.in fi. C.de ordi.cognit.vt ita demũ per processum ad vlteriora cẽseatur tacitè reiecta exceptio opposita, qñ in ea sufficit summaria cognitio: sed quãdo plenaria requiritur, necesse est vt expresiè super illa pronuncietur.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Exceptio in iudicium deducta, & tacitè reiecta, an possit principaliter in alio iudicio contra eandem personam per modum agendi deduci.

1 Pertinenter subsequit̃ dubitatio, an exceptio ĩ iudiciũ deducta, & tacitè reiecta, posiit principaliter in alio iudicio contra eandẽ personam per modũ agendi deduci. Et distinguendi sunt plures casus.

2 Primus casus est, qñ incidenter in iudicium fuit tractata causa status, & tunc si sententia concernit fauorem status, non potest amplius de eo, quod incidenter in fauorem status est iudicatũ, principaliter in alio iudicio deduci, Ita probat tex.in l.1.C.de ord.iudi.secundũ vnum intellectum, quem sequitur ibi Bar. col.2.& ibi Pau.de Cast.& in l.quoties, in princ.C.de iudi.Ant.de But.in c.aduersario, col.pen.de except.

3 Amplia, nam idem est quando super exceptione incidenti est expresiè pronunciatum, & hoc speciale est fauore status, vt declarat Bar.in l.qui Romæ, §.duo fratres, col.3.in princ.ff.de verb.oblig. refert & sequitur Pet.de Ancha.in c.cum dilectus, nu.29.de ord.cogn. Pau.de Castr.in d.§.duo fratres, col.4.

¶ Contrariũ voluit expresiè Sal. in d.l.1.col.3.C. de ord.iud.qui tenet nullã in hoc casu esse adhibendã differentiam, an fuerit pronunciatum pro statu, vel nõ.

4 Secundus Casus est qñ exceptio est reiecta in iudicio summario, & non põt tũc principaliter deduci in iudicio plenario, gl.in l.1.C.de ord.cog.in gl.fi.gl.in l.si iudex, ff.de his, qui sunt sui, vel alieni iur. idẽ tenet Odofr.in l.1.col.5. C.de ordi.iudic.Alber.de Ros.col. fi.Sal.col.3.& Paul.de Cast.col.3.idem tenent Odofr. Alber.de Ros.in princ.Bar.& Ang.in d.l.si index, ff.de his, qui sunt sui, vel alie.iur.Ant.de But.ĩ c.aduersario, in 2.col.de exceptionib.& in c.cũ dilectus, col.16. de ord.cogn.Cald.in c.intelleximus, de ord.cogn. col.pe. refert & sequitur Pet.de Anch.in d.c.cum dilectus, nu.29.& sentit ibi Abb.nu.27.co.tit.Sal.in l.2.C.de ord. cogn.Ant.de But.in c.cum ecclesia.col.4. & ibi Abb. col.3.de cau.poss.& propr.

5 Et hoc credo sentire Card.in d.c.cũ dilectus, col.fi. ver.quæro circa hoc, de ord.cogn.vbi dicit esse distinguendũ, an exceptio rei iudicatæ sit opposita in vim dilatoriæ, an in vim perẽptoriæ: vt si in vim dilatoriæ, quasi minus plena cognitio sit adhibita, non impediat deduci principaliter. Si verò in vim peremptoriæ, quasi plenè fuerit cognitum super tali exceptione peremptoria, non possit iterum in quæstionem deduci.

6 Limita istam conclusionẽ qñ in iudicio summario de dicta exceptione nõ esset plenè cognitũ, quia si esset plenè cognitũ, nõ posset illa vlterius deduci in iudicio plenario, ita declarat Bal.in l.si iudex, ff.de his, qui sunt sui, vel alie.iur.& clarius Abb.in cons.50.col.1.in fi.vol.1.& Ant. de But. in c.aduersario, de excep.Bal. in l.nam & postea, in prin.ff.de iureiur.

¶ Cõtrariũ, vt ẽt si de hac exceptione plenè esset cognitũ in iudicio summario, oĩno ea posset deduci in plenario, tenet Ang.in d.l.si iudex, in fi.1.col.Io.Crot. in §.duo fratres, nu.27.in l.qui Romæ, ff.de verb. oblig. Pau.de Cast.in l.duobus, in fi.ff.de except. rei iudic.

7 Declara, nã ista limitatio pendet a veritate alterius conclusionis, an probationes factæ in iudicio summario, plenè faciãt fidem in plenario, in qua q.Iac. But. in l.ab hostibus, §.si quid simpliciter, ff.ex quib.caus.maio.tenebat partẽ affirmatiuã, idẽ tenet Ant. de But. in cap.causam quæ, colum. penul. in fin.de testib.& in c.fraternitatis, col.pen.de test.in c.cũ dilectus, col.16. de ord.cogn.Alex.in l.a Diuo Pio, §.si super rebus, col. 1.in fi.ff.de re iud.& col.seq.Are.in c.1.col.pen.de proba.Alex.in l.sæpe, nu.81.ff.de re iud.& in cõs.13. col. fi.uol.1.Hippo.in singul.555.Soc.in cons.255.col.1. Corn.in cons.126.in fi.vol.4.Fel.in c.cum Bertoldus, col.10.de re iud.Aret.in c.causam, quæ.col.fi. de testi. vbi dicit istam * communem.licèt postea in contrariũ arguat, & non respondeat. Et istam tenent Doct.in terminis limitationis uostræ, supra allegati, videlicet Bal. in l.si iudex, ff.de his, qui sunt sui, vel alieni iur. Abb.in cons.50.col.1.in fi.vol.1.Ant. de But.in c.aduersario, de except.Bal.in l. nam & postea, in prin.ff. de iureiur. Soc.in reg.311.in 2.fall. Imola in c.cum ex literis, col. antepen.de in integ.rest.

¶ Contrariam tñ opinio.tenent Cyn.& Bald.in l. quotẽpore, C.de test.milit.Bal. in l.2. in fi.C.de eden. Are.in d.c.causam quæ. in vltima opi.de test. quam ẽt tenent Doct.supra in limit.allegati.s.Ang.in d.l.si index, ff.de his, qui sunt sui, vel alieni iur.& Io.Crot. in l.qui Romæ.§.duo fratres, nu.27.ff. de verb.obl. Fely. in c.causam quæ, nu.5.de testib.

Tenendo primam opinionem magis * communẽ.

8 Sublimita eam procedere quando esset plenariè probatum tam respectu ordinis, quam respectu probationum, aliàs secus, vt per Ant. de But.in c.cũ dilectus, col.16.de ord.cogn.& in c.causam quæ.col.fi.in fi.de test. Alex.in l.a Diuo Pio.§. si super rebus, ff.de re iud. col.2.& in cons.212.nu.19.vol.6. Soc.in cons. 255. col.3.Fel.in c. causam quæ, col. 2.de test.Ruin.in l.2. col.pen.C.de edend. Alex.in l.sæpe, col.37.& col. 39. ff.de re iud. & in l.naturaliter, §. nihil commune, col. 50.ver.cum ergo, ff.de acquir.poss.

9 Et propterea si in summario probationes nõ plenè, sed summariè essent receptæ, non probarent in ordinario, vt per Aret.in c.præsentata, col. 5.de testib.

10 Tertius casus est, qũ in primo iudicio fuit plenè cognitum, & in secundo idẽ deducitur principaliter, non tñ ad eundẽ finẽ: & tunc potest deduci, quia nõ obstat res iudicata: secus verò qñ ad eundẽ finem, ita Odofr. in d.l.1.C.de ord.cogn.col.5.& Albe.de Ros. circa fi. Cy.col.3.Iac.But.in fi.Pau.de Cast.col.3.& Saly.col. 3.idem voluit Bal.in l.si iudex, ff. de his, qui sunt sui, vel alieni iur.in prin.& ibi Alb.de Rosa.col.fi.in fi. & ponit Sal.in l.2.circa fi.C.de ord.cogn.Ant.de But.in c.aduersario, col.pen.de except.& ibi Abb.in fi. idem voluit Abb.in cons.50.vol.1.& Soc.in cons.264.col. 8.& idem Abb.in c.cum ecclesia, col.3.& seq. de caus. poss.& propr.

11 Contrarium tenet Bar.in l.2.§.hoc edicto, col.pen. in fi.& seq.ff.vi bo.rapt.quod etiam qñ agitur ad diuersum finem, si tamen ostenditur ius rei iudicatæ, adhuc non possit illud deduci in alio iudicio, & sequitur Io. Crot.in d.§.duo fratres, nu.30.

12 Sed difficultas est, quando deductum in exceptione videatur in actione deductũ ad eundẽ finẽ, cũ semper videat̃ diuersus finis in exceptione, quæ tẽdit tm̃ ad repellendam actoris intentionẽ, & in actione quæ tendit ad consequendũ qđ in actione deducit̃; Et propterea vr̃ dicendũ, quia si non põt considerari in actione alius finis, nisi ille, qui est deductus in exceptione, vt est in eo, qui opponit exceptionem compensationis

debi-

debiti liquidi,& probati:tunc si talis exceptio fuit reiecta, tale creditum non potest peti principali actione, quia finis primi,& secundi iudicii idē continet.Bar.in l.sinautem,§.fi.ff.de neg.gest.& voluit Soc.in d.cons. 264.col.8.& ponit Abb.in d.cons.50.vol. 1.

Secus verò qñ deductum in exceptione tēdebat ad vnū finē, & deductū in secūdo iudicio principali pōt ad aliū finē dirigi, & intentari, ita declarat notabiliter Ant.de But.in c. cum ecclesia Sutrina, col.3.& seq.de cau.pos.& ppr.& ibi Pe.de Anch.nu.33.& seq.Ant. de But.in c.cū dilectus.de ord.cog.col.16.in princ.& ibi Abb.nu.27.& Pet.de Anc.nu.29.clarius,& melius. Io.Cald.i rep.c.intelleximus,col.pe.& seq.ď ord.cog.

13 Quando autem exceptio.& actio tendunt ad eundem finem,ita videtur distinguendum, nam aut exceptio in primo iudicio fuit reprobata, quia iudea illam non admisit, & tunc non prohibeatur quis in secundo iudicio per modum actionis illam deducere, ita Pau.de Cast.in l.qui Romæ,§.duo fratres, col.4.ff. de verb. obl. Alber. in d.l.si iudex, circa fi.ff.de his,qui sunt sui,vel alie.iur.

14 Amplia,nam idem iuris est si exceptio in primo iudicio fuisset reiecta,quia non probata,ita Pau.de Cast. in d.l.1.col.3.in prin.C.de ord.cogn.& ibi Sal. col.2. post Bar.ibi col.2.in vltimo casu,vbi hoc sentit, licèt non clarè,& ibi Pau.de Cast.col.3.in distinctione casuum. Albe.de Ros.in l.si index,in fi.ff.de his,qui sunt sui,vel alie.iur.Cuman.& Ias.in d.§.duo frates,nu.50. & seq.Cald.in c.intelleximus,col.fi.de ord.cog.refert, & sequitur Pet.de Anch. in c.cum dilectus,nu.29.eo. tit.voluit Bart.in l.sciendum,col.2.in prin.ff.de excep. Paul. de Cast.in l.fin. in fi.vers.scias etiam, C.de fide instrum.

Limita,quando exceptio esset reiecta, quia non vera, vt per Doct. proximè allegatos, qui * vnanimiter concludunt eam amplius in iudicium etiam per modū principalis actionis deduci non posse.

16 Amplia hanc limitationem, etiam si fuisset reiecta ex duplici causa,& quia non vera,& quia non probata.Pet.de Anch.in c.aduersario, de exceptio.

17. Primò Limita supradicta locum habere si ille, qui pronunciauit,habebat facultatem decidendi illud incidens principaliter, aliàs sententia lata non præiudicaret,quominus incidens non posset principaliter deduci in iudicium,ita Pau.de Cast.in l.1.col.3.& col.1.in princip.C.de ord.iud.

18 Amplia vt idem sit quando nec incidenter,nec principaliter illud incidens iudex posset declarare,vt est in iudice laico quoad spiritualia,vt declarat Bar. in l.quoties,C.de iudic.& ibi Alber.de Ros.& clarius Ang.voluit.Sal. in l. 1.col.3.C.de ord.iud.

19 Secundò Limita,quia licèt ipse pars non possit illam deducere, potest tñ iudea ei dare licentiam illam deducendi,ita declarat Inn.in c.quo ad consultationē, col.1.in fi.de re iud.refert, & sequitur Affli.in terminis in const.regni fol.200.col.2.in fi.& seq.

20 Quando verò exceptio expressè reiecta,possit tacitè deduci in alio iudicio. vide Ruin.in cons. 124. col. 3.vol.5.vbi plenè declarat.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Exceptio loci non tuti an possit proponi per excusatorem non habentem mandatum.

DIVERSAE sunt opiniones Doctorum in illa conclusione, An exceptio loci non tuti proponi pos-

1 sit per excusatorē non habentē mandatum.Et nō posse proponi voluit Bar.in l.pen.§.ad crimen.in pen.col. in secūdo casu suæ distinctionis.videlicet in casu probabiliū excusationū,ff.de public.iud.& sequit̃ Ant.de But.Abb.& Henr.Boic,in c.veniēs,de accus.Ang.in l. seruū quoq;,§.publice,ff.de proc. & ipsemet Ange.in sua disp.incip.Bononiēsis, in vltimo casu,dicit istā opinionē seruandam in iudicando, & istam ēt opin.Bart. tenet Ant.de Canario,in tract.de excus.in 1.col. in fi. cū seq.Sal.in l.reos,col.6.de accus.Benedict. de Plūb. in repet.§.ad crimen.in l.pen.ff.de publ.iud.

2 Nec vr̃ aduersari huic opin. dictum In.in c. veniēs, qui simpliciter dicit,ꝙ in exceptionibus facti admittit̃ excusator sine mandato,quia intelligi debet in excusationib. facti præcisi, s̃m quod declarat Bar. in d.§.ad crimen,qui non contradicit intentioni Innocentii,sed clarius illā declarat.& propterea Imo. Sal.& Ang. in d.l.reos,dicunt dictum Inn. cōcordare cum opinione Bar.& Abb.in c.veniens,de accus.idem dicit.

3 Ego aūt censeo dictum Inn. necessariò debere intelligi in necessaria excusatione,& meri facti,& non in ea,in qua cōcurrit iuris ministeriū,prout est illa exceptio loci non tuti,quæ est facti,in hoc.s. ꝙ locus non sit tutus;sed ēt in ea iuris ministeriū in hoc operatur,vt citatus ad locū non tutum,non teneatur in eo loco nō tuto comparere, per tex.in d.l.de ætate, ff.ad Treb.& in c.accedens,el 2.vt lite non cōtest.aliàs.n. sequeretur ꝙ exceptio iudicis incompetentis, & excommunicati posset opponi per non habētem mandatum.quod tñ non est dicendum, nam licèt illæ exceptiones sint facti in hoc,ꝙ quis sit incompetens iudex,vel excommunicatus,nihilominus etiam in iis operatur iuris ministerium,vt quis non teneatur coràm eis comparere, & tamen nullus potest dicere Innocētium asserere ne exceptiones declinatorias quis proponere possit per excusatorē sine mandato.imò ipse Inn.contrarium dicit, vt exceptiones iuris non possit quis sine mandato proponere & exemplificat in his declinatoriis.

¶Contra opi. autē Bar.tenuit Bal.in l.pen.§.ad crimen,ff.de publ.iud.& ibi Ang.col.1.& Imola col.15. & seq.& idem Imola in c.veniens,col.3.de accus.Philipp.Franc.in c.ex parte,col.pen.de appell.Ang. in disputat.incip.Bononiensis,in vltimo articulo.Maria.Socin.in c.veniē s.col. 37.& seq.& ibi Aret.col.9.& seq. Io.de Ana.col.2.de accus.Io. Fran.de Sancto Nazar. in tract.Pestis,fol.mihi 28.col.1.

Et tenendo opin.istam contra Bar.

4 Primò Limita, nisi persona citata ad locū non tutum, posset venire bene associata, ita vt per hoc posset excludere oēm suspitionē loci nō tuti:nā tunc nō posset allegare istā exceptionem loci non tuti per excusatorem sine mandato.& ita saluat opi. Bart. in hoc casu Imola in d.c.veniens,& ibi Io.de Ana.col.2.de accus.

¶ Contrarium tenet Marian. in d.c.veniens, col. 37.& sequent.de accusat.

5 Secundò Limita in causa electionis,& in causa matrimoniali,quæ desiderant celeritatem,c.quoniam frequenter, §. porrò, vt lit.non contest.nam in his etiā in proponenda excusatione necessaria non admittitur excusator sine mandato, vt est tex.in c.cupientes,§.quod si per uiginti.de elec.in 6. iunc.gl.ibi in verbo,ad præmissa,& iuncta gl. in ver.iusta causa, & in verbo,cessante impedimento,nam tex.ille vult, vt quantumcunque quis sit impeditus personaliter venire,si tamen nō sit impeditus, quominus possit procuratorem constituere,tunc & ad causam,& ad excusationes proponendas teneatur semper procuratorem constituere.

CON-

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Exceptio nullitatis resultans ex eisdem actis, impedit executionem rei iudicatæ ex tribus conformibus.

1 VERIOR, & magis * communis opinio vr̃ illa, q̃ exceptio nullitatis resultans ex iisdẽ actis, impediat executionẽ rei iudicatæ ẽt resultantis ex trib. conformibus, & ita limitatur dispositio cle. primæ de re iud. prout tenet Oldra. in consi. 106. Bal. & Sal. in l. 1. C. ne liceat tertiò prouocare. Imola, & Alex. in l. de pupillo, §. qoi opus, in fi. ff. de ope. no. nũ. Card. io cle. vnica, §. si. de re iud. Abb. in cõs. 44. in 2. dubio. Imol. in l. si expressum, col. pe. & col. fi. ff. de appel. And. de Iser. in c. 1. de controuer. inter vasallum, & alium de benefi. Soc. in cõs. 158. col. 2. & in regula 121. io 2. fall. Cor. in cõs. 204. col. pe. & seq. vol. 2. Ale. in cõs. 77. in pen. col. vol. 2. Ias. in l. 1. col. 4. ff. de ope. nou. nuo. Francis. Cur. in cons. 119. col. 2. Alex. in cons. 186. col. pe. vol. 2. Soc. in cõsi. 4. col. 5. vol. 3. & in consi. 21. col. pe. vol. 4. Philip. Fran. in c. dilecto, col. 46. & seq. de appell. Hippol. in rubr. de probat. col. 31. & seq.

¶ Contrariam autem opinionem sequutus est Bal. in l. fi. C. de ord. cognit. Ant. & Imol. in d. cle. vnica, de re iud. Ro. in l. si feriatis, ff. de fer. & in l. si verò, §. de viro, io 22. fall. ff. sol. matr. & in sing. 190. Paul. de Cast. Alex. in 2. col. in d. §. de viro, & Ias. in l. 4. §. condemnatum, in 3. col. ff. de re iud. Alex. in cons. 225. vol. 6.

Tenendo primam opin.

2 PRIMÒ Declara illam procedere quando intẽtatus nullitatem prætenisset, secus autem si esset facta executio, quæ tunc ob talem nullitatem non reuocaretur, ut per Soc. in consi. 78. col. 1. & seq. vol. 3.

3 SECVNDÒ Declara, quando statutum disponeret vt posset dici de nullitate vsq; ad decem dies, quia illis elapsis non posset excipi de ista nullitate etiam notoria, vel euidenti. Alex. in consi. 105. col. 2. ver. quia respondeo, vol. 5. Gozad. in consi. 103. nu. 9. Soc. in cons. 121. col. 2. ver. præterea aliud est, vol. 3.

4 Amplia, etiamsi esset nullitas ex defectu citationis. Alex. in consi. 225. col. 2. uer. nec obstat. vol. 6.

5 Et pro hac parte, quæ uerior vr̃ facit, nam quando tempus a lege, vel a statuto præfigitur, non est locus amplius purgationi moræ. Inn. Abb. in c. cum in sua, col. fi. & Card. col. pe. ver. quæro tertiò circa prædicta, qui matrim. accus. poss. Bal. in l. diffamari, col. 2. uersi. expedito textu. C. de ingen. manum. Alex. in cõsi. 133. in fi. vol. 6. latissimè traditur per Tiraq. de retract. lignag. §. 3. in gl. 4. nu. 1.

¶ Contrarium tamen, q̃ ẽt post tempus a statuto præfixum possit excipi de nullitate notoria, voluit Fel. in c. cum dilectus, nu. 14. de calumniator. Aret. in cõs. 75. circa fi. Gozad. in consi. 72. circa fi.

De Citationibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Citatio in quolibet actu est necessaria.

1 PRINCIPALIS conclusio in hac materia citationis est, quam hic plenè declarare intẽdo, videlicet, vt in quolibet actu regulariter sit pars citanda, l. de unoquoque, ff. de re iud. l. nam ita Diuus, ff. de adopt. l. fi. qñ. C. de test. c. cum olim, de test. cle. pastoralis, de re iud. c. ecclesia sanctæ Mariæ, in fi. de cõst. c. inter quatuor, de maior. & obed. c. 1. de caus. poss. & propr.

2 PRIMÒ Amplia etiam si sumus in notoriis, in quibus ẽt citatio est necessaria, gl. in c. cũ dilectis filiis, de purga. cano. in gl. in verbo, in dicenda. Inn. in c. tua, de cohab. cler. & mulier Imo. in c. ad nostram, el 3. vol. 1. de iureiu. Spe. in tit. de notor. crimin. §. 1. ver. scias, & ibi Io. And. in apostill. & in §. iam de notorio, uer. quędam sent. Bal. in l. cum fratrẽ, in vltima col. uer. dubitari consueuit. C. de his, quibus vt indig. & in d. c. ad nostram, el 3. de iureiu. & in l. presbyteri. C. de epis. & cle. col. pe. & in Margarita, in ver. citatio, in fi. col. in ver. citatio requiritur, & in ver. citatio, vel monitio. Lap. Abb. in c. frequẽs, de resti. spol. in 6. & ibi Dom. in §. solet, col. 1. & Philip. Fran. in §. ad hoc. Fel. in c. Rodulphus, col. 28. de rest. & col. 32. idem Fel. in c. 1. col. 4. ĩ fi. & seq. de iud. Abb. in cõs. 5. in 7. col. vol. 2. & in cõs. 68. col. fi. eo. vol. Alex. io apostil. ad Bar. in l. emptorẽ, ff. de act. emp. & in l. is cui bonis, col. fi. ff. de verb. obl. Ant. de Butr. in c. referente, de præb. & in c. uestra, de cohab. cle. & mul. gl. in c. cũ sit Romana, §. p̃terea, & ibi Inn. & Host. Io. And. Abb. Imol. & Philip. Fran. de appel. Sal. in l. ea quidẽ. C. de accus. col. 21. & seq. Are. in cõs. 165. col. 7. & seq. Archi. in c. quæ Lotharius, 2. q. 1. & in c. 1. col. 2. de offi. deleg. in 6. Alex. vbi dicit * istam opi. * communem in l. à Diuo Pio, §. in venditione, col. 10. ff. de re iud. Fel. in c. 1. col. 4. de iud. Hipp. in rubr. ff. ad l. Corn. de fals. col. 7. & seq. Gozad. in consi. 9. col. 10. Lofred. n consi. 48. col. pen.

Contrariam aũt opinionem tenuit Inn. in c. ex insinuatione, de appell. Bar. in l. 2. §. quid de frumentaria, ff. de adminis. re. ad ciuit. pertin. Host. & In. And. in c. quanto, de transla. prælato. Gem. in consi. 53. col. 2. Calca. in cons. 18. col. pe. Ang. io repe. l. 1. in 10. col. in fi. & seq. C. de iud. Cum. in consi. 7. col. 2. Olde. in cõs. 293. in prin. Soc. in reg. 406. 1. fall. Milis in verbo, citatio, non requiritur ad sñiam. Fel. in c. parochianos, de sent. excom. Soc. in consi. 87. col. 8. vol. 3. Barbat. in consi. 81. col. 20. vol. 1. Calca. in consi. 16. col. 7. & in consi. 18. col. 8. & ideò io nullitate notoria si feratur sñia, non requiritur citatio. Gram. decis. 65. nu. 55.

3 Concorda has contrarias opiniones hoc modo videlicet, nam aut sumus in notorio, quod nullam habet nec habere potest defensionem, & tunc non requiritur citatio, & procedit secunda opinio.

4 Amplia hanc opinionem, nã ẽt si nõ cõstet iudici de notorio, si tñ verè aliquid est notoriũ, & ita credatur, valet processus ẽt parte non citata, vt per Fel. in c. cũ olim, col. 9. uer. noto 2. de re iud.

5 Aut sumus in notorio, quod posset excusari, & habere defensionem, & tunc requiritur citatio, & procedit prima opinio. Ista distinctio sumitur ex verbis Archid. in c. quæ Lotharius, 2. q. 1. & in c. 1. col. 2. de off. deleg. in 6. & istam distinctionem clarè ponit Abb. in cõs. 3. vol. 2. col. 7. & in cõsi. 68. vol. 2. in fi. & in c. cũ olim, col. 5. & seq. de re iud. & in c. cum Romana, in 1. col. in fi. de appell. et in c. ex insinuatione, in fi. co. tit. et in c. causam, quæ, de test. et in c. uestra, in fi. de cohab. cler. et mulier. in c. bonæ, el 1. col. 3. de electio. in c. 1. col. fi. de iureiu. et in c. accepta, de rest. spol. Bal. in l. ea quidẽ, col. 8. ver. 3. quæritur, de accu. Dec. ĩ c. cũ sit Romana, col. fi. de appel. et in consi. 98. col. 1. Alex. in consi. 130. col. 1. et in consi. 6. colum. fi. vol. 3. ubi dicit hanc esse communem * opin. et in l. non solum, §. * morte, colum. pen. ff. de nou. oper. nuncia. Nicell. qui declarat in 52. concord. in 38. fall. 89. Gozad. in con-

fil. 18. col. 1. Cur. in consi. 20. col. 4. & in cõsi. 21. col. 11. Fely. in d. c. cum olim, de re iud. col. 7. & 9. Aret. in consi. 163. col. 8. & seq. ubi dicit istam * opin. magis communem veriorem, & probabiliorem. Philip. Fran. in c. sæpe, col. 2. de appell. Maria. in trac. citat. col. 37. Ias. in consi. 169. vol. 2. & in l. nec quicquam, §. vbi decretum, col. 8. de offi. proconsul. & leg. & in cons. 86. col. 7. vol. 3. Soc. in consi. 4. col. 6. vol. 3. & in cons. 87. col. 10. vol. 3. apostill. ad decis. Tholos. 440. Fely. in c. causam, quæ, col. 1. de rest. Hippol. in repet. l. de vnoquoque, col. 5. ff. de re iud. Ias. in l. si quis arbitratu, col. 12. ff. de verb. obl. Dec. in c. peruenit, col. fi. de appel. & ibi Philip. Fran. col. fi. Hipp. in rubr. de prob. col. 45. & seq. Soc. in reg. 408. in 1. fall. Gom. in c. 1. char. 3. de rest. in 6. Fel. in c. 1. col. 9. de iureiu. Aimo in consi. 179. nu. 6. Cassad. dec. 2. de iud. Paris. in cons. 1. col. 5. vol. 1. Bru. in trac. de for. fol. 59. col. 3. qui declarat.

6 PRIMÒ Declara hanc vltimam opinionem, q̃a in notoriis non requiritur citatio, si sumus in sententiis censurarum, ex quo tunc procedit monitio, vt per Fel. in c. cum sit Romana, col. 5. de appella. & in c. cum olim, col. 9. de re iudic.

7 SECVNDÒ Declara, nam quando fertur declaratoria, non condemnatoria super notorio, tunc non requiritur citatio, vt ponit Fel. in c. cum non ab homine, col. pen. de iud. uer. limita 3.

8 TERTIÒ Declara, nam quotiescunque requiritur condemnatio certæ personæ, tunc etiam si sumus in notoriis, citatio omitti non potest, ut dicit Milleus in prac. crimi. fol. 16. in §. quartus testis, in uer. finauté.

9 SECVNDÒ Amplia, quia etiam in sententiis, quę procedunt a Papa vel Imperatore, requiritur citatio, aliàs eorum sententia est nulla, vt est glos. in l. fin. C. de legi. & ibi Bal. & Pau. de Cast. Inn. & Host. in c. nostra, de procurato. Alex. in consi. 87. in fi. vol. 2. Ant. de Butr. & Abb. in c. in causis, de re iud. Rom. in l. 1. in 6. col. ff. de arb. Ias. in l. nec quicquam, §. vbi decretum, col. 5. ff. de offi. proconsl. & legati. Bal. in l. 2. C. de tempo. appel. Ang. in l. princeps, ff. de ll. Bal. in proœ. feud. in 9. col. in fi. Io. And. in c. 1. de caus. poss. & proprie. vbi Abb. & Rom. in cons. 487. in fi. & in sing. 20. Io. Andr. Host. Ant. de But. Imola, & Abb. in c. cũ olim, de re iud. Soc. consi. 12. col. 1. & seq. & in consi. 164. col. 7. & in cons. 266. col. 19. & in cõs. 59. col. 6. vol. 3. & in cons. 120 col. 6. vol. 3. Fel. in c. quæ in ecclesiarum, col. 23. in fi. de const. Calcan. in consi. 16. col. 3. Dec. in cõs. 603. col. fi. & in cons. 606. col. 3. Oldend. in libello iur. & æquitat. fol. 353. Maria. iun. in consil. 122. col. antepen. vol. 2. Ruin. consi. 36. col. 9. uol. 1. & consi. 24. col. 2. vol. 4. Gram. dec. 105. nu. 4. & seq. Boer. dec. 247. col. 3. vbi dicit cõem * opi. quam ẽt dicit cõem Fel. in c. cum olim, nu. 12. de re iud. gl. consuetud. Biturig. fol. 18. col. 1. Gramm. consi. 86. col. 3. Aret. cõs. 165. col. 19. Io. Mona. in extrauag. rem non nouam, de dol. & contom. in gl. in uerbo, non obstátibus. Oldra. in cõs. 43. col. 1. Alber. post Guill. de Cuneo, in l. de quibus, in pc. col. in uer. cõsuetudo est in Británia, ff. de ll. Abb. in c. cum inter R. col. 2. de elec. Maria. in rubr. de dilat. in 7. articulo. Roman. in consi. 685. Alex. in l. de unoquoq; ff. de re iud. col. fi. Imola post Ant. de But. in clem. 1. col. 4. ut lit. pend. & in cle. 1. col. pe. de iureiur. & in clem. pastoralis, col. 5. de re iud. Rom. in l. si quis arbitratu, col. 4. ver. 8. communẽ, ff. de uerb. obl. Io. And. in add. Spe. in ti. de sent. prol. §. iuxta, uer. est etiam nulla, in addi. inci. Albertus Galeotti. Hippo. in sing. 75. Lanfranc. in clem. sæpe, in 6. col. in uerbo, & figura, de uerb. sig. Abb. in c. uenerabilem, in 3. not. de elect. Aret. in consi. 62. Maria. Soc. in tract. citat. col. 37. Ias. in consi. 177. col. 4. uol. 2. Alex. in consi. 11. col. 1. vol. 7. Hippol. in l. de unoquoque, nu. 13. & seq. ff. de re iud. Dec. qui dicit communem opi. in consi. 63. nu. 12. Gemi. in cõsi. 53. col. 2. Curt. in cõsi. 50. in respon. ad vndecimum argumentum, in 6. col. eiusdem respõsionis. Barbat. in consi. 18. col. 7. vol. 1. Hipp. in consi. 8. col. antepe. Frãc. Cur. in consi. 170. col. 4. Soc. in cõsi. 15. col. fi. vol. 3. & in cõsi. 121. col. 2. uol. 4. Alex. in consi. 107. col. pe. uol. 5. Zas. in consi. 10. vol. 2. Bertr. consi. 16. col. 2. vol. 1. Lofred. in cõsi. 37. col. pe. Marant. in trac. iud. in 7. par. prin. nu. 3. ubi dicit communem * opi.

10 PRIMÒ Amplia hanc ampliationem, ut ẽt feudũ non possit auferri vasallo sine causæ cognitione, glo. in prag. sanct. fol. 125. col. 2. Dec. in consil. 603. Paris. cons. 10. col. 15. vol. 1.

11 SECVNDÒ Amplia, vt nec declaratio iuris obscuri fieri possit a Principe, parte nõ citata. Maria. iun. consi. 100. col. 8. vol. 1.

12 Cõtra principalem ampliationem in Papa vel Imperatore vr̃ tenere Geor. Natta in clem. sæpe, §. & quia, col. 27. & seq. de ver. sign. Hipp. in d. l. de vnoquoq;, in 11. col. ff. de re iud. in ver. & teneas menti. Dec. in cõsi. 125. col. 2. Affli. in prælud. const. regni, in 9. q.

Tenendo tñ primam opinionem magis * cõem.

13 PRIMÒ Limita illam nõ procedere, ubi Princeps de plenitudine potestatis procedẽdo sñiam ferret, omissa partis citatione, vt tenet Alex. in cõs. 87. in fi. uol. 2. Imola in c. in nostra, col. 4. de proc. post Inn. & Host. ibi Ias. in l. nec quicquam, §. vbi decretum, col. 5. ff. de offi. procõs. & legati. Bal. in proœm. feud. col. 9. in fi. Io. And. in addi. Spec. in tit. de senten. in §. iuxta, ver. est ẽt nulla, in addit. incip. Albertus Galeotti. Fel. in c. quę in ecclesiarum, col. 25. ver. 6. limita. de const. Maria. in tract. citat. col. 37. Rom. in cõsi. 349. in 2. dub. & cõsi. 212. Alex. in cõsi. 62. col. 6. & col. fi. vol. 1. Alexan. in consi. 11. col. 2. & seq. uol. 7. Soc. in consi. 165. col. 2. Hippol. in repet. l. de vnoquoq;, col. 11. de re iud. & in sing. 75. Soc. in cõs. 4. col. pe. uol. 3. & in cõsi. 87. col. 10. vol. 3. Fel. in c. cũ olim, col. 10. de re iu. Zas. in 1. cõs. in 3. dubio, in 2. vol. Gozad. in cons. 5. col. pe. in cõs. 9. col. 10. Alex. in cons. 92. in pe. col. vol. 6. Cur. in cons. 1. post tract. feu. col. 12. & in cõs. 157. col. 6. & consi. 174. col. 5. Gramma. dec. 65. nu. 49. Nicell. concord. 52. in 7. fall. Dec. in cõs. 191. nu. 6. & consi. 269. col. fi.

14 PRIMÒ Declara istam limitationẽ, quia Princeps non põt omittere citationem ẽt cum ista clausula, q̃ñ processisset, ut arbitrator. Soc. in cõs. 27. nu. 11. uol. 3.

15 SECVNDÒ Declara, ut ita demum ista clausula, de plenitudine potestatis, operetur quando interuenit causæ cognitio. Dec. in cõsi. 606. col. pe. & idem Dec. cons. 603. col. fi. Decis. Neap. 69. nu. 26. in nou. Cæpol. consi. ciuili 65.

16 TERTIO Declara, quia Imperator non potest vti ista clausula, nisi quo ad subditos sibi mediatè subiectos, non autem quoad alios. Alciat. in tract. præsump. in tertia regula, octaua præsump.

17 PRIMÒ Amplia hanc limitationem, etiã si princeps procederet de plenitudine potestatis super iure quæsito in spe, ut puta delato ex testamento, vt tradit Soc. cons. 63. nu. vol. 3. & in consi. 87. num. 20. eo. vol. Ruin. in consi. 99. col. 1. uol. 3.

18 SECVNDÒ Amplia, vt non solum citatio non requiratur, si est apposita clausula de plenitudine potestatis, sed ẽt si appareat principem cõtra subditũ vti voluisse plenitudine potestatis, s̃m Mãt. in cõs. 191. col. 6.

19 TERTIÒ Amplia istam limitationem, ut etiam quando Princeps procedit motu proprio, non

requi-

requiratur citatio. Rebuff. in concor. fol. 182. in 3. fall. Fel. in c. cum olim, col. 11. de re iud.

20 QVARTÒ Amplia, idem esse quando Princeps procedit extraiudicialiter, quo casu non requirit citatio. Paris. cons. 1. col. 4. vol. 1. & in consi. 101. col. 15. in fi. uol. 1. Decis. Neapo. 69. in nouis.

21 QVINTÒ Amplia, nam idem est quando certum est parti nullam competere defensionem. Paris. consi. 101. col. 16. vol. 1.

22 SEXTÒ Amplia, quia idem vr̃ dicendum qñ periculum esset in mora: quo casu nõ requiritur citatio. Dec. Neap. 69. nu. 27. in nouis, vbi ponit ẽt istud habere locum propter potentiam vasalli contra dominum.

23 SEPTIMO Amplia in omnibus actibus, qui sine causa, & in alterius præiudicium per principem explicari possunt. Soc. io consi. 164. vol. 2. Dec. in cõsi. 528. col. 2. & in consi. 498. in fi. Aimo in consi. 5. nu. 3.

24 Alios casus autem, quãdo Princeps potest procedere absq; citatione, videas per Soc. in consi. 87. col. 9. & seq. vol. 3. & in cõs. 120. col. 6. & seq. & in cõs. 127. col. 7. vol. 3. Cassa. super consuet. fol. 61. col. 1. Paris. in cons. 1. col. 12. vol. 2. & in coosi. 5. col. 14. uol. 4. Zas. in consi. 10. vol. 2. ad quos me remitto.

¶ Contra hanc superiorem limitationem, vt ẽt qñ adsit ista clausula, de plenitudine potestatis, requiratur citatio, tenet Card. in c. 1. de caus. possess. & propriet. & ibi ẽt Abb. tacitè hoc innuit, idem colligitur ex dictis Bal. In procem. feud. col. 9. ibi, argumentum contra, & istam opi. clare tenet Soc. in cons. 264. col. 7. & in consi. 266. col. 19. & seq. Fel. in c. cum olim, col. 19. de re iud. Aret. in consi. 65. col. 10. ver. venio ad fin. Ias. in cons. 177. col. 4. vol. 2. Curt. in consi. 50. In responsi. ad vndecimum argumentum, col. 6. & seq. Ias. in l. Gallus, in prin. col. 4. in 1. lectura, ff. de liber. & posthu. Brun. in cons. 12. col. 27. Franc. Curt. in consil. 170. col. 4. Soc. in consi. 27. col. 2. vol. 3. & in consil. 120. col. 3. vol. 3. & istam dicit * communem. Rui. in cons. 229. col. 4. vol. 1. Gram. consi. ciuili 81. col. 3. & cõs. 86. col. 3. & cõs. 150. col. 1. Dec. Neap. 69. i nou.

¶ Tenendo hanc vltimam opinionem, quòd princeps etiam de plenitudine potestatis procedendo, non possit omittere citationem.

25 Limita id non procedere in beneficialibus in quibus habet Papa liberam potestatem, & potest de plenitudine potestatis procedẽdo etiam contra partem nõ citatã disponere, & pronũciare. Soc. in d. cõs. 264. col. 7. & seq. & in consi. 266. col. 19. & seq. Fely. in c. cum olim, col. 11. de re iud. Gozad. in consi. 5. col. pen. qui tenet hoc etiam in profanis, licèt contrarium in profanis contra clericum teneat Fel. in trac. quando literæ apostolicæ, col. 5. Aimo in consi. 5. vol. 1. Rui. in cõsil. 63. col. pen. uol. 5.

Sed tenendo primam opi. magis * communem, vt Princeps de plenitudine potestatis procedendo possit omittere citationem.

26 Amplia idem esse, vbi adest etiam clausula ex certa scientia, vt per Sal. in l. nec causas, C. de appell. Rom. in cons. 369. in 5. dubio. Dec. in cõsi. 191. col. 2. Abb. in c. cum olim, col. 5. de re iud. Soc. in consi. 156. col. 2. Pau. de Cast. in l. 2. in fi. C. quomodo, & quando iud. Dec. in cons. 269. in fi. col. Hipp. in d. l. de unoquoq; col. 40. in 45. casu. Fel. in c. quæ in ecclesiarũ, col. 24. de consti. io c. cum olim, col. pe. de re iud. Gozad. in cons. 2. col. 3. Paris. consi. 1. col. 12. vol. 2. in consi. 5. col. 14. vol. 4. Gram. dec. 65. nu. 52.

27 Ratio autem est, nam clausula ex certa scientia, idẽ operatur quod clausula, de potestatis plenitudine. Bal. in l. eos, C. de appel. Dec. in cõs. 516. col. 2. Abb. in c. adhæc, per gl. ibi de resc. & in c. cum inter, col. 1. de excep. in c. cum olim, col. 6. de re iud. Rom. in cons. 369. in 5. dubio. Dec. io cons. 191. col. 2. & in 341. col. 2. Corn. in consi. 312. col. 1. vol. 2. Alexan. consi. 16. col. pe. vol. 5. Fel. in c. cum inter, col. 3. de except. Alex. in consi. 92. col. 7. vol. 6. Barba. in consi. 26. num. 4. & in consi. 27. col. 1. vol. 2. Soc. in consi. 156. col. 2. & in cõsi. 146. col. 4. Cor. in coos. 313. col. 3. vol. 4. Ias. in cõs. 56. col. 2. uol. 1. Gram. consi. ciuili 100. col. 1.

28 ¶ Contrarium q̃ immò ẽt stante clausula, ex certa scientia, requiratur citatio, tenuit Soc. in cons. 264. in 4. col. Alex. in consi. 82. colum. 2. in fi. vol. 7. Barba. in consi. 27. nu. 20. vol. 4. Dec. Neap. 69. in nou. aopliat, vt etiam in subdito hoc procedat.

29 PRIMÒ Sublimita, principalem limitationem non procedere in criminalibus, in quibus ẽt de plenitudine potestatis non potest princeps procedere, parte nõ citata, quia in his non potest tollere defensionem, vt per Hipp. in prac. in §. expedita, col. 10.

30 SECVNDÒ Sublimita limitationem non procedere contra non subditum. Gozad. in consi. 48. col. 1. in fi. Paris. in consi. 1. col. 6. vol. 2.

31 SECVNDÒ Limita hanc principalem ampliationẽ quod Princeps in suo processu non possit omittere citationem, quia hoc non habeat locum, si ex iusta causa id faciat, vt puta fauore ecclesiæ, qñ procedit contra illos, qui occuparunt, uel occupatas detinent terras ecclesiæ Romanæ, ut dicit gl. in l. antepen. ff. ex quibus, cau. maio. Io. And. in c. cũ olim, circa fi. de re iud. in nouell. Rom. in sing. 685. inci. ũ scis quòd nedũ. Hipp. in l. de unoquoque, col. 42. in 49. casu. Mariã. in tract. citat. col. 59. in 34. casu. Nicell. in 52. concord. glo. in 25. fallen. Bal. in l. nec causas, C. de appell. & in l. 2. in prin. C. quomodo, & quando iud. & in procem. feud. col. 9. in fi. Alex. in consi. 2. col. 6. & col. fi vol. 1. Ias. in l. 1. nu. 9. ff. de constit. prin. apostil. ad Abb. in c. in causis, de re iud. Fel. in c. quæ in ecclesiarum, col 24. de cõstit. & in c. cum olim, col. fi. de re iud. Ias. in cons. 177. col. 4. vol. 3. Rom. in repet. l. 1. in 6. quæst. ver. unum tamen scias. C. de hæredib. Instituen. Ioã. Crot. in l. Gallus, §. & quid si tãtũ, col. 46. in fi. ff. de liber. & posthum. Paris. cons. 101. col. 16. vol. 1.

32 Amplia, ut contra istos possit procedi etiam de facto. Ancha. in consi. 277. col. pen. & seq. & in consil. 429. Paris. consi. 101. nu. 124. & seq. vol. 1.

33 Contra hanc limitationem tenet Nicell. in 52. cõcord. gl. in 4. fall.

34 Declara tamen istam conclusionẽ, vt Princeps non possit omittere citationem, quia debet intelligi de illa citatione, quæ est de iure naturali, uidelicet ad faciendas defensiones, secus de citatione ad sententiam, ita Soc. in l. si quis arbitratu, col. 14. ff. de verb. obl. Geor. Natta in de. sæpe, §. sed quia, col. 27. & seq. de uer. sig. Dec. Neap. 1. in nou. in 3. dubio.

35 Concorda igitur hoc modo has contrarias opiniones, ut princeps nõ possit omittere citationẽ, qñ qs nõ fuit citatus ad se defendendũ, secus aũt si qs nõ fuit citatus tñmodo ad sñiam, & nisi hoc modo intelligantr̃, & saluentr̃ supra allegatę decisiones, nõ posset procedere stãte prima cõclusione * cõiter approbata, q̃ Princeps nõ põt citationẽ omittere, & hoc est qđ voluit Ro. in l. si qs arbitratu, col. 4. uer. 8. cõem, ff. de uer. obl. Are. in cons. 165. col. 10. Ias. in cons. 177. col. 4. vol. 2.

36 TERTIÒ Amplia conclusionẽ principalẽ procedere ẽt io sũmariis, ut est tex. in clem. sæpe, §. non sic, ubi Natta col. 1. & Anch. in prin. de uerb. signifi. Soc. in tracta. citatio. col. 37. Soc. in consi. 12. colum. 2. vol. 1. Guma. in coos. 7. col. 1. Bru. in consi. 20. col. 1. Paris. in

consi.20.col.3.vol.4.Alex.in cons.61.vol.4.

37. PRIMÒ Amplia istam ampliationem, ẽt stante statuto ꝙ procedatur sine vlla solemnitate, ut not. Rom. in rubr.de arb.col.7.ver.17.Soc.in cõs.12.col. 1. vol. 3.Dec.in l.milites, C.de testa.milit.Hipp.in l.de vnoquoque, col.12.& seq.de re iud.Hipp.in sing.73.Fel. in c.2.col.2.in secũda declaratione, de testi.Dec.in c. 8.col.4.de testib.dec.Neap.1.in 3.dubio, in nouis.

38 Et facit, nam secundum Bar.in l.filiusfa. ff.de don. & in l.1.ff.de testam, milit.& in extrauag.ad reprimendum, in verbo, videbitur, col. fi. qui potest procedere omissa iuris solemnitate, nõ tñ potest defensionem iuris naturalis omittere, sequitur Lanfr. & Natta in cle. sæpe, in §.nõ sic, col.9.de verb.sig. Nellus in trac.bannitorum, in 3.parte primi temporis, q.2. vel quarta. Boue, in §.plane, Instit.de test.milit.

39 SECVNDÒ Amplia, vt hoc procedat ẽt si caueatur, quod quis possit procedere vel punire, Nell. in trac.bann.in loco proximè allegato. Lap. alleg. 128. Maria, in trac.citat.col.44.in fi. in 37. ampliat. Sentit Imola in clem.sæpe, col.42.de verb.sig.

40 TERTIÒ Amplia, ẽt si fuerit dictum, omisso iuris ordine, quia non propterea tollitur citatio. Philip. Franc.in c.bonæ, col.2.de appell.

41 QVARTÒ Amplia, ẽt si dictum sit quòd procedatur sine figura iudicij. Georg.Natta in clem.sæpe, §. quæ omnia, col.21.de verb.sig.

42 Et propterea infertur, vt ẽt in causa summaria testes examinati parte non citata nullam probationem faciant. Paris.cõsi.2.nu.166.vol.4.vbi dicit omnes Doc. ita tenere.

43 QVINTÒ Amplia, quia statutum disponens qđ snia proferri possit absq; partis citatione non valet. Bal.in l.1.col.2.quomodo, & quan.iud. Imol. in cle. pastoralis, de re iud. quem sequitur Soc.in consi. 164. col.6. uer. contrariam tamen, vol.2.Curt. iun.in cons. 170.nu.21.Fel.in c.ex parte, el 2.nu.5.de offi.delegat.

44 QVRTÒ Amplia principaliter, vt conclusio procedat ẽt in laudo dato per arbitrum, l.diem, §. si quis, ff.de arbitris, Doct.omnes in c.Quintauallis, de iureiur. vbi dicunt ꝙ arbiter seruat ordinem iudiciorum,

45 & ibi Imola, col.7.& seq. ponit ꝙ arbiter debet partes citare, & idem dicit Bal.in repetitione l.ex compromisso, ff.de arbit.in 5.quæstione.

46 PRIMÒ Amplia istam ampliationem, vt hoc procedat, tam in arbitro compromissario, quam etiam in arbitro electo ex necessitate iuris. Maria, in trac.citatio, col.46.& seq.ubi limitat trib. modis. Goza.cons.100. col.1. Hispa.in c.per vestras, fol.90.col.2.de don. inter vir.& vxor.

47 SECVNDÒ Amplia, vt ista ampliatio procedat ẽt si in compromisso dictũ sit, vt arbiter possit sniam, seu laudum ferre partibus absentibus, not. Specul. in tit.de arbitr.in §.excipitur, in fi. Imo.in c.dilectus, colum.2.de arbit.Alex.in l.si quis arbitratu, col.5.versi. quarto limita, ff.de ver.obl.Fel.in c.cum olim, col. 8. de re iud.Soc.in d.l.si quis arbitratu, col.13.ver.2.limita.Hipp.in sing.175.Maria, Soc.in rubr. de dilat, fol. 35.col.4.ver.42. Ias.in §.in bonæ fidei, col.10.Insti.de act.Hipp.in repet, d.l.de vnoquoq; col.13. de re iud. Boer.dec.283.nu.38.vbi dicit* communem opi.Gozad.in consi.100.col.1.

48 Et propterea ẽt si statutum dicat, ꝙ absens condẽnari possit, nihilominus intelligitur præcedente citatione. Bal.in l.1.col.1.uer.sed hic quæritur an valeant, C. quomodo & quan.iudex. Hippol.in singu.633.

49 TERTIÒ Amplia istam ampliationem, vt si dictum sit, ꝙ arbiter possit laudum ferre, partib. præsentibus, vel absentibus, citatis vel non citatis, adhuc tñ necessaria sit notificatio. Secũdum vnã opi. de qua per Soc.in trac.citat.col.51.in fi.Hipp.in d.l. de vnoquoque, col.25.Alex.in consi.61.col.fi.vol.3. & in consi. 87.col.fi.vol.5.& in consi.34.col.fi.vol.1.Fel.in c. dilecti, col.2.de iud.Ias.in §.bonæ fidei, col.10.Insti. de act.Fel.in c.cum olim, col.8. de re iud. Dec.in consi. 632.Rui.in consi.62.col.3.vol.5.

50 Et propterea qñ Imperator dat facultatem in priuilegio Comiti Palatino legitimandi ẽt parte non citata, tamen citatio ẽt omitti non potest, nisi qđ Comes Palatinus habebat per factam cognitionem oĩum iuriũ partis, & non aliàs, Grat.in cons.158.nu.25.vol.2.

51 QVARTÒ Amplia, idem est in prorogatione cõpromissi, in qua requiritur citatio partis. Alex.in cons. 34.col.fi.uol.1.Paris.cons.43.col.2.vol.1.Ias.in §.bonæ fidei, nu.28.Inst.de actio. Cur.iun.in cons.31.colum.1.& consi.32.in princ. vbi dicit hanc opinionem veriorem, & hanc opinionem dicit communem Dec. in consi.39.col.1.decis.283.col.10.

52 PRIMÒ Limita hanc principalem ampliationẽ, vt in laudo requiratur citatio, quia hoc non procedit, qñ cõpromissum sit iuratũ, ut puta quia partes cũ iuro promiserũt stare, & parere lando ferẽdo, ut dicit Bapt. de S.Blasio in trac.de arb.q.70.col.4.ver. 5. conclu. Sequitur Hispa.in c.per vestras, in §.17.nu.70.licèt ipse dubitet de hac limitat.& ego etiam ualde dubito.

53 SECVNDÒ Limita, quia si laudum sit intimatum, & pars non reclamauerit laudum non potest amplius impugnari, prætextu omissę citationis, ut per Grat, in consi.76.col.1.in fi.uol.2.

54 TARTIO Limita, si in compromisso dictum esset quod arbitri possent laudum proferre partib. absentibus, & non citatis. Pau.de Cast.Alex.Ias.in l. si quis arbitratu, colum.3.ff.de uerbo.oblig. Bal. in l. si quis ex cõsensu, col.11.C.de epis.aud.Rom.in cõs.7.Hipp. in sing.173.Fel.in c.cũ olim, col.8.de re iud. Boer. dec. 283.nu.34.& nu.38.Ias.in consi.12.in fi.uol.1.Frãc. Curt.in cons.170.col.5.Nicell.in concord.glo.52.in 28.fallen.Rebuff.in trac.nomina.fol.78.

55 QVINTÒ Amplia principaliter, nam disponente statuto, ut ad omnem uoluntatem creditoris capiatur debitor, non tamen poterit capi non pręcedente citatione, quia debet prius constare eum esse debitorem, Hippol.in l.de unoquoq;.col.13.qui allegat Bal. in l.

56 per diuersas, in 10. quæstione, C. mand. ubi tenet ꝙ stante statuto, ut debitor capiatur ad creditoris instantiam, ẽt non præcedente citatione, nihilominus nõ poterit capi ad instantiam cessionarii, quia debet prius constare ius illud esse cessum. Soc.in consi.88.col. fin. uol.4.& in consi.96.colum.fi. Hipp.in l.si quis ne q̃stio, col.3.ff.de quæstio.Calcan.in consi.18.col.2.& seq.Fely.in c.licet, col.fi.de accusa.Bal.in l. si quis curialis.C.de Episcopis, & cler. Pau.de Ca.in l.postulante, ff.ad Treb.& in d.l.si quis curialis. C. de Episcopis, & cle.Aret.cons.21.col.pe.Alex.cons.188.col.1.uol. 2.& in cons.95.uol.4.Ruin.in cons.102.col.1.uol.5. & consi.88.col.3.uol.5.Boer.dec.10.Bertr.consi.21. vol.1.in antiq.

57 Ratio est, quia semper facienda est interpretatio ne per statutum tollatur citatio, ut per Alex.in consi.83. col.5.& seq.uol.2.

58 Sed si de cessione cõstaret, posset etiam capi ad instantiam cessionarii. Rui.cons.209.col.6.uol.1.

¶ Contrarium, ꝙ possit incipi a captura ẽt nõ præcedente citatione, tenet Ang.Imol.Cum, & Alex. in l. si sic, ff.de lega.1.Fel.in c.qualiter, & quando, §.debet, col.1.de accusa.Alex.in consi.225.col.2.uol.6.

59 Concor-

59 Concorda has duas opiniones, ut prima procedat quãdo statutum disponit, quod debitor capi possit ad voluntatem, seu instantiam creditoris, secus autem si disponat ad liberam, & meram voluntatem, quia tunc procedit secunda opinio, per illam dictionem præcisam. Ista concordia expresse sumitur ex dictis Alex. in l. postulante, col. fi. ff. ad Treb.

60 Et propterea ex supradictis primò infertur, vt si statutum dicat ꝙ executio fiat contra hæredem, nihilominus ipse debet citari ad hoc, vt constet ipsum esse hæredem. Fel. in c. quia, colum. pen. de iud. post Bal. in d. l. per diuersas, in 10. q. C. manda. Dec. in d. c. quia. col. 7. de iudic. Rum. cons. 152. col. 2. & 5. vol. 4. & cons. 88. colum. 3. uolum. 5. & consi. 102. col. 1. volum. 5. Boer. decis. 295. nu. 15.

61 Secundò Similiter infertur, nam si executio fieri debet ad instantiam hæredis, debet constare prius illum esse hæredem. Alex. in consi. 115. col. fi. uer. postremò non omitto, vol. 7. Boer. dec. 204. nu. 47. Bertran. consi. 21. vol. 1. in antiq.

62 Limita, quando proceditur per hæredem ad executionem vigore obligationis. Boer. dec. 10. in fi.

63 Sextò Amplia stante statuto, ꝙ omnes exceptiones intelligantur reiectæ, nam etiam adhuc citatio debet interuenire, aliàs actus esset nullus, & de tali nullitate dari potest. Pet. de Anch. in cõsi. 210. Cald. in cõs. 8. in tit. de sent. & re iud. Abb. in consi. 97. in 2. col. vol. 1. Fel. in c. qualiter & qñ, §. debet, col. 1. de accu. & in c. cũ olim, col. fi. de re iud. Dec. in cons. 83. col. pen. Ang. in cõs. 177. col. fi. Hipp. sing. 75. Ale. cõs. 61. col. 1. in fi. vol. 7. Hip. in d. l. de vnoquoq;, col. 14. de re iu.

¶ Cõtrarium voluit Alex. in cõs. 225. col. 2. vol. 6.

64 Septimo Amplia, ut ẽt in extraiudicialibus requiratur citatio. Inn. & post eum Io. And. in c. ex rõne, de appell. Bal. in c. 1. §. sancimus, el 2. quo tempore miles, & in c. 1. in fi. de inuest. in marit. fact. Alex. in l. si qs arbitratu, col. 5. & ibi Ias. col. 9. & Soc. col. 13. per l. 1. §. denunciari, & §. mulier, ff. de vent. inspicien. Hipp. in d. l. de vnoquoq;, col. 14. ff. de re iud. Maria. in trac. citat. col. 50. Cuman. in cons. 7. col. 1. & seq. Calca. in cons. 16. col. 6. Dec. in consi. 640. col. fi.

65 Amplia hanc ampliationem, vt magis in actu extrajudiciali quam iudiciali requiratur citatio, vt voluit Ruin. in cons. 106. col. 2. & pe. vol. 3.

¶ Contra principalem ampliationem tenet Pau. de

66 Cas. in cõs. 338. in 2. col. vol. 1. post Inn. in c. cũ olim, el 2. de elect. Bal. in l. neq; natales, col. fi. C. de probat. Laur. Calcan. in cons. 18. col. pe. Rom. in cons. 212. col. 1. Card. in cons. 32. col. 2. Dec. c. 2. col. 4. de testib. Guil. de Cun. in l. Episcopale, C. de Episcopali aud. refert Maria. in trac. citat. col. 46. in 42. amplia. in prin. Card. in cõs. 140. col. 1. in fi. Rota in no. dec. 356. Fel. in c. fi. col. pe. de consuet. vbi sumitur declaratio.

67 Octavò Amplia, ẽt si actus contineat fauorem non citati, adhuc tamen non valet ob defectum citationis, & propterea sñia lata in fauorem absentis nõ citati nõ ualet, vt est gl. in l. ea, quæ. C. quomo. & qñ iud. & ibi Bar. & Ang. & Sal. & gl. in l. furioso, ff. de re iud. & ibi Bar. Ang. Raph. Cum. Imol. Pau. de Cast. & Alexan. col. 1. qui dicit istam partem esse *cõem. Et idem tenet & dicit Ias. ibi, col. 1. & idem tenet glo. 1. iuncto tex. in l. quæsitum, ff. de re iud. & ibi Bar. & Bald. in l. properandum, §. sin aũt reus, in fi. C. de iud. & ibi Ang. & Sal. col. fi. & Alex. col. 2. qui dicit ꝙ gl. ibi quę contrarium tenet, reprobatur cõiter, & Ias. ibi in fine. Bar. in tracta. ad reprimendum, in ver. figura, in fine. Abb. in c. qm contra, col. 5. in gl. in uerbo, citationes, de probatio. & in cons. 3. col. 17. vol. 2. Maria. in rubrica de dilat. char. 60. col. 1. Petr. de Anch. in cons. 16. Ias. in d. l. nec quicquam, §. ubi decretum, nu. 48. ubi dicit *cõem opi. & ibi Bal. col. 4. Hippol. col. 15. in d. l. de vnoquoque. Bouer. in verbo, sñia, & in sing. 13. Nicella, qui declarat in 52. concord. gl. in 19. fall. Alex. an in cons. 114. uol. 6. Roma. in sing. 190.

68 ¶Contrarium tenet gl. in d. l. properandum. §. sin autem reus, in gl. in verbo, omnem ei contradictionẽ, C. de iud. quæ loquitur in absente, & contumace, & Bal. in d. l. ea quæ, C. quomodo, & qñ iud. & ibi Paul. de Cast. & in d. l. properandum, in §. sin autem reus, & Bal. in l. si accusatoribus, in vltima col. C. de accus.

Tenendo primam opinionem

69 Primò Limita, qñ iudex fecisset sibi dari licentiam a reo procedendi contra eum ẽt non citatum, vt per Hipp. in l. de vnoquoque, nu. 81. & seq. ff. de re iud.

70 Secundò Limita, vt ampliatio ista non habeat locum in sententia interlocutoria, vt voluit Ang. in l. 1. C. quib. non obst. long. temp. præscrip. & Ias. in d. l. nequidquam, nu. 48. ff. de offi. procons. & legat.

71 Tertiò Limita, qñ sñia in cã criminali profertur in fauorem absentis, sm Bal. in l. si accusatoribus, col. fi. ff. de re iud. Alex. in l. furioso, col. 2. ff. de re iud.

72 Nonò Amplia, ẽt si agatur de eiiciendo aliquem de possessione, quam iniustè, & illicitè detinet, vt not. Inno. in c. inter, de maio. & obe. Bal. in l. 2. C. si propter publi. pensi. Bar. in l. fi. col. 6 in uer. item extra gl. quæro. C. de edict. D. Adria. tollen. est bonus tex. in l. ordo, & ibi not. Ang. C. de execu. rei iud. Rom. in l. iustè possidet, ff. de acq. poss. Pet. de Anch. in cons. 274. Calder. in tit. de dilat. in consi. 4. Bal. et Ang. in l. si maritus, la 1. C. de don. inter vir. et vxor. Fel. in c. cũ dudum, col. 7. de præsump. est bonus tex. et ibi Bar. in l. meminerit, C. vnde vi. Pet. de Anch. in cons. 292. Card. in cõs. 74. et in consi. 132. in fi. Rota in dec. 4. in tit. de rest. spol. in antiquioribus. Ioan. de Ana. post Card. in c. 2. col. 2. de simo. ubi etiam Fel. Soc. consi. 130. col. 2. volum. 3. Dec. in consi. 191. col. 3. Calc. in cons. 115. col. pe. Fel. in c. Rodulphus, col. 28. de resc. Bertr. in consi. 73. col. 3. et in cons. 85. vol. 2. Rui. consi. 17. col. 2 vol. 5. Fel. in c. cum olim, in 8. col. et seq. de re iud. Rom. in cons. 69. col. fi. et in sing. 787. Hippol. in sing. 195. et in d. l. de vnoquoque, col. 18. Bal. in cons. 135. in 3. parte; Alex. in cons. 5. col. 1. vol. 2. Lofred. in consi. 47. col. 2. et seq. Aimo in consi. 124. col. 1.

73 Primò Amplia, ẽt si possessor ignoretur, tamẽ hoc non facit quominus actus factus eo nõ citato valeat, et ei præiudicet, vt ibi per Alex. Socin. consi. 13. col. 2. vol. 4. Bertr. in consi. 73. col. 3. vol. 3. et in cons. 85. uol. 3. Bouet. in uerbo, positio, in sing. 9. Sarnen. in reg. de non tollen. iure quæsito, in 5. q. dicens, Rotam ita iudicasse. Aimo consi. 124. Gra. cõsi. 90. col. 1. uol. 1. et cons. 75. in prin. uol. 2. Rui. cõs. 62. col. 8. uol. 5. Boer. dec. 277. Gram. cõs. ciuil. 120. col. 1. et cõs. 150. col. 2. et col. 6. Bertr. cons. 9. col. 1. uol. 1. in antiquis.

74 Secundò Amplia etiam si iniustus possessor fuisset citatus per proclama generale, quia in hoc casu istud non sufficit. Rui. consi. 17. nume. 5. uol. 5.

75 Primò Limita, si fiat restitutio ad possessionem antiquam, quam alius occupauerat post iudicis inhibitionem. Calcan. in consil. 82. colum. penul. et sequen.

76 Secundò Limita, qñ quis possideret notoriè iniustè, quia tũc nõ requiritur iuris ordo in expellẽdo illum è possessione. Dec. in cõs. 191. col. 3. Hipp. in sin. 195. et in cons. 38. nu. 14. Rota in nou. dec. 14. circa fi. Barbat. in cons. 61. nu. 30. et seq. uol. 1. gl. consuet. Biturig. fol. 18. col. 1. Abb. in c. excepta, circa mediũ, de

restit.spolia.Hipp.in rubr.de probat.col.45. Fel. in c. qualiter,& quando,col.8.de accusa. & in c.2.de simonia.Afflı.super coost.fol.270.col.4.Rebuff.io l. quod iussit,io 1.not.nu.61.ff.de re iud.

77 Tertiò Limita, quia vsufructuarius ẽt finito vsufructu nooeiicitur de facto de possessiooe.Guido Papa,qui notabiliter loquitur,in sing.365.

78 Declara q̃a si fuit citatus in processu, vbi agebatur de eiiciendo ipsum de possessione, non est necesse eũ etiam citare in actu tradeudæ possessiooıs.Nicell. in 52.concord.gl.io 86.fall.

79 Decimò Amplia,nam ẽt si actus oon inferat parti graue præiudicium,oihilominus est citanda pars, vt puta cum absoluitur voa partium ab obseruatione iudicii.Ion.in c.consuluit.de offi.deleg.Bar.in l.Titia, col.3.ver.quæro, verum quando, ff. de accusation.& in authen.qui semel,col.5.ver. vlterius venio.C.quomodo,& quando iud.& in l. post edictum,in fi. ff. de iud.Rom.iu sing.414.incip.sñia absolutoria. Paul. de Cast.in l.2.C.quomodo,& quando ind.Innoc. in c.si aduersarius,io fi.col.ver.& hæc intelligemus vera, de eo,qui mittit.in poss.causa rei seruan.& io c. ad petitionem,in 1,col.io fi.ver.item nota quòd iudex,de accus. Bal.in c.1.in 1.col.de mili.va.qui contumax est,& in l.vt perfectius,io 2.col.in prin.ver.contra actorem verò.C.de annali excep.Hippol. in d.l. de vnoquoque, col.18.de re iud.

80. XI.Amplia,ẽt i testibus examinatis pro iudiciis,qui nullum faciunt inditium sufficiens ad torturam, parte non citata,vt tradit Ang.Aret.in trac. malefic.in verbo, fama publica, in versicu.qualiter probetur.Gandinus in trac.malefi.sub Rubrica,quomodo malefi.cognoscãtur per inq̃sitionem,in 2.col.vers.sed nunquid. Saly.in l.fi.io fi.C.de quæst.Bal.in l.iubemus, col. 3. ver.item dixi.C.de probat.& Aug.in repeti. l.si vacantia,in 27.col.C.de boo.vac.li.10.Hipp.in d.l.de vnoquoq;,col.19.Inn.idem tenet,col.2.& ibi Abb.col.3. in c.bonæ,el 1.de elect.Aret.in c.in nomine dñi, col. 3.de testi.Alex.in cõs.65.col.fi.vol.1.& in cõsi. 180. col.pe.vol.2. Bar.in l.fi.in fi.ff.de quæst. Hippol. in l. 2.col.2.& seq.ff.de quæst.in cons.18.col.3.& in cõsi. 46.col.2.& in cons.51.col.3.& in consi.123.col.1.& in cons.128.col.3.Cor.in cons.134.vol.4.Hippol.in practica,§.nunc videndum,col.5.& in l.1.col. 2.ff. de quæst.Grant.in cons.ciuil.15.& io cous.64. col. 1. & in voto 30.col.1.& seq.

¶ Contrarium tenet Dec.in c.2.col.3,de test.

81 XII. Amplia, vt iudex iudici inhibere non possit, parte non citata.Fed.de Senis in cons. 300.Pet.de Anch.io cons.234.Ant.de Butr.& Imola in c.debitores, col.3.in fi.& col.3. de iureiur.Laur.de Rod.in trac. de vsur.q.131.Alex.in cons.92.col.3.vol.2. & in consi. 8.vol.4.& in l.4.§.condemnatum,col.5. vbi dicit istã partem * cõem.ff. de re iud. & idem dicit in l.Titia, in fi.ff.solu.mat. vbi idẽ tenet Aret.in cõs.20. col. pe. & in cõs.33.col.3.Spe.i ti.de app.§.de officio, col.3.ver. sed nunquid.Ias.vbi dicit istam * cõem,in l. nec quicquiequam,§.vbi decretum,col.5.& seq.ff.de offi.procons.& leg. & in l.administratore, C. de leg. Maria.in tract.citar.col.52.& iu c.proposuisti,col.11.de fo. cõpet.Hippol.in l.de vnoquoque,col.19.Abb.in c.tuã, col.pe.de ord.cogn.cuius dicta declarat Ias. io repet. l.admonendi,vbi etiam tenet istam limit.col.pe.de iureiur.& in l.si opus nouum,nu.6.vbi dicit * communem opin.ff.de oper.no.nuoc.Aret.io cõs.75.col. 3. & seq.Alex.qui declarat io consi.68.& seq.col.7.Ferrat.caut. 28.Nicell.in 52.concord.gl.in 8.fall.Oldendorp.in libello iuris,& æquitatis,fol.353.& seq. Rui. cons.61.col.10.uol.5.Berous quæstione 77.

82 Primò Limita istam partem quando immineret peccatum, quia tunc potest inhiberi, etiam parte non citata, ita Abb.io c. tuam,nu.12.de ordi. cognit. Cassa.in coos.1.ou. 105.

83 Secundò Limita istã ampliationem, quia iudex,cui fuit commissa causa principalis, cũ potestate citandi,& inhibẽdi, potest statim inhibere absq; citatione partis, vt tradit Berons quæstio.124.nu.2.

¶ Contra hanc ampliationẽ vr̃ tenuisse Lap. alleg. 55.& Ant.de But.in c.tuã,de ord.cogn.vbi ẽt Imo.& Alex.in cõs.149.col. 1.in fi.vol.6.Stafil. de liter.grat. & iust. fol. 178.in fi.& seq.ver.nihilominus.

Coocorda,quia aut iudex, vt puta ecclesiasticus inhibet iudici seculari,ad instantiã partis,ne amplius ꝓcedat io causa,& tũc procedit primã opin.vt requirat̃ citatio: aut iudex inhibet ex officio,nõ autem ad instãtiam partis,& tũc procedit secũda opinio, ot citatio nõ sit necessaria, hoc est quod voluit Abb.in c. pe. de ord.cogn. prout illud dictum Abb. expressè declarat Ias.in repet.l.admonẽdi,nu.327.uer.cõfirmo, ff. de iureiur.licet Aret.in cons.75. col.3.uer.hoc præmisso, dicat speciale esse, ut inhibitoria non requirat citationem partis,quando pendet quæstio præiudicialis, ot ibi per eum.

84 Tertiò Limita, nam in hoc casu oẽs admittũt, posse fieri inhibitionem parte nõ citata,qñ iudex ecclesiasticus inhibet sæculari ne executioni demãdet cõstitutionem cõtra ecclesiæ libertatem,ita not.Arch. in c. quæ Lotharius,2.q.1.Bal.in l.presbyteri,colum. 2.de Episc.& cler.Rom.in l.si finita,§.Iulinius,ff.de dã.infect.Fely.in c.ecclesia sanctæ Mariæ,col.27.uer.secũda cautela,de cõstit.Ias.in l.nec quicquam, §. ubi decretum,col.6.ff.de offi.procõs.et legati,ubi ẽt ipse ponit aliam limitationem ex mẽte Laur. de Rodulphis. Hippol.io rubr.de proba.col.45. Alex. in cons.68. et seq.uol.7.Fel.in c.cum olim,col.7.de re iud.

85 Sublimita qñ iodex nõ ad partis instãtiam, sed ex proprio officio inhiberet,q̃a tũc citatio nõ esset necessaria.vt per Alex.in cõsi.9.uol.4.et Ias.in repe.l. admonendi,col.pe. uer. coofirmo,ff. de iureiur.

86 XIII. Amplia,ut ẽt ipse iudex,qui tulit sñiam, sit citandus,qñ agitur de eius sñiæ reuocatione, vel retractatione,ut no.Ant.de But.in c. cum ab ecclesiarum, in 4.no.de offic.ordi.et in c.qua frõte,in 3.col. de appel.Abb.in c.dilectus filius,in ultimo no.de rescr. ubi hoc ipse iotelligit, quãdo processit ex officio primus iudex,de cuius sñiæ reuocatione tractatur,uel resultaret pœna ipsius iudicis primò iudicãtis, gl.Hostien.et Abb.io c.cum speciali,§.porrò,in gl.in uerbo, superiore,de appell.ubi etiam Imola,col.4.et Philip.Frã.in fi. colum.Fel.ubi latè declarat,in d.c.dilectus filius, col. 2.et seq.de res.Dec.in consi. 143. col.1. io fi. Abb. in c.sacro,de sent.excom.in fi. col. Rom. in coosil. 343. col.pe.Bal.in l.nam ita Diuus,col.fi.ff.de adopt. Maria.in rubrica de dilat.in 2.col.uersi.10.Bal.in l.sancimus,in 4.col.uersi.13.quæritur,C.de iud.Maria.in tracta.citat.col.17.Felyn.in c.sacro,colum.3.ubi dicit cõmunem * opi.de sent.excomm.Imola,in c. de cætero, de trans.est bonus tex.io c.uenerabilibus,in fi. de sen. excom.in 6.et ibi Dom.in ultimo not.Bal.io c.1.in 5. col.ibi, de iudice an sit citandus,de milit. uasal.qui est contumax.Ang.in repet.l.si uacantia,uersi.item circa: C.de bon.uacant.Bald.io l.edita,in secunda repetitione,in 11.colum.uersi.quid si reus, C. de eden.Hippo. in d.l.de unoquoque,colom. 19.et sequen.ff.de re iudic. et secundum istam declarationem intellige not.
87 per Bal.in rub.de successo.edicto,in fi.et Bar.in l.1.in fi.ff.ad

* fi.ff.ad Tertull. Boer.deciſ.259.qui hanc partem * cõmunẽ,nu.13.affirmat, qñ tractatur de pęna infligenda iudici rõne ſniæ latæ,vel de intereſſe, & expẽſis parti læſę ab ipſo ſoluendis,& non alias, & ita ẽt diſtinguit apoſtill.ad deciſ.Tholoſ.277.ver. ſed an iudex.

88 ¶ Contrariũ tenet Inn. in c.in noſtra,col. fi.de proc. vbi ẽt Hoſt.col.pe.& ibi Io.And.col.3.Mlis in verbo, iudex non eſt citãdus,qui volunt q̃ iudex, in retractione ſuæ ſniæ non ſit citandus,ſed edicto propoſito generaliter citandi ſint omnes, quorum intereſt.

89 Idem,quod iudex non ſit citandus,tenuit Inn.in c. cũ ſpeciali,col.pe.de appe.gl.in c.ſacro.in verbo, conſtiterit,de ſen.excom.Inn.Hoſt.& Io. And. in c.de cætero,de procur.& Arch.in c.venerabilibus,de ſen. excom.in 6.Bouet.in verbo,citatio.ſing.27.Nicel.in 52. concord.gl.in 18.fall.Oldendorp. in libello iuris, & æquitatis,fol. 352. Sal.in l.fi.C.ſi reus,vel accuſ.mor. fuer.Dec.in c.cũ ſpeciali,c.porrò,in fi.de appella.

90 Et niſi iſtæ doctrinæ reducantur ad concordiam per diſtinctiones,de quibus ſupra dictum eſt, procul * dubio prima pars eſt magis * communis.

91 XIIII. Amplia in abſolutione a iuramẽto, in qua pars eſt citanda. Ant.de But.& ibi Card.& Imo.col.4. de iureiur.in c.debitores, & Bal.ẽt ibi hoc ſentit poſt Inno.ibi,qui idem tenet.Io.And.in additio.Spe.in tit. de iureiu.ſuper rubr.idem ſentit Fede.de Sen.in conſi. 300.vbi tenet q̃ in abſolutione requiritur aliqua cauſæ cognitio. idem ſentit gl.in c.auctoritatem,16.q.6. vbi dicit,q̃ ſemper requirendus eſt creditor,vt remit-

92 tat iuramentum,q̃ ſi facere diſtulerit,abſoluendus eſt a iudice,& idem tenet clarè Alexan. in conſ.222. in 2. col.& ſeq.vol.2.idẽ tenet Abb.in c.1.col.4.& ſeq. de iureiur.Pet.de Anch.in conſ.382.& in cõſ.198.Abb. in cõſ.12.incip.& ſi copioſior,in vltima col. in fi.vol. 2.Flor.in lege,l.Aquilia ſi deletum,col.6.ff.ad l.Aquiliam.Barba.in conſ.85.col.3.& ſeq.vol.3. Lau.de Rodul.in repet.c.conſuluit,in 25.quæſtione,de vſur. Iaſ. in l.nec quicquàm,§.vbi decretum,col.8. ff.de offi. proconſ.& legati,& in l.ſi opus, col.2.ff.de oper. noui nunc.Cur.in conſ.44.col.7.in fi.Maria.in tract. citat. col.42.& ſeq.Guido Papa q.140.& q.235.dec. Tholoſ.& ibi apoſtil.62.Fel.in c.fi.col.13.de for.compet. Gomeſ.in rubrica de reſ.in 6.& in tract.breuiũ, char. 13.Nicel.qui declarat in 52.concur.gl.in 21.fal.Gozad.in conſ.59.col.pen.Bertran.in conſ.41.col. 2. & ſeq.vol.1.& in conſ.154.col.1.uol.1.& in conſ.152. vol.3.& in conſ.98.vol.1.Venafr.in conſ.33. Rebuf. in l.quod iuſſit,in gl.magna,nu.25. ff. de re iud. Lofred.in conſi. 12.col. 1.& col.3. vbi ampliat. Pariſ.in conſi.96.col.10.vol.1.Aimo in conſi.7.col.3. Oldra. in conſi.120.& idem ſentit in conſi.186.Soc.in conſ. 59.col.4.vol.3.Alex.in conſ.66.col.3.vol.6. Fel.in c. 1.col.8.& ſeq.ubi limitat,de iureiur.Hippol. in d.l.de vnoquoque,col.68.de re iudi.Rui.in conſ.66. nu. 2. vol.4.vbi dicit hanc partem probabiliorem.Bertran.in conſ.1.col.21.vol.1.in antiq.

Tenendo hanc partem.

93 Amplia,quia non conceditur abſolutio a iuramento etiam per breue ad effectum agendi, niſi parte citata.Gomeſ.in tracta.breuium,num.16.

94 Primò Limita iſtam partem,quia licet excommunicatus non poſsit abſolui quando eſt excommunicatus ad partis inſtantiam abſque citatione partis: tamẽ ſecus eſt quando eſt excommunicatus motu proprio, quia tunc non requiritur citatio partis.Rebuf.in concord.in tit.de forma mandati apoſtol.in 38. effectu.

95 Secundò Limita,quia in habilitatione a iuramẽto non requiritur citatio.Cur.iun.in conſi. 152. nu.9.

¶ Contrarium tenet Bertran.in conſ.1.num.130. vol.1.in antiq.

96 Tertiò Limita, quia licèt citatio ſit facienda in hoc caſu, nihilominus abſolutio data abſque citatione valet,& tenet, Ant.de Butr.in c. debitores, de iureiur. Abb.in conſ.12.in fi.vol.2.Iaſ.in l.patre furioſo, col. 5.ff.de his,qui ſunt ſui,vel alieni iur.Bertran. in conſ. 172.in fi.vol.1.

¶ Contra iſtam limitationem tenet Abb.in c.1.de iureiuran.

¶ Contrarium tenet Bertran. in conſ.1. abſolutione a iurã non requiratur citatio,tenuit Ant.de But.in c.1.& in c.debitores,de iureiur.& ibi Pet.de Anc. Rota in antiq.deciſ.767.Maria.in trac.cita.col.59.in 33. caſu. Hippol.in d.l.de vnoquoq;, col.39. in 43.caſu. Ale.in conſ.45.col.pe.vol.4.Mantua in conſ.197.

Et quando petitur abſolutio ob habilitationem perſonæ agere volẽtis,q̃ nõ requiratur citatio,tenuit Aneh.in conſ.18.ex mente Oldr.in cõſ.110.& Io. And. in addi.ad Spe.rubrica de iureiur.apoſtil.ad dec.Tholoſ.62.Pau.de Caſt.in conſ.259.col.pe.vol.2. Alciat. in c.cum contingat,nu.124.de iureiu.vbi teſtatur hãc * eſſe * communem Doct.opinionem.

97 Et licèt in hoc caſu Doc.ſupra pro prima parte allegati teneant partem eſſe citand. vt etiam apparet ex his,quæ ponit Fel.in c.1.col.8.de iureiur.

¶ Contrarium de ſtylo ſeruatur, vt dicit Cur.iun. in conſi.152.nu.9.& tenet Hipp.in rub.de proba.col. 45.Ruin.in conſ.170.col.8.vol.1.Bertr.in conſ.226. col.5.vol.3.vbi tenet iſtam partem,ſaltem quãdo abſolutio obtinetur a maioribus iudicibus,non autem a iudicibus ordinariis.

98 XV. Amplia,vt citatio requiratur in quacunq; inſtantia ſiue in prima,ſiue in ſecunda procedatur, vt per Maria.in tract.citat. col.27. & iſta ampliatio non habet difficultatem.

99 XVI. Amplia,ſiue agatur in poſſeſſorio,ſiue in petitorio, vt per Maria.in trac.citat.col.27.Soc.in conſ. 12.col.1.vol.1.Affli.in prælud.conſt.regni,q.9.

100 XVIII. Amplia,ut requiratur citatio, ſiue ſit quæſtio iuris,ſiue facti.ut eſt gl.in illo tex.in c.ſæpe, de appel.& ibi circa illam gl.notant Abb.& Imola, & Philip.Fran.in d.c.ſæpe,col.2.Maria.in trac.citat.col. 37. Soc.in conſ.12.col.1.vol.2.

101 ¶ Contrariũ tenet Bal.in c.cũ inter uos,de conſue. per dicta p̃ Inn.ibi.Sed Inn.hoc non dicit,licèt dicat, q̃ ſi nõ eſt iuris qõ,non requiritur iuris ordo,allegat ẽt Dy.ad hoc in l.Arethuſa,ff.de ſtat.homi.idẽ tenet Bal. in l.imperator,la prima,col.1.in fi. uerſ. item poſito, ff.de ſtatu hom.Dec.in c.ſæpe,col.1.de appel.

102 XVIII.Amplia,ſiue agatur ad partis inſtantiam,ſiue ipſe iudex procedat per uiam inq̃ſitionis, ut eſt tex. in c.qualiter,& quando,el 2.§.debet,& ibi no.Fely. in prin.de accuſ.Maria.Soc.in tract.cita.col.37. Soc. in cõſ. 12.col.2.uol.1.Dec.in c.2.col.4.in tertia amplia. de teſt.Abb.in c.i noĩe domini,col.3.de teſt.& ibi Fel. col.3.uer.3.limita,& hoc tenet Bar.i l.fi.in fi.ff.de qõ. Bal.in l.iubemus,col.2.C.de prob.& in addi.ad Spec.ĩ tit.de ſen.in fi.Sal.in l.fi.in fi.C.de quæſt.Inn.in c.bonæ,el 1.col.2.de elec.Inn.in c.per inquiſitionem, de elect.Aug.in l.ſi uacantia,col.15.C.de bon.uac.

103 ¶ Contrarium tenet Hoſt.in §.debet,& Io. Andr. in d.c.qualiter,et quando,col.7. de accuſa. ubi tenent inquiſitum non eſſe citandum ad uidendum iurare teſtes,et idem Ant.de But.in c.a. de teſt. Soc. in regula 406.in 3.fall.

Contrarium autem eſt verius,ut per Rom.in ſing. 372.Hipp.in d.l.de unoquoque,col.29.in 11.limit.

104 Limita in inquisitione generali, in qua non requiritur citatio. Ang. in l. ea, C. quomodo, & quando iudex. Inno. in c. bonæ, col. 2. de elect.

105 XIX. Amplia etiam conclusionem procedere in dilationibus probatoriis a iudice assignandis, quæ concedi non debent nisi parte citata, vel præsente, pro qua est tex. in l. fi. ff. de fer. vbi probatur, prout ibi no. Bar. in 1. col. quòd tales dilationes non dantur sine causæ cognitione, & sequuntur ibi Doc. * omnes, vbi post Bar. examinant, quæ causæ cognitio requiratur, & idẽ ponunt Doc. cano. post Ant. de But. in c. vltra tertiam, de test. & istam ampliationem ponit Maria. in d. trac. citat. colum. 37.

¶ Contrarium tenet Socin. in cons. 10. vol. 4. & in cons. seq.

106 Amplia, quia prorogare non poterit dilationem iudex, parte non citata. Soc. in cons. 47. col. 2. volum. 4. Gram. cons. ciuili 79. col. 2.

107 Primò Limita, quia potest iudex dilationem augere vel diminuere, etiam parte non citata, secundum Nicel. in 52. concor. glo.

108 Secundò Limita, nam qñ datur dilatio absenti, sufficit illum intimare, & non requiritur citatio. Bar. in l. Labeo, ff. de iureiur. vbi Ang. Paul. de Cast. & Ias.

109 XX. Amplia in productione articulorum, quia talis productio fieri debet, parte citata; & de hoc non est quæstio, sed bene dubitatur, an in admissione articulorum pars sit citanda, & in hoc Doc. fuerunt varii, sed ꝙ in productione requiratur citatio, quicquid sit in illorum admissione, tenuerunt domini de Rota, in deci. 93. in nouis. Abb. in c. i nomine Domini, col. 5. de test, vbi ẽt Fel. col. 10. & Philip. Franc. in c. præsentium, §. testes, col. 1. de test. in 6. & col. pen. in fi. istam ampliat. ponit Maria. in tract. citat. col. 37. in fi. Aret. in consi. 75. col. 3. ver. sed tamen iis non obstantib. & in c. in nomine domini, col. 6. uer. quæro hic, de testi. & in c. per tuas, col. 4. ver. si vero, de test.

110 XXI. Amplia in receptione testium, qui recipi non possunt, parte non citata, est tex. in c. 2. de test. & ibi Fel. in summario, & idem probat tex. in l. si qñ. C. de test. gl. in l. si iurisiurandi, in gl. 1. in fi. C. de tes. no. in c. constitutus, de fideiu. & ponit Maria. istam ampliat. in trac. citat. col. 37. in fi. & seq. idem tenet Bar. in l. 2. C. de temp. appel. Bal. in l. cos, §. apostolos, in pe. col. in fi. C. de appel. Pet. de Anch. in cle. quãuis, col. fi. de appe. Bal. in d. c. cũ dilecti, in fi. de dolo, & cont. Abb. in c. fi. col. 3. de dila. Rota in nouis, dec. 10. Ang. in auth. sed & si quis, col. 1. C. de test. per illũ tex. Lãfr. in c. qm̃ cõtra, in uer. testiũ depositiones, col. 2. de prob. Dec. in c. 2. col. 3. in fi. & seq. de test. Paris. in cõs. 83. col. 2. vol. 1. in cõs. 107. col. 2. vol. 1. Grã. in cõs. ciuili 27. col. 1. & cõs. 78. col. 2. Plures aũt ampliationes & limitationes ad istã ampliationẽ ponit Fel. in c. 2. col. 3. & seq. & ibi ẽt plures ponit Dec. nu. 18. & seq. & ẽt Hipp. in l. 1. §. si qs vltro, col. 5. ff. de quæstio. ad quos me remitto.

111 Limita, quia valet statutũ ꝙ testis iuret, parte non citata. Afflict. in prælud. consuet. regni, q. 12. nu. 21.

112 XXII. Amplia vt ẽt regula locũ hẽat in productione instrorum, & aliorũ iuriũ, quæ non possunt produci, nisi parte legitimè citata, gl. in c. cũ contingat, in gl. pe. de fide instr. & ibi not. Abb. in 1. col. Fel. prope fi. Bal. in l. si qñ. C. test. in fi. Fel. in c. 2. de testi. not. Bart. in l. nem illa, in 1. col. ff. de constit. pecun. Ang. in l. properandum, §. sin autem reus, per illum tex. C. de iudic. Bal. in l. iudices, C. de fide instru. & est tex. in c. chartę, & ibi gl. 3. q. 9. Bal. in l. fi. in 1. col. in fi. C. qui admitti. C. qui admitti. Ang. in l. omnium. C. de te a. Maria. in tract. cita. col. 38. Rota in nou. decis. 10. Milis in verbo, citari debet quis. Alex. in cons. 64. col. 3. vol. 3. & in cons. 108. col. 2. vol. 5.

113 Amplia, vt idem sit in productione statuti in alio foro. Card. in cons. 72. col. 3. ver. ad tertium.

114 Primò Limita, quando instrumenta essent producta in fine termini dati ap producendum, quia tunc requiritur citatio. Afflict. super constitut. in tit. de notificand. curiæ, nu. 11.

115 Secundò Limita, quando quis vigore commissionis sibi directæ faceret inquisitionem ad suam informationem, quia tunc non tenetur citare ad dicendũ cõtra. Bal. in l. non dubiũ, col. 6. ff. de legib. ponit Nicell. in concord. gl. 52. in 15. fall. Fel. in c. qm̃ contra, col. 21. de probat. & in c. 2. col. 9. in fi. & seq. de test.

116 XXIII. Amplia, ẽt si pars sit citata pro vna die, & illa die iudex non sedit, quia si alia die actus fiat, parte pro die illa specialiter non citata, actus non valet. Innoc. in c. consuluit, circa fi. de offi. deleg. Abb. in d. c. cõsuluit, col. 1. Fel. in d. c. 2. & ibi Dec. col. 2. de testib. Ant. de But. in c. 1. in 9. col. de iud. & ibi Imol. col. 5. in fi. & ibi Fel. col. fi. Bar. in cons. 176. incip. pluries, & in l. fi. ff. quod vi aut clam. Alex. in cons. 46. in 2. col. uol. 6. & in cons. 79. col. 1. in fi. uol. 7. Maria. in trac. citat. col. 38. Hipp. in d. l. de vnoquoq;. col. 24. & siog. suo 48. Cor. in cõs. 57. col. 3. vol. 3. ubi ponit, ꝙ quis citandus est si actus non fiat illa die, & vt altera die fieri nõ possit sine noua citatione, ponit Ruin. in cõs. 136. nu. 2. vol. 5. ubi dicit * communem opin.

117 Primò Declara, ut eadem die actus fieri possit sine citatione noua, si modò fiat incontinenti. Nicel. in 52. concord. glo. in 51. fall.

118 Secundò Declara, vt per Bal. in l. cum non ex eo. C. quando prouoc. non est necesse, in prin. nisi in termino citationis fuerit quis contumax, quia tunc non est ulterius citandus. & cum Bal. concordat ibi Saly. & tradit Rui. in cons. 136. nu. 2. qui declarat, & uide infrà, in 68. limitatione.

119 Amplia, vt illam ampliationem, ut etiam actus factus alia hora, quàm hora comprehensa in citatione, sit nullus. Aimo in cons. 122. in fi.

120 XXIIII. Amplia, quia si iudex citauerit partes ad sententiam audiendam, & postea alteri delegat sententiæ prolationem, iudex delegatus debet de nouo partes citare, gl. in l. consentaneum, in uerbo, a quo, C. quo. & qñ iud. & ibi Bar. col. 2. & Bal. col. 2. uer. modò quærunt Doct. & ibi Sal. col. 2. uer. quęro quinto. Spec. in tit. de cita. §. fi. in uer. antepen. licèt aliqui dicant ibi Spec. tenere contrarium, & ibi clarius Io. And. in addit. ubi declarat qualiter hoc procedat. Maria. in trac. citat. col. 38. & seq. Fel. in c. quia V. col. pen. in fi. de iud. gl. in l. edictum, in uerbo, solet, ff. de iudic. ubi etiam Bar. & Bal. qui uidentur ponere unam limitationem ad istam decis. & Pau. de Cast. ibi, qui etiam declarat. Arclud. etiam ponit istam ampliationem in c. si ægrotans, 5. q. 3. & in c. de illicita, 24. q. 3.

¶ Contrarium tenet Ang. in d. l. edictum, dicens ita tenere Spec. in loco proximè allega. ff. de iudi.

121 XXV. Amplia, etiam si testes examinantur ad perpetuam rei memoriam, requiritur partis citatio, gl. in c. Albericus, de testi. in uerbo publica. & ibi Inno. in princ. & Host. ubi etiam limitat. & idem facit Abb. ibi col. 1. in fi. ubi idem tenet, & est tex. & ibi not. Bal. & Saly. in authen. sed & si quis, C. de test. & ibi etiam Pau. de Cast. est etiam bonus tex. in c. significauit, & ibi not. Inn. circa fi. & Host. & Abb. ibi, de testib. Maria. in tract. citat. col. 39. Hippol. in d. l. de unoquoq;, col. 31. ff. de re iud. Bert. in cons. 138. col. 11. uol. 2. Afflict. super const. in rubr. de li. citator. nu. 8.

¶ Con-

¶Contrarium tenet Guido Papæ, in sing.548.

122 XXVI. Amplia in publicatione testium, quæ fieri debet parte legitimè citata. Maria, in trac. citat. col. 39.

123 Et quia ista limitatio pōt dupliciter intelligi, ideo vtroque modo verificatur, & est vera, nam siue loquamur in publicatione testium, qn̄ rediguntur in publicam formā, & tunc partis citatio requiritur: de hoc est tex. in c. Alber. iuncta gl. de test. & ibi Inno. Host. & Abb. & Fel. Spec. in tit. de instr. edit. §. ostenso. ver. qualiter aūt fiet. Bal. in auth. siquis in aliquo. col. pen. C. de eden. Rota in nou. decis. 50. Bal. in l. gesta. col. 2. C. de re iud. l. si quando. col. 2. de test.

124 Amplia, quia idem est in publicatione instrumenti, vt per Fely. in d. c. Albericus. de testib. per Spec. in tit. de instru. edit. §. ostenso. uers. qualiter fiat ista publicatio. & in vers. quid si citatio. circa fin. Maria. in trac. cita. col. 40. in fi. dum loquitur de instrumenti insinuatione, Calca. cons. 90. col. fi.

125 Siue aūt loquamur in publicatione testium, quando iudex testificata aperiri mandat partib. & adhuc citatio requiritur, prout tenet Bart. in auth. at qui semel, col. 5. C. de proba, Alex. in cons. 181. colum. 2. vol. 7, Maria. in ca. fraternitatis. col. 5. & Imola, ibi, col. 2. de test. Fely. in c. 2. col. 3. de testib. Dec. in d. c. 2. col. 4. in quinta ampliatione, eod. tit.

126 XXVII. Amplia etiam in publicatione processus, quæ fieri debet parte citata, vt not. Bart. in cons. 228, inci. Catharina, Maria. in trac. cita. in 30. col.

127 Amplia, nam idem est in qualibet publicatione alterius scripturæ, quæ publicam fidem facere debet ad perpetuam rei memoriam, vt dicitur in l. publicati. & ibi not. Bal. C. de testib. Guido Papa in cons. 28.

128 XXVIII. Amplia, vt idē sit in executione publici instr̄i, in qua requiratur citatio. Bald. in rubr. C. commi nat. epist. Maria. in tract. citat. col. 39. Saly. in l. ab executore. in 3. col. C. quor. appell. nō recip. Ant. de Canar. in tract. de execut. instru. in 43. quæst.

129 XXIX. Amplia idem esse de executione sententiæ latæ, in qua citatio requiritur. Pet. & Cyn. in l. ab executore. C. quor. appell. & in l. 1. C. de iur. & fact. igno. & l. ac. But. vt refert Ang. in l. 1, C. de iud. in repet. col. 7. Rofred. in l. meminerint. C. vnde vi. Bar. in l. 1, in fi. ff. nil noua. appell. pend. Brun. in cons. 87. col. 6. Imol. in l. a Diuo Pio. §. in vendítione. ff. de re iudi. Alex. ibi col. 9. & seq. Ange. in l. 1. §. si ex conuentione. ff. de re iud. Bal. in l. si filio, la 2. in fi. ff. sol. matr. & in l. 2. in fi. C. de temp. appel. Ant. de But. in clem. sicut, in 2. q. de appel. Philip. Fran. in c. ex ratione. col. 24. & seq. de appell. Bar. in l. creditores. in s. q. prin. C. de pign. col. 8. Ange. Aret. in §. curare. col. fi. Inst. de act. & Nicell. in 52. concord. glo. in 60. fall. glo. prag. sanct. fol. 102. col. 2. & seq.

130 ¶Contrarium tn̄ voluit Inn. in c. ex ratione, de appel. circa princ. Rota decis. 355. in nou. & 183. in nouis. Bal. in c. 1. de feu. sine culpa nō mittend. in §. terminato. col. 2. C. de fruct. & lit. expēs. Domi. in c. licet, col. pen. de præben. in 6. in c. ordinarii. §. 1. col. 2. post Inn. & Host. de offi. ordi. in 6. Ang. Are. §. curare. col. fi. Insti. de act. Ant. de Bu. & Imola in d. c. ex ratione, de appel. est bona gl. in c. cum causa. in gl. 1. de re iudic. & ibi Abb. col. pen. in fi. Ioan. And. in c. eum qui, de dol. & contu. in 6. Abb. in c. directe. col. fi. de appel. Philip. Franc. in c. personas. col. fi. de appell. Calcan. in cons. 85. Guido Papæ. q. 329.

131 Tertia fuit opinio Inn. in c. cum super, col. fi. de re iudicata distinguentis, nā aut fit executio super eadem re, super qua fuit pronunciatum per eundem iudicem contra eandem personam, & non requiratur alia citatio, sed si fiat executio in alia re, vel non sit idē iudex, vel alia persona, ita vt nouus processus requiratur, tūc citatio sit necessaria, & cum ista distinctione transit Bar. in l. à Diuo Pio, §. in vendítione. ff. de re ind. & in extrauag. ad reprimendum, in verbo, executione, in fi. & in l. meminerint. C. vnde vi. Bal. in l. tale pactum. §. qui prouocauit. ff. de pact. col. 7. Nicel. in 52. concor. gl. in 6. fall. Ang. in l. habere licere. ff. de euict. & in l. 1. C. de iudi. col. 7. & in repet. in l. qui restituere. col. 1. ff. de rei vend. Bal. in l. ab executore. C. quor. appel. nō recip. Bal. in l. ordo. col. fi. C. de execut. rei iudi. Bal. in l. 1. in fi. de iur. & facti igno. & in l. si prætor. ff. de iud. & in l. si quis curialis. in prin. C. de episc. & cler. Sal. in d. l. ab executore. col. 3. Imo. in l. ab executore. i 2. col. in fi. ff. de appel. & in l. si filio, la 2. ff. sol. matr. Ant. de But. & Abb. i c. ex ratione. col. fi. de appel. Alex. qui dicit magis * cōem, vbi postea limitat, col. 9. & seq. in d. l. à Diuo Pio. §. in vēditione, nu. 3 a. ff. de re iud. Fulg. in cons. 183. col. 2. Io. de Ana. in cōs. 36. Abb. in cons. 3. in 8. dubio, vol. 2. Socin. in cons. 158. col. 4. Pau. de Cast. in cons. 472. col. a. vol. 1. Alex. in cons. 30. col. fi. vol. 5. & in cons. 72. in fi. vol. 7. Dec. in c. ex ratione, col. fi. de appell. Maria. in tract, citat. col. 39. & seq. Rota in antiq. decis. 73. Bal. in l. 1. col. fi. vers. quæro lata est sententia. C. de executio. rei iudi. Calca. in cons. 16, col. 6. Bouer. in verbo, executio. sing. 4. Cassad. in dec. 6. in tit. de caus. poss. & propr. vbi dicit istam * partem cōem, & Nicel. idem dicit in 52. concord. glo. in 60. fall. Domi. in c. 2. in fi. de dolo, & contuma. in 6. Fel. in c quia V. col. pen. de iudi. Afflict. super consti. fol. 217. col. 3. in fin. & seq. Ruin. cons. 102. col. 1. vol. 3.

132 PRIMÒ Limita, qn̄ sententia haberet secū executionē, & illa fuerit intimata, tunc enim non requiritur alia citatio. vt per Grat. in cons. 76. in fin. uol. 2.

133 SECVNDÒ Limita, qa qn̄ deserta est appellatio iudex a quo exequitur sine noua citatione. Affl. super cōstit. de appel. nu. 14. aliàs fo. 252. qui hoc intelligit, si executio sit liquida, secus si illiquida, vel nisi fuerit per iudicem ad quem inhibitum. glo. cunsuet. Turon. fol. 120. colum. 4.

134 PRIMÒ Declara, quia in executione fienda contra hæredem, vbi defunctus fuit condemnatus, requiritur citatio hæredis. Innoc. in c. quia V. in fin. de iud. Bald. in Margarita. in uerbo, condemnatio. Franc. in c ex ratione. col. 25. de appella. Fely. in c. ex ratione. col. fi. vers. limita 2. de appell. & in c. quia V. col. penul. de iudic.

135 SECVNDÒ Declara, nam si executio sit faciēda à successore illius, qui iudicauit, tunc est necessaria citatio, vt per Fely. in c. ex ratione, col. fi. vers. limita 3. de appellat.

136 XXX. Amplia in exemplatione instr̄i, vel priuilegii, in qua requiritur partis citatio. Rota in nou. 10. & in nou. 264. & in antiq. 390. & Bellam. dec. 230. Milis in verbo, citatio ad videndum decerni, hoc idē voluit Inn. in c. fi. de fid. instr. prope fi. & in c. Albericus. de test. prope fi. Bar. in auth. si quis in aliquo. in tertia oppos. C. de eden. & in l. chirographis. in 1. no. ff. de administ. tut. in l. tutor, qui repertorium, col. 3. eo. tit. & in Auth. vt spons. larg. in §. & hoc insuper. Bal. in l. sancimus. C. de diuers. res. Abb. in c. Albericus. col. 2. vbi Card. de test. & in c. fi. col. pen. de fid. instrum. vbi & Ant. de But. & Imol. & Abb. in c. abbate. col. 3. de verbo. signifi. Pau. de Castr. in l. 1. de test. Bal. Saly. Pau. Alex. Ias. Riminal. & Dec. in auth. si quis in aliquo. C. de eden. Aret. in cōs. 36. col. fi. Alex. in cons. 106. col. 4. vol. 5. & in cons. 112. uol. 4. Fel. in d. ca. Albericus. col. 1. & in c. fi. col. 2. de fid. instr. Philip. Fran. in c. p̄sentium.

ſentium.§.teſtes,col.1.de teſt.Præpoſ.in c.contra mo
rem,100.diſt. Card.in conſ.72.in 3.dubiu, & in cóſ.
102.in fi.Guido Papa in conſ.28,Corn.in conſ.247.
col.3.vol.1.Maria.ī trac.citat. col.41.Purp.in d.auth.
ſi quis in aliquo,col,2.C.de eden,Alex.in cóſ.110.col,
1.vol.4.Bert.in conſ.219.col.pen,vol.2,
137 ¶Contrarium tenuit Archid.in c.contra morem.
100.diſt.Guido Suaz.vt refert Alex. in d.auth,ſi quis
in aliquo.C.de eden.Capra in conſ,10. Corn,in cóſ.
144.col.pen.vol.4.
138 Limita primam opi. *communem in notario, qui
* poteſt extrahere inſtrumenta publica, vel copiam
de archiuio,& eam dare abſq; citatione,vt per Nicel,
in concord.52.in glo.in 47.fall,
139 XXXI. Amplia in legitimatione filii illegitimi, in
qua requiritur citatio agnatorum, quib,præiudicatur
in iure ſucceſsionis,Iac.de Arena ita dicit in l.fi.C.de
natur,lib.Martin.in l.nā ita Diuus.ff.de adopt. & hoc
tenuit Marſ.& Barth.de Capua,vt refert Ant.de But.
in c.per venerabilem,qui fil.ſint legi.Maria.in trac.ci-
tat.col.41.Bal,in rub.de reſp.col. 1.Bart.in l.Diuus.ff.
de iur,anul.aureo.Cor.in cóſ.245.col.1. & ſeq,vol.1,
Iac.de Belui.in auth.quib.mod.natu.effic,ſui.in 2.col.
140 vbi tenet legitimationē fieri non poſſe inuitis agna-
tis,& iſtud dictū Iac.Beluiſ.refert Abb. in d.c.per ve-
nerabilē.Aret.in §.& quid ſi tm̄,in l.Gallus.ff.de libe.
& poſthu.Ruin.in conſ.36.col.8,& ſeq.vol.1,
141 ¶Contrarium,vt non requiratur citatio agnatorū,
tenuit Iac.de Aren.in l.nam ita Diuus.ff.de adopt. &
in l.pen.ff.de nat.reſt,Dyn.in conſ.10.Io.And.in d.c,
per venerabilē.in gl.in verbo,potuit, dum dicit & nō
conſentientib.iis,quib.fit præiudicium, poſſe fieri le-
* gitimationē,dummodo fiat a ſuo ſuperiore,& iſtud *
cōiter tenetur,vt dicit Io. And.in addit. Spec.in tit. de
ſuc.ab inteſt,§.1.verſ.ſed quid ſi ex facto, & idē dicit
Pano.in d.c.p venerabilē,col,6.Cald,in cóſ.5.in tit.q
filii ſint legit.& idē tenent Card. Flor. Ant.de But.&
Præpo. Alex.in d.c.per venerabilē,in §. quod aūt.col.
142 14.qui filii ſint legit.vbi dicit hoc procedere quan-
tum ad validitatem legitimationis, non aūt quantum
ad effectum ſucceſsionis.Bal in c.de cauſis.in fi.de of-
fic.deleg.& in l.1.col.fi.C,de inoſ.donat,Nicel,in 52.
concor.gl.in 40.fallen.
143 Tertia fuit opinio Hoſt.diſtinguentis in d.c.per ve
nerabilē.col.5.& Io. And,col.4.in gl.in verbo,requi-
ſiſti,in tit. qui fil.ſint leg. quia aut legitimatio petitur
viuo patre per patrē,vel de eius voluntate,eo mortuo,
& tunc primo caſu,nulla requiratur agnatorū citatio,
* Cum.in conſ.98.col.fin.vbi dicit * cōem opin. & in
cóſ.168.Barba.in cóſ.49.col.1.vol.2. Pariſ.cóſ.1.col,
5.uol.2. Cur.iun.in conſ.157.nu.3. vbi dicit cōem,
Soc.in conſ.246.col.4.& conſ.251. col.21. Corn.in
cóſ.1.col.5.vol.3.Ang.in cóſ.87.Lud.de Sard.ī trac,
de natu.liber.in 6.q.prin.ver. 8.quæritur. Iaſ.in conſ.
68.col.4.& pen.vol.3.& conſ.110.col.pen.volum.4,
Bald.in l.fin. C.quib.re.iudic,non noc. & in c.Albe-
ricus,de teſtib.Alex.in conſ.25.col.1.& ſeq.vol.1.&
in conſ.187.col.2. vol.5.Bertr.in conſil.110. col.3.
vol.3.Barbat.conſ.49.vol.2. Cur,Iun. qui dicit cōem
opin.in conſ.75.num.2.Dec,in conſ,55,nu.2.vbi di-
cit communem,& conſ.52.nu,2,
144 Primò Limita hanc opinionem in diſpenſatio-
ne,quæ ſit viuente patre quo ad quædam,in qua cita-
tio eſt neceſſaria.Ancha.in conſ.237.& in conſ.421.
Soc.in l.Gallus,§.& quid ſi tantum, circa fi.ff.de lib.
& poſthu.Cur.iun.in conſ.75.num,2.
145 Secundò Limita hanc opin.non procedere in bo
nis, de quib.pater non habet facultatem diſponendi,
prout ſunt bona feudalia, vel fideicommiſſo ſubiecta,
prout declarat Cur,Iun.in conſ.157.nu.4.idem tenet
Dec.in conſ.55.nu.2.verſ.nam conſiderandum eſt.
146 Tertiò Limita,quia legitimatio facta de con-
ſenſu patris requirit citationem filiorū legitimorū, &
naturaliū,vt voluit Bald.in l.nā ita diuus.in prin.col.
9.ff.de vulg.& pupill.Dec.cóſ.393.nu.6.& cóſ.307.
col.pen.Domi.in c.grandi.de ſuppl.negl. præla. in 6.
Iaſ.in conſ.110.col.2.vol.4.Cur.iun. conſ.32.col.1,
147 Sublimita,qn̄ legitimatio fieret ad inſtantiam legi-
timorū ita petentium ſe legitimari in vita patris idem
ſupplicantis, nam tunc nō requiritur citatio legitimo
iure.ita voluit Ant.de Butr.in c.per venerabilem, col.
27.qui fi.ſint legitimi.quem ſequitur Iaſ, in d.cóſ.110.
col.pen.verſ.3.reſpondetur.vol.4.

Si verò legitimatio fiat mortuo patre, tunc citatio
agnatorum ſit neceſſaria, hoc idem tenet Barto. in l.
Gallus.in §.& quid ſi tm̄.circa fin. & ibi ſequitur Bal.
Ang.Pau.de Caſt.Alex. Soc.& Iaſ.ff.de liber.& poſt-
hu.Abb.in c.per venerabilem,col.pen.qui filii ſint le-
gitimi.Bal.in 1.conſtit.C.col.pen.Anto.de Roſell.in
tract.legit.in 2.lib.c.3.de cauſ.formali. Bal.in l.nā ita
Diuus,in prin.ff.de adoptio. Maria.ī tract.citatio.col.
57.in 30.caſu.Pau.de Caſt.in conſ.125. col.1.uol.2.
Cuma.in conſ.168.& eandem opinionem, quod qn̄
mortuo patre fiat legitimatio,requiratur citatio agna
torum,tenet Corn.in conſil.245.col.2.vol.1. Alex.in
conſ.67.col.3.vol.1. Abb.in conſil.48.col.1.vol.1.
Aret.in l.Gallus,§.& quid ſi tantū,ff.de liber.& poſt-
hu.Fely.in c.cum olim, col.pen.de re iud.
148 Primò Limita,niſi Princeps legitimet de plenitu-
dine poteſtatis.Fely.in c.cum olim,col.11.de re iudi.
& colum.ſequen.

¶Contrarium Mantua in conſ.20 col.fin.vbi di-
cit in hoc caſu citationem neceſſariam,etiam ſi prin-
ceps opponat clauſulam, ex certa ſcientia, & de ple-
nitudine poteſtatis.
149 Secundò Limita,niſi poſt mortem fiat legitima-
tio de voluntate patris.Bor.decif.122.
150 Infertur ex prædictis,vt in legitimatione filii natu-
ralis requiratur citatio ſubſtituti,qn̄ quis eſt grauatus
hæreditatem reſtituere,ſi ſine liberis deceſſerit,& gra-
uatus habens filium naturalem intendit illum legiti-
mare ad excluſionem ſubſtituti. Petr.de Anch.in cóſ.
427.Alex.in conſ.67. col.5.in fin. & ſeq.vol.1.& in
conſ.94.col.4.vol.1.Card,Alex.in d.c. per venerabi-
lem.§.quod aūt,col.26.qui fil.ſint leg. Soci.in d.§.&
quid ſi tm̄,ff.de lib.& poſthu.col.penul.& ibi Iaſ.col.
pen.in 1.& 2.lect.& Io.Cro.col.46.Soc.in cóſ.251.
col.11,Dec.in conſ.55.col.1.& in conſ.85,col.pen.
& in conſ.284.col.antepe.& in cóſ.316.col.2. & in
conſ.425.col.3.Cor.in conſ.245.col.2.vol.1. Fely.
in c.cum olim,col.pen.de re iud. Bertrā in conſ.110.
col.2.vol,3.Cur.iun.in conſ.73.nu.8.& nu.10. vbi di
* cit hanc eſſe cōem * Doct.ſententiam.Rui.conſ.173.
col.1.vol.2.Pariſ.in conſ.1,nume.37.vol.2. vbi dicit
hanc partem communem, & idem dicit in conſil.9.
num.29.vol.2.& conſ.12.col.12.vol.2. & col.24.&
conſ.14.col,3.vol.2.& conſ.63.vol.4.Ruin.conſ.36.
col.8.vol.1.& conſ.178.col.fi.uol.2. & conſ.76.col.
3.uol.1.& conſ.79.col.3.uol.3.& cóſ.99.col.2.uol.
3.& conſ.95.col.3 uol.3.

¶Contrarium tenet Soc.in conſ.226.col.3.ubi di
* cit iſtam partem eſſe * communem, de quo admodū
miror.

Concorda,nam aut pater poterat per legitimatio-
nem immediate præiudicare ſubſtitutis, & tunc non
requiritur alia citatio. Aut non poterat præiudicare,

&

& tunc procedat prima communis opinio, vt citatio sit necessaria, & ita distinguit Gozad. in cõs.29.num, 23. & ita declarat Soc.in cons.266.col.3.Paris.in cõs, 9.nu.31.vol.2.

151 Amplia hanc principalem ampliationem, vt nõ solum in legitimatione, sed ẽt in dispensatione requiratur citatio. vt per Pet.de Ancha.in cons.141.Soc. in §. & quid si tm̃.col.fi.ff.de li. & posth. Dec.in cõs.307, Ias.in cons.40.vol.3. Alex.in cons.25.col.3.volum.1. Cassan.in consuet.Burgund.fol.309.col.1.Gozad.in cons.29.col.2.Ruin.in cons.72.col.fi.vol.2,& cons. 105.col.fin.vol.3.

152 Limita, quia non requiritur citatio si Princeps supremus disponens exprimit agere velle etiã parte non citata. Paris.cons.1.col,15.& col.18.volu.2. vbi ampliat, etiam si princeps talem facultatem Comiti Palatino communicauerit, quia Comes idem facere poterit, & in cons.7.col.8.vol.2.& in cons.8.col.2. vol.2, & in cons.10.col.penul.vol.2,

153 Quinimmo Paris.cons.55.col.5.vol.3, sentit istud procedere ẽt sine alia expressione, dummodo quis habeat facultatem legitimandi ẽt parte non citata, & idẽ dicit Ruin.cons.69.col.1.vol.3.

154 SECVNDÒ Amplia, vt requiratur ẽt citatio filiorũ legitimorum, & naturalium in legitimatione naturalis tantum, vt per Bar.& alios * communiter in §. & quid si tantum, in l.Gallus.ff.de lib.& posthum.

155 TERTIÒ Amplia, vt requiratur citatio filiorũ legitimorum, & naturalium, quando spurius legitimatur ad emphyteusim.Rui.cons.72.col.fi.vol.2.& cõs. 105.col.fi.vol.3.

156 Limita istam ampliationem, quia non requiritur in hoc casu citatio filiæ feminæ exclusæ per statutũ. Paris.in cons.55.post ibi allegatos, nu.19.vol.3.

¶ Contrarium voluit Soc. in d.§. & quid si tantum, col.pen, Dec.in cons.393.

157 XXXII. Amplia, nam qñ quis petit immitti in possessionem ex edicto Diui Adriani iuxta l.fi.C.de edicto Diui Adriani, alio possidente, requiritur citatio. Bar.in d.l.fi.§.1. col 6.& Bald.col.10. Ange.circa fi. Sal.ibi col.4.Paul.de Cast.in l.fi.col.3. & seq.& Ale. col.5. vbi dicit, ꝙ ad hoc vt afficiat possessorem, requiritur citatio.& Ias.ibi col.6.& ibi Dec.col.11.& Cor. col.5. Maria.in tract.citat.col.41.& seq.

158 Declara secũdum Pet. & Cyn.ibi quos sequitur ibi Fulg. vt requiratur citatio qñ possessor expellitur de possessione, non autem quando pronunciatur quem immittendum in possessionem.

159 XXXIII. Amplia, ẽt in purgatione canonica, q̃ nõ debet iudici parte non citata. c.fi.de purgat. cano. Io, And.in c.pe.in 3.col.co.tit.Maria.in trac.cita.col.42,

160 XXXIIII. Amplia, in impositione mulctæ contra contumacem, cõtra quem non põt procedi ad mulctę impositionem sine noua citatione. Bar.in l.1.ff.si quis ius dicenti non obtemp.in fi.prin.& in l.2.circa fi.ff. si quis in ius voc. Ant.de But.in c.1.de iud. Imo.in l. quidã consulebant.circa fi.ff. de re iud. Ange.in d.l.1. ff.si quis ius dicen.nõ obtem. & ibi Ias. col.fi.Pau.de Cast.in l.cotumacia.ff.de re iud.Pet.de Ancha.in c.1. de do.& contuma.in 6.& ibi Imo.col.3.& in ca.2.de conces.præb.Alex.in l.si finita. §. Iulianus, col.13.ff. de dam.infec. Abb.in c.veniens.in vl.no.de ac.Fel.in c.2.col.5.de iud.vbi limitat, & declarat qualiter hoc intelligatur,& Are.in c.1.col.12. vbi dicit communẽ opi.& etiam declarat,de iudic.

161 Amplia, vt istud ẽt procedat, qñ contumax fuisset citatus cũ comminatione, ꝙ nisi compareret in termino, procederetur contra eũ ad mulctæ impositionem, ita tenet Pau.de Cast. in l.1.§.1. si quis ius dicenti nõ obtem.col,fi. Abb.in c.1.col.12.de iud.

¶ Contra hanc ampliationem tenet Bar.in l.impuberib.§.fi.ff.de adminis.tut.& infra dicetur.

162 ¶ Contra superiorem ampliationem tenet Bal.in d. l.2.col.1.ff.si quis in ius vo. non ierit,& c.grauis.col. 3.de resti.spol.in fin.

163 PRIMÒ Declara, vt principalis ampliatio intelligat̃ in mulcta, quæ venit extrinsecus, non aũt qñ mulcta veniret ex iudicio, & respiceret ipsum processum, vt declarat Bart. in l.desertorem.ff.de re milit.§. si ad diẽ. Abb.in d.c.1.col,12.de iud.& Fel.in 5.col.Maria. in tract.citatio,colum.43.

164 SECVNDÒ Declara, vt hoc intelligatur, nisi Iudex fuisset cõminatus, ꝙ non comparẽte in termino citato, ipse ꝓcederet ad mulctæ impositionẽ, quia in hoc casu sine noua citatione poterit mulctam imponere, Bar.in l.impuberib.§.fi.ff.de suspec.tut. prout in simili distinguit Bar.in l.non ignorat.in fi.C.de fruc.& lit, expens.sequitur Imo.in l.si finita.§.Iulianus.col.7.de dam.infec.Alex.in l.1,col.fi.ff.si quis ius dic. nõ obtemp, Fel.in d.c.1.col,5.de iudi, quicquid aliàs dixerit Pau.de Cast.in d.l.1.§.1.ff.si quis ius dic. & Abb.in c.1.de iudi.de quib.supra mentionem fecimus,

165 XXXV. Amplia, vt in sententia excõicationis, etiã vbi contumacia est notoria,& in actis verificata, quis excõicari non possit, non præcedente citatione, ita tenet Abb,in c.1.col,12.de iudi.& ibi Fel.col.4. Inn.in c.sacro.in gl.2.de sent,excommu. Archi.in c.indigne. 12.q.2.Ant.de Butr.in c.cũ sit Romana.de appell.& ibi Host.Abb.in fi.Philip.Franc.col.1.& Imo.in fin. & fuit de mẽte Inn. & Io.And. ibi Abb.ĩ cõs.33.col. fi.vol.1.Dom.in c.1.col.3.de off.deleg.Maria.in trac. citat.col.43.Fel.in c.parochianos.col.1.de sent.excõ,

166 ¶ Contrarium, quãdo causa est notoria, tenet Fel. in c.parochianos, proximè allegato.

167 ¶ Cõtrariũ, vt in sententia excõicationis nõ requiratur citatio, tenet gl.& Abb.ĩ d.c.cũ sit Romana.col. 1.in fi. Inn.in c.ex parte, el 1. circa fi.de ver.sign. Abb. in c.fi.de iur.calũ.Lap.alleg.73.incip.ꝑlatus. Aret.in d.c.1.de iud.col.6. Fel.in c.sacro.col.2. de sent.excõ.

168 Amplia istam partẽ, vt ẽt ualeat excõicatio non ꝑmissa monitione, vt tenet Rota in nou. decis.119.& decis.3.in tit.de sent.excõ.in antiquiorib.gl.in c Romana.§.sed nec,de sent.excõ.in 6.& ibi Dom. & Philip.Fran.Abb.in c.sacro.in gl.2.de sent.excõ.gl.ĩ c.1. in uerbo, iudiciario, de excess.prælat.& ibi Abb. & idẽ Abb.in c.illud.de cler.excõ.ministra.gl.Abb. & Dec. in c.reprehensibile, de appel.gl.in summa, 2.q.1.Fel. in c.sacro.col.1.vbi limitat, de sent.excõ. Ant.de But, & Abb.ĩ c.ab excõicato, col.2.de ref.& ibi Lap. Abb. & Host.& Io.And.col.3.& ibi Pet.de Ancha.col.3. Arch.in c.1.in fi.de off.deleg.Io.And.in c.illud, circa princ.de cler.excõ.minist. Archi.in c.sententia.11.q. 3.Rom.in sing.602. Fely.in c.Rodulphus, col.31.& sequen.de rescript.

169 PRIMÒ Declara, ut prima opinio procedat, nisi fieret excommunicatio pro futuris culpis, ut puta si dicatur nisi in termino satisfeceris, nam tunc non requiritur alia monitio. Fely.in c.cum sit Romana.col. fi.de appell. Dec.in c.reprehensibilis, nu.4.de appell.

170 SECVNDÒ Declara, nisi super facto notorio feratur declaratoria excõmunicationis iam incursæ. Abb. in c.peruenit,& in c.reprehensibilis, de appell. Dec.in c.cum sit Romana.in fin.eod.tit.

171 TERTIO Declara, quia qñ excõicatio inducitur ipso Iure non requiritur alia citatio, ut per Abb.& alios ĩ d.c.cum sit Romana,& in c.reprehensibilis.de appel.

QVARTO

172 QVARTÒ Declara, niſi excommunicatio feratur noo pro contumacia, ſed in pœnam delicti. Dec.in c. reprehenſibilis,nu.2. de appella. Nicel. qui declarat, in 52.concord.gl.in 33.ſall.

173 XXXVI. Amplia,vt citatio ſit neceſſaria ēt in denunciatione, quæ fit ad hoc, vt excōicatus debeat ab omnib.euitari,vt not.gl.iuncto tex.in cle.præſenti,de cenſ.in verbo, conſtiterit, & in cle.1.in verbo,'quam cōmodè,de pœn.& in cle.2.in verbo,cōſtiterit.de ſent. excō.Abb.in c.peruenit.de appell.col.2.Car.in d.cle. fi.de cenſ.in 8.q.Pet.de Anch.in cōſ.189.col.1.verſ. 2.moueor.Rota in oou.deci.54.& in antiq.dec.504. Aret.in conſ.165.col.11.Dec.in c.peruenit.col.2.de appell. Maria.in trac.citat.col.43.Alex. in apoſtill.ad Bar.in l.Impetator.ff.de iure fiſcal. in vlt. additione.

¶ Contrarium tenet Hoſt & Io.Andr. in c.reprehenſibilis, de appell.qñ delictum eſſet notoriũ,& ibi Abb.col.1.in fi.& Imo.col.1.Rom.in cōſ.482.col.fi.

174 Concordia ſumitur ex notatis per Philip. Franc.in d.c.reprehenſibilis,col.1.in fi.de appel.nam qñ iudex declarat excōicatum à iure,ſi factum eſt notorium,& tunc nō requiritur citatio, & ita procedit ſecunda opi. ſecus autem quando vult declarate factum,ex quo in ſurgit excommunicatio,quia tunc citatio eſt neceſſaria,& ita procedit prima opinio.

175 XXXVII. Amplia, in condemnatione expenſarũ contra contumacem, quia illa non poteſt fieri, parte non citata,niſi a principio fuerit quis citatus cum cōminatione,vt niſi comparuerit, procedere contra eũ, &c.ita Bar.in l.non ignorat. C.de fruct.& lit.expenſ. in l.3.§.ad diem.ff.de re mili.in l.impuberib.§.fi.ff. de adminiſt.tut.Anto.& Abb.in c.1.col.12.de iudic.Iaſ. in l.ſancimus,col.4.C.de iudi. Maria.col.4.& ſequen. in tract.citat.

¶Contrarium tenet gl.in c.conſtitutus, de proc.in gl.pe.in fi.& ibi Hoſt.& Abb.Inn.in c. querelã,circa fi.de proc.Io.And.in c.fi.col.1.de dol.& contum. & Imo.in d.c.1.col.4.de iud.Cyn.in l.ſancimus.col.pe. C.de iud.& ibi Sal.col.fi.in 8.q.Inn.in c.calumnia.de pœn.Bal.in c.cum dilecti, col.antepe.de dol.& cōtu. Alber.poſt Pet.in l.1.§.fi.ff.ſi quis ius dicen.non obtemp.Io.And.Ant.de But. & Abb.in c.finem litibus, col.5.de dol.& contum.Imo.in l.quidã conſulebaot, in fi.ff.de re iud.& in l.ſi finita,§.ſi plures,col.8.verſ. vlt.ff de dam.infecto. Dec.in c.1.col.pen.de iudi.& in 2.lect.col.9.in fi.& ibi Fel.col.5.Lanfran.in c.qm̃ cōtra,in verſ.expenſæ,&c.in fi.col.de probat.Alexan.in apoſtil.ad Bart.in d.§.ad diem,in d.l.3.ff. de re milita. Andr. Barba.in apoſtil.ad Bald.in l.ſancimus.C.de iudic. Hippol.in d.l.de vnoquoque, in vlt.limit.ff.de re iudic.& in practica.§.examinanda,in fi.col.Afflic.ſuper conſtit.ſol.221.col.3.

176 XXXVIII. Amplia in declatatiooe, quæ fieret de pœna,quam quis incurriſſet ipſo iure, de cenſ.in verbo, conſtiterit, & in clemen. 2.de pœnis, in verbo,conſtiterit. Angel. Roman.& Imo.in l.is,cui bonis.ff.de verb.obl.Aret.in c.1.col.12.de iudi. Aret.in coof.165.col.11.Abb.in c.peruenit. de appell.& ibi Dec.Soc.in conſ.12.col.2,vol.1.Fede. de Sen.in cōſ. 109.& in conſ.118.Maria.in tract.citat.col.44.Car. in c.extirpandæ,§.quia vero,col.fi.de præbē. & in cle. in pleriſque,in 19.q.de elect. Rota in nou.deciſ.54. in fi.Milis in verbo,citatio,ſicut & in verbo,citari debet quis,& Rota in aotiq.deci.504.Barbat.in cōſ.18. col.7.vol.1.apoſtil,ad deciſ.Tholoſ.400.Fel.qui declarat in c.Rodulphus,col.31.de reſp.& col. ſeq.& in e.cum non ab homine,col.pen.de iudic. vbi ſublimitat plurib.modis,& in ſeq.col.Bert.in conſ.50. col.fi. vol.1.Fel.in c.2.col.1.in fi. de ſponſ.& col.ſeq. Ruin.conſ.50.colum.4.volum.1.& conſ.153.colum.fina. vol.1.

177 ¶Contrarium voluit Anto.de But,in c. ueſtra, de cohabit.cler.& mulier.Bald. in c.1.de feud.ſine culpa non amit.Roma.in conſ.482.col.fi. Hippol.io d.l.de vnoquoque,col.37.& in 37.caſu.ff.de re iud.Nicell.i 52.concor.gl.in 45.ſall.ubi declatat.Fel.qui declatat in c.cum olim,col.6.de re iud.Bertr.io conſ.189.col. 3.uol.2.& Fel.qui declarat in c. parochianos, col.1. de ſent.excomm.& dicit Afflict.ſuper conſt. ſol.201. col.3.q̃ ubi expenſæ debentur ex conſtitutione propter contumaciam, pōt quis in illis condemnari ſine citatione,ſed in taxatione eſt neceſſaria citatio.

178 Declara, quia pœna ipſo iure infertur ēt ſine citatione,licet non declaratio pœnæ iocurſæ, vt per Nicel. in 52.concor.in 83.ſall. & infrà per nos in 34. limit.

179 XXXIX. Amplia, ēt in confirmatione electi, quæ noo debet fieri parte non citata, c.fi.de elect.io 6. Io. And.in rub.de dilat.Maria.in tract.citat.;col.44. Inn. in c.de confirmationibus,de confirma.util.uel inutil. Pau.de Caſt.in conſ.338.col.1.in fin.Ang.in l.adoptio.ff.de adopt.

180 XL. Amplia in declinatione illius, cuius dicto licet ſtari debeat,uñ de proprio ſenſu iudicat, quia talis declaratio fieri debet parte citata.Bar.in l.Theopompus,ff.de dot.prælegat. Abb.in ca.2.de teſt. Alex.qui declarat,in conſ.130.ool.1.Iaſ.in conſ.147.col.pen. uol.2.ubi reprobat Alex.qui contrariũ tenet,in conſ. 54.uol.2.Maria.in trac.citat.col.45. Nicel.in 52.cōcord.glo.in 103.fallen.

181 PRIMÒ Limita, & declara, ut hoc procedat in diſcuſſione negocii, in qua uertitur cauſæ cognitio, quia tunc requiritur citatio,aliàs ſecus.Fran.Cur.iun. in conſ.33.col.fi.Rui.conſ.106.col.fi.uol.2.

182 SECVNDÒ Limita, qñ is, qui declarat dictum ſuũ refert tantummodo volũtatem defuncti, quia cũ pars in hoc caſu contradicere non poſſit,noo eſt ẽr citãda, ita Bar.in d.l. Theopompus, col.fi.uerſ.item quæro. Ant.de Butr.in c.ueniens, el 1.de teſtib.Abb.in c.2. nu.13.de teſtib.Alex.conſil.130.uerſ. nec prædictis, uol.1.Iaſ.in coof.147.col.pen.uol.2.

183 Declara,quia ita demum dicto illius,qui debet uoluntatem defuncti declarare, ſtandum eſt, ſi illud dictum ſit ioramento firmatum, prout declarat Iaſ. qoi dicit ab hac opinione neminem diſſentire in d. conſ. 147.col.pen.uerſ.2.quod talis,unl.2.

184 ¶Contrarium, ut in declaratione non requiratur citatio,tenet Inno.in c.olim,de uerbo.ſignifi. Pau.de Caſt.in conſ.338.uol.1.Petr.de Ancha.in conſ.127. colum.1.Rom.in conſ.482.col.fi.

¶Teneudo hanc ultimam opin.

185 Amplia in teſte,qui ſemel iurauit parte citata,nam ſi uult dictum ſuum declarare,nō tenetur amplius iurare,tenet Bal.io auth. hoc ſacramẽtum,in prin.C.de iur.cal.Fely.in c.2.col.5.de teſt.Bal.in l.hæredes palam.§.ſed ſi notam.in prin.ff.de teſt. Imol.& Pau.de Caſt.io d.l.hæredes palam.'§. ſed & ſi quid. Dec.in l. 2.§.creditum.ff.ſi cer.pet.col.4.Rom.in d.conſ.482. col.fi.Hippol.in l.1.§.fi.ff.de quæſt.col.11.& in d.l. de unoquoque,in 25.limitatione.ff.de re iudi.Maria. in tract.citat. col.45.Barbat.in conſ.18.col.7.uol.1. Dec.in c.2.in 5.col.in 8.fall.de teſt.Rebuff.io l.quod iuſſit.in 2.no.nu.155.ff.de re iu. qui omnes ēt teuẽt, ut io declaratione non requiratur citatio.

¶Contrarium uoluit Fely.in cap.2.col.5.in 31.limit.de teſtib.

186 XLI. Amplia, quia in commiſſione, quã facit iu-

dex

dex agrimensori de agro mensurando, pars debet esse præsens,vel citata. Bart.in d.l.Theopompua, col.fi.ff. de dot.præleg.Maria,in tract.citat.col.45,idem tenet Ang.Aret,in §.quædam,col.fi.Insti.de act. & Ias.ibi col.fi.Fely.in c.quia indicante,col. 1. de præscript.Io. de Ana.in c.significasti,de homicid.Fely,in c. veniẽs, col.fin.de rest,

187 Primò Amplia, nam idem dicendum est in commissione,quę fieret calculatori de calculãdis rationib. prout in terminis hoc firmat Bald. in l.hac edictali,§. his illud,col.2.C.de sec.nup.refert, & declarat Ias.in cõs.200.col.pe,vol.2.Maria,in col.45.in d trac.citat,

188 Secundò Amplia,quia citatur pars nõ modo ad videndum fieri mensurationem, sed etiã calculum, Ang.in l.1.§.Marcellus, ff.si cui plusquàm per l.Falc, Bar.in l.qui bona fide,§.fin.ff,de dam,infect.vide bonum tex.in l.3.C.fin.regund.

189 Tertiò Amplia,vt idem sit qñ iudex declarat locum esse extimationi fiendæ.Bar.in l.creditores,in fi, C.de pig. vbi tenet necessariam esse partia citationem,

190 XLII. Amplia,in interpretatione priuilegii,vel alterius dispositionis,quæ fieret in iudicio,& dubitatio esset super alio,quam super Principis concessione, nã tunc pars est citanda. Inn.Host.Io. And.& Abb in c. olim,de ver.sig.per Maria.in trac.citat.col.45. Abb. in c.causam quæ.col.2.de res vbi loquitur de interpretatione rescripti,& ibi Fel.col,1. & seq.& in c.cum venissent,col.1.de iudi. Spec.in tit.de rescr.præsentat.§. ratione aũt causæ,col.10,vers.item quod rescripti interpetrationem, licet aliqui dicãt,ꝙ litera loquitur de impetratione rescripti,& non de interpretatione, vbi Io.And.ponit in addit.cuius dictum ẽm istam lectur. declarat Pau.de Cast.in cons.338.col.3.vol.1.Caecialup.in trac.pension.in 24.q.Gram.deci.65.nu.21.

¶Contrarium , vt in interpretatione priuilegii nõ requiratur citatio,tenet Rui.cons.38,col.5,vol.1.

191 Amplia , vt ẽt requiratur citatio in interpretatione sententiæ,vt tradit Bar,in l.ab executore,num. 8.ff.de appell,Bal.in l.ea quæ.C.comminat. vel epist,

192 Limita in interpretatione priuilegii,quæ fieret per Principem non iudicialiter aditum,ita Fely.in c.cum venissent,col.1.de iudic.& ibi Dec. col.1.in fi.& seq. Ang.in l.si quis intentione ambigua, ff.de iudic. Nicel.in 52,concord.glo.in 4.fall.And.Siculus in c,causam,quæ,de rescript,

193 XLIII. Amplia in modificatione priuilegii, in qua requiritur partis citatio,ita Inno.Host. & Io.Andr,& Abb.in d.c.olim,de verb.sig.Maria.in tract.citat.col. 45.& seq.Pau.de Cast.in cons.338.col.3. vol.1.vide in 66.limitatione.

194 XLIIII. Amplia, vt ẽt in laudo proferendo per arbitratorem requiratur citatio partia. Pet.ita tenet in l. si quis arbitratu.ff.de verb. oblig.& Iac. de Arena,& Cyn.in l.fi.C.de cont.empt.Bar.in l.si quis arbitratu, ff.de verb.oblig.& in cons.166.incip. Alamanus Talionis, & Ange.in d.l.si quis arbitratu,sequitur opin. Bar.& idem Bar.in d.l.Theopõpus,de dot.præle.in l. alio,ver.an hæres.ff.de alimen.& cib.leg. Bal.in l.nec quiequam,§.vbi decretum,col.5.ff.de off. Proconsul.& legati.Bal.in auth.ei qui,in 2.col.C.de temp.appel.& in d.l.si quis arbitratu.Io.de Anan.in cons.83.col.1. in fi.& seq.& istam partem dicit * cõem Petr. de Besutio,vt refert Ias.in d.l.si quis arbitratu,col.8.nu.21. Calca.in cons.16.col.5.& 7.

Tenendo istam primam partem.

195 Primò Limita,quando compromissum factum in arbitratorem,esset remissum eius conscientiæ,quia tunc is potest laudum declarare absque citatione partis. Gozad.cons.100. colum.3.

196 Secundò Limita,si cõpromissum factum in arbitratorem,esset iuratum.Hisp.in c.per vestras, in §.fin. nu,30.de don.inter vir.& vxor. licet ipse multũ dubitet de tali limitatione,& ego etiam valde dubito.

197 Tertiò Limita,quia post conclusionẽ in causa arbitrii factam,ferri potest sententia absque citatione,Bouer.in verbo,renunciatio,in sing.4.

198 Qvartò Limita,qñ dictum esset, quòd staretur nudo,& simplici verbo arbitratoris sine onere sacramenti,ita Soc.in cons.90. nu. 19.vol.4.

199 ¶Contrarium, ꝙ immo citatio non requiratur in laudo,tenuit Guill.& Bar.in l.Episcopali.C.de episc. aud. & Cyn.in l.fi. C.de contrah.empt. & in quadam additione Fran,de Albergo,discipulus Bar.in repet.d. l.si quis arbitratu.Pet.de Anch.in cons.269. Rom.in cons.61.Bal.in c.1,in fi.de inuest. in Mar. fac. Bal.in l. si qui ex consensu.C.de episco.aud. in 2.col.& in l.2. colum.1.C.de ædil,act.& in l.fi.§.si duobus.col.2.C. commu.de leg.Cassan.in consuet.fol.69.col.4.Card. in c.exposita,de arbit.hoc idem sentit Host.in c.Quintauallis, col.fi. de iureiur. vbi hoc clare tenent Ant.de But.Bal.col.3.Abb.col.20.& seq.Imola, col.7.Alex. in cons.150.vol.1.Sal.in l.si societatem,in §.arbitrorum,ff.pro soc.col.4.& seq.Bal,in l.2.col.fi.in 5.q.ff. de leg.2.Card.in cons.140.Ias.in d.l. siquia arbitratu,col.9.& seq.Saly.in d.l.fi.C.de contrah, empt.col, 4.& seq.Bald.in addit.Specu.in tit.de arbit.circa fi.& Maria.in trac.citat.col.48.cum pluribus seq.Cuma.in cons.7.Gozad.in cons.100.col.3.

200 Primò Concorda,quia nonnulli hac distinctione vtuntur,vt qñ arbitrator assumitur super re, quæ discussionem requirit , exigatur citatio in discussione illius negocii,non aũt in laudi prolatione.Istam distinctionem posuit Bal.in d.l.fi.C.de contrah.emptio.Sal. in l.si societatem,§.arbitrorũ,ff.pro soc. Pau.de Cast. Raph.Cuma.Rom.& Alex.in d.l.si quis arbitratu,vbi etiam Ias.col.9.Alex.in cons.130.vol.1.Bald.in d.ca. Quintauallis,col.3.& seq.Bal.in cons.64.incip.nunquid arbitrator,vol.3.Lanfrã.de arbit.in 10.q.Maria. in tract.citat.col.5. Sal.in l.fi.col.5. C.de contrahen. emptio.Cuma.cons.7.Socin.in cons.27.col.pe.vol.3. Gozad.in cons.100.col.1.licet in cons.3. & seq.impugnet istam distinctionem,

201 Secundò Modo concordat Soci.in cons.90.col. pen,vol.4.nam aut arbiter assumitur super actu extraiudiciali,aut super actu iudiciali,vt in secũdo casu requiratur citatio,non autem in primo,

202 Tertiò Concorda, nam aut arbitrator pronunciat vltima die compromissi, & non requiritur tunc citatio,aut alia die,& citatio fit necessaria,vt dicit Nicell.in 52.concor.gl.in tertia limitatione.

203 XLV. Amplia , conclusionem locum habere ẽt in interdictione,quæ fieret alicui tanquam prodigo, ne se impediret in rerum suarũ administratione,ita tenet Ang.in l.ia,cui.ff.de verb,obli.& ibi Imo.sequitur, & Ro.& Pau.de Cast.in prin.1.col.& in princ.2.& ibi Alex.circa fin.& Claud.col.5. qui hanc dicit * cõem opin.Nicell.in 52.concor.gl.12, fall.Soc.in cõs.279. in 2.col.Maria.in trac.citat.col.52.Cagn.in l.furiosi, nu.22.ff.de reg.iur.vbi hanc dicit cõem opi. Berous,
204 q.122.vbi ẽt dicit ꝙ si ille idem,cui interdicitur administratio,sit prodigus,& mente captus,licet interdictio non valeat tanquam facta prodigo,eo non citato,valet tamen tanquam facta mente capto.

205 ¶Contrarium Dec,in l.furiosi,in fi.ff.de regu.iur. & in cons.174.in fi.Oldend.in libel.iuria,& æquitatis,fol.351.Rui.cons.89.num.13.vol.5.

Tenenda

* Tenendo primam communem * opinionem.

205 Declara eam locum habere in prodigo, cui non est ipso iura interdicta administratio, secus in furioso, cui ipso iure est administratio interdicta, vt not. Bart. in d. l. is, cui. ff. de ver. obl. & ponunt Doc. supra allegati, & declarat ibi Alex. hoc de furioso, & in cons. 86. vol. 2. Nicel. in 52. concord. gl. in 73. fall. & hanc differentiã inter prodigum, & furiosum ponit Ruin. qui dicit cõ-

* munem * opin. in cons. 99. nu. 3. vol. 4. qui propterea infert, quod solemnitas requisita à statuto in curatore dãdo prodigo, non extenditur ad curatorem furiosi, vt ibi per eum.

207 XLVI. Amplia in executione, quam faceret executor testamentarius, quia illam facere non põt hærede non citato, vel requisito. Bart. in l. alio. ff. de alim. & cib. leg. col. 3. in fi. vers. quæro an hæres sit requirendus, & in l. legatum. ff. de vsufructu lega. Maria. in tra. citat. col. 15. Io. And. & Pet. de Ancha. in c. tua nobis. de testib. & Maria. in tract. citatio. col. 52. Bal. in l. nec quicquã, §. vbi decretum, col. 4. ff. de off. procõs. & leg.

208 Et facit, quia executor non potest facere actum sibi cõmissum, contradicente hærede, Bal. in l. id, quod pauperib. in 18. q. C. de episc. & cler. Spec. in tit. de instru edit. §. nunc aliqua, vers. quid si hæres, licet nõ approbet de necessitate principalem conclusionem, quod hæres sit requirendus.

209 ¶ Contra hanc ampliationem tenet Bal. in l. captatorias, in fi. C. de testa. milit. in l. fi. §. si duobus, col. 2. C. communia de leg. Alex. in cons. 62. col. 2. vol. 2.

¶ Contrarium est, vt executor possit actum facere sibi commissum, etiam inuito, & contradicente hærede, voluit Bald. in l. nulli, col. 2. C. de episc. & cler.

210 Et propterea voluit Alex. in cons. 215. col. pen. & seq. vol. 6. quod licet sit requirendus hæres ab executore, non tamen actus, eo non requisito, vel citato, gestus nullus dici possit.

211 XLVII. Amplia, in declinatione nullitatis processus, quæ fieri non potest, parte non citata. Abb. in c. causam, quæ, col. 2. de rest. & ibi Imo. col. 1. & And. Sicul. & Dec. col. 1. Maria. in trac. citat. col. 54. in 18. casu. Alex. in d. l. de vnoquoque, col. fi. ff. de re iud. dum remittit se ad no. per Ant. de But. & Imol. in d. c. causam, quæ. Nicel. in 52. concord. glo. in 5. fall.

212 ¶ Contrarium Abb. antiquus, in d. c. causam, quæ. Dom. in c. in tantum, 21. dist. in notabilib. & in c. relatum. 5. q. 2. Hippo. in d. l. de vnoquoque, col. 35. in casu 27. & seq. ff. de re iud. Ias. in l. nec quicquã. §. vbi decretum, col. 5. vers. 5. singulariter limita. ff. de off. proconf. & leg. Maria. in trac. citat. col. 52. in 3. casu.

213 Concorda, quia hæc vltima opinio procedit tantũmodo quando ageretur simpliciter de nullitate processus in nullius præiudiciũ, vt ibi per Abb. modernũ, & nouis. ibi per Fely. col. 1. & seq. Maria. in trac. citat. col. 54. in 18. casu, & col. 52. in 3. casu, vide infra in limit. 90.

214 XLVIII. Amplia, quia & stante statuto, vt citatio non requiratur, adhuc tñ citatio, statuti dispositione non obstante, erit necessaria, vt per Io. Cald. in cõs. 8. in tit. de re iud. Petr. de Anch. in cons. 211. Fely. in c. quæ in ecclesiarum, col. 23. in fi. de constit. Nicell. in 52. concord. gl. in 56. fall. Dec. cons. 681. col. fi. Brun. in trac. de constit. vol. 3. fol. 1. col. 4. in verbo, absens. Rui. cons. 62. col. 3. vol. 5. & cons. 107. col. 3. vol. 5.

215 Primò Declara, quia hoc verum est, quando statutum diceret, vt quis condemnari posset nulla præcedente citatione: tunc enim ex hoc tolleretur defensio naturalis, quæ nulla humana constitutione tolli potest, vt no. Bar. in l. filiusfa. ff. de don. in l. 1. ff. de test. milit. in extrauag. ad reprimendum, in verbo, & figura, & in l. cum mulier. ff. solu. matr. Bal. in l. quoniam Alex. col. 1. in fi. C. de adul. & istam declarationem ponit Bal. in l. 1. in 1. col. in fi. C. quomodo, & quando iudex. Fely. in c. qualiter, & quando, §. debet, col. 1. de accusat. Roma. in l. 1. col. 15. vers. item animaduertendum. C. de hæred. insti. refert, & sequitur Cur. in apostil. ad Alex. in l. si sic. ff. de leg. 1.

216 Nam aliàs si in vno actu iudiciario statutum tolleret citationem, in quo principaliter partis defensio non cõsisteret, certe statutum hoc facere posset. Dec. in c. 2. col. 4. in 2. amplia. de test.

Et ita procedit quod no. Bald. in auth. si quis in aliquo, col. pen. C. de eden. & ibi Sal. vbi vult quod consuetudo loci possit derogare citationi. Pau. de Cast. in cons. 254. col. 1. vol. 2. Alex. in cons. 65. col. fi. vol. 1. Dec. in cons. 163. in 5. col. in fi. Hippol. in d. l. de vnoquoque, col. 38. in 32. casu. Soci. in cons. 54. col. 2. vol. 4. Grammat. in voto 3. col. 4. Dec. in c. 2. col. 5. ver. item postremo, de testibus.

¶ Contrarium, statutum etiam in vno actu præiudiciali citationem tollere non posse, tenuerunt Pet. de Ancha. & Imol. in clem. sæpe, de verb. signifi. quos refert & sequitur Socin. in cons. 46. nu. 38. vol. 4. Fel. in c. ex parte, el 2. col. 2. de off. deleg. Dec. qui hanc dicit

* communem * opin. in cons. 63. nu. 12.

Tenendo primam opinionem

217 Amplia, quia etiam in vno actu ex consuetudine potest omitti citatio. Afflict. deci. 391.

218 Et propterea statutum potest facere, vt incipiatur a captura, etiam non præcedente citatione. Fely. in c. ex parte, el 2. col. 2. de offic. deleg. & in c. dilecti, col. 4. de except.

219 Secundò Declara, quod ita demum in iis, quæ sunt maximi præiudicii citatio a statuto potest omitti, quando pars non potest contradicere, vt declarat Fely. in c. cũ olim, col. 8. ver. hæc, & his similia. de re iudic.

220 XLIX. Amplia, in restitutione in integrum, quæ non debet concedi, parte non citata, l. etiam, la 1. §. fi. ff. de minor. & ibi Bart. not. & ibi Bald. & est tex. & ibi not. glo. & Bart. in auth. item si omnes. C. si minor ab hæreditate se abstineat, & ibi Bal. & Ang. & Saly. in l. omnes ad hæc, eo. tit. cum 9. l. legit illam auth. & ibi est Paul. de Cast. in d. auth.

221 L. Amplia in æstimo faciundo, quia debet etiam citari is, cuius res æstimatur. Bart. in l. susceptores, la 3. C. de susceptorib. præpos. & Arcar. lib. 10. per illũ text. & Ang. ibi vbi etiam Iacob. de Beluis.

222 LI. Amplia in eo, qui missus in possessionẽ minus rite, petit confirmationem possessionis, iuxta tex. in l. 3. §. missum. ff. de Carb. edict. & in l. 1. C. eo. nam tunc requiritur citatio, vt not. Bart. in l. 3. in 5. q. prin. C. de pign. & ibi Sal. col. 2. & fuit opi. Rofredi, & Iac. But. vt refert Bar. in loco præall. Bal. in l. fi. in 7. & 8. oppos. C. de edicto Diui Adriani tollen.

223 LII. Amplia, quando quis, cui competebat facultas capiendi possessionem, propria auctoritate, vel ex forma conuentionis, vel alio quouis modo, adit iudicem pro capienda possessione, nam etiam in hoc casu pars est citanda, gl. in l. 2. in gl. magna, in princ. C. de iur. emphyt. Bart. in l. creditores, in 5. q. principali, col. 9. C. de pign. & ibi Sal. licet ipse distinguat, vt dicetur inferius. Bald. in l. 2. in 10. q. C. de serui. & in l. 1. col. 1. C. de execu. rei iudi. & in l. 2. col. 2. C. de iur. emphyteut. & in l. nec quicquam, §. vbi decretum, col. 4. ff. de offi. proconf. Soc. in cons. 167. col. 7. Alex. in cõs. 129. col. 1. vol. 4. Ias. in l. 2. col. 41. & seque. C. de iur. emphyt. Soc. in cons. 195. col. pen.

224 ¶ Cõtrariũ tenet gl. in l. meminerit, in 2. gl. in fi. C.

vnde

vnde vi. Iac. de Beluis. in sua disputatione, quē refert, & sequitur Io. And. in addit. Spec. in tit. de lib. cōcept. §. nunc dicendum restat, vers. 9. in addit. Spec.

Prima tamen opinio est magis * cōis, & propterea gl. 2. in d. l. meminerint, reprobant omnes, vt dicit Ias. in l. iubere cauere, in 2. col. ff. de iurisdic. omn. iud. Sal. in d. l. meminerint, col. 3. in fin. C. vnde vi.

225 Limita igitur cōem opin. si ille, qui addit iudicem, protestetur, ꝙ intendit vti sua facultate capiendi possessionem propria auctoritate, sed adit iudicē ne scandala fiant in capienda possessione, & ne sequantur cædes, tumultus, vel alia similia, ita distinguit Sal. in l. creditores, sequitur Imo. in c. potuit, de loc. in antepe. col. Soc. in cons. 167. col. 7. Alex. in cons. 129. col. 1. vol. 4. Ias. in d. l. 2. col. 42. C. de iur. emphy. Dec. in cōs. 146 col. 5. Alex. in cons. 105. col. pen. vol. 3.

226 LIII. Amplia, in reuocatione procuratoris post litem per ipsum contestatam, vt est tex. in l. quæ oia. §. fi. cum l. seq. & in §. hæc aūt cognitio, ff. de procura. nā vbi iura requirunt causæ cognitionem, partis ēt citationem exigunt, l. nec quicquam. §. vbi decretum, & ibi gl. & communiter omnes, ff. de off. procons.

227 Declara, nam tales causæ sine libello expediuntur, vt not. gl. & sequuntur alii in d. §. hæc autem cognitio, in verbo, prætoris, ff. de procur.

228 LIIII. Amplia in executione sententiæ latæ per duos ex trib. iudicibus, altero contradicente, quia iidē iudices illam executioni demandare non possunt, tertio non vocato. glo. ita tenet in 2. c. in gl. fin. de dol. & contum. in 6. & sequitur ibi Io. Mon. & Io. And.

229 ¶ Contrarium tenet Pet. de Ancha. ibi, & Imo. licet Imol. distinguat, quia aut illa executio exigit causæ cognitionem, & procedit prima opinio, aut nō exigit, & procedit secunda. Et cum ista distinc. transit ibi Dom. & Philip. Franc.

230 LV. Amplia, in publicatione testium, in qua pars citari debet, gl. in l. gesta. C. de re iud. & ibi Bart. circa fi. & Bal. col. 2. & Ang. & Sal. circa fi. gl. in l. solam. C. de test. Bal. in l. si quando, col. 2. C. de test.

231 LVI. Amplia, nā ad hoc, vt dicatur vere, effectualiter, & legitime probata desertio causæ, debet pars citari. Bal. in l. si contra. C. de appel. & Ange. & Pau. de Cast. & Sal. ibi, circa fi. Bar. in l. 1. in fi. ff. nil noua. appel. pēd. Philip. Frā. i c. ex rōne, col. 23. & seq. de app.

232 Amplia, quia etiam sententia lata super desertione exigit citationē partis. Bal. in l. eos, col. 2. C. de appel. Rota in nou. decis. 424. Philip. Franc. in c. ex ratione, col. 18. de appell. & in c. tua nobis, col. 1. eod. tit. Cassador. deci. 6. de cau. posses. & propr. Fely. in rub. de re iudi. col. 7. Lap. alleg. 51. Bal. & Sali. in l. si contra. C. de appella.

233 LVII. Amplia in dismembratione ecclesiæ, in qua requiratur prælati vocatio. Rota in nou. decis. 239. & in decis. 247. Io. And. in clem. si vna, de rebus ecclesi. non alie. & ibi Card. q. 5. & Imo. col. 6. & ibi Petr. de Anch. & post Pau. de Eleaz. in 3. col. in 3. oppos. Gomes. in reg. cancel. 20. Milis in verbo, citatio rectoris ecclesiæ. Bellamer. decis. 513. & in patrono dicit Rebuff. in pract. fol. 220. nu. 6.

234 LVIII. Amplia in reuocatione attentatorum, quę fieri debet causa cognita. Spec. in tit. de appella. §. nouissime, in pen. col. uer. sed quæro, & ibi Bal. in addit. Et propterea partis citatio requiritur, vt per Philip. Franc. in c. bonæ, col. 3. de appell.

235 Amplia, quia si fieret reuocatio attentatorū in præiudicium tertii, ille etiā esset citādus. Rota in nou. dec. 56. & in antiq. deci. 400. Card. Alex. in c. 1. col. 193. q. 1. Philip. Franc. in c. ex ratione, col. 26. de appella. Roman. in cons. 347. Rebuff. in pratic. fo. 247. nu. 33.

236 LIX. Amplia in venditione pignoris factа per creditorē, quia in illa citari debet debitor, l. fi. C. de iu. dot. impet. l. creditor, la 2. C. de distract. pig. & utrobique Bal. Guid. Papa sing. 590.

237 Amplia, nā ēt legatarius esset citandus si pignus legatum venderetur. Bal. in l. p̄dicta, col. fi. C. de fideicō.

238 Limita stante conuentione, vt ēt sine alia denūciatione debitoris pignus vendi possit, vt not. Bar. in l. Titio, §. Titius, ff. ad municip. Bald. in l. fi. in 1. col. C. de iur. dom. impetra. glo. in d. l. creditor, la 2. C. de distra. pign. & ibi Bal. & Sal. & Pau. de Cast. Alex. in apostil. ad Bart. in l. si conuenerit. ff. de pign. act.

239 LX. Amplia, quia ēt in compromisso facto per emptorem ex necessitate statuti, venditor citari debet, ita tenet Bal. in cons. 6. l. 1. col. 2. & ver. item ille, qui compromittit. C. de periculo, & commo. rei vend. per Bar. in l. si dictū, §. si cōpromisero. ff. de eui. & ibi Sal. in fi.

240 LXI. Amplia, nam in delatione iuramenti in supplementum, pars est citanda. Bal. in c. 1. in penul. col. ver. & no. nullū iuramentū, de controuer. inuest. Ange. in l. in bonę fidei, col. 1. C. de reb. cred. Imo. in ca. fi. col. fi. C. quod met. cau. Bald. in c. 1. §. his vero, de succes. frat. Gemi. in c. fi. de test. in 6. col. 1. in fi. Alex. in cons. 122. col. fin. vol. 2. Ias. in l. admonēdi, in repet. col. pen. & in lect. col. 6. ff. de iur. iur. & in l. si qn̄, col. 3. in fi. C. unde ui. Rota decis. 299. in nou. Philip. Frā. in c. Romana, in vlt. no. de testi. in 6. Ias. in l. si opus, col. fi. ff. de ope. no. nūc. Hippo. in l. maritus, col. 4. ubi limitat. ff. de quæst. Nicol. in 52. concord. gl. in ult. fall. Decis. Neap. 35. in nou.

241 Amplia hoc idem esse in delatione iuramenti perhorrescentiæ. Mantua in cons. 113. col. 2.

242 LXII. Amplia ut ante inquisitionem citari debeat offensus, an velit accusare, vt not. glo. in c. presbyter si a plebe, 2. q. 4. Bal in l. senatus, col. 1. ver. uel dic, quòd est speciale. C. qui accus. non pos. Alex. in apostill. ad Bar. in l. 2. §. si publico. ff. ad l. Iul. de adul. Bal. in l. accusationem, in 1. col. C. de accus. in l. quamuis. C. de adult. Ang. in auth. de temp. non solu. dot. col. 5. uers. ex hoc not. Hipp. in sing. 305.

243 LXIII. Amplia in absolutoria ferenda in fauorē inquisiti, quia offensus citari debet, ita ponit Ange. in repetit. l. si uacantia. C. de bonis uacantib. lib. 10. uers. q̄ro quid sit offensus uult accusare. Hippo. in l. unius, §. cognituram, col. 10. ff. de quæst.

244 LXIIII. Amplia in eo, qui se offerret causæ defensioni: talis enim postmodum citandus esset, Bal. in l. si absentib. C. si tut. uel cura. ex falso. alleg. Bal. in l. nec quicquam. §. ubi decretū, col. 7. de off. procon. & leg.

245 LXV. Amplia in protestatione, qn̄ actus pendet à uolūtate duorū, quia ad talē protestationē ē audiēdā, pars est citāda, uel illa est ei legitime intimanda, Io. Mona. in regula, in generali. de reg. iur. in 6. & ibi Io. And. in Mercuriali, col. 3. & seq. Bar. i l. nō solū. §. morte. ff. de ope. nou. nūc. col. 4. & seq. Alex. col. 6. Ias. col. 13. Bar. in l. qui in aliena. §. fi. ff. de acq. hæred. Bal. in l. si repetendi. circa fi. vbi limitat. C. de condi. caus. dat.

246 LXVI. Amplia, quia citatus ad videndum admitti articulos in curia, & ad probandum in curia, & extra, decreta remissoria in partibus, adhuc pars est citanda ad videndum iurare testes, ita declarat Rota in nou. decis. 30. circa medium. Milis in verbo, citatus ad videndum admitti.

¶ Contrarium tenet Cuma. in cons. 6. in fi.

247 LXVII. Amplia, nā citatus pro die non iuridica, nō censetur citatus pro die seq. iuridica, immo si actus fiat die seq. iuridica sine noua citatione, erit ipso iure nullus.

nullus. Rota in nou.dec.172.Fel.in c.in noie, col.fi. de test. Guido Papa, q.542.Bal.in Marg.in verbo, citatio ad dié, qui declarat. Berta.in verbo, terminus ad probandū.in fi.Milis in verbo, citatus ad vidēdū.Rui. ĩ cōs.136.col.1.vol.5.q declarat & fuit superius dictū.

248 LXVIII. Amplia, qñ quis est citatus per vnum ex plurib.iudicib.insolidum datis, vt cōpareat coram se, vel eius collega, nam coram collega, qui non citauit, non tenetur cōparere, & si ille procedat sine noua citatione, processus est ipso iure nullus. Rota in nou.deci.10.Philip.Fran.in c.cū plures, col.2.de off.deleg. in 6.Milis in verbo, citatus per vnum. Bertach.in verbo, iudices plures, & in verbo, citatio requiritur, & in verbo, citatio incerta, apostil.deci.Tholos.400.

249 LXIX. Amplia in trib. actib. a collegio faciendis, vel a capitulo, in quib.absentes omnino sunt vocandi, ſm vnam opin.gl.in c.2. vers.ipsorum, de testib.in 6. quæ voluit, vt in trib.tantum casib.& non in alijs, absentes sint vocandi, videlicet in electionib. receptionibus, & in casu illius c.2.de testi.in 6. & cum illa gl. npi.transit Imo. in c.cum Apostolica, col.3.de his, q̃

* fiunt a prælat.& in c.fin.col.2. vbi dicit istam * cōem opin.de maior.& obedien.in ca.cum omnes, col.4 de const.Abb.in c.fi.in 2.not.de maior.& obed. Cald.in cons.4.in titu.de his, quæ fiunt à prelat. Card.in c.cū omnes, de consti.Oldra.in cons.259.in 2.col. Fede. de Sen.in cons.227.in fi.& in cons.148.& cōs.288. Ant.de But.in c.cū inter V.vniuersitas, de elec.Laur. de Rodulph.ĩ repet.c.sine exceptione, in 22.col.vers. Insuper q̃ro septimo, 12.q.2.Philip.Fran.in d.c.2.col. 1.de test.in 6. Pau.de Cast.in auth.hoc ius porrectū. C.de sacrosan.eccle. Dec.in c.cū oēs, col.6.de consti. Corn.in cons.181.col.8.vol.2.& Maria. in trac.citatio.col.20.& seq.Ias.in cons.54.col.3.& seq.vol.1. Guido Papa q.160.Nicel.in 52.cōcor.gl.in 106.fal.

250 Amplia, idem esse in collationib.beneficiorum, vt dicit Aimo in cōs.134.nu.12.post Oldra.in cōs.259.

251 ¶Contrarium, vt in electionib.non requiratur citatio absentium, voluit Bal.in l.vt perfectius, col.2.C. de annali excep.Inn.in c.quia propter, col.1. de elec.

252 LXX. Amplia ſm aliam opinio. vt in omnib. arduis sint vocandæ partes absentes.Inn.in c.2.de ope. nou.nuncia.Ant.de Butr.in c.cum omnes.in 6.col.de consti.& in c.1.de his, quæ fiunt a maiori parte ca.& in c.fi.col.5.de maior.& obediē.& in c.licet, col.3.de elect.in c.1.in 5.col.de oper.nou.nunc.Abb.in d.c.2. in fi.de oper.nou.nunc.& in c.1.circa fi.de his, quæ fiunt à mai.par.ca.& in c.cum omnes, col.4.de cōstit. & seq.ibi Bal.col.3.Ias.in l.placet, col.4.in 2.lect.C. de sacrosanct.eccles.& in l.omnes populi, in 6.col.ff. de iust.& iure.Dom.in c.2.col.6.de test.in 6. Fely.in d.c.cum omnes, col.14.de consti.Brun.in 3.vol.tra. de constit.fol.1.col.4.in ver.absens.Cotta in memor. col.3.in verb.absentes.

253 LXXI. Amplia, nam ēt in missione in possessionē ex primo decreto, requiritur citatio.Cor.in cons.163. col.2.vol.1.& hoc non habet difficultatem, sed bene

254 dubitatur, an in hoc casu requiratur trina citatio, vel sufficiat una tantum, & in hoc Bal.quem Pau.de Cas. sequitur in l.præsenti.C.de his, qui ad eccles.confug. tenebant trinam citationem requiri, & idem sentit gl. & ibi Bart.in 2.col.& in l.si finita §.Iulian.ff.de dam. insec.& ibi late Alex.col.2. vbi allegat plures idem te-

* nentes, & istam * cōem opinionem Milis in verbo, contumax non poterit mulctari.

¶Contrarium, q̃ vnica sufficiat, tenuit Iaco.Butr. in l.consentaneum.C.quomodo, & quando iudex.

255 LXXII. Amplia, nam vt quis videatur prosecutus appel.infra terminum iuris, vel hominis, requiritur citatio. Ang.in auth.de iudi.§.appellatio, ver.scias autē, coll.6.& i auth.de litt.§.omnes vero, coll.2.col.8.ver. & hæc nota pro q.statun.

256 LXXIII. Amplia, nam qñ libellus offertur iudici, citari debet pars ad uidendum productionem libelli, & ad capiendum illius copiam. Ang.in auth.de exhib.reis, §.illud quoque, coll.5.in 1.not. Nicel.in 52. concord.gl.fall.113.

¶Contrariū tenet Fel.in c.cū olim, col.8.de re iud.

257 LXXIIII. Amplia, quia ēt vbi proponitur querela non numeratæ dotis citari debet pars. Ang.in auth. de temp.non solu. pecu. super dot.in prin.coll.8.

258 LXXV. Amplia, ēt si articuli propter contumaciā partis nō respōdentis, habiti sint pro confessatis, quia omnino pars ad sententiam citari debet. Io. And.in c. 2.in prin.de conf.in 6.& in addit. Spec.in tit.de citat. §.uiso.in addit.in uerbo, incumbit. Dom.in d. ca.2.de confes.in 6.col.2.& ibi Philip.Fran.col.7.in 11.limit. Rom.in sing.25.Nicell.ĩ 52.cōcor.fall.115.post Ias.ĩ d.§.ubi decretum.Olden.in libel.iur.& æquit.lo.354.

¶Contrarium sensit Spec.in tit. de polit.§.8.in fi.

259 LXXVI. Amplia in absolutoria ab obseruatione iudicii, quæ ferri non potest sine partis citatione, ut in l.properandum.§.& si quidem.C.de iudi.& ibi Bald. col.2.& Pau.de Cast.col.1.in fi.& sequen.& ibi Sal. in 3.not.in 1.col.& ibi Alex.col.1.in 4.not.& Ias.in 3.col.in 7.not. Bar.in l.consentaneū.in 2.col.C.qūo, & qñ iud.Inn.in c.consuluit, col.1.de off.deleg. Alex. in l.si finita, §.Iulian.col.7.ff.de dam.infec. ubi Imol. col.5. Ias.in l.si opus.in fi.ff.de oper.non.nunc.in fi. Milis in uerbo, citatio requiritur ad absolutoriā. Bar. in l.Titia, in 3.col.vers.quæro quando fertur sententia.ff.de accusa.Bal.in l.tres denunciationes, circa fi. C.quomodo, & quando iudex.

260 LXXVII. Amplia, ut testis examinatus parte non citata, ēt indicium non faciat, ut per Bar.in l.maritus, col.2.ff.de adult. Abb.in c.2.col.5.de test.& ibi Fel. col.2.Aret.col.3.Soci.in cons.253.col.2.& in cons. 98.col.2.uol.3.Rui.cons.7.col.2.uol 5.

¶Contrarium uoluit Barto.in l.hæreditariaa, ff.de crim.expil.hæred.Dec.in c.2.col.3.de testi.Gramma. decis.11.& cons.cui.74.col.fi.

261 Tenendo primam opinionem, quæ uidetur magis

* * communis.

262 Amplia eam procedere etiam in crimine hæresis, ut per Gundis.trac.de hæret.q.13.nu.5.

263 Limita in homine uili, qui pōt torqueri ēt si testes nō fuit examinati parte citata. Grā.in cōs.34.nu.13. & in cōs.17.nu.16.& noto 3.nu.26. Ang.Arimin.in addi.ad Ang.in trac.malef.in uerbo, fama publica, in uers. itē aduertas.in addi.incip. tu aūt in hac materia.

264 LXXVIII. Amplia, quia in cōfectione inuentarii citandi sunt legatarii, & creditores. Bal.in l.fi.§.cū igitur, col.4.uers. ex pactis apparet.C.de iure deli.& in auth.sed cū testator.in 1.col.in fi.uer.sed qualiter citabūtur.C.ad l.Falc. Bar.in l.2.§.prius.in 2.col.uersic. pone in inuentario.ff.de uulg.& pup. Ang.in l.1.§.hæc stipulatio, col.4.ff.si cui plusquā per l.Fal. Bal.ĩ auth. item si oēs, col.fi.C.si ut ab hæred.se absti. Bar.in cōs. 154.incip.maritus fecit.Bal.in l.ab eo.in fi.C.quomodo & quādo iud.Ias.in d.l.fi.in 3.col.C.de iure delib.

265 LXXIX. Amplia, etiam si causa sit commissa arbitrio iudicis.Cuma.in cons.7.in 2.col.

266 LXXX. Amplia, ut citandus sit etiam habens ius in spe. Alex.in cons.218.uol.2.ut fuit dictum supra de substituto.

267 LXXXI. Amplia, ēt si per statutum translata sit

omnis

omnis possessin defuncti in hæredem, tamen si alius est in possessione, hæres non potest mitti in possessionem non citato possessore. Cuma. in conf. 85.

168 LXXXII. Amplia in productione statutorum, quia requiritur citatio, Card. in conf. 72. col. 2. in fi.

269 LXXXIII. Amplia, etiam in perquisitionibus, & informationibus, quæ petuntur a vicinis, vt per Alex. in conf. 140. col. 4. vol. 7.

270 LXXXIV. Amplia, etiam in causa suspecti tutoris. Cæpol. in conf. ciuili 32. col. 4.

271 LXXXV. Amplia, si quis sit contumax in vno actu, quia quo ad alios, de nouo citari debet. Alex. in conf. 137. col. 3. vol. 2. Ias. in d. §. vbi decretum. Nicel. in vlt. fall. in concord. 52. glo.

272 LXXXVI. Amplia, quia possessor debet citari etiã si ignoretur, nec sufficit proclama generale. Soc. consi. 13. col. 2. vol. 4. & dicetur in limitationibus.

273 LXXXVII. Amplia, etiam si dictum sit per statutum, quod procedatur de facto, Soc. in conf. 13. col. 2. volum. 4.

274 LXXXVIII. Amplia, vt etiam in taxatione expensarum pars debeat citari. Hippol. in l. patre vel marito, col. pe. ff. de quæst. vide in 57. limi. infra.

275 LXXXIX. Amplia, quia, in sequestro pars est citanda. Alex. in conf. 5. vol. 4. Ruin. conf. 173. col. 7. vol. 1. & dicetur infra in limitationibus.

276 XC. Amplia, quia tertius possessor dẽt citari, dato ꝗ p ctum adsit instrumento, ꝗ bona debitoris capi possint propria auctoritate. Alex. in conf. 93. vol. 4.

277 Primò Limita, qñ instrumento vltra pactum esset appositum precarium vel constitutum, Alex. in conf. 85. col. 1. & seq. vol. 6. Aret. in conf. 21. col. pen. versi. his tamen non obstantibus. Soc. in conf. 82. nu. 8. vol. 3. Tiraq. de const. in 1. part. nu. 36.

278 Secundò Limita, nam stante tali pacto nõ requiritur alia citatio ad hoc, vt creditor mittatur in possessionẽ bonorum, de quibus ipse debitor reperitur in possessione, vt tradit Ias. post Salycet. & Alberi. in l. creditores, C. de pign. Alex. in conf. 131. vol. 4. Affl. deci. 326.

279 XCI. Amplia, etiam in absolutione ab excommunicatione ad cautelam. Dom. & Philip. Franc. in c. solet, de sent. excomm. Felyn. in c. per tuas, col. 3. de sent. excommu. Bouer. in verbo absolutio, in sing. 1.

280 ¶ Contrarium tenet Fel. in rubr. de re iud. col. 9. in absolutione ab alia excom. vide Fel. in c. qualiter & quãdo, col. 6. de accus. Paris. in conf. 28. col. 4. vol. 4.

281 XCII. Amplia, quia in datione tutoris propter negligentiam matris, mater est citanda. Alexan. in conf. 261. col. 2. vol. 5. Nicell. in 2. concord. gl. oam aliàs nõ est necessaria citatio in deputatione tutoris, vt per eundem in concord. 52. gloss. fall. 13. 41. & 48. & tradit Bar. in l. qui habet, §. quolibet, ff. de tut. Alex. in conf. 86. vol. 2.

282 XCIII. Amplia, etiam in rescriptis, in quib. dicitur, constito de assertis, Guid. Pap. q. 70.

283 XCIIII. Amplia, quia quando datur potestas vendendi pignóra iudicialia, debet pars citari. Abb. in l. creditor. C. de distra. pign. Decis. Neap. 358. in antiq.

284 XCV. Amplia, ẽt in annotatione bonorum, quę nõ potest fieri parte non citata. Gramm. in conf. 52.

283 XCVI. Amplia vt liquidatio instrumenti ad effectũ obtinendæ executionis debeat fieri parte citata. Cassa. in consue. fol. 385. col. 2.

286 XCVII. Amplia in renouatione instrumenti deperditi. Cassan. in consuet. fol. 411. col. 2. & seq.

287 XCVIII. Amplia in electione, quam fecit iudex de commissis arbitrio suo. Fel. in c. inter cæteras, col. pen. de rescrip.

288 XCIX. Amplia, quando iudex post terminum admittit probationes. Fel. in c. licèt causam, col. 12. de prob. in fi.

289 C. Amplia quãdo iudex declarat sententiam: vt per Bar. in l. ab executore. C. de app. nu. 8. Bal. in l. ea quæ. C. commi. vel epistolas.

290 Limita, quando talis declaratio neutram partem lędcret. Ripa post alios, in c. cum M. Ferrariensis, num. 106. de const.

291 CI. Amplia etiam si commissa sit informatio de facto, vt per Dec. in conf. 681. col. fi.

292 CII. Amplia, etiam in sententia super cõfirmatione electionis. Fel. in rub. de re iud. col. pen.

293 CIII. Amplia etiam in tacita reiectione exceptionũ per processum ad vlteriora, vt sit necessaria citatio. Fel. post Aret. quem allegat in c. suborta. col. 5. in 6. fallen. de re iud.

294 CIIII. Amplia, vt etiam in crimine hæresis testes examinati parte non citata non probent. Paris. in conf. 2. col. 18. vol. 4.

295 CV. Amplia vt ẽt in confirmatione actus nulli, requiratur citatio. Maria. iun. in conf. 77. nu. 111. vol. 1.

296 CVI. Amplia, vt in legitimatione filii naturalis, ꝑ quam reuocatur donatio facta a patre, sit necessaria citatio donatarii. Rui. conf. 106. col. 1. & pen. vol. 3.

297 CVII. Amplia vt etiam in confirmatione requiratur citatio illius, qui ex illa læditur. Rui. conf. 104. col. 7. vol. 5. & conf. 107. col. 3. vol. 5.

298 CVIII. Amplia, nam qñ iudex per processum ad vlteriora admittit probationes post termini lapsum, pars est citanda, Gramm. conf. ciuil. 78. col. 2.

299 CIX. Amplia, vt etiam solus pupillus vltra infantiã constitutus sit citandus, prout tenet Bart. in l. 1. §. sufficit, nu. 2. ff. de administ. tut. idem tenet Spec. in tit. de libell. concept. in §. nunc videndũ, nu. 10. Pau. de Cast. in l. nec impuberes, ff. de in ius voca. idem sentit Abb. in c. tua nobis, col. 1. de appellat. Afflict. decisio. 262. nu. 2. & in tit. de mil. vasal. qui contum. nu. 33. in vsib. feudo. Alex. in l. sed si ex legati causa, vbi dicit commu- * nem * opin. ff. de verb. oblig. & hanc opin. sentit Dec. in conf. 449. nu. 11.

¶ Contrariam aũt opin. vt impubes sine tutoris auctoritate non sit citandus, sequuntur Bal. in l. fi. C. si propt. publ. pens. Paul. de Cast. Alex. & Imol. in l. contra pupillum, ff. de re iud. Paul. de Cast. in l. 2. nu. 3. ff. de condi. furtiu. Salyc. in l. clarum, num. 4. C. de auth. præstan. Iacob. in l. nec impuberes, vbi etiam Alex. in * fin. dicit opin. contra Bar. superius positam magis * cõmuniter reprobari, ff. de in ius voc.

300 CX. Amplia, quia citatio ad sententiam debet ita esse specifica, vt si pars citetur ad audiendam voluntatẽ iudicis, & iudex sub illo termino sententiam diffinitiuã protulerit, sententia dicatur nulla defectu citationis, vt tenet Rota in nouis, deci. 342. Mathe. in sing. 9. Alex. in l. si finita, §. Iulianus, ff. de damno infect. Imol. in c. consuluit. col. 5. & ibi Fel. de off. delegat. Hippo. in Rubr. de proba. nu. 369.

301 CXI. Amplia, quia etiam in sententia, qua quia declarat pœnam ipso facto incurrisse, requiritur citatió. gl. in clem. præsenti. in vers. constiterit. de censib. & in clem. 2. in ver. constiterit, de pœ. & tradit Fel. in c. cum non ab homine, col. 6. de iud. vers. limita. 4.

302 Primò Limita principalẽ conclusionẽ, qñ periculũ est in mora, per citationẽ, & expectationẽ, nã actus tũc põt expediri, parte non citata, ita tenet Inn. in c. significauit, in fi. ff. de test. Imola, & Alex. in d. l. de vnoquoque, colum. fin. de re iud. & ibi Hipp. col. 26. in 1. limit. Petr. de Anch. in conf. 277. col. pen. & fi. dupli-

cato in cons.439.Soc.in cons.262.col.6.Fel.in c.cum sit Romana, col.fi. de app.Soc.in regu.406.in 6.fall. Hipp.in l.de vnoquoque,col.42.in 61.casu,Nicell.in 52.concor.gl.in 44.fall.

303 Amplia, vt idem sit quando est timor scandali, ne partes veniant ad arma,iuxta l.æquissimum,de vsufru, Nicell.in 52.concordant.in 100.fallent.

Infertur igitur ex hac prima limitatione ad sequentem limitationem,

304 Secundò Limita,qñ ageretur de captura debitoris suspecti,quia in tali captura possunt examinari testes sine partis citatione,fm Bar.in l.ait prætor,§.si debitorem,ff.de his,qui in fran.credit.in ver. sed quæro istud qualiter, & in l.consentaneum,in 3.col.C. quomodo & quando iudex,Bal.in l. creditor, la 2.ff.si cert.pet. Alex.in l.de vnoquoque,col.fi.ff.de re iud.& ibi Hippo.col.26.in 3.limi.Alex.in l.si fideiussor,§.si satisdatum,in prin.ff.qui satis.cog.& in l.2.in prin.C.de seru.fug.Paul.de Cast.in cons.473.col.2.vol.1. Soc.in reg.406.in 6.fall.Fel.in c.2.col.1. de sponsa.in fi. Sal.in l.absenti,col.2.in fi.C.de accus.Bal.in l.1.C.vbi quis de curiali vel alia cōditio.Pet.de Anch.in cons.192.col.1.Rom.in l.de pupillo,§.si quis riuos,ff.de oper.nou.nunc.Fel.in c.parochianos, de senten.excomm.col.1. apost.ad deci.Tholos.475.Fel.in c.Rodulphus,col.pe. de resc. in c.cum non ab homine, col.fin.de iud.in c.quoniam frequenter,col.8.vt lit. non contest. Nicell. in 52.concor.gl.in 22.fal. & Bal.in l. si quis curialis, C.de epis.& cler,dicit quod potest iudex incipere à captura personali,quãdo capitur vt suspectus,& ibi Pau.de Cast,Bal,in l.2.in prin.C.de seru.fug. Ang. in repet.l.nemo carcerem.C. de exact.trib.lib.10. Alex.in Apostil.ad Bart.in l.ait Prætor, §.si debitorem,ff.quę in fraudem credito, in l. si is, à quo.ff. vt in possess. legat.

305 Amplia,nã idem generaliter dicendum est in omni captura facienda in cã criminali,in qua reus,si pars citaretur,instrueretur ad fugam,Fel.in c.qm̃ frequẽter, col.8.vt lit.non cont.Ias.Inst.de act.in prin.nu. 70.& plurib.seq.Nicel.in 52.concor.gl.in 22.fall.

306 Tertiò Limita, quæ limitatio infertur etiam ex prima, quando sententia, vel laudum ferretur vltima die compromissi,vel termini ab homine præfixi,quia tunc potest ferri etiã parte non citata, Bald.in auth.ei, qui.C.de temp.appel.Pau.de Cast.in l.admonẽdi,col. antep.ff.de iureiur.in l.properãdũ,§.& si quidem, col. fi. C.de iud.Inn.in cap.super eo,el 2.de appell.Paul.de Cast.in l.si quis arbitratu,ff.de verb.obl.col.2. Alex.in d.l.de vnoquoque,col.fi. ff.de re iud.Ias.in l.nec quicquam, col.5. ver.3.principaliter, ff.de off.procons. & leg.Maria.col.53.in tract.citat. in 13.casu, Bart.in l.2. C.de temp.app.Hipp.in d.l.de vnoquoque,col.26. in 3.limi.ff.de re iud.idem tenet Bart.in l.qui ante Kalendas,col.fi, ff.de verb.obl.Bal.in c.Quintanallis, de iureiur,col.3.Alex.& Ias.in d.l.si quis arbitratu,ff.de verbo.obl.vbi Alex.col.5.& Ias.col.11.Rom.in l.qui ante Kalendas,ff.de verb.obl.& in rubr.de arbit.in 10.q. & in cons.176.col.1.in fi.Bar.in l.item illa,col.1.ff.de const. pecu. Soc. in d.l.si quis arbitratu, col. 14.ff.de verb.obl,& hoc sentit Spec.in tit.de sent,§.nunc vidẽdum,vers.illud,Bal.in l.si qñ,col.2.C.de test,Fel.in c.licet causam,col.2.in fi.de proba.& idem Bal.in l.eos, §.apostolos,col.pen,C.de appell.in l.fi.in 1.col.C.qui admitti.& in l.si ita relictum, §.Pegasus, ff.de lega.2. in l.1.col.3. ff. si quis caut.Fely.in c.2. col.9. de testi. Et hoc videt̃ etiam colligi ex dictis Bar.in l.si de meis, §.fi.ff.de arbitr.Decis.Neap.47.in 2.dubio, Hippo.in d.l.de vnoquoq;,col.30.& in sing.428,Rom. in sing.372.Maria,in tract.cita.col.58.in 31.casu, Alex.in l. properandum,§.& si quidem,col.2.C.de iud. Nicell. in 52.concord.in 61.fal.Paris. in cons.107. col.7.in fi.vol.3.Rui.cons.209.col.8.vol.1.

¶ Contrarium mihi tenere videtur Bal.in c.fi.in 2. col.quo temp.miles, licèt allegetur per Doctor.pro concordanti idem expressius concludit Sal.in d.auth.ei qui.in fi. C.de tempo.appellat.

307 Concorda,vt per Bald.in d.auth.ei qui. vbi facit differentiam an dies sit apposita à lege,vel ab homine, & eandem differentiam videtur sequi Maria.iun.in cons. 136.in fi.addit.vol.2.

308 Contra hãc distinctionem Bal.tenet Paul. de Cast. Roma.Alex.& Socin. in l.si quis arbitratu, ff.de verb. obl.& illam etiam improbat Sal.in d.auth.ei qui. in fi. C.de tempo.appel.

309 Quartò Limita, qñ alicui committitur examinatio,an aliquis sit dignus,vel idoneus,gl.in clem.vnica, in verbo,repererint,de offi.deleg. & ibi Car.in 3.not. Inn.in c.fi.de p̃sump.& ibi Host.& Io.And.& Fel.col. 11.seq.& pen.Bal.in l.non dubium,col.6.C.de ll.in l. neque natales,C.de probat,col.3.in l.si qua per calũniam,C.de episc.& cler,col.1.in fi.in l.certum, col.2. C.vnde legit.Ant.de Butr.& Abb.in c.2. de test. col. 3.Soc.in reg.406.in 2.fall.Alex.in cõs.45.vol.6. Bal. in l.quinquaginta,ff.de excu.tuto.Milis in verbo,citatio non requiritur,cum duobus aliis vers.subsequentibus,Card.in cons.132.col.fi.Alex.in cons.218.vol.2. col.1.in fi.& seq.Cassa.in cõs.45.col.8.& ponit Alex. in d.l.de vnoquoque,col.fi.& Hipp.col.27.in 4.limi. Oldendorp. in libel. iur. & æquit. fol. 353. Paris. in cons.57.col.fi.vol.4.

310 Sed Doctores supra citati vñr potius velle vt hoc magis procedat,quia is,cui examen committit̃, nõ est loco iudicis,sed executoris,& prouisoris, quam quod rei natura non exigat probationem faciendam in hoc casu parte citata, idem ultra ipsos tenet Inn.in c.fi. de transla.præl.Roma,in d.sing.372.Ias.in l.certum,col. 6.C.vnde leg.Bellam.decis.4.Rota in antiq.deci.685. Bal.in l.neq;,in fi.C.de probat.Calca.in cons.18.col. pen.Nicell.in 52.concord.gl.in 15.fall.

Hinc infertur,vt in processu executoris gratiæ non requiratur citatio, vt voluit Calca.in cons.77. col.1. Rui.cons.68.col.3.vol.1.& cons. 70. col.pen. vol.5. Gozad.in cons.2.col.3.& 4.& in cons.5.col.fi.

311 Amplia, etiam si dictum esset, si tibi constiterit, vt ponit Paris.in cons.45.col.2.vol.4.

Contrarium, qñ Papa dicit,si constiterit vt requiratur citatio,voluit Fel.in c.sacro,col.pen. de sent. excõ.

Contra hanc autem limitationẽ tenet Rota in nou. decis.349.Fel.in c.relatum,col.fi.de off.deleg.& in c. 2.col.4.de rescr.Rui.cons.62.col.6.vol.5.

312 Concorda & declara has duas opin, vt prima procedat quando proceditur extraiudicialiter: nam tunc non requiritur citatio,aliàs procedit vltima opinio,vt expressè declarat Abb.in d.c. 2.nu.7. & ibi Aret. col. 2.& Fel.col.3.de testi.in 1.& 2.limit.& Dec.col.4. in 2.limi.ita Steph.de literis grat.& iust.char.180.& seq. Rui.cons.68.nu.2.vol.1.

313 Quintò Limita in p̃cessu Principis,ꝑ ea q̃ supra dicta sunt i 1.limi.2.ampliationis principalis, nu.13.

314 Sextò Limita,qñ processus declaratur nullus, qui in veritate est nullus,de quo dic vt supra in 47.amplia.

315 Septimò Limita, quando fieret alicui furioso interdictio administrationis a iudice, quia tunc potest fieri talis interdictio etiam parte non citata, attento quod ipso iure.l.interdicit.Ange.in l.is,cui,ff.de verb. obligat.& ibi Imola circa fi.& Roma.Alex.Ias. & alii

com-

communiter. Dec.in conf.274.in fin.Nicell.in 52.concordan.gloss.in 12.& 13.fallen. Alexan.in d.l.de vnoquoque,col.fin.& ibi Hippo.col.28.in 7.limitatione, ff.de re iudic.

316 Declara,quia requiritur causæ cognitio ad effectũ, vt constet de furore. Alex.in conf.86.col.2.vol.2.

317 Octavò Limita,qñ citatus statim executa contra eũ citatione,ascēdit equum,& iuit vltra mare,nam clarè constat de eius intentione, q non intendit amplius comparere, & ppea non debet vlterius citari, ita not. Bal.in l.2.circa fi.C.quõ & qñ iudex.Inn.in c.ad petitionem,in gl.magna,de accus. Alex.in d.l.de vnoquoque,col.fi.ff.de re iud.Ro.in l.si finita,§.Iulianus,ff.de dã.infect.Iasõ in l.nec quicquã,§.vbi decretũ,in 4.col. in 2.limit.ff.de off.procõs.& leg.Hipp.in d.l.de vnoquoq;,col.28.in 8.limita.Fel.in c.consuluit, col.5. de off.deleg.& in c.qm frequenter,col.8.vt lit.non contest.Nicell.in concord.gl.52. in 2.fall.Oldendorp. in

318 libell. iur. & æquit.fol.349. Amplia, quia iudex põt procedere in causa principali non citato vlterius eo, q appellans ab interlocutoria de iudicio recessit,vt ponit Bouet.in sing.suo 18.in verbo,appellatio.

316 Nonò Limita in eo,de cuius interesse principaliter non agit,quia talis citari non dẽt de necessitate,prout voluit gl.in d.l.de vnoquoq;,gl.Bar.in l.in diem,ff.de aqua plu.arcen.in prin.Bal.in l.ab eo,circa fi.C.quõ & qñ iud. Et ista limitationẽ sequit Alex.in l.de vnoquoque,col.fi.ff.de re iud.idẽ tenet Ang. in l.filiusfam.in §.Diui,in fi.ff.de leg.1.& ibi Imola,col.2.Flor.& Raph.& Alex.col.3.& seq.& Ias.in 1.lect. col.7.& in 2.lect.col.12.& seq.Io.Crot.col.16.Alex.in cõs.86.col. 1.in fi.vol.2.vbi hanc dicit cõem * opi.& in cõs.156.eo.vol.& in cons.58.col.2.vol.5.& idẽ tenet Ang.in d.l.de vnoquoq;, in fi.ff.de re iud.& ibi Imola in fi. & Ang.in l.in conditione, ff.ad Sylla.in fi.Bal.in l.nã ita Diuus, in prin.ff.de adoptio.Inn.in c. fi.de maior. & obed.Imol.vbi & ipse declarat,in l.decẽ,col.2. & seq. ff.de verb.obl.Ias. in l.si quis nec cãm, col.2.ff.si cert. pet.Hipp.in l.de vnoquoq; in 28.col.in 9.limit.ff. de re iud.Ias.in l.nec quicquã,§.vbi decretum,in 6.col.in 9.fall.ff.de offi.procons.& leg.Alex.in conf.123. col. 2.vol.1.Ias.in l.rescriptũ,col.1.& seq.ff.de pac.Dec.in l.2.col.10.C.de eden.Socin.in conf.282.col.3.& seq. Ias.in cõs.111.col.fi.vol.1.Maria.in tract.citat.in 44. col.in 33.amplia.& col.913.& seq.Dom.in c.quãuis, col.3.de pact.in 6.Bal.in rub.de rescol.1.in fi.& seq. Inn.& Bal.c.fi.de dolo, & contu.in prin. Bal. in l.auctore,C.de euic.in l.libera,C.de sentẽ. & in l.1.col.2. C.ne fi.p patre,Pau.de Cast.in l.in concedendo,ff.de aqua plu.arcend. Bal. in l.iubemus, col.1.in fi.C.ad Trebel.Milis,in verbo,citari non oportet. Fel. in c.fi. col.2.de maio.& obed.& in c.cum.in col.15. de cõst. & in c.quanuis,col.pen.de re iud.Bal.in§l.nec quicq, §.vbi decretum, col.7.de off. procons.& leg. Cur.in trac.feud. in 6.q.principali, in 9.q.Pau. de Cast.in l.si patroni,§.fi.in fi.ff.ad Trebel.Ias.in l.dictantib. col.1. C.de test.Bal.in l.duobus,§.igitur si quis,ff.de iureiur. Barbat.in conf.49.col.2.vol.2.Hipp.in conf.113.col. pen.Cępol.in conf.ciuili 65.Soc.in cõs.37.col.3.vol. 3.Alex.in cõs.60.col.fi.vol.3. Brun.in trac.de forma, fol.89.col.4.Rui.cons.48.col.2. vol.4. Decis. Neap. 107.col.2.in omis,Aimo in conf.5.vol.2.

320 Primò Igitur infertur,vt stante statuto, q ille,cuius interest, debeat citari, certè citabitur ille, cuius interest principaliter,non autem secundario,vt per Fely. post Ino.in c.fi.col.2. de maior.& obed.

321 Secvndò Infertur,vt in taxatione expensarum fideiussor iudicatum solui, non sit citandus, Hipp.in l. patre vel marito, col. pen. ff. de quæst.& in sententiæ exequutione ponit Guido Papæ q.26.

¶Contrarium q etiam ille,qui non habet principale interesse,sit citãdus,tenet Bar.in l.filiusfam.in §.Diui,col.3.ff.de leg.1.gl.in l.eum miles,§.1.in gl.in verbo,faciendo,ff.ex qui.cau.maio.& ibi Bar.sequitur, & ibi Bal.& idẽ gl.in l.fi.§.fi.in gl.pe.C.de vsur. rei iud. Iac.de Are.in l.si quis pro eo,§.si nummos, ff.de fideiuss.Bald.in c.inter quatuor,de maiorita.& obedien.Felyn. in c.exhibita, col.1. vbi limitat, de iud.Nicel. qui declarat in 52.concord. gl.9.fall.Oldendorp.in libell. iuris, & æquit.fol.350.

322 Primò Igitur pro hac parte facit quod not. Benr. in cons.41.nu.3.vol.3.vbi non solum debet citari institutus,sed etiam substitutus in publicatione testamenti.

¶Contrariũ,vt sententia lata contra institutum non noceat etiam substituto non citato, probatur per tex.in l. si patroni,vbi Pau.de Cast.& Alex.col.1.ver. 3.noto, ff.ad Trebell.& tradit Ruin.in cons.202.nu.15.vol.2. vbi hanc dicit hanc esse communem * opinionem.

Concorda,nã aut actus est voluntarius,& tũc procedit prima opinio,vt et substitutus sit citãdus,aut est necessarius,& tũc citatio substituti non requiratur, & procedat secunda opinio, ita notab.declarat Ruin. in cons.19.in fi.vol.2.Rui.cons.106.col.3.& seq.vol.3.

323 Secvndò Confirmatur hęc opinio ex dictis And.de Iser.in c.si vasallus,in ru.si de feud. fuerit cõtrouer. inter Domi.& agnat. vbi dicit q sententia lata contra proximiorem agnatum super feudo non præiudicat posterioribus non citatis,& seq. Fel.in c. quãuis, col.fi.de re iud.Paris.in cons.5.col.6. vol.1.

324 Tertiò Facit etiam quod dicit Bar.in l.decem, ff. de verb. obl. citandos esse fideiussores, vel pignorum possessores, quando fit discussio principalis debitoris, aliàs discussio eis non nocet. Alex.in cons.106. col.fi. vol.5.decis.Neap. 107.in nou.

Sed ad hoc vltimũ responderi posset, q ideo in hoc casu tales citari debent, quia discussio principaliter fit contra eos, & ad eorum principale præiudiciũ, & ita considerat Imol.in d.l.de vnoquoq;,ff. de re iud.& ponit Alex.in cons.156.col.1.Bal.Ang.& Imola in l.decem.vbi Alex.col.5.ff.de verb.obl.

325 Qvartò Etiam pro hac parte facit, quod tradit Bar. in l.cum filiusfam. ff. de verb.obl. vbi ex sñia lata contra filium,pater non afficitur, nisi fuerit citatus in causa ciuili,licet secus in criminali. Alexan.in cons.84. col.2.& seq.vol.3.& idem dicit Bal.in l.2.col.4. C.de eden.tam in patre, quam in fideiussore, & idem Bald. loquẽs in patre in l.2.col.2.& seq.C.ne fil. pro patre, & in fideiussore loquitur Bar.in l.a sententia,ff.de appell.Spec.in tit.de exec.sentent.§.sequitur, col.5. vers. quid si sententia lata est,gl.in c.1.de iniur.in 6.Cy. & Bal.l.fi.C.de vsur.rei iud.& in l.1.per Bar.col.1.ff.sol.matr. Guil.de Cun.in l.2.in fi.ff.qui satisd.cog.Hipp.in rub.de fide.in 49.q.col.80.

326 Qvintò Pro ista opinione facit quod not. Bar.in l.2.C.de aduoc.diuers. iud. vbi quando est probatum de præuaricatione contra aduocatum,illa probatio nõ sufficit contra principalem non citatum.

327 Sextò Ista opinio confirmatur ex not. per Bal. in l.2.C.de liber.caus. vbi si inter duos contenditur de iurisdictione alicuius castri,illa sententia non nocet vniuersitati non citatæ.

328 Septimò & vltimò ista pars comprobatur, nam qui emit rem litigiosam debet citari post sententiam latam contra principalem, quando agitur de executione facienda vigore illius sententiæ. Decis. Neapo.128. in nouis,nu.12.& seq.

329 Concorda has contrarias opiniones:aliqui dixerũt, quia aut quæritur an actus valeat sine citatione illius, ad quem præiudicium spectat secundariò, & dicendũ est,quod sic,& ita procedat prima opinio.

330 Aut quærimus an sententia, vel actus præiudicet illis non citatis,& dicendum est quod non,& ita procedat secunda opinio.Ista declaratio sumit̃ ex dictis Bal. in l.ab eo,in fi.C.quõ & qñ iud.& in l.fi.§.1.col.pen. ff. si cert.pet.Istã ponit Pau. de Cast. in l.si patroni, §.fi.ff.ad Trebel.in l.decem,col.pen.ff.de ver. obl.istam ponit Roma. in l.peregrè, §.quibus, ff.de acquir.poss. Alex.in l.de vnoquoque,in fi.ff.de re iud. & in cons. 84.col.fi.vol.3.& in cons.86.col. 1.in fi.vol.2.& in l. decem,col.4.ff.de verb.obl.& in cons.85. col. pe.vol. 6.Ias.in l.nec quicquam,§.vbi decretũ,col.6. ff.de off. procons.in 3.vel 9.fall.& in l.rescriptũ,col.1.& seq.ff. de pact.& in repet.l. filiusfam.in §.Diui.col. 13.ff. de leg.1.in cons.3.col.fi.vol. 1.Soc.in cons.282.col.3.& seq.vol.2. Curt. in trac.feud.in 7.q.princ. in 9.q.Io. Fab.in §.licèt,Instit.de adopt.Fel.in c.fi.col.2.de maior.& obed.Hipp.in d.l.de vnoquoq; ,col.28. & seq. de re iud.Franc.Curt.in cons.23.col.4. Cæpol.in cõs. ciuili,62.Ripa in c.cũ M.col.62.de cõst.Nicel. in 52. concord.gl.in 9.fall. Gualden.enunciato. 39. Decis. Neap.396.in antiq.& in no.decis.107.Fel.in c.ad petitionem,col. 5.de accus.qui etiam dicit quod facit aliquale præiudicium.Fel.in c.fi.col.pen.de præscript.

¶ Contra supradictã declarationem Imola in d. §. Diui.col.2.expresse tenet, q̃ nõ solũ valeat actus non citato illo,de cuius præiudicio principaliter nõ disputatur,sed ẽt ei faciat præiudiciũ,& idẽ sentit Ang.in l.in cõditione,ff.ad Sylla. Bal.ĩ l.2.in 3.not.C.de fid.instr.

331 Secundò Modo concordat has opiniones Imola in l.decem,ff. de verb.obl.col. 2.& seq.qui facit longam distinctionem,cum qua videtur sentire Rui.cons. 140.col.4.vol.1.ad quos me remitto.

332 Sed quãdo interesse esset æquè principale,tunc sententia lata,vel actus factus sine citatione alteri non noceret. Lofred.in cons. 10.col. 1.

333 Infertur igitur ex prædictis,vt in discussione, q̃ fit contra principalẽ debitorẽ ad finẽ vt perueniat̃ ad pignorũ possessores,vel fit contra fideiussores, requirat̃ citatio fideiussorũ, vel ipsorum pignorum possessorũ, Bal.in l.auctore,C.de euict.Ang.in §.sed neque,in authẽ.de fideiuss.in l.cũ filiusfam. ff. de verb.obl.in l. de vnoquoque,ff.de re iud.Bal.in l.2.col.fi.C.quãdo fis. vel priuat.& in l.fi.col.pe.ff. si cert.pet. Alex.post Bar. in l.decem,ff.de verb.obl.col. 5.& in l.de vnoquoque, col. fi.ff.de re iud.& ibi Imola col.29.Barbat. in cons. 28.col.9. vol.1.Capell.Tholos.decis.338.& ibi apost. Fel.in c.fi.col.2.de maior.& obed.& in c.quia V.col. pen.de iud.Bertr.in cons.217.vol. 2.Alex. cons. 106. col.fi.vol.5.Deci.Neap.107.in no.

¶Contrarium,q̃ non requiratur citatio contra tales personas,tenet Bal.ĩ l.1.col.4.C.de conue.fis.deb. lib.10.in ver. item quæro nunquid.Imola in l.stipulatio,§.1.ff.de oper.nou.nunc.in fi.Bal.in l.duob.§.igitur si quis,ff.de iureiur.Ang.in l.in conditione,in fi.ff. ad Sylla.Ias.in l.filiusfam.§.diui.col.7.in prima lect.ff. de leg.1.Alex.in cons.85.col.pen.vol.2.Ruin. cons. 98.col.1.& seq.vol.5. qui declarat, & propterea Bal. in l.1.col.2.C. ne fil. pro patr. tenet quod pater non
334 sit citandus,dum contra filium proceditur,cuius cõdemnationem ipse soluere debet.

335 Sed tenendo primam opinionem magis * communem dubitatur an in hoc casu sufficiat generalis citatio per proclamata, vel sit necessaria specialis, nã quod sufficiat generalis,iuxta tex. in l.si eo tempore. C.de remiss.pig.tenet Bar.in l.decem,ff.de verb.obl.Ang.in l. si perlusorio, ff.de appell. Bal.in l.2.col.fi. C.quando fis. vel priuat. Ias. in l.nec quicquam,§.vbi decretum, col.6.& seq.ff.de off.procons.& leg.Fel.in c.fi. col.2. de maior.& obed.

336 Contrarium,q̃ requiratur citatio specialis vbi fideiussores vel pignorũ possessores sunt certi, tenuit Bal. & Ang.in l.decẽ,ff.de verb.obl.col.2. & Pau.de Cast. col.fi. Alex.in cons.106.col.fi.vol.5.Ang.in auth.hoc si debitor,C.de pig.

Concorda has opiniones,nam aut petitur pronunciari excussionem esse legitimè factam, & tunc quia principaliter iudicium dirigitur contra fideiussorem, ideò illius specialis citatio requiritur, aliàs procedit prima opinio,ista concordia sumitur ex not.per Imo. in l.decem, col.2.vbi etiam eam expresse ponit Alex. nu.22.ver.retenta ergo,ff.de verb.obl.

337 Decimò Principaliter limita,quando examinatur mulier in domo propria,cui defert̃ iuramentũ sine partis citatione,ita tenet Guil.& post eũ Bar.in l.ad egregias,ff.de iureiur.& ibi sequitur Ang.& Paul.de Cast. Sal.Alex.& Ias. Hipp.in d.l.de vnoquoque, col. 29. Gomes.in c.2.char.septima,de iud.in 6.

¶ Contrarium tenet Rom.in d.l.ad egregias, & in sing.272.Abb.in c.si qui testiũ,de test. Fel.in c.2.col. 5.in 11.limit.& in d.c.si q testiũ,col.2. de test.Soc.in reg.406.in 8.limitat.Nicell.in 52.cõcor.gl.in 43.fall.

338 XI.Limita,qñ testis recipit̃ in cã inquisitionis,quia testes examinant̃,parte nõ citata, vt tenet Ant.de But. in c.2.de testib.Host.& Io.And.in c.qualiter & qñ, §. debet,col.7.de accus.Soc.in regula 406.in 3. fallen.

¶Contrarium tamẽ est verius, vt dictum est in decimaoctaua ampliat.

339 Primò Concorda,qñ põt saluari ista fall.in testibus,qui recipiuntur ante formatã inquisitionẽ super fama,q possunt examinari, parte nõ citata,vt not.Card. & Imola in d.c.2.de test.& Io.de Ana.in d.c.qualiter, & qñ,§.debet,de accusa. Fel.in d. c.2.col.3.& seq.in 3.limit.de test.Bal.in l.congruit, in fi.ff.de off.præsid. & in addit.ad Spe.in tit.de senten.in fi.Inn.in c.cum in tua,de spons.Bal.in l.qui testamento,§.per contrariũ, ff.de test.Rom.in sing.372.Hippol.in d.l.de vnoquoque,col.30.in 14.limit.Barba.in c.cum inter, col. 15. de consuet.Fel.in c.2.col.3.in 1.limit.de test. Nicel.in 32.concord.gl.in 43.fall.

340 Secundò Modo cõcordat Dec.in c.2.col.5.in 4. fall.de test. vt limitatio procedat quãdo immineret graue periculum testibus ob potentiam aduersarii.

341 XII. Limita quando testes examinãtur ad perpetuã rei memoriam contra illũ, cuius timet̃ potentia.Host. in c.qñ frequenter,col.2.vt lit.non contest.& ibi Io. And.col.3.Rom.in sing.372.Hipp.in d.l.de vnoquoque,col.29.in 12.limit.ff.de re iud.Abb.in c. 2.col. 3. de test.& idem Abb.in d.c.quoniã frequenter,in prin. col.fi.vt lit.non contest.Soc.in reg. 406.in 5.fall.Domi.in c.1.§.fi.col.3.de homi.in 6. Lap.Abb.in c.2.de foro compet.in 6.Marian.in c.quoniam frequẽter,col. 8.vt lit.non contest.& Philip.Fran.in c.1.col.2.de homic.in 6.Barbat.in apostil.ad Abb.in c. nouit,de iudi. col.15.decis.Tholos. & ibi apostill.475.Fel.in c.cum non ab homine,col.pen.de iud.& in d.c.quoniam frequenter,col.8.& seq.qui declarat, Nicell.in concord. gl.52.in 43.fall.& fall.100.Dec.in c.2. col.5.in 5.limit.de test. Et generaliter quod vbi timetur potentia possit omitti citatio, ponit Host. ad limitationẽ illius c.in c.fi.de fide instr.in pe.col.& ibi cum alii sequũtur. Abb.in c.accepimus,col.1.de fide instr.Pet.de Ancha. in consi.439.

342 Con-

342 ¶ Contrariũ, ꝙ imò ẽt pp potentiã vel tyrannidẽ partis non posit omitti citatio, nisi simus in cã fidei, vel agatur de modico, vel nullo præiudicio, tenuerunt Ant.de But.& Abb.in c.prætereà el 2.de sponſ.in fi.& ibi Præpoſ.col.2. & Aret.in c. 2.col.2.de teſt. in fi.& ſeq.Domi.in c.fi.§.1.in vltimo not.de hæret.in 6.Fely. in c.2.col.4. de teſt.idẽ tenet ẽt Hipp.in d. l.de vnoquoque, col.30.in 15.limit.apoſt. ad Abb.in c.2.col. 3.de teſt.Gundiſlaus in tract.de hære.q.14.

Declara, quia in hoc caſu non poteſt omitti citatio, niſi eſſet periculũ mortis, vel diuturnæ abſentiæ ipſorũ teſtium, ſecũdum Fel.in c.quoniã frequenter, in princ. col.8.in fi.ver.ſed in propoſito, vt lite non conteſt.

343 XIII. Limita ſi ſumus in cã hæreſis, quia in cauſa hęreſis contra inquiſitum potentem teſtes recipi poſſunt, ẽt parte nõ citata, vt eſt tex.in c.fi.de hære.in 6.& not. ibi Io.And.& Dom.in §.1.in 4.not.Rom.in ſing.372. Hipp.in d.l. de vnoquoque, col.30.Ant.de But.in c. præterea, el 2.de ſponſ.& ibi Abb.& Præpoſ.col.2. & Abb.col.3.& Aret.col.3.in c.2.de teſt.& ſeq. vbi etiã Barbat.& Fel.col.4.qui omnes, vt ſupra dictum eſt in alia præcedenti limitatione, concludunt, ꝙ qñ non agitur de intereſſe fidei, ẽt propter potentiã aduerſarii, teſtes non poſſunt examinari, parte non citata: ſecus vbi agitur de fidei intereſſe, vt in c.fi.de hæret. in 6.& iſtã limit.ponit Soc.in reg.406.in 4.fall.Fel.in c.2.col.5. in 14.limit.de teſti. Hipp.in conſ.18.col.pen. Nicell. in 52.concord.gl.in 43.fall. Dec.in c.2.col.5.in 5.fal. de teſt.Carrer.in tract. de hæret.nu.121.qui concludit, quod excepta cauſa potentiæ, aliàs etiam in crimine hæreſis non eſt omittenda citatio.

344 XIIII. Limita quando iudex procedit ex officio, quia quoad ea, quæ põt facere ex officio, nõ requiritur partis citatio, qñ illa facit ad ſuam informationem. Bal.in l.non dubium, col.6.C.de leg.ver.iuxta hoc quæro. In no.Hoſt.& Io.And.in c.fi.de præſumpt.in l.neq; naturales, col.3.de probat.in l.ſi qua per calumniã.C.de Epiſ. & cle.col.1.in fi.in l.certum, col.2.C.vnde leg.& in l. pater, ff.de teſta.tut.Ro.in repe.rubricæ...ff.de arbi.col. 9.verſ.item in officio iudicis.Barbat.in repet. c.teſtimonium, in 5.col.de teſt. Bal.in c.1.§.ſi duo, col.1.de pac.tenend.& eius violat.Hippo.in d.l.de vnoquoque, col.31.& ſeq. ff.de re iud. Inn.in c.tenor, de re iud.in c.ex parte, de accu.Bar.in extrauag.ad repri. in verbo, & per edictum, col.1.in fi. Maria.in tract.citat.col.53. in 10.caſu, Aret.in c.2.col.3.de teſt.& ibi apoſtill.ad Abb.col.3.Fel.in c.2.col.3.in 1.limit.de teſt. Milis in verbo, citatio non requiritur, quando iudex. Nicell. in 52.concord.gl.in 43.fal.

345 Contrarium tenet Guido de Suza.in l.iuſiurandũ, ff.de iureiur.Io.And.in addit.Spec.in tit.de teſti.§.nũc tractandũ, in prin.Fel.in c.2.col.2.in fi.de teſt. apoſt. ad Abb.in d.c.2.col.3.de teſtib.

346 XV. Limita qñ dicto teſtis omnino ſtandum eſſet, vel ex voluntate defuncti, vel quia aliter ei nihil obiici poſſet, nam talis declaratio teſtis, vel dictum recipi poſſet parte non citata, vt not.Ant.de But.in c.veniens, el 1.de teſt.Alex.in cõſ.130.vol.1.& Bar.in l.Theopompus, de dot.prælег. Ant. de But.in c.2. col.8. de teſt. Barba.in clem.2.col.3.de teſt. Inn.in c.olim, de verb. ſig.Paul.de Caſt.in conſ.338.vol.1.Maria.in tract.cita.col.57.in 20. caſu. Fel.in c.cum olim, col.8. de re iud.Per.de Anch.in conſ.127.col.1.Rom.in cõſ.482. col.fi.Soc.in reg.406.in 7.fall.apoſtil.ad Abb.in c.2. col.3.de teſt.Gomeſ.in §.item ſi quis poſtulante, col. 13.& ſeq.inſt.de act.Dec.in c.2.col.6.de teſti. ver.in gl.pen.Ruin.in conſ.19.col.fi.vol.2.

¶ Contrarium tenet Abb.in c.2.col.5.de teſt.cuius dictis reſpondet Fel.ibi, col.5.in 9.limit.

347 Sublimita tamen, & declara hanc limitationem, vt ſupra in 40.Ampliatione.

348 XVI. Limita, qñ pars, etiam ſi fuiſſet citata, & præſens, non potuiſſet actum impedire, nec ei iuſtè contradicere, quia nullam habebat defenſionem, nam in tali caſu non requiritur citatio, hoc ſentit Io.And. in c.2. col.2.verſ.præſidentes, de nou.ope.nunc.Rota in nou. deciſ.58.Bar.in l.3.§.ſi cauſa cognita, col.fi.ff.de bon. poſſ.verſ.ſed hodie.Bal.in l.minorum, in fi.C. in qui. can.in integrum.reſti.non eſt neceſſ. Iaſ. in l.ſi quãdo, col.3.in fi.C.vnde vi.Rota in nou.deciſ.299. Milis in verbo, citari non oportet ad actum. Albert. Brun.in conſ.1.col.10.Franc.Curt.in conſ.1.col.8.& in conſ. 174.col.3.Soc.in conſ.4.col.6.vol.3.& in conſ. 87. col.9.& ſeq.vol.3.& in conſ.127.col.7.vol.3. Hipp. in rubrica de probat.col.44.Nicel. in 52.concord.gl. in 16.& 26.fall. Staphil. de literis grat. & iuſti. char. 178.in fi.& ſeq.Goza.in conſ.92.col.3.Bart.in l.2.§. quod de frumentaria, ff. de admin. re. ad ciui.pertin. Io.And. & poſt eum Abb.in c. cum olim, col.5. de re iud.Abb.poſt Ant.de But.in c.cauſam, quæ, in 2. col. de reſ.& idem Abb.in c.bonæ, el 1.col.2.de elect.Old. in conſ.95.in fi.Paul.de Caſtr.in l.quia poterat, in fin. princ.ff.ad Trebell.& in conſ.34.col.pen. vol.2.& in conſ.259.colum.pen.vol.2.Fel.in c. qualiter, & quando, col.7.de accuſ.Bal.in c.ſicut, col. fi.de eo, qui mit. in poſſeſ.cau. rei ſeruan. Alex.in l.ſi pacto, quo pœnam, col.1.de pact.Rom.in conſ.212.col.1.Io.Cald. in conſ.8.in tit. de conſtit.Io.And.in addit.Spec.in tit. de ſent.§.ſpecies, verſ. habeo de præcepto, Hippol. in ſing.30.incip.tu ſcis, & idem Hippo. in l.1.in 5.colu. verſ.facit etiam, ff.de quæſt.& in repet.rubricę de probat.col.44.& ſeq.& in d.l.de vnoquoque, colum.32. in 16.caſu, & col.35.in 26.caſu.Zaſ.in conſ.1. in tertio dubio, in 2.vol.Dec.in conſ. 274. in fin. Roma.in conſ.369.col.1.& ſeq.& col.6.Ant.de But.in c.tuam, in 4.col.ver.ex his poteſt decidi, de ord.cog. Fely.in c. cum olim, 6. de re iud. & ſeq.& in c. Eccleſia ſanctæ Mariæ.col.9.in fin.de cõſtitut.& col.44.Ang.& Imola in d.l.de vnoquoque, ff.de re iud.Curt. ſen.in conſi. 20.nu.29.& conſ.25.nu.45.vbi dicit communẽ* opi. Arc.in §.curare, in fi.Inſt.de act.Bal.in l.fi.§.cum igitur, col.4.C.de iur. delib. verſ.quæro, Maria.in tract. cita.col.52.in 2.caſu, & col.53.in 7.caſu, Alex.in cõſ. 130.vol.1.Pariſ.in conſ.5.nu.107.volu.4.& in conſi. 111.vol.4.Maria.iun.in conſ.77.nu.110.vol.1. Grat. in conſ.1.col.1.uol.1.Pariſ. qui dicit communem opi. in conſ.1.nu.33.vol.1.

Hinc infertur, vt qñ eſſet examinãdus aliquis teſtis, cuius dicto neceſſario ſtandum eſſet, tunc partis citatio non eſſet neceſſaria, vt per Alex.in cõſ.130. vol.1.

Et pro iſta limitatione faciunt omnia adducta in vltima parte limitationis de notorio, ſupra in 1.ampliatione, nu.3.

349 PRIMÒ Declara, quia iſta limitatio debet intelligi qñ certũ eſt, ꝙ ſi pars fuiſſet præſens, nõ potuiſſet iudicẽ vel principẽ trahere in ſuã ſuiam, aliàs iſta limitatio non procederet, quia dato ꝙ pars non poſſit Principi vel iudici contradicere, ſi tñ fuiſſet præſens, potuiſſet trahere forſan principem vel iudicem in ſuam ſententiam: eo enim caſu vtiq; citanda eſſet, Ang.in §.curare, col.fi.Inſt.de act.Io.Crot.in d.§.& quid ſi tãtum, col. 46.& ibi Iaſ.col. fi.in 1.& 2.lect.ff.de liber.& poſth. Soc.in conſ.4.nu.26.vol.3.

350 SECVNDÒ Declara, vt per Iaſ.in conſ.166.col. 1. vol. 2. qui videtur intelligere iſtam limitationem tñ procedere in caſu notorio, ideſt quando notorium

 erat,

erat, parti nullam competere defensionem. idem voluit Rui. consi. 31. col. 1. vol. 5. & non aliàs, vt per eos.

351 XVII. Limita principaliter quando actus ipsi non citato non facit præiudiciū. Bal. in l. ab eo, in fi. C. quomodo, & quādo iud. Io. in c. fi. de maio. & obed. Bal. in l. fi. in §. cum igitur, col. 3. ver. quæro nunquid. C. de iur. deli. & in auth. si omnes, col. 2. C. si vt ab hære. se absti. vbi omnes Doct. supra allegati concludunt quod citatio facienda est, de his, quorum interest: & vbi is, cuius interest, non citatur, actus ille non facit sibi præiudicium, ergo vbi actus non facit præiudicium non citato, non vitiatur, & idem dicit Bar. in auth. sed cum testator. in 2. col. in fi. ver. sed quæro, C. ad l. Falc. Pau. de Cast. in cons. 256. in 1. vol. Alex. in cons. 86. in 1. col. vol. 2. Hipp. in sing. 30. & in d. l. de vnoquoque, col. 33. in 7. casu, ff. de re iud.

352 XVIII. Limita, in probatione naufragii facienda per testes, qui naufragio interfuerunt, qui possunt examinari, parte non citata, Bar. in l. 2. C. de naufrag. lib. 11. & ibi Iac. de Plat. Rom. in l. si verò, §. de viro, ff. sol. matr. in 41. & 54. fall. Soc. in cons. 262. col. 5. & in cons. 90. col. 3. vol. 3. Fel. in c. 2. col. 4. de test. in 4. limit. Io. de Ana. in c. ex cōi. in antepen. col. de rapt. decis. Tholos. & ibi apost. decis. 447. Fel. in c. quoniam frequenter, col. 6. vt lite non contest. Hipp. in sing. 24. & in d. l. de vno quoque, col. 33. in 38. casu, ff. de iudic.

Amplia istam limitationē in quolibet alio casu occurrenti in remotis partibus, qui pōt probari per testes etiam examinatos parte non citata, vt per Io. de Plat. in d. l. 2. C. de naufrag. & per Fel. in d. c. 2. col. 4. de test. Corset. in sing. in verbo, testis, incip. in loco apostil. ad Abb. in c. 2. col. 3. de test. Soc. in cons. 90. col. 3. vol. 3. Fel. in c. quoniam frequenter, col. 6. vt lit. non contest. Dec. in c. 2. col. 5. in 6. fall. de test. Rebuff. in tract. nominat. fol. 76. Bert. in cons. 103. col. 1. vol. 2.

353 XIX. Limita, quoad probandā consuetudinē eiusdē ciuitatis, ad quam poterūt testes recipi parte non citata. Ant. de But. in c. fi. in antepe. col. ver. ad primū si redact. i, de consuet. Fel. in c. 2. colum. 5. in 12. limitatio. de test. Iar. & post eum Floria. in l. 2. §. l. Iulia. ff. de testi. Cyn. in l. 2. ver. 2. quia circa hoc qñ consuetudo, C. quæ sit longa consuet. Bal. & Alex. in l. 1. C. vt quę desunt aduoc. Hipp. in d. l. de vnoquoq;, col. 33. in 19. casu. Marian. in tract. citat. col. 53. in 10. casu, apostill. ad Abb. in c. 2. col. 3. de test. Alex. in cōs. 14. col. 1. vol. 5. Nicel. in 52. concord. gl. in 49. fall. & fall. 96. Gozad. in cons. 101. col. 5. Rui. cons. 144. col. 7. qui ampliat & in consuetudine non notoria, uol. 4.

354 Primò Declara istam limitationem procedere in consuetudine, quæ respicit litis ordinem, non autem in ea, quæ respicit causæ decisionem, quia prima cum nō sit magni præiudicii, non requirit partis citationem, secunda sic, & ista declaratio sumitur ex dictis Bart. in repet. l. de quib. col. 11. vers. 2. probatur per testes, ff. de ll. & per Soc. in cons. 39. col. 5. in fi. in vltimo lib. Dec. clare dicit in cons. 402. col. pen. Socin. in cons. 36. col. 2. vol. 4. apostill. ad decis. Tholos. 115. Cassa. in consil. 47. col. 4. Zas. in cons. 5. vol. 1. circa fin. Roch. in c. fi. col. 222. de consuet.

355 Et quod ad consuetudinem notoriam probandam non requiratur citatio, dicit Gozad. in cons. 101. nu. 27. Roch. in c. fi. in 222. col. de consuet. Marta. iun. in cons. 65. col. 13. vol. 1.

356 Secundò Declara, quia limitatio procedit, vbi iudex a semetipso se informauit, vt superius dictum fuit.

357 XX. Limita, quia qñ proceditur inspecta naturali æquitate, possunt testes examinari parte non citata: ita declarat Bart. in l. 2. C. de naufrag. lib. 11. & est text. in l. scire oportet, §. sufficit, ff. de excus. tut. Hip. in l. de vno quoq;, col. 33. in 20. casu. Corset. in sing. in verbo, testis, incip. in loco, apostill. ad Abb. in c. 2. col. 3. de test.

358 Declara, nam licet possit omitti citatio in examine testium, non tamen in sententia, quia talis citatio est de iure naturali, vt dictum est in tertia ampliatione, Dec. in c. 2. col. 4. in 2. Ampliatione, de testib.

359 XXI. Limita, vbi l. vel statutum in aliquo actu contentatur solis argumentis, vel indiciis, tunc enim testes possunt examinari, parte non citata, Gemi. in c. pro humani, §. fi. col. pen. de homic. in 6. post Host. Philip. in d. §. fin. in 2. col. idem tenet Hippol. in d. l. de vnoquoque, col. 34. in 22. casu, & in sing. 24. Socin. in cōs. 262. col. 6. & in regula 406. in 9. fall. Maria. in c. quoniam frequenter, col. 8. vt lit. non contest. & ibi Fely. colum. 8. apostill. ad Abb. in d. cap. 2. col. 3. & ibi Dec. colum. 5. in 7. fallen. de test. & dicit Dec. quòd si ista opi. esset vera in crimine hæresis, idem esset in crimine læsę maiestatis, in d. cap. 2. in 5. col. versi. aliàs limita, de testib.

360 Contrarium tenet Aret. & Fel. in c. 2. col. 4. in 5. limi. de test. & qđ in casu c. pro humani, nō possit recipi testis, parte nō citata, tenet Gram. in 11. voto, col. pen.

361 Concorda has duas opiniones, nam qñ imminet periculum, sufficiunt testes examinati parte non citata: si autem non imminet periculum, non sufficiunt, nisi citata parte. ita Decis. Neap. 25. in nouis.

362 XXII. Limita quando pars dedisset licētiam iudici, vt etiam ea absente reciperet examen testium, quia tūc ea etiam non citata poterunt testes examinari, Bal. in l. si quando, in 2. col. C. de test. in c. 2. col. 5. in 8. limitatione, de test. apost. ad Abb. in d. c. 2. col. 3.

Amplia, quia idem est vbi pars dedisset licentiam iudici procedendi ad omnes, & singulos actus, ēt ad sententiam inclusiuè, ipsa non citata, quia tunc posset causa expediri etiam sine alia partis citatione, Bal. in l. vt perfectius, col. fi. C. de annali except. Bar. in l. is qui reus, in 5. col. ff. de pub. iud. Bal. in l. 4. C. de accus. in l. gesta, col. 2. C. de re iud. & idem tenet Pet. de Bellap. in l. statu liberum, ff. de statulib. & istam limitationem ponit Hipp. in d. l. de vnoquoque, in 37. col. in 30. casu, & 31. vbi subdit quod ista practica non placet sibi in criminalibus, Nicell. in 52. concord. in 39. fall. qui declarat. Marian. in tract. citat. col. 53. in 6. casu, idem tenet Ang. Aret. in tract. malefi. in vers. qui iudex facit sibi dari licentiam, Bal. in l. diem proferri, §. si quis litigatorum, ff. de arbitr. Ange. Ariminen. in apostill. ad Ang. de malefic. in loco præallegato, & idem Ang. in tract. malefi. in verbo, Qui iudex dedit commissionem præconi, & Hippol. in d. l. de vnoquoque, col. 42. in 52. casu, ff. de re iud.

363 XXIII. Limita, vbi non requirit causæ cognitio, quia tūc procedi potest parte non citata, gl. in l. 3. §. si cā cognita, ff. de bo. poss. Bal. in l. nec quicq̄, §. vbi decretum, col. 1. ff. de off. procons. & legat. Io. in c. cum olim, de re iud. in c. præterea, col. 2. de dilat. Rom. in cons. 61. col. 1. Bar. in l. 1. col. 1. C. quor. bon. Hipp. ī d. l. de vnoquoque, col. 34. in 24. casu, Marian. col. 52. in 1. casu.

Declara, quia ista regula negatiuè procedit, non requiritur causæ cognitio, ergo non est necessaria citatio, non autem affirmatiuè, requiritur causæ cognitio, ergo & citatio, nam illud procedit in his, quæ parant magnum præiudicium, secus in his, quæ modicum vel nullum, & maximè si extraiudicialiter procedatur, Bal. & Doct. in l. sed si hac, §. prætor ait, ff. de in ius uoc. Alex. in apostill. ad Bar. in l. 3. §. si causa cognita, ff. de bon. poss. Corn. in cons. 46. col. fi. uol. 2. Socin. in cons. 10. & seq. vol. 4.

364 XXIIII.

364 XXIIII. Limita in bonorum possessione agnoscenda, quæ fieri, & agnosci potest parte non citata. gl. & ibi Bar. in l. 3. §. si causa cognita, ff. de bon. poss. Bar. in l. si impubes, §. fi. ff. de Carbo. edicto. Bal. in l. nec quicquam, §. vbi decretum, col. 1. ff. de off. procons. & in rubrica, C. qui admitti. col. 3. & in l. fi. in prin. & in l. nam ita Diuus, col. pen. ff. de adopt. & in l. 1. in 2. 3. & 4. oppos. C. qui admitti.

365 Amplia, vt idem sit in agnoscẽda bonorũ possessio ne contra tabulas, vt tenet Bal. in l. 1. in 3. q̃one, C. qui admitti. Hipp. in d. l. de vnoquoq;, col. 35. in 28. casu, gl. in l. fi. §. sed cũ antiquitas, C. de curat. furio. Maria. in tract. citat. col. 52. in 4. casu, istã limit. tenet Imola in l. filio præterito, col. 24. in fi. ff. de iniust. rup. & irrit. testa. Paul. de Castr. in l. fi. col. 3. in fi. C. de edicto Diui Adria. toll. Bal. in l. ea, quæ, col. fi. C. q̃uo & q̃n iudex.

366 XXV. Limita q̃n testis vellet declarare dictum suũ obscurum, quia talis declaratio fieri potest, parte non citata, vt dictum est in 40. Ampliatione.

367 XXI. Limita, q̃n quis petit se immitti in possessionẽ rei, quę a nemine possidetur, cũ tũc nõ sit qui citari posset, ita declarat Bar. in l. fi. in 6. col. de edi. Diui Adria. toll. & ibi Bal. col. 10. Ang. circa fi. Sal. col. 4. Paul. de Castr. col. 3. & seq. Alex. col. 5. Ias. col. 6. Dec. col. 11. Cor. col. 5. Hipp. in d. l. de vnoquoque, col. 36. in 28. casu, Maria. in tract. citat. col. 41. in 24. casu.

368 Hinc dici solet, quod quando nõ adest aduersarius, non requiritur citatio. Bal. in l. fi. col. 2. vers. sed pone quod altera pars, C. de re iud. & in l. 2. in 6. q. C. de testa. Hipp. in d. l. de vnoquoque, col. 45. in 56. casu. Nicell. in 52. concord. gl. in 93. fall.

369 XXVII. Limita in his, q̃ sunt præãbula ad citationẽ, vt est impetratio veniæ petita a iudice ab eo, qui alterũ sine venia in iudiciũ vocare non põt. Bal. in l. ea, quæ, col. fi. C. q̃no, & q̃n iud. Old. in cons. 120. in fi. Maria. in tract. citat. col. 52. in 5. casu, Hipp. in d. l. de vnoquoque, col. 36. in 29. casu, ff. de re iud. idẽ tenet Bal. in l. sed si hac, §. prætor, ff. de in ius voc. Alex. in d. l. sed si hac, in §. libertos, in fi. ff. de in ius voc. Io. And. in add. Spec. in tit. de iureiur. super rubrica. in fi. Dec. in l. venia, in fi. 1. col. C. de in ius voc. Aret. in cons. 117. Roma. in l. quãuis, col. 2. ff. de in ius voc. Corn. in cõs. 46. col. fi. vol. 2. Nicell. in 52. concord. gl. in 75. fall.

370 XXVIII. Limita in bonorum possessione gratia litis agnoscendæ, quam petit filius emancipatus, vt possit patris testamentum per querelam expugnare, quia tunc non tenetur partem citare, Oldr. in cons. 120. Maria. in tract. citat. col. 52. in 5. casu. Hipp. in d. l. de vnoquoque, col. 36. in 29. casu.

371 XXIX. Limita stante partium conuentione, qua stãte necessaria non est citatio, Spec. in tit. de citat. §. viso, ver. sed pone, Bal. in l. diem proferri. §. si quis litigatorũ. per illum tex. ff. de arbit. in fi. Roma. in cõs. 142. Hipp. in d. l. de vnoquoque, col. 39. in 31. casu, Nicell. in 52. concord. gl. in 39. fall.

372 XXX. Limita, vbi ex cõsuetudine, vel statuto in aliquo actu nõ esset necessaria citatio. de quo dic vt dictũ est in 48. ampliatione.

373 XXXI. Limita, vbi ĩchoari põt ab executione, vt est in nũciatione operis noui, quia tunc nõ requiritur citatio. Bald. post Bar. & alii per illum tex. in l. de pupillo, §. meminisse, ff. de oper. nou. nun. in l. nec quicquã, §. vbi decretum, col. 3. ff. de off. procons. Maria. in trac. cita. col. 53. Nicell. ĩ 52. cõcord. in 94. fall. & fall. 122. Hippol. col. 38. in l. de vnoquoque, in 33. casu, ubi dubitat de ista limitatione.

¶ Contrarium videtur tenere Bal. in l. prædia. in fi. C. de fideicom.

374 XXXII. Limita, vbi ius, vel statutũ exigit iustificatione actus gesti, quia cũ actus postea debeat iustificari, non est necessaria in actu conficiẽdo citatio, & ideo ex hoc inferunt Doc. vt stãte statuto q̃ captura debitoris debeat iustificari infra triduum, non debet citatio capturam de necessitate præcedere. Maria. in trac. cita. col. 53. in 9. casu. Hipp. in l. de vnoquoque, col. 39. in 34. limit. Nicell. in 52. concor. gl. in 95. fall.

375 Infertur igitur ex præmissis, q̃ vbi põt inchoari a præcepto hñte clausulã iustificatiuã, nulla requiratur citatio, cũ illud resoluat̃ in simplicẽ citationẽ, parte cõparente, gl. in l. de pupillo, §. meminisse, ff. de ope. nou. nunc. & ibi Ang. Imola, & Rom. bona gl. in c. ex parte, el 1. in gl. fi. de verb. signi. Bal. in l. actione, in 2. col. C. de trãsact. & ibi Sal. col. 2. Pau. de Cast. in d. §. meminisse, Bar. in l. 1. C. de execut. rei iud. in l. 2. col. 2. C. de episcop. aud. in l. ea quidẽ, circa fi. C. si mãcip. ita fuit alie. & in l. 1. §. 1. in fi. ff. de iur. deli. Bal. in rubr. C. commin. vel epist. col. 2. & ibi Sal. Bal. in l. ad peremptoriũ, ff. de iudic. Imola, in l. cũ ab initio, in fi. primæ col. ff. quẽad. testa. aper. Alex. in d. §. meminisse, col. 1. cũ seq. & ibi Ias. col. pe. Ang. in l. nonnũquã, ff. de iudic. Nicell. ĩ 52. cõcord. gl. ĩ fall. 112 Maria. in tract. citat. col. 143. Ias. In d. §. vbi decretũ, col. 2. in fi. & seq. in l. nec quicquã, ff. de off. procons. Bar. in l. defendente, ff. de auct. tut. Lãfranc. in c. q̃m contra, in 4. char. col. 2. de probat. Maria. in tract. cita col. 60. in 22. casu, qui oẽs vĩr admittere tale præceptum cum tali clausula in omni materia.

376 ¶ Contrariũ vr̃ tenere Bal. in l. nec quicquã, §. vbi decretũ, col. 2. ff. de off. procons. Rom. in d. §. meminisse, vbi allegat Io. And. idẽ tenere in quadam addit. ad Spec. in tit. de aduoc. quæ cõiter non habetur, vbi dicit a tali præcepto inchoari non posse, nisi in casu, in quo si pars esset præsens etiam inuita ad hoc compelli posset, & Ang. Aret. in §. curare, col. pe. Inst. de act. qui tenet contra primam communem opin.

377 XXXIII. Limita in alienatione iuris sui, quia in ea nõ requiritur citatio possessoris, ita tenet Hipp. in d. l. de vnoquoq;, col. 37. in 35. casu. Maria. in tract. citat. col. 53. in 11. casu. Nicell. in 97. fal. in 52. concord. gl.

378 XXXIIII. Limita in aliquali causæ cognitione, quę præmittitur quando monachus vult suum Abbatem accusare, quia in ea non requiritur partis præsentia vel citatio. In. in c. ex parte, de accus. & ibi Io. And. & Abb. circa fi. Hipp. in d. l. de vnoquoque, col. 37. in 36. casu. Maria. in trac. citat. col. 53. in 13. casu. Nicell. in 52. concord. gl. in 65. falleo.

379 XXXV. Limita, in executione pœnę ipso iure a lege impositæ, quia talis executio fieri põt, parte nõ citata. Abb. antiq. in c. reprehẽsibilis, de appel. & ibi modern. Abb. col. 1. vbi ẽt Philip. Frãc. col. 1. & seq. & ibi Dec. col. 1. q. declarat qualiter hoc dẽt ĩtelligi. Maria. ĩ trac. citat. col. 54. in 14. casu, Card. in c. extirpandæ, §. quia verò, col. fi. ver. & vltimo dic, de p̃b. Hip. in l. 1. col. 30. C. de rapt. virg. Nicell. in 52. concord. in 83. fallen.

380 XXXVI. Limita in declaratione, quã facit iudex cõtra monitum, & iussum respondere positionibus, qui fuit contumax in respondendo, vt habeatur pro confesso, nam in tali declaratione non requiritur citatio, Io. de Imola in l. si finita, §. si plures, ff. de damno infecto, col. 7. Spec. in tit. de posit. §. 9. in 2. col. Philip. Franc. in c. 2. col. 3. de confess. in 6. Hipp. in d. l. de vnoquoque, col. 38. in 38. casu, Maria. in tract. citat. col. 55. in 15. casu, Nicell. in 52. concord. glo. in 11. fall. & fall. 99. Calc. in cons. 16. col. 4. & seq.

381 Primò Sublimita ĩ oĩ alia declaratione, q̃ fit super discussione cãę, in qua requirit̃ citatio, vt p Maria. iun. cons. 100, nu. 22. & seq. vol. 1. & fuit superius dictum.

382 SECVNDÒ Sublimita, quia in porrectione libelli accusatori contra tutorem suspectum, & contumacem, antequam sibi interdicatur administratio, requiritur citatio. Cæpol. conf. ciuili, 32. nu. 10. & seq.

383 XXXVII. Limita in admissione articulorum, quando iudex examinauit an capitula essent pertinentia, vel impertinẽtia, quia talis admissio fieri poterit, parte nõ citata, Rota in nou. dec. 93. Abb. in d. c. 2. col. 5. Hipp. in d. l. de vnoquoq;, col. 39. in 29. casu. Maria. in tract. cita. col. 56. in 23. casu.

384 ¶ Contrariũ tenet Aegid. quem referunt Domini de Rota in d. dec. 93. & sequitur Ant. de But. in d. c. 2. de test. vbi ẽt Aret. col. 6. & Fel. col. pen. & Philip. Frãc. in c. præsentium, §. testes, col. 6. in fi. de test. in 6. Iaſ. in l. si opus, in fi. ff. de ope. nou. nunc. Aret. in c. per tuas, col. 5. de test. Nicel. in 52. concord. gl. in fall. 101.

385 XXXVIII. Limita in relatione nuncii, in qua pars nec debet esse præsens, nec citata de necessitate, vt declarat Bart. in l. Theopompus, ff. de dot. prælег. Bal. in l. in minorũ, circa fi. C. in quibus casibus in integ. rest. non est necess. Maria. in tract. citat. col. 57. in 28. casu, Hipp. in d. l. de vnoquoque, col. 39. in 41. casu. Nicel. in 52. concord. gl. in fall. 109.

386 XXXIX. Limita vbi a lege, vel a iudice fuit statutus terminus parti ad aliquid producendum. nam quoad satisfaciendum termino, satis est factã esse productionem ẽt parte non citata. Bal. in l. si ea, in vltima col. C. qui accus. non poss. in fi. & in l. si quando. C. de test. in fi. & in l. 1. §. fi. circa medium, ff. de ser. Ang. in l. omnium, C. de test. Iaſ. in l. 1. C. quando libel. prin. dat. Maria. in trac. citat. col. 58. in 31. casu. Hipp. in d. l. de vnoquoq;. col. 39. in 42. casu, idem tenet Bar. in l. naturaliter, ff. de vsuc. Rom. in l. 1. in prin. ff. de arbit. Nicel. in 52. concord. gl. in fall. 104.

387 Declara, & aduerte, quia isti Doctores vñr promiscuè loqui tã in cã ciuili, q̃ criminali, sed in Doctores

* cõiter * conueniunt, q in causa ciuili non interrumpatur præscriptio nisi per citationẽ, gl. in auth. de exhib. reis, in prin. quã ibi notat & valde commendat Ange. Fel. in c. illud, in fi. in vltima cõclusione, de præſ. Balb. in tract. præſ. in 6. parte. in 4. q. prin. tertiæ quæstionis principalis, & in verſ. quæro igitur primo, aliàs in 6. par. col. 24. & seq. Et propterea acutè Bar. in l. mariti, §. quinquenniũ, ff. de adult. loquitur in causa criminali, & idem Bar. in l. naturaliter, in fi. ff. de vsucap. in quib. locis tenet, quod ad interrumpendam præscriptionem in causa criminali, non requiritur citatio, sed sufficit sola libelli oblatio,

388 ¶ Contrarium, vt in hoc casu ẽt in causa criminali citatio sit necessaria, tenet Bal. in l. fi. in fi. prin. ff. de eo, per quẽ fact. erit. Bal. in l. 1. in fi. C. qñ lib. prin. dat. Roman. in l. 1. ff. de arbit. & istud fuit de mẽte gl. in l. 2. §. fi. ff. si quis in ius voc. non ierit. in gl. fi. quæ intellexit, l. miles, §. sexaginta, ff. de adult. in casu, qñ citatio interuenerat. & istud clarè tenet Ang. in l. 1. in repet. col. 1. in fi. & seq. C. de iud. & in l. 1. ff. de in ius uoc. & in l. denunciasse, ff. de adult. in l. si quis postea, ff. de iud. Bal. in l. fi. §. illud. in prin. C. de temp. appell. in l. 1. in princ. C. de lit. contest. & in d. auth. habita, col. fi. C. ne fil. pro patre. Ang. in l. libertus, ff. de in ius voc. & in auth. de iud. §. appellatio, istam limitationem superiorem, & Bar. in d. l. naturaliter, in fi. reprehẽdit. & Fel. in c. illud, col. 6. de præſcr. Claud. in d. l. naturaliter, in fi. ff. de vsucap. Balb. in tract. præſcr. in tertia parte sextæ partis prin. in ver. quæro igitur primo, col. 5. aliàs in 6. par. princ. col. 28. & ista opinio vr̃ verior, eo quia per solã libelli porrectionem absque citatione non inducitur litis pendentia, vt per doct. allegatos, & hæc videtur ma

* gis * communis opin.

389 ¶ Concorda, quia potest saluari opinio Bart. in d. l. naturaliter, §. fi. ff. de vsucap. quando dispositio legis, vel statuti non exigeret aliud quam simplicem libelli porrectionem, vt inquit Fel. in d. c. illud, col. 6. ver. saluaretur autem, de præscript.

390 XL. Limita, quando proceditur contra vnum criminaliter, & ad fisci vtilitatẽ, quia effectus illius iudicii ẽt in alterum non citatum dirigi potest, nec propterea impeditur executio, quia ille non fuit citatus, vt est gl. in l. si cognitione, ff. de Syl. vbi Bar. circa fi. Ang. & Bar. in disput. incip. Perusinæ ciuitatis, in resolutione, & in l. cũ filiusfam. ff. de verb. obl. vbi & Imol. col. pe. Ant. de Butr. in c. 1. col. pen. de re iud. Bal. in l. 1. col. fi. C. ne filius pro patre, in l. fi. §. necessitatẽ, col. 4. C. de bon. quæ lib. Hippol. in d. l. de vnoquoq;. col. 40. in 45. casu. & idem Hipp. in sing. 216. Sal. idem tenet in l. si filiusfa. in 1. col. C. ne fil. pro pat. Rom. in l. si filio, la 2. ff. solu. mat. Ang. & Alex. in d. l. cum filiusfa. in 2. col. ff. de verbo. obl. & ibi Iaſ. col. 5. & seq. & ibi Soc. col. 5. & seq. Iaſ. in conſ. 111. col. fi. vol. 2.

Contrarium tenet Bal. in l. 2. col. 4. C. de eden. & in l. filius, col. 1. ff. de his qui sunt sui, vel alie. iur.

391 XLI. Limita in insinuatione donationis quæ fieri põt, parte non citata sola voluntate donatoris. Bar. in l. in hac, C. de don. & in l. Modestinus, ff. de don. Paul. de Cast. in l. testamenta oĩa, col. 1. C. de test. Iaſ. in l. 1. in fi. C. qñ libell. Princ. dat. Hipp. in d. l. de vnoquoq;, col. 41. in 46. casu. & Marian. col. 54. in 18. casu, idẽ tenet Bal. in auth. si quis in aliquo, col. 2. in prin. C. de eden. Corn. in cõſ. 71. vol. 2. col. 1. Soc. in cõſ. 80. in fi. vol. 1.

392 Amplia, idem esse in insinuatione instrumenti secũdum Paul. in d. l. testamenta, col. 1. C. de testam.

¶ Contrarium tenet in hoc vltimo casu Maria. in tract. citat. col. 16. & col. 40. in 20. casu.

¶ Contrarium etiam in primo casu videlicet in insinuatione dotionis tenet Ang. in cõſ. 179. col. fi. Corn. conſ. 221. col. fi. vol. 1. & Are. in c. Albericus, col. 5. & seq. de test. Cor. in d. conſ. 71. vol. 2. dum tenet nõ posse insinuationem fieri non consentiente donatore, vel eius hæredibus, & idem voluit Aret. in conſ. 122. col. 2. & seq. Sed Bal. in l. illud. C. de sacroſ. eccleſ. tenet qđ in donatione requiratur præsentia donantis, & donatarii, licèt non citatio,

393 XLII. Limita, quando alicui est commissa causa decidenda secundum suam conscientiam, quia tunc non tenetur partem citare, prout hanc opi. tenet gl. in c. 1. de offic. deleg. Bal. in l. certum, col. 2. C. vnde leg. & in l. si qua per calumniam, ver. sed pone. C. de epiſ. & cler. & in l. neque natales, col. fi. C. de probat. Iaſ. in l. nec quicquam, in §. vbi decretum, colum. 7. in 13. limit. ff. de offi. proconſ. & leg. Roma. in rubrica de arbit. col. 2. Calcan. in conſ. 85. col. fi. Socin. in conſi. 90. colum. pen. vol. 4. Hippol. in d. l. de vnoquoque, col. 41. in 47. casu. Alex. in d. l. de vnoquoq;, col. fi. de re iud. Mantua conſ. 38. col. fi. gl. consuet. Turonen. fol. 59. col. 1.

¶ Contrarium tenet Alex. in conſ. 45. vol. 6. Rom. in d. l. certum, in fi. C. vnde leg. & ibi Iaſ. col. 6. & seq. & Iaſ. in l. si quis arbitratu, col. 12. de verb. obl. Georg. Natta in clem. sæpe, §. nõ sic. col. 14. de verb. sign. Pet. de Anch. in conſ. 383. Alex. in conſ. 218. vol. 2. col. 1. & seq. Nicell. in 52. concord. in 14. fall. & fall. 79. Bertran. in conſ. 275. col. 3. vol. 1.

394 XLIII. Limita quando ageretur de grauissimo crimine, quia super eo possunt testes recipi lite non contestata, etiam parte non citata, prout in crimine assassinii dicit Host. quem refert & sequitur Gemin. in cap. 1. §. fi. col. 3. de homic. in 6. Abb. in c. cũ nõ ab homine.

col,

col.pen,de iudic. Hipp.in d.l.de vnoquoq;, col.42.in 50.casu,vide infra in 7.lib.in 1.conclusione.

395 XLIIII.Limita in casu c.fi.quod met.cau.& l.si quã do,C.vnde vi,quia talis sic spoliatus potest res amissas probare per iuramentum suum, nulla præcedente partis citatione.Imo.in c,fi.col.fi.de his, quæ vi metusve causa. Rota in nou. decis. 299. & decis. 157.& decis. 359.& in antiq,decis.319.Bellamer.decis.580.Fel.in c.ad hæc,de sent. excomm.Fel.in c. cum olim, col.7.de re iud.Alex.in cons.130.vol. 1.Ias.in l.si quando, col. 3.in fi.C.vnde vi.Hipp.in rubr.de prob.in 30.colum. ver.& scias quòd violentus,& colum.45.Nicell.in cõcord.52.in 107.fall.Ias.in repet.l.admouendi,col.fin. ff.de iureiur.& in lectur.col.6.Hipp.in d.l.de vnoquoque,col.43.in 53.casu.Milis in verbo citari non oportet violentum,& in verbo,probatio rerum.Paris.cons. 1.num.150.vol.1.

396 Amplia hanc limitationẽ, vt etiam non probata violentia in hoc casu probatio æstimationis & damni solo iuramẽto fieri possit. Alex.qui hanc dicit cõem* opinio.in cons.103.col.3.vers.& non solum, vol.1.Paris. in cons.74.nu.7.& seq.vbi dicit communem, & in cõsi.75.nu.28.& seq.vol.1.

397 XLV.Limita,quando dominus rem per caducitatẽ ad eum deuolutam alteri locat,quia non requirit tunc partis citatio.Rom.i cons.212.col.1.Alex.in cõs.130. vol.1.Bal.in c. quæ in ecclesiarum, col.6.de const.Ias. in l.2.col.6.C.de iure emphy. Hipp.in d.l.de vnoquoque,col.44.in 54.casu.

398 XLVI.Limita,qñ clericus est captus a iudice seculari,nam si vult ostendere se clericum,potest hoc facere sine vlla partis citatione.Bal.in l.si qua per calumniá, in 2.col.io ver.sed pone, C.de epi.& cler.Hipp.in d.l. de vnoquoque,col.44.in 55.casu.

399 XLVII.Limita,quando iudex absoluit partem præsentem à termino citationis sibi factę,Spe.io tit.de cõtum.in §.nunc nobis videndum,in fi.Hipp.in d.l.de vnoquoq;,col.44.in 56.casu.Inn.in c.consuluit,de offic.deleg.Pau.de Cast.in l.properandum,§.& si quidẽ, col.2.C.de iudic.

400 XLVIII.Limita, quando aliquis potest actum facere,tamen non potest citare,quia tunc valet actus ab eo factus etiam parte non citata,vt declarat Bal.in authen.si quis in aliquo,col.3.ver.sed hic quæro vnũ,C. de eden.Hipp.in d.l. de vnoquoq;,col.41. in 58.casu. Inn.in c.consuluit,de offi.deleg.circa prin.Bar.in l. Titia,col.3.ver,quæro vtrum quando,ff. de accus.& in authen. qui semel,col.3.vers.vlterius venio,C.quomo.& quando iudex.Inn.in c.si aduersarius,in fi.colum.ver. & hæc intelligimus, de eo qui mitt.in possess.causa rei seruan.

401 XLIX. Limita, qñ iudex in prima citatione fuisset comminatus q citato non comparente,procederet cõtra cum ad omnes, & singulos actus etiam ad sententiam, quia tunc non erit opus alia citatione illo nõ cõparente.Bar.in l.impuberib.§ item si quis,ff.de suspect. tut.in l.statu liberos,§.Stichus,ff.de statulib. in l.cõsco taneum,in fin.colum.C.quomodo & quan.iud.Card. in clem.1.in 7.q.de foro compe.& in l.si apparitor.C. de cohort.lib.12.Hipp.in d.l.de vnoquoq;,col.45.in 59.casu.Mil. in verbo,citatus specialiter,& in seq.ver. Calca.in cons.16.col.4.& pro ista limitatione est bonus tex.& ibi not.Io.And.& Ant. de But.i c.2.de test. cogen.Alexan.in l.1.in fi.colum. ff.si quis ius dicenti non obtemp.Bar.in l.si finita,§.Iulianus, ff.de damno infecto, vbi Imola, column. 3.& in §.si plures, & Roman.& Alexand. colum.4. in d.§.Iulianus,Dec.in cap.1.colum.pen.de iudic.& ibi Ioã.de Ripa, col.37. Rota in nou.decis.245.Bal.in Marg. in verbo, citatio. vers.citari quem semel. Maria. in trac. citat.col.43.in 37.ampliat. Dec.in c.causam,quæ,col.2. de rescr.Anto.de Butr.in c.quoniam,§.si verò, vt lit.non contest. Io.de Ana.in 8.col.in c.ad petitionẽ,de accusa. Bar.in l.ad peremptorium,ff.de iudi. Bal.in l.ad peremptoriũ, ff.de iudic.Fel.in c.causam,quæ,col.3.de rescr.& in c. inquisitionis,col.8.in §.ad petitionẽ,de accus. Oldendorp.in libel.iur.& æquitatis,fol.350.qui tenet etiam si dictum fuerit in citatione,quòd comparere deberet, aliàs &c.quod tunc poterit ad vlteriora procedi, eo ẽt non citato.Soc.in cons.10.vol.4.Nicell. in 52.cõcor. glo.in 10.fall.

402 Amplia etiam si dictum sit,compareat ad respondẽdum,& se defendendum.Fel.in c.parochianos, col.1. de senten.excomm.

403 L.Limita in condemnatione expensarum contra cõtumacem,vel aliàs citatum ad sñiam diffinitiuam, in qua non requiritur partis citatio.Bal.in l.sancimus,in 10.q.C.de iudi.& ibi Cyn.q.13.Bal.in Marga.in verbo,citatio. in 6.col.in ver.citatio specialis.Ant. de But. in c.vestra,in 2.col.in vers.nunquid notorietas, de cohab.cler.& mulier.Hipp.in d.l.de vnoquoque,col.45. & seq.in 60.casu. Marian.in tract.citat.in 55.col.Inno.in c.calumniam,in princ.de pę.& in c.querelam.in fi.de procura.Milis in verbo,citatio nõ requiritur.Bar. in l.3.§.si ad diem, ff.de re milit. Imo. in l. si finita,§.si plures,col.7.ver.vltimo,&c. ff.de oper.nou.nunc.& in l.quidam consulebam, in fi.ff.de re iud.Sal.idem tenet in d.l.sancimus,in 8.q.C.de iud.Alber.de Rosa.in l. s. §.fi.si quis ius dicen.non obtemp.gl.expressa in c.constitutus,in verbo taxatione,de procurar.Io.And.in c. finem litibus,col.3. de dolo,& contuma.Imola in c. s. col.4.de iudic. & ista est communis *opin.vt per Ias. qui illam sequitur,in l.sancimus,col.4. C. de iud. Bal. idem tenet in c.cum dilecti,col.3.de dol. & contu.idẽ tenet Ant.de Butr.& ibi Abb.col.5.de dolo, & contu. & sequitur Dec.in c.1.col.fi.de iudic.Alex.in apost.ad Bart.in l.3.§.si ad diem,ff.de re milit.Fel.in c.1.col.6. de iudic.

404 ¶Cõtrarium sumitur ex dictis Bar. in l.nõ ignorat, C.de fruc.& lit.expen.& sequitur Abb. in c.1.col.12. de iud.& ibi Ant.de Butr.expresse tenet contra istam limit.Affl.super const.fol.212.col.2.

405 LI. Limita in interlocutoria, quæ ferri potest parte non citata.Inno.in c.auditis,de procur.in princ.& ibi Io.And.col.1.Inn.in c.querelã,in fi.eo.tit. gl. in l.nec quicquam,§.vbi decretum,de off.procons. & leg. gl.1. in l.sed & si interpellatur,ff.de arb. in §. s. gl.in verbo, postulatur.in l.recusare,in princ.ff.ad Trebellian.Rota in nou.decis.93. Anto.de Butr.in cap. sæpe, colum. 4.de appella.Specul.in titu.de dilatio.§. nunc uideamus,colum.1.versic.sed pone, ecce. Cassan.in consuetu.fol.69.colum.4. Ang.in l.ea,quæ, C.quomodo & quando iud.Milis in verbo, citatio non requiritur ad interlocutoriam ferendam.Card.in consi.45.vbi tenet quòd sufficit intimatio.Fely.in c.per vestras, col.2.de senten.excommu.

¶Contrarium, q non valeat interlocutoria, parte non citata,sentit Spe. in tit.de sent.§. iuxta,col.9.versi. qd de interlocutoria.Soc.in cons.96.col.4.& seq.vol. 1.Io. And.in addit.ad Spec.in tit. de dilat.§.nunc videamus,col.1.uer.sed pone,ecce.Aret. in c.licet causam, col.14.de probat.Philip.Franc. in c. cum cessante.col. 9.de appel.Host. in c.1.de concess.præb.in 6.& in decreto iudicis hoc tenet Bouer.in verbo, decretum. in singul.2.

406 Primò Concorda has opiniones ex mẽte Docto.

ita

ita distinguentium. nam aut interlocutoria est grauis,
& admodum præiudicialis, & tunc requiritur citatio:
aut est talis, quę modicum, vel nullum infert parti pręiudicium,
& tunc non requiritur citatio partis: ita declarat
Ant. de But. & post eum Abb. in c. auditis, col.
1. in fi. de procur. & ibi Imo. col. 1. in fi. Barto. in l. nec
quicquam, §. vbi decretũ, ff. de off. procõs. & leg. Hipp.
in d. l. de vnoquoq; col. 2. & seq. ff. de re iudi. Ias. in d.
* §. vbi decretum, nu. 23. vbi dicit hanc esse cõem * opi.
& Barto. in l. si opus, ff. de nou. oper. nunc. & ibi Imo.
Bar. in l. quod iussit, ff. de re iud. Dyn. Rain. Cyn. Oldr.
Imo. & Pau. de Cast. in l. recusare. in princ. ff. ad Treb.
Ang. in l. de vnoquoq; in prin. ff. de re iud. vbi ẽt Pau.
Alex. in l. si opus, ff. de oper. nou. nunc. vbi ẽt Ias. Lanfran.
in c. quoniam contra, in §. de appell. & interlo. in
4. & 9. col. de prob. Soc. in cons. 96. col. 4. & seq. vol. 1.
Aret. in c. in nomine, col. 6. de test. & in cons. 73. col. 3,
& illud sentit Bal. in l. 1. col. fi. C. de sent. ex periculo recit.
Imol. & Dom. in c. 1. §. ex parte, de concess. præb. in
6. Maria in trac. citat. in 60. col. in 22. casu. Corn. in cõsi.
46. col. fi. vol. 2. & in cons. 333. col 3. vol. 4. Soc. in
cons. 10. col. fi. vol. 4. & in cons. 56. col. 2. vol. 4. Alc. in
cons. 100. col. 2. vol. 5. Fel. in c. ecclesia sanctæ Mariæ,
col. 12. de const. Calc. in cons. 16. col. 5. Fel. in c. causã
quæ, col. 2. de rescr. Nicel. in 52. concord. gl. in 1. fall.
& fall. 23. Dec. in c. 2. col. pen. in fi. & seq. de test. vbi dicit
hanc esse communem Doct. opin. Staphil. de literis
gra. & iusti. char. 273. Fel. in c. 2. col. 2. de testi. Oldendorp.
in libel iur. & æquita. fol. 349. Rebuff. in l. quod
iussit, in glo. mag. in 20. & seq. num. ff. de re iud. Affl. in
prælud. const. regni, q. 12. in fi. & fol. 221. col. 3. Aim.
cons. 179. col. 3. Ruin. cons. 69. num. 6. vol. 5. vbi dicit
communem opin.

407 Amplia vt generaliter dicendum sit, quod vbi agit̃
de modico præiudicio non requiratur partis citatio.
Aimo. cons. 182. nu. 17. prout ẽt leuiores probationes
exiguntur quando agitur de modico præiudicio, vt ibi
per eum, qui ad hoc multa cumulat.

408 SECVNDÒ Concorda, aut interlocutoria exigit causæ
cognitionem, & requiritur citatio: aut non exigit
causæ cognitionem, & non requiritur citatio. ita Roman.
in rubr. de arbit. in 9. char. & in l. si opus, ff. de oper.
nou. nunc. & in cons. 72. Imo. in l. quod iussit, col.
2. de re iud. Bart. in l. diẽ proferre, ff. de arb. idem tenet
Bal. in d. §. vbi decretum, col. 4. & in l. tres denunciationes,
col. fi. C. quomodo, & quando iud. Ruin. cons. 69.
col. 3. vol. 5.

409 Declara, quia eo casu, quo interlocutoria potest ferri
parte non citata, similiter parte non citata reuocari
potest. Nicel. in 52. concord. gl. in 57. fall. & fall. 66. vbi
an in reuocatione primi & secundi decreti requira-
410 tur partis citatio. & ita ecõuerso interlocutoria, quæ
non põt ferri parte non citata, non potest ẽt parte non
citata reuocari. Gramm. cons. ciuil. 78. col. 2.

411 LII. Limita in iis, quæ fiunt parte præsente, quia illa
præsente non requiritur alia citatio. Ange. in d. l. de
vnoquoque. circa med. & ibi Imo. circa fi. ff. de re iud.
& Alex. col. 1. Spec. in tit. de libell. concep. §. sequitur,
in vers. item vult quidam, & ibi Io. And. in addi. §. vt autem,
vers. & not. & in c. fi. in nouell. de elect. in 6. Iac.
Butr. in auth. si omnes, C. si vt ab hæred. se absti. & ibi
Bar. Bal. Ang. et Sal. Bar. in l. prolatam, in 2. col. C. de
sent. Bal. in l. si accusatoribus, C. de accusat. col. 2. in l.
consentaneum, in fi. C. quom. et quan. iud. in l. 2. col. 1.
in fi. eo. tit. in auth. offeratur, in 2. col. in fi. C. de lit. cõtest.
Bal. in l. j. ff. de in ius voc. Archid. in c. proposuisti,
in 2. col. 81. distinct. Bald. in l. 2. in fi. princ. ff. de pact.
in c. plerumque, in 1. col. in fi. de rescr. in l. 2. §. nam et
Diuus, ff. de iud. Bal. in addi. Spe. in tit. de reo, et in l. 1.
col. 1. ff. de fer. et in Margarita, in verbo, citatio, vers. citandus
non est. Milis in verbo citari nõ oportet illum,
et in vers. seq. Cassan. in consue. fol. 70. col. 3. Dec. in cõsi.
618. Ant. de But. in c. 1. de iudic. Abb. in c. tenor, in
vlt. col. de re iu. Ias. latissimè in l. 1. in prin. ff. de ĩ ius vocan.
Hipp. in l. de vnoquoque, col. 4. et seq. ff. de re iud.
Ias. in l. nec quicquam, §. vbi decretum, col. 5. ff. de offic.
procons. et leg. Philip. Fran. in c. cum parati, col. 1.
de app. Ias. in cons. 169. col. fi. vol. 2. Maria in tract. citat.
col. 22. Card. in cons. 45. Bal. in c. 1. in 3. col. in 2.
q. in fi. de milit. vassal. qui est contumax. Alex. in rubri.
C. de in ius voc. in fi. Rota in nou. decis. 10. in fi. & decis.
372. Fel. in c. 2. col. 5. in 13. limit. de test. Dec. in c.
1. col. pen. eo. tit. Barba. in l. sciendum, col. 58. ff. de verbor.
oblig. Aret. in cons. 13. in antepen. col. Georg. Natta
in clem. sæpe, §. & quia. in gl. in verbo, peremptoriarum.
col. 2. de verb. sig. Alex. in cons. 123. col. 1. in fin.
vol. 2. Domi. de S. Gemin. in c. quoniam, col. 2. in fi. &
seq. de elec. in 6. Ias. in dicta rubr. C. de in ius voc. in 1.
* col. & seq. & ibi Dec. col. 1. vbi hanc dicit * communẽ
opin. Barbat. in c. cum pro causa, col. 2. de offi. delega.
Imo. in cons. 112. col. 2. Fel. in c. cum oporteat, col. 1,
in fi. de accus. Philip. Franc. in ca. cum parati, col. 9. de
appell. Barba. in cons. 90. col. 1. vol. 4. & in cons. 5 s. colum.
21. vol. 1. Calcan. in cons. 16. col. 2. Fel. qui declarat
in c. 1. col. pen. de iudi. Nicel. in 52. concord. gl. in 6.
fal. vbi hanc dicit communem opi. decis. Neap. 1. in 3.
dub. in nou. Olden. in libell. iur. & ęquit. fol. 350. Aim.
consi. 4. col. fi.

¶ Contrarium voluit Bar. in l. 1. ff. de in ius voc. in
l. furioso, in fi. ff. de re iud. Archid. in c. vocatio, 5. q. 2.
post gl. ibi, Bal. in l. cum fratrem, in fi. C. de his, quib. vt
indig. Pau. de Cast. & Fulg. in d. l. 1. ff. de in ius voc. Bal.
in l. nam ita Diuus, ff. de adopt. Ang. Are. in §. stipulatio,
col. 2. inst. de verb. oblig. Io. de Ana. in c. cum opor-
* teat, de accus. & dicit hoc * communiter teneri per Doctor.
Ruin. cons. 102. nu. 6. uol. 5.

* Prima tamen, vt uides, est magis * communis opin. quam

412 PRIMÒ Sublimita, quando pars est informata de actu
gerendo: aliàs secus. Bar. in l. furioso, in fin. ff. de re
iud. Dec. post alios, in rubr. C. de in ius vocã. vbi dicit
* hanc opin. veriorem Nicell. qui hanc dicit * communem
in 52. concord. gl. in 6. fall. circa fi. Ruin. in cons.
102. num. 6. vol. 5.

¶ Contrarium tenet Ias. post alios, quos refert, in
rubr. ff. de ĩ ius voc. nu. 11. & seq. & in rub. C. eo. ti. nu.
6. & mouetur, quia ex quo est præsens, præsumitur scire
actum faciendum.

413 SECVNDÒ Sublimita, nisi quis fuisset citatus ob aliam
causam, vt puta si ad finem simplicis comparitionis,
quia tunc non potest cogi ad præcisam responsionem.
Fel. in c. cum oporteat, col. 2. de accus. Ias. in rubr.
C. de in ius voc. nu. 5. & in rubr. ff. eo. nu. 12. Nicell. in
52. concord. gl. in 6. fallen.

414 TERTIÒ Sublimita, quando citatio requireret̃ per
modum formæ. Ias. in rubr. ff. de in ius voc. nu. 13.

415 LIII. Limita, quoad quale quale præiudiciũ vel pręsumptionem,
nam actus factus, vel sñia lata contra aliquẽ,
alteri ẽt non citato præiudicat, quoad quale quale
præiudicium, vel qualem qualem præsumptionẽ, vt
est gl. in l. 2. C. de eden. in l. 1. in gl. fi. ff. de exce. rei iud.
& in l. si duo, in gl. in verbo, auctoritate, ff. de iureiu. in
l. 2. C. quib. res iud. nõ noc. in c. cum super, in gl. in verbo,
interposita, de re iud. in l. 1. C. de fal. Ant. & Abb.
in c. cãm quæ, de test. Bar. in l. hæreditarias, ff. de crim.
expilatæ hæred. Soc. in cons. 9. col. pen. vol. 3.

416 Sub-

416 Sublimita, quia si essemus in antiquis, & essent mortui testes, tunc faceret semiplenam probationem hæc qualis qualis præsomptio, ita q; posset deferri iurm in sopplementum, ſm Barto. in l. admonendi, & sequitur Ant. & Abb. in c. fi. de iureiu. & in c. quãuis, de re ind. Ang. in l. 2. vbi Rimin. & Ias. in l. fi. C. de eden. & per Fely. in d. c. causam quæ, col. 5. de test.

¶ Cootrarium voluit Aret. in d. c. causam, quæ, & io cons. 164. incip. Sicut In. And. in Apocalypsi. col. 3.

Tamen primam cõem opin. saluat Fely. in d. c. cãm quæ, & Ias. in l. si duo, nu. 5. qui dicit neminé ab ea dissentire, ff. de iureiu. & Soe. in l. 2. in fi. C. de eden. qui respondent adductis per Aret. & Alex. in l. sæpe, col. 37. ff. de re ind. Hipp. in sing. 276. Ias. in l. admonendi, col. 23. & in repet. col. 90. ff. de iureiu. Hipp. in d. l. de vnoquoque, col. 20. ff. de re iud.

417 LIIII. Limita, quando fieret inhibitio a prineipe, ne monitiones, statuta, vel constitutiones, contra ma diuinum executioni demandentur, vel seruentur, quia talia præcepta fieri poterunt, ẽt parte noo citata. Archid. in c. quæ Lotharius, 2. q. 1. Bal. sequitur, & refert in l. presbyteri, col. pen. C. de episc. & cler. Rom. in sing. 689. & in l. si finita, §. Iul. ff. de dam. insc. Milis in verbo, citatio non requiritur ad sententiam, quæ fertur. Fel. in c. ecclesia S. Mariæ, col. 27. de cõst. & col. 44. Nicell. in 52. concord. in 36. fall.

418 LV. Limita in relatione, quam facit agrimensor, vel in relatione, quam facit nuocius super citatione facta, quia in eo non requiritur citatio partis, Bar. in l. Theopompus, ff. de dot. præleg. Rom. in cons. 61. Marian. in tract. cita. in 48. col. io 4. arg. & 57. col. in 29. casu. Ias. in cons. 200. col. pen. vol. 2. Nicell. in 52. concord. gl. in 68. fall. & fall. 109. Fel. in ca. quia iudicante, col. 1. de præscr. vide io 41. amplia.

419 Amplia ẽt io relatione calculatoris. Bar. in l. 2. §. qd de frumentaria, & ibi gl. ff. de admioistr. rer. ad ciuita. pertin. Oldend. in libel. iur. & ęquit. fol. 351. Maran. in pract. in 6. par. in tit. de cita. nu. 24.

420 LVI. Limita in teste, qui deelarat dictũ suum, quia talem declarationem facere potest, parte non citata, vt videre potes soprà in 40. amplia.

421 LVII. Limita in taxatione expensarum, in qua non requiritur partis citatio. Bal. in Marg. in verbo, citatio, col. 6. in ver. citatio specialis. Rot. io nou. deeis. 355. Ias. in l. nec quicquam, §. vbi decretum, col. 8. in 17. limit. Calc. in cons. 16. col. 6. Guid. Papa in sing. 82. vide Nicel. qui deelarat, in 52. concord. gl. in 27. fall. Oldend. in libell. iur. & æquit. fol. 352. Afflict. super consti. fol. 212. colum. 2.

¶ Cotrariũ Bal. in l. terminato, col. 2. vbi distinguit, de fruct. & lit. expen. Dec. io c. pastoralis, §. verum, col. fi. de appel. vide supra in 88. amplia. Rot. in nou. decis. 403. Staphil. de lit. grat. & iustit. char. 175.

422 LVIII. Limita in sñia ferenda contra illum, qui captus, vel arrestatus aufugit: ita ponit Io. Aod. in adid. Spe. in tit. de pręsump. §. species, in addit. mag. in fi. Maria. in trac. cita. col. 55. in 17. casu. Oldr. in cons. 65. Nicel. in 52. concord. gl. in 98. fall.

423 LIX. Limita in apostolis dãdis, in quibus partis citatio non exigitur. Bal. in l. ea, quę, col. fi. C. quomodo, & quã. ind. per tex. in l. eos, §. apostolos, C. de appel. & ibi Bal. col. 1. in fi. Spec. io tit. de appell. §. sequitur, col. fi. & ibi Sal. col. fi. in d. §. apostolos. Milia in verbo, citatio non requiritur. de appellatio. Nicell. in 52. concord. in 72. fallen.

424 LX. Limita, quando pretor edictum suũ aperit, quia hoc omnibus proficit tam citatis, quã non citatis. Bal. in d. l. ea quæ, col. fi. C. quom. & quan. iud. per tex. in l. cum vnus, ff. de bon. aucto. iud. poss. Nicel. in 52. concord. gl. in fall. 110.

425 LXI. Limita in appellante ab interlocutoria & recedente a iudice a quo: nam contra eum procedi potest ad oẽs actus, etiam ad sententiam ipso vlterius non citato. cap. 2. de dolo & contu. in 6. vbi Doct. omnes, & Ang. in l. ea quæ, C. quom. & qua n. iudi. Nicell. in 52 concord. gl. in 24. fall. Guid. Pap. in sing. 32. Oldend. in libel. iur. & æquita. fol. 353. Fel. in c. fi. de accus. Bouer. in sing. 18. in verbo, appellatio.

426 Primò Sublimita nisi ab alio iudice fuisset sibi inhibitum, Trig. in sing. 13. in prin.

427 Secundò Sublimita limitationem procedere quando iudex dedisset refutatorios, aliàs secus. Bar. in l. eius qui, col. 2. ff. de appell. recip.

428 Tertiò Sublimita vt limitatio locũ habeat donec durat lis super ipsa appellatione, secus si appellans succumbit in appellatione, quia tunc debet citari. Marian. in trac. cita. io artic. 27. versic. item tertio, colum. 171. & seq.

429 LXII. Limita, quando citatus dixit, q; nolebat cõparere, quia tunc non est citandus vlterius. Bar. in l. ex cõsensu, §. fin. in fio. ff. de appell. & not. glo. & ibi Philip. Franc. in c. 2. de dol. & contum. in 6. Ang. in l. ea, quæ, C. quom. & quan. iud. gl. io l. fi. de restit. in integr. & ibi Bar. colum. penul. glo. in cap. de illicita, 24. q. 3. & ibi Archid. gl. in l. tres denunciationes, C. quom. & quao. iud. & ibi Bar. & ibidem Bald. col. 1. & Ange. Paul. de Ca. & Sal. Bar. in l. si finita, §. Iulianus, col. 2. ff. de dã. in fec. Rot. in nou. decis. 49. Bal. in Marg. in verbo, citatio. ver. citatus si expressè. Milis io verbo, citatus si est personaliter. Barth. Cassan. in cons. 41. col. 1. Alex. in cons. 80. col. 2. vol. 4.

430 Primò Amplia, nam idem est in contumace, vt ponit Calc. in cons. 16. col. 3. Fely. in c. 1. col. 5. de iudic. Guid. Papa, in sing. 923. & sing. 947. Alex. in l. qui Romæ, in prin. ff. de verb. oblig. in l. 1. §. item si ita, col. 2. ff. ad l. Falc. & in l. si mora, in fall. 5. in 3. col. ff. sol. matrim. Alex. in apostill. ad Bar. in l. tres denunciationes, C. quomo. & quan. iud. vbi dicit istam esse * communem opinionem. idem tenet Alex. in apostil. ad Bart. in l. consentaneum, col. 3. C. quomodo, & quan. iud. Ioã. de Ripa, vbi dicit istam * communem, in c. 1. de iudic. Imm. in c. ad petitionem, col. fi. de accus. & in c. ex literis, de excess. præla. Archid. in c. caueant, 4. q. 9. Fel. in c. quoniam frequenter, col. 8. vt lit. non contest. Spe. in tit. de cita. §. viso, vers. fi. Guillel. de Cun. in l. Fulcinius, §. fi. ff. ex quib. cau. in posses. ea. Guido de Suza. in l. Diuus, ff. de in integr. restit. Host. in c. fi. §. 1. de dol. & cõtom. & in summa, in tit. de contum. §. 2. vers. item hæc debet. Oldra. in consi. 65. Soc. in cons. 195. io 3. col. in fi. istam dicit * communem. Conrad. in repet. l. diffamari. nu. 68. in limit. C. de ing. manum. Imo. in l. ex consenso, §. fi. col. 7. & seq. vbi istam opin. tenet. Ant. de Butr. & Abb. in c. 1. de iud. col. 12. Bal. in l. fi. io 3. colum. C. qui accus. non poss. & hoc procedere in omni notario contumace, dicit Nicell. in 52. concord. gl. in 59. fall.

431 Secundò Amplia, quia talis sic respondens, si recessit, non potest etiam appellare, Boer. decis. 206.

¶ Contrarium in limitatione tenet Io. And. in add. Spe. in tit. de contu. §. 1. in addi. mag. & in c. venerabilib. col. fi. de sent. excom. post quosdam antiquos per eos relatos. Aog. in l. ad peremptorium, ff. de iud. post Bar. de Prato, q. disputauit istam quæst. Bal. in l. deberi, C. de fideicomm. liber. in l. fi. ff. de in integr. rest. in fi. vbi loqtur de eo, q. dixit se non venturum ante citationẽ. Ant. de But. & Imo. ibi, col. 13. qui ponit in clem. 1. de

dolo

dolo & cootum. Imo. in l. si finita, §. si plures, col. 2. cũ seq. ff. de dam. infec. & Alex. in l. contumacia, ff. de re iud. & Fel. in c. coosoluit, col. 4. vbi dicũt istam partem * communem. Aretin. non se firmat iu l. qui Romæ, in priu. col. 1. ff. de verbor. oblig. Felyn. tenet istam partem, vbi etiam eam limitat, io d. c. ad petitionem, col. penul. de accusa.

432 Concorda, quia licèt istæ opinioones videantur adiouieem cootrariæ: tamen Doct. vnius & alterius partis ita declarant eorum opin. vt omoes fere videantur concordare. & distioguendum etiam est, vt per Maria. in tract. cita. in 27. artic. in 2. quæst. priocipali. qui ita distioguit in hac materia: nam aut citatus dixit, non volo venire, & tuoc iterum debet citari, quia illud verbũ non volo, non denotet præcisam resistentiam, vt ibi, in vers. circa primum, & idem est si dixisset, non credo venire nunc, nec in futurum. vt ibi, io vers. circa tertium, sed si dicat citatus, nolo venire, & tunc quia verbum, nolo, est verbum præcisum, debet distingui hoc modo, oam aut eo casu fuit citatus ad totam causam, & tunc vlterius non est citandus: aut fuit taotummodò citatus ad vnum articulũ illius causæ, tunc quo ad alios actus requiritur citatio ipsius. & hæc materia ad ista tria capita finaliter reducitur: & ista distinctio videtur * communiter approbata.

433 LXIII. Limita, quando asseritur libertatẽ per fideicommissum deberi, grauato alibi existente, absq; tamẽ causa iniusta, nam etiam eo absente, & oon citato põt declarari libertatem deberi, & ipsum iusta causa abesse, ne amittat libertum, vt est tex. in l. si eum, §. fi. & ibi gl. ff. de fideicom. lib. per Ang. in d. l. ea quæ, C. quomodo & quando iud.

434 LXIV. Limita, qñ iudex interpouit decretum, seu auctoritatem, nam pars, contra quam interponitur, nõ citatur. gl. in l. recusare, in verbo, postulaot, ff. ad Treb. Alb. in l. nec quicquam, §. vbi decretum, vbi etiam Ias. col. 1. ff. de off. procons. & leg. Cald. io cons. 5. in tit. qui fil. sint legi. Bal. in repe. l. nec quicquam, §. vbi decretũ ff. de offi. procou. & leg. col. 4. Nicel. io 52. coocord. glo. in 71. fall.

¶ Contrarium verò senniũt Bar. Ang. Pau. de Cast. Imo. & Alex. io d. l. recusare. dum intelligũt illum text. procedere vel iu absente per cootumaciam, vel quãdo decretum non præiudicat. vt ibi per Bart. Maria. in tracta. cita. col. 57. in 27. casu.

435 LXV. Limita in implemeoto conditionis casualis, in quo nou requiritur partis citatio, vel præseotia. Bart. in l. si quis arbitratu, col. 2. ff. de verb. obl. & ibi Ias. col. 14. per tex. in l. 2. cum gl. ff. de cond. & demoo. Cuma. io cons. 7. in 3. col.

436 LXVI. Limita io impetratione priuilegii, vel gratiæ, in qua uon requiritur partis citatio Bal. in l. fin. col. fi. C. de fruct. & lit. expeo. Pau. de Cast. in eoos. 338. col. 2. vol. 1. Ant. de But. & Imo. in c. cum dilecta, de confirm. vtil. vel inutil. in vlt. col. io princ. & Ant. de But. in c. vcoiens, col. 2. de fil. presb. Abb. in c. cum olim, col. 5. de re iud. vbi Imo. col. 19. & idem Bald. in l. 2. C. de tempo. app. & in l. nam ita Diuus, ff. de adopt. col. 1. & in l. fi. C. quibus res iud. non no. Et Bal. in Marg. in verbo, citatio noo requiritur, quando priuilegium vel dispensatio. Curt. in 1. coos. post tracta. feud. col. 12. Albert. Brun. in coos. 1. col. 10. & Campeg. inter consi. Bruoi, cõs. 2. col. 10. & Btuo. in cõs. 10. col. peo. Frãc. Curt. io cons. 1. col. 7. & seq. & io cons. 157. col. 6. Alex. in cons. 45. col. pen. vol. 4. Rom. in cons. 369. 5. q. Caccial. in trac. de pens. q. 24. Fel. in c. cæterum, col. 5. de rescr. etiam si accusato fiat remissio delicti ex gratia, vt ibi per Fel. Nicel. in 52. concord. gl. in 51. fall. Gramma. in cons. 61. col. peo. vol. 1. Ruin. in cons. 36. col. 9. vol. 1. Paris. cons. 103. col. 2. vol. 4. Gozad. io consil. 2. col. 2. & in cons. 9. col. 10. Ion. in c. Albericus, de test. in fi. vbi dicit, q́ io publicatione priuilegii, vel gratiæ, quando fit per eum qui coocessit, oon est pars citanda, q. a potest ipse princeps dare gratiam de nouo sine partis citatione, refert & sequitur Arch. in c. cõtra mortem, 100. dist. Ant. de But. in c. debitores, in vlt. col. de iureiu. & in c. ex parte Decani, col. 2. de resc. Fel. in c. q̃ in ecclesiarum, col. 24. de coost. Guid. Pap. in coos. 65. Calcan. iu cons. 16. col. 6. Nicel. io 52. coocord. glo. in 4. Fal. Dec. in c. cum venissent, col. 2. de iud. in prin. Rebus. io tract. nominat. fol. 67. Inn. in c. nisi cum pridẽ, ad fi. super gl. in verbo, indulgeri, de renunc. Abb. in cõsi. 83. in fi. col. vol. 1. Rom. in cons. 169. col. 7. Fel. in c. cum olim, col. 5. de re iud. & col. pen. Soc. in cons. 251. in 13. col. idem Ant. de But. & Abb. col. 6. in c. per venerabilem, qui fil. sint legi. & ibi Card. Flor. vbi tenũt, q́ legitimatio potest fieri a Principe oemine citato. Alex. in cons. 87. col. 7. vol. 2. Rebuf. io l. quod iustit, ou. 82. ff. de re iud.

¶ Cootrarium, q́ requiratur citatio in impetratione priuilegii, vel gratiæ alteri præiudicialis, tenet post Iac. de Arc. Bal. in l. nã ita Diuus, ff. de adop. & in rub. de resc. col. 1. Bar. in l. adoptio, ff. de adop. Alex. in l. de vnoquoq; col. fi. ff. de re iud. & in cons. 11. col. 1. vol. 7. Dec. io cons. 390. col. fi. Soc. in cõs. 266. col. 22. Oldr. in cons. 124. col. 4. Spe. in tit. de rescr. præsent. §. fi. ver. item q́ ad rescripti impetrationem, vbi Io. And. in apostil. Barba. in consi. 43. col. 17. vol. 1. Pau. de Castr. in l. de vnoquoq;, in fio. ff. de re iud. Ias. in l. Gallus, in §. & quid si tantum, col. fi. ff de lib. & posth. & melius io 2. lect. in d. §. & quid si taotum, col. fi.

* Tenendo primam opin. quæ vr̃ * magis commuois:

437 Primò Sublimita, quando esset merè priuilegium, vel gratia. secus si esset decisio actus, seu controuersiæ iudiciariæ. ita Soc. in cons. 120. col. fi. vol. 3. Rui. in cõsi. 98. col. pen. vol. 4. Zas. in cons. 16. vol. 1. Fel. in c. cũ olim, col. 5. & seq. de re iudi. vbi etiam nonnullis aliis modis declarat.

438 Secundò Sublimita, nã io restrictione, vel modificatione concessionis factę per Principem citandus est ille, qui læditur. Maria. iun. in coos. 77. col. 22. vide suprà in 43. amplia. Rui. cons. 229. col. 3. vol. 1.

439 Primò Amplia, nam etiam in ampliatione priuilegii, pars, quæ læditur, debebat citari. Grammat. decis. 65. num. 20.

440 Secundò Amplia, idem esse in dispensatione. Maria. in trac. cita. col. 52. in vltim. ampliatione, licèt nõ se firmet. Soc. in cons. 164. col. pen. io fi. vol. 2. Rui. cons. 104. col. 7. uol. 5.

¶ Cootrariũ, vt in dispensatione non requiratur citatio, voluit Nicell. in 52. coocord. gl. in 53. fall.

441 LXVII. Limita io reuocatione eorum, quæ a iudice de facto, & sine citatione partis facta sunt, quia ẽt de facto per iudicem reuocari possunt, gl. io l. j. in prin. in gl. in verbo, iofirmabitur, ff. de fer. ĩ l. mioor, in gl. in verbo, Scius, ff. de euict. Et ideo citatio oon requiritur de necessitate, vt reuocatio valeat. Maria. io trac. cita. col. 54. in 20. casu. Aog. in l. ea, quæ, C. quom. & quan. iud. Bal. io l. si pacto, quo pęnam, C. de pact. col. 1. Ange. & Imo. ĩ l. de vooquoq;, col. pen. ff. de re iud. Rom. in sing. 786. & io coos. 69. col. fi. Alex. in d. l. si pacto, qoo pęnam, col. 1. C. de pact. & ibi Ias. col. 3. Bal. in l. 2. col. 8. ver. quarto quæro, C. de serui. & aqua, & in l. tale pactum, §. qui prouocauit, col. 8. ff. de pact. Iuno. in c. querelam, col. 2. circa med. de elect. Bal. in l. fin. in 2. uolum. C. de edict. diui Adria. toll. Anto. de Butr. in c.

eum

eum cessante, de appell. Alex. in l. 1. §. nunciatio, ff. de oper. nou. nunc. nu. 24. Rom. in consi. 220. col. 1. & in cons. 158. Calca. in cons. 126. col. fi Nicell. in 52. concord. in 30. fall. Staphil. de liter. grat. & iusti. char. 151. Fel. in c. qualiter & quando, col. 7. de accus. & col. seq. Rebus. in l. quod iussit. no. 60. ff. de re iud. io 1. notab. Pet. de Anchar. in cons. 292. Rom. in cons. 320. col. fi. Alex. in cons. 5. col. 2. in fi. vol. 2. Barbat. in cons. 51. in 21. col. in vers. tertio accedat, vol. 1. Io. And. in addit. Spec. in tit. de sent. §. species, in addi. incip. habeo de pręcepto quæstionem. Hippol. in cons. 38. nu. 14. Bertr. in consi. 172. col. fi. vol. 1. & io cons. 187. vol. 1. Affl. super const. fol. 75. col. 3. & fol. 78. col. 1. Rui. cons. 209. col. 9. vol. 1. Gramma. cons. ciuil. 85. col. 1. & cons. 86. colum. 1. & colum. 3. in fi. & seq. & cons. ciuili 120. & consi. 150. col. 3. & sequen. & consi. fi. Fel. in cons. 49. num. 15.

¶ Contrarium voluit Bal. in l. 2. in fi. C. si ob publi. penfit. Dec. in c. ex ratione, col. fi. de appell. Soc. in consil. 32. col. fi. circa fi. Flor. in l. Aquilia si deletum, ff. ad l. Aquil.

Tenendo primam opinionem tãquam *communẽ.

442 Sublimita quando actum factum parte noo citata facturus fuisset iudex etiam parte præsente, & contradicente. Alex. in l. si pacto, quo penam. col. 1. C. de pac. verbi gratia ratione scandali euitandi, vt ibi per eum, & tradit Fel. in c. 2. col. 2. de præscrip. Gualdens. in tertio enũciato: & ita etiam sentit Paris. in cons. 107. ou. 106. volum. 3.

443 Declara, quia quãdo iudex procedit de facto, censetur priuatus, & nõ iudex. Gramm. cons. ciuili 150. col. fi. Bar. in l. prohibitum, C. de iure fisci, per illum text. lib. 10. Bar. in l. deuotum, & ibi Io. de Plat. per illũ tex. C. de metát. lib. 12. Card. in cons. 132. col. fi. Cassa. in consue. fol. 76. col. 3. uers. & intellige.

Et quando licitum sit iudici de facto procedenti resistere. vide Afflict. super coust. fol. 40. in titul. de cult. pac. num. 60.

444 LXVIII. Limita in executione literarum Apostolicarum, quia talem executionem executor in literis destinatus facere potest etiam parte non citata, vt apparet ex not. per Doct. omnes quos allegaui supra in 4. limit. qui hoc expresse concluduot.

445 Sublimita nisi executor vellet eiicere, vel expellere aliquem de sua possessione, quia talem expulsionem vel eiectionem facere non potest, parte non citata, gl. 1. & post eam Bar. in l. fi. C. si per vim vel alio modo, & ibi Sal. in prin. Inn. in c. cum olim, el 2. iu 1. col. in fi. de priuileg. Philip. Franc. in c. potuit, col. fi. de appel. Inn. & Host. quos refert & sequitur Domi. in c. 1. col. 1. in fi. de concess. præb. in 6. & ibi Phili. Franc. col. 2. Oldr. in cons. 227. col. 1. in fi. & seq. Cald. in cons. 4. in tit. de dila. Card. in cons. 54. & in cons. 75. Fely. in c. dudum, col. 7. de præsump. & in c. cum olim, col. 9. de re iudic. Card. in cons. 132. col. fi.

446 Limita hanc sublimitationem, nisi ei notoriè constaret de iniusta possessione alicuius, quia tunc posset etiã nulla citatione præmissa illum eiicere, & expellere de possessione. Rom. in cons. 499. col. 2. Fel. in c. cũ olim, col. 6. de re iud. Hipp. in l. de vuoquoq;, col. 31. in 26. limit. ff. de re iudic. Abb. in ca. quia clerici, io 2. not. de iure patron.

447 LXIX. Limita qñ iudex non pronunciauit illa die, qua fuit reus citatus, vt reo nõ cõparẽti gratiã faceret, nam die sequenti pŏt pronunciare sine alia citatione. Io. And. in addi. Spe. in tit. de sent. §. iuxta, versi. est etiã nulla, si lata est post appellationẽ. Abb. in c. consuluit, col. 1. de offi. deleg. Nicell. in 52. concord. in 81. fall.

¶ Contra istam limitationem tenet Nicell. in 52. cõcord. gl. in 90. fall.

448 Sublimita, vt limitatio locũ habeat ſm Ang. in l. de vnoquoq;, ff. de re iud. qñ iudex sñiæ prolationem in alteram diem expresse prorogauit, aliàs secus, quia nõ facta prorogatione, requiritur ſm eum noua citatio, ita etiam tenet Ant. de Butr. in c. cum dilectus, de dolo & contum. Dec. in cap. consuluit, col. 3. de offic. deleg. & Abb. ibi, col. 2.

449 ¶ Contrarium, q̄ ẽt sine expressa prorogatiooe possit sequenti die iudex pronunciare sine alia citatione, tenet Imo. ĩ d. l. de vnoquoq;, & ibi Alex. col. peo. Bal. in l. post edictum, in prin. ff. de iud. Milis in verbo, citatio adeo est. Fel. in c. inquisitionis, §. ad petitionem, colum. 8. de accusa. vbi postea limitat. vide supra in 23. ampliat.

450 LXX. Limita, nam iudex potest dilationes abbreuiare sine alia partis citatione, ita tenet Bal. in c. 1. col. 1. in fi. de milit. vasall. qui contumax.

451 Contrarium voluit Bal. in l. 1. col. fi. C. quom. & qñ iud. & istã opin. sequitur Alex. in d. l. si opus, ff. de nou. oper. nunc. Barbat. in apostil. ad Bal. in l. 1. in princ. de dila. & hoc fuit de mente Abb. in ca. cum sit Romana, col. 4. de appell. vbi tenẽt quòd istæ abbreuiationes nõ possint fieri causa non cognita. & idem Philip. Franc. ibi col. 2. & Bar. in l. 2. col. 1. in fi. & seq. ff. de re iud. Nicel. in 52. concord. gl. in 1. fall.

452 LXXI. Limita in decernendo sequestrum, qñ debitor est suspectus, quia in tali casu oon requiritur partis citatio. Bal. in l. si fideiussor, §. si satisdatũ, vbi ẽt Ale. in prin. & Ias. col. 2. qui satisda. cog. Abb. in c. 2. in fi. de prohibit. sequest. poss. & fruct. Alex. in cons. 5. aliàs sexto. incip. ponderatis his, quæ in suprascripto themate, colum. fin. vol. 4.

453 Primò Amplia idem esse, quando ẽt timor scandali, vt per Nicel. in 52. concord. in 100. fall.

454 Sublimita, quia nõ esset talis suspitio, si non posset, decerni sequestrũ parte oon citata, ita tenet Ang. Are. io l. Imperatores, §. fi. col. 3. ff. de appel. Card. in clem. 1. in 22. & 25. q. de sequest. posses. & fruct. Alex. in cõsi. supraalleg. col. fi. vol. 4. Alex. et Ias. in d. §. si satisdatũ, ff. qui satisda. cog. & idem voluit Archid. 11. q. 1. c. quares, col. pen. Ioã. Aod. in reg. locupletari, in pen. col. de reg. iur. in Mercurialibus.

455 LXXII. Limita, quando officialis consignat libros per eum tentos ad calculãdum quibusdam aliis ad hoc deputatis, quia illi possunt contra illum officialem etiã nou citatum, ſm formam librorum pronunciare. Bar. in l. 2. §. q̄ si de frumentaria, ff. de adimen. re. ad ciuit. perti. Pau. de Cast. in l. 2. in fi. C. vbi Choart. vel Decur. Ias. io l. 2. §. vbi decretum, col. 8. ff. de offic. procons. & leg. Ias. in cons. 200. col. pen. vol. 2. Card. in d. c. cum olim, de re iud. & per Alex. in apostil. ad Bart. in d. §. q̄d si de frumentaria. Nicell. in 52. coocord. gl. in 16. fall.

456 LXXIII. Limita, nam executor sententiæ potest sine alia citatione compellere condemnatum, vt de fructibus satisfaciat, io quibus fuerat coodemnatus: ita tenet Rot. in nou. decis. 183. Milis in verbo, iudex. & in verbo, citari debet quis. Nicell. in concord. gl. 52. in 108. fallen.

457 LXXIIII. Limita, nam non debet rector citari si agatur de voione suæ ecclesiæ, ita est tex. & ibi Io. And. in gl. in verbo, defensor, in clem. si vna, de rebus ecclesi. nõ alienan. Rot. in nou. decis. 229. & decis. 347. Calcan. in consi. 110.

458 Amplia quæ in hoc casu, nec etiam ordinarius debet citari. Rip. in respon. 18. in 2. lib. Fely. in c. cũ olim, col. 7. de re iudic.

459 LXXV. Limita in ſententia excommunicationis, in qua participatio non requiritur. Ant. de Butr. in c. veſtra, col. 41. ver. nunquid autem omiſſa, de cohab. cler. & mulie. Milis in verbo, citatio partis non requiritur: de quo dic, vt dictũ eſt in 35. amplia. & declara, vt ibi.

460 LXXVI. Limita in abſolutione ab excommunicatione, in qua non requiritur partis citatio qñ excommunicatio lata eſt ex officio, non autem ad inſtantiam alicuius, gl. in c. excommunicatos, 3. q. 1. Dec. in c. qua fronte, col. pe. de appel. & ibi Philip. Franc. col. 5.

461 Amplia, nam etiam ſi facta ſit ad inſtantiam partis, & ſine partis citatione fiat abſolutio, tenet, licèt pars poſſit appellare, vt per Io. And. & Hoſt. in c. qua fronte, de appell. col. 2. & ibi Abb. col. 3. in fi. & ſeq. Spe. in tit. de contum. §. fi. ver. ſed pone, & ibi Io. And. in addi. Ant. de But. in c. debitores, de iureiu. Rom. ĩ ſing. 602. incip. tu habes regulã, & in conſ. 354. Dec. in d. c. qua fronte, col. fi. de appel. & ibi Philip. Franc. col. 5. Milis in verbo, citatio partis pariter non requiritur. Inno. in c. prudentiam, col. fi. de offi. deleg. Nicel. in 52. concor. gl. in 34. fal. Fel. in c. qualiter, & quãdo, col. 7. de accuſ.

462 LXXVII. Limita in præceptis ſactis ſubditis, in quibus non requiritur partis citatio. Albe. de Roſ. in l. de vnoquoque, ff. de re iudic. Nicell. in 52. concord. gl. in 58. fallen.

463 LXXVIII. Limita in collatione beneficii, in qua nõ requiritur citatio. Curt. in tract. feud. in 4. par. col. 77. Hipp. in rubr. de prob. col. 45. Nicel. in concord. 52. in fall. 85. Dec. in c. 2. col. 4. in 3. limitat. de teſt. Rebuſ. in tract. nomin. fol. 77. Fel. in c. cum olim, col. 9. de re iud.

464 Sublimita, ſi conferatur beneficium, quod ſaltem de facto non vacet, licèt vacet de iure. Hoſt. in c. cum ſecundum, in 2. colum. de præb. Innoc. in c. propoſuit, & in c. cum noſtris, de conceſ. præben. Card. in conſi. 132. col. fi.

¶ Contrariũ, vt in hoc caſu non requiratur vocatio poſſeſſoris, tenet Card. in d. c. cũ noſtris, q. 13. & ibi gl. pen. gl. in verbo, cõferre. in c. licèt epiſcopus, de præb. in 6. Inn. in c. de mulcta, de præb. Io. And. in d. c. propoſuit, de conceſ. præb. Inn. in c. literas, in verbo, cõferre, de conceſ. præb. Card. in conſ. 75.

465 Concorda, nam aut poſſeſſor habet coloratam poſſeſſionem, & procedit prima opinio, ſecus ſi ille color retinendi fuiſſet habitus ab eo, qui non habebat talem auctoritatem, & tunc procedit ſecunda opinio. ita voluit gl. in c. cum in noſtris, in glo. pen. de conceſ. præb. Ioã. And. in d. c. propoſuit, de conceſ. præb. Archid. & Compoſt. in c. licèt eps, de præben. in 6. & ibi Philip. Franc. in prin. Lap. alleg. 16. & 103. Abb. in c. literas, in vltimo not. de conceſ. præb. & in c. cum in noſtris, col. 3. & ſeq. eod. tit.

466 LXXIX. Limita in renouatione inſtrumenti, quę fieret propter vetuſtatẽ originalis ſcripturæ, vel propter eius amiſſionem, vt no. Bar. in l. adoptio, ff. de adoptio.

467 LXXX. Limita, quia quando exemplatio fit ad inſtãtiam procuratoris Dominĩ, citatio nõ requiritur. Bal. in auth. ſi quis in aliquo, col. fi. C. de eden.

468 LXXXI. Limita in ceſſione, quia creditor nomen debitoris alteri cedere poteſt, non citato ipſo debitore. Bal. in l. fi. in 1. col. C. qui admittit.

469 LXXXII. Limita, quia non requiritur citatio illorũ, qui venire non poſſunt, vel vocari non poſſunt ſine periculo. Bal. in l. 1. in antep. col. ver. extra quæritur, ſtatuta, C. q admit. Nicel. in 52. cõcor. gl. ĩ 44. & 106. fall.

470 LXXXIII. Limita, ſtante pacto, q liceat creditori capere poſſeſſionem propria auctoritate, quia tunc non requiritur citatio, l. 3. C. de pigno. Cuma. in conſi. 7. col. 17. Nicell. in 52. concord. gl. in 59. fall.

471 Sublimita, niſi in caſu de quo in amplia. 62. quãdo adiuit quis iudicem pro poſſeſſione capienda.

472 LXXXIV. Limita, quia in tenuta danda non eſt neceſſe citare emptorem, cui res nondum fuerit tradita. Bal. in l. manifeſtiſſimi, in 1. col. in fi. C. de furt. verſi. attende quia ſæpe.

473 LXXXV. Limita, quia in proceſſu inquiſiti non citatur inſtigator. Ang. in l. adoptio, ff. de adopt.

474 LXXXVI. Limita, nam in declaratione, quam facit Dñs, q vult locum eſſe caducitati, non eſt pars citãda, ita declarat Alex. in conſ. 6. col. fi. vol. 3. Rom. in conſ. 212. col. 1. Ruin. conſ. 181. col. 3. vol. 1.

475 Amplia, vt id procedat etiam quando dominus rẽ emphyteoticam deuolutam alteri concedit in emphyteoſim, nam primus non eſt citandus. Rom. in d. conſi. 212. Hipp. in rubr. de proba. col. 45. Alex. in conſ. 44. col. 3. Calca. in conſ. 126. col. fi. Fel. in c. cũ olim, col. 7. de re iud. Grat. conſ. 79. col. 1. vol. 1. Marta. iun. conſil. 111. col. 2. vol. 2. Rui. conſ. 50. col. 3. & ſeq. vol. 1. & cõſi. 106. col. fi. vol. 2.

476 Sublimita, quando citatio eſt neceſſaria quando iudex declarat ſentẽtiam ſuam. Bar. in l. ab executore, col. 3. verſ. quæro quando, ff. de app. Bal. in l. ea quæ. verſi. quærit gl. C. com. vel epiſ. Io. Fab. in l. 1. circa fi. ver. itẽ dic. C. ſent. reſci. non poſſ. Rui. conſ. 106. nu. 10. vol. 2. & in conſ. 104. col. 7. ver. & ex hoc ſequitur, vol. 5.

477 Declara, & hoc intellige qñ parti ſit præiudicium, aliàs non requiritur citatio, ita diſtinguit Barb. in cõſ. 18. col. 9. ver. ecce nunc, vol. 1.

¶ Contrarium quòd citatio partis non requiratur in ſententia declaratoria iudicis, tenet Calca. in conſil. 16. col. 6. verſ. ſed in contrarium.

478 Et quod in declaratoria ſententiæ excõicationis nõ requiratur citatio, voluit Rom. conſi. 482. col. 1. in fin. verſ. quoad ſecundum. Dec. in ca. paſtoralis, §. verum, num. 3. de appell.

479 Et in declaratione Principis citationem non requiri, tenuit Pau. de Caſt. conſ. 338. col. 2. verſ. in contrarium facit. & col. fi. ver. ex præfatis patet, vol. 1. Alex. in conſ. 11. nu. 12. verſi. non obſtat etiam. & nu. 14. verſi. 3. reſpondeo, vol. 7.

480 Concorda opiniones prædictas, quia aut ſumus in vera declaratione, et nõ requiritur citatio partis: Aut ſumus in declaratione non vera, vel ſimplici; & tunc requiritur citatio partis, & ita cõcordando diſtinguit Sarnen. in reg. de non toll. iur. quæſit. q. 13.

481 LXXXVII. Limita, qa non debet citari debitor principalis quando agitur hypothecaria contra tertios poſſeſſores, ita dicit Alex. in conſ. 85. col. pen. vol. 2.

¶ Contrarium Barb. in conſ. 28. col. 9. vol. 1. vide ſupra in 9. limit. vbi hoc declarator.

482 LXXXVIII. Limita, nam valet examinatio teſtium, tametſi pars non ſit citata ad videndum iurare teſtes, qñ examinati ſunt teſtes omni exceptione maiores. Hipp. in conſ. 1. col. fi. Rebuſ. in concord. fol. 161.

483 LXXXIX. Limita, quia contumax in vno actu, nõ debet citari in alio actu connexo cum illo, in quo fuit contumax, Hipp. in rubr. de fideiuſ. col. 43.

484 XC. Limita, quia iudex poteſt pronunciare, etiam parte non citata, declarãdo proceſſum nullum, qñ conſtat notoriè de incompetentia iudicis defectu iuriſdictionis, Hipp. in rubr. de prob. col. 45. poſt Domi. in c. tua, ad fi. de offic. vicar. Fel. in c. cauſam, quæ. col. 1. & ſeq. de reſer. Oldendorp. in libel. iuris, & equi. fol. 353. vide in ampliat. 48.

485 Amplia, idem eſſe quando iudex incompetens pronunciat ſe incompetentem, quia tunc non requiritur citatio. Nicel. in 52. concord. in 46. fall.

486 XCI. Limita in actu pendente a libera voluntate, qa io eo nō est pars citanda. Alex.in conf.6.col.fi.vol. 3. vide s̄.io 65.limi. Maria.iuo.i cōf.77.nu.109.vol.3.

487 XCII.Limita io dispositione,in qua pars non est citanda. Alex.io conf.45.col.peo.vol.4. Nicell.in 52. concor.gl.in 53.fall.

¶Contrariam opin. sequuntur Doct.allegati supra io 66.limit.circa fi.

488 XCIII.Limita in moderatione pœnis,Rom.in cō fi.369.in 5.q.Caccial.in tract.pen.io 24.quæst.

489 XCIIII.Limita,qñ aliquis est absens ex propria cul pa,quia licet sit vnus de vniuersitate,tamen non est vocandus ad actus faciendos per vniuersitatem. Bar.in l. omnes populi,col.3.ff.de iusti.& iur. Abb.in c.cū omnes,& ibi Fel.col.15.de const.

490 XCV. Limita, quia non vocatur dominus quando communitas castri,vel ville vult congregari pro imponenda talea,siue collecta pro satisfactione debiti cum munis.Guid.Papæ,q.631.

491 XCVI.Limita io permutatione,quæ sit de beneficio iurispatronatus,quæ potest et fieri non vocato patrono, licet per viam exceptionis postea possit annullari. Rot.in nou.decis.307.& decis.Tholos. tu7.& ibi apostil. Bellame.decis.87.& decis.177. Guid.Pap.q.374. Fel.in c.cum accessissent,col.7.de const. Fran.in c.nemo,col.4.de elect.in 6.& in c.2.col.fi.de offi.vicar.& in c.1.col.4.de rer.permu.io 6.Cassan.in conf.17.nu. 2.vbi dicit hanc esse communem *opinionem. Bertr. in conf.193.vol.2.

492 XCVII.Limita, oam testis vt faciat probationem, non est necesse quò d veniat ad dispositionem citatus, ita ponit decis.Tholos.& ibi apostil. in decis.384. Nicel.io 52.concord.in fall.102.

493 XCVIII. Limita, qñ pignora iudicialia exponuntur venalia,& venduntur,vt not. Alb.in l.creditur,C.de distract.pign.decil.Neap.359.in antiq.

494 XCIX. Limita in cessione bonorū facta,citatis aliquibus creditorib. apparentibus ,quia operatur quo ad nō apparentes,& non citatos,Guid.Pap.in conf.124.

495 C.Limita io prorogatione fatalium.Calc.in cōs.16, col.6.Rot.in decis.Cassad,7,de app.in fi. vbi loquitur quando fit prorogatio in vim bullæ Innocentianæ.& idem Lanfr.de Orianu in trac.de arb.in 1.par.nu.54.

496 CI.Limita,quia non citatur pars,quæ habuit instrumentum a notario,quando altera pars corrigi petit errorem.Calca.in conf.69.col.pen.

497 CII.Limita, quando prætor incipit a præcepto vel prohibitione,in casib.in quibus potest ita procedere, Calca.io conf.82.col.fi, Nicel.in 52.concor.gl.in 42. fall.Fel.in c.eūm olim,col.7.de re iud.

498 CIII.Limita,qñ,si fieret citatio,sequeretur impuni tas criminis.Domi.in c.1.§.fi.de homic.in 6.Fel.in c. cum non ab homine,col pe,de iud.

499 CIV. Limita, quia testes super morte potest iudex recipere ex officio,nemine citato.Bal.in c.quoniam frequenter,§.porrò,vbi Fel,col.fi.vt lit, non contest.Nicel.in 52.coocord.gl.in 52. fall.

500 CV.Limita,quando iudex mandasset alicui litem cō testari,& ille,nun facta contestatione litis, recessisset, quia contra eum poterit procedi ad primum decretū, etiam non facta alia citatione,Fely.iu c.quoniā cōtra, col.8.de prob.post Bart.in auth.qui semel,col,fi.versi. quid si reus,C.quom.& quan.iud. Nicell.in 52. concord.gl.in 31.fall.

501 CVI Limita,nam in confirmatione non requiritur citatio.Guid.in sing.427.

502 CVII.Limita,quando quia promisisset prosequi iudicium infra certum tempus,quia illo elapso potest ferri sententia absque citatione. Nicel.io loco pluries citato,in 29.& 79.fall.

503 CVIII.Limita,quādo est directa commissio auditori cum clausula,si reperiris,quia io hoc casu possunt recipi testes etiam parte nō citata,vt per Rot.io antiq. decis.685.& in no.dec.476.idem tenet Bellam.decis. 681.Staphil,de lit.gra.& iust.fol.114.

504 CIX.Limita in consultore,qui non habet partes citare, nec aliquam solennitatem seruare, vt per Doc.in l.1.in prin.& in §.1.ff.de app.ponit Nicell. in concor. 52.gl.in 57.fall.

505 CX.Limita,quando esset facta commissio alicui auditori in causa personali contra aliquem,quia nec ille, nec eius procurator est citandus ad dicendum contra commissionē.Rot.in antiq.dec.683.Nicell. in concor, gl.52.in 54.fall.

506 CXI.Limita, qñ iudex dat licentiam notario corrigendi errorem suum.Bertr.in conf.141.vol.2.

507 CXII.Limita,qñ superior auocat cām ab inferiore. Rebuf.io l.quod iussit,2. no,nu.82.ff.de re iud.

508 CXIII. Limita io terminatione literarum regiarū. Rebuf.in l.quod iussit,in 2.not.nu.83.ff.de re iud.

509 CXIV.Limita, quando citatus in omnibus actibus, fuit etiam in omnib. contumax,& nunquam cōparuit, quia non est citandus ad sententiam. Affl.super const. fol.196.col.4,in tit.de bannitis.

510 CXV.Limita,si occultat se citatus, quia non est amplius citandus, Affl. super const.fol.196.col.4. in titu. de bannitis.

511 CXVI.Limita si habilitatur filia in præiudiciū agna torū ad successionē feudi a Principe propter patris benemerita. Paris.in conf.4.col.fi.vol.1.

512 CXVII.Limita, si pars petijt associationē familię po testatis,quia vult accipere in possessionē, quā propria auctoritate capere poterat,Grat.conf.37.col.fi.uol. 1.

513 CXVIII.Limita,quia actus nullus defectu citationis,intelligitur nullus volente eo , cuius fauore citatio requirebatur,non sñ aliis,eo nolente,potest talē nullitatem deducere.Rui.conf.89.col.fi.vol.5,

514 CXIX. Limita, nam officialis curiæ et non citatus condemnari potest, Boer.decis.9.nu.10.& 11.

515 CXX. Limita in prorogatione compromissi facta per arbitrum, vt dicit Bal.in l.1.ver.quæro an interlocutoria,C.de sent.ex periculo recit. Alex.conf.34.col. fi.versi.& idem videtur in effectu, vol.1. Nicell.in 52. concord.gl.in 7.fall.

516 CXXI.Limita, quando princeps concedit alicui, vt rem inuadat propria auctoritate.Affl. super constit. in tit.de cult.pacif.nu.13.

517 CXXII.Limita,qñ quia vult arripere iter ad summū Pontificem,quod obtinet vim appellationis, nam tūc non requiritur citatio. Fran. post alios io c.dilecti filii, de app.Nicel.in concord. 52.gl.in 63.fall.

518 CXXIII.Limita,qñ qs vult rescindere contractum factū per falsos testes,quia tunc non est necessaria ipsorum citatio.Aug.in l. Lucius,ff.de his,qui no.infam. Inn.in c.verum,in fi.de for.comp, Nicell.io concord. 52.gl.in 62.fall.

519 CXXIV.Limita , quia quando prima citatio sortita est executionem, non est opus alia citatione ad idem, Fel.in c.cum in omni,col.2,de testib. Nicell.in cōcor. 52.gl.in 69.fallen.

520 CXXV.Limita,nam quando agitur de prohibendo, vel impediendo peccatum, recipiūtur testes etiam parte non citata. Fel.in c.iurauit,de prob. N icell.in concord.52.gl.io 80. fall.

521 CXXVI.Limita,qa ubi citatio est perēptoria illi, q facit citare aduersariū, qa est monitus a iure ad eūdem actum

actū absq; alia citatione.Maria.in tract.cita.in 27.art. in 6.q.princ.in versi.9.omnis citatio,&c.

522 CXXVII.Limita,nam in exigendis tributis, collectis,& aliis solutionibus fiscalibus,debitor non est citandus,vt not.Bal.in cons. 434.vol.3. Maran. in prac. in 6.par. in tit.de cita.nu.6.

523 CXXVIII.Limita,nam si data est facultas executori distribuēdi legata ad pios vsus,in tali citatione nō requirit̄ citatio hæredū,vt voluit Bal.in l. captatorias,in fi.C.de test.mi.& ī l.fi. col.2.ver.sed nūq d,C.cō.de le.

524 CXXIX.Limita,nā licèt citatio , seu defensio tolli nō possit,tn̄ modus citationis seu defensionis alterari, & variari pōt. vt no.Ang.in cons.260. Alex.in consi. 105.col.fi.vol.5.& in cons.225.col.2.vol.6.idē tradit Fel.in c.dilecti,col.5.ver.sed not. de excep.

525 CXXX.Limita,nam si in processu adsit nullitas defectu iurisdictionis,talis nullitas qn̄ est euidens,potest declarari ēt parte non citata.gl.fi.in c.tua. per illū tex. de off.vic. Abb.in c.causam q̄. in 3.no.de resc. Bellam. decis.207.c. fi.Fel.in c.cum olim,col.7.de iudic.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Citatio an inducat perpetuationem iurisdictionis in delegato.

1 VTRVM ad perpetuandā iurisdictionē delegati sit necessaria citatio,vel alius actus ante citatione possit inducere perpetuationem iurisdictionis:gl.in c.si à delegato.in verbo,processum,tenet q̄ perpetuet̄ iurisdictio ēt per actum ante citationē in iudice delegato.Idē tenet gl.in clem.2.in verbo,ad partē. vt lit.pēd. & ibi Imo.col.fi.gl.in c.ne aliqui,in gl.in verbo,incœpta,de hære.in 6. & glo.in c.quāuis , in verb.vsus. de off.deleg.in 6.Host.in c.relatum,de offi. deleg.& idē Host.in c.licèt vndiq;,col.1.de off.deleg.& ibi Ioann. Aud.col.1.Ant.de But.col.2.ver.quæro,cum gl.& ibi Card.in 2.col.in 3.q.& ibi Pet.de Anch.in 1.col.in 1. quæst.idē tenet Io.And.in ca.venerabili,col.1.in fi.de offi.dele.Bar.in l.more,col.pen.in fi. ff.de iurisd.omn. iud.& Domi.in c.nō ita,col.1.2.q.6.Io.And.in c.quāuis,de offic.delega.in 6.circa fi.& ibi Philip. Franc.& Pet.de Anch.Ang.in l.& quia, col.fi.ff.de iurisd.omn. iud.qui dicit Canonistas ita tenere.Pau.de Cast.in d.l. more,col.fi. versi.in tex.ibi gerere cœpit.Rom.in d.l.& quia,ff.de iurisd.omn.iud.Bal.in rubr.C.de in ius voc. Ang.Aret.in §.rectè.inst.manda.col.1. & istam opi.tenent Dñi de Rot.in antiq.decis.239.& in antiquiorib. Bisign.dec.1.in tit.de off.deleg.Barb.in c.licèt,col.1. & seq.de offi.deleg.& in c.relatum,eo.tit.col.1.cū seq. Cur.iun.in apost.ad Pau.de Cast. in l.more, nu.6.ff.de iurisd.omn.iud.Ant.de But.in c.relatum,col.1.ver.vr̄, de off.dele.vbi dicit legistas & Canonistas ita * cōiter tenere. Affl.super const.in tit. de parti.prorog.termin. nu.5.Fel.in c.quia g.col.pen.de iud.

Et istam opin.tanquam veriorem,& tanquam magis * cōem tenendam esse arbitror,quia pro ea stāt Doctores,qui p̄ualent pondere,numero,& mensura,vt dicit Purp.in l.more,nu.111.ff.de iurisd.om.iud.

2 Et ista opin.in foro ecclesiæ proculdubio procedit ēt ex intētione illorū , qui tenent contrariā partē,vt p Bal.in d.c.licèt vndiq;,col.1.de off.deleg.Imo.in l.a.§. sed & si q s,ff.de don.Barb.in d.c.licèt vndiq;.Claud.ī d.l.more,col.7. Alex.ī l.more,col.pe.ff.de iuris.om.iud.

3 ¶Contrariam autem opinionem,q̄ saltem sit necessaria citatio,tenuit gl.in c.licèt vndique,in glo.2.& ibi Cald.& Card.ī 6.q.& Ant.de But.col.1. & seq.& Bal. in 1.col.Imo.col.1.in fi.Abb.in vlt.no.de off.deleg.& idem voluit Abb.in c.relatum , in 2.col.in fi.& seq.& in c.gratū,in 3.no.de off.deleg.Pet.de Anc.in d.c.gratum.in d.1.not.Idem tenet Imo.in d.c.relatū, & in ca. gratum,in 1.not.Fel.in d.c.relatum, col.pen.qui dicit istam partem esse * cōem.Arch.in c.non ita,col.1.2.q. 6.& ibi Card. Alex.col.pe.Arch.in c.quamuis,de off. dele.in 6.& ibi Dom.Io.de Fanuc. & Dom.in c.siā subdelegato,de off.dele.in 6.& Philip.Franc.col.1.Io. Monac.in c.vt animarū,de const.in 6.Sal.in d.l.more, & ibi Alex.col.pen. qui dicit istā partem * cōem.Dec. in c. relatum,col. 2.in fi.& seq.de off. deleg.Ias.qui dicit istam partem magis * communem in d.l.more,col. 11.Fel.qui dicit istam magis communem, & tenendā in c.pastoralis,§.quoniam,col.pen. de rest.Idem Fely. in c.causam quæ,col.fi.de test.Alex. qui hanc partem dicit cōem in l.more,nu.35.& ibi Clau.col.7.ver.sed maior dubitatio.qui etiam dicit communem,prout etiā dicit communem Purp.ibi nu.113.licèt ipse postea cōtrarium teneat.

4 Concorda has contrarias opiniones,vt per solā cōmissionem citationis sit perpetuata iurisdictio quoad iudicē,vt morte delegantis mandatum non expiret.ita loquit̄ Rot.decis.439.in antiq.& 1.in titulo de off.de leg.in antiquorib.Bisign.non aūt quoad alios effectus, maximè concernentes partē non citatā.& istā cōcord. ponit Maria.in c.proposuisti,in 4.art.princ.in 4.q.de foro comp.aliàs col.5. Caccial.in d.l.more, in 26.q. nu.31.Dec.col.9.in ver.in eadem gl. ibi,sed qualiter incipit res geri.& Purpu.nu.123.& seq.& ibi Cur.iu. nu.77.& ista distinctio sumitur ex dictis per Io.And. in addi.Spec.in tit.de recusa.§.1.circa fi. Ant.de Butr. in c.relatum,in 1.col.in fi.de off.dele. Abb.in c.fi.col. fi.de offic.deleg.Idem sentit Io.Andr. in d.cap.fi. col. fi.de off.del.Fel.in c.quia g. col.pen.de iud. Bald.in c. gratum,de off.deleg.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Citatio nulla,an inducat perpetuationem iurisdictionis.

1 SED statim dubitatur, an citatio nulla inducat perpetuitatē iurisdictionis.& licet Host.in c.licèt vndiq;. de off.dele.col.1.in fi.teneat partem affirmatiuam,quā etiam sequitur Gomes.in repe.c.1.de const.in 6.char. 40.ver.sed aduertendum. & istam videatur tenere Anto.de But.in c.venerabili,col.pen. de off.deleg. & Roma.in cons.335.col.2.

Contrarium tamen tenet Card.in c.venerabili,col. pen.de offi.deleg.& in c.licèt,in 5.q.de off.dele.& idē tenuit Host.sibi contrarius in c.olim,in prin.de excep. Archid.in ca.non ita,2.quæst.6.Petr.de Anchar.in d. cap.olim,de exceptio. & idem Archid. in cap.quamuis,de offic.delega.in 6.& ibi glo.fin. circa medium , & in cap.cum plures , de offic.delega. in 6.quæ dicit quòd per pactum nullum non perpetuatur iurisdictio. Domin.in d.cap.quamuis,& in dicto cap.cum plures. colum. fin. Philip. Franc.ibi, in fin. colum. & Petr.de Anch.colum.fi.Ioan. And.in addit. Spec.in titul.de libell.concept.in §.nunc dicamus. Abb.in cap.gratum , & ibi Felyn.colum.2.de off.deleg.Imola in c.venerabili,colum.fin.in fi. de off.deleg. & ibi Abb.colum.1. in fin.& sequen.Paul.de Castr.in l.1.§.1.ff.de feriis,& consil.9.volum.1.Ange.in l.si quis postea,circa fin.ff. de iudic,& istam opinionem tenet Iason, dicens illam

* com-

* coĩter approbatã, in l.more, col. 13. ff. de iurisd.omn. iud. Fel. in c. ex tenore, col. 4. de rescrip. in c.illud, col. 3. de præsc. Rom. in conf. 412. & idem tenuit Curt. in apostil. ad Pau. de Cas. in l. more. ff. de iurisd.omn.iud.
* Tenendo istam partem, tanquam magis * cõem.
2 PRIMÒ Amplia, & si citatio ab initio fit valida, sed postmodũ fuerit circumducta, vt no. Purpur. in l. more, nu. 14. ff. de iurisd.omn. iud. Afflict. super consti. in tit. de extraord. & præpar. iud. num. 4.
3 SECVNDÒ Amplia, quia citatio nulla non interrũpit præscriptionẽ, vt est tex. in l. si pater. C. ne de stat. defun. tradit Bar. in l. accusaturus. ff. de adul. tradit & Fel. in c. illud, col. 3. vers. cogitabã, de pscrip. Affl. dec. 361. in fi. Saruen. in regula de triennali. q. 54. vbi late.
4 TERTIÒ Amplia, vt citatio nulla non inducat litis pendentiã, & e. fi. vbi gl. & alij, vt lit. pẽden. Dec. in cõs. 460. nu. 28. post Bal. in auth. offeratur, col. pen. C. de lit. contest. Fely. in d. c. illud, col. 3. de præscript.
5 Amplia istam ampliationem, vt nec ẽt per appellationẽ extraiudicialem, inducatur litis penden. Rota in nou. dec. 310. Milis i verbo, appellatio extraiudicialis. Gemin. cõs. 120. Sara. in reg. de triennali. q. 54. nu. 3.
6 PRIMÒ Limita principaliter, qñ citatus aliunde habuit plenam notitiam, quia tunc inualiditas citationis non nocet. Roma. in conf. 410. Fely. in c. gratum, col. 2. de offic. deleg.
7 SECVNDÒ Limita, si post citationem inualidã fit secuta comparitio partis, quia tunc perpetuatur iurisdictio. Fely. in d. c. gratum, col. 2. vers. 2. nota, de offic. deleg.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Relationi Nuncii austetur super responsione facta per citatum.

1 DVBITANT Doct. si nuncius referat citasse aliquem, & citatum sibi ridisse, q nolebat cõparere, an stetur super illa rñsione facta per citatum, & in hoc variæ fuerunt Doct. sententiæ, nam opinionẽ negatiuã, q nuncio in hoc casu non credatur, tenuit Io. And. in addi. ad Spe. in tit. de contum. in §. 1. in addi. magna, in fin. ver. circa fin. Ant. de But. in c. cũ parati, col. fi. ver. sed nunquid creditur, & ibi Imo. col. 2. ver. an aũt crederetur, de appe. & idem voluit Pau. de Cas. conf. 165. col. 1. in 2. par. & in l. tres denunciationes. C. quõ, & qñ iud. Imol. in cle. si ante. col. 16. ver. 4. & vlt. de dolo, & contuma. Io. de Anan. in c. ad petitionem, col. fi. vers. item adde prædictis, de accus. Corn. in cons. 79. nu. 7. vol. 3. Ias. in l. properandum. §. & si quidem, col 2. & seq. C. de iud. Bertran. qui hanc di-
* cit cõem * opinio. in conf. 164. col. 1. vers. item quia, vol. 1. in nouis. Milleus in prac. crim. fol. 27. col. 3. & seq. & fol. 28. col. 3. vers. nuncius refert.
2 ¶ Contrariam aũt opinionem sequutus est Bart. in l. tres denunciationes. C. quõ, & qñ iud. Imo. in l. si finita. §. & si plures, col. 2. ver. sed tu adde. ff. de dã. infe. in l. ex cõsensu. §. fi. col. 5. ver. circa primum. ff. de app. Card. in cle. si ante. in 8. q. de dol. & contu. Fran. in c. cũ parati, col. 6. vers. vlt. quærit, & ibi Dec. nu. 12. ver. 3. & vlt. casus. & ibi Præpos. nu. 34. vers. sed pone, de appe. Imo. in c. ad petitionem, nu. 31. vers. circa primum, & ibi Fel. col. 9. de accus. Boer. deci. 277. Alcia. de præsum. in 3. regula, in 14. præsum. Tiraq. de retra. lignag. §. 8. in glo. 9. nu. 17.
3 Concorda ex mente Abb. in c. cum parati, col. pe. de app. dum dicit, quod talis relatio nuncii facit præsumptionem, ita quod iuncta cum non comparitione ipsius citati, probat eius contumaciam, & in eandem sententiam inclinat Tiraq. de retract. in loco supra citato, num. 19. vbi dicit quod licet nuncio non omnino credatur, tamen non adeo plena ipsius probatio requiratur.
* Tenendo primam opin. magis * communem.
4 PRIMÒ Amplia, quia non creditur nũcio asserenti se verberatũ in citando. Paul. de Cast. conf. 165. col. 2. vol. 2. Ang. Aret. in §. quadrupli. col. 5. vers. an credat. Inst. de act. Dom. in c. venerabilis. §. secus. de sent. excõ. in 6. Corn. in cõs. 79. vol. 3. Ias. in l. age. col. pe. C. de transac. & in l. properandũ. §. & si quidem, col. 2. C. de iudi. Guid. Papa dec. 628. Hipp. in sing. 560. Bert. in conf. 249. col. 1. vol. 1. gl. consue. Turon. fol. 124. col. 2. Alcia. de præsump. in 3. reg. in 14. præsum. nu. 5. Tiraq. de retract. in loco supra citato, nu. 14.
5 SECVNDÒ Amplia, quia non creditur nuncio dicẽti se de mandato iudicis citasse, nisi de mandato appareat. Bar. in l. 1. §. cura carnis. ff. de offi. præfec. vrb. & in l. sciendũ. ff. de verb. obl. Bal. in l. fi. C. de exhib. reis. Fran. in c. cum parati, col. 6. de appe. Paul. de Cast. in conf. 165. vol. 2. Bertr. in conf. 234. nu. 6. vol. 3. Milis
* in uers. nuncius si, refert Alcia. qui hanc dicit * cõem opin. in 3. regu. 14. præsum. nu. 8.
6 TERTIÒ Amplia, vt non credatur nuncio, quãdo agitur de graui alterius præiudicio, vt per Bart. in l. diuus, la 2. col. 3. C. de custo. reor. Fede. de Sen. in cõs. 142. vers. non obstat. Alex. in conf. 75. col. pen. uol. 4. Dec. in conf. 94. col. 2.
7 Hinc est, vt non credatur publico nuncio in criminalibus, vt not. Spe. in tit. de citatio. in §. sequitur vide re. Bar. in l. 1. §. cura carnis. ff. de off. præfec. vrb. qui intelligit hoc procedere quo ad condemnandum, non autem quoad inquirendum. Alc. de præsump. in 3. reg. in 14. præsump. nu. 7. & nu. 10. circa finem.
8 QVARTÒ Amplia, nam asserente persona fide digna, se nunquã a nuncio citatam fuisse, potius sibi quã nuncio est credendũ. Io. And. in addi. ad Spe. in tit. de citatio. in §. sequitur, vers. sed nunquid. Sal. in l. tres denunciationes. C. quõ, & qñ iud. Abb. Fran. & Fel. in c. cum parati. de app. Ias. in l. properandum. §. & si quidem, in 1. not. C. de iudic. Guid. Pap. dec. 628. idem tenet Marant. in tract. iudi. in 7. parte, nu. 53.
9 PRIMÒ Limita principaliter, quia creditur nuncio asserenti se citatũ reperire non potuisse, prout tenet Bar. in l. si tñ, in fi. ff. de leg. 2. Bal. in l. properandũ. §. si quidem, col. 2. C. de iud. Abb. in c. causam, col. 3. de dolo, & contum. Dec. in c. cum parati, col. fi. de appel. Tiraq. de retract. lignag. §. 8. in glo. nu. 23.
10 SECVNDÒ Limita, nã si nuncio cõmittatur, talem immittat in possessionem bonorũ Titij, non solũ ei creditur id fecisse, sed et creditur illa bona esse Titij, nisi contrariũ probetur, vt tenet gl. & ibi not. Bal. in l. 1. C. de priuileg. fisc. Sal. in l. ob maritorũ, col. 1. C. ne uxor pro marito. Alex. in l. à Dino Pio. §. si super reb. col. 7. & ibi Imol. ff. de re iudi. Dec. in c. cum parati, in fi. de appel. Alcia. in reg. 3. præsump. 14. nu. 4.
11 TERTIÒ Limita, quia nuncio renũciant i creditur qñ agitur de discussione bonorũ alicuius nulla illius bona reperisse, ita uoluit Bar. in l. à diuo Pio. §. in venditione, col. 2. & ibi etiam Alex. col. 9. & col. fi. ff. de re iud. Bar. in l. in illa, col. fi. & ibi Alex. col. fi. & Are. col. pe. & Ias. col. pe. & fi. ff. de ver. obl. idem etiã tenet Bar. in l. 3. §. 1. in 8. q. ff. de duo. reis. Alex. in l. canus, in priu. ff. de acq. poss. Guido Papæ deci. 628. Signor. Homod. in conf. 57.

12 QVARTÒ Limita, quia creditur nuncio in omnib. iis, quæ veniunt in consequentiam citationis, Alc.in 3.reg.præsump. in 14.præsum.io prin. Tiraq. de retract. lignag.§.7.in glo.9.nu.18.

De dilationibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Dilatione pendente, officium iudicis conquiescit.

1 COMMVNIS, & vulgaris est regula, q̃ pendente dilatione, iudicis officiũ conquiescit.l.siue pars. C.de dilat.c.significãte, de app.gl.in cle.sępe, in verbo, post dationẽ, de verb.sign.gl.in c.vbi periculum, in vers.10.de elect.in 6.& in c.commissa, eod.tit. Ias.in l.5.col.fi.vers.5.ubi plura iura ad hoc allegat, ff.de re iud.Anch.in cons.36.col.fi.

2 PRIMÒ Amplia, ẽt si iudex non detulerit appellationi, qui si præfixit terminum appellanti, tñ pendente termino procedere non potest, vt not.Abb.in c.cũ causam, nu.12.de re iudi. & ibi Fel.col.2.in fi.vers.ad illas duas limitationes, & Philip. Fran.in c.personas, col.pen.ver.sed dubitatur, de app. Ias.cons.44.col.1. vol.3.Alex.in d.l.1.ff.de fer.col.pe.ĩ vers.in gl.in verbo, mométi.Fran.in c.significãte, col.3.& seq. de app.

3 SECVNDÒ Amplia, nã dilatione pẽdente, processus iudicis redditur ipso iure nullus, gl.in l.1.ff.de feriis, in verbo, nullus esse, Bouc.in sing.ĩ verbo, dilatio. el 1.Ias.in l.2.col.fi.ver.5.ff.de re iud. Bal.ĩ l.siue pars. C.de dilat.Fran.in c.significante, col.3.& seq.de app.

4 TARTIÒ Amplia, vt sententia lata, pendente termino, adeo sit ipso iure nulla, vt consensu partium ratificari non posit. Bal.in l.pe. col.fi.ver.& illud, quod dico.C.de arbitr. sequitur Ias.in d.cons.44.col.1.vol. 3.& in l.2.col.fi.vers.2.adde.ff.de re iud.

5 QVARTÒ Amplia, nam suspenditur ẽt iudicis iurisdictio post legitimum impedimentum ut actis allegatum, & si interim procedit, processus erit ipso iure nullus. Bar.in l.quæsitũ.ff.de re iudi.& in l.2.§.si quis
* in iudicio, ubi Ias.qui dicit * cõem opin.ff.si quis cau. Bar.& Bal.in l.pen.C.qũo, & qñ iud.Inn. Abb.& alii in c.2.de procurat. Rota deci.82.in antiq.& idẽ voluit Bart.in l.seruum.§. publice.in fin.ff.de procurat.

6 PRIMÒ Limita, nisi factũ iudicis pendente dilatione non præiudicaret dilationi datæ, nec illi contradiceret. Bar.in l.generaliter. §. his de præsentib.in fi.C. de reb.cre.& io l.fi.iu 2.col.ver.tu tene.ff.de fer. & in l.2.in fi.ver.& ista vera.ff.de re iu.& in l.siue pars.ver, oppono ad primũ. C.de dilat. Aret.in c.cũ uenissent, in 2.col.in 6.not.vbi sublimitat, de testi.qui licet possit procedere super actu cõpatibili, non tñ tenetur hoc facere, si non vult.Soc.in reg.93.in 1.& 10.limi.Natta in cle.sæpe, col.56.in 3.fall.de uerb.sig.Rota ĩ nou. dec.128.vers.nã termini expectatio. Lap.alle.82.col. pen.vers.dic q̃ dicebatur. Franc.in d.c.significãte, in 5.col.in to.limit.de app.Ant.de But.in c.2.col.fi.ver. fallit qñ, de dilationib.Abb.in d.c.significante, col.fi. ver.nũquid aũt posit.de app.Bal.in d.l.siue pars.ver. vel nisi.C.de dilationib.Ias.in l.2.col.fi.uers.limita 1. ff.de re ind. Ange. Aret.in §.si minus, nu.11.instit.de act.Soc.in l.si quis hæres ita, in 2.not.ff.de acq.hære. sentit Inn.ĩ c.significãte.ĩ ver.& hæc est rõ.& ibi Ant. dẽ But.col.4.ver.fallit 2.de app.Bal.in l.quãdiu.l.vlti. ff.de acq.hær.col.1.vers.in eandẽ gl.& ibi Imo.col.2. ver.item adde.Alex.in l.2.col.fi.ver.successiue quęsiuit Bar.ff.de re iud.Imo.in c.significante, col.pen.ver. fallit 5.de appel.Bellam.decis.622.vers.3.quia.

Ratio aũt est, quia super diuerso ab eo, super quo est data dilatio, procedi põt.Rom. in l.quandiu, l.vlti. nu.4.ff.de acq.hære.ubi sublimitat.Ias.in rub.col.2.in prin.C.de succes.edic.& fuit dictum Bal.in l.quãdiu, col.1.vers.in eadem gl ff.de acq.hære.

7 SECVNDÒ Limita, qñ causa dilationis est finita, q2 dato q̃ nõ præterierit tps primæ dilationis, tñ iudex põt procedere.Bar.in l.2.ff.de re iud.uers.& ista uera. & in l.a filia.§.alũno.ff.ad Treb.& in l.si quis heres.ff. de acq.hær.& ibi Bal.Bar.in cõs.164. inci.processus, & snia.Soc.in d.reg.93.in 2.& 15.fall. Fran.ĩ c.significãte, col.4.in 4.limit.de app.Lap.alle.81.Ang.Are. in §.si minus, nu.11.Instit.de act.Bal.in l.fi.col.pe.in 4.q.ff.de fer. & in c.2.de dilatio. Io.And.super rubr. de concess.præb.col.2. Natta in d.cle.sæpe, ĩ prin.col. 57.in 1.limit.Ias.in l.2.col.fi.ff.de re iud.Alex.in l.2. col.fi.uers.successiue quęsiuit Bar.ff.eo.Imo.in d.c.significante, col.pen.ver.fallit vlt.de app.Rom.in l.quãdiu, l.vlt.col.1.ver.& hæc uera.ff.de acq.hæred.& ibi Aret.num.5.Abb.in c.significauit, nu.9.de appel.

8 Amplia, vt hoc procedat etiam in dilatione legali, vt per gl.pe.in fi.in c.fin.de consuet.in 6.Bal.in l.fi. col.1.uers.quod est dictum.C.qui admit.

¶ Contrarium circa limitationem sentit Io. Andr. in tit.de dilat.in §.1.ver.verum, vbi tenet quòd cessante causa dilationis, non cessat dilatio ipso iure, sed iudex debet illam reuocare.

9 TERTIÒ Limita, qñ dilatio fuit reuocata per iudicem, quia reuocata dilatione, iudicis officium nõ cõquiescit, ẽt pendente termino dilationis, ut no.glo.in d.l.siue pars, in uerbo, curricula. Ant.de Bur.ĩ c.significante, col.4.ver.fallit 3.de app. Soc.in reg.93.in 3. & 18.limit.Fran.in c.significãte, col.4.vers.limita tñ. Bal.in l.quãdiu.l.vlt.ff.de acq.hær.uers.ĩ eadẽ gl.Are. in §.si minus, nu.11.insti.de act.Cassad.dec.9.de app. nu.2.Cyn.in l.siue pars, in 2.no.C.de dilat. Are.in l. quandiu.nu.5.ff.de acq.hær. Bal.in c.2.nu.7.de dilat.

10 PRIMÒ Declara, quia tunc iudex potest reuocare dilationem, qñ dilatio non fuit data de consensu partium, sed si de consensu partiũ dilatio data fuisset, tũc iudex absq; consensu partium sine causa illam reuocare non posset. Ant.de Bur.in c.significante, col.4.uer. fallit tertio.de app. & ibi Fran.col.4.ver.limita tamẽ. Aret.in d.l.quandiu, nu.5.ff.de acq.hæred.

11 SECVNDÒ Declata, quia si dilatio fuisset data absque causæ cognitione, iudex eam etiam sine causę cognitione potest reuocare. Bald.in l.si pacto, quo pęnam.in prin.C.de pact.Fran.post Abb.in c.significãte, col.4.uers.limita tamen, de app.

12 QVARTÒ Limita, nisi ex causa alicuius suspicionis quæ dilationẽ non expectat, aliquid innonetur pẽdente dilatione, ut est tex.in l.q̃situ, iuncta gl.ff.de pig.dicit Bal.in d.l.siue pars.in 2.not.C.de dilat.& ibi Cyn. ẽt in 2.no.Soc.in reg.93.in 4.& 19.fall.Inn.ĩ c.significãte, de appell.& ibi Ant.de But.col.4.uers.fallit 2. Fran.in c.significãte.in 5.col.in 7.limit.Geor. Natta in cle.sæpe.in prin.col.57.in 4.limi. Imo.in l.si quis instituat, col.1.ĩ fi.uer.nota ex uer.& interim.ff.de hęre.inst.Rom.sing.572.incip.licet iudex. Hipp.ĩ §.exãminãda, nu.30.in prac.crim.vbi dicit q̃ qñ dubitat̃ de tumultu, iudex põt executionẽ sententiæ capitalis dilatione pendente facere.Ias.in l.2.col.fi.in 5.limit.ff. de re iu.Bal.in l.Atist.§.si maior.ff.de iu.deli.Imol.in d.c.significante, col.3.uer.item fallit 3.de appell.

13 QVIN-

13 Qvintò Limita, nam procedi potest per iudicem etiam pendente dilatione io fauorem illius, cui data est dilatio. Bal.in l. quod fauore, in prin.ver.3.exēplificatur.ff.de Carb.edict. Soc.in reg.93.in 5.fall.Fran. in d.c.significante,col.5.in 5.fall. de appe.Imo.in l.si quis instituatur,col.1.iu fi.vers.not.ex uers.interim.ff. de hær.inst. Alex.in l.2.col.fi.vers.aliam limitatiooē, & ibi Ias.col.fi.vers.limita 3.ff.de re iud.

Et propterea infertur, vt ille, qui petiit dilationē, posit comparere, acta facere, & procedere in iudicio etiam pendente dilatione. Fran.in d.c. significāte, col. 4.in fi.& seq.in 6.limi.de appel.

14 Saxtò Limita, nisi pendente dilatione altera pars attentaret, quia ēt dilatione peodente posset instari pro reuocatione dictorum attentatorum. Inn.in c.significaote.vers.& hæc est ratio,de appell. Socio.in d. reg.93.io 6.fall. Abb.in c.significante, col.fi.ver.idē dixi aliquid,de app.& Imol.ibi,col.3. in fi.ver.idem fallit 3. Franc.ibi,col.5.in 8.limit.

15 Septimò Limita, nisi iudex procederet pendente dilatione de consensu partium. Ant.de But.in c.insinuante,col.4.vers.fallit 1.de appel. Soc.in reg.93. in 7.fall.Rom.in l.2.nu.55.vers.vlt.fallit,ff. de re iudic. Natta io cle.sæpe,in prin.col.58.ver.7.fallit.Fran.in c.significante,col.4.in 2.limit.de appell.

16 Amplia ēt qn̄ is,qui habuit dilationem, renūciaret ei. Aret.in l.quandiu.l.vltima,nu.5.ff. de acq.hær.

17 Octavò Limita, nisi pro tuitione dilationis iudex procederet, quia hoc sibi liceret ēt pendente dilatione. Bald.in l.si quis seruo,col.fin.vers.ego dico. C.de fur.& seru.corrup.Soc.in d.reg.93.in 8.fall.Natta in cle.sæpe,in prin.col.59.uers.in adde octauo,de uerb. sig.Fran.in c.significāte,col.4.uers.3. limita,de appe.

18 Nonò Limita, qn̄ cōmittitur aliquid expediendū, pendente dilatione. Ant.de But.in c.insinuante,col. fi.vers.fallit 4.de app.Soc.in d.reg.93.io 9.limit.Imo. in d.c.sigoificante,col.3.in fi.vers.fallit 4. de appel.

19 X. Limita, qn̄ is, qui procedit peudente dilatiooe, probabiliter dilationem ipsam ignorat.Socin.io d. reg.93.in 10.limit.ex mente Spec.io tit.de appe.in §. nouissime,col.2.vers.12.quia.

20 XI. Limita, qn̄ ratione cōfessioois factæ à parte in iudicio, vel aliàs super notorio, iudex procederet, nā tunc procedere potest ēt pendeute dilatione, ex mēte Spec.io tit.de appel.§.nouissime,col.2.vers.13.quia.

21 XII. Limita, qn̄ dilatio data fuit nulliter data, quia pendente dilatione nulliter data, iudicis officiū non conquiescit, l.cum pater.§.curatoris, & ibi gl.in verbo, quāquā ēt Bar.not.ff.de le.2.& ibi Bal.& ibi Pau. de Cast.& Imol.Soc.in d.reg.93.in 12.limit.Ias.in l. 2.col.fi.ver.4. limita.ff.de re iud. Fran.in d.c.significāte,col.5.in 9.fall.Rom.in l.quandiu.l.vlti. col.1.io fi.vers.item & 3.ff.de acq.hære. Aret.nu.5.ibi.

22 XIII. Limita, qn̄ dilatio data esset inutilis ad caosam expediendā, quia tūc, illa non expectata, pōt iudex in causa procedere.Soc.in d.reg.93. in 17.limit. Natta ī cle. sępe,ī prin. col.57.uer.2.fallit. de uer.sig.

23 XIIII. Limita, qn̄ constat dilationem petitā, fuisse calumniosè petitam, quia tūc peodente dilatione potest iudex procedere.Soc. in d.reg.93.in 13.limi.

24 XV. Limita, uā pendente dilatione, potest dari alia dilatio, quæ incipiat finita prima dilatione. Bart.in l. quaudiu, l.vltima, col.1.in fi.ver. quæro qūo statuitur hic terminus.ff.de acq.hær.& ibi Ang.col.1.in fi.uer. quia imo & si vna,& ibi Imo.col.1.in prin.ver.& ex hoc nota,& ibi Ate.nu.5.Abb.io c.significāte,col.fi. ver.nūquid aūt posit, de appel.Soc.io reg.93.in 14. limi.Bouc.in sing.suo, in verbo, dilatio.Ias.in l.2.col. fi.vers.hinc infert Bar.ff.de re iud.& fuit de mente gl. in verbo, post dationem, in cle.sæpe, de uerb. signi.

25 Declara, vt per Abb.io d.cap.significante, in loco præallegato,& per Ias.in rub. de succes.edict.col.1.in prin.videlicet, ut hoc non procedat, quando seeūdus actus dependet à primo, sed tantummodo quaudo actus sunt omnino diuersi.

26 Amplia, ut hoc maximè procedat, quando diuersis personis assignantur diuersæ dilationes, una post fioem alterius, ut ponit Bald.in l.fi. col.1. uers.quæro quid est dictum.C.qui admit.

27 XVI. Limita in fisco, euius fauore compellitur debitor debitoris sui, pendente dilatione, soluere.tex. est in l.1.C.de cond.ex l.ponit Natta in cle.sæpe,in prin. col.57.& seq.vers.5.fallit,de uerb.sign.

28 XVII. Limita, nam pēdente termino iuris, vel hominis ad recipiēdos apostolos, valet processus factus per iudicem, vt dicit Rota in nou.dec.128.& in antiq. dec.406. Bellam.decis.622.qui declarat qualiter procedat dicta limitatio. Natta in elem.sæpe, in prin.col. 58.in 6.limit. decis.Tholos.323.Boer.qui dicit hanc esse * commuoem opin.decis.256.in fin.

¶ Contrarium, ut processus factus pendente termino ad recipiendum apostolos sit ipso iute nullus, tenet Bal.in l.appella.C.de appell. Frao.in c.personas, col.peu. uers.sed dubitatur, & hoc etiam ibidem tenet Fel.col.pen.vers.& si iudex, de appel.

29 XVIII. Limita, nam peodente termino dato ad soloendum condemnatis ciuiliter, vel criminaliter, capi possunt condemnati, ut caueant de soluendo adueoiente termino. Ang.in l.si debitori, circa medium.ff. de iud.Ias.in l.2.in fi.uerbis,ff.de re iudi.

CONCLVSIO II.

AROVMENTVM.

Prorogatio dicitur durante primo tempore.

1 Dicit text.in l.sed & si manente, ff. de preca. q durante primo tpe, dr̄ prorogatio, & ibi Albe. in ver.pdicta uera, idē uoluit gl.in l.4.ī prin.in verbo, protelare, ff.de dam.inse.& Bar.ibi vers. q̄ro de q̄st.& ibi Ang.ver.in tex.ibi, renouare, & Rom.in ver. nota, ibi vel renouare.& Cum.uers.itē nota drīam, & Imo. ibi, uers.nota q aliud.Spec.in ti.de iud.deleg.§.excipi pōt.uers.itē q iurisdictio ad tps.Ant.de But.io c.pterea, col.fi.in fi.ver.q̄ro an iudex, de dilat. Fel.io c.de causis, col.2.uer.dicunt hic Doct.de off.deleg. Spe.io tit.de dilat.§.nunc videmus, ver.& sunt hæc io argum. Sal.in auth.si tn̄ io fi.uers. quæro vlterius.C.de temp. app.Ang.io l.fi. col.2.uers.in glo.forsitan.ff.de feriis. & ibi Pau.de Cast.col.1.uer.sed utrum iudex. Lanfrā. in c.qm̄ cōtra.in uerb.dilationes,col.4.uers.fioaliter unum non omitto, de prob. Dec.in c.personas, col.fi. ver.vlterius in terminis, de app.Abb.Bal.io l.si à te.C. de pact.inter empt. & vend.vers.aut reprobat aliquid, & in c.Quintauallis, nu.27.vers.sed ao finito, de iureiur.& in cōs.51.col.1.ver.itē ista tria, vol.5.Rota dec. 331.col.fio.ver.10. & vlt.in nou. Abb.in c.de causis, nu.7.vers.& aduerte, quia ista prorogatio, de offi.deleg. Bal.in c.fi.nu.32.ver.vt vnū scias, de consue.Bal. in rep.l. Aemilius, col.5.in 5.no.ff.de min.Boer.dec. 294.Lanfr.in trac.de arbit.col.7.ver.prorogatio. Purpur.in l.lecta.nu.55.& seq.ff.si cert.pet. Pau.de Cas. in l.1.col.2. C.de dilat.vers.item iudex. Rebuff.in tit. de prorog.dilat.verbo, renouari. Alex.cons.75.nu.4. ver.pro hoc facit, vol.2.Maria.in c.significasti, col.3. vers. quoad primum articulum, de for.comp. Tiraq.de retrac.conuentio.§.1.in gl.7.nu.24.

2 Primò Amplia, vt etiam vltimo temporis momento fieri posit prorogatio, & habet effectum prorogationis. Bal. in c. de causis, no. 6. vers. quid si prorogatio fit. & ibi Fel. col. 3. vers. 2. declaratio sit, & Dec. col. 3. vers. prædicta conclusio, de off. dele. Barb. in c. 1. & 9. nu. 57. ver. sed pone, de offi. deleg. Tiraq. de retra. conuentio. §. 1. in gl. 7. num. 41.

3 Limita, & declara hanc ampliat. ex mente Bal. in l. à te. C. de pact. int. emp. & vend. si modo actus perfici poterat in dicto vltimo tpis momento, secus si in dicto tpe perfici non potuisset cum qua limitatione trãsit Fel. & Dec. in locis proxime allegatis. Tiraq. de retrac. in loco supra alleg. nu. 42. verum ne erres, & idẽ quod dicit Bal. in d. l. si a te, voluit Bar. in l. cum stipulatus sim à Proculo, col. 2. uers. item facit, de uerb. obl.

4 Secundò Amplia, vt prorogatio simpliciter facta durante termino, censeatur facta cũ eisdem qualitatibus, & conditionib. quib. erat factus primus actus, l. sed & si manente. ff. de precar. l. Labeo. §. hæc aũt. ff. de arbit. Bar. in l. 1. §. & post operis, vers. sed si in banuũ. ff. de oper. no. nun. Host. io c. prætcrea, el 2. in fi. vers. quis si is, cui quis condemnatus est, de app. & ibi Inn. circa fi. vers. item si adueniente. Paul. de Cast. in l. 1. §. & post operis, col. 2. vers. super eo. & not. Bart. & ibi Alex. col. 3. in 5. no. ff. de no. op. nun. Bal. in c. venerabilẽ, col. pen. ver. pone prælatus, de elec. Dec. in c. ꝑterea, col. a. uer. si tñ debitor, de app. Alex. in l. cũ stipulatus sim mihi a Proculo, col. 2. ver. in gl. in verb. perficere. de uerb. obl. Bal. in l. si constante, col. 1. vers. sed pone. C. de dona. ante nup. Imo. cons. 11. col. 1. ver. & licet terminum. Cæpolla cons. 8. col. 1. in fi. & seq. uer. præterea hoc ẽi probatur. Fel. in c. 1. col. pe. in fi. vers. solutio, si actũ consideras, de iud. Paris. cons. 43. nu. 1. uer. quod quidẽ, uol. 1. Lanfran. in trac. de arbit. col. 7. uers. prorogatio. Claod. in l. 1. §. & post operis, col. 2. ver. & dũ Bart. ff. de op. no. nuo. Boer. dec. 284. nu. 9. Socin. in l. lecta, col. 2. in 8. not. ff. si cert. pet. Cur. iun. coos. 1. col. 2. in fi. uer. 2. ponderandum est. Cur. Sen. cons. 57. nu. 42. uers. quia est eiusdẽ naturæ. Dec. cõs. 394. col. 3. vers. sed prædictis, & similib. Maria. in c. significasti, col. 21. uers. assumo nunc septimum articulum. de sor. comp. Rebuff. in concor. in tit. de prorog. dilat. in verbo a. infertur.

5 Primò Amplia istam ampliationem, siue fuerit facta prorogatio incontinenti, siue ex interuallo. Rebuff. in concor. in tit. de prorog. dilatio. col. 1. in prin. uer. siue fuerit facta.

6 Secundò Amplia idẽ esse in renouatione. Bald. in l. si cõstante, uer. sed pone. C. de don. ante nup. & in l. ẽt, in fi. vers. extra q̃ro. C. de iur. dot. Pau. de Cast. in l. cũ plures. in §. legem. ff. loca. uer. in tex. ibi, quoddam, Bal. in l. legem, uer. sed quid in cõtractu. C. locat. Bar. in l. si mihi ac Titio, col. fi. uer. vnde tũc crederem. ff. de verb. obl. Bal. in l. 1. col. pe. vers. sed quid si dñs. C. q̃ñ nõ petent. part. Alex. io cons. 105. col. a. ver. quia tñ deo, uol. 4. & cons. a. col. 2. ver. & licet nona cõcessio, vol. 5. & coos. 57. in fi. uers. quid cũ tractemus, uol. 4. Dec. cons. 407. nu. 8. oer. confirmatur ista cooclusio, & cõs. 460. nu. 16. uer. & hoc idem cõprobatur. Cur. iun. coos. 1. col. a. in fi. uers. a. ponderandum est.

7 Tertiò Amplia, ut procedat etiam in tacita renouatione, vt per Ruin. cons. 78. nu. 4. oers. istis casibus, & col. fi. uers. nõ obstat, uol. 1. Alc. de præsumpt. in 2. reg. in 17. præsumpt.

8 Quartò Amplia, vt hoc procedat ẽt in materia pœnali, vt tradit gl. in l. Aemilius, in uerb. restitutũ. ff. de minor. Bal. in l. acceptã, in 7. q. in 4. col. C. de usur. Bal. i l. 1. §. & post, uers. sed si in bannum. ff. de op. no. nun. Ale. in l. 1. §. & post operis, uer. & inquantũ Bar. ff. de op. no. nun. Bal. in l. 1. in 10. q. col. 9. C. de his, q̃ pœ. no. Pau. de Cas. in l. cũ stipulatus sim mihi à Proculo, col. 1. uer. sed hic q̃ro. ff. de uerb. obl. & alii, & Ale. col. 2. uer. in gl. io fi. i uerbo, perficere. Calc. cons. 79. col. pen. uer. & si consentire debeant. Cæpolla cons. 8. col. 1. i fi. & seq. uer. præterea hoc ẽt probatur. Pau. de Cast. in l. ĩ insulã. §. 1. uer. quod nota pro eo. ff. loc. Bal. in c. pręterea, col. fi. uer. si prorogetur terminus, de appella. Frao. in c. cum ex eo, col. 1. in fi. uers. ult. nota, de elec. in 6. Boer. decis. 284. nu. 9. & nu. 14. Tiraq. de retract. conuent. §. 1. in gl. 7. nu. 27. uers. ex quo sit.

¶ Contrariũ tñ voluit Bal. in l. item quæritur, §. qui impleto, in a. q. ver. iuxta hoc quæro. ff. loca. Alb. in l. sed & si manente, nu. 2. uer. & prædicta uera. ff. de preca. Hipp. sing. 300. Dec. Tholo. 181. Ruin. cons. 61. nu. 37. uer. tñ in hoc nouo compromisso, vol. 5. Bero. q. 100. nu. 6. & seq. Alex. in apost. ad Bart. in l. 4. ff. de dam. inse. uers. sed quid si factum fuit. Rebuff. iu concor. in ti. de prorog. dila. uer. 4. limitatur. Tiraq. in l. boues. §. hoc sermone. nu. 54. ff. de uer. sign.

Et pro ista opi. facit, quod dicitur infra in limitatione istius ampliationis, quod non censentur repetitæ qualitates odiosæ.

9 Limita primam opin. io alia subsequenti locatione, in qua pœna non censetur repetita. Bal. in l. cũ pater certam, uer. 3. nota. ff. de leg. 2. & ibi Imol. uer. nota, qui sermo.

10 Quintò Amplia, vt ẽt censuræ censeantur repetitæ in prorogatione, tex. est in l. lecta. uer. dicebã, & ibi Pau. de Cast. not. ff. si cer. pet. col. 3. uers. in tex. sed cũ sortis, & ibi Alex. in 5. not. Alex. in l. 1. §. & post operis, col. 3. uer. tu ergo pro regula. ff. de ope. oou. nunc.

11 Sextò Amplia, ut ẽt iurm censeatur repetitum in prorogatione, vt per Bal. in c. cũ uenerabilẽ, col. pen. uer. pone ꝑlatus, de elec. & sentit Bar. ĩ d. l. 1. §. & post operis. uer. idẽ dico de iurõ. de op. nou. nun. Car. ĩ cle. 1. §. nos itaq;, col. fi. uer. 5. q̃ro, de iureiur. Bar. in l. cum stipulatus sim mihi a Proculo, col. 2. uer. itẽ si quid ꝓrogaui. ff. de uer. obli. Calca. cõs. 79. col. pe. uer. & si cõsentire debent. Ias. in d. l. 1. §. & post ope. col. a. uer. tu ẽt põdera. Fel. in c. 1. col. a. uer. utrum aũt creditor, de iureiu. & ĩ c. 2. col. 12. uer. & ex ista, de spõs. dec. Tholos. 181. Barb. cõs. 31. col. fi. uer. & adhuc, uol. 1. Boer. dec. 284. nu. 11. Rebuff. in cõcor. in tit. de prorog. dila. uer. idẽ dicemus in iuramento, Cur. iun. in l. lecta. nu. 10. ner. circa 2. q. ff. si cert. pet. Paris. in coos. 43. nu. 2. * uol. 1. ubi dicit hanc ueriorẽ, & magis * cõem. Dec. q dicit cõem in c. de causis, num. 7. de off. deleg. & cõem dicit Cagno. in l. lecta. nu. 101. ff. si cer. pet. & idẽ dicit Galles. in tract. de obl. in for. compet. fol. 145. nu. 20.

¶ Contrariũ in iuramẽto uoluit Dec. in c. de causis, col. 3. uers. sed aduertẽdũ est, de off. dele. Bal. cõs. 436. uol. 1. Ias. in l. lecta. col. 7. oer. a. principaliter. ff. si cert. pet. & ibi Dec. nu. 14. uer. circa a. q. Car. in clem. 1. §. nos itaq;. q. 5. de iureiur. Hipp. in sing. 300. Soc. cons. 99. col. 1. in fi. uers. succedit aliquid discutiẽdũ, uol. 3. Rui. cons. 61. nu. 37. uer. tñ in hoc oouo compromisso. & nu. 39. ubi dicit * cõem opi. uol. 5. Bero. q. 100. nu. 6. & seq. Cotta io memor. in uer. iuramentum interpositum. Grat. in cons. 15. nu. 19. uol. 1.

12 Declara primam opi. nam excusatur a periurio, qui nõ soloit in primo termino, ut per oẽs supra allegatos, & declarat Ant. de But. in c. quãto. in fi. de iureiu. uer. ult. uers, ubi quando ignorante debitore creditor remittit, de quo ẽi per Rebuf. in concor. in tit. de prorog. dilat. uers. idem dicimus in iuramento. Abb. in ca. præterea, nu. 4. uer. cadit hic una, de appell.

13 Septi-

13 Septimò Amplia hoc procedere, ẽt quoad excõicationem, nã qui tenebatur soluere infra decem dies sub pęna excõicationis, si decem dies sunt prorogati, & in tpe protogato non soluit, incidit in excõicationem. Inn. in c. præterea, col. 2. ver. si aũt Semp. de app. & ibi Bald. col. fi. ver. si prorogatur terminus, & Dec. col. 1. vers. successiue. Abb. Io. And. col. 2. ver. quid si Sempr. Ant. de But. cul. 3. vers. quia lata sentẽtia. Abb. in 1. col. vers. & cadit bic una. Rebuff. in concord. in tit. de prorog. dilat. vers. ideo si percipiatur.

¶Contrarium etiam in hoc tenet Collect. in d. c. præterea, nu. 6. ver. co autem quod infert, & Henric. col. fi. ver. similiter sunt contrarii.

14 Et hoc non habet dubiũ, sed dubiũ est, quia multĩ tenuerunt, ꝙ quis incidat in excõicationẽ, ẽt si in primo termino nõ soluit, vt tenet Host. in c. præterea, el 2. col. 2. vers. quid si is, cui quis cõdemnatus, de appe. & ibi Io. And. col. 2. in fi. vers. quid si Semp. Anch. nu. 10. ver. 3. q̃ro. Henr. Boic. col. 2. vers. si quęris, qñ creditor. Rebuf. in cõcord. in tit. de ꝓrog. dilat. uers. ideo si ꝑcipiatur. Boue. in verbo, prorogatio. sing. secũdo. Et hoc nisi iudex prorogationi consentiat, vt per eos.

¶Contrarium sentit Inn. in c. ꝑterea, col. 2. uers. si aũt Sempr. de appe. Bar. in l. 1. §. & post operis, col. 2. vers. idem dico. ff. de oper. nou. nun. Imol. ibi uer. extra gl. Bal. in d. c. ꝑterea, col. fi. vers. si prorogatur terminus. & ibi Dec. col. 1. ver. successiue. & Abb. col. 1. ver. & cadit hic vna. de app. & ibi Colle. qui dicit ita * cõiter teneri, in ver. sed si feratur, & ibi Franc. col. 1. in fi. & seq. ver. in gl. 1. & Imol. col. 3. ver. 3. tangit.

15 Concorda, vt per Ant. de But. in d. ca. præterea, de app. col. 3. vers. quæro, lata sententia. quem sequitur apost. ad deci. Tholos. 181. vt secunda opi. procedat ante factum, tanquam tutior, prima autẽ opinio procedat post factum, quia in dubio etiam in censuris fit interpretatio in benigniorem partem.

16 Octavò Amplia, ut id procedat ẽt quoad qualitates beneficii de necessitate alias exprimendas, q̃ tñ veniunt in prorogatione ẽt nõ facta expressione. Rota in nou. decis. 331. Bertac. in trac. de episc. in 1. par. 2. par principalis, in 21. q. ver. & scias, ꝙ valet. Fel. i trac. qñ literæ apostolicæ, col. 8. ver. limitatur quinto. Ioã. de Sylu. in trac. de benef. q. 11. uers. fallit quinto. Paris. cons. 47. nu. 28. vers. prout etiam, vol. 4.

¶Contrarium voluit Bellamer. decis. 752. Aret. in cons. 7. col. 2

17 Primò Limita, secundã ampliationẽ principalẽ, ut cẽseantur repetitæ qualitates fauorabiles, nõ aũt qualitates odiosæ. Bald. in l. si a te. C. de pac. inter emp. & vend. Fel. in c. de causis, col. 2. uer. 1. limitabitis, de off. dele. & ibi Dec. col. 4. ver. 3. ꝑdicta cõclusio. Cor. cõs. 92. col. 2. uer. ex quo itaq;, vol. 2. Tiraq. de retrac. conuent. §. 1. in gl. 7. nu. 40. uers. nec tamen interim.

18 Hinc est, vt iuramentũ non censeatur repetitum in materia. l. si quis maior. C. de transac. quæ est odiosa, vt dicit Grat. in cons. 15. nu. 19. & seq. uol. 1.

19 Secundò Limita, quando prima prorogatio a pari potentia procedit, secus uero quando non procederet a pari potentia. Lancell. Dec. in l. 1. colum. 2. in prin. uersi. & inquantum Doct. de iudic.

20 Tertiò Limita in iis, q̃ scripturã requirũt, & propterea non censetur facta tacita relocatio per publicũ instrũm habens executionem paratam. Bal. in l. legẽ. in princ. versic. secus si aliquid. C. loca. refert, & sequitur Ant. de Canar. in tract. de executio. instr. q. 44.

21 Tertiò Amplia principaliter, nã actus factus tẽpore prorogato censetur vnus, & idem actus cũ actu primi temporis, l. etsi manente. ff. de precar. Bald. in l. Aemilius, col. 5. in 5. no. ver. sed pone. ff. de minor. Rota in nou. deci. 331. col. fi. uers. 20. & vlt. Bar. in l. 4. ff. de dam. infe. ver. aduerte ad uerba, & ibi Ange. vers. in tex. ibi uel renouare. Cuma. in vers. item not. Alber. in d. l. sed etsi manente, uers. sic ergo nota. Bal. in l. 1. col. pe. uers. sol. si actũ. de iudic. & in l. meminisse, in ult. q. ff. de off. procons. & leg. Corn. cons. 92. nu. 13. uer. ex quo itaque, uol. 2. Dec. in cons. 497. col. 1. uers. & cõprobatur ista conclusio. Inno. in c. fi. col. 1. in fin. vers. in eadem gl. in fi. de precar. Bal. in l. com, qui. §. iudicare, ver. in ea. gl. ff. de iurisdict. omn. iud. Mart. Laud. in trac. de off. prin. q. 67. Alb. de Rosa. in l. meminisse, nu. 3. uers. item nota ꝙ secundæ, ff. de off. procons. & leg. Alex. in l. 4. col. 2. uers. item inducitur. ff. de dam. infe. Rebuff. in concor. in tit. de prorog. dilat. uer. & ne infertur. Tiraq. de retract. conuent. §. 1. in gl. 7. nu. 30. uers. & simile quoque est. Corn. cons. 235. nu. 9. uer. ult. quando aliqua dispositio, vol. 2. Lancel Dec. in l. 1. col. 2. uers. & inquantum. Doc. ff. de iud. ubi dicit * communem opinionem.

22 ¶Contrarium in dilatione, ut quamuis nondũ finita prorogetur, tamen censeatur noua dilatio, & propterea causa requiratur. Fulg. in l. fi. col. 1. uers. in gl. ff. de fer. & ibi Alex. nu. 13. uers. item adde. Iaco. de S. Georg. ibi col. 3. uers. aduertite etiam.

23 ¶Contrarium, ut ẽt idem sit in dilatione, prout in aliis, dicit Ang. in l. fi. col. 3. uer. forsan aũt. ff. de fer. & ibi Paul. de Cast. col. 8. in fi. uer. sed utrũ iudex. Spe. in tit. de dilat. §. nunc videamus, uer. & sunt hæc in argu. Ias. in l. fi. col. 8. uers. 5. no. limit. ff. de fer. & Cast. in l. 1. C. de dilat. uers. itẽ iudex. Cæpol. caut. 13. Lanfran. in c. qm̃ contra. in uerbo, dilationes, col. 4. uers. finaliter unũ non omitto, de prob. Dec. in c. personas, nu. 13. uers. ulterius in terminis, de appel. Brun. in trac. de forma, fol. 91. col. 1. in fi. uers. item dubitatur.

24 Primò Limita hãc ampliationẽ procedere quoad ipsos paciscentes, & in iis, q̃ dependent ab eorũ uolũtate, non aũt in præiudiciũ tertii, aut in iis, quæ ab eorũ uoluntate non depẽdẽt. Host. Io. And. Ant. de But. Anch. & Henric. Boic. in d. c. præterea, de app. in locis proximè allegatis. Imol. in l. 1. §. & post operis, col. 2. uers. extra gl. ff. de ope. no. nunc. Dec. in cons. 93. nu. 1. & seq. Fel. in c. 1. col. 3. uer. & tenendo hanc partẽ, de iur. iur. Barb. cons. 31. col. fi. uers. & adduco quod uoluit, uol. 1. Bal. in l. si cũ Hermes. in prin. C. locat. uer. unde prorogatio, & in l. pen. uers. hoc dicit Diuus. ff. de excusa. tut. Boer. decis. 284. nu. 14. Rebuff. in cõcor. in tit. de prorogat. dilat. uer. 2. fallit. Cast. i l. 4. in prin. uer. aduertendum tamen. ff. de dam. infe. Boer. in uerbo, prorogatio, sing. 2. Alber. in l. Labeo ait, nu. 3. uer. sed contra hoc uidetur. ff. de arbit.

25 Secundò Limita, si ad formã primi actus aliquid detrahatur, uel addatur, tũc enim dr̃ nouus actus. Bal. in l. 4. ff. de dam. infe. & ibi Alex. col. 2. uers. hoc tñ. Bal. in l. non dubium, col. 4. in tertia oppos. uer. intellige qñ mutatur. C. de ll. & in l. obseruare. §. proficisci, in 19. quæst. ff. de off. procons. & leg. Bal. in l. si a te, in princ. uers. sed qñ unus. C. de pact. inter empt. & uẽdi. & in l. Titius filiis, uers. in tex. ibi una tutela. ff. de excusa. tut. & Ang. in l. quod dr̃, in §. miles, uers. & est arg. ff. de milit. testa. Domi. in c. hi qui, col. 2. uers. & nota istã gl. Dec. in l. lecta. col. 4. uers. & hoc procedit. ff. si cer. pet. & in c. de causis, col. 4. uers. 2. prædicta cõclusio. de off. dele. Corn. cons. 235. col. pen. uers. notat itẽ, uol. 2. Abb. in c. p. & g. nu. 12. uers. sed aduerte, & nu. 15. uers. sed prima opin. Fel. i d. c. de causis, col. 4. uer. 2. limit. Boer. decis. 284. uer. & pro hoc notanter. nu. 5. Corn. cons. 92. num. 19. uer. ex quo itaque, uolum.

5.Bal.in cõs.436. col.1. in fi.vers.præterea si volumus videre,vol.1.Alber.io l.Labeo,an,si arbi ter,nu.3.vers. & aduerte.ff.de arbit.& ibi Bal.vers.nota q̃ prorogatio.Barbat.in apost.ad Bald.in c.1.§. inter pares, col. 3.ver. sed pone compromissum de l. Corrad. Brun.in trac.de forma,fol.91.colu.1. io vers. idem dubitatur. Mari.in c.cum contingat, col.11.vers.quod est uerũ, de for.compet.Berous,q.69.ou.3.

26 Amplia hanc limitationem,quia sola ooua qualitas admixta secundæ dispositioni operatur,vt a prima dicatur recessum.Paris.coos.43.ou.11.vol.1.

27 Tertiò Limita, nã licet s̃m iuris fictioné dicatur vnus,& idẽ actus, tñ s̃m rei veritatẽ duo actus reputãtur.Bal.io c,1,col.pe,vers.solutio si actũ,de iud.Bal. io cõs.436.col.1.in fi.ver. p̃terea si volumus uidere, vol.1.& in c.de causis,col.7.ver.quæro verũ istud reuoco in dubium, de arbit. Dec. in d.§. de off.delega. col.3.ver.3.limita. Alber.in l.Labeo an,si arbiter, ou. 3.vers.& quia iofra.ff.de arbit.Boer. decis.284.nu.2. Soc.cos.99.col.2.ver.quinimo fortius, vol.3.Tiraq. de retrac.conuen.§.1.in gl.7.nu.40.uer. oec interim.

¶Contrarium,vt etiam re vera unus actus dicatur, voluit Bald.in c.1.§. ioter pares, col.3.vers.sed pone compromissum,de lege Corrad.

28 Qvartò Limita,si modo verba sonant in prorogationem, secus verò si sonant in nouam dispositioné. Bar.in l.4.vers.aduerte ad verba.ff.de dam.infe.Boer. deci.80.nu.12.

29 Qvinto Limita,dũmodo in prorogatione interueniat eadẽ solennitas,q̃ tanquã necessaria adhibita fuit io prima dispositione. Bal.in l. Labeo, ff. de arbit. in t, lec.ver. oota q̃ nõ valet, & io addit.ver. & sic solẽnitas.Bruo.in trac.de forma,fol.91.col.1.io fi.ver.item dubitatur.Oldr.cõs.122. vers.si vero prorogatio. Fel, in c.de causis, col.2.ver.& contra Oldr.de off.dele.

30 Sextò Limita, nisi actus prorogatus veniat ad perficiendum primum actum.Maria,in c.cum contingat,col.11.ver.quod est verum,de for.comp.

CONCLVSIO III.

Argvmentvm.

Prorogatio non dicitur finito tempore.

1 Seqvitvr alia cõclusio,vt finito tempore nõ dicatur prorogatio,l.sed etsi manente.ff. de precar, & ibi Alber,ver.p̃dicta vera,gl,in l.4.in verbo,protelare,& in uerbo,renouare,ff.de dam.infe.Bar.ibi uer, q̃ro de quæst.Ang.uer.i tex.ibi renouare,& ibi Imo, ver,nota aliud. Ro.ver,oota ibi,uel renouare. Cuma, item oota dñam.Spe, in tit,de iud.deleg.§.except põt, uer,itẽ q̃ iurisdictio ad tp̃s.Bal.i c.fi,ou.32.uer.& verũ,de coosue, & in repet,l. Aemilius,col.5.in 5.not, ff.de mino.& cõs.422.& seq.uol.5.Sal.in auth,si tñ, io fi.uers.q̃rit ulterius.C.de temp,app.Pau.de Cast.in l.fi.col.2.uers.sed utrũ iudex.ff.de pœn.Bal.in l.si a te, C.de pact.ioter empt.& uen.& in c,Quintauallis.nu, 29.uer.sed an finito,de iur,iur.& cõs.345.col.fi.uers. sed i nostro proposito,vol.5.Cum.cõs.74.col.3,ver, illa,o,iouestigatio,Rota i nou,dec,331,uer.10.& vlt, Laofrã.iu c,qm̃ cõtra,in uerbo,dilationes,col.4.uer, finaliter unũ non omitto,de prob.Dec.iu c,personas, col.fi.uer.ulterius in terminis.de app.Boer.dec.284. nu.8.& seq.Pau.de Cast.in l.1.col.2.uer.itẽ iudex,C. de dilat,Ang.cons.231.Maria.in c.significasti,col.3. uer,quoad primũ articulum,de for.compet, Rebuff.in concor.tit,de prorog,dilat.in uerbo,prorogatio,

2 Primò Amplia, ut ẽt non possit fieri prorogatio per illa uerba, prorogamus à die finiti compromissi, ita Bal.in c,de causis, col.2.uers.pone quòd erat, de off.deleg.& ibi Fel.col.3.uer.quarta declaratio.Barb. in c.p.& g.nu.57.uers.pone.de off.deleg.

¶Contrarium sumitur ex his,quæ pononcur in p̃cedenti conclusione in prima limitatione,quando dicitur de partium prorogatione.

3 Secvndò Amplia, in arbitro prorogante cõpromissum post termini lapsum.Ang.coos.231.Cuma.in d.l.4.uers.quod quotidie contingit, ff.de dam.infect. Alber.io d.l.sed etsi maoẽte,uer.item iurisdictio prorogat.ff.de precar.

4 Tertiò Amplia, nã si per rescriptũ tribuitur facultas prorogandi instantiam, quæ non erat lapsa,tẽpore datæ, si tamen lapsa sit tempore præsentationis rescripti,prorogatio noo tenet.Ripa in c. eam te,col. fi.uer.solum iostabo,de rescript.

5 Primò Limita in iudice prorogante post finitũ tp̃s,quia licet nõ ualeat dispositio io uim prorogationis,ualet io uim nouæ concessionis. Bald.io l.1.col.1. uers.quæro post lapsum.C.de tẽp.app. Dec.cõs.443. in fi.uers.quoad ultimũ. Corset.in siog.suo,in uerbo, prorogatio dilationis,alleg.Barba.iu rub.de dila.col. 9.Mari.iuo.cõs.39.col.1.uer.p̃terea,& 2.uol.1.Rom. in l.4.col.1.uers.istã partẽ u̅r tenere,& Alex.in apost. ad Bar.in d.l.4.ff.de dam.infec.Natta in cle.sæpe,col. 65.uer.& hanc partẽ.de uerb,sign.Imo.io l.Titio cẽtũ.ff.de le,2.uer.item oota, Dec,io c.de causis, col.5. ver.ult.no.de off.deleg.Aret.in l.cũ stipulatus, col.3. uers.preterea dato,de uerb.obl.Contar.in repet.l.diffamari,in quib.ou.99.& seq.ubi declarat. C.de inge. manumis.Boer.dec.283.nu.19.Rebuff.io concord.in tit.de prorog.dilat.in uerbo,renouari.

6 Amplia,nam idem est in prorogatione partiũ,quę facta post finitum tp̃s, si non ualet in uim prorogationis,ualet io uim nouæ dilationis.Imo.in l.4.col.1. uer.an aũt si tunc.ff.de dam.infe. Alex.ibi,col.1.uers. illud facit ad quæst,Natta io clem. sæpe,col.65.uers. & hanc partem,de uerb.sig. & Alex.in apost.ad Bar. in d.l.4.Soc.cons.99.col.1.uol.3.Maria.iun.cõs.99. col.1.uol.1.Boer.decis.283.nu.19.

7 ¶Contrariũ in iudice prorogãte post finitũ tp̃s,tenet Spec.in tit. de dilat.§. nunc uideamus,uer.& sunt hæc in argu.Ant.de But.in c.præterea,col. fi.uers.q̃ro an iudex,de dilat.Ang.in l.fi.col.2.uer.in gl.fortuito.ff.de fer.& ibi Pau.de Cast.col.2. uers.sed vtrum iudex,& in l.1.col.2.uers.& sunt hæc in arg.C.de dilat.Barba.in c.P.& G.nu.58.uer.q̃ si iudex,de offic. deleg.Tiraq.de retract. conuent.§.1.in glo.7.nu.24.

8 ¶Contrariũ in partib. prorogantib. uoluit Bal.in c.de causis, col.2.uers. pone quod erat, de off.deleg. ibi,col.3.uers.quarta declaratio.Barba.in d.c.P.& G. nu.57.uers.sed pone,de offi.deleg.

9 Secvndò Limita, quia saltem impropriè potest dici prorogatio finito tempore.Spec.in tit.de dilatio, §.nunc uideamus,uers.& sunt hæc. Boer.decis.284. no.12.Tiraq.de retract.conuentio.in §.1. iu gl.7.nu. 24.Contar.in repet.l.diffamari,in quæstio.nu.98.C. de ingen.& manumiss.

CONCLVSIO IIII.

Argvmentvm.

Prorogatio non potest fieri ad maius tempus in primo termino comprehensum.

1 Dicvnt Doctores prorogationem fieri nõ posse ad maius tp̃s in primo termino cõprehẽsum, sed fieri debere ad tantũdem temporis,uel ad minus, Bal.cons.101.col.fi.uers.uenio ad quintum, uol.3.& in c.fi.de consue.col.pen.uers.unde q̃libet prorogatio.& uers.& aduertendũ,Capol.in l.si fugitiui,col.7. vers.

ver. pro hoc facit optime.C.de ser.fugit.Fran.in c.tua nobis,col. 2.de app.vers.& hæc faciunt ad quæst. Fel. in c.de causis,col.2.in fi. de offic.deleg.vers.2. limita. Hippo.in sing. 52.Maria.inn.con s.63.nu.6.vers.facit quia.vol.2.Affli.in c.1.col.fi.qb.mod.feu.consti.pôt.

2 Et propterea dicit Cum.in l.4 ff. de dam.infec.ver. item notat, ꝙ maius tempus est protelatio, sed ad idẽ tempus,vel tantundem est renouatio.

¶Contrarium sentit Alex. cons.70. col. 1. & seq. vers.non omitto tamen,vol.2.

De minoribus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Minori an concedenda restitutio sit, sine alia læsionis probatione.

1 DIVERSITAS opinionum versatur inter Doct.in illa quæstione,an si minor asserat omisisse probationes, & ꝑpterea petat restitutionem in integrũ,debeat probare se habere probationes, quę possunt ius suũ fundare,an vero sine alia probatione restituatur,& quidem Bar.in l.nam & postea.§.si minor. col.fi.ff.de iureiu.tenet illum non esse restituendum, nisi doceatur de probatione,quã asserit omisisse, & de tali per quã ius ipsius minoris fundetur.idem tenet Bal.ibi, col.fi. ver.extra not.& idem Ang.col. fi.in vers.in gl.in verbo,captus,idem tenet ibi Sal.col.1.ver. & ex ista glo. colligitur.Rom.in pen.col.& Alex.& Ias.qui dicunt

* hanc esse * cõem Doct.opi. Imo.in c.auditis,in 1.no. in 1.col.in fi.de restit.in integ.Alb.in l.minor 25.annis si omissam.ff.de minor.Boer.decis.79.nu.6.

2 ¶Contrarium sentit Spec. in tit.de restit.in integ. in §.1.vers.illud prætermittendũ non est, vbi tenet,ꝙ ex sola partis,vel sui procuratoris allegatione, quòd omissæ sint probationes,restituatur minor,vel ecclesia,& idem sentit idem Spec. in d.§.1. in prin.illius §. idem Ant.de But. in c.auditis.in pe.col. de rest.in integ.& ibi Abb.in 8.not.& in c.suscitata,in 2.not.eod. tit. Are.in cons.69.col.pen.& in d.§.si minor.col.fin. Ias.in d.§.si minor,col.pen.apost.ad deci. Tholos.53. decis.Neapol.109.in nouis.

3 Concorda,vt dicetur infra in tertia cõclusione huius tit.sub nu.2. quòd vbi tractatur de damno euitãdo,minor eo ipso restituatur, aliàs secus.

4 Limita hanc vltimam opin. qñ minor litigaret per procuratorem cum iuramento cõstitutum, vel iurasset non venire contra processum , quia tunc aduersus omissas probationes nõ restitueretur, vt declarat Bar. in l.minor 25.annis.ff.de minor. Ias.in auth.sacramẽta puberum,nu.76.C.si aduer.vend.decis.Tholos.45. & decis.49.& ibi Steph.Aufre.in additio.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Minor , qui petit restitui aduersus appellationem, an in primis debeat probare de læsione.

1 SIMILIS est dubitatio,an minor,qui non appellauit , vel non est prosecutus appellationẽ, si petat restitutionem,debeat probare de iure suo,ex quo apparere possit,an ipse læsus sit,vel ne ob non appellationem,vel eius omissam prosecutionem,cũ aliàs fortasse sibi expediret nõ appellasse,& quidẽ Bar.in loco præalleg. in d.§.si minor,col.fi.tenet minorẽ non restitui nisi docto de iure suo, & ibi Ang.col.fi. & Saly. col.1.& Rom.col.fi.& Are.in finalib.verbis,dũ se remittit ad no.per Bart.ibi.idem tenet Abb. in cons.77. col.3.vol.2.& Pau.de Cast.in cõs.3.inci.in causa,quę vertitur,col.2.vol.2.& in cons.196.col.1.in fi.vol.2. inci.super primo q̃sito,idem tenet Bal.in l.fi.in fi.C.ĩ quib.caus.in integ.rest.non est neces.& ibi Saly. in fi. Alc.in cõs.55.col.fi.vol.5.Rot.dec.87.in no.Bellam. dec.38.apos.ad dec.Tholo.53. Alex.in apost.ad Bar. in l.certũ,§.in pupillo.ff.de cons.Guid.Pap.deci.141. deci.Neap.96.nu.14. Grat.in cons.119.col. pe.& fi. vol.1. Alc.de præsump.in 1.reg.in 42.præsumptione.

2 ¶Contrarium , ꝙ imò eo ipso minor dicatur læsus,ex quo nõ appellauit,& ꝙ tunc tanquã læsus possit restitui,tenet Bart.sibi cõtrarius in l.fi. col.fi. C.in quib.caus.in integ.restit.non est neces. & Pau.de Cas. in d.l.nam & postea.§.si minor,& istam opinionẽ sensit gl.in l.si minor 25.annis filiusfa.§.1.in uerbo iure desiderat.ff.de minor. Ang.in d.l.fi.col.fi.

3 Cõcorda,prout nõnulli in hac materia distinguũt, aut minor est reus,& tunc non appellando dr̃ lęsus,ut eo ipso possit petere restitutionẽ. Aut vero est actor, & tunc non appellando , non dicatur læsus absq; alia probatione:ista fuit opinio Fulgos.in d.§.si minor,& in d.l.fi.C.in quib.causis in integ. rest.non est neces. & ibi Pau.de Cast.Alex.in cons.115.in fi. vol.5. Iac. de S.Georgio in d.l.fi.in fi.Ruin.cons.68.nu.20.ver. & quamuis,uol.1.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Minor an eo ipso quod aliquid præiudiciale confessus est, dicatur læsus, ita quod absque alia probatione restituatur.

1 SVBSEQVENTI ordine dubitari cõtingit, an eo ipso ꝙ minor est confessus aliquid præiudiciale dicatur læsus,ut propterea restituatur, an uero teneatur aliquid probare,ex quo appareat,ueritatẽ esse contra confessionem per eum factã , & quod nõ restituatur, nisi docto de errore,tenet Spe.in tit.de restit.in integ. §.1.col.pen.uer.sed nunquid ecclesia. Cy. in l.1.in fi. C.de conf.& ibi Bal.col.15.uer.pręterea sequeretur, & ibi Sal. uers.item iuxta hoc quæro.Ant. de Butr.in c.fi.in fi.de conf. Abb.in c.auditis,ĩ fi.de restit. in integ.Alex.in cons.55. in fi.uol.5.Soc.in cons.115.col. pen.uol.1.Bertr.in cons.169.col.2.uol.1.

¶Contrariũ tenet gl.in c.2.de rest.in integ.in gl.in uerbo,cõputandum,in gl.2.ubi et ꝙ falsitas cõfessionis probari non posit , cum quib.gl.transeunt Doct.

2 Cõcorda,ut per Alex.in l.nã & postea,§.si minor, col.fi.uã aut ex sola cõfessione minor afficitur dãno re ipsa,ut quia cõfessus fuit fideiussisse,& procedat ultima opin. secus qñ ex confessione non sequeretur dãnũ necessario re ipsa, & ita procedit prima opi. & istã distinctionem vr̃ sequi Ias.ibi,dum se remittit ad Alex. in d.§.si minor. in 2.col. Ruin.in cons.135. col.2.& seq.uol.1.& cons.59. col.3.uol.4. & cons.88.col.1. uol.4.& in cons.95.col 1.& seq.& col.fi.uol.5.

3 Et propterea dicit Alex.in d.§.si minor, ut minor in criminalib.sit restituendus aduersus confessionem, quia eo ipso dr̃ læsus,& ita uoluit Ang.in l.certũ.ff.de confes.in §.pupillo.Sentit Bal.in cõs.310.uol.2.Cor. expressè in cons.192.col.2.uol.4.Alex.in cons 115. uol.5.Ias.in cons.188.col.1.uol.2.Hippo.in l.1.§.si quis ultro.in fi.col.in fi.ff.de quæst.Alex.in cõs.115. col.1.in fi.uol.3. Ias.in d.§.si minor, in 2.col.in prin. Gram.in cons.ciuili 16.col.1. & in cons.60.col.2.& cons.ciuili 59.col.4.Hipp.in sing.445.

4 Limita, nam io atrocibus nonquam mioor admittitur ad reuocandam eius confesſionem. Hippo. in l. de minore. io prin. col. fi. ff. de quæſt.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Minor ſi maior factus, infra quinquennium de alienatione facta per eum non ſit conqueſtus, eam amplius retractare non poteſt.

1 INVALIDA alienatio per mioorem facta, retractari non poteſt, ſi maior factus infra quinqucunium non ſit conqueſtus, text. eſt in l. fio. C. ſi maior factus alicoa. gl. in verbo, comprobauerit, in l. 3. ff. de mioor. idem tenet Bal. conſ. 45. in prin. vol. 2. Alex. cóſ. 117. col. 1. verſ. & adhuc dico, vol. 5. Aret. conſ. 127. col. 3. in prin. verſ. non obſtat id, quod dicit. Calca. conſ. 22. col. fi. verſ. ſed licet oon præſumpſerit. Pariſ. conſ. 16. nu. 95. verſ. 3. tollitur, vol. 2. Ruio. conſ. 63. col. 2. ver. 4. pro eadem parte facit, vol. 1. & conſ. 141. col. 2. ver. ſed datn, vol. 4. Bruo. conſ. 51. in fi. verſ. cæterū. Pariſ. cóſ. 33. nu. 32. ver. & optime cóprobatur, vol. 1. Dec. in l. qoid ab initio, col. fi. ver. & ſimiliter. ff. de re iud. Brun. ī trac. de for. ſo 49. col. 2. verſ. 2. p̄ſata cóclusio.

2 Amplia, vt talis ratificatio per ſilentium inducta, retrotrahatur ad tempus cōtractus, ita Alex. in d. cóſ. 117. col. 1. verſ. & adhuc dico, vol. 5.

3 PRIMÒ Limita, hoc nō procedere in donatione facta à minore, q̄ vt ſit irretractabilis, requirit ſpatiū decem annorū ioter præſentes, & viginti ioter abſentes, vt in d. l. fi. in fi. idē voluit Azo in ſumma. C. ſi maior fac. alien. ver. cæterum. Calcan. conſ. 22. col. fi. verſ. ſed licet non præſcripſerit. Brun. de forma, fol. 49. col. 2. verſ. 2. concluſio. Pariſ. conſ. 16. nu. 96. vol. 2.

4 Amplia hanc limitationem, locum habere ēt ſi fuerit facta donatio ob cauſam. Cur. iun. cóſ. 141. col. fi. verſ. noo obſtat etiam præmiſsis.

5 SECVNDÒ Limita regulam tantummodo locū habere, vbi adeſt defectus decreti in alienatione, ſecus vero ſi alio defectu contractus minoris non valeret, vtputa ſi noo eſſet facta ex legitima cauſa alienatio. ita Corn. conſ. 207. col. pen. verſ. quicquid aūt ſit, vol. 3.

6 Amplia, quia idem eſſet ſi ratione minus legitimæ perſonæ cōtractus non valeret, vt puta quia minor habens curatorem, ſine eo cootraheret, vt tenuit Iac. de Arena in d. l. fi. verſ. hoc principiū, & ibi Cyn. verſ. itē requirit q minor. Io. Fab. ver. tu aūt intellige, & verſ. & dicit, refert, & ſequitur Corn. in d. conſ. 207. col. pen. verſ. quicquid, vol. 3. deciſ. Neap. 92. in nou. Sal. in d. l. fi. verſ. quæro, quid ſi oon tantum.

¶ Contrarium voluit Corn. conſ. 36. col. fi. ver. nec obſtat, vol. 2.

7 TERTIÒ Limita, quando minor curatorē non habens venderet, vt declarat Corn. d. conſil. 207. col. fi. verſ. & forte ex his, vol. 1. Sal. in d. l. fi. col. 1. in fi. verſ. eſt & tertius. dec. Neapol. 92. in nou.

8 QVARTÒ Limita, qn̄ contractus minoris haberet dolum annexum, ſi enim tunc expreſsè ratificari non pōt, ut dicit tex. in l. 1. C. ſi maior fa. minus eſt ratificabilis per curſum tēporis, & in iſtis terminis hoc dicit Rom. conſ. 54. col. 1. in fin. uerſ. 3. iſta pars. Curt. iun. conſ. 50. per totum, & conſ. 51. Rui. coof. 170. col. 7. uerſ. 29. uerſ. ſed uidetur obſtare, uol. 1. Pariſ. in cóſ. 300. nom. 69. uol. 1.

9 PRIMÒ Amplia, nam idem eſt qn̄ dolus præſumitur ex inobſeruantia ſtatuti. ita Roman. in d. coof. 54. col. 2. oerſ. 2. idem colligit. Barba. conſ. 70. col. 3. uer. præterea hoc idē colligitur, uol. 3. Curt. iun. conſ. 50. per totum. Rui. conſ. 170. nu. 29. uerſ. ſed uidetur obſtare, uol. 1. Pariſ. conſ. 100. nu. 68. uol. 1.

10 SECVNDÒ Amplia, ut idē ſit ī dolo p̄ſumpto reſultāte ex læſione. Barba. in cóſ. 42. nu. 14. in fi. uol. 1. uer. ad hoc adduco, & conſ. 70. uerſ. & licet iſta, uol. 3.

¶ Contrarium in dolo præſumpto, uoluit Pariſ. conſ. 49. nu. 14. & ſeq. ool. 1.

11 TERTIÒ Amplia præcedentem limitationem etiam ſi dolus ſit cognitus illi facto maiori, prout dicit Curt. conſ. 51.

12 QVINTÒ Limita, qō minor maior factus ſciuit illud, quod cootinebat contractos in ſui præiudiciū, ſecus uero ſi illud ignorauit. Mari. iuo. coof. 59. col. 2. uerſ. oec his obſtat, uol. 1.

13 SEXTÒ Limita regulam non procedere de iure canooico, quo attento noo habet locū diſpoſitio dictæ legis propter malam fidem illius, qui ſcit contractum non ualere. Ant. de But. in conſ. 45. col. 3. uerſ. nō obſtat, refert, & ſequitur Ruin. cóſ. 41. col. fi. uerſ. præterea non potuit, uol. 1.

14 SEPTIMÒ Limita, nam lapſus temporis non noceret, ſi maior factus ante quinquenniū declaret ſe oolle ratificare, ita Bar. in d. l. fi. uerſ. ad unum tamen aduerte. C. ſi maior ſact. alien. & ibi Sal. col. 1. uerſi. & ideo quandocunque, & col. 2. uer. item, & ſi maior.

15 Amplia, etiam ſi iſtod dicat extra iudicium, ut tenent Azo, & gl. io d. l. fi. & ibi Sal. circa fi. uerſ. quæro ao ſufficiat. C. ſi maior fact.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Contractus minorum cum iuramento, an ualeant.

1 EX tex. in auth. ſacram. pub. C. ſi aduerſus uendi. colligitur cootractus minorum iuramento firmatos non retractari.

2 ¶ Contrarium, q contractus mioorum non firmetur iuramento, ſed tantummodo iuramentum ſit ſeruandum, uoluit Chriſtoph. Porc. in §. in extraneis. in fi. uerſ. ego aliàs. Inſtit. de hæred. quali. & diff. ſequitur Iaſ. in d. auth. ſacram. pub. col. 2. uerſ. iouenio Vltramontanum Doct. C. ſi aduer. uendit.

3 PRIMÒ Amplia, ut ēt petita abſolutione a iuramēto, remaneat contractus ualidus, & neceſſe ſit recurri ad reſtitutionē in integ. iuxta not. declarationē Corn. ita diſtinguentis in conſ. 287. col. pen. & fi. uol. 4. nā aut contractus ſuſtinetur ſolo iuramento, & tūc illo ſublato, cootractus anoullatur. Aut contractus etiam alio iure ſuſtinetur, & tunc etiam remoto iuramento cootractus eſt ſeruandus, & tene menti.

4 SECVNDÒ Amplia, ut ēt data enormi, uel enormiſsima læſione, oon poſsit mioor læſus ex cōtractu iurato petere abſolutiooē a iuramento, ut habetur late in concluſione noſtra prima, in tit. de iur. dot.

¶ Contrarium in eadē concluſione in altera parte ubi allegaotur deciſiones cootrariæ.

5 TERTIÒ Amplia, ut ēt contractus donationis cōfirmetur iuramento per diſpoſitionem auth. ſacra puberū, ut tenet gl. in d. auth. in uerbo, contractib. & ibi Bar. col. fi. uer. q̄ro utrum hæc auth. & ibi Bal. col. pe. uer. ulterius q̄ritur. Imo. coof. 123. col. 2. in fi. uerſ. nā poteſt rūderi. Are. in c. in præſentia, col. 3. in 6. oot. de prob. Imo. in c. cū contingat, col. 53. uerſ. item attēde ut quantū uoluit. de iur. iur. Albe. de Roſa in d. authē. ſacra puberum, col. 3. in fi. uerſ. ſuper contractib. & col. 4. uer. quid de donatione. Odofre. ibi, col. 3. uerſ. ſuper eo, quod dicit, Io. And. in c. cum cōtingat, uerſ.

item,

itẽ quod habet locũ, de iureiu. Ang.in d.auth. sacram. pub.in 2.col.ver.item nota.et ibi Sal.col.3.in fi. uersi. quæro cũ gl. Aluarot.in c.1.in §.itẽ sacramẽta,col.pe. ver.quæro cum d.gl.de pac.iur.fir. Alex.cõs.39.col.fi. ver.nec ẽt posses,vol.4.& cõs.125.col.6.& seq.vol. 1. Soc.cõs.53.col.fi.vol.4. Alex.cõs.53.col.6.uer.ad hoc rñdetur,uol.3. Dec.cõs.180.col.3. uer. accedit quod in iuño,& cõs.181.col.2.ver.& hoc cõfirmatur,vbi dicit istã * cõem opinionem,& idem dicit idem Dec,vbi eandem opi.tenet,in consi.639.col.1. Cur.iun. cons. 141.col.1. Fel.in d.c.in præsentia, col. 4. uer. in tex. ibi,iuño firmauit. Bertr.cons.22.col.1.vol.2. & consi. 204.col.2.vol.3. Aret. in l. qui superstitis,col.4.in fi. ff.de acq.hære. ver.adde ẽt ad prædictam limitationẽ. Ang.in auth.sacramenta puberum,col.1.in fi.uers. & habet locum hæc lex,& ibi apost. ad Iacob. Butr. qui dicit communem. Iser.in c.1.§.item sacramenta,col.4. in fi.uer.item siue sit contractus,de pac. iuram. firm. Affli.ibi,in 6.no.nu.1. Ruin.consi.60.col. pen.vol.3. Gram.qui dicit magis * communem,dec.103.nu. 54.

¶ Contrariam autem opin. sequutus est Cyn. in d. auth.sacram.in 12.q.licèt dicat,quòd alia opinio cõmuniter obseruetur.

6 PRIMÒ Limita, hanc ampliationem procedere in donatione pura,secus in renunciatione aliquo dato, vel recepto,in qua minor renuncians esset enormissimè læsus,vt declarat Bertr.consi.46.col.fi.vol.2. Alex. consi.43.col.5.ver.restat respondere,vol.3. Rui. cons. 170.col.5.et 6.vol.1.

7 SECVNDÒ Limita,stante enormissima læsione,ut per Cur.iun.consi.141.col.1.et seq.

8 Amplia supradicta in muliere,minore,ut per Rui. consi.107.nu.16.vol.1.

9 QVARTÒ Amplia, si statutum requireret ẽt certam solemnitatem in contractibus minorum, quia ẽt contractus, in quo non interuenit dicta solemnitas, firmatur iuramento,ita Alex.in consi.53.col.4. uol. 3.uer.aut non interuenit,et col.seq.de qua ampliatione vide in conclusio.5.tit.de iureiur.

10 QVINTÒ Amplia, vt etiam populus seu vniuersitas per iuramentum habeatur pro maiori,ita excludatur a beneficio restitutionis in integrum,ita tenet Rayner.in summa decretal.sub tit. de iur.iur. refert, et sequitur Bal.in l.generaliter,col.2.in prin.C.de reb. credi.firmat Fel.in c.cum sit generale,in 6.col. in fi.vers. intelligo dupliciter,de for.compet.dec.Tholos.45. in finalibus verbis. Ias.in d.auth.sacramenta puberum,in 13.col.ver.3.aduerte.

¶ Contrarium autem voluit Corn.consi.45.nu.11. vol.2.

11 Tenendo autem primam opinionem communem, Limita secus esse in ecclesia, quæ per iuramentum administratoris nõ amittit beneficium restitutionis in integrum,nec desinit habere iura minoris, prout tradit Bal.in d.l.generaliter,in loco proximè allegato. Fely.in d.c.cum sit generale,col.7.in prin.uers. secus dicens,de for.comp.et uoluit gl.in verbo, contractum, in c.1.de in inte.rest.in 6. Bal.in c.1.§.item sacramenta,col.4.uer.quæro utrum iuramentum Prælati, de pac.iur.fir.et fuit de mẽte Io. An.in c.grauis,in 2. col. ver.nisi forsan priuatus,de deposit. Ias. in d.auth. sacramenta,in 12.col.versicu. 5.principaliter limita. Alber. de Rosat.ibi col.pe.uer. sed nunquid. Paul. de Cast. ibi in 1.col.ver.item adde. Afflict.in d. §. item sacramenta,in uer.in gl.4.nu.62.

¶ Contrarium tenet dec.Tholos.45.in fi. et sentit idem in dec.161.

12 SEXTÒ Amplia,ut minor quando iurauit non venire contra processum, vel iudicium,non possit petere restitutionem in integrum,si in aliquo defecit in iudicio per ipsum agitato.ita gl.in d.auth.sacramenta puberum,in gl.3.in fi.decis.Tholosa.45. Bar.in d.auth.sacramenta puberum,col.fi.uer.quæro quid in iudiciis. Bar.in l.minor.circa fi.uer.quæro extra glo.ff.de procur.Saly.in d.auth.sacramenta puberum, col.5. versi. nunc prosequendo glossam quæro. Imol.in c. cum cõtingat,col.63.ver. an autem dicta auth. de iureiur. & Ang.in d.auth.sacramenta puberum,in 1.colum.in fi. ver. & idem etiam in iudicio, apostillator ad Iacob. But.in d.auth.sacramenta puberum,col.pen. qui dicit quòd ita tenent * omnes. Bar.ibi col.fi.uer. quæro quid si in iudiciis. Bal.ibi,col.3. ver. modò venio ad uerbũ sponte,& ibi Ang.in 2. col. versi.item not. Sal. col. 5. ver.nunc prosequendo gl.

13 Declara, quia licet minor in hoc casu non possit petere in integrum restitutionem,tamen poterit appellare,secundum gl.in uerbo super contractibus, uersi. quid si iurauit,in d.§.item sacramenta,& ibi Aluarot. & Præpos.Alex.Affli.in ver.in gl.4.nu.14. Iacob. col. pen.in ver.in eadem gl.in fi.Ias. in d.auth.sacramenta, col.19.ver.& vide quod ista auth.& ver.sum in vltima parte. Isern.in d.§.item sacramenta,col.4. in fi. vers.item siue sit cõtractus,& Aluarot.col.6.vers.quæro cum d. gl.1.Præpos.col.4.uersicu.quæro cum d.gl.Afflic. in 6.not.nu.1.& 11.in ver.in 4.gl.nu.13.Boer.dec. 92.

¶ Contrarium,vt dispositio ista non habeat locum in iudiciis,voluit Cyn.in d.auth.sacramenta puberum, in 15.q.& Iac.Butr.in d.auth.sacramenta puberũ,col. 2.uer.sed quid in iudice,& ibi Alb.de Ros.col.pe.vers. quæris etiam gl.& fuit opi.Odofr.in d.auth. sacramenta,ver.sed denuo quæro,& uer.seq.

Tenendo primam opin. communem.

14 Amplia etiam in arbitro procedere dispositionem auth.sacramenta puberum,vt ponit And. de Iser. in §. item sacramenta,col.4.in fi. uers.item siue sit contractus,Aluarot. col.6.in fi.versi.quæro cum d.gl.Afflic. in 6.not.nu.1.& in ver.in gl.4.nu.16.Cardin.in cõsi. 92.col.pe.in fi.Alb.de Ros.in d.auth.sacram.pub.nu. 15.versi.quæris glo.

15 PRIMÒ Limita hanc sextã ampliationem,quòd minor iuraret non contrauenire in futurum,secus si iuraret aliquid in præteritum,quia tunc si esset læsus in iudicio restitueretur,ita tenet Bar.in suo cons.incip. Berardus de Tuderto minor.refert & sequitur d. Ant.de Alexandro in d.auth.sacramenta puber.col.fi. apostil. ad Iacob. Butr.in d.auth.sacramenta puberum,col.pe. in fi.Iacob.col.pen.ver.in eadem gl.in fi. Affli.in §. itẽ sacramenta,in 6.not.nu.14.

¶ Contrarium tenet Ias.in d.auth.sacramenta puberum,col.20.& seq.

16 SECVNDÒ Limita, ut in hoc casu non sufficiat iuramentum generaliter præstitum, ut declarat Pau.de Castro in repet.auth.sacramenta puberum, quem refert,& sequitur Ant. de Alex.ibi col.fi. & Ias. col. 21. de quo dicitur in limitationibus.

17 TERTIO Limita, ut in limitatione sequentis ampliationis.

18 SEPTIMO Amplia, nam si minor iudicium agat per procuratorem constitutum cum iuramento, quia censetur tunc iudicium agi per maiorem,non potest is amplius in integrum restitui,ut per Bar. in l.minor,in princ. ff.de minor. Ang.Aret. in §. appellantur,col.3. uer.aduertas tamen,inst.de excep. Bertr.consi.87.colum.1.vol.1.in nou.& cons.51.col.1.vol.3. & consil. 154.col.1.eo.vol. Guid.Pap.q. 484. & q.35. Gram. consi.ciuil.61.vol.2.

Limita

Limita hanc ampliationem in processu crimitali, in quo etiam si minor iuraret, iudicium sine auctoritate curatoris non sustineretur, Guid. Pap. consi. 130. Bal. in l. t. cul. 14. ver. sed pone minor videns. C. de cōfess.

Et in hoc casu saluari posset dictum Cyni, & Iacobi But. in d. auth. sacramenta puberū, dū tenent q in iudiciis minor per iuramentum non repræsentetur maior.

¶ Contrarium in hoc casu sentit Imo. in c. cum cōtingat, col. 63. uers. an autem d. auth. de iureiur. & hoc expressè voluit Bal. in d. auth. sacramenta puberum, col. 3. ver. modò uenio ad verbum, sponte.

19 Octavò Amplia, ut in hoc casu non requiratur certioratio, de quo dic ut in conclusione nostra, an iuramentum requirat certiorationem, sub tit. de iureiur. concl. 3.

20 Nonò Amplia, vt sacramentum etiam confirmet contractum ipso iure nullum, secundum opinionem Martini, quam etiam sequitur gl. in d. c. auth. sacramenta puberum, in verbo, contractibus, & ibi Iacob. Butrig. col. 1. Alb. de Ro. col. 1. ibi, & col. fi. ver. & expone, & ibi Odofred. col. fi. ver. sed denuo quæro, nunquid hęc cōstitutio, gl. 1. in fi. in d. §. item sacra, & in gl. 3. uer. sed quæro, an hoc sit intelligendum. Bar. in d. auth. circa prin. & in 2. col. ver. sequitur in tex. contractibus; Bal. ibi in prin. & Paul. Cast. col. 2. ver. quæritur pro declaratione materiæ, & ibi Sal. culum. 2. in fin. uersi. quęro iuxta Idem, & ibi Io. Fab. & Iacobi. col. 6. uer. in gl. magna. Iacobus de Beluis. in §. item sacraméta, ver. quæritur, quid si pubes habet, & Aluarot. ibi in prin. & col. 6. ver. quæro subsequenter.

¶ Contrarium tenebat Bulgarus, quem sequitur Cyn. in d. auth. sacramenta puberum, in 1. q.

21 Decimò Amplia, vt idem sit si minor iuret per procuratorem, attenta dispositione iuris canonici, licèt forsan aliud dicendum esset attenta dispositione iuris ciuilis. Cyn. in d. auth. sacramenta puberum, in 9. q. Alber. de Rosa. in d. auth. sacramenta puberum, col. 2. qui dicit hoc procedere, quando iurauit in mandato minor, secus si in mandato non iurasset. Odofred. in d. authen. sacramenta puberum, col. 3. uer. sed denuo quęro, gl. in §. item sacramenta, in gl. 1. versi. quid si non ipse, de pac. iur. firm. Soc. consi. 131. nu. 9. uol. 4. Sal. in d. auth. in 6. col. uer. quæro an adultus. Iacob. de Beluis. in §. item sacramenta, ver. quæritur quid si pubes. Isernia in d. §. item sacramenta, col. 2. Aluarot. ibi, col. 3. versi. quæro subsequenter cum d. glos. Præpos. col. 2. ver. quæro subsequenter. Afflict. nu. 40. & seq.

22 XI. Amplia, vt conclusio procedat etiam in liberatione facta per minorem cum iur̃o, gl. in l. 3. §. 1. ff. de contra. iud. tute. in verbo, liberationem, apostill. ad Iaco. Butr. col. pe. in d. auth. sacramenta puberum, & ibi Alber. in 3. col. ver. in contractibus, & ibi Odof. col. 3. ver. super eo, quod dicit, & ver. sed denuo quæro hic, gl. in verbo, super cōtractibus, in ver. item quæro, in §. item sacramenta. Bertr. consi. 87. nu. 10. vol. 3. Bar. in d. auth. col. 2. ver. quæro vtrum hic auth. & ver. seq. incip. quæro quid si iuramentum interponatur. Bald. ibi col. 3. ver. vlterius quæritur, & ibi Ang. in 2. col. versi. item not. & ibi Sal. in 6. col. uer. quæro ab extra. & Io. Fab. ibi, & Iacob. col. 6. ver. in eadem gl. nos cōtra, & ibi Ias. col. 18. ver. sum nunc in sequenti parte gl. Aluarot. in §. itē sacramenta, col. 6. ver. quæro subsequent. Affli. ibi in 6. not. nu. 6. & in ver. in glo. 4. nu. 12. Rui. consi. 159. col. 1. vol. 5.

¶ Contrarium in hoc casu voluit Cyn. in 14. q. in d. auth. sacram. pub.

23 XII. Amplia idem esse etiam in quasi contractu, puta in additione hæreditatis, vt ponit gl. in d. auth. sacramenta puberum, in verbo, contractibus, apostillator ad Iacob. Butr. in d. auth. sacramenta puberum, & ibi Alber. in 3. col. versi. super contractibus, & ibi Odofred. col. 3. ver. super eo, quod dicit, & col. pen. uer. sed denuò quæro, quid si minor. Bertr. consi. 87. nu. 10. vol. 3. Bar. in d. auth. col. 2. ver. vtrum hæc auth. & ibi Bal. col. 3. versi. vlterius quæritur, & ibi Ang. in 2. col. ver. item nota. Saly. ibi, in 3. col. ver. quæro cum gloss. & ibi Io. Fab. & Iacob. col. 6. ver. in eadem gl. ibi nos contra, & colum. penul. uersic. in eadem glos. in fi. Ias. in d. auth. sacramenta, col. 18. versi. sum nunc in sequenti parte gl. Aluarot. in d. §. item sacramenta, col. 6. versi. quæro subsequent. & Præpos. colum. 4. uersi. quæro subsequenter.

24 XIII. Amplia, vt sufficiat, q iuramentum præstetur ante, vel post contractum, gl. in d. auth. sacr̃a, in gl. 2. super verbo, super. & glo. super verbo, contractibus, in ver. sed quid si primò uendidit. in §. itē sacramēta.

25 Declarat hoc locum habere, dummodò in cōtinenti præstetur, secondum Alber. de Rosa. in d. auth. sacramenta puberum, ver. gl. ēi videtur sentire, & Bar. in d. auth. sacramenta puberum, col. 1. in fi. ver. sequitur in textu super. Ang. ibi in 2. col. ver. sequitur in litera super contractibus, & ibi Io Fabri, & Iacobi, in 2. not. Iser. in §. item sacramenta, col. 3. & seq. & col. 4. versi. habet autem locum. Aluarot. col. 6. uer. quæro subseq. Præpos. col. 4. uersi. quæro subseq. Afflict. ibi, in 5. no. nu. 2. & in uer. in gl. 4. nu. 12.

26 XIIII. Amplia regulam procedere in quocunque minore iurante, siue minor sit paterfamilias, siue sit filiusfam. vt per gl. in d. §. item sacramenta puberum, in gl. 1. versi. quæro nunquid sit intelligendum. Iaco. de Beluis. in §. item sacramenta, ver. quæritur q & si probat. Isern. ibi, col. 2. Aluaro. ibi co. 4. uer. quæro subsequent. Præpos. colum. 3. ver. quæro subsequent. Afflic. ibi in 7. not. nu. 29.

27 XV. Amplia, siue minor iurans sit liber, siue sit seruus, ut dicit gl. in §. item sacramenta, in gl. 1. ver. sed nunquid. & ibi Iacob. de Beluis. versi. quæritur quid si pubes, & Iser. ibi, col. 2. Aluarot. ibi col. 4. versi. quæro quid. Præpo. col. 3. uers. quæro subsequenter, & ibi Afflict. in 7. not. nu. 30.

28 XVI. Amplia nedum in contractibus rerum ipsorum minorum iuramentum operari, sed etiam in contractibus interpositis super rebus alienis, ut tenet Bartol. post Rofred. in d. auth. sacramenta puberum, uersi. sequitur in textu, rerum suarum, & Saly. ibi col. 6. uers. ad rationem Iacob. Butr. & in ver. quæro quid si contractus, & ibi Iacob. in pen. not. Ias. in d. auth. sacramēta, col. 6. uer. sequitur in tex. Isern. in §. item sacramēta, col. 5. & ibi Affl. in 7 no. nu. 1. & in gl. 4. nu. 51. & 52.

29 XVII. Amplia, vt iuramentum operetur nedum si minor contrahat, sed etiam si contrahenti consentiat, ita voluit gl. in §. sed quod sancitum, in verbo, neq; scriptum, in auth. de nup. & Angel. ponit in vlt. colum. refert, & sequitur Iason in auth. sacram. pub. col. 19. ver. adde sextam.

¶ Contrarium tenet Afflict. in d. §. item sacramenta, num. 10.

30 XVIII. Amplia, etiam iur̃m interpositum à minore inducto blanditiis, vel suasionib. nihilominus operari, vt per Iac. de Beluis. in §. item sacramenta, circa fi.

31 Declara, q̃a in hoc casu posset peti absolutio a vinculo iuramenti, ut cōcludit Iac. in d. auth. sacram. pub. col. 1. in fi. & seq. & Aluarot. in §. item sacramenta, col. 5. ver. quæro subsequenter. Præpos. col. 3. uersi. quæro subsequenter cū dicta gl. Affl. distinguit ibi, nu. 17. & seq. & in 7. not. nu. 36.

Primò

32 PRIMÒ Limita conclusionem principalem locum habere, quando pubes iurat vt minor, secus verò, quando iurat ut maior, existimans se maiorem errore ductus, ita Maria.iun.consi.3.col.fi.vol.2.

33 SECVNDÒ Limita, quando per statutum requiritur certa solemnitas in contractu, & illa non adhibita, statutum ulterius procedendo annullaret fidem instrumenti, quia tunc non poterit ex instrumento probari iuramentum, secundum Alex.consi.53.col.3.vol.3.uer. vnde attento, de quo dic vt infra in conclusione 11.in tit.de statut.in 6.lib.circa finem.

34 TERTIO Limita, vt conclusio locum habeat, si modò iuramentum præstetur tactis euangeliis, vel scripturis sacris, & non aliàs, vt voluit gl.in tit.de pac.iur.firm.in §.item sacramenta, in gl. 1.in prin. Cyn. in d.auth.sacramenta puberum, in 4.& 6.q.& ibi Bart.col.1.in fi.ver.quæro circa istud.decis.Tholos.nu. 161.& hoc est quod voluit Bald. in l.1.C.si aduers. vendit.in prima solutione, dum opponit de l.si alterius.C.si minor se maior.dixe.& Odofre.in d.auth.sacramenta puberum, in 1.q.Bar.in auth.sacramenta puberum, in 2.quæstio.& ibi Bal.in 2.q. Ang.ibi, in 1.col.in fi. versi, sequitur, in litera facta, & ibi Sal.in 2. q. & Iacob. in 1.not.Isern.in d.§.item sacramenta, col. 1. & sequ. & Aluarot.col.3.versi.quæro subseq.& ibi Præpos. in 2.col.uer.oppono subsequent.Affl.in d.§.item sacramenta, nu. 14 & seq.& 23.

¶Contrarium tenet Imola in c.cum contingat, col. 62.uer.item secundo potest dubitari, de iureio. & sentit de iure canonico hoc esse uerum.Io.Fabri in d. authen.sacramenta, & Iacob.de Beluis.in §.item sacramenta, ver.quæritur si verbo tenus,

35 Et facit pro prima opinio.nam iuramentum ut operetur, requirit tactum scripturarum, vt dicit Io. Andr. in c.& si Christus, in 2.col. ver. in iuramentis autem, de iureiu.gl.in cle.1 §.porro, in verbo, tacta, de hæret. Archid.in c.vt circa, col.4.in uerbo, præstito, de elect. lib.6. Abb.in d.c.& si Christus, col.pe.ver.ideo quæro, de iureiur.post Inno.ibi, in ver. in iuramentis tamen. Host.ibi, in 3.col.uer.in iuramentis vero, & Anto. de Butr.col.2.in fi.ver.in iuramentis autem.Bal.in c. 1.§.si a domino.col.fi.in fi. ver.nota quod in iuramento, quid sit inuestitura, & in c.1.§.item sacramenta, col. 2.vers.quæritur vtrum iuramentum, de pac.iur.firm. Paul.de Cast.& Alex.in l.3.§.iurari, ff.de iureiur. & Abb.in c.fraternitatis, col.fi.& uer.aduerte qualiter, de test.Bal. in repet.l.2.col.20, uersi.sed quid si testis, ff.de iureiu, Spec.in tit.de teste, §.sequitur, versi.& nota. & ibi Ioã. And.in addi.Bal.in l.generaliter, §.fi. C. de reb. cred. & in l.fi.in fi.C.si ex fals.instrum.Abb.in c.fi, in 1.no. ff.de iur.calumn.Cassan. consil.39.colum.20.Card.in clem.1.§.porrò, in 3.quæstione, de hær. Ias. in l. ex ea parte, num.9.ff.de verb.obliga.Ruin.in consi. 103 nu, 12, volum.4.

¶ Contrarium tenet Spec.in tit.de iureiur.§.1.circa fi.ver.in summa nota,

Tenendo primam opinionem,

36 PRIMÒ Sublimita, nam de consuetudine nõ requiritur tactus euangeliorum, vel sacrarum scripturarum, sed sufficit tactus cuiuscunque libri, vel tabulæ, secundum gl.in auth. iusiurandum quod præstatur ab his, in verbo, quatuor, & in §.item sacramenta, in gl.1, in tit.de pac.iur.firm.Imol.in d.c.cum contingat, col. 62.Abb.in c.fraternitatis, col.fi.versi.& aduerte, & ibi Fel.col.8.versi.in glo.fi.Abb.in c.fi.in 1.not.de iur. calum.Guido Papæ q.35.Iacob.Butrig.in d.auth. sacramenta puberum, in 3.q.& ibi Alber.de Rosat. colum. 1.in fi.Bal.in 3.q.& ibi Saly.in 3.q.Isern.in §. item sacramenta, col.1.& seq.Aluarot.col.3.vers. ex hac glo. not.& ibi Præpos.col.1.Affl.ibi nu.20.& seq. Curt. in auth.sacramenta puberum.C.si aduer.vendi. Cardi. Imol.post gl.in cle.1.§.porrò, in ver.tacta.de hæretic. Paul.de Cast.& Alex.in l.iurari, ff.de iureiur. Ruin. in consi.103.num.12, vol. 4.& hanc dicit communem * opi. Alcia.in rub.de iureiur.nu.29.

Quinimò hoc etiam de iure procedere dicit Iac. de Beluis.in §.item sacramenta, in prin.de pac.iur.firm.

37 Limita hanc sublimitationem, vt talis consuetudo intelligatur quando requiritur iuramentum corporale, secus uerò quando iura expressè dicunt quòd interueniat tactus euangeliorum, ita Pet.de Ancha. in c.ut circa, col.2.uer.item nota, de elect.lib.6.Card.in clem. 1.§.porrò, in 4.q.de hæret.Fel.in d.c.fraternitatis, in loco proximè allegato.Hippol.in sing. 415. Ruin. in consi.183.nu.12, uol.4.

38 SECVNDÒ Sublimita, quia illud procedit in iuramentis necessariis, secus uero in iuramentis voluntariis, in quibus non refert an iuretur uel nõ iuretur tactis euangeliis, uel sacris scripturis. Ias. in auth. sacra pub.col.3.quem sequitur Cassa.in cons.24.col.fi. nu. 35.ubi allegat Guid.Pap.in consi.31.col.7.& seq.

39 QVARTÒ Limita, si iuramentum præstitum sit per puberem, secus si sit præstitum per impuberem, ita Cur.iun.cons.53.col.2.qui ampliat, ut hoc procedat etiã puberi iuranti, qui causam cõem haberet, & iurasset cum impubere.Pari.consi.99.nu.17.uol.1.gl.in d.auth.sacramenta, in uerbo, puberũ, quæ est gl. 1. & gl.in l.fi.in verbo, potuerit, ff.de lib.cau.Cy.in d.auth. sacra, in 8.q.& ibi Alb.de Rosa.in 2.col.Odofred.in 2.col. uer.hoc significat, gl.in §.itẽ sacramenta, in gl.1.uer. quod si impubes iurauerit.Card.in consi.92.col.pe.in fi.sentit Ang.in l.qui iurasse, in prin.ff.de iureiu. & clarius Pau.de Cast.ibi, & istam dicit magis * cõiter teneri per legistas Alex.in d.l.qui iurasse, ff. de iureiur. Alua. in d.§.itẽ sacramenta, in 4.col, uer.si uerò esset, & ibi Bal. in 2.q.& ibi Iac.de Beluis.uer.quæritur quid de impubere, licèt dicat contrariam partem esse ueram de iure canonico Bal.in l.pactum, col.1.in princ.de coll.Fulg. consi.237.col.fi.qui dicit solum Bar.contradicere, & de eius opinione non esse curandum. Bal.in d.auth.sacramenta, in 2.col.uer.modò uenio ad uerbum, puberum. Ang.ibi in 1.col. vers.in textu, puberum, & Pau. de Cast.ibi col.2.in fi.uer.in gl.1.dicit istã opinionem ueram de iure ciuili, & contrariam esse ueram de iure canonico.Ias.in d.auth.sacramenta, col.4.& seq. Præpos.col.2.uer.si uero esset minor, in d. §.itẽ sacramẽta.

¶Contrarium in impubere doli capace tenet Host. in c.cũ contingat, col.fi.circa prin.de iureiu.& ibi Io. And.circa prin.& Arch.in c.quamuis, super gl.in uerbo, eadem, de pact.lib.6.Iacob.But.in d.auth.sacramẽta, in 2.col.in prin.& istam dicit *cõmunem Bar.in d.authen.sacramenta, in uer.quæro, quid si iurauit, & idem dicit Abb.in consi.390.col.1.in fi.uer. 2. principaliter, uol.1.Calder.in cons.8.sub tit.de iureiur.Guid.Papæ consi.31.nu.22.Bar.in l.qui iurasse, in prin.ff.de iureiur.& ibi Alex.col.1.Rom.in l.is, cui bonis, col.fi.in prin.uer.ulterius in quantum.Bar.ff.de uerb.obl.Abb. consi.108.uol.2.Alex.in l.is cui bonis, colum.5.uers. contrariam partem, ff.de uerb.obl.istam dicit * communem Dec.in l.pupillum, ff.de reg.iur.Guald.cautela quinta, qui etiam dicit communem, de his, qui non habent fact.testa.And.de Isern.§.item sacramenta, nu. 5.Ang.in l.si quis pro eo.in fi.ff.de fideius.Coro.cõs. 36.nu.9.uol.2.& consi.187.col.3.uol.3.Deci. Neap. 322.in antiq.et Sal.in l.qui iurasse, qui dicit istã opinionem ueram de iure canonico:& contrariam ueram de iu-

de iure ciuili, & istam partem videtur sentire Natta in repe.c. quáuis, de pac. in 6. in 6. col. in 4. limita. Gem. in c. quamuis, col. 3. de pac. in 6. versi. in eadem glo. ibi puber. Sal. io d. auth. in 2. col. ver. quæro iuxta secundũ verbum Iac. col. 3. & seq. qui dicit canonistas ita cõiter tenere, & hanc esse communem opinionem dicit Iser. io §. item sacramenta, col. 2. uer. quid de prox. pubertati. Afflict. ibi nu. 8. & in 3. not. nu. 2.

40 QVINTÒ Limita in casu, in quo pubes iurans haberet curatorem, & illius auctoritas non interuenisset, vt sentit Alex. consi. 66. col. 2. vol. 6. ver. saltem quoad casum nostrum, Cur. iun. consi. 53. col. 2. & ita obtinuisse coram magnis peritis dicit Alb. de Rosat. io d. auth. sacramenta, in 2. col. Sal. ibi col. 3. versi. sed tunc quæro, refert & sequitur Imo. in c. cum contingat, co. 63. ver. item iuxta præfata, de iureiur.

¶ Contrarium autem voluit Cyn. in d. auth. sacramenta, in 8. q. gl. in §. item sacramenta, io glos. 1. io si. ver. item quæro. Alc. io l. si curatorem habens, col. fin. C. de in integ. restit. minor. Aluarot. in §. item sacramẽta, col. 6. ver. quæro subsequent. qui dicit * omnes Doctores tenere hanc opinionem, idem etiam tenet, & dicit Præpos. col. 3. ver. subsequentem, io d. §. sacraméta.

41 SEXTÒ Limita, vt hæc dispositio procedat in iuramento promissorio, secus in iuramẽto assertorio. Imol. in d. c. cũ contingat, col. 65. ver. an autem, de iureiurã. refert & sequitur Soc. cons. 66. col. 8. vers. & ideò dicit Imola, & fuit dictum Io. Andr. in addit. ad Spec. in tit. de senten. in §. ut autem, circa princ. iu addit. incip. ad hæc, & refert & sequitur Rom. cons. 12. col. fi. Pau. de Cast. in l. 1. col. 2. ver. item aduertendum, C. si minor se maior. dixe. Soc. consi. 61. col. 3. ver. & ideò dicit Imola, vol. 1. Hipp. in sing. 299. Rui. in consi. 135. nu. 10. vol. 1. & 141. col. 2. vol. 1. Et hoc est quod voluit Bal. in l. 1. C. si aduer. vendit. in 2. col. dum opponit, de l. si alterius, si minor se maior. dixe. Boer. dec. 92. vbi loquitur in confessione.

42 SEPTIMÒ Limita, quia iuramentum non confirmat cõtractũ nullum, sed dolum excludit restitutionẽ in integrum, si sit plenissimè præstitũ, ut declarat Imo. in consi. 1. col. 2. ver. sed ad dicta iura. refert & sequitẽ Marsa. iun. consi. 144. nu. 20. uol. 1.

43 OCTAVÒ Limita, quando iuramentum fuisset pręstitum ex falsa causa, quia tunc non operaretur, ita Paris. consi. 96. nu. 24. vol. 1. qui allegat plura ad regulã illam generalem, quòd iuramentum ex falsa causa interpositum non operatur.

44 NONÒ Limita in iuramento generali præstito per minorem de non veniẽdo contra aliquem contractũ per se initũ, nec directũ in fauorẽ certæ personæ, vt voluit Cy. in d. auth. sacr̃a, in 20. q. Iac. But. col. 3. Alb. de Rosa. ibi in 4. col. in fi. uer. quærit gl. Odofr. col. 3. ver. sed denuò quæro Sal. in d. auth. sacr̃a, col. 4. ver. quęro cum gl. & ibi Io. Fab. & Iac. colum. 6. in versic. in eadem glos. ibi, sed posset allegari. Ias. ibi col. 19. uer. sũ in 3. par. gl. Iser. in §. item sacr̃a, col. 3. vers. item quæritur, io 3. gl. & col. seq. vbi dicit secus esse, quando iuramentum generale respicit certam personam], cum qua postea contrahitur, & sequitur Aff. ibi, in 5. not. nu. 9.

¶ Contrarium tenet Bar. in d. auth. sacramenta, col. fi. ver. quæro quid si iuratur generaliter, & uidetur tenere Bal. hanc opinionem procedere de iure canonico in d. auth. sacramenta, col. 4. uer. ulterius quæro, quid si iuro. Rapha. Fulg. io d. auth. & Alua. in §. item sacramenta, col. 6. ver. ex qua gl. Præpos. col. 9. vers. quæro subsequent. Afflict. ibi in 5. not. nu. 5. & seq.

45 Declara vt per glo. in uerbo, super contractib. in §. item sacramenta, in uer. item quæro si iurauerit, quia si minor prius ita iurauerit, & postea in contractu dixerit se velle teneri illi iuramento, tunc ex illo contractu obligatur.

46 X. Limita si impubes contraxit, & postea factus pubes iurauit, ita Alb. de Rosat. in d. auth. sacramenta puberum, in 3. col. ver. quid si impubes contraxit.

47 XI. Limita dummodo iuramentum sit præstitum ex certa scientia, secus si per errorem. Ang. in d. auth. sacramenta, col. 1. ver. io tex. ibi, sponte.

48 XII. Limita in iuramento Hebræorum. Rui. consil. 159. col. pen. vol. 5. & col. seq.

49 XIII. Limita regulam procedere, quãdo actus est inualidus solum ratione ætatis, secus si alia ex causa. Rui. cons. 159. col. fi. vol. 5.

50 XIIII. Limita quando minor à principio ignorat quid donet, & damnum quod sibi resultat ex illa donatione, Fel. io c. in pręsentia, col. 5. de probatio. Cur. iun. in consi. 141. col. 4. Gram. decis. 103. nu. 55.

De restitutione in integr.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Restitutio an detur pro modica læsione.

SOLENT Doct. frequenter dicere, pro modica læsione non dari restitutionem, per tex. in l. scio, ff. de in integ. res. & per l. 1. C. si aduers. vend. pig.

1 Sed quia istud dictum, nõ modicam habet difficultatem, ideo maiori discussione indiget; & propterea licèt istam opinionem pro modica læsione restitutionẽ non competere, sequatur gl. 2. in c. 1. & ibi Host. Ant. de Bui. in 2. oppos. & Card. in secunda opposi. & Pet. de Anch. in 2. nota. & ibi etiam collect. circa prin. & ibi etiam Abb. in 2. no. de in integ. rest. Io. An. in c. tum ex literis, in primis verbis, & ibi etiam Host. in primis verbis, & Card. in 1. not. & Abb. in 1. not. de in integ. res. & Inn. in c. corona, eo. ti. Bal. in c. cum adeò, col. 2. de res. Alex. in consi. 27. col. 2. vol. 1. & in consil. 222. col. 3. vol. 2. Ias. in consi. 63. col. 5. & seq. vol. 3. Soc. in consi. 57. col. 9. vol. 4. Bal. io l. si i emptione, ff. de min. Gomes. in §. pœnales, col. 2. Inst. de act. Maria. in trac. citat. col. pe. Ale. in l. 1. §. nunciatio, col. 9. ver. 2. limita, de ope. no. nunc. Spe. in tit. de rest. in integ. §. 1. col. pe. Dec. in consi. 616. gl. prag. sanctio. fol. 101. col. 1. Bertran. io cons. 169. & io cons. 199. col. 3. volum. 1. Dec. Neap. 109. in nouis. Affl. super const. fol. 243. col. 4. & fol. 247. col. 2. Gsat. consi. 4. col. fi. vol. 1. Dec. qui dicit * communem opio. in c. maiorib. in prin. de pręb. Rui. in cons. 119. nu. 14. vol. 5.

¶ Contrarium tñ ut ẽt pro modica læsione detur restitutio, tenet Odofr. in l. scio, ff. de io integ. rest. & ibi Alb. de Ros. Azo in summa, de præd. minor. circa fi. Bal. in l. 1. C. si aduers. vendit. pig. & ibi ẽt Cy. & Ang. & Pau. de Cast. Sal. & Ioan. Fab. Imo. in c. cum contingat, col. 61. ver. item aduerte quia quando, de iureiur. Alex. in cons. 67. col. 1. & seq. uol. 5. Clau. in l. 2. §. nunciatio, col. fi. ff. de ope. no. nun. & io l. si insulam, col. 9. ver. 3. limitatur, ff. de ver. obli. Brun. in consi. 41. col. 9. Barb. in cõs. 34. col. 5. vol. 4. & io cons. 10. col. 4. vol. 1. Rom. in consi. 90. col. fi. uer. item & quod vbi prius. Brun. io tract. quòd stant. mascul. fol. 48. col. 1.

Tenendo primam opi. magis * communem.

2 PRIMÒ Amplia, ut etiam ecclesiæ, nisi probetur

enormis

enormis læsio, non concedatur in integrum restitutio. Maria, iuo. in cons. 84. col. 7. uolom. 2.

3 Secvndò Amplia, quia in statutis, vel in materia pœnali non consideratur modica læsio. Dec. in c. maioribus, ou. 3. de præb.

Limita, nisi tractaretur de dãno, q a tunc quodlibet ẽt minimum præiudicium videtur in consideratione, prout declarat Dec. in d. c. maioribus, de præb. col. 1.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Restitutio in integrum ex clausula generali, si qua mihi, &c. an detur aduersus rem iudicatam prætextu instrumentorum de nouo repertorum.

QVAERVNT Doctores, vtrum aduersus rẽ iudicatã detur io integrũ restitutio ex clausula generali, si qua mihi &c. prætextu instrorũ de oouo repertorũ: in quo casu iudicio meo, talis est distioctio adhibẽda.

1 Avt sunt instr̃a, quorũ victus habuit probabilẽ igoorantiam, vel illis vti nõ potuit ẽt facta debita diligentia, tunc restitutiooẽ in integrũ ex clausula generali cõpetere voluit gl. io l. si fideiussor, §. in oĩbus, versi. in verbo cessat, & ver. item potest dare, ff. mand. Iaco. de Areoa in l. 1. in prioc. C. de coodi. indeb. Innoc. in c. vltra tertiã, col. 1. super verbo, oequiuerint, de testib. Io. A od. in addi. ad Spec. in tit. de execut. sñiæ, §. fi. vers. illud aũt, super verbo, possim. Bar. in l. 1. col. 1. ver. itẽ istud, C. de senten. aduer. fisc. lat. retrac. lib. 10. Bal. io l. argẽtarius, §. noo aũt, io 1. lect. col. 1. ver. vel ita intellige, ff. de edẽdo. Aog. in l. Imperatores, col. 1. ff. de re iudica. & ibi Imol. col. 1. ver. in ead. gl. & Paul. de Cast. ver. idẽ & tertiò, & ibi Alex. col. fi. ver. quid si quis fuit cõdemnatus, & ibi Ias. in 3. limit. Pau. de Cast. in l. sub specie, col. 1. ver. tu dic. C. de re iud. & io consi. 257. io princ. vol. 2. Imol. in coosi. 37. in prioc. vers. circa primum. Abb. in c. suborta, circa fi. ver. vide alium casum, de re iud. Ale. cõs. 84. col. 2. ver. præterea ẽt aduersus, vol. 1. & coosi. 169. col. fi. ver. oam ẽt videmus, vol. 2. & coos. 69. col. 2. ver. voum tamen, vol. 3. Soc. consi. 194. col. 3. ver. sed 2. Ias. in repe. l. admooendi, col. 6. ver. nã concludunt, vbi dicit in hoc oẽs concordare, & col. 22. ver. prima difficultas, ff. de iureiur. Affl. super constitutione, obscuritatẽ, uu. 4. de in integ. rest. mioi. ver. hoc tñ. Rebuf. in l. quod iussit, in 2. oot. nu. 262. ff. de re iud. Zas. consi. 15. ou. 62. vol. 2. Dec. Neap. 62. in prin. in oou. Boer. dec. 307. Aim. cõs. 164. col. fi. ver. 3. q a. Fel. io c. suborta. col. 7. ver. secũdus casus, & uer. tertius casus, & col. 9. ver. fallit primò, de re iu. Maria. iun. coos. 128. uu. 158. uol. 1. ubi dicit * cõem istã opi.

¶ Contrarium sentit gl. in l. 1. ver. aut omissam. C. de sen. coot. fis. dat. retract. lib. 10. Cy. in l. 1. col. 2. vers. ego cogitabam, & ibi Bal. col. 2. vers. 3. quæritur. C. de coud. indeb. Cum. in l. Imperatores, col. 1. ver. sed formo dub. 2. ff. de re iod. Abb. io c. suborta, col. 3. ver. aduerte q̃ illa opioio. de re iud. Aret. in c. ultra tertiã, col. 4. vbi dicit * commuoem opi. de testi.

Tenendo primam opioiouem magis * commuoẽ.

2 Amplia eam procedere ẽt si non concurrat dolus ex parte victoris, qui obtinuit sententiam ex falsa causa. Ita Io. And. in addi. ad Spe. in tit. de execut. sen. §. fi. ver. illud autem, super verbo possim.

3 Primò Limita, vt prædicta conclusio intelligatur dummodò victus solis instrumentis de nouo repertis vtatur, & non aliis. Boer. dec. 307. in fine, ex mẽte Cur. iun. coosi. 18. col. 2. ver. 3. priocipaliter.

4 Secvndò Limita, quando victus haberet regressum contra alium, qui ipsum impediuit facere suas probationes, nam tunc ipse ooo vtitur beoeficio restistitutionis in integrum cootra victorem, vt declarat Bal. in l. argeotarius, §. cum autem, in 6. oot. ff. de eden. & hæc pertinet ad primam partem distinctionis.

5 Avt victo potest imputari oegligeotia quare instrumeotum uou produxerit, tuoc ei oon subuenitur beneficio restitutionis in integrum. Pau. de Cast. in d. l. sub specie, col. 1. versi. tu dic. C. de re iud. post Iaco. de Aren. io l. 1. uer. si uero culpa, C. de cood. indeb.

6 Primò Limita hanc secuodam cooclusiooem, nisi ĩ hoc casu victus restituatur beneficio supremi Principis, l. diui fratres, ff. de pœn. l. 1. circa fi. ff. de quæstio. sentit Bar. in l. 1. col. 2. ver. ego cogitabam. C. de cood. indeb. & clarè hoc dicit Abbas, in c. suborta, num. 12. ver. sed Iac. de Arena distinguit, de re iud. Imola, in l. imperatoris, col. 2. ver. sin autem noo habet, vbi Alex. col. 2. ver. & est bonus tex. ff. de re iud. Ias. in repet. l. admonendi, col. 1. ff. de iureiur.

7 Secvndò Limita eandem secuodam conclusionem procedere, quando sine dolo ipsius uictoris sñia in rem iudicatam transiuisset; quia si cum dolo ipsius, tunc licet uicto noo consuleretur remedio restitutionis in integrum, tñ coosuleretur remedio actionis de dolo, & actione criminis stellionatus, vt dicit Iacobus de Arena io l. 1. ver. si oerò culpa, ubi Cyn. col. 2. uer. hoc tenet Petrus. C. de cond. indeb. Ias. in repe. l. admonendi, col. 23. uer. sed in hac lege, ff. de iureiur.

8 Amplia, ut ẽt in hoc casu uictus posset repetere solutum per condictionem sioe causa. Ang. in l. 1. §. item si ipse, oer. in gl. euicerit, ff. si cui plusquam per l. Falcidiam, & in l. si sine, §. 1. uer. conditio uero, ff. rem rat. hab. Spec. in tit. de execut. sent. §. fi. uersi. illud autẽ, ibi, posset ẽt dici. Bal. in l. si fullo, io 1. ootab. & ibi Pau. de Cast. col. 2. uersi. quid autẽ si cootradiceret, ff. de cõd. sine causa. Fel. in c. suborta, col. 8. uer. uel dic, de re iudica. Paul. de Cast. io l. si sine, §. q̃ si procurator, col. 2. uer. & ex his remanet, ff. rem ra. ha. Alex. io l. Imperatores, nu. 8. ubi dicit hanc esse magis * commonem opi. ff. de re iudic.

De iureiurando.

CONCLVSIO PRIMA.

AROVMENTVM.

Actus factus contra iuramentum de non faciendo, etiam si fiat cum iuramento, est ipso iure nullus.

1 DICVNT Doctores, q̃ actos factus cõtra iur̃o de ooo faciendo, est ipso iure nullus, ẽt si fiat cũ iur̃o, prout dicit Hos. in c. cum contingat, de iureiuran. circa fi. gl. in c. licẽt mulieres, de iureiurando, in 6. & ibi hoc tenet Archi. & ibi Io. Monac. Spec. in tit. de emptione, & uendit. §. 3. loco, in 5. col. uer. & oo. generale consilium. Host. in summa, de iureiu. §. quoniam ceoseatur, uer. consiliom generale, col. 4. Bar. in l. si prædium. C. de iur. dot. & ibi Sal. in 2. q. in fi. Bar. io l. si quis pro eo, in 3. col. in uer. 3. dixi, ff. de fideiuss. Bar. in l. is cui bonis, circa fi. ff. de uer. oblig. Imo. io l. si extimatis, in fi. ff. solut. mat. Alex. qui dicit istam communem * opinionem, in l. duobus, §. fi. ff. de iureiur. Fel. io c. cum m. col. pe. in fi. & seq. de const. Imol. in l. qui superstitis, col. 1. in fi. ff. de acq. hære. Ias. in l. noo solum, §. morte,

col.

col.8.ff.de oper.no. nun. & in anth. sacramenta puberum, col. 17.C.si aduers.uend.Ale. in l. stipulatio hoc modo concepta, col.4.& ibi Io.Crot.col.14.ff.de ver. oblig. Ang.Aret. Inst.quib.alien. licet, vel non, col.fi. Bal.in consi.134.vol.1.Imol.in c.cum contingat, col. 3.de iureiur.idem tenet Dom.in d.c.licèt, in fi. de iureiur. in 6.& ibi Philip.Fran.col.2.Cassa.in consuet.fol. 348.col.3.Ias.insti.de act.§.itẽ si quis postulante, col. 3.Cassa.in cõsi.54.col.20.Dec.in l. pactum quod dotali, col.4.in 7.limi.C.de col.Soc.in reg. 150. in 4.fal.

2 Et pro ista opinione est bonus tex.in c.intellecto, de iureiur. vbi non ualet alienatio facta à Rege, quia rex iurauerat non alienare,

3 Declara hoc & intellige, quando ille actus super quo iuratur, est actus aliàs illicitus ex dispositione iuris communis, ita ꝙ iuramentũ de illo actu non faciẽdo habet conformitatem cum dispositione iuris cõmunis; & ita procedit tex.in c.intellecto, de iureiur. vbi nõ valet alienatio facta per Regem contra iuramentũ de non alienando, prout ex iuris dispositione non debebat fieri alienatio in regni notabilem diminutionem, & ita ẽt procedit quod no.gl.in c.licèt mulieres, de iureiur.in 6.cum aliis supra allegatis, vbi non valet alienatio facta per mulierem, quæ per prius iurauerat non alienare res dotales, quæ gl. quantũ ad istã conclusionem est * communiter recepta, vt per Ale. in l. duob. §.fi.ff.de iureiur.Ias.in §.item si quis postulante, col. 3.Inst.de act.& istam declarationem ponit Imol.in c. cum contingat, col.85.& seq.de iureiur.& in c. intellecto, col.8.eo.tit.& in l.cum vir.col.9.ff.de vsuca.Ias. in l.non solum, §.morte, col.8.de no.oper.nunc. Phil. Fran.in d.c.licèt mulieres, col.2.Imo.in c.dilecto, col. 8.de præbend.Ale.in cons.16.col.3.vol.3.Abb. in d. c.intellecto, col.2.Dec.in l.pacta nouissima, col.2. C. de pact.Ias.in l.duobus, §.fi.col. fi.ff.de iureiu. Io.Ant. Alex.in consi.146.col.7.Fel.in c.si diligenti, col. pe. de foro compet.Cassa.in consuetu.Burgund.fol. 191. col.3.& fol.377.col.3.Io.de Sylua.in tract. de benef. in 3.part.q.27.gl.prag.sanctio.fol.156.col. 1. Rom. in l.alia, §.elegãter, col.fi.ff.sol.matr.& in l.duob.§.fi. in fi.ff.de iureiur.Geor.Natta in c.quamuis, de pac. in 6.col.5.in fi.sentit Fel.in c.ex parte decani, col. 5. de resc.Dec.in l.pactum, quod dotali, col.4.in 7. limitatione.C.de coll.Cassan.consi.55.col.8.Aret.in l.duobus, §.fi.in fi.ff.de iureiur.

4 Et istud fuit de mente gl.in d.c.licèt mulieres, dum dicit primum iuramentum fuisse licitum, ideo præiudicat secundo, secus si primum fuisset illicitum, & idem dicit ibi Arch.in fi.Inn.in c.dilecto, col 2, de præb.

Contra istam declarationem tenet Rosellus in monarchia, char.95. col. 4.tamen in seq. col. ipse distinguit, & sua distinctio videtur ẽi in idem reincidere, an primus actus esset licitus, vel illicitus.Cor.in l.pactũ, quod dotali, co.1.in 8.lim. qui videtur recedere ab ista distinctione.

5 Primò Limita declarationem prædictam, vt iuramentum de non faciendo aliquid, ad quod non faciendũ quis de iure tenebatur, operetur vt actus in contrarium factus non valeat, non procedere quando quis iurauit non sibi tantum, sed etiam alteri, cuius intererat, ita Bal.in d.l.duob.§.fi.ff.de iureiur.& ibi Ias. idem tenet Bal.in c.veniens, in fi.de iureiur. Alexan.in consi. 16.col.3.uol.3.& Ias.in l.non solum, §.morte, col. 8. ff.de ope.no.nuo.Geor.Natta in c.quamuis, col. 6.de pact.in 6.Dec.in consi.536.col.pe.& in l.pacta nouissima, C. de pac. Io. Crot.in l. stipulatio hoc modo concepta, colum.15.de verbo.obligat.Curt. in consil. 168.colum. 7. Cassan. in consuet.fol. 191. colum. 3. Gram.consi.ciuili 31. num.13. & seq.

Contra istam limitationem sentit Alex.in d.l.duobus, §.fi.ff.de iureiur. & contra illam tenet expressè Aret. in l.qui iurasse, §.fi.ff.de iureiur.

6 Secundò Limita illam locum habere, quando is, cum quo actus secundo loco geritur, erat sciens primi iuramẽti, aliàs ignorans nõ deluditur per p̃m iuſm, de quo non habebat notitiam, ita declarat Bal.in cõsi. 134.vol. 1.Imola in l.cum vir.col.9.de vsucap. Alex. in consi.16.col.3.vol.3.Ias.in l.duobus, §.fi.ff.de iureiur.Dec.in l.pacta nouissima, col.2.C.de pac.Geor. Natta in c. quamuis, col.6.de pact.in 6.Imol.in c.cum contingat, col.87.de iureiu.Cur.in cõs.168.col. 7.Io. Crot.in l.stipulatio hoc modo cõcepta, col.14.& seq. ff.de ver.obl.Cassa.in cõs.53.col.10.& in consue.Burgun.fol.191.col.3.apostil.ad Spe.in tit.de emp.& vẽ. §.3.loco, ver.& nota generale cõsiliũ, & Ale.ĩ apostil. ad Bar.in l.si quis pro eo, in 3.col.ver.3.dixi, ff.de fideius.Rui.in cõs.66.col.fi.vol.2.& cõs.118.col. 2.vol.2.

Et hoc est quod uoluit dixisse Io.Fab.inst.qb. alie. licet, in prin.col.2.dũ dicit, ꝙ cautela nõ est tuta quo ad animam, quia fraudarentur contrahentes, & idem dicit apostill.ad Bar.in l.si prædium, C.de iur.dot.

7 Sed quãdo actus, super quo præstatur iuſm, non est actus illicitus, sed licitus, & pendet à mera uoluntate contrahentis, tunc primum iuſm non impedit actum postea factũ, licèt faciẽs sit periurus. ita declarat Abb. in c.intellecto, col.2.de iureiur.Cor.in cons. 102.col. 2.vol.1.Are.in l.qui iurasse, §.fi.in fi.ff.de iurein.

8 Primò Igitur ex hoc infertur, ꝙ iurans nõ reuocare testm̃, si illud reuocet, valet reuocatio, licèt quis reuocando incidat in periurium, ita Io.And.in regula, quod semel, de reg.iur.in 6.col. pen. & in addit. ad Spec.in tit.de instru.edit.§.compendiosè, ver. quid si quis iurauerit, & in c.decernimus, col.fi.de sent. excom.in 6.Pet.de Anc.in c.sicut, col.1.de spons.Boer. dec.204.nu.17.gl.in c.vltima voluntas, 13 q.2. Bart. in l.si quis in prin.testamẽti, col.fi.ff.de leg.3.vbi plus tenet, quod reuocans non incidit in periurium, & idẽ tenet Abb.in consi.41.col.2.vol.2.in 1.sol. Bal. in auth.hoc inter liberos, circa medium.C.de testa.Imol. in c.cum contingat, de iureiur. col.25.& seq. qui tenet quod secũdum valeat, licèt reuocans sit periurus.Imo. in l.si quis inquilinos, §.fi.ff.de leg.1. Bal.in c.1.§.item sacramenta, col.4.de pac.iur.firm. & ibi Aluar.col.pe. Card.Alex.col.fi.in prin. Card.in c.dilecto, col. 4. de præb.& ibi Pet.de Anc.col.fi.in fi.Rota in antiq. dec. 104.Bal.in l.1.in repe.col.fi.C.de sacr.eccle.& ibi Cy. col.fi.dicit * communiter legistas ita tenere, & Bal.in consi.22.vol.1.qui etiam asserit testatorem reuocantem non incidere in periurium.Pau. de Cast. in consi. 122.vol. 1. idem sentit Bar.in l. stipulatio hoc modo concepta, in prin.ff.de uerb.obl.Old.in consi.106.Fel. in c.si diligenti, col.pe.de fo. compe. & in c.edoceri, col.4.in fi.de res.Sal.in l.sancimus, in 7.q. C. de testa. Bar.in l.cum duobus, §.item respondit, ff.pro soc.Bal. in auth.sacramenta puberum, col.3. C.si aduer.vendit. & in addit.Spe.in tit.de instru.edit.in 10.col.in fi.ver. an testm̃.Ang.sentit in l.si quis pro eo.circa fi.ff. de fideius.Alex.in l.stipulatio hoc modo concepta, col.2. ff.de uerb.obli.Imo.in c.1.in 7.col.in fi.de his, quæ fiunt a maio.par.ca.Fel.in c.cum accessisset, col. 6 de const.& in c.in præsentia, col.3.de prob.Dom.in c. decernimus, col.pe.de sent.excom.in 6.Cor.in cõs.272. col. fi.vol.3.Rosel.in monarchia, char. 95. col.3. & 96.col.1.Cor.in consi.102.col.2.vol.1.Abb.in consi, 48.col.2.vol.2.Io.Crot.in repe.l.omnes populi, col. 20.ff.de ius.& iur.Ang.in auth.hoc inter liberos, in fi.

C.de

C.de testa.Ang. Aret.in §.ex eo.col.pen.insti.qui.mo. testa.infir.Bert.in conf.181.col.pen.vol.2. & io conf. 143.col.2.vol.3.& in consi.290.col.8.vol.3.Pau. de Cast.in conf.361.col.2.vol.1.Ias.in l.non fortem,§.si centum,col.2.in fi.& seq.ff.de cond.indeb. in l.si quis ita,§.ea l.nu.24.ff.de uerb.obl.& in consi.211. col.1. vol.2.Prob.in addi.ad Io.Monach. in fi.de procurato. io 6.Alex.in conf.18.col.1.in fin.vol.2. Pau. de Cast. in coosi.339.col. 1.uol.1.Cor.in coosi.60.col.2. vol. 2.Bal.in conf.338.vol.2.Fulgo.in conf.93. Ias.in cōs. 122.col.fi.vol.4.Guald.cautel.secunda,de mutat. test. Io.de Sylua in trac.de benef.in 3.par.q.27.gl. prag.san ctio.fol.29.col.2.gl.in c.1.§.item sacramenta, in gl.su per verbo,super contractibus,in ver.quid si iurauit q.2, de pac.iur.firm.Gome.inst.de act.col.4.Bertr.in cōsi. 27.in fi.vol.1.Paris.in consi.24.col.9.vol.2.Maria iu. in consi.44.nu.25.ubi dicit communem opin. vol.3. Rui.conf.207.col.fi.uol.1.& consi.69. col. 6.vol.3. & conf.109.col.8.vol.4.Boer.dec.204.nu.18.

¶ Contrarium,ꝙ secundum testamentum non valeat,tenuit Spe.in tit.de instrum.edi.§. compendiosè, ver.quid si quis iurauerit,& hoc idem de iure canonico esse probabiliua tenet Old.in consi.127.Host.in sum.de sepul. §.an licitum,versi. quid si quis eligat, & in c.1.col.1.circa fi.de sepul.Iac.But.in auth.sacramē ta puberum,col.2.in fi.C.si aduer.vend.Archi.in c.vl tima volūtas, 13. q.2.Io.Crot.in l.stipulatio hoc mō cōcepta,col.5.in fi.ff.de ver.obl.Gual.cau.6.de sepul.

9 SECUNDÒ Infertur,vt si quia promittat nō reuocare procuratorem,& illum reuocet,licèt reuocando incidat in periurium,tn̄ illa reuocatio tenet , gl. in c.fi.in verbo reuocatus,de proc.ī 6.Ang.in l.& in perpetuom,ff.de proc.& in l.Stichum,§.vsumfructū,ff.de sol.ubi ēt Imo.idem tenet Rom.in l.alia,§.elegāter, in fi.col.cir.med.ff.sol.mat.& in l.1.§.si stipulanti,col. 7. ff.de ver.obl.Fel.in c.si diligēti,col.pe.de for. comp.in c.edoceri, col.5.de res.Imo.in c.cū contingat,col.27. de iureiu.Barb.in rub.de reb.eccl.non ali.nu.49.Ias. in l.duob.§.fi.col.2.ff.de iureiu.& in l.si non fortem,§. si centum,col.3.ff.de cond.indeb.& in l.si mihi,& tibi, §.in legatis,col.3.in 2.lec.ff.de leg.1.& in l.si quiaita, §.ea l.nu.24.ff.de uer.obl.& in cōsi.211.col.2.vol.2. Rebuf.in coocor.Franciæ,fol.205.Dom.in d. c. fi. §. fi.de proc.in 6.Alex.in consi.18.io 1.col.vol.2. Fed. de Sen.in consi.100.in fi.Soc.in consi. 58.col. fi. vol. 3.Fel.in c.ex parte Decani,col.5.de res.Cass.in cōsue. fol.191.col.2.& seq.Pau.de Cast.in consi.122.vol. 1. Io.de Sylua,in trac.de benef.in 3.par.q.27.glo. prag. sanct.fol.29.col.2.Rota in antiq.dec.104.Rui.io cōs. 69.nu.14. vbi dicit communem * opi.vol.3. & consi. 109.nu.26.vol.4.Io.Crot.in l.omnes populi,col. 20. ff.de iust.& iur.Cur.Seo.in consi.69.col. antepe.in fi. & seq.Ang.in consi.125.cir.fi.Paris.in consi.8. col.fi. vol.4.Aimo consi.191.col.2.uol.1.Maria.iun.in cōsi. 44.nu.26.uol.2.Rui.consi.54.nu.12.vol.1.

10 Amplia,quia non valet etiam consuetudo , ut quis non possit reuocare procuratorem, uel testamentum, ut per Roc.in c.fi.col.57.de consuetu.

¶ Contrarium tenuit Phil.Franc.in c.fi. de procu. in 6.Alb.de Rosa.in l.si procuratorem,col. pe.in fi.& seq.de proc.& in l.item ad litem,cir.fi.ff.de proc. Gomes.in §.item si quis postuloate,col.fi.insti.de act.Fel. in c.ex parte Decani.col.6.& seq.de rest.Paris.in conf. 69.col. 12.& 15.uol.3.

Tenendo primam opinionem,ut non obstante pacto,& iuramēto de non reuocando,nihilominus procurator constitutus reuocari possit.

11 PRIMÒ Limita, qn̄ in fauorem alterius presentis,& acceptantis vel notario stipulanti pro eo , cuius interest,cōstituēs promiserit cū iur͂o nō reuocare, ita Bal.in rub.de proc.in 6.sequitur Ias.in cōs.211. vol. 2.col.1.in fi.Gram.cōs.ciui.31.nu.15.Hisp.in rub. de dona.inter vir.& vxor.fol.52.in §.inci.limita 6.nu.6.

¶ Contrarium sentit Ias.in l.si non fortem,§.si centum,col.3.ff.de cond.indeb.

12 SECUNDÒ Limita,nam procurator constitutus in beneficialib.ad renunciandū cū iur͂o, nō potest reuocari,quia in illis non cadit actio ad interesse, cū nō recipiant æstimationem, ita Rota in antiq.dec.104.Fel. io c.cum accessissent,col.6.de cōs.& in c. ex parte Decani,col.5.& seq.de resc.& in c.edoceri,col.5. eo.tit. & in c.si diligenti,de fo.cōp.Gome.Inst.de act.§.item si quis postulaote,col.fi.& in reg.de annali, q.40.apostil.ad dec.Tholo.260.Dec.in c.cū accessissent,col.5. de const.Aim.conf. 170.col.fi.gl.prag.sanct. fol. 29. col.1.Rosel.io monarch.fol.95.col.2.

¶ Contrarium Boer.dec.207.Io.de Syl.in trac.benef.in 2.par.q.28.aliàs fol. 198. col. 2. vbi dicit istam * communem opi.

13 Et pro prima opi.facit, nam actus spiritualis contra iur͂m nō tenet, vt dicit Inn.in d.c.dilecto,in 1.opi. de præb.Arch.in c.si a sede,circa fi.de præb.io 6. & in c.duob.circa fi.de res.in 6.Phil.Fran.in c.fi.col.pe. de proc.in 6.Old.in consi.127.Imol.in c.dilecto, col.8. de præb.Imol.io l.cū vir.col.8.in fi.ff.de vsuc. & idem Imo.in c.cū cōtingat,col.86.de iureiu.Ro.in l.duob. §.fi.col.fi.ff.de iureiu.sentit Bal.in auth.hoc inter liberos.C.de test.Ant.de But.expressè in repe.c.cū m.col. 2.ver.2.præmitto,de cōst.Alc.in cōs.16.col.2.ver.possct ēt,uol.3.Card.in clc.1.in 3.q.de reg.iur. & secoit istam partem Arch.in c.1.col.2.de cler. nō resi. & in c.oē,in prin.22.q.1.Dom.in c.1.in 4.col.ī fi.de re.per mu.ī 6.Spe.in ti.de le.§.nūc tractemus, uer.sed si legatus.Fulg.in cōs.210.Dec.in d.c.cū accessissent, col.5. de cōst.Ang.in auth.hoc īter liberos,circa fi.C.dē test.

14 TERTIÒ Infert,ꝙ promittens nō reuocare vicarium cū iur͂o,pōt illū reuocare, licèt incidat in periuriū.Io.An. & Ant.de But.in c.tua,circa fi. de offi.vic. & ibi Abb.cir.fi.& ibi Card.in 7.q.& Pe.de Anc.in fi. q.Pau.de Cast.in conf.361.col. 2.vol.1. Io.de Sylu.in tract.de benef.in 27.q.in fi.in 3.par. Prob. in addi.ad Io.Mona.in c.fi.de proc.in 6.Boer.dec.347.Rebuf.in prac.fol.61.nu.193.

15 QUARTÒ Infertur,vt si quis promittat , & iuret non alienare,si alienet,tenet alienatio,ut no. Inn. in c. dilecto, col.2. de præb. Abb.io c.intellecto,col.2. de iureiur.Cor.io consi.272. col. fi. vol.3. idem voluit Host.in d.c.intellecto,col. 4.& Io.An.col.2.& Pet.de Anc.col.fi.& Imo.col.8.& Card.col.3.& seq. Rosel. in monarchia,fol.96.col.2.Alb.de Rosa.in l.ea lege , col.fi.C.de cond.ob cām.Ias.io l.si quis ita,§.ea l. col. 5.ff.de ver.obl.Imol.in c.cū contingat, col.87. de iureiu.Fel.in c.si diligenti,col.pe.de for.cōp.Pau.de Cas. in coos.339.col.1.vol.1.Io.Cro.in l.si filiusfa.§.diui, col.31.ff.de leg.1.Io. An. Ale.in cōs.146.col.2.Cassa.in conf.55.col.8.& in consue.Burgun.fol.377.col. 2.Ferra.cau.48.Io.de Syl.in trac.de benef. col. 3.fol. 124.Phili.Frā.io c.licèt mulieres,col.2.de iureiu.in 6. Rot.in anti.dec.104.Old.in cōs.127. Abb.in cōs.41. col.1.vol.2.Rui.cōs.207.col. 2.in fi.vol.1.Alb.de Rosa.in auth.sacra puberum,col.4.ver. quid si canonici . C.si aduer.vend.Gram. consi.ciui.31.col.2.& 3.

¶ Contrarium voluit Arec. in l.si quis ita , §. ea l. col.fi.ff.de verb.obl.& Gome.inst.de act.col.3. in fi. & seq.§.item si quis postulante.

16 QUINTÒ Infert,nā si iuratū sit nō recipere aliquē in ca-

in canonicũ, nisi numerus deficiat, recipiẽdo illũ in ca
nonicũ, valet receptio, licèt recipiẽtes incidãt in periu-
riũ. Inn. in c. dilecto, in 2. opi. & Io. And. Ant. de But.
col. 2. & Card. col. 3. & seq. in sexta, & duab. seq. opp.
& ibi Pet. de Anc. in fi. q. de præb. Io. And. in addi. ad
Spe. in tit. de leg. §. nũc tractemus, ver. quid si legatus.
Pau. de Eleaz. in cle. 1. de reg. Pet. de Anc. in c. si à sede.
in fi. de præb. in 6. Abb. in c. cum accessissent, col. 2. de
resc. & ibi Fel. col. 5. Ant. de But. in c. 1. col. 6. de his,
quæ fiũt a maio. par. ca. Dom. in c. 1. col. 4. in fi. & seq.
de rer. permut. in 6. Ias. in l. si quis ita, §. ea. l. ver. 5. fal-
lit, de uerbo. obligat. & in l. duob. §. fin. uersicul. 4. fal-
lit, de iureiur. Cassan. in cõsue. fol. 191. col. 3. gl. prag.
sanct. fol. 29. col. 1. Io. de Sylua in trac. de benefi. in 3.
par. q. 27. Alb. de Rosa. in auth. sacramenta puberum,
col. 4. ver. quid si canonici. C si aduers. vendit.
17 Pro quo facit, nã cõiter dr̃, ꝙ actus tã tpalis q̃ spiri
tualis cõtra iur̃m ualet, qcq̃d dixerint Doc. allegati s.
in 2. limit. de procuratore constituto cũ clausula, ꝙ nõ
possit reuocari, & istã opi. tenuit Inn. in c. dilecto, in 2.
opi. de præb. Card. ibi, in 6. & seq. oppo. Abb. col. 3. q
dicit istud cõiter teneri, ꝙ nõ fiat differẽtia inter actũ
tpalẽ, & spiritualẽ, & idẽ dicit ibi Imo. col. 8. licèt ipse
cõtrariũ teneat, idẽ dicit Fel. in c. cũ accessissent, col. 8.
de cõst. Ant. de But. qui idem dicit, in c. 1. col. 4. de his,
quę fiũt a maio. par. ca. idem tenet Fede. de Senis in cõ
si. 100. in fi. Abb. in c. de illis, de spon. & in c. sicut, col.
1. eo. tit. Dom. in c. fi. de procurato. in sexto. Ias. in §.
ea lege, in l. si qs ita, col. 5. ff. de ver. obl. Rosel. in mo-
narchia, fol. 95. col. 34. & seq. Præpos. in ca. sicut, col.
1. de spõs. Boer. dec. 207. Grã. cõs. ciuili 32. col. 2. glo.
prag. sanct. fol. 18. col. 1. & seq. Io. de Syl. in tract. de
benef. in tertia par. q. 27. & ista destruunt opinionem
DD. de Rota, de qua dictum supra est in 2. limit.
18 Sextò Infertur quia si quis iurauit non cõtrahere
matrimonium cum aliqua muliere, valet matrimoniũ
cũ illa contractũ, licèt contrahens incidat in periuriũ.
Bar. in l. oẽs populi, nu. 32. ff. de iust. & iur. tenuit Ga-
spar. Cald. & voluit Præpos. in c. sicut, de spons. col. 1.
19 Vtrum aũt matrimoniũ contra iuratã conuentionẽ
valeat, vide tex. & ibi omnes, in d. c. sicut, de spons. & la
tè Imola in d. c. cum contingat, col. 86. & seq. de iure-
iur. Rosel. in monarchia, char. 95. & seq.
20 Septimò Infertur si quis iurauerit non reuocare
statuta, nihilominus iuramento non obstante valet re
uocatio. Ant. de But. in c. 1. col. 8. de his, quæ fiunt a
maio. par. ca. licèr incontinenti postea dubitet: & ibi
clarius Imol. col. 7. in fi. Cor. in cõsi. 102. col. 1. in fi.
vol. 1. Rosell. in monarchia, fol. 95. & seq.
¶ Cõtrariũ in hoc tenet Bal. in l. clarè, C. de fideiuss.
Hinc autem quærunt Doc. an statutũ iuratũ possit
reuocari per alind statutum: & distinguendũ est prout
dicit Bar. in l. oẽs populi, ff. de iust. & iur. nu. 32. & Ias.
in l. si quis ita, §. ea l. ff. de ver. obl. Alb. in 1. par. statut.
q. 16. Pet. de Anch. in repe. c. 1. de cõsti. char. 16. col. 4.
& seq. Abb. in c. cũ ad monasteriũ, col. 2. de statu mo-
nac. Dom. in c. in his, 11. dist. in quibus locis Doct. ita
distinguunt, nã aut statutũ, per quod primũ tollit̃, re-
quirit superioris auctoritatẽ, & tũc primũ tolli nõ põt,
21 quia superior nõ vult esse auctor periurii. Aut non re
quirit superioris auctoritatem, & tunc primum potest
reuocari, licèr reuocantes incidant in periurium.
22 Octavò Infertur ex prædictis, ut si quis iuraue-
rit non diuidere, valer diuisio postea facta, non obstan
te iuro, ita Ale. in cõs. 18. col. 1. vol. 2. Fel. in c. edoceri,
in 5. col. in fi. uer. limitat Inn. ista, de res. Curt. senior,
in consi. 69. col. antepen. in fi. Rui. consi. 54. col. 3. vol.
2. & consi. 69. nu. 26. ubi dicit communem opinio-
nem, vol. 3. Tiraq. de iur. primog. q. 78.
¶ Contrarium tenet Cor. in cõs. 13. in 4. uol. Ias. in
l. si non sortem, §. si centum, in 2. col. ff. de cond. indeb.
Gomes. in §. quædam, col. 5. Inst. de act. Hispa. in rub.
de don. inter uir. & uxor. fol. 51. in §. limita sexto, nu. 4.
23 Nonò Infertur, ut si promittat quis, & iuret solue
re legata, contenta in codicillis, tamen mutando codi-
cillos, potest legatum reuocare, & promittens non te-
netur. Boer. decis. 204. nu. 18.
Sunt ẽt alii quidã casus, in quibus iurans nõ facere,
licèt postea faciendo incidat in periurium, actus tamẽ
non tenet, quos ponit Fel. in d. c. edoceri, col. 5. de re-
scrip. & in c. si diligenti, col. pen. de for. comp.
Quando autem actus factus contra iuratam affir-
matiuam dispositionem valeat, habes in locis ordina-
riis, ut per Doct. supra alleg.
24 Primò Declara supradicta, quia qñ est alteri
ius quæsitum, vel quærendum non admittitur quis ad
deierandum, ut per Bertran. in cons. 203. col. fi. vol. 3.
Gram. consi. ciuili 31. nu. 15. & cons. 32. in prin.
25 Secundò Declara, q a actus factus contra iur̃m
non valeat in oĩ actu requirẽte superioris vel hominis
ministeriũ. Rom. in cons. 379. col. pe. Aimo in consil.
170. circa fi. vol. 1. Gram. consi. ciuili 31. nu. 14.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Iuramentum constituit in mora absque interpellatione.

1 Magis cõis opinio vr̃ illa, ꝙ iur̃m constituat in
mora sine interpellatione, quã opinionem te-
net Spe. in tit. de aduoc. §. 1. ver. sed nũquid is, qui iura
uit. Sentit Io. And. in c. breue, de iureiur. dum se remit
tit ad no. per Spe. in loco præalle. idẽ voluit ibi Ant. de
Bu. col. 1. in fi. & Abb. col. 2. & Imo. col. 1. ĩ fi. seqnt̃
Cremẽ. dicẽs esse aureũ dictũ in sing. 122. Alex. in l. 2.
§. fi. circa fi. ff. sol. mat. Are. in cõs. 150. inci. visis diligẽ
ter, col. 4. Cur. iun. in trac. sen. in 4. par. col. 24. ĩ 36. cã
priuationis. Corset. in rub. de iureiur. in 4. priuilegio.
Ant. de Bauer. in trac. de iurein. in 7. speciali. Barba. in
c. fi. in 5. fall. & ibi Ant. Burgos in 5. col. de emp. &
ven. & idem Barbat. in c. ex literis, col. 10. de const.
Ias. in d. l. quod te, col. 8. uer. iuxta prędicta quæro, ff si
cer. pet. & istã sequit̃ & dicit cõem ibi Dec. nu. 11. &
ibi ẽt Purpu. col. antep. ver. septimò exẽplificat̃. Claud.
in l. nõ solũ, §. morte, col. 16. ver. aliã nota limita. ff. de
no. ope. nun. & istã dicit cõem Gomes. in §. itẽ si qs
postulãte, col. 6. Inst. de act. istud sentit Fel. ĩ c. ex rescri
pto, col. pe. & fi. de iureiu. Ripa in l. 4. §. Cato. nu. 59. &
in l. si insulã, nu. 91. ff. de uer. obl. Affl. decis. 174. nu. 5.
Aimo in cõs. 57. nu. 2. Goz. in cõs. 27. col. 3. & in cõs.
31. col. 1. & seq. & in cõs. 57. col. 3. Cassa. in cõsue. fol.
210. col. 4. Hispa. in c. per vestras, char. 90. §. fi. de don.
int. vir. & vxor. nu. 35. Ripa in 3. lib. respons. 7. nu. 2.
2 ¶ Contrariam autem opinionem sequitur Alex. in
d. l. quod te, col. 4. & ibi Curt. in apostil. ad Ale. & in
lec. nu. 26. Soc. in l. 2. §. fi. ff. sol. mat. Aret. in l. si seruus
communis, in fi. prin. ff. de vulg. & pup. Gome. in d. §.
item si quis postulante, col. 6. Inst. de act. Ripa in c.
cum M. col. 90. de const. dum se remittit ad not. per
Alex. in l. quod te, ff. si cer. pet.
¶ Tenendo primam opi. magis communem.
3 Amplia ut in hoc casu debitor præscribere non pos
sit. Host. in summ. de præscrip. in §. quæ restitutio. quẽ
sequitur Abb. in cap. fi. col. 6. de præscriptio. Bauer. in
tract. de iureiur. nu. 69.

CON-

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Iuramentum an requirat certiorationem.

1 MAxima est discrepantia inter Doct. super illa cōclusione, an iurm requirat certiorationē, vel si sine alia certioratione in minore, vel muliere operet. & quidē Dyn. consuluit, prout refert & sequit Cyn. in l. 2. C. de res. vend. in 6. q. q requirat certioratio. & cōs. Dyn. est cons. tertiū. & idē voluit Sal. in d. l. 2. col. 5. in 11. q. Io. And. in c. pen. circa fi. de empt. & vendi. & ibi Ant. de But. in fi. col. vbi Card. in pe. & fi. col. & Imol. col. 6. & seq. & Ant. de But. ibi dicit istam * cōem opi. Bal. in l. si duo, §. idē Iulianus, in 1. no. ff. de iureiu. Imo. in l. sciendū, col. 2. ff. de verb. obli. & in c. cum cōtingat, col. 51. ver. item ēt non habet locum, & col. 55. in fi. & seq. vers. sin aūt non esset facta mentio, de iureiu. Alex. in d. l. sciendū, col. 9. & ibi Aret. col. 6. & seq. Bertr. in cons. 175. col. fi. vol. 2. & idē tenet in cons. 142. col. 2. eo. vol. idem voluit Alb. de Ros. in auth. sacramēta pub. col. 3. & seq. C. si aduer. vend. & istam partē iudicando approbauit Capella Tholos. decis. 40. Fed. de Sen. in cōs. 19. Guid. Papa in cons. 130. col. 2. in 2. dub. vers. nec obstat. Bertr. in cons. 181. col. pe. vol. 1. Bal. in consil. 380. in 3. par. & in cōs. 90. vol. 5. & istā de æquitate verā dicit Rom. in l. si duo, §. idē Iulianus, in fi. ff. de iureiu. Io. And. in addit. ad Spe. in tit. de obl. & sol. §. 1. in addi. incip. Vbertus, & Aret. in d. § idē Iulianus, in 1. not. vbi ēt dicit istā cōem opi. licēt ipse uideatur distinguere, tñ effectualiter tenet istā partē. Ias. col. 13. & seq. in auth. sacramenta pub. ver. 3. principaliter limita. Maria. iun. dicit istam magis veram & magis * cōem in consi. 48. col. 7. & seq. vol. 1. Tiraq. in l. si vnquam, nu. 146. C. de reuoc. don. vbi multa cumulat. Alb. de Ros. in authen. sacramenta pub. in 3. col. vers. imò d. Dyo. & Ange. ibi in 2. col. vers. item facias.

¶Contrariam aūt opinionem, q stante iuro, non sit necessaria alia certificatio, tenuit Bar. dicens se ita consuluisse in d. auth. sacramenta pub. col. 2. in fi. ver. quæro vtrum per tale iurm. & ita ipse Bar. consuluit in cōs. 90. col. 1. & in l. sciendū, col. 2. ver. iuxta prædicta q̄ro, ff. de verb. obl. & in l. si duo, §. idē Iulianus, col. 1. vers. item per hanc l. ff. de iureiu. & in l. 2. col. 2. vers. quæro, si minor iurauit, C. de res. vend. & ibi Ange. col. 2. in fi. & ibi Pau. de Cast. col. 2. in fi. vers. septima conclusio, & ibi Sal. col. 5. ver. sed vltra illa. idem voluit Ang. in d. §. idem Iulianus. & ibi Rom. in fi. vbi dicit, q de rigore iuris ista pars est verior, & ibi Pau. de Cast. col. 1. in fi. & seq. & Alex. ibi, col. 2. & seq. vbi ēt Saly. idem uoluit Ang. in auth. sacramenta pub. in 2. col. vers. aduerte ēt, & Fulg. & Pau. de Cast. i fi. & ibi Iac. nu. 44. idē voluit Raph. Cum. in d. l. sciēdū, & ibi Rom. col. 6. ver. sed succedit. & Alex. col. 7. versic. quod tñ primò fallit. & Ias. col. 10. ver. illā gl. vbi dicit istā * cōem opi. ff. de verb. obl. idem voluit Arch. in c. 2. col. 1. ver. intelligēda sūt esse vera. & ibi Io. And. in prin. de pact. i 6. & ibi Dom. idē voluit Bal. in l. 1. in fi. C. de reb. cred. Bal. in c. ex rescripto, in 1. col. vers. vltimo no. de iureiu. & ibi Fel. col. 5. Ang. in l. qs iure militari, in prin. ff. de test. mil. Pau. de Ca. in l. fi. §. fi. in fi. ff. ad Vel. Rom. in l. in repudiāda, ff. de acq. hæ. Alex. in l. qs in cōscribendo, col. fi. ver. sed vnū pp hoc not. C. de pac. Ias. in l. ne passim, C. de iur. & fac. ign. Collect. in c. 2. circa fi. de pact. vbi dicit, q licèt prima opinio sit æquior, ista est de iure tutior. Georg. Natta in c. quis, col. 13. vers. in aūt, de pact. in 6. Bal. in c. cū cōtingat, col. 3. ver. quæro qñ mulier, de iureiu. Ant. de But. in c. si diligēti, col. 6. ver. fallit ēt qñ est iuratū, de for. comp. & ibi Abb. col. 4. vers. & hoc intellige. & ibi Fel. col. 4. Abb. in c. pen. col. pen. & seq. de empt. & vend. Bal. in cōs. 380. in 3. par. Pau. de Cast. in cons. 122. col. 3. vers. nec obstat ēt. vol. 1. Soc. in cons. 103. col. 2. in fi. uol. 3. Guid. Papa q. 227. ubi dicit ita iudicatum in parlamento, apostill. ad decis. Tholos. 49. decis. Neap. 159. in nou. col. 16. in 9. dubitatione. Alex. cons. 11. col. 4. uers. & maximè attento, uol. 2. & consi. 42. col. 5. in prin. uol. 1. ubi dicit istam * cōem opin. & de stylo seruari, & col. 7. ubi dicit oēs ita tenere, & cōs. 27. col. 2, uol. 1, ubi dicit istā magis * cōem. & in pract. seruandā, & cons. 127. uol. 2. ubi dicit istā meliorē opi. & eā se consueuisse sequi legendo, & consulēdo, & in cons. 222. col. 1. & seq. uol. 2. ubi dicit istā tenendā, & consuetudine approbatā. & in cons. 80. in fi. uol. 5. ubi idē dicit, & q istam opi. est solitus sequi legēdo: & cōsulendo: & in cōs. 14. col. 6. uol. 6. Bauer. in tract. de iureiu. col. 3. & seq. Bert. in cons. 162. col. 2. uol. 1. ubi dicit istam cōem, & in pract. seruanda. & in cons. 209. col. fi, ubi idē dicit uol. 1. & istā esse magis cōem dicit idē Bertr. in cons. 46. in fi. 1. col. uol. 2. & cons. 51. col. 1. in fi. uol. 3. ubi dicit istam magis cōem, & seruari in pract. Hisp. i c. per uestras, char. 90. col. 4. de don. inter uir. & uxo. istā dicit cōem Iru. i trac. de for. fol. 65. col. 2. Mant. in cons. 132. col. 1. in fi. & seq. Maria. iun. cōs. 165. uol. 2. Tiraq. in l. si unquā, nu. 131. C. de reuo. donat. ubi multa congerit. & istam dicit cōem. Aluar. in d. §. itē sacra, col. 3. uers. utrū aūt sit necesse. Afl. in §. itē sacramenta. in 3. not. num. 18. de pac. iura firman. quæ quidem opinio tanquam magis * commonis uidetur tenenda.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Iuramentum an habeat vim specialis expressionis.

1 NOnnulli Doct. tenuerunt q iurm hēat uim specialis expressionis, prout hāc opin. tenet Bal. in l. 1. col. 2. uers. 2. q̄ritur, C. commod. & sequitur Rom. in l. 1. §. si quis ita, col. 10. ff. de uerb. obl. Alex. in l. sciēdū, col. 8. ff. de uerb. obl. & in cons. 133. col. pen. uers. & eo fortius, uol. 5. Imo. in c. 1. col. 11. cōmod. And. Barb. in apostil. ad Bal. in c. 1. de controu. apud pares terminā. Imo. in c. cū contingat, col. 63. de iureiu. Bauer. in trac. de iuro, col. 2. Io. Crot. in l. filius fa. §. diui, col. 23. ff. de lega. 1. Ias. in §. itē si quis, col. 2. Inst. de act. Cur. iun. in cons. 49. col. fi. Dec. in cons. 345. nu. 4. uer. & ista opi. Alex. in cons. 61. col. fi. uol. 3. & in cons. 133. col. pen. uol. 5. Guid. Pap. q. 128. Venafru cons. 12. Casla. in cōs. fi. 3. & in consuc. fol. 287. col. 1. in fi. Rip. in 5. respō. in 3. lib. Gumes. in §. itē si quis postulante, col. 6. Inst. de act. Tiraq. de ll. connubial. fol. 233. in fi. & seq. Goz. in cons. 27. col. 6. & in cons. 69. col. 3. & in cōs. 87. col. 1. & cons. 88. col. pen. Alesin. in trac. de subst. fol. 23. Hispa. in c. per uestras, char. 90 col. 1. de don. inter uir. & uxor. Maria. iun. cons. 136. col. fi. uol. 1.

2 Et pro ista opin. facit, nam ubi in primo testamento est apposita clausula derogatoria ad sequentes testamentum, licet oporteat ut de illa in secundo fiat specialis mentio, tamen sufficit in hoc casu si secundum testamētum sit iuratum. Bal. in l. sancimus, col. fi. C. de testa. & ibi sequuntur Moderni.

¶Contrariam opin. tenet Bar. in l. sed & si quis, §. quæsitū. i fi. ff. si quis caut. & ibi Bal. col. fi. & Ang. col. fi. Alex. in cōs. 28. col. fi. uol. 1. & in cōs. 31. col. 2. uol. 2.

Io. And.in c.1.col.fi.commod.& Abb.col.fi.et ibi An
to.de But.& Pet.de Anch. Bal. in c.1.de contro.apud
pares terminan.Soc.in conf.70 .col.fin. uol.3.& 103,
col. 2.uol.3.Iaf.in d.§.quæsitum,col. fi. & in l.fed & fi
quis,ff.fi quis caut.& ponit idem Iaf.in conf.173.col.
pen.& feq.uol.2.Iaf.ex mente Bal.hoc fentit in l.fi pro
curator,col. 1.in 2.ampliat.ff.de cond.indeb. et uoluit
claré loquens Curt.fen.in conf.76.col.7. Gra.in con
fi.15.col.2.uol.1.Gram.decif.17.nu.27.Rui.in conf.
6.nu.8.uol.2.qui hanc dicit * commnoem opin.

3 Concorda,nam aut deficit confenfus in difpofitione,& propterea difpofitio generalis non operatur, & tunc illamet difpofitio ét iurm accedente non poterit operari.ita declarat Sal.in l.1.,C.commod. & fequitur Alex.in cóf.28.col.fi.vol.1.& in conf.31,col,pen.vol.
2.idẽ voluit Io.And.& Abb.in d.c.1.commod.vbi etiã Ant.de Butr.& Petr.de Anch.Alex.in l.1.§.fi quis ita, col.3.ff.de verb.obl.& in conf.94.col.fi.vol.4.Parif.in conf.20.col.fi.vol.1. & conf.11n.col.5.eo.vol. & in conf.12.col.11.vol.2.& in conf.49.col.6. & feq.vol.
3.Grat.in conf.94.col.fi.vol.2.Rui.conf.6.col.fi.vol.
2.Boer.decif.3.nu.7.& 8.

4 Si aũt confenfus non deficiat, & tunc habeat iurm vim fpecialis expreffionis,& ita procedit prima opi.vt per Bauer.in trac.de iureiu.col. 2.& feq. & vide omnino Bertr.declarantem in conf.28.col.2.& feq.in conf.
63.col.fi.vol.1.in nouis.& in conf.209.eod.vol.& in conf.7.col.2.& in confi.68.col.pen,vol.2.& in conf.
74.col.4.& feq.

5 Limita primam opi.quando factũ ignorabatur,vt puta quia pendebat aliunde, nam tunc quia iurm nõ trahitur ad ignorata,ideò non hẽt vim fpecialis expreffionis,vt per Maria.iun.conf.129.col.fi.vol.1.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Iuramentum,feu iurata difpofitio,non venit in generali difpofitione.

1 COmmunis eft & vulgaris regula,* φ iurm,vel difpofitio iurata,non venit in generali difpofitione,fi de iuramento,vel iurata difpofitione non fiat expreffa,& fpecifica mentio.tex. eft in c. conftitutus,de ref.& tradit Io.And.in regula, quod femel.in vltimis verbis,de reg.iur.in mercurialib.Inn.in c.cum inter,in fi.de renun.gl.in c.cum non deceat, de elec.in 6.& ibi Io.And.Dom.& Philip.Franc.Fulg.in conf.156.col.
1.in fi.& feq.Alex.in confi.110.col.1.uol.4. Alex.in conf.38.col.3.vbi multa cumulat,vol.3.& in conf.27.
col.fi.vol.1.& in conf.125.col.pe.in fi.vol.1.Rom.in fing.7.& in conf.404.in fi. & in conf.436. in 3.col.
verf.fexta ratio.& in cóf.379.col.3. Dec.in l.pacta nouiffima,col.2.C.de pac. & in l.de alimentis, col.fi.C.
de tranfa.Alex.in conf.37.col.7.vol.2.& cóf.205.col.
fi.uol.2.Iaf.in l.quoties,col.1.C.de prec.Imp.offer,& in l.caufas,in verf.2.per iftum tex.C.de tranfac.col.1.
Hipp.in fing.515.& in conf.107.col.2.Corn.in confi.36.col.2.in fi.vol.1.Alex.in conf.137.col.2.& pen.
vol.6.& in conf.62.in fi.vol.7.Soc.in conf. 39.col.4.
Decif.Neap.5.in antiq.Iaf.in conf.216.col.3.vol.2.& in conf.173.col.pen.vol.4.Gozad.in conf.16. col.1.
Caffan.in cóf.7.col.pe.& ĩ cófue.fol.131.col.4.Bertr.
in conf.41.col.pen.vol.1.Afflict.fup confti.fol.120.
col.3.Mantua in conf.154.Rui.cóf.161.col. fi.uol.5.

¶Cõtrariũ tenuit Card.in c.nõnulli,de reft.qui dicit, φ p claufulã generalẽ,non obftantib. derogatur trãfactioni iuratæ.fequit Gomef.in c.1.char.38.de cóft.16.

¶Contrarium in hoc vltimo tenet Fel.in c.nonnulli,colum.30.de refcript.

2 PRIMÒ Amplia principaliter,ẽt fi iurm fit accefforiũ ad principalẽ difpofitionẽ,nã licèt verba fint fufficientia ad tollẽdã difpofitionẽ principalẽ,nõ tñ illã tollũt,qñ ei accedit iurm.ita gl.in d.c.cũ nõ deceat,de cle.
in 6.& ibi Io.An.Dom.& Philip.Fran.& Pe.de Anc.
Ale.in cóf.137.col.3.vol.6.& in cóf.38.col.3.uol.1.
idẽ fentit Hoft.ĩ c.debitores.ĩ primis verbis,de iurein.

¶Cõtrariũ voluit Bal.in l.1.col.3.verfi.qro vtrum iurm donãtis,C.de inoff.don.& idẽ uoluit Pau.in d.c.
cũ non deceat, qui dicit,φ fi iurm accedat fimpliciter
3 difpofitioni,vt puta fi iuret quis feruare difpofitionẽ, tunc tollitur iurata difpofitio, fecus fi iurm præftetur poft expreffionẽ factam omnium contentorũ in difpofitione,vt ibi per eum,& per alios,qui eum referunt.

Tñ tenendo primam opinionẽ * magis cõem,adduci põt ad eius cõprobationẽ illud,qđ no.Imo.in c.cum
4 cõtingat,de iureiu.in col.74.in ver. nunc reftat.vbi fi ftatutũ prohibeat contractũ probari fine certa folemnitate,tñ poterit probari iurm,quod acceffit ipfi cõtractui.refert & fequitur Fel.in c.ficut cõfuetudo,col.antepen.ver.6.intellige,de prob.Hipp.in fing.126.

Tenendo iftam opinionem

5 Limita illã non procedere, qñ illud iurm effet appofitũ in fraudẽ,& in ꝑiudiciũ tertii,q͞a tũc fublata principali difpofitione, tollit͞ iurm accefforiũ, appofitũ in
6 fraudẽ,et in ꝑiudiciũ tertii. Et ita ꝓcedit qđ no.Bal.
in d.l.1.col.3.C.de inoff.don.vbi vult,φ annullato cõtractu,ẽt annullet͞ iurm tanq̃ accefforium ad cõtractũ, prout expreffè declarat Alex.in d.cóf.137.col.3. vol.
6.ubi dicit,φ ideò in cafu Bal.annullatur etiam iurm, quia erat appofitum in præiudicium filii,uel liberti.

7 SECVNDÒ Amplia,quia ẽt fi effent uerba geminata,adhuc non conciperent difpofitionẽ iuratam,qñ de iurõ non faciunt mẽtionẽ. ut per Alex.in d.conf.137.
col.2.uol.6.et in conf.38.col.2.uol.3.per not.per gl.
ĩ d.c.cũ nõ deceat.iũcto tex.et ibi Io.And.de elec.in 6.
Iaf.ĩ cóf.133.col.pe.vol.4.Caffa.ĩ cõfue.fol.399.col.4.

8 TERTIÒ Amplia,quia in oĩbus difpofitionib.priuatorũ hoc militat, ut partiũ conuentio non fe referat ad difpofitionẽ iuratã.ut no.Dec.in l.pacta nouiffima,
col.2.C.de pact.Iaf.in d.conf.173.col.pen.uol.4.

9 Et ꝓpterea infert͞,φ fi partes dederũt facultatẽ notario extẽdẽdi inftrm,nõ tñ poterit in eo apponere iurm ẽt in eo inftrõ apponi folitum,ut no.Ant.de But.in c.
pe.circa fi.et ibi Abb. de iureiu. refert et fequit͞ Dec.ĩ c.cõftitut⁹,de reft.col.2.Soc.ĩ l.Gallus,§.idẽ credẽdũ,
col.2.et feq.ff.de lib.et pofth.Hip.ĩ fing.123.Parif.cóf.
45.col.3.uol.1.Cagn.ĩ l.fi librari⁹,nu.5n.ff.de reg.iur.

10 QVARTÒ Amplia ẽt in ftatuto cõclufionẽ locũ hẽre, q͞a ftatutũ fimpliciter loquẽs, non comprehendit debitũ iuratum,ut infra in 6.lib.in ti.de ftatu.in 11.conclu.

11 PRIMÒ Igit͞ ex hoc infert͞, q͞a ftatutũ mãdãs inter cõiunctos fieri cõpromiffũ,in debito iurato procedere nõ poterit.Pau.de Caft.ĩ cóf.13.vol.2.Dec.in d.c.
cõftitutus,col.3.de ref.Iaf.in conf.173.col.pe.uol.4.
Alc.in cóf.37.col.8.uol.2.qui dicit ita fuiffe iudicatũ in ciuitate Parmæ,Ferrat.caut,33. Fel.in c.inter monafteriũ,col.13.de re iu.Goza.in conf.32.col.3.Bertr.in conf.85.col.1.uol.1.et in conf.155.col.1.et in confi.
157.uol.1.col.fi.et in conf.66.col.1.in fi.et in confil.
179.col.fi.uol.2.et in cóf.14.col.2.uol.3.et in cóf.30.
col.3.et in cóf.117.et in cóf.132.col.2.et in cóf.204.
col.2.et 291.col.pe.et cóf.308.col.1.et in conf.316.
in fi.uol.3.Fel.in c.2.col.7.de fpõ.Parif.in cóf.16.col.
37.uol.2.Bru.ĩ trac.de form.fol.94.col.4.q declarat.

12 SECVNDÒ Infertur,ut ftatutum difponens,φ non petens debitum per decem annos, excludatur a confecu-

secutione sui crediti, non poterit extendi ad debitum iuratum, si de iuramento in statuto non fiat mentio. ita in isto statuto per istam rõnem cõcludit Corn. in cõs. 328.col.3.vol.1.& in cõs.180.col.1.in fi. vol.3. Balb. in trac.præs.in 3.par.col.53.& in 6.parte,col.51.quæ est col.pen.totius tract. Marc. Ant. Bauer.in tracta.de iureiu.col.8.

13 TERTIÒ Infertur, nam statutum respiciens præterita, non se extendit ad præterita, in quibus interuenit iuramẽtum. Ias.in l. causas, in ver.2.per istum text.col. 1.C.de trans. Cassa.in cons.7.col.pen.

14 QVARTÒ Infertur, quia statutũ exigens certam solemnitatẽ in contractu, non habet locum in cõtractu, in quo interuenit iur̃m.Io.And.in addit.Spec.in tit.de sent.§.vt autem, in verbo, procedendum.post Nico.de Neap.& Iac.de Beluis.in disp.inci.Lex Perusina.Fulg. in cons.156.col.1.& seq.Alex.in cõs.37.col.7. vol.2. & in cons.125.col.pen.vol.1.& in cons.100. vol.4.& in cons.38.col.3.& seq.vol.3.& in cons.137. col.pen. vol.6.& in cons.62.col.fi.vol.7.Corn.in cons.36.col. 2.in fi.vol.1.& col.seq.Soc.in cons.239.col.4.Dec.in l.de alimentis, col.fi.C.de trans.Rom.in cons.517.col. fi.Ias.in cons.173.col.pen.vol.4.Hipp.in sing.126.& cons.107.col.2.Ferrat.caut.16. Bru. in trac.de forma. fol.62.col.2.Paris.con.96.col.12.& cõs.97.col.1.vol. 1.Gramma.cons.ciuili.100.nu.77.& seq.

15 Et licèt Bar.in l.si quis pro eo.in 3.col.in 3.memb. ff.de fideiuss.dicat valere contractum iuratum non obstante statuto inualidante contractũ, si statutum respicit res, secus si respiciat personas: & idem teneat Bar.in auth.sacramenta pub.in 2.col.C.si aduer.vend. & in l. 1.in fi. C.ne fideiuss.dot.denr.& in auth.decernimus, C.de arb. Cassa.in consuet.fol.176.col.2.Ripa.in 10. resp.in 3.lib.Nicell.concordia.Bar.86.Angel.in d.l.si quis pro eo.in prin.& in cons.160.incip.domina Catherina, in 1.col.in fi.& seq.Ang.in d.auth.sacramenta pub.col.fi.circa fi.Ant.de Alex.ibi, qui dicit, ꝙ* ista est communis opi.legistarum, & canonistarum.Pet.de Anch.in c.licèt mulieres, col.5.de iureiu.in 6. Alex.in cons.59.col.2.vol.1.Calca.in cons.79. el 2. col.3.& in cons.226.circa med.in vers.intelligam ergo. Ale.in cons.38.col.2. vol.4.& in cõs.18.col.2.vol.6.Bal.in l. iurisgentium, §.generaliter, in 2.lect.in 1.col.ff.de pac. Gramm.decis.12.

Similem etiam distinctionem, an statutũ vel lex loquatur in rem, vel in personã, ponit Bru.referens plores casus, in tract.quòd stant.mas.fol.11.col.4.& seq.

¶Contrariam tñ partem, ꝙ non sit differentia, siue statutum loquať in rem, siue in personã, sed vtroq; casu contractus iuratus non inualideť per statutũ, tenuit Pau.de Cast.in d.l.si quis pro eo, col.pen.& seq.dicens se pluries consuluisse.idem Pau.de Cast.in auth.sacramenta pub.col.fi.& Sal.ibi col.fi.& Fulg.ibi, qui idem tenet.idem tenet Ant.de But.in c.cum contingat, col. 4.& ibi Io.de Ligna.& Imo.col.42.ver.& no.fm eũ. cum pluribus seq.& Abb.ibi col.4.Pet.de Anch.in repet.c.canonum statuta, col.41. & seq.ver. quid dices de virtute iuramenti, de constit. idem tenet Raphael in d.l.si quis pro eo.Alex.in l.is, cui bonis, col.fi.ff.de verbo.obl.& ibi Ias.col.fi. idem Bald.in l.iurisgentium, §. & generaliter, in 1.lect.ff.de pact. Abb.in c.ad Apostolicam.in 1.not.de regular.& in q. 2.incip. stãte statuto, col.3.& seq.Pau.de Cast.in l.si constante, §.quoties, col.1.in fin.& seq.ff.soln.mat.idem tenet Ias.in d. auth.sacramenta pub.col.15.& seq. Pau. de Cast.in l. legis virtus, ff.de ll.Cassan.in cõsue.fol.135.col.4.& hoc sentit Fed.de Sen.in cons.272. dum tenet petendã relaxationem iuramenti.& Pet.de Anch.qui eũ sequiť, in c.cũ contingat, col. 2.de iureiu.& Fely.in c.2.col.2. & seq.de maio.& obed. Goza.in cons.16 col.2.& idẽ sentit Fed.in cons.281. Abb.in cons.8.in 2.dub.vol.2. Alex.in l.si constante, §. quoties, col. 2.in fi. & seq.ff. sol.mat.& Alex.in cons.27.col.pen.& seq.vol.1.& in cons.53.col.pen.vol.3.& in cons.110.col.1.& seq.volum.4.& in cons.125. col.8.& seq.vol.1.& in cõs.62. in fi.vol.7.& in cõsi.29.col.4.vol.7.& in cons.54.col. 3.vol.7.& in consi.137.col.pen.vol.6.Aret.in consi. 54.col.1.Cor.cons.35.col.2.in fi.& seq.vsq; in fi.vol. 3.& in cons.36.col.pen.& seq.vol.1.Bru.qui dicit istã * cõem in trac.de forma. fol.52. col.2. hoc idẽ fuit de mente Bal.Ang.& Pau.de Cast.in auth. decernimus, C.de arb.nam Bar.ibi tenet iuramentum non operari, quia prohibitio dirigitur contra personã, & isti illi contrarium tenent, & sentiunt, ꝙ dato ꝙ prohibitio ad ꝑsonam se referat, tñ iuramentum operatur. idem tenet Rom.in l.is cui bonis, ff.de verb.obli.col.2.cum pluribus seq.& Aret.col.4.& seq.in d.l.is cui bonis. Guid. Papa q.190.in 2.char.Imo.in cõs.167. Hipp.in sing. 107.col.2.Rui.consi.103.col.2.vol.4.

Et propterea differentiam istam, an verba respiciãt rem, vel personam, improbat Brun.in trac.quòd stant. mascul.fol.24.col.1.

16 Istam ampliationem limita duobus modis, vt ꝑ Ferrat.caut.16.quos ibi videas, & 3.modo, vt infra, in 9.limit.principali.

17 ¶Contra istam ampliationẽ facit, nam prohibitus acquirere per statutũ, censetur prohibitus acquirere ẽt si in contractu interueniat iur̃m.Pau.de Cast.in cons. 107.incip.circa bona.Brun.in 4.vol. tract.de consitit. fol.4.col.2.in verbo, acquirere.

18 QVINTÒ Amplia, nam regula ẽt procedit in Pontificis vel Imperatoris dispositione. ita loquitur tex.in c. constitutus, de rescr.vbi Pontificis dispositio non se refert ad iuratam dispositionem.ita ẽt procedit, & loquitur gl.in d.c.cum nõ deceat, de ele.in 6. & ibi Io.And. Dom.& Philip.Franc.Inn.in c.cum inter, in fi.de renun.Io.And.in c.1.col.fi.de fil.presb.in 6.Imo.in c.dilecto, col.8.in fi.de præb.& in clem.dudũ, §.huiusmodi, col.16.de sepulr.Ant.de But.in c.1. in fi.colum.de his quæ fiunt a maio.par.cap.& ibi Abb.col.1.in fi.& ibi Imo.col.12.& seq.Ang.in l.1.§. quæ honorandæ, ff.qua.rer.act.non dat.Rom.in sing.7.& in cons.404. in fi.& in cõs.436.in 3.col.ver.6.ratio, & in cons.393. col.fi.Alex.in cons.38.col.2.vol.3.& in cons.37.col. 3.vol.2.& in cons.27.col.fi.vol.1.& in cons.205.col. fi.vol.2.& in cons.137.col.2.vol.6.Bertr.in cons.14. col.2.vol.3.& in cons.267.vol.1.col.fi.Fel.in c.constitutus, col.2.de res.Ias.in l.quoties, col.1.C.de preci. Imp.offer.Decis.Neap.111.& decis.5. in antiq.Ias.in cons.173.col.pen.vol.4. Rebuff. in concord. fol.202. Bertr.in cons.41.col.pe.vol.1. & in cons.66.col.1.in fi.vol.2.& in cons.179.col.fi.vol.2.Io.de Syln.in trac. de benef.fol.174.col.4.in fi.& seq. Bertr.in cons.132. col.2.uol.3.& in cõs.204.col.2.uol.3.& in cons.291. col.pe.uol.3.& in cõs.308.col.1.uol.3.& in cõs.316 col.fi.uol.3.Rui.consi.100.col.fi.uol.3.

19 Amplia istam ampliationem, etiam si sit apposita clausula, non obstante indispositione Principis, vt per Gomes.in c.1.char.58.de const.in 6. Ferrat. cau.20. & caut.54.Staphil.de liter.grat.& iusti.char.99.Bertr. in consi.41.col.pen.uol.1.

¶Contrarium tenet Card.in cons.25.ad fi. Gram. decis.66.nu.37.& consi.ciuili.16.

20 Et quia istud procedit, siue sit iuramentum tertii, ut in c.constitutus, de res.siue sit iuramentum ipsius impetrantis, ut per Rom.in cons.379.col.pen.

21 PRIMÒ igitur ex hoc infertur, quod saluus conductus impetratus a Principe contra creditores, non operatur quoad illos creditores, qui habent eorum credita roborata iuramentis, prout voluit Alex. in cons. 205. col. fi. vol. 2. & in cons. 137. in 2. col. vol. 6. & in cons. 38. col. 2. vol. 3. Ias. in l. quoties, col. 1. C. de prec. Imp. offer. Bauer. in tract. iurisiurandi. in 21. priuilegio. incip. ná licet. Hipp. in sing. 515. Decis. Neap. 5. & 3. col. pe. in antiq. Ferrat. caut. 55. Io. de Sylua in tract. de benef. fol. 175. col. 1. Boer. decis. 296. nu. 5.

¶ Contrarium sensit Card. in cons. 24. col. fi. vbi tenet, quod per clausulã non obstantib. tollatur transactio iurata. & tenuit Fel. in c. constitutus, de rescr.

22 Hoc tũ non seruari de consuetudine in saluo conductu testatur Boer. decis. 296. vbi dicit, nõ seruari hodie hoc de iuramento, ex quo saluus conductus redderetur inutilis, cùm hodie omnes creditores habeát sua credita roborata iuramentis.

23 Declara, vt per Magalot. in tract. de saluo cõductu. pragm. 16. videlicet quod saluus conductus et iuratus cõcessus absque legis auctoritate, non sit seruandus.

24 SECVNDÒ Etiá infertur, quod impetratio obtenta a Principe, non intelligitur derogare statutis iuratis. Fel. in d. c. cõstitutus, col. 2. de rescr. & in c. nõnulli, col. 12. de rescr. & in c. cũ accessissent. col. 6. de const. Philip. Franc. in c. cum aliquib. col. 1. de rescri. in 6. Ferrat. caut. 54.

25 Amplia, et si statuta sint iurata tũ ab impetrante, non autẽ ab ipso collegio, vel vniuersitate. ita Rot. in nou. decis. 294. Fel. in c. cõstitutus, col. 3. de resc. Philip. Franc. in c. 1. col. fi. de iureiu. in 6.

26 Limita istud dictum fm dominos de Rot. in d. deci. 294. in gratia facta motu proprio, vt infra dicetur. Magalot. in tract. de sal. conduc. prag. 16. vbi etiam duob. alijs modis limitat, vt infra declaratur.

27 SEXTÒ Amplia idem esse in cõsuetudine, vt per gl. consue. Biturig. fol. 64. col. 3.

28 PRIMÒ Limita principaliter, vt regula nõ procedat in principis dispositione facta motu proprio, quia illa operatur et quoad iuratã dispositionẽ. Rot. in nuu. decis. 294. refert & sequit Philip. Franc. in c. 1. col. fi. de iure iur. in 6. idẽ tenet Lap. & Domi. in c. 1. in prin. in pen. col. de fil. presb. in 6. & ibi Pet. de Anch. & Philip. Fran. in pe. col. & sequitur et Fel. in d. c. cõstitutus, col. 3. in 4. limit. de resc. Rebuff. in concord. fol. 184.

29 Sublimita hoc, fm Domi. d. c. 1. quãdo Princeps in sua dispositione non generaliter apponeret clausulam, nõ obstantibus, sed quando diceret, non obstan. statutis.

¶ Cõtrarium in hoc tenet Phil. Fran. in d. c. 1. & Felin. in d. c. cõstitutus, vbi dicit, sans esse in hoc casu si princeps generaliter apponat clausolam, non obstante.

30 SECVNDÒ Limita, vt per Dom. de Rota in d. decis. 294. in nou. quãdo ex rõnabili causa posset quis recedere à iurata dispositione, quia tunc etiam generalis dispositio concipit iuratam dispositionem, vt ibi per eos. Philip. Franc. in c. 1. col. fi. de iureiu. in 6. Fel. in c. constitutus, col. 3. de resc.

31 TERTIÒ Limita, quãdo quis iurat seruare statuta, & cõtenta in statutis, secus si statuta in genere seruare iuraret, quia tunc potest impetrando cõtrauenire statutis, & impetratio tenet. Rot. in d. decis. 294. in nou. Philip. Fran. in c. 1. col. fi. de iureiu. in 6. Pau. de Eleaza. in d. c. cum nõ deceat, de elec. in 6. per Cemi. in cons. 83. in fi. Rebuff. in concor. fol. 202.

32 Et propterea facit in simili, nã si quis iurat seruare statutũ, eo sublato nõ incurrit periurium, secus si iuraret seruare contenta in statuto, quia tũc et statuto reuocato incurrit piuriũ, vt per Ant. de But. in c. 1. col. 4. & pe. de his quæ fiunt a maio. par. cap. Rebuff. in concor. fol. 202.

33 ¶ Contrarium, quod idem sit siue quis iuret seruare statuta, siue iuret specificè seruare cõtenta in statutis, tenet Dom. in c. in his, in fi. 11. dist. Fel. in c. constitutus, col. 3. de resc. & hoc idem tenet Lap. Dom. Imn. & Philip. Fran. in d. c. cũ non deceat, vbi non facta distinctione an iuratũ sit simpliciter super statutis vel iuratũ sit specificè seruare contenta in statuto distinguũt, aut fit dispositio a principe, per uiam legis, vel ad priuatã vtilitatem, per particularem dispositionem, & non per viã l. vt dicitur in seq. limit.

34 QVARTÒ Limita, quãdo dispositio principis emanaret per viam l. quæ tunc derogat et dispositioni iuratæ, licèt de iuramento non faciat mentionem. Lap. Abb. Io. And. & Dom. in d. c. cum non deceat, & ibi Pet. de Ancha. in fi. Fel. in c. cõstitutus, col. 3. in 2. limit. de rescr. Gomes. in c. 1. char. 59. de const. in 6.

¶ Contrarium sentit Philip. Fran. post Imo. ibi, & tenet Dec. in c. constitutus, col. pen. de rescr.

35 QVINTÒ Limita, quoniam clausula generalis, non obstãtibus, posita in prouisione beneficij reseruati, vel vacantis apud sedẽ, tollit etiam statuta iurata. ita Rot. in antiq. dec. 633. Fel. in c. constitutus, col. 4. in 3. limi. licèt ibi Dec. col. pen. dicat hoc magis procedere de stylo, quàm de iure.

36 VI. Limita, stante clausula pro expressis, per quã censetur derogatum etiam constitutionib. iuratis. ita Soc. in cons. 169. col. 6. alias 120. col. 5. vol. 4.

37 VII. Limita, quãdo iurũ continet reuerentiam tantum illius, cuius respectu præstatur iuramentum, vt quia iuratum sit non alienare inconsulto Pontifice, vel sine eius voluntate: nã habita licentia a Pontifice, non facta mentione iuramenti, valet alienatio, vt tradit Io. And. in c. vt super, circa prin. de reb. eccl. non alie. Fel. in c. cõstitutus, col. 3. in 1. limit. de resc.

38 OCTAVÒ Limita, quando iudex interdixisset alicui facultatem contrahendi ex iusta causa, quia tunc nõ valet etiam contractus factus ab eo cum iuramento. Cremen. in sing. 118.

39 NONÒ Limita, quia si actus est prohibitus fauore tertij, non aũt fauore ipsorũ contrahentium, tũc dispositio quãuis iurata subiacet prohibitioni, quia tũc actus propter iurũ non cõfirmatur. gl. in l. fi. §. illis, in verb. & voluntatẽ, C. de eo. quæ lib. & ibi Bal. in prin. & ibi Ang. & Pau. de Cast. & Sal. idem tenet Bal. in l. non dubium, col. pen. in prin. C. de ll. Imo. in c. cum cõtingat, col. 36. ver. & prædicta dicit procedere, de iureiur. Ias. in d. auth. sacramenta pub. col. 12. ver. ego addo. Abb. in disp. sua, incip. stante statuto, col. 3. ver. illi verò iustitia. & Cur. in cõs. 152. Parpa. in l. si quis maior, col. 11. ver. 6. & c. C. de trans. Pau. de Cast. in l. hæredi, §. filius, circa fi. ff. de pac. & istam tenet, & dicit magis * communem Curt. iun. in cons. 152. col. 2. idem mihi sentit Imo. in c. cum contingat, col. 32. de iureiur. idem voluit Bar. in l. hac edictali, in fi. prin. C. de sec. nupt. Affl. super const. fol. 272. col. 2.

Contrarium tenet Corn. in cons. 310. col. 3. uol. 4. Bertr. in cons. 132. col. 2. in nouis.

Tenendo primam communem opinionem

40 Declara, vt non valeat actus in præiudicium alterius, sed bene valeat in præiudicium ipsius iurantis. Imola in cap. cum contingat, col. 45. versi. item aduerte, de iureiur. & in consi. 1. colum. 5. versic. non videtur bona, & Bertr. in consi. 138. col. 2. volum. 2. & fuit de mente Spec. in tit. de actore, §. 1. ver. sed quid si iuraueris, quamuis etiam in hoc vltimo contrarium teneat Paul. de Castr. in d. §. filiusfa. circa fi. & in l. & hæredi, ff. de pact.

41 X. Limita, quando deficeret solemnitas probatoria inducta

inducta ob publicam vtilitatem, vt per Bru. in trac. de forma. in tit. de pote. & effec. for. in 32. quæst. in 6. col. ver. & consequenter in casu è conuerso.

42 XI. Limita, vt ista conclusio non procedat, quando nõ ageretur de viribus & effectu iuramenti. vt per Rui. consi. 161. in fi. vol. 5.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Iuramentum an transeat ad hæredes.

1 DICTVM Inno. in c. veritatis, de iureio. videlicèt quod iurm ex parte iurantis est personale, & non trāsit ad hæredes, videamus quomodo sit intelligendum.

2 Declara, nam istud dictū intelligit Bal. in l. etiam, in fi. ff. de iureiu. procedere tantummò quoad vinculū periurii: & idē dicit Cassa. decis. 2. de iureiur. Milis in suo repertor. in verbo, iurm. Paris. cons. 75. col. pen. vol. 3.

3 Sed quoad hoc vt efficacia obligationis īducta a iuro, transeat in quemcunq; successorem, in hoc iurm nō est personale. ita declarat Paul. de Castr. in l. si grege, ff. de leg. 1. & cons. 65. & cōs. 67. vol. 1. & in auth. quod obtinet, C. de prob. Anch. in c. veritatis, de iureiur. Fed. de Sen. in cons. 281. Ant. de But. in cōs. 59. Alex. in cōs. 7. col. 2. vol. 6. & in cons. 26. in fi. vol. 7. Bal. qui notabiliter declarat, in auth. sacramē. pub. in fi. C. si aduers. vēd. & ibi Pau. de Cast. col. 1. idem Bal. in repe. l. iurisiurandi, col. 31. ff. de iureiu. Soc. in cons. 77. col. fi. & in cōs. 79. in fi. vol. 1. Corn. in cōs. 112. vol. 4. & in cōs. 287. col. 1. eo. vol. Ias. in cōs. 76. col. 1. vol. 1. Bru. in cōs. 12. col. 7. Franc. Curt. in cōs. 110. Cęp. in cons. 30. col. 3. & in cōs. 66. col. 7. Soc. in cōs. 4. col. 1. vol. 3. Guid. Papę, q. 414. & in sing. 345. & seq. & singu. 376. Affl. decis. 371. Cassa. in cōs. 47. col. 7. Fel. in c. cū sit generale, nu. 9. de for. cōp. Gomes. in §. actiones, col. 3. Insti. de act. Nicel. cōcord. 147. Dec. in cōs. 639. Lofred. cons. 23. col. 2. Paris. in cōs. 54. col. 2. uol. 1. & col. pe. & cōs. 16. col. 24. vol. 2. & ī cōs. 75. col. 1. vol. 3. Maria. iun. in cōs. 67. col. 5. vol. 2. Ruin. cons. 195. col. pen. uol. 1. Gram. cōs. ciuil. 100. col. 8. Ban. in trac. de iuram. ī effectu 45.

4 Et facit, nā hæres tenetur seruare iuramentū defuncti, vt per Pau. de Cast. in cons. 384. in 2. vol.

5 PRIMÒ Amplia principale dictū Inn. quia, si defunctus super contractu inualido iurauerit, ita quod ad rescissionē illius ipse tenebatur petere absolutionē a iuramēto, tunc iurm non transit in hæredē, quia hæres nō cogitur petere absolutionē a iuramento. Alex. in consil. 129. col. fi. vol. 6. & in cons. 151. col. pen. uol. 7. Soc. cons. 151. col. 4. Rui. cons. 107. nu. 18. vol. 1.

6 SECVNDÒ Amplia, quia hæres defuncti nō pōt cōueniri vigore iuramēti pstiti a defuncto corá iudice ecclesiastico. Dom. in c. fi. de for. comp. lib. 6. Fel. in c. cū sit, nu. 9. de fo. cōp. Maria. ī c. cū sit generale, col. 8. ver. & hæc procedunt in iuramentis fidelium, de for. cōpe. Bauer. in tract. de iuram. in effectu 45.

7 TERTIÒ Amplia, vt iurm sit etiā personale ex parte illius, cui præstatur. Fel. in c. 1. col. 10. de iureiur.

¶Contrarium tenet Calcan. in cons. 25. col. pen.

Tenendo primam opin. ex illa infertur, vt hæres creditoris non possit accusare debitorem de periurio. Decis. Neap. 75. circa fi. in nou. Affict. super const. in tit. de periuriis, nu. 6. & seq.

8 QVARTÒ Amplia, quia si contractus, super quo est interpositum iuramentum est nullus, tunc hæres ad illius obseruantiam non tenetur. vt per Ruin. in consi. 107. num. 8. vol. 1.

9 QVINTÒ Amplia, quia sicuti iurm non transit ad hæredes, ita nec facultas iurandi, prout not. Bal. in l. 2. C. de cond. indeb. & in l. in bonæfidei, col. 2. C. de reb. cred. & in l. 1. in prin. ff. de iureiu. Rom. in l. qui bona, §. q dā, ff. de dam. inf. & in l. fi. §. fi. ff. ne quis eū qui voc.

10 Limita, hanc ampliationem, quia iurm quod defertur in defectum probationis, est deferendum hęredi, qui tanquā coniuncta persona pōt præsumi ipsum nō ignorare facta defuncti. ita declarat Rom. in cons. 290. & Alex. in l. fi. §. fi. ff. ne quis eū qui voc. idē sequit Bauer. in trac. de iuram. nu. 64. ver. sed pro veritate Ias. & Soc. qui sub nu. 4. dicit hanc esse * communem opin. in l. pen. §. fin. ff. ne quis eum. Afflict. decis. 169. nu. 8. Ruin. in cons. 35. nu. 10. vol. 5. Soc. in cons. 264. nu. 9. vers. confirmatur. vol. 2.

11 PRIMÒ Limita principaliter, quia iurm defuncti nō est personale in filiis, & hæredib. qui videntur vna, & eadem persona cum defuncto. ita limitat Soc. si sua limitatio est vera, in cons. 38. col. 1. vol. 3.

¶Contrarium sentit Gomes. in §. actionum, nu. 5. Inst. de actio.

12 SECVNDÒ Limita, nisi agatur contra hæredem indirectè implorando officiū iudicis ecclesiastici, vt ipse hæres satisfaciat exonerando animā defuncti, qui iurauit. Abb. in c. cum sit. col. 8. & ibi Fel. col. 6. & Maria. col. 8. de for. comp. Alex. in cons. 19. col. pen. vol. 4. Gomes. qui hanc dicit * communem opin. in §. actiones, nu. 6. Inst. de actio.

¶Cōtrarium tenet Barb. in d. c. cum sit, de for. cōp. & Franc. in c. fi. in 3. not. de for. comp. lib. 6.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Iuramentum an excludat compensationem.

1 MAGIS * cōis est illa cōclusio, vt iuramentum cōpensationem excludat. vt est tex. secūdū vnam lecturam cōiter ibi approbatam per Doct. canonistas, in c. ad nostram, el 1. de iureiu. & ibi Inn. circa fi. versi. item ēt si creditor. & Io. And. circa fi. ver. itē & si creditor. & Ant. de But. col. 2. ver. vel 7. & Anch. in 1. not. Imo. col. 2. ver. alii, & ibi Collect. in primis verbis. Fel. col. 4. cum plurib. seq. vers. quare aūt, prout eadem ēt opin. sequuti sunt. Abb. in c. dilectus, de ord. cogn. Inn. & Ant. de But. in c. veniens, de iureiu. Imo. in l. Iulianus, ver. item adde secundo, ff. de cond. & dem. Alex. in cōs. 91. col. 2. & seq. ver. secūdo principaliter moueor, vol. 2. vbi dicit ita * cōiter teneri. Mattesyl. sing. 54. Are. cons. 99. col. 2. ver. 3. etiam dici potest, vbi dicit istam partem cōem, quam etiam sequitur & dicit cōem Ias. in l. eum, qui, §. si iurauero, col. 1. in fi. & seq. vers. circa decisionem, ff. de iureiu. vbi dicit magis cōem opi. Hippol. in singu. 208. Corset. in tract. de iureiu. col. 15. versi. decimumquintum priuilegium. Ias. cons. 134. col. 1. in fi. uers. sed præmissis non obstantib. vol. 4. vbi dicit, quòd ista est vera, & magis communis opin. & istam dicit communem Decis. Neapol. 381. in antiq. Ias. in §. in bonæfidei, col. antepe. vers. ultimo circa præfatam conclusionem. Inst. de act. Bened. de Plumb. in l. si peculium, §. quod si hæredi, ff. de stat. liber. apostil. magn. ad Abb. in c. veniens, de iureiu. vbi dicit communem. Gozad. cons. 32. col. 2. ver. nō obstat secundum. vbi dicit opi. contra Bar. communiter approbatam. & in consi. 69. col. 1. & seq. Brun. in tracta. de form. fol. 35. col. 4. versic. decima conclusio sit. vbi dicit istam communem opi. Bertrand. consi. 1. col. fin. versic. iuramentum

enim.vol.1.in antiq. Bertr. conſ.154.nu.1. & ſeq.vol. 1.in antiq.& conſ.266.nu.2.ver.tum ẽt quia,in 3.vol. in antiq.Cott.in memor.incip.iuramẽti religio. col.2. Iaſ.in l.ſi pecuniam.in prin.col.pen.verſi.3.facit, ff.de cond.cauſ.dat. Bertr.conſ.305.num.3.vol.3.in antiq. Rom.in l.ſtipulationes non diuidunt,col.27.ver.2.poteſt contra gl.allegari,ff.de verb.obl.Brun. in conſ.89. nu.4. Pariſ.qui hanc dicit magis * cõem opin.in conſ. 121.nu.37.vol.1.Aret.in l.ſi quis ita, in §.ea lege,col. fi.verſ.2,quia iuramentum,ff.de verb.obl. Mant.conſ. 17.nu.28.& conſ.20.nu.13.

¶Contrariam aũt opinionem ſequitur Bar.in l.amplius non peti.col.fi.verſ.iuxta primum quæro,ff.rem rat.hab.Bal.in c.ad noſtram,el 1.ver. quæro an qui iurauit,de iureiu. & in hanc ſentẽtiam vr̃ inclinare diſtinctio Abb.ibi,col.pen.& ſeq.ver.oppono 2. Ang.in d. l.amplius.ver.allegatur etiam.& ibi ẽt hanc opin.tenet Fulg.& eandem ſequitur Barbat.in conſil.43.col.10. vol.2.Anch.in c.ſtatutũ,§.ſi quidam, de reſcr.in 6.Afflic.deciſ.121.nu.4.& ſeq.& ſentit Baue.ĩ tract.de iuſt. iuram.verſ.33.Alex.in conſ.12.col.fi.verſ. non obſtat ſextum,vol.2.Io.Fab.in §.in bonæfidei,col.5.verſ.q.d ergo dices.Inſt.de act.Abb.in c.cum dilecto,col.7.verſi.& pro hoc quod not.de ord.cogn.& in c.cũ inter, col.pen.verſ.ad hoc quod no.de excep.Bertr.conſ.44. col.2.verſ.nemini ergo,vol.1.in nou.Tindar.in tract. de compenſat.in 7.artic.in 3.col.ver.redeamus ad noſtram.Bertr.conſ.153.col.2.ver.tum & quia,vol.2.in antiq.apoſtil.ad deciſ.Tholoſ.primam.& apoſtil.ad deciſ.Tholoſ.139.Bertr.conſ.116.col.1.in fi.& ſeq.vol. 3.in antiq.ver.forte verò opponetur,& conſ.98.col. pen.verſ.nec opponet aliquis,vol.2.in antiq.Roma.in l.eum qui,§.1.in 1.not.ff.de iureiu.Deciſ.Neap.167. in nouis.

Tenendo primam opin.magis * communem.

2 PRIMÒ Limita,nam licèt per iur̃m ſit exclusa compenſatio,non tñ eſt exclusa retẽtio,q.a exclusa cõpenſatione non cenſet̃ exclusa retentio,vt dicit Corn.conſ. 61.col.8.ver.nec refragatur ſi quiſpiã.vol.3.Soc.in cõſi.143.col.5.ver.ſed poſito ꝙ ita eſſet.Pariſ.conſ.100. nu.35.& ſeq.ver.q̃ retentio. Aim.conſ.148.col.1.ver. modò ex iuribus.gl.con ſuet.Biturig.fol.18.col.2.

Sed quia Doct.præalleg. non loquuntur ſtãte iuramento,reputo hanc limitationem periculoſam.

3 PRIMÒ,Nam cum cõis concluſio firmetur hac rõne,quia iuramentum eſt precisè implẽdum, certè ſi cõpeteret retentio,non præcisè impleretur,meritò limitatio non poteſt de iure procedere.

4 SECVNDÒ Iſta limitatio eſt contra tex.in c. debitores,de iureiu.vbi iuramentum nedum compenſationẽ, ſed etiam retentionem excludit.

5 SECVNDÒ Limita,qñ creditum, de cuius cõpenſatione agitur,ſuperueniſſet poſt iur̃m præſtitum,q.a tale creditum põt in cõpenſatione deduci, nil obſtante iuramento,vt per Tindar.in trac.cõpenſa. artic.7.in 3. col.ver.& attende.Soc.in l.Iulianus, in fi.ff.de cond.& dem.ver.ex quib.infertur.Deciſ.Neap.381.nu.3.in antiq.Pariſ.conſ.121.nu.41.vol.1. Grat.conſ.121.nu.5. vol.1.Deciſ.Neap.167.in nou.Cott. in memor.incip. iuramenti religio.col.2.in fi.

6 Iſta ẽt limitatio eſt cõtra tex.in d.c.ad noſtram.ſm * cõem intelligentiã,de iurein.nã ibi fructus nõdũ erãt pcepti t pe promiſſionis iurat̨e,ſed poſtmodũ percepti fuerant,& tñ non pñt in cõpenſatione deduci,obſtante iur̃o.ita Abb.ibi,col.fi.verſ.ſed cõtrariũ. & Soc.in d.l. Iulianus,col.fi.ver.aliqñ q.s.Alex.cõſ.12.col.fi.ver.nõ obſtat 6.vol.2.& Imo.ĩ d.c.ad noſtrã,col.fi.ver. aliqñ quis,vbi expreſsè loquit̃,qñ creditũ poſtea ſuperuenit.

Et propterea dicendum eſt, ꝙ aut præcedit cauſa, propter quam compenſatio fieri poterat ante iur̃m, & poſtea ſequitur iuramentum, & tunc per iuramentum compenſatio cenſeatur exclusa, dato ꝙ creditum poſtea ſuperueniat.& iſte eſt tex.in d.c.ad noſtram.nam ibi cauſa compenſationis fructuum in ſortem perueneſrat a principio traditionis pignoris.pactum ergo iuratum de nõ moleſtando ꝑoſtea ſubſecutum,tollit facultatem compenſandi.

7 Si verò cauſa compenſandi ſuperueniat poſt iur̃m, tunc per iur̃m compenſatio non cẽſetur exclusa. & ita procedant allegata per Doct.in iſta limitatione.

8 Sublimita,qñ creditũ ſuperueniẽs eſſet continuatio anterioris crediti,cui per promiſſionẽ iuratã diceretur renũciatũ.ita declarat Deciſ.Neap.381.nu.3.in antiq.

9 TERTIÒ Limita,nã quo ad euitandã pœnam inducitur compenſatio ipſo iure,non obſtante iur̃o.Pariſ. conſ.121.col.fi.vol.1. Grat.conſ.121.col.1.vol.1.

10 Et facit quod dicitur,vt ad euitandam pœnam compenſatio inducatur ipſo iure,prout in pœna caducitatis dicit Tiraq.multa allegans,in tract.de retract.lignager,§.3.in gl.3.nu.4.

11 QVARTÒ Limita,ſtante debitoris inopia, quo caſu ẽt ſtante iuramento,cõpenſatio non impeditur.Corſc. in trac.de iuramento,col.11.verſ.decimumquintũ priuilegium.Deciſ.Neapol.163.in antiq.Pariſ.conſ.121. col.fi.vol.1.Grat.conſ.121.col.fi.vol.1.

12 QVINTÒ Limita,nam in iudicio mercantili,in quo proceditur ex bono,& æquo,admittitur compenſatio, non obſtante iuramento.Grat.conſ.121.col.2.vol.1. Pariſ.conſ.121.col.fi.vol.1.

13 SEXTÒ Limita, qñ non eſſet promiſſum, & iuratũ in ſpecie ſoluere,ſed vel aliàs promiſſum, & iuratũ ſit ſatisfacere,vel attendere & obſeruare,nõ autem ſoluere.ita Grat.in d.conſ.121.col.1.vol.1.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Iuramentum an obliget præcisè ad faciendum.

1 HVIC proximè accedit illa q.an propter iuramẽtum quis obligetur præcisè facere.in qua q.gl. in l.ſi pecuniam,ff.de condi.cau.dat.voluit, quod quis præcisè propter iuramentum ad factũ teneatur. ita gl. ibi in verbo,neceſſe habeas.& ibi Bal.in 1.col.ver.no. ꝙ.& glo.in c.cum tempore.in verbo, obſeruandum,de arb.Bald.in l. vnica,in pen.col.verſ.modo quæritur de aliquibus, C.de ſent. quæ pro eo, quod intereſt.& ibi Sal.col.11.verſ.item fallit.& Bal.in l.ſed & hæ,§.prætor.ver.vnde fallit, ff. de procur.& in prælud.feud.col. 4.verſi.in iuramento autem.Ant.de Butr. in cap.fin.in vltimo not.per illum tex.ne prælat.vic.ſuas.Ro.in repet.rubricæ de arb.col.14.verſi.ſed redeundo ad integrale.Ant.de But.in c.veniens,col.2.in prin.uer.& pu io,de iureiur.& ibi Abb.col.3.verſi.& dicit hoc Hoſt. in c.per tuas,col.fi.ver. quod ſi iuramentum interceſſerit,de arb.& ibi Io.And.col.pen.in fi.uer.quod ſi iuramentum.& Imo.col.7.ver.eius dicta ſapiunt, & in c.j. col.fi.ver.vltimò poteſt quæri.de iudic.Rom.in l.ſtipulationes non diuiduntur.num.69.ver. interſero regulam,ff.de verb.oblig. Cuman.conſil.182.col.2.verſic. quinimmò & iure ciuili.Alex.in l.ſi conuenerit,col.1. in prin.verſic.limita primò,ff.de iuriſdict.omn.iudic. Imola in c.1.col.pen.ver.poteſt eſſe dubium,de pign. I an.de Caſt.in l.ſi conuenerit,col.1.verſi. & interdõ

poteſt,

potest,ff.de iurisd.om.iud. & ibi Ias.col.2.ver.2.quia, Aret.in c.1.col.12.in fin.& seq.vers.vbi aūt pactū, de iudic.Ias.qui dicit hanc opin. * cōem, in cons.9.col.6. ver.istud idem deduco,vol.1.& cons.41.col.2.ver.prętereа.d.Ioannes,vol.3.Soci.in cons.90.nu.14. & seq. ver.& ista pars,vol.4.Fel.in c.quæ in ecclesiarū, col. 31.versi.hanc fallentiam intellige, de const.Guid.Papa,q.627.Gomes.in §. item si quis postulante, nu.7. ver.septimus effectus.inst.de act. Zas.cons.12.nu.19. vers.huic succedit. vol.2.Gozad. in cons.32. col.1.in fi.& seq.vers.3.moueor. Bertr. consi.82.col.1. vers.& hoc ratione iuramenti,vol.2.in antiq.Trigon.sing.18. Maria.iun.cons.64.col.2.vers.vel ei 2.vol.1.Alex.cōs. 89.col.2.in prin.ver.quia iuramentum,vol.7.Abb.cōsi.42.in fi.ver.concludo ergo.vol.2.Soc. cons.90.col. 2.ver.2.respondeo,vol.4.& cons.16.in fi.ver.2. quia iurauit,eo.vol.Dec.in l.fi.col.3.ver.2.quia supradictū est,ff.si cer.pet.Grat.cons.84.col.1.versi. melius verò considerans,vol.1.Ias.in §.actionū,nu.47.ver.notabis tamen.insti.de act.& in §.item si quis postulante, nu. 12.ver.7.iuramentū.insti.eo.tit.& in l.si pecuniā, col. 7.ver.glosella in verbo,necesse,ff.de condi. caus.dat.& in l.si insulam,col.20.ver.quid tenendū,ff.de verb.obl. & in l.stipulationes non diuiduntur, col.pen.ver.vltra limitationes Bar.ff.eo.tit.& ibi Claud.col.antepe.ver. extra fallentias.Imo.in c. 1.col.fi.vers. vlt.potest qū,de iud.Fel.in c.1.col.4.ver.tertiò fallit,de iud.Maria.in c. significasti,col. 19.vers.& aduerte quia, de for.comp. Gozad.cons.57.col.pen.ver.6.obstat ꝙ iuramentum. Ias.in l.si quis ita,§.ea lege,nu.28.ver.in contrariū tñ. de uerb.obl.& Ias.in l.si mihi,& tibi, §.in legatis,col. pen.uers.pro veritate considera, de leg.1.Alex.in l.si pecuniam,in pen.col.uer.in glo.in uerbo necesse,ff.de cond.caus.dat.& in l.stipulationes non diuidūtur,col. 9.uers.demum tn quantū Bar.ff.de verb.obl. Aret.in l. si quis ita,§.ea lege,col.3.in fin.uer. & ad ea,q.5.ff.de uerb.obl.Corset.in tract.de iureiu.col.6.uer.quæro.8. Alex.cons.37.col.6.uer.unde licèt,ubi dicit illā * communem opin.& ab ea in iudicando nō esse recedendū, uol.2.& cons. 91. col.3. uers.pro ista opinio.facit.ubi etiam dicit communem,uol.2.Mattesyl.sing.54.Barb. in c.iurauit.nu.59.uers.dicit hic Bal.de prob.Brun.in cons.39.col.1.uers.& est aduertendū, & cons.67.col. 2.uers.3.qui nō renuerit.& in cons.89.col. 1.uer. plus dico. Alex.cons.89.col.2.uers.& propter iuramentū, uol.7.Roma.in l.is,cū quo,in 1.col.uer.1. an liberet, ff.de aqua plu.arcen.Fel.in c.ad nostram,col.4.usq; in fi.uer.ex quo intellec.de iureiu.gl.consue.Turon.fol. 117.col.4.Guid.Pap.sing.343.

¶Contrarium,qñ præcedit obligatio ad factum,secus qñ factum simpliciter iuratur,uoluit Imo. in l.2. in fi.prin.uers.aduerte tñ,ff.de dona.& Rom.in l.hæreditatem,col.1.uer.in gl.fi.co.ti. Ant.de But.in c.2.col. 1.in fi.uers.ad ſm aūt,de pign.Io.de Ana.in c.querelā, col.1.uer.nota locatorem,ne prel.uices suas.Dec.in l. si conuenerit,col. 1.uer.non obstat ꝙ iuramentum,ff. de iuris.om.iu.licèt non se firmet, & in c.1.nu.23.uer. dominus Antonius,de iud. cons. 46.col.1.in princ.& seq. Ant.de But.in c.1.col.16.uer.sed dubium est si iurauerit,de iud.ubi Abb.col.9.uer.secunda quæstio est. Ant.de But.in c.per uos,col.3.in prin.uer.idem & fortius,de arb.Corn.cons.256.col.1.in fi. & seq. uer.his tamen non obstantibus,uol.4.Aimo cons.12.uersic. circa personam.

2 Concorda has opi.ut per Cuma.in l.si pecuniā,ff.de cond.cā data,col.1.uer.in gl.habes,ubi dicit, ꝙ de iure canonico procedit 1.opinio,de iure ciuili secunda.

Tenendo primam opin.magis * communem.

3 PRIMÒ Limita in hærede iurantis, qui ratione iuramenti auctoris non potest ad factum præcisè cōpelli. ita dixit Bal.in prælud.feud.col. 4. uers. in iuramento autem.quem refert & sequit̃ Cor. in cons.256.col. 1. in fi.uol.4.uers.tamen his non obstan.

4 SECVNDÒ Limita quando præcisè factum a iurante non potest impleri, quia tūc iurans excusatur ab implemento.Aimo in cons.12.col.1.uers.sed posito.& sẽtit Barb.in apostil.ad Bal.in l.vnica,C.de sent.quæ pro eo,quod interest.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Iuramentum adiectum in contractibus, qui de sui natura sunt reuocabiles pænitentia, an efficiat eos irreuocabiles.

1 VIDIMVS an iuramentum præcisè obliget ad factum,nūc cōtinuato ordine uidendū erit, an iuramentum in contractib.innominatis adiectum faciat cōtractus ipsos innominatos, qui sui natura sunt reuocabiles pęnitētia,effici irreuocabiles,in qua q̃ōne eadē gl.quæ allegatur, ꝙ iur̃m faciat quē præcisè teneri ad factum,eadem ēt allegatur ad hoc,ut iur̃m faciat contractus innominatos irreuocabiles. uidelicet gl.in l.si pecuniam.in uerbo,necesse,ff.de cond.caus. dat.idē dicit Bal.in c.quæ in ecclesiarū,col.5.in fi.uer.item si feudatarius,de const.Ias.in d.l.si pecuniā,col.fi.uer.2.collige,& col.3.uer.6.limita.& ibi Sal.col.fi.in fi.uer.trāseo ad unam gl.Barba.in c.Iurauit,col.12. uer.item dicit hic Bal.de prob.Corset.qui dicit hanc opin.* communem in trac.de iureiu.col.1.in fi.uer.secundum priuilegium.nu.29.Ferrat. caut.30. col.2.uers.quod ea, quæ.Guido Papæ sing.343.

¶Contrarium sentit Imo.in l.2.§.sed & si quis,col. fi.uer.& aduerte,ff.de dona.

Tenendo primam communem *opin.

2 Amplia,quia idem est in donatione causa mortis,q̃ licèt sui natura sit reuocabilis pœnitentia,l.quæ mortis,& l.senatus,§.sed mortis causa,& l.Seio,ff.de dona. causa mortis,& Inst.de dona.in prin.tñ quando in donatione causa mortis est adiecta promissio de non cōtrauenendo,& de illam seruando, tunc dicta donatio causa mortis transit in donationem inter uiuos, l. ubi ita donatur,ff.de dona.caus.mortis,& ibi Bar.in uersi. oppono de l.cum precario. & gl.in l. sed & interim,in uerbo,donatio.uer.hæc etiam causa mortis donatio,ff. de dona.inter uir.& uxor.glo.in uerbo,nullo casu.in l. si alienam,§.Marcellus,ff.de dona.caus.mortis.Bar.in l.fi.col.3.in prin.uer.& primo examinemus,C.de pac. Bal.in l.2.col.1.in fine. uer.primo casu, C.de iur.dot. Alex.consi.14.colum.1.in fin.uersi.præfata.nu.3.uol. 1.Angel.cons.179.col.6.uers. & ex huc sequitur.Pau. de Cast.cons.61.in prin.uol.2.& cons.82.in prin.uol. 2 Are.cons.41.col.2.circa fin.uers.quinimò etiam,& consi.74.colum.2. uers.prima ratio fundatur.Soc.consil.53.col.2.uersic.& prædicta sola,uol.1. Ias.in l.non omnis,col.2.uersic.sed istis non obstan.ff.si cert.peta. Ias.in d.l.quæ dotis,col.6.uersi.limita istam regulam. ff.sol.matr.Soc.consi.332.col.1.in fi.uer.adduco etiā in proposito. Ferrat.caut.30.colum. 1.& seq. Ripa in respons. 11.colum.4. uer. primum quod fit inter uiuos.lib.3.Bertran.cons.50.colum.2.uersi.puto tamen esse uerius,uol.3.& cons. 190.col.2.uersi.dixi autem, uolum.5.in nou.& cons.85.col.1.uer.& insuper.uol. 1.Ruin.consi.182.col.3.uersic.& eo magis, uol. 1.&

conſ.51.col.2.verſi.ex alio quoq;,vol.1. Corn.conſi. 158.col.fi.ver.tñ his non obſtan.vol.4.Bertr.cunſ.14. col.1.in fi.ver.quinimò & prout,vol.3.in nou. Caſſa. in conſuc.fol.255.vul.2.verſ.aduerte tñ ad vnũ.Guil. Bened.in repe.c.Raynutius,in verbo,teſtamentum,el 4.nu.24.ver. hoc domini.de teſta.Rui.conſ.5 a.col.2. verſ.& idẽ eſt in caſu,vol. 1.& conſ.187.col.fi.verſi.& propterea eadem,vol.2.Guid.Pap.ſing.343. Corn.in conſ.1 a6.col. a.verſ.2.modo,vol.1.

¶Contrarium tamen voluit gl. in verbo , acceperit, in l.ſi alienam,§.Marcellus,ff.de don.cauſa mor. Ang. conſ.254.per totum. Bal.in l.cum quis,ver.ſed quid ſi dono,ff.de cond.cauſ.dat. Alex.in l.q̃ dotis,col.6.verſ. ſed iuxta hoc,ff.ſol.mat. Corn.conſ.a 26.col.2.verſ.& ppca,vol.j.Bal.conſ 238 inci.Laurentius.in 1.dubio, vol.2.Iaſ.conſ.6.col.4.ver.nec obſtat , vol.3.bcèt col. 5.cõcordet opinio. Bal.conſ.108.col.2.ver.4.eſt vidẽ dũ,vol.3.Io.Crot.in l. ſtipulatio hoc mõ cõcepta,col. 12.ver.prima ſit cõclu.ff.de verb.obl. Alex.in 2.apoſt. ad Bar.in d.l.vbi ita donat,ff.de don.cauſ.mor.Iaſ.cõſ. 60.col.5.verſ.non obſtat ſi diceretur,vol.3.

3 Primò Cõcorda,vt per Dec.conſ.305.col.2.ver. & ſupradictis omnibus.nam aut clauſula de non reuo cando,& non contraueniendo apponitur in principali diſpoſitione,& tũc donatio cã mortis tranſeat in dona
4 tionẽ inter viuos. Aut apponitur dicta clauſula in clau ſulis acceſſoriis,& tunc remaneat donatio cã mort.& idem dicit idem Dec.in l.nõ omnis,col.3.ver. & quod dictum eſt,ff.ſi cert.pet.& conſ.470.col.1. verſi.circa primum,& in l.fi.nu.20.& ſeq.ver. ſecũda concluſio. Curt.iun.conſ.56.col.1.& ſeq.verſ.nec obſtat.Iaſ.cõ-ſi.6.col.5.ver. quæro principaliter. vol.3. & conſ.60. col.6.verſ.non obſtat,vol.3.

5 Secundò Concorda,vt per Aymo.conſ.51.col.4. ver.non obſtat dum 3. dicens q aut in donatione cau. mortis dictũ eſt,non reuocare,& tunc donatio trãſeat in donationẽ inter viuos;aut dictum eſt non contraue nire,& tunc remaneat donatio cauſa mortis.

6 Tertiò Concorda, vt per Corn.conſ.a89.col.5. ver.nec obſtat lex.& col.7.ver. vltimo hæc concluſio. vol.4.videlicet quia ſi dictũ ſit vt nullo caſu reuocari poſſit donatio cã mortis, & tũc tranſeat in donationẽ inter viuos. ſi aũt in vno caſu tantum reuocatio ſit pro hibita,adhuc in aliis remaneat donatio cauſa mortis.& idem eſſe dicit ſi reuocatio indefinitè ſit prohibita , vt ibi col.7.ver.vltimo hæc concluſio.

¶Contrarium,quòd imò magis debeat operari pa-ctum,vt non liceat reuocare,niſi in certo caſu,quã ge-neralis prohibitio reuocationis,dicit Guliel.Bened.in repet.c.Raynutius,in verbo,teſtamentum,el 4.nu.23. verſ.3.limita,de teſtam.

7 Quartò Cõcorda vt per Rui.cõſ. 123.nu.9.ver. nec p̃dictis obſtant , vol.1.qui dicit q qñ ſit pactũ in donatione cã mortis, de non reuocando, & tunc non poſſit reuocari,qñ ſumus in illis caſibus, in quib.aliàs non ſolet donatio reuocari,aliàs ſecus vt ibi.

* Tenendo primam partẽ magis* cõem,& quã cõem etiam affirmat Io.Crot.in d.l.ſtipulatio hoc modo cõ-cepta,col.15.& Ferrat.caut.30.

8 Primò Limita,eam non procedere qñ donatio in vim donationis inter viuos valere non poſſet. vt puta ob defectũ ſolẽnitatis.Ita Rui.cõſ.51.col.5.vol.1. Ma ri.iun.conſ.21.col.fi.verſ.& pro hoc in fortiorib.ter-minis,vol.2 Grat.conſ.20.col.1.in fi.ver.3.dato, vol. 1.Guil.Bened.in repet.c.Raynutius,in verbo,teſtm̃ , el 4.nu.25.verſ.quæ capit.de teſta.Rui.qui declarat,in conſ.52.col.a.ver.& idem in caſu noſtro,vol.2.

9 Amplia,vt hoc procedat nedum qñ in totũ annulla retur donatio,ſed etiam qñ pro parte. Guil. Bened.in repet.c.Raynutius.in verbo,teſtamentum,el 4.nu.29. ver.quarta & vlt.limitatio,de teſtam.

10 Secundò Limita,vbi talis donatio cã mortis facta eſſet in teſtamento vel codicillis,quia tunc non obſtã-te pacto de non reuocando,reuocari poterit. Guil.Be-ned.in repet.c.Raynutius.in verbo,teſtamentum, el 4. nu.27.verſ.2.limitatur,de teſtam.

11 Declara,nam qñ interuenit iurm̃ ſuper promiſſione de non contraueniendo,aut nõ reuocando,oẽs admit-tunt,q donatio cã mortis ita tranſit in donatione in-ter viuos, vt amplius reuocari non poſſit, prout hanc opinionẽ tenet Pau.de Caſt.in conſ.61. in prin.vol.2. qui loquitur in donatione iurata, & ita ẽt loquit̃ Are. in conſ.74.col.2.ver.1.ratio. ita expreſsè dicit tenẽ-ũ eſſe Iaſ.in l.non omnis,col.2.ver. iſtam cõcluſionẽ,ff. de iureiu.Ferrat.caut.30.col.1.in fi.ver.ſubiungẽs iſtã concluſionem.Soc.conſ.53.col.a. verſ.& prædicta ſo la.iuncto ver.& hoc maximè.lib.1.Corn.cõſ.158.col. fi.ver.itẽ iuuatur,vol.4.Bertr.conſ.85.col.1.ver.& in ſup q.a,vol.1.& conſ.14.col.a.ver.& hac cõcluſione, vol.3.in nou.Rui.cõſ.51.col.2.vol.1. ver.ex alio quo-que.Bertr.conſ.190.col.a.uol.3.uer.dixi aũt i nou.

¶Contrarium voluit Corn.conſ.126.col.2.vol.1. ver.& propterea licèt.Iaſ.in conſ.60.col.5.vol.3.verſ. 2.reſpondeo.Dec.in l.non omnis col.3.ff.ſi cer.peta.

12 Ex quibus infertur,q pactum de litigando coram vno iudice,quod ante litem conteſtatã reuocari põt , propter iurm̃ efficitur irreuocabile.Ita Ang.in l.ſi cõ-uenerit,ff.de iuriſd.om.iud.ver. ſimiliter ſi pacto.& ibi Fulg.col.3.verſi.3.limitatio.& ibi Pau de Caſtr.circa prin.ver.& interdum.et in fi.ver.ad illud autem.& ibi Alex.col.1.in princ.ver.limita primo. & ibi Iaſ.col.1. ver.limita iſtam legem. & Dec. qui dicit ab iſta opin. * tanquam * communi non eſſe recedendum.ibi,col.1. in fi.& ſeq.ver.& prædicta concluſio.vbi reſpõdet om nibus adductis pro alia parte.Pe.de Anc.in conſ.192. col pe.ver.dixi tertiò.Dec.in c.1.col.1 a.i ver.6.fallit, vbi idem dicit poſt Imo.ibi,col.fi.ver.vltimò põt quę ri,de iud.& Aret.ibi,col.1 a.in fi.ver. vbi aũt pactum. Fel.in c.ad noſtram,col.pe.ver.3.pro iſta parte.de iure iur.Corſe.in trac.de iureiur.in 10.col. in 16.ſpeciali . Ferrat.cau.30.col.a.ver. a.& fortiter.Fel.in c.1.col.4. ver.tertiò fallit,de iud.Maria.in c.ſignificaſti , col.19. de fo.comp.ver.& aduerte quia.Bal.in c.p.& g. col.2. ver.ſed nunquid,de off.del. Dec.in l.ſi quis in conſcri bendo,col.4.ver.ſed reſponderi poteſt,C.de pac.Bru. conſ.12.col.7.in fi.uer.operatur itaq;.gl.conſuetu.Tu ron.fol.117.col.4.

¶Contrarium voluit Ant.de But.in c.1.de ind.col. 16.ver.ſed dubiũ eſt ſi iurauerit.et ibi Abb. col.9.ver. ſecunda q.eſt gl.conſuet.Turon.fol.a5.col.4.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Iuramentum interpoſitum ſuper aliqua diſpoſitione an aſſumat illius naturam.

1 Praecedentes concluſiones maximè depẽdẽt ab alia cõcluſione,an iurm̃ ſuper actu interpoſitũ, aſſumat naturam actus, ſuper quo interponitur,in qua
* concluſione Doct. * cõiter ſequuntur partẽ affirmati uam,q iurm̃ aſſumat naturã actus,ſuper quo interpo nitur,per tex.in l.fi.C.de nõ nu.pec.et in l.ſed etſi poſ ſeſſori.in §.item ſi iurauero.et ibi Iaſ.not.in 9.no.ff. de iu.iu.et in c.quẽadmodũ,vbi Abb.col.1.in 7.not.verſ.

nota

nota in ver.nō obstantibus,de iureiur.& ita tenet Inn. in c.per tuas, vers.& idem dicitur, de arbit.Abb. in c. ex parte,el 2.col.1.in fi. vers. in gl.fi.de cleri. non residen.Oldr.cons.95.col.fi.ver.præterea enim vt supra, & cons.231.col.1.vers.& iuramentum. Spe.in tit. de arbitr.§.1.in ver.sed pone quod compromittens. Bal. in c.quæ in ecclesiarū,ver.dicis tu.nu.25. de constitu. Bar.in d.l.fi.C.de non num pec. in summario, & ibi Bal.in 1.not.& Ang.in summario,& Pau.de Cast. in summario,& ibi Sal.in 1.no.& Cy.& ibi Iac.de Butr. in summario.Abb.in disput. sua incip. stante statuto, col.7.ver.tertiū membrum,Imola in c.si cautio.col.1. in fi.ver.vbi aūt,de fide instr.Ang.cons.313.in princip.ver.de primo dicendum est,Ant.de But.in c.1.col. 13.vers.sed dubiū,& ibi Abb.col.9.ver.2.q.de iud.& idē Ant.de But.in c.Quintauallis, col.antepe. vers. & quia tantæ conditiones,de iureiur.& in c.quemadmodum,in 3.not.de iureiur.Barba in cons.49.col.7.ver. facit in simili,vol.4.& in cōs.43.col.pen. ver.faciat ad prædicta,vol.2.Corn.cons.102.col.1.ver.quia responderur,vol.1.& in cons.11.col.7.in fi.ver.& ideò iuramentū,vol.3.Anch.cons.330.col.5. ver.ex istis cōcludit, Abb.in c.fi.in vltimo not.de eccles.ædifi.Cur.Sen. cons.3.col.1.ver.accedat ēt.Roma.cons.269. in princ. ver.nec quidem præsentis.Oldr.cons.278.col.1.in fi. ver.nec in hoc vī,& cons.238.ver.vnde cum iuramentum,Dec.cons.240. vers. sed iuramentum. Bertrand. cons.95.col.pe.vers.& sic vī,vol.2.in nou. Corn.cōs. 126.col.2.vers.secundo modo,& Dec.consi.305.col. 2. ver.in contrarium in terminis est,& cons. 408.ver. vlt.non obstat.Bart.in l.sed & si quis,in §.quæsitū,ver. q̄ro quid si posito,ff.si quis cau.& Ang.in ver.vlt.scias. Dec.cōs.180.in fi.ver.vlt.non obstat. Alc.cōs.28.col. fi.ver.non obstat q̄ iurm,vol.1.& cons.31.col.fi.ver. non obstat quod interuenerit iuramentum,vol 2.

2 PRIMÒ Limita, qn̄ consensus deficeret, quia tunc iuramentū non assumit naturā actus, cui cohæret. ita Bar.in l.si quis pro eo,col.fi.ver.prædicta quæ dixi.ff. de fideius.Imol.in c.per tuas,col.antepe. ver.nec obstat quod hr̄,de arbit.& in c.ad nostrā,col.fi.ver.an aūt iuramentum,de emp.& ven.& in c.1.col.fi.vers.nec obstat lex fi.de iud.Alex.in l.si conuenerit, col.1. ver. nec obstant iura.ff.de iurisd.om.iud.& in l.stipulationes non diuiduūr,col.9.ver.nō obstat lex fi.ff.de verb. obl.Ias.in l.si insulā,col.antepe.ver.quod remediū, & in l.decem,nu.22.ver.primam regulā, ff. de verb. obl. & istam sentit Corse.in trac.de iur.col.9.in vndecimo priuilegio. Alex.in cons.37. col. 6. ver.nec obstat lex finalis.vol.2.Calca.cons.17.col.fi.ver.nec obstat vltima,& cons.19.col.pen.in fi.ver.quia rn̄detur,Gozad. cōs.57.col.pen.in fi.ver.non obstat q̄ iurauerit. Alex. in l.sed & si quis,in §.quæsitū. col.fi. ver.sed Imola in repet.ff.si quis caut.Rom.cons. 517.col.pen.ver.huic tamen conclusioni, & in l. stipulationes non diuiduntur,in pen.car. ff.de verb.obl.Arct.in cons. 24.col.2. ver.nec obstat iuramentum,Ias.in l.si quis ita,§. ea lege,col.7.ver.7.ad idem,ff.de verb.obl.Aimo cōs.102. col.pen.ver.2.respondeo,& col.fi. vers.5.respondeo, Rui.cons.134.col.2.in fi.ver.nec etiam obstat, vol. 1.

¶Contrarium tenet Dec.in c.1.col.13 ver.2.Imola hic,de iud.Ias.in l.sed &si possessori,in §.item si iurauero,in 9.not.ff. de iureiur.& in l.si conuenerit, col. 4.ver.ex istis patet,ff.de iurisd.omn.iudic.

3 SECVNDÒ Limita,quia iuramentum assumit naturam actus,super quo interponitur quo ad naturam primordialem,non aūt quo ad naturam accidentalem, vt no.Arc.in c.1.col.antep. ver. non obstat iuramentū, de iud.Ias.in l. si conuenerit,col.4.ver.ex istis patet, ff. de iurisd.omn.ind.& in l.si pecuniam, col.pen. ver.2. stringit,& ver.3.facit,ff.de condit.caus.dat.Gomes.in §.item si quis postulante, col.4.ver.non obstat fundamentum,inst.de act. Aimo cōs.102.col.pen. in fi.ver. 4.respondeo,Bauer.in tract.de iureiur.nu.135.

Contrarium tenet Dec.in c.1.col.13.vers. sed tenēdo opin.de iud.

4 TERTIÒ Limita, nam iuramentum in genere assumit naturā actus, non autem iuramentum in specie, vt per Ripam in c.2.col.5.in fi ver.aut emphyteota iurauit,de res.Bauer.in tract.de iureiur.nu.138.

5 QVARTÒ Limita,nam iuramentum non recipit cōditiones eiusdem actus, qn̄ conditiones tendunt ad inualidandum ipsum actum. Aimo cons.102.col.pe.ver. non aliud.Bauer.in trac.de iureiur.nu.135.

6 QVINTÒ Limita, nam iuramentum assumit naturā actus,super quo interponitur,ut iurans in plus non obligetur,sed non assumit naturam actus,vt non obligetur efficacius,ita declarat Rui.cons.134.col.3. ver. propterea iuramentum tollit,vol.1. Bauer.in tract. de iuramen.nu.136.vers.4.tempera.

7 SEXTÒ Limita,quia iuramentum respectu trāsfusionis non assumit naturam principalis contractus,prout declarat Bauer.in tract.de iureiur.nu.137. in 5. limit.

De Procuratoribus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Mandatum non præsumitur ob temporis diuturnitatem.

* 1 TENENT magis * communiter Doct.mandatum ob temporis antiquitatem nō præsumi.ita Bal.in l.2.C.si ex fal. instr. & in l.1.in prima oppos.& ibi Sal.C.de rebus alien.non alienan.idē tradit Bar.in l.Pomponius,§.ratu.in fi.ff.de procurato. Alex.in l.sciendum,col 4. vers. vnum tn̄ sciatis,ff.de verb.obl.& in l.qui in aliena. col. 3.vers.vnum adde,q̄ licēt,ff.de acqu.hęred.& in cons. 1.col.penul.vol.4.& in consi.191.col.2. vol.6. & in cons.35.col.1.vol.7.Soc.in consil.254.col. 2. Decis. Napo.345.in antiquis.Fely.in c.sicut, col. 16.in fin. & seq.de re iud. Gozad. in cons.11 & sequ. col.3. & in cons.94.colu. 11.vbi respōdet adductis per Ias. qui contrarium tenet,& in cons.96.col.pen.& sequē.Maria.iun.in cons.56.num.5.volu.1.vbi dicit * communem opinionem.Balb.in tract. præscrip.in tertia parte principali,col.11.& vers.2.generaliter limitatur. Cassa.in consuetu.fol.325.colum.3.Hippol.in sing.323. Dec.in cons.215.col.1.& consi. 199. Brun.in consil. 195.Ias.in consil.140.colum.penul.volu.4. Cæpolla in consi.ciuili 26.colum.3.in fin.& colum.4. & sequ. Socin.in authen. si quis in aliquo,colum.2.C.de edendo,Paris.in cons.47.col.4.volum.1.Cur.in tract.feud. in 1.parte,colum.3. Paris.in cons.36.col.1. volum.4. Ruin. cons.156.col.4.vol.1.& cons.69.num.11.vol. 1.Gramm.decis.303.num.183.vbi dicit * communē opinionem.Cagnol.qui multa congerit,in l.velle, nu. 18.& seq.ff.de reg.iur.Ruin.cons.28.col.9.volum.4. Boer.decis.274.Bertran.cōs.71.col.7.vol.1.in antiq. Lofred. qui hanc dicit magis * communem opinionē, in cons.20.nu.8.

¶Contrarium uoluit Bal. in cons.337. versi. ulterius iuxta præmissa, iuncto uer. quo ad secundum, in

seq.

ſeq.col.vol.1.& conſ.289.col.4.uol.3. Curt. ſen.in conſ.77.per totum,vbi latiſsimè Pau.de Caſt. in cóſ. 84.incip.viſa facti narratione,in fi.vol.1.Iaſ.in l.ſciendũ,col.6.ff.verb.obl.& in l.1.col.5.C.qui admit.Rota in deci.Caſſad.deciſ.3.de procura.Dec.in d.l 1.col.4. in 1.lect.verſ.vnum notandum eſt, & in 3.lect.col.9. ver.vnum notandum,C.qui admitt. & in cóſ 486.col. fi.& in conſ.638.col.1.Gozad.in cóſ.73.col.4.Bertr. in conſ.56. col.3. vol.3. Brun.in tract.de forma, fol. 80.col.3.licèt dicant aliam opinionem eſſe * communem Maria,iun.conſ.56.col.2.vol.1. Aimo de antiq. in 2.par.nu.32.Boer.deciſ.281.Balb.in tract.præſcr. in 1.par.tertiæ par.principalis,nu.28.

¶Concorda has contrarias opiniones, vt per Lofred.in conſ.20.nu.8.vt hęc poſterior opinio nõ ꝓcedat,niſi qñ vltra diuturnitatẽ tẽporis cócurreret aliqua alia ꝑſumptio, aliàs indiſtinctè ꝓcedat prima opinio.

* Tenendo primam opin.magis * communem.

3 Primò Amplia,vt ẽt mandatũ factũ executori,ex tpe nõ pręſumatur, vt dicit Rui.conſ.68.col.13.vol.1.

4 Secundò Amplia etiam in mandato iudici facto, cum ex curſu temporis non præſumatur delegatio, vt per Ruin.conſ.68.col.9.vol.1.& conſ.28.col.9. vol. 4.verſ.nec prædicta obſtat.

¶Contrarium voluit idem Ruin.in cóſ.66. col.3. vol.5.& ante eum idem voluerunt Abb. Anch.Ant.de But.& alii in c.cum in iure,de off.deleg. Fel.in c.ſicut, nu.32. de præſcriptio.

5 Tertiò Amplia, vt ẽt cõmiſsio iudicis ex tẽporis diuturnitate nõ præſumatur.Rui.cóſ.69.col.pen.vol.1.

6 Primò Limita principalẽ cõcluſioné, niſi eſſemus in actu, qui cõiter fieri non ſolet citra mandatum, vt eſt qñ quia ſoluit pro alio. ita Rota in antiquis, deciſ. 23.& deciſ.Caſſad.tertia, de procu.Soci.in conſ. 46. col.2.vol.3.Fel.in c.ſicut,col.18.de re iud.& col.20. In 5.limita.Dec.in conſ.36.col.4.& in conſ.42.col.7. Gozad.in conſ.11.col.3.in fi.Dec.in l.1.in 1.lect.col. 4.C.qui admit.Lofred.conſ.35.col.1. Aimo de antiq. in 2.parte.nu.37.Bero.q.39.Cagnol.in l.velle,nu.19. ff.de regu. iur.

7 Sublimita, niſi præſumendo mandatum ꝑꝑ impenſam,induceretur probatio criminis. Caſſa.cóſ.58.col. 4.in fi.ver.non obſtat.Gramm.voto vltimo, in fin.

8 ¶Contrarium in principali limitatione tenet Imola in l.quæ ſub conditione, ff.de condit.& demon.vbi requirit aliá coniecturam vltra impenſam,& idé Alex. in l.cú ſeruus,col.fi.verſ.ſed aduerte,& ibi Iaſ.col.fi.ff. de verb.obl. Ruin.in conſ.159.col.4.vol.1.

9 Secundò Limita vbi in inſtrumento antiquo mãdatum enunciatur.Caſſad.in d.deciſ.3.in tit. de proc. Sarnen.in compendio vtriuſq; ſignaturæ,ſol.85.Dec. in conſ.36.nu.7.Gozad.in conſ.96.col.pen.& fin. in fin.Purpur.in auth.ſi quis in aliquo,in fin.C.de eden. Iſtud fuit de mente Bal.in conſ. 337.col.pen,volu.1. Cagnol.in l.velle,nu.20.ff.de reg.iur.Aimo de antiq. in 2.parte,nu.34.Curt.ſen.in conſ.77.col.2.ver. præmiſsis non obſtan.

10 Tertiò Limita,nam licèt ſola antiquitas non faciat præſumi mandatum,tamen ſecus eſt,ſi cum antiquitate temporis concurrant aliæ coniecturæ, Dec.in conſ.36.nu.8.& in conſ.42.col.7.Goza.in conſ. 11. nu.13.& conſ.96.col.pen.Aimo de antiq.tem.nu.38. Ruin.conſ.107.col.2. vol. 4.& propterea inſert Bert. quòd ſtante temporis antiquitate,perſonæ egregiæ aſſerenti ſe ſyndicum vniuerſitatis creditur, in conſ.56. vol.3.Maria.iun.in conſ.56. col. 2.vol. 1.idem tenet Alex.in l.ſciendum,col.7.ff.de verb.obl.& in conſ.35. nu.4.vol.7.& in conſ.79.col.4.vol.2.

11 Quintò Limita in vicario,cuius mandatum præſumitur, ſi non negetur,& ſi negetur, ſufficit probare nominationé,& cõem reputationẽ, iuxta tex.in l.Barbarius,ff.de off.prætor.Rota in antiq.deci.499. Fel.in c.ſicut,col.18.de re iud. Aimo de antiq. tempo. in 2. *par.nu.38.Cagnol.in l.velle,nu.19.ff.de reg.iur.

12 Quintò Limita,qñ interuenit ſcientia, & patiẽtia principalis,quia tunc mandatũ præſumiẽ. Inn.in c.ex * parte decani,qué ibi * cõiter oẽa ſequuntur de reſcrip. & in c.nonnulli,eod.tit.& in c.cũ in iure,de off.deleg. Bal.in l.licet,in fi.C.de procur.Rota in nou.dec.454. & ſeq.Caſſad.deciſ.3.nu.5.de procurat. Fely.in c.cum olim,col.2.de off.deleg.Afflict.dec.308.nu.6. Guid. Pap.q.40. Bal.in tract.præſcrip.in 3.par.col.11.verſi. tertio generaliter limita. Bru.in cóſ.95.Gozad. in cóſ. 94.col.11.Rui.in conſ.103.col.15.vol.1.

Sublimita & intellige id procedere in actis iudicialib.ſecus autem in extraiudicialibus, vt declarat Alex. in conſ.79.col.pen.ver.3.reſpondeo,& col.fi. verſ. & ſic non obſtat,vol.4.

13 Sextò Limita,qñ agitur de modico præiudicio, quia tunc mandatum præſumitur.Balb.in tract. præſc. in 3.par.col.11.ver.3.generaliter limita.Gozad. conſ. 94.col.11.& conſi.96.col.pen.Gigas in tract. de penſion.quæſt.48.

14 Septimò Limita, quia licèt ex diuturnitate tẽporis non præſumatẽ mandatum, tñ præſumitur ratificatio.Soc.in conſ.46.col.fi.uol.3.Berta.in ver.diu.ou.3. Dec.in conſ.297.col.2.Gozad.conſ.11.col.3.

15 Declara ut per Abb. in conſ.18.volu.2.& per Iaſ.in conſ.140.col.pe.vol.4.Aym.cóſ.55.nu.2.& in tract. de antiq.in 2.par.nu.37.videlicet ut hoc procedat,quãdo tractaretur de modico præiudicio,aliàs ſecus.

16 Octavò Limita,quia licèt mandatum non præſumatur propter antiquitatem, tamen qualitas mandati præſumitur,ita Dec.in d.conſ.297. col.2.

17 Nonò Limita,nam ad inducendam bonam fidem, præſumitur mandatum:& propterea ſi quis aſſeruit in uenditione rei alienæ,uendere de domini mandato,ad inducendum boná fidem non eſt neceſſe, ꝙ emptor viderit mandatum, ſed ſatis eſt ꝙ crediderit illum procuratorem. Ang.in l.cum vir.ff.de uſucap.col. fi.uerſ. ſed de uno miror. Imola col.fi.uer.item adde, quia miratur,Balb.in trac.præſcr.in 2. parte tertiæ partis princi. col.2.Alex.in conſ.191.col.2.uol. 6.Boer.dec. 281. nu.12.& 16.& ſeq.

¶Contrarium ſentit Bar. in l.cũ uir. ff. de uſucap. col.fi.ver.præterea hic non põt dici,& Imol. in §.procurator,in l.qui fundum,ff.de uſuca. Alex.in l. qui aliena.in prin.col.3.ff. de acq.hær.idem uoluit Bar.in l.fi. ff.de vſuca.pro emp.& in l.qui fundum,§.procurator, eo.tit.Soc.in conſ.80 col.2.uer.præterea uẽditio.uol. 3.Fel.in c.ſi diligenti.col.3.in prin.de præſc. Balb. in tract.præſcr.in 2.par.tertiæ par.prin.col.2. Alex.in cõſi.35.col.1.uol.7. Fel.in c.ſicut,col.17.de præſcrip.& idem uoluit Bal.in l.1.col.1.& ibi Salyc.circa fi. C.de reb.alie.non alien.Ruin.conſ.68.col.pen.vol.1.Balb. in l.Celſus,nu.12.ff.de uſuca.ubi hanc dicit ueriorem.

* Tenendo ultimam opinionem magis * communẽ.

18 Limita, niſi emens intellexerit a fide dignis ꝙ uendens habebat mandatũ ſufficiẽs,ita declarat Bar.in l.q. fundũ,§.ꝓcurator,ff.de uſuca.pro emp.Bal.in l.1. col. 1.C.de reb.alien.nõ alien.& ibi Sal.col.fi.Imol.in d.§. procurator,in d.l.q. fundũ,Fel.in c.de 4.col.8.de præſcr.& in c.ſi diligenti,col.3.in princ.eo.tit.& in c.ſicut, nu.31.uer.6.aduerte,de pręſcr.Bald. in l.Celſus, nu. 12.ff.de vſuca.Rui.conſ.68.col.pen.uol.1.

19 X.Limita,nam in ſententia antiqua præſumitur mãdatum

datum delegatorium, ita Fel. in d. c. sicu t, col. 18. de re iud. & facit quod notatur in conclusio. quarta, infrà in tit. de sent. nu. 35. vbi pro sententia antiqua præsumitur, ét si illa non fuerit, legitimo processu iustificata.

20 XI. Limita, nam in arbitrio ex diuturnitate temporis præsumitur mandatum arbitrãdi in compromisso, & facultas laudandi, ita Curt. Sen. in cons. 77. Fel. in d. c. sicut, col. 18. de re iud. Rota in decis. Cassad. tertia, in tit. de procur.

Contrarium voluit Soc. in auth. si quis in aliquo, C. de edend. col. 1. in fi. & seq. ex monte Io. de Mõte Sperello ibi, & vt trãsite Purpu. ibi, in fi. licèt nõ se firmet.

21 XII. Limita, si enunciatur mandatum per acta certi notarij, qñ quis fecit solutionem alicui tanquam procuratoris talis, vt repetat ab eo, pro quo soluit, quia tunc præsumitur mandatum, & est locus iuramento in supplementum. Cuma. in cons. 6. in fi.

22 XIII. Limita, qñ enunciatur mandatum a iudice in sententia, vt quia condemnat aliquem tanquam procuratorem talis, quia ista assertio iudicis operatur, vt probetur mandatum, quoad ipsas partes litigãtes. Trigon. sing. 121. allegat Pet. de Ancha. in clem. 1. de probat.

23 XIIII. Limita, quando antiquitas esset tanta, vt probatio propter antiquitatem redderetur impossibilis, vt per Rui. cons. 35. col. 10. vol. 1.

24 XV. Limita, nisi ille, qui actum gessit tanquam procurator, sit talis, pro quo mãdatum præsumatur, vt per Ang. in §. præterea, col. pen. Inst. de exceptio. Ruin. cõs. 25. nu. 21. vol. 1.

25 XVI. Limita, quia ex verbis narratiuis Papæ probaẽ mandatũ. Rui. cons. 41. col. 1. & col. 3. & col. 6. vol. 1. vbi declarat, & vide ĩ. in tit. de proba. in 2. cõcl. in 1. li.

26 XVII. Limita, qñ probantur tradita instrumenta ad causam facientia, vt tradit Inn. in c. præterea, de offi. deleg. Pau. de Cast. Ang. & Imo. in l. Meuia. in prin. ff. sol. mat. Alex. in l. 1. C. de procur. & ibi Ias. Rui. in cõs. 107. no. 6. vol. 4. & idem ponit Fel. in c. coram, col. 4. ver. limita t. de off. deleg. Rom. in sing. 637. & fuit opinio Bart. in l. 1. §. causæ, ff. de Carbo. edict. & Bal. in l. fi. C. de pact. conuen. & in l. si quis per calumniam, in fi. C. de episc. & cler. & est cõis opin. vt testatur Hipp. in l. si quis ne quæstio. nu. 171. ver. & ad hoc dicendum, ff. de quæstio. Cagnol. in l. velle, nu. 19. ff. de reg. iur. Cassad. decis. 3. col. 4. de procur.

Sublimita & declara, quia si non probaretur consignatio, & traditio scripturarum, illarum sola exhibitio non sufficeret ad obligandum dominum principalem, sed vltra productionem scripturarum requireretur, vt procurator promitteret de rato. vt declarat Bal. in l. vulgo, ff. de admin. tut. in fi. & ponit Aymo in cõs. 80. col. 3. ver. nec obstat, & latius in tract. de antiq. temp. in 2. part. in vltima carta.

27 XVIII. Limita, quia præsumitur quis syndicus vniuersitatis, quando arbitramentum emologatum per ipsum tanquàm syndicum, suos sortitum fuerit effectus longo temporis spatio, sciente, & patiente vniuersitate. Alc. de præsump. in 2. reg. in 13. præsumpt.

28 XIX. Limita in mandato facto ad custodiam alicuius rei, quod ex diuturnitate præcedentis custodiæ pręsumitur, vt per Bar. & Alex. in l. si vxor, §. si quis vxorem, ff. de adulter. Bertach. in ver. mandatum qualiter, nu. 7. decis. Neap. 345. nu. 8. in antiq.

29 XX. Limita, nam producens instrumentum mandati in longinquis partibus, licet non probet esse illum net, de quo in mandato fit mentio, tamen præsumitur procurator, nisi contrarium probetur. Bald. & Sal. in l. si qua per calumniam. C. de episc. & cler. Imola in clem. 1. col. 7. de procur. Abb. in c. coram, de offic. deleg. Ang. in l. comparationes, in fi. C. de proba. Cępol. cons. 11. col. 3. Felyn. in c. 2. col. 8. ver. 4. & vltimo, de test. Hipp. in l. si quia ne quæstio. nu. 143. ff. de quæstio. Alcia. de præsumpt. in prima regula, in 33. præsump. nu. 2.

¶ Contrarium sentit Fel. in d. c. coram, col. fi. de offic. deleg.

30 Limita alijs modis relatis per Aym. de antiq. temp. nu. 34. & seq. in 2. parte.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Mandatum, re integ a, expirat morte mandantis.

1 MORTE mãdantis expirat mandatũ, qñ res est integra, tex. est in §. itẽ si adhuc. Insti. mãda. in l. mandatũ. C. eod. Imol. in l. qui in aliena. §. is, qui. versi. item nota quod sicut, ff. de acquir. hæred. Fel. in c. eam te, col. 6. vers. 1. differẽtia, de rescr. Soc. cons. 31. col. 7. in fi. vers. 6. probatur, vol. 1. & cons. 172. col. 8. ver. prima est, & ver. quinimò fortius. Abb. in c. mandato, col. 2. ver. & dic ꝙ per mortẽ. de procu. Fel. in c. relatum, col. 1. ver. nota ꝙ sicut, de off. deleg. Soc. in reg. 254. Rota ĩ nou. dec. 349. Rebu. in cõcord. fol. 1. & seq. col. 1. sup verbo, sui Põtificatus, Guid. Pap. q. 119. & q. 491.

2 PRIMÒ Amplia idem esse in mandato delegatorio, quia morte mãdãtis expirat mãdata iurisdictio, tex. est ĩ c. gratũ, de off. del. & in c. licèt, eo. tit. l. & qa, §. 1. ff. de iurisd. om. iud. Spe. in tit. de iud. dele. §. restat. ver. item mortuo mãdatore, & ibi Io. And. in add. Cald. cons. 4. de off. deleg. Cy. in l. mãdatũ, in primis verbis, C. mãd.

3 PRIMO Limita, qñ res non est integra, qa tũc morte delegantis non expirat iurisdictio delegata, vt habetur in iurib. allegatis in ipsa ampliatione, & ponit Soc. cons. 169. col. fi. vers. 3. & vltimò, vol. 2.

4 SECVNDÒ Limita ampliationem præcedentem, nã mortuo Papa, non expirat legatio, quã ipse iniunxerat Cardinali vltra mare in fauorẽ fidei, Host. in c. tñ literis, col. 2. ver. iurisdictio verò legati. de in integ. rest. Fel. in c. eam te, col. 7. ver. & adde Host. de resc. ponit Ias. ĩ l. more, col. 3. ver. 7. fallit, ff. de iurisd. om. iud. Sal. in l. mandatũ, col. 5. ver. vnde oppono, C. mand. & col. 8. ver. fallit in iurisdictione, & in l. inter causas, col. 1. in fi. ver. exemplum tertii, ff. mand. Io. Fab. in §. item si adhuc, col. 2. ver. quid ergo dices, instit. mand. & Ang. Aret. ibi col. 2. ver. exemplum verò tertii.

De qua limitatione vide Dec. in d. l. more, col. 4. ff. de iurisd. om. iud. Ro. in l. 2. §. sed si quis, col. 1. ver. fallit hoc in tribus casibus, ff. de dona.

Et ad istam ampliationem habes plures ampliationes, & limitationes, quas percurrit Ias. in l. more, col. 2. & seq. vers. 4. nota, ff. de iurisd. om. iud. ad quem breuitatis causa me remitto.

5 SECVNDÒ Amplia, nam talis reuocatio tacita operatur ẽt si procuratori non sit intimata, & sic siue procurator illã sciuerit, siue ignorauerit, vt uoluit gl. ĩ cle. 1. in verbo, teneat, ver. alii dicebant, de renunc. & ibi Imo. col. 9. ver. hæc vera in renouatione. Bar. in l. si procuratorẽ absentẽ, in fi. ver. quid si procurator, ff. de procur. Fel. in c. ex parte Decani, col. 8. ver. fallit octauò, de rescr. Pau. de Cast. in l. fundi vẽditor, §. itẽ amicus, ver. in gl. ibi, item contra, ff. de acq. poss. Io. Fab. in §. item si adhuc, col. 2. ver. in gl. facit, in fi. inst. mand.

6 Amplia, quia idẽ est in alia tacita reuocatione, quæ insurgeret ex mutatione status personarum, vt voluit Soc. in cons. 172. col. 7. ver. tertium est, lib. 2.

¶ Contrarium sentit Rom. in d. l. fundi, col. 1. vers. aduer-

aduertendum tamen, ff. de acqu. poss. Cy. in l. mandatum, vers. 2. quæritur. C. mandati.

7 TERTIÒ Amplia, etiam si procurator esset constitutus ad donandum alicui ex causa remunerationis, tex. est in l. si quidem, C. de act. & obli. & ibi Bal. not. in 2. not. declarando, vt ibi per eum, ponit Ias. in l. eius, qui in prouincia, vers. placebat, col. 1. ver. in primis tamen amplia, ff. si cert. pet.

8 QVARTÒ Amplia, nam mãdatũ substituti expirat morte substituẽtis. Oldr. cõs. 130. col. 2. vers. alia rõne.

9 Limita hanc ampliationẽ locum hẽre, qñ substituẽs iure proprio substituit, puta qñ est factus dñs litis, non aũt qñ substituit ex facultate sibi data a principali, tũc enim non attenditur mors substituentis, sed mors principalis, Card. in clem. fi. col. fi. in 15. q. de procur. Rota in nouis, dec. 414. & in antiquioribus Bisigne. in ti. de procur. decis. 9. Bellam. decis. 6. Milis in verbo, procurator constitutus cũ ptãte substituendi. Dec. in c. relatum, col. 1. in prin. ver. & adde, de off. dele. Rui. cons. 74. col. 3. ver. non. n. morte patris, vol. 2. Fel. in d. c. relatum, col. 2. in fi. ver. 7. est. Frau. in c. 1. §. licèt, col. 2. in fi. ver. 4. aduerte, de proc. in 6. & in c. is, qui. col. 2. ver. & ita etiam est, eod. tit. Rom. in l. 2. §. sed si quis, col. 2. vers. quid autem si procurator, ff. de donat.

10 QVINTÒ Amplia, ẽt regulam procedere in fauorabilibus. Fely. in c. licèt vndiq;, col. 1. vers. nota ex tex. de off. dele. de quo dicetur in conclusione subseq.

11 PRIMÒ Limita regulã principalem, vt morte mandantis re integra expiret mandatũ, qñ principalis satisdedit pro procuratore, quia tũc mandatũ ẽt re integra morte mandantis non expirat. Bar. in l. si defunctus, in 2. oppos. & in uer. nota ergo mirabiliter, ff. de procur. Bal. in l. mãdatũ, in 2. oppos. ver. & ideo dic. & vers. sed contra oppono. C. mand. & ibi Sal. in 10. oppo. col. 5. Soc. in reg. 254. in 9. fall. Abb. in c. mãdato, col. 2. ver. hoc tñ limita. de proc. Ang. Aret. in §. rectè, col. 1. vers. secundo principaliter, Inst. mãd. Bal. in l. si defunctus, col. 1. ver. contra hoc oppono, ff. de procu. & in 2. lect. ver. item, & ibi Anch. vers. sequitur in tex. teneri, & ẽt ibi Alber. col. 1. ver. sed tu dic. Bar. in l. si ante acceptum, col. 1. ver. oppono, & vr̃, ff. iudi. sol. Card. in cle. fi. in 3. col. ver. oppono in eo quod glo. de procu. Dec. in c. relatum, col. 2. ver. notandum tamen est, de offi. dele. Cyn. in l. mandatum, col. 1. vers. solutio, distinguendũ est. & ibi Sal. col. 4. in fi. & seq. ver. oppono decimò. C. manda. Ias. in l. eius, qui in prouincia, §. placebat, col. 2. vers. 7. limita, ff. si cer. pet. Sal. in l. inter causas, col. 2. in fi. ver. oppono septimo, ff. mand. & col. 4. ver. 3. casu. Io. de Platea in §. rectè, ver. sed an satisdatio, col. 1. Inst. manda. Io. Fab. in §. item si adhuc. col. 1. ver. item obstat. Instit. eo. tit.

12 Amplia, hanc limitationẽ, etiam si satisdatio sit præstita pro procuratore absente, & ignorante, Bal. in d. l. si defunctus, in 2. lect. ver. sed quid in secundo casu, ff. de procu. & ibi Ang. in ver. sequitur in tex. teneri, & ibi Raph. Fulg. nu. 5. ver. aut satisdedit.

¶ Contra hanc ampliationem sentit Paul. de Cast. in d. l. si defunctus, in summario, & in ver. duo igitur, ff. de procu. & ibi Alber. nu. 3. ver. sed est ratio.

13 SECVNDÒ Limita, qñ actus perficiendus confertur post mortem, quia tunc procurator cõstitutus ad illũ perficiendũ, non reuocat morte, ita not. gl. in l. mandatũ. in gl. in verbo, finitur, in uer. item quod hic dicit. C. mand. & ibi Bal. col. 2. in 4. opposi. & col. 3. versicu. deuuò statim oppono, gl. in l. mortis cã, in §. Titia, in verbo, doli. ver. vel verius dic. ff. de donat. cã mort. gl. in l. fi. ff. de sol. ver. item contra, & ibi Bar. ver. item oppono, & ver. ad contraria oppono de l. ff. de don. Ang. in disput. quæ incipit, Asten. miles, col. 1. ver. 1. dicendum est. Imola in l. fi. col. 2. uer. 2. casu, ff. de solu. Bal. cons. 57. col. 2. ver. sed si vsurarius, vol. 5. Cy. in l. mandatum, col. 1. vers. aut non expediebat, C. mand. & ibi Sal. col. 2. in 4. oppos. & col. 7. ver. si post mortem, vbi plenissimè declarat, & notabiliter distinguit Bal. in l. si defunctus, col. 1. vers. præterea ego video, ff. de proc. Alber. in l. si verò non remunerandi, in fi. ff. mand. ver. si quæris an morte. Soc. cons. 60. col. 4. in fi. ver. sed in casu nostro, vol. 1. Sal. in l. id, quod pauperib. col. fi. ver. 3. dico. C. de epis. & cler. Aret. cons. 66. col. 2. vers. non est dubium. Ro. cons. 202. vol. 1. ver. respondetur quod aut mandatum. Corn. cons. 86. col. fi. ver. & licèt mandatum, vol. 4. Dec. in l. eius, qui in prouincia, §. placebat, nu. 8. vers. 6. fallit, ff. si cert. pet. & ibi Ias. col. 2. ver. nono limita, vbi ẽt extendit, & ibi Iac. col. 1. ver. fallit qñ. Maria. cons. 97. col. 1. ver. nec vr̃ obstare, vol. 1. Fel. in c. relatũ, col. 1. ver. 4. fallit, & vers. 5. fallit, de off. deleg. Card. in c. qm̃ Abbas, col. 7. in 7. q. ver. aut est constitutus, de offi. deleg. Ang. in d. l. eius, qui in prouincia, col. 2. ver. item fallit, si mandatum, Sal. in l. inter causas, col. 1. in prin. in 1. opposi. ff. mã. Io. de Platea in §. rectè, vers. tertius casus est. Inst. eo. Ancha. in cle. 1. col. fi. ver. si verò loquimur, de renunc. Card. in clem. fi. col. 4. vers. oppono ad eandem gl. de procur. Corn. cons. 86. col. pen. ver. & licèt mandatum, vol. 4. Bal. in cons. 186. in princ. vol. 2. Rui. cons. 7. col. 2. in fi. ver. & licentia, & col. pen. in fi. vers. & quamuis ex præmissis, vol. 2.

14 PRIMÒ Sublimita hanc limitationem procedere, qñ defunctus cũ hærede decederet, secus si sine hærede decederet, vt declarat Ang. in disp. incip. Astensis, col. 1. Soc. in cons. 60. col. 4. & cons. 81. col. 1. vol. 1. Dec. in l. eius, qui in prouincia, in §. placebat, col. 2. ff. si cer. pet. Rom. in l. fundi, vers. posito ꝙ illud dictum. ff. de acq. poss. & ibi Alex. col. 1. ver. hoc tamen limita. Soc. cons. 172. col. 8. ver. secundum est. Fel. in c. relatũ, col. 1. vers. 5. fallit, de off. deleg.

15 Amplia etiam si in mandato dicatur, ꝙ procurator constitutus duret post mortem, siue hæreditas adita sit, siue non: nam dato ꝙ mandans sine hærede decederet, mandatum morte finitur: ita tenet Dec. in c. relatum, col. 1. ver. & ideò Florentiæ, de offi. deleg.

16 SECVNDÒ Sublimita, nam principalis limitatio est intelligenda, qñ mandatum non fit super re ipsius mãdantis, secus verò qñ super re mandantis, quia tunc ẽt collatum post mortem morte expirat, ut uoluit Paul. de Cast. in l. fi. col. 1. in fi. ver. in tex. ibi, post mortem, ff. de sol. quam limitationem refert, sed nõ audet illam firmare, quasi sit cõtra cõem opi. Soc. cons. 172. col. 7. uer. 2. principaliter, lib. 2. tamen illam sequitur Dec. in c. relatum. col. 2. de of. deleg. ver. & supradicta conclo.

17 TERTIÒ Sublimita, quando ex persona hæredis fieret mutatio status, quia stante talis status mutatione, mandatum etiam post mortem collatum, morte mandantis intelligitur reuocatum. Soc. in d. cons. 172. col. 8. uer. secundò mutatio status.

18 QVARTÒ Sublimita limitationem procedere, quãdo actus potest fieri sine mandato, quia tunc mandatũ relatum post mortem, morte mandantis non reuocatur: secus verò si actus sine mandato fieri non poterat, quia morte mandantis non reuocatur, nisi mandatum cohæreret actui, qui deberet sumere effectũ post mortem mandantis, ita declarat Imola in l. fi. col. 2. vers. 2. casu, ff. de solut.

19 TERTIÒ Principaliter limita, qñ mandatum fit super eo, ad quod quis de necessitate tenetur: tunc enim morte mandantis non expirat, vt est tex. in l. fundi non

ditur

ditor,§.item si amicus,ff.de acq.possess.& tradit Bar.in l.si defunctus,in fi.ff.de procur.ver. oppono quando mandatum,& in l.2.§.sed & si quis,ver. vlterius oppono,ff.de don.& in l.fundi,ver.item oppono,ff.de acq. possess.Bal.in cons.57.col.2. vers.item istud mandatũ. vol.5.Ro.in l.fundi venditor,ff.de acq.poss.& ibi Pau. de Cast.in §.item si amicus,in summario. Alex. col.1. ver.quæ aũt sit ratio,& cons.170.col.3.vers.nec posset excusari,vol.2.Soc.in regula 274.in 5. limit. Dec. in l.eius,qui in prouinciam,in §.quas verò,col.fi.ver. secundum contrarium,vbi dicit istam * communẽ opin. ff.si cer.pet.& ibi Ias.col.2.ver.8.limita, & ibi Alber. col.4.ver.si verò simplex mandatum,Sal.in l.inter causas,col.4.vers.aut erat,ff.manda.Ro.in cons. 202. col. 1.ver.de secundo est casus.Hipp.sing.44. Card.in ca. qm̃ Abb.col.7.vers.7.quæro,de off.dele.Imol.in l.fundi,col.1.ver.item nota limitationem, ff.de acq.possess. Ang.in l.eius qui in prouinciam,col.2.ver. item fallit si mandat,ff.si cer.pet.Sal.in l.mandatum,col.5.in 11. oppo.C.mãda.Bal.in §.item si adhuc,ver. oppono de lege fundi.Inst.mand.Io.de Platea,in §.rectè,ver.secũdus casus est.Inst.mãdati,Ancha.in clc.1.in fi.ver. aut eius effectus, de renunc.

¶Contrarium tenet Fulg.in l.eius, qui in prouinciã,nu.5.ver.ad fi.eiusdem,ff.si cert.pet.& ibi Cur.iun. nu.21.ver.tertio principaliter,Sal.in l.inter causas.col. 2.in fi.& seq.vers.oppono octauò,ff.manda.Rom.in l. 2.§.sed si quis,col.2.ver.aut sumus in mandato speciali,ff.de dona.Bal.in cons.57.col.2.vers. item illud mãdatum,vol.5.

20 Qvartò Limita in mandato facto institori,q̃ nõ reuocatur morte mandantis,gl.fi.in l.si q̃s mancipiis, in prin.ff.de instit.Bar.in l.si per epistolã, ver. contra hoc facit,& ibi Pau.de Cast.col.1. ver.sed contra hoc oppono,ff.de acq.hære.& in l. eius, qui in prouinciã, col.2.ver.sed nunc quæritur,ff.si cer. pet. Soc. in reg. 274.in 6.limitat.Boucr.in verbo,procurator, in sing. 36.Bal.in l.mandatũ,col.1.in fi.& seq.ver.3.oppono & vr̃,C.mand.& ibi Sal.col.4.ver.redeo ad l.nostram, & col.8.vers.1.casu,Rui.cons.115.col.2.vers. quoad primũ dico,vol.1.Bar.in l.more,col.2.ver.venio ad finem l.ff.de iurisd.omn.iud. Card.in c.qm̃ Abb.col. 7. in 7.q.ver.si verò cõtinet,de off.dele.Alber.in l.eius,q. in prouincia,col.4.ver.prouincia,col.1.in fi.ver.& concludc,ff.si cer.pet.Sal.in l.inter causas,col.1.& seq.ver. oppono tertiò,ff.mand.& col.4.in prin.ver.1.casu,Io. de Platea,in §.rectè,col.2.ver. quartus casus. Institu. mand.Io.Fab.in §.item si adhuc,col.1.ver.contra primam regulam,inst.mandati,Ang.Aret.in §.rectè, col. 1.in fi.ver.in ea.gl.in fi.inst.mand.Alex.in l.more,nu. 28.& seq.ff.de iurisd.omn.iud.Ancha.in clem.1.in fi. vers.quando autem,de renunc.

21 Amplia hanc limitationẽ,ẽt si res esset omnino integra,vt per Ro.in l.2.§.sed si quis,col.1.in fi.ver.2. casu distingue,ff.de dona.Rui.in cons.115.col.2. vol.1.

22 Primò Sublimita hanc limitationẽ,nisi eum morte mandantis concurreret mutatio status, ita Bar.in d. l.eius,qui in prouincia,col.2.ver.dic ergo,& ibi * cõiter Doct.sequuntur,vt attestatur ibi Alex.col.2.vers.in gl.in verbo,ignorassẽt,ff.si cer.pet.Cy.in l.mandatum, col.2.vers.adhuc instatur.C.mand.Pau.de Cast.in d.l. si quis mancipiis,in §.si quis impubes, ff.de inst. Car. in c.quoniam Abb.col.7.in 7.q. vers.si verò continet,de offi.dele.Ang.in l.eius,qui in prouinciam, col. 1.in fin.vers.& conclude,ff.si cert.pet.Sal.in d.l.mandatum, col. 4.vers. quare glo.ibi, & in l.inter causas, col.1.& seq.vers.oppono tertiò,ff.mand.& col. 4.in princ.ver.1.casu,Bal.in §.item si adhuc,ver.sed vr̃,instti.mand.Io.de Platea,in §.recte,col.2.vers.quartus casus,inst.mand.Ang.Are.in d.§.item si adhuc,col.1.in fi.& seq.vers.in ea.gl.in fi.inst.mand.Auch.in clem.1. in fi.vers.quoniam autem,de renuncia. Rom.in l.2.§. sed si quis,col.1.in fi. vers. secundo casu distingue, ff. de donatio.Ias. post Alex.in l.rogasti, §. si fugitiuus, col.1.ff.si cert.pet.

23 Secvndò Sublimita, nã mandatũ institoris nõ renocatur morte tanq̃ vniuersale, secus si esset mandatũ generale,q̃a tunc morte mãdantis expiraret,Bar.in d.l. eius,qui in prouinciã.col.2.ver.dic ergo,ff.si cert.pet. Cyn.in l.mãdatũ,col.1.in fi.ver.vbi mandatũ quid generale,C.mand.& ibi Bal.col. 2.uer.2.casu qñ mandatum,Archid.in c.qui ad agendum,in fi.de procu.in 6. Boucr.sing.36.in uerbo,procurator,Sal.in l.mãdatũ, col.4.uer.exemplum secundi,C.manda. & col.8.uers. 2.casu.Sal.in l.inter causas,col.1. in fi. uer. exemplum secundi,ff.mand.& col.4.uers.2.casu,Ang. Arct.in §. item si adhuc,col.2.uer.exemplum secundi,inst.manda.Rom.in l.2.§.sed & si quis, col.1. in fi.uers. 2. casu distingue.ff. de dona.

¶Contrarium in mandato generali uoluit Pau. de Cast.in l.si per epistolam,uer.sed contra hoc oppono, ff.de acq.hære sed ibi Pau.de Cast.capit generale mandatum pro uniuersali, ut apparet ex his, quæ allegat. Sed Cuma.expressè tenet contrariũ in l.more, nu.18. uers.in gl.alioquin,ff.de iurisd.omn.iud.

24 Qvintò Limita in mandato facto à iudice nuncio curię,qui morte mãdãtis nõ expirat.Bar.in l.fundi, in fi.uers.& p̃ hoc q̃ dicebã ff.de acq.poss.Pau.de Castr. in l.si per epistolam,in fi.de acq.hære.ver.mandatum uerò.Soc.in reg.254. in 7.limit.Bar.in l.more,col.2. uer.& per hoc dico, ff.de iurisd.omn.iud Ang.in l. & quia,col.1.uer.& per hoc cõsului,eo.tit.Card.in c.qm̃ Abbas,col.3.uer.5.potest solui,de offi.deleg.Caccial. in l.more, col. 14. ver.22.quæro, de iurisd.omn.iud. Ang.in d.l.fundi, uer.& dixit Bart. ff.de acq.poss.& ibi Imola uer.& facit tex.ille,& ibi Rom.col.1.uer.itẽ inducitur hoc ultimũ & Pau.in d.l.in §.item si amicus, uers.ultimò iste tex.inducitur, & ibi Alex.col.1. in fi. uers.& per istum tex.inducitur.Ang.in l.si per epistolam,uer.& adde,de acq.hære.Bal.in l.si de interpretatione,uer.item est ibi obseruatum,ff.de ll.Pau.de Cast. in l.more,col.2.uer.item opponitur,de iurisd.om.iud. Cald.in cons.4.de off.deleg.Dom.in c.si super gratia, col.1.in fi.& seq.uers.& dicit Imola,de offi.deleg. in 6.Ancha.in clem ne Romani,§.fi.uer.2. noto quod citatio,de elect.Ias.in d.l.more,col.13.uer.ex ista doctr. Bar.infert Ioã.de Platea in §.rectè,ver. secundus casus est,insti.mandati.

¶Contrarium tenet Bal.in l.& quia,uer.in gl.antequam,ff.de iurisd.omn.iud.& in l.1.in fi. vers. ultimo quæro, C.de postul.

25 Primo Sublimita hanc limitationem intelligendã esse quando commissio esset data nuncio a iudice causa cognita.Ang.in l.fundi uenditor,uers.hoc limita,ff. de acq.poss.Caccial.in l.more,col.15.uer. Ang. in d. ff.de iurisd.om.iu. Ang.in l.si per epistolam,uer.& adde,de acq.hæred. Alex.in d.l.fundi,uers. hoc tamen limitat,nu.5.Ias.in l.more,col.14.uers.teneas ergo decisionem,de iurisd.om.iud.Fel.in c.ecclesia Sanctæ Mariæ,col.13.uers.10.noto,de const.Hipp.in l.qui dicit, col.pen.uers.dicit etiam ipse,ff.ad l. Corn.de sicar. & fuit de mente Baldi in l.si de interpretatione, ff.de legib.aliàs mandatum morte mandantis expiraret,vt per supra alleg.

26 Primò Declara hãc sublimitationem,nisi iudex procedẽs sine causæ cognitione,procederet ex necessitate

statuti, ita Imola in d.l. fundi, in fi. ver. & adde quod hoc, & Alex. ibi, col. 2. ver. hoc tamen limita, ff. de acq. poss.

27 SECVNDÒ Declara hanc sublimitationem veram esse, quando commissio facta cum causæ cognitione, esset facta a iudice nuncio auctoritate publica deputato, secus verò si nuncius esset deputatus ab ipso iudice tantum. ita Rom. in l. si per epistolam, col. 2. vers. posset pro concordia, de acq. hære.

28 SECVNDÒ Principaliter sublimita, & intellige principalem limitationem, quando cōmissio facta per iudicem nuncio, faceret illum delegatum vel executorem principaliter, secus vero quando commissio faceret tantummodo eum delegatum, ita declarat Fel. in ca. licèt, col. 3. ver. obstant notata, de off. ord.

29 TERTIÒ Sublimita & declara limitationem procedere, quando iudex tenebatur omnino illum actum facere, secus verò quando facere, vel non facere pendebat à sua voluntate. Imola in c. quoniam Abbas, col. 3. ver. sed per hoc non patet solutio, de off. deleg.

30 QVARTÒ Sublimita in executione interlocutoriæ, quæ fertur ratione delicti, quę ferri non pōt finito officio interloquentis, secus verò in executione sententiæ interlocutoriæ, quæ fertur ratione contumaciæ, quæ potest ferri etiam mortuo interloquente. Ang. in l. puto, ver. vltimò habes hic casum, ff. de postul.

31 SEXTÒ Principaliter limita, nā non expirat mādatū morte mandantis ēt re integra, quoad negocia cōnexa. Fel. in c. pastoralis, §. quoniam, col. 4. ver. fallit 1. de rescr. Hipp. in l. 1. §. Diuus Adrianus, col. fi. ver. & adduci potest, ff. de quæst. Rui. cons. 115. col. 2. vol. 1.

32 SEPTIMÒ Limita fauore piæ cāæ, cuius fauore mādatum ēt re integra morte mādantis nō expirat, c. exiit, qui seminat, §. in eo verò casu, de verb. sig. in 6. Bal. in auth. si qua mulier, col. fi. ver. 4. noto, C. de sacros. eccl. Rom. cōs. 139. Bal. in l. mandatū, col. 6. ver. sed contra hoc opponit, C. mand. Rom. in auth. similiter, nu. 43. ver. decimaseptima quod licèt, C. ad l. Falc. Fel. in c. relatū, col. 1. ver. fallit primò, de off. dele. Dec. in l. eius, qui in prouincia, §. placebat, nu. 3. ver. & regula supradicta, ff. si cer. pet. & ibi Ias. col. 1. ver. istam regulā primò limita. Iacob. col. 1. ver. ego ad quintū. Trigon. singul. 81. Oldendor. in libello suo variarum lectionum, li. 2. fol. 272. ver. 13. iure communi. Hippol. sing. 44. Rom. in §. si pecuniam, nu. 26. ver. 3. quod mandatum, ff. de cond. ob causam. Soc. in reg. 254. in 8. limit.

33 OCTAVÒ Limita fauore libertatis, cuius fauore mādatum etiam re integra morte mandantis non expirat, per tex. in l. si pater, in princ. & ibi gl. in verbo, fauore, ff. de manumiss. vindict. Alb. in l. eius, qui. col. 4. uers. si verò mandatum, & ibi Ias. in §. placebat, col. 1. ver. 2. fallit, & ibi Dec. nu. 4. ver. 2. fallit, ff. si cer. pet. Fel. in c. relatum, col. 1. in 1. limitatione, ver. & ipse Ludouicus Roma. de off. deleg. Trigon. sing. 81. in fi. Sal. in l. mandatum, col. 6. ver. oppono, 12. C. mand. & col. 8. vers. aut illud erat, & in l. inter causas, col. 4. versi. aut erat de libertate, ff. mand.

34 NONÒ Limita fauore dotis, cuius fauore mandatū etiam re integra morte mandantis non expirat. Bar. in l. 2. §. si pecunia, in fi. ff. de dota. Bal. in c. cum venisset, col. 1. in fi. ver. itē fallit in mandato, de testib. & in l. mādatum, col. 6. ver. sed cōtra hoc oppono, C. mand. Sal. in l. mandatum, col. 6. ver. oppono 13. & col. 8. versi. aut erat, de alia re. C. mand. Sal. in l. inter causas, col. 3. in 11. oppos. ff. mand. & col. 4. ver. aut est de re. Alber. de Ros. in l. eius, qui in prouincia, col. 4. ver. si verò mādatum, ff. si cer. pet. & ibi Ias. col. 1. ver. 3. singulariter fallit, Fel. in c. relatum, col. 1. ver. fallit, de off. deleg. Cremens. in sing. 143.

35 Sublimita proximam limitationē intelligendam esse, quando dos diceretur causa pia, & non aliàs, ita declarat not. Dec. in d. §. placebat, col. 2. ver. tertiò fallit, & sentit Sal. in l. mandatū, col. 6. ver. oppono 13. C. mād.

36 DECIMÒ Limita in procuratore in rem suam constituto, cuius mandatum morte mādantis non expirat, Bar. in l. 2. §. sed & si quis, col. 1. in fi. ver. oppono de lege, illam, ff. de don. & in l. 1. col. 2. ver. contra oēs istas lecturas, C. de act. & oblig. Bal. in l. mandatū, col. 4. in princ. ver. item oppono de l. illam, C. mand. & ibi Sal. in 5. col. in 9. oppos. & col. 8. ver. tertio casu, & in l. inter causas, col. 2. in fi. ver. oppono, ff. mand. & col. 4. ver. tertio casu. Albe. de Ros. in l. eius, qui in prouincia, col. 4. ver. si vero re integra, ff. si cer. pet. Card. in c. quoniam Abb. col. 7. ver. 7. quæro ibi aut voluntariū, de off. deleg. sentit Inn. in c. in causis, col. 5. ver. vel dic, quod electores, de elect. ponit expressè Fel. in d. c. relatū, 1. ver. tertiò fallit, Dec. in l. eius, qui in prouincia, §. placebat, col. 2. ver. 5. fallit, ff. si cer. pet. & ibi Ias. col. 2. ver. 5. limita, Ang. in l. eius, qui in prouincia, col. 5. ver. fallit in mandato, ff. si cer. pet. Iac. ibi col. 1. versi. 2. fallit in casu, Bal. in §. si adhuc, ver. sed videtur, inst. mand. & Io. de Platea, inst. eod. ver. fallit autem. Anch. in clem. 1. col. fi. ver. 2. casu principali, de renunc.

37 Sublimita, & declara præcedentem limitationē, quando mandās cū hærede decederet, secus verò si nullus ei hæres existeret. ita Bar. in d. l. 1. C. de act. & obl. col. 2. ver. contra oēs istas lecturas, Ias. in d. l. eius, qui in prouinciā, §. placebat. col. 2. ver. 5. limita. Bal. in l. mādatū, col. 4. in princip. ver. oppono de l. illam, C. mand. Ang. in l. eius, qui in prouincia, col. 2. ver. fallit in mandato, ff. si cert. pet. Ang. in l. 1. col. 1. ver. & ex istis lectoris omnibus, C. de actio. & oblig.

38 XI. Limita in procuratore constituto a vulnerato ad pacē faciendam, quia eius mandatū morte mandantis non expirat. Bal. in add. ad Spe. in tit. de homicid. in fi. ver. imò plus, refert & sequitur Dec. in l. eius, qui, §. placebat, col. 2. ver. 4. fallit, ff. si cert. pet. & ibi Ias. col. 1. in fi. ver. 4. limit. Hipp. sing. 44.

39 XII. Limita, quando mandatū esset factū cū clausula, donec mādans reuocauerit, quia tale mandatū non extinguitur morte, sed necesse est quod expressè reuocetur, ita declarat Bar. in l. more, col. fin. ver. quæro morte mandantis, ff. de iurisd. omn. iud. & ponit Ias. in terminis istius regulæ, in lege, eius, qui in prouincia, §. placebat, col. 2. ver. 6. not. limit. & idem sumitur ex dictis Bar. in l. centesimus, §. fi. col. pen. ver. quandoque iudex dicit, de verb. obl. & ex dictis Ioan. Andr. in c. si gratiosæ, in princ. ver. dubitari vidi, de resc. in 6. Soc. cons. 77. col. 1. & seq. vol. 3. Gozad. cons. 22. col. 1. in fi. ver. 3. adduco, & vers. 6. adduco.

40 XIII. Limita, quia mandatum factum ad commodū tertii, morte mandātis non expirat, prout nota. Baldus in l. id quod pauperibus, quæst. 24. C. de episc. & cler. idem tenet Aret. in cons. 125. idem dicit Ruin. in cons. 7. nu. 8. vol. 2.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Mandatū re non integra, morte mādantis nō expirat.

1 ALTA regula negatiua sumit à contrario sensu ex tex. l. mandatū, C. mand. & ex §. item si adhuc, inst. eo. tit. quod mandatū, re non integra, morte mandantis non expirat, & hoc voluit gl. in l. mandatū, in princ. ver. item nota re integra. C. mand. vbi Bald. Sal. & communiter alii. Guido Papa quæstio. 119.

PRIMÒ

2 Primò Limita in beneficialibus, io quib.ēt,re nō itegra,expirat mandatū morte Prælaō,vel rectoris mādantis, qñ pro ecclesia vel beneficio Prælatus, vel rector,vel beneficiatus procuratorē constituit,tex.est in cle.fi.de procur.Sal.in l.mādatum,col.1.io 2.oppo.C.mand.& col.7.ver.aut de morte mandantis,& ibi Bal.col.4.ver.nunc venio ad secundum,Bar.in l.si per epistolam,ver.hæc lex oot.ff.de acq.hæred.Card.in c.qm Abb.col.7.in 7.q.ver.aut voluntarium, de off.delegat.Ias.in l.nulla,nu.4.C.de procu.Io.Fab.in §.item si adhuc,col.1.ver.item opinionē contra,inst.mand.apost.ad decis.Tholo.264.Guid.Pap.q.119.Rom.cōs.374.vers.4.ratio est.

Ratio autē huius limitationis est,quia prælatus est vsufructuarius in bonis ecclesiæ,gl.in c.fi.in verbo,obitus,de pecul.cler.& nn.cōiter Doc.in c. præsenti,de off.ord.in 6.ideo cū eorum morte extinguatur vsusfructus,super quo fundatur mandatum ipsum,ēt mandatum extingui necesse est,hanc rationem adducit Sal.in l.mandatum, col.1.in 2.oppos.C.mand. & Roma.in cons.374.ver.4.ratio est,Card.in d.clem. fin.nu.5.ver.confirmando prædicta,de procurator.

3 Infertur igioir ex præmissis,vt mortuo altero ex collitigātibus super titulo beneficii possit decerni processus contra interesse putantes per audientiam contradictarum, absq; eo quod citetur procurator mortui etiā dominus litis effectus.Bellam.deci.75. Cassad.deci.2.nu.3.de appella.& decis.6.vt lit.pendent.& decis.1.de re iudicat.

4 Amplia limitationē prædictam,ēt si Prælatus,vel rector,vel beneficiatus renunciaret,nedū si moriatur.ita Rota in nou.dec.376.quæ ampliat. & hoc extendit ad quamcunq; mortē ciuilē,Cassad.decis.2.nu.2. de app.quæ & ampliat si cesserit liti constituens procuratorē,& decis.3.nu.6. vt lit.pend. Sarn.in regula de annali,q.62.nu.2.& q. 20. & in regula de publi.nu.2. Milia in verbo, procurator constitutus à prælato, Card.in cle.fi.nu.13.ver.14.quæro,de procu.Rom.cons.314.apost.ad decis.Tholos.264.Bertr.cons.250.col.1. & seq.vol.2.in antiq.Vitel.in d.clem.fi.in princ.super verbo mortem,de procurato.

¶Contrarium in mortuo ciuiliter tenet Guid.Pap.q.547.

5 Secundò Amplia idem esse in commendatario, prout dr̄ de Prælato in terminis dictæ cle.fi.de procu.ita Sarnen.in reg.de trien.q.5.nu.19. Card. in d.clem.col.7.q.12.de renunc.& ibi Imol.io 1.q.col.2.

6 Tertiò Amplia idem esse io hospitalario,qui procuratorem constituisset pro suo hospitali, quia eius morte mandatum reuocatur, etiam quoad iudiciū cœptum,vt Card.in d.cle.fi.col.7.in 13.q.refert,& sequitur Fel.in c.de quarta,col.3.vers.12.idem, de præscri.& ibi Imol.col.4.ver.sed iuxta hoc,& ibi Aoch.col.1.in 3.no.Vitell.in d.clem.fin.in princ.super verbo, vel beneficio, de procur.

7 Amplia hanc ampliationem in constituto a vicario perpetuo. Vitel.in d.clem.fi.in princ.super verbo, vel alio,de proc.

8 Qvartò Amplia,etiam si Prælatus, vel rector cōstitueret procuratorem nedum pro ecclesia, sed etiam super titulo beneficii, super quo litigat:ita Rom. in d.cons. 374. per totum, & maximè in ver. ergo multo magis.Cassad.decis.6.in tit.vt lit.pend.nu.3.& decis.2.nu.1.& 3.de app.

¶Contrarium sentit gl.in d. clem.fi. in verbo, pro ecclesia,in prin.& ibi Card.col.2.in 1.quæst.

9 Concorda,quia gl.in d.clem.fi.vt non contradicat,intelligi debet in causa propria,idest,in causa patrimoniali, vt illam gl.declarat Imol.ibi, in d.cle.fi. col.5.ver.gl.primo pro ecclesia.

10 Qvintò Amplia etiam in vicario coostituto,cuius officium finitur morte mādantis,sicut expirat procuratoris officium in beneficialibus, ēt re nō integra gl.in clem.fi.ver.facit decretal.& ibi Card.col. 5.ver.ad id quod oppono, & ibi Imo.col.fi. ver. demum gl. & Vitel. col.fi.vers.facit hęc cle.de proc.

11 Sextò Amplia, oā ista regula procedit nedum in procuratore constituto ad iudicia, sed etiā in procuratore ad negotia,gl.pen.in d.cle.& ibi Card.col.1.io fi.in 3.oppol.& ibi Imola col.pen.uer.gl.negocia.& Vitel.col.3.super verbo,ad negocia.

12 Septimò Amplia, nam regula procedit nedum io prælato constituente procuratorem nomine proprio expresso,sed etiam si nomē suum proprium non expresserit:ita Vitel.in d.clem.col.fi in fi.ver.Card.Lad. Immo Card.ibi,in 6. & in 30.q.tenet regulam procedere etiam si oomine ecclesiæ facta esset cnostitutio procuratoris,& idem voluit Anch,io cle. fi.col.3.in fi.in 3.opp.ver.& ideo Lapus,de procu.

13 Octavò Amplia, etiā si vtilitas ecclesiæ exigeret, vt procurator cōstitutus pseueraret io actu iochoato,ita not.Vitel.in d.cle.fi.col. 3.ver.aoēde,quia non dēr.

14 Nonò Amplia,etiam si procurator fuerit constitutus non à solo Pręlato,sed à prælato & capitulo cū consensu capituli,& hoc qñ negocium spectabat ad solum prælatū,vel si ad prælatū & capitulum,non erat negocium arduum, ita vt solus prælatus potuisset super eo iudicium agere,vel illud tractare,gl.in verbo, reuocari censemus,in d.clem.fi.Card.ibi,nu.5.in 7.q. Imo.col.9.versi. ex prædictis concludere potes. Anch.ibi col.pen.in fi. versi.sed in membro, & ibi Vitel.col.4.vers.tertia fuit opinio.

15 Limita præcedentem ampliationem, qñ procurator fuisset constitutus a prælato,& capitulo,& negocium esset cōe,& arduum, quia tunc non expiraret potestas procuratoria per mortem prelati, ita in d.clem. fin. in verbo,reuocari.& ibi Zenzell.& Paul.de Elcaz.& Imola col.pen. ver. ex prædictis concludere potes, & ibi Ancha.col.pen.ver.sed in membro.

¶Contrarium quòd in hoc casu mandatum expiret,tenet Card.io d.clem.fi.col.6.in 7.quæst.& ibi Vitell.col.pen.vers.3.fuit opinio.

16 Limita primā cōem opinionem in causa, in qua capitulum succederet sede uacante in potestate prælati, quia tunc & sede vacante, & post prouisionem ooui prælati durat maodatum procuratoria coostituti a prelato,& capitulo,Card.in d.clem.fi.col.6.in 7.q.

17 ¶Contrarium,quod post prouisionem oovi prælati,in hoc casu non duret mandatum de necessitate, sed nouus prelatus possit alium constituere, & illum reuocare,tenuit Vitell.in d.clem.fi.col. pen. vers.tertia fuit opinio,de procur.

Et qñ post mortem prælati capitulum possit in bonis ecclesiæ procuratorem constituere; dic vt per Fel.post alios in c. edoceri, nu.7. & plurib.seq. de rescrip.

8 Secvndò Principaliter limita regulam principalē,nam etiam re non integra expirat mandatum, quando constituēs sine hærede decerdit,l.1.C.de actio.& obligatio.l.si per epistolam,ff.de acq.hæred. ponit Roma.cons.374.versi.5.ratio.Ang.in disput.incipien.Altensis miles,col.1.& in cons.334.in princip.Soc.in consil.60.num.10.& in cons.87. col.1. volum.1.vbi dicit istam esse communem * Doct. opinionem, & tradit etiam Fely.in cap.relatum, col.2.vers.5. fallit, de off.deleg.& in c.quoniam frequenter,col.3.vt lit.non contest.

CON-

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Ratificari non possunt, quæ gesta sunt per non procuratorem in consistorio principis.

1 NOnnulli Doct. voluerũt q̃ gesta per nõ procuratorẽ in cõsistorio Principis, nõ possint ratificari, vt tenet Bal. in l. falsus, col. 1. vers. 2. præmitte. C. de fur. refert Fel. in c. licèt in beato, in fi. ver. 2. solue. de accusat. Pau. de Ca. in l. 3. nu. 8. ver. limita aũt hanc legẽ. ff. de iud. Ias. in l. 3. §. si procurator, nu. 10. ver. 5. nota: ff. quod quisq; iu. vbi tenet contra Canon. in c. nõnulli, §. 1. de rescr. & idem tenet Fel. in c. causam, el 1. col. pen. ver. fallit 2. de iud. apost. ad Abb. in c. ex parte Decani, nu. 8. in litera, b. de rescr. vbi dicit, quod non possunt ratificari, nisi in præiudicium domini. Barba. in c. nõnulli, §. sunt & alii, nu. 38. de rescr. vbi defendit Bal. & reprehendit Abbatem, Card. & sequacea ibi.

2 ¶ Cõtrarium tenet idẽ Bal. in l. Iulianus, col. fi. ver: sed ego dico, q̃ ista rõ, ff. qui satisda. cogan. vbi distinguit q̃ aut aliquis falsò allegauit mandatũ, vel allegauit bonã fidẽ, credẽs se esse procuratorẽ, cum nõ esset, & obtinuit in cã, & tunc dominus põt bene ratificare, Fel. in c. nõ nulli, §. sunt & alii, col. 3. ver. amplia tertio, cum ver. sed aduerte, de rescr. qui dicit, q̃ dictum Bal. in l. falsus, communiter reprobatur, & ibi Abb. nu. 4. ver. item iudicium, & ibi Card. col. 1. ver. & dicit Bal. & ideo tenenda est hæc opinio, quæ est * communis; & * eam omnes sequuntur in d. §. sunt & alii.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Procurator an ex officio iudicis salariũ petere possit.

1 SI procuratori nullũ sit salariũ cõstitutũ, an possit petere illud sibi cõstitui iudicis officio, vt est in aduocato, & gl. in l. 1. §. aduocatos, ff. de var. & extraord. cogn. & ibi Bar. tenẽt procuratorẽ salariũ sibi nõ cõstitutũ, petere nõ posse. idẽ tenẽt Bal. & Fulg. ĩ l. salariũ. ff. mãdati, & Alex. in cõs. 109. vol. 6. Dec. in cõs. 132. in fi.

¶ Contrarium tenuerunt Iac. de Aren. Cy. & Bal. in l. 1. C. man. Ang. in §. in personam, inst. de act. col. ante pen. Alex. in apost. ad Bar. in l. 1. §. in honorariis, ff. de var. & extraor. cogn.

Sed tenendo primam opinionem

2 Limita, nisi procurator sit solitus locare operas suas, quia tunc vr̃ illas locasse secundum suam consuetudinem, vt declarat Bar. in l. 1. §. ludi. ff. de var. & extraor. cog. Sal. in l. aduersus, C. mand. Fulg. in l. salarium, ff. mandati, Alex. in cons. 109. vol. 6. Soc. in cons. 196. col. fi. ver. 4. & vltimò confirmatur.

3 Sublimita, nisi principalis fuisset habiturus alium, qui gratis opus illud perfecisset, & sic non fuisset aliũ conducturus, ita declarat Fede. de Senis in cons. 218. & cons. seq. & ita Alex. in d. cons. 109. vol. 6.

De sententijs.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Sententia an ferri possit sub conditione.

1 SENTENTIA sub conditione ferri non dẽt, tũ lata tenet, & dẽt appellari, text. est in l. 2. §. biduũ, ff. qñ appel. sit, gl. in l. cũ eorũ, C. de sent. & interloc. & ibi Paul. de Cast.

2 Declara hoc, & intellige in conditione extrinseca, vt et declarat gl. in d. §. biduum, & ita sentit gl. in l. cũ iudex, C. de sent. & interloc. prout declarat ibi Bar. in 2. q. & in 2. opp. & voluit ibi Cy. & Pau. de Cast. & Cy. in l. nõ dubiũ, in 5. opp. C. de ll. Ang. in l. nõ quẽadmodũ, ff. de iud. in l. à Diuo Pio, §. in venditione, ff. de re iud. & hoc fuit de mente Bar. in d. l. 2. §. biduum, ff. qñ app. sit, dum intelligit illũ tex. in cõditione extrinseca. Idẽ voluit Alex. in cõs. 73. in fi. col. vol. 3. Pau. de Cas. in d. §. biduũ, col. 2. in fi. & Ale. in l. à Diuo Pio, §. in vẽditione, col. 6. ff. de re iud. & ibi Pau. de Ca. in 1. no. & 1 mo. col. 2. & ibi Ias. cnt. pe. Bal. in l. admonendi, col. 2. ff. de iureiu. Abb. in c. pterea, el 2. in 4. col. de app. Abb. in c. quoad consultationẽ, in 2. no. de re iu. Dom. in c. biduũ, in prin. 2. q. 6. & ibi Præpos. in 1. no. & in 2. not. in fi. Alex. in l. ait prætor, §. si iudex, col. 4. ff. de re iud. Rebuff. in l. quod iussit, in 2. nu. nu. 308. ff. de re iud.

¶ Contrarium verò, quod sententia lata sub conditione etiam extrinseca sit nulla, tenuit Bal. in d. l. cũ iudex, ĩ 2. oppo. & ibi Sal. col. 1. Ang. in d. l. 2. §. biduũ, ff. quando appel. sit, & hoc sentit Abb. in c. literis, circa med. de off. dele. dum iura dicentia quod sub conditione ferri possit sententia, intelligit in conditione de præsenti, vel de præterito, non de futuro. Franc. in c. præterea, col. 1. de appell.

Concordia sumitur ex dictis Bal. in l. non dubium. in 5. oppos. C. de ll. nam aut illa cõditio extrinseca, est de natura negocii vel causæ, & tunc valet sententia, sed põt appellari, & ita procedat prima opinio, vt est tex. in d. l. 2. §. biduum. Aut verò conditio extrinseca non est de natura rei, vel causæ, & tunc sententia sit ipso iure nulla, & ita procedat 2. opi. tamen ex supradictis apparet primam opi. indistinctè acceptam magis * * communiter approbari.

3 PRIMO Amplia, vt etiã sñia ferri possit sub modo, vt est text. in l. cum eorum, C. de sent. & ibi gl. & Bart. Fel. post Abb. & alios in c. quoniam Abbas, de off. de-

4 legati si sententia lata sit sub modo primo, illi est parẽdum, vt no. Bal. in add. Spec. in tit. de sent. in 2. col. & in l. admonendi, col. 2. ff. de iureiur.

5 SECVNDÒ Amplia, quia sñia proferri potest sub cõditione, quæ actum non suspẽdit, vt puta si in ea dictũ sit, decernimus sibi talem tutorem, quatenus alium tutorem legitimum non habeat, prout de hoc est tex. in l. qui testamento, ff. de excusat. tutor. vel si dicatur, assignamus sibi immobilia quatenus non adsint mobilia, prout inquit gloss. in l. a diuo Pio, in §. in venditione, in vers. capiantur, ff. de re iud. & in c. biduum, 2. q. 6. Bart. Paul. de Cast. & communiter alii in l. ait prætor, §. 1. in fi. ff. de re iud. Bal. in addit. ad Spec. in tit. de sententen. col. 2. ver. quandoque sententia.

6 Infertur igitur ex præmissis secundum Inn. in c. Cu. perpetuus, de fid. instrum. quod si aliqua sententia occultaretur, posset iudex ita pronunciare, confirmo, vel infirmo sententiam si ea vllo vnquam tẽpore appareat. idem voluit Bal. in l. a. col. 2. C. vt lit. penden. Rota in nouis, decis. 409. Ias. in l. a diuo Pio, §. in vẽditione, col. pen. ff. de re iud. Guid. Pap. q. 245.

7 PRIMÒ Limita communem opin. vt sñia lata sub conditione extrinseca non sit ipso iure nulla, nisi sñia lata sit sub conditione falsa, quia tunc sententia est ipso iure nulla. ita Ang. in l. qui Romæ, §. duo fratres, ff. de verb. obl. ponit Alex. in apost. ad Bar. in d. l. 2. §. biduũ, & in apost. ad Bar. in l. cum iudex, C. de sent. & in §. in venditione, col. 8. & est bonus text. iuncta gl. in verbo, pronunciationis, in l. qui testamenta, ff. de excusatio. tuto. Ang. Aret. in d. §. biduum. Fel. in c. quoad consultationem, col. 2. de re iud. Corn. in cons. 181. vol. 4. Felyn. in c. sicut, col. 11. de re iud.

8 SECVNDÒ Limita, nisi sententia sit lata sub conditione impossibili, quia tunc esset ipso iure nulla, ita videtur tex. in l. si. ff. quæ sente o. sine appe. resc. Imola in l. 1. ff. de cond. insti. col. 7. in ver. circa primũ. Alex. in apostil. ad Bar. in d. §. biduum, idem tenet Aret. in l. impossibilis, ff. de verb. obl. col. 1. & Alex. col. 1. in fi. & seq. & in d. §. in ucoditione.

9 ¶ Contrarium, vt in hoc casu conditio impossibilis vitietur, & nõ vitiet, tenuit Rui. in d. l. impossibilis, in 1. col. uers. 3. conclusio, & in fi. col. ver. item quid si adiicitur. Aog. in d. l. 2. §. biduum, ff. quando appel. sit. Fel. in c. quoad consultationem, col. 2. de re iud.

10 TERTIÒ Limita, nisi simus in sententia decreti trahentis secum executionem, quia in tali sententia cõditio vitiat sententiam ipso iure, ita videtur tex. & per illum tex. no. Bal. in l. muto, §. si sub cõditione, ff. de tut. & sequitur Alex. in §. biduum, in apostil. ad Bar. de quo habetur per gl. Ang. & Doc. in §. ad certum, insti. qui testam. tut. dar. poss.

11 QVARTÒ Limita in sententia interlocutoria, q̃ lata sub conditione, siue de præsenti, siue de futuro, valet, nec propterea apposita cõditio præbet iustã cãm appellãdi, prout dr̃ in dictis oitius. Bar. in l. à Diuo Pio, ff. de re iud. post gl. & ibi Alex. col. 6. post Pau. de Cas. in 1. oot. & Imol. in 2. col. in prin. ver. in gl. in verbo, exequi, & ibi Ias. in 3. col. in prin. in fi. Abb. in c. præterea, el 2. in 4. col. de appel. & ibi Imol. col. 2. Rebuff. in l. quod iussit. 2. no. nu. 308. ff. de re iud.

12 Amplia istam ampliationem, vt idem sit in laudo dato, quod ad similitudinem contractuum sub qualibet conditione proferri potest, ita Petr. de Anch. in consi. 208. col. pe. refert & sequitur Dec. in d. c. præterea, el 2. col. pe. de appel. Soc. in cõs. 124. col. 2. & seq. vol. 1.

13 QVINTÒ Limita, dummodò de tali conditione facta sit discussio in iudicio, aliàs sententia est nulla, sm̃ Bal. in addit. ad Spec. in tit. de sententia, in 3. col.

14 SEXTÒ Limita, nam sentẽtia nõ potest ferri sub cõditione resolutiua, & sic lata est ipso iure nulla. Bar. in l. iudex, ff. de re iud. circa fi. & in l. moris, §. istæ ferè, ff. de pœn. Iacob. de Beluis. in dispu. sua incip. cauetur lege municipali. Ang. in l. nõ quemadmodũ, col. fi. circa fin. ff. de iudi. Bal. in l. quid ergo, §. pęna grauior, col. 6. ver. iuxta hoc quæro, ff. de his, q nota. infa. & in l. si qa filio exhæredato, §. fi. in fi. ff. de inoff. rup. & irrit. test. & in l. nõ dubium, col. 5. in 5. opp. in uer. sed iuxta hoc quæro. C. de ll. & in l. itẽ Labeo, ff. fa. ercis. & in l. & si seuerior, col. pe. ver. 3. quęritur. C. ex quib. caus. infam. irrog. Alex. in consi. 118. vol. 3. & in cons. 90. col. 3. vol. 1. Abb. in c. in literis, col. 1. de offi. deleg. Imo. in d. l. iudex, col. 4. in fi. cum pluribus seq. Sal. in l. ea quidem, in 12. col. ver. ex his collige. C. de accusa.

¶ Contrarium tenet Ang. in d. l. iudex, & ibi Alex. col. fi. Bal. in l. certam, in fi. C. quando prouoc. non est necess. Fel. in c. cum contingat, col. pe. de offi. deleg.

Tenendo primam opinionem magis * communẽ

15 PRIMÒ Sublimita, vt illa procedat quando conditio resolutiua ponitur post perfectam sententiã, i. post uerbum condemnamus, vel absoluimus, secus si prius apponeretur, quia tunc talis conditio operari posset, ita Bar. in d. l. iudex, quem omnes ibi sequuntur.

16 SECVNDÒ Sublimita & declara, ut licet vitietur cõditio ipsa resolutiua, tamen sñia remanet. Bal. in l. certi condictio, §. quoniam, col. pe. uer. octauus, ff. si cer. pe. Abb. in consi. 73. col. fi. in fi. vol. 1.

17 TERTIÒ Sublimita in laudo, ut per Soc. in consi. 124. col. 2. vol. 1. Fel. in c. quo ad consultationem, col. 3. de re iud.

18 SEPTIMÒ Limita principaliter, nam sñia lata sub conditione intrinseca si probauerit, est ipso iure nulla, cum in continenti probatio sequi non possit, vt sentit gl. in l. cum iudex, quam ita declarat Bar. in 2. q. C. de sent. & interloc. Bal. in l. admonendi, in 2. col. ff. de iureiur. Pau. de Cast. in l. continuus, ff. de ver. obl. Ioan. in l. qui Romæ, in §. Augerius, ff. de ver. obl. & ibi Soc. & Ias. ambo in fi. col. Pau. de Cast. in l. 2. §. biduũ, col. 3. ff. quando appell. sit. Ancha. in cõs. 207. col. pe. Ant. de But. in consi. 50. Ale. in cõs. 73. in fi. vol. 3. Ias. in l. aut prętor, §. si iudex, col. 6. de re iud. istã dicit veriorẽ & magis * cõem opi. Rui. consi. 38. vol. 5. col. 1. & seq. & cons. 133. nu. 11. & nu. 13. vbi dicit hanc esse veriorem & magis communem opinionem col. 6.

¶ Contrarium, q sñia ẽt relata ad futuras probationes non sit ipso iure nulla, tenet Bal. in l. prolatã, col. pe. ver. item fertur sub conditione si probabitur. C. de sent. & interlo. om. iud. Spec. in tit. de sent. §. iuxta, uer. sed ecce, et in §. species, ver. quid si iudex p̃cedit. Ang. in l. non quemadmodum, ff. de iud. in fi. Bal. in l. peremptorias, in 4. col. ver. quæro iudex tulit sententiam. C. sent. rescind. non poss. & in l. 1. col. pe. uer. quid ergo faciet iudex. C. qui accusa. non poss. & in l. si de meis, §. fin. ff. de arbit. Imol. in l. iudex postquam, col. fin. ff. de re iud. Alex. in d. l. qui Romæ, §. Augerius, ff. de verbo. obl. in fi. & in l. ait prætor, §. si iudex, col. 4. ff. de re iud. ver. & ibi etiã quæris. Aret. in l. continuus, in fin. prin. ff. de verborum obliga. & hoc uoluit Fel. in c. quo ad consultationem, col. 1. de re iud. & hoc voluit Bal. in c. 1. col. 2. ver. sed an posit opponi cõditio, de iureiu. vbi dicit q ita sñia pôt cõcipi, Absoluo si nõ probauerit.

Tenendo primam opinionem

19 PRIMÒ Sublimita, nisi ex iusta causa iudex ita pronunciet, referẽdo se ad futuras probationes, ut quia labatur instantia, vt no. Iacob. But. in d. l. cum iudex. Bal. in l. peremptorias, col. 4. ver. quæro iudex. C. sent. resc. nõ poss. & in l. 1. col. pe. ver. quid ergo. C. qui accus. & in l. si de meis, §. fi. ff. de arbit. & in l. non dubium, in 5. col. in 5. opposi. C. de ll. Alex. in consi. 172. in 2. col. ver. nec habet obstante, vol. 6. Guido Papæ in q. 67. apostil. ad Abb. in c. præterea, el 2. de appel.

¶ Contrarium, vt ẽt in hoc casu iudex non possit se referre ad futuras probationes, sed ad factas tñ, ẽt ob periculum lapsus instantiæ, tenet Bal. in l. cum iudex, ver. quæro quid si iudex non potuit examinare. C. de sent. & interlocut. & Fel. in c. venerabilis, col. 7. de iud. & fuit de mente Bar. in l. ait prætor, §. si iudex, ff. de re iud. & ibi Ang. & Imola, & Ias. col. pe. Bal. in c. quo ad consultationem, col. 2. de re iud.

20 Declara, quia tunc dr̃ iusta causa referendi se ad probationes futuras, quando probationes expectantur a remotis, vt not. Abb. in c. in nostra, de sepult. col. 4. ver. nã in accessoriis, sequitur Soc. in d. l. qui Romæ, §. Augerius, in fi. ff. de verb. obli. Fel. in c. quo ad consultationem, col. 2. de re iud.

21 SECVNDÒ Subblimita, si sententia se referret ad probationes iam factas, vt not Bal. in l. cum iudex, in versi. quæro quid si iudex. C. de sent. et ibi Iac. But. et Ang. in prin. et Paul. de Cast. et idem Pau. de Cast. in l. à Diuo Pio, §. in uenditione, ff. de re iud. in 1. not. et in l. 2. §. biduũ, col. 2. ff. quando appel. sit. Soc. in l. qui Romę, §. Augerius, ff. de uer. obl. Bal. in addi. Spe. in tit. de sent. in 2. col. Bar. in l. ait prætor, §. si iudex, ff. de re iudic. et ibi Ang. et Imo. & Alex. col. 4. et Ias. col. 5. in fi. Bal. in c. quo ad consultationem, col. 2. de re iu. vbi declarat. Aug. in §. curare, et ibi Ias. nu. 39. qui hanc dicit communem * opinionem Institu. de actio.

¶ Contrarium, vt ẽt in hoc casu sententia dicatur nulla, tenuit Raph. in d. §. si iudex, et ibi etiam Petr. de

Beſm.vt refert Iaſ.ibi in 5.col.& voluit Pau. de Caſt.
in couſi.424.incip ad confirmationem prædictorum,
vol. 1.Rui.conſi.133.col.1.& col. 3.vol.3.

22 Tertiò Sublimita,niſi ſnia, quæ ſe refert ad futu
ras probationes, reſpiciat probationes,quæ poſſunt ſe
qui incontinēti poſt ſnīam,vt eſt probatio per iuſm ,
vt declarat Pau.de Caſt.in d.l.cum iudex.C. de ſenē.
& interlocut.& in l.continuus,in prin.ff.de verb. obli.
Ang.in l.non quemadmodum,ff.de iudic. Io. And.in
addi.Spe.in tit.de ſent.in §. iuxta,uer.ſed ecce.& Bald.
in addi. in tit. de ſent. col.3.Paul.de Caſt.in l. 2. §.bi-
duum,ff.quando appel.ſit.col.3.& in l.a Dino Pio,§.
in venditione,ff.de re iu. Abb.in c.præterea,el 2.col. 1.
* de app.Rui.qui hanc dicit cōem* opi.in conſ.133.nu.
11.vol.5.Soc.in l.qui Romæ , §. Augerius, in fi.ff.de
verb.obl.Iaſ.in l.ait prætor,§.ſi iudex,col. 6.de re iud.
& ideo dicit Bal.in l.3.in fi. C. de fruct. & lit. expenſ.
quod valet ſententia ſic lata. Condemno te in expen-
ſis, quas iurauerit actor feciſſe.

Declara,& intellige hanc ſublimitationem, ſi conti
neat ſnīa condemnationem vel abſolutionem per ver
23 ba de præſenti,ſecus ſi per verba de futuro , vt ſi in ea
dicatur,Abſoluam te,ſi iuraueris , ut declarat Bal. &
Sal.in d.l.cum iudex.C.de ſent.& interlo.

24 Qvartò Sublimita in acceſſoriis , vt in fructibus
vel expenſis , nam quoad hæc poteſt referri conditio
ſnīæ ad futuras probationes, vt per Abb.in c.noſtra ,
col.pe.ver.nam in acceſſoriis,de ſepul. quia in acceſſo-
riis ualet libellus & ſententia inc rta.Inn.in c.tanta ,
de exceſ.prælat.col.1.in fi. & in c.ad ſedē, de reſt. ſpol.
in prin.& i c.inter dilectos,circa fi.de don. Fel.in c.2.
col.8.de libel.oblat.Bal.in rubr.de iudic.in decret. in
4.col.Ant.de But.in d.c.cum ad ſedem , col. 4. in fin.
& ſeq.& iu c.certificari , in 7.col.in fi.de ſepult. & in
c.2.col.2.de ordi.cog.& ſequitur Pau.de Caſt. in l.in
25 ſumma,ff.de re iud.Et in fructibus,& alus quæ non fa
cilè ſpecificari poſſunt,quod ſnīa referri poſsit ad ſutu
ras probationes dicit Imola in d.l. in ſumma,§. 1. ff.de
re iud.& Ale.col.1.Bal.in l.terminato,in notabilibus ,
C.de fruct.& lit.expen.Ang.& Imo.in l.ſi homo,ff.de
re iud.Bar.in l. 1.ff.de eden.Ang.in l.ſi marito, §. fi. ff.
ſol.mat.Rota in nou.deciſ.24.

26 Et propterea dicebat Bal.in l.3.in fi.de fruc. & lit.
expen. valere ſententiam ita prolatam , Condemno te
in expēſis,quas iurauerit actor feciſſe,idem dicit Abb.
in c.grauis,col.fi.de reſt.ſpo.

¶Contrarium, quoad ſublimitationem voluit Bal.
in l.1.in 1.col.& ſeq.poſt Ricar. Malumb. C. ſi muli.
ſecundò nupſ.& in l.cum propria,in vlt.not. C.ſi quis
alteri uel ſibi,et in d.l.terminato,in 1.col.in fi. dum re
ſtringit ad iudicium vniuerſale.C.de fruc.et lit.expen.
Bar.in l.ex diuerſo,§.1.ff.de rei vend.

* ¶ Tenendo primam opinionem magis* cōmunē
27 Primò Declara,vt illa procedat in acceſſoriis non
odioſis;ideo ſecus erit in vſuris. d.l. in ſumma,ubi Pau.
de Caſt.Alex.& Imola,col. 1.in §.1.ff. de re iud.

28 Secvndò Declara,niſi fructuū, vel aliorum quā-
titas eſſet expreſſa in actis & probata, quia tunc ſentē
tia incerta ferri non poſſet ſuper illis,vt declarant Imo
la,et Alex.in d.l.in ſumma,ff.de re iud.

29 Tertiò Declara,nā ſi facilè acceſſoria ſpecifica-
ri poſſent,tunc.n.ſnīa incerta ſuper illis eſſet nulla, ita
Pau.de Caſt.et Alex.in d.l.in ſumma,ff.de re iud.

30 Octavò Principaliter limita in cōditione intrinſe
ca,et neceſſaria,q̄a ſub tali cōditione poteſt ferri ſnīa ,
vt ſi dicatur , Condemno te, ſi fueris condemnatus in
conſilio ſapientis,vel, Abſoluo , vt in dicto cōſilio, ita
Bal.in d.l.cum iudex,C.de ſent. et interloc. et ibi Sal.
in fi.iſtam opi.ſentit Fede.de Sen.in conſi.204. Ang.
Aret.in l.2.in fi.ff.de appel.Bal.in c.1.circa fi. de offi.
lega.Ant.de But.in c.cum venerabilis,col.2.in §. quia
vero,de excep.Soc.in conſ.124.col.4.vol.1.Abb. qui
* dicit* cōem,in d.c.cum venerabilis,col. pe. de excep.
Alb.Pet.Cy.& Bal.in l.1.C.ſi aduer.lib.Bal.in l.teſta-
mento,ff.de hæred.inſt.& in c. cum eccleſia Sutrina ,
in 2.col.in fi.de cau.proprie.& poſ.Fel.in c.ſi pro de-
bilitate,col.pe.de off.del.& ibi Fel.col.4.Ang.in d.l.1.
C.ſi aduer.libe. & Pau.de Caſt. circa fi.& Sal.col.fi. &
* iſtā ſequitur,& dicit* cōem Dec.in d.c.cū venerabilis,
col.pe.de excep.Ang.& Pau.de Caſt.in l.q. ſe dicit, ff.
de iud.Iacob.Butr.in l.fi.C.vbi,& apud quē.circa me
dium.Ang.in fi.verbis,in l.1.ff. de re iud. & ibi Imol.
& Rom.colum.4.Bar.in l. fundus qui, ff.de re. vend.
Ang.in l.præſes.C.de ſent.& interl.Iaſ. qui dicit cōem
opi.in §.curare,nu.37.Inſti. de act.Imo.in l.ſi conue-
nerit,ff. de re iud.& in l.1.§.ſi quis ita,col. 2.& ibi Ale.
col.pe.ff. de uerbo.obli.& Roma.col. 1.& Claud. col.
1.& Aret.col.2.

¶ Contrariam autē opinionē tenet Ant. de Butr. in
c.cum venerabilis,col.pe.de excep.& in c.conſtitutus,
col.1.in fi.de relig.domib.Pau.de Caſt.in l.2.§.dubiū,
ff.quan.appe.ſit,col.3.Bar.in l.1.ff.ſi aduer.liber. Abb.
in c.illa propoſitorū, in fi. de accuſ. Io.And.in addit.
Spec.in tit.de excep.§.viſo,ver.porrò in Italia.

* ¶ Tenendo primam opinionem magis* cōmunē
31 Limita eā pluribus modis cōgeſtis per Fel.in d.c.cū
venerabilis,col.14.& ibi per Dec.col.pe.de excep. &
per Aret.in l.1.§.ſi quis ita,ff.de ver.obl.col.2. & ſeq.
Fel.in d.c.ſi pro debilitate,col.pe.de offi.deleg.

32 Sed dubitat ex prædictis, an valeat p̄ceptū iudicis
prohibitoriū ſub cōditione,ſi poſſum prohibere,et di
ſtinguit,aut illud p̄ceptū erat indubitāter iuſtū, & tūc
valet:aut erat dubiū, & tunc parte non opponēte, erit
ēt validum,ſecus parte opponente, ita declarat Afflic.
ſuper conſtitutio.in tit.de deſenſ.impon.nu.8.& eq.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

*Sententia nulla non poteſt ratificari partium con-
ſenſu,ut ualeat in uim ſententia.*

1 COmunis* eſt concluſio , q̄ ſnīa nulla nō poteſt
* ratificari partiū cōſenſu,vt valeat in vim ſnīæ , ita
dicit Bar.in l.2.C.cōia vtriuſq; iudi.in l. 1. in 1.oppoſ.
C.qui pro ſua iuriſ.& in l.obſeruare,in fi.ff.de off. pro
conſ.Ang.et Imo.in l.ſi expreſsim,col.fi.in ver.ex hac
gl.cum tex.ff.de app.Bal.in l.ſi diuerſa,in 1.col. C.de
tranſac.Iacob.But.Cyn.Alb.Bal.Ang.et Pau.de Caſt.
et Sal.in l.2.C.cōia vtriuſq; iud.et Iacob.Butr. in l.1.
in 2.col.C.qui pro ſua iuriſd.et ibi Bal. et Ang. Paul.
de Caſt.col.2.Sal.col.3.Fel.in c.ſignificaſti, col.3. de
fo.comp.et col.4.in 1.limit.Card.et ibi Fel. in c.cū ex
offici,col.15.de præſcrip.et in c.1.col.4. de re iud. et
in c.inter monaſterium,col.9. eo. tit. hoc etiam ſenſit
gl.in l.1.in verbo inchoata.C.ubi de crimin.agi opor.
Pariſ.in conſ.100.col.8.vol.1.et in conſ.108. col. 5.
vol.4.Mantua,in conſ.146.col.fi. Rui.conſi.11.col.
3.uol.4.et in conſ.119.col.3.vol.5.

¶Contrarium tenet gl.in l. 1. C.qui pro ſua iuriſ.et
propterea ita illā gl.declarat Bar.ibi,et gl.in l.1. C. de
pedan.iud.quam ēt ita intelligit Bar.in d.l. obſeruare ,
in fi.ff.de offi.proconſ.et lega.Bald. in l.cū antea,col.
3.C.de arbi.Barb.in clem.1.nu.23.de elec.

2 Primò Amplia,vt ēt laudū nullū,quamuis partium
con-

ton sensu sit approbatum, non operitur in uim laudi, et voluit Dec. in consi. 477. col. pe. uer. præterea etiam si laudum. Bald. in tit. de pac. Constant. in verbo, sniæ quoq;. Rom. in consi. 155. in 1. col. uer. nec secundo in eo, & est bonus tex. in c. examinata, de confir. util. vel inutil. & ibi nota. Abb. in 3. nota. idem uoluit Bal. in consi. 309. incip. cum plures fratres, uol. 1. Gozad. in consi. 77. col. a. Brun. in tract. de for. fol. 61. col. 3.

3 Amplia, etiamsi laudum esset nullum defectu potestatis, quia tunc nec etiam expressè posset ratificari Paris. in consi. 24. ou. 156. uol. 2.

Limita, ut infrà, uu. 9.

4 Secundò Amplia, ut cõclusio procedat ẽt si nullitas sententiæ proueniat ex eo, super quo partes possunt coru cõsensu tollere cãm nullitatis, ut ast, qñ snia est nulla pp ferias, quibus partes poterãt renũciare, ita Cy. in d. l. a. in fi. Aug. in l. cum antea, in fi. C. de recep. arbit. Pau. de Cast. io d. l. 2. C. communia vtriusq; indi. Fel. io c. significasti, col. 3. de for. compet.

5 Limita, nisi snia sit nulla pp defectum consensus, quia tunc approbatio ualidat sniam, vt valeat in vim sniæ. Ang. io l. 1. C. q pro sua iurisd. circa fi. Fel. in c. significasti, col. 3. de for. comp. Abb. in c. 1. col. 4. in fi. ver. redeo ad secundam particulam, de re iud.

6 Tertiò Amplia, ẽt si snia sit nulla defectu litis cõtestationis, vel libelli, vel cuiuscunque alterius solemnitatis, quæ partium consensu remitti non potest. Imola in l. filin præterito, col. fin. ff. de iniu. rup. & irri. test. Io. de Ana. in c. quia oibus, col. 9. de vsur. Fel. in c. significasti, col. 4. de foro cõp. & in c. cũ ex officii, col. 15. de præscrip. Card. in consi. 71. col. 2. Curt. iun. in cons. 60. nu. 12. qui loquitur in defectu iurisdictionis.

7 Declara principalem cõclusionem: nã sententia quãuis nulla, approbata consensu partium, licèt non ualeat in vim sniæ, tamen valet io vim pacti, & conuẽtionis, gl. in l. 2. C. communia vtriusq; iudi. & Dec. ibi, & Bar. in l. 1. C. qui pro sua iurisd. & io l. obseruare, in fi. ff. de off. procons. Imol. in l. si expssim, in fi. primæ col. ff. de appe. uer. & ex hac gl. cum tex. Bal. in l. si diuersa, io 1. col. C. de transact. Iacob. Butr. Cyn. & Alb. Bald. Ang. & Paul. & Sal. in l. 2. C. communia vtriusq; iudic. Iacob. Butr. in l. 1. col. 2. C. qni pro sua iuris. & ibi Bal. Ang. & Paul. de Cast. col. 2. & Saly. col. 3. Card. & ibi Felyn. colum. 15. in c. cum ex officii, de præscr. Felyo. in c. inter monasterium, colum. 9. de re iudic. idem voluit Cald. consi. 8. in tit. de re iud. & dicit Fel. in d. c. significasti, col. 3. de for. compet. quod in ullo æquiparatur sententia, sed in omnib. æquiparatur pacto. Curt. sen. io consi. 66. col. 17. in fi. & seq. Rom. in cõsi. 175. col. 1. Are. io c. at si clerici, col. 6. de iud. Ant. de But. in c. de causis, col. 5. de offi. deleg. Bald. in l. cum antea, col. 3. de arbitr. & in c. cum causam, col. fi. de test. Car. in consi. 74. col. fi. Abb. in c. 1. col. pe. de re iud. Bolog. in addi. ad cons. sextum Io. de Ana. Afflic. in prælud. consti. regni, in 79. q. Aym. consi. 282. col. 4. Rui. cõs. 22. col. 2. uol. 4. vbi declarat.

8 Primò Amplia hanc declarationem idem esse in iuramento, quod si fuerit nulliter præstitum, potest tñ partiũ cõsensu ualidari, ut tenet Fel. ĩ c. 1. col. 2. de fer.

9 Secundò Amplia, vt idem sit in laudo nullo qđ si sit ratificatum, licet non opeceture in uim laudi, vt supra dictum est, tamen operatur in uim conuentionis seu pacti. Abbas io c. examinata in 3. not. de confirm. vtil. vel inutil. Cor. io cons. 125. col. 2. uol. 2. et in cõs. 140. io fi. col. 4. Dec. in cons. 475. col. pen. Gozad. in cons. 98. col. 4.

10 Primò Limita hoc, et intellige quando nullitas laudi consistit io eo, super quo possunt partes disponere, vt per Abb. in d. c. examinata, in 3. no. de confir. vtil. vel inutil. Soc. in cons. 18. col. pen. vol. 1. Dec. in cons. 475. col. pe. Hispa. io c. per vestras, char. 6. col. 1. de don. inter vir. & vxor. Bru. in trac. de for. fol. 61. col. 3. Paris. in cõs. 46. col. 2. vol. 1. et in cõs. 24. vol. 2. col. fi.

11 Secundò Limita, si laudum esset latum cõtra formam compromissi, quia non poterit etiam de partiũ consensu valere in vim pacti. Brun. in tract. de for. fol. 61. in tit. de poten. & effec. for. in 28. limit.

12 Tertiò Amplia, ut etiam per contradictionẽ cẽseatur sententia nulla approbata in vim pacti, quando contradictio habet inclusum consensum, ut not. Bal. in l. 1. circa prin. ver. quæro an sententia, de re iud. Fel. in c. significasti, col. 3. de for. compet.

13 Quartò Amplia, vt ẽt nonnulla acta iudicii possint quamuis nulla, partium cõsensu ualidari, & propterea attestationes nulliter receptæ possunt cõsensu partium comprobari, vt tradit Inn. in c. causam, col. fi. de tes. Fely. in c. de causis, colum. 4. de off. deleg. Rota in antiq. decis. 148. Bal. in cap. cum causam, colum. fi. de test. & Ant. de But. col. pen. in fi. & seq. & Card. ibi circa fi. Abb. col. pen. & Imol. ibi in vlti. no. & in pe. col. in fi. Bar. io l. 1. ff. de fer. & ibi Bal. col. 2. & idem Bal. in l. fi. in prin. C. de test. in l. non ignorat. in fi. verbis C. qui accus. non poss. Fel. in d. c. cum causam, col. 14. Ang. in l. iudices, C. de fid. instr. col. 1. Spe. in ti. de test. §. nunc tractandum, ver. debet aũt iudex. Fel. in c. ueniens el. 2. col. 7. de test. & in c. cum ex officii, col. 15. de præscrip. Afflict. io prælud. const. regni, in 9. q.

14 Primò Declara hoc, & intellige quando nõ adest defectus iurisdictionis in recipiẽte attestationes. Rot. in nou. dec. 258. Philip. Fran. in c. cum causam, col. 5. in fi. de app. Fel. in c. cum Bertoldus, col. 6. in fi. & seq. de re iud. Rom. in l. naturaliter, §. nihil cõe, col. 5. versi. 3. potes intelligere, ff. de acq. pos. Milis in verbo, iudex delegatus ab ordinario. Præpos. in d. c. cũ cãm, de app. col. 5. Fel. io c. cum causam, col. 14. de test. Ias. in l. 1. col. 3. ff. de fer. Afflict. super const. fol. 264. col. 4. Cur. iun. in consi. 60. nu. 12.

15 ¶ Contra hoc facit, nam attestationes receptæ per arbitrum, uel arbitratorem sine iurisdõne, partium cõsensu in iudicio operantur, vt in arbitro est tex. in l. fi. C. de test. & in arbitratore tenet Bal. io l. fi. C. de arbi. Fel. in c. præsentata, col. fi. de test.

16 Secundò Declara, nisi nullitas attestationum insurgeret propter corruptionẽ. Bart. in auth. qui semel, col. pe. C. de proba. Alex. in l. 1. ff. de fer.

¶ Contrarium, tenet Ias. in d. l. 1. col. 3. ff. de fer.

17 Tertiò Declara, & intellige, qñ nullitas atestationum proueniret ex defectu, super quo testes possunt disponere, secus qñ defectus resultat ea litis contestatione, ita Bal. in l. 1. col. 2. de fer. & io auth. si qs in aliquo, in 1. col. circa mediũ. C. de edẽ. Alex. in l. 1. col. 3. ff. de fer. & ibi Ias. col. 3. Bru. i trac. de for. fol. 61. col. 3.

¶ Contrarium uoluit Host. in d. c. significauit, de testi. Rom. in l. 1. ff. de fer.

18 Quintò Amplia, vt etiam tacitus consensus partium sufficiat, ad hoc vt resoltet conuentio propter quam sentẽtia, vel laudum nullum validetur io vim pacti, ut per Spe. in tit. de test. § nunc tractandum, ver. debet autem iudex, & ponit Inn. in d. c. cum causam, de test. & Imo. col. pe. & Fel. col. 14. Ias. in l. 1. col. 13. de fer. Fel. in c. de causis, col. 4. de off. deleg. Card. in cons. 71. col. 2. Abb. io consi. 91. col. 1.

¶ Contrarium, quod consensus tacitus non sufficiat, tenuit Anto. de Butr. in d. c. cum causam, col. fin. Innoc. in c. significauit, de test. Ang. in l. iudices, col. 1. C. de fide instrum. Marian. in c. signicasti, colum. 22.

de for. compet. Aimo consi. 22. col. pen.

19 PRIMÒ Limita principalem declarationem. si esset error expressus in sententia, quia tunc sententia non posset valere in vim pacti. Bal. in l. error, col. fi. C. de iur. & fact. ignor. & in l. 1. col. 1. C. de iurisd. omn. iud. Alex. in consi. 123. col. 4. vol. 1. Fely. in c. significasti, de for. compet. & per Afflict. super const. fol. 264. in tit. de reuoc. alien. nu. 57.

20 SECVNDÒ Limita non procedere in actis iudicialibus, quæ non sint in potestate partis. Abb. in c. examinata, in 3. not. de confirm. vtil. vel inut. & in consil. 92. col. 1. vol. 1. Soc. in consi. 18. col. pen. ver. aduertendum, vol. 1. Bal. in d. c. cum causam, colu. fi. de test. & Ant. de But. col. pa. in fi. & seq. & Car. ibi in fi. col. circa fi. & Abb. in pe. col. Bal. in l. 1. col. 2. ff. de ser. Fel. in d. c. cum causam, col. 14. Ang. in l. iudices, in 1. col. C. de fide instr. Spe. in tit. de test. §. nunc tractãdum, vers. debet autem iudex. Dec. consi. 475. col. pen. Fel. in c. significasti, col. 4. de for. comp. ver. 2. declara. Cur. iu. in consi. 60. num. 12.

21 Declara, quia ista acta probãtur ex assertione, seu confessione partis, quãdo est dubium, an interuenerint vel ne. Car. in d. c. cum causam, col. fi. Abb. col. pe. Fel. col. 14. de test. & in c. de caosia, col. 4. de l off. dele.

22 PRIMÒ Sublimita, quia licèt vi pacti non possit effici vt iudex posit procedere omissis de substãtialibus ordinis iudiciarii, potest tamen hoc fieri in arbitro, vt per Imo. in c. de causis, col. 2. ff. de offic. delega. Fel. in c. significasti, col. 4. de for. comp.

23 SECVNDÒ Sublimita, quia talia conuentio operabitur, vt subsistat iudicis snia nõ i vim iudicialis actus, sed in vim pacti vel cõuentionis, secundũ Card. in d. c. de causia, in 1. oppo. de offi. dele. & ibi Imol. col. 2.

24 TARTIÒ Limita, dummodò interuenerit stipulatio, aut rei traditio, aliàs partiũ consensus non operat, ita Bal. in d. c. cũ causam, col. fi. de test. Dec. in consi. 475. col. pe. Soc. in consi. 220. col. 3. Pau. de Cast. in l. 2. in prin. C. cõia vtriu. iud. Imo. in l. ꝙ iussit, col. fi. ff. de re iud. Pet. de Anc. in consi. 166. col. 3. Soc. in cõsi. 87. col. 2. vol. 3. Are. in c. at si clerici, col. 6. in 1. sol. de iud. Paris. consi. 24. col. fi. in fi. vol. 2.

25 Declara & intellige hoc verum esse de iure ciuili, quo attento pactum nudum non parit actionẽ, secus attento iure canonico, secũdũ quod ẽt nudum pactum producit actionem, & quod de iure canonico sufficiat nudum pactum, tenet Abb. in c. dilecti, circa fi. de arb. Fel. in c. significasti, col. 4. de for. comp. sentit Abb. in consi. 92. uol. 1. Purpu. in rub. C. de transf. col. 1. in fin. & seq. ubi etiam limitat.

26 Et ꝙ in hoc casu de iure ciuili non sufficiat nudum pactum, tenuit Soc. in consi. 105. col. 1. uol. 4.

27 Et ideo dicit Pari. consi. 24. col. fi. in fi. uol. 2. ꝙ in casu nostro requiritur simultaneus consensus.

28 QVARTÒ Limita, quia non sufficit partis præsentia sine expressa approbatione. Soc. in consi. 220. col. 4. & hoc sentit Ang. in d. l. 2. C. cõia vtriusq; iud. & in l. 1. C. qui pro sua iurisd. qui dicit, ꝙ oportet, ut sit talis consensus, qui transeat in cõtractum, & sequitur Cor. in consi. 125. col. 1. vol. 2. Abb. idẽ dicit in d. cõs. 92. col. 1. idem vr̃ tenere Soc. in consi. 105. col. 1. uol. 4. Fel. in c. significasti, col. 3. de fo. compe. & ibi Marian. Soc. col. 22. Aret. in c. at si clerici, col. 6. de iud.

29 ¶ Contrarium, ꝙ ex sola præsentia cum taciturnitate resultet talis consensus, per quem validetur snia nulla videtur tenere Card. in notis causarum, 198. refert, & sequitur Fel. in c. significasti, col. 4. de for. cõp. Purpu. in rub. C. de transa. col. 1. in fi. & seq.

30 QVINTÒ Limita, nam si quis redeat ad priorem iudicem, non ex hoc inducitur cõfirmatio sniæ nullæ in vim conuentionis. Maria. in significasti, col. 22. de for. comp. & in c. cum ex officii, col. 14. de præscri. sed benè per actum facti quando ex eo inducitur nouus consensus comprobatur sententia. Pet. de Auch. in cõs. 66. col. 3. refert, & sequitur Fel. in d. c. significasti, col. 3. de foro compet.

31 SEXTÒ Limita, quando iudicium agitur super his, in quibus cõsensus partium nihil potest operari. Abb. in c. examinata, in 3. no. de cõfirm. vtil. vel inutil. & in cõs. 92. col. 1. vol. 1. Cur. in cons. 60. col. 4. in fi. & seq. Dec. in consi. 475. col. pe. Soc. in consi. 18. col. pe. uer. & aduertẽdum, vol. 1. Fel. in d. c. significasti, col. 4. ver. 2. declara, de fo. comp. cum aliis supra adductis.

32 PRIMÒ Igitur ex his infertur, ꝙ vbi adest decretũ irritans, sententia nulla nõ potest, ex quo est lata cõtra formã decreti, cui partes renũciare non possunt, pacto partium ualidari. Soc. in cons. 87. col. 4. vol. 3.

33 SECVNDÒ Infertur in criminalib. ut sententia nulla non firmetur partium conuentione, cum nemo sit dominus membrorum suorum, ita Abb. in d. cons. 92. col. 2. vol. 1. & ponit Fel. in c. significasti, in 3. declaratione, in 4. col. de for. comp.

34 SEPTIMÒ Limita, quando cõuentio laudi, uel sniæ approbatiua sit facta ex certa scientia, videlicet per scientiam laudum nullum, secus si per errorem, ita declarat Dec. in consi. 475. in 4. col. ver. sed ad hoc respondetur. Abb. in consi. 61. col. fi. uol. 1.

35 OCTAVÒ Limita, quando partes sniam ante illius probationẽ approbarũt. Abb. in cõs. 61. col. fi. vol. 1.

¶ Contrarium tenet Abb. in cons. 64. in 2. col. vol. 1. Bertr. in consi. 129. vol. 1.

36 Quid autem operetur conuentio facta ante sententiam de non dicendo de nullitate, tradit Fel. in c. de causia, col. quarta, de officio deleg.

37 NONÒ Limita, qñ persona nõ est habilis ad paciscẽdum, & contrahendum. Paris. in cõsi. 100. nu. 9. vol. 1.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Sententia lata contra absentem, ex contumacia lata præsumitur.

1 VEra est illa iuris conclusio, ꝙ snia lata cõtra absentẽ, præsumitur lata ex cõtumacia, nõ aũt ob malam causam, tex. est in l. Papinianus, §. meminisse, & ibi Bar. in 3. not. ff. de inof. testa. in l. si ideò, & ibi per Bar. ff. de euict. in l. qui repudiantia, in fi. de inof. test. Fel. in c. ex literis, col. 6. de const. & in c. fraternitatis, col. 2. de hær. Alc. de præsum. in 3. reg. in 22. præsum. Tiraq. in reg. cessan. cau. in 1. par. nu. 63. & seq. Bertr. consi. 115. col. 3. & col. fi. vol. 2.

2 PRIMÒ Limita, nisi cõstaret de probationib. quia tũc snia ꝑsumitur lata ꝓp veritatẽ, & nõ ꝓp cõtumaciã. Bal. in l. 2. col. pe. C. quib. res iud. Abb. in c. pe. col. 7. de re iud. Bal. ĩ l. 2. C. de cõtra. iud. tut. & in apostil. tenet Barb. Zas. in cõs. 10. vol. 2. Fel. in c. cũ olim, col. 9. de re iud. & idẽ in c. fraternitatis, col. 2. de hær. & ĩ c. sicut, col. 9. de re iud. Tiraq. in reg. cessan. cã, in 1. par. nu. 66.

¶ Contrarium sentit Rom. in consi. 329. col. fi.

3 SECVNDÒ Limita, quando absentia non esset iusta, ut not. Bal. in d. l. 2. col. pe. C. qui. res iud. per Abb. in c. pe. col. 7. de re iud. Alex. in apost. ad Bar. in d. §. meminisse, & in l. sæpe, nu. 79. ff. de re iud.

4 TARTIÒ Limita, nisi condemnatus in contumaciam fuisset præsens in tota causa, sed absens tantummodò

tummodò

tummodò in sententia. Bar. in l. si superatus, ff. de pign. Bal. in l. 2. col. 4. C. quib. res iud. non noc. Abb. in c. pe. col. 5. de re iud. & in consi. 45. vol. 2. Fel. in c. cum Bertoldus, col. 10. ver. limita tertio, de re iud.

5 QVARTÒ Limita, quia regula ista pcocedit quando agitur de præiudicio tertii, secus autem qñ ageretur de præiudicio condemnati, quia tunc contumacia sibi imputaretur, per tex. in l. Herēnius, §. Caia. ff. de euict. Pau. de Castr. in consi. 323. in fi. vol. 1.

¶Contrarium uidetur tenere Fel. in c. cum Bertoldus, col. 9. ver. considera quòd ista limitatio, de re iud.

6 QVINTÒ Limita, quando nō ageretur de veritate, vel de iustitia sñiæ, sed tm̃ de actu ipsius sñiæ, quia tūc sententia lata in cōtumaciam noceret etiam tertio. Fel. in c. cum Bertoldus, col. 9. in 2. limi. de re iud.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Sententia an præsumatur ritè lata.

1 PLures opiniones referuntur in illa quæstionè, de qua per Abb. in c. qm̃ contra, col. 14. de prob. & Rom. in l. sciendum, col. 17. ff. de vet. obl. an pro rectitudine sententiæ & processus præsumatur, qñ à sñia non fuit appellatum. Tamen in effectu illæ ad duas reducuntur: nam si fuisset appellatum, & nō constaret de re iudicata, non caderet illa quæst. quia tunc non præsumeretur pro sententia. Brun. in tractatu, de forma. fol. 83. in tit. de prob. & præsump. formæ, col. 22. ver.
* 1. conclusio, & tradunt * communiter canonistæ in c. quoniam contra, de proba.

2 Declara, quia in causis breuioribus & in quib. sine scriptis procedi potest, etiam si a sententia appellatum sit, præsumitur non solum pro sñia, sed ēt pro rectitudine processus. Bar. in auth. nisi breuiores. C. de sen. ex breuic. reci. Fel. in c. cū dilecti, col. 3. de accu. Alcia. in trac. præsump. in 3. reg. præsump. 9. nu. 18.

3 Prima igitur est opinio Io. quam sequitur gl. fi. in prin. in d. c. quoniam cōtra, de prob. qui tenuit indistinctè, vt non præsumatur pro sententia, nisi eius solēnis processus appareat ex actis, & idem voluit Spec. in tit. de sent. §. iuxta, ver. sed pone ꝙ attestationibus publicatis, idem tenet Abb. in c. tenor, de re iud. col. 2. & seq. & idem Abb. in cōs. 92. vol. 1. col. 1. in fi. & seq. Io. And. in addi. Spe. in tit. de sent. prol. §. vt aūt, in ver. & not. in verbo, citatum, vbi amplat ēt si in sñia diceretur, reū condemnatum, & citatum peremptoriè. Idem tenet Feder. de Senis in cons. 170. vbi dicit ꝙ non præsumitur pro decreto iudicis vel eius sententia interlocutoria, nisi para fuerit præsens in prolatione decreti, vel interlocutoriæ, idem tenet Inn. in c. cum in iure peritus, de offic. deleg. col. 1. in fi. & circa fi. illius c. Idem sentit Bal. in auth. si quis in aliquo, col. 2. ver. sed si ponamus. C. de eden. vbi dicit idē esse ēt si enunciatiuè in sñia diceretur, partem citatam, vel litem contestatam, &c. & ibi Bar. in fi. vbi tenet ista verba in sñia nihil operari, nisi sñia lata sit parte præsente. Idem tenet Bal. in d. auth. si quis in aliquo, col. pe. ver. sed quęritur. Idē tenet Bal. in addit. Spe. in tit. de appel. col. 11. licèt nō se firmet, ver. & nota quod dicit Inn. idem tenet Abb. loquēs in sñia excommunicationis, in c. ad reprimendam, in fi. de off. ordin. licèt idem etiam sentiat in aliis sententiis. Idem tenent Ang. & ibi Imo. in l. de vnoquoque, col. 1. de re iud. qui tenent, vt etiam si solemnia iudicii énunciétur in sententia, tamen illa non præsumantur interuenisse, nisi ea tunc temporis perfici potuerint.

Et istam ēt partem, vt nō præsumatur pro sñia, quātum ad ordinem, ēt si non sit appellatū, tenet Bar. in l. 4. §. condemnatum, in prin. ff. de re iu. vbi tenet ꝙ asserens se non fuisse citatum, vel talem non fuisse suum procuratorem, potest impedire executionem: quem ēt ad hoc pōderat ibi Imola, & idem sentit gl. & ibi Bar. in l. si cum nulla, ff. de re iud. vbi dicunt, ꝙ emens ab
4 executore, debet habere omnia acta parata vt possit de eis docere: innuens vt non præsumatur pro sententia quo ad ordinem iudicii, nisi ex actis constet, & ad hoc ponderat Bar. ibi Imola, idem tenet Sarnen. in regula de triennali, quæstio. 33.

Tenendo istam partem

5 Amplia, etiam si enunciatiuè acta in sñia exprimantur quoad ea, quæ t pe sñiæ non potuerunt interuenire, vt no. Inn. in d. c. qm̃ contra, col. pe. in fi. de probatio. & ibi Bal. col. 4. in fi. & seq. & ibi Abb. col. 13. ver. nunc quarto. Spec. in tit. de probatio. §. fi. ver. sed pone. Card. in cle. 1. in 1. col. in fi. de probatio. Ant. de Butr. in consi. 24. col. pen. Bal. in dicta auth. si quis in aliquo, col. 2. Angel. & Imola in l. de vnoquoque, ff. de re iudicata. Guido de Suzar. quem sequitur Ioan. And. in addit. Spec. in tit. de senten. l. 1. §. ut autem, ver. & nota. in additio. incipien. citatum. Abb. in c. tenor, col. fin. de re iudicata, & in consi. 92. col. fi. vol. primo. Imola in c. qm̃ contra, col. 8. de probatio. ubi Bal. col. 4. in fi. & col. fi. & Ant. de But. ibi col. 14. & Card. ibi in fi. Ang. in l. sciendum, col. 1. ff. de uerborum obl. Fel. in c. qm̃ contra, col. 18. ver. quinta conclusio. de probatio. Ias. in l. sciendum, col. 4. ver. limita quādo, ff. de verb. obli. Ant. de But. in c. 1. col. fi. de fide instrumen. Ruin. cōs. 69. col. 5. vol. 1. Ang. in l. quæcunque, §. 1. ver. attende tamen, ff. de publicia.

¶Contrariam vero, ut etiam, quoad ea, quæ non potuerunt interuenire tempore sententiæ, si tamen in sententia enuncietur, præsumatur pro sententia, tenuit Spe. in tit. de instru. edit. §. restat, col. pe. uer. in summa, & istam partem dicit seruari de consuetudine Guid. de Suzar. & videtur sequi Imo. in l. 4. §. condemnatum, ff. de re iudi. & in l. si cum nulla, eodem tit. & in l. ex hac scriptura, in fi. ff. de don. & in l. sciendum, col. pen. ff. de verb. obl. Gozad. consi. 96. col. pe. & seq. Aimo de antiq. in secunda parte, nu. 16. Alex. cons. 213. circa fin. col. 7. ver. quia quando sententia.

Tenendo tamen primam opinionem tanquam ma-
* gis * communem.

6 PRIMÒ Limita, nisi illa solemnia iudicii sint enunciata in sñia lata, & lecta præsentib. partibus, & non appellantibus, quia tunc illa solemnia præsumuntur præcessisse, etiamsi aliter non probarentur, ita tenet Bart. in d. auth. si quis in aliquo, in fi. C. de edē. Ant. de But. in c. qm̃ contra, col. 13. de probatio. Bar. in l. 1. C. de rela. & in l. acta, ff. de re iud. & in l. fi. ff. quando appel. sit. Bal. in l. emancipatione. C. de fid. instru. & ibi etiam Sal. Bal. in l. ex his, in 1. colum. in fi. C. de testam. mili. & hoc ēt sentit Lap. allega. 44. Ant. de But. in c. 1. col. fi. de fid. instru. Ant. de But. in consi. 32. Cæpol. in cōs. ciuil. 63. col. 3. Fel. in c. cum in iureperitus, col. 4 de offic. dele. Petr. de Anch. in c. qm̃ contra, col. fin. in fi. de prob. Alex. in consi. 136. col. 4. vol. 2. Ang. in consil. 198. Card. in consi. 72. col. fi. Ang. in l. sciendum, col. 1. in fi. ff. de verb. obl. & Imol. col. pen. qui dicit istam
* * communem opi. apostil. ad dec. Tholo. 328. Calca. in cons. 16. col. 1. & seq. Rot. in dec. Cassa. dec. 5. de pręsump. Bru. in trac. de for. fol. 88. col. 2. & seq. Alex. cōs. 213. in fi. vol. 7.

¶Contrarium, ut ēt parte præsente, & non contradicente, solemnitas enunciata in sententia non præsu-

matur, tenuit Rom. in l. sciendum, col. 17. ff. de ver. obl. Raph. Cum. in l. fi. ff. quan. appel. sit. Aret. in c. tuis, col. 4. de testib. vbi dicit opi. Bar. in auth. si quis in aliquo, communiter reprobari. Fel. in c. ecclesia S. Mariæ, col. 10. de const. & in c. quoniam contra, col. 19. ver. fallit, 2. de proba. & in c. inter cætera, col. fi. de re iudi.

7 Amplia primam opi. quia idem esset si ex actis de cõtumacia constaret: tunc. n. verba enunciatiua in sententia prolata probarent, prout voluit Imol. in l. si eum nulla, ff. de re iud. Ang. Are. in §. fi. Inst. de fideiuss. Bru. in trac. de form. fol. 88. in tit. de prob. & præsump. for. circa finem, ver. 6. facit.

8 Primò Sublimita & intellige, ut per Ant. de But. in c. 1 col. fi. de fid. inst. in enũciato, quod poterat interuenire tẽpore enunciationis, & quod pẽdebat a partium voluntate, aliàs secus, idem tenet Fel. in c. sicut,
9 col. 14. uer. si autem est solemnitas, de testib. prout ẽt idem dicit in instrumento Fel. in c. tuis, num. 6. ver. est verum, de testib.

10 Limita hoc, nisi ageretur de modico præiudicio, vt per Fel. in d. c. sicut, col. 15. uer. & intellige, nisi agatur, de testib.

11 Secundò Sublimita si sit contradictum per partem enũciationi solẽnitatis factæ per notariũ. Io. And. in add. Spe. in tit. de tes. §. sequitur, ver. & nota ꝙ testis, in uerbo, euangeliis, in uer. quid si in actis scriptũ est. Ant. de But. in c. fraternitatis, col. fi. de test. & ibi Abb. in fi. Alex. in consi. 41. in fi. uol. 4. Ias. in l. sciendũ, col. 4. uer. limita quando, ff. de verb. obli.

12 Secundò Limita, nisi quis per dolum negauerit sñiam, quia in pœnã negãtis oĩa præsumuntur solemniter acta. Bal. in c. 1. in fi. in tit. quot test. sunt necess. ad proba. minuc. Fel. in d. c. quoniam contra, col. 17. ver. quarta cõclusio, & ibi Are. col. pe. de proba.

13 Tertiò Limita, quãdo probaretur cõbustio actorum, quia tunc omnia præsumerentur solemnia, ita gl. fi. in d. c. quoniam contra, & ibi Bal. col. 4. Fel. col. 17. uersi. quarta conclusio. Ant. de But. col. 15. uersi. hæc uera, de proba. Pau. de Cast. in l. emancipatione. C. de fide instrumen.

Limita duob. aliis modis, vt infra in fi. huius conclusionis.

14 Secunda uero fuit opi. Inn. in c. bonæ, col. 3. de elc. in prin. qui indistincte tenuit, nulla facta distictio ne absentis, uel p̃sentis, ut semper p̃sumatur ꝓ ea sñia, quæ fecit trãsitũ in rẽ iudicatã, idem tenet Ant. de But. in c. qm̃ cõtra, col. 15. uer. est sñia, de prob. Spe. in tit. de sen. prolat. §. ut autem, uer. & nota, & in tit. de probat. §. 1. uer. sequitur. Inn. in c. qm̃ contra, col. fi. circa fi. & ibi Host. col. pe. & fi. Imo. in c. cum in iure, col. 2. uer. circa tertium, de offi. deleg. & in c. in pręsentia, ubi dicit communem * opi. de renun. Ant. de But. in c. in præsentia, col. pe. de renu. uer. ad fin. & in c. 1. col. fi. de fi. instr. Rom. in l. sciendum, col. 16. in fi. & seq. ff. de uerb. obl. Idem tenet Spe. in tit. de instr. edit. §. restat, col. pe. & fi. Imo. in l. 4. §. condemnatum, in fi. ff. de re iud. & in l. acta, col. 2. uer. præterea, eo. ti. Abb. in c. bonæ, col. 3. de elec. uer. item nota tres regulas. Abb. in c. sicut, col. 1. in fi. de re iud. & in consi. 73. col. 1. in fi. & seq. uol. 1. Rom. in cõsi. 334. col. fi. Signor. de Homod. consi. 87. in fi. Ias. in l. pacta nouissima, col. 3. uer. 2. fallit, C. de pac. & in c. 1. col. 3. uer. confirmo per optimũ simile, de his q̃ feu. dan. poss. & idem Ferra. caut. fi. uer. sed contra utrunq; dictum. Alex. in consi. 136. col. 4. uol. 2. & in consi. 105. col. 1. uol. 5. qui dicit istam magis * cõmunem opi. & in consi. 22. col. 1. ubi idẽ dicit, uol. 2. & in consi. 25. ubi idẽ dicit, uol. 6. & in l. de uno quoq; col. 2. de re iud. & consi. 213. in fi. uer. & in d. bio, uol. 7. Car. in c. qm̃ cõtra, col. fi. de prob. Corn. in consil. 348. col. 3. uol. 1. Fel. in c. tenor, de re iud. & in c. qm̃ cõtra, col. 17. uer. 4. conclusio. Barba. in consi. 18. col. 6. uol. 1. Dec. in c. qm̃, col. 17. uer. 3. conclusio. Istã sequit̃ & dicit cõem Bru. in trac. de for. fol. 83. col. 3. Grat. cõs. 123. & cõs. 139. col. fi. vol. 1. vbi dicit cõem. Rui. cõs. 48. col. pe. uol. 4. & cõs. 30. col. 4. uol. 5. & cõs. 37. col. 1. & seq. uol. 5. & cõs. 89. col. fi. uol. 5. & 124. col. fi. ubi dicit cõẽ, uol. 5. Grã. dec. 24. nu. 5. & nu. 13.

15 Primò; Amplia istam partem ueram esse etiã pendente causa nullitatis. Rui. consi. 37. col. 2. uol. 5.

16 Secundò Amplia, nam præsumitur pro sñia, quæ transiuit in rem iudicatam ẽt pendente causa restitutionis in integ. ut uo. Grat. in consi. 77. col. 2. uol. 2.

Declara, quia in ista conclusione considerandi sunt plures casus.

Primus casus est, nam ant sñia lata est contra præsentem, & omnia præsumuntur solemnia, ut nota. Inn. in c. cum in iure peritus, de offi. deleg. Rot. in nou. dec. 301. Io. And. in c. quoniam cõtra, in fi. qui sic intelligit Inn. ibi in fi. Imo. in c. cũ ĩ iure peritus, uer. circa tertium, de off. deleg. & in c. qm̃ cõtra, col. 6. uer. secundo casu, ubi etiam Bal. col. 4. uer. si à sñia non est appellatum, de proba. Card. in c. quoniam contra, col. fi. in fi. Calc. in cõs. 16. col. 1. & seq. Rota in dec. Cassad. dec. 1. in tit. de præsum. & in dec. 3. in ti. de proc. Rom. consi. 497. in fi. Alex. in consi. 123. col. 3. uol. 2. Bertr. in cõs. 115. col. 3. uol. 2. Ang. Are. in §. fi. uer. tu concordare potes. Insti. de fideiuss. Barba. consi. 18. col. 4. uersic. præterea quòd præsumatur, uol. 1. & in consi. 70. col. 4. uer. cum ergo, uol. 4.

17 ¶ Contrarium uidetur tenere Ant. de But. in c. qm̃ cõtra, col. 14. de probatio. ꝙ ex sola p̃sentia cũ taciturnitate, non pręsumatur acta interuenisse, idem ẽt tenet Pau. de Cast. in l. emancipatione. C. de fid. instr.

18 Quod quidẽ confirmatur, nã Doc. ã. enumerati in 1. lim. post Bar. in auth. si q̃s in aliquo, in fi. C. de edẽ. ad hoc ut præsumant̃ acta interuenisse in sñia duo ponderant, & præsentiam, & enunciationem actorum in sententia: ergo non sufficit sola præsentia.

Tenendo tamen primam communem opinionem

19 Amplia illam procedere ẽt si de partis præsentia ex solo tenore sententię constaret, prout tenet Iun. in c. cũ in iure peritus, col. 1. in fi. de offi. deleg.

20 Secundus casus est, qñ sñia est lata in absentem uerè contumacem, & tunc idẽ dicendũ est, quod dictũ est in præsentem, ut præsumatur pro sñia, prout tenuit Rot. in dec. 301. Ant. de But. in d. c. qm̃ contra, col. 14. & ibi Card. co. fi. in fi. de prob. Imo. in c. cũ in iure, col. 2. ver. tertiũ, ff. de off. dele. & in c. qñ, col. 6. Imo. in l. si cũ nulla, ff. de re iu. Alex. cõsi. 22. col. 1. uol. 2. et in consi. 25. col. 6. Cor. consi. 348. col. 3. uol. 1. Barba. in cõs. 18. col. 6. uol. 1. Rom. in consi. 497. in fi.

21 Tertius casus est, si sñia lata sit in fictum contumacem, et tunc licèt Dom. de Rota teneant in decis. 301. in nou. non præsumi pro sententia.

22 ¶ Contrarium tñ uerum est, si nõ appellatum fuerit infra decem dies a die sciæ, nã tunc etiã præsumitur ꝓ sñia lata cõtra fictum cõtumacem. Ita tenet Abb. in d. c. qm̃ cõtra, col. 14. et Ant. de Bu. col. 15. et Imol. col. 6. uer. interdum uerò sñia lata est altera. et Are. col. 17. uer. 2. quia sententia lata, et Dec. col. 20. uer. prædicta cõclusio, et Fel. col. 17. uer. 4. conclus. Milis in uer. pręsumitur pro sñia. Rom. in l. sciendum, col. 17. ff. de uer. obl. Imo. in l. 4. §. condemnatum, in fi. ff. de re iu. Barb. in consi. 18. col. 6. uol. 1. Rom. in consi. 497. in fi. Rui. consi. 37. col. 1. et seq. uol. 5. ubi dicit * communem opi. Aym. de antiq. temp. in 2. par. nu. 23.

23 Amplia,

23 Amplia, quia & contra fictũ contumacẽ præsumitũ solemnitas ex antiquitate temporis decem, vel viginti annorum. Aym. de antiq. temp. in 2. par. nu. 2. & seq.

14 Qvartvs, & vltimus casus est, qñ sñia non est lata in præsentem, nec in contumacẽ verũ, vel fictũ, sed in absentem sine contumacia, & tunc pro sñia non p̃sumitur. Imo. in d. c. qm̃ cõtra, col. 6. ibi, interdum verò lata est, de prob. Ant. de But. in cons. 24. col. pe. in prin. Pau. de Cast. in cons. 97. inci. in facto isto, col. 2. uol. 2. Dec. in c. quoniam contra, col. 20. uer. sed aduertendum. Cor. in cons. 17. col. 3. uol. 1.

¶ Contrarium in hoc casu uidetur tenere trãsacto biennio, Alex. in cons. 136. col. 4. uol. 2.

25 An aũt in dubio sñia præsumatur lata in præsentẽ uel in absentem, Inn. in c. cum in iure, col. 2. uer. sed si instrm̃, de off. deleg. & in uer. alij tñ, tenet sñiam in dubio præsumi latam in absentem, & idẽ tenet Spe. in tit. de sen. prol. §. ut autem, uer. & nota. Ant. de But. in c. quoniam cõtra, col. 15. uer. in dubio autem, & Abb. in 14. col. & Imo. col. 6. & sequen. Ant. de But. in consi. 24. col. antepe. in fi. ver. & tenendo istam opi.

26 Declara, quia dicit Abb in c. tenor, col. pe. de re iudi. ad hoc vt sñia dicatur lata in absentem contumacẽ, de contumacia debet constare ex actis: aliàs non præsumitur, & ibi Card. in c. quoniam contra, col. fi. in fi. & ibi Dec. col. 20. ver. sed aduertendum. Cor. in cons. 278. col. 2. vol. 4.

27 Et facit q̃ dicit Ant. de But. in d. c. quoniam contra, char. vlt. col. 1. ver. vnum aduerte, de prob. qui dicit q̃ in dubio sñia lata contra absentem præsumitur nulla, si non constat de processu. Sam. in reg. de trien. q. 33. Aegi. dec. 89. intelligendo dum dicit, maximè, q̃ illud maximè stet restrictiuè.

Tenendo proximã conclusionẽ, q̃ sñia in dubio nõ præsumatur lata in præsentem, sed in absentem.

28 Amplia hoc maximè procedere in sententiis censurarum, quæ sui natura solent ferri ꝓpter contumaciam, ita Fed. de Sen. in consi. 170. Ant. de Butr. in c. quoniam contra, col. 15. de probat. Abb. in c. tenor, col. pen. de re iud.

29 Primò Limita istam conclusionem, si absens nõ appellauit a die notitiæ infra decem dies, quia tunc p̃sumeretur fictè contumax. Imo. in c. quoniam contra, col. 6. in fi. de proba.

30 Secvndò Limita, qñ exprimitur in sñia, partem esse præsentem, quia cum istud potuerit interuenire tẽpore sñiæ latæ, propterea in hoc statur sententiæ hoc asserenti, vt infra dicetur, & ponit in proposito Abb. in c. tenor, col. pen. de re iud.

31 Primò Limita principalem conclusionem, quòd pro rectitudine sententiæ præsumatur minime habere locum quando à sentẽtia est appellatum. Ant. de But. in c. quoniam contra, col. 14. ver. an ex iuribus, & in c. cũ ad sedem, col. fi. de restitu. spoliat. Roman. in consi. 334. colum. fin. Abb. in c. tenor, col. pe. de re iud. & in cons. 92. vol. 1. col. 1. in fi. Imola in d. c. quoniã contra, col. 6. Rom. in l. sciendum, col. 16. ver. & ut res clarior, ff. de verb. obli. Fel. in c. tenor, col. 1. de re iud. Alc. in l. de vnoquoque, col. 2. de re iud. fuit dictum Spe. in tit. de sent. ꝓla. §. vt autem, ver. & nota ibi, si autem, & in §. fi. ver. in summa, col. pe. & fi. & in tit. de prob. §. 1. uersi. sequitur videre. Fel. in c. quoniam contra, col. 22. ver. vltimò in materia. Ant. de But. in c. per venerabilem, in vlt. char. ver. oppono primo. Roma. in consil. 497. in fi. Bertr. in consi. 115. col. 3. vol. 2. Bru. in trac. de forma, fol. 83. col. 2. in fi. & seq.

¶ Contrariũ sentit Bar. in l. hi, qui ad ciuilia. C. de app.

* Tenendo primam communem * opinionem.

32 Amplia idem esse pendente termino ad appellandum. Rom. in l. sciendum, col. 16. ver. aliquando nõ est appellatum, ff. de uerb. obl. Ant. de But. in c. quoniam contra, col. 14. ver. si est lata sententia. Corn. in consi. 278. col. 2. uol. 4. Bru. in trac. de forma, fol. 83. col. 3. & seq. Rui. in consi. 62. nu. 21. vol. 1.

33 Secvndò Limita, quia pro sententia præsumitur, & ideò cõtra hanc præsumptionẽ admittitur probatio in contrarium. Rui. cons. 34. col. 1. in fi. & seq. vol. 5. Paris. in consi. 125. in fi. uol. 1.

34 Tertiò Limita, quia nõ p̃sumitur pro sñiis interlocutoriis, vt voluit Fed. de Sen. in cons. 170. & ponit Rebuff. in l. quod iussit, in 2. not. nu. 312. ff. de re iud.

Conclusionem illam, vt non præsumatur pro sententia carente processu.

35 Limita non procedere in sñia antiqua, pro qua præsumitur ob eius antiquitatẽ, dato q̃ nõ iustificetur legitimo processu, prout dicit Bal. in l. emancipatione, C. de fid. inst. vbi Cy. idem tenet, & ibi Sal. Bar. in l. admonendi, col. 10. ver. quid si reperiuntur dicta testiũ. Imo. in c. quoniam contra, col. 6. ver. sed alii hoc secũdo casu, & ibi Abb. col. 14. ver. an sñia fuit lata, de ꝓba. Alex. in consi. 30. col. 2. ubi dicit hanc esse communem * opi. & in cons. 105. vol. 5. Cæpol. in cõs. ciuili 26. col. 3. Ant. de But. in d. c. qm̃ contra, col. 15. uers. si est lata. Dec. in cõs. 36. col. 1. Are. cõs. 36. col. fi. Fel. in c. qm̃, col. 14. uer. 4. cõclu. Ant. de But. in c. in p̃sentia, col. pe. de renũ. Soc. in cõs. 58. li. 2. ubi dicit cõem opi. col. 5. uer. & pro fundamẽto. Alex. in l. de vnoquoq;, col. 1. i fi. ff. de re iud. Bal. in c. 1. col. 3. uer. quarto, si de milit. uassal. Rom. in l. sciẽdũ. col. 15. uer. tertia fuit opi. ff. de uerb. obl. Cur. sen. in consi. 77. col. 2. in fi. & seq. Dec. in consi. 375. Cur. iun. in l. admonendi, nu. 250. ff. de iureiur. ubi dicit communem opin.

¶ Contrarium tenet Bal. cons. 302. col. 21. Alex. consi. 123. col. 2. uol. 2. Lofre. cons. 44. nu. 6.

36 Sublimita in laudo, ut per Soc. in auth. si quis in aliquo, col. 1. in fi. & seq. C. de eden.

37 Amplia ut limitatio procedat ẽt in his, de quibus non fit mentio in sententia, ut per Aymo. consi. 108. nu. 3. glo. consuer. Turon. fol. 10. col. 1.

38 Et an requiratur enunciatio, uel sine enunciatione præsumatur pro sñia antiqua. distingue ut per Aymo. de antiquit. in 2. par. nu. 4. & seq. nã aut loquimur de solẽnitate respectu actorum, seu probationũ, & tunc solẽnitas illa præsumitur: aut loquimur de alia solemnitate substantiali ipsius sententiæ, & tunc ea non præsumitur nisi saltem in genere fuerit enunciata.

39 Quando aũt ad istum effectum dicatur sñia antiqua, uariæ fuerunt Doc. opi. nam Host. in c. in præsentia, de renun. col. 2. tenet sñiam dici antiquam post biẽnium, cuius opi. sequitur ẽt Card. in c. quoniam cõtra, prout refert Ant. de But. qui ẽt sequitur in d. c. in præsentia, col. pe. de proba. Bal. in c. 1. col. 3. quo tempore miles, & in l. vni. C. ne lic. 3. prouo. Cæpol in consi. ciui. 26. col. 4. Calca. in consi. 16. col. 2. Alex. in consi. 22. col. 2. uol. 5. & in consi. 25. vol. 6. Alex. in consi. 136. col. 4. uol. 2. Gram. decis. 24. & cõsi. ciuili 11. ubi

* dicit * communem opi. & consi. 115. Boer. dec. 124.

40 Alii uerò dixerunt, antiquam esse post 30. annos ut tenet Cald. in d. c. quoniam contra. & sequitur Ant. de But. in d. c. in præsentia, col. pen. Aymo de antiq. temp. in 2. par. nu. 20.

41 Alii aũt noluerunt hoc esse remissum arbitrio iudicis, ut dicebat Cal. in d. c. qm̃ cõtra, & Ant. de But. in c.

* in p̃sentia, col. pe. Are. qui dicit istã partẽ * cõem, in c. qm̃ contra, col. pe. & Fel. in 17. col. uer. 4. conclusio. Are. in cõsi. 36. col. fi. Bru. in trac. de for. fol. 83. col. 3.

 & seq.

& seq. dicit sententiã non dici antiquam propter biennium, sed hoc esse arbitrarium. Alex. consi. 219. col. 4. nol. 6. & consi. 17. col. 3. vol. 4.

43 Alii intellexerunt de longissimo tempore, de quo vix posset haberi probatio, prout dicit Host. in c. Alb. de test. & hoc vr̃ sentire Bald. & Sal. im l. emancipatio. C. de fid. instr. dum dicit de multum antiqua, & idem Bal. in c. 1. de mil. uasa. qui contumax, col. 3.

43 Alii etiam de tempore 60. annorum, ut dicit Are. in c. quoniam contra, col. pe. de proba.

44 Alii de tempore post decem annos, ut dixit Ale. in consi. 105. col. 1. vol. 5. & cõsi. 123. col. 2. uol. 2. Grã. dec. 24. Barba. cõs. 18. col. 6. uer. ita dicamus, vol. 1.

45 Alii autem post 20. annos sententiam antiquam appellarunt, vt dicit Barba. in consi. 70. col. 4. ver. cum ergo, vol. 4. Abb. in consi. 61. col. pen. uolum. 1. Calca. in consi. 8. col. 4.

46 Ex illa autem concl. superius firmata, ut solemnia iudicii nõ p̃sumãtur ẽt post sñiam latã, a qua nõ sit appellatum, nisi in sententiæ tenore fieret mẽtio eorum, quæ potuerunt tunc fieri, qñ sententia fuit lata, ut tũc illa sic enũciata præsumi dẽant: propterea merito inferri põt, q̃ si enunciatur sñiam esse latã parte præsente, credatur de p̃sentia, ut per Inn. in c. cũ in iureperitus, col. 1. in fi. de off. dele. Abb. in cõs. 92. col. 2. uol. 1. Au. de But. in cõs. 24. col. pe. & idẽ in c. 1. col. fi. de si. inst. Io. And. in add. Spe. in ti. de sen. §. vt aũt, uer. no. Car. in c. qm̃ cõtra, col. fi. in fi. Aug. in l. de vnoquoq;. col. 1. ff. de re iud. & ibi Imo. col. 1. Alex. in consi. 41. col. fi. uol. 4. Ias. in l. sciendum, col. 5. ff. de uerb. obl.

47 Amplia huc locum habere, etiam si sit talis solennitas, cui partes renunciare non possint, ut no. Fel. in c. si cui, col. 13. uer. fallit primò, de re iudi. ex mente Card. in c. Albericus, col. 2. de test.

48 Limita & declara supradicta p̃cedere, qñ notarius sp̃aliter, & expressè facit mẽtionem de illa solennitate requisita, secus si in genere attestaretur oẽs solẽnitates tã intrinsecas, quã extrinsecas interuenisse ẽt de quib. opus esset facere specialẽ mentionem, ita Alb. in l. sciẽdum, ff. de ver. obl. in 4. col. ver. noto vnũ. refert, & sequtur ibi Ias. col. 5. uer. limita istam doctr. procedere.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

An præsumatur pro iustitia decreti à iudice interpositi.

1 DIximus in præcedenti conclusione an præsumatur pro legitimo sñiæ processu: opere pretiũ est nunc uidere, an præsumatur pro iustitia decrẽti, uel sñiæ, ita q̃ præsumatur iudicẽ iustè protulisse decretũ, vel sñiam. Regula ergo sit, q̃ decretũ iudicis iustum præsumitur, & ex iustis causis interpositũ, l. Herẽnius, §. Caia, ff. de euictio. l. ab ea parte, secundo responso, ff. de probat. l. manumissio per liberos, ff. de manumiss. uindicta, & ponit Spe. in tit. de emp. & uend. §. nunc dicendum, uer. & breuiter. Bal. in l. iurisgẽtium, §. q̃ serè, col. 1. in fi. uer. sed nunquid in iudiciis, ff. de pac. & in l. 2. §. fi. in ult. q. si ex nox. causa agatur. Bal. in l. si præses, col. 1. in fi. uer. quæro an p̃sumatur, & in l. fi. versi. nunquid in dubio. C. de præd. minor. & in l. cum hi. §. si prætor, uer. item plus dici, de transac. & in l. quæcunque, col. 2. in prin. uer. si autem pro causa. C. de bon. quæ liber. Imo. in l. si quis cum alter, col. fi. uer. item attende, ff. de uerb. obl. Bal. in l. nequicquam, §. ubi decretum, col. 1. ver. itẽ nota, ff. de off. procons. Ias. in cõs. 119. col. 1. in fi. uersic. confirmo quod aliam, vol. 1. & in l. pacta nouissima, col. 2. in fi. ver. confirmo primo, C. de pac. Bal. in c. in præsentia, col. fi. ver. & licèt præsumatur, de renun. Ias. in c. 1. col. 3. ver. cõfirmo per optimum, de his, qui feud. dar. pos. Alex. cons. 80. col. 2. ver. præsumitur, n. decretũ, vol. 5. Alex. in apost. ad Bar. in l. actor, col. 2. super verbo, præsumitur, ff. rẽ rat. hab. Bal. in l. 1. in 3. not. ff. de reb. cor. Corn. cõs. 348. col. 3. ver. tñ nõ vr̃, vol. 1. Trigon. sing. 122. Alex. in l. sciẽdũ. col. 6. ver. itẽ fallit dicta reg. de ver. obl. Cor. cõs. 109. col. 1. in fi. ver. & pro decreto iudicis, vol. 3. Purpur. in l. pacta nouissima, col. pe. ver. & ea, quæ. Ias. hic. C. de pac. Alc. in 3. regul. in 10. præsump. in prin. vbi dicit

* * communem opinionem. Bald. consil. 475. ver. & no. vol. 1. & cõs. 66. col. 1. ver. quoad vltimũ pactum, vol. 3. Dec. in c. qm̃ cõtra, nu. 42. de prob. Aut. de But. ibi, col. 15. ver. in quantũ dixi. Bru. in trac. de for. fol. 84. col. 4. ver. in decreto aũt. Soc. cõs. 15. col. 11. ver. & sic rõne prędicti, vol. 1. Ias. in rub. C. qui admit. col. 2. uer. & tunc ego habeo. Imo. consi. 98. col. 1. ver. sed certè.

2 PRIMÒ Igitur ex prædictis infertur, ut decretum interpositum in alienatione ecclesiæ, vel minoris, faciat præsumi contractum in ecclesiæ vtilitatem gestũ fuisse. Bal. in c. 1. in prin. col. 2. uer. & ego addo generaliter, de his, qui feu. dar. pos. Bal. in c. sicut, circa fi. ver. item quæro, de re iud. Alex. cõs. 79. col. 4. in fi. ver. fortificat, uol. 1. Ias. in l. pacta nouissima, col. 41. ver. 3. facit. C. de pac. Cor. cons. 181. col. 11. ver. quæ ẽt præsumitur, vol. 2. Dec. in c. quoniã contra, nu. 42. de prob.

3 SECVNDÒ Infertur, ut decretum inducat præsumptionem, q̃ ille sit furiosus, cui tanquam furioso iudex curatorem deputauit. Alex. in consi. 85. col. 3. in prin. ver. & pro tali decreto, vol. 2. Corn. cons. 69. num. 30. ver. item concurrit, vol. 1.

4 TERTIÒ Infertur, vt etiam præsumatur minor ille, cui iudex tãquàm minori curatorem deputauit. Bal. in l. iure nostro, §. propter litem, uer. 3. noto. ff. de testa. tu. & Alex. consi. 85. col. 3. ver. & bene facit, vol. 2. & cons. 92. col. 3. uer. idem rñdeo, uol. 5. Bal. in l. cũ te minorem, col. 2. uer. interdum ætas. C. de prob. & ibi Ang. ver. exemplum si alicui. Cor. cõsi. 69. nu. 30. ver. item concurrir, vol. 1. Purpu. in l. pacta nouissima, col. pe. ver. & ea quæ Ias. hic. C. de pac. Bal. cons. 66. col. 1. ver. quoad ultimum, vol. 3.

5 PRIMÒ Amplia principalem conclusionẽ, quoad solẽnitatem requisitam ad validitatem decreti, nedum quoad iustitiam, ita dicit gl. in l. 1. C. de fid. instr. lib. 10. in verbo, oĩ, & in l. actor, in verbo, omnimodò, ver. sed si constaret, ff. rem rat. hab. Spec. in tit. de emp. & vend. §. nunc videndũ, ver. & breuiter. Bal. in l. nõ aliter, circa fi. uer. nota tñ, ff. de adop. & in l. quæcunque, §. 1. ver. nec obstat, de public. & in addi. ad Spec. col. 9. ver. quod dicit, in titu. de appell. & in l. ne quicquam, §. vbi decretũ, col. 1. ver. itẽ nota. ff. de off. procõs. Alex. in cõs. 80. col. 1. in fi. ver. quia p̃sumptio est, vol. 5. Ias. in cõs. 119. col. 1. ver. cõfirmo per aliã, vol. 1. & in l. pacta nouissime, col. 2. ver. cõfirmo primò. C. de pactis, & in c. 1. col. 3. de his, qui feu. dar. pos. ver. cõfirmo p optimũ simile, & in apost. ad Bar. in l. actor, col. 2. sup verbo, p̃sumitur, ff. rẽ rat. hab. Bal. in l. 1. in 3. nota. ff. de reb. corũ. Lãcel. Dec. in l. pacta nouissima, col. 2. ver. insurgit & alia, C. de pac. Ale. in l. sciẽdũ, col. 6. ver. itẽ fallit d. reg. de verb. obl. Alex. in l. iustè possider, nu. 26. ver. quãuis ẽt, ff. de acq. pos. Cor. consil. 109. col. 1. in fi. uer. pro decreto iudicis, vol. 3. Purpu. in l. pacta nouissima, col. pe. ver. & ea, q̃ Ias. hic. C. de pac. Alex. cõsi. 103. col. 3. ver. & p̃sumit, vol. 2. Cor. cõs. 181. col. 11. ver. quæ ẽt præsumitur, vol. 2. Soc. cõs. 155. col. 2. ver. his tamen non obstantibus, vol. 1. Feder. de Sen. licèt non plenè firmet, & in consi. 244. circa fi. versi. præterea fortè dici potest. Bal. in consil. 475. vol. 1. versi. & nota.

nota. Dec.in c.qm contra, nu.42. de prob.& ibi Ant. de Butr. verf.inquantum dixi. Iaf.in l.fciendum,col. 7.in 7.limita.ff.de verb.oblig.Bal.in l.2.§.fi.in vlt.q.ff. fi ex nox.cauf.Soc.conf.158,col.5.in fi.verf.cófirmatur etiam. Brun.de form.fol.84.col.2.verf.in decreto autem.Soc.cóf.15.col.11.ver.& fic ratione prædicti, & col.19.verf. confirmantur ét præfata, ego habeo, Parif.cóf.124.col. fi.verf.nec pdicta nullitatib.vol.1.

¶Contrariú,q pro decreto non præfumatur maxime quoad ordinem proceffus,voluit Ang. in l.quęcúque,§.fi.col.1.ver.eft verú q gl.ff.de publ.& Rom, in l.fciendum,nu.66.verf.ex his apparet.ff.de ver,obl, Bald.conf.184. in prin.vol.2,& 376. vol,1.Alcia.de præfump.in 3.reg.in 10.præfump.col.1.Pau,de Caf, in conf 38.col.1.verf.in contrarium facit,vol.2.Cor, cóf.243.col.3.in prin.verf.nec ét obftat,vol.2.Cor. conf.98.nu.7.verf.item voluit,uol,1.Hippo,l.qui eædem,col.pen,in fi.verf. fed ego vltra dominum Fel.ff, ad l. Corn,de ficar.& quod non præfumatur pro decreto in alienationibus rerum minorum,voluit Parif, conf.98,nu.17.verf.prout etiam,vol.1.

6 SECVNDÒ Amplia,vt nedum pro decreto interpofito per modum contentiofę iurifdictionis pręfumatur, fed ét fi interpofitum fuerit per modum iurifdictionis voluntariæ pro eo fit pręfumendum.Ant, de But,in c.quod ficut,col.9. ver,fecundú principale, de elec.Dec.in c.qm contra,nu.42. verf.vlt.notandú eft,de probatio.Socin.conf.158.col.5.in fi.verf.confirmantur ét. Bru.in tract.de forma,fol.84.col.2.uer, in decreto autem. Fely.in c.quoniam contra, col.21, verf.7.conclufio,de probat,

¶Contrarium fentit Bal.in l.iurifgentium.§.q ferè,col.1.in fi. verf. fed nunquid in iudiciis.ff.de pact.

7 Amplia,quia ét quando proceditur de plano,præfumitur pro decreto quantú ad iuftitiá,licet non quoad folęnitatem,vt voluit Bal.in l.iurifgétium. §. quod feré,col.1.verf. fed quod nunquid.ff. de pact.

8 TERTIÒ Amplia,vt adeo præfumatur pro decreto iudicis,quòd præfumatur ceffare dolus,vel metus, vbi decretum iudicis interuenit. Bar.i l.1.C.de pręd, curial.lib.10. verf.item operatur decretú.Ang.in cóf. 142.circa fi.verf.fuper fecúdo dico.Bal.in l.iubemus, col. 2.verf.ego tamen do confilium.C.ad Treb.

Et regulare eft,vt omnis præfumptio fraudis ceffet,quando iudicis decretum interuenit,vt tradit Bar. in l.frater à fratre,col,antepen. verf.intellige aút.ff.de condi.indebit.Imol.in l.1.§.fuit quæfitum,col.2.ver. fed aduerte.ff.ad Trebell.Dec.in d.c. quoniam cótra, nu.42.verf.vlt.notandum.de probat,

9 Limita hanc ampliationé, qñ conftaret de euidéti, ac enormi læfione, quia tunc nó præfumitur pro decreto,tanquá ex abrupto,& fine cognitione interpofito.Ruin.in conf.140.num.10.verf. nec etiam,vol.4.

10 QVARTÒ Amplia,vt propter iudicis decretum,ét caufæ cognitio interceffiffe præfumatur. Imo.in cóf. 98.col.2.uerf.fed certe,& conf.99,col.2.verf.fed certe poteft,de quo tamen dic vt fupra in 9.limit,

11 QVINTÒ Amplia, idem effe in diffinitiua fententia, quæ præfumitur iuftè lata, prout dicetur in fequenti conclufione,

12 SEXTO Amplia, vt hoc adeò verum fit,vt præfumi debeat ét pro decreto iudicis improbi, ac malæ códitionis,vt voluit Bal.in c.ficut, per illum text.nu.3. de fent.& re iudi. fequitur Iaf.in c.1.num.9.qui feu.dar, poff & in l.pacta nouiffima,nu.7.C.de pac,

¶Contrarium tenet Alcia.tract.præfum.in 3.reg. in 10.præfump.col.2.in 2.fall.

13 SEPTIMÒ Amplia,vt licet fpoliatus ante omnia fit reftituendus.c.in literis,de reft.fpol.tñ fpoliatus à iudice ob eius decreti præfumptionem non reftituatur, vt diximus in regula, fpoliatus, in 14.limita.in 5.lib.

14 OCTAVÒ Amplia,vt ét laudum præfumatur iufte latú.Dyn.in cóf.13.col.3,ver.fuper fecundo.Io.And. in addit.ad Spec.in tit.de arbit.in §. fequitur, col.12. in addit.fuper verbo in prin.q incipit dñi in reg. Ant. de But,in c.i præfentia,col.pe.uer. hæc oia procedút, de renunc.Bal,in l.fi.col.pe.verf.11.quæro. C,de cótrah.empt, Abb,in c,Quintaualllis, col,16.verf.ex iftis infertur,de iureiu. Soc.conf.82,vol.1. Bal.in l.Pópoonius.in §.recepiffe,& §.idem quæro,de arbit. Iaf.cóf. 88.circa fi.verf.item aduertendum,vol.1.Alex,in cóf. 119.col.4.verf.& dicta fententia,vol.2.Ant.de But. in c.qm contra,col.15.verf.nunquid autem,de prob, & ibi Abb.col.13.in fi.verf.circa pfata quęritur. Ro. in l.fciendum,verf.ex his infertur, nu.61.ff,de verbo. obl.Bal.in addi, ad Spe.col, 10,i tit,de arb.ver.& hoc verum. Ant.de But.in c.nifi effem, in 2.not.de prob. & ibi Imo.in 2.oo.ver.dicit tñ dominus Ant.Bal.in l. vnde fi Neruæ. verf.item not.ff.pro foc. Anto.de But, conf.32.verf.non obuiantib.his.Bal.conf.8.in fi.ver, idem vr dicendum,uol,3,Paul. de Caft.in conf.163. col,2.verf.fed in contrariú.vol.2,Ant.de But.in conf, 24.col,1.verf.item quia pro fententiis, & in c.Quintaualllis,col.20.verf.fed eft dubium,de iureiu.Fel.in d. c.qm contra,col.29.verf.6.conclufio.Sal.in l.fi focietatem.§.arbitrorum,col.fi.ver,quæro 20.ff.pro focio, Brun.in tract.de forma.fol.84.col.4.verf.in laudo uero. Alex,in d.l.fciendum,col.5.uerf.item fallit.de uer, obl. Parif.conf.45.nu.91.uol. 1. Com.conf.221.col, 4.uerf.quod uidetur ex alio, uol.2. Cald.in conf.5.in prin.& col.1.in fi.uerf.& in hoc teneo,de arbit.Card. conf.139.in 2. dubio,col.6. uerf.pro parte aút fratrú, * ubi latifsime profequitur. Dec.qui hanc dicit * cóem opi.in c.qm cótra,nu.40.de prob. Abb.conf.64.col. 2.uer.fed his non obftantib,uol.1.Aret.conf.50.col, peu.uer,circa uero tertium,Dec.conf.375.nu.1.Præpof.in rub.de app.col.23.uerf.tñ præfumptioné.Ale, conf.43.col.1.uerf.& dicta fententia,uol.6.

¶Contrarium voluit Alc.de præfump.in 3.reg.in 12.pręfumpt.

15 An autem magis præfumendum fit pro fententia, quam pro decreto, vide Aimonem in trac. de antiq. temp.in 2.parte,nu.10.& feq.vbi late declarat.

16 PRIMÒ Amplia iftá ampliationem procedere nedum in arbitro, fed ét in arbitratore, vt per Fely.in c. qm contra,col.20.verf.extra conclufio,de probat.& * ibi Dec.in no.41.vbi dicit iftam * cóem. Brun.in tract. de form.fol.84.col.4.verf.fed eft aduertendum.Cald. conf.5.col.1.ver.& in hoc teneo,in tit.de arbit. & in arbitratore loquitur Abb.in cóf.64.col.2. verf.fed iis non obftá.vol.1. Pręposf.in rubr.de appel.col.23.ver, tamen pręfumptionem. Aleiat.in 3.reg.præfumpt.in 12.pręfumpt.ubi dicit iftam communem opin.

¶Contrarium tenet in arbitratore Ant. de But.in conf.24.col.pen.ver.quinimmo atteftari poffent,qué propterea improbant Doct, fupra allegati,& Aleia.in d.pręfump.12.regula 3,

17 SECVNDÒ Amplia,vt ét pendente dubio fuper nullitate pręfumatur pro laudo. Ant.de But.conf.32. verf.non obuiantibus his. Dec.in c.quoniam contra. nu.41.verf.fed tamen.de probatio,

18 PRIMÒ Limita,& declara hanc feptimam ampliationem locum habere,dummodo caufæ cognitio interueniat,& non aliàs.Bal.in l.fi.col.3.ver.omnis enim examinatio.C. de contrah.empt. Cuma.conf.50.col. fi.verf.ad tertium refpondetur.

19 Sub.

19 Sublimita, qñ laudum profertur partibus præſentibus, quia tunc omiſſa cauſæ cognitio non nocet. Bal. in l.prolatam. in fi. verſ. quęrit hic Butr. C. de ſent. & interloc. omn. iudic. Rom. in l.ſciendum. num. 70. ff. de verb. obli. Fel. in c. quoniam contra, col. 20. verſ. ſexta conclusio, de proba.

20 SECVNDÒ Limita, vt pro laudo præſumatur quo ad ordinem, non quo ad iuſtitiam. Cuman. conſ. 50. col. fi. verſ. quamuis enim.

¶ Contrarium, ꝙ imò præſumatur pro iuſtitia laudi, ſed non pro ordine, vel proceſſu, tenet Præpoſit. in rubr. de appel. col. 23. verſ. tamen pręſumptionem.

21 TERTIO Limita præcedentem ampliationem, vt non præſumatur pro laudo pendente reductione ad arbitrium boni viri, prout tenet Ant. de But. in c. in pſentia, col. pen. verſ. hæc omnia procedunt, de renunc. & in c. qm̃ contra, col. 15. verſ. ſed nunquid, de prob. & ibi Abb. col. 13. verſ. circa præſata. Rom. in l. ſciendum, nu. 61. ver. ex his infertur, & ibi Alex. col. 5. ver. ſed aduerte quia Dyn. ff. de verb. obl. Ale. in cõſ. 119. verſ. non obſtat ꝙ ſententia, vol. 2. Ant. de But. in c. cũ ad ſedem, col. fi. verſ. ex hoc deciditur, de reſtit. ſpolia. Iaſ. in conſ. 88. col. fi. ver. item aduerte, uol. 1.

¶ Contrarium tenuit Imol. in c. in præſentia, de renunc. Fel. in c. qm̃ contra, col. 20. ver. ſexta cõcluſio, & ibi Dec. nu. 41. verſ. 2. limitatur, vbi hanc eſſe teſtatur
* magis * communem Dec. opinio. de probat. Alcia. qui
* dicit * communem opin. in 3. reg. in 12. præſump. nu. 2. licet ipſe contrarium teneat.

22 PRIMÒ Limita regulam principalem procedere in decreto maiorum, ſecus eſſe in decreto minorum iudicum, ita declarat Bal. in l. tutores, in prin. verſ. nam iſti magiſtratus. ff. de confir. tut. Iaſ. in l. pacta nouiſsima, col. 3. verſ. limita prædicta. C. de pact. & in c. 1. col. 3. ver. limita præſata, de his, qui feu. dar. poſ. & in rub. C. qui admitti. col. 2. ver. & tñ ego habeo. Pariſ. cõſ. 98. col. 4. verſ. prout ẽt tollitur, vol. 1. Trigo. in ſing. a 22. licet plenè non firmet. Claud. in l. ſciẽdum, col. fi. uer. item & ſecundo. ff. de uerb. obli. Bal. in c. cum parati, col. 1. ver. item licet oĩa. & ibi Præpo. nu. 5. verſ. not. ex tex. de appel. Hippol. in ſing. 438. Bertr. in conſ. 226. col. 3. verſ. præterea dicta dnct. vol. 3. in nou.

¶ Contrarium voluit Dec. in d. l. pacta nouiſsima, col. 2. ver. 2. nota. C. de pact. & ibi Ale. in gl. in verbo, maxime, qui dicit ĩ hoc anẽdẽdã eſſe qualitatẽ pſonę.

23 SECVNDÒ Limita cõcluſionẽ nõ procedere in iudice aliàs impedito. Aret. conſ. 69. verſ. ꝑterea. Bru. in trac. de form. fol. 84. col. 3. uerſ. itẽ pro decreto. Alc. in 3. reg. in 10. præſump. col. 3. verſ. 4. non præſumitur.

24 TERTIÒ Limita, vt præſumatur pro decreto requirente leuem, uel modicam cauſæ cognitionem. Bal. in l. ſi præſes, col. 1. verſ. quæro an præſumatur. C. quomodo, & quando iudex.

25 QVARTÒ Limita in iudice idiota, quem non ſit veriſimile iuris ſolennitates, & cauſæ cognitionem adhibuiſſe. Aret. in conſ. 69. nu. 2. quem ſequitur Alcia. in tract. præſum. in 3. reg. præſumpt. 10. nu. 10.

26 QVINTÒ Limita regulam, & declara, dũmodo in decreto interuenerit cauſæ cognitio, & nõ aliter. Pau. de Caſt. in conſ. 38. col. 1. ver. in contrariũ facit, vol. 2. Purpu. in l. pacta nouiſsima, col. fi. verſ. 2. limitetis. C. de pact. Iaſ. in l. ne quicquã. §. vbi decretũ, nu. 70. verſ. & ſecundo. ff. de off. procon. & legati. Hippol. in l. qui cędem. col. 3. verſ. & in hac materia. ff. ad l. Cor. de ſic. & in pract. criminali. §. nunc videndum, col. 7. verſ. & ideo dixit Bal. Fel. in c. eccleſia S. Mariæ, col. 8. ver. 11. pro hac parte, de conſt. Claud. in l. ſciendum, col. fi. verſ. & prædicta intellige. ff. de uer. obl. Cum. in conſ. 180. col. 2. uerſ. & vt probare. Pariſ. in conſ. 99. nu. 9. vol. 1. Barba. conſ. 41. col. 3. uerſ. & ſic poſito, ꝙ pater. vol. 4. & conſ. 6. col. 3. verſ. & eſt conſiderandum, eo. vol. Iaſ. in l. ſed ſi hac. §. prætor ait, in 1. not. ff. de in ius uoc. Dec. in cõſ. 403. col. 5. uerſ. poſtremo cõſiderandũ eſt. Bertr. in conſ. 226. col. 2. ver. ſed ꝙ dictũ ptenſum decretũ, uol. 3. in nou. Fede. de Sen. cõſ. 142. uer. poſsibile. n. eſt. Imo. in cõſ. 98. col. 1. uerſ. nã regulare. Rebuſ. in rubr. de cõclu. Lateran. Concilii, verſ. 3. annullatur. Ferra. caute fi. col. 1. uerſ. nam per illa uerba.

27 PRIMÒ Amplia iſtam limitationem, vt idem ſit in ſententia interlocutoria, ut late per Fely. in c. eccleſia S. Marię, col. 3. uerſ. 4. not. de cõſtit. refert, & ſequitur Hippol. in l. qui cædem, col. 4. uerſ. dicit etiam. ff. ad l. Corn. de ſicar.

28 SECVNDÒ Amplia, ut ẽt ſi notarius in inſtrumẽto aſſerat interueniſſe cauſæ cognitionem, nõ propterea credatur, & idem eſt in iudice hoc aſſerente, ut tradit Pau. de Caſt. in conſ. 38. col. 1. verſ. in contrarium facit, uol. 2. Iaſ. in l. ſciendũ, col. 4. uer. 3. adde. ff. de uer. obl. & in l. ne quicquã. §. ubi decretum, col. antepen. uerſ. immo plus coſuluit. ff. de offi. proconſ. & leg. & in repet. l. admonendi, col. 6. uerſ. quæro an ſtetur. ff. de iureiur. Dec. in conſ. 6. col. 2. uerſ. & licet Purpur. Fel. in c. eccleſia S. Mariæ, col. 8. uer. pro quo ẽt uide, de conſti. Hippo. in l. qui cędem, col. 3. uerſ. pro quib. faciunt. ff. ad l. Corn. de ſicar. Bertr. in cõſ. 226. col. 2. uerſ. ſed quod dictum prætenſum decretum, uol. 3. in nou. Barbat. in conſ. 14. col. 3. uerſ. & ſic poſito, quod pater, uol. 4. Ferrat. cautela 1. col. 1. uerſ. nam per illa uerba. Pariſ. conſ. 85. nu. 29. uol. 3.

¶ Contrarium, ꝙ credatur iudici aſſerenti in ſentẽtia cauſæ cognitionem interueniſſe, uoluit Fulg. conſ. 145. col. 2. uerſ. & tertium. Aimo de antiq. temp. in 2. parte, nu. 16. uerſ. ſed nec iſta.

29 Et ꝙ credatur notario enuncianti cauſæ cognitionem interueniſſe, uoluit Pau. de Caſt. in l. cum hi. §. ſi prætor, uerſ. & ſemper legatur. ff. de tranſac. Alc. conſ. 213. in fi. uerſ. ad hoc faciunt, uol. 7. & in conſ. 80. col. 2. uerſ. ꝑſumitur enim, uol. 5. & in l. ſciendum, col. 6. & ſeq. uer. pro hoc optime facit. ff. de uer. oblig. Dec. in c. quoniam contra, nu. 42. uerſ. non obſtat. de prob.

30 Concorda has contrarias opiniones, quia aut loquimur in decreto, quod requirit cauſæ cognitionẽ, & tunc ad hoc, ut præſumatur cauſæ cognitio, requiritur quòd ſit facta ſpecialis mentio cauſæ, & ſolennitatum, & ita procedit prima opin.

31 Aut loquimur in decreto non requirente diligentem cauſæ cognitionem, ut puta in emancipatione, manumiſsione, & ſimilib. & tunc ſatis eſt ſi ſimiliter aſſeratur interueniſſe cauſæ cognitionem, & ita procedat ſecunda opinio. Iſtam diſtinctionem tradit Alcia. In tract. præſump. in 10. præſump. in 3. reg. nu. 5.

32 Et propterea ſi conſtat cauſæ cognitionem in decreto non interueniſſe, ceſſat præſumptio pro decreto, ut not. Bal. in c. in præſentia, col. fi. uerſ. & nota, ꝙ pro decreto, de renunc.

33 Sublimita, ut præſumatur pro iudicis præcepto ẽt abſq; cauſæ cognitione in iis, quæ ſpectant ad ipſius officium. Anch. in regula, ea, quæ. col. 3. uerſ. & intelligo, de reg. iur. in 6. Fel. in c. ſi quando, col. 6. uerſ. & adde, de reſcript.

34 Infertur igitur ex ſupradictis, ꝙ qñ ex breuitate tẽporis conſtat iudicẽ non potuiſſe adhibere cauſæ cognitionem, decretum ſic ex abrupto interpoſitum nõ habeat præſumptionem pro ſe, imò eſt ipſo iure nullũ, ut not. Pet. de Anch. in cõſ. 82. col. 1. verſ. ſed in caſu noſtro, & in cõſ. 36. uerſ. ſed in caſu noſtro. Alc. in

conſ.

conf. 163. col. fin. verf. præterea non eſt verum, vol. 5. & conf. 219. col. fi. verf. confirmantur prædicta, vol. 2. Iaf. in l. 2. col. 5. verf. adde ẽt. C. de edend. & in l. nequicquam. §. vbi decretum, col. antepe. verf. circa hoc perpetuo nota. ff. de offi. proconf. & leg. & in l. iudices. col. 1. verf. 3. facit. C. de iudi. & in l. mandata, col. 1. verf. aliqui tñ egregie. ff. de off. eius, & in l. fed fi hac, in §. prætor. in 1. not. ff. de in ius voc. & in l. cum 2. §. fi prætor, in 2. not. ff. de tranfac. Corn. in conf. 98. col. 1. verf. 2. vĩ, vol. 1. Dec. in c. cum venerabilis, col. 4. ver. & idem de decreto, de exceptio. & in conf. 195. col. fi. & conf. 479. col. 2. Curt. fen. cõf. 46. col. 5. ver. & In propofito decidit Claud. in l. fciendum, col. fi. verf. & ꝑdicta intellige. ff. de verb. obli. Alex. in conf. 121. col. 9. verf. & ego, vol. 4. Hippol. in rubr. de fideiuff. col. 15. verf. fed vltra prædicta. & in l. ftatuliber. col. pen. verf. & ultra prædicta. ff. de quæft. & in pract. criminali in §. nunc videndum, col. 6. verf. ad hoc dicendum. Cum. conf. 170. col. 2. uerf. nec huic obftat. Ferra. in cautel. 60. col. pen. verf. tamen contra Alex. Imo. cõf. 98. col. 1. uerf. pro prædictis ẽt. Purpur. in l. pacta nouiffima, col. pen. uerf. 2. limitetis. C. de pactis. Ferra. cautel. fi. col. 1. & feq. Barbat. conf. 1. col. 44. uerf. ideo belliffime, uol. 1. & in conf. 6. col. 2. uerf. capio decifionem, uol. 4. Grat. conf. 50. col. 4. uerf. 2. rñdeo, vol. 1. Bertr. conf. 226. col. 3. uerf. & hoc maxime, uol. 3. in nou. deci. 403. col. fin. uerf. poftremo confiderandum. Aimo conf. 153. col. 1. uerf. fed ex breuitate temporis, uol. 1. Rebuff. in tit. de conclu. Later. Cõcil. uerf. 3. annullatur. Parif. conf. 85. nu. 46. uol. 3. & cõf. 98. nu. 18. uol. 1. & conf. 99. nu. 10. uol. 1. Ruin. conf. 140. col. pe. uer. nec etiã, uol. 4. Gram. conf. ciuili. 238. col. 1. & col. 3.

¶Contrarium, ꝙ decretum ex breuitate temporis interpofitum non dicatur nullum, quia tempore cõtractus potuit iudex informari a propinquis, uel ab aliis, qui haberent notitiam eius, fuper quo ipfe debebat decretũ interponere, uoluit Alex. in conf. 86. col. 3. uerf. & non obftat, uol. 5. & clarius uoluit Imol. in conf. 99. col. 2. uer. fextum dubium. Ruin. in conf. 90. circa fin. uerf. nec fecundum eum, uol. 5. Et iftud faluat decreta interpofita in urbe per iudices, non præcedente aliqua caufæ cognitione, quia uidentur iudices informati ex relatione confanguineorum afferentium & iurantium, rem ita fe habere.

35 Sexto Limita principaliter, nifi alia urgentior, uel certa probatio excluderet hanc ꝓfumptionem, ut not. Bal. in c. ficut, in fi. de re iud. Imo. In l. fi quis eũ aliter. col. fi. uerf. item aduerte. ff. de uerb. obl. Alex. in l. pretia rerum, col. pen. uer. tenet ẽt Ludouicus. ff. ad l. Falc. Aret. in c. qm̃ contra, col. fi. uerf. & quia fuperius, & ibi Fely. col. 21. uerf. & intellige fane, de prob. Bar. in l. ambitiofa, col. 6. ver. uifis, & examinatis. ff. de decret. ab ordi. fac. Calca. conf. 25. nu. 68. uerf. & licet. feu it Alex. cõf. 85. col. 3. uer. & bene facit, uol. 2. Parif. cõf. 98. col. 3. uer. licet enim. uol. 1. & conf. 100. col. 2. uer. ad quod ẽt. eod. uol. & conf. 12. nu. 59. uol. 2. & cõf. 85. nu. 40. uol. 3. Alcia. in 3. reg. in 9. præfumptio. in 4. limit.

36 Hinc infertur, ut ftante enormiffima læfione non præfumatur pro decreto iudicis, quia ifta præfumptio illam præfumptionem excludit, ut dicit Pau. de Caft. conf. 164. col. 2. uerf. nec obftat, ꝙ decretum, uol. 1. Purpur. in l. pacta nouiffima, col. fin. uer. 3. licet. C. de pact. Corn. in conf. 124. col. fi. uerf. tamen ubi, & cõf. 214. col. pen. uerf. nec obftat, & conf. 252. col. 4. uerf. fed deueniendo, uol. 3. Parif. conf. 85. num. 49. uol. 3. Ruin. conf. 103. nu. 14. uol. 1. & conf. 140. col. pen. uerf. nec &. uol. 4.

37 Septimo Limita pro decreto præfumi quoad folennitates enunciatas, non aũt quoad non enunciatas. ita Bal. in l. ex his uerbis, col. 1. uer. item oppono. C. de tefta. mili. & in l. 1. in 3. no. ff. de rebus eorũ. Io. Fab. in §. fi. uerf. quid ergo fi in inftrumento. Inftit. de fideiuff. Ang. in l. Imperator. uer. in gl. fi. ff. de priuileg. cred. Pau. de Caf. in l. cũ 2. §. fi ꝓtor. uer. & femper allegatur. ff. de tranfact. Aret. in l. fciendum, col. 8. uerf. 3. hoc limitatur. ff. de uerb. obl. & in conf. 69. col. 1. uer. nec eft uera, & in c. qm̃ contra, col. pen. verf. 2. limitatur. de prob. Anch. in conf. 279. uerf. item oẽs. Fel. in c. Albericus, col. fi. de tefti. & in c. qm̃ contra, col. 21. uer. limita, feu declara, & ibi Dec. nu. 42. de proba. Parif. conf. 125. col. fi. uerf. prout & ceffat, nu. 1. & cõf. 12. nu. 57. uol. 2. & conf. 85. nu. 39. vol. 3. Ruin. conf. 98. num. 16. uol. 2. & conf. 69. col. 5. uerf. non obftat igitur, eod. uolum.

38 Declara, & intellige, ut illæ folemnitates dicantur in decreto enunciatæ, quæ in eo fuerunt particulariter, non autem in genere expreffę, ut declarat Ioan. Fab. in §. fi. in loco proximè alleg. Inftit. de fideiuff. Fel. ĩ c. qm̃ cõtra, col. 21. uer. limi. feu declara, de ꝓb. Parif. in cõf. 12. nu. 58. uol. 2. & conf. 85. nu. 39. uol. 3.

39 Et propterea dr̃, ꝙ decretum perfunctorie interpofitũ, non operatur. Bal. in l. quæcunque, col. 2. uer. item decreta perfunctoria. C. de bonis, quæ liberis. fequitur Cor. conf. 98. col. 1. uer. 2. nũ, & col. 2. uerf. nec præfata, uol. 2. Parif. conf. 85. nu. 48. uol. 3.

40 Amplia, quia idem eft qñ feruatis feruandis non fuiffet interpofitum. Bal. in l. fi præfes, col. 1. uer. quæro an præfumatur. C. quomodo, & quando iud.

41 Octauõ Limita, nam non præfumitur pro decreto, nifi interpofitum fit in ipfo actu, non aũt fi fuiffet interpofitum ante, uel poft, prout declarat Alex. in l. fciendum, col. 7. uer. tamen propter. ff. de uerb. oblig.

42 Nono Limita, dummodo enunciatũ fit in decreto ꝙ caufæ cognitio interuenit, aliàs non ꝓfumitur decretum interpofitum fuiffe cũ caufæ cognitione. Pau. de Caft. in l. cum hi. §. fi prætor. uerf. & femper allegatur. ff. de tranfact. Corn. in conf. 98. col. 2. uerf. & hoc ẽt. uol. 1. Hipp. in pract. crim. §. nũc uidẽdũ, col. 8. ver. nã ad hoc. Alex. in l. fciendũ, col. 6. uer. pro hoc optime facit. ff. de uerb. obli. Ruin. conf. 35. nu. 38. uol. 1.

¶Contrarium, vt non requiratur ifta particularis expreffio in decreto, voluit idem Pau. de Caft. in d. l. cum hi. §. fi prætor. in loco proximè allegato. ff. de trãfac. Alex. in conf. 80. col. 1. ver. ꝓfumitur enim. vol. 5.

43 Concorda, quia prima opin. procedit in decreto requirente maximam caufæ cognitionem, fecunda verò opin. verificatur in decreto modicam caufæ cognitionem exigente, vt fupra dictum fuit. Alcia. in 3. regu. in 10. præfump. nu. 5.

44 X. Limita, vt regula procedat in iudice ordinario generali, fecus in iudice fpecialiter ad certum actum deputato, ita voluit gl. fi. in c. 1. verf. fed tum ftabis, de infeft. in marit. fact. & ibi Bal. col. 1. uerf. fed videtur mirum. Soc. in reg. 362. in 8. limit. Aret. c. caterũ, col. 1. verf. habet tamen, de iudi. Alciat. de præfumpt. in 3. reg. in 9. pręfump. in 5. limit. & in c. quo ad fedem. in 2. not. vbi declarat. de off. ordin.

¶Contrarium fenfit Dec. in c. cæterum, col. 1. ver. 2. not. de iud.

45 XI. Limita, vt conclufio habeat locum quoad ea tantum, quæ fpectant ad officium ipfius iudicis. Alc. in tract. præfump. in 3. reg. in 9. præfump. in 6. limit. qui pro hoc allegat. Bal. in rub. de fid. inftru. col. pen. verf. fecundum fupplementũ, qui dicit ꝙ figillum ordinarii probat quo ad ea, quę fpectant ad eius officiũ,

non

non aũt quoad alia, & idem dicit Aret. in c. post cessionem, col. 3. uers. 3. conclusio, de probat. & ibi Dec. col. 5. vers. venio nunc ad tertium.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Sententia diffinitiua præsumitur iustè lata.

1 SVBSEQVITVR & alia cõclusio, vt idem sit in sententia diffinitiua, quæ præsumitur iustè lata vltra id quod præsumitur ritè lata, vt diximus supra in alia cõclusione, & ꝙ sententia diffinitiua præsumatur iustè lata, volun gl. in verbo, iniuste, in auth. generaliter. C. de episc. & cler. Bal. in l. rem non nouam, uers. itẽ nota. C. de iud. Inn. in c. solet, col. 3. vers. nã sententia, de sententia excomm. lib. 6. Fulgo. cons. 145. col. 2. vers. ad tertium. Corn. cons. 348. col. 3. ver. tñ non videtur, vol. 3. Aret. in c. qm̃, col. pen. in fi. & seq. vers. dicit cũ Bart. de proba. vbi tenet quòd præsumatur causæ cognitio, & iustitia sententiæ, sed non solennitas. Alex. cons. 95. col. 3. vers. nec similiter obstat, uol. 2. Soc. in reg. 362. Corn. cons. 109. col. 2. ver. & idẽ voluit Bal. vol. 3. post Abb. in c. qm̃ contra, col. 9. in fi. vers. in 2. casu, de prob. qui prius idem dixerat. Fel. in c. 1. col. fi. ver. non placet. de offi. iudic. ordi. Alex. in cons. 25. in prin. ver. tñ in hoc, vol. 6. & col. fi. ver. nõ obstat. Alex. in cons. 163. col. 2. in prin. vers. nã constat, uol. 7. Soc. cons. 96. nu. 26. vers. sed pro iustitia, vol. 4. Imol. in c. cum in iure peritus, col. fin. vers. pro sententia aũt, de offic. deleg. Præpos. in rubr. de appe. nu. 70. vers. 2. est effectus, & col. seq. vers. hoc aũt quod præsumitur, vbi ꝙ magis præsumatur pro iustitia sententiæ, quàm pro processu, Paris. in tract. syndi. fol. 61. col. 3. uers. nã nõ ꝑsumitur. Rebuff. in l. quod iussit, in 2. no. nu. 311. ff. de re iud. Abb. in c. sicut, col. 1. in fi. vers. 1. sing. not. de re iud. & cons. 73. col. 1. in fi. uer. 1. contra enim, vol. 1. Rom. cons. 334. in fi. vers. & si dicatur. Fed. de Se. cõs. 59. Dec. in c. quoniam contra, num. 34. ver. 3. conclusio, de prob. Maria. iun. cons. 40. colum. 1. in prin. ver. item licet, vol. 2. Paris. cons. 88. nume. 26. versi. & cum ipse, vol. 3.

2 Amplia, ẽt si lata sit sententia ex causa partim vera, & partim falsa, declarando tamen ut per Tiraq. in reg. cessan. causa, in 22. limit. nu. 6. & 13.

3 PRIMÒ Limita, & intellige dummodo causæ cognitio in sententia interuenerit, & non aliàs. Inn. in c. tua, col. fi. ver. item post citationẽ, de cohabit. cleri. & mulier. Bar. in l. prolatam, col. 2. vers. quæro iuxta ꝑfata. C. de sent. & in l. ex stipulatione, in 2. not. eo. tit. & ibi Bal. in d. l. prolatam. vers. tertium exemplum est. C. de sent. & interlocu. omn. iud. & ibi Ang. col. 1. in fi. vers. qñque iudex. Paris. in tract. syndi. fol. 61. col. 3. in fi. & seq. uer. si iudex. Anch. in c. si. col. fi. vers. idem in iuramento, de re iudic. in 6. Cald. in cons. fin. ver. 2. dixi, de re iud. Hipp. in l. qui cædem, col. 3. uer. & circa materiam istam. ff. ad l. Corn. de sicar. Ias. in l. 2. col. 4. ver. itẽ adde. C. de eden. Paris. cons. 114. col. 1. in prin. vol. 4. Riminal. in l. 2. col. 7. ver. tñ contraria opin. C. de eden. Dec. cons. 544. nu. 17. uers. a. principaliter. Iac. But. in d. l. prolatã. C. de sent & interloc. Ant. de Butr. in c. ecclesia S. Mariæ, colum. 3. vers & hæc vera, de constit. & ibi Imola, colum. 3. vers. unde dixit Bart. & Abb. col. 4. uers. si uerò citatio. & Dec. col. 8. in fi. uer. 3. conclu. idem uoluit Bar. in extrauag. ad reprimen. in verbo, summarie. col. 1. ver. expeditus aũt, & in fi. ver. sed si in causa. Spec. in tit. de iuris. om. iud. in §. postremò, vers. 2. vidẽdum est. Alex. in l. ait prætor. §. 1. col. 2. in fi. vers. tamen quando iudex. ff. de re iudi.

4 Amplia proximam limitationem ẽt qñ iudex debitum ordinem in procedendo nõ seruauit. Bal. in l. sancimus, col. fi. vers. 12. quæritur. C. de iud. Paris. in trac. syndi. fol. 61. col. 3. uers. in iudice omitt. Hipp. in prac. in §. 2. nu. 81. col. pen. uers. adde ẽt. Rebuff. in l. quod iussit, in 2. not. nu. 311. ff. de re iud.

5 Sublimita, nisi parte præsente lata sit sententia sine causæ cognitione, quæ si non appellauit, illi est imputandũ, cũ non reclamauerit, ut in 4. limit. infra, nu. 18. Hinc aũt infertur, ut sentẽtia dicatur nulla, si ex breuitate temporis colligi posiit, iudicẽ in ea non adhibuisse causæ cognitionem. Bart. in l. prolatam, col. 2. uers. quæro iuxta præfata. C. de sent. & in l. si ex stipulatione, in finalib. uerbis, eo. tit. Domi. in c. põderat, in 2. not. 50. dist. Alex. in cons. 121. col. 9. uers. quinimo, uol. 4. & cons. 219. in fi. uer. confirmantur ꝑfata, uol. 2. Aimo cons. 158. col. 1. uer. faciunt iura. Anch. cons. 188. col. 1. uer. 2. dixi, & cons. 255. col. 1. uers. quoad primum. Ant. de But. in c. cũ ex literis, col. 2. in 7. no. de in integ. restit. & ibi Abb. col. 2. in 8. not. Ancha. in c. fi. in fi. uers. ex quo notabiliter infert, de re iud. in 6. & cons. 188. col. 1. ver. 2. dixi. Cald. in cons. ult. uer. 2. dixi, de re iud. Fel. in c. ecclesia S. Mariæ. col. 7. uer. 9. ad hanc partẽ, de cõstit. Hipp. in l. qui cędẽ, col. 3. uer. & circa materiã istã. ff. ad l. Cor. de sic. & ĩ l. statul. col. 2. ff. de q̃st. uer. ultra ꝑdicta. Ias. in l. 2. col. 4. uer. itẽ adde. C. de edẽ. & in l. iudices. in 1. not. C. de iudi. Dec. in c. cũ uenerabilis, nu. 12. uer. in gl. 2. de except. & cõs. 295. nu. 13. uer. 2. principaliter. Pari. cons. 124. col. 1. uer. & licet ĩ dictis locis, uol. 4. & cõs. 125. col. pe. uer. præterea dicta sententia, uol. 1. Riminal. in l. 2. col. 7. uer. & propterea dicit Bar. C. de eden. Cum. cons. 50. col. fi. uer. non difficile foret. Paris. cons. 85. num. 47. uers. prout in simili, uol. 3. & cõs. 99. nu. 11. uer. & ex breuitate temporis, uol. 1. Ant. de But. in c. ecclesia S. Mariæ, col. 3. uer. super hoc dicit Bar. & ibi Imol. col. 3. uer. unde dixit Bar. & Dec. col. 9. uer. & ideo si fuit, de constit. Ant. de But. in c. 2. uers. oppono ꝙ non deberet, de re iud. & ibi Abb. in fin. uers. sed contra hoc oppono. Ant. de But. in c. post electionem, col. 7. uer. puto ꝙ si ex breuitate, de concess. præb. Imol. in c. pastoralis, col. 4. in 7. not. de re iudi. Ang. in l. iudices in 2. not. C. de iudi. Dom. in summa, col. pen. uers. si posset distingui. 2. q. 1. Dec. in cons. 403. nu. 19. & in l. 2. num. 36. C. de eden.

Hoc quod proximè dictum est, sententiã esse nullam, si ex breuitate temporis colligatur, iudicem in ea causæ cognitionem minime adhibere potuisse.

6 PRIMÒ Amplia, ẽt in sententia supremi Principis, ut per Anch. in cons. 255. col. 1. uers. quoad primum, Dec. cons. 544. nu. 17. uers. 2. principaliter. Aimo in cons. 153. col. 1. uers. & faciunt iura.

7 SECVNDÒ Amplia, ẽt in interlocutoria sententia, quæ ob breuitatem temporis redditur nulla, ut tradit Alex. in cons. 33. col. 2. uers. circa secundum principale, uol. 1. & sentit Paris. cons. 124. col. 1. uol. 4. & Aimo. in cons. 153. col. 1. uers. faciunt iura. Dec. in l. 2. nu. 36. C. de edend.

¶ Cõtrarium in interlocutoria modici præiudicii, uoluit Aimo cons. 179. col. 3. uers. 6. respondeo.

8 TERTIÒ Amplia, idem esse in tacita pronuntiatione iudicis, sicuti in expressa, quia illam breuitas tẽporis uitiat, ut declarat Fran. in c. ex parte, el 2. col. pe. in fi. uers. super hac difficultate, de appel.

9 QVARTÒ Amplia, idem esse in laudo lato per arbitrum, quia si ex breuitate temporis colligi potest,

non

non interueniſſe in eo cauſę cognitionem, laudum dī nullum. Bal.conſ. 142.col. 2. ver.illud ēt, uol.1. Iaco. Bui.in l.prolatam. uerſ.item quæro. C. de ſent.& interlocut.& ibi Bal.col fi.ver.quærit hic Butrig. Laf.in l.iudices.col.1.verſ.4.facit.C.de iudi.Bal. in c.1.col.fi. verſ. & quia quædam.de inueſti. in marit.fac.Fel.in c. eccleſia S.Mariæ,col.8.ver.13.& vlt.de conſtit. Abb. in c.Quintauallis,col.fi.verſ. ſed ad præcedē.adde,de iureiur.Rom.in l.ſcieodum,col.pen.verſ.circa hoc aduerte,de verb.obl. vbi vř tenere q̧ laudum valeat, ſed ſit reſcindendum remedio reſtu.in integ. & in l.ſi quis arbitratu,col.pen.verſ.aut arbitratorem eligunt, eo.ti. Dec.in d.c.cum venerabilis,col.5.verſ.& idem de laudo,de except.Rebuff.in concord.fol.251.in fi. & ſeq. verſ.6.infertur.Soc.conſ.87.col.1. verſ.2.infero,vol. 4.Fel.in c.eccleſia S.Mariæ,col.10.verſ.& adde præceden.de conſtit.

10 Primò Limita hanc proximam ampliationem, qñ iura partium eſſent notoria arbitris, vel arbitratoribus, prout inquit Bal.conſ.142. col.1.in fi. verſ.illud etiam non eſt omittendum, vol.1.

11 Secundò Limita, niſi partes eſſent paratæ ad arma, & rixas, quia tunc omnia propter publicam vtilitatē ſuſtinentur, prout declarat Bal.in conſ.142.col. 1.uerſ.illud ēt non eſt omittendum, vol.1.

12 Tertio Limita, niſi arbiter ſic ex abrupto iudicaret de conſenſu partium, aut eorum ratificatione interueniente, vt per Bal.in l.prolatam, col.fi.uerſ.quærit hic Butr.C.de ſent.& interlocu.omn.iud. Soc.cōſ. 87.col.2.verſ.3.& vlt.vol.4.

13 Quartò Limita, niſi prius arbitri, vel arbitratores ante compromiſſum factū iura partiū audiuiſſent, & diſcuſsiſſent. Soc.conſ.121.col.7.uerſ.ſed præmiſſis, non obſtan.vol.3.refert, & ſequitur Hipp.in rubr. de fideiuſſ.col.15.& ſeq.verſ.quod tamen ego limito. & Rebuff.in concor.fol.252.verſ.fallit quando. Soc. conſ.66.col.1.verſ.2.quia arbitri dicunt, uol.4.

14 Quintò Limita, qñ partes fuiſſent præſentes prolationi laudi, & illi non contradixiſſent. Soc.conſ.66. col.1.uerſ. tamen ex duobus, uol.4. Ruin. conſ.135. col.fi.in fi.uerſ.non obſtat poſtremo, uol.5.

15 Primò Limita illud, quòd breuitas temporis vitiat ſententiam, quia id non habet locum, quando iudex breui tempore potuit eſſe inſtructus. Aimo conſ. 179.col.1.uerſ.non obſtat itaque.

16 Secundò Limita, quia talis nullitas proueniens ex breuitate temporis, proponi non pōt per eum, cuius non intereſt. Aimo conſ. 179.col.2.verſ.2.reſpon.

17 Tertiò Limita, quia pars, q̄ allegat nullitatē propter breuitatem temporis probare debet, q̧ ſi non fuiſſet breuitas tēporis feciſſet ſuas defenſiones, quas habebat. Aimo conſ. 179.col.3.verſ.5.reſpondeo.

18 Quartò Limita, niſi ſententia lata infra breue tēpus, ſit lata parte præſente, & non reclamante. Ruin. conſ.135.col.fi.in fi.ver.non obſtat poſtremo, vol.5. Aret.in c.qm̄ contra.col.fi.in fi.de probat. Lap.alleg. 28.verſ.hæc vera. Ant.de But.in c.qm̄ contra, col.pe. in prin.verſ.quod eſt uerum, de prob.& ibi Imol.col. pen.in prin.ver.itē adde, no.32.Fel.ibi col.18.ver.2. declara. Card.in c.eccleſia S.Mariæ, col.11.de conſtit.

¶ Contrarium tenet Fel.in c.eccleſia S.Marię, col. 10.uerſ.4.limita, de conſti. Fran.in c.dilecto, col.51. verſ.quia ad primum, de appel.

19 Quintò Limita, qñ eſſet talis breuitas, in qua potuit adhiberi aliqualis cauſæ cognitio, ſed non plena, quia tunc non eſt nulla ſententia, licet ſit iniuſta, ut dicetur infra in 2.amplia.regulæ principalis.

20 Primò Amplia principalem concluſionem, ut ēt pendente termino ad appellandum p̄ſumatur pro iuſtitia ſententiæ diffinitiuę. Abb.in c.qm̄ contra.col.9. in fi.verſ.in ſecundo membro, de prob.& ibi Fel.col. 11.verſ.2.conclu.& Dec.nu.33.ver.2. Abb.concludit.Fel.in c.1.col.fi.uerſ.non placet id.de offi.ord.

21 Secundò Principaliter amplia, nā ēt ſi non fuit adhibita cauſæ cognitio in ſententia plene, & ſufficiēter, nihilominus ſententia excuſatur a nullitate, licet non excuſetur à pręſumptione iniuſtitię. Abb.in c.ex literis, in 8.not.de in inte.reſt.& ibi Imola col.1. uer. item nota q̧ ubi. Soc.conſ.244.col.5. uer.& iſta ſatis. Franc.in c.ex parte, el 2. col.fi.uer.idem ego dicen.de appel.& in c.dilecto, col.51.uer.limita tñ omnia, eodē tit.Fel.in c.eccleſia ſanctæ Mariæ, nu.19.uerſ.2.limita, de conſt.& ibi Dec.col.9.uerſ.& concluſio.

22 Primò Limita principaliter in ſnīa interlocutoria, quæ non habet pro ſe præſumptionē, ut præſumatur iuſtè lata, ut tradit Ion.in c.bonæ, el 1.col.pen.uer.ſuper gl.in uerbo, præſumit, de electio. Soc.in reg.362. in 5.fall.Rebuff.in l.quod iuſſit, in 2.not.nu. 312.de re iud. Aret.in l.ſciendum, ff.de uerb.obl.

23 Secundò Principaliter limita, quia non præſumitur pro ſnīa, pendente appellatione interpoſita, antequam ſnīa tranſeat in iudicatū, prout uoluit gl.in fi.in c.dilectis filiis, de appell. Ian.in c.præſentia, de renūc. uer.ſi autem eſſet appellatum.& ibi Hoſt.col.2. ſuper uerbo, comprobetur. Spec.in tit.de ſententia, §. ut autem, uer.ſi autem nondū, & in §.reſtat, uerſ.in ſumma. de inſtrumē.edi. Ant.de But.in c.præſentia.col.3.uer. ſi quæritur, de re iud. & in c. cum ad ſedem, col.fi. uer.idem ſi uterque, de reſtit.ſpol.& in c.quoniam cōtra, col. 15.uer. in ſententiis autem, de probat.& ibi Imol.col.7. uer.p̄dictis poteſt inferri.& ibi Aret.col. fi.uerſ.& quia ſuperius dictum eſt, & Fely.col.11.uer ſic.prima concluſio. Abb.in rubr.de appell.col.1.uer ſic.quo ad tertium, & idem Abb.in c. quoniam contra, uer. prædicta omnia procedunt, de proba.& col. 12.ver.circa p̄dicta q̄ritur. Imo.in c.bonę, el 1.col.pe. ver.in gl.p̄ſumitur, de elec. Philip.Fran.in d.c.dilectis. in fi.ver.& nota ex hac gl. Imo.in c.cū in iure, col.pe. in fi.ver.circa tertium.de off.dele. Ale.cōſ.135.col.fi. verſ.2.poteſt rñderi, vol.6.Soc.in reg.362.in 2.limita. Fel. in c.1.col.fi.verſ.non placet id, de off.ordi.

¶ Cōtrarium aūt tenet Abb.in c.cauſam quæ, col. 1.in 1.no.de re iud.Imo.in c.in p̄ſentia, de renū.Dec. in c.quoniam contra, nu.32.verſ.in gl.fi.de prob.

* Tenendo tamen primam opin.magis * cōmunem.

24 Sublimita, vt licet pro ſententia pendente appellatione non præſumatur, prout præſumitur qñ non eſt appellatū, tñ ēt aliqualiter p̄ſumitur quāuis appellatū ſit, & pēdeat appellatio. Prępoſ.in rub.de appel.col. 24.verſ.inſuper prædictus effectus. Alcia.in trac.pręſum.in 3.reg.in 9.præſum.in 2.limi.

25 Tertiò Principaliter limita, qñ in tali ſententia appareret vitium viſibile, nam tunc non præſumitur pro ſententia. Hippo.in ſing.438.in fi. Alciat.in trac. præſumptio. in 1.reg.in 7.præſump.nu.114

26 Quartò Limita, quando pars non edocuit plenè iudicem de negocio, fuit dictum Bal.in conſ.375.nu. 4.vol.3 & ſequitur Alciat.in tract.præſump. in dicta regula 10.nu.9.

Conclusio VII.

Argumentum.

Sententia continens errorem in ea expreſſum eſt ipſo iure nulla.

* 1 Communis * vř concluſio illa, vt ſententia continens manifeſtū iuris errorem in ea expreſſum, ſit

sic ipso iure nulla, tex. est in l. 2. C. qñ prouoc. non est necess. & ibi gl. in uerbo, palam, & Bart. ibi vers. hæc sentẽtia lata fuit, & ibi Bal. in 1. not. & ibi Ang. in summario, & ibi Sal. in 1. & 2. oppos. vbi dicit ita * cõiter tenere Doct. & ibi Odofre. ver. sed pro Deo, & Iaco. Butr. ibi & Fulg. in summario, & in vers. in gl. palã, ad idem est tex. in l. 1. §. 1. ff. quæ sniæ sine appe. rescind. & gl. fi. in l. 2. vers. item contra sacras cõstitutiones. ff. de appel. recip. ad idem est tex. in c. cum inter. circa fi. ver. quãtitatis, & ibi gl. in verbo, ius constitutionis, de re iud. & ibi Abb. nu. 9. ver. nota sententiam, & ibi Imo. col. 1. vers. nota q; sententia lata, idem probat tex. in c. ei, qui appellat. §. diffinitiua, uers. contra ius. 2. q. 6. & ibi Arch. col. 1. vers. item si sententia, & ibi Dom. ver. duo sunt dicta, & vers. in gl. 1. & clarius Præpo. Alex. in uer. item si sententia. Idem probat tex. in l. si expressim, & ibi gl. 1. & 2. ff. de appel. & ibi Bar. in 1. oppos. & Ang. in ver. in tex. ibi si expressim, & ibi Imo. in 2. no. Idem tenet gl. in c. 1. de re iud. in verbo, contra leges, & ibi Ant. de But. col. pen. ver. oppono cum gl. & Abb. col. 1. in fi. ver. & pro clariori rñsione, & ibi Imo. col. 1. ver. item intellige gl. Idem voluit gl. in l. præses. ff. de re iud. in verbo, constitutiones, & ibi Bart. super d. gl. & Imo. in 1. not. & Pau. de Cast. in summario, & ibi Ias. ver. & hoc not. idem voluit gl. in l. cũ prolatis, in gl. in verbo, prolatis, ver. quidam dicunt, & ibi Bar. in 1. col. ff. de re iud. & ibi Pau. de Cast. in princ. ver. à sententia lata, & Alex. col. 1. in prin. & in 2. col. vers. ex prædictia habes, & col. pen. vers. & ex hac gl. & ibi Ias. col. 3. vers. in eadem gl. ibi, idem voluit gl. 1. in verbo, insolidum, in l. ex diuerso. in §. si in iudicio. ff. solu. mat. & ibi Bart. vers. oppono, & Bal. in priu. uers. contra qñcunque, & ibi Imo. vers. in gl. solidum, vbi dicit istam * cõem esse opi. & ibi Rom. in 1. col. ver. in glo. in verbo, insolidũ, & ibi Pau. de Cast. vers. in gl. ibi nõ expresso errore. Alex. in l. 4. §. si quis condẽnatus, col. 2. in fi. vers. pro hoc ẽt. ff. de re iudi. Sarna. in procem. regularũ. fol. 5. q. 2. nu. 4. vers. pro ista opinione. Ant. de But. in c. per tuas, col. 4. ver. nota gl. de senten. excõ. Dec. in c. qm contra, nu. 15. ver. prius ast, de prob. Domi. in c. si tñ, col. pen. vers. aut est error, 21. dist. Ant. de But. in c. 1. col. 6. uer. itẽ si iudicat, de const. Imo. ibi col. 6. ver. si iudicat, suo sensu. Alex. in l. qui Romæ. §. duo fratres, col. 24. vers. in eadem gl. in fin. ff. de verb. obli. Idem uoluit Bart. in l. si is ad quem, col. 2. vers. 2. casu. ff. de acq. hær. & ibi Rom. col. 2. vers. 2. casu principali, & vers. aut sententia est lata, & ibi Pau. de Cast. col. 1. in fi. ver. in gl. fi. & ibi Ias. col. 3. in fi. ver. 2. conclusio est. Ant. de But. in c. ab excõicato, col. 3. vers. 4. casu, de rescrip. Soc. in reg. 254. Ant. de But. cons. 17. col. 1. vers. de nullitate aũt. Philipp. Franc. in c. dilecto, col. 40. q. 52. de appel. vers. 8. limita, & quæst. 53. Fel. in c. per tuas, col. 2. in verbo, orate, de sent. excõ. Ant. de But. in c. inter cæteras, in 1. oppos. de re iud. Abb. in c. cũ Apostolus, col. 1. in fi. vers. in gl. in verbo, cõtenti, de censib. Abb. in c. cum ad quorundam, vers. in gl. 2. de exces. præl. Anch. in regula, ea, quæ, col. 4. ver. aut constitutio denegat. de reg. iur. in 6. Abb. in c. pastoralis, col. 1. vers. & hæc faciũt ad quæst. de fid. instr. & ibi Imo. in 2. not. Ias. in l. qui Romæ. §. duo fratres, col. 3. in 3. not. de verbor. oblig. & Aret. ibi, in 4. not. & ibi Ioan. Crot. col. 21. vers. 6. opponit Bar. Bal. in l. qui cum tutorib. col. 2. vers. 2. obstat. ff. de transac. Ias. in cons. 80. col. fin. vers. item saltem, uol. 2. & cons. 24. col. 1. in prin, vol. 3. Oldend. in libello iur. & æquitat. fol. 310. vers. sententia. Spe. in tit. de sent. §. iuxta. vers. Item est nulla ratione manifestæ iniquitatis. Barbat. in c. qm contra, nu. 46. vers. capio tertium membrum, de prob. Soc. in reg. 254. in prin. Ias. in l. fi. col. 1. uers. ex prima parte gl. ff. de iust. & iur. Dec. in cons. 8. uol. 1.

2 Primò Amplia, idem esse si sententia cõtineat expressum errorem calculi, l. 1. §. 1. ff. quæ sent. sine appell. rescind. & ibi Ang. vers. tu sustineas eam, glo. in verbo, transact. in l. 1. C. de erro. calculi, cum qua trãseunt ibi Bar. & ibi Bal. col. 2. versic. tu dic, & Augel. vers. si autem sententia, & ibi Sal. col. 1. ver. aut in causa calculi, & ibi Pau. de Cast. col. 1. vers. sed si diceret. Alex. & Ias. col. 3. ver. hinc sumpta occasione. Iac. col. pen. vers. in gl. fi. Dec. col. 2. uers. in gl. transact. Odofr. ibi, ver. eadem distinctio est, & Riminal. col. 1. vers. in gl. magna, gl. in verbo, contra leges, in c. 1. de re iudi. Ias. in l. si is, ad quẽ, col. 4. vers. sed qñ iudex. ff. de acq. hær. Anch. in reg. ea, quæ, col. 8. vers. alio uerò casu, de reg. iur. in 6. Alex. cũs. 79. col. 1. uer. tñ cõis opi. uol. 2.

3 Secundò Amplia, ẽt si sententia cõtineat expressum errorem facti, coi ẽt admixtus sit iuris error, ut uoluit Bar. in l. si is, ad quem, col. 1. in fi. uers. 2. casu. ff. de acq. hæred. & ibi Imol. col. 1. uers. dicitur autem. & ibi Rom. col. 2. uers. 2. casu. Ias. in l. si is, ad quẽ, col. 3. nu. 18. uer. 5. fallit, & uers. 2. conclusio, ff. de acquir. hæred. Ant. de But. in c. in præsentia, col. 2. uers. oppono, quòd si appareat, de renunc.

4 Tertiò Amplia, idem ẽt esse in laudo, quia laudum continens expressum iuris errorem est ipso iure nullũ, ut dicit gl. in l. diem proferre, in §. stare, in uerbo, iniqua. ff. de arbit. Io. de Imol. in c. 1. col. 6. in prin. uers. sed aduerte, de constit. & in l. filiusfamilias. ff. de dona. col. 3. in prin. uer. quod intellige. Soc. cons. 283. col. 3. in fi. & seq. uers. prærerea dictum laudum. Paris. cons. 24. vers. consequenter continet, vol. 2. nu. 144. Imo. in c. 1. col. 6. uers. sed aduerte, de constit. Fely. in c. 1. col. fi. uers. 10. fallit, de constit.

5 Quartò Amplia, idem esse si sententia sit expresse lata contra statutum insertum in uolumine statutorum ipsius loci, in quo fuit iudicatum, ita colligitur ex uerbis Bart. in l. cum prolatis, uers. & tene menti. ff. de re iud. & ibi Ang. uers. & ideo sentẽtia lata. Ang. Are. in l. 1. in prin. ff. de appell. Abb. in c. 1. nu. 16. uers. sed quæro, de re iudi. & ibi Fely. col. 1. in fi. uers. amplia 2. Bal. in disputatio. sua, incip. statuto cauetur, col. 2. uer. tu dic. Io. And. in addit. ad Spe. in tit. de sent. & quæ ex ea sequuntur. §. iuxta, col. 3. in addi. in c. est sciendum. Abb. in c. pastoralis, col. 2. uer. & facit ut idem, de fide instru. Alex. cons. 81. col. 1. in prin. uers. moueor, quia uol. 2. & in cons. 82. col. 1. in fin. uers. præterea dicta pronunciatio, uolum. 3. Ias. in l. fi. col. 1. uers. 2. amplia. ff. de iusti. & iur.

6 Limita, & intellige hanc ampliationem in ordinario iudice, qui tenetur scire statuta, secus in alio. Alber. in l. 2. uer. quid si cõtra. C. qñ prouo. nõ est necess.

7 Quintò Amplia, etiam si lata sit sententia contra regulam, quæ habeat plures exceptiones, ut sentit gl. in l. 2. in gl. fi. uers. item cum contra sacras. ff. de app. recip. & ponit Alex. in l. ex diuerso. in §. si in iudicio, uers. sed quari põt. ff. solu. matri. Mattes. in sing. suo. 19. Alex. in l. 4. §. si quis cõdemnatus, col. 2. in fi. uers. pro hoc etiam. ff. de re iudi. Dec. cons. 8. col. 1. in prin. uers. causa enim talis. Grat. cons. 116. nu. 10. uer. adeo quod, uol. 2. Ruin. cons. 41. col. 6. in fi. uers. pro hoc etiam facit, uolum. 1.

¶ Contrarium colligitur ex notatis per Bar. in l. quid ergo. in §. pœna grauior, col. 2. ff. de his, qui no. infam. ubi tenet, ualere sententiam iudicis, in qua au-
8 getur, uel minuitur pena iuris communis, licet in sententia causa nõ exprimatur, idem tenet Bar. in l. quod ad statum. ff. de pœ. & in l. relegatorum. §. ad tempus, in fi.

in fine.ff.de interdic.& relegat.& ponit Saly.in l.properaodum.§.illo,col.1.C.de iud.& propterea de ampliatinne suptadicta dubitat Dec.in c.consuluit, el 1. in fi.verbis.de appella.

9 Limita primam opininnem in sententia lata contra regulas cancellariæ, contra quas si iudicatùm fuerit, sententia non est ipso iure oulla. Fel.in c.1. de re iud. col.7.vers.idem dic de sententiis.Cassad.decis.7.nu.5. vers.præterea extrauagantes,& deci.12.nu.3. vers.itẽ secundum,de reg.cancel.Sarnen.in procem.regularũ. sol.5.q.2.nu.4.vers.4.pro ista opin.

10 Sexto Amplia in sententia censurarum,quæ si cõtineat manifestom iuris errorem, est ipso iure nolla, vt per Ant.de But.in c.ab excommunicato, col 4.ver. 4.casu, de rescript.

11 Septimo Amplia,ẽt si sententia lata sit cõtra sententiam, quæ transiuit in rem iudicatam,vt est text.in l.1.ff.quę sent.sine appel.rescind.in l.post sententiam. C.de sent.in l.1. C.qñ prouoc. non est necess.& ista est* cõis opinio,vt attestatur Alex.in cons.53.col.4. vol.5.idem dicit Fran.in c.dilecto.q.41.de appella.& hanc dicit * cõem opin. Fel.in c.inter monasterium, col.7. vbi late disputat,de re iudic. idem dicit Dec.in cons.295.col.2.vers.prædicta tamen.

12 Amplia istam ampliatinnem,vt nec ẽt de consensu partium in hoc casu sententia possit substineri, vt tradit gl.quam ibi sequitur Bal.& Ias.nu.5.in l.si diuersa.C.de transact. Bal.in c.inter monasterium, col.2. de re iud.Aret.in cons.73.col.1.

13 Limita principalem ampliationem,si iudici nõ cõstitit de prima sententia,vt declarat Aret.in d.cõs.73. col.1.& seq.Fely. qui hanc dicit* cõem opin.in d.c. inter monasterium,nu.15.de re iudi.

14 Limita etiam hanc ampliationem multis modis, vt per Soc.in reg.253.& per Fely.in d.c.inter monasterium,nu.16.& seq.vbi ponit 16.limit.quas breuitatis causa in præsenti non refero.

15 Primo Limita, & intellige principalem regulam procedere in l.vel statuto in volumine inserto,secus in constitutione extrauaganti,ita gl.Bar. Bal.Sal. Pao.de Cast.& Fulg.in l.2.C.qñ prouoc.non est necess. Bar. in l.cum prolatis, & ibi Imo.in 1.no. & Pau.de Cast. vers.vel dic, & Alex. col.pe. vers.ex hac gl.Ias.col.2. in prin.vers.in eadem gl.ff.de re iud..Ant.de But.in c. 1.col.fin.vers.item hoc verum,de re iud.& col.3.uer. & per hoc idem dicendum,& ibi Imo.col.1.vers.itẽ aduerte,& Ant.de But.in c.ab excõicato,col.3.de rescrip.vers.2.hoc est verum. Rom.in d.l.si is ad quem, col.2.ff.de acq.hæred.vers.item secus.Fel.in c.in causis,col.2.vers.hinc sequitur, de re iud.Ant.de Butr.in c.per tuas,vol.4. vers.item hæc vera, de sent.excõica. Bal.in proœ. Decr.in verbo,Rex pacificus,num.33. Ant.de But.in c.pastoralis,in 1.not.de fid.instru. Domi.in procem.6.in fi.in 3.not.ver.item per hoc dicit. Alex.cons.81.col.1.vers.moueor,quia, vol.2.Domi. in c.in tñ,col.pen.ver.aut error exprimitur.21. dist. Bar.in l.1.col.1.vers.vlterius quæro.C.qñ prouo. nõ est necess.Bald.in c.1.col.1.vers.sed in sententia quot sint necess.Ant.de But.in procem.Decr.in verbo,Rex pacificus.§.sanè,col.1.vers.3. quando. Oldendor.in libell.iur.& æquit.fol.310.in fi.& seq.vers.excipe primum.Ant.de But.cons.27. col.1.vers.illa tamen opi. Soc.in reg.254.in 2.limit.

16 Primo Sublimita, nisi extrauagans sit producta in iudicio,& de ea legitime facta fides iudici,vt declarat Bal.in procem.Decret.in verbo,Rex pacificus,nu. 33.vers.& ibi vagabantur,& Ant.de But. in c.pastoralis.in 1.not.& Fely.col.2.vers.2.declara, de fi.instru. Ant.de But.in procem.Decr.in verbo,Rex pacificus. §.sane,col.1.ver.3.quando.Aimo in cons.137.col.2. Pau.de Cast.in l.cum prolatis,col.1.vers.& ista est magis,& Alex.col.2.vers.item nota,& col.pen.vers.addens quod istud.Fel.in ca.1.col.3. de treug. & pac.& in c.cum inter,de re iud.& Ias.col.2. vers.hinc ex ista ratione.ff.de re iud.Cassad.deci.8.num.8. de concess. præb.& deci.12.de reg.cancellar.

17 Secundo Sublimita, qñ extrauagans esset publicè nota,quia si tunc contra talem extrauagantem lata esset sententia,vtique esset ipso iure nulla. Abb.in c. pastoralis,col.1.in fi.uers.sed dico,de fide instru.Ale. in cons.81.col.1.uers.moueor,quia,uol.2.Bal.in l.sacratissimæ,in 2.q.C.de ll.Anch.in repet. c.canonum statuta,col.36.uersic.hinc ẽt quæri potest,de constit. Abb.in c.1.col.3.in fi.uers.sed quæro quid si sententia,de re iudi.Ant.de But.in procem.Decret.in uerbo, Rex pacificus.§.sanè,col.1.uer.3.quando.Fely.in c.1. col.2.uers.2. nisi statutum,de re iud. Alex.in l.prolatis,col.2.uer.itẽ not.& col.pe.uer.addatis quod istud. ff.de re iudic.& ibi Ias.col.2.vers.hinc ex ista ratione. Sal.in d.l.2.uers.& ex hoc colligit. C.quando prouo. Barba.in c.quoniam contra,nu.46. uers.limito ego, de prob.Soc.in reg.254.in 2.limit.

18 Tertio Sublimita,nisi extrauagans sit usu approbata, quia tunc perinde habetur ac si esset inserta in uolumine statutorum,secundũ Bal.in procem.Decre. in uerbo,Rex pacificus,nu.45.uer.sed dubitatur.

19 Secundo Limita regulam non procedere in sententia lata contra consuetudinem,ut tenet Alber.in l. 2.uers.quid si contra. C. quando prouoc.& ibi Ioan. Fab.in prin.uers.sed quid si iudicauerit, & ibi Fulg. uers.& ideo.Bal.ibi,col.1.in fi.uers.tamen ualet. Pau. de Cast.in l.cum prolatis, uers. & eodem modo.ff.de re iudi.& ibi Alex.col.3.uer.quid si sententia.Cyn.in l.2.in fi.uers.3.quæritur.C.quando prouo.nõ est necess. Abb.in c.1.col.4.uer.quęro quid si sententia, de re iud.Bal.in c.1.col.7.uers.sed nunquid uolet,de pace Const.Rom.in l.si is, ad quem,col.2.uers.item secus si colligatur.ff.de acq.hæred. Fely.in ca.nonnulli, col.25.uers.pro quibus adduci possunt,de rescr. Soc. in reg.254.in 3.limit.

20 Primo Sublimita in cõsuetudine notoria,ita Bal. in d.l.2.col.1.in fi.uers.item ualet,ubi Io.Fab.uer.sed quid si iudicauerit. C.qñ prouo. non est necess. Abb. in c.1.col.4.uers.quæro quid si sententia, de re iudi. Alex.in l.cum prolatis,col.3.uers. quid aũt si sententia.ff.de re iud.Fely.in c. 1.col.2.uers. amplia.3. de re iud.Rom.in l.si is,ad quem,col.2.uer.item secus.ff.de acq.hær.Roc.in c.fi.col.225.in 8.q.in fi.uer.nõ obstat prædictis,de consue.Fel.in c.nõnulli, col.25.uer. pro quibus adduci potest,de rescr.Soc.in reg.254.in 3.limi.Guido Papæ,decis.292.

21 Secundo Sublimita,nisi sententia sit lata contra stylum curiæ, quia talis sententia lata contra stylum curiæ, est nulla.Guido Papæ,q.292.uers.sed an sententia,refert,& sequitur Cassa.in cons.68.nu.14.uer. item potissimè quia.

22 Tertio Limita principaliter,nam ualet sententia lata contra decis.Rotæ,nec propterea illa dicitur nulla,ut per Fely.in c.1.col.6.de re iud.Card.in c.pastoralis,de fid.instru.Cagnol.in rub.ff.de reg.iur.nu.25. uer.decisiones uero.Cassad.dec.17.circa fin.de pręb.

23 Quarto Limita, qñ contra id,super quo est lata sñia,esset ius certum,secus uerò si esset ius dubiũ,quia sententia lata contra ius dubiũ non est ipso iure nulla,ut est tex.in l.cũ prolatis.ff.de re iud.& tradit Alber.de Rosate in l.2.C.qñ prouo.non est neces.in pri-

mis verbis. Fulg. ibi ver. & aliis duobus. Rom. in l. ſi is, ad quē, col. 2. in fi. verſ. aut ſententia eſt lata. ff. de aeq. hære. Imol. in l. cum prolatis, in 1. not. ff. de re iudic. & in ver. in eadem gl. ibi, vel quia. Cyn. in d. l. 2. in 2. q. C. quando prouoc. non eſt neceſ. & ibi Bar. in 1. oppoſ. ver. ſunt aliæ duæ. Bal. ibi col. 1. in fi. ver. vlt. nota. Bar. in procem. C. col. 4. verſ. item op pono, & in l. qui Romæ. §. duo fratres, in 6. oppo. ff. de verb. obl. & in l. 4. §. hoc aūt iudicium, in fi. ver. vides ergo. ff. de dam. infe. Ant. de But. in c. 1. col. 6. ver. idem ſi iudicat, de conſt. & Imo. ibidem, col. 7. ver. ſi autem vult iudicare. Pau. de Caſt. in l. qui Romæ. §. duo fratres, in fi. ver. vel die, ſecundū Bar. ff. de verb. obl. Iaſ. in l. cum prolatis, col. 3. ver. quintum intellectum. ff. de re ind. Alex. in l. qui Romæ. §. duo fratres, col. 24. verſ. in eadem gl. in fi. de verb. oblig. Bal. in l. fi. col. 1. in prin. verſ. & nota quòd vbi. ff. de inſ. & iu. Ang. in l. 4. §. hoc aūt, ver. & propter hoc. ff. de dam. infect. & ibi Imol. col. 1. verſ. & notabiliter ibi dicit. Iaſ. in l. qui Romæ. §. duo fratres, col. 3. in 3. not. de verb. obl. & Are. in 4. not. Bal. in l. qui cū tutorib. col. 2. verſ. 2. obſtat, de tranſact. ſcotit Ant. de But. in c. cum cauſam, quæ, col. 1. in fi. verſ. per hoc dico, de elect. Ant. de But. in c. 1. col. pe. in fi. ver. in quātum dixi, de re iudi. & ibi Abb. verſ. item fallit. Ant. de But. in c. ab excōicato, col. 4. ver. 4. de reſt. & ibi Imo. col. 7. ver. item ſecus. Ant. de But. in c. per tuas, col. 4. verſ. item oportet, ꝙ ſententia, de ſent. excom. Iaſ. cōſ. 80. col. fi. ver. item ſaltim, vol. 1. Purp. in l. peteus, col. 2. ver. & ideo. C. de pact. Fel. in c. cū ex officii, col. 12. verſ. 5. concluſio, de præſcript. Oldend. in libell. iuris, & æquitat. fol. 311. verſ. 2. cum iudex. Barbat. in c. qm̄ contra, nu. 46. verſ. limito ego, de prob. Fel. in c. 1. col. 7. de re iud. Cur. in conſ. 6. num. 22.

24 Primò Sublimita, niſi ius dubium fuiſſet declaratum per cōem opin. Doct. quia tunc ſententia lata contra ius ita per cōem opi. declaratum, eſſet ipſo iure nulla, ita declarat Bal. in c. 1. §. iudices, de pac. iuram. fir. Alber. de Roſ. in l. 2. ver. quid ſi lex habet. C. quando prouoc. non eſt. neceſſ. Fulgoſ. ibi verſ. ſed & alıis duob. Cyn. in d. l. 2. in 2. q. C. qn̄ prouo. non eſt neceſ. Ang. in l. 4. §. hoc autem, ver. & per hoc. ff. de dam. infect. & ibi Imo. col. 1. verſ. & notabiliter dicit. Abb. in c. 1. col. 3. ver. ſi autem illud, de re iud. & in c. 1. col. pe. de conſtit. Ant. de But. in c. nouimus, de verb. ſig. Syl- ua nupt. fol. 212. in 7. limitat. nu. 71.

¶ Cōtrarium, ꝙ imò ſententia expreſſè lata cōtra cōem opin. non ſit ipſo iure nulla, tenet Imol. in l. qui Romæ. §. duo fratres, col. 6. verſ. & aduerte, quia ſentit glo. ff. de verb. obli. & ibi Pau. de Caſt. in fi. verſ. vel die ſecundū Bald. Alex. in d. l. cum prolatis, col. 3. ver. quintum intellectū. Alex. in d. l. qui Romæ. §. duo fratres, col. 24. ver. in eadem gl. Fely. in c. 1. col. fi. verſ. 6. nota. de conſtit. Grat. conſ. 77. col. pen. verſ. præterea quantū ad rem præſentem, vol. 2. Claud. in d. l. qui Romæ. §. duo fratres, col. 4. ver. in eadem gl. in fi. vbi Soc. in reg. 254. in 7. limit. Ant. de Butr. in c. 1. col. 6. verſ. idem ſi indicat. de conſti. Imo. ibi, col. 7. ver. ſi aūt vult iudicare, & in c. ab excōicato, col. 7. verſ. idem dicit, de reſcr. Alex. in l. 4. §. hoc autem iudicium. ff. de dam. infect. col. fi. verſ. ſed inquantum. Bar. Barba. in c. 1. nu. 142. ver. & dixit etiam, de conſtit.

25 Concorda, quia aut eſt lata ſententia cōtra cōem opinio. non dubiam, & tunc procedit prima opin. vt ſententia ſit ipſo iure nulla, aut eſt lata in materia in qua adeſt conflictus opinionum, & nō manifeſte apparet, quę ſit magis cōis, & tunc procedit ſecunda opinio, vt non ſit ipſo iure nulla, prout ita declarat Fel. in c. 1. in ſeptima Ampliatio. verſ. vnde refert, de re iudi. Grat. in conſ. 77. num. 14. volum. 2.

26 Primò Amplia primam opin. quia iudex qui iudicat contra cōem opin. condemnari debet in ſyndicatu, vt no. Bar. & Ange. in l. 1. C. de pœn. ind. qui male iudi. Gemin. in c. quis neſciat. 11. diſt. Abb. in c. prudentiam, in prin. de off. deleg. Alex. in conſ. 66. in fin. vol. 5. Felyn. in c. 1. col. pen. de conſti.

27 Secundò Amplia, quia qn̄ vna pars eſt communis, res non dicitur dubia, ita dicit Bald. in conſ. 321. vol. 1. idem dicit Io. de Garron. in auth. ex teſtamento, nu. 47. C. de ſecund. nupt.

28 Primò Declara, quia cōis opinio non iudicatur ex numero, ſed ex auctoritate Doctorū, vt dicit Grat. in conſ. 75. col. 3. vol. 2. & idem voluit Alcia. in tract. præſumptio. in 1. regula. in 51. præſumpt.

29 Secundò Declara, quia iudex poteſt recedere à communi opin. quæ poteſt probabili ratione conuinci, ita Iaſ. in conſ. 130. nu. 5. vol. 4.

30 Amplia, quia qn̄ particularis opinio fulcitur meliori ratione, illa eſt tenenda, non autem cōis. Curt. iun. in conſ. 63. nu. 3. & conſ. 160. nu. 12. vbi dicit hāc eſſe communem * opin.

31 Tertiò Declara, quia ſententia lata contra magis cōem opin. non dicitur nulla, quando aderat alia opinio etiam communis. Alex. in d. §. duo fratres, col. 21. Iaſ. in l. cum prolatis, col. pen. ff. de re iud.

32 Quintò Limita, qn̄ ſententia non eſſet contra l. ſcriptam, ſed contra ſimile ipſius legis, ita Ant. de But. in c. 1. col. fi. verſ. idem ſi eſſet, de re iud. Bal. in l. 2. col. 1. in fi. verſ. adde, ꝙ licet. C. quando prouo. nō eſt neceſſ. Inn. in c. cū ſpeciali, col. 1. in glo. in verbo, ſuſpectum, verſ. ſed cum dicat ius, de appel. & ibi Anto. de Butr. ver. quæro quantum, & ibi clarius Abb. col. 2. in fi. verſ. & ſi iudex. & Dec. col. 2. verſ. 2. ſuper iſta glo. Imo. in l. cum prolatis, in 1. not. verſ. idem voluit Inn. ff. de re iud. & col. 1. in fi. & ſeq. ver. addit Imol. in ca. Rom. in l. ſi is, ad quem, col. 2. verſ. hoc nō intellige. ff. de acq. hær. Alex. in l. qui Romæ. §. duo fratres, col. 22. verſ. & dato ēt. de verb. oblig. Cyn. in l. 1. in prin. in 1. oppoſ. C. qn̄ prouoc. non eſt neceſ. verſ. tamen iſta eſt vera lectura. Are. in l. ſi is, ad quem, col. 6. verſ. 2. adde. ff. de acq. hær. Ant. de Butr. in c. 1. col. 9. ver. limita non, de re iud. Dec. in c. qm̄ contra, nu. 35. verſ. primū eſt, de proba. Soc. in reg. 254. in prima limit.

¶ Contrarium ſentit Cyn. in l. 1. col. 1. in 1. q. verſ. non obſtant ll. C. de errore calculi.

Tenendo primam communem opin.

33 Amplia, idem eſſe ēt ſi lata ſit ſententia non cōtra legem expreſſam, ſed contra rationem legis. Anto. de Butr. in c. ab excōicato, col. 4. verſ. 3. hoc verum, de reſcri. & Imo. col. 7. verſ. idem dicit ſecus eſſe, eo. tit. Cy. in l. 1. in 1. oppoſ. verſ. iſta tamen eſt uera lectura. C. quando prouoc. non eſt neceſſ.

¶ Contrarium, vt ſententia lata contra rationem legis dicatur nulla, voluit Ant. de But. in c. 1. col. fi. ver. idem ſi eſſet contra legem, de re ind. & ibi Abb. col. 3. uerſ. quid autem ſi eſt lata, & Alex. in l. cum prolatis, col. 2. uerſ. & ibi in propoſito. ff. de re iud. Dec. in c. cū ſpeciali, col. 2. uerſ. 2. ſuper iſta gl. de appel. Fel. in c. 1. col. 1. de re iu. Io. Crot. in l. qui Romæ. §. duo fratres, col. 21. uerſ. extenditur iſta concluſio, de verb. oblig. Oldend. in libel. iur. & æquitat. fol. 311. uerſ. 3. ſententiam non contra uerba.

34 Sextò Limita, & declara, quia tunc ſententia dicitur ipſo iure nulla, qn̄ error fuit effectualiter expreſſus in ſententia, ſecus aūt ſi hoc colligi poſſit intellectualiter, & non oculariter, ita not. Bal. in c. quo ad tranſlationem, col. fi. de off. dele. Domi. in c. ſolet, in

prin.

prin.in 4.not.de sent. exeõ.in 6. Dec.in c.qm̃ contra, nu.35.de prob.Ias.in l.2.col.3.C.de error.calc.& in l. qui Romæ,§.duo fratres,col.2 t.ff.de verb.obl.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Sententia lata in fauorem illius,cui de iure nulla actio competebat,an sit ipso iure nulla.

1 EX præcedentibus infertur,sñiam condemnatoriam
pro actore latam,cui de de iure nulla actio cõpe
tebat,non esse ipso iure nullam, prout tenuit Bar.in l.
cũ putarem,per illum tex.ff.fam ercisc. Aret.in consil.
85.col.fi.ver.non obstat præmissis.& Soc.cons.78.co
lum.fi.uer.2.principaliter,vol.4.Ias.in l.iustè possidet,
col.3.ver.sed aduerte,ff.de aeq.pos.Alex.in l.si Titius,
col.2.ver.cui adde,ff.de verb.obl.& ibi Are.col.3.ver.
adde in quantũ Bar.Bal.in l. non dubiũ,col.fi.ver.sed
hic est considerandũ,C.de ll.Bar.in l.absentem,col.3.
ver.4.circa hoc,ff.de pœn.ibi,vr̃ q sic.Arc.in c.fraterni
tatis,col.16.ver.& imò sicut,de test.Imo.in l.ita stipu
latus,ver.itẽ adde,ff.de verb.obl.Pau.de Cast.in consi.
247.col.3.ver.q ẽt præfata sint vera,uol.1.dec.Neap.
1.in 1.dub.nu.15.& seq.ver.est bene verum,in nouis.
Rnin.cons.70.col.pen.ver.& dato etiam,uol.5.

¶Contrariam tñ opio.tenet Bar.in l.2. col.1.in fi.
uers.pro declaratione induco ẽt,ff.de dot. prælcg.Mat
tes.in sin.7.Ang.Are.in §.q̃dam,col.2.in fi.uer.qm̃ plu
ra.Iost.de actio.Rom.in cons.224.col.1.in fi.uers.qd
autem.Soc.in l.2.ver.vltimo nota, C.de pact.Rom.in
l.si Titius,col.1.ver.& in quantum Bar. & ibi Ias.col.
2.ver.circa tertiam fallen. vbi dicit istam * communẽ
opin.ff.de verb.oblig.Aymo cons.191.col.1.uersi.1.
quia.Guido Papæ sing.385.uer.de agente.Alex.cons.
136.col.3.vers.si ergo hoc,vol.2.Purp.in l.post vẽdi-
tionem,col.1.vers.3.præsupponit,C.de pact. Alex.cõ
si.166.nu.4.vol.6.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Sententia lata sine probationibus an sit nulla.

PERTINENTER subnectitur alia cõclusio,quę est,
An sententia lata sine vllis probationibus factis,
1 valeat,vel sit ipso iure nulla,& sñiam valere, quia pro-
bationes non sunt de necessaria substãtia ipsius iudicii,
voluit Bar.in l.prolatam,col.2.versi.quæro iuxta præ-
fata,C.de sent.& interloc.omn.iud.vbi tenet sñiam la-
tam nullo dato termino ad probandum,non esse ipso
iure nullã.idem ponit Fran.in c.dilecto,col.49.uersi.
aliquando & tertio. de appell.Fel. in c.ecclesia sanctæ
2 Mariæ,col.11.uers.limita 6.de consti.Et expresse sen
tentiam latam sine vllis probationibus valere,tenet An
ge.in d.l.prolatam,vers.dic,q q̃nque.Bal.in l.cũ & mi
nores,col.2.ver.quæritur ergo,C.si aduer.vend.Card.
in c.ecclesia sanctæ Mariæ,col.2.in 2.q.de const.Abb.
in c.afferre,col.2.uer.2.quòd valeat sententia, de præ
sump.Alex.in l.cum prætor,§.1.col.2.uer.tamen si iu-
dex,ff.de re iud.Imo.in clem.dispendiosam,col.9.vers.
quæro an sententia,de iud.post Card.ibi,col.2.uer.op
pono ad hoc,q semper.Fel.in c.cum venerabilis,col.
13.& seq.ver.2.quod de essentia,de excep.Dec.in l.æ.
nu.37.C.de eden.& in c.ecclesia sanctæ Mariæ,col.8.
& seq.ver.3.conclusio, de const. Franc.in c. dilecto,
col.50.& seq.ver.tertius casus,de app.Alex.in cõ s.105
col.1.ver.accedit ad confirmationem,vol.5.
3 Et propterea dicebat Sal.in l.3.in fi.verbis,C.de sẽ
ten.quæ sine cer.quantit.quòd sententia super eo lata,
super quo non est probatum,non est nulla,sed est con
tra ius litigatoris.
4 ¶Contrarium, vt sñia lata non datis dilationib.ad
probãdum, sit nulla,voluit Bal.in d.l.prolatam,col.1.
ver.2.casu.C.de sent.& in l.cum & minores,col.2.ver.
quæritur ergo,C.si aduer.uend.gl.in summa,2.q.1.ver
si.hoc tamen scias,& ibi Dom.col.pen.versic.& ex illa
gl.Inn.in c.solet,col.1.uer.respondeo, q excommuni
catus,de sent.excommu.in 6. Imo.in c.ecclesia sanctæ
Mariæ,col.3.versi.fateor tamen. & Abb.ibi col.4.ver.
circa hoc,de consti.Franc.in c.dilecto, col.49.uersi.si
5 uerò quæris,de appel. Et expresse sententiam latam si
ne ullis probationibus non ualere tenet gl.fi.in c.eccle
sia sanctæ Mariæ,de consti.& ibi Imo.col.3.uersi. uel
potes etiam dicere. vbi dicit istam * magis commu-
nem opin.Inno.in c.tua,in fi. de cohab.cler.& mulier.
Fel.in c.cæter cæteras, colum. pen.& seq. uersi.ob-
stat huic opinioni,de re iud.Domin.in c.primates,col.
1.uers.nota id,quòd sententia, & in fi.uersi. & ex ista
glo.2.q.1.& in summa,eadẽ causa, & quæstione,col.
pen uer.& sic posset distingui.Præpos.in d.c.primates,
in 5.not.& in fi.uer.& nota ex dicta gl. & in summa,
col.2.in 4.not.Marian.iun.in cons.38.nu.27.uol.2 Fe
ly.in c.ecclesia sanctæ Mariæ,col.5. uer.in gl.fi.usque
ad col.9.ubi in uer.ex quibus omnibus,uidetur tenere
quòd sñia ita lata,sit ipso iure nulla,& licèt ipse loqua
tur quando iudex processit non uisis actis, tamen idẽ
uidetur tenere qñ processit non uisis probationib.in-
ter quæ non facit differentiam. & clarè tenet hanc con-
clusionẽ in 12.col.uer.similiter & fortius,& illud sẽ-
tit Calc.cons.16.col.8.uer.non enim potest ferri sñia:
qui dicit q sententia lata super eo,quòd non est proba
6 tum,est ipso iure nulla.Et in decreto hoc tenuit Grãm.
cons.ciuili.150.col.2.

Tenendo primam opin. quòd sententia lata sine ul
lis probationibus teneat.

7 PRIMÒ Limita,nisi iudex probationes,quas facere
pars offerebat,non admiserit,quia tunc sententia esset
ipso iure nulla.Bal.in l.prolatam, col.1.uers.2.casu,&
ibi Ang.col.1.uers.dic,q quando,C.de sent.& inter-
lo.Ant.de But.in c.ecclesia sanctæ Mariæ,col 4.uersi.
& hæc uera,de const.Imo. in clem.dispendiosam,col.
9.uers.quæro an sentẽtia,de iud.Ang.in Auth.quinim
mo oporteat Episcopos,in §.oportet,uer.not.hic uide
ri testes.Alex.in cons.105.col.1.uer.cedit ad confir-
mationem,uol.5.

¶Contrariũ in hoc tenuit Franc.in cap.dilecto,co
lum.50.uersic.secundus casus,de appellatio.Imola in
c.ecclesia sanctæ Mariæ,colum.4.uersi.& per prædi-
cta etiam.& ibi Felyn.col.11.uers.fortius concludere
uidentur,de constitu.Bal.in c.1.§.item si uasallus,co-
lum.1.uers.sed nunquid tenet sententia,de controuer.
inuestitu.

Sed tenendo primam opinionem tanquam commu
nem,ut sententia sit nulla quando iudex noluit recipe-
re probationes partium.

8 Sublimita,hoc procedere qñ sine iusta causa proba
tiones non admittit, secus uerò quando ex iusta causa
illas noluit recipere.ita declarat Anto.de Butr.in c.ec-
clesia sanctæ Mariæ, col.3.uers.& ideo dicit Innocen-
tius,de const.

9 Nota etiam & declara,quia quando iudex factas pro
bationes non legerit, siue sint probationes utriusque
partis,siue unius tantum, sententia non est ipso iure

nulla, vt uoluit Bal. in l. ab eo, col. 2. vers. deinde nota, C. quomo. & quan. iud. post Inn. in c. cum Bertoldus, col. 1. vers. vel dic, de re iud.

10 Ex hoc igit infertur, vt snīa iudicis, qui nō vidit acta, sit iniqua, & ppea cassanda, nō aūt sit nulla, sm Bal. i l. 2. col. 2. vers. itē dicō, C. de eden. Aog. in l. iudices, col. 1. ver. 2. oot. C. de iud. & in l. prolatam, col. 1. ver. qñq; negotiū. C. de sen. & interloc. Hipp. in l. patre, vel marito, col. 2. & seq. ver. item contra doctrinam, ff. de quęst.

¶ Contrarium q snīa lata, non uisis actis, est ipso iure nulla, ut voluit Imo. in c. ecclesia S. Mariæ, col. 3. uers. satis tñ ur. de const. Bar. in l. 2. col. 1. ver. 3. modo legitur, C. de eden. & ibi Alex. col. 4. ver. 2. adde. Fel. in c. cum venerabilis. col. 15. uer. fallit 4. de excep. Grām. cōs. ciuil. 96. nu. 3. vbi dicit cōem * opi. & tenet ex hoc tm̄ snīam esse nullā, licèt aliàs valeret, & cōs. 119. col. 1.

Tenendo primam partem, vt sententia lata non uisis probationibus non sit nulla.

11 Limita, nisi iudex uiderit iura unius partis tantum, alia parte non negligente, vel contumace. ita Dom. in summa, 2. q. 1. col. pen. versic. sic posset distingui. cum alijs proximè allegandis.

Tenendo secundam partem, quòd sententia, non visis probationibus, sit nulla.

12 Amplia, istud procedere etiam si iudex asserat se habuisse summariam cognitionem illius causæ, vt voluit Dec. in l. 2. nu. 35. C. de edend.

13 Limita, qñ iudex viderit iura, & probationes vnius partis tm̄, qñ alia pars fuit negligens. Fel. in c. ecclesia sanctæ Mariæ, col. 10. ver. limita igitur, de constitu. Domi. in summa, 2. q. 1. col. pe. ver. sic posset distingui. Cassad. decis. 2. nu. 10. de appel.

14 SECVNDÒ Limita conclusionem principalem, vt sententia valeat etiam non factis probationibus, nam hoc non habet locum in causis criminalibus. Marian. iun. in cons. 38. col. fi. vers. 3 dico, vol. 2. Ruin. consi. 68. colum. 3. uersic. nec obstat dum dicebatur, volum. 5. vbi declarat.

15 TERTIÒ Limita, dummodò sententia lata sit cōtra præsentem, & non appellantem, ut no. Card. in c. ecclesia S. Mariæ. in 3. q. de const. de quo dic vt suprà in 6. cōclus. in 4. limit. nu. 18. hoc eo. tit.

Sed tenendo in conclusione principali aliam partē, quod sententia sine probationibus lata sit nulla.

16 Limita in absolutoria rei, quæ lata sine probationibus valet. Imo. in c. ecclesia sanctæ Mariæ, col. 3. versi. fateor tamen, de const.

17 ¶ Contrarium tamen in hoc voluit Franc. in c. dilecto, col. 49. versi. aliquando & 3. de appell. qui tenet, q nullo dato termino actori ad probandum, sententia absolutoria lata pro reo non valeat.

17 Concorda, vt per Felyn. in c. ecclesia sanctæ Mariæ, col. 11. uersi. limita quintò, de const. qui intelligit præcedentem limitationem in absolutoria ab obseruatione iudicii, non autem in absolutoria diffinitiua: & cum hac distinctione poteris has contrarias opiniones concordare.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Sententia notoriè iniqua, an sit ipso iure nulla.

1 SEQVITVR alia conclusio in hac materia, vt snīa cōtinens iniquitatem notoriam, adeo censeat nulla, vt nunquam transeat in iudicatum, vt est tex. in c. inter cæteras, de re iudic. gl. in clem. pastoralis, in verbo, non habebat, de re iudi. Innoc. in c. fraternitatis, col. 1. versi. nota sententiam, de frigid. & malefi. Ant. de But. in c. in præsentia, col. 2. ver si. oppono, q si appareat, de renun. & c. suam, col. 1. uers. nota quod sententia, de pę. Card. in clem. 1. §. coruodem, col. 1. vers. & dicit Io. de Ligna. de for. comp. Rom. in l. si is, ad quem, col. 2. ver. 1. nisi, ff. de acq. hæred. Bal. in l. 1. in fi. C. sent. rescin. nō poss. Ant. de But. in c. inter cæteras, in 1. oppos. in 2. solutionē, de iudic. vbi tenet hoc procedere in notoria iniquitate, secus in manifesta. & ibi Abb. col. fi. versi. hoc tertium membrum. & Fel. ibi col. 5. ver. sexta declaratio, col. 6. vers. secunda conclusio, & col. pen. ver. tertia conclusio. Abb. in c. cum inter, col. 2. vers. nota, quòd etiam, de re iud. & in c. 2. col. 2. uers. nunc aūt quæro, eo. tit. Imo. in clem. si appellationē, in fi. de appel. Abb. in c. significantibus, col. 2. uers. quintus, & vltimus, de purgat. vulgari, & in c. suborta, col. fi. ver. prædictā cōclusionem, de re iud. Abb. in c. quoniam cōtra, col. 10. & ibi Imo. col. 4. ver. inter verò, de prob. Abb. in c. per tuas, col. 1. uersi. aut non est expressus error, de sent. ex commun. & in c. ad quorundam, uers. in gl. 2. de excess. prælat. Ant. de But. in c. cum M. Ferrariensis, col. antepen. uer. nota hoc dictum, de const. & in c. ab excōicato, col. 6. uer. quādoq; dicebam, de rescr. vbi distinguit inter notoriam iniquitatem, & manifestam, & in c. per tuas, col. 4. uer. nota gl. de sent. excom. Dec. cons. 8. nu. 5. uer. & manifesta. gl. pragm. sanct. fol. 38. col. 4. in uerbo, censuræ, sub rubr. de annal. Ruin. in cons. 135. nu. 8. uol. 4. Paris. in consi. 160. nu. 43. uol. 1. & consi. 107. num. 9. & seq. uol. 4. ubi attestatur hanc esse communem * opi. Ang. in l. ciues, in prin. ubi etiam ipse distinguit inter notoriam iniquitatem, & manifestam, C. de appel. Dec. in c. quoniam cōtra, nu. 55. ubi ēt ita tenet, de prob. & similiter cum eadem distinctione transit Paris. in c. quoniam contra, nu. 108. Claud. in l. qui Romæ, §. duo fratres, col. 4. uersi. in quantum ipse Alex. ff. de uerb. obl. Aret. cons. 68. in fi. Barbat. cons. 24. col. 3. uers. præterea facit. uol. 2. Curt. sen. cons. 66. col. 3. uer. imò potius dicit. Card. cons. 55. col. 1. in fi. Alex. in cōsi. 77. col. 1. uol. 3. Curt. sen. in cons. 170. col. 2. uersic. confirmantur præmissa. Afflic. decis. 39. num. 5. Brun. cons. 59. in fi. & cons. 87. col. 5. uer. illud falte in uerum est. Guid. Pap. cons. 61. nu. 7. & in sing. 183. & singul. 295. Bertr. consi. 130. col. 3. uers. præterea sententia, uol. 2. in nou.

2 Declarā, quia tunc dicitur constare de notoria sententiæ iniquitate, qñ illa notoria iniquitas non hēt, nec potest habere disputationem, neq; potest in dubium reuocari: secus si aliqua difficultate obfuscari posset, vt declarat notab. Franc. in c. dilecto, in 52. q. circa fin. de appel. sequitur Ripa in l. 4. §. condemnatum, num. 17. uer. quam sententiam, ff. de re iud.

¶ Contrarium, ut non sufficiat notoria iniustitia, nisi concurrat etiam impossibilitas, uoluit Ant. de But. in c. 1. col. pe. uer. inquantū gl. dicit, de re iud. Card. in clemē. pastoralis, §. rursus, in 3. q. de re iud. vbi quo ad notoriam impossibilitatem, tenet opio. præcedētē. in alia uerò notoria iniustitia distinguit, prout ēt facit Domi. in c. in tantū, col. fi. uersi. aut subest falsa causa. 21. dist. qui multipliciter distinguunt.

Et q ualeat snīa, ēt notoriè iniqua, tenet Bal. in l. 1. col. 2. uer. sed quid si iste filius, C. ne fil. pro patre, & in l. ciues, col. 1. uersi. illud tamen nota, C. de appell. Aret. in c. quoniam contra, col. 10. & seq. uer. 3. adde, ubi licèt in notorio impossibili teneat primam opinionem, in alio tamen notorio tenet contrarium. Bald. in cap. si quando, uersi. item hic est casus, de re iud. & in c. inter cæteras, uersic. quæro quando, eod. titu. Felyn. in c. per tuas,

mas,col. 2. vers.& hæc quæst.de sent. excomm. Soc.in reg.362.in 5.fall.

Tenendo primam * communem opioionem

3 Amplia,nam idem est in sñia cēsurarum, in qua notoria iniquitas reddit sententiam nullam, vt per Host. in c.per tuas,col.2.ver.intolerabilem errorē. & ibi Io. And.col.fi.de sent.excom. Ant.de But.in c.ab excommunicato,col.3.ver.quarto casu,de rescr. Abb.in c.cū Apostolus,col.2.ver.in gl.in verbo,contenti,de censi. Ant.de Butr.in c. Odoardus, col. 2.vers.pro concord. opinionnm,de solut.& ibi Abb.col.3.uer.in glo.quæ est gloss.pragma.sanctio.fol.138. colum. 4. in verbo, censuræ.

¶Contrarium,quod imò sententia excōicationis,ēt notoriè iniusta,non censeatur nulla, nisi habeat ēt annexam causam impossibilitatis, voluit Arch.in c.Romana,circa fi.super verbo volentes,de sen.excom. in 6.& ibi Io.And.col.2.vers.dicit aūt.Abb.in c.per tuas,col. 3.ver.aut continet errorē,de sent.excom. Arch.in c.venerabilibns.circa fi.de sent.excomm.in 6.

4 Primò Limita,quia si principalis conclusio intelligatur in alio notorio,q̄ in eo,quod solum dr̄ notoriū, quia de eo constet in actis,rectè procedit,prout loquitur Aret.in c.qm̄ contra,col.12.ver.3.adde dictis, de prob.Si verò de tali notorio loqnimur,quod tantummodo ea ratione est notorium,quia de eo constat per acta iudicialia , tunc ista conclusio non potest de iure procedere,quia iniquitas,quæ es actis percipitur,non facit sñiam nullā:quinimò est valida,& transit in iudicatum,vt voluit Bar.in l.1.& ibi Bal.ver.tu dic,& Ange.vers.sed si non esset,& Sal.col.1.versi. aut errorem non exprimit.& ibi Pau.de Cast.col.1.ver.circa fm mēbrum.& Ales. vers.tū magis cōis & verior est opinio. & ibi Odofr.in vers.eadem distinctio.& Iacobi.col.fi. vers.aliqn̄ verò,& ibi Dec.col.2.in fi. & seq.uers.4.& vlt. vbi hanc dicit * cōem opi.& ēt dicit cōem Rimin. ibi,in ver.in gl.mag.ibi,qn̄ verò, C.de errore calculi. Inn.in c.p.& g.de off.deleg.col.2. ver. alii dicunt. Fel. in c.inter cæteras,col. 1.ver.prima cōclusio, de re iud. & in c.qm̄ cōtra,col.14.ver.primus casus,& ibi Imo. ver.si aūt iudex,& ibi Ant.de But.col.16.ver.si transiuit,& ibi Dec.nu.36.& Paris.nu.110.& seq.de prob. Ant.de But.in c.cum Bertoldus,col.6.vers.quintus casus,de re iud.Pau.de Cast.in l.seruo, §.cum prætor,colum.2.ff.ad Treb.Ale.in l.præsens,in 1.not.ff.de re iu. vbi dicit istam * cōem,& in cons.123.col.4.uers.quo ad propositum,vol.1.Afflict. decis.28.nu.8.& decis. 47.nu.3.& seq.qui dicit cōem. Corn.cons.302.col.fi. ver.nec obstat,vol.1.Bal.in l ex diuerso,§.si in iudicio, vers.contra,ff.sol.mat. & ibi Imo.ver.item non obstat. Rom.col.1.& seq.uer.2.quòd sententia,& ibi Alex.colum.3.ver.sed dubiū est.Anch.in c.ea,quæ, col.8.ver. alio verò casu,de reg.iur.in 6.Bald.in l.prolatam,col. 1.ver.tertium exemplum,C.de sent. ubi dicit ita communiter tenere Doc.Abb.in c.inter cæteras,col.2.ver. aut error non fuit expressus, de re iud. Ant.de Butr.in c.ab excommunicato,colum.3.versi.4.casu,de rescrip. Curt.iun.consi. 97.col.2.versi. præterea & fortius, & cons.170.col.2.versic. confirmo præmissa. Afflict.super constitu.in situ.de seruan. indemn. comitibus. nu. 15.& seq.Barb.cōs.18.col.4.ver.& si quispiam, vol.1.

5 Hinc dīit Doc.quod notoriū nō reddit sñiam nullā,nisi error sit expressus in sñia, vt dicit Inn. in c.cū in oñis, col.1.in fi.uer.imò idē,& ibi Io.And.col.3.ī prin.ver. & dicit Inn.& Ant.de But.col.5.ver.2.dicit contrariū, & Abb.col.5.uer.& nota hæc verba, de concess.præb.

¶Contrarium,quod imò ēt notoriū resultans ex actis, reddat sñiam nullā,voluit Iac.de Are.Pet.& Cyn.in l. ex diuerso,§.fi.ff.sol.matr.Cy.in l.1.col.1.ver.sed quid si iudex,C.de error.calc.Guid.Papæ sing. 183. Alex. qui dicit * cōem opi.in cons.91.col.1.uersi. quia licèt, uol.6.Lofred.cons.32.col.pen.uer.& hæc conclusio. Cuma.in l.cū prolatis,uer.illa opinio, de re iud.Rom. in l.admonendi,nu. 20.ff.de iureiu. Imo.in c.cum dilecta,col.fi.uer.sic obstat,& in fi.uer.facit ad materiam, de rescr.Ias.in l.1.col.3.uer.2.est.C.de errore calculi, Paris.cōs.107.nu.10.uol.4.Barb.in c.qm̄ cōtra,nu.52. uer.Bal.in d.l.1.de prob.Card.in c.cū ī nostris,col.6. in 3.q.de cōcess.præb.Ang.in l.si pars,uer.in eadē gl.ff. de inoff.test.Rot.in nou.decis.341.in fi.uers.& hoc uerū.Rui.cons.209.col.10.uer.nec ualuit bannū, vol.1. Bertr.cōs.130.col.3.uer.pterea sñia pfata,uol.2.ī nou.

Tenendo primam opin.magis * communem

6 Primò Sublimita, nisi sñia hēat expressum relationē ad acta,ex quib.iniqtas appareat,ut tradit Bart.in l. 1.col.1.uer,qn̄que nō est expssus , & ibi Ias.col.3.uer. ī 2.casu,ubi dicit * cōem opi.& Dec.col.2.uer. 2.Bar. cōclusio,C.de erro.cal.Inn.in c.cum Bertoldus,col.2. in gl.in uerb.concessimus.& ibi An.de Bu.col.6.uer. quintus casus,de re iu.Imo.in l.si is,ad quē, col.2.uer. ex prædictis.& ibi Ias.nu.19.& seq.ff.de acq.hær.Bal. in l.exceptione,cir.fi.uers.sed quid si exprimit, ff de fideius.Ant.de Bu.in c.ab excōicato,col.5. uer.qn̄q; fertur sñia,de resc.Imo.in l.ex diuerso,§.si in iudicio,col. 1.uer.& intellige,ff.sol.ma. An.de Bu.in c.qm̄ cōtra, col.pe.uer.ex actis.& ibi Imo.col.4.uer.interdū uerò. & Dec.no.37.uer.tertius casus, de prob. Franc.in c.dilecto,col.45.& seq.uer. sed tum considera aliquos casus,de app.Alex.in cons.123. col.4. uer.tamen quoad propositum,uol.1.Soc.in cons.99. nu.13. uer.ex quo apparet,uol.3.ubi dicit *istam cōem opi.Cur.iun.cōs. 170.col.2.uer.confirmantur præmissa.Abb.in c.inter cæteras,col.2.uer.qn̄q; nō est expressus.& uer.si uerò apparet,de re iu.Affli.decis.39.nu.5.& deci.47.col.1. uer.sed per me fuit.Imo.in l.qui Romę,§.duo fratres, col.7.uer.tu adde,ff.de uer.obl.Rom.in l.si is ad quē, nu.16.ff.de acq.hær.Ant.de Bu.in c.in præsentia, col. 2.uer.quandoque allegatur,de renun.Fel.in c.inter cęteras,col.1.& seq.uer.recipit ista conclusio, de re iud. Barba.consi.18.col.4.uer.& si quispiam,uol.1.Soc.in regula 254.in 1.limi.Grau.cons.135.col.1.

7 Amplia,ut istud procedat etiam in sñia excōicationis,ut tradit Soc.post alios in cons.99.nu.13. uol.3.

¶Contrariū,circa primā sublimitationē,tenet Inn. in c.qm̄ cōtra.circa fi.et ibi Host.col.fi.uer.sed nimis , et ibi Io.And.col.fi.uer.imò plus.et Abb.nu.21. uers. Inno.et ibi Fel.col.15.uer.secūdus casus, et uer. sextus casus,de prob.Bal.in l.1.col.1.uer.tu dic,et ibi Pau.de Cast.col.1.et seq.uer.circa fm.Aret.ibi in fi.uer.et aduertas ultimò,C.de error.calc.ubi tenet quod sñia referēs se ad acta pbatoria,non sit ipso iure nulla.Pau.de Cas. in l.si is ad quē,col.1.uer.ī gl.fi.& ibi Aret.col.pe.uer. sed q̄nt sup isto casu,ff.de acq.hære.Bal. in repet.l.qd ergo,§.pęna grauior,col.4. uersi.subsequenter reuoco in dubium,ff.de his qui not.infam.et in l.prolatā,col.1. uer.tertium exēplū est,C. de sent.et interloc.et ibi Sal. uer.itē pñt dicere.Bal.in l.1.uer.et no.quod aliquid, C.de uind.liberta.Are.in c.qm̄ contra , col.13.uers.si uellet saluare,de prob.Afflict.decis.28.nu.5.et seq.

8 Infert igit̄ ex pdictis non ualere sñiam,qn̄ dictū esset p iudicem in ea,cōdēno talē,quia p Titiū,et Seiū testes est probatū,si in ueritate Titius , et Seius testes nō probant.ita Inn.in c.cum Bertoldus,col.2.in gl.in uerbo,concessimus,et ibi Ant.de But.col.6.uer.secundus casus,de re iu.Ant.de But.in c.ab excōicato,col.5.uer. qn̄que fertur sñia,de rescript.et in c. quoniam contra,

col. pen. vers. si ex actis, & ibi Imo. col. 4. vers. interdum verò, & ibi Dec. nu. 37. de prob. Imo. in l. si is, ad quē, col. 2. vers. ex prædictis, & ibi Roma. nu. 16. & ibi Ias. col. 4 ver. nota diligenter, ff. de acq. hæred. Imo. in l. ex diuerso, §. in iudicio, col. 1. ver. & intellige, ff. sol. mat. & in l. qui Romæ, §. duo fratres, col. 7. versi. tu adde, ff. de verb. obl. Abb. in c. inter cæteras, col. 2. ver. si verò apparet, de re iud. vbi dicit quòd istud dictum est magis verum, & magis * commune. Barba. in c. quoniam contra, nu. 50. & ibi Aret. col. 13. uer. tu verò breuiter, de probatio.

¶ Contrarium, quòd imò snia sic lata, quia per Titium, & Seium, est probatum, valeat, licèt per Titiū, & Seiū non sit probatū, voluit Inn. in c. quoniam contra, in fi. verst. imò plus, & ibi Host. col. fi. vers. vnde si iudex. & Io. And. col. fi. vers. imò plus, & Abb. col. 12. vers. Ion: & Host. & Fel. col. 15. vers. sextus casus. Pau. de Cast. in l. si is, ad quem, col. 1. ver. in gl. fi. ff. de acq. hære. Ant. de But. in c. in præsentia, col. 2. ver. quique allegatur, de renun. Bal. in l. 2. col. 1. vers. quæro, quid si error, C. de re iud. & in l. prolatam, col. 1. ver. tertium exemplum, C. de sent. & ibi Sal. col. 1. ver. item pōt dicere. Aret. in l. si is, ad quem, col. pen. versi. sed quæritur super isto casu, ff. de acq. hære. Aret. in l. 1. circa fi. C. de errore calc. vers. vlt. aduertas, vbi tenet quòd sententia referens se ad acta probatoria, non sit ipso iure nulla. Bald. in repet. l. quid ergò, in §. pœna grauior, col. 4. vers. subsequenter reuoco in dubium, ff. de his, qui not. infam. Bal. in l. 1. ver. & notā quòd aliquid, C. de vindi. libertat. Afflic. decis. 28. nu. 5. & seq.

9 Primò Concorda has opiniones, prout aliqui dicebant. nam aut est lata snia cōdemnatoria, quia per Titiū, & Seium testes est probatum: & tunc si per illos testes non est probatum, illa snia condemnatoria non valet, & ita procedat prima opi. Aut est lata snia absolutoria, quia per Titium, & Seium testes non est probatum, si tñ fuerat per illos probatum, tūc illa snia possit valere, eo quia potuit iudex pronuncians testib. quamuis probantibus fidem non adhibere. ita dicebat Ant. de But. in c. qm̄ contra, col. pe. ver. si ex actis productis, de proba. & ita voluit Imo. in l. si is, ad quē, col. 2. ver. ex prædictis, & ibi Rom. nu. 16. & Aret. col. pen. ver. & posita dicta cōi opi. ff. de acq. hæred. Aret. in l. 1. in fi. ver. vlt. aduertas. & ibi Ias. col. 3 vers. limita nisi, & Iacobi. col. pen. vers. aliqn̄ verò error, & ibi Rimin. vers. in gl. mag. C. de errore calc. Aret. in cons. 75. col. 2. vers. & quia hoc non est. Imo. in l. Diuus, col. pen. vers. vnū tamen notandum, ff. de re iud. Fel. in c. inter cæteras, col. 2. versi. secunda declaratio, de re iud.

Contra istam distinctionē tenet Phil. Fran. in c. dilecto, col. 46. vers. tu aduerte, de app. & Fel. in c. quoniā contra, col. 15. vers. secundus casus, de prob.

10 Secundò Concorda, vt prima opi. procedat qn̄ iudex in snia dixisset, quia per Titium, & Seium testes est probatum, vt apparet ex actis. & ita verificatur prima opinio, vt sententia non valeat. Secus verò si in snia diceretur, quia per Titium, & Seium testes est probatū, & non diceretur, vt ex actis constat. quo casu procederet secunda opinio, vt sententia sustineatur. Ita distinguebat Abb. in c. qm̄ contra, nu. 21. de prob. & Alex. in l. ex diuerso, in §. si in iudicio, col. 2. ver. potes opiniones concordare, ff. sol. mat. Fely. in c. inter cæteras, col. 3. ver. obstat 2. de re iud. & Franc. in c. dilecto, col. 46. ver. Panormitanus tamen, de appel.

Contra hanc distinctionem tenet Aret. in cons. 75. col. 2. vers. nec potest habere locum.

11 Primò Amplia præcedentem sublimitationem, ut sententia habens expressam relationem ad acta reddatur nulla, etiam si in genere facta sit relatio ad acta, licèt non ad certam partem actorum, ut tenet Aret. in l. si is, ad quem, col. pen. uers. & aduerte diligenter, ff. de acq. hæred. Dec. in c. quoniam cōtra, nu. 37. uers. & maximè, de probatio.

¶ Contrarium, ut requiratur specifica, & indiuidualis relatio, uolut Aret. sibi ipsi contrarius in cons. 55. col. 2. uers. nec obstat quod dixit.

12 Secundò Amplia, etiam si sententia non se referat expressè ad acta, sed error consistat in ea parte actorū, ad quam de necessitate refertur snia sine expressa relatione, ut tradit Bar. in l. 2. uers. aut est lata simpliciter. & ibi Iacob. col. pe. uersi. aliquando uerò error est. & ibi Dec. col. 3. uer. tertia conclusio. & Rimin. in uer. in gl. magna. ubi declarat. C. de erro. calc. Bal. in l. 2. circa fi. uer. sed si in libello. C. de re iud. Ang. in l. 1. §. itē si calculi. ff. quæ sent. sine appel. restin. Alex. consi. 81. col. 1. uer. plus dicit Bal. uol. 2. Abb. in c. inter cæteras, col. 2. uer. aut est lata sententia. & ibi Fely. declaratio 3. col. uer. 4. declaratio, de re iud. ubi tripliciter restringit. Aret. in l. si Titius, col. fi. uer. in uno tamē casu. ff. de uer. obl. Fel. in c. quoniam contra, col. 14. uer. istum casum limita. & ibi Dec. nu. 36. uers. & prædicta conclusio. & Paris. nu. 111. uer. & circa materiam, de prob. Gramm. cons. ciuil. 135. col. 1.

13 Tertiò Amplia, ut snia sit ipso iure nulla, etiam si habeat relationem ad probationes à iure reprobatas, ut est tex. in c. 2. de purga. uulg. & tenet Bal. in l. libertorū, C. de testi. Alex. in l. rei iudicatæ, §. 1. ff. sol. mat. Bar. quem ibi sequitur Alex. in l. certa ratione, C. quomodo & quando iud. Alex. in l. si is, ad quem, ff. de acq. hære. Dec. in consi. 473. col. 3. uers. & breuiter, Fel. in c. inter cæteras, col. 6. uer. 7. declaratio, de re iud. Afflic. decis. 47. nu. 5.

14 Primò Limita principalem sublimitationem, nisi snia se referret ad acta per uerba enunciatiua, ut quia diceret, Visis actis, uel uisis testibus, uel uisis probationibus: quia talis relatio non infirmaret sententiam, ut no. Bal. in l. 2. col. 1. uers. quæro quid si error, C. de re iud. Aret. in l. si is ad quem, col. pen. ff. de acq. hæredit. Dec. in l. 1. col. 3. uer. & ista conclusio procedit, C. de errore calc. Ant. de But. in cons. 27. col. 1. uer. quia opinio aliæ. Aret. cōns. 157. col. 1. & seq. uer. ex secundo & capite, & in c. quoniam contra, col. 14. uers. hoc autē uidetur. & ibi Paris. nu. 110. uersic. tertio limitatur, de prob. Ias. in l. præsens, uers. adde etiam, ff. de re iud. Fel. in c. inter cæteras, col. 3. uers. tertia declaratio, de re iudic. Afflict. qui dicit * communem opinionem decis. 47. num. 4.

¶ Contrarium sentit Fel. in c. quoniam contra, col. 14. uers. tertius casus. de prob.

15 Secundò Limita eandem sublimitationem, nam licèt iniquitas, quæ ex actis resultat, non reddat sententiam ipso iure nullam, nisi habeat expressam relationē ad acta, tamen secus est in decreto euidenter iniusto, uel ex falsa causa interposito, quod est ipso iure nullū, ut ponit gl. fi. circa fi. in l. 2. uers. & idem contingit, & ibi Bar. in uer. oppono de l. Seiæ, & ibi Bal. in 3. oppo. & Sal. in 4. opp. Fulg. uers. in eadem l. Seiæ, & ibi Pau. de Castr. uers. procedit, C. quando prouoc. non necess. Imo. in l. si is, ad quem, col. 1. uer. tu potes confugere, & ibi Rom. uers. quid autem in decreto, ff. de acq. hær. Ang. qui declarat in l. fi. col. 1. uers. hæc uerò in sententiis. & ibi Alber. colum. fin. uers. sed an idem. & ibi Ias. col. 2. uers. aduerte tamen ad nonnulla, ff. de iust. & iur. Paris. cons. 41. col. pen. uersi. & dicit Alber. uol. 4. & in consi. 100. num. 35. uol. 1. & cons. 12. num. 63. uol. 2. Claud. in l. iustè possidet, col. 1. uers. contra quam. & col. 2.

col.1.ver.3.adde,ff. de acq.poss.Curt.Iun.in cõs. 170. col. 1. ver.ergo succedit. Alex.cõs.69.col.1.ver. sed his non obstant ib.vol.3.Rebuff.in concor.sub rub.de cõclus.Lateran.concil.ver.3.quæritur. Alciat. in 3.reg.in 10.præsump.Rui.qui declarat,in cons. 12.col.2. vers. non obstat prædictis,vol.4.& in cons.157. col.7.ver. nõ obstat 3.vol.4.vbi ẽt declarat. Alex.in l. iustè possidet,col.3.vbi pluribus modis limitat,& col.6.ff.de acquir.poss.Pau.de Cast.cons.201.in prin.vol.1. & col. 1.in fi.vbi declarat. Dec.cons.403.nu.20.ver.& est regulare. Paris.in cons.85.nu.41.vol.3.

¶Contrarium in decreto probat tex.in l.si pupillorum,§.quid ergo,ff.de reb.eorum.

16 Amplia idem esse in interlocutoria,quę etiam dicit ipso iure nulla.Fulgos.in l.2.ver. in eadem,ibi l. Sciæ, & ibi Pau.de Cast.ver.itẽ procedit,C.quando prouoc. non est necess.Roman.in l.si is,ad quem,col.2.ver.itẽ hæc distinctio.ff.de acq.hęred.Bal.in l.ex stipulatione, vers.nota in hac l.C.de sent.Rebuff.in l.quod iussit, in 2.not.nu.275.ff.de re iud.

¶Contrariũ in sẽtẽtia interlocutoria tenuit Claud. in l.iustè possidet,col.1.ver.nõ.n.puto,ff.de acq.poss. Bal.in l.petendæ,in 1.not.C.de temp.in integ.restit.

● Tenendo primam * communem opinionẽ vt decretum ex falsa causa interpositum sit ipso iure nullum.

17 Primò Amplia,vt dicat etiã nullum,si falsa cã non sit expressa in decreto. Alex.in cons.207.col.3.ver.circa pręfata,vol.7.vbi dicit * cõem opin.& cons.69.col. 2.vol.3.& in cons.147.vol.7.Rota in antiq.decis.443. Soc.in cons.99.col.7.vol.3.Rebuff.in concord.sub rubrica de concl.Lateran.concil.ver.secunda ẽt procedit, vbi ẽt trib.aliis modis ampliat,& plurib.modis limitat. dec.Neap.51.in nou.ad quẽ breuitatis cã me remitto.

18 Secundò Amplia,etiam si decretum sit interpositum partim ex causa vera,partim ex causa falsa.Paris.in cons.100.nu.31.vol.1.Rebuf.in concord. sub rubr.de conclus.Lateran.concil.ver.3.ostende. vbi latè. Alcia. de p̃sump.in 3.reg.in 10.præsump. Alex.in l.iustè possidet,nu.20.ver.vbi aũt decretum, & nu.22.uers.istã tamen conclusionẽ,ff.de acq.poss. Rui.cons.12.col.2. ver.nec obstat prædictis,vbi limitat.vol.4.Dec.in cõs. 403.col.5.& consi.479.col.2. decis.Neap.51.in nou. Tiraq.tradit latissimè in regula cessante causa,in 22.limit.num.6.& seq.

19 Amplia,vt ista ampliatio extendatur ẽt ad inuestituram,quæ facta partim ex causa vera, & partim ex cã falsa vitiatur.Fel.in cons.33.nu.20.

20 Declara tamen proximam ampliationem procedere,quando illæ causæ essent copulatiuæ,non autem distributiuę,prout latè declarat Tiraq.in d.regula,cessante causa,in 22.limit.num.12.& seq.

De appellationibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

An a sententia Principis appelletur.

1 Licet à sententia Principis non appelleť, l.1.ff.quis,& a quo.tamen quando princeps pronunciat ad alterius relationem, appellatur. ita tenet Roma. in cons. 21. Soc.in cons.195.col.3. versi. postremo posito. Dec.in c.intimasti, col.fi.uers.tertius casus, & ibi Philip.Franc.col.3.de appell. Paris.in tract.syndic. fol.21.Ripa in c.1.circa tertiam col.de rescr. Nicol.in concordia gl.6.in 19.casu,Abb.in 1.disp.incip.Episcopus,col.13.apost.ad Fel.in rubr.de appel. col.3.apost. ad Paridem de Puteo in tract.syndic.fol.20. Gozad.in consi.101.col.2.Rebuff.in l.quod iussit, in 2.not.nu. 52.ff.de re iud.Ruin.consi.30.col.2.volum.4. Grammа.decis.35.

2 ¶Contrarium,q̃ a sententia non appelletur,sed tãtum a relatione,cum nec a rescripto principis appelletur,tenuit Abb.in c.intimasti,col.fi.vers.tertius actus, de appel.& ibi Imo.col.1.Ang.Aret.in l.1.§.1.in fi. ff. de app.recip.Dom.in c.biduũ,§.si quidem,& ibi Card. Alex.qui declarat consilium Rom.2.q.9. & q̃ non appelletur, sed sit exequenda, & in hoc male loquatur Rom. tenet decis.Neap.111.in nouis.

3 Cõcorda,vt per Iac.Botrig.in l.1.in fi.C.de relatio. qui ita distinguit,nam aut pars habuit copiam relationis,& non potest appellare:aut non habuit,& tunc potest appellare.

● Tenendo primam opin.magis * communem

4 Primò Limita, vt Princeps non teneatur deferre tali appellationi,sed potest,si vult. Rebuf.in l.quod iussit,in 2.not.nu.54.ff.de re iud.

5 Secundò Limita,vt per talem appellationem non impediatur executio,ita Abb.in d.disp.prima,inci. Episcopus,col.13.

6 Tertiò Limita,quia appellatur a Principe male informato ad eundem melius informandum.Rebuf.in d. l.quod iussit.in 2.not.nu.53.ff.de re iud.

7 Et nota, quia sicuti supplicatio contra sententiam Principis,ita pariter nec restitutio in integrum impedit executionem.decis.Neap.53.in nou. Tiraq.de nobilit. cap.28.num.17. Licet aliàs regulariter prohibita appellatione, non intelligatur prohibita supplicatio, seu recursus, vt per Grammatic.post alios, decis.35. num.4.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Appellans redeundo ad iudicem a quo,dicitur renunciare suæ appellationi,

1 Vtilis est in hac materia conclusio illa,de qua habetur in c.gratum,de off.del. Vt ille,qui per sẽtentiam vnius iudicis est condemnatus, & ab eius sñia appellat,si postea ad eundẽ iudicẽ redit,dicať appellationi suæ renũciasse.Idẽ p̃bat tex.in c.sollicitudinẽ,de app.& ponit Inn.ĩ c.qõnẽ,de app.et ĩ c.quafrõte,eo.ti.

2 Primò Amplia, ut cõclusio procedat ẽt si quis cõpareat coram alio iudice,a quo nõ appellauit,si modò sit superior illius iudicis,a quo appellatũ fuit,prout voluit Abb. in c.sollicitudinem,in vlt.no. & ibi Dec.in 6. not.de appell.apostill.ad decis.Tholos.193.

3 Secundò Amplia,vt censeať renunciatũ appellationi,ẽt si iudex nihil fecerit, sed pars tñ appellans coram ipso cõparuerit.ita Dom.in c.cõcertationi, col.fi. ver.sed pone,de app.in 6.& in c.ei,qui,§.nõ enim,2.q. 6.Fel.in c.cũ sit Romana,col.4.ver.3.de appell.& fuit opinio Inn.in c.quoad consultationẽ. circa prin.in gl. in verbo,recipiens,de re iud.& ibi Fel.col.4.

4 Tertiò Amplia, vt hoc procedat nedum in ipso principali, sed ẽt in eius procuratore comparente corã iudice à quo,vt tenet Bella.decis 137. Fel. in c.quoad consultationem,col.6.ver.adde etiam, de re iud.

5 Primò Limita hanc conclusionem, quando aliquis redit ad iudicem, a quo appellauit ante ap-

pellationem interpositam, quia non propterea vr renũciare appellationi interponẽdæ. Inn. in d. c. sollicitudinem, circa fi. super gl. in verbo, renunciare, & in c. quo ad consultationẽ, circa prin. in gl. in verbo, recipiẽs, de re iud. Rot. in nou. decis. 287. Pely. in c. cum venissent, col. 2. vers. in glos. 2. de test. Host. in c. significauerunt, col. 3. & ibi Imo. col. 1. circa fi. vers. & aduerte, de test. Abb. in d. c. quo ad consultationẽ, nu. 15. & ibi Ant. de But. col. 3. ver. oppono q per susceptionẽ, & ibi Fely. col. 4. vers. pp difficultatem huius tex. vbi dicit * istam cõem opi. Rom. in rub. de arb. col. 15. Ant. de But. in c. gratũ, col. fi. ver. vlt. limita. & ver. 2. limitatio est. & ibi Fel. col. 3. ver. nota ibi text. de off. deleg. Imo. in l. 4. §. si qs condemnatus, ff. de re iud. Io. An. in c. fi. col. 1. in fi. & ibi Dom. in §. 1. in prin. de app. in 6. Dom. in ca. si à iudice, col. 3. ver. noto tñ incidenter, de app. in 6. Soc. in cons. 220. col. fi. & cons. 104. col. fi. vol. 4.

¶ Contrarium tñ, quod non sit facienda ista differẽtia, an appellatio sit interposita, vel interponẽda, voluit Ang. in l. cum ex causa, col. a. ff. de app. Dec. in c. gratũ, col. 2. de off. deleg.

6 Amplia primam opinionem tanquam * cõem, locũ habere et si quis compareat coram iudice grauãte, & ab eo recipiat terminum, vel aliud faciat coram eo nõ sponte, sed ab ipso iudice requisitus, vt dicit Abb. in d. c. sollicitudinẽ, in fi. & ibi Fran. col. pen. ver. aliqñ & 5. de app. Abb. in c. significauerũt, in fi. de test. & in c. quo ad cõsultationem, nu. 15. de re iud. apostil ad decis. Tholos. 193. in prin. Io. An. in c. fi. col. 1. in fi. & ibi Dom. in §. 1. in prin. de app. in 6. Fel. in c. gratum, col. 3. uersi. 2. intellige, de off. deleg.

¶ Contrarium sentit Dec. in d. c. gratum, col. 2. ver. & hoc fatetur, vbi dicit q nulla est differẽtia, si quis vel sponte recipiat terminum, vel recipiat iussus ab ipso iudice, ex quo ab eo põterat appellare.

7 Primò Sublimita, hanc primam limitationẽ, nisi rediens ad iudicẽ aliquid faciat in executione grauaminis iam illati, quia tunc non põt amplius appellare. ita sentit gl. 1. in l. ad solutionem, C. de re iud. Imo. in c. significauerunt, col. 1. ver. & aduerte, de test. Bal. in d. l. ad solutionem, in prin. C. de re iud. Fel. in d. c. sollicitudinẽ, col. 6. ver. aliqñ & 4. de app. & in c. significauerũt, col. 1. in fi. de test. & ibi Imo. col. 1. ver. & aduerte. sentit Inn. in d. c. sollicitudinem, super gl. in verbo, renunciare, & sequitur ibi Io. And. col. 3. & ibi Abb. in fi. de app. Abb. in c. quoad consultationem, nu. 15. de re iud. & ibi Anto. de Butr. colum. 3. versi. oppono quod per susceptionem Milis in verbo, appellationi interponendæ. Felyn. in d. c. gratum, col. 3. versi. intellige primo, de off. deleg.

8 Amplia idẽ esse in recipiente terminũ ad soluendũ iuxta formam sñiæ, qui censetur suæ appellationi renũciare, vt dicit Pau. de Cast. in l. ad solutionem, C. de re iud. Cæp. in consi. ciui. 30. in fi. Barb. in apost. ad Bal. in d. l. ad solutionem, C. de re iud.

9 Amplia istã ampliationẽ, et si quis iussus à iudice talẽ terminũ recipiat, prout vñr tenere Doc. suprà alleg. & in specie Ant. de But. & Abb. in c. quoad consultationẽ, & ibi Fel. col. 2. & seq. ver. limita 2. de re iud. Ab. in d. c. sollicitudinem, de app. Milis in verbo, appellationi interponendæ. Rot. in nou. decis. 287.

¶ Contrarium tenuit Imo. in c. quoad cõsultationẽ, col. 3. vers. item vr velle. Aret. in c. significauerunt, col. 4. ver. retenta tamẽ, de test. Io. And. in c. fi. col. 1. & ibi Dom. in §. 1. in prin. de app. in 6. Fel. in d. c. gratũ, col. 3. ver. 2. intellige, de off. deleg. Fel. in c. significauerũt, col. 1. in fi. de test. Io. Fab. in d. l. ad solutionem, C. de re iud. quẽ refert & sequit Guid. Papæ in sing. 813. Barba. in apost. ad Bald. in d. l. ad solutionem, Soc. in cõs. 104. col. fi. vol. 4. & cons. 220. col. fi. eo. uol.

¶ Contrarium, quoad primam sublimitationem, tenuit Ant. de But. in d. c. gratum, col. fi. ver. vltimo limita. & vers. 2. limitatio est, de off. deleg. qui loquit in termino dato ad satisfacien. & idem tenet Imo. in l. 4. §. si quis condemnatus, ff. de re iud.

10 Secundò Sublimita, qñ ipsemet condẽnatus petit terminum sponte, et super alio articu. ab ipso iudice, vt uoluit Abb. in c. sollicitudinẽ, in fi. & ibi Fran. col. pe. ver. aliqñ & 6. de app. vbi dicit cõem * opi. Rot. in nou. decis. 287. ver. sed quid iuris. Imo. in c. quoad cõsultationẽ, col. 3. ver. sed aduerte, & ibi Fel. col. 5. ver. limita 4. de re iud. Soc. i cõs. 220. col. fi. & cõs. 104. col. fi. vol. 4.

11 Tertiò Sublimita, qñ pars grauata, vltrò, non iussa a iudice, nec termino petito, producit testes vel instrumenta in causa coram eodem iudice, quia censetur renunciare etiam appellationi interponendæ, ita Inn. in d. c. sollicitudinem, de appel. & ibi Philip. Franc. col. pen. ver. aliquando, & septimo. Io. And. in c. fi. col. 1. in fi. de appel. lib. 6.

12 Limita has duas sublimitationes, nisi pars grauata litigaret coram eodem iudice, & propter metum nõ auderet appellare: nam non propterea videretur appellationi interponẽdæ renunciare, si de hoc protestata fuisset. Inn. in c. si iustus metus, de app. Fel. in c. gratũ, col. fi. ver. 11. limita, de off. deleg.

13 Secundò principaliter Limita, qñ quis litigaret coram primo iudice propter metũ, corã quo expressisset causam grauaminis, quia propterea cẽsetur appellasse, & comparendo non diceretur renunciare interpositæ appellationi. Inn. in c. si iustus metus, de app. Fel. in d. c. gratum, col. fi. in 11. limit. de off. deleg.

14 Tertiò Limita, qñ pars grauata compareret corã iudice grauante pro reuocatione grauaminis. Rot. in nou. dec. 287. in fi. ibi, crederem q si actus, gl. in c. si à iudice, in gl. in verbo, Renetius, de app. li. 6. Abb. in c. gratũ, col. 2. ver. hoc limita, de off. deleg. & in c. quoad consultationẽ, col. 4. ver. dominus Ant. de re iud. & in c. cũ venissent, col. 3. uers. uel solue ultra omnes, de eo, qui mit. in poss. causa rei ser. Philip. Fran. in c. cũ teneamur, de app. in ult. not. & in c. si à iudice, col. 3. uer. tu aduerte, de app. in 6. & in c. sollicitudinem, col. 4. in 4. limit. de app. Imo. in d. c. gratum, in prin. uer. item not. ex 2. par. & ibi Ant. de But. in 4. not. & i 2. opp. Rom. sing. 791. apostil. ad decis. Tholos. 193. in 6. & 7. limi. Fel. in c. cũ venissent, col. 2. uer. idem si actus tenderet, de test. spol Hipp. in l. unius, §. custodiæ, col. 6. uersi. & quod dicta protestatio, ff. de quæst. Soc. in regu. 25. in ult. fall. Soc. in consi. 21. col. 2. uol. 4. ubi dicit communem * opin. Berous, q. 131.

¶ Contrarium uoluit Dec. in d. c. sollicitudinem, in 6. not. de appel.

15 Concorda per Dom. in c. si a iudice, col. 2. uer. in fi. gl. de app. in 6. ex mente Pau. de Eleaz. & Io. de Ligna. qui hac distinctione utuntur, nam aut comparuit grauatus coram iudice grauante per modum simplicis informationis: & tunc non censetur renunciare appellationi: aut uerò iudicialiter comparet, & censeatur appellationi renũciasse: istam etiam dist. sequitur Fel. in d. c. gratum, col. 3. uer. 2. limita. & sequitur Dec. in d. c. gratum, in col. 2. in 2. limit. declarando etiam, ut non censeatur renunciare appellationi, quãdo instat ut cognoscatur de grauamine ad effectum illud reuocandi, & idem tradit Dec. in cap. cum teneamur, in 3. notab. de appellat. quæ distinctio fuit de mente Rotæ in d. decis. 287. ibi, nisi peteret a iudice, qu pronũciaret super executione.

16 Am-

16 Amplia primam communem opin. extendi posse in quolibet actu non contrario appellationi, vt per Fely. in consi. 13. nu. 2. & seq.

17 QVARTÒ Limita, si iudex a quo detulerit appellationi, quia ēt q̄ grauatos compareret coram eo, tñ nō ppea renunciat appellationi. Rota in nou. decis. 363. Rom. in cons. 501. in 2. col. in fi. Fran. in c. si iudice, in 3. col. ver. & adde primo, de appel. in 6. apost. ad decis. Tholos. 143. in 10. limi. Soc. in cons. 21. in prin. vol. 4.

¶Contrariam aūt opin. sequitur Franc. in c. sollicitudinē, in 4. col. in 3. limit. de app. Fel. in c. gratū, col. pe. in 5. limit. & ibi Alex. col. pen. io 5. limit. Fran. in c. cum appellatio, §. si verò, col. 2. vers. tu aduerte, quia Rot. de appel. in 6. & istam partē sensit Soc. in cons. 21. col. 2. ver. confirmo hoc, vol. 4. & sentit Io. Mon. in c. cum appellationibus, nu. 6. de app. lib. 6. & ibi Io. And. nu. 6. ibi, & quod aduersario inuito.

Veritas istius limitationis pendet ab eo, an de consensu partium iudex qui detulit appellationi posit in causa procedere: de quo vide Rot. in decis. nou. 70. Prob. in addit. ad Io. Monac. in c. cum appellationib. de appel. in 6. latè Rebuff. in l. quod iussit, in 1. no. nu. 82. & seq. ff. de re iud.

Tenendo primam opinionem.

18 Sublimita illā procedere in delegato, secus verò in ordinario. ita Rot. in d. decis. 363. in fi. ita Soc. cons. 21. in prin. vol. 4. & apost. ad decis. Tholo. 193. in 1. fall.

¶Contrarium voluit Dec. in c. cum cessante, nu. 18. de appel. & ibi Philip. Fran. in 6. limit. ver. amplius per prædicta infertur.

19 QVINTÒ Limita principaliter, qñ cōparitio facta corā iudice a quo, nō fuit acceptata, quia tunc pars nō cēsetur appellationi renūciasse. Ant. de But. in c. gratū, in 4. not. & in fi. verb. de offi. dele. & fuit optima gl. in c. cū venissent, in verbo, obtinuit, de eo, qui mit. in pos. cau rei ser. Rom cons. 792. Abb. in d. c. cum venissent, nu. 8. Fel. in c. gratum, col. pen. in 3. limi. & ibi Dec. col. pe. io 3. limit. qui sublimitat, de off. dele. Phil. Frā. in c. sollicitudinem, col. 4. de app. Fely. in c. capitulum, col. 13. uer. confirmatur illa sexta, de resc. Fel. idem in c. cū venissent, col. 2. in ver. in gl. 2. io prin. de test. apost. ad decis. Tholos. 193. in 14. fall. Soc. in reg. 25. in 1. fal. Bal. in d. c. cū venissent. nu. 7. & 8. de eo qui mit. in pos. caus. rei ser. Io. Crot. in c. 1. col. 2. in 2. no. de const. lib. 6. Mil. in verbo, appellationi renūciare. Barb. in apost. ad Bal. in l. ad solutionem, C. de re iud.

¶Contrarium tenet Gomes. in c. 1. char. 40. ver. sed aduertendum, de const. lib. 6.

20 SEXTÒ Limita, qñ adiretur iudex non tanquam iudex, sed tanquam bonus vir, quia fortè condemnatus quærit compositionem cum victore, ut per Fel. in cap. gratum, col. fi. in 9. limit. Soc. in reg. 25. in 2. fal. apost. ad decis. Tholos. 193. in 4. fall. Ant. de But. in c. cum venissent, col. 3. versi. vel secuodo hic addidit. & ibi Abb. nu. 9. de eo, qui mit. in pos. causa rei seruan. & ibi Ioan. And. col. fi. ver. io gl. 3.

21 SEPTIMÒ Limita qñ iudex a quo aditur, vt cām instructā ad iudices suos remittat, vt dicit Ant. de But. in c. cum venissent, col. 3. ver. vel quinto si aditur: de eo, q. mit. in pos. causa rei ser. & ibi Abb. nu. 9. uers. alii dicūt istum legatum. Socin. in reg. 25. in 3. falleo. Io. And. in dicto cap. cum venissent, circa fi. de eo, qui mitt. in poss. causa rei seruan. Milis in verbo, appellationi renuociare.

22 OCTAVÒ Limita, quando iudex a quo, esset talis, q. posset cognoscere ēt de causis, de qoib. ab ipso est appellatū, vt tenet Ant. de But. in d. c. cum venissent, col. 3. uers. vel tertio. post Host. col. 2. ibi, cautionem stādi, & ibi Abb. nu. 9. ver. alii dicunt istum habuisse, de eo, qui mitt. in poss. causa rei ser. Fel. in d. c. gratum, col. pe. in 8. limit. Io. And. io d. c. cum venissent, circa fi. versi. alii dicunt. & ibi Bal. nu. 8. de eo qui mitt. in pos. causa rei seruan. Socin. in regul. 25. io 4. fallen. apostill. ad decis. Tholos. 195. in 8. fall. Milis in verbo, appellationi renonciare.

23 NONÒ Limita regulam esse intelligendam, si actus factus coram iudice a quo, sonat in agere, secus verò si sonat in pati, quia tunc non censetur renunciatum appellationi. Ant. de But. in c. cùm venissent, col. pen. ver. & adde sextum, de eo, qui mitt. io pos. causa rei ser. Roma. in sing. 793. Ant. de But. in c. gratum, in 4. no. in fi. col. ver. not. limitationem primam, de off. dele. Fel. in c. gratum, col. pen. ver. vltra Abbatem hic. & ibi Dec. in 4. limit. licèt dicat Inn. q̄ ad probandam limitationem allegatur tex. in c. olim, de rest. spol. qui non vr̄ probare hanc limitationem. Fel. in d. c. cum venissent, col. 2. ver. item si obediret. Dom. in c. si a iudice, col. 3. uersi. non obstat ratio, de app. in 6. Fran. in c. sollicitudinē, in 4. col. in 1. limit. apost. ad decis. Tholos. 193. in 11. limit. Milis in verbo, appellationi renūciare. Soc. in cōs. 220. col. fi. & cons. 104. col. fi. vol. 4. Albe. de Ros. in l. ad solutionem, C. de re iud. Barb. in apost. ad Bal. in d. l. ad solutionem, C. de re iud.

24 X. Limita, quando comparens coram iudice grauāte compareret, cum protestatione, q̄ propterea non intendebat renunciare appellationi. ita probat tex. in d. c. sollicitudinem, io fi. & ibi gl. fi. Inn. in c. quæstioni, de app. & in c. qua fronte. eo. tit. Host. in c. significauerūt, col. 3. versi. quid si iudex, de test. & ibi Io. And. col. 2. ver. quæro hic. Host. Philip. Fran. in c. sollicitudinem, in 6. col. ver. & subdit. Hipp. in l. vnius, §. custodiæ, col. 6. versicul. facit quod in simili, ff. de quæstio. apostill. ad decis. Tholos. 193. Cyn. in l. ad solutionem, C. de re iudic.

25 Sublimita, nisi iudex, vel pars contradiceret protestationi præfatæ. Guid. Papæ q. 364.

26 XI. Limita, qñ quis compareret coram iudice excōmunicante, & ab eo peteret absolutionē, vt dicit apostil. ad decis. Tholos. 193. in 2. fallen.

¶Contrarium tamen voluit Inn. in c. quæstioni, & in c. qua ratione, de appell.

27 Concorda has contrarias opiniones, vt per Abb. in c. q̄oni, nu. 5. & 6. de appel. nam aut appellans cōparet coram iudice vt reuocet grauamen excōicationis, ad hoc vt possit pendente appellatione comparere, & tūc non censetur renūciare appellationi: aut comparet ad effectum ut uideatur de iustitia, uel iniustitia causæ, & tunc censeat̄ appellationi renunciare: & ista distinctio Abb. est a Doct. approbata.

28 XII. Limita, quia rediens ad iudicem ad qoē & producēs iura corā eo, ut idē iudex ab executione abstineat, non ppea ur̄ appellationi renunciare, ut tenet Rot. in nou. decis. 475. Philip. Fran. in c. cum teneamur, col. 1. in fi. uer. not. bene, de app. & in c. sollicitudinem, col. 4. uer. sed aduerte, ubi limitat ex mente Dominorum in d. decis. 475. io fi. apost. ad dec. Tholos. 193. in 12. lim.

29 XIII. Limita, nam si compareat quis corā iudice à quo, pro reuocatione attentatorum, non per hoc ur̄ appellationi renunciare. Abb. in c. cū teneamur, in 2 no. de appel. & ibi Dec. in 3. no. qui sublimitat. apost. ad decis. Tholos. 193. in 3. fall.

30 XIIII. Limita, qñ quis cōpareret corā iudice a quo, ab eo petendo ut prouideat, ne ipse appellans turbet̄ in sua possessione, ut dicit Paris. cons. 54. nu. 21. uol. 3.

31 XV. Limita, quando iudex a qoo adiretur extraiudicialiter, & non in forma iudicii. Domi. in c. si a iudice,

col. 3. de appel. in 6. & ibi Franc. col. 2. Abb. in c. cũ venissent. nu. 9. de eo qui mitt. in possess. caus. rei seruan. Dec. in c. cum teneamur, col. 1. in 3. no. de appell. apostill. ad decis. Tholos. 193. in 4. fall. Milis in verbo, appellationi renunciare.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Condemnatus petens terminum, dicitur appellationi renunciasse.

1 PRoximè ad præcedentẽ conclusionẽ subnectitur alia, de qua in l. ad solutionẽ, C. de re iud. vbi hr̃, ꝙ qui est condemnatus à iudice, si petit terminum ad soluendum illud, de quo in sñia est condemnatus, censetur sñiæ acquieuisse, & appellationi renunciasse, idẽ ponit Bar. cons. 149. Rom. cons. 9. Franc. in c. sollicitudinem, col. pen. de appel. Cæpol. cons. 30. col. fi.

2 PRIMÒ Amplia nedum qñ ipse principalis petit terminum ad soluendum, sed ẽtsi procurator terminũ ad soluendum peteret, vt per Fel. in c. quoad consultationem, col. 6. vers. adde etiam, de re iudic. refert & sequitur Hipp. in sing. 187.

3 SECVNDÒ Amplia regulã locum habere siue fuerit appellatũ, siue non, vt ponit gl. 1. in d. l. ad solutionem, & Pau. de Cast. ibi, Cæp. in cõs. ciuili 30. & istam dicit * cõem Alc. in apostil. ad Bar. in d. l. ad solutionẽ, C. de re iud. quã tenet in prin. & in fi. d. apostil. Ang. in l. cũ ex causa, col. 2. de appell. Gram. decis. 103.

4 ¶ Contrarium, ꝙ censeatur tm̃ renunciatum appellationi interpositæ, non aũt appellationi interponẽdæ, qñ quia acceptat terminum sibi datum a iudice, voluit Inn. in c. quoad consultationem. & ibi Abb. & Fel. col. 4. qui dicit dictum Inn. cõiter * approbari de re iud. & ẽt hanc opin. duobus modis declarat Soc. consi. 220. col. fi. & cons. 104. col. fi. vol. 4. Imo. in l. 4. §. si quis cõdemnatus, ff. de re iud. Barb. in apostil. ad Bal. in d. l. ad solutionem, C. de re iudic.

5 TERTIÒ Amplia, vt nedum istud procedat in petitione termini ad soluendũ, sed ẽt in offerente se soluturum, vt voluit Gozad. cons. 98. nu. 19. ex mente Corn. cons. 259. vol. 1. col. 1. & seq.

6 Limita hoc in offerente cautionẽ de stando iuri, vt per Alex. in apost. ad Bar. in d. l. ad solutionẽ, de re iud.

7 QVARTÒ Amplia idem esse in eo, qui spõte soluit. Gramma. decis. 113. nu. 41.

8 PRIMÒ Limita, qñ actus factus corã iudice a quo, q vr̃ approbatiuus sñiæ latæ, sonat in agere, secus verò si sonat in pati, vt declarat Soc. cons. 220. col. fi. & consi. 104. col. fi. vol. 4. Fel. in c. quo ad consultationẽ, col. 6. vers. datur alia limitatio, de re iud. Alb. de Ros. in d. l. ad solutionẽ. Alex. in apostil. ad Bar. in d. l. ad solutionẽ. Barb. in apost. ad Bal. in d. l. ad solutionẽ, C. de re iud. Pau. de Cast. in d. l. ad solutionem, col. 1. & de hoc dictum est supra in præced. conclu. in 9. limit.

9 SECVNDÒ Limita, qñ condemnatus peteret terminum sponte a iudice grauantẽ, secus verò si terminum nõ petitum, sed a iudice datum simpliciter acceptaret. Soc. in d. cons. 104. in fi. vol. 4. & cons. 220. col. fi. Fel. in c. significauerunt, col. 1. in fi. de testi. Io. Fab. in d. l. ad solutionem, Guid. Papæ sing. 813.

¶ Contrarium tenet Philip. Fran. in c. sollicitudinẽ, col. 5. de appell.

Vide in prima ampliatione primæ limitationis in conclus. præceden.

10 TERTIÒ Limita, nisi condemnatus soluisset cõpulsus a iudice, quia non propterea diceretur renunciare appellationi, aut acquiescere sententiæ, ita Guido Papę in sing. suo 813. ex mente Ioan. Fab. in d. l. ad solutionem, C. de re iud.

11 Amplia ẽt idem esse si quis soluisset ponte, & sine vlla protestatione, stãte statuto quòd contra sñiam nulla possit opponi exceptio, sed quis soluere teneatur, vt dicit Imo. in cons. 145. col. 6. & seq.

12 QVARTÒ Limita, qñ quia recipit terminum ex certa scientia, secus verò qñ per errorem, vt per Bal. & Sal. in d. l. ad solutionem. Fel. in c. quo ad consultationem, col. 6. ver. limita etiam, de re iud. Alex. in apost. ad Bar. in d. l. ad solutionem, C. de re iud.

13 QVINTÒ Limita, nisi petens dilationem illam petat cum protestatione, ꝙ non intendit renunciare appellationi, vt ponit Cy. in d. l. ad solutionẽ, C. de re iud. Fel. in c. quo ad consultationem, nu. 5. de re iud.

14 SEXTÒ Limita, quia regula duntaxat locum hẽt, qñ nulla alia coniectura capi potest, nisi vt videatur sentẽtia approbata. ita Imo. in cons. 145. col. 6.

15 SEPTIMÒ Limita, quia appellans ab excõicatione, & nihilominus illã obseruans non dr̃ renunciare appellationi, cũ excõicatio nõ dicatur suspensa per appellationẽ. Imo. & ibi Ant. de But. in c. olim, el 3. col. 2. de rest. spol. Fel. in c. quo ad consultationẽ, nu. 7. vers. datr̃ alia, de re iud. vbi dicit id eò magis verum esse, si appellans protestetur se ea de causa excõmunicationem obseruare, quia timet, ne excommunicatio teneat.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMNETVM.

Appellari an possit a decreto de exequendo.

1 LICET ab executione nõ appelletur, l. ab executione, C. quor. appel. l. ab executore, ff. de appell.

Tamen maxima est varietas inter Doct. an appelletr̃ à sententia de exequendo, prout appellari posse tenet gl. 1. in d. l. ab executione, C. quor. appell. & ibi Bar. in 1. opp. & Ang. in 1. col. vers. sed si non pronunciasset, & ibi Sal. vers. oppono contra primum. vbi dicit Doct. ita communiter * tenere. & ibi Io. Fab. in primis verbis, idem voluit gl. 1. in l. ab executore, ff. de appell. Spec. in tit. de appella. §. in quibus, ver. & scias, Bar. in l. si cum exceptione, §. hæc autem actio, in fi. vers. item quæro an ab vtroque, ff. de eo, quod met. caus. Bal. in addit. 2. ad Spec. in tit. de appel. uers. aliud est. Abb. in c. quo ad consultationem, col. pen. ver. concludo ergo, de re iud. Alex. consi. 97. col. fi. uol. 6. & consil. 113. col. pen. in fi. versi. accedit quia, vol. 5. Soc. in consi. 300. col. fi. ver. nam licèt. Corn. consi. 38. col. 2. vers. præterea etiam, vol. 4. & cons. 148. col. fin. versi. nec obstat, eod. vol. & cons. 221. col. 2. versic. licèt multi. Soc. in regula 26. in quinta limitatio. Io. de Anania in consil. 26. in primis verbis.

Et pro hac parte facit; nam licet quis non possit ab excõicatione appellare, tñ à pronunciatione qua quis dicitur excommunicatus, appellare poterit, vt no. gl. in ver. priuatos. in ca. cupientes, §. quod si per viginti, de elect. in 6. & tradit Fel. in c. parochianos, de sent. excom. vbi hoc declarat.

¶ Contrariam autem opin. sentit gl. in l. si cum exceptione, in §. hæc autem, in gl. in verbo datam, versic. sed tamen dic, ff. de eo, quod met. cau. Alber. in l. ab executione, C. quorum appel. in princip. versic. item tenet hic. & Odofred. versicul. si iudex pronunciat, colum. 1. versic. quæritur circa litteram. Bal. in l. ab executione, C.

quon

quor.appel.in 1.col.in fi.ver.tñ modo quæro nũquid. & ibi Pan.de Cast.in prim.ver.& aduertẽdũ, Fulg.col. 1.in gl.1.Io.And.in addit.ad Spec. in tit.de appell. §. iu quib.ver.& scias, Alex.cõs.181.col.pen.in fi.ver.fortius dico,vol.6.Ant.de But.in c. quo ad cõsultationẽ, col.fi.ver.aduerte tñ,de re iud.istã tenet & dicit * communẽ Ale.cõs.95.col.2.ver.quid aũt,vol.2.Spec.in ti. de execu.sent.§.breuiter, vers. sed ſm eum. Bart.in l.ab executione,in 2.not.ff.de appel.& ibi Ang.col. 2.vers. in gl. 1.& ibi etiã Imo.col.1.ver.in gl.1. Fel.qui dicit istã cõem opin.in d.c. quoad consultationem, col.9. ver.a pronnnciatione, de re iud. Corn. qui hanc dicit magis communem opi.in cons.17.nu.20.vol.2.Dec. Neap.1.in nou.nu.17.Dec. qui dicit istam communẽ opin.in c.nouit,in 4.notabi.de appellat.Grat.qui dicit communem in cons. 109.col. 1.vol. 2.Ruin.consi.78. col.1. vol.5.qui dicit communem.

¶Tenendo hanc vltimam opin. magis communẽ

2 PRIMÒ Limita, dummodo ista pronunciatio solũ illud idẽ grauamen contineret,quod in prima cõtinebatur, secus aũt qñ ex ea nouum grauamẽ inferretur. Spec.& ibi Ioan.And.in tit.de execut. sentent.§. pen. ver.sed secundum eum. Ang.in l.si cum exceptione,§. hæc autem,ff.quod met.cau.Fel.post Abb.in c.quo ad consultationem,nu.16.ver.limita 2.de appel.idem sentit Ruin.in cons.78.col.1.vol.5.

3 SECUNDÒ Limita,qñ pronunciatio fieret intra tẽpus, intra quod poterat etiam appellari a prima snia. Ang.& Imo.in l.ab executione,C.quorum appel.Fel. in d.c.quo ad consultationem,nu.17.de re iud.

4 TERTIÒ Limita,si super eo in quo petitur executio non esset lata aliqua sententia,prout not.Sal.in d.l. ab exequutione,quam sequitur etiam Fel.in c. quo ad cõsultationem,nu.15.uers.limita primo.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Appellatus,an appellãs debeat probare,vel acta reprobare in causa appellationis.

1 DVBITANT Doctores,an acta prioris instãtię exhibere teneat appellãs, vel appellatus in cã appellõnia, quæ quidẽ quæstio dependet ab alia. An in causa appellationis debeat probare appellatus, vel appellãs,in quo articulo distinguendi sunt plures casus.

2 PRIMA igitur sit conclusio,qñ quæritur,quis probet appellationem legitimè interpositã, videlicet infra decem dies,apostolos petitos congruo loco,& tempore,& * communiter concluditur, vt hæc probatio spectet ad appellantẽ,prout tenet Bart.in l.hi qui ad ciuilia,C.de appel.& in l.1.ff.si tut.vel curat. appel. & in Authen.de his,qui ingred.collat.3.Specul.in tit. de appel.in §.de officio,in fi.Ioan. And.in c.Romana, col. 3.in verbo constiterit,de appell.in 6. & ibi Domin.in §.si vero,col. 3. vers.quæro quare,& ibi Philip. Franc. col. 1.ver.immò etiam.Bal.Sal.in d.l.hi,qui ad ciuilia, col.3.versi.si autem quæritur de solennitate. Cyn.in l. per hanc,nu.5.C.de temp.appell.Abb.in c. in præsentia,col.fin.de renunc.Præpos.in c.ut dilectus,col.pen. & fin.de appell.Io. Fab. in d.l.hi qui ad ciuilia, & ibi Cyn.in quarta oppositio.Decisio Tholos.& ibi apost. Decis.341.Franc.in c.dilecti, col.4.de appell. & ista fuit opinio Archid.in c.Romana, col. 3.super verbo, proponet,de appell.in 6.Pract.Pap.in tit.de for.appel. à diffini. in gl.in verbo,& inquantũ,ver.proinde quæritur.Dec.in cons.293.col.1.Rot.in nou.decis.190.

Et facit,quod dicit Rota in nou.decis.316.vbi concluditur, quod non præsumitur appellatio interposita infra decem dies a die notitiæ,nisi probetur.

3 PRIMÒ Amplia,vt idẽ dicẽdum sit ad hoc, vt verificetur sñiam sic latam fuisse,quia talia probatio faciẽda est per ipsum appellantem,Abb.in d.c.in pręsentia,nu. 25.de renun.Præpo.in d.c.vt debitum, col.fi.de app.

4 SECUNDÒ Amplia, nam etiã, qui dicit sententiam nullam,ipse tenetur ad productionem actorum, ex quibus debet docere de illius nullitate.& hoc,quando infra debitum tempus reclamauerit,quia si post tempus fuerit reclamatum,ex quo actus iudicis videtur iam approbatus, tenetur appellatus per exhibitionem actorũ ostendere validitatem suæ sententiæ,ita declarat Aim. de antiq.temp.in 2.part.nu.13.

5 Limita principalẽ conclusionem,qñ appellans aliũde habere non posset sententiam,seu acta, & illa peteret ab appellato, nam tunc compellitur appellatus illa exhibere,vt tradit Spe.in tit.de instr.edit.§.nunc dicamus,ver.sed pone,pete coram iudice.

Declara,quia Inn.quem cõiter Doct. sequuntur in c.G.perpetuus,de fid.instr.ponit tres casus,in quibus iudex potest decernere appellatum non posse snia lata iuuari. Quorum primus est, qñ ipse negat sententiam latam fuisse;secundus est quando illam non vult exhibere;tertius & vltimus est,si neget sententiam habere: de quibus omnibus,pro pleniori huius materiæ cognitione particulariter videndum erit.

6 PRIMUS igit casus est, qñ appellatus negat sñiam latam,& tunc oẽs ferè admittunt hanc conclusionem, vt iudex possit in hoc casu decernere appellatum non posse iuuari snia prædicta,vt dicit Inn.in d.c.G.perpetuus,de fide instr.& ibi Bal.in fi.& Ant.de But. col.1. in prin.Abb.col.3.ver.& non stãdo in verbis,& Imol. col.1.in fi.vers.in gl.fi.& ibi Fel.col.pen.in fin.Lap.al leg.10.in fi.Ioan.Andr. in d.c.Romana,col.3.in verbo,constiterit,de appel.lib.6.& ibi Dom.in §.hi verò, col.2.ver.quæro quare,& ibi Philip.Franc.col.1. vers. immò etiam.Pet.de Anch. in c.1.in 9.not.de appell.in 6.Card.in c.constitutionem,§.insuper,in 7.q.de elect. Bald.in l.2.col.1. ver. iuxta hoc quæro. C. vt lit.pend. Aret.in l.2.col.1.vers.in glo.1.C.de eden.Bald.in rep. l.secundæ,col.13.vers.item potest quia perdere, ff. de iureiur. & in Margarita sua, in verbo appellatus, qui obtinuit sententiam.Angel. cons.194.circa fin.Dec.in c.1.col.pen.vers. primus est, de probat.Ange. Aret.in l.1.in princi.ff.quæ sent.sine appe.rescin.Pract.Pap.in tit. de for.appel.à diffin.in gl.in verbo,& in quantum, in fi.apost.ad Dec.Thol.341.Franc.in c.ex rõne, col. 10.ver.3.quæritur,de appell.vbi saluat istam opin. ab obiectione aliquorum,qui tenent contrarium.

7 SECUNDUS casus,in quo procedit conclusio Inn. est, quando appellatus fatetur sententiam latam, & eam penès se habere, sed illam exhibere non vult, & in hoc casu omnes etiam sequuntur conclusio. Inn. quod iudex posit decernere, vt appellato dicta sentẽtia proficere non possit, prout etiam voluit Bar. in l.1. §.edenda,ff.de eden.& in l.2.colum.2.C. de eden.in l. si appellationem,in fin.C.de appel.Dec.in c.1. colum. fin.ver.tertius & vltimus,de probat.Imola in c.G.perpetuus,col.1.in fi.in vers.in glo.fi.de fide instrum.Rimin.in l.2.col.3.C.de eden. Pet.de Anch.in cap. 1.in 9.nota.de appellatio.in 6. Salycet.in d.l.1.in princip. C.de edend.& ibi Alexan.colum.2.in fin.versic.in gl. 1.Franc.in d.c.ex ratione,col.21.vers.3.in contrariũ, de appell.

¶Cõtrarium,tenet Ful.in d.l.2.& clarius,& expressius Pau.de Cast.ibi.

PRI-

8 PRIMO Amplia primam communem opi. etiam si respondere nollet ipse appellatus, an illam haberet, vel non haberet. Ant. de Butr. in c. G. perpetuus, col. 1. de fid. instru.

9 Et propterea Pract. Pap. in tit. de for. appel. a diffin. in §. inquantum, in fi. dicit, quod in eius præiudiciū appellatus non respondens, habetur pro confesso.

10 SECVNDO Amplia idem esse, si appellatus non cōparcat, quia in eius cōtomaciā procedi pōt ad sniam in fauorē appellantis, etiā si aliàs non cōster nec de snia, nec de appellōne. Cōpostell. in c. super literis, de rest. & idem voluit Archid. in c. Romana, col. 3. de appel. in 6. ver. sed pone quòd, quem refert, & sequitur Feder. de Sen. in cōs. 20 a. Ant. de But. in c. G. perpetuus, col. 2. de fide instr. Areti. in l. 2. C. de eden.

11 ¶ Contra istud dictum videtur facere communis conclusio, de qua videbimus infra in secunda conclus. principali, vbi habetur, quod altero absente in causa appellationis, ille debet probare, qui instat pro causæ expeditione.

Concorda, vt illud procedat, quando potest haberi processus primæ instantiæ. Conclusio vero Compost. & Arch. & aliorum intelligitur, quando processus haberi non potest.

12 Cōtra hanc proximā ampliationem Cōpost. Fede. & Archi. in c. g. perpetuus, in fi. facit, quia si non est appellatum, vel si ēt fuerit prouocatum per talem appellationem, quę non deuoluit, etiam q̄ appellatus sit contumax, tunc quia iudex appellōnis non est iudex, propterea in causa procedere non potest nisi prius declaret se iudicem competentem: & ita etiam declarat Philip. Fran. in c. Romana, §. si verò, col. 1. de appell. in 6. ver. & per prædicta, & illud vr̄ tenere Purpu. in l. 2. nu. 47. C. de eden. qui intelligit illud dictum Cōpost.

13 Fede. & Archid. qn̄ saltem de appellatione & eius tenore constat per testes, & dicit q̄ aliter nō potest procedere dictum Inn. in c. g. perpetuus, vt iudex appella. possit mandare, quòd sententia, & processus primę instantiæ non proficiant appellato. & idem voluit Felyn. in c. g. perpetuus, col. pen. in fi. de fide instr. & ista intelligentia videtur approbata.

14 TERTIVS casus magis dubitabilis est, quādo appellatus negat penès se habere sententiam primò latā: in quo casu Bar. in d. l. 2. C. de eden. tenet etiam in hoc casu procedere dictum Inn. in d. c. g. perpetuus, & vltra Bar. tenet idem Bal. in l. hi, qui ad ciuilia, col. 2. vers. quæritur Ion Dec. in c. 1. col. pen. ver. secūdus casus est, de probat. Fel. in c. g. perpetuus, col. fin. vers. & istud vulgare dictum, de fide instr. Purpur. in l. 2. num. 53. vbi dicit * communem. C. de edend. & Riminald. ibi colu. 3. vers. in glo. 1. qui dicit hanc opio. esse * magis communem.

Amplia, & limita hanc cōclusionem plurib. modis, vt per Fel. in d. c. g. perpetuus, col. pen. & seq. de fid. instr. & per Purpu. in d. l. 2. nu. 53. & seq. & ibi per Riminald. col. 3. C. de edend. quas ampliationes, & limitationes ibi videas.

15 SECVNDA est conclusio principalis, q̄ acta sniam, vel appellationem iustificantia ille tenetur reproducere, vel aliàs probare in causa appellationis, qui pro sententia instat, qn̄ vnus prosequitur causam, alter verò abest a iudicio tanquam contumax, ita Bart. in d. l. hi qui ad ciuilia, C. de app. & in l. 1. ff. si tutor, vel cura. & in auth. de his, qui ingred. ad app. col. 3. Cyn. in l. per hanc, in 5. q. C. de temp. app. licèt non expressè. Bald. in d. l. hi, qui ad ciuilia, col. 2. versic. modo hic quæritur. Abb. in c. in præsentia, col. fi. vers. aut dubitatur de iniustitia, de renunc. decis. Tholos. 341. Fel. in c. cum inter, col. 6. vers. fuit etiam dictum Bart. de except. Idem Bal. in apostil. ad Spec. in tit. de appell. col. 12. vers. quęritur quis debeat probare, & istam dicit * communem Præp. in c. vt debitus, col. pen. de appel. Cyn. in l. 1. C. si aduers. credit.

¶ Cōtrarium autē tenet Aret. in c. intelleximus, col. 2. de iudic. ver. vnde dixit Bart. Præpos. ex mente Matthes. in c. vt debitus, col. fi. ver. de hoc videtur absordū, de appel. apostil. ad decis. Tholos. 341.

16 Concorda, vt per Aret. in c. qm̄ contra, col. 9. vers. pro intellectu, & declaratione, de proba. vt ista vltima opi. procedat in probationibus faciendis de nouo inspicientibus principale negotium, quas non tenetur facere appellans prosequens causam altero absente per cōtumaciā, sed acta prioris instantiæ bene tenetur reproducere, & ita procedit prima opinio.

¶ Tenendo primam opinionem

17 PRIMO Limita, nā tunc probat appellans, appellato non prosequente, qn̄ ipse non posset obtinere reuocationem primæ, nisi facta pleniori probatione, secus si non esset necessaria alia ꝓbatio, vt puta qn̄ reus fuit cōdēnatus, actore nō probante, & reus appellauit: vel si reus absolutus fuit, actore suam intētionē planè probante, & actor appellauit, nam tunc non tenetur appellans plus probare, quam primo probasset. Præpos. in c. vt debitus, col. fi. ver. sed si appellans, de appel.

18 SECVNDO Limita, nisi præsumptio sit pro illo, qui instat pro snia, quo casu non probat ille qui habet pro se præsumptionem. Bald. in addi. ad Spec. in tit. de appel. col. 12. ver. quęritur quis debeat probare. Præpo. in c. vt debitus, col. pen. ver. & hoc est, qđ voluit. Bald. in d. l. hi, qui ad ciuilia, col. 1. ver. oppono. de app.

19 TERTIA est conclusio, quando vterque prosequitr̄, & tunc duo sunt distinguendi casus.

20 PRIMVS casus est quoad probationes de nouo faciendas super nouis, vel antiquis articulis, & tunc dicēdum est, vt ille ēt in cā appellationis ꝓbare dēat, qui probat in prima instātia, ita Bar. in l. hi, qui ad ciuilia, circa fi. C. de appel. & in l. 1. ff. si tut. vel cur. appel. & in auth. de his, qui ingred. col. 3. Bal. in d. l. hi, qui. col. 1. in fi. ver. oppono dicitur hic. Specu. in tit. de senten. §. fi. in fin. vers. sed nunquid appellanti. Cyn. in l. per hāc. in 5. q. C. de temp. appel. Ioan. Fab. in d. l. hi, qui ad ciuilia. Abb. in c. in præsentia, col. fi. vers. si agitur de probatione, de renunc. decis. Tholos. 341. & ibi apost. Cy. in d. l. hi, qui ad ciuilia, C. de appel.

21 SECVNDVS casus est, quoad acta prioris instantię: & dicendum est, q̄ appellans, qui dicit sniam iniustā, vel nullam ex eisdem actis, ex quo in illis non continetur solennitas, vel causa, propter quam debuerit condēnari, vel absolui, debet probare reproducēdo acta prioris instantiæ, Bar. in d. l. hi, qui ad ciuilia, & in d. l. 1. ff. si tut. vel curat. & in authen. de his, qui ingred. col. 1. decis. Tholos. 341.

22 ¶ Contrarium, q̄ immò isto casu sufficiat appellanti reproducere sententiam, & acta pro eo facientia, & cum illis sententiam obtinere, voluit Præpos. in c. vt debitus, col. fi. vers. sed istam opin. sequitur, & refert apostil. ad decis. Tholo. 341. qui plus subdit, quod ita vidit semper seruari.

23 PRIMO Limita in appellatione ab interlocutoria, in qua semper probat appellans, & idem in appellatione de actu pręiudiciali, vt per Abbat. in c. in pręsentia, col. fin. de probatio. Pract. Papien. super rubr. de for. appellatio. a diffin. §. & inquantum, ver. proinde. Præpol. in d. c. vt debitus, col. penul. de appell. apost. ad decis. Tholos. 341.

¶ Contrarium in appellatione ab interlocutoria, tenet

tenet Iac.de Beln.ex mente Bald.in tit. de his, qui ingrediun.col.2.in fi.vers.opponitur.

22 Secundò Limita, quando ageretur de probatione meritorum causæ per acta, vel per instrumenta, quia tunc is habet probare in causa appellationis, qui probat in causa principali. Abb.in c.præsentia, nu.16. de testibus.

23 Vltimò nota in materia, quod sententia appellationis non visis actis primæ instantiæ, est ipso iure nulla, vt notat Bald.in l.2.col.1.in fin.vers. ex quo nota quòd iudex.C.de edend. Marian. iun.cons.80.col.1.vol.2. Purpur.in l.2.nu.66.C.de eden.

De executione rei iudic.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Executio post tres sententias conformes statim fit, non obstante quacunque exceptione.

1 Post tres sententias conformes statim fit executio, non obstante quacunque nullitatis exceptione, text.est in clem.1. de re iudic.

2 Hinc est, vt dicatur vacare beneficium per obitum illius, qui reportauit pro se tres sententias conformes, etiam quod non sit facta executio, vt per Ruin. consi. 79.col.1.& seq.vol.3.

3 Primò Amplia conclusionem habere locum, siue causa sit prophana, siue sit ecclesiastica, siue spiritualis, siue quasi spiritualis: siue criminalis, siue mixta, vt not.gl.in d.clem.1.in verbo, quàuis, & ibi Imola, col. 4.super gl.3.& Card.in 2. quæst.de re iud.

4 Et idem est, siue sit in petitorio, siue in possessorio, vt ibi per Card.idem Pet. de Anch.ibi, in 2.nota. dum generaliter dicit dispositionem d.clem. in omni causa locum habere, Barb.in d.cle.1.col.6.de re iudic.

Limita tamen illud vltimum in causa criminali, vt infra dicetur in limitationibus.

5 Secundò Amplia, etiam si non sint sñiæ omnino conformes, nam saltem in eo, in quo sunt conformes demandantur executioni. Card.in clem.1.in oppos. & fuit opi.gl.in d.clem.in verbo, alicuius, & ponit ibi Bonifac.col.2.in fi.super gl.7.Dec.in cons.385.col.1.Maria.Soc.iun.in cons. 45.col.5.vol.1.Alex.in cons.77. col.1.vol.2.Aym.in cons.183.col.1.

6 Tertiò Amplia, etiam si pẽdeat causa appellationis ab interlocutoria, tamen tertia sententia in principali mandabitur executioni, ita probat tex. in d. clemen. in vers.similiter, & ibi gl.in verbo huiusmodi emisse, & in verbo, pendere, & Card.in fi.col.in ver. quæram si iudex.& Imola col.antep.in fi. Philipp.Franc.in c.si rectè, col.3.de appella.

¶ Cõtrarium sentit Rota in nouis dec. 322. Rom. in sing.290.in fi.

7 Declara, quia si tertia sententia sit nulla vel ex defectu iurisdictionis, vel quia sit notoriè iniqua, tunc non mandabitur executioni. Paris. in cons. 98. nu. 20. & seq.vol.3.

8 Quartò Amplia, etiam si cõstaret notorie de nullitate, tñ non impeditur executio trium conformium, ita Ant.de But.in d.clem. vt calũniis, & ibi Imola, col. pe.in fi.& seq.& Bonifa.col.8.Rom.in sing.290.inci. clem.calũniis. Alex.in cõs.227.col.5. ver.præterea cõtra Bal.vol.6.Philip.Fran.in c.dilecto, col.42.de app. vers. quædam verò sunt acta. Bald. in l. ab executore, col.2.ver.sed nunquid exceptio nullitatis, C.quo.app.

¶ Contrarium, quod immo notoria nullitas admittatur aduersus tres conformes sñias, tenuit Old.consi. 106.& Bal.in l.1.C.ne liceat tertio prouoc. col. 1. in princ.col.fi.ver. quid si peto.Rom. & Imo. in l.de pupillo, §.qui opus, ff.de oper.nou.nunc.Ang.Are. in §. appellatur, col.9.de except.Rom.in l.si verò, §.de viro.in 32.sal.ff.sol.mat. Alex.in cons.77.col.pen.vol.2. & in cons.106.col.fi.vol.3.Corn.in cons.204.col.pe. in fi.vol.2.Soc.in cons.158.col.2.licèt non plenè firmet. Ias.in l.1.col.4.ff.de oper.nou.nunc. Alex.in l.4. §.condemnatum, post Raph.Cuma. ibi, ff.de re iudic. Hipp.in pract.§.sequens, col.5. & in rubr. de probat. col.33.in fi.& seq.Socin.in regula 121.in 2.fall.Mihi in verbo, executio trium sententiarum, & istam dicit 8 communem Bertran.in cons.84. vol.1.Marian. iun. cons.45.col.5.vol.1.Aym.in consi.3.col.1. in fi. & in cons.104.col.2.Grat.cons.72.col.2. qui ampliat, etiã si sit iniquitas notoria, & cons.80.col.fin.& consi.85. col.1.vol.2.Ruin.consi.46.col.6.vol.2.& consil. 74. col.1.vol.4.& cons.87.col.2.vol.4.& cons.131. col. fi.vol.4.& cons.27.col.2.vol.5. Gram.cons.ciuil.43. col.1.Bertr.cons.11.col.1.vol.1.in antiq. Cassan.in cõsi.68.col.17.Paris.in cons.98. col.3.vol. 3.Barbat.in clem.1.in 3.col.de re iud.

9 Concorda, vt per Ripam in l.4.§.condemnatũ.ff.de re iud.nu. 17.vt tunc nullitas obiecta nõ impediat executionem, si recipiat iuris disputationem, aliàs secus, & ita videtur concordare opiniones.

Tenendo istam secundam opin.

10 Limita, quñ nullitas non constet ex iisdem actis, licet impugnans sententias offerret nullitatem incontinenti verificare.ita Paul.de Cast. in l.4.§. condemnatum, col.1.ff.de re iud.& ibi Alex.col.3.& Ias.col.3. in fin. versic.3.principaliter limita, post Raph.Cuma. ibi, & voluit Bal.in l.fi.col.2.in princ.C.de ord.cogn.

¶ Contrarium tamen tenuit And.de Iser.in cõs.68. col.17.Alex.cons.61.col.1.vol.3.

11 Amplia primam communem opinionem, nam si ex iisdem actis constaret de notoria iniustitia, tunc etiam impediretur executio trium conformium, vt per Alex. in cons.106.col.fi.vol. 3.tamen hoc dictum non puto verum, quia sententia, quæ apparet iniqua ex actis, non dicitur nulla nisi expressè habeat relationem, ad acta, vt habetur in nostris annotatio.ad tex.in c.inter cæteras, de re iud.& fuit dictum supra in tit. de senten. concl.10.nu.6.

Declara, quia an nullitas sit incontinenti probata remittitur arbitrio iudicis, vt not.Fel.post alios, in c.veniens, el 2.de testib. Ripa in l.4.§.condemnatum, no. 32.ff.de re iud.

12 Quintò Amplia, etiam si tres sententiæ non fuerint continuatæ, sed interpellatim latæ, vt quia primæ duæ in fauorem vnius prolatæ fuerint, secunda in fauorem alterius super nullitate primarum, tertia verò fuerit confirmatoria duarũ sñiarum primò latarum, & licèt Rot.in antiq. decis. dec. 424. & in antiquioribus decis.Insigneti 2.in tit.de re iud.hoc non decidat, tamẽ Rom.in d.sing.290.tenet clarè istam partem, & fuit dictum Io.And.in §.quoties, in addit. ad Spe.in titu. de app.in prin.& idem sequitur Ant.de But.in c. tua nobis, col.2.de app.Barba.in d.cle.1.col.3.in 10.limit.de re iud.Philip.Fran.in c.si rectè, col.2.ver.2. conclusio, de app.Card.in cle.1.in 18.q.de re iud. & ibi Bonifa. col.pen.hoc etiam sentit Bald.in cons.252.uol.1.Pau. de Cast.in cons.193.col.1.in fi.& seq. vol. 2. Dec. in cons.385.col.1.

13 Sextò Amplia regulam procedere etiã in causis, in quibus sententia non transit in iudicatum, tñ post tertiam sententiam non licet amplius appellare, vt dicit glo. in c.fraternitatis, in verbo, fornicatio. de frig. & male f.& ponit Abb.in c.tua nos, de app.col.pen.& ibi Philip. Fran.col.3.ponit idem Phil.Fran.in c.si rectè, col. pen.ver.6.conclusio.de appel.idem voluit gl.32.q.2. c.Lotharius, in verbo, appellatur.

14 Septimò Amplia, etiam si sententia fuerit nulla, sed confirmata validè, vt per Ang. in l.fin. C.si ex fals. instr. Alex.in cons.111.col.2.vol.5.Fel.in c.pastoralis, col.3.de excep.Ias.in l.4.§.condemnatum, col.4.ff. de re iud.Rot.in antiq.dec.118.Fel.in rub.de for.cõp. & in c.ea, quæ, col.2.de re iud.& ibi Abb.col.2.Ang. Aret.in §.appellantur, col.9.de excep.

15 Octavò Amplia, siue istæ tres conformes fuerint diffinitiuę, siue interlocutoriæ, ita tenet gl.in d.cle.1.in verbo, sententias, de re iud.& ibi Card.in 5.q.& Imol. in 6.col.super gl.in verbo sententias, & Bonifac.super gl.6.in 2.col.& 4.col.ver.conclude quod ista cle.Barba.col. fi.ver.in gl.in verbo, sententias.

¶ Contrarium sentit Rot.in antiq.decis.417.& idẽ tenet Rom.in sing.290.

Tenendo primam partem.

16 Limita, nisi succumbens in duab.interlocutoriis instaret in appellatione à diffinitiua pro reuocatione illarum, quod facere potest, cle.fi.de appe.voluit Bal.in d.l.1.C.ne liceat tertiò prouoc.col.3.ver.& not.& Barba.in cle.1.col.3.in 7.limit.de re iud.

¶ Contrarium in hoc vltimo tenet Franc.in c.si rectè, col.2.in vers.4.conclusio.de app.

17 Nonò Amplia, vt etiam restitutio petita aduersus tres conformes non impediat executionẽ, ita Bal.in l. vnica, C.ne liceat tertiò prouo.col.fi.ver.sed nunquid sequitur. Alex.in l.4.§.condemnatum, ver.in fi.& seq. de re iud.& istam opinionem sequitur Rot.in dec.Cassad.decis.1.in tit.de rest.in integ.

¶ Cõtrarium tenet Sal.in d. l.1.in vlt.q.C.ne liceat tertio prouo.sentit Laud.quem refert Card.in cle.1.in 22.q.de re iud.Milis in verbo, executio trium sñiarũ. Ripa, in l.4.§.condemnatũ, nu.31.ff.de re iud.Cassad. dec.1.de in integ.rest.nu.3.decis.Tholos.54.in fi.

Sed extra oẽm difficultatẽ procedit ista vltima opinio, qñ esset petita restitutio aduersus rẽ iudicatam ex vnica sñia prouenientẽ, vt tradit Rot.in nou. decis.379. & hæc opin.seruatur in Rot.vt dicit Cassad.decis.1.vt lit.pend.& sentit Cassad.decis.1.de in integ.rest.

Cõcorda tñ has contrarias opiniones, vt prima procedat, quando restitutio fuit petita post petitam executionem, secunda verò si ante executionẽ petitam, restitutio petatur, ista concordia sumitur ex dictis Sal. in l.fi.col.fi.C.si ex fals.instr. Alex.in cons.62.vol.6. & in cons.223.eo. vol. Ripa in l.4.§.condemnatum, col.pen.ff.de re iud, ver.aliquando petitur.

18 Primò Limita, qñ tertia sñia lata post duas cõformes in negocio principali, lata esset super desertione, ita Rot.in antiquis decis.21.Roma.in d.sing.290. Bonifa.col.8.in princ.in d.clem.1.ibi, vbi autem victus, & Barba.col.3.vers.sed si duæ, Aim.cons.183.

¶ Contrarium sentit Bal.cons.252.vol.1.Fel. in c. exceptionem, col.5.de excep.

19 Secundò Limita, quia virtus trium sententiarum non nocet tertio venienti pro suo interesse, ita Rota in antiquis, decis. 241.& in antiquioribus Bisig.decis.3. de sent.& re iudic.Roma.in singu.290.Card.in cle.1. in 4.q.Bonifac.in d.cle.1.col.7.ver.conclude contra Guil.Fely.in c.veniens, el 2.col.7.de test.vers.quintò noto, & in c.cum super, col.2.in fi.& seq.de re iudic, vers.pro his facit, Alex.in cons.83.col.fi. vol.3.Milis in verbo, executio trium sententiarum. Bert. in cons. 213.col.1.in fi.& seq.vol.3.Fel.in c.qualiter, & quando, col.6.de secus.Rebuff.in l.quod iussit, in 1.not.nu. 90.de re iud.Rui.cons.3.col.4.vol.5.

¶ Contrarium, q̃ imò tertius non possit se opponere executioni trium sententiarum, tenuit Pet.de Anch. in clem.1.in 6.not.de re iud.& Barba.col.pen.& fi.

Primò Concorda, vt per Rotã in antiq.decis.165. vt prima opinio procedat qñ tertius se opposuit ante tertiam sententiam, aliàs haberet locũ secunda opinio, & ista fuit opinio Laud.in d.clem.1.de re iudi.

¶ Contrarium tenet Card. in d. clem.1.in 4.q. vbi reprobat hanc distinctionem.

20 Secundò Concorda vt per Imolam, in d.cle.col. 5.qui dicit, q̃ tertius non potest se opponere post tertiam sñiam, si causam agi sciuit, secus si ignorauit: quo casu semper posset se opponere executioni, & etiam dicit idem apostilla ad decis.Tholos.430.

21 Tertiò Limita, qñ periculum esset irreparabile, quia tunc exceptio nullitatis admittitur post tertiam sñiam conformẽ, prout declarat Card. in cle.1.in 3.q. de re iud.& ibi Pet.de Anch.in 2.not. post Pau.de Eleaz.& ibi Imo.col.4.super gl.2.post Ant.de But. qui extendit ad executionem in cã matrimoniali. Bonif.col. 4.& Barb.col.2.decis.Tholo.430.Rom.in sing. 290. Ang.in l.1.circa fi.C.si ex fals.instru. Imo.in l.non solum, §.morte, col.pe.ff.de ope.noui nun.& in l. qui à latronib.§.1.col.fi.ff.de test.& in l.3.§.si seruus, ff.de acq.poss.Pau.de Cas.in l.4.§.condemnatum, col.2.& Alex.col.3.in 2.limit.& Ias.col.4.in 3.limit.ff.de re iud. licèt isti non præcisè loquantur in re iudicata inducta per tres conformes, prout loquitur Fel.expressè in c.cum super, col.pe.in fi.de re iud.

22 Quartò Limita, nam facta executione etiam post tres conformes, de nullitate quæri potest, ita Aret. in cons.75.col.fi.

23 Quintò Limita, quando diceretur de nullitate defectu iurisdictionis, prout dictum est infrà in t.t.de statut.in 3.conclus.in 6.lib.

24 Sextò Limita, dũmodò opponatur, quia parte non
opponente valet iudicis processus etiam cõtra tres cõ
formes, vt notat Barba.in d.cle.1.col.3.in 6.limit.post
Bal.in l.2.C.ne liceat tertiò prouo.ver. breuiter dico,
col.1.Bal.in c.tua nobis, in 2.no.de app.Rui. in cons.
25 114.nu.17.vol.5.& dicit Fel.in c.inter monasterium,
col.14.de re iud.quod si parte non opponente probata est nullitas super ipsa pronunciabitur, poterit tamẽ excipiens de nullitate repelli officio iudicis. Mil.in verbo, executio trium sententiarum.

¶ Contrarium voluit Franc.in c.si rectè, col.fina. ver.octaua conclusio, de appell.

26 Septimò Limita, nisi quis succubuerit in duabus appellationib. ab electione, quia in hoc casu non erit locus dispositioni d.clem.primæ, vt per Bald.in l.1.C. ne liceat tertio prouoc.col.2.vers. quæro si appellatur ab electione.

27 Octavò Limita, nisi succumbens in duab.appellationibus allegaret aliam exceptionẽ quã nullitatis, de qua posset opponi post rem iudicatam, vt considerat Bonifa.in cle.1.col.7.vers.ex hoc dico, de re iud.

28 Nonò Limita, quia etiam aduersus tres conformes opponi potest exceptio falsitatis, vt per Cassan.in cõsuet.fol.221.col.1.in fi.in rubrica meubles non point. §.3.nu.12.ex mente Boer.quem ipse allegat.

29 X.Limita in sententiis arbitrorum, secundum Bal.in l.1.col.1.in fi.ver.3.est considerandum, C.ne liceat tertiò prouoc.Barbat.in d.clem.2.de re iud.col.2.

XI. Li-

30 XI.Limita in nullitate proueniente ex defectu iuris naturalis,vt not.Soc.in reg.121.in 13.fal.allegat quędam consilia Oldr.quæ mihi nihil faciunt.

31 XII. Limita,quia non habet locũ constitutio d.cle.1.si victus in duabus instantiis, in tertia renũciat appellationi,siue cedit liti.ita sentit Bonifa. in d.cle.1.col.7. ver.conclude quod ista clem.de re iud.

32 XIII.Limita,si modò sententiæ sint conformes: nã si non essent conformes, non procederet dispositio d.cle.1.ita Pau.de Cast.in cons.163.col.2. vol.2.Alex.in cons.77.col.1.vol.2 Philip.Fran.in c.si rectè,col.2.de appel.in 1.conclu.Aymo cons.184.

33 Declara,quia tunc dñr cõformes sententiæ,qñ sunt conformes in qualitate,& substantia,Card.in d. clem.1.in 1.oppo.Alex.in cons. 76. col. 1. vol.2. Barba.in cons.10.vol.2.Bonif in d.cle.col.2. Aym.in cõs.183. col.1.Marian.iun.in cons.74.col.2.vol.2.

34 Amplia,vt dicantur etiam conformes,si concordãt in effectu, licèt in causa non conueniant, vt dicit Rui. cons.114.col.4.vol.5.

35 XIIII. Limita, nisi Papa,vel alius supremus Princeps committat cãm appellõnis ex certa scientia post tertiam sñtam latã,vt per Alex.in cons.77.col.2.vol.2. Soc.in cõs.158.col.1.vol.2.& hoc fuit de mente Ant. de But.in c.tua nobis, col. 1.vers.opponn ꝙ eo quod superior,& ibi Bal.in 3.no.& Imo.in pen.no. & Frã.in 2.q.col.3.& in c.si rectè,col.fi.in 7.conclu.de app.

36 XV.Limita secundum Fran.in c.si rectè,col.fi.in fi. de app.nam potest dici de nullitate tertię sñtæ,qñ in ea adest nouum grauamen:& est bona cautela secundum eum,tamen non est practicanda,nisi quando in veritate tertia sententia esset nulla,vt ibi per eum, & idem tenet Aimo in cons.183.in fine.

37 XVI.Limita, vt regula non procedat in vna vel duabus sententiis quæ habent vim trium sñtarum. Saly.in l.fi.C.de senten.& interlocuto.omn.iud.circa fi.& sentit Barbat.in apost.ad Bal.in d.l.fi.

¶Contrarium sentit Bald.in d. l.fi. col.fi.& sentit Dec.in cons.383.col.1.

38 XVII.Limita in nullitate, quæ opponitur per viam exceptionis,vt per Maria.iun.cons.45.col.5.vol.1.

39 XVIII.Limita quando opponitur exceptio contradicens sententiis,nam si exceptio compatiretur cũ sententiis,posset admitti etiam post tres cõformes,vt declarat Maria.iun.in cons.45.col.5.vol.1.

40 XIX.Limita,nam ẽt post tres sñias conformes quis restituitur, qñ constat de eius læsione, vt tenet Rot.in nou.decis.2.& in antiq.decis.465.decis.Tholos. 54.

41 Primò Declara,quia in hoc casu respectu minoris vel ecclesiæ, sufficit constare de enormi læsione,sed in maiore requirit ꝙ adsit iusta causa ad petendã restitutionem,& quod illa plenè & sufficienter probetur, vt per Abb.in c ex literis,nu.5.de in integ.rest.

42 Secundò Declara,vt ista restitutio sit petẽda intra quadrienniũ a die vltimæ sñiæ computandum, Rot.in nou.decis.165.Staffil.de liter.grat.& ius.fol. 163. ver. in profanis verò.apostil.ad decis.Tholos.54.& 55.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Executio an sit nulla, quando exceditur ordo datus in executione.

1 SI exceditur ordo datus in executione,iuxta tex.in l. à Diuo Pio,§.in venditione,ff.de re iud.vbi primò mobilia,deinde immobilia sunt capienda, dubitatur an executio sit nulla,vel iniusta,ita vt necessaria sit appellatio,& quod iniusta,& necessaria sit appellatio, tenet Bar.in d.l.à Diuo Pio,§.in venditione, col.1.in fi. ff.de re iud.Bal.in auth.sed hodie,col.7.ver.nunquam in discussionẽ,C.de act.& obl.Abb.in c.quoad cõsultationẽ,de re iud.Ant.de But.in c.qm frequẽter,.in fi.vt li. non con.quæ opi.in iudicando est tenenda,licèt aliqui contradicant,prout dicit Soc.in cons.158.col.8.vers. nõ obstat.Io.And.in c.qm frequẽter,col.fi.in prin. qui hoc tenet in ordinario,sed nõ audet firmare in delegato,idẽ tenet Raph.Cum.ĩ d.§.in vẽditione,in prin.Bal. in l.1.C.si vẽdit.pignore.& ista est magis cõis opi.ut attestaẽ Ias.licèt ipse cõtrariũ teneat in d.l.a diuo Pio, §.in vẽditione,col.fi.Bert.ĩ cõs.12.col.2.vol.1.in antiq.

¶ Cõtrariũ, vt in hoc casu executio adeò sit nulla, vt appellõ nõ sit necessaria,tenet Imo.in l.à Diuo Pio, §. in vẽditione,col.1.in fi.ver.an aũt processus,post Io. And.antiquũ glossatorẽ,& tenuit ẽt Alex.in d.§. in vẽditione,col.fi.& ibi etiã Ias.col.fi.ver.& primò,dum dicit Abb.de re iud.Dec.Neap.358.in antiq.

2 Concorda istas opi.nã aut in sñia iudex dixit,vt primò mobilia,deinde immobilia essent capiẽda, & tũc si cõtra factũ fuerit, executio est ipso iure nulla, nec est necessaria appellõ: & ita procedit 2.opin. Aut in sñia nihil fuit expressum,& tũc necessaria est appellatio:& ita procedat prima opi.Ista concordia sumitur ex verbis Affli.sup cõst.reg.in tit. de dilatio.nu.32.vbi ẽt dicit ita tenere Vincen.d.Hereu.in d.§.in venditione.

3 Limita tamen & intellige primam opin.magis communem procedere in iudice,non autem in nuncio exequente,vt declarat Alex.in cons.5.col.2.ver.posito autem,vol.2.Afflict.decis.358.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Executor an possit vti facultate sua ante præsentationem literarum.

1 VALDE ambiguus est articulus ille,an executor gratiæ ante præsentationẽ literarũ possit vti facultate sua:in qua qõne Rota in antiquior.Bisig.decis.4.in ti. de conces.præb.vers.nec obstat si dicatur,tenuit competere exercitium iurisdictionis ẽt ante literarum præsentationem,& idem sentit Fely. licèt non se firmet, in c.eam te.col.pen.ver. fallit,4.de rescrip.in ult.opin.per eum recitata.Staph.de literis,gra.& ius. fol.108.versic. ideò autem dixi, & fol. seq. Collecta.in c.ex conquestione,col.1.in fi.ver.quid ergo si impetrani. de restit. spol.Alex.cons.86.col.1.ver. fortius dixi,vol.2.

¶Contrarium,vt requiratur literarum pręsentatio, & aliàs executor procedere non possit ad executionẽ, tenuit Rot.in antiq.deci.793.& in nouis decis.458.& deci.242.Dom.in c.eam te.in fi.de res.Fel. in c.sciscitatus,col.8.ver.limita banc partem, de rescrip.Rom.cõs. 353.col.2.ver.quoad tertium Bald.in rubr.qui succes. feudum, versi.executores verò.Cassad.decis.8.de rest. spo.no.12.Fran.in c.super eo,el 2.col.3.ver.& ita etiã tenet Rot.de appe.Bellam. decis.110. col.2.vers. circa tertium dobinm,vsq; in fi.Aim.cons 134.nu.22.vers. septimò dico.Cassan.cons.10.col.4.versi.item hinc tenent canonistæ,& in versi.ex quibus,& pluribus aliis. Gomes.in tracta.mandat.de prouid.char.11.nu.138. Fel.in c.fin.col.fi.vers.quęro tertio,de præsump.Stafil. de literis grat. & ius. char. 42. versic. noua forma est. Milis in verbo, gratia apostolica. Fel.in c.eam te, col. pe. de res.

Tenendo hanc vltimam opi.

2 Primò Amplia,idem esse in executore mixto,vt dicit Gomes.in tract.mandat. de prouiden. char.11. nu. 138.& idem tenet Staffil.de lite.grat.& iustitiæ, char. 42.vers.nona forma est.

3 Sexto Amplia idem esse in iudice delegato qui ante præsentatas literas delegatorias non hēt exercitium iurisdictionis, ita gl. in cle. 1. in verbo receptus, de procur. Io. And. in c. cū te, in fi. vers. item quod a tempore, de rescr. idem voluit Bar. in l. multum, col. 1. ver. & hęc sunt vtilia ad quæstionem, ff. de condit. & demonst. Rota in nou. decis. 242. ver. delegatus. n. & deci. 145. vers. sed illud, quod facit, in nouis. Maria. in tract. citat. fol. 107. ver. & si delegatus, aliàs art. 20. in 6. q. principali. Cassad. deci. 8. nu. 12. de rest. spol. Archid. in c. si is, cui, in princ. ibi, sumpto argumento à contrario, de off. deleg. in 6. & in c. is, qui. in prin. de procu. in 6. Host. in c. ea conquestione, col. 1. ver. quisquam à iudicib. de rest. spol. & ibi Anch. col. 1. in fi. vers. venio ad quæstionē, & ibi Card. in fi. vers. in gl. fi. & ibi Abb. nu. 10. vers. & hinc sumpta occasione, & ibi Ant. de Bu. col. 2. ver. Hostiensis concludit. Bal. in l. falsus, col. 6. ver. sed pone ꝙ eū. C. de furt. Bal. in l. eius, qui in prouincia, col. 3. ver. sed dubitatur de procuratore, ff. si cert. pet. Rom. cons. 353. col. 2. ver. quoad tertium. Dom. in c. 1. §. 1. ver. nota quod iudex, de off. deleg. in 6. Fran. in c. super eo, el 2. col. 2. ver. vl. tene mēti, de appe. & ibi Dec. nu. 12. ver. vlt. not. Bal. in l. 1. C. vt lit. pend. vers. adde id, quod, & in l. mandatum, col. pe. ver. & nota ꝙ Petrus, C. mand. & in l. ea, quæ, col. pe. ver. est etiam notandū, C. de tēp. in integ. rest. Bal. in l. 3. § si quis impetrauit, ver. sed cōtrarium est verum, ff. ꝙ quisq. iur. & in l. sed & si de sua. §. 1. ver. & hæc determinantur, ff. de acq. hæred. Rom. in l. absenti, nu. 5. & seq. ver. & determinatur quæstio. ff. de donat. Fel. in c. sciscitatus, col. 8. vers. limita hanc partem, de rescr. & in c. cæterum, col. 10. vers. adde pro regula, eo. tit. Milis in verbo, iudex delegatus ignorat. Cassan. cons. 10. nu. 19. Ang. in l. cū furiosus, ver. & est argumentum, ff. de iud. Aret. in l. sed & si de sua, col. 1. ver. ex his inferunt, ff. de acq. hæred. vbi dicit istā cōem * opinionem, vbi etiam subdit, quod nō sufficit literas
4 esse præsentatas, nisi etiam sint acceptatæ. Guido Papę q. 286. Fel. in c. cum ex officii, col. 16. ver. pro quo vide, de præscrip. Bal. in l. eum, qui. in ver. 4. quæro, ff. de iurisd. omn. iud. Pau. de Cast. in l. cum furiosus. col. 1. in fi. ver. quod nota, quia per hoc, ff. de iud.

5 Et ideò dicebat Bar. in l. Barbarius, in repetitio. col. pen. ver. licèt enim, ff. de off. præto. quòd ignoranti nō confertur exercitium iurisdictionis.

¶ Contrarium videtur tenere Inn. in c. ex conquestione, ver. vbi dicunt, de rest. spol.

6 Amplia hanc ampliationem verā esse, etiamsi iudex delegatus sciat facultatem sibi competere, sed nondum sint sibi literæ præsentatæ, vt dicit Fely. in c. sciscitatus, col. 8. ver. limita hanc partē, de res. Papazo. fol. 16. col. 2. nu. 1. in addit. ad decis. Rotæ.

7 Primò Limita hanc secundam ampliationem, si partes non opponant hanc exceptionem, secundū Bal. in l. ne quicquam, §. vbi decretum, in fi. ver. & adde, de off. procon. & legat.

¶ Contrarium, vt etiam de consensu partium delegatus nullam habeat iurisdictionem ante præsentationem literarum, tenet Franc. in c. super eo, el 2. de app. col. 3. ver. sed limita omnia præcedētia, refert, & sequitur Fel. in c. cæterum, col. 10. ver. & procedunt hæc, de rescri. Dec. in c. super eo, el 2. col. 3. vers. prædicta conclus. limit. de app.

8 Et pro hac parte, quę est * cōis facit quod not. Ioā. And. in regula, eum, qui certus, col. 2. vers. tertio casu, de reg. iur. in 6. refert, & sequitur Fel. in d. c. sciscitatus, col. 8. ver. similiter in impedimēto voluntatis, de rescri. vbi iurisdictio delegati non potest etiam de consensu partium prorogari.

9 Secundò Limita, quando literæ delegatoriæ emanassent motu proprio, quia tunc tribuerent iurisdictionem & actu, & habitu, etiam ante præsentationem rescripti, vt tradit Ant. de But. in d. c. ex cōquestione, col. 2. ver. hæc vera puto, de restit. spol.

10 Tertiò Limita & intellige ampliationē prædictā, qn̄ delegatus ignorat fundamentū iurisdictionis suæ, vt puta qn̄ nōdū rescriptū delegatoriū erat sibi præsentatū: secus verò qn̄ alia, quæ concernunt exercitiū iurisdōnis essent verificata, licèt non essent ipsi delegato nota. ita Io. And. in c. cum plures, col. 1. vers. putat Archi. de off. deleg. in 6. Franc. ibi, in 4. no. & Dom. vers. quid si primus. Rom. sing. 13. vbi dicit istam partem procedere in beneficialib. non in aliis. Fel. in c. sciscitatus, col. 8. vers. oportet notum esse. Bal. in l. falsus, col. 2. vers. circa secundum, C. de fur. Hipp. in l. patre, vel marito, col. 10. ver. & licèt prędicta doct. ff. de quęstio. Imol. in l. sed & si de sua, ff. de acq. hæred. in prin. versi. & facit iste text.

11 Et ideo dicebat Ang. in l. 2. §. sed si iudex, ff. de iud. ver. sed qn̄ prorogatio fit, & Ant. de But. in c. p. & g. col. 8. ver. 3. requiritur, de off. deleg. ꝙ si iudex non ignorat iurisdictionē, sed eius qualitatē vel modum, valeat processus. & ibi Bar. in prin. col. 1. vers. oppono cōtra hoc. Milis in verbo, iudex delegatus si ignoret. Fel. in c. cū ex officii, col. 12. vers. excipi is nunc, de præscr.

12 Hinc infertur, vt si iudex procedat tanquā sup notorio, cū de notorio sibi non constet, valeat processus, si in veritate factū erat notoriū, ita Inn. in c. tua, de cohab. cleri. & mulie. Dec. Neap. 178. nu. 7. i antiq. & Ias. cōs. 86. col. 7. ver. item qn̄, uol. 3. & hāc opinionē sentit Bar. in l. multum, col. 1. ver. & hæc sunt vtilia, & col. 2. ver. item facit, ff. de cond. & demon. dum dicit ꝙ suffi-
13 cit, vt iudex sit certus de eo quod concernit principaliter iurisdictionē, licèt non sit certus de aliis, quā opi. sequitur Alex. in l. sed & si de sua, col. 1. in 1. not. ff. de acq. hær. Soc. in cons. 39. col. fi. vol. 4. Bal. nouel. in l. 1. §. si quis ita, nu. 21. ff. de verb. obl. Abb. in c. prudentiā, de off. deleg. ver. in gl. in verbo, cōstare, & ibi Dec. col. fi. ver. vltimò Abb. cōcludit. Aim. cons. 134. nu. 4. uer. primò posito. Cald. cons. fi. de dilat. Anch. in cle. 2. in fi. uer. quæro post Lapum, ut lit. pend. & ibi Card. uer. 7. quæro. Abb. in c. fi. col. 4. uer. uerumtamē dico, de for. comp. in c. ad nostrā, el 3. nu. 7. uer. sed circa hoc quæro, de iureiur. Aret. cons. 165. col. 5. uer. 2. principaliter dicimus. Abb. in c. qm̄ contra, nu. 11. uer. aduerte ad vnum, de proba. Ant. de But. in c. cū dilecti, de eloc. uer. & nota tutum, col. 2. Anch. in c. sane, in 2. not. de off. deleg. Bal. in l. generaliter, §. is de præsentib. in fi. uersi. item nota tex. C. de reb. cred. & in auth. matri & auiæ. in fi. uer. credo ꝙ satis sit, C. qn̄ mater tutel. offi. & in l. eū, qui res. col. 2. uer. 2. consistit. C. de proc. & in l. 2. in 5. not. C. de spon. Imol. in l. sed & si de sua, in prin. uer. & facit iste tex. ff. de acq. hær. Bal. in c. sæpe, nu. 13. uer. dicit Bernardus, de app. Fel. in c. quoniam contra, col. 9. uer. item nota ex ista gl. de proba. & ibi Dec. nu. 24. uer. 3. sm̄ Abb. Alex. in l. si finita, §. Iulianus, num. 34. uer. itē in q̄ Bar. ff. de dam. infe. Fran. in c. cū parati, de app. col. antep. uer. circa quartum & ultimū. Ang. Are. in trac. malefi. in uerbo, quid iudex, nu. 31. uer. teneas tm̄. Bal. in add. ad Spec. in tit. de snīa, col. 9. uer. citatio, & in d. c. cū parati, col. 1. uer. quæro ante sniam. Bart. in d. l. si finita, §. Iulianus, col. 4. uer. quæro utrum ista contumacia, ff. de dam. infe. Anch. in c. sanè, & ibi Fel. in prin. ver. & dicit hic Pet. de Anch. de off. deleg.

14 Declara, nā licet Bar. in d. l. multum interest, & in l. hęc aūt, §. non defendi, nu. 2. ff. ex qb. caus. in pos. eat. teneat ut sufficiat, iudicem esse certum de contumacia par-

15 partis ex relatione tantum: aduerte, quia illud procedit in iudice ordinario, secus autem in delegato, vt per Anch. in c. cũ plures, col. 2. ver. quæro ille qui præuenit. de of. dele. in 6. & in c. sciscitarus, in 4. not. de resc. & in c. prudentiã, in 3. not. de off. dele. Barba. in d. c. sciscitatus, nu. 99. ver. not. ibi ad cousummationem, & ibi Fel. col. 8. ver. sed caue. de resc. Bertr. cõs. 249. col. fi. vol. 3.

16 Et generaliter quod in delegato quælibet ignorantia noceat, tenuit Aret. in cons. 68. col. 1. in fi. ver. præterea dicit ex mente Imolæ, in d. l. multum interest, col. 1. ff. de cond. & demonst. ver. extra gl. adde.

¶ Contrarium sentiunt oẽs Doc. superius allegati, qui dicunt sufficere, vt iudex delegatus sciat fundamentũ iurisdõnis, ẽt si non sit certus de aliis circũstantiis.

Tenendo istam opinionem

17 PRIMÒ Sublimita, qñ ageretur de tali impedimento, de quo iudex deberet notificari, vt per Io. And. in regula, eum, qui. in Merculiab. & Ioã. And. in regula, eum, qui certus, col. 2. ver. solutio qñ proponitur, de reg. iur. in 6. Imo. in l. multum interest, in fi. ver. item adde his, ff. de cond. & dem. refert & sequitur Fel. in d. c. sciscitatus, col. 9. ver. limita 2. de res.

18 SECVNDÒ Sublimita in iudice delegato, ignorante prorogationẽ de tẽpore ad tempus, tũc. n. actus factus per ipsum anteq̃ sibi cõstet de prorogatione, nõ valet, Soc. in l. multũ interest, col. 3. ver. 2. cõclusio, ff. de cõd. & dem. Alex. in l. sed & si de sua, ff. de acq. hæred.

19 Amplia idem esse in executore gratiæ, qui processit anteq̃ constaret sibi conditiones esse verificatas, vt per Rot. in nou. decis. 166. & in anti. deci. 334. & in antiquiorib. Bisig. deci. 1. in tit. de prob. Bellam. decis. 359. & 603. ver. in executoribus tñ gratiarum. Rot. in antiq. dec. 172. deci. 479. Staph. de lit. grat. & iust. char. 176. ver. utrum aut. m valeat. Lap. alleg. 6. col. 1. ver. beneramen facit, & alleg. 89. col. 7. ver. facit ad hoc, colum. 1. vers. aduerte tamen, quia illud, refert & sequitur Fran. in c. susceptum, col. 3. ver. collatio autẽ facta, de ref. in 6. Domi. in c. cum plures, col. 2. ver. sed nunquid si primus, de off. dele. in 6. Curt. iun. consi. 63. col. pen. num. 11. ver. poltremò puto. Fel. in c. cum ex officii, col. 12. ver. secundus casus est, de præscr. Bal. in l. neq; natales, in fi. vers. interdum natales, C. de probar.

20 QVARTÒ Limita secundam principalẽ ampliationem, non procedere in beneficialibus, in quib. sufficit quem esse iudicẽ, licèt sibi non cõstet de iurisdõne; ut tenet Rota in nou. dec. 166. Roma. sing. 13. Curt. iun. cons. 63. nu. 11. ver. postremò puto. Fel. in c. cum ex officii, col. 12. ver. secundus casus est, de præscrip. Alex. in apost. ad Bart. in l. multum interest, ff. de condit. & demonst. Hippo. in l. patre, vel marito, nu. 43. & seq. ff. de quæst. Boer. decis. 274.

21 Amplia vt idem sit in his, quæ sunt voluntariæ iurisdictionis. Bertr. cõs. 249. col. fi. vol. 3. in nou. & fuit dictum Bal. in auth. matri & auiæ, in fi. ver. credo quod satis sit. C. qñ mulier tut. off. fungi potest, refert, & seq. Alex. cons. 86. col. 1. ver. fortius dixit Bal. vol. 2. Socin. in l. multum interest, col. fin. vers. limita, ff. de condit. & demonst. Alex. in apostil. ad Bar. in d. l. multum.

¶ Contrariũ tenet Mil. in verbo, iudex delegatus si ignorat, i fi. & facit ꝙ dictũ est ſ. de executore gratiæ.

22 QVINTÒ Limita, qñ periculum est in mora: tunc. n. non est necessariũ ꝙ ex actis cõstet iudici de facultate sibi competenti, vt ponit Abb. in c. qm̃ contra, nu. 11. de prob. Soc. cõs. 39. col. fi. vol. 4. & in l. multũ interest, col. fi. ver. 5. limita, ff. de cond. & demon. Fel. in ca. qm̃ contra, col. 8. ver. limita hanc doctr. Bar. de proba. Hippo. in l. qui cædem, col. 1. ver. tñ hoc fallit, ff. ad l. Corn. de sicar. Franc. in c. cum parati, col. pen. in fi. ver. 3. limita supradictam regulam, de appell. post Bal. in l. falsus, col. 7. ver. item dubitatur de iud. C. de furt.

23 SEXTÒ Limita in principe procedente, quia non requiritur, vt sibi constet de sua iurisdictione, Imol. in c. ex tenore, ver. sed quid si iudex, de for. comp. refert, & sequitur Alex. in apost. ad Bar. in d. l. multũ, & Soci. ibi, col. fi. in 3. limit. ff. de cond. & demonst.

24 SEPTIMÒ Limita, quando iudex non est certus de iurisdictione sibi competenti, quia ignorat qualitatem personæ suæ, vt quia existimat se excommunicatum, vt dicit Bar. in repet. l. Barbarius, col. pe. vers. sed quomodo respondetur, iuncto ver. sed quid si non est ignorãtia, ff. de off. pretor.

25 OCTAVÒ Limita, nam si delegatio facta est subdito delegantis, etiam ante præsentationem literatum ipse delegantis acquirit iurisdictionem, licèt non exercitium illius, ita Pau. de Cast. in l. cum furiosus, col. 1. ver. quod noto. ff. de iud. & ibi Iac. de sancto Georgio, ver. nota subsequenter.

26 NONÒ Limita, qñ iudex licèt non esset certus de iurisdõne, tñ hr̃et probabiles coniecturas ꝙ sibi iurisdõ cõpetebat, vt tradit Bal. in l. falsus, col. 7. ver. dubitatur de executore, & ver. item dubitatur de iudice. C. de fur. refert & sequitur Fran. in c. cum parati, col. pen. ver. 2. posset limitari dicta regula, de appell. refert, & sequitur Fel. in c. sciscitatus, col. fi. ver. & adde illis, de res.

27 X. Limita, qñ iudex ante relationẽ nuntii pronunciaret parte præsente, quia tunc valeret snĩa. Fel. in c. quoniam, col. 9. ver. 2. limita de probat. Franc. in c. cum parati. col. pen. ver. sed quãdo actus, de appel. Soc. in l. multum, col. pen. & fi. ff. de cond. & demonst.

28 TARTIÒ Principaliter amplia idẽ esse in procuratore, cui non competit exercitium mandati, nisi receptis per ipsum literis mãdati, gl. in verbo, receptis, in cle. 1. de procur. Archi. in c. is, qui, in prin. de procu. in 6. super uerbo, susceptũ. Bar. in cons. 73. in princ. uer. & ad primum vr̃. Bal. in l. eius qui in prouinciam, col. 3. uer. sed dubitatur, ff. si cert. pet. Lancel. Dec. in l. qui in domini, ff. de test. col. 1. in prin. Rota in nou. decis. 145. in addi. Aret. in l. sed & si de sua, col. 1. ver. sed mãdato procuratoris, ff. de acq. hered. & cons. 68. col. 2. in prin. ver. & ideò dicit, Bar. in l. si pupilli, §. item si procuratori, col. 2. ver. quæro an sit necesse, ff. de neg. gest. Bald. in l. qui in. ff. de test. & ibi Imol. ver. nota ex hac lege. Spe. in tit. de procu. in §. 1. col. 15. ver. sed quid si procuratorio, & ibi Imo. in d. c. is, qui, super verbo susceptum, de procu. in 6. Imo. in cle. 1. col. 14. uer. gl. receptis, de procu. Dom. in d. c. is, qui, col. 1. ver. quæro an valeat actus, de procu. in 6. Fran. in d. c. is, qui. col. 1. ver. in gl. in verbo, susceptum, de procu. Pau. de Cast. in l. 1. col. 1. vers. item nota quod hoc casu, ff. de procur. & in l. cum furiosus, col. 2. ver. quid autem in mãdato, ff. de iud. Bal. in l. licèt, col. 1. ver. 4. nota. C. de proc. Rom. in l. absenti, ver. 2. adde, ff. de dota. Hippo. in l. si quis ne quæstio. col. 12. ver. constat etiam de utilitate, ff. de quæst.

¶ Cõtrariũ tenet Bal. in l. falsus, col. 6. & seq. ver. circa tertiũ, C. de fur. & in l. 1. in 2. lect. col. 1. in 3. not. ff. de proc. Dy. cõs. 18. col. 1. ver. & fortificant eorum oppos. Cur. iun. cõs. 63. col. 1. & seq. in l. 2. §. 1. col. 1. ff. de iud. & istã seruari p Rotã attestat, dec. 145. in fi. in nou. & idem attestatur Fel. in c. sciscitatus, nu. 15. de rescrip.

29 PRIMÒ Limita primam opinionem magis * cõem,
* nisi in instr̃o mandati dñs ex tunc ratificaret gesta per procoratorem constitutum: eo enim casu valerent gesta per procuratorem constitutum ignorantẽ mandatũ, vt per Roma. sing. suo 675. incip. nescio, si magister. Domi. in c. 1. col. 1. ver. quæro an valeat actus, de procu. in 6. & ibi Fran. ver. ver. in gl. in uerbo, susceptum,

Cur.

Cur.iun.conſ.63.col.pen.verſ.ſed nunqoid fortius.

¶Contrarium voluit Bal.in l.1.col.18.ver.pone Pe
ruſii.C.de con feſſ.Rui.cõſ.67.col.2.ver.nec etiam vr,
30 vol.1.tũ in eod.conſ.col.5.ver.ſed dato:ſaluat præcedẽ
tem limitat. qñ in mãdato dictum eſſet, procuratorem,
actorem,& negotiorum geſtorem,& promiſiſſet de ra
to,quia tunc videtur voluiſſe: nedum haberet ratom ꝙ
fieret a conſtituto procuratore tanquam procuratore,
ſed etiam tanquàm negociorum geſtore.

31 Secundò Limita,qñ procurator ſciret ſe conſtitutum procuratorem,licèt adhuc mandatũ non recepiſſet,ita Anch.in d.c.is,qui, col. 2. ver.ſciente igitur, & ibi Fran.col.1.ver.Bartolus tamen,de procu.in 6.

32 Tertiò Limita in beneficialibus, p ea, q̃ dicta ſunt ſupra in limitationib.ſecũdæ ampliationis principalis.

33 Quartò Limita,qñ in conſtitutione procuratoris dictum eſſet, quod ex tunc volebat conſtituens illũ eſſe procuratorem,ita Rom.in l.abſenti,col.fi. ver.aut non eſt conſtitutus,ff.de donatio.

De expenſis.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Statutum, quod victus victori condemnetur in expenſis, an intelligatur etiam ſi habuerit iuſtam cauſam litigandi.

1 Nonnulli exiſtimarunt ꝙ ſtatutum diſponens, vt victus victori in expenſis cõdemnetur, intelligatur ẽt ſi cõdemnatus habuerit iuſtam cauſam litigandi,ad hoc vt ſtatutum aliquid vltra iuris communis diſpoſitionẽ operetur,pro ut tenet Alb.de Roſ.in 2.par.ſtat.q.191. Ang.in auth.de exhib.& introducẽd.reis, in prin.col.3.in fi.ver.in gl.quæ incipit. Ang.in l.ſolum, in 1.col. in fi.ver.ſequitur in eadem gl. ff. de rei vend. Iaſ.in l.properandum,§.ſinautem alterutra,col.2.verſ.2.limita dictã ſal.C.de iud.Cremen.ſing.120. Alex.licèt non firmet, in conſ. 182.in fi.ver.ex quib.infertur, vol.5. Calca.cõſ.28.col.5.ver.& ideò dixit Ang.Afflu.ſuper, conſt. fol. 249. col. 3.ver.tamen ſi expreſsè. Io.de Syl. in trac.de beneſ.in 2.part.q.23.nu.14.Hipp. in l.patre,vel marito,col.6.ver. limita & 2.ff. de quæſt.& in Prac.in §.opportunè.nu.43.ver.& facit etiam gl.Barba.in c.1.nu.62.verſ.tu allega.de reſcr.& in c.cauſam, quę.nu.137.ver.& ſi quiſpiam dixerit,eo.ti.Sarnen.in c.1.nu.218.de conſt.Hipp.in ſing.207.Barba.conſ.12.col.7.ver.ideò Ang.vol.1.& conſ.40.col.fi.ver.& ideò dicebat Ang.eod.vol.& conſ.51.col.11.ver. & ideò multum eleganter,vol.1.Sarnen.in reg.de annali.q.30.nu.4.& in reg.de non tollen.iur.quæſit.q.1.nu.5.& iſta videtur magis communis opinio.

¶ Contrarium verò, vt tale ſtatutum intelligi debeat, dummodò victus non habuerit iuſtam cauſam litigandi,& ſic recipiat ioterpretationem à iure cõi. Alber.de Roſ.ſibi contrarius in l.properandum, col.12. ver.idem ẽt dicunt io vlt. opinione per eum recitata, C.de iudic.Bal.in l.terminato,col.fi.ver.porrò vt illud ſtatutum,C.de fructi.& lit.expenſ.& in l.cos,§.cautionem, col.1.in fi.verſ.ſi verò petuntur. C.de appellat. Alex.in l properãdum,§.ſinautem alterutra,col.1.ver. item limita gl. C. de iudic. vbi dicit ꝙ iſta opinio eſt verior & æquior.Fulg.conſ.140.col.fi.ver.ad tertium de ſtatuto,ſentit,licèt non expreſsè firmet,Alex.conſ.
34.in fi.col.ver.quod autem,vol.3. Pau.de Caſ.in cõſ.
16.col.3.ver.item opponitur tertio,vol.1.vbi plus tenet,etiam ſi ſtatutũ diceret quod victua ſemper debe-
2 ret in expenſis condemnari, refert, & ſequitur Aymo
conſ.3.nu.22.ver.facit quod ſcribit Venafr.in cõſ.11.
col.8.ver.adducitur ad confirmationẽ.Vbi multis medus comprobat hanc opinioocm.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Actore totum petente,qui partem tantum haberi debebat, an reus totum negare poſſit.

1 ADeò intrincatus eſt ille articulus,an ſi actor, ꝙ partem tm̃ hr̃e debuit, totũ petat,reus totũ negare poſſit,vt vix diſcerni poſſit,quæ ſit magis cõis opinio:nã ꝙ poſſit totum negare,tenuit Spec.in titu.de poſit.§.7.ver.11.conſiderandũ eſt,& in tit.de lit. cont. §.2.ver.ſi aũt copulatiuè.gl.in c 1.in verbo,rationalib. de confeſ.in 6.ver.vel poterit ſimpliciter,gl. in verbo, ſigillatim,in c.præſeotiũ,de teſt.in 6.Iac.But.in l.1. col. 1.in fi.ver.aliqñ reus cõparet, C.de lit.conteſt. Bar.in l.qui-ſolidũ,ff.de leg.2.& ibi Pau.de Caſt. Bal.in l.2. §.ꝙ obſeruari,col.5.ver.ſed quia ſi poſitio.C.de iur.calum.& in l.ea,quæ,q.9.C.de condendeb.Sal.in l.properandum,§.ſinautem alterutra,col,fi.ver.quærn ꝙ ſi pro parte,C.de iud.& in l.edita,col.4.in fi.ver. quæro circa vtrunque.C.de edendo.Aret.in l.præterea,in 2. not.ff.mand.Ang.Aret. in §. ſi quis agens,col.7.verſ. ꝙ ſi actor.inſt.de act.Alex.conſ.183.col. 5.uer. præterea & conſidero,uol.5.Lanfranc.in c.quoniam contra,§.reſponſiones,col.2.uer.nona reg.de probat.Domini.in c.2.col.3. in fi.& ſeq.de cõfeſ.ver.ibi ſigillatim. Dec.in l.non poteſt uideri,nu.1.ff. de reg.iur.Bal. in c. dudum,el 2.nu.30.ver.quæro pono.de elect.Io.Cror. in l.1.§.ſi ſtipulanti,nu.5.de uerb.obl.& ibi Alcia.nu. 48.Bert.conſ.307.nu.2.ver.quo fit,vol.3.Pract.Pap. in forma poſitionum actoris,in gl.ponens, ac diuidẽs. Alber.in l.quod ſæpe,in §.ueneni,vbi dicit ita obtinuiſſe,ff.de contrahen.emp.

¶Contrariũ,ꝙ nõ poſſit totũ negare,ter on Bar.in l.1.§.ſi ſtipulanti,col.1.in fi.uer.& per hoc confunditur,ff.de ver.obl.Io.And.in c.præſentiũ,col.6.in uerſ. in gl.quia poſito. de teſt.in 6.Bar.in l.ſi is,qui ducenta,§.utrum,col.fi.uerſ.uenio ad uer.perinde,ff.de reb. dub.Bal.in l.1.col.2.& 3.in 6.& 7.q.C.de lit.cont.Maria.in c.1.col.31.& ſeq.in 10.& 11.q.de lit.conteſ.ubi dicit ita practicari. Ant.de But.in c.dilecti, col.3.uerſ. nota præfata,& Imo.col.2.uer.in eadem, in fi.de maio.& obed.Ant.de But.in c.1.col.2.uer. quæro de q. de plus petit.Imo.in c.nã concupiſcentiã,col.1.uer.ex iſta expoſitione,& ibi Fel.in fi.de conſt.Ant.de But.in c.1.col.pen.uer.ſed eſt dubium, de lit.conteſ.ubi dicit iſtã opi.cõem.Abb.in c.1.nu.15.uer. nunc quæro, de plus petit.Imo.in l.1.§.ſi ſtipulanti, col.fi.uer. & per prædicta,ff.de uerb.obl.& ibi Alex.uer.itẽ inducitur, ubi dicit iſtã cõem opi apoſt.ad deci.Thol.208.Bertr. qui dicit cõem,conſ.283.col.2.ĩ fi.& ſeq.uol.3.Ang. Arc.in §.æquè,nu.42.uer.& prædicta inducunt.Inſt. de except.Lofre.conſ.23.col.pen.ubi dicit cõmunem, Cagno.in l.non põt uideri,nu.5. & ſeq. ff.de reg.iur. Arc.in l.1.§.ſi ſtipulaoti, col.3.uer. & ex hoc poteſt inferri,ff.de uerb.obl.& ibi Rom.nu.11.& ibi Iaſ.col. fi.uer.ſucceſſiuè iu quantum Bar.Bertr.conſ.208.col. 2.uer. qoamuis enim aliqui. uol.1.Iaſ.in l.properandum,§.ſinautem alterutra, col.8.uerſ.an autem liceat,

C.de

C.de iud. Ang. Aret.in §.is,qui.col.fi.verf.in gl.emeretur.Ioft.mand. Bertr.conf.20.vol.1. in antiq.

* Ex ifta vlóima opinione, quę videtur * magis cõis

2 PRIMÒ Infertur, vt reus, qui rotum negauit vbi actur rotum peteret, pofsit in parte verificata condẽdari per femcntiam. Cyn.in l.1.in fi.q. & ibi Bal.col. 2.& 3.in 6. & 7.q.C.de lit.conteft. Marian.in c.1.in 3 2.col.& feq.in q.10.& 11.de lit.conteft. Collect.in e.vnico,in fin.q. de lit.conteft. decif. Tbolof.208. & ibi apuftil.

3 SECVNDÒ Infertur, q̃ fi reus, actore totũ petente,vbi partem tantum habere debet,iuret non debere, ratione partis, pro qua verè eft debitor, dicatur periurus.Bar.in l.fi quis an totum.ff.de excep.rei iud.Cy. in l.vnic.in fi.q.C.de lit.conteft. Collect.in c.1.in fi. q.de lit.conteft.dec.Tholof.208.& ibi apoft. Pau.de Caft.in §.fi ftipulanti,col.2.verf.ex hoc nota,licet ibi corruptè legatur. Bar.in l.pupillus.§.fi.ff. de verbor. fign. Sal.in l.mora,col.4.verficu.iuxta hoc quæro. ff. de vfur. Roman.in l.1. §.fi ftipulanti, nume. 12.ff.de verb.oblig.& ibi Iaf.col.fi.verf.3.fuccefsiue.

¶Cõtrarium volut Dec. in l.non poteft videri.ff. de reg.iur. Soc.in l.1.§.fi ftipulanti, col.fi.verf.circa ultimam quæft.de verb.obl. Gabiaula in d.§.fi ftipulanti,col.5.io fi.verf.circa vltimam q.& Bar.nu.10.& feq.& ibi Alcia nu.48.& Hercu.nu.21.in fi.

Tenendo vltimam opinio.communem in princip. concluf. cam

4 PRIMÒ Limita,nam excufatur reus negans totum à mora ẽt partis debitæ, & io hoc videotur oẽs conuenire,prout notat Bart. in l.qui folidum,& ibi Paul.de Caft.& Cuma.ff.de leg.2.& idem Pau.de Caft.in l.1. §.fi ftipulaoti, in 2.col.verf. ex hoc nota. & ibi Imo. col.fi.verf.& per prædicta.ff.de verb.obli. Guid.Pap. q.496. qui allegat Saly.in l.fi ex legati cauf.verf. pro euidenti tñ declaratione.ff.de uerb.obli.Nicel.cõcor. gl.230.Bertr. conf.214.nu.13.uol.3. Rui.conf.152. col.6.vol.4.Hercul.in l.fi infulam.nu.14.ff.de verb. obl.Cagn.in l.nõ poteft videri,nu.5.& 6.& feq.ff.de reg.iur. Alex.in l.1.§.fi ftipulanti, col.2.ver.& inquãtum Bart.ff.de verb.oblig.vbi dicit hanc magis cõem opi.& ibi Crot.nu.6.col.fi.ver.2.oot.& ibi Galia.nu. 11.ver.inquantũ Bar. Butigel.ou.17.& Herc.ibi nu. 20.verf.vide ẽt Abb. Imo.in d.l.qui folidum,ver.item nota argumentum.ff.de leg.2. Ange. Aret.in §.is, qui, col.fi.verf.in gl.emeretur.Inft.mand.Paul.de Caft.in l.2.C.de vfur.& fruct.legat.

5 Pro qua opin.facit, nam excufatur à pęna ille, qui in reductione arbitrii boni iuri obtinet pro parte, vt tradit Boer.decif.284.

¶Cõtrarium,vt reus videatur effe io mora in parte, in qua fcit fe effe debitorem, vbi Dec. dicit hanc opinionem Bart.effe communem,* licet ipfe contrarium teneat, tenet Bar.in l.non poteft videri.ff.de reg. iur.vbi Dec.tenet Lofredus conf.23.col.pen.Bart.in d.§.fi ftipulanti, verfic. fed per hoc concluditur, & ibi Alciat.nu.54.verf.fed coocordando iftas opinio. & ibi Hercul. col.penult.verf.non data autem culpa, qui hoc intelligit quaodo petens aliqua probabili ratione totum petit. & in verf.fequen.inci.& hoc nota, & teoe menti, idem voluit Bart.in l.in fideicommiffi. in fin.verfic.vltimo aduerte.ff.de vfu.& ibi Bald.in 4.nota.& ibi Angel.in 5. not.in 2.colum.& ibi Flor. verfic.item nota. Alexan.qui hanc dicit magis communem * opi. in l.ex facto.§.item quæro.ff. de vulg. & pupil.

Tenendo iftam fecundam opin.

6 Limita, nifi pars fit incerta, ita Fulgof. dicens à toto excufari, in l.in fideicommifsi, nume.3. & 4.ff. de vfur.

7 Et facit, nam in liquidandis mora non committitur. Bald.in l.acceptam, col.3.in 6.oppof.C. de vfur. cum aliis, quæ latè ponit Tiraq.de retract. lignag. in §.1.in glo.19.num.2.

Tenendo autem primam opinionem magis communem

8 PRIMÒ Sublimita, nifi actor offerat fe recepturũ partem,tunc enim fi reus totum negaret,non excufaretur à mora,fed deberet partem debitam realiter offerre. Bart. in d.l.qui folidum.ff.de legs.2.Rui.confil. 152.col.6.vol.4.Alex.in d.§.fi ftipulanti, col.2.verf. & inquantum.ff.de verb.oblig.& ibi Iaf.col.fi.verf.3. fuccefsiuè,& ibi Crot.nu.6.uerf.& fecundo noto, & ibi Galia.nu.11.verf.ioquantum Bar.Alc.nu.48.ver. uec obftat l.qui folidum,& nu.54.uer.tu concordando.Imo.in l.qui fulidum,in 1.not.ff.de leg.2.

9 SECVNDÒ Sublimita,nifi effemus in debito,quòd non requireret interpellationem, fed aliàs puta per lapfum diei induceretur mora, tũc etiam ratione partis debitæ mora committeretur, etiam ubi actor totum petebat. Lofred.conf.23.col.fin. & fentit Aymo conf.89.colum.2.

10 SECVNDÒ Limita principaliter, nam reus negans totum, quando actor totum petiit,cum partem tantum habere deberet, excufatur ab expenfis, ut per Bar.io l.qui folidum.ff.de leg.2.& not. idem Bart.in l.ftipulationes non diuiduntur, in fin.uerb.ibi,fateor tamen.ff.de uerb.obl.Io.de Lign.in c.unico,de lit.cõteft.Boer.dec.74.Imo.in d.l.qui folidum.ff.de leg.2. Iaf.in l.properãdum.§.fin autem alterutra,io 8.col.in uerf.5.quæro pone quod actor.C.de iud.Bertr.conf. 231.col.1.uerf.inde autem, uolum.3.in nou.Ant.de Butr.in c.1.colum.2.in fi.uerf.dicit tamen Bart.C.de plus petit.Pau.de Caft. fentit iftam partem in d.l.qui folidum.

11 Amplia, nam aliqui uoluerunt in hoc cafu nedum reum abfolui debere ab expenfis, fed ẽt actorem in il lis condemnari debere,prout uoluit Sal.in l.properãdum.§.finautem alterutra, col.fi.uerf.quæro quod fi pro parte.C.de iudic.& io l.edita,col.4.in fin.& feq. uerf.quæro circa utrunq;. C.de edend.Ang.Are.in §. fi quis agens,col.7.uer.quid fi actor.Inft.de act.Ale. in d.§.finautem alterutra,col.3.uer.iuxta p̄dicta quęrit hic.C.de iudi. Parif conf.104.nu.13.& 14.ubi dicit omnes ita tenere,vol 3.& iftam opin. fentit Spec. in tit.de expenfis.§.nunc uidendum, circa fi.Hercul. in l.1.§.fi ftipulanti,col.pen.uerf.quę tamen uidentur limitanda, & uerfic.feq.incip.& hæc nota, qui aliam opin.q̃ reus noo excufetur, intelligit quando probabili aliqua ratione actor totum petit. Alciat.qui dicit iftam * communem opin.in §. fi ftipulanti.nu.48. & in hanc fententiam inclinat Inno.in c.finem litib.col. 1.uerf.item nota,quod fi in fenteotia, de dol. & cõtu. & ibi Imo.col.fi.uerf.12.nota,& ibi Abb.nu.27.ver. fed circa hoc dubitatur, poft Io.And.ibi, col.pe.uerf. quid fi appellans,& ibi Ant. de But.col.8.uerf.unum tñ aduerte,& ibi Card.col.fi.uer. quæro fi appellans. Alii uoluerunt q̃ unus alteri,& alter alteri condẽnetur,ut dicit Bal.in auth.& generaliter, in 4.col.uerf. iuxta hoc q̃ritur.C.de epifc.& cler.Martef.in fingu.3.

12 Et facit pro ifta opi.nam qñ unus pro parte uincit, & pro parte vincitur,iudex debet alterum alteri in expenfis condemnare, quia uterque eft uictor, uel neuter uenit coodemnandus, iuxa not.per Bal.in l.eos.§. cautione,col.2.uer.fed quid fi iudex.C.de app.gl.con fue.Turon.fol.mihi 121.col.2.

13 Ratio est, quia tunc expensæ adinuicem compensantur. Bertr.cons.283.col.2. vers.quo vero ad expensas, vol.3.in noois,& coos.231.col.1.cod.vol.& cōs. 208.colum.1.ver.quamuis enim, uol.1.in nou.Abb. in c.1.num.17.de plus petit.idem Bert.cons.20.vol. 1.in antiq.

14 Declara, & iotellige hanc opin. vt per Hercu.io l. 1.§.si stipulanti, col.pen.vers.& illud de mutua condemnatione, qoando sunt plura pet ita principaliter, non quando totum, si pars tantum debeatur, & ita dicit Inno.io c. finem liobus,col.pen.ver.item nota, ꝙ si in sententia, de dol.& contum.& ibi Imol. col.fio. vers.& nota, & Abb.nu.27.vers.sed circa hoc dubitatur,post Io.And.ibi, col.fi.vers.quid si appellans, & ibi Anto.de But.col.8.vers. vnum tameo aduerte, & Card.col.fin.vers.quæro si appellans.

15 ¶Contrarium verò in hac secunda limitatione, vt reus ratione partis debitę,& negatæ condemnetur in expensis,teoet Soc.in l.1.§.si stipulanti,in fi.vers.sed tu considera duo.ff.de verb. obli. & Abb.sentit hanc partem io d.c.1.num.15.de plus petit.vbi uult,reum tunc excusari, quando excipit de parte iodebita,& sic tantum confitetur partem debitam quasi sentiat, ꝙ si simpliciter neget, non excusetur,& hanc partem sentit idem Abb.io c.finem litibus, nu.27.vers. sed circa hoc dubitatur,de dol.& contumac.

16 Hanc dubitaot Doct. si fieri deberet expensarũ cōpensatio, ao fieri debeat pro rata victoris, & quidem Bal.in l.eos.§. cautione, col.2.C.de appellat.uers.sed quid si iudex, tenet non esse faciendam compensationem pro rata.

¶Contrarium autem voluit Bertr. cons.283.col. 2.volum.3.in oou. Galiaula in l.1.§. si stipulanti, in fin.ff.de uerbor.oblig. & idem etiam teoet Abb.in c. 1.de plus petit.

17 Tertiò Limita, nã si actore totum petente,reus excipiat de parte indebita, & actor non acceptet partem debitam, excusatur reus litem sustinens super toto, ut notat Abb.in c.1.de plus petit.nu.15.ubi declarat, oot.per Bar.io l.qui solidũ.ff.de leg.2.& idem Abb.in c.finem litibus,nu.27.ver.sed circa prædicta, de dol.& contum.Alex.in l.1.§.si postulanti,col.2.ff. de uerb.obli.& ibi Ias.col.fin. & Hercul.nu.20.Lofred.cons.23.col.peoul.

18 Quartò Limita, nisi actor petendo totum,protestetur nõ velle partem, qoia tunc excusatur reus ab expensis, ut tenet Anto.de Butr.in c.dilecti,col.3.de maior.& obed.& ibi Imol.col.2.in ver.an autem episcopus,& uers.in eadem, io fi.Fel.in c.nam concupiscentiam, col.fin.de constit.Paris.in coos.104.nu.13. & sequen.vol.3.

19 Quintò Limita,nisi materia sit indiuidua,quia tũc ratione partis indebitę potest reus litem super toto sustinere, ut declarat Ant. de But.in c.dilecti, col. 3.& ibi Imol.col.2. vers.io eadem, in fi.de maior.& obed.Ant.de But.in c.cum amplius, de cens.Fel.in c. nam coocupiscentiam,col.fi.de constit.

20 Sextò Limita, qñ qualitate esset plus petitũ, noo autem quantitate, quia tunc reus negando excusaretor.Bar.in d.§.si stipulanti,circa finem.Ant.de Butr. in c.dilecti,col.3.& ibi Imol.col.2. uers.in eadem,de maio.& obed.Ant.de But.in c.1.col.2.uers.quæro de quæst.de plus petit. & ibi Abb.nu.15.Imol.in c.nam concupiscentiam,col.1.uers.ex ista,& ibi Fely.col.fi. in fi.de coosti.Alex.in l.1.§.si stipulanti, col.2.& ibi Ioan.Crot. circa fin. vers.ultima sit conclusio,& ibi Buttigel.in fi.ff.de uerb.oblig.

21 Septimò Limita, qñ reus non simpliciter negasset, sed cum illa qualitate,negando narrata prout narrantur,ut dicit Paris.coos.104.nu.16.vol.3.

Finis Secundi Libri.

ANTONII GABRIELII ROMANI,

COLLEGII SACRÆ AVLÆ CONSISTORIALIS ADVOCATORVM DECANI, AC FISCI APOSTOLICI ADVOCATI,

Conclusionum, seu Regularum, LIBER TERTIVS.

In quo habentur conclusiones ad materiam contractuum pertinentes.

DE IVRE EMPHYTEOTICO CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Emphyteosi finita per generationem descendentes eius confirmationem petere possunt.

1 MAGIS * cõis vī illa cõclusio, q̃ si emphyteosis sit finita per generationẽ, descendentes petendo illius confirmationẽ, de facili eã impetrare possint, & si non impetrant, possint de iure canonico appellare ad superiorẽ, vt cõfirmatio fieri debeat, tex. est in l. 1. §. permittitur, & ibi Bar. Ang. & alii, ff. de aqua quotid. & æsti. gl. in c. bonæ memoriæ, de postul. præla. Bar. in l. 1. in fi. ff. de priuileg. cred. & in l. si mihi, & Titio, circa fi. ff. de verbo. oblig. Ant. de But. in c. 1. de locat. Bald. in addi. ad Spe. in tit. de locat. col. 8. Bald. in c. 1. quemad. feud. ad fę. pertin. Imo. in c. ex parte, col. 7. de feud. Card. in c. pe. de postul. præla. Rom. in l. 2. ff. solu. matr. & in rub. ff. de arbitris, vers. 11. & in cons. 22. Fulgo. in cons. 220. Aret. qui hunc text. dicit esse singularem, in l. apud Iulianum, in §. constat. ff. de leg. 1. Alex. in cons. 80. col. 5. vol. 1. Anch. in cons. 174. col. pe. ver. vlterius aduertendũ, & in cons. 170. incip. casus talis est. Io. de Ana. in cons. 84. col. fi. Alex. in cons. 93. in fi. vol. 2. Soc. in cons. 99. col. 4. vol. 1. Barba. in c. 1. de locat. Dec. cõs. 131. & cons. 328. Cur. in cons. 50. col. 4. vers. transeamus, & cons. 47. Ripa in tract. de peste, fol. 48. col. 4. Alex. in cons. 83. vol. 7. Claud. in tit. qui feud. dar. poss. col. 19. Curt. in tract. feud. in 2. part. col. 24. Ias. in l. 2. col. 7. de iur. emphy. & in cõs. 24. col. 2. & col. fi. vol. 3. Ripa in l. cũ bona, nu. 6. de priuile. cred. idẽ tenet Rui. in cõs. 12. nu. 18. vol. 1. Goza. in cõs. 86. nu. 4. Grat. in cõs. 110. nu. 31. vol. 1. Tiraq. de retrac. in pfat. nu. 41. & seq. Cassan. i cõsue. fo. 382. col. 1. Nicel. cõcor. 139. Zas. in cõs. 13. vol. 1. Hipp. in sing. 419. Affli. super cõsti. in tit. de fil. psbyt. circa fi. & in tit. de success. nobil. nu. 49. Boer. deci. 107. Goza. cons. 39. num. 2. Grat. in cõs. 86. col. 2. vol. 1. vbi hanc dicit * cõem opio. & cõs. 79. nu. 2. vol. 1. Rui. in cons. 20. col. pen. vbi dicit hanc cõem opin. vol. 2. Gramm. cons. ciuili 28. col. fi. Fely. cons. 32. nu. 20. Paris. in cons. 118. nu. 55. vol. 1.

2 Et pro hac parte videtur facere, nam iniuria videtur fieri petenti gratiam concedi solitam, si ea nõ cõcedatur, vt post alios dicit Afflic. super constit. in titu. de pœna contumac. nu. 22.

¶ Contrariam tamen partem tenuit Imo. in l. si mihi, & Titio. ff. de uerb. obl. & in c. pe. de postul. præla. Fulg. cons. 222. circa fin. Pau. de Cast. cons. 32. vol. 1. Rom. in cons. 70. dum dicit se consuluisse contra Bar. apud Ariminum. Bal. & Iac. Aluar. in c. 1. in tit. quemadm. feu. ad fil. pertin. Zas. cons. 11. vol. 1. Gozad. cõs. 39. col. pen. Grat. cons. 110. col. 5. vol. 1.

Teoendo primam opin. * magis communem

3 PRIMÒ Amplia, vt regula extendatur ẽt ad ecclesiam. Rui. in cons. 151. nu. 16. vol. 1. & in cons. 166. col. pen. vol. 1. Grat. in cons. 86. num. 7. vol. 1. vbi dicit hanc communem * opin. & dicetur in limitationibus.

4 SECVNDÒ Amplia, vt ista opin. procedat ẽt in cõtractu liuelli facto de nouennio ad nouenniũ, vt per Soc. in cons. 99. col 4. vol. 1.

5 TERTIÒ Amplia, vt procedat etiã in colono temporaneo, qui conduceret singulis annis. Imo. in c. 1. col. pen. de loca. Affli. decis. 238. Maria. iun. cons. 50. col. 2. volum. 2.

¶ Contrarium tenuit Rui. in cons. 168. col. fi. vol. 1. Rom. in cons. 22. col. pen.

6 QVARTÒ Amplia, vt hoc locum habeat ẽt in feudo. Gozad. cons. 8. col. 10. Paris. cons. 22. col. 5. vol. 1. Ripa in l. 1. nu. 6. ff. de priuileg. credit. Rui. in cõs. 151. num. 16. volum. 1.

7 QVINTÒ Amplia, vt procedat ẽt in emphyteosi noua, vt per Rui. in d. cons. 151. nu. 16. vol. 1.

8 PRIMÒ Limita istam Doct. Bar. & aliorum, nõ habere locum qñ finita esset emphyteosis propter culpã recipientis, videlicet propter non solutionẽ, quia tunc nõ est dignus fauore, qui est in culpa. Vnde cõclusio superius firmata procedit in casu generationis finitę, non aũt qñ ob culpam, vt puta propter non solutionem, & ita concludit Rom. in cons. 212. in prin. Dec. in cons. 329. col. fi. ver. nũ obstat, pro quo facit quod notat Specu. in tit. de locato. §. nunc aliquo, vers. 77. Bart. in l. eum, qui. ff. de interdic. & releg. Bald. in l. 2. C. de libe. & eorum libert. & in l. adoptiuum. §. patronum. ff. de in ius voc. Saly. in l. 2. q. 23. & Ias. nu. 21. C. de iure emphyt. Petr. de Ancha. & Imol. in c. ex parte, de feud. in quibus locis propter non solutionem patris excluditur filius comprehensus in contractu

emphyteosi s,ergo multo magis descendentes nó cõprehensi,& ita declarat tex.in d.§.permittitur. Grat. cons.96.col.3. vol.1.Rui.cons.122.col.fi.vol.1.& in cons.155.col.fi.co.vol.Alex.in l.si mihi,& Titio,col. fi.ff.de verb.obl.Corset.in apostil.ad Abb.in c.bonę, el 2.de postula.præla.Curt.in tract.feu.in 2. part.col. 25.Ripa in l.1.nu.12.ff.de priuileg.credit. Fely.consi.32.col.8.

Sublimita, quia si ascẽdẽs fuisset priuatus eo,quod venisset contra conuentionem , tũc emphyteusis esset renouanda in fauorem descendentium, secũdũ Ale. in cons.9.col.3.vers.subdo tamen.vol.2.

10 SECVNDÒ Limita,quia si hęredes,vel descendẽtes non petierint renouationem intra annũ, non poterũt illã amplius petere,per tex.in §.Titius,in tit.si de feu. fuer.controu.inter dñm,& agnat.& tradit Roman.in cons.22.in fi.& cons. 70. & in l.prior ait.§.fi.ff.de no. ope.nunc.sequitur Dec.in cõs. 131.col.2.Goza.cons. 39.col.fi.& cons.71.col.1. vbi dicit cõem * opin. & col.fi.Paris.cons.23.col.36.vol.1.& cons.101.col.fi. vol.1.Maria.iun.in cons.76.in fi.vol.1. Rui.cons.35. col.4.vol.1.Ripa in l.1.nu.11.ff.de priuile.credit.glo. cõsue.Biturigen.col.2.Tiraq.de retrac.lignag.in §.1. in gl.10.nu.4.& seq.vbi latè Ias.in cõs.24.col.fi.vol. 3.& in l.2.nu.22.C.de iur.emphy. & in l.petens,col. 4.C.de pact.Brun.in cons.67.col.3.Corset.in aposti. ad Abb.in d.c.bonæ,col.fi.in quarta limitatione.

11 PRIMÒ Declara,vt iste annus cõputetur,& intelligatur à die sciẽtiæ.Alex.in l.si mihi,& Titio, col.fi.ff. de verb.obl.Dec.in cons.328.col.2.tenet gl.& Doct. in d.§.Titius.si de feu.fuer.cõtro.inter dñm,& agna.

12 SECVNDÒ Declara,vt id non procedat qñ extraneus esset inuestitus,quia tunc talis facultas durat spatio 30.annorũ,vt dicit gl.in d.§.Titius,& tenet Ale. ĩ cõs.15.col.4.uol.5.Io.Ant.Ale.ĩ cõs.84.Bru.cõs.67. col.3.Ias.in cons.7.in fi.vol.1. vbi hanc dicit * cõem opi.Grat.cons.4.col.9.uol.1.Gozad.cons.8.col.6.& cons.71.col.1.& col.3.& col.fi. Cassan.in cõsue. fol. 355.col.3.Dec.in cõs.395.in fi.vbi dicit cõem opi.

13 TERTIÒ Limita cõclusionẽ nõ habere locũ in ecclesia,quia ecclesia nõ cogitur renouare,vt dicit Ale. in d.l.si mihi,& Titio,col.pe.& Rom.in cõs.70.Alex. in cons.83.vol.7.Ias.in cõs.71.col.pe. & col.fi.Grat. cons.110.nu.63. vbi istam dicit cõem * opin. vol.1.

¶Cõtrarium est verius, & magis * cõiter tenetur, prout loquitur Bar.in l.1.ff.de priuile.credit. Petr.de Anch.in cons.174.& in cons.170.Alex.in cons.80. col.5.vol.1.Dec.cons.131.vbi dicit hanc esse * cõem opi.& cons.328.& in cons.78.Curt.in trac.feu.in 2. part.col.25.Goza.cons.86.nu.24.vbi dicit cõem opi. Grat.cons.86.col.2.vol.1.Rui.cons. 12.col.pe.& fi. & cons.35.col.14.vol.1. & in cons.155. in fin. & in cons.161.col.fin.volum.1.

14 QVARTÒ Limita, qñ dñs pro se vellet retinere, quia tunc non cogitur renouare. Abb.in c.bonę, el 2. col.pen.de postul.præla. & ibi Corset.in apost.Ias.in cons.24. col.pen.vol.3. Aret.in l.si mihi, & Titio.ff. de verb.obli.Cur.Sen.in cons.48.Rom.in cõs.22.nu. 5.Ancha.in cons.133.in 2.dub.Staphil. de lit.grat.& iust.fol.79. Zas.cons.8.vol.2.Goza.cons.39.col.pen. Ripa in l.1.nu.9.ff.de priuil.cred.Rui. cons.151.col. 5.& cons.152.col.1.& cons.155.col.fi.vol.1. Calca. in cons.8.nume.45.

15 ¶Cõtrariam opin.tenuit Dec.in cõs.328. circa fi. & in cons.131. col.3. dicens talem limitationem esse contra cõem opinio. quæ per hanc limitat. efficeretur elusoria, si semper excluderetur is, qui petit renouationem,quia dominus semper assereret velle rem emphyteoticam pro se retinere,& ita not.Claud.in rub. qui feud.dar.poss.col.23.qui declarat.

16 QVINTÒ Limita,qñ illi,qui petunt renouationẽ, sunt de descendentib. secus si sint de transuersalib.vt concludit Anch.in cons.133.in 2.dub.sequitur Corset.in apostil.ad Abb.in d.c.bonæ,el 2.Pau.de Cas.in l.maritus.C.de procur.Socin.inter cons.Curt.sen.40. col.6.Ias.in cons.24.vol.3.col.fi.Staphil.de lit. grat. & iusti.fol.79.Gozad.cons.39.col.fi.Ruin.cons.45. colum.pen.vol.1.

¶Contrarium est uerius, & magis * cõiter tenetur.Roman.in cons.22. Alex.in cons.80.vol.1. & in cons.93.vol.2.Dec.in cons.131.& in cons.328.Gozad.cons.71.col.1. & col.fin.

17 Et hoc ea.d.ratione,quia non est facienda differentia in hoc casu inter descendentes, & transuersales, dummodo sint proximiores. Paris. cons.101.col.fi. vol.1.prout in matre consuluit Imol.cons.38. in fin. refert,& sequitur Maria.iun.cons.76. nu.121.vol.1. Rui.cons.12.col.pen.& fi.& cons.151.col.4. & cõs. 152.col.3.& cons.161.col.pen.vol.1. & hanc opi.sentit Bar.in l.1.in fi.ff.de priuileg.credit.

18 SEXTÒ Limita,vt conclusio habeat locum si petẽtes renouationem,sint hæredes instituti ab eo, cui est facta concessio, secus si extranei essent instituti, quia illi ẽt proximiorib.deberent præferri,ita dicit Imol.in cons.suo incip.quidam Anto.de Panno.prout refert, & sequitur Alex.in l.si mihi,& Titio,col.fi.ff.de ver. ob.& in cons.161.uol.7.& cons.10.col.fi.vol.3.Corset.in apostil.ad Abb. in d.c.bonæ,el 2. & ibi Abb.de postul.prælat.& de hæredib.loquitur Bal.in c.1.quẽad.feu.ad sę.perti.Gozad.in cons.186.col 4. Afflict. super constit.in tit.de filiis presbyt.circa fin. Paris.in cons.23.col.35.vol.1.Grat.in cons.96. col.3.uol.1. & cons.110.col.3.eod.vol. Ruin.cons.5. in fi.uol.1. Ripa,in l.1.ff.de priuileg.credit.nu.8.Hippol.in sing. 419.circa finem.

¶Contrariũ in feudo,seu emphyteosi non hæreditaria tenet Dec.cõs.78. Affli.super const.in tit.de successi.nobi.nu.50.Ruin.cons.12.col.pe.& fi.& cõs.151.
19 col.5.vol.1. qui ampliat ẽt si stetisset per illum agnatum habere rem ex contractu,si ipsum ratificasset.

20 SEPTIMÒ Limita,vt procedat regula illũmodo res sit integra,secus si alii facta esset cõcessio antequã hęredes peterent renouationem, ita dicit Rom.in cons. 70.& allegat tex.in c.1.de nat.feu.& istã limitationẽ sequitur ẽt Corse.in loco præallegato,in 5.limitatione.Gozad.cons.39.col.fi. et in cons.71.col.1.vbi dicit * cõem opin.& col.fi.Afflic.super constit.in tit.de fil.presbyt.col.fi.Ruin.cons.5.in fi.uol.1.& cons.25. col.2.uol.2.Curt.sen.in cons.48.nu.15.

¶Contrarium tenet Alex.in l.si mihi,& Titio,col. fi.per tex.in c.1.§. Titius,si de feu.fuer.controu.inter dominũ,& agnat.Alex.in cons.83.vol.7.Goza.cons. 86.nu.24.Paris.cons.28.nu.3.et seq.vol.1.

21 OCTAVÒ Limita in feudo,in quo deficientib.omnibus masculis, fœminæ possunt petere renouationẽ inuestituræ cuius regulariter fœminæ sunt incapaces. Folg.in cons.222.

22 NONÒ Limita, nam supremus princeps potest derogare huic dispositioni, et iusta causa derogandi est, quando alteri concedit propter benemerita. Paris.in cons.23.nu.250.uol.1.

23 X. Limita, quando interuenisset præscriptio, quia tunc dominus non tenetur iterum facere gratiam de re emphyteotica,vel feudali illi,qui ab ea per præscriptionem fuit exclusus, ut tradit post alios Paris. in cons.23.nu.252.uol.1.

24 XI. Li-

24 XI. Limita, qñ sequeretur magnum ecclesiæ detrimentum, si fieret talis inuestitura. Paris. consil. 101. col. fin. volum. 1.

25 XII. Limita, qñ filia est exclusa, stantib. masculis, quia ēt si postea masculi deficiāt, fœmina non pōt amplius petere renouationem. Rui. cons. 15. col. fi. vol. 1.

26 XIII. Limita, vt reuocatio peti posit, qñ feudum, vel emphyteosis reuertitur ad dominum, secus aūt si reuertitur ad alium, vt puta quia præcesserit alienatio valida inter viuos, vel in vltima voluntate, vt declarat Ruin. in cons. 45. nu. 20. vol. 1.

27. Primò Declara hanc materiam, quia ille debet intelligi proximior, qui est magis propinquus ei in cuius persona est finita generatio, non aūt dicitur proximior respectu primi inuestiti, prout notabiliter declarat Ruin. in cons. 47. no. 6. vol. 3.

28 Secundò Declara, quia renouatio est facienda pro eisdem conditionib. pro quib. reperitur res locari cuilibet extraneo tempore renouationis faciendæ, nō aūt est facienda renouatio cum conditionib. adiectis in primo instrō locationis factæ, prout dicit Ripa in l. 1. col. 3. vers. 5. intellige, ff. de priuileg. credi.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Pater, qui recepit emphyteosim, vel feudū pro se, & filiis, an legando, vel alienando posit filiis præiudicare.

1 IN illa q. an pater, qui receperat emphyteosim, vel feudū pro se, & filiis, posit legando, vel alienādo filiis p̄iudicare, adeo variæ sunt scribentiū opin. vt vix discerni posit, q̄ sit cōis opin. oam Docto. modo vnā, modo alteram opin. dicunt esse cōem, quòd vt clarius appareat, subiicio infrascriptas conclusiones.

Prima Conclusio est, qñ pater feudum, vel emphyteosim recipit pro se, & filiis, hæredib. nam tunc omnes admittuntur, q̄ pater potest filiis præiudicare, vni tantum ex ipsis prælegando, ita Bar. in l. vt iurisiurandi §. si liberi, col. 1. vers. prædicta. ff. de oper. liber.

Ratio est, oam cum requiratur, ad hoc, vt res emphyteotica, vel feudalis ad filiū transeat, q̄ ipse sit hæres, vt ibi per Bar. in loco præallegato, ideo aut nō est hæres, & rem non potest petere, aut est hæres, & non potest venire contra factum defuncti, per tex. in l. cū à matre. C. de rei vendic.

2 Et propterea opin. Bar. sequitur Bal. in l. item vidē dum, §. nunc videamus. ff. de petit. hære. vbi tenet, q̄ pater potest vni filiorū p̄legare emphyteosim in præiudicium aliorū, si emphyteosis est recepta pro filiis hęredib. idem dicit Bald. in l. liberti, libertæq;. col. 7. ver. item in eo, quod dicit. C. de ope. liber. Bal. in l. qm̄ nouella. in fi. col. vers. 3. quæritur. C. de inoff. test. Pet. de Anch. in cons. 25. col. pe. Lofre. in cōs. 1. nu. 167. Ale. in cōs. 118. col. pe. vol. 6. Soc. in cons. 25. col. 4. ver. vnde superest vt videamus, vol. 1. Io. Cro. in l. qui Romę. §. duo fratres, nu. 68. vers. 2. casus. ff. de verb. obli. qui declarat. Idem tenet Pau. de Cast. in l. apud Iulianū. §. si quis alicui, circa fi. ff. de le. 1. & ibi Arc. col. fi. Curt. in trac. feud. in 4. par. in 64. col. vers. alia ergo, & tertia cōcordia. Ias. in l. 2. col. 98. ver. & attingā primo. C. de iur. emphyt. Ale. in d. l. apud Iulianū, §. si quis alicui. ff. de leg. 1. Pau. de Cast. in cōs. 311. incip. circa id, quod primo quæritur, col. pe. vol. 1. Bal. in addi. Spe. in c. 1. de loca. in rub. charta vltima, vers. an filius hæres nisi eutus, & in tit. de feud. §. nunc dicamus, in 2. addi. Spe. in titu. de loca. §. nunc aliqua, ver. 113. Zas. in cons. 7. col. 9. vol. 3. & in cons. 56. col. fi. vol. 3. vbi dicit istam

* esse * cōem opi. Doct. vbiq;, & idem voluit Alex. qui idē dicit, in cons. 13. col. pe. in fi. uol. 5. & in cons. 19. col. 3. uol. 5. Curt. iun. in cōs. 155. per totū, maximè in pen. col. Alex. in cōs. 28. col. fi. ver. cōsitmo per id, uol. 5. idem uoluit Cępol. in cons. ciuili, 31. col. pe. in fi. & seq. Pau. de Cast. in cons. 161. secundū antiquā impressionē. incip. in causa, quā habet Magnificus D. Trius, col 6. uersi. & hoc si fuit cōcessum, uol. 1. Alex. cons. 110. col. pen. uol. 6. Ripa in 16. resp. col. 2. uol. 4. Gozad. in cons. 46. col. 2. Paris. cōs. 1. col. 2. uol. 1. & cōs. 2. col. 3. co. uol. & col. 6. cum seq. & cons. 3. col. 3. vol. 1. & cons. 16. col. pen. & cons. 106. col. 4. vol. 1. Rui. cons. 1. col. 7. uol. 1.

3 Primò Amplia, ut idem sit si feudum sit receptū per patrem absq; mentione filiorū. Pau. de Cast. in cōsi. 161. secundum antiquam impresionē, incip. in causa, quam habet, col. 6. uer. & hoc si fuit cōcessum, uol. 1. Barba. in cons. 66. col. 2. & seq. uol. 4. Pau. de Cast. in l. adoptiuum, §. 1. ff. de in ius uoc.

4 Declara id procedere, qñ pater disponit ualide. ut puta, cū cōsensu dñi, & nō aliter. Afflı. super consti. in tit. de reuoc. alien. nu. 5. Ruin. cons. 51. col. pen. uol. 5.

5 Secundò Amplia, idem esse si pater ob delictū priuetur, ut per Bar. in l. eum, qui, circa fi. ff. de interd. & relega. ubi si pater propter delictum, uel cōuentionem non seruatam priuatur, delinquendo filiis præiudicat, si feudum est hæreditarium, uel pro hæredib. receptum, & ita ēt tenet Cyn. Pet. & Sal. in l. 1. C. de lib. & eor. liber. Imol. in c. 2. col. 7. de feu. Bal. in l. lex. col. 2. de legit. hæred. Pau. de Cast. in cons. 161. uol. 1. in 1. dubio. Sal. in l 2. in 22. q. C. de iur. emphyt. qui omnes firmant, quòd quando feudum, uel emphyteosis recipitur pro filiis hæredibus, culpa vel delictum patris noceat filiis.

6 Secvnda Est conclusio in feudo nouo recepto pro se, & filiis, in quo pater nō potest filiis præiudicare, uni ex eis totū prælegando, uel asignando, ita Bar. in l. eum, qui. in fi. ff. de interdic. & relegat. Io. And. in addit. Spec. in rubr. de feu. uers. non omittā. Bal. in l. itē uidendū, §. nūc uideamus. ff. de pet. hær. & ibi ēt Ang. Bal. in c. Imperialem, col. 4. uer. quæro utrū pater posit, de prohi. feu. alic. per Fede. Bald. in l. 1. in fi. C. per quas personas, & in c. 1. col. 4. an agn. uel fil. dū facit differentiā inter emphyteosim, & feudū. An. de Isern. in c. 1. in prin. uers. & in tit. de succes. feu. Cyn. in l. 1. in fi. C. de libe. & corū liber. Iac. Ardizon. in summa, quib. mod. feud. amit. charta 10. uers. uerum licet non posit. Bal. in l. qui se patris, col. 6. uers. item quæritur. C. und. lib. Paul. de Cast. in cons. 217. col. 2. uol. 2. incip. præmittendum est, Aluar. in c. 1. in prin. de succes. feud. in 2. not. ubi refert Card. ita consuluisse, & istud uī sentire in c. 1. §. omnes filii, col. 1. in fi. si de feud. fuerit cōtrou. dum se remittit ad no. per eum in loco supra proximè allegato. Alex. in cons. 13. col. pen. uol. 5. Corn. in cons. 399. col. pen. & seq. uol. 1. Soc. in cōsi. 25. col. 4. uer. unde superest, ut uideamus, uol. 1. Ale.

* in cons. 104. col. fi. uol. 4. qui dicit istam * cōem opin.

* & in cōs. 105. in prin. eo. uol. ubi dicit magis * cōem opin. Corn. in cons. 199. col. 7. uol. 2. Ias. in l. 2. col. fi. C. de iur. emphyt. & in cons. 56. col. fi. uolum. 3 Iaco. in tracta. feud. in uerbo, & cum pacto quod de dicto feudo, colum. penul. Dec. qui dicit istam communem opin. in cons. 239. colum. 3. idem tenet Roma. in l. 1. col. 18. uersicu. & primo non obstat. C. quando non pet eo. part. idem tenet Bald. in l. apud Iulianum §. si quis alicui, in fin. ff. de lega. 1. & ibi Angc. Imol. Paul. de Castr. & Alex. qui ibi dicit istam communem opi-

nionem, Goza. in cõs.9.col.9.& in cons.46.col.2.Lofred. in cons.1.nu.137.cum pluribus seq. Affli. super constit. in tit. de reuoc. alien.nu.6.Ruin.cons.9.circa finem, vbi dicit communem, vol.1.& in cons.25.col.2.& 5.vol.1.vbi dicit communem, & idem dicit cõs.95.col.2.vol.3.vbi dicit magis communem, & istam dicit communem Bertrã.cõs.138.col.5. vol.2. Brun.in tracta.quod stant.uas.fol.78.col.2.& Maria.iun. consil. 72.nu.35.uol.1.vbi dicit magis communem opin. & in cons.160.nu.44.vol.1.

7 Primò Amplia, idem esse in feudo antiquo. Paris. cons.10.colum.1.vol.1. & in cons.106.colum.1. vol. 1.Maria.iun.cõs.72.col.7.in fi.& cons.77.col.24.vol. 1.& cons.160.col.9.vol.2. Ruin.qui dicit * communem, cons.9.col.fi.in fi.vol.1.

8 Secundò Amplia, etiam si interueniat consensus domini directi, vt per Maria.iun.cõs.101.in fi. vol.2. & cons.112.col.1.eod.vol.vbi dicit hanc magis * cõmunem, & ab ea in iudicando non esse recedendum.

¶ Contrarium in hac proxima ampliatione tenet Rui.cons.45.nu.18.vol.1.

9 Tertiò Amplia, quia in hoc casu pater non poterit etiam assignare plus in feudo vni ex filiis, quam alteri, vt not. Zas. in tract.feud. in 8. part. in 3.particula, vers. & hanc partem, vbi testatur istam esse * communem opin.

¶ Cõtrariũ, quòd immò in feudo nouo recepto pro se, & filiis pater possit aliis filiis præiudicare, totum feudũ uni eorũ assignãdo, tenuit Bal.in auth.si quas ruinas, col.4.uer.iuxta hoc quæro, C.de sac.san.eccl.& in c.1.§.hoc quoq; col.fi. de succes. feud. post Iacob. de Beluis.ibi, circa fi.& Aluaro.idem tenet col.7. Bal. in c.1.§.& quia, col.2.de his, qui feud.dat.pos.post Iaco. Veron.quem refert Bal.in c.1.in fi. de vasal. decrepit. ætat.Spec.in tit. de loc.§.nunc aliqua.vers.78.And.de Isern.in c.1.col.fin.iuncta col.antepen.de alien. feud. patern. qui dicit quòd feudũ datũ patris contemplatione põt pater alienare, & quòd præsumitur concessum patris contemplatione, nisi de contrario constet, & ibi Aluaro.col.fi.Pau.de Cast.in cõs.161.incip.in causa, quæ habet magnificus D. Tirius, in primo dubio secũdum antiquam impressionem, vol.1.tamen videtur Pau.de Cast. loqui in feudo recepto pro filiis hæredibus, vel vel simpliciter, & secus videtur sentire si sit receptum pro filiis, & descendentibus, in col.6 ver.& hoc si fuit cõcessum simpliciter, istam ẽt opin. tenet Alex.in cõs. 218.col.pen.vol.6.& in cons.22.col.pen.vol.5.Ias. in cons.236.col.pen.in fi.& seq.vol.2. Fel.in c.prudentiam, col.3.de offi.deleg.Barba.in cons. 66.vol.4. vbi latissimè, qui in pen.col.dicit istam * communẽ opin. & col.10.idem dicit illud ẽt vr sensisse Rom.in d.cõs. 34.dum se remittit ad not.per Bal.in auth.si quas ruinas, C.de sacros.eccl.& ad not.per Bal. in c.1 §. quia, de his, qui feu.dat.post.Gozad.in cons.25.col.pen.& in cons.75.col.1.in fi.Paris.in cons.3.col.3.vol.1.Aimo cõs.135.col.3. Barbat.qui hanc dicit * cõem opi. inter cõs.Alex.cons.55.col.pe.ver.& si quispiã, vol.4.

Tenendo istam opinionem

10 Primò Limita, ut illa non procedat, si fuisset facta donatio vni ex filiis in præiudiciũ aliorum, & donatio non esset valida, ut per Bertr.in cons.138.col.5.uol.2. in nouis, & idem dicit Rui.cons.149.col.fi.uol.1.

11 Secundò Limita, quãdo feudum esset receptum contemplatione filii, ut puta si fuit dictũ pro se & Titio suo filio specialiter nominato. Ant.de Alex.in cõs.52. col.1.inter consilia Lofre. ubi dicit * communẽ opi.

12 Tertiò Limita, vt ista opinio habeat locũ in patre, qui fuit inuestitus, non aũt in eo, qui postmodũ successit, vt per Marian.iun.in cons.72. nu. 35.vol.1. qui dicit * cõem opin.Grat.cons.132.nu.6.vol.1.qui dicit hanc esse æquiorem. Rui.in cons.95.nu.3.uol.3. vbi dicit, quòd in hoc nullus contradicit.

13 Quartò Limita, quãdo habuisset pater feudũ ex gratia, & beneficio concedentis, & nihil in eo cõsequẽdo de suo erogauerit. Mari.iun.in cõs.103.nu.30. vol.2.

14 Sublimita, quia cum consensu domini directi põt præiudicare, vt ponit Maria.iun.cons.103.vol.2.Rui. cons.7.col.7.vol.1.& cons.47.col.pen.vol.1.

¶ Contrarium Paris.cons.17.col.pen.vol.1.

15 Quintò Limita in feudo antiquo, quòd si fuerit libere renunciatum dño, & consensus domini interuenerit, tamen non præiudicatur agnatis, vt per Maria.iun. in cons.103.nu.17.vol.2.& cons.112. col.1.vol.2.

16 Et quòd in feudo antiquo per alienationem factã per vasallum non deferatur feudum domino, sed agnatis, dicit Marian.iun.cons.77.col.24.vol.1.& cons.101. col.2.vol.2.Ruin.cons.45.col.pen.vol.1.

Tenendo primam opinio. in secunda conclu.principali, quæ videtur magis * communis

17 Primò Limita, ut illa non procedat quãdo pater deliquisset contra dñm feudi, per tex.in c.1.§.fi.quæ fuer.prima cau.feu.ami. vel aliud fecisset contra conuentionẽ feudalẽ, quia tunc factũ patris præiudicat filiis, gl.in c.1.§.si vasallus, in verb.vocabuntur, si de feu.fue.cõtrou. gl.hoc sentit in 2. opi.in l.adoptiuum.§.patronum.ff. de in ius voc. Bal.in c.1.§.fi.in fi.quæ fue.prima cau.benef.ami.in c.1.si vasall.feu.priue.& col.2.& ibi Alua. col.1.& 2.Bal.i l.fi.C.de lib.causa.& in c.1.§.aut si libellario.quib.mod.feud.amit.Bar.in l.eũ, qui.circa fi. ff.de interdic.& relega. Bar.in l.2.in 1.col.& seq. C. de lib.& eorum liber.& ponit Abb.in c.2.de feu.col. 2.& ibi Pet.de Anch.col.1.ĩ fi.& seq. Imo.col.7.Sal. in l.2.col.3.C.de liber.& eorũ libert. Pau.de Cast.in cons.161.col.6. secundum antiquã impressionẽ, vol. 1.Bal.in l.emancipatũ §.fi ff. de senat. Alex.in cons. 119.col.fi.vol.5.& in cons.120.col.1.in fi.vol.5. ibi dicit istam * cõem opin.Gozad.in cons.40.col.pe.& in cons.84.col.1.Bal.idẽ tenet in l.1.§. in primo, col. 4.vers.sed tu dic idem.C.de caduc.toll.& sentit Alex. in cons.19.col.3.vol.5.& in cons.30.col.5.vol.1.& ĩ l.si mihi, & Titio, in 5.col. versi. prædictam cõclusionẽ limitat.ff.de verb.obl.Io.de Anan.in cõs.32. in 1.col. in 3.dub.Pau.de Cast.in cõs.311.incip circa id, quòd primo quæritur, col.pen.uol.1.& in l.adoptiuũ.§.patronũ.ff. de in ius voc. Cur.in tract.feu.in 5.par.principali, in prin.qui in 2.& 3.col.limitat. Corn.in cons.309.col. pen.in fi.uol.1.Alex.in cons.60.col.2.vol.3.Rui.cõs. 155.col.fi.uol.1.& cons.149.col.2.uol.1.

18 Primò Amplia, nã hoc procedit non modo in feudo nouo, sed ẽt in feudo antiquo. Saly.in l.2.col.3.C. de libe.& eorũ libert. Alex.in cons.16.col.3.uol.3. & in cons.8.col 4.uol.3.& in cons.60.col.2. uol.3. Iacob.de Beluis.in c.1.§.fi.quæ fuer.causa benef.amit.& Aluaro.in c.1.col.2.si uasal.feud.priuet. late Cur.in tract.feud.in 5.parte principali, in prin.

19 Secundò Amplia, nã præiudicat ẽt aliis agnatis talis culpa contra dñm. Paris.in cons.21.col.pen.uol.1. Aliàs factũ paternũ ẽt cum delicto filiis nõ præiudicaret, ut not.Bar.in d.l.eũ, qui.circa fi.ff.de interd.& releg.Bal.in l.1.C.de bon.lib.col.2.in prin.Sal.ĩ l.2.col. 2.in fi.& seq.C.de liber.& eorũ libert. Abb.in c.1.de feud.col.2.& ibi Pet.de Anch.col.2.et Imo.col.9.in fi.et seq.Alex.in cõs.19.col.3.uol.5.et in cõs.8. col.4. uol.3.Pau.de Castr.in l.adoptiuũ, §.patronũ, col.1.ff.de in ius uoc.Goza.in cons.84.col.1. & col.pen. Grat. in cons.2.nu.6. et vol.1. ubi dicit * hanc cõem opin.

¶ Con-

¶ Contrarium vero, q̄ indiſtinctè culpa patris p̄iudicet filio in feudo nouo, ſiue illa culpa reſpiciat dominium, aut feudalem conuentionem, ſiue non, tenuit gl. in c. 1. in verbo, vocabuntur, in §. ſi vaſallus, in tit. ſi de feud. fuer. controu. gl. in c. 1. in glo. 1. circa med. de ſucceſſ. feu. & ibi Bal. col. fi. & Iacob. de Belu. col. 2. & Aluaro. col. 7. Bal. in l. emancipatum. §. fi. ff. de ſena. & in l. lex. col. 2. C. de legit. hæred. verſ. alii dicunt, & in l. fi. C. de lib. cauſ. Dyn. in reg. non debet. in fi. de reg. iur. in 6. & ibi Ioan. Aud. in prin. Ange. in l. adoptiuum. §. fi. ff. de in ius vocan. Hoſt. in ſum. in tit. de feu. §. quib. mod. feud. amit. circa fi. Io. And. in c. 2. col. 2. de feu. & ibi Car. col. 2. Imo. col. 9. in prin. dec. Neap. 1 a 1. in fi. in nouis. Spec. in tit. de feud. §. fi. in prin. Io. And. in addi. Spec. In tit. de feud. §. 1. verſ. 37. in addit. magna. circa fi. Bal. in c. 1. §. fi. in fi. quę fue. prima cauſa benef. amit. Curt. in tract. feud. in 5. part. principali, in a. q. & in 5. concluſione, in 34. fol. Gozad. in cōſ. 46. col. penult.

20 Ampliā, quia quælibet culpa præiudicat non ſolū filiis, ſed etiam agnatis, ſecundum Ruin. in conſ. 166. col. fi. volum. 1.

21 Limita, vt hæc opinio non procedat qn̄ feudum datum eſſet filii contemplatione, quia culpa patris tūc non præiudicaret filio. Aluarot. in c. 1. circa fi. de alic. feud. paterni. Curt. in trac. feud. in 4. part. q. 8. fol. 39. idem Grat. conſ. 2. col. 9. vol. 1.

22 Primò, Ex prædictis infertur, q̄ patre alienante feudum nouum abſque conſenſu domini filii excluduntur, ita ſenſit gl. in c. 1. circa med. de ſucceſſ. feud. ubi Bald. in fin. col. Iac. de Beluiſ. col. 2. Aluar. col. 7. Alex. conſ. 18. col. 2. in fi. vol. 5. & in conſ. 28. col. pe. vol. 5. Iac. de Beluiſ. in c. 1. §. fi. quæ fuet. prima cauſa benef. amit. & ibi Bal. in fi. & ibi Aluar. in a 1. conclu. Bal. in c. 1. col. 1. ſi vaſal. feu. priuet. in fi. & ibi Aluar. col. 2. Cur. in trac. feu. in 5. parte principali, in quarta principali concluſione. fol. 53. Bald. in c. 1. §. aut ſi libellatio, col. 2. quib. mod. feud. amit. Alex. in conſ. 30. col. 4. & ſeq. vol. 1. Gozad. in conſ. 46. col. fi. Rui. cōſ. 42. col. 1. vol. 1. & col. 4. & col. 6. vbi declarat, & cōſ. 112. col. 3. vol. 4.

¶ Contrarium ſentit Cur. in tract. feud. in 4. par. q. 8. fol. 39. & in 6. concluſione, fol. 54. Marian. iun. in conſ. 77. col. 28. vol. 1.

23 Concorda, vt per Aluar. in c. 1. §. ſi vaſallus culpā, ſi de feud. ſue. controu. & in c. 1. §. deniquc, per illum text. in tit. quæ ſit prima cauſa benef. amit. nā aut vaſallus commiſit delictum in perſonam domini, & tunc culpa ipſius p̄iudicat non ſolum filiis, ſed omnib. & feudum ad dominum reuertitur. Aut delictum nō eſt in perſonam domini, & tunc culpa ipſius non præiudicat agnatis, & hanc diſtinctionem ſequendam exiſtimo per rationem poſitam in d. §. denique.

24 Primò Amplia idem eſſe in feudo nouo, in quo ſi non petierit pater inueſtituram infra debitū tempus, præiudicat filiis. Aluaro. in c. 1. §. fi. in 20. concl. q̄ fue. prima cauſa benef. amit. poſt And. de Iſern. in c. 1. quo tempore miles. Bal. in c. 1. col. 2. ſi vaſal. feud. priuet.

25 Secundò Amplia, idem eſſe ſi vaſallus non fuerit aſſociatus Imperatorem Romam proficiſcentem. Cur. in tract. feu. in 5. part. principali, in 2. col.

26 Tertiò Amplia, in feudo hæreditario. Pariſ. in conſ. 1. col. 2. uol. 1. & in conſ. 2. col. 3. & 6. in fin. & ſeq. & in conſ. 3. col. 3. vol. 1. & in conſ. 16. nu. 43. & in conſ. 106. col. 4. vol. 1. Ruin. conſ. 1. col. 7. vol. 1. & 108. col. fin. vol. 5.

27 Limita in feudo antiquo, quia per alienationem factam abſque domini conſenſu aperitur via agnatis, & non domino. Maria. iu. in conſ. 77. col. 24. uol. 1. Roi. conſ. 45. vbi dicit cōem * opin. col. pen. vol. 1. & cōſ. 101. col. 2. vol. 2. & conſ. 7. col. 4. vol. 1. & conſ. 167. col. fi. & conſ. 214. col. pen. vol. 1.

28 Primò Amplia hanc limitationem, & ſi in diſpoſitione feudi antiqui facta per vaſallū interuenerit cōſenſus domini directi, vt per Pariſ. poſt alios, qui hāc dicit veriorem, & magis * cōem, in conſ. 17. nu. 16. vol. 1. & in conſ. 16. nu. 40. eod. vol.

29 Secundò Amplia, idem eſſe ſi fuerit feudum antiquum libere renunciatum dño. Maria. iun. in conſ. 103. in 3. col. in fi. & ſeq. & conſ. 112. col. 1. uol. 2.

30 Sublimita hanc limitationem, ſi filii approbent patris teſtamentum, in quo ipſe feudum antiquum alteri legauit. Ruin. conſ. 25. num. 14. vol. 2.

31 Secundò Infertur, q̄ ſi pater emphyteota, cadat ob non ſolutionē canonis ab emphyteoſi, p̄iudicat filiis. Bar. in d. l. eum, qui, in fi. ff. de interdic. & relegat. Bald. in l. adoptiuū. §. 1. ff. de in ius voc. in fi. & in l. 2. col. 1. C. de lib. & eorū liber. & ibi Sal. col. 3. Imo. ī c. 2. col. 8. de feu. & ibi Pet. de Anch. col. 2. Spe. in tit. de locat. §. nūc aliqua. verſ. 78. ibi, idē pater viuēs. Bal. in l. vnica. §. 1. in prin. col. 4. ver. ſed tu dic idem. C. de caduc. tollen. Alex. in conſ. 119. col. fi. vol. 5. & in conſ. 120. col. 1. vol. 5. vbi dicit iſtam * cōem opin. & in l. ſi mihi, & Titio, col. 5. ff. de verb. obl. Iaſ. in l. 2. col. pen. C. de iur. emphyt. & in 78. col. . . , in 7. q. dū ſe remittit ad no. per Bal. & alios in d. l. adoptiuū. §. 1. ff. de in ius vocan. Goza. in conſ. 34. col. 3. & pen. & in conſ. 46. col. fi. & in conſ. 75. col. 3. Grat. conſ. 132. vol. 1.

¶ Contrarium tenuit Spec. in tit. de loca. §. nūc aliqua, verſ. 144 & ibi Io. Aud. Alex. cōſ. 8. col. 3. vol. 3.

32 Primò Amplia primam cōem opin. nam idem eſt in deterioratione rei emphyt. propter quā pater cadit ab emphyteoſi, quia tunc ēt filiis præiudicat. Spec. in tit. de loca. §. nunc aliqua, verſ. 78.

33 Secundò Amplia, vt idē ſit in alienatione rei emphyteoticæ, propter quā cadit pater ab emphyteoſi, & filiis præiudicat. Bar. in d. l. eum, qui, in fi. ff. de interdi. & relegat. & in conſ. 55. incip. dñs Amatus. Abb. in c. 2. col. 2. de feu. & ibi Pet. de Anch. col. 2. Imol. col. 8.

34 Tertiò Amplia, vt id procedat ēt in emphyteoſi antiqua, ſecundum Imo. ibi, col. 9. uerſ. illud aūt certū eſt. Iaſ. in l. 2. col. pen. C. de iur. emphy.

35 Primò Limita, vt non præiudicet in caſu, in quo aliàs cōceſſio nihil operetur. Goza. in cōſ. 84. col. pe.

36 Secundò Limita, quando in fraudem ſuccedentium non fuiſſet facta ſolutio canonis. Grat. in conſi. 32. col. 2. & ſeq. vol. 1.

37 Tertiò Limita, qn̄ ex tenore inueſtituræ appareret de voluntate dñi directi nolentis, vt delictum, vel culpa vnius alteri noceret. Gozad. in conſ. 84. nu. 18.

38 Qvartò Limita, qn̄ feudū, vel emphyteoſis eſſet indiuiſibilis, nā tunc culpa vnius alteri non nocet. Goza. poſt alios, quos allegat in d. conſ. 84. nu. 16.

39 Secundò Principaliter limita primam opinionē huius ſecundæ cōcluſionis, qn̄ eſſemus in feudo iuriſdictionali, in quo expedit vt vnus tātum habeat, & nō ſint plures domini. Pau. de Caſt. in conſi. 16 1. ſm̄ antiquam impreſſionē, vol. 1. quem refert & ſequitur Barba. in conſi. 66. col. 5. vol. 4. Curt. in tracta. feud. in 4. par. col. 6 a. uer. ex prædictis, &c. Albert. Brun. in conſ. 105. in prin. Fel. in c. prudentiam, col. 3. de off. deleg. Laur. in §. cæterū, col. pen. Inſt. de legit. agnat. ſucceſſ. qui omnes tenent, patrem in hoc caſu feudum vni ex filiis prælegando, poſſe aliis præiudicare.

¶ Cōtrariū tenet Iaco. in tract. feud. in verbo, & cū pacto q̄ de dicto feudo, col. 5. uer. ulterius quero.

De feudis.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Feudum quamuis nouum, assumit naturam feudi antiqui, si Princeps in cõcessione appõnat clausulam, quòd habeat naturam feudi antiqui.

1 QVANDO Princeps in cõcessione noui feudi apponit clausulam, q feudũ habeat naturã feudi antiqui, tunc feudũ quãuis nouum, naturã antiqui feudi assumit, ita dixit Bal. in c. 1. col. 1. in fi. vers. extra nota. de alie. pater. feudi. Iac. Ardizon. in summa feudorũ, in 2. par. secundæ partis principalis, sub rubr. quid sit nouum feudũ, col. 1. ver. sed quæritur si vasallus. Aluar. in c. 1. §. is vero, col. 2. ver. quæro ab extra. de succes. frat. aliàs de gradibus succedentium in feudũ, & in c. 1. col. fi. ver. quæro q si detur, de vasal. decrep. ætat. & ibi Præpos. Alex. col. fi. ver. quærit hic Aluar. & idem Præpos. in d. c. 1. col. 2. ver. & dicit Bal. de grad. succe. in feudum, seu de successio. fratrũ. Præpos. in prælud. feu. col. 14. ver. Bal. quærit hic. Mart. Laud. in c. 1. de alie. paterni feu. col. 1. ver. & nota 2. Bal. & ibi Præpos. col. 2. ver. ideò dicit Bal. Alex. consi. 30. col. 3. ver. fortius dixit Bal. vol. 1. & consi. 2. col. 2. in fin. ver. fortius dixit Bal. vol. 5. & cõs. 1. col. 7. ver. hoc probatur, vol. 5. & consi. 29. col. fi. ver. confirmantur hæc, vol. 5. & consi. 55. col. 8. vol. 4. Bal. in c. 1. de succes. feu. in §. hoc quoq; in fi. vers. si cõcessum est. Aluar. ibi col. 2. ver. nota ex hoc text. & ibi Præpos. col. 1. in prin. ver. nota ibi feudũ paternũ. Cur. feo. cõs. 50. col. 26. ver. 5. & fortius, & col. seq. Io. Cro. qui dicit * cõem in l. re cõiuncti, col. antepe. ff. de lega. 3. Ias. cons. 136. col. 3. & seq. vol. 4. ver. 2. specialius, vbi dicit cõem. Are. in cons. pen. Alex. consi. 53. col. 9. ver. circa aliud dubiũ, ibi ad hoc allego, vol. 4. Dec. in cons. 185. nu. 7. Cur. in trac. feu. in 3. par. col. 24. vbi dicit cõem opi. Bru. in cons. 78 col. 1. ver. & ideo magis. Rui. qui dicit cõem, in consi. 45. col. 2. vol. 1. ver. sed nunc 2. Dec. qui dicit istam cõem opi. in cõsi. 194. col. 2. ver. tñ in contrarium est. Ias. cõsi. 1. col. 3. ver. 2. principali fundamẽto, vbi hanc dicit magis * cõem vol. 3. Cro. in l. si is qui pro emptore, col. 27. versi. 3. & vlt. inducitur, ff. de vsucap. Ripa in l. 1. nu. 5. ver. 3. induco, ff. de leg. 1. Soc. cons. 165. col. 6. in fi. ver. 6. corroboratur, & consi. 272. col. 2. in fi. ver. 2. quia licèt. Aimo de antiq. temp. in 5. par. num. 13. Paris. qui dicit cõem, cons. 5. nu. 11. vol. 1. Dec. cons. 53. nu. 3. Tiraq. de retrac. fol. 272. & seq. Alciat. qui dicit cõem opi. in trac. de præsump. in 28. præsump. nu. 5. Rui. in cons. 5. col. 1. vol. 1. Pract. Papien. in for. libel. quand. agit, de renoc. feud. in gl. in ver. nec superstitibus, in fi. Iaco. de S. Georg. in trac. de feu. in ver. nobiles, in fi. Zas. in tract. de feu. par. 12. nu. 55. Affl. dec. 282. nu. 10. & in c. 1. §. adoptiuus, nu. 13. si de feu. fue. cont. int. dom. & agna. Parisio consi. 17. col. 1. vol. 1.

Pro qua cõi opi. facit, nam in contractu feudali possunt apponi pacta contra propriam & cõem naturam feudorum, dummodo contra substantialia non opponantur. Bal. in l. 1. C. de proba. Pau. de Cast. in cõs. 162. vol. 1. Bru. in cons. 41. col. 1. Affl. dec. 265. Cur. sen. cõsi. 48. col. 8. & consi. 49. col. 25. uer. confirmatur.

¶ Contrariam autem opinionem tenuit Old. in cõs. 178. col. 1. ver. illa autem uerba. Alb. in dictio. in uerbo, nouum non est. Iasio in si. feu. col. 31. uer. quid aũt econtra. Barb. consi. 66. col. 13. in fi. & seq. uol. 4. Bal. in l. 1. q. 15. ff. de rer. diuis. Ias. cons. 180. col. antepen. uer. 1. quod quando, uol. 2. Alex. consi. 10. col. 2. uersi. hoc fortifico, uol. 3. Zas. cons. 13. nu. 14. in fi. uer. qđ certè usq; adeo, uol. 1. Goz. consi. 84. nu. 12. uer. 4. qñ. Pau. de Cast. in consi. 154. inci. quod istud feudũ, sm antiquã impres. Alex. consi. 30. in fi. uol. 1. Ias. consil. 57. col. 5. uer. quia ad hoc ego dico, uol. 1. & cõs. 152. col. 1. ubi dicit * communem, uol. 2.

¶ Tenendo primam opinionem magis cõmunem

2 PRIMÒ Amplia idem esse, qñ diceret concedens, quod concedebat feudum tanquam nobile, & quaternatum, quia etiam si feudum non esset tale, assumeret illam naturam secundum And. de Isern. in c. 1. col. pen. uers. si rea. de contro. feud. apud pares termin.

3 SECVNDÒ Amplia conclusionem procedere etiam si in concessione illa uerba uniuersalia, in omnibus, & per oĩa, non sint apposita, ut declarat Aimo. de antiq. temp. in 5. par. nu. 16. & seq. ubi dicit cõem opinionẽ.

4 TERTIÒ Amplia, nam si in concessione feudi appositum sit uerbum, donamus, tũc dr̃ potius donatio, quam feudi concessio, ut no. Oldr. in cons. 159. nu. 3. Alb. in rubr. C. de donatio. in ult. q. Iacob. in trac. feud. in uer. inuestiti. Dec. in cons. 413. & consi. 32. nu. 3. & seq. Maria. iun. qui hanc dicit communem * opi. in cõsi. 102. nu. 9. & seq uol. 2. Grat. qui etiam dicit cõmunem opi. in consi. 9. nu. 78. uol. 1.

5 PRIMÒ Limita d. conclusionem procedere, quoad comprehensos in inuestitura tantum, quia quoad illos d. inuestitura restringitur. Bru. cons. 10. col. 4. versi. sed contra prædicta. Curt. iun. consi. 1. col. 3. in fine. ver. nec obstat præmissis, & col. 4. Rui. consi. 45. col. 5. in fi. uer. non obstat, & col. 7. uer. non obstat, col. 1. Aimo de antiq. temp. in 5. parte, nu. 13. in fi.

¶ Contrarium sentit Ias. cõs. 1. col. pen. in fi. uersi. solum restat in specie respondere, uol. 3.

6 SECVNDÒ Limita conclusionem non procedere in episcopo, uel alio prælato, quibus interdicitur dare res ecclesiæ in feudum, nisi esset consuetum dare dicta bona in feudum. Bal. in prælud. feud. colum. 10. uer. 3. diuisio. Soc. cõs. 4. nu. 18. uer. quinimmò ẽt, vol. 3. Alex. cons. 20. col. 1. uer. nec obstat, uol. 3. Barb. cõs. 66. col. 13. in fi. & seq. uol. 4. Ias. consi. 180. col. pen. uer. 4. respondetur, uol. 2. Crot. in l. re coniuncti, col. pe. uer. tenendo istam, ff. de lega. 3. Cæpol. consi. ciuili 31. col. 3. in fi. & seq. Cur. sen. con. 50. col. 27. uersi. & idem tenuit Bal. Dec. cõsi. 53. nu. 3. ubi sublimitat. Ias. cons. 1. col. 3. uer. eandem opi. uol. 3. & consi. 136. col. 5. uer. tenendo istam partem. Pau. de Cast. consi. 281. uol. 2. Ias. in prælud. feu. col. 3. uer. pro pleniori instructione. Brun. cons. 40. col. 1. uer. & si dicatur. Aimo de antiq. temp. nu. 13. uer. limitatur nunc, in 5. par. Mart. de Laud. in c. 1. col. 4. uer. hanc diuisionem quærit Bal. de his, qui feu. dar. poss. Alciat. de præsump. in 3. regula, in 28. præsump.

7 TERTIÒ Limita, quando illa clausula non esset prolata per uerba dispositiua, seu per uerba concessiua, sed per uerba enunciatiua. Alcia. in trac. præsumpt. in 3. reg. in 28. præsump.

8 QVARTÒ Limita, nã qñ in concessione tm̃ modo dictum est, de nouo concedimus, dr̃ ẽt feudum antiquum, & non nouũ. Bal. in l. 1. in 15. q. ff. de rer. diuis. & in l. quoties, col. 1. uer. 1. casu. C. de suis & leg. & in prælu. feu. in uer. quod aũt dicatur feudũ paternũ. Iser. in c. 1. col. 6. de nat. succes. feu. Ias. in p̃lud. feu. in 7. par.
9 Iser. & latius Affl. in c. 1. de uasallo decrep. ætat. Nam ista uerba ĩtelligunt̃, de nouo cõcedimus, ut in antiqua inuestituris, prout declarat Gozad. in cons. 84. in fin.

10 QVINTÒ Limita, si per talem concessionem inferretur

retur

retur præiudicium tertio. Alex.in conſ.30.uol.1.ſequitur Alc.in 3.reg.in 28. præſump. nu. 5.& idem voluit Curt.in trac.feu.in 8.q.primæ partis,nu.10.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Feudũ conceſſũ per pecuniã,non habet naturã ueri feudi.

1 COMMVNIS * concluſio,q feudũ habitũ per pecuniã,uel pro quo ſoluitur pecunia,aut id ſimile, nõ habet naturã ueri feudi,tex. eſt in c.1.de feud.dat. in uicẽ le.cõmiſ. voluit gl.in §. ſi vaſalli, in verbo,non obſtãte lege,in fi.ver.ſed oõ dicit verũ,de pac.Cõſtã. gl.1.in c.1.de beneſ.fratris. Bal.in c.1.col.1.io fi. verſ. pone de §.cũ uerò,de beneſ.fratris.Iac.de Beluiſ.ibi,in verbo,oppono infra. Bal.in l.ſi quã, ver.& ſic eſt argumentũ,C.de ope.libe.Iaſ.in l.1.col.12.io prio.ver. & cum iſta differentia,C.de inoffi.teſta.Bald.in ſi cautio, in fi.de fid.inſtr.& in l.liberti,col.fi.uer.itẽ nota,C.de ope.liber.& in addi.ad Spe.in tit.de locat.in 3.col.ver. & no.q emptor.& ĩ §.libellariæ,ver.de clauſula ſuppletiua,de pace Cõſt.& in c.1.col. 7. ver. quæro quid in feudo,de his,q feu.dar.poſ.Dec.cõſ.390.col.4.uer.capio ſecundã inueſtiturain.Rom.conſ.367.col. 3.uerſ. fallit 4.Cur.ſen.cõſ.49.col.7.ver.vlt.quia.Aim.cõſ.6. nu.109.Iaſ.conſ.63.col.2.ver.2.rñdeo,uol.1.& io l.ſi pecuniã,col.5.ver.amplia,ff.de cõd. ob cau. Cur.iu.in trac.feu.in 2.par.in 5.q.prin.aliàs ſol.19.col.1.& ſeq. Imo.in c.ad noſtrã,col.2.ver.ſed uerè licèt Doc.nõ tãgãt,de reb.eccl.nõ alie.Cy.in auth.ingreſſi,col. fi. uer. circa præmiſſa adhoc quæro.C.de ſacroſ.eccl.Ale. cõſ. 136.col.2.uer.& ſi quiſpiam nobilis , uol.1.Cur.iun. io trac.ſeu.in 1.par.in 6.q.principali,in uer.circa ſeptimũ requiſitũ.Bru.cõſ 11.col.5.uer. ſed tñ in hoc feudo,& cõſ.14.col.2.uer.cæterũ ex quo.Soc. conſ.257. col.1.& 3.uer.& hoc maxime.Dec.cõſ.139.col. 1.uer. ſimiliter ſi ſeudũ, & cõſ.208.ou. 5.uer.ſimiliter in feudum,& conſ.279.col.3.uer.& idem in feudum.Pariſ. conſi.4.nu.38.verſi. quæ comprobatur, uol.1. Zaſ. in in cooſ.8.nu.23.uer.oeniẽdo aũt ad ſm punctũ, uol. 2.Guid.Pap.q.155.Caſſa.ĩ cõſue.fol.102.col. 3.uer. & licèt feudũ. Alex.in l.utrũ turpẽ,col.1.uer. adde q uerũ eſt.ff.de uer.obl.Arc.in l.Gallus,§.ẽt ſi parẽte , col. 2.uer.cuius dictis adde, ff.de li.& poſth.Rui.in l. Gallus,§.ẽt ſi parente,col.2.uer.extra autẽ,eo.tit.Curt. in trac.feud.io 3.parte,col.4.uer.6.limitate.Deciſ. Neapol.129.in antiquis,col.1.uer. primam quæſtionem.

2 Et propterea feudũ iuriſdictionale uendi nõ poteſt de iure,licèt de coosuetudine aliud ſeruetur , ut dicit Afflict.ſuper conſti.io tit.quod nulli præla.nu.8.

3 ¶ Contrarium,q feudũ emi poſsit,probat text. in c.1.de feud.in uicẽ l.cõmiſſ.ibi,hodie ſub prætextu pecuniæ.Iſer.in c.1.circa fi.uer.ẽẽ habes hic, de benefi. fratris.Iac. Ardizo.in ſumma, ſol.7. ſub rubrica, q uerùs dominus põt dare feudũ pro prec. Iac.Aluar. in d. c.1.col.2.uer.oppono cũ gl.de beneſ.fratris.Iſer. in c. 1.uer.ſecũdus eſt,de nat.feu.& in c.1.col.1.in fi. uerſ. item pro habendo honore,de feu.guard.Nico.de Neapoli in c.1.§.notandũ,dicẽs ita * cõiter teneri, & quotidie obſeruari,de his,qui feu.dar.poſſ.Alex.cõſi. 79. col.4.uer.ſed his,non obſtantibus,uol. 1. Cur. iun in trac.feud.in 2.par.principali,in 5.q.principali, aliàs fol.19.col.1.& ſeq.Cur.ſe.cõſi.50.col.3.uer.& dato, q aliqua pecunia. Bru.in conſi.11.col.3.uer. 2. ſuccedere non poſſunt.Iac.de S.Georg.in trac.feu.col. 16. uer.item quæro de quæſtione. Iaſ.conſil. 117. col.5. uer.ſed iſtis,& ſimilibus,uol.3.Bal.in l.licèt,C. de liber.cauſ.uer.item feudum.Zaſ. conſ. 12.nu.88.& cõſ. 90.vol.1.& conſ.13.nu.26.eo.tit.Iac. in trac. feu. in verbo,& fœminis,col.1.ver.6.fallit. Zaſ.in trac.feud. ſub rubr.de feu. ſucceſ.in ſecunda particula, de fœm. ſucceſ.col.1. ver.hęc regula ampliatur, vbi dicit communem,& de conſuetudine ſeruari. Maria.iun. conſil. 65.nu.16.uer.vel ſecundò reſpondetur,vol.1.

4 Et facit pro hac parte quod not.Soc.in l.Gallus,§. ẽt ſi parente,col.2.ver.quam concluſionẽ limita, ff.de lib.& poſth. vbi dato q pp pecuniã ſolutam,vel ſoluẽdam feudum datũ immutet propriã naturam feudi,tñ illud procedit quo ad illud tantũ,vel quoad ea,quę ex illo ſequuntur: nam in aliis retinet propriam naturam feudi,& fuit dictum in præcedenti concluſ.

5 Concorda,quia licèt a dño feudũ uendi non poſſit, poteſt,tñ vendi a vaſallo domino ſciente,gl.1. io c.1. de beneſ.fratris,& ibi Iac.de Beluiſ.uer. oppono infra.

¶ Tenendo primam opinionem magis * cõmunẽ

6 PRIMÒ Limita, quando pro feudo ſolutum non eſſet integrum pretium.Cur.in trac.feu.in 3.parte, col. 4.ver.ſexto limitate.Pariſ.conſ.16.uol.4.Marian. iun. conſi.65.nu.16.vol.1.

7 Quod maximè verum eſt,quando præpõderat gratia præſtationi pecuniæ. Ita Bal.in prælud. feu. col.4. Soc.conſ.4.nu.6.vol.3.

8 SECVNDÒ Limita & intellige,qõ ſola præſtatio eſſet in conſideratione , ſecus verò qñ vltra præſtationẽ pecuniæ interuenerit ẽt iurm fidelitatis,uel perſonale ſeruitium. Alex.conſ.9.col.2.ver.quia ad hoc reſpondetur.vol.5.Bru.conſ.41.col.2.ver.nec obſtat ſi dicatur. Curt.in tract.feu.in 3.par.ver.6. limitate. Pariſ.in conſ.16.nu.10.& ſeq.vol.4.Maria.iun. qui hanc dicit * communem opi.in d.conſ.65.nu.16.vol.1.

9 Infertur igit ex hac cõi cõcluſione,q feudum datũ a Principe per pecuniã nõ reuocat tanquã gratia,quia hẽt vim cõtractus,ita voluit Bal.in l.qui ſe patris, col. 7.ver.hnc ſcias.C. vnde libe. Iaſ.in l.ſi pecuniã, col.5. circa fi.ver.2.amplia,ff.de cond.cauſa dat.Soc.conſ. 4. col.2.ver.alio inſuper fundamẽto,vol.3.& cõſ.87.nu. 12.ver.1.fundamẽto,eod.vol.Dec.cõſ.292.col.fi.ver. ſupereſt 2.cõcluſio,& cõſ.604.nu.9.ver.ex quibus dici poteſt.Gozad.conſ.62.col.fi.ver. pro hoc adduco. Bal.Sarnen.in c.1.de conſti.io 6.nu.141.ver.& quod dictum eſt,& Io.Crot.ibi,col.7.in fi.uer.conceſsio.

10 ¶ Contrarium autem tenet Rom.ſing. 471.incip. an iudex Mediolani,& Io.Crot.in c.1.col.7.in fi.ver. concluſio tamen facta,de conſtit.in 6.qui iſtud declarat,quando iuſta cauſa ſubeſſet.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Allodialis,& non feudalis,in dubio res præſumitur.

1 OMNES Doctores admittunt illã concluſionẽ, vt res in dubio præſumatũ allodialis,& nõ feudalis,put uoluit Hoſt.in c.nimis,de iureiu.& ibi Io. An. & Pet.de Anch.& Car.& Imo.& Abb. col. 1. & ſeq. Caſſa.io cooſue.ſol.320.col.4.& ſeq.ſentit Io.And.in addi.Spe.io ti.de feu.§.qm,in 21.q.Bal.in c.1.§.1.ſi de feu.fue.controuer.inter dom.& agnat.Bal. in l.libertas,in prin.ff.de ſtat.homin.& in c.1.in prin.in fi.col. de controu.inueſtit.Bal.in c.ſignificauit,in 1. not de reſcr.in c.cæterũ,in fi.ver.de iud. Cur.iun.in cõſ. 108. nu.15.& in cõſ.140.nu.4.& in conſi.184.no. 1.ubi hãc dicit cõem * opi.Iaſ.in prælud.feu. col.9.ver.item adde. Caſſa.in cõſ.66.nu.3.Idẽ tenet Hoſt.in c.fi.in 1. col.

3 SEXTÒ Amplia idem esse in iudice delegato qui ante præsentatas literas delegatorias non hẽt exercitium iurisdictionis, ita gl. in cle. 1. in verbo receptis, de procur. Io. And. in c. eã te, in fi. vers. item quod a tempore, de rescr. idem voluit Bar. in l. multum, col. 1. ver. & hęc sunt vtilia ad quæstionem, ff. de condit. & demonst. Rota in nou. decis. 242. ver. delegatus. n. & deci. 145. vers. sed illud, quod facit, in nouis. Maria. in tract. citat. fol. 107. ver. & si delegatus, aliàs art. 20. in 6. q. principali. Cassad. deci. 8. nu. 12. de rest. spol. Archid. in c. si is, cui, in princ. ibi, sumpto argumento à contrario, de off. deleg. in 6. & in c. is, qui. in prin. de procu. in 6. Host. in c. ex conquestione, col. 1. ver. quisquam à iudicib. de rest. spol. & ibi Anch. col. 1. in fi. vers. venio ad quæstionẽ, & ibi Card. in fi. vers. io gl. fi. & ibi Abb. nu. 10. vers. & hinc sumpta occasione, & ibi Ant. de Bu. col. 2. ver. Hostiensis concludit. Bal. in l. falsus, col. 6. ver. sed pone q eã. C. de furt. Bal. in l. eius, qui in prouincia, col. 3. ver. sed dubitatur de procuratore, ff. si cert. pet. Rom. cons. 353. col. 2. ver. quoad tertium. Dom. in c. 1. §. 3. ver. nota quod index, de off. deleg. in 6. Fran. in c. super eo, el 2. col. 2. ver. vl. tene mẽti, de appe. & ibi Dec. nu. 12. ver. vlt. not. Bal. in l. 1. C. vt lit. pend. vers. adde id, quod, & in l. mandarum, col. pe. ver. & nota q Petrus, C. mand. & in l. ea, quæ, col. pe. ver. est etiam notandũ, C. de tẽp. in integ. rest. Bal. in l. 3. § si quis impetrauit, ver. sed contrarium est verum, ff. q quisq. iur. & in l. sed & si de sua. §. 1. ver. & hæc determinantur, ff. de acq. hæred. Rom. in l. absenti, nu. 5. & seq. ver. & determinatur quæstio. ff. de donat. Fel. in c. sciscitatus, col. 8. vers. limita hanc partem, de rescr. & in c. cæterum, col. 10. vers. adde pro regula, eo. tit. Milis in verbo, iudex delegatus ignorat. Cassan. cons. 10. nu. 19. Ang. in l. cũ furiosus, ver. & est argumentum, ff. de iud. Aret. in l. sed & si de sua, col. 1. ver. ex his inferunt, ff. de acq. hæred. vbi dicit istã cõem * opinionem, vbi etiam subdit, quod nõ sufficit literas
4 esse præsentatas, nisi etiam sint acceptatæ. Guido Papę q. 286. Fel. in c. cum ex officii, col. 16. ver. pro quo vide, de præscrip. Bal. in l. eum, qui. in ver. 4. quæro, ff. de iurisd. omn. iud. Pau. de Cast. in l. cum furiosus. col. 1. in fi. ver. quod nota, quia per hoc, ff. de iud.

5 Et ideò dicebat Bar. in l. Barbarius, in repetitio. col. pen. ver. licèt enim, ff. de off. præto. quòd ignoranti nõ confertur exercitium iurisdictionis.

¶ Contrarium videtur tenere Inn. in c. ex conquestione, ver. vbi dicunt, de rest. spol.

6 Amplia hanc ampliationem verã esse, etiam si iudex delegatus sciat facultatem sibi competere, sed nondum sint sibi literæ præsentatæ, vt dicit Fely. in c. sciscitatus, col. 8. ver. limita hanc partẽ, de resc. Papazo. fol. 16. col. 2. nu. 1. in addit. ad decis. Rotæ.

7 PRIMÒ Limita hanc secundam ampliationem, si partes non opponant hanc exceptionem, secundũ Bal. in l. ne quicquam, §. vbi decretum, in fi. ver. & adde, de off. procon. & legat.

¶ Contrarium, vt etiam de consensu partium delegatus nullam habeat iurisdictionem ante præsentationem literarum, tenet Franc. in c. super eo, el 2. de app. col. 3. ver. sed limita omnia præcedẽtia, refert, & sequitur Fel. in c. cæterum, col. 10. ver. & procedunt hæc, de rescri. Dec. in c. super eo, el 2. col. 3. vers. prædicta conclus. limit. de app.

8 Et pro hac parte, quę est * cõis facit quod not. Ioã. And. in regula, eum, qui certus, col. 2. vers. tertio casu, de reg. iur. in 6. refert, & sequitur Fel. in d. c. sciscitatus, col. 8. ver. similiter in impedimẽto voluntatis, de rescri. vbi iurisdictio delegati non potest etiam de consenso partium prorogari.

9 SECVNDÒ Limita, quando literæ delegatoriæ emanassent motu proprio, quia tunc tribuerent iurisdictionem & actu, & habitu, etiam ante præsentationem rescripti, vt tradit Ant. de But. in d. c. ex cõquestione, col. 2. ver. hæc vera puto, de restit. spol.

10 TERTIÒ Limita & intellige ampliationẽ prædictã, qñ delegatus ignorat fundamentũ iurisdictionis suæ, vt puta qñ nõdũ rescriptũ delegatoriũ erat sibi præsentatũ: secus verò qñ alia, quæ concernunt exercitiũ iurisdõnis essent verificata, licèt non essent ipsi delegato nota. ita Io. And. in c. cum plures, col. 1. vers. putat Arclu. de off. deleg. in 6. Franc. ibi, in 4. no. & Dom. vers. quid si primus. Rom. sing. 33. vbi dicit istam partem procedere in beneficialib. non in aliis. Fel. in c. sciscitatus, col. 8. vers. oportet notum esse. Bal. in l. falsus, col. 2. vers. circa secundum, C. de fur. Hipp. in l. patre, vel marito, col. 10. ver. & licèt prędicta doct. ff. de quęstio. Imol. in l. sed & si de sua, ff. de acq. hæred. in prin. versi. & facit iste text.

11 Et ideo dicebat Ang. in l. 2. §. sed si iudex, ff. de iud. ver. sed qñ prorogatio fit, & Ant. de But. in c. p. & g. col. 8. ver. 3. requiritur, de off. deleg. q si iudex non ignorat iurisdictionẽ, sed eius qualitatẽ vel modum, valeat processus. & ibi Bar. in prin. col. 1. vers. oppono cõtra hoc. Milis in verbo, iudex delegatus si ignoret. Fel. in c. cũ ex officii, col. 12. vers. excipi us nunc, de præscr.

12 Hinc infertur, vt si iudex procedat tanquã sup notorio, eũ de notorio sibi non constet, valeat processus, si in veritate factũ erat notoriũ, ita Inn. in c. tua, de cohab. cleri. & mulie. Dec. Neap. 178. nu. 7. i antiq. & Ias. cõs. 86. col. 7. ver. item qñ, uol. 3. & hãc opinionẽ sentit Bar. in l. multum, col. 1. ver. & hæc sunt utilia, & col. 2. ver. item facit, ff. de cond. & demon. dum dicit q sufficit,
13 vt iudex sit certus de eo quod concernit principaliter iurisdictionẽ, licèt non sit certus de aliis, quã opi. sequitur Alex. in l. sed & si de sua, col. 1. in 1. not. ff. de acq. hær. Soc. in cons. 39. col. fi. vol. 4. Bal. nouel. in l. 1. §. si quis ita, nu. 21. ff. de verb. obl. Abb. in c. prudentiã, de off. deleg. ver. in gl. in verbo, cõstare, & ibi Dec. col. fi. ver. vltimò Abb. cõcludit. Aim. cons. 134. no. 4. uer. primò posito. Cald. cons. fi. de dilat. Anch. in cle. 2. in fi. uer. quæro post Lapum, ut lit. pend. & ibi Card. uer. 7. quæro. Abb. in c. fi. col. 4. uer. uerumtamẽ dico, de for. comp. in c. ad nostrã, el 3. nu. 7. uer. sed circa hoc quæro, de iureiur. Aret. cons. 165. col. 5. uer. 2. principaliter dicimus. Abb. in c. qñ contra, nu. 11. uer. aduerte ad vnum, de proba. Ant. de But. in c. cũ dilecti, de elec. uer. & nota tuum, col. 2. Anch. in c. sane, in 2. not. de off. deleg. Bal. in l. generaliter, §. is de præsentib. in fi. uersi. item nota tex. C. de reb. cred. & in auth. matri & auiæ. in fi. uer. credo q satis sit, C. qũ mater tutel. offi. & in l. cũ, qui res. col. 2. uer. 2. consistit. C. de proc. & in l. 2. in 5. not. C. de spon. Imol. in l. sed & si de sua, in prin. uer. & facit iste tex. ff. de acq. hær. Bal. in c. sæpe, nu. 13. uer. dicit Bernardus, de app. Fel. in c. quoniam contra, col. 9. uer. item nota ex ista gl. de proba. & ibi Dec. nu. 24. uer. 3. sm Abb. Alex. in l. si finita, §. Iulianus, num. 34. uer. itẽ in q. Bar. ff. de dam. inse. Fran. in c. cũ parati, de app. col. antep. uer. circa quartum & ultimũ. Ang. Are. In trac. malefi. in uerbo, quid iudex, nu. 31. uer. teneas tñ. Bal. in add. ad Spec. in tit. de sñia, col. 9. uer. citatio, & in d. c. cũ parati, col. 1. uer. quæro ante sñiam. Bart. in d. l. si finita, §. Iulianus, col. 4. uer. quæro utrum ista contumacia, ff. de dam. inse. Anch. in c. sanè, & ibi Fel. in prin. ver. & dicit hic Pet. de Anch. de off. deleg.

14 Declara, nã licet Bar. in d. l. multum interest, & in l. hęc aũt, §. non defendi, nu. 2. ff. ex qb. caus. in pos. eat. teneat ut sufficiat, iudicem esse certum de contumacia

par-

15 partis ex relatione tantum: aduerte, quia illud procedit in iudice ordinario, secus antem in delegato, vt per Anch. in c. cũ plures, col. 2. ver. qȩro ille qui pręuenit. de of. dele. in 6. & in c. sciscitatus, in 4. not. de resc. & in c. prudentiã, in 3. not. de off. dele. Barba. in d. c. sciscitatus, nu. 99. ver. not. ibi ad consummationem, & ibi Fel. col. 8. ver. sed caue. de resc. Bertr. cõs. 249. col. fi. vol. 3.

16 Et generaliter quod in delegato quælibet ignorantia noceat, tenuit Aret. in cons. 68. col. 1. in fi. ver. præterea dicit ex mente Imolæ, in d. l. multum interest, col. 1. ff. de cond. & demonst. ver. extra gl. adde.

¶ Contrarium sentiunt oẽs Doc. superius allegati, qui dicunt sufficere, vt iudex delegatus sciat fundamen sũ iurisdõnis, ẽt si non sit certus de aliis circũstantiis.

Tenendo istam opinionem

17 Primò Sublimita, qñ ageretur de tali impedimento, de quo iudex deberet notificari, vt per Io. And. in regula, eum, qui. in Mercuriab. & Ioã. And. in regula, eum, qui certus, col. 2. ver. solutio qñ proponitur, de reg. iur. in 6. Imo. in l. multum interest, in fi. ver. item adde his, ff. de cond. & dem. refert & sequitur Fel. in d. c. sciscitatus, col. 9. ver. limita 2. de res.

18 Secundò Sublimita in iudice delegato, ignorante prorogationẽ de tẽpore ad tempus, tũc. n. actus factus per ipsum anteq̃ sibi cõstet de prorogatione, nõ valet, Soc. in l. multũ interest, col. 3. ver. 2. cõclusio, ff. de cõd. & dem. Alex. in l. sed & si de sua, ff. de acq. hæred.

19 Amplia idem esse in executore gratiæ, qui processit anteq̃ constaret sibi conditiones esse verificatas, vt per Rot. in nou. decis. 166. & in anti. deci. 334. & in antiquiorib. Bisig. deci. 1. in tit. de prob. Bellam. decis. 359. & 603. ver. in executoribus tñ gratiarum. Rot. in antiq. dec. 172. deci. 479. Staph. de lit. gtat. & iust. char. 176. ver. utrum autem valeat. Lap. alleg. 6. col. 1. ver. bene tamen facit, & alleg. 89. col. 7. ver. facit ad hoc, colum. 1. vers. aduerte tamen, quia illud, refert & sequitur Fran. in c. susceptum, col. 3. ver. collatio autẽ facta, de res. in 6. Domi. in c. cum plures, col. 2. ver. sed nunquid si primus, de off. dele. in 6. Curt. iun. consi. 63. col. pen. num. 11. ver. postremò puto. Fel. in c. cum ex officii, col. 12. ver. secundus casus est, de præscr. Bal. in l. neq; natales, in fi. vers. interdum natales, C. de probat.

20 Qvartò Limita secundam principalẽ ampliationem, non procedere in beneficialibus, in quib. sufficit quem esse iudicẽ, licèt sibi non cõstet de iurisdõne; ut tenet Rota in nou. dec. 166. Roma. sing. 13. Curt. iun. cons. 63. nu. 11. ver. postremò puto. Fel. in c. cum ex officii, col. 12. ver. secundus casus est, de præscrip. Alex. in apost. ad Bart. in l. multum interest, ff. de condit. & demonst. Hippo. in l. patre, vel marito, nu. 43. & seq. ff. de quæst. Boer. decis. 274.

21 Amplia vt idem sit in his, quæ sunt voluntariæ iurisdictionis. Bertr. cõs. 249. col. fi. vol. 3. in nou. & fuit dictum Bal. in auth. matri & auiæ, in fi. ver. credo quod satis sit. C. qñ mulier tut. off. fungi potest, refert, & seq. Alex. cons. 86. col. 1. ver. fortius dixit Bal. vol. 2. Socin. in l. multum interest, col. fin. vers. limita, ff. de condit. & demonst. Alex. in apostil. ad Bar. in d. l. multum.

¶ Contrariũ tenet Mil. in verbo, iudex delegatus si ignorat, i fi. & facit q̃ dictũ est s. de executore gratiæ.

22 Qvintò Limita, qñ periculum est in mora: tunc. n. non est necessariũ q̃ ex actis cõstet iudici de facultate sibi competenti, vt ponit Abb. in c. qm̃ contra, nu. 11. de prob. Soc. cõs. 39. col. fi. vol. 4. & in l. multũ iterest, col. fi. ver. 5. limita, ff. de cond. & demon. Fel. in ca. qm̃ contra, col. 8. ver. limita hanc doctr. Bar. de proba. Hippo. in l. qui cædem, col. 1. ver. tñ hoc fallit, ff. ad l. Corn. de sicar. Franc. in c. cum parati, col. pen. in fi. ver. 3. limita supradictam regulam, de appell. post Bal. in l. falsus, col. 7. ver. item dubitatur de iud. C. de furt.

23 Sextò Limita in principe procedente, quia non requiritur, vt sibi constet de sua iurisdictione, Imol. in c. ex tenore, ver. sed quid si iudex, de for. comp. refert, & sequitur Alex. in apost. ad Bar. in d. l. multũ, & Soci. ibi, col. fi. in 3. limit. ff. de cond. & demonst.

24 Septimò Limita, quando iudex non est certus de iurisdictione sibi competenti, quia ignorat qualitatem personæ suæ, vt quia existimat se excommunicatum, vt dicit Bar. in repet. l. Barbarius, col. pe. vers. sed quomodo respondetur, iuncto ver. sed quid si non est ignorãtia, ff. de off. pretor.

25 Octavò Limita, nam si delegatio facta est subdito delegantis, etiam ante præsentationem literarum ipse delegantis acquirit iurisdictionem, licèt non exercitium illius, ita Pau. de Cast. in l. cum furiosus, col. 1. ver. quod noto. ff. de iud. & ibi Iac. de sancto Georgio, ver. nota subsequenter.

26 Nonò Limita, qñ iudex licèt non esset certus de iurisdõne, tñ hrẽt probabiles coniecturas q̃ sibi iurisdõ cõpetebat, vt tradit Bal. in l. falsus, col. 7. ver. dubitatur de executore, & ver. item dubitatur de iudice. C. de fur. refert & sequitur Fran. in c. cum parati, col. pen. ver. 2. posset limitari dicta regula, de appell. refert, & sequitur Fel. in c. sciscitatus, col. fi. uer. & adde illis, de res.

27 X. Limita, qñ iudex ante relationẽ nuntii pronunciaret parte præsente, quia tunc valeret snia. Fel. in c. quoniam, col. 9. ver. 2. limita de probat. Franc. in c. cum parati. col. pen. ver. sed quãdo actus, de appel. Soc. in l. multum, col. pen. & fi. ff. de cond. & demonst.

28 Tertiò Principaliter amplia idẽ esse in procuratore, cui non competit exercitium mandati, nisi receptis per ipsum literis mãdan, gl. in verbo, receptis, in cle. 1. de procur. Archi. in c. is, qui, in prin. de procu. in 6. super uerbo, susceptũ. Bar. in cons. 73. in princ. uer. & ad primum vr̃. Bal. in l. eius qui in prouinciam, col. 3. uer. sed dubitatur, ff. si cert. pet. Lancel. Dec. in l. qui in domini, ff. de test. col. 1. in prin. Rota in nou. decis. 145. io addi. Aret. in l. sed & si de sua, col. 1. ver. sed mãdato procuratoris, ff. de acq. hęred. & cons. 68. col. 2. in prin. ver. & ideò dicit, Bar. in l. si pupilli, §. item si procuratori, col. 2. ver. quæro an sit necesse, ff. de neg. gest. Bald. in l. qui in. ff. de test. & ibi Imol. ver. nota ex hac lege. Spe. in tit. de procu. in §. 1. col. 15. ver. sed quid si procuratorio, & ibi Imo. in d. c. is, qui, super verbo susceptum, de procu. in 6. Imo. in cle. 1. col. 14. uer. gl. receptis, de procu. Dom. in d. c. is, qui, col. 1. ver. quęro an valeat actus, de procu. in 6. Fran. in d. c. is, qui. col. 1. ver. in gl. in verbo, susceptum, de procu. Pau. de Cast. in l. 1. col. 1. vers. item nota quod hoc casu, ff. de procur. & in l. cum furiosus, col. 2. ver. quid autem in mãdato, ff. de iud. Bal. in l. licèt, col. 1. ver. 4. nota. C. de proc. Rom. in l. absenti, ver. 2. adde, ff. de dona. Hippo. in l. si quis ne quæstio. col. 12. ver. constat etiam de utilitate, ff. de quæst.

¶ Cõtrariũ tenet Bal. in l. falsus, col. 6. & seq. ver. circa tertiũ, C. de fur. & in l. 1. in 2. lect. col. 1. in 3. not. ff. de proc. Dy. cõs. 18. col. 1. ver. & fortificant eorum oppos. Cur. iun. cõs. 63. col. 1. & seq. in l. 2. §. 1. col. 1. ff. de iud. & istã seruari p̃ Rotã attestat, dec. 145. in fi. in nou. & idem attestatur Fel. in c. sciscitatus, nu. 15. de rescrip.

29 Primò Limita primam opinionem magis * cõem, * nisi in instr̃o mandati dñs ex tunc ratificaret gesta per procuratorem constitutum: eo enim casu valerent gesta per procuratorem constitutum ignorantẽ mandatũ, vt per Roma. sing. suo 675. incip. nescio, si magister. Domi. in c. 1. col. 1. ver. quæro an valeat actus, de procu. in 6. & ibi Fran. ver. ver. in gl. in uerbo, susceptum,

Cur.

Cur.iuo.cons.63.col.pen.vers.sed nunquid fortius.

¶Contrarium voluit Bal.io l.1.col.18.ver.pone Pe
rusii.C.de confess.Rui.cós.67.col.2.ver.nec etiam vñ,
30 vol.1.rñ in eod.coos.col.5.ver.sed dato:saluat prçcedẽ
tem limitat. qñ in mãdato dictum esset, procuratorem,
actorem,& negotiorum gestorem,& promisisset de ra
ro,quia tunc videtur voluisse: nedum haberet ratum ꝙ
fieret a constituto procuratore tanquam procuratore,
sed etiam tanquàm negociorum gestore.

31 SECVNDÒ Limita,qñ procurator sciret se constitu tum procuratorem,licèt adhuc mandatũ non recepisset,ita Anch.in d.c.is,qui, col. 2. ver.sciente igitur, & ibi Fran.col.1.ver.Bartolus tamen,de procu.in 6.

32 TERTIÒ Limita in beneficialibus,p ea,q̃ dicta sunt supra in limitationib.secũdæ ampliationis principalis.

33 QVARTÒ Limita,qñ in constitutione procuratoris dictum esset, quod ex tunc volebat constituens illũ esse procuratorem,ita Rom.in l.absenti,col.fi.ver.aut non est constitutus,ff.de donatio.

De expensis.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Statutum, quod victus victori condemnetur in expensis, an intelligatur etiam si habuerit iustam causam litigandi.

1 NONNVLLI existimarunt ꝙ statutum disponens, vt victus victori in expensis cõdemnetur, intelligatur ẽt si cõdemnatus habuerit iustam causam litigandi,ad hoc vt statutum aliquid vltra iuris communis dispositionẽ operetũ,prout tenet Alb.de Ros.in 2.par.stat.q.191. Ang.in auth.de exhib.& introducẽd.reis, in prin.col. 2.in fi.ver.in gl.quæ incipit.Ang.in l.solum, in 1.col. in fi.ver.sequitur in eadem gl. ff. de rei vend. Ias.in l. properandum,§.fin autem alterutra,col.2.vers.a.limita dictã sal.C.de iud.Cremen.sing.120. Alex.licèt non firmet, in cons. 181.in fi.ver.ex quib.infertur, vol.5. Calca.cõs.28.col.5.ver.& ideò dixit Ang.Afflu.super, const. fol. 249.col. 3.ver.tamen si expressè. Io.de Syl. in trac.de benef.in 2.part.q. 23.nu.14.Hipp. in l.patre,vel marito,col.6. ver. limita & 2.ff. de quæst.& in Prac.in §.opportunè.nu.43.ver.& facit etiam gl.Barba.in c.1.nu.62.vers.tu allega.de rescr.& in c.causam, quę.nu.137.ver.& si quispiam dixerit,co.iii.Sarnen.in c.1.nu.218.de const.Hipp.in sing.207.Barba. cons. 12.col.7.ver.ideò Ang.vol.1.& cons.40.col.fi.ver.& ideò dicebat Ang.eod.vol.& cons.51.col. 11.ver. & ideò multum eleganter,vol.1 Sarnen.in reg.de anoali. q.30.nu.4.& in reg.de non tollen.iur.quæsit.q.1.nu. 5.& ista videtur magis communis opinio.

¶Contrarium verò, vt tale statutum intelligi debeat, dummodò victus non habuerit iustam causam litigandi,& sic recipiat interpretationem à iure cõi.Alber.de Ros.sibi contrarius in l.properandum, col.12. ver.idem ẽt dicunt in vlt. opioione per eum recitata, C.de indic.Bal.in l.terminato,col.fi.ver.porrò vt illud statutum,C.de fructi.& lit.expens.& in l.eos,§.cautionem, col.1.in fi.vers.si verò petuntur. C.de appellat. Alex.in l properãdum,§.finautem alterutra,col.1.ver. item limita gl. C. de iudic. vbi dicit ꝙ ista opinio est verior & æquior.Fulg.cons.140.col.fi.ver.ad tertium de statuto,sentit,licèt non expressè firmet,Alex.cons.
34.in fi.col.ver.quod autem,vol.3.Pau.de Cas.in cõs.
16.col.3.ver.item opponitur tertio,vol.1.vbi plus tenet,etiam si statutũ diceret quod victus semper debe-
2 ret in expensis condemnari, refert, & sequitur Aymo
cons.3.nu.22.ver.facit quod scribit Venafr.in cõs.11.
col.8.ver.adducitur ad confirmationẽ.Vbi multis medijs comprobat hanc opioionem.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Actore totum petente, qui partem tantum haberi debebat, an reus totum negare possit.

1 ADeò intrincatus est ille articulus,an si actor, ꝙ partem tm̃ hr̃e debuit, totũ perat,reus totũ negare posit,vt vix discerni posit,quæ sit magis cõis opinio:nã ꝙ posit totum negare,tenuit Spec.in titu.de posit.§.7.ver.11.considerandũ est,& in tit.de lit. cont. §.2.ver.si aũt copulatiuè.gl.in c 1.in verbo,rationalib. de confes.in 6.ver.vel poterit simpliciter,gl. in verbo, sigillatim,in c.prçsentiũ,de test.in 6.Iac.But.in l.1. col. 1.in fi.ver.aliqñ reus cõparet, C.de lit.contest. Bar.in l.qui solidũ,ff.de leg.2.& ibi Pau.de Cast. Bal.in l.2. §.ꝙ obseruari,col.5.ver.sed quia si positio.C.de iur.calum.& in l.ea,quæ,q.9.C.de condendeb.Sal.in l.properandum,§.sinautem alterutra,col,fi.ver.quæro ꝙ si pro parte,C.de iud.& in l.edita,col.4.in fi.ver. quæro circa vtrunque.C.de edendo. Aret.in l.præterea,in 2. not.ff.mand.Ang.Aret. in §. si quis agens,col.7. vers. ꝙ si actor.inst.de act. Alex.cons.183.col. 5.uer. prærerea & considero,uol.5.Lanfranc.in c.quoniam contra,§.responsiones,col.2.uer.nona reg.de probat.Domi.in c.2.col.3. in fi.& seq.de cõfes.ver.ibi sigillatim. Dec.in l.non potest uideri,nu.1.ff. de reg.iur.Bal. in c. dudum,el 2.nu.30.ver.quæro pono.de elect.Io.Cror. in l.1.§.si stipulanti,nu.5.de uerb.obl.& ibi Alcia.nu. 48.Bert.cons.307.nu.2.ver.quo fit,vol.3.Pract.Pap. in forma positionum actoris,in gl.ponens, ac diuidẽs. Alber.in l.quod sæpe,in §.uenenũ,vbi dicit ita obtinuisse,ff.de contrahen.emp.

¶Contratiũ,ꝙ nõ posit totũ negare,tenuit Bar. in l.1.§.si stipulanti,col.1.in fi.uer.& per hoc confunditur,ff.de ver.obl.Io.And.in c.præsentiũ,col.6.in uers. in gl.quia posito. de test. in 6.Bar.in l.si is,qui ducenta,§.utrum,col.fi.uers.uenio ad uer.perinde,ff.de reb. dub.Bal.in l.1.col.2.& 3.in 6.& 7.q.C.de lit.cont.Maria.in c.1.col.31.& seq.in 10.& 11.q.de lit.contes.ubi dicit ita practicari. Ant.de But.in c.dilecti, col.3.uers. nota præfata,& Imo.col.2.uer.in eadem, in fi.de maio.& obed.Ant.de But.in c.1.col. 2.uer. quæro de q. de plus petit.Imo.in c.nã concupiscentiã,col.1.uer.ex ista expositione,& ibi Fel.in fi.de const. Ant. de But.in c.1.col.pen.uer.sed est dubium, de lit.contes.ubi dicit istã opi.cõem.Abb.in c.1.nu.15.uer. nunc quæro, de plus petit.Imo.in l.1.§.si stipulanti, col.fi.uer. & per prædicta,ff.de uerb.obl.& ibi Alex.uer.itẽ inducitur, ubi dicit illã cõem opi apost.ad deci.Thol.208.Bertr. qui dicit cõem,cons.283.col.2.i fi.& seq.uol.3. Ang. Are.in §.æquè,nu.42.uer.& prædicta inducunt.Inst. de except.Lotre.cons.23.col.pen.obi dicit cõmunem, Cagno.in l.non põt uideri,nu.5. & seq. ff.de reg.iur. Are. in l.1.§.si stipulanti, col.3. uer. & ex hoc potest inferri,ff.de uerb.obl.& ibi Rom.no.11.& ibi Ias.col. fi.uer.successiuè in quantum Bat.Bertr.cons.208.col. 2. uer. quamuis enim aliqui. uol.1.Ias.in l.properandum,§.sinautem alterutra, col.8.uers.an autem liceat,

C.de

C.de iud. Ang.Aret.in §.is,qui.col.fi.verſ.in gl.emeretur.Inſt.mand.Bertr.conſ.20.vol.1. in antiq.

* Ex iſta vltima opinione, quę videtur * magis cōis

2 Primò Infertur, vt reus, qui totum negauit vbi actor totum peteret, poſsit in parte verificata condēdari per ſententiam. Cyn.in l.1.in fi.q. & ibi Bal.col. 2.& 3.in 6. & 7.q.C.de lit.conteſt.Marian.in c.1.in 32.col.& ſeq.in q.10.& 11.de lit.conteſt. Collect.in c.vnico,in fin.q. de lit.conteſt. deciſ. Tholoſ.208. & ibi apoſtil.

3 Secundò Infertur, q̄ ſi reus, actore totū petente, vbi partem tantum habere debet, inret non debere, ratione partis, pro qua verè eſt debitor, dicatur periurus.Bar.in l.ſi quis an totum.ff.de excep.rei iud.Cy. in l.vnic.in fi.q.C.de lit.conteſt. Collect.in c.1.in fi. q.de lit.conteſt.dec.Tholoſ.208.& ibi apoſt. Pau.de Caſt.in §.ſi ſtipulanti,col.2.verſ.ex hoc nota,licet ibi corruptè legatur. Bar.in l.pupillus.§.fi.ff. de verbor. ſign. Sal.in l.mora,col.4.verſicu.iuxta hoc quæro. ff. de vſur. Roman.in l.1. §.ſi ſtipulanti, nume.12.ff.de verb.oblig.& ibi Iaſ.col.fi.verſ.3.ſucceſsiue.

¶ Cōtrarium voluit Dec. in l.non poteſt videri.ff. de reg.iur. Soc.in l.1.§.ſi ſtipulanti, col.fi.verſ.circa vltimam quæſt.de verb.obl. Galiaula in d.§.ſi ſtipulanti,col.5.in fi.verſ.circa vltimam q.& Bar.nu.10.& ſeq.& ibi Alcia.nu.48.& Hercu.nu.21.in fi.

Tenendo vltimam opinio.communem in princip. concluſ. cam

4 Primò Limita,nam excuſatur reus negans totum à mora ēt partis debitæ, & in hoc videntur oēs conuenire,prout notat Bart. in l.qui ſolidum,& ibi Paul.de Caſt.& Cuma.ff.de leg.2.& idem Pau.de Caſt.in l.1. §.ſi ſtipulanti, in 2.col.verſ. ex hoc nota. & ibi Imo. col.fi.verſ.& per prædicta.ff.de verb.obli. Guid.Pap. q.496. qui allegat Saly.in l.ſi ex legati cauſ.verſ.pro euidenti tñ declaratione.ff.de uerb.obli.Nicel.cōcor. gl.230.Bertr.conſ.214.nu.13.uol.3. Rui.conſ.152. col.6.vol.4.Hercul.in l.ſi inſulam,nu.14.ff.de verb. obl.Cagn.in l.nō poteſt videri,nu.5.& 6.& ſeq.ff.de reg.iur.Alex.in l.1.§.ſi ſtipulanti, col.2.ver.& inquātum Bart.ff.de verb.oblig.vbi dicit hanc magis cōem opi.& ibi Crot.nu.6.col.fi.ver.2.not.& ibi Galia.nu. 11.ver.inquantū Bar. Buttigel.nu.17.& Herc.ibi nu. 20.verſ.vide ēt Abb. Imo.in d.l. qui ſolidum,ver.item nota argumentum.ff.de leg.2.Ange.Aret.in §.is, qui, col.fi.verſ.in gl.emeretur.Inſt.mand.Paul.de Caſt.in l.2.C.de vſur.& fruct.legat.

5 Pro qua opin.facit, nam excuſatur à pęna ille, qui in reductione arbitrii boni iuri obtinet pro parte, vt tradit Boer.deciſ.284.

¶ Cōtrarium,vt reus videatur eſſe in mora in parte, in qua ſcit ſe eſſe debitorem, vbi Dec. dicit hanc

* opinionem Bart.eſſe communem,* licet ipſe contrarium teneat, tenet Bar.in l.non poteſt videri.ff.de reg. iur.vbi Dec.tenet Loſredus conſ.23.col.peu.Bart.in d.§.ſi ſtipulanti, verſic.ſed per hoc confunditur, & ibi Alciat.nu.54.verſ.ſed concordando iſtas opinio. & ibi Hercul. col.penult.verſ.non data autem culpa, qui hoc intelligit quando petens aliqua probabili ratione totum petit. & in verſ.ſequen.inci.& hoc nota, & tene menti, idem voluit Bart.in l.in fideicommiſſi. in fin.verſic.vltimo aduerte.ff.de vſu.& ibi Bald.in 4.nota.& ibi Angel.in 5. not.in 2.colum.& ibi Flor. verſic.item nota. Alexan.qui hanc dicit magis com-

* munem * opi. in l.ex facto.§.item quæro.ff. de vulg. & pupil.

Tenendo iſtam ſecundam opin.

6 Limita, niſi pars ſit incerta, ita Fulgoſ. dicens à toto excuſari, in l.in fideicommiſſi, nume.3. & 4.ff. de vſur.

7 Et facit, nam in liquidandis mora non committitur. Bald.in l.acceptam, col.3. in 6.oppoſ. C. de vſur. cum aliis, quæ latè ponit Tiraq.de retract. lignag. in §.1.in glo.19.num.2.

Tenendo autem primam opinionem magis communem

8 Primò Sublimita, niſi actor offerat ſe recepturū partem,tunc enim ſi reus totum negaret,non excuſaretur à mora,ſed deberet partem debitam realiter offerre. Bart. in d.l.qui ſolidum.ff.de lega.2.Rui.conſil. 152.col.6.vol.4.Alex.in d.§.ſi ſtipulanti, col.2.verſ. & inquantum.ff.de verb.oblig.& ibi Iaſ.col.fi.verſ.3. ſucceſsiuè,& ibi Crot.nu.6.uerſ.& ſecundo noto, & ibi Galia.nu.11.verſ.inquantum Bar.Alc.nu.48.ver. nec obſtat l.qui ſolidum,& nu.54.uer.tu concordando.Imo.in l.qui ſolidum,in 1.not.ff.de leg.2.

9 Secundò Sublimita,niſi eſſemus in debito,quòd non requireret interpellationem, ſed aliàs puta per lapſum diei induceretur mora, tūc etiam ratione partis debitæ mora committeretur, etiam ubi actor totum petebat. Loſred.conſ.23.col.fin. & ſcotit Aymo conſ.89.colum.2.

10 Secundò Limita principaliter, nam reus negans totum, quando actor totum petiit,cum partem tantum habere deberet, excuſatur ab expenſis, ut per Bar.in l.qui ſolidum.ff.de leg.2.& not. idem Bart.in l.ſtipulationes non diuiduntur, in fin.uerb.ibi,fateor tamen.ff.de uerb.obl.Io.de Lign.in c.unico,de lit.cōteſt.Boer.dec.74.Imo.in d.l.qui ſolidum.ff.de leg.2. Iaſ.in l.properādum.§.ſin autem alterutra,in 8.col.in uerſ.5.quæro pone quod actor.C.de iud.Bertr.conſ. 231.col.1.uerſ.inde autem, uolum.3.in nou.Ant.de Butr.in c.1.colum.2.in fi.uerſ.dicit tamen Bart.C.de plus petit.Pau.de Caſt. ſentit iſtam partem in d.l.qui ſolidum.

11 Amplia, nam aliqui noluerunt in hoc caſu nedum reum abſolui debere ab expenſis, ſed ēt actorem in illis condemnari debere,prout uoluit Sal.in l.properādum.§.ſin autem alterutra, col.fi.uerſ.quæro quod ſi pro parte.C.de iudic.& in l.edita,col.4.in fin.& ſeq. uerſ.quæro circa utrunq;. C.de edend.Ang.Are.in §. ſi quis agens,col.7.uer.quid ſi actor.Inſt.de act.Alc. in d.§.ſin autem alterutra,col.3.uer.iuxta p̄dicta quęrit hic.C.de iudi. Pariſ conſ.104.nu.13.& 14.ubi dicit omnes ita tenere,vol 3.& iſtam opin. ſentit Spec. in tit.de expenſis.§.nunc uidendum, circa fi.Hercul. in l.1.§.ſi ſtipulanti,col.pen.uerſ.quę tamen uidentur limitanda, & uerſic.ſeq.incip.& hæc nota, qui aliam opin.q̄ reus non excuſetur, intelligit quando probabili aliqua ratione actor totum petit. Alciat.qui dicit

* iſtam * communem opin.in §. ſi ſtipulanti.nu.48. & in hanc ſententiam inclinat Inno.in c.finem litib.col. 1.uerſ.item nota,quod ſi in ſententia, de dol. & cōtu. & ibi Imo.col.fi.uerſ.12.nota,& ibi Abb.nu.27.ver. ſed circa hoc dubitatur, poſt Io.And.ibi, col.pe.uerſ. quid ſi appellans,& ibi Ant. de But.col.8.uerſ.unum tñ aduerte,& ibi Card.col.fi.uer. quæro ſi appellans. Alii uoluerunt q̄ unus alteri,& alter alteri condēnetur,ut dicit Bal.in auth.& generaliter, in 4.col.uerſ. iuxta hoc q̄ritur.C.de epiſc.& cler. Matteſ.in ſingu.3.

12 Et facit pro iſta opi.nam q̄n unus pro parte uincit, & pro parte vincitur,iudex debet alterum alteri in expenſis condemnare, quia uterque eſt uictor, uel neuter uenit condemnandus, iuxta not.per Bal.in l.eos.§. cautione,col.2.uer.ſed quid ſi iudex.C.de app.gl.conſue.Turon.fol.mihi 121.col.2.

13 Ratio eſt, quia tunc expenſæ adinuicem compenſantur. Bertr.conſ.283.col.2. verſ.quo vero ad expenſas, vol.3.in nouis,& conſ.231.col.1.eod.vol.& cõſ. 208.colum.1.ver.quamuis enim, uol.1.in nou.Abb. in c.1.num.17.de plus petit.idem Bert.coof.20.vol. 1.in antiq.

14 Declara, & intellige hanc opin. vt per Hercu.in l. 1.§.ſi ſtipulaoti, col.pen.verſ.& illud de mutua condemnatione, quaodo ſunt plura petita principaliter, non quando totum, ſi pars tantum debeatur, & ita dicit Inno.in c. finem litibus,col.pen.ver.item nota, ꝙ ſi in ſententia, de dol.& contum.& ibi Imol. col.fin. verſ.& nota,& Abb.nu.27.verſ.ſed circa hoc dubitatur,poſt Io.And.ibi, col.fi.verſ.quid ſi appellans, & ibi Anto.de But.col.8. verſ. vnum tamen aduerte, & Card.col.fin.verſ.quæro ſi appellans.

15 ¶Contrarium verò in hac ſecunda limitatione, vt reus ratione partis debitę,& negatæ condemnetur in expenſis,tenet Soc.in l.1.§.ſi ſtipulanti,in fi.verſ.ſed tu conſidera duo.ff.de verb. obli. & Abb.ſenſit hanc partem in d.c.1.num.15.de plus petit.vbi uult,reum tunc excuſari, quando excipit de parte indebita,& ſic tantum confitetur partem debitam quaſi ſeotiat, ꝙ ſi ſimpliciter neget, non excuſetur,& hanc partem ſentit idem Abb.in c.finem litibus, nu.27.verſ. ſed circa hoc dubitatur,de dol.& contumac.

16 Hinc dubitant Doct.ſi fieri deberet expenſarũ cõpenſatio, an fieri debeat pro rata victoris, & quidem Bal.in l.eos.§. cautione, col.2.C.de appellat.uerſ.ſed quid ſi iudex, tenet non eſſe faciendam compenſationem pro rata.

¶Contrariom autem voluit Bertr. conſ.283.col. 2.volum.3.in nou. Gahaula in l.1.§. ſi ſtipulanti, in fin.ff.de uerbor.oblig. & idem etiam tenet Abb.in c. 1.de plus petit.

17 TERTIÒ Limita, nã ſi actore totum petente,reus excipiat de parte indebita, & actor non acceptet partem debitam, excuſatur reus litem ſuſtinens ſuper toto, ut notat Abb.in c.1.de plus petit.nu.15.ubi declarat, not.per Bar.in l.qui ſolidũ.ff.de leg.2.& idem Abb.in c.finem litibus,nu.27.ver.ſed circa prædicta, de dol.& contum.Alex.in l.1.§.ſi poſtulanti,col.2.ff. de uerb.obli.& ibi Iaſ.col.fin. & Hercul.nu.20.Lofred.conſ.23.col.penol.

18 QVARTÒ Limita, niſi actor petendo totum,proteſtetur nõ velle partem, quia tunc excuſatur reus ab expenſis, ut tenet Anto.de Butr.in c.dilecti,col.3.de maior.& obed.& ibi Imol.col.2.in ver.an autem epiſcopus,& uerſ.in eadem, in fi.Fel.in c.nam concupiſceotiam, col.fin.de conſtit.Pariſ.io conſ.104.nu.13. & ſequen.vol.3.

19 QVINTÒ Limita,niſi materia ſit indiuidua,quia tũc ratione partis indebitę poteſt reus litem ſuper toto ſuſtinere, ut declarat Ant. de But.in c.dilecti, col. 3. & ibi Imol.col.2. verſ.io eadem, in fi.de maior.& obed.Ant.de But.in c.cum amplius, de cenſ.Fel.in c. nam concupiſceotiam,col.fi.de conſtit.

20 SEXTÒ Limita, qñ qualitate eſſet plus petitũ, non autem quantitate, quia tunc reus negando excuſaretur.Bar.in d.§.ſi ſtipulanti,circa finem.Ant.de Butr. in c.dilecti,col.3.& ibi Imol.col.2. uerſ.in eadem,de maio.& obed.Ant.de But.in c.1.col.2.uerſ.quæro de quæſt.de plus petit. & ibi Abb.no.15.Imol.in c.nam concupiſcentiam,col.1.uerſ.ex iſta,& ibi Fely.col.fi. in fi.de cooſti.Alex.in l.1.§.ſi ſtipulanti, col.2.& ibi Ioan.Crot. circa fin. verſ. ultima ſit concluſio,& ibi Buttigel.in fi.ff.de uerb.oblig.

21 SEPTIMÒ Limita, qñ reus non ſimpliciter negaſſet, ſed cum illa qualitate,negando narrata prout narraotur,ut dicit Pariſ.cooſ.104.nu.16.vol.3.

Finis Secundi Libri.

ANTONII GABRIELII ROMANI,

COLLEGII SACRÆ AVLÆ CONSISTORIALIS ADVOCATORVM DECANI, AC FISCI APOSTOLICI ADVOCATI,

Conclusionum, seu Regularum, LIBER TERTIVS.

In quo habentur conclusiones ad materiam contractuum pertinentes.

DE IVRE EMPHYTEOTICO CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Emphyteosi finita per generationem descendentes eius confirmationem petere possunt.

1 MAGIS * cõis vr̃ illa cõclusio, q̄ si emphyteosis sit finita per generationẽ, descendentes petendo illius confirmationẽ, de facili eã impetrare posint, & si non impetrant, posint de iure canonico appellare ad superiorẽ, vt cõfirmatio fieri debeat, tex. est in l. 1. §. permittitur, & ibi Bar. Ang. & alii, ff. de aqua quotid. & æsti. gl. in c. bonæ memoriæ, de postul. præla. Bar. in l. 1. in fi. ff. de priuileg. cred. & in l. si mihi, & Titio, circa fi. ff. de verbo. oblig. Ant. de But. in c. 1. de locat. Bald. in addi. ad Spe. in tit. de locat. col. 8. Bald. in c. 1. quemad. feud. ad fę. pertin. Imo. in c. ex parte, col. 7. de feud. Card. in c. pe. de postul. præla. Rom. in l. 2. ff. solu. matr. & in rub. ff. de arbitris, vers. 11. & in cons. 22. Fulgo. in cons. 220. Aret. qui hunc text. dicit esse singularem, in l. apud Iulianum, in §. constat. ff. de leg. 1. Alex. in cons. 80. col. 5. vol. 1. Anch. in cons. 174. col. pe. ver. vlterius aduertendũ, & in cons. 170. incip. casus talis est. Io. de Ana. in cons. 84. col. fi. Alex. in cons. 93. in fi. vol. 2. Soc. in cons. 99. col. 4. vol. 1. Barba. in c. 1. de locat. Dec. cõs. 131. & cons. 328. Cur. in cons. 50. col. 4. vers. transeamus, & cons. 47. Ripa in tract. de peste, fol. 48. col. 4. Alex. in cons. 83. vol. 7. Claud. in tit. qui feud. dar. poss. col. 19. Curt. in tract. feud. in 2. part. col. 24. Ias. in l. 2. col. 7. de iur. emphy. & in cõs. 24. col. 2. & col. fi. vol. 3. Ripa in l. cũ bona, nu. 6. de priuile. cred. idẽ tenet Rui. in cõs. 12. nu. 18. vol. 1. Goza. in cõs. 86. nu. 4. Grat. in cõs. 110. nu. 31. vol. 1. Tiraq. de retrac. in p̃fat. nu. 41. & seq. Cassan. i cõsue. fo. 382. col. 1. Nicel. cõcor. 139. Zas. in cõs. 13. vol. 1. Hipp. in sing. 419. Affli. super cõsti in tit. de fil. p̃sbyt. circa fi. & in tit. de success. nobil. nu. 49. Boer. deci. 107. Goza. cons. 39. num. 2. Grat. in cõs. 86. col. 2. vol. 1. vbi hanc dicit * cõem opin. & cõs. 79. nu. 2. uol. 1. Rui. in cons. 20. col. pen. vbi dicit hanc cõem opin. vol. 2. Gramm. cons. ciuili 28. col. fi. Fely. cons. 32. nu. 20. Paris. in cons. 118. nu. 55. vol. 1.

2 Et pro hac parte videtur facere, nam iniuria videtur fieri petenti gratiam concedi solitam, si ea nõ cõcedatur, vt post alios dicit Afflic. super constit. in titu. de pœna contumac. nu. 22.

¶ Contrariam tamen partem tenuit Imo. in l. si mihi, & Titio. ff. de uerb. obl. & in c. pe. de postul. præla. Fulg. cons. 222. circa fin. Pau. de Cast. cons. 32. vol. 1. Rom. in cons. 70. dum dicit se consuluisse contra Bar. apud Ariminum. Bal. & Iac. Aluar. in c. 1. in ni. quemadm. feu. ad fil. pertin. Zas. cons. 11. vol. 1. Gozad. cõs. 39. col. pen. Grat. cons. 110. col. 5. vol. 1.

Tenendo primam opin. * magis communem

3 PRIMÒ Amplia, vt regula extendatur ẽt ad ecclesiam. Ruin. in cons. 151. nu. 16. vol. 1. & in cons. 166. col. pen. vol. 1. Grat. in cons. 86. num. 7. vol. 1. vbi dicit hanc communem * opin. & dicetur in limitationibus.

4 SECVNDÒ Amplia, vt ista opin. procedat ẽt in cõtractu liuelli facto de nonennio ad nouennium, vt per Soc. in cons. 99. col 4. vol. 1.

5 TERTIÒ Amplia, vt procedat etiã in colono temporaneo, qui conduceret singulis annis. Imo. in c. 1. col. pen. de loca. Affli. decis. 238. Maria. iun. cons. 50. col. 2. volum. 2.

¶ Contrarium tenuit Rui. in cons. 168. col. fi. vol. 1. Rom. in cons. 22. col. pen.

6 QVARTÒ Amplia, vt hoc locum habeat ẽt in feudo. Gozad. cons. 8. col. 10. Paris. cons. 22. col. 5. vol. 1. Ripa in l. 1. nu. 6. ff. de priuileg. credit. Rui. in cõs. 151. num. 16. volum. 1.

7 QVINTÒ Amplia, vt procedat ẽt in emphyteosi noua, vt per Rui. in d. cons. 151. nu. 16. vol. 1.

8 PRIMÒ Limita istam Doct. Bar. & aliorum, nõ habere locum q̄n finita esset emphyteosis propter culpã recipientis, videlicet propter non solutionẽ, quia tũc nõ est dignus fauore, qui est in culpa. Vnde cõclusio superius firmata procedit in casu generationis finitę, non aũt q̄n ob culpam, vt puta propter non solutionem, & ita concludit Rom. in cons. 212. in prin. Dec. in cons. 329. col. fi. ver. nõ obstat, pro quo facit quod notat Specu. in tit. de locato. §. nunc aliquo, vers. 77. Bart. in l. cum, qui. ff. de interdic. & releg. Bald. in l. 2. C. de libe. & eorum libert. & in l. adoptiuum. §. patronum. ff. de in ius voc. Saly. in l. 2. q. 23. & Ias. nu. 21. C. de iure emphyt. Petr. de Ancha. & Imol. in c. ex parte, de feud. in quibus locis propter non solutionem patris excluditur filius comprehensus in contractu

emphyteosis, ergo multo magis descendentes nō cōprehensi, & ita declarat tex. in d. §. permittitur. Grat. cons. 96. col. 3. vol. 1. Rui. cons. 122. col. fi. vol. 1. & in cons. 155. col. fi. eo. vol. Alex. in l. si mihi, & Titio, col. fi. ff. de verb. obl. Corset. in apostil. ad Abb. in c. bonę, el 2. de postula. præla. Curt. in tract. feu. in 2. part. col. 25. Ripa in l. 1. nu. 12. ff. de priuileg. credit. Fely. consi. 32. col. 8.

Sublimita, quia si ascēdēs fuisset priuatus eo, quod venisset contra conuentionem, tūc emphyteosis esset renouanda in fauorem descendentium, secundū Ale. in cons. 9. col. 5. vers. sobdo tamen. vol. 2.

10 SECVNDÒ Limita, quia si hęredes, vel descendētes non petierint renouationem intra annū, non poterūt illā amplius petere, per tex. in §. Titius, in tit. si de feu. fuer. controu. inter dñm, & agnat. & tradit Roman. in cons. 22. in fi. & cons. 70. & in l. prior ait. §. fi. ff. de no. ope. nunc. sequitur Dec. in cōs. 131. col. 2. Goza. cons. 39. col. fi. & cons. 71. col. 1. vbi dicit cōem * opin. & col. fi. Paris. cons. 23. col. 36. vol. 1. & cons. 101. col. fi. vol. 1. Maria. iun. in cons. 76. in fi. vol. 1. Rui. cons. 35. col. 4. vol. 1. Ripa in l. 1. nu. 11. ff. de priuile. credit. glo. cōsue. Biturigen. col. 2. Tiraq. de retrac. lignag. in §. 1. in gl. 10. nu. 4. & seq. vbi late Ias. in cōs. 24. col. fi. vol. 3. & in l. 2. nu. 22. C. de iur. emphy. & in l. petens, col. 4. C. de pact. Bruo. in cons. 67. vol. 3. Corset. in aposti. ad Abb. in d. c. bonæ, col. fi. in quarta limitatione.

11 PRIMÒ Declara, vt iste annus cōputetur, & intelligatur à die scietiæ. Alex. in l. si mihi, & Titio, col. fi. ff. de verb. obl. Dec. in cons. 328. col. 2. tenet gl. & Doct. in d. §. Titius. si de feu. fuer. cōtro. inter dōm, & agna.

12 SECVNDÒ Declara, vt id non procedat qñ extraneus esset inuestitus, quia tunc talis facultas durat spatio 30. annorū, vt dicit gl. in d. §. Titius, & tenet Alc. ī cōs. 15. col. 4. uol. 5. Io. Ant. Alc. ī cōs. 84. Bru. cōs. 67. col. 3. Ias. in cons. 7. in fi. vol. 3. vbi hanc dicit * cōem opi. Grat. cons. 4. col. 9. uol. 1. Gozad. cons. 8. col. 6. & cons. 71. col. 1. & col. 3. & col. fi. Cassan. in cōsue. fol. 355. col. 3. Dec. in cōs. 395. in fi. vbi dicit cōem opi.

13 TERTIÒ Limita cōclusionē nō habere locū in ecclesia, quia ecclesia nō cogitur renouare, vt dicit Ale. in d. l. si mihi, & Titio, col. pe. & Rom. in cōs. 70. Alex. in cons. 83. vol. 7. Ias. in cōs. 71. col. pe. & col. fi. Grat. cons. 110. nu. 63. vbi istam dicit cōem * opin. vol. 1.

¶ Cōtrarium est verius, & magis * cōiter tenetur, prout loquitur Bar. in l. 1. ff. de priuile. credit. Petr. de Anch. in cons. 174. & in cons. 170. Alex. in cons. 80. col. 5. vol. 1. Dec. cons. 131. vbi dicit hanc esse * cōem opi. & cons. 328. & in cons. 78. Curt. in trac. feu. in 2. part. col. 25. Goza. cons. 86. nu. 24. vbi dicit cōem opi. Grat. cons. 86. col. 2. vol. 1. Rui. cons. 12. col. pe. & fi. & cons. 35. col. 14. vol. 1. & in cons. 155. in fin. & in cons. 161. col. fin. volum. 1.

14 QVARTÒ Limita, qñ dñs pro se vellet retinere, quia tunc non cogitur renouare. Abb. in c. bonę, el 2. col. pen. de postul. præla. & ibi Corset. in apost. Ias. in cons. 24. col. pen. vol. 3. Aret. in l. si mihi, & Titio. ff. de verb. obli. Cur. Sen. in cons. 48. Rom. in cōs. 22. nu. 5. Ancha. in cons. 133. in 2. dub. Staphil. de lit. grat. & iust. fol. 79. Zas. cons. 8. vol. 2. Goza. cons. 39. col. pen. Ripa in l. 1. nu. 9. ff. de priuil. cred. Rui. cons. 151. col. 5. & cons. 152. col. 1. & cons. 155. col. fi. vol. 1. Calca. in cons. 8. nume. 45.

15 ¶ Cōtrariam opin. tenuit Dec. in cōs. 328. circa fi. & in cons. 131. col. 3. dicens talem limitationem esse contra cōem opinio. quæ per hanc limitat. efficeretur elusoria, si semper excluderetur is, qui petit renouationem, quia dominus semper assereret velle rem emphyteoticam pro se retinere, & ita not. Claud. in rub. qui feud. dar. poss. col. 23. qui declarat.

16 QVINTÒ Limita, qñ illi, qui petunt renouationē, sunt de descendentib. secus si sint de transuersalib. vt concludit Anch. in cons. 133. in 2. dub. sequitur Corset. in apostil. ad Abb. in d. c. bonæ, el 2. Pau. de Cas. in l. maritus. C. de procur. Socin. inter cons. Curt. sen. 40. col. 6. Ias. in cons. 24. vol. 3. col. fi. Staphil. de lit. grat. & iusti. fol. 79. Gozad. cons. 39. col. fi. Ruin. cons. 45. colum. pen. vol. 1.

¶ Contrarium est uerius, & magis * cōiter tenetur. Roman. in cons. 22. Alex. in cons. 80. vol. 1. & in cons. 93. vol. 2. Dec. in cons. 131. & in cons. 328. Gozad. cons. 71. col. 1. & col. fin.

17 Et hoc ea. l. ratione, quia non est facienda differentia in hoc casu inter descendentes, & transuersales, dummodo sint proximiores. Paris. cons. 101. col. fi. vol. 1. prout in matre consuluit Imol. cons. 38. in fin. refert, & sequitur Maria. iun. cons. 76. nu. 121. vol. 1. Rui. cons. 12. col. pen. & fi. & cons. 151. col. 4. & cōs. 152. col. 3. & cons. 161. col. pen. vol. 1. & hanc opi. sentit Bar. in l. 1. in fi. ff. de priuileg. credit.

18 SEXTÒ Limita, vt conclusio habeat locum si petētes renouationem, sint hæredes instituti ab eo, cui est facta concessio, secus si extranei essent instituti, quia illi ēt proximiorib. deberent præferri, ita dicit Imol. in cons. suo incip. quidam Anto. de Panno. prout refert, & sequitur Alex. in l. si mihi, & Titio, col. fi. ff. de ver. ob. & in cons. 161. uol. 7. & cons. 1n. col. fi. vol. 3. Corset. in apostil. ad Abb. in d. c. bonæ, el 2. & ibi Abb. de postul. prælat. & de hæredib. loquitur Bal. in c. 1. quē ad. feo. ad se. perti. Gozad. in cons. 186. col 4. Afflict. super constit. in tit. de filiis presbyt. circa fin. Paris. in cons. 23. col. 35. uol. 1. Grat. in cons. 96. col. 3. uol. 1. & cons. 110. col. 3. eod. vol. Ruin. cons. 5. in fi. uol. 1. Ripa, in l. 1. ff. de priuileg. credit. nu. 8. Hippol. in sing. 419. circa finem.

¶ Contrariū in feudo, seu emphyteosi non hæreditaria tenet Dec. cōs. 78. Affli. super const. in tit. de succes. nobi. nu. 50. Ruin. cons. 12. col. pe. & fi. & cōs. 151.
19 col. 5. vol. 1. qui ampliat ēt si stetisset per illum agnatum habere rem ex contractu, si ipsum ratificasset.

20 SEPTIMÒ Limita, vt procedat regula dūmodo res sit integra, secus si alii facta esset cōcessio antequā heredes peterent renouationem, ita dicit Rom. in cons. 70. & allegat tex. in c. 1. de ont. sen. & istā limitationē sequitur ēt Corse. in loco præallegato, in 5. limitatione. Gozad. cons. 39. col. fi. et in cons. 71. col. 1. vbi dicit * cōem opin. & col. fi. Afflic. super constit. in tit. de fil. presbyt. col. fi. Ruin. cons. 5. in fi. uol. 1. & cons. 25. col. 2. uol. 2. Curt. sen. in cons. 48. nu. 15.

¶ Contrarium tenet Alex. in l. si mihi, & Titio, col. fi. per tex. in c. 1. §. Titius, si de feu. fuer. controu. inter dominū, & agnat. Alex. in cons. 83. vol. 7. Goza. cons. 86. nu. 24. Paris. cons. 28. nu. 3. et seq. vol. 1.

21 OCTAVÒ Limita in feudo, in quo deficientib. omnibus masculis, fœminæ possunt petere renouationē inuestituræ cuius regulariter fœminæ sunt incapaces. Fulg. in cons. 222.

22 NONÒ Limita, nam supremus princeps potest derogare huic dispositioni, et iusta causa derogandi est, quando alteri concedit propter benemerita. Paris. in cons. 23. nu. 250. uol. 1.

23 X. Limita, quando interuenisset præscriptio, quia tunc dominus non tenetur iterum facere gratiam de re emphyteotica, vel feudali illi, qui ab ea per præscriptionem fuit exclusus, ut tradit post alios Paris. in cons. 23. nu. 252. uol. 1.

24 XI. Limita, qñ sequeretur magnom ecclesiæ detrimentum, si fieret talis inuestitura. Paris. consil. 101. col. fin. volum. 1.

25 XII. Limita, qñ filia est exclusa, stantib. masculis, quia ét si postea masculi deficiãt, fœmina non põt amplius petere renouationem. Rui. cons. 15. col. fi. vol. 1.

26 XIII. Limita, vt reuocatio peri possit, qñ feudum, vel emphyteosis reuertitur ad dominum, secus aũt si reuertitur ad alium, vt puta quia præcesserit alienatio valida inter viuos, vel in vltima voluntate, vt declarat Rum. in cons. 45. nu. 20. vol. 1.

27. PRIMÒ Declara hanc materiam, qoia ille debet intelligi proximor, qui est magis propinquus ei in cuius persona est finita generatio, non aũt dicitur proximior respectu primi inuestiti, prout notabiliter declarat Rum. in cons. 47. nu. 6. vol. 3.

28 SECVNDÒ Declara, quia renouatio est facienda pro eisdem conditionib. pro quib. reperitur res locari cuilibet extraneo tempore renouationis faciendæ, nõ aũt est facienda renooatio cum condirionib. adiectis in primo instrõ locationis factæ, prout dicit Ripa in l. 1. col. 3. vers. 5. intellige, ff. de priuileg. credi.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Pater, qui recepit emphyteosim, vel feudũ pro se, & filiis, an legando, vel alienando possit filiis præiudicare.

1 IN illa q. an pater, qui receperat emphyteosim, vel feudũ pro se, & filiis, possit legando, vel alienãdo filiis p̃iudicare, adeo variæ sunt scribentiũ opin. vt vix discerni possit, q̃ sit cõis opin. nam Doctn. modo vnã, modo alteram opin. dicunt esse cõem, quòd vt clarius appareat, subiicio infrascriptas conclusiones.

PRIMA Conclusio est, qñ pater feudum, vel emphyteosim recipit pro se, & filiis, hæredib. nam tunc omnes admittuntur, q̃ pater potest filiis præiudicare, vni tantum ex ipsis prælegando, ita Bar. in l. vt iurisiurandi §. si liberi, col. 1. vers. prædicta. ff. de oper. liber.

Ratio est, nam cum requiratur, ad hoc, vt res emphyteotica, vel feudalis ad filiũ transeat, q̃ ipse sit hæres, vt ibi per Bar. in loco præallegato, ideo aut nõ est hæres, & rem non potest petere, aut est hæres, & non potest venire contra factum defuncti, per tex. in l. cũ à matre. C. de rei vendic.

2 Et propterea opin. Bar. sequitur Bal. in l. item vidẽdum, §. nunc videamus. ff. de petit. hære. vbi tenet, q̃ pater potest vni filiorũ p̃legare emphyteosim in præiudicium aliorũ, si emphyteosis est recepta pro filiis hæredib. idem dicit Bald. in l. liberti, libertæq;. col. 7. ver. item in eo, quod dicit. C. de ope. liber. Bal. in l. qm̃ nouella. in fi. col. vers. 3. quæritur. C. de inoff. test. Pet. de Anch. in cons. 25. col. pe. Losre. in cõs. 1. nu. 167. Ale. in cõs. 118. col. pe. vol. 6. Soc. in cons. 25. col. 4. ver. vnde superest vt videamus, vol. 1. Io. Cro. in l. qui Romę. §. duo fratres, nu. 68. vers. 2. casus. ff. de verb. obli. qui declarat. Idem tenet Pau. de Cast. in l. apud Iulianũ. §. si quis alicui, circa fi. ff. de le. 1. & ibi Are. col. fi. Curt. in trac. feud. in 4. par. in 64. col. vers. alia ergo, & tertia cõcordia. Ias. in l. 2. col. 98. ver. & attingã primo. C. de iur. emphyt. Alc. in d. l. apud Iulianũ, §. si quis alicui. ff. de leg. 1. Pau. de Cast. in cõs. 311. incip. circa id, quod primo quæritur, col. pe. vol. 1. Bal. in addi. Spe. in tit. de loca. in rub. charta vltima, vers. an filius hæres nisi tutus, & in tit. de feud. §. nunc dicamus, in 2. addi. Spe. in titu. de loca. §. nunc aliqua, ver. 113. Zas. in cons. 7. col. 9. vol. 3. & in cons. 56. col. fi. vol. 3. vbi dicit istam esse * cõem opi. Doct. vbiq;, & idem voluit Alex. qui idẽ dicit, in cons. 13. col. pe. in fi. uol. 5. & in cons. 19. col. 3. uol. 5. Curt. iun. in cõs. 155. per totũ, maximè in pen. col. Alex. in cõs. 28. col. fi. ver. cõfirmo prr id, uol. 5. idem uoluit Cępol. in cons. ciuili, 31. col. pe. in fi. & seq. Pau. de Cast. in cons. 161. secundũ antiquã impressioné. incip. in causa, quã habet Magnificus D. Titius, col. 6. uers. & hoc si fuit cõcessum, uol. 1. Alex. cons. 110. col. pen. uol. 6. Ripa in 16. resp. col. 2. uol. 5. Gozad. in cons. 46. col. 2. Paris. cõs. 1. col. 2. uol. 1. & cõs. 2. col. 3. eo. uol. & col. 6. cum seq. & cons. 3. col. 3. vol. 1. & cons. 16. col. pen. & cons. 106. col. 4. vol. 1. Rui. cons. 1. col. 7. uol. 1.

3 PRIMÒ Amplia, ut idem sit si feudum sit receptũ per patrem absq; mentione filiorũ. Pau. de Cast. in cõsi. 161. secundum antiquam impressioné, incip. in causa, quam habet, col. 6. uer. & hoc si fuit cõcessum, uol. 1. Barba. in cons. 66. col. 2. & seq. uol. 4. Pau. de Cast. in l. adoptiuum, §. 1. ff. de in ius uoc.

4 Declara id procedere, qñ pater disponit ualide. ut puta, cũ cõsensu dñi, & nõ aliter. Affli. super consti. in tit. de reuoc. alien. nu. 5. Ruin. cons. 51. col. pen. uol. 5.

5 SECVNDÒ Amplia, idem esse si pater ob delictũ priuetur, ut per Bar. in l. eum, qui, circa fi. ff. de interd. & relega. ubi si pater propter delictum, uel cõuentionem non seruatam priuatur, delinquendo filiis præiudicat, si feudum est hæreditarium, uel pro hæredib. receptum, & ita ét tenet Cyn. Pet. & Sal. in l. 1. C. de lib. & eor. liber. Imol. in c. 2. col. 7. de feu. Bal. in l. lex. col. 2. de legit. hæred. Pau. de Cast. in cons. 161. uol. 1. in 1. dubio. Sal. in l. 2. in 22. q. C. de iur. emphyt. qui omnes firmant, quòd quando feudum, uel emphyteosis recipitur pro filiis hæredibus, culpa vel delictum patris noceat filiis.

6 SECVNDA Est conclusio in feudo nouo recepto pro se, & filiis, in quo pater nõ potest filiis præiudicare, uni ex eis totũ prælegando, uel assignando, ita Bar. in l. eum, qui. in fi. ff. de interdic. & relegat. Io. And. in addit. Spec. in rubr. de feu. uers. non omittã. Bal. in l. itẽ uidendũ, §. nũc uideamus. ff. de pet. hær. & ibi ét Ang. Bal. in c. Imperialem, col. 4. uer. quæro utrũ pater possit, de prohi. feu. alie. per Fede. Bald. in l. 1. in fi. C. per quas personas, & in c. 1. col. 4. an agn. uel fil. dũ facit differentiã inter emphyteosim, & feudũ. An. de Isern. in c. 1. in prin. uers. & in tm̃, de succes. feu. Cyn. in l. 1. in fi. C. de libe. & eorũ liber. Iac. Ardizon. in summa, quib. mod. feud. amit. charta 10. uers. uerum licet non possit. Bal. in l. qui se patris, col. 6. uers. item quæritur. C. und. lib. Paul. de Cast. in cons. 217. col. 2. uol. 2. incip. præmittendum est, Aluar. in c. 1. in prin. de succes. feud. in 2. not. ubi refert Card. ita consuluisse, & istud uĩ sentire in c. 1. §. omnes filii, col. 1. in fi. si de feud. fuerit cõtrou. dum se remittit ad no. per eum in loco supra proximè allegato. Alex. in cons. 13. col. pen. uol. 5. Corn. in cons. 399. col. pen. & seq. uol. 1. Soc. in cõsi. 25. col. 4. uer. unde superest, ut uideamus, uol. 1. Ale. in cons. 104. col. fi. uol. 4. qui dicit istam * cõem opin. & in cõs. 105. in prin. eo. uol. ubi dicit magis * cõem opin. Corn. in cons. 199. col. 7. uol. 2. Ias. in l. 2. col. fi. C. de iur. emphyt. & in consi. 56. col. fi. uolum. 3. Iaco. in tracta. feud. in uerbo, & cum pacto quod de dicto feudo, colum. penul. Dec. qui dicit istam communem opin. in cons. 239. colum. 3. idem tenet Roma. in l. 1. col. 18. uersicu. & primo non obstat. C. quando non pet. co. part. idem tenet Bald. in l. apud Iulianum §. si quis alicui, in fin. ff. de lega. 1. & ibi Ange. Imol. Paul. de Castr. & Alex. qui ibi dicit istam communem opi-

nionem, Goza. io cõſ. 9. col. 9. & io conſ. 46. col. 2. Lofred. in conſ. 1. nu. 137. cum pluribus ſeq. Affli. ſuper conſtit. in tit. de reuoc. alien. nu. 6. Ruin. conſ. 9. circa ſinem, vbi dicit communem, vol. 1. & in conſ. 25. col. 2. & 5. vol. 1. vbi dicit communem, & idem dicit cõſ. 95. col. 2. vol. 3. vbi dicit magis communem, & iſtam dicit communem Bertrã. cõſ. 138. col. 5. vol. 2. Brun. in tracta. quod ſtant. maſ. fol. 78. col. 2. & Maria. iun. conſil. 72. nu. 35. uol. 1. vbi dicit magis communem opin. & in conſ. 160. nu. 44. vol. 2.

7 PRIMÒ Amplia, idem eſſe in ſeudo antiquo. Pariſ. conſ. 10. colum. 1. vol. 3. & in conſ. 106. colum. 1. vol. 1. Maria. iun. cõſ. 72. col. 7. in fi, & conſ. 77. col. 24. vol. 1. & conſ. 160. col. 9. vol. 2. Ruin. qui dicit * communem, conſ. 9. col. fi. in fi. vol. 1.

8 SECVNDÒ Amplia, etiam ſi interueniat conſenſus domini directi, vt per Maria. iun. cõſ. 101. io fi. vol. 2. & conſ. 112. col. 1. eod. vol. vbi dicit hanc magis * cõmunem, & ab ea in iudicando non eſſe recedendum.

¶ Contrarium in hac proxima ampliatione tenet Rui. conſ. 45. nu. 18. vol. 1.

9 TERTIÒ Amplia, quia in hoc caſu pater non poterit etiam aſsignare plus in ſeudo vni ex filiis, quam alteri, vt not. Zaſ. in tract. feud. in 8. part. in 3. particula, verſ. & hanc partem, vbi teſtatur iſtam eſſe * communem opin.

¶ Cõtrariũ, ꝙ immò in feudo nouo recepto pro ſe, & filiis pater poſſit aliis filiis præiudicare, totum ſeudũ uni eorũ aſſignãdo, tenuit Bal. in auth. ſi quas ruinas, col. 4. uer. iuxta hoc quæro, C. de ſac. ſan. eccl. & in c. 1. §. hoc quoq; col. fi. de ſucceſ. feud. poſt Iacob. de Beluiſ. ibi, circa fi. & Aluaro. idem tenet col. 7. Bal. in c. 1. §. & quia, col. 2. de his, qui feud. dar. poſ. poſt Iaco. Veron. quem refert Bal. io c. 1. in fi. de vaſal. decrepit. ætat. Spec. in tit. de loc. §. nunc aliqua. verſ. 78. And. de Iſern. in c. 1. col. fin. iuncta col. ante pen. de alien. feud. patern. qui dicit ꝙ feudũ datũ patris contemplatione põt pater alienare, & ꝙ præſumitur conceſſum patris contemplatione, niſi de contrario conſtet, & ibi Aluarot. col. fi. Pau. de Caſt. in cõſ. 161. incip. io cauſa, quæ habet magnificus D. Tinus, in primo dubio ſecũdum antiquam impreſsionem, vol. 1. tamen videtur Pau. de Caſt. loqui in feudo recepto pro filiis hæredibus, vel vel ſimpliciter, & ſecus videtur ſentire ſi ſit receptum pro filiis, & deſcendentibus, in col. 6 ver. & hoc ſi fuit cõceſſum ſimpliciter, iſtam ẽt opin. tenet Alex. in cõſ. 118. col. pen. vol. 6. & in conſ. 22. col. pen. vol. 5. Iaſ. in conſ. 236. col. pen. in fi. & ſeq. vol. 2. Fel. in c. prudentiam, col. 3. de offi. deleg. Barba. in conſ. 66. vol. 4. vbi latiſsimè, qui in pen. col. dicit iſtam * communẽ opin. & col. 10. idem dicit iſtud ẽt vr̃ ſenſiſſe Rom. in d. cõſ. 34. dum ſe remittit ad not. per Bal. in auth. ſi quas ruinas, C. de ſacroſ. eccl. & ad not. per Bal. in c. 1 §. quia, de his, qui feu. dar. poſſ. Gozad. in conſ. 25. col. pen. & in conſ. 75. col. 1. in fi. Pariſ. in conſ. 3. col. 3. vol. 1. Aimo cõſ. 135. col. 3. Barbat. qui hanc dicit * cõem opi. inter cõſ. Alex. conſ. 55. col. pe. ver. & ſi quiſpiã, vol. 4.

Tenendu iſtam opinionem

10 PRIMÒ Limita, ut illa non procedat, ſi fuiſſet facta donatio vni ex filiis in præiudiciũ aliorum, & donatio non eſſet valida, ut per Bertr. in conſ. 138. col. 5. uol. 2. in nouis, & idem dicit Rui. conſ. 149. col. fi. uol. 1.

11 SECVNDÒ Limita, qñ feudum eſſet receptum contemplatione filii, ut puta ſi fuit dictũ pro ſe & Titio ſuo filio ſpecialiter nominato. Ant. de Alex. in cõſ. 52. col. 1. inter conſilia Lofre. ubi dicit * communẽ opi.

12 TERTIÒ Limita, vt iſta opinio habeat locũ in patre, qui fuit inueſtitus, non aũt in eo, qui poſtmodũ ſucceſsit, vt per Marian. iuo. in conſ. 72. nu. 35. vol. 1. qui dicit * cõem opin. Grat. conſ. 132. nu. 6. vol. 1. qui dicit hanc eſſe æquiorem. Rui. in conſ. 95. no. 3. uol. 3. vbi dicit, quòd in hoc nullus contradicit.

13 QVARTÒ Limita, qñ habuiſſet pater feudũ ex gratia, & beneficio concedentis, & nihil in eo cõſequẽdo de ſuo erogauerit. Mari. iun. in cõſ. 103. nu. 30. vol. 2.

14 Sublimita, quia cum conſenſu domini directi põt præiudicare, vt ponit Maria. iun. conſ. 103. vol. 2. Rui. conſ. 7. col. 7. vol. 1. & conſ. 47. col. pen. vol. 1.

¶ Contrarium Pariſ. conſ. 17. col. pen. vol. 1.

15 QVINTÒ Limita in feudo antiquo, ꝙ ſi fuerit libere renunciatum dño, & conſenſus domini interuenerit, tamen non præiudicatur agnatis, vt per Maria. iun. in conſ. 103. nu. 17. vol. 2. & conſ. 112. col. 1. vol. 2.

16 Et ꝙ in feudo antiquo per alienationem factã per vaſallum non defertatur feudum domino, ſed agnatis, dicit Marian. iun. cõſ. 77. col. 24. vol. 1. & conſ. 101. col. 2. vol. 2. Ruio. conſ. 45. col. pen. vol. 1.

Tenendo primam opinio. io ſecunda conclu. principali, quæ videtur magis * communis

17 PRIMÒ Limita, ut illa non procedat qñ pater deliquiſſet contra dñm feudi, per tex. in c. 1. §. fi. ꝗ fuer. prima cau. feu. ami. vel aliud feciſſet contra conuentionẽ feudalẽ, quia tunc factũ patris ꝑiudicat filiis, gl. in c. 1. §. ſi vaſallus, in verb. vocabuntur, ſi de feu. fuc. cõtrou. gl. hic ſentit in 2. opi. in l. adoptiuum. §. patronum. ff. de in ius voc. Bal. in c. 1. §. fi. in fi. ꝗ fue. prima cau. benef. ami. in c. 1. ſi vaſall. feu. priue. & col. 2. & ibi Alua. col. 1. & 2. Bal. i l. fi. C. de lib. cauſa. & in c. 1. §. aut ſi libellario. quib. mod. feud. amit. Bar. in l. eũ, qui. circa fi. ff. de interdic. & relega. Bar. in l. 2. io 1. col. & ſeq. C. de lib. & eorum liber. & ponit Abb. in c. 2. de feu. col. 2. & ibi Pet. de Anch. col. 1. i fi. & ſeq. Imo. col. 7. Sal. in l. 2. col. 3. C. de liber. & eorũ libert. Pau. de Caſt. in conſ. 161. col. 6. ſecundum antiquã impreſsionẽ, vol. 1. Bal. in l. emancipatũ §. fi ff. de ſenat. Alex. in conſ. 119. col. fi. vol. 5. & in conſ. 120. col. 1. in fi. vol. 5. ubi dicit iſtam * cõem opin. Gozad. in conſ. 46. col. pe. & in conſ. 84. col. 1. Bal. idẽ tenet in l. 1. §. in primò, col. 4. verſ. ſed tu dic idem. C. de caduc. toll. & ſentit Alex. in conſ. 19. col. 3. vol. 5. & in conſ. 30. col. 5. vol. 2. & ĩ l. ſi mihi, & Titio, in 5. col. verſi. ꝑdictam cõcluſionẽ limitat. ff. de verb. obl. Io. de Anan. in cõſ. 32. in 1. col. in 3. dub. Pau. de Caſt. in cõſ. 311. incip. circa id, ꝙ primo ꝗritur, col. pen. uol. 1. & in l. adoptiuũ. §. patronũ. ff. de in ius voc. Curt. in tract. feu. in 5. par. principali, in prin. qui in 2. & 3. col. limitat. Corn. in conſ. 209. col. pen. in fi. uol. 1. Alex. in conſ. 60. col. 2. vol. 3. Rui. cõſ. 155. col. fi. uol. 1. & conſ. 149. col. 2. uol. 1.

18 PRIMÒ Amplia, nã hoc procedit non modo in feudo nouo, ſed ẽt in feudo antiquo. Saly. io l. 2. col. 3. C. de libe. & eorũ libert. Alex. in conſ. 16. col. 3. uol. 3. & in conſ. 8. col 4. uol. 3. & in conſ. 60. col. 2. uol. 3. Iacob. de Beluiſ. in c. 1. §. fi. quę fuet. cauſa benef. amit. & Aluarus. in c. 1. col. 2. ſi uaſal. feud priuet. late Cor. in tract. feud. in 5. parte principali, in prin.

19 SECVNDÒ Amplia, nã ꝑiudicat ẽt aliis agnatis talis culpa contra dñm. Pariſ. in conſ. 21. col. pen. uol. 1. Abbàs factũ paternũ ẽt cum delicto filiis nõ ꝑiudicaret, ut not. Bar. in d. l. eũ, qui. circa fi. ff. de interd. & releg. Bal. in l. 1. C. de bon. lib. col. 2. in prin. Sal. ĩ l. 2. col. 2. in fi. & ſeq. C. de liber. & eorũ libert. Abb. io c. 1. de feud. col. 2. & ibi Pet. de Anch. col. 2. et Imo. col. 9. in fi. et ſeq. Ale. in cõſ. 19. col. 3. uol. 5. et in cõſ. 8. col. 4. uol. 3. Pau. de Caſ. in l. adoptiuũ, §. patronũ, col. 1. ff. de in ius uoc. Goza. in conſ. 84. col. 1. & col. pen. Grat. in conſ. 2. nu. 6. et vol. 1. ubi dicit * hanc cõem opin.

¶ Con-

¶Contrarium vero, ꝙ indistinctè culpa patris ꝑiudicet filio in feudo nouo, siue illa culpa respiciat dominum, aut feudalem conuentionem, siue non, tenuit gl. in c. 1. in verbo, vocabuntur, in §. si vasallus, in tit. si de feud. fuer. controu. gl. in c. 1. in glo. 1. circa med. de succes. feu. & ibi Bal. col. fi. & Iacob. de Belu. col. 2. & Aluaro. col. 7. Bal. in l. emancipatum. §. fi. ff. de sena. & in l. lex. col. 2. C. de legit. hæred. vers. alii dicunt, & in l. fi. C. de lib. caus. Dyn. in reg. non debet. in fi. de reg. iur. in 6. & ibi Ioan. And. in prin. Ange. in l. adoptiuum. §. fi. ff. de in ius vocan. Host. in sum. in tit. de feu. §. quib. mod. feud. amit. circa fi. Io. And. in c. 2. col. 2. de feu. & ibi Car. col. 2. Imo. col. 9. in prin. dec. Neap. 121. in fi. in nouis. Spec. in tit. de feud. §. fi. in prin. Io. And. in addi. Spec. In tit. de feud. §. 1. vers. 37. in addit. magna. circa fi. Bal. in c. 1. §. fi. in fi. quę fue. primæ causa benef. amit. Curt. in tract. feud. in 5. part. principali, in 2. q. & in 5. conclusione, in 34. fol. Gozad. in cõs. 46. col. penult.

20 Ampliá, quia quælibet culpa præiudicat non solũ filiis, sed etiam agnatis, secundum Ruin. in cons. 166. col. fi. volum. 1.

21 Limita, vt hæc opinio non procedat qñ feudum datum esset filii contemplatione, quia culpa patris tũc non præiudicaret filio. Aluarot. in c. 1. circa fi. de alie. feud. paterni. Curt. in trac. feud. in 4. part. q. 8. fol. 39. idem Grat. cons. 2. col. 9. vol. 1.

22 Primò, Ex prædictis infertur, ꝙ patre alienante feudum nouum absque consensu domini filii excluduntur, ita sensit gl. in c. 1. circa med. de succes. feud. ubi Bald. in fin. col. Iac. de Beluis. col. 2. Aluar. col. 7. Alex. cons. 18. col. 2. in fi. vol. 5. & in cons. 28. col. pe. vol. 5. Iac. de Beluis. in c. 1. §. fi. quæ fuer. prima causa benef. amit. & ibi Bal. in fi. & ibi Aluar. in 21. conclu. Bal. in c. 1. col. 1. si vasal. feu. priuet. in fi. & ibi Aluar. col. 2. Cur. in trac. feu. in 5. parte principali, in quarta principali conclusione. fol. 53. Bald. in c. 1. §. aut si libellatio, col. 2. quib. mod. feud. amit. Alex. in cons. 30. col. 4. & seq. vol. 1. Gozad. in cons. 46. col. fi. Rui. cõs. 42. col. 1. vol. 1. & col. 4. & col. 6. vbi declarat, & cõs. 112. col. 3. vol. 4.

¶Contrarium sentit Cur. in tract. feud. in 4. par. q. 8. fol. 39. & in 6. conclusione, fol. 54. Marian. iun. in cons. 77. col. 28. vol. 1.

23 Concorda, vt per Aluar. in c. 1. §. si vasallus culpã, si de feud. fue. controu. & in c. 1. §. denique, per illum text. in tit. quæ sit prima causa benef. amit. nã aut vasallus committit delictum in personam domini, & tunc culpa ipsius ꝑiudicat non solum filiis, sed omnib. & feudum ad dominum reuertitur. Aut delictum nõ est in personam domini, & tunc culpa ipsius non præiudicat agnatis, & hanc distinctionem sequendam existimo per rationem positam in d. §. denique.

24 Primò Amplia idem esse in feudo nouo, in quo si nou petierit pater inuestituram infra debitũ tempus, præiudicat filiis. Aluaro. in c. 1. §. fi. in 20. concl. q̃ fue. prima causa benef. amit. post And. de Isern. in c. 1. quo tempore miles. Bal. in c. 1. col. 2. si vasal. feud. priuet.

25 Secundò Amplia, idem esse si vasallus non fuerit associatus Imperatorem Romam proficiscentem. Cur. in tract. feu. in 5. part. principali, in 2. col.

26 Tertiò Amplia, in feudo hæreditario. Paris. in cons. 1. col. 2. uol. 1. & in cons. 2. col. 3. & 6. in fin. & seq. & in cons. 3. col. 3. vol. 1. & in cons. 16. nu. 43. & in cons. 106. col. 4. vol. 1. Ruin. cons. 1. col. 7. vol. 1. & 108. col. fin. vol. 5.

27 Limita in feudo antiquo, quia per alienationem factam absque domini consensu aperitur via agnatis, & non domino. Maria. iu. in cons. 77. col. 24. uol. 1. Rui. cons. 45. vbi dicit cõem * opin. col. pen. vol. 1. & cõs. 101. col. 2. vol. 2. & cons. 7. col. 4. vol. 1. & cons. 167. col. fi. & cons. 214. col. pen. vol. 1.

28 Primò Amplia hanc limitationem, & si in dispositione feudi antiqui facta per vasallũ interuenerit cõsensus domini directi, vt per Paris. post alios, qui hãc dicit veriorem, & magis * cõem, in cons. 17. nu. 16. vol. 1. & in cons. 16. nu. 40. eod. vol.

29 Secundò Amplia, idem esse si fuerit feudum antiquum libere renunciatum dño. Maria. iun. in cons. 103. in 3. col. in fi. & seq. & cons. 112. col. 1. uol. 2.

30 Sublimita hanc limitationem, si filii approbent patris testamentum, in quo ipse feudum antiquum alteri legauit. Ruin. cons. 25. num. 14. vol. 2.

31 Secundò Infertur, ꝙ si pater emphyteota, cadat ob non solutionẽ canonis ab emphyteosi, ꝑiudicat filiis. Bar. in d. l. eum, qui, in fi. ff. de interdic. & relegat. Bald. in l. adoptiuũ. §. 1. ff. de in ius voc. in fi. & in l. 2. col. 1. C. de lib. & eorũ liber. & ibi Sal. col. 3. Imo. ĩ c. 2. col. 8. de feu. & ibi Pet. de Anch. col. 2. Spe. in tit. de locat. §. nũc aliqua. vers. 78. ibi, idẽ pater viuẽs. Bal. in l. vnica. §. 1. in prin. col. 4. ver. sed tu dic idem. C. de caduc. tollen. Alex. in cons. 119. col. fi. vol. 5. & in cons. 120. col. 1. vol. 5. vbi dicit istam * cõem opin. & in l. si mihi, & Titio, col. 5. ff. de verb. obl. Ias. in l. 2. col. pen. C. de iur. emphyt. & in 78. col. . . in 7. q. dũ se remittit ad no. per Bal. & alios in d. l. adoptiuũ. §. 1. ff. de in ius vocan. Goza. in cons. 34. col. 3. & pen. & in cons. 46. col. fi. & in cons. 75. col. 3. Grat. cons. 132. vol. 1.

¶Contrarium tenuit Spec. in tit. de loca. §. nũc aliqua, vers. 144 & ibi Io. And. Alex. cõs. 8. col. 3. vol. 3.

32 Primò Amplia primam cõem opin. nam idem est in deterioratione rei emphyt. propter quã pater cadit ab emphyteosi, quia tunc ẽt filiis præiudicat. Spec. in tit. de loca. §. nunc aliqua, vers. 78.

33 Secundò Amplia, et idẽ sit in alienatione rei emphyteoticæ, propter quã cadit pater ab emphyteosi, & filiis præiudicat. Bar. in d. l. eum, qui, in fi. ff. de interdi. & relegat. & in cons. 55. incip. dñs Amatus. Abb. in c. 2. col. 2. de feu. & ibi Pet. de Anch. col. 2. Imol. col. 8.

34 Tertiò Amplia, vt id procedat ẽt in emphyteosi antiqua, secundum Imo. ibi, col. 9. uers. illud aũt certũ est. Ias. in l. 2. col. pen. C. de iur. emphy.

35 Primò Limita, vt non præiudicet in casu, in quo aliàs cõcessio nihil operetur. Goza. in cõs. 84. col. pe.

36 Secundò Limita, quando in fraudem succedentium non fuisset facta solutio canonis. Grat. in cons. 32. col. 2. & seq. vol. 1.

37 Tertiò Limita, qñ ex tenore inuestituræ appareret de voluntate dñi directi nolentis, vt delictum, vel culpa vnius alteri noceret. Gozad. in cons. 84. nu. 18.

38 Quartò Limita, qñ feudũ, vel emphyteosis esset indiuisibilis, nã tunc culpa vnius alteri non nocet. Goza. post alios, quos allegat in d. cons. 84. nu. 16.

39 Secundò Principaliter limita primam opinionẽ huius secundæ cõclusionis, qñ essemus in feudo iurisdictionali, in quo expedit vt vnus tãtum habeat, & nõ sint plures domini. Pau. de Cast. in cons. 161. sm anti quam impressionẽ, vol. 1. quem refert & sequitur Barba. in cons. 66. col. 5. vol. 4. Curt. in tracta. feud. in 4. par. col. 62. uer. ex prædictis, &c. Albert. Brun. in cons. 105. in prin. Fel. in c. prudentiam, col. 3. de off. deleg. Laur. in §. cæterũ, col. pen. Inst. de legit. agnat. success. qui omnes tenent, patrem in hoc casu feudum vni ex filiis prælegando, posse aliis præiudicare.

¶Cõtrariũ tenet Iaco. in tract. feud. in verbo, & cũ pacto ꝙ de dicto feudo, col. 5. uer. ulterius quero.

40 TERTIÒ Limita in feudo franco, quod potest pater vni filiorum tantum prælegare, vt per Iaco. in d. tract. feud. in vers. & cum pacto, quod de dicto feudo, col. 6. per not. per Bal. in auth. nisi rogati, col. fi. C. ad Treb. Ias. in cons. 56. colum. 2. vol. 1. Cur. in tract. feud. in 4. part. q. 26.

41 Et quia ista limitatio pendet à veritate dicti Bal. in auth. nisi rogati, vide Aret. in cons. 14. col. 3. ver. non obstant allegata, qui declarat, vt illud procedat eo casu, quando feudum potest transire ad ecclesiã, vt puta quia dominium directum sit translatum in Vasallum, vt ibi per eum.

42 QVARTÒ Limita in feudo empto per pecuniam à patre. Bal. in l. 1. in fi. C. per quas perso. Are. in l. apud Iulianum. §. si quis alicui, col. fi. ff. de leg. 1. Laur. in §. cæterum, col. pen. Instn. de legit. agna. succes. Curt. in tract. feud. in 4. par. col. 63. vers. quid ergo.

43 QVINTÒ Limita, si pater inuestitus fuisset cũ facultate, quod posset de dicto feudo testari, vt colligitur ex dictis per Iaco. in loco præallegato, & in vers. seq.

44 TERTIA Est principalis conclusio in emphyteosi noua recepta pro se, & filiis, in qua potest pater filiis suis præiudicare, de illa disponendo in vita, vel morte, in fauorem vnius filii, aliis penitus exclusis, ita tenet Imo. in l. si domus. §. fi. in fi. ff. de leg. 1. & in c. potuit, col. pen. & seq. de loca. Pet. de Anch. in cons. 143. Cuma. in cons. 166. in fin. Barb. in cons. 66. col. 4. & seq. vol. 4. Alex. in cons. 27. col. 1. vol. 5. & in cons. seq. col. 1. & in cons. 124. vbi dicit cõem * opin. uol. 5. Ias. qui ẽt dicit cõem, in cons. 213. nu. 4. vol. 2. Cassad. in cõs. 28. col. 3. & in cons. 43. el 2. col. 3. & in cons. 57. col. 2. & istam partem dicit cõem Alex. in l. apud Iulianũ. §. si quis alicui. ff. de leg. 1. Bal. in c. 1. col. 4. vers. quærit hic gl. in tit. an agnat. uel fil. dum ponit differentiã inter emphyteosim, & feudum. Goza. in cons. 25. nu. 18. Grat. cõs. 54. col. 2. vol. 1. Spec. in tit. de loca. §. nũc aliqua. q. 78. Tiraq. de retrac. lignag. §. 1. gl. 6. nu. 25.

¶Contrarium, quod imò in emphyteosi recepta pro se, & filiis pater non posit filiis præiudicare, vnum tãtummodo ex illis eligendo, tenet Bart. in l. iurisiurãdi. §. si liberi, col. 2. ff. de oper. lib. & in l. eum, qui, in fi. ff. de interdict. & relegat. & cons. 55. incipien. dominus Amatus, & in cons. 60. incip. quæst. ista habet, in a. dubio. Fede. de Senis in cons. 228. circa fi. Bal. & Ang. in l. item videndum. §. fin. ff. de petit. hęred. Sal. in l. fi. col. 3. uers. quæro an res emphytheotica. C. de iur. emphy. Bal. in rub. de locat. in addit. ad Spec. in vlti. char. vers. an filius hæres, & in l. liberti, libertæq;. col. 7. uers. itẽ in eo, quod dicit. C. de oper. lib. Bal. & Ang. in l. apud Iulianum. §. si quis alicui. ff. de leg. 1. Soc. in cons. 25. col. 4. vol. 1. Pet. de Anch. in cons. 319. incip. themate ꝓsupposito. Ang. in cons. 184. col. 1. in fi. & seq. Rom. in l. vnica. q. 12. C. qñ non peten. part. Brun. in trac. de stat. in 13. articulo principali, 18. q. Alex. qui dicit istã cõem * opi. in cons. 104. col. fi. vol. 4. & Cassa. qui idẽ dicit. Alex. in cons. 105. in prin. vol. 4. & idẽ tenet Calcan. in cons. 73. col. 4. & pen. Ias. qui dicit istam partẽ magis * cõem, in cons. 213. col. 4. vol. 2. & in l. 2. col. antep. & pręced. C. de iur. emphyt. Alex. cons. 8. col. 1. vol. 4. & in cons. 98. col. pen. uol. 4. uers. quinimò fortius. Bal. in l. si adulta. C. de hær. act. & ibi Sal. Bologn. cons. 48. col. 2. Grat. cons. 22. nu. 9. uol. 1. Bert. cons. 138. col. 3. uol. 2. in nou. Alcia. in trac. præsump. in 1. reg. in 31. præsump. Rui. cons. 43. col. 2. vol. 1. & cõs. 48. col. 1. & 3. vol. 1. & col. pe. vbi dicit cõem, & cons. 118. col. fi. vol. 1. vbi ampliat, & 154. uol. 2. ubi dicit communem, vol. 1. & cons. 213. nu. 4. uol. 1.

45 PRIMÒ Concorda, vt prima opinio procedat, qñ emphyteosis fuit empta, vel quæsita ex re patris, secũda qñ beneficio concedentis tñ, ita declarat Bal. in l. 1. in fi. C. per quas personas, & in auth. si quas ruinas, col. 4. C. de sacros. eccles. Aret. in l. apud Iulianum. §. si quis alicui. ff. de leg. 1. col. fi. Corn. in cons. 51. col. 1. & seq. vol. 3. Goza. in cons. 4. col. 3. & in cons. 25. col. pen. & in cons. 46. col. pen. & cons. 75. col. 2. Curt. in trac. feud. in 4. parte, col. 63. Io. Crot. in l. qui Romę. §. duo fratres, in vltima char. ver. in ista difficultate, & vers. seq. de uer. obl. Ias. in l. 2. col. 95. uer. 2. limitat. C. de iur. emphyt. Laur. in §. cæterum, col. 8. inst. de legit. agna. succes. & ista est * cõis opi. vt per Soc. in cons. 127. col. 4. uol. 3. & Rui. cõs. 154. col. fi. uol. 1. & cõs. 213. col. 3. uol. 1. ubi dicit communem.

46 Contra hanc distinctionẽ sentit Corn. in cõs. 309. col. fi. uol. 1. ubi si feudum sit quæsitũ ex re patris pro se, & filiis, nihilominus nõ posit pater filiis ꝑiudicare.

47 SECVNDÒ Concorda, ut per Grat. cons. 132. uol. 1. ut quando pater fuit primus, qui recepit, posit præiudicare, aliàs secus.

Tenendo secundam opi. quod pater posit præiudicare in emphyteosi recepta pro se, & filiis.

48 PRIMÒ Limita, ut per Ias. in l. 2. col. 95. & seq. C. de iur. emphyt. qñ emphyteosis esset quæsita ex re patris; secus si beneficio concedentis, vt supra dictũ fuit.

49 SECVNDÒ Limita, nisi filii essent emãcipati, quia tunc pater non posset filiis præiudicare, vt per Aret. in l. apud Iulianũ. §. si quis alicui. ff. de leg. 1. col. fi. quod fuit originale dictum Bal. in l. 1. in fi. C. per quas personas, sensit Io. Crot. in d. §. duo fratres, in vlti. chart. uers. 2. casus. Ruin. in cons. 149. col. fin. uol. 1. Bert. in cons. 138. col. 5. uol. 2. in nou. Ias. in l. 2. col. 95. uers. istam, eandem partem. C. de iur. emphyt.

50 TERTIÒ Limita etiam, ut per Alex. in cons. 104. col. fin. uol. 4. quæ quidem limitatio est multum not. si est uera, uidelicet, ut ẽt si in concessione pater habeat licentiam alienandi, nihilominus alienando nõ posit filiis præiudicare, quia dicta alienatio debet intelligi secundum naturam contractus, uidelicet interueniẽte consensu ipsorum filiorum, vt ibi per eum, sed contrarium est uerius, ut dicetur infra, in tertia limitatione contrariæ opinionis.

51 QVARTÒ Limita, quando pater fuisset primus auctor illius emphyteosis, aliàs secus. Ias. in l. 2. col. 96. uers. tertio limit. C. de iur. emphy. Grat. in cons. 132. uol. 1. Ruin. in cons. 145. col. 4. uol. 1.

Tenendo aliam primam opin. quòd pater nõ posit filiis in emphyteosi præiudicare.

52 PRIMÒ Limita, nisi pater filio excluso ab emphyteosi ei reliquerit in recompensam tantundẽ, uel plus ita declarat Ang. in cons. suo. 184. in pen. col. uers. saluo nisi. Barba. in c. potuit, de loc. col. fi. Ias. in l. 2. col. 94. uers. sic. ego tamen non inuenio. C. de iur. emphyt. Cur. in tract. feud. in 4. parte, col. 63. Io. Crot. in d. §. duo frẽs, uer. 5. & ult. in fi. char. Goza. cõs. 25. col. pe.

53 SECVNDÒ Limita, & intellige hanc opin. in emphyteosi recepta ab ecclesia, secus in emphyteosi recepta a priuato. ita Imo. in c. potuit, col. pen. de locat. Bal. in c. 1. col. 4. uers. quærit hic glo. an agnati, uel filii. Calc. in cons. 73. col. pen.

54 TERTIÒ Limita, nisi emphyteosis esset quæsita cum facultate alienandi. Cor. in cons. 140. uol. 2. Gozad. in cons. 25. col. pen. Ruin. cons. 213. col. 3. & seq. uol. 1. qui reprobat Alexan. contrarium tenentem, in cons. 104. uolum. 4.

55 QVARTÒ Limita, nisi consuetudo uigeret in loco, quod pater posit disponere de emphyteosi sic recepta. Gozad. in cons. 75. col. 2.

56 QVINTÒ

56 QVINTÒ Limita, nisi pater deliquisset in dominũ directum, vel venisset contra conuentionem, sic limitat Grat.cons.2.col.2.vol.1.& in cons. 79.

57 SEXTÒ Limita, nisi filius esset hæres patris, vt per Roi.consi.43.col.4 vol.1.

58 SEPTIMÒ Limita, nisi emphyteosis esset noua a patre quæsita, quia potuisset in ea pater descendentibus suis præiudicare. Ruin.cons.154.col.pen.vol.1. vt supra dictum fuit.

59 OCTAVÒ Limita, qñ pater deliquisset, & feudũ esset receptũ pro hæredibus. Rui.in cons.146.col.2. vol.1.

60 Et nota ẽt, quia pater nõ põt priuare primogenitũ iure primogenituræ. Tiraq.de iur.primogen. q. 21.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Caducitatem incursam tempore prædecessoris, an successor declarare possit.

1 NON modica varietas reperitur inter Doctores super illa q. an caducitatem inductam tempore prædecessoris ob alienationẽ factam de rebus emphyteoticis, quam prædecessor non declarauit, successor declarare possit. Nam q successor illam declarare possit, voluit Bal. in c.Imperialem, §.insuper, col. 2.in fin. ver.sed posito q daretur, de prohib.feud.alien.per Feder. Abb.in c.fi.col.pe.ver.in gl.in uerbo, reuocatur, de dona.Card.ibi col.2. ver. & prædicta procedunt. Pau.de Cast.in l.omnimodo, col.2.ver.itẽ gl. quæ incipit.C.de inoff.testa. Are.in cõs.14.in fi. ver. itẽ intellige.Car.Ale.in §.insuper, col.2.ver.nisi esset talis. Affl. ibi nu.37.ver.in gl.2.Zas.in trac.feu.sub rubr.de feud. priuat. fol.172.in fi.ver.tertiò fallit.Iac.in trac. feu. in verbo, dictiq; vasalli promiserunt, col.15.ver.limitabitis procedere, vbi dicit ita * omnes tenere in d. §.insuper.Hipp.in rubr.de fideiussor. col.78.uer.& faciũt optimè dicta.

¶ Contrariam autem sententiam sequitur glo.in d. §.insuper, in glo.in verbo, non succedit.Bal.in cap.fin. ver.gl.& Imol.col.11.de dona.ver. & procedit istud. Barba.in apost.ad Bal.in d.c.insuper. Ripa in l.fi.col. pen.C.de reuoc.don.ver.2.intellige.Curt.in tract.feu. in 4.par.col.78.ver.secũda principalis declaratio.Rui. cons.10.col.2 ver.nec obstat, vol.1.& cons.35. num. 28.ver.præterea ex quo, vol.1. vbi attestatur hanc esse * communem opi.

2 Amplia, & declara primam opi.magis communẽ vt infra, in 7.lib.in 35.conclusione.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Emphyteosi concessa vsque ad tertiam generationẽ, an persona illius, cui est facta concessio, censeatur includi in prima generatione, vel a persona descendentium incipiat generatio.

1 PROBABILITER dubitari potest, an si concessio in emphyteosim, vel in feudum fuerit facta vsq; in tertiam generationem, persona illius, cui est facta concessio, censeatur includi in prima generatione, vel prima generatio incipiat a persona descẽdentium, nam illam opini.q persona illius, cui est facta concessio, cõprehendatur in prima generatione, vr tenere Spe.in tit. de locat.§.nunc aliqua, ver.150.Bar.in consi.incip.cõcessa alicui emphyteosis. Bal.in l.2.col.1.& seq.ver.q̃ro quando per præscriptionem. C.de iur. emphyt. & ibi Sal.col.pe.ver.sed 24.põt dubitari. Ang.in §.adeo, col.1.ver.in gl.auferre, instit.de locat. Paul. de Castr. cons.338.col.1.& seq.qui ampliat etiã si esset dictũ, in ipsius tertiam generationẽ, vol.2.& in auth. si quas ruinas, col.fi.ver.remanet dubium. C. de sacros. eccl. Imola in l.quod dicitur, col.9.ver. aduerte tamen circa quartum, ff.de uerb.oblig.Socin.consi.25.col. 2.& seq.ver.quare assumo aliam, vol.1.Goz.cons.25.col. pe.ver.6.ex alio. Corne.cons.273.col.3.ver.in term. autem, vol.4.& in consi.51. nu. 4. versi.est verum tamen, uol. 3.

¶ Contrariã verò partẽ tenuit Bal.in addit. ad Spe. in tit.de locat.col.4.ver.item & in tertiam generationem, & in auth.si quas ruinas, col.1.ver.iuxta hoc quæro.C.de sacros.eccl.Cur.iun.in trac.feud.in 3. parte, col.36.ver.circa istã materiã.Rui.cõs.166.col. 2.vers. plus ẽt voluit, vol.1.Anc.in cle.1.col.2.in 8.no.& ibi Car.col.1.in 1.q.eo.tit.Ang.in auth.de rest. fideic.circa fi.ver.ibi quatuor postea generationes.Bal.in cons. 448.ver.si autem conceditur, vol.3.& cons 275. ver. in contrarium facit, vol.5.Cald.consi.10.in tit. de locat.Alex.in l.quod dicitur, col.21.& seq.ver.tãgit hic etiam, ff.de verb.obl.Io.de Plat.in l.peculiari, uer.item nota.C.de proxi.sac.scrin.lib.10.Imol.in cõsi.62.col. 1.ver.& ideo dicta iura.

¶ Tenendo primam opinionem magis * cõmunẽ

2 PRIMÒ Amplia, etiam si dictum sit, pro se, filiis, & nepotibus vsque in tertiam generationem. Pau. de Cast.in consi.338.col.1.& seq.vol.2.

3 Limita in præcedentem ampliationem, nisi dictum esset, vsq; in tertiam ipsius personam, vt declarat Ruin. consi.101.col.fi.ver.& non obstat, vol.2.

4 PRIMÒ Limita principalem conclusionẽ, qñ dictum esset, in ipsius tertiam generationem, tũc.n. procul dubio persona illius, cui est facta concessio, non comprehẽditur in prima generatione, ita declarat Bal. in l.2.col.1.& seq.ver.quæro qñ per præscriptionem. C.de iur.emphy.& in auth.si quas ruinas, ver.iuxta hoc quæro.C.de sacros.eccl.Imo.in l.q dr̃, la grãde, col.8. ver.interdũ cõceditur, ff.de ver.obl.Alex. consil. 125. col.2.& seq.ver.tamen præmissis non obstantibus, & col.4.uer.nõ obstat quod dicit, uol.5.Soc.cõs. 25. col. 2.& seq.uer.quare assumo aliã, uol.1.Goz.cõs.25.col. pe.uer.6.ex alio.Cur.in trac.feu.in 3.part.col.36.ver. circa istam materiam. Alex.in cons.110.col.pe.uer.uenio ad secundum, uol. 3.Ang.Are.in §.adeo, uer.in gl. auferre.Inst.de locat.Dec.consi.624.Rui.consi. 166. nu.6.uol.1.ubi dicit hanc * communem opi.

¶ Contrarium tenet Car. in cle.1.in 1.q.de pœnis.

5 SECVNDÒ Limita qñ diceretur usq; in eius tertiã generationẽ cõpletam. Alex.cons.110.col.pen. uer.& prædicta tãto magis, uol.3.Bal.cons.448. uer.idem si dicatur, uol.3.& cons.375.uer.in cõtrarium facit, uol. 4.Cald.in consi.10.in tit.de locato. Alex.in cõsi. 125. uol.5.ubi dicit communem * opi.idem dicit Gozad.in cõs.25.nu.17.Rui.in cons.166.nu.6.vbi dicit cõem.

6 TERTIÒ Limita & declara, ut prima opinio procedat in emphyteosi ecclesię, secus uerò in aliis cõcessionibus priuatorum, ita sentit Bal.in auth.defuncto, col.1.uersi.& nota.C.ad Tertull.Card. Alex.in c. 1.§. & quia, col.pen.uersi. quid autem dictum, in titu. qui feud.darẽ poss.

7 QVARTÒ Limita, quãdo diceretur, usq; ad tertiam generationem inclusiuè. Bal.in consi.375.uer.in contrarium facit, uol.4.& consi.448. uer. idem si dicatur, uol.3.Cald.in consi.10.in titulo de locato.

De feudis.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Feudum quamuis nouum, assumit naturam feudi antiqui, si Princeps in cõcessione apponat clausulam, quòd habeat naturam feudi antiqui.

1 QVANDO Princeps in cõcessione noui feudi apponit clausulam, q feudũ habeat naturã feudi antiqui, tunc feudũ quãuis nouum, naturã antiqui feudi assumit, ita dixit Bal.in c.1.col.1.in fi.vers.extra nota. de alie.pater. feudi. Iac. Ardizon.in summa feudorũ, in 2.par. secundæ partis principalis, sub rubr.quid sit nouum feudũ, col.1.ver.sed quæritur si vasallus. Aluar.in c.1.§.is vero, col.2.ver.quæro ab extra.de succes.frat.aliàs de gradibus succedentium in feudũ, & in c.1.col. fi.ver.quæro q si detur, de vasal.decrep.ætat. & ibi Præpos. Alex. col.fi.ver.quærit hic Aluar. & idem Præpos.in d. c. 1. col.2.ver.& dicit Bal.de grad.succe.in feudum, seu de successio. fratrũ. Præpos.in prælud.feu.col.14.ver. Bal. quærit hic. Mart. Laud. in c.1. de alie.paterni feu.col. 1.ver. & nota 2. Bal.& ibi Præpos.col.2.ver.ideò dicit Bal. Alex.consi.30.col.3.ver.fortius dixit Bal. vol. 1. & consi.2.col.2.in fin.ver. fortius dixit Bal. vol.5. & cõs.1.col.7.ver.hoc probatur, vol.5.& consi.29.col. fi.ver. confirmantur hæc, vol.5.& consi.55.col.8.vol. 4. Bal.in c.1.de succes.feu.i §.hoc quoq; in fi.ver.si cõcessum est. Aluar.ibi col.2.ver.nota ex hoc text. & ibi Præpos.col.1.in prin.ver.nota ibi feudũ paternũ. Cur. sen.cõs.50.col.26.ver.5.& fortius, & col.seq. Io. Cro. qui dicit * cõem in l.re cõiuncti, col.antepe.ff. de lega. 3. Ias.cons.136.col.3.& seq. vol.4. ver.2.specialius, vbi dicit cõem. Are.in cons.pen. Alex.consi.53.col.9. ver.circa aliud dubiũ, ibi ad hoc allego, vol.4. Dec. in cons.185.nu.7. Cur.in trac.feu.in 1.par.col.24.vbi dicit cõem opi. Bru.in cons.78 col.1.ver.& tãto magis. Rui.qui dicit cõem, in consi.45.col.2.vol.1.ver.sed ounc 2. Dec.qui dicit istam cõem opi.in cõsi.194. col. 2.ver.iñ in contrarium est. Ias.cõsi.1.col.3.ver.2.principali fundamẽto, vbi hanc dicit magis * cõem vol. 3. Crot.in l.si is qui, pro emptore, col.27.versi.3.& vlt. inducitur, ff. de vsucap. Ripa in l.1.nu.5.ver. 3. induco, ff.de leg.1.Soc.cons.165.col.6.in fi.ver.6.corroboratur, & consi.272.col.2.in fi.ver.2.quia licèt. Aimo de antiq.temp.in 5.par.num.13. Paris.qui dicit cõem, cons.5.nu.11.vol.1. Dec.cons.53.nu.3. Tiraq.de retrac.fol.272.& seq. Alciat.qui dicit cõem opi.in trac. de præsump.in 28.præsump.nu.5. Rui.in cons.5.col. 1.vol.1. Pract.Papien.in for.libel.quand.agit, de renoc.feud.in gl.in ver.nec superstitibus, in fi. Iaco.de S. Georg.in trac.de feu.in ver.nobiles, in fi. Zas.in tract. de feu.par.12.nu.55. Affl.dec.282.nu.10.& in c.1.§. adoptiuus, nu.13.si de feu.fue.cont.int.dom.& agna. Paris.in consi.17.col.1.vol.1.

Pro qua cõi opi.facit, nam in contractu feudali possunt apponi pacta contra propriam & cõem naturam feudorum, dommodo contra substantialia non opponant. Bal.in l.1.C.de proba. Pau.de Cast. in cõs. 162. vol.1. Bru.in cons.41.col.1. Affl.dec.265. Cur.sen.cõsi.48.col.8.& consi.49.col.25.ner.confirmatur.

¶ Contrariam autem opinionem tenuit Old.in cõs. 178.col.1.ver.illa autem nerba. Alb.in dictio. in uerbo, nonum non est. Ias.in usi.feu.col.31.uer. quid aũt econtra. Barb.consi.66.col.13.in fi.& seq.uol.4. Bal. in l.1.q.15.ff.de rer.diuis. Ias.cons.180.col.antepen. uer.1.quod quando, uol.2. Alex.consi.10.col.2. uersi. hoc fortifico, uol.3. Zas.cons.13.nu.14.in fi. uer. qđ certè usq; adeo, uol.1. Goz.consi.84.nu.12.uer.4.qđ. Pau.de Cast.in consi.154.inci.quod istud feudũ, ſm antiquã impres. Alex.consi.30.in fi.uol.1. Ias. consil. 57.col.5.uer.quia ad hoc ego dico, uol.1.& cõs.152, col.1.ubi dicit * communem, uol.2.

¶ Tenendo primam opinionem magis cõmunem

2 PRIMÒ Amplia idem esse, qñ diceret concedens, quod concedebat feudum tanquam nobile, & quaternatum, quia etiam si feudum non esset tale, assumeret illam naturam secundum And.de Isern.in c.1.col. pen. uers.si rex.de contro.feud.apod pares termin.

3 SECVNDÒ Amplia conclusionem procedere etiam si in concessione illa uerba uniuersalia, in omnibus, & per o[m]ia, non sint apposita, ut declarat Aimo. de antiq. temp.in 5.par.nu.16.& seq.ubi dicit cõem opinionẽ.

4 TERTIÒ Amplia, nam si in concessione feudi appositum sit uerbum, donamus, tũc dr̃ potius donatio, quam feudi concessio, ut no. Oldr.in cons.159.nu.3. Alb.in rubr.C.de donatio.in ult.q. Iacob.in trac.feud. in uer.inuestiti. Dec.in cons.413.& consi.32.nu.3.& seq. Maria.ion.qui hanc dicit communem * opi. in cõsi.102.nu.9.& seq uol.1. Grat.qui etiam dicit cõmunem opi.in consi.9.nu.78.uol.1.

5 PRIMÒ Limita d.conclusionem procedere, quoad comprehensos in inuestitura tantum, quia quoad illos d.inuestitura restringitur. Bru.cons.10.col.4.versi.sed contra prædicta. Curt.iun. consi.1.col.3.in fine.ver. nec obstat præmissis, & col.4. Rui.consi.45. col.5.in fi.uer.non obstat, & col.7.uer.non obstat, col. 1. Aimo de antiq.temp.in 5.parte, nu.13.in fi.

¶ Contrarium sentit Ias.cõs. 1. col.pen.in fi. uersi. solum restat in specie respondere, uol.3.

6 SECVNDÒ Limita conclusionem non procedere in episcopo, uel alio prelato, quibus interdicitur dare res ecclesiæ in feudum, nisi esset consuetum dare dicta bona in feudum. Bal.in prælud. feud. colum.10. uer.3.diuisio. Soc.cõs.4.nu.18.uer.quinimmò ẽt, vol. 3. Alex.cons.20.col.1.uer.nec obstat, uol.3. Barb.cõs. 66.col.13.in fi.& seq.uol.4. Ias.consi.180.col.pen. uer.4.respondetur, uol.2. Crot.in l.re coniuncti, col. pe.uer.tenendo istam, ff.de lega.3. Cæpol.consi.ciuili 31.col.3.in fi.& seq. Cur.sen.con.50.col.27.uersi. & idem tenuit Bal. Dec.cõsi.53.nu.3.ubi sublimmat. Ias. cons.1.col.3.uer.eandem opi.uol.3.& consi.136.col. 5.uer.tenendo istam partem. Pau.de Cast.consi. 283. uol.2. Ias.in prælud.feu.col.3.uer.pro pleniori instructione. Brun.cons.40.col.1.uer.& si dicatur. Aimo de antiq.temp.nu.13.uer.limitatur nunc, in 5.par. Mart. de Laud.in c.1.col.4.uer.hanc diuisionem quærit Bal. de his, qui feu.dar.poss. Alciat.de præsump.in 3.regula, in 28.præsump.

7 TERTIÒ Limita, quando illa clausula non esset prolata per uerba dispositiua, seu per uerba concessiua, sed per uerba enunciatiua. Alcia.in trac. præsumpt.in 3.reg.in 28.præsump.

8 QVARTÒ Limita, nã qñ in concessione tm̃ modo
dictum est, de nouo concedimus, dr̃ ẽt feudum anti-
quum, & non nouũ. Bal.in l.1.in 15.q.ff.de rer. diuis.
& in l.quoties, col.1.uer.1.casu. C.de suis & leg. & in
prælu.feu.in uer.quod aũt dicatur feudũ paternũ. Iser.
in c.1.col.6.de nat.succes.feu. Ias.in plud.feu.in 7.par.
9 Iser.& latius Affl.in c.1.de uasallo decrep.ætat. Nam
ista uerba ĩtelligunt, de nouo cõcedimus, ut in antiqua
inuestituris, prout declarat Gozad. in cons. 84.in fin.

10 QVINTÒ Limita, si per talem concessionem infer-

retur

retur præiudicium tertin. Alex.in conf.30.nol.1.fequitur Alc.in 3.reg.in 28. præfump. nu. 5.& idem voluit Curt.in trac.feu.in 8.q.primæ partis,nu.10.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Feudũ conceſſũ per pecuniã,non habet naturã ueri feudi.

1 COMMVNIS * conclufio,q feudũ habitũ per pecuniá,uel pro quo foluitur pecunia,aut id fimile, nõ habet naturá ueri feudi,tex. eſt in c.1.de feud.dat. in uicẽ le.cõmiſ. voluit gl.in §. fi vafalli, in verbo,non obſtãte lege,in fi.ver.fed nõ dicit verũ,de pac.Cõſtá. gl.1.in c. 1.de benef.fratris. Bal.in c.1.col.1.in fi. verf. pone de §.cũ uerò,de benef.fratris.Iac.de Beluif.ibi,in verbo,oppono infra.Bal.in l.fi quá, ver.& fic eft argumentũ,C.de ope.libe.Iaf.in l.1.col.12.in prin.ver. & cum ifta differentia,C.de inoffi.tefta.Bald.in fi cautio, in fi.de fid.inftr.& in l.liberti,col.fi.uer.itẽ nota,C.de ope.liber.& in addi.ad Spe.in tit.de locat.in 3.col.ver. & no.q emptor.& i §.libellariæ,ver.de claufula fuppletiua,de pace Cõſt.& in c.1.col. 7. ver. quæro quid in feudo,de his,q feu.dar.pof.Dec.cõf.390.col.4.uer.capio fecundã inueftituram.Rom.conf.367.col. 3.uerf. fallit 4.Cur.fen.cõf.49.col.7.ver.vlt.quia.Aim.cõf.6. nu.109.Iaf.conf.63.col.2.ver.2.rñdeo,uol.5.& in l.fi pecuniá,col. 5.ver.amplia,ff.de cõd. ob cau. Cur.iu.in trac.feu.in 2.par.in 5.q.prin.aliàs fol.19.col.1.& feq. Imo.in c.ad noftrá,col.2.ver.fed uerè licèt Doc.nõ tãgãt,de reb.eccl.nõ alie.Cy.in auth.ingreffi,col. fi. uer. circa præmiſſa adhuc quæro.C.de facrof.eccl.Ale.cõf. 136.col.2.uer.& fi quifpiam nobilis , uol.1.Cur.iun. in trac.feu.in 5.par.in 6.q.principali,in uer.circa feptimũ requifitũ.Bru.cõf 11.col.5.uer. fed tñ in hoc feudo,& cõf.14.col.2.uer.cæterũ ex quo.Soc.conf.257. col.1.& 3.uer.& hoc maxime.Dec.cõf.139.col. 1.uer. fimiliter fi feudũ, & cõf.208.nu.5.uer.fimiliter in feudum,& conf.279.col.3.uer.& idem in feudum.Parif. confi.4.nu.38.verfi. quæ comprobatur, uol.1. Zaf. in in conf.8.nu.23.uer.ueniẽdo aũt ad fm punctũ, uol. 2.Guid.Pap.q.155.Caffa.i cõfue.fol.102.col.3.uer.& licèt feudũ.Alex.in l.utrũ turpé,col.1.uer. adde q uerũ eft.ff.de uer.obl.Are.in l.Gallus,§.ẽt fi parẽte, col. 2.uer.cuius dictis adde, ff.de li.& pofth.Rui.in l. Gallus,§.ẽt fi parente,col.2.uer.extra autẽ,eo.tit.Curt. in trac.feud.in 3.parte,col.4.uer.6.limitate.Decif. Neapol.129.in antiquis,col.1.uer. primam quæſtionem.

2 Et propterea feudũ iurifdictionale uendi nõ poteſt de iure,licèt de confuetudine aliud feruetur , ut dicit Afflict.fuper confti.in tit.quod nulli præla.nu.8.

3 ¶ Contrarium,q feudũ emi poſſit,probat text. in c.1.de feud.in uicẽ l.cõmiſſ.ibi,hodie fub prætextu pecuniæ.Ifer.in c.1.circa fi.uer.itẽ habes hic, de benefi. fratris.Iac.Ardizo.in fumma, fol.7. fub rubrica, q uerus dominus põt dare feudũ pro prec. Iac.Aluar. in d. c.1.col.2.uer.oppono cũ gl.de benef.fratris.Ifer. in c. 1.uer.fecũdus eft,de nat.feu.& in c.1.col.1.in fi.uerf. item pro habendo honore,de feu.guard.Nicn.de Neapoli in c.1.§.notandũ,dicẽs ita * cõiter teneri, & quotidie obferuari,de his,qui feu.dar.poff.Alex.cõfi.79. col.4.uer.fed his,non obftantibus,uol.1. Cur. iun in trac.feud.in 2.par.principali,in 5.q.principali, aliàs fol.19.col.1.& feq.Cur.fe.cõfi.50.col.3.uer.& dato, q aliqua pecunia. Bru.in confi.11.col.3.uer.2. fuccedere non poffunt.Iac.de S.Georg.in trac.feu.col. 16. uer.item quæro de quæſtione. Iaf.confil. 117. col.5. uer.fed iftis,& fimilibus,uol.3.Bal.in l.licèt,C. de liber.cauf.uer.item feudum.Zaf.conf.12.nu.88.& cõf. 90.vol.1.& conf.13.nu.26.eo.tit.Iac. in trac. feu. in verbo,& fœminis,col.1.ver.6.fallit. Zaf.in trac.feud. fub rubr.de feu. fuccef.in fecunda particula, de fœm. fuccef.col.1.ver.hęc regula ampliatur, vbi dicit communem,& de confuetudine feruari.Maria.iun. confil. 65.nu.16.uer.vel fecundò refpondetur,vol.1.

4 Et facit pro hac parte quod not.Soc.in l.Gallus,§. ẽt fi parente,col.2.ver.quam conclufionẽ limita , ff.de lib.& pofth.vbi dato q pp pecuniá folutam,vel foluẽdam feudum datũ immutet propriá naturam feudi,tñ illud procedit quo ad illud tantũ,vel quoad ea,quę ex illo fequuntur: nam in aliis retinet propriam naturam feudi,& fuit dictum in præcedenti concluf.

5 Concorda,quia licèt a dño feudũ uendi non poffit, poteft,tñ vendi a vafallo domino fciente,gl.1. in c.1. de benef.fratris,& ibi Iac.de Beluif.uer.oppono infra.

¶ Tenendo primam opinionem magis * cõmunẽ

6 PRIMÒ Limita, quando pro feudo folutum non effet integrum pretium.Cur.io trac.feu.in 3.parte, col. 4.ver.fexto limitate.Parif.conf.16.uol.4.Marian. iun. confi.65.nu.16.vol.1.

7 Quod maximè verum eft,quando præpõderat gratia præftationi pecuniæ.Ita Bal.in prælud. feu. col.4. Soc.conf.4.nu.6.vol.3.

8 SECVNDÒ Limita & intellige,qñ fola præftatio effet in confideratione , fecus verò qñ vltra præftationẽ pecuniæ interuenerit ẽt iurm fidelitatis,uel perfonale feruitium.Alex.conf.9.col.2.ver.quia ad hoc refpondetur.vol.5.Bru.conf.41.col.2.ver.nec obftat fi dicatur.Curt.in tract.feu.in 3.par.ver.6. limitate. Parif.in conf.16.nu.10.& feq.vol.4.Maria.iun. qui hanc dicit * communem opi.in d.conf.65.nu.16.vol.1.

9 Infertur igitẽ ex hac cõi cõclufione,q feudum datũ a Principe per pecuniá nõ reuocatẽ tanquá gratia,quia hẽt vim cõtractus,ita voluit Bal.in l.qui fe patris, col. 7.ver.hoc fcias.C.vnde libe. Iaf.in l.fi pecuniá, col.5. circa fi.ver.2.amplia,ff.de cond.caufa dat.Soc.conf. 4. col.2.ver.alio infuper fundamẽto,vol.3.& cõf.87.nu. 12.ver.1.fundamẽto,eod.vol.Dec.cõf.292.col.fi.ver. fupereft 2.cõclufio,& cõf.604.nu.9.ver.ex quibus dici poteft.Grad.conf.62.col.fi.ver. pro hoc adduco. Bal.Sarnen.in c.1.de conſti.in 6.nu.141.ver.& quod dictum eft,& Io.Crot.ibi,col.7.in fi.uer.conceffio.

10 ¶Contrarium autem tenet Rom.fing. 471.incip. an iudex Mediolani,& Io.Crot.in c.1.col.7.in fi.ver. conclufio tamen facta,de conſtit.in 6.qui iſtud declarat,quando iufta caufa fubeffet.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Allodialis,& non feudalis,in dubio res præfumitur.

1 OMNES Doctores admittunt illá conclufionẽ, vt res in dubio præfumatẽ allodialis,& nõ feudalis,put uoluit Hoſt.in c.omnis,de iureiu.& ibi Io. An. & Pet.de Anch.& Car.& Imo.& Abb. col. 1. & feq. Caffa.in confue.fol.320.col.4.& feq.fentit Io.And.in addi.Spe.in ti.de feu.§.qm̃,in 25.q.Bal.in c.1.§.1.fi de feu.fue.controuer.inter dom.& agnat.Bal. in l.libertas,in prin.ff.de ftat.homin.& in c.1.in priu.in fi.col. de controu.inueftit.Bal.in c.fignificauit,in 5. not de refcr.in c.cæterũ,in fi.ver.de iud.Cur.iun.in cõf. 108. nu.15.& in cõf.140.nu.4.& in confi.184.nu. 1.ubi hác dicit cõem * opi.Iaf.in prælud.feu. col.9.ver.item adde.Caffa.in cõf.66.nu.3.Idẽ tenet Hoſt.in c.ñ.in 1.

col.

col.circa fi.de iud.& Io.And.ibi, col.1.Pet. de Anch. in 2.col.uer.solutio licèt ponã. Alex.in cõs.129.col.1. vol.1.& cõs.52.col.12.in fi.uol.4. Ias.in l.si prius,col. 14.ff.de op.no.nun.Cassa.in consue.fol.114.col.2.& fol.321.col.1.semit Abb.in c.ueniẽs,in 2.& 3.not. de accus.Fel.in rub.de appel.col.6.Goza.in cõs.7.col.1. & in cons.47.col.pe.& in cõs.50.col.1.Bertr.in cons. 15.col.1.uol.2.Iac.de S.Geor.in trac.feu.in verbo,& de castro,col.3.uer.itẽ quæro an castrũ. Pau.de Cast. in cons.179.col.1.uol.1.Bertr.in consi.63.col. 2. vol. 3.& in cõs.310.col.fi.vol.3.Cur.sen.in cõsi.76.col.1. Paris.in cons.20.col.1.vol.1.Bru.in cõsi.1.col.1.Dec. in cõsi.32.col.fi.& in cons.269.col.1.Paris. in consi. 23.col.1.& in cõsi.16.nu.22.ubi hanc dicit cõem opi. vol.4.Gra.in cõs.3.col.2.uol.1.Dec.in cõs.413.nu.7. & in consi.468.nu.6.Gra.in consi.9.col.17. Iaco.de S.Geor.in tra.feu.in verbo,dictiq; vasalli promiserũt, col.3.& seq.Car. Alex.in c.1.§.inter filiá, in tit.si de feu.fue.cõtro.Alua.in c.1.de cõtro.inter masc.& fœm. de benef.col.1.in fi.Dec.consi.498.col.1.& cõs.558. col.2.& consi.424. col.2.Alc.in 2.reg.in 3.præsump.

Infertur ex hac cõi conclusione,vt allegãti rem esse feudalem incumbat onus probandi,vt dicit Affl. in c.1.nu.281.ex quib.caus.feu.amit.

Ratio aũt prædictorum est,quia quælibet res præsumitur libera,l.altius,C. de seru. & aqua.Bal.in consi. 351.col.2.vol.1.& consi.310.vol.3.Pau.de Castr. in consi.163.col.1.vol.1.Cur.sen.in consi.75.col.2.res autem feudalis non dicitur libera, cum in se seruitutẽ contineat,vt per gl.cõmuniter receptam,in l.si cuius, §.si usus fructus,in ver.oportet, ff. de vsuf.

2 PRIMÒ Limita hanc cõem cõclusionẽ,qñ pro eo, ꝙ res sit feudalis,cõcurrit fama,& fumus in antiquis, vt declarat Ale.in cõs.15.uol.5.refert & sequit Ias.in l. si prius,col.14.ver.secũdò limita,ff.de ope.no.nũ. Goza.in cons.150.col.4. Cassa.in consue.fol.114.col.5.

3 SECVNDÒ Limita,nisi in inuestituris per verba enũciatiua Princeps narraret dicta bona esse feudalia, ut dicit idẽ Alex.in d.cõs.15.col.●.vol.5.refert,& sequtur Ias.in d.l.si prius,col.14.Cassa.in cõsuet. fol.114. col.3.Ias.in consi.235.col.2.circa fi.uol.2.

4 TERTIÒ Limita,quando ecclesia concedit iurisdictiones,vel pensiones,quia præsumitur in dubio concedere in feudum. Bal.in c.ad audientiam,in vlt.col.de præscrip.refert,& sequitur Ias.in d.l.si prius,col.14.latè Cur iun.in consi.158.col.1.Rui.in consi.22.col. 4. & seq. & col.præcedenti,vol.1.

5 QVARTÒ Limita, quando dubitatur de latitudine prędiorum feudalium,nam pręsumitur ꝙ tota sint feudalia,& ꝙ tota sint eiusdem qualitatis,vbi nullæ apparent notæ diuersitatis,vt declarat Ias. in d.cons.235.in fi. vol.2.facit tex.in c.1.in fi.& ibi gl.de controuer.inter masc.& fœm.de benef. & ibi Aluar.col.2.Zal.in cõsil.11.vol.1.

¶ Contrariũ,quod non oĩa quæ sunt intra fines feudi ꝑsumantur feudalia,tenet Host.in d.c.nimis,de iure iu.& idẽ voluit deci.Neap.267.nu.4.& seq.in antiq.

6 QVINTÒ Limita,nisi possidens rem in præteritũ præstitisset aliquid principi territorii in signum subiectionis,quia præsumitur res feudalis, vt declarat Affl. super const.regni.fol.110.col.4.post An.de Iser.ibi, aliàs in 1.lib.sub rubr.de off.iustitiar. Alciat.in tracta. præsumpt.in 2.reg.in 3.præsump.nu.1.

7 SEXTÒ Limita,nisi præstaret seruitium personale, Gram.decis.86.num.1.& seq.

8 SEPTIMÒ Limita,qñ probaretur auctorẽ habuisse illa bona in feudum,quia eodẽ iure pręsumerentur ad hæredem peruenisse.Barba. in consi.18.col.15.uol. 2.Alcia.in 2.regula præsump.præsumptio.3.ver.5.

9 OCTAVÒ Limita, si in genere constaret aliquem habere bona feudalia cuiusdã dñi,& ab eodẽ requisitus, ut ostendat pro quibus præstet homagium, recuset id facere,oĩa eius bona tunc feudalia præsumunt. Bal. in c.1.§.insuper,de prohibit.alie.feud.per Feder. & idem Bal.in c.1.de vasal.qui contr.constit.Lotar.Spe.in tit. de locat.§.nunc aliqua,ver.62.Alb.et Fulgos.in l.Titius,ff.de actio.empt.Ias.in l.2.in 13.q.C.de iur. emphyt. Alciat.in loco,vbi supra,nu.4.

De pactis, & conuentionibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Conuentio inita inter fratres de inuicem succedendo an valeat.

1 NON modica est discrepantia inter Doct. in illa cõclusione,an cõuentio vicissitudinaria inter fratres,vel alios de inuicẽ succedẽdo valeat,si non referatur ad oĩa bona,sed aliqua remaneant,in quibus cõtrahẽtes ipsi testari possint,prout hãc affirmatiuã opinio. tenet Oldr. cõs.suo 139.in 1.dub.& ponit Io.And.ĩ addi. ad Spe. in tit.de instr.edi.§. porrò, in vlt. additione magna, ver.fuit etiam alia q.Bar.in cons.72. Alb.de Rosa.in l.fi.ver.sed quęro pulchram q. C.de pact. & ibi ẽt Sal. col.pe.uer.iuxta hæc quæro.Alex.cons.83.col.3.vers. & in proposito.& col.6.in fi. ver.venio ad scd'm principale artic.vol.2.vbi tenet,ꝙ in casu illo non valet cõuentio,quia referebatur ad oĩa bona,sentiens contrarium esse si non actum esset de vniuersali successione. & idem Alex.cons.28.col.pe.& seq.vol.3. Ias.in l.stipulatio hoc modo concepta,col.8.ver.per istã doct.& col.9.ver.3.consului.ff.de ver.obl.Maria.iu.cõs.143. col.4.& seq.vsq; in fi.vol.1.Ias.in cons.233.col.4.ĩ fi. ver.7.bene faciunt,vol.2.& in cons.211.col.4.ver.accedat ẽt ad prædictorũ,vol.2.& in cõs.17.col.fi.ver. accedat ẽt ad prædictorũ,vol.3.in cõs.173.col.5.ver. 3.in terminis nostris,vol.4.& in cons.5.col.3.ver.stat ergo vera conclusio,vol.3.Dec.cons.225.col.pe.ver. prius ꝙ qñ.& in cons.236.col.fi.ver.sed in his,& similib.Ias.in l.fi.col.3.in 4.limit.C.de pact.Curt.iun. consi.1.nu.16.vbi dicit cõem * opi.Alex.cõs.29.in 4. dub.vol.5.Soc.inter cons.Bruni cons.10.col.5. ver.ꝑterea cõis conclusio. Goza.cons.87.nu.11. & per totum consi.Bertr.consi.121.col.fi.in prin. vol.1.in nouis.Paris.consi.26.nu.81.& seq. & nu.85. & plurib. seq.vbi nu.100.firmat hanc esse veram,& cõem opin. & ab ea non esse discedendum.& nu.103. Soc.in cõsi. 163.col.fi.vol.3.Hippol.in sing.331.glo.consuet.Biturig.fol.57.col.4.in fi.& seq. vol.2.Dec.in l.pactum, col.fi.ver.2.limitatur, C. de pact. & ibi Lancel. Dec. col.1. Io.Crot. in l.stipulatio hoc modo concepta, nu.64.ff.de uer.obl.Rui.cons.126.col.2.ver. puto igitur,uol.1.Cur.iun.consi.81.nu. 2.vbi hãc dicit cõem opi.Aimo in consi.19.nu.7.Cassa.cons.39. nu.15.& pluribus seq.Dec.cons.613.nu.2. & consi.655.num. 10.Maria.iun.consi.76.nu.52.vol.1.Io. Ant. Alex. in consi.85.nu.3.Ruin.consi.61.nu.12.vol.2.

2 PRIMÒ Amplia,nã ẽt valet cõuentio inter fratres, vel alios,ꝙ nullus possit bona stabilia alienare nec per viã cõtractus;nec per viam vltimæ voluntatis,& si cõ-

trasa-

trāſactum fuerit, quòd bona alienata deueniant ad nō alienantē, ita Pau. de Caſt. conſi. 324. in 1. dubio, incip. ſuper ſecundo puncto, uol. 1. Iaſ. in d. l. ſtipulatio hoc modo concepta, col. 8. ver. 2. conſului, & conſi. 211. col. 2. in fi. ver. circa ſecundum, vol. 2.

3 SECVNDÒ Amplia, vt valeat laudū, in quo cauetur q̃ vitus alteri ſuccedat in bonis mobilib. vel immobilibus, dummō remaneat aliquid, vt per Ang. cōſ. 5. refert, & ſequitur Alc. cōſ. ſuo 59. col. 1. uol. 5. Iaſ. conſ. 211. col. 3. ver. ſtat ergo ex p̄dictis, uol. 2. & in l. ſtipulatio hoc mō cōcepta, col. 7. ī fi. uer. circa tertiā q. Bar. Maria. iu. conſ. 143. col. 4. uol. 1. et col. fi. & Iaſ. in cōſi. 233. col. 5. uer. et ita in ſpecie, uol. 2. et in cōſi. 17. col. fi. uer et ita in ſpecie, uol. 3. et conſ. 173. col. 4. uer. ſed præmiſsis non obſtantibus, uol. 4. Cur. iun. cōſi. 1. nu. 16. Pariſ. cōſi. 26. nu. 88. uol. 2. Curt. iun. cōſ. 81. nu. 4.

Immò conuētio de fęminis excludendis a ſucceſsione, q̃ nullo t̄pe ſuccedant in terris, caſtris, et locis, ualet Bar. iu cōſ. 72. refert et ſequit̄ Iaſ. in cōſ. 211. col. 5. uer. accedat ēt ad p̄dictorū, uol. 2. et in cōſi. 233. col. 5. uer. accedat ēt ad prędictorū cōfirmationē, uol. 2. in cōſi. 273. col. 5. uer. ad idē et 4. uol. 4. Io. Crot. in l. oēs populi, col. 4. ver. facit dictum Bar. ff. de iuſt. & iur. & in c. 1. col. 5. in 3. not. in fi. ver. dicit multum ſingulariter, de conſtit. lib. 6. Pariſ. conſ. 72. nu. 18. & ſeq. vol. 4. & conſi. 26. nu. 84. vol. 2. Curt. in trac. feud. in 3. parte, in 6. col. in 8. fall. ver. hanc q. Lofred. conſi. 14. col. 6. ver. fortius præſens quæſtio.

Et hoc maximè verū eſt, qñ conuentio fieret ratione futuri matrimonii, vt per Boer. deciſ. 355.

4 ¶ Contrarium, q̃ ēt in rebus certis conuentio de ſuccedendo non valeat, voluit Dec. conſi. 300. col. 1. Purpu. in l. fi. nu. 218. & ſeq. C. de pact. Buttigell. in l. ſtipulatio hoc modo concepta, nu. 9. nouiſsimi quidā in addit. ad conſilium Campeg. 11. inter conſilia Brun. poſt Cur. iun. in l. pactum quod dotali. C. de colla. Purp. in l. licèt, nu. 43. C. de pact. Pariſ. in conſi. 24. nu. 55. vol. 2. Iaſ. in l. licet, in fi. C. de pac. Dec. conſi. 608. col. fi. Tiraq. de iur. primog. q. 6. nu. 5.

5 Limita iſtam partē, qū conuentio fieret inter illos, qui habent poteſtatē legis condendæ in eorum territorio, quia tunc valet conuentio, ēt ſi ſit oīum bonorū, prout declarat Bar. conſ. 72. Purp. in l. fi. nu. 220. C. de pact. Zaſ. conſi. 1. nu. 20. & ſeq. vol. 2. Dec. conſi. 516. col. 1. & ſeq. Gomeſ. in c. 1. nu. 107. de cōſtit. in 6. Sed dicunt Doct. ſupradicti, iſto caſu diſpoſitionem concipi debere per modum promiſsionis, vel donationis, iuxta conſilium Bar. 212. Dec. in l. pactum, colum. 2. ver. ex his infertur. C. de coll. & in conſi. 235. colum. pen. & ſeq. in conſi. 236. col. fi. & in conſi. 655. num. 10. Curt. iun. conſi. 81. col. 1. & ſeq. Pariſ. in conſi. 24. nu. 55. uol. 2. fuit de mente Cyn. & ibi latius ponit Iaſ. col. 1. verſi. 2. per iſtam legem, in l. ſi pater puellæ. C. de inoffi. teſtam.

6 ¶ Contrarium, ut in hoc caſu etiam in certis rebus, et bonis non operetur conuentio collata poſt mortē, uoluit Ang. conſi. 66. col. fi. uer. hoc probo, ubi tenet hanc conuentionem in omnibus perſonis, prætérquā in militibus improbatam eſſe.

Tenendo primam opinionem

7 Sublimita, nam per uiam contractus, cuius effectus cōferatur poſt mortem, poſſet conueniri ſuper bonis, uel quota bonorum, non tamen conueniri poſſet ſu p̄ hæreditate uel quota hæreditatis. Dec. conſi. 235. Cur. iun. qui dicit communem * opi. in conſi. 81. nu. 2. Purpu. in l. fi. nu. 224. C. de pact. Pariſ. conſi. 26. nu. 117. uol. 2. Aim. in conſi. 19. nu. 7.

8 Limita hanc ſublimitationem, ſi conuentionem prę ſatam Imperator confirmaſſet, ut per Zaſ. conſi. 1. nu. 41. et ſeq. uol. 2.

* Tenendo primam opin. magis * cōmunem in principali concluſione

9 Amplia, itam qñ ſuper certis bonis facta eſt pactio, et nō ſuper oībus, uel ſuper hęreditate, uel parte illius, nō eſt dr̄ia an conuentio fiat de ſuccedēdo, uel fiat per contractū ex cā donationis, quia ēt ſi fiat per uerbum, ſuccedat, ualet cōuentio in hoc caſu. Pariſ. cōſi. 72. nu. 20. uol. 4. et cōſi. 26. nu. 85. et nu. 88. et nu. 116. Goz. conſi. 87. col. 4. nu. 17. Dec. conſi. 63. in fi. uer. 2. principaliter, et idem Dec. conſi. 203. in 1. col. qui loquit̄ qñ cōuentio ſe refert ad oīa bona præſentia et futura, et Cur. iun. conſi. 15. col. 1. in fi. et ſeq. qui loquitur qñ conuentio eſt iā concepta per hæc verba, ut uno præmoriente ſine filiis maſculis, oīa eius bona deueniant, & remaneant aliis ſuperuenientib. Iaſ. conſ. 87. col. fi. ver. quæritur modò de ualiditate, qui loquitur qñ conuentio continet bona mobilia, uel immobilia, uol. 1.

10 PRIMÒ Limita principaliter, qñ cōuētio refertur ad omnia bona præſentia, et futura: uel fiat ſuper hęreditate, uel parte illius, ſiue expreſsè ſiue tacitè. Angel. conſ. 66. col. pe. in fi. uer. hoc probo ex verbis. Alex. cōſi. 28. vol. 3. col. fi. qui loquitur qñ actum eſt q̃ bona poſt mortem deueniant ſine diminutione, ut in ver. non obſtat ēt. Corn. in conſi. 60. col. 2. vol. 2. qui loquitur qñ in cōuentionem ſunt deducta omnia bona pręſentia, & futura, ut apparet in prin. d. cōſilii. Iaſ. qui loquitur in conuentione ſuper bonis præſentibus, & futuris, in conſi. 60. col. 2. in fi. uer. ſed præmiſsis, col. 3. Soc. in conſi. 136. col. fi. vol. 3. Cur. iu. in conſi. 15. col. 1. Dec. conſ. 184. nu. 7. vet. ſi verò dicta promiſsio. & conſi. 613. nu. 2. Purp. in l. pactum q̃ dotali, nu. 2. C. de pact. Rui. conſ. 112. col. 1. & ſeq. uol. 4. & colum. 4. Bertr. conſi. 29. col. 1. vol. 1. in antiq. Tiraq. de iur. primoge. q. 6. nu. 13. Aimo in conſi. 19. nu. 7.

11 SECVNDÒ Limita, quia etiam conuentio de ſuccedendo in omnibus bonis, valet, interueniente ſtipulatione, & iuramento, tenuit Guid. Pap. in conſi. ſuo 31. Ang. in conſi. 179. col. 1.

¶ Contrarium tenent Maria. iun. qui hanc dicit cō- * munem * opi. in conſ. 44. nu. 15. uol. 2. omnes doct. relati per Tiraq. de iur. primog. q. 6. nu. 18. & per Pariſ. in conſ. 24. nu. 55. vol. 2. ex quibus apparet iſtam eſſe communem opin.

12 TERTIÒ Limita & declara, quando contrahentes paciſcuntur de hæreditatibus ipſorum, ſecus verò quādo paciſcerentur de hæreditatib. aliorum, quia talis pactio non valeret, etiam ſi contineret certa bona, & nō omnia. Caſſan. conſi. 63. nu. 36. Dec. conſi. 608. col. fi. in fi. Ruin. in conſ. 16. nu. 17. uol. 2.

Tenendo partem negatiuam, quòd non ualeat conuentio

13 Limita, niſi conſuetudo ſit in contrarium, ut per Tiraquel. de iur. primog. q. 7.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Promittens facere conſentire, aliàs teneri ad pęnā, ſi facit oēm diligentiam ut ille conſentiat, an pœnā euitet.

1 SI aliquis promiſit facere aliquem conſentire vel ratificare, aliàs voluit teneri ad pęnā: ſi faciat oēm diligentiam vt ille conſentiat, & ille noluerit conſentire, forte p̄p magnā læſionē, quā ſentiret ex conſenſu, an promiſſor pęnā euitet. & q̃ euitet pęnā p̄miſſor, voluit

Pet.

Pet. de Anch. in cons. 330. col. 5. in ver. sed verum obiicies, refert, & sequitur Ias. in l. si pacto, quo pœnam, in fi. C. de pact. & in l. stipulatio ista, in prin. nu. 10. vbi dicit * communem, ff. de uerb. obl. Soc. in consi. 215. in fi. Abb. in c. gemma, de sponsal. col. 3. ver. & not. hoc, Dec. in cons. 313. qui dicit istam partem communem ex attestatione Are. in l. si ita stipulatus, §. possum, ff. de verb. obl. Affli. dec. 295. eandem tenet & dicit cõem Bert. cons. 69. col. fi. uol. 1. Dec. in l. fi. §. fi. col. 1. in fi. ff. si cer. pet. & cons. 323. col. 2. Fed. de Sen. in cõs. 122. Ioan. Crot. in l. 4. §. Cato. in 2. lect. nu. 30. de ver. obli. Dec. in l. impossibiliũ, ff. de reg. iur. Rui. cons. 67. col. 5. vol. 4. Gram. q. 2. post decis. & hanc opin. dicit cõem Marant. in 7. q. post trac. de iud. nu. 11. & seq.

2 PRIMÒ Ex hoc infertur, vt si aliquis promiserit dare Titium in fideiussorem, & Titius noluerit fideiubere, nam si promissor fecerit omnẽ diligentiã, pœnam euitabit. Alex. in apost. ad Bar. in l. qui aliũ, ff. de consti. pecun. Gomes. in §. in personam, col. 13. insti. de actio.

3 Declara, quia licèt promissor euitet pœnã, nõ tñ euitat, quin teneat̃ dare aliũ fideiussorem ęquè bonũ. Bal. in cõs. 433. vol. 2. Aret. in d. §. possum, col. 1. Dec. in l. fi. §. fi. col. 1. ĩ fi. & seq. ff. si cer. pet. Marãt. ĩ d. q. 7. nu. 5.

4 SECVNDÒ Infert, nã si aliquis promisit, ꝙ talis vir capiet talẽ mulierẽ in vxorẽ, vel ecõtra, ꝙ talis mulier accipiet talẽ virũ in maritũ, excusatur promittens a pęna, si fecit oẽm diligentiã, licèt res ad effectũ perduci nõ potuerit, gl. in c. unico, 30. q. 2. Bar. in cõsi. 226. Feder. de Sen. in cons. 112. Abb. in cons. 90. col. 1. uol. 1. & in c. gemma, circa finẽ, de sponsal. Ant. de But. in c. gemma, in prin. ver. sed est dubiũ, de spons. Are. in cõs. 142. col. 4. Ferrat. cautel. 43. Cassad. dec. 1. nu. 2. vbi dicit * communem opi. de mut. petitio. Alci. in l. 4. §. Cato, nu. 130. & nu. 133. ff. de uerb. obli.

5 Contrarium indifferenter, & sic in oĩ casu præcedẽti, tenet Are. in l. si ita stipulatus, §. possũ, col. 1. & seq. ff. de uerb. obl. Ias. in l. stipulatio ista, col. 3. ff. de verb. obli. in l. Titia, nu. 13. ff. eod. Bertr. in cons. 162. col. pe. vol. 1. Paris. in cons. 109. col. 4. versi. secundo principaliter, vol. 1. & in consi. 16. col. 22. & seq. vol. 2. Soc. in cons. 288. col. 16. Rui. cons. 67. per totum, vol. 4.

6 PRIMÒ Amplia primam communem opinionem, vt omnes Doct. attestantur, & etiam illi, qui tenent contrarium procedere etiam stante iuramento, ita loquit̃ Pet. de Anc. in d. suo consi. 330 col. 1. ver. sed iterũ obiicies, iuncto ver. præcedenti, incip. descendo ad obligationem. Dec. consi. 313. Marant. qui * dicit communẽ opi. in d. q. 7. nu. 11.

¶ Contrarium in hoc cásu tenet Rui. in consi. 67. col. 2. uolum. 4.

7 SECVNDÒ Amplia conclusionẽ locũ hr̃e in quolibet promittente aliũ factũrũ, gl. fi. in c. ex rescripto, in fi. de iureiu. Abb. in c. significãtibus, in fi. de offi. dele. & idẽ Abb. in cõs. 9. col. 1. uol. 1. et in c. gẽma, de spõs. Aret. in l. si ita stipulatus, §. possum, ff. de uerb. obl. Fel. in c. ex rescripto, nu. 17. de iureiu. Gram. dec. 102. nu. 82. Gomes. in §. in personam. Inst. de act. nu. 27. Dec. in consi. 313. ubi hanc dicit * communem opin. Rui. in cons. 67. vol. 4. Ferrat. cautel. 43.

8 PRIMÒ Limita, nisi dictum sit ꝙ faciet cũ effectu, quia tunc non excusatur promissor faciendo diligentiam, ita Fulg. in consi. 233. Dec. in consi. 325. col. 1. Are. in §. possũ, col. 2. in l. si ita stipulatus, ff. de ver. obl. Dec. in l. fi. §. fi. col. 2. ff. si cert. pet. Gozad. in cons. 27. col. 2. Bertr. in consi. 162. col. pen. vol. 1. Alcia. in l. 4. §. Cato. nu. 133. ff. de ver. obl. & nu. 131. Paris. in cõs. 110. nu. 17. uol. 1. Ruin. in cons. 132. col. 1. uolum. 1. Gramma. decis. 102. nu. 18. & seq.

¶ Contrarium tenet Aret. in cons. 145. col. 4. Dec. in cons. 313. & in l. impossibilium, ff. de reg. iur. Rui. consi. 67. uolum. 4. Marant. in d. q. 7. nu. 20.

9 SECVNDÒ Limita, quando dictum esset, ꝙ faciendo quicquid possit, non excusetur. Dec. in consil. 323. col. fi. ver. 2. quod taliter.

¶ Contrarium voluit decis. Neap. 295. in antiquis.

10 TERTIÒ Limita, quando illud non potest præstari prout fuit promissum, potest tamẽ præstari in ęquipollenti, vt per Dec. in d. l. fi. §. fi. col. 2. ff. si cer. pet.

11 QVARTÒ Limita, qñ dictũ esset, ꝙ illo nõ faciẽte, promissor soluat de suo pęnã, vel interesse. Soc. in cõsi. 268. col. 17. ver. 3. principaliter. Dec. in d. l. fi. §. fi. col. 2. & in cõs. 345. in fi. & ĩ d. l. impossibiliũ, ff. de reg. iur. & in cõs. 113. col. fi. ver. 3. arguit Soc. Gomes. in §. in personã, col. 13. Inst. de act. Paris. in cõs. 110. vol. 1. Cagnol. in l. semper qui non prohibet, nu. 31. ff. de reg. iu. & in l. impossibilium, nu. 2. ff. eo. Alcia. in l. 4. §. Cato. nu. 132. ff. de verb. obl. qui limitat, hoc non procedere de iure canonico.

¶ Contrariũ tenet Cro. in §. Cato. in 2. lect. nu. 43.

12 QVINTÒ Limita, qñ promisisset se facturũ & curaturũ, adiecta pęna. Io. Cro. in §. Cato. ĩ 2. lect. nu. 31.

13 SEXTÒ Limita, si promissor de identitate se obligasset. Soc. in consi. 288. col. 17. ver. 4. confirmatur. Gomes. in §. in personam, col. 24. Inst. de act. Dec. in l. impossibilium. ff. de reg. iur. Paris. in consi. 110. nu. 9. vol. 1. & in cons. 16. nu. 123. vol. 2. & in cõsi. 109. col. pen. vol. 1. Dec. in consi. 213. in fi.

14 SEPTIMÒ Limita si constaret de mẽte promittẽtis, ꝙ vellet absolutè teneri ad pœnã illo nõ ratificãte, vel faciente. Gomes. in §. in personã, col. 13. Inst. de act. Paris. in cõs. 109. col. pe. & in cõs. 110. col. 1. in fi. & seq. vol. 1. Dec. in d. l. impossibiliũ, ff. de reg. iu. ut qa dictũ esset, ꝙ volebat teneri in oẽm euẽtũ cõtrariũ, vt ꝑ Dec. in d. cons. 213. col. 2. ver. nec obstat, & cons. 345. col. fi. Paris. in cons. 16. nu. 123. vol. 2. & in cons. 109. col. pe. vol. 1. Marant. in q. 7. post trac. de iud. nu. 25.

15 PRIMÒ Amplia, quia etiam dicitur constare de mẽte, si non aliter verisimiliter quis contraxisset. Alciat. in l. 4. §. Cato, nu. 135. ff. de verbo. oblig.

16 SECVNDÒ Amplia idem esse si dictum esset, ut ꝓmissor faceret, & curaret, quòd uerè promissio suum sortiretur effectum, vt per Alciat. in repe. l. 4. §. Cato. nu. 135. ff. de uerb. obli.

17 OCTAVÒ Limita, qñ promissio incipit à principio apparere valde difficilis, qa tũc vr̃ magis consideratũs cõtrahẽtib. effect⁹ ꝓmissionis, q̃ factũ ꝓmittẽtis. Soc. in cõs. 288. col. 17. ver. 2. eadẽ cõclusio, sed si difficultas ex post facto superueniret, tũc excusaret̃, ut ꝑ eũ ibi.

18 NONÒ Limita si promissor renunciauit omni iuris, & legum auxilio, ita Io. Crot. in repet. §. Cato. in l. 4. ff. de ver. obl. in 2. lect. nu. 34. facit quod dicit Soc. in cons. 288. col. 17. ver. 3. principaliter quòd per illã
19 clausulam, omni iuris, & facti exceptione remota, siue cauillatione nõ obstante, exigitur pœna à promissore, etiam quòd fecerit omnem diligentiam.

20 DECIMÒ Limita, quando promissor colluderet cum illo tertio, pro quo promisit, quia tunc non excusaretur. Ripa in l. quod te, nu. 47. ff. si cer. pet.

21 XI. Limita, si promissor nõ esset talis, ad cuius preces credi posset, ut ille tertius esset facturus, quia tunc non excusatur, ex quo ab initio in huiusmodi difficultate se constituit. Ripa in l. quod te, nu. 46. ff. si cer. pet.

22 XII. Limita, quia promittens facturum & curaturum constituitur in mora absq; ulla interpellatione si non adimpleuit quamprimũ potuit. Are. in l. si ita stipulatus, §. possum, ff. de uer. obli. & in l. sed si ex legati cã, ff. de

ff. de verb.obl. Alex.in l.quod te, col.6. & ibi Iaf. ff. si cert. pet. Fel.in c.ex rescripto, col.pe.de iureiu.Cur.iu. qui dicit cōem * opinionem, in conf.74.nu.6.Rui. in conf. 42.nu.26.vol.1.& conf.136.nu.11.vol.5.

23 Declara, quia qñ contraueniret is, quem alius promisit ratū habiturū, uel consensurū ex capite enormissimæ læsionis, tunc promittens excusaretur. Gram. dec. 102.nu.106.& seq.vbi dicit * communem opi.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Pactum factum, vt de certo actu conficiatur scriptura, operatur, vt ille actus donec fuerit in scriptis redactus, operari non possit.

1 PAulus de Castro in l.cōtractibus. C. de fide instr. & in l.cum res.C.de probat. & in l. qui bis idem, ff.de verb.obl.voluit q si firmata cōuentione inter partes actum sit, ut de illo actu conficiatur scriptura per notarium antequam scriptura cōficiatur, actus hr̄ pro perfecto, nec potest.operari. Idē voluit Fulgo. consil. 200.incip.in quæstione quæ vertitur, circa fi. Are.cōs. 160.col.3.& seq.Soc. cōsi.165.col.5.Dec.consi.11. col.1.in fi.& seq.& cōs.159.col.2.in fi.& seq.Ias.cōs. 151.col.1.in fi.& seq.vol.2.Ripa in l.fi.col.29.& seq. C.de reuo.dona.Ias.in §.item si quis, col.antepe. in fi. Instit.de act.Hippol.in sing.666.Auto de Canar. in tract.insinua.in 21.q Rui.in consi.1.col.8.in fi.& seq. vol.3.Boer.decis.48.nu.11.in 1.part.

¶ Contrarium tenet Soc.in conf.32.col.2.in fin.& seq.uol.3.uer.nec est curandum.Dec.in l. pactū, col. 2.ver.& ex hoc infertur.C.de pac.& conf.340. col.2. vbi dicit hanc esse communem * opinio. Grat. consil. 107.col.1.vol.1.Lofred.conf.19.col.pe.in fi. ver. illud autē.Bru.in tract.de for. fol.26. col.2. & seq.aliàs sub tub.ex quib.cōficiatur form.& solemnitas, col.27.uer. est tamen aduertendum.

Tenendo primam opinionem

2 Limita, nisi ex aliquib.coniecturis appareret, partes tunc uoluisse habere contractum pro absoluto, dato q non interuenerit scriptura, ita Aret. consi. 160.col. 4.& consi.340.col.2.

Tenendo secundam opinionem

3 Limita non procedere, quando actum esset q aliàs non posit conuentio operari, nisi in scripturā redigatur ita Dec.in d.l.pactum, col.2.& Grat. consi. 107. nu.5.vol. 1.vbi dicit * communem opin.

4 Posset tñ nō inprobabiliter dici, q ēt si scriptura nō requiratur pro substātia cōuētionis, qñ partes cōuentionē iā firmatā uoluerint in scripturā redigi, tñ sit necessaria ad probatiunē, ita vt nō posit dicta conuentio probari aliter quàm per scripturam, vel per eius cōfessionem, ita colligitur ex dictis Baldi in auth. sed nouo iure, in pe.col.C.si cer.pet.refert, & sequitur Brun. in tract.de forma sub tit.quotupl.est form.col.9.uersi.ad idem facit, idem sentit Grat.in d. cōs.107.nu.4.vol.1.

De transactionibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Veniens contra transactionem iuratam, cadit ab omni iure suo, & multis pœnis afficitur.

1 QVI venit contra transactionē iuratam, infamis efficitur ab actione cadit, & accepta restituit, l.si quis maior, C. de transac. & ibi cōiter omnes. Alex.in cōs.76. col.pen.uolum.5.Ferrat.cautel.20.in fi.

2 PRIMÒ Amplia etiam in vniuersitate iurante, quæ dicitur corpus repræsentatum, ita declarat Ias.in conf. 118.col.1.cum pluribus seq. vol. 1. & idē tenet idem in d.l.si quis maior, col.2.Cur.iu.in d.l.si quis maior, col.4.Cassan.in consuet.fol.43.col.2.

¶ Contrarium vr̄ colligi ex no.per Dec.in l.si familia, col.2.ff.de iurisd.omn.iud. Calc.in consi.1. col. 2. cum seq.ita tenet Parpal.in l.si quis maior, & Claud. col.1.qui respondet motiuis Ias.contrarium ibi tenentis, & Cagnol.ibi nu.17.Rom.consi.400.

3 SECVNDÒ Amplia ēt in muliere iurante, ita tenet Raph.Fulg.in d.l.si quis maior, & Ant.de Ales.in 1. not.& ibi sequitur Hieronym.Tort.& Ias. col. 1. in fi. & seq.& in consi.118.col.3.vol.1. & est gl. pro ista parte in l.cum proponas, la 2.in gl.fi.& ibi Ias. notat, C.de transa.& Ias.in l.si quis id quod, col.1. ff. de iur. om.iud.& in l.Gallus, in 2.lect.col.antep. ff.de lib. & posth.gl.consuet.Turonen.fol.117.col.1.

¶ Contrarium tenet Fulg.in d.l.si quis maior, in alia lect.vt refert Ias.in d.l.si quis maior. Cassan.in cōsuet.fol.45.col.1.& seq.

4 TERTIÒ Amplia, nam ēt si quis in minimo deficiat, incurrit pœnā, d.l.si quis maior. Fulg.in cōsi. 223. in prin.Cum.in consi.179.clarius.Io. Ant.Alexan.in consi.30.col.1.Bru.in cons.48.in fi.Ale.in conf. 76. col.pe.vol.5.Gozad.in consi.59.Bru.in trac. q stant. mas.fol.48.col.3.Grat.in conf.3.col.3. vol. 1.& consi.52.vol.1.Corn.consi.246.vol.3.

¶ Contrarium voluit Aimo consi.182.col.5.

5 QVARTÒ Amplia regulam procedere non solū in transactione iurata, sed in oībus aliis contractibus iuratis, ita tenet Bar.in d.l.si quis maior, in fi. per illū tex. qui loquitur ēt in aliis pactis, & Bal. ēt in d. l. si quis maior, in fi.Alex.in d.l.si quis maior, & Ias.col.3.Imo. in l.si insulā, 1 10.col.in 6. fal.regulæ affirmatiuæ, ff.de ver.obl.Cor.in conf.40.col.pe. uol.4. Alex. in consi. 76.col.pen.vol.5.Cassa.in cōsue.fol.367.col.1.Guido Papæ in sing.620.Cassad.in dec.2.in tit. de iureiu. Bertr.in consi.162.col.5.vol.1.& in consi.82.col. 2. vol.2.& in consi.172.col.11.eo.uol.gl.consuet. Turon.fol.117.col.1.

6 Amplia hanc ampliationem locum habere ēt in arbitramento.Fulg.in consi.154.in 3.dub.Purp.in rubr. C.de transact.col.6.Bru.in consi.48.col.fi.Spec. in tit. de arbi.§.fi.col.23.uer.sed pone.Soc.in consi.26.col. fi.vol.3.Guido Papæ in conf.31.& in conf. 32. Ripa in 7.respons.in 3.lib.& in 8. respons. Bertr. in consil. 143.col.pen.vol.1.& in consi.7.vol.2.& in conf. 151.
7 col.pen.vol.1.& in compromisso hoc dicit Bertran. in consi.134.volum.2.

8 QVINTÒ Amplia, ut ex solo conatu, ēt non secuto effectu incurratur pœna d.l.si quis maior.& propterea si quis cōtrauenicendo supplicauerit principi, vel porrexerit iudici libellum, licèt libello vel supplicatione vsus non fuerit, tñ pœnas incurrit. ita tenet Alex.in d.l. si qs maior, in 1.col.in fi.Capel.Thol.in apost.ad dec.347. Io.Ant.Alex.in consi.30.in 2.col.in fi. & istam opi. odio periurii tenet Fel.in c.ex tenore, col.1.& seq. de rest.& in c.veniens, col.pe.de præscri. Rui.conf. 181. col.2.vol.1.vbi tenet q etiam ex protestatione inhibitoria incurratur pœna d.l. si quis maior, & consil. 66.col.2.uol.4.

Contrarium autem tenet Pau.de Cast.in d.l.si quis maior, col.1.Alex.conf.34.col.2.uol.1.& in cōs. 87. col.2.vol.5.Card.in consi.25.in 2. dub. Ias. in d. l. si quis maior, col.4.gl.cunsue.Turonen.fol.117.col. 2.

9 Concorda hoc modo has contrarias opinione snā

aut,

aut quis supplicationem impetrauit tantum,& eam nõ porrexit iudici,& non incidit in pœnam. & ita probat secunda opi. Aut impetrauit, & porrexit iudici, etiam si ea postea non vtatur, tunc pęna incurratur: ita procedat prima opin. ista declaratio uidetur sumi ea not. per Bal. in c. ex tenore, col. 1. de resc. & per Barbat. in consi. 11. col. pen. volum. 1.

10 Sextò Amplia, vt in casu legis, si q̃s maior, q̃ pp iurm impediatur morę purgatio. ita tenent Bar. & Bal. in d. l. si quis maior, & ibi Alex. qui dicit istam opin. * *communem in 2. col. et Ias. col. pe. idem tenet Bal. in l. si pacto, quo pęnã, in fi. C. de pact. et in l. si post tres, col. fi. in l. cetu. ff. si quis caut. Sal. in l. magnam, col. 3. C. de contrah. et commit. stipu. Rom. in sing. 457. inci. iurm. Alea. in consi. 76. col. pe. vol. 5. Io. Ant. Alex. in cons. 30. col. 1. Cor. in consi. 40. col. pen. uol. 4. Bartholomæ. de Sal. in repe. l. semel mora, ff. sol. mat. Ias. in l. si insulam, col. 19. de ver. obl. et ibi Imo. col. 19. in 6. fal. Alex. in cons. 158. col. pe. vol. 2. & in cons. 105. col. 3. in fi. uol. 3. Dec. in consi. 452. col. 3. et seq. Ias. in cõsi. 82. col. 1. uol. 1. dicit q̃ ab ista opin. nullus antiquorũ vel modernorum discrepat. Guid. Papæ in consil. 31. Rip. in l. fi. col. 32. C. de reuo. dona. Ias. in §. item si q̃s, el 2. col. 9. inst. de act. Gomes. in d. §. item si quis postulante, col. 5. inst. de act. Grat. in consi. 66. col. 6. uol. 1. Bauer. in trac. de iuram. col. 4.

11 ¶ Contrarium uoluit Sal. in d. l. si quis maior, col. 1. ubi tenet, q̃ in casu illius l. impediatur tantum purgatio moræ, quo ad pœnam infamiæ, quia quo ad eam facta est executio a lege, secus quo ad alias pœnas in d. l. si quis maior, expressas, et idem videtur tenere Paul. de Castr. ibi, colum. 1.

Tenendo primam communem opin.

12 Limita, eam non procedere de æquitate canonica, secundum quam etiam stante iuramento permissa est purgatio moræ, vt per Bal. in d. l. qui crimen, in 11. q. C. qui accus. non poss. Imo. in c. dilecti, in 2. col. de arbitr. ex mente Host. in summa, de arbitr. §. sed qualiter, uer. sed nũquid religiosi. Ias. ponit in d. l. si quis maior, col. pe. et in cons. 9. col. 4. uol. 1. et in cons. 82. col. 1. uol. 1. Io. Ant. Alex. in cons. 113. Cur. in trac. feud. in 4. parte, col. 16. Hippol. in sing. 463. Gomes. in §. item si quis postulante, col. 5. Inst. de act. Goza. in cons. 66. col. fi. Lofred. in cons. 41. col. 4. Rui. in cons. 133. col. pen. et seq. vol. 1. et cons. 198. col. 2. uol. 1. et consil. 74. col. 3. vol. 5.

¶ Contrarium tamen, quod etiã de iure canonico impediatur moræ purgatio in casu l. si quis maior, ponit Cor. in cons. 121. col. 3. uol. 1. et in cons. 40. col. fi. uol. 4. Dec. in cons. 452. col. 3.

¶ Tenendo tamen primam opin. magis cõmunem

13 Tertiò Declara eam procedere in foro pœnitentiali, nõ in foro contentioso, ita declarat Alex. in l. si insulam, col. antepe. ff. de uerb. obl. & Lancellot. Dec. in d. l. si quis maior. et ibi etiam Parpal. in 23. no. Bertach. in uerbo, mora purgatur, ver. 49. Dec. in cõs. 452. col. 3. et seq. Rom. in sing. 457. et in cons. 427. uer. 2. iurauit. Ripa in l. fi. col. 33. C. de reuoc. donat. Paris. cons. 19. col. 29. uol. 2. Rui. cons. 20. col. 2. vol. 4. Goz. cons. 67. col. pen.

¶ Contra hanc declarationẽ tenet Rui. consi. 133. col. fi. uol. 1. et cons. 74. col. 5. uol. 5.

14 Secundò Declara, ubi ius illius, contra quẽ purgatur mora, non esset effectum deterius: quia tunc etiã non obstante æquitatẽ canonica, moræ purgatio impeditur. Ias. in cons. 9. col. 4. in fi. uol. 1. et in cons. 82. col. 2. vol. 1. Cur. in trac. feu. in 4. part. col. 16.

15 Et propterea dicit Io. Anto. Alex. in cons. 113. q̃ vbi res non potest reponi in pristinum statum, ẽt stante æquitate canonica, impeditur moræ purgatio, ita ẽt declarat Paris. in cons. 19. nu. 240. uol. 2. Rui. consi. 123. col. fi. vol. 3. Grat. in consi. 93. nu. 55. vol. 1.

16 Tertiò Declara illã non procedere pòst litis contestationẽ, quia tunc ẽt moræ purgatio impeditur, nõ attenta ęquitate canonica. Ias. in d. cõsi. 9. col. 4. vol. 1.

17 Quartò Declara, & intellige, ubi clerici satisfactione mora fuisset purgata, aliàs secus, ut per Ias. in d. consi. 82. col. 1. vol. 1.

Amplia, quia in hoc casu an mora fuerit celeri satisfactione purgata, standũ est iudicis arbitrio. Dec. * qui dicit communem * opi in consi. 139. nu. 7. ver. ex quibus omnibus. Ripa in l. si insulam, nu. 35. qui etiã dicit communem, ff. de ver. obl. Dec. in consi. 452. nu. 19. uer. 6. & vlt. Afflict. decis. 73. nu. 3.

18 Quintò Declara, vt per Ias. in dicto loco, vbi dicit, illud esse verũ in ecclesia, non aũt in priuatis, vt ibi per eũ, & idẽ dicit Dec. cõsi. 138. Goa. cõs. 57. col. pe.

19 Sextò Declara, & intellige, si in re modici momẽti, mora esset commissa, aliàs secus. Rip. in l. fi. col. 3. C. de reuo. dona.

20 Septimò Declara, vt limitatio prædicta non procedat in emphyteota postquam dominus declarauit caducitatem, Cæpol. cau. 183. Rom. in consi. 103. Alex. in l. si insulam, ff. de verbo. oblig. Grat. consi. 40. col. fi. volum. 1.

21 Octavò Declara, quia impeditur purgatio moræ, si mora sit geminata. Gozad. in consi. 57. nu. 18.

22 Nonò Declara, quia non potest purgari mora, quando vnus tractaret de lucro, alius de damno. Paris. in consi. 19. nu. 242. vol. 2.

23 X. Declara, vt non possit purgari mora quando est contracta in faciendo, quia grauius est delictum in faciendo, quam in omittendo. Grat. post alios, qui dicit * * communem in consi. 93. nu. 78. vol. 1.

24 XI. Declara, quia non purgatur mora, ẽt de æquitate canonica, quando adest pactum resolutiuum in contractu. Gra. in cons. 93. nu. 78. vol. 1. & in cons. 49. nu. 23. eod. vol. Alex. in l. si insulam, nu. 24. ff. de uerb. obl.

25 Septimò Principaliter amplia, vt ẽt hæres iurantis non seruans conuentionem auctoris sui incidat in pęnam l. si quis maior, ita declarat Pau. de Cast. in consi. 13. col. pen. & fi. vol. 2. incip. visis & consideratis omnibus. Grat. in cons. 66. nu. 27. vol. 1. vbi dicit omnes Doctores ita tenere.

¶ Contrariũ tenet Cor. in cons. 246. col. 2. vol. 3. Paris. in consi. 54. col. fi. vol. 1.

26 Octavò Amplia, vt ẽt in omittendo, pœna legis, si quis maior, incurratur. vt no. Brun. in cons. 48. col. fi.

27 Nonò Amplia regulam locum habere ẽt in contractu iurato per Principis salutem, ita videtur tex. in d. l. si quis maior, & not. ibi Ias. in 15. not. Spe. in titu. de arb. §. fi. col. 23. uer. sed pone quod cõpromissum.

28 X. Amplia etiam si iuratum sit per fidei præstationem. Spec. in tit. de arb. §. fi. col. 23. ver. sed pone quòd compromissum, sequitur Io. Fab. in d. l. si quis maior, & ibi Alex. & Ias. col. pe. & seq. & Ant. de But. post Io. And. in c. cum tempore, de arbitr. Guido Papæ in cons. 31. Archi. in c. 1. de sepul. in 6. in verbo, fide interposita, & Ias. in consi. 91. col. 2. vol. 3. Ripa in c. 2. col. 2. de rescr. Ias. in §. cum si quis. el 2. col. 24. inst. de act. Host. in c. per tuas, col. fi. de arbit. Zas. in cons. 12. vol. 2. Io. de Sylua in trac. benefi. fol. 120. col. 2. Fel. in c. querelam, col. 2. de iureiur. Bertr. in consi. 162. * col. 5. volum. 1. ubi dicit *communem, & in cons. 178. col. 1. vol. 1. in nouis, & consi. 1. col. 4. vol. 1. in antiq. Fel. in c. 2. col. 5. & seq. de spõs. Rui. cõs. 9. col. 1. vol. 3.

29 Decla-

29 Declara vt per Parid.de Put.in tract.de duello,in 7. lib.q. 11.nu.10.vbi vult quod iurans per fidei præstationẽ quo ad obseruantiã,perinde est ac si iurasset per Dei euangelia, secus autem quoad pœnam ex mente Archid.in c.iuramentum,22.q.fi.a.& teneas hanc distinctionem.

¶Contra istam ampliatio.tenet Imo.in d.cap.cùm tempore,col.1.de arb.Rot.in antiq.deci.138.Io.Fab. in §.itẽ si quis,el 2.Inst.de act.Gomes.col. 14.& seq.
* & Parpal.in l.si quis maior.& ibi etiam Aret.Card.in d.c.ad aures,in fi.de his,quæ vi metusve causa.Domi. in c.fi.col.fi.de iureiu.in 6.& ibi Philip.Franc.col.1. Staphil.de liter.grat.& iusti.char.78.Felyn. per illum tex.in c.tuis,de test.col.3.Affli.super constit.in titu.de periur.num.11.

30 XI.Amplia, vt in casu d.l.si quis maior pœnæ ipso iure committantur.ita probat tex.ibi in verbo, mox,& no.gl.in verbo,priuatus.& Bar.& Bal.circa fi. & Ang. & Pau.de Cast.& Sal.col.1.in fi.Alex. circa fin.& Ias. col.antepe.in fi.& ponit Cor.in cõs.40.col.4.vol. 4.ex quo sequitur quòd nulla sententia requiritur.

31 PRIMÒ Declara,vt istud intelligatur de sñia condẽnatoria,non de sententia declaratoria, quæ in hoc casu est necessaria,vt per Ias.in d.l.si qs maior,col. antepen. in fi.Rui.in cons.85.num.6.uol.4.

¶Contrarium,quòd declaratoria sententia non requiratur,tenet Rui.cons.181.col.3.uol.1.

32 SECVNDÒ Declara, & intellige respectu infamiæ, & actionis carentiæ,non autem quoad pœnam conuẽtionalem,vel restitutionem datorum,quia istæ duæ vltimæ pęnæ non committuntur ipso iure. ita declarat Bal.in d.l.si quis maior,& Pau.de Cast.& Alex.circa fi. & Ias.col.antepen.& fi.Alex.in consi.92.col.2.uol.1. Parpal.in l. si quis maior, in 24.notab.post Salycet.ibi.

33 TERTIÒ Declara, quia requiritur declaratio uolũtatis illius,cui contractus non est seruatus:quæ uoluntas satis est vt colligatur ex facto,etsi nõ verbis expressis. Rip.in 7.& in 8.resp.in 3.lib.

34 XII.Amplia,vt oẽs istæ pœnæ copulatiuè, & nõ alternatiuè concurrant.ita declarat Sal.in d.l.si quis maior,col.fi.& Ias.col.6.& in cons.9.col.3.& seq.& in 2. resp.ad motiua Vicarii.& Cy.in 1.opp.Iac.But.& in sũmario illius l.& Ant.de Alex.in d.l.si quis maior.

35 XIII. Amplia non modo si contractus a principio fuerit iuratus, sed etiam si ex post facto iuretur super contractu facto. Fulgo.in consil.157.per Ias.in d.l.si quis maior.col.4.

36 XIV.Amplia,etiam si sit facta pacto nudo conuentio,& postea sit interpositum iuramentum. Guid.Pap. in cons.31.Nicol.in concord.203.

37 XV.Amplia,vt in hoc casu non admittatur pęnitentia.Guid.Pap.in cons.31.

38 XXVI.Amplia,ẽt si contractus aliqua de cã,vel rõne non valuisset,vt per Guid.Pap.cons.32.circa fi.

¶Contrarium tenet idem Guido Papæ in consil. 63.num.3.

39 XVII.Amplia,ẽt si contractus habeat aliam prouisionem in fauorem illius cui est contrauentum, quia is nõ propterea prohibetur vti beneficio d.l.si quis maior.Rip.in 8.resp.in 3.lib.

40 XVIII.Amplia,vt ẽt ex capite ingratitudinis possit fieri donationis reuocatio propter in obseruantiam cõuentorum.Rip.in l.fi.col.29.C.de reuoc.dona.

41 XIX.Amplia, etiam si emphyteota iurauit soluere singulis annis, quia cadit à contractu etiam ante triennium.Alex.in cõs.126.uol.1.Rip.in c.2.col.5.de rest. Bertr.in cons.293.col.fi.uol.3.

42 XX.Amplia, vt istod ius reuocandi iã data propter
* inobseruantiam, transeat ad hæredes,sm magis * communem opi.Doct.in d.l.si quis maior.

¶Contrarium tenet Rip.l.si.col.75.C.de reuo.don.

43 XXI.Amplia, vt etiam in contractu censuali iurato inducatur caducitas ob non solutionem.Cassad.in decis.2.in tit.de iureiur.

44 XXII.Amplia, etiam si sit directa clausula,quod ẽt pęna commissa,vel soluta, contractus firmus maneat, quia nihilominus ista prouisio non proficit non obseruanti.Goza.in cons.31.col.1.

45 XXIII.Amplia,vt ẽt emphyteota, qui mentitus est in cõtractu alienationis,cui dominus consensit,priuetur omni iure suo.Goza.in cons.46.col.2.

46 XXIV.Amplia,etiã si is, cui est contrauentum, instet pro obserua ntia conuentionis.Corn.in cons.179. vol.2.& cons.40.col.pe.uol.5.nec obstat,vol.4. Aim. in cons.151.nu.8.

47 XXV. Amplia, etiam si post primam inobseruantiã altera pars in obseruando deficeret pro parte sua.Gra. in cons.66.nu.20.uol.1.

48 XXVI.Amplia,vt ẽt de iure canonico & in terris ecclesiæ procedat pęna istius l.Gra.in cõs.93.col.7.uol.1.

49 XXVII.Amplia,siue iurm sit de futuro,siue de pręterito.Rui.cons.141.col.2.& col.pe.uol.1.

50 XXVIII. Amplia, nam veniens contra transactionem,tenetur primò accepta restituere,antequã audiatur super infringenda transactione, l. si diuersa. & ibi Ias.in 1.not.C.de transa.

51 ¶Cuntrarium, vt non sit necessarium q̃ præcedat oblatio rei acceptæ,licèt agi possit ad rem recuperandam,voluit ibi Curt.sen.& Curt.iun.in prin.post Ant.
* de Alex.qui dicit ita * communiter teneri.

52 XXIX.Amplia,vt dispositio,l.si quis maior,procedat ẽt in curia mercatorũ,vt voluit Ias.in cons.82.col. 2.vers.& pro hoc apparet,vol.1. idem tenet Curt.iun. in l.si quis maior,col.fi.

¶Contrarium tenet Parpal. in d.l. si quis maior,in 23.notab.

53 PRIMÒ Limita,vt dispositio l.si quis maior,procedat tantummodò stante dolo, & nõ aliter:ita declarat Bal.in l.nec q̃cquã,§.proficisci,col.2.ff.de off.pcon.& leg. Alex.in l.fi.in fi.ff.q̃ satisd.cog. & in cons.92.col. fi.uol.2.Lancelot.Dec.in d.l.si quis maior. Dec.in consi.452.col.1.Cassad.decis.2.in tit.de iureiu. Fel.in c.1. col.pe.de iureiu.Ias.in cons. 84.col.4.vol.1.& in consi.118.col.fi.vol.1. Bertr.in cons.143.col.pen. vol.1. Cur.iun.in l.si quis maior.nu.18.Affl. super const.fol. 330.col.3.Guid.Papæ cons.31.nu.24.& in sing.620. Curt.sen.in d.l.si quis maior, col.1.& ibi Iac.nu.56.
* & Claud.col.fi.vbi dicit * communem istam opi.

54 Et pro hac parte facit, quia periurium requirit dolum,tradit Ias.in l.qui iurasse,in prin. ff. de iureiu.& in cons.118.col.fi.uol.1. Grat.cons.50. colum.fi.vol.1. Gram.cons.ciuili.58.

¶Contrariam partem, q̃ non requiratur dolus,tenet Ias.in l.si quis maior,col.1.& in l.qui iurasse, col. 2.ff.de iureiu.& in l.in actionibus,col.5.ff.in lit.iur.& in consi.179.col.1.vol.2.Io.Fab.in d.l.1. dum loquitur de eo,qui non soluit iussu iudicis, & sentit Dec.in authen.qui rem,col.2.C.de sacros.eccl.

55 Concorda has duas opin.vt prima procedat quantũ ad incurrendas pœnas,& ad hoc requiratur dolus:secus autem quoad periurium. ita notabiliter declarat Grat.cons.25.nu.22.vol.1.

56 SECVNDÒ Limita, quando creditor esset absens, quia tunc dato q̃ debitor non deponeret, vel offerret, satis esset excusatus, ut non incurreret pœnas d. l. si

quis maior.ex quo non erat cui solueretur. Alex.in d. consi.92.col.5.vol.1.

57 Tertiò Limita & intellige,quando actor contrauenerit,secus si reus, qui non incidit in dispositionem d.l.si quis maior,quoad pœnas in ea contentas, ita declarat Alex.cons.49.col.6.vol.4.

¶Contrarium tenet gl.in d.l.si quis maior, in verb. cõsecutus.dicens idẽ esse in actore,quod in reo,& ècõtrà:& idem dicit Rui.cons.172.col.1.vol.4.

58 Quartò Limita,qñ iurãm prẽstitũ est validũ,secus si non valeat,vt declarat Alex.in d.cõs.45.col.6.uol.4.

59 Quintò Limita, ꝙ dispositio d.l.si quis maior.nõ habeat locum in feudis.ita declarat Curt. in trac.feu.in 4.par.in pen.char.vers.restat tamen,in fi.

60 Sextò Limita,,quia dispositio d.l.non hẽt locũ in minore iurãte.ita est tex.l.si quis maior,& not.Pau. de Cast.& Ias.col.1. Cor.in cons.40. col.pen.vol.4. Bal. in d.l.si quis maior,col.1.in fi.& seq.post Bar. ibi col. 1.in prin.& ibi Ang. & Pau.de Cast.& Sal.col.2.Alex. in cons.22 2.col.1.uol.2.qui declarat.

¶Contrarium tenet Barbat.in d.l.si quis maior,& Guid.Pap.in cons.21.

61 Saptimò Limita in contractu, quẽ quis nõ faceret ex libera voluntate,sed ex necessitate,quia tunc non haberet locum dispositio l.si qs maior,C.de trans.vt dicit Bar.ibi,col.1.& in l.qui fidẽ,col.1.ff.de transac.& in l. prẽdia,ad fi.ff.de act.emp.Imo.in l.si insulam,in 9.col. in 6.fall.ff.de verb.obli.idem uoluit Ang.in d.l.si quis maior,in prin.& Pau.de Cast.& Sal.col.1. Hipp.in l.1. §.præterea,col.4.ff.de quæst.

62 Sublimita,nam hoc procedit vbi per statutũ, uel ob aliam necessitatem quis compellitur ad iurandum, & compromittendum, vel contrahendũ:aliàs si ad contrahendum tantum compelletur iurans, tunc iurando & contraueniendo incideret in pœnas illius l. ita ponunt ibi Raph.Fulg.Pau.de Cast.& Alex.

¶Contrarium voluit Ias.in d.l.si quis maior, col.4. Tenendo primam opin.communem

63 Limita,si ex cõi consuetudine in omnibus contractibus apponatur iurãm, quia tunc compulsus ad contrahendum,censetur compulsus ad iurandum.ita declarat Alex.in d.l.si quis maior,col.1.C.de trans.

64 Declara,quia dẽt constare de necessitate,aliàs prẽsumit cõtractus factus uoluntariè, vt per Ias.in cons.12. col.2.vol.1.Fel.in c.fi.col.fi.de re iud.& etiã per Dec. in c.cum M.Ferrariensis,nu.34.de const.

65 Octavò Limita,quia non ꝑpca is dr̃ contrauenisse iuratæ conuentioni,quia alter,qui contrauenit,auxilium præstat.Ias.in d.l.si quis maior,col.5. qui allegat Cuma.in quodam cons.quod non reperio.

66 Nonò Limita,nisi iurans cessauerit implere conuẽta impeditus facto iudicis, quia tunc non incurrit pœnas legis,si quis maior. ita declarat Ias. in d. l. si quis maior, colum.5.licèt ibi Ioan.Fab. contrarium teneat, quem ipse ibi improbat.

67 Decimò Limita,quia per cõtrauẽtionẽ cõtractus iurati quis amittit dñium rerũ ex contractu q̃sitarum, non tñ amittit dñium rerũ,quẽ licèt in contractu deductæ sint, non tñ acquisitæ sunt ipsi contrauenienti ex illo contractu.Ias.in cons.117.col.2.vol.1.

68 XI.Limita si quis cõtrauenerit ꝑp Principis iussionem.ita voluit Guid.Pap. in cons.31.& in sing.120.

69 XII.Limita,quia qui venit contra transactionẽ, vel alium contractũ,& succubuit,põt redire ad contractũ. Fel.in c.capitulum, col.13.de resc.ver.confirmatur.& ponũt Bar.Pau.Alex.Ias. & cõiter alii in l. qui Romẽ, §.si Scia.in 1.not.ff.de ver.obl.sed dubito,si ista limitatio [illegible] contractu iurato,iux.l.si quis maior.

70 XIII.Limita, vt non habeat locũ in maiore ex l.fictione per impetrationem veniæ ætatis. ita Io.Petruc. in d.l.si quis maior, & ibi Lancellot.Dec.

71 XIIII.Limita in eo,qui iurasset soluere vsuras in certo termino,quia per contrauentionem in non soluendo vsuras non incidit in pẽnas l. si quis maior, vt ꝑ Fely.in c.testimonium,col.7.de test.

72 XV.Limita in contractu metu facto,vel aliàs simulato.gl.consue.Turo.fol.117.col.1.

73 XVI.Limita,quia in dubio facienda est interpretatio,vt non sit locus dispositioni l.si quis maior, Grat. cons.121.col.3.uol.2.

74 XVII.Limita & declara,nam dispositio l.si quis maior, cum principaliter tendat ad pœnæ impositionem dicitur dura, & odiosa. Curt.iun. post Cuma.in d.l.si quis maior,nu.7.& nu.12.vbi etiam Cagno.nu.21.& * nu.27.dicit hanc esse communem * opi.Corn.in cons. 246.nu.5.uol.3.

De verborum obligationibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Stipulari alteri nemo potest.

1 ALteri stipulari nemo põt,l.stipulatio ista, §.alteri,ff.de verb.obli.l.quo tutela,§.fi.ff. de reg.iu.§.si quis alii,§.alteri, inst.de inu. stip.& l.vt inter absentes, C.de inut.stipu. l.qui res,C.de don.l.1.C.per quas perso.l. certi condictio,§.quoniam,ff.si cert.pet.

2 Primò Amplia,vt nec fiscus,vel respublica ꝑ personam sibi subditã possit acquirerere per stipulationẽ. Bar.ꝑ illũ tex.in l.1.in fi.prin.ff.de iur.fis.& sequit̃ ibi Ang.Bar.in l.si ita stipulatus,§.Chrysogonus,col.1.ff. de verb.obl.& ibi Imo.col.1.in fi.& ibi ẽt Ang.col.1. Alex.col.3.& seq.Pau.de Cast.in §.alteri. Bar.in l.arbiter certo die,ff.de arb.Ias.in d.§.alteri,in 1.col.in 1.amplia.& Ias.i l.stipulatio ista,§.si stipuler,col.6.de verb. obl.Cor.in cons.220.col.pen. vol. 2. & dicit ita fuisse consultum per Bened.Caprã.Fel.in c.1.si clerici,col.6. in fi.& seq.de iud.

¶Contrarium in ciuitate tenebat Raph.Cum.in d.§. Chrysogonus,dicens ꝙ per ciuẽ ciuitati,& patriæ suẽ quæri poterat per stipulationẽ,& eius opi.posse tolerari dicit Pau.de Cast.ibi.sed eã reprehendit Alex.ibi.

4 Amplia primam cõem opin. quia ẽt officialis fiscĩ non potest fisco stipulari,secundum Bal.in l.1.col.pe. C.per quas perso.

5 Secundò Amplia,vt nec vasallus dño suo stipulari possit.ita cõcludit Bar.in d.§.Chrysogonus,col.1.& ibi Imo.col.1.& Ang.col.1. qui ẽt dicit ꝙ Rex nõ põt acquirere ꝑ stipulationẽ subditi sui,& sequit̃ ibi Alex. col.3.& sequit Bal.in l.certi condictio, §.quoniã,col. 2.ff.si cert.pet.Pau.de Cast.in d.§.alteri,col.2.

6 Tertiò Amplia,vt nec libertus patrono suo stipulari possit,de hoc est tex.in l.si ita stipulatus, §.Chrysogonus,ff.de verb.oblig.& ex illo tex.not.ibi Bar.col.1. & Imo.col.1.Alex.col.3. Bar.in l.arbiter certa die,ff. de arb.Ias.in d.§.alteri,in 1.col.in 4.amplia.& ibi Pau. de Cast.col.2.Bar.in l.quod dicit̃, in vlt.col.ff.de ver. oblig.& Ias.in §.alteri,col.4.Bal.in l. certi cõdictio,§. quoniam,ff.si cert.pet.per Ias.in §.si nummos,col.7.in d.l.certi condictio.

7 QVARTÒ Amplia, vt matri ex filii ſtipulatione actio non quæratur, l. debitor. in fi. ad Treb. & ibi gl. ponit ibi Bart. in ſummario, & ibi Ang. & Imo. in ſummario. & not. Pau. de Caſt. & Alex. ibi. Sal. in l. pater, C. de pact. conuent. Pau. de Caſt. in l. Caius, in fi. ff. ſol. mat. Bal. in l. executorem, col. 4. C. de exec. rei iud. Sal. in l. 2. C. de contrahen. & commit. ſtip.

Sicuti è conuerſo ex ſtipulatione matris non quæritur filio. Bar. in l. quod dicitur, in vlt. col. ff. de verb. obl. & in l. pactum, C. de pact. conuen. & ibi Bal. & Salyc. Bar. in l. pater, C. de pact. conuen. & ibi Sal. Pau. de Caſtr. in l. Caius, in fi. ff. ſol. ma. & ibi Alex. in 3. no. & Iaſ. in §. alteri, col. 1. in 2. amplia. & voluerunt Imo. & Alc. in l. debitor, in §. fi. ff. ad Treb. & Iaſ. in §. alteri, col. 4. Pau. de Caſt. in l. quodcunq;, §. ſicuti, ff. de verb. oblig. Sal. in l. 2. C. de contrahen. ſtip. Bal. in l. certi condict. §. ſi nummos, col. 2. ff. ſi cert. pet. Bar. in §. ſi ſtipuler, circa fi. Iaſ. in l. certi condictio, §. quoniam, col. 1. ff. ſi certum petatur.

8 QVINTÒ Amplia, vt nec conſanguinei poſſint ſtipulari pro conſanguineo. gl. eſt in l. fideiuſſoris, in verbo, neq; enim, ff. de pact. & ibi Ange. not. & Iaſ. in l. & hæredi, §. in his, ff. de pact. & in § alteri. col. 1. in 3. ampliat. Bar. in l. quod dicitur, in fi. ff. de verb. oblig. Bal. in l. executorem, col. 4. C. de execut. rei iud. Imo. in l. Caius, col. fi. ff. ſol. mat. & ibi Pau. de Caſtr. col. fi. Chriſto. Porc. in §. alteri, col. 2. de inut. ſtip.

9 SEXTÒ Amplia, vt vicini probi, & honeſti non poſſint vicino ſtipulari. Abb. in c. paſtoralis, §. 1. in fi. de off. ord. & ponit Iaſ. in d. §. alteri, in 1. col. in 4. ampliat.

10 ¶Contrarium in caſu illius tex. in c. paſtoralis, §. 1. quod poſſint vicini honeſtæ perſonæ ſtipulari, tenuit ibi Hoſt. & poſt eum Io. And. dum exemplificat illũ text. publicis & honeſtis perſonis, id eſt, vicinis honeſtis, & ſequitur ibi Imo. col. fi.

11 SEPTIMÒ Amplia, vt intereſſe affectionis non conſideretur ad hoc vt amicus amico ſtipulari poſſit. Bar. in l. fideiuſſor, ff. de pact. & ibi Bald. & Pau. de Caſt. in l. hæredi, §. in iis, ff. de pact. Bar. in l. vnica, in 6. col. C. de ſent. quæ pro eo quod intereſt. Iaſ. in §. alteri. col. 4. & in l. ſi vn', §. 1. ff. de pac. Iaſ. in l. 1. col. 2. ff. de i li. iur.

¶Contrarium voluit gl. in l. ſi vnus, §. 1. in gl. in verbo, videmus, ff. de pact. & ibi Ang. & Pau. de Caſt. Iaſ. in cõſ. 41. col. pen. in fi. vol. 3. Caſſan. in cõſuet. fol. 149. col. 4. ſed vt conſiderat ibi Alex. intereſſe, de quo ibi per gl. & Doct. eſſe intereſſe, pecuniarium, quia fideiuſſor erat habiturus regreſſus contra principalem, vt ibi per eum.

¶Tenendo primam opin. magis communem

12 Limita eam non procedere in contractu bonę fidei, in quo ſubiecta eſſet ſtipulatio. ita videtur tenere Bald. nouel. in trac. dot. in 4. q. quartæ partis principalis. Iaſ. in conſ. 41. col. pen. uol. 3. & in §. in his, & in l. hæredi, col. 2. ff. de pact.

13 OCTAVÒ Amplia, vt etiã intereſſe obligationis ad antidora, & remunerationis, non ſit ſufficiens, vt quis poſſit alteri ſtipulari, gl. in l. ſi tibi, §. ſi pactus, in verbo, proderit, circa med. ff. de pact. & ibi Bal. in lect. antiqua. & Ang. eod. tit. & ibi Iaſ. in 4. not. in 2. col. idem Iaſ. in l. hæredi, §. in his, col. 2. ff. de pact. & in d. §. alteri, col. 4. Inſt. de inut. ſtip.

Et facit quod dictum eſt in 3. ampl. de liberto, qui non poteſt patrono ſtipulari.

14 NONÒ Amplia, vt aduocatus non poſſit clientulo ſuo ſtipulari. Bal. ĩ l. vniuerſos, C. de Decu. lib. 10. & ponit Iaſ. ĩ l. ſtipulatio iſta, §. ſi ſtipuler, col. 6. ff. de ver. obl.

15 X. Amplia in arbitro, qui non poteſt ſtipulari his, qui in eum compromiſerunt. Spe. in tit. de arb. §. fi. verſi. ſed quid ſi ſtipulatus. Abb. & Imo. in c. dilecti, de arbit. Io. Fab. in §. ſi alii, col. 2. inſt. de inut. ſtip. Anto. de Butr. & Abb. in procem. decretal. col. 7. quia non acquirit ſine ceſſione.

¶Contrariũ voluerunt gl. in d. c. dilecti. Azo. in ſumma de arb. verſ. quid ſi arbiter, col. 2. Spe. in tit. de arbit. col. 35. in §. fi. Ang. in l. 4. §. item ſi in facto. verſ. idem iuris, ff. de verb. oblig. Io. & Accur. in l. litigatores, in §. quod ait, ff. de arb. Rom. in conſ. 86. in fi.

16 Concorda ex mente Imol. in d. c. dilecti, dici, quod aut ĩ ſtipulatione facta ab arbitro deducitur pęna, ad hoc vt laudo pareatur, & valet ſtipulatio, & acquiritur actio ipſi arbitro, tñ tenetur illam cedere. Aut aliud in ſtipulationem deducitur, & tunc ſtipulatio non valet.

Tenendo tñ primã cõem opi. quod ſtipulatio nõ valeat

17 Limita illã procedere de iure ciuili, ſecus de iure canonico, ſm quod in hoc caſu ſtipulatio ualet, ut declarat Abb. in d. c. dilecti, de arbitr.

18 XI. Amplia, vt non poſſit adminiſtrator communitatis ſtipulari pro particularibus: ita declarat Corn. in cõſi. 72. col. 2. vol. 4.

19 XII. Amplia, vt ẽt naturalis obligatio nõ oriatur quñ verba obligatiua, & executiua conferuntur in tertium. Ang. in §. ſi ſtipuler, col. 1. & ſeq. & ibi Imo. col. 2. Alc. col. 1. Pau. de Caſ. in §. alteri, col. 1. vbi ẽt Raph. & Pau. de Caſt. in l. 1. C. per quas perſ. col. 2. Bal. in l. certi condict. §. qm̃, ff. ſi cer. pet. Ang. in l. qui Romæ, §. Chryſogonus, ff. de verb. obl. Chriſtoph. de Caſtel. & Ang. in l. 1. ff. de pact. Ang. in l. ſtipulatio iſta. conſ. 211. col. 2. & ſeq. vol. 3. Abb. in procem. Decr. col. 8. & ibi Fel. col. 7. Iaſ. in l. certi condict. §. ſi nũmos, col. pe. ff. ſi cer. pet.

20 XIII. Amplia, vt in hoc caſu quñ verba & obligatiua, & executiua ſunt collata in tertium, quia non valet ſtipulatio, ẽtſi interſit ſtipulantis. Ang. in l. 1. ff. de ſtipul. ſeruor. & ibi Imo. Pau. de Caſt. in §. alteri, col. 2. Alex. in §. ſi ſtipuler, col. 1. & iſtud uoluit gl. in d. §. ſi ſtipuler, in gl. in verbo, fieri. & idem uoluit gl. in l. 3. C. de inut. ſtipul. in verbo, ſua interſit. & ibi Bal. & Sal. iſtud colligitur ex verbis Bar. in §. ſi ſtipuler, in 1. oppoſ. & tenet Bal. ibi, in gl. 1.

¶Contrarium voluit gl. in l. quæcunque gerimus, in gl. 1. ff. de act. & oblig.

21 Limitat tamen Raph. in §. ſi ſtipuler. quando verba obligatiua & executiua in pacto eſſent relata ad tertiũ, & intereſſet paciſcentis.

¶Contrarium illam reprobando tenet ibidem Alex.

22 PRIMÒ Limita principalem concluſ. non habere locum in feudis, in quib. poteſt frater fratri ſtipulari, ſm Bal. & Sal. in l. fi. C. res inter alios acta, & fuit originale dictum Odofr. in ſumma ſua ſuper feud. in tit. qui poſ. ſucced. in feud. Bal. in c. 1. ſi vaſal. feud. priuet. col. pen. & fina. & iſtam opi. ſentit Pau. de Caſt. in conſ. 154. incip. quòd iſtud feudũ. refert & ſequitur Alex. in conſil. 10. col. 1. uol. 3. Aluar. in c. 1. in prin. in fi. col. de fratribus de nouo benefi. inueſtit. & iſtam partẽ dicit cõem Curt. iun. in tract. feud. in 2. parte, in 43. colum. verſi. 2. cadit neceſſaria dubitatio. Iacob. in tracta. feudor. in verbo, nobiles, colum. 1. Alexand. in conſil. 92. colum. 2. uolum. 6. Caccialup. in cap. 1. de feud. cog. in 30. differentia. Curt. iunior in conſilio 55. colum. 1. Lofred. in conſilio 38. colum. 1. Pariſ. in conſil. 6. in fi. volum. 2.

¶Contrarium videtur tenere Barto. in l. ſi mihi, & tibi, colum. 2. ff. de verbor. oblig. Iaſ. in §. alteri, colum. 2. in 3. limita. Curt. iun. in tracta. feudor. in 2. parte, in 43. colum. verſi. in tanta Doctorum contrarietate ego ſum etc. Præpoſ. in c. 1. de fratribus de nou. benef. inueſti. in prin.

Tenendo primam communem opin.

23 Sublimita illam procedere in feudo, secus in emphyteosi, in qua frater fratri non pōt stipulari, vt per Curt. iun. in d.cons.5.col.1.& seq.Ias.in l.quod dicitur, nu. 41.ff.de verb.oblig.

¶Contrarium in hoc tenet Spec.in tit.de loc.§.nunc aliqoa, uers.167.& 169. Alex.in l.ex facto,§.si quis rogatus, col.9.de verb.oblig.

24 Sed dubitatur quid in aliis agnatis, an illis possit fieri stipulatio valida per agnatū in materia feudali, & ex dictis Odofr.in sum.io loco prealleg.colligit, ꝙ stipulatio facta aliis agnatit, non valeat:& idem voluit Ale. in cousi.10.col.1.uol.3.Curt.sen.in cōs.50.col.8.ver. 3.confirmatur. Aluar.in c.1.in fi.prin. de fratribus de uo u.benef.inuest.Iacob.in tract. feud.in verbo nobiles, col.1.

¶Contrarium colligit̃ ex dictis Bal. in cons.401.in ei.casus talis asseritur:Fuerunt io rerū natura, & io cōs. 330.incip.in hoc concordati sunt, vol.3.& sensit idem Bal.in c.1.§.itē si fuerit in figuratione casus, & nu. Alua.ibi,& Præpos.quib.mo.feu.amit.& illi præsupponūt ꝙ ēt extraneus quilibet possit stipulari in materia feudorum.idē per istas auctoritates ponit Curt.sen.in cons.50.col.41.ver.6.respondemus.allegant ēt vnum

25 dictum Dyn.vbi ex confessione recepta per vnum cōsortem feudi, potest iuuari ēt alius consors, prout consuluit Dyn.in cons.15.Bal.in l.1.col.fi.C.quando licet ab empt.Io.And.in addi.Spe.in tit.de confes.§.nūc videndum, vers.quid si confitcor.Ang.in l.certum,§.si quis absenti,ff.de cōfes.Alex.in l.stipulatio ista,§.si stipuler,col.fi.ff.de verb.oblig.

26 Concorda has cōtrarias opi.vt ꝑ Curt. in d.cōs.50. ver.6.respondemus, uā aut sumus in feudo recepto ab inferiore, & tunc alter alteri stipulari non possit, secus in feudo recepto à supremo principe, vt ibi per eum.

27 Secundò Limita in patre, qui potest stipulari filiis suis. tex.est in l.quodcunq;,§.1.ff.de verb.obl.l.qđ dicitur, eo.tit.vbi limitatio ēt ponit.Corn.in cōs.1.col. 1.vol.1.Pet.de Anch.in c.quanquam, de vsur.in 6.col. 7.Bal.in l.certi condictio,§.quoniam, col.2.ff.si cert. pet.Bal.in §.si stipuler, in 1.tall.Ang.in §.si insulam, in fi.Imo.in d.§.si stipuler, col.pe.Ales. in l.quodcunq;, in prin.ff.de verb.obli. Guid.Pap.in sing.450.vbi etiā limitat.& in sing.523.Paris.cons.76.col.2.vol.3. Pau. de Ca.in §.alteri, col.2.& Ias.in 7.no.in d.§.alteri.Pau. de Cast.in l.qui procurator, in fi.ff.de procur. Sal.in l. 1.col.fi.C.per quas perso.

28 Primò Amplia hanc limit. vt ēt filio emancipato pater stipulari possit, ita tenet Bar.in l.ꝙ dicitur, col.fi. ff.de verb.obl. & Pet.Imo.Pau.de Cast.& Alexan.in l. quodcunq;,§.sicuti,ff.de verb.obl.Saly.in l.si genero, post gl.ibi,& Bal.C.de iur.dot.& idem Sal. in l.pater, C.de pact.conuen.Imo.in l.debitor,§.fi.ff.ad Trebel. Pau.de Cast.in l.quod dicit̃, col.fi.ff.de verb.obl.Imo. in l.quod dicitur, col.1.& ibi Alex.col.2.Sal.in l.2.C. de contrahen.stipul.Imol.in l.Caius, col.fi.ff.sol.matr. Alex.in consi.136.uol.5.

¶Contrarium autem opi.tenet Ias.in d.l. quodcunque,§.sicuti,ff.de verb.obl.& Io.Fab.in §.et verò, col. 1.inst.de inut.stip.Bal.in l.certi condictio,§. si nummos, col.2.ff.si cert.pet.

29 Secundò Amplia, idē esse in omni ascēdente per lineam paternam, vt declarat Pau.de Cast.in l.quodcūque,§.sicuti,ff.de verb.oblig.

30 Tertiò Amplia etiam in filio monacho, vt pater ei stipulari possit.ita Bar.in l.quod dicitur, col.fi.ff.de verb.obl.& Imo.ibi, col.4.

31 Quartò Amplia, nā pater stipulari pōt etiam liberis postea natis, vel cōceptis post mortem stipulantis, vt est tex.& ibi gl.in l.si quis operas,ff.de oper.liber.in l.Paulus,§.Paulus,ff.de bon.lib.Bar.in d.l.qđ dr̃, col. fi.ff.de verb.obl.Io.Fab.in §.et vero, col.fi.inst.de inut. stip.Guid Pap.ĩ cōs.60.Maria.iun.cōs.76.nu.6.vol.1.

¶Contrarium sentit Ang.ibi col.fi.in d.l.quod dr̃.

32 Quintò Amplia ēt filio adoptiuo existente in potestate alterius, pater pōt stipulari, l.vt iurisiurādi,§.fi. ff.de ope.lib.ĩ fi.Imo.in l.ꝙ dicit, col.4.ff.de verb.obl.

33 Sextò Amplia id ꝓcedere ēt quoad directā actionē, q̄ quæritur patri, licet ipse pater filio sit stipulatus. gl.in §.alteri, in verbo, supradictū est, inst.de inut.stip. Imo.in l.qđ dr̃, col.1.ff.de verb.oblig.& Pau.de Cast. col.1.& ibi Ale.col.1.Bal.in l.1.col.3.in fi.C.per quas pers.Et istud ꝙ directæ actiones transeāt in patrē ꝑ filiū, ponit Bar.in l.cū filio, col.3.ff.de leg.1. & ibi Imo. col.4.in fi.& Alex.col.6.tenent eandem opi.

¶Contrarium tenet Ang.in d.l.quod dr̃,& in d.l.cū filio, vbi vult ꝙ tm̃ vtilis, & non directa patri quærat̃, allegans ita tenere Iac.de Aren.in d.l.quod dicitur.

34 Primò Sublimita vt istud non procedat in natura lib.liberis, quib.pater non potest stipulari. Bar.in l.ex facto,§.si quis rogatus,ff.ad Treb.Ang.in l.quod dicitur, circa fi.ff.de verb.obl. & ibi Imo.col.3.in fi.

35 Secundò Sublimita in socero, qui licèt sit loco parentis, l.quia parentis,ff.sol.mat.in genero suo stipulari non potest.Corn.in cons.2.col.1.vol.1.

36 Tertiò Sublimita, vt istud procedat tantūmodo quoad ea, quæ sunt iuris deducta in stipulationem, in quib.pater stipulando filio, vr̃ sibi stipulari, d.l.quod dicitur.gl.in l.dominus,ff.de verb.obl.

37 Et idem in omnibus his, quæ patri acquiruntur, vt perinde sit ac si pater sibi stipulatus esset, d.l.quod dr̃, ff.de verb.oblig.& ibi communiter per scribentes.

38 Secus aūt in his, quæ patri non quæruntur, nā tunc stipulatio valet in fauorem ipsius filii, & non patris, vt declarat Bar.in d.l.quod dicitur, col.2.ff. de verb.obli.

39 Infertur ex prædictis, ꝙ in castrensib.quæ in totum filio quæruntur, vel in aduētitiis, quæ illi tm̃ ad proprietatem, vel in dote, quā sibi filiusfa.in patris potestate cōstituta q̄rere pōt, stipulatio facta filio ꝓdest ipsi filio, in castreosib.in totū, in aduentitiis, quoad proprietatē, & in totum quoad dotē.Bart.in d.l.qđ dr̃, col.1.& 2. Ang.col.2.Pau.de Cast.col.2.Imo.col.1.& 3. & Ale. col.1.& seq.Pau.de Cast.in §.alteri, col.2. & hoc uoluit gl.& Dy.in l.dn̄s,ff.de verb.obl.& in l.2.C.de contrahē.& commi.stip.& ibi Sal.& Bal.& gl.in §.ei verò. inst.de inut.stip.& ibi Io.Fab.col.2.& fi.idē voluit gl. in d.l.quod dr̃.s̃m ꝙ eā declarat Bar.ibi, col.1.& Pau. de Cast.col.2.& Alex.col.3. Sal.in l.2.C.de contrah. sti.licèt Ang.ibi col.1.& ibi Imo.col.1.dicant ꝙ gl.in d.l.quod dr̃.voluit contrarium, ut etiam quo ad filium stipulatio sit inutilis, & in hoc malè loquūtur, quia gl. hoc non uoluit, sed potius contrarium tenuit.

40 Amplia, ut idem sit è conuerso, nam si filius stipulatur, ualet stipulatio in fauorem filii, quando patri non quæritur, ut tenuit gl.io l.quodcunque,ff.de uerb.obl. Bar.in l.dominus seruo,ff.de uerb.oblig. Bart.& Sal.in l.2.C.de contrahen.stip.

Declara prædicta & intellige s̃m Ang. in d.l.quod dr̃, col.2. nisi constaret ꝙ pater uoluerit tm̃ sibi & nō filio quæri:tunc enim nec patri iure repugnante, nec filio repugnante eius uoluntate, quæri posset.

41 Quartò Sublimita, nisi pater filio stipuletur, ut extraneo.Ange.in d.l.quod dicitur, col.2.& ibi Imol.& Alex.col.3.

42 Hinc infertur, ut si filio ꝑ benemerita facta sit stipulatio, qa uidet̃ facta ut extraneo, nō ualet stipulatio

ad filii

ad filii fauorem. ita teneat gl. in l. si tibi, §. si pactus, ff. de pact. & ibi Bar. & Ang. & ibi Pau. de Cast. in §. si paciscar. in quo legit §. si pactus, & ibi Alex. col. 2. Sal. in l. 2. C. de contrahen. stip.

¶ Contrarium* voluit Pau. de Cas. in l. quod dicitur. circa fi. ff. de verb. obl. & ibi Raph. & Imo. col. 5. Fulg. In l. si tibi, §. si pactus, & ibi Ias. col. 2. ff. de pact. quos reprobat Alexan. in l. quod dicitur, col. 3. & seq. & in §. si pactus, col. 2. & Io. Fab. in §. ci verò, col. 2. institu. de inutili stipul.

¶ Tenendo primam opin. magis * communem

43 Limita illam procedere, qñ benemerita sunt collata à filio in patrem, secus si à filio in illũ qui promittit. ita declarat Bar. in d. l. quod dr̃, col. 1. & Imo. col. 2. Alex. col. 2. Pau. de Cast. in d. §. paciscar. Sal. in l. 2. C. de contrah. & cõmit. stip. licèt cõtrarium velit Ang. & malè, in l. quod dicitur, col. 1. vt per Alex. ibi, col. 2.

44 QVINTÒ Sublimita, & declara istam conclu. quod pater stipulando filio sibi quærat, nõ procedere qñ pater stipulando filio stipularetur factum explicandũ ab ipso filio, vel explicãdũ ab alio, qđ personæ cohæreat, quia tunc nõ quæreret patri, sed quoad cũ inutilis esset stipulatio, vt est tex. in d. l. quod dicitur, & declarat ibi gl. & Bar. col. 1. in fi. & Ang. col. 1. Guid. Pap. in singu. 450. licèt contrarium voluerit Raph. quem reprehendit Alex. in d. l. quod dicitur, col. 5. & seq.

45 PRIMÒ Declara, nisi patris intersit filio præstari qđ conuentum fuerat, quia tunc valeret stipulatio quoad patrem, prout ẽt quoad quẽlibet extraneum valet, qñ continet eius interesse, vt declarat Imo. in d l. quod dr̃, col. 2. & Pau. de Cast. col. 1. & Alex. col. 5. ff. de verbo. obligatio.

46 SECVNDÒ Declara, vt hoc procedat, qñ constat ꝙ pater volebat sibi quærere, & non alteri. Bar. in d. l. qđ

47 dr̃, col. 2. & ibi Imo. col. 2. secus si cõstaret ꝙ volebat ẽt filio quæri. vel sumus in dubio, quia tunc stipulatio licèt esset inutilis quoad patrem, esset tamen vtilis quo ad filium, vt not. Bar. in d. l. quod dicitur, col. 2. post Iaco. de Aren. ibi, & Ang. col. 1.

¶ Contrarium, vt in casu illius l. quod dr̃, non q̃rat actio, tenuerũt Imo. ibi, col. 2. Pau. de Cast. col. 1. Alex. col. 6. Io. Fab. in §. ci vero, col. 2. inst. de inut. stip.

48 Et propterea sicuti pater filio põt stipulari, ita è cõtra filius patri stipulari potest, l. qđ dr̃, ff. de verb. oblig. & in l. stipulatio ista, §. alteri, ff. de verb. oblig.

49 PRIMÒ Amplia hoc vltimum ẽt si sit filius emancipatus. Imo. in l. debitor, in fi. ff. ad Treb.

¶ Contrarium tenet ibi Bar. in l. quod dicitur, in fi. ff. de verb. obl. & Bal. in l. executorẽ, col. 4. C. de execu. rei iud. Bal. in l. certi condictio, §. si nummos, col. 2. ff. si cer. pet. Imo. in l. Caius, col. fi. ff. sol. mat. Ias. in l. quodcunque, in prin. ff. de verb. oblig.

50 SECVNDÒ Amplia, vt ẽt patri existenti in alterius potestate quæratur ex filii stipulatione, intelligendo tamen vt illi quæratur, in cuius pater est potestate, vt habetur in l. si filius, ff. de verb. oblig. & ponit Bart. in d. l. quod dicitur.

51 PRIMÒ Limita, secus esse in filio naturali, qui patri suo naturali quærere non põt ex stipulatione. Bal. in l. executorem, in 4. col. C. de execut. rei iud. Ias. in l. quodcunque, in prin. ff. de verb. oblig.

52 SECVNDÒ Limita, q̃ mater filio stipulari non põt. gl. Bar. Bal. & alii, in l. pactum, C. de pac. conu. Bart. in l. quod dicitur, nu. 8. quem ibi omnes sequuntur, ff. de verb. obl. & est communis* opi. de qua attestatur Grat. in conf. 25. nu. 19. uol. 1.

53 TERTIÒ Limita principalem concl. nam valet stipulatio facta alteri, qñ est facta stipulãti nomine alterius, vel ipsi recipienti pro altero, vt ipse eã cedere teneatur illi, cuius nomine est stipulatus. gl. in l. huiusmodi. in gl. 1. & ibi Bar. & ibi Ang. & Imo. & Paul. de Castr. & Alex. ff. de verb. obl. gl. in §. alteri, in verbo, supradictũ est. in vltima par. inst. de inut. stip. & sequitur ibi Io. Fab. & Ang. Are. gl. in l. pen. in verbo, stipulatus, ff. de neg. gest. & ibi not. Bar. & Pau. de Cast. gl. in l. q̃cunq; gerimus, in gl. 1. ff. de act. & oblig. & ibi Bart. & gl. in l. in omnibus, in gl. 1. ff. de prætor. stip. & ibi Bar. & Ang. & Imo. idem tenet Petr. & Ray. de Forliu. in l. stipulatio ista, §. alteri, ff. de verb. obli. col. 1. & ibi Bar. in 2. opp. Imo. col. 1. Bal. in gl. 1. in d. §. si stipuler, & in l. certi condictio, §. quoniam, col. 3. ff. si cert. pet. Bal. in procæ. Decr. col. 2. Corn. in consi. 2. col. 2. vol. 1. Bar. in §. si stipuler, col. 2. uers. sextus modus, & in l. stipulatio ista, §. alteri, ff. de verb. oblig. & ibi Ange. in d. l. stipulatio ista, in §. si insulam, col. fi. in fi. & ibi Imo. col. pen. in §. si stipuler. Bar. in l. fundum, quem, ff. de act. emp. Bald. in l. 1. col. fin. C. per quas perso. & Angel. colum. 1. & ibi Paul. de Castr. col. 2. Curt. sen. in consi. 50. col. 43. in vers. 6. respondemus. circa finem. Pau. de Castr. in l. quòd procurator, ff. de procur. Bald. in l. pactum, C. de pact. conuent. Imo. in c. si cautio. de fide instrum. Alexan. in consi. 40. col. fi. uol. 5. ubi dicit communem * opin. versi. 4.

¶ Contrariam aũt opi. tenet Iac. de Aren. in §. alteri, vbi ẽt Ias. col. 3. & sentit ẽt contrarium Fel. in c. si cautio, col. 9. versic. fallit 11. de fide instrum.

Tenendo primam communem opi.

54 PRIMÒ Declara illam procedere indubitanter quãdo verba obligatiua, & executiua referuntur ad stipulãtem, vt sentit gl. in l. 1. ff. de stip. seru. & in l. cum qui, §. Iulianus, cl 3. ff. de const. pec.

Amplia, quia Bar. in §. si stipuler, in ver. secũdus modus, tenet sufficere uerba obligatiua referri ad promittentem, executiua ad principalem, idem tenet Pau. de Cast. in l. 3. §. sed siquis, ff. de const. pec. Corn. in consi. 2. col. 2. vol. 1. Ruin. in cons. 120. col. fi. vol. 1.

¶ Contrarium, vt in hoc casu requiratur, quòd vtrũque verbum referatur ad promittentem, ponit Angel. in l. stipulatio, §. si insulam, colum. 1. ff. de verbo. oblig. & Imo. in §. si stipuler, col. 1. in fi. cum sequen. Pau. de Cast. in §. alteri, col. fi. & ponit Alex. vbi dicit * communem istam opin. in cons. 13. col. 4 in fi. uol. 1. Paul. de Cas. in l. si ita stipulatus, §. Chrysogonus, col. 2. ff. de verbor. oblig.

Et hoc pendet ab his, quæ dicentur in limitatione de procuratore.

55 SECVNDÒ Declara vt cõpetat actio vtilis ex cessione, non autem directa, ut ponit Alex. in consil. 13. col. 5. uol. 1. & in cons. 18. col. 5. vol. 4.

56 QVARTÒ Limita principaliter, nã valet stipulatio facta alteri, qñ verba promissiua sunt relata ad stipulãtẽ executiua in alterũ, si mõ stipulãtis intersit. gl. in l. stipulatio ista, §. si stipuler, ff. de verb. obl. in verbo, fieri. & ibi Bar. in §. si stipuler, in ver. secundus modus, & in §. alteri, in 1. oppos. Cyn. in l. pacto successorum, C. de pact. Pau. de Cast. in cõs. 171. col. fi. vol. 2. Ang. col. fi. in §. si insulam. Imo. in §. si stipuler, col. 3. Pau. de Cast. in §. alteri, col. fi. Alex. in §. si stipuler, col. 1. & Ias. col. 3. Corn. in cons. 2. col. 2. vol. 1. Ias. in l. 1. col. pen. ff. de pact. Ang. Aret. in §. sed & si quis alii. Inst. de inut. stip. & Io. Fab. in §. si quis alii, col. 1. & ibi Ias. in addit. ad Christ. Porc. Inst. de inut. stip. col. 2. ubi plus subdit qđ isto casu etiam si non interesset, valeret stipulatio, tamen id non audet firmare. Facit glos. in l. quæcunque, ff. de action. & obligation. quæ declarat quòd directa acquiratur stipulanti. Corn. in consilio 220.

col. pen. vol. 2. Sal. in l. 3. C. de inut. stipula.

57 Secus autem si non intersit. Bart. ibi in §. si stipuler, & Ang. in §. si Insulã, in fi. Pau. de Cast. in §. alteri, in fi. gl. in §. alteri, in 1. casu. inst. de inut. stip.

58 PRIMÒ Amplia, vt ẽt sufficiat istud interesse superuenire ex postfacto. Bar. in d. §. alteri, in 2. col. per tex. * in l. si verò non remunerandi, §. si. ff. mand. & istud * cõiter teneri dicit Corn. in cons. 2. uol. 1. col. 2. idẽ tenent Imo. col. 1. in d. §. alteri, & ibi Rom. Guil. Bar. Alb. Bal. Ang. Sal. Pau. de Cast. Alex. & Mart. Laud. in l. 1. ff. de pact. vbi etiam Ias. col. 3. & seq. Cyn. & Saly. in l. pacto successorũ, C. de pact. Bal. in l. 1. col. 1. C. per quas per so. & in l. certi condict. §. quoniam, ff. si cer. pet. Imo. in l. existimo, ff. de verb. oblig.

¶ Contrarium tenent Raph. Cum. & Raph. Fulg. in d. §. alteri, q̃ fuit opi. Christoph. de Caste. in l. si ita stipulatus fuero te sisti, §. possũ, ff. de verb. obl. Card. in c. accedens, in vlt. col. de p̃b. Alex. in cons. 18. col. 5. uol. 4. Aret. in §. alteri, col. 1. Inst. de inut. stip. qui declarat.

59 SECVNDÒ Amplia, vt sufficiat interesse esse in potentia, ẽt si tunc non sit in actu, vt no. Ias. in d. §. alteri, per illum tex. in 3. not. ff. de verb. oblig.

60 PRIMÒ Sublimita & intellige, qñ verba obligatiua sunt expresse relata ad stipulantem, secus si essent impersonaliter prolata, & executiua in tertium. ita Bar. in §. si stipuler, per tex. in l. si ita stipulatus, §. Chrysogonus, ff. de verb. oblig. vbi etiam Ange. idem tenet etiam Bar. in 2. opposit.

¶ Contrarium tñ tenẽt Raph. Imo. Pau. de Castr. & Ale. in d. §. Chrysogonus, col. 6. & Imo. Rom. Ale. col. * 2. & Ias. in d. §. si stipuler, col. 2. & ista est cõis * opi.

61 SECVNDÒ Sublimita ex mente Pau. de Castr. in l. q̃ procurator ex re. nu. 3. ff. de procu. qñ quis tanquã procurator stipularetur, conferendo verba obligatiua ad suam personã: executiua autem ad dominum, vt valeat stipulatio, ẽt quòd non intersit, vel si is non sit procurator stipulatio fiat nomine ipsius, & sequatur postmodum ratificatio, vt ibi per eum.

62 PRIMÒ Infertur ex ista 4. limit. q̃ contutor, qui cessit administrationẽ coututori, potest stipulari a contutore rem pupilli saluã fore, vt est tex. in l. stipulatio ista, §. si stipuler, ff. de verb. obl. & in §. sed & si quis, inst. de inut. stip. & in §. 1. inst. de satis. tut.

63 SECVNDÒ Infertur, nam si quis stipulatur id alteri fieri, vel dari, ad quod ipse erat obligatus, valet stipulatio. Bal. in d. §. si stipuler, col. 1. & in l. liber homo. §. si. ff. de verb. obli. & idem est, si dominus procuratori suo stipuletur, d. §. si stipuler, & not. ibi Bal. col. 1. Ias. col. 2. & gl. in §. si quis alii. Inst. de inut. stip. in gl. magna, quę ponit omnes istos casus. Ang. Aret. in §. sed & si quis alii. instit. de inut. stipul. & Christ. Porc. in §. alteri, col. 2. eod. tit.

64 TERTIÒ Infertur, q̃ reus principalis fideiussori potest stipulari, l. si vnus, §. quòd si cum reo, ff. de pact.

65 QVARTÒ Infertur, vt ipse creditor ex stipulatione facta ad vtilitatẽ debitoris sui agere possit, qñ sua interest, vt est tex. in l. si ita stipulatus fuero, §. possũ, & ibi Bar. ff. de verb. obl. Ias. in §. si stipuler, col. 2. eo. tit.

QVINTÒ Limita, quia quoad naturalẽ obligationẽ valet stipulatio facta alteri, ẽt q̃ stipulantis non intersit, qñ verba obligatiua sunt in ipsum stipulantem collata, ut not. gl. in §. alteri, in verbo, nihil interest, & ibi Bar. col. 2. Ang. in §. si insulam, col. 1. Imo. in §. si stipuler, col. 2. Alexan. col. 2. & Ias. col. 6. & seq. idem tenet Bar. in l. si quis pro eo, ff. de fideius. in 4. col. ver. 6. dixi. Bar. in l. cum l. col. 1. in fi. ff. de fideius. & ibi Ang. col. 2. Bar. in l. si non sortem, in prin. ff. de cond. indeb. Ange. in l. 1. ff. de pact. Alex. in consi. 66. col. pen. vol. 6. Corn. in consi. 2. col. 2. uol. 1. & in cons. 211. col. 2. uolum. 3. Aret. instit. de inuti. stipul. in §. alteri, col. 2. Pau. de Cast. in l. 1. col. 2. C. per quas pers. & Saly. col. fin. & * ista est communis * opin. licèt Pau. de Cast. contrariũ teneat in d. §. alteri, col. 1. & allegat Angel. contrarium tenere. Alex. ẽt ibi allegat plures contrarium ibi tenentes, prout facit etiam Ias. col. 6. sed Ang. non contradicit, quia loquitur quando verba obligatiua, & executi-
66 ua conferuntur in tertium, quo casu nulla oritur obligatio stipulanti, vt dictum est in ampliationibus, sed quando verba obligatiua referuntur ad stipulantem, licèt executiua in alterum, quòd oriatur naturalis obligatio. hoc expresse firmat Ang. colum. 2. in §. alteri, & ita distinguit ipse in l. 1. colum. fin. ff. de pact. & in §. si insulam, col. 1. in l. stipulatio. ff. de verbor. obligatio. Ias. in l. certi condictio. §. si nummos, colum. penult. ff. si certum peta. Fely. in procem. Decret. in ver. Gregorius, col. 6.

Et ita ẽt credo voluisse alios, qui tenent q̃ in casu §. alteri. nulla obligatio ẽt naturalis oriatur, nam hoc debet intelligi, vt proximè dictum est. & sic opiniones reducuntur ad concordiam.

67 SEXTÒ Limita, nam de iure canonico valet stipulatio facta alteri, quia cum ius canonicum attendat naturalem obligationẽ tñ, c. 1. de pac. & ex stipulatione facta alteri oriat̃ naturalis obligatio, iuxta præcedentem limit. certè attento iure canonico stipulatio alteri facta valere dẽt. gl. in c. quoties cordis, 1. q. 7. Imo. in §. si stipuler, col. 2. & dicit ibi Imo. cum illa gl. transire Doc. * * cõiter, & idem dicit in §. alteri, col. 3. Ang. in l. 1. ff. de pact. Ant. de But. in c. si cautio, de fid. instr. Abb. in c. dilecti, de arb. & ista opi. cõiter approbatur, vt per Ang. Aret. in §. alteri, col. 1. inst. de inut. stip. Abb. in c. constitutus, col. fi. de procur. Pet. de Anch. in clem. 1. in fi. prin. de vsur. Guid. Papæ, q. 317. Paris. in cons. 12. col. 3. vol. 2. ubi dicit maximè hoc procedere stante iuramento.

¶ Contrarium tamen, q̃ ẽt de iure canonico stipolatio alteri facta efficaciter nõ valeat, tenet Rom. & Ang. in §. alteri, col. 1. & Imo. col. 2. & seq. Alex. col. 2. & Ias. col. 3. Abb. in c. si cautio, col. 4. de fid. instr. & col. seq. Ro. in cons. 441. col. fi. Domi. Ant. de But. & Felyn. in procem. Decre. in ver. Gregorius, col. 6. Ro. in l. pe. ff. si quis caut. & in auth. similiter, in §. specialis piæ causæ inter contractus, C. ad l. Fal. Fel. in c. si cautio. col. 7. de fid. instr. Corn. in cõs. 211. col. 2. & seq. uol. 3. & in cõsi. 220. col. pe. uol. 2. Io. Fab. in §. si alii, col. 3. instu. de inut. stip. Ant. & Abb. in procem. Decr. col. 8. & Abb. in c. fi. col. 5. de confes.

Tenendo istam vltimam opin.

68 Declara, nã licèt nõ sit efficax stipulatio facta alteri ẽt de iure canonico, vt agi possit actione ordinaria, põt tñ agi uia denũciationis euangelicæ in foro conscientiæ, vt declarat Imo. in §. alteri, col. 3. Corn. in cons. 2. col. 2. vol. 1. Ale. in §. alteri, col. 2. Ant. de But. in c. si cautio, in 1n. col. & ibi Abb. col. 4. & Fel. col. 7. de fi. instr. Bar. in extraua. ad repr. in verbo, denunciationẽ, col. 2. Cor. in cons. 220. col. pe. uol. 2. Fel. in c. 1. col. 4. de pac. & per eundẽ Fel. qui declarat in procem. Decr. col. 7.

¶ Contrarium sentit Bar. in d. extrauag. in verbo, per denunciationẽ, in 1. col. in fi. ubi vult q̃ non hẽat locũ denunciatio, nisi vbi quis prosequitur propriom interesse, et idem uoluit Imo. in §. alteri, col. 3.

69 SEPTIMÒ Limita, stante iuro, cuius virtute validat̃ stipulatio facta alteri, ita vt̃ tenere gl. in d. c. quoties cordis, 1. q. 7. Bar. in l. si q̃s pro eo, col. 4. in fi. in 6. membr. ff. de fideius. Ant. de Butr. et Imo. in c. cum contingat, col. 22. de iureiu. Io. Fab. in §. si quis alii, col. 3. instit. de inut.

inut.stip. Ant.de Butr.& ibi Abb.in 8.col in proœm. Decre.& ibi Fel.in verbo,Gregorius,col.6.gl.cõsuet. Neap.fol.38.in gl.in verbo, præterquã.Bertr.io cons. 95.col.4.vol.2.& cons.75.vol.3. & in cons.89.col.1. eo.vol.3.Bal.in auth.sacraméta pub.col.fi. C.si aduer. vend.& in l.pactum,in 9.q. C.de col.in rubr.C.res inter ali.act.col.2. Pet.de Anch.i cle.1. de vsur.& in cle. 1.de iureiu.Rom.in §.si stipuler, col.pe.in l.stipulatio, ff.de verb.obl.Alc.in §.alteri,col.2.in fi.& seq.& in cõsi.185.col.fi.uol.5.Chris.Porc.in §.alteri, col.1.inst. de inut.stip.Paris.in cons.12.col.1.uol.2.Grat.in consi.12.nu.9.vol.1.vbi dicit cõem.Rui.cõs.49.col.fi.vol. 1.& 108.col.pen.uol.5.Ias.in §.alteri,col.3.Ale.in §.si stipuler, col.fi.& ibi Ias.col.7.& fi.Alex.in cons.66. col.pe.uol.6 & in cõs.222.col.6.uol.2.Hipp. in prac. §.2.col.9.Soc.in reg. 107.in 1.fall. Paris.in cons. 82. in prin.vol.1.Maria.in.it cons.118.col.3.uol.2.Rui.in cons.180.nu.13.uol.1.

70 Ratio est,quia propter iuramentum queritur actio sine cessione,vt dicit Rom.in cons.76.col.1. Rui.consi.132.col.fi.uol.5.

71 Amplia,vt hoc procedat etiã in iure ciuili:Imo.in c. cum contingat,de iureiu.Rui.in cons.144.col.fi.uolu. 5.& cons.180.nu.13.uol.1.

¶Contrarium,vt hoc non habeat locum de iure ciuili uoluit Alex.post alios,in d.§.alteri, & Ruin.consi. 132.in fi.vol.5.

Contra hanc 7. limitationem tenuit Corn. in cons. 211.col.2.& seq.vol.3.Sal.& Ias. qui dicit Vltramontanos ita communiter tenere,in auth.sacramenta pub. col.19.C.si aduer.vend.

72 Octavò Limita,in fauorem piæ causæ,cuius ratione valet stipulatio alteri facta. Bal.in l.illud,in 1.col.in fi.C.de sacros.eccl.& ibi Pau.de Cast.in fi.verb.Fel.in proœm.Decret.in verbo,Gregorius,col.7.refert,& sequitur Ang.Aret.in §.cum aiis,col.2.Inst.de act.Fely. in c.si cautio,col.7.de fide instr. Cor.in cons.220.col. pe.uol.2.& in cons.211.col.2.uol.3.Alex.in l.stipulatio ista,§.fi.col.1.ff.de verb.obl.Ias.i §.alteri,col.3.Cor. in cõs.139.col.fi.uol.3.& Ias.in apost.ad Christ.Porc. in §.alteri.Insti.de inut.stip.col.1.in 1.& 5.addit.Ripa in 11.respon.in 3.lib.col.5.

¶Contrariũ voluit gl.in l.illud,in ver.alia cã, C.de sacros.eccl.& Ang.& Imo.in d.l.stipulatio,§.fi.Spec. & ibi Io.And.in tit.de arb.§.sequitur,col.17.versi. sed pone compromissum,& in tit.de loca.§.nunc aliqua, vers.74.& hoc vr voluisse Bal.in l.certi condictio,§.si nummos,ff.si cert.pet.vbi dicit esset speciale in ecclesia Romana.idem sentit gl.in l.cum,qui,§.sed quis,ff.de cõsti.pec.dum dicit speciale esse,vt prælatus ecclesiæ suæ possit stipulari.& idem noluerunt Inn.& Io.And.in c. cum pridem, de pac. vbi noluerunt ecclesiæ quæri uel Papæ stipulanti, vel prælato seu alio agente nomine ecclesiæ,& ecclesia ratificante, & ibi Imo.col.fi.Ruin. qui hanc dicit communem opi.in cons.13.nu.10.vol. 4.& in cons.37.nu.14.eo.uol.

73 Nonò Limita fauore dotis,cuius fauore inductum est,vt valeat stipulatio facta alteri,l.Caius, ff.sol.matr. ponit Bal.nouel.in trac.dot.in 6.par.prin.in 22.priuil. & seq.Ias.in §.alteri,col.1.in fi.& seq.in 2.limit.& voluit gl.in d.l.Caius,in verbo,sed permittendum est, & ibi Bar.in 3.no.& Imo.in prin.& ibi Pau.de Cast.col. fi. Ang.in l.pactũ,C.de pact.conuen.Alex.in §.si stipuler,col.4.& Ias.ibi col.8. istud vr tenere Bar.in consi. 113.incip.factum sic se habet.Alex. in consi.4.col.5. uol.2.Pau.de Cas.in l.debitor,§.fin.ff.ad Treb.& in l. quodcunque,§.sicut, ff.de verb.oblig.Alex.in cons.13. col.4.uol.1.Pau.de Castr.in l.Publia,in princip.ff.depo.Alex.in consi.18.col.4.uol.4. vbi ẽt limitat.Calca. in consil.13.colum.3.gloss.consuetu.Neapo.folio 38. in verbo, præterquam.Bertrand.in cons.218.colum. fi.uolum.2.

74 Amplia hoc locum habere ẽt in promittente dotẽ causa pietatis, & amore Dei, vt tradit Fely.in proœm. Decret.in verbo,Gregorius,col.7.

75 ¶Contrarium circa hanc limit. sentit Bar.in §.si stipuler,col.fi.dum ponit aliam rõnem ad tex.in l.Caius, ff.solut.matrim.vltra fauorem dotis, in 8.fall.& idem facit Bal. in l.si genero,C.de iur.dot.& in l. certi condict.§.si nummos,col.4.ff.si cert.pet.Imo.in §.si stipuler,in finalib.uerbis,& per Io.Fab.in §.si alii, col.3. de inut.stip.qui etiam ponit aliam rationẽ ad tex. in l.Caius,& scotit gl.in §.si quis alii,in gl.mag.Inst.de inut. stipul.Pet.de Anch.in c.quamquam,colum.7.de vsur. in sexto.

76 X.Limita fauore liberalitatis,cuius fauore ualet stipulatio alteri facta, vt est tex.& ibi not.gl.in l.quoties, C.de don.quæ sub mõ, & ibi Bal. & Sal.Pau.de Cast. in l.debitor,§.fi.ff.ad Treb.Bal.in l.certi condictio,§.si nummos,col.2.in fi.ff.si cert.pet.gl.consue.Neap.fol. 38.in verbo,præterquam.

¶Contrarium,quod imò ẽt fauore liberalitatis nõ valeat stipulatio alteri facta nisi quando fit super re donata per donatẽm in fauorem tertii,secus si super alia re, est tex.in l.cum res,C.de donat.

77 Et propterea Bar.in §.si stipuler,in 9.fal.dicit quod in l.quoties.ideo ualet stipulatio facta alteri,quia interponitur super re donãtis, licèt illa res non duret sua,& eo casu tãtũ speciale fauore liberalitatis ualet donatio, idẽ ponit Bar.in d.l.quoties & ibi Ang.Ias.in §.si stipuler,col.fi.Pau.de Cast.in §.alteri, col.fi.Imo. in §.si stipuler,col.fi.Aret.in cons.74.col. 1. vbi ampliat.Bar. in consi.71.Bal.Sal.& Pau.de Cast.in l.Publ.ff.depos. in prin.Guido Pap.q.517.

78 XI.Limita, stante consuetudine, vt ex stipulatione alteri per alterum facta quęrat obligatio efficax,ita per illum tex.in l.certi condictio,§.si nummos,ff.si cer.pet. no.ibi Roma.& Alex.in vlt.not. & ibi etiam Ias.in vlt. not.Bal.in repe.l.de quibus,col.13. ff.de legib. Ias.in §.alteri,col.1.in 1.limit

79 XII.Limita stante statuto in loco,quod alteri per alterum quæratur ex stipulatione.ita tenet Bal.in c.quę in ecclesiarum,col.pen.de const. Ias.in §.alteri,in 1.col. in 1.limit.& in l.certi condictio,§.si nummos, in vlti. not.ff.si cert.pet.Curt.sen.in cons.50.col.46. Alex.in consi.27.uol.3.

80 XIII.Limita, nã sacerdos põt alteri stipulari. Guil. & Bar.in l.1.§.huius studii,col.fi ff.de iust. & iur.& ibi Ang.Pau.de Cast.& Ias.col.1. Inn.et Abb. col.2.in c. fi.de sepul. Ant.de But.in proœm.Decr.col.pe.Inn.in c.ludũ,in prin.de conuer.cõiug.et ibi Host.col.1.Bal. in l.rõnes,in fi.C.de prob.Abb.io proœm. Decr.col.7. Spe.in tit.de instr.edit.§.nũc aliqua,col.9.uer. item pone cum quidã fęnerator,et ibi Io.And.in add.Io.And. in c. pastoralis,§.1.de off.ord.et ibi Imola,col.fi.

81 Primò Declara et intellige istam limit.vt sacerdos possit stipulari tantummõ in concernentibus officiũ suum:Bar.in d.§.huius studii,col.fi.et ibi Ang.et Pau. de Cast.et Ias.Ant.et Abb.in proœm.Decretal.col.7. Spe.in tit.de instr.edi.§.nunc vero aliqua,col.9.ver.itẽ pone cũ quidã fœnerator,et ibi Io. And.et ita declarat Abb.in d. c.pastoralis,§.1.de off.ord. Io.Fab.in §.si quis alii,col.2.Inst. de inut.stip.Gram.cons.ciui.29. col.fi.

82 Secundò Declara prædictam limitationem quando sacerdos stipularetur pro ecclesia,aliàs secus.ita declarat Azo in sum.de sacros.eccl.in 1.col.uer.3.dicitur.

Inn.Host.& Abb.in c.dudū,col.fi.de conuers.coniug. & facit tex.in c.fi.qui cleri.vel mona.

83 Et licèt Bar.in §.huius studii, exemplificet quando sacerdos à confitente stipularetur restitutionē rei ablatæ.& idem tenet Bal.in d.l.rationes,in fi.C.de proba. & Abb.in c.si.col.3.de sepult.

¶Contrarium in hoc tamen exemplo tenet Ias.in d.§.huius studii,col.2. & Curt.iuo.in apost. ad Pau. de Cast.in d.§.huius studii.

84 Tertiò Declara præcedentem limit.procedere in parochiano,siue curato,& nō in alio sacerdote. Abb. in c.dudum,col.fi.de conuer.coniug.

¶ Contra istam declarationem tenet Ias.in dicto §.huius studii,& apostil.ad Abb.in d.c.fi. de conuers. coniugat.

85 XIIII.Limita in iudice, qui potest alteri stipulari, gl.in §.si quis alii.in gl.in verbo,nihil agit.Insti.de inuti.stip.Bar.in §.si stipuler.in 3.fal.Spe.in tit.de 1.& 2. decret.§.iā de effectu,ver.sed cui pręstabitur.Abb.in c.pastoralis,§.1.circa fi.de offi.or.Bal.in l.1.col.pe.uers. sed quid de iudice,C.per quas perso.Imo.in l.1.§.si quis ita,col.fi.ff.de verb.obl.Ro.in l.stipulatio ista,§.si stipuler,ff.de verb.obl.Bal.in l.non aliter, col.1.circa fi. ff.de adopt. vbi extēdit ad omnem publicum officialē. Bal.in l.certi condictio,§ qm̄,col.1.in fi.ff.si cert.pet. & in l.postquā liti,col.pen.C.de pact.Imo.in c.1.in fi. de eo,qui mit.in pos.Ias.in §.si stipuler,col.6. Bal.in l. certi cōdict.§.si nūmos,col.2.ff.si cer.pet.Imo.in c.cū pridem,& ibi Anch.col.fi.de pact. Bal.in l.1.§.exigere, ff.de magistr.cōuenien.gl.in §.ex his,in verbo, renunciant.in auth.de hær.quæ ab intest.& ibi Iac.de Beluis. col.fi. Abb.in procem.Decr.col.7.gl.in auth.mat.& auiæ,in uerbo,Velleiani,& ibi Bar.col.1.& Bal.ibi col. fin.& ibi Sal.col.1.Anch.in c.quamquam,in 6.not.de usu.in 6.Ang.Aret.i §.alteri,in 1.col.Inst.de inut.stip. gl.pragm.sanct.fol.179.col.2. Tiraq. de constit.in 3. par.nu.62.in 30.limit.

86 Amplia istam limit. ut iudex etiam incōpetens possit alteri stipulari,si sumus in his, quæ sunt uoluntariæ iurisdictionis.Bal.in l.1.col.pen.uers.sed quid de iudice,C.per quas perso.Ang.in l.emancipati,ff.de adopt. Ias.in §.si stipuler,col.6.

87 Primò Sublimita & declara istam limit. procedere in concernentib.officium ipsius iudicis,& non in aliis. Bal.in l.non aliter,in 1.col.in fi.ff.de adopt.& in l. certi condictio,§.qm̄,col.1.in fi.ff.si cert.pet.Anto.de But.in procem.Decret.col.13.& in c.cum a nobis, in 4.col.de test.& in c.dudū, col.3.de conuer.cōiug.Bal. in c.1.circa fi.de eo,q mit.in poss.caus.rei ser. Io.Fab. in §.si quis alii,col.2.inst.de inut.stip.Ias.in §.si stipuler,col.6.Bal.in d.l.1.§.exigere,ff.de magistr.conuen. Ang.in l.2.ff.rem pupil.saluā fore.Ang.Are.in §.serui autem,col.1.inst.de iure perso.& in §.alteri, col.1. inst.de inut.stipul.

88 Secundò Sublimita, nisi pars sit præsens,q a parte p̄sente nō poterit iudex pro altero stipulari, sed dēt ipsa pars pro se stipulari.ita tenet Io.Fab.in d.§.si quis alii,col.2.inst.de inutil.stip.

89 Tertiò Sublimita,dūmodo iudex hoc agat,vt parti officium pręstet.Pet.de Anch.in c.1.de renun.Alex. in apost.ad l.4.ff.rem rat.hab.

90 Quartò Sublimita, quando iudex tanquam publica persona recipiat pro parte absente,aliàs nō acquirit.Rui.in cons.164.nu.13.vol.5.

91 XV.Limita principa.concl.nā maritus potest vxori stipulari,s̄m Alex.in cons.28.col.fi.vol.6.quia, vt ipse dicit,maritus d̄r vxoris procurator,& procurator potest principali stipulari,vt dicitur infrà in 20.limit.

¶Contrarium sentit idem Alex. in l. ex facto, §.si quis rogatus,col.9.ff.ad Treb.nam ex verbis suis colligitur quòd non est differentia inter stipulationem factam pro vxore,& pro extraneo.

92 XVI.Limita,nam non solū iudex pōt alteri stipulari,vt supra dictum est in 14.limit.sed ēt alius officialis curiæ,vt puta executor,vt no.gl.in §.quia verò,in verbo,senatus,in princ.& ibi Bar.in auth. vt sine prohib. & gl.in verbo,cautionem.in Auth.de execut.& de his, qui conuen.& ibi Bar.& Iac.de Beluis.& gl.in auth.libellum,in verbo,& in negociis, C.de lit.contest.& ibi Bart.Bal.& Sal.& gl.in §.ad excludendas,in verbo,& aliis.in Auth.de litig.& ibi Bar.gl.in auth.generaliter, C.de epis.& cler.in verbo,officii.& ibi Bar. & Sal.col. 1.gl.in §.si quis alii,in gl.mag.Inst.de inutil.stip.Bar. in §.si stipuler,in 3.fall.Pet.de Anch.in c.quamquam. in 7.col.de vsu.in 6.Aret.in §.cum autem,col.3.Inst. de adopt.Bal.in l.2.in fi.C.vt in pos.leg.Floria.in l.Caius,in 1.not.ff.de vsur.

93 Sublimita hoc & declara in pertinentibus ad officium ipsius officialis,non in aliis, vt per Bald.in auth. libellum,& ibi Sal.C.de lit.contest.& in hoc casu tran-
94 sit utilis sine cessione, vt per Bart.in l.si quis vxori,§. si fugitiuum,ff.de furt.Ang.Aret.in §.serui autem,Insti.de iur.perso.

95 XVII.Limita in notario,qui pōt alteri stipulari,l.1. §.exigere,ff.de mag.conue.l.non aliter,ff.de adop.l.4. ff.rem rat.hab.Inn.in c.dudū,de cōuer.coniu.Bar.in l. stipulatio ista,§.si stipuler.i 3.fal.de verb.obl. Dy.Bal. in d.§.exigere,in l.1.ff.de mag.cōue.gl.in §.si alii.Iost. de inut.stip.in gl.in verbo,nihil agit.gl.in l.4.in verbo, tabulariū,ff.rem pup.sal.fo.& in l.non aliter,in verbo, seruo publico,ff.de adop.gl.in §.quia verò.in verbo,senatus,& ibi Bar.in auth.ut sine prohi.Spe.in tit.de 1. & 2.decre.§.iā de effectu,col.9.uer.sed cui præstabit. Guid.Pap.decis.49.& 317.Dec.in cons.58.col.2.& & cons.607.Soc.qui hanc dicit cōem opi.in cōsi.25. in fi.vol.1.Pet.de Anch.in c.q̄q̄,col.7.de vsu.in 6.Bal. in l.postq̄ liti,col.pen.C.de pac.& in l.2.in fi. C.vt in pos.leg.Corn.in cons.139.col.fi.in fi.uol.3. Bal.in l. certi condictio,§.qm̄,col.2.ff.si cert.pet.Bertr.in cons. 12.& in cons.89.col.1.vol.3.& cons.302.col.2.ubi dicit cōem opi.vol.3.Grat.in cons.12.nu.8.vol.1.Venafr.in cons.126.nu.5.Paris.qui hāc dicit cōem opi.in cōs.88.nu.89.& se.uol.3.Affl.sup const.fol.150.col. 3.Maria.iun.cons.118.col.3.uol.2. Tiraq.de constit. in 3.par.nu.23.in 30.limit.vbi hanc dicit cōem opin.

96 Primò Amplia, ēt si impersonaliter stipuletur, & non dicat,mihi notario tanquam publicæ personæ stipulanti.decis.Neap.73.in nou.

97 Secundò Amplia, vt ex stipulatione notarii ēt sine cessione acquiratur utilis in prætoriis stipulationibus siue iudicialib.vt no.Bal.i l.1.§.exigere, ff.de mag. conu.& in l.4.ff.rem pupill.sal.fore. Iun.in c.dudum, de conuer.coniug.Guill.de Cun.in d.§.exigere,Io.Andr.in c.quāquā,in uerbo,mandato, de usu.in 6.Bal.in l.non aliter,ff.de adop.Pau.de Cast.in l.2.ff.rē pup.sal. fore.Bar.in l.nec.n.§.eorū,ff.de adopt.Bal.in l.Caius, ff.de vsu.Bar.in l.in causæ,ff.de proc.Gra.qui dicit cō-
* munem * opi.in cons.12.nu.8.uol.1.

¶Contrarium tenent multi, quos recitat Tiraq.de const.in 3.par.in 30.limit.nu.17.& pluri.seq.quos ibi videas.

* Primò Limita primam cōem * opi. non habere locum in absentib. exteris & nō subiectis illi domino,qui eundemmet notarium creauit.ita declarat Afflic.super const.in tit.de fer.& sal.nu.41.fol.150.

Secundò Limita,vt notarius absenti non aquirat

dire-

directam, sed tñ utilem actionem, nisi in infante. Bart. in l. nõ quasi, ff. rem pupil. salu. for. Bal. in l. si quis emãcipatũ, C. de dona. sequitur Affli. in loco supra citato.

Limita etiam quatoor aliis modis congestis per eũdem Affli. in loco proximè alleg.

98 Sed maxima est dubitatin, ao vtilis per notarium acquiratur sine cessione in extraiudicialib. vt in contractib. & Inn. in c. dudum, de conuer. coniug. tenet in extraiudicialib. non acquiri vtilẽ absque cessione, & idẽ tenet Guil. de Cun. in §. si qois alii, inst. de inut. stipu. Io. And. in gl. in verbo, mãdato, in c. quáquá, de vsu. in 6. Guid. de Suxa. & Cy. iu l. non aliter, ff. de adopt. & ibi Ang. Bal. in l. 1. C. per quas perso. Bar. in l. in omnibus, ff. de praet. stip. Ang. Aret. io §. serui autem, inst. de iur. perso. col. 1. & isto casu q nõ posfit stipulari sine iudicis iussu, tenet gl. in d. §. si quis alii, iust. de inut. stipu.

¶ Contrarium, vt in extraiudicialib. quæratur vtilis sine cessione per notariũ, voluit gl. in l. 4. ff. rem pupi. sal. fore. iu verbo, per tabularium, gl. in §. si quis alii. inst. de inut. stip. gl. in §. si verò aliquis, in ver. expouere, inst. de satisd. Bar. in l. stipulatio sita, §. si stipuler. in 3. fal. ff. de verb. obl. Guil. de Cun. in l. nõ aliter, ff. de adop. Bar. in l. 4. ff. rem pup. sal. fore. & ibi Pau. de Ca. Bar. in l. nec. n. §. eorũ, ff. de adopt. Bal. in l. 1. in fi. ff. de his, qui sunt sui, vel alie. iu. Bal. in l. Caius, ff. de vsur. qui dicit istam opi. seruari de cousuetudine. Ant. de But. in proœ. Decre. in 5. art. & ibi Abb. col. 7. Imo. in l. hmõi, ff. de leg. 1. Alex. in §. si stipuler. nu. 11. vbi dicit cõem * opi. Bal. in l. certi cõdictio. §. si nummos, col. 2. ff. si cer. pet. Ro. in cõs. 76. in prin. Ias. in d. §. si stipuler. col. 5. Soc. in cõs. 90. col. pe. vol. 3. Bal. in l. per diuersas, in 14. q. C. mand. Cor. in cõs. 50. col. 3. vol. 1. Dec. in cõs. 226. col. 1. Io. Ant. in cõs. 217 Soc. in l. 1. §. si iusserim, ff. de acq. pos. Imo. in d. §. alteri. & ibi Pau. de Cas. col. 2. Affl. sup cõst. fo. 150. aliàs in ti. de fer. & fala. nu. 41. vbi dicit hãc esse magis * cõem opi. Pau. de Cas. in cõs. 195. in 2. vol. col. 13. incip. visis his, Alex. in cõs. 185. col. fi. vol. 6. istã sequit, & dicit cõem, & seruari de cõsue. Bertr. in cons. 154. col. 2. vol. 1. & cõs. 163. col. 2. vol. 2, & ista videtur hodie magis communis opi.

99 PRIMÒ Declara istã limitationẽ, vt notarius alteri stipulãdo acquirat vtilem sine cessione, qñ stipulatur aliquid, quod ad suum spectat officium. Aug. in cons. 73. Bal. in l. certi cõdictio, §. qñ, col. 2. ff. si cer. pet. & in l. 1. col. pe. C. per quas per. Ang. Are. in §. serui aũt, inst. de iur. pers. col. 1. Ias. in §. si stipuler, col. 6. & hoc est, quod voluit Bal. in c. 1. col. fi. de fid. inst. & in l. nec ei, §. satisdatio. col. 1. in fi. & seq. ff. de adopr.

100 SECVNDÒ Declara, vt per notariũ quæratur ex stipulatione sine cessione, postquã subsecuta fuit ratificatio illius, cuius fauore facta est stipulatio, & non ante, ita declarat Pau. de Cast. in cons. 165. in 3. col. in 2. vol. iocip. visis his. Bal. in l. nec ei, §. satisdatio, in fi. in 6. q. ff. de adop. Sal. in l. Caius, ff. de vsu. Alex. in d. §. si stipuler. no. 2. vbi dicit cõem * opi. Soc. in cons. 125. in fi. vol. 1. Paris. cous. 169. nu. 136. vol. 3. Dec. in l. contractus, ff. de reg. iur. & in cons. 226. col. pe. & fi. & in cons. 464. & io cons. 531. & cons. 586. col. fi. Soc. in l. 1. §. si insserim, ff. de acq. poss. Dec. in l. certi condictio, §. si nummos, col. 2. ff. si cert. petat. & in cons. 661. col. fin. Bertr. in cons. 79. col. fin. vol. 2. Paris. in coos. 77. col. 4. vol. 1. Cassa. in cons. 7. col. 8. Grat. cons. 25. nu. 37. & cons. 67. col. 2. & cõs. 127. col. fin. vol. 1. Maria. iunior in cons. 126. vol. 2. vbi etiam colligitur limitatio alterius opinio. Ruin. cons. 174. col. 3. uol. 1. & cõs. 180. col. 2. & seq. vol. 1. & cons. 121. col. fin. volum. 1. istam dicit cõmuoem Cagn. in l. qui in ius, & in l. quo tutela, §. nec paciscendo, in fi. ff. de reg. iur. & in l. si librarius, nu. 64. ff. de reg. iur. Alc. in c. cum contingat, nu. 234. vbi dicit communẽ, de iureiur. Tiraq. de cõst. in 3. part. in 30. limitatio. ou. 10.

¶ Contrarium, q imò per notariom quæratur etiã ante ratificationẽ, ponit Cor. io cons. 50. col. 5. vol. 1. Soc. in cons. 90. col. pen. vol. 3. Guido Pap. q. 49. vbi dicit ita seruari de cõsuetudine, Cor. in cons. 2. col. 2. vol. 4. Paris. in cons. 14. col. antepe. & in coos. 42. col. 2. vol. 1. Bertr. cons. 56. col. 2. in fi. & seq. vol. 1. vbi dicit istã * cõmunem, & de consuetudine seruari: sed ea, quæ ipse allegat, potius respiciunt vt sine cessione per notariũ quęratur actio quàm quòd non requiratur ratificatio. Dec. cons. 263. col. 2. Maria. iun. cõs. 118. col. 1. & seq. uol. 2. Ruin. cons. 119. col. 3. vol. 1. & cons. 126. col. 4. vol. 1. in cons. 172. col. 2. & seq. vol. 1. & cons. 41. col. 2. vol. 5. vbi dicit commuoem, & in cons. 47. col. 1. vol. 5. & cons. 108. col. 4. vol. 5. vbi dicit communem.

Tenendo primam opinionem magis communem

101 PRIMÒ Amplia, vt non posfit etiam fieri ratificatio per hæredẽ donatarii in præiudicium hæredis donãtis, vel alterius, iu quem res per donantem esset translata, vt no. Pau. de Cast. in cons. 195. col. 3. vol. 2.

102 SECVNDÒ Amplia, vt adeo necessaria sit ratificatio, quia ante ratificationẽ posset donans vel cedens donationẽ seu cestionem reuocare. Paul. de Cast. in l. illud, circa finem, C. de sacrosl. eccl. & in cõs. 182. vol. 1. Dec. in l. contractus, nu. 16. ff. de reg. iur. & in cons. 226. nu. 7. Grat. in cons. 25. nu. 37. vol. 1. Alcia. in c. cum contingat, nu. 224. & seq. de iureiur. vbi dicit magis communem * opi. Paris. cons. 77. col. 3. vol. 1. & ante eum voluit Bal. in l. nec ei, §. satisdatio, in fi. ff. de adoptio. Dec. in cons. 464. & cons. 531. in fi. & cons. 586. col. fi. & in l. certi condictio. §. si nummus, col. 2. ff. si cert. pet. & in cons. 661. col. fi. Soc. in l. 1. §. si iusserim, ff. de acq. poss. Beltran. in cous. 79. col. fi. vol. 2. in nouis. Cassa. in cons. 7. col. 8. Grat. in cons. 67. col. 2. & cõsi. 127. col. fi. vol. 1. Maria. iun. in cõs. 126. col. 2. & seq. vol. 2. Ruiu. cons. 174. col. 3. uer. sed ex alio, uol. 1. Cagnol. qui dicit cõmuoem opinionem, in l. quo tutela, §. nec paciscendo, nu. 2. ff. de reg. ior. & in l. si librarius, num. 64. ff. eod. ubi etiam dicit communem. Rui. cons. 121. col. 2. & sequ. volu. 1. Curt. ion. in consi. 55. num. 5. & sequen.

¶ Contrariam aũt opinionem sequuti sunt Bal. in l. cum a socero, circa finem, C. de iur. dot. Rom. in cons. 513. Alex. in consi. 54. vol. 2. Aret. in cons. 64. colu. 4. Corn. in cons. 50. col. 3. vol. 1. & in cons. 129. col. 2. vol. 2. Galiaula in repe. rubr. ff. de verb. obl. col. 42. Dec. io cons. 293. col. 2. Gozad. io cons. 87. nu. 14. & col. fin. vbi dicit commuoem * opi. Maria. iun. in cons. 118. uol. 2. Io. Anto. Alex. in cons. 157. nu. 8. Ruio. in cõs. 119. col. 4. & coos. 126. num. 10. uol. 1. & cons. 47. vol. 5. Bertran. in cons. 156. nu. 5. vol. 1.

Tenendo primam opinionem magis communem Limita, vt in hoc casu sufficiat tacita ratificatio. Dec. in cons. 586. col. fi. Gozad. in cons. 42. col. fi. Grat. in coos. 12. vol. 1.

Tenendo illam opinionẽ, q ex stipulatione notarii in extraiudicialib. non requiratur actio sine cessione.

103 Limita, oisi instrumentum esset guarentigiatum, & haberet executionem ex forma statuti, quia tunc confessio recepta per notarium, videt recepta per iodicẽ, & ideo acquirit, ex qoo in iodicio alteri quæritur sine cessione, ita declarat Bar. in l. possessi o, §. si possessio, ff. de acq. poss. & ibi Ang. & Imola, & Alexand. & Bar. in cons. 71. incipien. Gallus, Bald. in l. non aliter, col. 1. in fi. ff. de adopt. Roma. in coos. 76. col. 1. Aog. Aret. in §. serui autem, colu. 1. & seq. Instit. de iur. person. Pau.

de

Pet. de Anch. in cons. 350. col. 5. in ver. sed verum obiicies, refert, & sequitur Ias. in l. si pacto, quo pœnam, in fi. C. de pact. & in l. stipulatio ista, in prin. nu. 10. vbi dicit * communem, ff. de uerb. obl. Soc. in consi. 215. in fi. Abb. in c. gemma, de sponsal. col. 3. ver. & not. hoc. Dec. in cons. 313. qui dicit istam partem communem ex attestatione Are. in l. si ita stipulatus, §. possum, ff. de verb. obl. Affli. dec. 295. eandem tenet & dicit cōem Bert. cons. 69. col. fi. uol. 1. Dec. in l. fi. §. fi. col. 1. in fi. ff. si cer. pet. & cons. 323. col. 2. Fed. de Sen. in cōs. 122. Ioan. Crot. in l. 4. §. Cato. in 2. lect. nu. 30. de ver. obli. Dec. in l. impossibiliū, ff. de reg. iur. Rui. cons. 67. col. 5. vol. 4. Gram. q. 2. post decis. & hanc opin. dicit cōem Marant. in 7. q. post trac. de ind. nu. 11. & seq.

2 PRIMÒ Ex hoc infertur, vt si aliquis promiserit dare Titium in fideiussorem, & Titius noluerit fideiubere, nam si promissor fecerit omnē diligentiā, pœnam euitabit. Alex. in apost. ad Bar. in l. qui aūt, ff. de consti. pecun. Gomes. in §. in personam, col. 13. insti. de actio.

3 Declara, quia licèt promissor euitet pœnā, nō tñ euitat, quin teneat̄ dare aliū fideiussorem æquè bonū. Bal. in cōs. 433. vol. 2. Aret. in d. §. possum, col. 1. Dec. in l. fi. §. fi. col. 1. i fi. & seq. ff. si cer. pet. Marāt. i d. q. 7. nu. 5.

4 SECVNDÒ Infert̄, nā si aliquis promisit, q̄ talis vir capiet talē mulierē in vxorē, vel ecōtra, q̄ talis mulier accipiet talē virū in maritū, excusatur promittens a pœna, si fecit oēm diligentiā, licèt res ad effectū perduci nō potuerit, gl. in c. unico, 30. q. 2. Bar. in cōsi. 226. Feder. de Sen. in cons. 112. Abb. in cons. 90. col. 1. uol. 1. & in c. gemma, circa finē, de sponsal. Ant. de But. in c. gemma, in prin. ver. sed est dubiū, de spons. Are. in cōs. 142. col. 4. Ferrat. cautel. 43. Cassad. dec. 1. nu. 2. vbi dicit * communem opi. de mut. petitio. Alci. in l. 4. §. Cato, nu. 130. & nu. 133. ff. de uerb. obli.

5 Contrarium indifferenter, & sic in oī casu præcedēti, tenet Are. in l. si ita stipulatus, §. possū, col. 1. & seq. ff. de uerb. obl. Ias. in l. stipulatio ista, col. 3. ff. de verb. obli. in l. Titia, nu. 17. ff. eod. Bertr. in cons. 162. col. pe. vol. 1. Paris. in cons. 109. col. 4. versi. secundo principaliter, vol. 1. & in consi. 16. col. 22. & seq. vol. 2. Soc. in cons. 288. col. 16. Rui. cons. 67. per totum, vol. 4.

6 PRIMÒ Amplia primam communem opinionem, vt omnes Doct. attestantur, & etiam *illi*, qui tenent contrarium procedere etiam stante iuramento, ita loquit̄ Pet. de Anc. in d. suo consi. 330 col. 1. ver. sed iterū obiicies, iuncto ver. præcedenti, incip. descendo ad obligationem. Dec. consi. 313. Marant. qui * dicit communē opi. in d. q. 7. nu. 11.

¶ Contrarium in hoc casu tenet Rui. in consi. 67. col. 2. uolum. 4.

7 SECVNDÒ Amplia conclusionē locū hr̄e in quolibet promittente aliū facturū, gl. fi. in c. ex rescripto, in fi. de iureiu. Abb. in c. significātibus, in fi. de offi. dele. & idē Abb. in cōs. 9. col. 1. uol. 1. et in c. gēma, de spōs. Aret. in l. si ita stipulatus, §. possum, ff. de uerb. obl. Fel. in c. ex rescripto, nu. 17. de iurein. Gram. dec. 102. nu. 82. Gomes. in §. in personam. Inst. de act. nu. 27. Dec. in consi. 313. ubi hanc dicit * communem opin. Rui. in consi. 67. vol. 4. Ferrat. cautel. 43.

8 PRIMÒ Limita, nisi dictum sit q̄ faciet eū effectu, quia tunc non excusatur promissor faciendo diligentiam, ita Fulg. in consi. 233. Dec. in consi. 325. col. 1. Are. in §. possū, col. 2. in l. si ita stipulatus, ff. de ver. obl. Dec. in l. fi. §. fi. col. 2. ff. si cert. pet. Gozad. in cons. 27. col. 2. Bertr. in consi. 162. col. pen. vol. 1. Alcia. in l. 4. §. Cato. nu. 133. ff. de ver. obl. & nu. 131. Paris. in cōs. 110. nu. 17. uol. 1. Ruin. in consi. 132. col. 1. uolum. 1. Gramma. decis. 102. nu. 18. & seq.

¶ Contrarium tenet Aret. in cons. 145. col. 4. Dec. in consi. 313. & in l. impossibilium, ff. de reg. iur. Rui. consi. 67. uolum. 4. Marant. in d. q. 7. nu. 20.

9 SECVNDÒ Limita, quando dictum esset, q̄ faciendo quicquid possit, non excusetur. Dec. in consil. 323. col. fi. ver. 2. quod taliter.

¶ Contrarium voluit decis. Neap. 295. in antiquis.

10 TERTIÒ Limita, quando illud non potest præstari proui fuit promissum, potest tamē præstari in æquipollenti, vt per Dec. in d. l. fi. §. fi. col. 2. ff. si cer. pet.

11 QVARTÒ Limita, qñ dictū esset, q̄ illo nō faciēte, promissor soluat de suo pœnā, vel interesse. Soc. in cōsi. 268. col. 17. ver. 3. principaliter. Dec. in d. l. fi. §. fi. col. 1. & in cōs. 345. in fi. & i d. l. impossibiliū, ff. de reg. iur. & in cōs. 113. col. fi. ver. 3. arguit Soc. Gomes. in §. In personā, col. 13. Inst. de act. Paris. in cōs. 110. vol. 1. Cagnol. in l. semper qui non prohibet, nu. 31. ff. de reg. iu. & in l. impossibilium, nu. 2. ff. eo. Alcia. in l. 4. §. Cato. nu. 132. ff. de verb. obl. qui limitat, hoc non procedere de iure canonico.

¶ Contrariū tenet Cro. in §. Cato. in 2. lect. nu. 43.

12 QVINTÒ Limita, qñ promisisset se factutū & curaturū, adiecta pœna. Io. Cro. in §. Cato. i 2. lect. nu. 31.

13 SEXTÒ Limita, si promissor de identitate se obligasset. Soc. in consi. 288. col. 17. ver. 4. confirmatur. Gomes. in §. in personam, col. 24. Inst. de act. Dec. in l. impossibilium. ff. de reg. iur. Paris. in consi. 110. nu. 9. vol. 1. & in consi. 16. nu. 123. vol. 2. & in cōsi. 109. col. pen. vol. 1. Dec. in consi. 213. in fi.

14 SEPTIMÒ Limita si constaret de mēte promittētis, q̄ vellet absolutè teneri ad pœnā illo nō ratificāte, vel faciente. Gomes. in §. in personā, col. 13. Inst. de act. Paris. in cōs. 109. col. pe. & in cōs. 110. col. 1. in fi. & seq. vol. 1. Dec. in d. l. impossibiliū, ff. de reg. iu. ut q̄a dictū esset, q̄ volebat teneri in oēm euētū cōtrariū, vt p̄ Dec. in d. cons. 213. col. 2. ver. nec obstat, & cons. 345. col. fi. Paris. in cons. 16. nu. 123. vol. 2. & in cons. 109. col. pe. vol. 1. Marant. in q. 7. post trac. de iud. nu. 25.

15 PRIMÒ Amplia, quia etiam dicitur constare de mēte, si non aliter verisimiliter quis contraxisset. Alciat. in l. 4. §. Cato, nu. 135. ff. de verbo. oblig.

16 SECVNDÒ Amplia idem esse si dictum esset, ut p̄missor faceret, & curaret, quòd verè promissio suum sortiretur effectum, vt per Alciat. in repe. l. 4. §. Cato. nu. 135. ff. de uerb. obli.

17 OCTAVÒ Limita, qñ promissio incipit à principio apparere valde difficilis, q̄a tūc vr̄ magis consideratus cōtrahētib. effect⁹ p̄missionis, q̄ factū p̄mittētis. Soc. in cōs. 288. col. 17. ver. 2. eadē cōclusio, sed si difficultas ex post facto superueniret, tūc excusaret̄, ut p̄ eū ibi.

18 NONÒ Limita si promissor renunciauit omni iuris, & legum auxilio, ita Io. Crot. in repet. §. Cato. in l. 4. ff. de ver. obl. in 2. lect. nu. 34. facit quod dicit Soc. in cons. 288. col. 17. ver. 3. principaliter quòd per illā

19 clausulam, omni iuris, & facti exceptione remota, sine cauillatione nō obstante, exigitur pœna à promissore, etiam quòd fecerit omnem diligentiam.

20 DECIMÒ Limita, quando promissor colluderet cum illo tertio, pro quo promisit, quia tunc non excusaretur. Ripa in l. quod te, nu. 47. ff. si cer. pet.

21 XI. Limita, si promissor nō esset talis, ad cuius preces credi posset, ut ille tertius esset facturus, quia tunc non excusatur, ex quo ab initio in huiusmodi difficultate se constituit. Ripa in l. quod te, nu. 46. ff. si cer. pet.

22 XII. Limita, quia promittens facturum & curaturum constituitur in mora absq; ulla interpellatione si non adimpleuit quamprimū potuit. Are. in l. si ita stipulatus, §. possum, ff. de uer. obli. & in l. sed si ex legati cā,

ff. de

ff. de verb.obl. Alex.in l.quod te, col.6. & ibi Ias. ff. si cert. pet. Fel.in c.ex rescripto, col.pe.de iureiu. Cur.iu. qui dicit cõem * opinionem, in cons.74.nu.6.Rui. in cons.42.nu.26.vol.1.& cons.136.nu.11.vol.5.

23 Declara, quia qñ contraueniret is, quem alius promisit ratũ habiturũ, uel consensurũ ex capite enormissimæ læsionis, tunc promittens excusaretur. Gram. dec. 102.nu.106.& seq.vbi dicit * communem opi.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Pactum factum, vt de certo actu conficiatur scriptura, operatur, vt ille actus donec fuerit in scriptis redactus, operari non possit.

1 PAulus de Castro in l.cõtractibus. C. de fide instr. & in l.cum res.C.de probat. & in l. qui bis idem, ff.de verb.obl.voluit ꝙ si firmata cõuentione inter partes actum sit, ut de illo actu conficiatur scriptura per notarium antequam scriptura cõficiatur, actus hr̃ pro perfecto, nec potest.operari. Idẽ voluit Fulgo. consil. 200.incip.in quæstione quæ vertitur, circa fi. Are.cõs. 160.col.3.& seq.Soc.cõsi.165.col.5. Dec.consi. 11. col.1.in fi.& seq.& cõs.159.col.2.in fi.& seq. Ias.cõs. 151.col.1.in fi.& seq.vol.2.Ripa in l.fi.col.29.& seq. C.de reuo.dona.Ias.in §.item si quis, col.antepe. in fi. Instit.de act.Hippol.in sing.666.Anto. de Canar. in tract.insinua.in 21.q.Rui.in consi.1.col.8.in fi.& seq. vol.3.Boer.decis.48.nu.11.in 1.part.

¶ Contrarium tenet Soc.in cons.32.col.2.in fin.& seq.uol.3.uer.nec est eundum.Dec.in l. pactũ, col. 2.ver.& ex hoc infertur.C.de pac.& cons.340. col.2. vbi dicit hanc esse communem * opinio. Grat. consil. 107.col.1.vol.1.Lofred.cons.19.col.pe.in fi.ver.illud autẽ.Bru.in tract.de for. fol.26. col.2. & seq.aliàs sub rub.ex quib.cõficiatur form.& solemnitas, col.27.uer. est tamen aduertendum.

Tenendo primam opinionem

2 Limita, nisi ex aliquib.coniecturis appareret, partes tunc uoluisse habere contractum pro absoluto, dato ꝙ non interuenerit scriptura, ita Aret. consi. 160.col. 4.& consi.340.col.2.

Tenendo secundam opinionem

3 Limita non procedere, quando actum esset ꝙ aliàs non posset conuentio operari, nisi in scripturã redigatur ita Dec.in d.l.pactum, col.2.& Grat. consi. 107. nu.5.vol.1.vbi dicit * communem opin.

4 Posset tñ nõ improbabiliter dici, ꝙ ẽt si scriptura nõ requiratur pro substãtia cõuẽtionis, qñ partes cõuentionẽ iã firmatã uoluerint in scripturã redigi, tñ sit necessaria ad probationẽ, ita vt nõ possit dicta conuentio probari aliter quàm per scripturam, vel per eius cõfessionem, ita colligitur ex dictis Baldi in auth. sed nouo iure, in pe.col.C. si cer.pet.refert, & sequitur Brun. in tract.de forma sub tit.quotupl.est form.col.9.uersi.ad idem facit, idem sentit Grat.in d. cõs.107.nu.4.vol.1.

De transactionibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Veniens contra transactionem iuratam, cadit ab omni iure suo, & multis pœnis afficitur.

1 QVI venit contra transactionẽ iuratam, infamis efficitur ab actione cadit, & accepta restituit, l.si quis maior, C. de transac. & ibi cõiter omnes. Alex.in cõs.76. col.pen.uolum.5.Ferrat.cautel.20.in fi.

2 PRIMÒ Amplia etiam in vniuersitate iurante, quæ dicitur corpus repræsentatum, ita declarat Ias.in cons. 118.col.1.cum pluribus seq. vol. 1. & idẽ tenet idem in d.l.si quis maior, col.2.Cur.iu.in d.l.si quis maior, col.4.Cassan.in consuet.fol.43.col.2.

¶ Contrarium vr̃ colligi ex no.per Dec.in l.si familia, col.2.ff.de iurisd.omn.iud. Calc.in consi.1. col. 2. cum seq.ita tenet Parpal.in l.si quis maior, & Claud. col.1.qui respondet motiuis Ias.contrarium ibi tenentis, & Cagnol.ibi nu.17.Rom.consi.400.

3 SECVNDÒ Amplia ẽt in muliere iurante, ita tenet Raph.Fulg.in d.l.si quis maior, & Ant.de Alex.in 1. not.& ibi sequitur Hieronym.Tort.& Ias. col. 1. in fi. & seq.& in consi.118.col.3.vol. 1. & est gl. pro ista parte in l.cum proponas, la 2.in gl.fi.& ibi Ias. notat, C.de transa.& Ias.in l.si quis id quod, col.1. ff. de iur. om.iud.& in l.Gallus, in 2.lect.col.antep. ff.de lib. & posth.gl.consuet.Turonen.fol.117.col.1.

¶ Contrarium tenet Fulg.in d.l.si quis maior, in alia lect.vt refert Ias.in d.l.si quis maior. Cassan.in cõsuet.fol.45.col.1.& seq.

4 TERTIÒ Amplia, nam ẽt si quis in minimo deficiat, incurrit pęnã, d.l.si quis maior. Fulg.in cõsi. 223. in prin. Cum.in consi.179.clarius.Io. Ant.Alexan.in consi.30.col. 1.Bru.in cons.48.in fi.Ale.in cons. 76. col.pe.vol.5.Gozad.in consi.59.Bru.in trac. ꝙ stant. mas.fol.48.col.3.Grat.in cons.3.col.3. vol. 1.& consi.52.vol.1.Corn.consi.246.vol.3.

¶ Contrarium voluit Aimo consi.182.col.5.

5 QVARTÒ Amplia regulam procedere non solũ in transactione iurata, sed in oĩbus aliis contractibus iuratis, ita tenet Bar.in d.l.si quis maior, in fi.per illũ tex. qui loquitur ẽt in aliis pactis, & Bal.ẽt in d. l. si quis maior, in fi.Alex.in d.l.si quis maior, & Ias.col.3.Imo. in l.si insulã, in 10.col.in 6.fal.regulæ affirmatiuæ, ff.de ver.obl.Cor.in cons.40.col.pe. uol.4. Alex. in consi. 76.col.pen.vol.5.Cassa.in cõsue.fol.367.col.1.Guido Papæ in sing.620.Cassad.in dec.2.in tit. de iureiu. Bertr.in consi.162.col.5.vol.1.& in consi.82.col. 2. vol.2.& in consi.172.col.11.eo.uol.gl.consuet. Turon.fol.117.col.1.

6 Amplia hanc ampliationem locum habere ẽt in arbitramento.Fulg.in consi.154.in 3.dub.Purp.in rubr. C.de transact.col.6.Bru.in consi.48.col.fi.Spec. in tit. de arbi.§.fi.col.23.uer.sed pone.Soc.in consi.26.col. fi.vol.3.Guido Papæ in cons.31.& in cons. 32. Ripa in 7.respons.in 3.lib.& in 8. respons. Bertr. in consil. 143.col.pen.vol.1.& in consi.7.vol.2.& in cons. 15.
7 col.pen.vol.1.& in compromisso hoc dicit Bertran. in consi.134.volum.2.

8 QVINTÒ Amplia, ut ex solo conatu, ẽt non secuto effectu incurratur pęna d.l.si quis maior.& propterea si quis cõtraueniendo supplicauerit principi, vel porrexerit iudici libellum, licèt libello vel supplicatione vsus non fuerit, tñ pęnas incurrit. ita tenet Alex.in d.l. si qs maior, in 1.col.in fi.Capel.Thol.in apost.ad dec.347. Io.Ant.Alex.in consi.30.in 2.col.in fi. & istam opi. odio periurii tenet Fel.in c.ex tenore, col.1.& seq. de rest.& in c.veniens, col.pe.de præscri. Rui.cons. 181. col.2.vol.1.vbi tenet ꝙ etiam ex protestatione inhibitoria incurratur pœna d.l. si quis maior, & consil. 66.col.2.uol.4.

Contrarium autem tenet Pau.de Cast.in d.l.si quis maior, col.1.Alex.cons.34.col.2.uol.1. & in cõs. 87. col.2.vol.5.Card.in consi.25.in 2. dub. Ias. in d. l. si quis maior, col.4.gl.consue.Turonen.fol.117. col. 2.

9 Concorda hoc modo has contrarias opinione snã

aut,

aut quis supplicationem impetrauit tantum, & eam nõ porrexit iudici, & non incidit in pœnam. & ita probat secunda opi. Aut impetrauit, & porrexit iudici, etiam si ea postea non vtatur, tunc pęna incurratur: ita procedat prima opin. ista declaratio uidetur sumi ex not. per Bal. in c. ex tenore, col. 1. de resc. & per Barbat. in consi. 11. col. pen. volum. 1.

10 Sexto Amplia, vt in casu legis, si qs maior, ꝙ pp iurm impediatur morę purgatio. ita tenent Bar. & Bal. in d. l. si quis maior, & ibi Alex. qui dicit istam opin. *communem in 2. col. et Ias. col. pe. idem tenet Bal. in l. si pacto, quo pęnã, in fi. C. de pact. et in l. si post tres, col. fi. in lectu. ff. si quis caut. Sal. in l. magnam, col. 3. C. de contrah. et commit. stipu. Rom. in sing. 457. incit. iurm. Alex. in consi. 76. col. pe. vol. 5. Io. Ant. Alex. in cons. 30. col. 1. Cor. in consi. 40. col. pen. uol. 4. Bartholomæ. de Sal. in repe. l. semel mora, ff. sol. mat. Ias. in l. si insulam, col. 19. de ver. obl. et ibi Imo. col. 19. in 6. fal. Alex. in conf. 158. col. pe. vol. 2. & in consi. 105. col. 3. in fi. uol. 3. Dec. in consi. 452. col. 3. et seq. Ias. in cõsi. 82. col. 1. uol. 1. dicit ꝙ ab ista opin. nullus antiquorũ vel modernorum discrepat. Guid. Papæ in consil. 31. Rip. in l. fi. col. 32. C. de reuo dona. Ias. in §. item si qs, el 2. col. 9. inst. de act. Gomes. in d. §. item si quis postulante, col. 5. inst. de act. Grat. in consi. 66. col. 6. uol. 1. Bauer. in trac. de iuram. col. 4.

11 ¶ Contrarium uoluit Sal. in d. l. si quis maior, col. 1. ubi tenet, ꝙ in casu illius l. impediatur tantum purgatio moræ, quo ad pœnam infamiæ, quia quo ad eam facta est executio a lege, secus quo ad alias pœnas in d. l. si quis maior, expressas, et idem videtur tenere Paul. de Castr. ibi, colum. 1.

Tenendo primam communem opin.

12 Limita, eam non procedere de æquitate canonica, secundum quam etiam stante iuramento permissa est purgatio moræ, vt per Bal. in d. l. qui crimen, in 11. q. C. qui accus. nou poss. Imo. in c. dilecti, in 2. col. de arbitr. ex mente Host. in summa, de arbitr. §. sed qualiter, uer. sed nũquid religiosi. Ias. ponit in d. l. si quis maior, col. pe. et in cons. 9. col. 4. uol. 1. et in cons. 82. col. 1. uol. 1. Io. Ant. Alex. in cons. 113. Cur. in trac. feud. in 4. parte, col. 16. Hippol. in sing. 463. Gomes. in §. item si quis postulante, col. 5. Inst. de act. Goza. in cons. 66. col. fi. Lofred. in cons. 41. col. 4. Rui. in cons. 133. col. pen. et seq. vol. 1. et cons. 198. col. 2. uol. 1. et consil. 74. col. 3. vol. 5.

¶ Contrarium tamen, quod etiã de iure canonico impediatur moræ purgatio in casu l. si quis maior, ponit Cor. in cons. 121. col. 3. uol. 1. et in cons. 40. col. fi. uol. 4. Dec. in cons. 452. col. 3.

¶ Tenendo tamen primam opin. magis cõmunem

13 Tertio Declara eam procedere in foro pœnitentiali, nõ in foro contentioso, ita declarat Alex. in l. si in sulam, col. antepe. ff. de uerb. obl. & Lancellot. Dec. in d. l. si quis maior. et ibi etiam Parpal. in 23. no. Bertachi. in uerbo, mora purgatur, ver. 49. Dec. in cõs. 452. col. 3. et seq. Rom. in sing. 457. et in cons. 427. uer. 2. iurauit. Ripa in l. fi. col. 33. C. de reuoc. donat. Paris. cons. 19. col. 29. uol. 2. Rui. cons. 20. col. 2. vol. 4. Goz. cons. 67. col. pen.

¶ Contra hanc declarationẽ tenet Rui. consi. 133. col. fi. uol. 1. et cons. 74. col. 5. uol. 5.

14 Secundo Declara, ubi ius illius, contra quẽ purgatur mora, non esset effectum deterius: quia tunc etiã nonobstante æquitate canonica, moræ purgatio impeditur. Ias. in cons. 9. col. 4. in fi. uol. 1. et in cons. 82. col. 2. vol. 1. Cur. in trac. feu. in 4. part. col. 16.

15 Et propterea dicit Io. Anto. Alex. in cons. 113. ꝙ vbi res non potest reponi in pristinum statum, & stante æquitate canonica, impeditur moræ purgatio, ita et declarat Paris. in conf. 19. nu. 240. uol. 2. Rui. consi. 123. col. fi. vol. 3. Grat. in consi. 93. nu. 55. vol. 1.

16 Tertio Declara illã non procedere põst litis contestationẽ, quia tunc ẽt moræ purgatio impeditur, nõ attenta equitate canonica. Ias. in d. cõsi. 9. col. 4. vol. 1.

17 Quarto Declara, & intellige, ubi clerici satisfactione mora fuisset purgata, aliàs secus, ut per Ias. in d. consi. 82. col. 1. vol. 1.

Amplia, quia in hoc casu an mora fuerit celeri satisfactione purgata, standũ est iudicis arbitrio. Dec. qui dicit communem *opi in consi. 139. nu. 7. ver. ex quibus omnibus. Ripa in l. si insulam, nu. 35. qui etiã dicit communem, ff. de ver. obl. Dec. in consi. 452. nu. 19. uer. 6. & vlt. Afflict. decis. 73. nu. 3.

18 Quinto Declara, vt per Ias. in dicto loco, vbi dicit, illud esse verũ in ecclesia, non aũt in priuatis, vt ibi per eũ, & idẽ dicit Dec. cõsi. 138. Goz. cõs. 57. col. pe.

19 Sexto Declara, & intellige, si in re modici momẽti, mora esset commissa, aliàs secus. Rip. in l. fi. col. 3. C. de reuo. dona.

20 Septimo Declara, vt limitatio prædicta non procedat in emphyteota postquam dominus declarauit caducitatem, Cæpol. cau. 183. Rom. in consi. 103. Alex. in l. si insulam, ff. de verbo. oblig. Grat. consi. 40. col. fi. volum. 1.

21 Octavo Declara, quia impeditur purgatio moræ, si mora sit geminata. Gozad. in consi. 57. nu. 18.

22 Nono Declara, quia non potest purgari mora, quando vnus tractaret de lucro, alius de damno. Paris. in consi. 19. nu. 242. vol. 2.

23 X. Declara, vt non possit purgari mora quando est contracta in faciendo, quia grauius est delictum in faciendo, quam in omittendo. Grat. post alios, qui dicit *communem in consi. 93. nu. 78. vol. 1.

24 XI. Declara, quia non purgatur mora, ẽt de æquitate canonica, quando adest pactum resolutiuum in contractu. Gra. in cons. 93. nu. 78. vol. 1. & in cons. 49. nu. 23. eod. vol. Alex. in l. si insulam, nu. 24. ff. de uerb. obl.

25 Septimo Principaliter amplia, vt si hæres iurantis non seruans conuentionem auctoris sui incidat in pœnam l. si quis maior, ita declarat Pau. de Cast. in consi. 13. col. pen. & fi. vol. 2. incip. visis & consideratis omnibus. Gra. in cons. 66. nu. 27. vol. 1. vbi dicit omnes Doctores ita tenere.

¶ Contrariũ tenet Cor. in cons. 246. col. 2. vol. 3. Paris. in consi. 54. col. fi. vol. 1.

26 Octavo Amplia, vt ẽt in omittendo, pœna legis, si quis maior, incurratur, vt no. Brun. in cons. 48. col. fi.

27 Nono Amplia regulam locum habere ẽt in contractu iurato per Principis salutem, ita videtur tex. in d. l. si quis maior, & not. ibi Ias. in 15. not. Spe. in titu. de arb. §. fi. col. 23. uer. sed pone quod cõpromissum.

28 X. Amplia etiam si iuratum sit per fidei præstationem. Spec. in tit. de arb. §. fi. col. 23. ver. sed pone quod compromissum, sequitur Io. Fab. in d. l. si quis maior, & ibi Alex. & Ias. col. pe. & seq. & Ant. de But. post Io. And. in c. cum tempore, de arbitr. Guido Papæ in cons. 31. Archi. in c. 1. de sepul. in 6. in verbo, fidei interposita, & Ias. in consi. 91. col. 2. vol. 3. Ripa in c. 2. col. 2. de rescr. Ias. in §. cum si quis. el 2. col. 24. inst. de act. Host. in c. per tuas, col. fi. de arbit. Zas. in cons. 12. vol. 2. Io. de Sylua in trac. benefi. fol. 120. col. 2. Fel. in c. querelam, col. 2. de iureiur. Bertr. in consi. 162. col. 5. volum. 1. ubi dicit *communem, & in cons. 178. col. 1. vol. 1. in nouis, & consi. 1. col. 4. vol. 1. in antiq. Fel. in c. 2. col. 5. & seq. de spõs. Rui. cõs. 9. col. 1. vol. 3.

29 Decla-

29 Declara vt per Parid.de Put.in tract.de duello,in 7. lib.q.11.nu.10.vbi vult quod iurans per fidei præstatioñe quo ad obseruantiã,perinde est ac si iurasset per Dei euangelia, secus autem quoad pœnam ex mente Archid.in c.iuramentum,22.q.fina.& teneas hanc distinctionem.

¶Contra istam ampliatio.tenet Imo.in d.cap.cùm tempore,col.1.de arb.Rot.in antiq.deci.138.Io.Fab. in §.itẽ si quis,el 2.Inst.de act.Gomes.col.14.& seq. & Parpal.in l.si quis maior.& ibi etiam Aret.Card. in d.c.ad aures,in fi.de his,quæ vi metusve causa.Domi. in c.fi.col.fi.de iureiu.in 6.& ibi Philip.Franc.col.1. Staphil.de liter.grat.& iusti.char.78.Felyn. per illum tex.in c.tuis,de test.col.3.Affli.super constit.io titu.de periur.num.11.

30 XI.Amplia, vt in casu d.l.si quis maior pœnæ ipso iure committantur.ita probat tex.ibi in verbo, mox,& no.gl.in verbo,priuatus.& Bar.& Bal.circa fi. & Ang. & Pau.de Cast.& Sal.col.1.in fi.Alex. circa fin.& Ias. col.antepe.in fi.& ponit Cor.in cõs.40.col.4.vol.4.ex quo sequitur quòd nulla sententia requiritur.

31 Primò Declara,vt istud intelligatur de sñia condẽnatoria,non de sententia declaratoria, quæ in hoc casu est necessaria,vt per Ias.in d.l.si qs maior,col.antepen. in fi.Rui.io cons.85.num.6.uol.4.

¶Contrarium,quòd declaratoria sententia non requiratur,tenet Roi.cons.181.col.3.uol.1.

32 Secundò Declara, & intellige respectu infamiæ, & actionis carentiæ,non autem quoad pœnam conuẽtionalem,vel restitutionem datorum,quia istæ duæ vltimæ pęnæ non committuntur ipso iure. ita declarat Bal.in d.l.si quis maior, & Pau.de Cast.& Alex.circa fi. & Ias.col.antepen.& fi.Alex.in consi.92.col.2.uol.1. Parpal. in l. si quis maior, in 24.notab.post Salycet.ibi.

33 Tertiò Declara, quia requiritur declaratio uolũtatis illius,cui contractus non est seruatus:quæ uoluntas satis est vt colligatẽ ex facto,etsi nõ verbis expressis. Rip.in 7.& in 8.resp.in 3.lib.

34 XII.Amplia,vt oẽs istæ pœnæ copulatiuè, & nõ alternatiuè concurrant.ita declarat Sal.in d.l.si quia maior,col.fi.& Ias.col.6.& in cons.9.col.3.& seq.& in 2. resp.ad motiua Vicarii.& Cy.in 1.opp.Iac.But.& in sũmario illius l.& Ant.de Alex.in d.l.si quis maior.

35 XIII.Amplia non modo si contractus a principio fuerit iuratus, sed etiam si ex post facto iuretur super contractu facto.Fulgo.in consil.157.per Ias.in d.l.si quis maior.col.4.

36 XIV.Amplia,etiam si sit facta pacto nudo conuentio,& postea sit interpositum iuramentum. Guid.Pap. in cons.31.Nicel.in concord.203.

37 XV.Amplia,vt in hoc casu non admittatur pęnitentia.Guid.Pap.in cons.31.

38 XXVI.Amplia,ẽt si contractus aliqua de cã,vel rõne non valuisset,vt per Guid.Pap.cons.32.circa fi.

¶Contrarium tenet idem Guido Papæ in consil. 63.num.3.

39 XVII.Amplia,ẽt si contractus habeat aliam prouisionem in fauorem illius cui est contrauentum, quia ianõ propterea prohibetur vti beneficio d.l.si quis maior.Rip.in 8.resp.io 3.lib.

40 XVIII.Amplia,vt ẽt ex capite ingratitudinis possit fieri donationis reuocatio propter in obseruantiam cõuentorum.Rip.in l.fi.col.29.C.de reuoc.dona.

41 XIX.Amplia, etiàm si emphyteota iurauit soluere singulis annis, quia cadit à contractu etiam ante triennium.Alex.in cõs.126.uol.1.Rip.in c.2.col.5.de res. Bertr.in cons.294.col.fi.uol.3.

42 XX.Amplia, vt istud ius reuocandi iã data propter inobseruantiam, transeat ad hæredes,fm magis* communem opi.Doct.in d.l.si qois maior.

¶Contrarium tenet Rip.l.fi.col.75.C.de reuo.don.

43 XXI.Amplia, vt etiam in contractu censuali iurato inducatur caducitas ob nou solutionem.Caslad.in decis.2.in tit.de iureiur.

44 XXII.Amplia, etiam si sit directa clausula,quod ẽt pęna commissa,vel soluta,contractus firmus maneat, quia nihilominus ista prouisio non proficit non obseruanti.Goza.in cons.31.col.1.

45 XXIII.Amplia,vt ẽt emphyteota, qui mentitus est in cõtractu alienationis,cui dominus consensit,priuetur omni iure suo.Goza.io cons.46.col.2.

46 XXIV.Amplia,etiã si is, cui est contrauentum, instet pro obserua ntia conuentionis.Corn.in cons.179. vol.2.& cons.40.col.pe.uol.5.nec obstat,vol.4. Aim. in cons.151.nu.8.

47 XXV. Amplia, etiam si post primam inobseruantiã altera pars inobseruando deficeret pro parte sua.Gra. in cons.66.nu.20.uol.1.

48 XXVI.Amplia,vt ẽt de iure canonico & in terris ecclesiæ ,pcedat pęna istius l.Gra.in cõs.93.col.7.uol.1.

49 XXVII.Amplia,siue iurm̃ sit de futuro,siue de pręterito.Rui.cons.141.col.2.& col.pe.uol.1.

50 XXVIII. Amplia, nam venicos contra transactionem,tenetur primò accepta restituere, antequã audiatur super infringenda transactione, l. si diuersa. & ibi Ias.in 1.not.C.de transa.

51 ¶Contrarium, vt non sit necessarium ꝙ præcedat oblatio rei acceptæ,licẽt agi possit ad rem recuperandam,voluit ibi Curt.sen.& Curt.iun.in ptin.post Ant. de Alex.qui dicit ita * communiter teneri.

52 XXIX.Amplia,vt dispositio,l.si quis maior,procedat ẽt in curia mercatorũ,vt voluit Ias.in cons.82.col. 2.vers.& pro hoc apparet,vol.1. idem tenet Curt.iun. in l.si quis maior,col.fi.

¶Contrarium tenet Parpal. in d.l. si quis maior,in 23.notab.

53 Primò Limita,vt dispositio l.si quis maior,procedat tantummodò stante dolo, & nõ aliter:ita declarat Bal.in l.nec q.cquã,§.proficisci,col.2.ff.de off. ,pcon.& leg. Alex.in l.fi.in fi.ff.q satisd.cog. & in cons.92.col. fi.uol.2.Lancelot.Dec.in d.l.si quis maior. Dec.in cons.452.col.1.Cassad.decis.2.in tit.de iureiu. Fel.in c.1. col.pe.de iureiu.Ias.in cons.84.col.4.vol.1.& in cons.118.col.fi.vol.1. Bertr.in cons.143.col.pen. vol.1. Cur.iun.in l.si quis maior.nu.18.Affl.super const.fol. 330.col.3.Guid.Papæ cons.31.nu.24.& in sing.620. Curt.sen.in d.l.si quis maior, col.1.& ibi Iac.nu.56. & Claud.col.fi.vbi dicit * communem istam opi.

54 Et pro hac parte facit, quia periurium requirit dolum,tradit Ias.in l.qui iurasse,in prin. ff.de iureiu.& in cons.118.col.fi.uol.1. Grat.cons.50. colum.fi.vol.1. Gram.cons.ciuili.58.

¶Contrariam partem, ꝙ non requiratur dolus,tenet Ias.in l.si quis maior,col.1.& in l.qui iurasse, col. 2.ff.de iureiu.& in l.in actionibus,col.5.ff.in lit.iur.& in consi.179.col.1.vol.2.Io.Fab.in d.l.1. dum loquitẽ de eo,qui non soluit iussu iudicis, & sentit Dec.in authen.qui rem,col.2.C.de sacros.eccl.

55 Concorda has duas opin.vt prima procedat quantũ ad incurrendas pœnas,& ad hoc requiratur dolus:secus autem quoad periurium. ita notabiliter declarat Grat.cons.25.nu.22.vol.1.

56 Secundò Limita, quando creditor esset absens, quia tunc dato ꝙ debitor non deponeret, vel offerret, satis esset excusatus, ut non incurreret pœnas d.l.si

quis maior.ex quo non erat cui solneretur. Alex.in d. consi.92.col.5.vol.1.

57 Tertiò Limita & intellige,quando actor contrauenerit,secus si reus, qui non incidit in dispositionem d.l.si quis maior, quoad pœnas in ea contentas, ita declarat Alex.cons.49.col.6.vol.4.

¶Contrarium tenet gl.in d.l.si quis maior, in verb. cōsecutus.dicens idē esse in actore,quod in reo,& ècōtrà:& idem dicit Rui.cons.172.col.1.vol.4.

58 Qvartò Limita,qñ iurm prestitū est validū,secus si non valeat,vt declarat Alex.in d.cōs.45.col.6.uol.4.

59 Qvintò Limita, q̧ dispositio d.l.si quis maior.nō habeat locum in feudis.ita declarat Curt. in trac.feu.in 4.par.in pen.char.vers.restat tamen,in fi.

60 Sextò Limita,,quia dispositio d.l.non hēt locū in minore iurāte.ita est tex.l.si quis maior,& not.Pau.de Cast.& Ias.col.1. Cor.in cons.40. col.pen.vol.4. Bal. in d.l.si quis maior,col.1.in fi.& seq.post Bar. ibi col. 1.in prin.& ibi Ang.& Pau.de Cast.& Sal.col.2.Alex. in cons.222.col.1.uol.2.qui declarat.

¶Contrarium tenet Barbat.in d.l.si quis maior,& Guid.Pap.in cons.21.

61 Septimò Limita in contractu, quē quis nō faceret ex libera volunrate,sed ex necessitate,quia tunc non haberet locum dispositio l.si qs maior,C.de trans.vt dicie Bar.ibi,col.1.& in l.qui fidē,col.1.ff.de transac.& in l. prędia,ad fi.ff.de act.emp.Imo.in l.si insulam,in 9.col. in 6.fall.ff.de verb.obli.idem uoluit Ang.in d.l.si quis maior,in prin.& Pau.de Cast.& Sal.col.1. Hipp.in l.1. §.præterea,col.4.ff.de quæst.

62 Sublimita,nam hoc procedit vbi per statutū, uel ob aliam necessitatem quis compellitur ad iurandum, & compromittendum, vel contrahendū:aliàs si ad contrahendum tantum compelletur iurans, tunc iurando & contraueniendo incideret in pœnas illius l. ita ponunt ibi Raph.Fulg.Pau.de Cast.& Alex.

¶Contrarium voluit Ias.in d.l.si quis maior, col.4. Tenendo primam opin.communem

63 Limita,si ex cōi consuetudine in omnibus contractibus apponatur iurm, quia tunc compulsus ad contrahendum,censetur compulsus ad iurandum.ita declarat Alex.in d.l.si quis maior,col.1.C.de trans.

64 Declara,quia dēt constare de necessitate,aliàs pręsumit̄ cōtractus factus uoluntariè, vt per Ias.in cons.12. col.2.vol.1.Fel.in c.si.col.fi.de re iud.& etiā per Dec. in c.cum M.Ferrariensis,nu.34.de const.

65 Octavò Limita,quia non p̱pea is dr̄ contrauenisse iuratæ conuentioni,quia alteri,qui contrauenit,auxilium præstat.Ias.in d.l.si quis maior,col.5. qui allegat Cuma.in quodam cons.quod non reperio.

66 Nonò Limita,nisi iurans cessauerit implere conuēta impeditus facto iudicis, quia tunc non incurrit pœnas legis,si quis maior. ita declarat Ias. in d. l. si quis maior, colum.5.licèt ibi Ioan.Fab. contrarium teneat, quem ipse ibi improbat.

67 Decimò Limita,quia per cōtrauētionē cōtractus iurati quis amittit dñium rerū ex contractu q̄sitarum, non tñ amittit dñium rerū,quę licèt in contractu deductæ sint, non tñ acquisitæ sunt ipsi contrauenienti ex illo contractu.Ias.in cons.117.col.2.vol.1.

68 XI.Limita si quis cōtrauenerit p̱p̱ Principis iussionem.ita voluit Guid.Pap. in cons.31.& in sing.120.

69 XII.Limita,quia qui venit contra transactionē, vel alium contractū,& succubuit,pōt redire ad contractū. Fel.in c.capitulum, col.13.de resc.ver.confirmatur.& ponūt Bar.Pau.Alex.Ias. & cōiter alii in l. qui Romę, §.si Seia.in 1.not.ff.de ver.obl.sed dubito,si ista limitatio procedat in contractu iurato,iux.l.si quis maior.

70 XIII.Limita, vt non habeat locū in maiore ex l.fictione per impetrationem veniæ ætatis. ita Io.Petruc. in d.l.si quis maior,& ibi Lancellot.Dec.

71 XIIII.Limita in eo,qui iurasset soluere vsuras in certo termino,quia per contrauentionem in non soluendo vsuras non incidit in pęnas l. si quis maior,vt p̱ Fely.in c.testimonium,col.7.de test.

72 XV.Limita in contractu metu facto,vel aliàs simulato.gl.consue.Turo.fol.117.col.1.

73 XVI.Limita,quia in dubio facienda est interpretatio,vt non sit locus dispositioni l. si quis maior, Grat. cons.121.col.3.uol.2.

74 XVII.Limita & declara,nam dispositio l.si quis maior, cum principaliter tendat ad pœnæ impositionem dicitur dura, & odiosa. Curt.iun. post Cuma.in d.l.si quis maior,nu.7.& nu.12.vbi etiam Cagno.nu.21.& nu.27.dicit hanc esse communem * opi.Corn.in cons. 246.nu.5.uol.3.

De verborum obligationibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Stipulari alteri nemo potest.

1 Alteri stipulari nemo pōt,l.stipulatio ista, §.alteri,ff.de verb.obli.l.quo tutela,§.fi.ff. de reg.iu.§.si quis aliū,§.alteri, inst.de inu. stip.& l.vt inter absentes, C.de inut.stipu. l.qui res,C.de don.l.1.C.per quas perso.l. certi condictio,§. quoniam,ff.si cert.pet.

2 Primò Amplia,vt nec fiscus,vel respublica p̱ personam sibi subditā possit acquirerere per stipulationē. Bar.p̱ illū tex.in l.1.in fi.prin.ff.de iur.fis.& sequit̄ ibi Ang.Bar.in l.si ita stipulatus,§.Chrysogonus,col.1.ff. de verb.obl.& ibi Imo.col.1.in fi.& ibi ēt Ang.col.1. Alex.col.3.& seq.Pau.de Cast.in §.alteri. Bar.in l.arbiter certo die,ff.de arb.Ias.in d.§.alteri,in 1.col.in 1.amplia.& Ias.i l.stipulatio ista,§.si stipuler,col.6.de verb. obl.Cor.in cons.220.col.pen. vol. 2. & dicit ita fuisse consultum per Bened.Caprā.Fel.in c.at si clerici,col.6. in fi.& seq.de iud.

¶Contrarium in ciuitate tenebat Raph.Cum.in d.§. Chrysogonus,dicens q̧ per ciuē ciuitati,& patriæ suę quæri poterat per stipulationē,& eius opi.posse tolerari dicit Pau.de Cast.ibi,sed eā reprehendit Alex.ibi.

4 Amplia primam cōem opin. quia ēt officialis fisci non potest fisco stipulari,secundum Bal.in l.1.col.pe. C.per quas perso.

5 Secvndò Amplia,vt nec vasallus dño suo stipulari possit.ita cōcludit Bar.in d.§.Chrysogonus,col.1.& ibi Imo.col.1.& Ang.col.1. qui ēt dicit q̧ Rex nō pōt acquirere p̱ stipulationē subditi sui,& sequit̄ ibi Alex. col.3.& sequit̄ Bal.in l.certi condictio, §.quoniā,col. 2.ff.si cert.pet.Pau.de Cast.in d.§.alteri,col.2.

6 Tertiò Amplia,vt nec libertus patrono suo stipulari possit,de hoc est tex.in l.si ita stipulatus, §.Chrysogonus,ff.de verb.oblig.& ex illo tex.not.ibi Bar.col.1. & Imo.col.1.Alex.col.3. Bar.in l.arbiter certa die,ff. de arb.Ias.in d.§.alteri,in 1.col.in 4.amplia.& ibi Pau. de Cast.col.2.Bar.in l.quod dicit, in vlt.col.ff.de ver. oblig.& Ias.in §.alteri,col.4.Bal.in l. certi cōdictio,§. quoniam,ff.si cert.pet.per Ias.in §.si nummos,col.7.in d.l.certi condictio.

7 Qvar-

7 QVARTÒ Amplia, vt matri ex filii stipulatione actio non quæratur, l. debitor. in fi. ad Treb. & ibi gl. ponit ibi Bart. in summario, & ibi Ang. & Imo. in summario. & not. Pau. de Cast. & Alex. ibi. Sal. in l. pater, C. de pact. conuent. Pau. de Cast. in l. Caius, in fi. ff. sol. mat. Bal. in l. executorem, col. 4. C. de exec. rei iud. Sal. in l. 2. C. de contrahen. & commit. stip.

Sicuti è conuerso ex stipulatione matris non quæritur filio. Bar. in l. quod dicitur, in vlt. col. ff. de verb. obl. & in l. pactum, C. de pact. conuen. & ibi Bal. & Salyc. Bar. in l. pater, C. de pact. conuen. & ibi Sal. Pau. de Castr. in l. Caius, in fi. ff. sol. ma. & ibi Alex. in 3. no. & Ias. in §. alteri, col. 1. in 2. amplia. & voluerunt Imo. & Ale. in l. debitor, in §. fi. ff. ad Treb. & Ias. in §. alteri, col. 4. Pau. de Cast. in l. quodcunq;, §. sicuti, ff. de verb. oblig. Sal. in l. 2. C. de contrahen. stip. Bal. in l. certi condict. §. si nummos, col. 2. ff. si cert. pet. Bar. in §. si stipuler, circa fi. Ias. in l. certi condictio, §. quoniam, col. 1. ff. si certum petatur.

8 QVINTÒ Amplia, vt nec consanguinei possint stipulari pro cousanguineo. gl. est in l. fideiussoris, in verbo, neq; enim, ff. de pact. & ibi Ange. not. & Ias. in l. & hæredi, §. in his, ff. de pact. & in § alteri. col. 1. in 3. ampliat. Bar. in l. quod dicitur, in fi. ff. de verb. oblig. Bal. in l. executorem, col. 4. C. de execue. rei iud. Imo. in l. Caius, col. fi. ff. sol. mat. & ibi Pau. de Castr. col. fi. Christo. Porc. in §. alteri, col. 2. de inut. stip.

9 SEXTÒ Amplia, vt vicini probi, & honesti non possint vicino stipulari. Abb. in c. pastoralis, §. 1. in fi. de off. ord. & ponit Ias. in d. §. alteri, in 1. col. in 4. ampliat.

10 ¶ Contrarium in casu illius tex. in c. pastoralis, §. 1. quod possint vicini honestæ personæ stipulari, tenuit ibi Host. & post eum Io. And. dum exemplificat illũ text. publicis & honestis personis, id est, vicinis honestis, & sequitur ibi Imo. col. fi.

11 SEPTIMÒ Amplia, vt interesse affectionis non consideretur ad hoc vt amicus amico stipulari possit. Bar. in l. fideiussor, ff. de pact. & ibi Bald. & Pau. de Cast. in l. hæredi, §. in iis, ff. de pact. Bar. in l. vnica, in 6. col. C. de sent. quæ pro eo quod interest. Ias. in §. alteri. col. 4. & in l. si vn', §. 1. ff. de pac. Ias. in l. 1. col. 2. ff. de i li. iur.

¶ Contrarium voluit gl. in l. si vnus, §. 1. in gl. in verbo, videmus, ff. de pact. & ibi Ang. & Pau. de Cast. Ias. in cõs. 41. col. pen. in fi. vol. 3. Cassan. in cõsuet. fol. 149. col. 4. sed vt considerat ibi Alex. interesse, de quo ibi p gl. & Doct. esse interesse, pecuniarium, quia fideiussor erat habiturus regressus contra principalem, vt ibi per eum.

¶ Tenendo primam opin. magis communem

12 Limita eam non procedere in contractu bonę fidei, in quo subiecta esset stipulatio. ita videtur tenere Bald. nouel. in trac. dot. in 4. q. quartæ partis principalis. Ias. in cons. 41. col. pen. uol. 3. & in §. ut his, & in l. hæredi, col. 2. ff. de pact.

13 OCTAVÒ Amplia, vt etiã interesse obligationis ad antidora, & remunerationis, non sit sufficiens, vt quis possit alteri stipulari, gl. in l. si tibi, §. si pactus, in verbo, proderit, circa med. ff. de pact. & ibi Bal. in lect. antiqua. & Ang. eod. tit. & ibi Ias. in 4. not. in 2. col. idem Ias. in l. hæredi, §. in his, col. 2. ff. de pact. & in d. §. alteri, col. 4. Inst. de inut. stip.

Et facit quod dictum est in 3. ampl. de liberto, qui non potest patrono stipulari.

14 NONÒ Amplia, vt aduocatus non possit clientulo suo stipulari. Bal. ĩ l. vniuersos, C. de Decu. lib. 10. & ponit Ias. ĩ l. stipulatio ista, §. si stipuler, col. 6. ff. de ver. obl.

15 X. Amplia in arbitr b, qui non potest stipulari his, q. in eum compromiserunt. Spe. in tit. de arb. §. fi. versi. sed quid si stipulatus. Abb. & Imo. in c. dilecti, de arbit. Io. Fab. in §. si alsi, col. 2. inst. de inut. stip. Anto. de Butr. & Abb. in procem. decretal. col. 7. quia non acquirit sine cessione.

¶ Contrariũ voluerunt gl. in d. c. dilecti. Azo. in summa de arb. vers. quid si arbiter, col. 2. Spe. in tit. de arbit. col. 35. in §. fi. Ang. in l. 4. §. item si in facto. vers. idem iuris, ff. de verb. oblig. Io. & Accur. in l. litigatores, in §. quod ait, ff. de arb. Rom. in cons. 86. in fi.

16 Concorda ex mente Imol. in d. c. dilecti, dici, quod aut ĩ stipulatione facta ab arbitro deducit pęna, ad hoc vt laudo pereat, & valet stipulatio, & acquiritur actio ipsi arbitro, tñ tenetur illam cedere. Aut aliud in stipulationem deducitur, & tunc stipulatio non valet.

Tenendo tñ primã cõem opi. quod stipulatio nõ valeat

17 Limita illã procedere de iure ciuili, secus de iure canonico, fm quod in hoc casu stipulatio ualet, ut declarat Abb. in d. c. dilecti, de arbitr.

18 XI. Amplia, vt non possit administrator communitatis stipulari pro particularibus: ita declarat Corn. in cõ si. 72. col. 2. vol. 4.

19 XII. Amplia, vt ẽt naturalis obligatio nõ oriatur qñ verba obligatiua, & executiua conferuntur in tertium. Ang. in §. si stipuler, col. 1. & seq. & ibi Imo. col. 2. Ale. col. 1. Pau. de Cas. in §. alteri, col. 1. vbi ẽt Raph. & Pau. de Cast. in l. 1. C. per quas pers. col. 2. Bal. in l. certi condict. §. qm, ff. si cer. pet. Ang. in l. qui Romæ, §. Chrysogonus, ff. de verb. obl. Christoph. de Castel. & Ang. in l. 1. ff. de pact. Ang. in l. stipulatio ista. cons. 211. col. 2. & seq. vol. 3. Abb. in procem. Decr. col. 8. & ibi Fel. col. 7. Ias. in l. certi condict. §. si nũmos, col. pe. ff. si cer. pet.

20 XIII. Amplia, vt in hoc casu qñ verba & obligatiua, & executiua sunt collata in tertium, quia non valet stipulatio, ẽtsi intersit stipulantis. Ang. in l. 1. ff. de stipul. seruor. & ibi Imo. Pau. de Cast. in §. alteri, col. 2. Alex. in §. si stipuler, col. 1. & illud uoluit gl. in d. §. si stipuler, in gl. in verbo, fieri. & idem uoluit gl. in l. 3. C. de inut. stipul. in verbo, sua intersit. & ibi Bal. & Sal. istud colligitur ex verbis Bar. in §. si stipuler, in 1. oppos. & tenet Bal. ibi, in gl. 1.

¶ Contrarium voluit gl. in l. quæcunque gerimus, in gl. 1. ff. de act. & oblig.

21 Limitat tamen Raph. in §. si stipuler. quando verba obligatiua & executiua in pacto essent relata ad tertiũ, & interesset paciscentis.

¶ Contrarium illam reprobando tenet ibidem Alex.

22 PRIMÒ Limita principalem conclus. non habere locum in feudis, in quib. potest frater fratri stipulari, fm Bal. & Sal. in l. fi. C. res inter alios acta, & fuit originale dictum Odofr. in summa sua soper feud. in tit. qui pos. succed. in feud. Bal. in c. 1. si uasal. feud. priuet. col. pen. & fina. & istam opi. sentit Pau. de Cast. in cons. 154. incip. quòd istud feudũ. refert & sequitur Alex. in consil. 30. col. 1. uol. 3. Aluar. in c. 1. in prin. in fi. col. de fratribus de nouo benefi. inuestit. & istam partẽ dicit cõem Curt. iun. in tract. feud. in 2. parte, in 43. colum. versi. 2. cadit necessaria dubitatio. Iacob. in tracta. feudor. in verbo, nobiles, colum. 1. Alexand. in consil. 92. colum. 2. uolum. 6. Caccialup. in cap. 1. de feud. cog. in 30. differentia. Curt. iunior in consilio 55. colum. 1. Lofred. in consilio 38. colum. 1. Paris. in consil. 6. in fi. volum. 2.

¶ Contrarium videtur tenere Barto. in l. si mihi, & tibi, colum. 2. ff. de verbor. oblig. Ias. in §. alteri, colum. 2. in 3. limita. Curt. iun. in tracta. feudor. in 2. parte, in 43. colum. versi. in tanta Doctorum contrarietate ego sum etc. Præpos. in c. 1. de fratribus de nou. benef. inuesti in prin.

Tenendo primam commonem opin.

23 Sublimita illam procedere io feudo, secus in emphyteosi, io qua frater fratri noo põt stipulari, vt per Curt. iun. in d. cons. 5. col. 1. & seq. Ias. in l. quod dicitur, nu. 41. ff. de verb. oblig.

¶Contrarium in hoc tenet Spec. in tit. de loc. §. nunc aliqua, uers. 167. & 169. Alex. in l. ea facto, §. si quis rogatus, col. 9. de verb. oblig.

24 Sed dubitatur quid in aliis agnatis, an illis possit fieri stipulatio valida per agnatũ in materia feudali, & ex dictis Odofr. in sum. in loco præalleg. colligiẽ, q stipulatio facta aliis agnatis, non valeat: & idem voluit Ale. in consi. 10. col. 1. uol. 3. Curt. sen. in cõs. 50. col. 8. ver. 3. confirmatur. Aluar. in c. 1. in fi. prin. de fratribus de uo u. benef. inuest. Iacob. in tract. feud. in verbo nobiles, col. 1.

¶Contrarium colligiẽ ex dictis Bal. in cons. 401. in ci. casus talis asseritur: Fueruot in rerũ natura, & in cõs. 330. incip. in hoc concordati sunt, vol. 3. & sentit idem Bal. in c. 1. §. itẽ si fuerit in figuratione casus, & no. Alna. ibi, & Præpos. quib. mo. feu. amit. & isti præsupponũt q ẽt extraneus quilibet possit stipulari in materia feudorum. idẽ per istas auctoritates ponit Curt. sen. in cons. 50. col. 41. ver. 6. respondemus. allegant ẽt vnum

25 dictum Dyn. vbi ea confessione recepta per vnum cõsortem feudi, potest iuuari ẽt alius consors, prout consuluit Dyn. in cons. 15. Bal. in l. 1. col. fi. C. quando licet ab empt. Io. And. in addi. Spe. in tit. de confes. §. nũc videndum, vers. quid si confiteor. Ang. in l. certum, §. si quis absenti, ff. de cõfes. Alex. in l. stipulatio ista, §. si stipuler, col. fi. ff. de verb. oblig.

26 Concorda has cõtrarias opi. vt p Curt. in d. cõs. 50. ver. 6. respondemus, nã aut sumus in feudo recepto ab inferiore, & tunc alter alteri stipulari non possit, secus in feudo recepto à supremo principe, vt ibi per eum.

27 SECVNDÒ Limita in patre, qui potest stipulari filiis suis. tex. est in l. quodcunq; §. 1. ff. de verb. obl. l. qđ dicitur, eo. tit. vbi limitatio ẽt ponit. Corn. in cõs. 1. col. 1. vol. 1. Pet. de Anch. in c. quanquam, de vsur. in 6. col. 7. Bal. in l. certi condictio, §. quoniam, col. 2. ff. si cert. pet. Bal. in §. si stipuler, in 1. Iall. Ang. in §. si insulam, in fi. Imo. in d. §. si stipuler, col. pe. Alex. in l. quodcunq; in prin. ff. de verb. obli. Guid. Pap. in sing. 450. vbi etiã limitat. & io sing. 523. Paris. consi. 76. col. 2. vol. 3. Pau. de Ca. in §. alteri, col. 2. & Ias. in 7. no. in d. §. alteri. Pau. de Cast. in l. qui procurator, in fi. ff. de procur. Sal. in l. 1. col. fi. C. per quas perso.

28 PRIMÒ Amplia hanc limit. vt ẽt filio emancipato pater stipulari posit, ita tenet Bar. in l. q dicitur, col. fi. ff. de verb. obl. & Pet. Imo. Pau. de Cast. & Alexan. in l. quodcunq; §. sicut, ff. de verb. obl. Saly. in l. si genero, post gl. ibi, & Bal. C. de iur. dot. & idem Sal. in l. pater, C. de pact. conuen. Imo. in l. debitor, §. fi. ff. ad Trebel. Pau. de Cast. in l. quod dicit, col. fi. ff. de verb. obl. Imo. in l. quod dicitur, col. 1. & ibi Alex. col. 2. Sal. in l. 2. C. de contrahen. stipul. Imol. in l. Caius, col. fi. ff. sol. matr. Alex. in consi. 136. uol. 5.

¶Contrariam autem opi. tenet Ias. in d. l. quodcunque, §. sicut, ff. de verb. obl. & Io. Fab. in §. ei verò, col. 1. inst. de inut. stip. Bal. in l. certi condictio, §. si nummos, col. 2. ff. si cert. pet.

29 SECVNDÒ Amplia, idẽ esse in omni ascẽdente per lineam paternam, vt declarat Pau. de Cast. in l. quodcũque, §. sicut, ff. de verb. oblig.

30 TERTIÒ Amplia etiam in filio monacho, vt pater ei stipulari possit. ita Bar. in l. qood dicitur, col. fi. ff. de verb. obl. & Imo. ibi, col. 4.

31 QVARTÒ Amplia, nã pater stipulari põt etiam liberis postea natis, vel cõceptis post mortem stipulaotis, vt est tex. & ibi gl. in l. si quis operas, ff. de oper. liber. in l. Paulus, §. Paulus, ff. de bon. lib. Bar. in d. l. qđ dr̃, col. fi. ff. de verb. obl. Io. Fab. in §. ei vero, col. fi. inst. de inut. stip. Guid Pap. ĩ cõs. 60. Maria. iun. cõs. 76. nu. 6. vol. 1.

¶Contrarium sentit Ang. ibi col. fi. in d. l. quod dr̃.

32 QVINTÒ Amplia ẽt filio adoptioo existente in potestate alterius, pater põt stipulari, l. vt iuri iurãdi, §. fi. ff. de ope. lib. ĩ fi. Imo. in l. q dicit, col. 4. ff. de verb. obl.

33 SEXTÒ Amplia id pcedere ẽt quoad directã actionẽ, q̃ quæritur patri, licet ipse pater filio sit stipulatus. gl. in §. alteri, in verbo, supradictũ est, inst. de inut. stip. Imo. in l. qđ dr̃, col. 1. ff. de verb. oblig. & Pau. de Cast. col. 1. & ibi Ale. col. 1. Bal. in l. 1. col. 3. io fi. C. per quas pers. Et istud q directæ actiones transeãt in patrẽ p filiũ, ponit Bar. in l. cũ filio, col. 3. ff. de leg. 1. & ibi Imo. col. 4. io fi. & Alex. col. 6. tenent eandem opi.

¶Contrarium tenet Ang. in d. l. quod dr̃, & in d. l. cũ filio, vbi vult q tm̃ vtilis, & oon directa patri quærat, allegans ita tenere Iac. de Aren. in d. l. quod dicitur.

34 PRIMÒ Sublimita vt istud non procedat io natura lib. liberia, quib. pater non potest stipulari. Bar. in l. ex facto, §. si quis rogatus, ff. ad Treb. Ang. in l. quod dicitur, circa fi. ff. de verb. obl. & ibi Imo. col. 3. in fi.

35 SECVNDÒ Sublimita in socero, qui licèt sit loco parentis, l. quia parentis, ff. sol. mat. tñ genero suo stipulari non potest. Corn. in cons. 2. col. 1. vol. 1.

36 TERTIÒ Sublimita, vt istud procedat tantũmodo quoad ea, quæ sunt iuris deducta in stipulatiooem, in quib. pater stipulando filio, vr̃ sibi stipulari, d. l. quod dicitur. gl. in l. dominus, ff. de verb. obl.

37 Et idem in omnibus his, quæ patri acquiruntur, vt perinde sit ac si pater sibi stipulatus esset, d. l. quod dr̃, ff. de verb. oblig. & ibi communiter per scribentes.

38 Secus aũt in his, quæ patri non quæruntur, nã tunc stipulatio valet in fauorem ipsius filii, & non patris, vt declarat Bar. in d. l. quod dicitur, col. 2. ff. de verb. obli.

39 Infertur ex prædictis, q in castrensib. quæ in totum filio quæruntur, vel in aduẽtitiis, quæ illi tm̃ ad proprietatem, vel in dote, quã sibi filiafa. in patris potestate cõstituta q̃rere põt, stipulatio facta filio pdest ipsi filio, in castrensib. in totũ, io aduentitiis, quoad proprietatẽ, & in totum quoad dotẽ. Bart. in d. l. qđ dr̃, col. 1. & 2. Ang. col. 2. Pau. de Cast. col. 2. Imo. col. 1. & 3. & Ale. col. 1. & seq. Pau. de Cast. in §. alteri, col. 2. & hoc uoluit gl. & Dy. in l. dñs, ff. de verb. obl. & in l. 2. C. de contrahẽ. & commi. stip. & ibi Sal. & Bal. & gl. in §. ei verò. inst. de inut. stip. & ibi Io. Fab. col. 2. & fi. idẽ voluit gl. in d. l. quod dr̃. ∫m q eã declarat Bar. ibi, col. 1. & Pau. de Cast. col. 2. & Alex. col. 3. Sal. io l. 2. C. de contrah. sti. licèt Ang. ibi col. 1. & ibi Imo. col. 1. dicant q gl. in d. l. quod dr̃. voluit contrarium, ut etiam quo ad filium stipulatio sit inutilis, & io hoc malè loquũtur, quia gl. hoc non uoluit, sed potios contrarium tenuit.

40 Amplia, ut idem sit è conuerso, nam si filius stipulatur, ualet stipulatio in fauorem filii, quando patri non quæritur, ut tenuit gl. in l. quodcunque, ff. de uerb. obl. Bar. in l. dominus seruo, ff. de uerb. oblig. Bart. & Sal. in l. 2. C. de contrahen. stip.

Declara prædicta & intellige ∫m Ang. in d. l. quod dr̃, col. 2. nisi constaret q pater uoluerit tm̃ sibi & nõ filio quæri: tunc enim nec patri iure repugnante, nec filio repugnante eius uoluntate, quæri posset.

41 QVARTÒ Sublimita, nisi pater filio stipuletur, ut extraneo. Ange. io d. l. quod dicitur, col. 2. & ibi Imol. & Alex. col. 3.

42 Hinc infertur, ut si filio p p benemerita facta sit stipulatio, q̃a uideẽ facta ut extraneo, nõ ualet stipulatio

ad filii

ad filii fauorem.ita teneat gl.in l.si tibi,§.si pactus,ff.de pact.& ibi Bar.& Ang.& ibi Pau.de Cast.in §.si paciscar.in quo legit §. si pactus,& ibi Alex.col.2.Sal.in l.2.C.de contrahen.stip.

¶Contrarium* voluit Pau.de Cas.in l.quod dicitur.circa fi.ff.de verb.obl.& ibi Raph.& Imo.col.5.Fulg.In l.si tibi,§.si pactus,& ibi Ias.col.2.ff.de pact.quos reprobat Alexan.in l.quod dicitur,col.3.& seq.& in §.si pactus,col.2.& Io.Fab.in §.ei verò, col.2.institu.de inutili stipul.

¶Tenendo primam opin.magis * communem

43 Limita illam procedere,qñ benemerita sunt collata à filio in patrem, secus si à filio in illũ qui prominit.ita declarat Bar. io d.l.quod dr̄, col.1.& Imo.col.2.Alex.col.2.Pau.de Cast.in d.§.paciscar.Sal.in l.2.C.de contrah.& cõmit.stip.licèt cõtrarium velit Ang.& malè,in l.quod dicitur,col.1.vt per Alex.ibi,col.2.

44 QVINTÒ Sublimita,& declara istam conclu.quod pater stipulando filio sibi quærat,nõ procedere qñ pater stipulando filio stipularetur factum explicandũ ab ipso filio, vel explicãdũ ab alio, qđ personæ cohæreat,quia tunc nõ quæreret patri, sed quoad eũ inutilis esset stipulatio,vt est tex.in d.l.quod dicitur, & declarat ibi gl.& Bar.col.1.in fi.& Ang.col.1.Guid.Pap.in singu.450.licèt contrarium voluerit Raph.quem reprebendit Alex.in d.l.quod dicitur,col.5.& seq.

45 PRIMÒ Declara,nisi patris interlit filio præstari qđ conuentum fuerat, quia tunc valeret stipulatio quoad patrem, prout ẽt quoad quẽlibet extraneum valet, qñ continet eius interesse,vt declarat Imo.in d l.quod dr̄,col.2.& Pau. de Cast.col.1.& Alex.col.5.ff.de verbo.obligatio.

46 SECVNDÒ Declara,vt hoc procedat, qñ constat ꝙ
pater volebat sibi quærere, & non alteri.Bar.in d.l.qđ
47 dr̄,col.2.& ibi Imo.col.2.secus si cõstaret ꝙ volebat
ẽt filio quæri.vel sumus in dubio, quia tunc stipulatio
licèt esset inutilis quoad patrem, esset tamen vtilis quo
ad filium,vt not.Bar.in d.l.quod dicitur, col.2.post Ia
co.de Aren.ibi,& Ang.col.1.

¶Contrarium,vt in casu illius l.quod dr̄, non q̃ratur actio,tenuerũt Imo.ibi,col.2.Pau.de Cast.col.1.Alex.col.6.Io.Fab.in §.ei vero, col.2.inst.de inut.stip.

48 Et propterea sicuti pater filio põt stipulari,ita è cõtra filius patri stipulari potest,l.qđ dr̄,ff.de verb.oblig.& in l.stipulatio ista,§.alteri,ff.de verb.oblig.

49 PRIMÒ Amplia hoc vltimum ẽt si sit filius emancipatus.Imo.in l.debitor,in fi.ff.ad Treb.

¶Contrarium tenet ibi Bar.in l.quod dicitur,in fi.ff.de verb.obl.& Bal.in l.executorẽ,col.4.C.de execu.rei iud.Bal.in l.certi condictio,§.si nummos,col.2.ff.si cer.pet.Imo.in l.Caius,col.fi.ff.sol.mat. Ias.in l.quodcunque,in prin.ff.de verb.oblig.

50 SECVNDÒ Amplia, vt ẽt patri existenti in alterius potestate quæratur ex filii stipulatione,intelligendo tamen vt illi quæratur,in cuius pater est potestate,vt habetur in l.si filius,ff.de verb.oblig.& ponit Bart.in d.l.quod dicitur.

51 PRIMÒ Limita,secus esse in filio naturali, qui patri suo naturali quærere non põt ex stipulatione.Bal.in l.executorem,in 4.col.C.de execut.rei iud. Ias.in l.quodcunque,in prin.ff.de verb.oblig.

52 SECVNDÒ Limita,q̃ mater filio stipulari non põt.gl.Bar.Bal.& alii,in l.pactum,C.de pac.conu. Bart.in l.quod dicitur,nu.8.quem ibi omnes sequuntur, ff.de verb.obl.& est communis* opi.de qua attestatur Grat.in consi.25.nu.19.uol.1.

53 TERTIÒ Limita principalem concl. nam valet stipulatio facta alteri, qñ est facta stipulãti nomine alterius,vel ipsi recipienti pro altero, vt ipse eã cedere teneatur illi,cuius nomine est stipulatus.gl.in l.huiusmodi.in gl.1.& ibi Bar.& ibi Ang.& Imo.& Paul.de Castr.& Alex.ff.de verb.obl.gl.in §.alteri, in verbo,supra dictũ est.in vltima par.inst.de inut.stip.& sequitur ibi Io.Fab.& Ang.Are.gl.in l.pen.in verbo,stipulatus, ff.de neg.gest.& ibi not.Bar.& Pau.de Cast.gl.in l.q̃cunq; gerimus,in gl.1.ff.de act.& oblig.& ibi Barr.& gl.in l.in omnibus,in gl.1.ff.de prætor.stip.& ibi Bar.& Ang.& Imo.idem tenet Petr.& Ray.de Forliu.in l.stipulatio ista,§.alteri,ff.de verb.obli.col.1.& ibi Bar.in 2.opp.Imo.col.1.Bal.in gl.1.in d.§.si stipuler,& in l.certi condictio,§.quoniam,col.3.ff.si cert.per.Bal.in proœ.Decr.col.2.Corn.in consi.2.col.2.vol.1.Bar.in §.si stipuler,col.2.uers.sextus modus,& in l.stipulatio ista,§.alteri,ff.de verb.oblig.& ibi Ange.in d.l.stipulatio ista,in §.si insulam, col.fi.in fi.& ibi Imo. col.pen.in §.si stipuler.Bar.in l.fundum,quem, ff.de act.emp.Bald.in l.1.col.fin.C.per quas perso.& Angel.colum.1.& ibi Paul.de Castr.col.2.Curt.sen.in consi.50.col.43.in vers.6.respondemus.circa finem.Pau.de Castr.in l.quòd procurator,ff.de procur.Bald.in l.pactum, C.de pact.conuent.Imo.in c.si cautio.de fide instrum.Alexan.in consi.40.col.fi.uol.5.ubi dicit communem* opin.versi.4.

¶Contrariam aũt opi.tenet Iac.de Aren.in §.alteri, vbi ẽt Ias.col.3.& sentit ẽt contrarium Fel.in c.si cautio,col.9.versic.fallit 11.de fide instrum.

Tenendo primam communem opi.

54 PRIMÒ Declara illam procedere indubitanter quãdo verba obligatiua,& executiua referuntur ad stipulãtem,vt sentit gl.in l.1.ff.de stip.seru.& in l.eum qui,§.Iulianus,el 3.ff.de const.pec.

Amplia,quia Bar.in §.si stipuler,in ver.secũdus modus,tenet sufficere uerba obligatiua referri ad promittentem, executiua ad principalem, idem tenet Pau.de Cast.in l.3.§.sed siquis,ff.de const.pec.Corn.in consi.2.col.2.vol.1.Ruin.in cons.120.col.fi.vol.1.

¶Contrarium,vt in hoc casu requiratur,quòd vtrũque verbum referatur ad promittentem, ponit Angel.in l.stipulatio,§.si insulam,colum.1.ff.de verbo.oblig.& Imo.in §.si stipuler, col.1.in fi. cum sequen.Pau.de Cast.in §.alteri, col.fi.& ponit Alex. vbi dicit* communem istam opin.in cons.13.col.4 in fi.uol.1.Paul.de Cas.in l.si ita stipulatus,§.Chrysogonus,col.2.ff.de verbor.oblig.

Et hoc pendet ab his, quæ dicentur in limitatione de procuratore.

55 SECVNDÒ Declara vt cõpetat actio vtilis ex cessione,non autem directa, ut ponit Alex.in consil.13.col.5.uol.1.& in cons.18.col.5.vol.4.

56 QVARTÒ Limita principaliter, nã valet stipulatio facta alteri,qñ verba promissiua sunt relata ad stipulãtẽ executiua in alterũ,si nõ stipulãtis intersit.gl.in l.stipulatio ista,§.si stipuler,ff.de verb.obl.in verbo,fieri.& ibi Bar.in §.si stipuler,in ver.secundus modus,& in §.alteri,in 1.oppos.Cyn.in l.pacto successorum,C.de pact.Pau.de Cast.in cõs.171.col.fi.vol.2.Ang.col.fi.in §.si insulam.Imo.in §.si stipuler,col.3.Pau.de Cast.in §.alteri,col.fi.Alex.in §.si stipuler, col.1.& Ias.col.3.Corn.in cons.2.col.2.vol.1.Ias.in l.1.col.pen.ff.de pact.Ang.Aret.in §.sed & si quis alii.Inst.de inut.stip.& Io.Fab.in §.si quis alii, col.1.& ibi Ias.in addn.ad Christ.Porc.Inst.de inut.stip.col.2.ubi plus subdit qđ isto casu etiam si non interesset, valeret stipulatio, tamen id non audet firmare. Facit glos.in l.quæcunque, ff.de action.& obligation.quæ declarat quòd directa acquiratur stipulanti.Corn.in consilio 220.

col.pen.vol.2. Sal.in l.3.C.de inut.stipula.

57 Secus aũt si non interest. Bart.ibi in §. si stipuler,& Ang.in §.si Insulã,in fi. Pau.de Cast.in §.alteri,in fi.gl. in §.alteri,in 1.casu.inst.de inut.stip.

58 Primò Amplia, vt ẽt sufficiat istud interesse superuenire ex postfacto. Bar.in d.§.alteri, in 2.col.per tex. in l.si verò non remunerandi,§.si.ff.mand.& istud* cõiter teneri dicit Corn.in cons.2.uol.1.col.2. idẽ tenent Imo.col.1.in d.§.alteri,& ibi Rom.Guil.Bar.Alb.Bal. Ang.Sal.Pau.de Cast.Alex.& Mart. Laud.in l.1.ff.de pact.vbi etiam Ias.col.3.& seq.Cyn.& Saly.in l.pacto successorũ,C.de pact.Bal.in l.1.col.1. C.per quas perso.& in l.certi condict.§.quoniam,ff.si cer.pet. Imo.in l.existimo,ff.de verb.oblig.

¶Contrarium tenent Raph.Cum.& Raph.Fulg.in d.§.alteri,q̃ fuit opi.Christoph.de Caste.in l.si ita stipulatus fuero te sisti,§.possũ,ff.de verb.obl.Card.in c.accedens,in vlt.col.de p̃b. Alex.in cons.18.col.5.uol.4. Aret.in §.alteri,col.1.Inst.de inut.stip.qui declarat.

59 Secundò Amplia, vt sufficiat interesse esse in potentia,ẽt si tunc non sit in actu,vt no. Ias.in d.§.alteri, per illum tex.in 3.not.ff.de verb.oblig.

60 Primò Sublimita & intellige, qñ verba obligatiua sunt expresse relata ad stipulantem,secus si essent impersonaliter prolata,& executiua in tertium.ita Bar.in §.si stipuler,per tex.in l.si ita stipulatus, §.Chrysogonus,ff.de verb.oblig.vbi etiam Ange.idem tenet etiam Bar.in 2.opposit.

¶Contrarium tñ tenẽt Raph. Imo.Pau.de Castr.& Alc.in d.§.Chrysogonus, col.6.& Imo.Rom.Ale.col. 3.& Ias.in d.§.si stipuler,col.2.& ista est cõis* opi.

61 Secundò Sublimita ex mente Pau.de Castr.in l.ꝙ procurator ex re.nu.3.ff.de procu. qñ quis tanquã procurator stipularetur, conferendo verba obligatiua ad suam personã:executiua aũt ad dominum,vt valeat stipulatio,ẽt quòd non intersit,vel si is non sit procurator stipulatio fiat nomine ipsius,& sequatur postmodum ratificatio,vt ibi per eum.

62 Primò Infertur ex ista 4.limit.ꝙ contutor,qui cessit administrationẽ contutori, potest stipulari a contutore rem pupilli saluã fore,vt est tex.in l.stipulatio ista, §.si stipuler,ff.de verb.obl.& in §.sed & si quis,inst.de inut.stip.& in §.1.inst.de satis.tut.

63 Secundò Infertur,nam si quis stipulatur id alteri fieri,vel dari,ad quod ipse erat obligatus, valet stipulatio.Bal.in d.§.si stipuler,col.1.& in l.liber homo.§.fi. ff.de verb.obli.& idem est,si dominus procuratori suo stipuletur,d.§.si stipuler,& not.ibi Bal.col.1.Ias.col.2. & gl.in §.si quis alii.Inst.de inut.stip.in gl.magna,quę ponit omnes istos casus.Ang. Aret.in §. sed & si quis alii.instit.de inut.stipul.& Christ. Porc.in §.alteri,col. 2.eod.tit.

64 Tertiò Infertur,ꝙ reus principalis fideiussori potest stipulari,l.si vnus,§.quòd si cum reo,ff.de pact.

65 Quartò Infertur, vt ipse creditor ex stipulatione facta ad vtilitatẽ debitoris sui agere possit,qñ sua interest,vt est tex.in l.si ita stipulatus fuero, §.possũ, & ibi Bar.ff.de verb.obl.Ias.in §.si stipuler,col.2.eo.tit.

Quintò Limita,quia quoad naturalẽ obligationẽ valet stipulatio facta alteri, ẽt ꝙ stipulantis non intersit,qñ verba obligatiua sunt in ipsum stipulantem collata,ut not.gl.in §.alteri,in verbo, nihil interest, & ibi Bar.col.2.Ang.in §.si insulam,col.1.Imo.in §.si stipuler,col.2.Alexan.col.2.& Ias.col.6.& seq. idem tenet Bar.in l.si quis pro eo,ff.de fideius.in 4.col. ver.6.dixi. Bar.in l.cum l.col.1.in fi.ff.de fideius.& ibi Ang.col. 2.Bar.in l.si non sortem,in prin.ff.de cond.indeb. Ange. in l. 1. ff.de pact.Alex.in consi.66.col.pen.vol.6. Corn.in consi.2.col.2.uol.1.& in cons.211.col.2.uolum.3.Aret.instit.de inuti.stipul.in §.alteri, col.2.Pau. de Cast.in l.1.col.2.C.per quas pers.& Saly.col.fin.& ista est communis* opin. licèt Pau.de Cast.contrariũ teneat in d.§.alteri,col.1.& allegat Angel.contrarium tenere.Alex.ẽt ibi allegat plures contrarium ibi tenentes,prout facit etiam Ias.col.6.sed Ang.non contradicit,quia loquitur quando verba obligatiua,& executi-

66 ua conferuntur in tertium,quo casu nulla oritur obligatio stipulanti, vt dictum est in ampliationibus, sed quando verba obligatiua referuntur ad stipulantem,licèt executiua in alterum, quòd oriatur naturalis obligatio.hoc expressè firmat Ang.colum.2.in §.alteri,& ita distinguit ipse in l.1.colum. fin. ff.de pact. & in §.si insulam,col.1.in l.stipulatio.ff.de verbor.obligatio. Ias.in l.certi condictio.§.si nummos,colum.penult.ff. si certum peta.Fely.in procem.Decret.in ver.Gregorius,col.6.

Et ita ẽt credo voluisse alios,qui tenent ꝙ in casu §. alteri.nulla obligatio ẽt naturalis oriatur, nam hoc debet intelligi,vt proximè dictum est.& sic opiniones reducuntur ad concordiam.

67 Sextò Limita, nam de iure canonico valet stipulatio facta alteri,quia cum ius canonicum attendat naturalem obligationẽ tñ,c.1.de pac.& ex stipulatione facta alteri oriat naturalis obligatio,iuxta præcedentem limit.certè attento iure canonico stipulatio alteri facta valere dẽt.gl.in c.quoties cordis, 1.q.7. Imo.in §.si stipuler,col.2.& dicit ibi Imo.cum illa gl. transire Doc.* cõiter,& idem dicit in §.alteri,col.3.Ang.in l.1.ff.de pact.Ant.de But.in c.si cautio,de fid.instr.Abb.in c.dilecti,de arb.& ista opi.cõiter approbatur, vt per Ang. Aret.in §.alteri,col.1.inst.de inut.stip. Abb.in c.constitutus,col.fi.de procur. Pet.de Auch.in clem.1.in fi. prin.de vsur. Guid.Papæ,q.317.Paris.in cons.12.col. 3.vol.2. ubi dicit maximè hoc procedere stante iuramento.

¶Contrarium tamen,ꝙ ẽt de iure canonico stipulatio alteri facta efficaciter nõ valeat,tenet Rom.& Ang. in §.alteri,col.1.& Imo.col.2.& seq.Alex.col.2.& Ias. col.3.Abb.in c.si cautio,col.4.de fid.instr.& col.seq. Ro.in cons.441.col.fi.Domi. Ant.de But.& Felyn.in procem.Decre.in ver.Gregorius,col.6.Ro.in l.pe.ff.si quis caut.& in auth.similiter, in 5. speciali piæ causæ inter contractus,C.ad l.Fal.Fel.in c.si cautio.col.7.de fid.instr.Corn.in cõs.211.col.2.& seq.uol.3.& in cõs.220.col.pe.uol.2.Io.Fab.in §.si alii, col.3.instit.de inut.stip.Ant.& Abb.in procem. Decr. col.8.& Abb. in c.fi.col.5.de confes.

Tenendo istam vltimam opin.

68 Declara,nã licèt nõ sit efficax stipulatio facta alteri ẽt de iure canonico,vt agi possit actione ordinaria,põt tñ agi uia denũciationis euangelicæ in foro conscientiæ,vt declarat Imo.in §.alteri, col.3. Corn.in cons.2. col.2.vol.1.Ale.§.alteri,col.2.Ant.de But.in c.si cautio,in 10.col.& ibi Abb.col.4.& Fel.col.7.de fi.instr. Bar.in extraua.ad repr.in verbo, denunciationẽ,col.2. Cor.in cons.220.col.pe.uol.2.Fel.in c.1.col.4.de pac. & per eundẽ Fel.qui declarat in procem. Decr.col.7.

¶Contrarium sentit Bar.in d.extrauag. in verbo, p denunciationẽ,in 1.col.in fi. ubi vult ꝙ non hẽat locũ denunciatio,nisi vbi quis prosequitur proprium interesse,et idem uoluit Imo.in §.alteri,col.3.

69 Septimò Limita,stante iure, cuius virtute validat stipulatio facta alteri,ita vr tenere gl.in d.c.quoties cordis, 1.q.7.Bar.in l.si q̃s pro eo,col.4.in fi.in 6.membr. ff.de fideius. Ant.de Butr.et Imo.in c. cum contingat, col.22.de iureiu.Io.Fab.in §.si quis alii,col.3.insti.de inut.

inut.stip. Ant.de Butr.& ibi Abb.in 8.col in procem. Decre.& ibi Fel.in verbo,Gregorius,col.6.gl.cõsuet. Neap.fol.38.in gl.in verbo, præterquã.Bertr.in consl. 95.col.4.vol.2.& cons.75 .vol.3. & in cons.89.col.1. eo.vol.3. Bal.in auth.sacramẽta pub.col.fi. C.si aduer. vend.& in l.pactum,in 9.q. C.de col.in rubr.C.res inter ali.act.col.2. Pet.de Anch.ĩ cle.1. de vsur.& in cle. 1.de iureiu.Rom.in §.si stipuler, col.pe.in l.stipulatio, ff.de verb.obl.Ale.in §.alteri,col.2.in fi. & seq.& in cõ si.185.col.fi.uol.5.Chris.Pore.in §.alteri, col.1.inst. de inut.stip.Paris.in cons.12.col.3.uol.2.Grat.in consi.12.nu.9.vol.1.vbi dicit eõem.Rui.cõs.49.col.fi.vol. 1.& 108.col.pen.uol.5.Ias.in §.alteri,col.3.Ale.in §. si stipuler, col.fi.& ibi Ias.col.7.& fi.Alex.in cons.66. col.pe.uol.6 & in cõs.222.col.6.uol.2.Hipp.in prac. §.2.col.9.Soc.in reg. 107.in 1.fall. Paris.in cons. 82. in prin.vol.1.Maria.iu.in cons.118.col.3.uol.2.Rui.in cons.180.nu.13.uol.1.

70 Ratio est,quia propter iuramentum queritur actio sine cessione,vt dicit Rom.in cons.76.col.1. Rui.consi.132.col.fi.uol.5.

71 Amplia,vt hoc procedat etiã in iure ciuili.Imo.in c. cum contingat,de iureiu.Rui.in cons.144.col.fi.uolu. 5.& cons.180.nu.13.uol.1.

¶Contrarium,vt hoc non habeat locum de iure ciuili uoluit Alex.post alios,in d.§.alteri, & Rui.in consi. 132.in fi.vol.5.

Contra hanc 7.limitationem tenuit Corn.in cons. 211.col.2.& seq.vol.3.Sal.& Ias.qui dicit Vltramontanos ita communiter tenere,in auth.sacramenta pub. col.19.C.si aduer.vend.

72 Octavò Limita,in fauorem piæ causæ,cuius ratione valet stipulatio alteri facta.Bal.in l.illud,in 1.col.in fi.C.de sacrosl.eccl.& ibi Pau.de Cast.in fi.verb.Fel.in procem.Decret.in verbo,Gregorius,col.7.refert,& sequitur Ang.Aret.in §.cum aũt,col.2.Inst.de act.Fely. in c.si cautio,col.7.de fide instr. Cor.in cons.220.col. pe.uol.2.& in cons.211.col.2.uol.3.Alex.in l.stipulatio ista,§.fi.col.1.ff.de verb.obl.Ias.ĩ §.alteri,col.3.Cor. in cõs.139.col.fi.uol.3.& Ias.in apost.ad Christ.Porc; in §.alteri.Insti.de inut.stip.col.1.in 1.& 5.addit.Rip. in 11.respon.in 3.lib.col.5.

¶Contrariũ voluit gl.in l.illud,in ver.alia eá, C.de sacrosl.eccl.& Ang.& Imo.in d.l.stipulatio, §.fi.Spec. & ibi Io.And.in tit.de arb.§.sequitur,col.17.versi. sed pone compromissum,& in tit.de loca.§.nunc aliqua, vers.74.& hoc vr̃ voluisse Bal.in l.certi condictio, § si nummos,ff.si cert.pet.vbi dicit esse speciale in ecclesia Roma.idem sentit gl.in l.eum,qui,§.sed quis,ff.de cõsti.pec.dum dicit speciale esse,vt prælatus ecclesiæ suæ possit stipulari.& idem uoluerunt Ioo.& Io.And.in c. cum pridem, de pac. vbi uoluerunt ecclesiæ quæri uel Papæ stipulanti, vel prælato seu alio agente nomine ecclesiæ,& ecclesia ratificante, & ibi Imo.col.fi.Ruio. qui hanc dicit communem opi.in cons.13.nu.10.vol. 4.& in cons.37.nu.14.eo.col.

73 Nonò Limita fauore dotis,cuius fauore inductum est,vt valeat stipulatio facta alteri,l.Caius, ff.sol.matr. ponit Bal.nouel.in trac.dot.in 6.par.prin.in 22.priuil. & seq.Ias.in §.alteri,col.1.in fi.& seq.in 2.limit.& voluit gl.in d.l.Caius,in verbo,sed permittendum est, & ibi Bar.in 3.no.& Imo.in prin.& ibi Pau.de Cast.col. fi. Ang.in l.pactũ,C.de pact.conuen.Alex.in §.si stipuler,col.4.& Ias.ibi col.8. istud vr̃ tenere Bar.in consi. 223.incip.factum sic se habet.Alex. in consi.4.col.5. uol.2.Pau.de Cas.in l.debitor,§.fin.ff.ad Treb.& in l. quodcunq; §.sicuti, ff.de verb.oblig.Alex.in cons.13. col.4.uol.1.Pau.de Castr.in l.Publia,in princip.ff.depo.Alex.in consi.18.col.4.uol.4. vbi ẽt limitat.Calca. in consil.13.colum.3.gloss.consuetu.Neapo.folio 38. in verbo, præterquam.Bertrand.in cons.218.colum. fi.uolum.2.

74 Amplia hoc locum habere ẽt in promittente dotẽ causa pietatis, & amore Dei, vt tradit Fely.in procem. Decret.in verbo,Gregorius,col.7.

75 ¶Contrarium circa hanc limit. sentit Bar.in §.si stipuler,col.fi.dum ponit aliam rõnem ad tex.in l.Caius, ff.solut.matrim.vltra fauorem dotis, in 8.fall.& idem facit Bal.in l.si genero,C.de iur.dot.& in l. certi condict.§.si nummos,col.4.ff.si cert.pet.Imo.in §.si stipuler,in finalib.uerbis,& per Io.Fab.in §.si alii, col.3.de inut.stip.qui etiam ponit aliam rationẽ ad tex. in l.Caius,& sentit gl.in §.si quis alii,in gl.mag.Inst.de inut. stipul.Pet.de Anch.in c.quamquam,colum.7.de vsur. in sexto.

76 X.Limita fauore liberalitatis,cuius fauore ualet stipulatio alteri facta, vt est tex.& ibi not.gl.in l.quoties, C.de don.quæ sub mõ, & ibi Bal. & Sal.Pau.de Cast. in l.debitor,§.fi.ff.ad Treb.Bal.in l.certi condictio,§.si nummos,col.2.in fi.ff.si cert.pet.gl.consue.Neap.fol. 38.in verbo,præterquãm.

¶Contrarium,q̃ imò ẽt fauore liberalitatis nõ valeat stipulatio alteri facta nisi quando fit super re donata per donãtem in fauorem tertii,secus si super alia re, est tex.in l.cum res,C.de donat.

77 Et propterea Bar.in §.si stipuler,in 9.fal.dicit q̃ in l.quoties.ideo ualet stipulatio facta alteri,quia interponitur super re donãta, licẽt illa res non duret sua,& eo casu tãtũ speciale fauore liberalitatis ualet donatio, idẽ ponit Bar.in d.l.quoties & ibi Ang.Ias.in §.si stipuler,col.fi.Pau.de Cast.in §.alteri, col.fi.Imo. in §.si stipuler,col.fi.Aret.in cons.74.col.1.vbi ampliat.Bar. in consi.71.Bal.Sal.& Pau.de Cast.in l.Publ.ff.depos. in prin.Guido Pap.q.517.

78 XI.Limita, stante consuetudine, vt ex stipulatione alteri per alterum facta quærat obligatio efficax,ita per illum tex.in l.certi condictio,§.si nummos,ff.si cer.pet. no.ibi Roma.& Alex.in vlt.not. & ibi etiam Ias.in vlt. not.Bal.in repe.l.de quibus,col.13.ff.de legib. Ias.in §.alteri,col.1.in 1.limit.

79 XII.Limita stante statuto in loco,q̃ alteri per alterum quæratur ex stipulatione,ita tenet Bal.in c.quę in ecclesiarum,col.pen.de const. Ias.in §.alteri,in 1.col. in 1.limit.& in l.certi condictio,§.si nummos, in vlti. not.ff.si cert.pet.Curt.sen.in cons.50.col.46. Alex.in consi.27.uol.3.

80 XIII.Limita, nã sacerdos põt alteri stipulari. Guil. & Bar.in l.1.§.huius studii,col.fi ff.de inst. & iur.& ibi Ang.Pau.de Cast.& Ias.col.1. Inn.et Abb. col.2.in c. fi.de sepul.Ant.de But.in procem.Decr.col.pe.Inn.in c.ex studiis,in prin.de conuer.cõiug.et ibi Host.col.1.Bal. in l.rõnes,in fi.C.de prob.Abb.in procem.Decr.col.7. Spe.in tit.de instr.edit.§.nũc aliqua,col.9.uer. item pone cum quidã fęnerator,et ibi Io.And.in add.Io.And. in c. pastoralis,§.1.de off.ord.et ibi Imola,col.fi.

81 Primò Declara et intellige istam limit.vt sacerdos possit stipulari tantummõ in concernentibus officiũ suum:Bar.in d.§.huius studii,col.fi.et ibi Ang.et Pau. de Cast.et Ias.Ant.et Abb.in procem.Decretal.col.7. Spe.in tit.de instr.edi.§.nunc vero aliquã,col.9.ver.itẽ pone cũ quidã fœnerator,et ibi Io. And.et ita declarat Abb.in d.c.pastoralis,§.1.de off.ord. Io.Fab.in §.si quis alii,col.2.Inst.de inut.stip.Gram.cons.ciui.29. col.fi.

82 Secundò Declara prædictam limitationem quando sacerdos stipularetur pro ecclesia,aliàs secus:ita declarat Azo in sũm.de sacrosl.eccl.in 1.col.uer.3.dicitur,

Inn.Host.& Abb.in c.dudũ,col.fi.de conuers.coniug. & facit tex.in c.fi.qui cleri.vel mona.

83 Et licèt Bar.in §.huius studii, exemplificet quando sacerdos à confitente stipularetur restitutionẽ rei ablatæ.& idem tenet Bal.in d.l.rationes,in fi.C.de proba. & Abb.in c.si.col.3.de sepult.

¶Contrarium in hoc tamen exemplo tenet Ias.in d. §.huius studii,col.2. & Curt.iun.in apost. ad Pau. de Cast.in d.§.huius studii.

84 Tertiò Declara præcedentem limit.procedere in parochiano,siue curato,& nõ in alio sacerdote. Abb. in c.dudum,col.fi.de conuer.coniug.

¶ Contra istam declarationem tenet Ias. in dicto §.huius studii,& apostil.ad Abb. in d.c.si. de conuers. coniugat.

85 XIIII.Limita in iudice, qui potest alteri stipulari, gl.in §.si quis alii.in gl.in verbo,nihil agit.Insti.de inuti.stip.Bar.in §.si stipuler.in 3.fal.Spe.in tit.de 1.& 2. decret.§.iã de effectu,ver.sed cui prestabitur.Abb.in c. pastoralis,§.1.circa fi.de offi.or.Bal.in l.1.col.pe.uer. sed quid de iudice,C.per quas perso.Imo.in l.1.§.si qs ita,col.fi.ff.de verb.obl.Ro.in l.stipulatio ista,§.si stipuler,ff.de verb.obl.Bal.in l.non aliter, col.1.circa fi. ff.de adopt. vbi extẽdit ad omnem publicum officialẽ. Bal.in l.certi condictio,§.qm̃,col.1.in fi.ff.si cert.pet. & in l.postquã liti,col.pen.C.de pact.Imo.in c.1.in fi. de eo,qui mit.in pos.Ias.in §.si stipuler,col.6. Bal.in l. certi cõdict.§.si nũmos,col.2.ff.si cer.pet.Imo.in c.cũ pridem,& ibi Anch.col.fi.de pact.Bal.in l.1.§.exigere, ff.de magistr.cõuenien.gl.in §.ex his,in verbo,renunciant.in auth.de hær.quæ ab intest.& ibi Iac.de Belnis. col.fi.Abb.in procem.Decr.col.7.gl.in auth.mat.& auiæ,in uerbo,Velleiani,& ibi Bar.col.1.& Bal.ibi col. fin.& ibi Sal.col.1.Anch.in c.quamquam,in 6.not.de usu.in 6.Ang.Arct.ĩ §.alteri,in 1.col.Inst.de inut.stip. gl.pragm.sanct.fol.179.col.2. Tiraq. de constit.in 3. par.nu.62.in 30.limit.

86 Amplia istam limit. ut iudex etiam incõpetens possit alteri stipulari,si sumus in his, quæ sunt uoluntariæ iurisdictionis.Bal.iu l.1.col.pen.uers. sed quid de iudice,C.per quas perso.Ang.in l.emancipati,ff.de adopt. Ias.iu §.si stipuler,col.6.

87 Primò Sublimita & declara istam limit. procedere in concernentib.officium ipsius iũdicis,& non in aliis.Bal.in l.non aliter,in 1.col.in fi.ff.de adopt.& in l. certi condictio,§.qm̃,col.1.in fi.ff.si cert.pet.Anto.de Bnt.in procem.Decret.col.13.& in c.cum a nobis, in 4.col.de test.& in c.dudũ, col.3.de conuer.cõiug.Bal. in c.1.circa fi.de eo,q mit.in poss.caus.rei ser. Io.Fab. in §.si quis alii,col.2.inst.de inut.stip.Ias.in §.si stipuler,col.6.Bal.in d.l.1.§.exigere,ff.de magistr.conuen. Ang.in l.a.ff.rem pupil.saluã fore.Ang.Are.in §.serui autem,col.1.inst. de iure perso.& in §.alteri, col.1. inst.de inut.stipul.

88 Secundò Sublimita, nisi pars sit præsens,q͂a parte p̃sente nõ poterit iudex pro altero stipulari, sed dẽt ipsa pars pro se stipulari.ita tenet Io.Fab.in d.§.si quis alii,col.2.inst.de inutil.stip.

89 Tertiò Sublimita,dũmodo iudex hoc agat,vt parti officium prestet.Per.de Anch.in c.1.de reoun.Alex. in apost.ad l.4.ff.rem rat.hab.

90 Quartò Sublimita, quando iudex tanquam publica persona recipiat pro parte absente,aliàs nõ acquirit.Rui.in cons.164.nu.13.vol.5.

91 XV.Limita principa.concl. nã maritus potest vxori stipulari,s̃m Alex.in cons.28.col.fi.vol.6.quia, vt ipse dicit,maritus dr̃ vxoris procurator,& procurator potest principali stipulari,vt dicitur infrà in 20.limit.

¶Contrarium sentit idem Alex. in l. ex facto, §.si quis rogatus,col.9.ff.ad Treb.oam ex verbis suis colligitur quòd non est differentia inter stipulationem factam pro vxore,& pro extraneo.

92 XVI.Limita,nam non solũ iudex põt alteri stipulari,vt supra dictum est in 14.limit.sed ẽt alius officialis curiæ,vt puta executor,vt no.gl.io §.quia verò,in verbo,senatus,in princ.& ibi Bar.in auth. vt sine prohib. & gl.in verbo,cautionem.in Auth.de execut.& de his, qui conuen.& ibi Bar.& Iac.de Beluis.& gl.in auth.libellum,in verbo,& in negociis, C.de lit.contest.& ibi Bart.Bal.& Sal.& gl.in §.ad excludendas,in verbo,& aliis.in Auth.de litig.& ibi Bar.gl.in auth.generaliter, C.de epis.& cler.in verbo,officii.& ibi Bar.& Sal.col. 1.gl.in §.si quis alii,in gl.mag.Inst.de inutil.stip.Bar. in §.si stipuler,in 3.fall.Pet.de Ancb.in c.quamquam, in 7.col.de vsu.in 6.Aret.in §.cum autem,col.3.Inst. de adopt.Bal.in l.2.in fi.C.vt in pos.leg.Floria.in l.Caius,in 1.not.ff.de vsur.

93 Sublimita hoc & declara in pertinentibus ad officium ipsius officialis,non in aliis, vt per Bald.in auth. libellum,& ibi Sal.C.de lit.contest.& in boc casu tran-
94 sit utilis sine cessione, vt per Bart.in l.si quis vxori,§. si fugitiuum,ff.de furt.Ang.Aret.in §.serui autem,Insti.de iur.perso.

95 XVII.Limita iu notario,qui põt alteri stipulari,l.1. §.exigere,ff.de mag.conue.l.non aliter,ff.de adop.l.4. ff.rem rat.hab.Inn.in c.dudũ,de cõuer.coniu.Bar.in l. stipulatio ista,§.si stipuler.ĩ 3.fal.de verb.obl.Dy.Bal. in d.§.exigere,in l.1.ff.de mag.cõue.gl.in §.si alii.Inst. de inut.stip.in gl.in verbo,nihil agit.gl.in l.4.in verbo, tabulariũ,ff.rem pup.sal.so.& in l.non aliter,in verbo, seruo publico,ff.de adop.gl.in §.quia verò.in verbo,senatus,& ibi Bar.in auth.ut sine prohi.Spe.in tit.de 1. & 2.decre.§.iã de effectu,col.9.uer.sed cui præstabit. Guid.Pap.decis.49.& 317.Dec.in cons.58. col.2.& & cons.607.Soc.qui hanc dicit cõem opi.in cõsi.25. in fi.vol.1.Pet.de Ancb.in c.q̃q̃,col.7.de vsu.in 6.Bal. in l.postq̃ liti,col.pen.C.de pac.& in l.2.in fi. C.vt in pos.leg.Corn.in cons.139.col.fi.in fi.uol.3. Bal.in l. certi condictin,§.qm̃,col.2.ff.si cert.pet.Bertr.in cons. 12.& in cons.89.col.1.vol.3. & cons.302. col.2.ubi dicit cõem opi.vol.3.Grat.in cons.12.nu.8.vol.1.Venafr.in cons.126.nu.5.Paris.qui hãc dicit cõem opi.in cõs.88.nu.89.& se.uol.3.Affl.sup const. fol.150.col. 3.Maria.iun.cons.118.col.3.uol.2. Tiraq.de constit. in 3.par.nu.23.io 30.limit.vbi hanc dicit cõem opin.

96 Primò Amplia, ẽt si impersonaliter stipuletur, & non dicat,mihi notario tanquam publicæ personæ stipulanti.decis.Neap.73.in non.

97 Secundò Amplia, vt ex stipulatione notarii ẽt sine cessione acquiratur utilis in prætoriis stipulationibus siue iudicialib.vt no.Bal.ĩ l.1.§.exigere, ff.de mag. conu.& in l.4.ff.rem pupill.sal.fore. Inn.in c.dudum, de conuer.coniug.Guill.de Cun.in d.§.exigere,Io.Andr.in c.quãquã,in uerbo,mandato, de usu.in 6.Bal.in l.non aliter,ff.de adop.Pau.de Cast.iu l.2.ff.rẽ pup.sal. fore.Bar.in l.nec.n.§.eorũ,ff.de adopt.Bal.in l.Caius, ff.de vsu.Bar.in l.in causæ,ff.de proc.Gra.qui dicit cõmunem * opi.in cons.12.nu.8.uol.1.

¶Contrarium tenent multi, quos recitat Tiraq.de const.in 3.par.io 30.limit.nu.17.& pluri.seq.quos ibi videas.

Primò Limita primam cõem * opi. non habere locum in absentib exteris & nõ subiectis illi domino,qui eundemmet notarium creauit.ita declarat Afflic.super const.in tit.de ser.& sal.nu.41.fol.150.

Secundò Limita,vt notarius absenti non aquirat

dire-

directam, sed tñ utilem actionem, nisi in infante. Bart. in l. nõ quasi, ff. rem pupil. salu. for. Bal. in l. si quis emãcipatũ, C. de dona. sequitur Affli. in loco supra citato.

Limita etiam quatuor aliis modis congestis per eũdem Affl. in loco proximè alleg.

98 Sed maxima est dubitatio, an vtilis per notarium acquiratur sine cessione in extraiudicialib. vt in contractib. & Ion. in c. dudum, de conuer. coniug. tenet in extraiudicialib. non acquiri vtilẽ absque cessione, & idẽ tenet Guil. de Cun. in §. si quis alii, inst. de inut. stipu. Io. And. in gl. in verbo, mãdato, in c. quãquã, de vsu. in 6. Guid. de Suza. & Cy. in l. non aliter, ff. de adopt. & ibi Ang. Bal. in l. 1. C. per quas perso. Bar. in l. in omnibus, ff. de præt. stip. Ang. Aret. in §. serui autem, inst. de iur. perso. col. 1. & isto casu q̃ nõ possit stipulari sine iudicis iussu, tenet gl. in d. §. si quis alii, inst. de inut. stipu.

¶ Contrarium, vt in extraiudicialib. quæratur vtilis sine cessione per notariũ, voluit gl. in l. 4. ff. rem pupi. sal. fore. in verbo, per tabularium, gl. in §. si quis alii. inst. de inut. stip. gl. in §. si verò aliquis, in ver. exponere, inst. de satisd. Bar. in l. stipulatio ista, §. si stipuler. in 3. sal. ff. de verb. obl. Guil. de Cun. in l. nõ aliter, ff. de adop. Bar. in l. 4. ff. rem pup. sal. fore. & ibi Pau. de Ca. Bar. in l. nec. n. §. eorũ, ff. de adopt. Bal. in l. 1. in fi. ff. de his, qui sunt sui, vel alie. iu. Bal. in l. Caius, ff. de vsur. qui dicit istam opi. seruari de consuetudine. Ant. de But. in proce. Decre. in 5. art. & ibi Abb. col. 7. Imo. in l. hmõi, ff. de leg. 1. Alex. in §. si stipuler. nu. 11. vbi dicit cõem * opi. Bal. in l. certi cõdictio. §. si nummos, col. 2. ff. si cer. pet. Ro. in cõs. 76. in prin. Ias. in d. §. si stipuler. col. 5. Soc. in cõs. 90. col. pe. vol. 3. Bal. in l. per diuersas, in 14. q. C. mand. Cor. in cõs. 50. col. 3. vol. 1. Dec. in cõs. 226. col. 1. Io. Ant. in cõs. 217 Soc. in l. 1. §. si iusserim, ff. de acq. pos. Imo. in d. §. alteri. & ibi Pau. de Cas. col. 2. Affl. sup cõst. so. 150. aliàs in ti. de fer. & sala. nu. 41. vbi dicit hãc esse magis * cõem opi. P. in. de Cas. in cõs. 195. in 2. vol. col. 13. incip. visis his, Alex. in cõs. 185. col. fi. vol. 6. istã sequit, & dicit cõem, & seruari de cõsue. Bertr. in cons. 154. col. 2. vol. 1. & cõs. 163. col. 2. vol. 2. & ista videtur hodie magis communis opi.

99 Primò Declara istã limitationẽ, vt notarius alteri stipulãdo acquirat vtilem sine cessione, qñ stipulatur aliquid, quod ad suum spectat officium. Ang. in cons. 73. Bal. in l. certi cõdictio, §. qñ, col. 2. ff. si cer. pet. & in l. 1. col. pe. C. per quas per. Ang. Are. in §. serui aũt, inst. de iur. pers. col. 1. Ias. in §. si stipuler, col. 6. & hoc est, quod voluit Bal. in c. 1. col. fi. de fid. inst. & in l. nec ei, §. satisdatio. col. 1. in fi. & seq. ff. de adopt.

100 Secundò Declara, vt per notariũ queratur ex stipulatione sine cessione, postquã subsecuta fuit ratificatio illius, cuius fauore facta est stipulatio, & non ante, ita declarat Pau. de Cast. in cons. 165. in 3. col. in 2. vol. incip. visis his. Bal. in l. nec ei, §. satisdatio, in fi. in 6. q. ff. de adop. Sal. in l. Caius, ff. de vsu. Alex. in d. §. si stipuler. nu. 2. vbi dicit cõem * opi. Soc. in cons. 125. in fi. vol. 1. Paris. cons. 169. nu. 136. vol. 3. Dec. in l. contractus, ff. de reg. iur. & in cons. 226. col. pe. & fi. & in cons. 464. & in cons. 531. & cons. 586. col. fi. Soc. in l. 1. §. si iusserim, ff. de acq. poss. Dec. in l. certi condictio, §. si nummos, col. 2. ff. si cert. petat. & in cons. 661. col. fin. Bertr. in cons. 79. col. fin. vol. 2. Paris. in cons. 77. col. 4. vol. 1. Cassa. in cons. 7. col. 8. Grat. cons. 25. nu. 37. & cons. 67. col. 2. & cõs. 127. col. fin. vol. 1. Maria. iunior in cons. 126. vol. 2. vbi etiam colligitur limitatio alterius opinio. Ruin. cons. 174. col. 3. uol. 1. & cõs. 180. col. 2. & seq. vol. 1. & cons. 121. col. fin. volum. 1. istam dicit cõmunem Cagn. in l. qui in ius, & in l. quo tutela, §. nec paciscendo, in fi. ff. de reg. iur. & in l. si librarius, nu. 64. ff. de reg. iur. Alc. in c. cum contingat, nu. 234. vbi dicit communẽ, de iureiur. Tiraq. de cõst. in 3. part. in 30. limitatio, nu. 10.

¶ Contrarium, q̃ imò per notarium quæratur etiã ante ratificationẽ, ponit Cor. in cons. 50. col. 5. vol. 1. Soc. in cons. 90. col. pen. vol. 3. Guido Pap. q. 49. vbi dicit ita seruari de cõsuetudine, Cor. in cons. 2. col. 2. vol. 4. Paris. in cons. 14. col. antepe. & in cons. 42. col. 2. vol. 1. Bertr. cons. 56. col. 2. in fi. & seq. vol. 1. vbi dicit istã * cõmunem, & de consuetudine seruari: sed ea, quæ ipse allegat, potius respiciunt vt sine cessione per notariũ quęratur actio quàm quòd non requiratur ratificatio. Dec. cons. 263. col. 2. Maria. iun. cõs. 118. col. 1. & seq. uol. 2. Ruin. cons. 119. col. 3. vol. 1. & cons. 126. col. 4. vol. 1. in cons. 172. col. 2. & seq. vol. 1. & cons. 41. col. 2. vol. 5. vbi dicit communem, & in cons. 47. col. 1. vol. 5. & cons. 108. col. 4. vol. 5. vbi dicit communem.

Tenendo primam opinionem magis communem

101 Primò Amplia, vt non possit etiam fieri ratificatio per hæredẽ donatarii in præiudicium hæredis donãtis, vel alterius, in quem res per donantem esset translata, vt no. Pau. de Cast. in cons. 195. col. 3. vol. 2.

102 Secundò Amplia, vt adeo necessaria sit ratificatio, quia ante ratificationẽ posset donans vel cedens donationẽ seu cessionem reuocare. Paul. de Cast. in l. illud, circa finem, C. de sacrosc. eccl. & in cõs. 182. vol. 1. Dec. in l. contractus, nu. 16. ff. de reg. iur. & in cons. 226. nu. 7. Grat. in cons. 25. nu. 37. vol. 1. Alcia. in c. cum contingat, nu. 224. & seq. de iureiur. vbi dicit magis communem * opi. Paris. cons. 77. col. 3. vol. 1. & ante eum voluit Bal. in l. nec ei, §. satisdatio, in fi. ff. de adoptio. Dec. in cons. 464. & cons. 531. in fi. & cons. 586. col. fi. & in l. certi condictio. §. si nummus, col. 2. ff. si cert. pet. & in cons. 661. col. fi. Soc. in l. 1. §. si iusserim, ff. de acq. poss. Beltran. in cons. 79. col. fi. vol. 2. in nouit. Cassa. in cons. 7. col. 8. Grat. in cons. 67. col. 2. & cõsi. 127. col. si. vol. 1. Maria. iun. in cõs. 126. col. 2. & seq. vol. 2. Ruin. cons. 174. col. 3. uer. sed ex alio, uol. 1. Cagnol. qui dicit cõmunem opinionem, in l. quo tutela, §. nec paciscendo, nu. 2. ff. de reg. iur. & in l. si librarius, num. 64. ff. eod. ubi etiam dicit communem. Rui. cons. 121. col. 2. & sequ. volu. 1. Curt. iun. in consi. 55. num. 5. & sequen.

¶ Contrariam aũt opinionem sequuti sunt Bal. in l. cum a socero, circa finem, C. de iur. dot. Rom. in cons. 513. Alex. in consi. 54. vol. 2. Aret. in cons. 64. colu. 4. Corn. in cons. 50. col. 3. vol. 1. & in cons. 129. col. 2. vol. 2. Galiaula in repe. rubr. ff. de verb. obl. col. 42. Dec. in cons. 293. col. 2. Gozad. in cons. 87. nu. 14. & col. fin. vbi dicit communem * opi. Maria. iun. in cons. 118. uol. 2. Io. Anto. Alex. in cons. 117. nu. 8. Ruin. in cõs. 119. col. 4. & cons. 126. num. 10. uol. 1. & cons. 47. vol. 5. Bertran. in cons. 156. nu. 5. vol. 1.

Tenendo primam opinionem magis communem

Limita, vt in hoc casu sufficiat tacita ratificatio. Dec. in cons. 586. col. fi. Gozad. in cons. 42. col. fi. Grat. in cons. 12. vol. 1.

Tenendo illam opinionẽ, q̃ ex stipulatione notarii in extraiudicialib. non requiratur actio sine cessione.

103 Limita, nisi instrumentum esset guarentigiatum, & haberet executionem ex forma statuti, quia tunc confessio recepta per notarium, videt̃ recepta per iudicẽ, & ideo acquirit, ex quo in iudicio alteri quæritur sine cessione, ita declarat Bar. in l. possessio, §. si possessio, ff. de acq. poss. & ibi Ang. & Imola, & Alexand. & Bar. in cons. 71. incipien. Gallus, Bald. in l. non aliter, col. 1. in fi. ff. de adopt. Roma. in cons. 76. col. 1. Aug. Aret. in §. serui autem, colu. 1. & seq. Instit. de iur. person. Pau.

de

de Cast. in §. fin. in l. in causæ, ff. de procu.

104 XVIII. Limita, in syndico ciuitatis, qui potest suæ ciuitati stipulari, Bal. in l. Caius, ff. de vsur. p illũ tex. Alex. in d. §. si stipuler, col. 1. ff. de verb. obl. & ibi gl. in verbo, fieri, gl. in l. 1. ff. de stip. seru. in glo. in fi. & in l. multum, in gl. magna, in fi. C. si quis alteri, vel sibi, Pau. de Cast. in d. §. alteri, col. 2. Ias. in l. si seruum, §. nunc videamus, col. 2. ff. de verb. obl. Bal. in l. certi condictio. §. si nummos, ff. si cert. pet. col. 2. & in §. quoniam, col. 2. gl. in §. si quis alii, inst. de inut. stip. in gl. magna. An autem possint verba & promissiua, & executiua referri ad ciuitatem, dic vt in seq. limit.

105 XIX. Limita in tutore, & curatore, qui respectiuè possint minoribus, & pupillis stipulari, gl. in l. stipulatio ista, §. si stipuler, ff. de verb. obl. in gl. in verbo, fieri, & in l. quoties, in gl. in verbo, nomine suo, ff. de admini. str. tut. & gl. in l. in omnibus, la. 1. in gl. 1. & ibi Bar. ff. de præt. stipu. & in l. multum, in gl. magna, in fi. C. si quis alteri, vel sibi, gl. in l. 2. in gl. 1. C. quand. ex fact. tuto. gl. in l. 1. in gl. 1. in fi. ff. de stipul. seruorum, & ibi Bar. gl. in §. si quis alii, in gl. magna, instit. de inutil. stipul. Bartol. in §. si stipuler, in fal. 2. & Ang. in §. si insulam, in fi.

106 Primò Amplia, vt istud procedat ẽt si verba obligatiua, & executiua referantẽ ad pupillũ gl. in d. §. si stipuler, in gl. in verbo, fieri, & ĩ d. l. quoties, in verbo, nomine suo, ff. de admin. tut. & ibi Bar. in l. in omnibus, la. 1. in gl. 1. ff. de præt. stipu. & ibi Bar. in l. multum, in gl. magna, in fi. C. si quis alteri, vel sibi. Bar. in d. §. si stipuler, col. 1. & sequ. & Imo. col. pen. Pet. de Anch. in cap. quamquã, de vsur. in 6. in 7. col. Paul. de Cast. in l. qđ procurator ex re. ff. de proc. & in §. alteri, col. 2. Cyn. in * l. vt inter, C. de inutil. stip. & ista est cõmunis *opin. ut per Christ. Porc. instit. de inut. stip. §. alteri, col. 2.

¶Contrarium, ꝙ imò verba promissiua debeant referr. ad ipsum tutorem stipulantẽ, tenent Bal. Iac. de Are in, & Raph. in d. §. si stipuler, & ibi Imo. col. 2. Ange. col. 1. in fi. & sequ. in §. insulam, Ang. in l. omnibus, ff. de præt. stipul. & ibi Imo. Nicol. de Mattarel. & post eum Bal. in l. 1. col. pen. C. per quas pers. Alex. in d. §. si stipuler, col. 1. & ibi Ias. col. 2.

107 Secundò Amplia, etiam si finita tutela, is, qui tutor esse desierat, stipulatur ad vtilitatẽ ipsius, cuius tutelam gesserat, l. pen. & ibi gl. C. quando ex fact. tut. not. Bal. in l. 2. C. quando ex fact. tut.

108 Sublimita, vt istud procedat in concernentibus officium & administrationem ipsius tutoris, non in aliis, l. solutam, §. liberam, ff. de pign. act. & ibi gl. & Bar. & voluit Pau. de Cast. in §. alteri, col. 2. Petr. de Anch. in c. quamquam, de vsur. in 6. col. 7.

109 Amplia, quia idem dicendum est in aliis administratoribus, vt not. Io. Fab. in §. si alii, col. 1. Insti. de inutil. stipul.

110 XX. Limita in procuratore, qui stipulã do pro dño, qñ verba promissiua refert ad propriam personam suã & executiua ad dominum, acquirit vtilem, quam dño cedere tenetur, gl. in l. in omnibus, la 1. ff. de præt. stipu. & ibi Ang. & Imola, & Pau. de Cast. in l. generaliter, eod. tit. Ang. in l. si procur. præsentis, & ibi Imola, * & Pau. de Cast. & Alex. ubi dicit istud * communiter teneri. Bal. in l. certi condictio, §. quoniam, col. 2. ff. si cert. pet. Io. Fab. in §. si quis alii, col. 1. Inst. de inutil. stipul. Abb. in procem. decre. col. 7. Alex. in l. possessio, §. & si possessio, ff. de acq. poss. Imo. in d. §. si stipuler, col. 1. & ibi Alex. col. 2. Ang. in l. quod procurator ex re. ff. de procur. & ibi Pau. de Cast.

¶Contrarium, vt in hoc casu non valeat hæc stipulatio, nec quicquã operari possit, ponit gl. in l. 1. ff. de stipul. seruor. in prin. & Ang. sequitur in d. §. si insulam, & Bal. in d. §. si stipuler, vbi Raph. & Roma. Paul. de Ca. in §. alteri, col. 2. Card. & Imol. in c. accedens, col. 5. de præbend. gl. in l. damni, §. fi. in gl. in verbo, actio competit, ff. de damn. infect. Ias. in §. si stipuler, col. 3. * Ro. in cons. 441. & istam sequitur et dicit * magis communem Alex. in cons. 13. col. 4. vol. 1.

Tenendo hanc vltimam opin.

111 Primò Limita, si verba promissiua et executiua referantur ad dñm, nam tunc valet stipulatio ꝭm gl. in d. l. in omnibus, et idem Io. Fab. in §. si quis alii, col. 1.

¶Contrarium est verum et communiter tenetur, vt ibi per Bart. Ang. et Imol. in d. l. in omnibus, et Ange. * Imol. et Alex. qui dicunt gl. illam communiter * reprobari, in l. si procuratori præsentis, ff. de verb. obl. Bald. in l. certi condictio, §. qm̃, col. 2. ff. si cert. pet. gl. in l. 1. ff. de stipul. seruor. et ibi Ang. et Imol. Paul. de Cast. in l. si pecuniam, ff. si cert. pet. et in l. quod procurator ex re. ff. de procu.

112 Secundò Limita, si verba promissiua, et executiua referantur ad procuratorẽ, tunc enim valet stipulatio ꝭm gl. in d. l. si procuratori præsentis, ff. de verbor. obl. Pet. de Bellapert. in §. si insulam, in l. stipulatio ista, ff. de verb. obl. & Alex. in d. l. si procuratori præsentis, vbi plus voluit ꝙ in casu illius l. quæratur actio sine cessione ipsi domino præsenti, et istam etiam opin. ꝙ valeat stipulatio facta per procuratorem, etiam quod verba tam executiua quàm promissiua referantur ad personam procuratoris, voluit Pau. de Cast. in d. §. alteri, col. 2. Alex. in cons. 13. col. 3. uol. 1.

¶Contrarium voluit Bal. et Paul. de Cast. in d. l. si procuratori præsentis, et ibi etiam Ias.

Concorda has contrarias opiniones, vt prima procedat qñ fuisset stipulatus procuratorio nomine, secũda verò si stipuletur nomine proprio, vt per Ang. in l. ꝙ procurator ex re, ff. de procurat. ubi per eum, uel dicas ut ibi per Paul. de Cast. quod non quæritur actio domino sine cessione in casu l. si procuratori præsentis, et in casu d. l. procurator ex re, licèt si verba executiua essent relata ad dominum in casu illarum ll. quæreretur actio sine cessione.

113 Sunt ẽt aliqui casus in quibus procurator dño quærit actionem sine cessione, quorum quatuor ponũtur per Ang. et Imol. in §. si stipuler, col. 1. et per Roma. in cons. 441. col. 1. et seq. Primus si procurator rem domini stipuletur. Secundus si stipuletur ex re domini. Tertius qñ stipulatio est prætoria. Quartus, si sit præsens dominus tempore stipulationis. Tres alios casus ponunt Ang. et Alex. in l. possessio, §. et si possessio, ff. de acqu. poss. et Roma. in cons. 76. Quorum Primus est quando stipulatio esset iudicialis. Secundus quando instrumentum esset guarentigiatum. Tertius est, quem ponit Alex. in d. §. et si possessio, quando procurator esset absens, qui cedere non posset, vt ibi per eum. Aliũ etiam ponit Bar. in d. l. possessio, §. et si possessio, et in l. qui bona §. qui alieno, ff. de damn. infect. quando stipulatio fit super re inseparabili, et quæ personæ cohæret, vt ibi per eum, et sequitur Alex. in d. §. et si possessio, circa fin.

Vide ad istam limit. de procuratore Nicell. in 17. concordia gl. vbi ponit quod procurator sex modis potest stipulando domino acquirere.

114 XXI. Limita in negociorũ gestore, qui põt suo principali stipulari. Bar. in d. §. si stipuler, in 2. col. in 2. casu, et hoc intellige, et declara, ut ibi per Alex. col. 2.

115 XXII. Limita in stipulatione facta per procuratorẽ militis, qui ita acquirit ex stipulatione militi suo principali, prout tutor uel curator pupillo et adulto: et propterea

pterea quæritur militi & q verba obligatiua,& executiua referãtur ad ipsum militem, tex.est in l.si pecuniã, ff.si cert.pet.& ibi Bart.& Bal. & Pau. de Cast. melius quã alius,& Alex.& Ias.& Sal.& Roma.& Bald. in l. certi condictio,§.si nummos,col.2.ff.si cert.pet.Alex. in §.si stipuler,col.1.& ibi etiam Roma.

116 Amplia,quia si procurator militis etiam verba promissiua referat ad suam personam,domino vtilem quęrit actionem sine cessione:ita declarat ibi Pau.de Cast. in d.l.si pecuniam,& ibi Ias.sequitur.

117 XXIII. Limita in stipulationib.pretoriis, in quibus põt quis alteri stipulari, l.ut omnib.ff.de præt.stipul.l. damni,§.fi.ff.de damn.infect.l.in causæ,§ fi.ff. de procur.not.gl.in §.siquis alii,inst.de inut.stipul. & in d.l. damni,§.fi.ff.de dam.infect.& in l in causæ,§.fi.ff. de procur.& ibi Ang.& Pau.de Cast.Bal.in d.l.certi condictio.§.si nummos,ff.si cer.pet.col.2.gl.in l.si procuratori præsentis,de verb.obl.Bar.in §.si stipuler, in 4. fall.Petr.de Ancha.in c.quamquàm, in 7.col.de vsur. in 6.& est * communis opinio, vt per Alex.in l.possessio,§.& si possessio,col.2.ff.de acq.poss.

118 Declara,vt in hoc intelligatur,qñ stipulatio prætoria fuit interposita in iudicio,& non aliter,ita declarãt Dy.Old.Bat.& Bar.& Bal.& ibi clarius Imol.in fi. in d.l.in omnibus,ff.de præt.stipul. vbi dicit ita limitandã gl.in d.§.si quis alii.Inst.de inutil.stipul.& idem Imo. in l.stipulatio ista,§.si stipuler,col.pen.ff.de verb. obl. Pau.de Cast.in d.§.alteri,col.fi.idẽ voluit Bar.& Imo. in d.l.damni,§.fi.ff.de dam.infect.Paul.de Cast. in l.si procuratori præsentis,ff.de verb.obl.& ad istam limit. vide quod diximus in 17.limitatione de notario,& in 20.limit.de procuratore.

¶Contra principalem limitationem tenuit Paul.de Cast.in d.l.in omnibus,ff.de prætor.stipul.

119 XXIIII.Limita,nam præsenti põt acquiri ex stipulatione facta per alium, tex.est in l.si procuratori præsentis,ff.de verb.obl.ponit gl.in d.§. siquis alicui,inst. de inutil.sti. & gl.in l.3.C.de inutil.stip.Bal.in §.si nũmos,in l.certi condictio.col.2.ff.si cert.pet. gl.in d.l.si procuratori,& ibi oẽs doct.gl.in l.damni,§.fi.ff.de dã. infec.gl.in l.procurator ex re,ff.de proc.Bart.in 6.fall. & Ang.& Imola col.1.in d.§.si stipuler.Rom.in cons. 441.gl.in c.quãquàm,in verbo, possint acquirere, de vsur.in 6.& ibi Petr.de Anch.col.7.Pau. de Cast.in l. damni,§.fi.ff.de dam.infect.

120 Declara,& intellige,qñ verba promissiua ad procuratorem referuntur,vt per Doct.in d.l.si procuratori, & dictũ fuit suprà in 20.limitatione, de procuratore.

121 XXV.Limita in prelato ecclesię,qui potest ecclesię suæ stipulari,ita dicit Ang.in d.§. insulã, in l.stipulatio ista,col.2.ff.de verb.obl.Imol.in §.si stipuler, col.2.

122 XXVI. Limita in omni stipulatione iudiciali, vt p Imol.in §. si stipuler, col.pe.Paul.de Cast. in §.alteri, col.fi.Io.Fab. in §. siquis alii, col.1.inst.de inut.stipu. gl.in l.q procurator ex re,ff.de procur.& ibi Ang. gl. in l.Iulianus,§.si procurator,ff.de act.emp.

123 XXVII.Limita,qñ quid aliquis mihi stipulatur super re mea,prout in l.quod procurator ex re,ff.de procur.gl.in §.si quis alii,in stit.de inutil.stip.Pet.in l.multum,C.si quis alteri,vel sibi. Bar.in l.solutam,§. per literã,in pen.oppos.ff.de pign.act.Bar.& Bal.in summario,in l.pen.C.ad exhib.& ibi Ang.& Pau.de Cast. in fi.Sal.& Pet.de Anch.in c.q̃q̃.de vsu.in 6.col.7. Paul. de Cast.in l.dãni,§.fi.ff.de dam.infect.deci.Thol.152.

Ista autem limitatio potest multipliciter intelligi & ampliari.

124 Primò Amplia,nam etiam si dicamus stipulationẽ esse appositam super re, id est ad ipsius rei restitutionẽ dño faciendam,& proculdubio tunc ipsi dño actio vtilis acquirit̃ ex stipulatione,tex.est in l.pe.C. ad exhib. & not. Bal.in l.q procurator,ff.de procur.Bart.in §.si stipuler,in l.stipulatio ista,ff.de ver.obl.Ang.in §.si insulam, col.1.& cum ista opin.omnes transeunt, licèt de illa dubitet Ias.in d.§. si stipuler, col. 6.in fi.& seq. per tex.in l.3.C.de inutil.stipu.

125 Secundò Amplia,nã idem est si stipulatio apposita sit super re, i.ad illud, q ex ipsa re prouenit, vt est qñ stipulatio est facta vel circa rei fructus,vel partus, & tunc similiter valet stipulatio alteri facta,vt notat gl.in d.l.q procurator ex re,ff.de procur.& ibi Bart. Ang. & Pau.de Cast.& Bar.in d.§.si stipuler,col.fi.& Ang. in §.si insulã,col.1.Alex.in d.§.si stipuler, col.3. Soc. in cons.125.col.fi.vol.1.vbi hanc dicit magis * communem opin.Bal.in d.§.si nummos,col.2.

126 Tertiò Amplia,idem esse si fiat stipulatio in persona rei meæ,prout tenuit Bal.in d.l.q procurator,& ibi Ang.& Paul.de Cast.idẽ tenuit gl.in c.q̃q̃,in verbo,possint acquirere.de vsur.in 6.& ibi Phili.Frã.col. 9.Card.& ibi Imol.in c.accedens,de pben.col.5. Soc. in cõs.125.col.fi.vol.1.Bal.in §.si nummos, in l.certi cõdictio,ff.si cert.pet.col.2.Rui.cõs.144.col.3.vol.1.

¶Contrarium tenet Io.Aud.in d.c. quamq̃, in 7. col.allegans ita tenere Franc. Accurs.in l.Iulianus, §. si procurator,ff.de act.empt.& idem tenuit Dom.in d. c.quamquam,col.6.& Alex.in l.stipulatio, §. si stipuler,nu.13.vbi hanc opi.dicit veriorem, ff.de verb. obl. & Alex.in apost.ad Bar.in d.l.quod procurator.

127 Quartò Amplia, idem esse in vsuris deductis in stipulatione ex pecuniis illius, cui quis stipulatur, ita tenet gl.in d.l.quod procurator ex re, in glo.1. quam etiam sequitur ibi Ang.

¶Contrarium in vsura tenet Bar.in d.l. quod procurator ex re,& ibi Paul.de Cast.in princ.& Bar. in d. §.si stipuler,col.fi.Imol.col.pen.& fi.& Alex.col.3. & Ias.col.pen.

128 Quintò Amplia,nam si intelligimus stipulationẽ interpositã super re,i.qñ quis loco rei aliquid stipulatur,vt pretium,& tunc ẽt isto casu acquiri sine cessione actionẽ ei,cui fit stipulatio,dicit Bal. in l.stipulatio ista,§.si stipuler,per tex.in l.Iulianus,§.si procurator,ff.de act.empt.ſm vnam lectu.gl.& voluit idẽ Bar. in d.l.quòd procurator ex re,ff.de procur.& ibi Ang. & Pau.de Cast.idem voluit gl.in §. siquis alii.inst. de inutil.stipul.Ias.in §.si stipuler.col.7.Bald.& Paul.de Cast.in l.si cum emptore,§.fi.ff.de pact.et istam dicit * communem Rui.in cons.144.col.3.vol.1.

¶Contrarium voluit gl.in d.l.Iulianus, §.si procurator,in gl.1.in fi.ff.de actio.empt.Bal.et Fulg.in d.§. si procurator.Alex.in §.si stipuler,col.3.et idem Alex. in d.§.fin.in l.si cum emptore,de pact.

129 Sextò Amplia, etiam si res tempore stipulationis non sit stipulãtis,sed postea sit sumta sua,ita dicit Bar. in d.l.quod dicitur,in fi.ff.de verb.obl.et ibi Imol.col. 4.Bal.in l.auus,circa medium,ff.de pact. Abb.in c.in præsentia,col.6. de proba. Alex.in §.si stipuler, col.6. & in l.ex facto,§.siquis arrogatus,col.9.ff.ad Trebell. Ias.in §.si stipuler,col.pen.Cur.sen. in cons. 50. num. 194.vers.6.respondemus,in fin.

¶Contrarium sentit Bar.in l.ex facto,§.siquis rogatus,et ibi Imol.col.3.et seq.ff.ad Trebell. et idem sentit Bar.in cons.120.incip.Venantius Corraducii.

130 Septimò Amplia, vt non modo valeat stipulatio alteri facta sup re stipulantis, sed ẽt si res non sit sua, sed sibi debita,ita tenet Bar.in l.stipulatio ista, §. alteri, col.1.ff.de verb.obl.quasi tũc videatur illi solui, uel res tradi nomine illius,vt ibi per eum, & in l.1.in fi.prin. ff.de

ff.de pact.Ruin.in conf.120.col.fi.vol.1.

¶Contrarium autem voluit Iaf.in d.l.stipulatio ista, §.alteri,col.4.& seq.

131 Primò Sublimita,vt per Bar.in d.§.si stipuler, istã principalem limitationẽ, qñ stipulatio interponeretur sup re,quæ duraret mea,secus si in alium transiret,ita ibi tenet per tex.in l.1.C.per quas perf.& in l. pactũ, C.de pact.conuent.& ibi Ang.& idẽ voluit Bar.in d.l. ꝙ procurator ex re.Pao.de Cast.in l.1.col.2. circa fi. C.per quas perf.Sal.in l.si cum venderet,ff.de pig.act. istã dicit * communem Rui.in conf.144.col.3.vol.1.

¶Contrarium tenet Pau.de Cast.in l.ꝙ procurator ex re,ff.de procu. ꝙ valeat stipulatio & acquirať actio mihi,ẽt ꝙ res super qua interposita est stipulatio, non duret mea. Idem Pau.de Cast.in l.pen. C.ad exhib.per tex.in l.si cũ venderet,ff.de pig.act.& ibi not.Bar.Bal. & Pau.de Cast.& idẽ Alex.in d.§.si stipuler, col.1. & Imo.col.pe.& Pau.in l.Publia,ff.depof.in prin. & voluit Bar.in l.si mercedem, §.si habitatorib.ff. de actio. emp.Dec.in l.certi cõdictio,§.quoniam, in fi.ff.si cer. per.vbi dicit * communem opin.& concordat.

132 Declara,vt oĩa supradicta in pręcedenti limitatione procedant,vbi non dñs dño stipulatur:sed vbi dñs nõ dño stipulatur super re sua,tunc dicendũ est cõem opinionẽ Bar.in d.§.si stipuler, superius firmatam in hoc caso nõ procedere,nisi res duret sua,& tunc valeat stipulatio & acquirať actio ex stipulatione, per tex.in l. Publia,in prin.ff.depof.& ibi not.gl.& Bar.& Bald. & Sal.& Pau.de Cast.Bar.in l.pactũ,C.de pact.conuent. & ibi Ang.idẽ tenet Imo.in §.si stipuler, col.fi.Pau.de Cast.in §.alteri,col.fi. Alex.in d.§. si stipuler,col.pe.vbi dicit istã * cõem,& idẽ tenet Bal.in l.1.C.per quas perso.col.3.Pau.de Cast.in l.pen.C.ad exhib.& in l.si cõ venderet,in fi.ff.de pig.act.Bar.in conf.71.Dec.saluat istã opin.ab impugnationib.in l.certi condictio,§.qñ, col.fi.ff.si cer.pet.& istam opi.dicit veram, & communem Aret.in c.in præsentia,col.9. de probat.

¶Contrarium voluit Bal.in l.cũ patrẽ,col.1.in fi.& seq.de iur.dot. Rom.in d.§.si stipuler, circa fi.Iaf.col. pen.& seq.qui volunt ꝙ ẽt in re sua, & quæ durat sua, non possit dñs alteri stipulari, & respondent ad tex.in l.Publia, ꝙ ibi sit speciale in deposito propter exuberãtiam fidei,quæ exigitur in deposito. Idem tenet Iaf.in l.certi condictio,§.quoniam,col.1.ff.si cert.pet.

Tenendo aũt illã opin. ꝙ stipulatio interposita per dominum super re sua,quæ non durat sua,non valeat.

133 Primò Limita,fauor exercentis liberalitatem, per tex.in l.quoties, C.de dona.quæ sub modo, vt dictum est in 10.limitatione.

134 Secundò Limita in mutuo propter singularia pręcepta muni,per tex.in l.certi condictio,§.si nummos, ff.si cert.pet.Bar.in d.§.si stipuler,col.fi.& in §.si nummos,col.1.in 1.oppof.& in l.singularia,in 3.col.in 4. speciali,ff.si cert.pet.& ibi Bal.col.fi.in conf. speciali. Imol.in l.si ita stipulatus,§. Chrysogonus, col.1.ff.de ver.obl.Bald.Sal.& Paul.de Cast.in l.publia,ff.depof. Bar.in l.si cum venderet,ff.de pign.act.gl.1.circa fi. in l.certi condictio,§.si nummos,gl.in l.2.in gl.fi.in fin. C.per quas person.Dec.col.1.in §.si nummos.

135 Sed ista limitatio non est bona,nam aut volumus dicere ꝙ sit speciale in mutuo,ꝙ alteri per alterum actio quæratur, & hoc non est magis speciale in mutuo, ꝗ in aliis contractibus,qui re perficiuntur,in quibus alteri per alterũ actio acquiritur.Bal.in l.quoties, C.de don.quæ sub modo.Raphael,& Pau.de Cast.in l.certi condictio,§.si nummos,ff.si cert.pet.in fin.& ibi Bal. col.1.& col.3.Pau. de Cast.in §. Chrysogonus, in 2. col.Alex.in §.si stipuler,col.fi.Alex.in d.§. si nũmos, col.1.& ibi Iaf.col.1.post Alber.

136 Aut etiam volumus dicere,ꝙ sit speciale in mutuo, vt ex stipulatione alteri quæratur actio, & hoc est falsum,quia non datur actio ex stipulatione,sed ex numeratione.d.l.certi condictio,§.qñ,ponit Bal.in §.si nũmos,col.3.Raph.& Imo.col.fi.Alex. col.fi.in §.si stipuler,Bar.in d.§.qñ, col.2. vbi loquens in contractu mutui præsupponit iuxta text.dispositionem,inualiditatem stipulationis,quæ est alteri facta,quæ solutio ibi per * omnes approbatur,vt ibi per Iaf.col.1.

137 Secundò Principaliter sublimita, nã ita demũ ex stipulatione facta sup re mea sine occasione quęriť mihi actio,qñ qs stipulatur vel circa rẽ ipsam,vel ex re ipsa, secus aũt si occasione ipsius rei quid fuerit stipulatus, quia tunc licet res sit mea,tunc mihi actio non quęriť. ita Bar.in d.§.si stipuler,col.fi.& in l.ꝙ procurator ex re,ff.de procu.& in l.solutã,§.per liberã,ff.de pign.actio.& Iaf.in d.§.si stipuler,col.pen.per l.primam,C. per quas person.nob.acq.exemplificando in pacto legis cõmissoriæ,& sic sentit Bar.quod ex pacto l.commissoriæ nõ quærať actio dño,vt per Bar.in d.§.si stipuler.Bar.Pau.de Cast.Ang.& Sal.in l.1. C. per quas person.nob.acquir.in summario,Iaf.in d.§. si stipuler, col.pen.vbi declarat.

138 Declara, hanc sublimitationem non hře locum in pacto adiectionis in diem,nam ex tali pacto quæritur actio domino,vt dicit Bar.in d.§.si stipuler, quem sequitur ibi Imo.col.pen.& Alex.col.3.et seq.

¶Contrarium,quod non quæratur actio domino, etiam in pacto adiectionis in diem, prout in pacto legis commissoriæ, voluit gl.in l.1. C. per quas person. quam ibi etiam sequuntur Bar.Bal.& Sal.& idem tenet Rom. in d.§. si stipuler.

139 XXVIII.Limita in seruo,q ex stipulatione dño suo actionẽ acquirit,l.quodcunq;, in princ.ff.de verb.obl. l.si seruus cõis,ff.de dam.infect.§.post mortem,inst.de inutil.stip.Iaf.in l.quodcunque,ff.de verb. obl.

140 Primò Amplia,vt ẽt inuito dño actionẽ ex stipulatione acquirat,l.seruus vetante,ff.de ver.obl.l.ẽt inuitis,ff.de acq.rer.dom.l. quemadmodum, ff.de iur.dot.

141 Secundò Amplia,etiam si sit in fuga ipse seruus, l.1.§.per seruum,ff.de acq.possess.not.Abb.in proœm. Decretal.col.6.

142 XXIX.Limita in monacho, qui Abbati,& suo monasterio acquirit ex stipulatione, gl.in c.1. de infirm. & lang.tex.in c.Abbates,et ibi gl.18.q.2. tex. est in c. quanto,de offic.ord.ponit Abb.in proœm.Decret.col. 6.Abb.in d.c.quanto, in 2.not. de offic.ord. Inn.in c. cum olim,el 2.de priuileg. in 2.col.in princ.Bar. in l. 1.ff.de stipul.seruor.

143 Primò Amplia,etiam si sit fugitiuus.Inn.in d.c.cũ olim. Abb. in d.c.quanto.Ant.de But.in proœm. Decretal.col.pen.aliàs 10.

144 Secundò, Amplia,etiam si impersonaliter stipuletur.Inn.in d.c.cum olim,& Abb.in d.c.quanto.

145 XXX.Limita in Papa, qui potest stipulari pro omnibus ecclesiis. Ant. de Butr. colum. 10. & Abb.in d. proœm.Decret.col.6.post gl.in verbo,seruus.

146 XXXI. Limita in Imperatore, & Rege,qui possunt stipulari respectiuè ad vtilitatẽ Imperii, & regni. Ant. et Abb.in d.proœm.Decret.et in locis supra allegatis.

147 XXXII. Limita, vt amicus amico stipulari possit. Cassa.in cõsuet.fol.149.col.4. vide supra in 7. amplian.

148 XXXIII. Limita in stipulatione fideiussoris, vt per Fel.in c.si cautio,col.9.de fid.instr.

149 XXXIIII.Limita,quia potest stipulari omnis cuius interest.Paris.in conf.12.col.3.vol.2.

159 XXXV. Limita quia valet stipulatio alteri facta in

instru-

instrumẽto guarentigiato. Grat. in cõs. 12. col. 2. uol. 1.
151 XXXVI. Limita, quia vnus de familia potest stipulari, vt res maiorum dentur alteri de familia. Tiraq. de de retrac. in præfatione, nu. 35. & seq.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Qui stipulatur pro nominando, non facta nominatione sibi censetur stipulatus.

1 COMMVNIS * est hæc cõclusio, q qui stipulatur,
* vel recipit pro nominãdo nõ facta declaratione, & nominatione, sibi stipulatus, & sibi recepisse censẽt, tex. est in l. fin. C. de contrahẽ. & committ. stipul. Ponit Bal. in l. 1. in princ. circa fi. ver. vltimò quęro, ff. de pac. & in l. cũ post. in §. gener. in lect. antiqua, ff. de iur. dot. & ponit Sal. in summario, d. l. fin, & Ang. in d. l. fin, idẽ dicit Ias. post Alex. in l. ita stipulatus, nu. 6. ff. de verb. obl. Alex. in l. si testm̃, in fi. C. de inst. & subst. in l. stipulatio ista, in §. si quis ita, in 1. not. ff. de verb. obl. & ibi Ias. in 2. not. Soc. in l. verũ, §. cũ quidam, col. pen. ver. ex quib. infertur, ff. de rebus dub. Dec. in cons. 543. col. 1.
2 Hinc est, vt libellus impersonaliter formatus nõ vitietur, quia qui illum porrigit, semper intelligitur de se ipso loqui, vt voluit Cyn. in l. si quis, C. de const. pecun. idem dicit Marian. Soc. in c. significantibus, in 3. q. de libell. oblatio. declarando vt ibi per eum.
3 PRIMÒ Declara, vt non facta declaratione pro rata temporis, censeatur esse quæsitum illi, qui emerat pro declarando, post declarationem verò censeatur esse quæsitum illi, in cuius fauorem fuit facta nominatio. ita declarat Alex. in cons. 332. col. 1. vol. 6.
¶ Contrarium colligitur ex not. per Per. de Anch. in cons. 127. col. 1. & seq. & per Dec. in cõs. 543. col.
4 1. qui videntur tenere q a principio censeatur quæsitum nominato, cum nominatio, & ratificatio postea subsequuta retrotrahatur ad tempus stipulationis.
5 SECVNDÒ Declara, nã ad hoc vt quæratur ex nominatione, requirit vt quis sit p̃sens nominationi. Ancha. in cõs. 127. col. pe. ver. nõ obstat quod ratihabitio.

De solutionibus & liberationibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Monetæ valor si decresat ob deteriorationem materiæ, vel formæ, quomodo solui debeat.

1 SI valor monetæ decrescat pp deteriorationẽ materiæ, vel formæ, attendi dẽt valor tempore promissionis, non tẽpore solutionis, & propterea vel eamet, si reperiatur, præstari debet, vel eius sm̃ æstimationẽ illius tẽporis, vt tradit Host. in c. quanto, col. 2. ver. quid ergo si mercator, de iureiur. & ibi Ioan. And. col. 2. ver. quæret autem Host. & ibi Ant. de But. col. 3. ver. secundus qñ, & Abb. col. 5. ver. venio ad secundum casum, vbi di
* cit ita * cõiter teneri per legistas, & canonistas, Anch. col. 2. vers. 4. quæro, & Imol. col. 4. ver. circa tertium. Bar. in l. Paulus, col. 1. ff. de sol. ver. quæro quid si moneta est mutata, & in l. res in dotem, vbi etiam Iaco. ff. de iur. dot. Bald. in l. acceptam, colu. 6. in 17. q. C. de vsur. & in l. fi. col. 1. vers. item quæro, C. communia de leg. & cons. 213. vol. 5. Iser. in c. 1. nu. 21. ver. contingit autem, quæ sint regal. Alber. in l. 2. col. pen. ver. deinde quæro, C. de iur. emph. & ibi Ias. col. 31. in 36. q. ver. fin, vbi dicit cõem istam opin. Coro. cõs. 287. col. fi. ver. deueniendum modò est, vbi dicit cõiter. ita teneri ẽt per Canonistas, decis. Neap. 90. ver. postea idem Bar. in antiq. Bertr. cons. 168. in prin. & cons. 261. col. pen. ver. ad fin quæsitum, in antiq. vol. 1. Corn. cons. 119. col. 1. in prin. vol. 4. Imol. in clem. 2. col. pen. ver. tu dic. de decim. Io. Ant. Alex. in cons. 148. col. 1. uer. præmissis tñ non obstantibus, & dicit cõem Corn. cõs. 321. col. fin. versicu. restat, vt deueniam. uol. 3. Aymo cons. 47. col. 2. ver. 5. dico. Purpu. in l. cũ quid, nu. 162. & seq. ver. ex præmissis. Bar. ff. si cer. pet. & nu. 170. Tiraq. de retract. lignag. §. 1. in gl. 18. nu. 27. vers. ex quibus etiam. Bertr. cons. 312. in prin. vol. 1. vbi dicit communem. Io. Ant. Alex. in cons. 17. col. 1. ver. ista est. n. & col. 2. ver. verũ tñ præmissis. Aret. in l. quod te, vers. aliqñ pecunia, ff. si cer. pet. Boucr. in verbo, mixta, de contractibus, in sing. 18. Boer. decis. 327. nu. 11. vers. & sic in dubio, & nu. 13. ver. secundus casus, Rebuff. in l. 2. nu. 3. ver. allegatur lex ista, C. de veter. numis. potest. lib. 11. & Ang. in l. cum quid, circa fi. ver. & idem dicas, ff. si cert. pet. Anch. in clem. fi. col. 3. ver. 2. casu, de deci. Ant. de But. in c. cũ canonicis, in 1. no. de censib. Ant. de But. in c. 2. col. pen. ver. de prædictis omnib. de maled. Corn. cons. 181. nu. 70. ver. restat ut deueniã, vbi dicit istam cõem opi. vol. 2. Parpal. in l. cum quid, nu. 23. ver. secũda conclusio, vbi dicit cõem, Ioã. de Prat. in d. l. quod te, nu. 10. ver. item adde, dum Bart. Curt. in cons. 24. col. fi. uer. præterea si bene volumus, Brun. in trac. de aug. monet. in 1. par. col. 1. in fi. vers. prædicta conclusio. Colleg. Papien. in cõs. inserto post tractatũ Bruni, de aug. monet. col. 1. ver. videbatur igitur. Io. de Plat. in l. 1. col. 1. ver. sed quæro si tempore, C. de veter. numis. potest. li. 11. Summa Ang. in verbo, solutio, in secunda conclusione. Alber. in d. l. cum quid, col. pe. in fi. Curt. in tract. monet. nu. 4. uer. quęrit Bar. Mart. Laud. in tract. monet. nu. 4. ver. quærit Bar. & nu. 15. ver. accedo ad secundum articulum.
2 Et ita intelligendi sunt Doctores, qui dicunt, in cõtractibus attendi tempus celebrati contractus, quo ad valorem monetæ soluendæ. Collect. in c. quanto, vers. in quo casu consueuit quæri, de iureiur. Spec. in tit. de oblig. & solut. in §. nunc aliqua, in finalibus verbis, & ibi Io. And. in addi. Oldr. cõs. 31. ver. & sic vr̃. Collect. in c. Odoardus, col. 2. ver. sed quam pecuniam, de sol. Bal. cons. 496. col. 1. ver. & propterea, uol. 1. Roman. cons. 123. col. 1. ver. 3. idem principaliter, Card. in cle. 2. col. fi. ver. 2. casu, de decimis, decis. Neap. 194. nu. 1. & seq. in antiquis. Calcan. cons. 15. col. 10. ver. & magis
* communis, vbi dicit * communem. Signoro. in cõs. 74. col. pe. ver. mihi autem, Guido Papæ q. 194. Abb. in c. olim, col. 2. ver. item nota quod debitũ, de cẽsib. Abb. in c. cum canonicis, vers. item nota, de censib. & Albe. in l. vxori, §. vxori, colu. fin. ver. 2. quæritur, ff. de leg. 3. Pau. de Cast. in l. fi. in prin. ver. 5. verba vero contrahentium, C. communia de leg.
3 PRIMÒ Amplia, idẽ esse in contractu conditionali, ita Aret. in cons. 11. col. pe. & seq. Io. Ant. cons. 148. col. 2. ver. & propter istam rationem, & Brun. in tract. de aug. monet. in 8. parte.
¶ Contrarium autẽ sentit Alber. in l. 2. col. pe. vers. deinde quæro, C. de iur. emphyteo.
4 SECVNDÒ Amplia, nam si antiqua moneta in totũ sit reprobata, tamen solutio fieri debet in moneta noua ad rationem antiquæ, nec sufficeret in hoc casu offerre.

ferre antiquam reprobatã, prout declarat Ant. de But. in c. quanto, col. 3. ver. 1. qñ moneta, de iureiur. & ibi * Abb. col. 4. ver. 1. casu, vbi dicit * communem, & Imola in l. in ratione, §. diligenter, vers. vltimò inducitur, vbi idem dicit, ff. ad leg. Falcid. Ias. in l. 2. in 36. q. ver. si verò filius, de iure emphy. Aret. in l. quod te, col. 2. ver. quia aliquando, ff. si cer. pet. decis. Neapol. 90. ver. sed in primo casu, nu. 3. in antiquis, Bouer. in verbo mixta, de contractibus, sing. 17. Boer. decis. 327. num. 12. ver. primus casus. Imo. in clem. fin. col. pen. vers. Matthæus, etiam hic, de decim. Fulgo. in l. quod te, col. 2. ver. hic autem moneo, ff. si cer. pet. & ibi Pau. de Castr. col. 2. ver. fallit etiam. Ang. in l. cum quid, circa finem, ver. & idem dicas, ff. si cert. pet. idem tenet Raph. Cuma. in l. Paulus, ff. de solu. Saly. in d. l. cum quid, col. 3. ver. aut tunc non erat. Bal. in l. fi. col. 1. in fin. versi. sed pone iuro, C. de non num. pec. Io. Fab. in l. acceptam, in fi. ver. item quid si debebat, C. de vsur. Parpal. in l. cum quid, col. fi. ver. 3. conclusio, ff. si cert. pet. & idem tenet Soc. in l. quod te, col. 3. ver. 4. limita, vbi dicit communem, ff. si cert. pet. Buttigell. in d. l. quod te, nu. 18. & idem voluit Brun. in tract. de aug. mon. col. 1. & seq. Cur. iun. in l. quod te, col. 7. ver. 2. aduerte, ff. si cer. pet. summa Angelica in verbo, solutio, in 2. conclusione, vbi hanc dicit esse communem opi. tam canonistarũ quam legistarum.

¶Contrarium, quod sufficiat soluere antiquam, quãuis reprobatam, voluit Cy. in l. in minorũ, in 9. q. ver. restat modò. C. in quib. caus. in integ. rest. Imol. in c. quanto, col. fi. ver. itẽ aduerte, de iureiu. Rom. in l. cũ quid, col. 4. ver. tu dic, ff. si cer. pet. Card. in clem. 2. q. 13. de decim. dũ refert dictum Cyni, in l. in minorum. Io. Fab. Insti. quib. mod. tollit. oblig. in princ. ver. sed nunquid. Pract. Pap. in libell. act. hypoth. in verbo, relaxandum, in fi. vers. si verò sit reprobata, Collect. in c. 1. colu. 2. ver. sed quid si mutuasti, de commod. Bar. in l. quod te, col. 1. ver. iuxta hoc moneo, ff. si cert. pet. & ibi Alex. col. 2. ver. iuxta hic tradita. Bal. in d. l. cum quid, col. 2. ver. tertiũ dicunt, ff. eod. & istam tenet Alber. in d. l. cũ quid. col. pen. ver. Iacob. de Aren. distinguit, ff. si cert. pet. Imo. in l. Paulus, vol. 1. in fi. ver. itẽ adde, ff. de solut. istã tenet, & dicit * cõem Dec. in d. l. quod te, nu. 8. ver. sed quærit, & Ripa ibi, nu. 24. ver. fallit quartò. Anch. in clem. fi. col. 2. in fin. ver. ex prædictis collige, de decim. Anan. in c. 2. col. pen. vers. de prædictis omnibus, de maled. & Alex. in l. cum quid, col. pen. ver. itẽ inducitur hæc lex, ibi, & magis communis, ff. si cer. pet. & ibi Soc. col. pen. ver. 4. conclusio, Mart. Laud. in tract. de monet. nu. 14. ver. & est aduertendum.

5 Concorda has duas opiniones, vt prima procedat interueniente mora debitoris, secunda verò qñ mora nõ præcessit, ita concordat Rom. in l. cũ quid, col. 4. ver. tu dic, ff. si cert. pet. & dicetur in seq. limitatione.

Tenendo hanc vltimam opin. quam doct. asserunt * esse * communem.

6 PRIMÒ Limita, illam procedere ante moram debitoris, quia stante mora, tunc debitor non posset offerre pecuniam reprobatam, vt per Cyn. in l. in minorum, C. in quib. caus. in integ. rest. non est necess. in q. 9. uer. modò ponamus. Anch. in clem. fi. col. 2. uer. ex prædictis collige, de decim. Anan. in c. 2. col. pen. uer. de prędictis omnibus, de maled. Alber. in l. cum quid, col. pe. ver. Iac. de Aren. distinguit, ff. si cert. pet. & ibi Roma. col. pen. uers. tu dic. Ias. in l. quod te, col. 7. uer. suprascripta omnia, ff. eo. Lauden. in tract. de monet. nu. 13. vers. circa primum.

¶Contrarium tenuit Sal. in l. cum quid, col. 3. uers. sed dubitari potest, ff. si cert. pet.

Vide quæ dicuntur in prima ampliat. alterius opinionis, de qua mox dicetur.

7 SECVNDÒ Limita, qñ debitor ex causa lucratiua nõ posset pecuniam reprobatam soluere sine pœna, quia tunc ad nihilũ tenetur, ita ut nec etiam reprobatam pecuniã soluere teneatur. Rip. in d. l. quod te, nu. 24. uer. primo casu distinguendum, ff. si cer. pet.

8 ¶Contrarium tenet Brun. in tract. de aug. mon. in 2. par. col. 2. in fi. uers. non tamen, ubi quod imò quis soluet in hoc tantum in alia moneta, quantum ualet illa reprobata in massa.

9 TERTIÒ Limita, qñ pecunia fuisset post tempus cõtractus in pondere diminuta, ita Imo. in l. Paulus, col. 1. in fi. & seq. ff. de solut. & col. 2. uer. secus si fuisset reprobata, post Host. in c. quãto, col. 2. uer. quid ergo si mercator, de iureiur. & ibi Io. And. uer. quæris autem Host. Laud. in tract. de mon. nu. 13. uer. circa primum articulum, & nu. 14. uer. quod dictum Bar.

Tenendo primam opinionem

10 PRIMÒ Amplia illã procedere ẽt si debitor non fuisset in mora, quia nec tunc is posset pecuniam antiquã reprobatam soluere, hoc sentit Bar. in l. Paulus, col. 1. in fi. & seq. uer. quæro quid, ff. de solut. ibi, sed si nõ reperiatur, ubi non distinguit ante morã, uel post morã, Sal. in l. cum quid, col. 3. uer. sed potest dubitari, ibi, aut non erat in mora, ff. si cer. pet. Hostien. in c. 1. nu. 20. uers. contingit autem, quæ sint regal. Imola in c. quãto, col. 4. uer. circa tertiam, de iureiur. Parpal. in l. quod te, nu. 10. uer. & in quantum, ff. si cert. pet.

¶Contrarium, quod sufficiat antiquã soluere quamuis reprobatam ante morã, tenet Anch. in cle. fi. col. 3. uer. ex prædictis collige, de decim. Io. de Anan. in c. 2. col. pe. uer. de prædictis omnib. de maled. Corn. in cons. * 181. nu. 70. uol. 2. qui dicit cõem * opin. Roma. in l. cum quid, col. 4. uers. tu dic, ff. si cert. pet. & ibi Rip. nu. 24. uers. fallit quarto.

Concorda, ut Bal. in d. l. cum quid, col. 2. uer. differentia est ergo, ubi dicit quod ita demum ante moram soluitur noua, ad rationem antiquæ, quando antiqua in rerum natura non reperitur.

11 PRIMÒ Limita primam opin. quod etiam ante moram non sufficiat soluere pecuniam reprobatam, non habere locum in deposito, quia cum deponens remaneat dominus, conueniẽs est, quod periculum spectet ad eum. Brun. in tract. de aug. mon. in 2. parte, col. 5. uer. in pecunia autem.

12 SECVNDÒ Limita, qñ fuisset per Principem reprobata tanq̃ adulterina, quia tunc satis esset illã reddere. Bal. in l. fi. col. 1. uer. sed pone uno, C. de non nu. pec.

13 TERTIÒ Limita, quando fuisset creditor uel conscius, uel particeps reprobationis. Bru. in tract. de aug. mone. in 2. par. col. 3. uer. si autem.

14 QVARTÒ Limita quãdo alia solui non posset & quis conueniretur actione reali, quia tunc illa est soluenda prout est, quamuis sit reprobata. Buttigell. in l. cum quid, nu. 18. uer. 2. casu, ff. si cer. pet.

15 QVINTÒ Limita, quando ageretur actione personali, & alia solui non posset, quia ad nihilum debitor teneretur, ut per Buttigell. in loco proxime allegato.

16 TERTIÒ Amplia principaliter, etiam si pecunia nõ sit reprobata, sed nõ reperiatur, quia nihilominus debitor teneretur ad æstimationẽ antiquę monetæ, quę nõ reperitur, hoc colligitur ex dict. per Inn. in c. olim, in prin. & in uerbo, declinationẽ, de censib. Bart. in l. Paulus, col. 1. in fi. uer. sed si nõ reperiatur, ff. de solut. Imo. ibi. col. 2. uer. & eodem modo potest intelligi. Ioan. de Imola in l. in ratione, §. diligenter, ff. ad l. Falcid. Purpur. in l. quod te, nu. 164. ff. si cer. pet. & ibi Rip. nu. 24. uer.

ver. alia fuit sententia. Soc. in l. cum quid, col. pe. ver. 4. cóclusio, ff. si cer. pet. Bru. in trac. de aug. mon. in 4. par.

17 ¶ Contrarium, quod soluatur noua moneta, sed nó ad rationem antiquæ, non præcedente mora debitoris, voluit Bal. in l. cum quid, col. fi. vers. differentia est ergo, ff. si cer. pet. Alex. in l. quod te. col. 3. versic. de hoc etiam tangit, Bal. ff. eo. tit.

18 QVARTÒ Amplia, nedũ cõclusioné procedere vt soluatur æstimatio antiquæ monetæ, qñ noua est deterior facta, sed etiam qñ moneta noua esset melior antiqua, sufficeret. n. tunc soluere ad rationem antiquæ. Bal. in cons. 446. col. 2. ver. & propterea, vol. 1. Alber. in l. 2. col. pen. ver. deindeiquæro. C. de iur. emphyt. Ancha. in cle. fi. col. 2. in fi. ver. a. casu, de decim. Corn. cõs. 287. col. fi. ver. tamen hoc non obstante, vol. 1. & cons. 181. nu. 70. ver. restat vt deueniã, vol. 2. Ias. in l. 2. col. 31. q. 36. ver. Alber. de Roshic. C. de iur. emphyt.

19 QVINTÒ Amplia, etiam si pecunia minuta mutata sit in bonitate intrinseca, & ob talem defectum aucta sit æstimatio pecuniæ maioris, quia tunc non liberatur debitor, nisi soluendo pecuniá nouam ad æstimationé antiquæ stante mora debitoris, Parpal. in l. cum quid, ver. quinta conclusio, nu. 26. ff. si cert. pet.

30 SAXTÒ Amplia etiam in obligatione annua. Brun. in trac. de aug. mon. in 7. par. col. 1. & seq. Colleg. Pap. in cons. inserto post tractatum Bru. de aug. mon. col. 1. in fi. & seq. vers. procedit præmissa. Io. Ant. Alexan. in cons. 17. nu. 1. col. 1.

21 SAPTIMÒ Amplia, etiam si moneta esset eiusdem æstimationis, & formæ, sed non eiusdem ponderis, aut ligæ. Io. de Platea in l. 1. col. 1. uers. sed quarto, C. de veter. uumis. potest. lib. 11.

22 OCTAVÒ Amplia, etiam si Princeps per legem suã, emanatam post contractam obligationem, velit solutionem fieri debere in pecunia currenti ſm tempus solutionis, ita Oldr. cons. 250. col. 1. ver. ad primá quæst. Io. And. in addi. ad Spec. in tit. de obli. & solu. in §. nũc aliqua, in fi. super verbo, olim. Bal. in cons. 130. vol. 5. Alber. in l. vxori, §. vxori, col. fi. ver. tertiò quærit, ff. de leg. 3. Ant. de But. in c. quanto, col. 5. ver. ex his deciditur quomodo, de iureiur.

23 PRIMÒ Limita principalem conclusionem, quãdo dictũ esset, vt solutio fiat in moneta currenti, quia tunc attenditur tempus solutionis. Grat. cons. 13. col. pen. ver. item pro opinione illa, vol. 1.

¶ Contrarium voluit Brun. in tract. de aug. mon. in 8. limit. col. 4. in 4. q. in fi. ver. si autem dictum fuerit.

24 Et idem quando dictum sit de moneta currenti tempore solutionis. Brun. in tract. de aug. mon. in 17. part. in 8. limit. in 4. q. col. 3. & seq.

25 SACVNDÒ Limita, nisi per triginta annos facta fuisset semper solutio ad rationé valoris monetæ currẽtis tpe solutionis, ita gl. in c. cõquerẽte, in verbo, solidos, de off. ord. Host. in summa, de decim. §. ex quibus, col. 1. ver. quod si moneta. Signoro. Homod. cons. 74. col. pen. vers. mihi autem videtur. Bal. cons. 496. col. 1. ver. & propterea, vol. 1. Abb. cons. 56. col. 1. in prin. uol. 2. Roman. cons. 123. col. 2. ver. quoad ſm, Aret. in cõs. 111. col. 1. vers. pro veritate. Corn. cons. 181. col. 25. ver. 2. dicti rei, vol. 2. & col. fin. ver. sed obstat quod dicit Host. Curt. iun. cons. 24. col. 4. in fin. ver. sed quid si fortius. Io. Anto. Alex. cons. 75. col. 1. circa primum, ver. modò dubitatur. Bertran. cons. 261. col. fi. ver. sed hic est aliquid, in antiquis, vol. 1. Roma. in l. post venditionem, nu. 3. vers. ad secundum adde, de aq. plu. arcen. Brun. in tract. de aug. mone. in 4. limit. col. 1. Ant. de But. in c. conquerente, col. antepen. ver. quæro, ſm quam, de off. ord. Colleg. Pap. in cons. posito post tractatum Brun. de aug. mone. in 4. col. ver. 2. principaliter. Io. Ant. Alex. in cõs. 17. col. fi. ver. solũ ergo. Mart. Laud. in tract. mon. nu. 31. ver. prædicta vera.

26 Amplia præcedenté cõclusionem de præscriptione procedere etiam in obligatione annua, vt dicit gl. in verbo, solidos, in c. conquerente, de off. ord. Calca. cõs. 15. col. pen. ver. mihi autem videtur. Corn. cons. 181. col. fi. ver. nec etiam obstat, vol. 2.

27 PRIMÒ Sublimita, & intellige qñ semper per præscriptionem vniformiter cucurrit vna moneta, non autem qñ moneta per tempora fuerit sæpius variata, ita Host. in summa, de decim. in §. ex quibus, col. 1. ver. ꝙ si moneta, & seutit Bertr. cons. 261. in fi. vers. & illud non habet dubium, in antiquis, vol. 1.

¶ Contrarium in hac sublimitatione tenet Cor. cõs. 181. nu. 173. ver. secundo dicti rei, & col. fi. ver. nec obstat quod dicit Host. vbi declarat, vol. 2. Brun. qui sequitur Corn. declarationem in tract. de aug. mon. in 4. limit. col. 2. ver. sed in hac nostra, Io. Ant. Alex. in cõs. 17. col. fi. ver. solum ergo, & cons. 75. col. 1. uer. & procedit dicta conclusio.

28 SACVNDÒ Sublimita præcedenté limitationem de præscriptione, vt hẽat locũ duob. concurrentibus, videlicet bona fide, & ꝙ recipiens existimet sibi non plus deberi, ꝙ vltimum fuit de mente Bar. in l. si prius, ff. de aqua plu. arcend. ver. vltimò dicit, & in l. is, qui vsumfruc. ver. quam legé nota, ff. quib. mod. vsusfruct. amitt. & ibi Bal. ver. vltimò pone, refert, & sequitur Bertr. in d. cons. 261. col. fi. ver. quod saltem procedit, vol. 1. in antiquis, vbi dicit communem *opi. & idẽ tradit Ant. de But. in cons. 111. col. 1. & ponit Purpur. in l. cum quid, col. pe. ver. & etiam scienter, ff. si cert. pet.

29 Quoad illud de bona fide, omnes ãdmittunt, vt latè per Balb. in tract. præscri. in 7. q. quartæ partis principalis, aliàs fol. 24. num. 29. & Imola ponit in l. si prius, in princ. ver. item facit ad q. ff. de aq. plu. arc.

30 ¶ Contrarium aũt in eo quod dictum est de ignorãtia recipientis vr̃ dicendũ, quia multò magis erit tutus ex scientia recipiẽtis ille, qui diminutè soluit, q̃ cõcurrente ignorãtia, ita Curt. iun. in cons. 24. col. fi. ver. nec obstat si quispiá, ita Balb. in d. tract. præscrip. in 7. q. quartæ partis nonæ par. princip. ver. puta tũ, & fuit de mente Ro. in l. post venditionem, ff. de aq. plu. arc. Colleg. Pap. in cons. posito post tractatum Brun. de aug. mon. col. 4. ver. 4. prĩcipaliter, & col. 5. ver. ad ſm. Bru. in trac. de aug. mon. in 4. limit. col. 2. vbi declarat.

31 Amplia, nam etiam ex vnica receptione facta ſm tempus solutionis, faceret sibi præiudicium recipiens, quando esset ambiguitas in contractu quomodo moneta solui deberet, ita Parp. in l. cũ quid, nu. 171. & seq.
32 vbi declarat. ff. si cer. pet. Et multò magis si fuissent plures solutiones, Cur. in tract. mon. in vlt. q. Mart. Laud. in tract. mon. nu. 31. vers. nota unum.

33 TERTIÒ Limita, non procedere conclusioné principalem, vt attendatur tempus promissionis, quando creditum esset usurarium. ita Io. And. in add. ad Spec. in §. nunc aliqua, super fi. verbo, in prin. uer. dicit tamẽ quod quidem, de oblig. & solu. Bru. qui declarat in 5. limit. in tract. de aug. mon.

34 QVARTÒ Limita, qñ pecunia deberẽtur ex contractu lucratiuo, quia satis esset tunc soluere de mone
35 ta currenti tempore solutionis. Guido Papæ in decis. 493. uer. vel põt dici, & in hoc casu si moneta antiqua non reperiatur, ex toto liberari creditorem: uoluit Ripa in l. quod te, nu. 24. uer. 1. casu, ff. si cert. pet.

36 QVINTÒ Limita. nam ista qualitas, quod moneta noua sit deterior, facta in pondere, vel in materia debet articulari, & probari etiam per testes, qui reddant

ratio-

rationem scientiæ non interrogari, ut per Corn. cons. 181.nu.72.ver.his tamen minimè,vol.2.

37 Sextò Limita,quia si creditor esset propterea passurus damnum,si solueretur noua ad rationē antiquæ, tunc solum de antiqua esset facienda solutio,si antiqua reperiatur.Brun.in trac.de aug.mo.in 1.par.col.3.ver. illud bene verum.

38 Septimò Limita,nam stante consuetudine, ꝙ vna pecunia pro alia solui posset,quoad æstimandā pecuniam,quæ est in facultate solnenus,attenditur tempus solutionis,ita Brun.in tract.de aug.mon.in 2.limit. & in 2.par.col.2. ver.in hoc passu.

39 Octavò Limita,stante consuetudine,ꝙ possit solui de pecunia deteriori secundum tempus solutionis, ita Rom.in cons. 123. col.2. in fi. ver.ea hia infertur modò.Curt.iun.in cons.24.in fi.ver.præmissa iudicio meo.Brun.in tract.de aug.mon. in 3.limit.& in 7.limita.Purpu.qui declarat, in d.l.cum quid,nu.174.& seq. Io.Ant.Alex.in cōs.148.col.1.ver.2.fact, & in fi.ver. non obstat id,quod dixi.

30 Nonò Limita in tributis, vel præstationibus fisco soluendis.Bru.in trac.de aug.mon.in 7.limit.

31 Decimò Limita,qñ creditor fuisset causa,vel particeps reprobationis pecuniæ, quia tunc ēt de pecunia reprobata creditori solui posset Brun.in tract. de aug. mon.in 2.par.col.3.ver.si autem,& in 7.limit.versi.& moueor vltra prædicta.Laud.in tract.de aug. mon.nu. 23.ver.nisi debitor sit in mora,vel culpa.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Monetæ valor si decrescat ob Principis uoluntatem, quomodo solui debeat.

1 Secunda est conclusio,vt si valor monetæ decreuerit non ea deterioratione materiæ, vel formæ, sed ob Principis voluntatem, vel si aliàs propter ualoris mutationem plus hodie valeat aureus, vel grossior moneta, q̃ ualuerit tpe promissionis, tunc diminutio cedit ad incommodū creditoris : ita vt satis sit soluere ſm tpš solutionis, gl.in c.quis ignorat, in verbo, nostro,32.q.3.Host.in c.quanto,col.2.in fin. vers. quid ergo,de iureiur.& ibi Io.And.col.2. vers. quærit autem Host.& ibi Abb.col.5.vers. venio ad secundum, & ibi Anch.col.2.vers.4.quæro.Bar.in l. Paulus, col. 1.in fi.vers.quero quid si moneta,ff.de sol.Bald.& Iac. in l.res in dotem, ff. de iure dot.Bal. cons.213.vol.5. Imola in clem.2.col.pen.vers.Matthæus etiam sic, de decim.Io.Fab. Inst. quib. mod. tollit. oblig.in princ. ver.quid ergo.Aret.in l.quod te,col.2.ver.aliqñ,& est tertius casus,ff.si cert.pet.Ias.in l.2.in 36.q.C. de iure emphyt. Corn.cōs.279.vol.1.uer.item adduxi,& cōs. 321.in fi.ver.nec obstat quod dicit vol.3.Aret. in cōs. 11.col.2.ver.re tñ vera,vbi dicit istā * cōem. Ang. in l.cum quid,circa fi.uer.& idem dicas,ff.si cer.pet.Ana. in c.fi.col.pen.ver.de prædictis omnibus,de maled.Rebuff.in l.2.nu.3.ver.allegatur lex ista, ibi,si autem moneta non est mutata, C.de vet.númis.potest.Cur. iun. cons.24.col.3.in prin.ver.sed hoc non obstante,Grat. cons.12.nu.44.uer.nā vbicunque, vol. 1.& cons.13. col.1.& seq.eo.vol. Boer.decis.327.col. fi.ver.tertius vero.Soc.in d.l.cum quid,col.pe.ver.tertia conclusio, ff.si cer.pet.Barbat.cons.19.col.1.& seq.uol.4.Purp. in d.l.cum quid,nu.165. ver.2.conclusio. Parpal.ibi col.fi.uer.quarta conclusio.Buttigell.ibi,nu.30. uers. tertia conclusio,Io.de Prato,in l.quod te,nu. 10.uers. item adde,ff.si cer.per.Io. Fab.in auth.hoc nisi uerò, uer.tu autem potes docere.C.de sol.Albe.in l.cū quid, col.pe.uer.in fi.uer.Iac.de Arena distinguit, ff.si cert. pet.Brun.in tract.de aug.mon.in 3.par.col.1. & seq. ubi dicit * cōem.Curt.in tract.mon.nu.4.uers. quærit Bar.Mart.Laud.in tract.de mon.nu.17.uer.circa quartum articulum.Guido Papæ quæst.493.

2 Et ita procedit quod not.Bar.in l.cum certū, ff.de aur.& arg.lega.Bal.in l.si quis argentum,in prin.col. fi.uer.consului, C.de don.& cons.269.uol. 2. & in l. cum quid,col.fi.uer.si uerò adhuc existat,ff.si cer.pet. qui uolunt monetam esse soluendam in eadem specie.

¶Contrarium , ut etiam si solus ualor sit mutatus, & non bonitas intrinseca,attendatur tempus promissionis,& non tempus solutionis,tenuit.Ant. de But.in c.quanto,col.4.uer.tertius casus,& ibi Abb.col.3.uer. aut non est in totum,& Imola col.4.uer.aut est diminutum,de iureiu.Pract.Pap.in libel.act.hypoth. in uerbo,relaxandum,circa finem,uers.sed circa prædicta audi quæstionem. Domi..cons.137.col.1.uers.item ista mutatio.

Et propterea si moneta antiqua extaret illa met esset soluenda,ut tenuit Bal.in l.cum quid.in fi.uer.si verò extat , ff. si cert. pet. istam sequitur,& dicit * cōem. Cur.in tract.mon.nu. 10.in 13.q.Curt.iun. in d.l.cum quid,nu.21.uer.circa q.Bar.& nu. 24.ubi dicit cōem opin.Mart.Laud.in tract.de mon.nu.22.uer. quærendum,ibi, redeo ad propositum.Io.Regnaudi in tract.

3 mon.per totum,gl.consuet.Turon. fol.122.col.4. Et ista para seruatur de consuetudine , vt dicit Parpal.in d.l.cum quid,col.fi.uer.4.conclusio,ff.si cer.pet.& ponit Grat.in cons.12.nu.56.uer.nonò,& ult.uol.1.Io. Ant.Alex.in cons.17.col.fi.uer. stante ista conclu.

4 Primò Amplia, etiam dato quod certa species monetæ promissa sit , & consuetudo admittat ut possit eius ualor solui , tamen solui debet prout illa moneta certa,& conuenta ualet tempore solutionis nō tempore promissionis,secundum Grat.in cons.12.col.4. in fi.uer.accuratius uerò,uol.1.

5 Secundò Amplia,ut etiam quoad monetam, cuius est in facultate debitoris solutio, attēdatur tempus solutionis,non tempus promissionis, ut per Bar.in d. l.Paulus, in fi.uers.sed quid si dictum, ff.de sol.Curt. iun.cons.24.col.3.uer.& istud etiam, & habetur infra in limitationibus,nu. 3.

6 Tertiò Amplia, quādo pecunia certa,uel eius valor per alternatiuam est promissus, quia quoad ualorem attenditur tempus solutionis.Grat.cons.15.col.5. uer.quod etiam demonstratur,uol.1.& cons.13.col.4. vers.non omitto etiam,uol.1.

7 Quartò Amplia, etiam si ualor monetæ maioris creuerit propter diminutā pecuniam in sua bonitate. Ita Grat.cons. 12.col.6.uer.5.moueor,& in cons.13. col.7.uers. præterea illa opin.uol.1.& in cons.14.col. fi.uer.3.retorquetur,eod uol.

¶Contrariū tenet Io.Ant.Alex.in cōs.17.col. pen. uer. uerū in præmissis. Et licet ipse teneat contrariam partē in sua consultatione,non tamen recedit ab illa cōclusione, ut patet in finalib.uerbis suæ consultationis.

8 Primò Limita principalē cōclusionē,nisi dictū sit, ꝙ reddatur pecunia in tot florenis, uel tot ducatis sub æstimatione:tunc.n.nō tpa solutionis, sed tps promissionis attēdi dēr,Bar.in l. Paulus,in fi.uers. sed quid si fuit dictum, ff.de sol.Io. Fab.Inst.quib.mod.toll.obl. in prin.uer. quid ergo si mecum.Pet.de Ancha. in clem. fin.col.pen.in fin.uers.hæc uera,de decim.Bart.in l.pe. §.mancipia.uersic.& hoc facit ad q.ff.solut.mat.secundum

dum

dum un am interpretationem, quæ mihi vr̃ magis conuenire, quàm alia interpretatio, licèt Bar. aliud velit, ut considerant Imola, & Alex. & ibi Pau. ver. quærit Bar. ita intelligit, & sequitur Imola ibi, qui intelligit, Bar. velle contrarium, in ver. extra gl. & ibi Alexan. in d. §. macipia. Bru. in trac. de aug. mone. in 8. limit. in 3. col. in ver. 2. quæritur, & in sextadecima particula eiusdem trac. Aimo. cons. 47. col. 1. ver. quibus tñ nõ obstãtib.

9 Et tale pactum ualere, ꝙ pecunia reddatur in eadem æstimatione, uoluit Bar. in l. sed si addes, in §. si dominus, & ibi Fulg. & Pau. de Cast. ff. locat.

10 PRIMÒ Amplia, idem esse si dictum sit, In tot scutis, quia qui vult tot scutos sibi reddi, non uult pendere ab augmento, vel diminutione futuri temporis, sed vult esse certus de quantitate scutorum sibi soluendorum. Aimo cons. 47. col. 1. ver. quibus tñ non obstantibus, & tanto magis si dictum esset, in tot scutis similibus, in quibus ipsa summa soluta fuit.

11 SECVNDÒ Amplia, etiam si dictum sit, Ad talem rationem, quia tunc reddi debet prout fuit facta æstimatio, nec addi potest, aut minui. Prac. Pap. in libel. act. hypoth. in uerbo, relaxandũ, in fi. ver. sed circa prædicta. Aim. consi. 47. col. 1. ver. quibus tñ nõ obstantib. & Per. de Anch. in cle. fi. col. 3. in ver. hæc vera, de decim. Soc. in consi. 298. in prin. Bal. cons. 313. uer. & p̃dicta vera, vol. 5. Calc. in cons. 15. col. 4. ver. si per partes. Boer. dec. 327. nu. 10. ver. & prædictam cõem. Io. Fab. Inst. quib. mod. toll. oblig. in prin. uer. quid ergo. Bru. in trac. de aug. mon. in 2. limi. col. 3. in 19. q.

12 TERTIÒ Amplia, præcedentem limitationem locũ habere nedum si dictũ esset, ꝙ reddatur pecunia debita ad eandem rationem, sed etiam si principaliter dicatur, quòd ducatus, vel florenus datus fuisset ad talem rationem, absque eo quod diceretur, ꝙ ad eãdem rationem solutio fieret, ita Bal. in d. cõs. 313. vol. 5. ver. prędicta vera, & Pet. de Anch. in cle. fi. col. 3. ver. hæc vera, de decim. Boer. dec. 327. nu. 10. Soc. in cons. 298. in prin. Barba. in cons. 19. col. 5. in fi. & seq. vol. 4. ver. sed dubium est, qui declarat. Tiraq. de retrac. lignag. §. 1. in gl. 18. nu. 28. ver. quarò quæro. Bru. in tract. de aug. mon. in 8. limit. col. 3. in 3. quæst.

13 QVARTÒ Amplia, idẽ esse si dictum sit, Tot libras in scutis, uel florenis, vel alia moneta: tunc enim vr̃ ęstimata pecunia maior per minorem pecuniã, & propterea minor pecunia est reddenda, prout fuit æstimata tp̃e promissionis, & lucrum, & damnum, quod prouenit ex moneta maiori, cedit ad commodum, & incommodum debitoris, ita volunt Bar. in l. Paulus, col. 2. ver. sed quæro quid, ff. de sol. & ĩ l. si quis stipulatus fuerit decem in melle, col. 2. in prin. ver. & ideò si promino, ff. de sol. Aret. in cons. 84. in fi. ver. venio igitur ad s̃m. Bal. in c. quanto, de iureiu. col. 2. uer. extra quæro. Cur. in cons. 24. col. 3. uer. & istud, quod in effectu. Bro. in tract. de aug. mone. in 8. limita. in 1. quæst.

¶ Contrarium tenet Cur. in trac. mon. in 11. q. & idem ẽt videtur tenere Mart. Laud. in trac. de monet. nu. 28. & seq. uer. quid autem si pecunia.

14 Nec puto discrepare opi. Bar. ĩ l. Paulus, a dictis per eum in d. l. si quis stipulatus fuerit decem in melle, ff. de sol. in eo quod valor floreni, considerandus sit tempore promissionis, sed in eo tantũ discrepare vr̃, quia l. Paulus, tenet, florenum esse in facultate soluendi, & eius opi. sequitur Ang. in d. l. si quis fuerit, ff. de solu. & dicit *communem Bru. in trac. de aug. mon. in 8. limi. in 1. q. in d. l. si quis stipulatus fuerit, & Gra. cons. 13. nu. 26. uer. nec obstarent nonnullæ, uol. 1.

15 Et tamen idem Bar. in d. l. si quis stipulatus fuerit, tenet, florenum esse nedũ in facultate soluendi, sed ẽt in obligatione, quam opi. sequitur ẽt Pau. de Cast. ibi, sed hæc opinio Bar. in d. l. si quis stipulatus, communiter reprobatur, ut per Grat. in cons. 13. nu. 27. vol. 1.

16 QVINTÒ Amplia, etiam si dictum sit, centũ libras, semper enim reddendæ sunt centum libræ & augmentum, & decrementum ipsius floreni cedit commodo & incommodo debitoris. Abb. in c. quanto, col. fi. uer. aut fuit dictum, de iureiur. Bru. in trac. de aug. mone. in 8. limit. col. 2. ver. & per prædicta teneo.

17 SEXTÒ Amplia, ut idem sit ẽt in deposito: nam si depositæ sint centum libræ in florenis, sufficit reddere centum libras, & non attenditur ꝙ tempore solutionis creuerit, vel decreuerit florenus. Bar. in d. l. Paulus, col. 2. in fi. ver. sed quid esset in deposito, ff. de solut.

18 SECVNDÒ Principaliter limita, nisi debitor fuisset causa, vel particeps ꝙ monetæ valor augeretur, quia tali commodo ipse frui non debet. Host. in c. quãto, col. 3. ver. si autem diminuta, de iureiur. Bal. in l. acceptã, in 17. q. C. de usur. Domin. in consi. 137. col. 1. ver. excludo casus non dubios. Io. Ant. in consi. 17. col. fi. versi. nam ipsi Principi.

19 TERTIÒ Limita, qñ valor monetæ non fuisset perpetuò diminutus, sed pro tp̃e sæpius uariatus. tunc. n. attendi debet valor tempore promissionis, & pecunia reddi in eadem bonitate intrinseca, siue valor ipsius monetæ promissæ creuerit siue decreuerit post promissionem. Bar. in l. Paulus, col. 2. uer. vnum tñ, ff. de solu. Aret. in l. quod te, col. 2. ver. circa quartum casum. ff. si cer. pet. Soc. in l. cum quid, ver. secũda cõclusio, ff. eod. Abb. in c. quãto, col. pe. ver. secũdo casu, de iureiu. post Ant. de But. col. 4. uer. quartus casus, de iureiur. Bald. consi. 130. uol. 5. gl. consue. Turon. fol. 122. col. 4.

¶ Contrariũ Imo. in c. quãto, col. pe. uer. circa tertiũ conclude, de iureiu. dum reprehẽdit differẽtiã Ant. de Bu. Mar. Lau. in trac. de mon. nu. 19. uer. tertius casus.

20 PRIMÒ Amplia primam cõem opi. idem esse qñ mutatio durasset modico tẽpore, ita Bar. in l. Paulus, col. 2. uer. vnum tamen, ff. de sol. Ant. de But. in c. quanto, col. 5. uers. est tamen aduertendum, & ibi Imola col. 2. uer. itẽ aduerte, de iureiur. Bru. in tract. de aug. mone. in 4. parte. Mar. Laud. in tract. de monet. nu. 19. uer. fateor quòd Antonius.

21 SECVNDÒ Amplia, idem esse etiam quando mora debitoris interuenisset, prout loquitur Bar. in d. l. Paulus, col. 2. ver. vnum tamen, ff. de sol. & alii alle. supra in proxima conclusione, nu. 6. & nu. 10. & infra in seq. conclusione, in prin.

¶ Contrariũ tenet Imol. in d. c. quanto, col. pe. vers. aut est diminuta, de iureiur. Bal. cons. 130. vol. 5.

22 TERTIÒ Amplia, qñ nõ esset spes ꝙ de primo moneta reciperet augmentũ, quia tunc nõ sufficeret illam reddere in eadẽ bonitate intrinseca, sed necesse esset soluere s̃m æstimationẽ tp̃is promissionis, declarando ut per Abb. in d. c. quanto, de iureiur. col. pe. uer. puto tñ, refert, & sequitur Brun. in trac. de aug. mon. in 4. par. Summa Ang. in verbo, solutio, in 2. conclusione.

23 QVARTÒ Limita conclu. principa. nisi post promissionem incontinenti subsecuta fuisset repentina mutatio, & diminutio valoris monetæ: quia tunc attenderetur tempus promissionis, & non tempus solutionis. Bal. in l. acceptam, in 17. q. C. de vsur. Mantua. in cons. 170. sentit etiam cum Bal. Brun. in trac. de aug. monet. in 3. par. col. 5. ver. est uerum quòd Bal.

¶ Cõtrarium sentit Rom. in l. cum quid, col. 3. in fi. ver. ex ista gl. ff. si cert. pet.

24 Amplia primam cõem opi. etiam si post solutionẽ incontinenti subsecuta sit reprobatio monetę, quia nõ est satis soluisse eo tempore, quo nondũ fuerat repro-

 bata,

bata, quia pro reprobata habetur, quæ erat poximè reprobanda. Calca. cons. 14. col. 4. uer. quantũ ad tertiũ.

25 QVINTÒ Limita, nisi expressè actum sit, q̃ attendi deberet ualor temporis promissionis. Aret. in consi. 111. col. 1. uer. pro veritare huius. Bru. in trac. de aug. mon. iu 16. par. nu. 1. col. 1. ver. & d. conclusio.

26 SEXTÒ Limita, uam etiam in casu præcedentis limitationis necesse est ut soluatur in eadem bonitate intrinsecx, siue auctus fuerit valor, siue diminutus. Soc. l. cum quid, col. pe. ver. tertia cõclusio. ff. si cer. pet. Barbs. in. cons. 19. col. 1. uer. cum gl. uol. 4.

27 SEPTIMÒ Limita, quia si debitum sit usurariũ, vel aliàs creditor ex illo lucrum consequatur, poterit debitor soluere de pecunia antiqua, & s̃m eius valorem, ẽt inuito creditore. Parpal. in l. cũ q.d, col. fi. ver. 4. cõclusio, ff. si cer. pet. Clau. in l. si ex legati, col. 1. uer. & inter cætera nota tex. singularẽ. ff. de ver. obl. Purp. in l. cum quid, nu. 168. uer. secundò limita, ff. si cer. pet.

28 OCTAVÒ Limita, nã ẽt qñ actũ est de certo genere monetæ, & attẽdendũ est tp̃s solutionis, tñ solutio nõ põt fieri in alio genere monetę, q̃ in eo, in quo debitũ est contractũ, qñ ex hmõi solutione creditor aliquod damnũ pateretur. Soc. in consi. 247. col. 5. uer. præterea licet uariata, lib. 2. Purpu. in l. cum quid, nu. 168. ver. vltimò declaratis, ff. si cer. pet. aliàs ẽt in alio genere monetæ solutio fieri posset, ut in iuribus p̃dictis.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Monetæ diminutio stãte mora, cedit damno debitoris.

1 TErtia est regula ĩ hac materia, q̃ stãte mora debitoris, diminutio monetæ cedit damno & præiudicio ipsius debitoris. Ant. de But. in c. quãto, col. 4. vers. vltimus casus, & ibi Abb. col. 5. uersi. item scias procedere, & Anchar. colum. 2. versic. quarto quæro, ibi, vbi aũt non est mutata materia, de iureiu. Bar. in l. Paulus, col. 2. uer. 2. modo, ff. de solu. in l. cum certum, ff. de aur. & arg. leg. ver. pone q̃ promisit ibi. Bar. & Iaco. in l. res in dotem, ff. de iur. dot. Bald. cons. 269. uer. 2. casu, vol. 2. Imola in cle. fi. col. pe. ver. si verò mutatio, de decim. Aug. in l. cũ quid, i fi. verbis, ff. si cer. pet. ver. sed si eadẽ moneta. Are. in l. quod te, col. 2. versi. & est quintus casus, ff. eo. Purp. in d. l. cum qd, nu. 166. uer. tertia cõclusio. Rebuff. in l. 2. col. 2. ver. si aũt moneta. C. de veter. nũmis. Ias. in l. 2. col. 31. q. 36. uer. 2. uerò casu. C. de iur. emphyt. Prac. Papien. in libell. action. hypoth. in verbo relaxandum, in fi. uer. sed circa prędicta. Soc. in cons. 298. ver. quinimmo, lib. 2. Calca. in consi. 15. col. 13. ver. est ẽt alia. Barba. in consi. 19. col. 1. & seq. ver. nec obstat lex, uinum, uol. 4. & uer. etsi quispiã opponat. Bouer. in verbo, mixta. de contractib. in sing. 14. & 19. decis. Neapol. 194. col. 2. uer. nec obstat, in antiquis. Mantua cons. 170. uer. & q̃ hoc quidẽ. Boer. dec. 327. col. fi. uer. quintus casus est. Bru. in trac. de aug. monet. in 1. limit. col. 1. in princ. & in 8. limit. col. 3. uer. & prædicta procedũt. Bal. in c. quãto, col. 2. uer. extrà quæro, de iureiu. Cur. in trac. monet. nu. 4. uersi. quærit. Bar. Mart. Lau. in trac. de monet. nu. 19. & seq. uer. si autem esset facta.

2 PRIMÒ Limita, qñ post morã succederet mutatio ualoris in moneta maiori p̃p deteriorationem monetæ minutæ, quia id tanquam lucrũ, & non damnũ non esset in consideratione. Bar. in l. Paulus, col. 2. uer. aduertatis, nam uos scitis, ff. de solu. & ibi Ang. uer. ultimo dicit Bar. Bru. in trac. de aug. mone. in 15. par.

¶ Contrarium tenet Ant. de But. in c. quanto, col. 3. uer. 2. pręmitto, & ibi Abb. col. pe. uer. uenio ad s̃m, de iureiur. uoluit Summa Ang. in uerbo, solutio. in 2. conclusione. Purp. in l. cũ quid, nu. 166. uer. limitetis, ff. si cer. pet. & Brun. in trac. de aug. mone. in 1. limit. col. 1. in fi. & seq. & uoluit ẽt Imol. in d. c. quanto, col. 4. uer. quandoque pecuniæ ualor. Cur. in trac. mone. col. 1. & seq. nu. 5. uer. successiuè quæro, ubi declarat saluando Bar. opi. uno caso, Mart. Laud. in trac. de mone. nu. 2. uer. si autem esset facta.

Tenendo primam opin.

3 PRIMÒ Sublimita, nisi debitor minutæ pecuniæ fuisset in mora, & ipsa minuta pecunia diminuta fuisset post morã: ita sublimitat Bru. in d. trac. monet. in 1. limitatione, col. 2. uer. & teuẽdo, & ita fuit de mẽte Ant. de But. in c. quauto, col. 4. uer. ultimus casus, de iureiur.

4 SECVNDÒ Sublimita, in solito lucrari, vt per Bar. in l. Paulus, col. 2. vers. aduertatis, ff. de solu. Soc. in l. cum quid. ff. si cer. pet. col. fi. ver. tertia cõclusio, & ibi Purp. nu. 167. & Parpal. in fi. col. uers. sexta conclusio. Alex. in l. nummis, col. fi. uer. in eadem, ibi, quod potuit, & ibi Ias. col. fi, uer. in eadẽ gl. ff. de in lit. iur. Bru. in trac. de aug. monet. in 1. limit. col. 2. uer. item 2. limitatur.

¶ Contrarium, q̃ etiam in non solito mercari habeatur ratio quando pecunia decrescit. Cur. in trac. monet. col. 1. & seq. uer. successiuè quærit.

5 SECVNDÒ Limita, quando decremẽtum modico tempore durauit, ut uoluit. Bart. in l. Paulus, col. 2. uer. unum tamen uolo, ff. de solut. Ant. de But. in c. quãto, col. 4. uer. ultimus casus, ibi, uers. est tamen aduertendum, de iureiur. & ibi Imola, col. 5. uer. item aduerte. Bru. in trac. de aug. mon. in 4. parte.

¶ Cõtrarium autem tenet Bal. in l. Paulus, uer. nota in pecunia, ff. de solu.

6 TERTIÒ Limita, quando ualor esset post moram sæpius uariatus, ut dictum est supra in præcedenti cõ conclusione, in 1. ampliat. tertiæ limitationis principalis amplíat. tertiæ limit.

7 QVARTÒ Limita, nam potest debitor antiquam monetam currentem soluere pro noua, & eam tenetur creditor recipere, dummodò sit debiti ponderis, & bonæ materiæ. Io. de Platea in l. 1. col. 1. uer. item nota. C. de ueter. num. pot. lib. 11.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Monetæ valor in vltimæ uoluntate, consideratur tẽpore dispositionis.

1 SVbsequitur & quarta conclusio ut in ultima uoluntate attendatur ualor currens tempore factæ dispositionis. Io. And. in addi. ad Spe. in tit. de obl. & solut. §. nunc aliqua. uer. si autem ex contractu, in uerbo, ex contractu, & Oldra. cons. 31. Alber. in l. 2. col. pen. C. de iur. emphyt. uer. deinde quæro, & in l. uxori, §. vxori. col. fi. uer. item quæritur, ff. de leg. 3. & in l. cum q.d col. fi. uers. item quærit, ff. si cer. pet. Collect. in c. iudicante, col. 1. uer. quid si testator, de testam. Anch. in c. olim, in fi. uerbis, de censib. Abb. in c. quanto, col. 5. in fi. uer. si quid si ex testamento, de iureiur. & in c. olim, col. 2. de censib. uer. item nota. Rom. in l. quid, col. fin. uer. item resultat aliud. ff. si cer. pet. Ana. in c 2. col. pe. uer. & per hoc dicit Oldr. de maled. Maris. iun. consi. 142. nu. 7. uer. non obstat, uol. 2. Pau. de Cast. in l. fi. in fi. prin. uer. uerba uero contrahentium. C. communia de leg. Soc. in cons. 6. col. 2. ver. uerũ prædictis non obstantib. & col. seq. uol. 1. Bru. in tract. de aug. mone. in 9. part. Curt. in tract. monet. colum. 3. in 4. quæstio.

uer.

ver. quarto quæro. Bal. in l. fi. col. 1. ver. item quæro. C. comm. de lega. Cor. in cons. 181. nu. 71. uer respondéri potest, vol. 2. & cõs. 287. col. fi. ver. 2. respõderi potest, vol. 1. Sũma Ang. in verbo, solutio, in 2. q. versi. si vero solutio. Ias. in d. l. cum quid, col. fi. vers. quid autẽ in vltima voluntate. Mart. Laud. in trac. de monet. nu. 3. gl. consue. Turon. fol. 123. col. 1.

¶ Contrarium tenet Rom. cõs. 123. col. 1. in fi. ver. præmissis tñ nõ refragantib. & sing. suo 532. ver. ꝙ tẽpus inspiciatur. Guido Papæ q. 493. ver. vel potest dici, ꝙ dicta gl. Capra cons. 29. col. 2. ver. circa secundũ.

* Tenendo primam communem * opi.

2 Amplia, ut etiã non attendatur tempus mortis, sed solum tempus testamenti, si testator diu post testamentum conditum superuixerit. Pet. de Anch. in c. olim, in fi. uerbis, de censib. & idem dicit Summa Ang. in verbo, solutio, in 2. q. uer. si verò solutio.

3 PRIMÒ Limita, qñ pecunia currens tpe testamenti esset in totum reprobata, uel destructa, ita vt non reperiatur, nec alia eius loco subrogata fuit: tunc enim solutio debet fieri de moneta currenti tempore solutionis, ita Alber. in l. uinum, col. fi. versicul. sed quid si moneta, ff. si cert. petat. qui tamen non declarat an debeat solui secundum valorem temporis factę dispositionis, uel secũdum valorem temporis solutionis.

4 SECVNDÒ Limita, & intellige qñ mutatio monetę esset perpetua, secus verò si tpalis, & variabilis. Abb. in c. quanto, col. 5. ver. quid si ex testamento, de iureiu.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Monetæ ualor in statutis attenditur tempore solutionis.

1 ACCEDIT ẽt & quinta conclusio in hac materia, vt in legib. vel statutis attendatur tempus solutionis, non aũt tempus statuti, vel conditę legis. Spec. in tit. de obliga. & solut. in §. nunc aliqua, circa fi. ver. pone in statuto. Bal. in cons. 269. uol. 2. & in l. fi. in prin. col. 1. ver. itẽ qro. C. com. de leg. Ant. de But. in c. quanto, col. 4. in fin. versi. & hæc procedunt, & Imo. col. fi. ver. sed si statuto, de iureiu. Anch. in cle. fi. col. pe. ver. sed in delictis, de decim. Ant. in c. 2. col. pe. ver. subdit ẽt, de maled. & in c. præsenti, col. pe. uer. verum aũt, de Iudæis. Car. in cle. 2. in 13. q. ver. hæc fuit q. de decim. Ro. in l. cũ quid, col. fi. ver. itẽ pone, ff. si cer. pet. Dom. in cõs. 137. col. 1. in fi. ver. si uerò quis sit obligatus. Cor. cõs. 181. nu. 71. uer. 2. rñderi põt, vol. 2. & consi. 287. col. fi. ver. 2. rñderi põt, vol. 1. Barba. cons. 19. col. 2. ver. sed dubiũ est, vol. 4. Cur. in trac. de mon. nu. 17. & seq. ver. 5. quæro. Bru. in trac. de aug. mone. in 12. par. col. 1. & seq. Bal. in l. illud, in fi. ver. vltimò quæro. C. de sacros. eccl. sum. Ang. in verbo, solutio, ĩ 2 q. ver. de condẽnatione. aũt Ias. in d. l. cũ quid, col. fi. uer. qd aũt ĩ statutis, ff. si cer. pet. Dec. in l. qđ te, nu. 8. ff. si cer. pet. Mart. Laud. ĩ tra. de mon. nu. 27. uer. qd aũt ĩ lege.

¶ Contrarium voluit gl. in uerbo, solidos, in c. conquerente, de offi. ord. Abb. in c. quanto, col. 5. in fi. ver. quid autem, de iureiu. Sal. in l. fi. col. fi. uer. sed dubitari potest. C. si cer. pet. Bal. in l. quicunq;, col. 6. uer. deinde conuerte. C. de ser. fug. Abb. cons. 56. col. 2. vol. 2. Ant. de Butr. in c. conquerente, col. antepen. versi. quæro secundum quam, de offi. ord.

2 PRIMÒ Limita præcedentem conclusionem in solennitate adhibenda per statutum, quando statutum loqueretur de moneta, quia intelligeretur de moneta currente tempore statuti emanati, ut notat Bal. in l. illud, in fi. C. de sacros. eccl. ver. ultimò quæro. Curt. in trac. mon. nu. 18. & 19. Brun. in tract. de aug. monet. in 1. par. col. 1. ver. & prędicta etiam procedunt. Mart. Laud. in trac. de mone. nu. 27. ver. quid autem in lege.

3 SECVNDÒ Limita, quando post delictum consummatum, uel post officium inchoatũ superueniret lex, uel statutum. Anch. in cle. 2. col. pe. de decim. uer. sed si ponas, & per Brun. in trac. de aug. mone. in 12. part. col. 1. ver. quoad secundum.

4 TERTIÒ Limita & intellige conclusionem, quando ex legis dispositione nulli est acquisita obligatio, sed si ex dispositione legis, vel alteri obligatio quæratur, debet intelligi de moneta currenti tempore dispositionis ipsius legis, vel statuti, ut per Abb. in cons. 56. col. 2. uer. præterea præsupposito, vol. 2.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Monetæ ualor in sententia consideratur tempore sententiæ, non autem tempore executionis.

1 SEXTA est conclusio, vt in sñia quo ad monetæ valorẽ attendatur tempus sñiæ, & non tempus executionis, ut tradit Alb. de Ros. in l. cũ qd, col. fi. ver. 1. enim quærit, ff. si cer. pet. Rom. ibi nu. 20. ver. ex his resultat. Abb. in c. olim, nu. 4. versi. item nota, de censib. Roma. cõsi. 123. col. 1. ver. hoc aũt probatur, dec. Neap. 194. nu. 2. uer. allegabatur ad hoc. Brun. in trac. de aug. mone. in 10. par. Cur. in trac. mone. nu. 19. ver. sextò quæro. Sũma Ang. ĩ uerbo, solutio. ĩ 2. q. ver. idẽ dicit Old. Mart. Laud. in trac. de mone. nu. 28. uer. an inspiciatur.

2 Amplia, idem esse in laudo, vt per Old. cons. 13. Albe. de Rosa. in l. uxori, §. vxori, col. fi. ff. de leg. 3. ver. primo. n. quæritur. Cur. in trac. mouet. num. 19. ver. sexto quæro. Bru. in trac. de aug. monet. in 10. parte. Sũ. Ang. in verbo, solutio. in 2. q. ver. idem dicit Oldr.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Monetæ ualor in gratia Principis, quo tpe cõsideretur.

1 SEPTIMA est cõclusio, quia gratia Principis de certa moneta annuatim percipienda, intelligitur de moneta currente tempore solutionis, Principe ignorante valorem monetæ, aliàs intelligitur de moneta currenti tpe gratiæ factæ. Ant. de But. in c. quãto, col. 4. uers. itẽ hæc uera, & ibi Abb. col. fi. uer. quid aũt in mãdato, de iureiur. Sũma Ang. in verbo, solutio, in 2. q. vers. & sic conclude, & in gratia attendi monetã currentẽ tempore solutionis, sentit Collect. in c. Odoardus, col. 2. ver. sed quam pecuniam, de sol. Bru. in trac. de aug. monet. in 11. parte, in prio. Summa Ang. in verbo, solutio, in 2. q. uer. & sic conclude.

2 Infertur igitur, ut in impetratione beneficii ualor monetæ expressæ considerari debeat secũdum tempus uacationis. Oldra. consi. 168. col. 1. ver. ad secundam q. Ioan. And. in addi. ad Spe. in tit. de conces. præben. col. pen. versi. ad aliam q. Brun. in trac. de aug. monet. in 11. parte, uer. esto ꝙ Io. Andreas, & in fi. ver. est tamen aduertendum. Summa Ang. in uerbo, solutio, in 2. q. ver. & sic conclude.

3 Amplia, quia in decimis, & tributis attẽditur ualor pecunię tempore solutionis, per tex. in cle. fi. de decim. ponit Brun. qui declarat, in trac. de aug. monet. in 11. parte, uer. & quia...

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Oblatio uerbalis sufficit, quando creditor non uult acceptare.

1 LICET aliàs oblatio verbalis non sufficiat, tñ si creditor dicit, q non iotendit acceptare, perinde operatur uerbalia oblatio, ac si esset realis. ita Bald. io l. 1. col. 1. in fi. C. ne liceat tertiò prouocare. Rapha. Fulg. Pau. de Ca. & Ale. in l. qui Romæ, ff. de uerb. obl. Soc. in consi. 199. lib. 2. Fulg. in cõs. 201. io fi. Alex. in l. si mora, in 3. col. in 5. limit. ff. sol. matr. Cassa. in cõs. 41. col. 1. & seq. & in consi. 33. col. fi. in fi. Bertr. in consi. 128. col. 1. uol. 3. dec. Neapol. 19. in nouis, quæ declarat. Grat. cons. 93. col. 6. uol. 1. Rui. in consi. 40. col. 7. vol. 1. & in consi. 70. col. 2. vol. 1. & istam dicit verã & magis * communem opi. Rui. in cõs. 113. col. 1. uol. 1. & in cons. 49. col. fi. vol. 2. Boer. dec. 124. Alex. in l. si seruua, col. 2. uer. puto hic cõcluden. ff. de vulg. & pup. Gramma. consi ciuili 107. col. 2. Tiraquell. de retract. conuent. in §. 4. in gl. 1. no. 21.

¶ Cootrarium tenuit Aret. in l. qui Romæ, col. 1. ff. de verb. obl. Clau. in l. si mora, col. 3. ff. sol. mat. Cur. in apostil. ad Alex. in l. qui Romæ, ff. de uerb. oblig. & Ias. ibi col. 2. in 2. no.

Tenendo primam opin. magis * communem.

2 PRIMÒ Limita, illam procedere, quando creditor expressè dixit, q nolebat acceptare, secus si tacuit, ut per Alex. in l. si seruus, ff. de uulg. & pup. circa finẽ. Cassa. in consi. 41. col. 1. & seq.

3 SECVNDÒ Limita, si creditor habuisset iustam causam recusandi oblationem factam, & potuisset ex iulla causa oon recipere, ita Claud. in d. l. si mora, col. 3. Grat. consi. 93. col. fi. vol. 1.

4 TERTIÒ Limita, nisi verbalia oblatio esset facta cõditionaliter. Grat. consi. 93. col. fi. uol. 1.

Tenendo secundam opin.

5 Limita, nisi dictum esset in recusatione per creditorem, ego nolo recipere quomodocunq; mihi offeras, quia stãte huiusmodi recusatione sola uerbalis oblatio sufficeret, et sm opi. illorũ, qui dicunt, uerbalem oblatiunem non sufficere, etiam si creditor dicat, q non vult recipere, ita Clau. ĩ d. l. si mora, col. 3. & refert Cassa. in d. consi. 41. nu. 3. uer. dominus tamen.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Dies interpellat pro homine.

1 TRITA, & vulgaria est regula, q dies regulariter interpellat pro hoĩe, l. magnã. C. de cõtrah. & cõmit. stipu. l. 2. C. de iur. emphy. c. potuit, de loca. gl. in c. cupiẽtes, §. si uero, io verbo, cõtempserint, de elec. in 6. gl. in cle. quia contingit, in §. vt autẽ, in uerbo, singulis annis, de relig. domib. Bar. in l. 4. §. hoc autem iudiciũ, in 1. oppos. ff. de dam. infect. Anch. io consi. 65. in fin. Are. in l. si ex legati causa, col. 8. ff. de uerb. obli. Dec. consi. 452. nu. 9. Ias. in l. mora, col. 6. ff. solut. mat. Paris. in consil. 34. col. 3. uol. 1.

2 PRIMÒ Amplia, vt efficacior sit interpellatio, quæ insurgit ex lapsu diei appositi, quam interpellatio expressa hominis facto inducta, ita Bal. in l. uinum, col. 6. uer. itẽ qñ uli probare morã hęredis, ff. si cer. pet. Ias. in l. si ex legati cã, col. 3. in 1. ampliat. ff. de uer. obl. & in l. si mora, nu. 21. ff. sol. mat. Dec. in l. quod te, col. fi. ff. si cer. pet. gl. coosuet. Turon. fol. 115. col. 2. in fi.

¶ Cõtrariũ tenet Dec. in l. q te, nu. 11. ff. si cer. pe.

3 SECVNDÒ Amplia, ut in die uariabili ad volũtatẽ creditoris, ut si dictum sit: Solues in Paschate, & ab inde io antea, ad oẽm meã requisitionẽ: vt per not. per Bar. in fi. prin. & ibi Ang. & Imo. in l. cũ stipulatus sim mihi, Procule, ubi Ang. in 1. col. circa mediũ, & Imol. col. 2. & ibi Alex. in 2. col. ibi, & ex hac gl. ff. de uer. ob. & no. Bal. in c. 2. an ille, qui interfe. fratrẽ dñi, & Bald. col. 1. in d. l. magnam, circa med. & idẽ Bal. in d. l. fi. §. præterea, col. pe. C. de iur. dot. & in l. si ita quis, cod. tit. & in c. mandatũ, in fi. de resc. Ias. in l. si ex legati causa, nu. 12. io 2. ampliat. ff. de uer. obl. Ang. in l. si insulam, col. pe. & ibi Imo. col. 16. uer. subdit ẽt Ang. eod. titu. Ang. in l. ita stipulatus, in 1. col. & ibi Imol. col. 3. ver. tñ ex primo intellectu, eo. tit. Ias. in l. uinũ, col. 5. ff. si cer. pet. Alex. in cons. 157. col. 1. in fi. uol. 6. Soc. in cõs. 285. col. 15. uer. 2. iosertur, lib. 2. Rom. io l. si ex legati causa, col. 2. ff. de verb. obl. Alex. in l. quoties in diem, col. 1 eo. tit. Fely. io c. licet Heli, de simon. col. 3. Ias. in l. si insulam, col. 10. ff. de verb. obl. Purpur. in l. vinum, col. 3. ff. si cer. pet. Aret. in l. si ex legati causa, ff. de verbo. ob. col. 2. Ang. io l. magnam, C. de contrah. & commit. stipul. Mantua in cons. 77. col. 2. Rui. in consi. 198. col. 3. vol. 1. & cons. 15. vol. 4. col. 1. glo. consuetud. Turon. fol. 115. col. 3.

4 Amplia hanc ampliationem etiam si sit dictum, de soluendo in Paschate, & quandocunq; fuerit facta interpellatio, vt per Bal. in c. 2. an ille, qui interfi. frat. domini. Purpu. in l. vinum, col. 3. ff. si cer. pe.

Limita si dictum esset, in Paschate, quando fuerit facta interpellatio sine copula, per ea, quæ ponit Ang. & Imo. col. 3. in l. ita stipulatus, ff. de verb. obl. apostil. ad Sal. in l. magnam, C. de contrah. & com. stip.

5 TERTIÒ Amplia, si etiam dies adiecta non differat solutionem, vt not. Alex. in l. nummis, col. 2. super gl. in verb. sua die, ff. de in lit. iur. & ponit Ias. in d. l. si ex legati causa, nu. 12. ver. 3. not. ampli 1. ff. de ver. obl.

6 QVARTÒ Amplia, vt etiam hora adiecta cõstituat debitorem in mora. Bal. in l. 1. io 1. col. C. ne lic. tertiò prouoc. sequitur Dec. in l. vinum, col. 4. ff. si cer. peta. apostil. ad Saly. in d. l. magnam, in apostil. magna, ad fi. Ias. in d. l. si ex legati causa, nu. 13. in 4. amplia. ff. de verb. obl. licèt dubitet, tamen sua dubitatio est friuola. & propterea teneri potest intrepidè ampliatio. idem tenet Cur. iu. in apostil. ad Ale. in l. vinum, ff. si cer. pe. & ibi Purpu. qui etiam declarat, ff. eo. tit.

7 QVINTÒ Amplia regulam procedere, etiam in die legali, siue sit expressa, siue tacita, vt est text. in l. 2. C. de iure emphy. & ibi Doct. cõmuniter. & in c. potuit, de loca. & ibi glo. in verbo, statuta.

8 PRIMÒ Amplia hanc ampliationem in termino apposito a statuto, quia pariter dies illa pro termino apposita a statuto constituit in mora, vt dicit Bal. io l. fi. §. præterea, col. pe. C. de iure dot. sequitur Alex. io cõs. 157. col. 1. in fi. vol. 6. Cassa. in consue. fol. 213. col. 2. est bona gl. in l. si mora, ff. sol. mat. & per Ang. in l. 2. §. nũc de officio, ff. de eo, qood cer. lo. Bar. in l. ita stipulatus, in 2. q. prin. ff. de ver. obl. Rom. in l. si ex legati cã, col. 2. & Pau. de Ca. & Alex. in 1. not. & Ias. in 4. not. ff. de ver. obl. Imo. in l. si mora, col. 2. ĩ prin. & ibi Ale. col. 5. ff. sol. mat. Bal. in rubrica, C. de consti. pe. col. 1. idem uoluit gl. in l. si duo, §. fi. in gl. io uerbo, constituti, ff. de consit. pec. col. 1. Ale. in l. quoties in diẽ, ff. de uerb. obl. col. 1. & in l. vinũ, col. 1. ff. si cer. pet. & idẽ ĩ lect. col. 2. ĩ fi. & seq. Fel. in c. licèt Heli, col. 3. in prin. de simo. Imol. in c. significante, col. 2. de pign. Purpur. col. 3. et Hiero. Buttig. colum. 1. in d. l. uinum. Aretio.

in l. si

in l.si ex legati causa,col.2.ff.de uer.obl. Alex.in cons. 74.col.pe.uol.5.Cor.in consi.26. col.2.uol. 1.& in consi.77.col.1.uol.3.Purpu.in d.l.vinum, colum.3. Alex.in consi.172.col.4.io fi.uol.6.Ias.in l.2.col. 10. C.de iur.emphyt.Fel.in c.2.col.2. de magist. Paris. in consi.19.col.23.vol.2.

9 SECVNDÒ Amplia,vt procedat ēt si sit dies adiecta miserationis gratia a lege,ut per Bar. in l. promissor,§.1.in fi.ff.de const.pec.Io.Fab.in §.in persooam, aliàs io §.de constituta,in pe.col.& Ias.col.23.ver.an autem lapsus fuit.Iost.de actio.& est de mente gl.in l. si mora,ff.sol.mat.& ibi not. Rapha.& ibi Alex. in 5. col.uer.noto etiam ex hac gl.Ias.in l.uinum,col. 5. ff. si cert.pet.Purpur.in d.l.uiuum,col.3.Ias.in d.l.si mora,col.6.Matthes.sing.123.

10 TARTIÒ Amplia,vt hoc procedat etiam si tps adiectnm ad soluendum miserationis gratia sit adiectum a Principe,ita Purp.in d.l.uinum,col.4.licet Bal. non firmet se in l.fi.§.p ræterea,C.de iur.dot.

11 SAXTÒ Amplia principaliter,ēt si dictū sit, ꝙ infra illam diē a debitore non exigatur, & sic dies videatur adiecta fauore debitoris,tñ aduentus illius diei constituit in mora,ut not.Bal.in l.fi.§.pręterea.C.de iur.dot. & in l.1.col.fi.uer.quæro quid si testator. C. quando dies leg.ced.Soc.in consi.288.col.15.Ias.in l. uinum, col.6.& Purp.col.4.Bal.ī l.si ex legati causa,& ibi Ias. col.6.in 8.limitatione,& col.5.in 7.limit.& in l. vinū, col.5.in fi.& seq.ff.si cer.pet. Alex. in cons.157.col.1. in fi.uol.6.Are.in l.si ex legati causa,col.2.

¶ Cōtrarium voluit Bal.in c.2.an ille, qni interfic. fratrem domini,refert,& sequitur Alex.in l.si unus, §. 1.col.2.ff.de pact.

12 SEPTIMÒ Amplia,ut dies & pęna adiecta a lege, impediat purgationem moræ,vt per Rui.in cōsi. 198. col.4.vol.1.

13 PRIMÒ Limita priocipalem conclusionem in casu §.licèt,l.1.ff.de pericul. & commod. rei uendi.ubi pp maximum præiudicium effundendi uinum uenditum ad periculum emptoris, dies conuenta ad mensurandum non constituit io mora,ita Aret.in d.l.si ex legati causa,colum.fin. & Ias.in 4.col. in 1. limit. idem uoluit in d.§.licèt. Alb.ibi ēt Bal.post Iacub.de Beluis. quē ipse refert,idē uoluit Rom.io l.si quis mihi bona, §.sed si mandauit,col.1.in fi.ff.de acqui.hæred.

14 SECVNDÒ Limita,quando agitur de priuando aliquem iure suo,per tex.in auth.si quis pro redemptione,& ibi Ang.not.in Auth.de ecclesiast.tit.ponit Are. in d.l.si ex legati causa, col. fi.& ibi Ias.in 1.limitatione,col.4.ff.de uerb.obl.

15 TARTIÒ Limita,in die apposita gratia finiēdę obligationis,ut est tex.in l.empto,§.Cassius, ff. de actio. empt.aliàs est in l.emptorem.gloss.in c.1.an ille, qui interfic.fratrem domini.Ang.in l.si iosulam, in 8. limit.& ibi Imola col.14.uer.item aduerte,ff. de uerbo. oblig.Ias.in l.si ex legati causa,col.4.in 2.limit.Soc. in regula 90.in 2.fall.

16 QVARTÒ Limita,ut qnoad inducendum peccatum nō sufficiat lapsus tpis,ut per Host. in summa,de p̄scr. §.quæ res,col.1.ī fi.Are.io d.l.si ex legati causa,col. 2.

¶ Contrarium tenet Abb.in c.fi.de præscrip.col.4. ver.ex prædictis infertur. Spe.in tit.de instrum. edit.§. num uerò aliqua,char.13.uer.de hoc autem quæritur. Ias.in l.si ex legati cā,col.4.in 3.limit.ff.de uer.obl.& Purpur.col.5.Cor.in cons.206.col.2.& seq.uol.2.

17 QVINTÒ Limita,in die apposita gratia multiplicādæ obligationis.secundum Bar.in l.1.§. 1. ff. de pen. lega.Sal.io l.magnam,col.2.C.de contrah.& commit. stipul.Bar.in l. ita stipulatus,col.16. ver. vt est uidendum,ff.de ver.obl. Alex.in l.quoties,col.1.ff. eod. tit. Soc.in dicta regula 90.in 1.fall.Alex. in l. si Stichū, §.stipulatio,col.1.ff.de ver.obli.& ibi Ias.col.1. & Ias. in d.l.si ex legati causa,col.4.in quarta fal.Salyc.in l. si pacto,quo pœnam,col.10.C.de pact.

18 SAXTÒ Limita,quando debitor,& creditor suot diuersi fori,quia etiam si fuerit dies apposita,tamen debitor sine interpellatione non constituitur in mora. Barto.in l.item illa, col.2.ff.de constit. pec. Ias. io l.si ex legati causa,col.4.in 5.fall.Abb.in c.licèt Heli,col. 2.& ibi Fel. col.3.de simo.Purpu.in d.l.uinū,ff.si cer. pet.gl.consuetud.Turoo.fol.16.uol.1.

19 SAPTIMÒ Limita,qoando creditor die aduenientee noo esset paratus recipere,ot not.Cor.in consi. 79. col.fi.uol.3.Alex.in consilio 210.col.1.vol.6.Dec. in l.uinnm, col.4.& ibi Cur.in apostil. ad Alex.in lectura,col.secunda,in fi.& ista conclusio fundatnr in dict. Bart.in l.item verba illa,in 3.col.uer.quæro pone, ff. de const.pec.qui tenuit,quòd si certo loco,& tempore destinata sit solutio,nō constituitur in mora debitor, nisi constet ꝙ eo loco fuerit die conuenta creditor paratus recipere,uel aliquis pro eo,& idem voluit Bar.in l.continuus,§.cum ita,ff.de uerb.obl.& in l.cū filiusfa.§.fi.in fi.ff.eo.ti.& illam dec.Bar.ultra Doc.supra alle.tenuit Alex.in cons.172.in 1.col.in fi.vol.2. Calc.in cōs.64.col.5. Alex. ī cons.90.col.fi.uol.5.Io. de Ana.qui dicit istam * cōem in consi.5.col. 2. & ibi etiam Ludouic.in apostill.Alex.consi.40.col.4.uol. 4. Dec.in consi.566.Pau.de Cast.in l.si per emptorem, ff.de act.empt.Gozad.in cons.66.col. 2. in fi. & seq. Dec.in l.viuū.col.4.in fi.ff.si cert. per.Cur.in cons.79. col.fi.uol.3.Alex.io consi.210.vol.6.Cur.iun.in apostill.ad Alex.in l.vinum,& in lectura in d. l. vinum, col.2.Rui.consi.151.col.1.& seq.& col.3.vol.1. Tiraq.de retrac.lignag.§.9.in gl.3.nu.17.& seq.

20 ¶ Contrarium sentit Alex.in apostill.ad Bar.in d.l. itē verb.& Goza.qui sentit, ꝙ debitor debeat io hoc casu ēi protestari se paratū cōsignare, in cons.57.col.
21 3.& hoc sumitur ex cōi opinio.quam refert Fely.in c. plerunque,de res.nam licèt tunc impedimentum excusset,quando quis fecit omnem diligentiam remouendi impedimentum,tamē qō constat diligentiam non potuisse operari, tunc non est necessarium probare diligentiā,ita quod dici potest ex parte debitoris,non erat proficua diligentia mea in loco destinatæ solutionis, si ibi oon erat creditor, uel alius pro eo.

22 OCTAVÒ Limita,ubi aliquis certa die promisit facere aliqnid,quod concernit præparatoria iudicii, qa tunc non constituitur in mora per aduentum diei sine interpellatione,puta infra certum diem quis promisit repræsentare aliquem in iudicio, ita Paul. de Castr. in cons.110.incip.vī ꝙ dictus Io.vol.2.Fel. sequitur in c.sin autem,col.3.de rescri. & col.seq.Ias.in d.l.si ex legati causa,col.6.in ultima limit.Hippo.in l.vnius,§.cogniturū,col.5.ff.de quæst.Dec. in consi.2.col.2.Hippol.in rubr.de fideiuss.col.33. in 18.quæst.

¶ Contrariū tenet Dec.in cōs.145.col. fi.uer.ultimo,&c.ubi etiam declarat dictum illud Pau. de Castr.

23 NONÒ Limita quando terminus esset adcò breuis, ut uix infra illum posset præstari illud, quod quis promisit,ita Bal.in l.si mihi,& Titio,§.si quis seruus,ff. de leg.1.& ibi Soc.in 1.col.in 2.not.& ibi Ias. colum.2. Ale.col.1.in 3.not.Rom.in rubrica de arb.col.3. Bal. in c.dño guerram, colum.1.§.1.de lege Corrad. Soc. in reg.90.in 3.fallen. Alex.in l.quoties in diem,col. 1. ff.de verb.obl. Cor.in cōs.26.col.1.& fi. ubi declarat, uol.1.Fel.in c.licèt Heli,col.3.de simo.Ias.in l. si ex legati causa,nu.13.in 4.ampliat.ff.de uerb.obl.

24 Sublimita, quia in debitore quantitatis difficultas non excusat a mora. Bar. in l. quod te, nu. 14. & ibi Ias. nu. 32. & Ripa nu. 52. qui istã cõem * opi. esse testant. ff. si cer. pe. Bar. in l. continuus, §. illud, nu. 5. & seq. ff. de uerb. obl. Abb. in c. breui, nu. 4. & ibi Ant. de Butr. de iureiur. & hanc etiam dicit communem opin. Ruin. in consi. 150. nu. 3. uol. 1.

¶ Contrarium tenent Sal. Rom. Cum. & Dec. in l. quod te, nu. 13. ff. si cert. pet. & idem tenet Gigas in trac. de pensio. q. 75. nu. 3.

25 Decimò Limita in hærede, qui potuit probabiliter ignorare diem conuentam ab auctore suo, & propterea lapsus diei non constituit ipsum in mora, & idẽ est in alio probabiliter ignorante. Bar. in consil. 230. Ias. in l. uinum, col. 5. ff. si cer. pet. Soc. in cons. 107. col. 4. uol. 1. Bero. q. 73.

26 Contrarium in hęrede tenet Dec. in l. uinũ, col. 4. & ibi Purpur. col. 4. tñ isti admittunt saltẽ hæredẽ iuuari restitutione ĩ integrũ ex clausula generali, vt ibi p eos.

27 * XI. Limita in eo, qui tenet vẽdere infra 10. annos, quia lapsus 10. annorũ nõ cõstituit in mora pretio nõ soluto, uel oblato, ut per Alc. in cons. 117. uol. 4. col. 1.

28 XII. Limita si tẽpus sit adiectum in fauorem debitoris, ut quia concessa sit beneficiato licentia nõ residẽdi per aliquod tẽpus, nã lapsus illius tpis nõ cõstituit beneficiatũ in mora, sed requiritur alia monitio, gl. in c. qm̃ frequenter, §. porrò, ut lit. nõ contest. sed illa gl. nõ probat, ut non constituatur in mora, sed quod non potest priuari sine alia monitione, ut considerat Purpur. in d. l. uinum, col. 5. & Dec col. 4. qui tenent quòd censeatur esse in mora, etiam si sit adiectum tempus in eius fauorem, & Aretin. in l. si ex legati causa, col. 2. ff. de uerb. obl. & dictum est supra in 6. ampliat.

29 Declara, nã licet in casu illius gl. nõ possit deueniri ad sñiam priuatiuã sine alia citatione, tñ & culpa et negligentia probatur per solũ lapsum tpis sine alia citatione, ita tenuit Ant. de But. in d. §. porrò, col. 4. et ibi Imol. col. 3. Are. in d. l. si ex legati causa, col. 2.

30 XIII. Limita, quia ẽt post tẽpus lapsum nõ statim quis in mora constituitur, sed cũ aliquo tẽporis spatio, ut est gl. in uerbo restitui, i l. Aemilius, ff. de minor. et istud procedit siue tempus sit a lege, siue ab homine appositum. Bal. in c. 1. col. 2. de no. for. fidel. Roma. in cons. 27. in fi. Purpu. in d. l. uinum, col. 2.

31 Declara, quia tempus, per quod mora purgari põt, relinquitur arbitrio iudicis, ut per Dec. & alios ibi per eum allegatos, in cons. 138. nu. 7. qui hanc dicit com-
* communem * opi.

32 XIIII. Limita, dummodò dies sit certa, secus si incerta, ita probat tex. in l. magnam, ibi certo tpe. à contrario sensu, et ibi no. Cyn. circa fi. et Bal. in primis uerbis, et ibi Alb. de Rosat. in fin. verbis. C. de contrah. & commit. stipu. Bar. in l. ita stipulatus, col. 18. ff. de uerb. obl. Soc. in cons. 119. in fi. col. vol. 1. Bal. in l. et si post tres, col. 5. uer. iuxta hoc quæro, ff. si quis cautio. et in l. si pacto, quo pęnam, in 3. col. C. de pact. Sal. col. 13. Alex. in l. quoties in diem, col. 1. ff. de uerb. obli. Ias. in l. uinum, col. 5. ff. si cer. peta. Ias. in l. si insulam, colum. 10. ff. de verbor. obligat. & in l. si stipulatus essem abs te, in 4. not. eod. tit. Alex. in l. si insulam, col. 6. in 2. fall. ff. de uerb. obl. Cor. in consi. 206. col. 1. vol. 2. Dec. in consi. 2. col. 3. Barba. in consi. 51. col. pe. uol. 1. Purpu. in l. vinum, col. 4. ff. si cer. pet. Soc. in cons. 288. col. 15. uer. circa quartam. Casta. in consuetu. fol. 209. col. 2. in fi. Paris. in consi. 5. col. 7. uol. 4.

33 Et maximè si præcedente debebat factum creditoris. Paris. in consi. 34. col. 4. uol. 1.

34 Infertur igitur ex ista conclusione, q si aliquis promiserit facere aliquem consentire qñ erit legitimæ ętatis, non constituitur in mora sine interpellatione, ita Bal. in d. l. magnam, in primis uerbis. C. de contrah. & comm. stip. & in l. & si post tres, col. 5. ff. si quis caut. & in l. si pacto, quo pœnam, col. 3. C. de pac. & ibi Sal. col. 13. Alex. in l. si insulã, col. 6. in 2. fal. ff. de verb. obl. & ibi Ias. col. 10. & idẽ Ias. in l. si stipulatus essem abs te, ff. de uer. obl. in 4. not. Soc. in cõs. 109. in fi. col. li. 1. Dec. consi. 2. col. 3. Purpu. in l. vinũ, col. 4. ff. si cer. pet.

Cõtrarium voluit Cyn. in l. magnã, in fi. & ibi Alb. de Rosa. in fin. verbis. Barba. in consi. 74. col. 9. uol. 3.

¶ Tenendo tamen primam opin. magis cõmunẽ

35 Limita, nisi dictum sit, q faciat consentire post mẽsem, postquam erit perfectæ ætatis, ita declarat Soc. in consi. 288. col. 15. ver. circa quartã, lib. 2. de qua limitatione dubitat Purpu. in d. l. vinum, col. 4. ff. si cer. pet.

36 XV. Limita in die adiecta cã demonstrationis, quæ non interpellat, ita tenet Ang. in l. si insulam, in fall. regulæ primæ, ff. de ver. ob. & sequit Pau. de Cast. in l. liber homo, §. decem hodie, ff. de ver. obl. Imol. in d. l. si insulam, col. 13. & ibi Alex. col. 6. in 4. limit.

¶ Contrarium sentit Ang. in d. §. decem hodie, & in d. l. si insulam, in fallen. secundæ regulæ.

37 XVI. Limita, nam qñ dies est cõuenta pacto nudo, non constituit in mora, vt not. Bal. in l. 1. in 13. q. C. de his, quæ pęnæ nomi. per Ale. in l. si insulã, col. 6. in 9. limit. ff. de ver. obl. facit tex. & ibi oẽs notant, in l. nuda. C. de contrah. & commit. stipul. vbi ex nuda conuẽtione ante litem contestatam quis non incurrit moram.

38 XVII. Limita, quando dies adiecta tacitè inerat. Lofred. in consi. 41. col. 4.

39 XVIII. Limita, quia qñ quis tenetur officio iudicis, dies non interpellat. Rui. conf. 184. col. pe. uol. 2.

40 XIX. Limita, quando dies est adiecta conditioni implendæ ex facto creditoris & debitoris. Rui. cõs. 155. col. fi. volum. 5.

41 XX. Limita in actu expediendo per iudicẽ circa præparatoria iudicii, nam tunc dies non interpellat pro homine, gl. consuet. Turon. fol. 115. col. 4.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Creditor qui est solitus lucrari stante mora debitoris, potest petere interesse lucri cessantis.

1 COmmunis * est doctorũ cõclusio, q ubi præcedit mora debitoris, creditor, qui est solitus lucrũ facere, possit petere interesse lucri cessantis. Bar. i l. vni. nu. 15. ver. si verò cõsueuit. C. de sen. quæ pro eo, quod interest. & in l. nũmis, circa fi. ver. quæro vtrũ in hoc interesse, ff. de in litẽ iur. & in l. 2. §. fi. circa fi. uer. alii dicunt, ff. de eo q certo loco. Anc. in cle. 1. §. sanè, circa fi. ver. 2. quæro, de vsu. Cy. in auth. ad hęc, col. 2. ver. 3. quęrit. C. de vsu. Imo in l. in insulã, §. vsuras, col. 2. ver. sed iuxta pdicta, ff. sol. mat. Cal. in repe. c. nauigãti, col. 7. ver. quæro, de vsur. Alc. in cons. 141. col. 2. in fi. ver. fortius vř, vol. 5. & cõs. 52. col. 2. ver. & sic vř firma, vol. 6. Soc. cons. 156. col. 3. uer. quoddam est lucrum. Dec. cõs. 116. col. 1. uer. præterea & secundo. Abb. in c. conquestus, col. 1. ver. nota gl. singulariter, de vsu. Pet. de Anch. in cons. 148. circa fi. ver. tamen qui possit petere. Abb. cons. 39. col. 2. circa fin. ver. nec etiam post annum. vol. 1. & in c. per vestras, col. 1. in fi. versi. itẽ nota, de dona. inter vir. & vxor. Card. in cle. 1. §. sanè, col. 2. ver. in 8. q. de vsu. Abb. cons. 63. colum. 3. in fi. uersi. uoluit insuper, uol 1. Cuma. consi. 139. col.

fi. ver.

fi.ver. cumque iurans. Arc.consi.9.circa fi.ver. expeditum est, ubi dicit communem. Anch.io regula, peccati venia, col. 8.ver.ad quartũ, dum dr, & col.9.versi.item si ratione moræ, de reg.iur.in 6.& in c.conquestus, circa fi.uer.& si dicas, de usur. Alex.cons.191.col.2. ver. præterea inteorio. vol. 2. Dec.consi.39.col. 2.ver. nec obstat si dicatur, & consi.322.col.2. ver. & licèt interesse. Purpu.in l.cum quid, nu.167.ff.si cer.pet. Maria. in c.dilecti, col.1.ver.vltimo nota.de sor. comp. Ruin. consi.104.col.3.ver.si verò interesse, vol.4. Igneus in l.contractus, nu.16.ff.de reg.iur. Cagno.in l.vnica, nu.40.& seq.C.de sent.quæ pro eo, quod inter. Purpur. in l.rogasti, §.si tibi, nu.40.ver.& ideò, ff.si cer.pet. Ias. in l.2.§.nunc de officio, col.2.ver.in eadem gl.ff.de eo, quod cer.loc. Fel.in c.cum uenerabilis, col. 2.uer. dum dicit Abb.de excep. Sal.in auth.ad hæc, col.2.versi. sed hoc nihil est dicere.C.de vsur. Alex.cõs.121.col.fi.ver.pro hoc facit, vol.2. Io.Ant.Alex.consi.20.col.2.ver. & si dicatur, & in cons.88.col.1.ver.quare dubitauit. Soc. cons.25.col.fi.uer.vnde sicut, vol.4. Cagnol.in l. unica, col.1.& seq.ver.prima, quia.C.de summ.Trini. nu.49. Paul.de Cast. in l.cunctos populos, col.penul.uer. ego dico.C.de somm. Trinit. Marian. iun.consil.165. uersi.circa quartam, volum.2. Ruin. cons.93. colum. fi.versi.& post dictam moram, volum.5. Alex. consi.31.nu.9. ver.2.non obstat, uol.6.& consi.77.colum. fi.versi.& venit interesse, vol.6. & in l.omnis, col.fi. vbi dicit cõem * opi.& Ias.nu.18.ff.de in lit.iu. Hispa. in c.per vestras, charta 77.col.2.ver.idem dicas, de dona. inter vir.& vxor.& charta seq.col.2.uer.ex his primo. Cassa.in consue.fol.204.col.4.ver.6.limita. Ias. in d.l.cunctos populos, col.12.uers.circa primum membrũ. Rom.in l.diuortio, col.3.ver.sed ante, sol.mat. & ibi col.7.ver.sed mulier, & Clau. col.3.in fi.ver.sed in illis casibus, vbi dicit communem opi.

¶ Contrariam autem opinionẽ tenet Dec.in c.cum venerabilis, nu.14.uer.& quãtum ad usuras, de excep. & in l.cum quid, colum.fina. versicu. limita hoc, ff.si cert.pet.& Curt.iun.in d.l.vnica, num.39. versi.postremò aduerte.C.de sent.quæ pro eo, quod inter.licèt dicat non esse tutum recedere ab alia opin. quæ est communis. Soc.in l.de diuisione, col.pen.in fi.ver.aliquando, & sexto quærimus, ff.sol.mat.

2 Primò Amplia hoc procedere & de iure canonico, vt dicit Host.in c.salubriter, col.2. ver. in eo enim, de usur. Cald.in repe.c.nauiganti, col.7.ver.tertiò quæro, de vsur. Dec. consi.116.col.pe.ver.præterea & secundo. Inn.in c.sanè, col.3.ver.alii tñ dicunt, de sententia excom. Abb.in c.cum uenerabilis, col.3.vers.aduerte an vsuræ, de excep.& in c.dilecti, col.1.in fi. ver.nota q rõne, de sor.compe.& clarius in c. conquestus, col.6.uer.nota gl.de vsur. Bal.in Margarita, in uerbo usura, in uer.fi. Card.in cle.1.§.sanè, col.2.in 8.q.de vsu. Are.in cons.9.circa uersiculum expeditũ est, ubi dicit * communem. Ana.in d.c.cõquestus, col.2. in fi. uer. subdit et, de usu. Maria.in c.dilecti, col.1.uer.ultimo nota.de sor.comp. Ias.in l.2.§.nunc de offi.col.1.in 3.not. ff.de eo, q cert.loc. Fel.in c.cũ uenerabilis, col.2. uer. dum dicit Abb.de excep. Dec.in cons.111.col.5.uers.3.iura allega.& colum.7. uer.nam de interesse. Soc.in consi.2.col.fi.uer.sed his non obstantibus, uol.1. Are. consi.157.col.fi.uer.ex hoc sequitur. Cassan.in cõsue. fol.204.col.4.uer.6.limita.

¶ Contrarium, quod de iure canonico interesse lucri cessantis peti non posit, tenet Bar.in l.in insulam, §.usuras, ff.sol.matr. Inn.& Io. And.in c.salubriter, de usu. Grat.qui hanc dicit * communem opi.in consil. 56.in prin.uol.1.

3 Secundò Amplia, etiam si lucrum non sit omnino certum, sed tãtum uerisimile, ut dicit Bar.in d. l.unica, num.25.uersi.si uerò consueuit.C.de sent.quæ pro eo, quod inter.ubi intelligit, lucrũ esse quasi certum ex eo solo, q creditor cum alia sua pecunia consueuit lucrum facere, & ibi Bal.nu.8.& Sal.nu. 35. Anch. in cle.1.§.sanè, col.fi.in 2.q.de usur.& in consi.149. Cynus in auth.ad hæc, colum.2.uersic.3.quæritur.C.eo. Imola in l.in insulam, § usuras, col.2.uer.sed iuxta prædicta, ff.sol.mat. Pau.de Cast.sentit in l.diuortio, col.3. in fi.uer.sed posset petere, ff.sol.mat. Alex. consil.141. col.2.in fi. uer.fortius uidetur, uol.5.& cõs.191.nu.5. uol.2.& cons.52.col.2.uol.6.& clarius Ang. in l.cõtinuus, §.cum ita, uer.& hunc tex.allegat, & ibi etiã Are. ff.de uer.ob.& Imo col.1.uer.uẽ no.illũ tex.& ibi in et, col.2.ver.nota 7. Abb.in c.cõquestus, col.1.uer.nota gl.singular.& ibi Io.de Ana.de usur.& in c.cum uenerabilis, col.7, uer.aduerte an usuræ, de exce. Cum.cõsi. 139.col.fi.uer.cumque iurans. Abb. in c. nauiganti, col.3.uer.nota primo, de usur.& clarius & diffusius per Cagno.in l.unic. uer.prima quia, nu.40.C. de senten.quæ pro eo quod inter. Igneus in l.quatenus, nu. 16.ff.de reg.iur. Pau.de Cast.in l.cũctos populos, col. pe.uer.ego dico. Rebuff.in l.1.C.de senten. quæ pro eo quod inter.nu.30. Dec.in consi.116.col.1. Hispa. in c.per uestras, char.77.col.2.uersi.sed si simpliciter, de donat.inter uirum, & oxor. Imol. in l. Paulus, col.2.uer.item adde in qua utum, ff.de solu. Ruin. cons. 104.uol.4. Maria.iun.in cons.165.nu.8.uol.2. Purpu.in l.cum quid, nu.167.ff.si cert.peta. Soc.cõs.156. col.4.ubi dicit communem * opi.

¶ Contrarium, quòd immo requiratur ut lucrum sit certum iuxta notabilem declarationem, quã ponit Paul.de Cast.in l.2.§.nunc de offi.ff.de eo, quod cert. loc.uers.in glo.seq.ubi tenet non satis esse dicere aliquem solitum fuisse lucrari, ergo si pecuniam habuisset lucratus fuisset, quia posset etiam esse quod non fuisset lucratus, cum multa in contrarium euenire potuissent, & sequitur Afflict.in decis. Neapol. 20. per totum. Dec.consi.322.circa fi.uersi.& in lucro cessante. Purpur.in l.rogasti, §.si tibi, num.4.& seq.uer.& ideo, ff.si cert.petat. Ias. in l.2.§. nunc de officio, colum.2. versi.breuiter conclude, ff. de eo, quod cer. loc. Dec. in l.quatenus, ad fi. uer.& in probatione interesse, ff. de regu.iur. Paris.in c.cum uenerabilis, nu.32.uers.& circa illud, de except. Cur.iun.in l.2.§.mutui datio, col.6.uer.ultimo inter nunc, ff.si cer.petat. gl.consuetudi. Turo.fol.49.col.4.uer.sed an sint aliqui. Cassan. in consuetu.fol.204.colum.4.uersiculo, 6.limita. Iason in l.cunctos populos, col.12.uersi. circa primum membrum.C.de summ. Trinita. Grat.in consil.56.nu. 6.uolum.1.

3 Et propterea Bal.in l.fi.col.2.in 3.oppo.C.de fur. dicit, q interesse lucri debet esse certum, incertum uero peti non posse.

4 Tertiò Amplia, ut tam de iure ciuili, quam de iure canonico interesse damni emergentis legitime probatum peti posit. Inno.in c.sacro, col.3.de senten.excom. Anch.in c.peccati, col.8.de reg.iur.in 6. Rom.in consi.10. Alex.consi.141.col.1.uol.5.& consi.31. nu.6.uol.6. Cur.iun.in l.unic.nu.40. in fi.C. de sent. quæ pro eo quod inter.

5 Quartò Amplia, nam tale interesse potest probari etiam per instrumenta inter alios confecta, ut est gl. in l.1.in uerbo, sublimitatem, & ibi Bal.col.fi.uer. numquid per instrumenta.C.de sent.quæ pro eo qđ inter.

6 Primò Limita, dummodò non fiat talis petitio ante moram, ut dicit Ioan. Caldan repet.cap.nauiganti, col.

ti,col.7.ver.3.quęro, de vsur.Dec.in cons. 116. col. fi. ver.2.non obstat ꝙ Nicolaus,& in consi.39.col. 2. ver.2.respondetur.Fel.in c.cum venerabilis,col.2.ver. intellige primò,de excep.& ver.intellige quarto. Soc. in consi.179.col.2.ver. tertia cõclusio.lib.2.Cur. iun. in l.2.§.mutui datio,col.6.ver.vltimo in terminis,ff.si cer.pet.Io.Ant.Alex.in consi.20.col. 2.ver.& si dicatur.Cagnol.in l.curabit,num.53.ver.hinc est. C. de act.empt.Rui.cons.55.col.2.ver.& obi ẽt,vol.2. Are. consi.152.col.fi.ver.ad secundũ dubium,& cõs.157. col.fi.ver.ex hoc sequitur.Hispan.in c.per vestras,charta 77.col.2.ver.sed si simpliciter,de donat.inter vir. & vxor.& col.3.in fi.uer.prædicta tamen sunt. Gra.cõsi. 87.col.fin.ver. vltimo non obstat, vol.1. Aym.consi. 87.col.fi.ver.circa fin,vbi dicit cõem *opin.Dec.cõs. 441.col.fi.in fi.ver.venio ad secundum dubium.

Contrarium tenet Abb.in c.nauiganti,col.3. versi. nota primo,de vsur.Rui.cons.104. col.2. ver. vltimo prædicta comprobantur,vol.4.Hispa.in c. per uestras, char 78.col.2.in fi.ver.2.infert, de do.inter vir.& vx.

7 Secundò Limita,vt peti posit lucrum, quod qs principaliter fecisset,non autem quod secundario, ut declarat Dec.in d.c.cum venerabilis,nu.14.ver.sed retenta communi opi.de excep.Ias.in l.2.§.nunc de off. col.2.ver.breuiter conclude,ff.de eo,quod cert.loc.

8 Tertiò Limita,quia tantum primo anno debetur lucrum cessans,non pro aliis annis successiuit,ita Cur. iun.in d.l.vnica,col.19.ver.alia etiam quotidiana. C. de sen.quæ pro eo,quod interest.

Contrarium voluit Cagn. ibi,num. 45. in versi.2. dubitatio.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Debitor,a quo expulso principali creditore, fuit exactum per cõmunitatẽ,uel principẽ,an dicatur liberatus.

1 SI quæratur,an debitor à quo exactum fuit expulso principali creditore per communitatem,uel eius officialem,vel per tyrãnum ciuitatis dicatur liberatus ab ipso creditore principali,recurrendum est ad Theoricam Dyni,Bar.& aliorum in l.creditor, ff. de sol. qui pluribus modis distinguunt,& licet Dyn. ibi tenuerit indistinctè liberari, & hoc etiam sequitur ibi Albe. de Rosa.et Bal.in cons.128.vol.2.post Guid. de Suz.& Alber.Papiensem.Pet.de Anch.in c.ad Apostolicæ,in 15.not.de re iud.in 6.& in cons. 299. visa supradicta facti narratione.

¶ Contrarium tamen in debitore generis tenet Alex.in consi.103.col.4.uol.2.

Tamen magis distinctè procedendo, considerandi sunt plures casus,prout infra dicetur.

2 Declata,quia istud de tyranno intelligẽdum est de eo,qui potest metum inferre,& non de alio;quia proculdubio tunc solutio facta alteri non liberat debitorem,ita Bar.in trac.de Tiran.in 7.q.Lucas de Pen.in l. 1.C.ut nullus ex vican.pro alie.lib.11.Rui.consi.150. col.2.vol.1.Affict.decis.150.nu.14.

3 Primus casus est,quando communitas, vel ciuitas habet obligata bona creditoris,qui habet obligatũ debitorem,& tunc ei soluendo proculdubio liberatẽ, vt no.Bar.in d.l.creditor,cum qua sententia transeunt simpliciter Doct.& illam ponit Spec. in tit.de obliga. & solut.§.illud,in prin.illam opi.etiam refert, & cum ea transit Barba.in cons.26.col.2.vol.3.Dec. in cons. 25.col.1.& illam videtur tenere Imol.in d.l.creditor, circa fin.illam etiam opinion.refert & cum ea transit decis.Neapol.150.col.4.in antiquis.Imol.in c.ex literis,col.fi.de pignor.

4 Amplia,nam istud procedit, siue facta sit exactio propter culpam creditoris, siue debitoris,quia Bar.cũ quo transeunt communiter alii in d.l.creditor,præmittit hunc & seq.casum,& postea distinguit, an exactio facta sit ob iniuriam creditoris,vel iniuriam debitoris, ergo in isto,& seq.casu non sit distinctio an ob culpã creditoris,vel debitoris.

5 Secundus casus est,quando bona creditoris sũt confiscata,& proculdubio tunc liberatur debitor soluendo.Bar.in d.l.creditor,ex mente Dyni,ibidem, & idem tenet ibi Ang.& Imola,& cũ illa decis.trãsit Barbat.in cons.26.col.2.vol.3.Dec.in consi.25.col.1. decis.Neapol.150.in 4.col.in antiq.idem tenet Bal. in l. non prius.C.quando fisc. vel priuat. & in l.falsus,colum.fina.C.de furt. Nellus in tracta.bannit.in 1.parte tertii temporis,q.pe.Imola in c.ex literis, col. fi. de pign.Bal.in consi.128.vol.2.Pau.de Cast.in cõs.286. in tertio dubio,secundum antiquam impressionẽ.Rui. cons.147.col.2.vol.1.& in consi.167.col.2. vol.4.

6 Primò Amplia,vt etiam non sit necessariũ probare confiscationem fuisse iustam,vt nota.Dec.in d.cõs. 25.col.2.& seq.licèt si probaretur fuisse iniustam,tũc

7 periode esset,ac si non esset facta confiscatio,& necessarium esset recurrere ad aliam distinctionem,vt infra, & ponit Bar.in d.l.creditor, & sequitur Dec. in loco præalle.col.1.& dec. Neapol.150.col.4. in antiq.

8 Secundò Amplia,ẽt si debitor fuisset in mora,vt in d.l.creditor,prout colligitur ibi ex mente Imolæ, vbi postquam in superioribus casibus fecerat distinctionem,an creditor,vel debitor essent in mora:subdit casum,quando bona sunt publicata,& indistinctè cõcludit,liberari creditorem.

9 Primò hoc quidem confirmatur, nam cum bona sint publicata,fiscus succedit,& omnis actio & obligatio in illum transfunditur,meritò non potest creditor agere,vel experiri.

10 Secundò confirmatur, nã mora bene potest operari, ꝙ periculum,& casus spectet ad debitorem,& sic potest grauare morosum,sed nõ potest facere meliorẽ conditionem creditoris contra fiscũ, ut possit creditor agere pro iuribus,& actionibus in fiscum translatis.

11 Tertiò Amplia,etiam si non constaret cuius iniuria sit exactum a debitore,vt not.ibi Ang.in l. creditor,imo quod est plus, idem esset etiam si sit exactũ per iniuriam debitoris,ex quo tunc creditor non potest agere,cum omnes actiones transferiot in fiscum,l. si deportati,ff.de fideiuss.l.tutelas,ff.de capit. dimin. l. 2.C.ad l.Iuliam de vi publica,& ponunt Bar. Ang.& Imol.in l.creditor,ff.de solutio.

12 Quartò Amplia,ut in hoc casu liberatio contingat ipso iure,licèt in aliis casib.liberatio fiat ope exceptionis.Bal.in l.nouissimè,ff.quòd fals.tuto.autl.

13 Quintò Amplia,ẽt si creditor nõ esset subditus, si tñ esset subditus debitor.Rui.cõsi.167.col.3.vol.4.

14 Tertius Casus est,quando bona non sunt publicata,& tunc aut constat ꝙ à debitore fuit exactũ culpa creditoris in eius iniuriam, & debitor tunc liberatur,ut nota.Bar.in d.l.creditor,& ibi Ang.& Imol. & Paul.de Cast.Ruin.consi.116.num.9.vol.5. ubi dicit * communem opinionem.

15 Declara,quia quòd fuerit ab eo exactum culpa creditoris,debet probare ille,qui hoc asserit.Ruin. consi. 22.volum.5.

¶ Contrarium in hoc vltimo sentit Ruin. consil. 116.col.2.vol.5.

16 PRIMÒ Amplia, nam si sit debita species, hoc minus habet difficultatis, vt dicit Bart. in trac. de tyran. in 7. q. sed hoc habet locum ẽt si sit debita quantitas, vel geous, vt colligitur ex dictis Bar. in sua dist. io d. l. creditor, & ibi Ang. Imo. & Bar. in d. trac. de tyran. in 7. q. & istud teouerunt Barba. io d. cons. 26. col. 2. & seq. vol. 3. Dec. in cons. 25. col. 2. decis. Neap. 150. in antiquis. Calcan. io cons. 112. col. fin. idem tenet Petr. de Anch. in c. fuodamenta, in fi. de elect. in 6. idem tenet Cuma. in cons. 185. col. 2. Imo. io c. ex literis, in fin. de pign. Pet. de Anch. in cons. 64. in vlti. col. Alex. sentit hoc io pen. col. & in coos. 103. vol. 2. Ias. in cons. 26. col. 1. vol. 3. idem tenet Io. Cald. in ca. significauit, de censib. Pau. de Cast. in coos. 286. in 3. dub. secundum antiquã impressionem. Rui. cõs. 116. col. 3. & fi. vol. 1.

¶Contrarium tamen voluetuot Bal. & Sal. in l. si re bonis. C. de iur. delib. cuius opi. refert Barba. in d. cõs. 26. col. 3. uol. 3.

Sed tñ illam impugnat ibi Pau. de Cas. prout refert, & sequiuur deci. Neap. 150. col. 7. in antiquis.

17 SECVNDÒ Amplia istam conclosionem locũ habere noo modo si debitor soluisset coactus, sed etiã si coactus promisisset, & postea non apparente alia vi, sed durante eadem potestate soluisset, ita Cyn. & Alber. de Rosa. & Bal. in l. 2. C. de his, quæ vi. met. causa, & Bal. in l. nouissimè. ff. quod fals. tut. Pet. de Ancha. in c. 1. quod met. caus. Dec. in cons. 25. col. 2.

18 TARTIÒ Amplia, ẽt si ioiustè fuisset creditor grauatus. Ruin. coos. 89. col. 4. & fin. vol. 1.

19 QVARTÒ Amplia, ẽt si creditor non sit subditus, si tñ debitor subditus sit ita, ꝙ rationabiliter potuerit ei vis inferri. Ruin. cons. 116. col. pen. vol. 5.

20 PRIMÒ Limita istum tertiũ casum, dummodo debitor fecisset resistentiam quantum in eo erat in non soluendo, vt not. Bal. io l. falsus, col. fi. C. de furt. Calca. in cons. 112. col. fi. Barba. io cons. 26. col. 1. 2. 3. & pe. & fi. vol. 3. Pau. de Cast. in l. 2. §. consensisse. ff. de iudi. refert, & sequitur dec. Neap. 150. col. 8. in antiq. Rui. in cons. 147. col. fi. vol. 1.

21 Sublimita, nam satis dr̃ debitor excusatus, ẽt non probata alia resistentia, si pręcedebat ordinatio cõitatis, vel præceptũ, seotit Calca. io cons. 112. col. fi. fuit de mente Bar. in d. trac. de tyran. in 7. q. io fi. Dec. cõs. 25. col. 2. Rui. cons. 116. col. a. vol. 5. & cons. 1.

¶Contrarium tñ sentit io hoc Barba. in d. cons. 26. vol. 3. qñ debitor potuisset aliquid deducere, & allegare ad suam excusationem, vel creditoris, idem tenet Pau. de Cast. in d. cons. 286. in tertio dubio.

22 Concorda has duas opin. nam aut fit proclama generale sub magna pęna, & tunc istud sufficit, vt creditor liberetur. Aut iudex specialiter alicui præcipit, vt soluat, & tunc tenetur ipse debitor deducere, & allegare defensiones, istam distinctionem adducit Curt. iun. in l. 1. no. 4. ff. de iudic.

23 SECVNDÒ Limita quãdo debitor iniustè exactus, de facili posset recuperare, ita concludit Bar. in d. trac. de tyran. in 7. quæst.

24 TERTIÒ Limita, nisi debitor esset de expellentib. creditorem à ciuitate, quia etiam postea exactus, non liberatur à creditore, ita Bal. in d. l. falsus, in fi. col. C. de fur. ita Calca. in d. cons. 112. col. fin.

25 QVARTÒ Limita, qõ de solutione constat vere, non si per solam confessionem exigentis, vt not. Pau. de Cast. in cons. 286. in 3. dubio, secundum antiquã impressionem, per deci. Neap. 150. col. pen. in antiq.

26 QVINTÒ Limita, quãdo metus, qui dedit causam exactioni, fuisset affectatos, vel procuratus, ita decisat Ias. in cons. 26. volum. 3.

27 SEXTÒ Limita, qñ debitor non fuisset exactus, sed gratis liberatus, ita teoet Pau. de Cast. in d. cons. 286. in 3. dubio, secundum antiquam impressionem.

28 SEPTIMÒ Limita, vt liberatio contingat non ipso iure, sed ope exceptionis. Bald. in l. nouissime. ff. quod fals. tut. Pau. de Cast. in cons. 286. in 3. dub. secũdum antiquam impressionem.

29 OCTAVÒ Limita, nisi debitor fuisset in mora soluendi, quia si postea exigatur ẽt per iniuriam creditoris, tñ ipse non liberatur, ita Ange. sub dubio fortè, in d. l. creditor, & Imo. ibi aperte hoc tenet. Barba. in cõs. 26. col. 3. volum. 3. Vital. in tract. clausula. in 1. clausola, metus carceris.

¶Contrarium tenet decis. Neap. 150. col. antepe. & seq. & in 4. col. in antiq. vbi ponderat ad hoc doc. Bar. in d. l. creditor. iunct. doctr. & declaratione Pau.
30 de Cast. & io antepen. col. rñdet ad motioum, ꝙ casus superuenicos post moram debet obesse moroso, & concludit, quòd aut culpa præcedit creditoris, & tuoc exactio facta post moram debitoris in iniuriam creditoris liberat ipsum debitorem. Aut sine culpa creditoris, & non liberet debitorem, & ista est satis æqua, & iuridica opinio.

Tenendo tamen primam opin.

31 PRIMÒ Sublimita, nisi esset consuetum ẽt post moram retioere pecuniam penes se, vt not. decis. Neapo. 158. col. pen. io 4. conclus.

32 SECVNDÒ Sublimita, nisi debitor, qui erat in mora, esset infra tempus purgandi moram, ut no. Affli. deci. Neap. 150. col. pen. in 3. conclu. & col. fi. vers. superuenit aliud dubium, vsque in finem.

33 QVARTVS Casus est, qñ debitor est exactus in iniuriam ipsiusmet debitoris, & tunc proculdubio nõ liberatur debitor, ita Bar. in d. l. creditor, & ibi Ang. & Imo. Dec. in cons. 25. Barbat. in cons. 26. col. 2. vol. 1. Alex. in cons. 103. col. pen. vol. 2.

34 PRIMÒ Limita, nisi sit species debita, qoia tunc ẽt si debitor esset exactus ob propriam iniuriam, tamen liberaretur, secundum Aog. in d. l. creditor. Gomes. in §. omnium, col. 6. instit. de actio.

¶Contrarium tenet Imo. qui in hoc reprobat opinio. Angel.

35 SECVNDÒ Limita, nisi creditor per prius esset in mora recipiendi, quia tunc ẽt quod postea debitor exigatur propter propriam culpam, tñ liberatur a creditore, ita ibi Ang. in d. l. creditor, licet non clarè, sed aperte hoc voluit ibi Imol.

36 TERTIÒ Limita, quãdo debitor creditori cederet actionem sibi competentem contra exigentem, quia tunc esset liberatus, secundum Ruin. consil. 150. col. 2. volum. 1.

¶Contrarium tameo voluit idem Ruin. cons. 171. col. 3. volum. 4.

37 QVINTVS Casus est, qñ simpliciter debitor est exactus, & non constat, ꝙ per iniuriam, vel creditoris, vel debitoris fuerit exactus, & tunc si est debita species, perit proculdubio periculo creditoris. Bar. in d. l. creditor. Dec. in d. cons. 25. & Barba. in cons. 26. col. 2. vol. 3.

38 Limita in casib. in quib. in præcedenti casu dictum est, periculum spectare ad creditorem, ẽt si constaret exactiooem factam fuisse ad iniuriam debitoris, quia multo magis hoc locum habere debet qñ non constat an per iniuriam vnius, vel alterius.

39 SEXTVS Casus est, qõ non constat an per ioiuriã vnius, vel alterius facta sit exactio, & tunc si est debitum io quantitate, vel genere, perit periculo creditoris, ita Barto. in d. l. creditor, & ibi Ang. & Imo. Dec.

in conſ.25. Barbat. in conſ.26.col.1. vol.3. Alex.in conſ.103.col.pe.vol.2.qui dicit, in dubio exactionē cenſeri principalner illatam in iniuriam creditoris.

40 PRIMÒ Limita, niſi bona debitoris eſſent obligata exigenti, vt dictum eſt ſupra in primo caſu, & ponit Imo.in iſtis terminis in d.l.creditor.

41 SECVNDÒ Limita, niſi bona eſſent publicata, vt dictū eſt in ſecundo caſu, & ponit in iſtis terminis Imo. in d.l.creditor, & ibi ante eum Angel.

42 TERTIÒ Limita, qñ eſſent facta bannimenta, vel ſtatuta, uel præceptum ab eo, qui pōt vim inferre, ꝙ oēs debitores exitiiorum deberent ſignificare debitū, & ſoluere, quia ex hoc dr̄ conſtare exactionem fieri in iniuriam creditoris, & propterea dr̄ debitor liberatus ſoluendo. Bart.in d.l.creditor, in 3.q.& ibi Imo. & in trac.de tyran.in 7.q.in fi. Dec.in conſ.25.in 2.col.Nicel.in trac.bannitorū, in pe.q.1.par.tertii temporis, deci.Neap.150.col.4. & ſe. & in antiq.Calca. in conſ.112.col.fi.Per.de Anch.in conſ.64.in fi.col. Alex.in conſ.57.in fin.vol.1. aliàs 220.in fi.vol.2.& in apoſt.ad Bar.in d.l.creditor.Iaſ.in §.quadrupli,col. 22.inſt.de act.Rui.conſ.23.col.3.vol.2.& conſ.85. col.2.& ſeq.vol.1.& conſ.150. col.2.vol.1.& conſ.76 col.6.vol.4.& conſ.167.col.2.vol.4.& conſ.22. vol.5.& conſ.116.col.3.vol.5.

43 Dicit tamen Paul. de Caſtr.in conſ.286.in 3.dub. ſecundum antiquam impreſsionem, ꝙ ēt ſtante tali præcepto, quis non excuſatur, ſi poteſt aliquid adducere, & non facit, idem Barba.in cōſ.26.col.pe.vol.3.

Quod intellige, & declara, vt ſupra in tertio caſu, in 1.limitatione.

44 PRIMÒ Amplia hanc tertiā limit. procedere ēt qñ debitor a iudice coactus ſoluerit, nam per hoc dr̄ liberatus, vt tradit Bal.in l.nouiſsime.ff.ꝙ falſ.tut.aut. Ang.in l.liber homo.in fi.ff.de here.inſt.Cum.in cōſ. 185.Ale.ī apoſt.ad Bar.ī d.l.creditor.Iaſ.ī §.quadru. col.22.inſt.de act.Rui.cōſ.147.col.2.vol.1.Cagno.ī l.qui iuſſu,nu.3.ff.de reg.iur.Rui.cōſ.171.nu.3.vol.4.

45 SECVNDÒ Amplia, etiam ſi debitor fuiſſet carceratus, vt per Bar.in l.falſus, col.fi.C.de fur.& in l.nouiſsime.ff.quod falſ.tut. Cy.Bal. & Alber.in l.2.C.de his, quæ vi met.cau.

46 TERTIÒ Amplia, ſi fuiſſet debitori facta cōminatio a potentiorib. Bertr.in cōſ.1.col.2.vol.1.in antiq.

47 QVARTÒ Limita regulam principalem non procedere in colono, qui non facta denunciatione domino de violentia ſibi illata, non liberatur. Rui.in conſ. 147.num.16.vol.1.

48 QVINTÒ Limita, qñ exigitur iniuſtè à priuato, quia non liberatur debitor. Rui.conſ.22.nu.5.vol.5. poſt Bart.in d.l.creditor. Affli.deci.150.nu.4.

49 Ratio aūt eſt, quia debitor contra priuatū dè facili pōt actionem habere, non aūt contra potentiorem, prout hanc rationem ſentit Bar. in d.l.creditor, verſ. item quæro, & ponit Ruin.in conſ.171.nu.6.vol.4.

De nouationibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Nouatio hodie quando inducatur.

1 VLGARITER dici ſolet, ꝙ nouatio hodie non inducitur, niſi expreſſè agatur, tex.in l.fi.C.de noua.in §.præterea,inſt. quib.mod.tollit.obligat.

2 PRIMÒ Declara, nam hoc procedit ēt ſi ſuperueniat pignorum aſsignatio, vel fideiuſſorum. Bald.in conſ.266.vol.1.& in conſ.318.col.2.vol.1.

3 SECVNDÒ Declara, nam idem eſt ēt ſi detur vlterior dilatio. I100.col.3. ver.item aduerte, & Raph.& Pau. de Caſt.circa fin.in l.pen.ff. de prætor. ſtipulat. Alex.in conſ.73.col.2.in fi.vol.6.

4 TERTIÒ Declara, vt id locum habeat ēt ſi poſt fideiuſſores primo datos dentur alii, quia per ſecundos non tolluntur primo dati. Afflic.ſuper conſti.in tit.de his, qui fideiuſſ.dare poſſ.num.10.

5 PRIMÒ Amplia principalem concluſionem, ēt ſi debitor mandauerit alteri, vt pro ſe ſoluat, nam non propterea ipſe debitor eſt liberatus, ita Bar.in l.ſingularia,col.6. & ibi Ang.col.pe. Pau.de Caſt.in fi.col. verſ.3.caſus.Purpu.col.21 uerſ.2.concluſio,& negatiua.ff.ſi cert.pet.Alex.in conſ.96.vol.3.

6 Ratio eſt, quia ante acceptationem factā per creditorem, tale mādatū, qñ non eſt ſecuta promiſsio, pōt reuocari, vt per Pau.de Caſt. in d.l.ſingularia, col.fi. verſ.3.caſus,& in l.ſi cum Cornelius,ff.de ſol.& in l. ſi cum fundum,in fi.ff.de pact.& ibi Iaſ.col.1.Dec.in l.ſingularia,nu.24.verſ.2.prædicta cōcluſio.Alex.in l.qui vſumfructum,circa fi.ff.de ver.obl.Soc.in conſ. 267.col pen.ver.poſtremo aduertendū puto,lib.2.& in l.qui vſumfructum,col.fi.in fi.verſ.10.& vlt.concluſio.ff.de verb.oblig.& dicetur inferius.

7 PRIMÒ Limita hanc ampliationē, ſi debitor dicat, committo tali, vt loco mei, vel vice mea tibi ſoluat, nā in hoc caſu intelligitur facta delegatio ſecundū opin. Pariſ.in conſ.107.nu.44.& ſeq.vol.3.

8 SECVNDÒ Limita, niſi mandatarius in libris ſuis ſcripſerit ſe debitorem illius, cui debebat ſoluere iuxta mandatū ſibi factum, nam ex hoc vr̄ promiſiſſe, & eſſet obligatus, & primus debitor mandans, ex hoc dr̄ liberatus, ita declarat Purpu. in d.l.ſingularia, col.20. verſ.2.cōcluſio.ibi, limitari tñ, & allegat Io.And.in addi. ad Spec.in tit.de depoſ.ſuper rub.cū aliis, qui ſequuntur dictum Io.And. de quib.mox dicetur, ſed Dyn.& Io.And.qui eū refert, nō loquuntur ad effectū, vt mādās liberetur à principali creditore, ſed vt mādatarius liberetur à mandante, iō, vt ēt quoad illū effectū mādans liberetur, tenuit Ang.in l.1.C.ēt ob chirograph.

9 Sublimita, nam ad effectum, vt ille, cui quis eſt iuſſus ſoluere, poſsit agere, requiritur ceſsio actionis. Alex.in l.qui vſumfructum,col.fi.ff.de verb.obli. Pariſ.in conſ.107.nu.5.& nu.40.vol.3.

10 Et ſimiliter non liberatur mandatarius à mandante, niſi facta promiſsione per illum, cui mandatū extitit, ſed ante factam promiſsionem ita remanet obligatus, prout erat prius, ita tenet Bal.in l.fi. C.de nouat. verſ.quid autem ſi campſor.

11 Limita, niſi mandatarius in libris ſuis ſcriberet ſe debitorem illius cui fieri debebat ſolutio, quia tūc, & ipſe liberatur à mandante, ita voluit Dynus in conſ.17. quem refert, & ſequitur Io.Andr.in addit.Spec.ſuper rubr.in tit.de depoſ.Bal.in d.l.fi.C.de nouat.in loco proximè allegato. Ang.col.pe.in d.l.ſingularia,& ibi Purpu.col.18.verſ.hoc.Soci.in conſ.64. col.4.vol.3.

¶Contrarium in hoc tenet Soc.in conſ.267.col.1. lib.2.vbi tenet, vt non ſufficiat ſcriptura in libro, ſed requiratur promiſsio per ſtipulationem, & clarius decit idem Soc.in d.l.ſingularia,col.pen.

Tenendo autem primam opin.

12 PRIMÒ Amplia, nam qñ ſcripſit ſe debitorem mādatarius in libris ſuis, non pōt amplius mandatum reuocare, & ideo rectè procedit prima opinio. Dy.in d. conſ.17.Io.And.in addit.Specu.in tit.de depoſ.ſuper rubr.Iaſ.in l.ſingularia, col.12.& ibi Purpu.col.18.

Pan.

Pau. de Cast.in l.si cũ Cornelius.ff. de solu.in l.si cũ fundum,in fi.ff.de pac.& ibi Ias.col.1.Sal.in l.singularia,col.fi.in 4.q.Dec.col.10.& seq.vers.2.dicta cõclusio.Barba.io rub.de depos.col.1.

13 Declara ista,quæ proximè dicta sunt,qñ mandatarius scripsit in libris suis se debitorem, procedere qñ scripsit se promisisse,secus si scripsisset tñ se debitoré. ita voluit Pau.de Cast.in l.delegare.ff.de nouat.sequitur Alex.in cons.173.col.3.vol.7.& in cons.10.col. 3.vol.2.Barbat.in cons.37.col.2.& 5.vol.1.Soc.in l. qui vsumfructum,col.6.ff.de verb.oblig.

Cõtrarium ẽt in casu,quo scripsit se promisisse,tenet Soc.in d.cõs.267.col.1.& ĩ d.l.singularia,col.pe.

14 Secvndò Amplia,quia si mandatarius significauit creditori, ꝙ fuerat sibi commissum ei soluere, & erat paratus implere quod fuerat sibi cõmissum,si creditor acceptat,nõ põt amplius mandans reuocare mãdatum,ita Pau.de Cast.in l.si cũ Cornelius.ff.de solu. Alex.in l.qui vsumfructũ,in fi.ff.de verb.obl. Dec.in cons.107.col.2.Ias.in repet.l.admonendi.ff.de iureiu. col.62.vers.an aũt mercator.Socin.in l. qui vsumfructum,in fi.vers.10.& vlt.concl.ff.de verb.oblig.

15 Tertiò Amplia, quia tale mãdatum ẽt ante promissionem factam per mandatarium,post acceptationem tñ principalis creditoris,reuocari non põt.Ioan. And.in addi.ad Spec.in tit.de depos.Soc.in d.l.singularia,in 4.col.vers.2.prosequendo d.Bar. & ibi Curt. in 10.col.& seq.& Purpu.col.18.Alex.in l.qui vsumfructum,circa fi.ff.de verb.obl.

16 Qvartò Amplia, quia si iussus soluere creditori mandante debitore promiserit iuxta mandatũ sibi factum,clarum est,ꝙ non potest tale mandatũ reuocari.Aret.in cons.5.col.fi.qui concludit mandatariũ esse liberatum à mandante.Soc.in cons.267.col.fi.ver. aliquando, & tertio.

17 Primò Limita hoc vltimũ,nisi promissio facta sit de soluẽdo alicui,qui nõ esset meus creditor,quia tũc ẽt post promissionem possum tale mandatũ reuocare. ita Soc. in d.cons.267.col.pen.in fi.vers. aliqñ, & 2.

18 Secvndò Limita,nisi mandatũ sit solui,& ille tñ promiserit, quia ante solutionem ẽt post promissionem,quę non videtur mandata,res dicitur integra,ita Pau.de Cast.in l.si debitorem.ff.de nouat.

19 An aũt qñ creditori est promissum solui per tertiũ, mãdante principali debitore, mandans sit liberatus a creditore principali.Bar.in d.l.singularia,in 6.col.tenet mandantem liberari licet nõ se firmet.ff.de nouat. Bar.in l.delegare,licet non se firmet.ff.de nouat. Bal. in l.pro debito,circa fi.C.de bon.auct.iud.pos.& in l. fi.C.de noua.Ange.in d.l.delegare,& ibi Imo. & idẽ Imo.in l.pen.col.pen.ff.de præto.stipul.Are.in cons. 5.vbi dicit istã cõem * opi.tã in 1. col.in fi.quã in 2. col.Pau.de Cast.ĩ cõs.182.col.2.ver.3.vñ,vol.1.inci. in causa,q̃ vertit Lucæ,& ponit Cur.sen.in cõs.7.Barba.in cõs.86.col.pe.vol.4. & in rub. de depos.col.1. Cur.iu.ĩ d.l.singularia,col.12.Soc.ĩ cõs.64.col.4.vol. 3.idẽ tenet Pau.de Cast.in l.si me,& Titiũ.ff.si cer.pe.

¶ Contrariũ,vt non sufficiat hoc tñ,ꝙ debitor mãdet alicui,qui se soluturum promittat principali creditori,ad hoc,vt primus debitor mãdans dicatur liberatus,nisi ẽt promissio subsequatur, voluit Bal.in l.fi.in fi.C.ad legem Falc.& in l.2.col.pe.C.de exec.rei iud. Pau.de Ca.in l.si debitorẽ.ff.de noua.in prin. Raph.in d.l.singularia,& in l.delegare.ff.de noua.Ang.in repe. l.1.col.18.vers.vlti.circa istud.C.de iudi. & in l. qui vsumfructũ, col.1.ff.de verb.obl.vbi ẽt Pau.de Cas.& Alex.Sal.in l.pro debito.C.de bon.auct.iud.poss. & ĩ l.si filius.ff.ad Maced.Rom.in l.singularia,col.10.ff. si cert.pet.& Soc.ibi in 5.col.ver.4. conclus.vbi dicit cõem * istã opi.Ias.col.15.Dec.col.12.Purp.col.20. vbi dicit cõem istã opi.Ale.in cons.10.vol.2.Soc.qui dicit istam cõem opin. in cons.267. col.pe.ver. aliqñ & tertio,& in fi.col.vers.aut quęrimus nunquid promittendo.Bal.in cõs.249.col.2.vol.1.inci.super libris thesaurariæ.Ang. Are.in §.præterea,col.fi.insti.quib. mod.tol.obli.& in §.item si quis, col.20.vers.7.cessat inst.de act.Ale.in l.si me, & Titiũ, dum tenet contra Pau.de Cas.ff.si cer.pet.Soc.ĩ l.qui vsumfructũ,col.5. in fi.& seq.ff.de ver.obl. Paris.in cõs.107.col.1.vol.3.

Tenendo igitur hanc vltimam opin.tanquam magis communem

Declara, nam ad hoc,vt mandans in hoc casu sit liberatus, tria requiruntur.

20 Primum est,vt ille mandatarius,qui promisit,esset debitor mandantis,vt voluit Pau. de Cas.in d.l.singularia,col.pen.vers.notandum,ꝙ hoc casu,& in l.delegare, & ponit Alex.in l.qui vsumfructũ.ff.de ver.obl. col.1.in fi.Pau. de Cas.in l.quáuis,§. si mulier.circa fi. ff.ad Velle.Idem voluit Ang.in l.fi.C.de nouat. Dec. in cons.107.col.2.in prin.Soc.in l.singularia, col.pe. in 4.& 5.conclus.Ias.col.14.vers.quid tenendũ. Dec. in 12.col.vers.sed difficultas stat.& Purp.col.20.uer. & ita ex ista cõi, vbi dicit istam cõem opin. Aret.ibi, col.fi.vers.ad primũ dico.Alex.in cons.10.col.2.vol. 2.ver.& hoc ẽt tenet,cũ aliis seq.& in cons.173.col. 2.ver.& hoc ẽt tenet cum aliis seq.vol.7.Soc.in cons. 267.col.pe.uer.p̃terea,& secundo. Barbat.in cõs.19. col.pe.vers.capio primum,& in cons.73.col.6.vers. sed stat modo dubitatio, vol.1. vbi plus tenet,ꝙ ẽt si
21 mandans vsus sit verbo delegationis expresso,tñ non fiat delegatio,& ipse mandans non liberetur,si mandatarius nõ sit debitor, & in 5.col.in prin. idem tenet Alex.in l.si me,& Titiũ,ff.si cer.pet.Soc.in l.qui vsumfructum.col.3.& seq.ff.de verb.obl.Lofre.in cõs.18. col.fi.Ruin.cons.209.col.2.uol.1.

22 Secundum requisitum est,vt mandatarius promittat creditori principali per stipulationem,aliàs si non interueniat stipulatio,non contingit liberatio,vt notat Ang.ĩ d.l.delegare,circa fi.& ibi Pau.de Cast.& Imo. Soc. in l.qui vsumfructũ.col.5.ff.de verb.obl. Lofred. in cons.18.col.fi. Alex.in cons.10.col.3.vers.itẽ requiritur,vol.2.& in cons.173.col.3.in vers.præallegato, vol.7.Ias.in l.singularia,col.14.& seq.Dec.col.antepen.& ibi Soc.col.5.ver.3.conclus. vbi Soc.intelligit
23 hoc non procedere in curia mercatorum in qua seruatur æquitas,vel de iure Canonico s̃m quod tam valet pactum nudum,quam stipulatio,& in l.qui vsumfructum,col.pe.in fi.& seq.vers.7.conclu.& Purpur. in col.21.vers.limitat tamen Soc.ff. de verb.obli.

24 Primò Limita hoc vltimum de stipulatione, qñ promissio fieret ex diuersa causa, quia tunc liberatio sequitur ẽt sine stipulatione,ita tenet Soc.in l.singularia,col.pen.vers.limita tamen,& Ias.col.18.in fi.vers. secundus casus.ff.si cert.pet.

¶ Contrarium sentit Purpur.in d.l.singularia,col. 21.vers.vltimo limitatur.

25 Secvndò Limita, quando expresse agerent partes induci nouationem ẽt citra stipulationem.Bolog. in cons.59.col.3.

26 Tertium aũt est, vt mandatarius promittat tanquã debitor mandantis,vt per Pau.de Ca.in d.l.delegare, in prin.& in l.singularia,col.5.uers.notandum,ꝙ hoc casu,& ibi Ias.col.48.uers.quid tenendũ, & Dec.col. antepen.vers.sed difficultas est. Paul.de Cast.in l.qui vsumfructum.ff. de uerb.obli. Alex.in cons.10.col.2. uer. & hoc ẽt, uol.2.& in cons.173.col.2.in eo.uers. vol.7.

vol.7.& in uerſ.Pan.ĕt,& Barba.in conſ.37.in 7.col. vol. 1.& in conſ.19.col.pe.vul.1.Alex.in l.qui vſumfructum, col.1.in fi.ff.de verb.obl.& ibi Socin.col.7. in prin.Lofred.in conſ.18.col.fin.

Proximam igitur concluſiooem, vt ſupradictis cõcurrentibus mandans liberetur.

27 PRIMÒ Limita,ſi mandatũ ſit debitori,vt ſoluat,& ille tñ promiſerit, tunc enim non inducitur liberatio per promiſsionem, quia aliud eſt mandatũ, aliud eſt executum, nam mandatũ eſt,vt mandatarius ſolueret, mandatarius verò promiſit tñ,ita Pau.de Caſt.in l.ſin gularia,col.5.verſ.nõtandumꝙ hoc caſu.ff.ſi cer.pet. & ibi Dec.col.11.ver.circa iſtam deci.& Pau.de Caſ. in l.qui vſumfructũ,circa fi.verſ.ſed quid ſi mandaſti, ff.de verb.obl.& in l.delegare,in 1.col.verſ. vnum tñ ſcias.ff.de nouat.Dec.col.pen.in fi.& ſeq.Soc.in conſ. 267.col.1.in fi.verſ.ſed poſito,& col.2. verſ.aliqñ, & ſecundo.Iaſ.in d.l.ſingularia,col.14.verſ.item Barto. male format q.Purpur.col.21.verſ.tertio igitur fallit, & Soc.col.pen.ver.tertio fallit.Alex.in l.qui vſumfructũ,col.fi.verſ.non obſtant not.ff.de verb.oblig.Barbat.in conſ.37.col.3. verſ. & licet iſta ſint colorata, vol.1.Soc.in d.l.qui vſumfructũ, col.pen.verſ.4.concluſio. Curt.iun.in l.ſingularia, nu.27.vbi dicit com-

* munem * opinionem.

28 Et licet Doct.proximè allegati videantur concludere mandantem non liberari, tñ ratio per eos adducta ſolum militat, vt liberetur mandatarius,qui nõ impleuit mandatum,vt conſiderat ĕt Purpu.in d.l.ſingularia,in loco pallegato.Et propterea Dec.in d.l.ſingularia,& in conſ.107.tenet,ꝙ immo mandans ſit liberatus,non aũt mandatarius, & fuit de mente Paul.de Caſt.in d.l.qui vſumfructum, circa fi.Barbat.in conſ. 37.col.7.verſ.ſi autem debitor mandaſſet,vol.1.

29 SECVNDÒ Limita,qñ mandans ſciuiſſet mandatarium de proximo decocturum,tunc enim non liberatur.Bal.& Sal.in l.pro debito. C.de bon.aut.iudi.poſſ. Soc. in d.l.ſingularia,col.pen.ver.4. limita,& Purpu. in verſ.4.fallit,col.21.Ang.Aret.in §.item ſiquis,col. 20.verſ.7.ceſſat.Sal.in l.ſi filius.ff.ad Maced. Barbat. in conſ.37.col.1.vol.1.Socin.in l.qui vſumfructum, col.pen.verſ.6.concluſio.ff.de verb.obl.

30 Et voluit Bal.per illum tex.in l.ſi cũ dotem.§.ſi mulier.ff.ſol.ma.& ibi Ang.& Pau.de Ca.Imol.& Alex. col.1.qui oẽs in d.§.ſi mulier,tenent delegantem eſſe liberatũ ipſo iure, tñ conueniri poſſe de dolo, & hoc eſt quod voluit dicere Ambr. de Opizo.quẽ refert,& ſequitur ibi in l.ſingularia,Purpu.col.21.ver.tres alias fallentias, vt ſi debitor delegans ſciuerit delegatũ eſſe pauperem, & creditor id ignorauerit, non liberetur.

31 TERTIÒ Limita,qñ mandans promiſit ſe facturũ, & curaturum,ꝙ delegatus ſoluet,quia tunc illo arripiente fugam nõ liberatur delegans,ita Bal.& Sal.in l. pro debito.C.de bon.auct.iud.poſsi. Ang.Aret.in d. §. item ſi quis,in d.verſ.7.ceſſat.Saly.in l.ſi filius.ff.ad Mace. Barbat.in conſ.37.col.1.uol.5.

32 QVARTÒ Limita, qñ delegans laudauit delegatũ pro bono,& legali mercatore, arg.text.in l.cum oſtendimus.§.fin.& ibi not.Bald.ff. de fideiuſſ.tut.ita tenet Ambr.de Opizo.in d.l.ſingularia, quem refert,& ſequitur Purpur.in loco præallegat.

33 QVINTÒ Limita, qñ creditor recepiſſet debitorẽ ex delegatione periculo delegantis,per tex.in l.ſi mãdato.§.fi.ff.manda.ponunt Ambr.& Purp.in loco proximè allegato.

34 SEXTÒ Limita,qñ promiſsio facta per delegatum principali creditori eſſet inutilis,ita Ang.in d.l.ſingularia,col.fin.in prin.

35 SEPTIMÒ Limita,ſi mandatum eſt,ꝙ fiat ſolutio, uel promiſsio in diem, vel ſub conditione, quia ante diẽ,uel conditionẽ non eſt liberatus mãdans,ita Soc. in d.l. ſingularia,col.pen.uerſ. limita, facit quod dicit Sal.in l.pro debito.C.de bon.auct.iu.poſſ. dum dicit de ſtylo mercatorum in illa clauſula. Et cum ſolueritis,ponatis ad computum noſtrum,refert,& ſequitur Barba.in conſ.37.col.3.& ſeq.uol.1.

36 Sublimita,& Declara,ut per Dec.in conſ.107.colum.pen.uerſ.nec obſtat,qui dicit,ꝙ licet ante euentum conditionis non ſit inducta nouatio, non poteſt tamen mandatum reuocari in præiudicium principalis creditoris,qui acceptauit.

37 OCTAVÒ Limita, niſi delegans eſſet ſocius delegati,qui decoxit,ita Sal.in d.l.pro debito.C.de bo.au. iud.poſsi. & in l.ſi filius.ff.ad Mace.ita Ang.in §. itẽ ſi quis,uerſ.7.ceſſat.Inſt.de except.

38 NONÒ Limita,ſi modo pecunia debita eſſet præſens,& parata ſolutioni,ita uidetur uelle Bart. & Sal. in d.l.pro debito.C.de bon.auct.iud.poſsid.

¶ Contrarium tenet Aret.in l.ſingularia, col.fin. uerſ.ad primum dico,& ibi Soc.col.pe.uerſ.quã concluſionem limita primo,& Purpu.nu.82.uerſ.ſed nõ eſt Bar.recedendum,& hæc uidetur communis.

Concluſionem uero negatiuam, quæ ſumitur ex cõi opin.contra Bar.in l.ſingularia,ut quamuis debitor mandet alteri ut pro ſe ſoluat,creditore acceptante,non propterea mandans liberetur.

39 PRIMÒ Limita, qñ mandans conueniret cum creditore, ut mandatarium pro ipſo reciperet, quia tunc uř ſubrogatus mandatarius in locum principalis debitoris,& ipſe mandans vř liberatus, ita Bal.in d. l.fi. in fi.C.ad l.Falc.Alex.in conſ.10.col.3.verſ.& præſertim,vol.2.& in conſ.173.col.3.co.verſ.vol.7.Soc. in l.qui vſumfructum,col.pe.ff.de verb.obl.

40 Amplia,ĕt ſi promittat mandatarius illum recipere loco mandantis,vel vice ſua,prout qñ dictum eſt, nice illius ponunt Ang.& Pau.de Caſt.in l.delegare,in prin.ff.de noua.Barba.in conſ.37. col.4.in fin.uol.1. Imo.in l.pen.col.pe.ff.de præto.ſtipul. Rom.in l.ſingularia,col.10.Rui.conſ.209. col.2.uol.1.

41 Et qđ dictũ eſt,loco talis,ponit Bal.in l.2.col.pen. C.de exec.rei iud.Alex.in l.qui uſumfructũ.ff.de uer. obl.col.1. in fi.& in conſ.10.col.2.uol.2.uerſ.hoc ĕt decidit,& in conſ.173.col.2.in eod.uerſ. uol.7.Rom. in l.ſingularia,col.10.Purp.nu.83.uerſ.& primò, ubi

* dicit iſtam cõem * opin.Soc.in l.qui uſumfructũ,col. pen.uerſ.3.concluſio.Pariſ.in conſ.107.col.2.uol.3. & ſeq.Ruin.conſ.209.col.2.uol.1.

¶ Contrarium in hoc ultimo uoluit Pau.de Caſ.in l.quamuis.§.ſi mulier.ff.ad Vellei.el 2.in fi. Soc.in d. l.ſingularia.col.pen.in uerſ.4. cõcluſio,& Iaſ.col.17.

* Tenendo primam communem * opin.

42 PRIMÒ Sublimita, ut per Barbat.in conſ.37.col.7. uer.& ſi quiſpiam,uol.1.ut ſupradicta procedant, qñ delegatus erat debitor delegantis, & ut quaſi debitor promiſit loco debitoris ſoluere creditori.

43 SECVNDÒ Sublimita,ſi mãdatarius diceret ſe promittere pro mãdãte,tunc.n.non inducitur delegatio. Bal.in l.fruſtra.C.de non num.pec.Alex.in conſ.10. col.2.uer.hoc ĕt decidit, uol.2.& in conſ.73. uol.2.

¶ Contrarium tenet Pariſ.in conſ.107. col.2.uol. 3.Rui.conſ.209.uol.1.

44 TERTIÒ Sublimita,ſi mãdatarius dicat ſe promittere,ꝙ mandans debebat, quia ex hoc non inducitur nouatio, ut per Rom.in l.ſingularia,col.9.Imo.ĩ l.pe. col.pe.& ſeq.de pto.ſtip.Barb.ĩ cõſ.37.col.10.uol.1.

45 SECVNDÒ Limita, niſi debitor daret creditori ſuo

nomen

nomẽ debitoris in solutum, ita Bal.in l.fi.in fi.C.ad l. Falc.in l.Mænia.ff.sol.mat.ex mente Iac.de Aren.ibi, & ibi clarius Pau.de Ca.& Imo.& Ale.Soc.in l.singularia, col.pe.vers.quam conclusionem limita, & Purp. col.20.vers.2.limitatur.Soc.in l.qui vsumfructũ, col. pen.vers.2.conclusio.ff.de verb.oblig.

46 TERTIÒ Limita, quãdo ita esset consuetudo.Bal.in l. fi.C.ad l.Falc.Ang.in l.1.col.18.vers.vlti. circa istud. C.de iud.& in l.qui vsumfructum, col.1.circa med.ff. de verb.obl.Barba.in cons.37.col.5.vol.1.idem tenet Pau.de Cast.in d.l.qui vsumfructũ.Ias.in d.l.singularia, ver.subdit tamen magnum verbũ, & Purp.col.20. & seq.vers.3.limitatur, vbi dicit ita esse consuetudinẽ Florentiæ, ex mente Doc.in d.l.qui vsumfructum, & ad hoc allegat etiam Raph.in d.l.delegare.

47 QVARTÒ Limita, quãdo principalis creditor ob promissionem factam per mandatarium reddit instrumẽtum, uel chirographum principali debitori mandanti, quia ex hoc vr liberasse principalem debitorem mandantem, vt dicit Bal.in l.2.col.pen. C.de exec.rei iud. Ias.in d.l.singularia, col.17.vers.adde etiam prædictis. & ibi Purp.col.21.vers.4.limitatur.

48 SECVNDÒ Amplia regulam principalem, vt nec cõsuetudo, nec statutum, nec partium consensua possit inducere nouationem, nisi s͠m dispositionem d.l.fi.C. de nouat.ita tenet Barb.in cons.37.col.9.in fi.& seq. vol.1.de quo dic, vt infra, in 3.limit.

¶ Contrarium voluit Ang.in l.qui vsumfructum.ff. de verb.obligat.

Ex prædictis igitur

49 PRIMÒ Limita regulam principalem, quod tex.in l.fi. C.de nouat.in delegatione non procedit, ità quomodocunq; sequatur delegatio, etiam quod expresse nõ fiat nouatio, tñ inducitur nouatio, & liberatur primus debitor, ita tenet gl.1.in l.3.C.de nouat. Bal.in l.pecuniá, quam.ff.si cert.pet.in 1.col.circa fi. Bar.in d.l.delegare, licet non se firmet, & ibi clarius, & firmius Ange.& Pau.de Cast.& Imo.& idem Imo.in l.pe.col.pe. ff.de præto.stipul. Pau.de Cast.in l.quamuis.§.si mulier, col.2.circa fi.ff.ad Treb.& in l.singularia, col.pen. ver.notãdũ, quod hoc casu, & Pau.de Cast.in l.qui vsumfructum.ff.de verb.obl.& ibi Alex.col.1.Soc.col.pen. ver.quinta, & vlti.conclu.& in l.singularia, & ibi Ias. nu.37.ver.2.habes præsupponere, vbi dicit istã * cõem & Dec.col.11.& seq.Soc.in cons.267.col.1.in prin. Dec.in cons.107.col.2.in prin.Barba.in cons.19.col. antepe.vers.capio primũ, vol.1.& in cons.37.col.10. vol.1.Alex.in l.si me, & Titiũ.ff.si cer.pet.Soc.in l.qui vsumfructũ, col.3.& seq.ff.de verb.obl.Purp in l.certi condictio.§.si nummos, col.11.ff.si cert.pet.& istã dicit communem Lofre.in cons.18.col.fi.

¶ Contrarium aũt tenet gl.in l.2.in gl.3.relata ad tex.qui loquitur in delegatione.C.de nouat.& Roma. in l.singularia, col.9.& ibi Cur.iun.col.11.

Tenendo primam communem opin.

50 Sublimita, quia si alius promitteret, quod alius debet citra delegationẽ, non induceretur nouatio, vt quãdo promittitur sine iussu debitoris, vt dicit Bar.in l.delegare. Alex.in cons.173.vol.7.& in cons.10.col.2.vers.hoc etiam decidit, vol.2. Barbat.in cons.27.col.10.vol.1.

51 Et hoc est quod Dec.in d.l.singularia, col.15.dicit, quod in delegatione largo mõ sumpta procedit dispositio l.fi.C.de nouatio.quicquid dixerit Aret.in cons.5.

52 Et ideo s͠m magis cõem * opi. hodie interueniente nouæ personæ citra delegationẽ non inducit nouationẽ, vt dicit Alex.in cons.72.vol.2.Imo.in l.2.ff.de noua.Ale.in cõs.10.col.1.vol.2.& ĩ cõs.58.col.1.vol.6. Soc.in cons.267.col.3.vers.1.quia.Soc.in l.qui vsumfructum, col.fi.vers.9.conclusio.ff.de verb.obli.

¶ Contrariũ verò tenet Barba.in cõs.86.col.fi.vol.4.

53 SECVNDÒ Limita, nam in casib.in quib.olim fiebat nouatio ipso iure, licet hodie non fiat, per tex.in d. l.fi.tñ fit ope exceptionis.Bart.in l.pen.col.fi.ff.de p̃to. stipo.ita Ang.in l.2.ff.de noua.in fin.sentit gl.fi.circa fi.C.de noua.d.l.fi.& in l.pe.ĩ gl.magna, circa med.ff. de p̃to.stipu.vbi ẽt Ang.in prin.Bar.in l.pecuniá, la 2. in fi.ff.si cer.pet.Ang.in l.rescriptũ.§.si pacto, col.2.in prin.de pactis.Soc.qui dicit * cõem in cons.21.col.1. vol.1.idẽ sentit Bal.in d.l.fi.in prin. C.de nouat.Barba.in cons.86.col.pe.ver. præterea faciat, vol.4.vbi dicit ab ista opi.non esse recedendũ in iudicando, idem tenet Ang.in l.qui vsumfructũ, col.1.in prin.ff.de ver. obl.Alex.qui hanc dicit cõem opin.in l.4.§.si ex conuentione, col.2.in fi.ff.de re iud. Soc.in cons.64.vol. 3.Corn.in cons.33.col.pe.vol.2.uers.præterea cõstat. Rom.in cons.121.in prin.Bal.in cons.59.col.2.in 2. dubio.Bologn.cons.59.colum.3.

54 PRIMÒ Sublimita hanc opinionem procedere, quãdo illud quod continetur in secunda obligatione, est coæquale cum prima, aliàs secus. Alex.in cons.13. col. pen.vol.2.Soc.in cõs.21.col.3.vers.3.probatur, uol.1.

55 SECVNDÒ Sublimita, nam etiam hodie in istis casibus non fit nouatio ope exceptionis, nisi expressè facta sit per stipulationem.Alex.in cons.13.col.pe.uol. 2.Soc.cons.21.col.4.uol.1.

56 TERTIÒ Sublimita, quãdo in secundo instrumento iura pristina sunt conseruata, quia non dicitur tunc facta nouatio.Gozad.in cons.38.col.1.

¶ Contrariam aũt opin. quod imò ẽt ope exceptionis non fiat hodie nouatio, nisi expressè agatur, tenet Iac. de Belu.in sua disputatione, quã posuit in lect.post l. postquã liti.C.de pac.Cy.& Rai.in l.fi.C.de noua.vbi ẽt Iac.de Belu.& Rain.in l.si pacto, quo pęná.C.de pac.Bal.post Guil.in l.rescriptũ.§.si pacto.in fi.ff.de pac.Ful.in d.l.fi.C.de noua.Bar.in l.certi condictio.§. si nummos, col.2.ff.si cer.pet.sentit istã opi.ẽt ibi Soc. col.pe.& Pau.de Cast.in l.pen.col.fi.ff.de p̃r.stipu.ubi ẽt Raph.Cum.& Imo.col.4.uer.adde p̃dictis.Fulg.in l.singularis.ff.si cert.pet.Rom.in cons.121.in princ. Fulg.cõs.130.col.pe.& col.fi.Imo.in l.delegare, circa fi.ff.de noua. Alex.in cons.13.col.pe.& seq.uol.2.& in cons.10.col.3.uol.2.& in cõs.173.col.3.uol.7.& in cons.72.in prin.uol.2.ubi dicit istã cõem opin.idẽ tenet Pau.de Cas.in l.2.ff.de noua.Alex.in l.qui usumfructũ.col.2.ff.de uerb.obl.& in cons.72.uol.6.col. fi.& in cons.58.col.1.uol.6.Soc.in cons.267.col.3. uers.1.quia, & in cõs.89.col.pe.uol.3.ubi dicit istam magis * cõem opi.Dec.qui hanc dicit ueriorem, & magis cõem in cõs.400.col.1.Ias.in l.qui bis, col.3.ff.de uerb.obl.Barb.in cons.19.col.pe.uer.est aduertendũ, uol.1.& in cõs.15.col.6.uers.posset aliter, uol.2.Goza.qui dicit istam cõem opi.in cõs.39.Bertr.cõs.188. col.fi.uol.1.in fi.ubi dicit cõem.Ias.in d.l.singularia, col.15.& Dec.col.pe.Soc.in cõs.21.col.2.& seq.Barba.in cõs.37.col.8.uer.& si dicatur, uol.1.Ias.qui dicit istud cõiter teneri, in l.1.in fi.C.de iudi.Purp.in l. certi cõdictio.§.si nũmos.ff.si cer.pe.Socin.in d.l.qui usumfructum, col.2.et 3.ubi dicit istam esse cõem opinio.Cur.qui etiam dicit cõem opin.in l.lecta, col.3. uers.9.ff.si cert.pet.Lofred.in cons.18.col.pen.ubi dicit hanc esse cõem opin. Grat.qui dicit cõem in cõs. 89.uolum.1.quę opinio magis cõis uidetur tenenda.

57 TERTIÒ Limita principaliter, quia sufficit tacita uoluntas, quæ colligatur ex coniecturis, ita Barba.in cõs. 86.col.7.et seq.uol.4.Alex.in cons.13.col.3.uers.et istã opi.uol.2.Cyn.hoc ponit clare in l.fi.in prin.C.

de

de noua. et ibi Pau.de Cast. Soc.in l.qui usumfructũ, col.3.verſ.& per prædictam opi.ff.de verb.obl.Purp. in l.certi condictio.§.ſi nummos,col.10.verſ.2.infertur.ff.ſi cert.pet.Dec.conſ.400.col.fi.Imo.in l.pe.col.4.ff.de præt.ſtipu.refert,& ſequitur Soc. in conſ. 21. col.2.vol.1.Alex.in conſ.72.col.1.in fi.vol.2.Bolog. in conſi.59.col.2. Lofred.conſ.24.col.4. Pariſ.conſ. 107.col.2.volum.3.

58 Sublimita,quia tunc ſufficiunt coniecturæ, qñ cõiecturæ ſumuntur ex verbis expreſsis in diſpoſitione, & nõ aliàs,prout declarat Sal.in l.fi.col.2.C.de noua.

59 Et ideo dicebat Sal.in d.l.fi. ꝙ ſi dictum ſit,pro illis decem,quæ mihi debes,&c.uř facta nouatio, quia ex verbis expreſsis colligitur tunc mens cõtrahentiũ, refert & ſequitur Alex.in conſ.13.col.2.verſ.idem tenet Sal.vol.2.Lofred.in conſ.24.col.4. Pariſ.in conſ. 107.col.2.& 3.vol.3.

60 QVARTÒ Limita,qñ contractus non compatiuntur ad inuicem, quia tunc dicitur facta nouatio, ẽt ꝙ expreſsè non agatur,ita Bal.in d.l.fi.col.1. & in conſ. 318.col.2.uol.1.Dec.in conſ.400.col.fi.

61 PRIMÒ Igitur infertur,ꝙ per tranſactionem inducitur nouatio, cum per eam recedatur à prima actione,vt dicit Bal.in rub. extra de tranſact. & dicit Dec. in d.conſ.400.col.fin.

62 SECVNDÒ Infertur,vt per cõpromiſſum,laudo ſecuto,& ratificato dicatur receſſum ab oĩ eo, quod antea conuentũ fuerat,vt per Bal.in cõſ.77.inci.quidam D.Galeat.vol.1.Dec.in d.conſ.400.col.fi.& in conſ. 300.col.2. Ang.in conſ.31.col.pen. Bologn.in conſ. 59.col.2.& ſeq.Aret.conſ.147.col.pen.

¶ Contrarium tenet in hoc vlti. Soc.in cõſ.98.col. pe.vol.3. & hoc ſentit Spec.in tit.de arbit.§.ſequitur, verſ.item quæro an actio. Iaſ.in conſ.168.col.9. verſ. ad hoc conatur,vol.4.Gual.caute.9.in tit.de acq.hær. Grat.conſ.89.col.pen.vol.1.

63 Ex hac ẽt limitat. verificatur quod dicit Bal.in cõſ. 328.col.2.vol.2. vbi dicit inductã eſſe nouationẽ ſi illud,qđ debeť ex cã mutui, transferať in cãm depoſiti.

64 QVINTÒ Limita, quia licet non fiat nouatio pp vlteriorẽ dilationẽ datam debitori,tñ is non poteſt durante dilatione ſecundo data moleſtari ex prima obligatione, quia in hoc vř receſſum ab ipſa prima obligatione,non virtute nouationis, ſed virtute cuiuſdam prorogationis,ita declarat Alex.in cõſ.73. col.3.uol. 6.voluit Imol.in d.l.pe. col.3. verſ.item aduerte.ff.de præt.ſtipu. & ibi Pau.de Caſt. col.fi. circa fi.

65 Quinimò Bar.in d.l.pe.in pen.q.tenet qñ eſt data vlterior dilatio,fieri nouationem ope exceptionis,& idẽ tenet Alex.in d.l.qui vſumfructum,in 2.not.ff.de ver. oblig. & hoc fuit de mente gl.in l. pe. in gl.mag.circa fin.ff.de præto.ſtipul.

¶ Contrarium, vt non ſit inducta nouatio ẽt ope exceptionis,qñ debitori data eſt vlterior. dilatio à creditore,voluit Iaſ.in l.1.in fi.C.de iud.in l.cum,qui.§. ſi hominem,col.2.& ſeq.ff.de verb.obl.& in l.qui bis idem,col.3.& ſeq.eo.tit.& in l.3.§.& poſt operis.col. 2.ff.de oper.nou.nunc.

66 Et iſta videtur verior opi. nam dato ꝙ detur vlterior dilatio debitori,nõ propterea intelligitur fideiuſſor liberatus,vt dictum eſt iu concluſione tertia, infra de fideiuſſ.niſi talis prorogatio facta fuerit animo nouandi,vt ibi in prima limitatione.

67 SEXTÒ Limita, nã in ſtipulatione pęnali nihil immutauit diſpoſitio dictæ l.fin.C.de nouatio.ita Iac.de Arc.Guil.de Cun.& Rai.de Forl.quos refert,& ſequitur Bar.in l.ita ſtipulatus,in 9.oppoſ.vltimæ partis.ff. de verb.obl. Cyn.in l.pacto,quo pęnã, circa fi. C.de pac.ibi,ſecundo caſu,Ange.in d.l.ita ſtipulatus, in 4. col.verſ.in gl.in verbo, probatur, & Imol.col.9.verſ. * in gl.ſuper verbo,probatur,vbi dicit ita * cõiter teneri.ff.de verb.obl.Bar.in l.prædia,col.fi.ff.de act.empt. Bal.in l.ſi pacto,quo pęnam,in 2.opp.C.de pac.& ibi Pau.de Caſt.circa fi.vbi dicit,ꝙ gl.ibi, quæ contrariũ tenet,reprehenditur per omnes. Cy.in l.nuda,circa fi. C.de contrah.& commit.ſtipu.Bal.in l.reſcriptum.§.ſi pacto,col.2.in 8. oppoſ.ff.de pac. & ibi Ang.col.1.in fi.verſ.ſequitur in gl.& ibi Pau. de Caſt.col.1.in fi.& ſeq.& Iaſ.in l.fin.in fi.ff.ſi quis in ius voc.vbi dicit ita cõiter teneri,licet diſputando poſsit contrarium aſſeri. Purp.in l.certi condictio.§.ſi nũmos,col.21.ff. ſi cer. pet.in verſ.3.limiteris.Alex.in d.l.ſi pacto,col.1.in fi. Lofre.in conſ.19.nu.11.

¶ Contrariam aũt ſententiam,vt diſpoſitio, d.l.procedat ẽt in pęnali ſtipulatione interpoſita poſt principalem obligationem, ſequitur gl.in d.l.ita ſtipulatus, in verbo,probatur,in fi.& in l.fi.in gl.fi.in fi.ff.ſi quis in ius voc.non ier.& in l.reſcriptum.§.ſi pacto, in gl. fi.circa med.ff.de pac.& in l.obligationum ferè.§.fi.in gl.fi.circa princ.ff.de act.& obli.& in l.prædia.in glo. mag.circa fi.ff.de act.empt.Iac.de Belu.in ſua diſputatione,quam poſuit poſt l.poſtquam.C.de pact.& Alber.in d.l.ſi pacto,quo pœnã, col.1.C.de pact.& per Iaſ.in l.ita ſtipulatus,col.pen.ff.de uerb.oblig.& in l. ſi pacto,quo pęnam.col.4.C.de pact.& in l.reſcriptũ. §.ſi pacto.ff.de pactis.

* Tenendo primam opinionem magis * cõmunem

68 Amplia,ut ſtipulatio pęnalis nouet præcedentem obligationem ſiue in onerofis, ſiue in lucratiuis, qñ ſequitur conuentionem ſimiliter initam per ſtipulationem, & vbicunque deducitur in contractu eiuſdẽ naturæ,vt declarat Lofred.in conſ.19.nu.12.

Quando autem ſtipulatio pęnalis nouet præcedentem obligationem,ſunt plures opin.relatę per Bart.& modernos in d.l.ita ſtipulatus, & in d.l.ſi pacto, quo pœnam,quas ibi uideas.

69 SEPTIMÒ Limita,nam ſi factę ſint plures promiſſiones eiuſdem ſummæ pro eadem cauſa,pręſumitur, facta ultima animo nouandi primas, ita ꝙ inducitur nouatio, dato ꝙ expreſsè non agetur, ita dicit glo.fi. circa fin.in l.fin.C.de noua.

¶ Contrarium tenet Pau.de Caſt.in l. qui bis idẽ, ubi ẽt Alex.col.1.uerſ.prædictis etiã adde, & ibi Iaſ. col.2.in 2.limitat.ff.de uerb.oblig.

70 OCTAVÒ Limita,nam ſi p̃cedit numeratio, ſtipulatio incontinenti ſubſecuta nouat præcedentem obligationem cauſatam ex numeratione,ita Bart.in l.certi condictio.§.ſi nummos.ff.ſi cer.pet.& ponit Dec.ibi, col.2.verſ.2. concluſ.qui multa cumulat, & ex dicto Bart.ibi hoc colligit, & idem tenet Purpu.col.10.uerſic.quinto Bart.ponit.

71 NONÒ Limita, quando mutatur cauſa debiti, ut declarat Bal.in conſ.128.col.2.uol.2.

De fideiuſſoribus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Fideiuſſor non tenetur, non facta diſcuſsione contra principalem.

1 DICIT tex.in aut.præſente.C.de fideiuſſ.quòd prius diſcutitur debitor principalis,quàm deueniatur ad fideiuſſorem,& propterea prius diſcutiendus eſt principalis, quam deueniri debeat ad

tertioa

tertios pignorum possessor.auth. hoc si debitor.C.de
pigno.Guid.Pap.q.432.Cassa.in consue.fol. 382. co-
lum.2.Paris.in cons.50.col.5.vol.1.

3 Primò Amplia,ēt si fiscus esset primo excutien-
dus tanquam debitor principalis,vel tanquam succe-
dens debitori principali,ita voluit gl.in l.sentētia, vbi
Bal.C.de fideiusso.Roma.in sing.653. & in cons.93.
Corn.in cons.190.col.pen.vol.1.Bal.in l.1. C.de fi-
deiusso. Bal.in c.cum super.in fin. de re iudi. Pau. de
Cast.& Raph.in l.fi.ff.si cer.pet.& ibi Dec.col.3.post
Pau.de Cas.col.2.Abb.in cōs.29.col.2.vol.2.apostil.
magna ad Abb.in c.2.de fideius.Cremens.in sing.43.
Guid.Pap.q.570.Ias.i §.itē si quis,nu.67.Inst.de act.

¶Contrarium tū in fisco voluit Bart. in d.l. fi.ff.si
si cert.pet.in fin.verbis, & in l.decem.ff.de verb.obli.
cuius opin. latè defendit Abb. in cons.29.col.pe.vol.
2.Petr.de Ancha.in cons.294.& cons.317.vbi ponit
quando fiscus recepit sibi bona confiscata.Soc.in cōs.
46.col.5.vol.4.

4 Et quia prima opi.vř esse magis cōis,non puto be-
ne locutum fuisse Bal.in l.1.in pe.col. C.de conuent.
fisc.debit.lib.10.vbi tenet, ꝙ qui fideiussit pro fisco,
vel pro tyranno,non possit opponere exceptionē dis-
cussionis,quia cum isti semper sint soluendo,fideius-
sio nihil operaretur, nā rñdetur quod satis fideiossio
operari potest, quia vt infra dicetur, non satis est, ꝙ
principalis debitor sit soluendo, sed ēt requitur vt sit
facilis exactionis,vel conuentionis,vt declarat in istis
terminis Ias.in d.l.fi.col.3.ff.si cert.pet. & propterea
5 ipse Ias.in d.l.pen.infert quemcunque iustum Princi-
pem primo excutiendum, quàm fideiussorem,vel pi-
gnorum possessorem, non autem tyrannum, qui sit
difficilis exactionis.

6 Secundò Amplia conclusionē procedere ēt con-
fiscatis bonis principalis debitoris, & ratio est quia li
cet sit facta bonorum confiscatio,cōueniri pōt fiscus,
qui in ius delinquentis succedit,vt supra dictum est in
proxima ampl.& tenet Calc.in cons.66.colum.2. Cas
sa.in consue.fol.297.col.2.quicquid dixerit Bar.in d.
l.decem,& in d.l.fi.& Abb.in d.cons.29.vol.2.

7 Vel potest ipse principalis conueniri, si etuabona
post confiscationem acquisita, quæ nō veniunt in cō
fiscatione possunt sufficere ad satisfactionem credito-
rum. & ita considerat Corn.in d.cons. 190. col. pen.
vol.1.Ias.in l.fi.col.pe.ff.si cert.pet.

8 Amplia hanc ampliationem, nā sicuti contra fiscū
opponi pōt exceptio excussionis. Cassa.in consue.fol.
17.col.4.& seq.ita ēt & contra ciuitatem, prout dicit
Ias.in §.item si quis,nu.67.inst.de act.vbi ēt de fisco.
Hisp.in rub.de dona.inter vir.& vxo.fol. 32. & seq.

9 Tartiò Amplia,vt talis exceptio opponi posit ēt
post litem contestatam,quia dř anomala, vt no.gl.fi.
in fi.in l.3.de except.Bar.in cōs.inci.quęro an tertius.
Io.de Ana.in cons.60. Corn.in cons.85.col.1.vol.4.

10 Primò Amplia,vt ēt post sententiā opponi posit
ista exceptio,vt notat Bal.in d.l.fi.in pe.col.in ver.an
aūt facta excussione, & ibi ēt Pau. de Cast.in fi.col.
in vers.sed nunc est dubium. Corn.in d.cons.85.col.
1.vol.4.Ias.in §.item si quis, Insti.de act.istam tenet,
& dicit * communem,Calca.in cons.29.col.6.Cassa.
in consuet.fol.384.col.3.

21 Secundò Amplia,quia voluit gl.in l.si reus.ff. de
cond.inde.ꝙ si solutio sit facta,nō opposita exceptio-
ne discussionis,potest solutum repeti.sequitur Pau.de
Cas.in l.si pœnæ.§.fi.ff.de cond.indeb.

¶Contrarium,ꝙ talis exceptio sit dilatoria,& per
consequens proponenda ante litem contestatā, tenet
Bar.in d.l.3.ff.de excepi.Iac.But.Cyn.& Bal.in l.ex-
ceptionem,col.pe.C.de prob.Bald.& Pau. de Cast.in
d.l.fi.ff.si cer.pet.Pet.& Cy.in auth.ꝑsente, in 8.q.C.
de fideiussor.& Bal.& ibi Sal.col.pen.in fi.idem tenet
Bar.in l.2.C.cōi diui.& ibi Bal. Pau.de Cast.& Salyc.
Barto.in l.fi.in princ. ff.si cert.pet. Bald.in l.1.col.2.
C.de cōuen.fis.debit.lib.10.Pet.de Anch.in cōs.294.
& in cons.217. Hipp.in l.si quis ne quæst. col.51.ff.
de quæst.Fel.in c.exceptionē,col.13.in duob.locis,de
excep.Ias.in §.item si quis in fraudem, nu.81.Inst.de
act.Guido Pap.q.94.& q.570.apostil.ad deci.Tho-
lo.81.& Capel.Tholo.decis.168. Guido.Pap.in cōs.
13 103.Cass.in consue.fol.382.col.3.Bouer.in verbo,
exceptio.sing.6.Rui.cons.19.col.9.vol.4. Boer.deci.
221.qui tñ concludunt,ꝙ necesse est,ꝙ actor in pro
cessu probet inopiā principalis debitoris, aliàs succū-
beret,quasi sine actione agens,& idem tenet,& decla
rat Pau.de Castr.in l.decem.ff.de verbor.oblig.Socin.
in cons.24.col. 7.vol.1. idem tenet Bal.in l.1.in 2.q.
C.si quid in frau.pat.& ista est cōis * opin. vt Alex.in
cons.33.vol.4.& in cons.78.in fi.vol.1. & in cōs.31.
col.1.vol.4. & fuit de mente Alex. qui sublimitat, in
cons.100.col.fi.vol.5.Cor.in cons.85.vol.3. Purp.in
l.ex cōuentione,col.8.C.de pac.Paris.in cons.50 col.
5.vol.1.& in cons.103.vol.3.in cōs.107.col.pe.in fi.
vol.3.Aim.in cons.77.col.4. Goza.cons.42. nu.12.
Tenendo hanc opin.magis * communem

14 Amplia,vt ista exceptio in causa appellationis op-
poni non possit,vt per Alex. in cons.33. col.1.vol.4.
Dec.in l.si ego,nu.29.ff.si cert.pet.

15 Primò Declara,vt si ista exceptio nō sit opposita
ante litem contest.his contestatio nō sit nulla.Pau.de
Cas.in l.fi.col.2.ff.si cer.pet.Soc.i reg.134.in 6.limi.

16 Secundò Declara,vt si excussio sit prius facta cō
tra debitorem principalem,& ipso non reperto soluē
do,creditor voluerit agere contra fideiussores, vel cō-
tra tertium possessorē,interim superueniāt bona prin-
cipali debitori,poterit de nouo fideiussor,vel tertius
possessor,contra quem agitur, excipere de hoc,ꝙ de
nouo fiat excussio contra debitorem principalē.Hip-
pol.post alios, quos allegat,in l.1.§.si quis vltro, nu.
19.ff.de quæst.& in rubr.de fideius.col.5.

17 Tartiò Declara, quia vigore pacti ista exceptio
potest opponi quandocunque Fely. in c.ex rescripto,
col.fi.de iur.iur.

18 Quartò Amplia principaliter, vt talis exceptio
opponi possit ēt coram arbitratore, vt no.Bal.in l.fi.
§.1.col.1.C.cōia de leg.refert,& sequiť Ale.in l.si cō
stante,col 10.ff.solu.matr.Dec.in l.fi.col.4. in fi.ff.si
cer.pet.Hisp de don.inter vir.& vxo.fol.23.col.1.

¶Contrarium tenet Bal.in addit.ad Spec.in tit.de
arbitro.§.fi.in vlt.additio.Are.in cons.126. Soc.cons.
24.col.fi.vol.1.Georg. Natt.in cle.sæpe, in prin.col.
pe.de verb.sign.Ias.in l.si cōstante,col.34.ff.sol.matr.
& ibi Clau.col.8. Fely.in c.1.col.19.de consti. Curt.
iun.in l.bona fides,col.2.ff. depos.& ista ampliatio pē
det ab his, quæ dicentur infra in limitationib.

19 Quintò Amplia,vt talia excussio non facta ante
litem contestatā,fieri possit pendente iudicio intenta-
to contra fideiussorē,vel pignorum possessorem. Bal.
in l.cū testamēto.C.de man.test.in l.1.C.de te.bis,
quæ in frau.cred.& in auth.cōtra cū rogatus. in fi.C.
ad Treb.Bal.in l.si rē.§.fi.ff.de pign.act. Ang.in §.sed
neq;.in auth.de fideius. Ang.Imo. & Pau. de Cas.in l.
decem.ff.de ver.obli. Roma.in l.stipulatio.§.habet.in
addi.nouis.ff.de ope.nou.nunc. Bened.de Plumb.in l.
libertus.ff.de lib.cau.Alex. in l.exitus.ff. de acq. poss.
Iac.de Aren.in trac.excus.ver.sed quid sicut. Rom.in
cons.338.in fi. Alex.in cōs.85.vol.6.Are.in cōs.126.

circa

circa fi.& in cons.29.col.7. Alex,in cons.144,col.fi. vol.6.Guid. Papæ,q.432.Ias.in §. si quis in fraudem, col.20.Inst.de act.Bertr,in cons.99.vol.3.deci. Neapol.54.in no.Paris,in cons.50.col.5.vol.1.cons.103. in fin.vol.3.

20 SEXTÒ Amplia,vt talis excusaio primò fieri debeat ẽt contra hæreditatem iacentẽ,vt ponit Bal.in l.persecutione.C.de pig.refert,& sequitur Socin.in cons.24. colum.7.vol.1. Alexan.in cons.100. in pe.col.vol.5. Paris.in cons.50.col.5. volu.1. vbi ꝙ etiam sit contra hæredem, mortuo debitore principali.

21 SEPTIMÒ Amplia, vt ẽt mulieri repetenti dotem obstet ista exceptio, ꝙ prius excutiendus sit maritus, quàm deueniendum sit ad possessorem rerũ hypothecatarum pro dote,prout voluerũt Bal.in l. vbi adhuc, col.antepen.C.de iur.dot.& ibi Sal.12.q. post Cy.in 11.q.Bar. in l.si constante, in 2.q.1.par.ff.sol.mat.& ibi Alex.& Ias.licet videatur arguere in contrariũ in 34.col. Bal.in l,1.C.de hære,act.idem dicit,ꝙ nõ po-
22 test deueniri contra nomina debitorũ mariti,licet sint pro dote hypothecata,nisi præcedente discussione ipsius mariti, vt per eum.Coru.in consil.267.in 3.vol. Ant.de Fan.in trac. de pig.& hypoth.in 8.part.prin.
* col.8.vbi dicit istã magis verã,& magis * cõem opin, Hisp.in rub.de don.inter vir.& vxo.§.vnum circa,nu. 21.Boer.deci.200.Alex.cons.153.nu,6.vol.6.

¶ Contrarium tenet Rom.in l.si constante.ff.solu. matrim.sequitur Bald.nouel.in tract. dot.in 8.par.in 37.priuileg.

23 OCTAVÒ Amplia, vt prius discuti debeat principalis,quam pignorum possessor, ẽt si possessor nullũ habeat titulum,vel inualidum, vt not.gl.in l.rei,& ibi ẽt Bal.C.de distrac.pig. Cor.in cons.85. col.1.vol.4. apostil.ad Bar.in l.persecutione.C.de pig.& no.gl.in in d.auth. hoc si debitor.in 2.sol.& ita declarat Ias.in §.item si quis in fraudem,col.16.insti.de act.

24 NONÒ Amplia in plurib.casibus, in quib. discussio requiritur,qui diffusè ponuntur per Berta.in verbo,discussio,quos ibi videas,

25 X. Amplia, quia vbi plures sunt rei debendi principales,non potest deueniri contra pignorum possessorem, vel fideiussorem, nisi omnib. discussis.Iac.Butr. & Ang.in auth.hoc si debitor.C.de pign.Ange.Aret. in §.item si quis in fraudem, col.5.instit.de act. & ibi Ias.colum.42,

¶ Contrarium tenet Iacob.de Belu.in d.§. sed neque.in auth.de fideiuss,

26 Concorda, quia hæc vltima opin.nõ procedit,nisi qñ correus est fideiussor correi, aliàs procedit prima opinio, prout hanc declarationem tradit Ange.l.in d. auth.hoc si debitor.C.de pig.in princ.

27 XI. Amplia, vt etiam sit necessaria sententia super discussione. Bar. l.exitus.ff.de acq.poss.& in l.stipulatio.§.habet.ff.de ope.nou.nũc.Guid.Pap.in cõs.231. Nicel.concord.ad Bart.30. Paris.cons.50.col.5.vol, 1.Rui.cons.84,col.4.& 6,vol,4,

28 Contrarium tñ firmat Rui. cons.152.col.5,vol.4.

29 XII. Amplia conclusionem locum habere ẽt in eo, qui cõstituit se pro alio soluturum,quia & talis habet beneficium discussionis,gl.in §.si quis igitur,in auth. de fideiusso. Alex.in apost. ad Bart. in rub.ff,iud.sol, in vers.quærit Dynus,

30 XIII. Amplia, etiam si fideiussor promittat se pro alio soluturum sine vlla exceptione,vt per Ro.in consi.211,apost.ad Spec.in tit.de renno.& concl. Hipp, in rub.de fideius.col.58.& in sing.332. Fel.in c.causam,quæ,col.14.de rescri.Oldendor. in libel.iuris, & æqui,tom.2,fol,247.

31 XIIII. Amplia in fideiussore indemnitatis. Alex. in cons.31.vol.4. col.1.Hippol.in rub.de fideiuss.nu. 23.Cur.iuo.post Ale.in l.si ego ,num.4.ff. si cert.pet. Corn.in cons.109.nu.7.vol.5,

32 XV. Amplia,ẽt si sit renunciatum beneficio de fideiussorib. Alex.in d.cons.31.col.2.& seq.vol.4,

33 XVI. Amplia quandò pater tenetur pro filio,Ale, in d.cons.31.col. 3.vol.1,

¶ Contrarium tenet Boer.deci.221.

34 XVII. Amplia in fideiussore de iudicatũ soluendo,l.fi.C.de vsu.rei iud,Iac.in l.fideiussor.§.in fideiussorem,nu.3.ff.qui satisda.cogan,

35 XVIII. Amplia, vt ẽt fideiussor, qui promisit, & voluit teneri,vt principalis,habeat beneficium discussionis.Guid.Pap.in sing.604,

36 XIX. Amplia,vt ẽt donatarius principalis debitoris primo sit excutiẽdus,quàm posit veniri ad pignorũ possessores,vel fideiussores. Guid.Pap.ĩ sing.822.

37 XX. Amplia, vt non dicatur debitor excussus, ẽt quòd sit excommunicatus.Guido Papæ in sing.822.

38 XXI. Amplia,ẽt si debitor principalis renunciauerit dispositioni auth.hoc si debitor,quia hoc non præiudicat fideiussori, vel pignorum possessori. Gui.Pap. in sing.822,

39 XXII. Amplia,vt vnus ex possessoribus in solidum conueniri posit, & non omnes pro rata cõueniri debeant.Ias.in §.item si quis,col.fi. Insti.de actio,

40 XXIII. Amplia in fideiussore de iudicio sisti. Bal. in l.2.§.si quis ex iis,& ibi Pau.Alex.Ias.& Iac.qui di-
* cit * communem.ff.qui satisd.cog.Io.Fab.in §.sed hodie.inst.de satisd.

41 XXIIII. Amplia,nã in excusione,q̃ fit cõtra principalẽ,vt posit deueniri contra fideiussorẽ,sunt citãdi ipsi fideiussores. Bart.& alij in l.decem, nu 4.ff.de verb.obl.& in l.nec quicquã.§. vbi decretum.ff.de off. procon. Alex.in l.de vnoquoque,in fi.ff.de re iud.

42 XXV. Amplia, quia si discusio primo facta non sit plene facta,debet fieri secundo,vt dicit Guid. Pap. in sing.765,

43 XXVI. Amplia,nã ẽt omnib.casib.in quib.nõ põt fieri discusio contra principalem,de quib.infra in limitationib.põt dicere is,qui non habet excussionis exceptionẽ,excute principalẽ sumptib.meis,& meo periculo,& ille tenetur hoc facere, ita Bar.in l.cũ in plures.§.vestimenta.ff.loca. & in l. vnde q̃ritur,nu.12.ff. cõmod.Pau.de Cas.in l.si vt certo.§.si duob. vehiculũ,col.4.ff.eo.tit.Ro.in cõs.114.col.1.apost.ad Abb. in c.2.de fideius.Hippo.in rub.de fideiussor.col.8.

¶ Contrarium tñ voluit Bal.in l.1.in fi.C.de conueu.fis.debit.lib.10.idem dicit Contar. in l.diffamari, in amplia.nu.129.vbi declarat.C.de inge.& manum.

44 XXVII. Amplia,nam qñ discusio est facienda in persona hæredis principalis debitoris,debet fieri non modo in bonis auctoris, sed ẽt in bonis propriis ipsius heredis,vt voluit Alex.in cons.100.col.pe.uol.5.

45 XXVIII, Amplia, quia si postquã debitori superuenerunt bona creditores adeo negligẽtes fuissent in faciendo excusione,vt debitor iterum ad inopiã reducatur,tunc possessores non debent molestari,vt uoluit Ias.in §.item si quis,nu.120.Inst.de act.

46 PRIMÒ Limita,vbi is,qui opponit excusionis exceptionẽ, se obligasset cum iurõ,ita declarat Bal.per illũ tex.in c.ex rescripto,de iureiu. vbi ẽt Pet.de Ancha.& sequitur Soc.in prima limit.in reg.114. Alex. sequitur in cons.31, col.fi.vol.4. & in l.fin.col.4.ff.si cer.pet. Corset,in repet. Rubricæ de iureiur. col.10. Hippo.in rub.de fideius.col.2.deci.Tholo.130.apostil.ad deci.Thol.139.Istud sumitur ex dictis Bart.in

l.si

l.si quis pro eo,io 8.memb.ff.de fideiuſ.Ang.in l.hi,q
accefsionis,in fi.eo.tit.Ant.de But. in c.cū cōtingat, io
47 6.casu,& ibi Imo.in 7.memb.de iureiu.Nā isti volūt,
ꝙ stāte iurō fideiussor teneat̄ vt principalis,quia iurm̄
habet istam vim,vt validet actum omni meliori modo.
ad tex.in l.cum pater,§.filius matrem,ff.de leg.2.

Et licèt istas doc.Alex.alleget in contrarium in l.fi.
col.4 ff.si cert.pet.& Fel.in c.ex reſcripto,col.fi.de iu-
reiu.nō vīr mihi probare istā partē.idem tenet apostil.
mag.in c.2.de fideiuff.ad Abb.& Alex.ī apost.ad Bar.
in l.Marcellus,ff.de fideiuſ.idem tenent Hisp.in c.ꝑ ve
stras,char.90.col.2.de don.inter vir. & vxor. Baptista
de sancto Blaſ.in tract.de arb.q.79.col.4.vbi latè Gra.
in conſ.28.nu.16.Goza.in conſ.32.nu.14.Alex.in cō
fi.29.ou.38.vol.7.Tiraq.io l.si vnquā,in præfatio.nu.
137.& ſeq.C.de reuoc.don.

¶Cōtrariam verò opin.ꝙ imò exceptio excussionis
non censeatur ſublata iuramento , tenet Bal.io c.cum
contingat,in 6.col.de iureiu.vbi expreſsè dicit, ꝙ exce
ptio excussionis noo censetur ſublata iurō . Alex.in l.
fi.col.4.& ibi Dec.col.3.ff.si cer.pet.Barb.in conſ.43.
col.7.& ſeq.vol.2.deciſ.Thol.193.Guil Bened.in ca.
Raynutius,in verſ.testamentum,el 3.nu.29.de testam.
Fel.in c.ex reſcripto,nu.19.de iureiu.Alcia.in c.cū con
tingat,nu.174.de iureiu.Gramm.io conſ.170.in cimi-
li.Iaſ.in l.decem,nu.22. ff.de verb.obl. Cur. iun.in l.si
ego.col.2.ff.si cer.pet.& Tiraq.in l. si vnquā, nu.152.
vbi dicit* communem opi.C.de reuoc.don.

48 SECVNDÒ Limita,nisi fuerit facta alienatio rei hy-
pothecatæ per debitorem pendente iudicio, quia tunc
cōtra possessorem pōt agi hypothecaria, ēt nulla facta
discussione contra debitorē principalem.ita tenet gl.in
d.auth.hoc si debitor,in gl.mag.in fi.& ibi Iac.Butr.&
Bar.qui dicit istud tenere* communiter Doct.hoc etiā
ibi tenet Ang.& Sal. Azo in ſumma,in tit.de pign.So-
ci.in d.reg.134.io 2.limit.Alex.in diſp.ſua incip.Sigiſ-
mundus,in 5.dub.in reſp.1.ad argumenta partis affir-
matiuæ.Idem tenent Petr.& Cyn.Bart. & Saly.in l.di-
stractis,C.de pigno.Bald.in l.1. verſi. quid si debitor,
C.de reuoc.his,quæ in fraudem credito.Alex.in apo-
still.in d.authen.hoc si debitor, Pariſ.conſil.80. col.8.
volum.1.

49 TERTIÒ Limita, quia abſente debitore principali,
potest deueniri contra fideiussorem,vel pignorum poſ
sessorem,etiam principali non discuſſo.ita gl. pen.in d.
auth.hoc si debitor,& ſequūtur ibi Bal.Ang.& Sal.vbi
Bar.ponit vnam declarationem,quam ibi ponit Iac.de
Butrig.videlicet, vt priua feratur sententia interlocuto
ria ſuper contumacia ipſius,& postea agatur contra fi
deiussores.istam ēt limit.ponit Rom.in coof.98.Alex.
in conſ.100.in pen.col.vol.5.Soc.in reg.134.in 3.fal.
Dec io l.fi.col.5.ff. si cer.pet.est bonus tex.in auth.præ
ſente,argumento ſumpto à contrario ſenſu,C.de fide.
& ibi no.Sal.& Bal.& ſequitur Hip.in rubr. de fideiuſ.
col.3.Iac.Butr.in trac.diſcuſ.io fi.Bar.io §.ſed neque ,
col.2.in auth.de fideioſ.

50 PRIMÒ Amplia, vt idem sit si debitor sit præsens,&
latitet,vt per Guid.Pap.q.570.

51 SECVNDÒ Amplia, ēt si reuertatur pendente iudi-
cio intentato contra fideiussorē.apost.ad dec.Thol.81.

52 QVARTÒ Limita,nisi principalis debitor constituiſ
ſet ſe precario nomine possidere bona obligata , quia
tunc posset agi,illis existētib.penes tertios possessores,
contra illos ēt discussione nō facta contra debitorem.
Bal.& Ang.in l.fi.C.de acq.poſſ.post Iac.Butrig.in d.
auth.hoc si debitor,C.de pign.& in auth.ſed hodie,C.
de act.& oblig.& ibi Pet.de Anch. in ſuis reportatis ,
& Bal.declarat in l.1.C.de reuoc.his,quę in frau.cred.
idem tenent Raph.Ang.& Imo.Rom.& Alex.in l.exi-
tus,ff.de acq.poſ.& idem Ang.in l.2.§. hac actione, in
fi. vi bono.rapt. & idem Bal. in c.cum venissent,in fin.
verbis,de rest.ſpol.Flo.io d.auth.hoc si debitor.Ro.in
conſ.292.io 2.col.in fi.Aret.in cōſ.126.in fi. & Ang.
Aret.in §.item si quis in fraud.col.6.Insti.de act.& ibi
Iaſ.col.36.& ſeq.Soc.in d.reg.134.in 3.limit.Claud.
qui ſublimitat in d.l.exitus,ff.de acq.poſſ. Ro.in conſi.
189.in fi.& in cōſ.83.uol.6.Dec.in l.fi.col.5.ff.si cer.
pet.Alex.in conſ.138.col.2. vol. 2. Cor.in conſ. 228.
vol.2.Balb.in l.Celſus,col.21.ff.de vſu.Alex.in diſp.in
ci.Sigiſmundus,in 5.dub.Hipp.in rubr.de fideiuſ.col.
4.& in ſing.158.Alex.in conſ.70.col.fi.uol.5.Guid.
Pap.q.432.& in cōſ.109.Goza.in cōſ.42.col.2.Bertr.
in conſil.190.vol.2.& in conſ.213.col.1.uol.2. deciſ.
Neap.54.in no.Pariſ.in conſ.103.vol.3.
Et ꝙ in casu l.fi.C.de acq.poſ. non requirat̄ excussio,
ponit Grat.in conſ.69.col.1.vol.1.& in conſ.42.col.
2.uol.2 & in coof.110.col.1.uol.2. Rui.conſ.130.col.
4.vol.1.& io conſ.172.col.1.uol.4.Vital.trac.clauſu-
larum,in verbo,& cōstituit,col.4.ver.itē precarii.Rip.
in rubr.de interdi.nu.12.Tiraq.de constit.in 1.par.nu.
53.& plurib.ſeq.Boer.deciſ.112.& deciſ.200.

¶Contrarium tenuit Aret.in d.l.exitus, ff.de acqui.
poſſ.Barbat.io conſ.20.uol. 1.col.1.cum ſeq. Calcan.
in conſ.29.col.1.& ſeq.& col.3.& ſeq.

53 QVINTÒ Limita,qñ notorium est, principalē non
esse ſoluendo,quia tunc non requirit alia discussio.gl.
in l.decem,ff.de uerb.obl.& ibi Bart.Paul.de Castr. &
Imo.col.1. gl. & Bar.in l.fi.ff.si cer.pe. & ibi Bal.Pao.
de Cast.& Alex.col.2.Dec.col.3.& ſeq.& Iaſ.col.fin.
idem voluit Bar.in l.3.§.si is pro quo,in fi.ff.ꝙ quiſq;
iur.Cy.in auth.præſente,C.de fid.Bal. in l.1.C.de re-
uoc.his,quæ in frau.cred. uer.quæro utrum ista excuſ-
sio,& in l.1.C.si in fraud.pat.in 2.q.& in l.1.col.pen.
C.de conuenien.fiſ.deb.col.pe.Iac.de Belui. & post eū
Ang.in §.ſed neque,in auth.de fide.& in l.exitus, ff.de
acq.poſ.& in l.2.ff.qui ſatiſ.co.& in l.2.ff.si quis omiſ.
cā,testa.& in auth.hoc si debitor,C.de pig.Bal.in l.nisi
hoc actū,ff.de pac.Ang.Are.in §. itē si quis in fraudē,
col.5.inst.de act.Soc.in conſ.55.in 1.col.vol.1.Fel.in
c.eccleſia S.Mariæ,col.34.verſ.4.adduco, de const.&
in c.cū olim,col.8.de re iud.Hipp.io rubr.de fide.col.
2.in fi.& ſeq.Ro.in conſ.211.col.1.& in cōſ.93.col.1.
Corn.qui dicit istā esse*cōem in cōſ.151.col.fi.vol.4.
Cæpo.caut.37.Aret.in cōſ.126.col.pen.& in cōſ.29.
col.6.Soc.in d.reg.134.in 5.limit.Abb.in cōſ.29.uol.
2.Hipp.in rub.de prob.col.42.apost.ad dec.Thol.80.
& in deciſ.196.dec.Neap.318.in antiq.Iaſ.io §.itē si
quis,col.33. Inst.de act.& col.ſeq.Fel.in c.cū Bertol-
dus,col.10.de re iud.Bertr.in cōſ.213.vol.2.col.2.dec.
Neap.54.in nouis.Fel.in c.euidentia,de accuſ.Pariſ.in
conſ.50.col.6.vol.1.et conſ.80.nu.47.vbi hanc dicit
cōem opin.eo.vol.et col.pen.in conſ. 107.col.fi. uol.
3.Grat.in conſ.37.col.3.vol.1.et conſ.87. col.fi.eod.
vol.et conſ.63.col.fi.vol.2.Rui.cōſ.180.col.pe.uol.1.

¶ Contrarium tamen tenuit Iac.de But.in d. auth.
hoc si debitor,C.de pign.Alex.in l.decem,col.2.ff.de
verb.oblig.Guid.Pap.q.432.

¶Tenendo tamen primam opinionem* communē
Amplia , ut ſufficiat etiam præſumptiuè constare
principalem non esse ſoluendo,et hoc notorium esse,
vt puta per æstimum,vt voluit Grat.in conſ.62. col.fi.
vol.2. et idem stante decoctione debitoris dicit Pariſ.
in conſ.80.nu.48.vol.1.

54 Declara , nam licèt sit notorium , principalem non
esse ſoluendo, tamen debet ſuper hoc interuenire ſen-
tentia declaratoria, vt not. Romanus.in conſ.211. & in

cõs.241.col.2.Dec.in l.fi.col.3.& seq.ff.si cer.pe. Alc. in l.decem,col.2.ff.de verb.obl. Purp.in l.ex conuentione,col.7.C.de pact. Abb.in c.porrò, in 1.not.de diuort.Fel.in c.euidentia, de accus.

55 Pro qua declaratioue facit, nam licèt es relatione nunciorum appareat, debitorem principalem non esse solnendo,& sic ex actis cõstet, illũ non esse soluendo: quę quidem acta & si inducunt notoriũ,vt per Inn.& ibi Dec.in c.ex insinuatione,de appel.Abb.& aliĩ in c. olim,de verb. sig. & per Bar.in l.fi.ff.de public.iudi.tamen requiritur ẽt iudicis pronunciatio super excussione,vt no.Bal.in l.stipulatio, §.babet, ff.de operis noui nuncia.& ibi Ange.& ibi Roma.& Ias.in 2.col.& seq. & Bar.in §.sed neq;,col. a.iu auth.de fideius.Bal.& Saly.in autb.boc si debitor,C.de pig.Bal.& Saly.in auth. sed hodie,C.de act.& obl.Bal.in l.sancimus,§.1.col. a. C.ad Treb. Ang.in §.sed neq;,in auth.de fideius.Raph. Cum.Rom.Pau.de Cast. Aret.& Alex.in l.exitus, ff.de acq.pos.Raph.Cum.& Pau.de Castr.in l.decem, ff.de verb.obl.& ibi ẽt Alex.col.2.Rom.in cons.93.in fine. Alex.in l.fi.in 1.col. ff.si cert.pet. Claud.in l.exitus,in prin.ff.de acq.poss.Maria.in tracta.citat.col.13.Ange. Aret.in §.itẽ si quis in fraud.col.7.& seq. Inst.de act. idem tenet Bal.in l.tutores,ff.de confir.tut. Ro.in cõs. 241.col.2.Georg.Nat.in clem.sępe,in prin.col.89.de verb.sig.Guid.Pap.in cons.75.in 4.dub.

56 ¶Contrarium, vt in boc casu nõ requiratur indicis pronunciatio,tenuit Iac.Butr. in auth. hoc si debitor, C.de pigno.& in l. sancimus,C.ad Trebel.Iac.de Are. in trac.discus.circa med.Imo.& Paul.de Cast. in l.stipulatio,§.habet,ff.de oper.nou.nũc.Ang.& Imo.in l.exitus,ff.de acq.poss.& Ang.in l.ita stipulatus,§.si ab initio,ff.de verb.oblig.& in auth.hoc si debitor,C.de pig. Bal.in l.1.C.de condic.ex lege.Corn.in cons.109.vol. 1.Io.de Imo.in l.decem,ff.de verb.oblig.

57 Concorda has opitiones, vt per Bened.de Plumb. in l.liberis,ff. de liber.caus.vt ista opin.procedat quãdo prius fuit opposita ista esceptio cõtra fideiussorẽ,quòd principalis debitor nibil hẽt ĩ bonis, & index nihilominus ad vlteriora processit, aliàs procedit 1. opi.sequit Alc.in l.exitus,col.2. ver.nõ obstat illud,ff.de acq.pos.
Tenendo primam opin.

58 Declata,nam licèt requiratur sñia,non tñ est necesse,vt in scriptis feratur,gl.in §.necessitatẽ,in ver.ex nõ scripto.in auth.vt iud.sine quo.suffrag.Bal.in l.probari,la 1.C.de episc.& cler.Domi.in c.fi. & ibi Fran.nu. 6.de rescr.in 6. Fel.in c.euidentia,in fi.de accus.

59 Sextò Limita,si de excussionia exceptione nõ fuerit oppositum,quia in hoc casu procedit iudiciũ parte non opponente,vt tradit gl.Bar.Raph.Cum.in l.si mãcipium,ff.de euict. Bar.in fin.verbis, & Pau.de Cast.in l.si.ff.si cer.pe.& Bar.in d.auth.hoc si debitor, in fi.C. de pign.Iac.de Aren.in trac.discus.Bart.Ange.in §.sed neq;,in auth.de fideius.Bal.in l.cũ testamento, C.de testa.manu.Ias.in l.patre furioso,col.pe.ff.de his, qui sũt sui,vel alie.iur.Alex.in cõs.29.col.antepe. uol.7. & in cons.31.col.1.uol.4.Cor.in cons.85.col.fi.uol.4. Bal. & Pau.in l.2.C.cõi diuid.Soc.in reg.124.in 6.limita. Bal.in l.1.C.de conue.fis.debit.in 3.col.Ang.in §.item siquis in fraud.col.4.Inst. de act.& ibi Ias.col.20. Bal. in auth.contra rogatos,in fi.C.ad Trebell.Pet.de Anc. in cons.294.& in cõsi.317.Guido Papæ quæstio.94. decis.Tholos.81.Paris.in cons.108.col.pe. in fi.& seq. uol.3.Bertr.consi.3.uol.1.in antiquis.

60 Amplia quia ẽt si pars se opposuit,& actor replicauit,& index nihilominus processit ad ulteriora, iuditium non est nullum,ut not.Paul.Cast.in d.l.fi. col.2. ff.si certpet.Soc.in reg.134.in 6.fall.Cor. in cons.85. col.pen.& seq.vol.4.

61 Declara,quia licet non opposita exceptione discussionis iudicium sit validum,tñ non potest deueniri ad capturam personæ,ita voluit gl.& ibi Bar.in l.3.§.tutores,ff.de suspect.tuto.Bar.& Ang.in l. nemo carcerem.C.de exactor.tribut.lib.10.Bal. in l.1.in fi. C. de iur.& fact.igno.Ang.in l.debitoribus,ff.de re iud.Ale. in consi.159.col.fi.vol.2.

62 Septimò Limita,nisi agatur contra commodatarium,uel depositarium rei hypothecatæ,quia tunc non est primò excutiendus debitor principalis, ita Ang. in auth.de fideiuss.§.sed neque.Sal.in auth.hoc si debitor, in 7.q.Soc.in reg.134.in 7.limit.

63 Ratio aũt huius limitationis est,quia isti non possident,sed debitor principalis possidet: ut in commodatario,est tex.in l.commodatæ rei,ff.commod.in depositario uerò est tex.in l.licèt,in §.rei,ff.depos.

64 Octavò Limita,vbi debitor principalis habet res extra territorium,quæ de facili haberi nõ possunt,quia tunc non est primò excutiendus,ita tenet Ang. in authen.de fideiuss.in §.sed neque.Soc.in d.reg. 134.in 8. limit.idem tenet Bal.in d.l.fi.in prin.in fi.col.ff. si cert. pet. Alex.in consi.84.col.fi.uol.3.Lud.Bolog.in cons. 18.in fi.Hipp.in sing.200.

65 Amplia, nam idem est quando eius persona abest, vt per Bal.in l.1. C.de conue.fis.deb.lib.10.Hippol. in rubrica de fideiuss.col.3.Capel.Tbolos.196.& ibi apostil.Paris.consi.80.col.8. uol.1. vel vbi habitat in alio territurio.Grat.consi.28.col.2.vol.1.

66 Sublimita, & qñ res essent in territorio confinante cum iurisdõne illiusmet principis. Alex.in cõs. 83. uol. 3.& in cons.91.col.2.uol.7.idẽ uoluit Ludo.Bologn. in consi.18.col.pe.Dec.in l.fi.col.pen.ff.si cer.pet.

67 Nonò Limita, ubi bona principalis debitoris sunt fortilitia & Castra,quæ facilè expugnari non possunt, ꝑ gl.in l.2.ff.q. satis.cog.ubi ẽt Bal. idẽ ibi tenet ẽt Ale. Soc.in d.reg.134.in 9.fall. Alex.in l.decẽ, col.2.ff. de verb.obl.apostil.mag.ad Abb.in c.2.de fideiuss.

68 Decimò Limita, vbi principalis debitor esset rixosus, adeò ꝙ ab eo facilè exigi non posset. ita no. Ang. Raph.& Alex.in l.2.ff.qui satisd.cog.vbi ẽt Ias. Soc.in d. reg.134.in 10.fal.Dec.in l.fi.col.3.post Ang.& ibi Rom.& Ias.in fi.col. ff.si cer.pet. & Ang.& Alex.in l. decem,ff.de verb.obl.col.2.Hipp.in rubr.de fide. col. 3.apostil.ad Alex.in d.l.2.ff. qui satisd. cog. Ias.in l.2. in prin.nu.19.ff.sol.mat.& in §.item siquis in fraudem, col.17.Inst.de act.Capel.Tholos.deci.196.& ibi apostill.Guid.Pap.in sing.717.Grat.cons.87.col.fi.vol.1.

69 Amplia, idẽ esse in ecclesia, quæ de facili conueniri non potest,apost.magna in c.2.de fideiuss.ad Abb.

70 XI.Limita, vbi per vnum ex creditoribus facta est discussio,quia non est necesse vt etiam ꝑ alios fiat. Ita Iac.de Aren.& Ang.in auth.hoc si debitor,C.de pig. Soc.in d.reg.134.in 11.fal. Ang.Aret.in §. itẽ si quis in fraud.col.7.Inst.de act.& ibi Ias.col.42.

71 XII. Limita,si cã sit cõmissa iudicanda ex bono, & ęquo,vel sm veritatẽ,vel remotis solẽnitatib.iuris cõis, vel summariè,& sine figura iudicii,hanc opi.tenẽt Bal. in l.si mãcipiũ,§.1.ff.de euic.Ro.ĩ cõs.430.Ang.Aret. in §.itẽ siquis in fraudẽ.col.9.Inst.de act.& ibi Ias.col. 37.& seq.Alex.in cõs.58.uol.5.col.2.Io.de Ana.cõs. 52.in fi.apost. ad capel.Thol.dec.196. Soc.in cõs.24. col.fi.uol.1.Hippo.in rubr.de fideius.col.3.Dec.in c. ex par.el 2.col.2.de off.del. Alex.in cõs.124.col.fi.vol. 6.Aret.in cons.126.col.fi. Dec. cõs.27. nu.8.Paris.in cons.53.nu.115.vol.3.Hisp.in rubr.de don. inter vir. & vx.fol.22.col.2.& seq.Boer.dec.221.nu.14.& seq. Curt.iun.in l.bona fides,ff.depos.Soc.ĩ cõs.24.nu.48. vol.1.

vol. 1. Bal. Nouel. in tract. de dot. par. 8. priuileg. 37. in reg. 134. in 12. limit. apost. mag. ad Abb. in c. 2. de fideiuss. vbi distinguit. Grat. cons. 87. col. fi. uol. 1. qui loquitur qñ procedit veritate inspecta, & cõs. 63. col. fi. uol. 1. qui loquitur qñ proceditur sine strepitu, & figura iudicii. Neguf. de pign. in 8. par. in 1. memb. nu. 35.

¶Contrarium tenet Bald. in l. fi. §. sed si quis, col. 1. C. comm. de leg. Alex. in l. si cõstante, col. 9. ff. sol. mat. Claud. in l. decem, col. 3. ff. de verb. obl. Campeg. in tracta. de dot. in 3. par. q. 46. in fi. Cor. in cons. 55. col. pe. vol. 3. Dec. in l. fi. col. 4. in fi. ff. si cer. pet. Georg. Natt. in clem. sępe, col. 88. de verb. sign. & in §. nõ sic, col. 31. & seq. Aret. in c. dilecti, in 3. col. de iud. Purp. in l. 1. col. 6. C. de trãs. & in l. singularia, col. 20. ff. si cer. pet. Clau. in l. si constante, col. 8. ff. sol. mat. vbi etiam Ias. col. 34. Fel. in c. 1. col. 18. de const.

72 XIII. Limita, vt non procedat exceptio excussionis de iure canonico ſm Ias. licèt non se firmet, in d. §. item si quis, col. 33. & seq. Inst. de actio.

¶Contrarium Gomes. ibi, col. 4. Guid. Pap. in sing. 611. & de hoc dicetur inferius in 31. limit.

73 XIV. Limita, vbi quis se obligat animo nouãdi obligationem principalis debitoris. ita dicit Bal. in l. in personam, §. 1. ff. de pact. in l. antiquæ, §. 1. C. ad Vell. apostil. ad decis. Tholos. 23. & decis. 196. Alex. in cons. 31. col. pen. vol. 4. & in cons. 33. eod. uol. Curt. in cons. 6. col. 1. Dec. in l. fi. col. 4. & seq. ff. si cer. pet. Pau. de Cast. in l. 2. §. 1. ff. de duob. reis. Rom. in cõs. 211. col. 1. Barb. in l. 5. §. satis acceptio, col. 5. ver. item fallit, ff. de verbo. obl. Paris. cons. 110. nu. 13. uol. 1.

74 Amplia, vt fideiussor, qui se obligat animo nouandi, non dicatur amplius fideiussor, gl. in verbo, fideiussorem. in auth. de fideiussor. in prin. & Ias. in cons. 58. colum. pen. vol. 3.

75 Declara tamen quomodo id procedat, vt per Ias. in d. cons. 58. col. 2. vol. 3.

76 XV. Limita, vbi quis fideiussit pro debitore naturaliter tñ obligato, vel si tertius erat in possessione rei hypothecatæ pro debito naturali tñ. ita dicit Dy. & post eũ Bar. in l. Marcellus, circa fi. ff. de fideiuss. & ibi Ang. & Pau. de Ca. & in l. 3. §. is pro quo, ff. qđ quis. iur. Bal. in l. 1. col. 4. C. de cõu. fisc. deb. lib. 10. col. 5. Ias. in l. fi. col. fi. ff. si cer. pet. & in l. si seruum, §. nunc videamus, col. 1. ff. de verb. obl. Sal. in auth. hoc si debitor, in 10. q. C. de pig. Bal. in auth. sed hodie, C. de act. & oblig. apostill. ad decis. Tholos. 196.

77 XVI. Limita, vbi creditor vellet uti compensatione contra fideiussorem, quia tunc non est necessaria excussio, sicut dicit Bal. in l. exceptiones, C. de euic. ꝙ ad repellendum fideiussorẽ ope exceptionis, vbi creditor est in possessione, non est necessaria excussio. & istã limit. ponunt quidã moderni in c. peruenit, de fideiuss. Hipp. in rubr. col. 3. de fideiuss. apostil. mag. ad Abb. in c. 2. de fideiuss. fuit dictum Bal. quem ipsi allegãt, in l. 1. col. 4. C. de conuen. fisc. deb. lib. 10. ver. item quęro, qui declarat qualiter hoc intelligatur.

78 XVII. Limita, vbi fideiussor, vel pignorũ possessor impedinit discussionem fieri contra principalem, quia si postea ipse conueniatur, non potest amplius obiicere de discussione nõ facta contra principalem. ita limitat Hipp. in rubr. de fideius. col. 3. & seq.

79 XVIII. Limita in fideiussore, qui negauit se fideiussisse, vel in tertio possessore, qui negat se possidere, qa non põt amplius tanquam fideiussor opponere exceptionem discussionis, vt tenent Bal. in auth. contra qui propriam, col. 2. in fi. C. de non numer. pecu. Bar. Ang. Imo. & Pau. de Cast. in l. si dubitet, §. 1. ff. de fideius. Ias. in l. 2. col. 4. C. de trans. Alex. in l. ẽt, §. licèt in dotalib. col. 3. ff. sol. matr. Hipp. in rubr. col. 4. & 75. de fideius. Ias. in §. item si quis in fraudem. Inst. de actio. col. 34. Claud. in l. exitus, col. 2. ff. de aeq. poss. Barb. in c. peruenit, nu. 7. de fideius. & in l. 5. §. satis acceptio, col. 4. ver. item est verũ, ff. de verb. obl. Spe. in tit. de renun. & conclu. in prin. col. 9. ver. item cessat, apost. ad decis. Tholo. 80. & decis. 196. Grat. cons. 63. col. fi. uol. 2.

80 XIX. Limita, vbi pendente iudicio debitor principalis, qui non erat prius soluendo, effectua fuerit soluendo, nam adhuc excussio non requiritur contra debitorẽ principalem, quia satis est ꝙ à principio inchoati iudicii fuerit nõ soluendo. istam opi. sequitur Per. & Cy. in auth. præsente, C. de fideius. & in l. excusatur, ff. de excus. tut. Sal. in auth. hoc si debitor, in pen. & fi. col. C. de pign. Bal. in l. peremptorias, in fi. col. C. senten. resci. nõ poss. Bal. Pau. de Cas. in l. fi. ff. si cert. pet. & ibi Dec. col. fi. Cremens. in sing. 136.

¶Cõtrarium sumitur ex dictis Bart. in l. 1. col. 3. ff. de exce. Iac. de Belui. tenet hoc expressè in §. sed neq; in auth. de fideius. in vlt. quæst. Rai. & Iac. de Are. in d. auth. præsente, C. de fideius. Rom. in l. stipulatio, §. hẽt, ff. de no. op. nun. Alex. in l. fi. col. fi. ff. si cer. pe. & in l. si mulier, col. 1. ff. sol. mat. vbi etiam Ias. col. 6. Soc. in reg. 134. in 6. fall. Hipp. in l. si quis ne quæstio, col. 11. ff. de quæst. Alex. in cons. 100. col. fi. uol. 5.

81 XX. Limita, vbi certa res debetur, quia põt agi hypothecaria ad illam rem, ẽt alienatam in extraneos possessores, non facta excussione contra principalem. ita Bal. in rubr. C. de reuoc. his, quæ in fraud. cred. col. 1. post prin. refert, & sequitur Ang. Aret. in §. item Seruiana, col. antepe. Insti. de act. Ias. in §. item si quis in fraud. col. 36. Inst. de actio.

¶Contrariũ tenet Claud. in l. exitus, ff. de aeq. poss.

82 XXI. Limita, vbi creditor possidet pignus, quia non potest euinci ab eo, qui prætendit ius in eo, sub prætextu quòd posit debitorem principalẽ discutere, vt no. Bal. in l. exceptiones, C. de euictio. Clau. in l. exitus, in fi. ff. de acq. poss.

83 XXII. Limita in hypotheca legali, cuius uirtute põt res hypothecata peti à tertio possessore, ẽt nulla facta discusione contra principalẽ debitorem. Ang. Aret. in §. item Seruiana, col. antepe. Inst. de act. Bal. in l. 1. col. 2. C. de conuen. fis. deb. lib. 10. qui declarat.

¶Contrariũ tenet Claud. in l. exitus, ff. de aeq. poss.

84 XXIII. Limita in fideiussore, qui se obligauit per publicum instrm guarentigiatum, quia is non potest opponere exceptionem discussionis contra principalem. Cy. in l. 1. C. de confess. Bal. in l. 1. ff. qui satisd. cog. Soc. in cons. 24. col. fi. vol. 1. Ang. & Pau. de Cast. in l. si dubitet, §. 1. ff. de fideiuss.

85 XXIV. Limita, extincta ciuili, & naturali obligatione in persona debitoris principalis, quia tunc non potest fieri excussio contra eum. Rom. in cons. 93. col. 1.

86 XXV. Limita in fideiussore iudicatum solui, quia talis non põt opponere exceptionem discusionis, vt per Bal. in l. 1. in 2. lect. ff. qui satisd. cog. & in l. eũ corũ, C. de sentent. & interlocut. Et idem est in fideiussore de iudicio sisti. apost. ad decis. Tholos. 196. ver. item non habet locum. Et idem in fideiussore indemnitatis, vt per Cassan. in consuet. sol. 218. col. 3.

¶Contrarium in hac limit. tenet Bal. in l. fi. §. 1. in 1. col. in fi. C. de usur. rei iudic. Alex. in apost. ad Barto. in rub. ff. iud. sol. Rui. cons. 99. col. fi. vol. 5.

87 XXVI. Limita, si renũciatũ sit bñficio excussionis, vt no. gl. in verbo, accedat. in auth. de fideius. in princ. Spe. in tit. de renũ. & concl. in prin. uer. uiso. & Io. An. in addi. circa fi. & in ver. cessat. apost. ad deci. Thol. 23. & dec. 196. Cassa. in cõsuc. fol. 217. col. 4. & seq. Bal. I

auth. præsente, in fi. C. de fideiuss. Roma. in cons. 392. col. 2. Corn. in cons. 109. vol. 1. Dec. in l. fi. col. 4. ff. si cert. pet. Abb. in c. 2. col. pen. de fideiuss. Hipp. in rubr. de fideiuss. col. 2. Aret. in cons. 33. col. pen. Pau. de Cast. in l. si dubitet, §. 1. ff. de fideiuss. apost. ad decis. Tholos. 80. Amade. de Castello. in trac. Synd. nu. 208. vbi dicit *eõem. Grat. in cõs. 136. nu. 4. vol. 1. Bertr. in cõs. 294. nu. 2. vol. 2. in antiq. Rom. in cons. 211. col. 1. vbi ẽt po

88 nit, quid in fideiussore indẽnitatis renunciante. de quo etiam per Dec. in d. l. fi. col. 2. ff. si cert. pet.

89 Primò Amplia, quia prædicta renunciatio intelligitur facta ẽt per illam clausulam, renunciauit omni iuris, & legum auxilio. Alex. in cõs. 31. & in cons. 33. vol. 4. Ias. in l. fi. col. 2. ff. si cer. pet. Bal. in l. 1. col. 2. in fi. C. de conue. fis. deb. lib. 10. Aret. cons. 33. col. pen. Dec. in l. fi. col. 4. ff. si cert. pet. & in cons. 27. col. pen. Hipp. in rub. de fideiuss. col. 14.

90 Primò, Pro hac opi. facit, quia per istam clausulam censet renunciatum beneficio cedendarum, vt no. Bal. in cons. 4. vol. 4. Ang. in l. 2. C. de fideiuss. Cor. in cons. 51. col. pe. vol. 2. Soc. in cons. 200. col. pen. Dec. in l. fi. col. 4. ff. si cer. pet. & in cons. 27. col. 2. & cõs. 452. col. pen. Purp. in l. 1. nu. 67. C. de transa. Negus. in tract. de pignor. in 5. part. in 3. memb. col. 19.

91 Secundò Facit, quia renuncians omni iuris, & legum auxilio, censetur renunciasse purgationi moræ. Afflict. decis. 174. nu. 4. vers. item est renunciatum. Dec. in cons. 452. col. pen. Io. Crot. in l. si insulam, col. fi. ff. de verb. obl. idem voluit Gozad. in cons. 57. nu. 19. ver 8. non procedit.

92 Tertiò Facit, nam per talem clausulam censetur renũciatum, l. de his, ff. de transa. vt per Ias. in d. l. de his, col. 4. Soc. in cons. 103. col. fi. vol. 3. & in cons. 200. col. pen. Alex. in cons. 11. col. 4. uol. 2. Dec. cons. 452. col. pen. Maria. iun. in cons. 116. nu. 76. vol. 1. idem uoluit Gozad. in cons. 69. nu. 19.

93 Quartò Facit, quia per huiusmodi clausulã censet renunciatũ beneficio, ne quis conueniat vltra q̃ facere possit. Corn. in cons. 128. col. 3. ver. confirmantur, vol. 3. Gozad. in cons. 69. nu. 20. & cons. 88. nu. 19.

94 Declara hanc ampliationem, quia per hanc clausulam censetur renunciatum tantummodò exceptioni discussionis, quæ competit in præsenti, non aũt quæ in futurum potest competere, Rui. in cõs. 98. nu. 6. uol. 5.

95 Secundò Amplia, vt etiam procurator renunciare possit huic exceptioni, quia communiter solet renunciari. Cassa. in consue. fol. 217. col. 4.

96 Tertiò Amplia, vt in instrumento non extenso sit comprehensa renunciatio istius exceptionis, si in eo sunt illa verba, Renunciantis, &c. ut per Curt. sen. in consil. 6.

97 Sublimita hanc limi. in fideiussore indemnitatis, qui dato quod renunciauerit excussioni, tamen non potest conueniri ante principalem debitorem, vt per Hipp. in rubr. de fideiuss. col. 5.

98 XXVII. Limita, vbi cãpsor fideiussit, vel alius mercator, quia tales non possunt opponere beneficium excussionis. gl. per illum tex. & ibi Ang. in 1. col. in §. argẽtariorũ. in Auth. de fideiuss. Bal. in l. frustra, C. de nõ nu. pec. & in l. fi. C. ad leg. Falc. Ang. Aret. in §. itẽ siquis in fraudem, col. 9. inst. de actio. Ang. in l. fideiussor, in §. pater Seii, ff. de pignor. Natta in clem. sæpe, in princ. col. 88. de verb. sign. Curt. in cons. 6. col. 1. Dec. in l. fi. col. 4. in fi. ff. si cert. pet. Hip. ĩ rubr. de fideiuss. col. 2. apost. ad dec. Thol. 196. Cassa. in consue. fol. 218. col. 2. Boer. decis. 221. nu. 14. Guid. Pap. cons. 103.

99 XXVIII. Limita, vbi quis se obligauit pro alio principaliter. Bal. in l. 1. col. pen. C. de conue. fis. deb. lib. 10. Grat. cõs. 87. col. fi. vol. 1. Boer. deci. 222. nu. 13. Alex. qui hoc intelligit prout apostill. ad decis. Tholos. 23. quando quis se obligauit eodem tempore, in cons. 31. in fi. col. vol. 3.

100 Secus si diuersis tẽporibus, & ita declarat ibi Alex. & debet intelligi q̃ not. idem Alex. in l. vbi. §. illud, ff. de verb. obl. & Abb. in c. 2. de fideiuss. col. pen. Guid. Pap. q. 570. vbi tenet quod talis habeat exceptionem discussionis, & decis. Thol. 80. & ibi apost.

101 XXIX. Limita, vbi aliquis promisit se soluturum, q̃ alius debebat, pro quo debito erat facta principali debitori executio, & pignora capta, & vt creditor consentiret relaxationi bonorum, alter promisit se soluturum, ita declarat Io. And. in addit. Spec. in tit. de renunc. & conclus. in apost. in verbo sponsoribus.

102 Et ideò in fert Bertac. in verbo, discussio, idẽ esse siquis promisit, vt debitor principalis carceratus relaxaret.

103 XXX. Limita, vbi res hypothecata deuenit ad vnum ex debitorib. principaliter obligatis, quia tunc cõueniri põt hypothecaria, nõ facta discussione cõtra alios, gl. in l. mulier, ff. qui potior. in pign. habe. & ibi Bar. & in l. creditor, §. quæritur, ff. de distract. pig. Bal. in auth. sed hodie, C. de actio. & obl. Ro. in cons. 392. col. 2. Ias. in §. item siquis in fraudem, col. 19. & seq. instit. de actio.

104 XXXI. Limita in pignore prætorio, in quo nulla facta discussione põt agi contra tertios possessores. Alex. in apostil. ad Bar. in l. 1. ff. de pign. actio. sequitur Bertach. in uerbo, discussio. Aret. in §. item si quis in fraudem, col. 6. insti. de actio. Ias. in §. item Seruiana, col. 2. institutio. de actio. & Gomes. colum. 1. in dicto §. item Seruiana.

105 XXXII. Limita in fideiussore in causa criminali, quia potest tunc fideiussor conueniri, nulla facta excussione. Bal. in l. 2. §. si quis, ff. qui satisd. cogan. Bertac. sequitur in loco præallegato, Afflict. super constit. in tit. de his, qui fideiussor. dar. poss. nu. 5.

106 XXXIII. Limita, quia talis exceptio discussionis opponi non potest de iure canonico. Ias. in §. item siquis in fraudem, col. 38. instit. de act. Hisp. in c. per vestras, charta 22. col. 3. de donation. inter vir. & vxor. Grat. in cons. 37. col. 3. vol. 1. & cons. 87. col. fi. eod. uol. Ias. in l. alienam, in 1. col. in fi. C. de procur.

107 XXXIV. Limita, quia hypothecatis nominibus debitoris, potest agi hypothecaria contra debitorem debitoris etiam non excusso principali debitore. Guido Pap. in sing. 306. & in sing. 822.

108 XXXV. Limita, nisi bona rei essẽt apud fideiussorẽ, apost. ad dec. Thol. 196. Barb. ĩ c. peruenit, n. 6. de fideiuss.

109 XXXVI. Limita, stante consuetudine, vel statuto. Cassa. in consuetu. fol. 218. col. 1. Hisp. in c. per vestras, §. 18. nu. 19. de dona. inter virum, & vxorem.

110 XXXVII. Limita, quia in fideiussore facti non competit exceptio excussionis. Bal. in l. 1. col. 3. C. de conue. fis. deb. lib. 10.

111 XXXVIII. Limita, nam fideiussori opponenti excussionem, & præparanti fugam, non datur hoc beneficiũ, vt per Bal. in loco præallegato.

112 XXXIX. Limita, quia in Saluiano interdicto non requiritur excussio, vt deueniat cõtra possessorẽ pignorũ. Soc. in cons. 80. col. 2. uol. 3. Aimo in cõs. 201. nu. 45.

113 XL. Limita; nam quando pater tenetur pro filio ex forma statuti, non debet prius filius discuti. Hipp. in l. in sanos, col. 7. ff. ad l. Corn. de sicar. apost. ad deci. Tholos. 196. Boer. decis. 221. Barba. in c. peruenit, nu. 7. de fideiuss. & in l. 5. §. satis acceptio, col. 5. uers. nisi pater, ff. de verb. oblig.

114 XLI. Limita, si principalis sit mortuus, nam postquã ipse fuerit in mora constitutus, non est necesse facere discus-

discussionem de hæredibus debitoris, vt possit deueniri contra tertios possessores, gl. in l. si plures, & ibi Bal. nu. 24. C. de cond. insert. apost. ad decis. Thol. 196.

115 XLII. Limita, quia non fit executio contra vnum ex hæredibus, ad quem totus fundus hypothecatus peruenit, non excussis aliis hæredibus pro eorum portionibus. Cremens. sing. 161.

116 XLIII. Limita, quia non fit discussio si res peruenit ad condebitorẽ pariter obligatum. Ias. in §. item si quis. inst. de act. num. 80.

117 XLIV. Limita, si is, ad quem res peruenit, sciebat rẽ illam esse alteri specialiter obligatam. Aymo in consil. 77. colum. 4.

118 XLV. Limita, si debitor possidet pignus, non requiritur alia discussio. Ruin. in consil. 180. nu. 18. vol. 1.

119 XLVI. Limita, quia exceptio discussionis non prodest fideiussori. Gramm. cons. ciuili 34.

120 XLVII. Limita, quando principalis cessit bonis, Cuma. & Clau. in l. decem, ff. de verb. obl. addi. ad dec. Tholos. 196. Paris. cons. 80. nu. 48. vol. 1.

121 XLVIII. Limita, vt non habeat locum in fideiussore fisci. Bal. in l. 1. nu. 17. C. de eouen. fisc. debit. lib. 10. Ias. in l. decẽ, nu. 24. ff. de verbo. obli. Alex & ibi Ias. in l. fi. col. 2. ff. si cer. pe. Rom. in sing. 635. Cremen. sing. 43.

122 XLIX. Limita, qñ principalis posset se defendere aliqua notoria exceptione, vt puta clericatus. Bar. i l. Marcellus, ff. de fide. & in l. 3. §. si is, pro quo, ff. quòd quis. iur. addit. ad decis. Tholos. 196.

123 L. Limita, quando omnia bona debitoris sunt publicata. Bar. in l. si ego, in prin. circa fin. & ibi Iacob. nu. 3. ff. si cert. pet.

¶ Cõtrarium voluit Cuma. in l. fi. ff. si cert. pet. & ibi Rom. nu. 5. & idem voluit in cons. 93. nu. 4. Barb. in c. peruenit, nu. 7. vbi hanc dicit * communem, de fideiuss. Ias. in d. l. fi. nu. 11. & ibi Dec. nu. 15.

124 LI. Limita, si fideiussor succedit debitori tanquã hæres, quia extincta obligatione non habet locum excussio. Bal. & Ang. in l. fideiussores, per illum tex. C. de fideiuss. Hipp. in rub. de prob. nu. 20.

125 LII. Limita, nam facta excussione, & repertis bonis debitoris, quę de facili vendi non possunt, vt ex eorum distractione satisfiat creditorib. potest conueniri fideiussor, ac si debitor nõ esset repertus soluendo. ita Hippol. in rubr. de fideiuss. col. 4.

126 Et nota in materia, quia prius deueniẽ cõtra fideiussorem, principali debitore non existente soluendo, q̃ deueniatur cõtra tertios possores rei hypothecatæ, vti in casu de quo per Ang. in l. si quis omissum, §. fin. vbi ponit regulam, & limi. ff. de dam. infect. videlicet quando debitor post immissionem ex primo decreto aliena uit rem, & eam desiit possidere, quia tũc eius successor non poterit vti beneficio excussionis, declarando vt ibi per eum.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Recipiens pecuniam censetur principalis, alter verò fideiussor, quando duo rei obligantur.

1 QVando duo rei obligantur, si tñ pecunia ad vnũ peruenit, ille, qui pecuniam habuit, cẽsetur principalis, alter verò dr̃ fideiussor, ita glo. & Guil. in l. sed & Iulianus, §. si inter duos, ff. ad Maced. & gl. in l. vir vxori, §. fi. in gl. fi. ff. ad Velleia. Io. de Ana. in cons. 60. & ibi Bolog. in addi. Alex. in apost. ad Bar. in l. Marcellus, ff. de fideiuss. Hipp. in sing. 2. & in rubr. de fideiuss. col. 12. & col. 86. Cremens. in sing. 38. Hisp. in c. per vestras, char. 75. col. 4. de don. inter vir. & vxor. Aym. in consi. 77. col. 1. & in cons. 91. nu. 2. Tiraq. de retrac. lignag. §. 31. in gl. 1. nu. 8.

¶ Contrarium tenet Rom. in cons. 114. Soc. in consi. 71. col. 1. & seq. uol. 3.

2 Concorda, nam aut quæritur, an inter se censeantur fideiubere, vnus pro alio: & dicendum est q̃ sic, vt not. Aret. in cons. 33. col. 3. Alex. in cons. 116. col. 1. uol. 6. & in cons. 41. col. 1. vol. 5. aut quæritur an censeantur

3 fideiussores quoad creditorem, & dicendum est in hoc casu, vt etiam quoad creditorem dicantur fideiussores ad hoc vt habeant exceptionem excussionis, quia alter eorum potest dicere, excutiatur sumptibus meis ille, q̃ habuit pecuniam, & hoc voluit Bart. in l. 3. §. 1. in 7. q. ff. de duob. reis, & in l. si vt certo, §. si duobus, col. 4. ff. commod. Ang. in l. vnde quæritur, eod. titu. & in l. hinc quæritur, §. potest, ff. de pecu. Rom. in l. si cum dotem, §. transgrediamur, ff. sol. mat. & ita procedit prima opi. & hoc voluit Io. de Ana. in cõs. 60. & Bologn. in addit. Imo. in l. reos, col. 5. vers. 6. addn, ff. de duobus reis, & hoc voluit Barb. in cons. 43. col. 4. uol. 1. & in consi. col. 5. & seq. vol. 3. Soc. in cons. 71. col. 1. & seq. uol. 1. & cõs. 27. col. pe. uol. 4. Hipp. in d. rubr. de fideius. col. 12. & 86. & cum ista distinctione transit etiam Aymo in cons. 91. nu. 4.

4 ¶ Contrariũ, nam aliqui voluerunt, vt ista facultas afferendi, q̃ fiat excussio sumptibus illius, qui nihil habuit, non sit propterea quia cẽsent fideiussores, sed pp̃ æquitatem inductam per extensionẽ Iurisc õsultorum, vt dicit Ang. in l. reos, col. fi. ff. de duobus reis. Barb. in

5 cons. 91. col. 6. ver. faciat quid volunt, vol. 3. licet Soc. in cons. 71. col. 1. & seq. vol. 3. dicat, illud esse ex beneficio diuisionis competente duobus reis.

¶ Contrariũ verò, vt etiam quoad exceptionem discussionis, non possit allegare alter ex correis, q̃ fiat excussio propriis sumptibus de eo, ad quem pecunia peruenit, tenet Aret. in consil. 33. col. 3.

Tenendo primam opinionem

7 PRIMÒ Limita, nisi nouandi animo alter interuenerit, vt per Alex. in cons. 32. col. fi. uol. 4.

8 SECVNDÒ Limita, & supradicta intellige, qñ oẽs sunt obligati in solidum, secus aũt si pro parte. Ruin. cõ si. 19. nu. 9. ver. nec obstat, vol. 4.

9 TERTIÒ Limita, & supradicta intellige, qñ omnes sunt obligati in solidum, secus aut em si pro parte. Rui. in cons. 19. nu. 9. vers. nec obstat, volum 4.

10 QVARTÒ Limita, vt ita demũ fideiussor in hoc casu vti possit exceptione discussionis contra reũ principalem, qñ commodè potest contra illum experiri: aliàs secus. Bar. & Ang. in l. 2. in fi. ff. de curat. bon. dãdo. Alex. in l. si cum dotem, §. transgrediamur, nu. 7. ff. sol. mat. Ang. Aret. in §. 1. inst. de duob. reis.

11 QVINTÒ Limita, quia oĩa supradicta sunt intelligẽda, quotiescunq; fideiussores nõ esset obligati vt principaliter, & in solidũ: nam in hoc casu omnes vti principales sunt iudicãdi. Alex. in cõs. 33. col. pe. uol. 4. Ias. in cons. 58. vol. 3. Gualdens. caut. 30. nu. 2. in tit. de legat.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Fideiussor an dicatur liberatus, si tempus prorogetur debitori.

1 SOlet sæpissimè dubitari, si debitori, qui promisit pecuniam soluere certa die datis fideiussoribus,

tẽpus prorogetur, an fideiussores sint liberati: & ꝙ non sint liberati fideiussores, tenet gl. in l. si cum Hermes, in gl. fi. & ibi Bal. & Sal. C. loca. Rot. in decis. 860. in antiq. Soc. in cons. 21. col. 4. vol. 1. Pet. de Anch. Henric. Boic, Imo. & Abb. in c. constitutus, circa fi. de fideiuss. Maria. in c. fi. de dila. in 19. q. Dec. in c. de causis, col. 4. & seq. de offi. deleg. Ang. in l. si vnus. §. si cum reo, ff. de pac. Dec. in consi. 93. col. fi. Bal. in l. Labeo, §. si in fideiussorem, ff. de arb. Bal. in d. l. si vnus, §. si cum reo, & ibi Pau. de Cast. & Alex. ff. de pact. Bal. in l. tam mandatori, col. 2. C. de non oum. pec. Bart. in l. Lucius, §. Paulus, ff. de administr. tut. Ias. in l. 1. C. de iud. col. fi. Alex. in cons. 72. uol. 6. & in cons. 66. col. 2. uol. 7. Dec. in l. lecta, col. 4. ff. si cer. pet. Alex. in apost. ad Bar. io l. vbicunque, ff. de fideiuss. Bertr. in coos. 188. col. 1. & seq. vol. 1. vbi dicit * cõem. Paris. in cons. 48. col. 2. uol. 1.

¶Contrarium tenet Ant. de But. post Io. And. in c. constitutus, de fideius. Spec. in tit. de fideiu. §. 1. vers. illud autem quærit. Arch. in c. te quidem, 11. q. 1. Bal. in l. Titius, ff. de excus. tut. Bar. in l. Labeo, §. si in fideiussorem, ff. de arb. Fulg. in cons. 130. io fi. Ant. de But. io c. 1. de off. deleg. Ias. in l. lecta, col. 6. ff. si cert. pet. Alex. in l. dies cautionis, in fi. prin. ff. de dam. infec. Capel. Tholos. dec. 181. Fel. in c. de causis, col. 3. de off. dele. Guid. Papæ in sing. 977. Fel. in c. 1. col. 2. de iureiu. & in c. 2. col. 12. de spons. & io c. ad aures, col. 1. de simo. gl. consuet. Turon. fol. 15. col. 2.

Tenendo tamen primam opin. veriorem & magis * communem.

2 PRIMÒ Limita, quãdo prima obligatio per prorogationem esset nouata, quia tunc fideiussores essent liberati. Rot. in d. deci. 860. Bal. & Ang. in d. l. si vnus, §. si cum reo, ff. de pact. Bertr. in cons. 188. col. 1. in fi. uol. 1.

3 Sublimita, si prima obligatio non esset nouata, licèt esset diuersa obligatio. Spe. in tit. de fideiuss. §. 1. versic. illud autem quæritur.

4 SECVNDÒ Limita, quia non tenentur fideiussores de his, quæ eueniunt tempore prorogato, ideò nec ad pensionem, nec ad vsuras temporis prorogati tenenẽ: sicuti etiam nec pro Castellano, seu arcis Præfecto, si in tempore prorogato promissa non seruauerit, vt p Bar. in l. Lucius, §. Paulus, ff. de administr. tut. Io. And. in addit. Spe. in tit. de fideiuss. §. 1. in ver. illud autẽ quæritur, Soc. in cons. 21. col. 4. vol. 1. Imo. in c. constitutus, col. fi. Dec. in c. de causis, col. 4. in 4. limit. & col. seq. de off. deleg. Ang. io l. si vnus, §. si cũ reo, ff. de pact. & ibi Ale. Ias. in l. 1. col. pen. C. de iud. optimè declarat Alex. in cõsi. 72. col. 1. in fi. uolu. 6. Dec. in l. lecta, col. 4. ff. si cert. pet. Bal. in l. ex diui, in fi. C. loca. Fel. in c. de causis, col. 3. de offic. deleg. Tiraq. de retract. conueo. §. 1. in gl. 7. num. 32. & seq.

5 Hinc est, vt fideiussores obligati, quod principalis pareret laudo infra mensem, non tenentur prorogato compromisso, & laudo post mensem sequuto. Bal. in l. Labeo, §. si in fideiussorem, ff. de arb. in l. Titius, ff. de excus. tut. Bellam. in cons. 9. col. fi. ponit Tiraq. de retrac. conuent. §. 1. in gl. 7. nu. 31. & seq.

6 TERTIÒ Limita, si prima obligatio esset finita per solutionẽ, quia si postea intercedat obligatio noua, fideiussores non tenentur. Imo. in cons. 12. col. fi.

7 QVARTÒ Limita, si expresse fideiussissent ad tẽpus limitatũ, declarantes, ꝙ post illud tp̃s oolebant teneri. Bal. in d. l. Labeo, §. si in fideiussorem, ff. de arb. Arch. in d. c. te quidem, 11. q. 1. Abb. in c. cõstitutus, col. fi. de fideius. Bal. Ang. & Ale. in l. si vnus, §. si cũ reo, ff. de pac. & ibi Ias. & idẽ Ias. in l. lecta, col. 6. ff. si cer. pe. Fely. in c. de causis, col. 1. de off. deleg. & io c. ad aures, col. 1. de simo. Alex. in apost. ad Bar. in d. l. vbicũq;, ff. de fideiuss. Hipp. in rubr. de fideius. in 6. quæst. apost. ad decis. Tholos. 181. Rebuf. in cõcor. in ti. de prog. dila. ver. 2. falli.

¶Cõtrarium, tenet Dec. in d. c. de causis, col. 5. de off. deleg.

8 QVINTÒ Limita, si sit dilata solutio, non aũt prorogata obligatio. Bertr. in cons. 188. uol. 1. in nou.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Fideiussio de iudicatum soluendo coram certo iudice interposita, non operatur, si per alium iudicem fuerit iudicatum.

1 VERISSIMA est illa iuris conclusio, ꝙ cautio præstita de soluẽdo iudicatum per certum iudicẽ, nõ operatur, si per alium iudicem iudicatum fuerit. tex. in l. cum apud, ff. iud. sol. & io l. si quis iterum, ff. eo. tit.

2 PRIMÒ Amplia, ẽt si nõ expresso iudicis noĩe, iudicauerit iudex appellationis, quia ẽt eo casu diceretur cautionẽ præstitam corã primo iudice expirasse, gl. in l. 2. io verbo, appellatio, C. de procur. & ibi Bar. col. 7. ver. quandoq; procur. & Alb. vers. in gl. 1. & ibi Bal. vers. 2. not. & ibi Pau. de Cast. vers. in gl. super verbo, appella. Sal. vers. oppono ꝙ in causa. Aret. ver. secundo no. Alex. vers. in eadem glo. Ias. in fi. vers. in eodem ibi Iaco. ver. nota sm alium intell. Bar. in l. cum apud. col. 1. ver. quęro ergo, & ibi Ang. col. 1. ver. in tex. ibi, & vers. ibi nõ esse. & ibi Pau. de Cast. in prin. ver. in tex. ibi, ff. iudic. sol. Ange. Aret. in §. sin aũt per procuratorem, col. 1. vers. not. tex. in fi. Inst. de satisd. & ibi Io. Fab. in §. a'ia. uers. sed quæritur, eo. tit. Soc. cons. 91. col. 1. & 2. uol. 4. Bal. in l. eos, §. cautionis, in primis verbis, C. de appel. Imo. cons. 47. Hipp. in rubr. de fideius. col. 19. ver. quæro 7. Boer. decis. 315. Soc. in l. multa, col. 2. ver. circa primã conclusionem, ff. de cond. & dem. Fulg. in l. 2. vers. in eadem gl. C. de procu. qui hanc dicit * communem opi. licèt postea ipse contrarium teneat.

¶Contrarium fuit iudicatum per Dom. de Rot. prout refert Pau. de Cast. in d. l. cum apud, col. 1. qui tenebant, ꝙ cautio duraret ẽt in causa appellationis, quãdo non erat expressum nomen certi iudicis, & ꝙ tex. in d. l. cũ apud, locum haberet vbi nomen certi iudicis fuisset expressum. & ita tenuit ẽt Aegid. Bellamer. deci. 353. Io. And. in addi. ad Spe. in tit. de satisd. §. expedito, in addi. incip. de hoc gl. & idem sentit Aret. licet non se firmet, cõs. 87. io fi. ver. vñ probabiliter. Maria. in c. cũ in cãm, col. 9. ver. item ẽt, qui dicuot, de iuram. calum. Fulg. in l. 2. vers. in ead. gl. C. de procu. Bal. in l. Iulianus, col. 4. vers. secundo quæritur, ff. qui satisd. cog. Albe. io d. l. cũ apud, in prin. iuncto vers. Iac. de Aren. ff. iud. sol.

3 SECVNDÒ Amplia, vt expsso noĩe certi iudicis, cautio nõ operetẽ ẽt in iudice subrogato io locũ primi, vel in delegato ab ipso primo iudice. in Bar. in d. l. cũ apud, col. 2. in prin. ver. quæro pone: & ibi Ang. in prin. ver. secus si non mutaret, ff. iud. sol. & cons. 210. col. 1. ver. quo ad sm. Hipp. in rubr. de fideiuss. col. 30. quæst. 13.

4 Et idẽ dicit in collega Spe. in tit. de iud. deleg. §. itẽ excipi potest, nu. 23. ver. sed quid si plures.

5 Limita, nõ expresso ooĩe certi iudicis, q̃a tũc cautio præstita corã primo iudice, operaretẽ & in subrogato, & ẽt in iudice delegato, vt p Bar. in d. l. cum apud, col. 2. in prin. ver. q̃ro pone, vbi Ang. in prin. vers. secus si nõ mutaretur, ff. iud. sol. & cons. 210. col. 1. uer. quoad sm, Hipp. in rubr. de fideiuss. col. 30. q. 13.

6 Et intelligi debet quod not. Alb. de Ros. io l. non a iudice, §. siquis alio, i primis verbis, ff. de iud. vbi tenet,

cautio-

cautionem datam coram ordinario, operari corā eius delegato:& idem ibi voluit Iaco. in ver. quero quidem.

7 Et idem dicit in collaga Spe. in tit. de iud. deleg. §. itē excipi potest, no. 23. vers. sed quid si plures.

8 Limita hoc vltimum, nisi cautio præstita fuerit coram delegato, quia tunc non operaretur corā eius successore. Ang. in cons. 210. col. 1. ver. quoad secundum. Hipp. in rubr. de fideiuss. col. 30. q. 15.

9 TERTIÒ Amplia, ēt si corā primo iudice pstās cautionē iurasset. Bal. ī l. Iulian', col. 4. ver. 2. qrit, ff. q. satis. cog. Barb. ī apost. ad Bar. ī d. l. cū apud, sub verb. sexto.

10 QVARTÒ Amplia, quia lata prima snia in fauorem debitoris remanet absolutus fideiussor de iudicatū soluendo, vt no. Soc. in cons. 91. col. 1. vol. 4.

11 PRIMÒ Limita principalem conclusionem, si ipse principalis appellasset, secus verò si appellasset ipse fideiussor, quia tunc etiam duraret cautio coram iudice appellationis, vt not. Doct. in d. l. 2. C. de procur. & in d. l. cum apud, ff. iudic. solu.

12 SECVNDÒ Limita, nam cautio data de parendo laudo, transit ad iudicē super reductione, Bal. in l. fi. in 6. col. vers. 10. & vltimo, C. de contrah. empt.

13 TERTIÒ Limita, nō durat cautio data corā iudice inqrente de maleficio, si ipsemet iudex desistat ab inquisitione, & pcedat p accusationē. ita Alb. in d l. nō a iudice, §. si quis alio, vers. & faciunt præfata, ff. de iudic. & ibi Iac. vers. quæritur etiam hic. licèt dicat contrariū fuisse decisum.

De rebus creditis.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Debitor generis, peremptione speciei ob casum, non liberatur.

1 VVLGARIS est regula, q debitor generis, perēptione speciei ob casū, non liberat, l. incendium, C. si cert. pet. §. item is. Inst. quib. mod. re contr. oblig. gl. in l. quod te, & ibi communiter Doct. ff. si cert. pet.

2 PRIMÒ Limita, nisi genus deberetur respectu certæ speciei, quia tunc perēptione speciei liberetur debitor, Bar. in l. quòd te, col. 1. ff. si cert. pet. & ibi Mod. maximè Ias. & idem Ias. in l. si plurib. col. 5. ff. de leg. 1. Ale. in l. in ratione, §. diligenter, ff. ad l. Falc. & in l. si ex legati causa, vbi Pau. de Cast. Alb. & alii, ff. de verb. oblig. Bertr. in cons. 83. col. 2. uol. 3. Maria. iun. in cons. 120. nu. 16. vol. 1.

3 Sublimita, vt procedat hæc limitatio, qñ debitor hēbat facultatē soluendi speciem ēt inuito creditore: tunc enim vr̄ esse potius in obligatione illa species, qñ quātitas: secus si debitor non hēbat hanc facultatē. Imo. in l. quidā, §. si tibi, ff. de leg. 1. Pau. & Alex. in d. l. quod te,
* ff. si cert. pet. & hāc dicit *cōem Lofred. in cōs. 2. nu. 46.

4 SECVNDÒ Limita, nisi deberetur genus, & casus superueniret culpa creditoris. ita Bal. in l. siue hæreditaria, in 2. no. ff. de neg. gest. Dec. in l. si a furioso, ff. si cer. pet. col. 2. Rui. in cons. 85. col. 4. uol. 1.

5 TERTIÒ Limita, qñ debitum factum esset contemplatione ipsius creditoris, & ad eius vtilitatē, iuxta terminos l. Titius, ff. de præs. verb. vt dicit Alex. in l. si ex legati cā, in fi. ff. de verb. obl. Pau. de Cast. & ibi Dec. in l. qđ te, col. 2. ff. si cert. pet. Ias. in l. si pascēda, C. de pac. & in l. q te, nu. 15. & in l. non oīs, §. pupillus, in fi. ff. eo. tit. Soc. in cons. 265. col. 5. vers. confirmatur, lib. 2.

6 QVARTÒ Limita, qñ debitor generis obtulisset speciē illius generis, q̄ creditor recusasset recipere, qa tūc specie illa perēpta, liberat̄ debitor, vt no. in l. qui decē, ff. de sol. & in l. si debitor, ff. eo. & no. Alex. in d. l. in rōne, §. diligēter, ff. ad l. Fal. et uoluit Bar. i d. l. qđ te, nu. 4.

7 QVINTÒ Limita, si est debitor in genere subalterno, & totum illud genus pereat, quia tale genus perire pōt, vt in d. l. in rōne, ff. ad l. Falc. in verbo, incertæ, & no. in l. in naue Saufelli. ff. loc. & no. Alex. in d. §. diligenter, & Ale. in l. recusare, §. si quis alio, ff. ad Treb. col. fi.

8 SEXTÒ Limita, qñ quis noluit accipere frumentum a republica rōne fertilitatis, expectans ips caritatis annonæ, quia tunc respublica in totū liberat̄, ēt si frumētum extaret. tex. est in l. nulli, & ibi Bar. C. de erogatio. mili. anno. lib. 12. Bal. in l. accepta, num. 24. C. de vsur. Rom. in d. l. quod te, nu. 6. ff. si cert. pet.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Pecunia ad numerum cōsignata mercatori, an sit restituenda, si mercator illam casu fortuito amiserit.

1 SI pecunia fuerit tradita, & consignata ad numerum mercatori, qritur an si mercator illā casu fortuito amiserit, teneatur, & vr̄ dicēdū, nō teneri, quia talis cōsignatio, q̄uis facta ad numerū, nō facit q cōtractus nō remaneat potius in sua natura depositi, q̄ trāsferatur in mutuū, quia imò est depositū, vt dicit gl. in l. die sponsaliorū, §. 1. in ver. cōdēnatus, ff. depo. Bal. in l. incēdiū, C. si cer. pet. idē Bal. ī l. in cōtractib. §. 1. C. de nō num. pec. & Iac. But. in l. Lucius Titius, vbi ēt Pau. de Cast. ff. depos. Dec. in d. l. cum quid, col. pen. ff. si cer. pet.

2 Nec obstat quod no. Cyn. in d. l. incendium, & dicit Ang. in l. cū quid, ff. si cert. pet. q numeratio facit vt sit mutuū, & non depositū. primò, quia illud est qñ numeratur personę indigenti, non autem mercatori, vel aliās diuiti, & opulento, quem non est verisimile pecuniam mutuo accepturum, vt declarat Dec. in d. l. cum quid, ff. si cert. pet. & ibi Purp. nu. 136.

3 SECVNDÒ Illud est, quādo non apparet q sit pecunia data ad numerum, vt per Alex. in cons. 28. uol. 7.

4 Si ergo est depositum, proculdubio depositarius nō tenetur de casu fortuito, quia tenetur tantum de dolo, §. præterea, Inst. quib. mod. re contrah. oblig. l. si vt certo. §. nunc videndum, ff. commod. l. contractus, ff. de reg. iur. vel de lata culpa, l. 1. C. depositi, gl. in c. fi. in ver. culpa depos. Bal. cons. 218. uol. 5.

5 SECVNDÒ Pro hac opin. facit, nam tunc tenetur de casu fortuito depositarius pecuniç, qñ actum est tacitè, vel expressè, vt reddat tantundem, quia tunc potius æquiparatur mutuo, quam deposito, vt dicit Ro. in cōs. 500. incip summarium q. in 2. col. & in cōs. 520. incip. circa prępositam, in princ. & per Dec. in l. contractua, col. 2. ff. de reg. iur. & in cons. 645.

6 TERTIÒ, Pro eadem opi. adduco tex. in l. certi condictio, in §. fi. ff. si cer. pet. ubi tex. ponit depositum factum fuisse in pecunia, & tamen dicit tunc demum spectare periculum ad recipientem, quando is deponentē rogauit, vt deposita pecunia sibi vti liceret: tunc enim post huiusmodi conuentionem periculū ad ipsum spectat, antea igitur non spectabat.

7 Vltimo, pro ista parte videtur decisio Sal. in d. l. incendium, qui ponit quæstionem, si pecunia consignata sit mercatori, & domus sit combusta, an teneatur mercator etiam restituere pecuniam receptā, vel liberetur

propter casum, & concludit q; si deponentis gratia factum sit depositum, vel depositarius fuerit mercator, vel aliàs opulentus, & numerans vir tenuis, q; tunc q͞a censetor gratia deponentis depositum recipere, ex casu liberetur: sin autem dans sit locuples, & ęqualis conditionis, dicitur potius mutuum, & propterea non liberetur propter casum. & vr̄ sequi Pau. de Cast. in d.l. cum quid, in finalib. verbis, ff. si cert. pet. & istam opi. tenet Paris. in cons. 131. vol. 4. Et q; officialis seu syndicus in hoc casu non teneatur, quando non processit culpa ipsius, tenet Dec. io cons. 473.

PRIMÒ autem, in contrarium facit, nam dato q; ẽt numerata pecunia mercatori dicatur depositum, tamẽ transfertur dominium, vt per Bar. in l. incendium, C. si cert. pet. in l. fi. in fi. C. depos. in l. talis scriptura, ff. de lega. 1. Dec. in l. cum quid, col. pen. ff. si cert. pet. gl. Bart. & Ias. in l. eius, qoi in prouincia, §. qoòd si stipulatus, ff. si cert. pet. Si ergo transfertur dominium, ergo pericu-
9 lum, vel casus fortuitus non potest obesse deponenti, sed ipsi depositario, vti domino, quia periculum semp spectat ad domioum, l. pignus, C. de pigno. act. & per istam rationem hoc firmat Ias. in l. si quis nec causam, col. si. ff. si cert. pet.

SECVNDÒ facit, nam eo ipso q; pecunia datur ad nu
10 merum, censetur saltem tacitè concessa facultas ea vtẽdi, dummodò pecunia in eodem genere restituat. Iac. But. in l. Lucius, vbi ẽt vtẽdi, dummodò pecunia in eodem genere restituatur. Iacob. Butr. in l. Lucius, vbi etiam Sal. ff. depos. gl. io l. diem spoosalitiorum, ff. depo.
11 maximè cum consueuerit ita fieri, quòd in deposito pecuniæ numeratæ sufficiat reddere taotuodem in eadẽ specie monetæ consignatæ, non illammet pecuniam: & tacitè censetur id actũ, quod fieri consueuit, l. quod si nolit, §. qui assidua. ff. de ędil. edic. & ponit Bal. in d. l. incendium, ergo tacitè censetur data potestas utendi, eo ipso, quòd pecunia datur ad numerum, sed quando tacitè, vel expressè datur facultas vtẽdi, omnes * Doct.
12 dicuot q; depositarius tenetur de periculo casus fortuiti, vt per Ro. in d. cõs. 50. & in cõs. 520. per Dec. in l. cõtractus, in 2. col. & in d. cons. 645. ergo in casu isto depositarius debet teneri. & istam opin. tenet Bal. in consil. 236. vol. 5. Curt. iun. qui dicit communem opinionem io consil. 8. Roma. in consi. 238. Alexan. & Iac. in d. l. cuoi quid, ff. si cert. petat. Bald. io l. etiam, C. de fideiussor.

13 Nec obstat q; gl. in l. diem sponsaliorum, ff. depos. dicat, q; si nihil est actum, q; recipiens habeat facultatem vtendi, censeatur depositum etiam oumerata pecunia, quia fateor, quòd est depositum, vt supra dictum est, sed non est verum, & regulare depositum, vt dicit ibi Iac. But. & Pau. de Cast.

14 Vltimò, ista pars, q; depositarius teneaẽ de casu fortuito in nomerata pecu. tenet Bar. in l. si q.s nec causã, ff. si cer. pet. & ibi Ro. & Ias. & Pau. de Cast. in l. si sacculum, ff. depos. & dicit Alex. in cons. 28. vol. 7. q; si oõ
15 apparet an pecunia sit data sacculo, vel ad numerum, p̄sumitur depositũ, & q; in dubio præsumatur ex causa depositi pecunia data, Alex. coos. 184. col. 2. uol. 7.

16 Et in tutore, quòd io hoc casu teneatur, tenet Rui. in cons. 70. col. 3. in fi. & seq. vol. 4.

17 PRIMÒ, Concorda has contrarias opiniones, ut p Bar. in l. indebiti, §. sed & si nummi, in 1. col. in ver. quę sunt circa istam primam partem, ff. de cond. indeb. quẽ sequnẽ ibi Alex. & Ias. q; aut pecunia fuit consumpta in utilitatem recipientis, & tunc ipse recipiens teneaẽ, secus autem si fuit casu fortuito amissa.

18 SECVNDÒ Cõcorda, vt per Bal. in cons. 355. in 3. lib. q; si pecunia fuit data ad numerum gratia dantis, & non recipientis, quia nõ est verisimile illum pecuniã mutuo accepisse, & tunc dicaẽ depositum: & ita procedat quod not. Dec. & Purp. & alii in d. l. cum quid, ff. si cert. pet. Aut fuit data potestas vtendi expresse vel tacitè, & tunc dicatur mutuum, & procedat secunda opin.

De iure quæsito non tollendo.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Princeps, an possit sine causa rem meam auferre.

1 QVOTIDIANA est illa q̄stio, an Princeps possit rem meam mihi auferre, etiam sine causa: in qua q. licèt Ang. in l. item si verberatum. §. 1. ff. de rei vend. & Bal. & Angel. in l. 2. C. de quadr. præscript. teneant partem affirmatiuam, dummodò princeps hoc faciat de plenitudine potestatis, et ex certa scientia, & cũ clausula derogatoria, vel motu proprio: & idem tenet idem Ang. in l. 3. §. si is, pro quo, ff. quòd quisq; iur. & Bal. in l. bene a Zenone, col. 1. ver. de his tamẽ, C. de quadriẽ. præscrip. & in l. 2. col. 6. in fi. vers. & licèt Imperator, C. de seruit. Ias. in l. fi. col. pen. vers. sextò limita, C. si cõtra ius, vel vtil. public. addit. ad Iacob. But. in l. fin. cod. tit. vers. sexto limita. Barbat. in cons. 64. col. pen. uers. at ego respoodeo, volum. 4. idem voluit Ang. in l. venditor, in §. si constat, ff. communia præd. & ibi Barb. col. peo. & seq. Bolog. in cons. suo, post consilia Abb. vol. 1. col. peu. & seq. & est consilium vltimum primi libri. Dec. in c. fi. de confir. vtil. vel inut. col. fi. sentit gl. in ca. per priocipalem, 9. q. 3. Io. And. in addi. ad Spec. in tit. de leg. §. ounc ostendedum, vers. 57. super verbo, priuare. Io. de Anan. in cons. 81. in fi. Dec. in cons. 624. col. fi. Ias. in cons. 236. col. 2. uol. 2. Dec. in cons. 498. nu. 15. & in coos. 269. nu. 7. Ias. in cons. 227. col. 10. versi. 12. facit, ool. 2.

¶Contrarium tamen Doct. * cõiter concludunt, vt per Cyn. in l. rescripta, circa fi. C. de precib. Imper. off. vbi dicit, quòd de iure oon potest, tamen de facto hodie principes hoc faciunt, gl. in l. quoties, C. de precib. Impet. Bar. in procem. fforum, col. 2. & 3. & io l. fi. col. 1. ver. aut vult mihi auferre, C. si contra ius, vel util. public. Bal. in l. fi. col. fin. vers. sed immediatè oppono, C. sent. resc. non poss. Aog. in cons. 139. col. pe. in fi. uersi. non eoim potest ciuitas, & sentit Bar. in l. quæcunque, C. de fid. inst. & iur. hast. fisc. lib. 10. & idem sentit Bar. in l. item si verberatum, in §. 1. ff. de rei vend. dum dicit, quòd hoc põt facere ex causa, quasi sentiat, qoòd sine cã oon possit. idem voluit Bart. io l. Antiochensium, ff. de priuileg. cred. vbi dicit, quòd per viam l. põt hoc facere princeps, non aũt respiciendo ad priuatam vtilitatem. Ant. de But. io c. quæ in ecclesiarum, col. 4. versi. si quæritur an possit statuere, de coost. & ibi Inn. & Ioan. And. col. 1. in fi. Bal. in l. rescripta, col. 4. ver. 3. quærũt Doct. C. de precib. Imp. offer. vbi subdit, quòd pro cã hr̄ tõ motiua ipsius Priocipis. Idem in indiniduo dicit Card. in d. c. quæ io ecclesiarum, q. 7. Ro. loquens in ciuitate, quæ haberet vices Principis, in consi. 310. Ias. in l. Barbarius, col. 7. ver. 13. facit, ff. de off. præt. Fel. in capitu. quæ in ecclesiarum, colum. 14. versicu. secundum verò membrum, de const. Raph. Fulg. in l. fi. C. si cont. ius, vel vtil. publ. dicens, quòd ista opinio est * communior & rationabilior, & istam dicit communem opin.

opin. Brun. conf. 12. verf. cæterum vbi nulla supereſt cauſa, vbi dicit iſtam cõem. Barbat. in conſ. 43. in vltima char. col. 1. ver. præterea ponderet dominus iudicans; col. 1. Alex. in conſ. 1. col. 6. ver. & quod not. glo. vol. 2. & in conſ. 2. col. 6. in fi. vol. 1. & in conſ. 87. col. 2. in fi. vol. 5. & iſtam dicit cõem Bertr. in conſ. 15. col. 2. vol. 1. idem voluit gl. in l. Barbarius, in gl. pen. ad fi. de offi. prætor. Socin. in conſ. 164. col. 4. in fi. lib. 2. vbi dicit iſtam communem opi. in ver. ſm fundamentum eſt. Abb. in c. fi. col. fi. de confirm. vtil. vel inutil. Cardi. in conſ. 142. col. 2. in princ. Domi. in c. per principalẽ, 9. q. 3. Pet. de Anch. in d. c. quæ in eccleſiarum, nu. 8. & ibi Imola, col. 4. in fi. Florian. de ſancto Petr. in diſputatione ſua incip. Baro. in 19. col. ver. item quia hæres. Fulg. in conſ. 61. col. 2. vbi dicit hanc eſſe communem opin. & Alex. in conſ. 217. col. 4. & ſeq. vol. 2. vbi dicit communem, & in conſ. 136. col. fi. vol. 1. & in conſ. 3. col. 2. vol. 5. & in conſ. 47. col. 1. vol. 7. vbi dicit cõem opi. Iaſ. in l. quominus, col. 1. ff. de flumin. vbi dicit ita communiter teneri, & in cõſ. 233. col. 8. vol. 2. Aimo, in conſ. 5. col. 1. in fi. & ſeq. Pariſ. in conſ. 11. nu. 51. vol. 1. & in conſ. 101. col. 10. eod. vol. vbi dicit iſtam communem opin. & in conſ. 6. col. 2. & ſeq. vol. 2. vbi idem dicit. Abb. in c. quæ in eccleſiarum, num. 11. de conſt. Pariſ. vbi dicit iſtam communem, conſ. 87. nu. 52. vol. 1. Alber. in procem. ff. forum, nu. 10. & plurib. ſeq. And. de Iſer. in c. 1. col. 2. in fin. & ſeq. quæ ſint regalia. Brun. in conſ. 1. col. 4. Bertr. in cõſ. 1. col. 16. vol. 1. in antiquis, Deciſ. Neap. 166. nu. 4. in nouis, vbi hãc dicit communem opin.

Tenendo iſtam ſecundam opi. tãquã magis * cõem

2 Primò Amplia, ꝙ nedũ directũ dñium Princeps ſine cauſa auferre non põt, ſed nec etiam vtile, vt declarat Alex. in conſ. 3. col. 2. vol. 5. Pau. de Caſt. in cõſ. 46. col. fi. vol. 2. Bertr. in cõſ. 15. col. 1. vol. 1. Fel. in c. quæ in eccleſiarum, col. 19. in fi. & ſeq. de conſtit. Ruin. in conſ. 31. col. pen. vol. 5. & dicetur infra plenius.

¶ Contrarium ſentit Socin. in conſi. 87. colu. 6. & ſeq. vol. 3.

3 Secundò Amplia, vt ſicut dñium directò tollere non põt, ita nec etiã per indirectum tollẽdo libertatẽ, vt dicit Aret. col. 1. in princ. in l. 1. ff. de acq. poſſ.

4 ¶ Cõtrarium, ꝙ princeps dominiũ per indirectum poſſit auferre, ordinando quod ille talis non audiatur a ſuis magiſtratibus & officialibus, tenuit Pariſ. in cõſ. 1. nu. 38. & ſeq. vol. 4. Ruin. in conſ. 123. col. 3. vol. 3.

5 Tertiò Amplia, vt nec per viam ſtatuti Princeps poſſit facere ꝙ dominium de vno in alium tranſeat, vt not. Archid. in c. ius ciuile, prima diſtinct. & ibi Dom. Inn. in c. quia plerique, circa fi. de immu. eccl. Fel. in c. quæ in eccleſiarum, col. 9. de conſtit.

6 Quartò Amplia, vt nec de plenitudine poteſtatis Princeps tollere poſſit ius quæſitum ex contractu. Dec. in conſ. 410. nu. 22.

7 Quintò Amplia, etiam ſi dominium eſſet quæſitum ex cauſa donationis obtẽtæ ab ipſo Principe. Rui. in conſ. 31. col. pen. vol. 5.

8 Sextò Amplia, vt nec Princeps, vel Rex poſſit priuare filium primogenitũ iure primogenituræ. Tiraq. de iur. primog. q. 21.

9 Primò Limita, non procedere in beneficialibus, in quibus papa põt priuare aliquem ſuo beneficio ſine aliqua cauſa, vt not. Domin. in c. ſi gratioſè, col. 3. in fin. verſ. nota iſtam gloſſ. de reſcr. in 6. Iaſon in conſ. 19. col. 4. verſ. vnde papa poteſt, vol. 3. Bal. in c. 1. §. ad hęc, col. 5. ver. & eſt argumentum, de pac. iur. firm. quem ita intelligit Fely. in c. quæ in eccleſiarum, col. 11. ver. hanc declarationem, de conſt. Archid. in tract. ſuo de hæreſ. char. 15. ver. & quia tãta eſt præeminentia. Dec. in c. fi. de confir. vtili vel inutil. Soc. in conſ. 156. col. 2. & in conſ. 164. col. 7. lib. 2. Card. in cle. 1. in 10. not. vt lit. penden. & ita not. gl. in c. per principalem, 9. q. 3. Domi. in c. 1. col. 4. 10. diſtin. ver. ad primam dicit, & in cõſ. 8. col. 3. & in conſ. 88. col. 1. & conſ. 99. col. 2. & conſ. 141. col. 7. Fed. de Sen. in cõſ. 200. col. 1. Calc. in conſ. 7. Dec. in c. quæ in eccleſiarũ, col. 11. de cõſt. & in conſ. 157. col. 2. & in conſ. 141. col. fi. Card. conſ. 84. ſentit etiam glo. in c. omnis, in gl. 2. 7. q. 1. & glo. in c. conſtitutus, in verbo, a quocunque, in fin. de relig. domib. gl. prag. ſanct. fol. 45. col. 1. & ſeq. Sylua in trac. de benefi. in vltima parte, in vltima q. in 12. arg. Iaſ. in l. quoties, col. 4. in fi. verſi. not. tñ contra hoc, C. de rei vend. Ro. in conſ. 298. col. 1. ver. tertius videtur caſus, & in conſ. 359. in 5. dubio, Cor. in conſ. 90. col. fi. vol. 4. Iaſ. in l. Barbarius, col. 8. ver. confirmo per id, quod dicit, & in l. fi. col. fi. uer. tamen hæc vltima, ff. de pact. Bal. in l. reſcripta, col. 3. in prin. C. de precib. Impe. offer. Iaſ. in conſ. 19. col. 4. vol. 3. Alex. in conſ. 2. col. fi. vol. 1. uer. non obſtat, & in conſ. 37. col. fi. vol. 2. ver. nõ obſtat etiam. Hiſp. in rubrica de dona. inter vir. & vxo. nu. 7. Pau. Rom. in tract. de poteſt. eccleſiaſtica, tit. 8. ſecundum paruam impreſſionem, cap. 4. Bertr. qui dicit iſtam partem * communem, in cõſ. 153. vol. 1. in nou. Pau. de Caſt. in conſ. 46. col. fi. vol. 2. Ripa in c. 19. de reſcrip. in 2. lib. reſponſ.

¶ Contrarium, ꝙ non poſſit ſine cauſa beneficiatus priuari beneficio, & nec prælatus ſua prælatura, tenet Abb. in c. fi. in pen. & vlt. col. de confir. util. vel inut. & in c. cõſtitutus, col. 3. uer. an quæritur, de relig. domib. & in c. fi. in fi. de poteſt. prælat. in 2. diſp. incip. Epiſcopus, col. 8. Ro. in conſ. 345. col. 1. & ſeq. Card. in conſ. 142. col. 1. circa fi. & ſeq. Dom. in c. per principalẽ, 9. q. 3. Io. de Syl. in tract. de benef. in 3. par. q. 60. Fel. in c. cũ olim, col. pe. ver. ſm exemplũ eſt, de ſent. & re iud. Barb. in c. ꝙ translationẽ, in 4. cha. col. 2. & ſeq. vbi per 22. col. proſequit̃ iſtã q de off. leg. & in conſ. 13. col. 4. & ſeq. vol. 3. Iaſ. in cõſ. 145. col. 2. vol. 2. iſtã ſequitur & dicit * magis cõem Fel. in c. quæ ĩ eccleſiarũ, col. 15. & ſeq. de conſt. Rip. in 1. li. reſpõſ. in c. 14. de legib. col. pen. Rebuff. in tract. de beneficio, in 21. q. prin. nu. 55.

10 Concorda has duas opi. vt per Aymo. de antiq. tẽp. nu. 37. & ſeq. in 1. par. vt prima procedat de iuris rigore, & de abſoluta poteſtate, ſecunda procedat de æquitate, & honeſtate.

Tenendo primam opi. quòd poſſit Papa priuare aliquem ſuo beneficio ſine cauſa

11 Primò Amplia, vt Papa etiam tollere poſſit ſine cauſa ius quæſitum de iure naturali, vel gentium, acceſſorium tamẽ ad ius eccleſiaſticum, ſeu beneficiale. Rui. in conſ. 21. col. 4. uol. 5.

12 Secundò Amplia, quia etiã legatus Papæ poteſt aliquem iure præſentandi priuare, prout tenet gl. in c. per principalem, 9. q. 3.

13 Sublimita, dummodò legitimè recompenſet priuatũ, vt not. Bal. in c. 1. §. ad hoc, de pac. iuram. firm. col. 5. ver. & eſt argu. Inn. in c. niſi cũ pridẽ, col. 2. in prin. de renun. licèt loquatur qñ ex cauſa priuatur prælatus, Bertr. in conſ. 153. nu. 4. vol. 1. in nouis. Fel. in c. quæ in eccleſiarum, col. 13. de conſt. Abb. in c. 1. col. fi. ver. & nota ſingulariter, de electio. & in c. fi. col. fi. uer. nũ quid Papa, de confirmat. vtil. vel inut. & in c. quæſitũ, col. 1. ver. ſed quæritur, de rerum permut. Gozadin. in conſ. 5. col. 4. Rebuff. in pract. in tit. de non toll. iur. quæſi. nu. 16.

¶ Contrarium, quod immo Papa priuans aliquem beneficio, nõ teneatur ei dare recompenſam, tenet Iaſ. in l.

in l.quoties,col.4.versi.nota tamen contra hoc, C. de rei vend.& in l.Barbarius,col.8.ver. confirmo per id, quod dicit.ff.de off.prætor.& in l.fi.ver.tamen hæc vltima,ff.de pact.

Teneudo secundam opinionem,quod Papa nō possit nisi cum causa aliquem beneficio priuare,

14 Declara, legitimam causam in hoc casu intelligendam esse bonū pacis.Rom.in cons.332.col.fi. Abb.in
15 c.1.in 1. not.de parochia. Vel aliā publicā vtilitatē,ut per Fel.in c.quæ in ecclesiarum, col. 9.in fi.de const.

16 Limita istam opin.quia ob scandalum imminēs Papa potest licitè prælatum suo beneficio priuare,ut not. Ino.in c.nisi cum pridem,de renūc.& Abb.in c.q̄situ, de rer.permu. Dec.qui testatur hāc esse * cōem Doct. opi.in c.cum teneamur,nu.6.ver.& circa istam,de pb.

17 Secvndò Limita principaliter regulam negatiuā, Principem sine causa non posse mihi auferre dominium rei meæ, non procedere quando dominium esset quæsitum facto,& sua concessione,ita declarat notabiliter Cur.iun.in cons.1.col.6.ver.3. aduertendum. Ang.in l.Antiochēsiū,ff.de priuil.cred.idē Cur.in cōs. 138.col. 1.& cōs.157.col.4.in fi.& cons.174.col.3. in fi.Guido Papæ in cōs.65. ver. siue igitur teneamus, Cassan.in cons.66.col.pe.ver.& licèt sit aliqua altercatio,Goz.in cōs.5.nu.17.& in cōs. 14.nu.9.Soc.i cōs. 87.col.6.vol.3.Lucas de Pēna io l.fi.nu.93.C.de loc. prædio.ciuil.lib. 11.qui dicit,q̄ potest de potestate absoluta,non tamen debet. Fel.in c. quæ in ecclesiarum, col. 18.de constit.vers.quinta declaratio.

Aduerte tū,quia ista limitatio non pōt procedere,si teneatur pars negatiua in illa cōclusione, vt ēt io beneficialib. Papa nō possit priuare beneficium at sine cā.

18 Tertiò Principaliter limita,nisi dñio esset quæsitū artificio iuris ciuilis,vt tenet Bal.in l.fi.col.fi.vers. sed immediatè oppon.C.sent.res.nō poss. Ang.in l.Lucius,ff.de euict. col.1.Paul. de Cast.in l.3.col. 1.ff.de test.& in l.cum hæredes,in fi. prin.ff.de acq.poss.& in cons.178.col.2.in fi.uol. 1.Abb.in cōs.84.col.fi.ver. facit quod no.Bar.vol.1.& in c.ea parte,el 2.de uff.de leg.Alex.io cons. 2.col.7.ver. plus dicit Pau.de Cast. vol.1.Ias.in l.Gallus,§.& quid si tantum,ff.de liber.& post.col.23.in 1.lect.vers.intellige istam conclusionē. & ibi etiā Alex. col.11. qui dicit istam * communem opi.in ver.circa secundam quęstionem principalem,& ibi etiam Are.col.13.ver. circa tertiū articulum, & idē Ias.io 2.lect.col.15.ver. secunda conclusio est, & Io. Crot.ibi col.44.ver.secūdum limitatur.Claud.ibi.col. 6. vers. secunda est q.Ias.in cons.127.col.3.uol.4. & cons.1.col.7.vol.1.& in cons.93. vol.1. Soc.in cons. 120.col.4.vol.3.Brun.in cons. 10.col.6.ad finem,uer. tertia conclu.io 2.opi.per eum relata.Abb.in cons.67. col.2.vers.Princeps aūt,uol.2. Bolog. in cons.fi.inter consilia Abb.col.fi.Dec.io cons.198.col.1.in fi.& cōs. 452.in fi.& io cons.269.col.4.in fi. & in cons.390. col.5.i prin.& i l.1.in fi.C.de secū.nup.Cur.iu.in cōs. 3.col.6.in fi.& in cons.138.col.1.& in cons.157.col. 4.in fi.& in cons.174. col.3.in fi. vbi dicit communē. Goz.in cōs.5.nu.17.& in cōs. 14.nu.9.& in cons. 26. nu.16.Soc.in cons.47.col.7.vol.3.ver.ex quibus infertur.Dec.in cons.498.nu.24.& seq.Mar.iuo. in cons. 92.col.2.vol.2.& in cons.120.col.2.in fi.vol.2.Rui. in cons.7.col.2.vol.1.& in cons.21.col.fi.vol.1.& in cons.175.col.fi.vol.1.& in cons.80. col.2.uolu.3. & cons.104.col.6.uol.3.& cōs.71.col.1.in fi.& seq.vol. 4.& cons. 21.col.4.vol.5.senit Bal.in cons.214.in fi. vol.2.Cassa.cōs.66.col.pe.Bertr.cōs.301.nu. 5.vol.3.

¶ Contrariā autem opi.sequutus est Bal.in l.1.in fi. C.de iur.aur.anul.idem Bal.in l.rescripta,col.fi.ver.3. quæritur,C.de precib.Imp.offer. vbi tenet,Principem non posse per rescriptū tollere actionem de iure ciuili competentem nisi eo casu, quo actio non hēt æquitatē.Pau.de Cast.in l.Gallus,§.& quid si tā,col.fi.ver.si autem facta sit mentio,ff.de liber.& posthu.& in cōs. 34.col.pe.ver.& sic videtur,col. 2. Alex.in d.l.cum hæredes,col.2.io fi.uer.puto q̄ etiam,ff.de acq.poss.Are. in l.3.col.fi.ff.de test.Bertr.in cons.15.col.2.in fi.vol. 1.Ias.in l.fi.col.2.uer.7.limita,C.si contra ius, vel vtil. pub.Iac.de Nigr.in rub.ff.si cer.petatum.15. Abb.in cons.11.col.2.io fi.ver.& præsertim prædicta,uol. 2. Dec.in cōs.143.col.2.ver.& quia post aditā hæreditatē,Alex.in cons.87.col.7.vol.2.uer.sed si aliter,& istam sequit Aymo, in cons 235. col.5.& col.10.vbi dicit negatiuā partē esse probabilē,& in cons.103.col.1.& in cons.172.nu.3. vbi hanc dicit magis cōem * opi. & cons.7.nu.10.Paris.qui dicit istā partem * cōem,in cōs. 1.col.17.vol.1.Alex.in cons.2.vol.6.in fi.vol.2.Paris. in cons.101.col.10.ubi dicit istam magis communem opi.vol.1.Soc.in §.& quid si tantum,col.antep. versi. circa tertium,vbi dicit istā cōmunem opi. in l.Gallus, ff.de libe.& posth.& ibi Galiaula, nu. 95.& seq. ubi etiam ipse dicit communem, Garsias ibi nu. 193. & seq.Fel.in c.quæ in ecclesiarum,col. 18.in fi.ver. secūdus casus est, & col.20. uer.sed procedit etiam in tit. de consti. Brun.in cons.1.col.4.Ias.in cons.177.col.2. in fi.vol.2.& cons.86. col.4.uol.3. & in l.si is qui pro emptore, col. 54. vbi dicit cōmunem opi.ff.de usucap. Mari.iun.in cons.120.col.6.vol.2.Rui.cons.4.col.pe. uol.3.& cons.95.col.fi.uol.3.& cons.94.col.4.et 11. uol.4.et cons.31.col.pen.uol.5.et cons.130. col.pen. uol.5.et sentit Bal.in l.si testamentum, in fi.C.de test.

19 Concorda has contrarias opin.nam aliqui ita uoluerunt distinguere, q̄ aut dominium quæsitum de iure ciuili habet annexam æquitatē,et tunc a principe tolli non possit sine causa,ita procedit pars negatiua.

Si uerò non habet annexam æquitatem, et tunc tolli possit, ita procedit pars affirmatiua, quæ distinctio colligitur ex not.per Bal.in l.causas,in fi.C.de transact. in l.rescripta,in fi.col.C. de precib.Imper.offer. et fuit de mente Abb.in repet.c.per tuas,col. 11.uer.nec obstat si dicat̄ q̄ lex ciuilis,de arbit.refert & sequitur Fel. in c.ad audientiam el 2.col.5.ver.nihilominus attende bene,de rescrip.Aot.Burgos.in repet.rubricæ de emptio.et uend.col.pen.Hippo. expressè in terminis nostris in l.1.§.si quis ultrò,col.13.uer.etiam faciunt dicta per D.Alex.ff.de quæst.Rui.io cons.46.col.5.uol. 1.Aymo in cons.135.col.10.Fel.in c.quæ in ecclesiarum,col.21.de consti.

20 Amplia primam opi. etiam si super iure quæsito de iure ciuili contractus interueniat, quia talem conuactum tanquam accessorium ad ius ciuile Princeps tollere potest.Rui.in cons.21.nu.9.vol.5.

¶ Contrariam autem opinionem, tanquam ueriorē tenet Paris.in cons.1.nu.108.uol.1.

21 Sublimita,quia licet posset princeps præiudicare in dominio quæsito de iure ciuili,non tamen præsumitur uelle.Rui.in cons.4.col.pen.uol.3.

22 Qvartò Principaliter limita,quia etiam ius quæsitum de iure gentium, Princeps potest auferre sine causa,quando non est acquisitum actualiter,prout est qñ princeps uetaret ducere aquam de flumine publico, ut declarat Iaso.in l.quominus,nu.9.uer.2.ego respōdeo,ff.de fluminib.

23. Qvintò Limita,qñ princeps prohiberet aliquem sine causa uti iure competenti,nō sibi tantum,sed unà cum aliis,ut declarat idem Ias.io d.l.quo minus, nu.9. uer.3.respondeo,ff.de fluminib.

Sextò

24 Sextò Limita, si in modico preiudicaret Princeps, vt colligitur ex dictis per Roch.in c.fi.col.49. ver.2. ego limito, de consuet. s͠m paruam impressioné. Fely. in c.quæ in ecclesiarũ, col.17.in fi.ver.quarta declaratio est, & col.seq.de const.Rui.in cõs.191.col. fi.vol. 1.& cons.48.col.fi.vol.4.& cons.163.col.7.vol.5.

25 Septimò Limita & intellige, q͠n princeps aufert ius, vel dominium certitudinariè, secus si non certitudinariè, sed causatiuè, vt per Domi.in d.c.quæ in ecclesiarum, quem refert, & sequitur ibi Fel.col.17. vers.secunda declaratio, vbi declarat. Cagno.in l.id quod nostrũ, nu.19.ff.de reg.iur.

26 Octavò Limita, q͠n ius partis veniret accessoriè ad ius spirituale, vel ecclesiasticum, quia tale ius per Papã, sublato principali iure, tolli põt tanquam accessoriũ etiam sine causa, vt declarat idem Fel.in d.c. quæ in ecclesiarum, col.17.ver. tertia declaratio, de const.

27 Nonò Limita, vt non procedat dicta conclusio q͠n dispositio fieret per viam statuti, sed tantummodò q͠n per viam rescripti, vt per Fel.in c.quæ in ecclesiarum, col.20.& dicetur in seq.conclusione.

28 Decimò Limita, quãdo per dispositionem Principis, per quam præiudicatur tertio, fit reductio ad antiquum statum, vt tenet Gozad.in cons.1.col.9.ver.præterea & secundo respondeo, Curt.iun.in cons.1.col.8. vers.quis ergo dubitat.

29 XI. Limita, quoad bona ecclesiarum, in quibus Papa potest disponere auferendo vni ecclesiæ dominiũ rei suæ etiam sine causa.Pau.de Cast.in cons.287.col. 2.vol.1.& in cons.414.eod.vol.& vtrobique vide nostras apost.quia materia non caret difficultate.

30 XII. Limita, quando Princeps præiudicaret in iure quærendo.Rui.in cons.7.col.2.vol.1.Rui. in cons.36. col.2.vol.1.& col.7.& 9.in fi.& in cons.95.col.1.3. & 4.vol.1.& in cons.153.col.4.vol.1.& in cons.167.
31 col.6.vol.1. qui dicit, q̄ licèt possit præiudicare, non tamen præsumitur q̄ voluerit, & in cons.108. colu.3. vol.2.& cons.68.col.3.vol.3.& cons.69.col.pen.vol. 3.& cons.76.col.6.vol.3.& cons.70. col.1.volu.5.& col.4.vbi declarat, & cons.76.col.1.vol.5.

32 Sublimita, s͠m Rui.cons.108.col.pen.vol.2. q͠n ius quærendũ venit ex contractu facto cum Principe, & idẽ dicit Rui.in cons.7. nu.30.vol.1.& cõs.36.nu.21. vol.1.& i cõs.95.nu.9.vol.1.& ĩ cõs.69.nu.24.uol.3.

33 XIII.Limita, nisi præiudicium inferatur in cõsequẽtiam, & non principaliter, quia tunc potest Princeps præiudicare sine causa.Rui.in cons.38.col.pen.uol.1. Cagnol.in l. id quod nostrum, nu. 18.ff.de reg.iur.

34 XIIII. Limita, quia potest auferre subdito rem suã soluto precio.Dec.in c.quæ in ecclesiarum, nu.24. de constit.Paris.in cons.1.col.17.vol.1.

35 XV.Limita, nam causa de necessitate non est exprimenda per principem, sed sufficit quod de ea aliunde constare possit.Rui.in cons.61.nu.30.vol.5. vbi dicit
* hanc esse * communem opin.

36 XVI.Limita, si ex cã remunerationis seruitiorũ princeps alteri auferret dñium rei suæ, ut post Bar. & alios in l.itẽ si verberatũ, tradit Dec.in cons.498.col.7.& in cons.538.col.5.Grammat.decis.66.nu.2.& seq.

37 Nota, quia causa publicę vtilitatis dicitur in hoc casu, vt per unum tantum, & non per plures iurisdictio administretur, vt per Rui.in cons.2.col.1.vol.4.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Princeps an possit alicui rem suam auferre, iusta causa interueniente.

1 EX præcedenti infertur alia conclusio, ut iusta cã interueniente, puta, propter publicam utilitatẽ, possit Princeps dominium tam de iure ciuili, quam de iure gentium quæsitum tollere, vt est text.in l.Lucius, ff. de euictio.in l.item si verberatum, in §.primo, ff. de rei vendic.in l.quod semel, ff.de decret.ab ordi. facien. & propterea dicit Bal.in l.bene a Zenone, C.de quadr. præscrip.col.1.quod pro pace habenda possunt bona priuatorum concedi.& Inn. & Ioan. And.in c.in nostra, de iniur.Oldr.in cons.224.col.7.Paul.de Cast.in cons.177.& cons.229.col.2.& in cõs.287.col.1.vol. 1.Bal.in l.cõuentionum, ff.de pact.& ibi clarius Ang. & idem Ang.in l.venditor, in §.si constat, ff.cõmunia præd.& in l.Antiochensiũ, ff.de priuileg.cred. Bal.in l.quicunque, col.fi.ver.deinde nota gl. C.de ser.fugit. Bar.in l.quæcunque, in fi.C.de fid.inst.lib.10.Ang.in cons.64.in prin.Ias. in l.Barbarius, col.6. & seq.ff.de off.prętor.Ro.in cons.310.& in cons.352.in fi.Inn.in c.quæ in ecclesiarum, de cost.Bar.in l.fi.col.1.C.si cõt. ius vel utili.public.Bal.in l.rescripta, col.fi.ver.3.quęritur.C.de precib.Imper.offer.& ibi Cy.circa fi.Card.in cõs.85.col.fi.Ias.in l.quominus, col.1.in fi.& seq.ff.de flum.Alex.in cons.47.col.1.in fi.vol.5.Ias.in cõs.233. col.8.uol.2.Alex.in cons.101.col.5.vol.1.& in cons. 136.col.2.& fi.volu.1. & in cons.1.col.6.vol.2.& in cõs.190.col.1.vol.2.& col.3.& 4.in fin.& in cõs.217. col.4.& seq.vol.2.& in cons.108.col.2. & seq.uol.3. Fel.in c.cognoscẽtes, col.1.de const.Venas.in cõs.12. col.3.& 11.Goz.in cons.5.nu.18.Aim.in cons.5.col. 2.in fi.& seq. Decis. Neap.69.col.1.in nouis, & decis. 166.col.2.in nouis. Affli.in prælud.const.Regi, q.17. Pans.in cõs.11.col.pe.vol.1.& in cõs.101.col.10.co. vol.& in cõs.6.col.2.& seq.vol.2. Alex.in cõs.94.col. pe.vol.5.Abb.in c.quæ in ecclesiarũ, nu.11.de constit. Garsias in l.Gallus, i §.& quid si tñ, nu.195.ff.de lib. & posth.& ibi Ias.in 2.lect.col.11.ver.pro ista limitatione, Pau.de Cast.in cons.46.col.fi.vol.2.in cõs.317. col.4.in fi.vol.1.& in cõs.34.col.7.vol.2. Dec.in cõs. 361.col.pe.& cõs.588.col.3.Rochus in c.fi.col.148. de consuet. Afflict.in prælud.const. Reg.in 4.q.col.2. And.de Iser.c.1.§.similiter, el a.in 4.col.de Capi.qui cur.vẽd.Ias.in l.si testm̃, col.1.C.de test. Alber.in procem.fforũ, nu.13.Pau.de Cast.in l.digna vox.C.de legib.Decis.Neap.361.nu.4. in antiq.Ant.de But.in c. cum M, col.5.de constit.Grat.in cons.114.col.1.vol. 2.Cag.in l.id quod nostrum, nu.17.ff.de reg.iur.Rui. in cons.2.col.1.vol.4.& consi.60.col.3.vol.5.

2 Hinc infertur, vt pœnam concernentem interesse priuatum superior possit cum causa remittere, & præiudicare priuato, voluit Ant.de But.in c.nisi, de off.leg. refert, & sequitur Ias.in l.Barbarius, col.7. ver.octauo facit, ff.de offi.præto.Alex.in consi. 190.col.3.volu.2. Rui.in cons.60.col.3.uol.5.

3 ¶Contrarium, q̄ Princeps non possit facere gratiã de damnis illatis subditis, sentit Host.in c.quanto, col. 1.de iniur.Dom.in c.auctoritate, §.fi.de priuileg.in 6. Fel.in c.ex parte, col.1.de accus.Bar.in l.venia, circa fi. C.de in ius vocando, Pet.de Anch.in cons.161.col.1. Fel.in c.quę in ecclesiarum, col.20.& in c.1.col.4.ver. 2.declara, de prob.Rui.in cons.46.col.4. vol.1.

4 Concorda has opiniones, vt prima intelligenda sit, q͠n aliter pax, vel concordia haberi non posset, et tunc possit princeps præiudicare priuato, aliàs secus, ut declarat Hos.in §.fi.in ver.sed pone q̄ guerra, in summa, de pœnit. & remissio. ad quod dictũ se remittit Host. in d.c.quanto, de iniur.col.1.& Pet.de Anch.in rep.c. canonum statuta, col.30.in fi.& seq.de const. & in regula, peccatum, col.20.in fi.& seq.ver.sed moueo unã quæst.de reg.iur.in 6.& idem dicit Rom.in cons.310.
* Alex. qui hanc dicit magis cõem * opin.in cons. 217.

col.

col.4.uol.2.Dec.conſ.361.col.pe.& conſ. 588. col.3. Fel.in c.quæ in eccleſiarum,col.20.de conſt.Soc.in §.& quid ſi tãtum,col.6.ff. de libe.& poſth.And.de Iſer. in c.1.§.ſimiliter, cl 2.de Cap. qui cur.vendid.col. 4. ver.item dabit rem alterius.Fel.in d.c.quæ in eccleſiarum,col.20.Rui.in conſ.60.col.4.vol.5.

5 Ex qua cõcordia ſumit̃ limitatio ad primã opi.cõem, illã videlicet procedere, qñ aliàs publica vtilitas ſequi non poſſit,niſi priuato auferatur dñium,quam limitationẽ ponit expreſsè Iaſ.in §.& quid ſi tñ,col.11.in 2. lect.& conſ.233.col.7.vol. 2.& in l.Barbarius, col.6. ff.de offi.præt.Dec.Neap.51.in fi.& 116.col. 2.in nouis.Gra.in cõſ.147.i fi.vol.2.Roi.in cõſ.46.col.4.vol. 1.Rui.in cõſ.108.col.pe.uul.a.& cõſ.105.co.fi.vol.5.

6 Et hinc videmus,vt remiſſio delicti ſimpliciter facta per Principẽ,intelligat̃ tantùmodò quo ad pœnã,non aũt quoad damnũ illatũ parti læſæ.Rui.in conſ.60.col. 3.vol.5. & ſentit Bar.in d.l.venia.in fi.C.de in ius voc.

7 Primò Amplia cõem opin. vt etiam officialis propter publicam vtilitatem poſſit ad aliquod tempus priuare dñm re ſua, prout poteſt capere animalia cauſa mittendi frumentũ ad exercitum,vt dicit Bar.in l.iubemus nullam,per illum tex.circa prin.C.de ſacroſ. eccl. refert,& ſequitur Iaſ.in d.l.Barbarius,col.6.ver.5. facit,ff.de offi.præt.Alex.in conſ.190.col.3.vol.2.

8 Primò Amplia hãc ampliationẽ,quia põt officialis capere bouẽ,vel aſinũ priuati ad ducendũ malefactorẽ ad locũ iuſtitiæ,vt dicit Bar.in d.l.iubemus nullã,& Bar.& Bal.in l.fi.§.fi.ff.de pign.acti.& ibi Fulg.refert, & ſequit̃ Iaſ.in d.l.Barbarius,col.7.uer.11.facit.Alex. conſ.190.col.3.vol.2.Rui.in conſ.105.col.fi.vol.5.

9 Declara,nam hoc procedit data cõpetẽti mercede illi,cuius res capit;vt declarat Bal.in d.l.fi.§.fi.ff.de pig. actio.& ibi Bar.Ang.in conſ.136.Rom.conſ.310.

10 Secundò Amplia, nam officialis poteſt etiam vilem perſonam compellere vt exequatur officium iuſtitiæ in perſona malefactoris,vt dicit Bal.ĩ d.§.fi.vbi Bar. & Fulg.ff.de pign.act.

11 Secundò Amplia principaliter dictam concluſionẽ,vt ex cã publicæ vtilitatis poſſit Princeps perpetuò priuare ſubditum re ſua:procedere ẽt in inferiore a ſupremo Principe,vt tenet gl.in c.conſtitutus, in verbo, quæcunq;,de relig.domib.ponit Iaſ.in l.Barbarius, in 7.col.ver.nonò facit,ff.de offi.præt.Car.in cõſ.85.col. 2.in prin.ver.at ſuperior alicuius. Alex.in cõſ.101.col. 5.in fi.ver.& etiam hoc permittitur, vol.1.& in conſ. 217.col.4. verſ.accedit quartò,uol.2.Paul.de Caſtr.in conſ.34.col.pen.vol.2.

12 Declara, & intellige in inferioribus Principibus, qui in ſuis terris obtinent vices Imperatoris,ſecus verò in officialibus,aut Comitibus Palatinis;aut aliis Dominis,qui recognoſcunt ſuperiorẽ,vt declarat not.Fel.in c.quæ in eccleſiarum,col.14.uer.4.declaratio, & ſeq. de conſtit.& ita procedunt quæ ponit Lofred.in conſ. 30.nu.7.Bologn.in cõſ.6.col.pen.Ruin.in conſ.229. col.3.vol.1.& conſ.105.col.pen.uol.5.qui tenẽt,Principes inferiores non poſſe priuare ſubditos dominio rerum ſuarum.

13 Secundò Limita hanc declarationem,niſi ex tenore conceſſionis etiam hoc videatur eis conceſſum, vt poſſint ius dominii auferre,vt per Fel.ibi,in d.c.quæ in eccleſiarum,col.14.Maria.iun.in cõſ.121.col.pen.ponit vtrunque dictum,vol.2.

14 Tertiò Amplia,nã ẽt contra contractũ põt venire Princeps ex cã publicæ vtilitatis,vt tradit Bal.in l.fi. in princ.ff.de Senat. ſequit̃ Iaſ.in d.l.Barbarius, col.7. ver.10.facit.idẽ ſenſit Bar.in l.quicunq;,C.de fid.inſt. lib.10. Ang.in l.ſi dominus, col.1,ver.ſimilis diſtinctio.ff.de his, qui ſunt ſui vel alien.iur.Alex.in apoſt. ad Bar.in l. quod ſemel,ff. de decret. ab ord. fac. & in cõſ.217.nu.14.& ſeq.vol.2.& in conſ.101.col.5.vol. 1.Iaſ.in l.Gallus,§.& quid ſi tantum,in 1.lect.col.17. Imo.in c.cum M.col.2.ver.aduertendũ tamen,de cõſt. Fel.in c.nouit, col.8.ver. quod intellige limitationem, de iudic.Gozad.in conſ.5. col.5.in fi.Alexan.in conſ. 190.col.2.uol.2.Pau. de Caſt. in l.digna uox.C.de ll. vbi declarat.

15 Amplia hanc ampliationẽ, quia ẽt Princeps poteſt derogare contractui inter alios celebrato ex cauſa publicæ vtilitatis.Card.in cõſ.86.col.fi.refert, & ſequitur Fel. in d.c.quæ in eccleſiarum,col.12.

¶ Cõtrarium in hoc tenet Pau.de Caſ.in conſ.317. col.fi.vol.1.

16 Pro qua ampliatione facit, nam reſtitutionẽ factam ex cauſa publicæ vtilitatis, operari etiam quo ad bona in alios tranſlata,voluit Bal.in tit.de pac. Cõſtant.col. 9.in verbo,priuilegia omnia,ſequitur Iaſ.in §. & quid ſi tantum:in 1.lect.col.17.& ibi Aret.col.10. Soc.col. 6.& Iaſ.in 2.lect.col.11.

17 Declara hoc,prout intelligit Iaſ.in §.& quid ſi tantum,in 1.lect.col.17.in fi.quando conſtat de voluntate expreſſa reſtituentium,per not.per Nell.in tract. bannit.in 1.par.tertij temporis,q.11.

18 Quartò Amplia, nam ex cauſa publicæ vtilitatis Princeps põt inducere pœnam contra nõ delinquẽtes, ꝑꝑ delictum alterius:vt puta ꝙ ob delictum filii pater in legitima teneatur,vt ponit Bar.in l.iure, C.de Fabricen.lib.10.& Bal.in l.ſancimus,C.de pœnis.in l.1.in col.in fi.C.ne fil.pro patre.Ang.in conſ.63.col.1.Sal. in l.1.C.res inter alios acta.Calcan. conſ.64.col. 1.gl. in rubrica de decret. Decur. lib.10. Bal. Ange.Imola, Alex.& Iaſ.in l.lex Cornelia, ff. de vulg.& pupill.ubi * Alex.dicit iſtam * communem opin.& de conſuetudine ſeruari.Pet.de Anch.in c.canonum ſtatuta, col.32. uer.quæro vlterius ſcriptum eſt,de conſtit.Soc.in cõſ. 271.col.1.lib.2.Pet.de Anch.in cõſ.2.de delict.puer. & ibi Ioan.de Anan. col. 5. ver. & ſic uult Dominus meus.Sal.in l.ſi filiusfam.in princ. C.ne fil.pro patre. Alber.de Roſ.in 1.par.ſtatutorum,quæſt.47.Hippol. in l.infans,col.3.ff. ad legem Corn. de ſicar. Bald.in l. de quibus, col.2.in fin.verſ. & valet ideò ſtatutum, ff. de legibus,Fel.in c.cognoſcentes, col. 1.de conſtitutio.Bald.in l.ſi quis in tantam, col. 2.C.unde ui.Iaſ.in auth.nouiſſima,col.2.C.de inoffi.teſtamen.& in l. de quibus, col.14. in fi.& ſeq.ff.de ll.Roch.in c.fin.col. 146.de conſuet.Domin.in c.ius generale, col.fi.prima diſtinct.

19 Primò Limita hanc ampliationẽ non procedere quoad pœnam corporalem,ſed quoad pœnã pecuniariam tñ.ita Bal.in d.l.1.C.ne filius pro patre.Sal.in d. l.1.C.res inter alios acta.Pet. de Anch.in c.canonũ ſtatuta,col.32.uer.quæro ulterius,ſcriptum eſt,de conſt. Ioan.de Anan. in c.2.col.5.uerſ. & ſic uult Dominus meus,de delict. puer. Sal.in l.ſi filiusfam. in princ. C. ne fil.pro patre,Fel.in c.cognoſcentes,col.1.de conſt. Bal.in c.ex reſcripto,nu.9.de iureiur.

20 Secundò Limita hoc, & intellige in ſtatutis to-
tius ciuitatis,non aũt in ſtatutis vnius collegii,ut decla
21 rat Bal.in l.receptitia,col.fi.uerſ.quæro nunquid.C.de
conſt.pec.& idem in ſtatutis Decurionum dicit Alber.
de Roſ.in l.de quibus,nu.59.ff.de legib.

22 Ratio eſt,quia ſunt talia ſtatuta odioſa, & irrationabilia,ut per Bal.in l.ſi quis in tantam,col.2.C.unde ui. in l.ſi filius.in fi.C.de bonis proſcript.Calc.in cõſ.64. col.1.& in conſ.39.col.pen.

23 Quintò Amplia in priuilegio dato ſubdito, quod

tranſit

traosit in contractum, nam ille subditus ex causa publicæ vtilitatis a superiore priuari potest: vt dicetur io seq. conclusione.

24 PRIMÒ Limita, vt procedat regula, qoando aliàs se qui ooo posset publica vtilitas, secus verò quando etiã si non auferret Princeps alicui dominiũ rei suæ, sequi posset publica vtilitas, ut colligitur ex ootat. superius in concordia opinionum.

25 SECVNDÒ Limita, vt prædicta procedaot data condigna recõpensatiooe & non aliàs, vt no. Bar. in l. fi. §. 1. ff. de pign. act. & ibi Bal. Ang. in cõs. 139. col. pe. in fi. Bal. in c. cũ inferior, de maior. & obed. Ias. in l. Barbarius, col. 8. ff. de off. præt. & in cõs. 1. col. 9. vol. 1. & in cõs. 46. col. 4. vol. 3. And. de Isern. in c. 1. §. post natale, in fi. verb. de pac. tenen. Fulg. in l. fi. §. 1. ff. de pign. acti. Alex. in cons. 190. col. 1. vol. 2. Ang. Aret. in l. fi. col. 2. ff. de appel. recip. Bal. io l. serui. C. pro quib. caus. seruit. Bar. sentit in l. Atteius, §. 1. ver. secundo casu, ff. de aq. plu. arcen. Fel. in c. quæ in ecclesiarum, col. 11. de cõst. post Abb. ibi, Archi. in c. principalem, 9. quæst. 3. Alex. in cõs. 151. nu. 3. vol. 6. sentit Io. And. i addit. ad Spec. super rubrica de execut. rei iudic. in fi. Soci. io cõs. 120. col. 7. uol. 3. Paris. io cons. 1. col. 17. vol. 1. Bal. in l. venditor, §. si constat, ff. communia prædiorũ. Dec. in cõs. 357. nu. 6. Paris. in cons. 101. col. 10. vol. 1. & in cons. 6. col. 2. & seq. vol. 2. And. de Isern. io c. 1. §. similiter, el a. col. 4. de Cap. qui cur. vend. & in c. 1. §. condemoatorum, ver. & plaustrorũ, nu. 7. io tit. quæ sint regalia. Soc. in cons. 266. col. pen. in prin. Pau. de Cast. in l. digna vox. C. de ll. Rui. in cons. 31. col. fi. vol. 5.

26 Sublimita hoc non procedere, qñ dispositio fieret per viam statuti generalis, quo casu etiã si tollatur priuato ius dominiũ, non tamen datur recõpeosatio. Alex. in cons. 108. col. 3. in fi. vers. ad tertium argumentum, vol. 3. & in cons. 190. col. 4. ver. ad tertium argumentũ respondeo, vol. 2. Dec. io c. qoæ in ecclesiarum, nu. 21. Gozad. cons. 5. nu. 21.

¶Cõtrariũ voluit Ias. in l. Barbarius, col. 8. ff. de off. præt. Roch. de Curte in c. fi. col. 147. & 149. de cõsuet. ẜm paruam impressioné, Afflic. in prælud. cõst. Regni, col. 2. Abb. in c. fi. nu. 9. de constit. Afflic. in coostit. in tit. qnod noll. prælat. nu. 13. aliàs, fol. 118.

27 TERTIÒ Limita, vt cõtractum ex causa onerosa cõcessum Princeps reuocare non posit io præiudiciũ nõ subditi, p Dec. in c. uouit, nu. 14. i fi. ver. 4. limita, de iud.

Immò Gomes. in c. 1. charta 47. de const. in 6. post Pau. de Cast. in cõs. 187. col. 2. vol. 1. & Rui. in cõs. 90. col. 10. vol. 1. & cons. 91. col. 2. & cõs. 95. col. 3. vol. 1.

28 & cons. 123. col. pe. vol. 3. tenent ꝙ Princeps etiam priuilegiũ noo sobdito concessum ex causa reuocare non posit, & item Dec. in c. nouit, nu. 14. de iudic. in prin. vers. secuodo ampliatur, de quo infra dicetur.

29 QVARTÒ Limita, nam etiam subsistente causa iusta non præsumitur voluisse præiudicare tertio, nisi cõstet eapresse. Ruio. in cons. 29. col. 3. & cons. 167. col. 6. vol. 1. & cons. 12. col. 7. vol. 3.

30 QVINTÒ Limita, nã ex cã publicæ utilitatis, vt lites tollant, non licet ius suũ alicui certitudinariè auferre, sed tantũ occasiooaliter, Rui. in coos. 46. col. 4. vol. 1.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Causa an præsumatur in Principe rescribente, dum aufert alicui dominium rei suæ.

1 NECESSARIÒ occurrit uidere pro cognitione huius utilissimæ materię, an in Principe rescribente, dum aufert dominium de iure gentium quæsitũ priuato, præsumatur causa, vel potius sit ipsa causa verificanda, & probaoda, in qua quæstione ꝙ causa non præsumatur, teoet Abb. in c. quæ in ecclesiarum. col. 5. ver. hoc dictum vr̃ satis durum, de const. Ias. in l. quoties, col. 2. ff. de flum. Fulg. in cons. 61. col. 2. ver. 4. quia rescriptum, Dec. in c. quæ in ecclesiarũ, nu. 27. de constit. Ias. in l. si test. tñ, in 1. col. in fi. & seq. C. de test. Dec. in c. ad hæc, col. fi. ver. sed in hoc non bene dicit, de rescrip. & in c. cũ inter, nu. 13. de exceptio. Aret. in l. Gallus, §. & quid si tñ, col. 2. in fi. & ibi ẽt Soc. remittẽdo se ad Aret. ibi in antepenul. col. ff. de libe. & posth. Aimo, in coos. 5. col. 2. Dec. in cons. 576. in fi. col. & in cõs. 600. nu. 15. cum plurib. seq. Garsias in d. §. & quid si tñ, nu. 191. & seq. Paris. cons. 101. nu. 72. vol. 1. Decis. Neap. 166. nu. 8. in nouis. Zas. in cons. 10. nu. 11. vol. 2. Bruu. in cons. 12. nu. 26. vers. non obstat quòd io Principe. Aimo cons. 135. nu. 41. Fel. io d. c. quæ in ecclesiarum, col. 24. ver. ex quibus redditur dubia. Rip. 16. respõs. vol. 2. col. 6. Ias. in cons. 233. col. fi. vol. 2. Paris. in cons. 11. ou. 48. & seq. vol. 1. Bal. in cons. 426. in fi. vol. 1. Maria. iun. in cons. 65. col. 1. vol. 2. & in cons. 92. col. 2. vol. 2. Rui. in cõs. 46. col. 1. & 2. vol. 1. & cõs. 96. col. pe. vol. 3. Aimo de antiq. temp. in 1. par. sol. 9. & seq. Bertr. in cons. 1. col. 16. vol. 1. in antiq.

Tenendo hanc opinionem

2 PRIMÒ Amplia, quia etiam non præsumitur causa in Principe quando vult venire contra proprium contractum. Rui. in cons. 7. col. 6. vol. 1. & in cons. 45. col. 3. vol. 1. Gramm. decis. 65. nu. 28. & seq.

3 SECVNDÒ Amplia, etiã si Princeps causam in eius dispositione exprimeret, tamen uoo staretur illius assertioni. Decis. Neapo. 166. nu. 7. in nouis. Dec. in cons. 602. nu. 15. & seq. & in cous. 576. nu. 13. Grat. in coos. 147. col. fi. vol. 2.

4 Et facit quod oos posuimus in 2. conclus. in 1. lib. in 2. limitatione, vbi nou creditur assertiooi Priocipis in præiudicium tertii.

¶Cõtrariũ in hac ampliatione tenet Goz. cõs. 5. col. 5. ꝙ statur assertioni Principis, qñ exprimit causam.

¶Contrariũ in principali cooclusione, vt in Principe cã præsumatur, tenuit Cy. in l. rescripta, circa fi. C. de precib. Imper. offer. Anto. de Bur. io c. quæ in ecclesiarũ, col. pe. io prin. ver. an est dubiũ, & io c. quia plerique, de immuo. eccl. Imol. in d. c. quæ in ecclesiarum, col. 4. in fi. ver. si autẽ esset dubiũ, & ibi Card. Zab. col. 6. in 6. quæst. Bal. in l. rescripta, col. fi. ver. 3. quærunt Doct. C. de precib. Imper. offer. Abb. in c. cũ olim, nu. 17. de sent. & re iud. Ant. de Bur. io c. constitutus, col. 3. ver. circa tertium, de relig. domib. Abb. in c. cũ inter, col. 2. ver. io dubio tñ, de except. & in c. cum venissent, nu. 8. de iud. Alex. in cons. 136. col. 2. in princ. vol. 1. & in cons. 94. col. 4. vol. 1. & in cons. 101. col. fi. versi. est modò videndom, vol. 1. & in col. 6. Curt. sen. in consi. 72. col. 9. io fi. Alex. cõs. 217. col. 5. vol. 2. Fulg. in cõs. 143. col. 2. in fi. ver. sed hic iusta. Bologn. in addit. ad Ioan. de Anan. in cons. 81. col. 2. Guido Papę in consi. 65. nu. 10. Decis. Neap. 51. in fi. in nouis. Fel. in c. qualiter, & qñ, el 1. col. 23. ver. 7. fallit, de accus. Lucas de Penna io l. fi. nu. 93. C. de locat. præd. ciuil. vel fisc. lib. 11. Ias. qoi hanc dicit esse* communem opiu. tam canonistarum quam legistarũ, io l. si testamentum, col. 1. C. de testam. Bertrãd. in cons. 192. col. 5. vol. 2. & io cons. 7. col. 2. in fi. uol. 3. Maria. iun. in cons. 56. io fi. vol. 1. Zas. in cons. 12. nu. 42. vol. 2. Ias. in coos. 236. col. 2. in princ. vol. 2. & in cons. 38. col. fi. vol. 3. Alex. cons. 1. colu. 9. ver. præterea dato ꝙ requireretur, vol. 5. Gomes. in c. 1. char. 48. io prin. dę const. in 6. Nicel. in concor. gl. 121.

gl. 121.Soc.cõſ. 10. nu.13.vol.3.Alex.in cõſ. 16.col. pe.vol.5.Rui.conſ.91.col.1.vol. 1.& conſ. 95.col.3. & in conſ.153.col.3.vol.1.& conſ.79.col.4.vol.3.

Tenendo hanc ſecundam opi.quam Doc.affirmant
* eſſe magis * communem.

5 PRIMÒ Amplia,vt hæc ſit talis præſumptio q̃ non admittat cõtrariã probationẽ.Cy.in d.l.reſcripta, circa fi.C.de precib.Imper.offeren.Ant.de Bu. in d.c.quę in eccleſiarũ,col.pe.in prin.ver.aut eſt dubiũ,& ibi Imol. col.4.in fi.ver.ſi aũt eſſet dubiũ. Abb.ibi col.pe.ver.qõ dubitatur, Fel.col.22. ver.& adeò procedit. Alexan.in conſ.2.col.fi.vol.1.& in conſ.87.col.12.vol.2.

¶Cõtrarium tñ voluit Aimo in conſ.135.nu.47.

6 SECVNDÒ Amplia,quia clauſula illa appoſita in reſcripto Principis, ex iuſtis cauſis animũ noſtrũ monẽtibus,operatur vt cauſa præſumatur,vt concludit Goz. in conſ.85.nu.19. ver.vndecimo dicitur.

6 PRIMÒ Limita,& intellige,qõ in conceſſione Principis facta in præiudiciũ tertii,põt aliqua cã iuſta veriſimiliter imaginari,aliàs ſecus.Imo.in c.nã concupiſcẽtiã,de conſtitutio. col.2.ver.extra gl.tangit, & ibi etiã Ant.de But.col.2.ver.examinemus hæc tria.Soc.conſ. 166.col.pe.& conſ.273.col.pen.vol.2.& conſ.120. nu. 9.vol.3.Curt.ſen.conſ. 120. col.4.Cur.iun.conſ. 170.nu.22.& 23.Iaſ.conſ.233.col.fi.vol.2.& in l.ſi teſtamentũ,col.fi.ver.2.intellige. C. de teſta.Rip.in 19. reſpon.col.6.vol.2.Gozad.conſ. 5. col.5.Pariſ.conſi. 82.nu.54.vol.1.Curt.ſen.in conſ.50.col.72.ver. ſecũda concluſio,Fel.in c.quæ in eccleſiarum, col.22.uer. recipit tamen iſta concluſio.Maria.iun.conſ.65. col. 1.vol.2.Rui.in conſ.21.col.3.vol.5.

7 SECVNDÒ Limita,qñ ſine cauſę cognitione iudex proceſſit ad diſpoſitionem,per quã tertio infertur præiudicium in dominio quæſito de iure gentium. Soc.in conſ.266.col.pe.verſi.quinimmo,in conſ. 164. col. 6. Rui.in conſ.21.col.4.vol.5.

8 TERTIÒ Limita,& intellige concluſionem,qñ ipſe princeps diſponit & derogat iuri gentium, ſecus qñ alteri concedit,facultatẽ diſponendi contra ea,quæ ſunt de iure gentium.Maria.iun.conſ.65.vol.2.nu.7.

9 QVARTÒ Limita,qõ procedit Princeps ſine citatione partis ad diſpoſitionẽ alteri præiudicialẽ.Soc.in cõſ. 266.col.pe.& cõſ.164.col.6.& conſ.62.col.fi. vol.4. Iaſ.in conſ.233.col.fi.vol. 2. Aim.conſ.50.nu.5.Soc. in cõſ.27.nu.10.vol.3. Curt.iuo. in conſ.170.nu.25. & Curt.ſen.cõſ.20.col.4.ver.3. põt reſponderi, iſtud voluit Abb.in c.1.col.2.in prin. de cã poſſ.& ꝓpriet.

10 Amplia idem eſſe,quando cauſa non cognita, Rui. conſ.80.col.5.& pe.vol.3.

¶Cõtrariũ in limitatione voluit Abb.in c.olim,col. 5.ver.an autem princeps, de re iud.idẽ ſentit idẽ Abb. in c.in cauſis,in 2.not.eo.tit.Fel.in c.quæ in eccleſiarum,col.23.in fi.& ſe.ver.limita 6.de conſt.

11 QVINTÒ Limita , quando princeps diſpoſuit per viã legis generalis,ſecus ſi per viam reſcripti. Cur.ſen. in cõſ.20.col.4.ver.3.reſpõdeo.Ro.in cõſ.436.col.pe.

Contrariũ tenet Alex.in cõſ.2.col.fi.ver. eſt modo videndum, vol. 1.vbi dicit hoc habere locum etiam in reſcripto , ad hoc plures auctoritates allegat,ad quas me remitto,& idem in conſ.87.col.12.vol.2.

12 SEXTÒ Limita,vt concluſio habeat locũ,qñ procedit motu proprio,ſecus ſi ad partis inſtãtiã.Soc.in cõſ. 273.col.pen.& in conſ.164. col. 6.& in conſ.62.col. fi.vol.4.Curt.in cõſ. 170.nu.25.col.5.& Curt. ſen.in conſ.20.col.4.ver.tertio reſpondeo. Dec.in cõſ.576. nu. 12.Rom.cõſ.436.col.pe.Iaſ.in conſ. 105.col.pen. vol.1.Hipp.in ſing.6.Goz.conſ.41.nu.13. & in ſing. 51.nu.41.Rom.in l.ſi verò,§.de viro,in 24.fall.ff.ſol. matr.Iaſ.in l.ſi teſtm̃,col.fi.ver.vlt.limita. C.de teſtam. Dec.in l.3.in 1.col.in fi.ff.quod quiſq; iur.Fel.in c.quę in eccleſiarum, col.23.ver.limita quintò,de conſt. Barba.in conſ.13.col. 6.ver.& ſi dicatur,vol.3.Dec. conſ. 341.nu.5.Prob.in addi.ad Ioan. Monac. in c.ſi motu proprio.nu.10.& nu.13.de præb.in 6.Rebuſ.in concord.in tit.de for.mand. Apoſtolici,fo.186.ver. vltimus effectus.Gramma.deciſ.65.nu.28.& ſeq.

¶Contrarium tenet Aim. de antiq. temp.in 1.part. nu.32.vbi declarat.

13 SEPTIMÒ Limita,qñ Princeps diſponeret cõtra ius quęſitũ ex cõtractu,q̃a tũc cã non prę́ſumit,ita voluit Abb.in cõſ.3.in pe.col.in 27.q.vol. 2.Iaſ.in l.ſi teſtm̃, col. 1.C.de teſta.Bertr.in cõſ. 15.nu.4.vol. 1.ver.ſecundo reſpondetur,& in cõſ.233.nu.3.vol.2.Dec.Neap. 166.nu. 8.vbi dicit nunquã præſumi cauſam in principe reuocãte ea,quæ ſunt de iure naturali vel gentiũ,& idẽ voluit Dec.in c.quæ in eccleſiarũ,col. 17.de cõſtit.

14 Et qñ diſponeret contra vaſallum inueſtitum,cui eſſet ius quæſitũ ex contractu, ponit Cur.ſen.conſ.50. col.72.in reſponſ.ad vndecimum argumentũ,ver. ſecũda concluſio.& col.74.in ci.4.concluſio.Fel. qui ponit vtrũq; dictum in c.quæ in eccleſiarum,col.22.in fi.& ſeq.ver.limita ſecundò, de conſtit.Ruin.conſ.69.col. pen.vol.3.& in conſ.99.col.pen.vol.3.

15 OCTAVÒ Limita,qñ ex principis conceſſione oriretur ſcandalũ,quo caſu cã nõ eſt præſumenda. Hipp. in ſing.8. Abb.ĩ d.c. quę in eccleſiarũ,col.pe.in fi.Ium. in c.inquiſitioni,circa fi.de ſenten.excomm. Abb.in diſputatione incip.Epiſcopus, in 9.col.in fi.ver.venio ad tertium membrũ.Inn.in c.quãto,de conſue.& ibi Abb. nu.11.Rom.in conſ.383.col.pen.uer.3.quia examinata.Fel.in c.quæ in eccleſiarum,col.23.uer.limita quarto,& in c.ſi quando,col.2.in fi.& ſeq.de conſt.

16 NONÒ Limita in inferiore à Principe ſupremo , in cuius diſpoſitione alteri præiudiciali,cauſa non præſumeretur.Goz.in cõſ.29.col.1. Curt.ſen.conſ. 17.col. fi.& in conſ.65.col.7.Rui.conſ.79. col.4.volu.3.& in conſ.96.col.pe.uol.3.& conſ.98.col.12.vol.4.

17 X.Limita,qñ princeps procedit contra non ſubditũ, quia tunc cauſa non eſt præſumenda , ut per Fel. qui ampliat in d.c.quæ in eccleſiarũ,col.23. uer.limita tertio,poſt Abb.ibi,col.pe.de conſtit.& ibi apoſt. q̃ multas auctoritates adducit , quas ibi uideas. Idem uoluit Abb.in c.1.col.1.in fi.de cauſ.poſſ.& propr. Iaſ.in l.ſi teſtamentum,col. fi.uer.limita,C.de teſtam. Rui. cõſ. 91.col.1.uol.1.& in conſ.123.col.pe.uol.3.& conſil. 116.col.1.uol.5.& in conſ.37.col.3.uol.4.

18 XI.Limita id procedere, qñ princeps utitur clauſulis derogatoriis,& nõ aliàs,ut dicit Nicel.in cõcor.gl.121.

19 XII.Limita,quia non præſumitur cauſa in principe reſcribente contra diſpoſitionem teſtatoris , ut Rui.in conſ 95.col.pe.uol.3.

20 XIII.Limita, qñ cauſa expreſſa per Principem non eſſet ſufficiens,uel bona.Rui.in cõſ.123.col.pe.uol.3.

21 XIIII. Limita,qñ Epiſcopus diſponeret contra id quod ſit iuris diuini,uel naturalis.Rebuff.in pract.in titu.de diſpen.ad plur.benef.nu.53.

22 Et uide multa in hac materia,quę ponit Card.Alex. in c.per uenerabilem,§.quod autem,col. 1.in 3.nota.& ſeq.qui fil.ſint legitim. ubi ponit quando cauſa præſumatur in Principe,& quando non.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Principe auferente alicui rem ex cauſa, an ceßante illa cauſa,res ſit ſuo domino reſtituenda.

1 PErtinenter ſubnectitur illa concluſio, ſi Princeps rem ſuam priuato auferat ex cauſa,& alteri concedat,

cedat, an cessante illa cã, deficiat concessio, & res priori dño restitui debeat. In qua quæstione, Inn. io c. quia plerique, circa fi. tenet, ꝙ cessaote causa cessat coocessio, & res sua priori dño est restituenda, & idem tenet Ant. de But. in c. quæ in ecclesiarum, col. 4. ver. sed si cã cessat, de coostit. & ibi Imol. col. 4. io fi. ver. quid autẽ si statutum, & ibi Fel. col. 11. vers. secunda declaratio. Soc. cons. 164. col. 5. ver. videmur etiam io simili. Decis. Neap. 361. nu. 29. in antiquis, Hipp. in rubr. de fide iuss. col. 51. Ias. in cons. 92. col. aotepe. vol. 3. & in l. 1. col. 13. ver. quarto adde, ff. de off. eius cui manda. est iurisdi. Rui. in cons. 37. col. 3. vol. 4. Boer. decis. 38. nu. 7. Tiraq. in regula cessante causa, in 1. par. ou. 20.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Princeps an possit contractum cum eo factum reuocare.

1 SVccessiue quæritur, an princeps possit cootractũ cum eo factũ reuocare, & dicendom est ooo posse, vt tenet Cy. in l. digna vox. C. de ll. & ibi Bar. & Pau. de Cast. idem voluit Cyn. in l. donatinoes, quas Diuus, C. de don. inter vi. & vx. & ibi Bar. Bal. & Sal. Bal. io l. ex imperfecto. C. de testa. Bal. io l. fi. io fi. C. de transact. Ioan. And. & Ant. de But. io c. 1. io 2. nota. de probat. & ibi Abb. in 1. not. Imo. in 3. not. Bal. in l. 1. io prin. ff. de constit. Princ & ibi Ias. col. 2. iu fi. & in c. 1. de oatu. feud. & in l. 1. in prin. ff. de pact. Ias. in cons. 1. in 1. dubio, vol. 1. Lofred. in cons 38. col. peo. & seq. vbi tenet obligari ex cootractu ciuiliter, & naturaliter. Abb. in c. 1. in 2. col. de constit. Rom. cõs. 352. col. 4. ver. aduertendum, quia posito, & in cons. 116. col. 2. vers. sed manifestũ est. Car. in cons. 147. col. 1. in fi. & seq. Ias. in l. ex imperfecto, C. de testa. circa fi. & in l. 1. col. 1. ff. de pact. Bal. in l. qui se patris, col. pen. io prin. versi. hoc scias ꝙ si Princeps. C. vod. lib. Soc. cõs. 4. col. 2. io prin. ver. alio insuper fuodamento, vol. 3. Alex. cons. 1. col. 6. vol. 2. & cons. fi. col. 6. in fi. & seq. vol. 4. Fel. in c. quæ in ecclesiarũ, col. 21. ver. sed hæc declara, de coost. & col. 22. & seq. ver. limita secuodò, & ibi etiam ponit Abb. col. pe. ver. limitate tñ istud dictũ. Rom. cõs. 252. col. 1. ver. 3. quia nedum communitas, Imol. io c. 1. col. 3. ver. & per prædicta patet, de cõstit. Abb. in c. nouit, no. 25. de iud. Pet. de Anch. in coos. 2. col. 1. versi. oon obstat. Fel. io c. 1. col. 1. & seq. de proba. Dec. io cons. 151. col. 6. ver. veoio ad secundum dubium. Soc. cons. 32. col. pen. vol. 1. Zas. in coos. 10. volu. 2. Bertran. io cons. 206. io prin. vol. 2. Barb. cous. 26. nu. 17. vol. 2. et in cons. 1. col. 3. in fin. & seq. vol. 1. sentit Aug. in d. l. ex imperfecto. C. de testa. Card. Alex. io c. 1. de oatu. feud. Bertran. cons. 206. col. 1. vol. 2. in nouis. Io. Crot. in c. 1. col. 8. de coost. io 6. & ibi Gomes. char. 47. Ioã. Crot. io l. omnes populi, col. 21. de iust. & iure, Dec. in c. 1. col. 1. & seq. de probat. Nicel. in concord. glo. 121. Soc. cons. 86. ou. 14. vol. 4. Dec. in cons. 186. col. 3. in princip. Paris. cõs. 11. nu. 47. & nu. 54. & seq. vol. 1. & coos. 69. in fi. pen. col. eodem vol. & cons. 82. num. 48. & seq. eod. vol. Maria. Soc. iun. coos. 88. col. 1. volo. 1. Aym. cons. 135. col. 2. Parpal. io l. placet, nu. 21. C. de sacros. eccl. Aret. in c. 1. in 1. not. de probat. & ibi Bald. col. 1. Brun. cons. 2. col. 5. & cons. 10. col. 6. Igneus in l. donationes, quas Diuus, C. de dona. inter vir. & vxo. col. 2. Iacob. de saocto Georgio, io verbo, Princeps, io tract. feu. col. 1. Domi. in cons. 74. col. 1. Brun. in cons. 12. col. 5. & seq. Ias. in l. pecuniam, col. 5. in fin. & seq. ff. de coodic. caos. dat. Alex. cons. 101. col. 2. volum. 1. Dec. coos. 689. col. 1. Abb. coos. 3. col. 16. ver. præterea secundò dico. vol. 2. Hisp. in rubr. de donation. inter vir. & vxor. fol. 81. col. 3. Calcan. cons. 51. col. penult. Brun. cons. 51. Roma. cons. 116. col. 2. Brun. in cons. 3. col. 3. in fi. Iaso. cons. 177. col. 2. volu. 2. & cons. 227. col. 2. vol. 2. & cons. 86. col. 5. vol. 3. Ant. de Bur. cons. 59. Barba. io c. nouit, nu. 177. de iud. Rebuff. in concord. io rubr. de collat. fol. 16. vers. contrarium credo. Roman. in l. si verò, §. de viro. in 24. fall. ff. solut. matr. Auch. cons. 367. Ioan. Ant. Alex. in cons. 146. col. 3. Gozad. cons. 5. col. 3. in fi. Afflict. super constit. in titu. quod null. prælat. nu. 6. fol. 118. Paris. coos. 2. col. 15. io fi. uol. 4. Dec. io c. relatum, in 2. nota. de præb. Grat. cons. 147. col. 1. vol. 2. Maria. iun. coos. 94. col. 1. in fi. volum. 2. & consil. 115. colum. 2. volu. 2. & cons. 160. colum. 11. eodem volum. Ruin. coosi. 7. colum. 6. volum. 1. & cons. 36. col. 6. vol. 1. & cons. 90. col. 3. vol. 1. & cons. 91. col. 1. vol. 1. Ruin. cons. 115. col. fi. vol. 1. & coos. 23. col. 4. vol. 1. & cons. 99. col. pen. vol. 3. Alciat. de præsump. in 3. reg. io 8. præsumpt. Gramm. consil. ciuili 100. col. 7. in fi. Bertr. in cons. 1. col. 13. & col. 16. uol. 1. io antiq.

2 PRIMÒ Amplia, vt etiam successor in dignitate non possit reuocare cõtractum factum cum prædecessore, ita tenet Cyn. in l. digna uox. C. de legib. & ibi Bal. ver. modò iuxta hoc, & ibi Paul. de Cast. vers. vltimò per istam l. idem ponit Pau. de Cast. io l. fi. C. de trans. vers. & oo. Abb. in c. 1. in 1. not. de probat. & ibi Card. io 1. not. Alber. de Rosa. io l. digna uox, col. 2. vers. aut contrahendo. Rom. coos. 116. col. 2. vers. quinimmò & nedum ipsi. Card. cons. 147. col. 2. vers. dixi secundò. Bald. io c. 1. de proba. & Fel. col. 1. & Aret col. 3. Dec. in 2. not. nu. 7. Bal. in l. prohibere, §. plane, ff. quod vi, aut clam. Oldr. cons. 94. in fi. vers. sed quid in casu præsenti, Bal. in c. 1. de nat. feud. Ias. cons. 1. col. 2. in secundo dubio, uol. 1. & cons. 10. nu. 4. vol. 3. Losred. in cõs. 38. col. 6. & seq. Aluarot. in c. 1. in secuodo oot. col. 2. de nat. feu. Brun. cons. 2. col. 7. & cons. 10 col. 7. Bald. cons. 271. col. 1. & seq. vol. 1. & coos. 371. vol. 3. Igneus in l. donationes, quas Diuus, col. 2. & 3. C. de don. inter vi. & vx. Iacob. iu tractat. feud. io verbo, Princeps, col. 2. uer. sed an Princeps. Bolo. cons. 6. col. pen. circa fi. Brun. in cons. 51. Rom. coos. 116. col. 2. vol. 2. Ant. de But. in coos. 29. Alber. io l. 1. col. fin. uer. item quæro si Imperator, ff. de off. procur. Cæsar. ubi declarat, & insra dicetur, Ias. coos. 227. col. 2. uol. 2. Ias. cons. 86. col. 5. vol. 3. Ioan. Aoto. Alex. coos. 146. col. 3. Afflict. super consti. in tit. quod null. prælat. col. 2. Rui. consi. 36. col. 6. uol. 1. & cons. 91. col. 1. eod. uol. & cons. 115. col. fi. eod. uol. & cons. 99. col. pen. uol. 3. Boer. decis. 204. nu. 41. & seq. vbi declarat. Grammat. cons. ciuili 100. col. 8. Rebuf. in cõcor. in tit. de colla. ver. itẽ dicit
* Bal. vbi affirmat hanc esse veram, & communẽ * opin. Teneodo primam communem opin.

¶ Contrarium tenet Bal. in l. 1. ff. de const. prin. de quo uide ibi Ias. col. 3.

3 Amplia, nam si antecessor fecisset gratiam ecclesiæ, eius successor ooo posset illam reuocare. Spe. in tit. de instr. edi. §. ounc autem, in fi. de quo dic, vt infra dicet.

4 PRIMÒ Limita, vt successor non possit reuocare cõtractũ factum cũ prædecessore, in iis quæ sunt de natura, seu consuetudioe dignitatis, nõ autem io aliis, prout declarat. Brun. in cons. 1. col. 4.

5 SECVNDÒ Limita, quando pactum esset personale, quia tunc successorem non afficeret, vt declarat Bal. in l. digna uox. in fi. C. de legi.

6 TERTIÒ Limita, quando prædecessor supplãtasset prædecessorem

prædecessorem præueniendo ante tempus, vt declarat Bal.in c.vnico, col.2. qui succes.feud.dat.teneant, & ibi Aluarot.in 2.not.& Card.Alex. in primo nota. & Mart.de Laud.in 1.not.

7 PRIMÒ Declara, vt hoc habeat locum io successore prælati, vt est tex.in d.c.1. qui success. feud.dat. tenea. Ias.in cons. 1.col.3.vers.pro hac etiam parte, vol.1.Affli.decis.101.

8 SECVNDÒ Declara, vt id procedat, qñ sequuta sit alienatio, vt p Aluar.in c.1.col.2.ver.ex qb.ipse infert. & ibi Car.Ale.col.1.ver.& p hũc tex.qui succ.tenea.

9 QVARTÒ Limita in iure regio, quod nunquam censetur cõcessum. Alber.in l.1.in fi.ff.de offi.eius.Iacob. in l.Imperium, nu.14.ff.de iurisd.omn.iud.

10 SECVNDÒ Principaliter amplia, si super regalibus facta sit concessio per contractũ, quia ista concessio licet præiudicet ipsi cõcedenti quo ad vitã suã, vt per Io. Ant.Alex.cõs.130.col.2.in prin.c.tñ in præiudicium
11 successoris non valet concessio facta de regalibus, vt voluit Bal.in tit.de pac.Constan.in ver.amplius cõsueuerunt.Fel in c.1.col.4.ver.4.declara, de proba.Ias.cõs. 1.col.3.ver.facit quod voluit Bal.vol.1.Bru.cons.11. col.8.ver.non omitto tñ.Io.Ant.Alex.cons.50.col.3. Ias.in prælud.feud.col.29.ver.alibi ibi etiam dicit.Fel. in c.ad audiẽtiam, col.2.ver.dixit etiam Bal.de præscr. Gozad.cons.8.col.9. Affl.in prælu.const.Reg.q.24. circa fi.Bal.cõs.271.col.2.vol.1.& cõs.271.vol.3. Rebuf.in cõcor.in tit.de colla.ver.itẽ dicit Bal.Soc.cõs.4. nu.8.vol.3.cõs.7.nu.5.& seq.vol.3.Ias.cõs.227.col.5. vol.2.Rui.cõs.90.col.10.vol.1.& cõs.91.col 4.eo.vol.

12 Et idem in iurisdictionalib.dicit Bal.in l. qui se patris, col.pen.ver.item in concessis.C.vnde libe.Dec.in c.nouit, nu.14.de iud.& ibi Arc.col.3.& Fel.col.7.

13 PRIMÒ Limita istam ampliationem, nisi essent regalia, quæ solita essent concedi per principes, Clau.in tit. qui feu.dar.pos.col.3.

14 SECVNDÒ Limita, nisi regaliũ concessio induceret notabilem diminutionẽ principatus, vt per Clau.in d. c.1.col.1.in tit.qui feu.dar.poss.ex mẽte Card.Alex.in prælu.feu.col 10.circa prin.Rui.cons.91.col.1.vol.1. Bertr.in cons.42.col.1.vol.1.in antiq.

¶ Contrarium tenet Soc.cons.7.col.1.vol.3.

15 TERTIÒ Limita, non procedere in regalib. rerum particulariũ, vel locorum, sed in regalib.ipsius status principalis, vt declarat Ias.cons.10.col.fi.vol.3.

16 QVARTÒ Limita, vt de per se regalia transferri nõ possint, sed benè accessoriè ad ipsam infeudationẽ trãsferantur, ita Ias.in d.cons.10.col.fi.in fi.vol.3.

17 QVINTÒ Limita, quando iurisdictio a Rege data fuisset non per priuilegium, sed potius per cõtractum, vt per Afflict.super constit.in tit.quod nul.præla. nu. 7.& seq.fol.118.

18 TERTIÒ Principaliter amplia, etiã si Princeps procedat de plenitudine potestatis ad reuocationem contractus, prout voluit Soci.in cõs.86.nu.14.vol.4.Pau. de Cast.in d.l.digna vox.C.de ll.Dec.in cons.286.colum.3.& in c.1.colum.1.de probat. Io.Crot.in l.omnes populi, col.21.ver.2.cõclusio. ff.de iust.& iur.Ioã. Ant.in cõs.50.col.3.Dec.in cõs.151.col.6.versi.& ad hoc bene facit.Zas.cõs.10.uol.2.Pau.de Cas.cõs.317. col.fi.vol.1.Bru.cõs.12.col.6.Gom.in c.1.char.47.de consti.in 6.Paris.cons.11.no.53.vol.1.Io.Ant.cons. 148.in fi.1.col.& seq.Dec.cons.689.col.1.Io.Crot.in c.1.col.8. in prin.de constitu.in 6.Rui.in cons.196. col.pen.vol.1.Gramm.cons.ciuili 100.col.fin.

19 QVARTÒ Amplia, etiam si cum subdito suo Princeps contraxerit. Io.Ant.Alex.cons.138.col.1.in fi.& seq.& cons.146.col.3.Pau.de Cast.in cons.317.col. fin.uol.1.Corn.cons.70.nu.11.vol.2.Paris.cons.11. nu.53.volu.1.Barbat.in cons.1.col.4.vol.2.Domi.in cons.74.col.1.Bertr.cons.206.colu.1.volu.2.in nou. Abb.cons.94.col.3.ver.quo ad tertium, vol.2. Paris. cons.2.col.15.io fi.& seq.vol.4.

20 Declara, vt id procedat quando contractus factus cum subdito de iure valeret, aliàs secus; & ita procedit quod nota.Specul.in tit.de censibus, §.nunc dicendũ, ver.quid si vniuersitas fecit pactum.

21 QVINTÒ Amplia, vt nec directò, nec per indirectũ princeps possit uenire contra contractum, Dom.cons. 74.col.1.in fi.& seq.Alex.cons.fi.col.7.vol.4. Ioann. Ant.Ale.cõs.146.col.3.Io.Crot.in l.Gallus, §.et quid si tantum, col.39.ver.4.limitatur, ff.de lib.& posth.

¶ Contrarium sumitur ex dictis Card.& Imo.io c. quia diligẽtia, de elect.sequitur Fel.in c.inter quatuor, de maio.& obed.col.fi.uer.limita secundò. Alex.in §. & quid si tantũ, col.2.& ibi Socin.clarius col.6.uer. 2.adde, ff.de liber.& posthum.

22 Concorda, quia dictũ Car.& Imol.in c.quia diligẽtia, cum aliis, qui eos sequuntur, procedit qñ cũ causa Princeps apponeret clausulã illã, de qua ibi per eos, q̃d de confiscatione opponi nõ possit, ex qua cãpõt princeps iuri quæsito ex cõtractu derogare, ut infra dicet.

23 SEXTÒ Amplia, etiam si princeps in contractu uteretur uerbo indulgemus, uel cõcedimus, uel largimur, Bald.in l.qui se patris, col.prin.C.unde liber.uersi. hoc scias.refert, & sequitur Ias.in l.si pecuniam, col.5.in fi. ff.de condic.causa dat.

24 SEPTIMÒ Amplia, ut idem sit & multo magis, uel saltẽ pari ratione in inferioribus dominis, Bertr.in cõs. 206.in nou.col.1.Nicel.in concorda.glo.121.

25 OCTAVÒ Amplia, ut contractus factus cum superiore, noceat non modo successori, sed etiam omnibus illis, quibus lex potest præiudicare, ut in syndico deputato à consilio ad contrahendũ & obligãdũ, ut declarat Bar.in l.donationes quas Diuus, C.de don.inter uir.& uxo.& in l.4.§.actor.circa fi.ff.de re iud.Bar.in l.ciuitas, i prin.ff.si cer.pe.Sal.i d.l.donationes, quas Diuus.

¶ Contrarium sentit Bal.in l.1.col.1.C.ne fil. pro patre.& Paul.de Cast.in prin.ff.de re iud.

26 Concorda has opin.contrarias, ut per Alex.in cõs. 44.col.2. uol.1. quod aut negocium est principaliter uniuersorum, & secundariò singulorum, & tunc procedat 1.opi.Bar.aut negocium est principaliter singulorum, & tunc procedit secunda opinio Bald.

27 Et de cõtractu Principis, q̃ nõ p̃iudicet uasallis, tradit Fel.in c.1.de prob.col.3.& ibi Dec.col.3.vbi q̃ nõ nocet vasallis inuitis vẽditio Principis, de quo infrà dicets

28 NONÒ Amplia, etiam si cõtractus esset ex mera cã lucratiua, tñ illũ Princeps reuocare nõ põt sine causa. Old.cõs.94.col.fi.uer.sed in casu præsenti Dec.in c.1. col.5.uer.postremò non omitto, de prob.Rip.in resp. 28.col.4.uol.2.sentit Bald.in c.1.circa prin. de natur. feu.& ibi Aluar.col.3.uer.q̃ro ab extra.Io.Ant. Alex. in cõs.154.col.fi.uer.difficultas ergo videtur.Gabaut in l.Gallus, §.& quid si tñ, nu.67.ff. de lib.& posthu. Ro.in cons.298.col.2.in prin.uer.cum nedum Imperator. Bal.in cons.327.col.1.& seq.uol.1. Abb. cons. 3.col.16.uer.præterea dico, uol.2.Hisp.in repet.rubr. de don.inter uir.& uxor.fol.88.col.3.& fol.89.col.1. Brun.in cons.8.col.5.

29 X.Amplia, ut in hoc casu non præsumatur causa in principe.Rui.cons.7.col.6.uol.1.& io cons.36.col.7. eod.uol.& in cons.93.col.1.uol.1.ut supra dictum est in 3.conclus.in 7.limit.eod.tit.

30 XI.Amplia, ut Princeps nõ possit legitimare in præiudicium iuris cõpetentis in feudo alicui ex contractu suo.

suo. Rui. in cons. 7. col. 11. uol. 1. & cons. 36. col. 6. & seq. uol. 1. Rui. in cõs. 108. col. fi. uol. 2. qui declarat.

31 ¶Cõtrariũ, ꝙ cõtractui merè lucratiuo Princeps non p̃cisè astringatur, tenet Are. in c. 1. col. 2. de ꝓb.

32 Immo generaliter Principem nõ teneri ad obseruantiam contractus uenditionis, uel donationis, tenet Fulg. in cons. 143. & in donatione hoc latè concludit Luc. de Pen. in l. prædia. C. de loca. præd. ciui. li. 11. dicens, Principem de absoluta potestate etiam sine causa reuocare posse priorem donationem, sed non debere hoc facere.

Tenendo primam opin. communem.

33 Inferri põt, ꝙ feudum, cum dicatur gratiosa concessio, sine cã per principem auferri non possit, ꝓut vr̃ probare tex. in c. 1. de feu. sine culp. non amitt. & in c. 1. de nat. feu. glo. fin. in fi. de his qui feu. da. poss. Bal. in c. peruenit. de iureiu. ponit Bar. loquens generaliter de omni dñio utili, in l. quicunque. C. de fun. pat. li. 11. Pau. de Ca. in cons. 46. col. fi. uol. 2. Fel. in c. quæ in ecclesiarum, col. 19. & seq. de consti. Bert. in cons. 15. col. 1. uol. 1. Idem uoluit Ioã. de Plat. in d. l. quicunque. Bal. in c. 1. col. 1. de proba. Aym. in cons. 135. col. 2. Bal. in c. 1. per illum tex. in prin. de natu. feu. Abb. in c. q̃ in ecclesiarum. col. pe. in fi. uers. & ex hoc soleo dicere, de const. Rom. in cõs. 352. in fi. Bal. in cons. 327. uol. 1. col. 4. & per totum. Cur. in tracta. feu. in 2. par. princip. in 12. q. Maria. iun. in cons. 78. col. fi. uol. 1. Ias. in l. si pecuniam, col. 6. uersi. per ista infero. ff. de cond. cau. da. Cur. sen. in cõs. 50. col. 16. uers. & sic licet. Dec. in cons. 410. nu. 11. & 12. Brun. in cons. 1. col. 4. & cons. 2. col. 5. & cons. 8. col. 3. in fi. & seq. Decis. Neap. 282. in antiq. nu. 7. Paris. cõs. 11. nu. 48. uol. 1. Ias. cons. 177. col. 2. uol. 2. & in cõsi. 86. col. 4. uol. 3. & cons. 93. col. 1. & seq. uol. 3. Goz. in cõsil. 26. col. 6. uers. 11. dicendum est. Brun. in cons. 10. col. 6. uer. secunda cõclusio. Ias. in cons. 1. col. 3. uol. 1. Alex. in cons. 3. col. 2. uol. 5. Alua. in c. 1. in 2. no. de nat. feu. Decis. Neap. 292. in fi. in antiq. Paris. in cõs. 22. col. 6. in fi. uol. 1. & col. seq. Grat. in cõs. 147. col. 1. uol. 2. Mar. iun. in cons. 115. col. 2. uol. 2. & consil. 160. col. 11. uol. 2. Ruin. in cõs. 7. col. 6. uol. 1. & col. 9. & in cons. 36. col. 7 uol. 1. & in cons. 108. col. pen. uol. 2. & in cons. 99. col. pe. uol. 3. Gram. decis. 65. nu. 33. Alcia. in tract. præsump. in 3. reg. in 8. præsump. incer. auct. in tract. cri. læsæ maiest. nu. 9. & seq.

¶Contrarium uoluit Goza. in cons. 8. col. 8. Soci. in cons. 87. col. 6. & seq. uol. 3. & in consil. 4. col. 2. & seq. uol. 3. & dicetur infra.

34 PRIMÒ Amplia primam opiñ. ut nec per uiã legis generalis possit princeps priuare uasallos inuestitos de feudo sine cã. Bal. in auth. oẽs peregrini, col. fi. C. commun. de succes. Brun. in cons. 2. col. 5. Ias. in cons. 93. col. 1. uol. 3.

35 SECVNDÒ Amplia, ut nec de plenitudine ptãtis Princeps hoc facere possit, uidelicet priuare uasallũ feudo sine lrĩma cã. Bal. hoc sentit, licèt nõ expressè dicat, in c. 1. de nat. feu. Ias. expressè in cõs. 93. col. 2. uer. immò fortiꝰ. uol. 3. Paris. i cõs. 11. nu. 116. uol. 1.

¶Contrariũ sentit Bal. in c. 1. §. ad hæc. col. 5. uersi. quæro an hoc casu, de pa. iur. fir. dũ tenet, uasallum, cui Princeps feudum aufert sine cã recompẽsandũ esse ab ipso Principe. Ias. cõs. 1. col. 6. uer. nota principaliter. uol. 1. idem uoluit expressè Dec. in consil. 498. col. 6. & Goza. in cons. 26. col. 2. licèt uterq; moueatur ex improbatis auctoritatib. Dec. i cõs. 39. col. 6. uers. 6. q a dictũ priuilegiũ. & Goza. in cõs. 8. col. 8.

36 TERTIÒ Amplia, ut nec ẽt feudi conditiones sine cã Princeps alterare possit. Bal. in cõs. 327. col. 4. uol. 1. Goz. in cons. 26. col. 6. uers. 11. dicendum. Bal. in l. 1. col. pe. uers. sed quid si dominus. C. quan. non pet. par. Dec. in cõs. 185. col. 2. in fi. uer. nõ obstat qdr̃ i alia. Hisp. i rub. de don. int. uir. & uxo. fol. 46. col. 1.

¶Contrariũ uoluit Hisp. in rubr. de dona. int. uir. & uxo. fol. 81. col. 3. de quo dic, ut inf. dicet̃ i 1. limit.

37 QVARTÒ Amplia, ut nedum si sit quæsitũ re ipsa ius uasalli, sed etiam si sit quæsitum spe tantum. Rui. cons. 7. col. 10. uol. 1. de quo dic ut infra, nu. 40.

38 PRIMÒ Limita istã ampliationem, ꝙ Princeps non possit sine cã priuare aliquem feudo: nõ procedere qñ saltem causa concurreret ex parte accipientis, qui de feudo alteri concesso inuestiretur ex causa remunerationis, ut dicit Goza. in cõs. 1. col. 9. uer. 4. dico. Dec. in cons. 269. col. 3. uer. si aũt ex tenore. & in cons. 390. col. 5. uers. 2. est ponderandum. & consi. 498. nu. 24. & seq. Soc. in cons. 4. col. 3. uers. tollitur etiam. & col. 4. uers. ex quibus infertur, uol. 3. Rui. in cons. 117. col. 3. uol. 3. Gram. consil. ciuib. 8. col. 2. & cons. 160. col. 2. & cons. 166. col. 3.

¶Cõtrariũ tñ uoluit Rui. i cõs. 108. col. pe. uol. 2.

39 Declara primam opin. quia benemerita in hoc casu sunt uerificanda & probanda, aliter q̃ per assertionem Principis. Grat. in cons. 47. circa fin. uol. 2.

40 SECVNDÒ Limita, qñ præiudicatur ei, cui ex contractu feudi est acquisitum ius, nõ re ipsa, sed spe, ut quia nõdum feudum ad eum peruenit, sed bene est comprehensus in inuestitura. Curt. in cons. 1. col. 8. uers. 5. aduertendũ est. Dec. cons. 390. col. 5. uer. 4. q a Brun. in cons. 1. col. 8. uers. 4. facit. & uers. item ad id quod dicitur. & in cons. 2. col. 7. uers. aliquando etiã. & 4. & cons. 10. col. 7. in fi. & seq. uers. sexta & ultima conclusio. Aymo. cons. 135. col. 3. uers. ex præmissis infertur. Goz. in cons. 9. col. 8. uers. tertia conclusio.

41 Principalem conclusionem, ꝙ Princeps sine causa non potest præiudicare iuri quæsito ex cõtractu.

PRIMÒ Limita, illam procedere pro tẽpore præterito, sed pro tpe futuro potest præiudicare, adijciẽdo certas conditiones ipsi contractui, per tex. in l. q fundus. C. de omni agro deserto. libr. 11. & ibi not. And. de Barulo, & Io. de Platea. in l. nuptę. ff. de sena. Barb. in c. fi. nu. 34. in fi. & seq. de off. leg. Hispa. in repet. rub. de don. int. uir. & uxo. fol. 81. col. 3. & seq.

¶Contrarium tenet Andr. de Iser. in c. 1. §. fin. col. pen. in fi. uers. lex, qui fundos. de Cap. qui cur. uend. ubi rñdet ad illum tex. in l. qui fundus. ꝙ ille tex. nõ dicit ut ex postfacto possit adijci conditio per Principem, sed ꝙ illa conditio inest a principio tempore contractus, ut ibi per eum, quam responsionem approbat etiam Lofre. in cons. 38. col. pen. idem sentit Hisp. in rubr. de donat. inter uir. & uxo. fol. 46. col. 1.

42 SECVNDÒ Limita principalem conclusionem, qñ Principis dispositio, per quam alteri præiudiciũ infertur in iure quæsito, fieret ex causa, ut dicit Bal. in l. donationes, quas Diuus. C. de don. int. uir. & ux. qui exemplificat causam, qñ ipsi Principi a priuato non seruaretur contractus. Rom. cõs. 352. col. fi. uer. 2. ibidem cõitas. Card. cons. 147. col. 2. vers. item probatur hoc. Alex. in cons. 1. col. 6. vers. per hoc etiam apparet. uol. 2. Io. Ant. Ale. in cõs. 146. col. 3. Ant. de But. in c. cum oẽs. col. 5. vers. aduerte tu legista. de cõsti. Fel. in c. 1. col. 4. in fi. uer. quinto declara. de prob. Nicol. concord. gl. 121. vbi enumerat plures causas, pp quas põt quis priuari iure contractus. Io. Crot. in l. oẽs populi. col. 21. de iusti. & iur. qui exemplificat in cã ingratitudinis, & in c. 1. col. 8. in prin. de cõsti. in 6. & ibi Gomes. char. 47. Decis. Neap. 361. nu. 6. in antiq. Card. in cons. 85. uers. & superior. Alex. in consil. 50. col. 4. vol. 4. Goza. in cons. 5. col. 6. Rui. in consil. 21. col. 5. uol. 1.

43 Et ita intelligi debet, qd not. Rom. conſ. 352. col. pen. uerſic. potiò ſi dicatur, aliàs male loqueretur, qui uult, quòd princeps de plenitudine poteſtatis poſſit tollere contractum factum cum ſubdito.

44 Sublimita ſecus in non ſubdito, cui nec ex cauſa præiudicatur in contractu, ut notat Soc. in conſ. 86. col. fi. uol. 4. Gomeſ. in c. 1. de conſti. in 6. char. 47.

Quid autem in ſtatuto, uel priuilegio tranſeunte in contractum, dicetur infra.

45 Tertiò Principaliter Limita, niſi iniuſtitia, uel dolus interueniret ex parte recipientis ex contractu Cæſaris, quia tunc ipſe princeps poſſet talem cõtractum infringere, & illi contrauenire. Cy. in l. digna uox. in fi. C. de ll. & ibi Bal. io fi. & Bal. ĩ l. fi. in fi. C. de tranſ. & cõſ. 271. col. 1. uol. 1. Nicel. in cõcor. gl. 121.

46 Qvartò Limita, niſi contractus principis cederet in maximũ detrimẽtum, & incommodũ Principatus. ita Alb. de Roſ. in l. 1. col. fi. ff. de offi. procu. Cæſ. ſentit Bal. in auth. oẽs peregrini, circa fi. C. commu. de ſucceſ. Card. Alex. in c. 1. de nat. ſeu. Bal. in c. intellecto. col. 1. in fi. uer. nota ꝙ Rex. Oldr. conſ. 94. col. fi. uer. ſed quid in caſu præſenti. Bal. in proœ. feu. col. 7. uerſ. expedita Baldi legum Doctoris. Fel. in c. 1. col. 4. uerſ. 3. conclu. de proba. Calca. cõſ. 66. col. 6. in prin. Bal. in l. ꝓhibere. §. planè. ff. quod ui, aut clã, uer. ſed quid de Rege. Dec. in c. 1. col. 3. uer. ſimiliter ſi contractus. de prob. Abb. in c. intellecto, col. 4. uer. & quid dixi. de iureiur. Aretin. in c. nouit. col. 9. & ibi Fel. col. 7. & 9. de ind. Hiſp. in rub. de dona. int. uir. & uxo. fol. 82. col. 1. in fi. & ſeq. Affli. ſuper conſt. in tit. ꝙ nul. præla. nu. 14. Rui. in conſ. 31. col. fin. uol. 1. & in conſ. 231. col. fi. uol. 1. & in conſ. 25. col. 6. uol. 2.

47 Sublimita, ſi modica diminutio principatus proueniret ex contractu feudali, quia tunc nõ poſſet a principe retractari. ita declarat Bal. ĩ d. c. intellecto. nu. 5. & ſeq. de iur. iur. ſẽtit Rip. in 1. reſp. col. 19. uer. 4. quia. uol. 1. Aym. conſ. 54. col. 1. in prin. Et idem & in feudo dicit Bal. in l. pe. C. de bo. q̃ libe. refert, & ſequitur Fel. in c. 1. col. 4. uer. 3. declar. de proba. Brun. in conſ. 12. col. 9. & in feudo loquitur Claud. in tit. q feu. da. poſſ. refert & ſequit' Iaſ. in prælu. feu. col. 28. uer. iuxta hãc diuiſionẽ. Iaſ. in cõſ. 227. col. 5. uol. 2.

48 Ratio huius principalis limitationis eſt, q a Principis alienatio, quæ cedat in magnam diminutionẽ Principatus, non ualet, ut uoluit Bar. in d. l. prohibere. §. planè. ff. qd ui, aut clam. Bal. & Abb. in d. c. intellecto. de iur. iur. Bal. in prælu. feu. col. 7. uerſ. expedita. Roſell. in monarch. fol. 15. col. 4. Soc. cõſ. 7. nu. 5. & ſeq. uol. 3. Card. Alex. in c. 1. col. 6. uer. ſed poſito. q feu. da. poſ. Iaſ. in p̃lu. feu. col. 28. & ſeq. Iaco. in trac. feu. in uerbo, & in feudũ. col. 1. Roch. de Curt. in c. fi. col. 171. de conſuet. Fel. in c. ad audientiam. col. 1. & ſeq. de preſcr. Corſet. de ptãte regia. q. 4. Brun. in cõſ. 10. col. 13. Alex. conſ. 1. col. 5. in fin. uol. 1. Ripa in 1. reſp. col. 18. uol. 1. glo. pragma. ſanctio. fol. 13. col. 2. & ſeq. Affli. in prælu. conſt. Regni. 424. And. de Iſer. in c. 1. §. præterea Ducatus. nu. 10. & ſeq. de prohib. feud. alien. præd. fiſcal. col. 2. & ſeq. Marian. iun. conſil. 7. col. 13. in fi. & ſeq. uol. 1. Aymo conſ. 54. col. 1. Bertr. in conſ. 42. col. 1. uol. 1. in antiq.

49 Primò Amplia, & ſi Princeps donaret uni eccleſiæ particulari, tamen non ualeret donatio, ſi cederet in magnam principatus diminutionem. Bald. in proœm. C. col. 3. uerſ. modo iſta quæſtio.

50 Infertur igitur ex præmiſſis, qd' nõ poſſit Rex donando, uel aliter diſponendo, regnum in aliũ transferre, quam ad illũ, cui uel de iure, uel de conſuetudine debet'. Io. An. in c. grandi. & ibi Philip. Fran. de ſup. negl. præl. Card. in conſ. 137. col. pe. uer. ſcda rõ.

51 Secvndò Amplia, & ſi alienatio facta per Principem, quæ cedit in magnã diminutionẽ Principatus, eſſet iurata, ut per Grat. in conſ. 147. col. fi. uol. 2.

52 Sublimita, niſi bona alienata, quæ inducunt maximam diminutionem principatus, eſſent ſolita infeudari. Aym. in conſ. 54. col. 1.

53 Qvintò Principaliter, Limita generaliter in omni caſu, in quo contractus factus cum Principe non ualeret, ut ponit Alber. in d. l. digna uox. col. 2. uerſ. aut contrahendo. C. de legib. Nicell. concord. glo. 121. Lucas de Penna. in l. quicunque. nu. 25. C. de omni agro deſerto. lib. 11.

54 Sextò Limita principaliter, ut Princeps ex cõtractu obligetur naturaliter tm̃, nõ autem ciuiliter, ut no. Anto. de But. in c. 1. in 2. not. & Imo. in 3. not. * Dec. col. 1. & ſeq. ubi dicit iſtã parte * cõem. de ꝓba.

¶ Contrarium tenet Bal. in l. Princeps. in princ. ff. de legib. Aret. in c. 1. col. 1. & ſeq. de prob. & ibi Fel. col. 3. uerſ. modo aduerte. Lofred. in conſ. 38. col. pe.

CONCLVSIO VI.

Argvmentvm.

Princeps, ſi conſtitutionem in contractum transferat, eam ſine cauſa reuocare non poteſt.

1 Ex præcedenti infertur, ꝙ princeps conſtitutionem ſi in contractum transferat, ſine cã illã reuocare non poteſt, Bald. in l. donationes quas Diuus. in prin. C. de dona. int. uir. & uxo. Paul. de Caſtr. in l. digna uox. C. de ll. Rom. in conſ. 352. col. pen. & in conſ. 116. col. 1. Iaſ. in l. ciuitas. col. 3. uerſ. niſi ſaluando. ff. ſi cer. pet. Anch. in c. 1. col. 4. uer. ex qua infero. de conſt. in 6. Ant. de But. in c. 1. col. 1. uer. item ſi tranſiret in contractum. de conſt. & in c. at ſi clerici. §. de adulterijs. col. fi. uerſ. an autẽ circa proprias. de iudi. Barba. in conſ. 1. col. 5. uerſ. item dico. uol. 2. Abb. in conſ. 35. col. 2. uerſicu. 2. facit principaliter. uol. 1. Rebuff. in concord. in tit. de collat. uerſ. item quando. Goza. in conſ. 5. col. 3. Boer. deciſ. 215.

2 Primò Amplia, nam idem eſt in ſtatuto cõdito per ciuitatem. Bar. in l. oẽs populi. ff. de iuſt. & iu. col. 10. uer. & circa prædicta ſubijcio. Bal. in l. ſi cũ mihi. ff. de dolo. Iaſ. qui limitat niſi hoc fiat ex cã publicæ utilitatis, in l. Barbarius. col. 6. uerſ. 12. facit. ff. de off. præt. Iaſ. conſ. 93. col. 2. uol. 3. Bar. in l. quod ſemel. ff. de decret. ab ord. fac. Io. Crot. in d. l. oẽs populi. col. 21. ubi dupliciter limitat. Ant. de But. ĩ c. nouit. col. pen. uer. uel dic. de iudi. Alex. in conſ. fi. col. [illegible] uol. 4. & conſ. 50. col. 3. in fi. & ſeq. uol. 4. Iaſ. in [illegible] 1. col. 5. uol. 1. Imo. in l. nõ amplius. §. 1. de leg. [illegible] Io. Crot. in c. 1. col. 8. de conſt. in 6. & ibi Anch. [illegible] 4. uer. ex qua infero. Anch. in c. 1. col. 62. uer. [illegible] aliud membrũ fuit. de conſt. Alex. in conſ. 101. col. 2. uol. 1 [illegible] in c. nouit. nu. 24. de iud. & A[illegible] col. 4. [illegible] in conſ. 227. col. 11. uer. 14. facit. uol. [illegible] conſ. 5. col. 3. Rui. in conſ. 196. nu. 8. uol. 1.

4 Secvndò Amplia, [illegible] conſuetudine, q̃ tranſiuit in contractũ [illegible] ſine cã reuocare non põt. Io. An. in addit. [illegible] nũc dicẽdum. uer. quid ſi [illegible] Alex. in cõſ. fi. col. 6. uol. 4. Io. Cr[illegible] in 6.

5 Tertiò Amplia, [illegible] illud Princeps ſine cã reuo[illegible] tranſiuit in contractũ. Ant. de [illegible] col. 5. de cõſt. Bal. in l. qui ſe p[illegible] C. unde lib. Bal. in l. ſi cũ mihi [illegible] cõſ. 1. col. 6. uol. 4. Rom. in conſ. [illegible] idem probatur.

batur.Alex.in conſ.50.col.3.in fi.& ſeq.uol.4. Bart. in l.2.in fi.ff.de iur.immun.& in l.quud ſemel.ff.de decret.ab otdi.ſac.Barbat.in conſ.1.col.5.uerſ.item dico.uul.2.Alex.in cōſ.1n1.col.1.in fi.& ſeq. uol.1. Card.in c.nouit.col.2.in princ.de iudi. Abb.ibi.nu. 23.& ſeq.& ibi Aret.col.3.Abb.conſ.41.col.fi.uerſ. item poſſet non immeritò attentari.uol.1.Anch.in cunſ.366.Rom.in conſ.252.in 2.dubio. Abb.in cō ſil.3.col.16.uer.ſi autem priuilegium.uul.2. Nicel. in concor.gl.121.Parpa.in l.placet.nu.21. uer.nun etiam poteſt imponi.C.de ſacroſ.eccl.Pau.de Ca.in l.ſi quis curialis.in fi.princ.C.de epiſc.& cler.Goza. in conſ.5.col.3.& conſ.69.col.fi.Bertr.in conſ.214. col.2.uol.2.& in conſ.181.col.pen.uol.3. Afflict.in conſti.regni.it. tit.ꝙ null.prælat.nu.7.Rui.in conſi. 29.col.3.uul.1.& in conſ.196.cul.4.uol.1.& conſi. 229.col.2.uol.1.& conſ.230.col.2.uul.1.Gramma. qui ampliat in deciſ.85.nu.25.& ſeq.Soc.in conſ.4. col.2.uul.3.Dec.in conſ.604.no.9. Goz.in conſ.62. cul.fi.Io.Crot.in c.1.col.7. in fi.de conſtitu.in 6.ubi declarat.

¶Cuntrarium ſentit Rom.in ſing.481.per tex.in l.Titius.ff.de ubſeq.liber.

Tenendu primam communem opin.

6 Primò Declara,quia priuilegium dr̃ in contractum tranſire,qñ conceditur pp benemerita.Ruin. conſ.217.col.3.uol.1.Gram.in cōſ.156.col.2. Roi. conſ.196.nu.8.uol.1.Gram.deciſ.65.nu.22.& 25.

7 Secundò, quandu priuilegium ob ioſtam cauſam conceditur.Aret.in c.1.col.2.de conſti.Barbat. in conſ.1.col.3.Io.de Syl.in trac.de benef.in 3.par. q.14.uerſ.6.pro iſta parte facit.

8 Tertiò, quando eſt commenſuratum ad aliqđ factum,uel dationem futuram, uel præteritam impletam,oel implendam.Rui.in conſ.130.col.5.uolum.5.& conſ.196.nu.8.uul.1.

9 Qvartò,tunc ēt dr̃ prioilegium tranſire in cōtractum, qñ fuit conceſſum ub pecuniam ſolutam ab alio, q̃ a ſubdito, ſecus ſi a ſubdito, quia tunc eſſet prioilegium,& contractus,& ideo poſſet reuocari,ut per Soc.in conſ.87.nu.12.uol.3.

10 Declara præcedentia & intellige, ut nun poſſit princeps ſine cauſa priuilegium reuocare quu ad ſubditos.Ant.de But.in c.cum M.col.5.de conſt.Dumi.in c.1.col.4.uer.opponu ultimo.de conſtit.in 6. Rom.in conſ.436.col.3.io fi.uer.2. idem probatur. & in l.ſi uero.§.de uiro,ff.ſul.mat.in 24.fall.uerſi.2. idem probatur.Iaſ.in conſ.1.col.6.uol.1. Aret.in c. nuuit.col.4.de iodi.Fel.cul.7.Alex.in apoſt. ad Bar. in l.omnes popoli.col.10.ff.de iuſti.& iur.Guxad.in conſ.8.col.8.& in conſ.101.cnl.1.in fi.Deciſ.Neap. 166.in nuu.Pariſ.in cunſ.2.col.15.unl.4.

11 Et ita procedit quod not.Abb. in c.in noſtra.nu. 6.de iniur.& dam.dat. ꝙ quoties ſtatutum tranſiuit in contractum uel quaſi, etiam cum ſubditu, non poteſt amplius reuocari.

12 Limita hanc declarationem non hr̃e locū in ſupremo principe uolente uti ptãtis plenitudine, ut no.Alex.in cōſ.1.col.6.uer.uel ſi intelligas. uol.6.ſētit Fel.in c.at ſi clerici. §.de adulterijs, col.3.de iudi.

Limitat alijs modis Fel.ī d.c.nuuit.col.10.& 11.

13 Primò, Quando priuilegium oriretur ex contractu ſimularo.

14 Secundò,Qñ priuilegiū nondū eſſet acceptatū.

15 Tertiò,Quando enormiter læderet præter intentionem concedentis.

16 Qvartò,Qñ maior pars cōſentiret reuocatiōi.

17 Qvintò,Niſi per priuilegium conceſſa eſſet iuriſdictio.

18 Sextò, Si reuocaretur ex cauſa ingratitudinis, quæ omnia ponuntur ibi in d.c.nouit.de iudic.

19 Amplia ſupradicta, quia cum cã quoad ſubditos pōt reuocari conſtitutiu,& priuilegium, q̃uis trãſierint in cōtractum,ut per Ant. de But.in c.cū M. cul. 5.de cunſt.Alex.in conſ.16.col.peo.uer.& potuit in ſuper.uul.5.Ant.de But.in c.nouit.col.pe.uer.& dic, de iud.Dum.in c.1.col.4.oer.opponu ulimo.de cōſti.in 6.Rom.in conſ.436.cul.3.in fi.uerſ.idem probatur. Alex.in conſ.1ut.col.5.uerſi.primo ꝙ illud, quod dicitur.uol.1.& cunſ.217.cul.4. uerſic.4.quia princeps.uol.2.Iaſ.in cōſ.227.cul.11.uerſ.14.facit. uol.2.Iaſ.in conſ.1.nu.4.uol.1.& cul.1u. Rebuff.in cuncor.in tit.de coll.uer.itē priuilegium. Gomeſ in d.c.1.char.47.de cōſti.in 6.Iaſ.in l.Barbarius.cul.7. uer.12.facit.ff.de off.præt.apoſt. ad Abb.in c.nouit, Aret.in c.nuuit.col.4. Fely.col.7.& 10.de iudic.Nicel.in cuncord.gl.121. Iaſ.in l.non amplius.§.1.in fi.ff.de leg.1.Bertran.in conſ.191.col.8.uul.3.Affli. ſuper cunſtit.in ritu.quòd nul.præla.col.3.qui ampliat etiam io inferiore a principe ſupremo. & in tit.de priuil.eorum.nu.2.Iaco.in l.de ætate.§.ex cauſa.ff.de inter.actio.Ruin.in conſ.229.col.1. uol.1.

¶Contrarium,ꝙ ēt cum cã non poſſit reuocari, tenet Barba.in c.cum M.nu.7n.in fi. de cunſtit.

20 Declara primam cōem opin.ſecus eſſe quoad nō ſubditum:tunc.n.nec cū cauſa,nec ſine cauſa Princeps poteſt priuilegium,qood in contractū tranſitū fecit,reuocare.Dum.in c.1.col.4.uerſ.oppono ultimo.de conſti.in 6.Rom.in l.ſi uero.§.de uiro. ff.ſol. matr.in 24.ſal.in uerſ.2.idem probatur, Iaſ.conſ.1. nu.4.col.6.uol.1.Ant.de But.in c. cum M.col. 5. de conſtiu.& in c.nouit.col.penul.de iudic. Rebuff.in concord.in tit. de colla.uerſ.item priuilegium. Dec. in c.nouit.num.14. uerſ.quarta concluſio. de iodic. Barba.in c.cum M.nu.177.& ſeq.de conſti. Alex.in conſ.217.cul.4.uul.2.Fel.in c.1 col.2.de prob. Pau. de Caſt.in conſ.46.col.fin.uol.2. Imola in l.nō amplius,§.1.ff.de leg.1.Fely.in c.at ſi clerici,§.de adulterijs,cul.3.de iudic.& hoc ſentit Afflict, ſuper conſtit.in tit.de priuile.eorum. Rui. in conſ.105.col.1. & 2.uul.5.& in conſ.216.col.2.eod.uol.

21 Primo Limita hoc ultimom, quando reuocatio fieret ex cauſa,ex qua poteſt etiam reuocari donatio,ut dicit Deciſ.Neapo.361.nu.1u. in antiquis. fuit upin.Imul.in c.cum M,col.2. uerſ.aduertēdum tamen,de conſt.Fel.in c.nouit, cul.9.uerſ.quarta limit.de ind.Iaſ.ſentit in l.non amplius,in §.1.in fin. ff.de leg.1.

¶Contrariom autem tenet Dec. in c.nuuit,num. 14.uerſ.4.ſallit,de iud.

22 Secundò Limita in iuriſdictionalibus, ot per Aret.in c.nouit,col.3.Fel. col.7.& 8.in fin. de iud.& ſupra diximus in materia iuris quæſiti ex contractu.

23 Tertiò Limita,quando priuilegium non ſubdito conceſſum, inciperet eſſe nimis præiudiciale. Aret.in c.nouit,col.3.Fel.col.7.& 9.de iud.& ſimiliter ſupra diximus in materia iuris quæſiti ex contractu.

Limita etiam alijs modis,ut ſupra dictum fuit in concluſiune 5.huc eo.tit.

CONCLVSIO VII.

Argvmentvm.

Princeps ſimplex priuilegium ſubdito conceſſum, etiam abſque cauſa poteſt reuocare.

1 Accadit & alia quæſtio in hac materia, ꝙ Princeps ſimplex priuilegium ſubdito con

cessum reuocare potest, etiam sine causa. ita Aret. in c. nouit. col. 4. de iudic. Pet. de Anchar. in consi. 336. & cons. 2. col. 1. Pau. de Cast. in cons. 46. col. fi. uol. 2. Fel. in c. 1. col. 2. de probat. Ant. de Butr. in c. 1. col. 1. de consti. Ioan. Crot. in c. 1. col. 8. de const. in 6. Dec. in c. nouit, nu. 15. uers. 2. conclusio principalis, de iudic. Card. in reper. c. perpendimus, de sent. excomm. col. 5. uersic. respondeo, quod quandoque priuilegium. Pau. de Cast. in l. si quis curialis. in fi. C. de episco. & cler. Ias. in cons. 56. col. 2. uol. 1. & col. fi. Cur. in con
* sil. 1. nu. 34. ubi dicit * communem opin. Hispa. in rubrica de dona. inter uir. & uxor. fol. 85. col. 1. Bertran. in cons. 181. col. 7. in fi. & seq. uol. 3. Decis. Neapo. 166. in nouis. Cassa. in consue. fol. 63. col. 2. in fi. & seq. Ioan. Faber in §. rectè, in fin. Instiu. mandat. Ruin. in cons. 196. col. 1. uol. 1. & in cons. 130. col. 3. uol. 5. & cons. 98. col. 4. & 11. uol. 4. Gram. decis. 46.

2 Primò Limita in priuilegio remuneratorio facto subdito, quia illud Princeps absque causa reuocare non potest. Alex. in cons. 117. col. 1. uers. & primo, uol. 2. Soc. in cons. 58. col. pen. uersic. postremo considerandum. Fel. in c. nouit, col. 6. uers. addit ipse, de iudic.

3 Secundò Limita, quando ex tali priuilegio subdito concesso sequeretur dominij, uel quasi acquisitio, quia tunc causa reuocari non posset. Bald. in l. qui se patris, col. pen. in fi. C. unde lib. & in l. fi. ff. de senat. Aret. in c. nouit. col. 4. de iud. & Fel. ibi, col. 7. & 10. Abb. in cons. 3. col. 16. uol. 2. uers. si autem priuilegium. Hisp. in rubr. de donat. inter uir. & uxor. fol. 82. col. 1. Alex. in apostil. ad Bar. in l. omnes populi, col. 10. ff. de iusti. & iur. Card. in c. perpendimus, colum. 6. uers. primo casu, de sent. excom.

4 Hinc est, ut in concessionibus Principum prima concessio attendatur, nec per secundum primæ derogatur. Rom. in cons. 298. & per Alexan. in cons. 3. col. 2. & seq. uol. 5. Curt. iun. in cons. 147. col. 5. uers. confirmatur etiam præmissa. Dec. in cons. 588. col. pen. & 689. col. 1. Paris. cons. 31. nu. 4. & seq. uol. 1. Dec. in cons. 302. num. 14. & seq. & in l. nemo potest mutare, nu. 3. ff. de reg. iur. Gra. in cons. 26. col. 2. uolum. 2. Maria. iun. cons. 94. col. 1. in fi. uol. 2.

5 Primò Amplia, nam concessiones Principis et gratiosæ, non possunt reuocari, quando ex eis translatum est dominium, uel quasi. Bald. in l. qui se patris, col. pen. uers. in transactis uero. C. unde liber. & in l. fi. in princip. ff. de senat. Lofred. in cons. 38. col. pen. Gram. in cons. ciuili 6. Ruin. consil. 21. col. pen. uol. 5. Cur. iun. in l. hæres absens, col. fi. ff. de iud.

6 Secundò Amplia, nam rem primò alteri concessam, Princeps alteri concedere non potest, etiam motu proprio, nisi dicat, non obstante tali concessione, ut dicit Bar. in l. prædia, C. de locat. prædio. ciuil. lib. 11. Curt. iun. cons. 174. col. 5. uers. confirmantur etiam præmissa. Alex. cons. 3. col. 2. uersic. accedit, & cons. 23. col. 2. in fi. & seq. uol. 5. Abb. in cons. 94. colum. 3. in 3. dubio, uol. 2. Bald. in cons. 327. col. 2. uersic. idem in his, uol. 1. Alex. cons. 11. col. 2. uers. accedat, uol. 6. Ias. in l. fi. col. penul. in fi. de pact. Brun. in cons. 12. col. 10. in prin. Dec. in l. nemo potest mutare, ff. de reg. iur. num. 3. Marian. iun. consil. 94. col. 1. in fi. uol. 2. Rui. in cons. 93. col. 3. uol. 4. & consil. 94. col. 11. uol. 4. & cons. 163. col. 5. uol. 5. Curt. iun. in l. hæres absens, col. fi. ff. de iudi.

¶Contrarium tenet Gra. in cõs. ciuili. 100. nu. 12.

7 * Sublimita in iurisdictione concessa. Gramma. decis. 46. nu. 42. quæ ad libitum reuocari potest.

8 Tertiò Limita in licentia, quæ est data per superiorem, quæ reuocari non potest. Aret. in l. qui aliena, §. iussum, col. 4. ff. de acquir. hære. sequitur Cassa. in consue. fol. 401. col. 4. allegat consilium Ang. 284. quod non inuenio.

¶Contrarium tenet Io. Fab. in §. rectè, in fin. Inst. mandati.

9 Quartò Limita, quia conclusio procedit in non recognoscentibus superiorem, non autem in alijs inferioribus. Io. Fab. in l. iussio. C. de Iudæ. Rui. in cons. 230. nu. 9. uol. 1.

10 Quintò Limita, quia simplex priuilegium concessum non subdito, efficitur irreuocabile, ut dicitur de priuilegio concesso ecclesiæ. Inn. in c. nouit, de iud. Arch. in c. quicunque. 11. q. 1. Alex. in consil. fi. col. 6. uers. & ideo dixit Inn. uol. 4. Card. in c. perpẽdimus. col. 6. uersic. si autem ab eo fuit acceptatum. de sen. excom. Dec. in c. ecclesia S. Mariæ. col. 20. uersic. & ideo concordando opin. de consti. Bert. in cõsil. 160. col. 1. uol. 1. & cons. 214. col. 2. in fin. uol. 2. Chassa. in consue. fol. 63. col. 2. in fi. & seq. Io. Fab. in l. iussio. C. de Iudæis.

¶Contrarium uoluit Ruin. in cons. 130. col. 3. in fi. uol. 5.

11 Amplia, quia simplex priuilegiũ concessum non subdito, transit in contractum. Lofr. in cons. 38. col. pen. Lap. alleg. 100. uers. pro hoc induco. Card. in repe. c. perpendimus. de sen. excom. col. 5. uers. aliquando confertur priuilegium. Fel. in c. at si clerici, §. de adulterijs, col. 5. de iud.

12 Primò Sublimita in priuilegio dato ecclesię per uiam l. generalis, quia etiam per contrariam l. generalem abrogari poterit, prout in priuilegio cõcesso per Principem secularem ecclesiæ, concludit Ioan. Crot. in c. 1. col. 8. de const. in 6. uers. limitatur. Imo. in l. non amplius, §. 1. ff. de leg. 1. & ibi Alex. Saly. in auth. Cassa. in 5. q. C. de sacros. eccl. Fulgo. & Pau. de Cast. in l. priuilegia. C. eo. tit. Bal. per illum text. in l. quis curialis. C. de epis. & cler. & ibi Fulg. Alexan. in cons. 209. col. 4. uol. 2. Ias. in cons. 56. col. 2. uol. 1.

¶Contrarium aũt tenet Bar. in l. priuilegia, C. de sacros. eccl. Pau. de Cast. in l. si quis curialis. in fi. C. de epis. & cler. Ioã. Crot. in l. oẽs populi, col. 14. ff. de iust. & iur. Doct. in c. quæ in ecclesiarum. col. 3. uers. uenio ad tertium, de constit. & in c. 1. in ult. oppo. & col. 4. de const. in 6. Inn. in c. nouit. uide d. Archi. in
* c. quicunque. 11. q. 1. & istud dicit * cõiter teneri per Doct. Soc. in cons. 242. col. 3. uers. circa secundũ casum. Abb. in c. abolendæ, in fi. de sepul. Rom. in rep. auth. similiter, nu. 26. C. ad l. Falc. Caccialu. in l. omnes populi, col. 53. ff. de iust. & iur. Dec. in c. ecclesia sanctæ Mariæ, col. 20. uers. & ideo cõcordando opi. de const. Fel. in d. c. ecclesia S. Mariæ, col. 37. Areti. & Ias. in d. l. non amplius, §. 1. ff. de leg. 1. ubi Ias. distinguit, quod ex cã reuocari põt, nõ autem sine causa. Fel. in c. ad apostolicã, col. 1. de simo. Rom. in sing. 445. inci. pone quod populus. Io. And. in addi. ad Spec. in §. nunc aliqua, in ult. addit. in fin. & ibi etiam Spec. in titu. de instrumen. edit. Ioan. Fab. in l. iussio. C. de Iudæis.

13 Concordia sumi potest ex uerbis apostil. ad Bal. in l. si quis curialis. C. de epis. & cler. quod, aut concessio fuit facta ecclesiæ per modum priuilegij, & tunc reuocari non potest, ex quo ecclesiæ non sunt de ipsius iurisdictione. Aut nõ est facta per modum priuilegij, & tunc reuocari potest.

14 Secundò Sublimita, quando priuilegium reuocaretur propter causam insolitam, & inexcogitatam. Curt. in consi. 61. numer. 14. uersic. præterea dato.

CON-

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Princeps an inuitis ciuibus, possit ciuitatem in alium alienare.

1 INter præcedentes quæstiones Doc. inserunt illã q̃stionem, an Princeps inoitus ciuib. possit ciuitatem, uel castrum in alium alienare, & q̇ non possit, vt tex. in c. 1. §. ex eadem. de l. Corra. & in c. Imperialem. §. p̃terea Ducatus, de prohib. feu. aliena. p Fed. & idẽ tenet gl. in l. inuitis. ff. de fideic. lib. in gl. 2. Bal. in l. in restõ. C. ad l. Falc. & in c. 1. circa fi. uers. extra quæro. de resti. spo. Bal. Sal. & Pau. de Cas. & Ias. in l. debitorũ. C. de pac. Spec. in tit. de feud. §. qm̃. nu. 29. Bal. in §. in generali. in ti. si de feu. fuer. controu. Bal. in c. 1. §. si quis. uersi. adde dicit Host. quo tpe miles. Bal. in cõs. 427. col. 2. uers. vltimo antiqua est q̃stio. vol. 1. Old. cõs. 231. in fine. Host. in c. dilecti filij. col. 1. uer. & est argumentũ. de maio. & obed. & ibi Io. And. in prin. super verbo, p̃iudicium. Cyn. in l. 1. C. de noua. Abb. in c. auditis. col. 4. in fi. uer. Nã ut dicit Inno. de p̃scri. Ias. in l. nõ solũ. §. libertas. col. 9. in fi. & seq. ff. de cond. inde. Io. And. in addi. ad Spec. in §. qm̃. uers. 30. de feu. Ale. in cõs. 26. col. pẽ. uol. 5. & in l. 2. in prin. col. fi. ff. sol. mat. Cur. in cõs. 174. col. 4 in * tract. feud. in 6. parte, col. 1. ubi dicit istã cõem * opi. Soc. in cõs. 39. col. pen. uol. 3. Hippo. in l. 1. §. cũ quidam col. 2. in prin. ff. de quæst. Guido Papæ in cõsi. 239. Dec. in cõs. 485. Fely. in c. dilecti. col. 1. & seq. de maior. & obed. & in c. 1. col. 4. uers. 2. declara. de probat. Ripa diffusissimè in 22. respon. col. 1. & seq. uol. 2. Ias. in §. itẽ Seruiana. nu. 105. Inst. de actio. & in l. filiusfam. in §. diui. in 1. lectu. col. 2. ff. de leg. 1. & ibi Crot. col. 11. Corset. in tract. de potesta. reg. in 4. cõsilio, circa fi. Præpos. in c. plerunque. §. prodit. circa fi. vers. transferre aũr. 2. q. 7. Pa. de Cast. in cõs. 20. nu. 9. uol. 1. & cõs. 335. nu. 2. uol. 1. Cor. cõs. 321. col. 3. uol. 4. Hispa. in c. per uestras. fol. 35. col. 4. uers. aliud nõ minus necessariũ. Brun. in cõs. 12. col. 21. & seq. Fel. in c. ex parte, colu. 1. de accus. Afflic. in prælud. cõst. q. 24. circa fi. Paris. cõs. 22. col. 9. uers. & quamois prima facie, uol. 1. & cõs. 23. nu. 42. eo. uol. Aym. in cõs. 54. col. 1. Dec. in c. 1. nu. 4. de prob. Ant. de But. in d. c. dilecti. in 8. no. & ibi Abb. ĩ 4. not. de maior. & obe. Fel. in c. quæ in ecclesiarũ. col. 20. uers. bene facit. de cõst. Alua. in c. 1. §. ex eadẽ. in 1. not. de lege Corrad. Alex. in apostill. ad Bat. in l. prohibere. §. planè. ff. q̃d ui aut clam. Imo. I c. ad q̃stiunes, col. 1. uers. itẽ no. q̇ in permutationibus, de rerum permut. Ange. Aret. in §. itẽ Seruiana. nu. 22. inst. de act. Igneus in l. donationes, quas Diuus. col. 10. uers. 4. induco. & col. 12. uers. undecimò induco. C. de don. int. uir. & uxorem. And. de Iser. in c. 1. §. p̃terea Ducatus. nu. 8. de prohi. feud. alien. per Fed. & ibi Alua. col. 2. uers. nota q̇ dominus. Barba. in cõs. 11. col. 3. uers. ad hoc respõdeo. uol. 2. Rim. in d. l. debitorum. C. de pactis. Fabian. in tract. de empt. & uẽdit. in 3. par. q. 11. Lucas de Pen- * na in l. 1. col. 2. & seq. C. * de Capit. qui cot. uẽdi. lib. * 11. Gra. in cõs. 147. nu. 7. uol. 2. q hanc dicit * cõem opi. Tiraq. de primogeni. q. 35. nu. 24. Cõsue. Turon. fol. 39. col. 4. Ruin. in cõs. 1. col. 5. uol. 4. Gomes. in §. item Seruiana. nu. 41. & seq. instit. de actio. Paris. in consi. 22. nu. 70. & consi. 23. nu. 101. & seq. uol. 1.

¶ Contrariam autem opi. tenet Dec. in d. l. debitorum. C. de pac.

Tenendo primam communem opin.

2 PRIMÒ Amplia, ut etiam consensus subditorũ ad instantiam regis præstitus, præsumatur meticulosus. ita Pau. de Cas. in cons. 70. nu. 14. uol. 1. refert & sequitur Brun. in cons. 12. col. 22. Gome. in §. item Seruiana col. 16. Inst. de act.

3 SECVNDÒ Amplia, ut p talẽ alienationẽ sine cõsensu subditorũ factã, priuet dñs ipsis uasallis. Fely. in c. dilecti. col. 2. in prin. de maio. & ob. Alua. in c. 1. §. ex eadẽ l. in 1. not. de lege Corrad. post Iserniã ibi. & idẽ Aluar. in ca. 1. §. 1. col. 2. uers. quæro ab extrà. Io. Crot. in l. filiusfam. in §. diui. col. 11. ff. de lega. 1.

¶ Contrarium tenet Bald. in d. ca. 1. §. si quis. quo tempore miles.

4 TERTIÒ Amplia, ut uasallus inuitus non possit transferri in minorem dominium. Ruin. in cons. 74. col. 8. uol. 1. Ias. in l. si non sortem. §. libertus. nu. 27. ubi declarat. ff. de cond. indeb.

5 QVARTÒ Amplia, ut p̃dicti uasalli dño resistere possint. Bal. in cõs. ult. uol. 1. Imol. in cle. 1. in fi. de foro compe. Ioan. de Sylu. in tract. de iur. iur. in 4. par. q. 1. nu. 10. Ripa in c. 25. nu. 23. in 2. lib. respons.

6 QVINTÒ Amplia, ut in hoc casu uasalli non possint cogi iurare fidelitatẽ. Cyn. in l. 1. C. de nouatio. Bal. & alij in l. 2. §. fi. ff. sol. matr. Ias. in l. debitorum, nu. 7. C. de pact. & in l. si non sortem. §. libertus. numero 27. ff. de condiction. indebi.

7 SEXTÒ Amplia, ut etiã si maior pars sponte consentiret, non possit præiudicare non consentientibus, & minori parti esset standum. Ias. in l. iurisgentiom. §. sed hodie. nu. 8. ff. de pac.

8 SEPTIMÒ Amplia, ut ẽt, qñ Papa erigit nouam dignitatem in terris etiã immediatè sedi apostolicæ subiectis, requiratur consensus subditorum, secundum Bal. in cons. 324. uol. 1. uers. item laudabile.

9 OCTAVÒ Amplia cõclusionem maximè locum habere in castro difficilis expugnationis, ut per Gra. in consi. 147. num. 12. uol. 2.

10 PRIMÒ Limita, qñ alienatio fieret cũ uniuersitate. Bal. in l. 2. C. de don. & in c. 1. §. ex eadẽ. in prin. de lege Corrad. & in l. 1. col. 2. in fi. uers. sed si ego uẽdo. C. cõia de leg. Mart. de Lau. in c. 1. §. p̃terea Ducatus. col. 1. in fi. uers. nota ẽt tex. de p̃hib. feu. alie. per Fed. & ibi Bal. col. fi. uers. not. q̇ dñs. Fab. in trac. de empt. & uend. in 3. part. q. 11. & in l. 2. col. fi. ff. sol. mat. Ias. in l. si nõ sortem §. libertus. col. 10. ff. de cond. indeb. Rom. in cons. 27. in fi. Alex. cons. 25. col. pen. uol. 5. & in l. 2. col. fi. ff. sol. mat. Ioan. Ant. Alex. in cons. 96. Paris. in cõs. 22. nu. 82. uol. 1. Bal. in l. si plures. col. 1. in fi. uers. itẽ & ius. C. de cõd. inser. Fely. in ca. dilecti. col. 2. in fi. uers. cõsidera utrum possit. de maior. & obedi. Paris. cõs. 23. nu. 103. uol. 1. ubi dicit illam com- * munem * opi. Abb. in c. auditis. nu. 21. de præscript.

¶ Contrarium, ut etiam cum uniuersitate nõ possit fieri alienatio uasallorum, nisi adsit consuetudo, sentit Aluar. sed clarius Card. Alex. in c. 1. §. si quis fecerit. de l. Corrad. Cyn. in l. 1. C. de nóua. Fab. de Monte, in tract. empt. & uendit. in 3. parte. q. 11.

11 Declara ipsam limitationem procedere, qñ non fuisset per cõmunitatẽ facta protestatio, q̇ per talẽ alienationem communitas nolebat derogari suo priuilegio, quia tunc consensus uniuersitatis nihil operaretur. Brun. in cons. 12. col. 22. Ripa in 25. respon. col. 4. & sequent. uolum. 2.

12 SECVNDÒ Limita, stante necessitate, quia ex cã necessitatis põt fieri alienatio etiam uasallorũ. Bart. in l. si quis. §. fi. ff. de pignor. Sal. in l. 1. C. de noua. Aluar. in ca. 1. §. p̃terea Ducatus. col. 2. uers. nota q̇ dominus. & ibi Cardin. Alex. col. 2. uersic. nota q̇ dominus. de prohib. alien. feud. per Federic. Aretin.

in l.2.col.fi.ff.sol.mat.& ibi Alex.col.fi.Cue.in trac. feu.in 6.par.col.1.io fi.& seq.Cy.in l.1. C.de noua. Io.An.in addi.Spec.in tit.de feud. uet.30.quæritur.

13 Sublimita, nisi per istã alienationẽ uasallus efficeretur deterioris cõdõnis,apost.ad deci. Tho.485.

14 Tertiò Limita,stante consuetudine alienandi ét uasallos.Abb.in c.auditis.nu.21.de præscr.Lanc. Dec.in d.l.debitorũ,qui dicit talem esse generalem consuetudinem.C.de pact.Guido Papæ,q.560.Fel. in c.dilecti,col.2.de maio.& obed. apost. ad decisio. Tholos.485.Paris.cons.22.nu.77.uol.1.& in cons. 23.nu.101.uol.1.Henric.Boic.in c.fin.in fi.de feud. Maria.iun.in cons.94.col.fi.uol.2.

¶Contrariũ uoluit Igneus in l.donationes, quas diuus.col.13.& seq. C.de donat. int.uirum,& uxor. Brun.cons.12.col.2a.

15 Quartò Limita,qñ in æquè idoneum,& paratum facere easdem conditiones uasalli fieret alienatio.Hippol.io l.1.§.cum quodam.col.2. ff.de quæst. & ꝙ in æquè idoneum possit fieri alienatio, nõ aũt in inferiorem,tenet Bal.in c.1.§.ex eadẽ lege. de lege Corrad.Aret.in l.2.col.fi.ff.sol.mat.Rip.in 25.respon.col.4.uol.2.Alex.in d.l.2.col.fi.ff.sol.matr.

¶Contrarium tenet Ioã.Fab.Inst.de assig.libe.in prin.col.1.io fi.Sal.in l.1.C.de nouat.Henric.Boic. in c.fi.in fi.de feu.

16 Quintò Limita, quia pro causa pacis potest ét fieri alienatio uasallorum.Barbat.in cons.11.vol.2. col.3.uers.ad hoc respondeo multifariè.

17 Sextò Limita,quando fieret alienatio ex causa remunerationis.Barba.in cons.11.uol.2.col.4.uers. & est summopere aduertendum.

18 Septimò Limita, stantibus clausulis, ex certa scientia, & de plenitudine potestaris, ut dicit Paris. in cons 22.nu.83.uol.1 & cons.23.nu.104. co.uol.

19 Octavò Limita,si uasalli a principio non contradixerint, sed passi fuerint nouũ m dominũ, quia ex hoc præsumuntur consentire, & postea reclamare non possunt.Maria.iun.in cons.94.col. fi. uol.2. ubi allegat consilium Barbat.11.uol.2.

20 Nonò Limita,quia dominus uasallis inuitis potest directum dominium & iurisdictionem feudalẽ obligare,ut tenet gl.in c.1.§.ex eadem, & ibi Bal & alij,de lege Corrad. Ripa, qui hanc dicit commu-
* nem * opin.in l.obligatione,nu.40.ff.de pign.

21 Sublimita, quia uasallus rem feudalem absque consensu domini non potest hypothecare uel obligare,ut est tex.in c.imperialem. de prohib.feu.alie.
* per Feder.Aluarot. qui hanc dicit communem * opinionem,in c.1.in prin.nu.2.de alie.feu.pater.

De donationibus.

CONCLVSIO I.

Argumentum.

Donatio ultra summam 500. aureorum, non ualet absque insinuatione.

1 Donatio de iure antiquissimo non ualebat ultra summam 200. aureorum sine insinuatione, de iure uerò antiquo ultra 300. hodie uerò ultra summam 500.aureorum non ualet. l.sancimus.in prin.C.de donat.§.perficiuntur.Insti.de donatio.l.pen. C.eod. in fi.Salyc.in d.l.sancimus.col.1.

2 Rationes autẽ, quare donatio debeat insinuari, ponit Ant.de Canar.in tract.insinuat. q.9.num.18. quas penes eum uide, & per Pau.de Castr.in consil. 345.nu.8.& seq.uol.1.& per Dec.in cons.432.

3 Primò Amplia,ét si fiat donatio ab ascendente in descendentem.l.donationes,quas parentes. C.de dona.int.uir.& uxo.& l.data.C.de donat. & ibi Bal. not.& no.Ang. in d.l.donationes, quas parentes.& uoluit Pau.de Ca.in cons.90.uol.2.& Aret.in cons. 17.col.5.Coma.in cons 27.idem uoluit Aret. in cõsil.2.col.2.qui etiam reprehendit Bal.qui contrariũ uoluit in l.si non mortis. C.ad l.Falci. quem etiam reprehendit ibi apostill ad Bald.idem ét uoluit Bal. in l.irritam.C.de usucap.pro don. & in l.cũ quis.ff. de cond.cau.dat.Dec.in cõs.426.in fi.& in cõs.432.

4 Amplia idem esse,si fiat alij coniunctio,ut in d.l. data.C.de donatio.& ponit Bertran.in cons.30.col. 1.uol.3 & in cons 89.col.2.uol.3.

5 Limita, quia donatio facta ab ascendente in descendentem,non indiget insinuatione, qñ in legitimam imputatur. Pau.de Ca. in cõs.345.nu.14.uol. 1.Barb.in cõs.80.col.6.uol.3. Dec.in cõs.239.nu.2.

6 Secundò Amplia, quia etiam donatio facta a Iudæo in Iudæum,adhuc deficit ob non factam insinuationem, si excedit legitimam summam. Paul. de Cast.in d.cons 90.uol.2.

7 Tertiò Amplia,ét si donatio sit facta pluribus in eodem instro, sed summam excedat legitimam, attentis personis plurium,quæ si separatim considerarentur,non excederet portio cuiuspiam legitimã summam.ita Io.de Imo.in c.cum contingat.in ult. char.in 2.col.de iureiur.Crem.ẽs.in sing.131.& fuit originalis opi.Io.And.in addi. Spec.in tit.de donat. §.1 Barbat in cons.52.col.1.uol.4. Roma.in singu. 736.Alex.in l.si plures. ff.de pact.

¶Contrarium uerò sentiunt Bal & Pau.de Ca.in l.si plures.ff.de pact. ubi distinguunt an illi sint correi uel non.

8 Quartò Amplia ét si in donatione facta in eodẽ instro iusit clausula, ꝙ tot sint donationes, quot sunt summæ,Iac.de Are.& Cy.& ibi Bar.in l.sancimus,in §.1.C.de dona.& sequitur Bal.ibi,& Ang.& Salyc.Spec.in tit.de donat. §.1.uers. quid si aliquis. Bar.in l.Modestinus.in pen.q ff.de donat.Bal in l.illud.col 4.C.de sacros.eccl.Imo.in c.cum cõtingat. col.antep.de iureiur.Guido Papæ in sing.375.& singu.597.Rom.io cons.26.in 2.dubio.ubi hanc dicit
* communem * opin.Oldra.in cons.253. Ro.in consil.305.Bal.in cons.18.uol.1 & in cõs 400.in 4.uol. & in cons.161 4.uol.Pau.de Ca.in cõs.161 in prin. uol.2.Alex.in cons.165.col.2. uol.2. & in cons.21. col.1.uol.3.Abb.in cons.107.in 1 dubio.uol.2.Ferra.cau.23.Soc.in cons 77.nu.10.uol.1.ubi dicit cõmunem opin. Alex.qui etiam dicit communem,in l.si filiofa.§.fi.nu.25.ff.solu.matr.Canar.in tract.de insinuat.in 2.par.q.25.

¶Contrarium tenet idẽ Spec. in tit. de instr.edit. §.portò. col. 6. quem propterea reprehendit ibi Io. And.in addit.

Limitat tñ Bald.in l.1.col.1. C.quando dies leg. ced.qñ dictum esset, ꝙ tot essent actus donationũ, quot summæ uel centenaria: tamen non credo uerum, quia contra id supradictæ etiam rationes militãt,ne fiat fraus legi.& ꝑpendit ét ibi apostil.ad Bal.

9 Quintò Amplia ét,& si sit renunciatum solẽnitati insinuationis,tñ talis renũciatio nõ ualet.Bart. in l.sancimus.in fi.C.de dona.post Cy. ubi Io.And. in addit.Spec.in §.portò.circa fin.Bal.in l.Modestinus.ff.de donat.Bar.in l.nemo potest.de lega.1. Bal. in l.illud.in pen.col.C.de sacros.eccl.in l.data.C.de

donat. Imola in l. Aquilius Regulus, circa finem,
* vbi dicit istam partem * cōem.ff.de donat.& in repe
titin.c.cum contingat.in penul.charta.in 2.colu.de
iur.iur.idē dicit Alex.in d.l. nemo potest col. 3. qui
* dicit istam partem * cōem. & ibi Iason in prima le-
ctu.col.6.& in secunda lect.col.8.& seq.ff.de lega.1.
Guidn Papæ in sing.377.Saly.in l. pen. C. de dnoat.
post Cyn.ibi in fi.Bal.in cons.97.uol.3.Oldr. in cōs.
173.Ang.in cōs.94.col.pen.in fi.& seq.Franc. Curt.
in cons.34.in princ.Calca.in cons.25.col.15.& seq.
Ang.in cons.179.in fi.col.Dec.in cons.432. colu.2.
Corn.in cons.221.uol.1.Cald.in cons.1.in ti. de do-
natio.ubi dicit istā partem cōem.Pa.de Cas.in cons.
345.in fi.uol.1.Soc.in cons.80.col.7.uol.1.Hispa.in
rapet.rubr.de don.inter uir.& uxor.fol. 16. col.1.

10 Limita, nisi esset renunciatum cum iuramento,
& cum clausula, omni iuris, & legum auxilio.Goza.
in cons.87.num.13.

11 Sexto Amplia, ut idem sit in ficta donatione, ut
est tex.& ibi not. Bart.in l.fin.C.de iur.dot. uel quan
do soluitur indebitum, vtroq; sciente. Bart. in l.1.ff.
de don.Calcan.in cons.35.col.6.& seq.ubi declarat,
12 Vel in præsumpta donatione.Franc. Curt. in consi.
* 126.in fi.ubi dicit communem * opinionem.

13 Septimo Amplia cōclusionē locum habere, etiam
in donatione accessoria, put in ea, q̄ fit in uenditio-
ne, dum dr, et si pl' ualet, ut no.Ro.in l.2.in 4.char.
ff.de uerb.obl.Pet.de Ancha.& Imo.in c.cū cāu. de
empt.& uend.Alex.licēt nō se firmet, in l.si qs cū ali
ter.col.4.ff.de uerb.obl.Soc.q hoc tenet, in cōs.215.
col.1.& in cōs.22.col.1.uol 4.Bertr.in cōs. 126.in fi.
uol.3.Tiraq.de retra.§.1.i gl.18.n. 15.Boe.dec.143.

¶ Contrarium tenet Cald.in consi. 2. in titul. de
empt.& uend.

14 Octavo Amplia, si in eodem instr.o, & eodē tpe
plures res uni essent donatæ, q̄ simul consideratæ ex-
cedunt summam, nō si separatim, per tex.in l. sanci
mus. §.si qs aūt a contrario sensu.C.de don.Bar.in l.
Modestinus.ff.de don.Alex.in l.si plures.ff. de pact.
Old.in cons.253.ubi exigit tpis diuersitatē. Rom.in
* cons.26.nu.2.ubi attestatur hanc esse cōem * opin.
quā ēt cōem dicit Alex.in l.si filiusfamilias, §. fi. nu.
25.ff.sol.matr.& idem dicit Soc. in cons.77. nu. 10.
uolum.1.Cana.de insinua.in 2.par.q.25.Ias. in l.sci
re debemus.col.3.ff.de uerb.obl.Abb.in c. Apostoli
cæ.de don.Spec.in tit.de do.§.1.uer.qd si aliquis dat.
Bal.i l.illud.in 6.q.C.de sacros.ecc.in l.sancim⁹s. §.
si qs aūt.C.de don.Pau.in l.scire debemus. in fi.ff.de
uer.obl.licēt ipse ibi distinguat, sed eius distinctio re
probat.Ale.i cōs.68.uol.1.Affic.in plud.cōst. q.24.

¶ Contrarium tenet Barb. inter consilia Alex. in
ult.cons.in 4.uol.in 2.col.in fi.

15 Nono Amplia, etiam si donatio excedent sum-
mam, facta sit clerico contemplatione personæ suæ.
Fely.in c.ecclesia sanctæ Mariæ.col.3.de constit.

16 X. Amplia ēt in donatione facta à patre filio in
præmiū amācipationis, ut p Calca.in cōs. 19. col.6.

17 XI. Amplia etiam in remissione, ut tenet gl. ab
omnibus communiter recepta in l.si quis obligatio
ne. ff.de reg.iur.Guald.caute.19.de acq. hære. Alex.
& Dec. in l. creditori.numero decimo, ubi dicunt
* * communem.C.de pact.Alex.in consi.138.nu.28.
uol.2.Cagno.post alios, in l. si quis obligationa. nu.
5.ff.de reg.iur.qui hanc dicit communem.Calc.cōs.
25.nu.23.Ias.in consi.199.colu.2.uol.2.Cur.iun.in
cons.47. num.3. Alcia.qui etiam dicit communem
opin.in l.dedisse.ff.de uerb.sign.

18 XII. Amplia ēt in donatione, siue remissione fi-
deicommissi, ut per Barto. in l. is potest.colu.3.ff.de
acqui. hær.& Ias.col.9.ubi dicit omnes ita tenere.&
* Dec.in l.1.ubi Purp.col. 4. qui dicit * communem.
C.de pact. Cagn.in l.si quis in obligatione. nu.5.&
seq.ff.de reg.iur.

¶ Contrarium sentit Bald.in l.1.C.de pact.col.2.
& Riminal.col.2.

19 XIII. Amplia idē esse in pacto de non petendo,
ut per Cagno.in l.si quis in obligatione.nu.7.& seq.
ff.de reg.iur.de quo uide in 9.limitatione.

XIIII. Amplia i cessione ex cā donationis.Curt.
* iun.qui hanc dicit cōem opin.* in cons.126.nu.14.

XV. Amplia, nam etiam in ratificatione, ex qua
inducitur renunciatio, requiritur insinuatio, ut per
Calc.in consi.56.col.2.

XVI. Amplia, quia nec etiā a testatore solemni-
tas insinuationis a statuto requisita remitti potest.
Bar.in l.nemo potest.nu.8.& ibi Ias.in 2.lect.nu.41.
* ubi dicit communem * opin.& Ripa ibi num. 57.&
Io.Annibal.nume.272.

XVII. Amplia, idem esse in donatione conditio
nali, quæ dr propriæ donatio.glos.in l.1.in princ.in
uersicu.sequutum.ff.de donatio.Curt.iun. qui hanc
* dicit communem * opi.in l.1.num.73. ff. si certum
petat.& ibi Decius, nume. 29.

Contrarium uoluit Aret.in §.5.Insti. de donatio.

XVIII. Amplia, nam ēt in lucro dotali excedan
te legitimam summam insinuatio est necessaria, ut *
est tex.in Authē.ut fratr.fil.& ibi notat Angel. in §.
illud quoque.in summario.gl.in authē.ut spons.lar
git.in prin.in uers.apud utrum.Cyn.Bal.Saly.& Al-
ber.in auth.an.eo decursum.C.de donatio.ante nup.
Bald.in l.fin.C.de iur.dot.Ant.de Canar. in tract. de
insin.in 2.part.q.5.in fin.& seq.

¶ Contrarium tenent Doct. relati infra in tertia
limitat.

20 Primo Limita in donatione Imperatoris, ut est
tex.in d.l.sancimus.gl.& Angel. in l.pen.C.de don.
Mantua cons.332.col.2.& ratio est scdm Bal.ibi, qa
21 pulchrē fieri dicitur, quod coram Imperatore fit,
cui tot principes assistunt.l.omnium.C.de testam.

22 Primo Amplia, qa idē est in donatione aliorum
principū inferiorū, qui tñ in suis terris nō recogno-
scunt superiorē.Rom.in cons.59.in 5.dubio.Old.in
cōs.231.Io.And.in addi.Spec.in §.potrō.in addi.ma
gna.in fi.Io.de Imol.in ca. cū cōtingat.col.fi.de iur.
iur.Alex.in l.cēturio.col.5.ff.de vulg.& pup. Bal. in
d.l.sancimus. Benad. de Plumbin.in l.si rogatus.in
§.consul.ff.de man. uin. per Ias.in l. ex imperfecto.
C.de testam.Alex.in consi.156.in 2. colum. uolu.1.
Corn.in cons.127.col.2.uol.2.& in cons.299.col.fi.
uol.1.Bertr.in consi.160.colum.2.uol.1.

23 Limita, si recognoscant superiorem. Maria.iun.
cons.69.col.9.& col.12.uol.1.Fely.in c.cum non li-
cet.col.4.de præscr.Rui.cons.23.col.4.uolu. 2. Ti-
raq.de nobil.c.37.& cap. 47.

24 Secundo Amplia, etiam idem esse si fiat a magi-
stro militum in militem suum, uel econtra. Azo.in
sum.in tit.de don.in 2.col.pat tex.in l.pe. C.de don.
Archi.in c.ego.63.dist.Ang.in d.l. pen.C.de donat.

25 Tertio Amplia, ēt si fiat à prælato in Impera-
toram, ut est tex.in §.fi.in auth.ut fact.pig. unde su-
mitur.auth.& a priuatis.C.de dona.Archid. in d.ca.
26 ego Ludouicus.63.dis.nam donari potest Impario,
& imperatori absque insinuatione.Fel.in c. ecclesia
sanctæ Mariæ.col.3.de constit.

¶ Contrariū tenet Ias.i l.ex imperfecto.C.de test.

27 Quarto Amplia, idem esse ēt si facta sit dona-
tio à iudice corā se.Deci.Neap.203.i no.in 4.dubio.

28 Secundo Limita, nisi donatio collata sit in ec-

clesiam, vel in piā cām. Bar. in l. illud. C. de sacrosan.
eccl. Azo. in summa de don. Spec. in tit. de instrum.
edit. §. porrò. in fi. & ibi Io. And. in addi. Iaco. de Bel-
uis. in §. si minus. in auth. de nō alien. Pau. de Cast. in
cōs. 212. col. 2. nolu. 2. Abb. in c. relatū. de testa. col. 1.
in fi. Ro. in l. Modestinus. ff. de don. Host. & Io. And.
in c. fi. de fide instr. Ioan. And. Ant. de Butr. & Imo. in
c. ad hæc. de testa. Bald. in c. fi. col. 1. de uit. & honest.
cleri. Pet. de Anch. in c. canonū statuta. col. 22. de cō-
stitutio. Albe. in l. illud. C. de sacrosan. eccl. Io. Cror.
in l. nemo pt. col. 17. ff. de leg. 1. Calde. in cōs. 3. in tit.
de dona. Ant. de Cana. in trac. insinua. in 46. q. & est
* cōis * opinio, vt per Fely. in c. ecclesia sanctæ Mariæ.
de constitu. nu. 82. per Ias. in cōs. 169. col. 5. uolu. 4.
ubi hanc dicit cōem opinio. Matth. in singu. 170. in-
cip. nor. q leges. Soc. in cōs. 115. col. 1. uolu. 4. Calca.
in cons. 13. col. 3. Alex. in Apostil. ad Barto. in l. illud
C. de sacros. eccl. apostil. ad Abb. in d. ca. relatum. de
testa. Ias. in cōs. 169. col. 4. uol. 4. Cana. in tract. insin.
in 3. par. q. 8. istam opi. sentit Alex. in cons. 210. uol.
2. col. 2. ubi dicit q statutū, ut testamenta insinuen-
29 tur, non habet locum in testamento, in quo est cle-
ricus institutus, post Bald. in auth. cassa, & irrita. C.
de sacros. eccl. Saly. in auth. cassa. Nec in testamento
clerici locum habet tale statutum, ut dicit Fely. in c.
ecclesia sanctæ Mariæ. col. 26. ubi hanc dicit cōmu-
* nem * opinio. de constitutio. Ripa in 11. respōs. ter-
tij libri. & tenet Guald. cautela secunda. Oldēdorp.
in libel. iur. & æquitat. fol. 272. tom. 2. Hisp. in rub. de
don. inter. uirum, & uxo. fol. 44. col. 2. Brun. in tract.
de form. fol. 61. col. 4. Rui. cōs. 182. col. 6. uol. 1. Paris.
cōs. 70. nu. 23. uol. 4. Cagno. in l. si quis in obligatio-
ne. nu. 6. ff. de reg. iur. & consi. 159. colum. 3. uolu. 4.
¶ Contrarium tenuit Bal. in d. l. illud. & ibi Pa. de
Cast. & Saly. & Ang. in l. sancimus. in fi. prin. de do-
na. gl. in auth. de non alien. in §. si minus. & ibi Bart.
sequitur glo. & idem uoluit Ang. in l. si quis pro re-
demptione. C. de don. Ro. in repet. auth. similiter. in
16. speciali piæ causæ inter contractus. C. ad l. Falc.
Calc. in cōs. 21. col. 2. istam opi. sentit Alex. in cons.
30 209. uol. 2. qui tenet, q stante statuto, ut testamenta
debeant registrari, debebunt registrari etiam testa-
menta ad pias causas. & idem uoluit Calc. in consi.
7. colu. 10. & quando donatio fit laico per clericum
dicit Rui. consi. 159. col. 2. uol 4.
31 Tertia fuit opin. aliquorum, qui dixerunt ualere
hodie factam donationē ecclesiæ sine insinuatione
usque ad octingentos aureos, ut uoluit gl. in l. illud.
C. de sacr. eccl. & in l. sancimus, in una opi. C. de don.
Arch. in c. ego Ludouicus. 63. dist. Bal. in cap. perue-
nit. el secundo. in fi. de iureiurand.
32 Tertiò Limita in donatione propter nuptias
olim facta fœminæ minori, hodie generaliter in om
ni ante nupt. donatione, vt in d. l. sancimus. §. aliàs.
vers. his insuper. C. de dona. & in l. minoribus. C. de
donat. ante nupt. & in auth. eo decursum. eo. ti. Azo
in sum. in tit. de dona. Saly. in d. l. sancimus. col. 1. gl.
Ang. in l. pen. C. de dona. Bar. in l. cū multæ. in princ.
C. de dona. ante nup. Afflic. super cōst. in ti. de dotat.
cōst. nu. 15. Bal. noual. I trac. de dot. in 6. princi. q. 47.
¶ Contrarium sentit Franc. Curt. in cōs. 81. col. 3.
& cons. 126. col. 3. & alij relati supra in 18. ampliat.
33 Quartò Limita, qn̄ plures donationes fierent
diuersis temporib. in eandem personā quæ si simul
coaceruatæ considerarētur, proculdubio excederēt
legitimam summam, non autem si separatim, ut est
tex. in d. l. sancimus. §. si quis autem. el primo. C. de
dona. est bonus tex. iuncta glo. 2. in l. Modestinus. ff.
de dona. Ioan. Igne. in auth. ex causa. C. de lib. prete.
34 Secus si eodem tempore, ut per Pau. de Cast. in l.
scire debemus. in fi. ff. de uerbor. oblig.
¶ Contrarium tenet Abb. & malè, in cap. Aposto
licæ. de donation. ubi Imola contra eum tenet.
35 Quintò Limita, quando donata fuisset certa
quantitas annis singulis ad uitam, ut est text. in d. l.
sancimus. §. fin. C. de dona. & notat Azo. in summa,
in titu. de donation.
36 Sextò Limita in donatione ex causa dotis, in
qua non requiritur insinuatio, ut est tex. in l. fi. & ibi
gl. in uerbo, indicere. C. de iure dot. & not. ibi Sal. &
idem Sal. in d. l. sancimus. in 1. col. C. de dona. Calc.
in consi. 13. colum. 3.
37 Sublimita, ut per Soc. in l. 1. col. 20. in fi. & seq. ff.
sol. matr. & per Hispa. in rubri. col. 4. de donat. inter
uirum & uxorem. in §. 81. limitationē procedere in
donatione ex causa dotis permissa, ut quia sit facta
a patre, uel ab extraneo, secus si fuerit facta à mari-
to, quæ donatio de iure est prohibita. l. 1. & tot. tit. de
donat. int. uirum & uxorem.
38 Septimò Limita in donatione, quæ fieret ob re
parationem domus dirutæ. l. pen. §. 2. C. de don. & ibi
not. Bar. Bal. Ang. & Saly. Azo in sum. in tit. de dona.
Archidia. in cap. ego Ludouicus. 63. dist.
39 Octauò Limita, qn̄ creditor remittit summam
excedentem 500. aureos, prouenientem tn̄ pp credi-
tum usurarum pteritarum. l. Modestinus. ubi glo. 1.
extendit ēt ad præteritas usuras, & illam sequitur ibi
Bar. Imo. & clarius Pa. de Cas. & ponit Azo in sum.
in tit. de don. Bal. in l. illud. col. 3. C. de sacrosa. eccle.
Ang. in §. aliæ. in fi. col. institut. de donatio. Imol. in
cap. cūm contingat. in penul. col. de iur. iur.
40 Ratio aūt est, quia remittens non dicitur propriè
dare, ut no. Fely. in c. ueniēs. el primo. col. 1. de testib.
41 Nonò Limita, ut nō requiratur insinuatio in gra-
tuita remissione crediti ascendētis ad maiorem sum
mam 500. ducatorū, ita tenuit Plac. quem refert, &
sequitur Azo in tit. de don. Saly. in l. sancimus. C. de
do. & in l. creditori. C. de pac. ubi etiā Ant. de Alex.
¶ Contrarium tenuit glo. in l. si quis in obligatio-
ne. ff. de reg. iur. in l. 1. §. 1. ff. quibus modis. pigno. uel
hypothe. soln. Bar. in d. l. si quis obligatione. & idem
Bar. in l. Modestinus. ff. de donat. Dyn. Ang. & Alex.
in l. Nesennius. §. si debitori. ff. ad leg. Falci. Bald. in l.
illud. colu. 3. C. de sacros. eccl. & in l. si inter. C. de so
lut. in l. tale pactum. ff. de pact. in principio. ubi etiā
Angel. Bal. in l. si donationis. C. de donatio. in l. pa-
ctum quod dotali. in 17. q. C. de collat. Alexan. in l. si
* mulier. ff. de condictio. causa dat. & istud * commu-
niter tenetur, ut per Alexand. Socin. & Ias. in l. cre-
ditori. C. de pactis, & idem dicit Alexand. in d. l. si de
bitori. & in lege, Nesennius. ff. ad legem Falcidiam.
Imola in lege, Aquilius. ff. de donatio. Calcan. in
consi. 25. col. 5. & seq. & colu. 7. ubi hanc dicit magis
* * cōem opinionem. Alexand. cons. 137. in fi. uolum.
2. Anton. de Canar. in tracta. insinuatio. q. 46. & seq.
Barba. in consi. 41. in ultim. charta, in 1. colu. uol. 1.
Ias. in cōsi. 199. colum. 2. nolum. 2. Bal. in cons. 201.
uolum. 3. & in consi. 478. incip. item statuimus. col.
4. Dec. in c. ueniens. colum. 2. de testam. Guald. caut.
19. de acquir. hæred. Ange. in §. aliæ, in fi. col. Institu
tio. de dona. Dec. in d. l. debitori. in fi. C. de pact. Imo.
in cap. cum contingat. in penul. colu. de iureiurand.
Rom. in d. l. Modestinus. ff. de donat. Angel. in consi.
77. in fi. & in consi. 94. colum. pen. Curt. iun. in cōsi.
47. nume. 3. Alcia. in l. dedisse. ff. de uerbo. signifi. ubi
* dicit * communem opin.
42 Ex quo infertur, ut etiam pactum de nō petendo
insinuationem requirat, ut uoluit Io. And. in addit.
Spec.

Spec.in tit.de instr.edit.§.porrò. in addit. magna.& in l.tale pactum.ff.de pact.in princ.Ang.in l.pacta, quę contra.ff.de pact.in l.1.ff.de transf.in l.si unus.§. pactus ne peteret.col.pen.ff.de pactis. Ang. & Pau. de Cast.in l.contra iuris.§.fi.ff.de pact.Alexan.in l.si mulier.ff.de cõd.caus.dat.& in l.si debitori.& in d.l. Nesennius.in fi.ubi hanc dicit magis cõem * opi.ff. ad leg.Falc.Ant.de Canar.in tract.insin.q.46.& 47. Franc.Cur.in cons.47.col.2.& col.3.Ruin. cõs.133. col.3.uol.4.Bal.in l.tale pactum.ff. de pact. Ripa in l.si unquam.nu.39.C.de reuo.don. ubi dicit cõmunem * opi.Alc.in l.dedisse.ff. de uer.signi. Clau. qui dicit communem opi.in l.creditori,col.1.C.de pact.

43 Concorda istas opi. quia aut remititur debitum non liquidum, & tunc non requiritur insinuatio,&
44 ita procedat prima opi.Aut remittitur debitum,qđ est liquidum,& tunc requiritur insinuatio,ita Calc. in consil.25.nume.19.

45 X. Limita in promissione faciendi ex causa donationis,quæ requirat maiorem impensam, q̃ summã 500.aureorum,nam in hoc casu non requiritur insinuatio.ita declarat Saly.in d.l.sancimus.in fi.prin. C.de don.Sed ista limitatio credo ꝙ sit falsa,qa ipsemet Saly.cõfunditur ex not. communiter per Doc. in præcedenti limita. licèt ipse contrarium teneat.

46 XI. Limita,quia sufficit donationem factam esse corã iudice.Ang.in l.Modestinus.ff.de dona.Ale. in cõs.157.col.1. uol.2.& in consi.20.col.2.uolu.3. Dec.in consi.536.col.penu.Guid.Papæ in consi.23. Cassa.in consue.fol.170.col.3.in fi.& seq.Guid.Pap. in sing.341.Tiraq.de ll.conub.fol.21.& in trac.de retrac.§.36.in gl.2.num.32.

47 Ratio est,quia insinuatio nihil aliud est, quã intimatio facta Iudici,Bar.& Ang.i d.l.Modestinus.ubi Rom.& Pau.de Cast.Imol.in ca.cum contingat.nu. 91.de iur.iur.Corn.in cõs.127.col.2.uol. 2. & Alex. in consi.217.col.2.uol.6.& in consi.157.col. 3. uol. 2.Franc.Curt.in consi.34.Decis.Neapoli. 203.in 4. dubio.in nouis.Paris.In cons.96.colum.5.uolum.1. Marian.iun.consi.67.colu.3.uolum. 2. Guido Papæ in cons.23.num.11. ubi dicit communem * opin.& in consi.57.in fin.Cassa.in consil.39.nume.81.Cor. in consilio 36.uolum.3.Anto.Canar. de insinuatio. in 1.part.nume.4.& sequen.

48 Declara,quia in insinuatione requiritur etiam iudicis decretum.Bar.in l.Modestinus.Bal.in l.illud.& Alex.in d.cõs.217.colu.2.uol. 6. Ias.in cons.51.col. 2.uol.1.& tunc satis dr insinuata donatio,quãdo iudex decretũ interposuit.Gui.Pap.in sing. 341. Curt. iun.qui hanc dicit communem opi.in cõs.34. nu.3.

49 ¶Contrarium tenet Calc.in cons.25.col.11.Cor. in consi.36.uolum.3.

50 Concorda has opi.qa tempore donationis interuenit aliqua controuersia,uel cõtradictio,& tunc requiritur decretum iudicis, aliàs verò sufficit ipsius præsentia.ita Bal. in l.nec quicquam.§. ubi decretũ. col.3.ff.de off.procon.Ias.in consi.51.col. 2.uolu.1.

51 Quod intellige, dum tñ ille sit iudex competens Gui.Pap.q.325.& in cõs.57.Cassa.in cõs.39.nu.81.

52 ¶Contrarium,ꝙ etiam iudex incompetens possit decretum insinuationis interponere, tenent Oldra. in cons.252.Bart.& Roma.in d.l.Modestinus . Saly. in l.data.C.de donatio.Alex.in consi.156.col.2.uol. 2. Ioan.Fab.in §.1.Institu.de donatio.& est communis * opinio,ut no.Canar.in tract.de insinuat. q.12. Guido Papæ consi.23.num.10.

53 Primò Amplia principalem limitationem,ut insinuatio etiam possit fieri coram alio notario , qui subrogetur loco iudicis . Guald. cautel.2. de mutat. testam . Decisio Neapo.203.in 4. dubio. in nouis.

54 Secundò Amplia , quia cũ insinuatio sit actus uolũtariæ iurisdictionis,quilibet notarius põt de ea rogari.Ant.de Canar.in trac.insin.q.31. primæ par.

55 Tertiò Amplia,qa insinuatio nõ est registranda in actis , sed sufficit ꝙ coram iudice publicetur , nec alia scriptura requiritur . & ista est cõis * opinio,& ita seruatur: ut dicit Imola in cap. cum contingat.nume.89.uersicu.sed iuxta prædicta. de iureiuran.Cor.in consi.36.uolu.3.

¶Contrarium uoluit gl.in l.illud.in verbo, actorum,& in uerbo,intimata.colu.2.C.de sacros.eccle. & idem tenet Angel.in l.donationes,quas parentes. C.de donatio.inter uir.& uxor.

56 Qvartò Amplia, nam insinuatio potest ẽt alibi fieri,quam in loco iudicijs: sufficit.n.quod coram iudice fiat,ut not.Ioan.And.in addi.ad Spec.in titu. de donat.in §.porrò.sub nu.4.Imo.in c. cum contingat.nu. 93. cum sit actus uoluntariæ iurisdictionis. Ant.de Cana.in tract.insinu.in 1.par.num. 14.

57 XII. Limita,qa licèt sit facta donatio ultra legitimã summam, tñ ualet infra legitimã summã , uitiatu excessu,ut est tex.in d.l.sancimus.C.de dona.& ibi no.Odofred.Bal.Ang.& Saly.Alex.in d.l.stipulatio hoc modo cõcepta.col.antep.ff.de uerb. obl .in l. iusiurandũ.el 3.§.ait prætor.ff.de iur. iur. & in apostil.ad Bar.in l.cum de indebito.§.sed cũ hoc.in apostil.magna.ff.de proba.Socin.in cõs.47.col.fi. uol.1. Io.And.in addi.Spec.in tit.de instr.edit.in addi.magna.Pau.de Cast.in consi.90.uolu.2.& in cõsi. 345. col.3.uol.1.Ang.in cõsi. 179.in antep.col.in fi. Ale. in consi.4.col.pen.uol.1.Dec.in consil.239.col.2.& in consi.432.colu.2.& in consi.36.col.pen.

58 Sublimita,quia in donationibus prohibitis tam respectu rei,quàm etiam respectu personæ, uitiatur in totum donatio. Cassa.in consi.7.nume.23.Ruin. in consi.125.num.3.uol.1.

59 XIII. Limita,qa cũ hodie sit diminutus aureus, & ualor antiqui auri plus ualeret,& l. sancimus intelligatur de aureis antiquis,nõ de currẽtib. hodierno tpe , ideo aurei currẽtes reducendi sunt ad antiquos,ut not.Bal.in l.illud.C.de sacros.eccl. in fi.col. & in l.quicunque.C.de seru.fugi.in fi.col.Saly.in l. fi.C.si cert.peta.& ideo hodie ualeret donatio ultra summã qngẽtorum,forte usq; ad octingentos,facta bona cõputatione; ut p istam rõnẽ hoc uoluit Soci. in cõsi.48.col.fi.uol.1.Corn.in cõsi.54.uol.4. col. 1. Ias.in l.punini.C.si cõtra ius,uel util. publ. & Corn. in consi.127.colum.2.uolu. 2. Ias. qui dicit ꝙ hodie ualeret donatio usq; ad octingẽtos aureos . & ꝙ ita obtinuit,in l.2.§.ex his.col.pẽ.ff.de uerbo.obl.& idẽ Ias.in l.in eum.ff. de in ius uoc.col.1.& fuit dictum Pa.de Cast.in l.fi.in fi.princ.C.cõmunia de leg.Dec. in cõs.239.col.2.& in glo.432.col.12.& in cõs.536. colu.fi.Alex.in apost.ad Bar.in l.cum de indebito.§. sed cum hoc.ff.de proba.Fel.in c.cõquerenti.de offi. ord.Gui.Pap.in sing.327.& 598.Cassa.in cõsue. fol. 80.col.4.Marian.iun.cõsi.67.col.3.uolu. 2. dicit de summa 670.aureorum.& consi.118.col.2. uol.2.

60 XIIII. Limita, nõ procedere in donatione remuneratoria,in qua nõ requiritur insinuatio. Bart.in l. Aquilius.Regulus.& ibi Imol.ff.de don. idẽ Bart.in l.si pater.§.fi.eod.tit.latè Bal.in l.2.in fi.C. ne liceat poté.& in l.si cũ mihi.ff.de dol.in l.3.C.qui bon.ced. poss.in l.si donatione.C.de coll.col.1. Cyn.in l.ut liberis.eo.ti.Bal.in l.si mortis.in fi.C.ad l.Falci. Bal.in l.illud.colum.penul.C.de sacros.eccl.Ias.in l.ex hoc iure.col.9.ff.de iust.& iur. apostill. ad Spec. in titul. de donatio.in uerbo,in eod.Angel. in consil.139.in

uersi.

uersi.uenio ad tertiũ.Rom.in cõſ.26.i 2. dubio.Cur.
in cõſ.68.Ale.in cõſ.216.col.1.uol.2. aliàs cõſ.217.
& in conſ.21.col.1.uolu.3.Capella Tholoſ.in apo-
ſtil.ad deciſ.381.Ferrar.caut.33.Mantua conſ.51.&
conſ.132.uolum.2.Ruin.in conſi.2.col.2.uol.1.

61 Declara tñ,quia merita debent verificari,aliàs ſi
ſufficeret aſſertio meritorũ, nunquã requireretur in
ſinuatio,ut per Imol.in d.l.Aquilius Regulus. & p
Bal.in d.l.illud.col.pen.C.de ſacroſ.eccl. & per Iaſ.
in d.l.ex hoc iure.col.9.& docto.in l.ſi donationem.
C.de coll.Guid.Papæ in ſing.375.Bertran. in conſi.
48.col.2.uol.1.& in conſ.138.col.8.in fi.uol.2.& in
conſ.127.uol.2.& in conſ.120.col.fin.uol.3. Deciſ.
Neap 203.in fin.col.in nouis.Ruin.conſ.60.col.6.
uol.3.& conſi.67.col.6.uol 3.

62 Ratio eſt,q̃a non ſtat̃ cõfeſſioni donãtis ſuper be
nemeritis.Guido Papæ ſing.378.& 596.Bertr.ĩ cõſ.
48.col.1.in fi.& ſeq.uol.1.Deciſ.Neapol.203. in ter
tio dubio,in nouis.Hiſp.in rubrica de don.inter uir.
* & uxor.fol.48.col.2.& ſeq.Alex.q̃ dicit cõem * opi.
in l.ſi dona. nu.5.C.de coll. Pa.de Caſt.in conſ.345.
nu.4.ubi dicit cõem,uol.1.idem dicit Cor. in conſi.
144.uol.2.Bertr.in cõſ.144.uol.2.Bertr.in cõſ. 138.
nu.22.uol.2.in nouis , qui etiam dicit communem.
Soc.conſ.65.col.2.uol.1.Aymo conſ.75.nu.2.

63 Primò Limita,iſtud ultimum non procedere,
q̃ñ non eſſemus inter perſonas prohibitas, q̃a tunc
ſtaretur aſſertioni diſponentis ſup benemeritis,ut p
Bar.in l.ſi forte.ff.de caſtr.pecu.Alex.in l.ſi donatio-
ne.& ibi Iaſ.nu.4.& ſeq.C.de coll.Alex.in conſ. 18.
uolu.3.Dec.in conſ. 20.Iaſ. qui hanc dicit commu-
* nem * opi.in conſ.154.nu.3.uol.2.Cur.iun. qui di-
cit communem in cõſ.142.nu.3.Bertr.qui etiam di-
cit communem,in conſ.118.col.1.uolu.2.in nouis.

64 Secundò Limita,ſi benemerita eſſent enuncia
ta in ſpecie,non aũt in genere,ſm Bal. in l.illud. in
4 q.C.de ſacroſ.ecc.& in auth.unde ſi parẽs.in 1.no.
C.de inoffi.teſt.Iaſ.in conſ.154. col.2. & ſeq.uol.2.
& conſ.227.col.8.uerſ. 6.pro iſta parte. uol. 2.Dec.
in conſ.20.Capic.deci.203.in 3.dubio.

* ¶ Contrarium eſt uerius,& magis * cõiter tenet̃,
ut per Iaſ.qui hanc dicit communem opi.in repet.l.
frater a fratre.nu.44.uerſ.2.limi.ff.de condic.indeb,
Cor.in conſ.289.col.fi.uolu.4. Ruin.qui hanc dicit
communem opin.in conſ.44.circa fi.uol. 5.

65 XV. Limita in donatione ob cãm, ut per Barto
Imol.& Ang.in d.l.Aquilius Regulus.gl.in l.fi.C.de
iur.dot.in gl.1.& Ang.in l.fi.ĩ princ.C.de don.Oldr.
in conſ.139.in 9.dubio.Cor.in cõſ.121.col.fi.uol.4.
Are.in cõſ.2.col.2.Alex.in conſ.12.col.2.uol.1,& in
conſ.113.in fi.uol.6.ubi dicit cõem * opi.Cor. ĩ cõſ.
45.col.fi.uol.4.Are.in conſ.17.colu.2.Ang.in d.l.fi.
§.1.C.de iur.dot.Ant.de Cana.in trac.inſinua.q.45.
Ruin.in conſ.182.nu.13.vol.1.Paril.in conſ.69.nu.
96.uol.3.Soc.in conſ.48.col.fi.uol.1.Matia.iun. qui
* hanc dicit communem * opi.in cõſ.77.nu.157.uol.
1.Ruin.conſ.126.col.4.uol.1.Ange.in conſ.179.in
uerſ.uenio ad tertium.Alex.in conſ.29.col.3.uol.3.
Capella Tholoſ. deciſ.381.& ibi apoſtill.

¶ Contrarium autem tenet Bal.in l.illud.in 3. q.
C.de ſacroſ.eccl.Pau.de Caſt.in conſ.345.colu.pen.
uol.1.Cur.in conſ.126.col.3.

66 Primò Amplia,primã cõem * opi. procedere ẽt
* in donatione facta ob cãm de futuro,ut per Batt. in
* d.l.Aquilius.ff.de don.& eſt communis * opi. ut at-
teſtatur Alex.in conſi.113.num.31.uol.6.

67 Secundò Amplia,ut donatio ob cãm nõ poſſit
ẽt pp ingratitudinem reuocari,ut per Rip.qui hanc
dicit communẽ opi. in l. fi. q.43.C.de reuoc.donat.

68 Declara primam opi. procedere, uſq; ad concur-
rentem q̃titatem cãæ reciprocæ , ſecus aũt in eo,q̃d
excedit dictam quãtitatem meritorum.Are.in cõſ.2.
col.3.Imol.ĩ d.l.Aquilius.col.1.Corn.in cõſ.45.col.
fi.uol.4.Alex.in cõſ.20.col.2.uol.3.& in cõſ.21.col.
2.uol.3.Ripa in 5.reſpõſ.in 3.lib.Guid.Pap. in ſing.
375.Goz.in cõſ.87.col.3.Bertr.in conſ.48. col.1.in
fi.& ſeq.uol.1.& in conſ.138.col.3.uol.2.& in conſ.
120.col.fi.uol.3.Afflict.ſuper conſtit.in tit.de dotat.
conſtitu.nu.16.Calcan.in conſ.19.col.7.

69 XVI. Limita,licẽt iſta limitatio ſit potius illatio
duarum p̃cedentium limitationũ,in reciproca dona
tione,in qua nõ requiritur inſinuatio,q̃a potius vr̃ do
natio ob cãm,q̃ ſimplex donatio,item potius renun
ciatio,quã ſimplex donatio,prout tenet gl.ab omni
bus cõiter recepta in l.Attilius Regulus. ff.de dona.
& ita limitationẽ iſtã tenet Io.And.in addi. Spec. in
tit.de inſtr.editione.§.porrò.in additio.magna.uerſ.
fuit ẽt alia quæſtio de facto.Oldr.in conſ. 139.in 9.
dubio.Alber.& Saly.in l.fi.C.de pact. Ang. in l.fi.in
prin.C.de don.& in l.cũ multi.C.de dona. ante nup.
in l.fi.§.ſimiliq; mõ.C.de iur.dot.& in cõſ. 179. uer.
uenio ad tertium.Are.in conſ.17.col.5.Alexan. Iaſ.
Dec.& Purpur.in l.licẽt inter priuatos. colu.3.C.de
pact.Alex. in cõſ.83.col.6.uol.2.& in cõſ. 28.col. 1.
uol.3.& in cõſ.167.col. 1.uol.7.Iaſ.in l.ex hoc iure.
colu.10.ff.de iuſti.& iur. & in l.ſi pater puellæ. C.de
inoffi.teſt.Alex.in conſ.20.col.2.uol.3.Rom.in cõſ.
26.in 2.dubio.Franc.Curt.in conſi.81.col. 2.in fi.&
* ſeq.ubi dicit hanc eſſe * communem Doc.opi.Hiſp.
in rubr.de dona.inter uirum,& uxor.fol.46.col.3.

70 Ratio eſt,q̃a donatio reciproca nõ dr̃ proprie do
natio,ut dicit gl.in l.licet.in uerſi.mortis cauſa.C.de
* pac.idem dicit Cur.iun.qui teſtatur hanc eſſe * com
munem opinionem,in conſi.81.num.5.

71 Declara,ut ſupra in præcedenti limita.quia illa-
met declaratio conuenit etiam huic limitationi , &
ideò eam aliter non refero.

72 XVII. Limita interueniẽte iuro,q̃a iur̃m ſupplet
defectum inſinuationis.Io.And.in addit. Spec.in ti.
de inſtr.edi.§.porrò.uerſ.q̃d ſi renũcians . Federi. de
Senis in cõſ.281.Imol.in c.cũ cõtingat.in 78.col.&
in pen.char.col.2.de iur.iur.Bal.in d.c. cũ cõtingat,
in 4.col.Abb.col.10.Aret. Alex.& Clau.in l.nemo
põt.ff.de leg.1.Cald.in cõſ.1,in tit.de dona. Ang.in
cõſ.94.colu.pẽ.& ſeq.Rom.in cõſ.26.in ſcdo dubio,
Abb.in cõſ.107.in 2.dubio.uol.2.& in cõſ.96. in fi.
uol.2.Aret.in cõſ.2 col.2.& 5. & in cõſ.47. col.fi.in
fi.& in cõſ.77.circa fi.Corn.in cõſ.221.uol. 1.ubi di
* cit cõem * opi.& in cõſ.186.col.7.& ſeq.uol. 2.& in
cõſ.36.uol.3.uerſ.ſubdit.ubi dicit cõem opi.& idem
in cõſ.69.uolu.2.& in cõſ.194.uol.3.Alex. in cõſ.4.
col.pẽ.uol.1.& in cõſ.12.col.2.in fi.uol.1. & in cõſ.
20.col. 2.uol.1.& in cõſ.21.col.3.lib.3.& ĩ cõſ.157.
in fi.uol.2.& in cõſ.125.col.pẽ.uol.1.& in cõſ. 217.
col.2.uol.6.& in cõſ.26.uol.7.& in cõſ.167.col. pẽ.
uol.7.Soci.in cõſ.77.& in cõſ.78.col.pen.& in conſ.
79.& in cõſ.80.col.7.& ſeq.uol.1.Dec.in conſ.432.
col.2.& in conſ.239.nu.2.ubi teſtatur hanc eſſe ma
* gis cõem * opin.& in conſ.536.col.pen. Iaſ.in conſ.
51.in fi.col.uol.1.Iaſ.in cõſ.6.col.2.uol. 3. & ĩ conſ.
169.col.pen.uol.4.Io.Ant.Alex.in conſ.39.num.5.
Corſet.in rubr.de iur.iur.col.15.Ripa in 5.reſpõſ.in
* 3.lib.nu.2.qui dicit hanc eſſe cõem * opi.tam cano-
niſtarum quam legiſtarum.& in 11.reſponſ. in fin.
lib.3.Guido Papę in ſing.341.& 375.& uide in ſing.
ſeq.ubi an debeat concedi abſolutio . Alex. in apo-
ſtil.ad Bart.in l.cũ de indebito.§. ſed cum hoc. ff. de
probat.Franc.Curt.in conſ.141.in princ. ubi etiam

ponit casum, in quo scd̃m eum nulla cadit dubitatio. & in cõs.47.col.fi.& in cõs.81.col.3.Cæp.in cõs.8.col.2.& seq.in ciuili. Hippol.in practica.§. 2.col.10. Guido Papæ.q.350.Capell. Tholos. in apostill. decis.381.& Guido Papæ in cõs.23.31.& 32. Goza. in cõs.87.col.3.Bertr.in cons.155.col.1. uol.1.& in cõs.173.col.2.uol.1.ubi dicit * cõem opi.& in cons.206.col.5.uol.1.& in cõs.22.uol.2.& in cõs.14.col.2.uol.3.& in cõs.132.col.2.uol.3.& in cõs.146.col.fi.uol.3. & in cõs.190.col.pen. uol.3.ubi dicit * istã cõem opi.& in cons.204.col.3.uol.3.& in cons.30.col.1.& seq.uol.3.& in cõs.120.col.3.& seq.uol. 3.& in cõs.308.col.1.in fi.& seq.uol. 3. ubi dicit * istã cõem. Decis.Neapol.159.in nouis.Lofred. in consi.23.col.3.Brun.in trac.de forma.fol.62.col.2.& seq. Paris.in cõs.26.col.9.uol.3.in cons. 33.col.6.& seq. uol.3.& cõs.69.nu.67.uol.3.Bertr.cons.34.uol.1.in antiq.col.2. Aymo, qui dicit istam * cõem, in consi.118.col.1.Grat. qui dicit magis * cõem opinionẽ in cons.70.col.fi.uol.1.& in cõs.7.col.fi.uol. 2. Maria.fi.cõs.67.col.3.uol.2.& cõs.118.col.2.uol.2. Clau. in l.nemo potest.nu.21.ubi hanc dicit magis cõem opin.ff.de leg.1.Tiraquell. in l.si unquã, nu.143. in præfat.C.de reuoc.don.Alciat.in c.cũ cõtingat. nu.170.de iureiuran.Guald.de art.testan.tit.2.caut.10. Ruin.cõs.107.col.1.uol.1.& cõs. 125. col. fi.uol.1.& cons.126.col.3.eo. uol. & cons.180.col.2.uol.1.& cons.182.col.6.uol 1.ubi dicit communem.& in cons.172.in fi.uol.1.& cõs.132.col.3. uol.4.Cagn. in l.si quis in obligatione.nu.6.ff. de regu.iur.& ista quidem est * magis communis opinio.

¶ Contrarium tñ tenet Bal.in l.illud.C.de sacros. eccl.col.4.uers.5.quero.Ang.in cõs.179.col.fi.uers. sed incidenter.& in cõs.59.incip.quia filio.in fi.Bal. in cons.101.incip.domina Antonia.in fi.lib.3. Ro. in cõs.12.incip.uiso facto præsupposito. col.2. uers. 2.qñ ex tali contractu. Imol. Rom. & Cuman. in l. Aquilius.ff.de don.Anto.de Canar.in trac.insinuat. q.63.Barba.in cõs.16.col.10.lib.2.ubi dicit istã * cõmunem & idem inter consilia Curt.in cons.67.in fi.& Curt.in cons.seq.Pau.de Cas.in 9.cons.incip. uisa quadam scriptura.col.1.uol.2.& in cõs.345. col. fi.uol.1.incip.circa bona.Ferrat.caut.33.Calcan. in cons.25.col.antepen.Io.Crot.in l.nemo potest. col. 25.ff.de leg.1.Corn.in cons.69.uol.2.Saly. in l. pé. C.de donat. Alex.in apostill.ad l.post mortem.ff.de adopt.& uidetur tenere istam opin. Bauer. in tract. de iur.iur.in 1.parte.nu.35. ubi dicit cõem opi. Barbat.in cons.52.col.2.uol.4.& in cons.22.col.2.Maria.iun.in cons.69.col.8.& cons.77.col.11. uol.1.& istam partẽ dicit * cõem Guald.caut.10.de testa.ordiu.Bertr.in cons.89.col.2.uol.3.& in cons. 48. col. 3.uol.1. Brun.in cons. 111. col.2.Ang. autem in §. aliæ.Insti.de dona.non audet se firmare.

73 Primò Concorda has contrarias opiniones, ut prima procedat, quando esset renũciatum solemnitati insinuationis, & postea super illa renũciatione iuratum: aliàs procedit secũda opin.Alex.qui hanc dicit cõmunem * opi.in l.si constante.in §. quoties. num.5.uers.2.limita.ff.solu.matr. apostil.ad Decis. Tholos.381.Deci.in l.de alimẽtis.nu.12.C.de transact.ubi dicit hanc opinionem veriorem. Ripa qui etiam dicit cõem.in l.qui Romæ.§. duo fratres. nu. 73.ff.de uerb.oblig.Bertr.in cons.14.col.2.uol.3.& in cons.138.col.3.uol.2.& in cõs.167.uol.1. Corn. qui dicit hanc esse communem opin.tam canonistarum, quam legistarum, in cons. 69. uol.2.Ruin.qui dicit communem opin.in cons.159.num.15.uol.4.

74 Secundò Concorda, ut iuramentum suppleat defectum insinuationis, quantum ad obseruantiam facti, seu iuramenti, non autem quantum ad essentiam contractus. ista concordia sumitur ex uerbis Bouer.in sing.suo 16.in uerbo, iuramentum.

Tenendo tamen primam opinionem * magis communem.

75 Primò Sublimita illam, non procedere quando statutum disponit, q̃ intra aliquod tempus post donationem, debeat fieri registratio insinuationis in actis, quia post illud tempus iuramentum non supplet istum defectum.ita Curt.iun.in cons.141.circa finem.ubi dicit communem * opin.

76 Secundò Sublimita, qñ iurẽm tenderet in præiudicium tertij, uel non haberet suas qualitates, q̃a tũc nõ suppleret.Maria.iun.ĩ cons.69.nu.40. uol.1.

77 XVIII. Limita, regulam non habere locũ in donatione cã mortis.ita probat tex.in l.fi.C. de donat. cã mortis.& hoc notant ex illo tex.Odofred.& Bar. qui per illum tex.dicit esse correctã l.donatio. C. de dona.quæ uidebatur uelle contrariũ.& per quam l. Are.in cons.17.tenet contrariũ.& istam limit.tenet etiam Bal.in d.l.fi.& Ang. clarius. & Saly. qui dicit correctam esse d.l.donatio.& idem dicit in d.l.donatio.idem uoluit gl.& Ang.in l.si quis pro redemptione.C.de donat.Corn.in cons.107.in 1.col.in fi.uol. 4.Soci.in cons.72.col.2.uol.3. Guid. Papæ q.610.& in cons.33.& in sing.500.Mantua in cons.132. col. 2.Ant.de Canar.in tract.insinuat.in 2.parte.q.7.nu. 7.Ruin.in consi. 51.col.6.& cons.52.col.2.& cons. 125.col.fin.& cons.126.col.3.uol.1.

¶ Contrarium tenet Aret.in cons.17.colu. 5.per tex.in l.donatio.C.de dona.q̃ malè loquitur, ex quo Doc.communiter * affirmant, illam l.esse correctã. Tamen idẽ, quod Aret.not.Bat.in d.l.donatio. & Alex.in apostil.ad Bat.in l.Modestinus.ff.de dona.

78 XIX. Limita, in donatione facta in testamento in pęnam reuocationis legati, ut ponit Ioan. Crot. in l.stipulatio hoc modo concepta.col.4.ff. de uerb. obl.uers.sed iuxta hanc limitationem.

79 XX. Limita in donatione facta filio in p̃tãte usq; ad legitimã, cũ hoc, q̃ ea in legitimã imputet, uel si filio emãcipato usq; ad legitimã sit donatũ in præmiũ emãcipationis.Bal.ĩ l.illud.in 3.q. C. de sacros. eccl.in l.si mortis.C.ad l.Falcid. Spec.in ti.de dona. §.1.uers.quid si pater. Decis. Tholos. & ibi apostill. 460.Calca.in cons.19.col.8.Bal.in l.cum quis.in fi. ff.de condi.causa.dat.& idem Bal.in l.si tibi. ff.si cert.peta.Cyn.in l.ut liberis.C.de coll. Areti. in consi.2. Pau.de Cast.in consi.345.col.pen.uol.1.

¶ Contrarium tenet idem Aret.in cons.17.col.5. post Bal.in d.l.data.C.de donat.

80 XXI. Limita, non p̃cedere in donatione patris erga filiũ in peculiũ, ut no.Bal.in l.executorẽ. colu. 10.C.de exec.rei ind.ĩ l.si mortis.circa fi.C.ad l.Fal. Alex.in apost.ad Bart. in l. Modestinus.ff.de donat.

Ratio est, quia illa non est propria donatio, ut per Bal.in locis præallegatis.

81 XXII. Limita in donatione rei alienę, in qua nõ requiritur insinuatio.Bar.in l.post mortem. colu.4. C.de fideicom.Alex.in apostill.in d. l.Modestinus. Tiraq.de retracta.lignag.§.1.in gl.2. num. 18.

Ratio est, quia non dicitur propriè donatio. l.in ædibus.§.fi.ff.de dona.

82 XXIII. Limita in donatione rei non acquisitæ, sed acquirendæ.Bal.in l.illud.col.3. uers. quid dicemus in donatione.C.de sacros. eccl. Barba. in cons. 41.nume.31.uolum.1.

83 Infertur igitur, ut renunciatio hæreditatis nondum aditæ non reqrat insinuationẽ.Ant. de Canar.

in tract.

in tract.insinuat. charta 32.col. 1. Alex. in apostill.
ad Bart.in d.l.Modestinus. ff.de donation.
84 Sublimita prædictam limitationem procedere,
nisi illa spes posset communi æstimatione ualere
plusquàm 500. aureis. sicut uidetur colligi ex not.
per Dec.in l.1.col.5.& ibi Purp.col.4.C.de pac. Ias.
in l.is poteſt.col.9.ff.de acq.hær.Alex.in l.in quanti
tate.§.magna.ff.ad l.Falc.
85 XXIIII. Limita in donatione iuris,vel actionis,
uel eius remissione,qñ actio uel iura non essent li-
quida. Bal.in l.tale pactum.ff.de pact.Bart. in l. siue
apud acta.col. 1.C.de transac.Barb.in cõs.41. in ulti
ma charta.col.1.& seq.uol.1.& Bal.in l. si mulier.ff.
de condict.caus.dat.Dec.in c.ueniens col.2.de testa.
Decis.Neap.156.in nouis.nu.13.Boer.decis. 143.
86 XXV. Limita in donatione,vel remissione eius,
quod debetur nomine pœnæ, ut in tali donatione,
uel remissione non requiratur insinuatio. Bal.in l.il
lud.col.3.C.de sacros.eccl & idẽ Bal.in c.1. quid iu-
ris si post alienat.& in l.si mulier.ff.de condict.caus.
dat.Alex.in apost.ad Bar.in l.Modestinus.ff.de don.
& And.Barb.in apostil.ad Bal.in l.illud.C.de sacros.
eccles.Dec.in c.ueniens.col.2.de testib.
87 XXVI. Limita,si donatio sit ultra quingẽtos au-
reos, tñ soluta gabella nõ remaneat aliqd ultra, ut
notat Bar.in l.quoties.& ibi Bal.Pau.Alex. & cõiter
alij,C.ad l.Falc.Rom. in sing. 200.Cremen.in sing.
171.Fel.in c.ad nostram.col.2.de iur.iur.
88 XXVII. Limita,qñ stante confessione iudiciali,
non requiritur alia insinuatio, quia talis confessio
habet uim insinuationis,ut per Boer. in verbo, con
fessio.sing.16.Bal.in l.illud.nu.12.C.de sacros. eccl.
Ant.de Canar.de insinua.in 2.parte,q.15.nu.21.
89 XXVIII. Limita, qñ Princeps ex certa scientia
cõfirmat donationem non insinuatam.Abb.in cõsi.
84.nu.3.uol.1. quia tũc alia insinuatio nõ reqritur.
90 XXIX. Limita, in casu l. primæ. C. de plus pet.
ibi,siue insinuatæ,siue non.
91 XXX. Limita,si esset renunciatum omni iuri, &
legum auxilio,ut uoluit Corn.in cons.54.col.3.uol.
4.Ruin.in consi.180.nu.15.uol.1. Gozadin.in cons.
87.num.13.uersic.præterea.

CONCLVSIO II.

Argvmentvm.

Donatio per superuenientiam liberorum reuocatur.

1 EX tex.in l.si unquam.C.de reuoc.donatio.ha-
bemus utilem illam,ac practicabilem conclu
sionẽ,ꝙ donatio facta,natis postea filijs, reuocatur.
Ratio est,præsumpta uoluntas ipsius donantis,
qui si de filijs tunc cogitasset, vtiq; non donasset, ut
not.gl.in d.l.si unquam.in glo.1.Bar.in l.Titia. in §.
Imperator.col.pe.ff.de leg.2.& in d.l.si unquã, col.
1.ubi ẽt Bald. Old.in cons.238.& in cons.278.in 3.
dubio.Bal.in l.1.col.3.& seq.C.de inoff.dona.Rom.
in cons.26.Ang.in §.siue igitur.col. 4. in auth. ut cũ
de appell.cognos.Dec.in cõs.366. Ias.in cons. 125.
* col.2.& seq.ubi dicit communem * opi.uol.1 & idẽ
dicit Maria.iun.in consi.67.nu.51.uol. 2. & hoc idẽ
dicit Corn.in consi. 206. uol 3. & communem dicit
Ruin.in consi.107.nu.22.uol. 1.
2 Declara,ut reuocatio fiat in totum,licèt Bal. in l.
2.ff.de iur.codicill. teneat, reuocationẽ fieri vsq; ad
legitimam,quod ẽt vr sequi Alex.in consi.142. col.
4.uol.2.Bertr.in consi.39.col.1.uol.1.Afflict. super
3 constitutionibus.in tit.de reuoc.alien.nu.76.Sed re-
spondetur,ꝙ isti Doctores supra allegati loquũtur,
quando donatio est facta uni ex liberis, & tunc be-
ne uerum est ꝙ usq; ad legitimam sit facienda reuo
catio,aliàs secus. prout declarat Ale.in d.cons.142.
uol.2.& dicetur infra in 10.Ampliatione.
4 Primò Amplia,ut talis reuocatio fiat ipso iure,
ut not.gl.fi.in d.l.si unquã. & ibi Bar.& Bal.& Ang.
& Barto.& Imol.in l.Titia.§.Imperator. ff.de leg.2.
Bar. & Ang.in l.si totas.C.de inof.don.Corn.cõs.15.
col 4.uol.1.& cons. 4.col.1.uol.3. ubi dicit cõem, &
* cõs.11.col.4.uol.3.ubi ẽt dicit istã * cõem opin.Soc.
cõs.93.col.4.uol.4.Guido Papę in sing.349.& decis.
214.Aret.in l.centurio.circa fi.& ibi Ias. col. pen.ff.
de uulga.& pup.Alex.in consi.71.col.1.uol.4. Milis
in uerbo, donatio facta extraneo.Paris. in cons. 72.
col.2.uol. 1.Bertr.consi.192.col.2.uol.2.Ripa in l.si
unquam. quæstio.41.& 45.
5 Amplia hoc,ut reuocatio fiat ipso iure, ẽt in do-
natione facta uni ex liberis usq; ad legitimã, ut est
tex.in l.si totas.C.de inof.don.& ibi notãt Bart.Pau.
& cõiter alij.& in d.l.Titia.§.Imperator. ff.de leg.2.
6 Secvndò Amplia,ut conclusio procedat nõ so-
lum qñ donantur omnia bona,uel pars hęreditatis,
prout loquitur tex.in d.l.si unquam.& dicit Bal.in l.
1.col.pen.C.de inoffi.dona.& in auth.ex causa. col.
4.C.de libe. præt. & in l.si cum in utero. C.de testa.
mil.Aret.cons.92.col.4.Corn.in consi.11.col.8.uol.
3.& in cons.194.col.1.eod.uol.Soc.in consi.53. col.
3.uol.4.Goza.in consi.80.col.2.& 3.
7 Sed ẽt qñ donatur una res tñ notabilis ualoris,
quã sit uerisimile donantem nõ alienasse, si de libe-
rorum susceptione cogitasset.ut dicit Imol.in c. fin.
de don.col.4.& Bar.&alij,in d.§.Imperator.Ro.in l.
si ut certi.C.de test.mil.Aret.in l.Titius.ff.de libe. &
posthu.Alex.in cons.162.uol.6.Cur.in cons.56.col.
5.Soc.in cõs.215.col.3.& in cons.147.col. 7. & seq.
& in consi.22.col.3.uol.4.& cons.53.col.4.& cons.
93.col.4.& 7.uol.4.Cor.cons.4.col.1. uol.3. Cur. in
cons.1.col.pen.Ias.in l.generaliter,§.cum aũt. C. de
instit.& subst. Alex.in cons.68.uol.4.Claud.in l. ex
* facto.nu.11.ff.de uulg.& pup.ubi dicit * cõem.Dec.
in l.1.col.3.C.de pac.& consi.581.col.1.& seq.Ripa
in d.l.si unquam,in 7.& 8.q.& in l.1.nu.6.C.de pac.
ubi dicit hanc esse communem. opin.Bertrã.in cõs.
175.col.pen.uol.2.& cons.126.col.fi.uol.3. & cons.
204.col.fi.uol.3.Paris.in cons.73.col.2. uol.1.Mar.
iun.in cons.113.col.4.uol.1.& cons.79.col.4.uol.2.
Ruin.cons.98.col.8.uol.1.& cons.107.col. fin. & in
cons.124.col.2.uol.1.& in consi.170.col.2.& cons.
173.col.1.& col.6.eo.uol.ubi dicit communẽ opin.
& cons. 140.col. 2. uol.4.Alciat. de præsump. in 1.
regul. in 13. præsumpt.
¶ Contrarium uoluit Alberi. in l. cum acutissi-
mi.C.de fideicom.
8 Tertiò Amplia,vt conclusio procedat nõ mo-
dò qñ patronus donauit libertis, sed etiam quando
extraneus donat extraneo, per rõnem generalẽ po-
sitam in d.l.si unquam.ut notat gl.ibi in gl. 1. & ibi
Bart. & Saly. Bart.in l. si totas.C.de inoffi. testa.ubi
Bal. Fulg. & Iacob. Butr.& idem Bal.in l.Titia.§.Im
perator.ff.de lega.2.ubi etiam Imol. Cor. in cons.4.
* ubi dicit cõem * opi.& cons.11.col. fin. uol. 3. & in
cons.15.col.2.& seq.uol. 1.Aret.cõs.24.col.1. & seq.
Bal.in l.1.col.4.& col.pe.C.de inof.don.ubi ẽt Ang.
col.1.Imola ꝗ dicit cõem opi.in c.fi.col.4.ubi etiam
Abb.de don.Socy.in cõs.93.col.3.uol. 4. Guido Pa-
pæ in cõs.156.Ripa in l.si unquam.in 2.q. ubi dicit
cõem opin.Bertr.in cõs.159. uol.1. & ita præsuppo-
nunt oẽs Doc.qui superius sunt allegati & infra al-
legabun-

legabuntur, ad hoc ut dispositio l. si vnquàm, procedat ét I donatione facta ab extraneo, nec restringũt illam ad donationem tantummodò factam liberto.

9 Declara, & intellige extraneum, qui non est de descendentibùs, ut declarat Parif. in cons. 72. nu. 20. & consi. 73. nu. 13. uol. 1.

10 ¶ Contrariam sniam, q tex. in l. si unquã, intelligatur tantummodò qñ donatio est facta liberto, tennerunt Guil. de Cun. Cyn. & Fulg. in l. 1. C. de inof. don. Azo in summa, C. de reuoc. dona. Bal. in l. cũ acutissimi. col. 1. C. de fideicom. & in l. si unquã. in positione casus, & in sũmario. Card. Alex. in c. naturales. col. 2. nes. qro pater. in ti. si de feud. fuer. cõtroue. inter dñm, & agnat. & hanc dicit ueriorem Cor. in cons. 4. col. 3. uol. 3. Soc. in consi. 53. col. 2. uol. 4.

11 QVARTÒ Amplia, ét stante iuramento in donatione apposito, nam iuramentũ nõ tollit reuocationem, q̃ fit beneficio l. si unquam, vt notat Bar. in d. l. Titia. §. Imperator. in fi. ff. de leg. 2. & ibi Bal. & Fulg. & notat Bald. & Raph. in l. 1. C. de inof. don. Old. in cons. 238. & cõs. 278. in 3. dubio. Imol. in c. fin. col. fi. de dona. Soc. in cõs. 215. col. 2. & cons. 22. col. 2. uol. 4. Rom. cõs. 269. Are. cõs. 24. col. 2. Corn. cõs. 30. col.
* fi. uol. 1. vbi dicit cõem * opi. Dec. in c. 1. nu. 28. C. de pact. Alex. cõs. 68. i fi. uol. 4. Ias. in cõs. 230. col. 2. uol. 2. Cur. in cons. 3. Gozad. in cõsi. 80. col. 3. Ripa in 15. respons. in 3. lib. col. 10. & in l. si unquam. in 3. q. ubi ét ampliat. Bertr. in cõsi. 135. col. fi. uol. 1. & cõs. 175. col. pẽ. uol. 2. Paris. in cons. 72. col. 2. uol. 1. ubi hanc cõem affirmat, & cons. 73. col. 7. uol. 1. Mant. consi. 300. col. 4. Maria. iun. consi. 67. col. 1. uol. 2. Rui. cõsi. 98. col. 8. uol. 1. & cons. 107. col. fi. eo. uol. & cõs. 170. col. 2. uol. 1. & in cons. 140. col. 2. uol. 4.

12 QVINTÒ Amplia, ut promissor, qui donationẽ perpetuò obseruare promisit, non reueatur, facta reuocatione in terminis l. si onqnam. ut ponit Bal. in l. 1. in fi. C. de inoff. don. Rom. consi. 269. Pau. de Cast. in cons. 435. col. fin. uol. 2. Corn. in cons. 11. col. 8. & seq. uol. 3. Ias. in cons. 230. col. 4. uol. 2. Cur. iun. in cons. 15. col. pen. Bertr. in cons. 135. col. fi. uol. 4. Ripa in l. si onquam, in q. 52.

13 Amplia, etiam si renunciauerit generaliter omni legum auxilio, ut dicit Soc. cõs. 53. col. 1. uol. 4. Rip. in l. si unquam. in q. 52. Ruin. cons. 60. col. 6. uol. 3.

14 SEXTÒ Amplia, ut dispositio istius legis procedat, qñ pater donat aliquid filio ꝑprio, ut post mortem teneatur restituere extraneo, nam filij suscepti per filium reuocant dispositionem illam factam in fauorem extranei, per rationẽ istius l. ita notat Soc. in l. cum auus. col. 71. ff. de condit. & demonst.

15 SEPTIMÒ Amplia, ut procedat etiam in uenditione facta animo donãdi, pretio ualde modico adiecto, ut not. Soc. in l. 1. col. fin. C. de pact. post Cyn. & Bal. ibi. Soc. in cõs. 22. col. 1. uol. 4. & ponit Rip. in d. l. si unquam. q. 9. Rui. cons. 170. col. 5. uol. 1. Cur. sen. cons. 1. col. 3. Ruin. consi. 98. nu. 20. uol. 1.

16 OCTAVÒ Amplia, vt ét procedat prouisio huius legis in publicatione bonorũ patris, quæ p superuenientiam filiorum dicitur reuocata. Bart. in l. 1. in fi. ff. de bon. dam. sequitur Cur. sen. cons. 1. col. 3.

17 NONÒ Amplia, ét si filij nati, statim postea mortui fuerint, ut not. Bart. in l. Titia. §. Imperator. ff. de leg. 2. & ibi ét Bald. Ias. in auth. ex cã. col. fi. C. de lib. præt. Bal. in l. 1. col. fi. C. de inof. don. Dec. in l. precibus. col. 6. C. de impube. & alijs subst. Galiaula in l. cẽtutio. col. 39. ff. de vulg. & pup. Corn. in cons. 176. col. fi. uol. 2. Bertran. in cons. 133. col. 2. uol. 1. Mant. cons. 51. Aymo. cons. 151. col. pen.

18 Limita istam ampliationem, qñ filius, qui natus est, uiuere non potest, ut puta si natus est in sexto, aut in octauo mense, eo quia tunc non dicitur perfectè natus. Bal. in l. 1. col. fi. C. de inoff. dona. Pao. de Cas. in l. 2. uersi. circa legem sequentẽ. C. de posthu. hære. inst. Soc. in cons. 116. col. 4. uol. 3. Dec. in cons. 623. Bertr. in consi. 209. col. fi. uol. 3. Paris. consi. 55. col. 1. & seq. uol. 2. Rip. in l. si unquã. in 38. q. Gram. in cons. ciuil. 154. col. 2.

19 DECIMÒ Amplia, quia donatio facta uni, uel pluribus filijs, superuenientib. postea alijs, reuocatur saltem quoad eorũ legitimam. Bar. Bal. & Imol. in l. Titia. §. Imperator. ff. de leg. 2. Bald. in l. 1. col. 2. C. de inof. dona. Bar. in l. si rotas. per illum tex. qui videtur hoc probare. C. eo. ti. Abb. in c. fi. col. 2. de don. Soc. in rubr. ff. de libe. & postb. col. fi. & cons. 22. col. 3. uol. 4. Cor. cons. 15. col. 3. uol. 1. & cons. 11. ubi di-
* cit cõem * opi. uol. 3. Barb. in c. fi. de don. Alex. consi. 142. col. 4. uol. 2. Guido Papæ cõs. 24. Ias. in cõs. 171. col. 2. uol. 4. Soc. in l. cum auus. col. 19. ff. de cond. & demon. Bertr. in cons. 163. col. fi. uol. 2. ubi dicit communem opi. & in cons. 120. col. fi. vol. 3. Paris. in cõs. 72. col. 4. uol. 1. & in cons. 73. col. 4. uol. 1.

20 ¶ Contrarium tenet Ripa in l. si unquam. q. 47. qui uult, quòd donatio non reuocetur quoad legitimam, sed tantum pro uirili portione.

21 XI. Amplia, quia reuocatur hæc donatio per filios, etiam q pater tacendo, & nunquam reclamando mortuus fuerit. Bal. in l. 1. C. de inoff. don. quẽ sequitur Albe. in d. l. si unquàm. C. de reuoc. don. Soc. in cons. 126. col. 4. uol. 3. Rip. in l. si unquàm. q. 42. Mar. iun. cons. 67. col. 2. uol. 2.

22 Declara hoc, & intellige, nisi post natiuitatẽ tanto tempore donatarius rem donatam possederit, ut eam legitimè præscripserit, ut puta spatio 30. annorum. Guido Papæ in sing 339. Ripa in l. si unquam. q. 43. & sentiunt Bal. Saly. Pau. de Cast. in l. si quis filium. C. de inof. test. Pau. de Cast. consi. 109. in 1. dubio. uol. 2. Ale. in cons. 128. col. 5. & seq. uers. nec prædictæ conclusioni. uol. 1. Imol. in l. qui soluendo. ff. de hæred. inst.

23 XII. Amplia, ut procedat etiam in priuilegio concesso, secundum Fel. in c. nouit. col. 9. de iud.

24 XIII. Amplia, etiam si pater habeat filios, qui uiuant, quos tẽpore donationis falso rumore mortuos putabat. Ang. consi. 108. & in §. siue igitur. col. 4. in auth. ut cum de appellatione cognoscitur. Are. in l. ex facto. in princ. col. 6. uers. cõfirmatur ista conclusio. ff. de uulg. & pup. & idem Aret. cons. 157. col. 2. Ripa in d. l. si unquam. in 5. q.

25 XIIII. Amplia, ut etiam legata reuocẽtur per dispositionem istius legis. Rip. in l. si unquã. q. 19. qui
* hanc dicit * communem opi. licet multi cõtrariam opin. sequantur.

26 XV. Amplia, ut procedat etiam in donatione facta ex causa dotis. Bertr. cons. 16. col. 3. uol. 3.

27 XVI. Amplia, ut hoc extendatur etiam ad donationem non puram, sed conditionalem, ut per Mar. iun. in cons. 129. nu. 49. uol. 1.

28 XVII. Amplia, ut ét possessio reuocetur per remedium huius legis. Gra. in cons. 50. col. 6. uol. 1.

29 XVIII. Amplia, ut etiam ipso iure dominium transferatur, adeò ut rei uendicatio competat, Ripa in d. l. si unquam. q. 44.

30 XIX. Amplia, ut hoc procedat etiam in remissione, secundùm Rui. cons. 98. col. 10. uol. 1.

31 XX. Amplia, etiam si pater tempore donationis haberet filiam fœminam, & postea plores filios masculos suscepisset. Rui. cons. 98. col. 11. uol. 1.

32 PRIMÒ Limita, hanc conclusionem non habere

locum

locum in renunciatione facta per filiam dotatam, qñ renunciat futuræ successioni, iuxta tex. in c. quãuis. de pact. in 6. & ibi notat gl. fina. Soc. in l. 1. col. fi. C. de pact. & conf. 39. col. fi. uol. 3. & confi. 53. col. 3. uol. 4. Alex. in cõf. 29. col. fi. uol. 3. Corn. in cõf. 106. col. 7. & seq. uol. 3. Cut. iun. & Dec. in d. l. fi. C. de pac. Frãc. in c. 2. circa finẽ. de pact. in 6. Dec. i l. pactũ. col. 5. uers. ultimò notandum est. C. de coll. Ias. cõf. 154. col. 6. uol. 2. Io. Ant. Alex. in cõf. 12. col. 4. & in conf. 99. Dec. in conf. 181. col. fi. ubi hanc dicit commu-
✲ nem * opi. Bertr. confi. 220. col. 4. uol. 3. Paris. in confil. 26. col. 10. uol. 3. & confi. 69. col. 9. uol. 3.

33 Sed tamen ista limitatio, licèt in se uerissima sit, fundatur duabus debilibus rationibus.

34 Prima Quarum est, quia isto casu vř filia cogitasse de filijs, cũ propter matrimonium futurum, & dotẽ assignatã renunciat, & satis est ad excludendã dispositionẽ huius legis, q̃ de filijs fuerit cogitatũ.

35 Sed ista ratio non est bona, ut dicit Cor. in confi. 11. col. fi. uol. 1. & Soc. in l. 2. col. 1. ff. sol. mat. qui uolunt, vt requiratur certa, & specifica cogitatio filiorũ, nec sufficiat generalis, prout et inferius dicetur.

36 Secunda Ratio assignatur, q̃a tex. in l. si unquã. procedit in iure quæsito, non aũt in iure quærendo.

37 Et hæc ratio etiam non subsistit, quia ẽt patet in iure quærendo, procedere dispositionem l. si unquã. iam per eius rõnem, quæ vř esse generalis, q̃ ẽt quia eius dispositio tanquam fauorabilis est amplianda, ut dicit notabiliter Corn. confi. 11. col. fi. uol. 3. prout etiam, q̃ hęc dispositio habeat locum in iure quęrendo, tenuit Soc. in conf. 53. col. 5. uol. 3. Putpur. in l. 1. colu. 14. C. de pact. Rip. in l. si unquam. in 11. q. Boet. decis. 159. nu. 17. & seq.

38 Ratio autem uera, in qua fundatur ista limitatio, est illa, quia hæc non uidetur simplex donatio, sed est donatio ob causam, ex quo est facta causa dotis, in qua donatione ob causam non procedit dispositio l. si unquam. ut dicetur infefius.

¶ Contrarium in hac prima limitatione tenet Cassan. confi. 69. col. 3.

39 Secundò Limita, tenendo opinionem illorum, qui dicunt dispõnem l. si unquam, non habere locũ in iure quærendo, sed illam tantummodò procedere in iure quæsito, prout tenet Socy. in l. 1. in fi. & ibi Dec. col. 3. C. de pac. Soc. in conf. 39. col. fin. uol. 3. & confi. 53. col. 4. uol. 4. Ias. in confi. 154. col. 6. uol. 2. Dec. in conf. 181. col. fi. Io. Anto. Alex. conf. 12. col. 4. & conf. 99. Mar. iun. conf. 67. col. pen. uol. 2.

¶ Contrarium tenuit Rui. conf. 60. col. 5. uol. 3. Boet. decis. 159. nu. 17. & seq. Rui. conf. 170. col. 3. uol. 1. ultra alios, quos supra proximè citauimus.

40 Tertiò Limita, ut ista dispositio non extẽdatur ad donationem ob cãm factã, ut not. Soc. in l. 1. col. fi. & ibi Dec. col. 2. C. de pact. Rom. cõf. 26. col. 2. & in l. si uerò, §. de uiro. in 48. fallen. ff. solu. mat. Alex. conf. 29. col. fi. uol. 3. Soc. in cõf. 295. col. 3. & in l. 2. in pri. col. 1. uers. 2. respondet. ubi hanc dicit cõem
✲ opi. * ff. sol. mat. Ias. in conf. 171. col. 3. ubi dicit istã esse communem, & neminem ab ea dissentire. eandem ẽt opi. sequuntur Cor. conf. 4. col. 3. in fi. uol. 3. Dec. conf. 181. col. fi. Alex. in conf. 39. in 3. dubio, uol. 4. Rip. in 15. respõs. col. 9. uol. 3. & in l. si unquã. in 13. q. Goz. conf. 80. col. 2. & seq. Dec. in conf. 675. Bertr. conf. 20. col. 1. uol. 1. & confi. 175. col. antepẽ. uol. 2. & conf. 14. col. fin. uol. 3. & confi. 229. col. 4. uol. 3. Paris. conf. 72. col. fi. uol. 1. & confi. 73. col. 2. uol. 1. & confi. 26. col. 14. uol. 2. Marian. iun. cõf. 79. col. 3. uol. 2. Ruin. confi. 98. col. 10. uol. 1. & confi. 170. col. 2. & seq. uol. 1. & cõf. 60. col. 5. & seq. uol. 3. & in confi. 140. col. 5. uol. 4.

41 Primò Declara, quia donatio facta a patre, nel matre filiæ, etiam ex causa dotis, per superuenientiã filiorum reuocatur. Cassa. in consuetu. fol. 288. col. 4. Ripa in l. si unquam. in 22. q. & q. 13. ubi hanc di-
✲ cit * communem opin.

42 Secundò Declara, quia donatio ob cãm, reuocatur per superuenientiam liberorum, quatenus contineat causam lucratiuam, & quatenus excedit merita, aliàs secus. Rui. confi. 60. nu. 17. uol. 3.

43 Quartò Limita, nisi essemus in donatione, quę omnino facta fuisset, ẽt si de filijs fuisset cogitatum. Cor. in confi. 206. col. 7. uol. 3. & confi. 4. col. 3. uol.
✲ 3. Socin. confi. 147. col. pen. ubi dicit * communem opin. uol. 2. Aret. confi. 92. col. 4. ea qua limitatione subsequitur sequens limitatio.

44 Quintò Limita, qñ esset donata res parui, uel modici ualoris, q̃a in ea non haberet locum l. si unquã. Bal. in l. 1. col. pe. C. de inof. do. Soc. in l. cũ aous col. 71. & seq. ff. de cond. & demo. & in l. 1. col. fi. ubi ẽt Ias. col. 2. & seq. C. de pac. & tenet Ang. in d. l. si
✲ unquã. Imol. in c. si. nu. 21. de don. Clau. l. ex facto. nu. 11. ubi dicit hanc esse cõem * opi. ff. de uulga. & pup. Aret. i l. Lucius. ff. de libe. & posth. Io. Crot. in c. Raynutius. fol. 25. col. 2. de test. Ias. in l. generaliter. §. cũ ãt. col. 4. C. de inst. & subst. Ate. in conf. 92. col. 4. Soc. conf. 15. col. 3. uol. 1. & conf. 215. col. 3. & cõf. 147. col. pen. & cõf. 30. col. 3. uol. 4. Corn. cõf. 206. col. 7. uol. 3. & cõf. 4. col. 3. uol. 3. Alex. i cõf. 68. uol. 4. & conf. 39. col. pen. uol. 4. & cõf. 162. col. 1. nol. 6. Soc. in conf. 20. col. fi. uol. 3. ubi declarat. & conf. 39. col. fi. eo. uol. Dec. in cõf. 181. col. 2. & conf. 366. col. 3. & seq. Ripa i l. 1. nu. 6. q. dicit cõem opi. C. de pac. Rui. q. ẽt dicit cõem opin. in conf. 173. nu. 13. uol. 1.

¶ Contrarium uoluit Ias. in l. 1. col. 2. C. de pact. quem meritò ibi Dec. reprehendit.

45 Sextò Limita in donatione remuneratoria. Bal. in l. si unquã. & ibi Ang. C. de reuo. don. Rom. conf. 26. col. 2. & in l. si uerò. §. de uiro. in 48. fall. ff. solut. mat. Ias. in l. si non fortem. §. libertus. col. 5. & seq. ff. de cond. ideb. & in l. ex hoc iure. col. 13. ff. de iust. &
✲ iur. & conf. 155. col. 1. uol. 1. ubi dicit cõem * opi. & conf. 171. col. 2. & seq. uol. 4. Ioan. Crot. in c. Raynutius. 25. chart. col. 2. de test. Soc. in conf. 295. col. 3. & cõf. 39. col. fi. uol. 3. Cor. conf. 194. col. 1. uol. 3. Purpur. in l. licèt. col. 3. C. de pact. Alex. in conf. 39. uol. 4. in 3. dub. & conf. 162. uol. 6. Ripa in 13. respon. in 3. lib. Dec. in conf. 675. & in conf. 366. nu. 10. ubi dicit cõem opi. Bertr. in conf. 20. col. 1. uol. 1. & confi. 131. col. 1. uol. 1. ubi declarat. & conf. 175. col. pen. uol. 2. & in conf. 230. uol. 2. & conf. 292. col. 5. uol. 3. Paris. conf. 75. col. 2. uol. 1. Mant. rõs. 51. Marian. iun. conf. 102. col. 4. uol. 2. Ruin. conf. 98. col. 2. & col. 10. uol. 1. & conf. 224. col. fi. uol. 1. & conf. 173. col. 1. Rip. in l. si unquam. q. 14.

46 Primò Declara, quia donatio in eo, quod excedit ualorem meritorum, reuocatur per superuenien-
✲ tiam liberorũ. Rui. conf. 67. nu. 10. uol. 5. & est * communis opinio, ut attestatur Bertr. confi. 175. nu. 11. uol. 2. in nouis. Dec. in conf. 20. Cor. in cõsi. 194. col. 1. uol. 3. Soc. in conf. 295. col. 4. uol. 2. & conf. 215. col. 1. Rip. in l. si unquam. in 14. q.

47 Secundò Declara, quia non sufficit generalis assertio meritorum in donatione, in terminis l. si unquam. nisi etiam beuemerita uerificentur, ut declarat Bertr. in confi. 135. col. 2. uol. 1. in nou.

48 Septimò Limita, si tempore donationis fuisset de filijs cogitatum. Bal. in l. Titia. §. Imperator. ff. de leg. 2. Bal. in l. 1. col. 3. & seq. C. de inof. don. Corn. in confi.

conſ.11.col.2.uol.3.& in conſ.194.col.1.uol.3. Socin.in l.cum auus.col.28.& col.49 ff.de cōdit.& demonſt.& conſ.39.col.fi.uol.3.& cōſ.116. col. 5.uol. 3.& conſ.147.col.antepen. & in conſ. 53.nu.7.uol. 4.vbi dicit * communem opi.Iaſ.in conſ.230.col.1. Dec.in conſ.366.col.2.Rip.in l. ſi unquam. q.40.& in 15.reſponſ.col.9.& ſeq.vol.3. Pariſ. conſ.26.col. 14.vol.2.Maria.iun.conſ.128. in 2.ſubſcript.vol.1. & in conſ. 67.col. pen.uol.2.& conſi. 79.col.3.cod. uol.Rui.in conſi.131.col.7.vol.3.

49 Primò Declara, ut iſta limitatio procedat, quādo iſta cogitatio de filijs fuit ſpecialis,& nō generalis,& qñ fuit certa, & non uaga.Bar.in d §.Imperator.nu.8.Soc.in l.2,col.1.ff.ſol.mat. ubi dicit cōmunem * opi.& in rubrica.ff.de libe.& poſthu.col.fi.& conſ.215.col.3.Corn.in conſ.15.col.1.& ſeq. uol.1. & in conſ.11.col.fi. uol.3.Iaſ.in cōſ.230.col.2.in fi. & ſeq.Corn.in conſi.30.col.2.uol.4.Bertr. conſi.38. uol.1.& conſi.163.col.pen.uol.2. Pariſ. in conſ.73. col.9.vol.1.& conſ.26.col.10.uol.3. Ruin. in conſi. 98.col.10.uol.1.& conſi.124.col.fi.& conſ.125.col. fin.vol.1.& conſi.131.col.7.uol.3.

¶ Contrarium uoluit Soc. in l.cum auus. col.49. Alex. in conſi.31. col.2.uol.3. Pariſ. conſ.72.uol.1. Mar.iun.conſi.128.in 9.& 10.ſubſcript.uol.1.

50 Secundò Declara, quia ſtatur declarationi ipſius donātis, quòd ipſe non cogitauerit de filijs, concurrētibus aliquibus præſumptionibus.Franc.Curt. in conſi.56.col.pen.

51 Tertiò Declara, nam qñ quis donat in contractu matrimonij, uel dotis, ſemper præſumitur de liberis cogitaſſe.Signorol.in conſi.69.col.4.uerſ.præterea.Soc.conſ.53.col.3.uol.4.& idē in l.2. col.1. ff. ſol.mat.Corn.conſi.206.col. 8. uol. 3.Rip.lib.3.reſponſ.ca. 3.& iſta vr̃ magis * cōis. prout eam tenet Bertr.cōſ.163.col.pen.uol.2.Marian.iun.conſ. 128. in 2 & 9.ſubſcript. uol.1.Boer. deciſ.159.nu.9.

¶ Contrarium uoluit Thom.Parpal.in l.2. col.8. ff.ſol.mat.Cor.conſ.11.col.pen.uol.3.Alex.in conſ. 71.uol.4.Ripa in l.ſi unquam.q.22.

52 Concorda has cōtrarias opiniones, nam aut quis in ſuo matrimonij contractu donauit: & tūc nō habet locū prouiſio l.ſi unquam, eo quia de liberis ex eo matrimonio procreandis cogitaſſe vr̃, & ita procedat prima opinio. Aut qs donauit alicui matrimoniū cōtrahenti, & tunc cū non militet eadem ratio, meritò videtur habere locum diſpoſitio l. ſi unquā. & hoc modo poteſt procedere ſecunda opinio. Iſtā concordiam ponit Bertr. in conſi.157.& conſi.383. vol.2.& ſequitur Boer.deciſ.159.nu. 10.

53 Primò Amplia, q vr̃ ēr de filijs cogitatū in terminis l.ſi unquā. qñ filij fuiſſent grauati, uel aliter fuiſſēt nominati.Ruin.in cōſ.131.nu.6.uol.3.Bertr. in conſi.220.uol.3.Ruin.conſ.98.col. 10. uol.1.

54 Secundò Amplia, ut etiam dicatur de filijs cogitatum, quando donatio fuit facta tempore, quo fuerunt celebrata ſponſalia.Soci.in conſi.53. col.2. uol.4.Bertr.conſi.220.col.3.vol. 3.

55 Primò Sublimita iſtā limitationē, nā licèt quis ſpecialiter de filijs cogitauerit, nihilominus, ſi ipſe filiorū procreationē deſperauerat, tunc ēt in iſto caſu procedere diſpoſitionē l. ſi unquā, noluit Soci.in conſi.126.nu.3.uol.3.& in cōſi.98.col.5.vol.3.Pau. de Caſt.& Raph.in l.1.§.ſi quis ita. ff.de uerb. obl.

56 Secundò Sublimita, quia in dubio nō præſumitur de filijs cogitatū, ut not.Bar.in l. Titia.§ Imperator.nu.8.ff.de legat.2.Socin.qui hanc dicit communem * opi.in l.2.in prin.col.1.ff.ſol. matrim.

57 Octavò Limita, nam donatio facta non reuocatur ob legitimationē filij naturalis. Bal.& Pau.de Caſt.in l.1.C.ſi quid in fraudē patroni. & in l.1 col. fi. C.de inoffic.dona.Alex.& Iaſ.in rubr.C.de poſth. hæred.inſti.Saly.in l.ſi totas.uerſ.iuxta quod quæro. C.de inoffi.donat.Iaſ.in l. Gallus.§.& qd ſi tm̄. col. pen.in 2.lectu.& ibi Alex.col.fi.& Io.Crot.col.40.ff. de lib.& poſth.Mart.Laud.in diſp. incip. Angerius. col.21.Præpoſ.in c. p uenerabilē.§.qđ aūt. col.118. uer. pone q̃ pater. qui fil. ſint legit. Iaſ. in l.ſi qs pro emptore.col.56.uerſ.5.donatio.ff.de uſucap. in l. cū acutiſſimi.col.fi.C.de fideicō.Mart. Laud. in tracta. de legit.col.20.uerſ.ſed nunqd.Io.Ant.Alex.in cōſ. 1rr.Curt.ſen.in conſ.74.col.24.uerſ. pro quo bene facit.Guido Papæ in ſing.571.Dec. conſ. 85.in fi.3. dubij. Io.Cirier.in trac.primogen.q. 13.col.6. Curt. iunior in l.1.nu.9.C.de pact. Marian. iun. conſi.52. col.1.& ſeq.uol.1.

¶ Contrariā ſn̄iam tenuit Io.And.ī addi.ad Spec. in ti.de ſucceſ.ab inteſt.circa finē.Soc.in cōſ. 226.in rubr.ff.de lib.& poſth.col.pē. & fi. Pa.de Caſ.in cōſi. 435.col.1.& ſeq.uol.2.& hoc vr̃ ſentire Sal. in cōſi. 17.inter cōſilia Bal.uol.4.Dec. in conſ.365.col.3.& in cōſ.366.col.fi.& in l.poſthumo.in addit.C.de bo. poſ.cont.tab.Rui.in conſ.173.per totum.uol.1, Pariſ.qui hanc dicit * cōem. in conſi.72.nu.21.uol.1.

Tenendo primam opinionem, quam dicit magis * communem, & ab ea non eſſe recedendum Soc.in rubr.ff.de lib.& poſth.col.fi.

58 Primò Sublimita in legitimatione, quæ fit per ſubſequens matrimoniū, quo caſu reuocaretur donatio. Bal.in c.innotuit.col.3.de elect.Sal.in l. ſi totas.C.de inoffi.dona.Iaſ.in rubr.ff.de lib. & poſth.& in l.Gallus.§.& quid ſi tantū. in ult.charta.& ibi Io. Crot.col.41.ff.de lib.& poſth.Rip.in d.l.ſi unquam. in 22. q.Boer.deciſ.159. nu. 12.

59 Secundò Sublimita, qñ legitimatio fieret uiuēte patre, uel de eius expreſſa uolūtate, ut notat Soc. in cōſ.226.Dec.in cōſ.366.& ī l.poſthumo.in addi. C.de bon.poſ.cont.tabu.Pariſ.conſ.72.col. 3.uol.1.

Tenendo aliam opi.quòd donatio reuocetur per legitimationem.

60 Declara q a donatio præcedēs nō reuocat̃, niſi citato donatario.ita Bal.in l.1.C.de inof.donat. Sal.in l.ſi totas.C.eo.ti.ſequit̃ Ruin.cōſ.106.nu. 10. uol.3.

61 Nonò Limita, ſi donatio ſit facta loco pio, quia tūc non reuocat̃ natiuitate filiorū, quatenus eſt ultra legitimam, ut not.gl.in c.fi.17.q.4.Bar.in l.Titia Seio.§.imperator.col.pen.ff.de leg.2. Bal. in l. 1.ubi Ang.Sal.& Pa.de Caſ.col.fi.C.de inoffi.dona. Ro.in auth.ſimiliter.in 8.ſpāli piæ cauſæ, inter cōtractus. C.ad l.Falc.Abb.in c.fi.col.2.de dona.Iaſ.in auth. ſi qua mulier.col.2.C.de ſacroſ. eccl.& in l. generaliter.§.cum aūt.col.2.C.de inſt.& ſubſt. Soc. in l.cum auus col.28.ff.de cond.& dem.& in cōſ.53.nu.6.ubi dicit cōem * opin.uol.4.Calc.in cōſ.13.col.3.Corn. cōſ.11.col.fi.uol.3.Barbat.in l.cū acutiſſimi.col. 32. C.de fideicō. Corſet.in ſing.in uerbo, donatio. īcip. licèt donatio. Fely.in c.in p̃ſentia.col.21.de probat. Rip.in l.ſi unquam.q.49. ubi dicit commune opin. & hanc etiam dicit eſſe communem Pariſ.conſ. 73. col.4.uol.1.Ruin.conſ.98.col.9.uol.2.

¶ Cōtrarium uidetur ſentire gl. in c.iraſcitur, 13. q.2.Cyn.in l.1.in ult.q.C.de inoff.dona.Old. in cōſ. 176.Bar.in repet.in l.1.in 5.q.prin.C.de ſacroſ.eccl. Bal.in auth.ſi qua mulier.col.2.C.eo.ti.& conſ.215. uol.5.Iaſ.in conſi.212.col.fin.uol.2. & in conſi.141 col.pen.uol.4.Fabia.de Monte in repe. auth. nouiſſima. in 14.q.princ.C.de inoff.teſta.

62 Iſta ultima opinio poſſet ſuſtineri, tenendo ut in

eo, quod

eo, quod est ultra legitimam, sit fauorabilior causa
filiorum, quã causa pia, ut uidetur tenere Dec. consi.
391. col. fi. & in l. licet. col. 2. C. de pact. & in l. genera
liter. col. 3. C. de insti. & substi. sed quia prima opinio
* vt magis * communis, ut testatur Dec. in d. l. licèt.
col. 2. C. de pact. meritò ista limitatio tenenda est.
63 DECIMÒ Limita, si fuisset renunciatũ remedio
l. si unquam. Doctores. n. quamplures tenẽt, q̃ huic
remedio renunciari possit, ut tenet Bat. in d. §. Impe
rator. col. pen. ubi ẽt Rapha. Bal. in l. 1. circa fin. & ibi
Fulg. C. de inoffi. donat. Bal. in addit. ad Spec. in ti. de
instru. edit. col. fi. in uers. si quis donat. & Albe. in d. l.
si unquã. Pet. de Ancha. in c. fi. col. 5. uers. quæritur.
& ibi Imol. col. fi. de donat. Barbat. in ca. Raynutius.
col. 8. & seq. de testa. & in l. cum acutissimi. col. 6. C.
de fideicom. Imol. in c. cum contingat. char. fi. uers.
attende tñ. de iur. iur. Pau. de Cas. cõs. 435. col. fi. uol.
2. Rom. in cons. 26. colu. 2. Io. Crot. in l. nemo potest
* col. 24. & seq. ff. de leg. 1. Socin. qui dicit istam * com
munem opi. cons. 147. col. fi. uol. 1. & consi. 263. nu.
13. uol. 2. Ias. in l. pen. col. 3. & ibi Dec. in 5. notabili,
C. de pact. Ias. qui hanc dicit cõem opinionẽ in cõsi.
125. col. fi. uol. 1. Bertr. cõs. 192. col. fi. uol. 2. & consi.
179. nu. 1. uol. 2. in nouis. & cons. 32. col. 2. uol. 3. &
cõs. 220. nu. 8. eo. uol. Rip. in l. si unquã. q. 41. ubi de-
clarat. Goz. cõs. 80. col. 3. Grat. consi. 50. col. 7. uol. 1.
Pract. Pap. in rubr. de don. in uerbo, irreuocabiliter.
¶ Contrarium, q̃ huic legi renunciari nõ possit,
tenuit Oldr. cõs. 173. Io. And. in addit. ad Spec. in tit.
de instru. edit. §. porrò. uersi. hoc aũt certum est. Saly.
in l. si unquam. & ibi Alber. C. de reuoc. donat. Curt.
cõs. 1. & 2. Pract. Pap. in forma libelli, qñ ag. pro do-
nat. Saly. in l. 1. C. de inoffi. donat, uers. quæro nono.
Milis in repertorio in uerbo, donatio, & in uerbo, re
nũciatio. Vital. in tract. Clausularum. charta 117. in
tract. an legibus requirentib. insinuationẽ possit re-
nunciari. Soc. cõs. 263. col. fi. & consi. 126. col. 3. vol.
* 3. & in l. cum auus. col. 19. ubi dicit cõem * opi. ff. de
condi. & demon. Bertr. in cõs. 20. col. fi. uol. 1. & cõs.
135. col. fi. uol. 1. & in cons. 204. col. fi. uol. 3. & cons.
220. col. 3. uol. 3. Paris. cõs. 72. & cõs. seq. uol. 1. Mar.
iun. cons. 137. uol. 2. Rui. cons. 11. uol. 1. Rui. cõs. 94.
col. fi. uol. 1. & cõs. 170. col. 3. uol. 1. & cõs. 173. col. 6.
uol. 1. & cõs. 2. col. 3. uol. 3. & cõs. 6. col. 4. uol. 3. Boe.
decis. 159. Alc. in l. pacta quæ contra. C. de pac.
* Tenendo tñ primam opinionem magis * cõem.
64 PRIMÒ Declara, nam licèt huic legi renunciari
possit, nihilominus illi nõ intelligit̃ renunciatũ ni
si specifica, & indiuidua renunciatione, adeò q̃ in
casu isto renunciatio generalis nõ sufficit, prout te-
net Old. in cõs. 95. Bal. in l. 1. in ult. q. C. de inoffi. do
na. Rom. in cons. 269. Pau. de Cast. in cons. 435. col.
fi. uol. 2. Ias. in cons. 230. col. 4. uol. 2. Cur. iun. in cõs.
15. col. pen. Ripa in l. si unquam. in 52. q. Alc. in l. pe
nu. in uerbo, antiqui. in fi. C. de pact.
65 Amplia, hanc declarationem locum habere, etiã
si fuerit renunciatum omnibus casibus, qui dici, uel
excogitari possint, ut dicit Rui. cõs. 173. col. 6. uol. 1.
¶ Contra præcedentem declarationẽ tenuit Soc.
66 cons. 147. col. fin. uol. 1. Sed eius opinio saluari põt,
quia dẽt intelligi, qñ filia renunciasset patri uel me
tu reuerentiali, uel dolo inducta, uel falsis persuasio
nibus, & tunc renunciasset etiam beneficio l. si un-
quam, ut declarat idem Soc. in cons. 263. col. fi.
67 SECVNDÒ Declara, quia ita demũ mulier, uel mi
nor expressè renunciando huic legi, illius beneficiũ
amittunt, quotiescunq; apparet eos antea de huius-
modi beneficio certificatos fuisse, ut tradũt Doct. in
l. sciendum. ff. de uerb. oblig. & est gl. in l. fi. §. fi. ff. ad
Velleian. Pau. de Cast. in cõsi. 411. col. 1. uol. 1. Alex.
cons. 27. col. 2. uol. 1. Ioan. And. in c. pen. de empt. &
uendi. Dec. in l. pen. col. 6. uer. postremò nota. C. de
pact. & in specie in terminis huius l. ponit Ripa in
d. l. si unquam. q. 53.
68 Amplia, vt idem dicendũ sit in rustico, iuxta nota
ta per Cy. in l. 2. in 6. q. & ibi Bal. in 4. q. C. de rescin.
uend. Ale. cõs. 1. col. 1. & seq. uol. 6. Dec. in l. si ys id,
quod. col. 6. uer. secunda causa. ff. de iurisd. om. iud.
69 TERTIÒ Declara, quia Notarius, q̃ habet facul-
tatem extendendi instrumentũ ad consilium sapien
tis, non propterea poterit huiusmodi renunciatio-
nem apponere, ut not. Ripa in l. si unquam. q. 54.
¶ Contrarium tenet Soc. in cõsi. 147. circa fi. uol.
1. qui iudicio meo in hoc malè loquitur.
70 XI. Limita, quia ista reuocatio fit post mortẽ do
nantis, nõ aũt eo uiuo, ut no. gl. ĩ l. si totas. C. de inof.
donat. & ibi hoc uidentur tenere Iacob. But. & Bal.
* ¶ Contrarium tamen * cõiter tenent scribentes,
ut notat Raph. in d. l. si totas. Corn. cons. 11. col. fin.
uol. 3. & cõs. 15. col. 4. uol. 1. & si rectè consideretur,
non uidetur aduersari dictum Bald. & Iac. But. huic
sententiæ, quia loquuntur in terminis illius l. si to-
tas. non autem in terminis d. l. si unquam.
Pro qua opinio. facit qđ supra dictũ est in prima
ampliatione, q̃ reuocatio donationis fit ipso iure.
71 XII. Limita, qñ in donatione est apposita clausu
la codicillaris. Bal. in l. fi. col. fi. C. de codicil. Cor. cõ.
72 194. col. 1. & col. fi. uol. 3. Sed ista limitatio nõ pla-
cet, per illud, quod dictũ est in 7. limit. ut in hoc ca-
su nõ sufficiat generalis renũciatio. & hoc etiam ui-
detur sentire Ripa in d. l. si unquam in 21. q.
73 XIII. Limita, quia dispositio ista non habet lo-
cum in relictis factis in codicillis. Corn. in cõs. 194.
col. 1. & seq. uol. 3.
74 XIIII. Limita in donatione facta uxori a mari-
to, uel è cõtra, ut notat Cor. in cõs. 194. col. 1. uol. 3.
Alex. cõs. 162. uers. nec obstat. uol. 3. Rip. in d. l. si un
quam. q. 48. & idem Rip. in 3. lib. respon. in 2. respõ.
75 XV. Limita, quia dispositio d. l. si unquã nõ pce-
dit in donatione cã mortis. Io. Ant. Alex. cons. 111.
Bertr. cõs. 83. col. 2. uol. 2. Ripa ĩ d. l. si unquã. ĩ 10. q.
¶ Contrarium tenuit Pau. de Cast. in consi. 434.
circa fi. uol. 1. Cor. in cons. 244. col. fi. uol. 4. Soc. in
cons. 53. col. 3. uol. 4.
76 XVI. Limita, quia nõ reuocatur legitimatio fa-
cta de filio naturali natiuitate filiorũ legitimorum,
& naturaliũ postea nascentiũ, ut notat Bar. in l. ex fa
cto, col. 2. & ibi Alex. col. 3. & seq. ubi allegat plures
hanc partem tenẽtes. ff. ad Trebel. & ẽt plures ibi al
legat Apostillator, ultra ipsum. Alex. in cõs. 138. &
cõs. 187. col. 5. uol. 5. Dec. cõs. 576. Io. Anto. Alex. in
cõs. 111. Maria. iun. cons. 142. col. 5. & seq. uol. 1. &
cõs. 97. ubi declarat, uol. 2. Ripa in l. si unquam, in
* 23. q. Guald. qui hanc dicit * communem opinio-
nem, in tit. de libe. insti. uel exhæred. caut. 12.
77 XVII. Limita, quia non reuocatur donatio pro-
pter filij adoptionẽ, ut firmat Pau. de Cast. in l. 2. in
fi. C. si in fraudem patroni. & cõsi. 434. col. fi. uol. 1.
Alex. cõs. 40. col. pen. uol. 4. Ias. in l. generaliter. §. cũ
autem. col. 6. uers. 8. limi. & ibi Dec. col. 6. uers. 7. ista
lex. C. de insti. & substi. Dec. in cõs. 366. col. 1. & 3. &
cõs. 399. col. 1. Ripa in l. si unquam. in 24. q. Alexã.
cõs. 39. col. pen. uers. & sic dispositio uol. 4. Paris. in
cons. 73. col. 4. uol. 1. & cons. 72. col. 4. eo. uol. Bertr.
cons. 109. col. pen. uol. 3.
78 Sublimita, qñ testator expressè in donatione re-
seruasset sibi facultatem illam reuocandi, ẽt per su-
peruenientiam filij adoptiui, ut declarat Soc. in l. si
cognatis.

cognatis.col.12.ff.de reb.du.Rui.cōſ.119.nu.3.uol.1.

79 XVIII. Limita, quia prouiſio iſtius l.habet locum tantummodo in contractu merè lucratiuo, non autē in contractu ultro citroque obligatorio, ut declarat Rimin.in l.1.col.2.in princ.C.de pact.

80 XIX. Limita, quia iſta diſpoſitio nō habet locum in legato. ita dicit Alex.in conſi.31.col.2.uol.3.

81 XX. Limita, ut nō habeat locū in natiuitate filiorum naturalium, ut uoluit Old.in conſi. 278.Bal.in cap.innotuit.col.3.de elect.& conſ.129.col. fi. uol.2. Pa.de Caſt. in conſi.435.col.1.uol.2.Alex.conſi.40. col.pen. uol. 4.Guido Papæ in ſing.571.Ripa in 25. q.in l.ſi unquam.

82 XXI. Limita, quia iſtud non extēditur ad pactum de lucranda dote, ut per Pa.de Caſ.& poſt eum Alex. in l.2.ff.ſol. matr.Ripa in d.l.ſi unquam in 22.q.

83 XXII. Limita, quia renunciatio litis facta, non reuocatur per ſuperuenientiam liberorum, ut ponit Ripa in d.l.ſi unquam.in 12.q.

84 XXIII. Limita, nam per ingreſſum monaſterij non reuocatur donatio, dato ꝙ monaſterium ſuccedat loco filij, ut per Fely.in c.in præſentia.col. 20. de prob.Rip.in d.l.ſi unquam.q.34.

85 XXIIII. Limita, quia non extenditur iſta diſpoſitio in donatione iuris patronatus, uel alterius iuris ſpiritualis, ut tenet Dec.in conſi.675.

86 XXV. Limita, in donatione neceſſaria, ſecundum Ruin.in conſi.124.col.fi.uol.1.

87 XXVI. Limita, ut donatio non reuocetur natiuitate nepotum.Gui.Pap.ſing.571. licèt non ſe firmet. Ripa in l.ſi unquam.in 36.q.

88 XXVII. Limita, quia fructus percepti ante filiorum natiuitatē, nō debēt reſtitui, ſi fiat locus diſpoſitioni l.ſi unquam.ut notat Archid. in c.ult.17.q.4.& ſequitur Rip.in l.ſi unquam.in 40.q.C.de reuo. don.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Donatio inter virum & vxorem, an firmetur iuramento.

1 DIſcrepantia eſt inter Doctores in illa concluſione, an donatio inter uirū, & uxorē firmetur iuro: nam prędictam donationem iuro firmari ſenuit Guil.de Cun.in l.ſed ſi poſſeſſori.§.item ſi iurauero.ff. de iur.iur.idem etiam tenēt Nic.de Matt.& Bart.in l. Seius & Augerius.ff.ad l.Falc.Io.And.& Io.de Lign. in clem.Romani.de iureiur. Bart.in l.ſi qs, pro eo. in fi. prin.ff.de fideiuſſ. Bal. in lectura antiqua. in l.1.ff.de dona.inter vir.& uxo.Fede.de Senis in cōſ.140.incip. punctus q.talis eſt, cōſtante matrimonio. & Bal.in repet.l.2.col.47.uerſ.ſed cōtra p̄dicta.ff.de iureiur.& in conſ.430.uol.1.incip.ad euidentiam. Ant. de But. in c.cū contingat.in tertio caſu.in fi.& ibi Imo.col. 90. & ſeq.& ibi Card.de iureiur.Abb.in conſ.95.incip factum ſic proponitur, quædam Domina.uol.2.Imol. in l.ſi qs inqlinos.§.fi.ff.de leg.1.& ibi Raph.Cuma. in l.ſi quis pro eo.ff.de fideiuſ.Pau.de Caſ.Iaſ.& Dec. in l.pacta q̄ cōtra.C.de pact. Pau. de Caſ. in conſ.75. incip.Notādum eſt, ꝙ p̄fatum ſtatutum.in 2.uol.Ro. in conſ.43.incip. ex prænarrato themate.& in conſi. 293.incip.præſuppoſito ꝙ dictum legatum.Alexan. in conſi.8.uol.2.col.1.in fi.& in conſ.157.in pen.col. uol.2.Are.in cōſ.74.col.2.& ſeq.Corn. in cōſ.118.in prin.uol.3.& in cōſ.108.uol.4.Soc.in cōſ.77.nu. 15.
* uol.1.ubi dicit cōem * opi.Iaſ.i l.pacta q̄ cōtra.nu.5. C.de pact. & ibi Dec.nu. 7.Claud.in l.ſi diuortio.nu. 11.& l l.is cui bonis.nu.24.ff.de uer.obl.Gui.Pap.in conſ.204.& in conſ.238.Caſſa.in conſ.2.Alex.in cōſ. 7.uol.6.col.1.& ſeq.Abb.in c.fi.col.2.de donat. inter uir.& uxo.Dec.in conſ.202.& in conſ.240.Barbat.in conſ.59.col.fi.uol.2.Pet.de Anchar.in conſi.307.incip. nulli dubium. Alex.in conſ.152.col.2.uol.6.Io. Cro.in l.frater a fratre.col.16.ff.de cōdict.indeb.Hippo.in practica.§.2.col.9.Guid.Pap.q.190.Capel.Tholoſ.& ibi apoſtil.deciſ.261 Gui.Pap.in cōſ.31.Rip.in 4.reſponſ.in 3.lib.& reſponſ.6.& in 17.reſponſ.in 3. lib.Io.Ant.Alex.in cōſ.25.nu.5.& cōſ.54.nu.3.Bert. in cōſ.45.col.1.uol.1.& in cōſ.163.col.1.uol.2.& in
* conſ.232.uol.2.ubi dicit iſtam * magis cōem opi. & in conſ.204.col.3.ubi idem dicit.uol.3.Hiſp.in rubr. de donat.inter uir.& uxo.fol.49.col.4.& ſeq.Pariſ.in conſ.33.col.2.& 5.& conſ.86.nu.46.ubi dicit iſtā magis cōem opi. uol.3. Aymo ubi dicit iſtam cōem opi, in conſi.81.Alc.in c.cū cōtingat nu. 196.de iureiur. Pariſ.in conſ.86.nu.14.uol.3.Mar.iun.in cōſ.44.nu. 6.uol.2.Gram.deciſ.103.nu.73.Cort.in uerſ donationes.ubi dicit cōem opi.Grat.cōſ.36.col.1.uol.1.ubi et ampliat, ſiue cōfiteat maritus, ſiue eius pater.& col.2. i fi. & cōſ. 54.col.4.uol.1.Rui.cōſ.121.col.1.uol.1.& cōſ.190.col.1.uol.1.& cōſ.222.col.pe.uol.1.& conſ. 132.col.1.uol.4.ubi dicit cōem.& cōſ.154.col.2.uol. 5.gl.conſuet.Turon.fol.73.col.1.& fol. 74.col.1.

¶Contrarium, ꝙ immo donatio inter uirū & uxorem non firmetur iuro, tenet Bal.in l.1.ff.de dona.inter uirum & uxo.& ibi Fulg.& Saly.Bal.in l.ſi quis inquilinos.§.fi.ff.de leg.1.Saly.in l.cū multę.C.de don. ante nup.Bald.in c.cum cōtingat.col.pen.de iureiur. Car.in cle.1.§.porrò.col.1.de iureiur.Bal.in conſ.29. incip.uir donauit uxori.uol.3.Ang.in l.ſi qs. pro eo. in prin.ff.de fideiuſſ.Guil.de Monte Laud.in cle.1.de iureiur.Henric.Boic in c.fi.de donatio.iter uir.& uxo. Ro.in rubrica de iureiur.in prima cōcluſ.Card. Ale. in d.c.fi.in 2.col.de dona.inter uir.& uxo.Soc.in cōſ. 65.col.6.& ſeq.& in conſ.66.col.5.uol.1 Bal. in cōſi. 28.uol.1.& in conſi.398.uol.1.& in conſi.294.uolu. 3.Pa.de Caſt.in conſ.193.in caſus prępoſitione. uol. 2.Caſtan.in conſue.fol.175.col.1.& ſeq.Cur.ſen.qui
* dicit communem * opi.in conſ.66.num.3.& ſequen. Rui.conſi.130.col.2.uol.1.

* Tenendo primam opi.magis * communem.

2 Amplia, ut etiam dos poſſit donari marito cum iuramento, Bertrān conſi.207.col.3.uol.3.

3 PRIMÒ Limita primam concluſ.procedere in uera & ꝓpria donatione, nō aūt in confeſſione dotis receptæ, qa talis cōfeſſio non firmatur iuro, ut not.Bal. in l.cum quis decedēs.§.Titia.ff.de leg.3.Cyn.in l.1. circa fi.in uerſi.ſed pone ꝙ teſtator.C.de ſacroſ. eccl. Bal.in l.1.col.4.uerſ.ex p̄dictis.C.de inoſ.dona.Soc.in
* conſ.61.col.3.uol.1.ubi dicit * cōem opi.& conſi.65. col.8.uer.ſed tñ quicquid, & in conſ.66. col.6.uol.1. & Soc.in l.1.col.21.ff.ſol.mat.uerſ. ſecunda concluſ. ſit.Rom.in conſi.44.col.2.& in conſ.255.Io. Crot.in l.ſi cōſtante.col.49.ff.ſol.mat.Dec.in conſ.201.col.2. Fran.Curt.in conſ.95.col.1.Caſſa.in conſue.ſol.166. col.3.Nicell.concord.Batt. 42.Aym. conſi. 81.col.1. Paris.conſ.86.num.47.uol.3.Grat.conſ.36.col.1.ubi etiam ampliat, ſiue confiteatur maritus, ſiue eius pater.& col.2.in fi.& conſ.54.col.4.uol.1.Rui.cōſ.130. col.2.uol.1.& conſil.135.col.5.uol.1. & conſil. 169. col.fi.uol.2.& conſi.132.col.2.uol.4.& conſ.137.col. pen.uol.4.Gram.deciſ.89.

¶Contrarium tenet Ang.in l.pen.§.mulier. ff. ſol. matr.Pet. de Anch.in conſ.307.incip.nulli dubium. Cor.in conſ.274.col.fi.uol.1.& in conſi.41.col.fi.uol. 3.& in conſ.104.col.2.uol.2. & in conſil.108. uol.4. Guido Papæ in conſi.204.

* Tenendo tamen primam opin. magis * cõmunẽ.
4 Sublimita eam,& declara ꝙ confessio dotis nõ fir
matur iuro assertorio.Cassa.in consuet.fol. 166. col.
3.Gozad.in consil.28.col. 2. 4.& 6. Curt. iun.qui di-
* cit * cummunem,in cõs.95.Ruin.in consi. 198.nu.8.
5 uol. 1.Secus aũt si cõcurrat etiam iurm promissoriũ,
uel confirmatorium.ita notabiliter declarat Imo. in
c.cum contingat.col.41.uers. sed aduerte. de iureiur.
Aret.qui plenissimè declarat, in cõs.74.col. 3.& seq.
Barbat.in cõs.59.col.fi.uol.2. Hispa.in rub.de donat.
inter uir.& uxo.ful.50.col.1.Rip.in 17. respons. uol.
3.Rui.cons.190.col.3.uol.1.& cõs.70.col.pen.uol.3.
Soc.in consi.61.in 3.col.& in cõs.67.col.7.uol.1.Bal.
nouell.in tract.dot.in decima parte.col.4.in fi.& seq.
Alex.in l.si donatione. col.2.in fin. & seq.C.de colla.
Franc.Curt.in cons.95.col.1.Dec.in cons. 202.col.3.
Goz.in cons.42.col.3.Bertr.in cons.14.col.pe. uol. 3.
6 Nam maioris est efficaciæ iurm promissorium,q̃ as-
sertorium,ut dicit Soci.in cons.66.uol.1.Cur. iun. in
* consi.119.nu.7.qui dicit * communem opin.
7 Ratio est, quia stante tali iuramento promissorio
& confirmatorio adiecto post assertorium iurm con-
tractur,non potest argui de simulatione.Alex.Are.&
Ias.in l.nemo potest.ff.de leg.1.Franc. Curt. in consi.
108.col. 3. & in consi.110.col.7.Soc. in consi.82.col.
1.uol.3.& in consi.83.col.1.uol.3.Goza. in cons. 69.
col.3.Paris.cons.11 t.uol.4.Mat.iun. consi. 49.col.1.
in fi.Aym.in cons.81.Grat.in cõs.55.col. 6. in fi. uol.
1.Ruin.consi.190.col.3.& in cons.70.col.pen.uol.3.
& consi.126.col.fi.uol.3.
8 ¶Contrarium, ut cõfessio facta p maritum de re-
ceptione dotis,ẽt sub iuro assertorio & cõfirmatorio
non operetur,qñ pręsumeretur simulata,uoluit Rui.
in cõs.154.col.2.uol.5.& in cons.135.col. fi.& cons.
142.col.2.uol.1.& consi.190.nu.8,uol.1.
9 Ratio est,nã simulationis exceptio opponi põt,nõ
obstãte statuto illam prohibente, quando adiuuatur
iuris præsumptione.Soc.in consi.27.nu.30. nol.4.
10 Hinc est,ut in contractu simulato tale iuramentũ
assertorium,& promissorium non operet,ex quo defi
cit cõsensus,prout declarat Alex.in cons.55. nu. 37.
uol. 1.Paris.in cons.53.nu.30.& seq. uol. 1. & cõs.54.
nu.38.& seq.& cons.55.nu.64.uol. 1.& in consil. 80.
nu.49.uol.3.Rui.in cons.130.nu.4.uol.1.& cõs.167.
nu.23.uol.2.& cons.132.nu.14.uol.4.& consil.137.
nu.8.uol.4.& consi.154.nu.7.uol.5.
11 Primò Declara,aliud esse si iurm promissoriũ,&
assertorium interueniret in donatione inter patrem
& filium,ut dicit Ruin.in consi.69.nu.3.uol.5.
12 Secundò Declara, nam stante solo iuramento
assertorio,& lapsis tẽporib. ad proponendã nõ nume
ratæ dotis exceptionẽ, talis cõfessio p̃iudicat marito,
& eius hæredib. Soc.in cõs.82.col. 1.uol. 3.& in cõsi.
122.col.4.uol.3.refert & sequtur Dec.ĩ cõs.536.col.3.
13 Limita,ut non tamen præiudicet creditoribus.Go
zad.in consi.28.nu,27.Aret.in cons.76.
14 Tertiò Declara,ut ista cõfessio ualeat si habeat
coniectoras ueritatis.Soc.in cons. 122.col.1.uol.3.
15 Quartò Declara,ut huiusmodi confessio possit
operari,qñ maritus bis in instrumento iurauit,secun
dum Soc.in d.cons.122.nu.7.uers.3.quia,uol.3.
16 Quintò Declara,talem confessionẽ ualere,si illa
facta sit in instrumẽto guarentigiato,secũdum Soci.
in consi.122.col.4.uol.3.Goz.in consi.28.nu.9. Soci.
in l.1.col.23.uers.ex quibus.ff.sol.matri.
¶Contrarium tenet Soc.in consi.27.nu.25. uol.4.
Gozad.in consi.28.nu.27.
17 Secundò Principaliter limita, ut donatio inter
uir.& uxo.confirmetur iuro, qñ donans prædecedit,
non autem si prædecedat donatarius. Dec.in consil.
40.& consi.536.col.2.Paris.consi.86.nu.46.uol.3.
18 Ratio est,qa donatio inter uirum,& uxorem reci-
pit istam conditionem,si donans prædecedit, ut in l.
a marito.C.de don.inter uir.& uxo. iurm autem reci-
pit eas conditiones,quas recipit principalis actus su-
per quo interponitur.l.fi.C.de nõ nu.pec.cũ alijs uul
19 garib. Ista limit. Dec.esset mirabilis,si esset uera,sed
non puto eam ueram, pluribus rationibus, quam e-
tiam reprobat Aymo in consi.102.
* Primò, Nam * cõis est opi.ut supra uisum est, ꝙ
donatio inter uirum,& uxorem firmetur iuramento,
nec ullus hoc exigit,ut donãs prædecedat, cum præ-
supponant omnes,ualere tunc irreuocabiliter dona-
tionem, & secundum istam opin. donatio non esset
irreuocabiliter firmata.
20 Secundò Iuramentum parum, uel nihil in hoc
casu operaretur,cũ ẽt sine iuro donatio cõfirmaretur
morte donãtis,& retrotraheretur ad tempus celebra-
tæ donationis,uel quoad dominiom,& fructus,iuxta
unam opin.& quoad fructus tantũm secundum aliã,
iux.gl.in l.donationes,quas parentes.C.de dona. in-
ter uirum,& uxor.& ponit Ias.in reper.l.si is, qui pro
emptore.ff.de usucapio.nu.106.
21 Tertiò Etiã in casu,qñ uxor cui facta est dona-
tio prædecesserit,ꝙ donatio tunc firmetur iuro,con-
suluit in terminis Barb.in cõs.59.col.pen.& fi. uol.2.
& in eodem casu consuluit Soc.in cons.61.col.3.uol.
1.ubi præsupponit uxorem prædecessisse ut in pun-
cto præsupponebat, & tñ sensit,ꝙ si iuramẽtum fuis-
set promissorium,uel cõfirmatorium,fuisset donatio
confirmata: sed qa fuerat iuramentum assertorium,
ideò in eo casu nõ confirmatur. & hoc expresè uo-
luit Bal.nouell.in tract.dot.in decima parte.in 4. col.
in fi.ubi dicit,ꝙ donatio inter uirum,& uxorem cõfir
mata iuramẽto, non exigit aliam confirmationẽ per
mortem donantis : quinimmo etiam si ille non præ-
* decedat,dicitur ualida.& hoc dicit * communiter te-
neri.hoc etiam sentit Pa. de Cast. in donatione inter
patrem,& filium. in consi.345.incip.circa bona. uol.
1.col.3.ubi sentit, ꝙ si in casu illo donatio potuisset
confirmari iuramento, fuisset confirmata etiã quòd
donatarius prædecessisset, ut fuit in casu suo, prout
ipse hoc attestatur.in 2.col.
22 Quartò Assumptum Dec. ꝙ donatio inter ui-
rum, & uxorẽ habeat istã cõditionem, si prædecedat
donãs,non est uerum in donatione q̃ a principio ua-
let, ut est uidere in omnib. casibus, in quib. donatio
inter uirum,& uxorẽ ualet,quorũ plures enumerant
Alex.in consi.153,uol.6.col.2.& in l.si cõstante. §.si-
ue.ff.sol.matr.Ias.in l.si is,q pro emptore. nu. 106.&
seq.ff.de usucap.Lance.Dec. ĩ l.uxori.ff.de usufr.leg.
23 sed procedit qñ donatio nõ ualet a principio,& tunc
exspectat confirmationem per mortẽ donantis.& ita
loqtur tex.in l.a marito.C.de donat. inter uir. & uxo.
& in l.2.eo.ti. sed nos sumus in donatione,quę a prin
cipio ualet ratione iuramenti in ea appositi,ideò nul
lam extrinsecam recipit conditionem.
24 Quintò Etiam in eo,quod dicit Dec. ꝙ iurm re-
cipit illas conditiones, quæ insunt actui,sup quo in-
terponitur,iuxta text.in l.fi. C.de nõ nume.pec.malè
loquitur,quia hoc assumptũ nõ est uerũ,ut p Ias.in l.
si pecuniã.in prin.col.fi.ff.de cõdict. caus. dat.ubi re-
spondet ad d.l.fi. & idẽ facit Ias. in l.si cõuenerit.col.
2.& 3.ff.de iuris.omn. iud. & Alex. in l.stipulationes
nõ diuidũtur.col.8.& seq.ff.de uerb.oblig. ubi etiam
respondet ad dictam l.fi.& in terminis Alex.in consi.
37.col.6.uol.2.dicit,& respondet ad text.in d.l. fi. C.
de non numr.pec.ꝙ illa l.non habet locum, quandu
quis

quis specialiter promittit aliquid, facit cum iuramēto, ut ibi, in uers. non obstat. l. fin. C. de non num. pec.

25 Tertiò Limita principaliter, quia donatio facta inter coniuges Iudæos non firmatur iuramento, ut not. Soc. in cons. 65. col. antepe. in ii. uers. postremò. & cons. 66. col. pen. uersi. postremò. uol. 1. Cor. in consi. 163. uol. 1. & in cons. 37. col. 3. uol. 4.

Ratio autem istius limitationis est, quia uirtus iuramenti non operatur in Iudæos, ut not. Bal. in c. 1. §. item facta. in tit. de pac. iur. fir. Ro. in cons. 155. Soci. cōs. 170. col. fi. Geor. Natta in repe. c. quamuis. de pac. in 6. col. 5. Io. Crot. in l. stipulatio hoc mō concepta. col. 45. in 10. limi. ff. de uerb. obl. Soc. in cōs. 119. col. 5. uol. 4. Cor. in l. pactum, quod dotali. col. 2. in 6. limi. C. de colla. Ruin. in consi. 159. col. pen. & fi. uol. 5.

26 ¶Contrarium, ut ista limitatio non sit uera, probatur, q̄a assumptū eius est falsum, q̄ Iudæus nō astringatur uinculo iuri, ut sentit Bal. in d. §. item facta. in ultimis uerbis. in c. 1. de pac. iuram. firm. & Ro. in l. q. superstitis. ff. de acq. hæred. in l. pactum. col. 5. in scda limi. C. de colla. Imol. in consi. 1. col. 3. Barbat. in cōsi. 15. col. 2. uol. 1. Dec. in l. pactum, quod dotali. col. 4. in 9. limi. C. de coll. & ponunt Doct. maximè Mod. in l. ait prætor. in §. iurari. ff. de iur. iur. & Bar. & Ias. in rubri. ff. de iust. & iur. Marcus Ant. Bauer. in tract. de iur. iur. col. 28. & seq. Ias. in d. auth. sacramēta puberum. col. 18. C. si aduers. uend. Fely. in ca. cum sit generale. col. 7. de for. compe. in c. fi. in fi. de Iudæis. tradit latè Tiraq. de primogenit. q. 66. nu. 27. & seq. Fely. in cōsi. 30. per totum. ubi tenet, donationes inter coniuges Iudæos firmari iuramento, & Iudęos teneri ad obseruantiam iuramenti, per totum consilium.

27 Quartò Limita, q̄a conclusio ista intelligitur, interueniente traditione, & non aliter, ut p Bart. in l. Papinianus. ff. de don. int. uir. & uxor. Carpol. cōs. ciuili 8. nu. 3. ubi dicit cōem * opin. & idem dicit Corn. in cōs. 124. uol. 4. Pau. de Cast. in consi. 138. qui et̄ dicit communem opi. uol. 1. Guid. Pap. in consi. 63. uel aliquid quod loco traditionis habeatur, quod Doct. exemplificant etiam in confessione. gl. in l. a. in gl. 1. C. de dot. caus. & ibi Bar. & Sal. qui disputant. & Bart. in l. pupillus. ff. de don. int. uir. & uxo. latissimè Paris. consi. 128. col. 1. & seq. uol. 1.

28

29 Amplia, quia satis est in hoc casu si interuenerit ficta traditio, ut puta constitutum. Carpol. qui hanc dicit communem * opi. in cons. ciuili 8. num. 4. Soc. qui idem dicit in l. 1. §. si uir uxori. col 3. ff. de acquir. poss. * Paris. qui etiam dicit * communem opinionem in consi. 128. num. 8. & seq. & nu. 19. uol. 1.

CONCLVSIO IIII.

Argumentvm.

Donatio inter patrem, & filium, an firmetur iuramento.

1 PRoxima est conclusio, an donatio inter patrē, & filium firmetur iuramento. & quidem eam iuramento firmari, tenuit Bal. in l. 2. col. 47. uers. sed cōtra prædicta. ff. de int. iur. in l. 3. circa fi. C. de usucap. pro donat. Rom. & Alex. in l. si donatione. col. 3. C. de coll. Aret. in l. placet. ff. de acqui. hæred. Roman. in repet. rubricæ, de iur. iur. in 3. q. Ioan. And. in addit. Specu. in tit. de testam. §. 1. in 2. charta. in uerbo, in fin. D. Vbertus Ias. in l. frater a fratre. ubi communiter alij, col. pen. & fin. in lectura. ff. de condictio. indebit. & in repet. col. fi. Bald. consi. 430. incipien. ad euidentiam. * uol. 1. Alex. in cons. 8. uol. 2. ubi dicit communē * opinionem. & in consil. 20. col. 1. uol. 3. & in consi. 157. col. fi. uol. 2. Aret. in consi. 77. col. pen. & in consil. 71. col. fi. & in cons. 17. col. 3. in f. Alex. in cons. 217. uol. 6. col. 1. & in cons. 152. col. 2. uol. 6. Socin. in cons. 91. col. 4. uol. 1. & in cons. 131. nu. 3. uol. 4. Dec. in consi. 239. col. 1. Ias. in cons. 118. uol. 4. Corn. in cons. 306. col. 2. uol. 3. Io. Ant. Ale. in cons. 130. Io. Crot. in l. frater a fratre. col. 16. & seq. ff. de condict. indebit. Cassa. in cons. 7. col. 5. & seq. ubi limitat. Ruin. in cons. 121. * col. 1. uol. 1. ubi dicit * communem opin. Paris. cons. 53. nu. 3. uol. 1. & cōs. 33. num. 35. uol. 3. Gra. cons. 63. nu. 23. uol. 2. Rip. in 3. lib. in 5. respons. & in 9. respōs. in 3. lib. Soc. in cons. 118. uol. 3. Guido Pap. q. 146. Capel. Tholos. in apostill. decis. 261. & in cons. 23. & in cōs. 31. & in cōs. 194. & in l. si donatione. nu. 33. C. de collatio. ubi dicit hanc esse cōem opi. Guald. in scda eaute. in ti. de lib. instit. tenet istam esse cōem opin. q̄ donatio patris in filium firmetur iuramento. Aym. cons. 20. colum. 1. ubi dicit communem. & idem dicit * Grat. cons. 7. nu. 8. uol. 2. ubi hanc dicit magis * communem opi. Io. Ant. Alex. in cōs. 145. in fi. ubi hanc dicit magis communem opin. Marian. iun. consi. 67. col. fi. uol. 2. & consi. 165. eo. uol.

2 ¶Contrariam aūt opinionem, ut donatio inter patrem & filium non firmetur iurō. sequutus est Bal. in c. cum cōtingat. col. fi. in fi. de iur. iur. & in cons. incip. quæritur an donatio. Pau. de Cast. in cons. 345. incip. circa bona. uol. 1. Fulg. in cōs. 199. Cor. in cons. 9. uol. 2. & in cōs. 238. uol. 1. & cons. 188. in princi. uol. 4. & cons. 273. col. pen. eo. uol. & in cons. 289. col. 6. uol. 4.

* Tenendo primam opi. magis * communem.

3 Primò Amplia, ut similiter et̄ donatio filij in patrem firmetur iuramento. Bertran. in cons. 274. col. 1. uol. 3. & in cōs. 108. col. 1. ī fi. uol. 2. & in cōs. 138. col. 2. eod. uol. & in consi. 203. uol. 1. & in cons. 206. col. 4. * uol. 1. & dicit * communem in consi. 194. col. 1. uol. 1. & in consi. 73. uol. 1. col. 2. & in consi. 27. col. 1. uol. 1. & in consi. 39. eo. uol. & in consi. 89. uol. 1. & in cōs. 159. uol. 2. & in consi. 163. col. pen. eod. uol. & in cōs. 233. uol. 2. col. 2. & in consi. 236. uol. 2. & in consi. 19. uol. 3. col. fina. & in cons. 97. col. 2. uol. 3. & in cōs. 120. col. 2. eod. uol. & in consi. 140. col. fi. uol. 3. & in consi. 161. col. 3. in fi. uol. 3. & in consi. 190. col. fin. uol. 3. & in consi. 163. col. antepe. uol. 3. & in consi. 208. col. 4. uol. 3. ubi dicit communem. & in consi. 198. uol. 2. & istam partem dicit communem Dec. in cons. 631. & in consi. 689. Bertran consi. 47. col. 1. uol. 3. & in cōs. 127. uol. 2. in nouis & in antiquis. cōs. 35. uol. 1. Cassa. in cons. 7. col. 5. & seq. ubi limitat. Paris. in cons. 53. col. 1. uol. 1. ubi dicit istam communem, & consil. 2. col. 1. uol. 3 & consi. 69. col. 13. uol. 3. Aymo in consi. 102. Gra. consi. 63. col. 3. uol. 2. ubi dicit communem. & consi. 86. col. 4. in fi. uol. 2. Ruin. cons. 96. col. 3. uol. 5. decis. Neapol. 56. col. 1. in nouis. Ruin. consil. 179. col. 2. uol. 1. Alcia. in c. cum contingat. num. 207. ubi dicit communem opi. de iur. iur.

4 Secundò Amplia, idem esse in omni contractu inter patrem, & filium. Gui. Papiu consi. 81.

5 Primò Limita, ut non firmetur iuramento talis donatio, quando per eam induceretur inæqualitas inter filios. Dec. in consi. 631. num. 5.

6 Secundò Limita, quia donatio facta filio spurio, non confirmatur iuramento. Ruin. consil. 189. col. 1. & sequen. & per totum. uol. 1. & consi. 69. num. 10. & seq. uol. 3.

Tenendo autem secundam partem, quòd talis donatio non firmetur iuramento.

7 Limita, quia metu periurij donans non dēt cōtrauenire, secundum Fulg. in d. consil. 199. & Coro. in consi. 9. col. 2. uol. 2. & in consi. 238. col. pen. uol. 1.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Pactum in donatione appositum, quòd fundus post certum tempus sit ecclesiæ, an possit reuocari.

1 SI aliquis donauit Titio fundum, ut post eius mortem, uel post certum tēps esset ecclesiæ, dubitatur, an donator possit pactum illud, q̄ post certum tēpus fundus maneat in ecclesiam, reuocare. & quidē Bar. in l. qui Romæ. §. Flauius. ff. de uerb. obl. dicit pactum hoc reuocari posse: & idem tenet Cum in cons. 166. in fi. Cum. in d § Flauius & ibi Imol. col. 2. Rom. in l. sed si hac. §. prostituta. ff. de in ius uoc. idem uoluit Bar. in l. 3. ff. de seru. expor. Salyc. in l. quoties. C. de reuoc. don. Barb. cōs. 66. col. 6. uol. 4. Salyc. in l. 1. col. 2. C. si mācip. ita ne. et. ut manumi. licèt nō plenè firmet
* Alex. qui dicit istam opin.* cōem, in l. adoptiuum. §. patroni. ff. de in ius uoc. Ias. q ēt dicit cōem in l. 2. q. 23. C. de iur. emphy. & Alex. in cons. 204. ubi ēt dicit cōem. uol. 7. Cassa. in cons. 28. col. 2. & in cōs. 57. col. 2. & in cons. 59. col. 2. Ripa in l. fi. in 65. q. ubi ēt dicit istam cōem. C. de reuoc. dona. Mantua cons. 47. col. 3. ubi dicit cōem. Soci. qui dicit cōem, cons. 115. col. 3. uol. 4. Ale. in §. Flauius. col. 7. uersi. quintus et casus. & ibi Ias. col. 6. ubi dicit istam esse uerā & cōem opin. & col. seq. vbi idem repetit in duobus alijs locis, & ibi Soc. col. 6. in 5. conclus. ubi dicit communem. Rui. q idem dicit, in cons. 182. col. pe. uol. 1. & idem dicit in cons. 99. col. 4. uol. 3. Gra. in cons. 25. nu. 39. uol. 1. ubi dicit cōem opin. Licet Ias. in l. fi. col. 1. ff. de pact. non se firmet, sed dicit q. dubiam. & idem dicit in l. 2. col. 99. & seq. C. de iur. emphy. & istam opi. dicit dubiam, & super ea non posse fieri fundamentum Dec. in cōs. 239. col. fi. Cassa. in cōs. 53. col. 19. & idem dicit Dec. cons. 58. col. 2. Ruin. qui dicit cōem, in consi. 182. col. pen. uol. 1. & idem dicit cons. 99. col. 4. uol. 3. Cagu. in l. id quod nostrum. nu. 12. ff. de reg. iuris.

¶Contrarium uidetur sentire Bald. in l. 3. ff. de ser. expor. in addi. dum loquitur de statuto iurato. & tenet reuocari non posse, quamuis statutum applicet commodum ecclesiæ Romanæ. de qua q. statuti, uide Ale. in l. nō amplius. ff. de leg. 1. sed in casu nostrō cōtra Bar. in d. §. Flauius. tenuit Bal. in l. non a socero. C. de iur. dot. Pau. de Cas. in l. si pecuniam. col. 2. in fi. in 4. q. ff. de condic. cā dat Io. And. in addit. Spec. in ti. de instr. edi. §. nunc aliqua. uers. eum qs legat. in addi. in eip per superiora. tamen Alexā in d. §. Flauius. col. 4. cunsiderat, q Ioan. And. non loquitur cōtra Bar. Ro. in d. l. si pecuniam. num. 22. Alex. in consi. 105. col. 2. uol. 4. Pa. de Cas. in d. §. Flauius. circa fi. & idem Pau. de Cas. in l. in insulam. §. fi. ff. sol. mat. & in l. si cū uenderet. ff. de pig. act. Cor. consi. 68. col. 3. uol. 3. Rebuff. in l. quod iussit. in 1. no. num. 33. ff. de re iudic. Socin. consi. 137. col. fi. Guido Papæ consi. 23. Hisp. in c. per uestras. §. 54 in fi. de dona. inter uir. & uxor. Guil. Benedict. in cap. Raynutius. in uersi. si absque liberis. el 2. num. 23. de testam.

* Tenendo primam opi. magis* communem.

2 PRIMÒ Limita in hærede, q non posset huiusmodi pactum reuocare, licèt posset ipse donās. ita Bar. in d. §. Flauius. & ibi Ale. col. 8. uers. ultimus et casus. & ibi Ias. col. 9. uersi. 3. limit. & Are. ibi col. pen. & Soci.
* col. 7. in 7. cōclus. ubi dicit* cōem. Alex. in cons. 105. col. 2. uol. 4. Ruin. in consi. 7. col. 8. uol. 1. Alex. consi. 104. col. fi. uol. 4. Rui. consi. 36. col. 8. uol. 1.

¶Contrarium tenet Bal. in l. cum a socero. C. de iure dot. Rom. in l. si pecuniam. ff. de cond. ob causam.

3 SECVNDÒ Limita, qn̄ ecclesia, uel tertius, in quos collata esset donatio, post certum tēpus haberent cōmodum ex promissione reuocātis, secus si ex promissione alterius, quia pactum tunc reuocari nō posset. ita Aret. in l. apud Iulianum. §. si quis alicoi. ff. de lega. 1. col. 3. uers. 10. de Imo. hic dicit. Cur. in trac. feud. in 4. parte. in 62. col. & seq. uers. prima doct. Ias. in l. 2. col. 100. uers. uel respondeo aliter. C. de iur. emphy.

4 TERTIÒ Limita, si notarius fuisset stipulatus pro absente. ita Bal. I l. cum a socero. C. de iure do. q subdit idē esse, si donatarius stipularetur pro ecclesia, uel tertio. Are. in cōs. 74. col. 6. uers. sed iis his non obstantibus. Cor. in consi. 68. col. 3. uol. 3. uers. dato tā. Barb. in cōs. 66. col. 6. uol. 4. uers. istam ēt doct. Rip. in 16. responsi in 3. lib. istud tenet Raph. in d. §. Flauius. & ibi Ale. col. pe. uers. licet aūt pdicta procedant. Soci. in 7. col. in 6. conclus. Alex. col. 7. in fi. uers. in cōclusio facta. Ias. col. 8. uers. 2. limita. Dec. in cōs. 607. num. 12. Aymo. cōs. 19. col. 3. Ruin. cons. 36 col. 8. uol. 1. & in cōs. 54. col. 1. in fi. uol. 1. & cōs. 64. col. 2 eo. uol. 1. Cagno. in l. ius nostrū. nu. 15. ff. de reg. iur. Boe. deci. 353. in fi. Cassa. in cōs. 53. nu. 56. Guilel. Bened. I c. Raynutius. i uerbo, absq; liberis. el 2. nu. 23. de test. Mar. inn.
* in cōs. 18. num. 13. uol. 2. ubi hanc dicit cōem * opi.

5 Amplia, ya nonnulli ex Doctorib. suprà allegatis dīt hoc pcedere, & effectuē, ēt ante secutam acceptationē, ut tenet Imol. in c. potuit de loca. col. fi. Soc. col. 7. in sexta cōclus. in §. Flauius. Ias. I l. fi. col. 1. ff. de pact. Dec. in cōs. 58. col. 2. Rui. in cons. 7. col. 8. uol. 1.

¶Contrariū tñ tenet Paris. in cons. 77. col. pen. uol. 1. qui uoluit, necessariā esse in hoc casu acceptationē.

6 Concorda, ut p Alex. cōs. 204. uol. 7. ubi cōcludit, q licèt sit necessaria acceptatio, tñ sufficiēt tacita. & idem uoluit Dec. in consi. 586. col. fi. & Goz. in cons. 42. col. fi. idem dicit Gra. in cons. 12. nu. 4. uol. 1.

7 QVARTÒ Limita, nam stante iuro, uidetur q nō possit fieri reuocatio, quia propter iuramētum actus efficitur irreuocabilis. ita Guid. Pap. in cons. 23. nu. 8.

8 QVINTÒ Limita, si ius esset plenè quæsitum illi tertio, quia tunc pactum non posset amplius reuocari per donantem. Dec. consi. 58. col. 2. Socin. in consi. 127. col. 3. in fi. uers. prima est. uol. 3.

9 Infertur igit̄ fm̄ Doct. q si tps aduenisset, in quo tr̄i deberet res donata ipsi tertio, nō posset amplius fieri reuocatio. ita Raph. I d. §. Flauius. & ibi Ale. col. 3. uers. in dicit Raphael. & col. 7. uers. secundus casus est. Dec. d. cons. 58. col. 2. Ias. ibi. in d. §. Flauius. col. 7. uersi. 1. eam limit. & Soc. col. 5. in 3. conclus.

10 SEXTÒ Limita & intellige conclusionem, qn̄ pœnitentia interuenit ante tps, in quod est collata dispositio in fauorem tertij, & pœnitentia durat usq; ad illud tempus: secus autem si pœnitētia interuenisset ante, & non potuisset durare, quia donans prædecessisset antequam aduenisset tempus, in quod est collata dispositio in fauorem tertij, ut consideraui Corn. in d. cons. 68. col. 3. uers. posset etiam arentari. uol. 3.

11 SEPTIMÒ Limita, dummodò in reuocatione concurrat cōsensus donatoris, & donatarij, ut dicit Bal. in l. cum a socero. C. de iur. dot. Alex. cōs. 204. uol. 7. Soc. in cons. 115. col. 3. uol. 4. & in §. Flauius. in 2. conclus.

¶Contrarium, q sufficiat solus consensus donantis, tenet Are. in cons. 74. col. 5. uers. & propterea non benedixit. & in §. Flauius. col. 3. uers. ex his patet. qui declarat, q posset donatarius, inuito donatore, exequi donationem, consignando rem donatam ecclesiæ, uel tertio, tempore suo.

12 OCTAVÒ Limita, si dispositio in certum euentū in fauorem tertij collata, sit facta principaliter in fauorē ipsius donatarij, quia tunc amplius reuocari nō potest,

potest,ut dicit Imol.in d.§. Flauius. in fi. & ibi Alex. col.3.uers. subdit ultimò,& ibi Are.col.2. uers. extra
13 gl.q̄rit.& col.3.uers.tenēdo opi.quā supra posui. Secus si in fauorē donantis ut per Doc.supra allegatos.

¶Contrarium etiam in hoc casu tenet Rom.in l.si pecuniam.nu.22.ff.de cond.ob caus.

14 Nonò Limita,& intellige si conuentio transit in contractum innominatum, secus verò si remaneret in uim contractus nominati.ita Bal.in l.3. ff. de seru. exspor.Pau.de Cas. in l.si pecuniam. col. 2. in fi.in 4. q.ff.de cond. caus.dat. Dec. consi. 239.col.fin.Cassa. consi.53.nu.56.Rui.cons.7.col.8.uol.1.

15 Decimò Limita regulam non procedere in feudo,Rui.in cōs.69.col.pe.uol.3.in cōs.99.col.4. uol.3.

Tenendo aliam opi.quòd pactum non possit reuocari per donatorem.

16 Primò Limita, nisi concurrat consensus donatoris,uel donatarij.Alex.in d.consi.204.uol.7.ut supra in 7.limitat.

17 Secundò Limita, quando dispositio fuit valida, secus si fuisset nulla,tunc ad libitum reuocaretur. Socin.in d.consi.115.col.3.uol.4.

18 Tertiò Limita,quando prouisio facta tertio,relatiuè rasultaret in prouisionem ipsius principalis disponentis,ut quia ille esset in potestate sua.nam tunc pactum posset per illum reuocari. Bald. in d.l.cum a sucaro.in fi.C.de iur.dot.

19 Sed si is,qui erat in potestate alterius esset donatarius,nō posset donās impedire quo minus illi, in cuius ptāte est,q̄rat' Imo.in c.potuit.col.pe.in fi. de loc. Barb.in cons.66.col.6.uol.4.& idē dn̄t,si non esset in potestate,tamen teneretur quærere,ut reus liberationem fideiussori,& procurator dn̄o suo; ut ibi per eos.

CONCLVSIO VII.

Argumentum.

Donatio inter uirum,& uxorem,uel inter patrem, & filium,excedens legitimam summam, an confirmetur morte infra legitimam summam.

1 DOnatio facta inter uirum,& uxorem, vel inter patrem,& filium non confirmatur morte, q̄n excedit legitimam summam.text.est in l.donationes quas parentes.C.de donatio.inter uir.& uxo.ibi,nam amplioris &c.

2 Dubitari tamen contingit,an impediatur confirmatio tantummodò quo ad summam maiorem, uel etiam infra legitimam summam non confirmetur: & quidē gl.in d.l.donationes,in uerbo, concedimus. sentit ēt infra legitimā summā nō confirmari, quam opin.clarius ibi tenet Saly.quē sequitur Soc.in l.1.col. 20.uers.1.conclusio.ff.sol.mat.& cōs.115.col. 2. uol. 4.Paris.cons.62.nu.20.uol.1.Ias.in l.1.§. sed si mihi. col.3.ff.de uer.obl.idē uoluit Soc.in l.si inter uirū. ff. de reb.dub.licèt alleget in contrarium Io.And.Paris. consi.16.nu.29.uers.& in tantum.uol.2.Rui.in cons. 52.col.3.uol.1.& consi.132.col.fi.uol.4.

3 Pro qua opi.facit quod no.Rui.cons.65.col.2.uol. 4.ubi donatio omnium bonorum præsentium & futurorum uitiatur in totum,nec sustinetur quoad bona præsentia,quia uitium ex coniunctione insurgēs uitiat totam dispositionem,idē dicit Gui. Pap. in cōs. 214.nu.5.qui hanc esse communem opin. affirmat: Cur.iun.post Bald.in l.fi.nu.61. ubi hanc dicit com-
* munem * opi.& ibi etiam Purp.num.247.C.de pact.

¶Contrariam autem opin.tenuit Io.And.in addi. Spec.in tit.de don.in §.1.in addit.incip. donationes. Are.cons.27.col.3.Io.Crot.in l.frater a fratre.col.2 1. ff.de condict.indeb.Hisp.in rub.de donat. inter uir.& uxo.fol.94.col.4.in fi.& seq.Lud.Lusitanus in l.si inter uir.in 1.no.ff.de reb.dub.Io.Ant.Alex.cons. 123. Rui.consi.94.col.3.& col.pen.uol. 2.

4 Pro qua opi.facit,nā si res ecclesiæ sit soliti cōcedi vsq; ad tertiam generationē, & concedatur in quartam, concessio sustinetur vsq; ad tertiā, & in reliquo uitiat,,qui hanc opi.sequutus est Bal in auth.si quas
* ruinas.nu.2.C.de sacros.eccl.Ias.q hanc dicit cōem * opi.in auth.q rem.nu.21.& ibi Dec. nu. 21. C. de sacros.eccl.Claud.in l.1.§.sed si mihi.nu.21.& ibi Alc. nu.20.ff.de uer.obl.Cur.in trac.de feu.in 1.par. secūdæ par.prin.q.6.Tiraq.de retrac.cōuē.t. in fi. nu.144.

¶Contrarium opi.q in hoc casu concessio in totū uitietur, tenet Bart.in auth.q rem.nu.7. C.de sacros.
* eccl. & hanc esse magis * communem opin. testatur Alex.in consi.143.col.1.uersi.accedit,uol.7.

Tenendo primam opinionem.

5 Amplia, ut talis donatio non ualeat etiam infra legitimam summam,si res donata,fuisset à patre tradita verè,uel fictè,Paris.in cons.16.num.3.uol. 2.

De rerum alienatione.

CONCLVSIO PRIMA.

Argumentum.

Alienatio rerum ecclesiarum ecclesiæ vtilis, an valeat absque solemnitatibus.

1 VArietas est inter scribentes in illa quæstione, utrum alienatio rerum ecclesiæ utilis ipsi ecclesiæ, ualeat fine solennitatibus, & quidē gl.in l.cum hi.§.eam transactionem.ff.de transac.tenet illam ualere,& idē tenent distinctione, quam etiam sequitur ibi Iacob. de S.Georgio.hoc idem tenet Alb.de Rosate in auth. hoc ius porrectum. in fi. col.C.de sacros.eccle.Bald. in l.quicunque.C.de bonis,quę lib.& ibi Alexand.in e postill.in l.neque.C.de contrahen. & commit. stipu. in l.contra iuris. in fin. princ.ff.de pact. in l. ita constante.ff.de iur.dot. Roma, in consi. 453.& in consil. 316.Barbat.in consi.39.col.7.uol. 3 & in consil. 35. col.pen.uol.2.& in cons.61.col.3.& in cons.86.in 3. col.in fi.uol.3.& in consi.91.col.4.uol.3.& in consil. 58.in fi.uol.2.& in consi.5.col.pen.uol.3.Ang.Aret. in §. fui. in fi. instiut.de hæred. quæ ab intest. Matthes.in singu.156.Dec. late in cap.quæ ecclesiarum. col. 2. & sequen. de constitu. & in cap.causam, quæ. col.fin.de iudi.Alexan.in apostill.ad Barto. in l. cum l.in fi.ff.de fideiuss. Corset.in singu.in uers. pupillus. Alex.in l.mutum.in fi.uersi.& pro hoc.ff.de acq. hæred.Ias.in l. non eo minus. C. de procuta.in l.is, cui bonis.col.1.ff.de uerb.obliga.in l. Batharius.col.2.in fi.& seq.ff.de offi.prætor.in l.more.col.6.uersi. tenendo istam partem,eam limita.ff.de acquir.hæred.in l. iusiurandum,quod ex conuentione.§.pupillus. in fi. ff.de iur.iur.in l.qui iurasse.col.1.eod.titu.in l.potuit. col.2.in prin.C.de iur.delibe.in §.omnium.num. 41. uersi.aduerte tamen.inst.de ac.& in cons.222. col. 3. uol.2.Cæpol.in cons.ciuili 14.col.2.Soc. in cons. 80. col.2.uol.4.Fel.in ca. dilectus.el 2. col.5. de rescript. Dec.in cons.331.in 2.col.in fi.uers.2.princ.Gome. in c.fi.§.si uero.char.5.de iud.in fi.sentit Angel.in cons. ultim. col. fi. Brun.in tract.de form.fol.55.col.2.Paris.in consi.16.col.19.uol.2.Grat.in consi.46.col. fi.

uol. 1. Mar.inn.conf.28.col.pen.uol.2. Rui.conf.64. col.3.uol.1.Gram.conf.ciuil.10.col.2.io fi.& confil. 28.col.1.Fel.in conf.15.nu.10.& plutib.feq.

¶Cōtratium tenent Iac.But.Bar.Albe.Pau.de Ca. * & Iaf.qui hanc dicit * cōem in d.l.cum hi.§.eá tranfactionem.ff.de pac.Bal.in l.fi.§.neceffitate.col.5.de bon.quæ lib.& in c.1.de tranfa.Fel.in c.caufam.col. 5.de iudi.Alex.in conf.187.col.1.uerf.4.per id,quod habetur,& iftam effe communem dicit Iaf.in l.cōtra Iuris.in pōn.ff.de pać.Bal.in l.fi pupillorum.in fin. prin.ff.de reb.eor.& in conf.198.uol.5.Brun.in trac. de form.in tit.de potent.& effect.formæ.in 9.ampli. Soc.io conf.29.col.3.& 6.Decif.Neap.113.io nou.

2 Amplia primam opin.quia unaoimiter omoes vi dentur admittare,q ecclefia poffit contractū,quamuis oullum propter eius utilitatem ratificare,ut uoluit Inn.in c.1.de his,quæ fi.a prælа.eft bonus tex.io c.fi quæ de rebus.12.q.2.glo.in c.1.ne fede uac.Abb. in c.cum caufa.in fi.de re iud.A ot.de But.in c.fi quis presbyterorum.col.1.de reb.eccl.noo alie.Ful.& Iaf. in d.§.eam tranfactionem. Dec.in c.quæ io ecclefiarum.col.2.in fi.de conftitu.Corfet. in fing.io uerbo, pupillus.Soc.in conf.80.col.2.uol.4 Brunus in trac. de form.in tit.de potent.& effect.form. in 9.ampliat. Præpof.io c.1.qui feu.da.poff.Pet.R ebuff.in concor. in tit.de colla.§.fi quis ueod.in uerf. ipfo inte. Ruin. conf.40.col.fi.uol.1.

3 Et facit quod no.Bal.in l.cum interdictæ. C.arbit. tutę.ubi quis poteft ratificare cootractum etiam nullum factum io propriam utilitatem.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Adminiftrator ratione officij confentiens alienationi, fibi non præiudicat.

1 Vera eft in iura illa conclufio,ut adminiftrator rerum alienarum neceffitate officij coofentiens alienationi, feu difpofitioni de re fua propria, fibi præiudicet.l.cum quædam. C.de adminift.tuto. & ibi not.Bar.in Sommario.& Bal.tam in fummario quam in notabilibus. & ibi Odofr.uerf.hor Signoti, habetis.& ibi Saly.io fummario.& in 1.not.idē probat tex.in l.fi non fuptafcripfifti.C.eo.tit. & ibi Bart. Bal.Ang.& Salyc.omues in fummario.idem probat tex.in l.aduerfus.§.tutoribus.ff.de iooff.teftam. & ibi Bar.& Alber.in fummario.Bal.in conf.102.col.1.in fi.uerf.pręterea regula.uol.2.Pau.de Caft.conf.423. col.1.in fi.uerf.nec obft.uol.1.Afflic.in quęftione fu per iure protbo.uerf.ut infra triginta dies.col.6.uer. fed pone.Bal.conf.333.col.1.uer.ao.cōfidero.uol.5. Ant.de Bu.in c.fuborta.col.1.uer.nota bñ.de ra iud.

2 PRIMÒ Amplia idem effe,fi quis fe fubfcribat ut teftis contractui da re fua facto.l.mutuæ.C.fi cer.pe, l.fi pater.C.de fideiuff.gl.in oerbo,nō obeffe.in l.Cafus.ff.de pig.act.gl.fi.in l.nimia.C.de act.& obl.Bal. in l.Titia.§.Lucia.uerf.tamen circa hanc materiam. ff.de legat.2. ubi Imo.uerfic.& de materia.& Pau.de Caft.oerf.& hoc eft uerum.Bar.in l.ficut.§.non uidetur.uerf.quod intellige.ff.quib.mo.pig. uel hyp. fol. & in l.quæ dotis.in fi.uerf.quæro quid de fubfcriben te.ff.fol.matt.Pau.de Ca.in l.emptor.§. Lucius.uerf. ex præcedenti notabili.ff.de pact.& in l.fi ita ftipulatus.§.Chryfogonus.col.1.uerf.in 1.parte. ff.de uerb. obl.Cor.conf.208.col.2.uer.nec obftat terriū.uol.4. Catd.Alex.in c.1.§.præterea.uer.fed cum interdum, quib.mod.feud.amitt. Afflic.fuper conftit.protbom. oerf.ut infra triginta dies.col.6.ibi,fed pone.& fentit Inn.io c.ex literis. uerf.& nota q fola fubfcriptio. de tranfa.ubi Ioan.Aod.circa fin.uerf.fi uerò nō aduertens.& Abb.col.2.uerf.Gofred.in cap.& ibi Héri col.1.in fi.uerf.aut interuenit folum.& Pet.de Anch. col.2. uerf.& an fubfcriptio. Io.And. in c.inter dilectos.col.4.uerf.potrò feptimum,de fide inftr.

3 Ampla proximam ampliatiooem procedere,nedum fi fe fubfcripferit ut teftis,fed etiam fi adhibitus fit ut teftis ioftrumentarius.Bar.io fummario,in l.Titia.§.Lucia.de leg.2.ubi Bal.io 1.not.& Imo.Pau.de Caft. & Alber. omnes io fummario.& id noluit etiá gl.fi.in l.ficut.§.nō uidetur.ff.qnib.mo.pig. uel hyp. fol.gl.a.in uer.fed quętiiur,in c.ex litteris,de tranfa.

4 PRIMÒ Limita,principalem ampliationē,quando non folum adminiftrator infcriberetur ut teftis, fed etiam auctoraretur in cootractu. Anto.de But.in d.c.ex litteris. col.2. in fin.fecundo oppono. & fentit ibi Bal.io 1.oot.& Abb.col.2.uerf.in gl.3.io fi.& uer. aut de præfenti.& ibi Imol.nu.7.uerf.item potes octare,quòd ubi aliquis.

5 SECVNDÒ Limita eaodem ampliationem,quando teftis fuit fciens, & poterat actum impedire.Abb. in d.c.ex litteris.col.2.uerfic. faós credo.& ibi Pet.de Anch.col.2.oer.& ao fubfcriptio.& Imol.col. fi.uer. in ead.glo.in fi.

6 SECVNDÒ Amplia principalem conclúf.idem effe in notario rogato de inftrumento. Bar.io l.ficut.§. non uidetur.oer.quod intellige.ff.quib.mod.pig.uel hypo.fol.Bal.in fummario,in l.fi pater,C.de fideiuff. Corn.conf.208.col.2.uerf.oec obftat tertium. uol.4.

¶Contrarium fentit Aymo in q.per eum difpotata,poft tract.de antiq.temp.ou.38.& nu.41.in fi.

7 TERTIÒ Amplia in aduocato,qui fibi non præiu dicat, fi defendit litigatoem fuper re fua propria.l.inter officium.ff.de rei ueod.l.poft legatum. §.aduocatum.ff.de bis,quib.ut iodig.

8 Amplia præcedentem ampliatiooem, nedum in aduocato rei,fed etiam io aduocato actoris.Alber.in d.l.ioter officium.ff.de rei uend.ubi Fulg.uer.io gl.1. & io oetf.ibi primam folutiooem. Abb.io c.ex litteris.col.1.in fi.uerf.in gl.1.de tranfact. ubi declarat.

9 PRIMÒ Limita præcedeutem ampliatiooem de aduocato,non procedere, fi aduocatus fciens rem ad fe fpectare,tale patrocinium præftiterit.l.fi.ff.de iooff.tefta.& ibi gl.1.uerf.uel bic fciens.& gl.1.in d.l.in ter officium.uerfic.& hoc fi fiuit.& probat tex.in c.ex litteris.ubi gl.1.& 2. C.de tranfa.& ibi Hoft.io prin. in uerbo patrocinabitur,& io uerf.fed contra.& feotit ibi Inn.uer.& nota.& Aut.de But.col.1.in fi.in no no nota.uerfic.oóta uigefimo,& Bald. in 1.not.& ibi Car.col.1.in 1.& 2.oppof.& ibi Pet. de Ancha.col.2. uer.& boc tenet Gofred.& ibi Imol.col.1.oer.ité nota fecundum intell.Hoft.io fi.ptimæ col.uer.in gl.2. lo.Fab.in §.fi tutor.uerf in gl.ut aduocat. & ibi Ang. Aret.uerf.nota ergo ex gl.Inft.de inoff.tefta.& feotit Bal.io d.l.fi.ff.de inoff.tefta.& clarius ibi Odofr.uerf. oel iftud eft intelligendum. Pau.de Ca.cōf.314.in fi. uerf.præterea pp officium.uol.2.Io.And.in c.inter di lectos.col.4.uerf.potrò feptimum.de fid.inftru. Ant. de But.in c.fuborta.uol.1. uerf.nota beoe.de re iud.

¶Contrarium,q etiam Aduocatus fciens rem effe fuam,& præftando patrocinium litiganti fuper illa, fibi non præiudicet,tenent Bar.Aog.& Alb.in d.l.in ter officium.ff.de rei uen.ubi Ful.uer.fi ramé placeat.

10 SECVNDÒ Limita tertiam ampliat.quaodo ex fo lo confenfu actus perficitur, quia tunc aduocatus fibi præiudicat,fecus uerò in iure dominij, q ex cōfen fu folo non transfertur.Bar.in l.ioter officiū.ff.da rei uend.

uend.uerſ. oppon.d.l.fi.ubi ét Albe poſt Iaco.But.Io. And.in c. ex literis.in fi.col.uerſic.ſi quis auctoritate. de tranſ.ubi Card.col.2.in fi.& ſeq.uerſi.& dicit Inn. & Abb.col.2.uerſi.ſed gl.iuris ciuilis.& ibi Heur.col. 1.in fi.uerſi.aut eſt dubium.& Fulg.in l.fi. uerſicu. in glo.prima.ff.de inoffi.teſtam.

¶Contrarium autem tenet Ant.de Butr. in d.ca.ex literis.col.3.uerſ.Doctores.ff.de tranſ.Tiraquel.de retract.lig aag.§.1.in gl.9.num.263.& ſeq.

11 Tertiò Limita ut aduocatus patrocinando pro ijs,qui ueniſſẽt ex teſtõ,faciat ſibi præiudicium quoad quærelam inofficioſi teſtamenti,ut eſt tex.in d.l.fi.ff. de inoffi.teſt.& ibi gl.1.& Alb.poſt Iacob.But. in d.l. inter officium.ubi ét Ang.Fulg.uerſi. ibi,procurãdũ. Ioan.Fab.in §.ſi tutor.uerſ.in glo.ut aduocatus. Inſti. de inoffi.teſt.& ſentit Bar.in ſummario d.l.fina. ff. de inoffi.teſt.dum not.ꝙ qui eſt aduocatus pro hærede, dr̃ approbare teſtamentum.& clarius ibi Ang.in ſecundo ſummario.Pau.de Caſ.in l.ſi is,qui §.ſi literis, in fi.uerſi.idem ſi alio modo.ff.de inoff.teſt.Odofr. in d.l.fi.in ſummario.& ibi Albe.in ſummario.

12 Sublimita, qñ aduocatus neceſſitate compulſus, & iudice mandante, officium aduocationis in ea cauſa ſuſcapiſſet, quia tunc ſibi non præiudicat, ut dicit Albe.in l.poſt legatum.§.aduocatum. uerſ. ſi tñ.ff.de his,quib. ut indig.Tiraq.de retract.§.1.gl.9.nu. 226. Io.Fab.in §.ſi tutor.uerſ.& ideò uidetur.Inſt.de inoff. teſt.& in uerſ.in gloſſ.ut aduocatus.

13 Quartò Amplia principalem concluſ.locũ habere in procuratore,in quo idem dicendum eſt qđ in aduocato,per id,qđ not.Bal.in d.l. fi.ff.de inoff. teſt.ꝑ illum tex.qui ponit utrũq; caſum.Tiraqu. de retract. §.1.gloſſ.9.num.265.aliàs fol.89.in prin.qui alternatiuè loquitur in aduocato,& procuratore. Ant.Butr. in c.ſuborta.col.1.uerſi.nota bene.de re iud.

14 Et in procuratore uendente rem ſuam nomine alterius, ꝙ non præiudicet ſibi in iure dominij, uoluit Imo.conſi.52.refert,& ſequitur Tiraq.de retract.§.1. gl.9.num.265.in fin.

15 Limita qđ proximè dictum eſt de procuratore uẽdente rem ſuam nomine alterius,qa ſaltem præiudicat ſibi reſpectu poſſeſſionis,ut per Imo.in d. cõſ.57.

16 Quintò Amplia in eo,qui inſtrumentum rei ſuę in alium trãſlatæ ſignat proprio ſigillo.l.2.C.de reb. alie.non alie.l.Caius.ff.de pig.act. Cy.in l.ſi nõ ſubſcripſiſti.in ſummario.C.de admin.tut.& ibi Odof.in ſummario.Pau.de Caſ.in l.Titia.§. Lucia.uerſ.& hoc uerum.ff.de leg.2.Card.Alex.in ca.1.§. præterea.col. 2.uerſ.ſed interdum.quibus mod.feu.amit.

17 Sextò Amplia,ét ſi in eo,quod facit tutor in iudicio pro pupillo,ſuccumbat, quia non propterea amittit id,quod ſibi erat relictum in teſtamento,quod impugnauit ut tutor.l.filius.ff.de inof.teſt.l.tutorẽ.ff. de his,quib.ut indig.Inſt.de inoff.teſt.§.ſi tutor.Odofred.in l.aduerſus.§.tutorib. & ibi Pau.de Caſ. eo.tit.

18 Septimò Amplia, ét ſi tutor actum faciat pupillo ꝑiudicialem,non tñ ex hoc ipſe obligatur, & ideò ſi auctorat pupillo ſuper interceſſione,uel fideiuſſione,ipſe ꝓprio nomine conueniri non põt.leg.ſi non ſubſcripſiſti,& ibi ponderat Ang.C.de adminiſt.tut.

19 Octauò Amplia,ut hoc procedat in omni legitimo adminiſtratore,ut dicit Bal.in d.l.cum quędam. C.de admi.tut.

20 Nonò Amplia in iudice,qui ſentẽtiam ferret adiudicando rem ſuam propriam uni ex collitigãtibus coram ſe.cap. ſuborta.uerſicu.iudicibus autem.de re iudic.& ibi Anto.de Butr.col.1.uerſic.nota bene.cap. inter dilectos.§.porrò.de fid.inſtru. Anto. de Butr. in cap.ex literis.col.2.uerſicul.nota iſtam lecturam. de tranſ.& ibi Card.col.1.in 2.oppo.Io.And.in ca. inter dilectos.col.4.uerſ.porrò ſeptimum. de fid. inſtru.

21 X. Amplia in cõſanguineis, qui ex neceſſitate ſtatuti cõſenſerint,aut auctoritatem præſtiterint cõtractibus à mulierib.uel minorib. celebratis. Pa.de Caſ. conſ.259.col.5.in prin.uerſ.qa dicta d.Blonda.uol.1.

¶Contrarium tenet Aymo in quæſtione per eum diſputata poſt tractatum de antiq. tempo. & uoluit Soc.in conſi.43.col.fin.uerſi.ſed poſtremò. uol. 4.

22 Primò Limita concluſiu.principalẽ in eo,qui & ſi eſſet adminiſtrator,tñ non faceret ex neceſſitate officij,ſed uoluntariè.l.fi.ff.de inoffi.teſt.& ibi glo. 1.ad id, quod ſubijcit gl.in l.cum quædam.in uerbo, reſeruat,C.de adminiſt.tut.Alber.in l.poſt legatum. §.aduocatus.ff.de his, quib.ut indig. uerſ. ſed nunqd. Io. Fab.in §.ſi tutor.in prin.Inſt.de inoffi. teſta. Anto.de But.in d.c.ex litteris.in nono not.de tranſa.& ibi Pet. de Anch.col. 1.uerſ.& hoc tenet Gofred. & ibi Imol. col.1.in fin.uerſ.item potes notare.& col.2. in princ. uerſ.quia illud uerum.Ang.in d.l.fi.uerſi. & dic.ff.de inoffi.teſt.Aymo in q.per eum diſputata poſt tractatum de antiq.tempo.nume.36.& pluribus ſeq.

23 Secundò Limita,nam licèt conſenſus adminiſtratorio noĩe ꝑſtitus non ꝑiudicet conſentienti,ut cõtra eum actio dari poſſit,ꝑiudicat tñ, ut ipſe conſentiens exceptione repelli poſſit,per text. in l.illicitè.ff. de reb. eorũ, ponit Aymo in q̃ſtio.per eum diſputata poſt tractatũ de antiq.tẽp.nu.14.& nu. 20. & nu. 41.

24 Tertiò Limita quando conſentiens adminiſtratorio nomine, bona propria obligaſſet cõſentiendo, per textum in l.& ſuis.C.de pręd.minor.ponit Socin. conſ.100.col.2.uerſ.quia uol.3.Aym.in d.q.per eum diſputata nu.15.& num.39.

25 Quartò Limita,qñ promiſiſſet cõſentiens adminiſtratorio noĩe pro ſe,& pro hæredib. ſuis, qa tũc ét noĩe ꝓpriu teneretur,ut dicit Aymu in d.q.num.39.

De pignorib. & hypot.

CONCLVSIO PRIMA.

Argumentum.

Hypotheca generalis an ſufficiat in contractu ad impediendam translationem dominij

1 DICVNT Doctores, quòd non impeditur translatio dominij per contractum. l.ſi quis ita §.ea l.ff.de uerbo. oblig. l. ea l.C.de cond. ob cãm. cũ concordãtibus.

2 Et hoc niſi reſeruatum ſit in re ipſa ſpecialiter ius reale, ut eſt hypotheca. ita Bart.cum quo omnes alij tranſeunt,in l.filiusfam.§.Diui.ff.de lega.1.Tiraq.de retract.conuen.in §.3.in glo.1.nu.2.& ſeq.ubi etiam an poſſit rem præcisè retinere pro intereſſe tantùm.

3 Hinc infertur, an ſufficiat, quòd iſta hypotheca ſit generalis omnium bonorum, uel requiratur ut ſit ſpecialis eius rei, de cuius dominij translatione impedienda agitur. & quod requiratur in hoc caſu hypotheca ſpecialis, ſentit Bartol. in l. ſi quis ita. §. ea l.ff. de uerbo. obliga. ubi ponit exemplum in re ſpecialiter obligata. & ita tenet ibi Imol.col.3. & ibi hoc etiam tenet Aret. Idem ſentit Bart. Imol.& Roma. in l. qui abſenti.§.1.ff.de acquir.poſſeſſ. Imol.in l.filiusfami.§.Diui. col.3.ff.de lega. 1. Bald. in l.ea l. col.3.C.de cond.ob cauſam. Imol. & ibi Alex. in l.ſi filiofami. §. ſi uir in quinquennium. ff. ſolu.matrim. Iaſon in l. ſi quis ita.§.ea l. col.9.ff. de uerbo.obliga.

Ias.in §.Diui.in l.filiusfam.ff.de leg.1. In 1. lect. col. 14.& in consil.211.col.5.uol.2.ubi dicit istam cõem opi.Ias.in l.quoties,col.7.C.de rai.ueud. Barba. in c. Rainaldus,in 12.& 90.col.de testa idem tenet Clau. in l.q absenti.§.1.ff.de acq. poss. & istam dicit cõem Fer.de Loaz.in d.§.diui.col.64.ff.de legat.1. Bertr. in consi.191.ad fi.uol.1.& in consi.4.col.antepẽ.uol.2. & in consil. 185.& in cons.15.col.1. uol.1.& in cõsi. 143.col.fi.uol.1.& in cõsi.86.uolum.3.Deci.Neapo. 182.in nou.ubi ex mente Ias. dicit istam communẽ, sentit hoc Bouer.in uerbo mixta,de contractib.sing. 6.& Ferra.caut.48.Ruin.consi.114.col.1.uolum.1.& cons.109.colum.3.& 8.uol.4.ubi tenet istam opi.expressè,& consi.112,col.1.& 3.uolu.4.Bertr.io cõsi.1. col.pen.uol.1.in antiq.Tiraq.de retract.conuen.§.3. in gloss.1.num.6.ubi remissiuè.

4 ¶Contrariam autem opinionem, ut sufficiat generalis hypotheca omnium bonorum,tenet Bat. in l.q fundum.ff.loca.in l.1.§.qui aũt.ff.de superfi. & in l.si filiofam.§.si uir in quinquẽnium.ff.sol.matri.Pau.de Cast.in l.si merces.§.si fuodum.ff.loca.Bald. Ang. & Sal.in l.emptorem.C.loca.Abb.in c.fi. ne prælat.nic. suas. Saly.in l.mãcipia.C.de reb.alie.nõ alie.Bal.in l. 1.in pen.col.uers.pone maritus.C.de fruc.& lit. expẽ. Pa.de Cast.in d.l.si qs ita.§.ea l.ff.de uerb. obli. Alex. in l.qui absenti.§.1.ff.de acq.poss.& in cons.118.col. fi.in 5.uol.& in cõs.59.col.2.eod.uol.Bal.in cõs.394. uol.3.Corn.in consi.321.col.1.& seq.& in cõs.6.uol. 4.Cassa.in consuet.fol.378.colu.2.& sequ.Corset.in sing.in uerho,pactum.Brun.in consi.67.in 2.colum. Guid.Papę q.480.apostil.ad decis.Tholos.420.idem q sufficiat generalis,tenet Guid.Papæ singu. 719.& Hippo.in singu.321.Gozad.in consi.24.& cons.100. colum.final.Maria.iun.consi.78.colum.2. uolum.1. Grat.in consil.95.nume.12.uolum. 1.ubi dicit istam communem * opinionem,Maria.iun.consi.118.col. fi.uolum.2.& consi.129.num.3.& seq.eo. uol. Ruin. cons.180.col.pen.& seq.uolum.2.

5 Et facit pro ista opin.nam Doctores dicunt, q satis est,ut sit reseruatum ius reale,prout dicunt omnes in §.diui.per tex.in l.si creditor.§.fi.ff.de distrac.pign. & ponit Cassa.in consi.11.nu.55.post Guid. Papæ in quæstione 509. sed hypotheca generalis reseruat ius reale,ergo sufficit generalis hypotheca.

6 Concorda has opiniones, prout distinguit Ferd. Loaz in d.§. Diui.nu. 88.nã aut dubitat an colonus, q habet generalem hypothecam, possit rem conductam retinere pro suo ĩteresse, & tunc quia habet ius in re,sufficit generalis hypotheca.Aut q̃ritur an alienatio sit nulla,ita ut non habeat necesse colonus probare ipsius interesse,& tunc requiritur specialis.

* ¶Tenendo tñ primam opinionem magis * cõem.

7 Primò Limita,nisi interuenisset iuramentum qd habet uim specialis expressionis.ita in hoc casu tenet Io.Crot.in d.§.Diui.nu.101.Grat.consi.95.num.19. uol.1.Mar.iuo.in consi.129.num. 11.uol.3.

8 Declara,nam propter iurm de nõ alienando, non impeditur translatio dominij io contractu. Cassa. in consue.fol.377.colu.2.& seq. & idem Ferra. cau. 48. Grat.in cons.95.col.pen.uol.1.Mar.in cons.129.col. 2,uol.2.Rui.consi.109.colum.3.& col.8. uolum.4.

9 Secundò Limita & intellige, qñ nõ ageretur de una re particulari transferenda, secus si de omnibus bonis,quia tunc satis est deducere in hypothecã omnia bona, & dicitur satis specialiter facta expressio hypothecæ.ita Clau.in l.qui absenti.§.1.ff.de acqui. possess.uersi.hanc tamen limitationem.

10 Tertiò Limita, nisi cũ gñali hypotheca concurrat p̃catiũ,ut p Deci.Neap.182.i 2.dubitatione.i ooo,

De emptione & vendit.

CONCLVSIO PRIMA.

Argumentum.

Venditor læsus ultra dimidiam iusti pretij, habet beneficium l.2.C.de rescin. vend.

1 SI in contractu uenditionis uenditor reperiatur læsus ultra dimidiam iusti pretij, ei succurritur beneficio l.2.C.de rescin. uendit.s. ut cogatur emptor uel rem restituere uenditori, uel supplere ad iustum pretium.

2 Declara tñ, ut sit in electione ipsius emptoris uel supplere ad iustum pretium,uel rem restituere uenditori,ut tradit Alex.in cons.107.col.fi.uolum. 4.Abb. qui hanc dicit communem * opin.in cap. cum dilecti.colum.fi.de emptio.& uendit. Ias.in l.ubi autem. §.illud.colum.1.ff.de uerbo.oblig.post Bart.in d.l.2. num.16.uers.uel aliter.C.de resc.vendit. Gozadin.in consi.44.colum.2.Lofted.in consi.23 col.2.

3 Hinc est, q in hoc remedio libellus debeat alternatiuè concludere contra emptorẽ,vt.s.uel suppleat, uel rem restituat, ut tenet Aym.cons.151.col.1.

¶Contrarium, q in hoc casu libellus non debeat alternatiuè concludere, tenet Bald. in d. l.2.in 11.& 15.q.& ibi Saly.q.19.ubi hanc dicit commonẽ opin. & ibi Alex.in apostil.ad Bar.in uer.concludat. Barb. post Ant.de Butr.& Imola in c.cum dilecti.num.8.& sequẽ.de empt.& uendit.Fabi.de Mont.de emptio.& uenditio.q.8.colum.2.

4 Primò Amplia,ut nõ solum hoc remedium competat iure actionis,ex illo contractu,ut dicit glo.2.in prin.in l.2.& ibi Bart.col.1.uersi. quæro qua actione petatur rescissio.& Bal.ibi,col.2.in fi. & seq.uersi.uenio ad quæstiones,& primò quęro.& Saly.col.1.uers. uenio ad quæstiones.& Pau.de Cast.col.3.uers. in gl. magna.C.de rescin.uend.Imo.in c.cum causa. col.3. & seq.de empt.& uend.

5 Sed ẽt officio iudicis succurritur decepto ultra dimidiã iusti pretij,ut tradit Hippolyt.post alios, quos allegat in pract.crim.in §.sequens.col.4.

6 Secundò Amplia,ut dispositio istius l.procedat, si quis deceptus fuerit ultra dimidiam,ẽt in uno nummo,ut dicit Bal.in d.l.2.col.7.uersicu.sed nunquid.& Sali.col.1.Anch.in repe.c.canonum statuta.col.fi.de cõsti.Alex.in consi.107.col.3.uol.4.Fel.in c.cum causam.col.1.de test.Ang.in d.l.2,col 3.uersi.in eadẽ gl. ibi. Abb. in cap.cum causa. in 2. notab. & col.10.de empt.& uend.Cæp.de simul.contract.nu.28.

7 Declara,q in hoc casu enormis lęsio dr illa,quę ascendit ad sextam partem ueri pretij,.ut dicit Cæpol. in cõsi.ciui.29.qui affirmat istã esse cõem * opin.Doctorum.sub num.12.quam ẽt dicit cõem Cur.iun.in cõs.79.in fi.Dec.cõs.39.col.fi.Rui.cõs.81. col.2. uol. 1.

8 Enormior aũt læsio dr illa, quę est ultra dimidiam iusti pretij.Calc.in cons.84.col.6. Guido Pap.q.170. Rui.cons.16.col.3.uol.4.Cæpol.in d.cons.29.nu.12.

9 Enormissima læsio autem dicitur, quãdo adest lęsio in totum.Rui.cons.11.col. fi. uol.4.& in cõs.109. col.5.uol.1.& io cons.16.col,3.uol.4.& tradit Cæpo. in d.consi.29.num.12.

10 ¶Contrarium, nam aliqui uoluerunt, quòd staretur io hoc arbitrio iudicis, prout uoluit Fely. in cap. cum illorum. col. 3. de senten.excomm. Aymn in consi.192.col.4.Marian.iun.in consi.48.num.22. uol.1.Parisi.consi.89.nume.53.uolum.1.& consi.12. col. pen.

col. pen. uol. 1. Alexand. consil. 130. col. 2. uol. 7.

11 Tertiò Amplia, qa minori læso in pretio cõpetit istud remedium l. secundæ, & nõ competit restitutio in integrũ: secus aũt si minor esset læsus in cõtractu, nõ autem in pretio, ut declarat Aym. cõs. 7. col. 1.

12 Declara tñ, quia istud beneficium l. secundæ, põt concurrere cum beneficio restitutionis in integrum,
13 ut per Abb. in c. dilecti. col. 2. de empt. & uendit. licèt non possit concurrere cum interdicto, unde vi. ut dicit Rota in nouis decision. 516.

14 Qvartò Amplia, qa in casu restitutionis res uenit restituenda in hoc remedio unà cũm fructib. ad instar redhibitoriæ. ita Bal. in l. 2. col. 2. in fi. & seq. ibi Saly. col. 1. in fi. & seq. C. de rescind. uendi.

¶Contrarium tenet Cæpol. in tract. de simulatione contractus. col. 5.

15 Qvintò Amplia, ut cõclusio procedat ẽt in laudo. Bar. in l. 2. uers. quæro utrũ hęc lex. C. eo. tit. & in l. si quis cũ aliter. & ibi Imol. Ale. & Ias. ff. de uerb. obl. Bar. in l. societatem. §. arbitrorum. col. 8. uers. sed quæro quid habet probare. & ibi ẽt Flotia. char. pen. ff. ꝓ soc. gl. & ibi Bart. in l. Lucius. §. fi. ff. ad Treb. Imol. in c. cum causa. col. 3. de empt. & vendi. Ant. de But. in c. Quintauallis. uers. uenio ad quintum, de iur. iur.

¶Cõtrarium tñ tenuit Bal. in d. l. 2. col. 2. in 8. opp. & ibi Sal. col. 3. uers. & ut clarius elucescat. C. de rescin. vend. Sal. in l. societatẽ. in §. arbitrorũ. in 17. q. ff. ꝓ soc. Raph. & Ro. in d. l. si qs cũ aliter. ff. de uer. obl.

16 Declara, quia ẽt tenẽtes secundam opinionem, videntur uelle, ꝙ detur rescissio laudi arbitratoris, si læsio sit ultra dimidiam: in hoc tñ modo uidentur reprobare opi. Bar. quia ipse Bar. tenet, attendendã esse æstimationẽ dubij euentus, ipsi aũt dñt attendendã esse æstimationẽ ipsius rei, & ita tenet Saly. in d. §. arbitrorum. in 17. q. & Imol. in d. ca. Quintauallis. col. 25. & ita tenet Bal. & Saly. in d. l. 2. C. de rescind. uendi.

Et propterea tenendo primam opi.

17 Primò Amplia istã ampliationẽ, ut ẽt ratificato laudo per partẽ, prouideatur indẽnitati ratificãtis laudum, stante læsione, per remedium istius l. secũdæ, ut cõsuluit Dec. in cons. 60. col. fi. Soc. in cons. 85. uol. 1.

18 Secvndò Amplia, ẽt si laudum esset emologatum; ut dicit Grat. in consi. 118. col. 1. in fine. uol. 2.

19 Sextò Amplia, ut dispositio istius l. ꝓcedat nõ solum in cõtractu emptionis & uẽditionis, sed ẽt in omnibus bonæ fidei cõtractibus, ut not. Bar. in d. l. 2. col. 1. uers. quid in alijs cõtractibus. Bal. col. 2. in septima oppo. col. 4. uers. 3. q̃ro. & Ang. col. 2. uersi. in ead. glo. ibi. Pau. de Cas. col. pen. uer. in 3. q. & Saly. col. 3. uers. quæro 4. Corn. consi. 240. col. penul. uol. 4. Ias. in l. de * quibus. nu. 29. ubi dicit * communem opi. ff. de legibus, & in l. si quis cum aliter. num. 18. ff. de uerb. obl. Goz. in consi. 44. col. fi. Guid. Pap. in sing. 736.

20 Amplia & intellige, ẽt si cõtractus bonę fidei deductus esset in stipulationem, ut not. Bart. in d. l. 2. col. 2. vers. quæro quid si contractus. & uoluit Barto. in d. l. si quis cum aliter. per gl. ibi, in uerbo, machinationem. in fi. & Imo. col. fi. & sequitur ibi Alex. & Ias. col. 4. & seq. ff. de uerb. oblig. & tenet gl. in d. l. 2. in princ. glo. mag. Imo. in c. cum dilecti. de empt. & uend.

21 Septimò Amplia, etiam si ecclesiæ ab altera ecclesia facta fuerit uenditio, ut dicit Bal. in d. l. 2. col. 8.
22 uers. 14. quæro. C. de rescin. uendi. & tanto magis, si a priuato ecclesię fuerit facta uenditio, ut not. ibi Sal. col. 7. uer. quæro 16. & Pau. de Cast. col. 2. in 3. limi. & est bonus tex. in c. cum dilectus. ubi Abb. in 1. nota. & in c. cum causa, de emption. & uendi.

23 Octavò Amplia, ut istud ꝓcedat ẽt in permutatione rei specialis, sm Cal. in cõs. 4. in ti. de rer. perm. Contra istam opin. Cald. cõiter tenetur, & contrarium tenet Imol. in c. cum cã. col. fi. de emp. & uendi. & illam etiam impugnat Dec. in cons. 10. col. pen.

24 Nonò Amplia, ut hoc procedat ẽt in cõtractu rei temporalis, ut not. Bal. in d. l. 2. col. 4. uers. 3. quæro. & Sal. in uers. quæro 4. Imo. in c. cum dilecti. col. pen. de empt. & uend. & in c. cum causa. col. 4. eo. tit.

25 X. Amplia, ut istud habeat locum ẽt in diuisione, ut no. Bal. in d. l. 2. col. 4. uers. 3. quæro. & ibi Saly. col. 3. uersi. 4. quæro. & est tex. in l. maioribus. C. commu. utriusque iudi. Corn. in consil. 240. col. penul. uol 4. Imola in cap. cum causa. col. 4. de empt. & uend. Gozadin. consil. 44. col. 1. & fin.

26 XI. Amplia etiam in uenditione facta per procuratorem, ut notat Aretin. in consi. 125. col. 1. uersi. & sic patet. Signo. Homo. in consi. 137. col. 1.

27 Declara, nam Bar. in l. societatẽ. in §. arbitrorum. ff. pro socio. uoluit, ut in uenditione facta à procuratore, ad effectum ut competat istud remedium, sufficiat illum deceptum esse in tertia parte pretij: quem etiam sequitur Pau. de Cast. in d. l. 2. col. 1. in 1. limit. & Ant. de But. in c. Quintauallis. de iur. iur.

¶Contrarium tamen tenet Roma. in l. si quis cum aliter. & ibi Alex. col. pen. ff. de uerb. obl. Imol. in ca. Quintauallis. col. 22. & col. 16. uers. quæro supra uisum est. Imol. in l. si quis arbitratu. col. fi. ff. de uerbo. oblig. Corn. in consi. 240. col. pen. uol. 4. Are. in consi. 125. col. fi. uers. non obstat. & de ista opi. Bart. dubitat etiam Panor. in c. cum causa. col. 2. de emp. & uendi. Soc. in reg. 226. in 5. limit.

Et contra opinionem Bar. fortiter stringit tex. in l. si uoluntate. circa fi. C. de rescind. uendi. ubi apparet, uenditionem fuisse factam a filio nomine matris, & tamen illa non potest rescindi, nisi deceptio ultra dimidiam iusti pretij concurrat.

28 Concorda, nã doctrina Bar. est intelligenda in eo, qui constituitur procurator ab homine, qui habet potestatem limitatam sm uoluntatem ipsius constituẽtis: secus est in eo, qui hẽt ptãtem concessam a lege. & istam declarationem tradit Are. in cons. 125. circa fi.

29 Et nota, quia licèt Doctores præallegati teneant contra Bart. non tñ tenent contra ampliationem: qa si non sufficit tertia pars, tñ saltem dimidia ex cõi intẽtione inducit rescissionem in terminis l. 2. C. de rescind. uendi. quando uenditio fit per procuratorem.

30 XII. Amplia, ut conclusio etiam habeat locũ in locatione, ut uoluit Rom. cõs. 433. col. 1. Cy. i l. legẽ. C. locati. Spec. in tit. de empt. & uend. in §. ergo nunc dicendum restat. uers. sed nunquid dicta lex. gl. fin. in l. si olei. C. locat. gl. in l. in uenditione. in uerbo, etiam si minoris ff. de bon. auct. iud. possid. gl. in l. si ea pecunia, in glo. fina. C. de usu. & est bonus text. in l. item si in pretio. §. fin. cum l. seq. ff. loca. & in l. 2. §. si quis in fraudem. ff. si quid in frau. patro. & tradit Bald. in d. l. 2. col. 4. uers. 3. quæro. & ibi Sal. col. 3. uersi. 4. quæro. Pau. de Cast. col. pen. in 3. q. Ange. in l. maioribus. C. commu. utrius. iud. Bal. in c. cum causa. de testi. in fin. Anto. de But. in cap. cũm dilecti. & ibi Imol. col. pen. & Barb. circa fin. de empt. & uend. & in c. cum causa. col. 4. eod. titu. Cæpol. in tract. de simula. contra. col. 3. Corn. in consi. 185. col. 3. uol. 3. Alex. in consi. 112. col. penult. uol. 1. Dec. in consi. 583. & facit quod supra dictum est, qui hoc remedium competat in omnibus bonæ fidei contractibus.

31 XIII. Amplia, ut prouisio istius l. secondæ, competat non solum in fauorem uenditoris, sed etiam in fauorem emptoris, quando emisset maiori pretio ultra dimidiam, ut uoluit Spec. in tit. de empt. & uendit. §. nunc uidẽdum. el 1. uers. etiam eodem modo &

contra

contra gl.in l.2.in gl.mag.in fin.& idem dicit glo.in cap.cum causa.in gl.1.in uers.& sic etiam. de emp.& vend.& ibi Imo.col.12.Bart.in d.l.2.uersic.quæro secundo.& ibi Bal.col.8.uersi.16.& Saly.col.7.uersicu. quæro.18.Purpu.in l.ex cõuentione.col.5.C. de pac. Alex.in cõs.27.col.1.uol.1.Soc.in reg.226. in ult.limi.Abb.in c.cum dilecti,in 2.not.de empt.& uendit.

32 XIIII. Amplia,ut habeat locum dispositio l.2.ẽt in deceptione facta in saldo rõnum,uel in quacunq; alia æquipollenti cõuentione,ut tenet Alex.in cons. 186.nu.7.uol.6.hoc tñ pẽdet ab eo,qđ dicet' io limit.

33 XV. Amplia, quia extenditur istud remedium ẽt ad rem æstimatam in dotem datam,ut est tex.in l.iure succursum.§.si in dote danda.ff.de iur.dot.Purpur. in l.si ex conuentione.col.5.C.de pact.

34 XVI. Amplia,qoia primus emptor põt conueniri,ẽt quod in alium rem transtulerit.gl.mag io d.l.2. in uers.item quid si iste emptor.& ibi Bal.col.8.uersi. 13.qoęro.& ibi Bar.nu.13.& Sal.col.6.uer.quęro 12. & Pau.de Cast. col.fin.C.de rescind.oendit.

35 XVII. Amplia, ẽt stante pacto de retrouendẽdo, seu de restitueodo rem soluto pretio infra certũ tempus,ut tradit Bal.in d.l.2.col.6.uers.8.quæro,post Odof.& Nic.de Matta.& ibi Saly.col.4.uersi. quæro no nõ,& Pau.de Cas.col.2.in 4.limi.C. de rescind.uend.

36 XVIII. Amplia, ẽt si esset uendita spes minus dimidia iusti pretij.Pet.de Anch.& Imo.i d.c.cũ cã.col. fi.de empt.& uend.Tiraq.de legib.cõnub.in 14.l.col. 16.uers. quamquã ne illud omittamus.qui declarat.

37 Et idẽ in iure cõditionali cõsiderandã esse læsionẽ ex euentu cõditionis,dicit Decis.Neapo.159.io nou.

38 XIX. Amplia, ut istud procedat etiam in datione in solutum. Cur.inn.in cons.53.col.3.Mant.in cons. 70.col.2.& de hoc dic ut in 5.limit.

39 XX. Amplia,ẽt si fuerit generaliter renunciatum omni legum auxilio.Soc.in cons.48.col. 1.uol.4.ubi
* hanc dicit communem * opinionem.qui istud intelligit, nisi fuerit cum iuramento renunciatum: & tameo hoc non audet firmare.Mant.in consi.82.col.2.

40 XXI. Amplia, ut etiam ratificatio postmodum subsequuta non tollat beneficium l.secundæ,vt dicit Cassan.in consi.21.nu.16.uersi.& si dicatur.

41 XXII. Amplia,ut ista dispositio extẽdat' ẽt ad uenditionẽ factã ꝓ debito fiscali.Calc.in cõs.25.col.pe.

42 XXIII. Amplia,ut ẽt remaneat actio ad p̃tij supplemẽtũ,ipsa re perempta:vt no.Cremen.in sing.?4.

43 XXIIII. Amplia,quia etiam si quis in instr̃o iurauerit non contrauenire, nihilominus non prohibetur petere pretij supplementum.Ita Bald. in l. si quis sub conditione.§.1.ff.de hær.institu.Fel.in c.inter cętera.col.fi.de rescr.Burg.in c.pen.in peu.char.in 8.limitat.de emption.& uendit.

44 XXV. Amplia,nã stante huiusmodi lęsione,nihil proficit renunciatio restitutionis in integrũ,uel lęsionis ẽt enormissimæ, ſm Bertra. consi.72.col.3.uol.2.

¶Contrarium tamen uoluit idem Bertr. in consi. 73.col.fi.eo.uol.

45 XXVI. Amplia,ẽt si in contractu ueditionis interuenisset stipulatio.Ias.in l.cũ motam. col.3. C.de trãs.per not.p Bar.in l.si quis cũ aliter.ff.de uerb.obl.

46 XXVII. Amplia, ut cõclusio extendatur ẽt ad donationem ob causam,ut dicit Aym.in cõs.192.col.1.

47 PRIMÒ, Limita,qa dispositio istius l.ꝓcedit,dummodò sit læsio ultra dimidiam iusti pretij, habito respectu ad tps celebrati cõtractus,non aũt ad tempus anterius,uel posterius,ut est tex.in l.si uolũtate.io fi. C.de rescin.uendi.Rom.in d.l.2.col.3.uers. uidimus perfectè.& ibi Bal.col.pen.uersi.ex ijs appatet.& Sal. col.8.uers.quæro 19.Pa.de Cast.col.1.uersi.ibi dimidiam.Imol.in c.cũ dilecti.in 2.notab.de empt.& uẽd. & in c.cum cã.in 2.notab.eo.ti.Soc.in cons.48.col.1. uol.4.Lofred.in cõs.52.col.4. quod est cõsilium Ant. de Alex.Paris.cons.16.col.16.uol.2.Aym.consi.151. col.2.Grat.in cons.142.col.fi.uol.2. Ruin.in cõs.35. col.16.uol.1.& consi.79.col.2.uol.1.ubi declarat Bertrau.consi.12.col.2.in fin.& seq.uol.1.in antiq.

48 Et propterea in hoc casu debent eligi ęstimatores, qui siot informati de ualore illius temporis, ut per Berttan.consi.33.col.2.uol.2.

49 PRIMÒ Declara, quia talis probatio oon dẽt referri tantummodò ad illam diem contractus, sed est referenda ad tempus anterius, uel posterius per aliquot dies,uel menses,ut not. Bart. in l.pretia rerum. ff.ad l.Falcid.Saly.in d.l.2.col.fin.Aret.in c.cum causa.col.1.de test.Guid.Pap.in sing.376.

50 SECVNDÒ Declara, quia iustum pretiũ debet intelligi de iusto pretio communi,non aũt singulari,ut no.gl.mag.in d.l.2.in uers.sed qualiter suã.& ibi Bar. col.4.uersi.sed qualiter probabitur oalor.& Bal. col. pen.uersi.circa primum.& Ang.col.3.uers.in ead.gl. & Sal.col.3.oersi.sed pone.Ang.& Imol. in l.qui Romæ.§.cohæredes,ubi etiam Alex.& Aret.col. 4. ff.de uerbo.obl.Alex.in coosi.166.col.2.uol.4.

¶Contrarium tenet Imol.in ca. cum cã.col.11.de empt.& uend.Ioan.And.in tit.de empt.& uendit. in ultima addit.mag.referens Mari.de Fano, qui etiam contrarium tenet,& idem Anto.de But.in c.cum Ioannes.per illum tex.de fid.instru.

51 TERTIÒ Declara,quia est habenda rõ pretij considerato onere in ipsa re apposito,ut puta retrouenditionis.Soc.in consi.248.in fi.Ias.in l.1.§.si hæres percepto fundo.ff.ad Treb. Soc. in consi.57.col.fi.uol.4. Dec.in consi.648.Fel.in c.cum Ioannes.col. 2.de fid. instru.Gra.consi.39.col.1.uol.1.& consi.157.col. 2. uol.2.Rui.consi.16.col.3.& consi.66.col.4.uol.4.Tiraq.de retract.conuen.in præfat.num. 24.

52 SECVNDÒ Limita,ubicunq; in instr̃o adesset illa clausula,Et si plus ualet, donat. quia tunc tollitur beneficiũ d.l.2.Soc.in reg.226.in 1.limi.& in reg.436. in 1.limit.& hoc qñ uenditor sciens rei ualorem protulit illa uerba,quia si per errorem,ad modicum referuntur,ut no.Bar.in d.l.2.col.4.oers.quæro quid si dictum est,& Bal.in d.l.2.io 7.q.& Sal.col.4.uersi.iuxta hoc quæro.ubi limit.Bart.in l.si quis cum aliter. ff.de uerb.oblig. Bart.in l.cum pater.§.filius.ff.de legat.2. Fab.de Mont.de empt.& uend.q.8.col.6.Imo.in c.cũ contingat.col.56.ubi etiam Pet.de Anch.de iur.iur. Alex.in consi.127.col.2.& cons.17.uol.3.& consi.1. uol.6.Dec.consi.181.col.2.& in coosi.583.Bertran. in consi.199.col.3.ool.1.& in consi.138.col.4.uol.2. Mantua.consi.70.col.2.Tiraq.de retract.ligoagiet.§. 1.gloss.18.nume.14.

53 PRIMÒ Declara,quia si in instr̃o apponantur ista uerba,ꝙ uenditor donet illud plus quantumcunque sit,nã tunc omnino tollit' remedium d.l.secundæ, vt dñt Doc.supra alle.& dicit Bar.in l.fi.§.idem quęsijt, ff.de cond.inde.ubi ponit istam clausulam,Et donauit quicquid &c.Bar.in l.si tibi.ff.de pact.Ang.in d.l. 2.col.3.uersi.tameo ut saluetur.Pau.de Cast.col.2.in 6.conclusio.Corn.in consil.11.col. 2.uol. 3. Alexan. in l.etsi & post tres.col.2.& ibi Ias.col.4.ff.si quis cautio.Imol.in d.l.cum pater.§.filius.ff.de leg.2. Abb.in c.pen.col.2.uersic.& si uenditor,& ibi Imol. col. 1.in fi.de emp.& uend.Raph.Rom.Are.Alex.col.3.& Ias. col.8.uersicu. 2.conclusio.in l.si quis cum aliter.ff.de uerbo.obliga.Socin.in consi.48.col.2.uol.4.Boer.qui
* hanc dicit communem * opinio. decis. 142. Paris. consi.128.col.fin.uol.1.

54 Et facit uulgatum illud dictum Bal. in rubr. C. de
contrah. emp. in 9. q. ubi dicit, quod non dēt eſſe aliqua
clauſula in inſtruméto ſiue uirtute aliquid operādi.
55 Secundò Declara concluſioné eo magis proce-
dere, quando bis in inſtruméto fuiſſent repetita illa
uerba, Et ſi plus ualet. Hipp. ī l. 1. §. qōni. ff. de quæſt.
* Boe. deciſ. 142. ubi hanc dicit ueriore, & magis * cō-
muné. & tradit ēt Fel. ī c. ſi cautio. col. 10. de fid. inſtr.
56 Tertiò Declara limitationem ſuperius poſitā,
quod illa uerba, Et ſi plus, referuntur ad modicā quanti
tatem, quia illud procedit, qñ non principaliter, ſed
acceſſoriè fuerunt appoſita in cōtractu, ſecus auté ſi
illud plus principaliter contrahentes uoluerunt do-
nare, ut declarat Pariſ. in conſi. 128. nu. 33. uol. 1.
57 Tertiò Limita, ut diſpoſitio iſtius l. nō procedat,
qñ uenditio eſſet facta cum decreto iudicis, per text.
in l. 1. ubi Bar. no. C. de præd. curia. lib. 10. & opi. Bart.
ſequitur Aug. in cōſ. 142. in fi. & in l. pretia rerum. ff.
ad l. Falci. & Bal. in d. l. 1. C. de præd. curia. Abb. in c. cū
dilecti. de empt. & uend. licèt Abb. ibi mihi hoc non
dicat. Fran. Cur. in conſ. 67. Soc. in conſi. 57. col. fi. uol.
4. Fel. in c. qm̄ contra. col. 7. licèt non ſe firmet, de pro
ba. Iaſ. in conſi. 119. col. 2. uerſi. accederet etiam, uol.
1. & in c. 1. col. 3. uer. confirmo ēt de his, qui feud. dat.
poſſ. Bertr. in conſ. 12. col. 1. in fin. & ſeq. uol. 1. in an-
tiq. Dec. in conſ. 210. num. 8. uerſic. 3. principaliter, quod
* hanc dicit communem * opinioné. Soci. in reg. 226.
in 2. limita. & in reg. 436. in 2. limitatio. ubi hanc di-
cit ueriorem. Pau. de Caſtr. in d. l. 2. col. 1. in 2. limita.
Brun. in conſi. 41. col. 9. Ange. in l. 1. C. de præſcr. 30.
anno. & in l. ſciendum. in rep. col. 6. ff. de uerb. oblig.
Mant. in conſil. 82. col. 1. & iſta uidetur magis com-
* munis * opinio ex ſupra alleg.
¶ Contrarium tamen opin. tenet Imo. & Rom. in
l. ſi. quis cum aliter. ff. de uerb. oblig. quæ quidem opi
nio primò fundatur per tex. in l. 2. C. de fide. inſtru. &
iur. haſt. fiſc. ubi uenditio, quæ ſine decreto fieri non
58 poteſt, per text. in l. 2. C. ſi propter pub. penſit. tamen
reſcinditur ob pretij exiguitatem.
59 Secundò, quia ſequeretur quod ubi uenditio eſſet
facta cum decreto iudicis, hac ratione attenta impe-
diretur reſtitutio in integrum, & tamen contra hoc
uidetur tex. in l. ſi quidem. C. de præd. minor.
60 Tertiò, quia ſi uera eſſet prima opinio, ſeque-
retur abſurdum, quod eccleſia, cuius bona ſine decreto
alienari non pñt, non haberet huiuſmodi beneficiū,
cōtra tex. expreſſum in c. cum dilecti. de empt. & uēd.
Et propterea iſtam opi. tenuit Bar. ſibi cōtrarius in
l. 1. C. de præſcr. 30. ann. Abb. in c. cum cā. de empt. &
uendit. Imol. in l. pretia rerum. ff. ad l. Falci. Bal. in re-
pet. l. ſecundæ, col. 7. uerſi. poſſet diſtingui ex æquita-
te. Alex. & Soc. in l. ſi quis cum aliter. ff. de uerb. obli.
Pa. de Caſt. & Alex. in l. pretia rerum. ff. ad l. Falc. Ale.
in l. pacta nouiſſima. col. 1. & ibi Iaſ. nu. 9. C. de pact.
* ubi iſtam dicit communem * opin.
* ¶ Tenendo primam opinioné magis * cōmunem.
Sublimita, qñ decretum interpoſitū fuiſſet abſq;
cāæ cognitione. l. minoris. ubi gl. Bar. & cōiter alij, C.
de præd. minor. Bal. & Salycet. in l. 1. C. ſi aduerſ. uen-
ditio. Anch. in conſi. 83. col. 1. Dec. in conſi. 403. nu.
29. Ruin. in conſi. 107. num. 14. uolum. 1. Fabian. de
Mont. de empt. & uendit. in 5. parte nu. 104. Pariſ. in
conſi. 98. num. 9. & conſi. 99. nume. 7. & ſeq. & conſi.
101. col. 2. uol. 1. & in conſi. 85. col. 3. uol. 3. ubi hanc
* dicit communem * opinionem.
61 Quartò Limita, quando uenditio eſſet facta per
ſubhaſtationem plus offerenti. Ang. in rep. l. ſciendū.
col. 6. ff. de uerb. oblig. per tex. in d. l. 1. C. de præd. cu-
ria. lib. 10. & idem Ang. l. 1. C. de præſcri. 30. anno. &
in l. pretia rerū. ff. ad l. Fal. Guid. Pap. in ſing. 553. Bal
in l. 1. C. de præſcr. 30. anno. Corn. in conſ. 56. uol. 3.
¶ Contrariam opinio. tenet Bar. in l. 1. C. de præſcr.
30. an. per tex. in l. ſi quis. C. de reſcind. uend. & ibi no.
Pau. de Caſt. Rom. in l. ſi quis cum aliter. ff. de uerbo.
oblig. Soc. in reg. 228. in ter. limita. Saly. in d. l. 1. C. de
præſc. 30. annorū. Alex. in l. pretia rerum. col. 3. ff. ad
l. Falc. & in conſ. 117. col. fin. uol. 7. ubi hanc dicit ma
* gis communem * opinionem. Aymo in conſ. 29. nu.
4. ubi etiam magis communem affirmat.
62 Concorda iſtas cōtrarias opiniones, ut prima pro
cedat uendente domino ipſam rem per ſubhaſtatio-
nem, & tunc ceſſat remediū l. ſecundę. ſed uēdente of
ficiali procedit ſecunda opi. Iſta concordia ſumitur
ex uerbis Ang. & Sal. in l. ſi quos, C. de reſcin. uend.
63 Declara, quia ubi adeſt decretum iudicis, ex quo
hēt pręſumptionem pro ſe, quod non adſit læſio, & pro-
pterea qui in hoc caſu læſioné uult allegare, illá dēt
euidentiſſimè probare. Grat. in conſi. 15. col. 2. uol. 2.
64 Quintò Limita, regulá nō habere locū in adiu-
dicatione, & in datione in ſolutū facta per iudice, qa
talis adiudicatio hēt uim tranſactionis. l. à diuo Pio.
§. ſi pignore. ff. de re iud. Bal. in l. ordo. C. de exec. rei iud.
Soc. in reg. 226. in 4. limit. Rom. in l. ſi quis cum ali-
ter. ff. de uerb. obl. & ibi Alex. col. pen. Iaſ. in d. §. ſi pi-
gnora. col. 2. Rui. in conſi. 49. nu. 11. uol. 4.
¶ Contrarium uoluit Old. conſ. 37. in 3. q. Io. And.
in addit. Spec. in tit. de iud. in §. ſequitur. in uerbo, ſe-
quitur. in fi. Imo. in c. cum cā. col. fi. de emp. & uendit.
Fran. Curt. iun. conſil. 53. col. 3. quem ſequitur Iaſ. in
conſi. 151. circa fi. uol. 4. Man. conſi. 70. col. 2.
65 Declara tñ primá opi. qa qñ datio in ſolutū fuit fa
cta a iudice, ſi in ea fuerit erratū ēt in minimo, in totū
actus uitiatur, ſecus aūt, qñ datio in ſolutū fit a parte
præſente, quia etiamſi in ſumma debita fuerit erra-
tū, nihilominus ex quo ipſe debitor vr̄ tanti rem ſuá
æſtimaſſe, non propterea uitiatur datio in ſolutum,
ut declarat Pariſ. in conſi. 81. nume. 36. uol. 2.
66 Sextò Limita, ubi facta eſt uenditio minori pre-
tio, & conuentum, ut niſi infra menſem ſoluatur, quod
poſtea integrum pretium ſolui debeat. Bal. in c. 1. qua
liter dominus proprietate feudi priuetur, cum quo
tranſit Soc. in reg. 226. in 6. limit.
¶ Contrarium tenet Iaſ. in l. 2. col. 58. C. de iu. em-
phy. apoſtil. ad Abb. in c. cum cauſſa. in apoſtil. mag.
in fi. de empt. & uend.
67 Septimò Limita cōcluſionem nō procedere, qñ
quis rogatus a teſtatore uendere fundū, illū uendidit
minus iuſto pretio, qa tunc nō hēt locum l. 2. C. de re
ſcin. uend. ita eſt tex. in l. ſi fideiuſſor. in §. meminiſſe.
ff. de leg. 1. & ibi no. Bal. Imol. & Soc. in d. reg. 226. in
7. limi. Alex. in apoſtil. ad Bart. in d. l. 2. C. de reſcind.
uendit. Raph. Aret. Alex. & Iaſ. in d. §. meminiſſe. Ti-
raquell. de retracta. ligniager. in fi. nu. 5.
68 Octavò Limita, quia remedium l. 2. non habet
locū in cōtractu tranſactionis, ut no. gl. in c. cū cā. in
uerbo, reſtituerēt. in prin. & ibi Ion. Io. And. Anch. de
emp. & uend. Spec. in ti. de emp. & uend. §. nunc uidē-
dum. uer. reſtat. Guiliel. de Cune. in l. ex cā. C. de uſu-
cap. pro empt. & pro iſta parte vr̄ bonus tex. in l. in ſum
ma. ff. de cōd. indeb. in l. à diuo Pio. §. ſi pignora. ff. de
re iud. i l. ſub ꝑtextu C. de traſa. in l. 1. C. de plus petit.
& iſtá partem tenuit Bal. in l. ordo. C. de execu. rei iud.
col. 2. & in l. 3. §. 1. ff. de traſac. & in l. 1. col. 2. C. cōia.
de leg. Alex. in cōſ. 20. col. 1. uol. 3. & idé tenet Tácte.
& Vinc. in d. c. cū cā. Richard. Malum. Pet. & Cyn. in
l. 2. & ibi Bal. in 8. oppoſi. & Sal col. 3. uerſi. quæro 3.
C. de reſcin. uend. Dyn. in l. ſi qs cum aliter. & ibi Cu-
ma. & Are. & Iaſ. col. 5. & ſeq. & Alex. col. 3. qui hanc
dicit

* dicit * communem opi.ff.de uerb.oblig.Bal. in rubr.
extra de trāsac.col.1.in fi.& seq.Ang. in l.in summa,
& ibi Ias. col.2.ubi ex mente Alex. dicit istam cōem
opin.ff.de condi.indeb.Abb.in c.1.in 1.notab de trā-
sactio.& in consi.12.uol.2. Alex. qui hanc dicit ma-
* gis * cōem opi.in consi.118.nu.5.uol.7.& in cōsi.42.
col.5.uol.1.ubi etiam dicit magis cōem , & ab eo in
iudicando & consulēdo nō esse recedēdum.Gui.Pap.
in sing.736.Barbat.in consi.41.col.pen. uol.1. Paris.
qui hanc dicit cōem in consi.96.col.7.uol.1.Ruin.q
ēt dicit cōem,in consi.132.col.1.in fi.& seq.uol. 1.&
pro ista parte plures allegat Zas.in consi.18.uol. 1.li
cèt ipse cōtrarium teneat. Aymo in cōsi. 151.nu.26.
ubi hanc dicit magis,cōem licèt non audeat firmare,
Dec.in cōsi.216,col.2. qui ēt dicit communem opin,
Decis.Neapo.220.num.2.ubi dicit communem opi,

¶Contrariam uerò sniam, q habeat locum ēt in
transactione prouisio l.secundæ , habito respectu ad
æstimationē dubij euētus litis,tenet gl.in l.Lucius.in
§.fi.& ibi Rayner.Bar.Ang.Imol. & Pa. de Cast.ff.ad
Trebel. Bar.post Iac.de Arena,in d.l.2.col.2.uer.quæ
ro utrū.& ibi Ang.col.2.uersi.an aūt habeat locū. C.
de rescin.uend.Bar.in l.societatē.§.arbitrorū. col. pe,
ff.pro socio.Bar.in l.si quis cū aliter,ubi ēt Ange.Ro.
Imol.& Ias.ff.de uerb.oblig.Imol.in c.Quintauallis,
col.19.de iureiuran.Abb.in c.cū cā, col. 2. & ibi Car,
Ant.de Bur.& Imo.col.2.& seq.de empt.& uend.Soc.
in reg.226.in 8.limita.Ioan.de Anan.in consil.33.&
ibi Bologn.in additio.Cald.in cōsi.3.in tit.de trāsact.
Corn.in cons.166.col,pen.& in cons.189.col.fi. uol.
1.& in cōsi.161.col.fi.uol.3,Alex.in consi.222. col.4.
uol.2.& in consi.89.col.pen.uol.2.& in cons. 27.col,
4.uol.4.& in consi.206.col.4.uol.3.& in cōsi.66.col.
4.uol.6.& in cons.92.col.antep.uol.6.Fabia.de Mon
* te,qui dicit istam cōem * opi.in tract.empt.& uendit.
in 8.q.col.4.Caccialup.in tract.de transa.q.12.col.1.
& 3.Dec.in consi.60.col. fin. & in consi.170.col.3.&
consi.479.& in consi.203.col.3. & in consi. 551.col.
pen.& in cons.597.col.fi.Io.Ant.Alex.in consi. 103.
* col.2.& istam dicit * cōem, & ab ea non esse receden
dum in iudicando,& cōsulendo.Soc.in consi.85.col.
2.uol.1.& in cōs.105.col.fi.uol.4.Bertr.in cōs.81.col.
fi.uol.1.& in consi.199.col.3.uol.1.& in cōs. 72. col.
fi.uol.2.& in cōsi.12.col.pen.uol. 2.decis.Neap. 159.
in nou.Marian.iun.in cōs.129.nu.48.uol.1.ubi hanc
* dicit magis cōem * opi.& ab ea nō esse recedendum
in iudicando,& consulendo & in cons.144.num.24.
uol.1.& in consi.98.col.4.ubi dicit cōem opi. uol. 2.

69 ¶Concorda tn̄ has contrarias opi.nā aut læsio fuit
in modico,& ꝑcedat prima opi. Aut læsio fuit in ma
xima quātitate,& ꝑcedat secūda. Istam distinctionē
tradit Corn.in cons.27.col.4. uol.4.in cons. 166.col.
penul.uol.1.& in cōs.206.col.4.uol.3.& idem noluit
Dec.in consi.203.& in l.cum te.in princ. C. de trans.
& in consi.439 col.pen.& fi.& in cons.551. col. pen.
idem dicit Paris.in consi.12.num.102.uol.2.Marian.
iun.in consi.129.num.48.uol.1.& in consi.98. col.4.
uol.2.Aym.in consi.151.nu.26.

70 Primò Declara, quia dubius euentus litis in hoc
casu dēt ita considerari,ut ipse transigens longè plus
ultra dimidiam habiturus fuisset,si nsq; ad sententiā
ante transactionem litigatum fuisset,& transactio lo
cum non habuisset,ut declarat Aym.in d. cons.151.
71 nu.27.Et quomodo debeat probari dubius litis euen
tus,tradit Abb.in cons.64.col.2.uol.1.

72 Secundò Declara,nā ꝑculdubio esset uerior pri
ma opinio,si teneamur illā opi.q trāsactio nō sit nu-
meranda inter cōtractus bonæ fidei,qa ut infra dice-
tur,remediū huius l.nō cōpetit in cōtractib. stricti in
iis,licèt aliud sit ī remedio l.si qs cū aliter.ff.de uerb.
obl.ut dicit Imo.in d,l.si qs cū aliter,col.3.& in ca.cū
cām.col.3.de empt.& uend.Cor. in cōs. 166.col.pen.
& in consi.189.col.fi.uol.1.& in cōs.27.col.4. uol.4.

73 Tertiò Declara, quia ultima opi. proculdubio
procedit in minore transigente , & enormiter læso.
Bertran.in consi.181.col.fi.uol.1.

74 Nonò Limita, ut nō extendatur hoc remediū ad
contractū feudalē,ex quo feudū hēt naturā gratiæ,&
donationis,ut no.Spec.in tit.de feu. in §. nūc uidēdū.
uers.sed nūquid,ut refert Bal.in d.col.5.& Saly.col.3.
vers.6.q̄ro.& Pa.de Cas.col.pe.uers.est tn̄ dubiū.Imo.
in c.cū dilecti.col.pen.& col.fi.de empt.& uend. & in
c.cum causam.col,fi.eo.tit.Soc.in reg.226. in 9.limi.
Caccialup.in c.1.in 10.differentia,de cogni.feud.

¶Contrarium in hoc expresrè tenet Brun.in cons.
41. colum.8.

75 X. Limita, ut hoc remedium nō extendatur ēt ad
cōtractum emphyteusis,ut dicit Spec.in tit.de feu. in
§.nunc uidèdum.Bal.in rub.C.de iur.emphyt. col.fi.
Abb.in c,cum cām.col.pen.de empt.& uend.Pau. de
Cast.in cons.387.uol.2. Alex. in cons.112. col. pen.
uol.1.Ias.in l.1.col.19. C. de iure emphyt. & in l. de
quibus.col.8.ff.de legibus.

¶Contrariam tn̄ partem tenet Bal.in d.l. 2. col.5.
uers.sed nunqd.& ibi Sal.col.4.uersi.sed qnīō.& Pau.
76 de Cast.col.pen.uers.est tn̄ dubium.q mouentur hac
rōne,qa cōtractus emphyteoticus est similis locatio-
ni,& ab ea regulatur,& idem tenet Spec.in tit. de lo-
ca.§.nūc aliqua.uers.90.Rom.in l.si quis cum aliter.
col.8.in 10.limit.ff.de uerb.oblig. Ang. in l.deqbus.
col.4.uers.& ecce.ff.de legib.Ant.de Butr.in c.cum di
lecti.& ibi Imol.col.pen.& fi.de empt.& uend.Bal.in
c.cum causam. in fi.de test.Caccial.in c.1.in septima
differentia.de cogniti.feud.

77 Concorda has contrarias opi.ut prima ꝑcedat qn̄
cōsideratr deceptio ad uerū ualorē ipsius rei,scda autē
opinio ꝑcedat qn̄ cōsideratr deceptio ad ualorē iuris
emphyteotici.Ista concordia sumitr ex uerbis Cæpol.
in trac.de simulat.cōtrac.col.4.uers.item habet locū.

78 XI. Limita,ut ꝑuisio l.2.nō habeat locū,ubi iurm
in cōtractu interuenisset ex certa sciētia.gl.mag.in d.
l.2.& ibi Bar.col.2.uersic.quæro qd si minor. & Saly.
* col.4.uers.quarto 10.ubi dicit cōem * opi.& ibi Pa.de
Cast.col.pen.& fi.uers.in 4.q.Bal.in l. quæ sub condi
ne.§.1.ff.de condit.insti.Corn.in consi.189. ubi dicit
istam cōem.col.4.uol.1.& in consi.11.col.2.uol.3.&
in cons.179.col.pen.uol.4.& in cons.236.col. fi.uol.
4.& in consi.258.col.pen.uol.4 & in consil.124.uol.
3.& in consi.288.col.6.uol.3.Soc.in cōs.48.in fi.uol.
4.& in cons.80. col. 9.& in cons.85.col.3.uol.1.& in
cons.136.col.fi.& in reg.226.in 11. limita. Barbat.in
cons.55.nu.20.uol.2.& cons.41.nu.31.eo.uol. Curt.
qui hanc dicit cōem opi.in cons.44.col.pen. Alex.in
cons.133.col.fi.uol.5.& in cons 42.uol.1.Rui.in cōs.
135.col.fin.uol.5.Bertr.in cons.143.col.1.& seq.uol.
1.& in consi.176.uol.1.& in cons.209.eod.uol. & in
cons.137.col.1.& seq.uol.1. Aym. consil.114. col.4.
Boer.decis.142.Curt.iun.in cons.66.col. 20. Fely. in
c.ex rescripto.col.3.de iur.iur.Dec.cons.60.in fi. Go-
zadin.cons.32.Bauer.de iur. col.3. Cassad. decis.6.de
empt.& uend.Ias.in consi.133.uol.4.

79 Secus aūt quando iuramentum non fuisset inter-
positum ex certa scientia.Bertran. in cons.137.col.2.
uol.1.Rui.in cons.176.num.24.uol.2.Aym.in consi.
188.col.1.Marian.iun.cons.50.col.2.uolum.2.

80 Amplia idē esse,si ī instrō uēditor iurasset singula,
& oīa obseruare,& esse uera.Mātua in cōs. 82. col. fi.

81 Immo generaliter inductū est,ut uēdens scienter
rem

rem minus iusto pretio, nõ habeat remedium huius
leg. Boer.decisio.142.Lofred.consi.23. col. 3.
82 Contra hanc limitationẽ tenet Pa.de Cas.in d.l.2.
uers.7.cõclu.Abb.i c.Quintauallis.col.16.de iur.iur.
Alex.in cõs.42.col.4.uol.1.Ias.in cons. 70. uol. 1, &
in cons.133.col.10.uol.4.Imol.in c.cum cã.col.7.de
empt.& vend.Cassa.decis.1.de empt.& uend.Aym.in
* cõs.192.nu.2.Rip.q dicit cõem * opi. in 3.lib.resp.c.
15.col.4.Gram.decisio.102.nu.104.& 103.& seq.
* ¶Tenendo primam opinionẽ * magis cõmunem.
83 Primò Sublimita eam nõ procedere in minore,
muliere,& rustico iurãtib. ut uoluit gl.in d.l.2.& ibi
Barto.colo.2.uersicu.quæro,quid si minor.& ibi Bal.
q.9.& Pau.de Cast.col.pen.Salyc.col.4.uers.11.gl.in
c.cũ cãm.& ibi Abb.col.fin.& Imol.col.5.& col.6.de
empt.& uend.Franc.Curt.in cõs.53.col.3.& seq Cal-
ca.in consi.27.col.4.Corn. cõs.189.col.4.uol.3.& in
cõs.11.col.5.& 7.uol.4.& in cons.179.col. pe. & cõs.
136.col.fi.& cõs.258.col. pen. uol. 4.& in cons.124.
uol.3.& in cons.288.col.antep.uol.3.Alex.in cõs.89.
col.4.uol.2.& in consil.127.uol. 2. Ias.in consi.133.
col.10.uol.4.Aym.in cõs.142.col.6.& in consi. 192.
col.2.Rui.consi.135.col.pen.uol. 1.Bertr.in cons.47.
col.pen.uol.2.& in cõsi.72.col.3.& in cõs.232.uol.2.
& in cons.15.col.fi.uol.3.& in cons.97. col 3.uol. 3.
& in cons. 225. col.4.& cons.226.col.5.& cons.291.
col.2.in fin.uol.3.& in consi.238.col.2.uol. 2.Boer.
decis.152. & in homine ualde sene idem dicit Bertr.
in consi.176.uol.1.
84 Limita hanc sublimitationẽ,si minor iurasset non
uenire contra contractum nec ratione minoris æta-
tis, nec alia ratione. Alex. in consil. 17. col.1.uol.3.
Aymo cons.7.col.2.& cons.114 col.2.& in cons.151.
col.5.in fi.& in consi.158.col.1.& seq.
85 Declara hanc proximam limita.non procedere in
muliere maiore 25.annorum ita iurante. Alexan. in
cons.42.col.pe.uers.pro hoc etiam allegat.uol. 1.Ias.
in consi.76.in fi.uol.1.
¶Contrarium tenet Cor.in cons.124.uol.3.& sen
tit Maria.iun.in consi.116.col.2.uol. 2.
86 Secundò principaliter Sublimita, ut istud de iu
ramentu non procedat stante enormissima lęsione.
Cor.in cons.288.nu.16.uersi.& sic ex prædictis. uol.
3.Cort.iun.in cons.53. nu. 12. ubi dicit hanc uerio-
* rem & magis * communem opi.
87 Tertiò Sublimita,quando iuramentum præsu-
meretur dolo extortum.Aym.cons.141.num.27.post
alios ibi per eum allegatos.
88 Quartò Sublimita, quia licet in hoc casu non
possit peti absolutio iuri a maiore,secus aũt a mino-
* re.Imol.qui hanc dicit * communem opi.in ca.cum
causam.nu.18.uersi.sed iuxta hoc. de empt. & uend.
89 Quintò Sublimita,quando emptor falsis persua
sionibus uenditorem ad iurandum induxisset.Bar. in
l.2.uers.qd si maior.& ibi Ang.col.2.uers. in eadẽ gl.
C.de rescin.uend.Soci.in regula 226.in 11.limitatio
ne,q̃a iusm nõ operat ubi ab ignorãte,uel errãte pr
stitum fuit,ut per Bald.in d.l.2.in 9.q.& ibi Ang.col.
2.& Salyc.col.5.uers.item potest dubitari.
90 XII. Limita princ.conclus.non procedere quoties
cunq; quis renũciat beneficio l.secundæ, quia renun
cians est similis scienti.l.quæritur.§. si uenditor. ff.de
ædili.edic.Lofred.in cons.23.col.3.Mat.cons.82.col.
91 2.& hnc nisi talis renunciatio processerit ex renun-
ciantis simplicitate,uel facilitate:nam tunc nõ præsu
mitur sciẽtia, sed error, nisi talis renunciãs appareat
certificatus de beneficio d.l.secundę.ita declarat Bal.
in d.l.2.uers.4. q̃ro. sequtur Soc.in reg.226. in ulti.li-
mit.& ista limitat,qñ maior renunciat beneficio l.se
cundæ,quod per talem renunciationem excludatur
ab illius beneficio,nullam habet dubitationem.
92 Hinc quærunt Doc.an in hoc casu requirat spãlis
renunciatio,uel sufficiat generalis,ut puta,si genera
liter fuerit renũciatum omni iuris auxilio:& q̃ requi
ratur specialis,tenet Bal.in l.2.col.5.uers.5.quæru.&
ibi Pa.de Cast.col.5.vers.5.cõclusio.C.de rescin.uen.
Bar.in l.si qs cum aliter,in fi.ff.de uerb.obl.Imo.in c.
Quintauallis,col 24.& 27.de iur.iur.& in c.cum con
tingat,char.21.col.2.eod.tit.& in d.c.cũ cã, col.7.de
emp.& uend.Soc.in cõs.48.col.1.uol.4. Alex. in cõs.
1.col.2.uol.6.ubi plus etiam tenet, quòd nõ sufficiat
quando esset renunciatum deceptioni, uel læsioni.
¶Contrarium,qñ esset renunciatũ læsioni, uel de-
ceptioni,tenet Alexan.in cons. 24. col. 3.uol.1.& in
cons.127.uol.2.Rui.in consi.16.col.2.uol.4.
93 Sublimita,si minor,rusticus,uel mulier renuncia-
rent,q̃a talis renũciatio nõ operat. Ale.in cõs.1. uol.
6.& in cõs.42.col.4.uol.1.Barba.in cõs.55.col.fi.uol.
2.& in consil.25.col.6.uol.1.Dec.Neap.159. in nou.
94 Primò Limita hanc sublimitationem, quando
tales personæ apparerent certificatæ de prouisione l.
secundæ,& nihilominus illi specialiter renunciarẽt.
Imol.in c.cum contingat.char.15. col. 2. de iur. iur.
& in c.pen.col.7.de emptio.& uend.Alex.in d. cons.
1.uol.6.& in consi.42.uol.1.
95 Secundò Limita,si tales personę scirẽt remediũ.
l.2.& earũ scientia probaret,licèt nõ essent certifica-
tæ,ut no.Imo.in c.cũ cõtingat.char.15. col.2. de iur.
iur.Salyc in d.l.2.in 7.q.Alex.in cõs.42.col. 3.uol.1.
& in consi.127.uol.2.Soc.in consi.48.col.2.uol.4.
96 Tertiò si rusticos cum iuramento renunciaue-
rit dispositioni l.secunda .Alex.in cons.42.col.4.uer-
si.& sic patet.& col.7.uersi.præterea illud possem.uol.
1.& consi.127.uol.2.Saly.in d.l.2.colum.5. uers.sed
ultra illa attende.
97 Et nota quia Calca.cons.84.nu.11.tenet,ut ista re
nunciatio cum iuramento inducat pręsumptionem,
contractum illum esse usurarium ex parte emptoris.
98 XIII. Limita,ut dispositio l.secũdæ, nõ habeat lo
cum,qñ uenditor sciebat uerũ ualorem illius rei. Ita
tenet Bar.in d.l.2.col.pe.uers.quæro qd si dictum est.
& Bal.col.5.uers.4.quęro.& Saly.col.4.uers.7.quęro.
& Pa.de Cast.col.2.in 2.conclu.Spec.in tit.de emp.&
uend.§.nũc dicendum.el 2.uers.quid si aliquis scien-
ter.Azo in sum.C.de rescind.uend.col.1.uers.qd nisi
dixerit.Ale.in cons.127.uol.2.Barba.cons.55.col.fi.
uol.2.& in cons.70.col.2.uol.3.Ang.in l.si quis cum
aliter.ff.de uerb.obli.Floria.in l.si seruum . circa fi.ff.
ad l.Aquil.Barbat.in cons.41.col. pen. uol.1.Dec.in
cons.583.Bertr.in consi.143.col 1.uol.1 Paris. cons.
128.col.pen.uol.1.Aym.cons.151.num.25.
99 Primò Amplia,idem esse si in instrumento adsit
clausula,Ex certa scientia.Mant.in cons.82.col.2.
100 Secundò Amplia,qñ minor uẽdidit o.ultra di-
midia iusti pretij.& iñ promisit ratã,& firmã habere
uenditionẽ,& oĩa tenere,& obseruare,& in nullo cõ-
trafacere,dicere,excipere,uel opponere.Rui.in cons.
16.col.2.uol.4.Soci.in cons.48.col.fi.uol. 4.
101 Tertiò Amplia, ut ista scientia possit probari
et ex cõiecturis,ut no.Bal.in d.l.2.uers.6.quæ.19.du m
ponit de eo,qui coluit terras,& exercuit se in eis. quẽ
sequitur Dec.in cons.583.ubi dicit etiam,quòd talis
102 scientia potest præsumi ex uicinitate.
103 Primò Sublimita,quia in dubio p̃sumitur igno
rantia,stante læsione ultra dimidiam.ita tenet gl. in
l.si quis.& ibi Bar.Sal.Pa.de Cast.C.de rescind.uend.
Spec.in ti.de empt.& uend.§.sciendũ est.uers.qd si ali
quis scienter.Nicol.de Mattar.& Bal.in l.2. in 6.q.C.
de re-

de rescin. uend. Ang. & Imo. in l. si quis cum aliter. ff. de uerb. obl. Imo. in c. cum contingat. charte. 15. col. 1. de iur. iur. Abb. in cap. pen. col. 1. & ibi Imol. col. 1. de empt. & uend. Alex. in consi. 1. col. 1. uol. 6. Dec. in cons. 583. Imo. in c. cum ca. col. 1. de empt. & uend. Bertr. in consi. 138. col. 4. uol. 2. in nou. Mant. in consil. 82. col. 1. Gra. in consi. 71. col. fi. uol. 1. Matta. iun. in consi. 73. col. 4. uol. 2.

104 Secundò Sublimita in eo, qui potius ex simplicitate, q ex deliberatione animi uenditionem faceret, ut in minore, in muliere, & in rustico, q a his scientia non ví obstare. Bal. in d. l. 2. in 2. q. C. de rescin. uend. Imol. in cap. cum causa. nu. 5. uersi. item aduerte. de emptio. & uendit.

105 XIIII. Limita bñficium huius l. nõ habere locũ in cõtractib. stricti iuris. Bar. in d. l. 2. uers. quæro tertiò. & Bal. col. 2. uers. 7. oppono. & col. 4. uers. 3. qro. & Ang. col. 1. & seq. & Pau. de Cas. col. pe. uers. in 2. q. & Saly. col. 2. uers. qro scdò. Idem fuit de mente Bar. in d. l. si quis cum aliter. uers. quæro circa primum. & ibi

* Imo. col. 2. & Ias. col. pe. qui hanc dicit * cõem opi. & idem dicit Imo. in c. cum causa. col. fi. de empt. & uen. Ias. in l. 1. col. 20. C. de iure emphyteot.

106 Declara, quia loco istius remedij in contractibus stricti iuris competit exceptio doli mali, ut per Doct. supra alleg. & tradit Alex. in cõs. 89. col. 4. uers. 2. rñdeo. uol. 2. Imo in c. cũ dilecti. col. fi. de empt. & uend.

107 XV. Limita in creditore uendente pignus ex facultate sibi data in conuentione, quia tunc debitor uolens recuperare rem ab eo, qui emit à creditore, non potest adionari remedio d. l. 2. Declarat Signo. Homo. in consi. 137.

108 XVI. Limita, qñ essent decursi 30. anni, qa tali remedio pscribit spatio tãti tẽporis Bar. in d. l. 2. col. 3. uers. effectus. p gl. mag. ibi Id. l. 2. in prin. & Bal. col. 3. & clarius Ange. in d. l. 2. col. 1. Cor. in cõs. 27. col. 5. uol. 4 Abb. in c. cũ ca. col. pen. de empt. & uend. & ibi Imola, col. 3. & seq. Ant. de Butr. in consi. 45. col. pen.

109 XVII. Limita, ubi dolus ex proposito interuenisset, quia tũc non hét locũ remediũ l. secundę, qnatenus disponit, ut sit in facultate emptoris uel rem restituere, uel supplere iustũ ptiũ, quia interueniẽte dolo ex pposito, tenet emptor omnino rem ipsam restituere, ut not. Pa. de Cas. in d. l. 2. col. 1. qui et declarat,

110 q interueniente dolo ex proposito non requiratur deceptio ultra dimidiam, sed minor læsio sufficiat.

111 XVIII. Limita, ut hoc remediũ non habeat locũ inuento postea thesauro in re uendita, qa licẽt pp thesaurũ repertũ læsio æstimetur ultra dimidiũ iusti pretij, tñ nõ propterea rescindit̃ uẽditio. Alex. in d. l. si qs cum aliter. col. 12. ff. de uerb. obl. Imol. in c. cũ ca. col. fin. de emptio. & uendit. Soci. in consi. 48. col. 1. uol. 4. Ias. in l. 3. §. Neratios. col. pen. ff. de acquir. poss. Paris. in cons. 16. num. 84. uol. 2.

¶Contrarium uoluit Rom. in l. si quis cum aliter. ff. de uerbo. obliga.

112 XIX. Limita, ut regula nõ procedat in re pignori data, quã datione pignoris non põt dñs q pignori dedit reuocare, per remedium l. secundæ, dato q res sit data pignori pro minori debito, quàm sit æstimatio rei infra dimidiam Corn. in consi. 28. col. 1. uol. 3.

113 XX. Limita, cõclusionẽ non habere locũ in creditore misso in possessionẽ rerum debitoris, qui non põt retractare alienationem debitoris, etiam q in ea sit læsio ultra dimidiam, ut est text. iuncta glo. in l. in uenditione. §. 1. ff. de bon. auctor. iud. poss.

114 XXI. Limita, stãte pseuerantia uenditoris in cõtractu, ex qua pseuerantia colligi possit ratificatio, & approbatio ipsius cõtractus, ut notat Dec. in cõs. 583.

115 XXII. Limita, ut regula nõ pcedat in pacto liberatorio, ut no. Bal. per illũ text. in l. 1. col. 2. C. de pac. & ibi Ias. col. 3. Bal. in l. 2. col. 2. C. de rescin. uend.

116 Declara & hoc intellige habito respectu ad rẽ, & ualorẽ eius, q remittitur, secus si esset læsio ultra dimidiã habito respectu dubij euentus, ut no. ibi Alex. in d. l. 1. col. 1. & Porpur. col. 4. C. de pact.

117 XXIII. Limita, ubi debitor ex uoluntate creditoris subrogasset unã rem loco primæ datæ in pignus, qa in hoc casu licẽt res data, & subrogata loco primæ ualeat minus dimidia re primo loco data, tamen nõ cõpetit remedium l. 2. ut est textus, in l. si rem. §. satisfactum in fi. ff. de pigno. act. & no. Rom. in sing. 571.

118 XXIIII. Limita, ut hoc remediũ nõ cõperat contra sm emptorẽ, cui à primo emptore res fuit distracta, qa primus uẽditor deceptus ultra dimidiã nõ poterit agere cõtra sm emptorẽ. ita no. Bal. in d. l. 2. col. 8. uers. 13. quæro. & ibi Pa. de Cast. col. fi. & Saly. col. 6. uers. sed iuxta prædictum. Ias. in l. 1. §. si hæres percepto. col. pe. ff. ad Treb. Alex. in cõs. 92. col. 3. uol. 1.

Sed tamen benè primus poterit conueniri etiam quòd rem in alium transtulerit, ut supra dictum est in ampliationibus.

119 XXV. Limita, ut prouisio huius l. nõ habeat locum in aditione hæreditatis, ut no. Pet. de Anch. & sequitur Imol. in c. cum causa. col. fi. de empt. & uendi.

120 XXVI. Limita, nisi uenditor in contractu affirmasset illud esse uerũ pretium, & postea intrasset omnia & singula contenta in instrumento esse uera. Socin. in consi. 48. col. fin. uol. 4.

121 XXVII. Limita, si testes deponerẽt de ptio non excedente sũmã dimidij iusti ptij, sed parũ minus, & adderent ei & ultra, qa hoc non sufficeret. Alex. in cõs. 107. col. fi. uol. 4. Fel. in c. cum causa. col. 1. de rest.

122 XXVIII. Limita, ut remediũ huius l. nõ pcedat i donatione. Aym. i cõs. 160. col. 1. & i cõs. 192. col. 2.

123 XXIX. Limita, qa non pcedit dispositio legis secunda, stantib. uerbis geminatis in insto. Hipp. in l. 1 §. quæstioni, ff. de quæstio. Aymo in cõs. 114. col. fi.

124 Amplia idem esse, stãte cõsensu geminato, ut dicit Aymo in cõs. 151. col. fi. qđ rñ declarat idẽ Aym. in consil. 160. nume. 6. ut non procedat, quando primus consensus fuit præstitus in minori ætate.

¶Contra hanc limit. tenet Soc. in consil. 85. col. 3. & sequen. uol. 1.

CONCLVSIO II.

Argumentum.

In uenditione ille est præferendus, cui primò res tradita fuit.

1 Non inutilis est illa iuris regula de qua l. quoties. C. de rei uend. ubi si duobus res sit uẽdita a dño, ille præfertur, cui res primò est tradita. idem dicit gl. magna, leg. siue autem. §. si duob. ff. de publicia.

2 Ratio est, qa p uenditionem obligat tantũmodò uendẽs ad pfectionem cõtractus actione psonali, sed p traditionẽ factam scdo acquirit dominiũ, & possessio, ideò res efficitur secundi, & uenditor tenetur primo emptori ad interesse, ut dicit Abb. in cons. 91. col. pen. uol. 1. Ias. in l. traditionibus. in 2. col. C. de pact. & in l. fin. col. pen. C. de sacrosc. eccl. & in d. l. quoties. num. 3. in fi. Ferrar. caute. 48.

3 Primò Amplia, et si in prima uenditione alteri facta sit oppositum iusm, nihilominus attẽditur eui primò res est tradita. ita ponit Imo. in c. cum contingat. col. 57. de iur. iur. Ias. in d. l. quoties. col. 9. in uers. ultra

ultra regulam,& fallentias.& in consil. 5.col.2.& in cons.6.col.fi.uol.3.Alex.in apostil.ad Bart. in l.quoties.Corset.in repet.rubricæ de iureiur.in 18.col.Cardin.Alex.in c.1.§.si facta.col.2.si de feud.fue.controuers.Goz.in consi.14.col.1.Decis.Neapo. 82. in nou.

4 Amplia hanc ampliationem, nā si uni esset facta promissio de uendēdo ēt iurata,& alteri sit facta uenditio effectualis sine iuro,ille obtineret,cui res est effectualiter uendita.Imol.in d.c. cum contingat. col. 87.Ias.in l.in bonæ fidei.col.3. ff. de eo quod cert. loco.Oldr.in consi.127.Card.in d.cap.1.§. si facta. col. 2.si de feu.fuer.controuers.

5 Secundò Amplia,idem esse in locatione, quia si duob. res esset locata,ille præfertur,cui res primò tradita fuit.ita tenet Rota in antiquior.in ti.de locat.decis.1.& in antiquis decis.879.Alex.in consi.122.uol. 5.Soc.in consi.29.col.1.uol.4.Card.Alex.in ca.1.§.si facta.col.fi.si de feu.conuers.fuer.

¶Contrarium tenuit Ias. in d. l. quoties, col. 8.in 13.limitatio.

6 Tertiò Amplia, nam si dñs hypothecauit rem suo creditori cum facultate,φ possit illam uēdere, & creditor illā uendat uni, & dñs illam uēdat alteri,& tradat, adhuc potior est ille, cui rem dominus tradidit,ita declarat Bal.ī l.si debitor.C.de distrac.pig.Ias. in d.l.quoties.in x.col.uers.fortius decidit.Ale. ī apostil.ad Bar.in l.siue autem.§.si duobus.ff.de publici.

7 Quartò Amplia, nam ēt si tpe venditionis primo & secundo factæ,uenditor nullum ius habebat, sed postea superueuisset ius:tunc enim in illum censetur ius translatum,cui facta fuerat traditio, & non In illum,qui solum titulum habebat. Rom.in consi. 270.refert & sequitur Hippo.in sing.82.in fin.Ias.in d.l.quoties.in 9.col.vers.nota tamen.

8 Quintò Amplia,idem esse in donatione,qa res si fuerit plurib. successiuè ab eodē donata,illi censetur quæsita quo ad dominiū,cui primò fuit tradita. Ale. in cōs.14.col.fi.uol.1.Hipp.in sing.82.in fi.Mar.iun. consi.93.col.2.uol.2.Ruin.consi.121.col.2.uersic.1.

9 Sextò Amplia,idem esse in re uendita duobus à non domino,quia adhuc ille præfertur cui res est primò tradita.l. siue autem. §.si duobus.ff. de pub.l.siue autem.§.uterque.ff.de act.empt.

10 Septimò Amplia, si p̄latus locauit rē ecclesiæ p 28.annos,& ꝓmisit renouare post lapsum illorum,si postea finitis illis aliū actualiter inuestiat, ille potior esse dēt,qui fuit actualiter inuestitus.Ange.in consi. 184.col.fi.refert & sequitur Ias.in l. manumissiones. col.3.ff.de iust.& iur.Alex.in consi.165.col. fi.uol.2.

11 Octavò Amplia, ēt uasallo uendēte feudum cū consensu domini, q si uendat primo ēt cum cōsensu dñi & non tradat,si postea tñ alteri uendat, & tradat cum dñi consensu,secūdus est p̄ferendus.Mar.Laud. in c.1.§.si facta.si de feu.fuer.cōtent.inter dom. & agnat.Et φ dispositio l.quoties, habeat locū in feudis, tenet Goz.in cōs.14.col.1.Rui.in cōs.19.col.4.uol.1.

¶Contrarium, φ primus præferatur, sentit Bal.& Cardi.Alex.in d.c.1.§.si facta,in fi. col. & istud tenet Cæpol.cautel.130.

12 Nonò Amplia,nā si uni sit res per subhastationē deliberata, & de ea ille sit inuestitus per calamum a notario,licèt eadem res postea alteri vendatur,& tradatur,primus debet præferri.Guido Pap.q. 81.

13 Decimò Amplia, etiamsi primo fuerit facta abusiua inuestitura absque tamen traditione possessionis, adhuc etiam præfertur secundus, cui actualiter res est tradita.Calcan.in consi.126.col.fin.

14 XI. Amplia etiam si res sit data in solutum. Maria.iun.consi.93.col.2.uol.2.

15 XII. Amplia id procedere nedum in rebus singularibus,sed etiam in vniuersalibus.Tiraq. de primoge.q.17.opi.12.nu.1.

16 Primò Limita, nisi persona sit priuilegiata, cui primo est facta uenditio, ita ut ex solo titulo in eam transferatur dominium, ita tenet glos.in d.l.siue aūt. in §.si duob.ff.de pub.& ibi Alex.in apostill. ad Bart. Bal.in l.quoties.in 2.opposit.Saly.ibi in 3.opposi. gl. in l.fi.C. de sacro.eccl.in gl.pe.ubi plus uoluit,φ ēt si ecclesia contra ecclesiā ageret,illa p̄ferretur,cui primò res est uendita, licèt alteri, in cuius fauorem fuit celebratus secundus cōtractus,fuisset tradita.& sequitur ibi Bar.in fi.& Bal.ibi sequitur, col.2.in fi.& seq. & Pau.de Cast.in fi.& Saly. ibi,col.fi.& ibi Ias.col.pen. & istā limit.ad l.quoties ponit Soci. in reg. 118.in 1. fall.Ias.in d.l.quoties,col.1.& seq. ubi dicit commu-
* nem * opi.Rom.cons.298.Hippo.in sing.82.& istam limit.ponit Ang in d.l.siue aūt.§.si duobus.in 1. col. ff.de publicia.& istam limit.ēt sentit Abb.in c.cū continebatur.in una saluatione.de his,quę fiunt a pręla. ubi Anchara.Butr.& alij.Abb.consi.91.nu.7. uol.1. Card.Alex.in c. 1.§.si facta.si de feu.fuer. contouer. Ioan.Crot.in l.si is,qui pro emptore.col.69.ff.de usucapio.Gozadin.consi.13.num.13.

17 Amplia,idem esse etiam si uenditio primò esset facta pauperib.Christi,seu piæ causæ.ita tenent Bal. & Ang.in d.l.siue aūt.§.si duobus.ff.de publi.Ias.in d.l. quoties.col.2.Hippol.in singulari 82.& in l.qui duobus,col.1.ff.de fals.Rui.consi.7.col.pen. uol.3.

18 Secundò Limita,nisi dñs in primo cōtractu cōstituisset se emptoris nomine possidere, qa quātumcunq; alteri postea uenderet, & traderet, tñ p̄ualeret prior uenditio.istā limitationē ad istā l. ponit Guido de Suzar. in d.l.quoties.& in l.fi.C.de sacros.eccl. Io. And.in Addit.Spec.in tit.de emptio.& uendit.§.sciendum.col.13.uers.& not.Ant.de But. in c. cum uenissent.in 2.col.de resti.spol.Abb.in c.2. in fi.de cōsuet. & in cons.91.col.pe.uol.1.Bal. in rubr. de cōtrahen. emptio.in 16.q.Alber. de Rosate in rubrica de donatio.in 1.& 2.col.Ferrat.cautel.48.Alex. cons. 14.col. fi.uol.1.& cons.25.in fi.col.uol.3.& in consi. 77.col. 3.uol.4.& in cons.92.col.2.uol.5.Gui.Pap.q.112.Paris.cons.69.col.17.uol.3.Rui.cons.53.col.1.uol.1.& cōs.121.col.2.in fi.uol.1.& cons.177.col.fi.in fi.uol. 1.& cōs.180.col.1.uol.1. & cons. 184.col.2.uol.1.& cons.7.col.pe.uol.3.Ias.in l.quoties.col.5.in 5.limit. Vital. in tract. clausularum. fol. 9.in uerbo, & constituit.in fi.gl.consuet.Turonens.fol.67. col.1. & fol. 72.col.3.in fin.& seq.Gram.cons.ciuili 138.col.2.& cons.166.col.1.& istam limit.sentit Bart.in cons.suo 74.incip.Petrus.Ang.in consi.106.in fi.& cons.166. in fi. Pau. de Cast. in cons.95.in 2.part.Dec.in cons. 226.& in cons.247.Io.Crot.in repetitio.l.si is, qui ꝓ emptore.col.68.ff.de usucap.decis.Neap. 182.ī nou. Maria.iun. cons.19.col.1.uol.2.Soc.in reg.118.in 2. fal.Oldr.in cons.114.Hipp.in sin.82.& in l.q duob. col.1.de fal.Gual.caut.2.de muta.test.Goz.in cōs.14. col.1.& in cons.28.col.pen.Bertr.in cons.190.col.3. uol.3.Alex.in apost.ad Bar.in l.siue autem. §. si duobus.ff.de pub.Ias.in cōs.92.col.2.uol.1. & in cons. 6. col.antepe.uol.3.Soc.cons.53.in fi.uol.1.Ripa in lib. 3.respon.c.8.in princ.

¶Cōtra hanc limitationem tenuit Gui. Pap.q.22.

19 Amplia primam opi. etiam si constitutum sit appositum a procuratore habente ad hoc mandatum, ut per Soc.in consi.239.col.pen.& fi.

20 Primò Sublimita,& intellige, dummodo constitutum sit purum,secus si esset sub conditione, & interim cōstituens decessisset, quia tunc, si alteri facta sit

uenditio,

uenditio,& traditio,ille præfertur.Signo. Homod.in 1.consi.7.col.5.alias col.1. post casus positionem.

21 Amplia hanc sublimitationem sm Dec.in d. cōsi. 247. si constitutum fuit sub cōditione appositum, & postea constituens alteri tradat,nam constitutum postea eueniente conditione, non operatur in præiudicium illius, cui medio tempore res tradita fuit.

22 SECVNDò Sublimita, dūmodo p̄tium sit solutum constituenti,& ipse possideat,ut declarat in d.l.quoties.Ias.col.8.post Bal.in rub.de cōtrahen.emp. q.16. Io.Cro.in l.si is,q pro emptore.col.69.de usuc.Guido Pap.q.112.Tiraq.de cōst.in 1. par.nu.26.alias secundus deberet præferri,ut per Doc. proxime allegatos.

23 TERTIò Sublimita,si constitutū referatur ad certam rem,non ad incertam.Bar.in consi.74.Ias.in l.3. §.etenim incertam.ff.de acq.poss.col.2.

24 QVARTò Sublimita,ut p Guid.Pap.q.112.qn̄ primus emptor,qui habuit fictam traditionē,fuit primò inuestitus per dominum directum, nam tunc præferretur alteri,qui non fuit inuestitus: aliàs secus.

25 QVINTò Sublimita,quando constitutum esset appositum in re litigiosa.decisio.Neapol.311.in antiq.

26 SEXTò Sublimita in rebus feudalib. uel emphyteoticarijs,ut per Cassa.in consuet.fol.240.col.3.

§Contrarium in hoc tenet Io.Cro.ī d.l.si is q pro emptore.char.11.col.3.& sequunt̄ moderni repe.ibi.

27 SEPTIMò Sublimita, qn̄ constitutum apponitur ex consuetudine notariorum.Gual.enunciato 81.

28 OCTAVò Sublimita, qn̄ cōstituens se nomine alicuius possidere, postmodū illam met rem alteri alienauerit,& tradiderit,nam tunc constitutum nihil potest operari, cum possessio quam primus per constitutum acquisiuit, in alium fuerit translata. Grat.in consi. 36.col.fin.uol.1.

29 TERTIò Limita principaliter, nisi dominus primo uendēs obligasset omnia bona sua pro obseruantia contractus,q̄a tunc liceret primo emptori auocare rem a scdo,cui res fuit tradita, & retinere quousq; sibi satisfiat de interesse, quod ascendit ad rei ualorē, & sic per indirectum consequeretur intentum. ita declarat notabiliter Oldr. in cons.114.& ponit Soc. in reg.118.in 3.fall. Ias.in l.quoties.in 7. col. 11.limit. Tiraq. de retract. conuen.§.3.gl.1.num.4.

30 QVARTò Limita, nisi secundus emptor fuerit in mala fide,sciens rem primo uenditā alteri fuisse. Bal. in rubr.C.de reuoc.his quæ in fraudē credit. in prin. Soc.in d.regu.118.in 4.fall.Ias.in l.fi.col.pen.C.de sacros.eccl.Alex.in apostil.ad Bar.in l.siue aūt. §.si duobus.ff.de pub.Ias.in l.quoties.in 9.limit.in 7.col. Salyc.in 10.oppos.& ibi clarius Alber. de Rosat. Ias.in §.item si quis.in ultima charta.in 2.col. in tit.de act. aliàs col.58.Hippo.in l.qui duob.col.2.ff.de fals. Ferrar.caut.48.Trigon.in sing 15.Hisp.in rubrica de donatio.inter uir.& uxo.fol.94.col.1.Paris. in cons.11. col. antepen.uol.1.& consi.69.col.16.uol.3.

31 Sublimita, quando secundus habuit a principe motu proprio,quia tunc non potest argui mala fides. Maria.iun.in consi.94 num.19.& seq.uol.2.

32 QVINTò Limita,qn̄ primus prætēderet cām onerosam;secundus uerò,qui ēt traditionē habuit, p̄tenderet cām lucratiuam,q̄a tunc ēt primus esset p̄ferendus,ita sentit Bal. in rubr. C. de reuoc.his,q̄ in fraud. cred.in princ.Soc.in reg.117.in 5.fal. Ias. in d.l.quoties,in 7.col.in 10.limi.& in §.itē si quis.in ult. char. col.a.inst.de ac.Rip.in 8.resp.in 3.lib.Hispa.in rubr. de dona.int.uir.& uxo.fol.94.col.1.

33 SEXTò Limita in beneficialib. seu spiritualib. in q̄bus ius trāsfertur ex solo titulo.Dyn.in regula, qui prior.de reg.iur.in 6.ideò p̄fertur semper habens titulum priorē.ita tenet Bal.in d.l.quoties.in 4.oppos.& ibi ēt Pa.de Cas.& Sal.in 5.oppo.Soc.in cons. 118.in 6.fal.Ias.in l.quoties.col.3.14.limi.& in 7.limi.Ant. de But.Imo.& Abb.in c.cōtinebatur.de his,q̄ fiunt a prælatis.Soc.in cons.29.col.2.uol.4.Ias.in l. fi.col.fi. C.de sacros.eccl.Alex.in cons.122.col.2.uol.5.

34 SEPTIMò Limita in p̄sonis ecclesiasticis alienantib. quia ex eorū contractib. semper p̄fertur habens primū cōtractum.Host. & Io. And.in c.cōtinebatur. de his,q̄ fiunt a p̄la.& ēt istam limitationem sequitur Rom.in repet.auth.similiter. in 12. sp̄ali Piæ cāæ inter cōtractus.C.ad l.Falc.& in cōs.298.col.fi. Imol.in clemen.cum illusio.in primo not.de renun. Rom.in cons.70.col.2.Alex.in cons.83.col.2.uol. 7. Socin.in reg.118.in 8.fal.Iaco.de S.Georg. i uerbo, Princeps. in trac.feu.in pe.col.Alex.in apost.ad l.quoties.Bertac.in uerbo,emptor primus.Hipp.in l.q duob.col.1. ff.de fals.& sing.82.Fely.in c.præsentata.col.2.de test.
* Goza.in consi.14.nu.14.ubi dicit communem * opi. Oldēdorp.in libell.iuris,& æquitat.tomo 2.fol.272. Ruin.consi.76.col.2.uol.5.gl.consuetud.Turon. fol. 76.col.1.& seq.

§Contrarium tenent Anto.de Butr. Card. Pet.de Ancb.Imo.col.fi.& Abb.in d.c.cōtinebatur. col.1.de his quæ fiunt a præla.Ias.in d.l.quoties.col. 5.& seq. in 7.limi.& in l.fi.nu.29.C.de sacros.eccl.Ale. in cōs. 118.col.4.uol.2.& cons.189.col.2.uol.2.Soc.in cons. 29.col.2.uol.4.Alex.in cōs.122.col.2.uol.5.Fel. in c. ecclesia sanctæ Mariæ.col.24.de cōstit. uers.similiter per p̄dicta.& in c.cum olim.col.3.de iudic.Hippo.in sing.82.Card.Alex.in c.1.§.si facta.col.1.in fi.& seq. si de feu.fue.cōtrou.istud etiam tenet Io. de Sylua in trac.de benefic.in 3.par.q.16.dum dicit quòd prima opi.non approbatur.Dec.Neapo.182.in nouis.

35 Concorda has cōtrarias opiniones, ut prima p̄cedat in duob. casibus,uel qn̄ sumus in beneficialibus, uel spiritualib.ut dictum est in 6.limi.uel qn̄ ecclesia uendit ecclesiæ,in qnā transfertur ex solo titulo dominium,ut dictū est in prima limitatione.aliàs p̄cedit 2.opi.ita Ant.Imo.& Abb.in d.c.cōtinebat̄. & licèt Imo.uideatur impugnare sm casum, tamē illum Iason in d.l.quoties.col.6.in 7.limita.defendit,ut ibi per eum.Paris.consi.77.col.1.uol.1.

36 OCTAVò Limita in hypotheca,in qua ille potior est,cui res primò est obligata,licèt res alteri sit tradita.l.q balneū.& in l.potior.ff.qui por. ī pig.hab. & in l.si prior.§.fi.co.ti.c.qui prior.de reg.iur.in 6.& ita limitant Cy.Io.Fab.& Bal.in 3.oppo.& ibi Pa. de Cas. & Sal.in 4.oppos.Ang.in l.siue autem.§.si duobus.ff. de pub.Ias.in l.quoties.col.4.in 3.limit.Soci. in regu. 118.in 9.fall.Paris.consi.69.col.16.uol.3.gl.consue. Turun.fol.67.col.1.

37 Amplia, quia satis est, si interuenisset hypotheca generalis omniom bonorum.Mari.iun.in cons.118.
* in fi.uol.2. ubi dicit hanc magis * communem opin.

§Contrarium tenet Iason,qui dicit magis communem opi.& ab ea in iudicando non esse recedendum, in consi.211.col.6.uers.item in ista.uol.2.

38 NONò Limita in matrimonio, in quo præfertur primus,licèt scdo uiro mulier sit tradita,& consignata,& ēt ab eo cognita.ca.fi.& ibi gl.1.de spons. duor. & istam limitatio.ponit Ias.in d.l.quoties.in 7.col.in 8.limitatio.Rota in antiquiorib.in tit. de loca. decis. 1.Hippo.in sing.82.Fel.in c.1.col.2.ut lit.non conte. Hippol.in l. qui duobus. col.1.de fal. Fel.in rubr. de spons.col.fi.in 21.speciali.

39 X. Limita in cōtractib. factis à principe,quia semper ille potior est,cui primò est per contractum principis res cōcessa,& hoc ista rōne inductū est, quia ex

contractu

contractu Principis transfertur dñium sina traditione, vt not. Io. An. in c. olim, de uerb. sig. istam limit. ponit Rom. in cons. 298. Abb. in cons. 94. col. fi. uol. 2. & Aret. in l. 3. col. 2. ff. de acq. pos. Alex. in cons. 187. col. fin. uol. 2. & cons. 3. nu. 7. uol. 5. Ias. in cons. 27. col. 1. nol. 1. Franc. Cur. in coos. 142. col. 1. in fi. & seq. Card. Alex. in c. 1. §. si facta. col. 2. si de feu. fue. controu. Dec. in cõs. 689. Goz. in cõs. 14. col. 3. & fi. ubi dicit cõmu-
* nem * opi. Mar. inn. consi. 65. nu. 6. uol. 1. qui dicit cõmunem. Titaq. de nobi. c. 37. nu. 50. Rebuf. in prac. in tit. da diffe. inter priui. & rescri. nu. 33. Paris. qui dicit commuuem opi. in consi. 11. nu. 58. & nu. 108. uol. 1.

¶Contrarium tenet Ias. in d. l. quoties. in 2. col. & seq. in 2. limita. & fuit de mente Iaco. de S. Georg. in tract. fen. in uerbo, Princeps. in pe. col. & seq. Io. Crot. in l. filiusfam. §. Diui. col. 32. ff. de leg. 1.

40 Declara, nam ista limitatio pendet ab illo articulo, an aa solo titulo habito à Principe trãsferatur dominiũ sine traditione. in quo articulo, q dñium transeat ex solo titulo habito à Principe absq; aliqua traditione, tenet Bal. in prælu. feu. in 7. col. & in c. ad audientiã. de pscri. col. 1. & in c. 1. in addi. siue apostil. qd sit inuest. post And. de Iser. ibi. & in c. 1. §. 1. de no. for. fide. ubi ēt And. da Iser. Ang. I l. fi. circa. fi. ff. de rei vendic. Clau. in l. 1. col. 5. ff. da acq. pos. Alex. in cons. 12. col. 2. uol. 6. & I cõs. 187. in fi. col. uol. 2. & in cõs. 111. col. fi. uol. 6. & in cõs. 3. col. pe. uol. 3. Ias. in cons. 148. col. 5. uol. 2. Dec. in cons. 689. Bertr. in consi. 297. col. 3. uol. 3. Paris. in cons. 11. col. 7. & 13. uol. 1.

41 Amplia hanc opi. ut nedum ex cõtractu principis transferatur dñium sine traditione, sed ēt ex cõtractu priuati facto cum principe. Rui. cons. 40. col. 9. uol. 1.

¶Cõtrarium uerò in cõtractu principis tenet Bal. in d. c. 1. §. 1. da nou. for. fid. col. 2. Ias. in l. quoties. col. 3. & seq. C. da rei uendi. Ias. in l. traditionib. C. de pac. col. 1. & in cons. 148. col. 2. uol. 4. Io. Crot. in §. diui. in l. filiussam. col. 32. ff. de leg. 1. Maria. iun. in consi. 76. num. 69. uol. 1.

42 Concorda has cõtrarias opiniones, uã aut sumus in priuilegijs, seu gratijs Principũ, & tũc nõ reqratur ulla traditio. & pcedat prima opinio: quę in ueritate ita pcedit, qa ita loquũtur auctoritates allegatæ pro ista parte. Aut sumus in cõtractib. Principis, & tunc traditio sit necessaria, & ita pcedit secũda opinio. & istam declarationem, seu cõcordiam ponit Bal. in d. c. 1. §. 1. de nou. form. fidel. & Ias. I cõs. 148. col. 2. uol. 4. Iacob. da S. Georg. in uerbo, Princeps. in tract. feud. col. pen. Ias. in d. l. quoties. col. 3. & secundũ hanc declarationem ista decima limitatio non procederet in hoc casu, cum simus in materia cootractuum.

43 Declara, & intellige primam opinio. ubi apparet ex tenore priuilegij, q Princeps intendit ex solo titulo ius transferre, ut per And. de Iser. & Bal. in c. 1. §. 1. de nou. for. fid. Ias. in l. quoties. col. 8. in 12. limi. Clau. in l. 1. col. 5. ff. da acq. poss.

44 Amplia, quia etiam isto casu possessio trãsferetur ex solo priuilegio, ut de utroqua determinat decis. Neap. 229. in antiq.

45 Sublimita, qa nõ trãsferretur dñiũ ex titulo Principis, qñ cõcessio Principis nõ esset pura, & simplea, sed péderet ab aliquo euentu, ut p Mar. iun. cons. 94. col 4. uol. 2. Rui. cõs. 33. nu. 17. uol. 1. ubi omnino uide, quia plenè examinat, & declarat ēt, illud pcedere de potestate absoluta, & non de potestate ordinaria.

46 XI. Limita in feudalibus, in quibus secundum Io. Fab. hic uideretur dicendum, quòd ex sola inuestitura etiam sine traditione, præferri deberet primus inuestitus. & istam opinionem tenet Rom. in consi. 70. col. 2. Hippol. in sing. 82. in 1. limit.

¶Contrarium idē Hipp. tenet in l. qui duob. col. 1. ff. de fal. & Ias. in d. l. quoties. col. 7. in 12. limita. post Bal. in c. 1. §. si facta. si de feud. fuet. contro. int. dnm & agnat. ubi Bal. cõcludit, q ēt q dñs inuestierit, tñ tenetur tradere. & cõtra istam limit. tenet expresse Bal. in c. 1. de no. for. fid. Caccial. in repe. c. 1. in 30. regula, de cogn. feud. & contra istam limit. tenet gl. in §. si facta. in c. 1. si de feud. fuer. controu. licèt Ro. in d. cons. 70. in 2. col. uideatur uelle q gl. sentiat cõtrariũ. & ita cõtra istã limit. tenet ēt Iac. de Beluis. in d. §. si facta. & ibi Matt. de Laud. & Iaco. Aluarot. in 2. col. in fi. & ibi Cardin. Alex. col. 1. & seq. Cæpol. cautel. 130.

47 XII. Limita, si primus emptor, dato q res nõ fuisset sibi tradita, tñ illã signasset, qa cum per talē signatutam trãferatur dñium, sicut per traditionem. l. q si oeque. §. fi. de pericul. & commod. rei uendi. Ro. sing. 285. ubi dicit, q fallit in uegete uini. p tex. in l. 1. §. si doliũ. ff. de pericul. & commod. rei uendi. merito ipse primus in hoc casu ueniret pręferendus. & ponit Ias. in l. traditionibus. col. 2. C. de pact. ponit Bal. in rubrica in 1. col. C. de pericul. & commod. rei uend. & istã limit. ponit ibi Ias. in d. l. quoties. col. 5. in 6. limi. Bertach. in uerbo, emptor primus.

48 XIII. Limita, si unus nomine meo uendidit rem maam, & tradidit, quã postea ego uendo alteri, & trado, licèt postea ratificē uenditionē primo factã p procuratorem, omnino pualet is, cui res est scdo loco tradita a dño, qa non põt retrotrahi ratificatio in piudicium iuris quæsiti illi, q medio tpe accepit. glo. in l. si indebitum. §. 1. & ibi Bald. & alij, ff. rem rat. hab. per tex. in l. bonorum. ff. eo. titn. Ias. in l. quoties. col. 10. in uers. 3. quæro. C. de rei uend.

49 XIIII. Limita in uasallo uendente primo cũ consensu dñi, qa si postea uendat, & tradat ēt cum cõsenso dñi, præualet primus, ut tenet Bal. in c. 1. §. si facta. si de feud. fuer. controu. & ibi Card. Alex. in fi. col. Cæpol. cau. 130. uide supra in octaua Ampliatione.

50 XV. Limita, qa si uasallus uēdat primo sine cõsensu dñi, licèt tradat, uēditio est nulla. & pptérea si postea uēdat alteri cũ cõsensu dñi, & tradat, scda uēditio pualet, ut no. Cæpol. caut. 130. Brun. in cõsi 95. col. 1.

51 XVI. Limita, qa si uterq; pbat de traditione, semper psumitur res primò tradita primo emptori. ita Iacob. de Aren. & Cy. in l. quoties, in ultima q. Bal. in c. 1. §. si facta. si de feud. fuet. controu. & in l. sina sũt. §. si duob. in 2. lect. ff. de publ. & in disput. incip. accusatus de ui turbatiua. col. fin. & in l. post sniam. col. 2. C. da sent. & in c. cæterum, circa medium. de rescr. & in c. licet cãmã in antep. col. de pbat. Alex. in l. 1. C. de edicto diui Adria. toll. in 1. col. Ias. in l. quoties. col. 10. & in l. fi. col. peu. C. de sacros. eccl. Soc. in regu. 118. in 7. fall. Ang. in d. §. si duob. Ro. in sing. 387. idem tenēt Matt. de Laud. col. fi. Aluaro. col. 2. & Card. Alex. col. 1. in d. §. si facta. Ale. in cõs. 81. col. fi. uol. 7. & in apostil. ad Bart. in §. si duob. & in cons. 92. col. 3. uol. 5. & in cons. 109. col. 2. uol. 5. Ruin. consi. 39. col. 3. uol. 4.

52 Amplia, ēt si secundus emptor sit in possessione, quia adhuc probata traditione primi emptoris, illa dēt præferri quasi res psumatur sibi prius tradita, nisi secundus emptor possideos, probet sibi prius traditã fuisse. ita tenet Alex. in cons. 42. col. 2. uol. 6. etiam si non probaretur traditio facta primo emptori, quia satis diceretur probata iuris præsumptione.

¶Contrarium senit Pau. de Cast. in d. l. quoties. circa fi. apostill. tea. in uerbo, probaueris.

53 Sublimita, qñ a primo emptore pretium non esset solutum, uel habita fides de pretio, ut not. Bal. in d. c. 1. §. si facta. si de feud. fue. cõtro. & ibi Matt. de Laud. col. fi. Aluar. col. 2. Card. Alex. col. 1. Ro. in sing. 387.

Iaſ.in l.fin.col.pen.C.de ſacroſan.eccle.Alex.in apo-
ſtill.ad Barto. in d.§.ſi duobus. Hippol. in l. qui duo-
bus. col.2.ff.de falſis.

CONCLVSIO III.

Argumentum.

Emptor, qui partem pretij ſoluit, pro rata pretij ſoluti fructus ſuos facit.

1 EX l.curabit.C.de act.empt.duo dicta colligun-
tur.primũ eſt,q emptor,qui partem p̃tij ſoluit,
pro rata p̃tij ſoluti fructus ſuos facit. ſed clarius hoc
probatur in l.ſi.in ſi.ff.de fund.dot.& tradit Bart. in l.
fiſtulas.in §.q fondum.ff.de cõtrah.empt.& in l.Iulia
nus,in §.offerri.ff.de act.empt.Bald.in l.ſi traditio. in
11.q.C.de act.empt.per Alex.conſ. 173. col.1.uol.2.
Aret.cõſ.160.col.6.in ſi. Salyc.in l.curabit.C. de act.
emp.Iaſ.conſ.117.col.ſi.uol.1.Abb.conſ.66.in 2.du-
bio.uol.1.Corn.in conſ.150.col.3.uol.4.Dec. in cõſi.
543.col.ſi.Rui.conſi.144.col.1.in ſi.& ſeq.uol. 1.Ti-
raquell.de retract. conuen. in fine, nu.70.

2 Primò Amplia,ét ſi fructus percepti fuerint per
emptoré, q ꝓpria auctoritate occupauit bona uẽdi-
ta,q2 nihilomious pro rata p̃tij ſoluti fructus ſuos fa
cit,ut declarat Cor.ĩ cõſ.250.col.pe.in ſi.& ſeq.uol.4.

3 Secundò Amplia,q talis emptor ꝓ rata p̃tij ſo-
luti facit fructus ſuos,ét non facta uenditione,ſed ex
ſola promiſſione de uendendo,ut per Soci. in l. ante
nuptias.col.1.in ſi.& ſeq.ff.ſolu.mat. ubi refert ſe ita
conſuluiſſe, prout conſuluit in conſ.170.col. pen.in
ſi.uerſ.ſecundum principale fundamentũ. & col.ſeq.
Pariſ.conſ.60.col.4.uerſ.confirmantur etiam prædi-
cta.Curt.iun.in conſ.82.col.ſi.uerſ.confirmantur pre
miſſa.Pariſ.conſi.75.num.17.uol.4.

¶Contrarium tenet Alex.cõſi.73.col.1.& ſeq.uol.
2.Iaſ.in d.l.ſi ante nuptias.col.2.ff.ſolu.matri.Rui.
conſi.66.col.3.uol.4

4 Tertiò Amplia cõcluſioné ꝓcedere,ét nulla mo
ra interueniẽte ex parte uẽditoris.ita Soc. ĩ d.cõſi.ſuo
170.col.pen.& fin.Aret.in conſ.160. col.6. uerſ.& q
poſt pretiũ ſolutum.Rui.conſ.66.col.2. & ſeq. uol.4.

CONCLVSIO IIII.

Argumentum.

Emptor, qui partem pretij ſoluit, ſi integros fructus percepit, tenetur ad vſuras pretij non ſoluti.

1 SEcundum dictũ,quod colligitur ex d.l.curabit.ta
le eſt,q emptor,q parté pretij ſoluit,& parté nõ
ſoluit,ſi integros fructus rei uẽditæ percepit, tenetur
ét ad uſuras p̃tij nõ ſoluti.ita ꝓbat tex.in d.l.curabit.
& in l.fructus.C.eo.ti.gl.in l.Iulianus.§.ex uẽdito.ff.
de act.empt.idé uoluit Bal.in l.1.C.de ſumm.Trinit.
col.4.uerſ.& ſi dicat.& ſentit idé Bar.in l. de diuiſio-
ne,uerſ.& primũ oppono.ff.ſol.mat.Alex.cõſ.69.cir-
ca ſi.uol.1.Sal.in l.ſed & ſi reipublicę.§.1.ff. de uſur.
quá legit cũ l.ſciendũ.Idé uoluit Bar.in l.quę natura.
§.nõ tñ.ff.de neg.geſt.Bal.in rub.C.de uſur.in 2.q.in
ſi.Archiep.Floren.in 2.parte ſummæ. tit.1.c.7.§.19.

2 ¶Contrarium, quod nõ debeantur uſuræ, niſi qñ
emptor ob non habitum pretium recepiſſet pecuniá
ſub uſuris,uel aliàs in pœnam incidiſſet,& ſic quan-
do emptor incurriſſet damnum ob pretium non ſo-
lutum,uoluit Iacob.Butr.in d.l.curabit. prout ipſum
refert Io.de Ana.in c.cõqueſtus.col.2.uerſ.adde ét.ff.
de uſur.refert & ſequitur Soc.conſi.176.col.1.uerſ.4.
hoc confirmatur.& refert Purpur. licèt dubitet, in l.
1.col.9.C.de ſumm.Trinit.Doct.Hiſpa. in c. per ue-
ſtras.char.79.col.1.uerſ.prædicta tamen intellige.de
donat. inter uir.& uxor.

3 Primò Amplia,nã uſuræ debẽtur in hoc caſu,ét
ſtante ſola ꝓmiſſione de uendẽdo,licet uẽditio ſacta
nõ fuerit.Pariſ.cõſ.60.col.4.uol.1.uerſ. cõfirmantur
ét p̃dicta.& verſ.cuius dicta.& in cõſ.75.nu.15.uol.4.

¶Contrarium tenet Dec.conſ.283.in ſi.Alex.in a-
poſtil. ad Bart.in l.Iulianus.§.offerri.ff. de act. empt.
4 qui ampliat,etiam ſi ſtante pacto de uendendo ſit ali
quid datum nomine arrharum, quia non propterea
uſuræ debent præſtari.

5 Secundò Amplia,ut tales uſuræ poſt morá peti
poſſint,ét attenta diſpõne iuris canonici,ut eſt gl. in
d.l.curabit,in uerbo,tõ.& gl.in l.2.in gl.1. in ſi.C.de
vſur.gl.in c.cõqueſtus.in gl.2.de uſur.Soc.in cõſ.99.
col.3.& cõſ.88.col.2.uerſ.3.hoc idem.uol.3.ita tenet
Io.And.in d.c.conqueſtus.& ibi Abb.& Io. de Anan.
Alex.conſ.121.col.pe.uol.5.& cõſ.147.col.1.eo. uol.
Hoſti.in ſum.de uſur.§.an aliquo.col.2.ĩ ſi.uerſ.ſepti
mò ſm Laurẽtiũ.Cor.cõſ.150.col.ſi.in ſi.deciſ.Neap.
20.in antiquis.Purpur.in l.1.col.8.uerſ.& primus eſt
in venditore.C.de ſum.Trini.Soc.cõſ.133.col.1.Pur-
pura.in l.1.nu.56.C.de ſumm.Trini. idem tenet Bar.
in d.l.2.C.de uſur.& ibi Bal.in prin.& ibi Pa.de Caſt.
in uerſ.in eadem ibi.& ibi Saly.in 1.q. in ſi. idem uo-
luit Bart.in d.l.curabit.& ibi Pau. de Caſt. in ſi.& ibi
Ang.& Saly.Pariſ.in cõſ.60.nu.16.& ſeq.uol. 1. Bal.
& Pa.de Caſt.in l.Iulianus.§.ex uenditio. ff. de actio.
* empt.& illud dr * communiter approbari, ut p Rui.
conſ.73.col.2.uerſ.tertius eſt caſus.uol.1.ſentit Abb.
in c.cũ uenerabilis.nu.16.& ibi Dec.nu.14.de excep-
tio.Bert.conſ. 190. col.2.uol. 2.Curt. in conſi.145.
nu.7.uol.2.Pariſ.conſ.75.nu.17.uol.4.Cor.cõſ. 113.
in ſi.uol. 3.Alex.conſ.69.col.2.uol.1.Albe. de Roſat.
in l.1.col.pen.uerſ.prædicta puto uera.C.de ſum.Tri
nit.Soc.qui dicit cõmunem opinionem,in conſ.176.
col.ſi.uerſ.ſecunda difficultas.uol.2.ſumma Syluest.
in uerſ.in uſura.el 2.in 11.quæſt.

6 Tertiò Amplia, ut re tradita, uel oblata,ét ſine
alia interpellatione teneatur emptor ad uſuras p̃tij
nũ ſoluti,ut dicit Pa.de Caſt.in d.l.curabit.in prin. &
in l.2.C.de uſur.in princ.& in l.Iulianus.§.ex uendi-
to.ff.de act.empt.& fuit de mente Bar.in l.de diuiſio-
ne.ff.ſol.mat.& in l.uinum,col.2.in ſi.uerſ.qualiter er
go ſoluemus.ff.ſi cert.pet.& Alex.cõſ.147.col.1.uol.
5.Soc.conſ.174.col.1.Dec. in c.cum venerabilis. nu.
13.de excep.Pau.de Caſt.in l.de diuiſione.col.pen.in
princ.uerſi.in glo.ibi,ſed uidetur.ff.ſolu.matri.

7 Qvartò Amplia, idem eſſe ét ſi uẽditor ré poſſi
deat,ſi tñ illá emptori obtulerit.Soci.cõſ. 109. col.1.
uol.1.Pa.de Caſt.in l.curabit.C.de act.empt.uerſ.nũc
ꝓ declaratione.& ĩ l.2.C.de uſur.uer.ſed nõ p̃t dicere.

8 Amplia Ampliationem iſtá,ét ſi uenditor obtuliſ
ſet,& tradidiſſet,& poſt rem traditá illius poſſeſſioné
recuperaſſet,& fructus percepiſſet. ita dr conſuluiſſe
Bal.conſ.585.incip.in Chriſti nomine:uenditor non
poteſt.quod conſilium reperire non potui, ſed illud
allegat Soc.conſi.109.col.1.uol.1.

¶Contrariũ tam in ampliatione,quá in ampliatio
ne ampliationis tenuit Soc.in d.cõſ.109.col.ſi.uol.1.

9 Qvintò Amplia,nam emptor tenetur ad uſuras
pretij non ſoluti,ét ſi uenditor in alijs nõ impleuerit,
modo rem tradidit.Bald.in l.2.uerſi. deinde quæritur.
C.de uſur.refert,& ſequitur Alex. conſ. 147. col.1.&
ſeq.uol.5.Pau.de Caſt. in d.l.2. uerſ. quinimmo dicit
Bal.Soci.conſi.176.col.2.uerſi.per ea,quæ ponit Bal.
Ioan-de

Ioan.de Anan.in c.conquestus.col.2. uersien. quærit etiam ibi Bal.de usur.Bertr.cons.190.col.3.uol.2.

¶Contrarium tenet Soc. cons.88.col. pe. uers.tertia difficoltas est.uol.4.& cons.183.col.fi. uersi.tertia difficultas est.uol.4.Corn.cons.59.col.fi.uol.3.

10 Sexto Amplie,et si res uēdita,& tradita nō faciat fructus.ite Bald.in d.l.2.uers.q̄ro qd si res.C.de usur. refert,& seqtur Soc.cōs.374.col pe.in fi.uers.nā contrarium e parte decidit Pa.de Ces.in d.l.2.circa prin. vers.in text. ibi, æquitatis.& in l.curabit.circa princ. uers.in tex.ibi,fructus.Io.de Anan. in c. conquestus. col.1.uers.qui et quærit. de usur. ubi tenet, idem esse et de iure canonico,reprobando Saly. qui de iur. canonico cōtrarium tenebat.Soc.cons.88.col.2.uers.2. ad idē.uol.4.& cōs.103.col.1.uersi.2.per ea, q̄ ponit. eodem uol.Paris.cōs.60.col.pe.uol.2.Pet.de Anch.in regula,peccatum.col.8.uersi.sed circa hoc est dubiū, de reg.iur.in 6.Goza in cons.55.col.3.uers. idē tenet Soc.Purput.in l.1.col.8 C.de summ.Trinit.Soc.consi.133.col.6.uers nam contrarium. Paris. in cons.75. nu.16.uol.4.doct.Hisp.in repe.cap.per uestras. char. 79.col.2.de don.inter uir.& uxor.

¶Contrarium de iure canonico uerius esse tenet Sal.in d.l.3.C.de usur. Corn.in cons.59.col. pe.uers. nec tam dictis refragatur.uol.3.Soc. cons.109.col.1. in fi.uers.addo,Berto.de Salyceto.uol.1.Alex. in l.de diuisione. col.pen.uersi. item ex hac gl.ff.sol.mat.

11 Septimo Amplia,ut tales usuræ peti possint etiā corā iudice seculari.Lapus alleg.55.col.fi.uers.sciendum q̧ ipse ponis.Apostil.ad Bar.in l.2. C.de usur.& Purputat.in l.prime,col.8.C.de summ.Trinitat.

12 Octavo Amplia,etiam si uēditor tradidisset rem emptori precario nomine,nihilominus emptor teneretur ad usuras pretij non soluti, Pau.de Cast. in l.2. C.de usur.uers.immo etiam si tradidit. Cor. cons.59. col.2.in fi.uers.& ille tex.etiem.uol.3.

¶Contrarium uoluit Bald.in d.l.2.uers. q̄ro si non fuit tradita.Rofre.i libel.act.ex uēdito.nu.2.& 3. Secus si uēditor cōstituisset se possidere noīe emptoris.

13 Nono Amplia,ut hoc idē remedium cōpetat cessionario , quod datur uenditori , ut concludit Decis. Neap.91.circa fi.i antiqs.Paris.cōs.75. nu.17.uol.4.

14 Decimo Amplia,nā dispositio d.l.curabit.extendit in omnib. contractib.cōrespectiuis.Cor.cōs.145. col.2.uol.2.refert & seqtur Peris.cōs. 75.n.17.uol.4.

15 XI. Amplia,ut emptor teneat ad usuras et pro tpe ante factam traditionē , si ipse petit fructus pteritos ante traditionē.Azo in sum.in tit.de act.emp.nu.24. sentit gl.s.in d.l.curebit gl.expresse in l.Iulianus.§. ex uēdito.in gl.2.ff.de act. empt. & sentit gl.in l.fru-

* ctus.in gl.4.C.de act.empt.& tenēt * cōiter Doc.ut dicit Cor.in cons.59.col.2.uersi.& probatur quia. uol. 3.Rofred.in libell.act.ex uendito.nu.1. in fi. Alex.in apostill.ad Bar.in l.Iulianus.§.offerri.ff.de act. empt.

16 XII. Amplia,etiem si emptor non perciperet fructus ex re uendita.Soc.consi.109.col.3. uers.uel posito quod emptor.uol.1.

¶Contrarium tenet Cyn.in l. in minorum . col.2. uers.uel pōt dici.C.in qb.cau.in integ. resti.nō est necess.& ibi Bel.in 1.no.uers.dic ergo.Pau.de Cast.in l. de diuisione.col.pen.uers.in gl.ibi,sed vt.& ibi Alex. col.fi.uers.itē ex hac gl.ff.sol.mat.Alex.in apostil. ad Bar.in d.l.curabit.Cor.cōs.59.col.2.uol.3. idē uoluit Sal.in d.l.in minorum.in prime oppositione . uersic. dic ergo.& ibi Pa.de Cast.uers.in tex. ibi terdē. Aret. in cons.150.col.antepen.in fin.& col.seq.in prin.

Et nota,qa puto longē diuersam esse istā ampliationē ab alia superius posita: nā ista ampliatio intelligit,qñ res erat apta ad pducēdos fructus,ille uerò loquitur qñ res non erat apte ad fructus producendos.

17 XIII. Amplie,nam tales usuræ,quæ debentur ab emptore ratione pretij non soluti , possunt excedere fructus rei uenditæ.Pa.de Cest.in l.2.C.de usur. Cor. consi.130.col.fi.uol.4.

18 ¶Contrariū, q̧ usuræ peti possint habito respectu ad fructus pceptos tm̄,& nō ultra,uoluit Pa.de Cast. in l.Iulianus.§.ex uēdito.ff.de act. empt. Imol. in l. si insulā.in §.usuras.col.fi.in fi.ff.sol.mat. quē refert,& seqtur Alex.in cons.69.col.2. uers. addēs ad eorū cōfirmationē uol.1.Purp.in l.1.col.8.in fi.C. de summ. Trin.Alex.in cons.137.col.2.uol.1.Dec.in c.cum uenerabilis.col.5.de excep.uers.putarem tamen.Laur. de Rodulph in repet.c.cōsuluit.in 2.par.in 4.oppos. de usur.Io.de Anan.in c.in ciuitate.col.2.uers. subdit et dñs Laur.de usur.& in c.cōquestus.col.2.uers. Butrigarius.ubi dicit.eo.ti.Bertr.cōs.190.col.2.uol.2.in nouis.Cy.in l.2.C.de usur. q intelligit hebito respectu ad rōnē interesse,& oō plus posse usuras ascende

* re de iure canonico.& istā esse magis cōem * opi. testatur Suc.in l.de diuisione.nu.13.& seq.ff. sol.matr.

19 XIIII. Amplia,ut re uendita non fructificante, si emptor p̄rium sub usuris acceperit,& uēditor rē ipsā nō tradiderit,ipse teneatur emptori ad usuras pretij. ite Bel.in l.usuras,in fi.C.de usur.Laur. de Rodulph. in tract.usurar.q.s10.Io.de Anan.in ca. conquestus. col.2.de usur.Archiep.Floren.in 2.parte,tit.1.cap.7. §.19.Rom.cons.101.doct.Hisp.in d.cap. per uestras. fol.79.col.2.& sequen.

¶Contrarium tenet Sely. in l.2.in fi. C.de usur.

20 XV. Amplie,qe uenditor solitus negociari potest petere et interesse lucri cessentis.Pet. de Anch. in ca. conquestus.uers.est undecimus casus. de usur. & ibi Abb. in uers. sed pōt dubitari.sequitur Alex. in apostil.ad Ber.in l.Iulianus.§.offerri.ff.de actio.empt.

21 Primo Limita,qñ emptori ad pretium soluendū data esset dilatio a uēditore.nem licèt emptor tūc fructus perciperet , non tñ teneretur ad usuras pretij nō soluti Pa.de Cast.in l.Iulianus.§.ex uendito.ff.de act. empt.ponit Soc.cons.109.col.2.uol.1.& idem Socin. cons.179.col.1.in fi.& seq.Dec cons.119.col.3.uers. in oppositum, & in contrariam partem.

22 Amplia, ut stante dilatione nō possit qd uenditor accipere rōne retardatæ solutionis p̄tij, et si cōuentū fuit de soluendo aliqd rōne usurarū & interesse pendente dilatione.ite uoluit Soc.in cōs.88.p totum.sed maximè in pen. col. uol.4. Aymo hoc idem tenet in emptore non solito lucrati,in cons.189.col. 3. Ioan. Ant.Alex. hoc idem tenet et in solito lucrari, in cōsi. 88.Summe Syl.in uerbo,usura.el 2.in s1.q. Summa Ant.in 2.parte tit.1.c.3.§.20.doct.Hisp.in ca. per uestras,fol.79.de donat.inter uir.& uxor.

¶Contrarium,q̧ ualeat cōuentio de soluendo aliquid usurarū rōne,dilatione pendēte date ad soluendum p̄tium,tenuit Dec.in c.cū uenerabilis. nu. 14.de excep.q intelligit dūmodò cōuentio cōtineat interesse uerisimile.& cōs.111.col.5.uers. & primò dū dr. q et dicit q̧ ualet cōuentio,dūmodò nō excedat uerum interesse.Pau.de Cast.in d.l.Iulianus.§.ex uendito.ff. de act.empt.refert,& seqtur Alex.in cons.121.col.2. uol.5.& istam opi.tenet Aym. in solito negociari, in cōs.189.col.3.dūmodò,nō taxetur interesse.Idem,q̧ conuentio ualeat,ut soluatur aliqd durante termino dato emptori ad soluendum, uoluit Bald. Nouell.in tract.de dot.in 7.parte in 3.priuil.nu.3.Cagnol.in repe.l.curabit,col.6.uers.sed pulchre,& utilis.& in solito negociari,hoc tenet Soc.cōs.303.col.fi.uers.quinta difficultas.& est duplicatum cons. 170.col.fin.lib. 2.Ruin.consi.73.col.fi.uersi.non obstat etiam.uol.1.

Parif. confi. 60.nu.21.uol.1.Gozad.confi.55.num.9.

23 ¶Contrarium, ꝙ licèt conuentio ualeat, tñ certa quantitas taxari non possit, tenet idem Dec.in consi. 119.col.2.& seq.& consi.116.col.2.circa fi. uersi. ista conclusio comprobatur.& consi.183.col. fi. Purpur. in l.1.col.8.in fi.C.de summa Trin.

Tenendo illam opi.ꝙ cõuentio nõ possit operari.

24 Primò Intellige, id uerum esse in uenditione perfecta, secus uerò in sola promissione de uendendo, in qua periculum rei remanet penes uenditorem. in summ. Syluest.in uerbo, usura.el 2.in 11.quæst. in fi.

25 Secundò Intellige, trãslato dñio: nam dominio non translato, ualeret conuentio. Abb. cons.66.uol. 1.Socin.conf.176.col.fi.Dec. consi. 119.col.2.Ruin. consi.73.col.2.uol. 1.uersi.secundus casus.

26 Tertiò Intellige, qñ est data dilatio ad soluendũ, secus uero qñ est dictũ, ꝙ emptor soluat qd singulis annis quousq; pretiũ totũ solutũ fuerit, nam tunc cõuentio operatur, quia non dr̃ data dilatio ad soluẽdum.Soc.in cõsi.176.col.fi.Paris.cons.60.nu.21. uol. 1.Ruin.consi.73.col.2.uol.1. uersi. quartus casus.

27 Et maximè si dictum esset, ꝙ emptor solueret quid singulis annis in recompensationé fructuum.Rui. in d.consi.73.col. 3. uersi. ultimus ergo casus est.uol.1.

28 Quartò Intellige, quia conueniri potest, ut uenditor percipiat fructus rei uenditæ post certum terminum datum solutioni faciendæ. Archiep. Flor. in 2. parte summæ, in titu. 1.cap.7.§.20.

29 Amplia, & declara hanc regulam, ut per Cagn.in repe.l.curabit.nu.35.& seq.C.de act.empt.qui pluribus modis eam declarat.

De locatione.

CONCLVSIO PRIMA.

Argumentum.

Res an dicatur locari solita, ex unica locatione.

1 NOn sine maxima contrarietate Doct.resoluunt illã quæstionem, an dicatur res solita locari ex vnica locatione tantũ.in qua quidẽ quæstione plures tenuerũt, vt duæ saltem locationes debuerint interuenisse, ut no. Iaco de Beluis.in c.1.de his, qui feud.dar.poss. uersic. q̃ro, an indicatur cõsuetudo.& ibi Mart. & Laud.col. pen.versi.secũdò binus actus.& ibi Aluarot.in 4. col. in fi.vers.quot aũt actus.Iac.Ardiz.in sua sũma, char. 2. sub rubr.de his, qui feud.dare poss. Imola in ca.ex parte, col.pen.uers.& nota, de feud.Cum.in cons. 99. col.fi.uersi.idem si reoemus.Imo.in consi. 116.col.2. uers.item ante dictam inuestituram.Alex.in consi.5. col.2.& sequen.versi. fortificantur, uol.5. & in consi. 9.col.2.uersicu. præterea ad hoc, uol. 3. Iacob. de S. Georgio in tract.feud. in uerbo, in feudum, in 6.col. uers. sed hic cadit una dubitatio. Dec. in consi. 341. col.5.uers.ulterius considerãdum est.& in consi.142. col.3.uers.solum superest.& in auth.qui rem, C.de sacros.eccl. col.6.uersi.sed dubium uidetur.& in l.certi condictio, §.si nummos, col.2.in fi.ff.si cert.pet.Ias.in cõs.155.col.3.uers.dum aũt, uol.2.& in cõs. 156.col. 2.uol.2.in quib.locis Ias.dicit, ꝙ ab ista * opin.nemo discrepat.idem tenet Matth.de Affl. in tit. Episcopũ, vel Abb. col.4.uers.quarto & vltimo not.ex tex.Cur. in cap.fi.in 5.q.princ.& in 50.col.de consuet.

2 Primò Pro ista opi. facit, nã solitum nõ dr̃ quod semel tñ fuit, ut no.Bal.in l.item lapilli, col. 3.uersi. 8. quæritur ff.de rer.diuis.& sentit idẽ Bal.in l.binos, in fi.C.de aduoc.diuers.iudic.Dec.in rubr.de consuetud.in fi.col.& in l.certi condictio, §. si nummos, col. 2.in fi.ff.si cer.pet.Ias.in consi.155.col.3.uol.2.Curt. in c.fi.de consuet.in 5.q.prio.& in 50.col.Cur. iun.in tract.feud.in secunda parte, in 4.q.col. 1.

3 Secundò Facit, nam tunc res dr̃ solita infeudari, qñ interuenerunt duę infeudationes solemniter factæ, Iac.de Beluis.in c.1.de ijs, qui feud.dar. poss. Cuma.in consi.129.col.pen.Ias.qui hanc dicit commu-

* nem * opin.in consi.155.col.2.versic.quarto facit.& col.pen.uersi.non obstat, vol.2.

4 ¶Contrarium uerò, ꝙ sufficiat una locatio legitima, & solennis, tenuit Pau.de Cast.in consi.189. col. 1.uol.2.And.de Iser.in d.c.1.col.2.uersic. unde si bis, aut ter.& in c.1.de cler.qui inuest.fec.Imol.in l.quod dr̃, col.fi.ff.de uerb.obl.uersi.item vr̃ ꝙ si semel.Curt. in tract.feud.in secunda parte, in 4.q.princ.Claud.in d.c.1.col.15.& seq. qui declarat qualiter istud proce-

5 dat.Et istam partem puto ueriorem, quia ex unico actu habente tractum successiuum cõtinuatũ inducitur consuetudo, dummodò talis actus durauerit tpe apto ad inducendam consuetudinem, ut not.Abb.in d.cap.fi.col.antep.in fi.de consue.per tex.in c.cum de beneficio, de præben.lib.6.& ponit Fely.in c.cum accessissent, col.17.in uers.secundus casus, de constitu. Rip.lib.1.respon.cap.14.in 1.col.in fi.& seq.

6 Primò Igitur pro ista opin, facit, nam uerbum solitum, etiam in unica uice uerificatur, ut not. Bart. in l.4.§.item Mela, ff.de alim.& cib.leg. in l.1.C.quo modo & quando iud. & ibi Angel. & Pan. de Castr.

* ibi, qui dicit * communiter Doct. ita tenere. Alex.in cons 5.col.fi.uol 5.Cor.in cons.28.col.fi.uol.3.Ang. Aret.in §.ex non scripto, in fin.inst. de iur. nat. gent. & ciuil.Cur.iun.in consi.19.col.2.Gozad.in cons.53. num.5.ubi dicit communem opi.

7 Secundò Facit pro eadem opinione, quia res dicitur solita infeudari, quando una tantum solemnis infeudatio præcesserit. Hostien. in summa de feud. §.qui possit. Imol.in l.quod dicitur, col.fin.ff. de uer-

* bo.oblig.Curt. qui hanc dicit * communem opinio. in tracta.feud.q.4.in prima par.secundæ part.principalis.& istam etiam dicit communem Ruin. in cons. 35.num.30.uol.1.

CONCLVSIO II.

Argumentum.

Locatio ad uitam an habeat naturam perpetuæ locationis.

1 DVbitatur, an locatio ad uitam dicatur perpetua, uel habeat naturam perpetuæ locationis, per text. in l.1.ff.pro soc. qui uidetur hoc probare, ꝙ dicatur perpetua.idem uoluit gl.in c.ea enim, §. perpetua. in glos. 1. 10.q.2.& gloss. in cap.fin.in uerbo, perpetuis, de ref.in 6. & ibi Archid.circa med.& Domin.in 2. not. glos.in clem.1.in uerbo, eius. de rebus eccle.non alien.& ibi Pau.de Eleaz. Gofred. & Host. in c.nulli, in uers. sed qualiter intelligis hanc perpetuationem, de reb.eccl.non alie.Cald. in cons. 17.de uerb.sig.Soci.in cons.15.col. pen.in fi.uol.1.Laur.de Rodul.in q.disputata, inci.q.trimembris, col.3. & clarius col.4.in fi.& seq. Quam disputationẽ posuit post repetitionem c.fine 12.q.2.& idem dicit in repet.d.c. fine, col.20.ubi dicit, ꝙ licèt non omni respectu dicatur perpetua locatio, tamẽ habet naturam perpetuæ locationis.Imola in c.tua, in 2.col.in prin.de his, quę fiunt à prælat.sine consens. capit.& in cap. possessiones, cir-

nos,circa fin.uersi.ulterius est sciendum, de reb.eccl. nō alie.Fed.de Senis I cōs.143.Lapus alleg. 31. Abb. in c.2.in 1.no.& paulò post,nu.6.de his,q̄ fiunt à prę la.sine cōsen.Cap. Abb.in c.q̄uis, circa fi.de deci.Bal. in l.fi.in prin.ff.de const.Princ. Io.And.in regula, is, qui tacet.in Mercurialib.in 6.in 3. q. tenet istā partē. Boer.decis.234.Et istud sentit gl.i c.possessiones, 16. q.1.ibi,nā cum res intelligatur data usq; ad mortem, debet perpetua reputari. & eadem quasi uerba ponit Bal.in l.fi.col.fi.circa medium,ff.de const.Princ.

¶Contrarium, q̄ locatio ad uitā, habeat effectum tēporalis locationis,vr̄ ꝓbare tex.in l.iubemus,§.sanè,C.de sacro.eccl.sentit gl.in c.2.in gl.1.de his,quę fiunt a p̄la.dum dicit,concessionē factā clerico ꝓ beneficio,& sic ad uitā,nō esse subiectam solemnitatib. perpetuarum alienationum.idem sentit Io.And.in c. tua.dum r̄ndet ad c.ea noscitur.eo. tit. Oldr.in consi. 226.col.2.Feder.de Senis in cōs.52.in fi.Io.Monach. Hosti.& Ioan.And.in ca.1.circa fi.de rebus eccl.non alien.in 6.& ibi Petr.de Anch.col.fin.uersi.5.quæro. Imola in c.2.col.2.de his,quæ fiunt a præla.Socin.in cons.83.col.1.uol.3.Ias.in consi.73.col.4.uol.3.Cassa.decis.5.in fi. de priuile. Host.in summa,de his,quę fiunt a prælat.§.fi.Io.de Platea in l.sordidorum. in fi. C.de excus.mun.lib.10.

De isto uerbo; perpetuò, uide gl in cōsuetudinib. Neap.in uerbo,perpetuū. in sexta char. in tertia col.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Locator indigens re locata, ob suam necessitatem potest inquilinum expellere.

1 SI dominus re locata indigeat ob suam necessitatem,potest inquilinum expellere.l.ædem. C. locat.& ibi not.per Doct.

2 PRIMÒ Limita,nisi dn̄s locationi pactū adiecerit, de nō expellendo inquilinū, q̄a tunc ut uerba aliqd operentur,intelligit̄ dn̄s promisisse,q̄ ēt si rē ob propriam necessitatem uoluerit,tn̄ non possit inquilinū expellere.ita uoluit Ang.in l.ædem.C. locat. Dec. in c.quæ in ecclesiarum.col.fi.de constit.Corn.in consi. 103.col.pen.in fin.uol.2.Grat.in consi.1.col.3.uol.1. Fely.in consi.43.in princ.num.13.& seq.

3 PRIMÒ Pro hoc facit qd̄ no.Alex.in cōs.91.col.fi. uol.3.ubi licentia alienandi cōcessa emphyteotæ,intelligitur concessa ēt irrequisita ecclesia,ad hoc ut pactum aliquid operetur.idem tenet Ruin.in cons.213. col.4.uol.1.& consi.81.col.2.eod.uol.

¶Contrariū uoluit Alex.in consi.104.col.1.uol.4.

4 SECVNDÒ Facit qd̄ no.Bar.in l.sed & si quis.§.q̄situm.ff.si quis caut.sequi tur Soc.in cōs.70.col.pen. uol. 3.Rui.cons.81.col.2.uol.1.ubi si quis ex pacto susceperit in se periculum casus fortuiti simpliciter, non debet pactum restringi ad id, quod uenit tantummodò, ex natura contractus, sed debet intelligi ut aliquid addat contractui,ut aliquid operetur.

5 SECVNDÒ Limita in re data in emphyteosim,quā dn̄s ēt ꝓ usu suo non pōt ab emphyteota auocare.Io. And.in addi.ad Spec.in ti.de locat.§.nūc aliqua.uers. 4.Ias.in l.1.C.de iure emphy.18.col. Hip.in sing.94.

6 TERTIÒ Limita,qn̄ eadem necessitas imminebat tpe cōtractus,& tn̄ fuit facta locatio, q̄a tunc dn̄s ob talem necessitatem non potest inquilinum expellere.gl.in d.l.ædem.ubi etiam Rapha. Fulg.& ibi Bald. & Ang.C.locat.Corn.in d.consi.103.col. pen.uol.2.

7 QVARTÒ Limita,si post necessitatē recepit mercedem,q̄a tunc vr̄ renunciare facultati expellēdi ob necessitatē.Bal. I d.l.ædem.Cor.i cōs.103.col.pe.uol.2.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Ex locatione non probatur possessio.

1 PEr simplicem locationē nō ꝓbatur possessio.ca. inter dilectos.in fi.ibi,pro instrō uerò. de fide instrum.Rota in antiquis,decis.87.Goz.cōs.94.col.fi.in fi.uers.item quoad extraneos.Bal.in l.quædā mulier. ff.de rei uendic.col.1.uersi.item not.Aret. in ca. cum causam.col.9.uers.illud etiam scias.de probat.Ruin. consi.47.col.2.uersi.sed in præmissis.uol.4.

2 PRIMÒ Limita, si probetur factam esse solutionē conuētæ pensionis,iuxta c.cum uenissent.de resti.spoliat.gl.in l.qui uniuersas, in §.quod per colonum. in uerbo,colonū.ff.de acq. pos. uersi.idem si fortè colonus.& ibi Bar.uersi.ex qua solutione,& ibi Are.col.1. uers.in eadē gl.qui dicit dictā conclusionem procedere in duobus casib. uel qn̄ certum est,possessionē uacare,uel qn̄ esset dubium a esset plena, uel uacans. Bal.in auth.quas actiones.col.fi.uersi.nā si fructus.C. de sacros.eccl.& idem uoluit Bar.in l.quāuis.§.si conductor.uers.item oppono.ff.de acq. poss. Alex.in cōsi. 118.col.fi.uersi. quintus non deponit. col.2.& consi. 9.col.1.uersi.p̄terea non apparet.uol.4.& cons.8.col. 2.uersi.pręterea ecclesia.uol.7.Soc.consi.266.col.16. uersi.2.quia.& consi.106. col.1.uersi. & in primis illud.uol.3.Rui.consi.46.nu.13.uers.& hinc ēt.uol. 4. & consi.44.col.1.uersi. restat ergo. q̄ ēt ipse dicit hoc procedere, siue probetur, siue certum sit possessionē uacare,siue ēt sit dubium.& col.4. uersic. in opposito igitur.uol.4.Decis.Neap.325.nu.1. & 2. in antiquis, Alber.in l.Pomponius,ff. quemadm.usufruct.amit. Rui.consi.47.col.2.uersi.sed in̄. uol.4.Ang.in l.quædā mulier.col.1.uersi.hic restat uidere.ff. de rei uend. Abb.in c.cum uenissent.col.2.in fi.uersic. oppono,& male.de resti.spol.Bal.in c.inter dilectos.col.pe. in fi. in uers.p instrā.de fide instr. Ant. de But.in c.cum uenissent.col.fi.uers.oppono q̄ nō possit.de restit. spol.

3 PRIMÒ Amplia,hanc limitationem habere locū ēt in præiudicium tertij nō possidentis.Bal. in l.Pomponius.uersi.& est hic expressum.ff. quemadm. usus. fruct.amit.Ang.in l.quædam mulier.col. 1.in fi.uers. hic restat uidere.ff.de rei uend.Alex.cōs.9.col.1.uers. p̄terea nō apparet.uol.4.Rui.consi.14.col.2.uers. sed p̄missis.uol.4.Cor.cons.6.col.2.uers.etsi dicat. uol.3.

¶Contrarium uidetur sentire glo. in ca. cum Bertoldus.in uerbo,inte.ibi,quia perceptio pensionis.de re iud.Sed ista glo,intelligi debet in præiudicium tertij possidentis.

4 PRIMÒ Limita hanc ampliationem,q̄a ēt in pręiudicium tertij non possidentis non probatur possessio per receptionem pensionis,nisi solutio facta sit in conspectu rei, uel fuerit pluries cōtinuata secundum Imol.in l.qui uniuersas.§.quod per colonum. uersic, nota diligenter.ff.de acquit.poss.

5 SECVNDÒ Limita,ut nō procedat in p̄iudiciū tertij possidentis.gl.in c.bonæ.in uerbo,vnā procuratione:de appel.Bald.in d.l.q uniuersas.§.qd̄ per colonū. uers.ex qua solutione.ff.de acq.poss.Ang.in l.quædā mulier.col.1.uer.hic restat uidere.ff.de rei uend.Are. in l.qui uniuersas.§.quod per colonum.col.2.in prin. uers.2.casu.ff.de acq.poss.Bar.in l.quamuis.§.si conductor.uers.itē oppono.ff.de acquir.poss.& ibi Alex. col.1.in fi.uersi.ult.nota.Soc.consi.106.col.1.uersi.&

in primis illud.ool.3.Abb.in c.cũ oeniſſent.col.2.in fi.uerſ.oppono,& male.de reſtit.ſpoliat.Fely. in c.inter dilectos.col.6.uerſ.& nõ ſolum locario.& ibi Bal. col.pen.in fi.in uerſ.p inſtrumenta.de fide inſtru.decil.Neapol.325.nu.1.& 2.in antiquis.Ruin.conſ.44.col.5.uerſ.cũ ergo.uol.4.Corn.conſ.6.col.2.nerſ.& ſi dicatur.uol.3.Soc.conſ.266.col.6.uerſ.2.q̃a.Imol.in c.cum uenisſent.oerſ.in gl.pen.de reſtit.ſpol.Calcan.conſil.36.col.5. uerſ. & licèt dicatur.Calca.conſ.99.col.fi.uerſ.& ſimiliter.Imol.in l.qui vniuerſas.§.qđ per colonum.uerſ.nota diligenter.ff.de acqui.poſſeſ.Corn.conſi.315.uerſ.præterea dato.uol.4.Goz.conſ.99.col.fin.uerſi.non obſtant allegata.

6 Et ita intellige,qđ dicit Imol. in c.cũ uenisſent.de reſt.ſpol.& Soc.in conſ.266.col.6.dum dñt neceſſe eſſe,q̃ ſolutio fiat per poſſidẽtem, aut de eius mãdato.

7 SECVNDÒ Amplia primã principalẽ limitationẽ ut receptio peoſionis ꝓbet poſſeſſionem ẽt nõ probata alia affictuatione locationis: reſultat.n. p̃ſumptio affictuationis ex ſolutione penſionis,quia nõ eſt ueriſimile q̃ ſoluiſſet colonus, ſi uirture locationis non fuiſſer in poſſeſſione,& fructus nõ pcepiſſet.ita Aret. io l.qui vniuerſas.in §.q̃ per colonum.col.2.vbi dicit ita * cõiter teneri, & cõiter practicari. uerſ. ſed circa tertium.ff.de acq.poſſ.Soc. in cõſ.106.uol.3.col.1.in princ.ueſſ.& imprimis.idem tenet Rui. conſ.44.col.4.uerſ.in propoſito igitus.uol.4.Corn.coof.6.col.fin.uerſ.ex quibus appater.uol.3.Claud.io l.quamuis.§.ſi conductor.col.1.uerſ.item nota.ff.de acq. poſſ.

8 Et propterea Doc. alternatiuè loquunt̃,q̃ p locationẽ ꝓbatur poſſeſſio, ſi mõ probetur uel ſoluẽtem penſionem poſſidere,uel poſſeſſionẽ uacare:noo aũt loquuntur copulatiuè, ut requiratur & penſionis perceptio,& locationis affictuatio.ita Claud.in l.quãuis.§.ſi conductor.col.1.oerſ.item nota.ff.de acq. poſſeſ.

9 PRIMÒ Sublimita principaliter,qñ tertius poſſideret, & eius poſſeſſio probaretur, q̃a tunc non propterea penſionis receptio probaret penſionem contra poſſidentem.ita dictum eſt ſupra num.5.

10 SECVNDÒ Sublimita, ut id procedat qñ probatur ipſummet colonum ſoluiſſe, ſecus uerò qñ alius ſoluiſſet pro eo.ita Cor.in conſ.6.col.2.uerſ.præterea d. l.ool.3.ſed idem Corn.tenet cootrarium io eo.conſ. col.fi.nerſ.ex quibus apparet.

11 TERTIÒ Sublimita,qñ probaretur,q̃ ille,qui ſoluit,non coluit,neq; poſſedit res locatas.ita Cor.conſ.6.col.2.uerſ.præterea tex.& glo.uol.3.

12 QVARTÒ Sublimita,q̃a iſta eſt p̃ſumptio,nõ aũt ꝓbatio oera,ut dicit Aret.in d.§.qđ per coloourn. in tertio caſu.Soci.cõſ.106.in princ.uol.3.Rui. cõſ.44.col.4.uerſ.in propoſito.uol.4.Claud.in l.quamuis.§.ſi conductor.col.1.uerſ.item nota.ff.de acq. poſſ.

13 QVINTÒ Sublimita,nam ſi locatio facta fuerit,& probet̃ illius affictuatio,non tñ ſufficit, oiſi & tertiũ concurrat, uidelicet q̃ facta fuerit mercedis ſolutio. ita Ruin.conſ.161.col.4.in fi. nerſ. nec obſtat.uol.1.

14 SECVNDÒ Principaliter limita, quia inter locantem,& conducentẽ ꝓbatur poſſeſſio ex ſolo inſtro locationis.Rota in antiquis,deciſ.87.Soc.cõſ.89.col.8.uer.nã licèt.& cõſ.11.col.1.in fi.& ſeq nerſ.p̃terea io tes partes.ool.3.& cõſ.106.col.1.uerſ.cõcurrit etiam inſtrm.eo.ool.Fely.c.inter dilectos.col.11.uerſ.dicas etiam.de fide inſtrum.Ang.in l.quamois.§.ſi conductos.uerſ.& conclude.ff.de acq.poſſ. & ibi Alex.in ultimo not.Alex.conſ.21.col.pen.uerſ.nec obſtat etiã. uol.4.Pariſ.conſ.131.nu.44.uol.1.Goz.conſ.94.col. fi.in fi.uerſi.item quoad extraneos.Rui.cooſi.46.col. 7.uerſi.præterea ſicut.uol.4.Bal.in l.quędam mulier. col.1.uerſi.item nota.ff.de rei uend.

15 TERTIÒ Principaliter limita,nam ꝓbata poſſeſſione cõductoris ex locatione ꝓbatur poſſeſſio.Bald. in l.ad ꝓbationẽ.C.locat.Soc.cõſ.11.col.1.in fi. oerſ. inſero & ſcdò.uol.3.Grat.cooſ.50.col.5.uerſ. cõprobatus.uol.1.Rui.conſ 39.col.3.uerſ.ſi ergo dictus colonus.uol.4.& cõſ.46.col.7.uerſ.ex bis igitur.eo.uol. & cõſ.161.col.4.in fi.uerſ.nec ẽt obſtat.uol.1.ubi dicit q̃ non ſufficit colonum poſſediſſe,niſi etiam probetur & aliud.ſ.quòd penſionem ſoluerit.

16 QVARTÒ Limita, qñ cum locatione concurrerẽt alia adminicula,quia tũc ex inſtro locationis iunctis alijs adminiculis,ꝓbatur poſſeſſio.Soc.cõſ.187. col. 2.Ruio.conſ.46.col.8.uerſ.& ex his dici debet.uol.4. Grat.conſ.50.col.5.uerſ.comprobatur.uol.1.

17 QVINTÒ Limita,oam probatur poſſeſſio per locationem,quando ſumus in antiquis,iunctis alijs adminiculis.Soc.in conſi.106.col.1.uol.3.

De iure dotium, & dotis promiſſione.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Renunciatio facta per mulierem cum iuramento, propter dotem habita de bonis paternis, an eam excludat ſtante enormiſſima læſione, & petita abſolutione a iuramento.

1 DICVNT Doct.* cõiter,q̃ renũciatio facta per muliercẽ de bonis paternis pp dotem habitã,excludit ipſam ab illorũ repetitione, maximè ſi ioterceſſerit iofm. c.quãuis.de pactis ia 6.Pariſ.in conſi.69.col.3.uol.3.
2 in conſ.94.col.2.uol.2.Et ſimiliter excludit minorẽ. tex.eſt in auth.ſacramenta puberum.C.ſi aduerſ.uendi.uide ſupra in 5.concluſ.in tit.de minor.

3 PRIMÒ Amplia,ut filia renuncians excludatur ẽt ab alia ſorore nõ dotata,ut per Pariſ.in conſi.26.no. 51.& ſeq.uol.3.ubi hanc magis cõmunẽ * opi. dicit.

4 SECVNDÒ Amplia, idem eſſe ſi ſuit facta renuociatio aotequam mulier nuptui traderetur. Pariſ. poſt alios in conſi.94.oum.17.uol.3.

5 Hioc dubitatur utrũ ſtante enormi, oel enormiſſima læſione,mulier poſſit uenire cõtra, ſaltem petita abſolutione a iurõ.& quidẽ Archid. & Io. And. in c. quãuis. ſentiũt q̃ adhuc mulier nõ poſſit uenire contra iufm,p illum tex.qui indiſtinctè dicit, q̃ iufm inuiolabiliter obſeruetur.Idẽ & clarius uoluit ibi Imola,qui improbat opi.Pet.de Anch.de qua fit mẽtio inſra.& ibi hoc tenet Dom.col.pe.Bal.auth.ſacra puberũ.col.fi.uerſ.ut hic apparet.C.ſi aduerſ.uendit.Ang. in l.ſi quis pro.eo.uerſ.item adde q̃ qñque iufm.ff.de fideiuſ.Bal.in l.fi.io fi.ff.qui ſatiſd.cogan.Alex.in cõſ.221.col.2.uol.2.& ĩ cõſ.42.col.pe.& in fi.uol.1.Imo. in c.Quintauallis.char.vlt.col.1.de iureiur.& in c.cũ cõntigat.col.4.in fi.eod.tit.& col.52.in fin. & ſeq.ubi dicit ita * cõiter tenere Docto.& col.44. & in conſ.1. col.2.& ſeq.& Alex.in cooſ.53.col.6.& ſeq.uol.3.ubi dicit iſtam eſſe communem opinionem. & idem uoluit Pau.de Caſt. in auth.ſacramenta puberum. col. 2.in fin. C.ſi aduerſ. uendit.Rom.in l.qui ſuperſtitis. col.2.ff.de acqui.hæred.& in conſ.437.col.fin.Iaſ.in l.nã & poſtea.§.ſi minos.col.1.ff.de iureiu.& in auth. ſacramenta puberom.col.12. C. ſi aduerſ. uendit.in ultima opinio. per eum recitata, licèt dicat articulum dubiam. Pau.de Caſt. conſi.216.incip.præſoppoſito

posuò sine p̄iudicio.col.2.Alex.cōs.118.col. fi.uol.2.
idē tenet Ant.de Butr.in d.ca.cū cōtingat.col.3.uers.
tertius casus.de iureiur.& Soci.ī cōs.115.col.2.& seq.
uol.1.ubi tenet, q̄ nō possit peti pp enormem lęsionē,
sed bn̄ pp enormissimam.Pa.de Cas.in cons.290.col.
2.uol.2.Corn.in cons. 72.col.3.& seq. uol.3.ubi dicit
istam cōem.Ioan.Ant.Alex.in cōs.12.col.5. ubi dicit
istam cōem opi.& hanc opi.sentit Ange. in cōs.303.
in fi. Io.Crot.in l.stipulatio hoc mō cōcepta . col.10.
in 4.limit.ff.de uerb.obl.Curt.sen.in cons.43.Cor.in
cōs.287.col.pen.uol.4.Aret.in l.qui superstitis.col.4.
in fi.ff.de acqui.hæred.Georg.Natta in d.c.quamuis.
col.8.& seq.de pactis,in 6.Alex. in cōs. 66.col.2.uol.
6.& in cōs. 59.col.1.& seq.usq; in fin. uol.1. ubi dicit
istam cōem opi.& in cons.38.uol.4 istam tenet & di-
* cit magis * cōem , quam latissimè examinat Bert.in
cons.162.col.2.3.& 4.uol.1.& cons.169.col.1.& seq.
uol.1.& in istam partē uř inclinare decis. Neap.159.
in nouis,in 5.limi.& istam dicit cōem Cor.cons.166.
col.2.uol. 1. licèt ipse distinguat inter enormem , &
enormissimā lęsionem.Soc.in cōs.38.col.fi.uol.1.Go
za.in cōs.9.col.11.& in cons.10.col.pen.in fin.Paris.
in cōs.12.col.antepe.uol.1.& col.seq.ubi dicit istam
cōem.& in cons.20.col.pen. uol.1. Paris. in cons.16.
col.14.uol.2.Mari.iun.cōs.67.col.4.uol. 2. Paris.cōs.
96.col.7.& seq.uol.1.qui dicit cōem. Ruin. cons.16.
col.1.& 3.uol.4.Gram.decis.101.num.77.& seq.ubi
declarat.& istam tenet Iaco.in auth.sacra puberum.
6 col.1.in fi.& seq.C.si aduers.uendit. q̄ subdit, q̄ si ul-
tra lęsionem cōcurrant alia,ut blandiméta,& suasio-
nes consanguineorū,tunc ,p̄cederet cōtraria opin. &
col.fi.ubi tenet istā opin. & dicit fm eam consuluisse
Affli.in c.1.§.itē sacramenta . de pac.iur.firm.nu.47.

7 Et facit, nā alienatio rei dotalis adeò firmaṯ iuṡo,
ut nō possit peti absolutio,quāuis ex hoc mulier ma-
ximè lædaṯ,ut puta q̄a remaneat indotata.Card.in c.
cū cōtingat,circa fi.de iureiur.& ibi Henric.Boic.&
idem tenet Campeg.in trac.dotis.q.11.Imo.in d.c.cū
contingat.col.4.Abb.in cons.8.col.pen.& seq.uol.2.

¶ Contrarium isto casu tenet Paris. in consil. 75.
col.1.& seq.uol.3.

8 ¶Contrarium , q̄ immo stante excessiua læsione,
mulier possit petere absolutionē a iuṡo & uenire cō-
tra renunciationē,uoluit Pet.de Anch.in c.1.col.4.
uersi.ego et consului.de constit.& in regula,accesso-
rium.col.6.uersi.pro declaratione p̄dictorum.de reg.
iur.in 6.& in cons.39.col.1.& cōs.83.in fi.& in cons.
180.col.fin.& in consi.339.col.pen.in fi. & seq. & in
cons.375.& in disputatione sua inc. cū cap. Laicus.
& in c.quāuis.in 2.not.de pac.in 6.Feder.de Senis in
cons.199.Calde.in consi.8.in titu. de iureiur.Anto.de
But.in cōs.45.col.1.& seq.Abb.in consi. 8.col.pen.&
seq.uol.2.& cons.107.col.2.in scđo dubio. uol.2.ubi
* dicit istam cōem * opi.& in cons.71.col.fi.uol.1.Cu-
ma.in cons.180.col.1.& seq.Pau.de Cast.in cōs.187.
fm antiquam impressionem,aliàs in.1.uol.cōs. 174.
& in cōs.259.col.3.uol.2. Are.in consi.92.col.1.in fi.
& seq.Barb.in cons.21.col.4.uol.1.& in cons.53.col.
4.uol.2, Alex. in l.stipulatio hoc modo cōcepta. col.
3.vers.3.limi.ff.de uerb.obli.& in cōs.89.col.fi.uers.
uel si uoluerit.uol.2.& in cons.125.col.1. & seq.uol.
* 1.Fel.in ca.in præsentia.col.4. ubi dicit istam * cōem
opi.de probatio.Bal.in rubr.C.de rerū permut.col.1.
Rip.in cons.15.in 3.lib.ubi dicit istam cōem, & uerā
opi.& idem Bald. in c.1.col.3.uers.item sacra. col.2.
in fi.& seq.de pac. iur. firm.Dec.qui dicit istam partē
cōem,in l.pactum,quod dotali.col.3.C.de coll. Soci.
in consi. 263.col.3.uersi.sed ad p̄missa r̄ndetur . & in
consi.20.col.4.uol.3.Dec.qui dicit istam cōem opin.
in cons.45.col.1.Corn.in cons. 11.col. 4.uol.3. & in
cons.124.col.1.uol.3. & in cōs.214.col.2.& seq.uol.
3.& in cōs.147.col.2.uol.4.& in cons.166.col.2.uol.
1.& col.seq.qui restringit ad casum, qn̄ læsio esset e-
normissima . & in isto casu enormissime læsionis idē
dicit in cōs.27.col.3.& seq.uol 4.& in cons.167. col.
2.& seq.uol.2.& cōsi.179.col.pen.in fi.& seq. uol.4.
& in cons.258.col.3.& seq.usq; in fi.uol. 4.& in cōsi.
189.uol.1.col.3.& seq.Aret.in ca.in p̄sentia.col.3.de
,pbat.Dec.in cons.180.col.3.& seq.ubi in pen.col.di
cit istam opi.cōiter approbari.& in consil.181.col.2.
qn̄ læsio esset satis excessiua. & in cons. 551. col.1.in
fi.& seq.& cons.379.col.fi.& in cons.616. & cōsi. 86.
col.4.in fi.& cons.230.col.fin.& consi.203.col.3.ubi
dicit istam esse cōem opin.& consi.216. col.2. Idē te-
nent Ant.de But.in c.cū cōtingat.col.8.uers. quartus
casus.& ibi Abb.col.16.in uers.nonus casus.de iure-
iur.& in disp.3.col.17.uers.nonus casus.Ias. in consi.
160.col.pen.in fi.& seq.uol.2. & in cons.133. p totū.
* uol.4.& in 5.col.dicit istam esse magis cōem * opi.&
col.10.in fi.ubi idem dicit Io.Ant.Alex.in cons.101.
ubi dicit q̄ istud ,p̄cedit ēt data enormi læsione,quic
quid dixerit Dec.in cons.suo 181.idem Ioan.Ant.in
cons.133.col.3.& in cōs.139.Cor.in l.pactum,quod
dotali.col.3. i 9.limi.C.de coll.Cur.iun.qui latissimè
comprobat hanc partem esse cōem, in cōs.53.col.3.
in fi.& seq.& in cons.141.col.2.ubi dicit idē. Capol.
in cons.ciui.17.col.2.Calc.in cons.33.col.fi.Bertr.in
cons.181.col.fi.uol.1.& in cōs.72.col.1.& seq. uol.2.
& cōs.291.col.2.in fi.uol.3.Cassa.in cons.ulti.col.pe.
Decis.Neap.322. in antiq. & istam partē dicit cōem
Io.Crot.in d.l.stipulatio hoc mō concepta , licèt ipse
ibi contrariū teneat.col.11.ff.de uerb.obl. Abb.in c.
pen.col.fi.de emp.& uend.Soc.in reg.150.in 6.fal.&
fall.36.Guald.cons.cam.19.in fi.de acq.hæred. Goz.in
cōs.97.col.fi.Dec.ubi dicit istā cōem opi.in c. in præ-
sentia.col.10.uers.ult.fin Are.hic,de prob.Gui.Pap.
q.224.Paris.in cōs.16.col.14.uol.2.& cōs.26.col.12.
uol.3.qui limitat,qn̄ renunciat hæreditati delatæ,sa-
cus si deferendæ.Paris.latè comprobat hanc partem
in cons.75.col.1.& seq.uol.3.Maria.iun. in cons.48.
col.5.& seq.& in cons.77.col.27.uol.1.Aymo in con
fil.7.col.2.Gram.decis.103.& 104.

9 Et ,p̄pterea dn̄t * cōiter doctores q̄ dispositio au-
then. sacra puberum, non operatur stante læsione e-
normissima.Paris.cons.96.col.8.uol.1.& cons. 99.
col.3.uol.1.& cons.12.col.8.& seq.uol.2.Maria.iun.
cons.48.col.5.& seq.& consi.53.& 144.col.2. & seq.
uol.1.apostil.ad Iac.But. in auth. sacramenta pube-
rum.col.pen.in fi.C.si aduer.uend.

10 Primò Declara,quia hæc opin. indubitanter ,p̄-
cedit,qn̄ esset minor mulier,quæ iurasset.Rui. consi.
170.num.23.uol.1.Rui.cons.60.col.7.& in fi.& seq.
uol.3.Gram.cons.ciuili 127.col.1.& seq.

11 Secundò Declara,ut hæc opinio absq; difficul-
tate uideatur ,p̄cedere,qn̄ læsio esset nimiū excessiua,
ut puta si esset ultra triplum , uel quadruplum iusti
* pretij.Gra.qui dicit * communem in cons. 88.uol.1.
* Et tenendo istam opi.magis * communem in quæ
stione principali.

12 Primò Amplia,nā licèt plures uoluerint ex alle
gatis Doctorib. qd in hoc casu sit necessaria absolu-
tio a iuṡo,tn̄ Ant.de But.in d.c.cum contingat.col.8.
uers.quartus casus.de iureiur. tenet non esse necessa-
riā absolutionē,sed ea ēt non petita,uel obtenta, pos
set mulier uenire cōtra renunciationē,uel contractū.
& idē tenet in cōs.45.& Abb.in d.c.cū contingat.col.
16.uers.nonus casus,de iureiu.Ale.in cōs.125.col. 1.
& seq.uol.1.Cum.in cons.180.col.1.in fi. & sequen.

Pau.de Cast.in consi.196.col.3.uol.2.Corn. in consi. 258.col.fi.uol.2.Bolog.cons.44.col.4.Ies. i cõs. 160. col.fi.uol.2.& in cons.133.col.6. uol.4. ubi tenet, q stante enormissima,nõ sit necessarie absolutio,secus in enormi.licèt Corn.in cons.11.col.5.uol.3.& 179. col.fi.uol.4.& 166.col.2.uol.1.non se firmet.

13 SECVNDÒ Amplia,siue is,qui petit relaxationem iur.sit minor,siue maior,siue masculus,siue fęmina. Ant.de But.in d.c. cũ contingat. col.8.uers. quartus, & in cõs.45.Cor.in cons.27.col.3.uol.4.Fel. in ca.in præsentia.col.8.de prob.Dec.in consi. 180.col.pen.

14. Sed in istam ampliationem nõ puto ueram, quia * cõis est opi.q lęsus ultra dimidiam,si est maior,excluditur propter iurm e remedio l.2.C.de rescin.uendi.ut dictum est supra in tit.de empt.& uend.in prima conclusione,in 11.limit.& non potest petere absolutionem ad effectum prædictum, ut per Imol.in c.cum causa.col.9.in fi.de empt.& uend.

15 TERTIÒ Amplia etiam si in tali renunciatione interuenisset consensus consanguineorum.ita Corn. consi.179.col.fi.uol.4.

16 QVINTÒ Amplia,ẽt si decretũ iudicis interuenisset,ut per Pa.de Cast.in cons.274.col.1.& seq.uol.1.

17 QVINTÒ Amplia,ẽt si læsio causetur ex cõtractu transactionis. Corn.in cons.165.col.2.uol.1.Dec.in cons.203.col.3.& in cons.551.col.2. Corn. in consi. 189.col.3.uol.1.Mantua in consi.132.col.3.

18 SEXTÒ Amplia, quia in hærede non est necessaria absolutio.Ruin.in consi.107.nu.18.uol.1.

19 SEPTIMÒ Amplia,q iuramentum est relaxandũ, quando non est seruata forma statuti,& fuit prętitũ a muliere minore.Rui.in cons.98.col.pen.uol.1.

20 PRIMÒ Limita,secus esse in donatione, in qua ẽt læsus enormissimè,non põt uenire contra iuratã donationẽ,ẽt petita absolutione a iu.fo.Corn.in cõs.36. col.2.in fi.& col.fi.uol.1.& in cõs.258.col.4. uol.4.& i cõs.166.col.pe.uer.dato ãt.uol.1 & in cõs. 214. col. pen.uers.dato aũt.uol.3.Aret.in l.qui superstitis.col. pen.ff.de acq.hære.Mar.iun.in consi.67.col.4. uol 2.

¶Contrarium idem Corn.in consi.124.uol.3.

21 Amplia idem esse,si constaret lęsum habuisse animum donendi.Aym.in consi.114.col.2.

22 Et nota, quia contractus donationis minoris firmatur iuramento per dispositionem auth. sacramenta puberum.ut per Dec.consi.180.& consi.181.

Et ex his habetur prime limitatio ad tex.in c.quãuis.de pact.in 6.ut tex.ille non procedat,stante enormissime læsione, & petita absolutione a iuramento.

23 SECVNDÒ Limita,ut dispositio c.quamuis.de pac. in 6.pcedat qñ filie hebuit dotẽ a patre,secus si nullã dotẽ habuisset.Pet.de Anch.in d.c.quãuis.in 2.no. & in cõs.39.in prin.Ber.de Sel.in l. pactũ,qđ dotali. C.de pact.col.3.& seq.seqtur Corn.in cons.258.col. pen.uol.4.& in consi.291.col.fin.eo.uol.licèt non se firmet.Dec.in l.pactum, quod dotali.col.3.in secunda limi.C.de col.Soc.in regu.150.in 33.fal.

24 ¶Cõtrarium,ut dispositio c.quamuis.de pact.in 6. procedet ẽt in ea,quę nihil nomine dotis fuit a patre cõsecute,tenet Imo.in d.c.quãuis. quem refert & sequitur ibi Dom.col.3.& seq.& idem Imo. in consi.1. col.2.& 3.dum impugnat secundam respons. ad d.c. quamuis.& idẽ tenet Imo.in d.l.q superstitis.col.1.in prin.ff.de acq.hære.& ibi Ro.col.1.in 3.limi.& Are. col.1.& seq.& idẽ tenet Imol. in l.stipulatio hoc mõ cõcepta.col.5 ff.de uerb.obl.& ibi Alex.col.3.uers.2. limitatur.& ibi Ioan.Crot.col.8. & seq. ubi dicit istã * esse cõem * opi.Soc.in reg.150.in 5.fal. Alex.in cõsi. 42.col.fi.uol.1.ubi dicit istam cõem opin.& in consi. 225.col.7.uol.1.& in cons.181.col.1.in fi.uol.5.Nat. in d.c.quãuis.col.7.& seq.Are.in l.fi.col.pe.C.de pac. Purp.col.26.Paris.in consi.26.col.11.uol. 3.Rui.cõs. 97.col.2.uol.1.& cons.104.col.2.uol. 1.ubi hanc dicit ueriorem,sed Ias.in consi.133.col.8.& seq.uol.4. non firmat nec unam, nec alteram partem.

¶Tenendu hanc ultimam tanquam magis cõem.

25 Limita,nisi filia renunciasset iuri dotis,& alimentorum,nam tunc iurm non teneret, quia non dẽt esse iniquitatis uinculum.ita Aret. in d.l. qui superstitis.in loco præallegato.& fuit ante eum opin.Imolæ in l.stipulatio hoc modo concepte.in loco præallegato,quam sequitur ibi Alex.col.3.uers. secundò limitatur.Nat.in d.c.quamuis.col.8 de pact.in 6.

26 TERTIÒ Limita,nisi filia,q̃ renunciauit patri fuerit ab eo instituta,q a non obstãte renunciatione, poterit succedere patri ex testõ.Bal.in l pactũ.C.de coll. col.2.in 3.q.& Sal.in l.pact.col.2.in fi.& seq.C.de pactis.Soc.in reg.150.in 11.fal.Pet.de Ancha.in consi. 403.in fi.Ias.in d.l.stipulatio hoc mõ cõcepta. col. 6. in fi.& seq.q ampliat nõnullis alijs modis.ff.de uerb. oblig.Imol.in l.q superstitis.col.1.& Aret.col.2.ff.de acq.hær & Io.Crot.in d.l.stipulatio.col.9. & seq.qui ampliet nõnullis modis,& seqtur Fel.in c.1.col.3.de iureiur. Rom.in d.l.stipulatio hoc mõ cõcepte.in 7. & 8.col.Geor.Nat.in d.c.quamuis.col.4. in 1.limi.de pact.in 6.Bal.in l.fi.in 4.col.C.de pact. Dec. Neapol. 350.col.2.Dec.in l.pact.C.de colla.col.2.in 1.limi.& Cor.col.1.in tertia limi.Ro.ibi col.4.in 1.limi. Alex. in cõs.155.col.3.uers.quinimò dato.uol.7.idẽ uoluit Bertol.in d.l.stipulatio hoc mõ concepta.col.1.& ibi Aug.col.1.in 6.fal.Pau.de Cast.in d.l.pact.C.de coll. in primis uerbis.Aret.in cons.92.col.penul. in tertio dub.& in d.l.fi.col.fi.C.de pect.Hippo.in l.1.§.si quis ultrò.col.8.ff.de quæst.Idem uoluit Bald. in c.ad nostram.el 2.col.2.de iureiur.Purpur.in l.fin.col.26.C. de pact.qui ẽt ampliat ibi istam conclusioẽ.& Are. col.fi.Iacob.col.1.in fi.& Ies.col.6.Dec. ibi col. 2.in 5.no.Cassa.in cons.43.el 2.col.3.Alex.in d.l. stipulatio.col.3.in 1.limit.Fel.in c.ex insinuatione. de simo. Paris.in cõs.24.col.12.uol.2.& consi.95.col.fi.uol. 3. Tiraq.in trac.le mort saisi.in 8.declaratione secundę partis.gl.consuetu.Biturig.fol.74.col.3.

27 Amplie istem limitationem, idem esse in quacunque causa superueniente, quia ad illam non refertur renunciatio.Ruin.consi.98.col.4.uol.1.

28 QVARTÒ. Limita,nisi renuncians cum iurẽ,esset mulier Iudæa.de quo uide supra cõclusionem,an donatio inter uir & uxo.firmetur iuramento.in 3.limit.

29 QVINTÒ Limita, qñ prius iurasset nõ renũciare, quia tunc renunciatio postea facta non posset operari,de quo dic ut supra in conclusio 1.de iureiur.

30 SEXTÒ Limita,& intellige, qñ iurm est pstitum a pubere,non si ab impubere.p tex.in auth. sacramẽta puberũ.C.si aduer.sui uendi.& dicit in ꝓposito Soc.in d.reg.150.in 9.fall.& Georg. Natta.in c. quãuis.col. 6.in 4.limi.de pact.in 6.Sed immò Io.Crot.in d.l.stipulatio.col.11.& seq.in 5.fall. tenet q ẽt puberis minoris 25.annorũ renunciatio nõ firmetur iuramẽto.

31 SEPTIMÒ Limita,qñ renunciatio fieret patri, secus si fratrib. q a text.in d.c.quamuis. loquitur,qñ renunciatio fit patri,ut dicit Fulg.in l.pactum, q dotali.C.de coll.Cum. in l.stipulatio hoc mõ concepte.ff. de uerb.obl.ubi dicit se consuluisse.Bald. in cõs.437. col.1.in fi.& seq.uol.1.Soc.in consi.73.col.2.uers.alterum caput.uol.3.Alex.in cõs.155.col.fi.uol.7.Purpura.in l.fi.col.26.C.de pact.Imo. in d.c.quamuis de pactis.in 6.Aret.in d.l.q superstitis.col.4.ff.de acq.hęred.Corn.in d.l.pactum.C.de coll.col.2.in 5.fal.Pet. de Ancha.in cons.39.col.1.in fi.Ias.in d.l.stipulatio. col.5.

col. 5.& seq. & ibi Alex.col.4.Io.Cro.col. 10.Gemi.in d.c.quãuis.col.pen.in fi.idem colligitur ex dictis Bal. in l.fi.col.fin.C.de pac.& ibi Sal.col.fi.Aret. in d.l.fi. col.pen.Fulg.in cons.73.col. 1.& seq.Soc.in reg.150. in 13.fall.Guid.Pap. in cons.162. Dec. in l. pactum. col.4.in 6.fal.C.de colla.

32 ¶Contrarium tenet Ro. in l. q superstitis col. 2.in fi.ff.de acq.hær.Bal.in auth.sacra puberũ.col.3. in fi. C.si aduers.uendit.Rom.in cons.190.col. 10.Georg. Natta in cap.quamuis.col.10.& seq.Ias.in l.fi.col.4. uers. 10 per istum tex.C.de pact.Imol.in consi.1.col. 2.in fi. & seq.Socin.in regu.150.in 12.fal. Paris. qui declarat, in consi.94.col.1.& 3.uol.3.

Tenendo primam opinionem.

33 Amplia, nam etiam quando fratres essent absentes,& renũciatio esset facta fratrib. non consentientibus,non ualet. Aym.in consi.127.nu. 5.

34 Octavò Limita,qñ mulier renũcians fuisset dotata nõ de bonis eius,cui renunciat, sed de bonis suis ꝓprijs.Pau.de Cas.in cõs.174.uol.1.Geor.Natt.in d.c.quamuis.col.9.in 2.limit.Dec.in l.pact.col. 3.in 4. limit.C.de col.Dec.in cons.230.col.pen.& seq.

Et ista limitatio reincidit in secũdam limitationẽ.

35 Nonò Limita,nisi renũciatio esset facta contemplatione fratrum masculorum,qui uiuo patre decessérint,qa tunc cessat dispositio c.quamuis.de pact. in 6.Bal.in l.pact.in 4.q.C.de coll.Sal.in l. pactũ. col. 3. C.de pact.Imo.in l.qui superstitis.col.1.ff. de acq.hæred.& ibi Ro.col.1.Gemi.in c.quamuis.col.fi. de pac. in 6.& ibi Geor.Nat.col.10.in 8.limi.idẽ tenet Ro.in l.pactũ.col.5.C.de coll.& ibi Pa. de Cast.col. 2.uersi. item quæritur.Io.Cro. in l.stipulatio hoc modo concepta.col.13.in 7.fal.ff.de uer.obl.Soc.in reg. 150.in 2.fal Alex.in d.l.stipulatio hoc modo concepta, col. 4.uers.aliàs limitationes.Are.in d.l.q superstitis. col. 3.in 3.limit.Alex.in consi.39.col.3.uol.3.Dec.in d.l. pactum.col.4.in 5.limit.& ibi Cor.col. 2.in 7.limita. Corn.in consi.291.col.2. uol.4. & istam dicit ueram & communem opin.Bertran.in consi.60.uol.1.

¶Contrarium sentit Guid.Pap.q.192.

36 Amplia primã cõem opi.et qñ fratres,quorũ fauore facta est renũciatio,fuissent exhæredati,& extranei instituti.Ang in l.au us.l fi.ff.de pact.Soc.in reg.150. in 29.fal.Rot.in antiquis,decis.850.Dec.in cons.31. col.1.Alex.in consi.149.col.2.uol.7.Are.in consi.17. col.8.Ange.in cõs.52.col.fi.Bertr.consi.74.col.4.uol. 2.Rom.in l.pactum.col.5.in 3.limit.C.de coll. Paris. consi.26.col.3.& seq.uol.3.Rui.consi.204.col.2.uol. 1.ubi ampliat.gl.cunsue.Bituri.fol.74.col.2.

37 Primò Sublimita; nisi per Aquilianam stipulationem mulier renunciasset iuri competenti,& competituro,ut per Rom.cons.22.in 2.dub.

38 Secundò Sublimita,ut per Paris.cons.26.col.4. uol.3.& col.7.& seq. ubi ponit nonnullas clausulas, per quas uidetur filia simpliciter renunciasse,& non fauore masculorum tantùm.

39 Tertiò Sublimita,quia renunciatio facta fauore fratrum non prodest fratribus postea legitimatis. Ruin.consi.83.col.fi.uol.3.

40 X. Limita,qñ pater decessisset ab intestato, nã sicut qñ testat pater renũciatio nõ obstat, si filiã instituit,ita qñ decedit ab intestato, qa ur tacitè instituere.& ista fuit opi.Zenxel.in c.quamuis.de pactis,in 6. quam sequitur Rota in antiquis, decis. 850.Aret.in cons.92.col.pen.Bertr.consi.9.col.2.uol. 3. & consil. 169.col.1.uol.3.Imola in d. c.quamuis.de pact.in 6.

¶Contrariam autẽ opin.tenet Dom.in d.c.quamuis.col.fi.de pact.in 6.& Aret.in l.qui superstitis.col. 2.in fi.& seq.ff.de acq.hære.q dicit primã opi.esse contra mentem Doct.omnium iuris ciuilis.& Io. Cro.in d.l.stipulatio hoc mõ cõcepta.col.10.in 3.limita.qui idẽ dicit Ale.in cons.149.col.2.ubi dicit ita cõiter teneri.uol.7.& cõs.29.col.2.uol.3.Aret.cons.17.col 8. Decis.Tholos.& ibi apost 456. Guido Pap.q.193.ita fuit de mente Baldi in l.fi.C.de pact.col.4.uers.uenio ad secundam.Rom.in d.l.stipulatio hoc mõ.col 8.ff. de uerb.oblig.& in l.pactũ.col.3.in fi.C.de coll.Rota in antiquior.Bisig.decis.3.in tit.de pactis.Ang.in d.l. stipulatio.col.2.in 6.fall.Saly.in d.l.pactum. col. fin. C.de pact.Natta in d.c.quãuis.col.10. in nona limit. de pact.in 6. Paris.in consil. 26. col. 2.& seq.uol.3.& consi.69.col.2.& 3.in fin. & col.seq.uol.3. & hæc est tenenda,quia communis.

41 XI. Limita,qñ renũciasset filia patri ob metũ reuerentialẽ,per no.per Bar.in l.1.§.q̃ onerãdæ.ff. qua.re. act.non dat.& in istis terminis ponit Geor.Natt in c.quãuis. col.11.in 11.limi.fuit dictũ Bar.in l.pactum. col.2. in 1.q. C.de col.& ibi Rom.col.5.uersi. item in quantum.Cor.col.1.in 2.limit. Ioan. Cror.in d.l.stipulatio hoc modo cõcepta.col.15.qui declarat. Soc. in d.reg.150.in 7.limi.Pa.de Cast.in l.pactum.col.1. in fi & seq.qui declarat.C.de col.

42 XII. Limita,qñ in instrumento non essent apposita illa uerba, ex certa scientia, & nullo iuris uel facti errore ducta, sed animo, & proposito deliberato, secundum Parisi.in consi.96.num.70.uol.1.

43 XIII. Limita, qñ filia uiuo patre prædecederet, quia tunc renunciatio filiæ nõ obstat nepotibus. ita Bal.in l.fi.col.4.uers.sed hic incidẽter.C.de pact.& in l.pactum.C.de coll.col.1.in fi. uers. 2.q̃ro. & in 18.q. & ibi Pau.de Cast.in 2.col.in 3.q.& idẽ Pa.de Cast.in l.q superstitis.col. 2.ff.de acq.hære.& ibi Rom.col.3. uers. ultimus q̃rit.& Imo.col.1.& seq.& Are.col.pen. Natta in d.c.quamuis.col.20.dicens ita tenere cõiter Doc.& col.11.in 12.limi.Io.Cro.in d.l.stipulatio hoc mõ cõcepta.col.12.& seq.Io.Ant.in cons.42.col. fin. ubi limitat.Bal.cons.403.col.1.uol.1.Alex.consi.75. col.pe.uol.1.& ista est cõis opin.ut per Bertr.in consi. 138.col.2.uol.1.Alex.in l.pactum,quod dotali. col. 2.& seq.C.de coll.ubi dicit cõem * opi.& sentit Old. cons.suo 40.Bertr.q dicit istam cõem,consil. 63.in fi. uol.2.& in cons.97.col.2.uol.3.Cor.in l.pactum col. 5.C.de coll.Soc.in consi.183.col.1.Dec. in d.l.pactũ. col.6.Aymo in cons 84.col.2.& cons.127.col.1.Rui. cons.142.col.pen.uol.2.& in consi.50.col. fin.uol.3.

¶Contrarium tenet gl.in d.c.quamuis.& ibi Ioan. And.& Io.Cald.& Gem.col.1.Cassa.in cõs.47.nu.29.

44 Primò Concorda s̃m Saly.in l.pactum. col.3.C. de pact.ubi distinguebat,nam aut nepos,habet necesse uenire ex persona matris, & tunc renunciatio sibi præiudicat. Aut non uenit ex persona matris, & renunciatio non potest sibi præiudicare.

¶Contrarium in hac distinctione tenet Alex. in l. pactum.col.2.C.de coll.Bertr.consil.97. col. 2.uol.3. Georg.Nat.in c.quamuis.col.20.de pactis.in 6.

45 Secundò Concorda,nam qñ mater renunciãs recepit dotem,talis renunciatio præiudicat filijs nõ uirtute renunciationis,sed uirtute successionis,ut declarat Paris.qui plures allegat cons.94.col.fi.uol.3.

* ¶Tenẽdo primam opinionem,quæ uidetur * cõis.

46 Primò Amplia, & si cõcurrerent filij filiæ renunciantis,& mortuæ,uiuo patre cum filijs primi gradus ipsius patris,de cuius successione agitur,nã tunc etiã renunciatio matris filijs non p̃iudicat. ita sentit Bal. in l.pactum.in q.2.C.de coll.qui indistinctè dicit, quod renũciatio filiæ,q̃ decessit uiuo patre,nõ nocet nepotib.hoc idem uoluit Are.in l.qui superstitis.ff.de acq. hære. dum primò cõcludit, renunciationẽ nõ obesse nepo-

nepotibus,qñ filia decedit uiuo auo, & qñ post mor-
tem aui decedit filia. cõcludit q sive filij filiæ renun-
ciãtis cõcurrant cũ auunculis,siue nõ,renunciatio ne
potib.nõ afferat ꝑiudicium. Et p eandem rõnem hoc
uoluit ét Natta in ca.quamuis. col. 20.de pac.in 6.&
Io.Cro.in l.stipulatio hoc modo cõcepta.col. 12.ff.de
uerb. obl. & Alex. cõs.75.col.pen.uol.1.hoc clarè, &
explicitè uoluit Bar.in l.qui superstitis.ff.de acq.hæ-
red.in illa rõne,qa successio filij in locum matris, est
beneficiũ iuris,qd filio a matre auferri nõ potuit, li-
cèt Pau. de Cast. in l.qui superstitis. in 3.col.dicat,q
Bar.ibi teneat contrarium. tñ quotquot sunt qui alle
gant Bar.in d.l.qui superstitis.tenent Bart.ibi sentire,
q filij filiæ renunciantis , & decedẽtis uiuo patre,ad-
mittũtur ad successionẽ,ét si cõcurrant cũ auunculis,
uel materteris,ut p Ro.ibi,& Imo,& Aret.Et idẽ hoc
mõ declarando uoluit Pa.de Cast.in d.l.qui supersti-
tis.col.1.Idẽ q Bar.sic declaratus uoluit Bal. expresè
in d.l.pactum.in 18.q.C.de coll.& Pa.de Cast.in 3.q.
Ro.in l.q.supstitis.col.3.ff.de acq.her.Cor.in l.pactũ.
col.5.in princ.uers.recolligẽdo ergo ꝑdicta.C.de col.
* Alex.ibi.nu.7.ubi hanc dicit * cõm Doc. opi. uersi.1.
casu dic.Bert. cons.47.col.2.uol.3. ubi ét dicit istam
communem opi.Aymo in cõs.127.col.1. in fi. & seq.

¶Contrarium uoluit Sal.in d.l.pactum.C.de pact.
col.fi.cuius opin.meritò reprobatur,ut supra dictum
est.& idem quòd Sal.sentit Dec.in cons.181. col. pe.
in fi.in 2.solutione.

47 Secundò Amplia, ét si filia tpe renunciationis
aliquid fuerit à patre cõsequuta.hoc uoluit Bal.in d.
l.pactum.in 2.q.C.de coll.qui prius distinxerat,an fi-
lia fuisset aliqd consecuta,uel ne. & postea subdit, q
qñ filia uiuo patre decedit, indistinctè renũciatio nõ
præiudicat nepotib.Pa.de Cast.expresè in l.qui sup-
stitis.col.2.ff.de acq.hæred.Georg.Nat.in c.quamuis.
col.20.& seq.de pact.in 6.Cor.in d.l.pactũ. C.de col-
la.col.5.uers.& idem puto ét. & ibi Alex.col.3.uersic.
Rom.in d.l.qui superstitis.ubi hanc dicit opinionem
ueriorem,Bert.cons.138.col.2.uol.1.Goza.cons.75.
* in fi.ubi dicit istam * communem opinionem.

¶Contrarium aũt tenuit Rom. in d.l.qui supersti-
tis,col.3.ff.de acq.her.Dec.in l.pactum qd dotali.col.
6.C.de coll.Io.Ant.Alex.in cõs.42.in fi.Ioan.de Rip.
lib.1.resp.6.col.2.Laur.in §.cęterũ.col.28.ubi decla-
rat.Inst.de leg.agna.succes.& ita dicunt Doc.tenere.
Old.in cõs.40.tñ id mihi nõ cõcludit.hanc ét opinio
nem tenet Dec.in d.cons.181.col.pe.in 2.solu. dicẽs
48 q ubi utcunq; concurreret,& q filia aliquid accepis-
set,& q nepotes ex ea cõcurrant cũ auunculis, q tũc
etiam si mortua fuerit filia renuncians uiuo patre, ta
men renunciatio præiudicat nepotibus.

Tenendo primam communem opinionem.

49 Primò Limita,si filia patri superuixerit, nã tunc
filij filiæ renunciãtis si ueniunt tanq̃ hęredes matris,
nõ põt admitti ad successionẽ p matrẽ repudiatã. ita
ꝓcedit gl.in d.c.quãuis.in glo.fi.ita declarat ibi Nat.
col.20.& seq.Alex.i cõs.75.col.pe.uol.1.& in l.pactũ
col.3.C.de coll.& ibi Dec.in pen.col.& in cons.181.
col.pen.in fi.Bert.in cõs.138.col.3.uol.1. Ripa in 6.
respon.col.2.uol.1.Paris.in cons.16.col.14.uol.2.

50 Secundò Limita, qñ filij filiæ renunciantis non
ueniunt tanquã hæredes matris,& tunc si cõcurrant
nepotes ex filia cũ filijs primi gradus,& sic cũ auun-
culis eorũ, sunt exclusi nepotes pp matris renũciatio
nem,ex quo ipsa superuixit post mortẽ patris. Imol.
in d.l.q superstitis.col.1.in fi.ff.de acq.hære.Nat.in d.
c.quamuis.col.21.Cor.in l.pactum.col.5.in fi.uersic.
sin autem nihil percepisset.C.de colla.Alex. col.3.&
ibi Dec.col.pen.Alex.consi.75.col.fi.uol.1.

51 Sublimita, si cõcurrant filij filiæ renunciantis nõ
cum auunculis,& sic tenentib.primũ locũ,sed cũ na-
tis ex dictis auunculis, & sic nõ tenentib. parẽ gradũ
cum filijs filię renunciantis,& tunc dicti filij nõ cen-
sentur exclusi,ſm Imolam in d.l.qui superstitis . col.
1.in fi.& Natta in c.quamuis.col.21.Cor.in l pactum
col.6.in prin.uers.si uerò concurrerant.

¶Cõtrariũ tenet Pa.de Cas.in l.qui superstitis.col.
1.& seq.ibi,in uers.& hoc si extabat.Io.Cro.in l.stipu
latio hoc mõ.col.3.ff.de uerb.obl.& hoc uidetur sen
tire Rom.in d.l.qui superstitis.dum indistinctè tenet,
talem renunciationem nocere nepotibus.

52 Concorda has cõtrarias opiniones,ut p Are.in l.q
superstitis.col.pen.qui dicit,q aut filij decesserunt ui
uo patre,quorũ filij cõcurrunt cũ nepotib.ex filia re-
nunciãte, & patre supuiuẽte : & tunc qa illi uiuo pa-
tre inceperunt tenere primũ gradũ,eo mortuo,exclu
dunt nepotes ex filia renũciante,& ita procedit opin.
Pa.de Cast.& Rom. Aut filij, quorum filij cõcurrunt
53 cum nepotibus ex filia renunciante,patri superuixe-
rint unà cum filia renunciante, & tunc filij auuncu-
lorum non excludant nepotes ex filia renunciante,
sed concurrant,& ita procedat opi.Imol.& Nattæ &
aliorum,& sentit Corn.in d.l.pactum.col.6. in prin.
uersi.& magis dubium.

Tenendo sublimitationem.

54 Amplia,idem esse qñ tales filij cum agnatis,uel li-
beris ulterioris gradus concurrerent,nã tunc secun-
dum omnes,filij filiæ renunciãtis non excluduntur,
ut per Pau.de Cast.in d.l.qui superstitis col.1.uers.&
hoc si extabant.& Corn.in d.l.pactum.col.6.in prin.
uersi.si uerò concurrerent.

55 Declara hoc,ptout intelligit Pa.de Cast. in d.l.pa
ctum in 3.q.qñ renũciatio nõ esset facta contẽplatiõ
ne descendentiũ masculorũ, qd in dubio ꝑsumitur, qa
si esset facta pro cõseruatione familiæ,& sic censeret
prouisum omnib.descendentib.per testatorem reci-
piente renũciationẽ a filia sua, & tunc nepotes ex ea
siue concurrant cum nepotib. ex masculis, siue cum
filijs aut liberis ulterioris gradus,semp essent exclusi.

¶Contrarium in hac declaratione tenet Io.Cro.
in d.l.stipulatio.col.13.ff.de uerb.obliga.

56 Tertiò Limita principalem limitationem,si fi-
lia,quæ patri superuixit tpe renunciationis , aliquid
a patre fuerit consecuta;nam tunc Bald.in d.l.pactũ.
col.1. in 2.q.C.de collat. simpliciter dicit, q nepotes
ex filia renunciante excluduntur,& ita etiam simpli-
citer tenet Aretin. consi.90.col.2.& Corn.consi.291.
col.pen.uol.4.Berous q.42.

57 Pro conclusione igitur ultimæ partis huius q. di-
cendum est,q̃stionem principaliter reduci ad hos ca-
sus,nã aut nepotes ex filia renunciãte,q̃ aliqd habuit
a patre tpe renũciationis,& q̃ patri superuixit, cõcur
runt cũ filijs patris,& sic cum auunculis,& tunc citra
cõtrouersiã oẽs uidentur tenere,q nepotes sint exclu
si. ita Bal.in d.l.pactũ.in 18.q.C.de colla.& ibi Corn.
col.5.uersi.aut filia superuixit.Dec.col. pen. iunct.1.
& 2.limi.Io.Cro.in l. stipulatio hoc modo concepta.
col.12.uersi.secundus casus.ff.de uerb.obl.

58 Si aũt nepotes ex filia renunciante cõcurrerent cũ
nepotib. ulterioris gradus,uel cum alijs,tunc Bal. in
d.l.pactũ.& alij supra relati,q simpliciter tenẽt renũ
ciationẽ filię,q̃ recepit aliquid tpe renunciationis,&
patri superuixit , ꝑiudicare nepotib. uidẽtur ét uelle,
nepotes in hoc casu nõ excludi. & idẽ dicit Natta in
c.quamuis.col.21.uersi.quod uerũ.limitat Io.Cro.in
d.l.stipulatio hoc mõ.nu.32.uersic, tertius casus. ubi
* hanc dicit * cõem opinionem. & Alex.in l.pactum.
col.3.in fi.& seq.uers.& an in hoc ultimo.C.de colla.

¶Contra-

¶Contrarium tenet Imol.in l.qui superstitis.col.2.
Cor.col.5.in l.pactum.uersi.si verò concurrunt.
Tenendo primam opin.
59 Limita,qñ filia accepisset aliquid pro successione,
non autem si simpliciter accepisset,ut repudiaret. ita
Bal.in d.l.pactum. in 2.q.refert, & sequitur ibi Alex.
col.3.uersi.quod intelligit Bal.uerum.
60 XIIII. Limita,nã quãuis filia exclusa ob renũcia
tioné,nõ possit succedere immediatè patri,cuius suc
cessioni renũciauit,tñ põt succedere fratri,q succes-
sit patri,& in cuius hęreditate reperiet successioné pa
tris.Decis.Tholos.457.& ibi Apostil. Ro.in cõs.168.
in prin.Georg.Natta in c.quãuis.col.58.in 5.q.uersi.
3.facit & uers.4.pulchrè.Pa.de Cas.in l.Paulus.§.idé
rñdit.ubi dicit Oldr.ita cõsuluisse.ff.de acq.hęr.& ibi
Aret.not.Soc.in reg.150.in 10.fall.Guid.Pap.q.192.
in fi.& q.231.Ang.in consi. 52. in 2.col.& Alex.in l.
1.§.ueteres.col.6.uers.expressius Ang. ff. de acq.poss.
Capra in cõs.12.col.1.uers.nõ obstat.Dec.in cõs.230.
col.pe.Ias.in d.§.ueteres.col.10.Soci.in cõs.73.col.1.
uol.3.Dec.ĩ cõs.230.col.pen.Purpurat.in l.fi.col.28.
C.de pac.Hip. ĩ l.1.§.si qs ultrò.col.8.ff.de quæst.Ias.
in l.eius q in ꝓuincia.§.fi.col.6.uers.3. principaliter.
ff.si cer.pet.Sylua nupt.fol.29.uersi aduertant tertiò.
61 XV. Limita,qñ filia post renunciationem in sæ-
culo remansit,& post mortem patris ingressa est mo
nasterium,quia non obstante renonciatione mona-
sterium poterit petere successionem. Purpur. in l.fi.
nu.190.C.de pac.qui hoc declarat.
62 XVI. Limita,qa ista renunciatio nõ excludit quo
minus filia possit petere id, qd sibi obuenit à lege in
pęnã matris trãseuntis ad scda uota, iuxta l. hac edi-
ctali.& l. fęminæ. C. de sec.nup.ex quo illud sibi ob-
uenit iure sanguinis.Oldr.ĩ cõs.294.Gui. Pap.q.228.
Purpu.in l.fi.nu.196.C.de pac.Alias limitationes ad
istam regulam prosequere,ut per Soci.in d.reg.150.
63 XVII. Limita, qa licet filia stante renunciatione
iurata non possit succedere, tamen non prohibetur
quominus possit petere dotem, vel eius supplemen-
* tum.Paris.qui hanc dicit communem * opin.& ab ea
in iudicando,& consulendo non esse recedendum,in
consi.26.num.70.& sequent.uol.3.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Dotari an debeat filia unius fratris de cõmuni patrimonio.

1 QVod filia unius fratris nõ sit dotãda de cõi pa-
trimonio,ét si fratres sint socij omniũ bonorũ,
nisi inter eos super hoc interuenerit spãlis cõuentio,
sentit gl.in l.si socius pro filia.in uerbo,non soluta.ff.
pro soc.Spec.in tit.de iud.§.restat uidere.uers.qd si v-
nus ex fratrib.Pet.de Anch.in cons.303.col. fi. Alex.
in cons.48.col.2.uol.2.Bal.in auth.ex testã.col. fi.C.
de coll.Rom.in cons.145.Idem Abb.& Fulg. in d.l.si
socius pro filia.Albe.in l.cum duob.§.si fratres.ff.pro
soc.Bald.in l.fi.col.fi.C.de dot.prom.Io.Pet. de Ferra.
in pract.in uerbo,vndecũq; quęsita.Alex.in cõs.133.
col.1.uol.2.& in cons.154.uol.2.& in cons.103.uol.
3.Capr.in cõs.10.col.fi.Soc.in cõs.213.col.pen.in fi.
* & in cõs.46.col.pe.in fi.uol.1.qui dicit hanc * magis
cõem opin.Pau.de Cast.in consi.96.uol.2.incip.si di-
cta Cornelia. & in cons.12. uol. 2. col. 1.in 3.dubio.
Ro.& post eum Ias.col.4.in auth.ꝙ locum.C. de col.
Rom.in consil.413.in 2.dub.Alex.in consil. 86.in 4.
lib.Bald.in cons.105.quidã Antonius.circa fi.uol.3.
Soci. in cons.192.col.4.& seq.Pet.de Vbald.in tract.
socie.in 6.par.in 9.q.Alex.in consi.76.col.2.uol. 4.&
in cons.72.col. 2.uol.4.Cassa.in consuet. fol.257.col.
* 4.& istã dicit * cõem Socin.in d.cons.291.col.3.& Io.
Cro.in l.si cõstante.col.30.ff sol.matr.Sylu. nup.fol.
77.col.4. Mant.in cons.172.col. penu. in fi. Aym.in
consi.159.col.2.dicit istam opin.multos tenere.
2 ¶Contrarium, ꝙ immo talis filia unius fratris so-
cij omniũ bonorũ,et sine alia expressa cõuentione sit
dotãda de cõi patrimonio,tenuit Bal. in d. l.cũ duob.
§.si fratres, in 2.lect.ff.ꝓ soc.col.1. & in l.si societaté
uniuersorũ.ff.eo.ti.Pa.de Cast.in cõs.304.inci.sup pri
mo.in 2.uol.& in recollectis Flo.in d.l.si socius pro fi
lia.& in d.l.si societaté uniuersorũ.ff.pro soc. Bal.in l.
si patruus.C.cõia utriusq.iud.Soc.in cõs.4.uol.4.Bal.in
tract.de duo.fratrib.col.pe.in fi. Ang. in l.ex duob.ff.
de nego.gest.Anto.de Butr.in repertorio iuris ciuilis,
in uerbo,socius.& in cõs.7.Cor.in cõs.285. col.fi.uol.
1.Soc.in cõs.291.Dec.in cõs.66.ĩ 2.dub. ubi dicit istã
* cõem * opi.& in auth.ꝙ locũ.col.pe.& fi.C.de coll.&
in cõs.68.col.2.Cor.in cõs.52.col.3.Pa.de Cas.in cõs.
358.incip.ad primũ,uol.2.Soc.in cons.5.uol.4. Alex.
in cons.70.col.1.uol.5.Cassa.in consue.fol. 223.col.
4.Bertr.in cons.39.col.5.uol.2.Rui.in cons.101. col.
16.uol.1.qui loquitur in dote promissa per unum fra
trem socium. & latissimè in consi. 164.col. 1.& seq.
uol.1.& consi.121.col.1.uol.5.
3 Concorda has opiniones,ut dicebat Cor. in consi.
285.col.fi.uol.1. ꝙ in socijs omniũ bonorũ durãte so
cietate dos debeat extrahi de cõi patrimonio,& ita ꝓ
cedat scda opi.sed ea soluta debet imputari in portio
ne patris,& ita procedat prima opi.idem tenet Corn.
in consi.52.uol.3.& in consi.58.col.3.uol.4.
4 Et qualis debeat esse dos dãda de cõi unicæ filię v-
nius fratris socij,& quid si habés unicã filiã ꝓmiserit
maiorem doté, q̃ fuerit data filiabus alterius fratris
socij,Roin.declarat in consi.104.col.pen. & fi.uol.1.
* ¶Tenendo primam opinioné magis * cõmunem.
5 Limita,nisi frater sciens,passus fuerit fratré dotare
de cõi patrimonio filiam,& non contradixerit.ita de
clarat Pau.de Cast.in consi.211.incip.ad primum. in
3.dub.uol.2.Dec.in cons.66.col fi.Soc.in cons.5.col.
pen.& fi.uol.1.Hipp.in sing.344.Ias.in d.auth. ꝙ lo-
cum.col.4.C.de coll.Io.Cro.in l.si constante.col. 30.
ff.sol.matrim.Socin.in consi.291.col.6.
¶Contrarium tamen sentit Pau.de Cast.in consi.
96.incip.si dicta Cornel. uol.2.
6 Sublimita primã opi.si fratres non sint socij,& do
tata sit filia unius fratris de bonis communib. altero
fratre ét sciéte,& non contradicéte,quia tunc non p̃-
sumitur dotata de bonis alterius fratris animo donã-
di,quando patet mulieris erat diues,sed animo repe-
tendi,Ruin.in consi.171.uol.1.per totum.
7 Et quid de dote uxoris alterius fratris & quomo-
do restituenda,tradit Hip.in sing.336.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

*Filia non potest agere ex promissione dotis facta mari-
to per patrem.*

1 EX promissione dotis facta marito per patrem,
filia,cuius nomine fit promissio, non agit. l. si
pro te.C.de dot.promis.Rip.in l.1.num.53.ff.sol.ma-
trim.Masue.in sua praxi.in titu.de dot. fol. 37. col.4.
uersi.item maritus,& non uxor.
2 PRIMO Limita in legato facto ꝓ dote marito, qa
uxor pro illo agit.gl. i uerbo,actio.in d.l.si ꝓ te.C.de
dot.

dot.promiss.& ibi Odofre.in fi.uerbis.& Cyn.uersic.
ad istam l.oppono.Albe.in princ.& ibi Bal. in 2.lect.
in princ.& Ioan.Faber.ibi & Ang. Alex. in consi.39.
col.fi.uol.4.uersic.& hinc est.Boer.decis. 328.num.2.
uersi.& ideo hoc dictum.Ruin.consi.152.nu.9. uersi.
circa secundam. q.uol.5.

3 Secvndò Limita, stāte statuto q actio det' marito ad dotē p̄missam, q̄a tunc ēt uxori ex eodē statuto
actio cōpeteret.Alex.cōs.39.col.fi.uol.6.uers. cōprobatur etiam.& cōs.207.col.1.uers.2.respōdeo. uol.7.

4 Tertiò Limita,stante iure, cuius uirtute ei cōpetit actio,cuius nomine fit promissio.Alex.consi.207.
col.1.uers.1.q licet.uol.7.& cōs.208.in prin.eod.uol.

5 Qvartò Limita mortuo marito,q̄a tunc ex ęquitate ex promissione dotis agit filia cōtra hæredes patris.Gui.Pap.q.375.uers.ego dixi q male agit. & cōs.
6.col.fina.versicu.2.quia d.l.Boet. decis. 328.num.2.

6 Amplia idem esse,si matrimonium sit dissolutum
morte filiæ.Paris.cons.121.in princ.uol.1.

¶Contrarium tñ tenet in hac limitatione Bal.in d.
l.si pro te.uersi.sed pone.Corn.consi.1.col.pen.uersi.
pro residuo autem dotis.uol.2.& consi.318.uersi. his
tamen non obstantibus.uol.3.

7 Qvintò Limita,quando notarius stipulatus fuisset pro omnibus, quorum interest.Guid.Pap.cons. 6.
col.fin.uersi.primò quòd notarij.

8 Sextò Q̄n filia esset præsens,q̄a tunc ei diceretur q̄sita actio ex pacto nudo cōtracto inter promittentē
pro ea,& ipsam p̄sentē. Ripa in l.1.nu.53.ff.sol.mat.

CONCLVSIO IIII.

Argvmentvm.

Dotis promissio pręcedens, operatur ut subsequens confessio mariti probet dotis numerationem.

1 Qvando præcedit dotis p̄missio facta marito,&
postea seq̄tur cōfessio eiusdē mariti de dote recepta,tunc talis confessio probat ueram numerationem dotis in p̄iudicium confitentis.l. in cōtractibus.
uers.illis tñ securitatib.C.de non num.pecu.Io.And.
in addit.Specu.sup rubrica,de dona.inter uir.& uxor.
circa.fi.uersi.hoc uerum.Cyn.in d.l.in cōtractibus.§.
sed q̄m.in 2.oppo.& in 2.q.C.de nō num.pec.Pau.de
Cast.in l.1.in fi.uersi.quartus est.ff.sol.matr.Rom. in
l.si cōstante.num.44.col.antep.uers. itē in quantū.ff.
sol.mat.& cons.445.col.pen.uersi.prima.n.opi.Bald.
nouel.in tract.dot.in 10.part.in 7.col.uers.7. fallit.&
in l.1.nu.148.uers.sicut in cōfessione.ff.sol.mat.Rui.
* qui dicit istam * cōem cons.183.col.fi.uersi.quinimmò uerius.uol.1.Gui.Pap.cōs.204.col.1.in prin.uers.
& q non debent.Afflict.sup const.fol.106.col.1.uers.
itē in fractura.aliàs sub rubrica , ut magister iustiar.
in uers. causas . num.7. & decis.402.num. 12.Aymo
in cons.40.col.1.ubi dicit ab hac opinio. tam in iudicando,q̄ in cōsulendo nō esse recedendū.Rip.in l.fęminæ.in 18.q.uers.qd sanè intelligendum est.Gram.
cons.ciuili 116.col.2.uers.2.rñdetur. Pau. de Cast.in
cons.384.col.1.uers.secundus casus.uol.2. Aret. in §.
fuerat.col.10.uers.nec obstat cōmunis.Inst. de actio.

¶Contrarium tenet Rom.in l.si uero.§. de uiro. in
31.Fall.uersi.8.probatur.ff.sol. matrim. ubi loquitur
per uerbum,forsan.Socin.in l.1.col.23. in fi.& seq.ff.
sol.mat. uers. secūdum corrolarium.ubi dicit primā
opi. procedere, q̄n ante matrimonium sequitur confessio,secus q̄n constante matrimonio.Fel.in c. si cautio.col.21.uers.fallit 4.de fide instr.Lofred.consil.22.
col.1.uers.nec obstat q dicit Rui.cons.56.col.1.in fi.
& seq.uersi.sed huiusmodi responsiones.uol.1. qui ēt
distinguit inter confessionem factam constante matrimonio,& confessionem factam ante matrimoniū.
Sed hanc distinctionem improbat Decisio Neapoli.
402.in fi.in antiquis.Ruin.cons.183.col.fi.uersi.quinimmò uerius.uol.1.

* ¶Tenendo primam opinionē magis * communē.

2 Primò Amplia,ut talis cōfessio p̄iudicet creditorib.Ang.de Perigl.& ibi Pa.de Cast.in fi. in l.1.ff.sol.
mat.Decis.Neap.402.col.4.uersi. sed in contrarium,
in antiquis . ubi dicit ita iudicatum in sacro Regio
consilio.Bouer.in sing.suo.1.in uerbo,confessio. Fel.
in c.si cautio.col.21.de fide.instru.& hanc dicit com-
* munem * opin.Ruin.in cons.183.col.fi.uol.1. Lofre.
cons.22.col.1.uersic. nec obstat quod dicit. Io. Anto.
Alex.in cons.78.col.fi.uers.3.respondeo.

¶Contrarium,q talis confessio nō p̄iudicet creditorib.uoluit Soc.i l.1.col.19.uers.8.& ultimò limi.ff.
sol mat.Bal.nouell.in tract.dotis,in 10.part. col.7.in
uers.7.fallit.& in l.1.nu.148.uers.aut cōtrariū.ff. sol.
mat.Grat.cōs.36.col.2.uers.p̄terea in p̄iudicium creditorū.uol.1.Rui.in consi.137.in prin.uol.4.ubi dicit
3 hanc confessionem non solùm anterioribus,sed nec
etiam posterioribus creditoribus præiudicare.

4 Secvndò Amplia,ut ēt sola confessio facta à marito constāte matrimonio,ualeat q̄n hēt adminicula
ueritatis.l.cū citra.& ibi Bar.C.de iur.dot.Bald.in l.1.
col.3.C.de priuileg.do.Soc.in cōs.82.col.1.uol.3.ubi
* hanc dicit cōem * opin.Boer.decis.333.Goz. in cons.
42.nu.13.Aymo, qui ēt dicit communem opinio. in
cons.40.nu.4.Fely.in c.si cautio.nu.81. de fid. instru.
ubi declarat.Dec.consi.536.num.9.

5 Tertiò Amplia,quia confessio de dote recepta,
facta à marito constante matrimonio, morte confirmatur.l.q suo.& ibi glo.2.C.de dot.cau.non numer.
iunct.l.antep.C.de dona.caus.mort.Bart.in l. cum qs
decēdens.§.Titia.ff.de leg.3.Bal.in l.1.C.de dona. ante nup.Alex.in consi.26.col.1.uol.2.

6 Qvartò Amplia , quia ista confessio de dote recepta non præcedente promissione , non firmatur ēt
iuramento,ut diximus supra in conclusio. 3. in tit.de
dona.num.3.ubi etiam declaratur.

7 Qvintò Amplia,ut talis confessio facta constāte
matrimonio non præiudicet etiam futuro,uel posteriori creditori,ut tradit Rui.consi.137.col.2.uol.4.

¶Contrarium in hoc casu tenet Aymo in cons.44.
col.1.nisi concurrat aliqua præsumptio.

8 Limita q̄a sola cōfessio dotis absq; p̄missione q̄n
sunt elapsa tēpora opponēdi exceptionē non numeratæ dotis, non solū hæredib. mariti,sed ēt tertio possidenti p̄iudicat,p̄ut uoluit glo.in l.1.in uers.facit.C.
de dote. caut. nō nu.Bar.in l.assiduis.nu.11.& ibi Iacob.Butrig.& Ang.C.qui potior.in pig.habean.Spec.
in ti.de confes.§.sequitur.uers.16.Bald.in rubri. C.de
priuileg.dot.Ang.in cons.166.Ant.de Butr. & Imol.
in c.ex litteris.de pigno.Pau.de Cast.in l. si marito.in
prin.ff.sol.mat.And.de Iser.sup const. regni, in uersi.
regni cā.in primo lib.Alex.in consi.25.col.2.uersi.p̄
hoc ēt allegat.uol.2.& consil.90.uol.3.& consi. 123.
* col.1.uol.6.Afflict.qui hanc dicit communem * opi.
in decis.402.num.10.Goz.in consi.42.num.13.Bald.
Nouel.qui dicit communem opin.in tract. de dot. in
10.part.num.12.Aym.in cons.40.num.6.

¶Contrariam opi.ut in hoc casu cōfessio nō p̄iudicet creditorib. tenuit Alex.in l.1.nu.35. uers.aut confessio.ff.sol.mat.& idē uoluit Fely.in ca.si cautio.nu.
84.uers.fallit ult.de fid.instr.Bulgar.in l.1.ff.sol.mat.
Io.Ant.Alex.in consi.78.num.10.Rom.in cons.445.
Ias.in §.fuerat.num.75.Institu.de actio.

CON-

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Auus præsumitur dotare neptem propter filium.

1 DIcit tex.in l.dedit dotem.ff.de colla.bo.ꝙ auus censetur dotare neptem propter filium.

2 PRIMÒ Igitur ex hoc infertur, ꝙ dos data ab auo ipsi nepti, imputatur ipsi filio in legitimam. Cyn. in l.scimus.in 5.q.C.de inoff.test.Alex.in cōsi.30.col. 2.uersi.sed iuxta hoc,uol.4.& in consi.117.col.2. uer. & benefacit.uol.6.& in consi.154.col.2.uersi.& bene facit.uol.7.& idem tradit in l.in quartam,col.15.uer. sed iuxta hoc.ff.ad l.Falcid.Pic.in d.l.in quartam.nu. 83.uersi.q̃siuit.ff.eo.tit.Rui.consi.30.col.3.uers.& ad confirmationem.uol.2.& in cons.148.col.fi.uers.uel scdo.uol.2.& in cōs.138.col.pen.uersi. circa aliud dubium. uol.2.& in cōs.196.col.fi.uers.& hoc ēt.uol.2. Bert.cons.129.col.2.uers.& quia.uol.3. in nouis Alciat.in tract.præsump.in 1.regula, in 17.præsumpt.

¶Contrarium tñ uoluit Bal.in auth.ex testō.col.fi. uers.3.quæro.C.de collat.& idem uoluit in l.fi. col.fi. uers.sed pone ꝙ unus,C.de dot.promis.Aret.in consi. 17.col.pen.uers.ad septimum. & in l. qui in aliena.§. interdum.col.1.uersi.quamuis autem.ff.de acq.hære. Cor.in cons.34.col.1.uersi.si autem fuerit soluta.uol. 4.Ruin.consi.72.col.2.uersi.& præsumpt. uol. 2.

3 Declara primam opi.procedere quotiescunq; constat, dotem datam nepti ab auo filij contemplatione datā fuisse,ut tenet gl.in l.dedit dotē,in uerbo, idem. ubi ēt Bar.in uersi.quandoq; pater.ff.de colla.bon.gl. in l.auus.in uerbo,habuisset.ff.de ius. dot. Nicell. in concor.ad Bar.283.Imol.in l.quæsitum.in prin.uersi. nota tñ singulariter.ff. de leg.1.Ale.in cons.117.col. 1.uers.& benefacit.uol.6.& in cons.154.col.2.uers.& benefacit.uol.7.& in consi.30.col.3.uol.4.Dec.consi. 81.col.3.uers.& ista bene procedunt.Rip.in l.in quartam.num.202.& ibi Pic.num.83.uers.quæsiuit Ang. ff.ad l.Falcid.Ruin.cons.8.col.3.uersi.& ad confirmationem.uol.2.Alciat.de præsumpt.in 1.reg.in 17.præsumpt.in princ.

4 PRIMÒ Amplia,ut hoc procedat ēt si sumus in dubio,quo casu potius contēplatione filij,q̃ neptis præsumitur auum ipsi nepti dotē præstitisse.Ang.in cōsi. 78.incip.Ioan.col.1.uersi.nō obstāt.Alex.in cōs.117. col.2.uers.& benefacit.uol.6.& ī cōs.154.col.2. uers. & benefacit.uol.7.Dec.in cons.81.col.3. uers. & ista. Rui.cōs.30.col.3.uers.& ad cōfirmationē,uol.2.Rip. in d.l.in quartam.nu.202.& ibi Pic.nu.83.uers.q̃siuit Ang.ff.ad l.Falc.Alc.in 1.regu.in 17.præsump.nu.3.

5 SECVNDÒ Amplia, qñ ipse auus legasset dotem ipsis neptibus nondum natis, sed nascituris: & ideò tunc illud relictum debet ipsi filio in legitimā imputari.Ang.in d.cons.76.col.1.uers.non obstat. Dec.in d.consi.181.col.3.uersic.& hoc idem. Ruin. in consi, 138.col.fi.uers.& tanto magis.uol.2.

6 TERTIÒ Amplia,ut id in hoc casu dicatur cōstare,siue constet per ueras probationes, siue ēt p uehementia indicia.Ang.in l.in quartā.in fi.uers. q̃d antē si auus.ff.ad l.Fal.Alex.in cons.179.col.1.& seq.uers. hoc idem expressius,uol.5.& in cons.117.col.1.in fi. & seq.uol.6.& in consi.154. col.1. in fi. & seq. uol. 7. Mar.iun.in consi.77.col.1.uersi.uel & tertiò. uol.2.

7 PRIMÒ Limita,nisi constaret q̃d contemplatione ipsius neptis,nō aūt filij,auus illam dotauerit,& ideo tunc non dēt ipsi filio dos in legitimam imputari, prout est tex.in l.auus.ff.de iure dot.glo.in l.dedit dotem.in uerbo,idem.uers.uel sic.& ibi Bar,uers.aut dedit.ff.de colla.bono,Ang.in consi.78.col.1.uersi.non obstat.Alex.in consi.30.col.2.uersi. si tamen appareret.uol.4. & consi. 117.col.2.uers.& benefacit.uol.6. Nicel.in concord.Bar.238.

8 SECVNDÒ Limita & declara conclusionē procedere in filio inope, secus aūt qñ filius eo quia esset diues ipse dotem tradere teneretur,q͞a tunc dos nō præsumeretur data cōtemplatione filij,sed cōtemplatione neptis,& propterea tunc nō esset ipsi filio in legitimam imputāda,Ale.in l.in quartam,col.15. uers.sed iuxta hoc & ibi Rip.nu.204.ff.ad l.Falc.Io. Cro.in c. Raynutius col.99.uers.primus est,de test.Dec.in cōs. 181.col.3.uers.& hoc sane,Rui.in cōs.30. col.3.uers. & ad confirmationem,uol.2.& in consi. 48. nu. 9.eo. uol.& in consi,171.col.3. uers. istud ēt aperte. uol.1.

¶Contrarium tenet Alc.in tracta.præsumpt. in 1. regu.in 16.præsumpt.

9 TERTIÒ Limita,nisi ipse auus reliquisset dotem præstandam post obitum ipsis.Rui.in consi.72.nu.6. uers.& confirmatus,uol.2.

10 QVARTÒ Limita, quando neptes non essent adhuc nubilis ætatis.Ruin.in cons.72.num.7. uol.2.

11 QVINTÒ Limita, qñ nepos ex filio spurio esset ab auo institutus uel ab eo legatū accepisset,quo casu si diceretur contēplatione filij spurij nepos institutus, aut ei legatū factū,institutio, uel legatū non ualeret, q͞a tunc pro actus ualiditate in dubio contēplatione sui ipsius & nō patris nepos præsumitur institutus ab auo,ut tradit Bar.in l.Gallus.§.si is. circa fi.ff. de libe. & posth.de quo dic ut in 4.lib.in titu.de hared.insti. in 3.conclus.

12 SECVNDÒ Infertur,ꝙ dos data ab auo nepti, imputat̃ in legitimā ipsi nepti debitā in bonis paternis, Ang.in d.cōs.78.& in l.in 4.col.fi.uersi.quid autem si auus.& ibi Imo,col.fi.uers.& item tangit hic.& ibi ēt Alex.col.14. uers. q̃rit ēt Ang.& ibi Ripa, nu. 206.& Pic.nu.83.uers.q̃siuit hic Ang.ff.ad l.Falc. Pa.de Cas. in cōs.96.col.1.usq; in fi.uers.de altera uerò dimidia. uol.2.Alex.in cōs.30.col.1.uers.sed iuxta hoc. uol.4. & in cōs.117.col.2.uers.& benefacit.uol.6. & in cōsi. 154.col.1.uers.& bene facit. uol. 7.& in cons.179.in prin.uol.5.Soc.in cōs.33.col.6,uers.nā uidemus. uol. 3.Dec.in cōs.81.nu.5.uers.successiuè.Ruin. cōs.138. col.pen,uers.adducit etiā. uol,2.& in consi.72,col.2. uers & p̃suppono,uol.2.Alc.in 1.reg.in 17.præsump.

13 PRIMÒ Amplia,idē esse ēt ī dote data filiæ fratris a patruo,Pa.de Cast.in cōs.96.col.1.uers.de altera uerò,uol.2.Alex.in cōs.179.col.1.uers.hoc ēt consulendo.uol.5.Rip.in l.in quartā.nu.206.& ibi Pic. nu.83, ff ad l.Falci.Rui.in cons.148.col.pen. uers. uel scdo. uol.2.& ī cōs.196.col.pe.uers.uel scdo & melius.uol. 2.Mar.iun.in cōsi.77.col.1.uers. & prima ista cōclusio.uol.2.& in cōs.133.col.1.uers.& īter cętera.uol.1.

14 SECVNDÒ Amplia, idem esse in dote data nepti ex filia.Alex.in consi.117.col.2.uers.nec dicatur.uol. 6.& in consi.154.col.1.uersi.nec dicatur.uol.7.

15 PRIMÒ Limita,& intellige si pater esset diues,quo casu teneretur filiā dotare,secus si esset pauper. ita limitat Io.Cro.in c.Ray.col.100.uers.q̃d dictū puto.de test.Rip.in l.ī 4.nu.206.& seq.ff.ad l.Fal.Ias.post Bal. in auth.res q̃.C.cōmu.de leg.& in l.auus.ī 1.no.ff.de * pact.Soc.cons.33.col.fi.uol. 3. ubi dicit * cōem opin.

¶Contrarium tenet Pic.in d.l.in quartam, nu. 83. ff.eod.tit.Bert.in consi.129.circa fin.uol.3.in nouis.

16 SECVNDÒ Limita,si cōstaret neptem cōtemplatione sui ipsius ab auo dotatā fuisse Ang.in l. in quartā. col.fi.uers.quod autem.& ibi Imo.col.fi.uersi.& item tangit hic.ff.ad l.Falcid.cum alijs superius allegatis.

17 TERTIÒ Infertur, ꝙ donatum ab auo nepoti, dicatur a

catur a patre profectū & propterea ꝓfectitium appel
latur.Bal.ī auth.ex testō.uersi.q̃ro scdò.C.de sec.nup.
& in l.dedit dotē.uers.aut est dubiū.ff.de colla. bono.
Aug.in l.in quartam.circa fi.uersi. sed si dotauit.ff.ad
leg.Falc.& in consi.78.incip.Ioanner,& in cons.seq.
And.de Iser.c.1.§.& si clientulus,col.5.uers. si uerò à
coniuncto.de alien.feu.Alex.in cons.75. col. 2.uersi.
nec in casu nostro.uol.6.Mar.iun.consi.33.nu.8.uol.
1.& in cons.77.col.1.& seq.uers.uel scdo.uol.2.Rui.
cons.30.col.3.uers.& ad confirmationē. uol.2.Bertr.
cons.129.col.2.uers.pro eo quia.uol.3.in nou.Alcia.
in 1.regu.in 17.præsumpt.uersi. præterea licèt.

18 ¶Contrarium, q̄ nō profectitiū, sed aduentitium
dicatur,sentit gl.in l.qui in alien. §. interdum. super
uerbo,faciet hæredē.ff.de acq.hær.& ibi Bar.uersi.op
pono.Idem uoluit gl.in l.quæsitū.in princ.in uerbo,
seruo.uers.uel dic.& ibi Bar.uers.oppono qđ a patre,
& ibi Ang.uers.& loqtur istud principium. & Imol.
uers.nota tñ singulariter.ff.de lega.1.gl.in l.auus,per
illum tex.in uerbo,habuisset.ff.de iure dot.Alex.in l.
sed & si plures.§.in arrogato.col. 1. uers. idē facit iste
tex.& ibi Cuma.in uers.nota singulariter.& Ro. col.
2.uers.nota istam gl.& ibi Alex. uers. in gl.in uerbo,
faciet.& ibi Ias.col.4.uers.& isto modo.& Are. col.2.
uers.in eadē gl.ff.de uulg.& pupil.Alex.in l.in quar-
tam.col.antep.uers.sed in contrarium facit.& ibi Pic.
* nu.83.in fi.& ibi Rip.qui hanc dicit cōem * opi. nu.
204.ff.ad l.Falci.Alex.in consi.138.in prin.ubi hanc
dicit cōem opinionem, uol. 5.& in cons.183. col.3.
uers.quia duo.uol.2.& in cons.199. col.3. uersi. qui-
nimmò in dubio.uol.2.& cons.29.col.2.uers. ubi au-
tem.uol.5.& cons.88.col.2.uers.& illud. uol.4. Ioan.
Crot.in c.Rayn.col.100.uersi.hoc dictum.de testam.
Corn. in consi. 34.col.1. ubi hanc dicit communem
opi.in uers.si autem fuit soluta.uol.4.Bertr.cons.138.
col.8.uersi.nisi forte.uol.2.in nouis.

* ¶Tenendo hanc secundam opinio. * magis com-
munem.

19 Primò Limita, q̄ñ relinquitur, uel datur nepti
nondum natæ,quia cum in ea nō possint cadere me-
rita,censetur datū,uel relictum patris contēplatione,
& propterea profectitium dici debet,ut tradit Bar. in
cons.131.in prin.Dec.in cons.181.col.3.uers.& hoc
idem. Alex.in consi.88.col.2. uers. nec obstat.uol.4.

20 Secundò Limita, q̄ñ daret aliquid auus nepti,
uel nepoti,ad quod esset filius obligatus,q̄a tunc cen
setur datū contēplatione filij, & propterea profecti-
tium,non aduentitium dēt dici. Alex. in cons.8.col.
3.uers.uel ēt potest.uol.3.& in cons.138.col.1. uersi.
uel ēt potest.uol.5.& in cons.30.col.1.uers.nō obstat
id quod no.gl.uol.4.Aret.in l.qui in alien.§.interdū.
col.pen.ff.de acq.hær.Alex.in l.in quartam, col.15.
uers.non obstat id,quod notat.& ibi Pic.nu.83.uers.
limita tamen.ff.ad l.Falc.Bertr.cons.138.col.8. uersi.
nisi forte.uol.2.in nou.Alc.in tract.præsum.in 1.reg.
in 17.præsumpt.uers.nec obstat ratio.

21 Tenendo aliam opinionem,quòd donatum uel re
lictum ab auo nepoti, censeatur datum contempla-
tione filij,& propterea profectitium reputetur.

Limita,ut non procedat in filio exhæredato,cuius
contemplatione nō præsumitur patrem uoluisse da-
re,ex quo ipsum exhæredem fecit. Imola in l. qui in
aliena.§.interdum.uersi.not.gl.ff. de acq. hæred.

¶Contrarium tenet Rom.in d.§.interdum. col.2.
uers.nota istam glo.& Aret.col.pen.uers.hanc glo.&
ibi Alex.col.1.uers.Rom.hic.& ibi Ias.col.4.uers.istā
glossam etiam. Rui.cons.30.col.3.uers.& ad cōfirma
tionem. uol.2. ex quibus apparet supra dictam limi-
* tationem per Doctores * communiter reprobari.

De secundis nuptijs.

Conclvsio prima.

Argvmentvm.

Mulier transiens ad secunda vota, quicquid de bonis primi mariti fuerit lucrata, filijs primi matrimonij debet conseruare.

1 Foeminae transeuntes ad secunda uo
ta quicquid titulo lucratiuo de bonis pri
mi mariti consecutæ fuerint, morientes
liberis primi matrimonij seruare debēt,
omni alienatione interdicta,ut probat tex.in l. fœmi
næ.C.de secundis nupt.in l.generaliter.eo.titu.in §.si
uerò expectet.in auth.de nupt.Fulg.in consi. 49. col.
2.in fi.& consi.63.col.4.Corn.in consi.309. col.pen.
uol.3.Oldr.in consi.33.in 2.quæstion. Grat. in consi.
35.col.2.uol.1.

2 Primò Amplia,idem esse in masculis, qui trāsie-
rint ad secundas nuptias.d.l.generaliter.C.de secun-
dis nup.& d.§.si uerò expectet.in auth.de nupt.Oldr.
in consi.33. in scdo dubio. Azo in summa. in titu. de
sec.nup.circa fi.uers.item quæcunq;. Bal.in d.l.fœmi
næ.in 1.lect.in fi.Rom.in cons.182.Io.de Ripa. in d.
l.fœminæ.in 1.q.Io.Nicolai in d.l.generaliter. nu.8.
* C.de sec.nupt.ubi dicit istam * communem opi.Cæ-
pol.caute.336.Cyn.in auth.sed & si quis.in 3.q.C.de
sec.nupt.Guald.caute.17.in fin. in tit.de leg.Bertr.in
cons.95.col.fi.uol.2.& cōs.155.uol.3.Grat.in cōs.35.
col.2.uol.1.Boer.decis.187.ubi ēt ampliat,idē esse in
3 alijs ascendentibus. uide infra in 7.conclus.eod.titu.

4 Secundò Amplia,ēt si filij primi matrimonij nō
sint hæredes patris pmortui, sed sint hęredes matris
lucrantis,ut est tex.in l.generaliter.in fi. C. de secun.
nup. Pa.de Cast.in consi.150.uol.2.col.1. ubi ēt am-
pliat,q̄ totum uendicāt filij ēt si non sint nisi pro par
te hæredes,uel ēt si non sint hæredes etiam matris lu
crantis,ut sentit Corn.consi.303.col.pen.uol.3. Syl-
ua nup.fol.74.in 5.ampl.Old.in l.generaliter. col.2.

5 Et propterea infert,q̄a dato q̄ ex primo matrimo
nio extarēt fœminę exclusę per statutū nihilominus
mortua matre,q̄ trāsierat ad scđas nuptias ipsę habe
rēt oīa,q̄ mater a patre fuisset cōsecuta. Sal.in l.fęmi
nę.§.illud.C.de sec.nup.licèt loquat̃ ī terminis illius.
§.& in terminis nr̃is hoc ponit Rip. ī d.l.fęminę.q.8.

6 Amplia ēt si filij primi matrimonij renūciauerint
bonis paternis uel maternis. Guid. Pap. q.228.Dec.
cōs.396.& consi.230.col.2.& seq.& cons. 206.col.1.

7 Limita,nā hoc intelligitur, q̄ñ renūciatio firante
transitū ad secunda uota,secus si post transitum,& sic
postquam iam cœpit competere iustitia tenet Pau.de
Cast.in cons.312.secundum antiquam impressionē.
Dec.in cons.206.in fi.Rip.q.9.in d.l.fęminę.& idem
Dec.in rub.C.de secun.nupt.col.pen.

8 Tertiò Amplia,ut hæc cōclusio habeat locū nō
mō stātib. filijs,sed ēt stātib. nepotib.ex filis susceptis
ex primo matrimonio,patrib. pdefunctis.ita Bertr.in
cōs.166.uol.1.in antiq.& ponit Rip.in d.l.fęminæ.in
9 6.q.& isto casu si extarēt filij & nepotes, fieret succes-
sio ī stirpes,& nō in capita,ut p Bertr. ī cōs.p̄allegato.
Rip.ī d.l.fęminæ.q.7.Bertr.cōs.92.col.fi.uol.1.ī nou.

10 Quartò Amplia, ut fiat ista priuatio ipso iure,
nec sit necessaria sententia iudicis.Cor. in consi.309.
col.pe.uol.3.& Io.Nicolai in l.generaliter.in 2.part.
num.3.C.de secun.nupt.

Qvintò

11 QVINTÒ Amplia, ēt si testator reliquerit uel donauerit uxori, adiiciens q̄ uolebat ut ipsa uxor posset disponere liberè, & sine cōditione in uita, & in morte. Ita Fulg. in cons.63. Berti. in cons.306. in 2. uol. Ripa in d.l.fœminæ. q.12. Berti. in cons.58. col.1. in nou.

12 SEXTÒ Amplia, principalem cōclusionem procedere non mō si mulier transierit ad scđa uota, sed ēt si luxuriosè uixerit post morté mariti. Rip. in l.fęminæ. q.15. Io. de Garro. in auth. ex testō, num.30. C. de sec. nup. & in rub. C. de sec. nup. fol.18. in 28. pęna. Hisp. in rub. de don. int. uir. & uxo. fol.76. col.4. in princ. & fol.75. col.4. uers. ad hoc bene facit. Io. Nicolai, q̄ ampliat idé esse in uiro, in l. generaliter. nu.15. C. de sec. nup. Alex. in apostil. ad Bar. in d.l. fęminę. Sylua nup. fol.64. num.45. & seq. uide infrà in conclu.8. eod. tit.

13 SEPTIMÒ Amplia, idem esse in omni confessione mariti erga uxorem, quæ resultet in donationé uel legatum, ut per Pa. de Cast. in cons.173. incip. uiso casu. & allegatur secundum antiquam impressionem: aliter in consi.150. uol.2. Rip. q.18. in d.l. fœminę.

14 OCTAVÒ Amplia, ut idem sit in pecunia, ex qua uxor emit bona cōstante matrimonio, quæ præsumitur de bonis mariti, per tex. in l. Quintus Mutius. ff. de dona. inter uir. & uxor. & istam ampliationem ponit Ioan. de Rip. in d.l. fęminæ.

15 NONÒ Amplia, idem esse in lucro acquisito uxori ex forma statuti per mortem mariti. Bald. in auth. ex testō. col. fi. uers. sed statim iuxta prędicta quęro. C. de sec. nup. ubi Alex. in apostil. & in auth. uxori. C. eodé. ubi Alex. in apostil. Ro. in l. si cū doté. col.10. uers. tu aūt aduerte. ff. sol. mat. Cor. in cons.309. col. pe. uol.3. Rom. in cons.190. in secundo dubio. Dec. in auth. si qua mulier. col.6. uers. ex his infertur. C. de sec. nupt. Pau. de Cast. in l.2. col.1. in fi. uers. & idem dico. ff. sol. matri. Soc. in cons.42. col.2. uers. sed uerā faciebat dubitationem. uol.4. Io. de Rip. in l. fœminæ, q.23. Ioan. Nicolai in l. generaliter. nu.41. C. de sec. nup. qui dīt istam esse * cōem opin. Cremen. in sing. ultimo. Aret. in l.2. col.3. in fi. uersi. prima conclusio. ff. de lega. primo. Idem sentit Io. Fab. in authen. in donatione. C. de secundis nupt. Corn. in cons.269. in fi. uol.4. Pau. de Cast. in l. fi. in princ. C. de bonis maternis. Ioan. de Garro, cumulatissime in auth. ex testamento. nu.55. & seq. C. de sec. nup. & istud tenuit Ray. inter consilia Signo. in consi.68. & consi. fin. Grat. consi.35. col.2. & 3. ubi declarat. uol.1.

¶Contrarium tñ tenet Bal. in l. fi. C. de bonis maset. in fi. & ibi Cor. in fi. & idem Cor. in auth. ex testō. col.5. uers. per prædicta. C. de coll. Pepus in auth. præterea. col.65. in prin. uers. tertio & ultimo. C. vñ uir. & uxor. Hisp. in rubrica de don. inter uir. & uxo. fol.49. col.2. & fol.76. col.3. uers. ex quo infertur. Barb. in c. officij. col.21. uersi. adde etiam ad præcedentem quęstionem. de election. Aret. in l. si ab hostibus. §. fi. col.2. uersi. pro ista decis. ff. sol. matrim. Signoro. Homod. in consi.37. & in consi.69.

16 X. Amplia, ut mulier hæres instituta, per transitū ad secunda uota desinat esse hęres directò, & non per fideicommissum. ita Ripa in d.l. fœminæ. q.24.

¶Contrarium sentit Cor. in consi.55. uol.1. tamen Corn. ibi loquitur quando priuatio succedit ex uoluntate testatoris.

17 XI. Amplia, etiam si uxor non habeat a uiro, sed de bonis eius ex l. dispositione aliquid fuerit consecuta, ut in casu authen. prętera. C. vnde uir. & uxor. ita Pau. de Cast. in consi.150. col.1. in fi. lib.2.

18 XII. Amplia, nam ista pœna non cessat de iure canonico. Guid. Pap. in consi.120.

19 XIII. Amplia, ut nec ēt aliqđ onus possit adiici in his bonis p matrē. Mari. iun. in cōs.103. nu.24. uol.1.

20 PRIMÒ Limita principalem conclusionem non procedere in Iudæa fęmina transeunte ad secundas nuptias. ita Rip. in d.l. fœminæ. in 2.q.

¶Contrarium sentit Bal. in l.2. C. de sec. nup. circa fin. Alex. in apostil. ad Bar. in d.l. fęminæ. Immo in Iudæa dicunt idem esse, quando transiret ad secundas nuptias soluto matrimonio diuortio, quod hodie inter fideles cadere non potest.

21 SECVNDÒ Limita, si mulier transiens nullos ex priore matrimonio filios suscepisset. ita gl. ī d.l. fęminæ ī gl.2. & Odofr. in signatione casus, & Rip. ī 3.q.

22 PRIMÒ Amplia, nā idé esset si fuerint suscepti filij, & tpe trāsitus matris ad secūda uota decessissent. Bal. in cōs.153. in 1. dub. uol.5. Bar. & Bal. in auth. ex test. C. de sec. nup. vbi Bal. col.2. Bar. in cōs.53. in fi. Are. in §. pferunt. col.3. Inst. ad Tertu. Fab. de Mōte ī rep. authen. nouissima. nu.138. C. de inof. tes. Ale. in cōs.63. uol.5. & ī cōs.211. col.1. uol.7. Rip. ī d.l. fęminæ. ī 4.q.

23 SECVNDÒ Amplia, ēt si filij suscepti essent, q̄ extarent tpe trāsitus ad scđa uota tñ decederent ante mortem matris, ut est tex. in l. fęminæ & ibi Odofr. super tex. illius l. & est bonus tex. in §. qm̄ infirmitas, in authen. de nup. Bal. in cōs.153. uol.5. Anch. in cōs.278. Are. in cōs.140. col. fi. uers.4. q̄a nō solū Bertr. in cons.133. col.1. uol.1. in nou. Matth. in trac. succed. ab intest. nu.55. & in trac. de test. uers. uolens intestatus decedere. col.6. Sor. in cōs.34. col.8. uers.4. moueor. uol.1. Ale. in cōs.66. col.2. uers. attamé atténto. uol.3. Pa. de Cast. in cōs.67. in fi. uers. sed si filia. uol.1. Io. Nic. in l. gñaliter. in 2. par. nu.11. & seq. Alex. in cōs.63. uol.5. uers. accedit ad idé. Nic. de Vbal. in trac. suc. ab intest. in 2. par. nu.11. Bertr. ī cōs.263. uol.3. Aym. in cōs.36.

¶Contrarium uoluit Bolog. in tract. succes. ab intest. nu.56. Io. de Gatto. in auth. ex testamento. nu.50. & seq. C. de secun. nupt.

24 Et quando filius decessit condito testamento, uide in 5. limit. tertiæ conclu. eod. tit.

25 TERTIÒ Amplia, ēt q̄n extarent filij, sed essent ingrati, q̄a perinde est ac si nō extarent. Boer. decis.185.

26 TERTIÒ Limita, nā talis facultas reuocandi non trāsfertur ad hęredes, adeo q̄ si filij uiua matre nō fine conq̄sti de trāsitu ad scđa uota, moriētes nō trāsferūt hoc ius ī hęredes, & hoc uoluit Bal. in auth. ex testō. col.2. in fin. uers. sed statim quæro. C. de sec. nupt. Alex. in consi.63. uol.5. uers. item quia filius, uel filia. Dec. in consi.206. col.2. uers. & probatur ex eo. Maria. iun. in consi.71. col.1. in fi. uol.2. Rip. in l. fœminæ. in 14.q. C. de sec. nup. & in 61.q. uersi. facit quod dicit.

27 QVARTÒ Limita, si extarét filij ex primo matrimonio & mulier ad scđas nup. deuenerit, & nullis susceptis ex scđo matrimonio liberis uel illis omnibus mortuis ad tertias nuptias cōuolauerit, nā quoad habita a scđo uiro, nō hēt locū dispō d.l. fęminæ. & dispositio l. gñaliter. ita Bal. in scđa lect. in d.l. fœminæ. Bertr. in cōs.338. in antiquis. Rip. in l. fęminæ. in 5.q.

28 QVINTÒ Limita, si filij primi matrimonij nullo mō essent successibiles, ut in deportatis, & fratrib. minoribus concludit Ripa in d.l. fœminæ. in 8.q.

29 SEXTÒ Limita, si mulier nubat de consensu primi uiri. gl. in §. dato. in uerbo, sine uiri. in Auth. de nupt. Bal. in l. fœminæ. in 1. lect. uers. itē nota q̄ ubi. & in l.1. in 1. lec. col.3. uers. sed pone. C. de sec. nup. & in l. filium, quem habēté. col.2. vers. no. tñ. C. fam. erc. & in cōs.336. uol.1. Ro. in cōs.219. col.1. Cæpol. caut.336. Berttan. in cons.306. uol.2. in antiq. Pau. de Cast. in l. filium, quem habentem. col.2. & ibi Iason col.6. & seq. C. fami. erc. & idem Ias. in l. ambiguitatem. col.2. C. de indicta uidu. tol. Rom. in sing.252. Cremens. in

singu.

singu.74.Bal.in conſ.42.uol.3.& in conſi.266.uol.5.
Ang.in cóſ.396.col.2.in 2.par.nouiter impreſſa.Are.
in trac.de teſt. i uerbo,donec caſtè uixerit.col.2.Dec.
in rub.C.de ſec.nup.col.pe.in fi.& ſeq.Dec.in c.eccle
* ſia S.Mariæ.nu.35.de cóſti.ubi dicit cóem * upi.Syl.
nup.fol.75.in 1.limit.Barba.in repe. l. cũ acutiſſimi.
col.25.C.de fideic.Præpoſ.in c.fi.col.fi.C.de ſec.nup.
apoſtil.ad Abb.in c.fi.de ſec.nup.Io. de Garro in l. 1.
nu.63.C.de ſec.nup.Dec.in cóſ.620.col.2. Gualdenſ.
caut.18.de leg.Bertr.i cóſ.58.col.1.uol.1.in nou. ubi
plus ſubdit, ꝙ dicta licẽtia tráſeundi ad ſecunda uo-
ta colligitur ex licẽtia data in primo teſtõ,licèt nõ re
petita in ſcdo.Idem tenuit Bertr.in conſi.275. col. 1.
uol.3.in nou.Soc.in reg.272.in 2.fal.Io.de Garro. in
rub.C.de ſec.nup.in 2.par.nu.1.& ſeq.Pariſ.in conſi.
95.col.4.uol.2.Boer.deciſ.185.ubi limitat,nu.26.

Vide infra in conclu.3.eo.ti.in 9.lim.& in conclu.
6.in 5.limit.

¶Contrarium uoluit Bert.in conſ.280.uol.2.in an
tiq.Rip.in l.fęminæ.in 11.q.

30 Amplia,nã idẽ eſt ecõtra,ſi uxor marito det licẽtiã
tranſeundi ad ſecũdas nup.Iaſ.in cóſ.53.col.1.uol.1.

31 Declara id ꝓcedere in conſenſu præſtito in teſtõ,
uel alia ultima uolũtate,ſecus ſi ſit præſtitus in diſpo
ſitione inter uiuos.Iaſ.in d.conſ.53.col.1. in fi.uol.5.

32 Primò Sublima,ut cõſenſus mariti operari poſ-
ſit ad remittẽdas pęnas, quas incurrit mulier tráſiens
ad ſcda uota poſt annũ luctus, nõ aũt eſt potens talis
cõſenſus mariti remittere pęnas nubẽtis mulieris in-
fra annũ luctus ita Bal.in l.1.in 1.lect.col.3.uerſ.ſed
pone.C.de ſec.nup.Ro.in conſ.219.Iaſ.in l.filiũ,quẽ
habentem.col.7.C.fam.erc.Bertr.in cóſ.47.in fi. uol.
1.in nou.Io.de Garro.in l.1.nu.63.C.de ſec.nup.Prę-
poſ.in c.fi.col.fi.de ſec.nup.Ang.in cóſ.340.inci. Do
ctor inſignis.col.2.in 2.par.cõſiliorũ nouiter impreſ.

33 Amplia idem eſſe in conſenſu filiorum dicit Gual.
caut.18.de leg.

34 ¶Contrarium in hac ſublimitatione tenet Pan.de
Caſt.in l.filiũ,quẽ habentẽ.col.2.C.famil.erciſ. Lud.
Bolog.in ſuis nouis interpretationib.in l.1.C. de ſec.
nupt.Io.de Garro.in l.1.nu.65.& ſeq.C.de ſec. nupt.

35 Secundò Sublimita, quia in hoc caſu nõ ſufficit
tacitus conſenſus,ſed requiritus expreſſus ſecundum
Fulg.in conſi.63.col.2.& col.4.

36 Septimò Limita,qñ mulier tranſiret ad ſcda uo-
ta de uolũtate,& cõſenſu filiorum primi matrimonij
gl.in Auth.de nõ elig.ſcdò nubẽt.in uerbo, copulan
tur.Rom.in cóſ.219.Ang.in d.auth.poſt gl.ibi.col.2.
verſ.& ꝑdicta uera.Ang.in cóſ.396.in 2.par. Bertr.in
cóſ.175.uol.2.in antiq.Nicol.de Vbal.in tract. ſucc.
ab inteſt.in 2.par.nu.10.Rip.in d.l.fęminæ . in 14.q.
Dec.in conſi.206.col.1.Bertr.in conſi.72. circa fin.in
nouis.Præpoſ.i c.fi.col.fi.de ſec.nup.Ro.in ſing.252.
incip.ut ſcis.in fi.Barba.in repe.l.cum acutiſſimi.col.
25.C.de fideicom. Cremenſ.in ſing. 74.Cæpol.caut.
235.Bolog.in additio.ad tractatũ Manbeſ.de ſucceſ.
ab inteſt.nu.52.Iaſ.in l.filium,quem habẽtem.col.7.
C.famil.erciſc.& in l.ambiguitatem. in ſecundo not.
C.de indict.uidui. toll.Ioan.de Garro.in rubri.C. de
ſec.nup.in ſecunda parte, in ſecundo remedio. nu.4.
Dec.in rub.C.de ſec.nup.col.fi.Gual.caut.18.de leg.
Soc.in reg.272.in 5.limitat.Boer.deciſ. 185. Pariſ.in
conſi.29.col.12.uol.3.

Vide infra in concln.6.in limit.2.& ſuprà in 6.li-
mit.huius conclu.& in concluſ.ſeq.in 2.limita.& in
concluſ.3.infrà in 10.limit.

37 Primò Amplia hanc limitationẽ, ẽt ſi tacitè con
ſentiant nõ cõquærendo de matre tráſeunte ad ſcda
uota.Bal.in auth.ex teſtõ.col.pe.uerſ.mõ q̃ritur utrũ.
C.de ſec.nup. col.fi.& in conſ. 206.col.1.in fi. uol.4.
Rip.q.71.in l.fi.C.de reuoc.don.Pariſ.in cóſ. 29. col.
12.uol.3.Gra.in conſ.83.col.fi.in fi.uol.2.Boer. deciſ.
185.ubi oĩno uide,q declarat,maximè nu.22. & ſeq.

¶Contrarium ſentit idem Ripa in d.l. fęminæ . in
14.quæſtio.C.de ſec.nup.Socin.in l.cum auus. col.5.
uerſi.primo caſu.ff.de conditio. & demonſtr.

38 Secundò Amplia,qa ſi filius inſtituit matrẽ,quã
ſciebat ad ſecundas nuptias conuolare,vr ei remiſiſ-
ſe iſtas pœnas,ut per Bald.in l.mater.C.ad Tertul.

39 Tertiò Amplia , nam idem eſt , ſi filij ratificent
poſt tranſitum ad ſecunda uota,ut per Dec. in d.rub.
C.de ſec.nup.col.fi.

40 Quartò Amplia, quia ſufficit etiam conſenſus
futuris filij impuberis, ut declarat Bert. in conſil.58.
col.fi.uol.1.in nou.

41 Quintò Amplia , ut idem ſit, quando filij tacitè
uel expreſsè conſentiunt ſiue in patre , ſiue in matre.
Pariſ.conſi.29.col.antepen.uol.1.

42 Octavò Limita in acquiſitis ab extraneo contẽ-
platione mariti.ita Ro.cóſ.405.Rip. in d.l. fœminæ.
q.16.idẽ ſenſit Albe.ibi.circa fi.Io. Nicolai in l.gene
raliter.nu.52.C.de ſec.nupt.Io. de Garro. in auth. ex
teſtõ.nu.29.C.eo.ti.Syl.nup.fol.68.nu.53.in 14.lim.

¶Contrarium tenet Bertr.in conſ.306.in antiquis.
uol.2.uide in 3.concluſ.infrà eod.tit.in 6.limit.

43 Nonò Limita,qa regula non hẽt locũ in donatio
ne remuneratoria facta uxori.ita Bertr. i cóſ. 175.col.
2.uol.2.in antiqs.Io.Nicolai,q declarat,in 3. reſpon.
nu.3.& ſeq.Io.de Rip.in d.l.fęminæ,q.17.ubi idẽ di-
cit de donatione reciproca,& de donatione ob cãm.
& iſta limitatio , eſt illatio ſequentis limitationis , &
de donatione reciproca dicit etiã Boer.deciſion.185.

44 X. Limita,ut nõ ꝓcedat in q̃ſitis a marito tit.one-
roſo.ita Bal.in l.fœminæ.in ſcda lect.in prin.uerſ. itẽ
nota,ꝙ iſtæ pęnæ.Rom.in cóſ.259.col.1. in fi. Bal.in
auth.in donatione.in fi.C.de ſec.nup.Bertr. in conſi.
212.circa fi.uol.2.i nou.Hiſp. i rub.de don.inter uir.
& uxo.char.49.col.2.i prin.Boer.deciſ. 185.Io.de Gar
ro.nu.35.in auth.ex teſtõ.& in concln.3. in 8. limit.

45 XI. Limita quoad proprietatem plenam bonorũ,
quæ mulier emit cõſtante matrimonio,quæ & ſi præ
ſumatur emiſſe de pecunia uiri,tamen illorum domi
nium non amittit per tranſitum ad ſecunda uota, li-
cèt quoad pecuniam,quæ præſumitur de bonis mari
ti,locum habeat dicta diſpoſitio l.fęminæ.ita Rip. in
l.fęminæ.in q.20.ſed quo ad pecuniam ego credo,ꝙ
etiam non expectata morte recipi poſſit,quia non vi
detur donata,niſi aliud cautum ſit.

46 XII. Limita, quia ſi mulier ſit conſecuta uſumfru
ctum de bonis mariti, illum non amittit per tranſitũ
ad ſecunda uota.ita Bal.in d.l.fęminæ.uerſi. ſed quid
ſi uir.& ibi Ripa.q.25.Bologni.in addition.ad conſi-
lium Ioan.de Anania.763.

47 Amplia ut idem ſit in patre quoad uſumfructum.
Boer.deciſ.185.

48 XIII. Limita,qñ filij lucrum tale eis delatum per
mortem patris non agnouerint , uel repudiauerint.
Grat.in conſi.35.uol.1.maximè.col.3.& fi.uol.1.

49 XIIII. Limita,quando nubendi licentiam mulie
ri dediſſet Princeps.ita Boer.deciſion.185.nume. 25.

50 XV. Limita in muliere minore 25. annor. Boer.
deciſ.185.circa fin.

51 XVI. Limita,nam non priuatur mulier ſucceſſio
ne filiorum,qui ſucceſſerunt in bonis coniugis præ-
defuncti.Boer.deciſ.192.

52 XVII. Limita,quando legatum factum eſſet con-
iugi in remunerationem ſeruitiorum. Gram.in con-
ſil.ciui.153.

CON-

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Mulieri transeunti ad secunda uota prohibita est omnis alienatio de bonis primi mariti.

1 ALiud dictum illius tex.in l.fœminæ. est, ut intelligatur prohibita alianatio mulieri in ijs, quæ ad eam peruenerunt ex bonis primi mariti.

2 PRIMÒ Amplia,ut nec in extraneũ, nec ẽt in fm maritũ facta alienatio operari possit, ut not. Cor.in cõs.309.col.pen.uol.3.Sylua nupt.fol.74.in 3.ampl.

3 SECVNDÒ Amplia, ut in talibus bonis æqualiter succedãt filij, nec possit unus filius a matre eligi. ut in auth.lucrum.C.de sec.nup.& propterea tex. in d.l. generaliter.in uersi.diuidendi.dr̃ correctus per d. auth.lũctum. Bar.in d.l. fœminæ.uers.quæro secundò. & glo.in d.uersi.diuidẽdi.in uerbo, denegamus. Bal. in d.l.fœminæ.col.2.uers. oppono contra istum text. Curt.in tracta.feud.in 4.parte,col.61.in fi.Sylu.nup. fol.74. in ampliat.4.Ang. in Auth.de non eligendo secundò nubent. col.1.Cyn.in l.generaliter.& ibi ẽt Old.& Alber.de Rosa.& ibi Bald. & Ang. Io. Fab.in d.l.fœminæ.& in d.l.generaliter.C.de sec.nupt.

4 PRIMÒ Limita, nisi filij sint hæredes matris alienãtis,qa tũc non põt retractari alienatio facta per filios hæredes.ita Io.Nic.ĩ d.l.gñaliter in 2.par.nu.24.

5 SECVNDÒ Limita, nisi filij cõsensissent uẽditioni factæ,si maiores essent,uel si minores,cũ iurto.glo.in uerbo,neq; scriptũ.in §.sed qđ sancimus. in Auth.de nup.& ibi Ang.no.Io. Nic.ĩ l.gñaliter.ĩ 2.p.nu.35.

6 Sublimita,qñ filij non consensissent expresse, sed tantum tacuissent, ut tenet Ias. in auth.sacramenta puberum. cum aliquali modificatione, C. si aduers. uend.& idem dicit Io.Nicol.in loco supra citato.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Mulier quicquid fuerit consecuta de bonis filij primi mariti,alijs fratribus debet conseruare.

1 MVlier trãsiens ad scđa uota,oĩa quæsita ex successione filiorũ primi matrimonij,fratribus cõseruare dẽt,oĩ alienatione, & dispositione interdicta.ita probat tex.in d.l.fęminę.§.illud.C.de sec.nup.

2 Ratio est,quia in hoc casu mater non succedit nisi in solo usufructu,ut not.glo.Iac.de Belu.& Ang.in §.hinc nobis. in Auth.de nup.post glos.ibi in uerbo, usum.aliàs in uerbo,sed quãta.& Ang.in Auth.ex testamẽto.C.de sec.nup.Ruin.in cõs. 213.col.fi. uol.2.

¶Contrarium, ꝙ immo etiã in proprietate succedat,sed solum usumfructum retineat,tenuit Socin.in consi.34.in 6.col.in fine.& sequent.uol.1.

3 PRIMÒ Amplia idẽ esse in marito, & sic in patre. gloss.in d.§.illud.in uerbo, delata.& sequitur Bart.in d.l.fœminæ,uer.quæro quid in masculo, & ibi Sal.& idẽ Bar.in §.cũ igitur.col.2 in Auth. de non eligẽdo, secundò nub.Io.And.in addit.Spec.in ti.de sec.nup. in prin. Matth. & ibi Bol.in tract. suc.ab int.nu. 57. & seq.Nic.de Vbal.in tract.suc.ab int.i 2.par. nu.10. Aret.in cons.72.col 2.in 2.dub.Corn.in cõs.242.col. fi.uol.2.Dec.in cons.87.col.pen.Bert.in cõs.119.uol. 2 in antiqs.Rip.in §.illud.in 5.q.Bar.in l.emãcipatis. C.de legit.hære.& ibi Pau.de Cast.& idẽ Pau.de Cas. in l.mater, circa fi.C.ad Tertu.& in cõs.252.in 2.col. in 1.parte.Azo in sũma.C.de sec.nup.in fi.uers.itẽ quęcũque dicta sunt.Host.in summ.de sec.nup. in §.qua re.circa fi.uer.itẽ quęcũque.Pet.de Anch.in cõs.347. coll.1.Socy.in cons.34.ubi latè. uol.1. & in cõs.263. col.1.& seq.Ang.Are.in §.præferuntur.col.3.uers.secundo casu,& col.seq.Inst.de senat.cons.Tertul.& in tract.de test.in uerbo, uolẽs intestatus decedere. col. 5.uer.2.casu. Capra.in cons.46.col.2. ubi dicit istam

* cõem * upi.uers.uerũ quia.Guid.Pap.q.228.ubi dicit cõem.& Dec.in cõs.230.col.1.& seq.ubi idẽ dicit Bapt.de S.Blasio,in tract.correllati.in uer.82.Ioan.Nic. in l.gñraliter.n.9.C.de sec.nu.ubi idẽ dicit.Rip.ĩ l. fi. col.28.& seq.C.de reuo.dõ.Bert.in cõs.5.col.fi. uol.2. Paris.in cons.29.col.11.uol.3.Rui.in cons.20. uol.3. & ĩ cõs.37.col.1.& seq.eo.uol.& ĩ cõs.58.col.2.uol.5. Vide in concl.7.eod.tit.

4 SECVNDÒ Amplia,idẽ esse in auo, & auia, ꝓ auo & pro auia.Host.in sũma de sec.nup.§. quare.uers. & qđ dixi.Matt & ibi Bolog.in tra.de suc. ab int.nu.58. & seq.ubi Matt.n.59.notabiliter declarat.Bert.ĩ cõs. 92.in fi.col.in nou.uol.1.Ang.Are.in §.præferuntur. col.4.uers.tertio casu.Institut.de senat.consul.Tertu. Ioan.de Garro.in auth.ex testõ.nu.28. C.de sec.nup.

¶Contrariũ uoluit Cor.in cons.286.in prin.uol.1.

5 TERTIÒ Amplia,ẽt si ex matrimonio nõ remãsisset nisi filia fœmina, q̃ a successione patris p existẽtiam masculi fuisset exclusa,cui masculo postea solꝰ pater successit ex forma statuti, ita cõcludit̃ ex quęst.Sal.in d.l.fęminę.§.illud.quẽ in hoc refert, & sequitur Soc. in d.cons.34.col.3.uol.1.& in d.cons.263.col.1.in fi. Dec.in cons.87.col.3.uer.3. non obstante dicto statuto,& in cons.396.Sylua nup.in 1.ampl.in 1.par.

6 QVARTÒ Amplia, ẽt si mater primo succederet filijs, & postea trãsiret ad sec.nuptias.ita probat tex.ĩ l.mater.C.ad Tert.in his,uidelicet, q̃ a primo uiro,& sic a patre suo filius decedẽs acceperat.& ita declarat Bar.in cõs.54.in fi.Ioan.de Anan.in cons.63.in pẽ.q. Ro.in cõs.405.in fi.Rip.in d.§.illud.in 2.q.glo.in d.l. mater.in gl.pẽ.ibi,sed & dictus §.& ibi Odof.& Cyn. & Iac.But.q trãsit cũ gl.& Alb.de Rosa.& ibi Bar.& Ang.& Pau.de Cast.& Sal.Alex. ĩ cõs.211.uol.7.col. 1.& in cons.63.col.2.uol.5.& Bal.in auth.ex testamẽto.col.1.C.de sec.nup. Decis. Neapo.75.in antiquis. Pau.de Cast.in cons.67.col.1.uol.2.

7 QVINTÒ Amplia, ut non propterea reassumat usumfructum aliarum portionum,quas̃ consecuti sũt alij filij succedentes una cum patre in hæreditate fratris præmortui, quamuis deficiat proprietas in persona sua per transitum ad secunda uota. Aret. in cons. 72.Ripa in d.§.illud.in 3.q.ubi distinguit.

¶Contrariũ aũt uoluit Io.Crot. iñdeos ad motiua Are.in l.frater a fratre. col.23.& seq. ff. de cond.ind.

8 SEXTÒ Amplia, ut mater priuetur proprietate ẽt in legitima sibi iure naturæ debita. Bal.in cõs.5.uol. 4.& hoc ẽt præsupponit idem Bal. in cons. 340. uol. 4.& Pau.de Cast.in cons.67.uol.2.col.2.Io.de Garro. in auth.ex testõ.nu.19.C.de sec.nup.idẽ uoluit Bald. in d.auth.ex testam.col.7.uers. pone &c.sẽtit Fab. de Monte in auth. nouissima. nu. 138.C.de inoff. testa.

¶Contrarium tenet Ripa in d.§.illud.in 5.quæst.

9 SEPTIMÒ Amplia, ẽt si frater fratri successerit primo, & postea mater successerit fratri ultimo decedẽti, in cuius hæreditate reperiat̃ hæreditas fratris primo mortui, & in ea reperiant̃ ẽt bona primi mariti, & patris filiorũ,& sic ẽt q̃ mediatẽ p uiã alterius psonæ ad ipsã puenerũt,tenet mater cõseruare.Ita cõsuluit Io.de Garro.ut ipse asserit,in auth.ex testõ.num. 25.C.de sec.nup.Bert.in cõs.157.col.1.uol.1.in nou.

Contrarium uoluit Cor.in cons.286.col.1. & seq. uol.1.ubi dicit ita cõsuluisse Imo.& Flo.de Bononia.

10 OCTAVÒ Amplia, idẽ esse in muliere,q̃ licet non

trāseat ad secūda uota, tn̄ luxuriosè uiuat. & hoc clarum est, si teneamus opi. Iacobi de Beluis. in §. cū igitur. in fi. in auth. de nō eligēdo scdo nubent. qui tenet mulierē in hoc casu priuari in totū filij successione, tam respectu proprietatis, quàm usus fructus. & idem uoluit Bal. in Margarita sua, in uerbo, mater. & in cōsil. suo 299. uol. 3. iūcto repertorio, q̄a in corpore uidetur loq. tantū in tutela, non in successione. Rip. in l. fi. col. 28. C. de reuo. do. & uide infra in 8. cōclus. eo. tit.

11 Declara, quia etiam non tenendo dictum Iac. de Beluis. adhuc uidetur q̄ mater priuetur saltem ꝓprietate, prout mulier trāsiēs ad secūda uota. ita Pau. de Cast. in l. omnē, circa princ. C. ad Tert. & Bolog. in additi. ad tract. succes. ab īrest. in 2. parte, nu. 11. & ita tesidet Io. de Garr. in auth. ex testamēto, nu. 30. & seq. Io. Nico. in l. generaliter, nu. 15. C. de secun. nup. Alex. in apost. ad Bart. in d. l. fœminæ.

12 Nonò Amplia, nam talis pœna nō est sublata de iure canonico. Cassa. in cōsue. fol. 223. col. 2. Paris. in consi. 29. col. 11. uol. 3.

13 Decimò Amplia id ꝓcedere, ēt si extaret statutū excludēs filiā a successiōe. Pari. i cōs. 29. col. 11. uol. 3.

14 XI. Amplia, nedum hoc procedere in successione filiorū primi gradus, sed etiam in successione nepotum. Ruin. in consil. 58. columna 3. uol. 5.

15 Primò Limita, quia stantibus tantūmodò fratribus consanguineis filij defuncti non procedit dispō d. §. illud, ita concludit Rip. ibi, in 4. q. ubi reprehēdit Cor. contrarium tenentem, & idē uoluit Io. de Garro. ī auth. ex testa. ī fi. uer. aduerte ulterius, C. de sec. nup.

¶Cōtrariū tenet Cor. ī cōs. 242. uol. 2. col. 3. & seq.

16 Secundò Limita, quia mr̄ non priuatur proprietate quoad bona q̄sita filio non a primo marito suo, sed ab eius patre; & sic quo ad ea q̄ peruenerūt ad nepotem ex bonis aui. Bart. sentit hoc in auth. ex testō, C. de sec. nup. secūdum Ang. in §. præferuntur, col. 4. uers. tertio casu, insti. ad Tertul. & Mart. & ibi Bolog. nu. 54. Ang. Aret. in suo tract. de testa. in uerbo, nolēs intestatus decedere, in 6. col. Aret. in §. si plures, col. 2. in uer. non obstat, instit. de legit. agnat. succesś. Io. de Garro. in d. auth. ex testamento, nu. 27. tamen contrarium mihi uidetur concludere Bar. in d. auth. ex testamento. qui pro contraria parte allegatur.

17 Amplia, nam idem est in bonis q̄sitis filio nō a patre suo, sed ab alio, ut puta quando auia transiuit ad secunda uota, & moritur unus ex nepotibus, alijs superstitibus: nā licet tunc ipsa teneatur restituere, quia non acquirit nisi quoad usumfructum, tamē illud locum habet in bonis quę peruenerunt a marito ipsius auiæ, non autē in alijs. ita Mart. in d. tract. success. ab intest. nu. 58. Ang. in §. præferuntur, col. 4. uersi. tertio casu, Inst. ad Tertull. Io. de Garro. in auth. ex testamēto, nu. 28. Cor. in consi. 286. col. 2. uol. 1.

18 Tertiò Limita, nā licèt mater trāsiēs ad scda uota priuet successione filij quoad proprietatē, tn̄ filij ex scdo matrimonio succedunt in plena proprietate filijs natis ex primo matrimonio. ita Bald. in l. adoptiuum, §. fi. ff. de in ius uocā. Alex. in apostill. ad Bar. in d. l. fœminæ. idē Alex. in d. l. adoptiuū, col. 1. in fin. Brun. in tract. de success. fœminarū, in 6. articulo. 25. q. Io. de Garro. in d. authen. ex testamento, num. 57.

19 Quartò Limita, nam ista dispositio §. illud, non procedit quādo mater fuisset instituta a filio in testamēto, quia tūc succedit in plena proprietate. ita probat tex. in auth. ex testamēto, C. de sec. nup. & in corpore unde sumitur, in Auth. de non eligen. scdò nubent. §. cū igitur. & in §. hinc nob. in Auth. de nup. & uoluit Aret. in l. 2. in pen. col. ff. de uulga. & pupil. & ibi Ias. col. 18. qui ponūt rationē istius limitationis.

Quod dictum ampliatur & limitatur plurib. modis.

20 Primò Amplia, ut mater nō modò q̄n habet iure institutionis ex testō, sed ēt q̄n iure legati, vel fideicōmissi, ut declarat Io. de Garro. in d. auth. ex test. nu. 6.

21 Secundò Amplia, nam idem est si legatū, uel fideicōmissum ab intestato relinquatur, ut not. Bal. in auth. ex testō, col. 1. in fi. in uers. ibi, dum dicit tex. ex testamento, C. de sec. nup. & Io. de Garro. nu. 7.

22 Tertiò Amplia, etiam si in codicillis sit a filio matri relictum, ut per Garro. ibi, num. 8.

23 Quartò Amplia idem esse si donauerit filius matri, ut per Garro. nu. 9. ibi.

24 Quintò Amplia, etiam si iure pupillaris substitutionis mater acciperet filij bona, in quib. haberet etiā paternam substantiam, ut not. Bal. in cons. 216. in fi. uol. 3. & in consi. 51. uol. 3. uers. sed si statutum. & clarius in cons. 42. uol. 3.

¶Contrarium tenet Io. de Garro. in d. auth. ex testamento, num. 10.

25 Sextò Amplia, ut stāte uolūtate filij, mater succedat nō modo in bonis aliūde q̄sitis, sed ēt in habitis à patre, & sic a marito ipsius matris, ita uoluit Bal. in l. mater, in 1. oppo. C. ad Tertul. dum dicit, q̄ dispositio illius tex. corrigitur per d. auth. ex testō. & idē uoluit Bal. in d. auth. ex testō, col. 1. in fi. uers. ibi, dū dicit ex
* testō. & istam esse ueritatem, & * omnes Doctores ita tenere, dicit Io. de Garro. in d. auth. ex testamento, nu. 4. uers. aduerte tamen, C. de secun. nup.

26 Septimò Amplia, ēt si dispositio facta a filio erga matrē, facta sit antequā transeat ad scda uota, prout tenuit Fulgo. in l. mater, C. ad Tertul. & ibi Corn. col.
* 1. qui dicit Doct. ita communiter * tenere. idem dicit Ioan. de Garro. in d. auth. ex testō, nu. 4. in uersi. si uerò nondum commissa. & num. 5. ubi allegat idem tenere Iac. de S. Geor. in d. l. mater, & q̄ndā Ludouicū de Mōtgolo. idē uoluit Sal. in d. auth. ex testa. in princ. & ibi apostil. & idē Ioan. de Garro. nu. 12. in eo. loco.

¶Cōtrarium tn̄ tenet Bal. in d. l. mater. in uersi. quęro utrum sit domina. & Ang. in d. auth. ex testamēto.

27 Octavò Amplia, ēt si non dicat filius disponendo, q̄ mater ea bona libere habeat, quod dicat Bal. in auth. ex testa. col. 1. in loco proximè allegato, quē reprehendit Io. de Garro. nu. 4. uers. aduerte tamen.

28 Nonò Amplia, etiam si extarēt plures filij fratres ipsius filij disponentis. ita Ang. in authen. de non eligendo secundo nubent. col. 2. uers. ult. superuenit.

29 Quintò Limita, principaliter, q̄n oēs filij primi matrimonij prædecesserūt, nam tunc mater acquirit possessionē quo ad plenā proprietatem. ita Bar. in d. auth. ex testō. in princ. ubi dicit se quinq; uicibus tenuisse cōtra glost. quę cōtrariū asserit. & Bal. ibi, col. 2. uer. modo q̄uo stat in hoc. Bart. in consi. 54. in fin. Iacob. de Beluis. in §. hoc autē. in auth. de non eligendo scdò nub. col. 2. uers. & ideo sit cautus aduocatus. Salyc. in d. auth. ex testō, in prin. Bald. in l. cum alijs. col. 2. in 2. & 3. not. C. de sec. nupt. Matthes. in tract. success. ab intest. nu. 55. Ang. Aret. in tract. de testa. in uerbo, nolens intestatus decedere, in 2. art. principali. in uersi itē dubitari pōt si omnes filiæ. Petr. de Ancha. in cōs. 278. col. 1. in fi. Bertr. in cōs. 133. colu. 1. uol. 1. Idē tenet Bart. in §. hoc autem. in 1. not. in auth. de non eligen. secundò nubent. & in §. ingratitudinem. in auth. de nup. idem uoluit Bal. in auth. ex testō. in 2. lectu. in apostill. ad tex. & Bal. in cōs. 42. uol. 3. & in cōs. 46. uol. 2. & in cōs. 153. uol. 5. & in cons. 314. uol. 4. & Ang. ī d. auth. ex testō. in fin. idē tenet Saly. in d. auth. ex testō. Paul. de Cast. in cōs. 67. col. fin. uer. mater tn̄. uol. 2. Aret. in §. præferuntur. inst. ad Tertull. colum. 3. uer. item dubitari potest. Nicol. de Vbal. in tract. success.

successi.ab intest.in 2.parte,nu.10.in fio.Io.de Anan.
in consi.101.in fi.& ibi Ludo.Bolog.in apostil.in fin.
Alex.in consi.63.uol.5.& in cõs.75.uol.4.col.1. in fi.
uers.praeterea expedit solum.Fab.in auth.nouissima.
nu.138.C.de inoffi.testa.Corn.in consi.242.col.pen.
uol.2.& in consi.126.in fi.uol.1.Io.de Garro.in d.au-
* then.ex testõ. num. 46.& seq. ubi dicit istam * cõem
opio.Socin.in consi. 34.col.7. uers. 4.moueor. uol.1.
Alex.in cons.66.col.2. uersic.& si dictum filij. uol.3.
Bert.cõs.18.col.2.uol.2.Rui.in cõsi.21.col.1. uol.3.
Vida supra in conclus.1.in 2.limit.
¶Contrarium tenuit gl.in uerbo,filij.in d.auth.ex
test.Io.de Ana.in cons.73.circa fi.& ibi Bolog.in apo
stillis.idem uoluerunt tres Doct.celati per Io.de Gar
ro.in d.auth.ex testa.nu.46.& seq.sentit Ro.in consi.
379.Bolog.in tract.successi.ab intest.nu.56.
* Tenendo primam opin.quae uidetur magis * cõis.
30 1 Amplia, etiam si nubat primò mater & postea fi-
lius decedat.ita tenet Aretin consi.40.& Io. de Gar-
ro.in d.auth.ex test.num.49.
31 Sublimita,si omnib. alijs filijs pmortuis,filius ulti
mus decedat instituto extraneo haerede,& matre,quę
trãsit ad scda uota,tm̃ in legitima iostituta,ut per Lu
douicum Bolog. in addit.ad dictũ Matthes.in d.trac.
nu.56.& Io.de Garro.in d.auth.ex test.nu. 56.& seq.
32 Sextò Limita,qa non excluditur mater transiens
ad secundas ouptias ab illis bonis,q̃ fuissent acquisi-
ta occasione patris ab extraneo, ut p Io.de Garro.in
d.auth.ex test.nu.29.& uide suprà i 1.cõclus.i 8.limi.
33 Septimò Limita, si non succederet mater unà cũ
filijs ad successionem mortui descendentis, sed ipsa
eos excluderet.ut per Io. de Garro. in d. auth.ex test.
nu.31.& seq.in uers.8.noto.
34 Octavò Limita,in habitis per filium a patre ti-
tulo onerofo.Io.de Garro.in d.auth.ex testam. in 10.
nota.& uide supra in 10.limit.primae conclusionis.
35 Nonò Limita,si mater transeat ad secundas nup.
de uoluntate primi uiri. Bert. in cõs.52.col.2.uol.2.
Vide in 6.limitatione primae conclus.suprà eo.tit.
36 Decimò Limita, si transeat mater ad scdas nupt.
de uoluntate & consensu filiorum, de quo dic ur in
7.limitaoo.primae conclusioois,eod.tit.
37 XI. Limita,nam noo priuatur pater transiens ad
secunda uota usufructu bonorum maternorum,quo
rum proprietas filijs acquiritur,ut not.Paris.in cons.
29.nu.93.& seq.uol.3.

CONCLVSIO IIII.

Argumentum.

Nouerca, vel vitricus non potest alicui plus donare, vel relinquere, quàm vni ex filijs primi matrimonij fuerit relictum.

1 NOn licet oouercę, uel uitrico plus relinquere,
uel doonare,siue simpliciter,siue dotis noĩe, uel
donationis pp nuptias, uel causa mortis, quã uni ex
filijs primi matrimonij, cui minus sit relictum. l.hac
edictali.C.de sec.nupt.in prin.ut ibi per doct.
2 Et si plus sit relictũ, uel datũ,filijs accrescit, inter
eos diuidẽdũ,ut in §.si uerò plus. in eadẽ l. Abbas in
cons.157.col.2.in 2.uol.Bald.in consi.105. in 2.uol.
Guald.caut.67.de lega.Bertran.in consi.68.uol.3.
3 Declara,nã istud plus,est intelligẽdũ,ut filius,cui
minus sit relictũ,possit prius de toto pr̃imonio mulie
ris deducere legitimam,& apud maritum,uel alium
debet tantum remanere quantum relictum est filio,
deducta dicta legitima,ut declarat Ruin.in cons.94.
col.penul.uol.5.& dicetur in 5.limitatione.
4 Primò Amplia,idem esse in auo & auia erga oepo
tes,& idẽ in alijs ascendentib.ut in §.eiusdẽ l.Host.in
titu.de sec.nupt.in §.quare.col.2.uers. & quod dixi.&
col.27.Per.de Anch.in c.super.col.2.de sec.nupt.
5 Declara, ut hoc habeat locum in ijs nepotib. vel
descendẽtibus,qui obtineot primum locum, & oon
in alijs,ut per Rui. in consi.8.nu.5.uol.5.
6 Secundò Amplia,ut ẽt in fraudem non liceat,in
fauorem illorum disponere,etiam per cautelam, uel
per interpositam persooam,ut est text. in d. §.si uerò
plus omni circuoscriptione, &c.
7 Hinc infertur, ut nec amico mariti,uel cõiũcto,cũ
& fauore ipsius mariti relinqui uel dooari possit. O-
dofr.in d.l.hac edictali.col.2.uersi. sed quid dicemus.
Bal.ibi,col.2.uers.in tex.ibi,circũscriptione.in 2.lect.
Salyc.in 7.q.circa fi.uers.idem dicendum est. Dec.in
cons.246.col.1.Bert.in d.l.hac edictali.fol.6.
8 Amplia, ut nec liceat pacisci pro filijs scdi matri-
monij lucrum integrae dotis,ut per Franc. Alberg.in
consi.261.inter consilia Pau.de Cast.in 1.parte.& Io.
de Lignano in consi.263.uol.1.inter consilia Pau.de
Ca.& Richar.de Saly.in cons.264.inter consilia Pau.
de Cast.uol.1.Aymo in coosi.40.in fi.& in filio secun
di uiri ponit Boer.decis.201.
9 ¶Contrarium tenet Bal.in cõs.262.& cons.264.in
ter consilia Pau.de Cast.uol.1.& dicetur in 4.limit.
10 Tertiò Amplia,qa attẽdit̃ quãtitas, & nõ quota
hr̃ditatis, adeo q̃ si filius esset in uniuerso iostitutus,
sed quo ad commodum parum uel nihil consequere
tur uitricus, uel nouerca noo posset plus consequi,
quàm tantundem quod percipit filius,quoad cõmo-
dum.ut per Saly.in d.l.hac edictali.in 10.q.
11 Quartò Amplia,nã stante statuto, q̃ uxor lucre
tur dotẽ, adhuc ꝓcedit dispõ l. hac edictali.immo ẽt
si diceret,integrã dotẽ lucret̃,ut p Bal.ibi,col.1.uersi.
qd ergo si lucrũ.in 2.lec.& idẽ sentit Abb.in cõs.117.
in fi.uol.2.Ange.in §.qa uerò.in auth. de nupt.tenet
Bar.in d.l.hac edictali.& in dispu.sua inci.Mulier ha
bens.col.4.uers.1.casu.& Bal.in c.1.uers.Quarto dicit
statutũ,in ti.an marit.succed.uxor.& in l.1.in 3.q.C.
de inof.dot.& in auth.p̃terea.col.pe.in fi.uers.vlterius
ẽt no.C.vñ uir,& uxor.& Abb.in cõs.117.uol.2.dicit
istã opi.esse de mẽte Iac.Butr.& Franc.de Albergo, &
* istã tenet,& dicit * cõem Pau.de Cas.i d.auth.p̃terea,
& Ias.ibi,col.5.& seq.q ẽt dicit cõem opi.Floria.in di
sput.incip.mulier primò uidua. in ult.dubio. Cuc.in
cons.122. col.pen.ubi hanc dicit cõem opi. Rom.in
cõs.448.in fi.Soc.in cõs.25.col.1.& seq.uol.4.Ale. in
cõs.158.uol.5.& cõs.122.col.3.uol.7.& cõs.114.col.
2.uol.5.ubi dicit cõem opi.Dec. i cõs.19.col.2.Cum.
cõs.109.in 2.dubio.Pau.de Ca.in cõs.348.col.1.in fi.
uol.2.Bert.in d.l.hac edictali.fol.10.& seq.Cur.Sen.
in cõs.79.ubi dicit istã cõem opi.Paris.dicit istã cõem
opi.licet contrariũ uideat̃ tenere qñ ex uerbis statuti
colligitur mens statuentium,in cons.91.col.1.& seq.
uol.3.Maria.iuo.in coosi.70.uol.2.Bernus q.119.nu.
2.Curt.iun.qui dicit communem opi.in d.auth. prae-
terea.nu.14.Venafr.in cons.11.col.3.Ruin.cons. 94.
col.2.uol.5.Boer.decis.113.col.4.
12 ¶Cõtrarium in statuto,q̃ uir lucret̃ totã dotẽ, uel
integrã,stantib. filijs primi matrimonij,tenet Bal. in
cõs.495.uol.1.ubi ẽt si statutũ clarè loqueret̃ cõtra di
spõnẽ l.hac edictali.uel diceret,totã,uel integrã dotẽ
maritũ lucrari debere,ẽt stantib. filijs primi m̃rimo-
13 nij,nihilomin' dicit illud seruãdũ esse. Et q̃ cõtraria
opi.ꝓcedat,qñ statutũ simpliciter loqueret̃,nõ aũt si
diceret q̃ maritus lucraret̃ dotẽ integrã,uel totã uo-
luit Sal.in d.l.hac edictali.in 6.q.Ro. in cõsi. 44.in 3.

* dubio.ubi dicit cõem * opi.idẽ tenet Bal.in l.ea lege.
col.4.in uer.modò iuxta hoc.C.de cõd.ob cãm.Pract.
Papié.io libello.Quando moliet agit ad dotẽ.in uer.
dictæ D.Margaritæ.ubi dicit,de consuetudine seruari in tota Lõbardia, & licèt Bal.in d.l.ea lege.& Pra.
Papié.loquantut, qñ statutũ simpliciter loquitur, ꝙ
uir lucretur integrã dotẽ nulla facta métione filiorũ
ptimi matrimonij,qui est casus magis dubitabilis. &
in eisdem termiois loquitur Petr. de Anch. in l. si
quis ita.§.ea l.ff.de uerb. oblig. tamen ista opinio nõ
est cõiter recepta, ut per Soc.io consi.52.col.2.uol.3.

Declara quia hæc secda opi.procedit, qñ statutum
clarè disponeret cõtra dispõné l.hac edictali, & in ta
li casu loquit Soc.in cõs.52.uol.3.Pau.de Cast.in cõ.
348.col.2.uer.ꝑterea posito.uol.2. & multos alios lo
quétes in istis terminis allegat Bert.ĩ d.l.hac edictali.
fol.17.& seq.Paris.in cõs.91.nu.10.ubi hanc dicit ue
* riorẽ, & magis * cõem.uol.3.Boer.dec.113.Ias.col.5.
& seq.in authẽ.ꝑterea.C.vñ uit,& ux.Venaf.in cõs.3.
col.3.& in cõs.11.qui vr sequi oĩa dicta per Ias.in au
th.ꝑterea.& sétit hoc Soc.in cõs.35.col.1.in fi.uer.nõ
obstãt rõnes.uol.4.Paul.de Cast.in l.1.C.de inoff.do
nat.Raph.Fulg.in cõs.63.col.3.uer.nũc aũt per statu
tũ.Paul.de Cast.in cõs.359.col.1.in fi.uol.2. Bert.in
d.l.hac edictali.fol.24.Brun.in tract.ꝙ stant.mascul.
fol.30.col.3.& idẽ dicit Rom.in cons.44.in 3.dubio.
qñ per statutũ diceretur,dotẽ dẽre ĩ casu lucro mari
14 ti cedere. sequitur. Dec.in l.oĩa.ff.si cert.pet.& consi.
283.col.1.in fin.Soc.in cons.52.col.pen.uol.3. Curt.
Iuo.in cõs.85.col.1.& in auth.præterea nu.16. sequi
tur Paris.in cons.91.col.2.in fi.uol.3. Venaf.in d.cõs.
11.Bert.in d.l.hac edictali.fol.27.Gozad.cõs.59. col.
3.& cons.76.col.2. Idem uoluit Signo.in cons.37.&
cons.69.ubi statutũ,dicẽs,nõ extãtibus filijs,maritus
lucretur integrã dotẽ,ẽt intelligit, non existentib.filijs ex secundo matrimonio, ẽt si extarent ex primo.
Cur.Iun.in auth.præterea.nu.16.C. und.uir,& uxor.

15 ¶Contrarium rñ,quod illud statutum sit intelligẽdũ tã de filijs scdi,quam ẽt primi matrimonij,uoluit
Ray.de Forl.inter cõsilia Signo.68.& opin.Signo.tãquàm non cõem improbat Soc.cons.52.col.2.uol.3.
Brun.in trac.ꝙ stantibus masculis.fol.29.col.2. cum
seq.Ias.in auth.præterea.col.6.C.und.uir.& uxor.

16 Tamen tam tenentes primam,quàm secundã par
tem,in hoc concordant,ut per statutum possit expresè derogari dispositioni l.hac edictali. Bald.in l.1.in
3.q.C.de inoff.donat.& in cons.495.uol.5. & late po
nit,Soc.qui infinita cumulat, in cõs.52.col.1.& seq.
* uol.3.ubi attestatur hãc esse * cõem opinionem, quã
etiam dicit cõem Boer.decis.113.num.4.Ruin. cons.
59.uol.3.Paul.de Castr. in cons.348. uol.2.Bert. in l.
hac edictali.fol.28.ubi ẽt declarat.Io.de Garro.in rubr.de sec.nupt.in 2.parte.nu.16.Brun.in tract. ꝙ stãt.
mascu.fol.28.col.3.Paris.in cõs.91.col.2.& seq.uol.
17 3.ubi ponit plures casus,qb' p uerba statuti licèt,nõ
expressa, vr derogatum dispositioni l. hac edictali.

¶Contrarium, ut huic dispositioni non possit per
statutum derogari etiam in casu claro & expresso, tenent Florian. in dispur. sua incip.mulier uiduata.in
2.dubio,in fin.& Capra in cons.79.col.2.

18 Primò Amplia, non esse locũ dispositioni l. hac
edictali, dummodò ex uerbis statuti ẽt tacitè colligi
possit,statuentes uoluisse,ut maritus lucraretur ẽt stãtibus filijs primi matrimonij,ut uoluit Soc.in d.cons.
52.num.4.uolum.3.inferens, ꝙ idem sit etiam si statutum non expresè dicat,quòd maritus lucretur integram dotẽ exstantibus filijs, dummodò hoc tacitè
ex eo colligi possit,ut ibi per eum.& idẽ tenet Pau.de
Cast.in cõs.348.uol.2.Salyc.in d.l.hac edictali,in 6.
q.Roma.consi.44.col.3.Paris.qui dicit communem
* * opin.in cons.91.col.4.uol.3.Boer.dec.113.col.pe.

19 ¶Contrarium in hoc casu tenuit Bal.in c.1.in tit.
an maritus succedat uxori. & tenet Soc.cons.35.col.
2.uol.4.Curt.Senior in cons.78.colum.5.

20 Secundò Amplia, nam eo ipso quòd statutũ diceret,ut uir,stãtibus liberis primi matrimonij, lucraretur medietatẽ, cẽseretur esse derogatũ dispositioni
l.hac edictali.Ruin.in cõs.61.col.pen.& col.fi.uol. 3.

21 Tertiò Amplia, ut tale statutũ hẽat locũ in dote uera,uel in dote ꝑsumpta, in præiudiciũ filiorũ
primi matrimonij.Ruin.in cons.151.per totum.uol.5.

¶Contrarium tenent Bald. in c. insinuatione.col.2.&
ibi.Barb.& Fel.de proba.& ista uidetur uerior.

22 Qvartò Amplia, nam stãte statuto qđ maritus
lucretur medietate dotis,& alio statuto,ꝙ mulier teneat relinquere duas partes dotis filijs; primo deducenda erit medietas dotis rõne lucri, & de reliquo filij capiẽt duas partes, & tertiã capere põt ẽ iure reli
ctũ scdus maritus.ita tenet Petr.de Anch.in cõs.101.

23 Qvintò Amplia,ut istud statutũ cẽseatur fauorabile, ut mulier facilius uirũ reperire possit.Bal.ĩ cõs.
495.col.4.uol.5.Dec.in cõs.19.col.2.Paris.in cõs.91.
col.3.uol.3.Alc.de ꝑsump.r.1.reg.ꝑsum.8.nu.6.Roi.
in cons.58.col.6.& cõs.59.uol.3. Venafr.cõs.11.col.
2.Curt.Sen.cons.78.col.2.& seq. Dec.cõs.195.col.2.

24 Sextò Amplia, ut censeatur derogatũ dispõni l.
hac edictali, ẽt si statutũ disponat, ꝙ decedẽte uxore
marit' nihil teneat de dote restituere,vt uoluit Dec.ĩ
cõs.19.col.2.& seq.& ĩ cõs.353.col.2. Paris.ĩ cõs.91.
col.3.uol.3.idẽ uoluit Bero' q.119.uer.tertius casus.

¶Contrarium tenet Ruy.in cons.63. col.2.uol.3.

25 Limita,si uel expressè statutum reseruaret,uel per
uerba æquipollentia, ius filiorũ primi matrimonij:
tunc enim non censeretur derogatum dispositioni
huic l.hac edictali.Beroius q.119.in 2.casu.

26 Et quando statutum dicit, ꝙ uir lucretur dotem,
an dos primi matrimonij censeatur repetita in secundo in præiudicium filiorum primi matrimonij,
ponit Rui.in d.cons.151.per totum.uol.5.

27 Qvintò Amplia principaliter, siue coniux habeat alia bona ultra illa,quę cõiugi donauit,siue nõ.
ita gl.in d.l.hac edictali.ĩ uerbo,diuidi,& Cyn.ĩ 3.q.
& Bal.in 1.col.in 2.lect.uers.pone.& Io.Faber.ibi.

28 Sextò Amplia, etiam si filij primi matrimonij
succedant ab intestato in aliquo, sed in minori portione, quam sit illud, quod secundo marito est datum,ut per Saly.in d.l.hac edictali.in 5.q.

29 Septimò Amplia, qa æqualiter filij primi matrimonij diuidũt illud,qđ plus accepit cõiux,ẽt ꝙ filij essẽt inęqualiter à matre tractati.Cy.ĩ d.l.hac edictali.
in 5.q.Saly.col.1.in prin.uer.in tex.ibi diuidi.Flor.in
sua disput.incip.mulier.in 2.dubio.in prin.Bert.in d.
l.hac edictali.in prin.ĩ pe.fol.& ĩ §.si uero plus.fol.8.

30 Octavò Amplia, ẽt si interuenerit iusm coniugis in dispositione facta coniugi, qõ dat plusquàm
accipiat unus ex filijs primi matrimonij.ita Bar.in d.
l.hac edictali, & Sal. ibi in 7. q.in fi.& Bar. in l.cum
quis decedens.§.Titia.uer.& hoc est utile.ff.de leg.3.
Dec.in auth.præterea. col.4.C.unde uir,& uxor.& in
cons.246.col.1.Bert.in cons.292.col.2.uol.3.

31 Nonò Amplia, idem esse si extant filij,& ex altero filio nepotes nati ex primo matrimonio,ita ꝙ plures nepotes nati ex uno filio pro uno filio computantur.ita Cyn.in d.l.hac edictali.q.6. Ripa in l.fœmin.ę.
in 6.& 7.q.C.de secun.nup.in terminis illius l.

32 Decimò Amplia, ẽt si filij scdi matrimonij sint
substituti marito in eo,qđ capere non posset. ita Bal.
in cõs.161.uol.1.addit.ad Iac. But, ĩ d.l.hac edictali.

Alex.

Alex.in apostil.ad Bar.i d.l.hac edictali.Bertr.cōs.24.
col.5.uol.3.ubi idē dicit, qñ cōiux esset rogatus resti-
33 tuere filijs scdi mrimonij post mortē suā,nā ēt eo ca-
su est locus dispōni l. hac edictali, ut fiat reuocatio p
filios primi matrimonij. idē Bertr. in consi.68.uol.3.

¶Cōtrarium uoluit Bal. in d.l.hac edictali,in lect.
1.col.fi.uers.pone,q extāt. & Bertr. ibi,fol.29.& seq.

34 XI.Amplia,ēt si filio sit minus legitima relictū,qa
nō plus cōseqtur uitricus uel nouerca. nec attēdit q
plus petere possit filius,saltē vsq; ad supplemētū legi
timæ.Sal.in d.l.hac edictali.in 7.q.Corn.in cōs. 118.
uol.1.& cōs.51.col.fi.uol.4.ubi dicit Bal.nouel.ita cō
suluisse.Bertr.in cōs.90.uol. 3. & in cons. 124. col. 4.
uol.3. & in cons.83.col.fi.uol. 3. & in l. hac edictali.
uers.ita tñ. fol. 1. cum plurib. sequentibus. Aymo in
consi.194.col.2.& Bartt.in d.l.hac edictali.fol. 4. no-
tabiliter distinguit. & Io. Nicolai in 2. responsione.
Ruin.consi.53.col.pen. uol. 2. & consi.72. col.3.uol.
2.& consi.58.col.pen.uol.5.Boer.decis.201.

¶Contrarium aūt opi.seqtur gl.in §.qm.in uerbo,
habēte.in auth.qb.mod.nat.effi.sui.Bal. in l.hac edi-
ctali,in 1.lec.in 3.col.uers.in text.ibi,diuidi. & in l.1.
col.fi.C.de inoffi.dot.Io.de Anan.in cōs.67.& ibi Bo-
log.in addit.Aret.in l.humanitatis. C.de impub.col.
* 6.ubi dicit * istā cōem opin.Alex. in cons.158.col.2.
uol.5.Rui.in rub.ff.solu.mat.in illa q. an filia incon-
gruē dotata.Are.in l.ex facto.col.antep.uers.& mul-
tum placet.ff.de vulg.& pupil.Dec.in l.2.col.fi. C.de
instit.& subst.& in l.quāuis.col.2.& in l. humanita
tis.col.4.C.de impub.& in l.fi. col.6.uers. pterea 2.C.
de edic.diu.Adria.toll.Io.Ant.Alex.in cōs.115.Corn.
in cōs.82.nu.4.uol.3.Aym.in cōsi.142.col.2.& consi.
193.col.4.in fi.& seq.Gramma. cōs. ciuili 153.col.1.
* Tenando hanc ultimam opin.quæ uidetur * cōis.

35 Primò Declara,illā pcedere qñ filius petijt sup-
plementum, secus si nō petijt. Ita colligitur ex dictis
Bal.in d.l.1.col.fi.C.de inoff.dot.Sal.in d.l.hac edicta
li.in 7.q.Cor.in consi.118.col.fi.uers. & quia supple-
mentum.ibi,& q non habeatur consideratio.uol.1.

36 Secundò Declara, illam non habere locum qñ
filius,uel filia,cui minus legitima est relictū,est pro-
hibita plus petere, quo casu non habet supplemen-
tum ex uolūtate testatoris. ita Io.Nicolai in d.l.hac
edictali,in 2.respons. Aymo in consi.193.nu.12.ubi
dicit ueram hanc declarationem.

37 XII. Amplia istam regulam, nam filius reuocat
etiam illud plus uitrico relictum ad supplendam le-
gitimam,magis quā teneatur diminuere legata à ma
tre relicta,propter quæ legitima ipsi filio instituto nō
remaneret,ut per Salyc.in d.l.hac edictali. in 9.q.

38 XIII. Amplia,ēt si dos sit data scdo uiro a patre,si
mō ante dissolutū mrimoniū pr pdecesserit. ita Saly.
in d.l.hac edictali,in 11.q.& ibi Bald.in 1.lect. col.5.
uersi.sed pone, q scdo uiro.ubi vr indistinctè tenere;
q sit locus dispositioni l. hac edictali, in dote data a
patre.& sequitur Curt.in consi.122.col. fi.

Amplia,qa idē est si dos ab alio sit data pro uxore,
ut per Bal.in simili,in l.gñaliter.col.1.C.de sec. nup.

39 Declara & intellige, quando datur ab alio de pa-
trimonio mulieris,secus si de patrimonio dantis.Bal.
in d.l.hac edictali.in pen.col.uers.sed pone q secun-
dò uiro.in 1.lect.C.de secun.nup.

40 XIIII. Amplia,quia ista pena nō est sublata p di-
spositionē iuris canonici,per quā penæ scdo nuben-
tium sunt remissę.Inn.in c.fi.de sec.nup.Ant.de Butr.
in c.1.col.pen.uers.qñque.n.ll.de spons. & ibi Felyn.
col.7.Petr.de Ancha.in repet.c.1.in 9.col.uers.qdam
uero ll.de sponsal.Domi.in c.notandum,in uerbo,te
stitutio.in fi.2.q.3.& idem Fely.in c.1.col.19. de cōst.
Bertr.in cons.24.col. 6.uol.3.Domi.in c. placuit col.
2.32.distinctio.Petr.de Anchar.in consi.101.

41 XV. Amplia,uā ēt si mulier scdo nupta cōmittat
adulterium, quo casu dote amittit, & applicat scdo
uiro,tñ nō ita cedit dos lucro scdi mariti, ut filij pri-
mi matrimonij excludantur, sed pro uirili admittun
tur.Flori.qui declarat in sua disput.incip.mulier.in 2.
dubio.in prin.post Bal.in d.l.hac edictali.col.2. uers.
sed pone.& sequitur Cremens.in sing.86. & Cassa.in
cōsuet.fol.223.col.2.Bertr.in d.l.hac edictali.fol.21.
Vide in octaua conclus.eod.tit.

42 XVI. Amplia,ut cōfessio de dote recepta facta in
fauorem scdę uxoris,sit suspecta,& subiaceat dispōni
d.l.hac edictali.ita Bar.in l.cū quis decedens.§. Titia.
ff.de leg.3.Bertr.in cons.292.col.2.vol.3.Io. Nicol.in
3.respons.in 3.dubio.Aymo in consi.40.

39 XVII. Amplia,ēt si ille,cui est relictū,nō esset cō-
iux tpe dispōnis,sed postea mulier se cū illo in matri
monium cōiungeret.Capra in cons.81.Dec.in auth.
pterea.col.4. C. vñ uir,& uxor,& in consi.246.col.1.

40 XVIII. Amplia,ēt si is, cui minus esset relictū, es-
set filia fęmina,exclusa p statutū a successione: ita uo
luit Soc.in cons.35.col.2.uol.4.Dec.in cons.396.col.
2.Istam opinionem latè cōprobat, reprobato Ange.
Bertr.in sua repetit.in §.si uero plus.circa fi. Corn. in
cons.33.uol.1,ubi dicit, q nō attenditur successio fi-
lij ab intestam sentit Bal.in d.l.hac edictali. in 4.col.
uersic.modò sequitur alia.Bertr.in uersi. si uerò plus.
fol.9.Maria.iun.in consi.103.col.7.uol.1.

¶Contrarium tenet Ang.in §.optimè.in Auth. de
nup.refert & sequitur Brun.in tract. de statut. exclu-
dentibus.in 12.art.in 9.q.in fi.uerb.Rip.in l.fęminæ.
in 8.q.C.de sec.nup.Brun.in trac.q stantibus mascu
lis,fol.75.col.4.ubi allegat Ias.idem tenentem in l.si
is,qui pro emptore.col.70.ff.de usucap.

41 XIX. Amplia,ēt si esset filia monialis ut p Bal. in
d.l.hac edictali.in 1.lect.in 2.col.uers.sed qd de filia.

42 XX. Amplia,etiam si filius primi matrimonij,cui
minus sit relictum, sit iussus a testatore esse cōtentus
eo quod sibi est relictum, ita q plus petere non pos-
sit,& acceptauerit simpliciter legatum.ita Bal.in d.l.
hac edictali.col.4.uersicu.pone quòd filiæ. in 1.lect.
Bertr.in uersi.si uerò plus.fol.3.

43 Amplia,ēt si renunciaret,& quietaret, immò ēt si
uocaret se contentum,& non petere plus neq; ex te-
stamento,uel ab intestato,uel alia quacunque causa
promitteret.Bertr.in §.si uero plus.fol.3.& seq.

44 XXI. Amplia,ut nō liceat ēt relinquere plus filio
secundi cōiugis ex alio matrimonio, quàm sit relictū
uni ex filijs primi,cui sit minus relictum. Flor. in sua
dispu.tertio dub.Bertr.fol.5.in l. hac edictali. Aymo
in consi.40.in fi.Boer.decis.201.

45 XXII. Amplia,qa amasio nō pōt plus relinqui, q̃
filijs primi matrimonij.Bertr. in l. hac edictali.fol.8.
Io.de Garro.in rub.C.de sec.nupt.fol.6. in 28. pœna.

46 XXIII. Amplia, ēt si extraneus sit institutus cum
onere restituendi scdo coniugi plusquā accepit filius
primi matrimonij.Bertr.in d.l.hac edictali.fol.30.

47 XXIIII. Amplia, ēt si primus maritus det licen-
tiam transeundi ad secundas nuptias.Io.de Garro.in
rubrica de sec.nup.in 2.parte nu.3.

48 XXV. Amplia,ēt si nubat de consensu pupilli cū
auctoritate tutoris,adhuc locus est dispōni l.hac edi-
ctali.Io.de Garro.in rub.C.de sec.nup.in 2.par.nu.9.

49 XXVI. Amplia, ut tale ius querelæ transmittatur
ad filios.Aym.in consi.142.col.2.

50 XXVII. Amplia, ēt si uitrico, uel nouercæ relin-
quatur pro alimentis.Aymo in cōsi.194.nu.3.& seq.

51 XXVIII.Amplia,ut ēt agi possit reuocatoria cōtra

possessoré,in casu l.hac edictali.Aymo i cõs.194.i fi.

52 XXIX. Amplia,ut dispositio l.hac edictali,procedat tam in masculis,quam etiam in fœminis. Petr. de Ancha.in c.super illa.col.2.de sec.nupt.

Ratio autem est,quia hoc fuit introductum, in odium disponentis,& in fauorem filiorum,ut per Aymo.io consi.194.num.2.

53 PRIMÒ Limita illud, qđ dictũ est, q neq; in doté dari possit plusquã filijs sit datũ, per dispõné d.l.hac edictali.ut intelligatur qñ est datum pro dote cũ pacto de lucrando,nõ aũt qñ simpliciter pro dote, quia eo casu ualet datio in uita mulieris, nec reuocatur pót per dispõnem d.l.hac edictali.ita gl.ibi in uerbo, diuidi.& Bart.in uersi.qm̃ & gl.Bal.io 2.lect.in princ.& Sal.col.1.io prin.Rom.in consi.447.Dec.in auth.pręterea.col.4.C.unde uir,& uxor,& in consi.246.col.1. Pau.de Cast.in consi.192.col.1.in fi.uol.1. Venaf.in consi.3.col.2.Alex.in apostil.ad Bat.in d.l.hac edictali.& Odofre.in 1.col.in fi.uers.sed q episcopus.Pa.de Cast.in auth.pterea.C.vñ uir,& uxor. Iaco.Buttig.in l.1.C.de inoffic.dot.Bertr.in d.l.hac edictali.fol.9.& seq.Brun.in tract.quòd stant.masc.fol.29.col.4.

54 Declara,quia pót concurrere remediũ d.l.hac edictali.cum remedio inofficiosæ dotis.gl.& Doct.in l.1. C.de inoffi.dot.& tradit Alb.in d.l.hac edictali.

55 SECVNDÒ Limita,q a ualet datio facta a coniuge trãseunte ad scda uota,cõiugi scdo, in præiudiciũ filiorũ primi matrimonij usq; ad tempus mortis coniugis dantis.nam post mortem tantummodò competit prouisio d.l.hac edictali.ut per Cyn.ibi,in 1.q.

56 Et propterea dr, q tempus mortis inspicitur, an plus fuerit cõiux cõsecutus,q̃ filij primi matrimonij, ut p gl.ibi,in uerbo donata.Cy.ibi,in 2.q.Iaco. Butr. Bal.in 2.lect.in prin.& Saly.col.1.uers.cũ gl.& Ioan. Fab.ibi.Azo io summa.In tit.de sec.nup.col.pen.

57 TERTIÒ Limita, ut reuocatio fiat nõ ut in totum auferant filij,sed ut cõiux, à quo aufertur concurrat. ita gl.in l.hac edictali.in uerbo,diuidi.Cy.ibi in 4.q. & Albe.sentit istam partem,dum ultimo loco tenuit opi.Iac.de Beluis.qui sentit cum gl.Saly. tenet eandé opi.ibi,in 2.q.gl.in l.qm̃ præterita.C.de sec.nup.Bal. in cons.263.uol.4.& in l.hac edictali.col. fi. uers.nõ stante,occurrit.& col.pe.uers.amplius circa istã materiam.Pau.de Cast.in authen.præterea.C.unde uir,& uxor.& Bald.in d.l.hac edictali, in lect.nuna col.fin. uersi.statim quæritur.Iu.de Anan.in consi.77.in fin. Dec.in consi.246.col.2.& ita tenet Aegi.in l qm̃ præteritæ.C.de sec.nupt.qui dicit q ita seruatur in facto, & ita practicatur, licèt text. in d.l.hac edictali.uideatur contrarium inferre.Capra idem uoluit in consil. 74.& Bertran.in consi.113.uol.3.Ang. in consi.285. Rutin.in coosi.94.col.2.uol.5.

¶Cootratium uoluerũt Iac.Butr.& Raph.Fulg in in d.l.hac edictali.q refert Iac.But.tñ Iac.But.i libro meo hoc nõ dicit. idẽ uoluit Azo in sum.in tit.de sec. nup.col.2.uers.Itẽ qđ dictũ.sentit Bal.in 2.col.in fi.in 1.lec.in d.l.hac edictali.uers.pone pr.& ibi Sal.col.2. uers.& ut ueritas.Cor.in cõs.44.uol.1.& in cõs.118. uol.1.& cõs.51.uol.4.Corn.io consi.33.uol.1.Bert.in cõs.28.uol.1.col.fi.& cons.68.uol.3.& cons. 83.eod. uol.col.fi.& consi.90.eo.uol.3.& cons. 124.col.4.eo. uol.& in d.l.hac edictali.in uersic.ita tñ.fol.19.& ibi Io.Nicol.in 2.respon.& io 3.resp. Aymo in cõs.194. col.2.Aymo in coosi.193.col.5.ubi declarat.

57 QVARTÒ Limita,nã nõ fit reuocatio, si sit relictũ filijs scdi mrimonij, et q minus fuerint cõsecuti filij primi mrimooij,qñ filij primi matrimonij integram legitimã sunt cõsecuti.Bal. in consi. 264.inter cõsilia Pau.de Cas.uol.1.Bal.in cõs.21.uol.5.& in l.1.col.2. in fi.C.de inof.dot.Guald.caut.55.de leg.Pau. de Ca. in auth.unde si parens.col.1.C.de inoff.test. licèt cõfundat istũ casum cũ seq.Bertr.in cõs.112.uol.1.& allegat Doc.q tenẽt cõtrarium: tñ io alio casu loquuntur,prout infrà dicetur.& Pau.de Cast.in consil.150. col.pen.uol.2.Aym.in cons.193.col.4.refert,& sequitur addit.ad Iac.But.in d.l.hac edictali.

58 Amplia, q a si scds maritus sit stipulatus pro filijs secundi mrimonij,nõ fit reuocatio,p d.l.hac edictali. ita Bal.inter cõsilia Pau.de Cast.in consi. 262.uol.1. Bal.in l.1.col.2.in 2.q.C.de inof.dot.& in d.l.hac edictali.col.4.in fi.uersi.denuo formatur hic.& in consi. 22.uol.5.Alex.in l.mulier.col.1.ff.ad Trebel.

Et pro ista opinio. facit: nam ẽt secundus maritus põt in totũ instituti, relicta filijs primi mrimonij legitima,qñ ipse instituitur cõtéplatiooe filiorũ primi matrimonij,Ang.Imo.Raphael & Alex. in l.mulier. in princ.ff.ad Trebel.Bert.in d.l.hac edictali.fol.29.

¶Contrarium tenuit Saly.in d.l.hac edictali.in 8. q.licèt non pleoẽ se firmet.Fran.de Alb. inter cõsilia Pau.de Cast.261.uol.1.& Ricard.de Saly. inter dicta cõsil.Pau.de Ca.i cõs.264.eo.uol.Bal.in cõs.261.uol. 1.Dec.in auth.præterea.col.4.C.vñ uir,& uxor.& in cõs.264.col.1.Cor.in cõs.82.col.1.uol.3.Ias. in auth. vñ si parens.col.2.C.de inoff.testa. Bert.io consi.24. col.5.& seq.uol.3.Ruin.in consi.112. nu.7.uol.1.

59 Et idem qñ stipulatur pater filijs nascituris secundi matrimonij,tenet Pau.de Cast.in consil.150.col. pe.uol.2.& Cor.in consi.82.col.1.uol.3.Aymo cons. 193.col.4.Ruin.consi.112.nu.7.uol.1.

60 QVINTÒ Limita,nam filius,cui minus est relictũ, licèt debeat habere saltẽ legitimam,iuxta text.in d.l. hac edictali. nõ tñ ultra legitimam dẽt cõcurrere in eo,quod aufertur scdo coniugi,sed illud,quod aufert in ltimam cõputat,& si illo cõputato, adhuc aliqoid deesset usq; ad integram legitimã,tunc illud plus petere posset.Cyn.in d.l.hac edictali.in 2.q. Saly.col.2. uers.2.uideamus.& ibi Bal.col.pen.uers. amplius circa istam materiam.in 1.lec.istud sentit gl.in l.qm̃ pręteritæ.in gl.fi.in fi.C.eo.tit.uoluit clarè Alex.in cons. 158.col.2.uol.5.Cuma.qui hanc opi. dicit ueriorem in cons.109.in tertio dubio.Pet.de Anch.in cõs.101. col.1.licèt dicat non esse tutum recedere ab alia opi. Gramma.consi.ciuili 153.Capra in consi.73.circa finem: & hanc opi.sequutus est Alcia.in l.in quartam circa finem.ff.ad l.Falcid.

61 ¶Contrarium, q immò filius detrahat integram legitimam,& postea cõcurrat cum eo,quod aufertur coniugi,tenet gl. in §.optimè. in Authen.de nupt.in gl.io uerbo quippe. & ibi etiam Iacob.de Beluis. in 2.opposi.& ibi etiam Ang.circa fin. Idem uoluit Iacob.Buttig.in l.1.C.de inoffic.dot.& ibi Bart.& Bald. col.1.in fin.Ang. Bald.in consi.22.col.fin.uol.5.Bal. in d.l.hac edictali.col.fin.uersicu.sed adhuc restat. & in 1.lect.in 3.col.uersi.modò super isto uersi.& idem uoluit in consi.22.uol.5.& in consi.401.col.2. uol.2. Fulg.in consi.97.& consi.89.col.2.Signo.consi. 177. Pau.de Cast.in consi.150.col.penul. uol.2. Floren.in sua disput. incipiente mulier in 2.dubio.Soc.in cons. 31.col.fin. uol. 4. Curt. Sen. in consi.78.col.4.Alex. in apostill. ad Barto. in d.l. hac edictali.& in l. si patroni.col.2.ff.ad Trebel.Dec.in consi. 246.Prac. Papien.in form.libelli. quom.uxo.agit ad dot.uersi.dictæ dominæ,col.peoul.Bertran.in d.l.hac edictali.in uers.ita tamen.fol.9.Fab.in authen.nouissima.in 12. & 20.q.C.de inoffic.testa.Aym.in consi.142.col.1.& consi.194.col.1.Ruin.in consi.94.col.2.uol.5.Berons consi.119.Boer.decis.201.

62 SEXTÒ Limita,nam etiam q pater non relinquat filio

filin primi matrimonij, si tñ dimittit sibi intactã successioné ab intestato, p quã ipse cõsequitur commodũ, ꝓut couiux secundus, satis est. Bal. in d. l. hac edictali. in secunda lectura, vers. in textu, ibi peruenerit. Bertran. ibi, fol. 34. & seq. & in uersi. ita tamen. fol. 17.

63 Septimò Limita, qa nõ ꝓcedit dispositio d. l. hac edictali. si cõiux cõseqtur titulo oneroso, sed tm̃ ꝓcedit qñ cõsequeretur titulo lucratiuo, ita Bal. i d. l. hac edictali. io 2. lect. uers. vñ debes scire. & in 1. lect. col. 2. uers. modo statim. Bert. in cõs. 292. col. 1. & fi. uol. 3. & in d. l. hac edictali. fol. 21. & 28. Vide supra in prima conclus. in 10. limit. & in conclus. 3. in 8. limi.

64 Hinc infert', ut dispõ d. l. hac edictali. nõ hẽat locũ In donatione remuneratoria, uel ob cãm. ita Bert. in d. cõs. 292. col. fi. uol. 3. uide supra in 1. cõclu. i 9. limi.

65 Octavò Limita, nam filij secundi matrimonij nõ auocant id, quod datum est parenti, nisi quo ad legitimam raotum. Saly. in d. l. hac edictali. in 3. & 4. q.

66 Nonò Limita, nam si filijs primi matrimooij ex statuto deferantur duæ ex tribus partibus suæ successionis, in alia tertia, in qua sibi remanet facultas testandi, potest uxor secundũ coniugem instituere, nec filij primi matrimonij ab eo quicquam possunt auferre. ita Petr. de Anch. consi. 101.

67 Decimò Limita, qa ista ꝓmissio de lucrãdo iuxta dispositionem istius legis facit, ot exigatur istud lucrum ab eo, qui commodom percepit, non ab eo, qui est stipulatus. ita Bal. consi. 22. col. fi. uol. 5.

68 XI. Limita, quia nõ debentur fructus percepti ante litem contestatam, quando pecunia debet auferri a coniuge, ut not. Bal. in d. consi. 22. col. fi. uol. 5.

69 XII. Limita, nam si dos pro filia sit data secundo uiro a patre, & pater superuixerit, & dos debeat ad patrem redire, certè si uel ex pacto, uel ex statuto dos, uel eius pars debeat redire lucro uiri, talem dotem uel partem filij primi matrimonij a uitrico non auferrent. ita Salyc. in d. l. hac edictali. in 11. q.

¶Contrarium sentit Cott. Iun. in cons. 122. col. fi.

70 XIII. Limita, si filius primi matrimonij adiret hæreditatem parentis secundò nubentis, & plus relinquentis scdæ coniugi sine beneficio legis, & inuentarij, ut dicit Veoas. in cons. 3. col. 5. Io. Nicol. in d. l. generaliter. in 2. parte. ou. 24. C. de secũn. oupt.

¶ Contrarium tamen uoluit Bert. in d. l. hac edictali. in uersi. si uerò plus. col. 10.

71 XIIII. Limita, licèt ista sit potius cautela, quã limitatio, ut cõiux scds plus recipiens, faciat sibi caueri p̃stitis fideiussorib. ꝙ dicta portio nõ euincet' ab eo. istã cautelã ponit Abb. in cõs. 43. uol. 1. Dec. in auth. preterea. col. 4. C. vñ uir, & uxor. & io consi. 246. in fi.

72 XV. Limita, nam dispõ d. l. hac edictali nõ ꝓcedit qñ est relictũ a primo coniuge, sed ita demum si coniux secundò nubat, nam non oubeodo, ēt ꝙ filij primi matrimonij minus consequantur, tameo non reuocarut relictum. ita Rom. in consi. 219. in 2. dubio.

73 XVI. Limita, qa filij p̃cedentis complexus illiciti non hñt beneficiũ d. l. hac edictali. sed tñ legitimi, & naturales. ita Bal. in l. cũ pater. in §. mater. in 2. notab. ff. de leg. 2. & ibi Imol. in 2. not. Alex. in l. mulier. col. 1. ff. ad Treb. & per eundẽ in apostil. ad Bar. in d. l. hac edictali. Ro. in sing. 231. Bert. in d. l. hac edictali. fol. 3. q plus tenet, ꝙ id oõ habeat locũ in ltĩmatis, & in seq. fo. tenet, ꝙ illa dispõ nõ ꝓcedat in adoptiuis.

74 XVII. Limita, si filij primi matrimonij sint aliàs insuccessibiles, ut qa essent Fratres minores mẽdicantes, oel hostes ciuitatis. ita Bald. in l. hac edictali. in 1. lect. in 2. col. in uersi. ibi filio, uel filiç. Bert. in d. l. hac edictali. fol. 33. qui subijcit, quid in alijs religionib. & quid in filia moniali, & in filin professo religionem Sancti Dominici. Ruin. in cons. 64. in fi. col. 3

75 Sublimita, ut hoc nõ habeat locum, qñ filij essent incapaces, ut puta quia excluderentur statuto, uel renunciatione, ut declarat Soci. in cõs. 35. nu. 12. uol. 4.

76 XVIII. Limita, nam filij secundi matrimonij non cõcurruot in eo, qđ auocatur ab eorũ parẽte, p dispositionem d. l. hac edictali. & licèt p tex. in l. qm̃ p̃etitæ. C. de sec. nup. ēt filij secũdi matrimonij inuitẽtur, tñ p tex. in §. optimè. in auth. de nup. & in auth. ad eos. q̃ ponit' in d. l. qm̃ p̃etitæ. res reducit' ad ius antiquũ, ut filij scdi matrimooij nõ cõcurrant. & declarat Bal. in d. l. hac edictali. io 1. lect. col. fi. uersic. sed adhuc restat. pooit Cot. in consi. 44. col. 2. uol. 1. Sal. in d. l. hac edictali. in 3. q. Iac. de Beluis. in §. optimè, in 3. oppos. & in ult. q. in authen. de nupt.

77 XIX. Limita, qa nõ hẽt locũ dispositio d. l. hac edictali. si cum eodẽ primas, & postea facto diuortio, secũdas mulier cõtrahat nuptias. Bal. in d. l. hac edictali. in 1. lec. col. 1. io fi. uers. sed pooe. & ibi Bert. fol. 4.

78 XX. Limita, qa nõ hẽt locũ dispositio d. l. hac edictali. si uitrico, uel nouercæ sit plus relictũ in usufructu, & filijs primi matrimonij minus io usufructu, sed tantũmodò si plus in ꝓprietate, adeò ꝙ cõsiderato effectu, non ex hoc diceretur filiũ primi matrimonij minus cõsecutum fuisse. ita Bal. in d. l. hac edictali. in 1. lect. col. 3. & iuxta hoc Bert. ibi, in uersi, ita tñ. fol. 6.

79 XXI. Limita, qa ad hoc ut reuocatio detur fauore filiorũ primi matrimonij, necesse est ꝙ filij primi matrimonij sint superstites, secus si iam decesserant, ut per Bald. in d. l. hac edictali. & uoluit ibi Bert. fol. 2. uers. in tex. ibi procreatio. & in §. si uero plus. fol. 6.

Vide suprà in prima conclus. in 2. limit. & in conclus. 3. in 5. limit.

80 XXII. Limita, si filius primi matrimonij cõtraheret cũ nouerca, cui plus est relictũ, ut dicit Io. de Garro. in rubr. de sec. nup. in 2. par. nu. 4. allegans Pau. de Cast. in lectura Auinionensi. tñ Ioan. de Garro. ibi dubitat.

81 XXIII. Limita, si mulier oubat secundo de licentia supremi Principis. Io. de Garro, in rub. de sec. nup. in 2. parte. in 5. remedio.

82 XXIIII. Limita, nam dispositio d. l. hac edictali. non habet locum in alienatione oecessaria. ita Bald. cons. 495. uol. 5. Paris. in consi. 91. col. pe. uol. 3. Rom. in consi. 219. in secundo dubio. Claud. io l. si quis ita. §. ea lege. ff. de uerbo. obliga.

83 XXV. Limita, si extraneus de nouo mulieri scdo nubenti dotem constitueret: tunc enim non procederet dispositio l. hac edictali, ut declarat Bal. in d. l. hac edictali. col. 5. uersi. sed pone. Rom. in consi. 219. col. 3. uersi. 3. demonstratur. Claud. io d. §. ea lege. col. 1. ff. de uerb. oblig. Curt. Iun. in consi. 22. col. fin.

CONCLVSIO V.

Argumentum.

Pœnæ secundò nubentium infra annum luctus, sunt sublatæ de iure canonico.

IN materia secundarum noptiarum sunt attendendæ certæ communes conclusiones.

1 Prima aũt cõclusio est, ꝙ pœnæ scdo nubentiũ infra aonũ luctus, de qb. in l. 1. C. de sec. nup. sũt sublatæ de iure canonico, p dictũ Apostoli qñ diait, Mulier mortuo uiro nubat i dño, ut hr in c. fi. & i c. pe. de sec. nup. & ita uoluit gl. fi. in l. 1. C. de sec. nup. & in c. fi. in gl. fi. 2. q. 3. gl. in l. liberorũ. in uerbo, collocare, in fi. ff. de his, q notãt. infam. ita distioguẽdo declarat Inno. ad cuius doctrinam semper recurritur, in d. c. fi. & ibi

 Hostien.

Hoftien.col.1.& feq Ioan. Andr.col. 1.& feqoen.& Card.& ibi Petr.de Ancha.col.2.in fi.& feq.Anto.de Butr.col.1.& feq.Henric.Boic c.fi.de fec.nup. Bart.in l.liberorũ.in fi.ff.de his,qui not. infam.& in l.1. in fi. C.de fec.nup.& ibi Saly.in fi. & ibi Ang.& uoluit Albert.de Rofat.in l.decreto.C.ex quib.cauf. infam. irrogat.ubi et Cy.Bal.Saly.Ang.& Io.Fab.& idem Bal. in l.fi qua mulier.in fi.C.ad Tertull.Iacob.de Beluif. in § primo fiquidem.in auth.de nupt.Albe.de Rofat. in rubr.C.de fec.nup.in fine.& ibi Dec.col.3. Bald.in l.liberorum.& ibi Pa.de Caft.ff.de his,qui no.infam. Angel.in auth. de non eligendo fecundo nubent. in princ.col.2.Petr.de Ancha.in repetit.c. canonum ftatuta.in 13.col.uerfic.iuxta prædicta.de conftit.Dom. in ca.placuit.in 2.col.32.diftin.Aret.in l. nullam. C. ex quibus caufis infam.irrogat.Anto. de Bu. in ca.1. col.pen.de fponf.& ibi Fely.col.7.Petr.de Anch.in c. cum iacundum.de hæret.in 6.in fine.Corn. in l.fideiuffor.circa fi.C.de fideiuf.Fely.in c.ecclefia S.Mariæ. col.18.de conftit.Io. de Garro.in l.1.nu.51.& feq.C. de fec.nupt.Ripa in l.fi.col.28.C.de reuoc.dona.Bal. in confi.467.uol.3.Fede. de Sen. in conf.36. Ioan.de Ana.& ibi latius Bolo.gn.in apoftil.in conf. 102.Bologn.in addi.ad Io.de Anan.in confi.73.circa fi.uerf. 4.poteft.Petr.de Ancha.in confi.101. Rom.in confi. 182.Abb.in conf.12.col.2.uol.1. Capra in confi. 70. col.pen.Idem tenet Gofred.in fum.in tit.de fec. nup. Soc.in confi.34.col.3.uol.1.Alex.in conf.65.col. fin. uol.4.& in confi.131.uol.4.Curt.Iun.in conf.94.col. 1.& Curt.Sen.in conf.27.col.1.Guido Papæ in confi. 120.Bertr.in confi.45.col. fin. uol.1.& in confi.47.in princ.eo.uol.& in confi.18.ead.col.uol.1.Corn.conf. 21.in fi.uol.1.& in conf.308.col.fi.uol.3.Bru.in trac. de ftatut.quòd ftantibus mafculis.fol.3.col.3.Aymo in confi.36.Grat.in confi.35.col.2.uol.1.

¶Contrariam autem opinionem, quòd pœnæ fecundo nubentium infra annum luctus de iure canonico non intelligantur fublatæ, tenuit gloff. in l.decreto. ubi Pao. de Caft.in fi.C.ex quibus cauf.infam. Idem uoluit Odofre.& ibi Bal.in l.1.col.pe.C.de fec. nup.Io.de Ana.in cõfi.73.col.fi. uerf.4.põt dubitari.

2 Infertur igitur ex hac prima conclufione,licèt fecundò nubẽs infra tempora luctus, priuetur relictis factis à marito, tamen hodie talis pœna uidetur fublata,ut tenet Capra in confi.70.col. pen. & fuit opi. Feder.in confi.36.Ripę in l.fi.col.73.C.de reuoc. donat.Io.de Garro.in l.1.nu.66.C.de fecun.nupt. Pa.de Caft.in confi.154.col.1.uol.2.

3 ¶Contrarium,ꝙ legatum amittat faltem ob ingratitudinem,tenet Corn.in confi.21.in fi.uol.1.Alex.in apoftill.ad Bar.in l.1.C.de fecun.nupt.ubi dicit, confulendo ita tenuiffe Bal.& Ang.

4 Amplia primam * communem,opin.locum haberá etiam ftante difpofitione ftatutaria, quòd attendatur difpofitio iuris ciuilis, quia nihilominus mulier nubens infra tempora luctus excufatur à pœnis. ita daclarat Capra in confi.70.col.pen.& feq.

5 Primò Limita quando mulier nimis properè feftinaffet ad fecundas nuptias,ita ꝙ fequi poffet incertitudo partus.ita fentit gl.in d.l.decreto.C.ex quibus cau.fam.irrogat.& ibi Bal.& Pao.de Caft. circa fi.dicit,quòd talis diftinctio eft fatis rationabilis.idem uoluit Petr.de Anch.in cap.1.col.13. de conftit. & in c. cum fecundum.in fi.de hæret.in 6.& in c.fi.col.3. de fecun.nup.& fuit opi.Rofred.in tit.de bono.poff.unde uir,& uxor, circa finam.

¶Cõtrariũ tenet Abb.ĩ c.fi.de fec.nup.& in c.ecclefia S.Mariæ.col 6.& feq.de cõft.& ibi Fely.col.18.fequitur iftã partẽ.Bal.in l.1.in 2.lec.in fi.C.de fec.nup.

Tenendo primam opinionem.

6 Primò Sublimita in mafcolo,cui nulla pęna imponitur et iuris ciuilis difpõnẽ, licet ftatim nubat, ut tradit Hoft.in tit.de fec.nup.§.quarta.col.2.uerf.fic uidifti.Bal.in auth.ijfdẽ pęnis.col.fi.uerf.item nec pęna.C.de fec.nup.Ro.in cõf.182.iftud fuit de mẽte gl. in l.2.in uerbo,aufertur.ff.de his,quib.ut indi.Azo in fum.in tit.de fec.nup.in prin.& in fumma in titu. de fec.nup.in 2.col.uerf.fequitur.Præpo.in rubr.de fec. nup.col.2.Albe.de Rofa.in auth.fi quis ex his. col.2. uerf.ulti.pro declaratione.C.de fec.nup.Ang.in §.quarto.in auth.de non elig.fcdo nubẽt in.prin.& in §.fi uerò expectet.in auth.de nup. Io.de Garro.in l.1.nu. 4.C.de fecun.nupt.& Soc.in.conf.34.col.1.& 2. no.1.

7 Secundò Sublimita, ꝗñ mulier nõdũ carnaliter cognita trãfiuiffet ad fcđa uota et feftine,q̃a non per hoc incurrit pęnas mulierum fcđo nubentium infra tẽpus luctus.Io.de Garro.in l.1.nu.7. C. de fec. nupt.

8 Tertiò Sublimita fi tñ cõtraxiffet fpõfalia de futuro,non aũt contraxiffet nuptias.ita Ang. in l.folet. ff.de his,qui not.infa.ponit Io.de Garro. in d.l.1.nu. 7.C.de fec.nup.& ponit Fely.in rubri.de fponf.col.4.

9 Secundò Limita principaliter dictã cõclufionẽ ꝓcedere in meris pœnis,fecus fi non effent meræ pœnæ,quæ licèt nõ cõcernant fauorem liberorum, fed aliunde proueniãt,uel ex uoluntate teftatoris expreffa,uel tacita,nõ tñ dicuntur fublatæ, ut declarat Io. de Garro.in rub.C.de fec.nupt.in 2.par.nu.14.

10 Tertiò Limita, quando tranfiret ad fecunda uota infra tempora luctus, de confenfu uiri. de quo dicitur in 6.limit.primæ conclus.hoc eod.tit.

CONCLVSIO VI.

Argumentum.

Pœnæ fecundò nubentium refpicientes fauorem filiorum, non funt fublatæ de iure canonico.

1 Alia eft principalis conclufio in præfenti materia,ut pœnæ quę refpiciũt fauorẽ filiorũ,nõ funt fublatę p dictũ Apoftoli de iure canonico.ita Innoc.in d.c.fi.de fec.nup.& latius ibi Hoftian.col.1.& feq.Io.And.col.1.& feq.& Cardi.ibi.Pet.de Anch. in cap.fuper.col.1.& feq.de fec.nupt.Ant.de But.in d.c. fin.col.1. & 2. Bart.in l.liberorum. ff.de his, qui notant.infam.circa fi.& in l.1.in fi.C.de fec. nupt.& ibi Saly.& Ang.Bal.in l.fi qua mulier.circa fi.C. ad Tertul.& in d.l liberorum.& ibi Pa.de Caft. & idem Bal. in conf.161.uol.1.& in cõf.489.in fi.uol.5.Cyn.in l. 1.circa fi.C.de fec.nup.Henri.Boic.in c. fi. circa fi.de fec.nup.Pet.de Anch.in c.1.col.13.uerf.iuxta ꝑdicta. de conftit.Albe.de Rofat.in rubr.C.de fec.nupt.in fi. & ibi Dec.col.3.Domi.in c.placet.32.diftinct.Are. in l.nullam.C.ex quib.cau.infam.irrogat. Iaco. de Beluif.in §.primæ fiquidẽ.in auth.de nup.Io.de Ana. in conf.102.col.2.& ibi Bolog.in addi.Petr.de Anch.in conf.101.Ro.in cõf.182.Curt.in cõf.94.col. 1. Alex. in cõf.65.col.fi.uol.4.Capra.in conf.70.col.pe.Ang. in auth.de non elig.fecundò nubent.in princi.col.2. Bertr.in conf.45.col.fi.uol.1.& in conf.18.uol.1.& in confi.47.eod.uol.Soc.in confi.34.col.3.& in cõf. 39. col.6.lib.1.Cor.in conf.21.in fi.uol.1. Fel. in c.ecclefia S.Mariæ.col.18.de conft.Bolog.in addit.ad confilium Io.de Ana.in cõf.73.Bal.in l.decreto. in fi.C.ex quib.cauf.infam.irrogat.Guid.Pap.in cõf. 43. in fi.& in cõf.120.Ripa in l.fi.col.28.ubi dicit ita tenendum in iudicãdo,licèt cõtraria opi.defendi poffit difputã-
* do.& iftam dicit * cõem Abb. in ca.fi. col.1. in fi. de fecun.

secun.nupt.& Præpos.in 4.col.& Dec.in cap.ecclesia S.Mariæ.nu.35. de constit. ubi dicit communem, & in consi.83.& consi.230.Io.de Garro.in l.1.nu. 72.C. de secun.nupt.Pau.de Cast.in consi.154.col.1.uol.3. Brun.in tract.quod stant.masc.fol.3.col.3.& seq.Paris.in consi.29.col.11.& seq.uol.3.Ruin.in consi.44. col.1.uol.5.& in consi.58.col.5.uol.5.

¶Contrarium tenuit Host.in summa, in tit.de sec. nup.in §.quare.i fi.gl.in l.decreto.in fi.C.ex qb.caus. infam.irrogat.Præpos.in c.fi.col.4.ubi Abb. col.1.& seq.& idē Abb.in c.ecclesia S.Mariæ.col. 6.de consti. & ibi Dec.nu.35.Collec.in c.pen.C. de secun. nupt.

2 Primò Limita hanc cōclusionē * cōem, nisi mu* lier transeat ad scdas nuptias de cōsensu primi uiri: maritus.n. pōt disponere, ut mulier etiam transiens infra tempus luctus ad secundum matrimonium, euitet pęnas secundò nubentium. Grat. in consi.83.col. fi.uol.2.De quo uide in 6.limit. primæ conclusionis.

3 Secundò Limita, si transit de consensu filiorum primi matrimonij, ut in 7.limitatio.primę conclusionis.Dec.in c.ecclesia Sanctæ Mariæ.nu.35.de constitu.Alber.in rubri.C.de sec.nupt.col.3.Grat.in consi. 83.in fin.uol.2.

4 Tertiò Limita, si principaliter aliqd inductum sit in pœnā mulieris scdo nubētis, licèt secūdatio cōtineat filiorum prouisionem, quia illud hodie diceretur correctum, prout declarat Io. de Garro. in l.1.in secunda glo.num.2.C.de secun.nupt.

CONCLVSIO VII.

Argumentum.

Pœnæ secundò nubentium sunt communes tam masculis, quàm fœminis.

1 Subsequitur alia principalis conclusio, q̄ est, q̄ pœnæ secundò nubentium, sunt cōes tam masculis, q̄ fœminis, ut not.Host.in summa.in tit.de sec.nupt. in §.quare.& per nos dictum fuit supra in 1.ampliatione quartæ cōclus. & in prima ampliat.primæ conclus.& in prima ampliat.tertiæ conclus.hoc eod. tit.

2 Amplia, ut dispositio authen.ex testamento.C.de sec.nupt. procedat etiam in masculo, ut tradit Aym. in consi.37.in princ.

CONCLVSIO VIII.

Argumentum.

Pœnæ secundò nubentium afficiunt mulierem inhonestè uiuentem post mortem mariti, licèt nō nupserit secūdo.

1 Vltima cōclusio est, q̄ pœnę scdò nubentiū afficiunt ēt mulierē, q̄ inhonestè uixerit mortuo marito, licèt nō nupserit scdo.ita Bar.in l.his solis.C. de reuoc.donat.Sylua nup.fol.64 nu.45.Hippo.in l. * 1.col.29.C.de rapt.uirgi.& hāc dicit esse cōem * opi. Io.de Garro.in rubri.C.de secun.nup. in 28.pœna.& hanc etiam communem opi. affirmat Io. Nicol.in l. generaliter.in princ.num.15.C.de secun.nupt.

2 Primò Amplia, q̄ mulier inhonestè uiuēs amittit tutelam, ut in auth.sacrum.C.qn̄ mul.tut.offic.in gl.2.Abb.in c.uxoratus.in princ. de cōuers. cōiugat. Petr.de Anch.in c.ex parte M.in 5.q.de appel. Barb. in apostill.ad Bart.in l.his solis.C.de reuoc.donat.

Vide in 10.ampl.infra, in nona conclusione, & supra in conclusione 3.eod.tit.

3 Secundò Amplia, & intellige mulierem inhonestè uiuere etiam per sola preparatoria, ut puta per colloquia & oscula.Grat.in consi.115.col.2.uol.1.

4 Tertiò Amplia, nā statutū, q̄ mulier trāsiens ad scda uota amittat filiorū successionē, hēt locum etiā quoad matrē inhonestè uiuētē, ut ponit Brun. ī trac. q̄ stant.mascol.in 26.quæstio.licèt non se firmet, sed dicat esse attendenda uerba ipsius statuti, si considerent tantummodò impudicitiam mulieris, uel ne.

CONCLVSIO IX.

Argumentum.

Mater, quę suscepta tutela, trāsit ad secunda uota, nō petito tutore, priuatur successione filij impuberis decedentis.

1 Mater q̄ suscepta tutela, trāsit ad scda uota, nō petito tutore filio, & reliqs nō restituit, priuatur successione filij impuberis decedentis.ita pbat tex.in l.omnem.C.ad Tertul. remissiuè per doctores allegatos per Io.de Garronibus. in auth. ijsdem pœnis. fol.2.& 3 in fi.C.de secun.nup.

2 Declara, quia ista dispositio non est sublata per dispositionem iuris canonici.Nicola.de Vbal.in tract. success.ab intesta.in 2.par.in 5.fall.Ioan.de Garro.in auth.ijsdem pœnis, col.2.C.de secun.nupt.

3 Primò Amplia, ut amittat nō mō successionē ab intestato, sed ēt substitutionē obuenientē. ita est text. in d.l.omnē.& ita ponit gl.ibi, in uerbo, substitutio.

4 Secundò Amplia, ut ēt bona noui mariti sint p administratione tutelę obligata. ita pbat tex.ī l.si mater.C.in qb.causis pig. tacitè cōtrahat. & in l. 2.§.sed ne sit facilis.C.qn̄ mul.tut.off.& ibi Sal.ī ult.no,Soc. in cōs.180.col.2.in fi. uers.immo qd fortius. Petr.de Anch.cōs.316.in prin.Dec.in consi. 591. col.1.Io.de Garro.in auth.ijdē pœnis.no.24.in fi.C.de sec. nupt.

5 Amplia hanc ampliationē nō solū pcedere in bonis noui mariti, sed ēt in bonis illius, q̄ retinebat matrē pupilli p concobina.Io.de Garro.in rubr. de sec. nup. ī 1.pat.ī 28.pęna.no.59.uers.ex qua cōclusione.

6 Tertiò Amplia, ēt si mater sit data tutrix in relictò a marito, fm opi.Io.in gl.ī d.l.omnē.cū qua trāsit ibi Cy.& Alb.de Rosa.q dicit ita seruari, & ita obtinuisse.& Iaco.Butri.& Bar.Bal.col.2.& Saly.ibi, & Corn. Bal.in auth.ijsdem.col.fi.circa fi.C.de sec. nup.Io.de Garro.in auth.ijsdem pœnis.nu.32.C.de secun. nup.

¶Contrarium tenet Guid.Pap.consi.54.

7 Quartò Amplia, nā copulatiuè cōcurrere debēt ista duo, & quòd mater transiens ad secunda uota petierit tutorem, & q̄ reliqua reddiderit, adeò ut non sufficiat tutorem petijsse, nisi reliqua restituerit. ita Albe.ibi in d.l.omnem.C.ad Tertull.

8 Et propterea, non sufficit q̄ nihil debeat, ut nō sit locus restitutioni, nisi etiam tutorem petierit, ut per Bal.ibi, in d.l.omnem.

Amplia, q̄ Pa.de Cast.in d.l.omnē, in princ.addit tertiū, qd ēt rōnem administrationis reddiderit, & idē tenet Bal.in auth.ijsdē.col.2.uer.cōtrariū est uerū.C. de sec.nup.Io.de Garro.in auth.ijsdem pœnis, nu.24. C.de sec.nupt.Maria.Soc.iun.in consi. 8.col.1.uol.1.

¶Contrariā sumit ex dictis p Bal.in eadē auth. ijsdem pęnis, col.2.in fi.uers.modò pęnæ.C.de sec.nup.

9 Quintò Amplia, ut hoc pcedat ēt q̄ mulier nō iurauerit de non trāseundo ad scdas nupt.prout hodie nō tenetur iurare, ut declarat Albe.ibi, in d.l.omnē.& ponit Soc.cōs.39.col.5. ī fi.uers.nec obstat. uol. 1.Bal.in auth.ijsdem.col.1.in fi.C.de sec. nupt. & ibi Saly.& Cyn.Saly.in auth.sacrum.C.qn̄ mul.tut.offi. fung.pot.Pa.de Cast.in consi.154.uers.3.facit.uol.2.

Ioan.

Ioan.Fab.in l.penol.C.in quibus cauſ.pign.tac.cont.

10 Sextò Amplia, etiam ſi tutori legitimo, cui nondum erat tutela decreta, rõneon reddiderit, ut no. Alberi.& Bald.in d.l.omnem.col.2.uerſi. modò quærto.

11 Septimò Amplia, ut mater in hoc non excuſetur prætextu ignorantiæ iuris.ita Albe.ibi,in fin.Fulg.in conſi.90.col.3.Ioan.de Garro.in auth. ijſdem pœnis. nu.25.C.de ſecun.nupt.

12 Octavò Amplia, ẽt ſi perfunctoriè rõnẽ reddat, uel perfunctoriè tutorẽ petat.ita Bal. ibi,col.2.Io.de Garro.in auth.ijſdem pœnis.nu.26.C.de ſecun.nupt.

13 Nonò Amplia, etiã ſi ſecretè contraxerit ſecũdas nuptias, nec matrimonium cõſummauerit. Bal. in d. l.omnem.Maria.Socin.iun.conſi.8.uol.1.

14 Amplia hanc ampliationem, quia etiam priuatur ſtatim quòd habet animum nubendi, ut per Syluam nuptia.in 2.par.num.50.

15 X. Amplia, ẽt ſi mater nũ cõtrahat ſcdas nuptias, ſed aliàs luxurioſè,& inhoneſtè uiuat. Pa. de Caſt.in d.l.omnem.Io.de Garro.in rub.de ſec.nupt.fol.19.in trigeſima prima pęna.Sylu.nupt.in loco præallegat. Io.de Garronibus in auth.ijſdem.C.de ſec.nup.fol.2. in fi.& ſeq.& in auth.ex teſtamento.nu.30.C.de ſec. nupt.uide infrà in concluſ.8.

16 Amplia, ut in hoc caſu ſufficiat ẽt quilibet actus inhoneſtus.Gra.cõſ.115.nu.8.uol.1.Boer. deciſ.338.

17 XI. Amplia, ẽt ſi tutorem petierit,& tutor ſic petitus, non legitimè tutelam ſuſceperit, ut per Soc. in d. conſi.39.col.5.in fi.uol.1.uerſ.2.poſſet.

18 XII. Amplia, ut nec mater pp ruſticitatem excuſetur, ſi non petijt tutorem, ſecus ſi petijt, ſed ille nõ legitimę tutelam ſuſcepit, ita declarat Soc.in d.cõſ.39. col.6.uol.1.uerſ.tamẽ hoc ego arbitror. ubi dicit ita conſuluiſſe Pau.de Caſt.& quoſdam alios Doct.

19 XIII. Amplia ẽt ſi una die tutelã ſuſceperit, & alia ante adminiſtrationẽ aliquam illã dimiſerit. Io. de Garro.in auth.ijſdem pęnis.nu.36.C.de ſec. nupt.

20 XIIII. Amplia, nã talis pęna nõ eſt remiſſa per diſpoſitionem iuris canonici, ut per Guid.Pap. q.43.in fi.Hoſt.in c.fi.col.2.de ſecun.nupt.& ibi Card.Pet.de Anch.in c.ſuper.col.2.in fi.eo.ti.Abb.in d.c.fi. col.1. in fi.de ſecun.nup.Soc.in conſi.39.col.6.uol.1.Ang. in l.1.in fi.C.de ſecun.nup.

21 XV. Amplia, ẽt ſi mater minus ſolemniter tutelã ſuſceperit, quia & ipſa patitur pęnas, quas patitur illa, q̃ ſuſcepta tutela,& rõne non reddita, tranſit ad ſecundas nuptias, tutore non petito. Brun. in tract. de form.in tit.de poten.& effe.for.uerſ.15.fallit.

22 XVI. Amplia, quia ob non petitum tutorem, priuatur parte reſeruata per ſtatutum. Brun.in tract. ꝗ ſtantibus maſculis.in 12.uerſic. principali. Ruin.in conſi.86.col.1.& ſeq.& col.pen.uol.5.

23 XVII. Amplia, ut mulier, q̃ tranſiuit ad ſcđa uota nõ petito tutore, nec reddita rõne filijs primi matrimonij, nõ poſſit ſcđo uiro dare in dotẽ ultra tertiã partẽ bonorũ ſuorũ, nec in teſtõ eã relinquere. ita Io. de Garro.in rub.C.de ſec.nup.in 1.par.nu.83.idẽ uoluit Stepha.Bertr.in l.hac edictali. nu.18.C.de ſec. nupt.

24 Primò Limita, qa nõ priuat' legatis a marito factis, ut p Cy.ibi in d.l.omnẽ.in prin.& Albe.de Roſã. & Bal.Pa.de Caſ.& Sal.& Cor.Captã i cõſ.70.col.pe.

25 Secundò Limita, quia nõ priuatur ſubſtitutione fideicommiſſa. ut per Bal. ibi, col.1.in d.l.omnem.& Pau. de Caſt.& Saly.in princ. Corn.circa fi.Capra in conſi.70.col.pen.

26 Tertiò Limita, qñ reddidit rõnem cõtutori ſuo. Bal.ibi.col.2.Io.de Garro.in auth.ijſdẽ pęnis. nu.31. C.de ſec.nup.Sylu.nupt.in loco præallegato.nu. 52.

27 Quartò Limita, quia mater non priuatur ſi adminiſtrabat de facto,& poſtea trãſiuit ad ſcđas nupt. ita Bal.ibi,col.2.& Pau.de Caſt.circa fi.Dec.in conſi. 591.col.2 Io.de Garro.in auth.ijſdem pœnis.fol.4.in 2.limit.Maria.Soc.iun.conſi.8.col.2.uol.1.

28 Quintò Limita, ſi filius habuiſſet tutorem legitimum,& ipſa nihil deberet. Bal. in d.l.omnem. col. 2.& Corn.col.1.

29 Sextò Limita, ſi mater monaſterium ingrederetur.Bal.in d.l.omnem.Io.de Garro.in auth.ijſdem pęnis.fol.9.in fi.& ſeq.de ſecun.nupt.

30 Septimò Limita, ſi a patre mater compellatur ad nubendum.Bald.ibi, in d.l.omnem. in fi.uel ſi de eius uoluntate nubat.Sylu.nup.in loco allega. Io.de Garro.fol.4.in auth.ijſdem pœnis.in 3.limit.

31 Octavò Limita, ſi filius deceſiſſet pubes.Guido Pap.in conſi.44.

32 Nonò Limita, ſi iuſta de cauſa mater fuiſſet impedita implere illud, ad quod tenebatur, Guido Pap. in conſi.179.

33 X. Limita, quando filius habebat tutores legitimos, uel datiuos, uel teſtamentarios. Guido Papæ. in conſi. 179.

34 XI. Limita, quia mater excuſatur propter ętatem. Socin.in conſi.39.col.5.uol.1.Alber.in d.l. omnem. uerſ.excuſatur. Maria. Socin.iun.in conſi.8.col.3.& conſi.ſeq.uol.1.

35 XII. Limita, ſi per errorem calculi minus ſit ſolutum, quàm debeatur. Bald. in authen. ijſdem.C. de ſecun.nupt.col.2.Ioan.de Garro.in d.auth.ijſdem pœnis.num.27.

36 XIII. Limita, ſi in aliquo modico eſſet erratum, ita Bal.in d.auth.ijſdem.col.2.circa fi.& Bal.in l.omnem.col.2.

37 XIIII. Limita, quia iſta priuatio non hẽt locũ in patre, qui filij ſui emãcipati tutelã ſuſcepit, & poſtea tranſiuit ad ſecũda uota, non petito tutore,& reliquis non reſtitutis.ita Bal.in d.auth.ijſdem.col.fi.

38 XV. Limita, quia excuſatur mater, quæ propter paupertatem reliqua non reſtituit.ita Bal. in d.auth. ijſdem.col.fi.uerſ.pone quod mater.Io.de Garro. nu. 29.in d.auth.ijſdem.

39 XVI. Limita, ſi tranſeat mater ad ſecunda uota poſt mortem filij impuberis cuius tutelam ſuſceperat, reliquis non reſtitutis fratribus ipſius impuberis ſuperſtitibus.ita Io.de Garrò.referens certum conſilium quorundam Doct. in auth. ijſdem pœnis. fol. 5.in 3.limitat.

40 XVII. Limita, ſi alius petierit pro matre tutorem filio deputari, & ipſa ratum habeat, dummodò hoc faciat ante ſecundas nuptias, ſecus ſi poſt ſecundas nuptiàs ratum haberet, ut uoluit Corn. conſil. 132. uol.2.Ioan.de Garro.in authen. ijſdem pœnis, fol.9. C.de ſecun.nupt.

41 XVIII. Limita, ſi mater tranſeat de uoluntate mariti ad ſecundas nuptias. Sylu. nupt.num.50.in loco ſupra allegato.

42 XIX. Limita, quia neceſſe eſt, ut mater ſit talis cui potuerit deferri tutela legitima, uidelicet ſi ſit in legitima ætate conſtituta: ſecus ſi ſit minor, ut per Maria. Soc.iun.in conſi.8.col.3.uol.1.

43 XX. Limita, niſi mater poſt tranſitum ad ſecunda uota, fuiſſet rehabilitata per principem ad tutelam, quia per hoc recuperaret etiam ſucceſſionem. Ruin. conſi.86.col.2.uol.5.

44 XXI. Limita, nam excuſatur mater ſi propter peſtem contenta in diſpoſitione l.omnem.C.ad Tertul. non adimpleuerit, ut per Boer.deciſ.124.num.21.

FINIS LIBRI TERTII.

ANTONII GABRIELII ROMANI,

COLLEGII SACRAE AVLAE CONSISTORIALIS Aduocatorum Decani, ac Fisci Apostolici Aduocati,

Conclusionum, seu Regularum, LIBER QVARTVS.

In quo habentur conclusiones ad materiam vltimarum voluntatum pertinentes.

DE TESTAMENTIS CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Excommunicatus an possit testari.

1 FVIT antiqua quęstio inter Doc. an excõmunicatus possit testari, & quidẽ gl. in c. decernimus. de sent. excomm. in 6. de hoc nõ plenè se resoluit, sed Spec. in tit. de instr. edit. §. cõpendiosè. ver. qd de excõmunicato. tenet q̃ excõmunicatus possit testari. Idẽ tenuit Petr. & Archi. in c. pia. de exceptio. in 6. col. 3. Inn. in c. cũ uoluntare. de sent. excom. Iaco. de Beluis. in §. omnib. in auth. de sanc. Epi. Fed. de Sen. in cons. 118. Io. And. in regu. dolo facit. de reg. iur. in 6. in Mercurialibus. Bar. in l. si q̃ramus. & ibi Bal. ff. de testa. & in auth. credẽtes. ṕhi ẽt Sal. C. de hæret. & Bar. in l. 1. col. 2. in fi. & seq. ff. de seg. Caton. Bal. in c. intelleximus. col. 1. in fi. de indic. Abb. in rubr. de testa. col. 2. Cardi. in clem. 1. in 2. col. de excep. Ant. de Butr. ĩ dispnt. incip. quidã usurarius. Card. in repet. c. perpẽdimus. col. pen. de sent. excom. Dom. in d. c. decernimus. col. 2. & seq. de sent. excom. in 6. & ibi Io. And. & Per. de Anch. col. 2. & seq. & idẽ Petr. de Anch. in c. 2. col. 3. de test. & in c. si eo tpe. col. pen. de rescri. in 6. Abb. in c. ad probandum. de re iud. Rota in nouis, decis. 195. Bald. in l. 1. §. his, quib. ff. de leg. 3. & in l. fi. C. si a non compet. iud. in 2. col. & in l. 1. in 7. col. C. de hæred. instit. in l. 1. in lect. in 3. col. & in repet. col. 4. C. de sacros. eccl. in l. 1. col. pen. in fi. C. de iur. & fact. ignor. in l. eam, quã. col. 11. C. de fideicom. in l. legitima. in fi. ff. de pac. Ang. in l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Trebel. Abb. in c. ueritatis. col. 7. de dol. & contum. & in c. pastoralis. §. uerũ. nu. 19. de appel. Iaco. in l. qui deportantur. nu. 4. C. de hæred. instit. Are. in d. l. si q̃ramus. de testa. Ang. in dispu. incip. duo ad inuicem. Cor. in cõs. 180. col. pen. uol. 4. Soci. in reg. 233. Fely. q dicit istã cõem, in c. cũ uolũtate. de sent. excom. idẽ dicit in c. ad ṕbandum, in prin. de re iud. Et idc tenet, & dicit Philip. Fran. in rubr. de testa. in 6. col. 16. Ange. in trac. de testa. col. 12. Io. Fab. in §. testes. in fi. inst. de testa. Petr. de Ancha. in consi. 429. * Barba. in c. 2. col. fi. ubi dicit cõem * opi. de testa. Dec. in reg. l. quod ab initio. ff. de regu. iur. col. fi. Imola in c. 2. col. 9. de testa. Bert. qui dicit communem, consi. 41. uol. 2. Guald. cant. 10. in tit. de ijs qui non hab. testam. fact. Gulielm. Bened. in c. Raynutius. uers. mortuo itaq; testatore. el 1. nu. 288. Io. de Garro. in l. 1. nu. 32. C. de secun. nup. Io. de Sylua in tract. de beneficia. in 3. par. q. 4. num. 4.

¶Contrarium sentit gl. in d. c. decernimus. de sent. excom. in 6. licẽt non clarè, & ibi Archid. hoc apertè tenuit. Host. in c. pia. de exceptio. Garr. in c. quanquã. de vsur. Fede. de Sen. q dicit in cons. 74. q̃ licẽt altera pars sit plurĩu, & grauiorũ auctoritate suffulta, tñ ista pars est uerior s̃m eum. eandem opinio. tenet Calde. in disput. incip. excommunicatus maiori. gl. cõsuetu. Turon. fol. 92. col. 3. Iaco. de S. Georg. in l. fi. nu. 3. C. de procura. Io. Monac. in ca. quanquam. de usu. in 6.

2 PRIMÒ Concorda, prout nonnulli distinguebant inter publicum, & occultũ excõmunicatũ, ut excommunicatus occultus posset testari, non aũt publicus. ita sentit Bar. in cõs. 238. Bald. in l. 1. C. de iur. & fact. igno. Lancel. Dec. in d. l. si q̃ramus. ff. de test. in fi. Bal. in d. l. 1. col. 2. C. de sec. nup. & ibi Io. de Garro. nu. 32.

3 SECVNDÒ Concorda, ut per Bal. in l. 3. col. fi. C. si pend. appel. ubi dicit, q̃ aut quis est tantũmodò excõmunicatus, & tunc possit testari. Aut est excõmunicatus, & anathematizatus, & tũc nõ habeat testamẽti factionẽ. & ita ṕcedat scda opinio. & idẽ dicit Bal. in c. si is, cui. de offi. deleg. Philip. Franc. in rubr. de testam. in 6. col. 16. Brun. ex mente Bal. in 3. uol. tract. de constitu. in 1. fol. col. 3. in uerbo, ab intestato.

Contra hanc distinctionem tenet Aret. in d. l. si quæramus. ff. de testam.

¶Tenendo primam opi. magis communem.

4 PRIMÒ Amplia, ut ẽt excõmunicato relinqui possit in testõ, cũ habeat nõ mõ actiuã, sed ẽt passiuã testamenti factionẽ, ut no. Bal. in l. 1. in repet. col. 11. C. de sacros. eccl. & istud, q̃ possit capere excõmunicatus ex testõ, tenet Fede. de Sen. in d. consi. 138. Domi. in c. decernimus. col. pen. de sent. excommu. in 6.

5 SECVNDÒ Amplia, ut ẽt notoriè excõmunicatus possit testari. Bar. in l. si quæramus. ff. de testam. Fede. de Sen. in consi. 71. Fely. in c. ad probandum. nu. 1. de re iud. Fran. in rubr. de testa. in 6. nu. 32. Io. de Sylu. in tract. de benef. in 3. parte. q. 4. nu. 4.

6 TERTIÒ Amplia, quia ẽt excõmunicatus põt esse arbiter & arbitrator. Spec. in tit. de arbitr. in §. differt. num. 10. Host. in c. cum dilectus. de arbitr. Abb. in ca. ueritatis. nu. 32. de dol. & contum. in ca. decernimus. num. 7. de sent. excommu. in 6. Imol. in l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Trebel. Alex. qui hanc dicit com- * munem * opi. in l. si quis arbitratu, col. pen. ff. de uerb. oblig. Ang. Are. in §. pen. num. 19. inst. de excep. Dec. in c. intelleximus. col. 1. de iud.

7 PRIMÒ Limita in excommunicato pro hæresi, qa talis nõ poterit testari, ut ṕ auth. credẽtes. C. de hęret. & in corpo. vñ sumitur. & ibi Bar. & Saly. & ponit istã limitationem Archid. in ca. pia. col. 3. de except. in 6.

Bal.in l.1.§.his,quib.ff.de leg.3.Fran.in rub. de testa. in 6.col.16.Bar.in d.l.si quæramus.ff. de testa. & ferè omnes Doc.allegati pro communi opinione in principali conclusione hoc tenent, dum respondent ad auth.credentes.de hæret.

8 Secvndò Limita, si quis esset excommunicatus pro usuris, qui testari non potest, nisi iuxta formam cap.quanquam,de usu.in 6.& ponit Philip.Franc.in rubr.de testam.in 6.col.16.

9 Tertiò Limita in excõicato pp iniuriam factam Cardinali iuxta dispõnem c.fœlicis.de pęnis, in 6. & ponit Philip.Franc.in d.rubri.de testam. in 6.col.16.

10 Qvartò Limita,nisi facultas testãdi competeret ex priuilegio, qa illã amittit excõmunicatus,ut not. Bal.in c.intelleximus.col.2.de iud.& refert,& sequtur Fel.in c.ad probandum.col.1.in fi.& seq. de re iudic.

11 Pro qua limitatione facit, nam excommunicatus in testando non potest uti priuilegio.l.1.C.de sacros. eccles.ut ibi per Bal.in lect.col.2.& in repet.col.4.

12 Amplia,nam nec ẽt poterit testari cum priuilegio iuris canonici cum duob. testib.Bal.in l. eam quam. col.11.C.de fideicomm.Imo.in c.2.col.9.de test.

13 Et facit,quia facilius tollitur priuilegiũ,quàm ius cõe.l.eius militis.§.militia missus.ff. de milit. testam. cum alijs per nos alleg.in tit.de reg.int.in 21.cõclus.

¶Contrarium, ꝙ possit testari secundum dispositionẽ iuris canonici,uoluit Petr.de Anch.in cõs.429.

CONCLVSIO II.

Argvmentvm.

Testamentum an valeat, si Notario exprimente nomen hæredis, testator respondeat, quòd sibi ita placet, uel per uerbum, sic.

1 Communiter tenetur * opinio gl. in l.iubemus. C.de testa.in uerbo,quemadmodũ,ubi glo.firmat hanc cõclusionẽ ꝙ si notarius exprimat nomen hæredis,& testator ad interrogationẽ notarij rñdeat, ꝙ ita sibi placet,uel ꝙ ita uult,uel per uerbum,sic,talis dispõ,& tale testm̃ sustineatur in uim nuncupatiui testamenti.quã opinionem glo. sequitur ibi Cyn. uersi.ultimo q̃ritur.& ibi ẽt Iacob.But.uersi.mõ quæro.& ibi Io.Fab.ubi ẽt Bar.uersic.q̃rit.gl.quid si notarius.& ibi Ang.& Saly.& Fulg. ibi, qui dicit istã opinionem gl.cõem.Io.And.in addi.ad Spec.in tit.de testam.uers.quid si is.Bar.in l.hęredes palàm.in fi.prin. ff.de testam. & ibi Alex.in apostill.ad Barto.qui dicit istam cõem * opin.Ang.in l.in fraudẽ.§.1. ff. de test. mil.Imo.in c.cũ tibi.col.2.uersi. qd aũt si testator, de testa.Alex.in d.l.iubemus.in fi.ubi dicit istã esse cõem opin.Ang.Aret.inst.de testam.in prin.col.4.uers.nota istam gl.Alex.in cons.12.col.2.in fi.uers.hoc ẽt ꝓbatur.ubi dicit istam esse cõem opin.uol.1.& cõs.33. uol.3.per totum.& cons.47.num.7.uol. 2. Guald. in tit.de hæred.instit.caut.2.ubi dicit cõem.Ang.in d.l. hæredes palàm.in fin.prin.ff.de testam.& ibi Aret.in fi.Cor.cons.261.nu.18.uol. 4. Afflict.q dicit * cõem, decis.143.nu.2.Soc.qui ẽt dicit communem, in cõsi. 20.nu.5.uol.4.Ias.in cons.124.in fi.uol.1.Rui.in cõsi.12.nu.9.& num.12.uol.1.Maria.iun.in consi.144. nu.13.& consi.178.nu.26.eo.uol.Aym.consi.117.in prin.Dec.in cõsi.488.nu.3.ubi dicit communẽ.Bertr. consi.212.col.7.in fin.& seq.uol.1.in nouis.ubi dicit cõem.& in cõs.78.col.fi.ubi idẽ dicit.uol.2. in nouis. Grat.in cons. 30. nu.19.& seq.uol.2. ubi idem dicit. Ioan.Crot.in repet.l.1.§.si quis ita. col.4.ff.de uerbo. oblig.Socin.in cons.229.col.5.uers.6.aduertendum. ubi dicit communem opinionem. Corn. consil.157. in fi.uol.1.Bert.in cõs.142.nu.7.uol.1.in antiq.Rip. in l.1.§.si quis ita.nu.9.ff.de uerb.obl. Boer.decis.35.

¶Contrariũ tamen tenet Ias.in d.l.iubemus in fin.

2 Primò Amplia,ut prima communis opinio multo magis locum habeat in codicillis.Gram.decis. 73.

3 Secvndò Amplia, ut cõclusio ꝓcedat nõ solum qñ notarius de ipso hrẽdem testatorẽ interrogauerit, sed ẽt si lecto toto tenore testamẽti testator dicat sibi ita placere.ita uoluit Are.q hanc esse * cõem opi. testatur in tit.de testa.in princ.nu.15.uers. nota istã. in Insti.quem ẽt sequitur Grat.in cons.30.nu.20.uol.2.

4 Primò Limita,& declara cõclusionem ꝓcedere, qñ testator erat sanæ mẽtis,& articulatè,& intelligibiliter loq poterat,secus aũt qñ nõ potuisset loqui articulatè,& intelligibiliter,ut dicit Bar. in l.iubemus. circa fi.ubi ẽt Cyn.circa fi.Pau. de Cast.in consi.155. col.pen.uol.2.Iac.Butr.& Io.Fab.& Ang.in d.l.iubemus.Ro.cõs.316.in 2.dubio. Calca. in cõs.91. col.2. in fi.Sal.in d.l.iubemus.col.2.uer.Pet.uerò.& Cyn.& ibi Cor.col.fi.uers.circa hoc tu distingue.Soc. in cõsi. 20.uol.4.ubi declarat,qñ dicatur nõ posse articulatè loq.Dec.cõs.489.nu.4.& nu.9.uers. nõ obstat ꝙ unico.Rui.cõs.2.nu.8.uol.2.& I cõs.10.col.4.uol.3.Zas. cõs.3.fol.4.uol.1.Bal.in cõs.55. i fi.uol.5.& cõs.120. uol.4.Alex.cõs.105.nu.7.uol.7.Cor.cõsi.8.nu.7.uol. 3.& cõs.261.nu.18.uol.4.ubi dicit cõem * opi.Alex. in cõs.12.uol.1.Ias.in cõs.124.in fi.uol.1.Boer.decis. 35.nu.5.Io.Crot.in repe.l.1.§.si qs ita.col.4. uers.primus casus.ff.de uer.obli.Bellam.cõs.7.col.20.uer.qd ergo.Galiaul.in l.1.§.si quis ita.nu.4.ff.de uerbo.obl.

5 Declara,quia ꝓsumitur testatorem in dubio posse articulatè loqui,si instituit uenientes ab intestato, ut per Saly.in d.l.iubemus.Ruin.in consi.8.col.3.uol.3.

6 Amplia hanc limitationem,nam idem est,qñ esset multũ grauatus,& morti ꝓximus,& ita rñderet.Pau. de Cas.in cõs.155.col.pe.uol.1.Ias.in l.iubemus.col. fi.C.de testa.Affli.decis.143.Soc.in cõs.28.col. fi.uol. 3.Calca.in cõs.92.col.fi.Rui.cõs.2.uol.2.nu.8.& seq. & in cons.9.nu.14.uol.2.& in cõs.8.nu.7. uol.3.Rip. in l.1.§.si quis ita.nu.9.& seq.ff.de uerbo.oblig.

¶Contrarium tenet Alex. in consi. 33. col.2.uersi. tamen præmissis non obstantibus.uol.3.

7 Concorda,ut per Calca.cons.91.el 2. in fi. qui distinguit in hoc casu,ut si testator respondeat, per uerbum,sic,tunc non ualeat testamẽtum,secus si respondeat per alia uerba denotantia sanam mentem,& bonum intellectum testatoris.

8 Secvndò Limita, qñ præcederet aliud testm̃ solemne, quia per sm testm̃ factũ ab infirmo cũ rñsione uel interrogatione alterius non reuocaretur primum.ita Pau.de Cast.in l.hac consultissima. §. at cũ humana fragilitas.C.qui testam. fac.poss.ubi dicit se ita consuluisse,prout consuluit in cons.155.col.pen. in fi.uol.1.Soc.cons.92.col.7.uers.sed præmissis non obstantibus.uol.3.Maria.iun.cons.183.nu.34.ubi dicit communem * opinionem.uol.2.Io. Crot.in l.1.§. si quis ita.col.5.uers.septimus casus.ff.de uerb.oblig. Guido Pap.consi.64.in fi.qui loquitur, quando in primo testamento est adiecta clausula derogatoria.Zas. consi.3.fol.5.uol.1.Mari.iun.consi.189.nu.100.uol. 2.Ruin.consi.9.num.14.uol.2.

¶Contrarium sentit Ro.cõs.106.col.1.in fi.& seq. & clarius Alex.consi.33.col.4.uers.& si diceret qd gl. uol.3.& in d.l.iubemus.C.de testa.Dec.cons.489.nu. 8.& seq. Ruin.cons.12.col.3.uers. non obstat igitur 1.uol.2.& istam opi.sentit Calca.consi.91.el 2.col.fi. ubi non facit differentiam,an simus in secundo testõ, in quo agatur de reuocatione primi ꝓut ipse loquitur

in ca-

in casu illius consilij, uel simus in primo testamēto.

Tenendo primam opinionem.

9 Sublimita, qñ expressè cōstaret de uoluntate testa toris uolentis tenorem primum aestim, ut per Ruin. cons. 12.no. 11.uol.2.& per Maria.iun.cons. 144.nu. 53.uersi.nec damnum obstat, quòd hęc fuerint. uol.2.

10 Tertiò Limita, ut conclusio procedat qñ dictan te testatore scripsit notarius,& postea interrogatus te stator rñdeat sic, uel simile uerbū, secus si dictātibus consanguineis uel alijs notarius scripserit,& testator interrogatus postea ita rñdeat,ita uoluit Pau. de Ca. in cons. 155.col.pe.uol. 1. Corn. in d.l.iubemus.in fi. C.de testa.Pau.de Cast. in l.hac consultissima.in §.at cum humana fragilitas.C.qui testa.fac.poss.Ro.in l. gerit.nu.10.ff.de acq.hæred.Imol.in l. hæredes palā. in fi.prin.de testa.Cor.cons.232.nu.15.uol.1. & cōs. 319.nu.13.eo.uol.Rom.cons.306.in fi.Alex. in apo. stil.ad Bar.in d.l.iubemus.Soci.consi.229.col.5.in fi. & seq.& cōs.92.col. 6.uol.3.Ias.in d.l.iubemus.in fi. Calca.cōs.90.col.6.uers.& licèt aliqui ex tastib.Mar. iun.consi.156.uol 2.& cōs.183.no.37.eo.uol.ubi di-

✻ cit istam partem * communam.Cor.consi.73.nu.12. uol.1.& cons.319.col.2.uol.4.Aymo cōs.117.& cōs. 143.col.pen.in fi.Ruin.consi.8.col.2.& seq.uol.3.Io. Crot.in l.1.§.si quis ita.col.5.uers.septimus casus est. ff.de uerb.obl.qui asserit ita fuisse iudicatum in curia Romana p Dominos de Rota.Bertr.cōs.144.num.3. uol.3.in antiquis.Hipp.in sing.449.Bertr.consi.33 1. nu.5.uol.3.in nouis.Soc.consi.20.col.1.uers.& quod in præsentia.uol.3.Bertr.consi.242.nu.8.uol.1.in an tiq.& consi.349.nu.6.& seq.uol.1.in antiq.

11 Et ista opinio sumitur ex uerbis Albe.Papien.quē sequi vr Io.And.in addit.ad Spec.ti.de testa.§.1.uers. quid si is,qui propriè loquitur,qñ intimi,nel familia res fecerunt scribi uoluntatē testatoris, qua recitata testator dixit ita facere,quem ēt ita intelligit Ant. de Butr.in c.cū tibi,de testa.referendo opi.Io.And.& li- cèt Imo.in d.c.cū tibi,& Alex.in d.l.iubemus,dicāt,q Io.And.tenet opinionē gl. uidelicet ut testm̄ ualeat, et uerū diuersa respectib.nā si a notario,dictāte testa tora,scripta sit eius uoldtas, pcedit opi.gl.& Io.And. qñ dicit opinionem gl.sibi placere,ita eam intelligit.

Si aūt scripta sit testatoris uoluntas,dictantib. con sanguineis,ual familiarib.in istis terminis Io.And.sa quitur opinionem Alb.Pap.& propterea Io. And. in d.addit.dicit Albe.Pap.loqui in alijs terminis, prout ita declarat opinio.Io. Andr. ut in uno casu uideatur adhærere opi.gl.& in alio uideat tenere opin.Alb.Pa pien.uidelicet, ut si in hoc casu appareat,testatora di ctante testm̄ scdo loco cōditum a notario scriptū fuis se,tunc reuocetur primū testm̄,& non aliàs,ut decla- rat Soc.consi.229.col.5.in fin.& consi.92.nu.17.uol. 3.Ruin.in cons.8.col.3.uol.3.Mari.iun.in cons.187.

✻ nu.27.uol.2.ubi dicit communem * opi.

12 ¶Contrarium,q qñ testatoris dispositio ēt dictan- tibus alijs fuerit scripta a tabellione,& recitata corā ipso testatore,quā ipse testator approbauit,huiusmo di dispō ualeat in uim testamēti nuncupatiui, sentit Cyn.in d.l.iubemus. in rñsione ad l. hac consultissi- ma.§.at cū humana fragilitas.C.qui testa. face. poss. dum dicit,q ibi testatora dictante conscripta fuerat eius uoluntas,non aūt in casu glo.in d.l.iubemus.& tñ ipse sequitur gl.in terminis suis.Idem uoluit Bal. in d.l.iubemus.col.2.uers.sed quicquid ipse dicar, & ibi Saly.col.1.in fi.uersi.quod Bal.Ro. in l. 1.§. si quis ita.nu.9.ff.de uerb.obli.Ange.Aret.Inst.de testam.in prin.col.4.versi.nota istam gl.Corn.in consi. 77.uol.

✻ 4.ubi dicit communem. * Aret.in l. hæredes palā.in fin.ff.de testam.Alex.consi.33.col.3.uersic.denique, quid opi.uol.3.Rui.in cons.2.nu.9.uol.1.Dec.consi. 489.col.fi.uers.4.& vlt.non obstat.Galianl. in l.1.§.si quis ita.nu.4.ff.de uerb.oblig.quamuis non plenè se- met.Bal.nouell.in l.1.§.si quis ita.nu.8.ff.eo.tit.Ruin. in consi.12.nu.12.uersi.non obstat dom.3.uol.2.ubi dicit communem.

✻ Tenendo primam opinionem magis * cōmunem.

13 Primò Sublimita,qñ constaret,notariū rogatum fuisse ab ipso testatore.ita Cor.consi. 304.num. 16.& seq.uol.1.& consi.77.col.2.uersic. sed in casu nostro. uol.4.Bal.nouell.in l.1.§.si quis ita.nu.8.ff.de uerbo. oblig.Corn.in d.l.iubemus.in fi.

14 Secundò Sublimita,qñ adiecta esset clausula co dicillaris de uoluntate testatoris.Guald.caut.2.de hæ red.instit.Io.Crot.in l.1.§.si quis ita.col.4.uersi.quar- tus casus.ff.de uerbo.oblig.

15 Declara,q2 in dubio censetur scriptum testamen- tum ex uoluntate testatoris,secundū Alex.in d.consi. 33.col.3.uersi.Præterea etiam non sumus.uol.3.

16 Quartò Principaliter Limita, qñ rñsio testato- ris subsequitur ad interrogationē notarij, secus si ad interrogationē psonæ suspectæ. ita Cyn.in d.l. iube- mus.in fi.Pau.de Cast.in cōs.155.col.pen.uol. 1.Soci. cōsi.28.col.pe.in fi.uers.ad hæc ēt fuit.uol.3.& in cōs. 92.nu. 19.uol.3.Pau.de Cast.in l. 1.§.si qs ita. col.fin. uers.vlt.Petrus inducit.ff.de uerb.obli. Cor.cōsi.103. nu.22.& seq.uol.1.& consi. 257. in fi.nu.21.uol.1.& cōs.1.nu.3.uol.4.Soc.in l.1.§.si quis ita.in ptinc.ff.de uerb.obl.Bertr.cons.31.nu.5.uol.3.in nouis.Cor.cōs. 73.nu.11.& seq.uol.1.Mari.iun.cons.183.nu.27.ubi

✻ dicit istā cōem * uol.2.Soc.cōs.229.col.5.uer.itē licèt testator.Rip.in l.1.resp.col.6. uers. præterea quando dominus,vol.3.Zas.cōns.3.fol.4.uol.1.Rip.in l.1.§.si quis ita.num.9.& seq.ff.de uerbo.oblig.

¶Contrarium aūt uoluit Cor.cons.77.col.2.ubi di

✻ cit istam cōem * opi.uol.4.Dec.cōs.489.col. pe. uers. tertiò nō obstat.Mari.iun.in cons. 144. col.1o.in fi. uers.sed ultra.& cons.178.nu.20.uol.2.Rui. consi.2. col.antep.in fi.uers.nec obstat quod Bal.uol.2.in cōs. 12.nu.12.uol.2.Ang.Are.insti.de testa.in prin.col.4. uers.nota istam gl.Aret.in l.hæredes palā.in fi.prin. ff.de testa.Bertr.cons.212.num.18.vol.1.Alb.in l.iu- bemus.in fi.Ange.Aret.in tract.de testam.in glo.14. uers.quæritur an ualeat talis institutio.

✻ Tenendo primam opinionē magis * communam.

17 Primò Sublimita, nisi testator explicitè declara- uerit suam uoluntatem per prius, quia licèt postea ad interrogationem alterius respōdeat ita facere, tñ ua let dispositio.Mar.iun.in consi.144.nu.53.& nu. 54. uol.2.& consi.178.nu.20.& nu.21.eo.uol.

18 Secundò Sublimita,quando testator rogasset no tarium, uel testes,ut testamento suo interuenirent. Corn.in d.l.iubemus.in fi.

19 Tertiò Sublimita, qñ prius testator dictasset te- stamentum de per se, & postea ad interrogationem alterius respōdeat per uerbum sic, uel omnia sibi pla care,ut per Bald.in d.l.iubemus. Io.And.in addit. ad Spec.in tit.de testā.§.1.uersic.quid si is.

20 Quartò Sublimita, qñ testator consensisset in clausula codicillari,quia tunc ualeret talis dispositio in uim fideicommissi. Guald. caut.prima. de hæred. instit.Io.Crot.in l.1.§.si quis ita.col.4.uersic. quartus casus.ff.de uerbo.oblig.& fuit originalis opin.Calde. in consi.40.sub rubr.de test.

21 Amplia, quia ēt si per uerba cōmunia facta est di- spositio , ualeret nihilominus in uim fideicommissi. ita Bal.nouell.in §.si quis ita.nu.9.in l.1.ff.de uerbo. oblig.quod est uerbum satis notabile.

22 Quintò Limita, quando essent instituti uenien- tes ab

tes ab intestato. Gra. consil.90. col.3. uol.2. Ruin.in
consi.8.col.3.uol. 1.
23 Sextò Limita principaliter opi.gl. in l. iubemus.
quando testator uoluit testari in scriptis. ita Io. And.
in addit.ad Spec.in titu.de testa.§. 1.in uers. quid si is.
Dec.Neap.143.in antiq.

CONCLVSIO III.

Argumentum.

Testamentum vsurarij manifesti an reconualescat præstita cautione post testamentum, iux. tex.in c. quanquam de vsur. in 6.

1 NOn inutiliter quærunt Doctores, an testm̃ usu
ratij manifesti, qꝫ ſm diſpõnem c.quanquã, de
usur.in 6.est nullum, non præstita cautione, reconua
lescat, si post testm̃, ante mortem præstetur prædicta
cautio.glo.in d.c.quanquam, in fi.tenet testm̃ in hoc
casu reconualescere, & idem tenet ibi Io.And.in no-
uella.idem ẽt tenet Lauren: Rodulp.in tract.de usur.
q.100.Ang.in disput.incip. Astensis miles.Bar.in l.fi-
lio præterito.col.fi.ff.de iniust.rup.& irrit.test. Bal.in
rep.l.1.in 7.col.C.de sacros.eccl.& in l.uniuersa.col.
2.C.de precib.impe.offer.in l.fin.in 2.col. C. si a non
compe.iud.Imol.in d.l.filio præterito.col.pen.& seq.
Bal.in l.seruis.C.de leg.Ang.& Imo.in l.qui soluen-
do.ff.de hæredi. inst.Imol.in l.Gallus.§. ille casus. ff.
de libe.& posth.Bal.in rep.l.si arrogator.col.4.& seq.
ff.de adop.& in l.Gallus.§.ẽt.col.2.ff. de lib. & posth.
Io.de Ana.in c.quia omnib.de usu.Bald.in consi. 57.
uol.5.& in consi.162.col.2.uol.2. Alex. qui hanc di-
* cit magis cõem * opi.in l.Gallus.§.ille casus. nu.8.ff.
de libe.& posth.Fel.in c.qm̃.col.3.& seq.ut lit.nõ con
testa.& in c.cum dilectus.col.2.de accus.ubi dicit istã
cõem opi.Hipp.in prac.col.8.in §.secunda. & in pen.
col.Petr.de Anch.in c.2.col.4.de test.Imo. in c.2.col.
9.de test.Fel.in c.significauerunt.col.pe.de test.Brun.
in tract.de forma.in artic.de potentia, & effectu for-
mæ.in 1.limit.col.47.Guald.caut.7.in titu. de ijs, qui
non hab.test.factio.Dec.in l.quod ab initio.num.12.
ubi dicit communem opi.ff.de reg.iur.
Tenendo hanc communem opin.
2 Amplia, ut sufficiat ẽt si testator dimittat procura-
ratorẽ ad præstandã p̃dictam cautionẽ. Auge.in disp.
incip. Astensis miles, ubi latè examinat. Fel.in c.signi
ficauerunt.de test.& in c.ad hæc.col.1. de rescri. & in
c.qm̃ frequenter.col.4.ut lit.non contest.Ancha.qui
* dicit communem * opin. Inter cons. Card. 40. col.2.
Guald.in tit.de his, qui non hab.test.fac.caut.7.
3 Primò Limita, quia si nõ præstetur cautio ante
mortem, testm̃ usurarij manifesti etiam in fauorem
filiorum non sustinetur. Ant.de But.in consi.25.
4 Amplia, quia idem est si testm̃ fuerit factum in fa
uorem piæ causæ.Ant.de But.in cõs.28.& in d.cõs.25.
5 Limita hanc ampliationẽ, qñ cõstaret testatorem
cõtritũ, & pœnitẽtẽ decessisse, licèt usuras aliter nõ re-
stituerit, ut p Ant.de But.i d.cõs.28.in uers.nõ obstat.
6 ¶ Contrariũ in conclusione principali, tenuit Gar.
in d.c.quamquã. de usur.in 6. Franc. de Rampon.in
consi.incip. Alber.quondam Vgonis.ubi dicit vidisse
consilium Io.de Lignan.approbatũ a Calder. in quo
idem cõcludebatur.s.testm̃ in isto casu nõ reconuala
scere.& idẽ uoluit idem Franc.de Ramponib.in lege,
filio præterito.ubi Imo.col.fi.qui dicit istã partẽ de iu
re ueriorem.ff.de iniusto, rupt.& irrit.testa. Bald.in l.
posthumo.col.pen.& seq.C.de bon. poss. contra tab.
& in l.fi.col.pen.C.und.legiti.ubi se remittit ad dicta
per eum in d.l.posthumo.ubi ipse tenet istam partẽ.
& idẽ Bal.in l.ex libera.C.de suis, & legitim. Rom.in
l.posthumo.col.15.C.de bon.poss.contra tabu.Guid.
Papæ q.50.Ripa in resp.13.in 1.lib.
7 Amplia istam partem, quia testm̃ mercatorum no
stri temporis, qui carius uendunt, non ualebit, nõ præ
stita cautione iuxta disposi.c.quamquam . de usur.in
6.prout uoluit Abb.in ca.ad nostram.col.1.de empt.
& uendi.& idem Abb.consi.22.uol.1 Barbat.in con-
si.67.uol.4.
¶ Contrarium tenet Dec.in l.1.nu.17.C.de edẽdo.
& in l.eius qui in prouincia.num.2.ff.si cert.petat.
8 Limita, qa testm̃ Iudæi manifestè usurarij ualet, ẽt
non præstita huiusmodi cautione. Alex.in cõs 6.uol.
6.Soc.in consi.70.cum duob.seq.uol.1.& in cõs.119.
nu.23.uol.4 Aret.in consi.158.in fi.ubi dicit ita com
muniter obseruari.Hipp.in sing.609. Guald. in caut.
7.de ijs, qui non hab.testam.fac.
9 Primò Declara, quia dispositio ca. quanquam.de
usu.habet locum etiam in usurario, qui desijt usuras
exercere, ut tenet Bald.in consi.162.uol.2.Ang.in di
sput.incip. Astensis miles.col.5.Cardin. in clem. 1.in
19.q.de usur.& idem uoluit Domin.in d.c.quamquã
de usur.in 6.circa.fi.Lau.de Rodulph.in tract.de usu.
* q.88.Socin. qui dicit communem * opin.in consi.
127.col.1.uol.3.
Ratio est, quia dr̃ ẽi usurarius, qui aliqñ exercuit
usurã, licet postea desijt fœnerari, ut no.Dec.qui hanc
* dicit communem * opi.in c.1.nu.22.de proba.
Contrariam opi.sequuntur Bal.in consi. 459. uol.
4.& Ang.in consi.10.
10 Secundò Declara, quia iux.disposit.c.quãquam.
de usur.non sufficit simplex & nuda cautio, sed requi
ritur cautio pignoratitia, uel fideiussoria, ut dicit gl.
cõiter recepta in d.c.quanquam.in uers.idoneẽ.& tra
dit Fel.in c.ad nostram.num.8.de iureiur. late Ias. in
l.sancimus.nu.3.& seq.C.de uerb.signi.
11 Contrarium, ut sufficiat in hoc casu gñalis, uel spe
cialis hypotheca ab ipso usurario constituta, tenent
Io.And.Domi.& Franc.in d.c. quanquam, de usur.&
istam opi.sequitur Soc.in consi.127.col.3.uol.3.
12 Tertiò Declara, quia cautio, de qua in c. quan-
quam. non potest remitti usurario per creditores, ut
tenet Ias.in l.pactum inter hæredem.nu.8.ff.de pact.
13 Qvartò Declara, nã usurarius manifestus nõ po
terit ẽt donare cã mortis, nisi p̃stita tali cautione. Ale.
* qui hanc dicit magis cõem * opi. in l.discretis. nu.2.
C.qui testa.fac. pos. & hanc dicit magis cõem opin.
Cur.iun.in l.eius qui in prouincia.nu.4.ff. si cert.pet.
* Guald.de att.testan.caut. 7.nu.4. qui ẽt dicit * cõem.
¶ Contrarium sentit Bald.in l.executorem. nu.11.
C.de exec.rei iud.Ripa post alios, qui istam dicit cõ-
* munem * opi.in l.2.nu.7.ff. de leg.1. Capr. consi.92.
col.2.Dec.in consi.196.col.2.

CONCLVSIO IIII.

Argumentum.

Testamentum factum secundum loci consuetudinem operatur etiam quoad bona extra territorium.

1 PRædictis annecti põt alia cõclusio qꝫ testm̃ factũ
ſm loci consuetudinẽ uel statutũ, ubiq; operat̃,
ẽt quoad bona existẽtia extra territoriũ hanc opinio-
nẽ tenet Bal.in l.cunctos populos. col.10.uersic.q̃ro
de effectu.C.de summ.Trini.Bar.in d.l.cunctos popu
los.col.13.uers.qñque tollitur obstaculũ.Io.Andr.in
addi.Spec.in tit.de instr.edit. §. cõpendiose, uers.q̃d si

de con-

* de cũsuet.Anc.in cõs.163.col.1.Ias.q dicit * cõem,in d.l.cunctus.col.x.in lec.& in repe.col.pe.& seq. Bald. in l.in hac.in 1.not.C.de dona.Castã.in cons.19.col. 14.Sal.in d.l.cunctos.col.6.uers.nũc q̃ro an testm̃.Si- * gno.Homod.cõs.166.col.1.Alex.q dicit cõem * opi. cõs.44.col.fi.uol.5.& hanc partẽ dicit cõem Brun.in tract.ꝙ stant.mascu.in 8.art.in 25.q.in 3.col.uers.cõdito aũt testõ.Paris.qui similiter dicit istã cõem.cons. 12.col.fi.uol.3.Idem tenet Cyn.in d.l.cunctos. nu.5. & 6.Imo.in c.cognoscẽtes.col.5. uers.quid aũt si fiat. de consti.Imo.in rubr.de cũsue.col.2.uers. quid autẽ testm̃.Roch.in c.fi.col.252.de consue.Barba.in rubr. de consuetu.num.64.Bart.in l.2.in 1.not.C.quemad. testa.aperi.& ibi clarius Pau.de Cast.

¶Contrariam uerò opinionẽ,ꝙ immò bona tm̃ in loco cõsuetudinis,uel statuti,capiat hęres testamẽtarius:succedẽs uerò ab intestato capiat alia bona alibi sita,tenet Iac.de Rauen.ĩ d.l.cũctos,Bar.in l.si arrogator.in lec. col.fi.uers.& ualẽt ad q̃onem.& ĩ repe.col. 7.& ibi Bal.col.5.uers. & est hic speciale,ff.de adopt.

Tenendo primam communem opin.

2 Amplia,ut non mõ testm̃ factũ a subdito s̃m loci cõsuetudinẽ,operetur ẽt quoad bona ubiq; existẽtia, sed ẽt si factũ fuerit a forensi s̃m illius loci cõsuetudinem,uel statutũ,ita loquitur Alex.in cons.44. col.fi. 3 uol.5.Et ꝙ testm̃ factũ a forensi s̃m consuetudinẽ loci,in quo fit testm̃,operet̃ quoad bona ubicunq; posita,ponit Bal.in l.in hac,in 1.not.C. de dona.Bart.in d.l.cunctos.col.8.uers.circa s̃m.Sal.ibi.col.5.uers.sed tunc quæro,& Ias.ibi.col.9.uers. secũdum dubiũ est. & col.21.uers.secundũ dubiũ est Bart.in d.l. de quib. col.pen.in princ.uers.secundò est uidendum. ff.de ll. Rom.in l.si non speciali.num.6.C.de testam.

¶Contrarium tenuit Iaco.de Are.in dispu.sua incip. secundum consuetudinem, in ciuitate Venetiarum.Old.consi.148.col.1.in fi.& seq.

4 Primò Limita, quia tale testm̃ non operatur quo ad bona alibi sita,q̃n mater erat prætetita, quæ poterat præteriri stante dispositione statuti in locu. ita dicit Alex.consi.19.nu.6.& nu.8.uol.6.

5 Secundò Limita, q̃n forensis testaretur in loco hostili,uel rebelli populo Rom. qa tũc tale testm̃ ibi factũ s̃m consuetudinẽ illius loci,nõ operatur quoad bona posita in loco nõ hostili. ita Bar. in l.q a latronib.ff.de test.seqtur Ange.in l.de die.ff. qui satis.cog. col.fi.uers.idem intelligo.Mart.de Lau.in trac.de primogen.in 6.q.Fulg.in l.2.C.quemadmod.testa.aperiendum remittit̃ se ad no.p Bar.in l.q a latronib.Barb.in repe.rub.de test.col.46.cũ pluribus sequentib.uoluit Ang.in d.l.qui a latronibus.§.1.& ibi Pau.de Cast.in prin.Caccialu.in l.cunctos.col.48.& seq. Aret.in d.l. qui a latronib.in fi.Caccia.in l.omnes populi. col.2. in fi.& seq.ff.de iust.& iur.

¶Cõtrariũ tenet Bal.in l.ius ciuile.cir.fi.uers.& no. ꝙ de facto.ff.de iusti. & iur.& Bal.ĩ l.2.C. q̃mad.test. aper.& ibi Barb.ĩ apost.Ro.in l.si nõ sp̃ali.C.de testa. nu.7.Ias.ĩ l.cũctos.col.10.uer. 2.limita cõem,& ĩ rep. col.pe.uers.2.limita singulariter.sentit Imo. licèt nõ expresse firmet,in d.l.qui a latronib.circa fi.ff.de test.

CONCLVSIO V.

Argumentum.

Testamentum,in quo expressè non est apposita clausula codicillaris,non valet in uim clausulæ prædictæ.

1 EX tex.in l.fi.C.de codicillis,sumitur hæc cõclusio,ꝙ si testator elegerit facere testm̃,nisi nominatim disposuerit,ꝙ si testm̃ iure testamenti nõ ualeret,ualeret iure fideicommissi,si iure testamenti non ualaat,non potest etiam iure fideicommissi ualere.d. l.fi.§.illud quoque.C.de codicil.l.1.ff.de iure codicil. & l.cohæredi.§.cum filiæ.ff.de vulg. & pupil. uersi. si non ualeret.l.si iure.C.de test.manumis.

2 Primò Limita,q̃n persona,cui testator ꝓuidit in suo testõ,esset a testatore dilecta, qa uehementia liciti amoris hẽt uim clausulæ codicillaris. l. in testõ.ff. de fideicom.libert. Bal. in l.si iure.C. de test. manumiss. Barb.in rub.de test.col.65.in 11.lim.& ĩ c. reqsiuisti. col.11.uers.& ideo dixit Bal.de test.Gual.in ti.de leg. caut.2.in fi.Ro.in cõs.179.col.pe.uers.ad qđ dicendũ moueor.Ias.in l.exigendi.col.2.uers.2.facit.C.de procura.Hippo.in rubrica de fideiuss.uersi. & idẽ firmat. Casta.in consuetu.fol.149.col.4.uersic.secundus est. Gramma.decis.62.nu.27.Guil.Benedict.in c.Raynu. in uerbo,testamentum,el 1.num.82.de test.

3 Sublimita,ut dicta limitatio,ꝓcedat in legatis tm̃, non aũt in institutione.ita Matthes.in sing.41. quod dictum refert,& sequitur.Ias.in l.non dubium.col.fi. uers.fallit in casu singulari.C.de leg.

4 Secundò Limita fauore piæ causę.Bal.in l.si iure. C.de test.manumis.Soc.in reg.398.in prima limit.& in l.cum auus.nu.13.ff.de cond.& dem. Ias. in l. non dubium.C.de leg.uersi.fallit in casu singulari.

5 Tertiò Limita fauore libertatis , ut per Bal.in l. si iure.C.de test.manumi.Soc.in reg.398.in 1.limi.& in l.cum auus.num.13.ff.de cond.& demon. Ias.in l. nõ dubiũ.col.fi.C.de leg.uers.fallit in casu singulari.

¶Contrarium uidetur probare text. in l. si iure. C. de test.manumis.

6 Quartò Limita,fauore filiorũ.l.fi.C.famil.ercisc. in gl.in uerbo,ualuit.in l.cohẽdi.§.cũ filiæ.ff.de vulg. & pup.Matthe.sing.41.Imo.in d.l.cohæredi. §. cũ filiæ.col.fi.uers.in gl.nõ uoluit.& ibi Alex.col.pe.in fi. uers.in gl.in uerbo,nõ uoluerit,& Are.in §.ex his. in d.l.col.4.uers.gl.posita sup uerbo,& Ias.ĩ d.§.cũ filiæ. col.fi.uers.in eandẽ gl.Ant.de Butr.in c. Rayn.col.3. uers.sed si testata,& ibi Imo.col.13. uers. vñ pp hoc. & Io.Cro.col.29.uers.4.& ult.Soc.cõs.163.col.8.uer. cõfirmant p̃missa.Ias.ĩ auth.nouissima.col.6.uers.& ultimò moueor.C.de inof.test.Alex.in l.hac consultissima.§.ex impfecto.in fi.uer.itẽ adde qđ ultra.& in l.fi.col.1.uer.noto in uers.illud. C.de codic.& ibi Ias. col.2.in fi.uers.adde qđ ultra. Bert.cõs. 190.col.7.in prin.uers.p̃terea in testõ.uol.3. ĩ nou.Trig.sing.104. Gra.in cõs.112.nu.29.& seq.uol.2.Alex.cõs.176.cõl. 2.uers.2.tñdeo.uol.5.Cor.cõs.61.col.2.uers.& q̃n pater,uol.2.Curtiun.in d.§.ex imperfecto. nu.15.uersi. 13.cond.Ias.consi.16.col.2.uers. illud ẽt puto, uol. 1. Guil.Benedict.in c.Ray. in uerbo,testamẽtum. el 1.nu. 82.de test.Curt.sen.cons.70.col.6.in fi.uers.& plus,qa in testamento.Hippo.sing.36.Boer. decis. 140. nu.6.

¶Contrarium tenet Guald.caut.2.in titu. de liber. hæred.inst.uers.tertium remedium est . ubi hanc di- * cit communem * opin.ex mente Saly.& Ias.in auth. nouissima.C.de inoffi.test.

7 Quintò Limita , ubi in testõ testator adiecisset clausulã,si nõ ualet iure testamẽti , ualeat iure codicillorũ.ita ꝓbat tex.in d.l.fi.§.illud quoq;.C.de codicill.in l.si iure.C.de testa.manumis.Fulg.cõs.43. col. 1.in fi.& seq.uers.& primũ ydẽ.Alex. cõs.161. col.fi. uers.2.potest r̃nderi.vol.2.Soc.consi.69.nu.10.uol.3. Guald.caut.7. versic. quartum remedium est. de leg.

8 Amplia hoc ꝓcedere,ẽt si testm̃ deficiat ex cã præteritionis filij.latè per Ias.in auth.ex cã.col.antepen. uers.3.q.gl.est.C.de lib.præt.Io.And.in addit.ad Spe. in titu.de instru.edit.§.compendiosè. versi. & not. in uerbo,

uerbo, codicillum. Socin. consi. 173. col. 2. in fi. & seq. uers. sed tñ ex alio capite. Bal. in l. fi. C. de cod. col. pe. in fi. uersic. extra quarto. Aret. in l. nemo potest. col. 3. uersi. sed pro declaratione. ff. de leg. 1.

9 Sextò Limita, si adijciat, testator in testō clausulam, omni meliori modo. l. pen. §. fi. & ibi Bart. not. ff. de leg. 2. Soc. in reg. 398. in 5. limi. Cur. iun. consi. 72. col. 4. uersi. non obstat, q̃ clausula. Soc. cōs. 173. col. 2. in fi. uersi. sed tamen ex alio capite. & cons. 66. nu. 10. uol. 3. Imol. in l. cum pater. §. filius matrem. in 1. not. ff. de leg. 2. & ibi Bal. uersi. si testator dixit. Aret. in l. nemo potest. col. 3. uersi. in eadem gl. ff. de leg. 1. Paris. consi. 62. num. 16. uol. 2. Guald. caut. 2. uersi. quartum remedium est. de leg.

10 Septimò Limita, stante ipso, quod hēt nim clausulæ, omni meliori modo. l. cū pater. §. filius matrem. ff. de leg. 2. & in hoc casu ut testm̄, quod non pōt ualere in uim testamenti, ualeat in uim causæ intestati, tenet Bal. uer. noto ex isto §. & Imo. in d. l. cum pater. in §. filius matrē. ff. de leg. 2. Are. in l. nemo pōt. ff. de leg. 1. col. 1. in prin. uers. in ea gl. Soc. cons. 66. nu. 10. uol. 3. uers. cōfirmatur hoc. Cur. iun. cons. 144. nu. 13. Soc. in reg. 398. in 3. limit. Guald. in tit. de leg. caut. 2.

CONCLVSIO VI.

Argvmentvm.

Testamentum inter liberos cum minori numero testium, an valeat filijs inaequaliter institutis.

1 Voluit Pau. de Cast. in l. hac consultissima. §. ex imperfecto. uers. dicet aliqs. C. de testa. & in l. hac cōsultissima. §. at cum humana fragilitas. et l. fi. uers. hī quantum. qui testa. fac. pos. q̃ dispō dicti §. ex imperfecto, locum habeat filijs etiam inęqualiter institutis. idem uoluit Cum. in cons. 13. uersi. pro parte uerò affirmatiua. Rim. in d. §. ex imperfecto, col. 2. uersi. preterea cum hodie. Alex. in consi. 146. col. 1. uer. prodest uel. uol. 2. Paris. consi. 34. uol. 2. col. pen. Grat. in consi. 90. col. pen. uol. 2. Berous q. 36. in fi.

¶Contrarium aūt uoluit Ro. in cōs. 179. col. pen. & in cōs. 385. col. 2. Dec. in l. hac cōsultissima. col. 3. in fi. C. q̃ test. fac. pos. & in l. 1. C. vñ libe. & in cōs. 105. in fi. Io. Ant. Alex. in cons. 6. & cons. 7. Paris. cōs. 35. col. 2. uol. 1. Mariano. in cons. 127. col. 2. & fi. uol. 1. & cōs. 96. uol. 2. & in cons. 147. col. 2. & 51. & seq. & cons. 189. nu. 85. uol. 2. Tiraq. de iur. primog. q. 4. nu. 4.

2 Primò Facit pro ista opinione: nam qñ sunt duo testamenta inter liberos, illud praeualet, quod æqualitatem continet. Paris. in consi. 24. col. 2. uol. 2.

3 Secvndò Facit, nam ut euitetur inæqualitas inter liberos, uerba aliam interpretationem recipiunt, quam aliàs reciperent. Bal. Ang. & Saly. in l. in testō. C. de testam. milit. Bal. in l. filiæ cuius. in 7. q. C. famil. ercisc. Socin. in l. hæredes mei. §. cum ita. col. 5. uers. 3. ratio. ff. ad Trebel. Are. in c. 1. col. fi. & in cōsi. 153. col. 2. Cor. in consi. 114. col. 2. uol. 3. Dec. in consi. 41. col. 2. & in consi. 43. in fi. & consi. 319. col. fi.

4 Primò Limita principalem conclusionem in parte negatiua non habere locum, quoties est instituta filia una cum masculis, quæ est exclusa a statuto, & sibi fuit dos relicta, ut per Mant. in consi. 25. col. pen.

5 Secvndò Limita, quando filius, qui posset impugnare testamentum, tanquam sibi fuisset minus relictum, ita contentaretur. Gra. consi. 156. nu. 52. uol. 1.

6 Tertiò Limita, quando inæqualitas esset modica. Maria. iun. in consi. 147. col. 7. uol. 2. Boer. decisio. 240. nume. 8.

CONCLVSIO VII.

Argvmentvm.

Testamentum secundum, factum cum minori numero testium, in fauorem filiorum, an reuocet primum solenniter conditum, in quo etiam filij sunt instituti.

1 Testamentum inter liberos cum minori numero testium ualet. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. C. de testa. l. fi. C. famil. ercis. sed dubitatur, an per sm testm̄ in quo instituti sunt liberi cum minori numero testium, reuocetur primū, in quo similiter liberi instituti sunt cū maiori numero, idest cum solennitate iuris cōis. Pau. de Ca. in consi. 327. incipiēte dubium facit. uolumine primo, tenet primum testm̄ in hoc caso reuocari. & istam opinionē ēt sequtur Alex. in consi. 146. uol. 2. Ro. in cōs. 385. & in §. si qs aūt. in fi. in d. l. hac consultissima. C. de testa. Ang. in Auth. de testa. imperfect. in §. 1. & Pau. de Ca. in d. auth. hoc inter liberos, in 1. col. C. de testa. & Alex. in d. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. cir. fi. C. de testa. & in d. §. si qs āt. cir. fi. & in cōsi. 131. col. 1. uers. 3. p̄suppono. uol. 7. Corn. in consi. 21. col. 3. uers. nec obstat, quò minus solemne. uol. 4. & in consi. 84. uol. 2.

2 Et facit pro ista opinione, quod notat Bal. in d. §. si quis autem. in prima opposi. ubi sentit, q̃ si in casu. §. ex imperfecto. fuissent instituti liberi in secundo testamento, etiam minus solenni, primum fuisset reuocatum ēt si esset solenne. & fuit opinio gl. in lege filij. in gl. in uerbo, ab intestato. C. familiæ ercisc und.

¶Contrarium, q̃ immo primum solenne nō reuocetur, tenuit Io. And. in addi. Spec. in tit. de instru. edi. §. cōpendiosè, uersi. si primū. in fi. Old. in cōs. 119. in fi. Cor. in auth. hoc inter liberos. C. de testa. Fulg. in d. l. hac consultissima. in §. si qa ita. C. de test. Ias. post. Alb. de Ros. i l. hac cōsultissima. in d. §. si qs aūt. in 3. limi. Cor. in cōs. 31. in fi. uol. 2. Soc. ī cōs. 16. col. 3. Io. de Ana. in cōs. 57. Ias. in cōs. 68. uol. 1. & cōs. 8. uol. 3.

CONCLVSIO VIII.

Argvmentvm.

Testamentum factum tempore pestis, an valeat cum minori numero testium.

1 Fvit antiqua inter Doct. cōtrouersia, utrū testm̄ tpe pestis cōditū ualeat cū minori numero septē testiū, & sic cū qnq; testib. iuxta dispōnē l. f. C. de test. & q̃ testamentū ualeat in hoc casu tenuit Nicol. de Mattarel. & post eū Bal. in l. fi. C. de testa. & Io. de Mōte Speriello i d. l. fi. Cum. ī l. cōficiunt. §. codicillis. ff. de iur. codicil. Flor. in l. milites. C. de testa. mili. Ias. in d. l. fi. & ibi ēt Sal. C. de testa. Ang. Are. in trac. de testa. §. p nuncupatiuū. Alex. in l. scriniarios. C. de testa. milit. Dec. in cons. 284 & Barba. in cōs. 87. col. 2. uol. 4. Capr. in cōs. 43. Christop. Porc. Inst. de testa. milit. in prin. in fi. col Are. in §. fi. Inst. de test. Hipp. in l. 1. §. p̄terea. col. 19. de q̄st. Io. Ant. Alex. in cōs. 165. Vincen. de Herc. ī l. 2. col. 2. ff. de le. 1. Barb. ī c. cū esses. col. 7. de test. Io. Fran. de Rip. in trac. pestis. fol. 22. col. 3. & seq. Dec. in l. scriniarios. ī fi. C. de test. mil. Hipp. ī l. si ī rixa. col. fi. ff. ad l. Corneliā de sicar. & ī l. Diuus. in prin. ff. de quæst. col. fi. Venaf. in cōs. 39. Cassa. in cōsue. fol. 254. col. 2. multos allegat pro ista parte, & asserit hāc

* esse cōem * opinionem Paris. in cons. 32. col. 1. & seq. uol. 2. Mantua in consi. 25. col. 2. & seq. Guald. in cau. 2. de test. ordin. tenet communem opinionem esse, q̃

testamen-

testamétum in hoc casu ualeat cũ quinq; testibus & idem Guald.in 2.enunciatio. Bertr. in consil.71.col. pen.uol.3.tenet istã opi.licèt non se firmet. Mat.iun. in consi.129.nu.14.uol. 1. Paris. qui hanc dicit communem & magis ęquam in consi.33. num.26.uol.2. Rip.in l.centurio.nu.84.de vulg.& pup.

¶Contrariũ,ꝙ immo testm̃ non ualeat, tenuit Cy. & Ang.in d.l.conficiuntur.in §.codicilli.ff.de iur.codicil.Fulg.& Pau.de Cas.in l.fi.C.de test.Ro.in auth. similiter in 2.speciali piæ cãæ inter ultimas uoluntates.& idem tenet Alex.in d.l.fi.C.de testam.& in cons. 177.col.3.uol.2.& in cons.70.col pen.uol.2.& Ioan. Bapt.de S.Seuer.in d.l.fi.Barb.in cons.58.nu.7.uol.1. Cor.ubi dicit istã partem * cõem, in consi. 68. col.1. uol.1.& in cõs.170.col.2.uol.3.Barba.in repet.rubricæ de test.col.36.Soc.in consi.101.col.2. in fi. uol.3. & in consi.85.col.2.uol.4.ubi dicit istam partẽ cõem. Bertach.in tract.de gab.in 2.par.q.34.Io.Ant. Alex. in cons.165.Decis.Neap.25.in antiq.& istam ꝙ non ualeat testm̃,sequitur,& dicit cõem Bertran. in cons. 53.col.fi.uol.1.& in cõs.170.uol.1.& in cõsi.212.col. 3.uol.1.& in cõs.178.col.fi.uol.3.& in cõs.233.col.fi. uol.3.ubi dicit istã partẽ magis cõem,& multos allegat ꝓista parte,licèt ipsa in seq.col.contrariũ teneat. Paris.in cõs.32.col.1.uol.2.Rui.cõs.120.nu. 9.uol.5.

2 Concorda,prout quã plures distinguunt inter pestẽ satis sæuam,& nõ ita sæuam, ut in primo casu, q̃a difficilè,& ferè impossibile est habere plures testes, procedat prima opinio: sed in scđo casu ꝓcedat ultima opinio.Ita declarat Io.Ant.Alex.in cõsi.72. & in cons.165.& Dec.in cons.284.& in l.scriniarios.C.de test.milit.Are.in tract.de test.in uers. suum cõdidit testamentum.in fi.& Bertr.cons.179.in princ.& consi. 233.uol.3.Brun.in tract.de form.in tit.de poten.& esse.form.in 34.limi.uers.secundo casu.Boer.deci.228. nu.11. & seq. & ponit Rip. in tract. de peste fol. 29. ubi dicit hanc distinctionem satis æquam.

Tenendo tamen primam opin. quod ualeat testamentem cum minori numero testium.

3 Primò Limita dummodo saltem quinque testes interuenerint,vt declarat Bert.in d.consi.233. col.fi. uol.3.Paris.cons.32.nu.36.uol.2.

4 Secundò Limita,q̃n testes sunt idonei, prout in testamentis requiruntur, & ꝙ non sint minus quinque Paris.in consi.32.num.36.& seq.uol.2.

5 Tertiò Limita,quia tempore pestis mulier in testamento non est testis idonea.Rui. consi. 120.col.fi. uol.5.ubi hanc dicit communem opinionem.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Testamentum inter liberos an valeat, si postquam testator illud ordinauit,voluit vt notarius rogaretur, & ante aduentum notary testator decedat.

1 TEstamentum imperfectum rõne uolũtatis imperfectæ inter liberos non ualet.l.si is,qui.ff.de testa.& ibi Are.post alios;qui dicit * cõem.Rui.idẽ dicit in cõs.157.nu.1.uol.5.Guald.in 11. caut.de testa. ordin.Lofred.in cons.14.col.17 seq.ubi ꝙ non ualet. nec inter liberos, nec ad pias causas. Boer. qui dicit * communem opin.decis.93.num.10.& decisio.240. num.4.Marian.iun.consil.147.col.1.2.3. & 4. vol.2. & Ruin.consi.204.col.2.in princ.& in fin. eiusd.col. uol.2.& col.penul.Curt. iun.in l. hac consultissima, §.ex imperfecto.nume.4.C.de test.ubi dicit communem opin.

2 Hinc dubitatur,si testator ordinauit suam uolũtatem,ꝓut uolebat,sed addidit,ꝙ uolebat, ut notarius de ea rogaretur,quẽ uoluit uocari, & antequã superueniret,ipse testator decesserit,dicatur testm̃ imperfectum ratione uolũtatis imperfectæ, uel solẽnitatis.

3 In qua quæstione Doctores diuersa sentiũt, nã ꝙ testamentũ in hoc casu sit imperfectum ratione uolũtatis imperfectæ,tenuit Old.in cons.119.inci.Titius. Io.And.in addi.Spec.in tit.de instru.edit.§.compẽdiosè.uersi.quid si prius.Alber.in l.hac cõsultissima. §.si quis aũt.C.de test.Pet.de Anch.in c.cum esses.de test. Io.de Ana. in cõsi. 57.col.1.in fi.Barb.in c.relatũ. nu. 24.de testa.Imol.in cõs.91.Cor.in cõsi.118.uol. 3.licèt nõ se firmet.Are.in l.si is,qui.col.2. in fi. ubi dicit istam partem * communem.ff.de test.Ias.in cõs.155. col.3.& 5.uol.4.ubi dicit communem opi.& in cõsil. 196.col.3.& seq.uol.3.& in cõsi.8.uol.3.Dec. in cõsi. 488.col.3.& seq. Pau. de Cast.in cõsi.75.col.fi.uol.1. Guid.Pap.in cõsi.55.Calca.in cõsi.90.col.1.& 2.& in cõsi.91.el 2.col.1.& seq.Dec.in c.1.col.5.de fid. instr. qui declarat Imol.in d.l.si is,qui. Nicell. in concord. 210.Dec. cons.159.in fi. Ruin. consi. 193.col.4.uol. 2.& cons.7.col. 3.uol.3.& consi.11.col.4.in fi. & seq. uol. 3.ubi dicit communem opi.Gram.decis.62.Boer. decis.240.num.3.Gulielm.Bened.in c. Raynutius. in uer.testamentum, el 1.nu.71.de testa.Paris.consi.24. col.1.uol.3.Ruin.in consi.1.num.21.uol.2.

4 Et pro ista opi.facit,nam ex quo testator uoluit ut notarius cõficeret de eius uolũtate publicũ instrũm, nõ censetur ante habuisse dispõnẽ pro pfecta,q̃ illud fieret: quia si contrahentes sint in omnib.concordes respectu conuentionis inter eos firmatæ, si tñ uoluerunt,ꝙ inde conficiatur scriptura, non dicitur perfectus contractus,nisi postq̃ de eo sit confecta scriptura,ut notat Pau.de Cast.in l.cum res,col.1.C.de ꝓbatio.in l.contractus. col.3.de fid. instru. & in l. qui bis idem ff.de uerb.obl.Fulg.consi.200.circa finem.

5 Limita, quia in hoc casu ualet dispositio ad pias causas.Calc.in consi.13.col.3.

6 ¶Contrariũ, ꝙ in hoc casu nõ ualeat, nec dispositio ad pias cãs,nec inter liberos,ponit Mari.iun.cõsi. 189.col.12.uol.2.Rui.cons.1.col.1.& 6.uol.2.& cõs. 137.col.2.& pen.uol.5.& col.fi.ubi dicit cõem * opinionem.Dec.in consil.159.col.2.& seq. Paris.consil. 24.col.2.uol.3.

7 Concorda, quia aut uoluntas erat perfecta quoad piã causam,licèt esset imperfecta quoad alia,& tunc testm̃ ualet.Aut erat imperfecta ẽt quoad piam cãm, & tunc testm̃ fit nullum.istam concordiam ponit Nicel.in cõcord.Bar.210.hanc ẽt concordiã ponit Dec. in c.1.nu.43.uers.& prædicta conclus.de fid.instru.& in cons.159. ubi ad hoc adducit Abb. ita declarantẽ in c.1.num.2.de success.ab intesi.col.fi.uers.4. & ulti.

8 ¶Contra nam opinionem in casu principali,ꝙ testamentum in hoc casu non dicatur imperfectum ratione uoluntatis imperfectæ, sed tantummodo rõne solennitatis,tenuit Imola in c.cum esses.in 8.q.de testam.& in c.2.col.4.eo.tit.& in l.si is,quis.ff. de testa. Pau.de Cas.in cons.451.col.2.uol.2.Aret.in l.si testamentum.C.de institu.& substitut.Fran.Cur. in consi. 12.in 1.col.& seq.Alex.in cons.4.col.pen.uol.7.& in consi.105.eo.uol.Ias.in consi.68.in fin.uol. 1.Alex.in l.hac consultissima.§.ex imperfecto.col.2.C.de testa. & in consi.73.& in consi.74.uol.1. Guid. Pap.q.538. Bertr.consi.196.uol.3.

9 Primò autem pro hac opi.facit, quod nota,Rui. consi.1.nu.22.uersic.non obstat.uol.2. ubi si testator expressit uolũtatem suam coram notario,& testibus, licèt illa uoluntas non fuerit ibi per notarium lecta,

& publicani, nihilominus ualet. idem tenet Bertran. in cons. 65. uol. 1. in nouis.

10 SECVNDO facit, q uoluit Rui. cõs. 15. nu. 12. uol. 2. ualere dispositionem patris, licet ipse dixerit post dispositionem factam, q uolebat ut notarius rediret crastina die, quia illi uolebat addere, uel detrahere, ut ibi per eum, in 3. & 4. col. usque. in fi. & idẽ in cons. 1. nu. 22. uol. 2. & in cõs. 1. uol. 3. & in cõs. seq. Cãpegi. tenet, q ẽt si sit dispositio imperfecta ratione uolũtatis imperfectę ĩter liberos ualeat, nõ inter extraneos.

11 TERTIO facit pro ista opin. q not. Ias. in l. hac cõsultissima. §. ex imperfecto. C. de test. col. 1. ubi tenet, q si testator fecit scribi suã uoluntatem a notario, & antequã notarius illã legeret & publicaret mortuus fuerit, q tale testm̃ sustinetur inter liberos, qa dr̃ imperfectum rõne omissæ solemnitatis, non ratione imperfectæ uoluntatis. idẽ dicit Rui. in cõs. 7. col. 3. uol. 3.

12 QVARTO facit, nam satis est inter liberos, q uolũtas sit scripta manu testatoris, licèt non sit publicata per notarium, ut notat Bart. quem alij sequuntur in l. fideicõmissa. §. quoties. ff. de leg. 3. & in d. l. si is, qui. ff. de testa. & facit dictum Dyn. in l. Lucius. ff. de milit. testa. Ioan. de Ana. in cons. 57. in fi. Ro. in auth. similiter. in 13. speciali piæ causæ inter ultimas uoluntates
* C. ad l. Falcid. Aret. qui hãc dicit * cõem opinionẽ in d. l. si is, qui. ff. de testa. Ias. in l. hac consultissima. §. ex imperfecto. C. de testa. col. 1. Alex. in cons. 114. col. fi. uol. 7. ubi dicit istam cõem opinionẽ. Barb. in cõs. 58. uol. 4. Corn. in auth. qd sine. C. de testa. & in cons. 53. col. 2. in fi. uol. 1. & ĩ cõs. 118. uol. 3. & in cõs. 307. col. pẽ. uol. 3. Alex. in cons. 4. col. pen. uol. 7. & in cõs. 105.
* uol. 7. ubi hãc dicit magis cõem * opin. in d. §. ex imperfecto. col. 2. Ias. in cons. 195. uol. 2. Zas. in cons. 6. nu. 25. uol. 1. & Io. Anto. Alex. cõs. 14. in fi. & cõs. 107. Mar. iun. cõs. 144. col. 7. cũ pluribus seq. maximè col. 10. uol. 2. Boer. decis. 240. nu. 4. ubi hanc dicit ueriorem. & decis. 93. ubi dicit cõem opi. Ruin. in cons. 71. nu. 22. uol. 3. Calc. in cons. 13. col. 3. Guald. qui dicit magis cõem opin. in cautel. 2. de art. test. in fi.

13 ¶Contrariũ tñ in hoc casu tenuit Sal. in d. §. ex imperfecto. Bal. in l. fi. C. de fideicom. & contrariũ tenuit Bal. in l. fi. col. fi. & ĩ auth. qd sine. C. de testa. col. 1. uer. & ex p̃dictis. & ibi Pau. de Cast. in fi. uolũt tñ præfati Doct. uidelicet Bal. & Pau. de Cast. sec' esse, ubi de uolũtate testatoris appareret per scripturã confectã manu ipsius testatoris Dec. in d. cõs. 159. col. fi. idẽ tenet Pau. de Cast. in d. l. si is qui. col. 2. Alex. ĩ d. §. ex imperfecto. col. 2. Dec. in cons. 488. col. pen. Hipp. in rub. de prob. col. 56. Alex. in cons. 76. col. 3. uol. 3.

14 Amplia primam communem opinionem, etiam si illa scriptura non fuisset ab ipso testatore subscripta, ut not. Boer. decis. 14. nu. 15.

15 Limita, & declara, quia ista scriptura priuata inter liberos, requirit non solum tempus, ut puta annum, & diẽ, ut per Bal. in auth. quod sine, nu. 4. C. de testa.
* & ibi Nat. nu. 30. qui dicit cõem * opinionem, sed ẽt nomen principis regnantis, secundùm Alex. in cons. 76. col. 2. uers. insuper alia ratione. uol. 3.

Tenendo autem hanc secundã opinionẽ ad dictũ. Bart. quod ibi Doctores cõiter sequuntur in d. l. si is, qui. potest responderi, quòd ibi non apparebat, quòd testator uoluisset suam uolũtatem in scripturam publicam redigi per notarium, prout ita declarat Dec. in consil. 159. col. fi. & cons. 448. col. penul. Corn. in auth. quod sine. C. de testa. Ias. in cõs. 155. col. 3. in fi. uol. 4. aliàs si de hoc constaret dispositio, siue esset inter liberos, siue ad piam causam non sustineretur, per supra alleg.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Testator si in una parte testamenti de filijs masculis dicat, censetur in alia parte in qua simpliciter filios nominauerit, etiam de masculis tantum dixisse.

1 SI testator in una parte testi loquatur de filijs masculis, & in eodem testõ in alia parte simpliciter dicat de filijs, censetur de filijs masculis ẽt in alia parte dixisse, in qua simpliciter de filijs dictum fuit. ita declarat Abb. in cons. 36. circa fi. uolum. 1. Cum. in cons. 117. in princ. Cur. sen. in cons. 52. colum. 5. & 6. Barbar. inter cons. Alex. 4. uol. consil. 48. col. 5. & seq. Guid. Pap. q 485. & in cons. 87. Ias. in cons. 3. fol. pen. uol. 1. Paris. cons. 18. col. 3. uol. 2. & cons. 71. col. 4. & seq. uol. 4. Dec. in cons. 15. col. pen. & fi. & in cõs. 445. col. 5. & in cons. 480. col. 1. & seq. & in cõs. 495. col. 2. & in cons. 568. col. 1. Ias. in cons. 140. col. 7. in 8. fundamento, & col. fi. uol. 2. & in cons. 69. col. fi. uol. 3. & in cons. 137. uol. 4. col. 8. Ioan. Ant. Alex. in cõs. 150. circa fi. & in cons. 106. Fran. Cur. in cõs. 112. col. 2. & pẽ. & in cõs. 113. col. 3. & in cons. 114. col. fi. & in cõs. 153. col. 2. Brũ. in tra. q stãt. masc. 15. art. in 13. q. Mariã. iun. in cõs. 90. nu. 17. uol. 1. Mãtua ĩ cõs. 221. Grat. cõs. 89. col. 1. uol. 2. Mar. iũ. cõs. 160. col. 7. uol. 2. Rui. cõs. 36. col. 5. uol. 1. Idẽ dicit Rui. cõs. 118. col. 3. uol. 1.

2 PRIMO Hinc infertur, ut si ĩ una parte testi dictũ sit de filijs naturalib. intelligat' de filijs naturalibus ẽt in alia parte testi, in qua de filijs simpliciter dictũ fuit. Rui. cõs. 83. col. fi. uol. 2. & cons. 134. col. 4. & seq. ubi declarat. uol. 2. & cõs. 140. col. 5. ubi declarat, uol. 2. & cõs. 146. col. 1. & pẽ. uol. 2. & col. fi. istã dicit ueritatẽ Rui. cõs. 147. col. 3. uol. 2. & cõs. 168. n. 13. uol. 3.

3 SECVNDO Infertur, nam, si testator filios masculos posuit in cõditione, dũ postea in substitutione de filijs dixit, de masculis ĩtellexisse cẽsetur. Rui. cõ. 193. col. 2. uol. 2. & cõ. 139. col. 4. uol. 3. & 168. col. 5. uol 3.

4 PRIMO Amplia istã primã opinionẽ, ut ex uerbo masculis ĩ uno testõ adiecto, sumat' declaratio, ut uerbũ filij ĩ alio ẽt testõ simpliciter p̃latũ ĩtelligat' de filijs masculis, ita declarat Cor. ĩ cõs. 275. col. 2. uol. 4. Ias. ĩ 3. cõs. fol. pẽ. uol. 1. Gra. cõs. 5. col. pẽ. uol. 2. & cõs. 53. col. 1. & 2. in fi. eod. uol. & consil. 56. col. 1. uol. 2.

¶Contrarium tenuerunt Fran. Cur. in cons. 163. col. 3. & seq. Soc. in cons. 63. col. 7. uol. 1. Rui. cons. 3. col. 1. & 4. uol. 2. & cons. 144. col. pen. uol. 2. & consil. 35. col. fi. uol. 3. & cons. 159. col. 6. uol. 3.

5 SECVNDO Amplia, siue uerbũ masculi, sit in prin. siue in fine dispositionis. Ruin. cons. 178. col. 5. uol. 2.

6 ¶Contrariã opinionem in casu principali, q per uerbum filij masculi, in testõ appositum, non sumatur declaratio ad uerbum filijs, simpliciter in eodem testõ appositum, ut intelligatur de masculis tantùm, ponit Pet. de Anch. in cons. 120. incip. pro clariori. in fi. Io. de Ana. in cons. 22. Soc. in cõs. 227. col. 11. & fi. Alex. in cons. 38. col. 3. uol. 6. Dec. in cons. 514. col. fi. & in cons. 599. Curt. sen. in cons. 40. col. 1. & consil. 64. nu. 34. Ias. in cons. 142. col. 7. & fi. & in cons. 39. col. 4. & 6. uol. 3. ubi dicit istam esse magis commu-
* nem * opinio. Fran. Cur. in cons. 33. in fi. & in cõs. 49. col. 3. Corn. in cons. 230. col. 4. uol. 3. Soc. in cons. 69. col. 5. & cons. 116. col. pen. uol. 3. Franc. Cur. in cons. 163. col. 4. Alex. in cons. 49. col. 5. & 7. uol. 4. & cons. 55. col. 2. uolum. 3. Paris. in cons. 18. col. 2. uol. 2. allegat plures pro ista parte, & col. 4. & istam tenet in cons. 38. col. 4. uol. 2. & cons. 35. col. 3 uol. 3. & consil. 52. col. 2. uol. 3. & cons. 68. col. pen. uol. 3. & cons. 72. col. 6.

col.6.& 8.uolum.3.Maria.iun.conf.23.col.12.& cõf.
29 nu.12.& conf.100.nu.20. ubi dicit magis commu
nam opin.uol.1.& conf.102.col.6.& conf.3. col.4.&
7.& conf.128.in facunda subscript.& in septima sub-
* scrip.nu.233.uol.1.ubi dicit istam communam * opi.
Gra.conf.109.aol.fi.uol.2.& conf.3.col.4.eod.volum.
Marian.iun.coof.158.colum.6.volum.2. Ruin.coofi.
93.colum.2.& 5.uolum.2. & confi.134. col.6.ubi de-
clarat,uolum.2.& coofi.140.col.5.uol.2.& conf.144.
col.pen. uol.2. & conf.152. col.5.uol.2. & confi.153.
col.5.uol.2.& conf.86.col.5.uol.5.

7 Primò Concorda, prout aliqui noluerunt dicera,
quòd si verbum,masculus, est io eadam oratiooe posi
tum,censeatur repetitum in omoibus partib.eiusdem
orationis , secus si in diuarsis orationib.ita dicebat
Curt.in consil.64. colum.11. & seq. Io.Anto.Alex.in
conf.71.col.pen.Goz.in consi.45.col.1.& 4.

8 ¶ Contrarium in hoc tauet Fran.Curt.io conf.112.
col.2.& pen.dicens idam alfa, vt censeatur repetitum
uerbum,masculi, etiam in diuersis orationibus appo-
situm, & idem in consi.114.colu.fioa.

9 Secundò Concorda, nam alij uoluerunt dicere,
ꝙ aut ratio fauoris conseruandæ agnationis fuit cau-
sa,ut dispositio rastringeretur ad masculos, & tunc in
eodem testamento propter eandem rationẽ illud ver-
bũ,masculi,censaatur repetitum, oon aũt si ob aliam
causam ita uoluit Dec.io consi.480.col.2. & in consi.
515.col.fin.Io.Ant.Alex.in consi.71.col.penult. Ma-
ria. iun. consilio.128.io prima subscriptione circa fi-
nam,Ruin.consilio.117. col.4. nol.2. & coosilio.134.
colum.5.vol.2.& coosil.140.col.1.2.& 3.ubi declarat
volum 2.

¶ Contrarium, in hoc videtur tenaia idam Ruin. in
consilio.141.colum.1.volum.2.& pluribus sequeo.&
consil.145.col.final.volum.2.& consilio.147. colu.3.
volum.2.

10 Tertiò Concorda, prout alij dicere voluerunt,
ꝙ aot est dictum de filijs, & tone verbum masculi,
præcedens censetur rapetitum in uerbo, filijs subse-
queoti, si verò dictum est da liberis, & tunc verbum,
masculi,non aansfeatur repetitum.ita declarat Dec.in
conf.567.Io.Aoto.Alexan.io coofi.31.

11 Quartò Concorda, quia nonnulli dicebant, ꝙ
aut verbum,filij, est simpliciter positũ pluries in eodẽ
testamanto, & tunc nõ censeatur repetitum verbum,
masculus,aut semal tantum,& tunc censeatur repeti-
tum.Alex.in coofi.49.col.6.vol.4.Curt.in cõf.64.col.
11.Dec.in coof.599.num.4.

12 Quintò Concorda,ex mente Dec.in d.conf.599.
ꝙ aut ast dictum da filijs simpliciter,& censeatur rapa
titũ verbũ masculi, secus si dictũ sit de qbuscũq; filijs.

13 Sextò Concorda,ex mente Io.Ant.Alex.in conf.
31.& in conf.71.ou.6.& in consi.141.col.2. nam aut
varbũ,masculi,est appositum cũ illa adiectione, libe-
ris,aut filijs,cartæ psooæ,& tũc semper in eodẽ testa-
mẽto in quo testaror loqtur da illismet filijs, vel libe-
ris,semp censat loq da filijs,val liberis masculis,secus
si testator loquatur de alijs filijs,vel alijs liberis, idem
tanet Fran.Cur.in conf.112.col.2.& in conf.114.col.
fi.Rui.in conf.124.col.fin.& conf.168.nu.13.vol.3.

14 Septimò Concorda,ax mente Fran.Curt.in coof.
115.col.fi.dum dicit,ꝙ si dictum sit da filijs masculis,
& posta a testator dicat,suprascriptos filios meos,quia
supra locutus est de masculis,& verbom, soprascrip-
tos,refartur ad filios cũ eadẽ qoalitate,ideò ẽt mascu-
15 li tm̃ censantur vocati,aliàs secus. Idẽ ẽt Fran.Cut.io
cõf.115.col.5.declarando dicit, ꝙ vbi semel tantũ io
eodẽ testamẽto dictũ esset da filijs masculis, & pluries
de filijs simpliciter,tũc varbum, masculi in una ora-
tiooa appositum non refertur ad aliam eiusdem testa
manti, in qua dictum ast da filijs simpliciter.

Et ideò in tanto opinionum conflictu Ias.in l.qui fi-
liabus.in 1.no.ff.de leg.1. licèt referat vtranque opi.
tamen nullam audet firmare.

16 Sed pro nunc transirem cum illa distinctione Dec.
in consi.480.superius ralata,in sacun. concordia, quæ
etiam a pluribus tenetur,ꝙ ita demum illod verbum,
masculi,in alia parte testamenti censetur rapetitum,
quando ratio cooseruandæ agnatiunis hoc suadeat,
aliàs nunquam censeatur repatitum.

CONCLVSIO XI.

Argumentum.

*Testamentum conditum ad relationem alterius testa-
menti validum est.*

1 Paria sunt, in testamento aliquid expri-
mere specificè, val p relationẽ ad aliud,
vt si testator mãdat impleri p hæredẽ cõ-
tẽta in cedula existẽte penès Guardiaoũ
fratrũ Mioorũ,l.si ita scripsero.& ibi Bar. not.ff.de cõ-
dit.& demõstr.l.Asse toto,ff.de hære. insti. Idam tenet
Bar.in l.quem hæredi,ff.de reb.dub.in l.fin.C.da fidei-
commiss.vbi Salyc. idẽ tanet Alex.in l.ait Prætor, §.si
* iudex.vbi dicit opi.Bartoli * cõmuniter ap,pbari,ff.de
ra iud.& in cõf.76.col.2.vol.3.Ias.io l.stipulationũ,§.
illud,ff.de verbo.oblig. & ibi Com. Are. io l.hæredes
palã,io pri.ff.de test.Nicol.da Naap.in l.his varò.ff.de
leg.3.Imol.in l.illa instõ.col.5.ff.da hær.inst. Bal.in l.
captatorias,in 5.q.C.da test.mil.Imo.in d.l.si ita scrip
sero,ff.de cõd.& demõ.Im.in c.cũ tibi,col.pe.de testa.
Alex.in conf.114.col.2.vol.7.& in cõf.3. vol.2.col.1.
& in coofi.176.nu.6.vol.2.Felyn. in c. super quæstio-
num,col.fi. de offi.delag. & in c.inter cæteras, colu.2
de re iud.Paris.io consi.9.vol.3.& in conf.2. ou. 12.&
num.15.vbi hanc dicit essa communem opi. volumi.
3.Bru.in tract.da forma,fol.25. col.2.

2 Ratio est,quia tũc uidetur oomioatim facta expres
sio,secundom Paris.conf.122.colum.2.volum.1.& in
conf.26.col.5.vol.2.in conf.2.col.5.in fi.& seq.vol.3.
Ruin.consil.169. col.4.vol.2.

¶ Contrarium,ꝙ per ralationẽ non dicatur facta sin
gularis exprassio.dicit Ruin.in consi.165.ou.8.vol.2.

3 Primò Amplia,nam idem est etiã io omni alia di
spositiona,quia sufficit quid essa certum per relationẽ
ad aliud.l.stipulatiooũ,iuncta l.ubi aũt nõ apparet,§.
qui vioũ.& ibi not.Im.& Pao.de Cast. ff.da verb. obl.

4 Secundò Amplia,etiam quoad institutionẽ hære
dis, quia sufficit illã axprimere p relationẽ ad aliud,
ut per Pau.de Cast.in l.hac consultissima, §.per nun-
cupationem,C.de testa.& io l.ubi aũt non apparat, §.
q uinum,ff.de uerb.oblig. & ibi sequitur Alex. & idẽ
Pau.de.Cast.in l.hæredes palàm,in pri.ff.de tast.Aret.
in rubr.de testam.col.pen.Aog.Bald.& Imol. io l.as-
sa toto.ff.de hære.inst.Soc.in conf.173.col.3.& in cõf.
142.col.4.Alex.in conf.175.col.3.uol.5.Soc.in l.si ita
scripsero,ff.de condit.& demon.Io.Crot.in l.1. §.si ya
* ita, in 2. lect. qui dicit istã essa * communem opin.ff.
de uerbor.obligatio. Ruin.in l. Gallus.in §. & quid si
tantùm,col.36.ff.da libe.& posth.Ioan. Aot. Alex.in
conf.14.& istam dicit communem Paris.in consi.19.
num.13.uol.3.Ruin.coof.193.colum.5.uol.2.

5 ¶ Contrarium,ꝙ immo noo sufficiat axprimare no
men hæred.per relationẽ ad aliud, tenuit Pau.de Cas.
in l.si ita scripsero,ff.da conditio. & demon. Aret.in l.
hæred.palam,in prin.ff.de test.Ias.in l.stipulationũ,§.

illud,ff.de uer.obl.& in l.hac consultissima,§.per nũ
cupationem,C.de test.
6 Et pro hac opin.facit, quod dicit Philip. Franc.in
c.cõsuluit,el 2,col.1.de appell.quòd ubi quid est no-
minatim exprimendum, non sufficit exprimere per
relationem ad aliud.Rui.cons.165.nu.8.uol.2.
* Sed tenendo primam communem * opin.in con.
principali.
7 Primò Limita illam ex mente Bart. in d. l. si ita
scripsero,ff.de cond.& demon. dummodò constet il-
lam esse scriptam manu testatoris.
¶Contrarium sentit Paul.de Cast.ibi,ꝙ etiam sa-
sis sit,si non sit scripta manu testatoris,si tamen con-
stet illam esse cedulam, ad quam testator se retulit,
& hoc uidetur esse de mente Ias.in l.questionem,col.
2.C.de fideic. Soc. in cons. 142. col. 4. secus quando
de hoc non plenè constaret, ut not. Ruin.consil.10.
uolum.3.
8 Declara, quia sufficit probare per comparationẽ
literarum, ꝙ cedula sit subscripta manu testatoris,
quando testator expressit cedulam in testamento, &
non aliàs,ut declarat Ruin.in consil.11.nu.7. uol.3.
9 Secundò Limita,regulam non procedere,quan
do expressio esset de forma, secundum Abb. per illũ
tex.in cap.pen. de iureiur. ubi non sufficit relatio ad
aliud in iure, quia requiritur specifica iuratio.& ui-
detur hoc uelle Ias.in d.l.hac consultissima,§.per nũ
cupationem,ff.de test. & in l.stipulationum, §.illud,
ff.de uerb.obl.Soc.in cõs.24.col.8. uol.1.Bald.in l.in
minoribus,C.de his,q.ut indig.Ang.Alex. in d. l.ubi
aũt,§.fi.ff.de uerb.oblig.Fely.in cap.cùm dilecta,col.
17.in uers.pro istis etiã facit,de rest.Brun.in tract. de
form. in tit. ex quib.consist. form. uel solen.in 10.li-
mi.uer.prædicta procedunt.Paris.in cons.7. col. pen.
uol. 2. Paris. in consil. 2.col.2.in fi.& seq.uol.3. & in
cons.9.col.3.uol.3.Grat.consil.28.col.1.uol.1.Tiraq.
de ll.conub.fol.236.
10 Sed ego nõ puto istam limitationem ueram, quia
nomen heredis pro forma exprimi debet.l.iubemus,
C.de testa.l.hæredes palàm, in princ.ff.de testa. & tñ
potest exprimi per relationem ad aliud, ut dictum
est ex communi Doct.sentẽtia, posita in secunda am
pliat.ad reg.Ias.in l.certum.ff.si cert.petat. in princi.
* qui ẽt dicit * cõem.Guido Papæ q.458.Bert.in cons.
213.nu.6.uol.1.in nouis. Et contra istam limitatio-
nem in specie tenet Grat.in cons.41.col.2.uol.1.
11 Et licèt Aretin.in c.quoniam contra.col.13.de ꝓ-
bat.teneat,ꝙ ubi requiritur expressio pro forma, illa
non sufficit per relationem ad acta, respondetur il-
lud esse uerum in relatione generali,ut puta in rela-
tione ad acta,quæ est nimis uaga,& generalis, secus
si ad certam partem actorum,ut puta ad certam scri-
pturam,ut per Bald.in l.in minoribus.C. de his, qui.
ut indig.Philip.Franc.in c.consuluit.el 2. col. 1.uers.
12 qđ sñ limit.de appellat.qui uolunt,ꝙ satisfiat dispo-
sitioni. clem. appellanti. de appell. si modò quis ex-
primat grauamina per relationem ad certam partẽ
actorum, & istam opin.videtur tenere Purp.in l.pe-
tens,col.3.C.de pact.Aug.Aret.in §.si minus.col.19.
uers.ad unum.inst.de actio.
¶Contrarium in hoc tenet Dec.in l.certum.nu.3.
ff.si cert.pet.
13 Concorda has opin. circa principalem limitatio-
nem,ut per Rui.in l.Gallus. §.& quid si tantum.nu.
77.ff.de liber.& posth.ubi considerat tres species ex-
pressionum.& cum illa distinctione uidetur reduce-
re ad concordiam istas opi.ad quem me remitto.

De hæredib. instituen.

CONCLVSIO PRIMA.

Argumentum.

Institutio facta de fratribus Minoribus an ualeat.

1 DVBITANT Doctores, an ualeat institu-
tio facta de fratribus Minoribus, & di-
cendum est, non ualere etiam quoad æ-
stimationem, uidelicet ut uendant, &
pretium erogent in utilitatẽ propriam,si talis institu
tio sit simpliciter facta,prout firmat Bart.in tract.Mi
noric.col.3.uer.quidã in suo testõ.Bal.in auth.si qua
mulier.col.3.C.de sacros.eccl.uer.sed modo restat.ꝗ
extendit ẽt ad alios mẽdicantes.Pet. de Anch. in clẽ.
exiui.col.2.uers.reuertor ad primũ.& ibi Card. in §.
proinde.col.pẽ.uer.quoad quæsitũ. de uerb.signifi.&
idẽ Card.in cons.102.col.1.in fi.uer.ad fm quod op-
ponitur.Capra in cons.31.col.2.Sal. in auth. ingres-
si.col.4.C.de sacros.eccl.Capr.in cons.147.col.1.
¶Contrarium,ꝙ ẽt institutio ualeat facta de fratri
bus Minoribus,ut uendant,& pretium erogent in eo-
rum necessitates, uoluit Imol.in l.Lucius. l'ultima.
col.3.uers.& aduerte inquantum dixi.ff.de hæred.in-
sti.Guido Papæ in decis.327.
* Tenendo primam opinionem magis * communẽ.
2 Primò Amplia, etiam, si instituatur ecclesia ip-
sorum fratrũ Minorum, ut not.Bart.in l.1.C.de cõd.
& produ.lib.11.Bal.in auth.ingressi,& Pet.de Anch.
in clem.exiui.col.3.uer.sed an idem sit.Ang.in auth.
de eccl.rit.in §.si quis autem.& in auth. ut determina-
tus numerus.in ꝓin. cum alijs cumulatis in titul.de
leg.conclus.1.num.10.
¶Contrarium,quòd institutio ecclesiæ ualeat, te-
nuit Bart.in l.ciuitatibus.ff.de legat.1.
3 Secundò Amplia,etiam si ecclesia fratrum Mi-
norum, uel ipsi fratres instituantur, hoc expresso,ꝙ
accipiant,& uendant & pretium conuertant in eorũ
necessitates.ita uoluit Bald.in auth.ingressi.col.6.C.
de sacros.eccl.uers.iuxta hoc quæro. Aret. in l. apud
Iulianum.§.constat.col.3.ff.de leg.1. Card. in clem.
4 exiui.§.proinde.col.fi.de uerbo.signific.ubi subdit, ꝙ
potest alius institui,ut uendat,& pretiũ consignet fra-
trib.distribuẽdũ in eorum necessitates.Pet. de Anch.
idẽ tenet in d.cle.exiui.col.2.uers.a casu,de uer.sign.
¶Contrarium sentit Bart.in tract.Minor.col.3.
5 Tertiò Amplia, etiam si in testõ adsit clausula
codicillaris,ut nota.Bal.in auth.ingressi, col.7.uers.
iuxta hoc quæro pone mus.C.de sacros.eccles.Pet.de
Anch.in cle.exiui.col.4.in fi.uers.& per ista.
¶Contrarium tenet Bar.in tract.Minor.col.6.uers.
ex prædictis patet.& col.4.in fi.& seq.
6 Quartò Amplia, quia tunc hæreditas pertine-
bit ad succedentes ab intestato,ut not.Bar.in tracta.
Minor.in ult.lib.in prin.& col.pen.uers. sed ad quos
pertinebunt.Bal.in auth.ingressi.col.6.uers.istis præ
missis.Abb.in c.in præsentia.nu.62.de probat.Rom.
* in cons.296.ubi dicit istã * cõem opinionẽ,& in cõs.
268.Imo.in l.1.col.fi.uers.quid autem si aliquis.ff.de
testa.& in c.in præsentia.col.pen.uers.quid autem si
quis ingreditur.de prob.& ibi Fel,col.25.uer.7.quæ-
ro. ubi dicit istam communem opinionem. Abb. in
cons.27.col.2.uol.2.Are.in l.1.col.9.ff.de test. ubi di
cit istam communem opin. Boe. decis.354. num.10.
Guil.Benedict.in cap.Raynutius.in uer.in eodem te-
stamento relinquens.el 2.nu.122.de testa.

Primò

7 Primò Limita, quando extaret consuetudo, quod fratres Minores etiam per uiam uniuersalis institutionis capiant hæreditates, ut uoluit Bald. in cōs. 232. uol. 2. & in particulari dispositione dicit addit. secunda ad consi. Feder. de Senis 12. Paris. in cap. in præsentia. num. 177. de probatio.

¶Contrarium, quòd consuetudo non possit in hoc casu operari, tenent Calde. in consi. 1. de reg. Fel. in c. in præsentia. col. 27. de prob.

8 Secundò Limita, quando ab alio instituto in uniuerso, frater esset institutus in re certa, ut not. Fed. de Sen. in consi. 12.

9 Tertiò Limita, ut p Angel. in disputatione sua, incip. Quidam nobilis. circa fin. ubi tenet, quòd bona sint eroganda in pios usus, quando fuerunt relicta ingredienti religionem sub illa conditione, si decesserit sine liberis. sequitur Rom. in sing. suo 446.

¶Contrarium tenet Rom. in consi. 296. uersi. sed iudicio meo, ubi reprehēdit Ang. in loco præallegato.

10 Quartò Limita in alijs fratribus, qui ex priuilegio Apostolico possunt retinere propriū. Ias. in auth. ingressi. col. 4. C. de sacros. eccles.

11 Quintò Limita, nam ualet institutio quoad fratres Prædicatores, & alios mendicantes, præter ipsos fratres Minores, ut uendant, & pretium erogent in eorum necessitates, ut per Guid. Pap. q. 327. Alex. qui
* dicit cōem * opi. in consi. 88. col. 1. uol. 2. Cald. in cōs. 46. in tit. de testam. Nicol. de Vbal. in tract. success. ab intest. cleri. nu. 5. qui dicit cōem. Dec. in cap. in præsētia, num. 70. qui hanc communem affirmat, de prob. Hippol. in sing. 122. Matthe. in tract. de succes. ab intest. in 3. artic. nu. 41. Bert. in cons. 152. uol. 1. col. 1. in nou. Dec. cons. 559. qui etiam dicit cōem, nu. 3. & seq.

12 ¶Contrarium, ut istud procedat potius de consuetudine, quam de iure, dicit Cum. cōsi. 132. & cōs. 169. & circumscripta consuetudine contrarium de iure tenet Bal. in auth. si qua mulier, col. 3. C. de sacros. eccle. uersi. sed modò testat. Feder. de Sen. in consil. 12.

13 Declara, quia consuetudo potest operari quoad istos fratres mendicantes, non tamen quoad fratres Minores, ut dicit Pet. de Anchar. in consil. 56. in fin. Abb. in consi. 27. col. 2. uol. 1. Aret. in l. 1. col. 7. in fin. uersic. circa tertium. ff. de testa.

14 ¶Cōtrarium, quòd etiam in istis alijs fratribus mēdicantibus consuetudo nō possit operari, ut capiant, tenuit Cal. in consi. 1. in tit. de reg. Fel. in c. in præsentia. col. 27. de prob.

15 Secundus est casus in fideicommisso uniuersali, & primò quoad fratres Minores dicitur, quòd hæreditatem ex causa fideicommissi capere non possunt. ita Bart. tract. Minor. in 6. col. uersi. de hæreditatibus: sed tamē dicit, q hęres tenetur ad ęstimationē, per ea, quæ ipse ponit in seq. uers. Bar. in d. tract. Minoric.

16 ¶Contrarium tenet Bald. quod nec ad æstimationem aliquid eis debeatur, in Auth. ingressi. col. 7. uersic. iuxta hoc quæro ponamus. C. de sacros. ecc. idem tenet Pet. de Anch. in clem. exiui. col. 3. uersi. secundū membrū. de uerb. signifi. Capr. in cōsi. 31. col. 2. Paris. in cons. 95. col. 4. uol. 2. Ias. in l. 1. num. 99. ff. de leg. 1.

17 Declara, quia Minores hodie capiunt ex fideicommisso uniuersali uigore priuilegiorum Apostolicorum, ut dicit Corn. in consi. 162. in princ. uol. 1.

18 Et ēt ex cōsuetudine, ut notat Bal. i cōs. 479. uol. 2.

19 Quo uerò ad alios fratres mendicantes, dicēdum est, prout dictum fuit supra in capite institutionis uniuersalis, & quod succedant fratres S. Augustini,
20 tenet Capra in cons. 147. col. 1. & seq.

21 Quartus casus est in cōcessionibus factis inter uiuos, ut puta donationibus, transactionibus, uel alijs cōuentionibus, & uidetur dicēdū q nō capiant ex talibus cōcessionibus, ut no. Bal. in consi. 454. in fi. uol. 4.

¶Contrarium, quod acripiant, ut uendant, tenet Cor. in consi. 117. col. 2. uol. 2. uersi. & ideo. & in consil. 217. col. 1. uersi. & ideo. uol. 4.

22 Quintus casus est respectu bonorum ingredientiū religionē, nam Io. And. in c. in præsentia. col. 4. uersi. quid si aliquis ingreditur. de proba. tenet, quòd fratres Minores bona hmōi capiant, ut uēdant, licèt potius hoc fiat de facto, q̃ de iure, & fuit opin. Archi. in capit. de uiduis. 27. q. 1. Immo de iure hoc fieri tenet idē Archi. in capit. quia ingredientibus. 19. q. 3. Spec. in tit. de stat. monach. in princip. in 3. & 4. quæst.

¶Contrarium, quòd immo non possint capere bona ingredientium religionem etiam ad effectum uēdendi, tenuit Bar. in tract. Min. col. pen. uersic. sed ad quos pertinebūt. Abb. in d. c. in præsētia. nu. 62. Paul. de Cast. in auth. ingressi. col. 1. C. de sacrosāct. eccles. Rom. in consi. 268. & in cons. 296. ubi dicit istam cō-
* munem * opinio. Dom. in c. 1. §. confirmatos. col. 2. de reli. do. in 6. Cald. in cons. 46. in tit. de test. Imo. in l. 1. col. fin. in uersi. quid autem. ff. de testam. & in c. in pręsentia. col. pen. uersi. item adde, de prob.

* Tenendo ultimam opinionem magis * communē,
23 Limita illam non habere locum in alijs mendicantibus, in quibus bona ingredientium illorum religionē applicantur monasterijs ipsorū. ita Spec. in tit. de stat. monach. in princ. in 3. & 4. q. tenet q capiant. Archi. in c. quia ingredientibus. 19. q. 3. Abb. in c. in præsentia. nu. 62. de proba. Domin. in cap. 1. §. confirmatos. col. 2. de relig. dom. in 6. Alex. in consi. 88. col.
* 1. uol. 2. ubi dicit istam communem * opinionem. Bologn. in addit. ad tract. de success. ab intest. nu. 117. & seq. Imol. in l. 1. in fino. ff. de testam. Cald. in consi. 46. in tit. de testa. Fel. col. 25. in c. in præsentia. uersi. 6. ui-
* de. & ibi Dec. nu. 69. ubi dicit * communem opin.

¶Contrarium, q hoc non procedat de iure, sed tantum de facto, stante consuetudine, uoluit Bald. in authen. si qua mulier. col. 3. C. de sacros. eccles. Pet. de Anch. in cons. 56. in fi. Pau. de Cast. in authen. ingressi. col. 5. & seq. C. de sacros. eccles.

24 Amplia, quia ex consuetudine, uel priuilegio tales capiunt, ut retineant. ut tradit Bald. in auth. nisi rogati. col. 1. C. ad Treb. Fel. in cap. in præsētia. col. 26. uersi. nonò uide. idem uoluit Bald. in consi. 454. in fi. uol. 4. & in cons. 479. uol. 2. Bartol. loquens de fratribus prędicatoribus, in tract. Minor. col. 3. Paris. in consil. 22. col. 1. uol. 3. Bartol. in l. 1. §. filio. ff. ad Tertull. sequitur Ias. in l. ex facto. §. Iulianus. num. 10. ff. de uulg. & pupill. Bertr. in consi. 152. nu. 3. uol. 2. in nouis.

CONCLVSIO II.

Argumentum.

Institutio, siue legatum, uel fideicommissum conditionale non transmittitur ad hæredes, honorato decedente conditione pendente.

1 Relictū in ultima uolūtate sub cōditione, siue sit institutio uniuersalis, siue sit legatū, uel fideicommissum, non transmittitur ad hæredes, si honoratus pēdēte cōditione decesserit, prout in institutione probat tex. in l. unica. §. sin autem sub condit. C. de cad. tollē. & l. si ex pluribus, in fi. uersi. alia causa. ff. de suis, & legit. l. tōnes. in fi. ff. acqui. hære. l. sed si plures, in prin & l. qui plures. & ibi Aret. in 3. not. ff. de uulg. & pupilla. l. qui liberis. §. hæc uerba. de uulgar. & pupillar. l. non putauit. §. sed etsi defecerit. ff. de bonor.

poss.contre ieb.Imol.in l.qui liberis.in §.hæc oerba. in 2.not.in fi.ff.de uulg.& pup.Alex.cons.36.col.fin. uers.2.rñdeo.uol.3.Cur.iun. cons.16.in prin. Cassa. cons.66. col.2.uers.& sic facit.Ias. in l.cũ fm.col.fin. uer.intellige qñ.C.de fideicõmiss.Rom.cons.17.uer. atten.illud.Cassa.cõs.62.col.1.in fi.uers.2.fecit. Bal. cõs.340.uol.3.uers.nec obstat q dicta mater.& cons. 434.in fi.uers.item non obstat.uol.4.Fulgo.cons.14. col.1.uers.sed & elia retione.& cons.70.col.2.oersic. rursum constat.Alex.cõs.49.col.fi.uers.2.rñdeo. uol. 6.& cons.152.col.1.uers.sequitur q cum.uol.6.Dec. cons.435.uers.& sit substitutio.col.1.Goald.caut.22. de subst.in prin.Corn.cons.248.in princ.uol.1. Soc. cons.197.col.1.uers.fm præsuppono.Barb.cons.55. col.2.uers.& ex istis tollitur.uol.2.Rom.cons.162. in prin.Bald.in l.si aunt.col.3.uersic. modò pono. C.de libe.præter.& cons.9.col.1.uers.aduerte.uolum. 2. & cons.26.uersi.non enim lex.uol.4.Alex.cons.93. col. 2.uersi. & ad notata per Bart. uol.3. Ias.cons.52.col. 3.uer.nec substitutio.uol.3.Bal. consil. 254.uersi.aut Berta est premormua.Dec.cons.287.nu.13.Cor.cons. 68.in prin.uol.4.Alex.cons.36.nu.4.uersi.nam Zannes prædictur.uol.7.

2 Et in legato, uel fideicommisso est tex. in l.unica. §.fin autem sub cõditione.C.de caduc.tollẽ.qui tex. loquitur tam in substitutione,q̃ legato, oel fideicommiss.& in l.4.uers.sed & si decesserit.ff.de alim.& cib. lega.l.in causa.le 2.§.Pomponius.ff.de minor. & ibi gl.in uerbo,hęredi.& ibi Bal.I uers.nota q restitutio. l.Iulienus.ff.de leg.2.l.si in singulos.ff.de ann. legat. & in l.si ita legatũ.in §.illi si uolet.ff.de leg.1.idem tenent Oldra.cons.131.Pau.de Cast.in l. Titia testõ. in §.Titia cum nuberet.col.1.uers.in tex.ibi quãdiu niueret.ff.de leg.2.Alex.in l.Gallus.§.ẽt si perẽte. in fi. uer.uide tex.notabilem.ff.de liber.& posth.in l.qui liberis.§.hęc uerba.col.1.uers.faciunt iste.ff.de uulga. & pupill.& in l.paterfe.ff.eod.uers.ex his infero ego. Rom.cons.480.col.4.uers.& quidem breuiter. Alex. in l.fin.col.pen.uers.Bald.ponderat,C.de leget.Dec. cons.417.Pic.in repet.l.Titia testemẽto.§. Titia cum nuberet.nu.15.ff.de lega.2.Ioan.Anto.Alex.in cons. 23.col.1.oers.prime fronte.Ias.cons.52.col. 2. uersi. 4.facit.uol.3.& cons.123.col.1.uers.utreque substitutio,& cõs.154.col.1.uers.item trita est regula. uol. 4. Paris.cons.3.col.fi. uer. cum fideicommissum. uol.1. Bal.cons.410.uers.super isto primo. uol.3. Mar. iun. cons.141.col.1.uer.illud autem.uol.2.

3 Primò Amplia, ut conclusio procedat etiam in die incerta,ut puta si post mortem suam hæres Semproni j dare rogatus sit, ut in d.§.fin autem sub conditione.& in l.hæres meus,in prin.ff.de cond. & demõ. & l.si cum hæres.l.hmõi.ff.qñ dies legat.ced.Ro.cõs. 480.col.1.uersi.2.idem probatur.Cestan.cõs.67. col. 2.uers.& sic facit.Ies.in l.cum fm.col.fi.uers.2.intellige.C.de fideicomm.Rom.cons.17.oersi. attñ illud. Fulgo.cons.70.col.2.rursum constat.Rom.cõs.161. in prin.Bald.in l.si cui legetur.col.3.uers.secundo casu principali.ff.de leg.1.Dec.cons.417.num. 2.uersi. ideo cũ prædict.Ias.in l.cũ filio.nu.4. & nu.24.ff.de leg.1.Cor.cõs.317.col.1.uer.& pręsupponitur.uol.1.

4 Hinc infertur, ut si legataria sit rogatua restituete post mortem suam hæredi, si hæres præmorietur ente legatarium, legatum remanebit penes hæredes legatarij, & non transibit ad hæredem hæredis. text. est in l.in causa.le.2.§.Põmponius.ff.de minor. Pau. de Cest.in l.fi.C.de lega.& ibi etiam Alex.cum alijs, quæ adduximus supra in regula, ponit Io. Crot.in l. 1.num.25.ff.de leg.1.Trigon.sing.2.

5 Limita hãc proximã illationẽ,nisi testator legauerit legetario in uita sua tantum,ut post mortẽ ad hæredem reuertatur legatum,nam dato q hæres moretetur ente legatarium, legatum post mortem legetarij ad hæredem hæredis transire debet. Ita Io. Ant. Alex.cons.23.col.1.uer.& moueor primo.

6 Amplia istã limitationẽ, nã idẽ est, si dictũ fuerit, qñ uixerit legatarius. Bart. in l.Titia testõ, in §.Titia cũ nuberet.col.1.uers.quęro quid si tpe.ff.de leg.2.& ibi Paul.de Cest.uers quæro quid si tempore. & in l.si à me,uers.itẽ peter.ff.ad l.Falc.& Alex.ibi,uers.& addit Pau.de Cel.hic.Pau.de Cast.in l.illud.uers.2.quęritur.C.de legat.& ibi Alex.col.2.uer.quęrit hic Pau. de Cast.Bald.in d.l.Titia testõ.§.Titia,uer.quęro hic. Soc.cons.102.nu.10.uol.3.uers.ex quibus infero.Trigon.in sing.2.Paris.cons.21.num.44.uer. nam tollitur obiectio.uol.2.

7 Primò Sublimita, nisi datua sit substitutus post mortem legatarij:tunc enim non reuerteretur ad hæredem,sed transiret legatum ad substitutum,ut dicit Alex.cons.92.col.1.& 3.uol.3.

8 Secundò Sublimita,quando dictum esset,reuertatur ad hæredes meos infrescriptos,quia tunc si hæres scripius ante legatariũ decedat, legatum non trãsmittitur ad hærede hæredis. ita declaret Alex.cons. 173.col.2.uer.tamẽ præmissis nõ obstantibus.uol.5.

9 Tertiò Sublimita, nisi testetor iatellexerit prouidere magis hęreditati,q̃ hæredi:nam deto,q hęres præmoriatur legatario,uel fideicommissario,qui debet restituere, temen relictum non trensmittitur ad hæredem hæredis,sed consolidetur cum hæreditate, ita uoluit Pau. Pic. in l. Titia testamento in §.Titia cum nuberet.nu.14.ff.de leg.2.

10 Secundò Amplia regulam principalem, ut nec etiam ad liberoa fiet trensmissio conditionalis relicti.gl.est in l.unica.C.de his,qui ante aper.teb.in uerbo,de relictis.in princip.uer.item nota.& ibi Cyn.in fi.uer.ultimo quęritur.& Saly.in fi.in 10.q.& ibi Bar. circa fi.uer.quæritur circa hanc legem. idem tenent Cyn.in l.1.col.1.uers. tñ in singulari legato, C.cõia de legat. Bart.in l.1.col.pen.uer, aliam differentiem. ff.de leg.1.& in l.is, cui.uers.tenet ista gl.ff.de act.& oblig.Bal.cons.94.col.fi.in fi.uers. & licet superuiueret.uol.2.& in cons.115.uol.5 & cõs.154.uol.1.uers. licèt quædem gl.& in l.cũ ex filio,circa fi.uers.& nota.q filius.ff.de uulg.& popil.& in l.unica.§.fin autẽ sub conditione.col.1.uers.quæro nunquid fideicõm. C.de caduc.tollen.Fulg.in l.unica.§.fin autẽ sub conditione.uers.3.nota.C.de caduc.tollen.Bald.in l.si in personam.col.1.uers.quæro utrum fideicomm. C.de fideicom.& in l.si pater.col.6.in fi.uer. quarto quęrit. C.de instit.& subst.& in l.si plures.col.6.uers.sed contra hoc oppono.C.de condi.insert.& in l.1. in primo not.C.ut act.ab hæred.& in capit.1.col.1. uers.est ergo feudũ.qui success.teneantur.Imol. in l.cũ ex filio. in fi.prin.uer.ult.allegetur hęc lex.de uulger.& pup. & in l.si cui legetor.col.1.uers.ultimo nota.ff.de leg. 1.Ang.in l.is,cui.ff.de act.& oblig.Alexan. qui dicit
* * cõem,in cons.252.col.1.uers.tamen nota text.ff.de uulg.& pupillar.Soc.cons.197.col.1.uers.secundum præsuppono.Alex.in l. hæredes mei. §. cum ita, col. 3.uersi.ultim.nota ff.ad Trebel.& cons.165.col.1.in fine,uers.& idem est.uol.5.ubi etiam dicit communẽ Dec.cons.394.col.2.uersic.secunda ratio est. & cons. 55.col.4.uer.2.principeliter non obstat Alexan.qui pariter dicit communem, immo omnes ita tenere, cons.30. col.1. uersic. & dictum ius. uol.2.Curt.Sen. consil.64.num.59.uersi.adeò quòd ius fideicommissariæ substitutionis.& cons.76.col.2.uersic.tamen ex quo Melchior.Ias.cõs.80. in prin.uol.1. & in l.si cui. §.hoc

§. hoc autem. col. 1. in fi. uer. tu adde fortius, ubi dicit cōem. ff. de leg. 1. Alex. cons. 16. col. 1. uers. & dictum ius. uol. 6. Alex. cons. 92. col. 2. ubi dicit cōem, uersic. sed præmissis non obstantibus. uol. 3. Alex. cons. 93. col. fin. uers. placet in consil. uol. 3. & consil. 36. col. 2. uer. confirmantur prædicta. uol. 3. Soc. consil. 6. col. 3. uersi. restat nunc respondere. & col. 1. uers. 3. & ultim. uol. 3. Iason cons. 52. col. 2. uol. 3. uers. 4. facit. & cons. 124. col. 1. uersic. utraque substitutio. uol. 4. & consi. 203. col. 5. uers. 2. & fortius. uol. 2. & consil. 142. col. 9. uersi. ex quo ergo testator. uol. 2. & in l. cum filiofam. col. 3. in 4. not. ff. de legat. 1. & in l. cum secundū col. fi. uersi. intellige quando. C. de fideicomm. Soc. cons. 77. col. 2. uersic. & in hoc primo. uolum. 1. Corn. cons. 180. col. 1. in fin. uersi. constat ergo, uol. 4. Ioan. Anto. Alexand. cons. 8. col. 1. uer. replicari potest. & cons. 120. col. 2. uersic. nam licèt. & cons. 143. col. 3. uersi. nam licèt. Curt. iun. cons. 69. col. 1. uersi. memoria repeto. Cassan. cons. 62. col. 2. uersic. item immo. ubi dicit istam cōem. Guil. Bened. in rep. cap. Raynutius. in uerbo, si absque liberis moreretur. el 2. in materia fideicommissariæ substitutionis, nu. 71. de testa. Cassan. cons. 65. col. 2. uers. facit quod habetur. Soc. cons. 14. in fi. uers. capio tertiam difficultatem. uol. 3. Paris. cōs. 52. nu. 2. uer. ad quod etiam facere uidetur, uol. 3. ubi dicit cōem, & cōs. 63. nu. 9. ubi dicit cōem, eod. uol. & cons. 30. nu. 67. uers. non obstat gloss. uol. 2. & cons. 21. nu. 43. uol. 2. & cons. 37. uersic. non obstat gloss. num. 77. uol. 2. ubi dicit cōem. & consil. 70. col. 1. in fin. uers. hinc etiam dicimus. uol. 2. & cons. 75. col. 3. uersi. & quando. uol. 2. & cons. 77. col. 1. uer. præterea certum est, uol. 2. Marian. iun. consil. 141. col. 1. uersi. istud autem. uol. 2. & consil. 161. colum. 1. in princ. uol. 2. uers. non obstat ꝙ eius hæres. Curt. iun. cons. 16. in princ. Paris. cons. 3. col. fin. uers. nec obstat prædictis. uol. 1. Dec. cons. 417. num. 3. uers. est uerum, ꝙ quandoque. Fulg. cons. 15. col. 1. uersic. sed & si substitutiones. Alexan. cons. 206. col. 1. uers. unde si præcedat. uol. 6. & cons. 250. colum. 1. uersi. & totum, & integrum. uolum. 6. & cons. 252. in prin. eod. uol. Soc. cons. 94. col. pen. uers. sed in casu nostro. uol. 4. Gra. cons. 101. col. 1. in prin. uol. 2. Dec. consil. 574. col. 1. uer. non obstat.

¶Contrarium sentit glo. in l. is, cui. ff. de act. & obl. & idem Soc. in l. hæredes mei. §. cum ita. col. 4. uersic. in glo. fi. ff. ad Treb.

11 Tertiò Amplia, etiam si testator post legatum conditionale adijceret ista uerba, ex nunc lego. ita Bart. in l. si is, qui pro emptore. nu. 55. uer. 2. ad aliud.
* ff. de usuca. & ista est cōis * opi. ut ibi per Ias. nu. 345.

¶Contrariū uoluit Ias. in d. l. si is, qui pro emptore. nom. 344. uers. secunda notabilis quęstio, & Ioan. Crot. ibid. col. 48. uersi. 2. in hac quinta.

12 Qvartò Amplia, idem esse siue substitutio sit uulgaris, siue sit popillaris, siue sit fideicommissaria. ita Alex. cons. 36. col. 2. uer. cōfirmātur prædicta. uol. 3. & cons. 165. col. 1. in fi. uer. unde si quæratur. uol. 5.

13 Primò Limita, conclusionem nō procedere in legitima, in qua sit transmissio ad hęredes quoscūque, et si filius decedat pendente conditione, prout isto casu saluat gl. in l. is cui. ff. de act. & oblig. Salyc. in l. unica, in fi. uer. quęro decimo, de his qui ante apert. tab.

14 Secvndò Limita, si institutio sit unita cum iure accrescendi, quia tūc transmittitur ad hæredes substituto decedente pendente conditione, prout est tex. in l. q pater. ff. de acq. hær. de quo dic ut infrà in 6. limit.

15 Tertiò Limita, si ex coniecturis constare potest de testatoris intentione, ꝙ uoluerit etiam pendente conditione legatum, uel aliam conditionalem dispositionem ad hæredes transmitti. Bald. in l. unica. col. ultima. C. de his qui ante aper. tab. uersi. tu dic, quod glo. nostra, & in l. unica. col. 1. in 1. not. C. ut actio. ab hæredi. Cort. Sen. cons. 76. col. pen. uers. respondetur dupliciter. Ias. cons. 233. col. 1. in fin. uers. unde quando. uol. 2. & cons. 52. col. fin. uers. 6. facit. uol. 3. & cōs. 154. col. 2. uers. moueor in primis. uolum. 4. & col. 4. uersi. confirmantur prædicta. Curt. iun. cons. 16. col. 2. uersic. secundum principalem conclusionem, & cons. 96. col. 1. in prin. & cōs. 111. nu. 15. uers. 7. coadiuuantur. Guald. cautel. 23. in fi. uer. sufficit etiam de subst. Dec. cons. 397. nom. 5. uersi. sed sopradictis nō obstantibus, & cons. 594. col. 3. uersi. tamen ad maiorem confirmationem. Socy. in l. in conditionibus. §. 1. uersic. ex quo infertur unum. ff. de condition. & demon. Paris. cons. 51. col. 3. uer. tamen in præsenti casu. uol. 3. & cons. 50. col. 4. uers. rursus mens dicti testamenti. uol. 3. & cons. 66. nu. 30. & 31. & nu. 76. uer. 2. filij. uol. 3. & cons. 25. nu. 5. uol. 2. & cons. 42. nu. 7. & nu. 16. uol. 2. & cons. 77. nu. 10. uersi. quæ conclus. & consi. 78. col. 1. uersic. tunc enim fideicommissum, uol. 2. & cons. 5. col. 2. uersi. quæ conclusio. uolum. 3. Grat. in cons. 101. col. 2. uersicu. & istis terminis. uol. 2. Marian. iun. consi. 141. num. 21. uers. nam licet uerum sit. uolum. 2. Dec. consil. 555. in princ. & consil. 574. col. 1. uersi. ab ista regula. Ruin. consi. 28. col. 3. uers. non obstant allegata. uol. 2. & consi. 95. num. 6. uers. quam ergo rationem. eod. uol. & consil. 145. nu. 6. uers. sed tamen alia ratione. uol. 2. & cons. 156. col. 1. uers. sed quando substitutus. & cons. 179. colum. 2. uers. sed præmissis non obstantibus. & cons. 201. col. 5. uers. sed dato. uol. 2. & cons. 79. col. 8. uersi. sed præmissis non obstantibus. & cons. 130. col. 2. uer. & ubi etiam pertinaciter. uol. 3. Ias. in l. si is qui pro emptore. col. 83. uers. sed licèt omnes. ff. de usucap. & ibi Ioan. Crot. col. 48. uers. 2. in hac. & Soc. in l. hæredes mei. §. cū ita. col. 5. uers. aduerte. ff. ad Trebel. Corn. in l. unica. C. de his qui ante aper. tabul. circa fi. uer. in eadē ibid. Ioan. Crot. in l. 1. nu. 25. uer. 2. limitatur. ff. de leg. 1. & in l. re cōiūcti. col. 39. uer. 2. cōclu. ff. de leg. 3.

16 Amplia, ut etiam spes directæ substitutionis transmittatur ex coniecturata mente defuncti, prout dicit Ruin. cons. 156. col. 3. uers. sed tamē præmissis, uol. 2.

17 Primò Sublimita hanc * communem limitatio-
* nem, ut tales coniecturæ suffragari debeant quo ad transmissionem liberis tantum, nō autem extraneis, ut sentit Bald. in l. unica. C. de his, qui ante apert. tabul. circa fin. uers. nisi aliquibus inditijs. & ex illis uerbis hoc colligit, & illam opinio. tenet Cor. in cōs. 180. col. 1. uers. & licet Bald. uol. 4. & Dec. cons. 419. circa fin. uers. sed respondetur.

¶Contrariū tenet Paris. in cons. 25. col. 2. uers. præterea expressa mens. uol. 2. & propterea in extraneis.
18 idest in non liberis idem tenet Dec. in cons. 574. col. 2. uer. uñ ista rōne. & Cassa. cōs. 62. n. 16. uer. itē dato.

19 Secvndò Sublimita, ut limitatio procedat quando tales coniecturę sumerentur ex dispositione facta per testatorem, secus uero quando sumerentur extra testatoris dispositionem. ita sentit Bald. in d. l. unica circa fin. uers. nisi aliquibus inditijs, C. de caduc. toll. & hoc ex eius dictis colligit, & sentit etiā Corn. in l. unica, in fi. C. de his, q ante aper. tabul. uer. in eadē ubi Soc. qui dictā opinionē tenet in l. hæredes mei. §. cū ita. col. 5. uers. ex dictis tamen Bald. ff. ad Trebell. & cons. 6. col. 3. uers. quod tamē intelligendum est, uol. 3. Dec. cons. 417. circa fin. uers. præterea licèt uoluntas. col. 1. & cons. 574. col. 2. uer. subijcit tamen Soc. & consi. 55. colum. penul. uers. & uidetur dicendum. Paris. cons. 63. nu. 17. uers. procederet namque, uol. 3.

& conſ.14.col.2.uerſ.nec iſti concluſioni.uol.3. Gozad.conſ.29.col.pen.uer.nec obſtant contraria.Cur.iun conſ.16.col.2.in fi.uerſ.eſt uerum quod Bal.Rui.conſ.178.col.1.uerſ.attamen dicto caſu,uol.2.& cõſil.201.col.4.in fin.uerſ.ſed dato.uol.2. Iaſ.in conſil.154.col.4.uerſ.confirmantur prædicta.uol.4.

¶Contrarium uerò ſentit Pariſ.conſ.5. col.3.uerſ.eſt bene uerum.uol.3.

* Tenendo primam communem * opin.

20 Amplia, quia in hac materia trãſmiſſionis uerba quæ ſecundum propriam,uel impropriam ſignificationem non conueniunt menti teſtatoris, non ſunt attendenda.Rui.in conſ.181.nu.6. uerſ.& quia mẽs, uol.2.idem dicit Curt.iun.in conſ.69.nu.2.uerſ.præmiſſis tamen.

¶Contrarium autem uoluit idem Ruin. in conſil.156.in fi.uol.2.

21 Prima igitur coniectura inter alias,quæ per Doctores in propoſito conſiderantur,eſt,ꝙ fiat tranſmiſſio ad hæredes, etiam cõditionalis diſpõnis, mortuo honorato pendente conditione,qñ ſi non tranſmitteretur,extraneus ꝑferretur deſcẽdentib. teſtatoris, uel ipſius coniunctis proximioribus,prout in nepotibus fratris conſiderat Soc.in l.hęredes mei.§.cũ ita.col.5.uer.ex cuius dictis infero. ff.ad Treb.& in conſ.6.col.3.uerſi.ex qua concluſione infero.uol.3.Curt.iun.in conſ.16.col.3.uerſ.eſt uerum, ꝙ Bald. Pariſ.conſ.77.col.4.uerſ.2.principaliter.uol.2.& conſ.5. col.5.uer.3.mens dicti teſtatoris colligitur.uol.3.Ruin.conſil.178.col.1. uerſ.attamen dicto caſu, uol.2.Iaſ.conſil.154. col.4. uerſ.accedit etiam alia quarta. uol.3. Pariſ.conſ.66.nu.78.uerſ.eo etiam quia.uol.3.

¶Contrarium tenet Gozad.conſ.29.col.pen.uerſ.nec obſtant contraria. & col.4.uerſic.6.etiam. Ruin.conſ.181.col.3.uerſ.ſed dato.uol.2.& contrarium in terminis conſuluit Soc.conſ.74.in prin.uol.3.uerſic.eum etiam quia.Corn.conſ.89.col.1.in fi. uer.tamen non obſtantibus prædictis.uol.4. Dec. conſil.55.col.pen.uerſ.non omitto tamen.

22 * Tenendo primam opi. tanquam * communem. Amplia idem eſſe qñ minus dilectus magis dilecto præferretur. Soc. in conſ.6.col.3.uerſ.ſed in caſu noſtro,& col.4.uol.3. Caſſa.conſ.62.col.5. uerſ.item dato,Gozad.conſ.29.col.2.uer.quod iſti nepotes.Iaſ.conſ.52.col.fi.uerſ.4.coniectura. & uerſ.5.coniectura.uol.3.& col.5. uerſ.noſtro in propoſito. Curt.ſen.conſ.76.col.8.uerſ.& ad hoc bene quadrat.Rui.conſil.79.col.pen.uerſ.ſi ergo teſtator.uol.3.& uerſ.præterea teſtator.col.fin.

¶Contrarium tenet Gozad.conſ.29. col.2. uerſic. quòd iſti nepotes.

23 Secunda Coniectura eſt,qñ teſtator uoluit prouidere conſeruationi agnationis, quia in hoc caſu tranſmittitur fideicom.conditionale, etiam ꝙ pendẽte conditione deceſſerit honoratus.ita Cur. ſen.in cõſil.76.col.2.uer.præmiſſis tñ.Dec.cõſ.574. col.2.uer. ſubijcit tñ Soc.Iaſ.in conſ.233.col.2.uerſ.3.accedat, uol.2.& conſ.154.col.2.in fi.uerſic.1.quia.& col.ſeq. uer.& ita in ſpecie.uol.4.Pariſ.conſ.65.nu.77.uer.& de coniecturata.uol.3.& nu.46.uer.& ſi teſtator.Rui.conſ.156.col.1. uerſ.& quando ſubſtitutus. & col.3. uerſ.nec obſtat.uol.2. & conſ.179. col.2.uerſ.ſed tamen præmiſſis non obſtantibus.uol.2.& conſil.201. col.4.in fi.uerſ.quis ergo,uol.2.Pariſ.conſi.5. nu.18. uerſ.in qua difficultate conſidero.uol.3.Iaſ.conſ.51. col.fi.uer.3 multiplicatio.uol.3. Grat.conſ. 101. nu. 2.uerſ.maturius uero,uol.2.

24 Hinc eſt,ut ſi teſtator de deſcendentibus maſculis locutus fuerit, quia id cenſetur dixiſſe fauore agnationis conſeruandæ, fideicommiſſum conditionale tranſmittatur ad hæredes, quãuis fideicommiſſarius pendente conditione deceſſerit.Iaſ.in conſ.51.col.fi. uerſ.3.multiplicatio.uol.3. & col.5. uerſ.modo præſuppoſito.Dec.conſ.574.col.2.uerſ.& hoc videtur bene uerificari.Io.Ant.Alex.in conſ.28.nu.8. uerſ.non licèt,& conſ.143.nu.7.uerſ.nam licèt. Brun.conſi.8. col.1.uer.ſed his non obſtantibus.Pariſ.conſ.66.nu.77.uerſ.& de coniectura.uol.3.& conſ.5. uerſ.in qua difficultate.nu.18.uol.3.& conſ.76. col.1. in prin.& col.ſeq.uol.1. & conſ.42. col. 1. uerſ.iſtis tamen non obſtantibus.& col.2. uerſ.unde ſtantibus iſtis. uol.2. & nu.16.uer.non obſtat.& conſ.66. nu.30.34. & 46. uol.3.Grat.conſ.101.col.1.in fi. uerſ.item colligitur. uol.2.Curt.iun.conſ.96.col.1.in prin. & uerſ. qualis aũt cõiectura.Rui.cõſ.201.col.5.uer.ſed dato. uol.2.

25 Amplia,nam ratio agnationis conſiderata per teſtatorem facit,ut non ſit locus trãſmiſſioni, ubi aliàs tranſmiſſio fieri debuiſſet.Rui.conſ.95.col.2. & ſeq. uerſ.qua ratione,uol.2.

¶Contrarium in utroque caſu conſuluit Cur.iun. in conſ.69.per totum.

26 Tertia Coniectura eſt,qñ teſtator nedum inuitauit ſubſtitutum,ſed etiã eius hæredes. ita dixit Bal. in l.ſi pater.in 4.q.in 7.col.C.de inſtit.& ſubſtit.in l. unica.col.1.in 2.opp.C.ut act.ab hæred.& contra hæred.Soc.in l.hæredes mei.§.cum ita.col.5.uerſ.ex quibus primo infero.ff.ad Treb. Dec.conſ.397. col.2.& cum ſupradictis.& conſ.515.col.1.uer.& exemplum ponit.Iaſ.conſ.233.col.1.in fin.uerſ.2. ad idem facit. uol.2.& conſ.51.col.fi. uerſ.ſimiliter quando. uol.3. & conſ.154.col.2.in fin. uerſ.quando teſtator. uol.4. Soc.conſ.6.col.3.uerſ.reſtat nunc reſpondere. uol.3. Rui.conſ.28.col.3. uerſ.non obſtant allegata. uol.2. & conſ.176.col.2. uerſ.ſed tamen præmiſſis non obſtantibus.uol.2. Brun.conſ.8.col.2.in prin.uerſ.ſimiliter illa uerba.Cur.ſen.conſ.76.col.pen. uerſ.ſecundo principaliter.

27 Amplia,nam quando teſtator hęredes uocauit,nedum in caſu expreſſo,ſed etiam in caſu omiſſo,tranſmiſſio relicti cõditionalis fit ad hæredes, ut per Rui. conſ.156.col.3.uerſ.ad quæ ex alia,uol.2.

28 Limita,quando teſtator inuitaſſet ſubſtitutũ coniunctum, & eius hæredes, quia cum intelligatur de hærede ſanguinis,ideſt de deſcendente, ſi contingat ſubſtitutum decedere cum hærede extraneo,fideicõmiſſum conditionale ad eum non tranſmitteretur. ita Bal.in conſ.266.uol.4.

29 Quarta Coniectura eſt,quia ſi teſtator in ſubſtitutione facta deſcendentibus de extraneo, uocauit nedum ipſum extraneum, ſed etiam extranei hæredes,multo magis cenſetur in filijs uoluiſſe uocare nedum filium,ſed.etiam filiorum hæredes.Cur.iun.cõſil.16.col.3.uerſ. ſed quid fortius. Ruin.conſ.79.col. 5.uerſ.ſed præmiſſis non obſtantibus.uol.3.

30 Amplia,nam idem eſt ſi nõ eſſet extraneus,ſed minus dilectus Caſſa.conſ.62.col.6.uer.item ex uerbis.

31 Quinta Coniectura eſt propter æqualitatem ſeruandam inter coniunctos eiuſdem gradus,quia ſi teſtator uocauit coniunctum,& etiam eius liberos,uel hæredes, cenſetur etiam quoad alium in pari gradu exiſtentem idem facere uoluiſſe.Ruin.conſ.145.col. pen.in fi.& ſeq.uerſ.& quamuis regulariter.uol.2.

32 Sexta Coniectura eſt, quando teſtator ſubſtituit ſuperuiuentes, quia tunc mortuis parentibus nominatis ante illos, quibus facta eſt ſubſtitutio, fit tranſmiſſio ad filios,ut tenet Cum.conſ.13.uerſi.cęterum iuſtius,& ęquius.& conſil.15.colum.2.uer.ſed mens, & uerba.Pariſ.conſil.78.colum.1. uerſi.ſecunda coniectura.

iectura.& cons.50.nu.25.uersi.qua de causa.uol.3.

¶Contrarium consuluit Curt.iun.cons.69.

33 SEPTIMA Coniectura est, nam quando testator fecit plures gradus substitutionum, & in ultima post mortem filiorum uocauit extraneum, tunc fideicommissũ conditionale transmittitur ad hæredes, ex quo apparet q testator prædilexit filios substitutos dũ eos in conditione posuit, prout notat Cur.iun.consi.16. colum.3.uersic.confirmo hanc conclusionem. Parisi. consi.78. colum.1. in fin. & seq.uersic.3. coniectura. uol.1. & consil.66.num.52.uol.3.& consi.77.uersic. inde si in casu nostro.nu.20.& 21.uol.2. Grat.consil. 101.col.1.in fi. uersic.item quia.uol.2.

34 OCTAVA Coniectura est, quando testator in una substitutione inuitauerit substitutos, & eius filios, & hęredes, quia etiam in alia substitutione de eisdem substitutis facta, censetur uoluisse uocare filios & eorum hæredes, morientib. primò substitutis ante grauatum, ut una pars dispositionis aliã declaret, Cur.iun.cons. 75.col.7.in fi.uers.præmissis tamen non obstantibus.

35 NONA Coniectura est, quando filij substituti positi sunt in conditione, quia ad illos uidetur testator habuisse affectionem, ita q decedente substituto ante illum, cui facta est substitutio, trãsmissio fieri debet ad ipsos filios in conditione positos. ita colligitur ex dictis Bald. in l.unica. in fi. C.de his q ante aper.tabul. ibi, nisi aliqbus indicijs, dũ allegat l.Lucius.ff.de hæred.instit.ponit Sociu.in l.hęredes mei.§.cũ ita.col.5. uersi.ex cuius dicto. & columna seq.uersi.cogita etiã, ff.ad Treb.& consilio sexto, col.4 uers.restat nunc respondere.uolum.3.Iason consi.52.colum.fi.uersi.sed in casu præsenti. uolum.3.Dec.consi.397.col.2.uers. pariter idem.Cur.iun.cons.16.col.2.uersi.est uerum, q Bald. Paris. consi.91.uersi.prout etiam & 3.nu.44. & seq.uolum.2.& cons.8.nume.15.uers.prout etiam & consil.5.colum.4.uersi.2.principaliter.uol.3.Grat. consi.101.colu.1.uersi.maturius uerum.uol.2.Ruin. consi.145.columna final. uersi.& tanto magis.uolu. 2. Marian.iun.consi.141.nu.25.uersi.istud est, quod uoluit.uol.1.Dec.cons.594.col.fi.uer.& hoc uidetur. Ias.consi.154.col.4.uers.accedit etiam alia.uol.4. Paris.cons.50.col.4.uer.rursus mẽs dicti testatoris. uol. 3.& consil.25.col.2.uersi. & coniectura potest capi. uol.2.& consil.78.col.1.uersicu.& primo illa, uol.3.

36 DECIMA Coniectura est, quando testator uocauit filios ad substitutionem, quia cum appellatione filiorũ ueniant nepotes, decedentibus filijs primi gradus ante institutum, succedunt nepotes, tãquam comprehensi in dispositione sub nomine filiorũ. Ita Socin.in d.l.hæredes mei.§.cum ita.col.5.uer.ex cuius dicto.ff. ad Trebellian.Paris.consilio 53.colu.3.& sequ.uersi. stante coniecturata mente.uolu.3. Iason consi.154. colum.4.uersic.accedit etiam alia.uolum.4.

37 Amplia, nam, idem est, quando testator substitutos, & eorum filios expresse uocauit. Paris. consi.50. col.2.uer. præterea expressa mens uolum.2. Dec.cõs. 515.col.1.uersi.& exemplum ponit.Ruin.consi.130. col.2.uers.& ubi etiam pertinenter, uolum.3.

38 XI. Coniectura est, quando testator descendentem substitutum, & eius liberos inuitauit ad portiones præmortuorum filiorum, nam multo magis censetur inuitasse filios filiorum ad portionem ascendẽtis præmortui, quando eorum pater prædecessit ante illum, cui fuerat substitutus, ut concludit Rui.cons. 145.col.fin.uer.adest etiam alia.uol.2.

39 XII. Coniectura generalis est, quotiescunque uerisimile est testatorem ita uoluisse. ut etiam pendente cõditione, fieret trãsmissio, & ita disposuisse, si de hoc fuisset interrogatus. Ias.consilio 233.col.1.uersi.unde qñ. uol.2. Brun.cons.8.col.1.uersi.unde qñ. Paris. cons.77.num.22.uer.quæ confirmantur. uol.2.Grat. cons.101.nu.8.uers.pręterea nulla.uol.2.

40 ¶Contrarium sentit Dec. in cons.55. col.pen.uers. non omitto tamen. ubi intelligit istud dumtaxat procedere quando coniectura sumitur ex uerbis testamenti, ut dictum est supra, nu.20. Ruin. consi.181. colum.3.uers.& quia mens tęstatoris.uol.2.

41 QVARTÒ Limita regulam principalem, nisi conditio esset adiecta fauore ipsius substituti: tunc enim si substitutus decedat pendente conditione, transmittit. ita Io. Crot. in l.1.num.25. uer. limita hanc conclusionem.ff.de leg.1.& ibi Iacob.de Nig nu.2.

42 QVINTÒ Limita in substituto. substituti uulgaris, uel pupillaris, ad quem transit spes substitutionis, primo substituto decedente pendente conditione. ita Bart. in l. cohæredi.§.1. ff. de uulga. & pupil. Guil.Bened.in repet.c.Raynutius.in uerbo, si absque liberis. el 2. in materia pupillaris.num.119.Cassan. cons.62.uersic.item etiam hoc casu.num.17.

43 SEXTÒ Limita, nam substitutio pupillaris unita cum iure accrescendi transmittitur ad hæredes, mortuo substituto ante pupillum, cui facta fuerat substitutio, qñ ipse substitutus patri ipsius pupilli hęres fuerat pro aliqua parte, prout est text.in l. qui patri.ff.de acquir. hæred.& ita Bart.in summario, & in lect.ubi Bart.in summario dicit d.l.non habere parem, aut cõcordantem.& ibi cõmuniter omnes alij hoc ponunt, maximè Alex.in 2.not.Bald.consi.9.uol.2.Ias.in l.qui plures.uer.contra istum tex.ff.de vulg.& pupill.

44 Et regulare est, ut substitutio pupillaris unita cum iure accrescendi eius naturã assumat. Rui.cons.129. col.fi.uer.& hoc præcipuè arbitror.uol.1.

45 Ratio est, quia ratione unionis dispositio assumit aliam naturam. Ruin.consi.61. col.pen. uer.& istud etiam.uol.2.& consi.129.colum.fi.uol.1.& consi.85. colum.fi.ver.quantum uerò ad aliam uol.2.

46 PRIMÒ Amplia hanc sextam limitationẽ, idem esse in fideimcom.unito cum iure accrescendi, q trãsmittitur ad hæredes, dato ẽt q pẽdẽte cõditione fideicomm.prædecesserit. ita Bar.in l.unica.§.sin autẽ sub cõditione.C.de cad.toll.Soc.in l.hęredes mei.§.cũ ita. col.5.uer.cogita ẽt.ff.ad Trebell.& cõs.6.col.4.uol.3. uersic.pterea cũ iure accrescẽdi. Paris. cõs.50.nu.30. uer.pariter ẽt potuit.uol.3.& cõs.77.col.4.in fi.uer.cõfirmatur ista opin.uol.2.Paris.consil.76.col.fi.uer.tñ potuit.uol.2. Curt.iun. consi.16.col.3.uersi.mouetur etiam Roi.consi.156.colum.3.uer.sed præmissis non obstantibus.uol.2.& cons.178.col.1.in fi.uer.& quia institutio.uol.2.& cons.181.col.4.uer.& similiter nõ obstat.& cõs.201.col.5.uers.& eo magis.uol.2.Cassa. cõsi.62.col.4.uer.item ẽt Angel.Aret.in §.ex cõditionali.in fi.uer.ex his sequitur.institu.de uerbo.obliga. Guil.Bened.in repe. c.Raynutius.in uerbo, si absque liberis.el 2.in materia pupil.subst.nu.119.Ruin.cõs. 81.col.fi.uers. quantũ uerò ad aliã portionem.uol.2.

¶Contrarium uoluit Ang.in d. l. qui patris.col.1. uersi. si aũt ipsum.ff.de acquir. hæredit. ubi tenet ius accrescendi trãsire ad hæredẽ fideicõmissarij decedẽtis pendente conditione, sed nõ fideicõmissum.& ibi Imol. col.fi. uersi.si aũt ius accrescendi.Rom.ibi.col. fi.uersi.ultimo an ex hoc habeat.& ibi Aretin.in finalibus uerbis.uersic.quid autem in fideicommisso.

47 SECVNDÒ Amplia, idem esse, quando ius accrescendi esset unitum substitutioni exemplari, quia dicta substitutio regulatur in omnibus & per omnia a natura pupill.substitutionis.Ita Ang.ibi.col.1.uersi. idem dicas, & ibi Imol.colum.fi.uersic.idem dicit hic Ang.& ibi Io.Crot.col. fin.uersic.ult. an hæc lex habeat.

beat.& Raph.Cuma.col.1.uersi.& Ange. hic.

48 Tertiò Amplia, idē esse in vulgari substitutione sm Rui.in cōs.156.col.3.uol.2. sed in ueritate Ruin. hoc nō dicit, nec dicere pōt, quia contrarium est uerius & magis * communiter tenetur, sed istā conclusionem expresse tenet Pau.de Ca.in d.l.qui patri.col. fi.uersi.& prædicta opi.ff.de acq.hæred.

¶Contrarium sentit ibi gl.fi.& ibi Sal.ibi, in vulgari.Ang.in d.l.q patri, col.1.uersi.vn̄ idē, cuius rō in ueritate nō est bona, ut cōsiderat ibi Imol.col.fi.uersi.secus dicit.q eandē opi.tenet p aliā tn̄ rōnē. & ibi Aret. col.fi.uersi.& licèt ista cōclusio.& idē sentit Cuma.circa.fi.uersi.ibi hic in pupillari.ff.de acq.hære. Bal.in l. cū eulogio.col.pe.uersi.& hæc uera.C. de iur. delibet.

49 Qvartò Amplia, idē esse, si substitutio popillaris tacita, cōprehensa in vulgari expressa, esset vnita cū iure accrescēdi.ita Imol.q relinqt cogitādū, in d.l.q patri.col.fi.uer.posset tn̄ esse dubiū.ff.de acq.hære. & Rom.col.fi.uersi.sed pone q pupillo.& ibi Alex. col. pen.uersi.subsequenter dubitauit hic Io.Cror. in l.re coniuncti.col.40.uersi.dispositio tamen.ff.de lega.3.

¶Contrariam autem opi.sequitur Aret.in d.l.q patri.col.fi.uersi.quæri it etiam hic Imol.ff.de acq. hære.

50 Qvintò Amplia, ēt si pupillus, cui facta est pupillaris substitutio, nō adiuerit paternam hæreditatem. ita sentit gl.fi.in d.l.qui patri.in una opinione p eam recitata,& Bal.col.2.uersi.in eadē gl.ff.de acq.hære.& Raph.Cum.col.pe.uersi.ibi, nō trāsferat. & ibi Imol. col.1.uersi.in gl.1.in fi.& ibi Pau.de Ca.col.1. uersi.in tex.ibi pupillo.Alex.col.2.uersi.in glo.in fi.Ro.col.3. uersi.in glo.magna.Io.Crot.in l.re coniuncti.col.39. uersi.3.sit conclusio.ff.de leg.3.dicit istam * communem, licèt postea contra ipsam teneat, col.41.

¶Contrariam aūt sniam tenet gl.in uerbo, substitutionem.in l.toties.ff.de acq.hæred.uersi.rō.n. est. & clarius in l.unica.§.sin autē sub conditione.in uerbo, superstite.uersi.itē ēt si decedat.C.de cadu.tollen.Bar. in l.qui patri.col.1.uersi.uenio ad gl.Aug. col.2.uer. sm principale est.Idem uoluit Bar.in l. re coniuncti. col.12.uersi.5.unum.ff.de leg.3.& ibi Io.Cro.col.40. in fi.& seq.uersic. 4.fallit.Bald.in l.quidam eulogio. col.pen.uersi.item cum dicta lex.C. de iur. delibet.& ibi Pau.col.1.in fi.uersic.quæritur quid si decessit. licèt eius lectura corruptè legatur, sed eius mens colligitur ex dictis per eum ibi.

51 Sextò Amplia, ēt si pupillus, cui fuerat facta pupillaris substitutio, fuerit exhæredatus, ut no.Pau. de Cast.in d.l.qdā eulogio col.1.i fi.uersi. sed si dicat. C. de iur.deli.& in l.q patri.col.2.uersi.ex pdictis sequit. ff.de acq.hęt.& tenet Imo.in l.q patri.col.2.uersi.ex pdictis pt decidi, ubi tenet hāc opinionē, q ex supra dictis p eū colligit, licèt dicat aliud dicēdū esse, tenēdo opin.Bar.& expressius col.2.in fi.uersi.adde pdictis.& idē sentit Rom.ibi col.3.uersi.ex prædictis.Io.Crot.in l.re coniuncti.col.42.uersi.fallit & 6.ff.de leg.3.

¶Cōtrarium tenet Alex.in d.l.qui patri.col.2.uersi. & plus dicunt hic.& ante eum hoc uoluit Ang.in d. l.qui patri.uersi.ex prædictis.ff.de acq. hæred.

52 Amplia primam eōdem opi. qn̄ filius exhæredatus expugnasset testm̄, & adiuisset ab intestato partē, ut dicit Ang.in d.l.q patri. col.4.uer.si tn̄ pupillus.& ibi Rom.col.3.uersi.posito tn̄.& Imol.col.2.in fi.uersi. limita tamen hoc.& Alex. col. 2. versic. hoc ultimum tamen.ff.de acquir.hæred.

53 Primò Sublimita hāc sextā lītationē si substitut* pupillariter fuerit in re certa īstitutus, & pupillus in uniuerso patrimonio institutus.Ang.in d.l.qui patri. col.pen.uersic.3.si substitutus.& ibi Imol.col.2. in fi. uersic.item ex prædictis patet. Alex.col.3.uersic.subsequenter quærebat Angel.ff.de acquir. hæred.

54 ¶Contrarium, stante matre in medio ad exclusionem ipsius matris, tenet Bal. in d.l.quidam eulogio. col.fi.uersi.qd autē iuris.C.de iur.delib.Ro. in d.l.qui patri.col.fi.uersi.itē aduerte ad qōnem,.ff.de acq. hær. & contra prædictam sublimitationem tenet Pau. de Cast.in d.l.qui patri.col.fi.uersi.item econuerso.

55 Secvndò Sublimita, si pupillus, cui facta fuerit pupillaris substitutio fuerit institutus in re certa, & in reliquo fuerit institutus ille, qui fuit pupillariter pupillo substitutus.ita Ang.in d.l.q patri.col.fi.uersi. 4.& ult.ff.de acq.hær.& ibi Imol.col.2.uersi.si aūt esset cōtra Pau.de Ca.col.fi.uer.ex his ēt seqtur.& Ale. col.2, in fi.uersi.iuxta pdicta qrit hic Ang.cū declaratione qn̄ hēbat cohæredē, qui adiuerat.& idem tenet Io.Cro.in l.re coniuncti.col.42.uer.7.fallit.ff.de leg. 3.Are.in d.l.q patri.col.2.uersi.2. principaliter adde.

¶Contrarium uoluit Bald.in d.l.quidam eulogio, col.fi. uersi. sed nunquid.C.de iur.delib.Ro.in d.l.qui patri.col.4.uersi.3 limita.ff.de acq.hæred.

Tenendo primam opin.

56 Primò Limita, sublimitationem, nisi filius in re certa institutus, cui facta fuerat pupillaris, repudiaret portionem illam ita Ang.in d.l.qui patri.col.fi. uersi. in hac ergo q.& Imo.col.2.uersi. si autem esset ècontra.Pau.de Cast.col.fi.uersi.item èconuerso.

¶Contrarium tenet Alex. in d.l.q patri. col. pen. uersi.sed Imol. hic.& ibi Imol.col.2.uersi.adde pdictis.

57 Secvndò Limita proximam sublimitationē, nisi filia sit instituta in re certa, cui facta esset substitutio pupillaris, & nihil remansisset de bonis filiæ, ut per Ang.in casu per eum firmato, in d.l.qui patri. col. fi. uersic.si tamen de illa pecunia.

Contrarium sentit Imol.in d.l. qui patri. col.2.in fin.uersic.adde prædictis,& ibi Alex. col. pen. uersic. 3.principaliter.

58 Tertiò Principaliter limita hanc sextā limit.nā stāte alio substituto in casu mortis pupilli per vulg. substitutionem expresse uocato, tunc cōiunctus non ueniret p ius accrescēdi.ita gl.in d.l.q patri. in uerbo patris.ibi,& hoc puto verū.& ibi Bar.col.1.uersi.dicit tn̄ gl.& ibi Pau.de Ca.col.1.in fi.& seq.uersi.in tex.ibi pupillo.& Ro.col.3.uersi.nō obstat hic.ff.de acq.hęr. idē tenet Bar.in l.re cōiuncti.col.12.uersi.& hoc est uerum.ff.de leg.3.& Bal.in l.qdā eulogio.col.pen.uersi. & hoc nisi aliqs.C.de iur.delib.Ias.in l.q plures. col. 1.uersi.cōtra istum tex.ff.de vulg. & pupil. Imol. in l. qui plures.ff.eo.uersi.in gl.ad superstites. & ibi Aret. col.1.uersi.in gl.in uerbo, ad superstites. Et hoc etiam colligitur ex dictis Ang.in d.l.qui patri.col. fi. uersic. sed tamen de illa.& ibi Imo.col.2.uersi.secus dicit.

59 Qvartò Limita, nisi testator substituerit super uiuentes, quia tunc substitutio pupillaris ēt unita cū iure accrescendi, nō transit ad hæredes substituti præ defuncti, ut uoluit Bal.in l.quidam eulogio. col.fi.C. de iur.deliber.uersi.& hic aduerte.

¶Contrariū sentit Ro.in d.l.q patri.col.4. uersi. & expedito intellectu.& ibi Alex.col.fi.& uersi.nō omitto ēt.ff.de acq.hære.licèt conetur saluare Bal.in limi. Io.Cror.clarè in l.re coniuncti.col.40. uersi. 2. fallit. ff.de leg.3.& ibi Pau.de Cast.col.fi.uersi.in gl.fi.

60 Qvintò Limita, quādo substitutio esset facta per testatorē per illa uerba, quisquis mihi hæres erit. ita Bal.in d.l.quidam eulogio.in fi.col.uersi.& ideo si testator dixit.C.de iur.deliber.

¶Contrarium tenent Pau.de Cast.in d.l.qui patri. col.fi.uersic.in glo.fi.& ibi Rom.col.4.uersi.2.secundum.ff.de acquir.hæred.& Alexan.col.fin. versicu.2. limitat Bald.

CON-

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Nepos legitimus, & naturalis ex filio spurio, an ab auo institui possit.

1 QVando quaritur, an nepos legitimus, & naturalis ex filio spurio, ab auo suo possit institui, sic dēt distingui. Aut extat legitima soboles, & non potest institui, prout uoluit glo. in l.fin.C.de nat.lib.in glo. fi. Iacob.de Beluis.in disputatione, quam posuit in l. 1.C.de nat.lib.Ray.& Sal.in l.fi.C.de nat.li. Imol. & expressius Pau.de Ca.in l.Gallus.§.qd si is.ff.de lib.& posth.Bar. i cōs.118.inci.Odotius de Gualdo.Pau.de Cas.in cōs.pe.col.pe.uol.2.Ale.i cōs.74.i 3.uol.ubi di * cit istā * cōem opi.& in cōs.158.uol. 7. & cōem dicit in d.§.qd si is.nu.7.idē dicit Cor.in cōs.25.col.2. uol. 1.Ias.q ēt dicit cōem opi.i l.hēditas.nu.8.C.de ijs qb. ut indig.Dec.in cōs.462.Præpos.in c.p uenerabilē.§. qd aūt.col.104.& seq.qui fil.sint leg.Claud.in l.Gallus.§.qd si is.ff.de lib.& posth.Aymo cons.200.col.1.

2 Limita, quia ēt in hoc casu posset auus relinquere nepoti ex filio spurio aliqd loco alimētorū, prout ēt filio spurio alimenta relinquere posset, iux.dispōnem c.cum haberet, de eo qui dux. in matr.quam poll.per adult.ita declarat Alex.in consi.74.nu.5. uol.3.

Aut non extat legitima soboles, & tunc aut contēplatione ipsius nepotis, & nō filij spurij facta est institutio, & pculdubio pōt institui, ut p Rosre.& Fede.de Schal.quos refert, & sequitur Bart.& ibi ēt Imol.in l. Gallus.in §.quid si is.ff.de libe.& posthu. ubi etiā Ias. & Ang.idē dicit Saly.in d.l.fi.C.de natura.lib.Bart.in consi.118.Cassa.in consuet.fol.296.col.2.

3 Hinc infertur, ut si nepos instituatur cū conditione, q patri suo nihil q̄rat, ualeat institutio, ut p And. de Pisis, quē referunt, & sequuntur Ray.Bal.& Sal.in d.l.fi.& Bar.in l.Gallus.§. quid si is. ubi dicit ita fuisse consultū per Iac.Butr.& Rayn. de Forli. & alios magnos Doctores, & ita fuisse iudicatum. quem sequitur ibi Pau.de Cast.& sic etiam Alex.in cons.88.in 3. col.uol.7.Præpos.in c.per uenerabilem.§.quod autē. col.104.& seq.qui fil.sint legitimi.Capr. in cons.2.in 6.dub.Ang.in d.§.quid si is.& ibi etiam Socin.

4 Amplia, nam idem est si instituatur sine dicta conditione, sed merita præcesserunt, propter quæ contemplatione sui ipsius existimari possit factam fuisse institutionē in persona ipsius nepotis. ita tenet Bart. in d.§.quid si is.& Ang.& Saly. in d.l.fi.C.de nat.lib.

5 Declara, quia quando nepos non esset natus, uel esset infans, non possunt in eū cadere merita, ut per Alex.in consi.8.col.2.uol.3.& Bero.q.127.

6 Si autem contemplatione patris fuit facta institutio, tunc proculdubio non ualet, ut per Doct.communiter in d.§.quid si is. Capra in consi. 2. in 6. dubio. Dec.consi.462.Aymo in consi.184.

7 Limita, quando nepos est nominatus tāquàm nudus minister, aliàs secus, quia tunc reijceretur grauamen, & institutio remaneret pura, ut per Cuma. in §. quid si is, in fi.& ibi Lancellot.Dec.in fin.

¶Contrarium tenet Claud.in d.§.quid si is.circa fi.

8 Amplia, ut hoc procedat ēt in auia, uel proauia, quia odium est rationabile.Ruin.consi.39.col.fi.uol. 3.& consi.65.num.9.uol.3.& consi. 14. nu.15.uol.3. & consi.94.nu.8.uol.3.

9 Aut dubitatur, cuius contemplatione nepos fuerit institutus, ut quia non fuit apposita conditio, q patri nihil q̄ratur, nec ēt apparet de meritis ipsius nepotis: & tunc aut erat mortuus pater, uel erat apposita conditio, q ipsi nepoti quæreretur, & tunc ualet institutio, ut per Imol.& Pau.de Cast.in d.l.Gallus §.quid si is.ff.de lib.& posthum.Alex.in cons.158.uol.7.Aymo in consi.184.

10 Si aūt patre uiuēte institutio filij est facta & cōcepta, tunc Bar.in d.§.qd si is, tenet institutionē ualere.& idem tenēt ēt ibi Pau.de Ca.& Alex.& Ias. q dicit istā * * cōem.Gui.Pap.in cōs.94.& i cōs.176.& seqtur Sal. in d.l.fi.C.de nat.lib.Fede.de Sen.in cōs.57.Iacob. de Aren.& Bened.de Plum.in l.libertas testō.ff. de man. test.Iac.de Beluis.in dispu.quā posuit in l.1.C.de nat. lib.Bal.in cōs.131.uol.3.Alex.in cōs.88.col.3. uol.7. Dec.in cōs.462.circa fi.ubi dicit cōem opin. Capr.in cōs.2.in 6.dubio.Cor.in cōs. 25.uol.1. & in cons.11. 6.dubio, uol.3.Præpos.in c.p uenerabilem.§.qd autē, col.104. & seq. qui fil.sint leg. Claud. in §. quid si is. col.1.ff.de liber.& posthu.Signor.consi.114.

¶Contrarium, q immo talis institutio filij legitimi, & naturalis ex filio spurio nō ualeat, tenuit Dyn. in d.§.qd si is.Odofr.Ray.& Cy.in d.l.fi.C.de nat.lib. licēt Bar.in d.cōs.118.dicat, q Odofr.nō determinat, sed relinqt sub dubio quā opi.seqt̄ ēt Bal.in l.Gallus. §.quidā rectè.ff.de lib.& posth.Ang.in d.§.qd si is. & in §.fi.in auth.qui.mod.nat.eff.sui. Bal. in cōs.suo incip.in primis est uidendū si institutio.Fulg.in cōs.23. Capr.in cons.1.col.5.Soc.& Claud.in d.§.quid si is.

Tenendo primam opi.magis communem, ut per Doct.supra allegatos.

11 PRIMÒ Declara, quia supradicta omnia pcedunt in spurio, nō aūt incestuoso, qa talis nō pt institui ullo pacto ab auo, ut not.Bal.in l.si qs incesti. C.de incest.nup.& in c.in p̄sentia.col.8.de prob.quē sequitur Alex.Claud.& Lancel.Dec.in d.§.qd si is.Barba.in d. c.in p̄sentia.col.16.Corse.in sing.i uerbo, hæres. el 4. Hippol.in sing.143.apostill. Alex. in d.§.quid si is.& Claud.in d.§.quid si is.col.2.Sel. in d.l.si quis incesti. * ubi dicit communem * opi.Corn.in consi. 25.uol.1.

¶Contrarium sentit Pau.de Castr.in d.§. quid si is. dum format q.& latè Ias.ibi in 1.& 2.lect. col. pen.

12 Limita primam cōem opin.quia nepos legitimus ex filio spurio post sacros ordines suscepto ab auo sacerdote institui pōt.Bal.i l.si quis incesti.C.de incest. nupt.Cyn.& Saly.in l.2.C.de epis.& cle. Alex. in d.§. quid si is.col.fi.Corse.in sing. in uersic.fornicatio ubi * hanc esse communem * opin.affirmat.

¶Contrarium tenent Bal.& Pau. de Cast. in l.2.C. de episc.& cler.

13 SECVNDÒ Declara, quod dictum est, q auus pōt nepotes legitimos, & naturales ex filio spurio instituere, nō pcedere in præiudicium substituti ipsi auo per fideicommissum, quia ad exclusionem huius nō potest ipse auus filios legitimos, & naturales filij spurij ad successionem inuitare, ut per Socin.qui ita declarat, in consi.251.col.22.lib.2.

14 TERTIÒ Declara p̄dicta nō habere locū qn̄ auua relinquit nepoti spurio ex filio legitimo, & naturali. Fran.Cur.Iun.in cōs.84.col.2.Bertr.cons.187.uol.3.

15 Amplia istud, quia sicut filio legitimo, & naturali ex filio spurio relinqui non potest, ita etiam filio naturali legitimato ex filio spurio, prout considerat Ruin.consi.70.col.1.& seq.uol.3.Socin.inter consilia Ruin.71.nu.45.in subscriptione.uol.3.

16 QVARTÒ Declara, nam quando nepotes sunt nominati nominibus proprijs, tunc uidetur facta institutio contēplatione filiorum, ut uoluit And.de Isern. in c.1.nu.15.de alien.feud.pater.idem tenet Aluaro. c.1.in §.fi.in 8. conclus. quæ fuit prima causa benefi. ami. idem etiam tenet Curt. in tract.feud.in 5. parte principali.col.3.uers.ex hac prima.

Limita,

17 Limita, ut per Isern. in d. cap. 1. col. 3. de alie. feud. paterni, hoc non habere locum si nepotes essent infantes, ut superius etiam dictum fuit.

18 Et nota magnum uerbum, quod filius bastardi legitimatus, licèt ipse sit natus ex legitimo matrimonio, tamen est inhabilis ad succedendum in emphyteosi ecclesiastica, ut no. Rui. in consi. 158. col. 2. vol. 1.

19. Ratio est, quia quando radix est infecta, totum, quod ex ea prouenit, dicitur infectũ. Tiraq. de iur. primogen. q. 12. nu. 5. & seq. & nu. 12. & seq.

De substitutionibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Substitutio facta pluribus institutis post mortem omnium, an aperctur ut substituti dicantur ad inuicem reciprocè substituti.

QVANDO dubitat̃, an substitutio facta pluribus institutis post mortẽ omnium operetur, ut instituti dicant̃ ad inuicẽ reciprocè substitui, distinguẽdi sũt plures cas⁹.

1 PRIMVS igitur casus est, nam aut simpliciter facta est substitutio post mortem omnium, & tunc non uidentur ad inuicẽ substituti, ut notat Ang. in l. si pater. impuberes. uer. & iste tex. ff. de uulg. & pup. & ibi Imo. uer. & p hũc tex. & Pau. de Cas. in uer. ult. pone. & ibi Alex. uer. ex prædictis colligi possunt. idẽ uoluit Ang. in l. pater filiũ. §. duob. col. 2. in fi. uer. sequitur in text. ff. ad l. Falcid. & ibi Imol. col. 1. uer. super gl. in uerbo, substituit. & ibi Paul. in fi. Alex. col. pe. uer. 3. casu. idẽ tenet Alex. in cõs. 11. col. 3. uersi. probatur ẽt quoad casum nostrũ. uol. 3. Soc. in cõs. 103. col. pe. uol. 3. & consi. 249. col. 5. uers. aliquãdo, & tertio. & in cõs. 238. col. fi. uers. & licèt ex dictis. Alex. in cons. 101. uol. 4. per totum. Bertr. qui dicit istam * communem, in consil. 6. col. 4. uol. 2. & col. seq. & Ias. in consi. 142. col. 10. uers. & si aliquis subtiliter. uol. 2. ubi dicit istam cõmunẽ. Ias. cons. 143. col. 2. uol. 2. Soc. in cons. 113. col. fi. uers. & licèt ex dictis Ias. in l. potest. colum. 2. in fi. & seq. ff. de uulg. & pup. in l. pe. col. 4. C. de impub. & in consil. 41. col. 4. & seq. usque in fi. uol. 1. Paris. in cons. 42. col. 4. & seq. uol. 2. & in col. fi. ubi dicit opin. contrariam * communiter reprobari. Ru. in. cons. 134. col. 4. uol. 3. Rip. in l. hæredes mei. §. cùm ita, nu. 14. uer. prima cõclusio. ff. ad Trebell. qui etiam tribus alijs modis ampliat. & col. 7. uers. redeundo ergo.

2 Cõtrariam autem opin. quòd immo isto casu inducatur substitutio fideicommissaria inter institutos licèt nõ directa, tenuit Paul. de Cast. i l. pe. C. de impub. & in cons. 352. & in l. Titia Seio, in §. Seia. ff. de l. 2. & Soc. in l. hæredes mei. §. cũ ita, col. 2. uers. tertius casus. ff. de cõdi. & dem. Cur. Iun. in cons. 43. col. 2. uers. ego aũt semper fui. & in cons. 139. col. 2. uer. ego aũt semper fui. & in cons. 11. col. 3. uer. 2. principaliter. Ias. in cõs. 33. col. 1. & seq. uol. 1. Io. Bap. de S. Seuer. in l. pe. C. de impub. & fuit de mente Cald. in cõs. 24. in tit. de testa. & de mente Imolæ in l. Cẽturio. col. 12. uers. fallit quando procederet. & ibi Alex. colu. antep. versic. nec obstat text. & p Raph. in d. l. si pater impuberes. ff. de vulg. & pupill.

3 Tamen ista opinio * communiter damnatur, ut dicit Bertr. in cons. 6. col. 4. & seq. vol. 2. Ias. in cons. 142. col. 10. vol. 2. & in cons. 69. col. fi. vol. 3. in fi. & p Paul. de Cast. in l. potest. col. 3. ff. de vulg. & pupill.

4 Amplia primam opinionem cõmunẽ, etiamsi facta sit substitutio post mortem omnium in toto, prout dicit Rip. i l. hæredes mei, §. cũ ita. nu. 14. ff. ad. Treb.

5 Limita, istam cõclusionem communem, nisi extaret psona, quæ excluderet ab intestato substitutum. ita Bertr. in cons. 6. col. 6. vol. 2. idẽ Paris. in cons. 11. col. 5. vol. 3. idẽ sentit Corn. in cons. 273. col. 2. vol. 4.

6 Et ppterea Doctor. proxime alleg. dicunt, quòd ubi aliàs substitutus admitteretur primo quoq; deficiẽte, qñ superest persona, quę excludit substitutũ ab intestatu, substitutus nõ admittitur primo deficiẽte, sed post mortẽ omniũ, superest autem, quod admittatur ex substitutione, nõ dicunt Doctores, licet Bertrand. in d. consil. 6. ita intelligat, sed uidetur ei reseruata successio ab intestato. l. vel singulis, ff. de vulgar. & pupillar. Ias. in l. pen. C. de impub. col. 4. & Alex. ibi

7 col. 4. ver. secũdo limita. q tñ loquitur in casu, in quo nõ poterat substitutio valere iure pupillar. quia erat facta a matre, iuxt. text. in c. qua rõne. Inst. de pupillar. substit. tamẽ omnes uidẽtur cõcludere magis cõseruatam successionẽ ab intestato, quàm inductam substitutionem pupillarem, vel aliam fideicõmissariam, prout dicit Alex. expresse in consi. 101. colu. 4. versic. probatur etiam, volumi. 4. Imo. in l. hęredes mei, §. cum ita. col. 4. versi. fallit autem, & col. 14. ver. prima cõclusio sit, ff. ad Trebell. Marian. Iun. consil. 164. col. 1. vol. 2. Rui. consi. 126. col. 3. & col. 4. vol. 3. & consil 134. col 4. volum. 3. & iste est primus casus.

8 Secũdus est casus, si substitutio sit facta post mortem omnium ultimo morienti in tota hęreditate, & tũc alter alteri cẽsetur reciprocè substiturus, per tex. in l. Titia Seio. §. Seia libertis, ff. de leg. 2. Ita declarãt Bar. & Bal. & Paul. de Castr. in l. vel singulis, ff. de vulga. & pupill. & Paul. de Cast. in l. si pater impuberes, ff. eo. tit. in fin. & ibi Alex. in ver. ex prędictis colligi possunt, & in l. pater filiũ, §. duobus, col. pen. ver. scdo casu. ff. ad l. Falc. Idem voluit Bar. in d. l. Seia libertis, in fi. & ibi Imol. Bal. & Pau. de Cast. Bal. in l. unica, §. p scdo col. 2. C. de cad. tol. dũ se remittit ad dicta per eũ in d. §. Seia. Imo. in l. potest. ff. de vulga. & pupillar. & ibi Raph. & Ias. q dicit istud * cõmuniter teneri in 2. col. Soc. in l. hęredes mei, §. cũ ita. col. 2. vers. secundus casus, ff. ad Trebell. in l. q duos, col. 5. vers. cõclude breuiter, ff. de vulg. & pup. Alex. in cõs. 101. col. 3. ver. hoc ẽt pbatur. vol. 4 & in cõs. 93. col. pe. i fi. uers. nec cõtrariũ dicitur, uol. 3. Soc. in cõs. 249. col. 5. uer. circa primã difficultatẽ, & in cõs. 80. col. 3. uers. hoc ergo tanq̃ clarè pręsupposito, uol. 1. & in cons. 113. col. fi. uer. aliquãdo, & quarto, Cor. in cõs. 186. hoc ergo tanq̃ claro pręsupposito, uol. 2. Ias. in cõs. 89. col. 2. uol. 1. & in cõs. 35. col. fi. i fi. uol. 3. & Io. Ant. Alex. in cõs. 100. Cor. i cõs. 273. col. 1. & seq. uol. 4. Gozad. in cõs. 64. col. 2. in fi. uer. 6. quoties. Aym. in cõs. 161. col. 3. Soc. in consi. 77. uersi. secundo pręmitto, in 4. col. uol. 1. & in cõs. 238. col. fi. uers. aliquãdo, & quarto. Aymo in cons. 113. col. 1. ubi hanc dicit cõmunẽ opinionẽ, Paris. in cõs. 43. col. 2. uol. 2. & cõs. 12. colu. 5. uol. 3. & cõs. 39. col. 2. uol. 3. Ruin. consi. 40. colum. 3. uolum. 1. qui ampliat, etiam si dictum sit, quòd bona perueniant plenè, uel integrè. Ruin. cõsil. 92. colum. fin. uolum. 2. in consil. 126. col. 4. uol. 3. & cõsil. 134. colum. 4 uol. 3. Rip. in l. hęredes mei, §. cum ita, num. 19. uersi. stat igitur resolutio, ff. ad Trebell.

9 Declara, quia & ut substitutio dicatur facta in tota hęreditate, non sufficit loquutio indefinita, uel quòd uirtualiter, uel per relationẽ sit dictũ de toto, ut declarat Maria. Iun. cons. 194. col. 1. uol. 2. Rui. in cõs. 126. col. 4. uol. 3. & cons. 134. colum. 5. uolum. 3.

10 Limita, quia sufficit apparere testatorem dispo-

fuisse

fuisse de tota hereditate, ut declarat Rui. in consi. 140. 9. uersi. quamuis igitur. uol. 3.

11 Primò Limita, ut ista principalis conclusio procedat in fideicommissaria substitutione, quæ ex cõiecturis induci potest, non aũt in directa, quæ expressè fieri debet. Bal. in l. põt. ff. de vulg. & pup. & ibi Imo. in fi. Pau. de Cast. in l. uel singulis. & in consi. suo 253. & Ang. in l. qui duos. in princ. ff. de vulga. & pup. Pau. de Cast. in l. pen. col. 1. C. de impub. & in l. Titia Seio. §. Seia libertis. ff. de leg. 2.

¶Contrarium, q̃ idem sit in directa, sentit Bart. in d. §. Seia libertis. & ibi Bal. & Imo. in l. qui duos. circa. prin. ff. de vul. & pup. idẽ sentit Alex. in l. pater filiã. §. duob. col. pe. in 2. casu. ff. ad l. Falci. & in cõs. 101. col. 7. uol. 4. Ias. in l. potest. col. pe. ff. de vul. & pup. Ias. in l. pen. C. de impub. col. 3. Rip. in l. hęredes mei. §. cũ ita. nu. 19. & seq. uers. stat igitur, q̃ distinguit. ff. ad Treb. Quinimmo eleganti ratione concludit Cor. in consi. 186. col. 3. uol. 2. Soc. in consi. 80. col. 3. uol. 1. q̃ facilius inducitur substitutio reciproca in directa pupillari, quàm in fideicommissaria.

12 Secundò Limita, ut procedat conclusio, qñ potest esse locus fideicommisso reciproco, ut puta si plures sint uocati, secus si substitutio sit facta in persona unius tantum. Rui. in consi. 180. col. 2. uol. 2.

13 Tertiò Limita, quia stantibus coniecturis, & presertim si habita fuerit cõsideratio agnationis, inducitur substitutio reciproca, ẽt si nõ cõcurrant oĩa, quæ in principali cõclusione cõtinẽtur, ut declarat Aym. in consi. 113. col. 1. Ruin. in consi. 146. col. 5. uol. 5.

14 Tertius est casus, si substitutio facta sit ultimo morienti simpliciter, & nõ in toto, & tunc nõ cẽsetur facta reciproca substitutio, ut tradit Alex. in cons. 101. col. 3. uers. hoc ẽt ꝓbatur. uol. 4. & in consi. 11. col. 3. uers. probatur ẽt. uol. 3. & uoluit Pau. de Cas. in l. si pater impuberis. in fi. ff. de vul. & pup. Soc. in l. hæredes mei. §. cũ ita, col. 2. uersic. quartus casus. ff. ad Treb. & in l. qui duos. col. 5. uers. aliquãdo & quarto. ff. de reb. dub. & in cons. 249. col. 5. uers. aliquando substitutio. & ista opin. sumitur ex dictis Bart. in d. l. uel singulis. ff. de vulg. & pup. Bald. & Imol. in d. l. Titia Seio. in §. Seia libertis. Bertr. consi. 130. col. 5. uol. 3.

15 Primò Amplia, idẽ esse si substitutio facta sit tm̃ in parte hæreditatis. Soc. in l. qui duos, col. 5. uers. aliqñ & scdò. ff. de reb. dub. Grat. cõs. 3. col. fi. uol. 2. Rui. consi. 119. col. 2. uol. 2. Rip. in l. hæredes mei, cum ita, nu. 16. & seq. uers. 2. conclusio. ff. ad Trebell.

16 Secundò Amplia, etiam si ab ultimo moriẽte sit relictum fideicommissum de hæreditate, uel bonis, prout declarat Rip. in l. hęredes mei. §. cum ita. nu. 18. versi. 3. per substitutionem. ff. ad Treb.

¶Contrarium in hac principali cõclusione tenet Cassa. in consi. 67. col. 3. & oẽs illi, qui in primo casu tenent contra cõmunem opi. q̃ substitutio facta post mortem plurium institutorum operetur, ut instituti ad inuicem uideantur reciprocè substituti.

17 Quartus Casus est, qñ substitutio facta sit non ultimo morienti, sed oĩbus post mortem omnium, & tunc nõ censetur facta substitutio reciproca inter institutos, ẽt si substitutio sit facta in tota hr̃ditate, ut fiemat Soci. in l. hr̃des mei, §. cum ita. col. 2. uersi. tertius casus. ibi, & ad iura cõtraria, & ibi col. 3. uers. ꝓ declaratione, & col. 16. uers. nec obstat. & uers. sed tenẽdo. ff. ad Trebel. & hoc tenet ẽt Soc. in cõs. 69. col. pe. in fi. & seq. uol. 3. Alex. in l. pater. filiã. §. duob. col. pe. in 1. & 3. casu. ff. ad l. Falc. Aret. in l. quidam testõ Proculũ. col. 2. ff. de vulg. & pup. Ias. in cons. 41. col. pen. uol. 1.

18 Quintus Casus est, si substitutio facta sit per fideicommissum post mortẽ omniũ in tota hr̃ditate, & tunc ẽt nõ dr̃ facta substitutio reciproca inter eos, qa nõ vr̃ facta ultimo morienti, sed substitutus admittit̃ statim primo decedẽte, & successiue alijs decedẽtib. ut no. Ang. in l. hr̃des mei. §. cũ ita. col. pe. uers. descendo ad articulum fideicõ. ꝑ illum tex. in uerbo, q̃cquid. & Imol. ibi. col. 3. uers. circa fideicom. & ibi Alex. col. 15. uers. nunc uidendũ, & Ang. Imo. Raph. & Pau. de Cast. in fi. in l. Luc. in §. Caio. ff. ad Trebe. Ang. in l. qdã testõ. ff. de vulg. & pup. Imol. ibi, in fi. Pau. de Cast. in fi. Alex. ibi in fi. & Ias. col. pen. & fi. Pau. de Cast. in l. hęredes mei. §. cũ ita. col. 1. in fi. ff. ad Treb. Matthes. in sing. 170. Soc. in cõs. 69. col. pe. uol. 3. & in cõs. 104. col. pe. eo. uol. & cons. 149. col. 5. uers. aliqñ & quinto. & in cõs. 113. col. fi. uers. aliqñ & tertio. & cõs. 238. col. fi. uers. aliqñ & tertio. & in cons. 94. col. pe. uol 4. ubi dicit istam esse * cõem opi. & sentit Cor. in consi. 186. col. 3. uol. 2. & Soci. in consi. 80. col. 3. uol. 1. qui sentiunt, q̃ substitutio facta post mortem plurium ꝑ fideicom. in tota hæreditate nõ operetur, ut cẽseatur facta ultimo decedenti, sed facta statim primò mortuo, sit facta alijs successiuè decedẽtib. Alex. in consi. 101. col. 6. uers. non obstat d. l. q̃ testõ. uol. 4. ubi dicit istam cõem, & in consulẽdo & iudicãdo ab ea nõ recedendũ, & idẽ Alex. in cons. 92. col. fi. uol. 3. ubi dicit istã cõem, & ab ea in iudicãdo, & consulẽdo non recedendũ Fulg. & Alex. in l. pe. col. 4. uers. qđ limita. C. de impu. & ibi Ias. col. 3. Ias. in cons. 206. col. fi. uol. 2. & in cons. 41. uol. 1 Paris. in consi. 44. col. pe. uol. 2. & in cons. 39. col. 2. uol. 3. & in cons. 72. col. 1. 4. & seq. eod. uol. 3. Maria. iun. in consi. 151. uol. 2. Rui. consi. 134. col. 5. uol. 3. Ripa. in l. hæredes mei. §. cum ita. nu. 24. uersi. tertia principalis conclusio. ff. ad Trebel.

19 ¶Contrarium, q̃ substitutio facta post mortẽ institutorum in tota hæreditate operetur, ut instituti censeantur ad inuicẽ substituti, & q̃ substitutus primo mortuo ad illius portionẽ non censeatur uocatus, tenuit Bart. in l. quidã testõ Proculũ. ff. de vulg. & pupi. quẽ ibi refert, & seqtur Bal. & ibi Aret. col. 2. Bal. in l. pen. col. 3. uers. sed quõ possumus esse certi. C. de impub. Ang. in cons. 80. in fi. incip. Ioan. suum condidit testm̃. Io. de Anan. in cons. 22. Petr. de Anch. in consi. 390. col. 2. & sentit Pau. de Cast. in cons. suo 236. Soc. in l. hæredes mei. §. cũ ita col. 3. uers. aliqñ & scdo. ff. ad Trebel. Curt. iun. in cons. 111. col. 7. uers. 6. Io. Ant. in consi. 2. & in consi. 28. in fi. Alex. in consi. 13. col. 5. uol. 4. Curt. in consi. 11. col. 3. uersi. præterea præsupposito. Soc. in l. hæredes mei. §. cùm ita. col. 16. uersic. tertia, & ultima limitatio, & istã dicit magis * cõem, & ab ea in consulendo, & in iudicando nõ esse recedendum. Curt. in apostil. ad Alex. in d. l. quidam testõ. ff. de volg. & pupil. & in consi. 156. nu. 2. qui idem dicit si substitutio facta sit in omnibus bonis. Paris. in consi. 37. col. 5. uol. 2. & in consi. 42. col. 5. & in consi. 43. per totum. ubi latissimè sub nu. 33. ubi dicit * istã communem opinionem. & col. 8. ubi idem dicit. & consi. 92. col. 7. uol. 2. & in consi. 7. col. pe. uol. 3. Grat. consi. 8. col. 3. uol. 2. Maria. iun. cons. 175. col. 2. uol. 2. & consi. 179. col. 2. uol. 2.

20 Primò Limita primam opin. magis * communẽ, nisi instituti inter se sint tales, qui ex uerisimili mẽte defuncti excludant substitutum, quia uidentur ad inuicem substituti. Soc. in l. hæredes mei. §. cũ ita. col. 3. uers. aliquando & tertio. ff. ad Trebel. Io. Ant. in cons. 2. col. 2. Curt. in consi. 16. col. 1. in fin. & seq. Paris. in consi. 42. col. 5. uol. 2. qui declarat, qui sint isti. & consil. 44. col. pen. & seq. uol. 2. & in consi. 39. col. 2. uol. 3. & in consi. 43. col. 6. uol. 2.

21 Declara, ut tales ꝑsonæ non succedant ex tacito fideicommisso, sed ex eo q̃a testator uoluit illis con-

seruare

seruare legitimũ ius succedendi ab intestato.& hanc
4: dicit * communẽ opi.Paris.in consi.72.nu.45. uol.3.

¶Contra proximam limi,tenet Rui.consi. 126.col. 3.& col.4.uol.2.Ripa in l.hęredes mei.§.cum ita,nu. 27.ff.ad Trebell.

22 Secundò Limita, quando in persona primi,& non in persona secundi euenit conditio substitutionis,Paris.in consi.43.col.6.& seq.uol.2.

23 Tertiò Limita, qñ post mortem omnium facta est substitutio in tota hæreditate vulgariter, pupillariter,& per fideicom.Ruin.consi.122.col.3.uol.2.

¶Contrarium Rip.in l.hæredes mei.§.cum ita.nu. 28.uersi.2.limita.ff.ad Trebell.

24 Sextus & Vltimus casus est, qñ substitutio est facta post mortẽ plurium positorũ tm̃ in conditione,& non honoratorũ expressè,& tũc tales nõ cẽsent ad inuicẽ substituti.ita Ale.in cõs.13.col.5.uol.4.uers.uel 2.& in cõs.101.col.4.in fi.uers.mũ sic,nol.4.& in cõs. 105.col.3.uers.2.principaliter.usq; in fi.uol.1.Pet.de Anch.in cõs.120.Soc.in cõs.249.col.5,uers. aliqñ & scdo.& in cõs.138.in finalib. uerbis, Soc.in cõs.104. col.pe.uol.3.Goz.in cõs.67.col.fi.Paris.in cõs.44.col. pe.uol.2.Mar.iun.cons.175.col.2.uol.2.Ruin, consi, 96.col.4.uol.2.& cõs.108.col.2.uol.2.& consil. 160. col.pen.uol.2.& 111.col.2.uol.2.& 119.col.2.uol.2. & consi. 140.col.6.nol.2.& cons. 134. col.4.uol.3.& consi.139.col.2.uol.3.& consi.141.col.fi.uol.3.

¶Contrarium sentit Curt.in consi.11.col. 3.uersi. pro resolutione . in casu in quo positi in conditione potneruot grauari.& idem tenet 139.col.3.

Tenendo primam opin.tanquam communem.

25 Amplia ẽt si sint partim honorati,& partim in cõditione positi,prout tenet Rip.in l. hæredes mei.§.cũ ita.num.29.uersi.sed quid si positi.ff.ad Trebel.

26 Primò Limita hanc opi. qñ descendentes essent uocati per nomen collectiuum,ut dicit Rui. in cons. 142.nu.7.uol.3.& consi.139.col.fi.uol.3.

27 Secundò Limita concurrentib. istis trib. qñ liberi sunt in conditione positi,& qñ sunt grauati , & qñ ultimo decedenti facta est substitutio in omnibus bonis,ut per Ruin.consi.142.col.4.uol.3.

28 Tertiò Limitat Rip.in l.hęredes mei.§.cum ita, nu.29.uers.iueta prædicta.ff.ad Trebell.in casibus,in quibus positi in conditione censentur uocati.

29 Quartò Limita,quia si cooftet ultimò esse uocatos agnatos,quasi actum fuerit pro cõseruanda agnatione,tunc censeri liberos inter se substitutos , ut per Aym.consi.130.col.3.& seq.

30 Quintò Limita,qñ sequeretur inconueniene, ꝙ filij masculorũ excluderentur admissis masculis fœminarum,uel ipsis fœminis,quas testator minue dilexit,ut per eundem in d.consi.103.col.3.

31 Et nota,ꝙ non dr̃ substitutio facta ab ultimo, dato ꝙ dictũ sit post mortẽ ultimi, ꝓut declarat Rip. ĩ l. hr̃des mei.§.cũ ita,nu.23.uers.cęterũ ꝓ itelligẽtia. ff. ad Treb.nã tũc cẽser facta post mortẽ pluriũ nõ ab ultimo,sed necesse est ꝙ expressè sit dictũ,ut ibi per eũ.

CONCLVSIO II.

Argumentum.

Testator, si instituta filia in re certa, instituat filium, cui substituat, si sine filijs decedat, an sit locus substitutioni, si filius masculus moriatur relicta filia, an verò dicatur defecisse conditio substitutionis.

1 Est non modica inter Doctores dubitatio, si testator instituta in re certa filia sua legitima, & naturali,instituat filiũ masculum legitimũ , & naturalem,cui substituat , si sine filijs decedat,an sit locus substitutioni,si filius masculus moriatur relicta filia, an verò dicat̃ defecisse cõditio substitutionis.In qua quæst.Raph.in l.1.C.de cõdit.insert.tenuit, ꝙ sit locus substitutioni,& ꝙ neptis ex filio non faciat deficere cõditionem substitutionis.& ẽm istam opinionẽ consuluit Pau. de Cast. ꝓut ipse refert, in d.l. 1.C.de cõdit.insert.& cum eo consuluit totum Collegiũ Florentinũ,& oẽs aduocati Curiæ Romanæ q̃ erant plures,& solemnes uiri,& ita ẽt Pau.de Cast.cõsuluit in consi.58.uol.1.incip.uiso dicto testõ. & idem in cõsi. 410.uol.2,incip.casus iste frequenter. licẽt ibi postea finaliter distinguat,ut infra dicetur.Fulg.in cons.18. & in consi.38.Ias.in cõsi.140.uol.2.ubi in antep.col.
* dicit istam esse * cõem opi.& in consi.141.uol.2.Cur. in consi.40.Alex.in consi.48.uol.4.Dec. in consi. 15. Fran.Cur.in consi.11.col.antep.& seq.Guid.Papæ.q. 485.Calca.in cons.48.col.6,Guald.caute.17.de substit.Franc.Cur.in cons.111.col.6.& seq.Soc.in consi. 63.col.9.uol.3.Calca.in cõs.47.col.3.& col.fi.in subscriptione,Soci.in cons.94.col.2.uol.4. & in consi.6. uol.3.& in consi.14.co.uol.Dec.in cons.545.col.2.& in consi.480.& in cõs.495.col.1.& seq.in primo dub. & in consi.514.ubi dicit istam communẽ opi.Pro ista opi.ur̃ esse decis.Cuma.in consi.117. in prin. istam ẽt opi.tenet Curt.iun.consi.52.Grat.consi.53.col.1.uol. 2.& consi.54.col.4.in fi.eo.uol.& consi.64.col.4.eod. uol.ubi dicit istam communem Ruin.consi.93.col.3. uol.2.& consil.148.col.1.& seq.uol.2. & consil. 150. col.6.uol.2.& consi.151.col.7.uol.2.& cons.154.col. 1.uol.2.ubi dicit communem.& consi.161.col.4.uol. 2.& consi.178.col.5.uol.2.

2 Amplia istã partem, ẽt si exclusio filię fœminę nõ causaretur immediate a dispõne patris, sed a statuto. Dec.in cons.545.& eandem opin.tenet Corn. in cõs. 173.col.3.uol.4.& consi. 375.col. fi.uol.4.idem dicit Io.Ant.Alex.in consi.63.

3 Limita,qñ agnati essent substituti,quia tunc neptis admittitur,ut per Rui.in consi.153.num. 9.uol.2.

¶Contrarium,ꝙ immò neptis faciat deficere cõditionem fideicom.tenuit Bal.in consi.incip. in cã testamenti Andreoli.inducendo,ut per Cor.in cons. 202. col.fi.uol.3.Barbat.in repet.l.cum acutissimi. C.de fideicom.Cor.in cons.230.uol.3.Ias.in consi. 142.uol. 2.Bologn.inter consi.Alexan.in consi.49.uol.4. Cur. Sen.in consi.64.col.11.& seq. Alex. in consi. 38.uol. 6.Dec.in consi.568.col.2.Socin.in consi.227.col.fin. Curt.iun.in consi.163.col.5.

Et pro ista parte consuluerunt Doctores Bono. & Perusini,ut refert Pau.de Cast. in d l.1. C. de condit. insert.& pro ista opin.fuit iudicatũ,ut refert Io.Baptista de S.Seuerino in l.generaliter.§.cùm autem. C.de inst.& subst.Soc.in d.l.cùm auus.istam opinionem videtur sequi Io.Anto.Alexan.in consi.31.Cur.Sen. in consi.44.col.11.Goza.cons.89.col.1.in 2.conclus.Paris.in consi.86.col.pen.uol.2.& consi.89.col.pen. eo. uol.& consi.41.col.6.& seq.uol.3.Marian.iun. consi. 164.col. 2.uol.2.& consi. 168, col.3, uolu. 2. ubi di-
* cit * communem, eo.uol.

4 Et indubitata est conclusio , ꝙ neptis faceret deficere conditionem fideicommissi,si de filiabus non esset facta mentio , ita ut possit colligi coniectura ad exclusionem fœminarum,ut firmat Goz.in cons. 89. col.1.in prima conclus.

5 Pro concordia istarũ opin. ad inuicem repugnantium est distinguendum,& considerandi sunt plures casus,nam aut filia est uocata in aliquo gradu institutionis,uel substitutionis,& tunc ꝓculdubio neptis

facit

facit deficere conditionem fideicõmissi, ut tradit Gozad.in cons.89.col.1.in tertia cooclus.

6 Aut filia fuit exclusa,& tunc,Aut cõstat,quòd testator filias proprias aliqua particulari rõne odio habuerit,& ꝓpterea eas excluserit à ꝓpria successione, & tunc quia non creditur uoluisse neptem ex filio excludere,neptis proculdubio faciet deficere conditionẽ fideicommissi.ita declarat Soc. io d. l. cùm auus. col.58.& seq.ff.de condit. & demonstr.

7 Aut hoc non cõstat,& tũc aut substitutio est facta filiabus institutis, & tunc proculdubio ẽt neptis faciet deficere cõditionẽ fideicomm. ita etiã declarat Soc.in d.l.cùm auus.col.59.ff.de condit. & demonst.

8 Aut substitutio est facta filijs masculis, & tũc aut est facta a fœmina testatore, & quoniam testatrix creditur uoluisse quòd neptis faceret deficere conditionam fideicomm.cum non eredatur, quòd proprium sexum odio habuerit, ideo neptis admittitur. ita declarat Soc.in loco pręall.& idẽ tenet Dec.in cõs.568.

§ Contrarium tenuit Fulg.in cõs.38. & in cõs.18.

9 Aut est facta subtitutio à testatore masculo,& tũc aut sobstitutus est de liberis testatoris, & masculus, & tunc neptis non faciet deficere conditiunẽ substitutionis,sed substitutus admittitur.ita Soc. in d. l. cũ aous.col.59.& Pau.de Cast.in cõs.420.uol.2.colu.2. Barbat.inter consilia Alexaod.in consi.48.colum.4. Guald.caut.17.de substit.Soc.in consil.6. colu.fin.& consi.14.uol.3. Calca. in consi.47. colum.3. & idem tenet Ioan. Ant. Alexand. in consil. 62. in fin. Cort.

* iun.in cons.11.istam dicit * cõmunem. Goza.in cõs. 89.col.2.in quinta conclus. & maximẽ si neptis esset exclusa per statutum,ut dicit ipsa in seqneoti cõclus. Paris.in cons.83.col.7.uol. 3.Dec.in cons.515.col.fi. Curt.sen.in cons.82.Cor.in consi.273. col.3.uolu.4. Alexan.in cons.38.col.2.uol.6.& col.3. Curt.in consil.40.col.1.& seq.Fran. Curt.in cons.111. colum.6. &seq.& in consi.114.col.7.& seq.& in cons.116.col. 4.& in cons.139.col.5.Mariani.Soc.iun.coos.1.num. 113.ool.1.Grat.cons.56.in fi.uol.2. & cons.11.col. 3.eodem.uol.Maria.iun. cõs.158. col.9.uol.2. & cõs. 168.nu.85.ubi infinita cumulat,uol.2. & nu.86.ubi dicit istã communẽ opin.Rui.cons.152.col.3. uol.2.

§ Contrarium autem tenet Bald. in cõs.suo iocip. in causa testamẽti Andreoli.& Cor.in cõs.202.uol.3. in cõs.230.vol.3.& idem tenet Soc.in cõs.227.col.fi.

10 Aut substitutus est de liberis testatoris,sed nõ masculus,sed fœmine, & tunc Dec.in cons.370. uoluit neptem facere deficere cõditiooem substitu. & substitutam filiam excludi.idem uoloit Alexan.in cons. 38.uol.6.Rui.cons.36.col.5.uol.3

§ Contrarium uoluit Fran.Curt.in cõs.35.col.antepen.& ispemet Dec.sibi contrarius in coos.480.

11 Si autem substitutus non est de liberis, sed extraneus,tũc aut est talis extraneus,qui fit do familia, & agnationa testatoris,& tunc dicẽdũ est,ꝙ substitutus admittatur,& ꝙ neptis non faciat deficere cõditionem fideicomm.prout declarat Soc.in d.l.cũ aous.col.59. de cõdit.& demonst.& ponit Dec.in consi.370. & in cons.568.& in cons.15.& in coos.480.& in cõs.494. col.1.& seq.in 1.dubio,& in coos.514. ubi dicit istã

* cõmunẽ * opi.Cor.in cons.273.col.3. uol.4.Io. Ant. Alex.in coos.63.Fran.Curt.in cons.114.col.7.& seq. & in cons.139. col.5. Cæpol.in cons.ciuili.49.Curt. iun.in cons.11.col.pe. & seq.Curt.in consi.40. Ias.in cons.140.& in cons.141.uol.2.Paris.io cons.66.col. 6.uol.3.Maria.iũ.cõs.181.col.5.uol.2. Rui. cõs.120. col.2.uol.1.& cõs.93.col.3.uol.2.& I cõs.95.col.3.uol.2.& cõs.110.col.4.uol.2.& cõs.117.col.4.uol.2.& cõs.130.col.fi.uol.2.& cõs.140.col.2. & 3.ubi declarat,uol.2.& col.4.Rui.I cõs.145.col.2.uol.2. & cons. 146.col.pe.uol.2.ubi dicit cõmuoẽ,& cons.148.col. 2.& seq.uol.2.& coosi.149.uol.2.col.2. & consi.150. col.4.ubi dicit cõmunem,uol.2.Ruin.cons.124.col. 2.& 3.& cons.139.col.5.uol.3. Boer.decis.147.

12 Limita,hanc opi.quando testator in primo testamento fecisset mentionem de masculis taotum, sed in secundo nominasset masculos,& fœmioas, ut per Curt.iuo.in consi.163.col.pe.

§ Contrariam autem opin.quòd agnato substituto, neptis faciat deficere conditionem fideicommissi,sequutus est Coro.in coos.202.uol.3. & in consil.230. uolum.3.Bologn.inter consilia Alex.in cons.49.uol. 4.Ias.in consi.142.Paris.in coos.86. col.pe. uol.2.

13 Concorda has opi.ex mente Alex.in cons.38. col. 2.uolum.6. Aut est agnatus, qui ex forma statutorũ excludit neptẽ,& tũc procedat prima opin. ꝙ substi-

14 tutus admittatur:Aut nõ est agnatus,q ex forma statutorũ neptem excludat,& tũc neptis faciat deficere cõditiooẽ subst.ita ut substitutus excludatur. Ita declarat Io.de Mõte Sperel.in l.cùm acutissimi.C. de fideicõmiss.& Io.Bapt.de sancto Seuer.in l.generaliter.§. cũ aũt.C.de instit.& substitutio. Ias.in consi.142.uol.2. Cor.io cõs.22.col.4.uol.2.Goz.in cõs.89. col.2.in 4. conclus.Grat.cõs.64.col.3.uol.2.Ruio. cõs.120. col. 2.uol.1.& cõs.93.col.fi.uol.2.& cõs.100.col.1.& fin. uol.2.in cons.143. col.2.& seq.uol.2. & cõs.144. col. 1.&5.uol.2.& cons.146.col. fi.io fio.uol.2. & consil. 152. col.6.uol.2. & cons.124.col.2. & colu.3. uol.3. & consi.133.col.2.& 3.uolum.3.& consi.138. col.3. uolum.3. io consil.141. col.3. uol.3.

15 § Contrarium in primo membro distinctionis, ꝙ etiamsi agnatus per statutum excluderet neptem,tamẽ neptis faciat deficere cõditionẽ subst. ponit Cor. in d.cons.202.uolu.3.Soc. in cons.182. & in l.heredes mei.§.cũ ita.col.pe.ff.ad Trebell.& in l.cũ auus. col.7.& seq.ff.de cond. & demonst.

16 § Contrarium in secundo mẽbro, ꝙ etiã agnatus, qui secundum formã statutorum nõ excludit neptẽ a successione ex substitutione admittatur, nõ obstãte, ꝙ filia fœmina ea grauato filio superexistat, consuluit Barb.inter cõsi.Alex.in cõs.49.uol.4.Maria.iun. coosi.168.col.7.uol.2.Rui.cons.141.col.1. & col.pe. & per totum.uol.2.& in consi.142.col.2. & seq. uol. 2.& consi.196.col.2.uol.2,& consi.35.col.1. uol.3.

17 Aut uerò substitutus est extraneus, non aotem de agnatione,nec de familia testatoris, & tũc nõ admittitur ex subst.sed deficere censetur conditio substitutionis.ita declarat Pau.de Cast.in d.coos.410.uol.2. Soc.in d.l.cum auus.col.59. uers.quartus casus.Dec. in cons.370.Fran.Cur.io cons.11.col.pen.

18 Amplia hoc procedere etiam sobstituta pia cã, secundum Soc.in d.l.cùm auus.col.59.uers.quarios casus.Maria iun.cons.158.col.9. uol.2. & cõs.168.ubi

* dicit * cõmunẽ eo.uol.Rui. consi.143.col.pe. uol.2.

19 Limita hanc conclus. quãdo constaret ꝙ testator exclusisset proprias filias, quia multo magis præsumitur excludere nepies. Rui.in cõs.83. col. fi. uol.2.&

* cõs.150. col.4.ubi dicit * cõmunẽ opi.uol.2.& cõsil. 182. col.3.uol.2.

20 Sublimita hanc limitationem ꝓcedere qñ fœmina remotior cõtendit cũ agnato de familia, secus qñ cõtẽdit cũ extraneo,quo casu nõ militat ista ꝑsũptio. Rui.cõs.130.col.fi.uol.2.& cons.143.col.2.& consi. 154.col.fin.& cons.182.col.3.uol.2. Boer.decis.147.

* nu.17. ubi dicit * communem opioionem.

21 Contrariam autem opio.quòd etiam extraneus sobstitutus admittatur ex subst. tenuit Pau. de Cast. in consi.58.uol.1.Cor.in consi.275. uolu.4.colu.fin.

&in

& in pia cã substituta tenet hoc.Fulg.& Pau.de Cas.ĩ d.l.1.C.de cód.insc.& ĩ cõ.58.uol.1.& cõs.140.uol.2.

22 Declara Prædicta omnia procedere, ubi substitutio est facta sub conditione, si sine filijs decedat institutus, sed quando esset facta sub conditione, si sine liberis, nepus proculdubio faceret deficere conditioné fideicomm. ita tenet Cor. in consil. 230.uol.3. Grat. cons.64.col.2.in fi.uol.2.

¶Contrarium in hoc tenuit Pau.de Cast. in consil. 410.uol.2.& idem tenet Ias.in cons.140.uol.2.

23 Limita primã opin.si dictũ esset, si frater meus decesserit sine liberis masculis, substituo Titium, & frater decedat relicto nepote ex filia, ille nepos nõ excludit Titiũ substitutũ, ut ponit Io.And.ĩ rub.de test.ĩ addi.ad Spec.Clemẽt.in sing.20.& hoc ea ratione, quia ille nepos natus est ex radice inhabili, ut ibi per eum.

CONCLVSIO III.

Argumentum.

Substitutione facta duobus filijs impuberib. institutis, si uterque in pupillari ætate decedat, an substitutus admittatur, altero in pupillari ætate decedente.

1 EX solutione data cõiter p Doctor.ad duas leges cõtrarias, insurgũt ẽt duæ cõclusiones, de quarum qualibet particulariter faciẽda est discussio. Df in l.pẽ.C.de impub.& alijs substitu.ꝙ si testator duobus filijs impuberibus institutis extraneũ quẽdã substituat, si uterque in pupillari ætate decedat, substitutus non admittitur altero in popillari ætate decedente, sed necesse est, ꝙ uterque intra pupillaré ætaté moriatur, cuius contrariũ vr decidi in l. hæredes mei.§. cũ ita.ff.ad Trebel.ubi si testator institutis duobus filijs, alterũ alteri substituit, si sine filijs decesserit, & si utriq; sine liberis decedãt, substituit Claudiã neptem in tota hęreditate, cõcluditur ibi, ꝙ mortuo primo filio cũ filijs, & postmodum mortuo altero sine filijs, Claudia neptis ad portioné ultimi decedẽtis admittitur. & sic videntur hæc iura ad inuicem contrariari, quia text. in §. cum ita, uult substitutum admitti ad portionem unius, tex.uero in l.pen.uult substitutum ab utriusque hæreditate excludi.

2 Pro cuius cõtrarietatis solutione, Doctores cõiter concludunt, ꝙ in l.pẽ.C.de impub.qa mortuo primo filio remanebat frater superstes, & extrane⁹ substitutus cẽsetur, testatoré fratri superstiti ad exclusioné extranei substituti cõseruare noluisse ius legitimæ successionis, ita ut substitutus nõ admittatur, nisi ambobus filijs in pupillari ætate decedentibus, & non ꝙ primo decedente, uoluerit substitutum succedere secundo, cum superesset persona fratris, qui ex uerisimili mente defuncti substitutum excludebat.

3 At in casu l.hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebel. Claudia neptis substituta ad successioné ultimi decedentis sine filijs admittitur, eo quia nepos ex altero fratre superstes non excludebat ipsam neptem substitutam, licẽt cum ea in successione ad portionem nouissimi fratris defuncti concurreret. & sic ex prædictis duæ conclusiones colliguntur.

4 Prima igitur est conclusio, ꝙ quando per dictionem collectiuam facta est substitutio filijs institutis, si uterque sine filijs, uel in pupillari ætate decederet, extraneus substitutus nõ admittit, nisi uerificata cõditione in persona utriusque, si superisit persona, quę ex uerisimili mente defuncti substitutum excludat.

Et hãc cõclusioné sẽtit tex.in d.l.pen.ibi cogitasse in patré, &c.& ibi Bar.notat ĩ uer. itẽ oppono ad idẽ, & illã ponit clare Bar.ibi, uer.pro cui⁹ declaratione. & Bal.col.1.uer.quæro quis est uerus. & col.2.uers. 2. oppono.Fulg.col.2.uer.sed si quæritur, an ex mẽte.& col.3.uersic.sed sic dico, Saly.col.1.uers.4.dicit.& ibi Pau.de Cast.col.pen.in fi.& seq.uer.in gl.ibi, uel hic. & Ias.col.1.in fi.uer.3.nota.& col.seq. Dec. col.4. in prin.uer.& ista conclusio limitatur. eandẽ conclusioné firmant Rom. cons.131.in fi.uer.secunda dubitatio.Soc.cons.94.col.2.in fi.& seq.uers. sed cõtra dictã conclusioné.uol.4.Barba.cons.55.col.8.uers.& facit quod uoluit.uol.2.Alex.cõs.38.col.1.uer. nec obstat si diceretur.uol.1.Corn.cons.31.col.1.in fi.uers.& uolunt Doctores.& cons.20.col.2.uer. sed his nõ obstãtibus.uol.4.& col.seq.uer.& procedit.& cons.93.col. fi.uers.põt aũt dubitari.uol.3.Goz.cons.67.col.2.uer. secundo adduco.Corn.cõs.55.col.10.uol.1.uer. theorica.n.est.& cons.283.col.2.uer. his tñ non obstantibus.uol.1.& cons.124.col.1.uers.pro cuius rei.uol.2. & cons.38.in prin.eo.uol.& cons.186.col.1.uers.ubi autem est sola.uol.3.& cons.202.col.1.uer. licẽt statutum.uol.3.& cons.229.uol.3.col.1.uers.& si interpretandus.& cons.286.col.1.uer.confirmari vr dicta sententia, uol.3.& cons. 159.col.5.uersic. item facit. uol.4.& cons.198.col.pen.uer.non obstant adducta. uol.4.Bologn.in addit.ad cons.Ioan.de Anan.in cõ. 66.col.1.uers.nec dicatur. & in addit. ad contrarium 22.col.1.& seq.Ang.in l.quidam testamento, in finalibus uerbis.ff.de uulg.& pupil.& ibi Raph.Cuman. uers.l.ait nota.Ant.de But. cõs.31.uer.sed in quantũ Ang. cons.81.col.2.uer.super quinto instituendum. Alex.in l.pen.col.2.uers. in eadem ibi deficit, & ibi Cor.uers.in eadẽ.in fi.Iacob.in d.l.pẽ.col.2.uel in gl. fi.Alex.in cõs.167.col.4. uers. fortificantur prædicta. uol.5.& cõs.11.col.4.uer.probatur autem hoc, uol.3. Imol.post Bar.& Ang.in d.§.cum ita.col.1. uers.ideo

* gl.ubi dicit cõem * opinionem.& ibi Alex.col.4.uers. unde alia.ubi idem dicit.& Rip.nu.139. Abb.in cõs. 58.col.1.& seq.uol.2.Cum.in consi.3.in fin.Corn.in cõs.93.col.fi.uol.3.& in consi.298.col.2.uol.4. Alex. in consil.101.col.1.uers.secundo confirmatur.uol.4. Cur.Inn.in l.pen.col.3.uers.3.aduerte. C. de impub. Goza.in cons.52.nu.13.

5 Declara, nam df persona, quæ ex uerisimili mente testatoris substitutum excludat, illa, quæ præfertur substituto in successione illius, cui facta est substitutio, prout cõcludit Guill.de Cuo. in d.l.pen.& Corn. cons.93.col.fi.uers.potest dubitari.uol.3. & cõs.283. col.2.uersi.his tñ non obstantibus. uol.2.& cons.23. col.5.uer.ille.n.uol.2.& cons.124.col.1.uers.pro cuius rei.uol.2.& cons.138.col.1.in prin.eo.uol.& cons. 93.col.fi.uersic. potest autem dubitari.uol.3.& cons. 186.col.1.uer.ibi autem est facta.uol.3. & cons.202. col.1.uer.licẽt statutum.uol.3.& cons.229.colum. 1. uer.& in interpretandis.uol.3.& cons.276.col.1.uer. confirmari vr dicta sñia.uol.3.& cons.156.colum.5. uers.item facit.uol.4.& cons.298.col.pẽ.uer. non obstant adducta.uol.4. Bolog. in addit. ad Io.de Anan. cons.66.col.1.uers.nec dicatur mihi. Alex. in consil. 101.col.2.uers.6.& ultimõ. & col. 4.uers.probatur ẽt uol.4.Goza.in cons.67.col.3.uer.2.respondeo. Rip.

* qui istam dicit communem * opi.in d.§.cum ita.nom. 130.Aym.cons.109.col.1.in fin.uer.2.respondeo.

6 Amplia, quia si nõ excluderet substitutum, sed cõcurreret cum eo ad successionem, non diceretur persona, q̃ ex uerisimili mente testatoris ad exclusionem substituti admitti deberet ad unius tantum successioné.Ita probat tex.in d.§.cũ ita.in quo Claudia neptis concurrebat cũ altero nepote testatoris, filio illi⁹ filij primo decedẽtis cũ filijs, prout declarat ibi Bar.col.2. uersi.

uersi.& aduerte.Pau.de Cast.in d.l.pen.uersic.sed opponitur.C.de impub.Cor.cõs.283.col.fi.uers. & ideo ad dictam theoricã.col.1.uers.item si sint pares.& cõs. 124.uers.pt cuius.uol.2.Bert.cõsi.282.uers.2.cũ igitur.uol.3.in nouis.Rui.cons.124.col.2.uersi.sed istis.vol.3.in nou.Rui.cons.198.col.pen.in fi.uersi.nec obstat.uol.2.Alex.in l.pen.col.2.uers.& sic diceretur.C. de impub.ubi Corn.col.1.in fi.uers. in eadem.in fi.& col.5.uer.itẽ fallit si superesset.noluit Soc.cõs.94.col. 3.uers.sed ad hanc rõnẽ.uol.4.& cõs.51.col.5.uers.4. principaliter.uol.4.Iaco. in d.l.pe.col.4.uers.aduerte tñ.C.de impub.Goza. consi.67.col.2.uersi.2.adduco.

¶Contrariam aũt opi.sequuti sunt Pau.de Ca.in l. pe.col.2.uers.ultimò q̃ritur.C.de impub. Soci.in d.§. cum ita.uers.uerum uno casu.ubi Rip.nu.141.Bert. in consi.87.col.pen.uersi.sed quia.uol.2.in antiq.

* ¶Tenendo primam opin.magis * communem.

7 Primò Limita,nisi ex cõiecturis appareret de uoluntate testatoris,quòd is,qui erat in pari gradu,esset magis dilectus,ut declarat Angel. in d. §. cum ita.in prin.in uers.& pondera diligenter.

8 Secundò Limita,qñ non esset facta mentio liberorum expressa sed subintelligeretur ex dispositione l.quia tunc nepos non excluderetur,sed concurreret in successione. ita Imol.in d.§.cum ita, col. 2. uersic. sed aduerte quia.

9 Primò Limita principalẽ cõclusionẽ, dummodò psona,q̃ substitutũ excludit in successione,sit de liberis testatoris,ut p Bar.in l.hæredes mei.§.cũ ita. circa fi.uers.si uerò substitutio.ff.ad Trebell.Bald.in l.pen. col.3.uers.& tunc siquidẽ.C.de impub.& ibi Sal.col. fi.uers.aut est locatus.Pau.de Cast.in l.si pater.uers.in fi.gl.ff.de vulg.& pupil.Rui.cõs.124.uers.& dicit ẽt, uol.3.Guid.Pap.cõs.218.nu.5.uers.ideo dico.& con-

10 sil.216.Secus si nõ esset de liberis,ut tenet Ale.in d.l. hæredes mei.§.cũ ita.col.16.uersi. vñ conclude.ff.ad Treb.& consi.38.col.1.uers.nec obstat si diceret.uol. 1.& cons.11.col.1.uers.2.cõfirmatur,uol.3.Cor. in l. pe.col.5.uers.itẽ fallit.Imo.in d.§.cum ita.col. 5.ubi

* Soc.col.16.dicit istã esse cõem * opi.Soc.cons.94.col. 3.uers.sed ad pdictã rõnẽ,uol.4.Bertr. qui dicit cõem, cons.6.uers.sed limitatio.uol.2.in nouis.& cons.282. col.1.in fi.uer.ad fin.uol.3.in nou.Ripa qui dicit cõmunem,in d.§.cum ita,num.131.& idem dicit Paris. consi.42.col.fi.uol.2.& idem in consi.44.col.pen.eo. uol.& idem dicit in consi.39.col.fi.uol.3.

Tenendo istam partem.

11 Amplia,etiam si liberi non sint instituti per testatorem,prout dicit Ripa in d.§.cum ita.num.132.uersi. intellige sanè.

¶Cõtrarium,qđ idẽ sit,licèt psona q̃ excludit substitutum nõ sit de liberis, sed de transuersalib. dummodo succedere possit cohæredi suo, uoluit Imol. in l.hæredes mei.§.cum ita.col.4.uers.adde hoc uersu.refert,& sequitur Barb.cõs.55.col.8.uers.facit qđ uoluit. Dec.in l.pe.col.4.uers. & ista conclusio limitatur. C. de impub.Cor.cons.31.col.1.in fi.& seq. uol.1.uersi. & uolunt Doct.Soc.consi.86.col.pe.uers.cõfirmatur ista opin.uol.3.Goz.consi.64.uers.3.adduco.Cor.cõs. 97.col.5.uersi.ita ut uelle.uol.1.& cons.23.col.3.uersicu.ille enim.uol.2.& consi.229.col.1.uersi.item in interpretandis.uol.3.cõsi.159.col.5.uersi. item facit. uol.4.Rui.consi.77.col.pe.in fi.& seq.uers.& ubi prædicta.uol.3.Cor.in l.pe.col.6.uers.fallit si superest.C. de impub.& ibi Iaco.col.3.uers.2.limitabitis.& Cur. iun.col.6.uers.circa secundam limit.

Tenendo hanc opin.

12 Primò Amplia,ut idem sit in omni eo qui ab intestato succedere potest, prout in matre dicit Cor. in

* consi.93.ubi hanc dicit esse * communem Doc.opi. nu.9.uersi.quod potest autem dubitari.uol.3.

13 Secundò Amplia,ẽt si essent uir,& uxor,q ad inuicem post oẽs agnatos,& cognatos succedunt,ut uoluit Imo.in d.§.cum ita.col.4.in fi.uers.per hoc vt.refert,& sequtur Barba.in d cons.55.num.8.uers & facit quod. uol.2.Cor.cons.31.col.1.in fi.& seq.uers & uolunt Doctores,uol.1.Soc.consi.86.col.pe.uers.confirmatur ista opi.uol.3.Guil.de Cun.in l.pe.C.de impu. Cor.consi.159.nu.8.item facit.uol.4.& in l.pen. col. 6.uersi.si superest.C.de impub.

14 Tertiò Amplia, etiã si essemus tantummodo in cõiunctis,in quib. haberet locum ius accrescendi, ut post Doc.in d.§.cum.ita,not.Cor.qui istam dicit com-

* munem * opi.in consi.93.nu.9.uol.3.& idẽ tenet Marian.Iun.in consi.150.circa finem.uol.2.Curt.Iun.in l.pen.col.4.uers.4.& ultimo.& col.6.uersi. 3. signanter limita.C.de impub.

15 Secundò Limita conclusionẽ principalẽ,q̃a non solum est necesse, q sit talis is, q ex uerisimili mente substitutũ excludit,ut succedere possit ab intestato illi,cui est facta substitutio, sed necesse est,q successio ad eum deuoluatur,adeo ut si is,cui facta est substitutio non illũ sed alium extraneũ instituat, substitutus nõ excludit,ut tradit Bal.in d.l.pen.col.fi.uers. qd ergo in casu.refert,& seqtur Pau.de Cas.ibi,col.fi. uers. sed quid si decessit.Alex.cõs.92.uers. nec ẽt obstat dũ quatrò.uol.3.licèt dicat,q procedat, qñ est facta substitutio in duob. siue nomine collectiuo, prout dicit Pau. de Cast.in l.Lucius.§.Caio.col.1.uers.& sic iste paragraphus.ff.ad Treb.& in §.cũ ita.col.3.uer.si uero nõ essent. tñ etiam qñ ẽst adiecta dictio collectiua,dicit Ias.in l.pen.col.2.uersi.secus ergo.C. de impub. Cor. consi.31.col.2.uers.idem anno præterito.col.1.uersi. ubi autem est facta, uol.3.Ias.consi.41. col.5. uersi.& istud est.uol.1.Socin.consi.94.col.3.in fi.uersi.postremò respondeo.uol.4.ubi etiam dicit, quòd ista conclusio procedit, ubi non est adiectum nomen collectiuum.Ruin.consi.85.col.2.uers.sed ubi ille nõ posset.uol.2.& 36.col.fi.uersicu.ex dictis per eum uol.4. Alex.in l.pen.col.2.uers.dicit tamen. C. de impub. & ibi Cor.uers.itẽ facit quod dicit.Alex.consi.101. col. 2.uers.6.in ulti.vol.4.Iacob. in d.l.2.col.2.uersicu.3. limita.C.de impube.Alexan.consi.167.col.2.uersic. 5.quia, uol.5.Ripa in d.§.cum ita.num.140. uersicu. primus casus.

¶Contrarium sentit Pau.de Ca.in d.§.cum ita,col. 3.uersi.sed pone,& in finalibus uerbis.

16 Primò Igitur ex communi opinione infertur, qđ si aliqua de cã succedere non poterat frater superstes fratri pmortuo,ut quia erant ex diuersis matrib.& extabat mater fratris mortui,q̃ fratrem supstitẽ excludebat,tunc substitutus nõ excluderetur.ita Nicol. de Matarel.quẽ refert,& sequitur Raph.in d.l. pen.col. fi.uersi.unũ uel duos.& Alex.col.2. uers.& dicit Fulg. & Pau.de Cast.col.1.in fi. & seq. uers. sed quæro hic. Alex.consi.92.col.3.uers.& pro ea opi.facit.uol.3.Ias. in d.l.pen.col.2.uers.si uero secus.C.de impube.Cor. consi.283.col.2.uers.si enim superest.& consi.31.col. 2.uersi.& adeo ponderatur.uol.1.& consi.186.col.1. uersi.ubi autem est facta.uol.3.Ruin.consi.36. col.fi. uersi.ex dictis per eum.uol.3.& in d.l.pen.col.1. uersicu.in text.ibi Sabino.Alex.consi.101.col.2. uersi.6. & ultimo.uol.4.Iacob.in d.l.2.col.2.uersi. aliam limitationem.C.de impub.Alex.consil. 167.col.2.uersic. 5.quia.uol.5.Ruin.consi.67.col.3.uersicu. & idem dicit, uolum.3.

17 Amplia,ut idẽ sit si frater superstes hæreditatẽ fratris pmortui repudiaret.Cum.in l.q duos. ff. de vulg.

& pup. Soc. in d. §. cum ita. col. 14. uers. postremo in hoc. Rip. nu. 104. uers. primus casus est. Ruin. cons. 67. col. 3. uers. & ideo ex hoc, uol. 3. Corn. cons. 283. col. peu. uers. & de hoc infertur. uol. 1. Curt. Iun. in l. pen. col. fi. uers. stat igitur. C. de impub.

¶Contrarium in utroque dicto tenet Pau. de Cast. l. hæredes mei. §. cum ita. col. 3. uer. sed pone in termi nis, & in finalib. uerbis. Lancel. Dec. in l. pe. col. 1. uer. & in quantu. & Dec. col. fi. uers. tertia conclusio. C. de impub. Soc. in d. §. cum ita. col. 10. uers. sic. 2. limitatur.

18 SECVNDO Infertur, ut si persona substituta, quæ ab intestato succedere posset, fuisset per statutum exclusa, ita q; ad successionem non admitteretur, tunc substitutus succederet, & non excluderetur. ita Bart. in d. l. hæredes mei. §. cum ita. col. 1. in fin. uers. & per hoc dico. ff. ad Trebell. & sequitur ibi Ang. col. 1. uer. in cæteris. & Raph. Cuma. & Pau. de Cast. col. 3. uers. sed opponitur. & ponit Corn. cons. 186. uers. ubi autem est facta, uol. 3. & cons. 202. col. 1. uers. in themate autem nostro. uol. 3. ubi hanc dicit opi. esse * communem, Soc. cons. 51. col. 5. uers. 4. principaliter. uol. 4. Cor. cons. 283. col. 1. uers. confert. uol. 1. Alex. in d. §. cum ita, col. 4. uers. & per hoc dicit. Corn. cons. 138. in prin. col. 2. Bertr. cons. 87. col. pe. uers. & profecto, uol. 2. in antiq.

¶Cōtrariū Imo. in d. §. cū ita. col. 2. uer. sed aduerte q; a. Rip. nu. 74. & seq. ubi nu. 89. distinguēdo declarat.

19 Declara primam opi. quia necesse est, ut succedat ab intestato ipsi testatori uigore statuti, non autē ipsi granato, ut declarat Maria. Iun. cōs. 168. nu. 20. uol. 2.

20 PRIMO Limita proximam illationem, nisi persona exclusa per statutum, sit coniuncta cum illo, qui decesserit, quia tunc substitutus excluditur, ex quo testator, non obstante statuto, censetur uoluisse conseruari ius accrescendi, prout not. Corn. consil. 298. col. pen. uers. si autem statutum. uol. 4.

21 SECVNDO Limita, quando per statutum excluderetur in totum, secus uero si pro parte, ut per Ruin. cons. 57. col. fi. uer. potest etiam rationabiliter. uol. 2. & cons. 159. nu. 9. uers. non obstat. uol. 2. Corn. cons. 283. col. fi. uer. & etiam in terminis. uol. 1.

22 TERTIO Limita, nam substituta causa pia admittetur ad successionem unius tantum decedentis impleta conditione, quādo superest persona, quæ ex uerisimili mente substitutum excludit. Alex. cons. 38. col. 2. uers. præterea dato. uol. 1. Bald. in c. si pater. col. 1. §. uers. quæro de uno pro declaratione text. de testam. in 6. Alex. cons. 94. col. fi. uers. hoc et confirmari. uol. 3. Ruin. cons. 98 col. 9. uers. & etiam cōfirmatur. uol. 2. sentit Ias. licet non plene firmet, in d. l. pen. col. pe. uers. ultra prædicta adde, C. de impub. & Bert. cons. 6. uersic. præterea hic est aduertendum. uol. 2. in nouis, Cur. iun. in apostil. ad Alex. in d. §. cum ita. Soc. in d. l. hæredes mei. §. cum ita. col. 10. in fi. uers. 3. limitatur.

¶Contrarium tenent Anch. cons. 390. col. 2. uers. si ad hoc dico. Corn. cons. 93. col. fin. uers. potest autem dubitari. uol. 3. & cons. 276. col. 1. in fi. & seq. uers. confirmari uidetur. uol. 3. Guil. de Cun. in d. l. pen. C. de impub. qui tenet, q; nedum liberi excludunt piam causam, sed etiam transuersales. Barbat. cons. 55. col. 8. uers. circa hunc passum. uol. 4. & Ruin. cons. 88. col. fin. uers. item non obstat. uol. 2. Paul. de Cast. cōs. 86. col. 3. uer. super 3. uol. 1. Corn. cōs. 31. col. 2. & seq. uol. 1. Fulg. in d. l. pē. col. fi. uers. idem si in personam.

* Tenēdo primam opinionem magis * communē,

23 Sublimita, quando testator mādasset, si filij decesserint sine filijs, ut construeretur ecclesia, ut tradit Ripa in d. §. cum ita. num. 137. uers. ultimo tamen.

24 QVARTO Limita, quando ex dispositione testatoris sumeretur coniectura, q; testator prædilexisset substitutum filijs, uel filiabus quibus facta est substitutio. ita not. Aug. in cons. 105. Aret. in l. quidam testamento. ff. de uulg. & pup.

¶Contrarium tenet Soc. in d. §. cum ita. col. 12. uers. 4. limitatio. Curt. iun. in l. pen. col. fi. uers. 3. & ultimo. C. de impub.

25 Amplia nunc principalem conclusionem, q; quando superest persona, quæ ex uerisimili mente substitutum excludit, substitutus non admittatur ad successionem unius decedentis, habere locum nedum quando est facta substitutio pluribus sub nomine collectiuo, sed etiā qn̄ est facta substō pluribus sine noīe collectiuo, sed p copulā, quo casu substitutus non admittitur uno mortuo, stante persona, quæ substitutum excludit ex præsumpta mente testatoris, ut per Bart. in d. l. hæredes mei. §. cum ita. col. 2. uers. si uerò loquimur in fideicommisso. ff. ad Treb. & in l. quidā testō. uers. ex hoc habes ff. de uulg. & pup. Pau. de Cast. cōs. 86. col. 2. uer. super 3. uol. 1. Imo. in l. si pater impuberes. uers. in eadem. gl. in fi. ff. de uul. & pup. Bal. in l. 2. col. pen. ultra lex dicit. C. de cond. inser. Soc. cons. 94. col. 3. uers. & confirmatur ista responsio. ubi dicit ita

* tenere * communiter Doctores. col. 4. Alex. in d. l. pe. col. 4. in fi. uers. 2. limitat. C. de impub. ubi Bal. col. 2. uers. modò reuoco. & Fulg. col. fi. uers. item si dixi.

¶Contrarium colligitur ex notatis per Bart. in l. pen. col. 2. uers. sed quando substitutio. C. de impub. idem sentit Paul. de Cast. in l. si pater impuberes. col. 1. uers. in fi. gl. ff. de uulg. & pup. & cons. 14. col. 2. uer. uenio ad tertium. uol. 1. ubi latissimè prosequitur. & sentit Saly. in d. l. pen. col. fi. uers. in fideicommissaria dic. & idem uoluit Ang. in d. §. cum ita. col. fi. uers. cū autem substitutio. ubi in fideicommissaria substitutione loquitur, in pupillari uerò loquitur in 3. col. uers. expeditus descendo. Alex. col. 14. uer. in cæteris sequitur Rap. ubi in uers. quæritur nunc. nu. 129. Ruin. cons. 46. col. 2. uer. & quamuis. uol. 5. Et istā partē tenuit Spec. in §. nunc aliqua. q. 69. nu. 89. in tit. de lega.

26 Infertur igitur ex prima communi opin. ut si duobus extraneis fiat substitutio fideicōmissaria sine nomine collectiuo, sed per copulam, admittatur substitutus uno mortuo, ut ponit Bart. in d. §. cum ita. col. 2. uers. si uero loquimur. ff. ad Treb. idem dicit Alex. in l. pe. col. 3. uers. nunc est uidendum. C. de impub.

27 Limita in pupillari substitutione, quæ non est facta sub nomine collectiuo admittitur substitutus statim post mortē unius. ita Bart. in dic. l. hæredes mei. §. cum ita. & Ang. in l. pen. C. de impub.

28 ¶Contrarium, quòd etiam si substitutio pupillaris non sit facta sub nomine collectiuo, tamen substitutus non admittitur, nisi post mortem omnium, quia semper dicitur extare alter frater, qui ex præsumpta mente substitutum excludit, colligitur ex mente Bart. in d. §. cum ita col. 2. uers. oppono. C. de impub. ut dicit Alex. in d. l. pen. col. 3. uers. 5. nunc uidendum. Bal. tenet hoc in l. pen. col. 2. uers. quinto modo reuoco in dubium. C. de impub. Paul. de Cast. in cons. 68. col. 3. uers. 3. loco. uol. 1. & in l. pen. C. de impub. col. 3. uers. item quæro. & ibi Fulgos. col. 3. uers. 5. & post

* hoc refert Ias. qui dicit istam * communem, in l. pen. col. 1. in fin. & seq. uersic. pulchrum est dubium. C. de impub. & Iacob. col. 2. uers. quid si in casu. Ang. in d. §. cum ita. col. 3. uers. expeditus descendo. & ibi Imol. col. 4. uers. circa.

* Limita hanc ultimam opinionem magis * cōem, qn̄ primus decesserit pubes sine liberis, & alter impubes, quia tunc admitteretur substitutus ad successionem scdi, ex quo tunc non diceretur extare persona,

quæ

quæ substitutum excludat ex præsompta mente testatoris, prout tenet Alex.in d.l.pen.col.3.uers. nunc est uidēdum,& ibi Iacob.col.2.uers.aduerte tamen.Bal. ibi col.fi.uers.in glo.arg.Sal.col.2.uers. pro huius declaratione quarto.& col.3.uers. sed ubi primus. & ibi Paul.de Cast.col.2.uers.item quarto. & ibi Fulg. col. 2.uers.sed pone dicto. Corn.cons. 183. col.fi.uers.itē si unus.uol.1.Alex.cons.101.col.2.uers.6. & ultimo, uol.4. Curt.iun.in l.pe.col.2.uers. ultimo nota.C.de impub.Alex.in §.cū ita.col.13.uers.si autem decesserunt. & col.17.uers.item circa hanc substitutionem.

¶Contrarium autem sensit Soc. in d. §. cum ita. col.12.uers.3.conclusio.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Substitutus duobus impuberibus, si uterque in pupillari ætate decedat, admittitur ad portionem unius decedentis, non remanente persona ex uerisimili mente defuncti ipsum excludente.

1 SEcunda est conclusio, ut si non supersit persona, quæ ex uerisimili mente defuncti substitutum excludat, ipse substitutus admittatur ad portionē unius decedentis, in quo sit uerificata cōditio substitutionis.ita probat.tex.in d.l.hæredes mei.§.cum ita. ff. ad Trebel.& tenent ibi oēs Doct. q si superest persona, quæ ex uerisimili mente defuncti substitutum excludit, ipse substitutus non admittitur ad portionem unius decedentis, secus uero, quando non superest.

2 Hinc infertur, ut duobus extraneis institutis, substitutio facta operetur, ut statim primo mortuo substitutus admittatur.Bart.in d.§.cum ita.in fin.cum alijs allegatis in proxima conclus.qui concludūt, substitutum excludi, si superest persona, quæ substitutū excludit,& nō aliàs.& clarè ponit Sal.i d.l.pe. col.fi. uers.ex quo infert ipse& Imo.i d.§.cū ita.col.4.uers. secus qñ esset,& col.pe.in fi.uer.itē adde q Paul.Sal. col.pen.uersi.5.aut substitutio fideicōmissaria. idem dicit Corn.cons.283.col.pen.uer. & ideo si illi.uol.1.

¶Contrariā autem opin.sequutus est Pau.de Cast. in l.qui duos,col.1.uersi.& ex hoc infero. ff. de uulg. & pupil.quem sequitur Alex.in cons.101.col.4.uer. & hoc etiam.uol.4.& cons.11.col.4.uers.& hoc procedit.uol.3.& istud communiter teneri per Bart.& alios dicit Iaco.in d.l.pen.col.fi. uers. addit q Paul.de Cast.& idem Paul.de Cast.in §.cum ita.co.4. uersic. sed pone dicto.& Rip.uer.tertius casus.nu.142.

3 PRIMO Amplia conclusionem proximè præcedētem, ut non superexistente persona, quæ ex uerisimili mente defuncti substitutum excludat, substitutus admittatur ad portionem unius decedentis, in quo sit uerificata cōditio, habere locū ēt si testator dixerit totā hæreditatem peruenire uelle ad substitutū, per tex.in d.§.cum ita:ubi propter illud uerbum tex.uult substitutum admitti ad portionē unius, ut per Ang. in l.quidam testō.ff.de uulg.& pup.uers.in tex.ibi tota.& ibi Imol.& Alex. uers. subdit hic Bart.& Raph. Cuma.ibi,uers.Bar.notat. Idem uoluit Ang.in d.l.hæredes mei,§.cum ita.col.3.uers.descendo ad articulū fideicōmissi.& ibi Pau. de Cast.col.fin.uersi.inquantum uerò. Imol. col.4.uers.circa fideicommissum.& Alex.col.14.uer.nunc uidendum.Ruin.cons.46.col. 2.uers.& prædicta procedūt.uol.3.Alex.cons.92.col. pen.uer.non obstat etiam.uol.3. ubi dicit istam com-

* monem * opinionem.Ant.de Butr.cons.31. uers.sed inquātum.Soc.cons.94. col.pe.uer.sed adhuc superest.uol.4.ubi etiam dicit cōem. Ias.qui dicit cōem in cons.41.col.4.uer.tertio principaliter præmitto.uol. 1.Alex.cons.11.col.6.ver.istud autem.uol.3.ubi etiā dicit cōem.& cons.101. col.6.uers.nō obstat.vol.4.& cons. 175.col.3.uersic.nec obstat si diceretur. uol.5. Matthe.sing. 169.Ias.in d.l.quidam testō. col.1.in fi. & seq.uer.dicit notāter Bar.Alex.in d.l.pe.col.4.uers. quod limita.Paul.de Cast.in in l.Lucius.§.Caio.in fi. uer.ultimò opponit.ff.ad Treb.Iacob.in l.pen.col.3. uer.nūc quarto. C. de impub. ubi dicit istā cōem opi.

4 Declara,quis,ut dicebat Ang.in l.hæredes mei.§. cum ita.col.2.uer.& ideo,ff.ad Treb.qñ testator non inuitasset substitutum ad totam hæreditatem, sed tantum ad portionem ultimi decedentis sub cōditione, si uterque decesserit sine liberis, tunc oīno excluderetur substitutus.& ibi ēt notat Paul.de Cast.col.2. uer. in tex.ibi,quē totū, & in finalibus uerbis. & Soc. col. 1.in prin. qui ēt tenet, q semper censeatur substitu-
5 tus uocatus ad totum, nisi expressè dictum sit in portione ultimi decedentis.& col.12.uers.tertia conclusio.idem uoluerunt Rui.cons.46.nu.2.uol.3. & cons. 121.nu.3.uol.3.Ripa in §.cū ita.col.pen.uer. tertenta tñ.ubi idem intelligit qñ simpliciter sit uocatus, dūmodo non sit dictum, in portione ultimi.& ita tenēdum est, aliàs communis conclusio, supra firmata nō sustineretur, q ubi non superest persona, quæ ex uerisimili mente substitutum excludat substitutus admittitur ad portionem ultimi decedentis etiam si non sit facta substitutio in toto, sed uel simpliciter, uel in oībus bonis, licèt secus esset si esset facta in portione ultimi.& sentit hoc idē Ruin.consi.121. nu. 3.uol.3 & Cur.iun.in l.pen.col.3.uersic.unum est.C.de impub.

¶Contrarium circa principalem ampliationē tenuit Bart.in l.quidam testamento.ff. de uulg. & pup. uers.sed quid si testator.& ibi Bal.uer. per istum ēt. & idem Bal.in d.l.pen.col.3.uer.sed quo possumus esse. C.de impub.& alijs subsi.Ana.cōs.22.col.1.uer.prætetea ponderanda sunt.Aug.Aret.in cons.85.col.fin. uers.super eo aūt.Ancb.cons.390.col.2.uers.non obstat cōis docto.& ab ista opinione tanq̄ firmata maioribus auctoritatibus, nō putat tutū recedere in cōsulēdo, uel iudicādo.Cur.iu.in d.l.quidā testō.in apost. ad Alex.ff.de uulg.& pup.idem tenet Aret.in d.l. quidam testō.col.2.uersic.& ex ista lectura.ff.de vulg. & pup.& Dec.in d.l.pe.col.4.C.de impu. Soc. in §.cum ita.col.2.uer.tertia & ultima limitatio. & Rip.ibi nu.
* 136.uersic.tertio fallit. ubi dicit istam * communem opinionem.

6 Concorda has cōtrarias opiniones ex mente Cor. in cons.226.col.5.& seq.uers.quod maximè uidetur. vol. 4. q aut agitur de successione primi decedentis, & tunc substitutione facta in tota hæreditate, uel in omnibus bonis, substitutioni non est locus, nisi conditio eueniat in persona vtriusque. Aut verò agitur de portione ultimi decedentis, & tunc si substitutio facta est in toto, admittatur substitutus.cū qua distinctione etiam transit Soc.in d.cons. 94. col.fi.uol.4.& idem tenet Cor.in d.l.pe.C.de impub.col.6.uersi.fallit quando substitutio.

¶Contrarium tamen in hoc uoluit Dec.in d. l.pe. col.4.C.de impub.

7 SECVNDO Amplia, nā admittitur substitutus ad portionem ultimi decedentis, qñ non superest persona, quæ excludat substitutum iuxta terminos.§.cum ita.ēt q instituti non sint adinuicem substituti, licèt tex.ibi faciat mentionem, quòd erant adinuicem substituti.ita uoluit Alex.in l.pe.C.de impub.col.3. uer. non omitto tamen. & col. fi.uers.ubi aūt.& sentit ibi Saly.col.2. ver.defensata ista solutione.& Cor.col.7.

poss.contra tab.Imol.in l.qui liberis.in §.hæc uerba. in 2.not.in fi.ff.de uulg.& pup.Alex.cons.36.col.fin. uers.2.rñdeo.uol.3.Cur.iun. cons.16.in prin. Cassa. cons.66. col.a.uers.& sic facit.Ias. in l.cũ fm.col.fin. uer.intellige qñ.C.de fideicõmiss.Rom.cons.17.uer. atten.illud.Cassa.cõs.62.col.1.in fi.uers.2. facit. Bal. cõs.340.uol.3.uers.nec obstat q dicta mater.& cons. 434.in fi.uers.item non obstat.uol.4.Fulgo.cons.14. col.1.uers.sed & alia ratione.& cons.70.col.a.uersic. rursum constat.Alex.cõs.49.col.fi.uers.2.rñdeo. uol. 6.& cons.152.col.1.uers.sequitur q cum.uol.6.Dec. cons.435.uers.& sit substitutio.col.1.Guald.caut.22. de subst.in prin.Corn.cons.248.in princ. uol.1. Soc. cons.197.col.1.uers.sm præsuppono.Barb. cons.55. col.2.uers.& ea istis tollitur.uol.2.Rom.cons.162. in prin.Bald.in l.si auus.col.3.uersic. modò pono. C.de libe.præter.& cons.9.col.1.uers.aduerte.uolum. 2. & cons.26.uersi.non enim lex.uol.4.Alex.cons.93. col. 2.uersi. & ad notata per Bart. uol.3. Ias.cons.52.col. 3.uer.nec substitutio.uol.3.Bal. consil.254.uersi.aut Berta est præmortua.Dec.cons.287.nu.13.Cor.cons. 68.in prin.uol.4.Alex.cons.36.nu.4.uersi.nam Zannes prædictus.uol.7.

2 Et in legato, uel fideicommisso est tex. in l.unica. §.fin autem sub cõditione.C.de caduc.tollẽ. qui tex. loquitur tam in substitutione, q̃ legato, uel fideicommiss.& in l.4.uers.sed & si decesserit.ff.de alim.& cib. lega.l.in causa.la 2.§.Pomponius.ff.de minor. & ibi gl.in uerbo, hęredi.& ibi Bal.1 uers.nota q restitutio. l.Iulianus.ff.de leg.2.l.si in singulos.ff.de ann. legat. & in l.si ita legatũ.in §.illi si uolet.ff.de leg.1.idem tenent Oldra.cons.131.Pau.de Cast.in l. Titia testõ. in §.Titia cum nuberet.col.1.uers.in tex.ibi quãdiu uiueret.ff.de leg.2.Alex.in l.Gallus.§. ẽt si parẽte. in fi. uer.uide tex.notabilem.ff.de liber.& posth.in l.qui liberis.§.hęc uerba.col.1.uers.facium ista.ff.de uulga. & pupill.& in l.patersa.fi.eod.uers.ea bis infero ego. Rom.cons.480.col.a.uers.& quidem breuiter. Alex. in l.fin.col.pen.uers.Bald.ponderat, C.de legat.Dec. cons.417.Pic.in repet.l.Titia testamẽto.§. Titia cum nuberet.nu.15.ff.de lega.2.Ioan.Anto.Alex.in cons. 23.col.1.uers.prima fronte.Ias.cons.52.col. 2. uersi. 4.facit.uol.3.& cons.123.col.1.uers.utraque substitutio,& cõs.154.col.1.uers.item trita est regula. uol. 4. Paris.cons.3.col.fi. uer. cum fideicommissum. uol.1. Bal.cons.410.uers.super isto primo. uol.3. Mar. iun. cons.141.col.1.uer.illud autem.uol.2.

3 Primò Amplia, ut conclusio procedat etiam in die incerta, ut puta si post mortem suam hæres Sempronij dare rogatus sit, ut in d.§.fin autem sub conditione.& in l.hæres meus, in prin.ff.de cond.& demõ. & l.si cum hæres.l.hmõi.ff.qñ dies legat.ced.Ro.cõs. 480.col.1.uersi.a.idem probatur.Castan.cõs. 67. col. 2.uers.& sic facit.Ias.in l.cum fm.col.fi.uers.2.intellige.C.de fideicomm.Rom.cons.17.uersi. attñ illud. Fulgo.cons.70.col.2.rursum constat.Rom. cõs.161. in prin.Bald.in l.si cui legetur.col.3.uers.secundo casu principali.ff.de leg.1.Dec.cons.417.num. 2. uersi. ideo cũ prædicti.Ias.in l.cũ filio.nu.4. & nu.24.ff.de leg.1.Cur.cõs.317.col.1.uer.& pręsupponitur.uol.1.

4 Hinc infertur, ut si legatarius sit rogatus restituere post mortem suam hæredi, si hæres præmoriatur ante legatarium, legatum remanebit penes hæredes legatarij, & non transibit ad hæredem hæredis. text. est in l.in causa.la.2.§.Pomponius.ff.de minor. Pau. de Cast.in l.fi.C.de lega.& ibi etiam Alex.cum alijs, quæ adduximus supra in regula, ponit Io. Crot.in l. 2.num.25.ff.de leg.1.Trigon.sing.2.

5 Limita hãc proximã illationẽ, nisi testator legauerit legatario in uita sua tantum, ut post mortẽ ad hæredem reuertatur legatum, nam dato q hæres moreretur ante legatarium, legatum post mortem legatarij ad hæredem hæredis transire debet. Ita Io. Ant. Alex.cons.23.col.1.uer.& moueor primo.

6 Amplia istã limitationẽ, a ã idẽ est, si dictũ fuerit, qñ uixerit legatarius. Bart. in l.Titia testõ, in §.Titia cũ nuberet.col.1.uers.quęro quid si tpe.ff.de leg.2.& ibi Paul.de Cast.uers quæro quid si tempore. & in l.si à me, uers.itẽ pater.ff.ad l.Falc.& Alex.ibi, uers.& addit Pau.de Cas.hic, Pau.de Cast.in l.illud.uers.2.quęritur.C.de legat.& ibi Alex.col.2.uer.quęrit hic Pau. de Cast.Bald.in d.l.Titia testõ.§.Titia, uer.quęro hic. Soc.cons.102.nu.10.uol.3.uers.ex quibus infero.Trigon.in sing.2.Paris.cons.21.num.44.uer. nam tollitur obiectio.uol.2.

7 Primò Sublimita, nisi datus sit substitutus post mortem legatarij: tunc enim non reuerteretur ad hæredem, sed transiret legatum ad substitutum, ut dicit Alex.cons.92.col.1.& 3.uol.3.

8 Secundò Sublimita, quando dictum esset, reuertatur ad hæredes meos infrascriptos, quia tunc si hæres scriptus ante legatariũ decedat, legatum non trãsmittitur ad hæredẽ hæredis. ita declarat Alex. cons. 173.col.2.uer.tamẽ præmissis nõ obstantibus.uol.5.

9 Tertiò Sublimita, nisi testator intellexerit prouidere magis hęreditati, q̃ hæredi: nam dato, q hęres præmoriatur legatario, uel fideicommissario, qui debet restituere, tamen relictum non transmittitur ad hæredem hæredis, sed consolidatur cum hæreditate. ita uoluit Pau. Pic. in l. Titia testamento in §. Titia cum nuberet.nu.14.ff.de leg.2.

10 Secundò Amplia regulam principalem, ut nec etiam ad liberos fiat transmissio conditionalis relicti.gl.est in l.unica.C.de his, qui ante aper.tab.in uerbo, de relictis.in princip.uer.item nota.& ibi Cyn.in fi.uer.ultimo quęritur.& Saly.in fi.in 10.q.& ibi Bar. circa fi.uer.quæritur circa hanc legem. idem tenet Cyn.in l.1.col.1.uers. tñ in singulari legato, C.cõia de legat. Bart.in l.1.col.pen.uer, aliam differentiam. ff.de leg.1.& in l.is, cui.uers.tenet ista gl.ff.de act.& oblig.Bal.cons.94.col.fi.in fi.uers. & licet superuiueret.uol.2.& in cons.115.uol.5 & cõs.154.uol.1.uers. licèt quædam gl.& in l.cũ ex filio, circa fi.uers.& nota.q filius.ff.de uulg.& pupil.& in l.unica.§.fin autẽ sub conditione.col.1.uers.quæro nunquid fideicõm. C.de caduc.tollen.Fulg.in l.unica.§.fin autẽ sub conditione.uers.3.nota.C.de caduc.tollen.Bald.in l.si in personam.col, 1.uers.quæro utrum fideicomm. C.de fideicom.& in l.si pater.col.6.in fi.uer. quarto quęrit. C.de instit.& subst.& in l.si plures.col.6.uers.sed contra hoc oppono.C.de condi.insert.& in l.1. in primo not.C.ut act.ab hæred.& in capit.1.col.1. uers.est ergo feudũ.qui success.teneantur.Imol.in l.cũ ea filio. in fi.prin.uer.ult.allegatur hęc lex.de uulgar.& pup. & in l.si cui legetur.col.1.uers.ultimo nota.ff.de leg. 1.Ang.in l.is, cui.ff.de act.& oblig.Alexan. qui dicit
* * cõem, in cons.252.col.1.uers.tamen nota text.ff.de uulg.& pupillar.Soc.cons.197.col.1.uers.secundum præsuppono.Alex.in l. hæredes mei. §. cum ita, col. 3.uersi.ultim.nota ff.ad Trebel.& cons.165.col.1.in fine, uers.& idem est.uol.5.ubi etiam dicit communẽ Dec.cons.394.col.2.uersic.secunda ratio est. & cons. 55.col.4.uer.a.principaliter non obstat. Alexan.qui pariter dicit communem, immo omnes ita tenere, cons.30. col.1. uersic. & dictum ius. uol.2.Curt.Sen. consil.64.num.59.uersi.adeò quòd ius fideicommissariæ substitutionis.& cons.76.col.2.uersic.tamen ex quo Melchior.Ias.cõs.80. in prin.uol.1. & in l.si cui.

§.hoc

§.hoc autem.col.1.in fi.uer.tu adde fortius, ubi dicit cõem.ff.de leg.1.Alex.conf.16.col.1. uerf. & dictum ius.uol.6.Alex.conf.92.col.2.ubi dicit cõem, uersic. sed præmissis non obstantibus.uol.3. Alex. conf.93. col.fin.uerf.placet in consil.uol.3.& consil.36.col.2. uer. confirmantur prædicta.uol.3.Soc.consil.6.col.3. uersi.restat nunc respondere.& col.1.uerf.3.& ultim. uol.3.Iason conf.52.col.2.uol.3.uerf.4.facit. & conf. 124.col.1. uersic. utraque substitutio. uol.4.& consi. 203.col.5.uerf. 2. & fortius. uol. 2. & consil.142.col. 9. uersi. ex quo ergo testator. uol.2.& in l.cum filiofam.col.3.in 4.not.ff.de legat.1.& in l.cum secundũ col.fi.uersi. intellige quando. C. de fideicomm. Soc. conf.77.col.2.uersic.& in hoc primo.uolum.1.Corn. conf.180.col.1.in fin.uersi.constat ergo,uol.4.Ioan. Anto. Alexand. conf.8.col.1.uer. replicari potest .& conf.120.col.2.uersic.nam licèt. & conf. 143.col.3. uersi.nam licèt.Curt.iun.conf.69.col.1.uersi.memoria repero. Cassan. conf. 62.col.2.uersic.item immo. ubi dicit istam cõem.Guil.Bened.in rep.cap.Raynutius.in uerbo,si absque liberis moreretur.el 2.in materia fideicommissariæ substitutionis, nu.71.de testa. Cassan. conf. 65. col.2.uerf. facit quod habetur.Soc. conf.14.in fi.uerf.capio tertiam difficultatem. uol.3. Paris.cõs.52.nu.2.uer.ad quod etiam facere uidetur, uol.3.ubi dicit cõem, & cõs.63.nu.9.ubi dicit cõem, eod.uol.& conf.30.nu.67.uersi. non obstat gloss.uol. 2.& conf.21.nu.43.uol.2.& conf.37.uersic. non obstat gloss.num.77.uol.2.ubi dicit cõem. & consil.70. col.1.in fin. uerf. hinc etiam dicimus. uol.2.& conf. 75.col.3.uersi.& quando.uol.2.& conf.77.col.1.uer. præterea certum est,uol.2. Marian. iun. consil.141. col. 1.uersi. istud autem.uol. 2.& consil.161.colum. 1.in princ.uol.2.uerf.non obstat ꝙ eius hæres. Curt. iun.conf.16.in princ. Paris. conf.3. col.fin.uerf. nec obstat prædictis.uol.1.Dec.conf.417.num.3.uerf.est uerum,ꝙ quandoque.Fulg.conf.15.col.1.uersic. sed & si substitutiones.Alexan.conf.206.col.1.uerf. unde si præcedat.uol.6.& conf.250.colum.1.uersi. & totum,& integrum.uolum.6.& conf.252.in prin.eod. uol.Soc.conf.94.col.pen.uerf.sed in casu nostro.uol. 4.Gra.conf.101.col.1.in prin.uol.2.Dec.consil.574. col.1.uer.non obstat.

¶Contrarium sentit glo.in l.is,cui.ff.de act.& obl. & idem Soc.in l.hæredes mei.§. cum ita.col.4.uersic. in glo.fi.ff.ad Treb.

11 Tertiò Amplia, etiam si testator post legatum conditionale adijceret ista uerba, ex nunc lego. ita Bart.in l.si is,qui pro emptore.nu.55.uer.2. ad aliud.
* ff.de usuca.& ista est cõis * opi.ut ibi per Ias.nu.345.

¶Contrariũ uoluit Ias. in d.l.si is, qui pro emptore.num.344.uerf.secunda notabilis quæstio,& Ioan. Crot.ibid.col.48.uersi.2.in hac quinta.

12 Qvartò Amplia, idem esse siue substitutio sit uulgaris,siue sit pupillaris, siue sit fideicommissaria. ita Alex.conf.36.col.2.uer. cõfirmãtur prædicta.uol. 3.& conf.165.col.1.in fi.uer.unde si quæratur.uol.5.

13 Primò Limita,conclusionem nõ procedere in legitima,in qua fit transmissio ad heredes quoscũque, et si filius decedat pendente conditione,prout isto casu saluat gl.in l.is cui.ff.de act.& oblig.Salyc.in l.unica,in fi.uer.quæro decimo, de his qui ante apert.tab.

14 Secvndò Limita, si institutio sit unita cum iure accrescendi,quia tũc transmittitur ad hæredes substituto decedente pendente conditione,prout est tex.in l.q pater.ff.de acq.hær.de quo dic ut infrà in 6.limit.

15 Tertiò Limita, si ex coniecturis constare potest de testatoris intentione, ꝙ uoluerit etiam pendente conditione legatum,uel aliam conditionalem dispositionem ad hæredes transmitti. Bald.in l.unica. col. ultima. C.de his qui ante aper.tab.uersi.tu dic,quod glo.nostra, & in l.unica.col.1.in 1.not.C.ut actio.ab hæredi.Curt.Sen. conf.76.col.pen.uerf. respondetur dupliciter.Ias.conf.233.col.1.in fin. uerf. unde quando.uol.2.& conf.52.col.fin. uerf.6.facit.uol.3. & cõs. 154.col.2.uerf.moueor in primis.uolum.4. & col.4. uersi.confirmantur prædicta. Curt. iun. conf.16.col. 2. uersic. secundum principalem conclusionem, & conf.96.col.1.in prin.& cõs.111.nu.15.uerf.7.coadiuuantur.Guald.cautel.23.in fi.uer. sufficit etiam de subst.Dec.conf.397.num.5. uersi. sed supradictis nõ obstantibus, & conf.594.col.3.uersi.tamen ad maiorem confirmationem.Socy. in l. in conditionibus.§. 1.uersic.ex quo infertur unum.ff.de condition.& demon.Paris.conf.51.col. 3.uer. tamen in præsenti casu.uol.3. & conf.50.col.4. uerf. rursus mens dicti testamenti.uol.3.& conf.66.nu.30.& 31.& nu.76.uer. 2.filij.uol.3.& conf.25.nu.5.uol.2.& conf. 42. nu. 7. & nu.16.uol.2.& conf.77.nu.10. uersi. quæ conclus. & consi.78.col.1.uersic.tunc enim fideicommissum, uol.2. & conf.5.col.2.uersi. quæ conclusio.uolum.3. Grat.in conf.101.col. 2. uersico.& istis terminis.uol. 2.Marian.iun.consi.141.num.21.uerf.nam licet uerum sit.uolum.2.Dec.consil. 555. in princ.& consil. 574.col.1. uersi. ab ista regula.Ruin.consi.28.col.3. uerf.non obstant allegata.uol.2.& consi.95. num.6. uerf.quam ergo rationem.eod.uol.& consil.145. nu. 6.uerf.sed tamen alia ratione.uol.2.& conf.156.col. 1.uerf.sed quando substitutus. & conf.179.colum.2. uerf.sed præmissis non obstantibus. & conf. 201.col. 5.uerf.sed dato,uol.2.& conf.79.col.8.uersi. sed præmissis non obstantibus.& conf.130.col.2. uer. & ubi etiam pertinaciter.uol.3.Ias.in l.si is qui pro emptore. col. 83.uerf. sed licèt omnes. ff. de usucap. & ibi Ioan.Crot.col.48.uerf.2.in hac. & Soc. in l. hæredes mei. §. cũ ita. col. 5.uerf.aduerte.ff.ad Trebel.Corn.i l.unica.C.de his qui ante apet.tabul.circa fi. uer.I eadẽ ibid.Ioan.Crot.in l.1.nu.25.uer.2.limitatur. ff.de leg.1.& in l.re cõiũcti.col.39.uer.2.cõclu.ff. de leg.3.

16 Amplia, ut etiam spes directæ substitutionis transmittatur ex coniecturata mente defuncti,prout dicit Ruin.conf.156.col.3.uerf.sed tamẽ præmissis,uol.2.

17 Primò Sublimita hanc * communem limitatio-
* nem, ut tales coniecturæ suffragari debeant quo ad transmissionem liberis tantum,nõ autem extraneis, ut sentit Bald. in l.unica.C.de his,qui ante apert.tabul. circa fin. uerf. nisi aliquibus inditijs.& ex illis uerbis hoc colligit,& illam opinio. tenet Cor.in cõs. 180.col.1.uerf.& licet Bald.uol.4. & Dec.conf.419. circa fin.uerf.sed respondetur.

¶Contrariũ tenet Paris.in conf.25.col.2. uerf.præterea expressa mens.uol.2.& propterea in extraneis.
18 idest in non liberis idem tenet Dec.in conf.574.col. 2.uer.vñ ista rõne.& Cassa.cõs.62.n.16.uer.itẽ dato.

19 Secvndò Sublimita,ut limitatio procedat quando tales coniecturę sumerentur ex dispositione facta per testatorem, secus uero quando sumerentur extra testatoris dispositionem. ita sentit Bald.in d. l. unica circa fin.uerf.nisi aliquibus inditijs, C.de caduc.toll. & hoc ex eius dictis colligit, & sentit etiã Corn.in l. unica,in fi.C.de his,q ante aper.tabul.uer.I eadẽ ubi Soc. qui dictã opinionẽ tenet in l. hæreder mei.§. cũ ita.col.5.uerf. ex dictis tamen Bald. ff. ad Trebell. & conf.6.col.3.uerf.quod tamẽ intelligendum est,uol. 3.Dec.conf.417. circa fin.verf.præterea licèt uoluntas.col.1. & conf.574.col.2. uer. subijcit tamen Soc. & consi.55. colum.penul.uerf.& uidetur dicendum. Paris.conf.63.nu.17.uerf.procederet namque,uol.3.

& cons.14.col.2.uers.nec isti conclusioni.uol.3. Gozad.cons.29.col.pen.uer.nec obstant contraria.Cur.iun cons.16.col.2.in fi.uers.est uerum quod Bal.Rui.cons.178.col.1.uers.attamen dicto casu,uol.2.& cõsil.201.col.4.in fin.uers.sed dato.uol.2. Ias.in consil.154.col.4.uers.confirmantur prædicta.uol.4.

¶Contrarium uerò sentit Paris.cons.5. col.3.uers.est bene uerum.uol.3.

* Tenendo primam communem * opin.

20 Amplia, quia in hac materia trãsmissionis uerba quæ secundum propriam,uel impropriam significationem non conueniunt menti testatoris, non sunt attendenda.Rui.in cons.181.nu.6. uers.& quia mẽs, uol.2.idem dicit Curt.iun.in cons.69.nu.2.uers.præmissis tamen.

¶Contrarium autem uoluit idem Ruin. in consil.156.in fi.uol.2.

21 Prima igitur coniectura inter alias,quæ per Doctores in proposito considerantur,est,q̃ fiat transmissio ad hæredes, etiam cõditionalis dispõis, mortuo honorato pendente conditione,qñ si non transmitteretur,extraneus pferretur descẽdentib. testatoris, uel ipsius coniunctis proximioribus,prout in nepotibus fratris considerat Soc.in l.hęredes mei.§.cũ ita.col.5. uer.ex cuius dictis infero. ff.ad Treb.& in cons.6.col.3.uersi.ex qua conclusione infero.uol.3.Curt.iun.in cons.16.col.3.uers.est uerum, q̃ Bald. Paris.cons.77. col.4.uers.2.principaliter.uol.2.& cons.5. col.5.uer.3.mens dicti testatoris colligitur.uol.3.Ruin.consil.178.col.1. uers.attamen dicto casu, uol.2.Ias.consil.154. col.4. uers.accedit etiam alia quarta. uol.3. Paris.cons.66.nu.78.uers.eo etiam quia.uol.3.

¶Contrarium tenet Gozad.cons.29.col.pen.uers.nec obstant contraria. & col.4.uersic.6.etiam. Ruin.cons.181.col.3.uers.sed dato.uol.2.& contrarium in terminis consuluit Soc.cons.74.in prin.uol.3.uersic.tum etiam quia.Corn.cons.89.col.1.in fi. uer.tamen non obstantibus prædictis.uol.4. Dec. consil.55.col.pen.uers.non omitto tamen.

22* Tenendo primam opi. tanquam * communem.

Amplia idem esse qñ minus dilectus magis dilecto præferretur. Soc. in cons.6.col.3.uers.sed in casu nostro,& col.4.uol.3. Cassa.cons.62.col.5. uers.item dato.Gozad.cons.29.col.2.uer.quod isti nepotes.Ias.cons.52.col.fi.uers.4.coniectura. & uers.5.coniectura.uol.3.& col.5. uers.nostro in proposito. Curt.sen.cons.76.col.8.uers.& ad hoc bene quadrat.Rui.consil.79.col.pen.uers.si ergo testator.uol.3.& uers.præterea testator.col.fin.

¶Contrarium tenet Gozad.cons.29. col.2. uersic.quòd isti nepotes.

23 Secunda Coniectura est,qñ testator uoluit prouidere conseruationi agnationis, quia in hoc casu transmittitur fideicom.conditionale, etiam q̃ pendẽte conditione decessetit honoratus.ita Cur. sen.in cõsil.76.col.2.uer.præmissis tñ.Dec.cõs.574. col.2.uer.subijcit tñ Soc.Ias.in cons.233.col.2.uers.3.accedat, uol.2.& cons.154.col.2.in fi.uersic.1.quia.& col.seq. uer.& ita in specie.uol.4.Paris.cons.65.nu.77.uer.& de coniecturata.uol.3.& nu.46.uer.& si testator.Rui.cons.156.col.1. uers.& quando substitutus. & col.3. uers.nec obstat.uol.2. & cons.179. col.2.uers.sed tamen præmissis non obstantibus.uol.2.& consil.201. col.4.in fi.uers.quis ergo,uol.2.Paris.consi.5. nu.18. uers.in qua difficultate considero.uol.3.Ias.cons.51. col.fi.uer.3.multiplicatio.uol.3. Grat.cons. 101. nu. 2.uers.maturius uero.uol.2.

24 Hinc est,ut si testator de descendentibus masculis locutus fuerit, quia id censetur dixisse fauore agnationis conseruandæ, fideicommissum conditionale transmittatur ad hæredes, quãuis fideicommissarius pendente conditione decesserit.Ias.in cons.51.col.fi. uers.3.multiplicatio.uol.3.& col.5. uers.modo præsupposito.Dec.cons.574.col.2.uers.& hoc videtur bene uerificari.Io.Ant.Alex.in cons.28.nu.8. uers.non licèt,& cons.143.nu.7.uers.nam licèt. Bron.consi.8. col.1.uer.sed his non obstantibus.Paris.cons.66.nu.77.uers.& de coniectura.uol.3.& cons.5. uers.in qua difficultate.no.18.uol.3.& cons.76. col.1. in prin.& col.seq.uol.1. & cons.42. col.1. uers.istis tamen non obstantibus.& col.2. uers.unde stantibus istis. uol.2. & nu.16.uer.non obstat.& cons.66. nu.30.34. & 46. uol.3.Grat.cons.101.col.1.in fi. uers.item colligitur. uol.2.Curt.iun.cons.96.col.1.in prin. & uers. qualia aũt cõiectura.Rui.cõs.201.col.5.uer.sed dato. uol.2.

25 Amplia,nam ratio agnationis considerata per testatorem facit,ut non sit locus trãsmissioni, ubi aliàs transmissio fieri debuisset.Rui.cons.95.col.2. & seq. uers.qua ratione.uol.2.

¶Contrarium in utroque casu consuluit Cur.iun. in cons.69.per totum.

26 Tertia Coniectura est,qñ testator nedum inuitauit substitutum,sed etiã eius hæredes. ita dixit Bal. in l.si pater.in 4.q.in 7.col.C.de instit.& substit.in l. unica.col.1.in 2.opp.C.ut act.ab hæred.& contra hæred.Soc.in l.hæredes mei.§.cum ita.col.5.uers.ex quibus primo infero.ff.ad Treb. Dec.cons.397. col.2.& cum supradictis.& cons.515.col.1.uer.& exemplum ponit.Ias.cons.233.col.1.in fin.uers.2. ad idem facit. uol.2.& cons.51.col.fi. uers.similiter quando. uol.3. & cons.154.col.2.in fin. uers.quando testator. uol.4. Soc.cons.6.col.3.uers.restat nunc respondere. uol.3. Rui.cons.28.col.3. uers.non obstant allegata. uol.2. & cons.176.col.2. uers.sed tamen præmissis non obstantibus.uol.2.Brun.cons.8.col.2.in prin.uers.similiter illa uerba.Cur.sen.cons.76.col.pen. uers.secundo principaliter.

27 Amplia,nam quando testator hęredes uocauit,nedum in casu expresso,sed etiam in casu omisso,transmissio relicti cõditionalis fit ad hæredes, ut per Rui. cons.156.col.3.uers.ad quæ ex alia,uol.2.

28 Limita,quando testator inuitasset substitutũ coniunctum , & eius hæredes , quia cum intelligatur de hærede sanguinis,idest de descendente, si contingat substitutum decedere cum hærede extraneo,fideicõmissum conditionale ad eum non transmitteretur. ita Bal.in cons.266.uol.4.

29 Quarta Coniectura est,quia si testator in substitutione facta descendentibus de extraneo , uocauit nedum ipsum extraneum , sed etiam extranei hæredes,multo magis censetur in filijs uoluisse uocare nedum filium,sed etiam filiorum hæredes.Cur.iun.cõsil.16.col.7.uers.sed quid fortius. Ruin.cons.79.col. 5.uers.sed præmissis non obstantibus.uol.3.

30 Amplia,nam idem est si nõ esset extraneus,sed minus dilectus Cassa.cons.62.col.6. uer.item ex uerbis.

31 Quinta Coniectura est propter æqualitatem seruandam inter coniunctos eiusdem gradus,quia si testator uocauit coniunctum,& etiam eius liberos,uel hæredes , censetur etiam quoad alium in pari gradu existentem idem facere uoluisse.Ruin.cons.145.col. pen.in fi.& seq.uers.& quamuis regulariter.uol.2.

32 Sexta Coniectura est, quando testator substituit superuiuentes, quia tunc mortuis parentibus nominatis ante illos, quibus facta est substitutio, fit transmissio ad filios,ut tenet Cum.cons.13.uersi.cęterum iustius,& ęquius.& consil.15.colum.2.uer.sed mens, & uerba.Paris.consil.78.colum.1. uersi.secunda coniectura.

iectura.& conſ.50.nu.25.uerſi.qua de cauſa.uol.3.

¶Contrarium conſuluit Curt.iun.conſ.69.

33 Septima Coniectura eſt, nam quando teſtator fecit plures gradus ſubſtitutionum, & in ultima poſt mortem filiorum uocauit extraneum, tunc fideicommiſſũ conditionale tranſmittitur ad hæredes, ex quo apparet ꝙ teſtator prædilexit filios ſubſtituti dũ eos in conditione poſuit, prout notat Cur.iun.conſi.16, colum.3.uerſic.confirmo hanc concluſionem.Pariſ. conſi.78. colum.1. in fin. & ſeq.uerſic.3. coniectura. uol.1. & conſil.66.num.52.uol.3.& conſi.77.uerſic. inde ſi in caſu noſtro,nu.20.& 21.uol.2. Grat.conſil. 101.col.1.in fi. uerſic.item quia.uol.2.

34 Octava Coniectura eſt, quando teſtator in una ſubſtitutione inuitauerit ſubitutos,& eius filios,& hęredes,quia etiam in alia ſubſtitutione de eiſdem ſubſtitutis facta,cenſetur uoluiſſe uocare filios & eorum hæredes, moriẽtib.primò ſubſtitutis ante grauatum, ut una pars diſpoſitionis aliã declaret, Cur.iun.conſ. 75.col.7.in fi.uerſ.præmiſſis tamen non obſtantibus.

35 Nona Coniectura eſt, quando filij ſubſtituti poſiti ſunt in conditione,quia ad illos uidetur teſtator habuiſſe affectionem,ita ꝙ decedente ſubſtituto ante illum,cui facta eſt ſubſtitutio, trãſmiſſio fieri debet ad ipſos filios in conditione poſitos. ita colligitur ea dictis Bald. in l.unica. in fi. C.de his q ante aper.tabul. ibi,niſi aliqbus indicijs,dũ allegat l.Lucius.ff.de hæred.inſtit.ponit Socin.in l.hęredes mei.§.cũ ita.col.5. uerſi.ea cuius dicto. & columna ſeq.uerſi.cogita etiã. ff.ad Treb.& conſilio ſexto,col.4.uerſ.reſtat nunc reſpondere.uolum.3.Iaſon conſi.52.colum.fi.uerſi.ſed in caſu præſenti. uolum.3.Dec.conſi.397.col.2.uerſ. pariter idem.Cur.iun.conſ.16.col.2.uerſi.eſt uerum, ꝙ Bald. Pariſ. conſi.91.uerſi.prout etiam & 3.nu.44. & ſeq.uolum.2.& conſ.8.nume.15.uerſ.prout etiam & conſil.5.colum.4.uerſi.2.principaliter.uol.3.Grat. conſi.101.colu.1.uerſi.maturius uerum.uol.2.Ruin. conſi.145.columna final. uerſi.& tanto magis.uolu. 2. Marian.iun.conſi.141.nu.25.uerſi.iſtud eſt, quod uoluit.uol.1.Dec.conſ.594.col.fi.uer.& hoc uidetur. Iaſ.conſi.154.col.4.uerſ.accedit etiam alia.uol.4.Pariſ.conſ.50.col.4.uer.rurſus mẽs dicti teſtatoris. uol. 3.& conſil.25. col.2. uerſi. & coniectura poteſt capi. uol.2.& conſil.78.col.1.uerſicu.& primo illa,uol.3.

36 Decima Coniectura eſt,quando teſtator uocauit filios ad ſubſtitutionem,quia cum appellatione filiorũ ueniant nepotes, decedentibus filijs primi gradus ante inſtitutum,ſuccedunt nepotes,tãquam comprehenſi in diſpoſitione ſub nomine filiorũ.Ita Socin.in d.l.hæredes mei.§.cum ita.col.5.uer.ex cuius dicto.ff. ad Trabellian.Pariſ.conſilio 53.colu.3.& ſequ.uerſi. ſtante coniecturata mente.uolu.3. Iaſon conſi.154. colum.4.uerſic.accedit etiam alia.uolum.4.

37 Amplia, nam, idem eſt, quando teſtator ſubſtitutos, & eorum filios expreſſe uocauit. Pariſ. conſi.50. col.2.uer. præterea expreſſa mens uolum.2. Dec.cõſ. 515.col.1.uerſi.& exemplum ponit.Ruin.conſi.130. col.2.uerſ.& ubi etiam pertinenter,uolum.3.

38 XI. Coniectura eſt, quando teſtator deſcendentem ſubſtitutum, & eius liberos inuitauit ad portiones præmortuorum filiorum,nam multo magis cenſetur inuitaſſe filios filiorum ad portionem aſcendẽtis præmortui, quando eorum pater prædeceſſit ante illum, cui fuerat ſubſtitutus, ut concludit Rui.conſ. 145.col.fin.uer.adeſt etiam alia.uol.2.

39 XII. Coniectura generalis eſt,quotieſcunque uериſimile eſt teſtatorem ita uoluiſſe,ut etiam pendente cõditione,fieret trãſmiſſio,& ita diſpoſuiſſe,ſi de hoc fuiſſet interrogatus. Iaſ.conſilio 233.col.1.uerſi.unde qñ.uol.2. Brun.conſ.8.col.1.uerſi.unde qñ. Pariſ. conſ.77.num.22.uer.quæ confirmantur. uol.2.Grat. conſ.101.nu.8.uerſ.pręterea nulla.uol.2.

40 ¶Contrarium ſentit Dec. in conſ.55. col.pen.uerſ. non omitto tamen. ubi intelligit iſtud dumtaxat procedere quando coniectura ſumitur ex uerbis teſtamenti, ut dictum eſt ſupra, nu.20. Ruin. conſi.181. colum.3.uerſ.& quia mens tęſtatoris.uol.2.

41 Quartò Limita regulam principalem,niſi conditio eſſet adiecta fauore ipſius ſubſtituti: tunc enim ſi ſubſtitutus decedat pendente conditione,tranſmittit. ita Io.Crot. in l.1.num.25.uer. limita hanc concluſionem.ff.de leg.1.& ibi Iacob.de Nig.nu.2.

42 Quintò Limita in ſubſtituto. ſubſtituti uulgaris, uel pupillaris, ad quem tranſit ſpes ſubſtitutionis, primo ſubſtituto decedente pendente conditione. ita Bart. in l. cohæredi.§.1. ff. de uulga. & pupil. Guil.Bened.in repet.c.Raynutius.in uerbo,ſi abſque liberis. el 2. in materia pupillaris.num.119.Caſſan. conſ.62.uerſic.item etiam hoc caſu.num.17.

43 Sextò Limita, nam ſubſtitutio pupillaris unita cum iure accreſcendi tranſmittitur ad hæredes, mortuo ſubſtituto ante pupillum,cui facta fuerat ſubſtitutio,qñ ipſe ſubſtitutus patri ipſius pupilli hęres fuerat pro aliqua parte,prout eſt text.in l. qui patri.ff.de acquir. hæred.& ita Bart.in ſummario, & in lect.ubi Bart.in ſummario dicit d.l.non habere parem,aut cõcordantem.& ibi cõmuniter omnes alij hoc ponunt, maximè Alex.in 2.not.Bald.conſ.9.uol.2.Iaſ.in l.qui plures.uer.contra iſtum tex.ff.de vulg.& pupill.

44 Et regulare eſt,ut ſubſtitutio pupillaris unita cum iure accreſcendi eius naturã aſſumat. Rui.conſ.129. col.fi.uer.& hoc præcipuè arbitror.uol.1.

45 Ratio eſt, quia ratione unionis diſpoſitio aſſumit aliam naturam. Ruin.conſi.61. col.pen. uer.& iſtud etiam.uol.2.& conſi.129.colum.fi.uol.1.& conſi.85. colum.fi.ver.quantum uerò ad aliam uol.2.

46 Primò Amplia hanc ſextam limitationẽ, idem eſſe in fideicom.unito cum iure accreſcendi, ꝙ trãſmittitur ad hæredes, dato ẽt ꝙ pẽdẽte cõditione fideicomm.prædeceſſerit. ita Bar.in l.unica.§.fin antẽ ſub cõditione.C.de cad.toll.Soc.in l.hęredes mei.§.cũ ita. col.5.uer.cogita ẽt.ff.ad,Trebell.& cõſ.6.col.4.uol.3. uerſic.pretea cũ iure accreſcẽdi. Pariſ. cõſ.50.nu.30. uer.pariter ẽt potuit.uol. 3.& cõſ.77.col.4.in fi.uer.cõfirmatur iſta opin.uol.2.Pariſ.conſil.76.col.fi.uer.ĩn potuit.uol.2. Curt.iun. conſi.16.col.3.uerſi.mouetur etiam Rui.conſi.156.colum.3.uer.ſed præmiſſis non obſtantibus.uol.2.& conſ.178.col.1.in fi.uer.& quia inſtitutio.uol.2.& conſ.181.col.4.uer.& ſimiliter nõ obſtat.& cõſ.201.col.5.uerſ.& eo magis.uol.2.Caſſa. cõſi.62.col.4.uer.item ẽt Angel.Aret.in §.ex cõditionali.in fi.uer.ea his ſequitur.inſtitu.de uerbo.obliga. Guil.Bened.in repe. c.Raynutius,in uerbo, ſi abſque liberis.el 2.in materia pupil.ſubſt.nu.519.Ruin.cõſ. 81.col.fi.uerſ. quantũ uerò ad aliã portionem.uol.2.

¶Contrarium uoluit Aug.in d. l. qui patris.col.1. uerſi. ſi aũt ipſum.ff.de acquir. hæredit. ubi tenet ius accreſcendi trãſire ad hæredẽ fideicõmiſſarij decedẽtis pendente conditione, ſed nõ fideicõmiſſum.& ibi Imol. col.fi. uerſi.ſi aũt ius accreſcendi.Rom.ibi.col. fi.uerſi.ultimo an ex hoc habeat.& ibi Aretin.in finalibus uerbis.uerſic.quid autem in fideicommiſſo.

47 Secundò Amplia, idem eſſe, quando ius accreſcendi eſſet unitum ſubſtitutioni exemplari, quia dicta ſubſtitutio regulatur in omnibus & per omnia a natura pupill.ſubſtitutionis.Ita Ang.ibi.col.1.uerſi. idem dicas,& ibi Imol.colum.fi.uerſic.idem dicit hic Ang.& ibi Io.Crot.col. fin.uerſic.ult. an hæc lex habeat.

beat.& Raph.Cuma.col.1.uersi.& Ange. hic.

48 TERTIÒ Amplia, idē esse in vulgari substitutione s'm Rui.in cōs.156.col.3.uol.2. sed in ueritate Ruin. hoc nō dicit, nec dicere pōt, quia contrarium est ueriũs & magis * communiter tenetur, sed istā conclusionem caprese tenet Pau.de Ca.in d.l.qui patri.col. fi.uersi.& prædicta opi.ff.de acq.hæred.

¶Contratium sentit ibi gl.fi.& ibi Sal.ibi, in vulgari.Ang.in d.l.q patri.col.1.uersi.vn̄ idē, cuius rō in ueritate nō est bona, ut cōsiderat ibi Imol.col.fi.uersi.secus dicit.q eandē opi.tenet p aliā tn̄ rōnē. & ibi Aret. col.fi.uersi.& licèt ista cōclusio.& idē sentit Cuma.circa.fi.uersi.ibi hic in pupillari.ff.de acq.hære. Bal.in l. eū eulogio.col.pe.uersi.& hæc uera.C. de iur. deliber.

49 QVARTÒ Amplia, idē esse, si substitutio pupillaris tacita, cōprehensa in vulgari expressa, esset vnita cū iure accrescēdi.ita Imol.q relinqt cogitādū, in d.l.q patri.col.fi.uer.posset tn̄ esse dubiū.ff.de acq.hære. & Rom.col.fi.uersi.sed pone q pupillo.& ibi Alex. col. pen.uersi.subsequenter dubitauit hic Io.Crot. in l.re coniuncti.col.40.uersi.dispositio tamen.ff.de lega.3.

¶Contrariam autem opi.sequitur Aret.in d.l.q patri.col.fi.versi.quærit etiam hic Imol.ff.de acq. hære.

50 QVINTÒ Amplia, ēt si pupillus, cui facta est pupillaris substitntio, nō adiuerit paternam hæreditatem. ita sentit gl.fi.in d.l.qui patri.in una opinione p eam recitata, & Bal.col.2.uersi.in eadē gl.ff.de acq.hære.& Raph.Cum.col.pe.uersi.ibi, nō trāsferat. & ibi Imol. col.1.uersi.in gl.1.in fi.& ibi Pau.de Ca.col.1.uersi.in tex.ibi pupillo.Alex.col.a.uersi.in glo.in fi.Ro.col.3. uersi.in glo.magna.Io.Crot.in l.re coniuncti.col.39. uersi.3.fit conclusio.ff.de leg.3.dicit istam * communem, licèt postea contra ipsam teneat, col.41.

¶Contrariam aūt sn̄iam tenet gl.in uerbo, substientionem.in l.toties.ff.de acq.hæred.uersi.rō.n. est. & clarius in l.unica.§.sin autē sub conditione.in uerbo, superstite.uersi.itē ēt si decedat, C.de cadu.tollen.Bar. in l.qui patri.col.1.uersi.uenio ad gl.Ang. col.2.uer. s'm principale est.Idem uoluit Bar.in l.re coniuncti. col.12.uersi.5.unum.ff.de leg.3.& ibi Io.Cro.col.40. in fi.& seq.uersic. 4.fallit.Bald.in l.quidam eulogio. col.pen.uersi.item cum dicta lex.C. de iur. deliber.& ibi Pau.col.1.in fi.uersic.quæritur quid si decessit. licèt eius lectura corruptè legatur, sed eius mens colligitur ex dictis per eum ibi.

51 SEXTÒ Amplia, ēt si pupillus, cui fuerat facta pupillaris substitutio, fuerit exhæredatus, ut no.Pau. de Cast.in d.l.qdā eulogio col.1.ī fi.uersi. sed si dicat. C. de iur.deli.& in l.q patri.col.2.uersi.ex p̄dictis sequit. ff.de acq.hęr.& tenet Imo.in l.q patri.col.2.uersi.ex p̄dictis p̄t decidi, ubi tenet hāc opinionē, q̄ ex supra dictis p eū colligit, licèt dicat aliud dicēdū esse, tenēdo opin.Bar.& expressius col.2.in fi.uersi.adde p̄dictis.& idē sentit Rom.ibi col.3.uersi.ex prædictis.Io.Crot.in l.re coniuncti.col.42.uersi.fallit & 6.ff.de leg.3.

¶Cōtrarium tenet Alex.in d.l.qui patri.col.2.uersi. & plus dicunt hic.& ante eum hoc uoluit Ang.in d. l.qui patri.uersi.ea prædictis.ff.de acq. hæred.

52 Amplia primam cōem opi.qn̄ filius exhæredatus expugnasset testm̄, & adiuisset ab intestato partē, ut dicit Ang.in d.l.q patri. col.4.uer.si tn̄ pupillus.& ibi Rom.col.3.uersi.posito tn̄.& Imol.col.a.in fi.uersi. limita tamen hoc.& Alex. col. 2. versic. hoc ultimum tamen.ff.de acquit.hæred.

53 PRIMÒ Sublimita hāc sextā litationē si substitutꝰ pupillariter fuerit in re certa īstitutus, & pupillus in uniuerso patrimonio institutus.Ang.in d.l.qui patri. col.pen.uersic.3.si substitutus.& ibi Imol.col.2. in fi. uersic.item ex prædictis patet. Alex.col.3.uersic.subsequenter quærebar Angel.ff.de acquir. hæred.

54 ¶Contrarium, stante matre in medio ad exclusionem ipsius matris, tenet Bal. in d.l.quidam eulogio. col.fi.versi.qd autē iuris.C.de iur.delib.Ro. in d.l.qui patri.col.fi.uersi.itē aduerte ad qōnem, ff.de acq. hær. & contra prædictam sublimitationem tenet Pau. de Cast.in d.l.qui patri.col.fi.uersi.item econuerso.

55 SECVNDÒ Sublimita, si pupillus, cui facta fuerit pupillaris substitutio fuerit institutus in re certa, & in reliquo fuerit institutus ille, qui fuit pupillariter pupillo substitutus.ita Ang.in d.l.q patri.col.fi.uersi. 4.& nlt.ff.de acq.hær.& ibi Imol.col.a.uersi.si aūt esset cōtra Pau.de Ca.col.fi.uer.ex his ēt seqtur.& Ale. col.a, in fi.uersi.iuxta p̄dicta q̄rit hic Ang.cū declaratione qn̄ hēbat cohæredē, qui adiuetat.& idem tenet Io.Cro.in l.re coniuncti.col.42.uer.7.fallit.ff.de leg. 3.Are.in d.l.q patri.col.a.uersi.a. principaliter adde.

¶Contratium uoluit Bald.in d.l.quidam eulogio, col.fi. uersi. sed nunquid.C.de iur.delib.Ro.in d.l.qui patri.col.4.uersi.3.limita.ff.de acq.hæred.

Tenendo primam opin.

56 PRIMÒ Limita, sublimitationem, nisi filius in re certa institutus, cui facta fuerat pupillaris, repudiaret portionem illam ita Ang.in d.l.qui patri.col.fi. uersi. in hac ergo q.& Imo.col.2.uersi. si autem esser èconrra.Pau.de Cast.col.fi.uersi.item èconuerso.

¶Contrarium tenet Alex. in d.l.q patri. col. pen. uersi.sed Imol.hic.& ibi Imol.col.a.uersi.adde p̄dictis.

57 SECVNDÒ Limita proximam sublimitationē, nisi filia sit instituta in re certa, cui facta esset substitutio pupillaris, & nihil remansisset de bonis filiæ, ut per Ang.in casu per eum firmato, in d.l.qui patri.col. fi. uersic.si tamen de illa pecunia.

Contratium sentit Imol.in d.l. qui patri. col.2.in fin. uersic.adde prædictis, & ibi Alex. col. pen. uersic. 3.principaliter.

58 TERTIÒ Principaliter limita hanc sextā limit.nā stāte alio substituto in casu mortis pupilli per vulg. substitutionem expresse uocato, tunc cōiunctus non ueniret p ius accrescēdi.ita gl.in d.l.q patri. in uerbo patris.ibi, & hoc puto uerū.& ibi Bar.col.1.uersi.dicit tn̄ gl.& ibi Pau.de Ca.col.1.in fi.& seq.uersi.in tex.ibi pupillo.& Ro.col.3.uersi.nō obstat hic.ff.de acq.hęr. idē tenet Bar.in l.re cōiuncti.col.12.uersi.& hoc est uerum.ff.de leg.3.& Bal.in l.qdā eulogio.col.pen.uersi. & hoc nisi aliqs.C.de iur.delib.Ias.in l.q plures. col. 1.uersi.cōtra istum tex.ff.de vulg. & pupil. Imol.in l. qui plures.ff.eo.versi.in gl.ad superstites .& ibi Aret. col.1.uersi.in gl.in uerbo, ad superstites.Et hoc etiam colligitur ea dictis Ang.in d.l.qui patri.col. fi. uersic. sed tamen de illa.& ibi Imo.col.a.uersi.secus dicit.

59 QVARTÒ Limita, nisi testator substituerit superuiuentes, quia tunc substitutio pupillaris ēt unita cū iure accrescendi, nō transit ad hæredes substituti præ defuncti, ut uoluit Bal.in l.quidam eulogio. col.fi.C. de iur.deliber.uersi.& hic aduerte.

¶Contrariū sentit Ro.in d.l.q patri.col.4. uersi. & expedito intellectu.& ibi Alex.col.fi.& uersi.nō omitto ēt.ff.de acq.hære.licèt conetur saluare Bal.in limi. Io.Crot.clarè in l.re coniuncti.col.40. uersi. 2. fallit. ff.de leg.3.& ibi Pau.de Cast.col.fi.uersi.in gl.fi.

60 QVINTÒ Limita, quādo substitutio esset facta per testatorē per illa uerba, quisquis mihi hæres erit. ita Bal.in d.l.quidam eulogio.in fi.col.uersi.& ideo si testator dixit.C.de iur.deliber.

¶Contrarium tenent Pau.de Cast.in d.l.qui patri. col.fi.uersic.in glo.fi.& ibi Rom.col.4.uersi.2.secundum.ff.de acquir.hæred.& Alexan.col.fin. versicu.2. limitat Bald.

CON-

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Nepos legitimus, & naturalis ex filio spurio, an ab auo institui possit.

1 QVando q̃ritur, an nepos legitimus, & naturalis ex filio spurio, ab auo suo possit institui, sic dēt distingui. Aut extat legitima soboles, & non potest institui, prout uoluit glo. in l. fin. C. de nat. lib. in glo. fi. Iacob. de Beluis. in disputatione, quam posuit in l. 1. C. de nat. lib. Ray. & Sal. in l. fi. C. de nat. li. Imol. & expressius Pau. de Ca. in l. Gallus. §. qd si is. ff. de lib. & posth. Bar. ĩ cōs. 118. inci. Odotius de Gualdo. Pau. da Cas. in cōs. pe. col. pe. uol. 2. Ale. ĩ cōs. 74. ĩ 3. uol. ubi dicit istā * cōem opi. & in cōs. 158. uol. 7. & cōem dicit in d. §. qd si is. nu. 7. idē dicit Cor. in cōs. 25. col. 2. uol. 1. Ias. q̃ ēt dicit cōem opi. ĩ l. hr̃ditas. nu. 8. C. de ijs q̃b. ut indig. Dec. in cōs. 462. Præpos. in c. p uenerabilē. §. qd aũt. col. 104. & seq. qui fil. sint leg. Claud. in l. Gallus. §. qd si is. ff. de lib. & posth. Aymo cons. 200. col. 1.

2 Limita, quia ēt in hoc casu posset auus relinquere nepoti ex filio spurio aliq̃d loco alimētorũ, prout ēs filio spurio alimenta relinquere posset, iux. dispōnem c. cum haberet, de eo qui dux. in matr. quam poll. per adult. ita declarat Alex. in consi. 74. nu. 5. uol. 3.

Aut non extat legitima soboles, & tunc aut contēplatione ipsius nepotis, & nō filij spurij facta est institutio, & ꝓculdubio pōt institui, ut p Rofre. & Fede. de Schal. quos refert, & sequitur Bart. & ibi ēt Imol. in l. Gallus. in §. quid si is. ff. de libe. & posthu. ubi etiā Ias. & Ang. idē dicit Saly. in d. l. fi. C. de natura. lib. Bart. in consi. 118. Cassa. in consuet. fol. 296. col. 2.

3 Hinc infertur, ut si nepos instituatur cũ conditione, ꝙ patri suo nihil q̃rat, ualeat institutio, ut p And. de Pisis, quē referunt, & sequuntur Ray. Bal. & Sal. in d. l. fi. & Bar. in l. Gallus. §. quid si is. ubi dicit Ita fuisse consultũ per Iac. Butr. & Rayn. de Forli. & alios magnos Doctores, & ita fuisse iudicatum. quem sequitur ibi Pau. de Cast. & sic etiam Alex. in cons. 88. in 3. col. uol. 7. Præpos. in c. per uenerabilem. §. quod autē. col. 104. & seq. qui fil. sint legitimi. Capr. in cons. 2. in 6. dub. Ang. in d. §. quid si is. & ibi etiam Socin.

4 Amplia, nam idem est si instituatur sine dicta conditione, sed merita præcesserunt, propter quæ contemplatione sui ipsius existimari possit factam fuisse institutionē in persona ipsius nepotis. ita tenet Bart. in d. §. quid si is. & Ang. & Saly. in d. l. fi. C. de nat. lib.

5 Declara, quia quando nepos non esset natus, uel esset infans, non possunt in eũ cadere merita, ut per Alex. in consi. 8. col. 2. uol. 3. & Bero. q. 127.

6 Si autem contemplatione patris fuit facta institutio, tunc proculdubio non ualet, ut per Doct. communiter in d. §. quid si is. Capra in consi. 2. in 6. dubio. Dec. consi. 462. Aymo in consi. 184.

7 Limita, quando nepos est nominatus tãquàm nudus minister, aliàs secus, quia tunc reijceretur gramen, & institutio remaneret pura, ut per Cuma. in §. quid si is, in fi. & ibi Lancellot. Dec. in fin.

¶Contrarium tenet Claud. in d. §. quid si is. circa fi.

8 Amplia, ut hoc procedat ēt in auia, uel proauia, quia odium est rationabile. Ruin. consi. 39. col. fi. uol. 3. & consi. 65. num. 9. uol. 3. & consi. 14. nu. 55. uol. 3. & consi. 94. nu. 8. uol. 3.

9 Aut dubitatur, cuius contemplatione nepos fuerit institutus, ut quia non fuit apposita conditio, ꝙ patri nihil q̃ratur, nec ēt apparet de meritis ipsius nepotis: & tunc aut erat mortuus pater, uel erat apposita conditio, ꝙ ipsi nepoti quæreretur, & tunc ualet institutio, ut per Imol. & Pau. de Cast. in d. l. Gallus §. quid si is. ff. de lib. & posthum. Alex. in cons. 158. uol. 7. Aymo in consi. 184.

10 Si aũt patre uiuēte institutio filij est facta & cōcepta, tunc Bar. in d. §. qd si is, tenet institutioēe ualere. & idem tenēt ēt ibi Pau. de Ca. & Alex. & Ias. q̃ dicit istā * cōem. Gui. Pap. in cōs. 94. & ĩ cōs. 176. & seq̃tur Sal. in d. l. fi. C. de nat. lib. Fede. de Sen. in cōs. 57. Iacob. da Aten. & Bened. de Plum. in l. libertas testō. ff. de man. test. Iac. de Beluis. in dispu. quā posuit in l. 1. C. de nat. lib. Bal in cōs. 131. uol. 3. Alex. in cōs. 88. col. 3. uol. 7. Dec. in cōs. 462. circa fi. ubi dicit cōem opin. Capt. in cōs. 2. in 6. dubio. Cor. in cōs. 25. uol. 1. & in cons. 11. 6. dubio, uol. 3. Præpos. in c. p uenerabilem. §. qd autē, col. 104. & seq. qui fil. sint leg. Claud. in §. quid si is. col. 1. ff. de liber. & posthu. Signor. consi. 114.

¶Contrarium, ꝙ immo talis institutio filij legitimi, & naturalis ex filio spurio nō ualeat, tenuit Dyn. in d. §. qd si is. Odofr. Ray. & Cy. in d. l. fi. C. de nat. lib. licèt Bar. in d. cōs. 118. dicat, ꝙ Odofr. nō determinat, sed relinq̃t sub dubio quā opi. seq̃r ēt Bal. in l. Gallus. §. quidā rectè. ff. de lib. & posth. Ang. in d. §. qd si is. & in §. fi. in auth. qui. mod. nat. eff. sui. Bal. in cōs. suo incip. in primis est uidendũ si institutio. Fulg. in cōs. 23. Capt. in cons. 1. col. 5. Soc. & Claud. in d. §. quid si is.

Tenendo primam opi. magis communem, ut per Doct. supra allegatos.

11 PRIMÒ Declara, quia supradicta omnia ꝓcedunt in spurio, nō aũt incestuoso, q̃a talis nō pt̃ institui ullo pacto ab auo, ut not. Bal. in l. si qs incesti. C. de incest. nup. & in c. in p̃sentia. col. 8. de prob. quē sequitur Alex. Claud. & Lancel. Dec. in d. §. qd si is. Barba. in d. c. in p̃sentia. col. 16. Corse. in sing. ĩ uerbo, hæres. el 4. Hippol. in sing. 143. apostill. Alex. in d. §. quid si is. & Claud. in d. §. quid si is. col. 2. Sal. in d. l. si quis incesti. ubi dicit communem * opi. Corn. in consi. 25. uol. 1.

¶Contrarium sentit Pau. de Castr. in d. §. quid si is. dum format q. & latè Ias. ibi in 1. & 2. lect. col. pen.

12 Limita primam cōem opin. quia nepos legitimus ex filio spurio post sacros ordines suscepto ab auo sacerdote institui pōt. Bal. ĩ l. si quis incesti. C. de incest. nupt. Cyn. & Saly. in l. 2. C. de epis. & cle. Alex. in d. §. quid si is. col. fi. Corse. in sing. in uersic. fornicatio ubi hanc esse communem * opin. affirmat.

¶Contrarium tenent Bal. & Pau. de Cast. in l. 2. C. de episc. & cler.

13 SECVNDÒ Declara, quod dictum est, ꝙ auus pōt nepotes legitimos, & naturales ex filio spurio instituere, nō ꝓcedere in præiudicium substituti ipsi auo per fideicommissum, quia ad exclusionem huius nō potest ipse auus filios legitimos, & naturales filij spurij ad successionem inuitare, ut per Socin. qui ita declarat, in consi. 251. col. 22. lib. 2.

14 TERTIÒ Declara p̃dicta nō habere locũ qñ auus relinquit nepoti spurio ex filio legitimo, & naturali. Fran. Cur. Iun. in cōs. 84. col. 2. Bertr. cons. 187. uol. 3.

15 Amplia istud, quia sicut filio legitimo, & naturali ex filio spurio relinqui non potest, ita etiam filio naturali legitimato ex filio spurio, prout considerat Ruin. consi. 70. col. 1. & seq. uol. 3. Socin. inter consilia Ruin. 71. nu. 45. in subscriptione. uol. 3.

16 QVARTÒ Declara, nam quando nepotes sunt nominati nominibus proprijs, tunc uidetur facta institutio contēplatione filiorum, ut uoluit And. de Isern. in c. 1. nu. 15. de alien. feud. pater. idem tenet Aluaro. c. 1. in §. fi. in 8. conclus. quæ fuit prima causa benefi. ami. idem etiam tenet Curt. in tract. feud. in 5. parte principali. col. 3. uers. ex hac prima.

Limita,

17 Limita, ut per Isern. in d. cap. 1. col. 3. de alie. feud-
pateroi, hoc non habere locum si nepotes esseot in-
fantes, ut superius etiam dictum fuit.
18 Et nota magnum uerbum, q filius bastardi legi-
timatus, licèt ipse sit natus ex legitimo matrimonio,
tamen est inhabilis ad succedendum in emphyteosi
ecclesiastica, ut no. Rui. in coosi. 158. col. 2. vol. 1.
19. Ratio est, quia quando radix est infecta, totum, q
ex ea prouenit, dicitur infectũ. Tiraq. de iur. primo-
gen. q. 12. nu. 5. & seq. & nu. 12. & seq.

De substitutionibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

*Substitutio facta pluribus institutis post mortem om-
nium, an operetur ut substituti dicantur ad inuicem reci-
procè substituti.*

QVANDO dubitat, an substitutio facta plu
ribus institutis post morte omnium ope-
retur, ut instituti dicaot ad inuicé reci,p
cè substituti, distinguẽdi sũt plures cas⁹.
1 PRIMVS igitur casus est, nam aut simpliciter facta
est substitutio post mortem omnium, & tunc non ui-
deotur ad inuicé substituti, ut notat Ang. in l. si pater
impuberes. uer. & iste tex. ff. de uulg. & pup. & ibi Imo.
uer. & p hũc tex. & Pau. de Cas. in uer. ult. pone. & ibi
Alex. uer. ex prædictis colligi possunt. idé uoluit Ang.
in l. pater filiũ. §. duob. col. 1. in fi. uer. sequitur in text.
ff. ad l. Falcid. & ibi Imol. col. 1. uer. super gl. in uerbo,
substituit. & ibi Paul. in fi. Alex. col. pe. uer. 3. casu. idé
tenet Alex. in cõs. 11. col. 3. uersi. probatur ét quoad ca
sum nostrũ. uol. 3. Soc. in cõs. 103. col. pe. uol. 3. & con-
si. 249. col. 5. uers. aliquãdo, & tertio. & in cõs. 238. col.
fi. uers. & licèt ex dictis. Alex. in coos. 101. uol. 4. per to
* tum. Bertr. qui dicit istam * communem, in consil. 6.
col. 4. uol. 2. & col. seq. & Ias. in consi. 142. col. 10. uers.
& si aliquis subtiliter. uol. 2. ubi dicit istam cõmuné.
Ias. cons. 143. col. 2. uol. 2. Soc. in cons. 113. col. fi. uers.
& licèt ex dictis Ias. in l. potest. colum. 2. in fi. & seq. ff.
de uulg. & pup. io l. pe. col. 4. C. de impub. & in consil.
41. col. 4. & seq. usque in fi. uol. 1. Paris. in cons. 42. col.
* 4 & seq. uol. 2. & in col. fi. ubi dicit opin. contrariam *
communiter reprobari. Ru. in. cons. 134. col. 4. uol. 3.
Rip. in l. hæredes mei. §. cũm ita, nu. 24. uer. prima cõ-
clusio. ff. ad Trebell. qui etiam tribus alijs modis am-
pliat. & col. 7. uers. tenendo ergo.
2 Cõtrariam autem opin. quòd immo isto casu indu
catur substitutio fideicommissaria inter institutos li-
cèt nõ directa, tenuit Paul. de Cast. ĩ l. pe. C. de impub.
& in cons. 352. & in l. Titia Seio, in §. Seia. ff. de l. 2. &
Soc. in l. hæredes mei. §. cũ ita, col. 2. uers. tertius casus.
ff. de cõdi. & dem. Cur. Iun. in cons. 43. col. 2. uers. ego
aũt semper fui. & in cons. 139. col. 2. uer. ego aũt sem-
per fui. & in cons. 11. col. 3. uer. 2. principaliter. Ias. in
cõs. 33. col. 1. & seq. uol. 1. Io. Bap. de S. Seuer. in l. pe. C.
de impub. & fuit de mente Cald. in cõs. 24. in tit. de te-
sta. & de mente Imolæ in l. Cẽturio. col. 12. uers. fallit
quando procederet. & ibi Alex. colu. antep. uersic. nec
obstat text. & p Raph. in d. l. si pater impuberes. ff. de
vulg. & pupill.
3 Tamen ista opinio * communiter damnatur, ut di-
* cit Bertr. in cons. 6. col. 4. & seq. vol. 2. Ias. in cons. 142.
col. 10. vol. 2. & in cons. 69. col. fi. vol. 3. in fi. & p Paul.
de Cast. in l. potest. col. 3. ff. de vulg. & pupill.

4 Amplia primam opinionem cõmuné, etiamsi facta
sit substitutio post mortem omnium in toto, prout
dicit Rip. i l. hæredes mei, §. cũ ita. nu. 14. ff. ad. Treb.
5 Limita, istam cõclusionem communem, nisi exta-
ret psona, quæ excluderet ab intestato substitutum.
ita Bertr. in cons. 6. col. 6. vol. 2. idé Paris. in cons. 11.
col. 5. vol. 3. idé sentit Corn. in cons. 273. col. 2. vol. 4.
6 Et ,ppterea Doctor. proxime alleg. dicunt, quòd
vbi aliàs substitutus admitteretur pmo quoq; defi-
ciéte, qñ superest persona, quę excludit substitutũ ab
intestatu, substitutus nõ admittitur primo deficiéte,
sed post morté omniũ, superest autem, q admittatur
ex substitutione, nõ dicunt Doctores, licet Bertrand.
in d. consil. 6. ita intelligat, sed videtur ei reseruata
successio ab intestato. l. vel singulis, ff. de vulgar. &
pupillar. Ias. in l. pen. C. de impub. col. 4. & Alex. ibi
7 col. 4. vers. secũdo limita. q tñ loquitur in casu, in quo
nõ poterat substitutio valere iure pupillar. quia erat
facta a matre, iuxt. text. in c. qua rõne. Inst. de pupil-
lar. substit. tamé omnes vidétur cõcludere magis cõ-
seruatam successioné ab intestato, quàm inductam
substitutiooem pupillarem, vel aliam fideicõmissa-
riam, prout dicit Alex. expresse in consi. 101. colu. 4.
versic. probatur etiam, volumi. 4. Imo. in l. hęredes
mei, §. cum ita. col. 4. versi. fallit autem, & col. 14. ver.
prima cõclusio sit, ff. ad Trebell. Marian. Iun. coosil.
164. col. 1. vol. 2. Rui. consi. 126. col. 3. & col. 4. vol. 3.
& consil 134. col. 4. volum. 3. & iste est primus casus.
8 Secũdus est casus, si substitutio sit facta post mor-
tem omnium vltimo morienti in tota hęreditate, &
tũc alter alteri cẽsetur reciprocè substitutus, per tex.
in l. Titia Seio. §. Seia libertis, ff. de leg. 2. Ita declarãt
Bar. & Bal. & Paul. de Cast. in l. vel singulis, ff. de vul
ga. & pupill. & Paul. de Cast. in l. si pater impuberes,
ff. eo. tit. in fin. & ibi Alex. in ver. ex pręd. ctis colligi
possunt, & in l. pater filiũ, §. duobus, col. pen. ver. 2do
caso. ff. ad l. Falc. Idem voluit Bar. in d. l. Seia libertis,
in fi. & ibi Imol. Bal. & Pau. de Cast. Bal. in l. vnica, §.
,p scdo col. 2. C. de cad. tol. dũ se remittit ad dicta per
eũ in d. §. Seia. Imo. in l. potest. ff. de vulga. & pupillar.
* & ibi Raph. & Ias. q dicit istud * cõmuniter teneri in
2. col. Soc. in l. hęredes mei, §. cũ ita. col. 2. vers. secun-
dus casus, ff. ad Trebell. in l. q duos, col. 5. vers. cõclu-
de breuiter, ff. de vulg. & pup. Alex. in cõs. 101. col. 3.
ver. hoc ét ,pbatur. vol. 4. & in cõs. 93. col. pe. ĩ fi. uers.
nec cõtrariũ dicitur, uol. 3. Soc. in cõs. 249. col. 5. uer.
circa primã difficultaté, & in cõs. 80. col. 3. uers. hoc
ergo tanq̃ claré pręsupposito, uol. 1. & in cons. 113.
col. fi. uer. aliquãdo, & quarto, Cor. in cõs. 186. hoc er
go tanq̃ claro pręsupposito, uol. 2. Ias. in cõs. 89. col.
2. uol. 1. & in cõs. 35. col. fi. ĩ fi. uol. 3. & Io. Ant. Alex.
in cõs. 100. Cor. ĩ cõs. 273. col. 1. & seq. uol. 4. Gozad.
in cõs. 64. col. 2. in fi. uer. 6. quaries. Aym. in cõs. 161.
col. 3. Soc. in consi. 77. uersi. secundo pręmitto, in 4.
col. uol. 1. & in cõs. 238. col. fi. uers. aliquãdo, & quar-
to. Aymo in cons. 113. col. 1. ubi hanc dicit cõmuné
opinioné, Paris. in cõs. 43. col. 2. uol. 2. & cõs. 11. colu.
5. uol. 3. & cõs. 39. col. 2. uol. 3. Ru. in. consi. 40. colum.
3. uolum. 1. qui ampliat, etiam si dictum sit, quòd
bona perueniant plené, uel integrè. Rui. cõsil. 92.
colum. fio. uolum. 2. in consil. 126. col. 4. uol. 3. & cõ-
sil. 134. colum. 4 uol. 3. Ripa in l. hęredes mei, §. cum
ita, num. 19. uersi. stat igitur resolutio, ff. ad Trebell.
9 Declara, quia & ut substitutio dicatur facta in to
ta hęreditate, non sufficit loquutio indefinita, uel
quòd uirtualiter, uel per relationé sit dictũ de toto,
ut declarat Maria. Iun. cons. 194. col. 1. uol. 2. Rui. in
cõs. 126. col. 4. uol. 3. & cons. 134. colum. 5. uolum. 3.
10 Limita, quia sufficit apparere testatorem dispo-
suisse

fuisse de tota hereditate, ut declarat Rui. in cons. 140. 9. uers. quamuis igitur. uol. 3.

11 Primò Limita, ut ista principalis conclusio procedat in fideicommissaria substitutione, quæ ex côiecturis induci potest, non aût in directa, quæ expresse fieri debet. Bal. in l. pôt. ff. de vulg. & pup. & ibi Imo. in fi. Pau. de Cast. in l. uel singulis. & in consi. suo 253. & Ang. in l. qui duos. in prioc. ff. de vulga. & pup. Pau. de Cast. in l. pen. col. 1. C. de impub. & in l. Titia Seio. §. Seia libertis. ff. de leg. 2.

¶Contrarium, q idem sit in directa, sentit Bart. in d. §. Seia libertis. & ibi Bal. & Imo. in l. qui duos. circa. prin. ff. de vul. & pup. idẽ sentit Alex. in l. pater filiã. §. duob. col. pe. in 2. casu. ff. ad l. Falci. & in côs. 101. col. 7. uol. 4. Ias. in l. putest. col. pe. ff. de vul. & pup. Ias. in l. pen. C. de impub. col. 3. Rip. in l. heredes mei. §. cû ita. nu. 19. & seq. uers. stat igitur, q distinguit. ff. ad Treb. Quinimmo eleganti ratione concludit Cot. in consi. 186. col. 3. uol. 2. Soc. in consi. 80. col. 3. uol. 1. q facilius inducitur substitutio reciproca in directa pupillari, quàm in fideicommissaria.

12 Secundò Limita, ut procedat conclusio, qñ potest esse locus fideicommisso reciproco, ut puta si plures sint uocati, secus si substitutio sit facta in persona unius tantum. Rui. in consi. 180. col. 2. uol. 2.

13 Tertiò Limita, quia stantibus coniecturis, & presertim si habita fuerit côsideratio agnationis, inducitur substitutio reciproca, ẽt si nô côcurrant oia, quæ in principali côclusione côtinẽtur, ut declarat Aym. in consi. 113. col. 1. Rui. in consi. 146. col. 5. uol. 5.

14 Tertius est casus, si substitutio facta sit ultimo morienti simpliciter, & nô in toto, & tunc nô cẽsetur facta reciproca substitutio, ut tradit Alex in cons. 101. col. 3. uers. hoc ẽt pbatur. uol. 4. & in consi. 11. col. 3. uers. probatur ẽt. uol. 3. & uoluit Pau. de Cas. in l. si pater impuberis. in fi. ff. de vul. & pup. Soc. in l. hæredes mei. §. cû ita, col. 2. uersic. quartus casus. ff. ad Treb. & in l. qui duos. col. 5. uers. aliquãdo & quarto. ff. de reb. dub. & in cons. 249. col. 5. uers. aliquando substitutio. & ista opin. sumitur ex dictis Bart. in d. l. uel singulis. ff. de vulg. & pup. Bald. & Imol. in d. l. Titia Seio. in §. Seia libertis. Bert. consi. 130. col. 5. uol. 3.

15 Primò Amplia, idẽ esse si substitutio facta sit tm̃ in parte hæreditatis. Soc. in l. qui duos, col. 5. uers. aliqñ & scdò. ff. de reb. dub. Grat. côs. 3. col. fi. uol. 2. Rui. consi. 119. col. 2. uol. 2. Rip. in l. hæredes mei. cum ita. nu. 16. & seq. uers. 2. conclusio. ff. ad Trebell.

16 Secundò Amplia, etiam si ab ultimo moriẽte sit relictum fideicommissum de hæreditate, uel bonis, prout declarat Rip. in l. heredes mei. §. cum ita. nu. 18. versi. 3. per substitutionem. ff. ad Treb.

¶Contrarium in hac principali côclusione tenet Cassa. in consi. 67. col. 3. & oẽs illi, qui in primo casu tenent contra cômunem opi. q substitutio facta post mortem plurium institutorum operetur, ut instituti ad inuicem uideantur reciprocè substituti.

17 Quartus Casus est, qñ substitutio facta sit non ultimo morienti, sed oibus post mortem omnium, & tunc nô censetur facta substitutio reciproca inter institutos, ẽt si substitutio sit facta in tota hẽditate, ut firmat Soci. in l. hẽdes mei. §. cum ita. col. 2. uersi. tertius casus. ibi, & ad iura côtraria, & ibi col. 3. uers. p declaratione, & col. 16. uers. nec obstat. & uers. sed tenẽdo. ff. ad Trebel. & hoc tenet ẽt Soc. in côs. 69. col. pe. in fi. & seq. uol. 3. Alex. in l. pater filiã. §. duob. col. pe. in 1. & 3. casu. ff. ad l. Falc. Aret. in l. quidam testô Proculû. col. 2. ff. de vulg. & pup. Ias. in cons. 41. col. pen. uol. 1.

18 Quintus Casus est, si substitutio facta sit per fideicommissum post mortẽ omniû in tota hẽditate, & tunc ẽt nô dr̃ facta substitutio reciproca inter eos, qa nô vr̃ facta ultimo morienti, sed substitutus admittit̃ statim primo decedẽte, & successiue alijs decedẽtib. ut no. Ang. in l. hẽdes mei. §. cû ita. col. pe. uers. descendo ad articulum fideicô. p illum tex. in uerbo, qequid. & Imol. ibi. col. 3. uers. circa fideicom. & ibi Alex. col. 15. uers. nunc uidendû, & Ang. Imo. Raph. & Pau. de Cast. in fi. in l. Luc. in §. Caio. ff. ad Trebe. Ang. in l. qdã testô. ff. de vulg. & pup. Imol. ibi, in fi. Pau. de Cast. in fi. Alex. ibi in fi. & Ias. col. pen. & fi. Pau. de Cast. in l. heredes mei. §. cû ita. col. 1. in fi. ff. ad Treb. Matthes. in sing. 170. Soc. in côs. 69. col. pe. uol. 3. & in côs. 104. col. pe. eo. uol. & cons. 149. col. 5. uers. aliqñ & quinto. & in côs. 113. col. fi. uers. aliqñ & tertio. & côs. 238. col. fi. uers. aliqñ & tertio. & in cons. 94. col. pe. uol 4. * ubi dicit istam esse * côem opi. & sentit Cor. in consi. 186. col. 3. uol. 2. & Soci. in consi. 80. col. 3. uol. 1. qui sentiunt, q substitutio facta post mortem plurium p fideicom. in tota hæreditate nô operetur, ut cẽseatur facta ultimo decedenti, sed facta statim primo mortuo, sit facta alijs successiuè decedẽtib. Alex. in consi. 101. col. 6. uers. non obstat d. l. q testô. uol. 4. ubi dicit istam côem, & in consulẽdo & iudicãdo ab ea nô recedendû, & idẽ Alex. in cons. 92. col. fi. uol. 3. ubi dicit istã côem, & ab ea in iudicãdo, & consulẽdo non recedendû Fulg. & Alex. in l. pe. col. 4. uers. qd limita. C. de impu. & ibi Ias. col. 3. Ias. in cons. 206. col. fi. uol. 2. & in cons. 41. uol. 1 Paris. in consi. 44. col. pe. uol. 2. & in cons. 39. col. 2. uol. 3. & in cons. 72. col. 1. 4. & seq. eod. uol. 3. Maria. iun. in consi. 151. uol. 2. Rui. consi. 134. col. 5. uol. 3. Ripa. in l. hæredes mei. §. cum ita. nu. 24. uersi. tertia principalis conclusio. ff. ad Trebel.

19 ¶Contrarium, q substitutio facta post mortẽ institutorum in tota hæreditate operetur, ut instituti censeantur ad inuicẽ substituti, & q substitutus primo mortuo ad illius portionẽ non censeatur uocatus, tenuit Bart. in l. quidã testô Proculû. ff. de vulg. & pupi. quẽ ibi refert, & seqtur Bal. & ibi Aret. col. 2. Bal. in l. pen. col. 3. uers. sed qûo possumus esse certi. C. de impub. Ang. in cons. 80. in fi. incip. Ioan. suum condidit testm̃. Io. de Anan. in cons. 22. Petr. de Anch. in consi. 390. col. 2. & sentit Pau. de Cast. in cons. suo 236. Soc. in l. hæredes mei. §. cû ita col. 3. uers. aliqñ & scdo. ff. ad Trebel. Cur. iun. in cons. 111. col. 7. uers. 6. Io. Ant. in consi. 2. & in consi. 28. in fi. Alex. in consi. 13. col. 5. uol. 4. Curt. in consi. 11. col. 3. uersi. præterea præsuppositio. Soc. in l. hæredes mei. §. cùm ita. col. 16. uersic. * tertia, & ultima limitatio, & istã dicis magis * côem, & ab ea in consulendo, & in iudicando nô esse recedendum. Curt. in apostil. ad Alex. in d. l. quidam testô. ff. de vulg. & pupil. & in consi. 156. nu. 2. qui idem dicit si substitutio facta sit in omnibus bonis. Paris. in consi. 37. col. 5. uol. 2. & in consi. 42. col. 5. & in consi. * 43. per totum. ubi latissimè sub nu. 33. ubi dicit * istã communem opinionem, & col. 8. ubi idem dicit. & consi. 92. col. 7. uol. 2. & in consi. 7. col. pe. uol. 3. Grat. consi. 8. col. 3. uol. 2. Maria. iun. cons. 175. col. 2. uol. 2. & consi. 179. col. 2. uol. 2.

20 Primò Limita primam opin. magis * communẽ, * nisi instituti inter se sint tales, qui ex uerisimili mẽte defuncti excludant substitutum, quia uidentur ad inuicem substituti. Soc. in l. hæredes mei. §. cû ita. col. 3. uers. aliquando & tertio. ff. ad Trebel. Io. Ant. in cons. 2. col. 2. Curt. in consi. 16. col. 1. in fin. & seq. Paris. in consi. 42. col. 5. uol. 2. qui declarat, qui sint isti. & consil. 44. col. pen. & seq. uol. 2. & in consi. 39. col. 2. uol. 3. & in consi. 43. col. 6. uol. 2.

21 Declara, ut tales psonæ non succedant ex tacito fideicommisso, sed ea eo qa testator uoluit illis conseruare

seruare legitimū ius succedendi ab intestato.& hanc
* dicit * communē opi.Paris.in consi.72.nu.45.uol.3.

¶Contra proximam limi.tenet Rui.consi.126.col.3.& col.4.uol.2.Ripa in l.hęredes mei.§.cum ita,nu.27.ff.ad Trebell.

22 Secundò Limita, quando in persona primi, & non in persona secundi euenit conditio substitutionis, Paris.in consi.43.col.6.& seq.uol.2.

23 Tertiò Limita, qn̄ post mortem omnium facta est substitutio in tota hæreditate vulgariter, pupillariter,& per fideicom.Ruin.consi.122.col.3.uol.2.

¶Contrarium Rip.in l.hæredes mei.§.cum ita.nu.28.uersi.2.limita.ff.ad Trebell.

24 Sextus & Vltimus casus est, qn̄ substitutio est facta post mortē plurium positorū tm̄ in conditione,& non honoratorū expressè,& tūc tales nō cēsent ad inuicē substituti.ita Ale.in cōs.13.col.5.uol.4.uers.uel 2.& in cōs.101.col.4.in fi.uers.mū sic,uol.4.& in cōs.105.col.3.uers.2.principaliter.usq; in fi.uol.1.Pet.de Anch.in cōs.120.Soc.in cōs.249.col.5,uers. aliqn̄ & scdo.& in cōs.138.in fina lib. uerbis, Soc.in cōs.104.col.pe.uol.3,Goz.in cōs.67.col.fi.Paris.in cōs.44.col.pe.uol.2.Mar.iun.cons.175.col.2,uol.2.Ruin. consi.96.col.4.uol.2.& cōs.108.col.2.uol.2.& consil. 160.col.pen.uol.2.& 111.col.2.uol.2.& 119.col.2.uol.2.& consi. 140.col.6.uol.2.& cons. 134. col.4.uol.3.& consi.139.col.2.uol.3.& consi.141.col.fi.uol.3.

¶Contrarium sentit Curt.in consi.11.col. 3. uersi. pro resolutione. in caso in quo positi in conditione potuerunt grauari.& idem tenet 139.col.3.

Tenendo primam opin.tanquam communem.

25 Amplia ēt si sint partim honorati,& partim in cōditione positi,prout tenet Rip.in l. hæredes mei.§.cū ita.num.29.uersi.sed quid si positi.ff.ad Trebel.

26 Primò Limita hanc opi. qn̄ descendentes essent uocati per nomen collectiuum,ut dicit Rui. in cons.142.nu.7.uol.3.& consi.139.col.fi.uol.3.

27 Secundò Limita concurrentib. istis trib. qn̄ liberi sunt in conditione positi,& qn̄ sunt grauati, & qn̄ ultimo decedenti facta est substitutio in omnibus bonis,ut per Ruin.consi.142.col.4.uol.3.

28 Tertiò Limitat Rip.in l.heredes mei.§.cum ita.nu.29.uers.iuxta prædicta.ff.ad Trebell.in casibus,in quibus positi in conditione censentur uocati.

29 Quartò Limita,quia si constet ultimò esse uocatos agnatos,quasi actum fuerit pro cōseruanda agnatione,tunc censeri liberos inter se substitutos, ut per Aym.consi.130.col.3.& seq.

30 Quintò Limita,qn̄ sequeretur inconueniens, q filij masculorū excluderentur admissis masculis fœminarum,uel ipsis fœminis,quas testator minus dilexit,ut per eundem in d.consi.103.col.3.

31 Et nota,q non dr̄ substitutio facta ab ultimo, dato q dictū sit post mortē ultimi,ꝑut declarat Rip. i l. hr̄des mei.§.cū ita,nu.23.uers.cęterū ꝑ itelligētia. ff. ad Treb.nā tūc cēset facta post mortē plurīū nō ab ultimo,sed necesse est q expresse sit dictū,ut ibi per eū.

CONCLVSIO II.

Argumentum.

Testator,si instituta filia in re certa,instituat filium,cui substituat, si sine filijs decedat,an sit locus substitutioni, si filius masculus moriatur relicta filia,an verò dicatur defecisse conditio substitutionis.

1 Esi non modica inter Doctores dubitatio, si testator instituta in re certa filia sua legitima, & naturali,instituat filiū masculum legitimū, & naturalem,cui substituat, si sine filijs decedat,an sit locus substitutioni,si filius masculus moriatur relicta filia, an verò dicat defecisse cōditio substitutionis.In qua quæst.Raph.in l.1.C.de cōdit.insert.tenuit, q sit locus substitutioni,& q neptis ex filio non faciat deficere cōditionem substitutionis.& f̄m istam opinionē consuluit Pau. de Cast. ꝑut ipse refert, in d.l. 1.C.de cōdit.insert.& cum eo consuluit totum Collegiū Florentinū,& oēs aduocati Curiæ Romanæ q erant plures,& solemnes uiri,& ita ēt Pau.de Cast.cōsuluit in consi.58.uol.1.incip.uiso dicto testō. & idem in cōsi.410.uol.2,incip.casus iste frequenter.licèt ibi postea finaliter distinguat,ut infra dicetur.Fulg.in cons.18.& in consi.38.Ias.in cōsi.140.uol.2.ubi in antep. col.
* dicit istam esse * cōem opi.& in consi.141.uol.2.Cur. in consi.40.Alex.in consi.48.uol.4.Dec. in consi. 15. Fran.Cur.in consi.11.col.antep.& seq.Guid.Papæ.q.485.Calca.in cons.48.col.6.Guald.caute.17.de substit.Franc.Cur.in cons.111.col.6.& seq.Soc.in consi.63.col.9.uol.3.Calca.in cōs.47.col.3.& col.fi.in subscriptione,Soci.in cons.94.col.2.uol.4. & in consi.6. uol.3.& in consi.14.eo.uol.Dec.in cons.545.col.2.& in consi.480.& in cōs.495.col.1.& seq.in primo dub.& in consi.514.ubi dicit istam communē opi.Pro ista opi.ur̄ esse decis.Cuma.in consi.117. in prin. istam ēt opi.tenet Curt.iun.consi.52.Grat.consi.53.col.1.uol.2.& consi.54.col.4.in fi.eo.uol.& consi.64.col.4.eod. uol.ubi dicit istam communem Ruin.consi.93.col.3. uol. 2.& consil.148.col.1.& seq.uol.2. & consil. 150.col.6.uol.2.& consi.151.col.7.uol.2.& cons.154.col.1.uol.2.ubi dicit communem.& consi.161.col.4.uol.2.& consi.178.col.5.uol.2.

2 Amplia istā partem, ēt si exclusio filię fœminę nō causaretur immediate a dispōne patris, sed a statuto. Dec.in cons.545.& eandem opin.tenet Corn. in cōs.173.col.3.uol.4.& consi. 275.col. fi.uol.4.idem dicit Io.Ant.Alex.in consi.63.

3 Limita qn̄ agnati essent substituti,quia tunc neptis admittitur,ut per Rui.in consi.153.num. 9.uol.2.

¶Contrarium,q immò neptis faciat deficere cōditionem fideicom.tenuit Bal.in consi.incip. in cā testamenti Andreoli.inducendo,ut per Cor.in cons. 202. col.fi.uol.3.Barbat.in repet.l.cum acutissimi. C.de fideicom.Cor.in cons.230.uol.3.Ias.in consi.142.uol.2.Bologn.inter consi.Alexan.in consi.49.uol.4. Cur. Sen.in consi.64.col.11.& seq. Alex. in consi. 38.uol.6.Dec.in consi.568.col.2.Socin.in consi.227.col.fin. Curt.iun.in consi.163.col.5.

Et pro ista parte consuluerunt Doctores Bono. & Perusini,ut refert Pau.de Cast. in d l.1. C. de condit. insert.& pro ista opin.fuit iudicatū,ut refert Io.Baptista de S.Seuerino in l.generaliter.§.cùm autem. C.de inst.& subst.Soc.in d.l.cùm auus.istam opinionem uidetur sequi Io.Anto.Alexan.in consi.31.Cur.Sen. in consi.44.col.11.Goza.cons.89.col.1.in 2.conclus.Paris.in consi.86.col.pen.uol.2.& consi.89.col.pen. eo. uol.& consi.41.col.6.& seq.uol. 3.Marian.iun. consi.164.col. 2. uol.2.& consi. 168. col.3. uolu. 2. ubi di-
* cit * communem, eo.uol.

4 Et indubitata est conclusio, q neptis faceret deficere conditionem fideicommissi,si de filiabus non esset facta mentio, ita ut possit colligi coniectura ad exclusionem fœminarum,ut firmat Goz.in cons. 89. col.1.in prima conclus.

5 Pro concordia istarū opin. ad inuicem repugnantium est distinguendum,& considerandi sunt plures casus,nam aut filia est uocata in aliquo gradu institutionis,uel substitutionis,& tunc ꝑculdubio neptis facit

facit deficere conditionem fideicõmissi, ot tradit Go
zad.in conſ.89.col.1.in tertia cooclus.
6 Aut filia fuit exclusa,& tunc,Aut cõstat,quòd te-
stator filias proprias aliqua particulari tõne odio ha
buerit,& ꝓpterea eas excluserit à ꝓpria successione,
& tunc quia non creditur uoluisse neptem ex filio ex
cludere,neptis proculdubio faciet deficere conditio
né fideicommissi.ita declarat Soc. in d. l. cùm auus.
col.58.& seq.ff.de condit. & demonstr.
7 Aut hoc non cõstat,& tũc aut substitutio est facta
filiabus institutis, & tunc proculdubio et neptis fa-
ciet deficere cõditioné fideicomm. ita etiã declarat
Soc.in d.l.cùm auus.col.59.ff.de condit. & demonst.
8 Aut substitutio est facta filijs masculis, & tũc aut
est facta a fœmina testante, & quoniam testatrix cre-
ditur uoluisse quòd neptis faceret deficere conditio-
nem fideicomm.cum non credatur, quòd proprium
sexum odio habuerit, ideo neptis admittitur. ita de-
clarat Soc.in loco preall.& idé tenet Dec.in cõs.568.
¶ Contrarium tenuit Fulg.io cõs.38. & in cõs.18.
9 Aut est facta substitutio à testatore masculo,& tũc
aut substitutus est de liberis testatoris, & masculus,
& tunc neptis non faciet deficere conditioné substi-
tutionis,sed substitutus admittitur.ita Soc. in d. l. cũ
auus.col.59.& Pau.de Cast.in cõs.410.uol.2.colu.2.
Barbat.inter consilia Alexand.in cons.48.colum.4.
Guald.caut.17.de substit.Soc.in consil.6. colu.fin.&
cons.14.uol.3. Calca. in consi.47. colum.3. & idem
tenet Ioan. Ant. Alexand. in consil. 62. in fin. Curt.
iun.in conſ.11.istam dicit * cõmunem. Goza.in cõs.
89.col.2.in quinta conclus. & maximè si neptis esset
exclusa per statutum,ut dicit ipse in seqoenti cõclus.
Paris.in cons.83.col.7.uol.3.Dec.io coos.515.col.fi.
Curt.sen.in cons.82.Cor.in consi.273.col.3.uolu.4.
Alexan.in cons.38.col.2.uol.6.& col.3. Cort.in con
sil.40.col.1.& seq.Fran. Curt.in cons.111. colum.6.
& seq.& in consi.114.col.7.& seq.& in cons.116.col.
4.& in cons.139.col.5.Marian.Soc.iun.cons.1.num.
213.uol.1.Grat.cons.56.in fi.uol.2. & cons.111.col.
3.eodem.uol.Maria.iun. cõs.158.col.9.uol.2. & cõs.
168.nu.85.nbi infinita cumulat,uol.2. & nu.86.ubi
dicit istã communé opin.Rui.cons.152.col.3. uol.2.
¶ Contrarium autem tenet Bald. in cõs.suo incip.
In causa testaméti Andreoli.& Cor.in cõs.202.uol.3.
in cõs.230.vol.3.& idem tenet Soc.in cõs.227.col.fi.
10 Aut substitutus est de liberis testatoris,sed nõ ma-
sculus,sed fœmina, & tunc Dec.in cons.370. uoluit
neptem facere deficere cõditionem substitu. & sub-
stitutam filiam excludi.idem uoluit Alexan. in cons.
38.uol.6.Rui.cons.36.col.5.uol.3
¶ Contrarium uoluit Fran.Curt.in cõs.35.col.an-
tepen.& ipsemet Dec.sibi contrarius in cons.480.
11 Si autem substitutus non est de liberis, sed extra-
neus,tũc aut est talis extraneus,qui sit de familia, &
agnatione testatoris,& tunc dicédũ est,ꝙ substitutus
admittat,& ꝙ neptis non faciat deficere cõditionem
fideicomm.prout declarat Soc.in d.l.cũ auus.col.59.
de cõdit.& demonst.& ponit Dec.in consi.370. & in
cons.568.& io cons.15.& in coos.480.& io cõs.494.
col.1.& seq.io 1.dubio,& in cons.514. obi dicit istã
cõmuné * opi.Cor.in cons.273.col.3. uol 4.Io. Ant.
Alex.in cons.63.Fran.Curt.in cons.114.col.7.& seq.
& in cons.139. col.5. Capol.in cons.ciuili.49.Curt.
iun.in cons.11.col.pe. & seq.Curt.in consi.40. Ias.in
cons.140.& in cons.141.uol.2. Paris.in cons.66.col.
6.uol.3.Maria.iũ.cõs.181.col.5.uol.2. Rui, cõs.120.
col.2.uol.1.& cõs.93.col.3.uol.2.& i cõs.95.col.3.uo
lu.2.& cõs.110.col.4.uol.2.& cõs.117.col.4.uol.2.&
cõs.130.col.fi.uol.2.& cõs.140.col.2. & 3.ubi decla-
rat,uol.2.& col.4.Rui.I cõs.145.col.2.uol.2. & cons.
146.col.pe.uol.2.ubi dicit cõmuné,& cons.148.col.
2.& seq.uol.2.& consi.149.uol.2.col.2. & consi.150.
col.4.ubi dicit cõmunem,uol.2.Ruin.consi.124.col.
2.& 3.& cons.139.col.5.uol.3. Boer.decis.147.
12 Limita,hanc opi.quando testator io primo testa-
mento fecisset mentionem de masculis tantum, sed
in secundo nominasset masculos,& fœminas, ut per
Curt.iun.in consi.163.col.pe.
¶ Contrariam autem opin.quòd agnato substituto,
neptis faciat deficere conditionem fideicommissi,se
quutus est Corn.in cons.202.uol.3. & in consil.230.
uolum.3.Bologn.inter consilia Alex.in cons.49.uol.
4.Ias.in consi.142.Paris.in cons.86. col.pe. uol.2.
13 Concorda has opi.ex mente Alex.in cons.38.col.
2.uolum.6. Aut est agnatus, qui ex forma statutorũ
excludit nepté,& tũc procedat prima opio. ꝙ substi-
14 tutus admittat:Aut nõ est agnatus,ꝗ ex forma statu
turũ neptem excludat,& tũc neptis faciat deficere cõ
ditioné subst.ita ut substitutus excludat. Ita declarat
Io.de Mõte Sperel.in l.cùm acutissimi.C. de fideicõ-
miss.& Io.Bapt.de sancto Seuer.in l.generaliter.§. cũ
aũt.C.de instit.& substitutio. Ias.in consi.142.uol.2.
Cor.in cõs.22.col.4.uol.2.Goz.in cõs.89. col.2.in 4.
conclus.Grat.cõs.64.col.3.uol.2.Ruin. cõs.120. col.
2.uol.1.& cõs.93.col.fi.uol.2.& cõs.100.col.1.& fin.
uol.2.in cons.143.col.2.& seq.uol.2. & cõs.144. col.
1.& 5.uol.2.& coos.146.col. fi.in fio.uol.2. & consil.
152. col.6.uol.2.& coos.124.col.2. & colu.3. uol.3.
& coosi.133.col.2.& 3.uolum.3.& consi.138. col.3.
uolum.3. in consil.141. col.3. uol.3.
15 ¶ Contrarium in primo membro distinctionis, ꝙ
etiamsi agnatus per statutum excluderet neptem,ta-
mé neptis faciat deficere cõditioné subst. ponit Cor.
io d.cons.202.uolu.3. Soc. in coos.182.& in l.here-
des mei.§.cũ ita.col.pe.ff.ad Trebell.& in l.cũ auus.
col.7.& seq.ff.de cond. & demonst.
16 ¶ Contrarium in secuodo mébro, ꝙ etiã agnatus,
qui secundum formã statutorum nõ excludit nepté
a soccessione ex substitutione admittat, nõ obstãte,
ꝙ filia fœmina ex grauato filio superexistat, consu-
luit Barb.inter cõs.Alex.in cõs.49.uol.4.Maria.iun.
consi.168.col.7.uol.2.Rui.consi.141.col.1.& col.pe.
& per totum.uol.2.& in consi.142.col.2. & seq. uol.
2.& consi.196.col.2.uol.2.& consi.35.col.1. uol.3.
17 Aut uerò substitutus est extraneus, non autem de
agnatione,nec de familia testatoris, & tũc nõ admit
titur ex subst.sed deficere censetur conditio substitu
tionis.ita declarat Pau.de Cast.in d.cons.410. uol.2.
Soc.in d.l.cum auus.col.59. uers.quartus casus.Dec.
io cons.370.Fran.Cur.in cons.11.col.pen.
18 Amplia hoc procedere etiam substituta pia cã, se
cundum Soc.in d.l.cùm auus.col.59.uers.quartus ca
sus.Maria.iun.cons.158.col.9. uol.2. & cõs.168.ubi
dicit * cõmuné eo.uol.Rui. consi.143.col.pe. uol.2.
19 Limita hanc conclus. quãdo constaret ꝙ testator
exclusisset proprias filias, quia multo magis præsa-
mit excludere neptes. Rui.in cõs.83. col. fi. uol.2.&
cõs.150. col.4.ubi dicit * cõmuné opi.uol.2.& consil.
182. col.3.uol.2.
20 Sublimita hanc limitationem ꝓcedere qñ fœmi-
na remotior cõtendit cũ agnato de familia, secus qñ
cõtédit cũ extraneo,quo casu nõ militat ista ꝓsũptio.
Rui.cõs.130.col.fi.uol.2.& cons.143. col.2.& consi.
154.col.fin.& cons.182.col.3.uol.2. Boer.decis.147.
nu.17. ubi dicit * communem opinionem.
21 Contrariam autem opin.quòd etiam extraneus
substitutus admittatur ex subst. tenuit Pau. de Cast.
in consi.58.uol.1.Cor.in consi.275. uolu.4.colu.fin.
& in

& in pia cã substituta tenet hoc.Fulg.& Pau.de Cas.ĩ d.l.1.C.de cõd.inse.& ĩ cõ.58.uol.1.& cõs.140.uol.2.

22 Declara Prædicta omnia procedere, ubi substitutio est facta sub conditione, si sine filijs decedat institutus, sed quando esset facta sub conditione, si sine liberis, neptis proculdubio faceret deficere conditionẽ fideicomm. ita tenet Cor. in consil. 230.uol.3. Grat. cons.64.col.2.in fi.uol.2.

¶Contrarium in hoc tenuit Pau.de Cast. in consil. 410.uol.2.& idem tenet Ias.in cons.140.uol.2.

23 Limita primã opin.si dictũ esset, si frater meus decesserit sine liberis masculis, substituo Titium, & frater decedat relicto nepote ex filia, ille nepos nõ excludit Titiũ substitutũ, ut ponit Io.And.ĩ rub.de test.ĩ addi.ad Spec.Cremẽs.in sing.20.& hoc ea ratione, quia ille nepos natus est ex radice inhabili, ut ibi per eum.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Substitutione facta duobus filijs impuberib. institutis, si uterque in pupillari ætate decedat, an substitutus admittatur, altero in pupillari ætate decedente.

1 EX solutione data cõiter p Doctor.ad duas leges cõtrarias, insurgũt ẽt duæ cõclusiones, de quarum qualibet particulariter faciẽda est discussio. Dr in l.pẽ.C.de impub.& alijs substitu.ꝙ si testator duobus filijs impuberibus institutis extraneũ quẽdã substituat, si uterque in pupillari ætate decedat, substitutus non admittitur altero in pupillari ætate decedente, sed necesse est, ꝙ uterque intra pupillarẽ ætatẽ moriatur, cuius contrariũ vr decidi in l. hæredes mei. §. cũ ita.ff.ad Trebel.ubi si testator institutis duobus filijs, alterũ alteri substituit, si sine filijs decesserit, & si utriq; sine liberis decedãt, substituit Claudiã neptem in tota hęreditate, cõcluditur ibi, ꝙ mortuo primo filio cũ filijs, & postmodum mortuo altero sine filijs, Claudia neptis ad portionẽ ultimi decedẽtis admittitur. & sic videntur hæc iura ad inuicem contrariari, quia text. in §. cum ita, uult substitutum admitti ad portionem unius, tex.uero in l.pen.uult substitutum ab utriusque hæreditate excludi.

2 Pro eiuus cõtrarietatis solutione, Doctores cõiter concludunt, ꝙ in l.pẽ.C.de impub.qa mortuo primo filio remanebat frater superstes, & extraneꝰ substitutus cẽsetur, testatorẽ fratri superstiti ad exclusionẽ extranei substituti cõseruare noluisse ius legitimæ successionis, ita ut substitutus nõ admittatur, nisi ambobus filijs in pupillari ætate decedentibus, & non ꝙ primo decedente, uoluerit substitutum succedere secundo, cum superesset persona fratris, qui ex uerisimili mente defuncti substitutum excludebat.

3 At in casu l.hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebel. Claudia neptis substituta ad successionẽ ultimi decedentis sine filijs admittitur, eo quia nepos ex altero fratre superstes non excludebat ipsam neptem substitutam, licẽt cum ea in successiona ad portionem nouissimi fratris defuncti concurreret. & sic ex prædictis duæ conclusiones colliguntur.

4 PRIMA igitur est conclusio, ꝙ quando per dictionem collectiuam facta est substitutio filijs institutis, si uterque sine filijs, uel in pupillari ætate decederet, extraneus substitutus nõ admittit, nisi uerificata cõditione in persona utriusque, si superstit persona, quę ex uerisimili mente defuncti substitutum excludat.

Et hãc cõclusionẽ sẽuit tex.in d.l.pen.ibi cogitasse in patrẽ, &c.& ibi Bar.notat ĩ uer. itẽ oppono ad idẽ, & illã ponit clare Bar.ibi, uer.pro cuiꝰ declaratione. & Bal.col.1.uer.quæro quis est uerus. & col.2.uers. 2. oppono.Fulg.col.2.uer.sed si quęritur, an ex mẽte.& col.3.uersic.sed sic dico, Saly.col.1.uers.4.dicit. & ibi Pau.de Cast.col.pen.in fi.& seq.uer.in gl.ibi, uel hic. & Ias.col.1.in fi.uer.3.nota.& col.seq.Dec. col. 4. in prin.uer.& ista conclusio limitatur. eandẽ conclusionẽ firmant Rom. cons.131.in fi.uer.secunda dubitatio.Soc.cons.94.col.2.in fi.& seq.uers. sed cõtra dictã conclusionẽ.uol.4.Barba.cons.55.col.8.uers. & facit quod uoluit.uol.2.Alex.cõs.38.col.1.uer. nec obstat si diceretur.uol.1.Corn.cons.31.col.1.in fi.uers.& uolunt Doctores.& cons.20.col.2.uer. sed his nõ obstãtibus.uol.4.& col.seq.uer.& procedit.& cons.93.col. fi.uers.põt aũt dubitari.uol.3.Goz.cons.67.col.2.uer. secundo adduco.Corn.cõs.55.col.10.uol.1.uer. theorica.n.est.& cons.283.col.2.uer. his tñ non obstantibus.uol.1.& cons.124.col.1.uers.pro cuius rei.uol.2. & cons.38.in prin.eo.uol.& cons.186.col.1.uers.ubi autem est sola.uol.3.& cons.202.col.1.uer. licẽt statutum.uol.3.& cons.229.uol.3.col.1.uers.& si interpretandus.& cons.286.col.1.uer.confirmari vr dicta sententia, uol.3.& cons. 159.col.5.uersic. item facit. uol.4.& cons.298.col.pen.uer.non obstant adducta. uol.4.Bologn.in addit.ad cons.Ioan.de Anan.in cõ. 66.col.1.uers.nec dicatur. & in addit. ad contrarium 22.col.1.& seq.Ang.in l.quidam testamento, in finalibus uerbis.ff.de uulg.& popil.& ibi Raph.Cuman. uers.l.ait nota. Ant.de But. cõs.31. uer.sed in quantũ Ang. cons.81.col.2.uer.super quinto instituendum. Alex.in l.pen.col.2.uers. in eadem ibi deficit, & ibi Cor.uers.in eadẽ.in fi.Iacob.in d.l.pẽ.col.2.uel in gl. fi.Alex.in cõs.167.col.4. uers. fortificantur prædicta. uol.5.& cõs.11.col.4.uer.probatur autem hoc, uol.3. Imol.post Bar.& Ang.in d.§.cum ita.col.1. uers.ideo

* gl.ubi dicit cõem * opinionem.& ibi Alex.col.4.uers. unde alia.ubi idem dicit.& Rip.nu.139. Abb.in cõs. 58.col.1.& seq.uol.2.Cum.In consi.3.in fin.Corn.in cõs.93.col.fi.uol.3.& in consi.298.col.2.uol.4. Alex. in consil.101.col.1.uers.secundo confirmatur.uol.4. Cur.Iun.in l.pen.col.3.uers.3.aduerte. C. de impub. Goza.in cons.52.nu.13.

5 Declara, nam dr persona, quæ ex uerisimili mente testatoris substitutum excludat, illa, quæ præfertur substituto in successione illius, cui facta est substitutio, prout cõcludit Guill.de Cun. in d.l.pen.& Corn. cons.93.col.fi.uers.potest dubitari.uol.3. & cõs.283. col.2.uersi.his tñ non obstantibus. uol.2.& cons.25. col.5.uer.ille.n.uol.2.& cons.124.col.1.uers.pro cuius rei.uol.2.& cons.138.col.1.in prin.eo.uol.& cons. 93.col.fi.uersic. potest autem dubitari.uol.3.& cons. 186.col.1.uer.ibi autem est facta.uol.3. & cons.202. col.1.uer.licẽt statutum.uol.3.& cons.229.colum. 1. uer.& in interpretandis.uol.3.& cons.276.col.1.uer. confirmari vr dicta snia.uol.3.& cons.156.colum.5. uers.item facit.uol.4.& cons.298.col.pẽ.uer. non obstant adducta.uol.4. Bolog. in addit. ad Io.de Anan. cons.66.col.1.uers.nec dicatur mihi. Alex. in consil. 101.col.2.uers.6.& ultimũ. & col. 4.uers.probatur ẽt uol.4.Gozad.in cons.67.col.3.uer.2.respondeo. Rip.

* qui istam dicit communem * opi.in d.§.cum ita.num. 130.Aym.cons.109.col.1.in fin.uer.2.respondeo.

6 Amplia, quia si nõ excluderet substitutum, sed cõcurreret cum eo ad successionem, non diceretur persona, q̃ ex uerisimili mente testatoris ad exclusionem substituti admitti deberet ad unius tantum successionẽ. Ita probat tex.in d.§.cũ ita.in quo Claudia neptis concurrebat cũ altero nepote testatoris, filio illiꝰ filij primo decedẽtis cũ filijs, prout daclarat ibi Bar.col.2. uersi.

uerſi.& aduerte.Pau.de Caſt.in d.l.pen.uerſic.ſed opponitur.C.de impub.Cor.cõſ.283.col.fi.verſ. & ideo ad dictam theoricã.col.1.uerſ.item ſi ſint pares.& cõſ. 124.uerſ.pſ cuius.uol.2.Bertr.cõſi.282.uerſ.2.cũ igitur.uol.3.in nouis.Rui.conſ.124.col.1.uerſi.ſed iſtis. vol.3.in nou.Rui.conſ.198.col.pen.in fi.uerſi.nec obſtat.uol.2.Alex.in l.pen.col.2.uerſ.& ſic diceretur.C. de impub.ubi Corn.col.1.in fi.uerſ. in eadem.in fi.& col.5.uer.itẽ fallit ſi ſupereſſet.uoluit Soc.cõſ.94.col. 3.uerſ.ſed ad hanc rõnẽ.uol.4.& cõſ.51.col.5.uerſ.4. principaliter.uol.4.Iaco. in d.l.pe.col.4.uerſ.aduerte tũ.C.de impub.Guza. conſi.67.col.2.uerſi.2.adduco.

¶Contrariam aũt opi.ſequuti ſunt Pau.de Ca.in l. pe.col.2.uerſ.ultimò q̃ritur.C.de impub. Soci.in d.§. cum ita.uerſ.uerum uno caſu.ubi Rip.nu.141.Bertr. in conſi.87.col.pen.uerſi.ſed quia.uol.2.in antiq.

* ¶Tenendo primam opin.magis * communem.

7 Primò Limita,niſi ex cõiectutis appareret de uoluntate teſtatoris,quòd is,qui erat in pari gradu,eſſet magis dilectus,ut declarat Angel. in d.§. cum ita.in prin.in uerſ.& pondera diligenter.

8 Secundò Limita,qñ non eſſet facta mentio liberorum expreſſa ſed ſubintelligeretur ex diſpoſitione l.quia tunc nepos non excluderetur,ſed concurreret in ſucceſſione. ita Imol.in d.§.cum ita, col. 2. uerſic. ſed aduerte quia.

9 Primò Limita principalẽ cõcluſionẽ, dummodò pſona,q̃ ſubſtitutũ excludit in ſucceſſione,ſit de liberis teſtatoris,ut p Bar.in l.hæredes mei.§.cũ ita. circa fi.uerſ.ſi uerò ſubſtitutio.ff.ad Trebell.Bald.in l.pen. col.3.uerſ.& tunc ſiquidẽ.C.de impub.& ibi Sal.col. fi.uerſ.aut eſt locatus.Pau.de Caſt.in l.ſi pater.uerſ.in fi.gl.ff.de vulg.& pupil.Rui.cõſ.124.uerſi.& dicit ẽt, uol.3.Guid.Pap.cõſ.218.nu.5.uerſ.ideo dico.& conſil.216.

10 Secus ſi nõ eſſet de liberis,ut tenet Ale.in d.l. hæredes mei.§.cũ ita.col.16.uerſi. vñ concludo.ff.ad Treb.& conſi.38.col.1.uerſ.nec obſtat ſi diceret.uol. 1.& conſ.11.col.1.uerſ.2.cõfirmatur,uol.3.Cor.in l. pe.col.5.uerſ.itẽ fallit.Imo.in d.§.cum ita. col. 5.ubi

* Soc.col.16.dicit iſtã eſſe cõem * opi.Soc.conſ.94.col. 3.uerſ.ſed ad pdictã rõnẽ,uol.4.Bertr. qui dicit cõem, conſ.6.uerſ.ſed limitatio.uol.2.in nouis.& conſ.282. col.1.in fi.uer.ad fin.uol.3.in nou.Ripa qui dicit cõmunem,in d.§.cum ita,num.151.& idem dicit Parif. conſi.42.col.fi.uol.1.& idem in conſi.44.col. pen.eo: uol.& idem dicit in conſi.39.col.fi.uol.3.

Tenendo iſtam partem.

11 Amplia,etiam ſi liberi non ſint inſtituti per teſtatorem,prout dicit Ripa in d.§.cum ita.nu.132.uerſi. intellige ſanè.

¶Contrarium,q̃d idẽ ſit,licèt pſona q̃ excludit ſubſtitutum nõ ſit de liberis , ſed de tranſuerſalib. dummodo ſuccedere poſſit cohæredi ſuo, uoluit Imol. in l.hæredes mei.§.cum ita.col.4.uerſ.adde hoc uerſ.refert,& ſequtur Barb.cõſi.55.col.8.uerſ.facit q̃d uoluit. Dec.in l.pe.col.4.uerſ. & iſta concluſio limitatur. C. de impub.Cor.conſ.31.col.1.in fi.& ſeq. uol.1.uerſi. & uolunt Doct.Soc.conſi.86.col.pe.uerſi cõfirmatur iſta opin.uol.3.Goz.conſi.64.uerſ.3.adduco.Cor.cõſ. 97.col.5.uerſi.ita vt uelle.uol.1.& conſ.23.col.3.uerſicu.ille enim.uol.2.& conſi.229.col.1.uerſi.item in interpretandis.uol.3.cõſi.159.col.5.uerſi. item facit. uol.4.Rui.conſi.77.col.pe.in fi.& ſeq.uerſ.& ubi prædicta.uol.3.Cor.in l.pe.col.6.uerſ.fallit ſi ſupereſt.C. de impub.& ibi Iaco.col.3.uerſ.2.limitabitis. & Cur. iun.col.6.uerſ.circa ſecundam limit.

Tenendo hanc opin.

12 Primò Amplia,ut idem ſit in omni eo qui ab inteſtato ſuccedere poteſt, prout in matre dicit Cor. in

* conſi.93.ubi hanc dicit eſſe * communem Doc. opi. nu.9.uerſi.quod poteſt autem dubitari.uol.3.

13 Secundò Amplia,ẽt ſi eſſent uir,& uxor,q ad inuicem poſt oẽs agnatos,& cognatos ſuccedunt,ut uoluit Imo.in d.§.cum ita.col.4.in fi.uerſ.per hoc vſ.refert,& ſequtur Barba.in d.conſ.55.num.8.uerſ.& facit quod. uol.2.Cor.conſ.31.col.1.in fi.& ſeq.uerſ.& uolunt Doctores,uol.1.Soc.conſi.86.col.pe.uerſ.confirmatur iſta opi.uol.3.Guil.de Cun.in l.pe.C.de impu. Cor.conſi.159.nu.8.item facit.uol.4.& in l.pen.col. 6.uerſi.ſi ſupereſt.C.de impub.

14 Tertiò Amplia, etiã ſi eſſemus tantummodo in cõiunctis,in quib. haberet locum ius accreſcendi, ut poſt Doc.in d.§.cum.ita,not.Cor.qui iſtam dicit com

* munem * opi.in conſi.93.nu.9.uol.3.& idẽ tenet Marian.Iun.in conſi.150.circa finem.uol.2.Curt.Iun.in l.pen.col.4.uerſ.4.& ultimo.& col.6.uerſi. 3. ſignanter limita.C.de impub.

15 Secundò Limita concluſionẽ principalẽ,q̃a non ſolum eſt neceſſe, q̃ ſit talis is , q ex ueriſimili mente ſubſtitutũ excludit,ut ſuccedere poſſit ab inteſtato illi,cui eſt facta ſubſtitutio , ſed neceſſe eſt,q̃ ſucceſſio ad eum deuoluatur,adeo ut ſi is,cui facta eſt ſubſtitutio non illũ ſed alium extraneũ inſtituat, ſubſtitutus nõ excludit,ut tradit Bal.in d.l.pen.col.fi.uerſ. q̃d ergo in caſu.refert,& ſeqtur Pau.de Caſ.ibi,col.fi. uerſ. ſed quid ſi deceſſit.Alex.cõſ.92.uerſ. nec ẽt obſtat dũ quartò.uol.3.licèt dicat,q̃ procedat, qñ eſt facta ſubſtitutio duob. ſine nomine collectiuo, ꝓut dicit Pau. de Caſt.in l.Lucius.§.Caio.col.1.uerſ.& ſic iſte paragraphus.ff.ad Treb.& in §.cũ ita.col.3.uer.ſi uero nõ eſſent . tñ etiam qñ ẽſt adiecta dictio collectiua,dicit Iaſ.in l.pen.col.2.uerſi.ſecus ergo.C. de impub. Cor. conſi.31.col.2.uerſ.idem anno præterito.col.1.uerſi. ubi autem eſt facta. uol.3.Iaſ.conſi.41. col.5. uerſi.& iſtud eſt.uol.1.Socin.conſi.94.col.3.in fi.uerſi.poſtremò reſpondeo.uol.4.ubi etiam dicit , quòd iſta concluſio procedit , ubi non eſt adiectum nomen collectiuum.Ruin.conſi.85.col.2.uerſ.ſed ubi ille nõ poſſet.uol.2.& 36.col.fi.uerſicu.ex dictis per eum uol.4. Alex.in l.pen.col.2.uerſ.dicit tamen. C. de impub. & ibi Cor.uerſ.itẽ facit quod dicit.Alex.conſi.101. col. 2.uerſ.6.in ulti.vol.4.Iacob. in d.l.2.col.2.uerſicu.3. limita.C.de impube.Alexan.conſi.167.col.2. uerſic. 5.quia, uol.5.Ripa in d.§.cum ita.num.140. uerſicu. primus caſus.

¶Contrarium ſentit Pau.de Ca.in d.§.cum ita,col. 3.uerſ.ſed pone,& in finalibus uerbis.

16 Primò Igitur ex communi opinione infertur , q̃d ſi aliqua de cã ſuccedere non poterat frater ſuperſtes fratri pmortuo,ut quia erant ex diuerſis matrib. & extabat mater fratris mortui,q̃ fratrem ſuperſtitẽ excludebat,tunc ſubſtitutus nõ excluderetur.ita Nicol. de Mattarel.quẽ refert,& ſequitur Raph.in d.l. pen.col. fi.uerſi.unũ uel duos.& Alex.col.2. uerſ.& dicit Fulg. & Pau.de Caſt.col.3.in fi. & ſeq. uerſ. ſed quæro hic. Alex.conſi.92.col.3.uerſ.& pro ea opi.facit.uol.3.Iaſ. in d.l.pen.col.2.uerſ.ſi uero ſecus.C.de impube.Cor. conſi.283.col.2.uerſ.ſi enim ſupereſt.& conſi.31.col. 2.uerſi.& adeo ponderatur.uol.1.& conſi.186.col.1. uerſi.ubi autem eſt facta.uol.3.Ruin.conſi.36. col.fi. uerſi.ex dictis per eum.uol.5.& in d.l.pen.col.1. uerſicu.in text.ibi Sabino.Alex.conſi.101.col.2. uerſi.6. & ultimo.uol.4.Iacob.in d.l.2.col.2.uerſi. aliam limitationem.C.de impub.Alex.conſil. 167.col.2.uerſic. 5.quia.uol.5.Ruin.conſi.67.col.3.uerſicu. & idem dicit, uolum.3.

17 Amplia,ut idẽ ſit ſi frater ſuperſtes hæreditatẽ fratris pmortui repudiaret.Cum.in l.q duos. ff. de vulg.

quæ substitutum excludat ex præsumpta mente testatoris, prout tenet Alea.in d.l.pen.col.3.uers.nunc est uidēdum,& ibi Iacob.col.2.uers.aduerte tamen.Bal. ibi col.fi.uers.in glo.arg.Sal.col.2.uers. pro huius declaratione quæro.& col.3.uers. sed ubi primus.& ibi Paul.de Cast.col.2.uers.item quæro.& ibi Fulg. col. 2.uers.sed pone dicto. Corn.cons. 183.col.fi.uers.itē si unus.uol.1.Alex.cons.101.col.2.uers.6.& ultimo, uol.4. Curt.iun.in l.pe.col.2.uers. ultimo nota.C.de impub.Alex.in §.cū ita.col.13.uers.si autem decesserunt. & col.17.uers.item circa hanc substitutionem.

¶Contrarium autem sensit Soc. in d. §. cum ita. col.12.uers.3.conclusio.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Substitutus duobus impuberibus, si uterque in pupillari ætate decedat, admittitur ad portionem unius decedentis, non remanente persona ex uerisimili mente defuncti ipsum excludente.

1 SEcunda est conclusio, ut si non supersit persona, quæ ex uerisimili mente defuncti substitutum excludat, ipse substitutus admittatur ad portionē unius decedentis, in quo sit uerificata cōditio substitutionis.ita probat.tex.in d.l.hæredes mei.§.cum ita. ff. ad Trebel.& tenent ibi oēs Doct. q si superest persona, quæ ex uerisimili mente defuncti substitutum excludit, ipse substitutus non admittitur ad portionem unius decedentis, secus uero, quando non superest.

2 Hinc infertur, ut duobus extraneis institutis, substitutio facta operetur, ut statim primo mortuo substitutus admittatur.Bart.in d.§.cum ita.in fin.cum alijs allegatis in proxima conclus.qui concludūt, substitutum excludi, si superest persona, quæ substitutū excludit,& nō aliàs.& clarè ponit.Sal.ī d.l.pe. col.fi. uers.ex quo infert ipse& Imo.I d.§.cū ita.col.4.uers. secus qñ esset,& col.pe.in fi.uer.itē adde q Paul.Sal. col.pen.uersi.5.aut substitutio fideicōmissaria. idem dicit Corn.cons.283.col.pen.uer.& ideo si illi.uol.1.

¶Contrariā autem opin.sequutus est Pau.de Cast. in l.qui duos,col.1.uersi.& ex hoc infero. ff. de uulg. & pupil.quem sequitur Alex.in cons.101.col.4.uer. & hoc etiam.uol.4.& cons.11.col.4.uers.& hoc procedit.uol.3.& istud communiter teneri per Bart.& alios dicit Iaco.in d.l.pen.col.fi. uers. addit q Paul.de Cast,& idem Paul.de Cast.in §.cum ita.col.4. uersic. sed pone dicto.& Rip.uer.tertius casus.nu.142.

3 PRIMÒ Amplia conclusionem proximè præcedētem, ut non superexistente persona, quæ ex uerisimili mente defuncti substitutum excludat, substitutus admittatur ad portionem unius decedentis, in quo sit uerificata cōditio, habere locū ēt si testator dixerit totā hæreditatem peruenire uelle ad substitutū, per tex.in d.§.cum ita:ubi propter illud uerbum tex.uult substitutum admitti ad portionē unius, ut per Ang. in l.quidam testō.ff.de uulg.& pup.uers.in tex.ibi tota.& ibi Imol.& Alex. uers. subdit hic Bart.& Raph. Cuma.ibi,uers.Bar.notat. Idem uoluit Ang.in d.l.hęredes mei,§.cum ita.col.3.uers.descendo ad articulū fideicōmissi.& ibi Pau. de Cast.col.fin.uersi.inquantum uerò. Imol. col.4.uers.circa fideicommissum.& Alex.col.14.uer.nunc uidendum.Ruin.cons.46.col. 2.uers.& prædicta procedūt.uol.3.Alex.cons.92.col. pen.uer.non obstat etiam.uol.3. ubi dicit istam com

* munem * opinionem.Ant.de Butr. cons.31. uers.sed inquātum.Soc.cons.94. col.pe.uer.sed adhuc superest.uol.4.ubi etiam dicit cōem. Ias.qui dicit cōem in cons.41.col.4.uer.tertio principaliter præmitto.uol. 1.Alex.cons.11.col.6.ver.istud autem.uol.3.ubi etiā dicit cōem.& cons.101.col.6.uers.nō obstat.vol.4.& consi.175.col.3.uersic.nec obstat si diceretur. uol.5. Matthe.sing.169.Ias.in d.l.quidam testō. col.1.in fi. & seq.uer.dicit notāter Bar.Alea.in d.l.pe.col.4.uers. quod limita.Paul.de Cast.in in l.Lucius.§.Caio.in fi. uer.ultimò opponit.ff.ad Treb.Iacob.in l.pen.col.3. uer.nūc quæro. C. de impub. ubi dicit istā cōem opi.

4 Declara, quia, ut dicebat Ang.in l.hæredes mei.§. cum ita.col.2.uer.& ideo,ff.ad Treb.qñ testator non inuitasset substitutum ad totam hęreditatem, sed tantum ad portionem ultimi decedentis sub cōditione, si uterque decesserit sine liberis, tunc omnino excluderetur substitutus.& ibi ēt notat Paol.de Cast.col.2. uer. in tex.ibi,quē totū,& in finalibus uerbis.& Soc.col. 1.in prin. qui ēt tenet, q semper censeatur substitu-

5 tus uocatus ad totum, nisi expresè dictum sit in portione ultimi decedentis.& col.12.uers.tertia conclusio.idem uoluerunt Rui.cons.46.nu.2.uol.3.& cons. 121.nu.3.uol.3.Ripa in §.cū ita.col.pen.uer. retenta tñ.ubi idem intelligit qñ simpliciter sit uocatus,dūmodo non sit dictum,in portione ultimi.& ita tenēdum est,aliàs communis conclusio, supra firmata nō sustineretur, q ubi non superest persona,quæ ex uerisimili mente substitutum excludat substitutus admittitur ad portionem ultimi decedentis etiam si non sit facta substitutio in toto,sed uel simpliciter,uel in oībus bonis,licèt secus esset si esset facta in portione ultimi.& sentit hoc idē Ruin.consi.121. nu.3.uol.3 & Cur.iun.in l.pen.col.3.uersic.unum ast.C.de impub.

¶Contrarium circa principalem ampliationē tenuit Bart.in l.quidam testamento.ff. de uulg. & pup. uers.sed quid si testator.& ibi Bal.uer.per istum ēt. & idem Bal.in d.l.pen.col.3.uer.sed quō possumus esse. C.de impub.& alijs substi.Ana.cōs.22.col.1.uer.prætera ponderanda sunt.Aug.Aret.in cons.85.col.fin. uers.super eo aūt.Anch.cons.390.col.2.uers.non obstat cōis docto.& ab ista opinione tanq̄ firmata maioribus auctoritatibus,nō putat tutū recedere in cōsulēdo,uel iudicādo.Cur.iu.in d.l.quidā testō.in apost. ad Alex.ff.de uulg.& pup.idem tenet Aret.in d.l.quidam testō.col.2.uersic.& ex ista lectura.ff.de vulg. & pup.& Dec.in d.l.pe.col.4.C.de impu. Soc. in §.cum ita.col.2.uer.tertia & ultima limitatio.& Rip.ibi nu.

* 136.uersic.tertio fallit. ubi dicit istam * communem opinionem.

6 Concorda has cōtrarias opiniones ex mente Cor. in cons.226.col.5.& seq.uers.quod maximè uidetur. vol. 4. q aut agitur de successione primi decedentis, & tunc substitutione facta in tota hæreditate, uel in omnibus bonis, substitutioni non est locus, nisi conditio eueniat in persona utriusque. Aut uerò agitur de portione ultimi decedentis, & tunc si substitutio facta est in toto, admittatur substitutus.cū qua distinctione etiam transit Soc.in d.cons. 94. col.fi.uol.4.& idem tenet Cor.in d.l.pe.C.de impub.col.6.uersi.fallit quando substitutio.

¶Contrarium tamen in hoc uoluit Dec.in d. l.pe. col.4.C.de impub.

7 SECVNDÒ Amplia, nā admittitur substitutus ad portionem ultimi decedentis, qñ non superest persona, quæ excludat substitutum iuxta terminos §.cum ita.ēt q instituti non sint adinuicem substituti, licèt tex.ibi faciat mentionem,quòd erant adinuicem substituti.ita uoluit Alea.in l.pe.C.de impub.col.3. uer. non omitto tamen. & col. fi.uers.ubi aūt.& sentit ibi Saly.col.2. ver.defensata ista solutione.& Cor.col.7.

uersi. ex prędictis patet. Alex. in §. cum ita. col. 16. uer. non tamen mihi placet. & col. fi. uersic. sed aduerte. & ibi Soc. col. 7. uersic. ex qua declaratione.

¶Contrariam autem sni. in sequuntur Imol. in l. hæredes mei. §. cũ ita. col. 1. ff. ad Trebel. uers. in fideicommissaria non vr. & versi. sed certè ut dicit. & col. 5. uers. & per hoc vr. & ibi Soc. col. 15. uers. pro ueritate tñ. Alex. consi. 38. col. fi. versic. fortificantur prædicta. uol. 1. Soci. cons. 94. col. 4. uol. 4. uers. quinimò uoluit Paul. de Cast. in d. §. cum ita. col. 2. uers. quid si. & in finalibus uerbis. Soc. in §. cum ita. col. 12. uers. tertia conclusio, & col. 18. uers. secunda conclus. & col. 19. uers. ex quibus. & ibi Rip. col. pen. vers. nec obstat. Ruin. consi. 46. nu. 2. uol. 3.

8 Sed istam vltimam opi. non puto ueram, quæ si esset uera, destrueretur cõis solutio, & communis conclusio superius firmata, q̃ ubi non superest persona, quæ substitutum excludat, ex verisimili mente substitutus admittitur ad portionem ultimi decedentis.

9 TERTIÒ Amplia, idem esse in contractib. nã si maritus & uxor donãt eorum bona post mortẽ monasterio, uno mortuo, si superstes nũ põt p̃mortuo succedere, monasterium ad successionem p̃morientis admittitur. ita Guil. de Cun. in d. l. pe. C. de impub. & ibi Bal. col. fi. uers. & prædicta faciunt. & Io. Fab. vers. facit ad qõnem. & ibi Iacob. col. fi. uersi. finaliter firmo. & ibi Paol. in finalib. uerbis. idem tenet Pau. de Cast. in l. Lucius. in §. Caio, col. 1. in fi. vers. ad dictam distinctionem facit. ff. ad Trebel. Alex. qui notabiliter loquitur in consi. 167. col. 1. in fi. uers. 3. non obstat. uol. 7.

10 Et propterea Spec. qui sentit hanc partem, in ti. de locat. §. nunc aliqua. q. 69. nu. 89. & Sal. in l. 2. col. pe. uers. sed vigesimoquartò põt dubitari. C. de iur. emphy. Ro. cõl. 19. Pau. de Cast. consi. 46. col. 1. vers. nec obstat. uol. 2. & ẽt Alex. cons. 17. col. fi. uers. nec ẽt obstat. uol. 5. & in l. si mihi, & Titio. col 4. uers. fallit tñ. ff de uerb. oblig. Curt. iun. in tract. feud. in 2. par. col. 50. uersic. 2. per singularem decisionem. unanimiter concludunt, q̃ si res data sit in emphyteosim duobus fratribus, ut post mortem omnium sine liberis redeat ad concedentem, etiam q̃ unus decedat sine liberis, portio illius non redit ad concedentem, sed accrescit superstiti. & idem uoluit Abb. consi. 103. & Rui. cons. 46. col. 2. uers. & magis in terminis. uol. 3.

¶Contrarium in hac ultima decisione Spec. sentit Ias. in l. si mihi, & Titio. col. 6. uersi. similiter qñ. ff. de uerb. oblig. & contra illam tenet expresse Io. Crot. in repe. l. re coniuncti. col. 49. uersi. 2. ff. de leg. 3.

11 PRIMÒ Limita principaliter, qñ natura relicti inter eos, quib. facta est substitutio, posset inducere ius accrescendi ẽt post emolumentum quæsitum, quo casu censetur testator uoluisse inter eos cõseruare illud ius accrescendi, ꝓut est tex. in l. codicillis. ff. de vsufr. leg. & ponit Bat. in l. hæredes mei. §. cũ ita. col. 2. uers. oppono de usufructu. & col. fi. uers. fallit si præsumatur. ff. ad Trebel. & Bat. in d. l. codicillis. uers. uel solue aliter. Pau. de Cast. in l. Lucius. §. Caio. col. 1. uers. idẽ esset in fideicommissariis. ff. ad Trebel. Imol. in d. §. cũ ita. col. 5. uers. fallit secundo. Corn. in d. l. penu. col. 6. uers. item fallit. C. de impub. Pau. de Cas. in d. §. cum ita. col. fin. uersic. circa pupillarem. Curt. iun. in l. pen. col. 6. uers. 3. signanter limita. C. de impub.

¶Contrarium uoluit Ange. in d. §. cum ita. col. fin. uersi. secundò fallit. & Alex. col. 16. uersi. fallit secundo. Socin. col. 16. in fin. uersi. 2. limito. & Rip. ibi. uersic. 2. fallit, num. 135.

12 SECVNDÒ Limita, ut ad hæreditatẽ ultimi admittatur substitutus, non autem ad hæreditatem primi decedentis, etiã uerificata conditione. ita Pau. de Cas. in d. §. cum ita. col. 2. uersic. in glos. ibi item. & col. fi. uersic. si uero facta est. Angel. consi. 109. col. 1. uersicu. 2. continetur.

13 Amplia sm Soc. in d. §. cum ita. col. 18. vers. secunda cõclusio. etiã qñ substitutio nõ esset facta liberis.

¶Cõtrarium circa limitationem, Cor. cõs. 283. col. pe. uers. & iõ. uol. 1. Goz. cõs. 67. col. fi. vers. ad ultimũ.

14 TERTIÒ Limita, nã talis interpretatio, ut ad portionẽ ultimi admittatur substitutus, qñ non superest persona, quæ substitutũ excludat ex præsumpta mente defuncti, fit in fauorem descendentis testatoris tantum, non autem alterius extranei, uel etiam transuersalis, prout declarat Ange. consi. 80. col. fin. versi. super eo autem, quod quæritur. Decius consi. 594. col. prima & seq. Corn. consi. 283. col. pen. uersic. item ex dicta theorica. uol. 1.

De legatis.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Legatum factum Fratribus mendicantibus, an ualeat quoad æstimationem.

1 AMBIGVVS est ille articulus, an relictum fratrib. mendicantib. ualeat saltẽ quoad æstimationem, uel ut uendant, & pretium retineant. & quidem si loquimur in relicto particulari, idest in legatu, uel fideicommisso rei certæ: & tunc aut q̃ritur quoad Fratres minores S. Francisci, & quo ad illos Bart. tenuit in l. apud Iulianum. §. constat. ff. de leg. 1. uersi. item aduerte. relictum ualere quoad æstimationẽ, quẽ seq̃tur ibi Pau. de Cas. col. 1. uers. sed pone. & ibi Alex. col. 2. uers. deciduntur ẽt hic. Ias. qui ibi multa cumulat, col. 7. uer. successiuè p istum tex. & idẽ uoluit Bat. in l. fideicom. §. si seruo. ff. de leg. 3. & in tract. Minor. col. 5. in fin. & seq. uers. sed quarto. & uers. ex p̃dictis. & col. 12. uersic. aliq̃ñ cõtingit. Ant. de Butr. in c. in p̃sentia. col. 6. in fi. uers. quintus casus. de ꝓba. dum tenet, in legatis magnis nõ operari legatũ, quasi contrariũ innuat in paruis. Calca. in cons. 46. in tit. de testa. Card. in consi. 66. in fi. Abb. in c. in p̃sentia. nu. 62. de ꝓba. Card. in cõsi. 102. in 2. dubio. Abb. in cõs. 63. col. 3. in fi. uer. sed ego hanc opinionẽ Federici. uol. 2. Paris. Cõsi. in c. in præsentia. nu. 175. In hanc ẽt partem vr inclinare Cy. in l. Deo nobis. in fi. C. de episcopis, & cler. dum tenet q̃ ualet legatũ relictũ Ecclesiæ Romanæ, ut ipsa ex illis bonis fratres sustẽtet. & idẽ Bert. ĩ cõs. 166. nu. 2. uol. 2. in antiq. Petr. de Vbal. in tract. de Cano. Episc. & paroch. q. 14. nu. 46. & Imo. in d. §. cõstat. in d. l. apud Iulianum. qui tenet q̃ ualeat legatum, ut bona uendantur, & pretium conuertatur in eorum necessitates. & idem uoluit Corn. in consi. 117. col. 2. uol. 2. & in consil. 217. col. 1. uol. 4.

¶Contrarium, q̃ legatũ relictũ fratrib. Minorib. sit ipso iure nullũ, & nõ ualeat ẽt quoad ęstimationẽ rerũ legatarũ, uel ut uendat, & p̃tium conuertatur in necessitates fratrũ, tenuit Bat. in l. 1. C. de cõductor. & ꝓduc. lib. 11. Raph. Cum. in d. l. apud Iulianum. in §. cõstat. Dec. in c. in p̃sentia. nu. 69. de ꝓbat. Imol. in c. 2. col. pen. vers. iuxta p̃dicta. de testa. Dec. in cõsi. 499. num. 5. Ang. in consi. 224. uers. caueat igitur. Petr. de Ancha. in consi. 199. in fi. Alb. de Ros. in auth. ingressi. col. 3. vers. item consueuit quæri. C. de sacros. eccl.

Tenendo primam opin. affirmatiuam.

Amplia,

3 Amplia, idem esse etiam si relinquatur uni fratri annoum legatum ad uitam illius fratris, ut per Abb. in cons.63.col.3.uers. sed ego hanc opin.uol.2. idem tenet Fede.de Sen.in cons.12.

¶Contrarium tenet subscribens ad consilium Fede.12.in 2.addi.in fi.idem sentit Bart.in trac.Minor. col.18.uers.quid si fratribus.

4 Primò Limita, quandu fratribus Minoribus esset relicta magna qoantitas, cum posset tunc uideri in fraudem relicta.Bar.in d.tracta. Minor.col.5.uers. sed quæro.Ani.de But.in c.in præsentia.col.7. uersic. quintus casus.& ibi Fely.col.27.versi. dicas tu.de probatio.Card.in clem.exiui.§.proinde. col.penul.uersi. quoad quæsitom.de uerb.signific.

5 Declara, nam ēt modica quantitas fratribus Minotibus ex caosa intestati nō pōt acquiri, secus p uiā relictā.ita Paris.in d.c.in præsentia.nu.175.de proba.

6 Secvndò Limita, dummodò legatum, uel fideicommissum exptesse sit relictum, ut res legatæ uendantur, & pretium conuertatur in necessitates fratrum, ut notat gl.in c.1.in uerbo, domum.de relig.domib. in 6.quę loquitur generaliter de mendicātibus, sed specialiter in fratribus Minoribus loquitur Bald. in auth.ingressi.col.6.uers.iuxta hoc quæro, quidam īstituit.C. de sacros. eccles.qui contrarium concludit in institutione. & Card. in clem. exiui. col. fin. de uer.sign. sed gn̄aliter in prohibito acquirere loquit' Rom.in sing.293.incip. prohibetur forensi. & gn̄aliter in mendicantibus loquitur Ang.in consil. 224. col.1.uers.caueant igitur.Abb.in cons.27.col.fi. uol. 2.& Guald.in tit.de lega.caut.62.& sētit de fratribus Minoribus, qa allegat cle.exiui Petr.de Anch.ī d.clē. exiui.col.6.uer.qn̄ que reliquit fratribus.de uer. sign.

7 ¶Contrarium, ꝙ dicta glo. non habeat locum in fratribus Minoribus, sentit Fel.in c.in præsentia. col. 27.uer.secunda conclusio.de proba.Et in fratrib.Prędicatoribus loquitur Dec.cons.559.col.1.& idem ꝙ non habeat locum in fratrib.Minoribus, tenuit Dec. in cons.499.nu. 5.& in fratribus Prædicatoribus loquitur Corset.in sing.in uerbo, mendicātes. & Gual. caut.11.de his q nō hn̄t factio.test.& sētit Bal. ī cōs. 438.uol.2.Are.in l.apud Iulianū.§.cōstat.ff.de leg.1.

Tenendo primam opi.

8 Amplia, ut non solum legatum factum fratrib.Minoribus, sed ēt donatio facta ualeat, ut uendant.prout tenet Imol in d.l.apud Iulianum.§.cōstat. & Cor. cons.217.col.1.uol.4.& cons.217.col.2.uol.2.

9 Tertiò Limita, quādo relinquitur fratribus Minoribus adiecto modo illicito, & repugnante suæ regulæ, ut per Bar.in tract.Minor.col.12.uers.aliquando.Bal.in auth.ingressi.col.9.uers. interdum. legatū. C.de sacros. eccles. Petr. de Anch. in cle. exiui.col.5. uer.secundum membrum fuit.de uerb.signifi.

Secundā verò partē, & sic opinione negatiuam, ꝙ relictum factum fratribus Minoribus non operetur.

10 Primò Amplia illam habere locum, nō mō si relictum sit fratrib.sed ēt si relictum sit eorū ecclesiæ.ut notat Bar.in l.1.C.de cōductor.& product.li.11.Bal. in auth.ingressi, col.7.uer.iuxta hoc quæro, nō pōt relinqui.C.de sacro.eccl.Ang.in auth, de eccle.ut.in §. si quis aūt.cl.2.& Ang.in auth.ut determinat. sit no.ī prin.& Barb.in c.nos.col.fi.de test.Pet.de Anc.in cle. exiui, col.3.uer.sed quæro an idē sit. Guald. caut. 11. sub tit.de his, qui non hn̄t fact.testa.& Bal. in consi. 438. uol.2.ubi tenet, ꝙ etiam ordini relinqui nō possit.& in cons.479. uol.2. licèt dicat hoc procedere de iure, sed de usurpatione contrarium seruari.

¶Contrariā opin.tenet Bart.in l. seruos.ff. de alim. & cib.legat.in l.ciuitatib.uersic.& per hoc puto.ff.de leg.1.& in tract.Minor.col.7.uer.si aliquis idem uoluit.eandem opi.sequitur Dec.in cons.299.nu.12.& Abb.in cons.63.col.2.in fi.uers.hoc etiā sensit.uol.2.

11 Secvndò Amplia, idem esse si relinquatur custodi altaris Fratrum Minorum, qui sit laicus, uel etiam eorum syndico, prout uoluit Bal. in d.auth. ingressi. col.7.uers.iuxta hoc quæro, non potest relinqui fratribus.& etiam.Petr.de Ancha. in clem. exiui.col. 3. uers. sed quæro an idem sit.de uerbo.signifi.

¶Contrarium sentit Bar.in tract.Mino.col.9.uers. quæro in quibusdam.

12 Primò Limita primam opi. secundum Bal. in c. decernimus.col.3.uers.Item quæro, an laicus.de iud, ꝙ si ille custos, uel sindicus potest rem legatam erogare in alios, quàm in fratres Minores, ualeat legatum, etiam si legatum inter fratres Minores distri-
13 buat, secus uerò, si est ei iniunctum uel ordinatum a testatore, ut distribuat inter ipsos fratres. & istam ultimam opinionem refert, & sequitur Fel.in c.in præsentia.col.27.uer.& de ista capacitate.de probat.

14 ¶Contrariū uoluit Ang.in cōs. 224. ut non possit talis eligere fratres mendicantes, immò ipsimet fratres Minores possunt deputari ad eligēdos pauperes, ut per Bar in l.cū pater.in §.hæreditatem.ff.de leg.2.

15 Secvndò Limita, quia possunt ex testamento fratres Minores consequi facultatem eligendi syndicū, qui distribuat bona hæreditaria in pios usus, prout consuluit Bar.in cons.6.

16 Tertiò Amplia etiam in legato modicæ quantitatis, si modo sit annuum, & perpetuū.Fulg. in cōsi. 104 secus autem si non esset perpetuum.Bal.in c.decernimos.col.3.uers.nunquid laicus.de iudi. Abb.in cons.63.col.3. in fi.Fede.in cons.12.Gual. cau. 11.de his, qui non habent fact.testam.Abb.in c.in præsentia, nu.63.& ibi Dec.& Barb.nu.63.de proba.

17 Amplia proximam ampliationem procedere, ēt si uni tantum fratri fuerit relictum in annus singulos. Bart.in tract.Minor.col.18.uers.quid si fratribus, idē si ad certum tempus aliquid annuum relinquatur, secundum Pet.de Anch.in cle.exiui.col 6.uersic.ex prędictis pater solutio.de uerb.signific.

18 Qvartò Amplia, ēt si fiat legatum ut construatur noua ecclesia, in qoa fratres commorentur. ita Bald.in auth. ingressi.col.pen.uersic. iuxta hoc quæro, & istam opinionem sentit Bart. in §. constat. in l. apud Iulianum.ff.de leg.1. secundum quod ibi intelligit Raph. Cum. Petr. de Ancha.in cle.exiui.col.8. uer.iuxta prædicta quæro.de uerb.signifi.Guald cau. 11.in tit.de ijs, qui non hab.fact.testam.

19 Secvnda fuit opinio, quòd legatum remaneat purum, & ualeat, ut tenuit Bar.in d.§.constat, secundum intellectum Floria.& Alex.& uoluit Federic.de Sen.in cons.175.ubi, ꝙ possunt conuertere in alium usum, sed non tenentur. Petr.de Anch.in reg. nemo potest.col.2.uers.sed hic quæro.de regu.iur.

20 Tertia fuit opin. ꝙ fiat conuersio in aliam piam causam, & isto respectu legatum ualeat. Bart.in trac. Minor.col.12.uer.pone aliquis.& ita tenet Imo.in §. constat.circa fi.uers.in quantum dicit.& Pau.de Cas. col.2.uersic.& per istum text. & ibi Rapha. Cuma.& Alex.in uers.& ex prædictis. & Ias.in uersi. & per istū tex.Bal.in l.cum alienam. col. 2.uersi.& attende hic. C.de lega.Anch.in clem.exiui.col.6.uer.quandoque modus.de uerbor.signifi.

21 Qvintò Amplia, non solum respectu proprietatis, & dominij, sed etiam nec respū possessionis bona per fratres uendi, nec dictorum bonorū ęstimationē capi posse.Bald.in auth. ingressi. nu.19.C.de sacros. eccle.Card.in clem.exiui.§.proinde.nu.21.de uerbo.

signific. & idem Cardin.in consil. 102.in 2.dub.

22 Sexto Amplia, et si frater, uel monachus promo ueretur ad dignitatem episcopalem, ut est gl. in cap. quotidam.in uers. mendicantium.de elect.in 6. tradit Ias. in auth.ingressi.nu. 16.C.de sacros.eccl.& i l.ex facto.§.Iulianus.nu. 10.ff.de vul.& pup.Nicol.de Vbal. in tract.success.ab intest.in 1.par.num.3. Matthes.in tract.succes.ab intest.in 3.articulo princi.nu.41.

23 Primo Limita principaliter istam secundã partẽ, si legetur ad refectionẽ ecclesiæ, uel monasterij, quia ualet legatũ, ut p Bal.in d.auth.ingressi.col.pen.uers. iuxta hoc quæro, ecce fratres.Petr.de Anch. in clem. exiui.col.6.uersi.iuxta prædicta.de uerbo.signifi.

24 Secundo Limita, ut ualeat legatum factum fratribus Minorib. pro alimentis, ut not.Bat.in l.seruos. ff.de alim.& cib.leg.& in l.legatum.ff.de cap. dimin. Abb.in cons.63.col.pe.uers.hic uoluit apertè, uol.2. & Gual.in d.caut.11.de his, qui non hab.testa.fact.

25 Amplia, etiamsi legatum alimentorum sit legatũ annuum, secũdum Ang.in l.si Stichum.§.stipulatio. ff.de uerb.obl.& ibi Ro.hoc sequitur, quoad quantitatem necessariam pro alimentis, in d.l. si Stichum. col.2.& Bal.in apost. ad seipsum in c.1.§.aut si libellatio.in ult.col.quib.mod.feu.amit.

26 ¶Contrarium tenuit Bal.in l.seruo alieno.in prin. ff.de leg.1.& ibi Imo.qui tenent q pro aliquo modico tpe legatum alimentorum ualeat, nõ in perpetuũ, idem tenet Bat.in l.legatum.ff.de cap.dimin.Imo.in d.§.stipulatio.in l.si Stichum.ff.de uerb. obli. ubi etiã Alex.qui distinguit, ut legatum temporale ualeat, nõ 27 aũt in perpetuum, prout in annuo relicto. hoc idem uoluit Bal.in auth.ingressi.col.pe.uers.prima est ista. C.de sacros.eccl.Fede.in consi. 12. Et quòd legatum factum fratrib. Minorib. et pro alimentis nõ ualeat, tenet Aret.in l.ex facto.§.Iulianus.col. 2.uersi. sed illud dictum.ff.de vulg.& pupil.& ibi Ias.col.2.uersic. adde pro confirmatione.

28 Tertio Limita, quia ualet relictum fratrib. Minorib. pro libris, ut no.Abb.in cons.63.uol.2.& Ale. in apostil.ad Bart.in l.seruos.ff.de alimen.& cib.leg. Gual.caut.11.de his, qui nõ hab.testa.fact.Paris.in c. in præsentia.nu.175.Rui.in cons. 101.col.12.uol.1. Cotta in Memor.in uer.Abbatet.uers. ulterius.

29 Qvarto Limita in respicientib. diuinum cultũ, ut per Abb.in cõsi.63.col.2.uers.2.principaliter probatur.uol.2.Bald.in auth.ingressi.col.pe.uers.prima est ista.C.de sacro.eccl.Fede.de Sen.in consi.12. Ang. in cons.224.Petr.de Anch.in clem.exiui.col.8. uersi. ex quibus præmissis.de uerbo.signifi.

30 Amplia præcedentes limitationes, etiamsi ipsi fratres ab alio essent prouisi de talib.ita q relicta non essent eis necessaria, ut per Bar.in tract. Minor. col. 13. uersi.ponamus.

31 ¶Contrarium autem tenet Anch.in cle.exiui. col. 6.uers.idem dicit.de uerbo. signifi.ut in hoc casu fieri debeat commutatio in aliam causam.

32 Qvinto Limita in relictis pro necessitate imminenti, ut not. Imol.in l.interdicit.in fi.ff.de condit. & demonst.& sentit Domi.in consi.40.num. 10.

33 Sexto Limita in fratrib. Prædicatorib.& alijs mẽdicantib. magis ex cõstitutionib.q̃ ex ordine, in qbus * Doctores uident magis * cõiter tenere, ut relictũ particulare ualeat, ut saltẽ uendãt, & ptiũ recipiãt, uel ut eis debeatur æstimatio, nã q in hoc casu æstimatio debeat, tenet Iac.de Arena in l.apud Iulianũ.§.sed si res aliena.ff.de leg.1.ubi dicit, q uendãt, & ptiũ recipiãt. Cy.in l.Deo nobis.in fi.C.de episc.& cle.Fede.in cõsi. 12.Cald.in cõs.46.de testa.Card. in cõs.102. circa fi. Bal.in l.cũ q̃stio.in fi.C.de lega.in cõs.73.uol.4. Ant. de Butr.in c.in psentia.16.col.in 5.casu.de pbat.Imol. in c.2.col.pen.de testa.Dec.in ca.in præsentia.nu.69. * vbi dicit istam cõem * opin.de proba.& in cons.499. nu.5.& in cons.559.col.1.& seq.Are.in l.1.col.9.ubi dicit istam cõem opi.ff.de testa. licèt ipse de iure credat opinionẽ cõtrariam ueriorem. Nicol.de Vbal.in tract.succes.ab intesta.cler.nu.5.ubi dicit eãdem.Cor. in consi.117.col.2.& seq. uol. 2.Hippol.in sing.132. Bertr.in consi.152.col.1.uol.1.in nouis.

¶Contrarium tenet Ange.in cõs.224.Fulg.in cõsi. 104.Bal.in consi.438.uol.2.& in auth. si qua mulier. col.3.uer.sed modo testat quomodo.C.de sacros.eccl.

34 Cõcorda, ut prima opi.affirmatiua pcedat p cõsuetudinẽ, scda negatiua de iure, ut dicit Bal.in cõs. 232. uol.2.Petr.de Anch.in cõs.56.in fi. Cum.in cõs.152. col.1.& in cõs.169.col.1.Dec.in d.c.in præsentia.nu. 69.Aret.in l.1.col.7.in fi.uersi. circa fin.ff.de testam.

Contrarium, ut etiam de iure procedat prima opi. tenet Dec.in cons.559.col.1.& seq.

Tenendo primam opin. affirmatiuam tanquam * magis * communem.

35 Sublimita, quãdo isti fratres prædicatores, uel alij tenerentur rigore regulæ uiuere sub arctissima paupertate, ut declarat Cor.in consi.117.nu.13.uol. 2.& in consi.117.nu.3.uol.4.

Tenendo secundam opi.q isti non possint capere.

36 Limita, quia si uenderent antequam caperent, ualeret cessio, prout tenet Dec.in consi.559.col.1.

CONCLVSIO II.

Argvmentvm.

Filia, cui mille pater reliquit, si nupserit, & centum si monasterium ingrediatur, an possit petere mille, si monasterium fuerit ingressa.

1 Dvbitant Doctores, an ualeat ista dispositio, Relinquo filiæ meæ mille, si nupserit, & centum, si monasteriũ ingrediat, ita ut filia ingrediens monasteriũ, possit mille petere, uel teneat stare cõtẽta centũ. & qdã Thomas de Formaginis, q primo disputauit istam q̃onem, tenuit partẽ affirmatiuã, q filia poterat petere mille, put refert & sequit Io.And.in addi.Specul.sup rubr.de stat.monach.Matthe.in sing.53.Albet.de Rosa.in 3.parte statuto.q.104.Soc.post Bar.in in l.2.ff.de his, quæ pœn.nom.& pro ista opi.consoluit Io.de Ana n.& fuit iudicatum Bononiæ sm Alex. in apost.ad Bat.in d.l.2.Anto.de Butr. in c.in præsentia. de probat.&ibi Are.col.30.Alb.in l.Deo nobis.C.de episcop.& cleric.col.2.Roma.in l.stipulatio hoc modo concepta.col.7.ff.de verbo.obli. Alex.in consi.35. in 3.col.& in consi.121.col.pen.uol.2.& in consi.98. * col.1.uol.4.& istam dicit magis * communem.Ioan. Crot.in l.nemo potest, col.31.ff.de leg.1. & istam tenet, & dicit magis communem Soc.in consi.269.col. 1.& in consil. 241. col.5.in fin.ubi dicit istam magis communem opinionem. & Ias.in authen.si qua mulier.col.4.& seq.C.de sacros.eccl.dicit istã magis communem & idem dicit Hipp.in rubr.de fideius.col.29. & in l.1.col.26. C.de rapt. uirgin.dicit istam partem * * communem . idẽ tenet Fely.in d.c.in præsentia.col. 18.in fi.de probat.Dec.qui dicit istam partem magis communem, in cons.674.& in ca.in præsentia. nu.3. de probat.Rip.in l.1.nu.62.ff.sol.mat.ubi dicit communem opin. Ferra.dicit istam partem communem, caut.8.Paris.qui dicit istam communem, in consi.65. col.3.uol.2.Marian.iun.qui dicit communem, consi. 160.col.3.uol.2.Ruin.consi.68.col.fi.uol.4.

Amplia,

2 Amplia, etiamsi efficiatur de tertio ordine Sancti Francisci, ut tenet decisio Neapoli. 204. in nouis.

3 PRIMÒ Limita illam partem, quando testator dixisset, Relinquo fi iæ meæ, si nupserit, & illi, qui eam in uxorem acceperit, mille: quia tunc monasterium non poterit capere mille, ex quo legatum non fuit factum filiæ, sed marito ipsius. ita Bar. in l. 2. ff. de his, quæ pœn. nom. sequitur Fel. in c. in præsentia. col. 19. vers. & tenendo istam primam partem. de probation.

4 SECVNDÒ Limita, quando non est simpliciter dictum, si monasterium intrauerit, sed dixerit, monasterium talis religioois: cum istud non impediat propositum intrandi religionem, ex quo adsunt alia monasteria: ideo non debetnt tale legatum. Fel. in c. in præsenna. col. 19. uers. 2. declara. de probat.

5 TERTIÒ Limita, quando filia fuisset iam ingressa religionem. ut not. Parit. in cons. 23. num. 7. uol. 3.
6 & de cautela aduersus istam dispositionem uide Ferrat. caut. 9.

7 QVARTÒ Limita, quando ex uerbis expresse appareret testatorem monasterium excludere noluisse, prout declarat Dec. in cons. 419. no. 7. & in cap. in præsentia. nu. 60. de proba.

8 ¶Contrariam autem opinionem in principali cõclusione tenet Bald. in auth. nisi rogati. in 2. col. in fi. C. ad Trebellia. ubi dicit, quòd naturalis æquitas, & communis obseruantia est pro ista parte. & ibi Pau. de Cast. qui plus dicit, ꝙ ita communiter tenemr, & ita fuit seruatum de facto. Bal. in l. Deo nobis. col. 1. C. de episco. & cleri. ubi dicit ita obseruari de consuetudine, & ibi Pan. de Cast. col. 1. & ibi etiam Fulg. & Pau. de Cast. in l. Titiæ si nupserit. ff. de cond. & dem. ubi dicit ita communiter teneri. & idem tenet in l. Titio centum. §. Titio centum. in fi. ff. de cond. & demõ. & hanc * opi. commuoem, & æquiorem dicit Imol. in l. Lucius. col. fi. ff. de hære. insu. Petr. de Aoch. in regula, nemo potest. col. 6. de reg. iuris, in 6. Bal. in cõs. 82. in 3. lib. incip. in q. Folg. in cons. 53. ubi dicit ab ista opin. non esse recedendom, quam consuetudo approbauit. Raph. Cum. ĩ l. si ita quis. §. is, cui. ff. de leg. 2. Iacob. de Belu. in §. sed hoc in præsenti. in auth. de sanc. epis. Dec. in c. in præsentia. col. 31. de prob. & in cons. 419. col. 2. dicit istam ueriorem & magis * communem opi. idem tenet Ias. in cons. 43. ĩ 5. col. uol. 3. qui dicit istam opin. tenendam, & propter cõem obseruantiam, & naturalem æquitatem, quæ cum ea cõcurrit. Io. Crot. in l. nemo potest, col. 31. ff. de leg. 1. Alex. sentit istã partem cons. 98. uol. 4. Goal. caut. 64. de leg. Bru. in tract. ꝙ stant. masc. in 9. arti. in 2. quęst. col. 3. & seq. ubi distinguit, & effectualiter uidetur tenere istam partem propter consuetudinem.

Concorda has opi. ex supra allegatis, ut 1. opi. procedat de rigore iuris, secunda uerò de consuetudine.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Legatum rei immobilis ecclesiæ factum, an Prælatus possit repudiare.

1 MAxima opinionum cõtrouersia reperitur in illa cõclusione, an solus prælatus legatũ rei immobilis ecclesiæ factũ repudiare possit: nam quod solus legatum repudiare non possit, tenet Bald. in l. magis puto. §. fundum. uers. & nota quid si fuodus. ff. de rebus eorum. & in l. contra iuris. §. primo, uer. item est argumentum. ff. de pactis, & in l. pupillorum. C. de repudia. hæreditat. Anchar. in cap. cum super, col. 2. uersic. pone exemplum, de rebus eccle. non alienand. & ibi Imol. col. pen. uersic. tertio tangit hic, & Barbat. col. pen. uer. tangit hic dominus Pau. de Cast. in l. legatum. circa fin. uersic. tamen uidetur. ff. de legar. 1. & ibi Alex. circa finem, uersic. quid autem in prælato, ubi hanc dicit magis communem * opinionem. Imo. in c. tua nuper. in fin. uersic. ultim. tangit hic, de his quæ fiunt à prælat. Aret. in l. is qui hæres, in §. fin. col. 4. uer. secunda nunquid. ff. de acquir. hæredita. Io. Cimator in repetitio. l. legatum, col. 1. in fin. uersi. sed quæritur. ff. de lega. 1. Fely. in c. coortingit, col. fin. uers. in eadem ibi, ubi dicit omnes ita tenere, præter Abb. de senten. excomm. Ruin. qui hanc dicit communem * opinionem in consil. 123. col. 1. in fin. uersi. & sicut uidemus, uol. 3.

2 ¶Contrariam opi. secuti sunt Feder. de Sen. in cõs. 9. Lap. alleg. 26. circa fin. Card. in consil. 89. Anto. de But. in c. quoniam. uersi. & hoc nota. de decim. Card. in c. tua, in fin. uers. 8. quæru. & ibi Abb. circa finem, uers. ultimo scias. de his quæ fiunt a prælat. ubi dicit casum satis dubium. Abb. in c. 1. col. pen. uers. primò. nunquid. de dolo & contuma. Domin. in c. 1. col. fin. uersi. sed pone. de rebus Eccles. non alienan. in 6. Anchar. in cons. 136. uers. item etiam aduertendum. Roma. in l. si is qui hæres. §. fin. col. fin. uers. item quid in testatore. ff. de acqoiten. hæreditat. Socin. in l. legatum, col. 1. uersi. nunquid Abb. ff. de lega. 1. & ibi Ias. col. penul. uersi. sed dubium maximum est. ubi hanc dicit magis * communem opinionem, quam etiam dicit communem & in pratica seruandam Aret. in d. l. is qui hæres. §. fin. ff. de acquiren. hęredita. licèt ipse contrarium teneat. & hanc etiam opinionem sequuntur Hispa. in rubr. de donat. int. uir. & uxor. fol. 41. col. 4. in fi. & sequen. uers. sicut dicimus. Ripa in l. legatum, in fin. uersi. an prælatus possit. ff. de leg. primo. ubi hanc dicit cõem opinionem. Fely. in c. super his. col. 2. uers. facit glo. nota. de accusatio. & in cap. 1. col. 6. uer. & dicit Abbas. de pręscriptio. ubi dicit, ꝙ prælatus potest repodiare legatum, & hæreditatem.

Tenendo primam opin.

3 PRIMÒ Limita, illam locum habere in legato, secus autem in hæreditate, quæ per solum prælatum repudiari potest, prout declarat Imol. in cap. tua, in fi. uers. ultimo tangit hic. de ijs, quæ fiunt a prælat. & ita sentit Bart. in l. tutor. in fin. ff. de bonorum posses. Abb. in consil. 31. col. 1. uers. hinc notabiliter dixit, uol. 1. Ruin. in cons. 123. col. 1. uers. & sicut uidemus. uol. 3. Ripa post Ias. in dict. l. legatum. in fin. ff. de leg. primò. ubi dicit commonem * opinionem.

4 Hinc infertur, ꝙ in repudiatione hęreditatis non requiratur auctoritas superioris, sed tantummodo cõsensus Capituli, ut per Bal. in l. pupillorum. in princ. uers. & idem dicendum. C. de repud. hæredita.

5 SECVNDÒ Limita, quia legatum Monacho relictum potest solus Abbas sine eius consensu repudiare. Bal. in l. 1. in 10. q. C. qui admitt. Bart. in l. tutor, in fi. ff. de bonorum possessio. Cyn. in l. Deo nobis. C. de episc. & cleric. Paul. de Castr. in l. legatum seruo. ff. de legar. 1. Alex. in apost. ad Bart. in d. l. tutor. ff. de bonorum possessio. Abb. & ibi Anto. de Butr. in cap. in præsentia. de probatio. Alex. qui hanc dicit magis cõmunem * opinionem in dict. l. legatum, col. 2. uersic. sed quid in Abbate. ff. de lega. primò. & communem etiam dicit idem Alexa. loquens in hæreditate, in l. 1. nu. 24. ff. de uulg. & pupil.

6 TERTIÒ Limita, quod solus prælatus, quando ecclesia nõ est collegiata recipiẽdo pẽsionẽ ab emphyteota, qui per biennium nõ soluit, potest caducitatem incursam remittere, & sic ecclesiæ præiudicare, secus si ecclesia esset

collegiata, prout tradit glos. communiter recepta in cap. potuit. in uers. expelli, de locat. Ias. qui hãc dicit * communem * opi. in l. 2. nu. 130. C. de iur. ephyteo. & istam dicit communem Card. Alex. in c. 1. in princ. nu. 17. de ijs qui feud. dar. poss. Imol. qui etiam dicit eõem in c. potuit. nu. 34. de locat. & ita ẽt attestatur Alex. in cons. 105. nu. 15. uol. 3. & in cons. 5. num. 19. uol. 5. Cæpol. in consil. ciuili. 46. nu. 3. Dec. in consil. 329. nu. 3. Rui. in cons. 70. nu. 14. uol. 5. ubi etiam dicit communem opinionem.

7 Ratio autem est, quia eandem habet potestatem Rector in ecclesia nõ collegiata, quã in collegiata ecclesia habet prælatus cũ Capitulo, vt per Felyn. in c. edoceri. col. pen. ver. sed oĩa, de rescript.

De fideicommissis.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

1 *Fideicommisso an censeatur renunciatum per diuisionem.*

1 VERA, & cõmunis est conclusio, ꝙ per simplicem diuisionem non intelligitur renunciatum fideicommisso, vt est tex. in l. cùm pater. §. hæreditatem. ff. de legat. 2. & ibi nota. Bart. Bal. Imol. & Paul. de Cast. & idem Bart. in l. qui Romæ. §. duo fratres. in 1. q. ff. de uerbo. obliga. & ibi Bald. & Imol. col. 3. Paul. de Castr. colum. 3. & seq. & Alexand. colum. 9. & sequen. Bald. in consil. 364. incip. simplex diuisio. volum. 4. & in consil. 440. uol. 4. Rom. in consil. 403. col. 1. Paul. de Cast. in consil. 188. uolum. 2. Alexand. in consi. 8. colu. fin. uolum. 5. Alex. in cons. 21. col. 1. in fi. & seq. uol. 5. & in cons. 39. col. 2. vol. 4. & in consi. 208. colu. 1. in fin. uol. 6. Io. de Ana. in consi. 29. colu. fi. Raph. Cuma. in consi. 133. col. fi. Bald. in consi. 407. col. pen. uol. 1. Io. Andr. in addit. Specul. in tit. de testam. in §. in primis. vers. quid si fideicomm. Ioan. Crot. in d. §. duo fratres, col. 20. Soc. in cons. 251. col. 15. & in consi. 31. col. 1. uol. 4. Bal. in tit. Constitu. feud. Domini Lothar. Imper. col. 2. & in l. qui cum tutorib. ff. de transact. Ias. in d. §. duo fratres, col. 30. licèt in 12. col. dubitet. Cor. ĩ cõs. 150. col. fi. uol. 3. Goz. in cõs. 36. col. fi. Paris. cons. 55. uol. 2. Grat. ĩ cõs. 60. col. 1. uol. 1. Rui. ĩ cõs. 137. col. 3. uol. 2. & cõs. 139. col. 1. uol. 2. & cons. 147. col. 3. & 6. uol. 2. Grat. q̃ dicit * cõem opi. ĩ cõs. 17. nu. 44. uol. 1. *

2 PRIMÒ Amplia, etiamsi dictum sit de non ueniendo contra diuisionẽ, ut notat Bart. in d. §. duo fratres, in 2. q. Im. col. 3. & seq. Pau. de Cast. col. 3. & seq. & ibi Rip. qui ẽt refert eandem opi. tenere Petr. & eandem opinionẽ tenet Bal. in tit. Cõstitutiones feu. Dñi Imper. Loth. colum. 2. & ibi ẽt dicit Petr. & Iacob. But. & eandem opin. tenent Bar. & Bal. in l. cũ pater. §. hereditatẽ. ff. de leg. 2. Bar. ĩ l. Paulo Callimacho, §. 1. ff. de leg. 3. Bal. in l. qui cum tutoribus. col. pe. ff. de trans. Bald. in l. tres fratres. col. 1. in fi. ff. de pact. & ibi Paul. de Cas. col. fi. Bal. in cons. 84. incip. res prohibita. uol. 1. Saly. in d. l. q cum tutorib. Alex. in cons. 208. uolu. 6. col. 1. in fi. & seq. Bart. in cons. 58. in fi. Pau. de Cast. in cõs. 188. in 2. uol. incip. quia dubia supra formata. Alex. in d. §. duo fratres. col. 10. & seq. & ibi Ias. colu. 10. & seq. Cap. in cõs. 89. Cor. in cõs. 102. uol. 4. & in cons. 150. colum. fi. uol. 3. Io. de Ana. in cõs. 29. col. fi. Alex. in cõs. 39. col. 2. uol. 4. & in cõs. 105. uol. 4. & in cõs. 167. col. 2. uol. 2. & in consi. 8. col. fi. uol. 5. Goz. in cons. 36. col. fin. Bertran. in consil. 88. colum. 1. uolu. 1. Paris. consil. 46. col. 2. uol. 2. Fulgos. in cons. 41. in pe. col. Soc. in cons. 251. col. 15. Imol. in cõs. ult. Barbat. in cons. 48. col. 1. cum seq. uol. 1. Dec. in cons. 86. col. 2. Bald. in cons. 18. uol. 3. Soc. in cons. 31. colu. 2. uol. 4. & cons. 43. col. 2. in fin. & seq. Soc. in cons. 18. col. 2. uol. 3. Paris. in cons. 71. col. 1. uol. 3. Maria. iun. in cõs. 116. nu. 33. uol. 1. & in cons. 128. nu. 114. uol. 1. Rui. cons. 137. col. 3. uol. 2. & cons. 138. nu. 5. ubi di* cit * cõem. & cons. 139. col. 1. uolu. 2. Et ista ẽt communis opi. ut per Ang. in cons. 287. licèt ipse contrarium teneat. idẽ tenet Pau. de Cast. in d. l. tres fratres. Cor. in cons. 102. uol. 4. Alex. in cons. 39. col. 2. uolu. 4. Fulg. in cons. 41. col. pen. Alex. in cons. 105. uol. 4.

SECVNDÒ Amplia, etiamsi dictum esset, & iuratũ non uenire contra diuisionem, & cõtenta in ea, & nõ facere, dicere, uel uenire contra eorum aliquid, nihilominus fideicommisso nõ intelligitur renunciatũ. Bertran. in cons. 76. col. 2. & seq. uol. 1. Rui. cons. 137. col. 3. & seq. uol. 2. & consi. 72. nu. 4. uolu. 5. ubi dicit * magis * communem opi.

Contrarium tenuit Rog. celatus p glo. in d. §. duo fratres. Guil. in d. l. qui cum tutoribus. ff. de transact. Dyn. Alb. Bal. & Ang. in d. §. duo fratres. & ibi Alber. dicit istam opi. tenere Iaco. de Aren. Ang. in consil. 287. col. 2. Ray. in addit. ad Guil. in d. l. qui cum tutoribus. ut refert Alex. in d. §. duo fratres, col. 21. Signo. Homod. in cons. 189. & in cons. 117. in fin.

3 TERTIÒ Amplia, etiã si promissum sit perpetuo non uenire contra diuisionẽ, ut dicit Boer. decis. 147. & idem tenet Rui. cons. 137. col. 3. uol. 2.

4 QVARTÒ Amplia, etiam si fideicommissum esset reciprocũ, & coæquale, ut p Rui. cõs. 138. col. 2. uol. 2.

¶ Contrarium tenet Ang. in d. §. duo fratres.

5 QVINTÒ Amplia, etiam si dictum sit in diuisione, ꝙ unus alteri remittit iura, quæ habet, uel habere sperat, ut ponit Bart. in d. l. qui Romæ. §. duo fratres. in 6. q. ff. de uerb. obl. & ibi Alex. Aret. & Ias. in cons. 208. col. fi. uol. 6. & in cons. 105. in fi. uol. 4. Rom. in l. 1. in 12. q. C. qñ non peten. par. Curt. iun. in consil. 23. col. 2. & seq. & in cons. 52. in fi. col. Aret. in consi. 92. col. pen. Pau. de Cast. in cons. 448. col. fin. uolu. 1. Cast. in cons. 3. ubi limitat Boer. in uerbo renunciatio. sing. 27. Gozad. in cons. 57. col. 2. Gratian cons. 60. col. 1. uol. 1. & cons. 126. col. fi. uol. 2.

6 Amplia proximam ampliationẽ, etiam si dictum esset, q̃ habere possent. Bero. cõs. 3. col. 3. vol. 1. I anuq.

¶ Cõtrariũ tenet Raph. Cum. ĩ d. §. duo fratres. in 7. col. p ut refert ibi Ias. q̃ respondet ad addicta p eũ.

7 PRIMÒ Limita principalem ampliationẽ procedere, quando renunciatio potest referri ad alia iura, q̃ ad fideicomm. sed si non potest referri ad alia iura, quam ad fideicomm. tunc. ad fideicomis. refertur, ut nut. Bart. ibi in 6. q. in d. §. duo fratres. & ibi Io. Crot. & idem dicit Paul. de Cast. in cons. 188. col. 2. uol. 2. Barba. in cõsi. 48. colu. 5. in fi. & seq. uol. 1. Ias. in d. §. duo fratres. in 6. q. Cur. iun. cõs. 29. Alex. in cõsil. 68. col. 2. uol. 5. ex mẽte Bal. ibi Paris. cõs. 71. col. 2. uol. 3.

8 SECVNDÒ Limita, nisi dictum esset, quòd unus alteri remittit iura, quæ habet, uel habere poterat quouis modo, secundum Rui. cons. 152. col. pe. uol. 2.

9 SEXTÒ Amplia, etiamsi in diuisione dictum esset, ꝙ unus alteri remittebat indefinitè oĩa sibi ex testamẽto relicta, ut not. Bar. ĩ l. q Romæ. §. duo fratres. in 5. q. in fi. ff. de uerbo. oblig. Soc. ĩ cõs. 251. col. 15. Bal. in tit. Cõst. feud. Imp. Loth. col. 2. Goz. ĩ cõs. 36. col. fi.

10 Ratio est, quia nisi specificè exprimatur testũ, ex quo puenit fideicõ. nõ sufficit ad hoc ut fideicom. dicatur renũciatum, ut infra dicetur in seq. amplia.

Sex-

11 Septimo Amplia, etiã si in instro dictũ sit, q̃ una altera remittebat omne ius p̃sens, uel futurũ ex testõ, uel ab intestato iure fideicommissi, uel substitutionis cuiuscunq;, uel alio quocũq; iure. ita Bar. in d. §. duo fratres. in 5. q. in prin. & ibi Imo. Are. Alex. & Ias. finaliter ita tenet, licet uideatur aliquantulum dubitare. eandẽ opi. tenet ẽt Rom. in consi. 403. col. antep. & fi. Guid. Pap. q. 229. Bal. in ti. Const. feu. Domini Imper. Lothar. col. 2. Soc. in cons. 283. col. 1. & seq. Gui. Pap. in cons. 6. col. fi. Maria. iun. consi. 129. num. 60. uol. 1.

Contrarium tenuit Ang. in d. §. duo fratres, in 2. q. cui respondet Io. Crot. in d. §. duo fratres. col. 38. & Socin. in d. consi. 283. col. 1. & seq.

12 Limita tamen primam communem opi. stante iuramento. ut per Alex. in d. §. duo fratres. in loco allegato. Guid. Pap. in consi. 232.

13 Contrariũ tenet Io. Crot. in d. §. duo fratres. col. 39. Ruin. in consi. 137. col. 3. & 4. & pluribus seq. uol. 2.

14 Octavò Amplia, etiamsi dictum sit, q̃ una pars liberat aliã de omnib. q̃ sibi deberẽtur occasione hæreditatis, & quacunq; alia de cã, ita q̃ liberatio trahatur ad cognita, & incognite, ut uoluit Rui. cons. 137. col. 3. & pluribus seq. uol. 2. maximè col. 7. in fi.

15 Nonò Amplia, etiamsi portiones assignatæ fuerint liberæ. Rui. consi. 99. col. fi. uol. 4.

16 X. Amplia, etiamsi dictũ sit, nollo mõ venire contra diuisionem, ut tenet Rui. cons. 72. col. 3. uol. 5.

17 XI. Amplia, idem esse in transactione, prout not. Boer. decis. 147.

18 XII. Amplia, etiamsi diuisio uel transactio facta fuit ex certa scientia. idem Boer. decis. 147.

19 XIII. Amplia, etiamsi promissum sit pro se, & suis hæredibus. ita Alex. in consi. 105. col. fi. uol. 4.

20 XIIII. Amplia; etiamsi cum iuso fuerit renunciatum omni iuris & legum auxilio, ut uoluit Ruin. in cons. 72. nu. 4. uersi. item non obstat. uol. 5. & in cons. 92. num. 13. uol. 3. ubi declarat.

21 Primò Limita principalem cõclusionẽ, nisi diuidentes ultra illud, qđ p̃miserint nõ uenire contra diuisionẽ, apposuerint uerba p̃gnantia, & lata, ut si dixissent, q̃ de rebus diuisis, in perpetuum alter ab altero quæ qua petere non posset aliqua rõne, iure, uel cã, q̃ dici, uel excogitari possit de iure, uel de facto, q a tunc præsupposita scientia fideicommissi, p̃sumitur diuidẽtes uoluisse renunciare fideicommisso. ita tenet Io. And. in addit. Specul. in tit. de testa. §. in primis. uersi. sed qđ si fideicommissum. Bald. sentit in d. §. duo fratres. ponit Cur. sen. in cõs. 64. col. pe. & fi. & Cur. iun. in cõsi. 49. col. 5. & seq. Soc. in consi. 43. col. 2. uersi. secundò multum operatur, uol. 4. Io. Crot. in d. §. duo fratres. col. 39. Dec. in consil. 287. in fi. col. & in consi. 86. col. 2. & 3. & in consi. 1 1. col. 4. & in consi. 345. col. 2. & hoc uẽ tenere Roma. in consi. 403. col. pe. & fi. dũ tenet stantibus uerbis prægnantib. non esse renunciatum fideicommisso, quia præsupponit ignorantiam fideicommissi & eandem opi. tenet Bologn. in consi. 92. in fi. & istud sentit Paris. cons. 71. col. 1. & seq. uol. 3. ubi dicit opinionem Io. Andr. communiter approbari, & idem tenet Maria. iun. consi. 116. col. 10. & seq. uol. 1. Aym. in consi. 24. col. 3. Grat. in consi. 17. col. 1. uol. 1. Grat. in cõsi. 60. col. 3. uol. 1. Run. consi. 119. col. pen. & fi. uol. 2. & cõsi. 133. col. 4. uol. 2. & istud sentit Alex. in d. §. duo fratres. in 11. col. dum respondet ad dictum Io. Andr. & idem Alexan. in consi. 108. uol. 6. Alexan. ex mente Bald. in consil. 68. col. 2. uol. 5. Bertran. in consi. 21. in fi. uol. 1. & in consi. 76. col. 3. uol. 1. & in consi. 88. col. 1. & sequen. uol. 1. & in cons. 166. col. pen. uol. 1. & in consi. 6. uol. 2. in fin. Bertr. in cons. 73. col. fi. uol. 1.

22 ¶Contra principalem limitationem tenet Capra. in consi. 89. Pau. de Cast. in consi. 188. uol. 2. Dec. in consi. 495. col. 5. Goz. in cõs. 36. col. fi. & in cõs. 45. col. pe. Grat. in cõs. 29. col. 5. & seq. uol. 2. & col. seq. Ruin. consi. 137. col. 1. & 5. uol. 2. & col 8. & consi. 138. col. 1. & 2. uol. 2. & consi. 147. col. 3. & 6. in fi. & seq. uol. 2. &

23 consi. 159. col. fi. uol. 4. Et hoc, quia ista uerba, aliqua ratione, titulo, uel causa, possunt intelligi in dependentib. ab expressis. Calc. in consi. 25. col. 12. Grat. in consi. 17. col. pen. uol. 1. & consi. 22. col. 3. & consi. 60. col. 3. uol. 1.

* ¶Tenendo tamen primam opinionem * magis communem.

24 Primò Sublimita, nisi uerba ampla, & prægnantia restringant se ad tp̃s præsens tp̃e diuisionis, & renunciationis, quia tunc non censetur remissum fideicommissum futurum, prout notaut Ang. in cõsi. 287. col. 2. Cum. in consi. 108. col. fi. Cor. in cons. 339. col. fi. uol. 1. Barbat. in consi. 48. col. 4. uol. 1. Dec. in consi. 86. col. 2. & in consi. 495. col. 3.

25 Primò Amplia hanc sublimitationem s̃m Barb. etiamsi dictum sit, q̃ renunciabat fideicommisso debito, tñ non censeretur remissum ius fideicommissi conditionalis. Bar. in d. §. duo fratres. in 4. q. cum quo omnes communiter transeunt, excepto Io. Crot. in d. §. duo fratres. col. 44. ubi distinguit.

26 Secundò Amplia, nã si uerba gñalia referantur ad illud, quod una pars alteri debet, absque eo q̃ dicatur de heredibus, non censetur renunciatum fideicommisso. Cuma. in cons. 141.

27 Secundò Sublimita, ut per Rui. consi. 152. col. fi. uol. 2. quando res fuit alienata titulo lucratiuo, secus si fuisset uendita, ut ibi per eum.

Tertiò Sublimita, si sciẽtia non probaretur, Ro. in consi. 403. col. pen. & seq. Rui. consi. 137. col. 5. uol. 2. idem dicit Goza. in consi. 45. col. 4. & seq. Mari. iun. in consi. 116. col. 6. uol. 1.

28 Secundò Limita principaliter, nisi fideico. esset purũ, uel purificatũ tp̃e diuisionis, q̃ tunc tp̃e diuisionis ueniret in diuisione, & cẽseretur remissum. ita declarat Pau. de Cast. in d. §. duo fratres. col. 3. & ibi etiã Raph. & Alex. col. 9. & seq. & idem Alex. in consi. 100. col. fin. uol. 7. maximè stante prægnantia uerborum, & iuramento, ut per Dec. in consi. 345.

¶Contrariũ tenet Rui. cons. 139. col. 1. & 3. uol. 2.

29 Tertiò Limita, nisi dictum sit, q̃ diuidentes possint de reb. sic diuisis facere p̃ut uolebãt q a tunc cẽseretur inter eos remissum ius fideicommissi. ita declarat Alex. in cõs. 62. col. 2. uol. 7. Ange. in d. §. duo fratres. in 5. q. Bar. Io. Crot. in d. §. duo fratres. in 8. q. Pari. cõs. 46. col. 5. uol. 2. & cõs. 71. col. 2. uol. 3. & col. 5. Rui. cõs. 133. col. 1. uol. 2. Et facit quod dicetur in seq. limi.

¶Contrarium colligitur ex no. p̃ Capr. in cons. 89. ubi p̃supponit talia uerba, & tamen consuluit non esse fideicommisso renunciatũ, & idem tenet Rui. cons. 137. col. 4. uol. 2. & consi. 147. col. pen. eod. uol.

30 Quartò Limita, nisi ĩ diuisione data sit facultas alienãdi, ut q a dictũ sit, ad habẽdũ, tenẽdũ, uẽdendũ, donãdũ, alienãdũ, &c. q a tunc censet̃ fideicommisso renunciatũ, cum nõ stent ista simul q̃ fideicommiss. ducet & cõpetat facultas alienãdi irreuocabiliter. ita tenet Ang. post Bar. in d. §. duo fratres, in ultim. col. & in 5. q. Imo. col. fi. Io. Crot. in 8. q. Curt. sen. in cõs. 64. col. pen. Soc. in reg. 38. in 5. fall. sentit Bar. in cõs. 72. col. pen. & fi. Dec. in consi. 11. col. 5. Curt. iun. in tract. feud. in 4. par. col. 67. uersi. 5. quarto. Bertr. in cõs. 166. col. fi. uol. 1. Paris. consi. 71. col. 2. & 3. uol. 3. Marian. iun. consi. 116. col. 12. uol. 1. Grat. in consil. 17. col. 1. uol. 1. & col. fi. ubi declarat. & in cons. 60. col. 2. uol. 1

qui

qui ampliat.Rui.cons.113.col.2.uol.1.& cons.119. col.pen.uol.2. & cons.133. col.1. uol.2. Rip.in d.§. duos fratres.nu.83.Curt.iun.cons.4. nu.21.

31 PRIMÒ Declara,quia sub istis uerbis nō uenit facultas alienādi,nisi specialiter exprimatur,ut p Grat. cons.22.col.3.uol.1.& per Rui.cōs.137.col.4.uol.2.

32 SECVNDÒ Declara, nam omnes istæ clausulę nō inducunt renunciationem fideicommissi, quando uel adest clausula derogatoria in cōtrarium,uel inęqualitas renunciationis,uel si diuisio sit tantummodo quo ad usumfructum,prout Gratus in consil.29. nume.35. uol.2.

33 TERTIÒ Declara, ut per Bart.in d.§. duo fratres. in 8.q.ubi alia colligitur declaratio. nam ibi Bar.uidetur concludere,q secuta alienatione,cēset esse renunciatum fideicomm.secus si nō sit facta alienatio. & ita etiam tenent Rom.in cons.403. in prin. Alex. in cons.8.col.fin.uol.4.& in consi.189.col.4.uolu.2. Pau.de Cast.in cons.188.in 2.col.in 2.uol.Rui.cons. 147.col.pe.uol.2.& cons.92.col.pe.uol.3. consil.99. col.5.& pen.uol.4.Curt.sen.in d.cons.64.col.pe.Ias. in d.§.duo fratres.in 8.q.Soc.in consi.43.col.3.& sequen.& pe.uol.4.Aret.in §. duo fratres. in 8.q.

34 QVARTÒ Declara,istud procedere,ubi fideicommiss.cōsentit alienationi faciendæ,uel facultati alienandi in futurum,secus si consentiret alienationi factæ pendente conditione fideicommissi, quia tunc non diceretur fideicommisso renunciatū,ut per Soc. in cons.43.col.fi.uol.4.

35 QVINTÒ Limita,nisi ex coniecturis aliud constare possit. s. quòd diuidentes uoluerunt etiam fideicōmissum remittere,ut not.Bal.in d.l.qui cū tutorib. ff.de trāsa.Alex.& cōiter alij ī d.§.duo fratres. col.11.

36 SEXTÒ Limita,nisi dictum sit,q remittebāt ad inuicē fideicomm.debitum uel debendū ex testō paterno.ita Barto.in d.§.duo fratres,in 4.q.quē ibi Ias. sequit & tenet Pau.de Cast.in cons.188. col.1. in fi.& seq.uol.2.

37 SEPTIMÒ Limita, nisi dictum sit,quòd diuidētes rē ipsā sic diuisam habeāt pleno iure, ut sentit Alex. in cōs.39.col.2.in fi.uol.4.Barth.Soc.in cons.43.col. 3.vol.4.

¶Contrariam opi.sequitur.Io.Crot.in d.§ duo fratres.col.4.& Rui.in cons.137. nu.7.& cons.138.no. 6.uol.2.& cons.99.nu.12. uol.4.

38 Et p hac parte facit, quod uoluit Soc. in cons.66. col.3.uol.3.ubi istam clausulam,pleno iure,dicit regulari secundum naturā contractus. & in cōs.2. nu. 4.uol.4.idem dicit de illa clausula, quod possit facere,& disponere, prout dominos facere possit.

39 OCTAVÒ Limita,nisi dictū sit, q de euictione teneat unus alteri,qa tunc censet fideicomm.remissū. ita Fran.Curt.sen.in d.cōs.64.col.antepe & hoc sentit Rom.in cons.457.col.2.Paris.cons.71. col.2.vol. 3.Marian.iun.cons.116.col.12.uol.1.Curt.iun.consil.49.nu.13.

¶Contrarium tenet Io.Crot.in dict.§. duo fratres. col.24.& seq.Barth.Soc.in cons.31.col.1. in fin.uol. 4.Marian.iun.cons.128.col.2.in fin. uol.1. Alex. in cons.21.col.2.uol.5.Grat.cons.29. col.7. uol.2.Rui. cons.137.col.2.& 6.uol.2.& cons.92.col.fi.uol.3.

40 NONÒ Limita, nisi dictum sit,quod reseruabāt sibi auitum fideicomm.quia per hoc paternum remisisse pręsumuntur.Io.Crot.in d.§.duo fratres.col.26.

41 X. Limita,nisi fideicommiss. consensisset alienationi factæ per grauatum, quia tunc censetur remittere fideicommiss.vt tradit Alex.in cōs.8. col.fi.vol.5.

42 XI. Limita,si dictum sit in diuisione, quòd remittebant omnia iura, & omnes actiones sibi competentes,& competituras,nunc,uel in futurum,uel ratione legatorum,uel institutionis, & substitutionis, maximè apposito iuramento. ita Gui. Pap.q 232.

¶Contrariū tenet Ripa.in.d.§.duo fratres.nu.77.

43 XII. Limita trib.concurrentibus, scientia testamenti, & q fideicomm.sit reciprocum,& quòd in diuisione sit renunciatum iuribus futuris,ut dicit Maria.iun.consi.116.nu.50.uol.1.

¶Contrarium tenet Rui.cons.138.col.2.uol.2.

44 XIII. Limita, quando in instrumento dicitur, q fecerunt se ad inuicē procuratores respectu portionum suarum,vt vnusquisque possit pro bonis ad se peruentis agere,petere,& se tueri,vt dicit Maria.iun. consi.116.col.11.uol.1.Rui. consi.144. col.fi.uol.2. & consi.152.col.pe.uol.2.

45 XIIII. Limita,vt conclusio non procedat, quādo fuit actum mandatum cum libera: ut puta per clausulam,uti voluerit, secus si per verbum placuerit, q importat arbitrium boni uiri, & non mandatum cū libera,ut per Ruin.in consi.147.col.pe.uol.2.

46 XV. Limita,quando diuidentes promisissent,partes sic diuisas,ratas & gratas habere, & perpetuò attēdere,& obseruare,ut per Rui.cōs.119.col.fi. vol.2.

¶Contrarium tenet Boer.decis.147.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Filius grauatus de restituendo hæreditatem, debet restituere quando sine filijs decedit.

1 SI pater filium in parte hæreditatis institutū grauat de restituendo, subintelligitur conditio, si decesserit sine filijs. leg.cū auus.ff.de con. & demonstra.l.cum acutissimi.C.de fideicomm.

2 PRIMÒ Amplia, etiam in filio naturali grauato. l.generaliter.§.cum autem.C.de institut. & substitu. & Ias.ibi in prima ampliat. nu.2. & dicitur in limit.

3 Amplia istam ampliationē,etiāsi nepos, uel alius vlterioris gradus naturalis tantū instituatur, & grauet,ut declarat magistrali.Soc.in d.l.cū auus.col.29.

4 SECVNDÒ Amplia, etiamsi grauatus decesserit nō modò cū filijs primi gradus, sed cū liberis vlterioris gradus,ut est tex.in d.l.generaliter, in §.cum autem. & ibi Ias.in 2.ampliat.

5 Amplia istam ampliationem,ut etiam omnes descendentes in infinitum, faciant deficere fideicom. ita tenet Cor.in.l. cum acutissimi. C. de fideicomm. & ibi Io.de Mōte Sperell.& Io.Bapt.de S.Seuer.in d. §.cum autem.Soc.in d.l.cum auus. col.26.

¶Contrarium,voluit Angel.& male, in dicta l.cū acutissimi.& ut per Doctores proxime alleg.

6 Limita,istam ampliat.si modò liberi sint legitimi, & naturales,aliàs secus,ut infra dicetur in limit.

7 TERTIÒ Amplia, non modò quando grauaretur filius,sed etiam quilibet ulterioris gradus descendēs. ita tenet Bald.in d.l.cum acutissimi.colum.fin. & ibi Ang.& Corn.& Soc.in d.l. cum auus.col.26.

8 QVARTÒ Amplia, ut istud procedat non modò in fideicom.uniuersali,sed etiam in legatis uel fideicom.particularibus,ut est tex. in d.§. cū aūt. & ponit ibi Ias.in tertia amplia.& tenet idē Ias.in 4.col.in 4. limitat.hoc etiam tenet Bald. in d.l. cum acutissimi. in 1.col.Barb.in d.l.cū acutissimi. C.de fideicom. Io. Bap.de S.Seuer.in d.§.cum autem.ubi et Alex. col.1. Aret.consi.56.colum.5.Rui.cons.77.col.5. uol 2.

¶Contrarium tenent Alber.Mar.Syll.& Oldr. in d.§.cum autem.

PRI-

9 Primò Concorda, ut ista ultima opinio habeat locum, qñ filius institutus in toto grauaretur fideicō. particulari modici ualoris, quo casu nō subintelligit dicta conditio, ut declarat Cor. in d. consi. 197. col. pe. uol. 3. Dec. in consi. 581. & in d. §. cum aūt. in 4. limit. & ibi Io. Bapt. de S. Seuer. Barbat. in apostil. ad Bar. in l. cum acutissimi. Marian. iun. consi. 113. col. 1. uol. 1. sed col. 3. reprobat istam concordiam, & tenet indistinctè contra opi. Albe. & Oldr.

10 Secundò concorda, ut dictū Alb. & Matth. Syll. procedat, qñ filius habens filios iam natos, fuisset grauatus onere fideicom. particularis, nam tunc nō subintelligeretur cōditio liberorum, ut no. Soc. in consi. 191. col. 6. uol. 2. & in l. cùm auus. col. 16. & seq.

21 Quintò Amplia, etiā si alteri filio sit grauatus vnus filius restituere, ut est tex. in d. l. cū auus. & no. Bal. in l. cùm acutissimi. in prima col. in fi. versi. q̄ro patat. & ibi Saly. Ro. & Imol. in l. si cui. ff. de dona. cau. mor. Raph. Cum. & Pau. de Cast. in l. cū auus. Pau. de Cast. in l. cùm acutissimi. in 1. col. in fi. Ro. in consil. 369. in 1. col. & Ang. col. fi. & Alex. in l. ex facto. §. si qs rogatus, col. 5. ff. ad Treb. Io. Bapt. de S. Seuer. Alex. & Cor. in d. §. cùm aūt. col. 1. Barb. in d. l. cùm acutissimi. Ias. in d. §. cùm aūt. col. 1. in fi. idem tenet Iac. Butr. in l. 3. C. de inoff. testa. Soc. in l. cùm auus. col. 21. & seq. Sal. in l. 1. col. 2. C. de don. cau. mort. Aret. in cōsi. 156. col. 5. Cor. in l. cùm acutissimi. Cassa. in cōs. 67. col. 3. Goza. in cons. 4. col. 4. Bertr. in consi. 212. col. 2. uol. 3. Marian. iun. cons. 125. col. 2. in fi. & seq. uol. 1. Grat. cons. 9. col. 2. uol. 2. Ruin. consil. 131. col. 3. uol. 3. Tiraq. de iur. primogen. q. 40. nu. 91.

12 Declara, ut per Dec. in d. l. generaliter. col. 2. tenentem hoc non esse indistinctè uerum, sed eo caso, quo alter frater suam portionem iam habuerat.

13 ¶Contrarium, q̄ ista conditio non subintelligatur filio substituto, tenet Gui. Pap. in cōs. 27. sed est cōtra tex. in d. l. cùm auus. licèt illum uelit euitare in consi. 216. ubi etiam tenet contra istam ampliationem. & in consi. 218. col. 5. uers. non obstat.

14 Sextò Amplia, ēt si Ecclesiæ sit rogatus filius restituere. ita tenet Bal. in l. cū acutissimi. col. 1. C. de fideicom. post Richar. Malomb. & ibi Pau. de Ca. circa fi. Io. de Monte Sperello, & Cor. ibi. Raph. Cuma. in l. cū auus. Dec. in l. generaliter. col. 3. Io. Bapti. de S. Seuer. in §. cū aūt. & Soc. in l. cùm auus. col. 23. & seq. Felyn. in c. Ecclesia S. Mariæ. col. 34. de consti. idē Fely. post Bal. ibi, in c. in præsentia. col. 1. de probat. Marsil. cons. 125. col. 4. & fi. uol. 1. Rui. consil. 182. col. 1. & fi. uol. 2. & consi. 185. col. 3. uolu. 2. & in cons. 131. * col. 8. ubi dicit * communem. uol. 3. & consi. 121. col. 3. & consi. 122. col. 1. uol. 3.

¶Contrariam uerò opi. tenēt Petr. de Anch. in cōs. 46. Barba. in l. cùm acutissimi. Ias. in §. cum aūt. col. 2. Dec. in cōs. 504. col. fi. & in cōs. 529. col. fi. Soci. in l. cū auus. col. 19. Pau. de Cast. in cons. incip. vſ dictam dominam. Lisam. Alexan. in cons. 92. col. 1. uol. 3. Paris. consi. 70. col. fi. uol. 2. & consi. 86. col. pe. uol. 2. Ruin. consi. 3. col. 2. & pen. uol. 2.

15 Septimò Amplia, ēt si pia causa sit substituta pro exoneratione cōscientiæ. ita tenet Ioan. de Mōte Sperell. in d. l. cùm acutissimi. refert Io. Bapti. de S. Seuer. in d. §. cùm aūt. sed nō firmat, immò potius vſ contrarium sentire, quam partem expressè firmat Soci. in d. l. cum auus. col. 25. & Dec. in d. l. generaliter. col. 3.

16 Octavò Amplia, etiam si substitutio fiat a matre, uel linea materna. glo. in l. generaliter. §. cum autem. in gl. 2. & ibi Odofre. & Cyn. in 1. q. ubi ēt Petr. & Alber. Ang. Fulg. Bart. & Imol. & Raph. in l. cum auus. Ias. in §. cum autem. col. 2. Dec. col. 3. & Corn. col. 1. Alexan. in l. ex facto. §. si quis rogatus. col. 6. ff. ad Trebel. Soc. in l. cum auus. col. 26. Guid. Pap. in consi. 51. Rui. consi. 106. col. 1. uol. 2.

17 Nonò Amplia, ēt si grauetur filia fœmina uel descendens ab ea. Paul. de Cast. in d. l. cum auus. circa princ. & ibi Soc. col. 25. & seq.

18 Decimò Amplia, ēt si filia grauata per statutum fuerit exclusa, ut per Ruin. consi. 77. col. fi. uol. 2.

19 XI. Amplia, ut dispositio ista procedat ēt in donatione causa mortis, gl. in l. 1. in gl. magna. C. de dona. cau. mor. & ibi Bald. & Saly. Alex. in l. ex facto. §. si qs rogatus. col. 5. ff. ad Trebell. Cor. in consi. 197. col. pe. uol. 3. Alex. & Dec. in §. cum autem. col. 4. & Ias. col. 2. Socin. in l. cum auus. colu. 72. Corn. in §. cum autem. col. 1. Cassa. in consi. 52. col. 1. & col. 4. Rui. cons. 62. col. 2. & fi. uol. 2.

20 XII. Amplia, quia adeò potens est ista p̄sumptio, ut si nepos ex filio sit substitutus, omnes alij nepotes supernascentes admittuntur, & faciunt cessare fideicommissum, quasi hæc sit testatoris uoluntas. ita tenet Pau. de Cast. in l. cum acutissimi. in fin. & Ias. in §. cum autem, col. 3. & Dec. in l. generaliter, col. 4.

¶Cōtrariū tenet Cor. ī l. cū acutissimi. C. de fideic.

21 Amplia, q̄a prima cōis opinio nō solū procedit in nepotib. natis post testm̄, ut cōsiderat ibi Pau. de Cas. & Soc. in l. cum auus. col. 63. sed etiam si testator haberet uxorem iuuenem, & fœcundam, & præsumptio esset eam plures filios parituram, ut ibi per Soc.

¶Contrarium Pau. de Cas. in d. l. cum auus. & Cor. in d. l. cum acutissimi. in hoc ultimo tenent.

22 Limita, si alij nepotes essent nati, nā tunc Pau. de Cast. & Io. Bapt. de S. Seuer. tenent, q̄ non deficiat fideicom. sed solus ille nepos substitutus censeatur inuitatus, in quo etiā uidetur assentire Soci. in d. l. cum auus. col. 64. in fi. & seq.

23 Sublimita, qñ aliqui nepotes sunt nati, & aliquā postea nascūtur: tunc enim Soc. in d. l. cum auus. col. 65. tenet, deficere fideicomm. & omnes admitti.

24 XIII. Amplia, nā ēt stante statuto, q̄ neptis excludatur a patruo in successione aui tñ neptis faceret deficere fideicomm. filio grauato, iuxta terminos l. cum auus. ita tenet Cum. in d. l. cū auus. & Soc. in cons. 182. & in l. hæredes mei. §. cum ita, col. pe. ff. ad Trebel.

¶Contrarium tenēt Pau. de Cast. in cōs. 410. uol. 2. Io. de Monte Sper. in l. cum acutissimi. Io. Bapt. de S. Seuer. in l. generaliter. §. cum autem, in 25. q. Corn. in consi. 1. col. pe. uol. 4. & in cons. 22. col. 4. uol. 2.

25 Declara primam opinionem fm Soci. in d. l. cum auus. col. 67. q̄ in hoc casu neptis facit deficere fideicom. pro ea tantum parte, in qua succedit.

¶Contra hanc declarationem Soc. tenet Brun. qui optimè illam improbat, in tract. q̄ stant. masc. in 5. artic. in 12. q. col. 4. uers. in casu enim.

26 XIIII. Amplia, ēt si substitutio facta sit filio decedēte sine filijs, cui substituta sit filia testatoris, post cuius mortē alter sit filius substitutus, q̄a substitutio intelligit', si filia q̄uis nō fuerit grauata, decesserit sine filijs. nā licèt noīatim non sit grauata, tñ uirtualiter bona suis hæredib. uel filijs sunt restituēda. ita tenet Are. in cōs. 156. col. 5. sequitur Claud. in l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Treb. & Soc. in d. l. cū auus. col. 31.

¶Contrarium tenet Curt. iun. in cons. 33. col. 4. & seq. & Rui. cons. 106. col. 6. in fi. & seq. uol. 2.

27 XV. Amplia, quia si in eodem testō testator expressit conditionem, sine filijs, adhuc tamen in persona descendentis grauati subintelligitur conditio, si sine liberis, non expressa. Cum. in l. cum auus. & ibi Soci. 23. col. in fi. & seq. & apparet etiam in caso proximè præcedenti, in quo consuluit Are. in cons. 156.

Et

28 Et idem quando testator in alia parte testamenti fecisset mentionem de liberis grauati, vt uoluit Cor. in consi.197.col.5.uol.3.Grat. consi.5.col.pe.uol.2. iuncta col.1.Rui.consi.77.col.fi.uol.2.

¶Contrarium in hoc vltimo uidetur uoluisse Soc. in l.cum auus.col.20. & seq.

29 ¶Contrarium in principali ampliatione sensit cõsulendo Cum.quem refert Barbat.in l.cum acutissimi.& sequitur Soc.in l.cum auus.col.21. Curt.iun.in consi.191. col.fi.& cõs.33. col.3.Paris.cõs.19.col.10. uol.2. omnino videas Maria.iun.consi.128.per totũ, cum plurib. sequentibus subscriptionibus excellentiss. Doctorũ.Grat. consi.54. col.2. uol.1.

30 XVI.Amplia, nam dicta conditio subintelligitur, nõ modo si filius grauetur de hereditate, uel haereditaria re restituenda, sed etiam si grauetur de quacunque re restituenda, ita tenet Corn.in consi.197.colu. pen.uol.3.ex mente Petri de Anch. in d. consi.46.

¶Contrarium uoluit Alber.in d.l.cum acutissimi. C.de fideicomm.

31 XVII.Amplia, etiam stante statuto, quòd uerba testamentorum intelligantur, ut iacent, sine ulla interpretatione, ut tenet Barb.in d.l.cũ acutissimi. Maria.Iun.in consi.[illegible].143. uol.1.

¶Contrarium uoluit Ioan.de Monte Spet.& Tho. Doct.in d.l.cum acutissimi.Soc.in l.cum auus, colu. 60.qui declarat.

32 XVIII.Amplia &, si filius grauatus sit emancipatus, ita tenet Bar.in d.l.cũ auus. & ibi Cum. & Socin. col.26.circa fi.

33 XIX.Amplia, etiam si grauatus, sit filius spurius legitimatus, ut tenet Soc. in d.l.cum auus, col.30.& Alex.in §.cum autem.

¶Contrarium tenet Paul. de Cast.& Salyc. in l.cũ acutissimi.& Bald.& Angel.in d.§.cum autem.

34 XX.Amplia, ut quomodolibet inuitatus post mortem alicuius descẽdentis testatoris, intelligatur, si ille descendens sine filijs decesserit, etiam si non fuerit grauatus, ut not.Socin.in d.l.cũ auus.colu.31.& seq.

35 XXI.Amplia, etiam quòd descendens nõ sit institutus, & grauatus, sed sit per fideicomm. substitutus, & nihilominus grauatus, ut not.Petr.de Anch. consil.426.

36 XXII.Amplia, ut ista praesumptio locum habeat, siue agatur de iure quaesito conseruando, siue de iure nouo quaerendo, ut tradit Ruin.consilio.2.colum.2. uol.3. & consi.6.col.3.uol.3.

37 PRIMÒ Limita principaliter, si testator habebat nepotes & filios natos, quos sciebat se habere; tunc enim nõ subintelligitur cõditio, si filius grauatus decesserit sine liberis, prout tradit Rom.in cõs.370.incip.in proposita cõsultatione. Barb.in repet.l. cũ acutissimi. in.1.art.Soc.in cõs.191.uol.1.Dec.in cõs.581.in prima col.in fi.& seq.in l.generaliter. col.4. Soc.in.l.cũ auus.col.44.cũ plurib.seq.Curt.iun. in cõs.33.col.5. Bertr.in consi.212.colu.2.uolu.3. Alexmius.in tract. subst.fol.44.Maria.iun.cõs.128.col.5.& col.16.uol. 1.quia quãdo apparet, quòd de liberis cogitauit, non fit ista interpretatio.Paris.cõs.19.col.10.uol.2. Mar. iun.cons.128.uol.1.per totum.cũ pluribus subscriptionibus excellentissimorum Doctorũ. Grat. consi.9. col.pe.uol.2.Ruin.consi.131.col.8. & seq. uol.3.

¶Cõtrariũ, aũt tenet Raph.Cuma.in l.cũ auus. in §.cũ aũt.col.4.Cor.in cõs.197.uol.3. Ioan.Bapt.de S. Seuer.in d.§.cũ aũt.Soc.in cõs.23. uol.1. & Cor.in d.

* §.cum autẽ. istam dicit magis * communem Maria. iun.in consi.113.col.4.uol.1.& Ruin. consi.77. colu. pen.& fin.uol.2.& consi.131.col.8.uol.3.

Tenendo hanc secundam opin.

38 Amplia secundum Corn.in consi.197. & in d.§.cũ autem, ut conditio filiorum subintelligatur, etiam si nepotes ex filio grauato nati sint, & eis testator fecerit relictũ, & idem tenet Soc.in consi.23.uol.1. & Ioa. Bapt.in d.§.cum aũt.ubi dicit idem consuluisse Thomam Doct.Senen.& Mari.iun.cõs.128.col.16.uol.1.

¶Contrarium in hoc tenet Socin.in d.l.cum auus. col.40.& seq.Curt.iun.in consi.33. colu.5. Vincent. Hercul.in d.§.si quis grauatus.col.11.& seq.

39 Limita, proximam ampliationem, nisi legatum factum esset in euentũ mortis, & sic quãdo locus esset fideicom.quia tunc filij non facerent deficere fideicom.secus si relictũ esset purũ, ut per Soc. in d.l.cum auus.col.50.

40 Limita, hanc secundã opin. videlicet ut dispositio l.cũ auus, habeat locũ etsi nepotes sint nati, dummodo liberi sint nati ex filio legitimo, & naturali, non aũt si ex naturali tũ, ut voluit Soc.in d.l.cũ auus.col.17.

41 Sublimita primam opin. in principali limitatione procedere, quando fideicomm.iniunctum grauato esset particulare, quia in eo filij ipsius grauati nati tempore testamenti non facerent deficere conditionem fideicom.ut declarat Soc. in consi.191.col.5.& in l.cum auus.col.16. & seq.ff.de condit.& demonst.

42 SECVNDÒ Limita principalem conclusionem in filio grauato purè, uel in diem, quia tunc non subintelligitur cõditio, si sine liberis. glo.in d.l.cũ acutissi.in gl. 2.Bar.in l.cũ auus.& ibi Cuma. & Pau.de Cast.Oldr. Alber.Ang.Salyc.Alex.& Ias.in d.§.cũ aũt.col.3.ubi etiam Dec.col.4.& Cor.col.1.idem uoluit glo.in l.ex facto.§.si quis rogatus. in gl.in uerbo, ex voluntate. circa medium.ff.ad Trebell.Cyn. in l.precibus.C.de impu.Bal.in auth. nisi rogati. col.fin. C.ad. Trebell. Soc.in reg.167.in 2.fall. Barbat. in apostill. ad Bald. in l.cum acutissimi.Rui.cons.108.col.5.uol.2.

¶Contrarium firmat Soc.in l.cum auus, col.15.& seq.& ibi Bened.de Plumb.sentit cõtrariũ, licèt se nõ firmet.

43 TERTIÒ Limita, si extraneus grauaretur post mortem filij, per tex.in l.qui filium.§.Sabinus.ff.ad Trebell.& ibi Imo.& est gl.in l.ex facto.§.si qs rogatus.ff.eod. tit. idẽ tenet Pau.de Cas.in l.cũ auus.Angel.in d.§.cum aũt. Cur.iun.in consi.33.colu.6.& seq. Trigon.singu.97. Soc.in regula.167.in prima fallent.Maria.iun.cons. 100.col.3.uol.1.& Ias.& Dec.in d.§. cum autem.qui uidentur ponere aliam rationem ad illum tex.

¶Contrarium sensit Raph. Cuman. in d. l. qui filium, in §.Sabinus.ff.ad.Trebel.

44 Sublimita istam limitationem, nisi descendens esset rogatus restituere post mortem sui descendentis, quia tunc etiam subintelligeretur conditio, si ille descendens, sine liberis decedat, ut declarat Soci.in d.l. cũ auus.col.30. & seq.

Cõtrarium tenet Curt.iun.in cõs.33. col.6. & seq.

45 QVARTÒ Limita, secundum Ias.in d.§. cum aũt, in 4.col.quando filio grauato ius nõ esset quaesitum, ut ibi per eum, prout etiam Dec.sentit istam limit.in cons.529. col.fi.in fi.

Contrarium tenet idẽ Dec.in d.§.cum aũt.col.6.

46 QVINTÒ Limita, ut non procedat conclusio in fratre grauante fratrem de restituendo post mortem, quia tunc non subintelligitur conditio, si frater decesserit sine filijs. ita tenet Iac.de Arena, & Iacob.de Rayn.Petr.& Cyn.in §.cũ autem, in 3.q. ubi etiã Alber.& Ang.in d.§.si quis rogatus. col. fin. & Imol.in d.§.si quis rogatus.in 1.col.in fin.ff.ad Trebell. & in d.l.cũ auus.Alex. in d.§.si qs rogatus.col.6.& Claud. colum.1.Ias. in d. §.cum autem.colum.4.& Dec.colum.5. Alexand. in consi.38. colum. 1. uolum.1. &

Dec.

Dec.i conſ.529. col. fin. ubi dicit iſtam eſſe commu-
* nem * opinionem.Cor.in conſ.197. col.5.uol.3.Soc. in l.cum auus.col. 1.& ſeq.& col.6. & col. 66. in fi.& ſeq.Bert.in conſ.6.col.pe. uol. 1.

¶Contrarium tenuit Barbat. in d. l. cum acutiſſimi.& & in conſ.28.col.2.& ſeq uol.2. cuius dicta impugnat Soc.in l.cum auus. col.1.& ſeq.

47 Sextò Limita,ut nō ſubintelligatur dicta conditio,ſi ſine liberis,aſcendente grauato,ut p Bat.& Im. in l.cum auus.Ang.in §.ſi quis rogatus.col. fin. & ibi Im.indiſtinctè.col. 1.in fi.Alex.col.5.Clau.col.1.Frā. de Ramp.Raph.Fulg.Are. & Io. de Monte Sperel. in §.cum aūt.& ibi Iaſ.in 4.col.q dicit cōem.Soc.in l.cū
* auus.col.4.& ſeq.ubi dicit iſtam * communem opin.

¶Contrarium tenet Cy.in §.cū autem.in quibuſdam lect.Iacob.de Aren. & Alber. ibi Barb.in l.cum acutiſſimi.ubi diſtinguit,& in c. Raynutius.colu.60. de teſt.Dec.in d.l.generaliter.col.4.in 6. limit.

48 Sublimita primam opinionem magis * cōmunē,
* vt dicit Io.de Garro.in rubr.de ſecund.nup.fol.15.in
49 23.pœna,vt in ſubſtitutione facta aſcendenti graua
to nō ſubintelligat᷑ cōditio, ſi ipſe aſcēdens deceſſit
ſine liberis, & ſic tranſuerſalibus reſpectu teſtatoris,
ſecus ſi deceſſerit ſine aſcendentibus, qui eſſent ēt re
ſpectu teſtatoris aſcendentes,prout tenet Cuman. in
d.l.cum.auus.& idem tenet Barba. in l.cū acutiſſimi.
& Raphel Fulgoſ.in §.cum autem.licèt nō ſe firmet.
& idem tenet Soc.in l. cum auus. col.6.

¶Contrarium tenent Io.Bapt.de S.Seuer.& Corn. in §.cum autem.& Alex.in l.ex facto.§. ſi quis rogatus.nu.11.verſ.ſed quo ad filios.ff.ad Trebell.

50 Limita,ſecundam opinionem circa hanc ſextam limitationem habere locum, quando filij aſcendentium ſint ex eodem matrimonio,de quo eſt ipſe teſtator,ſecus ſi eſſent ex alia vxore, prout uoluit Ang.in d.§.cum autem.& ibi Iaſ.col.4. in 7. limitatione.

51 Septimò Limita in filijs adoptiuis grauatis. ita Petr.& Cyn.in 4.q.in d. §. cum autem. & ibi Ray.& Alb.& Alex.in l.ex fac.§.ſi quis rogatus.col. 6. & ibi Clau.col.1.ff.ad Treb.Dec.i §.cū aūt.i 4.col.ī.7.limi.

Contrarium tanēt Cyn.Raph.Fulg.in §.cum aūt, Raph.cum.in l.cum auus. Ang. in §.cum autem, in lect.Flor.Iaſ.ibi in 6.col.in 8.limit. Barbat. in l. cum acutiſſimi. col.7.

52 Concorda,ut per Soc.in l.cum auus.colum.29. & ſeq.ut in arrogatis,& adoptiuis adoptatis ab auo materno procedat ſecunda opinio,vt ſubintelligatur cōditio,ſecus in extraneis adoptatis,in quibus procedit prima,ut conditio non ſubintelligatur.

53 Limita ſecundam opinionem, ut liberi adoptati non faciant fideicom.deficere,caſu quo adoptarētur a grauato,ut declarat Iaſ.in d. §. cum autem.in 8.limit.& dicetur inferius.contrarium & in hoc caſu tenet Dec.in d.l.generaliter.§.cum autem. col.6.

54 Octavò Limita in extraneo grauato, in quo nō ſubintelligitur cōditio ſi ſine liberis, ut vult glo.in §. cum autem.in glo.in uerbo,filios.& glo.in l.cū acutiſſimi.glo.in uerbo,deinceps. & gl. in l. ex facto.§.ſi quis rogatus.in gl.magna,circa medium,& ibi Alex. col.5.ff.ad Treb.Soc.in reg.167.in prima limi. idem tenet Barb.in l.cū auus.& ibi Imol. & Ang. & Imol. in l.ex facto.§.ſi quis rogatus.& Ang. in §. cum aūt.i prin.& Saly.in l.cū acutiſſimi.Soc.in l.cū auus. colu. 26.in fi.& ſeq.Bert.in conſ.23.col.5.uolu.1.in nouis.

55 Amplia hoc procedere,etiam ſi ſit inſtitutus amicus maxima amicitia coniunctus, ut not. Soc.in d.l. cum auus.col.3.quicquid dixerit Barb. in l.cum acutiſſimi.ubi tenet, q in amico maxima amicitia coniūcto grauato ſubintelligatur cōditio, ſi ſine liberis.

56 Nonò Limita, niſi ex coniecturis aliud appareat. Petr.de Anch.in conſ.46.Ro. conſ.370. Iaſ.in conſi. 140.col.pe.in fin. uol.2.& in conſ.141. colu.12.eod. uol.Curt.iun.in conſi.33.col.3. Soc.in l.cū auus.col. 40.in fin.& ſeq.Pariſ.conſ.19.col.10.uol.2. & conſi. 20.col.5.uol.3.Maria.iun.conſ.100.col.4. & ſequ.& conſ.125.col.1.in fin.& conſ.128.col.6.uol.1.Ruin. conſ.161.col.5.uol.2.& conſ.121.col.1.uol.3.

57 Decimò Limita,nam dicta conditio non ſubintelligitur in vulgari ſubſtitutione.glo.in §.cum aūt. in uerbo,ſubſtituit.& ibi Albe.& Io.Bapt. de S.Seue. idē tenent Dec.in conſ.52.col.fi.in fi. Corn. in conſ. 1.col.pe.uol.4.Cur.iun.conſ.33.col.1.Dec.in conſil. 416.col.2.in princip.Pariſ.conſ.19.col.9.in fi. uol.1. Maria.iun.conſ.821.col.10.uol.1.

¶Contrariū ſentit Soc.in d.l.cū auus. col.7.& ſeq.

58 XI.Limita,nam ēt in fideicom. non ſubintelligit᷑ dicta cōditio, quando eſt coniuncta cū vulgari. Cor. in conſ.1.col.pe.uol.4.Maria.iun.conſ.128. in ſeptima ſubſcript.& in 10.ſubſcript.uolu.1.& conſ.100. nu.3.uerſ.placet tamen.eod. uol. idem tenet Dec.in conſ.416.col.2.Curt.iun.in conſ.33.col.2. & ſeq.

Cōtrariū vero,ut in hoc caſu pariter & in vulgari & in fideicom.ſubintelligat᷑ cōditio liberorū, tenuit Oldr.in cōſ.141.incip. thema tale eſt g. Leuionē.Io. Andr.in addit.Spec.in tit.de teſt.§.1.in ult.addit.Soc. in l.cū auus.col.8.& in repet.l.1.col.17. de vulgar.& pup.uerſ.& p pdicta.& conſ.140. col.pe. & ſeq.uerſi. circa.fin.& conſ.218.col.pe.uerſ. circa fin, & conſi. 76.col.antepe. & ſeq. verſ.ſed tū illis non obſtantib. vol.1.Rui.conſ.106.col.2.& 4.uol.2.& cōſ.131. col. 10.uol.3.& conſ.93. col.11.uol.2.

59 XII.Limita,quia in cōtractibus, qui gratia ottiuſque perficiuntur non procedit concluſio, ut ſubintelligatur in eis dicta conditio, ut notat Bald. in d. l.cū acutiſſimi.in fin.C.de.fideicomm.& Iaſ.& in l.2.col. 90.C.de iur.emphyt.Dec.in l.generaliter.col.4.Rui. conſ.35. col.6. vol.1.

60 ¶Contrarium tenet Caſſan. in conſ. 53. colu.5.ex mente Soc.in d.l.cum. auus. col.11.

61 XIII.Limita,quādo filius unà cum extraneo grauaretur,quia tunc ſine pariformis determinationis, ſicut in extraneo nō ſubintelligit᷑ conditio liberorū. ita,nec ēt in filio.Ioa.de MōtaSpetallo in l. in teſtamento.C.de.teſta.milit. & dicunt moderni ibi, quòd Bald.in quibuſdam lect.in l.ſi legatarius. ff.de legat. 3.& in l.qui filium.§.Sabinus.ff. ad Treb. tenet hanc opin.& iſtam opin.ſentit Coma.in l.cū auus. Soc.in conſ.44.colom.3. uol.4. & iſtud ſentit Aret.in conſi. 53.col.pe.ubi tenet,quòd ratione extranei,cum quo inſimul ſubſtitutus eſt unus ex liberis, diſpoſitio capiat naturam extranei, & nō retineat propriam, ut ibi per eum. iſtud dicit expreſſe Barbat. in apoſt. ad Bald.in d.l.cū acutiſſimi.Maria. iun. conſ.128.in 2. ſubſcriptione.& in 7 ſubſcriptione.uol.1.Rui.conſi. 3.col.3.& 4.uol.2.& conſi.157.col.5. uol.2.

¶Contrarium,quòd immo in perſona filij ſubintelligatur conditio,licèt non in perſona extranei,tenet Ioan.Bapt.de S.Seuer.in d.l.in teſtamento. referens ambos Raphaeles ita conſuluiſſe. Soc.in l.hæredes mei.§.cum ita.col.9.uerſ.colligo 2.principaliter. & col.16.uerſ.ſecunda difficultas.ff.ad.Trebell.Cor. in conſ.197.col.fi.uol.3.

Amplia hanc opin.vt etiam in extraneo ſubintelligatur conditio liberorum,ſecundum Soc.in d. l. cū auus. col.28.& ſeq.

62 XIIII.Limita,ſi filius in uniuerſo inſtitutus, fratri ſuo rogatus eēt dimidiā reſtituere,qa tunc nō ſubintelligeret᷑ cōditio liberorū.Soc.i l.cū auus. col.22.

XV.Limita,

63 XV. Limita, nā si instituta sit uxor, & grauata de restituendo, nō subintelligit̃ conditio, si decesserit sine liberis cōibus, licèt ex hoc filijs testatoris fiat præiudiciū. ita tenet Bal. in cōsi. suo inci. Cola Punj de Spello. refert, & sequtur Io. Bapt. de S. Seuer. in §. cum autē. Barbat. in l. cū acutissimi. Soci. in d. l. cum auus. col. 4.

64 XVI. Limita, q̄a talis cōditio non subintelligitur ad faciendum cessare, uel deficere pupillarē substit. ita Io. Bapt. de S. Seuer. in §. cum aūt. Soc. in l. hæredes mei. §. cū ita. ff. ad Treb. col. 9. uersi. circa primū pono.

§Contrarium, q̄ imò ēt in pupillari subintelligat̃ ista conditio, si filius decesserit sine liberis, tenuit Bal. in l. humanitatis. in 7. col. in 4. differentia. & ibi Fulg. sequitur Imol. in l. hæredes mei. §. cū ita. ff. ad Trebel. Soci. in l. cum auus, col. 8. cū seq. maximè in 11. col.

65 XVII. Limita, q̄a non habet locum dispositio. d. l. cū auus. qn̄ filius grauaretur fideicommisso conditionali, quod posset effectuari existente conditione in uita grauati, prout uolut Cuma. in d. l. cum auus. & ibi Soc. col. 15. Paris. consi. 19. col. 10. uol. 2.

66 XVIII. Limita, qn̄ extraneus esset institutus, filio p̄terito, & adiecta esset clausula codicillaris: nā licèt filius ppnim clausulæ codicillaris censeatur rogatus per fideicom. restituere, tñ in tali fideicom. non subintelligitur conditio liberorum, ut not. Soc. in d. l. cum auus. col. 15. licèt contrarium uelit Io. Bapti. de S. Seuer. in §. cum aūt. & male fm eum. sed & ista & præcedens limitatio pendent ab illa, an filio grauato purè subintelligatur cōditio liberorum. in qua q. ut supra-
* dictū est in secunda limitatione, cōis * opinio est, ut non subintelligatur, licèt Soc. teneat contrarium.

67 XIX. Limita, q̄a ad hoc, ut filij grauati faciāt deficere fideicom. necessariū est q̄ sint legitimi, & naturales, ut est tex. in d. §. cum aūt. ibi, sine iusta sobole. secus si sint naturales, ut tenuit gl. in d. §. cum āt. in uerbo, sine iusta sobole, & gl. ī d. §. si q̄s rogatus. in gl. magna. & ita tenēt Petr. & Cy. in §. cum āt. ibi Rayner. de Forli. Bal. Ang. Saly. Fran. de Rampo. Nicol. de Neap. Sal. Paul. de Cast. & Cuma. in §. si quis rogatus. ubi ēt Rayn. de Forli. & Nicol. de Neap. & Io. de Imo. ubi in
* scda col. dicit, istam esse * cōem & ueriorem opinio-
* nē, licèt altera sit magis * cōis. Rui. consi. 122. col. pe. uol. 3. & Bal. & Pau. de Cas. in l. cū acutissimi. C. de fideicom. Soc. in l. cum auus. col. 33. & seq. maximè. col. 36. & istam dicit communem Dec. in l. generaliter. col. pen. & istam tenet Aret. in c. in præsentia. de probat. Ias. in d. §. cum autem. col. 6.

§Contrarium, q̄ imò ēt filij naturales excludant substitutum, fm tñ distinctionē text. in d. §. si quis rogatus. fm quem intelligatur ēt tex. in §. cum autē. in uerbo, sine iusta sobole. tenet Bar. in d. §. si quis rogatus, & ibi Ang. & idem tenent Cyn. & Fulg. in d. §. cū aūt. Dec. in d. l. generaliter. col. pen. & in c. in præsentia. col. 12. & seq. de proba. Alex. in d. §. cum autē. ubi
* dicit istud * communiter teneri. Cor. in d. §. cum autem. col. 3. qui distinguit.

68 Tenendo tamen primam opio. q̄ naturalis filius non faciat deficere conditionem fideicomm.

69 Sublimita, ut per Bar. in d. §. si quis rogatus. col. 1. nisi testator in eodem testamēto de filijs naturalibus mentionem fecisset, quia tunc etiam naturalis faceret deficere conditionem fideicomm.

70 Declara, q̄a ut ista Bar. sublimitatio defendi possit, necesse est illam saluare, prout considerat Socin. post mod. Perusi. & Cor. in d. §. cū āt. col. fi. post Pet. & Cy. ibi. & Imol. in §. si quis rogatus. & latius ponit Soc. in d. l. cum auus. col. 35. q̄ aut testator fecit mentionem de naturalibus onerando, & tunc excludant substitutum, secus si eos honorando nominauit.

71 XX. Limita, dummodò filius grauati, qui nascitur, ita nascatur, ut naturaliter uiuere possit. ita declarat Soc. in d. l. cum auus. col. 78 & seq.

72 XXI. Limita, si modò filij grauati, qui faciunt deficere fideicom. succedant, aliàs non faciunt fideicō. deficere. ita tenet Cuma. in l. filiusfam. §. cum quis. ff. de leg. 1. & Alber. in d. §. cum autem.

§Contrarium verò tenuit Dyn. in l. ex facto. §. fi. ff. ad Treb. Pet. de Bellapert. & Oldr. in §. cum āt. Soc. in consi. 182. col. 2. ubi dicit ita tenere Cuma. in §. cū q̄s.

73 Concorda, ut p Soc. in l. cum auus. col. 37. & seq. ut in casu, i quo cōditio fingit̃ apposita, etiamsi testator eam non expresserit, videlicet, qn̄ constat conditionē nō fuisse per testatorem expressam, quia eam noluit exprimere, ut declarat idemmet Soc. in 42. col. & tūc requiratur, q̄ filij, qui faciunt deficere conditionem, sint hæredes, & p̄cedit prima opinio. sed eo casu, quo conditio p̄sumitur a testatore expressa, & per notariū scribi omissa, & tunc non requiratur, quòd filij sint hæredes, & tunc procedat secunda opinio.

74 Limita secundam opin. dummodò filius grauati licèt non succederet, esset tñ aliquo modo capax successionis, nā si esset omnino incapax, nō faceret deficere cōditionem fideicom. ut in fratrib. S. Francisci mendicantib. uel damnatis in metallum. tenet Bald. in l. cum acutissimi. C. de fideicom. Cuma. in l. filiusfam. §. cum quis. ff. de leg. 1. Io. Bapt. de S. Seuer. in d. §. cum autem. Socin. in l. cum auus. col. 72. & 76. ff. de condit. & demonst. & in consi. 182. col. 2.

75 Primò Amplia, nam idem est in deportatis. Bart. in l. filiusfam. §. cum quis ff. de leg. 1. quem in hoc se-
* quuntur * communiter doctores, & in terminis nostris tenet Soc. in d. l. cum auus. col. 76.

76 Secundò Amplia, quia idem est, si remaneant filij banniti ex grauato, qui uel ex forma iuris communis, uel ex forma statutorum succedere non possint, ut per Soc. in d. l. cum auus. col. 77. & seq.

77 Primò Sublimita si ex grauato extarent filij, qui licèt essent religiosi, tñ essent capaces bonorū in communi; quia tales facerent deficere fideicom. & applicarentur bona monasterio, uel conuentui, ut tradit Bal. in d. l. cum acutissimi. col. fi. C. de fideicom. Ioan. Bap. in d. §. cum autem. in 7. q. Soc. in l. cum auus. col. 72. & consi. 182. col. 2.

78 Ratio est quia monasterium habetur loco liberorum, & sic implet illam cōditionem, qn̄ est capax successionis. ca. in præsentia. & ibi communiter Doct. de probat. auth. nisi rogati. C. ad Trebell. gl. in d. l. cum acutissimi. & ibi Iacob. But. C. de fideicom.

79 Hinc infertur secundum Doct. in ca. in præsentia. de probat. q̄ si grauatus ingreditur monasterium, excluditur substitutus. idem dicit Barbat. in apostill. ad Bal. in d. l. cum acutissimi.

80 Secundò Sublimita in filia exclusa per statutum stantibus agnatis, quia etiam ipsa facit deficere conditionem liberorum, secundum Soc. in d. consi. 182. uide supra in 13. ampliatione.

81 XXII. Limita, quia non subintelligeretur conditio liberorum, si filius grauaretur post mortem extranei. ita tenet Corn. in d. §. cum autem. col. 1.

82 XXIII. Limita, quādo filius incitatur à patre propter aliquam qualitatem, quæ cessat in nepotibus, ut per Paris. consi. 19. col. 10. uol. 2.

83 XXIIII. Limita, nā istud q̄ subintelligat̃ cōditio liberorū Cum. in l. cū auus. intelligit p̄cedere p̄ uiam fictionis, & idem tenet Fulgos. in d. l. cum acutissimi.

§Contrarium autem, quòd istud proueniat ex iuris præsumptione, tenet Bar. in l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Treb. Pet. de Anch. in cons. 46. Pau. de Ca.

in l.

in l. cum auus. Barbat. in l. cum acutissimi. Soci. in l. cum auus. col. 39. & seq. Cor. in cons. 197. col. 4. uol. 3. & in §. cum autem. col. 2.

84 XXV. Limita, ut filij nõ censeãtur per fideicom. substituti parentibus grauatis, sed tantum φ sint positi in conditione. ita declarat Pet. de Ancha. in consi. 426. Pau. de Cast. in l. cũ acutissimi. & ibi Cor. col. fi.

85 XXVI. Limita, quia ista dispositio l. cum auus. dicitur exorbitans, ut tenet Ias. in d. §. cum autem in 8. limit. Maria. iu. cõs. 100. col. 4. & cõs. 128. col. 6. uol. 1.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Filius in fideicommissis an succedat in locum patris, ut cum patruo concurrat.

1 ADmodum dubia est illa quæstio, an in fideicom. filius succedat in locum patris, ita ut cũ patruo concurrat. in qua q̃stione gloss. sm unam opinionẽ tenẽtis in l. cũ ita. in §. in fideicommiss. ff. de leg. 2. opin. affirmatiuam, φ filius in locũ patris succedat, & concurrat cũ patruo, licèt multi dicant illam glo. hoc nõ sentire, quæ glossa posita est super uerbo; proximo, quã opinionẽ sequitur ibi Imo. circa finem & ibi Ang. de Periglis, & Iacob. de But. eandem etiam sequitur Bal. in cons. 488. uol. 3. Soc. in cons. 152. col. 15. uersic. ex quibus apparet responsio. Alex. q dicit istam * communem opinionem in cons. 88. uol. 1. & in cõs. 137. uol. 1. & in cons. 26. col. fi. uol. 3. ubi dicit cõem. Aret. in cõs. 163. col. fi. Iasin cõs. 10. col. 5. & seq. uol. 2. & in cons. 139. col. pen. uol. 4. Soc. in cons. 51. uol. 4. col. 4. & seq. Dec. in cons. 79. col. 2. & seq. Gozadin cons. 4. col. 5. & col. pen. ubi dicit istam cõem. opinionem. ubi dicit Dec. asserentem cõtrariũ male loqui. Gual. caut. 27. de substit. ibi & dicit istam communem. Cassan in consuet. fol. 73. col. 1. & seq. Aimo in [illegible] 67. col. 2. Bertrãn. cons. 256. col. fi. uol. 3. Corn. in l. fi. circa fi. C. de uerb. signif. & istam dicit magis * communem Marianus iun. cons. 116. col. 2. uol. 1. Aret. in cõsil. 145. istam dicit communem. idem Maria. iun. qui hanc dicit magis communem opin. in cons. 146. col. pe. uol. 2. & istam dicit communem Rui. in cons. 12. col. 4. uol. 3. & idem dicit in cons. 43. col. fin. uol. 1. & opi. glo. communem dicit idem Ruin. in consi. 162. col. 1. uol. 1. & istam dicit communem. in consil. 78. colum. fin. uol. 2. & idem dicit in cons. 171. col. 3. in fi. seq. uol. 2. & col. 4. ubi idem repetit.

2 ¶Cõtrariam autem opinionem sequuti sunt. Bal. in l. cum ita. §. in fideicomm. circa fi. ff. de leg. 2. & ibi Raph. Cum. & Flor. & idem Cum. in cons. 106. in fin. col. uers. accedo ad hanc partem. Ang. Aret. in §. cũ filius eod. 1 tit. iufra. deinde ista regula. instit. de hæred. quæ ab intest. Ias. in l. si auus. col. 2. in fi. uers. itẽ frãs ad. C. de suis & legit. hæred. & ibi Dec. col. 2. uer. ex prædictis inferunt moderni. qui dicit ita Romæ iudicatũ * fuisse in Rota. & ibi Curt. iun. col. 4. q dicit istã * cõem. Alex. in cons. 204. col. 2. uol. 2. & in cons. 4. col. 3. uer. fortificant et prædicta. uol. 4. & in cons. 129. col. 1. in fi. uol. 1. uers. istis sic præsuppositis. Dec. in cons. 1. col. 3. uers. & dico. ubi dicit istam cõem opin. & in consi. 478. col. fi. & in cons. 408. in fi. & cons. 412. in 1. col. & seq. & in cons. 480. col. 4. & in cons. 217. col. 2. Capra in cons. 5. col. fi. uers. nec obstat. Io. Ant. Alex. in cons. 36. col. fi. & in cons. 37. col. 2. & cons. 38. col. 2. & cons. 39. col. 2. ubi dicit istam opin. communem, & contrariam communiter reprobari. Bertrand. in cons. 207. col. fi. uol. 1. Paris. in consi. 9. col. 3. uolum. 2. & in cons. 90. col. fi. eod. uol. & in consil. 18. col. 12. vol. 2. & in cons. 64. col. fi. uol. 2. & in cons. 21. colu. 1. in prin. uol. 3. Curt. iun. in cons. 154. col. 2. in fi. & seq. Grat. qui dicit istam esse cõem opinionem, & aliam cõiter reprobari in cons. 27. col. 2. uol. 1. Soc. in cons. 14 in fi. uers. capio nũc tertiam difficultatem. uolu. 3. Ias. in l. qui liberis. §. hæc uerba. col. 1. ff. de vulg. & pupil. Paris. in consi. 37. col. 10. uolu. 2. Matthe. in tracta. success. ab intest. nu. 84. Goz. in cons. 92. colum. 4. Paris. in cons. 92. col. pen. uol. 2. Rui. in cons. 169. col. 4. uol. 2. & in cons. 181. col. 3 uol. 2. & in consi. 30. col. fin. uol. 3. & in cons. 127. col. 3. uolu. 3. Guil. Bened. in c. Rayn. in uerbo vxorẽ. nu. 60. de test. & ibi Io. Crot. col. 9. uers. vlt. pro implemento.

Tenendo primã opin. φ etiam in fideicomm. filius subintret in locum patris, & concurrat cum patruo.

3 PRIMÒ Limita, si testator inducens fideicommissum expresserit, φ uolebat succedere suos substitutos salua gradus prærogatiua, vt tradit. Paul. de Cast. in auth. defuncto. col. 1. in fi. uers. sed Iacob. Butrig. C. ad Tert. Dec. in cons. 1. col. pe. & in cõs. 408. col. fi. uers. tertia cõclusio. Curt. iun. in cons. 154. col. 3. in fi. uers. 3. moueor. Aimo in cons. 67. col. 2. uersic. tamen loquuntur. Paris. in cons. 40. nu. 25. & seq. uol. 2. & in cons. 30. nu. 58. uol. 2. & in consi. 37. nu. 69. uolu. 2. cũ pluribus seq. Curt. iun. in l. si auia. col. penul. in fi. uersic. postremò notabis. C. de success. edict. Gozad. in cõsil. 4. col. pen. uers. præterea & secundũ. Grammat. decis. 1. nu. 2. & nu. 5.

4 Amplia idem esse, qñ ex alijs uerbis hoc cõstaret, Rui. in cõs. 101. col. fi. uol. 2. & ĩ cõs. 171. col. 4. uol. 2.

5 SECVNDÒ Limita, quãdo nepotes, qui uolunt admitti in locum patris, & concurrere cum patruis, essent concepti post mortem testatoris, ut per Io. An-* ton. Alex. in cons. 36. col. fi. Curt. iun. in cons. 37. col. fi. uers. postremò puto. & in cons. 58. col. 2. uer. postremò non puto. Marian. iun. in cons. 63. col. fi. uers. sed in proposito nostro. Paris. in cons. 39. col. fi. uolu. 2.

¶Contrariũ tenet Ias. in cons. 159. col. fin. uers. nec est curandũ. uol. 4. Paris. in cons. 36. col. 2. uol. 2.

6 TERTIÒ Limita, si filij essent nominati nomine proprio, quia tunc nepotes non nominati nõ uenirẽt. Dec. in cõs. 480. col. 3. uers. & hoc idem alia ratione comprobatur. Curt. iun. in cons. 161. col. 3. in fi. uers. ex præmissis uidetur colligi. Io. Ant. Alex. in cons. 40. col. 2. uers. alia etiam ratione. Paris. in cõs. 30. nu. * 52. uol. 2. Ruin. in cons. 101. col. 5. uol. 2. & in cons. 134. col. 8. uol. 2. & in cons. 169. col. 4. uol. 2. & col. 5. Rui. cõs. 201. col. 1. vol. 2. & ĩ cõs. 152. col. 2. & 3. vol. 3.

7 Amplia, quia idem est, si aliqui sint nominati nomine proprio, quia illi præferuntur exclusis alijs, qui ueniunt sub nomine appellatiuo, ut declarat Ruin. cons. 112. col. fi. vol. 3.

8 QVARTÒ Limita, qñ testator substituit superstitẽ, quo casu filios præmortui non concurrit cum su-* perstite, ut per Curt. iun. in cons. 57. col. pe. uers. præmissa tanto clarius. Paris. in consi. 37. nu. 69. uolu. 2. Cor. in consi. 182. col. 2. uol. 2.

9 QVINTÒ Limita, si nominatis filijs, dicat testator in testamento suo, prædictos filios meos substituo, quia tunc non uenirent nepotes. ita Curt. iun. in consil. 58. uersic. sed præmissa tanto clarius.

10 Amplia, quia idem est, si dictum sit, infrascriptos filios meos, ut dicit Io. Ant. Alex. in cons. 40. colu. 2. uers. alia etiam ratione. Rui. in cons. 134. col. 9. uol. 2.

11 SEXTÒ Limita, qñ essemus in casu, in quo sm iuris cõis dispositionem filius non succederet in locum patris, vt cõcurreret cũ patruo, qa nec ét tunc in fideicommisso filius succederet in locum patris, vt cũ patruo

truo

truo concurreret, ut per Dec. in consi. 1. col. 3. versi. al legata supra in contrarium. Ioa. Ant. Alex. in consil. 40. col. 1. & seq. uer. sed præmissis non obstantib. Curt. iun. in cons. 154. col. 3. uers. secundo moueor. Aimo in cons. 67. colum. 2. uers. tameo loquuntur. Ruin. in consi. 169. col. 4. uol. 2. & in consi. 127. col. 3. uol. 3. & in consi. 142. col. 3. uol. 3. & colum. pen. ubi declarat, & in consi. 163. col. fi. uol. 3.

Hinc est, ut sicuti qñ agitur de successione ascendentium, habet locum ista conclusio, ut filius in locum patris succedat, ita et locum habet in fideicommis. vt per Dec. in consi. 217. & consi. 1. col. 3. & sequ. Curt. iun. in consi. 22. col. 3. in fi. & consi. 57. col. pe. & in consi. 128. col. 3. & consi. 154. colum. 2. & in consi.

* 161. col. 2. qui dicit magis * communem. & isto casu opin. gloss. dicit communiter approbatam Paris. in consi. 36. col. 1. & sequent. uol. 2. Paris. in consi. 38. nu. 15. & sequent. uol. 2. Ruin. in consi. 167. col. 8. uol. 2. Gozad. in consi. 4. col. pen.

12 Amplia, nam sicuti quando agitur de successione fratris, uel sororis, filij succedunt in locum patris ab intestato, ita etiam in fideicommissis Maria. iun. con sil. 116. col. 2. uol. 1.

13 ¶Contrarium, q etiam quãdo agitur de successione ascendentium, uel de successione fratris, & sororis, in fideicommissis filius nõ succedat in locum patris, non concurrat cum patruis, tenuit Bertr. in consi. 207. in fi. uol. 1. Io. Anton. Alex. io consi. 36. in fi. & in consi. 38. col. 2. Soc. in consi. 14. io fi. uer. capio nõe tertiam difficultatem. volum. 3. Dec. in consi. 412. col. 1. in fi. & seq. Paris. in consil. 40. nu. 25. uol. 2. Dec. in consi. 480. col. 4.

14 Septimò Limita, quando testator habebat & filios superstites, & filios filij premortui, & in institutione prædilexit filios superstites, illos instituendo filios filij præmortui, q non fuerunt honorati in institutione, quia tũc pariter credit in substitutione testatorẽ uo luisse filios præferri, nec filios filij prædefuncti debe re cũ eis cõcurrere. ita Curt. iun. in cõs. 22. col. 4. uers. sed præsupposito quòd uerior.

15 Octavò Limita, quando testator per dictionem alternatiuã diceret, ut hæreditas restitueretur filiis, aut uni ex eis, aut eorum liberis, ut per Rui. in consi. 69. nu. 8. uers. 3. respõdet. uol. 2. & in cõs. 30. col. fi. uol. 3.

16 Nonò Limita, quando ad fideicommissum inuitauit filios, & descendentes, quo casu filii tanq nominati magis specificè, & nomine minus generali, non admittunt nepotes ad cõcursum in successione fideicommissi, ut considerat Cur. iun. in l. si a oia. col. pen. uers. sed dubitatio stat. C. de succes. edict. Ioan. Ant. Alex. cons. 40. col. pe. uers. & propterea isto casu.

Tenendo secundã opi. q io fideicõmissis non succedat filius in locum patris, ut cõcurrat cum patruis:

17 Primò Limita, si testator dixisset, q succederent, ptont ab intestato, quia si eo casu ab intestato filius succederet io locum patris, ita etiã in hoc casu filius io locũ patris succederet. Dec. in cons. 79. colu. 1. Iaf. in cons. 159. col. fi. uers. ista multo fortius. uol. 4. Paris. in cons. 64. col. fi. uol. 2. uer. & licèt idem Dec. Maria. iun. in cons. 116. col. 2. uol. 1.

18 Secundò Limita, nam quando agitur de successione trãsuersalium, regulariter etiam ab intestato filius non succedit in locum patris, ut cõcurrat cum patruis, secus si agatur de successione ascendentium. ita Dec. in consi. 1. col. 3. Goz. consi. 4. col. pe. Maria. iu. cons. 116. col. 2. uol. 1. Paris. cons. 38. uol. 2. num. 15. Curt. iun. in cons. 161. col. 2. Ruin. in cons. 163. colu. pen. uol. 3.

19 Tertiò Limita, quando constaret ex uerbis expressis, uel ex coniectura ta mẽte, quòd testator nolue rit etiam io fideicommissis filium subrogari in locũ parentis, & cõcurrere cum patruis ut per Paris. con si. 38. nu. 15. & seq. uol. 1.

20 Quartò Limita, quando dictum esset per testatorem, quòd fiat successio io stirpes, ut p Soc. consil. 69. col. 2. uers. sideo autem dixit. uol. 3. & in consi. 104. col. 2. uers. 2. quia ista uerba. uol. 3. Paris. cõs. 38. no. 9. & 10. uol. 2. & consi. 91. no. 35. eod. uol. & consi. 92. nu. 68. & sequ. uol. 2. Maria. iun. consi. 116. col. 4. & sequ. uer. q testator. uol. 1. Paris. cõs. 36. col. 1. i fi. uol. 2.

21 Quintò Limita, quando dictum esset per testatorem, q succedant descendentes, & filij ipsorum, ut declarat Paris. consi. 42. col. fin. uol. 3.

22 Sextò Limita, quãdo nepos vult succedere io locũ patris, non ut cõcurrat cũ patruo ad successionẽ, sed ut uideat posit* i cõditiõe Rui. cõs. 78. col. fi. uol. 2.

23 Septimò Limita, quando per nomen collectiuũ descẽdentes essent uocati ad fideicommissum, ut per Rui. consi. 134. col. 8. uol. 2. & cons. 115. col. 8. uol. 3.

CONCLVSIO IIII.

Argumentum.

Filij positi in conditione, an intelligantur uocati.

1 PRofunda, & celebris est illa cõclusio, an filij in conditione positi, intelligantur uocati, & sint in dispositione, uel ueniant ab intestato, quasi tacitã voluntatẽ habere uideamur. & quidẽ gl. in l. Lucius. ff. de hæt. institu. tenet, q filij veniãt ab intestato, & idẽ tenet Ray. Cyn. Iac. de Aren. Alb. Bar. Bal. Ang. Raph. Cum. Nic. de Neap. Franc. de Albergot. & Frãc. Tigri ni de Pisis, & Im. col. 2. ubi late q dicit istã * cõem opi. idẽ tenet Bar. in l. Cẽturio. col. 1. in ver. quero vlte rius [illegible] de vulg. & pup. & io l. si cũ dotẽ, circa fi. princ. ff. [illegible] matr. & in l. sed si sic. ff. de leg. 3. Bal. in l. vt cũ eos populos. in 11. col. in fi. & seq. C. de sum. Trin. in l. cũ acutissimi. circa fi. C. de fideico. io l. si emãcipatis. col. 3. C. de cõll. in l. quisitis. col. 2. C. de bonoq. libar. h potest qs. ff. de vulg. & pup. & io cõs. 98. circa fi. vol. 4. incip. sup primo quæsito sic respõdeo. & in cõs. 4. qui inc. Titius instituit sorore. vol. 1. Pet. de Ancha in cõ. pater. in 12. notab. de testa. in 6. & in c. in pleuralia de prob. uer. 10 quæro, & in c. licet. de uoto. idẽ tenet Ra-

* ph. & ibi Imo. qui dicit* communem, in l. filius. § cũ qs. ff. de leg. 1. ubi et Pau. de Cast. dicit istam cõem, licèt ipse ibi cõtrariũ teneat. & idẽ dicit Pau. de Cast. in l. cum acutissimi. C. de fideic. Imo. & Rom. in l. ex facto. §. ex facto. ff. ad Trebel. Raph. in l. generaliter. 4. cũ aut. C. de inst. & subst. Io. And. in addi. Spe. in ti. de test. §. 1. in ult. addit. in 3. q. Oldr. in consil. 141. in fin. incip. thema tale est. & io consi. 1. Iaco. de Aren. Pet.

* & Alb. & Bal. in quibusdam lect. C. de condit. in tert. io l. 1. istã partem tanq ueriorem, & magis* cõem secutus est Cor. in consi. 1. col. 8. uol. 3. & consi. 126. col. 2. uol. 4. & cõs. 180. col. 1. uol. 4. & cons. 96. col. 2. uers. *
2. consi. 89. col. 2. uol. 4. Alex. in cõs. 108. col. 1. in fi. & seq. uol. 1. & cõs. 109. col. 2. uol. 2. & in cons. 11. col. 5. uol. 3. & in cons. 22. col. 3. uol. 3. & in cons. 66. col. 2. uol. 2. & in cons. 32. uol. 3. & in cõs. 185. col. 3. uol. 2. & io cons. 199. uol. 2. & in cõs. 24. col. 3. uol. 3. & Goz. in cõs. 104. col. 2. Cur. Seo. in cõs. 43. col. 7. & in cons. 64. col. 4. & Soc. in cõs. 61. col. 1. uol. 3. & 5 cõs. 73. col. 8. uol. 3. Alex. in cõs. 92. col. 2. uol. 3. & in cõs. 13. col. pen. uol. 4. & in cons. 49. col. 5. uol. 4. & cons. 29. col. 3. uolu. 5. Guid. Pap. q. 39. & in consi. 22. & consil. 25. & 27. & ista est magis communis opinio, ut dicit Alex.

Alex.in consi.supra allegatis. & consi.202. in fi.vol. 7.& in l.ex facto.§.si quis rogatus, col.2. ff. ad Treb. Soc.in l.1.C.de pact. & ibi Alexa. in finalibus uerbis dicit istam cõem,& Dec.col.4.& Ias.colu.4. Petr. de Anch.io cons.137.incip. priocipaliter ponderaodũ. & consi.426. incip. quod supra consultum est. & in consi.120.incip.pro clariori.Ang. in coos.57. col.2. Io.de Ana.in cons.68.Capr.in consi.2.col.7. in secũdo quæsito.Soc.in repet.l.cum auus.col.80.cum seq. ff.de cond.& demonstr.Aret.in consi.27.in fi. Dec.cõsi.270.col.1.& cons.291.in fi.Bertr.qui dicit cõem in consi.23.col.4.uol.1.& in cons.82. col.3. uol.1. & in cons.96.col.5.uol.2.& in cons.170.uol.2. & in cons. 336.col.1.uol.3.ubi dicit communé. & in cons.250. col.2.ubi idem dicit,& seq.uol.3.& in cons.286. col. 2.uol.3.& in cons.31.col.pe.uol.2.ubi dicit communé.& in cõs.173.col.8.& seq.vol.3.& i cõs.182.col.2. uol.3.ubi dicit istá cõem,Cor. in l.2. col.1.& seq. C. de cond.insert.Cum.in coos.121.Alex.in cons.185. uol.2.Ias.in l.1.in 5.no.C.de pact. & ibi Purp. col. fi. Gual.in cautel.19.de subst.& cautel.36.eo. tit. Paul. de Cast.in cons.359.incip.suprascriptus dñs consultor.col.1.uol.2.Soc.in cons.89.col.4.uol.1. & in consi.140.col.2.Paris.consi.18.col.2. uol.2.& consi. 86. col.2.uol.2.& cons.14.col.1.in fi. & col.seq.& consi. 42.col.1.& seq.uol.3.Istam dicit cõem Marian.iun. cons.65.col.18.& cons.3.col.6.ubi idem dicit.& consi.118.col.3.ubi idem dicit.& col.seq.uol.1.Mant.in cons.22.col.1. in fi.& seq.in cons.115.col.3.Aim.idé dicit cons.62.col.2.& cõs.109. nu.2. ubi dicit magis cõem.Grat.cons.89.col.2.uol.2. Mar.iun. cons.177. col.2.& seq.vol.2.Ru.cõs.38.col.6.uol.1. & cõs.160. col.6.ubi dicit cõem. uol.2.& cons.134. col.3. uol.3. Boer. dec.147.ubi etiam ampliat.& in dec.155. nu. 26.& seq.Rip.in l.Centurio. nu.159. ff. de vulgar. & pup.& in l.ex facto.§.ex facto, ff.ad Trebell.

¶Contrariam verò opi.quod dicantur uocati, & ueniunt ex dispositione,tenuit Oldr.in l.1.C.de cond.insert. & ibi Bal.in lec.antiq.ubi & Saly.circa fi.& ibi Fulg. Flor.de S.Petro,col.12.Ro. in l.si cum dotem. ff. sol. matr.col.12.& in cons.32.col.2.post Benedictum de Plum.ibi.& Alber.de Rosat.in d.l.1.C.de cõd. insert. Oldra.in consi.21.Bal. in consi.306. col.2. uolum.4. Paul.de Cast.in l.filiusfa.§.cum quis.ff.de leg.1.Petr. de Anch.in consi.74.Cor.in coos.306.col.1.uol.4.& in cons.320.col.2.uol.4.Barb.in repet.l.cum acutissimi.C.de fideicom.Pau.de Cas.in cons.86.col.pe.uol. 3.incip.dubitatio uertitur de bonis.& in cons.263.incip.circa primũ quæsitum. 1.uol.Cassa.in cons.14.& cons.67.col.6.cum plutibus seq.Curt.Sen. in consil. 52.col.9.Barba.in cons.55.uol.2.ubi hanc dicit magis cõem opinionem.col.5.& in cons.27.col.13.uol. 1.Flor.de S.Petro in l.1.§.pro secundo.C.de cad.toll. Paris.cons.6.col.fi.uol.3.dicit istam opi. magis æquá & sequẽdá in iudicãdo.& cõs.66. col.2. & seq.uol.3. & licèt pro ista ultima parte allegetur glo.in d.l.filiusf. §.cum quis.ff.de leg.1.tamen illa potius uoluit contrarium,ut considerat Cor.in cons.66.col.2.in fi.vol. 2.& in cons.1.col.8.& seq.uol.3.& in l.1.C.de cond. insert.col.3.& istam parté posse teneri,& contrariam non esse ita cõem,ut aliqui dicunt,dicit Marian.iun. cons.4.col.2.& cõs.119.col.5. uol.1.& altera opinio hodie nõ est ita cõis,ut aliqui dicunt,ut dicit Grat.in cons.48.col.2.uol.1.& cons.32.col.fi. uol.2. & consi. 101.col.2.& seq.eo.uol.Maria.iun. consi.141. col.1. & seq.uol.2.& cons.158.col.10. cũ plurib.sequentib. ubi in pe.col.dicit,quòd ista opi. hodie est uerior, & * communior,& ab ea non est recedendũ in iudicando,& cõs.168.col.12.eo.uol.& 174.col.1.2.3.eo.uol.

Tenendo primam opi. magis * communem.

3 Amplia,etsi in alia parte testamẽti filij essent positi in dispositione. Soc.in cons.115.colu.1.& seq.uol.3. Paris.cõs.44.col.2.uol.2.& cõs.86.col.9.& seq.uol.2.

¶Contrarium tenet Gozad.consi.64.col.2.

4 Primò Limita principalem conclusioné, nisi dictum sit de filijs masculis,quia tunc censent masculi dispositiuè uocati.ita tenuit Guid.Pap.i dec.sua 184. inci.in illa qõne,qua quæritur. sequitur Dec. in cõs. 270.col.3.& seq.& in cons.318.uol.1.& in cõs.516. col.3.& in cons.545.in fi.& cons.546.& cons.574.in fi.& in cõs.578.in fi.& i cõs.655.col.fi.& in l.1.C.de pact.col.5.Io.Ant.Alex.in cons.28.col.2. in fi. & in cons.120.col.2.Curt.iun.in cons.43. col.3.& seq.& in cons.48.col.4.et in cons.87. col.2. et in consil.96. col.1.et in coos.113.col.2.Goz.in cons.26.col.3.Ru. coos.167.col.4.uol.3.et col.pen.Vltra prædictos ista opi.fuit de mente Cor.in cons.20. col.pe. uol.4. per eandé rõnem,quæ ponitur per supra allegatos Doct. Ias.in cons.108.col.antepe.uol.4.et istam opin. finaliter sentit Soc.in cons.116.col.3. et seq. uol.3. Goz. in cõs.64.col.1. Curt.in cõs.146.uol.2.qui declarat.

Et facit pro ista parte, nam stante statuto, quod stantibus masculis fœminæ nõ succedant,masculi dicuntur a statuto inuitati. Barbat. in cons.81.nu.10. uol. 4.plures allegat Claud.in l.si cũ dotem. col.5. ff. sol. matr.Brun.in tract.quod stant.masc.fol.72.col.1.& seq. fuit dictũ Bart.in l.1.§.qui habebat.col.2.ff.de bon. poss.contra tab.in l.2.§.fin.ff.de coll. bon. in l. seruo legato.§.si testator.ff.de lega.1.

5 Et propterea istam limitationem tenuit Paris. in cons.32.col.5.& cons.41.col.fi.& cons.57.col.pe. cõsi.63.col.5.uol.2.& cons.5.uol.3.& cons.6.col. pe. & seq.coos.8.col.2.& cons.17.col.3.& cõs.42.col.3.ubi declarat.& cons.50.col.4.& cons.52.col.2. & consil. 53.col.6.& cõs.66.col.6.uol.3.Maria.iu.cõs.65. col. 28.& cons.103.col.fi.& in cõs.114.col.4.uol.1.& cõsi.119.col.6.& cõs.126.col.7. uol.1.istá limitationé tenet,Mant.in cõs.27.col.7.illá tenet Aim.in cõs.62. col.fi.& in cõs.130. col.1. Grat.cõs.31.col.1.uol.2.& coos.32.col.1.uol.2.& cons.89.col.2. uol.2. & consi. 101.col.4.ubi latè cõprobat,eo. uol. & cõsi.106.col. fi.uol.2.Mar.iu.cõs.108.col.2.& 8.uol.2.& cõs.151. & cõs.177.col.1.eo.uol.Boer.decis.155.nu.25.& 28.

6 Primò Sublimita proximá limitationé, stãte statuto quod fœminę stãtib' masculis nõ succedát,quo stãte filij positi in cõdõne & sub illa qualitate masculinitatis non dicuntur uocati, sed dicit eis reseruatum ius succedendi ab intestato.Mar.iun. in cõs.111.nu. 32.& cons.118.nu.19.& cons.119.nu.31.uol.1.& in consi.164.nu.9.uol.2.

7 Secundò Sublimita,ut ista opinio procedat, qñ ista qualitas masculinitatis fuerit propriè per ipsum testatorem expressa, secus autem quando hoc fieret per interpretationem,non quod testator ita testamento expressisset,ita Maria.iun.in consi.164. nu.7. uol.2.

8 ¶Contrarium circa limitationé principalé sentit Soc.in l.cũ auus.col.70.ff.de cõd.& dem. uer. sed hic cadit pulchra.ubi tenet, quod eo casu, quo masculi faciũt deficere fideic.qa dictũ est, si grauatus decesserit sine filijs masculis,succedit ab intestato, in qua successione fœminæ cũ masculis cõcurrunt. & hoc idé uoluit Cor.in cons.230.col.7.uol.3.& si istud dictũ é uerum, destruit profectò præcedenté limitationem.

9 Et in spé contra superiorem limitationem tenere uidetur Io.Ant.Alex.in consi.120.col.fi.& contra limitationé est consultatio Alex. in consi.185. uol.2. ubi loquitur,qđ in conditione dictum est de filijs masculis,& tamen filij dñt tacitè uocati, fm eum idem

colligitur ex consi. Captæ 2. in 7. col. in 2. q̄sito. Istud idem colligitur ex cõs. Old. 21. circa fi. & ex cõs. Alex. 24. col. 3. vol. 3. Cor. cõs. 207. col. 2. uol. 2. Et cõtra istã limit. tenet Soc. in cons. 62. col. 2. & fin. uol. 3. Alex. in cons. 105. vol. 1. Soc. in cõs. 116. uol. 3. in 4. col. & seq. Goz. tenet contra istã limit. in cons. 104. col. 2. & pen. Bert. in cõs. 250. col. pe. uol. 3. Gualcaus. 36. de subst. Goz. in cons. 29. col. pe. & seq. licèt iocõsideratè partũ post videat' trãsire cũ limitat. & idẽ tenet Rip. in l. Cẽtutio. nu. 162. & seq. ff. de vulga. & pup. in l. 1. nu. 8. C. de pact. & ipsemet Guid. Pap. in d. q. 184. dicit maiorẽ partẽ Dñorum de Parlamẽto esse contra limitationẽ istã. & idẽ dicit conclusum fuisse cõtra istã limitationem in q. 600. cõtra istam limitationem tenet Ber. in cõs. 251. col. 1. uol. 3. Cor. in cons. 1. in 2. dubio. uol. 3. Curt. Sen. in cons. 42. & cõs. 63. Dec. in cons. 291. col. fi. Alcia. in l. 1. C. de pact. in uerbo, sine liberis. Paris. cons. 31. col. 4. uol. 2. & cons. 44. col. 2. uol. 2. ubi dicit * cõem esse contra limitationem, & idẽ dicit in consi. 86. col. 3. in fi. uol. 2. & cons. 87. col. 6. uol. 2. & cõs. 14. col. fi. uol. 3. Mar. iun. cõs. 118. col. 4. & seq. uol. 1. Gra. in cons. 3. col. pe. uol. 1. Mar. io. cons. 164. col. 2. uol. e. & cõs. 177. col. 3. uol. 2. & col. 5. declarat qñ põt procedere limit. Guidonis Pap. Boer. decis. 155. nu. 28. Contra limitat. Guidon. tenet Rui. consi. 181. col. fi. uol. 2. & cons. 134. col. 2. & seq. uol. 3. & cons. 140. col. 7. uol. 3. & consi. 141. col. 2. & col. 5. uol. 3.

10 Et tenendo istam partem, non obstat, q̄ stante statuto masculi ueniunt dispositiuè uocati, quia illud procedit ex quo aliàs statutum nihil operaretur, sed in casu nostræ limitationis conditio expressa a testatore satis operatur exclusionem fideicom. absq; eo quod inducet etiam fideicom. ut grauatus teneatur masculis filijs, uel liberis suis restituere.

11 Tenendo igitur istam ultimam partem, q̄ filij masculi non ueniant tanquàm uocati.

Limita, ut per Pau. de Cas. in cons. 359. incipien. in scriptur D. consultor. qñ filij masculi essent positi in conditione affirmatiua, ut quia dictum sit, extantib. masculis, non succedat talis. quia tũc masculi uidentur uocati, secus si ponantur in conditione negatiua, ut puta, si non extiterint masculi, succedat. refert, & sequitur Curt. iun. in consi. 43. col. 4.

¶Contrariũ colligitur ex notatis per Io. de Ana. in consi. 68. & ex decis. ipsius Guid. Pap. in consi. 128.

12 Secundò Limitat Ang. in l. in legeũt. C. de lega. ut conclusio cõis procedat in hæditate, secus in legatis, q a quoad legata uel fideicõmissa perticularia, filij positi in cõditione, censent' uocati, & ita tenuit ibi Ang. in lect. Flor. refert, & sequtur Cor. ibi, & Ias. ibi. Pet. Gerar. de Petrasanct. in sing. 61. Ias. in cons. 4. col. 4. uol. 1. & in l. pecuniam. in 2. no. ff. si cer. pet. Purpu. in l. 1. col. fi. C. de pact. Maria. iun. in cons. 138. col. fi. uol. 2.

¶Contrarium tenet Soci. in l. cum auus. col. 84. & seq. Claud. in l. ex facto. ff. ad Trebel. in l. si cum dotẽ. col. 4. ff. sol. matr. & dubitat de ista limit. ipsemet Ias. in d. l. 1. col. 5. C. de pect. Claud. in l. centurio. col. pe. ff. de vulga. & popil.

13 Tertiò Limitat hanc cõem conclusionem Petr. de Anch. in cons. 74. circa fi. qñ ẽt ipsis liberis positis in cõditione facte esset. 2. & 3. substitutio, ut puta si testator uoluit prouidere de substituto, nõ solũ i defectũ primi instituti sed in defectũ omnium liberorum. & idem tenet Alex. cons. 64. circa fi. uol. 5. Io. Ant. Alex. in consi. 28. col. fin. Ias. in cons. 232. col. 1. uol. 2. & in cons. 40. col. fi. uol. 3. Cur. sen. in consi. 52. col. 9. & in consi. 63. col. 4. Curt. iun. in cons. 11. col. 4. Ripa in l. centurio. nu. 162 cum pluribus seq. ff. de vulg. & pup. Purpu. in l. 1. col. fi. C. de pect. Curt. iun. in consi. 116. col. 3. Cassa. in consi. 14. col. 1. Goz. in cons. 64. col. 2. Paris. cons. 37. col. 5. & cõs. 41. col. fi. & cons. 77. col. fi. & cons. 86. col. 7. & cons. 81. col. 6. & seq. uol. 2. & cõs. 5. col. 6. & cons. 8. col. 2. & cons. 14. col. fin. & cons. 42. col. 3. & cons. 52. col. 1. in fi. & cons. 53. col. 6. & consi. 66. col. 7. uol. 3. Mar. iuo. consi. 119. col. 3. in fi. & seq. uol. 1. Mantua in cons. 22. col. 4. Grat. cons. 89. col. 2. uol. 2. & cons. 101. col. 3. uol. 2. & cons. 106. col. 5. eo. uol. Maria. iun. cons. 168. col. 12. uol. 2. Rui. cons. 139. col. 6. uol. 3. Boer. decis. 155. nu. 21. & num. 28.

14 ¶Cõtrarium tenuit Soc. in l. cum auus col. pe. ff. de cõd. & dem. Cur. iun. in cõs. 11. col. 4. & in cõs. 43. col. 3. & in l. 1. col. 3. & seq. C. de pac. & Soc. in d. l. cũ auus. allegat cõtra istã limit. consiliũ Alex. 22. col. 3. uol. 3. & cons. 189. uol. 2. & Capr. in cons. 2. in scdo q̄sito allegat nonnollos alios, q mihi nõ probant contra istã limit. Soci. et tenet contra istam limi. & illam declarat in cons. 62. col. fin. uol. 3. & in cons. 69. col. 5. & 6. uol. 3. & in consi. 104. col. 5. uol. 3. & in cons. 126. col. 5. & seq. uol. 3. Paris. cons. 31. col. 5. uol. 2. & consi. 44. col. 3. uol. 2. & cons. 87. col. 6. uolu. 2. Mant. cons. 194. col. 3. Rui. cons. 128. nu. 20. ubi dicit * cõem. uol. 3. & cons. 134. col. 7. uol. 3. & cons. 136. cõl. fi. uol. 3. & cõs. 138. col. 1. in fi. uol. 3. ubi dicit communem. & consil. 141. in fi. uol. 3. ubi hanc dicit ueriorem.

* Tenendo primam opinionem magis * communẽ.

15 Primò Sublimita, qñ filia licèt esset exclusa per reciprocam substitutionem factam in fauorem filiorum, non tñ esset exclusa per illam substitutionem, factam de alijs agnatis. Rui. in cons. 153. nu. 9. uol. 2.

16 Secundò Sublimita, qñ testator fecit plures grados substitutionum sub eadem cõditione expresse honorando filios in cõditione positos in ultimo grado, prout considerat Rip. in l. centurio. nu. 165. uer. quarta coniectura. ff. de vulg. & popil.

17 Quartò Limita, nisi liberi positi in cõditione, fuissent a testatore grauati, q a tunc censerẽtur inuitati, ut declaret Bar. in l. centurio, col. 11. uers. q̄ro alterius, q d si testator dixit. ff. de vulg. & pup. & sentit in l. codicillis. ff. de usuf. leg. licèt reliquerit indecisum in l. sed si sic. ff. de leg. 3. Are. in l. cẽturio. col. 20. hoc idẽ consulendo tenuit Iac. de Beluis. quem refert, & sequtur Bal. in l. precib. col. fi. C. de impub. & alijs substit. & ibi etiam Saly. col. fi. Bel. in tract. substit. in ultima char. col. 1. Aug. Are. in § fi. col. pen. inst. de pup. substit. Pet. de Anch. in repe. c. si peter. de testa. in 6. in 12. not. Paul. de Cest. in cons. 5. incip. quicquid dicatur. col. pe. uol. 1. & in consi. 131. incip. dubium facit. uol. 2. Socin. in l. cum filio. col. 2. ff. de leg. 1. Io. de Monte Sperel. & Cor. in l. ab eo. C. de fideicom. Guid. Pap. in cons. 36. & idem in q. 39. Lancel. Galiaula in repe. d. l. centurio. col. 98. & seq. Corn. in cõs. 203. col. 2. uol. 4. Dec. in cons. 28e. col. 4. Corn. consi. 97. col. 1. uol. 1. & in cons. 129. col. pe. in fi. & seq. uol. 2. Curt. iun. in consil. 145. col. pe. Soc. in cons. 242. col. 4. & seq. ubi dicit, q̄ ista est magis * communis opinio. Socin. in consil. 12. col. 4. uol. 3. Guid. Pap. in consi. 87. & in consil. 135. & in cons. 136. & in cons. 140. Cassa. in cons. 67. col. 10. & seq. Goz. in cõs. 104. col. 1. Bert. in cõs. 141. uol. 3. & in cons. 173. col. 9. & seq. uol. 3. & in cõs. 129. col. 2. uol. 2. ubi dicit * istam cõem. Cor. seq. in cõs. 52. col. 9. Cume. & ibi Imol. sentit istam opi. in l. filiusfa. § cum quis. ff. de leg. 1. & Cum. in l. Lucius. & in l. hæreditas ad Statium. ff. de hæred. inst. Curt. iun. in cons. 87. col. fin. Istam opinionem tenuit Alex. in cons. 64. col. 2. uol. 5. Corn. in cons. 22. col. 2. uol. 2. & in consi. 226. col. 3. uol. 4. & in cõs. 320. col. 3. eo. uol. & in cõsi. 101. col. 3. uol. 4. & in consi. 173. col. 1. & sequen. uol. 4. & in consil. 146. col. 5. uolum. 4. Paris. consi. 37. col.

4. uol.

4.uol.2.& consil.42.col.2.uol.3.ubi declarat. Mar. t. consi.22.col.6. A im.in consi.130.col.2.Mar. iun.cōsi. 168.col.12.uol.2.Ruin.consi.108.col.6.uol.2.& cōs. 3.col.2.uol.2.& cōs.128.col.3.uol.2.& cons.124.col. 2.uol.3.& cons.231.col.3.ubi dicit communem.uol. 2.& cōs.128.col.3.ubi idem dicit,uol.3. Sed in 6.col. * dicit opi.cōtrariā * magis communem. & cons. 139. col.2.& seq.uol.3.& cōs.140.col.4.uol.3.& cōsi.142. col.2.& 4 uol.3.ubi declarat.& cons.167. col. 3. uol. 3.& col.pe.Pontan.iun.in l.cum filio.nu.24.ff.de leg. 1.ubi dicit istam opinionem esse canonizatam.Ang. Aret.in tract.de testa.in uersi.& si decesserit sine liberis.col.2.uersi.quid si testator.Soc.in cons.77.col.3.in fi.& seq.Dec.in l.1.col.4.C.de pact.

18 ¶Contrariam opi.q̄ filij ē̄r grauati nō censeantur uocati,tenuit Bar.sibi ipsi contrarius in cons.7.incip. Andreas Martini.circa fin.Albet.in reper.rubricæ de vulg.& pup.col.123.in materia cōpendiosæ.uers.sed q̄a testatores. Ray.& Richard.Malūb.ut refert Bal.& Saly.in d.l.precib.col.fi.Imol.in l.Cēturio.col. 11.& ibi Alex.col.30.& Iasi.col.31.& seq.Imol.in c.Rayn. in materia compendiosæ substitutionis,in pen. char. in 2.col.de testa.Bal.in l.ab eo.C.de fideicom.circa fi. & in l.sed si sic.ff.de lega.3.& sentit in l. hæreditas ad Statiū.ff.de hæred.inst.Raph.Cum.in l.Luc.ff.de hæred.inst.Claud.in l.Cēturio.col.pe.ff.de vulg. & pup. & in l.cū filio.col.3.ff.de leg.1.Alexā.in cons.11.col.5. uol.3.& in cōs.101.col.5.uol.4.& in cons.105. col.3. uol.1.& in cōs.185.col.9.uers.24.nō obstat. uol.2. & in cōs.51.in 6.col.in 4.uol.& in cons.22. col.4.uol.3. Alex.in cons.219.uol.2.incip.uiso testō,& in cōsi.12. col.fi.& in cons.13.col.fi.uol.4.& in cōs. 24. col.pen. uol.5.& in cons.184.col.2.uol.3.Per.de Auch.in cōs. 136.circa fi.Soc.in cōs.140.uol.3. duplicato in consi. 238.Curt.Sen.in cons.43.col.8. ubi dicit opinionem * cōtra Bar.esse * magis cōem.& in cōs.63.col.1. & seq. Ias.in cons.89.col.1.uol.1. & in cons. 143. col.5.uol. 2.ubi dicit contrariam opin.Bar. esse magis communem.& in cons.35.col.2.uol.3.& col.3.Dec.in consi. 422.col.1.Io.Ant.Alex.in cons.144.col.1.Curt.iun. in cōs.11.col.1.& seq.ubi dicit opi. Bar. cōiter reprobari.Dec.idem dicit,& idē tenet in cons.384. col.fin. Soc.i cōs.62.col.2.& pe.uol.3.& i cōs.69.col.5.Gual. caut.19.de subst.Bertr.& in cōs.82.col.fi.uol.1. & istā dicit magis cōem.& in cōs.182.col.2.uol.3. & in cōs. 236.col.2.uol.3.ubi etiam idem dicit,& in cons.251. col.2.uol.3.ubi idem dicit,& in cons.31.col.pen.uol. * 2.& Dec.dicit * cōem.in l.1.col.4. ubi ēt Ias. col.4.& ibi idē dicit Curt.C.de pac.Paris.cons.31.col.2.uol.2. * opi.Bart. * cōiter reprobari dicit Paris.cons.86.col.3. uol.2.& cōs.87.col.3.ubi idem dicit.uol.2. & cōs. 89. col.5.ubi idē dicit.uol.2.& cons.7.col.4.& seq.uol.3. Mar.iun.cons.112.col.3.& in cons.118.col.pe.Mantua in cons.275.Mari.iun.cons.176.col.3.uol.2.Rui. ubi dicit communem,consi.89.col.13.uol.2.& cons. 100.col.pen.ubi idem dicit.uol.2.& cons. 101.col.3. uol.2.& cons.3.col.1.uol.2.ubi idem dicit, licèt ipse sequatur opi.Bar.sed cōtra Bar.tenet in cōs. 122. col. 1.& seq.uol.2.& cōs.130.col.2.uol.2.ubi dicit cōem. & consi.169.col.1.in fi.uol.2.ubi idem dicit. & consi. 113.col.4.uol.3.& cōsi.128.col.6.uol.3. ubi dicit magis cōem opin.& cons.134.col.9.uol.3.& consi. 136. col.pen.uol.3.& consi.141.col.fi. vol. 3.& consi.138. col.1.in fi.uol.3.Boer.in decis.155.nu.27.ubi dicit ita iudicatum in Rota Curiæ Romanæ.

Tenendo primam opin.Bart.

19 PRIMÒ Sublimita,ut per Mar. iun.cōs.176.col.fi. uol.2.q̄n expresse appareret filios in conditione positos grauatos fuisse a testatore,secus si nō cōstaret nisi eos fuisse in conditione positos.& idem tenet Rui.in consi.105.col.1.uol.2.in consi.128.col.6.& in consi. 134.col.8.uol.3.

20 SECVNDÒ Sublimita,ut opi.Bar.p̄cedit q̄n ab ultimo fideicōmissum esset relictum, secus q̄n substitutio esse facta post mortem plurium positorum in conditione,ut no.Rui.in consi.115.nu.9.uol.3.

21 TERTIÒ Sublimita,ut prædicta opi.locū habeat, q̄n ex alijs coniecturis apparet filios à testatore fuisse inuitatos,ut uoluit Ruin.in consi.198.num.7.uol.2.

22 QVARTÒ Sublimita,ut ista opi. non habeat locū q̄n filij ponuntur in conditione, & hæredes hæredis grauantur,ut per Ruin.in consi.113.num.5.uol.1.

Tenendo secundam opin.contra Bart.

23 Limita, si filij essent grauati restituere piæ causæ, vt tradit Ruin.in consi.113.num.22.uol.3.

24 QVINTÒ Limita,nisi ex uerbis ipsius testatoris p̄cedentib.uel sequentib. colligi posset q̄ testator uoluerit ipsos liberos dispositiuè uocari, nam dicuntur tunc dispositiuè uocati licèt tantum in conditione positi sint,ut tradit Cor.in cons.226.col.3.uol. 4.Alexan.in cons.202.in fi.col.uol.7.

25 SEXTÒ Limita,quotiescunq; alia cōiectura cōcurreret,p̄p quā filij in conditione positi deberent censeri uocati a testatore.ita declarat Cor.i cōs.220.col.2. & seq.uol.4.& in cōs.101.col.2.uol.4.& in cōs.229.i 4. col.& i cōs.273.col.1.uol.4.Soc.i cōs. 240.col.4.Cur. sen.in cōs.75.col.4. Dec. in cōs.270.col.pen.& Curt. iun.in cons.43.col.3.in fi.& in cōs.87.in fi.Gual. cau. 36.de subst.Paris.cōs.18.col.8.uol.2.& nōnullas cōiecturas p̄currit Paris.cōs.37.col.3.& cōs.41.col.fi.uol. 2.& cōs.57.col.pe.in fi.& cōs.77.col fi.& cōs.78. col. 2.& cōs.86.col.4.uol.2.& cons.53.col.5.uol.3. Corn. in consi.146.col.4.& seq.uol.2.& in cons.20. col. pe. uol.4.& in cons.22.col.2.uol.2.Soc.in l. cū auus,col. fi.in fi.ff.de condit.& demonstr.Pau.de Cast.in consi. 263.uol.2.& ibi in fi.Lud.de Sard.Soc.in cōsi.73.uol. 4.col.pe.Paris.cōs.5.col.5.& cons.6.col.1.& cons.42. col.2.& cons.50.col.5.& consi.63.col.pe.uol.3.Mar. iun.consi.65.nu.64.& consi.118.col.1.& consi. 119. nu 26.uol.1.Mantua in consi.22.col.7.Grat.in cons. 48.col.2.uol.1.& cons.89.col.2.uol.2.Mari. iun. cōs. 157.col.pen.uol.2.Aym.in cons.62.nu.6 Maria.iun. cons.141.col.2.uol.2.& in cons.174.col.4.& in cons. 175.col.2.

26 Hinc primò infertur,ut ne sequatur absurdum filij dicantur uocati.Grat.in consil.32.col. pen. uol.2.

27 SECVNDÒ Infertur,vt liberi dicantur uocati quando magis dilectus excluderetur a minus dilecto. Gra. ibi,col.pen.& consi.101.col.3.uol.2.

28 TERTIÒ Infertur, ut filij censeant̄ uocati si testator uoluit,ut bona conseruarētur in familia, ut dicit Rui.in cons.101.col.4.uol.2.& cōs.122.col.2. uol.2. & cons. 160.col.7.uol. 2. & cons.198.uol.2.col.3.& 128.col.1.uol.3.& 131.col.10.uol.3.& 139.col.2. uol.3.& 130.col.fi.uol.3.& 167.col.fi.uol.3.

29 Declara, quia omnes coniecturæ in hoc caso debent esse concludentes,ut declarat Paris.in cons. 87. num.16.uol. 2.& cons.66.num.12.uol.3.

30 Et an sint cōcludentes,uel ne,relinquitur arbitrio iudicis secūdum Soc.in l.cum auus.circa finem. ff.de cond.& demonst.Ruin.in consi.108.nu.11.uol.2.

31 SEPTIMÒ Limita,ut procedat conclusio, quando filijs positis in conditione, si dicerentur uocati, fieret præiudicium uocato ex expressa testatoris dispositione, qui diceretur grauatus de restituendo ipsis liberis in conditione positis,secus si per hoc,quòd filij positi in cōditione dicerētur uocati,nullum ipsi uocato ea expressa dispositione testatoris p̄iudiciū fieret.ita

declarat Cland. in l. si cũ dotem. col. 5. ff. solut. matr.

32 Octavò Limita, quando liberi positi in cõditione, essent positi non modò in una conditione, sed in duabus, quia tũc censentur uocati dispositiuè. ita cõcludit Cor. in cons. 74. col. 2. uol. 2. Goza. in cons. 64. col. 2. quã limitationem non puto ueram, quia si positi in una non censentur uocati, minus censeri debent uocati positi sub duabus, quasi minus dilecti.

33 Nonò Limita, nam testator ponendo eos in conditione, censetur eos præferre uoluisse substituto ab intestato, d. l. Lucius. & ibi glo. ita ut si in codõne positi ab intestato succedere nõ possent, censerentur ex testamento uocati, & dispositiuè, ut non excluderentur à substituto. Corn. in consil. 74. col. 2. uol. 2. Grat. consil. 32. col. pen. uol. 2.

34 Decimò Limita, quando facta est prohibitio alienationis extra familiam cum clausula, quia testator vult bona perpetuo conseruari in familia. tũc enim liberi positi in conditione censentur inuitati dispositiuè. Corn. in cons. 59. col. fi. uol. 2. Curt. iun. in consi. 43. col. 3. & seq. Soc. in cons. 250. in fi.

¶Contrarium tenet Paris. cons. 44. col. 3. uol. 2.

35 XI. Limitat Saly. in l. 1. C. de cond. inser. ut tantummodò descendentes intelligantur uocati, secus autẽ alij. Boer. decis. 155. nu. 21. in princ.

¶Contrarium tenet Soc. qui dicit hanc limitationem communiter reprobari, in cons. 116. col. fi. uol. 3. & in cons. 73. col. 8. uol. 4.

36 XII. Limita, qñ in alia parte dispositionis positi in cõditione fuissét expressè uocati. Goz. i cõs. 64. col. 2.

37 XIII. Limita in positis sub conditione in dispositione l. uel statuti ad alterius exclusionem, ut si dictũ sit, extantibus masculis, fęminæ non succedant, quia tunc filij dicuntur uocati, ut ponit Bru. in tract. quod stant. masc. in 13. artic. in 33. q.

38 XIIII. Limita, quando institutus potest uideri grauatus sub duplici conditione, si ipse, uel filij filiorum decederent, ut per Paris. cons. 18. num. 51. uol. 2. ubi
✱ hanc dicit * communem opinionem.

39 XV. Limita, si essent substituti superuiuentes, & filij ipsorum, & descendentes ex eis, quia ex quo testator intendit, ut bona tunc uadant a descendente in descendentem, ideo liberi tunc dicuntur dispositiuè uocati, ut dicit Paris. cons. 37. col. 4. uol. 2.

40 XVI. Limita qñ hæreditas est grauata onere reali, ut trãseat ad oẽs descẽdẽtes. Paris. cõs. 37. col. 4. uol. 2.

41 XVII. Limita, quia dicuntur uocati filij positi in cõditione per ablatiuos absolutos, ut uoluit Maria. iun. cons. 4. num. 8. uol. 1.

42 XVIII. Limita. quando testator uideretur uoluisse conseruare agnationẽ. Mãtua in cõs. 22. col. 5. Gra. consil. 89. col. 2. uol. 2. & consil. 106. col. pen. eod. uol.

43 XIX. Limita, si substitutio sit facta ultimo morienti. Mant. cons. 115. col. 3.

44 XX. Limita, si testator exclusit filias fœminas, & masculos posuit in conditione. Aym. in consil. 130. col. 2. Grat. cons. 106. col. pen. uol. 2.

45 Amplia idẽ esse in omni casu, in quo testator prospexit conseruationi agnationis. Rui. consi. 111. col.
46 5. uol. 2. Vel descẽdẽtibus perpetuo, ut dicit. Rui. cõs. 122. col. 2. uol. 2. & cons. 144. col. 4. uol. 2.

47 XXI. Limita, si uerba nihil operarentur. Grat. in cons. 32. col. pen. uol. 2.

48 XXII. Limita, quando dictum est, quousq; alter superuixerit, non succedat substitutus, uoluit idem Grat. in cons. 106. col. pen. uol. 2.

49 XXIII. Limita, nam licet singulæ limitationes supra expressæ non sufficerent, plures simul iunctæ sufficere debent. Grat. in consi. 106. colum. fin. uolum. 2.

50 XXIIII. Limita in cõtractibus, ubi positi in conditione, cẽsentur uocati. Mat. iun. cõs. 108. col. 2. uol. 2.

51 XXV. Limita, quando impossibile esset filios ab intestato uenire, quia tunc dicerẽtur uocati ex testõ. Maria. iun. cons. 134. col. pen. & cons. 175. uol. 2.

52 XXVI. Limita, quando testator masculos, & fęminas in conditione posuisset, & extaret statutum, q masculi fœminas excluderent. Ruin. cons. 160. col. 6. in fi. & seq. uol. 2.

53 XXVII. Limita, quando testator in eadem dispositione eosdem quos posuit in conditione, in dispositione posuisset. Rui. cons. 160. col. 7. uol. 2.

54 XXVIII. Limita, quando aliqui sint positi in conditione affirmatiua, declarando, ut per Ruin consil. 210. col. 3. uol. 2.

CONCLVSIO V.

Argvmentvm.

Fideicommissarius accipiens possessionem bonorum subiectorum fideicommisso, quando est paratus incontinenti docere de iure suo, an sit legitimus contradictor in casu l. fi. C. de edicto diui Adriani tollen.

1 Dvbitant Doctores, an fideicõmissarius, qui accepit possessionẽ bonorum subiectorum fideicõm. propria auctoritate, sit legitimus cõtradictor, ut heres non immittatur in possessionem, iuxt. text. in l. fi. C. de edicto diui Adria. tollen. maximè qñ est paratus incontinenti docere de iure suo. & quidẽ gl. in d. l. fi. in uerbo, legitimo. in uers. itẽ an fideicõmissarius, tenet fideicommissarium esse legitimum cõtradictorem, & idem tenet ibi Odof. col. fi. uer. sed denuo quæro. & ibi Cyn. col. fi. uer. sed nunquid fideicõm. ambo isti Doct. in ult. opi. per eos relata, in qua uidentur residere. & Albe. col. 7. uer. sed nũquid fideicõm. & Bar. ibi, col. fi. uers. quæro utrum fideicom. & ibi Bald. col. 10. in q. 5. uers. 3. se præferendo. Ang. ibi, col. fin. in fi. uers. an fideicom. uniuersalis. Ias. ibi, col. pen. uers. in 2. q. Rofred. in libell. sub tit. de bon. post. quæ datur ex edict. diui Adri. toll. col. pen. uers. itẽ quæritur, si fideicom. hoc uř sentire Alex. in d. l. fi. col. 10. uer. in eadẽ. ibi dũ se remittit ad not. per Bal. ibi. & Imo. in l. filiam. ff. ad Trebel. Cor. in d. l. fi. col. pe. in uers. in eadẽ gl. C. de edic. diui Adr. tol. & Io. Fab. in 2. col. uers. : dẽ in fideicomm. uniuersali. Guid. Pap. in cons. 193. Par.
✱ in cons. 53. nu. 110. ubi dicit cõem * opi. uol. 3. Rui. in cons. 27. num. 7. uol. 4. Dec. in cons. 220. col. 1.

¶Contrariam autem opi. sequuntur Iac. But. ibi in d. l. fi. col. pe. uer. quæro an fideicom. Pau. de Castr. ibi col. 7. ibi, in seq. gl. & Dec. col. antepe. uers. in eadẽ gl. & Curt. iu. col. 15. in fi. uer. circa prædicta quærit Bar. idẽ tenent Ang. & Alex. in d. l. filiã. ff. ad Trebel. Dec. in cons. 84. col. 1. & cons. 467. col. pe. Guid. Pap. cons. 132. in fi. Gozad. in cons. 93. col. 2. uers. 3. dato. Cassa. in cõs. 19 col. 13. & seq. Bert. in cons. 21. col. 2. uol. 1.

2 Concorda, ut per Bar. in l. filiã. ff. ad Trebel. ita demum fideicommissarium esse legitimum contradictorem, si possidet sine uitio, secus si cum uitio.

Declara, qa tunc intelligimus possidere fideicõm. sine uitio, ẽt q propria auctoritate capiat possessionẽ, si possessio erat uacans, ita ut tunc dici non possit possessionem captam fuisse cũ uitio spolij, & ita uř intelligere Bal. in cons. 144. uol. 3. dum dicit, legatariũ possidere sine uitio, dummodo nõ ceciderit a legato per apprehensionem possessionis, ut in l. non dubium. C. de leg. & illud est, quando ipse legatarius possessionẽ apprehensã per hæredẽ occupat propria

aucto-

auctoritate.& tenet istã declarationẽ & Imo.in d.l.filiã.ff.ad Treb.istud sentit Sal.in l.1.col.fi.uers.itẽ ponderã.C.de usufr.Rui.cõs.119.uol.3.& cons.27.col.2.uol.5.& cons.140.col.1.& 2.uol.5. Tiraq. in tract. le mort saisit.in 20.declaratione secundæ partis.

3 Prout & in simili dñt Alex. Dec.& Ias.in l.1.C.de Carb.edicto,dum tenent,possessionem uitiosam non posse confirmari,sed non uitiosam sic. & intelligunt uitiosam.i.cum spolij uitio.& tunc istud dictum Bar. in d.l.filiam,faceret pro prima opin.

4 ¶Cõtrarium,ut intelligatur uitiosa possessio, quæ uacua fuit apprehensa,& auocari põt interdicto, quorum legatorum,sentit ibi Cy.in d.l.fi.col.fi.uer.nunquid fideicom.& Albe.col.7.uers. sed nunquid fideicom.& Io.Fab.in 2.col.uersi.idem in fideicom.Salyc. col.8.uers.reuertor ad gl.& Ang. & Alex. in d.l.filiã. Paris.in consi.59.col.antepe.uol.3.Dec.in cons. 243. in fi.Ruin.consi.78.in fi.uol.3.Et tunc opi.Bar.in d.l. filiam,faceret pro 2. parte.

5 Tertia fuit opi.Grat.qui dicit fideicomm.possidere sine uitio, si habuit licentiam à testatore capiẽdi propria auctoritate tacitè,uel expresè,in consi.140.col. pen.uol.1.Idem tenet Dec.consi.424.nu.12.

5 Quarta fuit opi.Dec.in l.fi.nu.25.C.de edict. Diui Adr.toll.dum tenet, fideicom.esse legitimum contradictorẽ,etsi accepetit possessionem propria auctoritatẽ, si mõ habuerit ab hærede uerbalem restitutionẽ; * & non aliàs, & ita dicit Doct.* communiter tenere.

7 Limita primam opin. istius conclusionis,quando uellet fideicom.se opponere hæredi nolenti recuperare possessionem,ut detraheret Treb.ita Paul.de Cast. in d.l.fi.col.pen.& Alex.col.10.

¶Cõtrarium tamen tenet Dec.in d.l. fi. col. antep.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Nepos, vel neptis ex filia, non debet esse melioris conditionis, quàm ipsa filia.

1 Dicit tex.in l.si uiua matre.C.de bonis maternis. ꝙ nepos uel neptis ex filia nõ dẽt esse melioris conditionis, quam sit ipsa filia,& latè tradit Paris. in consi.86.col.10.uol.2.Grat.cons.54.col.3.uol.2.

2 Ratio est,quia filia censetur magis dilecta, quã neptis.Grat.in cons.54.col.2.& cons.120.col.2. in fi.uol. 2.Ruin.consi.120.col.1.uol.1.

3 Et hoc maximè intelligitur qñ filia fauore agnationis excluditur,per not.per nos infra in conclus. 1. de uerb.sign.in 6.ampliat.in 6. lib.

4 ¶Contrarium, ꝙ non sit inconueniens,ut testator prædilexerit neptes filiabus,dicit Alex. cons. 49. col. 7.uol.4.Paris.cõs.35.nu.22.uol.3.& cons. 41. nu.65, & num plurib.seq.uol.3.Aym.in consi.99.nu.15.

5 Primò Limita hanc cõclusionem, qñ filia fuisset dotata,& neptis nõ dotata, quia tunc non bene inferret,filia est exclusa,ergo & neptis.Imò isto casu neptis põt esse melioris cõditionis q̃ filia.ita Curt.sen.in cons.64.col. 12.uers.3.corroborando,& ponit Soc.in consi.227.col.fi.Alex.in cons.49.col.6.uol.4.Paris.in cons.35.col.fi & in cons.41.uol.3.col.8.Mar.iun.cõs. 158.col.7.uol.2.& cons.168.col.3.uol.2.Rui. consi. 110.col.2.uol.2.

6 ¶Contrariũ, ut in hoc casu neptis non debeat esse melioris cõditionis,quam filia dotata, q̃a cum reperiatur in primo gradu, dẽt uel institui,uel exhæredari,uel saltem legitimã habere:qđ nõ est in nepte,quę nõ est in primo gradu.vñ nõ dẽt esse in cõsideratione, ꝙ filia fuerit iure cogente dotata uel ne , ut dicit Pau.de Cas.in cõs.410.incip.casus iste frequẽter col. 1.uol.2.Soc.in l.cũ auus.col.58.ff.de cõdit.& demon. Ias.in cõs.51.uol.1.Dec.in cõs.370.col.1. i fi.Calc.in cõs.47.col.1.& sentit Io.Ant.Ale.in cõs.62.in fi.Bru. in tract.ꝙ stant.mascu.in 6.art.in 1.q.tertij membri.

7 Secundò Limita,qñ cessat rõ exclusionis,ut quia fœmina sit exclusa,q̃a sumus in his, quæ rõne sexus fœminis sunt interdicta. nam si extet masculus ex fœmina,nõ propterea censetur exclusus,sed poterit admitti.Cur.iun.in cons.1.col.2.Io.Ant.Alex. in consi. 22.in fi. Vel alia rõne,quæ in nepote , uel nepte non concurrat,ut per Cor.in consi.234.col.fi.uol.4. Rui. consi.180.col.6.uol.1.

8 Hinc est,ut si filia excludatur rõne alicuius qualitatis,quæ non reperitur in masculo , tunc masculus ex ea nõ excluditur,ut dicetur in conclusione nostra prima,in 7.limit.in tit.de uerb.signifi.in 6. lib.

9 Infertur igitur ex prædictis, quod si filia fuit exclusa a patre suo particulari odio,non sequitur pater exclusit filiam propriam,ergo uoluit excludere neptẽ. ita ponit Soc.in l.cùm auus.col.58.ff.de condi.& demonst.Aym.consi.98.nu.4.

10 Tertiò Limita,qñ sumus in claris , ꝙ pater uoluerit filiam excludere,& non neptem, quia tunc nõ militat ratio d.l.si uiua matre.ita Io.Ant.Alex.in consil.48.in finalibus uerbis.

11 Quartò Limita,nã ex persona patris sui inuitantis filiam potest esse melioris conditionis neptis , quã filia respectu aui,ut dicit Alex.cons. 38. col. 3.uol.6.

12 Quintò Limita in portione patris, q magis neptem q̃ filiã,magis nepotem, quã filiũ, cui suam certã portionẽ reliquit, prædilexisse præsumitur, ut ponit Cor.in cons.230.col.4.uol.3.Dec.in cons.568.col.fi.

13 Sextò Limita,qñ neptis faceret deficere cõditionem,quã filia non facit deficere,ut dicit in proposito Ias.in cons.142.col.8.uers.11. pro eadẽ parte.uol.2.

14 Septimò Limita,qñ ratione dubij euentus exclusisset testator filias, quia non propterea essent neptes exclusæ,ut per Grat.in consi.64.col.4.uol.1.

15 Octavò Limita,quia hæc conclusio non uendicat sibi locum in nepte ex filio,ut per Mar.iun. cons. 165.nu.14.uol.2.

16 Nonò Limita, qñ filia esset per statutum exclusa stantib. filijs,neptis autem non esset exclusa stantib. agnatis,ut per Rui.consi.124.col.2.& 3.vol. 3.

17 Decimò Limita,qñ non extarent ad excludendã neptem agnati , quorum fauore exclusa fuerat filia, ut considerat Ruin.consi.129.col.pen.uol.3.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Conditio per superexistentiam filiorum verificata, non deficit filijs deficientibus.

1 Dicit tex.in l.cum uxori.C.qñ dies lega.cedat.ꝙ cõditio p superexistentiã filiorũ uerificata,non deficit,licèt filij postea deficiãt.idẽ & dicit Oldr.cons. 21.uersi.& mihi uidetur.& consi.141.col.1.uersi. secus tamen esset.Io.And.in addit.ad Specu. in §.in primis.in fi.uers.ista q6.Bal.in l.cum acutissimi.col.fin. uers.ibi,qui sine filijs.C.de fideicom.& in l.si qs hęredem.uers.itẽ facit ad q.C.de inst.& subst.Pan.de Cas. cõs.97.col.pe.uers.sed in casu nostro.uol.2. & in l.ex facto.§.si quis autem.in fi.uers.sed pone.ff.ad Trebel; Alex.cõs.31.col.1.uers.& quamuis.uol.3. Bal. in c.1; §.quinetiam.col.1.uers.quęro quid si masculis.in tit.

 Episco-

Episcopum, vel Abbatẽ. Ias. cõs. 66. col. 5. i prin. uers. moueor in primis. & col. seq. uol. 3. Cassa. cõs. 62. col. 1. uer. ista pco certo. Ias. in l. si quis hæredem. col. 1. in fi. uers. itẽ facit regula. C. de inst. & subst. Dec. cõs. 63. col. 1. uers. & licèt. & cons. 218. col. 3. in fi. & seq. uersi. & ideo cum in casu. & cons. 377. col. 1. vers. circa primũ. Grat. cõs. 5. col. 1. in fi. uar. 4. ex verbis. uol. 2. Bertr. cons. 166. col. 2. uers. per secundã uero substitutionẽ. uol. 1. in nouis. & cons. 203. col. 2. uer. cui dicto nõ obstat. uol. 2. Dec. cons. 269. nu. 13. uers. itẽ ipse Ludouicus. & cons. 513. col. 1. uer. & ad hoc est decisio. & cõs. 491. col. 2. in fi. & seq. uers. & ulterius in casu isto, & cons. 414. nu. 3. & seq. uer. & cum talis conditio. Gual. cau. 25. de subst. Paris. cons. 14. nu. 10. uers. cum enim cõditio. uol. 2. Ias. in l. in substitutiona. col. 3. uers. ego omissis illis. ff. de vul. & pup. Cur. sen. cons. 64. col. 7. in fi. uers. & præmissa procedunt. Soc. cons. 250. col. 4. uers. 2. uenit discutienda. Paris. cons. 86. nu. 4. uers. qđ procedit. & cons. 89. nu. 25. ver. ad quatum ẽt. uol. 2. Maria. iun. cons. 42. col. 1. in fi. uersi. nec est curandũ. uol. 1. & cons. 102. num. 38. uers. nec defectu. uol. 1. & cons. 151. col. 1. uers. & licèt. uol. 2. Ruin. consil. 105. col. 1. uers. nec possunt. uol. 2. & cons. 153. uol. 3. uers. quia ergo. vol. 2. Alex. cons. 159. col. 1. in fi. uol. 6. uer. sed præmissis non obstantibus. Paris. consi. 44. col. 1. vers. cum enim conditio. uol. 2. Ruin. consil. 131. col. 3. & cons. 133. col. 77. uers. quoniam est. uol. 3. & col. seq. Dec. in cons. 95. col. pen. vers. cum ergo in casu. Ias. in l. si quis duabus. col. 3. vers. quid tenendum. C. de impub. & alijs subst. Ruin. cons. 208. col. 2. uers. cũ ergo Dominus Palauicinus. uol. 1. Ang. consil. 159. col. 1. uers. & pro hac parte facit.

2 Primò Amplia, etiamsi agatur in fauorem ecclesiæ, ual piæ causæ, prout not. Fulg. cons. 46. col. 1. in fi. uers. in quæstione proposita.

3 Secundò Amplia, etiam si incontinenti decederet filius susceptus. ita Bald. in c. 1. § quinetiam. col. 1. uers. quæro quid si masculus. in tit. episcopum, uel abbatem. Ias. cons. 66. col. 5. in fi. uer. idem in specie. uol. 3. & in l. si quis hæredem. col. 2. uers. ad idem 3. facit. C. de inst. & subst.

4 Primò Limita, nisi ex coniecturis colligi possit testatorem aliter uoluisse. Aim. cons. 98. col. 1. uers. uideretur dicendum. Grat. cons. 5. col. fi. uers. modò limitatur. uol. 2. Dec. cõs. 477. circa fi. uer. nõ obstat. Mãt. cons. 58. col. pe. uers. & tenendo sic. Cur. iun. cõs. 121. col. 7. uers. quia ad hanc communem. Soc. consi. 350. col. 7. in fi. uers. infertur & secundò.

5 Secundò Limita, conclusionem procedere quando in conditione positi, non essent uocati expressa dispositione, quia tunc licèt nascantur, & dacedant, non deficit conditio fideicomm. secus autem quando essent expresè uocati. ita Guido Pap. q. 531. Dec. cons. 270. col. fi. in fi. uers. non obstat q substitutio. Aim. cons. 98. col. 1. uer. uideratur dicendum. Grat. cons. 5. col. fi. uers. sed cum fideicomm. uol. 2.

6 Tertiò Limita, quando agitur de bonis, quæ ad extraneos hæredes transmitti non consueuerunt, ut per Pau. de Cast. cons. 343. col. 1. uer. præterea posito. Curt. iun. cons. 121. col. 7. uersic. quia ad hanc cõem. Aimo cons. 98. col. 1. uers. uideretur dicandum.

7 Quartò Limita, qñ in ultimo gradu agnati sũt substituti, ut uoluit Curt. iun. cons. 121. nu. 15. uersi. quia ad hanc communem Aim. cons. 98. col. 1.

8 Quintò Limita, conclusionem locũ habere, quãdo ad determinatũ tempus refertur conditio liberorũ extantium, secus uero si conditio priuatiuè sit adiecta, non restricta ad certum tempus. Io. de Imol. in l. sed si ad tẽpus. ff. ad Trebal. uers. an aũt sufficiat. Soc. in l. solemus. uersic. quarta & ultima conclusio. ff. de cond. & demon. Rui. cons. 9. nu. 7. uar. nã in casu. uol. 1. Alex. cons. 43. col. 3. uer. præterea posito. uol. 3. & in cons. 101. col. 4. uers. non obstat ẽt. vol. 1. & cons. 186. col. 2. uer. nec ẽt dici potest. uol. 1. Paris. cons. 18. nu. 43. uers. postremo per allegata. uol. 2. Dec. cons. 480. col. 3. uer. preterea illa decisio. & cons. 585. col. fi. uar. ad hoc est decisio. & cons. 594. col. 2. uersi. ex alio etiã capite. & consil. 636. col. 1. uarsic. & quemadmodum.

9 Sextò Limita, quando non tantum implementum conditionis sed etiam conditionis effectus fuerit consideratus. ita Maria. iun. cons. 160. nu. 73. uers. sed tamen hoc non obstante. uol. 2.

CONCLVSIO VIII.

Argumentum.

Conditio sufficit, ut aliquo momento adimpleatur.

1 Ex præcedẽti cõclusione pertinanter subnectitur conclusio, ut sufficiat conditionẽ momẽto impleri, licèt implementũ non duret. l. si quis hęredẽ. C. de inst. & subst. l. in substitutione. ff. de uulg. & pup. l. fi. § 1. C. de indict. uiduit. toll. & ibi Pau. de Cast. in primis uerbis. ubi infert ad quęstionẽ ortã in ciuitate Venetiarũ. Ias. in l. in substitutione, col. 1. in 1. not. uer. 2. habes. ff. de vulg. & pup. Cy. in l. si qs hęredẽ. in 2. no. C. da inst. & subst. & ibi Bal. in 2. oppos. Ang. cõsil. 34. col. 2. uers. itẽ quod sufficit. Bal. in l. precib. col. 2. in 5. oppos. C. de impub. & in l. humanitatis. col. 4. in ult. oppos. eod. tit. Cassan. cons. 53. Bart. in d. l. si quis hæredem. uers. & nota ẽt. & ibi Saly. in 3. oppos. & Alex. in sũmario. & uer. ex gl. & Ang. in l. i substitutione. uer. uel dic. ff. de vulg. & pup. & ibi Imo. in 1. not. Tiraq. ĩ trag. cessã. causa. l 4. limitatio. Par. cõs. 32. col. 9. vol. 1.

2 Ratio autem huius conclusionis est, quia in cõditionibus attenditur principium primæ existentiæ, & non curatur postea ipsius cõditionis successus, prout inquit Bal. in l. precibus. col. 3. ĩ 3. oppos. C. de imp. sequit Ias. in l. in substitutione. col. 3. ff. de uulg. & pup.

3 Primò Igitur infertur ex hac conclusione, ut mulier non amittat legatum sibi factum sub illa conditione, si uidua erit, si postquam uidua fuit effecta, iterum matrimonium contraxit, ut not. Bal. in l. fi. in fi. in 2. nota. C. de indict. uidui. toll. Paris. in cõs. 32. col. 9. uol. 1. ubi quamplures. allegat.

4 Secundò Infertur, ut statutũ excludens fœminã maritatam a successione, cõprehendat ẽt eã, quæ habuit uirũ, q statim mortuus est, ut cõcludit Bru. ĩ tra. quod stant masc. in 6. artic. prin. in 4. membro. q. 21.

5 Tertiò Infertur, q statutum deferẽs lucrum dotala uiro ob mortem uxoris, habeat locũ ẽt si per temporis momentum matrimoniũ durauerit, ut tenent Bal. & Ang. in l. non tantũ. C. de leg. & Ang. in cons. 180. col. 2. Calcan. in cons. 31. col. 2. Aret. in l. si anta nuptias. col. fi. ff. solut. matr. Ias. in cons. 135. in fi. uol. 1. & in l. si donaturus. ff. de cond. caus. dat. in § fi. Dec. cons. 577. col. fi. & in cons. 623. col. 1. Curt. iun. in l. uinum. nu. 6. ff. si cer. pet. Ripa in l. 1. nu. 66. ff. sol. matr. & in l. si unquã. q. 38. C. da reuo. dona. Paris. cõs. 127. col. 1. uol. 1. Dec. in c. da causis. col. 4. de off. deleg.

§ Contrariam opin. sequutus est Ias. in l. non tantum. col. 2. C. de legat. qui dicit primam opi. esse magis communem.

6 Amplia, etiam si sola perseuerantia conditionis colligatur ex præsumpta mente disponentis, ut uoluit Ang. in l. in substitutione. uers. & dubitauit Bart. ff. de uulg. & pup.

7 Primò Limita, quando implementum conditionis noo duraret culpa, & facto illius, qui impleuit, prout uoluit Bal. in l. si quis hæredē. oersi. item facit ad quæstiooem. C. de iost. & substit. & ibi Sal. circa fi. uer. quærit Bal. Alexa. in d. l. si quis hæredem. colu. 2. uer. tangit etiam. Bal. & ihi Aog. io prin. & Paul. de Castr. oer. io tex. tibi, filia. & Alex. io Lin substitutione. circa. fi. uer. adda quod Bal. ff. de vulg. & pup.

¶Contrarium tenet Aog. consi. 34. col. 1. io fi. & sequen. uer. in cootrariū. & col. fio. in fi. uersi. cooclude ergo. Ias. in dict. l. si quis hæredam. col. 5. uersi. primo limita. Dec. io l. si quis bæredem. col. 1. uersi secundo limitatur.

8 Secvndò Limita, quādo impleta est cōditio aio noo perseueraodi implemento, sed solum, ut quis assequatatur emolumentum, & postaa desisteret ab implemēto, ut not. Fulg. in d. l. si qs hæredē. ver. & p hoc apparet. & ibi Pau. de Cas. uersi. io text. ihi. filia. & ibi Alexan. uer. ad quod vltimum vide Alex. io l. in substitutiooe. in fi. uer. uel. etiā aliter responde. ff. de vulgat. & pup. ubi tenet istam limitationem, licèt dicat esse solutiooem diminutiuā ad repiehendandā post Imo. ibi circa fi. uer. si aūt ille. Ias. io d. l. si quis hæredē. col. 5. uer. 2. limita. Dac. ibi. col. 2. uer. 3. limitatur. Alexao. in d. l. si quis bæredam. uer. uel responde.

9 Tertiò Limita, quando cōditionis implementū respicit nedum cōmodum implantis, sad atiam alterius, qa tunc requiritur, q durer implementū io fauorē illius, cuius cōmō voluit testator ꝓspicere. Aog. cons. 32. col. fin. vat. finaliter dico. vsque io fi. Imo. in l. in substitutione. in fi. uar. & boc quando. ff. da vulg. & pupill. Ias. io d. l. si quis heredem. col. 5. uer. 3. notabiliter limita. licèt non plenè firmet. & ibi Dec. col. 2. uer. tertio limitatur.

10 Quartò Limita, quando conditio habet tractū successiuū ex sui oatura, tunc enim nō sufficit conditionē momēto implere, sed requirit, ut duret implementū. tradit Bal. io l. fi. 2. col. in 2. noi. C. da indict. vidu. toll. Angel. cons. 34. col. 1. Bal. in l. si quis heredē. in 2. oppo. C. da insti. & substitutio. Alex. cons. 43. col. fi. uersi. ecce ego. vol. 3. Ias. in l. si quis heredam. in 4. col. oar. 4. notabiliter limita. C. da inst. & substit. Are. in d. l. io substitutiona. col. 3. uer. pro ista cōclusione. ff. de vulg. & pup. Dec. io d. l. si quis hæredem. colu. 2. & uer. 2. nota. Corn. cons. 7. col. fio. ver. uon obstat, q dicebatur. vol. 1. Cyo. in l. si quis hæredem. uer. ecce ego secundum. & ibi Alber. uersi. secuo da q. Fulg. ibi circa fi. oel vltimo inducunt.

CONCLVSIO IX.

Argvmentvm.

Fideicommissum an censeatur inductum per prohibitionem alienationis.

Satis cōfusè loquuntur Doc. in illa materia, an p prohibitiooem alienatioois censeatur iniunctū fideicom. & ideo pro faciliori resolutiona oportuoū visum fuit plores casus colligere.

1 Primus Casus ast, quando unus tm̄ est vocatus, & simpliciter prohibitus alienare, & tūc, qa prohibioo simpliciter facta nō ualet, ut ast tex. in l. filiusfa. io §. Diui. ff. de leg. 1. nō potest ēt operari fideicom. ut oot. Soc. in l. q Romæ in §. coheredes. colum. 5. uersi. primus casus est. ff. da uerb. obl. Gozad. in cons. 102. nu. 11. Guald. caut. 6. in tit. de uar. testat. pręcep.

2 Amplia, nam si sunt plures uocati, & prohibiti, uel omnes, oel plures, uel unus tantum: & tunc si prohibitio ast facta per uiam cōditionis, licer ualeat prohibitio, vt est tax. io l. 4. ff. da conditio. instit. tamē nac illo casu fideicom. inducitur, ut tradit Soc. in d. l. q Romæ. §. cobæredes. col. 5. ver. aliquando & 2. ff. de verb. obl. Goz. io cōs. 102. nu. 11. uar. aut uero plures.

¶Cootrarium io hoc taouit Bato. q. 42. ou. 5. ubi expraisè tenet, prohibitionem ualara, & tacitè secū ioducare fideicom. raspectu cohæredis.

3 Limita, si prohibitio est facta per modū dispositioois, & tunc in casu alienationis induci fideicommiss. voluit gl. in l. codicillis. §. instituto, ff. da leg. 2. & ibi Im. adhoc ootat gl. illam ut singularē. in ver. itē nota daliganter. licèt noo plenè firmet. Guid. Pap. cons. 203. uer. alia ēt cōsidaratiōe. Alex. 1 cōs. 25. co. fi. vo. 2.

¶Cootrarium uoluit Saly. in l. quoties. col. 1. uer. & idem dicit. C. da fidecom. Alex. in l. filiusfa. in §. Diui. circa fi. & ibi Ias. in 2. lectura. uer. in eadē gl. ibi. ff. de leg. 1. Alex. in l. qui Romæ. §. coheredes. colu. 3. uer. io quātū tñ Ioan. ff. de uarb. obli. Ias. io cons. 96. col. 2. uer. assumo primū. uol. 4. & sentit Pau. de Cast. in l. filiusfami. in §. Diui. uer. io gl. magoa. ff. da leg. 1. Soc. in d. §. cohæredes. col. 5. Grat. cons. 22. col. 1. uol. 2. Goz. in cons. 102. col. pe. Bero. q. 42.

Teoendo istam ultimam opinionam taoquā magis * communem. *

4 Primò Limita, quando alienaos in casu coottraueotionis asset priuatus, & ita prima opi. potest procedere, prout loquitur Maria. iun. in coosi. 122. col. 1. uer. & primo pro declaratiooe. uol. 1.

5 Secvndò Limita, quando plures fuarunt prohibiti elienata, & fuit additum, quòd res daberet remanere firma, & stahilis per uniuersum tp̄s apud ipsos prohibitos. & in hoc casu ualat prohibitio, & prohibiti uidentur uicissim ad fideicommissom uocao. ita notabiliter declarat Io. Crot. in d. §. Diui. ou. 2. ff. de leg. 1. Et ita etiam uidetur sentire Soc. in d. §. cobæredes. col. 6. ff. de uerbo. oblig.

6 Tertiò Limita, quando ax uerbis tastatoris constaret alienationis prohibitiooem factā fuisse fauore uocatorum in dispositiooa, ut quia mandasset testator altarū alteri cauera da ooo alienando, iuxta text. in l. peto. in §. mater. ff. da lag. 2. quia tūc inter eos censeretur ioiunctum fideicomm. in euentum alienationis, ut declarat Soc. io d. §. cohæredes. col. 5. uersi. aut est facta prohibito. ff. de uerb. obl. & sic in omoihus supradictis casibus pōt babere locom prima opin.

7 Secundus est casus, quaodo prohibitio alianationis est facta simpliciter ooo fuit dictum estra familiam, sed fuit facta cū ista causa, ut res in familia relinquat, & tunc quā plures Doctores uoluarūt, q in casum alienationis cēseat inductū fideicommiss. pro ut tenet Soc. in d. §. cohæredes. aol. 5. uers. quartus & ultimus easus. ff. de uerb. obl. & in l. si cognatis. colu. 10. uer. 2. babemus. ff. de reb. dub. & cons. 251. col. 4. oar. aliquādo & 2. & in cōs. 377. col. 2. uer. uaoio igit ad sacundū. & in cons. 13. in fi. uol. 3. Alex. in cōs. 56. col. fi. uer. præterea illa dispositio. ubi dicit * omnes * Doct. ita tenare. uol. 1. & cōs. 23. col. fi. uol. 2. & cons. 59. col. 2. uol. 3. Curt. sen. io cōs. 40. col. pe. uar. ista cōclusio ꝓbatur. Cur. iun. in cōs. 43. col. 4. uer. & ideò in primis. Curt. sen. in coos. 64. col. 16. uat. & tertiū principale. Bert. in cons. 15. col. 6. & sequa. uers. prohibuit eoim. uol. 1. & cons. 137. col. 4. uolu. 3. Paris. cons. 88. col. 4. & seq. uol. 2. & cons. 17. col. 1. uol. 3. & coos. 18. col. 3. uol. 3. Maria. iu. in coos. 112. col. 1. & seq. uol. 1. & cōs. 97. col. 8. uol. 2. Grat. in cōs. 106. col. 2. uol. 2. Paris. io cōs. 58. col. 2. uol. 2. & coos. 75. col. 5. uol. 2. Ma. iu. in cōs. 163. col. 2. uol. 2. Rui. cōs. 208. col. 2. ool. 1. & cōs. 96. col. 5. uol. 2. & cōs. 28. col. fi. uol. 3. & consil.

234.col.pen.uol.3.qui oẽs Doctores præfati concludunt in hoc casu non esse inductum simplex, & absolutum fideicommissum, sed tãtummodò iniunctum esse fideicommissum, in euentum alienationis.

8 Et ꝙ non dicatur inductum fideicommissum in casum mortis, expreisè declarat Soc. ĩ l.si cognaũs. col. 10.ff.de reb.dub.& in d.§.cohæredes.col.7.uers.quartus, & ultimus casus, & cõsi.251.col.4.& cõs.13.in fi. * uol.3. Alex.in cõs.56.col.fi. ubi dicit * oẽs ita tenere, uol.1.& cõs.23.col.fi.uol.2.Cur.sen.in cõs.40.col.pe. uers.ista conclusio.Dec.in cõs.23.col.1.& col. pen. & cõs.287.col.5.uers.ultimò nõ obstat.& cõs. 377.col. 2.Ias.in cõs.96.col.3.vers. p̃dicta optimè cõfirmãtur. & cõs. 108.col.4.uers.cõfirmantur.uol.3.Crot.in cõs. 59.col.1.& seq.vol.2.Maria.iun.in cõs.97.col.8.uol. 2.& cõs.112.col.1.in fi.uol.1.Rui.cons.143.col. pen, uersic.uel scdo põt rñderi.uol.3.& cons.127. col.6.& seq.uol.2.& cõs.134.nu.16.uol.2.& cons.208. col.8. uers.sicut qñ testator.uol.1.Mar.iun.in cõs. 163.col. 1.uol.2.Cur.iun.in cõs.43.col.4.& cõs.22.col.7.uers. & ideo in primis.Bertr.in cons.15.col.6.& seq.uersic. prohibuit enim.uol.1.in nou.& cons.173.col.4.uers. ad secundum quæsitum.uol.3.in nouis.

9 ¶Contrarium, ꝙ imò ẽt in casu mortis censeat̃ inductum fideicommissum, tenuit Cum.in l.cum ita.§. in fideicommisso.col.2.uers.si aũt negauit testator.ff. de leg.2.Soc.in cõs.227.col.4.uers.ex quib.dico.Dec, in cons.38. col. 3. ubi tenet induci fideicommissum absolutum, ẽt si per modum cãç enunciatiuæ dictum sit, ut bona in familia remaneant.& idẽ sentit in cõsi. 23.col.2.uers.6. moueor. & cons.425.col.1. & seq.& cons.635.col.1.uers.quinto qñ. Soc.in cons.249.col. 11.uer.tertia diffiultas est.iuncto uers.& pro his.Cor. in cons.22.col.4.uers.nec supradictis.uol.2.Rui.cõsi. 124.col.2. ĩ fi.& seq.uers.& si dicat̃.uol.2.& cõs.150. * col.1.uol.2.Paris.ubi dicit * istam communem opin. in cons.26.col.3.uol.2.& cons.30.col.3.uol.2.& cõs. 31.col.5.uol.2.& cons.52.col.3.uol.2.& cõs. 88. col. 4.uersic.nam prædicta.uol.2.Aymo in cons.130.col. pen.Gozad.consi.102.col.2.

* Tenendo primam opin. tanquam magis * cõem.

10 Primò Amplia illam procedere, siue sit sequuta alienatio hominis, siue legis, ut dicit Ruin. in consi. 168.nu.26.uers.& per prædicta.uol.3.

11 Secundò Amplia, ẽt si prohibitio alienationis facta absq; expressione cãæ aliàs esset ualida s̃m Ruin. in cons.89.nu.15.uersi.præterea si dicta causa.uol.2.

12 Primò Limita, nisi in ratione adiecta in prohibitione, esset addita dictio, In perpetuũ, uel dictio, Semper, seu dictio, In infinitum.ut considerat Io. Crot. in d.§.Diui.col.1.Soc.in cons.40.in fi.inter cõsilia Curt. Io.Ant.Alex.in cons.53.Dec.in cons.23.col.2. uersi. ex his enim uerbis.& col.3.uers.& p̃serum.& cõs.38. col.1.uers.nã primò.& col.2.uers.quarto quia. Dec. in cõs.481.col.1.uers.& ex p̃dicta ratione, Cur.iun.in cons.22.col.fi.uers.confirmantur p̃missa.Paris. consi. 53.nu.24.uol.3.Ruin.in cons.208.nu.16.uol.1.& in cons.128.col.fi.uol.1.& cõs.108.col.5.uers. & adhuc istud.uol.2.& cons.168.col.7.in fi.& seq.uol.3.Goza. consi.202.col.1.uers.quinto pondero.

¶Cõtrarium in hoc casu tenet Soc.in cõs.227.col. 4.Rui.cõs.28.col.fi.uers.sed his non obstantib. uol.3.

Tenendo primam opinionem.

13 Amplio, idem esse si testator dixisset, ut bona continuò remanerent in familia, ut per Alex. in consi. 23. col.fi.uol.1.sequitur.Ruin.consi. 108.col. 6.uers.& idem probatur.uol.2.

14 Secundò Limita, qñ uerba prohibitionis essent multum uniuersalia, uel geminata, quia tunc censeretur iniunctum fideicommissum ẽt in casu mortis, ut tenet Socin. in consi.251.col.5. uers. confirmãtur præmissa.Dec.in consi.23.col.2. uersi. ex uerbis.n.& consi.481.col.3.uersicu.uel secundò rñderi potest.& cons.38.col.2.uersi.quartò quia.& consil. 635. col.1. uers.6.ista conclusio.Aret.in l.uentre.col. 16.uers. dicamus ergo.ff de acqui.hære.Paris.in consi.53.col.3. uersi.ad quod ostendendum.uol.3.

15 Tertiò Limita, qñ dictum esset per testatorem, ꝙ uolebat bona trãsire de hærede in hæredem, ut uoluit Soc.in consi.57.col.1.uers. secundum fideicõmissum est.Dec.in consi.38.col.2.uers.& uerba illa.cõsi. 287.col.6.uersi.& licèt quandoque.Paris.in cons.93. col.2.uol.2.& consi.8.col.2.uol.3. & consi. 53.col.3. Grat.in consi.31.col.3.uol.2.

16 Primò Amplia idem esse, si testator dixisset, Bona mea perueniant de uno in aliũ. Dec.cõs.481.col.1.in

17 fi.uers.& ex p̃dicta rõne. Vel si dixisset, ꝙ unus alteri succederet.Gozad.consi.52.col.fi.Rui.consi.101.col. 6.uers.sed tamen prædictis.uol.2.

18 Secundò Amplia, ut idem sit si diceret, quod bona deuenirent de masculo in masculum.Paris.in cõs. 53.col.3.uers.ad quod ostendendum.uol.3.

19 Tertiò Amplia, idẽ esse si dicat, ut bona perueniant ad descendentes gradatim, uel ordine successiuo.Paris.cons.88.col.4.uers.nam prędicta uol.2.Rui. consi.101.num.15.uol.2.

20 Quartò Amplia, etiam si dictum est, ut bona omnia remaneant in familia.Corn.in consi.59. col. 2. uol.2.Rui.consi.128.in fi.uol.1.

21 Quintò Amplia, quia idem est, qñ testator prohibet alienationem, donec, & quousque filij, & descendentes superessent, ut uoluit Dec.in consi.637.

22 Sextò Amplia, quando testator uoluit bona sua remanere in familia, uel in descendentib.Fran.Curt. in consi.145.col.2.Paris.in cons.92.col.5.uol.2.Mar. iun.cons.170.num.48.uol.2.

23 Septimò Amplia, si testator probibuit alienationẽ, & uocauit masculos ad conseruationẽ familię, ut dicit Fran.Cor.in cons.145.col.1.Paris.in consi.90. col.2.& seq.uol.2.& consi.6.col.pen. & consi. 1. col. 2.uol.2.

24 Quartò Limita, qñ in casu contrauentionis aliũ inuitasset, tunc enim diceretur inductum fideicommissum etiã in casu mortis.ita Ruin.in cons.122.col. 1.uers.& hoc ex pluribus uol.2.

25 Quintò Limita, qñ nedum fauore illorũ de agnatione esset ꝓhibita alienatio, sed ẽt ꝓhibitio alienare essent positi in cõditione, quo casu cẽsetur inductum simplex, & absolutum fideicommissum.Rui.cõs.124. col.3.uers.& quamuis ex hoc.uol.2.& cõs.108.col.6. uers.nec præmissis obstat.eo.uol. licèt ibi alia ponderet ultra illud, quod sint positi in conditione.

26 Sextò Limita, quando est prohibita diuisio inter ipsos de familia.Goz.in cons.52.col.2.

27 Septimò Limita, quando esset prohibita extranei hæredis institutio, ut dicit Gozad. consi.52.col.2. uers.quarto dato.

28 Octavò Limita, nisi ex coniecturis aliud constaret, quia tunc censetur inductũ fideicommissum ẽt in casu mortis, ut tradit Grat.in consi.126. col. 1.uol. 2.

29 Nonò Limita, qñ nõ per modum cãæ enũciatiuæ prolatę, sed p modũ rõnis dispositiuę testator expresse uoluit bona in familia remanere, quia tunc induceretur fideicõmissum, nedũ in casu alienationis, sed ẽt in casu mortis. Socin.in l.qui Romæ.§.cohæredes. col.6.& seq.uers.quartus & ultimus casus.ff.de uerb. oblig.& consi.249.col.pen.& cons.57.col.1. uers.secundum fideicommissum.uol.3.Dec.in cons.23.col.

2.uer.

3.ver.unde in primis.& conf.38.col.2.uerf. fed tamē prædictis.& conf.422.col.2.uer.3.in cafu propofitionis.& conf.425.col.1.& feq.& confi.182.col.5. verfi. fed ad hoc refpondetur.& conf.584.col.1.uer.fecundo principaliter.& conf.635.col.1.verfi. quinto quādo.& conf.636.in princ.Iaf.in conf.96.col.3 uerf.fecundo quod,& feq.vol.4.& cōf.108.col.4.ver.4.multum moueor.Guald.caut.6.nu.3. in tit. de uar.teftar. præcept.Goza.conf.102.col.fin.uerf.fecundus cafus.

* & col. pen. uerfic.non obftat.ubi dicit * communem opinionem.Curt.iun.conf.111.col.fin.uer.tamen omiffa hac difputatione.Gozad.conf. 52. nu. 5.Aimo conf.130. nu.10.Parif.conf.26.col.1.& feq.uer. eo etiam quia.vol.2.vbi dicit communem opin. & confi. 30.col.3.ver.fed quia,& con.31.col.5.uer.prout etiā. vol.2.& conf. 52. col. 2.verf.& adeo.eod.uol.Gozad. conf.34.col.fi.uerf.iftis non obftantibus. Maria. iun. conf.97.col.8.uer.& pro declaratione.vol.2. & conf. 112.col. 1.verf.& pro declaratione.vol.1.

30 ¶Contrarium, vt etiam fi per modum difpofitionis, & non per modum caufæ enunciatiuæ teftator uoluerit bona in familia remanere, quòd non cēfeatur inductum fideicommiffum in cafum mortis, tenet Soc.in conf.227.uol.2.& idem tenet Alex.in cōf. 56.uol.1.& in conf.23.col.fi.uol.2.idem uoluit Dec. in conf.387.in 2.dub.& in conf.218.in ult.dub.

31 Amplia primam opi. quia nonnulli etiam uoluerunt,quòd prohibitio alienationis facta pro conferuanda familia,inducat etiam fimplex, & abfolutum fideicōmiffum,vt voluit Grat.conf.134.nu.43.uol.1. Maria.Iun.con.170. col.pen.ver.veruntā ex abundāti.uol.2.& nonnulli alij, qui fuperius fuerunt relati.

32 ¶Contrarium, q̄ in hoc cafu fideicommiffum nō cenfeatur inductum,nifi in cafu alienationis,tenent Curt.Sen.in conf.40.col.pen.verf. ifta conclufio probatur. qui teftatur hanc effe cōem Doct. opin. idem etiam tenet Corn.cōf. 22.col.3.ver.concurrit etiam. vol.2.Dec.conf.287.col.5.ver.vltimo non obftat.iūcto ver.& hoc ideo.col.3.& conf.218.col.pen. verfic. fed iftis, & fimilibus. iuncto uer. fupereft tamen.in præcedente col.Loaz.in l.filiusfa.in §.Diui.num.35. ubi tenet, non effe inductū fideicōmiffum in præiudiciū uenientis ab inteftato.Rui.cō.89.n.14.uol.2.Grat.

* qui hanc dicit * cōem opi.in conf.106. nu.13.uol.2.

33 Tertius Cafus eft,qñ teftator prohibuit alienationē extra familiā nō adiecta caufa,fiue rōne,vt bona remaneant in familia, fed fimpliciter facta fit prohibitio alienationis extra familiā.Tūc ex mēte Dy.& Bar.i l.q Romæ.§.cohæredes.ff.de uer.obl.in uerf.itē dicit Dy. inducitur fideicommiffum in cafu alienationis tantum, & non in cafu mortis: & fequitur ibi Aret.col.1.uerfi.& per iftum tex.& Soc.col.5.uerf.fecundus cafus eft.Paul.de Caft.in d.§.diui.col.fi.uerf. item aduerte aliud.& in l.quoties. C. de fideicō. Soc. in conf.251.col.4. verf. fecunda principalis difficultas.& col.6.uerf.& hoc modo intellexit Bart. & conf. 43.col. 3.uerfi.vnde omiffis multis,uol. 3.& conf.13. col. fi.uer.fed pofito.uol.3.& conf.57.col.2.uerf.con-

* firmantur premiffa.ubi hanc dicit * communē opin. uol.3.Cur.iun.in conf.145.col.4.uer.circa præmiffā diftinctionem.& confil.43.col.5.uer.non inficior tamen.Iaf.in conf.4.col.1.& feq.uerfi. quarto deueniēdo.& col.fi.uer.in fpecie tamen.uol.1. Dec.in confil. 481.col.1.uerf.& prima facie.verf.his tamen non obftantibus,& conf.457.in prin.& conf.627. Maria.iu. in conf.112.col.1.uol.1.Rui.cōf.214.col.pen.uol.1.

¶Contrarium uoluit Raph.Cum.Paul.de Caft. in princ.& ibi Alex.col.1. uerf.nota argumentum, ubi latiffimè profequitur iftam partem, in l.qui Romæ. §.cohæredes.ff.de uerb.obl.Io.Crot.in l. filiusfam.in §.Diui.col.8.& feq. uerfi. fecunda fit conclufio. ff. de leg.1.Anan.in conf.47.col.1.uer.fecundo principaliter.Gozad.conf.102.col.fi.uer.fecundus cafus.

* Tenendo primam opin.magis * communem.

34 Primò Limita,quando nedum prohibita effet alienatio extra familiam, fed etiam prohibita effet diuifio,uel alienatio inter ipfos de familia,ut cōfiderat Gozad.in conf.52.col.2.uer.fed hic non folum.

35 Secundò Limita, nam quando res fuit prohibita fimpliciter alienari extra familiā, fi illi de familia requifiti emere nolint, poteft etiam extra familiam alienari.Bar.& ibi Pau.de Caft.i l.q Romæ.§.cohæredes.ff.de ver.obl.Pau.de Caft.in cōf.447.col.1.vol.1.

36 Declara, quia hoc debet intelligi quando concurrit folum prohibitio alienationis extra familiam,fecus autem, qñ cum prohibitione adijcitur etiam ratio,ut bona remaneant in familia,ut ibi per eos.

37 Quartus Cafus eft,quādo expreffe facta eft prohibitio alienationis extra familiam cum ratione, ut bona in familia relinquantur: & tūc Bart.& alij in §.

* cohæredes.cōiter * tenent, in hoc cafu induci fideicommiffum, tam in cafu alienationis, quàm etiam in cafu mortis, prout iftam ēt opin. tenet Soc. in l. fi cognatis.col.10.ff.de rebus dub.uer. aliqñ & fecūdo. Io.Crot.in d.§.Diui.col.8.verf.vltimo nota.ff.de leg. 1.Soc.in confil.251.col.4.uer.aliquando, & tertio.& conf.43.col.pen.uerf.vel dicamus.uol.3.Cur.Sen.in conf.40.col.pen.verf. aliquando & fecundo. Dec. in conf.481.col.2.verf.& idem notat Bar.& confil.635. col.1.ver.2.ad hoc facit.Ioan.Anto.Alex. in confi.10 col.2.ver.præmiffis tñ.& cōf.28.col.3.uer.& fi dicat. & cōf.53.col.1.& feq.uer.præmiffis tñ.Iaf.in conf.4. col.fi.uerf.& fi ifta folutio.uol.1.Curt.iun. in confil. 114.col.5.uerf.circa vero aliā.conf.167.col.1.uerfic. ego fp confulendo.& conf. 145.col. 1.& feq.uer.ego in omnibus.& conf.175.col.4. verf. ex prædictis elicio.& conf.161.col.4.uerf.circa primum.& conf.22. col.6.uerf.aggredior itaque.& conf.43.col 4.uerf.fecundò principaliter.& con.67.in prin. Iaf.in cōf.96. col.2.& feq.verf.2.q talia uerba.vol.3. & conf. 108. col.4.uerf.confirmatur optimè.uol.4.Rui.conf. 128. col.pen.ver.quibus non obftantibus.uol.1.& confil. 145.col.pen.uerf.uel fecundo poteft rñderi.uol.3.& conf.134.no.26.uol.2.& conf.208.col.8.verfic. ficut qñ teftator.uol.1. Parif. conf.18.col.8.uerf.prout ēt. uol.2.Gozad.conf.52.col.3.uer.fexto quoties.Maria. iun.confil.97.col.8.uerfic.& pro declaratione.uol.2. Grat.conf.134.col.6.uol.1.Rui.conf.89.col.4.& feq. uol.2.& conf.107.col.6.uol.2.

¶Contrariū tenuit Soc.con.227.col.3.& feq. Dec. in conf.377.col.3.ver.prædictis tñ,& fimilibus. Pau. de Caft.conf.447.col.2. verf. fed ad præmiffa rñdeo. uol.1.Rui.conf.89.col.6.uerfic. quinimò vt.uol.2. & conf.119.col.3.uerf.præterea ēt in cafu.uol.2.& cōf. 234.col.pen.uerf.fed ēt ceffantibus prædictis. uol.3. & conf.127.col.7.uer.præterea dici poteft.uol.2.

* Tenendo primam opin.magis * communem.

38 Primò Limita, qñ prohibitio alienationis facta effet cum facultate, ut poffit fieri alienatio inter illos de familia,quia tunc non cenferetur inductū fimplex,& abfolutū fideicōmiffū,fed tantū in euētū alienationis.ita Rui.i cōf.128.col.3.uer.qñque & tertio, uol.2.Gozad.in cōf.52.col.2.uer. fed hic non folum.

39 Secundò Limita,quando prohibitio alienationis extra familiā effet generalis,ratio uerò adiecta effet particularis, ut puta, quia tantū ad defcendentes fe referret, put in cafu l quo cōfuluit Rui. in cōf.fuo 119.col.3.uer.fed præmiffis non obftantibus. uol. 2.

Tertiò

40 Tertiò Limita, quia conclusio procedit, qñ causa apposita in prohibitione omnino esset superflua: secus autem, quando aliquid operari posset, ut declarat Ruin. consi. 117. nu. 5. uol. 2. & consi. 119. num. 5. uol. 2. Maria. iun. in cons. 112. nu. 5. uol. 1.

41 Primò Amplia, nam ex quo pcedens cóclusio fundatur ea róne, qa cum prohibitio alienationis sit de se ualida, rō adiecta nihil operaret, si nō induceret absolutū fideicōmissum, ppterea idē dicēdum est in omni casu, in quo phibitio alienationis esset de se ualida, nā tunc si subijciat cā, uel rō, ut bona iu familia remaneant, semp inducit simplex, & absolutū fideicōmissum, et in casu mortis, ut tradit Curt. Sen. cons. 40. col. pe. uers. ista cóclusio pbat. Rui. in cñs. 110. col. 2. uers. qb. tñ nō obstantib. uol. 2. & cons. 114. col. 3. uers. & primò quia. uol. 2. & cós. 116. col. 1. & seq. uer. nam quamuis posset. & cons. 134. nu. 16. uol. 2. & cós. 128. col. fi. uersi. quibus non obstantibus. uol. 1.

42 Infertur igitur ex pdictis, nā qñ testator in casum alienationis pp cōtrauentioné uocauit aliquos, & postea subdit rōnem, uel cām, ut bona in familia remaneant, ex quo phibitio alienationis de se erat ualida, cā, uel rō adiecta inducit simplex, & absolutū fideicō missum, ut no. Cur. sen. cós. 40. col. pen. uers. ista conclusio pbat. Dec. i cós. 182. col. 5. uer. sed ad hoc rñdetur. Cur. iun. cñs. 22. col. fi. uer. postremò cōfirmantur. Rui. cons. 110. col. 2. uers. qb. tñ non obstantib. uol. 2. & cons. 114. col. 3. uers. & primo quia. & consi. 116. col. 1. & seq. uers. nā q̃uis posset. uol. 2. & in consi. 208. col. 7. uers. qui a igitur. uol. 1. & cós. 128. col. fi. uers. qbus non obstantib. uol. 1. Paris. cons. 18. col. 3. uers. q̄ prohibitio. uol. 3. Paris. in consi. 18. nu. 47. uol. 2. Goz. cons. 102. Ruin. in consi. 122. nu. 2. uol. 2. ex prędictis apparet istam esse magis * communem opin.

¶Contrariam opi. in hoc casu tenet Rui. cós. 117. col. 2. uers. etsi fortè dicatur. uol. 2. & Maria. iun. cons. 112. col. 1. in fi. & licèt quando esset. uol. 1.

43 Amplia proximam illationem, etiamsi non sit per testatorem expressa rō, uel cā, sed tantum in casu cōtrauētionis alij fuissent substituti, quia tunc illorum fauore absolutum fideicommissum inducitur, secundum Paris. in consi. 17. col. 1. & seq. uol. 3.

44 Secundò Amplia principaliter, qñ ex qualitate rei phibitæ alienari, phibitio erat de se ualida, ut qa esset turris, uel palatium maiorum, quo casu adiecta rō, ut res in familia pmaneat, inducit simplex, & absolutū fideicōmissum, ut per Dec. cons. 23. col. 3. uers. conclusio prędicta. & cons. 38. col. 2. uers. quinto etiā. Io. Ant. Alex. cons. 53. col. 2. uers. & eo maximè Curt. iun. in cons. 43. col. 5. uers. quicquid tamen sit. Rui. in cons. 208. col. 8. uers. ac etiam potuisset. uol. 1.

45 ¶Contrarium, qñ dicta turris, uel palatiū esset prohibitū alienari, fauore certarū psonarū tm̄, nō aūt totius agnationis. nā tunc nō induci absolutū fideicommissum, sed tātummodò in casu alienationis, uoluit Rui. cós. 134. col. pe. uers. & q̃uis dicat. uol. 3. Et nota in hac materia, qa q̄dam prohibitio alienationis est psonalis, q̄dam personalissima, q̄dā āt impersonalis, siue realis, prout optimè declarat Decis. Neapol. 108. nu. 2. & seq. in nouis. Ruin. consi. 147. num. 11. uol. 2.

CONCLVSIO X.

Argvmentvm.

Prohibitus alienare, an possit hæredem instituere.

Opportune subsequitur in hac materia alia cōclusio, an prohibitus alienare, hæredem instituere possit: in qua cōclusione Doctores et uario mō loquuntur, & propterea pro eius faciliori declaratione tres principales casus in ea sunt considerandi.

1 Primus Casus est, ut prohibitus alienare, non in certum uel extra certum genus psonarum, sed simpliciter & absolutè, hǣdem instituere possit, nam hmōi alienatio necessaria & nō uoluntaria censet, cum certum sit, prohibitum perpetuò uiuere nō posse, & ideo hǣdem habere oportere. tex. est in l. ex hoc. §. alienare. ff. de alie. iud. mut. cau. fact. & in l. 1. & ibi glo. in uerbo, loca. C. non lic. habitat. lib. 11. glo. in l. pr. in §. Iulius Agrippa. in uerbo, factum. ff. de leg. 3. Bar. in l. si quis ita. §. ea lege. col. 1. vers. aut est phibita alienatio. & ibi Pau. de Ca. col. 2. uers. nota ulterius. & ibi Ang. uersi. & cōclude. ff. de uerb. obl. Ange. in cons. 57. col. pen. uers. 2. uidēdum est. Alex. in cós. 155. in prin. uol. 2. & cons. 55. col. 1. uers. præmissis tñ non obstantib. ubi dicit hanc * communem opin. uol. 3. Pau. de Cas. in cons. 324. uersi. item si diceremus. uol. 1. Ias. in l. filiusfamil. in §. Diui. in 1. lect. nu. 103. uers. secunda ad de. ff. de leg. 1. Bar. in l. quemadmodum. col. 2. uers. regulariter autem. C. de agricol. & censit. lib. 11. Ias. in consi. 101. per totum. uol. 1. & consi. 164. col. 3. uersic. bene facit. uol. 4. Curt. sen. cons. 46. col. 1. uersi. tertius casus. Fabia. de Mon. in tract. de emp. & uend. in quarta parte prin. in 22. & ultima quæstio. num. 22. & seq. vers. circa 16. Cur. iun. consi. 160. col. pen. uersic. non obstat aliud. Marian. iun. consi. 112. nu. 21. & seq. uol. 1. Ruin. cons. 150. col. pe. uers. & dato. uol. 2. & cós. 89. col. 5. uersi. & prædicta adhuc confirmantur. uol. 2. & consi. 38. col. 8. uersicu. sed tamen præmissis non obstantibus. uol. 5.

2 Secundus Casus est, q̃ si prohibita sit alienatio extra certum genus personarum, puta extra familiā, tūc prohibitus alienare nō possit extraneū nō successurū ab intestato hǣdem instituere. ita probat text. in l. pero. in §. frater. ff. de leg. 2. & ibi Bar. col. 1. uers. aut probibitio est facta, q̃ dicit ita * cōiter tenere Doctores. idem uoluit Bario. in l. cum pater. in §. cum inter. uersi. nec obstat. ff. de leg. 2. & ibi Pau. de Cast. uersicu. duo etiam. & ibi Albe. in primis uerbis. & ibi Imol. in summario, & in uers. in gl. in uerbo, filium. & ibi circa fi. dicit istam * communem opi. idem tenent Ang. in l. si quis ita. §. ea l. uers. in eadem. ibi, & frater. & ibi Imol. col. pen. uers. tertio casu. iuncto uersi. sed hic occurrit. & ibi Are. col. 1. uersi. in gl. posita. ff. de uerbo. obliga. Ias. in l. filiusfam. in §. Diui. in prima lect. nu. 101. & secunda lectu. nu. 134. & pluribus seq. ubi etiā Loaz. nu. 96. uersi. 7. quærit Bar. & ibi Io. Crot. col. 26. uers. tenendo tamen. ff. de leg. 1. Bal. in d. §. ea lege. in 2. q. uersi. aut est prohibita. Bar. in l. quemadmodum. col. 2. uersic. ubi uerò. C. de agricol. & censit. libr. 11. Alex. in consi. 56. col. fi. uersic. quinimmò etiam. ubi dicit istam communem. uol. 1. & idem dicit in consi. 59. col. 3. & seq. uersic. non obstat etiam, dum dicebatur. uol. 3. Fulg. in cons. 215. col. 2. uersi. illud denique prospiciendum. Corn. consi. 111. col. fi. uersi. insuper dictum statutum. col. 3. Curt. sen. in consil. 46. in ultichar. col. 1. uers. tertius casus. & cons. 64. nu. 53. & seq. Imol. in l. uentre. col. 11. uers. Tu adde. & ibi Are. col. 9. uers. circa tertiam regulam. ff. de acq. hæred. Soc. in consi. 227. col. 11. uers. circa tertiam quæst. Ias. in l. uoluntas. col. 2. uers. prima fallentia est. C. de fideicom. & in l. si quis ita. §. ea l. nu. 44. ff. de uerb. obl. & consil. 120. col. 2. uersi. aliquando & tertio. uol. 1. & cons. 96. col. 4. uers. condescendo nunc. uol. 4. & cons. 4. col. fi. uers. in specie tamen. uol. 1. & cons. 31. col. 2. uers. sed præmissis non obstantibus. uol. 3. Socin. in cons. 292. col. fi. uers. sed respondetur secūdo. Trig. in sing. 102.

Dec.

Dec.in cons.182.col.1.uer.& ideo prohibita alienatione.& cons.377.col.fi.uer. circa primũ. & cõs.422.col.pe.uer.his tamen,ut infra apparebit.Grat. consi,9.col.18.uer.83.cõprobatur.uol.1. Bert.cõs.127.nu.12.uol.3.in antiq.Rui.cons.89.col.15.uer.& ex prædictis.uol.2.

3 Declara secus esse si non sit extraneus heres institutus,sed sit institutus qui erat successurus ab intestato.ita tenet glo.in l.quemadmodũ.in uerbo, uendicationem.uer.an per ultimam uoluntatem.C.de agricol.& censit.lib.11.Bal.cons.83,uol.2. Pau. de Castr.cons.115.col.2.uer.si enim hoc fecissent,uol.1.Albe.in l.si quis prioris.col.1.uer.si aũt simpliciter.C.de secũdis nupt.Ang.in l.ea lege.col.2.uer. si uerò alienatio.C.de condict.ob caus.Aret.in l.Pantonius. §.rei perduellionis.col.2.uer.dic ergo.ff.de acquir. hæred.Ias.in l.filiusf.in secunda lect.nu.141.uer.secundo adde.& ibi etiam Io.Crot.col.36.uer. quæritur etiam Bar. ff.de lega.1.Rui.cons.150.col.pe.uer.& dato, uol.2.& cons.95.col.3.uer.per talem ergo.eo.uol.

4 ¶Contrariam opinionem, quòd etiã successurum ab intestato quis non possit hæredẽ instituere, quã quis est prohibitus alienare extra familiam,tenuit Bal.in l.si quis prioris.§.certũ.in prin.uersi.modo posset dubitari.C.de secundis nupt.Imo.in l.peto.§.fratre.col.1.uer.in eadem gloss.ff.de leg.2.Ambros.de Opia.in d.§.Diui.nu.111.& ibi Ioa.Crot.col.37.& seq.uer.secũda est difficultas.ff.de leg.1.Paul.de Castr.in l.si quis ita.§.ea.lege.col.2.uer.seq.cõtra istã gl.ff.de uerb.ob.Saly.in l.ea lege.col.9.uer.aut psona non est specificata.C.de condict.ob cau.qui dicit,quòd si non est de filijs,non pôt institui etiam successurus ab intestato.Soc.in cõs.251.col.4.uer.quibus tamen nõ obstantibus.& cons.43.col.6.uer. sed posito scdò loco.uol.3.

* Tenendo primam partem,magis * communem.

5 PRIMÒ Limita, nisi ratio apposita p testatorẽ suadeat,ut ẽt institutio hæredis legitimi uideat prohibita prout declarat Soc.in cõs,251.col.2. uer. confirmatur ista conclusio. uol.2.

6 SECVNDÒ Limita, quã uerba adiecta prohibitioni eẽnt multũ uniuersalia,& prægnãtia,ut dicit Aret.in l.uẽtre.col.10.uer.dicamus ergo.ff.de acq.ten.hæred.Soc.i cõs.251.col.2.uer.postremò testator.& uer.postremò cõcludẽter.Dec.cõs.23.col.2. uer. quinto qa.Ias.in l.si quis ita.in §.ea lege. col.pe. uer. limita quã.ff.de uerb.obl.Aret.in l.Pantonius,§. rei perduellionis.col.2.uer.dic ergo.ff.de acquir. hered. Ias. in l.filiusfamil.§.Diui.in secũda lectura.n.137.ff.de lega.1.Ioan.Ant.Alex.cons.1.col.2,& seq.uer. præmmissis tamen,& similibus.Bert.cons.173.col.14.& sequ.uer.fortè uerò opponitur.uolum.3.in nou.Rui.consil.150.col.pen.uer.& primò quia.uol.2.& cõs.133.col.pe.uer.quinimmo uidetur.uol.5. & cõs.133.col.2.uer.nam quamuis.uol.2.& cons.144. col.2. uersic.& quòd sit.uol.3.& consi.38.col.7. uer.tñ in casu nostro.uol.5. & consi.203. col.8. uersi. in casu aũt nostro.uol.2.& consi.71.uer.at etiam istud magis. & colum.2.uersi.& cõfirmatur.uol.1.& consi.23. col.10.& seq.uer.& tanto magis.uol.5.Grat.in cons.68.col.1.uer.2.respondeo. uol.2.

¶Contrarium uoluit Rui.sibi contrarius, in consi.89.col.16.uer. non obstant etiam notata. uolu.2.& plures hãc partem tenẽtes allegat Tiraq. de retract.lignag.§.1.in glo.9.nu.173.quos ibi uideas.

7 TERTIÒ Limita,quã prohibitio aliàs esset de se ualida,& adiecta fuisset ratio, uel cã, ut res in familia remaneret,qa tunc ẽt per successionẽ hæredis legitimi ex testõ res deuenire non pôt ad aliquẽ extra familiam.ita Soc.in cons.251.col.4.uer.aliqñ & tertio.& cons.43.col.pe.uer.aliquãdo ultra testator. uol.3.Io.Ant.Alex.consi.1.col.2. & seq. uersi.præmissis tamen,& similibus.Dec.con.23.col.fin.uersi. præterea & secundò.& uersi.3.communis opinio.& cons.481,col.1.uersi.his tamen non obstantibus.Rui cõs.110.col.2.& seq.uersi.quibus tamen omnibus. uol.2.

8 QVARTÒ Limita,quando testator in casu necessitatis permisisset alienationem inter illos de familia quia ex hoc deprehenditur, uoluntariam alienationem esse prohibitam inter ipsos de familia, necessariam uerò & uoluntarium inter alios.Soc. cons.251.col.5.uersi.postremò me mouent Ruin.consi.95.col.3.uersi.per talem ergo. uol.2.

9 ¶Contrarium, ut etiam in hoc casu res prohibita alienari possit deuenire etiã ad extraneum ex causa necessaria alienationis, uoluit Bologninus consi.43 per totum.

10 QVINTÒ Limita, quã nedũ esset facta prohibitio quoad incertũ genus psonarũ,sed ẽt quoad certas psonas,illæ enim certæ psonæ sic specialiter prohibitę,institui nõ possunt,ẽtsi essent ab intestato successurę.ita uoluit Bert.cons.173.nu.28.uol.3.in nouis.

11 SEXTÒ Limita,quando ex qualitate personarum, in quas prohibita est alienatio,deprehenderetur,mẽtem testatoris fuisse, ut bona nõ possent deuenire ad successorem ab intestato, ẽt per successionem ex testõ,ut tenet idẽ Bert.cons.173.nu.29.& seq. uol.3. in nouis.Grat.cons.98.col.2.uers.3.considero. uol.2.

12 SEPTIMÒ Limita, quando in prohibitione testator declarauit,se uelle bona perpetuò conseruari in agnatione sua,tunc enim non pôt institui extraneus qui non est de agnatione,quis fuisset successurus ab intestato,prout uoluit Io.Ant.Alex.cons.53.col.2. uersi.scdò dico.Rui.cons.150. col.pen. uer.3. cõprobatur.uol.2.& cons.108.col.5.uer.& adhuc istud. & col.seque.uer nec præmissis.uol.2. & col.110. col.3. uersi.his ergo præmissis.& cons.134.col.3.uer.quòd in casu nostro.uol.2.& cõs.168.col.7.uer. & adhuc.uol.3.

13 PRIMÒ Amplia idem esse, quãdo dicit quòd uult bona continuè permanere in familia. Rui. cons.89.col.10.uol.2.& consi.108.col.5.uol.2.

14 SECVNDÒ Amplia, ut idem sit, si testator loquatur per dictionem,omnino. Ruin. consil.147. col.4.uer.& ultra prædicta.uol.2.& consi.150. col.pen.uer.& primo quia. eod.uol.

15 TERTIÒ Amplia, si testator uteretur dictione, In infinitum.ut per Ruin.cons.150.col.pe.uersic.tertio probatur.uol.2.

¶Contra proximam limitationem tenet Ias.consi.31.col.3.uer.item supradicta communis.uol.3.Rui.cons.89.col.15.uers.præterea nõ uidetur. & col. seq.uersi.& non obstat,uol.2.& consi.119.col.4.uer.non obstat,quod facta dicatur. eo.uol.

16 OCTAVÒ Limita, quãdo testator prohibuisset aliquẽ disponere de re aliqua particulari, quia tunc de illa non posset prohibitus ẽt per uiã ultimæ uoluntatis in proximiorem cõiunctũ disponere.ita Ias.in cõsi.189.col.2.uer. & ex ista prima conclusione. uol.2.

17 NONÒ Limita,quã nedũ est adiecta prohibitio alienationis, sed ẽt est adiecta qualitas masculinitatis, qa tunc fœminę non possent nec ex testamẽto succedere,nec etiã ab intestato admitti, ut declarãt Ias.in cons.108.col.pe.uersi.nec quoque obstat.uol.4.Rui.cons.150.col.pe.uersic.secundo probatur.uol.2.& in cons.203. nu.15. uol.2.

18 DECIMÒ Limita, quia prohibitus acquirere,non potest, quamuis sit successurus ab intestato. institui, aut ab intestato succedere.Aret.in l.Pantonius. §.rei perduellionis.col.2,uer.dic ergo.ff.de acq.hær.& idẽ

Aret.

Aret.in l.oĕtre.col.10.versi.dicamus ergo. ff. de acq. hæred.Ruin.consi.144.col.1.versi. & primo. uolum. 3.& consi.203.nu.15.uol.2.& consi.71.col.1.uers.ac etiam istud,uol.1.

§Contrarium uoluit Ias. in l. filiusfa. in §. diui.In secunda lect.nu.131.ff.de leg.1.Tiraq. de retract.lig. §.1.in gloss.9.nu.168.

19 XI.Limita,quia conclusio procedit, quando fidei commissum est conditionale, videlicet, si factum sit contra prohibitionem,secus aūt, quando simplex,& absolutum esset fideicommissum,declarando, ut per Rui.consi.203.nu.15.uol.2.

20 XII.Limita,quando per testatorem esset prohibita alienatio etiam necessaria.Rui.cons.71.col.1.uer. ex quo enim.& col.2. uol.1.

21 Amplia,ut idem sit quando alienationem necessariam certis tantum casibus testator permisisset, qa in omnibus alijs casibus alienationem necessariam prohibuisse censeri debet,ut dicit Rui.consi.95. col. 3.uer.prædicta adhuc.uol.2.

§Contrarium in hac ampliatione tenet idē Ruin. consi.119.nu.7.uersi.nec etiam obstat. uol.2.

22 XIII.Limita,quando quis est prohibitus alienare ea ratione,quia sibi cōpetit ius ad retractandū alienationem,quia sic prohibitus nec ex testō, nec ab intestato potest habere hæredem extraneum, ut pRui. consi.71.uol.1.per totum.

23 XIIII.Limita,quando prohibitio alienationis est in rem, non autem in personam, quia tunc omnis alienatio censetur prohibita,tā ex testō, quàm ab intestato,ut not.Anch.in cons.381.uer de lucro aūt dotis.Bal.in cons.57.col.2.uer. sed in cōtrarium. uol.2. Ru.cōs.147.n.11.uol.2.& cōs.168.n.17.& seq.vo.3.

24 XV.Limita,quando si successio uenientis ab intestato nō esset inclusa in prohibitione, melioris conditionis esset minus dilectus a testatore,q̄ magis dilectus,prout considerat Rui.cōs.168.n.16.& seq. vo.3.

25 XVI.Limita,quādo est facta prohibitio alienationis extra certom genus personarum, secus verò si esset facta prohibitio alienationis simpliciter, adiecta cā,ut res perueniat ad illos de familia, ut p Roin.cons. 38.col.8.uer.sed tn̄ præmissis nō obstātibus.vol.5.

26 XVII.Limita, nisi uerba referantur tantummodò ad alienationem inter uiuos,ut quia dixerit, vendere,alienare,obligare,impignare, & similia uerba. nam tunc etiam extraneus institui potest.ita Maria. iun.in consi.112.col.3. uol.1.

27 TERTIVS Casus est,ut regulariter per prohibitionē alienationis a testatore factā,nō dicatur prohibita successio ab intestato.tex.est in l.cū pr.in §. cū inter.& ibi Bar.in uer.nec obstat.& Pao.de Cast.ī prin. & Imo.in prin.& Com.in summario.& in uer. Doct. tn̄ dicunt.ff.de leg.2.glo.2. in l.pero.§.fratre.uers.itē cōtra.& uer.quædā.& ibi Bart.in uer. aut prohibitio est facta.ff.eo.glo.in l.pr.§.Iulios Agrippa.in verbo, factum.ff.de leg.3.Bar.in l.si ita quis.§.ea lege.col.1. uer.aut est prohibita.& ibi Ang.uersi.& in eadē.ibi, & frater.& Imo.col.1.uer.in ead.glo.& col.pe.uersi. circa tertium.ff.de verb.obliga.Bal.in l.pero.§.fratre. col.2.uersi.quæro an ille,qui decedit.ff.de lege.2.Pa. de Cas.in l.si quis ita.§.ea l.col.2.uer. sed cōtra istam gl.ff.de verb.oblig.Bald.in l.ea lege.ea.col.4. uers.3. C.de cōdictio.ob cām.& ibi Ang.col.2.uer. si uerò alienatio.Ias.in lege.filiusfamil.in §.Diui.in prima lectu.nu.101.ff.de legat.1.Ang.in consi.7. col.1. versi. quando uero prohibetur.Paul.de Cast.consi.447.colum.1.uolum.1.Anto.de Butr.consil.35.uersic. quia tales prohibitiones.Ias.consi.4.colum.2.uersic.quartò deueniendo.uol.1.& consi.120.col.penult.uersic. 3.principaliter.uol.1.& consi.31.col.2.uersic.2.pro ista parte.uol.3.& col.sequen.Soc.consi.292.colum. fin.uersicu.sed respondetur secundo.Curt.sen.consi. 64.colum.16.uersi.ad tertium principale obiectum. Alex.consi.56.col.fin.uersi.quinimmo etiam. uol.1. & consi.23.col.fin. uersi. quinimmo etiam. uol.2. & consi.59.col.4.uersi.quintò probator.uol.3. Dec.cōsi.182.col.1.uersi.& ideò.consi.377.col.fin.uer.circa primum.& consi.522.col.pe.& sequen.uersi. his tn̄, ut infra apparebit.Ruin.consi.89.col.11. uersic. nec obstat.uol.2.& consi.95.col.3.uersic.per talem ergò. & consi.108.col.2.uersi.& ubi etiam. uol.2. & consi. 119.col.4.uer. & quia dictos effectus. & consi.134. col.3.uer.nec obstat.uol.2.consi.147.col.2.uer. quia quamuis,& col.4.uer.& per prædicta.uol.2. & consi. 28.col.fi.uer.secundo colligit.uol.3.& cōs.23. col.2. ver.& sicut etiam.& col.10. ver.nō obstat etiam.uol. 5.& consi.51.col.fin.uers.& propterea.uolum.5.

§Contrariū tenet Bal.in cons.57. col.2.uer. sed in cōtrariū. uol.2. Fulgos.cōs.17.col.3.uer.reliqua de libertatione.Dec.cons.23.col.fi.uer. & primò dici pōt. & cons.481.col.pe.& seq.uer. tertiò respondetur.

✱ Tenendo primam opinionem tanquam * cōem.

28 Amplia,etsi concurreret duplex prohibitio,qa nō per hoc excluditur alienatio legalis, & necessaria, prout declarat Ruin.consil.89.num.37.uolum.2.

Ad Trebellianum.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Trebellianica, an hodie per testatorem prohiberi possit.

1 FALCIDIA potest hodie per testatorē expressè prohiberi, ut est tex. in auth. sed cum testator.C. ad l.Falc. & in §. si uerò expressim.in authen.de hæred. & Falc.

2 Sed dubitatur,an sicut Falcidia,ita etiam Trebellianica per testatorem prohiberi possit:in qua quæstione gl.in §.sed quia stipl'ones.in gl.in uerbo,liceat. Instit.de fideicom.hæredita.sensit q etiam Trebell.possit prohiberi,& ibi Ang.qui dicit, q istud * communiter tenent Doctor. & idē ibi tenet et Christophor. Porc.& ibi et hoc tenēt Paul.& Ias.& idē tenuit gl. in §.si uerò expressim.in auth.de hære.& Falc.in verbo, sobstitutis.& ibi Ang.& Bar. idē tenēt. Odofred.Iac. de Aren.Petr.& Cyn.in auth. sed cum testator. C. ad l.Falc.Azo in somma,in tit.de hær.& Fal.soper auth. in 2.col.uer.loquitur aūt.Bar.in l.Marcellus.col.4.& ibi Ang.& Raph.& Pau.de Cas.qui tn̄ legit l.Marcellus.cū l.qui quadringēta.in 3.col & ibi Soc.col.pe.in §.quoad aūt.& Ias.col.5.& seq. & Claud. col.1. ff. ad Trebell.Nico.de Neap.in l.1.§.unde Neratius. ff. ad Trebell.Cyn.& Io.de Imo.in l.1.§. ad municipium. ff.ad l.falc.Idem tenent Ray.Bar.Ang.& Pau. de Castr.qui dicit hoc cōiter teneri per Doctō. in auth. sed cū testator.circa fi.ad l.Fal.& ibi et Saly.col.2.Soc.in rubrica.ff.ad Trebel.in fi.Pau.Pic.in repet.l.in quartā.col.99.& seq.ff.ad.l.Fal.Pau. de Cas.ī cōs.9. col.fi. uol.2.Bal.in l.filium.quem habentē.col.11.C.famil. ercisc.& in cons.44.in 2.uol.incip. punctus quæstionis,super quo.& in cons.170.incip. quidā Nicolaus. uol.5.col.2.ubi dicit q ista est ueritas.Raph. Comē. in cons.25.col.3.ubi dicit,q istā est uera,& communis opinio.Alex.q dicit istā cōem opin.in cōs.67.vol. 1.in 1.& 2.col.Aret.in cōs.37. col.fi. ubi dicit, quod ista

ista est cõis opi.& verissima.& idem dicit Dec.in consi.81.col.2.Io.Ant. Alex.in consi.2. col.6. Guid.Pap. q.51.& in cõs.122.& in consi.149.Cassan.in consi.67. col.16. idem tenet Matthesi.in repet.l. filiũ quem habentem.col.pen.C.famil.ercisc.ubi dicit istam cõem opin.Socinus in regula 432.Iasi.in consi.89.col.3.uol.2.Dec.in consi.257.in fi.Alex. in consi.5. in fin.uol.3.& in consi.29.col.1.in fin.uol.5.Signo. in consi.35. in fi.& istam esse cõem dicunt Alex.& Imo. in l.Marcellus,licèt ipsi contrariũ teneant.ff.ad Treb. & Cor. in auth.sed cum testator. licèt ipse contrariũ teneat. Iasi.in consi.84.uol.1.col.5.& in consi.99.col.6.uol.4.& in consi.46.col.2.uol.4.& licèt Iasi.cõtrariũ teneat, tamen dicit istam esse * magis cõem opin. Cantiuncula in Topic.col.59.c.sexta species est.& istam dicit communem Nicell.in 44.cõcord.gl. Gualden. caut. 31.de subst.Bertr.in consi.26.col.1.uol.1. & in consi. 147.col.pe.uol.3.ubi dicit magis cõem opin.& in cõs. 158.col.6.& in consi.205.col.fi.vol.3.Paris. qui dicit cõem in consi.21.col.4.uol.4.& Ruin.consi.163.col. 6.qui idem dicit.uol.1.& consi.169.col.5.in fi.uol.2.& consi.173.col.fi.vol.2.& consi.147.col.1.uol.3.& consi.148.col.1.uol.3.& cõs.149.col.1.& seq.uol.3.

¶Contrariam opin. tenet glo. 2. in l. si vt allegas. C.ad l.Falc.& in auth.sed cũ testator.C.eo. tit.in glo. 3.Iac.de Beluis.in §.hinc nobis.in authen.de here.& Fal.in 3.col.in 1 q.Archi.in c.si pater.in 6.col.vers. & per hæc ista dici pôt.de testa.in 6.& ibi Ioa. And. col.pe.Iacob.But.& ibi Bal.col.1.in auth.sed cũ testator.C.ad l.Falc.Bal.in repet.c.si pr.col.fi. de test.in 6. Ro.in auth.similiter.chart.vlt.C.ad l.Fal.Io.de Imo. & Alex.in l.Marcellus.col.4.ff.ad Trebell.& in consi. 29.col.3.uol.5.Iasi.in consi.84.col.8.uol.1.& in consi. 99.col.6.uol.4.& col.pe.& in consi.146.col.1.& seq. vol.4.ubi in oĩbus istis consiliis dicit istã partẽ veriorẽ,licèt aliam magis * cõem.Io.Crot.in repet.l.nemo pôt.col.12.ff.de leg.1.vbi etiam Bart. hoc tenet in 2. col.& ita tenet Benedict.de Plumb. & post eum Cur. in d.auth.sed cum testator.Alcia.paradox.lib.5.c.19. & in istam partem videtur inclinare Soc.in consi.14. in fi. uol.1. & istam partem refert , licèt aliter illam non firmet,Corn.in consi.17.col.6.uol.4.

3 Amplia primam opin.* magis communem , ut ẽt censeatur prohibita Trebell.eo ipso q testator prohibeat falcidiam,secundum Matthes.in repet.l.filium, quem habentem.col.pen.C.famil.ercisc.

¶Contrarium tamẽ in hoc tenuit Iasi.in l.Marcellus.col.11.ff.ad Trebell.

4 Limita principalem conclusionem non procedere in filijs primi grados , in quibus non pôt Trebell. phiberi,ut dicit Bal.in l.iubemus.in 1.col.p illũ text. C.ad Treb.& ibi Sal.col.1.& Corn.col.1.Old.in consi.248.Ro.in l.Marcellus.ff.ad Treb.& in consi.200. in fi.Alex.in consi.5.in fi.uol.3.Iasi.in d. l. Marcellus. col.8.ubi dicit istã* cõem opi.Io.Crot.in l.nemo pôt. col.13.ff.de leg.1.Soc.in reg.482.in prima limit.Decius in consi.81.col.2.ubi dicit istam cõmunem opi. & in consi.480.col.pe.& in consi.218.col.2.Barba.in repet.c.Raynutius.in pen.chart.de testa.Curt.iun.in consi.160.col.fin.ubi dicit istam cõem * opi.& in cõsi.54.col.5.& in consi.70.in fi.col.ubi dicit istam magis * commonem opi. Iasi.in consi.99.col.6.uol.4.q dicit istam communem opi.& col.pe.& in consi.146. ubi dicit idem.col.3.& seq.uol.4.Cum. consi.25. col. 3.Anan. cõs.37.n.3.Ro.cõs.206.& cõs.231.Picus in l.in quartã.col.98.& seq.ff.ad l.Falc.Io.Ant. Alex.in cõs.100.in fi.& in cõs.104.col.1.ubi idẽ dicit.& in cõsi.143.col.3.ubi idẽ dicit.& ĩ cõs.158. col.1.ubi idẽ dicit.Guido Papæ.q.51.& in consi.140. & in consi.194. Goa.in consi.48.col.fi.& in cons.81.col.3.& in cons. 94.col.4.& in cons.204.col.pen.Ripa in d.l.in quartam.nu.53.Dec.in l.Centurio.nu.19. ff.de vulgar. & pup.& Bertr. sequitur istam partem falte de stylo curiæ prouincialis,in cons.346.col.fi.uol.3.istam dicit cõem Paris.in cons.1.col.4.uol.1. Vide multos relatos p Paris.in cons.16.col.11.uol.2.attestantes istam cõem.& idem dicit in cons.86.col.4. in fi.& seq. uol. 2.ubi eandem opinionem tenet,& in cons.47.col.3. uol.2.& in cons.30.col.3. uol.3.ubi dicit hãc magis cõem & veriorem & æquiorem.istam dicit cõem, & latè defendit Marian.iun.cons.131.col.2. & seq.usq; ad undecimam.& seq.colum.& cons.132.col.1.& cõsil.136.col.1.& consi.137.col.2.uol.1. Mant. qui dicit cõem,cons.103.Rui.cons.59.col.2.uol.2.& cons. 163.col.1.uol.2.& consi.21. col.3.uol.3. & cons.80. col.fi.uol.3.Fab.in authen.nouissima. nu.197. C. de inoff.testa.Gabriel.in l.Centurio.nu.88.ff.de vulg.& pup.Grat.in consi.160.nu.25.uol.2. Guald. caut.31. in tit.de sestam.Curt.in memor. in vers.Trebellianica,Ripa qui dicit communem opi.in l. nemo potest. nu.69.ff.de leg.1.

5 ¶Contrariam verò opi. ut in liberis primi gradus Trebel.possit prohiberi,tenuit Cyn. in d.l.iubemus. C.ad Treb.Raph.Cum.in l.cohæredi. §.cum filiæ.ff. de vulg.& pup.in l.in fideicom.ff.ad Trebel.Alex.in l.Marcellus.ff.ad Trebel. & in cons.67.col.1. & seq. uol.1.& in cons.29.in 1.col.in 5.uol.Claud.in l.Marcellus.col.3.Cor.in cons.22.col.6.& seq.uol.2.Cum. in cons.25.col.pe.Soc.in d.l.Marcellus.nu.14.Bellã. in cons.suo 48.col.1.qui dicit,quòd Trebell.pôt phiberi:& loquitur in liberis primi gradus.Idẽ uoluit, ubi dicit istam * cõem,Io.Ant.Alex.in cons.2.col.4. & seque.Io.Crot.in c.Raynutius.col. antepe.de testa. Fabia.in auth.nouissima.col.66.C.de testa.& Io.Anto. Alex.qui dicit istam partem cõmunem in consil.43. col.3.& in cons.73.col.pe.Rom.in sing.193. inci. est dubium.Istud est de mente Ang. in cons.125. col.fi. qui præsupponit,quòd si verba ibi fuissent apta, Trebellia.fuisset prohibita. & loquitur in liberis primi gradus.Idẽ voluit Bal.loquens.in filijs primi gradus in cons.349.in 3.uol.col.fi.Aret.in cons.67. col. fin. Signor.Homod.in cõs.235.& istã tenuit Rota in decis.Cassad.decis.4.de test. Corne. in cons.305. col.4. uol.4.Io.de Anan.in cons.67.Dec. in cõs.257. col.fi. Hannibal in l.nemo potest.nu.280.ff.de leg.1. Goz. in cons.45.col.pen.& istam dicit communem Bertr. in cons.152.col.fin.uol.1.& istam uidetur sequi,licèt non se firmet,idem Bertr.in cons.130.col.1.& seq.& in cons.144.col.1.& seq.uol.3. ubi etiam dicit istam partem communem. Paris. in cõs.16. col.11. & seq. ubi allegat plures etiam attestantes communem. & in cons.17.col.3.& in cons.18.col. 15.& in cons.26. col.4.ubi dicit istam communem.& in cons.93. col. 5.uol.2.& in consi.1.col.9.uol.3.ubi idem dicit, & in cons.21.col.5.& cons.43. col.3. & in cons.52.col.2. ubi dicit istã cõem.& in cons.53.col.7.uol.3.Grat.cõsi.160.col.3.uol.2.Rui.cons.163.col.4.uol.2.& cons. 173.col.fin.uol.1. ubi dicit communem. & istã dicit veriorem,& magis * communem idem Rui.in cons. 115.col.10.uol.3.& cons.118.col.pen.uol.3.& 130. col.fi.& cons.137.col.6.uol.3.ubi dicit communem. & consi.147.col.1.uol.3.Aimo in cons.194. nu.2.

Vna,& altera opinio ex attestatione Doc. est * cõmunis,ut dicit Guald.caut.31. de subst.

Tenendo primam opinionem magis * cõem.

6 Amplia,ut nec ẽt in filiis primi gradus Treb. phibere,possit ut uoluit Rui.in cõs.59.col.pen. uol.3.

7 Primò Sublimita illam locum habere , quando

unica

vnica tantum quarta ueniret detrahéda, secus si duę: quia tuoc etiam filijs primi gradus posset Trebell. ꝓhiberi. ita Aret. in consi. 67. in fi. Dec. in cősi. 480. col. pen. & in consi. 495. col. fi. Ant. Alex. in consi. 73. col. pen. & fin. Roman. in sing. 193. incip. est dubiű. Alex. in consi. 29. col. 2. uol. 5.

Sed ista limitatio pendet ab eo, an l. iubemus, procedat, quando una tantum quarta, uel etiam duæ detrahi debét. de quo isra dicet ĩ q̃rta sublimitatione.

8 Secvndò Sublimita limitationẽ procedere, quãdo filius esset rogatus restituere descendentib. testatoris, iuxta terminos. l. iubemus, secus si alijs, ita declarat Oldr. in cons. 248. circa fi. uers. ad secundam q. & pooit Io. Ant. Alex. io consi. 2. col. fin. istud pendet ab eo, ao l. iubemus. procedat tantummodo, quando liberi primi gradus sunt rogati restituere descẽdentibus, de quo infra in 1. limit. in 12. conclus. eo. tit.

9 Tertiò Sublimita, limitationem procedere, si prohibitio facta esset in codicillis, in quibus Trebellianica prohiberi non pőt. ita Bal. in cons. 474. incip. ad euidentiam. in fi. uol. 2. sequitur Curt. iun. io consi. 70. in finalibus uerbis.

¶Cootrarium tenet idem Curt. sibi contrarius in consi. 71. in fi. & consi. 73. in fi. ubi dicit hanc esse cõmunem * opi. Guald. caut. 8. de mutat. test.

10 Qvartò Sublimita, quia ꝑ indirectum pőt etiã filijs primi gradus Trebell. prohiberi, qñ duæ quartæ detraherent̃, & dictũ esset, quod filius Trebell. in legitimam imputaret. Bal. in l. quoniã in prioribus. in fi. C. de inoffic. testa. Dyn. Rayn. Nicol. de Neapol. Imo. Rapha. Cuma. in l. Lucius. §. maritus. ff. ad Trebel. Dyn. Nicol. de Neap. Aluer. de Rosat. Bar. de Pratis, & Alex. & Vincent. Herculan. in l. si debitor. ff. ad l. Falcid. Alex. in l. Marcellus. col. 5. ff. ad Trebel. & in consi. 29. col. 2. uol. 5. Ias. in auth. res, quæ. colu. 3. C. cõmunia de legat. Fab. in auth. nouissima. C. de inoffi. testa. col. 66. Io. Ant. Alex. io consi. 2. col. 5. & seq. & in consi. 73. col. pe. ubi hanc dicit ueriorem & magis communem * opinio. Dec. cősi. 480. nu. 13. Curt. sen. consi. 51. nu. 27. Paris. consi. 33. nu. 30. uol. 2. Ias. in l. filium, quem habentẽ. col. 6. C. famil. ercisc. Paris. in cős. 18. col. 15. & seq. uol. 2. Rui. cons. 163. col. 7. uol. 2. & consi. 147. nu. 2. uol. 3. Goz. consi. 45. nu. 22.

¶Contrariũ uidet̃ tenere Claud. in l. Marcellus. §. in 3. col. ff. ad Trebel. Pic. in l. in quartam. col. 97. cũ plu sibus seq. ff. ad l. Falci. Raynutius. nu. 4. de testa.

11 Qvintò Sublimita, quando duæ quartæ detraherétur, & testator mandasset, ꝙ Treb. fructus percepti imputarentur. qa tunc Trebell. detrahi non pőt, nisi quatenus ascẽdũt fructus percepti. quia l. iubemus. C. ad Trebell. nõ ꝓcedit, ubi duæ quartæ detrahunt̃. ita tenet Pau. de Cast. in l. mulier. §. cum proponeret̃. & ibi Alex. ff. ad Trebell. & Pau. de Cast. in l. scimus. C. de inoff. testa. Io. Crot. in c. Raynutius. col. 22. de testa. & idem Crot. in §. duo fratres. col. 26. ff. de uerbo. obl. Dec. in consi. 480. col. pe. Alex. in consi. 250. uol. 6. & consi. 165. uol. 5. Cor. qui dicit cõem * opi. in cős. 22. uol. 2. Rom. io sing. 192. Io. Ant. Alex. in consi. 2. col. fi. Pau. de Cast. in cős. 188. col. fi. inci. quia dubia. uol. 2. Curt. sen. iu cős. 52. col. pe. Ias. in cons. 231. col. 2. uol. 2. & in cős. 43. col. fi. uol. 3. Goz. in cons. 45. col. pen. Paris. in cons. 17. col. 4. & in cons. 18. col. 16. & in cons. 26. col. 6. uol. 2. & in cons. 27. col. 2. & in consil. 30. col. pe. uol. 3. omnino Aim. consi. 16. col. fi. Ruin. cons. 143. col. fi. uol. 2. & cons. 135. col. 4. uolu. 3. ubi declarat. & consi. 149. col. 2. uol. 3.

12 ¶Contrarium, quod l. iubemus. procedat etiã ubi duæ quartæ detrahantur, uoluit Bar. in lege. quod de bonis. §. quod auus. ff. ad l. Falcid. & ibi Alexan. sequitur, corrigens illud, quod dixerat in contrarium in d. l. mulier. §. cum proponeretur. & eandem opi. tenet Pau. de Cast. in d. l. iubemus. C. ad Trebel. idem tenet Ang. in cons. 121. Pic. in l. in quartam. col. antep. ff. ad l. Falc. & col. 97. in fi. Oldr. io cős. 131. Alex. qui hanc dicit * communem opi. in consil. 67. uol. 4. & in auth. sed cum testator. C. ad l. Falc. Ias. in Rubr. ff. ad Trebel. nu. 7. Claud. in d. l. mulier. §. cum proponeretur. col. fi. ff. ad Trebell. licet aliquid adducat in contrariũ. Cor. in cons. 180. col. 8. uol. 4. Ias. in cons. 119. col. fi. uol. 4. & in cons. 146. col. 5. uol. 4. Goz. in cons. 91. col. 1. & in cons. 97. col. pe. in fi. Paris. in consi. 25. col. pe. uol. 2. ubi dicit istã * cõem, & in cős. 93. col. 2. uol. 2. & in cons. 1. col. 21. uol. 3. istã dicit cõem, & illã tenet Mar. in cős. 133. col. 3. usq; ad 12. & cő. 132. col. 12. & seq. & cős. 137. col. 2. uol. 1. Rui. cő. 133. col. pe. & fi. uol. 2. & cős. 163. col. 5. uol. 2. & cő. 135. col. 5. uol. 3.

13 Sextò Sublimita, quãdo fideicommissum est simpliciter iniunctum, nam tunc secundum * magis cõmunem opin. de qua per Ias. in l. cohæredi. §. cum filiæ. ff. de uulg. & pupil. fideicommissum dr̃ iniunctũ hæredibus filij, & non filio, & propterea quoad illos Trebell. potest prohiberi. Dec. in cons. 480. col. pen.

14 Septimò Sublimita, si fuerint grauati hæredes liberorum primi gradus. ita Gozad. in consil. 45. col. fi.

15 Octavò Sublimita, qñ filius approbasset patris testamentum, ut dicit Paris. in cons. 16. col. 12. & in cons. 17. col. 3. & in cons. 18. col. 15. & in cős. 26. col. 5. uol. 2. Anch. in cons. 152. nu. 88. uers. ego dico.

16 Nonò Sublimita in filio legitimato. Grat. consil. 17. nu. 27. col. 1. ubi dicit hanc opi. non habere cõtradictorem. idem tenet Rui. in consil. 91. num. 6. uol. 3.

17 Decimò Sublimita, qñ onus fideicommissi non fuisset personaliter, & expresse iniũctũ filio primi gradus, sed impersonaliter. ut sentit Alex. in cős. 67. uol. 1. & expresse declarat Rui. in cons. 150. nu. 19. uol. 3.

Teneo do secundam partem, ut etiam io liberis primi gradus Trebell. possit prohiberi.

18 Primò Declara, ut id procedat quando per uerba specifica expresse facta esset prohibitio, quia tũc non sufficerent uerba, quæ aliter potuissent operari, & impedire detractionem Trebell. sed requiritur maior expressio, ut not. Ias. in cons. 84. col. 9. uol. 1. Curt. iun. coos. 54. col. 5. Ruin. cons. 173. col. fin. uol. 2.

Et quia ueritas illarum limitationum, quas posui ad primam opinionem, maximè dependet a declaratione, & intellectu l. iubemus. C. ad Trebellian. ideo subijciam eius intellectum * communem cum ampliat. & limitat. infra in 12. coocl. huius titu. ex quibus supra proximè præcedentia uerificabuntur.

19 Secvndò Declara, nam licèt Trebellian. & Falc. prohiberi possint, noo tamen legitima, ut per glo. & alios io auth. sed cum testator. C. ad l. Falcid. Doctor. in l. quooiam in prioribus. per illum tex. C. de iooffi. testa. Corsett. qui dicit communem opin. in tract. de potest. reg. q. 73. Calcan. in cons. 36.

¶Cootrarium Guido Pap. in cons. 140.

CONCLVSIO II.

Argvmentvm.

Trebellianica an expressè debeat prohiberi, uel sufficiat prohibitio per æquipollens.

Opportunè occurrit iuxta prædicta illa conclusio, utrum ad prohibendam Falcid. uel Trebell. requiratur expressio specifica io indiuiduo, ut
1 puta, prohibeo Falcid. uel requiratur per æquipol-

l. at

lens?& Ang.in §.si uerò expresſim.in Auth.de hære-
di.& Falci.& in §.illud.in Auth.de trien.& ſemiſſ.te-
net,ut requiratur expreſsio in indiuiduo, & ſingula-
ris,nec ſufficiat per æquipollens.Idē vſ tenere Ro.in
repet.auth.ſimiliter.col.pe.& ſeq.C.ad l.Fal. Ang.in
d.auth.ſed cū teſtator.C.ad l.Fal.Aret.Inſt.ad l. Falc.
col.1.& ſeq.Soc.in conſ.14.col.fi.& in cōſ.33.col.pe.
& ſeq.uol.1.Oldr.in conſ.248.in 4.q.Iaſ.in conſ.84.
col.8.& ſeq.uol.1.& in cōſ.146.col.3.uol.4. Alex. in
conſ.121.col.1.uol.4.& in conſ.133. col.1. in fi.uol.
* 5.licèt non plenè firmet.Et hanc partē dicit * cōem.
Io.Crot.in l.nemo poteſt.col.14.ff.de leg.1. Card. in
conſ.133.col.fi.Bert.in cōſ.85.col.2.uol.2. & in cōſi.
144.col.pen.uol.3. Maria.iun.conſ.170.col.4.uol.2.
1 ¶Contrarium,ut ſufficiat expreſsio facta per æqui
pollens,dum tamen uerba iſtud ſignificent, nec poſ-
ſint ad aliud commodè referri, tenet Aret.in cōſ.12.
col.pen.Alex.Are.& Iaſ.in l.1.col.5.ff.de uulg. & pu
pil.qui licet uideantur requirere ſpecialem, non ta-
mē requirunt ſingularē expreſsionem: & ita vſ tene
re Bauer.in l.cū filius.in repet.col.46.ff.de leg.1.Paul.
de Caſt.in d.auth.ſed cum teſtator.col.1.& ibi Corn.
col.1.Iaſ.in l.cēturio.col.26.ff.de uulg & pup. Capr.
in cōſ.36.col.fi.Pau.de Caſtr.in l.fi.C.ad l.Fal.Cor.in
conſ.187.col.1.uol.1.Galiaul.in repet.l.cēturio. col.
* 83.& ſeq.qui dicit iſtā magis * cōem,& ueriorem.Io.
Crot.in l.nemo poteſt.col.14.& ſeq.ff.de leg.1. Pau.
de Caſt.in conſil.28.col.1.in fi. & ſeq.uol.2.incip.in
cauſa, quæ uertitur. Alex.in conſil.101.col.3.uol.6.
Pau.de Caſt.in conſ.77.uiſa facti.col.3.uol.2. Bert.
in conſ.47.col.pen.& in conſ.130.col.2.uol.3. Pariſ.
in conſ. 21.col.4. uol.3. & hæc tanquam magis com
munis eſt tenenda.
2 Limita,quia tacitè,& per indirectum uerbis gene-
ralibus prohibetur Treball.ut per Rui.conſi.77. col.
3.in fi.& ſeq.uol.2.
3 Declara, quia uerba æquipollentia in hoc caſu di
cuntur ea,quæ aliud quàm detractionem importare
non poſſunt,ut declarat Bert.in conſ.144.num. 14.
uerſ.& primo.uol.3.
Et hoc maximè uerificatur ex ijs,quæ infra ſubij-
ciam ex mente Doctorum.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

*Trebellianica an cenſeatur prohibita per illa uerba,re-
ſtituas omnia bona mea.*

1 QVærunt Doctor.utrū per iſta uerba, reſtituas
omnia bona mea, cenſeatur prohibita Treb.
& quidem in hoc dubio Bart.in l.cēturio.in 8.col. ff.
de uulg. & pup. tenet iſta uerba importare prohibi-
tionem Treb.ſed ut colligit Capr.in conſ.36. in fi. &
Aret.conſ.12.col.pe.uel Bart.nō probat hoc,uel pro
bat cōtrariū,ut ibi per eum,& p Pau.de Caſt. & Cor.
in auth.ſed cū teſtator.col.1.C.ad l.Fal.Capr. in cōſi.
83.in fi.tñ ꝙ per dicta uerba Trebell.ſit prohibita uo
luit Bal.ī l.precibus.C.de impub.col.15.ubi dicit cō-
tra Bar.ꝙ iſta uerba nō faciunt ſubſtitutionē directā,
ſed bene faciunt,ꝙ remanente ſubſt.fideicom.ceſſet
Treb.& ibi hoc ſequit Iaſ.& Dec.col.13.& Ang.col.
3.in l.cēturio.& ibi Imo.col.12.idē tenuit Fulg.ī cōſ.
30.col.fi.Alex.in cōſ.201.col.2.uol.6.Gual.caut. 31.
de ſubſt.Grat.ī cōſ.134.col.7.uol.1.Caſſ.cōſ.67. col.
* 16.& Iaſ.in l.cēturio.col.26.ſētit iſtā eſſe * cōem opi.
idē tenet Corſet.in trac.ſuo de Treb.idē ſequit Alex.
licèt non clarè,tñ approbando dicta Bart. in d.l.cen
turio.ꝙ uerba Barto.faciant ceſſare Trebel.idem uo-
luit Curt.iun.in conſ.16.in fi.& in conſil. 154.col.1.
¶Contrariū, ꝙ iſta uerba nō inducant prohibitio
nem Trebel.uoluit Ang.in auth.ſed cum teſtator. &
ibi Corn.col.1.C.ad l.Fal.& idem Ang.in conſ. 125.
col.fin.Rom.in auth.ſimiliter.C.ad l Falc.col.penul.
Aret.in l.centurio.col.6.& in conſ.12.col.pen. Iaſ.in
d.l.centurio.col.26.Galiaul. in d. l. centurio. col 84.
Corn.in conſ.207.uol.2.col.3.Rom.in cōſ.75.Capt.
in conſi.36.in fi & in conſ.83.in fi.Iaſ.in cōſ.84. col.
8.& ſeq.uol.1.& in conſ. 146.col.3.uol.4.Clau.in d.
l.centurio col.7.Soc.in conſ.14.col.fin.uol.1.licèt e-
tiam idem uoluerit in alijs uerbis,in quibus non be-
ne loquitur,ut infra dicetur.& idem in conſi.33. col.
pen & ſeq.uol.1.Cor.in conſ.187.col.2.uol.1. Paul.
de Caſt.in conſ.28.col.2. incip.in cauſa, quæ uerti-
tur.uol.2.Caſſan.in conſ.67.col.16.Bert.in cōſ. 152.
col.pen.uol.1.& in conſ.47.col.pen.uol.3. & in cōſi.
88.ubi oīno uide,& in conſ 144.col.fi.& in cōſ.288.
col.1.& in cōſ.314.col.1.in fi.& ſeq.uol.3.Mā.in cō.
* 291.col.2.ubi dicit iſtā * cōem opi.Rui.cō.52. col.2.
uol.2.& cōſ.163.col.7.uol.2.& cōſ.159.col.4. uol.3.
2 Et pro iſta parte,facit,quod dicunt Cy.& Bal.in l.
fi.C.ad l.Falc.quòd hæres promittens ſoluere omnia
legata,nihilominus retinet Falcidiam.& hodie uide
* tur hanc ſecundam eſſe magis * communem opi. ex
allegatis.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

*Trebellianica an cenſeatur prohibita per iſta uerba,re-
ſtituas hæreditatem pleno iure.*

1 SVcceſſiue quæritur,utrum iſta uerba, reſtituas hę
reditatē plenō iure,inducant prohibitionē Treb.
& quidem Paul.de Caſtr.& Corn.in auth.ſed cum te
ſtator.C.ad l.Falc.tenent opin. negatiuam. idem te-
nent Capr.in conſ.36 in fi.& in conſ.83.in fi. ubi di
* cit * communē opin. Soc. in cōſ.33.col.7.& ſeq.uol.
1.Rom.in conſ.79.& in conſ.75.& in conſ.239. Ol-
dr.in conſil.284.Bauer.in repet.l.cum filiusfamil.ff.
de leg.2.col.46.Lancel. Dec. in l. Titia. ff.de an.leg.
Paul.de Caſt.in conſi.28.col.2.uol. 2. incip. in cauſa
quæ uertitur.Guald.caut.31.no.3. ubi dicit commu-
nem opi.de ſubſt. Fely. qui latiſſimè loquitur de iſtis
uerbis,pleno iure,in c.conqueſtus. de for. compe. &
in c.auditis.col.3.de præſcript.Bertr.in conſ. 37. uol.
1.& in conſ.75.col. pen. in fi. uol.2.& in conſil.184.
col. 2.uol.2.& in conſi.144.col.fi.uol.3. deciſ. Neap.
96.in nouis.Rom.in auth.ſimiliter.col.pen. uerſ. ſed
hic dubitatur.C.ad l.Falc.Grat. in conſil. 134. col.7.
uol.1.Ruin.conſil.38.col. 2.uol.1.& conſ.159.col.4.
uol. 3.Boer.deciſ.44.nu.33.in 1.parte.
¶Contrarium colligitur ex notat.per Alex.in cōſ.
208.col.1.uol.2.& col. ſeq. Bal.in l.precibus.col.15.
C.de impub.Alex.con.201.col.2.uol.5.Guid. Pap.q.
* 537.ubi dicit iſtam * cōem opi.& in conſ.122. Ruin.
conſ.59.col.2.& fi.uol.2.& conſ.563.col.7.uol.2.
2 Concorda has opi.contrarias hoc modo,nam aut
oltra illud uerbum, pleno iure, adſunt alia uerba,
quæ important omnia bona,& tunc cenſeatur prohi
bita Trebellianica. aliàs per iſta uerba, pleno iure,
non cenſeatur prohibita.ita Grat.in conſ.103. num.
* 14.uol.2.qui iſtam dicit * communem opin.
3 De iſto uerbo,plenè uide Fely.in c. inter quatuor.
col.fi.de maior.& obed.

CON

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Trebellianica, an censeatur prohibita, si testator mandat restitui integram hæreditatem.

1 DVbitatur ét, utrum si testator mãdat restitui integrã hẽditaté, uel integraliter, censeat̃ ꝓhibita Trebel. Ang. in l. Centurio. col. 2. tenet ex istis uerbis Trebel. esse prohibitam, & ibi Imol. col. 12. Alex. col. 23. Aret. col. 15. Claud. col. 7. Galiaul. col. 84 ff. de vulg. & pup. idem tenent Bal. in auth. sed cum testator. col. 2. C. ad l. Falc. & ibi Ang. col. 1. Io. Cro. in l. nemo põt. col. 14 & seq. ff. de lega. 1. idem uoluit Pau. de Cas. ĩ d. auth. sed cũ testator. & uoluerũt Cy. Bal. Ang. Pau. de Cas. & Salyc. in l. fi. C. ad l. Falc. Aret. in consi. 12. col. pen. Alex. in cons. 133. col. 2. uol. 5. & in consi. 141. col. fi. uol. 3. & in cons. 5. col. 3. uol. 3. Ang. in l. decem. ff. de fideicom. lib. Rom. & Imo. in l. si patronus. ff. de dona. Alex. in l. quadringenta. ad fi. ubi sublimitat. ff. ad l. Falc. Are. in tract. de testa. in 63. char. in gl. incip. item sciẽs uires sui patrimonij. Gui. Pap. q. 537. Bauer. in repe. l. cum filiofamil. col. 46. ff. de leg. 1. Ias. in l. Centurio. col. 26. Pau. de Cas. in cons. 28. incip. in cã, q̃ uertitur. col. 2. uol. 2. Alex. in cõs. 201. col. 2. uol. 6. & col. seq. Ang. in cons. 125. col. fi. Cor. in cõs. 303. col. pen. uol. 1. Cassa. in consi. 67. col. 16. Gual. cau. 31.
* de subst. nu. 3. ubi dicit hanc esse cõem * opin. Dec. in l. precib. col. 12. C. de impub. Rip. in l. 1. §. sed & quoties. ff. ad Trebel. Maria. iun. in cons. 113. nu. 53. uol. 1. Bertr. in cons. 241. uol. 3. & in cons. 75. col. pen. uol. 2. & in cons. 184. col. 3. uol. 2. Hispa. in ca. per uestras. char. 89. col. 3. & seq. de don. inter uir. & uxor. Paris. in cons. 93. col. 5. uol. 2. ubi dicit cõem opi. & in cons. 9. col. 3. uol. 3. & cons. 21. col. 4. uol. 3. & cons. 54. col. 5. in fi. & seq. uol. 3. Ruin. consi. 25. col. 3. uol. 1. & consi. 145. col. 2. uol. 1. & cons. 47. col. fi. uol. 2. ubi dicit cõmunem opi. & consi. 163. col. 4. uol. 2. & consi. 80. col. pen. uol. 3. & cons. 148. col. 2. uol. 3. & consi. 159. col. 3. uol. 3. Boer. decis. 44. in 1. par. nu. 31.

¶Contrarium tenet ipsemet Ang. in l. 1. §. ad filiorum. C. quomodo, & qñ. 4. pars. lib. 10. Soci. in consi. 14. col. fi. & in cons. 33. col. 7. uol. 1. sentit Ias. in consi. 84. col. 9. uol. 1. dum allegat Bald. in l. 1. C. de fruct. & lit. expen. Roma. in l. si patronus. ff. de donat.

2 PRIMÒ Igitur pro hac parte facit, quia licèt dictũ sit, fructus integros restituas, tamen debet intelligi deductis expensis. Cassa. in consuet. fol. 105. col.

3 SECVNDÒ Facit, qđ notat Cremens. in sing. 24. ubi ét ꝙ maritus teneat̃ restituere integrã dotem, tñ poterit retinere sibi quartã uigore statuti sibi debitam. Barbat. consi. 24. col. 7. uol. 1. & consi. 68. col. fi. uol. 2. Cur. in l. precib. nu. 64. C. de impub. & alijs substitut.

4 Limita, nam qñ dictum est restituas, & integra bona, absque dubio uidetur prohibita Trebel. ut dicit Marian. iun. in consi. 113. nu. 53. vol. 1.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an censeatur prohibita per uerba, restituas totam hæreditatem meam.

1 SVbsequitur & alia cõclusio, utrum per ista uerba, restituas totã hæreditatem meam, censeatur prohibita Trebel. gl. in l. decem. ff. de fideicom. lib. ubi et Bened. de Plumb. & Ang. tenet partem affirmatiuam. idem tenet Ang. in l. Centurio. col. 2. & Imol. col. 16. Alex. col. 23. Aret. col. 15. Galiaul. col. 84. Ias. col. 26. Claud. col. 7. ff. de vul. & pup. Bal. in auth. sed cum testator. C. ad l. Falc. col. 2. & ibi Ang. col. 1. Io. Cro. in l. nemo põt. col. 14. & seq. ff. de leg. 1. Alex. in cõs. 5. col. fi. uol. 3. Bal. in l. precib. col. 15. C. de impub. Soci. in l. serui electione. §. si fundus. col. 1. ff. de leg. 1. idem Bal. in auth. sed cum testator. col. 2. C. ad l. Falc. Ang. Are. in trac. de testa. char. 63. in gl. incip. itẽ sciens uires patrimonij. Guid. Pap. q. 537. Alex. in consi. 201. col. 2.
* & seq. uol. 6. ubi nu. 15. dicit istam * cõem opin. & ab ea nõ esse recedendum in iudicando. Cassa. in cõs. 67. col. 16. Ro. in l. Marcellus. §. quod autem. ff. ad Trebe. Ang. in cons. 125. col. fi. Ias. in l. is, cui. ff. de condi. indeb. Cor. in cons. 303. col. pen. uol. 1. Paris. in cõs. 21. col. 4. uol. 3. in cõs. 54. col. 5. in fi. & seq. uol. 3. Grat. in cons. 134. col. 7. uol. 1. Rui. cõs. 25. col. 3. uol. 1. & cõsi. 57. col. 1. in fi. & consi. 62. col. 1. 3. & seq. uol. 1. & cõsi. 84. col. 6. uol. 1. & cons. 97. col. 2. uol. 1. & cons. 47. col. fi. uol. 2. & consi. 163. col. 4. uol. 2. & cons. 173. col. fin. eo. uol. & consi. 80. col. pen. uol. 3. & cons. 145. col. 1. uol. 3. & consi. 159. col. 2. uol. 3.

¶Contrarium tñ uoluit Ang. in l. 1. §. ad filiorum. C. quib. & qñ quarta pars. lib. 10. Bart. in l. Centurio. col. 7. ff. de vulg. & pupil. Roma. in l. si patronus. ff. de dona. & in cons. 32. & cons. 75. Pau. de Cast. in consi. 28. col. pen. & seq. uol. 2. incip. in causa, quæ uertitur inter Petrum. & in cons. 77. incip. visa facti narratione. col. 3. uol. 2. Socin. in cons. 33. col. pen. uol. 1. Ias. in consi. 146. col. 3. uol. 4. Bertr. in cons. 88. uol. 3. Barba. in cons. 24. col. 2. uol. 1. Maria. iun. consi. 170. col. 3. &
* 6. uol. 2. Crot. qui hanc dicit * communem in l. nemo potest. col. 13. ff. de leg. 1.

* Tenendo primam * cõem opin. non obstaret quod dictum est supra in tertia conclusione, ꝙ per illa uer-
2 ba, omnia bona, sm communem opinionẽ non censeatur prohibita Trebel. quia dico ꝙ differentia est inter uerbum totum, & omne, ut per Ias. in l. Centurio. ff. de uulg. & pup. nu. 48. Cassa. in consuet. fol. 23. col. 3. Ruin. in cons. 163. num. 21. uol. 2.

Concordat tamen has opiniones Ruin. in consi. 163. nu. 22. uol. 2. hoc modo, nam aut istud uerbũ apponitur uerbo executiuo, ut quia dictũ sit, totum restituat: ut tunc procedat prima opinio affirmatiua: aut nõ apponitur uerbo executiuo, sed dispositiuo, ut puta si dicat testator, totam hæreditatẽ relinquo: & tunc procedat secunda opinio, ut Trebel. nõ censeatur prohibita. & ista concordia fuit de mente Pau. de Cast. in auth. sed cum testator. C. ad l. Falc.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an censeatur prohibita per illa uerba restituas sine diminutione.

1 PEr illa autem uerba, restituas sine diminutione, indubitanter censetur prohibita Treb. ut tenent Bal. in l. precibus col. 5. C. de impub. Ang. in auth. sed cum testator. C. ad l. Falc. col. 1. & ibi Pau. de Cast. col. 1. Bauer. in l. si filiofamil. col. 46. ff. de lega. 1. Areti. in cons. 12. col. fi. Cor. in consi. 303. col. pen. uol. 1. & in cons. 307. col. 2. uol. 4. Pau. de Cast. in consi. 28. incip. in causa, quæ uertitur. in 2. col. uol. 2. Paris. in consi.
* 9. col. 2. uol. 3. in consi. 21. col. 4. uol. 3. ubi dicit * communem opin. & in consi. 54 col. 5. in fin. & seq. uol. 3. Aymo in consi. 174. num. 2. ubi dicit neminem dissentire ab ista opinione.

CON-

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an censeatur prohibita per illa uerba, restituas deductis centum,& plus detrahere non possis.

1 ITem per ista uerba, restituas deductis centum, & plus habere, uel detrahere non possis, Trebell.& Falc.dicitur prohibita, ut uoluit Bal.per glo.ibi, in l. cum patrem.C.de iur.dot. Ang.Are.insti.ad l.Falcid. col.2. Alex. in cons.201. col.2.uol.6. Dec.licèt non plenè firmet, in cons.242.col.fin.

¶Contrarium sentit Rui.cons.163.col.fi. uol.2.

2 Et nota in hac materia, q̃ licèt unum uerbum de per se non sufficiat ad Trebel. uel Falc.prohibendã, geminata tamen sufficiunt, ut no. Claud.in l. Centurio.col.7.ff.de uulg.& pup.

¶Contrarium tenet Corn. in cons.307. col.2.uol. 4.& Pau.de Cast.in cons.28.incip.iu causa, quæ uer-
3 titur.col.2.uol.2. ubi ita demum ista uerba geminata sunt apta ad prohibitinnem Falcid.seu Trebellia. quando omnino aliam interpretationem recipere non possunt:secus si aliud possunt operari.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an censeatur prohibita per prohibitionem alienationis.

1 NEcessario sequitur uidere, utrum Trebellianica censeatur prohibita per prohibitionem alienationis, prout uidetur tex.in auth.sed in ea te.C. ad l.Falc.qui text.licèt loquatur in Falc.tñ habet locum etiam in Trebel.ut ibi per Bal.& eandem opin. tenent Aret.in cons.37.col.fi.Ang.in §.si uerò expressim.in auth.de hære.&Fal.Paul.Pic.in l.in quartam. col.33.ff.ad l.Fal.Alex.in apost.ad Bar. in d.auth.sed in ea te.Io.Ant.Alex.in cons.43.col.3.& in cons.73. col.pe.Card.in cons.113.Cor.in cõs.22.col.7. uol.2. & cons.182.col.pe.in fi.& seq.uol.2.Capr.in cons.9. col.fi.qui vr restringere illam dispositionem.Guido Pape,q.51.& cons.140.Gual.caut.31.de subst.Bertr. in cons.173.col.8.uol.3.Paris.in cõs.126. uol.1.col. 12.& in cons.9.col.2.& cons.16.col.12. & consil.17. col.4.& cons.18.col.15.& cons.26.col.6.uer.52.col. 5.cons.64.col.4.cons.93.col.6.uol.2.& cons.17. col. 4.& 18.col.4.& cons.21.col.4.& cons.42.col.2.&3. & cons.52.col.2.& consil.53.col.7.uol.3.Mantua in cons.291.col.2. Ruin.cons.111.col.fi.uol.2.& consi. 126.col.1.uol.2.& cons.173.col.fi.uol.2.& cõs.115. col.12.uol.3.& cons.118.col.fin. uol.3.& cons.119. col.1.uol.3.& cons.130.col.fina.uol.3.& 137.col.6. uol.3.& 159.col.3.uol.3.& cons.87.col.fi.uol.4.

2 ¶Contrariam opi.tenet Cor. in cons.164. col.fin. uol.1.Maria iun.in cons.170.uol.2.per totum.

Tenendo communem opinionem.

3 PRIMÒ Amplia, ẽt si ꝓhibitio alienationis facta sit liberis primi gradus, ut no.Paris.in cõs.126.col.6.
* uol.1.& in consil.17.num.32.uol.3. ubi hanc dicit * communem opin.

¶Contrarium tenet Roma.in cons.206.col.2.Paris.in cons.43.nu.25. uol.3. Guald. qui utramque o-
* pin.attestatur esse * communem.caute.31.de substit. nu.4 & Cassad.decis.4.de testam.qui dicit Rotam ob diuersitatem opin.noluisse iudicare.

4 SECVNDÒ Amplia, ut etiam per prohibitionẽ diuisionis censeatur prohibita alienatio, & per consequens prohibita Falcidia, uel Trebell. ut sumitur ex uerbis Ruini cons.23.col.4.uol.5.

5 TERTIÒ Amplia, ẽt si dictum sit, integrè restituatur hẽditas mea pleno iure, & sine diminutione, ꝓut in casu Guid.Pap.in cons.134.& in cõs.140. Guald.
* caut.31.de substit. nu.3. ubi dicit * communem opi.

6 QVARTÒ Amplia, nam etiam propter clausulã codicillarem censetur prohibita Trebell. secundum Guid.Pap.q.52.in fi.Cassan.in cons.67.nu.71.Ruin. cons.146.col.5.uol.3.

7 QVINTÒ Amplia, nã Trebellianica censetur prohibita, si testator dixerit, q̃ uolebat bona perpetuo conseruari in familia sua Mant.in cons.291.nu.10.

8 SEXTÒ Amplia, quia censetur prohibita, si testator dixerit, q̃ hæres pro non instituto habeatur.Rui. cons.47.col.fi.uol.2.

9 SEPTIMÒ Amplia, nã qñ dictũ est, q̃ executores capiant, & distribuant usq; ad integrã solut. legatorũ, censet̃ prohibita Treb. Rui.cõs.117.col.fi. uol.3.

10 OCTAVÒ Amplia, si testator usus sit uerbis directis in substitutione compendiosa, quæ licet iure directu non possit ualere post pubertatem, tamen tũc præsumitur testatorem uoluisse ut hæreditas ad substitutum perueniret absque detractione quartæ, ut per Ruin.in cons.146.nu.8.uol.3.

11 NONÒ Amplia, etiam si sint prohibita omnia bona alienari.Grat.in cons.21.nu.57.uol.2.

12 PRIMÒ Limita, ut conclusio procedat quando testator dicat, bona nullo tempore alienari: aliàs secus.Ruin.in cons.89.nu.25.uol.2.

13 SECVNDÒ Limita, quia non censetur prohibita qñ testatur dixerit, habeas hæreditatem meam sine ullo onere.ita Bertr.in cons.144.col.5.uol.3.in nou.

14 TARTIÒ Limita in testamento militis nostri temporis, a principe equestri dignitate insigniti, ut tenet Cassa.in cons.67.nu.75.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an admittatur ob non confectionem inuentarij.

1 OPortunè ẽt dubitatur, an pp non confectionẽ inuentarij amittatur Trebell.in quo articulo uariæ fuerunt Doct.opin. ut uix discerni possit, quæ sit magis cõis opinio:nam Rofre.in libell.suis, in tit. de senatuscon.Trebell.in 1.col. uers.circa primũ, tenuit hæredem ob non confectionẽ inuentarij nõ priuari Trebell.Idem tenuit Iac. de Beluis.in §.hinc nubis.in 13.q.in auth.de hære.& Falc.Oldra.in l.fi.§.fi. C.de iur.delib. Cyn.in auth.sed cum testator.C.ad l. Falc.ut refert Bart.in l.Marcellus. ff.ad Trebell.& in auth.sed cum testator.C.ad l.Falc. Bar.refert Cyn.tenere contrarium, sed in ueritate Cy.distinguit, ut per Ias.in d.l.Marcellus.qui refert Bar.in l.Marcellus.ff. ad Trebell.ubi ẽt Ang.Pau.de Ca.& ibi Alex.col.pe. & fi.Ias.ibi, col.antep. usque in fi. & ibi Claud.col.fi.
* quã dicit * cõem, Bar.in d.auth.sed cum testator.col. fi.qui dicit, q̃ ita cõiter obseruatur. Bart. idem tenet in cons.a.Io.And.in addit.Specu.in tit.de instru.edi. §.dicto, uer.nunc dicamus.incip. in addit.de Trebel. dubitatur. Bal.in l.filium, quem hñtem. col.antepe. C.fam.ercis.Bal.in cons.229.inci.in primo artic.post Io.de Castiglione, cuius est consilium originale, qd subscripsit Bal.& idem præsupponit Bal. in cõs.354. incip.ad euidentiam.uol.5.Ang.in l.1.§.hæc stipulatio.col.antep.ff.si is, cui plusq̃nam per l.Falcid.& ibi

colligitur ex consi.Capræ 2.in 7.col.in 2.quæsito. Istud idem colligitur ex cons.Old.21.circa fi.& ex cons.Alex. 24.col.3.vol.3.Cor.cons.207.col.2.uol.2. Et contra istam limit.tenet Soc.in cons.62.col.2.& fin.uol.3.Alex.in cons.105.vol.1.Soc.in cons.116.uol.3. in 4.col.& seq. Goz.tenet contra istam limit.in cons.104.col.2.& pen. Bertr.in cons.250.col.pe.uol.3.Gual.cau.36. de subst. Goz.in cons.29. col.pe.& seq. licèt inconsideratè patiu post videatur transire cum limitat.& idem tenet Rip.in l.Centurio.nu.162.& seq.ff.de vulga.& pup.in l.1.nu.8.C. de pact.& ipsemet Guid.Pap.in d.q.184.dicit maiorem partem Dominorum de Parlamento esse contra limitationem istam.& idem dicit conclusum fuisse contra istam limitationem in q.600.contra istam limitationem tenet Ber.in cons.251.col.1.uol.3.Cor.in cons.1.in 2.dubio. uol.3. Curt.Sen.in cons.42.& cons.63.Dec.in cons. 291.col. fi.Alcia.in l.1.C.de pact.in uerbo, sine liberis. Paris. cons.31.col.4.uol.2.& cons.44. col.2.uol.2.ubi dicit
* *communem esse contra limitationem,& idem dicit in consi. 86.col.3.in fi.uol.2.& cons.87.col.6.uol.2. & cons.14. col.fi.uol.3.Mar.iun.cons.118.col.4.& seq. uol.1.Gra. in cons.3.col.pe.uol.1.Mar.iu.cons.164.col.2.uol.2. & cons.177.col.3.uol.2.& col.5.declarat quando possit procedere limit.Guidonis Pap.Boer.decis.155.nu.28. Contra limitat.Guidon.tenet Rui.consi.181.col.fi. uol.2. & cons.134.col.2.& seq.uol.3.& cons.240.col.7.uol. 3.& consi.141.col.2.& col.5.uol.3.

10 Et tenendo istam partem,non obstat,quod stante statuto masculi ueniunt dispositiuè uocati,quia illud procedit ex quo aliàs statutum nihil operaretur, sed in casu nostræ limitationis conditio expressa a testatore satis operatur exclusionem fideicom. absq; eo quod inducat etiam fideicom. ut grauatus teneatur masculis filijs,uel liberis suis restituere.

11 Tenendo igitur istam ultimam partem, quod filij masculi non ueniant tanquàm uocati.

Limita,ut per Pau.de Cas.in cons.359.incipien.inscriptus D.consultor. quando filij masculi essent positi in conditione affirmatiua, ut quia dictum sit, extantib. masculis,non succedat talis.quia tunc masculi uidentur uocati,secus si ponantur in conditione negatiua, ut puta,si non extiterint masculi,succedat. refert, & sequitur Curt.iun in consi.43.col.4.

¶Contrarium colligitur ex notatis per Io.de Ana.in consi.68.& ex decis.ipsius Guid.Pap.in consi.128.

12 Secundò Limitat Ang.in l.in legatis.C.de lega. ut conclusio communis procedat in hæreditate,secus in legatis, quia quoad legata uel fideicommissa particularia,filij positi in conditione,censentur uocati,& ita tenuit ibi Ang. in lect.Flor.refert,& sequtur Cor.ibi,& Ias.ibi.Pet.Gerar.de Petrasanct.in sing.61.Ias.in cons.4.col. 4. uol. 1.& in l.pecuniam.in 2.no.ff.si cer.pet.Purpu.in l.1. col.fi.C.de pact.Maria.iun.in cons. 138.col.fi.uol.2.

¶Contrarium tenet Soci.in l.cum auus. col. 84.& seq.Claud.in l.ex facto.ff.ad Trebel. in l.si cum dotem. col.4.ff.sol.matr.& dubitat de ista limit, ipsemet Ias. in d.l.1.col.5.C.de pact.Claud.in l.centurio. col. pe. ff.de vulga.& pupil.

13 Tertiò Limitat hanc communem conclusionem Petr. de Anch.in cons. 74. circa fi.quando et ipsis liberis positis in conditione facta esset.2.& 3.substitutio,ut puta si testator uoluit prouidere de substituto, non solum in defectum primi instituti sed in defectum omnium liberorum. & idem tenet Alex.cons.64.circa fi.uol.5.Io.Ant. Alex. in consi.28.col.fin.Ias.in cons.232.col. 1.uol. 2.& in cons.40.col.fi.uol.3.Cur.sen.in consi.52.col. 9. & in consi.63 col.4.Curt.iun.in cons. 11.col.4.Ripa in l. centurio.nu.162 cum pluribus seq.ff.de vulg.& pup. Purpu.in l.1.col.fi.C.de pact.Curt.iun.in consi.116. col.3.Cassa.in consi.14.col.1.Goz. in cons. 64.col.2. Paris.cons.37.col.5.& cons.41.col.fi.& cons.77.col.fi. & cons.86.col.7.& cons.81.col.6.& seq.uol.2.& cons. 5.col.6.& cons.8.col.2.& cons.14.col.fin.& cons.42. col.3.& cons.52.col.1.in fi.& cons.53.col.6.& consi. 66.col.7.uol.3.Mar.iun.consi. 119. col.3.in fi.& seq. uol.1.Mantua in cons.22.col.4.Grat.cons. 89. col.2. uol.2.& cons.102.col.3.uol.2.& cons.106.col.5. eo. uol.Maria.iun.cons.168.col.2.uol.2.Rui.cons.139. col.6.uol.3.Boer.decis.155.nu.21.& num.28.

14 ¶Contrarium tenuit Soc. in l.cum auus col.pe.ff.de cond.& dem.Cur.iun.in cons.11.col.4.& in cons.43. col. 3.& in l.1.col.3.& seq.C.de pac.& Soc.in d.l.cum auus. allegat contra istam limit.consilium Alex.22.col.3.uol.3. & cons.185.uol.2.& Capr.in cons.2.in secundo quæsito allegat nonnullos alios,qui mihi non probant contra istam limit.Soci.et tenet contra istam limi. et illam declarat in cons.62.col.fin.uol.3.& in cons.69. col.5.& 6. uol.3.& in consi.104.col.5.uol.3.& in cons.216.col. 5.& seq.uol.3.Paris.cons.31.col.5.uol.2.& consi.44. col.3.uol.2.& cons.87.col.6.uolu.2.Mant.cons. 194
* col.3.Rui.cons.128.nu.20.ubi dicit * communem .uol.3.& consi.134.col.5.uol.3.& cons.136.col.fi.uol.3. & cons. 138.col.1.in fi.uol.3.ubi dicit communem.& consil. 141.in fi.uol.3.ubi hanc dicit ueriorem.
* Tenendo primam opinionem magis * communem.

15 Primò Sublimita, quando filia licèt esset exclusa per reciprocam substitutionem factam in fauorem filiorum, non tamen esset exclusa per illam substitutionem, factam de alijs agnatis.Rui.in cons.153.nu.9.uol.2.

16 Secundò Sublimita,quando testator fecit plures gradus substitutionum sub eadem conditione expresse honorando filios in conditione positos in ultimo gradu, prout considerat Rip.in l.centurio.nu.165.uer. quarta coniectura.ff.de vulg.& pupil.

17 Quartò Limita, nisi liberi positi in conditione, fuissent a testatore grauati,quia tunc censerentur instituti,ut declarat Bar.in l.centurio,col.11.uers.quæro ulterius,quod si testator dixit.ff.de volg.& pup.& sentit in l. codicillis.ff.de usuf.leg. licèt reliquerit indecisum in l.sed si sic.ff.de leg.3.Are.in l.centurio.col.20. hoc idem consulendo tenuit Iac.de Beluis.quem refert, & sequtur Bal.in l.precib. col.fi.C.de impub.& alijs substit. & ibi etiam Saly.col.fi.Bal.in tract. substit. in ultima char.col.1.Aug.Are.in 6.fi.col.pen.inst.de pup. substit.Per.de Anch.in repe.c.si pater.de testa.in 6.in 12. no.Paul.de Cast. in cons.5. incip. quicquid dicatur. col.pe.uol.1.& in consi.131.incip.dubium facit. uol. 2.Socin.in l.cum filio.col.2.ff.de leg.1.Io. de Monte Sperel.& Cor.in l.ab eo.C.de fideicom. Guid. Pap.in cons.36.& idem in q.39.Lancel.Galiaula in repe.d.l. centurio. col.98.& seq. Corn.in cons.203.col.2.uol.4. Dec.in cons.282.col.4.Corn.consi.97.col.1.uol.1.& in cons.119.col.pe.in fi.& seq.uol.2.Curt.iun.in consil.145.col.pe.Soc.in cons.242.col.4.& seq.ubi dicit,
* quod ista est magis * communis opinio. Socin. in consil.12.col.4.uol.3. Guid.Pap.in consi.87. & in consil. 135.& in cons.136.& in cons.140.Cassa.in cons.67. col.10.& seq.Goz.in cons.104.col.1.Bertr. in cons.141. uol.3.& in cons.173.col.9 & seq.uol.3.& in cons.129.
* col.2.uol.2.ubi dicit * istam communem.Cur.sen. in cons.52. col.9.Cuma.& ibi Imol.sentit istam opi.in l.filiusfa. §.cum quis.ff.de leg.1.& Cum.in l.Lucius. & in l.hæreditas ad Statum.ff.de hæred.inst.Cur.iun.in cons. 87.col.fin. Istam opinionem tenuit Alex. in cons.64. col.2.uol.5.Corn.in cons.22.col.2. uol.2. & in consi. 226.col.3.uol.4.& in cons.320.col.3.eo.uol.& in consi. 101.col.3.uol.4.& in consi.173.col.1.& sequen.uol. 4.& in consil.146.col.5.uolum.4.Paris.consi.37.col.

4.uol.

4.uol.2.& consil.42.col.2.uol.3.ubi declarat. Mar. conf.22.col.6.Aim.in conf.130.col.2.Mar.iun.cõsi. 168.col.12.uol.2.Ruin.consi.108.col.6.uol.2.& cõs. 3.col.2.uol.2.& cõs.122.col.3.uol.2.& conf.124.col. 2.uol.2.& conf.131.col.3.ubi dicit communem.uol. 2.& cõs.128.col.3.ubi idem dicit,uol.3. Sed in 6.col. * dicit opi.cõtrariã * magis communem. & conf. 139. col.2.& seq.uol.3.& cõs.140.col.4.uol.3.& cõsi.142. col.2.& 4 uol.3.ubi declarat.& conf.167. col.3.uol. 3.& col.pe.Pontan.iun.in l.cum filio.nu.24.ff.de leg. 1.ubi dicit istam opinionem esse canonizatam.Ang. Aret.in tract.de testa.in uersi.& si decesserit sine liberis.col.2.uersi.quid si testator.Soc.in conf.77.col.3.in fi.& seq.Dec.in l.1.col.4.C.de pact.

18 ¶Contrariam opi.q filij ẽt grauati nõ censeantur uocari,tenuit Bar.sibi ipsi contrarius in conf.7.incip. Andreas Martini.circa fin.Alber.in repet.rubricæ de vulg.& pup.col.123.in materia cõpendiosæ.uers.sed qa testatores. Ray.& Richard.Malũb.ut refert Bal.& Saly.in d.l.precib.col.fi.Imol.in l.Cẽturio.col.11.& ibi Alex.col.30.& Ias.col.31.& seq.Imol.in c.Rayn. in materia compendiosæ substitutionis,in pen. char. in 2.col.de testa.Bal.in l.ab eo.C.de fideicom.circa fi. & in l.sed si sic.ff.de lega.3.& sensit in l. hæreditas ad Statiũ.ff.de hæred.inst.Raph.Cum.in l.Luc.ff.de hæred.inst.Claud.in l.Cẽturio.col.pe.ff.de vulg.& pup. & in l.cũ filio.col.3.ff.de leg.2.Alex.in conf.11.col.5. uol.5.& in cõs.101.col.5.uol.4.& in conf.105. col.3. uol.1.& in cõs.185.col.9.uers.24.nõ obstat. uol.2. & in cõs.51.in 6.col.in 4.uol.& in conf.22. col.4.uol.3. Alex.in conf.219.uol.2.incip.uiso testõ,& in cõsi.12. col.fi.& in conf.13.col.fi.uol.4.& in cõs. 24. col.pen. uol.5.& in conf.184.col.2.uol.3.Pet.de Anch.in cõs. 136.circa fi.Soc.in cõs.140.uol.3. duplicato in consi. 218.Curt.Sen.in conf.43.col.8. ubi dicit opinionem * cõtra Bar.esse * magis cõem.& in cõs.63.col.1.& seq. Ias.in conf.89.col.1.uol.1. & in conf. 143. col.5.uol. 2.ubi dicit contrariam opin.Bar. esse magis communem.& in conf. 35.col.2.uol.3.& col.3.Dec.in consi. 422.col.1.Io.Ant.Alex.in conf.144.col.1.Curt.iun. in cõs.11.col.1.& seq.ubi dicit opi. Bar. cõiter reprobari.Dec.idem dicit,& idẽ tenet in conf.384. col.fin. Soc.I cõs.62.col.2.& pe.uol.3.& I cõs.69.col.5.Gual. caut.19.de subst.Bertr.& in cõs.82.col.fi.uol.1. & istã dicit magis cõem.& in cõs.182.col.2.uol.3.& in cõs. 236.col.2.uol.3.ubi etiam idem dicit,& in conf.251. col.2.uol.3.ubi idem dicit,& in conf.31.col.pen.uol. * 2.& Dec.dicit * cõem.in l.1.col.4. ubi ẽt Ias. col.4.& ibi idẽ dicit Curt.C.de pac.Paris.conf.31.col.2.uol.2. * opi.Bart. * cõiter reprobari dicit Paris.conf.86.col.3. uol.2.& cõs.87.col.3.ubi idem dicit.uol.2. & cõs.89. col.5.ubi idẽ dicit.uol.2.& conf.7.col.4.& seq.uol.3. Mar.iun.conf.112.col.3.& in conf.118.col.pe.Mantua in conf.275.Mari.iun.conf.176.col.3.uol.2.Rui. ubi dicit communem,consi.89.col.13.uol.2.& conf. 100.col.pen.ubi idem dicit.uol.2.& conf. 101.col.3. uol.2.& conf.3.col.1.uol.2.ubi idem dicit, licẽt ipse sequatur opi.Bar.sed cõtra Bar.tenet in cõs. 122. col. 1.& seq.uol.2.& cõs.130.col.2.uol.2.ubi dicit cõem. & consi.169.col.1.in fi.uol.2.ubi idem dicit. & consi. 113.col.4.uol.3.& cõsi.128.col.6.uol.3.ubi dicit magis cõem opin.& conf.134.col.9.uol.3.& consi. 136. col.pen.uol.3.& consi.141.col.fi. vol. 3.& consi.138. col.1.in fi.uol.3.Boer.in decis.155.nu.27.ubi dicit ita iudicatum in Rota Curiæ Romanæ.

Tenendo primam opin.Bart.

19 PRIMÒ Sublimita,ut per Mar.iun.cõs.176.col.fi. uol.2.qñ expresse appareret filios in condirione positos grauatos fuisse a testatore,secus si nõ cõstaret nisi eos fuisse in conditione positos.& idem tenet Rui.in consi.105.col.1.uol.2.in consi.128.col.6.& in consi. 134.col.8.uol.3.

20 SECVNDÒ Sublimita,ut opi.Bar.pcedit qñ ab ultimo fideicõmissum esset relictum, secus qñ substitutio esse facta post mortem plurium positorum in condirione,ut no.Rui.in consi.115.nu.9.uol.3.

21 TERTIÒ Sublimita,ut prædicta opi.locũ habeat, qñ ex alijs coniecturis apparet filios à testatore fuisse inuitatos,ut uoluit Ruin.in consi.198.num.7.uol.2.

22 QVARTÒ Sublimita,ut ista opi. non habeat locũ qñ filij ponuntur in conditione, & hæredes hæredis grauantur,ut per Ruin.in consi.113.num.5.uol.1.

Tenendo secundam opin.contra Bart.

23 Limita, si filij essent grauati restituere piæ causæ, vt tradit Ruin.in consi.113.num.22.uol.3.

24 QVINTÒ Limita,nisi ex uerbis ipsius testatoris prę cedentib.uel sequentib. colligi posset q testator uoluerit ipsos liberos dispositiuè uocari, nam dicuntur tunc dispositiuè uocati licẽt tantum in conditione positi sint,ut tradit Cor.in cons.226.col.3.uol. 4.Alexan.in conf.202.in fi.col.uol.7.

25 SEXTÒ Limita,quotiescunq; alia cõiectura cõcurreret,pp quã filij in conditione positi deberent [illegible] uocati a testatore.ita declarat Cor.i cõs.220.col.2. & seq.uol.4.& in cõs.101.col.2.uol.4.& in cõs.229.i 4. col.& I cõs.273.col.1.uol.4.Soc.i cõs. 240.col.4.Cur. sen.in cõs.75.col.4. Dec. in cõs.270.col.pen.& Curt. iun.in conf.43.col.3.in fi.& in cõs.87.in fi.Gual.cau. 36.de subst.Paris.cõs.18.col.8.uol.2.& nõnullas cõiecturas pcurrit Paris.cõs.37.col.3.& cõs.41.col.fi.uol. 2.& cõs.57.col.pe.in fi.& cõs.77.col fi.& cõs.78. col. 2.& cõs.86.col.4.uol.2.& conf.53.col.5.uol.3. Corn. io consi.146.col.4.& seq.uol.2.& in conf.20. col. pe. uol.4.& in conf.22.col.2.uol.2.Soc.in l. cũ auus,col. fi.in fi.ff.de condit.& demonst.Pan.de Cast.in consi. 263.uol.2.& ibi in fi.Lud.de Sard.Soc.in cõsi.73.uol. 4.col.pe.Paris.cõs.5.col.5.& conf.6.col.1.& conf.42. col.2.& conf.50.col.5.& consi.63.col.pe.uol.3.Mar. iun.consi.65.nu.64.& consi.118.col.1.& consi. 119. nu 26.uol.1.Mantua in consi.22.col.7.Grat.in conf. 48.col.2.uol.1.& conf.89.col.2.uol.2.Mari.iun. cõs. 157.col.pen.uol.2.Aym.in conf.62.nu.6 Maria.iun. conf.141.col.2.uol.2.& in conf.174.col.4.& in conf. 175.col.2.

26 Hinc primò infertur,ut ne sequatur absurdum filij dicantur uocati.Grat.in consil.32.col. pen. uol.2.

27 SECVNDÒ Infertur,vt liberi dicantur uocati quando magis dilectus excluderetur a minus dilecto. Gra. ibi,col.pen.& consi.101.col.3.uol.2.

28 TERTIÒ Infertur, ut filij censeant uocati si testator uoluit,ut bona conseruarẽtur in familia, ut dicit Rui.in conf.101.col.4.uol.2.& cõs.122.col.2.uol.2. & conf. 160.col.7.uol. 2.& conf.198.uol.2.col.3.& 128.col.1.uol.3.& 131.col.10.uolu.3.& 139.col 2. uol.3.& 130.col.fi.uol.3.& 167.col.fi.uol.3.

29 Declara, quia omnes coniecturæ in hoc casu debent esse concludentes,ut declarat Paris.in conf. 87. num.16.uol.2.& conf.66.num.12.uol.3.

30 Et an sint cõcludentes,uel ne,relinquitur arbitrio iudicis secũdum Soc.in l.cum auus.circa finem. ff.de cond.& demonst.Ruin.in consi.108.nu.11.uol.2.

31 SEPTIMÒ Limita,ut procedat conclusio, quando filijs positis in conditione, si dicerentur uocati, fieret præiudicium uocato ex expressa testatoris dispositione, qui diceretur grauatus de restituendo ipsis liberis in conditione positis,secus si per hoc,quòd filij positi in cõditione dicerẽtur uocati,nullum ipsi uocato ex expressa dispositione testatoris pręiudiciũ fieret.ita

declarat Cland.in l.si cũ dotem.col.5.ff.solut.matr.

32 OCTAVÒ Limita, quando liberi positi in cõditione, essent positi non modò in una conditiune, sed in duabus, quia tũc censentur uocati dispositiuè. ita cõeludit Cor.in cons.74.col.2.uol.2.Goza. io cons.64. col.2. quã limitationem non puto ueram, quia si positi in una non eensentur uocati, minus censeri debeot uocati positi sub duabus, quasi minus dilecti.

33 NONÒ Limita, nam testator pooendo eos in conditione, censetur eos præferre uoluisse substituto ab intestato, d.l.Lucius. & ibi glo. ita ut si in codõne positi ab intestato succedere nõ possent, ceosentur ex testamento uocati, & dispositiuè, ut non excluderentur à substituto. Curn.in consil.74.col.2.uol.2. Grat. consil.32.col.pen.uol.2.

34 DECIMÒ Limita, quando facta est prohibitio alienatioois extra familiam cum claosula, quia testator vult booa perpetuo cooseruari in familia. tũc eoim liberi positi in cooditiune censeotur iouitati dispositiuè. Coro.in cons.59.col.fi.uol.2. Cort.iun.io consi. 43.col.3.& seq.Soc.io cons.250.in fi.

¶Contrarium tenet Paris.cons.44.col.3.uol.2.

35 XI. Limitat Saly.io l.1.C.de cond.inser.ut tantum modò descendentes intelligantur uocati, secus autẽ alij. Boer.decis.155.nu.21.in princ.

¶Contrarium tenet Soc. qui dicit hanc limitationem communiter reprobari, in cons.116.col.fi.uol. 3.& in cons.73.col.8.uol.4.

36 XII. Limita, qñ in alia parte dispositionis positi in cõditione fuissẽt expressè uocati. Goz.i cõs. 64.col. 2.

37 XIII. Limita in positis sub conditione in dispositione l.uel statuti ad alterius exclusionem, ut si dictũ sit, extantibus masculis, fœmioæ non succedant, quia tunc filij dicuntur oocati, ut pooit Bru.in tract.quod stant.masc.in 13.artic.in 33.q.

38 XIIII. Limita, quando institutus potest uideri grauatus sub duplici conditiooe, si ipse, uel filij filiorum decedereot, ut per Paris.cons. 18. nom.51. uol.2. ubi
* hanc dicit * communem opinionem.

39 XV. Limita, si essent substituti superuiuentes, & filij ipsorum, & descendentes ea eis, quia ex quo testator intendit, ut bona tunc uadant a descendente in descendentem, ideo liberi tunc dicuntur dispositiuè uocati, ut dicit Paris.cons.37.col.4.uol.2.

40 XVI. Limita, qõ hæreditas est grauata onere reali, ut trãseat ad oẽs descẽdẽtes. Paris.cõs.37.col.4.ool.2.

41 XVII. Limita, quia dicuntur uocati filij positi in cõditione per ablatiuos absolutos, ut uoluit Maria. iun.cons.4.nom.8.uol.1.

42 XVIII. Limita, quando testator uideretur uoluisse conseruare agnationẽ. Mãtua io cõs.22.col.5.Gra. consil.89.col.2.uol.2.& consil.106.col.pen.eod. uol.

43 XIX. Limita, si substitutio sit facta ultimo morienti. Mant.cons.115.col.3.

44 XX. Limita, si testator exclusit filias fœminas, & masculos posuit in conditione. Aym. in consil.130. col.2.Grat.cons.106.col.pen.uol.2.

45 Amplia idẽ esse in omni casu, in quo testator prospexit conseruationi agoatioois. Rui.consi. 111.col.
46 5.uol.2. Vel descẽdẽtibus perpetuo, ut dicit. Rui. cõs. 122.col.2.uol.2.& cons.144.col.4.uol.2.

47 XXI. Limita, si uerba nihil operarentur. Grat.in cons.32.col.pen.uol.2.

48 XXII. Limita, quando dictum est, quousq; alter superuixerit, non succedat substitutus, uoluit idem Grat.in cons.106.col.pen.uol.2.

49 XXIII. Limita, nam licet singulæ limitationes supra expressæ non sufficerent, plures simul iunctæ sufficere debent. Grat.in consi.106.colum.fin.uolum.2.

50 XXIIII. Limita in cõtractibus, ubi positi in conditione, cẽsentur uocati. Mar.iun.cõs.108.col.2. uol.2.

51 XXV. Limita, quando impossibile esset filios ab iotestato uenire, quia tunc dicerẽtur uocati ex testõ. Maria.iun.cons.134.col.pen.& cons.175.uol.2.

52 XXVI. Limita, quando testator masculos, & fœminas io conditiooe posuisset, & extaret statutum, q masculi fœmioas excluderent. Roin.cons.160.col.6. in fi.& seq.uol.2.

53 XXVII. Limita, quando testator in eadem dispositione eosdem quos posuit io conditione, in dispositione posuisset. Roi.coos.160.col.7.uol.2.

54 XXVIII. Limita, quando aliqui sint positi in conditione affirmatiua, declarando, ut per Ruin consil. 210.col.3.uol.2.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Fideicommissarius accipiens possessionem bonorum subiectorum fideicommisso, quando est paratus incontinenti docere de iure suo, an sit legitimus contradictor in casu l. fi.C.de edicto diui Adriani tollen.

1 DVbitant Doctores, an fideicõmissarius, qui accepit possessionẽ bonorum subiectorum fideicom. propria auctoritate, sit legitimus cõtradictor, ut heres non immittatur in possessionem, iuxt.text.in l. fi.C.de edicto diui Adrin. tollen. maximè qñ est paratus incontinenti docere de iure suo. & quidẽ gl. in d. l.fi.in uerbo, legitimo.in uers.itẽ an fideicõmissarius, tenet fideicommissarium esse legitimum cõtradictorem, & idem tenet ibi Odof.col.fi.uer.sed denoo quæro.& ibi Cyn.col.fi.uer.sed nunquid fideicõm. ambo isti Doct.in vlt.opi.per eos relata, in qua uidentur residere.& Albe.col.7.uer.sed nũquid fideicõm. & Bar. ibi, col.fi.uers.quæro utrum fideicom.& ibi Bald.col. 10.in q.5.uers.3.se præferendo. Ang.ibi, col.fin.in fi. uers.an fideicom.uniuersalis. Iaf.ibi, col.pen.uers.in 2.q.Rofred. in libell. sub tit. de bon.poss. quæ datur ex edict.diui Adri.toll.col.pen.uers.itẽ quæritur, si fideicom.hoc vr sentire Alex.in d.l.fi.col.10.uer.in eadẽ.ibi dũ se remittit ad not.per Bal.ibi. & Imo.in l.filiam.ff.ad Trebel.Cor.in d.l.fi.col.pe.in uers.in eadẽ gl.C.de edic.diui Adr.tol.& Io.Fab.in 2.col.uers.idẽ io fideicomm.uniuersali.Guid.Pap.in coos.193.Par.
* in cons.53.nu.110.ubi dicit cõem * opi. uol. 3.Rui. in cons.27.nom.7.uol.4.Dec.in cons.220.col.1.

¶Contrariam autem opi.sequuntur Iac.But.ibi in d.l.fi.col.pe.uer.quæro an fideicom.Pau.de Castr. ibi col.7.ibi, in seq.gl.& Dec.col.antepe.uers.in eadẽ gl. & Curt.iu.col.15.io fi.uer.circa prædicta quærit Bar. idẽ teoent Ang.& Alex.in d.l.filiã.ff.ad Trebel. Dec. in coos.84.col.1.& cons.467.col.pe.Guid.Pap. cons. 132.in fi.Gozad.in cons.93.col.2.uers.3.dato. Cassa. in cõs.19 col.13.& seq.Bertr.in cons.21.col.2.uol.1.

2 Concorda, ut per Bar.in l.filiã.ff.ad Trebel. ita demum fideicommissarium esse legitimum cootradictorem, si possidet sine uitio, secus si cum uitio.

Declara, q tunc intelligimus possidere fideicõm. sine uitio, et q propria auctoritate capiat possessionẽ, si possessio erat uacans, ita ut tunc dici non possit possessionem captam fuisse cũ uitio spolij, & ita vr intelligere Bal.in cons.144.uol.3.dum dicit, legatariũ possidere sine uitio, dummodo nõ ceciderit a legato per apprehensionem possessionis, ut in l.non dubium. C. de leg. & illud est, quando ipse legatarius possessionẽ apprehensã per hæredẽ occupat propria aucto-

auctoritate.& tenet istã declarationẽ et Imo.lo d.l.finiã.ff.ad Treb.istud sentit Sal.in l.1.col.fi.uers.itẽ ponderã.C.da usufr.Rui.cõs.119.uol.3.& cons.27.col.2.uol.5.& cons.140.col.1.& 2.uol.5. Tiraq. in tract. le mort saisit.in 20.declaratione secundæ partis.

3 Prout et in simili dñt Alex. Dec.& Ias.in l.1.C.de Carb.edicto,dum tenent,possessionem uitiosam non posse confirmari,sed non uitiosam sic.& intelligunt uitiosam.i.cum spolij uitio.& tunc istud dictom Bar. in d.l.filiam,faceret pro prima opin.

4 ¶Cõtrarium,ut intelligatur uitiosa possessio, quæ uacua fuit apprehensa,& auocari põt interdicto, quorum legatorum,sentit ibi Cy.in d.l.fi.col.fi.uers.nunquid fideicom.& Albe.col.7.uers. sed nunquid fideicom.& Io.Fab.in a.col.uersi.idem in fideicom.Salyc. col.8.uers.reuertor ad gl.& Ang. & Alex. in d.l.filiã. Paris.in consi.53.col.antepe.uol.3.Dec.in cons.243. in fi.Ruin.consi.78.in fi.uol.3.Et tunc opi.Bar.in d.l. filiam,faceret pro 2.parte.

5 Tertia fuit opi.Grat.qui dicit fideicomm.possidere sine uitio, si habuit licentiam à testatore capiẽdi propria auctoritate tacitè,uel expressè,in consi.140.col. pen.uol.1.Idem tenet Dec.consi.414.nu.12.

5 Quarta fuit opi.Dec.in l.fi.nu.25.C.de adict.Diui Adr.toll.dum tenet, fideicom.esse legitimum contra dictorẽ,etsi acceperit possessionem propria auctoritatẽ,si mõ habuerit ab hærede uerbalem restitutionẽ; & non aliàs, & ita dicit Doct.* communiter teneta.

7 Limita primam opin. istius conclusionis,quando uellet fideicomis.opponere hæredi uolenti recuperare possessionem,ut detraheret Treb.ita Paul.da Cast. in d.l.fi.col.pen.& Alex.col.10.

¶Cõtrarium tamen tenet Dec.in d.l. fi. col. antep.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Nepos, vel neptis ex filia, non debet esse melioris conditionis, quàm ipsa filia.

1 DIcit tex.in l.si uiua matre.C.de bonis maternis. q nepos uel neptis ex filia nõ dẽt essa melioris conditionis, quam sit ipsa filia,& latè tradit Paris. in consi.86.col.10.uol.2.Grat.cons.54.col.3.uol.2.

2 Ratio est,quia filia censatur magis dilecta, quã neptis.Grat.in cons.54.col.2.& cons.120.col.2. in fi.uol. 2.Ruin.consi.120.col.1.uol.1.

3 Et hoc maximè intelligitur qñ filia fauore agnationis excluditur,per not.per nos infra in conclus. 1. de uerb.sign.in 6.ampliat.in 6. lib.

4 ¶Contrarium, q non sit inconuenians,ut testator prædilexerit neptes filiabus,dicit Alex. cons. 49. col. 7.uol.4.Paris.cõs.35.nu.22.uol.3.& cons. 41. nu.65. & num plurib.seq.uol.3.Aym.in consi.99.nu.15.

5 PRIMÒ Limita hanc cõclusionem, qñ filia fuisset dotata,& neptis nõ dotata, quia tunc non bene infertur,filia est exclusa,ergo et neptis.Imò isto casu neptis põt esse melioris cõditionis q̃ filia.ita Curt.sen.in cons.64.col.1a.uers.3.corroborando,& ponit Soc.in consi.227.col.fi.Alex.in cons.49.col.6.uol.4.Paris.in cons.35.col.fi & in cons.41.uol.3.col.8.Mar.iun.cõs. 158.col.7.uol.2.& cons.168.col.3.uol.2.Rui. consi. 110.col.2.uol.2.

6 ¶Contrariũ, ut in hoc casu neptis non debeat esse melioris cõditionis,quam filia dotata, qa cum reperiatur in primo gradu, dẽt ual institui,uel exhæredari,uel saltem legitimã habere:qđ nõ est in nepte,quę nõ est in primo gradu.vñ nõ dẽt esse in cõsideratione, q filia fuerit iure cogente dotata uel ne, ut dicit Pau.da Cal.in cõs.410.incip.casus iste frequẽter col. 2.uol.2.Soc.in l.cũ auus.col.58.ff.de cõdit.& demon. Ias.in cõs.51.uol.1.Dec.in cõs.370.col.1.i fi.Calc.in cõs.47.col.1.& sentit Io.Ant.Ale.in cõs.62.in fi.Bert. in tract.q stant mascu.in 6.art.in 1.q.tertij membri.

7 SECVNDÒ Limita,qñ cessat rõ exclusionis,ut quia fœmina sit exclusa,qa sumus in his, quæ rõne sexus fœminis sunt interdicta. nam si extet masculus ex fœmina,nõ propterea censetur exclusus,sed poterit admitti.Cur.iun.in cons.1.col.2.Io.Ant.Alex. in consi. 22.in fi. Vel alia rõne,quæ in nepote , uel nepte non concurrat,ut per Cor.in consi.234.col.fi.uol.4. Ruin. consi.120.col.6.uol.1.

8 Hinc est,ut si filia excludatur rõne alicuius qualitatis,quæ non reperitur in masculo, tunc masculus ex ea nõ excluditur,ut dicetur in conclusione nostra prima,in 7.limit.in tit.de uerb.signifi.in 6. lib.

9 Infertur igitur ex prædictis, quod si filia fuit exclusa a patre suo particulari odio,non sequitur pater exclusit filiam propriam,ergo uoluit excludere neptẽ. ita ponit Soc.in l.cũm auus.col.58.ff.de condi.& demonst.Aym.consi.98.nu.4.

10 TERTIÒ Limita,qñ sumus in claris , q pater noluerit filiam excludere,& non neptem, quia tunc nõ militat ratio d.l.si uiua matre.ita Io.Ant.Alex.in consil.48.in finalibus uerbis.

11 QVARTÒ Limita,nã ex persona patris sui inuitantis filiam potest esse melioris conditionis neptis , quã filia respectu aui,ut dicit Alex.cons. 38. col. 3.uol.6.

12 QVINTÒ Limita in portione patris, q magis neptem q̃ filiã,magis nepotem, quã filiũ, cui suam certã portionẽ reliquit, prædilexisse præsumitur, ut ponit Cor.in cons.230.col.4.uol.3.Dec.in cons.568.col.fi.

13 SEXTÒ Limita,qñ neptis faceret deficere cõditionem,quã filia non facit deficere,ut dicit in proposito Iasio cons.142.col.8.uers.11. pro eadẽ parte.uol.2.

14 SEPTIMÒ Limita,qñ ratione dubij euentus exclusisset testator filias, quia non propterea essent neptes exclusæ,ut per Grat.in consi.64.col.4.uol.1.

15 OCTAVÒ Limita,quia hæc conclusio non uendicat sibi locum in nepte ex filio,ut per Mar.iun. cons. 165.nu.14.uol.2.

16 NONÒ Limita, qñ filia esset per statutum exclusa stantib. filijs,neptis autem non esset exclusa stantib. agnatis,ut per Rui.consi.124.col.2.& 3.vol. 3.

17 DECIMÒ Limita,qñ non extarent ad excludendã neptem agnati , quorum fauore exclusa fuerat filia, ut considerat Ruin.consi.129.col.pen.uol.3.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Conditio per superexistentiam filiorum verificata, non deficit filijs deficientibus.

1 DIcit tex.in l.cum uxori.C.qñ dies lega.cedat.q cõditio p superexistentiã filiorũ uerificata,non deficit,licèt filij postea deficiãt.idẽ et dicit Oldr.consi. 21.uersi.& mihi uidetur.& consi.141.col.1.uersi. secus tamen esset.Io.And.in addit.ad Specu. in §.10 primis.in fi.uers.ista qõ.Bal.in l.cum acutissimi.col.fin. uers.sibi,qui sine filijs.C.de fideicom. & in l.si qs heredem.uers.itẽ facit ad q.C.de inst.& subst.Pan.de Cas. cõs.97.col.pe.uers.sed in casu nostro.uol.2. & in l.ex facto.§.si quis autem.in fi.uers.sed pona.ff.ad Trebel. Alex.cõs.31.col.1.uers.& quamuis.uol.3. Bal.in c.1. §.quinatiam.col.1.uers.quęro quid si masculis.in tit.

 Episco-

Episcopum, vel Abbaté. Ias. cős. 66. col. 5. i prin. uers. moueor in primis. & col. seq. uol. 3. Cassa. cős. 62. col. 1. uer. ista pro certo. Ias. in l. si quis hæredem. col. 1. in fi. uers. itẽ facit regula. C. de inst. & subst. Dec. cős. 63. col. 1. uers. & licèt. & cons. 218. col. 3. in fi. & seq. uersi. & ideo cum in casu. & cons. 377. col. 1. vers. circa primũ. Grat. cős. 5. col. 1. in fi. uer. 4. ex verbis. uol. 2. Bertr. cons. 166. col. 2. uers. per secundã uero substitutioné. uol. 1. in nouis. & cons. 203. col. 2. uer. cui dicto nõ ob stat. uol. 2. Dec. cons. 269. nu. 13. uersi. itẽ ipse Ludouicus. & cons. 513. col. 1. uer. & ad hoc est decisio. & cős. 291. col. 2. in fi. & seq. uers. & ulterius in casu isto, & cons. 414. nu. 3. & seq. uer. & cum talis conditio. Gual. cau. 25. de subst. Paris. cons. 14. nu. 10. uers. cum enim cõditio. uol. 2. Ias. in l. in substitutione. col. 3. uers. ego omissis illis. ff. de vul. & pup. Cur. sen. cons. 64. col. 7. in fi. uers. & præmissa procedũt. Soc. cons. 250. col. 4. uers. 2. uenit discutienda. Paris. cons. 86. nu. 4. uers. qđ procedit. & cons. 89. nu. 25. ver. ad quatum ẽt. uol. 2. Maris. iun. cons. 42. col. 1. in fi. uersi. nec est curandũ. uol. 1. & cons. 102. num. 38. uers. nec defectu. uol. 1. & cons. 151. col. 1. uers. & licèt. uol. 2. Ruin. consil. 105. col. 1. uers. nec possunt. uol. 2. & cons. 153. uol. 3. uers. quia ergo. vol. 2. Alex. cons. 159. col. 1. in fi. uol. 6. uer. sed præmissis non obstantibus. Paris. consi. 44. col. 1. vers. cum enim conditio. uol. 2. Ruin. consil. 131. col. 3. & cons. 133. col. 77. uers. quoniam est. uol. 3. & col. seq. Dec. in cons. 95. col. pen. vers. cum ergo in casu. Ias. in l. si quis duabus. col. 3. vers. quid tenendum. C. de impub. & alijs subst. Ruin. cons. 208. col. 2. uers. cũ ergo Dominus Palauicinus. uol. 1. Ang. consil. 159. col. 1. uers. & pro hac parte facit.

2 Primò Amplia, etiamsi agatur in fauorem ecclesiæ, uel piæ causæ, prout uoi, Fulg. cons. 46. col. 1. in fi. uers. in quæstione proposita.

3 Secundò Amplia, etiam si incontinenti decederet filius susceptus. ita Bald. in c. 1. § quinetiam. col. 1. uers. quæro quid si masculus. in tit. episcopum, uel abbatem. Ias. cons. 66. col. 5. in fi. uer. idem in specie. uol. 3. & in l. si quis hæredem. col. 2. uers. ad idem 3. facit. C. de inst. & subst.

4 Primò Limita, nisi ex coniecturis colligi possit testatorem aliter uoluisse. Aim. cons. 98. col. 1. uers. uideretur dicendum. Grat. cons. 5. col. fi. uers. modò limitatur. uol. 2. Dec. cős. 477. circa fi. uer. nõ obstat. Mãt. cons. 58. col. pe. uers. & tenendo sic. Cur. iun. cős. 121. col. 7. uers. quia ad hanc communem. Soc. consi. 250. col. 7. in fi. uers. infertur & secundò.

5 Secundò Limita, conclusionem procedere quando in conditione positi, non essent uocati expressa dispositione, quia tunc licèt nascantur, & decedant, non deficit conditio fideicomm. secus autem quando essent expressè uocati. ita Guido Pap. q. 531. Dec. cons. 270. col. fi. in fi. uers. non obstat q substitutio. Aim. cons. 98. col. 1. uer. uideretur dicendum. Grat. cons. 5. col. fi. uers. sed cum fideicomm. uol. 2.

6 Tertiò Limita, quando agitur de bonis, quæ ad extraneos hæredes transmitti non consueuerunt, ut per Pau. de Cast. cons. 343. col. 1. uer. præterea posito. Curt. iun. cons. 121. col. 7. uersic. quia ad hanc cõem. Aimo cons. 98. col. 1. uers. uideretur dicendum.

7 Quartò Limita, qñ in ultimo gradu agnati sũt substituti, ut uoluit Curt. iun. cons. 121. nu. 15. uersi. quia ad hanc communem Aim. cons. 98. col. 1.

8 Quintò Limita, conclusionem locũ habere, quãdo ad determinatũ tempus refertur conditio liberorũ extantium, secus uero si conditio priuatiuè sit adiecta, nun restricta ad certum tempus. Io. de Imol. in l. sed si ad tẽpus. ff. ad Trebel. uers. an aũt sufficiat. Soc. in l. solemus. uersic. quarta & ultima conclusio. ff. de cond. & demon. Rui. cons. 9. nu. 7. uer. nã in casu. uol. 1. Alex. cons. 43. col. 3. uer. præterea posito. uol. 3. & in cons. 101. col. 4. uers. non obstat ẽt. vol. 1. & cons. 186. col. 2. uer. nec ẽt dici potest. uol. 1. Paris. cons. 18. nu. 43. uers. postremo per allegata. uol. 2. Dec. cons. 480. col. 3. uer. præterea illa decisio. & cons. 585. col. fi. uer. ad hoc est decisio. & cons. 594. col. 2. uersi. ex alio etiã capite. & consil. 636. col. 1. uersic. & quemadmodum.

9 Sextò Limita, quando non tantum implementum conditionis sed etiam conditionis effectus fuerit consideratus. ita Maria. iun. cons. 160. nu. 73. uers. sed tamen hoc non obstante. uol. 2.

CONCLVSIO VIII.

Argvmentvm.

Conditio sufficit, ut aliquo momento adimpleatur.

1 Ex præcedẽti cõclusione pertinenter subnectitur conclusio, ut sufficiat conditioné momẽto impleri, licèt implementũ non duret. l. si quis hęredẽ. C. de inst. & subst. l. in substitutione. ff. de uulg. & pup. l. fi. § 1. C. de indict. uiduit. toll. & ibi Pau. de Cast. in primis uerbis. ubi infert ad quęstioné ortã in ciuitate Venetiarũ. Ias. in l. in substitutione, col. 1. in 1. not. uer. 2. habes. ff. de vulg. & pup. Cy. in l. si qs hęredẽ. in 2. no. C. de inst. & subst. & ibi Bal. in 2. oppos. Ang. cősil. 34. col. 2. vers. itẽ quod sufficit. Bal. in l. precib. col. 2. in 5. oppos. C. de impub. & in l. humanitatis. col. 4. in ult. oppos. eod. tit. Cassan. cons. 53. Bart. in d. l. si quis hęredem. uers. & nota ẽt. & ibi Saly. in 3. oppos. & Alex. in sũmario. & uer. ex gl. & Ang. in l. i substitutione. uer. uel dic. ff. de vulg. & pup. & ibi Imo. in 1. not. Tiraq. I reg. cessã. causa. I 4. limitatio. Par. cős. 32. col. 9. vol. 1.

2 Ratio autem huius conclusionis est, quia in cõditionibus attenditur principium primæ existentiæ, & non curatur postea ipsius cõditionis successus, prout inquit Bal. in l. precibus. col. 3. I 3. oppos. C. de imp. sequit Ias. in l. in substitutione. col. 3. ff. de uulg. & pup.

3 Primò Igitur infertur ex hac conclusione, ut mulier non amittat legatum sibi factum sub illa conditione, si uidua erit, si postquam uidua fuit effecta, iterum matrimonium contraxit, ut not. Bal. in l. fi. in fi. in 2. nota. C. de indict. uidui. toll. Paris. in cős 32. col. 9. uol. 1. ubi quamplures. allegat.

4 Secundò Infertur, ut statutũ excludens fœminã maritatam a successione, cõprehendat ẽt eã, quæ habuit uirũ, q statim mortuus est, ut cõcludit Bru. I tra. quod stant masc. in 6. artic. prin. in 4. membro. q. 21.

5 Tertiò Infertur, q statutum deferẽs lucrum dotale uiro ob mortem uxoris, habeat locũ ẽt si per temporis momentum matrimoniũ durauerit, ut tenent Bal. & Ang. in l. non tantũ. C. de leg. & Ang. in consi. 180. col. 2. Calcan. in cons. 31. col. 2. Aret. in l. si ante nuptias. col. fi. ff. solut. matr. Ias. in cons. 135. in fi. uol. 1. & in l. si donatorus. ff. de cond. caus. dat. in § fi. Dec. cons. 577. col. fi. & in cons. 623. col. 1. Curt. iun. in l. ui num. nu. 6. ff. si cer. pet. Ripa in l. 1. nu. 66. ff. sol. matr. & in l. si unquã. q. 38. C. de reuo. dona. Paris. cős. 127. col. 1. uol. 1. Dec. in c. de causis. col. 4. de off. deleg.

¶Contrariam opin. sequutus est Ias. in l. non tantum. col. 2. C. de legat. qui dicit primam opi. esse magis communem.

6 Amplia, etiam si sola perseuerantia conditionis colligatur ex præsumpta mente disponentis, ut uoluit Ang. in l. in substitutione. uers. & dubitauit Bart. ff. de uulg. & pup.

Primò

7 Primò Limita, quando implementum conditionis non duraret culpa, & facto illius, qui impleuit, prout noluit Bal.in l.si quis hæredé. uersi. item facit ad quæstionem.C.de inst.& substit.& ibi Sal.circa fi. uer.quærit Bal.Alexa.in d. l.si quis hæredem.colu.2. uer.tangit etiam.Bal. & ibi Ang. in prin. & Paul. de Castr.uer.in tex.ibi,filia. & Alex.in l.in substitutione.circa.fi.uer.adde quod Bal. ff.de vulg. & pup.

¶Contrarium tenet Ang.consi.34.col.1 .in fi.& sequen.uer.in contrariũ.& col.fin.in fi.uersi. conclude ergo.Ias.in dict.l.si quis hæredem.col.5. uersi.primo limita.Dec.in l.si quis hæredem. col.1 .uersi secundo limitatur.

8 Secundò Limita, quãdo impleta est cõditio aïo non perseuerandi implemento,sed solum,ut quis assequeretur emolumentum,& postea desisteret ab implemẽto,ut not.Fulg.in d.l.si qs hæredé. ver.& p hoc apparet.& ibi Pau.de Castr.in text. ibi.filia. & ibi Alexan.uer.ad quod vltimum vide Alex.in l.in substitutione.in fi.uer.uel.etiã aliter responde.ff.de vulgar.& pup.ubi tenet istam limitationem, licèt dicat esse solutionem diminutiuã ad raprehendendã post Imo.ibi circa fi.uer.si aũt ille.Ias.in d.l. si quis hæredé.col.5.uer.2.limita.Dec.ibi.col.2.uer.3. limitatur. Alexan.in d.l.si quis hæredem. uer. uel responde.

9 Tertiò Limita, quando cõditionis implementũ respicit nedum cõmodum implentis,sed etiam alterius,qa tunc requiritur,q durет implemẽtũ in fauorẽ illius, cuius cõmõ voluit testator ,pspicere. Ang. cons.32.col.fin.ver.finaliter dico.vsque in fi. Imo.in l.in substitutione.in fi.uer.& hoc quando. ff.de vulg. & pupill.Ias.in d.l.si quis heredem.col.5.uer.3.notabiliter limita.licèt non plenè firmet. & ibi Dec. col. 2.uer.tertio limitatur.

10 Quartò Limita, quando conditio habet tractũ successiuũ ex sui natura, tunc enim nõ sufficit conditioné momẽto implere,sed requirit, ut duret implementũ.tradit Bal.in l.fi.2.col.in 2.not.C.de indict.vidu.toll.Angel.cons.34. col.1.Bal.in l.si quis heredé. in 2.oppo.C.de insti.& substitutio.Alex.cons.43.col. fi.uersi.ecce ego.vol.3. Ias.in l.si quis heredem. in 4. col.uer.4.notabiliter limita.C.de inst.& substit.Are. in d.l.in substitutione.col.3. uer. pro ista cõclusione. ff.de vulg.& pup.Dec.in d.l.si quis hæredem.colu.2. & uer.2.nota.Corn.cons.7.col.fin. ver.non obstat,q dicebatur.vol.1.Cyn.in l.si quis hæredem. uer. ecce ego secundum.& ibi Alber.uersi.secunda q.Fulg. ibi circa fi. uel vltimo inducunt.

CONCLVSIO IX.

Argumentum.

Fideicommissum an censeatur inductum per prohibitionem alienationis.

Satis cõfusè loquuntur Doc.in illa materia, an p prohibitionem alienationis censeatur iniunctũ fideicom.& ideo pro faciliori resolutione oportunũ visum fuit plures casus colligere.

1 Primus Casus est,quando unus tm̃ est vocatus, & simpliciter prohibitus alienare,& tũc, qa prohibitio simpliciter facta nõ ualet,ut est tex.in l.filiusfa. in §. Diui.ff.de leg.1.nõ potest ẽt operari fideicom.ut not. Soc.in l.q Romæ in §.coheredes. colum.5. uersi.primus casus est.ff.de uerb.obl.Gozad.in cons.102. nu. 11.Guald.caut.6.in tit.de uar. testat. precep.

2 Amplia, nam si sunt plures uocati, & prohibiti, uel omnes, uel plures, uel unus tantum: & tunc si prohibitio est facta per uiam cõditionis, licet ualeat prohibitio,vt est tex.in l.4.ff.de conditio.instit. tamẽ nec isto casu fideicom.inducitur,ut tradit Soc. in d.l. q Romæ.§.cohæredes.col.5.ver. aliquando & 2.ff.de verb.obl.Goz.in cõs.102.nu.11.uer.aut uero plures.

¶Contrarium in hoc tenuit Bero.q.42. nu.5. ubi expresè tenet, prohibitionem ualere, & tacitè secũ inducere fideicom. respectu cohæredis.

3 Limita,si prohibitio est facta per modũ dispositionis,& tunc in casu alienationis induci fideicommiss. voluit gl.in l.codicillis.§. instituto, ff.de leg.2. & ibi Im.adhoc notat gl.illam ut singularẽ.in ver.itẽ nota diligenter.licèt non plenè firmet.Guid.Pap.cons. 203.uer.alia ẽt cõsideratiõe.Alex.ĩ cõs.25.co.fi.vo.2.

¶Contrarium uoluit Saly.in l.quoties. col.1. uer. & idem dicit.C.de fidecom.Alex.in l.filiusfa. in §.Diui.circa fi.& ibi Ias.in 2.lectura.uer. in eandẽ gl. ibi. ff.de leg.1.Alex.in l.qui Romæ.§.coheredes. colu.3. uer.in quãtũ ĩñ Ioan.ff.de.uerb.obli.Ias.in cons.96. col.2.uer.assumo primũ.uol.4 & sentit Pau.de Cast. in l.filiusfami.in §.Diui.uer.in gl.magna.ff. de leg.j. Soc.in d.§.cohæredes.col.5.Grat.cons.22.col.1. uol. 2.Goz.in cons.102. col.pe. Bero.q.42.

Tenendo istam ultimam opinionem tanquã ma-
* gis * communem.

4 Primò Limita, quando alienans in casu contrauentionis esset priuatus,& ita prima opi. potest procedere,prout loquitur Maria.iun.in consi.122.col.1. uer.& primo pro declaratione. uol.1.

5 Secundò Limita, quando plures fuerunt prohibiti alienare,& fuit additum,quòd res deberet remanere firma,& stabilis per uniuersum tp̃s apud ipsos prohibitos.& in hoc casu ualet prohibitio,& prohibiti uidentur uicissim ad fideicommissum uocati.ita notabiliter declarat Io. Crot.in d.§.Diui.nu.2. ff. de leg.1.Et ita etiam uidetur sentire Soc.in d.§.cohæredes.col.6.ff.de uerbo.oblig.

6 Tertiò Limita, quando ex uerbis testatoris constaret alienationis prohibitionem factã fuisse fauore uocatorum in dispositione,ut quia mandasset testator alterũ alteri cauere de non alienando, iuxta text. in l.peto.in §.mater.ff.de leg.2.quia tũc inter eos censeretur iniunctum fideicomm.in euentum alienationis,ut declarat Soc.in d.§.cohæredes.col.5.uersi. aut est facta prohibito.ff.de uerb. obl. & sic in omnibus supradictis casibus põt habere locum prima opin.

7 Secundus est casus, quando prohibitio alienationis est facta simpliciter non fuit dictum extra familiam,sed fuit facta cũ ista causa, ut res in familia relinquat̃,& tunc quã plures Doctores uoluerũt, q in casum alienationis cẽseat̃ inductũ fideicommiss.prout tenet Soc.in d.§.cohæredes.col.5. uers. quartus & ultimus casus.ff.de uerb.obl.& in l.si cognatis. colu. 10.uer.2.habemus.ff.de reb. dub. & cons.251.col.4. uer.aliquãdo & 2.& in cõs.377.col.2. uer.uenio igit̃ ad secundũ.& in cons.13.in fi.uol.3.Alex. in cõs.56.
* col.fi.uer.præterea illa dispositio. ubi dicit * omnes Doct.ita tenere.uol.1.& cõs.23.col. fi.uol.2. & cons. 59.col.2.uol.3.Curt.sen.in cõs.40.col.pe.uer.ista cõclusio ,phatur.Cur.iun.in cõs.43.col.4.uer.& ideò in primis.Curt.sen.in cons.64.col.16.uer. & tertiũ principale.Bert.in cons.15.col.6.& seque.uers.prohibuit enim.uol.1.& cons.137.col.4.uolu.3. Paris.cons.88. col.4.& seq.uol.2.& cons.17.col.1.uol.3.& cons.18. col.3.uol.3.Maria.iu.in cons.112.col.1.& seq. uol.1. & cõs.97.col.3.uol.2.Grat.in cõs.106.col.2.uol.2.Paris.in cõs.58.col.2.uol.2.& cons.75.col.5. uol.2.Ma. iu.in cõs.163.col.2.uol.2.Rui. cõs.208. col.2. uol.1. & cõs.96.col.5.uol.2.& cõs.28.col.fi.uol.3.& consil.

134.col.pen.uol.3.qui oẽs Doctores præfati concludunt in hoc casu non esse inductum simplex, & absolutum fideicommissum, sed tãtummodò iniunctum esse fideicommissum, in euentum alienationis.

8 Et q̃ non dicatur inductum fideicommissum io casum mortis, expreisè declarat Soc. ĩ l.si cognatis. col. 10.ff.de reb.dub.& in d.§.cohæredes.col.7.uers.quartus,& ultimus casus.& cõsi.251.col.4.& cõs.13.in fi. * uol.3. Alex.in cõs.56.col.fi. ubi dicit * oẽs ita tenere. uol.1.& cõs.23.col.fi.uol.2.Cur.sen.in cõs.40.col.pe. uers.ista conclusio.Dec.in cõs.23.col.1.& col.pen.& cõs.287.col.5.uers.ultimò nõ obstat.& cõs. 377.col. 2.Ias.in cõs.96.col.3.vers. p̃dicta optimè cõfirmãtur. & cõs.108.col.4.uers.cõfirmantur.uol.3.Crot.in cõs. 59.col.1.& seq.vol.2.Maria.ion.in cõs.97.col.8.uol. 2.& cõs.112.col.1.in fi.uol.1.Rui.coos.143.col. pen. uersic.uel scdo põt r̃nderi.uol.3.& cons.127. col.6.& seq.uol.2.& cõs.134.nu.16.uol.2.& coos.208. col.8. uers.sicut q̃n testator.uol.1.Mar.iun.in cõs. 163.col. 2.uol.2.Cur.inn.in cõs.43.col.4.& cõs.22.col.7.uers. & idco in primis.Bert.in cons.15.col.6.& seq.uersic. prohibuit enim.uol.1.in nou.& cons.273.col.4.uers. ad secundum quæsitum.uol.3.in nouis.

9 ¶Contrarium, q̃ imò ẽt io casu mortis censeat inductum fideicommissum, tennit Cum.in l.cum ita.§. in fideicommisso.col.2.uers.si aũt negauit testator.ff. de leg.2.Soc.in cõs.227.col.4.uers.ex quib.dico.Dec. in cons.38. col. 3. obi tenet induci fideicommissum absolutum, ẽt si per modum cãę enunciatiuæ dictum sit, ut bona in familia remaneant.& idẽ sentit in cõsi. 23.col.2.uers.6. moueor. & cons.425.col.1. & seq.& cons.635.col.1.uers.quioto q̃n. Soc.in cons.249.col. 11.uer.tertia diffiultas est.iuncto uers.& pro his.Cor. in cons.22.col.4.uers.nec supradictis.uol.2.Roi.cõsi. 124.col.2. ĩ fi.& seq.uers.& si dicat.uol.2.& cõs.150. * col.1.uol. 2.Paris.ubi dicit * istam communem opin. in cons.26.col.3.uol.2.& cons.30.col.3.uol.2.& cõs. 31.col.5.uol.2.& cons.52.col.3.uol.2.& cõs. 88. col. 4.uersic.nam prædicta.uol.2.Aymo in con s.130.col. pen.Gozad.consi.102.col.2.

* Tenendo primam opin. tanquam magis * cõem.

10 Primò Amplia illam procedere, siue sit sequuta alieoatio hominis, siue legis, ot dicit Ruin. in consi. 168.nu.26.uers.& per prædicta.uol.3.

11 Secundò Amplia, ẽt si probibitio alieoationis facta absq; expressione cãæ aliàs esset oalida s̃m Ruin. in cons.89.nu.15.uersi.præterea si dicta causa.uol.2.

12 Primò Limita, nisi io ratione adiecta in prohibitione, esset addita dictio, In perpetuũ, oel dictio, Semper, seu dictio, In infioitum.ut considerat Io. Crot. in d.§.Diui.col.1.Soc.in cons.40.in fi.inter cõsilia Curt. Io.Ant.Alex.in cons.53.Dec.io cons.23.col.2. uersi. ex his enim uerbis.& col.3.uers.& p̃sertim.& cõs.38. col.1.uers.nã primò.& col.2.uers.qoarto quia. Dec. in cõs.481.col.1.uers.& ex p̃dicta ratione.Cur.iun.in cons.22.col.fi.uers.confirmantur p̃missa.Paris. consi. 53.nu.24.uol.3.Ruin.in cons.208.nu.16.uol.1.& in coos.128.col.fi.uol.3.& cõs.108.col.5.uers. & adhuc istud.uol.2.& cons.168.col.7.in fi.& seq.uol.3.Goza. consi.202.col.1.uers.quinto pondero.

¶Cõtrarium in hoc caso tenet Soc.io cõs.227.col. 4.Rui.cõs.28.col.fi.uers.sed his non obstantib. uol.3.

Tenendo primam opinionem.

13 Amplio, idem esse si testator dixisset, ut bona contiouò remanerent in familia, ut per Alex. in consi. 23. col.fio.uol.1.sequitur.Ruin.consi. 108.col. 6.uers.& idem probatur.uol.2.

14 Secundò Limita, q̃n uerba prohibitioois essent multum uniuersalia, uel geminata, quia tunc censeretur iniunctum fideicommissum ẽt in casu mortis, ut tenet Socin. in consi.251.col.5. uers. confirmãtur præmissa.Dec.io consi.23.col.2. uersi. ex uerbis.n.& consi.481.col.3.uersicu.uel secundò r̃nderi potest.& cons.38.col.2.uersi.quartò quia.& consil. 635. col.1. uers.6.ista conclusio.Aret.in l.uenire.col.16.uers. dicamus ergo.ff.de acqui.hære.Paris.in consi.53.col.3. uersi.ad quod ostendeodum.uol.3.

15 Tertiò Limita, q̃n dictum esset per testatorem, q̃ uolebat bona trãsire de hærede in hæredem, ut oolnit Soc.in consi.57.col.1.uers. secundum fideicõmissum est.Dec.in consi.38.col.2.uers.& uerba illa.cõsi. 287.col.6.uersi.& licèt quandoque.Paris.in cons.93. col.2.uol.2.& consi.8.col.2.uol.3. & consi. 53.col.3. Grat.in consi.31.col.3.uol.2.

16 Primò Amplia idem esse, si testator dixisset, Bona mea perueniant de uno io aliũ. Dec.cõs.481.col.1.in

17 fi.uers.& ex p̃dicta rõne.Vel si dixisset, q̃ unus alteri succederet.Gozad.consi.52.col.fi.Rui.consi.101.col. 6.uers.sed tamen prædictis.uol.2.

18 Secundò Amplia, ut idem sit si diceter, quod bona deuenirent de masculo in masculum.Paris.in cõs. 53.col.3.uers.ad quod ostendendum.uol.3.

19 Tertiò Amplia, idẽ esse si dicat, ut bona perueniant ad descendentes gradatim, uel ordine successiuo.Paris.cons.88.col.4.uers.nam p̃dicta uol.2.Rui. consi.101.num.15.uol.2.

20 Quartò Amplia, etiam si dictum est, ut bona omnioo remaneant in familia.Corn.in coosi.59. col. 2. uol.2.Rui.consi.128.in fi.uol.1.

21 Quintò Amplia, quia idem est, q̃n testator prohibet alienationem, donec,& quousque filij,& descendeotes superessent, ut noluit.Dec.in consi.637.

22 Sextò Amplia, quando testator uoluit bona sua remanere in familia, uel in descendentib.Fran.Curt. in consi.145.col.2.Paris.in cons.92.col.5.uol.2.Mar. iun.cons.170.num.48.uol.2.

23 Septimò Amplia, si testator prohibuit alienationẽ,& oocauit masculos ad conseruatione familię, ut dicit Franc.Cot.in cons.145.col.1.Paris.in consi.90. col.2.& seq.uol.2.& consi.6.col.pen. & consi. 1. col. 2.uol.2.

24 Quartò Limita, q̃n in casu contrauentionis aliũ inuitasset, tunc enim diceretur indoctum fideicommissum etiã in casu mortis.ita Ruin.in cons.122.col. 1.uers.& hoc ex pluribus uol.2.

25 Quintò Limita, q̃n nedum fauore illorũ da agnatione esset p̃hibita alienatio, sed ẽt p̃hibiti alienare essent positi in cõditione, quo casu cẽsetur inductum simplex,& absolutum fideicommissum.Rui.cõs.124. col.3.uers.& quamuis ex hoc.uol.2.& cõs.108.col.6. uers.nec præmissis obstat.eo.uol. licèt ibi alia ponderet ultra illud, quod sint positi in condiiione.

26 Sextò Limita, quando est prohibita diuisio inter ipsos de familia.Goz.in cons.52.col.2.

27 Septimò Limita, quando esset prohibita extranei hæredis institutio, ut dicit Gozad. consi.52.col.2. uers.quarto dato.

28 Octavò Limita, nisi ex coniecturis aliud constaret, quia tunc censetur inductũ fideicommissum ẽt in casu mortis, ut tradit Grat.in consi.126. col. 1.uol.2.

29 Nonò Limita, q̃n nõ per modum cãæ enũciatiuę prolatę, sed p modũ rõnis dispositiuę testator expresse uoluit bona in familia remanere, quia tunc induceretur fideicõmissum, nedũ in casu alienationis, sed ẽt in casu mortis. Socin.in l.qui Romæ.§.cohæredes. col.6.& seq.uers.quartus & ultimus casus.ff.de uerb. oblig.& coosi.249.col.pen.& cons.57.col.1. uers.secundum fideicommissum.uol.3.Dec.in cons.23.col.

2.vers.

3.ver.unde in primis.& conf.38.col.2.uerf. fed tamẽ prædictis.& conf.422.col.2.uer.3. in cafu propofitionis.& conf.425.col.1.& feq.& confi.182.col.5. verfi. fed ad hoc refpondetur.& conf.584.col.1.uer.fecundo principaliter.& conf.635.col.1.verfi. quinto quãdo.& conf.636.in princ.Iaf.in conf.96.col.3 uerf.fecundo quod,& feq.vol.4.& cõf.108.col.4.ver.4.multum moueor.Guald.caut.6.nu.3. in tit. de uar.teftat. præcept.Goza.conf.102.col.fin.uerf.fecundus cafus. & col. pen. uerfic.non obftat.ubi dicit * communem opinionem.Curt.iun.conf.111.col.fin.uer.tamen omiffa hac difputatione.Gozad.conf. 52. nu. 5.Aimo conf.130. nu.10.Parif.conf.36.col.1.& feq.uer. eo etiam quia.vol.2.vbi dicit communem opin. & confi. 30.col.3.ver.fed quia,& con.31.col.5.uer.prout etiã. vol.2.& conf. 52. col. 3.verf.& adeo.eod.uol.Gozad. conf.34.col.fi.uerf.iftis non obftantibus. Maria. iun. conf.97.col.8.uer.& pro declaratione.vol.2. & conf. 112.col.1.verf.& pro declaratione.vol.1.

30 ¶Contrarium, vt etiam fi per modum difpofitionis, & non per modum caufæ enunciatiuæ teftator uoluerit bona in familia remanere, quòd non cẽfeatur inductum fideicommiffum in cafum mortis, tenet Soc.in conf.227.uol.2.& idem tenet Alex.in cõf. 56.uol.1.& in conf.23.col.fi.uol.2.idem uoluit Dec. in conf.387.in 2.dub.& in conf.218.in ult.dub.

31 Amplia primam opi. quia nonnulli etiam voluerunt,quòd prohibitio alienationis facta pro conferuanda familia,inducat etiam fimplex, & abfolutum fideicõmiffum,vt voluit Grat.conf.134.nu.43.uol.1. Maria.Iun.con.170. col.pen.ver.veruntñ ex abundãti.uol.2.& nonnulli alij, qui fuperius fuerunt relati.

32 ¶Contrarium, ꝙ in hoc cafu fideicommiffum nõ cenfeatur inductum,nifi in cafu alienationis,tenent Curt.Sen.in conf.40.col.pen.verf. ifta conclufio probatur. qui teftatur hanc effe cõem Doct. opin. idem etiam tenet Corn.cõf. 22.col.3.ver.concurrit etiam. vol.2.Dec.conf.287.col.5.ver.vltimo non obftat.iũcto ver.& hoc ideo.col.3.& conf.218.col.pen. verfic. fed iftis, & fimilibus. iuncto uer. fupereft tamen.in præcedente col.Loaz.in l.filiusfa.in §.Diui.num.35. ubi tenet, non effe inductũ fideicõmiffum in præiudiciũ uenientis ab inteftato.Rui.cõ.89.n.14.uol.2.Grat. qui hanc dicit * cõem opi.in conf.106. nu.13.uol.2.

33 Tertius Cafus eft,qñ teftator prohibuit alienationẽ extra familiã nõ adiecta caufa,fine rõne,vt bona remaneant in familia, fed fimpliciter facta fit ꝓhibitio alienationis extra familiã. tũc ex mẽte Dy.& Bar.ĩ l.q Romæ.§.cohæredes.ff.de uer.obl.in uerf.itẽ dicit Dy. inducitur fideicommiffum in cafu alienationis tantum, & non in cafu mortis: & fequitur ibi Aret.col.1.uerfi.& per iftum tex.& Soc.col.5.uerf.fecundus cafus eft.Paul.de Caft.in d.§.diui.col.fi.uerf. item aduerte aliud.& in l.quoties. C. de fideicõ. Soc. in conf.251.col.4. verf. fecunda principalis difficultas.& col.6.uerf.& hoc modo intellexit Bart. & conf. 43.col.3.uerfi.vnde omiffis multis.uol.3.& conf.13. col.fi.uer.fed pofito.uol.3.& conf.57.col.2.uerf.confirmantur præmiffa.ubi hanc dicit * communẽ opin. uol.3.Cur.iun.in conf.145.col.4.uer.circa præmiffã diftinctionem.& confil.43.col.5.uer.non inficior tamen.Iaf.in conf.4.col.1.& feq.uerfi. quarto deueniẽdo.& col.fi.uer.In fpecie tamen.uol.1. Dec.in confil. 481.col.1.uerf.& prima facie.verf.his tamen non obftantibus,& conf.457.in prin.& conf.627. Maria.iu. in conf.112.col.1.uol.1.Rui.cõf.214.col.pen.uol.1.

¶Contrarium voluit Raph.Cum.Paul.de Caft. in princ.& ibi Alex.col.1. uerf.nota argumentum, ubi latiffimè profequitur iftam partem, in l.qui Romæ. §.cohæredes.ff.de uerb.obl.Io.Crot.in l. filiusfam.in §.Diui.col.8.& feq. uerfi. fecunda fit conclufio. ff. de leg.1.Anan.in conf.47.col.1.uer.fecundo principaliter.Gozad.conf.102.col.fi.uer.fecundus cafus.

Tenendo primam opin.magis * communem.

34 Primò Limita, quando nedum prohibita effet alienatio extra familiam, fed etiam prohibita effet diuifio,uel alienatio inter ipfos de familia,ut cõfiderat Gozad.in conf.52.col.2.uer.fed hic non folum.

35 Secundò Limita, nam quando res fuit prohibita fimpliciter alienari extra familiã, fi illi de familia requifiti emere nolint, poteft etiam extra familiam alienari.Bar.& ibi Pau.de Caft.ĩ l.q Romæ.§.cohæredes.ff.de ver.obl.Pau.de Caft.in cõf.447.col.1.vol.1.

36 Declara, quia hoc debet intelligi quando concurrit folum prohibitio alienationis extra familiam,fecus autem, qñ cum prohibitione adijcitur etiam ratio,ut bona remaneant in familia,ut ibi per eos.

37 Quartus Cafus eft,quãdo expreffe facta eft prohibitio alienationis extra familiam cum ratione, ut bona in familia relinquantur: & tũc Bart.& alij in §. cohæredes.cõiter * tenent, in hoc cafu induci fideicommiffum, tam in cafu alienationis, quàm etiam in cafu mortis, prout iftam ẽt opin.tenet Soc. in l. fi cognatis.col.10.ff.de rebus dub.uer. aliqñ & fecũdo. Io.Crot.in d.§.Diui.col.8.verf.vltimo nota.ff.de leg. 1.Soc.in confil.251.col.4.uer.aliquando, & tertio.& conf.43.col.pen.uerf.vel dicamus.uol.3.Cur. Sen.in conf.40.col.pen.verf. aliquando & fecundo. Dec. in conf.481.col.2.verf.& idem notat Bar.& confil.635. col.1.ver.2.ad hoc facit.Ioan.Anto.Alex. in confi.10 col.2.ver.præmiffis tñ.& cõf.28.col.3.uer.& fi dicas. & cõf.53.col.1.& feq.uer.præmiffis tñ.Iaf.in conf.4. col.fi.uerf.& fi ifta folutio.uol.1.Curt.iun. in confil. 114.col.5.uerf.circa vero aliã.conf.167.col.1.uerfic. ego fp confulendo.& conf. 145.col. 1.& feq.uer.ego tñ omnibus.& conf.175.col.4. verf. ex prædictis elicio.& conf.161.col.4.uerf.circa primum.& conf.22. col.6.uerf.aggredior itaque.& conf.43.col 4.uerf.fecundò principaliter.& con.67.in prin. Iaf.in cõf.96. col.2.& feq.verf.2.ꝙ talia uerba.vol.3.& conf. 108. col.4.uerf.confirmatur optimè.uol.4.Rui.conf. 128. col.pen.ver.quibus non obftantibus.uol.1.& confil. 143.col.pen.uerf.uel fecundo poteft rñderi.uol.3.& conf.134.nu.26.uol.2.& conf.208.col.8.verfic. ficut qñ teftator.uol.1. Parif. conf.18.col.8.uerf.prout ẽt. uol.2.Gozad.conf.52.col.3.uer.fexto quoties.Maria. iun.confil.97.col.8.uerfic.& pro declaratione.uol.2. Grat.conf.134.col.6.uol.1.Rui.conf.89.col.4.& feq. uol.2.& conf.107.col.6.uol.2.

¶Contrariũ tenuit Soc.con.227.col.3.& feq. Dec. in conf.377.col.3.ver.prædictis tñ,& fimilibus. Pau. de Caft.conf.447.col.2.verf. fed ad præmiffa rñdeo. uol.1.Rui.conf.89.col.6.uerfic. quinimò vr.uol.2. & conf.119.col.3.uerf.præterea ẽt in cafu.uol.2.& cõf. 234.col.pen.uerf.fed ẽt ceffantibus prædictis. uol.3. & conf.127.col.7.uer.præterea dici poteft.uol.2.

Tenendo primam opin.magis * communem.

38 Primò Limita, qñ prohibitio alienationis facta effet cum facultate, ut poffit fieri alienatio inter illos de familia,quia tunc non cenferetur inductũ fimplex,& abfolutũ fideicõmiffũ,fed tantũ in euẽtũ alienationis.ita Rui.I cõf.128.col.3.uer.qñque & tertio, uol.2.Gozad.in cõf.52.col.2.uer. fed hic non folum.

39 Secundò Limita,quando prohibitio alienationis extra familiã effet generalis,ratio uerò adiecta effet particularis, ut puta, quia tantũ ad defcendentes fe referret, ꝓut in cafu I quo cõfuluit Rui. in cõf.fuo 119.col.3.uer.fed præmiffis non obftantibus. uol. 2.

Tertiò

40 Tertiò Limita, quia conclusio procedit, qñ causa apposita in prohibitione omnino esset superflua: secus autem, quando aliquid operari posset, ut declarat Ruin. consi. 117. nu. 5. uol. 2. & consi. 119. num. 5. uol. 2. Maria. iun. in cons. 112. nu. 5. uol. 1.

41 Primò Amplia, nam ex quo pcedens cõclusio fundatur ea rõne, qa cum prohibitio alienanonis sit de se ualida, rõ adiecta nihil operaret, si nõ induceret absolutũ fideicõmissum, ppterea idẽ dicẽdum est in omni casu, iu quo ,phibitio alienationis esset de se ualida, nã tunc si subijciat cã, uel rõ, ut bona in familia remaneant, semp inducit simplex, & absolutũ fideicõmissum, ẽt in casu mortis, ut tradit Curt. Sen. cons. 40. col. pe. uers. ista cõclusio ,pbat. Rui. in cõs. 110. col. 2. uers. qb. tñ nõ obstantib. uol. 2. & cons. 114. col. 3. uers. & primò quia. uol. 2. & cõs. 116. col. 1. & seq. uer. nam quamuis posset. & cons. 134. nu. 16. uol. 2. & cõs. 128. col. fi. uersi. quibus non obstantibus. uol. 1.

42 Infertur igitur ex pdictis, nã qñ testator in casum alienationis pp cõtrauentionẽ uocauit aliquos, & postea subdit rõnem, uel cãm, ut bona in familia remaneant, ex quo ,phibitio alienationis de se erat ualida, cã, uel rõ adiecta inducit simplex, & absolutũ fideicõmissum, ut no. Cur. sen. cõs. 40. col. pen. uers. ista conclusio ,pbat. Dec. i cõs. 182. col, 5. uer. sed ad hoc tñ detur. Cur. iun. cõs. 22. col. fi. uer. postremò cõfirmantur. Rui. cons. 110. col. 2. uers. qb. tñ non obstantib. uol. 2. & cons. 114. col. 3. uers. & primo quia. & consi. 116. col. 1. & seq. uers. nã q̃uis posset. uol. 2. & in consi. 208. col. 7. uers. quia igitur. uol. 1. & cõs. 128. col. fi. uers. qbus non obstantib. uol. 1. Paris. cons. 18. col. 3. uers. q̃ prohibitio. uol. 3. Paris. in consi. 18. nu. 47. uol. 2. Goz. cons. 102. Ruin. in consi. 122. nu. 2. uol. 2. ex prędictis
* apparet istam esse magis * communem opin.

¶Contrariam opi. in hoc casu tenẽt Rui. cõs. 117. col. 2. uers. etsi fortè dicatur. uol. 2. & Maria. iun. cons. 112. col. 1. in fi. & licẽt quando esset. uol. 1.

43 Amplia proximam illationem, etiamsi non sit per testatorem expressa rõ, uel cã, sed tantum in casu cõtrauẽtionis alij fuissent substituti, quia tunc illorum fauore absolutum fideicommissum inducitur, secundum Paris. in consi. 17. col. 1. & seq. uol. 3.

44 Secundò Amplia principaliter, qñ ea qualitate rei ,phibitæ alienari, ,phibitio erat de se ualida, ut qa esset turris, uel palatium maiorum, quo casu adiecta rõ, ut res in familia pmaneat, inducit simplex, & absolutũ fideicõmissum, ut per Dec. cons. 23. col. 3. uers. conclusio prędicta. & cons. 38. col. 2. uers. quinto etiã. Io. Ant. Alex. cons. 53. col. 2. uers. & eo maximè Curt. iun. in cons. 43. col. 5. uers. quicquid tamen sit. Rui. in cons. 208. col. 8. uers. ac etiam potuisset. uol. 1.

45 ¶Contrarium, qñ dicta turris, uel palatiũ esset prohibitũ alienari, fauore certarũ psonarũ tm̃, nõ aũt totius agnationis. nã tunc nõ induci absolutũ fideicommissum, sed tãtummodò in casu alienationis, uoluit Rui. cõs. 134. col. pe. uers. & q̃uis dicat. uol. 3. Et nota in hac materia, qa q̃dam prohibitio alienationis est psonalis, q̃dam personalissima, q̃dã ãt impersonalis, siue realis, prout optimè declarat Decis. Neapol. 108. nu. 2. & seq. in nouis. Ruin. consi. 147. num. 11. uol. 2.

CONCLVSIO X.

Argumentum.

Prohibitus alienare, an possit hæredem instituere.

Opportune subsequitur in hac materia alia cõclusio, an prohibitus alienare, hæredem instituere possit: in qua cõclusione Doctores ẽt uario mõ loquuntur, & propterea pro eius faciliori declaratione tres principales casus in ea sunt considerandi.

1 Primus Casus est, ut prohibitus alienare, non in certum uel extra certum genus psonarum, sed simpliciter & absolutè, hẽdem instituere possit, nam hmõi alienatio necessaria & nõ uoluntaria censet, cum certum sit, prohibitum perpetuò uiuere nõ posse, & ideo hẽdem habere oportere. tex. est in l. ex hoc. §. alienare. ff. de alie. iud. mut. cau. fact. & in l. 1. & ibi glo. in uerbo, loca. C. non lic. habitat. lib. 11. glo. in l. pe. in §. Iulius Agrippa. in uerbo, factum. ff. de leg. 3. Bar. in l. si quis ita. §. ea lege. col. 1. vers. aut est ,phibita alienatio. & ibi Pau. de Ca. col. 2. uers. nota ulterius. & ibi Ang. uersi. & cõclude. ff. de uerb. obl. Ange. in cons. 57. col. pen. uers. 2. uidẽdum est. Alex. in cõs. 155. in prin. uol. 2. & cons. 55. col. 1. uers. præmissis tñ non obstantib.
* ubi dicit hanc * communem opin. uol. 3. Pau. de Cas. in cons. 324. uersi. item si diceremus. uol. 1. Ias. in l. filiusfamil. in §. Diui. in 1. lect. nu. 103. uers. secundo adde. ff. de leg. 1. Bar. in l. quemadmodum. col. 2. uers. regulariter autem, C. de agricol. & censit, lib. 11. Ias. in consi. 101. per totum. uol. 1. & consi. 164. col. 3. uersic. bene facit. uol. 4. Curt. sen. cons. 46. col. 1. uersi. tertius casus. Fabia. de Mon. in tract. de emp. & uend. in quarta parte prin. in 22. & ultima quæstio. num. 22. & seq. vers. circa 16. Cur. iun. consi. 160. col. pen. uersic. non obstat aliud. Marian. iun. consi. 112. nu. 11. & seq. uol. 1. Ruin. cons. 150. col. pe. uers. & dato. uol. 2. & cõs. 89. col. 5. uersi. & prædicta adhuc confirmantur. uol. 2. & consi. 38. col. 8. uersicu. sed tamen præmissis non obstantibus. uol. 5.

2 Secundus Casus est, q̃ si prohibita sit alienatio extra certum genus personarum, puta extra familiã, tũc prohibitus alienare nõ possit extraneũ nõ successurũ ab intestato hẽdem instituere. ita probat text. in l. peto. in §. frater. ff. de leg. 2. & ibi Bar. col. 1. uers. aut
* prohibitio est facta, q dicit ita * cõiter tenere Doctores. idem uoluit Barto. in l. cum pater. in §. cum inter. uers. nec obstat. ff. de leg. 2. & ibi Pau. de Cast. uersicu. duo etiem. & ibi Albe. in primis uerbis. & ibi Imol. in summario, & in uers. in gl. in uerbo, filium. & ibi circa
* fi. dicit istam * communem opi. idem tenent Ang. in l. si quis ita. §. ea l. uers. in eadem. ibi, & frater. & ibi Imol. col. pen. uers. tertio casu. iuncto uersi. sed hic occurrit. & ibi Are. col. 1. uersi. in gl. posita. ff. de uerbo. obliga. Ias. in l. filiusfam. in §. Diui. in prima lect. nu. 101. & secunda lectu. nu. 134. & pluribus seq. ubi etiã Loaz. nu. 96. uersi 7. quærit Bar. & ibi Io. Crot. col. 26. uers. tenendo tamen. ff. de leg. 1. Bal. in d. §. ea lege. in 2. q. uersi. aut est prohibita. Bar. in l. quemadmodum. col. 2. uersic. ubi uerò. C. de agricol. & censit. libr. 11. Alex. in consi. 56. col. fi. uersic. quinimmò etiam. ubi dicit istam communem. uol. 1. & idem dicit in consi. 59. col. 3. & seq. uersic. non obstat etiam, dum dicebatur. uol. 3. Fulg. in cons. 215. col. 2. uersi. illud denique prospiciendum. Corn. consi. 111. col. fi. uersi. insuper dictum statutum. col. 3. Curt. sen. in consil. 46. in ulti. char. col. 1. uers. tertius casus. & cons. 64. nu. 53. & seq. Imol. in l. uentre. col. 11. uers. Tu adde. & ibi Are. col. 9. uers. circa tertiam regulam. ff. de acq. hæred. Soc. in consi. 227. col. 11. uers. circa tertiam quæst. Ias. in l. uoluntas. col. 2. uers. prima fallentia est. C. de fideicom. & in l. si quis ita. §. ea l. nu. 44. ff. de uerb. obl. & consil. 120. col. 2. uersi. aliquando & tertio. uol. 1. & cons. 96. col. 4. uers. condescendo nunc. uol. 4. & cons. 4. col. fi. uers. in specie tamen. uol. 1. & cons. 31. col. 2. uers. sed præmissis non obstantibus. uol. 3. Socin. in cons. 292. col. fi. uers. sed respondetur secũdo. Trig. in sing. 102.

Dec.in conf.182.col.1.uer.& ideo prohibita alienatione.& conf.377.col.fi.uer. circa primũ. & cõſ.422. col.pe.uer. his tamen,ut infra apparebit.Grat. conſi. 9.col.18.uer.83.cõprobatur.uol.1. Bert.cõſ.127.nu. 12.uol.3.in antiq.Rui.conſ.89.col.15.uer.& ex prædictis.uol.2.

3 Declara ſecus eſſe ſi non ſit extraneus heres inſtitutus,ſed ſit inſtitutus qui erat ſucceſſurus ab inteſtato.ita tenet glo.in l.quemadmodũ.in uerbo, uendicationem.uer.an per ultimam uoluntatem.C.de agricol.& cenſit.lib.11.Bal.conſ.83.uol.2. Paul. de Caſtr. conſ.115.col.2.uer.ſi enim hoc feciſſent.uol.1.Albe. in l.ſi quis prioris.col.1.uer.ſi aũt ſimpliciter.C.de ſecũdis nupt.Ang.in l.ea lege.col.2.uer. ſi uerb alienatio.C.de condict.ob cauſ.Aret.in l.Pantonius. §.rei perduellionis.col.2.uer.dic ergo.ff.de acquir. hæred.Iaſ. in l.filiusf.in ſecunda lect.nu.142.uer.ſecundo adde. & ibi etiam Io.Crot.col.36.uer. quærit etiam Bar. ff. de lega.1.Rui.conſ.150.col.pe.uer.& dato. uol.2. & conſ.95.col.3.uer.per talem ergo.eo.uol.

4 ¶Contrariam opinionem, q etiã ſucceſſurum ab inteſtato quis non poſſit hæredẽ inſtituere, qñ quis eſt prohibitus alienare extra familiam,tenuit Bal.in l.ſi qs prioris §.certũ.in prin.uerſi.modo poſſet dubitari.C.de ſecundis nupt.Imo.in l.pero,§.fratre.col.1. uer.in eadem gloſſ.ff.de leg.2.Ambroſ.de Opiz.in d. §.Diui.nu.151.& ibi Ioa.Crot.col.37.& ſeq.uer.ſecũda eſt difficultas.ff.de leg.1.Paul.de Caſtr.in l.ſi quis ita.§.ea lege.col.2.uer.ſeq.cõtra iſtã gl.ff.de uerb.ob. Saly.in l.ea lege.col.9.uer.aut pſona non eſt ſpecificata.C.de condict.ob cau.qui dicit,q ſi non eſt de filijs,non põt inſtitui etiam ſucceſſurus ab inteſtato. Soc.in cõſ.251.col.4.uer.quibus tamen nõ obſtantibus.& conſ.43.col.6.uer. ſed poſito ſcdo loco.uol.3.

* Tenendo primam partem,magis * communem.

5 Primò Limita, niſi ratio appoſita p teſtatorẽ ſuadeat,ut ẽt inſtitutio hæredis legitimi uideat phibita put declarat Soc.in cõſ.251.col.2. uer. confirmatur iſta concluſio. uol.2.

6 Secundò Limita, qñ uerba adiecta phibitioni eẽnt multũ uniuerſalia,& prægnãtia,ut dicit Aret.in l.uẽtre.col.10.uer.dicamus ergo.ff.de acq.ten.hæred. Soc.ĩ cõſ.251.col.2.uer.poſtremò teſtator.& uer.poſtremò cõcludẽter.Dec.cõſ.23.col.2. uer. quinto qa. Iaſ.in l.ſi quis ita.in §.ea lege. col.pe. uer. limita qñ. ff.de uerb.obl. Aret.in l.Pantonius,§. rei perduellionis.col.2.uer.dic ergo.ff.de acquir. hæred. Iaſ. in l.filiusfamil.§.Diui.in ſecũda lectura.o.137.ff.de lega. 1.Ioan.Ant.Alex.conſ.1.col.2.& ſeq.uer. præmiſſis tamen,& ſimilibus.Bert.conſ.173.col.14 & ſequ. uer.fortè uerb opponitur.uolum.3.in nou.Rui.conſil.150.col.pen.uer.& primò quia.uol.2.& cõſ.133. col.pe.uer.quinimmo uidetur.uol.5.& cõſ.133.col. 2.uer.nam quamuis.uol.2.& conſ.144.col.2. uerſic. & quòd ſit.uol.3.& conſi.38.col.7.uer.in in caſu noſtro.uol.5. & conſi.203.col.8.uerſi. in caſu aũt noſtro.uol.2.& conſi.71.uer.at etiam iſtud magis. & colum.2.uerſi.& cõfirmatur.uol.1.& conſi.23.col.10. & ſeq.uer.& tanto magis.uol.5.Grat.in conſ.68.col. 2.uer.2.reſpondeo. uol.2.

¶Contrarium uoluit Rui.ſibi contrarius, in conſi. 89.col.16.uer. non obſtant etiam notata.uolu.2. & plures hãc partem tenẽtes allegat Tiraq. de retract. lignag.§.1.in glo.9.nu.173.quos ibi uideas.

7 Tertiò Limita,qñ prohibitio aliàs eſſet de ſe ualida,& adiecta fuiſſet ratio, uel cã, ut res in familia remaneret.qa tunc ẽt per ſucceſſionẽ hæredis legitimi ex teſtõ res deuenire non põt ad aliquẽ extra familiam.ita Soc.in conſ.251.col.4.uer.aliqñ & tertio. & conſ.43.col.pe.uer.aliquãdo ultra teſtator. uol.3. Io.Ant.Alex.conſi.1.col.2. & ſeq. uerſi.præmiſſis tamen,& ſimilibus.Dec.con.23.col.fin.uerſi. præterea & ſecundò.& uerſi.3.communis opinio.& conſ.481. col.1.uerſi.his tamen non obſtantibus.Rui cõſ.110. col.2.& ſeq.uerſi.quibus tamen omnibus. uol.2.

8 Quartò Limita,quando teſtator in caſu neceſſitatis permiſiſſet alienationem inter illos de familia quia ex hoc deprehenditur, uoluntariam alienationem eſſe prohibitam inter ipſus de familia, neceſſariam verò & uoluntariam inter alios.Soc. conſ.251. col.5.uerſi.poſtremò me mouent Ruin.conſi.95.col. 3.uerſi.per talem ergo. uol.2.

9 ¶Contrarium, ut etiam in hoc caſu res prohibita alienari poſſit deuenire etiã ad extraneum ex cauſa,neceſſariæ alienationis, uoluit Bologninus conſi. 43 per totum.

10 Quintò Limita, qñ nedũ eſſet facta prohibitio quoad incertũ genus pſonarũ,ſed ẽt quoad certas pſonas,illæ enim certæ pſonæ ſic ſpecialiter phibitę, inſtitui nõ poſſunt,ẽtſi eſſent ab inteſtato ſucceſſurę. ita uoluit Bert.conſ.173.nu.28.uol.3.in nouis.

11 Sextò Limita,quando ex qualitate perſonarum, in quas prohibita eſt alienatio,deprehenderetur,mẽtem teſtatoris fuiſſe, ut bona nõ poſſent deuenire ad ſucceſſorem ab inteſtato, ẽt per ſucceſſionem ex teſtõ,ut tenet idẽ Bert.conſ.173.nu.29.& ſeq. uol.3. in nouis.Grat.conſ.98.col.2.uerſ.3.conſidero. uol.2.

12 Septimò Limita, quando in prohibitione teſtator declarauit,ſe uelle bona perpetuò conſeruari in agnatione ſua,tunc enim non põt inſtitui extraneus q non eſt de agnatione,q̃uis fuiſſet ſucceſſurus ab inteſtato,put uoluit Io.Ant.Alex.conſ.53.col.2. uerſi. ſcdò dico.Rui.conſ.150. col.pen. uer.3. cõprobatur. uol.2.& conſ.108.col.5.uer.& adhuc iſtud. & col.ſeque.uer nec præmiſſis.uol.2. & col.110.col.3. uerſi. his ergo præmiſſis.& conſ.134.col.3.uer.quòd in caſu noſtro.uol.2.& cõſ.168.col.7.uer. & adhuc.uol.3.

13 Primò Amplia idem eſſe, quãdo dicit quòd uult bona continuè permanere in familia. Rui. conſ.89. col.10.uol.2.& conſi.108.col.5.uol.2.

14 Secundò Amplia, ut idem ſit, ſi teſtator loquatur per dictionem,omnino. Ruin. conſil.147. col.4. uer.& ultra prædicta.uol.2.& conſi.150. col.pen.uer. & primo quia. eod.uol.

15 Tertiò Amplia, ſi teſtator uteretur dictione, In infinitum.ut per Ruin.conſ.150.col.pe.uerſic.tertio probatur.uol.2.

¶Contra proximam limitationem tenet Iaſ.conſi. 31.col.3.uer.item ſupradicta communis.uol.3.Rui. conſ.89.col.15.uerſ.præterea nõ uidetur. & col.ſeq. uerſi.& non obſtat.uol.2.& conſi.119.col.4.uer.non obſtat,quod facta dicatur. eo.uol.

16 Octauò Limita, quãdo teſtator prohibuiſſet aliquẽ diſponere de re aliqua particulari, quia tunc da illa non poſſet prohibitus ẽt per uiã ultimæ uoluntatis in proximiorem cõiunctũ diſponere.ita Iaſ.in cõſi.189.col.2.uer. & ex iſta prima concluſione. uol.2.

17 Nonò Limita,qñ nedũ eſt adiecta prohibitio alianationis, ſed ẽt eſt adiecta qualitas maſculinitatis, qa tunc fœminę non poſſent nec ex teſtamẽto ſuccedere,nec etiã ab inteſtato admitti, ut declarãt Iaſ.in conſ.108.col.pe.uerſi.nũc quoque obſtat.uol.4.Rui. conſ.150.col.pe.uerſic.ſecundo probatur.uol.2.& in conſ.203. nu.15. uol.2.

18 Decimò Limita, quia prohibitus acquirere,non poteſt, quamuis ſit ſucceſſurus ab inteſtato. inſtitui, aut ab inteſtato ſuccedere.Aret.in l.Pantonius. §.rei perduellionis.col.2.uer.dic ergo.ff.de acq.hær.& idẽ

Aret.

Aret.in l.uétre.col.10.versi.dicamus ergo. ff. de acq. hæred.Ruin.consi.144.col.1.versi. & primo. nolum. 3.& consi.203.nu.15.uol.2.& consi.71.col.1.uers.ac etiam istud,uol.1.

¶Contrarium uoluit Ias. in l. filiusfa. in §. diui.In secuoda lect.nu.131.ff.de leg.1.Tiraq. de retract.lig. §.1.in gloss.9.nu.168.

19 XI.Limita,quia conclusio procedit, quando fidei commissum est conditionale, videlicet, si factum sit contra prohibitionem,secus aūt, quando simplex;& absolutum esset fideicommissum,declaraodo, ut per Rui.cons.205.nu.15.uol.2.

20 XII.Limita,quando per testatorem esset prohibita aliensiio etiam necessaria.Rui.cons.71.col.1.uer. ex quo enim.& col.2. uol.1.

21 Amplia,ut idem sit quando alienationem necessariam certis tantum casibus testator permisisset, qa in omnibus alijs casibus alienationem necessariam prohibuisse censeri debet,ut dicit Rui.consi.95. col. 3.uet.prædicta adhuc.uol.2.

¶Contrarium in hac ampliatione tenet idē Ruin. consi.119.nu.7.uersi.nec etiam obstat. uol.2.

22 XIII.Limita,quando quis est prohibitus alienare ea ratione,quia sibi cōpetit ius ad retractandā alienationem,qaia sic prohibitus nec ex testō, nec ab intestato potest habere hæredem extraneum, ut p Rui. consi.71.uol.1.per totum.

23 XIIII.Limita,quando prohibitio alienationis est in rem, non autem in personam, quia tunc omnis alienatio censetur prohibita,tā ex testō, quàm ab intestato,ut not.Anch.in cons.381.uer de lucro aūt dotis.Bal.in cons.57.col.2.uer. sed in cōtrarium. uol.2. Ru.cōs.147.n.11.uol.a.& cōs.168.n.17.& seq.vo.3.

24 XV.Limita,qoaodo si successio uenientis ab intestato nō esset inclusa in prohibitione, melioris conditionis esset minos dilactus a testatore,q̄ magis dilectus,prout considerat Rui.cōs.168.n.16.& seq. vo.3.

25 XVI.Limita,quādo est facta prohibitio alienationis extra certum genus personarum, secus verò si esset facta prohibitio alienationis simpliciter, adircta eā,ut res pueniat ad illos de familia, ut p Ruin.cons. 38.col.8.uer.sed tñ præmissis nō ostātibus.vol.5.

26 XVII.Limita, nisi uerba referantur tantummodò ad alieoationem inter uiuos,ut quia dixerit, vendere,alienare,obligare,impignare, & similia uerba. nam tunc etiam extraoeus institui potest.ita Maria. iun.in consi.112.col.3. uol. 1.

27 TERTIVS Casus est,ut regulariter per prohibitionē alienationis a testatore factā,nō dicatur prohibita successio ab intestato.tex.est in l.cū pr.in §. cū inter.& ibi Bar.in uer.nec obstat.& Pau. de Cast.i prin. & Imo.in prin.& Com.in summario.& in uer. Doct. tñ dicunt.ff.de leg.a.glo.a. in l.pero.§.fratre.uers.itē cōtra.& uer.quædā.& ibi Bart.in uer. aot prohibitio est facta.ff.eo.glo.in l.pr.§.Iulius Agrippa.in verbo, factum.ff.de leg.3.Bar.in l.si ita quis.§.ea lege.col.1. uer.aut est prohibita.& ibi Ang.uersi.& in eadē.ibi, & frater.& Imo.col.1.uer.in ead.glo.& col.pe.uersi. circa tertium.ff.de verb.obliga.Bal.in l.peto.§.fratre. col.a.oersi.quarto an ille,qui decedit.ff.de lege.2.Pa. de Cas.in l.si quis ita.§.ea l.col.a.oer. sed cōtra istam gl.ff.de verb.oblig.Bald.in l.ea lege.ea.col.4. uers.3. C.de cōdictio.ob cām.& ibi Ang.col.2.uer. si uerò alienatio,Ias.in lege.filiusfamil.in §.Diui.in prima lect.nu.101.ff.de legat. 1.Ang.in consi.7. col. 1. versi. quando uero prohibetur.Paul.de Cast.consi.447.colum.1.uolum.1.Anto.du Butr.consil.35.uersic. quia tales prohibitiooes.Ias.consi.4.colum.2.uersic.quartò deuenicndo.uol.1.& consi.120.col.penult.uersic. 3.principaliter.uol.1.& consi.31. cōl.2.uersic.2. pro ista parte.uol.3.& col.sequen.Soc.consi.292.colum. fin.uersicu.sed respondetur secundo. Curr.sen.consi. 64.colum.16.uersi.ad tertium principale obiectum. Alex.consi.56.col.fin.uersi.quinimmo etiam. uol.1. & consi.23.col.fin. uersi. quinimmo etiam. uol.2. & consi.59.col.4.uersi.quoiorò probatur.uol.3. Dec.cōsi.182.col.1.uersi.& ideò.consi.377.col.fin.uer.circa primum.& consi.522.col.pe.& sequen.uersi. his tñ, ut infra apparebit.Ruin.consi.89. col.11. uersic. nec obstat.uol.2.& consi.95.col.3.uersic.per talem ergò. & consi.108.col.2.uersi.& ubi etiam. uol.2. & consi. 119.colu.4.uer. & quia dictos effectus. & consi.134. col.3.uer.nec obstat.uol.2.consi.147.col.2.uer. quia quamuis,& col.4.uer.& per prædicta.uol.2. & consi. 28.col.fi.uer.secundo colligit.uol.3.& cōs.23. col.2. ver.& sicut etiam.& col.10. ver.nō obstat etiam.uol. 5.& consi.51.col.fin.uers.& propterea.uolum.5.

¶Contrariū tenet Bal.in cons.57. col.2.uer. sed in cōtrariū. uol.2. Folgos.cōs.17.col.3.uer.reliqua de liberatio e.Dec.cons.23.col.fi.uer. & primò dici pōt. & cons.481.col.pe. & seq. uer. tertiò respondetur.

* Tenendo primam opinionem tunquam * cōem.

28 Amplia,etsi concurreret duplex prohibitio,qa nō per hoc excluditur alienatio legalis, & necessaria, prout declarat Ruin.consil.89.num.37.uolum.2.

Ad Trebellianum.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Trebellianica, an hodie per testatorem prohiberi possit.

1 FALCIDIA potest hodie per testatorē expressè prohiberi, ut est tex. in auth. sed cum testator.C. ad l.Falc.& in §. si uerò expressim.in authen. de hæred. & Falc.

2 Sed dubitatur,an sicut Falcidia,ita etiam Trebellianica per testatorem prohiberi possit:in qua quæst. gl.in §.sed quia stiplōnes.in gl.in uerbo,liceat.Institut.de fideicom.hæredita.sentit q̄ eoam Trebell.possit prohiberi,& ibi Ang.qui dicit, q̄ istud * communiter tenent Doctor. & idē ibi tenet et Christophor. Porc.& ibi et hoc tenēt Paul.& Ias & idē tenuit gl. in §.si uerò expressim.in auth.de hære.& Falc.in verbo, substitutis.& ibi Ang.& Bar. idē tenēt. Odofred. Iac. de Aren.Petr.& Cyo.in auth. sed cum testator. C. ad l.Falc.Azo in summa,in tit.de hær.& Fal.super auth. in 2.col.uer.loquitur aūt.Bar.in l.Marcellus.col.4.& ibi Ang.& Raph.& Pau.de Cas.qui tñ legit l.Marcellus.cū l.qui quadringēta.in 3.col.& ibi Soc.col.pe.in §.quoad aūt.& Ias.col.5.& seq. & Claud. col.1. ff. ad Trebell.Nico.de Neap.in l.1.§.unde Nerarius. ff. ad Trebell.Cyn.& Io.de Imo.in l.1. §. ad municipium. ff.ad l.falc.Idem tenent Ray.Bar.Ang.& Pau. de Castr.qui dicit hoc cōiter teneri per Doctō. in auth. sed cū testator.circa fi.ad l.Fal.& ibi et Saly.col.a.Soc.in rubrica.ff.ad Trebel.in fi.Pau.Pic.in reper.l.in quarta.col.99.& seq.ff.ad.l.Fal.Pau. de Cas.i cōs.9. col.fi. uol.2.Bal.in l.filium.quem habentē.col.11.C.famil. ercisc.& in cons.44.in 2.col.incip. punctus quæstionis,super quo,& in cons.170.incip. quidā Nicolaus. uol.5.col.2.ubi dicit q̄ ista est ueritas.Raph. Comē. in cons.25.col.3.ubi dicit,q̄ istā est uera,& communis opinio.Alex.q dicit istā cōem opin.in cōs.67.vol. 1.in 1.& 2.col.Aret.in cōs.37. col.fi. ubi dicit, quod

ista

ista est cõis opi.& verissima.& idem dicit Dec.in consi.81.col.2.Io.Ant. Alex.in consi.2. col.6. Guid.Pap. q.51.& in cõs.122.& in consi.140.Cassan.in consi.67. col.16. idem tenet Matthes.in repet.l. filiũ quem habentem.col.pen.C.famil.ercisc.ubi dicit istam cõem opin.Socin.in regula 432.Ias.in consi.89.col.3.uol.1.Dec.in consi.257.in fi.Alex.in consi.5.in fin.uol.3.& in consi.29.col.1.in fin.uol.5.Signo.in consi.35. in fi.& istam esse cõem dicunt Alex.& Imo.Io l.Marcellus,licèt ipsi contrariũ teneant.ff.ad Treb.& Cor. in auth.sed cum testator.licèt ipse contrariũ teneat. Ias.in cons.84.uol.1.col.5.& in cons.99.col.6.uol.4.& in cons.46.col.2.uol.4.& licèt Ias.cõtrariũ teneat, tamen.dicit istam esse * magis cõem opin. Cantiuncula in Topic.col.59.c.sexta species est.& istam dicit communem Nicell.in 44.cõcord.gl. Gualden. caut. 31.de subst.Bertr.in cons.26.col.1.uol.1.& in consi.47.col.pe.uol.3.ubi dicit magis cõem opin.& in cõs.158.col.6.& in consi.205.col.fi.vol.3.Paris.qui dicit cõem in consi.21.col.4.uol.4.& Ruin.consi.163.col.6.qui idem dicit.uol.1.& consi.169.col.5.in fi.uol.2.& consi.173.col.fi.vol.2.& consi.147.col.1.uol.3.& consi.148.col.2.uol.3.& cõs.149.col.1.& seq.uol.3.

¶Contrariam opin.tenet glo.2.in l.si vt allegas. C.ad l.Falc.& in auth.sed cũ testator.C.eo.tit.in glo. 3.Iac.de Beluis.in §.hinc nobis.in authen.de here.& Fal.in 3.col.in 11.q.Archi.in c.si pater.in 6.col.vers.& per hæc iura dici põt.de testa.in 6.& ibi Ioa. And. col.pe.Iacob.But.& ibi Bal.col.1.in auth.sed cũ testator.C.ad l.Falc.Bal.in repet.c.si pr.col.fi.de test.in 6. Ro.in auth.similiter.chart.vlt.C.ad l.Fal.Io.de Imo.& Alex.in l.Marcellus.col.4.ff.ad Trebell.& in cons. 29.col.3.uol.5.Ias.in cons.84.col.8.uol.1.& in cons. 99.col.6.uol.4.& col.pe.& in cons.146.col.1.& seq. vol.4.ubi in oĩbus istis consiliis dicit istã partẽ veriorẽ,licèt aliam magis * cõem.Io.Crot.in repet.l.nemo põt.col.12.ff.de leg.1.vbi etiam Bart. hoc tenet in 2. col.& ita tenet Benedict.de Plumb.& post eum Cor. in d.auth.sed cum testator.Alcia.paradox.lib.5.c.19.& in istam partem videtur inclinare Soc.in cons.14. in fi.uol.1.& istam partem refert, licèt aliter illam non firmet,Corn.in consi.17.col.6.uol.4.

3 Amplia primam opin.* magis communem, ut ẽt censeatur prohibita Trebell.eo ipso q testator prohibeat falcidiam,secundum Matthes.in repet.l.filium, quem habentem.col.pen.C.famil.ercisc.

¶Contrarium tamẽ in hoc tenuit Ias.in l.Marcellus.col.11.ff.ad Trebell.

4 Limita principalem conclusionem non procedere in filijs primi gradus, in quibus non põt Trebell. phiberi,ut dicit Bal.in l.iubemus.in 1.col.p illũ text. C.ad Treb.& ibi Sal.col.1.& Corn.col.1.Old.in consi.248.Ro.in l.Marcellus.ff.ad Treb.& in consi.200. in fi.Alex.in cons.5.in fi.uol.3.Ias.in d.l.Marcellus. col.8.ubi dicit istã * cõem opi.Io.Crot.in l.nemo põt. col.13.ff.de leg.1.Soc.in reg.482.in prima limit.Decius in consi.81.col.2.ubi dicit istam cõmunem opi.& in consi.480.col.pe.& in consi.218.col.2.Barba.in repet.c.Raynutius.in pen.chart.de testa.Curt.iun.in consi.160.col.fin.ubi dicit istam cõem * opi.& in cõsi.54.col.5.& in consi.70.in fi.col.ubi dicit istam magis * communem opi.Ias.in consi.99.col.6.uol.4.q dicit istam communem opi.& col.pe.& in cons.146. ubi dicit idem.col.3.& seq.uol.4.Cum.cons.25.col. 3.Anan.cõs.37.n.3.Ro.cõs.206.& cõs.231.Picus in l.in quartã.col.98.& seq.ff.ad l.Falc.Io.Ant.Alex.in cõs.100.in fi.& in cõs.104.col.1.ubi idẽ dicit.& in cõsi.143.col.3.ubi idẽ dicit.& ĩ cõs.158.col.1.ubi idẽ dicit.Guido Papæ.q.51.& in cons.140.& in cons.194. Goz.in consi.48.col.fi.& in cons.81.col.3.& in cons. 94.col.4.& in cons.204.col.pen.Ripa in d.l.in quartam.nu.53.Dec.in l.Centurio.nu.19.ff.de vulgar.& pup.& Bertr.sequitur istam partem late de stylo curiæ prouincialis,in cons.346.col.fi.uol.3.istam dicit cõem Paris.in cons.1.col.4.uol.1.Vide multos relatos p Paris.in cons.16.col.11.uol.2.attestantes istam cõem.& idem dicit in cons.86.col.4.in fi.& seq.uol. 2.ubi eandem opinionem tenet,& in cons.47.col.3. uol.2.& in cons.50.col.3.uol.3.ubi dicit hãc magis cõem & veriorem & æquiorem.istam dicit cõem,& latè defendit Marian.iun.cons.131.col.2.& seq.usq; ad undecimam.& seq.colum.& cons.132.col.1.& cõsil.136.col.1.& consi.137.col.2.uol.1.Mant.qui dicit cõem,cons.103.Rui.cons.59.col.2.uol.2.& cons. 163.col.5.uol.2.& consi.21.col.3.uol.3.& cons.80. col.fi.uol.3.Fab.in authen.nouissima.nu.197.C.de inoff.testa.Gabriel.in l.Centurio.nu.88.ff.de vulg.& pup.Grat.in consi.160.nu.25.uol.2.Guald.caut.31. in tit.de substi.Cott.in memor.in vers.Trebellianica,Ripa qui dicit communem opi.in l.nemo potest. nu.69.ff.de leg.1.

5 ¶Contrariam verò opi.ut in liberis primi gradus Trebel.possit prohiberi,tenuit Cyn.in d.l.iubemus. C.ad Treb.Raph.Cum.in l.cohæredi.§.cum filiæ.ff. de vulg.& pup.in l.in fideicom.ff.ad Trebel.Alex.in l.Marcellus.ff.ad Trebel.& in cons.67.col.1.& seq. uol.1.& in cons.29.in 1.col.in 5.uol.Claud.in l.Marcellus.col.3.Cor.in cons.22.col.6.& seq.uol.2.Cum. in cons.25.col.pe.Soc.in d.l.Marcellus.nu.14.Bellã. in cons.suo 48.col.1.qui dicit,quòd Trebell.põt phiberi:& loquit in liberis primi gradus.Idẽ uoluit, ubi dicit istam * cõem,Io.Ant.Alex.in cons.2.col.4.& seque.Io.Crot.in c.Raynutius.col.antepe.de testa.Fabia.in auth.nouissima.col.66.C.de testa.& Io.Anto. Alex.qui dicit istam partem cõmunem in consil.43. col.3.& in cons.73.col.pe.Rom.in sing.193.inci.est dubium.Istud est de mente Ang.in cons.125.col.fi. qui præsupponit,quòd si uerba ibi fuissent apta, Trebellia.fuisset prohibita.& loquitur in liberis primi gradus.Idẽ voluit Bal.loquens.in filijs primi gradus in cons.349.in 3.col.col.fi.Aret.in cons.67.col.fin. Signor.Homod.in cõs.235.& istã tenuit Rota in decis.Cassad.decis.4.de test.Corne.in cons.305.col.4. uol.4.Io.de Anan.in cons.67.Dec.in cõs.257.col.fi. Hannibal in l.nemo potest.nu.280.ff.de leg.1.Goz. in cons.45.col.pen.& istam dicit communem Bertr. in cons.152.col.fin.uol.1.& istam uidetur sequi,licèt non se firmet,idem Bertr.in cons.130.col.1.& seq.& in cons.144.col.1.& seq.uol.3.ubi etiam dicit istam partem communem.Paris.in cõs.16.col.11.& seq. ubi allegat plures etiam attestantes communem.& in cons.17.col.3.& in cons.18.col.15.& in cons.26. col.4.ubi dicit istam communem.& in cons.93.col. 5.uol.2.& in consi.1.col.9.uol.3.ubi idem dicit,& in cons.21.col.5.& cons.43.col.3.& in cons.52.col.2. ubi dicit istã cõem.& in cons.53.col.7.uol.3.Grat.cõsi.160.col.3.uol.2.Rui.cons.163.col.4.uol.2.& cons. 173.col.fin.uol.1.ubi dicit communem.& istã dicit veriorem,& magis * communem idem Rui.in cons. 115.col.10.uol.3.& cons.118.col.pen.uol.3.& 130. col.fi.& cons.137.col.6.uol.3.ubi dicit communem. & consi.147.col.1.uol.3.Aimo in cons.194.nu.2.

Vna,& altera opinio ex attestatione Doc.est * cõmunis,ut dicit Guald.caut.31.de subst.

Tenendo primam opinionem magis * cõem.

6 Amplia,ut nec etiam in filiis primi gradus Treb.phibere,possit ut uoluit Rui.in cõs.59.col.pen.uol.3.

7 PRIMÒ Sublimita illam locum habere, quando

unica

vnica tantum quarta uenitet detrahēda, secus si duę: quia tunc etiam filijs primi gradus posset Trebell. ꝓhiberi. ita Aret. in consi. 67. in fi. Dec. in cōsi. 480. col. pen. & in consi. 495. col. fi. Ant. Alex. in consi. 73. col. pen. & fin. Roman. in sing. 193. incip. est dubiū. Alex. in consi. 29. col. 2. uol. 5.

Sed ista limitatio pendet ab eo, an l. iubemus, procedat, quando una tantum quarta, uel etiam duæ detrahi debēt. de quo īfra dicet̃ ī qn̄ta sublimitatione.

8 SECVNDÒ Sublimita limitationē procedere, quādo filius esset rogatus restituere descendentib. testatoris, iuxta terminos. l. iubemus, secus si alijs, ita declarat Oldr. in consi. 248. circa fi. uersi. ad secundam q. & ponit Io. Ant. Alex. in consi. 2. col. fin. istud pendet ab eo, an l. iubemus. procedat tantummodo, quando liberi primi gradus sunt rogati restituere descēdentibus, de quo infra in 1. limit. in 12. conclus. eo. tit.

9 TERTIÒ Sublimita, limitationem procedere, si probibitio facta esset in codicillis, in quibus Trebellianica probiberi non pōt. ita Bal. in consi. 474. incip. ad euidentiam. in fi. uol. 2. sequitur Curt. iun. in consi. 70. in finalibus uerbis.

¶Contrarium tenet idem Curt. sibi contrarius in consi. 71. in fi. & consi. 73. in fi. ubi dicit hanc esse cōmunem * opi. Guald. caut. 8. de mutat. test.

10 QVARTÒ Sublimita, quia ꝑ indirectum pōt etiā filijs primi gradus Trebell. probiberi, qn̄ duæ quartæ detraherent̃, & dictū esset, quod filius Trebell. in legitimam imputaret. Bal. in l. quoniā in prioribus. in fi. C. de inoffic. testa. Dyn. Rayn. Nicol. de Neapol. Imo. Rapha. Cuma. in l. Lucius. §. maritus. ff. ad Trebel. Dyn. Nicol. de Neap. Aluer. de Rosat. Bar. de Pratis, & Alex. & Vincent. Herculan. in l. si debitor. ff. ad l. Falcid. Alex. in l. Marcellus. col. 5. ff. ad Trebel. & in consi. 29. col. 2. uol. 5. Ias. in auth. res, quæ. colu. 3. C. cōmunia de legat. Fab. in auth. nouissima. C. de inoffi. testa. col. 66. Io. Ant. Alex. in consi. 2. col. 5. & seq. & in consi. 73. col. pe. ubi hanc dicit ueriorem & magis communem * opinio. Dec. cōsi. 480. nu. 13. Curt. sen. consi. 51. nu. 27. Paris. consi. 33. nu. 30. uol. 2. Ias. in l. filium, quem habentē. col. 6. C. famil. ercisc. Paris. in cōs. 18. col. 15. & seq. uol. 2. Rui. consi. 163. col. 7. uol. 2. & consi. 147. nu. 2. uol. 3. Goz. consi. 45. nu. 22.

¶Contrariū uidet̃ tenere Claud. in l. Marcellus. in 3. col. ff. ad Trebel. Pic. in l. in quartam. col. 97. cū pluribus seq. ff. ad l. Falci. Raynutius. nu. 4. de testa.

11 QVINTÒ Sublimita, quando duæ quartæ detraherētur, & testator mandasset, ꝙ Treb. fructus percepti imputarentur. qa tunc Trebell. detrahi non pōt, nisi quatenus ascēdūt fructus percepti. quia l. iubemus. C. ad Trebell. nō ꝓcedit, ubi duę quartæ detrahunt̃. ita tenet Pau. de Cast. in l. mulier. §. cum proponeret̃. & ibi Alex. ff. ad Trebell. & Pau. de Cast. in l. scimus. C. de inoff. testa. Io. Crot. in c. Raynutius. col. 22. de testa. & idem Crot. in §. duo fratres. col. 26. ff. de uerbo. obl. Dec. in consi. 480. col. pe. Alex. in consi. 250. uol. 6. & consi. 165. uol. 5. Cor. qui dicit cōem * opi. in cōs. 22. uol. 2. Rom. in sing. 192. Io. Ant. Alex. in consi. 2. col. fi. Pau. de Cast. in cōs. 188. col. fi. inci. quia dubia. uol. 2. Curt. sen. in cōs. 52. col. pe. Ias. in cons. 231. col. 2. uol. 2. & in cōs. 43. col. fi. uol. 3. Goz. in cons. 45. col. pen. Paris. in cons. 17. col. 4. & in cons. 18. col. 16. & in cons. 26. col. 6. uol. 2. & in cons. 27. col. 2. & in consil. 30. col. pe. uol. 3. omnino Aim. consi. 16. col. fi. Ruin. cons. 143. col. fi. uol. 2. & cons. 135. col. 4. uolu. 3. ubi declarat. & consi. 149. col. 2. uol. 3.

12 ¶Contrarium, quòd l. iubemus. procedat etiā ubi duæ quartæ detrahantur, uoluit Bar. in lege. quod de bonis. §. quod autem. ff. ad l. Falcid. & ibi Alexan. sequitur, corrigens illud, quod dixerat in contrarium in d. l. mulier. §. cum proponeretur. & eandem opi. tenet Pau. de Cast. in d. l. iubemus. C. ad Trebel. idem tenet Ang. in cons. 121. Pic. in l. in quartam. col. antep. ff. ad l. Falc. & col. 97. in fi. Oldr. in cōs. 131. Alex. qui hanc dicit * communem opi. in consil. 67. uol. 4. & in auth. sed cum testator. C. ad l. Falc. Ias. in Rubr. ff. ad Trebel. nu. 7. Claud. in d. l. mulier. §. cum proponeretur. col. fi. ff. ad Trebell. licēt aliquid adducat in contrariū. Corn. in cons. 180. col. 8. uol. 4. Ias. in cons. 119. col. fi. uol. 4. & in cons. 146. col. 5. uol. 4. Goz. in cons. 92. col. 1. & in cons. 97. col. pe. in fi. Paris. in consi. 25. col. pe. uol. 2. ubi dicit istā * cōem, & in cōs. 93. col. 2. uol. 2. & in cons. 1. col. 11. uol. 3. istā dicit cōem, & illā tenet Mar. in cōs. 131. col. 3. usq; ad 12. & cō. 132. col. 1. & seq. & cōs. 137. col. 2. uol. 1. Rui. cō. 133. col. pe. & fi. uol. 2. & cōs. 163. col. 5. uol. 2. & cō. 135. col. 5. uol. 3.

13 SEXTÒ Sublimita, quādo fideicommissum est simpliciter iniunctum, nam tunc secundum * magis cōmunem opin. de qua per Ias. in l. cohæredi. §. cum filiæ. ff. de uulg. & pupil. fideicommissum dr̃ iniunctū hæredibus filij, & non filio, & propterea quoad illos Trebell. potest prohiberi. Dec. in cons. 480. col. pen.

14 SEPTIMÒ Sublimita, si fuerint grauati hæredes liberorum primi gradus. ita Gozad. in consil. 45. col. fi.

15 OCTAVÒ Sublimita, qn̄ filius approbasset patris testamentum, ut dicit Paris. in cons. 16. col. 12. & in cons. 17. col. 3. & in cons. 18. col. 15. & in cōs. 26. col. 5. uol. 2. Anch. in consi. 152. nu. 88. uers. ego dico.

16 NONÒ Sublimita in filio legitimato. Grat. consil. 17. nu. 27. col. 1. ubi dicit hanc opi. non habere cōtradictorem. idem tenet Rui. in consil. 91. nom. 6. uol. 3.

17 DECIMÒ Sublimita, qn̄ onus fideicommissi non fuisset personaliter, & expresse iniūctū filio primi gradus, sed impersonaliter. ut sentit Alex. in cōs. 67. uol. 1. & expresse declarat Rui. in consi. 30. nu. 19. uol. 3.

Tenendo secundam partem, ut etiam in liberis primi gradus Trebell. possit prohiberi.

18 PRIMÒ Declara, ut id procedat quādo per uerba specifica expressè facta esset probibitio, quia tūc non sufficerent uerba, quæ aliter potuissent operari, & impedire detractionem Trebell. sed requiritur maior expressio, ut not. Ias. in cons. 84. col. 9. uol. 1. Cur. iun. cons. 54. col. 5. Ruin. cons. 173. col. fin. uol. 2.

Et quia ueritas illarum limitationum, quas posui ad primam opinionem, maximè dependet a declaratione, & intellectu l. iubemus. C. ad Trebellian. ideo subijciam eius intellectum * communem cum ampliat. & limitat. infra in 12. conclus. huius titu. ex quibus supra proximè præcedentia uerificabuntur.

19 SECVNDÒ Declara, nam licēt Trebellian. & Falc. prohiberi possint, non tamen legitima, ut per glo. & alios in auth. sed cum testator. C. ad l. Falcid. Doctor. in l. quoniam in prioribus. per illum tex. C. de inoffi. testa. Corsett. qui dicit communem opin. in tract. de potest. reg. q. 73. Calcan. in cons. 36.

¶Contrarium Guido Pap. in cons. 140.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an expressè debeat prohiberi, uel sufficiat prohibitia per æquipollens.

OPportunè occurrit iuxta prædicta illa conclusio, utrum ad prohibendam Falcid. uel Trebell. requiratur expressio specifica in indiuiduo, ut

1 puta, prohibeo Falcid. uel requiratur per æquipollens?

lens?& Ang.in §.si uerò expresſim.in Auth.de hære-
di.&Falci.& in §.illud.in Auth.de trien.& ſemiſſ.te-
net,ut requiratur expreſsio in indiuiduo, & ſingula-
ris,nec ſufficiat per æquipollens.Idē vr tenere Ro.in
repet.auth.ſimiliter.col.pe.& ſeq.C.ad l.Fal. Ang.in
d.auth.ſed cū teſtator.C.ad l.Fal.Aret.Inſt.ad l. Falc.
col.1.& ſeq.Soc.in conſ.14.col.fi.& in cōſ.33.col.pe.
& ſeq.uol.1.Oldr.in conſ.248.in 4.q.Iaſ.in conſ.84.
col.8.& ſeq.uol.1.& in cōſ.146.col.3.uol.4. Alex. in
conſ.121.col.1.uol.4.& in conſ.133. col.1. in fi.uol.
* 5.licèt non plenè firmet.Et hanc partē dicit * cōem.
Io.Crot.in l.nemo poteſt.col.14.ff.de leg.1. Card. in
conſ.133.col.fi.Bert.in cōſ.85.col.2.uol.2. & in cōſi.
144.col.pen.uol.3. Maria.iun.conſ.170.col.4.uol.2.

¶Contrarium,ut ſufficiat expreſsio facta per æqui
pollens,dum tamen uerba illud ſignificent, nec poſ-
ſint ad aliud commodè referri, tenet Aret.in cōſ.12.
col.pen.Alex.Aret.& Iaſ.in l.1.col.5.ff.de uulg.& pu
pil.qui licet uideantur requirere ſpecialem, non ta-
mē requirunt ſingularē expreſsionem: & ita vr tene
re Bauer.in l.cū filio.in repet.col.46.ff.de leg.1.Paul.
de Caſt.in d.auth.ſed cum teſtator.col.1.& ibi Corn.
col.1.Iaſ.in l.cēturio.col.26.ff.de uulg.& pup. Capr.
in cōſ.36.col.fi.Pau.de Caſtr.in l.fi.C.ad l.Fal.Cor.in
conſ.187.col.1.uol.1.Galiaul.in repet.l.cēturio. col.
* 83.& ſeq.qui dicit iſtā magis * cōem,& ueriorem.Io.
Crot. in l.nemo poteſt.col.14.& ſeq.ff.de leg.1.Pau.
de Caſt.in conſil.28.col.1.in fi. & ſeq.uol.2.incip.in
cauſa, quæ uertitur. Alex.in conſil.101.col.3.uol.6.
Pau.de Caſt.in conſ.77.uiſa facti.col.3.uol.2. Bertr.
in conſ.47.col.pen.& in conſ.130.col.2.uol.3. Pariſ.
in conſ.21.col.4. uol.3. & hæc tanquam magis com
munis eſt tenenda.

2 Limita,quia tacitè,& per indirectum uerbis gene-
ralibus prohibetur Trebell.ut per Rui.conſi.77. col.
3.in fi.& ſeq.uol.2.

3 Declara, quia uerba æquipollentia in hoc caſu di
cuntur ea,quæ aliud quàm detractionem importare
non poſſunt,ut declarat Bertr.in conſ.144.num. 14.
uerſ.& primo.uol.3.

Et hoc maximè uerificatur ex ijs,quæ infra ſubij-
ciam ex mente Doctorum.

CONCLVSIO III.

Argumentum.

*Trebellianica an cenſeatur prohibita per illa uerba,re-
ſtituas omnia bona mea.*

1 QVærunt Doctor.utrū per iſta uerba, reſtituas
omnia bona mea, cenſeatur prohibita Treb.
& quidem in hoc dubio Bart.in l.ceturio.in 8.col. ff.
de uulg. & pup. tenet iſta uerba importare prohibi-
tionem Treb.ſed ut colligit Capr.in conſ.36. in fi. &
Aret.conſ.12.col.pe.uel Bart.nō probat hoc,uel pro
bat cōtrariū,ut ibi per eum,& p Pau.de Caſt. & Cor.
in auth.ſed cū teſtator.col.1.C.ad l.Fal.Capr. in cōſi.
83.in fi.tū φ per dicta uerba Trebell.ſit prohibita uo
luit Bal.ī l.precibus.C.de impub.col.15.ubi dicit cō-
tra Bar.φ iſta uerba nō faciunt ſubſtitutionē directā,
ſed bene faciunt,φ remanente ſubſt.fideicom.ceſſet
Treb.& ibi hoc ſequit Iaſ.& Dec.col.13.& Ang.col.
3.in l.cēturio.& ibi Imo.col.12.idē tenuit Fulg.ī cōſ.
30.col.fi.Alex.in cōſ.201.col.2.uol.6.Gual.caut. 31.
de ſubſt.Grat.i cōſ.134.col.7.uol.1.Caſſ.cōſ.67.col.
* 16.& Iaſ.in l.cēturio.col. 26.ſētit iſtā eſſe * cōem opi.
idē tenet Corſet.in trac.ſuo de Treb.idē ſequit Alex.
licèt non clarè,tū approbando dicta Bart. in d.l.cen
turio.φ uerba Barto.faciant ceſſare Trebel.idem uo-
luit Curt.iun.in conſ.16.in fi.& in conſil. 154.col.1.

¶Contrariū, φ iſta uerba nō inducant prohibitio
nem Trebel.uoluit Ang.in auth.ſed cum teſtator. &
ibi Corn.col.1.C.ad l.Fal.& idem Ang.in conſ. 125.
col.fin.Rom.in auth.ſimiliter.C.ad l Falc.col.penul.
Aret.in l.centurio.col.6.& in conſ.12.col.pen. Iaſ.in
d.l.centurio.col.26.Galiaul. in d. l. centurio. col.84.
Corn.in conſ.207.uol.2.col.3.Rom.in cōſ.75.Capr.
in conſi.36.in fi.& in conſ.83.in fi.Iaſ.in cōſ.84. col.
8.& ſeq.uol.1.& in conſ. 146.col.3.uol.4.Clau.in d.
l.centurio col.7.Soc.in conſ.14.col.fin.uol.1.licèt e-
tiam idem uoluerit in alijs uerbis,in quibus non be-
ne loquitur,ut infra dicetur.& idem in conſi.33. col.
pen.& ſeq.uol.1.Cor.in conſ.187.col.2.uol.1. Paul.
de Caſt.in conſ.28.col.2. incip.in cauſa, quæ uerti-
tur.uol.2.Caſſan.in conſ.67.col.16.Bert.in cōſ. 152.
col.pen.uol.1.& in conſ.47.col.pen.uol.3. & in cōſi.
88.ubi oīno uide,& in conſ.144.col.fi.& in cōſ.288.
col.1.& in cōſ.314.col.1.in fi.& ſeq.uol.3.Mīt.in cō.
* 291.col.2.ubi dicit iſtā * cōem opi.Rui.cō.52. col.2.
uol.2.& cōſ.163.col.7.uol.2.& cōſ.159.col.4. uol.3.

2 Et pro iſta parte,facit,quod dicunt Cy.& Bal.in l.
fi.C.ad l.Falc.quòd hæres promittens ſoluere omnia
legata,nihilominus retinet Falcidiam.& hodie uide
* tur hanc ſecundam eſſe magis * communem opi. ex
allegatis.

CONCLVSIO IIII.

Argumentum.

*Trebellianica an cenſeatur prohibita per iſta uerba,re-
ſtituas hæreditatem pleno iure.*

1 SVcceſſiue quæritur,utrum iſta uerba, reſtituas hę
reditatē pleno iure,inducant prohibitionē Treb.
& quidem Paul.de Caſtr.& Corn.in auth.ſed cum te
ſtator.C.ad l.Falc.tenent opin. negatiuam. idem te-
nent Capr.in conſ.36.in fi.& in conſ.83.in fi. ubi di
* cit * communē opin. Soc. in cōſ.33.col.7.& ſeq.uol.
1.Rom.in conſ.79.& in conſ.75.& in conſ.239. Ol-
dr.in conſil.284.Bauer.in repet.l.cum filiusfamil.ff.
de leg.2.col.46.Lancel. Dec. in l. Titia. ff.de an.leg.
Paul.de Caſt.in conſi.28.col.2.uol. 2. incip. in cauſa
quæ uertitur.Guald.caut.31.nu.3. ubi dicit commu-
nem opi.de ſubſt. Fely. qui latiſſimè loquitur de iſtis
uerbis,pleno iure,in c.conqueſtus. de for. compe. &
in c.auditis.col.3.de præſcript.Bertr.in conſ. 37. uol.
1.& in conſ.75.col. pen. in fi. uol.2.& in conſil.184.
col. 2.uol.2.& in conſi.144.col.fi.uol.3. deciſ. Neap.
96.in nouis.Rom.in auth.ſimiliter.col.pen. uerſ. ſed
hic dubitatur.C.ad l.Falc.Grat. in conſil. 134.col.7.
uol.1.Ruin.conſil.38.col.2.uol.1.& conſ.159.col.4.
uol.3.Boer.deciſ.44.nu.33.in 1.parte.

¶Contrarium colligitur ex notat.per Alex.in cōſ.
208.col.1.uol.2.& col. ſeq. Bal.in l.precibus.col.15.
C.de impub.Alex.con.201.col.2.uol.5.Guid. Pap.q.
* 537.ubi dicit iſtam * cōem opi.& in conſ.122. Ruin.
conſ.59.col.2.& fi.uol. 2.& conſ.563.col.7.uol.2.

2 Concorda has opi.contrarias hoc modo,nam aut
ultra illud uerbum, pleno iure, adſunt alia uerba,
quæ importent omnia bona,& tunc cenſeatur prohi
bita Trebellianica. aliàs per iſta uerba, pleno iure,
non cenſeatur prohibita.ita Grat.in conſ.103. num.
* 14.uol.2.qui iſtam dicit * communem opin.

3 De iſto uerbo,plenè uide Fely.in c. inter quatuor.
col.fi.de maior.& obed.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Trebellianica, an censeatur prohibita, si testator mandat restitui integram hæreditatem.

1 DVbitatur ēt, utrum si testator mādat restitui integrā hēditatē, uel integraliter, censeat̄ ꝓhibita Trebel. Ang. in l. Centurio. col. 2. tenet ex istis uerbis Trebel. esse prohibitam, & ibi Imol. col. 12. Alex. col. 23. Aret. col. 15. Claud. col. 7. Galiaul. col. 84. ff. de vulg. & pup. idem tenent Bal. in auth. sed cum testator. col. 2. C. ad l. Falc. & ibi Ang. col. 1. Io. Cro. in l. nemo pōt. col. 14. & seq. ff. de lega. 1. idem uoluit Pau. de Cas. i d. auth. sed cū testator. & uoluerūt Cy. Bal. Ang. Pau. de Cas. & Salyc. io l. fi. C. ad l. Falc. Aret. in consi. 12. col. pen. Alex. in cons. 133. col. 2. uol. 5. & in consi. 141. col. fi. uol. 7. & in cons. 5. col. 3. uol. 3. Ang. in l. de com. ff. de fideicom. lib. Rom. & Imo. in l. si patronus. ff. de dona. Alex. in l. quadringenta. ad fi. ubi sublimitat. ff. ad l. Falc. Are. in tract. de testa. in 63. char. in gl. incip. item sciēs uires sui patrimonij. Gui. Pap. q. 537. Bauer. io repe. l. cum filiofamil. col. 46. ff. de leg. 1. Ias. in l. Centurio. col. 26. Pau. de Cas. io cons. 28. incip. in cā, q̄ uertitur. col. 2. uol. 2. Alex. in cōs. 201. col. 2. uol. 6. & col. seq. Ang. in cons. 125. col. fi. Cor. in cōs. 303. col. pen. uol. 1. Cassa. in consi. 67. col. 16. Gual. cau. 31. de subst. nu. 3. ubi dicit hanc esse cōem * opin. Dec. in l. precib. col. 12. C. de impub. Rip. in l. 1. §. sed & quoties. ff. ad Trebel. Maria. iun. in cons. 113. nu. 53. uol. 1. Bertr. in cons. 241. uol. 3. & in cons. 75. col pen. uol. 2. & in cons. 184. col. 3. uol. 2. Hispa. in ca. per nostras. char. 89. col. 3. & seq. de don. inter uir. & uxor. Paris. in cons. 93. col. 5. uol. 2. ubi dicit cōem opi. & in cons. 9. col. 3. uol. 3. & cons. 21. col. 4. uol. 3. & cons. 54. col. 5. in fi. & seq. uol. 3. Ruin. consi. 25. col. 3. uol. 1. & consi. 145. col. 2. uol. 1. & cons. 47. col. fi. uol. 2. ubi dicit cōmunem opi. & consi. 163. col. 4. uol. 2. & consi. 80. col. pen. uol. 3. & cons. 148. col. 2. uol. 3. & consi. 159. col. 3. uol. 3. Boer. decis. 44. in 1. par. nu. 31.

¶Contrarium tenet ipsemet Ang. in l. 1. §. ad filiorum. C. quomodo, & qn̄. 4. pars. lib. 10. Soci. in consi. 34. col. fi. & in cons. 33. col. 7. uol. 1. sentit Ias. in consi. 84. col. 9. uol. 1. dum allegat Bald. io l. 1. C. de fruct. & lit. expen. Roma. in l. si patronus. ff. de donat.

2 PRIMÒ Igitur pro hac parte facit, quia licèt dictū sit, fructus integros restituas, tamen debet intelligi deductis expensis. Cassa. in consuet. fol. 105. col.

3 SECVNDÒ Facit, qđ notat Cremens. in sing. 24. ubi ēt ꝙ maritus teneat̄ restituere integrā dotem, tñ poterit retinere sibi quartā uigore statuti sibi debitam. Barbat. consi. 24. col. 7. uol. 1. & consi. 68. col. fi. uol. 2. Cur. io l. precib. nu. 64. C. de impub. & alijs substitut.

4 Limita, nam qn̄ dictum est restituas, & integra bona, absque dubio uidetur prohibita Trebel. ut dicit Marian. iun. in consi. 113. nu. 53. vol. 1.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an censeatur prohibita per uerba, restituas totam hæreditatem meam.

1 SVbsequitur & alia cōclusio, utrum per ista uerba, restituas totā hæreditatem meam, censeatur prohibita Trebel. gl. in l. decem. ff. de fideicom. lib. ubi ēt Bened. de Plumb. & Ang. tenet partem affirmatiuam. idem tenet Ang. in l. Centurio. col. 2. & Imol. col. 16. Alex. col. 23. Aret. col. 15. Galiaul. col. 84. Ias. col. 26. Claud. col. 7. ff. de vul. & pup. Bal. in auth. sed cum testator. C. ad l. Falc. col. 2. & ibi Ang. col. 1. Io. Cro. in l. nemo pōt. col. 14. & seq. ff. de leg. 1. Alex. in cōs. 5. col. fi. uol. 3. Bal. in l. precib. col. 15. C. de impub. Soci. in l. serui electione. §. si fundus. col. 1. ff. de leg. 1. idem Bal. in auth. sed cum testator. col. 2. C. ad l. Falc. Ang. Are. in trac. de testa. char. 63. in gl. incip. itē sciens uires patrimonij. Guid. Pap. q. 537. Alex. in consi. 201. col. 2. & seq. uol. 6. ubi nu. 15. dicit istam * cōem opin. & ab ea nō esse recedendum in iudicando. Cassa. in cōs. 67. col. 16. Ro. in l. Marcellus. §. quod autem. ff. ad Trebe. Ang. in cons. 125. col. fi. Ias. in l. is, cui. ff. de condi. indeb. Cor. in cons. 303. col. pen. uol. 1. Paris. io cōs. 21. col. 4. uol. 3. in cōs. 54. col. 5. in fi. & seq. uol. 3. Grat. in cons. 134. col. 7. uol. 1. Rui. cōs. 25. col. 3. uol. 1. & cōs. 57. col. 1. in fi. & consi. 62. col. 1. 3. & seq. uol. 1. & cōs. 84. col. 6. uol. 1. & cons. 97. col. 2. uol. 1. & cons. 47. col. fi. uol. 2. & consi. 163. col. 4. uol. 2. & cons. 173. col. fin. eo. uol. & consi. 80. col. pen. uol. 3. & cons. 145. col. 1. uol. 3. & consi. 159. col. 2. uol. 3.

¶Contrarium tñ uoluit Ang. in l. 1. §. ad filiorum. C. quib. & qn̄ quarta pars. lib. 10. Bart. in l. Centurio. col. 7. ff. de vulg. & pupil. Roma. in l. si patronus. ff. de dona. & in cons. 32. & cons. 75. Pau. de Cast. in consi. 28. col. pen. & seq. uol. 2. incip. in causa, quæ uertitur inter Petrum. & in cons. 77. incip. uisa facti narratione. col. 3. uol. 2. Socio. in cons. 33. col. pen. uol. 1. Ias. in consi. 146. col. 3. uol. 4. Bertr. in cons. 88. uol. 3. Barba. in cons. 24. col. 2. uol. 1. Maria. iun. consi. 170. col. 3. & 6. uol. 2. Crot. qui hanc dicit * communem in l. nemo potest. col. 13. ff. de leg. 1.

Tenendo primam * cōem opin. non obstaret quod dictum est supra in tertia conclusione, ꝙ per illa uerba,
2 omnia bona, sm̄ communem opinionē non censeatur prohibita Trebel. quia dico ꝙ differentia est inter uerbum totum, & omne, ut per Ias. in l. Centurio. ff. de vulg. & pup. nu. 48. Cassa. in consuet. fol. 23. col. 3. Ruin. in cons. 163. num. 21. uol. 2.

Concordat tamen has opiniones Ruin. in consi. 163. nu. 22. uol. 2. hoc modo, nam aut istud uerbū apponitur uerbo executiuo, ut quia dictū sit, totum restituat: ut tunc procedat prima opinio affirmatiua: aut nō apponitur uerbo executiuo, sed dispositiuo, ut puta si dicat testator, totam hæreditatē relinquo: & tunc procedat secunda opinio, ut Trebel. nō censeatur prohibita. & ista concordia fuit de mente Pau. de Cast. in auth. sed cum testator. C. ad l. Falc.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an censeatur prohibita per illa uerba restituas sine diminutione.

1 PEr illa autem uerba, restituas sine diminutione, indubitanter censetur prohibita Treb. ut tenent Bal. in l. precibus col. 5. C. de impub. Ang. in auth. sed cum testator. C. ad l. Falc. col. 1. & ibi Pau. de Cast. col. 1. Bauer. in l. si filiofamil. col. 46. ff. de lega. 1. Areti. in cons. 12. col. fi. Cor. in consi. 303. col. pen. uol. 1. & in cons. 307. col. 2. uol. 4. Pau. de Cast. in consi. 28. incip. in causa, quæ uertitur. in 2. col. uol. 2. Paris. in consi. 9. col. 2. uol. 3. in consi. 21. col. 4. uol. 3. ubi dicit * communem opin. & in consi. 54 col. 5. in fin. & seq. uol. 3. Aymo in consi. 174. num. 2. ubi dicit neminem dissentire ab ista opinione.

CON-

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an censeatur prohibita per illa uerba, restituas deductis centum, & plus detrahere non possis.

1 ITem per ista uerba, restituas deductis centum, & plus habere, uel detrahere non possis, Trebell. & Falc. dicitur prohibita, ut uoluit Bal. per glo. ibi, in l. cum pattem. C. de iur. dot. Ang. Are. insti. ad l. Falcid. col. 2. Alex. in cons. 201. col. 2. uol. 6. Dec. licèt nou plenè firmet, in cons. 242. col. fin.

¶Contrarium sentit Rui. cons. 163. col. fi. uol. 2.

2 Et nota in hac materia, quod licèt unum uerbum de per se non sufficiat ad Trebel. uel Falc. prohiheudã, geminata tamen sufficiunt, ut uo. Claud. in l. Centurio. col. 7. ff. de uulg. & pup.

¶Contrarium tenet Corn. in cons. 307. col. 2. uol. 4. & Pau. de Cast. in cons. 28. incip. in causa, quæ uer-
3 titur. col. 2. uol. 2. ubi ita demum ista uerba geminata sunt apta ad prohibitionem Falcid. seu Trebellia. quaudo omnino aliam interpretationem recipere non possunt: secus si aliud possuns operari.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an censeatur prohibita per prohibitionem alienationis.

1 NEcessario sequitur uidere, utrum Trebellianica censeatur prohibita per prohibitionem alienationis, prout uidetur tex. in auth. sed in ea re. C. ad l. Falc. qui text. licèt loquatur in Falc. tñ habet locum etiam in Trebel. ut ibi per Bal. & eandem opin. tenent Aret. in cons. 37. col. fi. Ang. in §. si uerò expressim. in auth. de hære. & Fal. Paul. Pic. in l. in quattam. col. 33. ff. ad l. Fal. Alex. in apost. ad Bar. in d. auth. sed in ea re. Io. Ant. Alex. in cons. 43. col. 3. & in cons. 73. col. pe. Card. in cons. 113. Cor. in cõs. 22. col. 7. uol. 2. & cons. 182. col. pe. in fi. & seq. uol. 2. Capr. in cons. 9. col. fi. qui vr restringere illam dispositionem. Guido Pape, q. 51. & cons. 140. Gual. caut. 31. de subst. Bertr. in cons. 173. col. 8. uol. 3. Paris. in cõs. 126. uol. 1. col. 12. & in cons. 9. col. 2. & cons. 16. col. 12. & cousil. 17. col. 4. & cons. 18. col. 15. & cons. 26. col. 6. uer. 52. col. 5. cons. 64. col. 4. cons. 93. col. 6. uol. 2. & cons. 17. col. 4. & 18. col. 4. & cons. 21. col. 4. & cons. 42. col. 2. & 3. & cons. 52. col. 2. & cousil. 53. col. 7. uol. 3. Mantua in cons. 291. col. 2. Ruio. cons. 111. col. fi. uol. 2. & cousi. 126. col. 1. uol. 2. & cons. 173. col. fi. uol. 2. & cõs. 115. col. 12. uol. 3. & cons. 118. col. fin. uol. 3. & cons. 119. col. 1. uol. 3. & cons. 130. col. fina. uol. 3. & 137. col. 6. uol. 3. & 159. col. 3. uol. 3. & cons. 87. col. fi. uol. 4.

2 ¶Contrariam opi. tenet Cor. in cons. 164. col. fin. uol. 1. Maria iun. in cons. 170. uol. 2. per totum.

Tenendo communem opinionem.

3 PRIMò Amplia, ẽt si ꝓhibitio alienationis facta sit liberis primi gradus, ut no. Paris. in cõs. 126. col. 6.
* uol. 1. & in consil. 17. uum. 32. uol. 3. ubi banc dicit * communem opin.

¶Contrarium tenet Roma. in cons. 206. col. 2. Paris. in cons. 43. nu. 25. uol. 3. Guald. qui utramque o-
* pin. attestatur esse * communem. caute. 31. de substit. nu. 4 & Cassad. decis. 4. de testam. qui dicit Rotam ob diuersitatem opin. noluisse iudicare.

4 SECVNDò Amplia, ut etiam per prohibitionẽ diuisionis censeatur prohibita alienatio, & per consequens prohibita Falcidia, uel Trebell. ut sumitur ex uerbis Ruini cons. 23. col. 4. uol. 5.

5 TERTIò Amplia, ẽt si dictum sit, integrè restituatur hæditas mea pleno iure, & sine dimioutione, ꝑut in casu Guid. Pap. in cons. 134. & in cõs. 140. Guald.
* caut. 31. de substit. nu. 3. ubi dicit * communem opi.

6 QVARTò Amplia, nam etiam propter clausulã codicillarem censetur prohibita Trebell. secundum Guid. Pap. q. 52. in fi. Cassan. in cons. 67. nu. 71. Ruin. cons. 146. col. 5. uol. 3.

7 QVINTò Amplia, nã Trebellianica censetur prohibita, si testator dixerit, quod uolebat bona perpetuo conseruari in familia sua. Mant. in cons. 291. nu. 10.

8 SEXTò Amplia, quia censetur prohibita, si testator dixerit, quod hæres pro non instituto habeatur. Rui. cons. 47. col. fi. uol. 2.

9 SEPTIMò Amplia, nã qñ dictũ est, quod executores capiant, & distribuant usq; ad integrã solut. legatorũ, censet prohibita Treb. Rui. cõs. 117. col. fi. uol. 3.

10 OCTAVò Amplia, si testator usus sit uerbis directis in substitutione compendiosa, quæ licet iure directo non possit ualere post pubertatem, tamen tũc præsumitur testatorem uoluisse ut hæreditas ad substitutum perueniret absque detractione quartæ, ut per Ruin. in cons. 146. nu. 8. uol. 3.

11 NONò Amplia, etiam si sint probibita omnia bona alienari. Grat. in cons. 21. nu. 57. uol. 2.

12 PRIMò Limita, ut conclusio procedat quando testatot dicat, bona nullo tempore alienari: aliàs secus. Ruin. in cons. 89. nu. 25. uol. 2.

13 SECVNDò Limita, quia non censetur prohibita qñ testator dixerit, babeas hæreditatem meam sine ullo onere. ita Bertr. in cons. 144. col. 5. uol. 3. in nou.

14 TERTIò Limita in testamento militis nostri temporis, a principe equestri dignitate insigniti, ut tenet Cassa. in cons. 67. nu. 75.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an admittatur ob non confectionem inuentarij.

1 OPortunè ẽt dubitatur, an ꝓp non confectionẽ inuentarij amittatur Trebell. in quo articulo uariæ fuerunt Doct. opin. ut uix discerni possit, quæ sit magis cõis opinio: nam Rofre. in libell. suis, in tit. de senatuscon. Trebell. in 1. col. uers. circa primũ, tenuit hæredem ob non confectionẽ inuentarij nõ priuari Trebell. Idem tenuit Iac. de Beluis. in §. hinc nobis. in 13. q. in auth. de hære. & Falc. Oldra. in l. fi. §. fi. C. de iur. delib. Cyn. in auth. sed cum testator. C. ad l. Falc. ut refert Bart. in l. Marcellus. ff. ad Trebell. & in auth. sed cum testator. C. ad l. Falc. Bar. refert Cyn. tenere contrarium, sed in ueritate Cy. distinguit, ut per Ias. in d. l. Marcellus. qui refert Bar. in l. Marcellus. ff. ad Trebell. ubi ẽt Ang. Pau. de Ca. & ibi Alex. col. pe. & fi. Ias. ibi, col. antep. usque in fi. & ibi Claud. col. fi.
* quã dicit * cõem, Bar. in d. auth. sed cum testator. col. fi. qui dicit, quod ita cõiter obseruatur. Bart. idem tenet in cons. 2. Io. And. in addit. Specu. in tit. de instru. edi. §. dicto, uer. nunc dicamus. incip. in addit. de Trebel. dubitatur. Bal. in l. filium, quem hñtem. col. antepe. C. fam. ercis. Bal. in cons. 229. inci. in primo artic. post Io. de Castiglione, cuius est consilium originale, qd' subscripsit Bal. & idem præsupponit Bal. in cõs. 354. incip. ad euidentiam. uol. 5. Ang. in l. 1. §. hæc stipulatio. col. antep. ff. si is, cui plusquam per l. Falcid. & ibi

Imo.col.pe. ubi dicit istam communem.& ibi refert Franc.de Rampo.idem tenere in auth. sed cum testator.ubi etiam Ang.idem tenet.col.fi.& idem Ang.in §.si uerò expressim.in auth.de hære.& Falci.Paul.de Ca.in l.cum tale.§.1.ff.de cond.& dem.idē & clarius in cons.77.incip.nisa facti narratione satis longa. in 3.dubio.uol.2.ubi dicit istam cōem. Ioā.de Anan.in cons.61. in 2.dubio. & est consilium insertum inter cons.Alex.67.uol.4.& ibi dicit cōem opi.idem tenet Pet.de Anch.in c.Raynaldus.de testa.alleg.remittēdo se ad no.per Bal.in d.l.Marcellus.idē tenuit Alex. in cons.29.in 2.col.in fi.uol.5.Cor.in cons.180.in 8. dubio,in 4.uol.Dec.in cons.236.col.4. Com.in cōsi. 70.col.fi.ubi dicit istam cōem opi.& istam cōem opi. esse,& ab ea non esse recedendū,dicit Ias.in cons.84. col.3.uol.1.& idem dicit Ias.in cōs.114. col.fi.uol 4. Calca.in cons.37.col.fi.Io.Ant.Alex.in cons.43. col. 2.ubi dicit istam cōem opi.& istam dicit cōem Alex. in d.l.Marcellus.& in l.omnibus.§.si ex Trebel.ff.ad Treb.Corn.ēt vr tenere istam partem,in auth.sed cū testator.C.ad l.Falc.& istam dicit cōem,& de consuetudine seruari,in l.fi.§.licentia.in fi.C.de iur.delib.& cons.22.uol.2.& in cons.168.uol.3. ubi dicit magis *cōem.apostil.ad decis.Tholo.314.ubi ēt distinguit. istā tenet Rot.in decis.Cassad.3.de testa. Paris.in consil.43.col.9.uol.3.Marian.iun.qui dicit istam magis communem,in cons.132.col.2.& idem dicit in cōsi. 137.col.6.ubi plus dicit,ꝙ ita seruatur de consuetudine,uol.1.Aimo cons.17.col.2.Grat.cons.77.col.2. ubi dicit istam communem.uol.2. Rui.cōs.112. col. pe.uol.2.& cons.135.col.6. uol.3. ubi dicit communem.& cons.152.col.fin.uol.5. ubi dicit cōem opin.

2 ¶Contrarium,ꝙ amittatur in hoc casu Trebel.sicut Falc.tenuit Alber.Galea.in margarita sua, in rubrica de quarta Trebell.in uers.quæritur,si non fecerit inuentarium.Iac.de Aren.Bal.Imo.& Raph. Cu. in d.l.cum tale.§.1.ff.de cond.& dem. Richar.Malū. Pet.Cyn.Bal.col.1.Saly.col.fi. Fulg. in d.auth. sed cū testator.C.ad l.Falc.ubi Fulg.dicit istam partem * cōmunem.Io.de Imo.in fi.Flo.& Raph.Cu. in l.Marcellus.ff.ad Trebell. Oldra.in cons.134.Idem uoluit Bar.in cons.31.& cōs.234.Roman.in repet.in auth. similiter. in 40.speciali inter ultimas uoluntates, C. ad l.Falc.Pau.de Cast.in cons.36.incip. super primo dubio fuerunt opin.uol.2.Ange.Aret.in §.extraneis. Inst.de hære.qual.& diff. dicit istam opinionem esse seruatam eo aduocante in ciuitate Ferrariæ.Idem tenet,& dicit idem Ang.in §.& quia.in ultima q.Insti. de fideicom.hæredit.Matthes.in repe.l.filium,quem habentem.in pen.& seq.col.C.famil.ercisc.qui dicit aliam partem non esse * communem,licèt aliqui dicant illam communem,& ꝙ ita consuluit Franc.Tigrin.in cons.suo incip.Bonauentura.Bal.in cons.99. uol.4.Matthesil. in singu.158. Capra in cons.7.in fi. Imo.in auth.similiter.C.ad l.Falci. Soc.in l.Marcellus.§.quod autem.col.fi.ff.ad Trebell.qui dicit istam partem sequendam esse in consulendo, & iudicādo. Pau.de Ca.in l.cohæredi.§.cum filiæ.col.1.in fi.ff.de uulga.& pupill.Guido Papæ q.53.Dec.in cons.236. col.4.& seq. ubi dicit istam ueriorem,& * magis cōmunem opinionem,& in cons.495.col.fi.& in consi. 480.col.pen.Corne.tenet istam partem in cons.303. col.2.cum seq.uol.1.& in cons.22. col.pen. & fi.uol. 2.& in cons.168.col.pen.& fin.uol.3. ubi dicit istam esse magis communem opinionem.Cuman.in consil.141.col.1.Fulgo.in cons.41.col.fi.qui dicit,quòd Doctor.modern.ut plorimum sequuntur istam opinionem.& Fulgos.in cons.87.col.2.in fin.& in cons. 96.col.1.Barbat.in cons.46.col.pen.uol.3. Roma.in auth.similiter.char.pen.C.ad l.Falci.& in cons.276. col.fina.istam ueriorem, & magis communem dicit Ioan.Crot.in repet.c.Raynutius, de testam.col.104. Franc.Curt.iun.in cons.54.col.3.ubi secundum opinionem Dec. dicit istam esse communem opinionē. Guald.caut.37.de substit. istam dicit magis communem,& tenendam. Bertran.cons.23.col.16.uol.1. & in cons.75.col.1.uol.2.& in consil.184.col.1. uol.2. Bertran.in cons.158.col.6. uol.3. & in cons.202.col. 3.uol.3.istam dicit magis communem, Paris.in cōsi. 126.col.6.uol.1.& in cons.16.col.12.uol.2.ubi dicit istam communem opinionem.& cons.64.col.5.uol. 2.ubi idem dicit.& in cons.17.col.4. ubi idem dicit, & in cons.27.col.3.& cons.52.col.2.in fi.& cons.53. col.7.uol.3. Aimo in cons.17. col.1.& istam magis communem dicit Grat.in cōs.12.col.2.uol.2.& consil.21.col.5.ubi idem dicit.uol.2.& consil.88. uol.2. ubi in prioc. dicit nostris temporibus hanc esse magis communem.& in cons.160. ubi dicit communē, uol.2.Cassador.decis.3.de testam.Ruin.cons.37.col. 6.uol.1.istam dicit communem, & ueriorem in cōsi. 80.col.fi.uol.3.& cons.115. col.12.& seq. uol.3.ubi idem dicit.& cons.118.col.pen.uol.3. & consil.159. col.1.& seq.uol.3.ubi dicit communem.

3 Amplia hanc ultimam opinionem magis * communem, etiam si hæres faciat inuentarium, dolosè aliquid omittendo.ita Grat. in cons.12. col.2.vol.2. & cons.25.col.1.uol.2.

4 Primò Limita, non procedere in liberis primi gradus,qui si non fecerint inuentarium, non priuantur Trebell.ut uoluit Guid.Pap.q.53.& Paris.in consil.43.col.9.uol.3.

¶Contrariam opinionem sequuntur Dec. in consil.236.col.5.& in cons.480.col.fin.& in consil.495. Paris.in cons.127.col.6.in fi.& seq.uol.1. & in consi. 16.col.12.uolu.2.& in consil.18.colum.16. ubi dicit istam * communem opinionem. & in cons. 25. col. 7.& in cons.26.col.7.ubi idem dicit.& in cons.93.colum.7.uol.1.& in consil.1.col.10. ubi dicit communem.& in cons.27.col.4.uol.3. Grat.in cons.17. col. 3.uol.1.Corn.in cons.168.uol.3.ubi istam dicit magis * communem.& cons.22.uol.2.Maria.iun.cons. 28.col.1.uol.2.ubi dicit communem,Ruin.cons.37. col.7.uol.1.

5 Secundò Limita,si esset facta descriptio omnium bonorum, ita ut non possit considerari suspitio fraudis.Paris.in cons.25.col.9.uol.2.Maria.iun. in consi. 132.col.2.uol.1.

6 Tertiò Limita, quia licèt filius ob non confectionem inuentarij amittat Trebellianicam,tamen non amittit legitimam,ut diximus infra in 6. lib.in tit.de legit.in 7.conclus.

7 Tenendo aliam opinionem, ut non amittatur Trebell.

Limita,nisi utrumque interueniat,& ꝙ sit prohibita expressè, & ꝙ inuentarium non sit confectum, etiam posito ꝙ uerior, & magis * communis sit illa opinio, ut per expressam prohibitionem non cesset Trebel.ut per Fran.Cur.iuo.in cons.54.nu.11.ver.pręterea.& ante eū uoluit Bal.in cōs.349. circa fi.uol.3.

CONCLVSIO XI.

Argumentum.

Trebellianica an cesset de relictis ad pias causas.

1 De relictis ad pias cās cessat Fal.tex.est in auth. similiter.C.ad l.Fal.& in corpore uñ sumitur,

licèt

licèt Iacob. Butrig.in l.si quis ad declinandam.C.de episcopis, & cleric.& in authen.similiter,tenuerit cõtrarium. & idem sentiat Salyc.in d.l.si quis ad declinandam.

2 Sed dubitatur, an sicut de relictis ad pias causas cessat Falcid.ita cesset etiam Trebel.in qua q. Dyn.in l.1.§.in filij.ff.ad Trebel tenuit ut et de hmõi relicto Trebel.detrahi non posse.idem tenuit Cyn.in auth. sed cum testator.C.ad l.Falc.idẽ Bart.in l.Marcellus, ff.ad Trebel.& Bar.in auth.similiter. C.ad l.Falcid.& in cons. 6.in fi.& cons 56.in 3.dubio.Idẽ tenet Ang. in d.l.Marcellus,qui dicit istam opinionẽ esse in practica * cõiter receptã,& eum ipsum fuisse secutum & legendo & consulendo, & Imola in d.l.Marcellus.dicit hanc opi.esse seruatã in facto, & q̃ in practica ita seruaretur,licèt alia opinio secundum eum,sit de iure uerior. & istã opi tenent et Cyn.& Imo.in l.1.§.ad municipiũ.ff.ad l.Falci.in fi. Raph.Cuma.& Alex.in d.l. Marcellus.Iacob.de Beluis.& Ang.in §.si autem. in auth. de eccles.tit.& Ang.in §.si autem.in authen. de hæred. & Falcid. Bal.in repet.l.1.col.15.uer.super decimo quæsitu.C.de sacros. Eccle.in l.id,quod pauperibus.col.7.in 17.q.C.de episcop.& cler.in l.si quis ad declinandũ.col.1.eod.tit.& ibi Paul.de Cast.col.2. & Bal.in authen. similiter.col.2.C.ad l.Falc.ubi dicit ita fuisse iudicatum. & ibi et Fulg.tenet istã partem. Idẽ tenet Io.de Ligna.Zenzell.Io.de Fantu.& Dom. in c.1.de testam.in 6.col.10. & seq. Salyc.in l.si quis ad declinandam.col.1. C.de episcopis,& cleric.dum reprehendit Iac. Butrig. ibi idem tenet Spec.in tit.de inst.edit.§.compendiosè.in 16.col.uer.sed cum deductio. Ant.Card.& Abb. in c.Raynal.col.4.de test.ubi dicit quòd ista est cõis opin.Doctorum utriusque iuris.& idem Abb.in cons.59.in j.col.in fi.uol.j.ubi dicit,hanc esse hodie cõem Doctorum opin.& in cons. 32.in fi.uol.2.ubi idem dicit. Io. Cald.cons.40.in tit. de testa.in fi.ubi dicit, quòd istud est uerius, æquius, & cõiter tenetur. Romã.in cõs.239.in j.col.ubi dicit, q̃ ista est cõis opinio,à qua in iudicando,& consulendo non est recedendum.& in cons.276.in fi.& in cõs. 206.in fi.Alex.in consi.12.in fi.uol.3. & in cons.217. col.fi.uol.6. ubi dicit ita cõmuniter in practica seruari.Cor.in cons.259.col.fin.uol.4.& in cons.22.col.7. uol.2.ubi dicit istam cõem.Paul.de Cast.in consi.12. inci.præsens consultatio.uol.2.& in cons.67.eo.uol. 2.incip. præsupposita pro uera.& in consi.304.incip. primum dubium.col.1.uol.1.& in consi.67.incip.in casu præsenti.col.2.uol.2.& in consil.152.incip.uiso puncto,& dubijs.col.fi.uol.2.ubi dicit,uidi istã opin. cõiter teneri. Aret.in cons.67.col.pen.Ang.in consil. 41.in fi.& in cõs.59.in princip.& in cons.159.in fin. & in cons.230. in 1.col. Curt.iun. in cons.120.col.4. Signor. Homod.in cons.35.col.fi.Bal.in cõs.407.col. 2.uol.1.incip.in causa,quæ uertitur inter scholã sanctæ Mariæ.& in cõs.90.incip. proponitur quòd Christianus. uol.4.Soc.in cons.16. col.fi.& in cons.144. col.pen.& seq. Corn.in consi.18.in 3.col.uol.4.& in cons.93.col.1.uol.3.& in cons.268.in pen.col.uol.3. ubi dicit communem opinio. Soc. in rub.ff.ad Treb. in fi.& in l.Marcellus.§.quod autẽ.eod.tit.col.3.Dec. in consi.299.col.1.in fi.ubi etiam dicit cõem opinionem.Christoph.Porc.in §.sed quia stipulationes. Instit. de fideicomm.hæredit.Card. in cons.133.in fin. col.Guido Pap.q.188.decis.Tholos.83.& ibi apost. Venaf.in cons.58. Cãtiun. in Topic.col.59.Mãt.cõs. 55.Claud.in d.l. Marcellus.Capra in cons.78.in fin. Barb.in c. Raynutius.de testa.col.138.Fab.in authẽ. nouissima.col.88.C.de inoffi.testa. Ruin.consi.135. col.5.uol.3.Bert.consi.149.in ult.dubio,uol.2.

3 ¶Contrariam uerò opin. ut Trebell. non cesset in relictis ad pias causas, tenuit gloss.in d.ca.1.de testa. in 6.in uerbo, Trebell.& ibi Archi.col.5.Ioan.And. in ca.Raynaldus.de testa.ut multi referunt.Rayn.de Forl. Iacob.Butr.& Alberic.de Rosa.in l.si quis ad declinãdam. C.de episcopis,& cler. Spec.in tit.de instr. edit.§.cõpendiosè.col fin.Oldr.in cons.248 incip.præsupposita cõsuetudine. circa fi.Ro.in repet.auth.similiter, in 40.speciali.Saly.in d auth.similiter.ubi dicit istã partem ueriorẽ, & sm eam cõsuluisse Io. Cald.& Io. de Lign. C.ad l.Falc.eãdem opin.tenet Bal.in l & in epistola. circa med.C.de fideicomm.allegat etiam Innoc.idem tenere in cap.cum tibi.circa fin.de testa. Bal. in consi.229. uol.3. quod est consilium Ioan.de Castiglione episcopi Vincẽt.Ro.in l.Marcellus.§.qd aũt.Paul.de Castr.in cons.29.col.1.uol.1.incip.circa primum quæsitũ. & in consi.142.uol.1. non determinat,quæ istarum opin.sit uerior.Corn.in auth.similiter.col.1.& seq.dicit istam ueriorem opin.& alteram magis æquam.& in cons.17.col.6.& seq.uol.4.Ias.in l.Marcellus.col.7.tenet etiã istam partem tanquam de iure uerioré.& in cons.95.col.fi.uol.2.& in consil.186.col.5.eo.uol.2.

4 Primò Amplia primã opinionẽ magis cõem,et si restituẽda sit hæreditas immediate priuato, mediate aũt piæ causæ,ita sentit Bald.in l.aura.§.Titio.ff.de cõdit.& demon. Ro.in d.l.Marcellus.& in auth.similiter. C.ad l. Falc.Paul.de Cast.in d.l.cum dotẽ.ff.ad l. Falc, Rom.in cons.206.in fin.Alex.in d.l.Marcellus. col.3.& seq.& in l.cum dotem.ff.ad leg.Falcid.Ias.in d.l.Marcellus.Aret.in cons.67.col.pe.& seq. Alex.in l.1.§.ad municipiũ.ff.ad l.Falcid.in fin.& in consi.20. in fi.uol.3.& Claud.in d.l.Marcellus.Capra in consi. 78.in fine. Alex.in cons.217.col.fi.uol.6.Soc.in cõsi. 49.col.fi.uol.4.Io.Crot.in c.Raynutius.col.antepen. in fi.de testa.Venafr.in cons.58.Aim.cons.157.in fi.

5 Limita,ut hoc procedat,qñ restitutio fieri deberet Ecclesiæ in cõtinenti,secus si ex interuallo,uel sub cõditione,quia tũc detrahitur Treb.& Falc.ita declarat Roma. in consi.206. in fin.hoc tenuit et Alex.in d.l. Marcellus. ubi et Ias. & Clau.& Alex.in l.cum dotẽ. ff.ad l. Falci.Soci.in cõs.144.col.fi.& in cõs.78.col.1. & seq.uol.1.& ĩ cõs.115.col.2.uol.4.Cor.cõs.95.col. fi. uol.2. & cõs.186.col.5.uol.2.& ĩ cõs.17.col.7.uol. 4.Io.Crot.ĩ c.Raynutius.de test.col.antepe.in fi.Rui. in cons.135.col.5.uol.3.& in consi.140.col.fi.uol.5.

6 Declara,nam ut dicit Alex.in d.l.cum dotẽ.ff.ad l. Falci.qñ fideicom.est sub conditione relictum ecclesiæ,tunc detrahitur Treb. sed cauet grauatus in euentum,q̃ fideicõmisso sit locus,de restituẽdo quartã retentam piæ causæ, & idẽ dicit in d.consi.217.col.fin. uol.6.Socin.in d.l.Marcellus.§.quod autem.col.5.

7 Secundò Amplia,idem esse etiam si relictũ sit factum hospitali priuato.Corse.in sing.in uerbo,hospitale.ex mente Barb.in c.Raynaldus.char.77.de testa.

8 Primò Limita eandẽ opin. qñ una ecclesia alteri rogatur restituere , quia tunc detrahit Treb. ecclesia instituta,& rogata,ut tradit Ang.in §.sed hoc in præsẽti.in auth.de sanct.Episcop.idẽ tenet Raph.in l.j.§. ad municipiũ.ff.ad l.Falci.Saly.in auth.q iẽ. C.de sacros.eccles.col.2.Franc.de Albergot.ut refert Abb in c.in præsentia.de probat.col.9.qui idẽ tenet Bertach. in tract.de episc.in 31.q.in 4.lib.Abb.in ca.cum causam.in 1.col.de prob. Alb.de Ros.in l.si quis ad declinandam.col.1.in 2.q.C.de epis.& cler.Dec.in cap.in præsentia. col.24.de prob.Ruin.in consi.89.col pen. & fin.uol.3.Capra in consi.68.in 3 dub.

¶Contrarium tenet Rom. in authẽ.similiter.C.ad l.Fal.140.speciali.& ĩ d.l.Marcellus.ubi Alex.col.3.

ff.ad Trebell.& ibi Soc. & Iaſ.Io.Petrucij,& Corn.in auth. ſimiliter.col.fin.C.ad l.Falc.Corn.in conſ.140. uol.1. idẽ tenet Alex.in l.1.§. ad municipium.ff.ad l. Falc. Philip. Fran. in c.ſi pater.in repet.in pen.char. de teſta.in 6. Bertran.in cõſ.152.col.pe.uol.1.Fely.in c.in pręſẽtia.col.15.de probat.Fabia.de Mont.in authen. nouiſſima. in 24.q.uerſi.ſed utrũ eccleſia.C.de inoff.teſta.Barbat.in c. Raynaldus.col.151.de teſta.

9 Secvndò Limita,quãdo ei, cui ad pias cauſas relictũ eſt,relinquitur aliquid ad non pias cauſas,quia de legato facto ad non pias cauſas detrahitur tanta portio,quãta ſufficit pro Falcidia utriuſque.ita Ang. in l.ſi ſeruus.§.1.ff.ad l.Falcid.per illum tex.quem legit cum princ.& ibi Imol.ſequitur,& Alex.& idẽ dicit Alex. in l.1.§.ad municipium.col.fi.uer.itẽ fallit. ff.ad l.Falc.& in l.Marcellus.col.4.ff.ad Treb.

10 Declara, ut hoc ꝓcedat, qñ utrũque legatũ factũ eſſet eidẽ,ſecus ſi diuerſis.Imo.in l.ex aſſe.ff.ad l.Fal. Et ponit Alex.in d.l.1.§.ad municipiũ.col.fi.ff.eo.tit.

11 Tertiò Limita, ſi legatum eſſet factum ad certã piam cauſam de tanta quantitate,ita ut etiam perfecto opere ſupereſſet aliqua quantitas, quia illud defalcaretur, quod ſupereſſet ipſi legatario.Ang.in l.ſi ſeruus.ff.ad l.Falc.ubi etiam Imol.& Alex.

12 Amplia, nam ẽt ſi eſſet nudus executor, totũ reliquum pro ſua Falc.retineret, ut per Alex.in l.1.§.ad municipiũ. col.fi.ff.ad l.Falci.& in l.Marcel.col.4.ff. ad Treb. p not.per Ang. in l.decẽ.ff.de fideicom.lib.

¶Contrarium tenet Soc. in d.l. Marcellus.§. quod autem.nu.9.uer.limitat etiam,ubi dicit hanc eſſe cõ-
* munem * opin.

13 Qvartò Limita,nam relictum filijs patitur Fal. prout etiam patitur Treb. licet uideatur pium, ut in l.nam etſi parentibus.ff.de inoffi.teſta.in uerbo,piæ. & ibi tenet Ang. Bald.in auth.ſed cum teſtator.C.ad l. Falc. in q. de donatione facta filio monacho & iſtud ponit in indiuiduo Aret.in conſi.12.

¶Contrarium tamẽ uoluit Barbat. in repet.l. cum acutiſſimi.col.25.uerſi.ex hoc.C.de fideicomm.

14 Qvintò Limita ĩ legitima,q̃ ẽt de relictis ad pias cauſas detrahitur,ut tradit Rui.cõſ.57.col.2.uol.2.

CONCLVSIO XII.

Argvmentvm.

Liberi primi gradus an computent fructus in Trebellianicam.

1 Dicit text.in l.iubemus.C.ad Trebel.quòd liberi primi gradus de reſtituendo grauati, non computant fructus in Trebell. etiamſi hoc teſtator mandauerit. ponit etiam Ruin.conſi.162.col.5.uol. 2.& Pariſ.conſi.30.nu.15.uol.3.

2 Primò Amplia, ẽt ſi fructus ſint ꝑcepti poſt moram factam in reſtituẽdo,ſcd̃m gl.in l.in fideicom.ff. ad Trebel.in gl.magna.in uerſi.Itẽ qd̃ dixi.idẽ uoluit gl.in l. iubemus.in gl.in uerbo, hæreditarijs.circa fi. C. ad Trebel.& ibi Bal.col.3. & ſequitur Imol.in d.l. in fideicomm.col.fi.Hoſt.in c.Rayn.de teſtam.

¶Contrarium tenet gl.communiter approbata,in c.Rayn.in uerbo, à tempore litis conteſtatæ.de teſt. & alij canoniſt.ibi. idẽ tenet Bal.in d.l.iubemus.col. 3.ubi etiã Saly. col.fi.& ſequitur Alex.in d.l.in fideicom.col.2. & uoluerũt Pet. Cyn. Iac.de Are.& Paul. de Caſt.in d.l.iubemus.& idem ſequitur Clau.in d.l. in fideicõ.col.2.quantũ ad iſtum effectũ,ut illos poſt moram teneatur reſtituere,nec illos habeat lucrari.

3 Secvndò Amplia,etiamſi patrimonium teſtatoris clade aliqua ſit diminutum, quo caſo regulariter hæres etiam fructus iudicio teſtatoris perceptos non lucratur,ut eſt tex.in l.ſi is,qui.ff.ad Trebell.

4 Limita, ut iſtud non habeat locum in liberis primi gradus, ita Ang.in d.l.ſi is, qui.& ante eum hoc uoluit Bart.in l.Baliſta.circa fi.ff.ad Trebel.idem tenuit Bar.& Ang.in l.poſtulante.§.ſed in huiuſmodi. ff.ad Treb.& Alex.in l.in fideicom.col.2.& in l.ita tamen.§.hæres ea aſſe.col.2.ff.ad Trebell.

¶Contrarium circa limitationẽ tenent Imo. in d. l.ſi.is q.& ibi ẽt Raph.ff.ad Treb.Claud.in l.in fideicom. col.2. Alex.in l.Baliſta.col.1.in fi.ff.ad Treb.in l.poſtulante.§.ſed in huiuſmodi.ff.ad Trebell.col.1.

5 Primò Limita,ut procedat concluſio,quando liberi primi gradus ſunt grauati reſtituere liberis teſtatoris,ſecus ſi extraneo,ut fuit opi.Petr.Cyn.& Frãciſ. de Rampo.in d.l.iubemus.Alex.in l.in fideicom.col. 2.ff.ad Treb.Ro.in cõſ.232. Corn.in cõſ.321.col.pe. uol.3. Iac.de Rau.Alber.& Corn.& Caccial.in d.l.iubemus.Fulg.in auth.niſi rogati.C.ad Treb.qui dicit, ꝙ iſta opi.eſt ſeruanda in iudicijs.Idẽ uoluit Hercul. in l. in quartã.in 4.col.ff.ad l.Falc.Barba.in c. Rayn. in 32.col.de teſta.Cuma.in conſi.123.col.fi. Io.Ant. Alex.in conſi.40.col.pe.& ſeq.qui dicit hoc fuiſſe de mẽte Cuma.& Alex.in l.Baliſta.ff.ad Treb.idẽ uoluit Cuma. in conſ.25.col.pe.Oldr.in conſi.131.Io.Ant. Alex.in conſi.2. col.fi.Abb.in conſ.79.uol.1.& iſtam
* dicit ueriorẽ & magis * cõem, Claud. in l.in fideicõ. col.1.& ſeq.ff.ad Treb.Pariſ.ubi dicit cõem,in conſi. 93.col.3.uol.2.& in conſi.21.ubi idem dicit, col.fin. uol.3.& in cõſi.27.col.4.uol.3.ubi idẽ dicit.Rui.cõſi. 91.col.2.& 3.uol.3.& conſi.84.col.1.& ſeq.eo.uol.3.

¶Contrariũ tenet Sal. in d.l. iubemus. & ibi Paul. de Caſtr.col.1.in prin.Alex.ex mente Imol.ibi, licet non clarè firmet, in l.quòd de bonis.§.quod auus.ff. ad l.Falc. Paul. Picus in l.in quartam, col.pe.ff.ad l. Falc.idẽ Alex.in apoſtil.ad Bart.in d.l.iubemus.& dicit Alexã.in d.§.quod auus.ꝙ iſtud fuit de mẽte glo. in d.l.iubemus,& in d.l.in fideicõ.& Bar.in d.§.quod auus,dũ indiſtinctè loquũtur.idẽ tenent Bert.in cõſi. 21.col.pe. Pariſ.in conſ.25.col.10.& ſeq.uol.2. Rui. conſi.163. col.5.& 6.uol.2.& conſi.21.col.6.uol.3.

6 Secvndò Limita,ut diſpoſitio l.iubemus,nõ procedat inſtitutis parẽtibus, & rogatis reſtituere,ut no. Bart. in l. fideicom.ff.ad Treb.& in l.ſi filiusfamil.ff. ad l.Falc. & ibi Ang.& Imol.& Alex.& Imol.in l.in fideic. col.1.& ibi Alex.col.2. Salyc. in d.l.iubemus. col.pen.in fin. Cald.in cõſi.41.in tit.de teſta.Bald.in repet.c.ſi pater.de teſta.in ſexto.Barb.in repet.c.Raynut.col.123.de teſta.

¶Contrarium tenet idem Barbat. in repet.l. cùm acutiſſimi. col.24.C.de fideicomm.Guid.Pap.q.478. conſi.19.col.1.uol.1.

7 Tertiò Limita, cõcluſionẽ nõ ꝓcedere in fructibus perceptis tpe mortis teſtatoris. ita Iaco.But.in d. l.iubemus,ſequitur Ang.in l.Cẽturio.col.1.in fi.ff.de uul. & pup.& in l.Papinianus.§.unde ſi qs.col.1.ff.de inoffi.teſta.uoluit.Cy.& Bal.in l.ſcim⁹.in princ.C.de ĩoffi.teſt.col.1.in fi.Alex.in l.ĩ fideic.col.3.ff.ad Treb.

¶Contrarium ſentit Imol. in d.l. in fideicom.in fi.

8 Qvartò Limita, nam l.iubemus,nõ procedit in liberis ulterioris gradus,p tex.in d.l.iubemus. in prĩ. ubi glo. & Doct. cõiter.& Bal.col.3.Ang.col.1.Paul. col.1. & fi. Salyc.col.1.in fi.idẽ tenent Bar.in l.qd̃ de bonis. §.qd̃ auus.ff.ad l.Falci.Mathe.in repet.l.filiũ, quẽ habentẽ.col.33.C.fam.erciſ.Corn.in conſi.180. col.8.uol.4. idem uoluit gl.in d.l.in fideicomm.cum qua trãſeunt omnes Doct.ibi. idem tenet Pic. in l.in quartam.col.pen.ff.ad l.Falc.

9 Qvintò

9 Qvintò Limita in dote, in qua liberi primi gradus fructus computãt. l. mulier. §. cum proponeretur. ff. ad Trebel. quam l. dicunt Doct. nõ esse correctam per d. l. iubemus. & ibi Docto, omnes per illum tex. & maximè Pau. de Cas. & Alex. qui in 1. col. & seq. limitat & Claud. col. fin.

10 Sextò Limita, nam dispositio l. iubemus, non habet locum, ubi duę quartę detrahũtur. Paul. de Castr. in l. mulier. §. cum proponeretur. ff. ad Trebell. & ibi Alex. & Paul. de Cast. in l. scimus. C. de inoffi. testam. & in cõsi. 188. col. fi. incip. quia dubia. uol. 2. Io. Crot. in c. Raynutius. de testa. col. 22. & in l. qui Romæ. §. duo fratres. col. 26. ff. de uerbo. oblig. Dec. in cõs. 480. col. pen. Alex. in cons. 150. uol. 6. Ioan. Ant. Alex. in consi. 2. col. fin. Cur. sen. in cons. 52. col. pe. Ias. in cõs. 231. col. 2. uol. 2. & in consi. 43. col. fin. uol. 3. Aret. in cons. 67. in fin. Dec. in cons. 495. col. fi. Io. Aut. in cõs. 73. col. pen. & fi. Rom. in sing. 193. incip. est dubium. Bert. in consi. 101. col. 2. uol. 1. & in cons. 152. col. fi. eod. uol. & in cons. 18. col. 2. uol. 3. licet non se firmet. & in consi. 51. col. pen. & in consi. 186. col. 2. licet nõ se firmet. & in consi. 202. col. 3. uol. 3. & Paris. in cons. 27. col. 2. uol. 3. Aim. consil. 16. col. fin. qui declarat. Ruin. consi. 143. col. fi. uol. 2. & cons. 163. col. 5. uol. 2. & consi. 91. col. pen. uol. 3.

¶Contrariũ uoluit Bar. in l. quod de bonis. §. quod auus. ff. ad l. Falc. & ibi Alex. sequitur corrigẽs illud quod tenuerat in l. mulier. §. cũ proponeretur. & idẽ tenuit Pau. de Cast. in l. iubemus. C. ad Trebell. Ang. in cõs. 121. Claud. in l. Marcellus. ff. ad Trebel. col. 3. & in l. mulier. §. cum proponeretur. col. fi. eod. tit. Oldrad. in cõsi. 131. Corn. in consi. 180. col. 8. uol. 4. Ias. in cõs. 199. col. fi. uol. 4. & in cõs. 146. col. 5. uol. 4. Pic. in l. in quartã. col. antep. ff. ad l. Falc. istã tenet Rota in decis. Cassad. secũda. de testa. Gozad. in cõs. 81. col.
✱ 3. Bertrã. in cõs. 209. col. pe. in fi. istã dicit * cõem opinionẽ in cõs. 290. col. fi. uol. 3. Paris. qui dicit cõem, ĩ cõs. 43. col. 9. uol. 3. Rui. cõs. 88. col. pe. uol. 2. & cõs. 162. col. 5. uol. 2. & cons. 190. col. fi. uol. 2. & cons. 21. col. 5. uol. 3. & cõs. 104. col. fi. uol. 3. & cõs. 147. col. 2. uol. 3. & cõs. 149. col. 1. uol. 3. Paris. qui hanc dicit ue-
✱ riorem, & magis * cõem in consil. 30. num. 16. uol. 3.

11 Septimò Limita, quia licet testator non possit facere, quòd fructus in Trebell. imputentur liberis primi gradus, potest tamen mandare, ut dictos fructus restituant, ut not. Angel. & ibi Alexand. sequitur, in l. Balista. ff. ad Trebell.

¶Contrarium tenent ibi Cuma. & Claud.

12 Octavò Limita, quando dictum esset per testatorem, quòd Trebellianicam imputaret filius in legitimam, de quo uide cõclus. primam, in titul. de legit. in 12. limitatio. infra in sexto libro.

13 Nonò Limita, quia d. l. non procedit in Falcidia, sed tãtùm in Treb. ita Mar. iun. cõsil. 136. nu. 7. uol. 1.

14 Decimò Limita, ut nõ procedat in alia persona, quàm in filio primi gradus, & qui esset hæres filij primi gradus, ut per Ruin. consi. 80. col. fi. uol. 3.

15 XI. Limita, quia non habet locum in filio legitimato, ut sentit Rui. consil. 91. col. pen. uol. 3. & consi. 84. col. 1. & seq. uol. 3.

16 XII. Limita, qñ filio personaliter est onus iniunctum, secus uerò quando onus fideicommissi est iniunctum impersonaliter. Ruin. cõsi. 147. col. 2. uol. 3.

CONCLVSIO XIII.

Argvmentvm.

Rogatus de restituendo quod supererit tempore mortis, an imputet alienata in Trebellianicam.

1 Per fideicom. ita relictum, ut quod supererit tempore mortis, grauatus restituat, censetur data facultas alienandi ipsi grauato etiam in totum, quãdo non mala fide alienauit, idest non animo interuertendi fideicomm. ut text. in l. Titius. ff. ad Trebel.
2 quæ facultas hodie restricta est, ut saltem quartam partem teneatur grauatus fideicommissario reseruare per auth. contra eum rogatus. C. ad Treb. Paris. in consi. 25. col. 4. & seq. uol. 2.

3 Primò Declara, ut hodie non habeat locum dispositio authen. contra eum rogatus. C. ad Trebell. quãdo grauatus fuit hæres institutus in totum, quia tunc non tenetur reseruare quartam fideicommissario, quia per actum institutionis uidetur habuisse licentiam alienandi in totum, ut declarat Ruin. consi. 76. nu. 13. uol. 2. & consi. 121. nu. 13. uol. 3.

4 Secvndò Declara, ut grauatus possit alienare, quotiescunque non appareat ipsum alienare mala fide animo interuertendi fideicommissum. Rui. cõs. 163. nu. 2. uol. 3. & in consi. 121. col. pen. uol. 3.

5 Tertiò Declara ẽt, quia semper in dubio præsumitur, grauatũ alienare animo interuertẽdi fideicõmissum, qñ ex alienatione nullum lucrũ, uel pretiũ quæsiuerit, aliàs secus. ita Rui. consi. 163. nu. 3. uol. 3.

6 Hinc dubitatur, an stante huiusmodi fideicõmisso, alienatio sit imputanda per ipsũ grauatũ in Treb. & uidebatur quòd non: quia si habuit facultatem alienandi, ergo sine onere imputationis, aliàs nihil tribueret ista facultas, cum & aliàs non habens facultatem alienandi, posset alienare cũ onere imputationis, per tex. in l. Marcellus. §. res, quæ. ff. ad Trebel.

7 ¶Contrariũ tñ determinat Paul. de Cast. in d. l. Titius. ff. ad Treb. quã opin. finaliter seq uř Guido Pap. in cõs. 122. in fin. & Paris. in cõs. 46. col. fi. uol. 1. & istã partẽ Rota fuit secuta in causa Parmen. pro Nicolino della Fossa, coram Domino Ioanne Clerici.

8 Et licet uideãtur contra istã opi. facere notata per Soc. in d. §. res, quæ. col. fin. tñ aliquæ rationes Soc. faciunt ẽt pro ista opi. una tantùm ratio uidetur obstare, dum dicit, q facultas alienandi debet esse libera, & sic sine onere imputationis, aliàs non esset libera.

9 Sed respondebã, nõ minus liberam dici facultatẽ alienandi, propterea quia tenetur imputare, ita non diceretur libera, si quid ipsã alienationẽ impediret, sed si alienatio potest fieri ex quacunque causa, & in quamconque personam, hoc quod teneatur imputare, non facit minus liberam facultatem alienandi.

10 Nec ẽt obstat, q facultas alienãdi nihil tribueret, quia rñdetur, quòd imò multum, quia pot in totũ alienare de iure antiquo, per l. Titius. ff. ad Treb. hodie tenetur tantũmodò quartã seruare, per auth. contra cũ rogatus. & uide Corn. in cons. 242. col. fin. uol. 4. ubi uidetur sentire, quod Trebel. detrahatur de eo quod superest. & Bartol. & post eũ Alex. in l. mulier. §. cum proponeretur. col. 1. in fi. ff. ad Trebel.

De successionibus ab intestato.

CONCLVSIO PRIMA.

Argvmentvm.

In successione aui ab intestato, filius succedit in locum patris, & concurrit cum patruo.

1 Dicit Text. in §. cum filius. insti. de hæred. quę ab intestato defer. quòd filius succedit in locum patris sui, & concurrit cũ patruo in success. aui ab intestato.

2 Primò Amplia conclusionem locum habere ĉt in successione descendentium quoad ascendentes, ut per Io.Fab.in d.§.cum filius.in fi.qui allegat tex.in §. consequens.in Auth.de hære.ab intest.uenient.

3 Secundò Amplia, etiam si factum sit testamentum, quod tamen sit expugnatum per quærelam, uel per contratabulas, ut not.Ang.in d.§.cum filius. col. 1.in fi.per tex.in l.si defunctus.C.de suis, & legit.

4 Tertiò Amplia, etiam si uocati sint proximiores testatoris, per hęc uerba, proximiores meos, ut dicit Bal.cons.488.uol.3.Alex.cons.137.col.1.uer.pręterea repetio.uol.1.& cons.88.eo.uol.eo.uer. Ias.consil.159.col.pen.uol.4.

¶Cõtrarium in dispositione testatoris tenet Rui. in cons.171.col.5.& seq.uol.2.

5 Amplia primam opinionem, nam idem est si statuto, uel constitutione uocetur proximior, prout dicit Soci.loquens in constitutione, in cons.suo posito post lect.de uer.obl.idem uoluit Paris.in cons.20.colum.3.uol.2.Dec.cons.79.col.2.& cons.527.col.1.& cons.553.col.1.& cons.87.in fin.Ludo.Bolog. in addi.ad tract.Matthes.de success.ab intest.num.83. Tiraq.de iur.primoge.q.40.nu.20.

¶Contrarium in statuto uocante proximiorẽ noluit Grat.in cons.27.col.1.in fi.& seq.uol.1.Tiraq.de retra.ligna.§.11.i gl.9.n.3. Gram.decis.19 declarat. Tenendo primam opinionem.

6 Declara, illam procedere, quãdo statutum loqueretur in success.aui, uel patrui, nõ aũt in trãsuersalib. ulteriorib.ita declarat Paris.ĩ d.suo cõs.20.co.4.uo.2.

7 Quartò Amplia, ut ĉt in feudo, filius succedat ĩ locũ patris.c.1.§.is uerò.de grad. succes.in feu.& ibi Card.Alex.col.1.& fi.no.Io.Fab.in §.cũ filius.col.1. instit.de hære.quæ ab intest.deferun.& ibi Ang. col. 2.gl.in c.1.§.1.in uerbo, solus.de nat.succes.feu.Cor. in auth.post fratres.in fi.C.de legit.hæred. Ias.in l.si auiæ.col.2.C.de succes.edict.in l.si duo.in fi.princ.ff. de iureiur.Bal.cons.185.uol.3.& cons.195. eod.uol. Corn.cons.24.col.fi.uol.2. Abb.cons.85.col.pe. uol. 1.Ias.in l.is potest.col.6.& seq.ff.de acq.hæred.Fulg. in cons.8.in fi.Aret.in cons.164.col.1. Afflict. super constit.fo.209.col.4.Corn.cons.131. num.10.uol.2. Cur.in tract.feud.in 3.par.col.21.& seq.& col.39.Aluarot.in c.1.col.pen.de nat.successi.feu.& in c.1.§.1. col.2.de grad.successi.in feud. Alex.in l.Gallus.§.quidam rectè.col.pen.ff.de libe.& posthu.& in cons.51. col.3.uol.4.Paris.cons.2.col.penul. uol.1. & cons.3. col.pen.eod.uol.Tiraq.de iure primog. q.40. nu.18.

¶Contrarium tenet Bar.in auth.post fratres.C.de legit.hære. Cuman. in l. cum ita.§.in fideicom. in fi. ff.de leg.2.Alex.cons.204.col.2.uol.2.

Tenendo primam opinionem.

8 Primò Limita, illam procedere in feudo hæreditario, nõ aũt in feudo non hæditario, ut p Io.Ant.Alex. cons.85.qui declarat, & sumit' ista distinctio ex uerbis Alex.cõs.129.col.fi.uol.5.& cõs.204.col.2.uol.2.

9 Secũdò Limita, qñ succederetur auo, uel patruo,
10 aliàs secus, ut per Io.Anto.Alex.cons.85.in fi. Et qñ succeditur tantũ ascendenti dicit Ant.de But.cõs.47.

11 Quintò Amplia, idem esse in emphyteosi. Tiraq. de iur.primog.q.40.nu.19.& nu.185.& seq.

12 Primò Limita, ut cõclusio procedat in dispositione l. secus uerò hominis, in qua filius non succedit in locum patris, ut concurrat cum patruis. Bald.in l. cum ita.in §.in fideicommisso.ff.de leg.2.Ang.Aret. in d.§.cum filius. Ias.in l.si auiæ. col.2. C. de success. edic.Dec.ibi, col.2. Alex.cons.204.col.2.uol.2.& cõsil.4.col.4.uol.4.& cons.129.col.1.in fi.& seq.uol.5. Dec.cons.1.col.3.& consil.299.nu.6. & cons.478.& 418.& 412.Cap.cons.5.col.fi. Gozad.cons.20.col.4. Bertr.cons.207.col.fin.uol.1.Io.Crot.in c.Rayn.col. 9.& seq.de testa.Io.Ant.Alex.cons.37.col.2.& consi. 39.col.2.Paris.cons.40.col.4.& cons.18.col.12.uol. 2.Curt.iun.cons.22.col.3. Ruin.cons.134.col.7.& cons.167.col.8.uol.2.

Et omnes alij Doct.qui in conclus.3.in titu.supra de fideicom.secuti sunt opin.Bal. in d.§.in fideicom. concludunt in fideicommissis filium non succedere in locum parentis sui, ne concurrat cum patruis.

* ¶Contrarium tenent * omnes Doct.per nos adductí in d.conclu.3.in tit.de fideicom.qui sequentes opin.gl.in d.§.in fideicom.concludunt in fideicom.filium succedere in locum parentis, ut concurrat cum patruis, quos ibi uide.

13 Secundò Limita, conclus.procedere, qñ agitur de successione aui, uel alterius ascendẽtis, uel de successione patrui, auunculi, amitæ, uel materteræ, non qñ agitur de successione ulteriorum transuersaliũ, nam tunc filius non succedit in locũ patris, ut concurrat cum patruis, ut firmat Bar.in auth.post fratres. C.de legi.hær.& ibi Saly.in fi.uer.ulterius no.Ang.in §.reliquũ.in auth.de hære.ab intest.uenien. Io.Fab.in d. §.cum filius.in oppos.Alex.cons.44.col.fi.uol.5.Ias. in l.fratres.col.3.C.de inoff.test.Dec.cons.1.col.2.in fi.& cons.217.Bertr.cons.207.col.fin.uol.1.ubi dicit * istam * cõem, & indubitatam opi. Idem uoluit Pau. de Ca.& Cor.in d.auth.post fratres.& in auth.defuncto.prope fin.C.ad Tertul.Ias.in l.si auiæ.col.3.C.de succes.edic. Alex.cons.204. col.2.uers.probatur per ea.uol.2.Soc.cons.suo posito post lect.de uer.obl.per totum consi.quod est repetitum cons.252. Paris.cõs. 39.col.pe.uol.2.& cons.40.col.4.eod.uol.& cons.20. col.3.in fi.eo.uol. Matthes.in tract. success.ab intest. nu.82.& nu.108.Nic.de Vbal.in tract. succes.ab intest.in 3.par.prin.per plures col. Alex.cõs.51. col.3. uol.4.Paris.cons.30.col.1.vol.2.& cons.37.col.1.eo. uol.Alex.cons.5.in fin.uol.3.Brun.in cons.70.& 74. Bertr.cons.165.uol.2.Maria.iuo.cons.36.col.2.uol. 1.Pau.de Ca.cõs.119.uol.1.& cons.389. uol.2. Dec. cons.527.col.1.& cons.553.col.1.Abb.cons.86. col. 1.uol.1.Cur.iun.cons.57.col.3.uer.nam istud fundamentum.Aimo cõs.127.col.1.Cy.in auth.in successione.circa fi.C.de legit.hære.Io.Ant.Alex.in consil. 85.col.1.in fi.Maria.iun.cons.9.col.1.uol.2.Rui.cõs. 96.col.pen.uol.2.Ruin.cons.134.col.7.uol.2.& consil.163.col.fi.uol.3.& cons.79.col.fin.eo.uol.2.

14 Primò Igitur infertur, ut patruus admittatur nepotis ad successionem excluso fratre patruele. concludit Ang.cons.37.

15 Limita hoc ultimũ, qñ nepos ex filio præmortuo esset in pari gradu respectu testatoris, ut dicit Rui.in cons.142.nu.14.uol.3. ubi dicit hanc esse ueriorem.

¶Contrarium in hoc tenet Soc.in cons.259.lib.2. & in l.si cognatis.ff.de reb.dub.

16 Secũdò Infertur, ut in successione patrui magni filius non subrogetur in locũ parentis, ut concludit Cur.iun.in cons.57.col.3. uer.nã istud fundamentũ.

17 Tertiò Limita, nam q filius succedat in locum patris, procedit usque ad pronepotem, & non ultra, secundum Io.Fab.in d.§.cum filius.& clarius ibi dicit Ang.in 3.not.& Ang.Aret.in §.multis, circa fi.Insti. de succes.liber.Paris.cons.40.col.4.uol.2.

18 ¶Contrarium tenet gl.in §.multis autem.in gl.in uerbo, ad quintum. Inst.de succes.libert.& ibi Chri- * stoph.Porc.& Ias.qui dicit opi.istam ueram,* cõmuniter approbari.Paris.cons.30.col.antep.& seq.uol. 2.ubi idem dicit.idem uoluit Saly.in auth. post fratres, circa fi.uers.ulterius not.C.de suis, & legit.

Amplia

19 Amplia hanc secundam opinionem, ut filius fratris, & non nepos succedat in locum patris, ut côcurrat cum patruo magno, ut uoluit Ang. in §. reliquũ, in 2. not. de hære. ab intest. uenien. Pau. de Cas. consi. 119. uol. 1. & cons. 389. uol. 2. Dec. consil. 217. col. 2. Curt. iun. cons. 57. col. 3. Aim. cons. 127. col. 1. Cassa. in consuet. fol. 273. col. 1. & pluribus seq.

20 Concorda prædictas opin. ut prima procedat, qñ pronepotes concurrerent cum ascendentibus, sed quando concurrunt inter se descendentes tantum, tunc procedat secunda opinio, ut sumitur ex uerbis Ioan. Fab. in §. fin. Instit. de hæred. quæ ab intest. Cassan. in consuet. fol. 271. col. 1.

21 Declara, quia limitatio debet intelligi usque ad pronepotem inclusiuè, nam citra difficultatem pronepos succedit in locum patris. §. cum filius. Insti. de hære. quæ ab intest. defer. Dyn. in tract. success. ab intest. col. 1. Saly. in auth. in successione. in fin. uerb. C. de suis, & legit. Ang. Aret. in tract. de testam. in gl. in uerbo, uolens intestatus decedere. Cassan. in consue. fol. 273. col. 1. cum plurib. seq.

22 Qvartò Limita, quia talis repræsentatio fieri non potest, nisi post mortem patris, nam eo uiuente tépore mortis illius, de cuius successione agitur, non concurrit nepos cum patruo, ut probat tex. in auth. post fratres. in 1. C. de legit. hæred. & ibi not. Saly. in prin. idem tenent Bal. in cons. 488. in fi. Dec. côs. 87. col. pen. & fin. & Io. Ant. Alex. cons. 37. col. 2.

23 Qvintò Limita, qñ nepotes, qui uolunt subrogari in locum patris, erant nati, uel concepti tépore obitus illius, de cuius successione agitur: aliàs non possunt in eius locũ uenire, ut no. Io. Ant. Alex. in d. côs. 37. col. 2. Tiraq. de retract. lignag. §. 11. in gl. 9. nu. 5.

24 Sextò Limita, nam ꝙ filius succedat in locũ patris, intelligitur, ut concurrat cum patruis, non autẽ ut in totum illos excludat, ita declarat Alexan. cons. 223. col. 2. uol. 1. Decis. Neap. 21. nu. 10. in nouis.

25 Sublimita hoc procedere in materia diuidua, qa in materia indiuidua filius succedit in locum patris, ut etiam excludat patruum a toto. ita Aret. consi. 64. col. 4. & seq. Soc. cons. 252. col. 6. Decis. Neapol. 21. in nouis. nu. 1. & nu. 10.

26 Septimò Limita, nam quando filius succedit in locum patris, nõ succedit ex persona patris, sed sua. ita Bar. in l. 1. §. si sit nepos. ff. de coll. dot. in l. 1. §. si filius. ff. de coniũg. cum emancip. lib. in l. 2. C. de liber. præter. Aret. in l. is potest. col. 2. ff. de acq. hære. decis. Neapol. 21. col. 2. in nouis. sensit Bal. & Ias. in l. 2. C. de lib. præt. dum dicit filium succedere in locum patris remotiuè. Aret. in l. si quis posthumos. §. 1. col. 4. in fi. ff. de lib. & posth. & in cons. 194. col. 2. Alex. côs. 20. col. 2. uers. octauo probatur. uol. 1. & in consil. 4. col. 3. uol. 4. Ias. in l. si auiæ. col. 2. C. de success. edict. Cassa. in consuet. fol. 271. col. 1. & seq.

¶Contrarium, ꝙ non succedat ex persona sua, sed ex persona patris, tenuit Bar. in l. Gallus. §. & quid si tantum. col. 5. ff. de lib. & posth. sensit Ias. cons. 139. col. 2. uol. 4. Abb. cons. 85. col. pen. uol. 1.

27 Concorda, ut per Aret. in l. si quis posthumos. §. 1. col. 4. in fi. ff. de libe. & posthu. nam aut priuilegium competit gradui, & filius uenit ex persona patris: aut competit personæ, & uenit ex persona sua.

28 Declara, nam qñ nepos est conceptus post mortẽ aui, non potest admitti, nisi ex persona patris. l. fi. ubi Bar. & Bal. C. ad Orfi. p Cass. in côsue. fol. 273. col. 3.

29 Octavò Limita, ut conclusio procedat tantum in materia successionis, non autem extra causam hæreditariam, ita Alex. côs. 129. col. 2. uol. 5. noluit Bart. in auth. post fratres. C. de legit. hæred. per Alex. consil. 204. col. 2. uol. 2. Rapha. Cuma. in l. cum ita. §. fin. ff. de leg. 2. Ruin. cons. 12. col. 6. uol. 1.

¶Contrarium uoluit Ias. in l. si auiæ, col. 2. C. de success. edic. in l. si duo, in fin. prin. ff. de iureiur. in l. is potest. col. 6. ff. de acq. hæred.

* Tenendo primam * communem opin.

30 Primò Infertur ex ea, ut in iure patronatus libertorum filius non succedat in locum patris. Io. Fab. in §. cũ filius. in 1. oppos. & ibi Ange. col. 2. Christ. Porc. col. 1. Inst. de hære. q ab intest. & Ias. in l. si auiæ. col. 2. C. de success. edic. & in l. si duo. in fi. ff. de iureiu. ubi licèt impugnet rationem, tamen tenet conclusionẽ.

31 Limita, secus esse in iure patronatus ecclesiastico, quia in eo filius succedit in locum patris, ut not. Io. Fab. in d. §. cũ filius. 11. oppos. & Ang. Aret. ibi, col. 2.

32 Secvndò Infertur, ut in emphyteosi filiꝰ nõ succedat in locum patris, ut tenet Alex. cons. 129. col. 2. & seq. uol. 5. & istã opi. tenet Rui. côs. 162. col. 3. uol. j.

¶Contrarium tenent Cum. in l. cũ ita. §. in fideicõmisso. in fi. ff. de leg. 2. Cor. cons. 24. col. fi. vol. 2. sentit Ang. in l. Gallꝰ. §. quidã rectè. col. 2. ff. de lib. & posth. quem intelligit Alex. côs. 26. col. 2. in fi. & seq. uol. 3. ubi etiam sequitur istam partem, & in l. Gallus. §. quidam rectè. col. fi. ff. de lib. & posth. Aim. côs. 67. col. 2. Rui. côs. 163. uol. 1. Tiraq. de iur. primog. q. 40. n. 16.

Tenendo hanc secundam opin.

33 Primò Declara, illam procedere in emphyteosi hæreditaria, non autem in emphyteosi non hæreditaria, ut dicit Alex. in cons. 129. col. fi. uol. 5. & Ruin. cons. 134. col. 7. & fi. uol. 2.

34 Secvndò Declara, ut in emphyteosi priuati procedat ista opinio, secus in emphyteosi ecclesiastica. Rui. in cons. 161. nu. 11. uol. 1. & in cons. 101. nu. 12. uol. 2.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Stante dispositione, ut uocetur primogenitus, & côcurrat filius primogeniti cum patruo, quis præferatur.

PRoximè accedit illa famosa, & practicabilis qõ, in qua Doctores sæpissimè uariarunt, an stante dispositione statuti, uel consuetudinis, ex qua uocetur primogenitus, & concurrat filius primogeniti defuncti uiuo auo cum fratre patris, & sic cũ patruo suo, quis censeatur uocatus nepos, uel patruus?

1 In qua q. ꝙ censeatur uocatus patruus, & sic filius secundogenitus, & non filius filij primogeniti, tenẽt Richar. Malum. Cy. Bal. Sal. Alber. de Ros. & Pau. de Ca. in l. si uiua matre. C. de bo. mater. eandem opi. sequuntur Bar. in l. post fratres. C. de legi. hær. Bal. in l. tutela. §. si duo. ff. de legit. tut in l. ut ab intesta. C. de suis, & legit. Oldr. in cons. 94. col. pen. in prin. qui dicit istam opin. esse præstantiorẽ de ueritate iuris. Pet. de Anch. in cons. 82. col. pen. & seq. qui dicit non esse in hoc attendendam dispositionem primogeniti, qui forsan consuluisset in filiũ suũ. Imol. & Domi. col. fi. in fi. in c. grãdi. de suppl. negl. prel. & ibi Frãc. col. j. And. de Iser. in c. 1. nu. 10. de nat. success. feu. Alex. in

* cons. 4. qui dicit istam opin. * magis côem, & melioribus rationibus fundatã. col. 3. & seq. uol. 4. Io. Anto.

* Alex. in cons. 149. nu. 11. ubi dicit hanc * côem. Zas. qui dicit côem, cons. 8. nu. 12. uol. 1. Ant. de Rosel. in tract. de success. ab intest. uers. de legitimatis. Alex. in cons. 123. col. 2. uer. bene faciunt. uol. 1. & in l. is pôt. col. 2. ff. de acq. hære. Luc. de Pen. in l. 1. col. 9. C. de priuile. eo. qui in sac. pal. lib. 12. saltẽ in modicis feudis. idẽ sensit in l. fi. C. de Tyro. lib. 12. col. 5. cum plurib.

seq.& in l.nepotes.col.1.C.de his qui num.lib.10. & sentit in l.siquis.C.de profess.& med.col.1.Idē tenet Mart.Laud.in tract.de primogenitura.col.10.& seq. resoluens se cum doct. Bald. in d. l.ut ab intestato. C.de suis,& legit. Idem sensit Ias.in l.is potest.col.5. & seq.ff.de acq. hære. qui ultimò recitat distinctionem Bald. in d.l.ut ab intestato. Guald.qui dicit istā communem in caut.8.in tit.de liber.instit.licet refeeat Barbat. referentem aliam partem cōmunē. Dec. in consil.443. col. pen. ubi dicit magis communem opin.ēt pro patruo,maximè patruo existēte in possessione. idē tenet Cum.in l.cum ita.§.in fideicom.in fi. ff de leg.2.istā ēt opin.sentit Bald.in cons.275.col.2. uol.2. And.de Iser.in c.1.§.his uero.de succes.in feu. qui loquitur nō de aui successs.sed fratris.Fran.de Porcell.in tract.de duobus fratribus.in 3.par.q.54. Ant. de Pratouet.in repet.l.in quartā.in 6.q. ubi facit pro patruo 36.argumēta.ff.ad l.Fal.Guil.de Per.in consi. 13.quē refert Dec.in cons.443.col.4. Cassa.in consi. 53.col.12.glo.prag.sanctio.fol.6.dum ultimo refert istā opinionē.& fol.134.col.1.Lofred.in cōs.14.col. 12.ubi dicit istā cōem opin. Corset.in repet.c.grādi. col.21.& seq.de suppl.neglig.prel.in 6. Milis ī uerbo,filius primogenit⁹,dū ultimo refert partē patrui.

2 Et pro ista parte iudicauit ecclesia Romana,uidelicet Bonifacius VIII. in fauorem Regis Roberti, à cuius declaratiōe recedere nefas, & temerariū foret, ut dicit Bal.in l.in antiquiorib.C.de iur.deliber.col. 6.& maximè officialibus ipsius Romanæ ecclesię,ad tex. in l.si Imperialis.C.de ll.ī §.sed qd' principi.Inst. de iur.nat.gent.& ciuil.licet p̄dictā declarationē Bonifacij VIII. in fauorem Regis Roberti impugnet Bellame.decis.724.col.3.Multi alij tenuerūt istā partē ꝓ patruo,relati p Tiraq.de iur.primog.q.40.n.13.

Tenendo hanc opin.

3 Primò Amplia, ut patruus excludat nepotē etiā si ex dispositione testamēti primogenitus uocetur a testatore. Ita Bal. in l.si uiua matre. C.de bo.mater. istud etiā tenet Card.Alex.in c.1.de feud.Marcb.col. 16.in respon. ad decimumsextum argumentum. & Pau.de Cast.cōs.164.col.6.& seq.uol.2.uersic.p̄terea & forte. Abb.in cōs.85.col.2.uersi.nec obstat.uol.1. Io.Le cirier in tra.primog.in 25.q.li.1.in primo fundamēto p̄tis nepotis.uer.nec obstat.& in 6.fundamēto partis ipsius nepotis. Alex.in cōs.123.col.2.uol.1.

¶Contrarium tenet Bar.in auth.post fratres, C.de legit.hæred.

4 Secundò Amplia,idem esse in donatione,ut per Io.Ant.Alex.in cōs.149.num.11.Dec.in consil.443. col.2.uersic.8.ad idem.& col.4.uersic.ex prædictis.& Cassa.in consi.13.col.12.

5 ¶Contrarium colligitur ex Doctor. allegatis in præcedenti ampliatione, qui distinguunt inter contractus, & ultimas uoluntates, ut primo casu pater trasmittat in filium,non autem in secundo.

6 Primò Limita hanc opin. quando pater nepotis primogenitos decessisset uiuo auo , secus si post eius mortē.Cyn.in d.l.si uiua matre, in fi.uerbis.C.de bo. mater.Mart.Laud.in tract.primog.col.1.Philip.Frā. in c.grādi. col.1.de suppl.neg.p̄lat.in 6.Ias.ī l. is pōt. col.5.ff.de acq. hęred.dū rn̄det ad c.licet.de uot.& in

* hoc casu æquiorem,& magis * communem opin.esse in fauorē patrui cōtra nepotē,dicit Gual.in caute. 8.de lib.inst.uel exhæred. Nicol.de Vbal.in tract.succesf. ab intest. nu.55. Corsett.in repet.ca.grandi.col. 21.de suppl.neglig.p̄l.in 6.Paul.de Cast.in cōs.164. col.2.uol.2. Grat.in cōs.8.uol.1. Ruin.in cōs.13.col. pe.& fi.uol.4.Tiraq.de iur.primog.q.40.nu.4.& seq.

7 Secundò Limita, ut ista opin.locum habeat,qn̄ patruus est nat⁹ ante filios primogeniti, secus si post ipsos.ita Bal.distinguit in l.ut intestato.C.de suis, & legit.Mart.de Laud.in tract.primoge.col.pe.Corsett. in repet. c.grandi.col.22.& seq.de supple.negl.p̄l.in 6.Alex. 1 l.is pōt.col.2.ff.de acq.hęr.Alex.1 cōs.4.col. 2.uer.præterea qualitas ætatis.uol.4.Io.Ant.Alex.in cōs.149. col.pe.in fi.Cassa.in cōs.53.col.12.ubi dicit istā opi.tenendā,quia est opinio distinguens. Dec.in consi.443.col.4.& fi.in fi.ubi etiam aliud requirit.scilicet quòd patruus sit in possessione.

8 Sublimita,ut id procedat,qn̄ statutū uel cōsuetudo uocauit primogenitū simpliciter, secus si uocaret filiū primogenitū. ita Bal. in d.l.ut intestato.& Alex. in d.l.is potest.col.2.& Mart. Laud.in loco præalleg.

9 Tertiò Limita,qn̄ agitur de regno,quia tūc patruus non excludit filium primogenitū, ut declarat Bal. in l.ex hoc iure.col.2.in 6.q.ff.de iust.& iur.& tā in regno quàm in omnibus alijs feudis magnis, tenuit hanc opi. Luc.de Pen.in l.1.C.de priuile.eo.qui in sac.pala.col.9.lib.12.

10 ¶Contrariū uī uerius, qa hæc limitatio uidetur cōtra opin. omnium Docto. qui tam in ista quàm in alia opin. inducunt exemplū Regis Roberti super regno Siciliæ,& sup Regno Angliæ,& quisque sup talibus exēplis fundat unā,uel alterā partē, ergo idē ē in regno qd' in alijs feudis indiuisibilibus,& quæ sui natura ad unū tantùm primogenitū deferri debent.

11 Declara ēt qa in regno ppinsufficientiā primogeniti, pōt pater dare regnū scd'ogenito, ut dicit Bal.in auth.hoc amplius.col.2.uer.q̄ro an filij. C.de fideic.

12 Quartò Limita,ut ista opinio non procedat,qn̄ successio ita debetur primogenito,ꝙ illo nō extante reuerteretur ad dominū feudi,ut de regno Siciliæ dicit Bal.in c.j.de fil.nat.ex mat.ad morg.contrac.in fi.

13 ¶Contrariū,ꝙ regnum Siciliæ nō debeatur tātùm primogenito, ut postea reuertatur ad ecclesiā, sentit Nicol.de Vbal.in trac.successs.ab intest.nu.56.refert, & sequitur Ias.in l.quoties.nu.42.C.de rei uend.

14 Quintò Limita,qn̄ testator inuitasset maiorē natu, & eius liberos,q ab eo descēdūt.ita Soc.in l.si cognatis.col.2.ff.de reb.dub.Alex.in cōs.4.col.fi.uol.4.

15 Sextò Limita,si nepos esset maior ætate ipso patruo.Tiraq.de iur.primog.q.40.nu.5.

16 Contrariā opinionē in conclusione principali, ꝙ nepos excludat patruum stante cōsuetudine,uel statuto inuitante primogenitū,tenuit Oldr.in cons.suo 224.col.antepen.usque in fin.ubi allegat nonnullos alios ita tenuisse,& ita fuisse iudicatū in ciuitate Auenionen. assistētibus duobus Cardinalibus per Regē Robertū. Idē tenēt Io.And.in addi.ad Spec.sup rub. de feud.Pet.de Anch.in c.licèt.col.fin.uer.ultimò inducit.de uoto.& ibi Card.in fi.Abb.col.j.in fin.& seq. uer.sed dubiū est.Abb.ī cōs.88.col.pe.uer.itē pars remanet in filio.uol.1.Paul.de Castr.in cōs.164.col.6. & seq. uol.2.Barbat.in cons.10.per totū.uol.2.ubi in

* pen.col.dicit hanc esse * cōem opinio.Aret.in consi. 164.per totum.sed in col.4.& seq attingit istam partem,cum in prin.pro patruo allegasset.ubi in quinta

* col.dicit hāc partem esse magis communem. * idem ēt tenent Bal.in l.liberti libertæque.in 3.col.uer.sed dubitatur. C. de oper.libert.ubi refert ita iudicatum per Regē Angliæ. Alber.de Rosat.in §.discipuli.col. antep.uers.denuo ista materia.in proœmio ffor ū.ubi refert cōs. Old.de uerbo ad uerbū. Paul de Cast.in l. maximū uitiū.col.2.uer. & hoc inducitur. C.de libe. p̄te. Soc.in cōsi.252.col.11.uer.septimo ista pars.ubi ī pe.col.dicit, ꝙ auctoritates pro ista parte p̄ualēt auctoritatibus alterius partis.& in cōs.47.nu.13.uol.3. Cardin.Alex.in c.1.de feud.March.col.2.& seq.q loquitur

quitur in causa de Scotis, quæ nūc pendet. Bell. deci. 724. per totā decis. sed maximè col. 3. & seq. usque in fi. decis. Tholos. 433. & ibi Apostill. quæ dicit istā cōmunē opinionem. Paul. de Cast. in l. is potest. ff. de acquit. hæred. Cassa. in consuet. Burg. fol. 277. Nicol. de Vbal. in tract. succ. ab inte. nu. 55. & Bertac. in uerbo, filius regis, refert audiuisse a Francisco de Pauinis, q tpe Othonis Imperatoris res fuit gladiatorio iudicio decisa inter patruū, & nepotē, & bina uice nepos uictoriam reportauit & fuit existimatū ueritatem, & iustitiam esse pro parte nepotis. Idē dicit Bertac. in uerbo, nepos ex filio. & Fel. loquens perfunctoriè referēdo consilium Oldr. in c. prudentia. col. 2. de off. dele. Abb. in cons. 3. col. 3. & seq. uol. 2.

17 Potest etiam pro ista parte adduci Pau. de Cas. in auth. post fratres. C. de legit. hære. & in l. maximū uitiū. C. de lib. præter. non quia expressā firmet unā uel aliā opinionē, sed qa ultimo refert partē nepotis. Io. Fab. tenet expressè istā partē in §. cū filius. col. 1. inst. de hære. q ab inte. defer. & istā partē dicit æquiorē, &

* magis * cōem. Io. de MonteBon. in promptuario iuris. in uerbo, ptimogenitus. Ro. in cons. 29. Bolog. in cons. 62. col. 5. Milis in uerbo, mortuus pro Republica. sed forte illud est speciale, qn̄ ptimogenitus moritur pro Repub. qui sp uiuere intelligitur. eādē sequitur. Prob. in addit. ad Io. Monac. in c. grādi. de supplē. negl. prælat. in 6. Nicol. Boer. in cōsuet. Bituricen. in tit. de testa. §. 2. col. 7. Pau. de Cast. iu cons. 164. col. 3. uol. 2. & col. fi. in prin. & in fi. dicit, q ista pars de consuetudine seruatur. Gra. cons. 6. col. 3. uol. 1. Gramm. decis. 1. Tira. de iur. primogen. q. 40. nu. 11. & seq. gl. consuet. Biturig. fol. 70. col. 3. & seq. glos. consuet. Tn

* ron. fol. 92. col. 2. & 3. ubi dicit hanc partem * cōem, tn̄ aliā seruari de cōsuetudine. Grā. deci. 1. nu. 16. ubi dicit pro ista parte fuisse iudicatum in regio cōsilio.

Tenendo hanc opin.

18 Primò Limita, qn̄ dispositio non loqueretur de primogenito, sed de maiore, quia tale uerbum non conuenit filio primogeniti, ut dicit Dec. in cons. 443. uers. & ex prædictis. Alex. in cons. 123. col. 1. uol. 1. & in cons. 4. col. 1. & seq. & col. fi. uol. 4. Pet. de Anch. in cons. 82. in fi. uers. 4. sic.

¶Contrarium in maiore tenet Barba. in cons. 10. col. 1. & seq. uol. 2. Abb. in cons. 85. col. 3. uol. 1. Soc. in l. si cognaris. col. 2. ff. de reb. dub. Grat. in cons. 6. col. 1. in fi. uol. 1. & col. fi. & in cons. 8. uol. 1.

Prout etiam in maiori natu loquitur Rom. in cōs. 29. & Soc. in cons. 47. col. 3. & seq. uol. 3.

19 Secundò Limita, hanc opi. procedere, stante statuto, uel cōsuetudine inuitāte primogenitū, secus in dispositione testamētaria: & rō est, qa testator p̄sumit uelle potius filiū, q̄ nepotē hēre suā successionē. ita limit. Card. Alex. in cap. 1. col. 16. in respon. ad 16. arg. de feu. March. de quo dic ut supra in prima ampliat.

20 Tertiò Limita, quando dispositio inuitaret nō primogenitum, sed proximum agnatum. ita Card. in d. c. 1. de feud. March.

21 Quartò Limita, quando testator inuitauit filiū Titij maiorem natu, & quemcunque maiorem natu inter eius liberos. ita Alex. in cons. 123. col. 1. uol. 1. refert, & sequitur Cur. iun. in cons. 161. col. 2. in fin.

CONCLVSIO III.

Argumentum.

Auus paternus, & maternus si concurrant ad successionem nepotis, auus paternus succedit in bonis paternis, & maternus in bonis maternis.

1 Varietas est inter scribentes in illa quæst. qn̄ ad successionem nepotis concurrant auus paternus, & maternus, quis sit præferendus? nā dicūt aliqui, q in paternis bonis succedit auus paternus, in maternis succedit auus maternus. ita tenet Bar. in l. qd̄ scitis. §. 1. C. de bon. quæ lib. ubi ēt Paul. de Cast. Bart. in auth. itaque. C. cōia de success. & ibi Ang. & Bart. in cons. 215. Roma. in cons. 40. Pet. de Anch. in cōs. 349. Fulg. in cons. 66. Abb. in cōs. 75. in fin. uol. 1.

* & istam opi. dicit * cōem, & ueriorem Alex. in cons. 168. uol. 7. & in cons. 42. col. fi. eo. uol. licèt non plenè firmet unā, uel alteram partem. & in cons. 150. col. 2. ubi dicit istam cōem opi. Mathes. in tract. success. ab intest. col. 24. Bal. nouell. in tract. dot. col. 64. & seqn. Campeg. in trac. dot. in 3. p. q. 161. Ias. in l. post dotē. col. fi. ff. sol. matr. Cor. licèt nō plenè se firmet, in cōs. 47. col. 2. uol. 1. Ias. in cons. 125. col. 4. uol. 2. Bolog. in cons. 69. col. 1. & seq. Io. Ant. Alex. in cons. 79. ubi dicit istam cōem. Guid. Pap. in cōs. 30. in fi. Cassa. in cōsuet. fol. 263. col. 4. & 267. col. 3. ubi ēt limitat. Guid. Pap. in consi. 403. Lofred. in cons. 32. col. 3. Mar. Soc. iu. cōs. 12. col. 2. uol. 1. Tira. de retra. lignag. §. 14. gl. 2. nu. 4. & seq. Boer. decis. 192. in fi. ubi dicit cōem opin.

Et istam satis sustētabilem in decisiuis dicit Cor. in d. l. quod scitis. §. 1. colum. 2. C. de bonis, quæ lib.

2 Infertur igitur ex hac opinione, ut in prouentis a matre, mater patri sit præferenda, ut per Bar. in d. l. post dotem. in fi. ff. solut. matr. & ibi Imol. & Rom. in d. cons. 40. Campeg. in tract. dotis. in 3. par. q. 161.

3 ¶Contrariam adt opi. q imò diuisio fiat æqualiter inter auū paternū, & maternū in oībus bonis, nō attēto à quo bona prouenerint, tenēt Ray. Bal. & Sal. in d. l. qd̄ scitis. §. 1. C. de bo. q̄ lib. Ray. Dy. Cy. Alb. & Ful. in auth. defunctu. C. ad Tertul. col. 2. Saly. in auth. itaque, C. communia de success. Cap. in cons. 34. Cor. cōs. 94. I subscrip. in 2. col. & in fi. col. uol. 1. dicit, plures Doctores numero, & maiores auctoritate tenere cōtra Bar. & in cōs. 286. in 2. col. & seq. vsq; in fi. uol. 1. & in cons. 265. uol. 4. & in consil. 7. in 3. uol. tam in cons. quam in subscriptione. & Corn. in d. l. q scitis. C. de bon. quæ lib. Bert. in cons. 95. uol. 3.

* Tenendo primam opin. * magis communem.

4 Amplia, idem esse in fratre consanguineo, & uterino. Tiraq. de retract. lignag. §. 14. gl. 2. nu. 14. ubi ēt declarat. Boet. deci. 185. gl. cōsue. Turō. fol. 92. col. 4.

5 Limita, quia hoc non procedit in ulterioribus. Bert. cons. 84. col. fi. uol. 3.

6 Primò Limita, primā opi. non procedere in filijs fratrū, ut per Tiraq. de retract. in loco præalle. nu. 7.

7 Secundò Limita, in transuersalibus, ut in auunculo, & patruis. Bert. in cons. 229. col. fin. uol. 3. Aym. in cons. 176. Tiraq. de retract. in loco allegato. nu. 8.

8 Tertiò Limita, in ascendentibus, ut dicit Pari. in cons. 59. col. 6. uol. 3.

9 Quartò Limita, quia debita cōtracta respectu bonorum paternorum nō sunt soluenda tantum ab auo paterno & ècontra, qn̄ defunctus nō habebat diuisum patrimoniū sed de cōi satis fit creditoribus, ut per Brun. in tract. q stant. masc. in 11. art. in 6. q.

CONCLVSIO IIII.

Argumentum.

In materia successionis, an habeat locum regula illa, si uinco uincentem te, uinco te.

1 Svmitur ex l. de accessionib. ff. de diuers. & temp. præs. talis regula, quæ uidet esse conformis naturali rōni, q si ego uinco uincentē te, ergo uinco te:

quæ

quæ etiam ponitur per Paris.in cons.47.col.3.uol.3.

2 PRIMÒ Limita istam regulam procedere sm Aegid.Bella. in cons.31.col.1.qñ quis utrunque uincit eodem medio, non autem diuerso,& hoc est,quod dicũt Cy.& Sal.in auth.licèt.C.de natura.lib.& Bar.in d.l.de accessionib.Fel.ĩ c.pastoralis.col.1. de off.ord.

3 SECVNDÒ Limita,qñ non est eadem ratio, ut per Cyn.& Saly.in auth.licèt.C.de natur.lib. & per Bar. in d.l.de accessionibus. ff.de diuers. & tempo. præsc. Gual.loco 106.Grat.in cons.111.nu.47.uol.2.

4 TERTIÒ Limita,quia ista regula non habet locũ in materia statutorũ excludentium a successione, ut per Cur. iu.in cons.5.col.3.& in cons.49.col.4.& qñ pcedat in materia statutorũ exclusiuorũ, vide vt inf.

5 QVARTÒ Limita in statutis anomalis, & irregularibus.Grat.cons.20.col.2.uol.1.

6 QVINTÒ Limita,quando uirtus,quæ est in uincẽte, non concurrit in uincendo illum , quam tu uincis.Cagn.in l.non debet.in fi ff.de reg.iur.

7 PRIMÒ Infertur ex ista regula,φ si excludo excludentem te,ergo excludo te, quæ proculdubio procedit,qñ excludens subrogatur in locum illius , qui te excludit. ita declarat Bart.in l.1.§.qui habebat. ff.de bo.poss.cõtra tabul.gl.in l.usucapio.C. de pign.Soc. in cons.202.col.3.in 2.casu,& in cons.28. col.fi.uol. 4.Corn.in cons.98.col.antep.uol.2.& in cõs.84.col. 2.uol.4.Are.in cons.159.col.1.Brun.in tract. qd stãt. masc.fol.19.col.4.Paris.in cons.47.col.fi.uol.3.

Declara, quia hoc procedit quando aliquis excludit apertè,& concurrit in successione cũ illo, qui excludit me in totum,quia tũc in totũ excludor, & ipsi inter se diuidũt successionẽ , et si ille qui cõcurrit cũ eo,q excludit me,in totũ sit remotior me,uel in pari gradu,ut p Soc.in cons.202.col.4.uer.quartus casus.

8 PRIMÒ Limita istam regulam,nam si ille,qui mecum est in pari gradu,excludit illũ , qui excludit me in totum,tunc beneficio illius existentis in pari gradu mecum, ego etiam admittor non considerata persona illius , qui me uincebat , ut infra dicunt Doct.

9 PRIMÒ ex hoc infertur,ut si statutum excludat sororem, stante fratre consanguineo tantum , & extet frater consanguineus , & soror utrinque coniuncta, & mater, soror non excluditur,sed admittitur cũ matre,non considerata persona fratris,qui sororẽ excludebat,ut dicit Bart. in d.l.1.§.qui habebat.ff.de bon. poss.contra tab.Bal.in l.si quis filium. col.fi.C. de inoff.testa.Corn.in cons. 169. uol.4 Are.in cons.159. col.2.Alex.in l.illã.col 4.C.de coll. Soc.in cons.202. col.3.uers.secundus casus.& in cõs.207. col.fi. Alex. in cons.141.col.1.uol.7.Corn.in consil.271.col.6.in fi.uol.4.& in cons.98.col.3.uol.2.Bru.in tract. φ stãt. mas.fol.18.col.3.in fi.& seq. Rui.cons.28.col.3.uol. 3.& cõs.39.col.1.& 2.uol.3.& cõs.169.col.pe.uol.3.

¶Contrarium tenet deci.Neap.21.in uon.ex mente.& Rom.in cons.339.

10 SECVNDÒ Infertur, nam stante statuto,φ extante patruo,excludatur mater,si concurrãt patruus , & mater,& frater utrinque coniunctus, admittetur mater beneficio fratris utrinq; coniuncti, qui nõ est per statutũ exclusus,cũ quo mater cucurrit in successione,& ita cõsuluit collegiũ Perusinũ, put refert,& sequitur Pet.de Anch.in repet.c.1. de constit.in antep. char.in uer.inter cõsilia , quæ habeo,& tenet Ang.in cons.201.incip.In nomine Dñi: statutũ prædictũ.refert,& sequitur Alex.ĩ d.l.illã. col.4. C.de coll.ubi ét refert ita consuluisse Io.de Imol. in cõs. suo incip.in casu præmisso discutiendũ, quis succedat Ludouico. Are.in cõs.159.col.2. circa fi.Alex.in cõs.141.col.2. uol.7.Dec.in cons.569.& in cõs.451.col.2. & in cõs. 589.col.2.& in cons.71.col.2.Cor.in cons. 271. col. 3.uol.4.& col.6.& seq.Corn.in cons.82. col. pe. uol. 4.Dec.in consil.625.col.fi.Brun.in tract. quod stant. mascul.fol.18.col.4.in fi.& seq. & fol. 20.col.2.in fi. Paris.in cons.54.col.fi.uol.2.& in cons.47.col.9.uol. 3.Rui.cons.89.col.12.uol.2.& cons.19. col.2.uol.3. & cons.42.col.2.uol.3 & col.3.ubi declarat.& cons. 107.col.3.uol.3.& cons.110.col.fi.uol.3.

11 TERTIÒ Infertur,ut si statuto caueatur, φ stante patruo,non succedat auus maternus:si enim extet patruus,au' maternus,& auia materna, beneficio auiæ maternæ,quę nõ reperitur exclusa p statutũ,admittitur auus maternus,q cũ ipsa in successione cõcurrit, ita declarat Bal.in l.quicũque.col.3.C.de seru. fugit. refert & sequitur Alex.in l.illã.col.4.C.de coll.Aret. in cõs.159.col.2.Ale.in d.cõs.141.uol.7. Cor.in cõs. 271.col.3.& 6.uol.4.Rui.cõs.19.col.2.uol.3.& cons. 169.col.fi.uol.3.Dec.ĩ cõs.625.col.fi.& ĩ cõs.71.col. 2.& in cons.451.& in cons.569.& in cõs.589. col.2.

12 QVARTÒ Infertur,nam stante statuto,φ stãte patruo,uel stantibus filijs patrui,excludatur auũculus, si concurrãt fratres patrueles,& sic filij patrui,auunculus,& matertera,auunculus nõ excludetur, sed admittetur beneficio materteræ,q̃ nõ excludit̃ p statutũ per filios patrui,ut noluit Cor.in cons.271.uol.4.

13 QVINTÒ Infertur,ut stãte statuto,φ soror excludatur per fratrẽ consanguineũ , item alio statuto , φ soror utrinque coniuncta excludat matrẽ,nã si extat frater consanguineus,mater,& soror utrinque cõiuncta,soror beneficio matris nõ excluditur, immo ipsæ ambæ , mater. s. & soror excluso fratre,qui cũ eis nõ põt concurrera in successione, qa nõ est utrinq; coniunctus,admittuntur ad successionẽ,licèt mater alio statuto p sororẽ excludatur,sed qa non excluditur in totũ,sed sibi reseruat̃ legitima , ideo mater admittit̃ cũ sorore,& ita consuluit Corn.in consil.317. uol.4.

14 SEXTÒ Infertur, stante statuto, φ patruus excludat matrẽ , nã si concurrant patruus, mater,& soror utrinque coniuncta , mater nõ excluditur beneficio sororis, q̃ non reperitur exclusa à statuto per patruũ, & cõcurrit ad successionẽ cum matre.Corn. in cons. 98.uol.2.Soc.in cons.207.col.fi.Dec.in cõs.71.Mar. Soc.iu.cõs.4.col.4.uol.1.Grat.cons.103.col.fi. uol.2.

15 SEPTIMÒ Infertur,φ stãte statuto, ut patruus excludat filias dotatas,si concurrant patruus, filię dotatæ,& filiæ non dotatæ,beneficio filiarũ nõ dotatarũ, quæ non excluduntur per statutũ a patruo,admittũtur ét filiæ dotatę.Cor.in cons.10.uol.3.& in l.fi.col. fi.C.ad Tertull.Brun.in tract.quod stant.mas.in 6.ar. in 3.q.in tertio casu.uers.per prædicta.

¶Cõtrariũ uoluit Rui.I l.Gallus.§.& qd si tm. col. 57.& seq.ff.de lib.& posth.& cõs.39.col.1.& 2.uol.3.

16 Limita omnes istos casus præcedentes,qñdo istæ personæ non ita coniunctim concurrent, ut per Gra. in cons.134.col.pen.uol.1.

17 ¶Cõtrarium uerò in casibus prædictis tenuit Pau. de Cast.in l.illam.C.de coll.col.5.dicens , φ stãtibus statutis prædictis , uel similibus,persona exclusa per statutũ nũquã admittitur,sed tãtũ persona excludẽs, quæ admittitur ad portionẽ exclusæ,& alia persona, q̃ cõcurret cũ exclusa admittitur ad portionẽ suã : ex quo infert, φ stante statuto,φ patruus excludat matrẽ,si extet patruus,mater,& frater, utrinque coniunctus,patruus admittitur ad portionẽ matris , exclusa matre, & frater cum ipso concurret respectu portionis sibi debitæ, perinde ac si cum matre succederat,& sic illam decis.Pau.de Castr.sequitur ibi Dec.col.4.& in cons.507.col.2. Cor. in cons.75. col.3.in fi.uol.1. Cassa.in consuet.fol.287.col.1.Dec.cons.693.

18 PRIMÒ

18 Primò Amplia hanc secundam opin. quia ut dicebat Rosell. in arbore consanguinit. col. 102. ut stāte statuto ꝙ agnatus excludat matrem, & ét sororē, si concurrant soror, & mater, utraque excluditur. idem dicit Bru. in trac. ꝙ stant. masc. in 6. artic. in 7. q.

19 Secvndò Amplia, nam stante statuto ut agnati præferantur matri, si extant agnatus remotior, & cognatus ꝓximior, & mater & cognatus proximior excluditur, de quo excludendo non est facta mentio in statuto. Ruin. in cons. 188. col. 2. uol. 2.

20 Tertia fuit opin. Petri de Anch. in cons. 333. ꝙ in casibus præmissis agnatus solus ad integram successionem admittatur omnibus alijs exclusis.

21 Quarta fuit opin. Bruni in tract. ꝙ stant. mascu. in 6. art. in 3. q. in tertio casu. uers. redeundo ad propositum. ubi dicit, ꝙ aut masculos, cuius fauore fœmina dotata, uel alia persona excluditur, est in pari gradu cum persona exclusa, & tunc admittatur ad suam portionem, & ad portionem exclusæ. Aut non est in pari gradu, sed est remotior, & tunc ad portionem exclusæ non admittitur.

22 Quinta fuit opi. Ruin. in cons. 39. col. 2. uol. 3. qui facit plures casus, & plures distinctiones, ad quem breuitatis causa me remitto.

23 Secvndò Limita principaliter, quia si ille, qui uincit uincentem me, est talis, qui mecum non concurrit in successione, sed a me excluditur, tunc ego non excludor, sed admittor, ut puta, stat statutum, ꝙ agnatus excludat sororem uterinam, certè si concurrat soror uterina, agnatus, & amita, beneficio amitæ, soror uterina non excluditur per agnatū, sed sola admittitur. ita Bal. in l. fi. C. ad Tert. Aret. in cons. 27. & in cons. 259. Cur. iun. in cons. 49. col. 3. Alex. in cons. 80. col. 2. uol. 1. Soc. in cons. 28. uol. 4. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. fol. 18. col. 1. & seq. Paris. in cons. 54. col. fi. uolum. 2.

24 Primò Infertur ex hac limitatione, ut stante statuto, ꝙ excludatur mater, si concurrat auia paterna uel amita, nam si concurrunt omnes istæ personæ, mater non excluditur, ut per Alex. in cons. 80. uol. 1.

25 Secvndò Infertur, nam si statutum excludit matrem propter agnatam, si concurrit mater, agnatus, & auia paterna, mater admittitur. Soc. in consil. 28. uolum. 4.

26 Tertiò Infertur, nam stante statuto ꝙ frater cōsanguineus tantum excludat sororem utrinque coniunctam, & alio statuto, ꝙ filia eiusdem matrimonij excludat matrem, si concurrat soror utrinque coniūcta, mater, & frater consanguineus, tantum admittitur mater, & soror, excluso fratre consanguineo tantum, ut tenet Corn. in cons. 317. uol. 4. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in 6. artic. in 3. q. in 3. casu. col. 5.

27 Qvartò Infertur, nam stante statuto, ꝙ fratres patrueles excludant matrem, si tamen concurrant fratres patrueles, mater, & amita, beneficio amitæ, quæ non excluditur per fratres patrueles, mater admittitur. ita Bal. in l. fi. C. ad Tertull. Alex. in cons. 80. uol. 1. col. 2.

28 Qvintò Infertur, ut stante statuto, ꝙ agnatus etiam remotioris gradus excludat cognatū, & agnatus proximior sit impeditus, ita ut aliquo respectu statutum ei non proficiat, tamen agnatus remotior non excludit cognatum proximiorem, ita ut si concurrant agnatus proximior impeditus, & agnatus remotior non impeditus, item cognatus proximior, aliàs exclusus per statutum, cognatus proximor in hoc casu per statutum non excludetur, ut per Corn. in cons. 61. uolum. 3.

29 Declara, nam ista conclus. maximè procedit, quādo mater uel alia persona, quæ per statutum debebat excludi, non omnino excludebatur, sed aliqua portio sibi reseruabatur, ut per Soc. in d. cons. 28. uol. 4. Brun. in tract. quod stant. mas. in 6. artic. in 3. q. in tertio casu. col. 5.

30 ¶Contrarium in principali limitatione, ꝙ imò agnatus, cuius fauore factum est statutum, non excludatur, sed alios excludendo, ipse admittatur ad successionem, tenuit Bar. in l. 2. §. uidendum. ff. ad Tert. Bal. in l. si defunctus, C. de suis, & legit. & Pau. de Cas. in l. illam. col. 4. & seq. C. de coll. & ibi Ang. etiam tenet istam opin. Ang. in cons. 152. inci. statuto Bononiensi. Petr. de Anch. in cons. 334. incip. si ab agnato. Soc. in cons. 202. Dec. in l. illam. col. 4. C. de coll. Cor. in cons. 75. col. 3. in fi. uol. 1. & in cons. 276. usque ad quartam col. uol. 4. Roin. in l. Gallus. §. & quid si tantum. col. 59. & seq. ff. de lib. & posth. Cassa. in consuet. fol. 287. col. 1. Brun. in tract. in loco præallegato, ubi allegat plura consilia ad propositum.

31 Tertia fuit opi. distinguentium, ꝙ aut agnatus, cui prouidetur per statutum, excluderet matrem si ipse admitteretur, & tunc ipse non admittitur, ne mater excludatur a luctuosa filij successione, ut uoluit Aret. in cons. 159. col. 3. Soc. in cons. 202. col. 3. & seq. Corn. in l. fi. col. fi. C. ad Tertul.

¶Contrarium etiam in matre tenet Corn. in cons. 276. uol. 4.

32 Aut persona nominatim exclusa excludebat aliū non nominatum, de iure canonum, & illa persona nominatim exclusa decessisset, tunc remotior non nominatus non excluditur per excludentem iam mortuum. ita Pau. de Cast. in d. l. illā. C. de coll. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in 6. art. in 3. q. 3. membri. uers. assumendo igitur. & in 6. artic. in 3. q. in 3. casu. col. 4. Paris. in cons. 47. nu. 87. uol. 3. ubi dicit communem * opinionem.

33 Hinc infertur, ut stante statuto, ꝙ agnati excludant matrem, & auiam, non excludant amitam, si nō superest mater, nec auia: ut dicit Brun. in tracta. ꝙ stant. masc. in 6. artic. in 3. q. in 3. casu uers. assumendo cogitur.

FINIS LIBRI QVARTI.

ANTONII GABRIELII ROMANI.

COLLEGII SACRAE AVLAE CONSISTORIALIS Aduocatorum Decani, ac Fisci Apostolici Aduocati,

Conclusionum, seu Regularum,

LIBER QVINTVS.

In quo habentur Conclusiones ad materiam possessionis pertinentes.

DE ACQVIREN. VEL AMITTENDA POSSES.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Inuadens rem apud alium existentem, priuatur dominio, si est dominus, aliàs restituit possessionem cum fructibus, & condemnatur in rei æstimationem.

1 HABETVR in l.si quis in tantã. C.unde ui.ut uiolenter inuadẽs rem apud alium existentem, si sit dominus, ueniat dominio priuaudus, si autem non sit dominus debeat restituere possessionem una cum fructibus, & insuper condemnari in rei æstimationem.

2 PRIMÒ Amplia idẽ esse, si clericus, uel Prȩlatus inuadat uiolẽter rẽ beneficij, uel ecclesiȩ suȩ, quia puniatur iuxta dispositionẽ d.l.si qs in tãtã. licet per hoc nõ fiat ecclesiȩ p̃iudiciũ.c.placuit.16.q.6.& infra dicet.

3 SECVNDÒ Amplia, ut quis puniatur, ẽt si putaret sibi licere hoc facere, per tex.in §.pen.inst.de ui.bõ.rapt.& p Bar.in d.l.si quis in tantã.col.pen.uers.sciẽdũ. & ibi ẽt Bal.col.3.in 7.q.Cor.in cõs.158.col.2.uol.3.

4 TERTIÒ Amplia, etiamsi spoliatus & eiectus, esset prædo.Corn.in d.cons.158.col.2.uol.4.& dicetur in conclusio.1.de restitut.spoliat.

5 QVARTÒ Amplia, ẽt in hermaphrodito hẽre locũ dispõnẽ l.si qs ĩ tãtam. vt no. ibi gl. magna ĩ prin. & Bar.in q.1.& ibi Bal.col.2.ĩ 2.q.& Sal.ĩ 2.col.ĩ 2.q.

6 QVINTÒ Amplia, ut mulier etiam hac pœna puniatur.ita tenet gl.in d.l.si quis in tantã.in gl.magna in prin.& ibi Bar.in 1.q.& Bal.in 2.col.ĩ 2.q.Sal.col.2.in 1.q.& idem tenet ibi Odof.col.4.in 1.q. Alex.in l.iustè possidet.nu.34.ff.de acquir.posses. Dec.qui in l.2.nu.89.ff.de reg.iur.hanc esse opi.* communem testatur.Ripa in c.sæpe.nu.88.& sequen.de restit.spol.

7 Limita hoc s̃m Bald. in disput.incip. Accusatus de ui turbatiua. col. antepen. nisi mulier ingrederetur possessionem ex decreto iudicis, etiam nullo.

¶Contrarium ẽt in hoc casu cõtra mulierẽ locum hẽre constitutionẽ.l.si quis in tantam.tenet Alex.qui hanc dicit * cõem opi.in l.iustè.nu.34. ff.de acq.poss.

8 SEXTÒ Amplia, idem esse tam in milite, quam in rustico, qui tenentur constitutione l.si quis in tantã. ut not.ibi glo.magna in d.l.si quis in tantam.in prin.

9 ¶Contrarium tenet Bart.in 3.quæst. dicens, istam conclusionem locum habere, quando inuaderent alienam rem, quo casu istud est contra naturalem rationem, secus si propriã ab alio possesã, ut tenet Io. And.in addit.ad Spec.in tit.de restit. spol.§.1.uersi.q rñ.& istam ẽt distinctionem facit ibi Iaco.But. quam refert, & sequitur Saly.ibi col.2.in 3.q.& Ang.col.1. Ang.in l.si plagij.C.ad leg.Flau.de plag.Alex.in cõs.103.col.5.uol.1.Soc.in cons.122.in fi.uol.4. tenet in hoc casu rusticum excusari à pœna huius l.& dicit * cõem opi.& ꝙ opinio gl. superius relata est cõtec reprobata.idẽ tenet Rip.in c.sępe.n.89.de restit.spol. Dec.in l.si quis id, quod.nu.32.ff.de iurisd. omn.iud.

¶Contra hanc distinctionẽ Bart. sequẽdo opi.gl.indistinctè tenet Bal.in d.l.si qois in tãtã. in 2. col.in 2. q.& idẽ tenet indistinctè Odof. ibi col. 5. in 2.& seq. q.& ibi And.Barbar.in apostill.ad Bart.& idem tenet Alex.in d.l.iuste.nu.35.& seq.ff.de acq.poss.

10 Concorda, ut opin. Bart. uideatur habere locum qñ fecissent rusticus, mulier, & miles omnem diligẽtiam in cõsulendis peritioribus, & illi consulti rñdissent id licere, uel qñ illos cõsulere nõ potuissent, aliàs procedit opinio glo.ut dicit Ang.ad intellectũ huius gl.in l.sed si l.§.scire.ff.de pet.hære.& Alex. in d.l.iustè.nu.36.ff.de acq.pos.& in d.cons.103.col.6. uol.1.

11 SEPTIMÒ Amplia, idẽ esse in pupillo, nõ ꝓximo infantię, sed proximo pubertati.ita dicit gl.ibi, in uer. 3.de pupillo.& ibi Bar.in 3.col.in 4.q.& Bal.in 2.col. licèt dicat opinionem rigorosam, & eã sequitur Sal. col.4.q.4.& Odof.in 5.col.Alex.qui dicit * communem opinionem in cons.103.nu.12.uol.1.

Limita, qñ minor inuasit possessionẽ, qa credidit id sibi licere, ut tenet Bar.in d.l.si qs ĩ tãtã.n.8.& Alb. col.2 & Sal.q.4.in fi.Alex.in cons.103.no. 12. uol.1.

12 OCTAVÒ Amplia, idẽ esse in adulto, ut per gl.ibi & Bar.col.3.in 4.q.& Bal.col.2.Sal.col.2.in 4.q.Alex. in l.iustè.nu.35.ff.de acq.poss.& licèt gl.in c.1.de dolo, & contum.teneat contrarium, tamen istam opi.sequitur ibi Abb.post alios.col.3.

13 Amplia hanc Ampliationem, ut minor contra l. si quis in tantam, non habeat beneficium restitutionis in integrũ, ut tenet Bar.in d.l.si quis in tãtã. Abb. in c.1.de dol.& contu.Alex.in cons.103.col.6.uol.1.

14 Declara id procedere, quando minor esset in dolo uero secus autem si in præsumpto, ut declarant Bart. & Abb.in locis alleg.Alex.in cons.103. col. 1.uol.1.

15 NÒNÒ Amplia, ut ẽt filius patri, & libertus patrono constitutione l.si qs in tantã, cõdemnent, ut dicit ibi gl.mag.in d.l.si qs in tantã.& ibi Bar.in 3.col.uer. quid econuerso. & ibi Sal.col.3.in 5.q. uersic.quærit glos.

glo.quid econtra.Rip.in c.sæpe.nu.83.de testit. spol.

16 Decimò Amplia, ut etiam pater pro filio de pe-
culio,& dominus pro seruo noxaliter condemnẽtur,
& in solidum in eo,quod ad eos peruenit, sic no.glo.
magna,in d.l.si quis in tantam,in uers.quinto an do
minus.& ibi not.Bar.col.13.uer.quæro an dominus.
& Sal.col.3.in 6.q.& Odofre.in 5.col.in fi.& seq.

17 ¶Contrarium colligitur ex dictis Bar.ibi,& etiam
ex dictis Ang.in 1.col.ubi uidetur inferri,de peculio
aduentitio patrem non teneri,quia alienatio in præ-
18 iudicium patris uidetur esse prohibita, & propterea
in peculio aduentitio non priuaretur filius proprie-
tate,nec usufructu,quia patri debetur, ut latè p Bar.
in l.si finita.§.si de uectigalibus.ff.de damn.infect.

19 XI. Amplia, etiamsi inuasio facta sit sine dolo, &
sic quando quis putabat sibi licere inuadere, ut not.
gl.in uers.nono,&c.reprobata opin. Placẽtini, ut ibi
per eam.& eandem opinionem tenet ibi Ang.col.1.
& Saly.q.12.Azo in sum.in tit.unde ui,col.pe.Corn.
* in cons.207.in fin.uol.2.ubi hanc dicit * cõem opin.

20 XII.Amplia,ut pœna l.si quis in tantam. locũ ha
beat ẽt si possessor non fuit admissus, uel suspicãs se
posse repelli,non accessit ad possessionem,ut not.gl.
in d.l.si quis in tantam.in 10.q.& Bar.ibi,col.pe.Ma
rian.iun.cons.18.nu.15.& 32.uol.2. Rip.in ca.sæpe.
nu.79.de test.spol.Corne.in cons.207.nu.18. uol.2.
Sal.in 13.q.& seq.ubi intelligit uerum hoc ultimũ,
21 quando eo animo accepit inuadens possessionem,
ut si rediret primus possessor,eum nõ admitteret, sed
eijceret,uel repelleret.

Contra hanc declarationem tenet Marian. iun.
cons.18 nu.15.uol.2.

22 Amplia proximã ampliationẽ,nam idem dđm est
in eo, qui clam ingreditur alterius possessionem ua-
cantem,ut tenet Sal.in pen.col.in 2.q.& Odofr. col.
2.gl.in 3.par.in 2.q.Bar.ibi,col.fi.& Bal.col.3.& col.
6.Ias.in l.clam possidere. §.qui ad nũdinas. in 6.col.
ff.de acq.poss.Cor.in cõs.207.col.pe.& fi.uol.2. Pau.
deCa.i cõs.399.col.fi.uol.1.Soc.i cõs.122.co.fi.uo.4.

¶Contrarium sentit Alex.in cons.64. in fi. uol.3.

23 XIII.Amplia,ut procedat ista l.quæ principaliter
facta est rõne rerũ mobilium, ut apparet ibi ex text.
& no.gl.in secunda sui part.Bal.in 3.q.in fi.Sal.in 4.
col.in 1.q.secundæ partis, ẽt in rebus immobilibus,
ut no.gl.in secunda sui pat.princ.Bar.in 3. oppos.&
in pe.col.Saly.in 1.col.in 3.oppos.& in 6.col. in 2.q.
Odofr.in 2.& 7.col.Azo in sum.tit.unde ui, col.pen.

24 XIIII.Amplia,ut procedat ẽt in iuribus incorpora
libus,prout in iuribus prædiorum urbanorũ, uel ru-
sticorum,ut in hoc casu locum habeat,etsi non dire-
cta, saltem utilis conditio, ex dispositione d.l.si quis
in tantam,ut per gl.in 2.par.& Bar.ibi,col.pe. Ang.
col.1.Sal.col.4.in 2.q.secundæ par.& Alber.col.3.

25 XV.Amplia,ut in iuribus præbẽdarũ ẽt procedat
constõ l.si quis in tantã.saltẽ rõne utilis conditionis,
ut no.gl.in d.l.si qs in tantã,in 2.par.& Bal.in 4.col.

26 Amplia istam ampliationem, quia Saly. in 4.col.
in 3.q.tenet,in iuribus præbendarum locum habere
etiam directam conditionem d.l.facit gloss.in c.1.de
dolo & contu.Cassa.in consue.Burg.fol.315.col.2.

27 XVI. Amplia,nam ẽt in seruitutibus personalib.
locum habet directè constitutio, & pœna d.l.si quis
in tantam,ut no.gl.in d.l.si quis in tantã. in gl.mag.
in 2.par.& Bar.ibi,col.pen. Bal.in 4.col.Salyc.col.4.
uer.quæro.Odofr.col.7. & col.8. ubi dicit etiam hu-
ius l. prouisionem competere cõductori ad longum
tempus, & ista procedunt in habentibus seruitutes
personales,uel reales, ut dominus, uel alter inuadẽs
condemnetur pœna d.l.si quis in tantam.

28 XVII.Amplia,ut etiam ipsi,qui hñt tale ius serui
tutis realis,uel personalis,teneantur,& condemnari
possint pœna d.l.si quis in tantam,ut puniantur illa
29 constitutione,si rem alienam inuadant,dato q in ea
ius habeant,& ideo superficiarius,emphyteota, & si
miles,pœna huius l.tenentur, licèt isti puniantur in
amissione illorũ iurũ,non in rei proprietatis æstima
tione,si inuadũt rõne iurũ eis cõpetentiũ, secus si ẽt
rõne proprietatis rei,ut no.gl.in d.l.2.Bart.in 2.par.l.
si quis in tantã.in 4.col.Sal.col 4.q.5.in 2.par.& Bal.
col.pen.& ponit Cor.in cons.158.col.3.& seq uol.4.

30 Et licet ibi gloss.mag.in 4.par.teneat, q illud ius,
quod perdit eijciens,acquiratur proprietario.

¶Contrarium tamen tenet Bar.ibi,in fin.col.& in
fi.q.ubi etiam Ang.& Saly.col.pen.in fin.

31 XVIII.Amplia,ut ẽt in feudis feudatarius puniri
possit constitutione l. si quis in tantam. & ẽt uigore
l.prædictæ agere.& ita tenet gl.in d.l.si quis in tantã.
in gl.mag.in 2.pat.& Bar.in l.si finita. §.si de uectiga
libus.ff.de dam.infec.infert Bald.in l.pen.C.si a non
compet.iud.in prin.Saly.in d.l.si quis in tantam.col.
4.in 5.q.Alex.in d.§.si de uectigalib.col.12.Corn.in
d.cons.158.col.3.uol.4.Goza.in cons.1.num.23.Af-
flic.super const.in tit.de uiuen.circa posf.nu.21.

32 Declara, quia in hoc casu commoditas feudi ap-
plicabitur eiecto usque ad uitam uasalli, & non do-
mino.Curt.post alios in tract.feud.in 5.par.q.7.

33 XIX.Amplia,istud hẽ locum ẽt dño inuadere rẽ
propriã alteri cõmodatã, depositam, uel locatã post
interuersam possessionẽ per conductorem,cõmoda-
tarium,uel depositarium,ut no.gl.mag. in d.l.si quis
in tantã.in 2.pat.& ibi Sal.in 5.col.in 6.q.& Bar.ibi,
col.pe,remittendo se in hoc ad gl.& Bal.in 3.q. in fi.

34 Limita, nisi dominus incontinenti post interuer-
sam possessionem deijciat,ut ibi per Saly.in 6.q.

35 XX.Amplia,ut expulso ab extraneo commodata
rio,depositario, uel conductore,domino acquiratur
beneficium d.l.si quis in tantam. quia dominus pos
sidet,ut no.gl.ibi,& Bart.supra alleg.nisi deijciantur
ij post interuersam per eos possessionem, ut per Bal.
ibi,in 3.q.secundæ pat.in fi.

36 XXI.Amplia,ut hoc remedium habeat locum in
recuperatione rei suę facta a fure,ubi peruenit ad lo
cum destinatum, gl.magna in d.l.si quis in tantam,
in 2.pat.& Bar.sequitur in pen.col. remittendo se ad
gl.Bal.in antep.col.in fi.in 4.q.

37 Limita,sm Saly.ibi, nam aut incontinenti res re-
cuperatur,& licitum sit,aut ex interuallo, & non li-
ceat.Soc.in reg.34.in 1.fall.Rip.in c.sæpe.nu.80. de
* testi.spol.Et ista distinctio * communiter tenetur.

38 XXII.Amplia,ut cõclu.locũ habeat,ubi qs inua-
dit rẽ sibi obligatam,uel sibi debitam, ut no.gl.mag.
ibi,in 2.pat.Bar.ibi,col.pe.Bal.col.pe.in 7.q. Sal.col.
5.q.10.& istud colligitur ex gl. quam ibi Bart.sequi-
tur in l.si pœnæ.ff de condi.indeb. & declarat Alexã.
ibi,& Christ.de Castig.Fulg.& Ias.Rip.in c.sæpe.nu.
85.de restit.spol.

39 Declara, quia in hoc casu agi ẽt põt cõstitutione
Diui Marci, uel condictione sine cã, & si quis agẽdo
uigore istarũ ll.rẽ esset consecutus,nõ posset postmo
dum agere beneficio d.l.si quis in tantam.nisi in eo,
qđ excedit,ut ibi per gl.Bar.& Bal.in locis sup.alleg.

40 XXIII.Amplia,etiamsi inuadens rei posses.acci-
piat,ut eam sibi habeat in pignus,uel in solutum,ut
no.ibi gl.mag.in 2.par.& Saly.col.5.in 11.q.Bart.in
l.cum creditor.ff.de furt.

41 XXIIII.Amplia,ut conclus.procedat ẽt econtra,
quia si dñs rẽ suã apud creditorẽ existentẽ,& pigno-
ri datã inuadat,punitur constõne d.l.si quis in tantã,
ut no.

ut not.gl.mag.ibi in 2. par. in ult.q.2.par.& Bart.ibi
col.penul. in fi. in ult.q.a.par.Bal.col.pen.in ult.q.a.
par.Sal.col.6.in 13.q.Rip.in c.sępe.n.84.de rest.spol.
42 XXV. Amplia, etiamsi inuasio sit ante litem,uel
post,& etiam ante sentētiam,uel post,dummodo an-
te executionem.gl.mag. in d.l.si quis in tantam.in 3.
par.in prin.Bar.in fi.col.in 1.q.3. partis. Bal. col.1.&
col.5.Saly.col.6.in 1.q.Odof.in a.& 8.colum.in fi.&
seq.Azo in sum.in tit.und.ui.col.pen. Rip.in c. sæpe,
nu.98.de resti.spol.
43 Limita, ut non puniatur ingrediens possessionem
uirtute iudicialis decreti etiam inualidi,pœna istius.
l.sed habebit locum tex.in l.meminerint.C.eo.tit.ut
per gl.Bar.& Bal.in locis proximè alleg. & dicit Soc.
cons.158.col.5.Maria.iun.cons.18.nu.11.uol.2.
44 XXVI. Amplia, ut eiecto usufructuario,uel pro-
prietario,utrique competat beneficium d.l.si quis in
tantam,quū inuasor habebat animum utrunque eij-
ciendi.gl.mag.in d.l si quis in tantam,in 3.par.
¶Contrarium tenet ibi Bar.col.fi.dicens, q soli ex
pulso quæritur actio, non alteri.& contra gl.tenet ēt
Bal.ibi col.fi.& Ang.etiam in fi.d.l si quis in tantam,
& Odofr.col.pen.& idem tenet ibi Azo col.fi.
45 Limita hanc ultimam opin. locum habere in re
immobili,secus in re mobili,in qua eiectio unius al-
teri affert hoc beneficium l.si quis in tantam. decla-
46 rādo ut per Odof.& Azo.in locis supra alleg.Sal.aūt
col.pen. saluat gl. ubi eijciens credebat eiectum solū
possidere,& habebat animum eum in totū eijciendi.
47 XXVII. Amplia, etiam si dn̄s rem pro parte suā,
& pro parte communem inuadat.gl.magna.in d.l. si
quis in tantam.in quarta sui par.in 3.q.quam sequū
tur Bar.col.fi.in pen.q.Sal.col.pe.Bal.col.fi.Iac.Butr.
ibi.& Alex.in cons.103.col.5.in fi.& seq.uol.1.Paul.
Pic.in l.in 4.col.56.ff.ad l.Falc. Ias.in l.clā possidere.
§.qui ad nūdinas.nu.23.ff.de acq.poss.Rip.in c. sæpe.
nu.96.& in c.cū eccles.nu.106.de caus.poss.& propr.
48 XXVIII. Amplia,ut competat hæredibus ista cō-
stitutio,ut notat ibi gl.mag.in 4.parte.& contra hęre
des in eo,quod ad eos peruenit,ut post gl.communi-
ter receptam tradunt Doct.ibi.
49 XXIX. Amplia, nam etiam si restituant ante litē
contestatam inuadentes, non per hoc euitant pœnā
d.l.ut notat gl.ibi in 4.par.& Saly.col.fi.& ponit Ri-
pa in c.sæpe.nu.72.de restit.spol.
50 XXX. Amplia,ut etiam alio inuadente de manda
to meo,uel ratificatione secuta detur actio, & condi-
tio ex dispositione d.l.si quis in tantam,contra me.ut
ibi per Odofr.col.6.
51 XXXI. Amplia, ēt in prodigo dispositionem hu-
ius l.locum habere, ut dicetur in tertia limitatione.
52 XXXII. Amplia,ut competat conditio. d.l.etiam
ei, qui missus est in possessionem causa rei seruandæ
ex secundo decreto.Odofr.in d.l si quis in tātā.col.8.
53 XXXIII.Amplia,idē esse in eo,q missus est in pos
sessionē ex Carboniano edicto,ut ibi per Odof.col.8.
54 XXXIIII. Amplia, ut procedat conclusio etiam
in capiente equum pascentem in pascuis, quādo per
alium possidebatur,ut dicetur in 13.limit.
55 XXXV. Amplia in legatario,qui post apprehen-
sam possessionem per hæredē, rei legatæ possessionē
✽ inuadat.l.non dubium.C.de leg.& ibi * communiter
tradunt Doct. secus autem si ante apprehensam pos-
sessionem,ut dicetur infra in 26.limitat.
56 XXXVI. Amplia,ut ista pœna procedat etiam de
iure canonico in rebus priuatorum. c.1.& ibi Doct.
de dolo,& cont.Soc.reg.292.
57 XXXVII.Amplia,ut procedat etiam non interue
niente dolo,sed lata culpa.Alexan.consil.64.colum.
fin.uolom.3.Maria.Iun.in consil.18.colum.5.uol.2.
58 XXXVIII. Amplia,ut etiam per modum replica
tionis opponi possit de pœna l.si quis in tantam, per
spoliatum uiolenter,ut quia petenti se restitui, obij-
ciatur defectus proprietatis notoriæ. nam ipse spolia
tus replicare potest, q ipse inuadens cecidit ab omni
cōmodo suę proprietatis p inuasionē, ut uoluit Ang.
in d.l.si qs in tātā.& fuit de mēte Bal.in l. 1. circ.fi.C.
de appel & sequitur Claud. in §.nihil cōe.col.a.ff.de
acq.poss.licet Alex.ibi.col.7.& seq.contrarium uelit,
& istam opi.tenent dn̄i de Rota.in decis.393.circa fi.
59 Amplia istam ampliationem, quia si secunda pos
sessio per primum spoliatum sit recuperata uiolēter,
adhuc spoliatus recuperans potest agere ad pœnam
huius l.ut primus occupator per uim dicatur amisis-
se proprietatem,ut no.Abb.in cons.101.col.3.uol.1.
60 XXXIX.Amplia,ut etiamsi dn̄s non possideat,tn̄
cōsequatur beneficiū l.si quis in tantā.ut per Calc.in
cons.20.col.fi. ubi dicit hanc partem de iure ueriorē.
61 XL. Amplia, quia etiam uniuersitas tenetur pœ-
na huius constitutionis,quando communicato consi
lio alter ius possessionem inuasit. ita Cyn. in l.si quis
✽ in tantam.& ibi Alb.col.3 .Paris. qui dicit * commu-
nem opi.in cons.a1.nu.30.uol.4.Afflic.dec.376.nu.1.
62 Amplia istam ampliationem procedere, etiam si
inuasionem per particulares factam ratam habuerit,
Bar.in l aut facta.§.nonnunquam.nu.10 ff.de pęnis.
Afflic.decis.376.nu.3.Paris.consil.a1.nu.33.& sequ.
uol.4 Aret.in cons.163.col.pen.
63 Primò Limita principalem conclusionem,ut nō
procedat ista pęna in pupillo proximo infantiæ,rem
alterius inuadente,ut not.gl.mag.in d.l.si quis in tan
tam.in prima par. sequitur Bart. ibi col. 3. Bal.col.a.
Sal.col.a.in 4.q.Odof.col 5.
64 Secundò Limita,ut ista dispositio non procedat
in furioso,uel mentecapto inuadentibus,ut notat gl.
mag.ibi in 1.par.Bar.ibi in 3.col.Bal. in 2.col.in fi.in
6.q.Saly.in 3.col.in 7.q.Odof. col.5.quod tamen in-
tellige,dummodò restituatur possessio deiecto, ut de
clarant ibi Cy.Alber.col.2.& Sal.in 7.q.
65 Tertiò Limita in prodigo, ut not.gl.mag.in d.
l.si quis in tantam.in 1.par. & idem sentit Bart.in l.si
curatorem habens.C.de rest.in int.minor.
¶Contrarium tenent Bart. ibi, Pan.de Cast.& Ias.
col.7.& Rip.num.53.in l.is cui bonis.ff.de uerb.obl.
q immò prodigus teneatur consti. l. si quis in tantā:
& Bal.ibi in 2.col.dicit, Doct.communiter reproba-
re gl.idem tenet Saly.in l.si quis in tantam. in 3.col.
✽ in 8.q.& Odof.col.6.& ibi Bar.qui hanc dicit * com-
munem opin.nu.14 & Alber.col.2.
66 Qvartò Limita, ut non teneatur pater filio, nec
patronus liberto pœna l.si quis in tantā. ita gl. mag.
in 1.par.& Odof sequitur in 6.col.in fi. & idem Saly.
✽ col.a.in 5.q Ripa, qui dicit * communem opin.in c.
67 sæpe.nu.81.de resti.spol.Bart.autem tenet opin.glo.
si diceretur dolo patrem inuasisse, ex quo ista actio
infamet saltem de facto, secus si culpa, ut ibi per eū,
nu. 9.& idem dicit Ang. ibi col. 1. licèt hanc dist.ui-
deatur impugnare Saly.ex mente Cyni.
¶Contrarium tenet Bal. ibi in a.col.qui tenet indi
stinctè & patrem, & patronum teneri constitutione
l.si quis in tantam, ut ibi per eum.sed opi.gl.cum de
✽ claratione Bart,uidetur uerior. & * magis cōmunis.
68 Amplia, primam opin.habere locum etiam in pa
tre spirituali, ut not. Ripa in c.sæpe.nu.81.de restit.
spol.Gomes.Inst.de actio.in prin.ou.24.
69 Qvintò Limita,quia non tenetur pœna l.si quis
in tantā, pupillus,uel adultus pp inuasionē factā per
tutorē,uel curatorem.gl. mag. ibi in 1.par.Bar.in 3.
col.

col.Sal.in 3.col.ĩ 9.q.Abb.in c.1.col.5.de dol. & cõt.
70 Sextò Limita, quia ecclesia non punitur pęna l.
si quis in tantam. per inuasionem prælati, ut not.gl.
mag.in d.l.si quis in tantam. nisi id factum fuerit cõ-
municato cõsilio toti* capituli, & ita ẽt tenet ibi Bar.
in 3.col.Bal.col.3.in 10.q.Odof.col.6.Fel.in c.nouit.
col.9.de iud.Imo.in c.1.de dol. & cont.Soc.in regula
* 292.in 1.fall.Rip.in c.sæpe.nu.95.qui istã dicit * cõ-
munem.de rest. spol. idem dicit Ripa in l. fi.nu.174.
C.de reuoc.donat.
71 ¶Cõtrarium in hoc tenet Abb. in c. 1.col.5.& seq.
de dol. & contum.ubi dicit, ꝙ etiam si communicato
consilio inuadat prælatus, nõ per hoc faciat ecclesiã
incurrere pœnam l.si quis in tantam.& idem uidetur
uelle gl.in c.placuit. 16. q.6.in uerbo detrimentum.
* Tenendo primam opin.magis * communem.
72 Amplia, nã idẽ esset si capitulũ ratũ habuisset præ
lati inuasionem factã nomine ecclesiæ, ut per gl.in c.
2.de ord.cog.Bar.post gl.in l.iubemus.C.de sac.eccl.
73 Declara, quia si res inuasa esset de mensa tantum
Prælati, ipse prælatus priuaretur fructibus dictæ rei
eius uita durante, ut per Abb.in d.c.1.de dol.& cont.
Soc.in reg.292.fall.1.
¶Contrarium in hoc uoluit Ripa in cap.sæpe. nu.
95.de restit.spol.
74 Septimò Limita, nisi inuadens iusta ex causa cre
dat uel possessionẽ uacare, uel se possidere, ut uoluit
gl.mag.in d.l.si quis in tantã.& ibi Bar.col.3. circa fi.
Bal.col.3.in 7.q.& ibi Ang.col.2.Sal.ĩ 3.col.in 11.q.
Soc.ĩ cõs.122.col.fi.uol.4.Cor.in cõs.158. n.6.uol.4.
75 Hinc infertur, ut ratione pręsumptionis excuseiur
quis a pęna l.si quis in tantam. Innocen.in c.cum ex
officij.de testam.Bal.in auth.licentia.in fin.col. C. de
Episcopis & cler.Cæpolla in cons.4.in fi.Hipp.in sin
gu.167.Soc.in cons.131.col.4.uol.1.
76 Declara secus esse, si quis crederet rem esse suam,
quia non propterea excusaretur. ita Bart.in l. sequi-
tur.§.si fundum.de usucap.
77 Octavò Limita, ut pœna huius l.non procedat
in magistratu, ut tenet gl. in d.l.si quis in tantam. in
1.par.& Bar.in pen.col.in fi. q.1.par. Azo.in summa
in tit.unde ui. col. pen. Odof. ibi col.6. Ang.col.1.&
78 Sal.col.3.in 16.q.primæ part.ubi declarat, hoc pro-
cedere in eo, quod fecit magistratus ratione officij, &
tanquam officialis, secus si ut priuatus.
79 Nonò Limita, quia in iuribus incorporalibus nõ
habet locum directa conditio d. l. si quis in tantam.
ut dictum est in 14.& 15.ampliatione.
80 Decimò Limita, ut pœna huius l.non habeat lo
cum in inuasione rei suæ factæ per dominium alteri
locatæ, cõmodatæ, uel depositæ, nisi a detinente inter
uersa sit possessio, ut not.gl.ibi in 2.par.in 3.q.Bar.in
pen.col.Bal.col.4.in fi.& seq.Sal.in 4.col.ĩ 6.q.Odof.
col.7. Io.And.in add.Spec.in tit.de rest.spo.§.1.uer.q
tñ.Soc.in cons.131.in 4.col.uol.1.Sal.in l.si de fun-
do.col.1.C.loca.Ripa in c.sæpe.num.77.de rest.spol.
81 Sublimita, ut per Bal.in d.l.si quis in tantam.col.
1.ꝙ licẽt in hoc casu is non restituatur ad possessio-
nem, tamen restituitur ad statum in quo erat, ut ibi
per eum, uers.sequitur alia glo.
82 XI. Limita, quia etiam expulso commodatario,
depositario, uel conductore per extraneum, ipsis sic
expulsis non competit beneficium d. l. si quis in tan-
tam.ut notat ibi gl. & Bal. supra alleg.in præcedenti
limit.Soc.in cons.122.col.1.uol.4.& ratio est, quia ip
83 si non possident, sed dominus possidet, cui in hoc
casu competit hoc beneficium, ut dictũ est supra in
20.ampliat.& idem tenet Odof. in d. l.si quis in tan-
tam. col. 7. ubi dicit idem esse in eo, qui mittitur in
possessionem causa rei seruandæ, uel ex causa dam-
ni infecti, si non habet nisi primum decretum, secus
si etiam haberet secundum, ut per eum ibi.
84 Sublimita, ut dictum est in præceden. limit.ex mẽ
te Bal.in d. l.si quis in tantam.col.2.
85 XII. Limita, ut ista pœna non habeat locum do-
mino recuperante rem suam a fure, ut per gl.mag.in
d.l.si quis in tantam.in 2.part.& per Bar.ibi col.pen.
& Bal.col.5.in 4.q.& Sal.col. 5. in 7.q.Soc. in regula
34.in prima fall.Rip.in c.sæpe.nu.80.de rest.spol.
86 Sublimita, ut supra in 21.amplia.
87 XIII. Limita, ut conclusio non habeat locum in
capiente equum soliuagum in pascuis, ut not.gl. ibi
in 2.par.Sal.col.5.in 8.q.& Odof.col.8.Ripa in c.sæ-
pe.nu.70.de restit.spol.
Declara, nam intelligenda est ista limitatio secun
dum gl. qñ capiens uel credebat suum, uel si sciebat
alienum, possessio non erat apud dominũ, ut per Bar.
ibi col.pen.& Bal.col.5.& Ang.ibi col.2.Ang. in l.3.
§.Neruа.ff. de acq.poss.ubi ẽt Imo. Alex. & Ias. aliàs
capiens tenetur pęna istius l.ut per Doct.supra alleg.
88 XIIII. Limita, ut talis condictio d.l.si quis in tan-
tam, cõpetat tantũ possidenti: unde si essent tres, quo
rũ alter haberet possessionẽ, alter detentionẽ, alter
proprietatẽ, dicta pęna cõpeteret tantũ possidenti, &
nõ daret nec detinẽti, nec ꝓprietario, ut no.gl.mag.ĩ
d.l.si qs ĩ tãtã.in 2.par.Bar.ibi, col.pe.Bal.col.5.ĩ 6.q.
Sal.col.5.in 6.q.Soc.in cons.122.col.1. & seq.uol.4.
90 XV. Limita, nam stante iudicis decreto, quis non
incurrit pœnã d. l. si quis in tantã. ut per glo.ibi in 3.
par.& Bart.in 1.q.3.par. Bal.ibi col.5.circa mediũ, &
in fi.illius col.& hoc habet locum ẽt si iudicis decre-
tum esset nullum, ut supra dictum fuit in 25.amplia.
91 XVI. Limita, stante pacto, ut liceat propria aucto-
ritate rẽ capere.ita dicit gl.in d.l.si qs in tãtã.ĩ 3. par.
in 5.col.in 7.q.Ang.col.2.Sal.col.1.in 1.oppo.Iiar.in
l.cũ creditor.ff.de fur.& est text.in l.3.C.de pig. & ibi
not.Bar.Soc.in cons.131.col.3.uol.1.& in reg. 34. in
3.limit.est bona gl.in l.extat.in glo.in uerbo, sine ul
lo.ff.quod met.caus.
92 XVII. Limita in Iudæo possidente Christianum
mancipiũ, ut no.gl.in l.si quis in tantam.in 4.part.in
uers.item si Iudæus. & ibi Bal.col.fi.& Saly. col.pen.
93 XVIII. Limita in spurio possidente hęreditatẽ, cu
ius non est capax, ut no.Bal.in d.l.si qs in tantã.col.fi.
94 XIX. Limita in seruo per dominum possesso, qui
se pro libero contendit, ut not.gl.mag.in d.l.si quis ĩ
tantam.cit. fi.& ibi Odof.col. fi.& Sal.col.fi. Io.And.
in addit.Spec.in tit.de restit.spol.§.1. uer. qui tamen.
95 Amplia, nam idẽ esset si seruus esset in quasi posses
sione libertatis, ut dicit ibi gl.quã sequit ibi Sal.col.fi.
¶Contrarium in hoc tenet Ias.in d.l. si quis in tan
tam.col.fin.
96 XX. Limita, quia inuadens nõ priuatur actione q̃
sibi competebat ad pœnam occasione illius rei, per
tex.in l.qui uas.in princ.ff.de fur.& not.Bar. in l.si qs
ad se fundũ.col.pe.in fi.C.ad l.Iul.de ui pub.& Bar.in
ult.oppo.& Sal.col.1.in 8. oppo.in l. si quis in tantã.
97 XXI. Limita, in milite, rustico, & muliere inuaden
tibus res suas, iuxta distinctionem Bart. de qua dixi-
mus supra in 6.ampliat.
98 XXII. Limita in creditore debitorem capiente qñ
debitor cũ re debita aufugeret, ut ponit gl.mag.in 2.
par.in fi.Sal.col.4.q.12.Soc.in reg.34.in 1.limi.& po
nit glos.in l.extat.in uerbo, sine ullo.ff.qd met.caus.
99 XXIII. Limita, ut inuadens non amittat domi-
nium ipso iure, sed tantummodo per sententiam ut
not.gl.mag.ibi in 3.par.& Bar.n.28.Bal.col.1. & col.
pen. Ang.circa med.col.fi.Saly.col.1. in sexta oppos.
& in

& in pen.col.in uer.nunc ad tertiam partem accedo. Odof.col.pen.in prin. Azo in summ. tit.unde ui.col. pen.Rui.conf.42.col.3.uol.4. & hanc dicit * commu nem opi.Rip.in c.sæpe.nu.99.de rest.spol.

100 Amplia, quia inuadens uiolenter potest opponere exceptionem rei iudicatæ super dominio et aduer sus petentem restitutionem, quia licèt ipse ueniat pri uandus, tamen nō fuit priuatus ipso iure per inuasio nem, ut per Alex.contra Ang.in l.naturaliter.§.nihil commune.in 7.& 8.col.ff.de acquir.possess.Rui.cons. 42.col.3.uol.4.& cons.43.col.5.uol.4.

101 Sublimita hanc limitationem non habere locū in beneficialibus.in quibus inuasor, & occupator ipso iure priuatur, ut est tex in c.eū qui.in §.is, qui.de præben.in 6.& ibi not.Franc.in 2.not.Ripa in c.sępe.nu. 100.de restit.spol.

102 XXIIII. Limita, quia cessat dispositio huius l.quā do expulsus incontinenti expulsorem suum eijceret. l.3.§.cum igitur.ff.de ui,& ui armat.l.si quis ad se fun dum.ad l.Iul.de ui pub.Alex. in apostill.ad Bat.in d. l.si quis in tantam.in 1.addit.

103 XXV. Limita in nocturno depopulatore, quem & occidere, & persequi licet.l.1.C.quādo liceat unic. Soc.in d.reg.34.in 2.limit.

104 XXVI. Limita in legatario, qui rem legatam ca pere potest propria auctoritate ante aditam hæreditatem, & etiam post illam aditam ante rē apprehēsā possessionē per hæredē, ut no.gl.in l.non dubium.C. de leg.quam ibi alij * cōiter sequuntur. & idem tenet gl.in l.extat.in uers.siue ullo.ff.qđ met. caus. Soc. in reg.34.in ult.lim.& in cons. 33.col.pe.uol.1.Cor. cōs.207.in fi.uol.2.Rip.in c. sæpe.nu.93.de rest.spol.

105 XXVII. Limita in condemnato ad soluendū, qui si, a creditore soluere sit coactus, talis solutio sic uiolenter extorta non reuocatur, ut est text.in l.fi.§.fi.ff. quod met.caus.& ibi Old.ponit: reprobata gl.quæ aliter tenet.& idē tenet Ro.l sing.530.& sequit Alex. in apostil.ad Bart.in d.l. si quis in tātā. in addit.mag.

106 XXVIII. Limita, quia si alium pro alterius debito uiolenter quis exegerit, pœna quadrupli punitur, & non pęna l.si quis in tantā.text.est in auth.& oīno. ubi glos.& Bald.C.ne uxor ꝓ marito.& ponit Alex.in apost.ad Bart. in d.l.si quis in tantam.in prima addit.

107 XXIX. Limita, ut ista dispositio nō procedat iusta causa interueniente, ut quia nō aderat iudicis copia, uel quia quis non posset alio modo rem suam conse qui.Inn.in c.olim,de rest.spol.Odofr. in d.l.si quis in tantam.col.3.Abb.in c.1.ubi etiam Io.And.sentit,de dol.& cont.Signo.Homo.in cons. 75.nu.14. Alex.in apostill.ad Bart.in d.l.si quis in tantam, in add.mag. apostill.ad Abb.in c.qualiter, & quando, de accusa. Rui.cons.43.col.5. uol.4.Fel.in c.2.col.fi.de sponsal.

108 XXX. Limita in filio apprehendente aliquam rē hæreditariam etiam uiolenter pro sua legitima, ut no.Pau.Pic.in reper.l.in quartam.col.56. ff. ad l.Fal.

109 XXXI. Limita, quando per inuasionem uiolentā possidens non priuaretur possessione, ut per Pau.Pic. in d.l.in quartam.col.57.ff.ad l.Falc.

110 XXXII. Limita, ubi æquè probaretur possessio eiecti, & inuadentis.Pau. Pic. in loco proximè allegato.

111 XXXIII. Limita, quia si retinet quis ciuilem, potest expellere naturaliter possidentem, secundū Soc. in cons.122.col.2.uol.4.

112 XXXIIII. Limita, ut hæc constitutio non procedat domino directo inuadēte rem datā in feudū post mortē uasalli.Zas.in cōs.11.uol.1.& in cōs.12.uol.1.

113 XXXV. Limita, nam ista pœna non exigitur in foro conscientiæ, ut tradit Fel.in c.audiuimus.col.1.de simo.& col.seq. post Ant.de But. in c.1.de dol.& cōt.

114 XXXVI. Limita, quia ista pœna non competit misso in possessionem ex primo decreto. Afflic.super constit.in tit.de pœna cont.in constit.incip.contuma cem.num.4.post alios ibi per eum allegatos.

115 XXXVII. Limita, ut ista pęna non habeat locum in Rege de facto spoliante uasallum feudo ex iusta causa. Affl.qui latè ponit super consti.regni, in tit.de uiolent.circa poss.nu.22.

116 XXXVIII. Limita, nam ista constitutio non procedit contra eum, qui dum occupat, & adhuc perfectè nō est possessionē ingressus, ab aduersario spoliatur.Bar.Bal.& Sal.in l. si quis ad se fundū.C.ad l.Iul. de ui pub.Bar.in l.qui possessionē.nu.2.ff.de ui arma.

117 Hinc infertur, ut statutū disponēs, ꝙ turbans aliquē in possessione puniatur tali pęna, & restituat pos sessionē, non habeat locum nisi quā restitutio possessionis fieri potest, ut tradit Sal. post gl.in l.si mācipia. C.de seru.fugit.Dec.in cons.466.nu.9.& consi. 201. nu.2.& cōs.511.nu.4.Hippo.in sing.339.Rui.in cōs. 60.n.9.uol.2.Cur.iu.in cōs.156.nu.9.& cōs.76.nu.3.

¶Contrarium circa limitationem tenet Rip. in c. sæpe.nu.71.de restit.spol.

Tenendo primam opin. * communem.

118 Sublimita, si possessor spoliatus, ex interuallo recuperaret, quia nō per hoc inuasor euitat pœnā huius cōstitutionis.Bar.in l.q possessionē.n.3.ff.de ui arma. & in l.si quis ad se fundū. nu.3. & ibi Sal.col.pen.C. ad l.Iul.de ui pub.Rip.in c.sæpe.nu.73.de restit.spol.

119 XXXIX. Limita, quia dispositio huius l.non competit cōtra hæredē sub conditione institutum, qui an te conditionis euentum propria auctoritate bona hæreditaria occupauit, prout uoluit Bal. in l.inter omnes.& ibi etiam Ias.nu.10.ff.qui satisda.cog.

¶Cōtrariū tenet Cors.in regula, spoliatus.in a3. limitat.& idem uoluit Rip.in c.sæpe.n.97.de rest.spol.

120 XL. Limita, ut hæc constitutio non cōprehendat clericum apprehendentem possessionē beneficij uacantis absque executorialibus, ut tenet Abb.in c.trāsmissa.de electio.Rip. in c.sæpe. nu.69. de restit. spol.

121 XLI. Limita, quia ista dispositio non cōprehendit hęredes ipsius deijciētis, ut no.gl.in d.l.si qs in tantā. quā sequuntur ibi Bar.Bal.& Sal.col.pen.uer.6.an de tur.quod intellige, nisi quatenus ad eos peruenerit.

122 XLII. Limita, quia permissa est appellatio a sententia lata in casu l.si quis in tantā, ut ibi tenet gl.& idē uoluit gl.in l.unic.C.si de momēt.poss.Bal.in cōs. 14.col.fi.uol.1.Ang.in l.incerti.C.de interd.& idē sē tit Fede.de Sen.in cōs.76, Dec.in con.28.nu.2.Soc.in regula 24.in 20.limit.& hanc dicit * cōem opi. Rip. in c.sæpe.col.fi.uers.2.fuit opinio.de restit.spol.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Possessor habens causam à Principe, non potest ultra quadriennium molestari.

1 Habens causam a Principe super certis bonis, amplius super illis post quadriēnium inquietari non potest.l.bene a Zenone.C.de quadrien.pręs.

2 Et hoc siue sint res fisci, siue ipsius Cæsaris, ut est text. ibi in d.l.bene a Zenone & ponit Barb.I cōs.27.col.1. uol.4.Bert.in cōs.15.col.4.uol.1.Dec.ī cōs.357.col.3.

3 Primò Amplia, ut dispositio ista ꝓcedat in Rege Romanorum nondum coronato.Rui.cons.161.col. 7.& fin.uolum.1.

4 Secundò Amplia, ut molestari non possit habens causam a Principe, nec in possessorio, nec in pe titorio.Gramma.cons.169.col.fi.

5 Tertiò

5 Tertiò Amplia, ut idē sit in omni alio Rege nō
recognoscente superiorem. Gram. consil. 169. col. fin.
Afflict. in prelud. constit. q. 13. & super const. in tit. de
terard. lit. contest. nu. 6.
¶Contrariū in rege Franciæ tenet Abb. in cons. 3.
uol. 2. Dec. I cōs. 357. col. fi. Curt. iun. ī cōsi. 142. col. fi.
6 Quartò Amplia, ut hoc procedat etiam in per-
petuo uicario in terris ecclesiæ. Roma. in consi. 58. in
sexto dubio. Corn. in cons. 229. col. fi. uol. 1.
7 Primò Limita, principalē cōclusionē procedere
in Principe supremo, non in alijs inferioribus. Bal. in
c. fi. ad fi. de re iud. Ias. in auth. quas actiones. col. 2. C.
de sacros. eccl. Abb in consi. 3. col. 13. in 17. q. uol. 2.
Ang. in repe. l. 1. C. de fide instr. lib. 10. Dec. cōsi. 357.
nu. 7. Curt. iun. in cons. 174. col. pe. & in cōs. 142. col.
fi. & in cōsi. fi. col. pe. Soc. in cōsi. 46. col. 5. uol. 4. Alex.
in cōs. 52. col. 3. uol. 7. Maria. iun. ī cōs. 69. nu. 55. uol.
3. Ias. in cōs. 167. col. 1. uol. 2. Curt. sen. cōs. 50. nu. 32.
8 Primò Amplia hanc opin. ut dispositio l. bene a
Zenone, non habeat locū in legato. Alex. in cons. 52.
col. 3. uol. 7. Bert. in consi. 15. nu. 19. uol. 1. in nouis.
9 Secundò Amplia, nam in ciuitatibus non reco-
gnoscentibus superiorē, dispositio huius l. nō exten
ditur. Iac. in tract. feu. in uerbo, Princeps. in 14. specia
li. Dec. cōs. 357. col. fi. Mart. de Laud. in tract. de prin-
cip. in 11. speciali. Curt. iun. in consi. 142. col. fin. ubi
loquitur in Republica Florentina non recognoscen
te superiorem.
10 ¶Contrarium, quòd immo dispositio illius legis
procedat in quocunque Principe, qui uel ex priuile-
gio, uel ex consuetudine nō recognoscit superiorem,
& habet iura Principis supremi, tenet Bal. ī cōsi. 363.
incip. quæritur an officiales. uol. 1. ubi loqtur in Du-
ce Mediolani. & in cōs. 399. incip. quēadmodū. uol. 3.
Rom. loquēs in uicario ꝑpetuo ecclesiæ, in cōs. 59. in
6. dubio. & in cōs. 310. circa fi. ubi loquitur de ciuita-
te Florētina. & Barbat. qui loquitur ēt in ciuitate Flo
rentiæ, in cōs. 27. col. 3. uol. 4. Ruin. cōs. 48. col. fi. uol.
4. Abb. in c. 2. circa fi. de reb. eccles. nō alien. Corn. in
cōs. 299. col. fi. uol. 1. Ias. q loqtur in Duce Sabaudiæ,
in cōs. 227. col. 10. uol. 2. & istud noluis Soc. in regula
342. in 1. fall. Iac. de S. Georg. in uerbo, Principis. 16.
col. in tract. feud. Balb. in tracta. prescript. in 39. char.
in 3. col. Mart. de Laud. in tract. de Princip. in 11. spe-
ciali. Curt. iun. in l. hæres absēs. col. 3. ff. de iudic. Bru.
11 in cons. 3. nu. 7. Et in ciuitatibus non recognoscenti
bus superiorem tenet Socin. in cons. 121. col. 4. uol. 4.
* Tenendo hanc ultimā opin. tāquā magis * cōem.
12 Amplia illam procedere, non modò ipsis principi
bus uendentibus, sed etiam uendentibus eorum offi-
cialibus. Bal. in d. consi. 363. incip. quæritur an si offi-
ciales. uol. 1. & in consi. 359. uol. 3. incip. quēadmodū
13 Imperator. Corn. in d. cons. 229. col. fi. uol. 1. Et idem
uendente procuratore fisci, ut in locis proximè alle-
gatis. & ponit Soc. in consi. 46. col. 4. uol. 4.
¶Contrarium tenet Alex. in consi. 52. col. 3. uol. 7.
& uoluit Bal. in l. 1. C. de uēdit. re. fiscali. col. 2. lib. 10.
14 Secundò Limita, si Princeps alienans non esset
in bona fide alienādo, quia sciret rem ad aliū specta
re. ita glo. in l. 1. C. de uēd. re. fisc. lib. 10. & ibi Io. Fab.
& Ang. Aret. in §. fi. inst. de usucap. ad idē est gl. in l. 2.
C. de commu. re. alien. ubi Bal. & Saly. Bal. in l. 1. in 1.
col. in fi. C. de here. uel act. uēd. Ias. in auth. quas actio
nes. col. 2. C. de sacros. eccl. Curt. iun. in cons. 142. col.
fi. Abb. in c. 2. circa fi. de reb. eccle. nō alie. Soc. in reg.
342. in 2. fall. Abb. in cōs. 3. circa fi. uol. 2. in 17. q. Ro.
in sing. 760. Iacob. in uerbo, Princeps. in trac. feu. col.
6. Dec. in cons. 357. col. fi. Ias. in consi. 34. col. 2. & fi.
uol. 1. Fely. ī c. quæ in ecclesiarū. col. 14. de cōstit. Bar-
ba. in consi. 27. col. 2. uol. 4. Balb. in tract. præscrip. in
39. char. in 3. col. in fi. & seq. Mart. de Laud. in tracta.
de princ. in 11. speciali. Afflict. super constit. in tit. de
non retar. lit. contest. nu. 7. Marian. iun. consil. 69. nu.
65. uol. 1. Ruin. cons. 46. col. 4. uol. 1. & cons. 31. col. 6.
uol. 7. Gram. in decis. 65. num. 33. & 48. ubi ampliat.
Curt. iun. in l. hæres absens, col. 2. in fi. ff. de iudi. Af-
flict. in c. 1. in uer. & bona committētium. nu. 168. in
* tit. quę sint reg. ubi hanc dicit * communem opin.
¶Contrariū tenuit in l. 2. C. de cōmu. ret. alien. Iac.
de Rau. ut refert Cyn. & Saly. quē Saly. ibi reprobat.
15 Tertiò Limita hoc procedere, ubi Princeps agit
de plenitudine potestatis, nō aliàs: prout uoluit Bal.
in proœm. Decretal. circa fi. col. 2. Soc. in regul. 342.
in tertia fall. Alex. in cons. 52. col. 3. uol. 7. Curt. iun.
in consi. 174. col. pe. & in cons. ult. col. pen. Ias. in cōs.
167. col. 1. uol. 2. Dec. in cons. 357. col. fin. Maria. iun.
consi. 69. col. pen. uol. 1. Gramm. decis. 65. nu. 79.
16 ¶Contrarium sensit circa istam limitationē Fely.
in c. quę in ecclesiarū. col. 14 de cōstitu. Balb. in tract.
præscrip. in 39. char. col. 4. Mart. de Laud. in tract. de
Princip. in 11. speciali. Affli. super cōstit. de nō retar.
lit. contest. nu. 7. & ista opinio uidetur uerior, quia si
ut dictū est in 2. limi. ad hoc ut habeat locū ista lex, re
quirit ꝙ Princeps alienet bona fide, & sic tradat rē tā
quā suā, ad quid igitur est necesse ut disponens de re
sua teneatur apponere clausulā de plenitudine pote
statis? ꝓut illā apponeret forsitā, qn̄ rē alienā sciens
esse alienam, alienaret, non qn̄ propriā, ut propriam.
17 Quartò Limita, ut regula procedat quando res
uenditur per Principē, ut sua, secus si iure creditoris
tanquam creditor, quia tunc non habet locum dispo
sitio l. bene a Zenone. Ita tenet Bal. in proœ. Decret.
in uers. Rex Pacificus. col. 3. & ipsemet Bal. in l. fi. C. si
aduers. fis. & in cons. 127. incip. a principio tit. in uer.
sequitur subsequēter. uol. 3. & in l. 1. C. de hered. uel
actio. uend. & in l. 2. C. de commu. re. alien. in l. si hy-
pothecas. C. de remis. pig. Soc. in regula 342. Iaco. in
tracta. feu. in uerbo, Princeps. col. 6. Dec. ī d. cōs. 357.
col. fin. Bal. in tract. præsc. in 39. char. col. 4. Mart. de
Laud. in tract. de princ. in 11. speciali. Alex. in consi.
52. col. 3. uol. 7.
18 Quintò Limita, quia non procedit dispositio d.
l. bene a Zenone. in rebus ecclesiarū a Principe alie-
natis. gl. in c. quicunque militū. in gl. in uer. cōsensu.
12. q. 2. Arcbid. in ca. cōuenior. circa fi. 24. q. 8. Abb. &
Imo. in c. 2. de reb. eccl. non alie. Soc. in reg. 342. in 5.
fall. Ias. in auth. quas actiones. col. 1. I fi. C. de sacros.
eccl. Abb. in cōs. 3. in 17. q. uol. 2. Sal. in d. l. bene a Ze
none, Alex. in cōs. 52. col. 3. uol. 7. Iacob. in tract. feu.
in uerbo, Princeps. col. 6. decis. Neap. 361. in fi. in an-
tiq. Fely. in c. quæ in ecclesiarum. col. 14. de constitut.
Balb. in tract. præsc. in 39. char. col. 4. Mart. de Laud.
in tract. de princip. in 10. speciali. Afflict. in præludi.
constit. q. 14. Paris. in consi. 27. nu. 88. uol. 1.
19 Amplia, ut nec contra Clericum procedat dispos
tio huius l. ut nor. Soc. in cons. 46. col. 4. uol. 4.
20 Sextò Limita, quia non habet locum dispositio
huius l. in reb. alienis a Principe donatis ecclesiæ, qa
ecclesia non admitit lucrum cū tanta iniquitate. glo.
in c. quicunque. in gl. in uerbo, consensu. 12. q. 2. per
text. & ibi glo. 2. in c. placuit, el 1. 16. q. 3. Imol. in c. 2.
de reb. eccles. non alie. Ias. in auth. quas actiones. col.
1. in fi. C. de sacros. eccl. Alex. ī cōs. 52. col. 3. uol. 7. Fe-
ly. in c. quæ in ecclesiarum. col. 14. de const. Roma. in
sing. 631. Balb. in trac. pręs. in 39. char. col. 4. Mart. de
Laud. in tract. de princ. in 11. speciali. Paris. cons. 27.
col. 13. uol. 1. Afflict. decis. 361. nu. 42. Guil. Bened. in
c. Raynutius, in uers. & uxorem nomine Adelasiam,

nu.384.de testa. Maria.iun.in cons.69. nu.60.uol.1.

¶Contrariũ tenet Lancell. Dec.in l.hæres absens. ff.de iudic. ubi respõdet rationi allegatæ in cõtrariũ: & idem tenet Barb.in consi.27.col.2.& seq.uol.4.

* Tenendo primam opin.* communem.

21 Sublimita limitationem habere locum ex mente Barba.in loco præallegato, quando ecclesia uenit ex iure principis, secus si uenit ex iure priuati, quia tunc potest uti beneficio d.l.bene a Zenone.

22 Infertur igitur ex præmissis, ut dispositio l.bene a Zenone, non habeat locũ de iure canonico, prout uidetur uoluisse gl.in c.2.de reb.eccl.nõ alie.& in auth. quas actiones, C.de sacros.eccl.& ibi not.Ias.Io.Fab. in fi.Institu.de usucap.Marian.iun.cons.69.col.pen. uol.1.qui extendit etiam quoad laicos: quod intellige, ut supradictum est. idem uoluit Abb.in d.ca.2.de reb.eccl.nõ alien.Balb.in tract.præscript.in 39.char. col.4.Afflic.in prælud.const.reg.q.14.

23 Septimò Limita, nam ut locum habeat dispositio huius l.in principe uendente, necesse est ut uenditio sit facta cum debitis solennitatibus, puta præcedente subhastatione, ita tenet Bal.in l.j.in 1.col.in fi. C.de hæred.uel act.uend.& in cons.363. circa fi.uol. 1. Soc.in cons.46.col.6.uol.4.Curt.iun.cõs.134.col. pe. & in cõsi.142.col.fi.& in cõs.ultimo.col.pe.Mart. de Land.in tracta.de Princip.in 11.speciali.Gram.decis.65.num.34.& seq.& nu.78.ubi dicit communem

* *opin. Afflict.in ca.1.in uers.bona committentium. nu.168.in tit.quæ sint regal.

¶Contrariũ tenet Iac.in tract.feud.in uerbo, Princeps. in 6.col.& idem sentit Balb.in trac.præscrip.in 39.char.in 4.col.

24 Octavò Limita, quia non habet locum talis dispositio contra minorem, quominus saltẽ minor non habeat beneficium restitutionis in integrum, per tex. in l.1. C.si aduer.fis.& ponit Angel.in repet.l.1.C.de fide instru. lib.10. Soc.in regu.342.in 7.fall. Balb.in tract.præs.in 39.char.in 4.col.Mart.de Laud.in trac. de princ.in 11.speciali.Gram.decis.65.Curt.iun.in l. hæres absens.nu.18.de iudic.

25 Nonò Limita, ut dispositio ista procedat, si modò interuenerit traditio, quia nõ interueniente traditione non haberet locũ dispositio huius l. secundũ Bal. in c.1.§.fi.de no.for.fidel.col.fin.Soc.in reg.342.in 8. fall. Dec.in cons.445.col.11.in fi.Iac.de S.Georg.in trac.feud.in uerbo, Princeps.in 6.col.Io.Crot.in l.filiusf. §.diui.col.32.ff.de leg.1.Balb.in trac.psc.in 39. char.i 3.col.Mart.de Laud.in trac.pri.in 11.speciali.

¶Contrarium, q̃ etiã sine traditione in cõtractu facto a Principe dominiũ, & possessio trãsferatur, tenẽt Card. Alex.in c.1.§.si facta.col.2.si de feu.fuer.cõtro. Roma.in cõsi.298.Ias.in cõs.207.col.1.uol.1.Franc. Curt.in cõs.142.col.1.& seq.Dec.in cõs.689. Goza.i

* cõsi.14.nu.13.Paris.q hãc dicit cõem * opin.& ab ea nõ esse recedẽdũ, in cons.11.nu.59.& nu.104.uol.1. Mar.iun.I cõs.65.nu.4.& seq.uol.1.ubi dt cõem opi.

26 Decimò Limita, nam conclusio procedit in Principe rem uendente ut suã simpliciter, secus si in alienatione faciat mentionem q̃ alienat rem tanquã suã ex tali causa, quia si ex illa causa res non esset principis, non haberet locum dispositio l.bene a Zenone. Bal. & Sal.in l.1. C.de hæred.uel act.uend. Bal.in l.si hypothecas. C.de remis.pig. Soc.in consi.121.col.4. uol.4.Alex.in cons.52.col.3.uol.4.Soc.in cõs.46.col. 4.uol.4. Dec.in consi.357.col.fin.Bertr.in consi.130. uol.2.Gram.decis.65.nu.79.

27 XI. Limita, quia ad hoc ut habeat locum dispositio l.bene a Zenone, est necesse ut Princeps alienans possideat aliàs non procedit illa dispositio. Bal. in l. 1.col.2. C.de hæred.uel act.uendi.dũ dicit necesse esse, ut fiscus res bona fide possideat, & in l.2.C.de commu.rer.alien.sentit Bart.in l.fi.C.si cõtra ius, uel util. publ.circa princ.Abb.in c.pe.col.5.de re iudic. Ias.in auth.quas actiones.col.2.C.de sacrosan.eccles.Alex. cõs.52.col.2.in fin.& seq.uol.7.Dec.in cons.445.col. 12. Iaco.de S.Georg.in tract.feu.in uerbo, Princeps, col.6.Fely.in ca.quæ in ecclesiarum.col.14.de cõstit. Balb.in tract.prescript.char.39.col.3.Mart.de Laud. in tract.de princ.in 11.speciali.Bertran.in cons.130. uol.2. Ruin.cons.31.col.6.uol.5.Bert.cons.1.col.17. uol.1.in antiq.Soc.in consi.121.nu.25.uol.4.

28 XII. Limita, si princeps haberet aliquod ius in illa re, licet res illa esset aliena, nam tunc non haberet locum dispositio l.bene a Zenone. quia tunc tradẽdo censeretur ius tãtum suum uoluisse transferre, ut per Io. Fab. & Ang. Aret.in §.fin.instit.de usucap.Bal.in cons.253.incip.illustris dominus.uol.1.Soc.in cons. 46.col.5.uol.4.& in cons.121.col.5.uol.4.

29 XIII. Limita, quia hęc dispositio non procedit cõtra dotẽ. Bal.in consi.suo 399.incip.quemadmodum Imperator.uol.3.Soc.in cons.46.col.5.uol.4.Balb.in tract.præsc.in 39.chart.in 4.col.Ias.in cons.157.col. 3.uol.2.& in l.1.nu.9.& Ripa nu.15.ff.sol.matri.Negus.in tract.de pigno.in 8.par.princ.nu.23.Tiraq.de retract.lignagier §.1.glo.14.nu.91.in fin.

30 XIIII. Limita, ut conclusio procedat si modò res repetiatur penes extraneum, secus si aliquo casu reuersa fuerit ad ipsum Principem. ita declarat Abb.in cons.3.in 17.q.uol.2.

31 XV. Limita, si res non erat in commercio, ut uendi posset uel alienari, ut de libero homine est text.in l.non ideò. C.de lib. caus.& ibi Saly.Io.Fab.& Ang. Aret.in §.fin.inst.de usucap.& not.glo.in l.omnes.C. de quadr.præs.in glo.in uerbo, moueri.

32 XVI. Limita, si modò accipiens sit in bona fide. ita tenet gl.in l.omnes.in glo.in uerbo, moueri.in tertia solutione. C.de quadrien.præscri.& Lancel.Dec. in l.hæres absens.ff.de iudic.Afflict.super cõsti.in tit. de non retar.lit.contest.num.7.Gram.decis.65.num. 45.Maria.iun.in cons.69.col.fi.uol.1.

¶Contrarium tenet Bal.in d.l.omnes, C.de quadr. præscr.Maria iun.cons.94.col.5.uol.2.

33 Limita hanc ultimam partem, nisi dolus dederit causam contractui. Bal. in d.cons.363.col.fin.uol.1. incip.quæritur, an si per officiales.

34 XVII. Limita, nisi actor, & reus haberẽt causam ab eodem Principe, quia tunc non habet locum dispositio l.bene a Zenone. Ita declarat Curt.iun.cons. 43.col.2. & in l.hæres absens, col.fin.ff.de iud. Rom. in cons.298.Gram.decis.65.nu.43.

35 XVIII. Limita, nam quælibet leuis occasio erroris facit cessare dispositionẽ istius legis. ita tenet Bal. in proœm. Decret.in 2.col.Curt.iun.in consi.74.col. pen.& in consi.142.col.fin.& in consil.ult.col.pen.

36 XIX. Limita quando Princeps in cõcessione uel uenditione rei apponit clausulam, sine præiudicio iuriũ aliorũ, ut not. And.de Isern.in tit.quæ sint regal. in c.1.& ibi Afflict.uer.& bona cõmittentiũ.nu.178.

CONCLVSIO III.

Argumentum.

Mentio est facienda in impetratione de alterius possessione.

1 * Communis * est sententia Doctorum, ut de possessione penes aliũ existẽte illius rei quã quis impetrat,

impetrat, sit facianda métio in impetratione, ad hoc ut impetratio teneat. text. est, & ibi omnes notant, in ca. cum in nostris. de concess. præb. ad idem est text. in ca. dudum. & ibi gl. 1. de priuileg. & in c. 2. & ibi gl. in uerbo possidebant. ubi Dom. in 2. notab. & Franc. in 1. notab. de decim. in 6. Cald. in consil. 19. uers. nimis restringit. & in cons. 11. circa fin. de præben. & in cõs. 13. in fi. uers. præterea maius. de rescrip. Domi. in c. cũ de beneficio. col. pe. uer. sed pone in terminis de pbẽ. in 6. Card. in c. nuper. col. 3. uer. tertia ratio de decim. Ancha. i c. dudũ in 1. notab. de priuileg. Card. cõs. 31. col. fi. uer. itẽ talis cõfirmario. Fely. in c. ex tenore. col. 6. uer. limita sextò. de rescrip. Franc. in c. eũ, qui. col. 2. uer. in ead. glo. in fi. de pb. in 6. Rui. cõs. 4. col. fi. uol. 3.

2 Primò Amplia, ut hoc procedat etiam in concessione decimarũ, quę nõ operatur quoad decimas possessas per alios, si de possidẽtium possessione nõ sit facta métio, c. 2. in prin. de decim. in 6. & ibi glo. in uerbo, possidebãt. d. c. dudũ. & ibi not. Innoc. in uer. Ioannes aũt dicit. & in uer. idẽ credunt. & in uer. secus ast & ibi Io. And. col. 1. in fi. uer. & est ratio diuersitatis. & idẽ Ant. de But. circa fi. uer. & est ratio. & ibi Host. col. 2. uer. collatio uero. & Anch. col. 1. in fi. uers. oppono & uidetur. & in uer. collatio uero. de priuil. clarè hoc ponit Oldr. in cõs. 267. per totum. tradit Fely. in c. in nostra. in 36. corollario. col. 4. uers. 9. nota. de rescrip.

3 ¶Contrarium, q immo hoc procedat tantummodò in concessione noualium, non autem in cõcessione decimarũ, uoluit Cad. in cons. 92. col. 2. uers. præterea præsupposito. & idẽ Card. in c. dudũ. col. 1. uer. quęro nunquid. ubi Abb. in 1. notab. de priuileg. Zab. cõs. 15. nu. 7. uers. quinimò si etiam. uol. 1. Bertr. in consi. 7. in fi. uers. sed hoc non obstãte. uol. 3. in nouis. Dec. in consi. 113. col. fi. uer. non obstat quod uoluit Oldr. Milis in uerbo, priuilegium impetratum super decimis. Cassad. decis. 1. de priuileg.

4 Secundò Amplia, regulã procedere nedũ in spiritualibus, ut in beneficialibus, & ẽt in quasi spiritualibus, prout in decimis, iuxta tex. in c. dudũ. de priuil. & in c. 2. de decimis. in 6. sed ẽt locũ habere in profanis, ut sentit Card. in cõs. 29. in fi. uer. nimis restringit. & Fely. i c. in nostra. in 27. & 36. corollario. col. 4. uer. 9. nota. de rescri. Io. de Sylu. in tracta. de benef. in 3. par. in 11. q. uer. item dispositio dicti capituli. & hoc etiã clarè uoluit Soc. cõs. 120. col. 5. uer. confirmant pdicta. uol. 3. Rui. in cõs. 4. col. fi. uer. & quia patet. uol. 3.

5 Tertiò Amplia, nam & cõcessio motu proprio facta per Principem, nõ ualet, si de alterius possessione non sit facta mentio. Ant. de Bu. in c. cũ in nostris, col. 6. & seq. uer. Io. Cald. & uer. ista dicta nõ placent mihi. & ibi Abb. col. 4. uersic. sed dñs Antonius. & ibi Imo. col. 7. in fi. & seq. uers. in Papa aũt. & ibi Card. in 5. oppos. & in 28. q. de concess. præb. Soci. in cõs. 120. col. 5. uers. præterea qñ de possessione. uol. 3. Fel. in c. in nostra. in 36. corollario. uer. 11. nota, & in 2. corol. in uers. & ibi dictis. de rescr. Io. de Syluis in tract. de benef. in 3. par. in 11. q. in uers. & si Papa. Sarn. in regu.

* de annal. q. 9. ubi nu. 2. dicit hanc* communẽ opin.

¶Contrarium tamen uoluit Cald. in cõs. 11. de rescript. & in cons. 13. de præb. Milis in uerbo, gratiam beneficialem impetrans. Card. in c. cum in nostris. column. 7. uers. quæro. de concess. præb.

* Tenendo primam opin. magis* communem.

6 Limita, nisi cum illa clausula, Motu proprio, esset & coniuncta clausula, ex certa scia. ita Ant. de Bu. in d. c. cum in nostris, col. 6. in fi. & seq. uers. Io. Calde. & ibi ẽt Imol. col. 7. in fi. uers. in Papa aũt. de cõcess. pb.

7 Quartò Amplia, quia nõ solum de possessione, sed etiam de detentatione est facienda mentio in impetratione. Rot. in antiq. decis. 206. & decis. 783. in antiq. Fel. in c. in nostra. in col. 24. in 36. coroll. de rescript.

8 Declara hoc, & intellige in detentatione prouenienre ex reseruatione, cõcurrente ẽt possessione annali, & q reseruatio sit specialis, non generalis notoria. Ita declarat Fel. in c. in nostra. in 36. coroll. uer. 3. nota. de rescript. Io. de Sylu. in tracta. de benef. in 3. par. in 11. q. uersic. etsi beneficium. Aeneas de Falc. in tract. reserual. fol. 37. uers. unum tamen scias.

9 Quintò Amplia, nam etiam de possessione beneficij uniti fieri debet mentio, etiã si unio esset nulla. Cald. in cons. 29. de præb. Fel. in c. in nostra. in 36. corol. uers. 9. nota. de rescrip. qui hoc declarat, quãdo unio uenitet irritanda, non si ab initio fuisset ipso iure nulla. Io. de Sylu. in tract. de benef. in 3. par. in 11. q. uer. & ita tenet Domi.

10 Sextò Amplia, quia ẽt impetratio incerti beneficij non potest operari quoad beneficium per alium possessum. Pet. de Anch. in repet. c. si pp. de rescr. in 6. uers. & istam distinctionẽ. Maria. in c. postulasti. uers. 4. notandum, de rescrip. Fely. in c. in nostra, in 36. corroll. uers. 6. not. de rescript. Rot. in nou. decis. 196. in addit. Io. de Sylu. in tract. de benef. in 3. par. in 11. q. uer. & sicut, & idem tenet Imo. in d. c. cum in nostris. col. 9. uer. circa tertiũ, post Ant. de But. ibi, col. 8. uer. si autem impetratio est facta, de concess. præb.

¶Contrarium tenet Lap. alleg. 84. col. pe. uer. quæro 1pe dictæ reseruationis. Card. in c. cum in nostris, col. 5. uer. colorata uerò possessio. & in 17. & in 18. q. & ibi Abb. col. 4. uer. sed si possessio. col. 2. uer. sed cõtra prædicta. & ibi ẽt Collecta. ubi dicit ita curiã ser-

* uare, & istam etiã dicit* cõem ibi Imo. col. 9. & sequer. circa tertium, de concess. præb. & communem etiam dicit Fel. in c. in nostra, in 36. corollario. uers. 6. nota. de rescr. licèt tamen ipsi contrarium teneant.

11 Infertur igitur, q expectans potest, & debet acceptare infra mensem beneficium, quod uacat de iure, licèt per aliũ possideatur, si nota erat uacatio, Oldra. in cons. 182. in fi. uers. 4. potest quæri, & sensit glo. in c. clericus, in uerbo, negligenter, in prin. & ibi Arch. de præben. in 6. Lap. allega. 84. col. pen. uersic. quæro tempore dictæ reseruationis. & uers. seq. quæro.

¶Contrarium tenuit Rota, q immo tempus non currit, ex quo non tenetur expectans acceptare beneficiũ per alium possessum, in decis. 608. in antiq. & decis. 695. in antiq. Bellam. decis. 700. ibi, sed in impetrante. Fely. in c. capitulum. col. 4. uers. item intellige istũ casum. de rescrip. Aene. de Falco. in tract. reserua. fol. 18. nu. 28. uers. beneficia quæ uacant. Sarn. in reg. de infirm. resignan. q. 18. nu. 2. uer. sed ista ratio. Fely. in c. in nostra. in 36. corollario. uer. 10. nota. de rescrip. Io. de Sylu. in tract. de benef. in 3. par. in 11. q. uersic. item si aliquod beneficium.

13 Amplia hanc opi. quia ut dixit Sarnen. in d. q. 18. in reg. de infir. resignan. beneficiũ uacans de iure, sed per aliũ possessum acceptari non potest. ut ibi, nu. 2.

14 ¶Contrarium uidetur uerius, quia expectãs potest acceptare beneficium uacans de iure, licèt nõ uacet de facto, & est in facultate sua illud acceptare, uel dimittere, ut not. Gemin. in c. 1. col. 2. uers. sed pone q executor. de concess. præb. in 6. Aene. in tracta. reseruat. fol. 18. nu. 28. uers. beneficia, quæ uacant.

15 Septimò Amplia, ẽt si possessio capta sit aduersus decretum irritans, dum modo capta sit ignoráter. Fely. in c. in nostra, in 26. corollario. in 27. col. in fin. uers. 13. & ultimo nota. Io. an. de Sylu. in tract. de benef. in 3. par. in 11. q. in 47. col. uers. & non nocet tacere. Et facit quod dictum est supra in 4. ampliat.

16 PRIMÒ Limita, nam stante clausula, amoto illicito detentore, non est necessaria mentio possessionis. ita Rota in antiq. dec. 179. & 206. Ant. de But. in c. cũ in nostris. col. 3. in fi. uersi. attende tamen. de concess. præb. post Io. Cald. ibi. col. 6. uers. item dato. & ibi Io. And. col. fi. uersi. unum scias. & Ant. de But. col. 8. in fi. uersi. attende tñ. Card. col. 9. uer. in 15. q. & ibi Imol. col. 10. uersi. ubi uerò posito. & ibi Abb. col. 3. uer. aut simpliciter. Col ecta. in 1. col. uer. tamẽ notãdũ. & ibi Ancha. in 3. col. uer. addit Io. de Deo, & uer. aut colorata. de concess. præb. Alex. cons. 70. col. fi. uers. præterea dato. uol. 3. & cons. 101. col. fi. uer. præterea dato. uol. 6. Card. cons. 92. col. 2. in fi. uer. sed etsi cõstare. & cõs. 31. in fi. uersi. sed præsupposito. Staphil. de litteris gratię, & iustit. fol. 98. uer. ulterius sciendũ est. & not. Imol. in cap. cũ uniuersorũ. col. 1 in prin. uer. itẽ nota clausulã, de rer. permut. Rebuff. in concord. in tit. de for. lit. execut. in uerbo, contradictores. uersi. aliquando in rescripto. Domin. in c. nemo. col. 4. & uersic. in ead. glo. ibi cum nostris. de elect. in 6.

17 Sublimita, ut id procedat quãdo d. clausula apponitur in literis gratiosis, secus uerò si apponatur in litteris executorijs. Ant. de But. in c. cũ in nostris. col. 8. uersi. dicit hic Lap. de concess. præben. & ibi Card. col. 9. in 15. q. & Abb. col. 5. uer. aut simpliciter. & col. 10. uer. ubi uerò posito. Lap. allega. 15. uersi. item dicit. Cald. cõs. 25. de pb. Ias. in l. ex pupillari. col. 1. uer. 3. p illã clem. ff. de uulg. & pupil. Crot. Iun. cõs. 3. col. 1. uer. sic etiam egregiè. Rebuff. in concord. sub rubrica de for. lit. execu. i uerbo, cõtradictores, circa fi. Staphil. de lit. grat. & iust. fol. 98. uer. ulterius sciendũ est.

18 ¶Contrarium in hoc tenuit Bartolom. Zabarell. quem refert, & sequitur Fely. in c. in nostra. in 36. corollario. col. 24. uersi. 2. nota. de rescript. quando literæ executoriæ essent expeditæ uno, & eodem tempore cũ litteris gratiosis, secus uero, si ex interuallo. Io. de Sylu. in tracta. de benef. in 3. part. q. 11. col. 4. in fi. & seq. uers. & notandum est. Fely. in ca. de cætero. col. 3. uersi. & adde Lap. de re iudic.

19 SECVNDÒ Limita, quando dictum esset in concessione, nõ obstante cõcessione alteri facta. Imol. in c. causã, quæ. circa fi. uers. dicit hic Cõpost. de rest. & ibi Fely. col. 13. i fi. uer. nõ obstãte collatione. Io. de Syl. in trac. de benef. in 3. part. q. 11. uer. ex qbus est inferẽdũ. Fely. i c. i nostra. i 26. corollario. uer. 12. no. de res.

20 Pro quo facit, nam quando est facta mentio de titulo, non est necesse facere mentionem de possessione. Alex. cons. 155. in fin. uersi. 2. non obstat. uol. 6.

21 TERTIÒ Limita, qñ in cõcessione adiecta sit clausula, si non sit alteri ius quæsitũ: tunc enim nõ est necesse de possessione facere mentionem. Card. cõs. 92. col. 2. uer. item in concessione. Fely. in c. super literis. col. 8. uer. quinta regula. de rescr. Io. de Sylu. in tracta. de benef. in 3. par. in 11. q. uer. & notandum est.

22 QVARTÒ Limita, quando adiecta est clausula, uocatis uocandis. Card. in cons. 92. col. 1. in fi. & seq. uer. ad hoc respondeo. Fely. in c. exhibita. col. 1. in fi. uers. item adde, de iudic. Ioan. de Sylu. in tract. de benef. in 3. part. in 11. q. uersi. & notandum est.

23 QVINTÒ Limita, quando cõcedens sciebat possessionem alterius, uel uerisimile est ipsum eam intellexisse. Cassad. decis. 1. de priuil. Bertr. consil. 7. in fi. uol. 3. in nou. uers. sed hoc non obstante.

24 SEXTÒ Limita, qñ si cõcedẽs sciuisset possessionẽ, facilius cõcessisset. ita Fely. in c. in nostra. in 36. corollario. uersic. 13. & ultimo not. de rescr. ex mente Bar. Zabarel. in cons. suo 8. quem refert, & sequitur etiam Ioan. de Sylu. in trac. de benef. in 3. par. in 11. q. uersi. & non nocet tacere.

25 SEPTIMÒ Limita, quando fieret mentio in concessione de titulo habito a Principe, quia cum ex tali titulo solo sine traditione transeat possessio, satis est, quod mentio facta fuerit de titulo, quia ex hoc etiã de possessione censetur mentio facta. ita Alex. in cons. 155. in fin. uol. 6. uersi. præterea per solam gratiam.

26 OCTAVÒ Limita, quia cõclusio intelligi debet de possessione rei corporalis, non aũt de possessione rei incorporalis, de qua non est facienda mẽtio de necessitate. Lap. alleg. 16. uersi. itẽ dicit. Fely. in c. in nostra. in 36. corollario. uer. quarto not. de res. Io. de Sylu. in tract. de benef. in 3. par. in 11. q. uer. item põt notari. Inn. in c. cũ in nostris. col. 3. uersi. immo plus uidetur. iuncto uer. ista aũt Decretalis. & ibi Host. col. 6. uers. imò plus uidetur. & uer. his aũt, quę diximus. & ibi Io. And. col. 3. & seq. uer. immo plus. & uer. his antẽ, quę diximus. Ant. de Butr. col. 10. & seq. uer. & hic non discutio. & Card. col. pen. in 22. q. de concess. præb.

¶Contrarium sentit Cald. in consil. 28. de præbendum loquitur de quasi possessione status beneficij, quem refert, & sequitur Domin. in c. cum de beneficio. col. pen. uersi. sed pone in terminis. de præb. in 6.

27 NONÒ Limita, uñ in exéptione aliquatum Ecclesiarũ, uel Capellarũ non est necesse facere mentionẽ de possessione, ut per Innocen. in c. dudum. col. 1. uer. quidã tñ, de priuileg. & ibi Hostien. col. 2. uersi. aliud quando dicit, & ibi Io. Andr. col. 1. in fin. uersi. aliud. Anto. de But. col. 2. uer. aliud si dicatur. & Ancha. col. 2. uersic. quærit Innoc. Card. col. 2. in 2. & 3. oppos. & in cons. 92. uersic. præterea præsupposito.

¶Contrarium uoluit Abb. in d. cap. dudum. col. 1. uersic. sed pro declaratione tex. de priuil.

28 DECIMÒ Limita, quando præcessisset causæ cognitio, per quam uerisimile esset concedentẽ intellexisse possessionẽ alterius. Innocen. in c. dudum. col. 1. uer. cũ enim non fiat, de priuileg. & uersi. idem etsi alij. & ibi Hostien. col. 2. uersi. ratio diuersitatis est. & uers. intelligendum est. & ibi Ioan. Andr. col. 1. in fin. uersic. ratio diuersitatis est. & col. 2. uersicu. item intelligendum est. Anto. de Butr. col. 2. uersi. & est ratio. & in finalibus uerbis, uersi. nec obstat. Ancha. col. 2. uer. ratio differentiæ est. & uers. sed dicit ipse Card. col. 3.

29 XI. Limita, nam de possessione colorata debet fieri mentio, non aũt de non colorata. Lap. alleg. 15. in prin. uer. non obstat decretalis. Domi. in c. cũ de beneficio. col. pe. uers. sed pone in terminis, de præb. lib. 6. Io. And. in c. cũ in nostris. col. 5. uersi. recnat ibi. & ibi Ant. de Butr. col. 2. uer. & sic reducendo. & col. 6. in fi. uer. fi. uer. si uerò possessio. & col. 8. uers. uenio ad tertium. Card. col. 5. uer. concludit finaliter. & ibi Pet. de Ancha. col. 2. uersi. sed contra prædicta. & col. 3. uersic. distingue ergo. Abb. col. 3. uersi. in eadem glo. ibi, sed pone. & uersi. 2. casu. Imol. col. 7. uersi. in ead. glo. ibi credo. de concess. præben.

30 XII. Limita in collatione ordinarij, quę ualet etsi de possessione alterius non faciat mentionẽ. Io. And. in c. cũ in nostris. col. 5. uer. colorata uerò. de cõces. pben. Card. i 2. col. in 5. oppo. & col. 9. in 16. q. & q. 18. & ibi Pet. de Ancha. col. 2. uer. sed contra prædicta. & col. 3. uer. distingue ergo. Abb. col. 4. uer. sed debemus distinguere. Imol. col. 5. uer. Host. uerò. & col. 8. uersi. si autem possessio. & col. 9. uersi. aduerte tamen. Fely. in c. cum in nostra. in 29. corollario. de rescript.

¶Contrarium tenet Ant. de But. in d. c. cum in nostra. col. 7. in fin. uersi. item inquantum. Sarnen. in regula de annali. in 9. q. num. 2. tamen Sarnen. ibi non bene dicit, quia allegat Doctores, qui contrarium tenent in prouisione ordinarij.

31 XIII. Limita, qñ possessio est bonæ fidei, secus si sit pos-

sit possessio malæ fidei,ut p Inn.in c.dudũ.col.1.ner. aliqui tñ dicũt.& ibi Host.col.2.uersi.alij uerò dicũt. & Io.And.col.2.ner.alij dicũt.& Ant.de But.col.2.& Ancha, in 2. not.& uersi.itẽ intelligẽdũ est.de priuil. & ibi Card.col.3.uer.quęro nunquid.Dom.in c.cum de benef. col.pe.uer. ego intelligo. de præbend.in 6. Franc.in c.2.in fi.prin.uers.in gl in uerbo possidebãt. de decim.in 6.Card.in cons.92.col.2.uers.amplius.

32 XIIII. Limita,stãte illa clausula in impetratione beneficiorũ de quibus Titius fructus percepit,ut not. Zas.in cons.16.nu.7.uol.2.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Mentio est facienda de possessione impetrantis in impetratione.

1 PRout in impetrationibus fieri debet mentio de possessione alterius, ita fieri debet mẽtio possessionis ipsius impetrãtis.ita probat text.in l.2.& ibi gl. in uerbo,possessio.C.de fund.& sal.rei dom.& in l.auctoritatem.& ibi Bart.not.in fi.C.unde ui.uer.& tenementi.Bald.in c.in literis.col.2.uer.quæro aliquis est intrusus.de rest.spol.& in c.nihil.uer.sed nũquid Papa.de præscrip.& in l.decernimus.col.1.uers.itẽ not. C.de sacros.eccl.& in c.1.in fi.uer.illud autem est eorum.de nat.feud.Saly.in l.fi.C.ne rei domi.uel temp. uer.& similem legẽ habes.Ang.in l.Paulus.§.qui pignoris.ff.qb. mod. pig. uel hypot.sol.uer.immo plus dicit Bar. Domi.in c.eũ,qui.§.insuper.col.fi.uersi.sed an inuaret.de præb.in 6.Host.in c.dudum.el 2.col.2. uer.ipso iure.de elec. Alex.in cõs.3.col.fi.uers.octauo quia si isti.uol.5.Barba.cõs.41.col.4.uer.& si quispiã. uol.1. & cons.63.col.10.uer.2.ego pondero.uol.1.& cons.121.col.fi.uer.pręterea est aduertendum.uol.4. Soc. in l. instè.col.4.uer.secũda cõclus.ff.de acq.poss. Barbat.cõs.55.col.1.in fi.uer.qđ aũt fuerit suppressa. uol.4.& cõs.13.col.11.uers.etsi dicat.ubi dicit,ꝙ ista
* est * cõis opinio. Rebuff.in tract.de pacif.possess.fol. 43.uer.quęro quid si uiolẽtus.nu.256.Dec.in l.1.col. 2.uers.& prædicta conclusio.C.de Carbo.edict.Ias.in l.clã possidere.§. fi. col.5.uersi.limita istũ text.de acq. poss.Gram.decis.66.nu.58.& seq.Gozad.cõs.8.col.3. in.11.argum.Rui.cõs.37.nu.10.uol.1.uers.nec ẽt dicta cõsuetudo. Fely.in c.postulasti.col.antepe.uer.circa quartã & ultimã.de res.Gram.cõs.48.col.2.& cõsi. ciuili 144.col.1.Rebuff.in pract.col.67.nu.9.ĩ nt.de immiss. in poss. & ĩ 3.par.signat.fol.131.n.57.& seq.

2 PRIMÒ Amplia,nedum quando res concessa spectat ad tertium,sed etiam quãdo spectat ad ipsum cõcedentẽ. Saly.in l.auctoritatem. uersi.quæro de quæstione facti.C.unde ui.Felyn.in ca.postulasti.col.antepe.uers.quod ampliat ibi Sal.de rescr.Rui.in consi. 35.col.5.in fi.& seq.uers.& primo quia.uol.1.

3 Limita,nisi certum esset,ipsum concedentẽ sciuisse occupationem,aut si non est certũ,saltẽ erat uerisimile, quia factum erat arduum,& tẽporis interuallũ intercesserat.ita noluit Saly.ĩ d.l.auctoritatẽ.uer.quęro de quæstione. Io.de Plat.in l.2.uer.itẽ nota hic.C. de fund.& salt.rei domi.Bar.in tracta.de Tyranno.in 10.q.Car.Alex.in c.1.in fin.de nat.feud.uer.sed pone tex. Curt. in tract.feud.in 2.part.col.30.uer.principaliter quæro.Fely.in c.postulasti.col.pe.in prin.uer.limita prædicta.de res.Alex.in cõs.121.col.fi.uer.& licèt idem Saly.uol.4. Dec.in cons.185.col.pe.uer.nec obstat.Abb.ĩ c.quisquis.col.1.uer.& ex hoc. de elect. Alex.in cõs.92. col.pe.uers.fortificãtur ẽt ꝑdicta.uol. 6.decis.Neap.69. in nou.col.3.uer.uideri põt primò.

4 SECVNDÒ Amplia etiam in uniuersitate,cuius impetratio non est bona de re per ipsã occupatã,non facta mẽtione occupationis.Bal.in l.decernimus.col.2. uersi.item nota.C.de sacros.eccle.Felyn.in c.postulasti.col.antepen.uersi.per illam glo.de rescript.

5 TERTIÒ Amplia, idem esse in beneficialibus, in quibus non ualet impetratio non facta mentione intrusionis,siue occupationis pręcedẽtis:Calder.in cõs. 13.de rescript.& cons.11.de pręben.Abb.in c.cũ iamdudum.col.1.in fin.uer.& ex isto.de pręben Dom.in c.eũ,qui §.insup.col.fi.uer.sed an inuaret.de præben. in 6.Bal.in c.in litteris.col.2.uers.6.quæro aliquis.de resti.spol. Abb.in c.qualiter.in fi.uer.& nota illud.de elec. in c.per inquisitionem.col.2.uer.nota quòd intrusus. de elect.& in c.quisquis.in prin.uer.& ex hoc eod.tit. Milis in uerbo,gratiã beneficialẽ impetrans, tenetur facere.Cassa.decis.6.de pręb.nu.1.& 4.& nu. 7.Fely.in c.postulasti.col.pen.uer.p dictã gl.de resti. Io.de Sylu. ĩ tract.de benef.in 3.par.in 11.q.in 4.col. uer.quinta qualitas.Frãc.in c.eũ,q.col.2.in prin.uer. in ead.gl.in fi.de ꝑben in 6.gl.pragm.sanct.fol.130. col.3. in uerbo,uiolẽtus.Bert.cõs.24.col.pe.in fi.uer. & quia idẽ.uol.2.in nou.Gram.cons.ciuil.144.col.1.

6 QVARTÒ Amplia nam etiã de fratribus malè perceptis est facienda mentio.Host.in c.dudũ.el 2.col.4. uers.sed quid si dimisisset.de electio.& col.13.uer.sed & caueat sibi.Io.And.in addit.in tit.dispensa.§.dicẽdum restat. de dispẽsatione.col.fi.super uerbo,prædictus.Fely.in c.in nostra.col.9.uers.& adde in secũdo corollario.de res.Milis in uerbo, gratiam beneficij impetrãs,licèt de beneficio.Io.de Sylu.in trac.de benef. in 3.par.in 11.q.col.5.uer.non solum est faciẽda.Cassad. decis.6.num.1.de præben.& nu.4. Philip.Franc. in c.eum,qui.col.2.in prin.uer.in ead.glo.in fi.de ꝑb. in 6.Bertrã.cons.24.col.fi.uol.2.in nouis.uer.debebit igitur. Gram.cõsi.ciuil.144.col.1.Rebuff.in pract.in 2.par.in titu.de resct. perinde ualere.nu.63 fol.243. & in tit.de subrog.collitig.in glo.4.fol.254.

7 Limita, quando fructus deberentur tertio, & non Cameræ.Cassad.in decis.17.de præb.

8 QVINTÒ Amplia, quia nõ ualet dispẽsatio super pluralitate beneficiorum non facta mentione,ꝙ impetrans illa,illicitè retinebat fructus inde percipiendo.Abb.ĩ c.ad aures.col.3. uer.ꝑ hoc ẽt dicas.de rest. Host.ĩ c.dudũ.el 2.col.13.uer.sed caueat sibi. de elec. Rebuff.in pract.in 3.part.signat.fol.131.n.57.& seq. & in 2.par. in tit.de dispẽ.cũ reg.fact.nu.66.fol.325.

9 Limita , nam licèt quis in impetratione beneficij, in quo est intrusus,debeat facere mẽtionẽ de sua intrusione,non tamen impetrãs secundũ beneficiũ tenetur facere mentionem,ꝙ in primo sit intrusus.Ancha.in clem.si Romanus.col.2.uer.ultra Doct.hic.& ibi Card.in fi.uer.5.quæro.de pręben.Fely.in c.postulasti.col.pen.in fi.& seq.uer.sed aduerte.de res. Bertr. cons.24.col.pen.in fi.uer.& quia idẽ.uol.2.in nouis.

10 PRIMÒ Limita regulam principalem,nisi concessio facta sit motu proprio, quia tunc non est necesse de occupatione,uel intrusione facere mẽtionẽ.Cald. in cons.13.de rest.& consi.11.de præben.

¶Contrarium tenent Milis in uerbo , gratiam beneficialẽ impetrans tenetur facere.Fely.in c.nõnulli. col.9.in 2.corollario.in princip.uer.& ibi dictis adde. de rescr.in hanc etiã partem uidetur inclinare. idem sentit Abb.in c.per inquisitionẽ.col.2.uers.an autem
11 ualeat.de elect.ubi tenet,gratiam motu proprio non operari , nisi concedens fuerit sciens , & tamen data scientia, ut mox dicetur,operatur cõcessio etiam sine clausula,motu proprio.Idem tenet Io.de Sylu.in tra

cta, de beneficio. in 3. par. in 13. q. col. 4. in fin. & seq. uersi. quinta qualitas. & idem colligitur ex dictis per gl. prag. sanct. fol. 130. col. 4. uers. & intellige præmisse. ubi requirit i hoc casu & clausulā, motu proprio, & clausulā, ex certa sciētia. & ista opinio uidet *cōis, put dictū fuit in pcedēti cōclus. in tertia limitatione.

12 Secundò Limita, nisi impetrans prius restituisset, quàm impetrasset: nam facta restitutione, non est necessarium de occupatione facere mentionē. Alex. cons. 92. col. pen. uol. 6. uersi. quie respondeo.

13 Tertiò Limita qñ impetrās iustè occupasset: tūc enim nō est necessaria mentio de occupatione. Alex. consi. 82. col. pen. uol. 6. uersi. præterea dicta allegata.

14 Quartò Limita, qñ concessio facta esset cū clausula, ex certa scientia, quo casu nō est necessaria mētio occupationis. Domi. in c. eū, qui. §. insuper. col. fi. uer. sed en iuueret. de præb. in 6. & Franc. in d. c. eum, qui. col. 2. in priu. uer. in ea. glo. in fi. Rebuff. in tract. de pacif. posses. fol. 44. uersi. limita, qñ Pape. nu. 257.

§Contrarium uoluit Barbat. cons. 55. col. 5. uers. & quod plus est. uol. 4.

15 Quintò Limita, regulā procedere in spolio uiolento, non autem in alio spolio, ut tenet decis. Neap. 69. in nou. col. 5. uer. responderi potest.

16 Sextò Limita, qñ cōcedens paritar fuisset concessurus, uel multo magis, si occupationē sciuisset. decis. Neap. 69. in nou. col. 4. uer. respōderi pōt scdo. Ruin. cōs. 135. col. 15. uersi. & propterea dux. uol. 1. & dictū est supra in pxime cōclus. in 6. limitatione, ubi uide.

17 Septimò Limita, quando longo tempore detinuisset occupans rem, quam impetrauit, ut per Calc. cons. 126. col. fi. uersi. non obstat, quòd isti.

CONCLVSIO V.

Argumentum.

Possidere negans, si conuincatur de mendacio, possessione priuatur.

1 QVi negat se possidere, cum possideat, conuictus de mendacio priuandus est sua possessione. l. si. ff. de rei uend. glo. in §. pe. in auth. de triente, & semis. & in auth. itē si possessor. C. qui pot. i pign. hab. Bal. in rubrica, de eo, qui mit. in poss. causa rei seruandæ. Barbat. in cons. 36. col. pen. uol. 3. Ias. in §. omniū. nu. 86. & in §. item si quis. el 1. Insti. de actio. Trig. singu. 75. Afflict. decis. 18. Romen. in cons. 70. col. pen. uers. ultimo quæro. Mezia. in c. quoniam frequenter. col. 9. uersi. sed quæro. ut lit. non contest. Aret. in d. §. omnium. nu. 8. Hipp. in rubr. de fideiuss. nu. 355.

2 Primò Infertur ex hac regula, ut feudatarius, q negat rem esse feudalem amittat feudū. Inn. & post eum Abb. in c. cæterum. col. fi. de iud. Bal. in c. 1. §. uasallus. el secondo. in tit. si de feu. fuer. cōtrouer. inter dom. & agna. Fely. in c. cæterum. col. pen. de iudic.

3 Limita secus esse in emphyteota, qui si negat rem emphyteoticam, nō priuatur sua emphyteosi. Bal. in c. 1. §. uasallus. si de feud. fuer. cōtrouers. Ias. in l. 2. nu. 86. C. de iur. emphyt. Hippol. in singulari 462. Purpur. in l. 1. col. 9. C. de transact. & istud est de mēte Io. Andr. in addit. ad Spec. in titu. de locato. §. nunc aliqua. uersi. 65.

§Contrariū, q idē sit in emphyteota, tenet Ang. in d. l. fi. ff. de rei uendic. Spe. in in tit. de loc. §. nunc aliqua. uersic. 65. Albet. in l. 2. col. 10. C. de iure emphyteo. dum se remittit ad not. per Spec. in loco supra allegato. Ias. in §. omnium, nu. 87. Inst. de act.

4 Secundò Infertur, ut ille, qui negat immixtionem, non admittatur ad beneficiū abstinendi. Cassa. in cons. 21. num. 37. uersic. & etiam.

5 Tertiò Infertur, quòd negans uerum ualorem, & uerum pretium, debet priuari iure suo. Cassa. in cō suet. Burg. in §. 16. in uer. aduerte in simili, nu. 5.

6 Quartò Infertur, ut ille qui negat agētem Publiciana emisse a non domino, uel se dominum asseret, incidat in pœnam l. fi. ff. de rei uend. ut ponit Ias. in l. quod te. col. 12. ff. si cert. per.

7 Quintò Infertur, q qui negat debitum, perdit exceptionem, ut non conueniatur, nisi inquantum facere possit. Fely. in c. exceptionem. col. 14. de except. Ias. in l. quod te. nu. 30. ff. si cert. pet.

8 Sextò Infertur, ut qui negat debitū, nō possit habere beneficium cessionis bonorum. Paris. cons. 100. col. 1. uol. 3.

9 Septimò Infertur, ut ille qui negat contractum, non possit amplius opponere solemnitatem contractus deficere. Trig. sing. 124.

10 Octavò Infertur, q qui negat aduersarium appellasse, non potest se iuuare in eius appellatione. Fely. in cap. ex parte. el 2. col. 3. uersi. aliud not. de rescrip. Guido Papæ in sing. 386.

11 Nonò Infertur, ut debitor, qui negat scripturam manu sua scriptam, amittat beneficium exceptionis non numeratæ pecuniæ, prout est tex. in auth. contra qui propriam, & ibi not. Bal. Sal. & alii, C. de non nu. pec. Ias. in l. quod te. nu. 30. ff. si cert. pet.

12 Decimò Infertur, quod hæres, qui neget rem legatam esse hæreditariam, amitit beneficium l. Falcidiæ, in illo legato, prout est text. in l. hæreditatum. & ibi not. Doct. in §. 1. ff. ad l. Falc.

13 XI. Infertur, ut fideiussor negans se fideiussorem, amittat beneficiū epistolæ D. Adriani, & beneficium auth. præsente. C. de fideiussor. prout inquit Ias. in d. l. quod te. nu. 30. ff. si cert. pet. per tex. in l. si dubitet. §. ita demum. ff. de fideiuss.

14 XII. Infertur, ut libertus, qui impetrauit ius aureorum annulorum, si negauerit se libertū, illud ius amittat. Ias. in d. l. quod te. ff. si cert. pet.

15 XIII. Infertur, ut filius, q post emancipationē habet beneficiū, ut nō teneatur de contractu celebrato cū patre dū esset in potestate, si neget se filiū, amittat illud beneficiū, ut est tex. in l. sed et si ex patre. §. interdū. ff. quod cū eo. Ias. in d. l. qd te. nu. 30. ff. si cert. pet.

16 Primò Amplia, regulā principalem habere locū, etiam si infra annū quis uellet recuperare, possessionem, solutis omnib. expensis, quia non propterea auditur, ut not. Ant. de But. & ibi Abb. in c. cum causa, col. 4. de iura. cal. Felyn. in c. cæterū. col. pen. de iudic.

17 Secundò Amplia, ut in hoc casu quis non possit opponere exceptionē dominij, etiā si illud uellet incontinenti probare. Bart. Bal. & Ang. in d. l. fi. ff. de rei uēd. Abb. ī d. c. cū causā. col. 4. de iura. cal. Ang. Aret. in §. oiū. col. 11. Instit. de actio. & ibi Ias. nu. 90. eo. tit.

18 Tertiò Amplia, cōclusionē procedere etsi quis asseruerit se possidere nomine alieno, & in hoc falsū dixerit, ut per Bal. in d. l. fi. ff. de rei uēd. ex mēte Spec. in ti. de 1. & 2. decreto. §. restat. uer. qd si nominans. & in titu. de loc. §. nunc aliqua. uer. 65. & Ang. ibi in d. l. fi. Aret. in d. §. oiū. col. 11. Inst. de act. Hip. i sing. 242. gl. Bar. & Bal. ī l. 2. C. ubi i rē act. Abb. & Ant. de Butr. in c. quoniā frequēter. §. quod si super. ut lit. nō cōtest.

19 Quartò Amplia, idē esse in spiritualibus, & beneficialibus, ut per Angel. in d. l. fin. ff. de rei uendic. per not. per Innoc. in c. cum uenissent. in glo. in uerbo, pertineret quoad proprietatem. de in inte. restit.

20 Quintò Amplia, quia negans aliquā possessionem ad se spectare, & asserens spectare ad potentiorem, cum in ueritate spectet ad eum, priuandus est oī

commodo

commodo ĕt proprietatis, ut not.Bal.in l.1.C.de his, qui pot.nom.sequitur Mar.in cap.quoniam freqoenter.§.quòd si sopet.col.11.ut lit.non contest.

21 Sextò Amplia generaliter, ut omnis negans id, quod est causa beneficij sibi cōpetentis, amittat illud beneficium. Bart.in l.si dubitetur.§.j.ff.de fideiuss. de quo an generaliter ꝓcedat in omnibus casibus, uide Purp.in l.1.col.9. C.de transact.Alex.in l.etiam.§.licet. col.2. ff.sol.mat.Hipp.in rubri.de fideius.col.75.

22 Septimò Amplia, ut possessio in hoc casu sit trāsferenda in petentem, ut per Ias.insti.de act.§.omniū. nu.86.& seq.

23 Octavò Amplia, etiamsi reus non neget possessionem, sed qualitatem possessionis. Ias.in d.§.omnium, nu.92.inst.de actio.

24 Nonò Amplia, regulā ꝓcedere ĕtsi reus neget se possidere, & ut ueritate nō possideat, sed p̄tiū habuerit p alienationē.Ias.in d.§.oīum. insti.de actio.n.95.

25 Decimò Amplia, quia ista translatio possessionis, de qua in l.fi.ff.de rei uēd.fit officio iudicis, sine libello, sine litis contestatione, & sine iuramento calūniæ.gl.in §.illod.el 2.in auth.de triē.& semis.in uers. & legem. & illam sequitur Bal.in l. fin.col.pen.C.de execu.sei iud.Ias.in §.omnium.no.89.inst.de actio.

26 Primò Limita, nisi negatio fuerit facta sine dolo, uel lata culpa, utputa ab ignotante, ot not.Bal.in ca. j.§.uasallus.el 1.per illum text.in uerbo, ex certa sciētia. si de feud.fuer.controuers.inter dom.& agnat.& idem Bal.in l.ea, quę.col.j.C.de condi.indeb.& est bona gl. in d.l. fi.ff.de rei uendi.ibi.qn̄ fuit sciens.& ibi not. Barto. Bald. Angel.Aret.in §.oīum.inst.de actio. col.11.& istā limitationē ponit Abb.in d.cap.cū causam, de iura.cal.col.4.Fely.in c.cæterū.col.fi.& Dec. ibi col.fi.de iud.Rom.in cōs.70.col.2.& io l.si alienā. nu.2.ff.sol.mat.Alex.in cōs.35.uol.5.& Alex.in apostil. ad Bat.in d.l.fi.& post eū Ias.in l.eū, qui.col.pen. ff.de iureiur.Alex.in l.ēt.§.licèt.col.fi.ff.sol.ma.Ias.in §.omniū, inst.de act.nu.96.Afflict.in c.1.§.uassallus. nu.18.si de feud.fuer.controu.Gemin.in §.ex maleficijs. col.8.inst.de actio.Trigon.sing.75.Grat.cōsi.37. col.1.uol.2.Roma.in cons.59.in ultimo dubio. Pau. de Cas.in auth. contra quis propriā.C.de non nu.pec.

27 Secundò Limita, nisi uel ante litis contestationē negans reuocauetis confessionē, uel antequā sit conuictus de mendacio, ut not.Bal.in d.l.fi.ff.de rei uēdi. Ange.in l. si dubitetur.§. 1. ff.de fideiuss. Bald.in l.1. col. antepe.C.de fur.Ro.in cōs.70.col.2.& in cōs.59. in ultimo dubio. Barbat.ī cōs.36.col.1.uol.3.Maria. in cap.quoniā frequenter.§.quod si super.col.pen.ut lit.non contest.Gozad.in consi.66.in fin.Alexan.in l. hæreditatum.§.fin.ff.ad l.Falc.Hippol.in rubri.de fideiusso. col.77.& col.78.ubi declarat. Bouet.in uerbo, interrogatio.in sing.1.& 2.Fel.in c.cęterū, nu.18. de iud. Ias.in oīom. nu.99.& in §.itē si quis.nu.87.& in §.ex maleficijs. nu.28.insti.de actio.glo.cōsuet.Biturig.fol.42.col.2.Hispa.in c.per uestras.§.limita tn̄. nu.17.de donatio.inter uir.& uxor. Tiraq.de tetract. cōuent.§.1. in glos.5.nu.20.Ripa in l. priuilegia.nu. 25.ff.de priuileg.credit.

28 Tertiò Limita, nisi reus negauerit cū illa qualitate, nego narrata, prout narrātur: ut per Bal.in l.electio.§.neq; ff.de noa.actio.Alex.in l.ēt.§. licet.col.3. ff.sol.mat. Hippo.ī sing.242.& ī rubr.de fideiuss.col. 77. Fely. in c.1.col.pe.de lit.cōtest.Ias.in §.oīum.nu. 98.insti.de actio. Trigo.sing.85.Hispa.in c.p uestras. §.limita tn̄.nu.15.de donat.īter uir.& uxor.Paris.cōs. 100.col.1.uol.3.Alex.cōs.37.col.3.uer.& licèt.uol.2.

Hinc infertur, qood uassallus si cōtestando litem super feudo negauit narrata prout narrantur, non dicetur ex hoc negasse feudum, ita ut ex tali negatiune feudo priuari possit, prout tradit Iacob.de S.Georg. in tract.feud.in uer.dicti uassalli.el 1.nu.35.

29 Quartò Limita, si libellus actoris esset malè, uel ineptè formatus, quia tunc negatio super tali libello non inducit pœnā. Alex.in d.l.ēt.§.licet.col.fi.ff.solu. matrimn.Cassan.in cōs.38.col.2.Fely.in c.ex tenore. col.3.in fin.de rescrip. Ias.in §.omniū.nu.97.insti.de actio.Gomes.in §.ex maleficijs.col.7.Institu.eo.titul.

30 Quintò Limita, ut negans puniatur pro ea parte, pro qua est mentitus, nō in totū. Ias.in §.oīum.nu. 94.insti.de actio.glo.consuet.Biturig.fol.42.col.3.

31 Sextò Limita, si modò negans conuincatur per aduersarium ex probationibus per eum factis. Grat. in cons.37.col.2.uol.2.& propterea infert, secus esse, si conuincatur ex propria confessione.

32 Septimò Limita in Prælato negante, qui non facit p̄iudiciū ecclesiæ. glo.cōsuetu. Turon.fol.2.col.3.

33 Octavò Limita, quia necesse est, ut reus fuerit primò per actorem interrogatus, si rem petitam possidebat, uel ne.glo.in uerbo, interrogationibus.in c. pen. de iura.calum.Bar.in l.fi.ff.de rei uend.ubi uult, quòd sit interrogandus etiam cum comminatione. idem tenet Guidu Papæ in consi.3.nu.2.

34 Nonò Limita, quia regula ꝓcedit in possidēte, secus in detinēte.ita uoluit Guido Papæ in cōs.3.nu.4.

35 Decimò Limita, qn̄ pars non petijt sibi prouideri de remedio.l.fin.ff.de rei uend.sed petijt se admitti ad probandum, quia non poterit redire ad prouisionem d.l.fi.Guido Papæ in sing.563.& sing.609.

36 XI. Limita, quia necesse est, ꝙ actor plenè & concludenter conuincat reum de mendacio, aliàs secus. Guido Papæ in consil.3.nu.3.

37 Primò Declara hanc materiam, quia in casu.l.fi. ff.de rei uend.actor debet petere a iudice, ut mittatur in possessionem illius rei tanquā uacantem, & iudex debet illum mittere. Cæpol.caut.225.seqoitur Ias.in §.omnium, nu.91.instit.de actio.

38 Secundò Declara, quia a sn̄ia lata super remedio d.l.fin. non est deneganda appellatio. prout not. Barbar.in consi.82.uers.tamen contraria opin.uol.3.

CONCLVSIO VI.

Argumentum.

Possessor potest etiam lite pendente suam possessionem continuare.

1 Nemo discrepat ab illa opinione, possessorē nō prohiberi ĕt lite pendente continuare suam possessionem, ut dicit gl.in clem.2.in uerbo, innouati.ut lit.pend.& est text.in cap.cum teneamur.de appell. per gl.in cap.non solum.in gl.magna.de appel. in 6.Inn.& Abb.in cap.uenerabilis.de censib.Felyn. in cap.dilecti.col.fi.de maior.& obed.decis. Neapol. 72.in noo. Inno.in ca.1.in princip.ut lit.penden.Io. Monac. in c.cupientes.nu.138.de elect.lib.6.Guido Pap.in singu.suo 772.Rot.in antiq.decis.90.aliàs decima.de appel.Io.And.in rubr.ut lit.pend.Abb.in c. cum uenissent. col.pe.in fi.uers.sed mihi plus placet. de in integ.rest.& col.pe.in prin.uer.in glo.fi. Dec.in c.significāte.in tertio not.de appel.Card.in clem.2.in 2. oppos.ut lit.pēd.& ibi Anch.col.1.in fi.& ibi Imo. in 1.oppos.& col.3.sup glo.in uerbo, innouare. Frāc. in c.cū personæ.§.si uerò.col.1.de priuil.in 8.Bertr.in cons.28.col.2.uol.1.in antiq.Dec.in cons.103.col.1.

2 Infertus igitur ex præmissis, ut lite pendēte, nō debeat quis priuari sua possessione.c.1.& ibi not. Abb.

in tertio not.ut lit.pend. Dec.in d.consi.103.col.j.

3 Amplia hanc illationem, etiamsi possessio sit contra ius, & competat ratione priuilegij, ut in c.cũ personæ. de priuileg.in 6.& ibi Dom.in d.c.cum personæ.§. q̃ si tales.in 4.not.de priuil.in 6.& ibi Philipp. Fran.in secundo not.Abb.& Dec.in locis proximè al lega.Franc.in c.cum teneamur.col.2.de appell.

4 Declara id locum habere, quãdo quis fundatet se non solum in priuilegio, sed etiam in illius præscriptione, ut ibi per Domin.post Lap. col.fi.decis. Neapol.189.in nouis.nu.2.Hisp.in c.p uestras.chart.36. col.1.& sequen.de donatio.inter uir.& uxor. Ancha. in c.cum personæ.in undecimo not.

¶Cõtrariũ tenet Card. in clem.2.in 2.oppos.dum loquitur de consuetudine præscripta, ut lit.penden.

5 PRIMÒ Limita, quando quis prætendit exemptionem contra ordinarium, & exhiberet priuilegiũ exẽptionis, nã tunc etiam lite pendente non poterit ordinarius cõtra illũ iurisdictionem exercere. iux. tex. in d.c.cũ personę. cũ ibi not.per Duct.de priuil.in 6.

6 SECVNDÒ Limita, nisi sit timor dilapidationis, ut p Frãc.in d.c.cũ teneamur.de appel.Guid.Pap.q.366.

7 TERTIÒ Limita, nisi appellatiu prę sumeretur frustratoria. ita gl.& ibi Fran.in fi.in c.puenit.de appel.

8 PRIMÒ Amplia principalem cõclusionem, ut possessor lite pendente non prohibeatur continuare suã possessionem etiamsi sit inhibitum, ut per Dec.in d. consil.103. Berttand.in consi.4.col.1.& seq.uol.3.in nou.& in cons.31.col.j.uol.1.in antiq.

9 SECVNDÒ Amplia, etiamsi possessionis continuatio sit de directo cõtra ius in iudiciũ principaliter deductũ.ita not.Frãc.in c.significãte.in 4.not.de appel.

10 TERTIÒ Amplia, nam ẽt contra fiscum licẽt continuare possessionem lite pendẽte.Guidu Pap.q.366.

11 QVARTÒ Amplia, ut etiam lite pendente, & appellatione interposita ad iudicem ad quẽ, pro continuãda possessione liceat redire ad iudicẽ a quo. Ant. de But.in c.cum teneamur, in 5.lectu.de appel.& ibi Anch. in fi. & Abb.in fi.& ibi Imola col.j.& sequen. ubi declarat.Paris.in consi.54.nu.21.uol.3.

12 QVINTÒ Amplia, nã habens solam ciuilem possessionem, potest continuare, & assequi naturalẽ etiã lite pendente, & nõ dicitur attentate.Paris.cõsi.172. col.1.in fine.& sequen.uol.4.

13 PRIMÒ Limita ĩ oĩbus casib⁹, ĩ q̃bus dictũ ẽ supra, posse lite pẽdẽte priuari possessorẽ possessione sua.

14 SECVNDÒ Limita, q̃n Princeps auocat ad se causam pẽdentem & totũ negociũ. Inn.in c.ut nostrum. circa fin.de appell.& idem sentit glo.ibi in uerbo, cũ plus.& Franc.ibi.col.3.uersi.in eadem glo.in fin.

15 PRIMÒ Sublimita id locum habere, q̃n per continuationẽ possessionis fieret prę iuditiũ negocio principali, aliàs secus, ut declarat Rebuff.in l.quod iussit. in 2. not.nu.130.uer.11.quicquid sit.ff.de re iud. ubi dicit aliud esse si fieret prę iudicium appellationi.

16 SECVNDÒ Sublimita, limitationem habere locũ in auocatione causę & totius negocij facta per Principem, non autem in commissione causæ appellationis, ut per Paris.in consi.39.col.2.uol.1.

17 TERTIÒ Limita principalem conclusionem, q̃n si possidens uteretur continuatione suæ possessionis, iudicium pendens redderetur elusorium.Rip.in c.cũ M.nu.193.uers.ad istud respondeo.de constit.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Possessio translata in hæredem uirtute statuti, an pariat interdictum recuperandæ possessionis.

VArietas est inter scribentes in illa conclusione utrum possessio translata in hæredem uirtute statuti de continuanda possessione, pariat reme-
1 diũ recuperandæ possessionis? Et quidẽ Bal. in auth.
defuncto. C.ad Tertul.tenet, q̃ talis possessio non pariat interdictum recuperandę. & idem tenet Paul.de Cast.in l.si sorori.C.de iur.deliber.& idẽ uoluit Alex.
* in l.in suis. col.3. ubi hanc dicit * communem opin.
ff.de lib.& posth.& idem consi.83.col.4.& seq.uol.2. & cons.82.col.2.uol.2.& consi.87.col.2.uol.3.& cõs. 37.col.2.uol.1.& cons.40.col.2.uol.3.Ias.in d.l.si sorori, circa fin.& ibi etiã Iac.de S.Georg.C.de iur.delib. Curt.iun.in l.fin.col.pe.uers.quinto quæritur.C. de edic. Diui Adria. toll. Afflict.in c.1.col.4.de controu. inuest. & idem super cũstit.regn.fol.77.aliàs in tit.contra quem, de restit.ag.nu.4.& idem decis.299. col.4.uersi.ex his, ubi dicit ita fuisse indicatum. Barbat.cõs.58.col.11.& col.antepen.uol.2.Soc.cons.49. col.fi.uol.3. Ias.cõs.21.col.fi.uol.3.Zas.in tract.feud. in 6.par. fol.5.uer. quibus consecutus est, & in consi. 10.uol.1.Ioã. Ant. Alex.in cõs.121.col.pe.Curt.sen. in cõs.108.col.6.Hispa.in rub.de donat.inter uirũ, & uxor.in §.62.nu.4. uers. unde non dicas.Gozad.cõsi. 93.col.2.Boer.decis.238.in fin. Grat.in cõsi.70.nu.7. & num.15.& seq. uol.2. Paris.cons.1.nu.158.uol.1. Ruin.consi.27.col.4.uol.5.& consil.25.col.pe.uol.4. Ripa in l.1.nu.37.ff.de acquir.possess.ubi dicit communẽ opin.& in Rubrica de caus.possess.& propriet. nu.24.ubi etiam dicit communem opin.

¶Contrarium uoluit idẽ Bal. sibi cõtrarius in c.itẽ cũ quis. col.1.de resti.spol.& in rubrica de caus.poss. & propr.col.fin.& ibi Rip.col.6.Bal.in cons.141.col. 2.uol.1. Ioã.Fab.in §.sui autem.col.1.Instit.de hære. qual.& differ. Alex.licẽt non firmet, in l.cũ hæredes. in fi. ff.de acquir.poss.& ibi Claud.col.1.Soci.in l.rẽ, quę nobis.in 5.q.uersic.4.& ultimo.ff.de acq.possess. Corset.in tracta. de potesta. Reg. quæstion.25.col.1. Claud.in d.l.cũ hæredes.col.1.ff.de acq.poss.Ias.cõsi. 146.col.1.uol.4. Dec.consi.84.col.2.Cassa.consi.19. in 12.dubio, ubi dicit, quòd ita seruatur Mediolani. Ripa in l.fin.in 39.quæst.in fin.C.de reuoc.donar.& in 1. lib.respon.c.1.nu.48.& seq.Guil.Bened.in cap. Raynutius.in uerbo, Mortuo itaque testatore.el secõdo.nu.72.de testa.gl.consuet.Biturig.fol.73.col.3.Paris.consil.41.col.3.uol.1.Calcan.consi.65.col.3.uer. comperit etiam quinto.

2 Concorda, ut prima opinio procedat, quando statutum inducit huiusmodi translationẽ ipso iure absque aliqua etiam ficta possessionis apprehensione, secunda uerò opin.habet locum, si statutum fingat, uel præsumat possessionis traditionem interuenisse. Ista cõcordia colligitur ex uerbis Ripæ in l.1.in princip.nu.37.ff.de acquir.possess.

Tenendo tamen primam opin.

3 PRIMÒ Limita, nam licẽt uigore huius statuti nõ competat remedium recuperandæ, nihilominus datur remedium retinendæ. Io.Fab.in §.retinendæ.col. 3.Instit.de interd.& in §.sui autem.col.1.Inst.de hære.qual.& differ.Guido Papæ.decis.552. Guil.Bened. in c.Raynutius.in uerbo, Mortuo itaque testatore.el 2.nu.72.de testa. Ruin. cons.18.col.fin.uol.1.gl.consuetu.Biturig.fol.73.col.3.

4 SECVNDÒ Limita, nã uirtute talis statuti cõpetit etiam remedium adipiscendę.Pau.de Cas.in l.si sorori.& ibi Ias.C.de iur.deliber.Bal.in auth.defuncto.in 3.q.C.ad Terto.& in rubr.de caus.possess.& ꝓpr.col. pe. Alex. in l.cũ hæredes.in princ.ff.de acq.poss.& in l.in suis.col.4.ff.de liber.& posthum.& cõs.82.col.2. uol.2. & cõs.83.col.4.eod.uol.Cuma.cõsi.43.circa fi.

Iacob.

Iacob.in l.si sorori.col.1.C.de iur.deliber.Ias.in l.fin. col.4.& ibi Dec.col.8.C.de edic.D.Adr.tollen.Afflic. decis.229.nu.19.Claud.in l.1.in prin.ff.de acquiren. possess.Barb.cons.58.col.11.uol.2.Corset.in tract.de potest.Regn.quæst.25.col.1.Dec.cons.467. col. 1.& cons.84.col.1.Rip.in l.fi.in 39.q. C.de reuoc. donat. & in l.1.§.hoc interdictum.col.4.ff. quo.bonor.Guil. Bened.in cap.Rayn.in uerbo,Mortuo itaque testatore.el 2.nu.81.de testa.

5 Primò Amplia,quia si competit interdictum adipiscendæ,competit etiam remedium l. fin.C. de edic. Diui Adria.tollen.quod est interdictum adipiscendæ possessionis,ut per Bat. Bald.Alex. Ias. & Dec.in d.l. fi.C.de edic.D.Adria.tollen.& tradit Guido Papæ.decis.132.Gozad.consil.93.col.2. Paris. cons. 41.col.3. uol. 1.gl.consue.Biturig.fol.73.col.3.

6 Secundò Amplia proximas limitationes,quã possessor uigore talis statuti etiam uno, & eodem tempore poterit intentare & remediũ retinẽdæ, & remediũ ẽt adipiscẽdę possessionis,sed diuersis tñ respectibus,ut qã uelit intentare remedium retinẽdæ respectu ciuilis possessionis, & remedium adipiscendæ respectu naturalis.ita declarat Pau.de Cas.cõs.234.col.2.uol. 2.& cons.78.uers.his tamen non obstãtibus.eod.uol.

CONCLVSIO VIII.

Argumentum.

Ius capiendi possessionem propria auctoritate, an transeat in singularem successorem.

ADmodũ perplexus est ille articulus, an facultas capiendi possessionẽ propria auctoritate contra alium, possit effectuari contra singularẽ successorẽ.in quo articulo,ꝙ talis facultas exerceri possit etiam contra singularem successorem,tenuit glo. in l. creditores.in gl.1.in uers.item quid si debitor.in prima opi.per eam relata.in uers.& similiter.C.de pign.Spec.in tit.de pignor.in §.1.uers.item quid si debitor.in prima opin. Accursij relata per eum ibi. Cyn. in d.l.creditores.in 2.q.Odofre.ibi in uers.sed denuò quæro.& Bal.in 1.quæst.

¶Contrarium tenet gl. secũdum opinionem Martini in secunda opi. per eam relata in d. l.creditores. in gl.1.quæ vr approbata per eum,quia secundo loco refertur.Idem tenet Spec.in tit. de pignor. in §.1. uer.itẽ quid si debitor. in secunda opin. relata ibi per eum.& ibi Io.And.in addit. Rofr.in rub.de edict. D. Marci.uer.sed quæritur,si uendidit debitor.Iaco.But. in l.creditores.col.1.uer.item quærit.C.de pign.Affl. super const.reg.fol. 38. in tit.de cult.pac.nu.18.Cor. cõs.218.col.2.uol.3.Albe.de Rosa. in d. l.creditores. col.2.uer.item quærit prædictus. Sal.indistinctè hãc opi.sequitur in d.l.creditores.col.6.uer.quarto nũc 4. Bat.uerò pro resolutione huius quęstionis distinguit plures casus,quos percurrendo,faciendæ sunt plures conclusiones.

2 Prima Conclusio est, ꝙ pactum executiuum super facultate apprehendendi successionem propria auctoritate, in contractibus non transit in singularẽ successorem, quando agitur de executione iuris personalis.ut declarat Bat.in d.l.creditores. col. 6.in fin. uer.aut loquitur de iure executiuo personali . iuncto uer. hoc præmisso.18.col.Sal.in l.fi.in fi. C.de execut. rei iudi.Ias.in d.l.a diuo Pio. §. si super rebus.nu.17. ff.de re iudic.Pract.Pap.in form.execut.sent. diffinit. in gl.1.nu.18.idẽ uoluit Ant.de But.in c.quia qu.col. fi.uers.si successor est singularis.& ibi Aret.col.pe. in fi.& seq.uersic. aut igitur actione personali. de iudic. * Grat.cons.58.col.2.uol.1. ubi dicit ita * communiter Doct.tenere.& in cons.37.col.2.eod. uol.ubi idem dicit Ang.in d.l.creditores.col.fi.uer.vñ est uidendũ.C. de pign.Rui.cons.166.col.1.uol.4.Rip.in l.1.§. si hæres.nu.21.ff.ad Trebell. Soc.in cons.13.col.1. uol.4.

3 Limita hanc primã conclu. nisi alienatio facta in fraudẽ fuerit rescissa per iudicẽ.ita Bat. in d.l.creditores.in locis ꝓximè alleg.& Ant.de But. in loco prox. alleg.decis.Neap.128.in nou.nu.8.& seq.Ange.in d. l.creditores.col.fi.uer.quod autem dixi.C.de pigno.

4 Amplia istam limitationem, idem esse quãdo alienatio rescinderetur non per iudicem , sed per legem ipsam.ita Bart.in d.l.creditores.in 7.col.uer.hoc præmisso,dum respondet ad l.si Titius. ff. de seru. export. & ad l.si quis sub hac.ff.de contrahen.empt. Afflic.super constit.fol.38.in tit. de cult.pac.nu.20.

5 Secunda Conclusio est,ut in ultimis uoluntatibus pactum executiuum similiter non exerceatur cõtra singularem successorẽ,quando agitur de iure executiuo personalis obligationis.ita Bat.in d.l.creditores.col.6.in fi.uer.aut in ultimis uoluntatibus.Anto. de But.in d.c.quia, col.fi.uer.in ultimis aũt uoluntatibus.& ibi Are.col.pe.uer.aut igit.& col.seq.de iudic. Ias.in l.a diuo Pio.§.si super rebus.nu.10.ff.de re iud.

6 Limita,nisi dolosè alienatio facta sit , ut per Doct. in locis proximè allegatis. quæ limitatio intelligi debet,ut sit speciale in ultima uoluntate , ꝙ contra secundum possessorem exerceri possit pactum executiuum quando alienatio est facta dolo,etiam sine reuocatoria: nam in alijs regulariter non potest agi absq; reuocatoria.ita declarat Bat.in l.si is,cui.§.qui in possessione.ff.ut legat.nom.caueat.

7 Tertia Conclusio est,ut si agatur pro executione iuris realis,& successor non habeat causam ab eo, qui fecit pactum, tunc talis facultas capiendi possessionem propria auctoritate non transit in singularẽ successorẽ,prout dicit Bat.in d. l. creditores. in 7.col. uer.secundo casu.& in uers.si uerò tale pactũ.Ant.de But.in d.c.quia.col.fi.uers.quãque agitur de executione de iudic.Grat.cõs.37.col.2.& seq.uol.1.Ang.in d. l.creditores.col.fi.uers.pro executione aũt. Negusan. in tract.de pignor.in 4.parte princip.col.6.q.7.

8 Quarta Conclusio est, ꝙ si agitur de executione iuris realis,& successor habet causam ab eo,qui fecit pactum,& ius exequendi esset in esse productum, antequam res in alium transferretur,ut quia esset lata sententia contra illum, qui fecerat pactum, & tũc tale ius exequẽdi exercetur ẽt contra singularem successorem,ut per Bart.in d.l.creditores.col.7. uersic.2. aut habet causam.& uer.si uerò habet causam. C. de pig.Ant.de But.d.c.quia.col. fi. uers. primus quando tus.de iudi.Rip.in l.1.§.si hæres.nu.21.ff.ad Trebell.

9 Amplia hanc,& subsequentem conclus.ut afficiatur tali pacto nedũ successor immediatus , qui habet causam ab eo,qui fecerat pactum,sed ẽt successor mediatus.ita declarat Grat.d.consil.suo 37. col.2.uol.2.

10 Qvinta Conclusio est,quia si agitur de executione iuris realis, & successor habeat causam ab eo,qui fecerat pactum,& ius exequẽdi non sit iã productum tpe,quo fit alienatio,sed sit in actu producendi,& tũc si res nõ poterat alienari ex dispositione l.prout in re litigiosa,tunc transit ius exequendi ẽt contra singularẽ successorem.ita Bar.in d.l.creditores. col.7.uers.2. casu.& uers.si uero hẽt cãm. Ant.de But. in d.c.quia. col.fi.uers.secundus casus.& Are.ibi col.fi.uer.si uero loquimur in actione.de iudi.Affl. super const.fol.38. in tit.de cult.pac.nu.19.in 1.fall.Bald.in l.unica.col. fi.uer.3.quęritur.C.de alien.iud.mut.cau.fac.Ang.in d.l.creditores col.fi.uer.pro executiona aũt.C.de pig.

11 Declara,

11 Declara, quia ius exequendi dicitur in esse productum, si debitum fuisset liquidatum, secundum Bart. in locis prællegatis. & tradit Afflict. super consti. fol. 38. in tit. de cult. pac. in 3. fall. nu. 20. & decis. 326. nu. 2. Soc. cons. 82. col. 2. uol. 3. Aret. cons. 21. col. 3. Alex. cons. 188. col. 1. uol. 2. & cons. 96. col. 2. uol. 4. Ias. in cons. 138. col. fi. uol. 1.

12 Amplia, idem esse si res ex conuentione partium non possit alienari. Ita Barto. in d. l. creditores. col. 8. uers. sed an possit. Affl. sup. const. fol. 38. in tit. de cult. pac. in 3. fall. nu. 20.

¶Contrarium sentit Ang. in d. l. creditores. col. fin. uers. constare debet tamen. C. de pig.

13 Primò Limita, quādo posset esse dubium an successor, contra quem ius exequendi erat uel productū, uel in actu producendi, habuisset causam ab eo, qui fecerat pactum. ita Bart. in d. l. creditores. col. 7. in fin. uers. aduerte tamen. Ant. de But. in d. c. quia. col. fin. uer. aduerte tamen de iudic. Decis. Neap. 128. in nouis. circa fi. uers & pro hoc facit.

14 Sublimita, si esset manifestum, illum singularem successorem hēre causam ab eo, qui fecerat pactum. Bar. in d. l. creditores. col. 7. in fi. uers. puto etiam. Ant. de But. in d. c. quia. col. fi. uers. uel saltē exigitur. Alex. cons. 95. col. 2. uersic. præterea præsupponitur. uol. 4.

15 Secundò Limita, quando data esset facultas ipsi creditori non super una re particulare, sed generaliter super una uel pluribus rebus debitoris, per uerba importantia arbitrium boni uiri, quia tunc non posset creditor uti facultate sibi concessa super una, uel pluribus rebus debitoris in alium bona fide translatis. ita Corn. in cons. 218. col. fin. uol. 3.

16 Sexta Conclusio est, quando agitur de executione iuris realis, & ius exequendi non erat in actu productum, nec in actu producendi, & tunc transit contra singularem successorem, etsi habeat causam ab eo, q fecerat pactum. Bart. in d. l. creditores. col. 7. uers. 3. casu. & uers. si uero hēt causam à debitore. Ant. de Butr. in d. c. quia, col. fi. uer. tertius casus. de iudi. Cor. cons. 218. col. 3. uol. 3. Alex. cōs. 163. col. fi. uol. 6. Ang. ī d. l. creditores. col. fin. uer. pro executione aūt. C. de pign.

Tenendo partem negatiuam, ut istud pactum contra singularem successorem exerceri non possit.

17 Primò Limita, quando debitor constituisset se creditoris nomine possidere. ita Bar. in d. l. creditores. col. 8. uers. sed pone ꝙ debitor. Are. in cons. 21. col. fi. uers. his tñ non obstātibus. Soc. in cons. 82. nu. 8. uol. 3. Decis. Neap. 69. nu. 31. in nou. Goz. in cons. 28. col. 3. in prin. Iac. But. in d. l. creditores. col. 2. Afflic. super const. fol. 38. in tit. de cult. pac. nu. 21. in 4 fall. Corn. cons. 280. col. 3. uol. 3. Grat. cōs. 68. col. 2. uol. 1. Vital. in tract. clausul. fol. 9. in uerbo, constituit. col. 3. uer. & nota diligēter. Tira. de cōst. in 1. par. nu. 36. & nu. 42. & pluribus seq. Rui. in cons. 127. col. 2. & seq. uol. 5. & col. fi. ubi declarat. Negus. de pign. in 4. par. nu. 20.

¶Contrariū noluerūt Ang. in d. l. creditores. col. 2. uer. sed subdit. & uers. & subdit. & Cum. cōs. 55. col. fi.

18 Amplia primam opinionem * communem locū
✱ habere, etiam nō facta liquidatione, nec etiam citato 3. possessorem, ut dicit Aret. in d. cons. 21. col. fin. Soc. in cons. 82. nu. 8. uol. 3. Alex. in cons. 85. col. 1. & seq. uol. 6. Tiraq. de constit. nu. 42. in 1. parte.

¶Cōtrarium sentit Barb. in cons. 28. nu. 9. uol. 3.

19 Secundò Limita, quando precario debitor possideret nomine creditoris. Bart. in d. l. creditores. col. 8. uers. sed pone ꝙ debitor. Soc. in cons. 82. nu. 8. uol. 3. Goz. in cons. 28. col. 3. Aret. cons. 21. col. peu.

¶Contrarium tenent Iacob. Butr. in d. l. creditores. col. 2. Alex. in cons. 153. nu. 9. uol. 6. Bert. in cons. 28. col. 6. uol. 2. in nou. decis. Neapol. 69. in nou. nu. 31. Afflic. sup. const. fol. 38. in tit. de cult. pac. nu. 21. in 4.
✱ fall. Claud. qui dicit * communem opinionem, in l. Celsus. col. 5. uers. 4. Bart. format. ff. de usucap. Vital. in tract. clausul. in uerbo, & constituit. col. 4. uer. item clausula ista. Rip. in Rubr. de interdict. nu. 14.

20 Tertiò Limita, nisi possessio sit translata per reseruationem vsusfructus. Aret. in d. cons. 21. col. fi.

21 Sublimita tres proximas limitationes, nisi debitor resisteret, quia tunc non potest apprehendi possessio de facto, sed debet procedi parte citata. Afflic. super const. fol. 38. in tit. de cult. pac. in 4. fall. nu. 21.

22 Quartò Limita, quando in traditione rei suæ esset appositum tale pactū, quia tunc semper posset cōtra alium exerceri. ita Sal. in d. l. creditores. col. 8. uer. non obstat. l. si Titius. refert, & sequitur Cor. in cons. 218. col. 2. uol. 3.

23 Quintò Limita, si tertius successor singularis sciret causam agi cum auctore. in Bar. in d. l. creditores. in 7. col. uers. hoc uerum. Ant. de But. in c. quia. col. fi. uers. hæc omnia uera. & Aret. ibi col. fi. uersic. uel nisi sciuisset. de iudic.

24 Amplia, ut multo magis id locū habeat si tertius possessor fuisset citatus, si sua putauerit interesse, qñ agebatur contra auctorem. Bal. in l. unica. col. fi. uers. 3. quæritur. C. de alie. iud. mut. caus. fac. Are. in c. quia gu. col. fi. uer. uel potes intelligere. de iudic.

25 Sextò Limita, quando expressè actum esset ut istud ius exerceri posset etiam contra quemcunque successorem, etiam non facta liquidatione. Barto. in d. l. creditores, col. 4. uer. sed an possit adhiberi. refert, & sequitur Soc. in cons. 82. nu. 6. uol. 3.

26 Septimò Limita, quando dictum esset, ut sine Iudicis licentia, aut dictorum debitorum requisitione, uel suorum hæredum, uel alterius creditor possit capere possessionem. Soc. in d. cons. 82. nu. 6. uol. 3.

27 Primò Declara, ut hæc, quæ proximè diximus procedant in facultate competente ex partium conuentione, sed in facultate cōpetente ex dispositione l. prout est, qñ emphyteota non soluit debitum canoné infra trienniū priuato, & infra biennium ecclesiæ. gl. in c. potuit. in gl. mag. cit. prin. uers. sed & si alij tradidit. de locat. & Abb. ibi nu. 13. tenet, talem facultatem non posse competere contra tertium possessoré. idem tenet. Ang. in l. creditores. in 2. col. C. de pign.

28 Limita, nam hæc opin. potest procedere, qñ facta est alienatio per primum emphyteotam cum consensu domini directi: sed si facta esset alienatio sine consensu directi domini, tunc talis facultas posset exerceri etiam contra tertium possessorem habētem causam ab ipso primo emphyteota. ita Cor. in l. 2. in 9. q. C. de iur. emph. & ita Bal. ibi in 13. q. & Sal. q. 13. &
✱ ibi Ias. nu. 110. & sequ. ubi dicit * communem opin.

29 Secundò Declara, quia talis facultas competens ex conuentione transit ad hæredem, ut not. Bal. in c. 1. §. si quis uero, circa fi. uers. quæro si mortuus est. de pac. iur. fir. refert, & sequitur Alex. in apostill. ad Bar. in d. l. creditores. C. de pign.

30 Primò Amplia, ut illud ius transeat etiam ad singularem successoré, si nominatim cessum fuerit. Bal. in d. §. si quis uero. circa prin. uers. quæro nu. quid. Alex. in apostil. ad Bart. in d. l. creditores. & latè idem Alex. in l. 1. §. fi. ff. de ope. nou. nunc.

31 Secundò Amplia, etiam si hæres esset minor, ut not. Rui. in cons. 119. col. 2. uol. 5.

32 Primò Limita, nam ita demum ista facultas pōt contra hæredem exerceri, quando hæres est eiusdem conditionis, cuius est ipse principalis, qui fecerit pactum de capien. possessione propria auctoritate: tunc enim

enim prout pōt exerceri contra ipsū promittētem ta-
lis facultas,ita etiam contra ipsum hæredem. Bart.in
d.l.creditores.col.5.in fin.& seq.uers.quid in successo
ses,& Sal.ibi in 9.col.in 5.q.Anto.de Butr.in c.quia.
in fi.col.uers.uenio ad ultimam,de iudic.& ibi sentit
Aret.in fi.dum allegat Bal.in l.per diuersas.
33 Sublimita hoc procedere,dummodò prius constet
illum esse hæredem.ita declarat Aret.in cons.21.col.
3.uers.circa secundum.
34 Secvndò Limita, ut talis facultas transeat tan-
tummodo in bonis testatoris,non aūt in bonis hære-
dis,ēt q̄ non fecisset inuentarium ipse hæres.Saly. in
d.l.creditores.col.9.in 5.q.uer.or attende.C.de pign.

CONCLVSIO IX.

Argvmentvm.

Ex decreto de continuanda possessione defuncti in hære dem,transfertur possessio.

STatutum, seu decretū de transferenda possessio-
ne defuncti in hæredem absque aliqua apprehē
sione,quod uiget in toto Ducatu Mediolani,nec non
in ciuitatibus Parmæ, & Placentiæ,nonnullas reci-
pit limitationes,prout inferius subijciam.
1 Et licèt uideatur statutum istud esse contra iuris
communis dispositionē, ex quo de iure cōi possessio
defuncti non transit in hæredem, nisi per eum fuerit
naturaliter apprehensa, ut est tex.in l.cum hæredes.
in prin.& ibi Bar.& alij.& in l. Pomponius. §. quæsi-
tum.& in l. qui uniuersas.§. qd per colonum. & ibi p
Bat.ff.de acquit.poss.& per Bal.Sal.Pau.de Cast. & a-
lios, in l.si sorori.C.de iur.delibe.idem tenet Bal.in l.
fi.col.2.uers.iuxta prædicta quæro.C. de sacros.eccle.
ubi ampliat hoc habere locum etiam in ecclesia hæ-
2 rede instituta.& in rubr.ff.de rei uendi.in 1.lectu.ubi
expresſè dicit,q̄ possessio hæredis est noua possessio,
ex quo possessio defuncti fuit morte ipsius extincta.
3 Hinc infertur ſm Doct.hoc statutū esse propriè,&
strictè intelligendum,ut uoluit idē Bal. in cons.330.
col.1.uer.in contrarium vr.uol.1.& in cons.436.col.
3.uol.3.Imol.in cons.16.Alexa.in l. cum hæredes.in
prin.col.1.& ibi Claud.ff. de acq. poss.Alex.cons.82.
col.3.uol.2.& cons.83.col.2.eo.uol.Ias.in cons.152.
col.1.& seq.uol.4.Cur. iu. in l.fi.col.5.uers.2.notate.
C.de edic.D.Adr.toll.Bertr.cōs.81.nu.3.& seq.uol.2.
4 Amplia,ut tale ēt statutū nō ualeat, cū non possit
trāsferre possessionē sine actu corporali, prout tenet
Bal.in l.1.C.commu.de leg.Bat.in l.si is,qui pro em-
ptore. col.5.uer.modò ad propositū.& ibi Imo.col.5.
ff. de usuc.Barb.in addit.ad Bal.in l.fi.col.5. C. de sa-
cros. eccl. Aret.in l.1. in prin. ff. de acq.poss. Alex.in
cons.83.uol.2.Afflict.decis.329.circa fi.
¶Contrarium tñ,q̄ tale statutū, siue cōsuetudo ua
leat,cū possit trāsferre possessionē ipso iure absq; ali-
quo actu corporali,uoluit Barto.in l.cum unus.§.fin.
uer.ex quo no.ff.de bon.auctor.iud.poss. Bal. in l.tra-
ditionibus.col.fi.C.de pact.& in l.sācimus. §. cū aūt,
cit.fi. C.ad Treb. & in l.licèt.col.1.ubi ēt Ang. C.de
acq.poss.& in l.dequibus.col.10.ff.de leg.& in l.ea le
ge.col.4.uers.modò uenio.& ibi Cyn. col.1. uersic.&
istud est in argū.C.de cond.ob cau.& idē Bal.in cōs.
454.uol.1.Ang.in l.si is,qui pro emptore. col.3.uers.
sed nō vr uerum.& ibi Cum.col.5.uer.aliud habens.
& ibi Ias.col.13.uers.3.in quantū subdo.& seq.ff.de
usucap.Anch.in c.1.in 2.no.per illū tex.de dol.& cōt.
Paul.de Cast.in l.hæres in omnibus.ff. de acqu. hær.
Claud.in l.1.in prin.col.5.& ibi Rip.col.10.ff. de ac-
quiren.poss.Paul.de Cast.in l. si sorori. & ibi Alex. &
Ias.C.de iur.delib.Imol.in c.2.de consuet.Alex.cons.
* 24.colum.1.uol.3. ubi hanc dicit * communem opi-
nionē.& cons.1.col.2.uol.5.Balbar.in c.per tuas.col.
fi.de donatio.& in c.in præsentia.num.133. de proba
tio.& cons.58.col.12. uersic. & adduco quod uoluit.
uol.2.Ias.in l.1.col.3.uer.2.nota.C.commun.de leg.
Corn.cons.216.col.1.uol.3.Franc. in c. ubi periculū.
§.præterea,in 3.notab.per illum tex.de elect.in 6. Af
flict.in c.1.in princ.col.4. in titu.de contrau. inuest.
Bertacch.in tract.de episcopis.libr.3.in 2.part.col.fi.
Guido Papæ sing.404.& sing.285.& decis.552.Calc.
cons.76.col.3.uer.nec obstat quod dicitur.Corset. in
tract.de pot.Reg.q.25.Soc.cons.67.colum.fin. uol.3.
Afflict.decis.299.Dec. cons.467.col.1.& seq.Cur.iu.
cons.71.col.3.uersic.septimo probantur.Ioan. Anto
nius Alex.in l.non solum.§. morte. nu.57.ff.de nou.
oper.nunc.Rip.in lib.1.respons. c.1. nu.80. Guil.Be-
ned.in c.Raynutius.in uerbo.mortuo itaque testato-
re.el 2.nu.71.& seq.de testam.Ias.in consil. 147.col.
6.uers.condescendo ad secundam.uol.2. ubi dicit sta
tutum hoc esse æquum,& ualidum.& idem dicit Ias.
cons.85.col. 1.uol.3.Paris.in cons.1.nu.160.uol.1.&
cons.41.nu.6.uol.2.Rui.cons.27.col.1.uol.5.
* Tenēdo igitur hāc ultimā opinionē magis * cōem.
6 Amplia,quia istud statutum de continuanda pos-
sessione in hæredem,hēt locum ēt in iuribus incor-
poralibus,ut not.Bal.in cons.144.uol.3.& idem uo-
luit Aret.in l.3.in princ.col.4.ff. de acquir.possessio.
Decis.Neap.121.nu.26.in nouis.
7 Primò Limita,quia possessio ista quæ trāsfertur
uigore huius statuti, non uera, sed impropria ac
ficta possessio appellatur,ut dicit Bal. in c. item cum
quis.col.1.de test.spol.& in auth.defuncto.col.2.uer.
tertia quæst.C.ad Tertull.& cons.330.col.2.uersic.&
ideo uidetur.uol.1.Affli.in c.1.col.2.uers.an aūt talis
ficta.de controu.inuestit. Alex. cons. 37.col.2.uol.1.
& cons.82.col.2.uol.2.& cons.51.uol.6.Barbat.cons.
58.col.antep.& seq.uers. ex istis sublatum est. uol. 2.
Iacobin.in l.si sorori.nu.4.C.de iure delibet.Dec.cōs.
* 84.col.1.Claud.qui hanc dicit * communem opinio
nem,in l.Pomponius.§.quæsitum.ff.de acqui. posses.
Alciat.in tract.præsumpt.in 1. pat.in 3.præsumptio.
col.pe.Cott.i memor.inci.Decreto Mediolani.col.1.
Contrarium uoluit Soc.in l.rem,quæ nobis.col.8.
uers.4.& ult.ff.de acquir.poss.Dec.in cons.467.col.3.
Bald.in c.contingit.col.1.de dol.& contu.Ruin.cons.
18.col.fi.uol.1.Barb.in c.2.col.antepe.uers.sed dubi-
to.de consue.Guil.Bened.in c.Raynut.in uerbo,Mor
tuo itaque testatore.nu.72.de testam.
8 Secvndò Limita, ut istud statutum non prosit,
nisi uero & proprio hæredi,nō autem ficto.ita Bal.in
cons.181.col.2.uol.1.& cons.330.in 3.dubio.eo.uol.
Alex.cons.82.col.2. uers. præterea dictum statutum,
uol.2.& cons.51.uol.6.Bal.cons.141.col.3.uers.3.est
præmittendum.uol. 1.& idem dicit in rubr. de caus.
poss.& propr.in fi.Iacob. in l.si sorori. nu.5.C.de iur.
delib.Claud.in l.cū hæredes.in prin.uers.prędictū tñ
statutum.ff.de acq.poss.Rui.cons.27.col.3.uol.5.
9 Tertiò Limita, quia statutum non habet locū,
nisi in hærede habili & capaci, secus autem in hære-
de inhabili,prout not.Barb.in repet.rubricæ de caus.
poss.& propr.char.22.uersic.opportunè se offert:Alex.
cons.40.uol.3.& cons.82. col.2.uers.præterea, uol.2.
Barb.cons.85. col.antep. uers. item ista continuatio,
uol.2.Guil.Bened.in c.Rayn. uer.Mortuo itaque te-
statore.el 2.nu.73.de testam.
10 Qvartò Limita,quia statutum istud procedit in
hærede naturali, & legitimo,non aūt in legitimato,
ex

ex mente Cassa. in consuet. Burgun. in tit. des successions. §. 1. in gl. 1. in fin. & in tit. des bastars. §. 1. in glo. ult. col. 16. uers. superius dictis, cum alijs seq.

¶Contrarium tenet Alex. in consi. 37. uol. 1. Barb. cons. 58. uol. 2. & hæc uidetur uerior.

11 QVINTÒ Limita, nam statutum istud non se extendit ad legatarium, uel fideicommissarium, ut not. Cur. sen. in addi. ad Alex. in l. 1. §. de illo. ff. ad Tertu. & cons. 40. uol. 3. Ias. in cõs. 46. col. 1. & seq. uol. 4. ubi dicit ita fuisse iudicatum. Fulg. in cons. 230. Claud. in l. cum hæredes. in princ. uers. prædictum tamen statutum. ff. de acq. poss. Iacobin. in l. si sorori, uers. ex hoc infero. C. de iur. deliber. Io. Ant. Alex. cons. 121. col. 2. Dec. in l. fi. col. 7. uers. sed ista conclusio. C. de ed. Diui Adria. toll. & cons. 467. col. 2. Corset. in tra. de potest. reg. q. 25. col. 2. Boet. Decis. 295. nu. 12. & sequ. Bertr. cons. 96. col. 2. uol. 4. Gozad. cons. 93. col. 2.

¶Contrarium tenent Pau. de Castr. cons. 132. in 2. dubio. uol. 2. Cassa. cons. 62. col. pen. uersi. & cum ita. Guil. Bene. in c. Raynutius, in uerbo. Mortuo itaque testatore. nu. 74 de test. ubi dicit ita fuisse iudicatum.

12 SEXTÒ Limita, quia hoc statutum non uendicat sibi locum in rebus feudalibus, ut tenent Cuma. cõs. 173. in ultimo dubio. Ias. cons. 52. uol. 4. & cons. 147. uers. item ultra prędicta. uol. 2. Io. Ant. Alex. cõs. 121. col. 1. & col. 3. & seq. Curt. iun. in l. fi. col. pen. C. de ed. Diui Adria. tol. & cons. 108. col. 7. uers. sed quid fortius. Par. cõs. 1. ubi hãc dicit opi. uerioré, sub nu. 161. uol. 1. gl. Bitur. fol. 74. uersic. sed uř, q̃ hęc cõsuetudo.

¶Cõtrarium uoluerunt Dec. cons. 467. col. 2. Ias. in l. si sorori. in tertia limitatione. C. de iur. deli. Guil. Bene. in c. Raynu in uerbo, mortuo itaque testatore. el 2. nu. 70. & seq. de testa. Rui. cons. 18. nu. 20. uol. 1.

13 SEPTIMÒ Limita, quia statutum non procedit in rebus emphyteoticis, ut per Cum. in cons. 173. col. fi. Io. Ant. Alex. cons. 121. col. 1. & seq.

¶Contrarium sentit Coru. cons. 166. col. fin. uol. 1. Guil. Bened. in c. Raynutius. in uerbo, mortuo itaque testatore el. 2. nu. 71. de testa.

14 OCTAVÒ Limita, quia beneficio huius statuti nõ gaudet, nisi primus hæres, ut declarat Alex. cons. 82. col. 2. uol. 2. & cons. 51. col. 2. uol. 6. & cons. 40. col. 2. uol. 3. Io. Ant. Alex. cons. 121. col. 1. ubi dicit, q̃ non competit ét cessionario. Clau. in l. cũ hęredes. in prin. ff. de acq. poss. Cassa. in cõs. 19. & 55. Mãt. in cõs. 244.

¶Contrarium tenent Bal. in cõs. 446. uol. 3. Cassa. in consue. Burgun. fol. 239. col. 4. in fi. & in cessionario sensit Guid. Papæ. q. 552. col. 2. uer. circa primum punctum. & sensit etiam Tiraq. de retract. lignag. §. 26. in gl. 3. nu. 31. Et idem uoluit Alex. consil. 37. col. 2. uers. item præterea & fortius, uol. 1.

15 NONÒ Limita, quia istud statutum non habet locum, ubi defunctus possidebat naturaliter tantum, ut tenet Imol. cons. 16. col. 2. uers. nec habet obstare. Barb. cons. 18. col. 11. uers. adduco in terminis. uol. 2. Ias. cons. 83. col. fi. uol. 3. & cons. 147. col. pe. uol. 2. & cons. 152. col. 1. uol. 4. Cur. iu. in cons. 110. col. 8. uers. nec obstat quædam subtilis. & cons. 108. col. 8. uersi. confirmantur præmissa. Cassan. in consuet. Burgun. fol. 239. col. 2. in 3. limitatione.

16 DECIMÒ Limita, quia hæres usufructuarij respectu ipsius usufructus nõ iuuatur beneficio huius statuti, ut tradit Cum. in cons. 173. col. fi. uer. nec obstat, q̃ possessio. Imo. cõs. 16. Ias. cõs. 152. in prin. uol. 4. & cõs. 147. col. 10. uer. ité ultra prędicta. uol. 2. Barb. cõs. 58. col. 11. uers. & plus dicit. uol. 2. Boet. deci. 172. nu. 29. & seq. gl. consue. Biturig. fol. mihi 74. col. 2. uersi. præterea uidetur.

17 XI. Limita, quia statutum non procedit in hęrede illius, q̃ iure familiaritatis possidebat, ut tradit Cur. iun. cons. 110. col. 8. uersi. nec obstat. ex quo ille non possidebat, sed tantum detinebat. per no. per Docto. in l. qui iure familiaritatis. ff. de acq. poss.

Amplia ut ét attẽta rõne prędicta, idẽ sit in hærede illius, q̃ se cõstituerat nõie alterius possidere, ut not. Cur. iun. in d. cõs. 110. col. 8. uers. reiẽto igitur p̃missο.

18 XII. Limita, q̃a cessat effect⁹ huius statuti, quotiescunque possessio fuit per aliũ occupata, antequã hæres hæreditatem adierit, ut tradit Bal. in rubr. de caus. poss. & propr. col. fi. Alex. in l. cũ hæredes, in prin. col. 1. ff. de acq. poss. & cõs. 40. col. 2. uol. 3. Cum. ĩ l. Põponius. §. q̃sitũ, & ibi Ias. col. 1. ff. de acq. poss. Sig. Homo. cons. 188. col. 2. uers. 2. casu. Clau. in d. l. Põponius. §. quæsitum. ff. de acq. poss. Cor. cons. 166. col. fin. uol. 1. Alex. cons. 83. col. 1. & seq. uol. 2. Ias. in cons. 147. col. 5. uol. 2. & cons. 148. col. pen. uol. 4. & in l. si sorori. in 1. limitatione. C. de iur. delib. Calcan. cons. 76. col. 3. in fi. Alex. cons. 51. col. 2. uol. 6. Suc. cõs. 49. col. fi. uol. 3. Barb. in c. 2. nu. 45. de consuetu. & cons. 58. col. 11. & seq. uol. 2. Corset. in tract. de potest. Reg. q. 25. col. 1. Dec. in l. fi. col. 2. & ibi Cur. iu. col. pen. uers. 5. quęritur. C. de edic. D. Adr. toll. Io. Ant. Alex. cons. 121. col. pe. Barb. in rub. C. qui adm. fol. 11. & col. 4. Affl. in c. 1. §. fin. nu. 40. de feud. cog. Dec. cons. 467. col. 2. Cur. iu. in cons. 108. col. 5. uer. non obst. & cons. 168. col. fi. Cassa. in consuet. Burg. fol. 239. col. 3. in 5. limit. Rui. cons. 25. col. pen. uol. 4. & cons. 27. col. fi. uol. 5. Par. in cons. 54. col. 6. uol. 3. & cons. 1. nu. 158. uol. 1.

¶Contrarium tenent Bal. in cons. 454. in fi. uol. 3. Imo. in cons. 16. Alex. cons. 82. col. 3. uol. 2. & cõsi. 51. uol. 6. Anch. cons. 146. col. 1. Io. Fab. in §. sui autem. col. 2. uer. & põt dici, instit. de hæred. qual. & diff. Ful. in cons. 230. Ias. in cons. 85. col. fi. uol. 3. & cons. 146. col. 1. & seq. uol. 4. ubi dicit ita fuisse iudicatum. Dec. cons. 84. col. 2. & cons. 467. col. fi. Sig. Homo. in cons. 262. uersic. præterea. Guil. Bened. in c. Raynutius. in uerbo, mortuo itaque testatore. el 2. nu. 67. de testam. Gozad. in cons. 93. nu. 11.

✲ Tenendo primam opin. magis* communem.

19 PRIMÒ Declara, eam habere locum tãtummodo, q̃n quis iustè possessionem accepisset, secus autem, si iniustè, & iure resistente, ut declarat Ias. consil. 146. col. 1. uol. 4. & cons. 85. col. 2. uol. 3. Dec. consil. 467. col. 2. Rui. cons. 27. col. 2. uol. 5.

20 SECVNDÒ Declara, ut ista opinio debeat intelligi, si possessio fuerit per illum apprehensa ante aditam hæreditatem, quia si post aditam hæreditatem, nihil nocebit hęredi. Sign. Homo. in cons. 188. col. 1. & seq. Claud. in l. cum hæredes. in prin. ff. de acq. pos. quem refert, & sequitur Io. Anto. Alex. in cons. 121. col. 2. & col. fin. & idem uoluit Claud. in l. Põponius. §. quæsitum. ff. de acq. poss.

21 TERTIÒ Declara, ut limitatio supra dicta non habeat locum, quotiescunque statutum ulterius procedendo disponit, ut possessio per alium occupata nullius sit roboris, uel momenti. ita Alex. cons. 83. col. 2. uol. 2. Ias. in consil. 85. col. 2. uol. 3. & cons. 146. col. 1. uol. 4. Paris. cons. 41. col. 2. uol. 1.

22 QVARTÒ Declara, ut ista occupatio possessionis per alium facta operetur tantummodo, ut hæres nõ possit de facto, sed parte citata occupatorem expellere, ex mente Bal. in Rub. de caus. poss. & propriet. col. fi. & Pau. de Cast. in l. si sorore. C. de iur. delib. & Alex. cons. 81. col. 2. uers. nec ad hoc obstat. uol. 2.

23 XIII. Limita, quia translatio, siue continuatio possessionis uigore huius statuti, est inducta in fauorẽ filiorũ, & propterea in odiũ ipsorũ non dẽt operari, ut no. Calca. in cons. 76. nu. 18. uers. nec obstat quod dr.

XIIII. Limi-

24 XIIII. Limita, nam ſtante ſtatuto, ut poſſeſſio de-
cedentis cum teſtamento. uel ab inteſtato trãſferatur
in hæredem, non habebit locum in pupillo deceden
te, qui non poteſt teſtari, nec ét dr ab inteſtato dece-
dere, ut notat Sign. Homo. conſ. 188. col. a. nerſ. præ-
terea adhoc ut habeat locũ. & de hac q. an ſtatutũ lo-
quens, de inteſtatis, hẽat locũ in inteſtabili, uide ꝙ di
ximus infra in ſequẽti libr. in tit. de ſtatut. in 1. cõclu.
25 XV. Limita, quia poſſeſſio tranſlata nirtute hu-
ius ſtatuti in hæredem, licẽt pariat interdictũ adipi-
ſcendæ poſſeſſionis, tñ non parit interdictũ recuperã
dæ, prout diximus ſupra in 7. concluſione hoc eo. tit.
26 XVI. Limita, nam iſta poſſeſſio dicitur imperfe-
cta, & nõ plena, donec hæres corporalem poſſeſſionẽ
apprehendat, ut inquit Paul. de Caſt. in l. ſi ſorori. in
fin. C. de iur. delibe. Rui. in conſ. 27. nu. 6. uol. 5.

De reſtitutione ſpoliat.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Spoliatus ante omnia eſt reſtituendus.

1 VVLGARIS, & utilis eſt illa regula, ꝙ
ſpoliatus ante omnia debet reſtitui, ut
2 eſt text. in l. ſi quis ad ſe fundum. C. ad l.
Iul. de ui publ. etiam omni exceptione
poſtpoſita. cap. in literis. de reſt. ſpol. cap. conqueren-
te. eo. tit. cap. nullus. 2. q. 2. & hoc adeo uerum eſt, ut
3 ſpolians appellatus, eo ipſo cẽſeatur ſuæ appellatio-
ni renunciaſſe, ut per Fel. in c. ex parte. col. 3. de reſcr.
4 PRIMÒ Amplia, etiamſi ſpoliatus ſit prædo, ut eſt
tex. in d. c. in literis, de reſt. ſpol. & in l. colonus. & in l.
cum fundum. ff. de ui, & ui arma. hoc ſentit Bal. in l.
manifeſtè. in 1. col. C. de furt. Iaſ. in conſil. 162. col. 2.
uol. 4. & in conſ. 172. col. 1. uol. 4. & in conſ. 170. col.
5 3. uol. 2. Rip. in l. naturaliter. §. nihil commune. nu.
47. ff. de acq. poſſ. Et idem eſt in fure, cui etiam compe
tit ius ad poſſeſſionem conſequendam, ut no. Bar. in
l. itaque fullo. ff. de fur. & ſequitur Abb. in d. c. in lit-
teris. col. 3. de reſt. ſpol. & ibi Henric. Boic. col. 1. Ve-
6 naſt. in conſ. 61. ubi dicit ꝙ ſemper reſtituitur ſpolia
tus, etiamſi ex damnabili cauſa poſſideat.
7 Limita, niſi ſit talis prædo, quem uel per ſuam cõ-
feſſionem, uel quomodocunque notoriè conſtet eſſe
prædonem, & hoc ſaltem attenta diſpoſitione iuris
canonici. ita tenet Inn. in fi. & ibi Ant. de Bur. in c. in
litteris. de reſtit. ſpol. & ibi Imo. col. 1. & Barb. ibi in
* apoſtill. ad Abb. Corſet. qui dicit * cõem opin. in re-
gula, ſpoliatus. in 6. fall. Io. Ant. Alex. in cõſ. 167. n. 5.
8 Pro iſta opin. facit, nam is, qui tenet, & poſſidet, &
notoriè conſtat non habere ius, poteſt ſine ulla cita-
tione, & de facto priuari, ut habetur ſupra in ſecun-
do lib. in concluſ. prima in tit. de citat. in 7. Ampliat.
9 Contrarium, ꝙ immo ét in eo, quem conſtet noto
rie eſſe prędonẽ, habeat locum diſpoſitio c. in litteris,
ut fiat reſtitutio, tenet ibi Pau. de Eleaz. & Abb. col. 3.
Et pro iſta opin. facit, quod notat Bal. in l. nam ita
Diuus. ff. de adopt. in 2. col. refert, & ſequitur Dec. in
conſ. 191. col. 3. qui tenent, ꝙ etiam notorius prædo
non ſit priuandus poſſeſſione ſine citatione. Et iſtam
partem in prædone notorio tenet Imo. in §. nihil cõ-
mune. col. 2. ff. de acq. poſſ.
10 Concorda has contrarias opin. ut per Abb. in d. c.
in litteris. in 3. col. ubi dicit, ꝙ in duobus caſibus pro
cedit prima opin. uel in beneficialibus, in quibus nõ
datur uitioſus ingreſſus, ut per Rip. poſt Ale. & alios,
* qui hanc * communem affirmat, in d. §. nihil cõmu-
ne. nu. 70. Vel quando prædo, quem notorie conſtat
eſſe prædonem, ageret ad reſtitutionem contra domi
num, aliàs procedit ſecunda opin.
Limita iſtam Ampliationem, ut infra in limitatio
nibus huius concluſionis.
11 SECVNDÒ Amplia, ut hęc concluſio adeo uera ſit,
ut licẽt etiam ſpoliato minima pars rei principalis,
in qua fuit ſpoliatus, uel unus nummus fructuum,
uel expenſarum deficeret, tñ non tenetur ipſe ſpolia-
tus ſuper alijs reſpondere, niſi integram prius conſe-
quatur ſatisfactionem. ita eſt tex. in c. cõquerente. in
uerbo, integrè. & ibi not. Bal. quem communiter alij
ſequuntur. Bald. conſil. 135. uol. 2. & conſ. 139. col. 1.
uol. 3. in 1. col. de reſt. ſpol. Iaſ. in d. conſil. 162. col. 2.
uol. 4. & in cõſ. 172. col. 1. uol. eo. Rot. in nou. dec. 319.
Abb. in c. accedẽs. el 2. in 2. col. ut lit. nõ conteſt. Cur.
iu. in conſ. 42. col. fi. Inn. & ibi Abb. in 1. col. in cap. ue
nerabili. de off. deleg. Archid. in c. cũ eccleſiaſticæ. 1.
q. 2. Apoſtil. ad dec. Tholoſ. 60. Soc. in conſ. 12. col. 5.
& ſeq. uol. 1. Cępoll. cõſ. 19. nu. 4. Pariſ. conſ. 1. n. 147.
uol. 1. Iaſ. in l. ſãcimus. uer. 8. extẽde. C. de iud. Cur. iu.
in cõſ. 4. in fi. Tira. de retra. conuent. §. 4. in gl. 1. n. 23.
12 Declara, ut hoc procedat in reſtitutione, quæ peti-
tur ab ipſo ſpoliatore, ſed quando opponeretur exce
ptio ſpoliationis factæ a tertio, & cauſa eſſet crimina
lis, tunc ſatis eſt, ut fiat reſtitutio maioris partis bo-
norum, in quibus quis fuit ſpoliatus, iuxta nota. in c.
frequens. ubi Io. And. de reſt. ſpol. in 6. Soc. in conſ.
12. col. 5. nerſ. 2. modo poteſt reſponderi. uol. 1.
13 PRIMÒ Amplia hanc ſecundam ampliat. ut etiã
reſtitutio fiat quoad intereſſe, quod paſſus eſt ſpolia-
tus ob ſpolium. Pariſ. conſ. 105. nu. 4. & pluribus ſeq.
uol. 3. Ripa in §. nihil commune. nu. 50.
14 SECVNDÒ Amplia, ut Princeps non poſſit man-
dare cognitionem petitorij, niſi integraliter ſatisfiat
ſpoliato de omnibus, prout not. Gram. conſ. ciuil. 84.
15 TERTIÒ Amplia principaliter, quia ſm Vincen.
quem refert & ſequitur Abb. in d. c. uenerabili. de off.
deleg. col. 2. dẽt tanto tempore permanere in pacifica
poſſeſſione ſpoliatus antequam moleſtetur, quanto
tempore fuit ſpoliatus. & de hoc eſt tex. in c. quanto,
& c. tamdiu. 3. q. 2. idem tenent Afflict. ſuper conſtit.
fol. 185. in tit. de pe. contu. in conſt. incip. ſi quis poſt
litem. nu. 25. Aymo in conſ. 140. col. 2. Ripa in §. ni-
hil commune. nu. 49. Cur. iun. conſ. 41. in fi.
16 Secunda fuit opinio Archid. in cap. 2. 3. q. 2. ut ſpo
liatus debeat ſtare per annum, ſi longo tẽpore, & per
ſex menſes ſi modico tempore ſpoliator permanſit
in poſſeſſione, per text. in c. eiectis. eadem cauſ. & q.
& not. gl. in c. 1. eadem cauſ. & q.
17 Tertia fuit opin. gl. in d. c. 1. tertia q. 2. ut hoc ſit ar
bitrarium.
18 PRIMÒ Declara, nam prædicta procedunt tantũ-
modo in cauſa criminali, antequam ſpoliatus tenea-
tur reſpondere ſuper crimine, ſecus autem in cauſa
ciuili. ut no. gl. in d. c. 1. 3. q. 2. ita loquuntur Vinc. &
Abb. in d. c. uenerabili. ubi Fel. expreſsè ita intelligit
dictum Vinc. & idem ponit Fely. in c. quęrenti, col. fi.
de off. deleg. Iaſ. in l. nam & poſtea. §. fi. col. 2. ff. de iu-
reiu. Rip. in §. nihil commune, nu. 55.
§Contrariũ, ut ét in cauſa ciuili antequã ſpoliatus
cõueniatur debeat ſtare tantũ tpe in poſſeſſione, quã
tũ tpe fuit ſpoliatus, tenet Cur. iun. in conſ. 52. col. fi.
19 SECVNDÒ Declara prædicta locum habere, quan
do ſpolium non ſuper una re, ſed ſuper omnibus bo-
nis commiſſum fuit, prout declarat Ripa in l. natura-
liter. §. nihil commune. nu. 49. ff. de acq. poſſ. & idem
uoluit Cott. in memor. in uer. ſpoliatur.

20 QVARTÒ

20 QVARTÒ Amplia, nam etiam in nulliter carcerato militat regula, ut is ante omnia sit restituendus, qa dr priuatus propria libertate. Bar. in dispu. sua, inci. Lapus captus. col. pen. Soc. in cons. 59. col. 2. uol. 3. & in cons. 113. col. fi. uol. 3. Cæpoll. in consil. ciuil. 19. col. 1. Pau. de Cast. in l. plerique. col. 1. in fi. ff. de in ius uocan. Nicell. in 52. concot. gl. in 3. fall. & super con co. Bart. 135.

21 PRIMÒ Amplia hãc ampliationem, ẽt si causa capturæ posset iustificari, ut p Pat. cõs. 101. nu. 7. uol. 3.

22 Limita, si interuenisset consensus spoliati ẽt coactus, ut per Pau. de Cast. in cons. 37. inci. in causa capturæ. in fi. col. in nar. sicut ergo potest. secundum antiquam impressioñe. uol. 2. & dicetur infra in 32. limit.

¶Contrarium in hoc tenet Gram. in cõs. ciuili 85. nu. 4. ubi dicit, q istud dictũ hẽt locũ quoad remediũ l. fi. ff. qd met. caus. non quoad remediũ restitutoriũ.

23 SECVNDÒ Amplia, ut idẽ sit in nulliter excommunicato, ut ast gl. 1. in fi. in c. cum inter. de excep. & ibi Doct. & ast tex. in c. sollicitudiñe. de appell. Spec. ĩ tit. de petit. & poss. §. fi. in 21. casu. Rot. in antiq. decis. 31.

24 TERTIÒ Amplia, ut idem sit in eo, qui nulliter est missus in possessionem. nam quæ de facto fiunt, de facto sunt reuocanda. Bal. in l. fi. col. 2. & ibi Sal. col. pe. & Cur. & alij, nu. 85. C. de edict. D. Adr. toll. Dec. in c. cum cessante. de appell. & in cons 445. nu. 18. Alex. in l. 1. §. nunciatio. col. 8. ff. de nou. oper. nunc. & in l. si finita, post alios. in prin. ff. de dam. infec. Bru. in cõs. 22. Corta in memor. in uers. creditor faciens. Bertran. cons. 21. col. 1. in antiq.

25 QVINTÒ Amplia, etiamsi spoliatus per prius renunciasset liti. Ant. de Butr. in c. 3. in fi. de restit. spol. refert, & sequitur Ias. in l. naturaliter. §. nihil commune. col. 15. ff. de acq. poss. Alex. in cons. 93. nu. 4. & seq. uol. 5. Rot. in nou. decis. 1. de renun. Soc. in l. rem, quę nobis. nu. 20. ff. de acq. poss. Rip. in §. nihil commune. nu. 55. Paris. cons. 1. nu. 153 uol. 1.

26 SEXTÒ Amplia, etiam si re mobili quis fuisset spoliatus, & etiam si spoliatus non sit dominus, sed tantum possessor. Inn. in c. sæpe. de rest. spol. Bal. in l. in ciuilem. C. de furt. & ibi Saly. Bart. in l. fi. §. sed cum in secundam. C. eod. & Paul. de Cast. in d. l. in ciuilem. & in d. l. fi. §. sed cum in 2. Bar. in l. rem, quæ nobis. ff. de acq. poss. Rom. & Alex. ibi col. 3. & Ias. col. 2. in fin. & seq. & Ias. in cons. 170. col. 2. & col. 6. uol. 2. Soci. in l. rem, quæ nobis. nu. 13. ff. de acq. poss. Rip. in c. sæpe, nu. 31. de restit. spoliat.

27 Declara, quia istud remedium non datur contra successorem, qui non habet causam ab ipso fure, uel inuasore. Ias. post Bart. & alios, in l. rẽ, quæ nobis. col. 3. ff. de acq. poss. Pau. de Cast. in l. & ideo. §. fi. ff. de condict. furtiu. Bal. in l. in ciuilem. C. de furt. Bart. in l. fi. §. sed cum in secundam. ubi Pau. de Cast. C. de furt.

28 SEPTIMÒ Amplia, etiam si possessio uiolenta, sit confirmata Principis rescripto, ut ast tex. in l. auctoritate. C. und. ui. ubi not. communiter Doct. omnes. Ias. in cons. 162. col. 3. uol. 4. & in cõs. 172. col. 1. eod. uol. Fal. in c. postulasti. de rescri. col. pen. Bal. in auth. decernimus. col. 1. in fi. C. de sacros. eccles. & idem uoluit Ias. in l. clam possidere. §. qui ad nundinas. nu. 26. ff. de acq. poss. Dec. in l. 1. nu. 7. C. de Carbo. edict. Ripa in §. nihil commune. nu. 63. ff. de acq. poss. & idem dicit Rui. in cons. 35. nu. 10. uol. 1. Paul. in cõs. 101. nu. 68. uol. 1. Mar. iun. in cons. 76. nu. 22. uol. 1.

29 OCTAVÒ Amplia, quia tale ius potest intentari non modo contra spoliantem, sed ẽt contra eũ, cuius nole facta est spoliatio, illo postmodũ ratum habente. tex. in l. 1. §. deiecisse. ff. de ui, & ui arma. Abb. in c. j. in 3. not. de rest. spol. Ias. in cõs. 160. col. 3. uol. 2. post Pau. de Cast. in cons. 262. incip. uidetur per prædicta, q non sit probatum. uol. 2. Rip. in d. §. nihil commune. nu. 51. & nu. 56. & Ioan. Anton. Alex. ibi nu. 142. ff. de acq. poss. & declara ueibi per Ripam.

30 NONÒ Amplia, quia remedium spolij competit etiam pro iuribus incorporalibus, gl. in c. cum inter. in gl. 1. in fi. de except. gl. in c. nullus. 2. q. 2. & est text. & ibi Inn. Card. Anto. de Butr. Abb. col. 1. & col. pen. & seq. in c. querelã. de elect. Rota decis. 6. in nou. Lap. Abb. in c. cum inter. in 7. col. de except. Cald. in cons. 95. uol. 5. & in cons. seq. Rota in antiq. decis. 11. Dec. in cons. 136. & in c. cum inter. col. 8. de excep. Ias. in cons. 172. uol. 4. Rip. in c. cũ ecclesia. nu. 191. de caus. poss. & propr. Fel. in c. conquestus, col. fi. de for. compet. uide & declara ut infrà in quinta. conclus. huius tit. num. 65.

31 DECIMÒ Amplia, quia spoliatus a iudice propter contumaciam, infra tempus debitum purgando contumaciam, recoperat possessioñe etiam quod existens in possessiona nelit incontinenti de dominio docere. Bal. in l. pe. §. fi. C. de præsc. 30. anno. Spe. in tit. de 1. & 2. decretu. in 3. col. uers. sed pone q missus.

32 XI. Amplia, etiamsi spolians spoliasset adinuãdo dñm suũ in bello. Bal. in c. 1. col. 2. qb. mod. feu. amitt.

33 XII. Amplia, etiam si ignoretur quis fuerit spolians. apostill. ad Bald. in d. c. 1. col. 2. quib. mod. feud. amit. Bertach. in uerbo, spoliatus.

34 XIII. Amplia, nam etiam si fuerit quis spoliatus à tutore, debet restitui. l. meminerint. ubi gl. in uerbo, tutoribus. C. und. ui. Bar. in disp. incip. Lapus. col. pe. Clau. ĩ l. naturaliter. ĩ §. nihil cõe, col. 3. ff. de acq. poss.

35 XIIII. Amplia, etiamsi spoliato opponatur exceptio compensationis. Bal. in l. fi. in 4. no. de compens. Ias. in §. in bonæ fidei. col. 5. inst. de act. Fal. in c. subor ta. col. 2. ff. de re iud.

36 XV. Amplia, ut pro spoliato absẽte admittatur qlibet sine mandato. l. 1. C. si per uim uel alio modo.

37 XVI. Amplia, ẽtsi spoliatus licet probet spoliationem, non tñ probet causam, pp quam asserat sibi censũ, uel canoñe debitũ. ita ponit Ang. in l. fi. col. j. C. de anna. excep. sequit' Alex. in l. Dinus. col. 4. ff. de re iud.

38 XVII. Amplia, ut ẽt exceptione criminis non possit spoliatus ab agẽdo repelli. cap. itẽ cũ quis. de rest. spol. ubi cõiter not. Docto. Ripa in §. nihil cõe. nu. 56. ubi hãc dicit communem opinionem. & ibi Io. Ant. Alex. nu. 142. ff. de acq. poss. Soc. cons. 12. col. 3. uol. 1. Domin. in c. 1. de restitut. spol. in 6.

¶Contrarium tenent Cassa. in cons. 44. col. 4. Lofr. loquens in crimine falsi, in cons. 6.

Tenendo primam communem opin.

39 Limita in crimina, quo quis ipso iure, titulo, & possessione priuatur. Abb. in c. item cum quis, nu. 9. & seq. de rest. spol. Corset. in regula. spoliatus. fallen. 21. Ripa in §. nihil commune. nu. 92.

40 XVIII. Amplia, quia etiam ad statum debet quis restitui. Ant. de Bu. Abb. & communiter alij, in c. querelam. de electio. decis. Neapol. 395. in antiq.

41 XIX. Amplia, ut etiam tutor spoliatus quasi possessione educandi, & gubernandi pupillam suam, possit restitui. Cassa. in cons. 120. col. 2.

42 XX. Amplia, ut etiam iudex, uel tribunal, è cuius carceribus reus aufugit, debeat tanquam spoliatus restitui. Bert. cons. 182. col. fi. uol. 1.

43 XXI. Amplia, ut etiam parochiani spoliati à Parrochiano sacramentis, possint agere de spolio, & excipere de spoliatione. Fel. in c. suam. de simo.

44 XXII. Amplia, etiamsi uasallus spolietur feudo a domino. Lofr. in cons. 5. col. 6. in fi. & seq.

45 XXIII. Amplia, ut in hoc casu exceptio dominij

opponi

opponi non posit. Ioan. And. in c. si beneficia, uersic. nec obstat regula. de præb. in 6. & in c. 2. in fi. uer. nec obstat. de rest. spol. in 6. Anto. de Butr. in c. in litteris. col. 11. uer. si opponitur exceptio concludens, de rest. spol. Ang. in l. si quis emptionis. in fi. uers. ultimo nota. C. de prescrip. 30 annorum. Bar. in l. si coloni, uers. ultimo patet. C. de agricol. & censit. lib. 11. Bellam. de cis. 17. Ioan. And. in c. post electionem, col. pen. in fi. uers. alij dicunt, de concessione præben. post Inn. ibi in finali uerbis uers. uel dic, quod hæc Decretalis. Anto. de Butr. in c. sæpe. col. fi. uers. ex prædictis patet, de restit. spoliat. Alex. cons. 6. col. 5. uers. non obstat etiam, uol. 3. & cons. 117. col. 2. uers. & non mirum. uol. 2. & cons. 90. col. 1. uers. & adeo priuilegiata sunt. uolum. 5. & consil. 91. col. 2. in fin. uersic. & ibi etiam fortius. eod. uol. Alex. in §. nihil commune. num. 20. & ibi Ripa. num. 52. ff. de acquir. possess. Luc. de Pen. in l. si coloni. q. 22. C. de agricol. & censit. lib. 11. Ias. in consil. 162. col. 2. uol. 2. Dec. cons. 57. col. fin. & cons. 84. col. fin. Aret. in l. si de eo. §. fin. circa fin. uers. pro opin. autem. Bar. ff. de acquir. possess. Aret. in §. quadrupli. nu. 21. uers. nec tali agenti. inst. de act. Car. in c. in literis. in gl. 1. de rest. spol. Rui. in cons. 4. in fin. uol. 3. Paris. cons. 1. nu. 165. uol. 1. Boet. decis. 238. nu. 2.

¶Contratium in non uiolento, tenet Ro. post Bal. in l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acqui. possess. uers. 6. sm Bar. in l. si de ui. in fi. ff. de ui & ui arma. Bal. col. 2. sed loquitur, quãdo constabar de dominio spoliantis. sed clarius Ang. in l. Titia. col. 1. in fi. uersic. & attende unum. C. de acqu. poss. & in l. si quis emptionis. col. 1. in fi. uers. ibi autem conueniretur. C. de præscrip. 30. annor. Dec. in regula, qui ad agendum. uers. sed an is. de reg. iur. in 6. Ant. de Butr. in c. sæpe. col. 4. in fi. uers. non obstat in possessorijs. de rest. spol.

* Tenendo primam opi. magis * communem, ut inquit Rip. in §. nihil commune. nu. 73.

Primò Limita, eam non habere locum in ficto spoliatore. Bart. in l. fi. nu. 11. C. und. ui. & ibi Barbat. in apostil. Alex. in §. nihil commune. nu. 14. ubi dicit ** communem opinionem. & nu. 37. Corsett. in regula, spoliatus. in decima fallent. Ripa in c. sæpe. nu. 65. de restitut. spoliat.

46 Secundò Limita, quando petitur restitutio coniugis, & incontinenti offeruntur probationes de consanguinitate, ut est text. in c. literas ubi Abb. Anch. Fely. & communiter alij, de restit. spoliat. Corsett. in regula, spoliatus. in 6. fallen.

47 Tertiò Limita, nam fauore ecclesiæ potest opponi exceptio dominij, si probationes inconuenenti offerantur. Bal. in l. 1. in fi. de appellatio. Alex. in §. nihil commune nu. 30. ff. de acq. poss.

Contratium tamen uoluit Corsett. in regula, spoliatus. fallen. 37. Rip. in d. §. nihil commune. nu. 94. & Ioan. Anto. Alex. nu. 155. ff. de acq. poss.

48 Quartò Limita, quando exceptio dominij opponeretur non reclamante spoliato, prout dicetur infra in 4. limit. principali.

49 Quintò Limita, quia in interdicto adipiscendæ obstat exceptio dominij, quando excipiens est paratus incontinenti probare. Bart. in l. si de ui. & ibi Pau. de Cast. ff. de indic. Bart. in l. 1. ff. quor. legat. & in l. naturaliter. §. nihil commune, in prima lectura, quem cæteri ibi cõiter sequuntur. ff. de acquit. poss. Ang. in cõs. 135. Anch. in cõs. 145. Affli. q hãc dicit cõem opi. in dec. 14. n. 4. & in c. 1. in prin. si de feu. fue. cõt. nu. 10. Dec. in cõs. 467. nu. 13. & in cõs. 424. nu. 19. & in l. fi. nu. 43. C. de edict. D. Adria. toll. Ripa qui dicit cõem opin. in l. 1. nu. 12. ff. quor. bon. & in d. §. nihil cõe. nu. 101. ubi dicit communem opin. & etiam declarat.

50 XXIIII. Amplia, ut spoliatus contra hæredẽ uniuersalẽ, qui spoliatori successit, restituatur quatenus ad eum peruenit. tex. in l. 1. §. fin. & in l. si plures. ff. de ui & ui arma. Affli. decis. 110. in fi. Rip. in c. sæpe, nu. 8. de rest. spol. Marant. de ordi. iudic. 7. dist. nu. 28.

51 Limita, quia non restitueretor aduersus singularem successorem, ut est tex. in l. cum a te. ff. de ui, & ui arma. Rip. post gl. in c. sæpe. nu. 8. de restit. spolia. Maran. de ordin. iudic. in 7. dist. nu. 28.

52 Primò Limita regulã principalẽ, si esset talis spoliatus, qui potuisset impunè offendi, prout si esset agrorũ populator, uel latro publicus, qui in stratis publicis grassaret, quia talis possessor remedio recuperãdæ agere nõ posset. gl. pe. in c. in lris. de rest. spo. & ibi Abb. col. 2. & Imo. col. fi. Soc. in reg. 379. 11. fal. Rip. in §. nihil cõe, nu. 89. Corsett. in reg. spoliatus. fall. 8.

53 Secundò Limita, qñ exceptio dñij opponeretur a tertio, quia tunc non potest fieri restitutio omissa illa exceptione, gl. fin. & Ant. de But. in c. in litteris, & ibi Abb. col. fi. & Imo. col. fi. de restit. spol. Spec. in tit. de pet. & poss. §. 1. in 20. casu. Rota ĩ nnuis, deci. 149. Fel. in c. cum super, col. pen. de re iud. Abb. in c. 2. colum. 3. de ord. cogn. & in c. ueniens, el 2. col. 3. de rest. Rota in nouis, decis. 438. & in c. super eo. col. 1. de offic. deleg. Guido Pap. in sing. 276. Corsett. in regula, spoliatus. in fall. 40. Bal. nouel. in §. nihil commune. col. 28. in 23. & 24. fall. ff. de acqu. poss. Card. Alex. in c. 1. col. 11. 3. q. 1. Ang. in l. si quis ad se fundum, col. 2. in fin. C. ad l. Iul. de ui pub. Soci. in d. regula 279. in 2. fall. Alex. in d. §. nihil commune, in 10. & ult. fall. & Clau. col. 4. & ibi Rip. nu. 79. Clau. in l. Celsus. nu. 29. ff. de usucap. Afflict. super constit. fol. 78. in titu. contra quem de rest. aga. nu. 17.

54 Primò Sublimita, si modo ius istius tertij esset in actis deductum, uel de eo incontinenti constare posset, aliàs deberet fieri restitutio spoliato præstita cautione. ita tenet Bal. & ibi Alex. in d. §. nihil cõmune, col. fi. ad limit. gl. ibi, in l. si alienam, ff. sol. mat. sentit Ant. de But. Inn. & Abb. in c. ueniens, de spons.

55 Secundò Sublimita, nisi ius tertij comparentis esset connexum cum iure spoliãtis. ita sentit Ino. in c. ueniens, & ibi Anto. de But. de spons. sequitur Ino. in d. c. in litteris, col. fi. Fel. in c. super eo. col. 1. de offi. dele. & in c. exceptionẽ, col. 7. de excep. Affl. super cõstit. fol. 78. in tit. cont. quẽ de rest. agat. nu. 18. Ro. in l. naturaliter, §. nihil cõe. col. 2. uers. 9. ff. de acq. poss. Guido Pap. in sing. 276. Ripa in § nihil cõe, nu. 80.

56 ¶Contrarium tenet Abb. in c. 2. col. 3. de ord. cog. & in c. in litteris, col. fin. & in c. ueniens, col. 3. de test. & Alexandrinus in d. c. ueniens, circa fi. de spon. Fel. in c. ueniens, el 2. col. 5. de test. ubi dicit se ita in facto obtinuisse. Corsett. in reg. spol. fall. 38.

57 Tertiò Limita, nisi ipse spoliatus ageret pariter petitorio, & possessorio simul, nam tunc opponi posset de dominio conuenti, c. sollicitè, & ibi glo. dũ remouet contrarium, de tex. in c. accepta, de rest. spo. & illa solutio est bona in se, licèt uideatur quoad c. accepta. non procedere, quia restringit tex. ut p Abb. in c. sollicitè, col. 3. & ponit Soc. in d. reg. 379. fall. 3. Pau. de Cast. in l. 2. in fi. C. de edict. Diui Adr. toll. Ripa in 8. respon. in 3. lib.

58 Et propterea, probato dñio, impediretur restitutio. c. cum dilectus. de cau. pos. & propr. Lanfran. in rub. eo. tit. col. 7. Bouer. in uer. de petitorio. in sing. 5.

59 Declara, nã in hoc casu actor posset suspẽdere sp petitoriũ, usq; ad causę conclusionẽ, ut est tex. in cle. 1. de cau. pos. & prop. & in c. pastoralis, eo. tit. Alex. in §. nihil cõe. char. pen. in 1. col. & ibi Ias. col. 32. ff. de acq. posses. Ias. in hoc forsan inaduertenter locutus, in l.

in l.1.col.2.ff.de no.op.nunc. dicat, permitti fieri istā suspensionem tantum ante litem contestatam, & nō post.Idem tener Boue.io uarbo,exceptio.sing.27.Decis.Neap.28.in nou.nu.8.ubi dicit,istā partē procede
60 re tantummodò in profanis,secus in beneficialibus.

61 QVARTÒ Limita,si spoliatus patitur fieri probationes super dominio, ex quibus constet de iure dominij spoliantis.tex.est in c.1.ubi Abb.Io.And. Ant. de Butr.Car.Anch.Fel.& cōiter alij,de rest.spol. Suc. in d.reg.376.in 4.fall. Alax.in §.nibil cōe, in 14.fall. Oldr.in cons.274. Imol.in §.nihil cōe.col.2.& Alex. col.6.Pau.de Cast.in l.2.in fi.C.de edict.D.Adri.toll. Alex.in cōs.77.io fi.uol.2.Capol.caut.82. Ang.Are. in §.ex maleficijs.col.8.inst.de act.& in §.quadrupli. col.9.in fi.& seq.eo. titu. Hippol.in pract.§.sequitur. col.2.Decis.Neap.28.in prin.in nou.Ias.in l.1.col.2. ff.de ope.nou.nunc.& in §.nihil commune.col.12.& col.32.Abb.in cons. 55. in fi. col.2.uol.Ias.in l.patra furioso.col.4.ff.de his,qui sunt sui,uel alieni iut.Are. in c.significauerunt.col.9.de test.& fuit dictum Inn. in c.constitutus.de fil.presbyt.Bal.in l.ordinarij.col. fi.C. de rei nend. Lanfran.in rubrica de caus. poss.& propr. in 5. col. Hippoly. in l. si quis na quæstio. col. 20.& seq.ff.de quæstio.Alex.in cons.6.col.5.uol.3. & in l.rem quæ nobis. col. 4.ff.da acquir. possess. Brun. cons.19.col.3.& cons.21.col. pen. Iacob. post Paul. de Castr.in l.si de ui.in 9. fallen.ff. de iud.Franc.in c. ad decimas. de restit. spol. in 6.Bellamer.cons.3.col. 5.Fely.in eap.inter monasterium. col.14.de re iudic. Affli.super constit.fol.76.in tit.de uiolen.circ.possessionem,nu.62.Paris.in cons.1.col.28.& cons.112.colum.8.& cons.113.col.1.uol.1.& cons.53.col.penul. uol.3.& eons.11.col.fin.uol.4.Rui.cons.127.colum. pen.uol.5.

62 ¶Contrarium sentit Bert.in cons.149.uol. 3. qui tenet,ut etiam si pro spoliato sit ferenda sententia in petitorio,tamen ipse cogitur ad restitutionem.

63 * Tenendo primam opin.magis * communem.

64 PRIMÒ Amplia, quia dicit Bal.in tit.de pace Cōstant.in §.omnes.uersic.restituitur.ut eo ipso q̄ nō sit oppositum per partem,uel per iudicem contra excipientem & proponentem exceptionem dominij, cen seri tunc statim ipsum excipientem admissum ad illud probandum.hoc idem uoluit Bart.in l.si quis ad se fundum.nu.2.C.ad l.Iul.de ui publ.Alex.in d.§.nihil commune.nu.31.& ibi Ripa,nu.72.Bouer.in singu. 5.in uerbo, de petitorio. & idem uoluit Dec. in cons.84.col.fin.uers. nam prout dicit, & multa similia ponit Rui.cons.227.col.fi.uol.1.

65 SECVNDÒ Amplia, ut boc procedat,ét si fuerit facta simplex oppositio, quia necessaria est in hoc casu clata & expressa protestatio.ita Alex.in §.nibil commune.nu.31.Affl.decis.193.decis.Neap.28.in nouis. Pati.cons.1.nu.171.& cons.107.nu.27.uol.1.& cōs. 11.in fi.uol.4.& eons.112.nu.55.& seq.uol.1.

Amplia istam ampliationē hēre locum, ét si post protestationē iudex ad ulteriora ꝓcedat, & spoliatus nō appellet.Io.And.& ibi Io.Mona. in c. de accusat. in 6.idē tenent Aret.in d.§. nihil cōe. ou.10.& Fel.in c.inter monasterium.nu.23.uers.ipa tamē,de re iud.

66 TERTIÒ Amplia,etiam si senteotia fuisset lata super spolio, quia nihilominus spoliatus si patiatur fieri probationes super dominio,sibi uidetur præiudicare,ut declarat Alex.cons.77.nu.13.uol.2.

67 PRIMÒ Sublimita, quando super dominio non esset plenè cognitum, ut quia non fuit lis contestata, uel porrectus libellus, ut not. Bald.in l.post sententiam.col.2.uers.uenio ad secundum.C.da senten. idem uoluit Dec.in l.fin.nu. 21.C.de edict.D.Adria. toll.& in consil.84.colum.fin.uersic.& tali casu.

68 SECVNDÒ Sublimita stante contradictione, & replicatione ipsius spoliati.Alex.in cons.6.col.pe.uers. non obstat.uol. 3.& in cons.200.col.penul. uersic.& ideo caute.uol.2.Affl.super const.in tit.de uiolent.colum.21.Dec.cons.84.col.pen.uers.3.& ult. Rip. in d. §.nihil commune.nu.72.

69 QVINTÒ Limita in excommunicato spoliato,cui denegatur restitutio, ut notat glo.in c.ex insinuatione,in gl.in uerbo,canonum.de procu.gl.2. in c. dilectus.el 1.de res.Rota in nouis,decis.14. circa fin.glo. in c.in nomina Domini.in uerbo,audientia. in fi.23. distio.& ibi Archi.& Arch. in c.Abbates. 18.q.2.Ro. in §.nihil commune.num.4.Ant.de But.in c.fi.col.4. da ord.cog.& ibi Abb.col.3.in fi.& sequ.Spec. in tit. de pet.& poss.§.1.in 21.casu. Abb.in ca. a nobis.in 3. not.de exceptio.& in c.item cum quis nu.9.de restit. spol.Rota in antiq.decis.221. Innoc. in c.pastoralis. in fi.de appel. & in c.cum in nostris. in fin. col. circa medium.de conces.præben.Imol.in l.is, qui reus.in 15.col.ff.de pub.iud.latè Fel.in d.c.dilectus. el 1.col. pen.ubi sublimitat quinque modis,quos uide per eū. in tit.de res.Ruin.cons.49.col.4.uol.4.gl.consuet.Turon.fol.120.col.3.Corset.in regula, spoliatus.in 17. fall.Rip.in d.§.nihil commune.nu.86.& istam limit. etiam tenet Dec.in cons.200.col.pen. & in c. ex parte.col.fi.de res.& istam fall. ponit Soc. in reg. 379.in 6.fal.Guid.Pap.q.212.Capel.Tholos.q.172.& ibi apostil.& in decis.189.& ibi apostil.Fel. in c.ex parte. el 2.col.3.de off.deleg.Cassa.decis.1. de simo.Fely.in cap.inter alia.de sent.excom. Philip. Franc. in c.bonæ.col.4.de appel.

Sublimita ex mente.Host.in summa, in tit.de rest. spol.§.faciēda.uers.qd si uir,qn̄ ageretur de restitutione cōiugis.ex quo uxor debet cōicare uiro excōicato.

¶Contrarium tenet Io.And. in tit.de sent.excom. in c.inter alia.

70 Concorda has cōtrarias opi.nam licèt excommunicatus iure actionis restitui non possit, & ita procedit opi. Io. And.tamen iudex ex officio illum poterit restituere,& ita intelligitur opinio Host. ita declarat Abb.in c.fi.nu.12.de ord.cog.Calca.in cons. 28. col. 11.& in cōs.74.col.12.Cassa.post Luc. de Pen. quem allegat in consuet.Borg.fol.295.col.2.

71 SEXTÒ Limita, stante uoluntaria renunciatione, per quam(quia amittitur & ciuilis, & naturalis possessio)spoliatus non potest habere remedium recuperandæ possessionis.tex.est in c.sollicite.iuncto.c.accepta.& c.audita.de rest.spol.Rot. in nou.deci.62.& in antiq.401.& dec.62.& in nouis,352.& dec.393.Inn. in c.super hoc.de renun.Imo.in d.c.sollicite.col.1.in fi.cum seq.& idem tenet Inn.ibi.& Io.And.& Abb.in 2.col.& idem tenet Lap.allegat.23.Bella.decis.66.& decis.342.Cassa.decis.4.nu.4.de rest.spol.not.Abb.in d.c.super boc.col.3.de renun.Soc.in d.reg. 379.in 6. fall.Lanfr.in rub.de caus.poss.& prop.col.7. Oldrad. in cons.227.col.2.decis.Tholos. & ibi apostil. 492.

72 Amplia, ut hoc maxime uerum sit in beneficialibus.Soc.in l.rem,quæ nobis.col.fi.ff.de acq.poss.

73 PRIMÒ Sublimita, quando remaneret resignans in possessione facti, idest in detentatione, ita tenet Rot.in nou.decis.158.Inn.in c.super hoc.col.pe.uer, quod aūt dixi.de renunc.Ant.de Bur. in c.accepta.in fi.uers.ult.quæro.eo.tit.Cassa.decis.4.de rest.spol. Staph.de literis gratiæ,& iust.fol.66.Sarn.in regu.de annali.q.57.& in regula de triennali.q.24.nu.8.

¶Contrarium uoluit Abb.in c.sollicite.nu.8.& ibi Imo.col.2.uers.sed circa primum.de rest.spol.

74 SECVNDÒ Sublimita, limitationē locum habere

si resi-

si resignatio præcedat spolium, secus si sequatur. d. c. sollicitè, & ibi no. Doc. Gram. consi. ciui. 86. colum. 2. Soc. in reg. 378. in 4. lim.

75 Tertiò Sublimita in resignatione simoniaca, quę resignanti non præiudicat, vt est dec. Rotæ 236. in antiq. dec. Tholos. & ibi apost. 438. Staph. de lit. grat. & iost. fol. 67. Paris. consi. 135. col. 2. ver. nam ex eo, vol. 4. & cõs. 141. col. 2. ver. vlterius. vol. 4. Sarnen. in reg. de trien. q. 12. Cassad. dec. 3. nu. 1. de renũ. Pauio. ĩ trac. de off. & pot. ca. sed. vac. in septimo prælud. nu. 6. glo. prag. sanct. fol. 131. col. 1. ver. facit gl. & sentit glo. & ibi clarius Ion. in verbo, pecuniæ, in c. cum vniuersorum, de rer. permutat.

76 Primò Contrarium vr̃ verius, quia licèt per simoniacam renunciationem quis non dicatur facere sibi præiudicium in titulo, tamen quia solo animo amittitur possessio etiam ex contractu nullo, l. 4. §. si vir vxori. ff. de acq. poss. vbi omnes not. ergo respectu possessionis resignans videtur sibi præiudicasse.

77 Secundò licèt renunciatio beneficii simoniacè facta nulla sit, valet tamen in præiudicium renonciantis, prout not. gl. in c. super hoc, in uerbo pecuniæ, de renunc. Abb. in c. uniuersorum, col. 2. ver. not. ex prædictis, de rer. permut. & ponit Tiraq. de retrac. lignag. §. 26. in gl. 2. nu. 26.

78 Tertiò Sublimita, illud non procedere in profanis, vt per Abb. in c. sollicitè, nu. 7. ver. & ideo satis, de rest. spol. nisi eo casu, quo quis non modo renũciaret, sed etiam cederet iura in spoliatorem, vt ibi per eum.

79 Qvartò Sublimita, quando resignans spoliaretur a tertio, nam tunc restituitur, secus si a resignatario, ita declarat Cassa. in decis. sua 4. de rest. spol. in prin.

80 Qvintò Subimita, quando possessor renuncians beneficium ante collationem alteri factam, renunciationem reuocaret, prout not. Cassad. dec. 1. de renunc. nu. 2. & idem tenet Boer. qui dicit communem * opinionem in dec. 350. nu. 5.

81 Sextò Sublimita, si antequam resignatio sit recepta, a superiore resignans spoliatus fuisset. ita Abb. in c. 2. nu. 10. de rest. spol. Cassad. dec. 1. nu. 2. & dec. 2. numero quarto, de renun.

82 Septimò Limita principaliter, quando opponitur exceptio, per quam concluditur, spoliatum non potuisse possidere, vt q̃a erat hæreticus: vt dicit gl. ĩ prin. 23. q. 7. in sum. gl. in c. quo iure, in gl. 2. dist. 8. Corse. ĩ reg. spoliatus, in 18. fal. Rip. in §. nihil cõe, num. 88. Innoc. in c. ex parte, col. 1. in fi. de rest. spol. & in c. venerabili, de off. deleg. Io. Nicol. in trac. de hæret. in 1. no.

83 Secundò, si laicus ad spiritualiũ possesionẽ restitui volebat, per no. per Ion. in c. constitutus, de fil. presb.

84 Tertiò quando spoliatus volebat restitui ad beneficium reseruatum, per quam reseruationem inficitur titulus, & possessio. Rot. dec. 16. in nouis. Corse. in regula, spoliatus. Affl. decis. 48. Lap. alleg. 24.

85 Qvartò si monachus petit restitutionem vxoris, vel si est frater de ordine mendicantium is, qui petit restitutionem, ut per Luc. de Pen. in l. certa forma. C. de iur. fis. lib. 10. Cassa. remissiue in consuet. Burgun. fol. 245. col. 2. Affl. super const. fol. 74. in tit. de viol. circ. poss. num. 35. & seq.

Et istã limit. principalem ponit Bal. in l. 1. in fi. C. de app. Soc. in reg. 328. in 7. fall. idem tenet Bal. in l. naturaliter, §. nihil cõe. ff. de acq. pos. & in l. 1. col. 2. C. si de mom. pos. & in l. pe. in fi. C. si a non comp. iud. Alex. in §. nihil commune, in 7. limit. Abb. in c. in literis. col. 8. de rest. spo. istam et limit. ponit Are. in §. nihil commune, & ibi Claud. col. 3. Ias. in l. 1. in 4. col. ff. de ope. no. nun. Phili. Fran. in c. ad decimas, col. 4. de rest. spol. in 6. glo. Abb. & alii in c. ex parte, de rest. spol. Rot. in nou. dec. 4. in fi. Ang. Aret. in §. quadrupli. col. 10. in 3. limit. Inst. de act.

Amplia, vt idem sit quando præsumptio est contra spoliatum, ut is nõ possit possidere, ut ponit dec. Neapol. 77. in nouis, in 1. & tertia limitat.

Declara hãc limi. nã licèt laicus nõ possit possidere decimas, c. q̃uis, & c. prohibemus, de decim. c. cãm. de pscr. tñ si laicus spoliet̃ decimis põt restõnẽ petere. gl. in c. 1. in versi. possideri, in fi. 14. q. 1. Guid. Pa. q. 288.

86 Et ideo dicas pro declaratione, q̃ non sufficit ad denegãdã possessionẽ decimarũ laico spoliato, quia illas nõ possit possidere, sed alia p̃sumptio cõtra ipsũ est necessaria, ut puta q̃a illas in aliena diœcesi possideat, ita declarat Affl. super const. in tit. de viol. cir. pos. nu. 36.

87 Octavò Limita, q̃n p̃latus administratorio noĩe suæ ecclesiæ petit restitutionẽ alicuius rei ipsius ecclesiæ, nã cõtra eũ sic agentẽ potest opponi de nõ canonica institutione. Inn. ĩ c. cũ super, de cau. pos. & p̃p. & in c. ĩ literis, col. 3. de rest. spol. Bal. in §. nihil cõe, & ibi Ale. ĩ 8. fall. ff. de acq. & pos. & Soc. ĩ d. reg. 379. fall. 8.

88 Nonò Limita, si spolians sit paratus incõtinẽti p̃bare defectum iuris in agente ad restitutionẽ, vt volue runt aliqui, quos refert Inn. in c. ad vltimũ, de cau. pos. & prop. licèt ipse ibi contrariũ teneat. & istam opi. in possessore nõ violento tenet Bar. in l. si de vi. ff. de iud. Ang. in l. 2. ver. in possessione aũt. C. de edic. D. Adr. toll. Dec. in cõsi. 191. col. pe. ver. 3. quia cũ vacaret. & Ant. de But. in c. in literis, col. 11. ver. si opponit exceptio, de rest. spo. & idẽ Abb. ibi in 8 col. Pau. de Cast. ĩ l. permisceri. in fi. prin. ff. de acq. pos. Soc. in d. l. rem quę nobis, col. 16. uer. hanc tamen conclus. limit. ff. eo. tit.

¶ Contrarium tenet Inn. in c. ad vltimum, de cau. poss. & pro. Spe. in ti. de poss. & pet. §. 1. in 13. casu. Fel. in c. exceptionem, col. 11. uer. contrarium tenent, de exceptio. Alex. in consi. 93. col. pe. versi. non obstat q̃ no. vol. 4. Affl. super const. in tit. de violen. circa poss. nu. 56. Ias. in consi. 162. col. 2. uol. 4. & in consi. 172. eo. vol. Bellam. dec. 36. & Ang. in l. si de eo. §. fi. in fi. ff. de acq. poss. Boer. dec. 238. nu. 5.

Concorda ex mẽte Abb. in d. c. in litteris, col. 8. primam opi. in duob. casib. locum habere, videlicet causa matrimoniali, per tex. in c. literas, de rest. spol.

89 Secundò in beneficialibus, in quibus non datur vitiosus ingressus, c. 1. de reg. iur. in 6. & cum ista conclus. & saluatione ẽt transit Soc. in d. reg. 379. in 9. fall. Aegid. in consi. 3. col. 5. Lanfr. in rub. de caus. poss. & prop. in 5. col. Fel. in c. petitionẽ, col. 3. de accu. idem tenet in c. literas, in 1. col. in fi. de rest. spol.

90 Tertiò posset procedere dicta prima opin. q̃n defectus iuris licèt non esset probatus, esset adeò facilis ad probandum, q̃ nullam exigeret facti probationem, ut dicit Paul. de Cast. in §. nihil cõe, in fi. Dom. in c. ad decimas, col. 3. in fi. & seq. de rest. spol. in 6. & dicetur infra in alia limitatione, quando est notorius defectus proprietatis in petente restitutionem.

91 Quarto potest procedere prima opi. in caso de quo per Ias. in l. 3. §. genera. in fin. de acq. possess. quando missus in possessionem ex decreto iudicis, offerat incontinenti docere de iure suo, quia tunc impeditur restitutio spolii, ut ibi per eum.

92 Quintò, habet locũ dicta prima opi. ex mẽte Ang. in l. 2. C. de edict. D. Adr. toll. quãdo dominus per spoliationem non esset priuatus iure suo.

93 Decimò Limita, si constaret de non iure agentis, & de iure conuenti, c. ad decimas, de rest. spol.
94 in 6. vel si incontinenti de eo possit fieri fides, ut per Soc. in d. reg. 379. in 10. fall. sed istud vltimum est

 falsum,

falsum,vt supra proximè dictum est,& dicit Soc. in l. rem quæ nobis,char. vlt.col.2.ff.de acq.poss.

95 Sed limit.ipsam principalem tenet Abb.in c. pastoralis,col.6.in fi.& seq.de cau.poss. & propr. & Imol. in §.nihil cõe,col.2. Ant.de Bu.& ibi Abb.col.7.in d. c.pastoralis.Inn.Io. And.& Lanfr.in rub.de caus.poss. & prop.col.7.Pau.de Cast.in consi. 472. in fi. vol. 1. gl.in verbo,præsumitur,in c.ad decimas, de rest. spol. in 6.Ro.in l.naturaliter.§.nihil commune,col. 2.vers. 6.secundum Bal.ff.de acq.poss.Host.in c.cũ dilectus, de caus.poss.& propr.

96 Primò Amplia.nã qñ cõuentus opponit exceptionem proprii dñii,talis exceptio vr̃ admittẽda ſm Aegi. dec.36.quam opin.saluat Soc.in l.rẽ quæ nobis, col. pe.ff.de acq.poss. qñ ad spoliatũ peruenit res sine vitio,sed si cum vitio, tunc frustra spoliator exceptionẽ dñii opponeret,idẽ tenet Dec.consi.191.col.pe. in fi. ver.nemo ẽt ad hoc,& consi.517.nu.8.Abb.in c.sollicitè,col.2.in fi.uer.nisi renunciatio esset facta. de rest. spol. Alex.consi.93.col.1.ver.& licèt aliàs,vol.5.& sic

97 potius dictum est.Et ideo dicit Brun.in cons.21. col. 2.quod habens titulum a domino excludit spoliatum habentem titulum a non domino.

98 Secundò Amplia, proximam limitationem locũ habere,etiam si conuentus postmodum veniret priuandus, dummodò non sit priuandus, vt per Fel. in c. ad petitionem,col.4.de accus.

99 Primò Sublimita id procedere,quando per probationem notoriè constaret de non iure, aliàs secus, & hoc est quod vr̃ voluisse Spe.in tit.de poss. & petit. §. 1.in 19.casu.refert & sequitur Cæpol.in cons.59.col. 3.in 2.fall.Dec.Neapol. 69.in nouis.Felin.in c.ad petitionem,col.4.de accu.Et quando dicatur de non iure notoriè constare per probationẽ,dicetur in 12.limi.

100 Secundò Sublimita,quia non sufficit in hoc casu constare de iure tertii,& non iure agentis, vt per Fel. in c.ad petitionem,col.3.de accus.

101 XI.Limita, quando per sñiam absolutoriam in petitorio constaret de non iure petentis restitutionẽ,ita tenet Imol.in §.nihil cõe,col.2. & ibi Raphael Cum. & Pau.de Cast.in fi.col.& in 2.col. Iac. But.in l.incerti. C.de interd.Ant.de Butr.in c.cũ dilectus,de cau.poss. & prop.& in c.in literis,de rest.spol.Io.And. in addit. ad Spec.in tit.de pet.& poss.in prin.in 9.col.in ver. qd si pro uno.Ant.de But.& Abb.in c.pastoralis, de cau. poss.& prop.col.7.hanc ẽt opi.tenet Inn.in c cum dilectus,de cau. poss.& prop.& ibi sequitur Host. & Io. And.Pau.de Castr.in l.permisceri,in fi.prin.ff. de acq. poss.Ang.in §.nihil cõmune,quem refert, & sequitur ibi Are.et Alex.nu.14.et Ias.nu.43.Paul. de Cast.in l. 2.C.de edict.D.Adr.toll.et istam opi. sentit gl. in d. l. 2.§.quædam,in verbo,de liberis, ff.de interd.et istam limit.tenuit,et dicit cõmuniter approbari Soc.in cons. 59.col.1.vol.3.Ias.consi.9.col.1.vol.3.Corset. in regula,spoliatus,in 28.fall.Card.in consi.10.col.1.Afft. dec.303.nu.1.et fuit de mẽte gl.3.q.1.in sum. et Spe. in tit.de pet.et possess.§.1.14.casu.Paris.in cons.1. nu.
* 163.vbi dicit * communem opinionem,vol. 1. Ripa qui hanc dicit communem opinionem in d.§. nihil commune, num.35.

102 ¶ Contrarium,quod imò ẽt post absolutoriã super proprietate possit conueniri reus absolutus remedio recuperandæ,ẽt si probasset se dominum, sentit gl.in c. pastoralis,in gl.in uerbo,cã nõ decisa, de cau. poss. et prop.et in c.sollicitè,in gl.1.de rest.spo.et in l. incerti. C.de interd.in verbo,de ordine,et istã opi. tenuit Dy. in c.qui ad agendũ,de reg.iur.in 6. circa fi. idem tenẽt Bar.in d.§.nihil commune,col.2.Io.And.in c. pastoralis,col.3.in fi.de cau.poss.et prop.Car.in cle. unica, col.fi.in 16.q.de cau.poss.et prop.Old.in consi. 227. col.2.et seq.Bert.in consi.191.col.2.& seq.vol. 1.

* Tenendo primam opinionem magis * communẽ, vt dicit Alex in §.nihil commune.nu.14.

103 Primò Amplia idem esse,si constaret de non iure spoliati per instrumentum publicum,habens executionem paratam.Rot.in nou.dec.77.Lapus,alleg.24. Bellam.consi.3.in 5.dubio.Gram.consi.ciui.97.et consi. 131.col.2.Dec.consi.302.num.24.Soc.cons.87.col. pen.vol 3.dec.Neapol.77.nu.4.et dec.121.nu. 27.in nou.Guid.de art.test. caut.fi.nu.8.

104 Secundò Amplia, idem esse si per confessionem iudicialem ipsius spoliati de non iure constaret,prout no.Bal.in consi.331.vol.1.et Paul.de Castr. in l.si de vi,nu.15.ff.de iud.Rot.in nou.dec.16.uer. et sic dicebam. Bellam.consi.3.in 5.dubio,circa fin.Alex.in d.§. nihil cõe,nu.27.ver. 10.fallit.Corset. in regula spoliatus,fall.34.et ista fuit opinio Inn.in c.constitutus, de fil.presbyt.et Abb.in c.1.in 4.not.de rest.spol.

105 Tertiò Amplia, qñ per testes de nõ iure spoliati cõstaret.Old.in cõs.274.Abb.ĩ c.1.nu.3.de rest. spol.

106 Primò Sublimita hanc limitationem, ſm Ang.in l.si quis ad se fundum,col.3.C.ad l.Iul.de vi publ.et in l.2. C. de edic. D. Adr.toll. nisi spolians incidisset in pœnam l.si quis in tantã.C.unde vi.quia tunc, cum ipse sit dñio priuatus,nõ potest exceptionem dñii opponere,illud fuit de mente Dy. in c. qui ad agendum, in prin.de reg.iur.in 6.idem dicit Claud.post Ang. in §. nihil commune,col.2.et seq.et ibi Rip.nu.45.

¶ Contrariũ tenuit Ant.de But.in c.2.de cau.poss. et prop.ad fi. Alex.in §.nihil commune,nu. 14.Rot.in nouis,dec.393.in fi. Barbat.in apostill.ad Bal.in l.1.in fi.C.de appella.in uerbo, illud dominus, et ista opinio videtur verior,quia pœna l.si quis in tantã, non priuat quem dominio nisi per sententiam, vt ibi cõiter not. per doct.et diximus in prima concl.in tit. de acq.poss.

107 Secundò Sublimita,nisi spolium sit factum post sententiam,et rem iudicatam.Inn.Host.Io. And. in c. cum dilect.de cau.poss.et prop.et ibi omnes.Alex. in §.nihil commune,col.8.et Ripa nu.44.

¶ Contrarium voluerunt Abb.in d. c. cum dilect. col.pe.& Claud.in §.nihil commune,col. 3. et Lanfr. in rubr.de cau.poss.et prop.col.6.et seq.

108 Tertiò Sublimita,ubi absolutoria in fauorẽ spoliatoris fuit lata,quia cõstitit de bono iure suo,secus si ꝓpterea tñ lata fuerit,quia nõ ꝓbauit actor,nam tunc nõ obstaret sñia,quominus spoliatus nõ restitueretur, vt declarat Anto.de Butr. & ibi Abb.in d.c.pastoralis, col.7.et sumitur ista declaratio ex mente Bar.in §.nihil commune,in 3.col.et ibi Alex.in 4.et seq. col.ff. de acq.poss.et ibi Rip.nu.44.

109 Declara,hoc fortasse non procedere in beneficialibus, in quibus satis est constare de non iure agentis cum non detur uitiosus ingressus,ut infra dicetur.

110 XII.Limita,si constaret notoriè de nõ iure petẽtis restitutionem,ut no.Inn.in c.constitutus, de fi. presb. Pau.de Cast.in l.2.C.de edic.D.Adr.tol.in fi. quem refert,et sequitur Alex.in §.nihil cõe,col.7. Oldr. in cõs. 214.Bal.in l.si de proprietate,C.si a nõ comp.iud.col. fi.et in l. vnica,in 2. col. C. si de mom. poss.Ang.in l. Paul.§.qui pignori.ff.quib.mod.pig.uel hyp.sol. Ant. de But.in c.pastoralis,char.pe. et ibi Abb. col. 11. de caus.pos.et prop.Abb.in c.intelleximus, in 3. not. de adult. Oldr.in consi. 274.in fi.Alex.in §. nihil cõe, in 11.limit.Soc.in d.reg.379.in 11.limit.dec.Tholo.15. Ruin.cons.27.col.3.uol.5.Ias.in §.nihil cõe,col. 10. Abb.in c.cum dilectus,in 6.col.de ord.cog.Ias. cõsi. 9.col.

9.col.1.vol.3.Bal.in tit.de pac.Const.in §.oẽs,io verbo,restituitur.Ang.Are.in §.quadrupli.col. 10. in 4. fall.inst.de act.Affl.super const.fol. 28. in rubr.cont. quem de resti.agat.nu.17.Abb.in c.in literis,col. 3. de rest.spol.ubi Ant.de But.col. 10.Soc.in reg.12 ♩.in 1. limi. Ang.in l.si quia ad se fundũ.C.ad l.Iul.de vi pu. col.pe.Rot.in nou.dec.392.Dec.in cõsi.191. col.pe. Alex.in consi.77.inci.in causa,& lite,col. peo. vol.2. Cur.iun.in consi.127.col.2.Idem Cuma.in l.1.in 2. col.ff.de ope.no.nuo.& in §.nihil cõe, vbi ẽt Claud. col.3.Arch.in c.ad decimas, de res.spo.in 6.& ibi Philip.Fran.col.1.in fi.& col.2.& Hipp.in sing.11. Lãfr. de Brixia.in repe.rubricæ,de cau.poss. & prop.col. 5. ver.2.concl.Phili.Fran.in c.bonę,col.5.de appe.Abb. in c. si constiterit, in 2.col.de accus.Hipp. in rubr.de prob.col.34.Fel.in c.si coustiterit,col.2.de accu.& in c.ad petitionẽ,col.3.eo.ri.in c.accidẽs, col.2. de accu. Lofred.in consi.21.Paris.in consi. 1.nu.170.vol.1.

111 Hinc infertur,vt intruso in Papatom non detur restitutio c.in nomine,23.dist.Spe.in tit.de pet.& poss. §.1.in 2.fallen.Mart.de Land.in tracta.de princ.q.70. Rip.in §.nihil commune,nu.90.ff.de acq.poss.

112 Primò Amplia,vt nec fructuũ restitutionem taliter spoliatus petere possit. Felyn. in c.ad petitionem, col.5.de accus.

113 Secundò Amplia idem esse in iudicio attentatorum,ut per Fely.in c.ad petitionem,col.4.de accu.

114 Tertiò Amplia,idem esse in officio quod est manuale,& ad nutum amouibile. Rot. in antiq. dec. 71. Barba.in c.quo ad translationem, de offi.delega.Lofred.in consi.21.nu.7.qui plures allegat.

115 Sublimita & declara illud procedere tñ in beneficialibus,in qub.non dať vitiosus ingressus, c.1.de reg. iur.in 6.& ppea statim qđ cõstat notoriè de non iure agentis ad restitutionem beneficii,statim denegatur restitutio,vt tenet Rot.in no.dec.16.& in antiq.dec.7. & dec.625.Ant.& Abb.i c.io literis,col.3.de rest.spo. Dom.in c.ad decimas,col.3.de rest.spol.in 6.Io.Ant. Ale.in cons.vlt.col.fi. Abb.in c.si cõstiterit.col. 19. & seq.Oldr.ioconsi.1.col.2.Abb.in c.sollicitè,col. 2.de restitu.spolia.Guid.Papę q.85.apost.ad decisio.Tholos.15.Fel.in c.ex parte 6.col.fi.de fo.comp.Gui.Pap. in sing.782.Staph.de litt.grat.& iust.char.178.

116 Sed non sufficit in prophanis notoriè constare de non iure agentis ad restitutionẽ. ita tenet Ant.de Bu. & Abb.in c. literis,col.3.de rest.spo. Phili.Frã. in c.ad decimas,col.4.de rest.spol.in 6.Soc.in reg. 379.in 11. fal.Hip.in sing.11.Imo.in §.nihil cõmune,col.2. Bal. in l.ordinarii,col.fi.C.de rei vend.Dom. io c.ad decimas,col.3.de rest.spo.in 6.Lanfr.in rubr.de caus. pos. & propr.in 5.col.Oldr.in cons.1.col.2.Rot.in antiq. dec.7.Staph.de lit.grat.& iust.char.178.Bert. in cons. 191.col.fi.vol. 1.

Et propterea dicit Imol.ibi,in c.in literis, quod in prophanis,vt impediatur restitutio , nõ sufficit cõstare notoriè de nõ iure petẽtis restitutionẽ, nisi ẽt notoriè cõstet de iure cõuenti super restitutione faciẽda,& idẽ tenet Abb.in d.c.in literis,col.3.post Ant.de But. ibi, & ita loquitur Soc.in cõsi.87.col.fi.vol.3.& ita expressè dicit Præpos.Alex.in c.quo iure,col.4.ver.si uerè esset notorium.8.distin.

¶Contrarium in hoc vltimo Ang.in l. si quis ad se fundum.in 4.col.videtur tenere,vt in profania fiat restitutio,ẽt si constet notoriè de non iure petentis restitutionem,& iure conuenti,allegat ad hoc tex.in c.cum dilectus,de ord.cog.Bal.in l.1.in fi.C. de app. & idem sentit Bert.in consi.149.vol.3.

¶Contrariũ verò in articulo principali,ꝙ defectus notorius proprietatis impediat restitutionem etiam io profanis,tenet Oldr.in consi.suo 214.col.5. Dec. in d.consi.191.col.pen.Alex.in cons.77.col.pen. vol.2. Paris.consi.53.col.pe.vol.3.

117 Primò Declara, quia habent locum supradicta , vbi notoriè constat vel per partis confessionẽ , vel per facti euidentiã,sed qñ constaret per probationes in iudicio factas,difficultas erit scire qñ dicatur notoriè cõ
118 stare in proposito,de nõ iure agentis. Et quidem in hoc casu,Rot.tenet in dec.393.io nouis,ꝙ dicatur notoriè cõstare post cõclusionẽ in causa,idẽ tenet Alex. in d.§.nihil cõe,nu.63.Aegid.dec.404.& seq. & idẽ tenet Ant.de But.& Abb.in c.significauerunt , de rest. spo.post gl.ibi.Paris.cons.112.col.8.vol.1.Bero.q. 3.

¶Contrarium verò,ꝙ immò ẽt ante cõclusionem dicatur notoriè cõstare per probationes factas io iudicio,ita vt impediatur restitutio,tenuit gl.in c.ad decimas,in verbo præsumitur,io fi.de rest.spol.in 6. Ant. de Butr.in c.in literis,de rest.spo.quem refert, & sequitur Are.in d.c.significauerunt,col.9.eo.tit.Rot. decis. 14.col.1.io fi.in nou.& seq.Breuiter istud depẽdet ab alio principali articulo,an ante cõnclusionem dicatur liquere per probationes factas in iudicio,de quo vide ibi in d.c.significauerunt.Fel & Aret.latissimè.

119 Secundo Declara,quia prædicta procedunt respectu illius instantiæ,in qua factæ sunt probationes, non respectu alterius,qõ est appellatum, nam per appellationem suspenditur effectus conclusionis,ac omnium productorum in prima.ita declarat Rot.in nou. dec.393.Claud.in §.nihil commune,col.9.

120 Et propterea volunt Dñi de Rota, ꝙ ẽt in tertia instantia possit suspẽdi petitoriũ , vt tenet Rota in nou. dec.382.& dec.393.Imol.in cle. 1.col. 8. ver.2.dicit gl.de cau.poss.& prop.dec.Neap.35.nu.6.in nouia , & semper quaodo potest probari contrarium,non di-
121 citur constare de non iure. Aegid.dec. 103.

122 XIII. Limita,qñ præsumptio iuris est pro spoliante,& contra illũ qui prætendit restitutionẽ,vt est text. in d.c.ad decimas,vbi Archi.& Phili.Frã. de rest. spol. in 6.& Dom. col.3.Soc.in reg.379.in 11. fall. Ino.in c.constitutus,de fil.presb.Bal.in §.nihil commune, circa fi.vbi Alex.in 6.fall.Abb.in c.constitutus,col.fi. de elect.& in c.in literis,col.pen.in fi.& seq.de rest. spol. Claud.in §.nihil commune,col. 3.glo. & Abb.in c.ex parte,col.3. de rest. spol.& col.seq.Ang. Are.inst. de act.§.qoadrupli.col.10.in 2.fall.

Sublimita istam limitationem quinque modis,ut p Philip.Fran.in c.ad decimas,col.3. de restit.spol. in 6. ad quem me remitto .

123 XIIII. Limita in spoliato a iudice,qui non restituitur,gl.in c.in nomine domini,in uerbo audiẽtia , in fi. 23.dist.& in c.præsentium,in gl.fi.7.q.1.& ibi Archi. circa fi.gl.in sum.3.q.1.& hanc limitationem seqountur Bar.in l.meminerint,& Albe. & Sal. C. vnde vi . Bal.in tit.de pac.Const.§.omnes,ver.restituitur .& in l.fi.in 1.no.C.vnde vi.Calca.io consi.120.col. 2. Fel. in c.cum causa,de offi. deleg.col.1.Abb.in c.dilectus, el 1.col.1.de res.& in c.si constiterit,de accu.col. 1.in in fi.Dec.in cons.191.col.pe.Arch.in c.quorundam, 74.dist.Dec.in cons.200.col. 1.Abb.in c.conquerente,in 1.col.& seq.de rest.spo.Spec.in tit.de pet.& pos. §.1.in prio. Ias.in l.iustè possidet,col.1.ff.de acq.poss. Ias.in consi.9.col.1.uol.3.aliàs est thema consilii , & in consi.38.colum.fi.vol.3.Abb.in c.licèt ex suscepto. in 4.col.in fi.de for.compe.Archid. in c. qui præsulatus,1.q.4.& io cap.hoc quippe,3.q. 6. Loc. de Perus. in l.si coloni,q.23.& ibi Ioan.de Plat. C.de agricol.& censit.lib.11.Fede.de Sen.in consi.79.Rui.in cõs.49.

nu.11.vol.4. Aimo in cõsi.5.nu.8.Rip.in §.nihil cõe: nu.60.& seq.& in c.sæpe,nu.86.de rest.spol. Hipp.in prac.§.nunc videndũ,col.8.& in §.2.col.11.Parisi.in consi.1.col.26.vol.1.Fel.in c.dilectus,el 1.col.1.de resc.& in c.cum causa,col.1.& seq.de offi.deleg.Affl. super const.in tit.de violen.cir.poss.nu.59.Lofred. in consi.47.col.pe.& seq.Aimo.consi.18.col.2.& consi.124.col.1.& consi.140.col.1.Grat. consi.76.col.1.vol.2.Maria.iun.consi.18.col.4.uol.2.Boer.dec.238. Ang.Aret.in §.quadrupli.col.9.insti.de act.Hippo.in l.1.col.10.ff.ad l.Cor.de sicar.in l.qui cædẽ, col.4.ff. eod.tit.Fel.in c.ecclesia S Mariç,col.13.de const.dec. Tholos.& ibi apost.490.Fel.in c.cum ordinem, col. 4.de res.Dec.in c.referente, col.1.de præb.Rebuf. in concor.in tit.de pub.concub.in fi.ver.notandum est.

124 PRIMÒ Sublimita,quando iudex nulliter vel extra iudicialiter procedit.Fel.in c.dilectus, el 1.col.1.de resc.& in c.cum causa,col.1.& seq.de offi.deleg.& in c.si quando,col.1.eo.tit. Affl.super const.in tit.de violen.pos.nu.59.Dec.consi.151.nu.6.Iaffred.dec.144. Hipp.in l.1.nu.15.ff.de quæst.Aimo in cons.18.nu.8.& in cons.124.col.1.& in consi.140.col.1.Rip.in §.nihil commune,nu.59.Bru.consi.22.nu.2. Grat.in consi.76.col.1.vol.2.

Ratio est,quia tunc iudex videtur procedere tanquam priuatus,& ideo potest ei de facto resisti,ut est tex.in l.prohibitũ,& ibi Bar.C.de iu.fisc.lib.10.& in l.votũ, & ibi gl.C.de metat.li.12.vbi Bar.& Io.de Plate.Cassa.in consue.Burg.fol.76.col.3.ver. & intellige.

125 SECVNDÒ Sublimita, quando iudex spoliaret post appellationem interpositam, & Inhibitionem emanatam.Felyn.in c.si quando,colum.1.de offi.deleg.Dec. in consi.200.col.1.Are.in consi.75.col.2. Affl.super cõst.in rub.de cult.pac.num.60.vol.1.Dec.in c.si quando.nu.4.de offi.de leg.& in l.vt vim, nu.27.ff.de iust.& iur & ibi Claud.nu.31.

126 TERTIÒ Sublimita, quando notoriè constaret de ipsius iniustitia.Fel.in c.dilectus,el 1.de resc.& in c.si quando,de offi.deleg.Aimo in consi.140.col.1.Gra.in consi.76.nu.3.& seq.vol.2.apost.ad dec.490.Dec. in l.vt vim,nu.26.ff.de iust.& iur.

127 PRIMÒ Declara,quia spoliatus a iudice ex nullo,& inordinario processu patitur retentionẽ ratione hypothecæ donec soluat debitum,ut tradit Alex.in l.si finita,in prin.ff.de dam.insec.quẽ sequit Cremẽs.sing.92.

128 SECVNDÒ Declara sublimitationẽ procedere, qũ notoriè constaret de iniustitia, secus verò si essemus in dubio,prout declarat Rom.in l.1.nu.16.ff.de re iu. Affli.ct.super const.in tit.de cult.pac.nu.58.Ale. in l. sed eximendi,§.item si quis,nu.3.ff.si quis eum.Brun. qui dicit communem * opinionẽ,in consi.87.nu.36.

129 QVARTÒ Sublimita,qũ grauamen esset irreparabile,quia tunc põt de facto resisti,vt tradunt Abb.Car. Fel.& alii in c.si quando,de offi.dele.Rom.in l.1. nu.15.ff.de re iud.Io.de Plat.in l. nemo carcerem. C.de exact.tribut.lib.10.Affl.super const.in tit.de cul.pac. nu.60.vol.1.Iaffred.dec.143.Rip.in l.naturaliter,§.nihil commune.nu.73.ff.de acq.posses.

130 QVINTÒ Sublimita,quando iudex esset incompetens,quia tũc spoliatus restitueretur.Ant.de But. in c. cõquerente,de rest.spol.Anch.cõs.248.in dubio.Fel. in c.dilectus,col.1.de rescr.Rip.in §.nihil commune, nu.59.ff.de acq.poss.

131 XV.Limita in spoliato a priuato auctoritate iudicis, ita tenet Inno.in c.super hoc,de renunciat. in pe.col. & Ang.in d.l.si quis ad se fundum,col.pe.C.ad l. Iul. de vi pub.Lanfran.in rubr.de caus.pos.& prop.col.7. & Dec.in consi.191.col.pe.vbi extendit etiam ad illum,qui accipit de licentia principis.& idem dicit Ias. in consi.38.col.fi.vol.3.

132 XVI.Limita in possessione violenta cõfirmata per iudicis sententiam,quæ transiuerit in rem iudicatam. Soc.in consi.59.col.2.volu.3.ex mente Aret.in l.iuste possidet,ff.de acq.poss.Dec.in consi.191.Grat.in cõs. 76.nu.16.vol.2.

133 XVII.Limita stãte facultate,ꝙ possessio capi possit propria auctoritate,tunc enim non potest quis spolium prætendere, nec agere tanquam spoliatus ad restitutionem,vbi illam quis adeptus est sine contradictione,tex.in l.creditores.C.de pign.& volnit Dec. in consi.191.col.pe.Cæpol.in cons.60.col.4.in 2.dub.

134 XVIII.Limita stante pacto de non petendo restitutionẽ,vt no.Rot.in nou.dec.68.& dec.393.gl.in c.ex insinuatione,de procu.& ibi Abb.col.2.Inn.in c. super hoc,col.2.de renun.Spe.in tit.de pet. & poss.§.1. in 15.casu.Tholos.in dec.259.& ibi apostil. vbi sublimitat.Soc.in consi.59.col.1.uol.3.& in l. rem quæ nobis,col.fi.ff.de acq.pos.& in regu.378.fal.3.Ias.in cõs. 39.col.2.uol.3.Rot.in nou.dec.16.de rest.spo.Alex. consi.93.nu.5.vol.5.Paris.in consi.1.nu.151.uol.1. Lanfr.in rubrica de caus.poss.& prop.col.7.Abb. in c. fi.col.3.in fi.de ord.cog.Affl.super const.fol.78.in ti. cont.quem de rest.aga.nu.16.Rebuff. in pract. in tit. de vi in relig.adhib.nu.7.

135 Ampla,vt hoc maximè verũ sit,si tale pactum sit confirmatum iuramento.Rota in nouis dec.16.& 18. de restitutione spolia.Abb.in c.2.in fi.eo.tit. Soc. in l. rem quæ nobis,nu.20.ff.de acq.poss.Decis.Neap. 69. nu.7.in nou.Alex.cons.93.nu.5.vol.5. Corse.in reg. spoliatus,in 11.limit.Paris.in consi.1.nu.151.vol.1. dec.Thol.in apost.492.Zas.in §.nihil cõmune,nu.55.

136 XIX.Limita in beneficialibus, in quibus spoliatus non potest petere restitutionem nisi coloret possessionem aliquo titulo colorato.gl.in cle.1.de caus.pos.& prop.Soc.in 11.limi.in reg.379.Paul.de Eleaz.in cle. vnica,de c.u.poss.& prop.Io.And.in addi.Spec.in tit. de rest.spol.in prin.Rot.in nou.dec.257.Ant.de But. in c.in literis,de rest.spo.& ibi Inn.col.3.Gem.consi. 147.Spe.in tit.de test.§.nunc videndum,ver.sed pone. Lap.alleg.24.& alleg.30.in fi.& alleg.52.in fi.Fel.in c.cum super,col.7.de re iud.Aegi.dec.49.& seq.Gui. Papæ dec.88.Aegid.in cons.10.col.19.& seq.Bal.in l. si quis conductionis,col.fi.C.locat.Card. in cle. 2. in 10.q.de iud.Old.in cons.1.col.1.circa fi.Guido Pap. q.71.apostil.dec.Tholo.15.Abb.qui hanc dicit communem * opinionem in c.in litteris,col.8.de rest.spo.

¶ Contrarium verò ꝙ ẽt in beneficialibus non sit coloranda possessio,tenuit Gemin.consi.17.col.3.& consi.148.Inno.in c.ex parte,de rest.spol. Car. ibi,& Abb.in c.in literis,col.6.& seq.

137 Tertia fuit opinio illorum,qui tenebant,ut esset colorandus titulus ad instantiam iudicis hoc petentis,nõ aũt partis,ut per Lap.alleg.24.& alleg.52.Io.Cald.in c.ex parte,de rest.spo.Bert.in cle.1.de caus.pos.& ꝓp.

138 PRIMÒ Sublimita primam opin. communem non procedere in spolio attentato,quia quoad attentata reuocanda non requiritur color aliquis tituli,ut per Rot. in nou.decis.14.apostil. ad decis.Tholos.15.Cassad. decis.3.de rest.spol.

139 SECVNDÒ Sublimita, quia sufficit in hoc casu ostẽdere titulum coloratum prima facie, licet postmodum aliter appareret.Gem.in cõs.148.col.2.Pan.de Cas.in cõs.254.in 3.art.uol.1.Cassad.dec.1.in fi.de rest. spo.

140 XX. Limita, vt regula procedat quando quis fuit spoliatus per vim, secus si clàm, quia tunc potest opponi exceptio dominii, ita tenet Bald. in d.

§.nihil

§.nihil cõe,& ibi Ro.hoc sequitur, & Bald.in l.si quis emptionis,§.pe.C.de præs.30.ann.& Ang.in l.vitia,in 1.col.circa fi.C.de acq.pos.& in l. si quis emptionis, in 1.col.in fi.C.de præsc.30.anno. Dy.in c.qui ad agẽdum,de reg.iur.in 6.Bella.dec.36.Alber.in l. si de ui. Cum.in l.si de eo.ff.de acq.poss.Et istud fuit de mente Arch.& Io.And.in c.frequẽs, de rest. spol. in 6. & hoc ẽt sequit Abb.in c.2.de ord.cog.col.2.ubi tenet, ꝙ exceptio spoliationis cõpetat qñ spolium fuit violẽtum,& nõ admittitur vbi cõpetere posset aliud possessionis remedium,istud tenet expressè Oldr.in cons. 3. in fi.Corset.in regula,spoliatus,fall.29.Maria.de ord. iud.7.distinctio.nu.23

141 ¶ Contrariũ verò, ꝙ immo ẽt in tali remedio recuperandæ possessionis,vbi quis est clam spoliatus,& nõ per uim,nihilominus nõ posit ei obiici exceptio dñi, tenet Bar.in l.si coloni,in 1.col.C. de agric. & censit. li. 10.& sentit hoc Inno.in c.post electionem,in fi.ver. de concess.præb. & ibi Io. And. in fi.col.6. & Imol. col.5.Inn.Ant.de But.& Abb.in c.sæpe,de rest.spol. col.pe.in fi.& Ant.de But.in c cum ad sedem,eo. titu. & Abb.in c.si diligenti,col.3.de præs.Imol.in §. nihil cõe,col.3.& ibi Alex.col.8.& seq.& Claud.col. 2.vbi istã dicit magis cõem * opi. & ibi Rip.nu.73. vbi dicit cõem. Alc.cõs.78.col.1.uol.3.Hãc opi.sentit Bal.in l. regredi,in fi.C.de ser.fug.vbi vult, ꝙ ita demũ nõ violentus posit referre qõnem dñi,si sit paratus de eo docere incontinenti,& istã partẽ cũ hac limit.tenet Ant. de Butr.in c.2.de ord.cog.& Cald.in c.fi.eo. titu.

142 PRIMÒ igitur pro ista parte facit quod not. Bar. in l.si ob turpẽ,col.1.ff. de cõd.ob tur.cau.vbi vult,ꝙ exceptio turpitudinis nõ posit opponi in remedio recuperandæ possessionis,ẽt si nõ interuenerit vis expulsiua.

143 SECVNDÒ facit,quia generaliter dicitur, ut in quolibet possessorio recuperandæ non posit opponi exceptio dominii.Io.And.in c.si beneficia.de præb.in 6.

144 Concorda has contrarias opin. vt per Soc.in l.rem quæ nobis,in ul.car.col.3.vbi distinguit ex mẽte Aegid.in decis.36.nam aut conuentus opponit de iure agentis,& illud non sufficit,sed restitutio conceditur omissa tali exceptione,& ita procedit secunda opi. Aut conuentus opponit de iure suo,& sic de exceptione dominii sui,& talis exceptio opponi posit contra clandestinum,ita procedat 1. opin.

145 XXI Limita,nã cõclusio procedit,ut non posit spoliato referri,qõ dñii si interuenit vis expulsiua,vel ablatiua,secus si compulsiua,quia tunc potest referri, quæstio dominii.Ita tenet Bal.in §.nihil cõe,in 3.limit. & ibi Alex.& Imol.& Are.& Rip.num.74. & fuit opin. Bar.in l.si ob turpem, col. 1. ff. de cond.ob turp.cau. Inn.in c.fi.col.1. de his,ꝙ vi,metusue caus. Bar.in disp. incip.Lapus,col.2.in resolutione.Bal.in c. super hoc , de renun.col.2.& in c.2.de rest.spol.& in l.3.in prin. l.quod met.caus.& Clau.in d.§.nihil cõe,col. 2.& ibi Ale.nu.18.& Rip.nu.74.Corse.ĩ reg.spoliatus,in 32. fall.Soc.ĩ cõs.59.col. 3.vol.3.Ias.ĩ cõs.38.nu. 3.vol. 3.

146 XXII.Limita,qñ possessorium haberet annexã causam proprietatis,ita tenet Bal.in §.nihil cõe,& ibi Ale. in 4 fall.& ponit Bar.in d.§.nihil cõe, col. 2. in fi.per tex.in l.2.§.quædam,ff.de interd.& Alex.in d.§. nihil cõe,col. 5.& seq.vbi dicit,ꝙ illam conclu.quæ fuit de mente Bar.ibi oẽs Doct. tenent Aegid. in consi. 10. col.19.& seq.Paris.consi.98.col.2.vol.2.

147 Infertur igitur,vt in feudis non procedat ista regula,ut per Affl.super const.fol.172.in Rubrica,vt null. offic.cog.aliq.ad ostend.in tit.suæ posse.nu. 3.

¶ Contrariũ ĩ feudis tenet Affl.sibimet contrarius, super const.fol.204.in tit.de pœn.for.iud.nu.1.

148 Declara hanc limit.quia sufficit in hoc casu docere vltra possessionem de titulo vero, vel saltem colorato vel præsumpto.Berous,q.4.nu.5.quia tunc non debet denegari restitutio.

149 XXIII. Limita,quoad ea,quæ sunt præiudicii irreparabilis,& ideo qñ ageretur,de recuperatione castri, seu fortellitii difficilis expugnationis , admittitur tunc quæstio dñii,ꝓut volunt Pau.de Cast.in l.2.C.de edi. D.Adr.toll.in l.si de vi,ff.de iud.Ale.in §.nihil cõe,col. 9.in fi.in 5.limi.& ibi Bologn.col.11.Ias.in l.2.C. de edic.D.Adr.toll.in 1.col.& in cons.60.col.pe.uol.1. & in cõs.38.col.2.vol.3.Io.Ant.Alex. in cons.13. col.pe.Idẽ tenet Iac.de S.Geor.in d.l.2.C.de edic. D. Adr.toll.& ibi Riminal. Lanfr. in repe. rubr. de caus. poss.et pro.in 10.fall.Cæpol.in cõs.59.col.4.in crim. Præpos.in c.restitutio.3.q.1.col.12.Claud.in trac.feu. col.9.Bru.in cõs.12.col.11.Soc.i cõs.87.col.fi.vol.3. Dom.de S.Gem.in c.1.col 2.4.q.1.Goz.in cõs.1.col. 2.in fi.et seq. Affl.super const.fol.76.in ti.de viol.cir. pos.nu.58.Paris.in cõs.1.col.fi.uol.1.et in cõs.22 col. fi.vol.1.Grat.in cõs.147.col.pe.vol.2.Rui.cõs.22.col. fi.vol.2.et cõs.42.col.3.vol.4.et cõs.41.col.5.et cõs. 37.col.1.uol.4 Io.Ant Alex.in consi.13.nu.17.Gozad.in consi.9.nu.69.et consi.10.nu.10.Paris.cõsi.1. nu.177.uol.1.Ripa in §.nihil commune,nu.75.

150 PRIMÒ aũt pro ista limitatione facit, nã vbi executio est irreparabilis,semꝑ admittit exceptio nullitatis. Pau.de Cas.in l.4.§.cõdemnatũ, col.fi.de re iud. et ibi Ale.col.fi.Dec.i cõs.37.Fel.ĩ c.cũ sup,col.pe.de re iu.

151 SECVNDÒ facit,nam ubi per executionẽ fieret præiudicium irreparabile,impeditur executio. Lofre.post alios in consi.6.col.pen.et fi.

152 Ampla proximã limitationem,nam licet de iure ciuili in possessorio iudicio prohibita sit appellatio,ꝓut infra in 5.conclus.in fi.eo.tit.tñ si ageretur possessorio ratione castri seu fortellitii difficilis expugnationis, tunc admitteretur appellatio,prout in proposito concludit Ias.in cons.60.col.fi.ver.2.respondeo,vol.1.

153 Ratio prædictorũ illa esse potest,nam ratione irreparabilis præiudicii multa conceduntur, quæ aliàs nõ concederentũ.Pau.de Cast.& Alex.in l.4.in §.condẽnatũ,ff.de re iud.Card.ĩ cle.1.in 3.q.& ibi Imo.super gl.2.& Anch.in 2.not.& Barba.col.2.& Bonif.col.4. de re iud.Dec.Thol 43n.Alex.in cons.17.nu. 4.vol. 4.Prob.in c.1.nu. 12.de lit.contest.lib.6.

154 Hinc est,vt qñ præiudicium est irreparabile licitum sit,ẽt iudici de facto resistere,vt tradit Bar.in l.si alius, §.bellissimè.ff.ꝙ vi aut clam.Fel.in c.si qñ,in fi.per illum tex.& in c.in litteris,de offi.deleg.Ripa in l.naturaliter.§.nihil commune,no.75.ff.de acq.poss.

155 PRIMÒ Sublimita istam limitationẽ ſm Iacob. de S.Georg.in d.l. si de vi,ff.de iud.nisi vterq; tam spolians q etiã spoliatus essent sub eodem dño, quia tunc non censeretur difficilis fortellicii seu arcis recuperatio, ex quo idem dominus hẽt contra vtrumq; imperium,& potestatem.Gozad.in cons.1.in fi. & in cons. 7.col.fi.& in cons.9. col. pen.& in cons.10.col.pen. Paris.in cons.22.col.fi.vol.1.Rui.cons.37.col.2.vol. 4.Ias.in cons.156.col.3.vol.2.Boer.decis.238.Grat. cons.18.nu 38.& seq.vol.1.

156 PRIMÒ Limita,& declara istã sublimitationẽ procedere tantũmodò, qñ ageretur corã eodẽ principe,a quo peteret restitutio.Claud.in §.nihil cõe,col.3.Boer.decis.238.secus si ageretur coram aliis personis.

157 SECVNDÒ Limita prædictam sublimitationem,nisi etiam ipsi domino esset difficile illam arcem recuperare,vel recuperatio prædicta fieri nõ posset sine maxima impẽsa,& maximo sumptu.Ias.in cõs.38.col.2.

vol.3. & Io. Ant. Alex.in consi.13.col.pen.Boer.dec. 238.col.pe.Grat.in consi.10.nu.26.uol.1.

158 Tertiò Limita & declara, ut sublimitatio habeat locum quando non est verisimile, ut spoliator uelit retinere loca illa munita contra principis voluntatem, vt puta quia haberet plura alia bona sub eius territorio, quæ amitteret: uel quia Princeps in persona eum punire posset, nisi ipsius uoluntati obtemperaret, secus q̃n ista vel similia non concurrerent, ita declarat Grat. in consi.10.nu.28.& seq.uol.1.

159 Secundò Sublimita limitationẽ principalem non habere locum, q̃n is, qui intentabat spoliũ super fortellitio præstaret idoneam cautionẽ de restituẽdo, si succũberet in iudicio petitorio. Abb.in c.veniens, el 2.col 2.de testib.& istam opi.tenent Goza. in consil. 9.nu.69.& in cõs.10.nu.42.Paris.in cons.22.col. fin. vol.1.Boer.dec.238. Claud.in d.§.nihil cõmune, col. 3.ubi latè prosequitur.Grat.in consi. 10.nu.31.uol.1. Iacob.in l.2.nu.5.C.de edict.D.Adr.tollen.

160 Tertiò Sublimita, ut per Rui.cons.37.col.2.vol. 4.in Castro habente arcem difficilis recuperationis, vt in hoc casu saltem fiat restitutio quoad Castrum, & illius iurisdictionem, licèt non quoad arcem.

161 XXIIII. Limita, nisi spolians acquisiuisset dñium rei post spoliationem, concurrente facto, vel negligentia spoliati.Bal.in §.nihil commune, & ibi Alex.in 9. fall.Inn.in c.super hoc, de renun. An.de But.in c. sollicitè, de rest.spol.Soc.in consi. 59.col.1.uol.3.

162 XXV. Limita, nam vbi petitio in possessorio est iuri publico contraria auditur excipiens de dominio. ita Bal.in l.si quis conductionis, in fi.C.locat.Alex.in §.nihil commune, in 13.fall.

163 XXVI. Limita, nam si spoliatus spoliat occupautẽ rem Ecclesiæ, potest tamẽ contra petentem restitutionem opponere de dominio ecclesię, si offerat probationes paratas de dominio. Ita no.Bal.in l.fi.C.de app. Alex.in d.§.nihil commune, fall.14.

¶ Contrariũ tenet Clau.in §.nihil cõe.col.4. & est bona gl.in l.meminerint, in verb. tutores. C. vnde vi.

164 XXVII. Limita, nam si agatur contra apprehendentem possessionem rei vacantis, illo casu ẽt opponi po-
165 test exceptio dominii, gl.in l.fi.in gl.in uerbo, ignorantia.C.vnde vi, si modo inconinenti offeratur eius probatio, ut ibi per eam, cum qua transeunt Doct.oẽs videlicet Bar.ibi, col.fi. Ang.col.fi. Sal.col.pe.in fi. & seq.& hoc fortasse voluit dicere Spec.in tit.de pet.& pos.in 19.casu iuncta declaratione Io. And.ibi in addi.ad Spe.Cæpol.in cons.59.col.3.in crimin, Ang. in l.2.C.de edi. D.Adr.toll. Alex.in §.nihil commune, in 15.fall.Bar.in l.si de vi.ff.de iud.Dec.in cõs.191. col. pen.Claud.in §.nihil commune, col.4.

166 XXVIII. Limita, si ex restitutione sequi posset scandalum non discusso negocio proprietatis, prout declarat Ant.de But.in c.ex parte, in vlti.col.de rest.spol.Feder.de Sen.in cõs.283.Alex.in § nihil cõe, in 5. fall. est bona gl.in sum.3.q.1.& in c.in primis, in gl. 1. 2. q.1.& gl.in ver.restituẽdus, in c.ad petitionẽ, de accu. Spe.in tit.de pet.& poss.§.1.in 9.fall.Luc.de Pen. in l. si coloni, q.25.C.de agric.& censit.Rot.in nou. decis. 12.de rest.spol.Rip.in §.nihil commune, nu.76.Boer. dec.238.Gozad. consi.10.nu.9. Fel.in c.2. colum. 1. de præs.Ias.in l.2.nu.4. C.de edic.D. Adria. tol.post Pau.de Cast.in fi.in d.l.2.Ias.in cons.38.col.1. vol.3. Arch.in c.hoc quippe, 3.q.6.Dom.in c.i primis, 3.q. 9.Rebuff.in concor.fol.235.in tit.de publ.concub.circa finem, in ver.notandum est.Afflic. super const. fol. 74.in tit.de violen.cir.pos.nu.34.

167 Declara vt ista limitatio locum habeat, quando scã dalum esset certum secus si esset dubium, prout declarat Rui.in consi.37.nu.3.uol.4.

168 XXIX. Limita, nam marito repetente mulierem veluti spoliato opponi potest, q̃ mulier est in gradu prohibito coniuncta, & ꝓpea nõ debet restitui quoad copulã ꝓp periculũ animæ, & peccatũ, si probationes super consanguinitate offeruntur incõtinenti. Ita tenet Bal.& sequitur Alex.ibi in §.nihil commune, in 5.fal. Bal.in l.ordinatii.in fi.col.C.de rei uend.Fed. de Sen. in consi.283.Ang.& Pau.de Cast.in l.2.C.de edi. D. Adr.toll.est bonus tex.in c. literas, de rest. spol. & ibi Abb.col.1.& ĩñ notab Aret.in §.quadrupli.col.10.instit.de act.in 4.fall.Luc.de Pen.in l.si coloni, q.24.C. de agric.& censi.lib.11.Rip.in §.nihil commune, nu. 83.& ibi Io.Ant.Alex.nu.148.ff.de acq.poss.sentit gl. in c.bonæ.in gl.in uerbo, inde, 96.dist.gl.1.in c. 1. de rest.spol.Lanfr.in rub.de caus.pos. & propr. col.7. & est tex.in c.gaudemus, de diuor.ubi propter periculum animæ & timorem peccati impeditur restitutio.

169 XXX.Limita, quando primo spoliatus incontinẽti recuperauerit possessionem de facto, c.olim, de rest. spol.l.3.§.cũ igĩt, de vi & vi ar.& ibi Bar.Ias.in l.clam possidere, §.qui ad nũdinas, nu.25.ff.de acq.poss. Barb. cus.38.col.4.vol.1.Dec.in cõs.460.nu.17.Goz.cõs.1. nu.19.Rui.i cõs.30.col.1.& cõs.42.& cõs.43.vol.4.

170 Amplia, nam si spoliatus incõtinenti non potuit ex iusto impedimẽto recuperare rẽ, qua fuerat spoliatus, & saltem quam primum potuit illã recuperauit, quia tunc non dicitur illius possessionem amisisse saltem ciuiliter, & propterea cum non dicatur spolium, sed recuperatio possessionis, ideo in hoc casu non competit restitutio. Cæpol.in consi.59.col.4.in crimin. Inn. in c.olim causam, col.pe de rest.spol.Spec.in tit.de pet.& pos.§.1.in 11.fall. Ang. Are.in §.quadrupli.col.9.inst. de act.Spe.in tit.de resti.spol.in 4.col.1.in prin.

171 Declara hoc & intellige, si modo dicto tẽpore fuit ipse spoliatus in præparamentis, ut declarat Vgo. in gl.in caus naturale, 1.dist.Ias.i l.lecta, col. 14.ff.si cer. pet.Bal.in l.fi.C.de his, qui a nõ domino. Ias.post alios in l.clam possidere, §.qui ad nundinas, nu. 24.& seq. ff.de acq.pos.Inn.in d.c.olim causam, col.pe. de rest. spol.Are.Ias.& Burrig.in l.1.§.qui præsens, in fi.ff. de ver.ubl. Alex.in disp. incip. Sigismundus, col. 2. in 2. dub.& in cons.82.col.3.uol.2. Affl.dec.403.col.3.& col.fi. Are.in cons.21.uer. vtrum autem.

172 XXXI. Limita, quia spoliatus potest reconueniri de alia spoliatione super alia re facta, c.fi.de ord.cog. Cæpol.in cõs.59.col.3.in crimi.Dec.in cons.200. col. fi. Tindar.in trac.compens.in 22.colum. Abb.in d.c.fin. col.3.Lãfr.in rub.de cau. poss.& proprie.col.5. Abb. in c.bonæ, col.pe.& ibi Philip.Fran.col.4.de appell.Vide in seq.conclu.in secunda ampliat.

173 Amplia, quia Cæpol.in d.consi.59.col.3.hoc intelligit, ẽt q̃n proponit recõuentio spolii super eadem re.

Contrarium in hoc ultimo tenet Abb.in d.c. fi.col. 3.& illud puto verius.

174 XXXII.Limita, nisi spoliatus propria libertate, in carceribus, in quibus detinebatur, etiam nulliter cõsentiendo aliquid fecerit, quia si postea ex illo cõsensu ẽt nullo aliquid det, cõsignet, vel tradat alicui, non ꝓpea poterit illud repetere tanq̃ spoliatus, l.fi.ff qđ met.ca. Bar.in disp.inci.Lap.in resolutione, col.2.& seq. Soc. in consi.59.col.2.uol.3.Vide supra in 4.ampliatione.

175 XXXIII.Limita, q̃n spoliatus pateretur maximum damnũ si res detineretur a spoliatore: tunc enim potest recuperare propria auctoritate, nec spoliatus restituitur: quia in hoc casu id sibi facere licet per doct. Bar.in l.si alius, §.bellissimè, in fi.ff. quod vi aut clam.

sequitur

ſequitur Lud.Ro.in l.clam poſsidere. §.fi. ff.de acqui. poſſ.Cæpol.in conſ.59.in crimin.col.4.

176 XXXIIII.Limita,qñ non adeſt copia Iudicis,quia tũc quis poteſt occupare propria auctoritate,nec ſpoliatus reſtituit̃, gl.& Bar.ĩ l.ſi alius,§.belliſsime,ff. qđ vi,aut clam.Inn.in c.olim cauſam, col.pe. de reſt.ſpo.

177 Declara,& intellige hoc in ciuitatibus non recognoſcentibus ſuperiorẽ,quæ poſſunt bellũ indicere, & bona occupare,quæ fiunt occupantiũ:itẽ iã occupata recuperare propria auctoritate , prout primũ dictũ not. Bar.in l.hoſtes.col.pe.& fi.ff.de cap.& poſt.reuer.ſm verò no. Bar.in d.§.belliſsimè, nã ciuitas quæ ſuperiorem non recognoſcit ſupremo principi cõparatur , vt per Dec.in cõſ.516.nu.2.qui dicit * cõem opi.ſecus

178 aũt in aliis,quæ ex quo iudicibus parent,debent iudicem expectare,niſi periculum ſit in mora. Alexan.& Claud.in l.1.§.nunciatio,ff.de oper.nou.nunc.

179 XXXV.Limita,quia non reſtituitur vxor marito,ſi timetur eius ſæuitia,ut eſt tex.in c.ex trãſmiſſa, de reſt. ſpol.gl.in ſum.3.q.1.gl.in c.gaudemus,in uerbo, negaretur,de diuor.Corſet.in regula ſpoliatus,in 26. limit. Rip.in §.nihil commune,nu.48.ff.de acq.poſſ.

180 Amplia, nam etiã in quibuſdam aliis caſibus vxor marito non reſtituitur,qui notantur per Spec.in tit.de pet.& poſſ §.1.in 2.col.& duobus verſibus continentur, ut per Calca.in conſi.129.col.4.& ſeq.

181 XXXVI.Limita in bãnito,qui põt ſpoliari, nec reſtituitur,gl.in c.1.§.fi.in gl.fi.de milit.vaſa.q cõtum. & ibi And.de Iſer.& Iac.de Belu.in fi.Idẽ voluit gl. in c. dño guerrã,in gl.1.in tit.hic finit l.Corrad.Bar.in l. ut vim,ff.de iuſt.& iur.Bal.in l.1.col.7.de hæred.inſt.

182 Et pro iſta opi.facit,quia bannitus æquiparatur excõicato,ut eſt tex.in d.c.dño guerrã,in tit.hic fi.l.Corrad.& voluit ibi Car.Alex.col.1. ſed excõtus ſpoliatus non reſtituitur,ut dictum eſt ſupra in 5. limitatione,ergo nec bannitus, & ita arguit Corſet. in tra.ſall. in regula,ſpoliatus,fall.17.Capel.Tholoſ.& ibi apoſt. dec.189.Rui.conſi.49.col.4.vol.4.

183 Sublimita iſtã partem, niſi bannitus ſit mortuus , quia tũc nõ poterit amplius ſpoliari.Bal.in l.ex hoc iure,col.3.ff.de iuſt.& iur.ĩ l.ſi ſororẽ.in fi.C.de his qb. vt indig.Sal.in l.qui ſepulchra,col.1.C.de ſepul.uiolat.

184 ¶ Contrariam aũt opin. in principali dicto tenuit Bal.in d.c.1.§.fi.de milit.vaſal.col.3.& ibi Iac. Aluar. col.4.& idẽ Bal.in c.1.col.3.hic finit l. Corrad. & ibi Alua.col.3.Nicel.in trac.bannit.in 2.pat. ſecundi temp.q.55.Dec.in l.vt vim,col.5.ff.de iuſt.& iur.

185 Concorda has opiniones,nã aut loquimur in bãnito,q põt impune offendi,& occidi, & iſte ſpoliatus nõ reſtituitur,ita procedat prima opi.& ita in bannito,qui põt impune occidi,loquitur Bal.in l.oẽs,col.2.C.ſi cõtius,vel viil.pub.Ang.in l.in ſuis,ff.de lib.& poſth.col. 1.& ibi Imo.& Pau.de Caſt.col.1.& idẽ Bal.in c.in literis,col.1.de reſt.ſpol.Fel.in c.quæ in eccleſiarũ, col. 5.de cõſt.Alex.in l.1.col.pe.C.de hæred inſt.Hippol. in l.1.col.19.& ſeq.C.de rap.virg.Trig.ſing.42.Fran. in c.1.in 12.no.de homi.in 6.Rui.cõſ.49.col.3.vol.4.

186 Amplia,vt hoc procedat ẽt ſi bannito denegata eſſet audientia ex forma ſtatutorũ,qa tunc etiam procedit ſimile de excommunicato,& ita loquitur Anto. de But.in c.item cum quis,col.fi.de reſt.ſpol.Fel. in c. ad audientiam,col.2.de hære.Affl.ſuper conſt.ſol.76.in tit.de uiolent.cir.poſſ.nu.60.

187 Si verò non eſſemus in ſimilibus bannitis,& tũc bãnitus nõ poſſet ſpoliari.& ita ꝓcedit ſcđa opinio, ꝓut ita declarat ipſe Dec.ĩ d.l.vt vim,col.3.ff.de iuſt.& iu.

188 XXXVII.Limita,qñ agitur poſſeſſorio recuperãdæ a ſpoliato in bello poſt initã pacem,quia tũc datur exceptio,Dolo facis petere quod ſtatim reſtituturus es, dec.Neap.403.nu.19.poſt Bal.in c.1.in verbo, poſſeſsiones,de pac.Conſtan.& idem voluit Alex. Clau. Are.& Ripa in §.nihil cõmune,nu.85.ff.de acq.poſſ.

189 XXXVIII.Limita,nã falſario nõ datur reſtitutio,ſi ſpoliatus fuerit beneficiis,ſm Caſſa.in cõſ.44. nu.21.

190 XXXIX. Limita,quia non poteſt petere reſtitutionem in beneficialibus,qui habuit poſſeſsionem beneficii Regia auctoritate.Old.in conſi.1.refert Fel. in c. poſtulaſti,de reſcr.col.pe.

191 XL. Limita,quia monachus ſpoliatus prior.tu manuali ab abbate nõ reſtituit̃.Fel.ĩ c.ꝑ tuas,col.4.de maio.& obe.Rot.dec.5.in antiq.& dec.359. in antiq.vbi declarat hoc nõ procedere, qñ monachus fuiſſet ſpoliatus pendente inquiſitione inter ipſum, & abbatem.

192 XLI. Limita,quia prælatus ſpoliatus decimis patit̃ exceptionẽ,ꝙ nõ reparat eccleſiã. Rip.ĩ 14.reſp.ĩ 1.li.

193 XLII. Limita in meretrice,ſecundum Hipp.in l.1. nu.36.C.de rap.vir.tamen eius dictũ non puto verũ.

194 XLIII.Limita in ſimoniaco,qui ſpoliatus non reſtituitur.Caſſa.dec.1.de ſimo.Corſ.in reg.ſpoliatus.ĩ 21. limit.Rip.in §.nihil commune,nu.91.ff.de acq.poſſ.

195 Ratio eſt,quia ſimoniacus non habet titulum in beneficio,nec fructus ſuos facit, vt per Fel.in c.ſimoniacẽ,nu.6.de ſimo.& in c.inſinuata,num. 5.eo.tit.Dec. in conſ.118.col.1.Rebuſ.in tit.de ſimo. reſign.nu.5. in pract.beneſ.idem dicit ſuper concord. in rub.de pacific.poſſ.nu.198.Boer.deciſ.117. nu.3. S. Tho.2.2. q.100.artic.6.verſi.ad tertium.

196 Amplia,vt idẽ ſit in quolibet irregulari,ut per Inn. in c.cũ noſtris,de conceſ.præb.Malis in uerbo, irregularis ut homicida.Fel.in c.2.col.3.de reſc.Parſ.in cõſ. 136.nu.40.vol.4.Lambert.de iur. patro. lib.2.pat. 1. q.9. artic.4.

197 XLIIII.Limita,quia intruſus in papatu , ſi fuerit ſpoliatus nõ reſtituitur.Dec.in c.licẽt de euitanda,col. 3.in fi.& ſeq.de electione.Vide ſupra in 52. limit.

198 XLV.Limita,quando virtute commiſsionis mandatur,vt procedatur coniunctim in petitorio, & poſſeſſorio.Aegid.dec.506.Staph.de literis grat.& iuſt. char. 149.in fi.& ſeq.Aim.cõſ.182.nu.14.Grã.cõſ.ciui.83.

199 XLVI.Limita,quia in prophanis non poteſt proponi ſuſpenſio petitorii poſt litẽ cõteſtatã, dec. Neap. 29.col.pen.in nou.vide ſupra in tertia limitat.

200 XLVII.Limita,quando exceptio dominii concluderet ad petitoriũ,& poſſeſſorium ſimul,quia tũc opponi poteſt,dec.Neap.69.in nouis.

201 XLVIII.Limita,nam pro bono pacis factæ,& firmatæ non fit reſtitutio ſpoliato , quia non habet ius in re.Parſ.in conſ.24.col.pen.uol.2.

202 XLIX.Limita,quia ſpoliatus cadauere non reſtituitur.Fel.in c.ſicut Iudęi,colum.1.de iud.Gram.dec.82. Inn.in c.cum liberum,de ſepul. Rota in antiq. dec.5. de cauſ.poſſ.& prop.Gemin.in c.non ſolum,de appe. in 6.& idem voluit Hippol.in ſing.199.Corſet.in regula,ſpoliatus,in 3.limit.

¶ Contrarium tenet Hoſt.in c.cum liberum,de ſepultur.& ſumma Syluest.in ver.ſepultura,q.11.

203 L.Limita,nam occupans poſſeſsionem beneficii lite pendente,poteſt de facto eiici,& ſpoliatus non reſtituitur.Rot.in nou.dec.160.col. 2.in addi.Caſſad.dec. 9.de cauſ. poſſ.& prop.num.3.& ſeq.& dec.7.de reg. Cancell.Rot.in antiq.deciſ.429.& deciſ.4. de reſtitu. ſpo.in dec.Biſigo.Sarn.in reg.de triennali,q.45.nu. 2. Sarn.in reg.de triennali.q.53 nu.3.& ſeq.

204 LI. Limita , qñ factum eſt compromiſſum in arbitrũ, vt procedere poſsit ſola facti ueritate inſpecta,iuris ordine nõ ſeruato alte,& baſſe,& de facto:tunc. n.

potest arbiter omisso possessorio in petitorio proooo
ciare. Boer. q. 23.
205 LII. Limita, quia vigore clausulæ, ius, & iustitiam
mioistrari, pōt iudex etiam super petitorio pronuncia
re. Gram. decis. 15. & vide iofra io 6. lib. in tit. de clau-
sul. io 4. coocl. in 4. effectu.
206 LIII. Limita, quia hęretico denegatur restitutio, gl.
io c. 1. io verb. posidetis, in fi. 14. q. 2. Io. Nie. in tra. de
hær. in 1. no. Affl. sup cōst. i ti. de uiolē. cir. pos. nu. 36.
207 LIIII. Limita, nā Dñs, vel ꝑlatus cōtra quē subditi
querelas porrigūt nō est reintegrādus, quia tunc veri-
tas haberi non posset, ex quo retraherentur testes a te-
stificando super querelis prædictis, si restitueretur
in dominio durante informantione capienda. Gram.
consi. ciuil. 162. num. 21.
208 LV. Limita in repente depositum, cui obstat exce-
ptio dominii, l. bona fides. ff. depos. vbi Cur. iun. consi.
5. vide in seq. conclus. in 1. ampliat.
209 LVI. Limita, quia spoliatus auctoritate Principis
non restituitur. Bellam. dec. 105. in fi. Afflic. dec. 361.
ou. 12. & in coust. Reg. in tit. de violen. circ. poss. no.
22. & in tit. ut magis iustitia, &c. ou. 22. Ias. in consil.
38. col. fi. vol. 3. Dec. in cooli. 101. col. pe. Paris. in cōs.
99. nu. 17. vol. 4. Aim. in consi. 5. nu. 7. Paris. in consi.
41. nu. 4. vol. 4 & idem voluit Bal. in consi. 295. vol.
3. & in consi. 345. vol. 1. Alber. in l. si de vi, col. fi. ff. de
viucap. Rip. in c. sæpe, nu. 87. de rest. spol.
210 Declara, quia hoc videtur procedere quotiescunq;
istud decretum Principis est iustum, vel est factum cū
causæ cognitione, alias secus. Afflict. dec. 361. nu. 35.
& in tit. ut magis iustitia. nu. 5.
¶ Contrarium in hoc, vt sentit Paris. in consi. 99.
nu. 19. vol. 4.
211 LVII. Limita in eo, qui commisit crimen læsæ ma-
iestatis, qui uon debet restitui, ex quo ipso iure omni-
bus rebus priuatus est, iux. tex. in l. quisquis, ff. ad l. Iul.
Maiest. & ita tradit meer. Auct. in trac. de potest. secul.
& eccle. lib. 1. c. vlt. nu. 22.
212 LVIII. Limita, quando per confessionem spolia-
ti constat de dominio spoliatoris. Abb. in c. 1. in 4. no.
de rest. spo. Innoc. in c. constitutos, de fil. presb. Pau. de
Cast. in cons. 254. col. 3. vol. 1. Rot. in nou. decis. 16. &
seq. de rest. spol. Bellam. cons. 3. in 5. dub. Alc. in §. ni-
hil commune, nu. 27. ff. de acq. poss. Corset. io regula,
spoliatus, in 34. limit.
213 LIX. Limita, quando etiam per testes de dominio
spoliatoris appareret. Abb. in c. 1 in 3. oo. de rest. spo.
Oldr. in consi. 274.
214 LX. Limita, quia tyrānus spoliatus nō restituitur.
Mar. de Laud. in trac. de Princip. q. 70. quē sequuur Ri
pa in §. nihil commune, ou. 90. ff. de acq. poss.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Spoliationis exceptio in qualibet causa opponi potest.

1 OPortunè subsequitur alia conclusio in hac mate
ria, quæ est, vt exceptio spoliationis io qualibet
causa opponi possit, c. 2. & c. fi. de ord. cognit. c. fre-
quens, de restit. spol. io 6.
2 PRIMÒ Amplia, ut etiam repetenti depositū obstet
exceptio spolii, vt ponit gl. in c. cum dilectus, in ver-
bu, exceptionis, circa medium, de ord. cognit. & est
* cōmuniter approbata io hoc, ut ibi per Abb. col. 7.
& per Io. And. qui sequitur istam partem, & ponit ra-
tionem quare in deposito non admittatur compensa-
tio, & tamē admittitur exceptio spolii, vt ibi per eum,
col. 7. & ibi Imo. col. antep. in fi. idē tenet Philip. Fran.
in c. frequens, §. ad hoc, de rest. spol. in 6. col. 1.
3 SECVNDÒ Amplia, nam etiamsi conueniatur quis
de spolio, potest opponere per modum exceptionis
de alio spolio, ut est tex. in c. fi. de ord. cogn. Spe. io tit.
de pet. & poss. §. 1. in 12. casu. Alex. io consi. 94. col. fi.
vol. 5. Cæpol. in consi. 59. col. 4. in crimin.
4 TERTIÒ Amplia, ut clerico agenti ad oblationes,
possit obiici exceptio spoliationis sacramentorū. Fel.
in c. veniens, el 1. col. 2. de resti. Dom. in c. frequens,
§. fi. col. fi. de rest. spol. in 6.
5 QVARTÒ Amplia, vt parochiani spoliati sacramen
tis a parochiano, si fuerint cōuenti in iudicio, possint
excipere de ista spoliatiooe. Fel. in c. suā, io fi. de simo.
6 PRIMÒ Limita, principalē cōclusionē, qñ causa, su
per qua agitur, esset notoria, qoia tunc oon pōt oppo
ni exceptio spolii, ita no. Vin. & post eū Io. And. in c.
proposuit, in prin. de appel. Idē ponit idē Io. And. in c.
frequens, col. 2. de rest. spol. io 6. Spe. in tit. de pet. &
poss. §. 1. in prin. in 6. casu, ver. sed quæritur. Idē voluit
Abb. in d. c. cū dilectus, col. 6. de ord. cog. Soc. in reg.
125. in 1. limit. dec. Neap. 182. col. 2. in antiq.
¶ Contrarium tenet Lap. Abb. in c. frequens, de
rest. spol. in 6.
7 Concorda opi. hoc pacto, nam aut exceptio spolia-
tionis opponitur contra executionem sententiæ, & tūc
admittitur ēt io notoriis, & ita procedit secunda opi-
nio. Aut opponitur cootra processum, & tūc procedit
prima opinio, ita Dom. in c. frequens, §. solet, col. 1. &
ibi Fran. io §. ad hoc, in prio. de rest. spol. in 6.
8 SECVNDÒ Limita, nisi agatur ad obseruaotiam iu-
ramenti, quia tunc non admittitur exceptio spolii. Ita
tenet Vincen. quē sequitur Io. And. in c. cū dilectus,
col. 6. in fi. de ord. cog. & idem sequitur ibi Ant. de But.
& Abb. col. 7. cum ista declaratiooe, ut hoc sit uerum,
9 vbi iam spoliatus sciens præstat huiusmodi iuramentū
de soluendo, vel aliud faciendo, secus si postea spolie-
tur, & sequitur ibi Imola, col. pen. Soc. io reg. 125. in
2. fall. Spec. in tit. de petit. in prin. uers. quid si debitor,
& ibi Io. And. in addit. Philip. Fran. in c. frequens, §. ad
hoc, col. 1. de rest. spol. in 6.
10 TERTIÒ Limita, quando res non recipit dilatio-
nē, vt quia sumus in baptizando puero, de cuius mor-
te dubitatur, vel si de mortuo sepeliēdo agatur, vel de
pariete reficiēdo, qui ruinā minatur, tūc enim exceptio
spoliationis non admittitur. ita tenet Vincē. & sequit
Io. And. in d. c. cū dilectus. col. 7. i prin. & ibi Abb. col.
7. Soc. in reg. 125. fall. 3. idē tenet Spe. in tit. de petit.
& posses. in ver. quid si aliquis conqueritur. vbi ēt su-
11 blimitat, nisi agatur de iniuria iā irrogata ꝑꝑ pericu-
lum, vt ibi per eum, quem in hoc etiam sequitur Abb.
io d. c. cum dilectus, col. 7. & Soc. io d. 3. fal. Philip. Frā.
in c. frequens, §. ad hoc, col. 1. de rest. spol. in 6.
12 QVARTÒ Limita, quia agenti interdicto, uti possi
detis, non obstat exceptio spolii. Vincent. & ibi Ioan.
And. post eum, col. 7. in d. c. cum dilectus. Spe. in tit. de
petit. & poss. io prin. uer. sed nunquid intentare.
¶ Contrariū tenuit Inn. c. fi. de ord. cog. circa prin.
& in c. veniēs, de ꝑs. cir. prin. & ibi Ant. de But. & Abb.
col. 6. & seq. & Bar. in l. 1. §. fi. col. 1. ff. vti possid. Rom.
in l. naturaliter, §. nihil cōe, char. aotepe. ff. de acq. poss.
13 Cōcorda has cōtrarias opiniones, quia aut periculū
est in mora ex parte agētis interdicto, vti possidetis, &
tūc nō obstat exceptio spolii, & ita procedit prima opi.
Aut periculū oon est in mora, & tunc obstet hmōi ex-
ceptio, ita concordat & declarat Ioan. And. io addit.
Specu. in tit. de petit. in prin. uer. sed nunquid agenti,
& po-

& ponunt Ant.de But.& ibi Abb.col.7.in d.c.cum dilectus,de ord.cogn.& Imol.ibi,col.pen.Soc.in d.reg. 125.in 4.fall.

14 Declara hanc primam partem distinctionis, q̄ vbi periculum est in mora,non obstat exceptio spolii,non hre locū vbi spolium,& turbatio possessionis concurreret circa eandem rem,nam tunc indistinctè exceptio spolii obstaret,ita declarat Imol.in d.c. cum dilectus, col.pen.& ponit Soc.in d.reg.125.in 4.fall.

15 QVINTÒ Limita, qñ imploratur iudicis officium, q̄ contra certam personam non dirigitur,vt qñ petitur vt electio confirmetur.Tunc.n.quia is,qui se opponit vltro comparet,non potest talem exceptionem opponere.Inn.in d.c.cū dilectus, col.2.& ibi Io.And. col. 3.in fi.& seq.Abb.col.7.post Ant.de But.& Imol. ibi col.pen.& Soc.in d.reg.125.in 5.fall.

16 Sublimita, nisi cōpareat ratione proprii præiudicii, quod quis euitare intendit,q̄ aliàs pateretur si non cōpareret.Io.And.in c.pia,col.2.de except.in 6.vbi in tali casu auditur excommunicatus quasi necessarius defensor,& ponunt Abb.Imo.& Soc. in locis præalleg.

17 SEXTÒ Limita, nam excipienti cōtra electū nō pōt opponi exceptio spoliationis, quia licet is prima facie actor videat̃,tñ re vera est reus,ita tenet Inn.in d.c.cū dilectus,col.2.& Ant.de But.& Io.And.col.4.

18 ¶Contrarium sentit Abb.in d.c.cum dilectus,col. 7.Primò quia in multis casibus se vnlūtariè opponēs, habet naturam actoris, c.super eo.de elect. Secundò, quia cum electus sit reus necessarius, non debet cogi respondere suo spoliatori,& istud etiam sequitur Soc. in reg.125.in 7.fall.& puto verius.

19 SEPTIMÒ Limita,in cā matrimoniali, in qua non admittitur exceptio spolii,fm Inn. in d.c.cū dilectus, col.2.Io.And.col.4.& hoc sequit̃ ibi Abb. col.7.cum ista declaratione,q̄ agēti pro mr̄imonio nō obstat exceptio rerū priuatarū,& ita tenet Spec.in tit.de pet. & poss.§.1.ver.quid si ago.Host.in tit.de rest.spol.§.qñ, ver.quid si.Fel.in c.1.col.1.ut lit.nō cōt.& in rubr. de spon.in 5.colum.in 4.speciali, secus vero dicit Abb.si opponeretur exceptio eiusdem causæ matrimonialis, quia illa admitteretur,c.ex eōquæstione,de rest. spol. & istud sequitur Soc.in regula 125.in 7.fall.

20 OCTAVÒ Limita,quia agēti pro reb. ecclesiasticis nō obstat exceptio spolii rerū prophanarū priuatarū, ita Io.And.in c.frequēs,per illū tex.in fi.de rest.spol. in 6.& ponit Abb.in d.c.cū dilectus,col.7.& idē tenet Imo.in d.c.frequens.Rota in nou.decis.438.sequitur Soc.in d.reg.125.in 8.fall.decis.Neap.19 in antiquis.

21 Amplia, vt idem sit si causa sit quasi spiritualis, ut per Abb.in d.c.cum dilectus,col.7.

22 NONÒ Limita,quia agenti remedio attentatorū nō obstat exceptiu spolii.Abb.in c.cum dilectus,col.pen. ver.4.differentia.& post eū Phil.Frāc.in c.bonæ,col.4. de appell.Dec.in cōs.200.col.fi.dec.Neap.98.i antiq.

23 DECIMÒ Limita,vt conclusio procedat tñ contra illum,qui in spolio adhibuit violentiam,tunc.n.contra eū semper pōt opponi exceptio spolii, secus si teneret̃ iudicio spolii sine violentia, ita declarat Io.And.in c. frequēs,de rest.spol.col.2.in 6.Inn.in c.cum dilectus, col.1.circa fi.dum loquitur de violentia.Pet.de Anch. in d.c.frequens,col.2.de rest.spol.in 6.& Dom.col.4. circa medium,& in fi.Philip.Franc.col.1.in fi.& col. 3.dec.Thol.& ibi Apost.493.Abb.in c.cum dilectus, col.2.de ord.cog.dec.Neap.19.in antiq.

¶Contrariam autem opi.sequuntur Host.col.2.& Inn.in 2.col.circa princ.in d.c.cum dilectus,Io.Cald. in c.fi.de ord.cogn.& Ant.de Bu.in d.c.cum dilectus, istud sentit etiam Io.And. in add.Spec.in tit. de pet.& poss.in prin.ver. quid si agenti, & uoluit Imol.in d.c. cum dilectus,col.2.in fi.

24 XI.Limita,quia agenti pro feudo,non obstat exceptio spolii rerum priuatarum,dec.Neap.19.in antiq.

25 XII.Limita,quia ista exceptio opponi potest tantū de iure canonico,non de iure ciuili, ut not.Bart.in l.si te.C.de iur.deliber.

26 ¶Contrarium est uerius,quia de iure ciuili idē est, sed non potest opponi in causa ciuili contra tertium non spoliatorem,licèt Bar.in l.si quis ad se fundum.C. ad l.Iul.de ui publi.col.3.in fi.dicat,q̄ istud non reperitur cautum de iure ciuili,& hoc est q̄ innuit ibi tex. & hoc sequūtur ibi Ang.Pau.de Cast.& Sal.& Alex. & Ias.Mathes.in sing.195.And.Barbat. in apostill.ad Bar.in d.l.si te,dec.Neap.19.in antiq.

27 XIII.Limita,quia non potest opponi hæc exceptio quando est facta ab alio, quam ab ipso actore, ut est tex.in d.c.frequens, & supra dictum est.

28 XIIII.Limita in omnib casibus,in quibus denegaret̃ restitutio agenti ad restitutionē, qui positi sunt in præcedenti conclusione, nam in omnibus illis ētia exceptio spolii opponi non potest.Archid.& Io.And.in d.c.frequēs,col.1.& Pet.de Anch.col.2.de res.spol.i 6.

29 XV. Limita, dummodò ista exceptio proponatur ante litem cont.vt per Io.And.in d.frequēs, & in c.2. ubi ēt Abb.in 1.notab.de ord.cog.col.pe. Doct.* oēs in c.1.de rest. spol.in 6.Lanfr.in rubr.de causa pos.& prop.col.5.sed si facta sit spoliatio post litem contestatam,tunc spoliatus non potest excipere,sed debet agere,ut per Fel.in c.insinuante,col.3.de off.deleg.

30 XVI.Limita,quando est facta spoliatio a tertio,etiā si conuentus incidat in paupertatem maximam. Abb. in c.olim,el 2.col.pe.de rest.spol.

¶Contrariū tenet Ant.de But.in d.c.olim,de rest. spol.dec.Neap.in antiquis,182.nu.5.

31 XVII.Limita, nisi excipiens proposuisset spolium agendo & conuentus fuisset absolutus.Ruin. cons.59. nu.2.ubi declarat,vol.1.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Spolij exceptio a tertio facta,an opponi possit in causa criminali.

1 ALia est conclusio de qua hr̃ in c.frequens,de rest. spol.in 6.vbi Io.And.& Io.Monach.q̄ exceptio spolii facta etiam a tertio opponi potest in causa criminali,si fuit omnium,uel maioris partis bonorum & tradit Rip.in l.naturaliter,§.nihil commune,nu.55.

2 Amplia,quia si ab eodem spoliatore, satis est, ut sit unius rei tñ,ut uoluit Fel.in c.uenerabili.de off.deleg.

3 PRIMÒ Limita,nisi crimē,q̄ obiiceret̃, esset notoriū,nam tunc non obstaret exceptio spolii,ita declarat Phil.Fran.in c.proposuit, col.1.de appel.& dictum est supra in proximè præcedenti conclusione,in 1.limit.

4 SECVNDÒ Limita,qñ procederetur per uiam inquisitionis,quia tunc non hr̃et locū dicta exceptio,ex quo tex.in d.c.frequēs, semper loquitur in accusatione, & istam opi.tenet Io. And.in d.c.frequens,col.1.in fi.& seq.Pet.de Anch.in d.c.frequens, in fi.& Philip.Frāc. col.2.in fi.Soc.in conf.12.col.4.& seq.uol.1.

¶Cōtrariū tenet̃ Archid.in c.si Episcopus,in prin. 3.q.2.Inn.in c.uenerabili,circa fi.de off. deleg.vbi etiā Host.col.2.licèt nō plenè firmet,& ibi Abb.in 2. not. Dom.in d.c.frequēs,col.3.& istā dicit cōem* opin.Ripa in l.naturaliter,§.nihil cōe,nu.55.ff.de acq. poss.

TER-

5 Tertiò Limita, nisi reus inculpatus de crimine, qui obiicit istam exceptionem, iam fuisset restitutus ad maiorem partem bonorum, quibus fuerat spoliatus a tertio, prout tenuit frater Vbertinus, cuius opin. refert, & sequitur Io. And. in d.c. frequens, col. 2. in prin. & ibi Dom. col. 3. & Philip. Fran. col. 3. de rest. spol. in 6. & sequitur Soc. in d. cons. 12. col. 5. vol. 1.

¶Cõtrariũ tenuit Arch. in c. cũ ecclesiasticæ, 2. q. 1.

6 Qvartò Limita, quando de crimine ageretur, nõ vt spoliatus puniatur, sed ad finem vt is pœnitentiam agat, vel si de crimine ciuiliter ageretur: tunc enim exceptio spolii opponi non potest, ita tenuit disputando frater Vbertinus, quem refert, & sequitur Io. Andr. in d.c. frequens, col. 1. de rest. spol. in 6. & ibi Dom. col. 2. in fi. & Philip. Franc. col. 2. in fi.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Spolio agenti non obstat renunciatio post spolium.

1 Decidit tex. in c. sollicite, de rest. spol. quod renunciatio facta post spolium non obstat agenti spolio: & idem ibi not. Abb. nu. 6. & seq. & idem not. Rot. in nouis dec. 1. de renunc. Alex. in cons. 93. nu. 4. & seq. vol. 5. Ripa in §. nihil commune, nu. 55. ff. de acq. poss. Soc. in l. rem, quæ nobis, nu. 20. in fi. ff. de acq. poss. Paris. in cõs. 1. nu. 151. vol. 1. Rebuff. in pract. benef. in tit. de vi in resign. adhib. nu. 1. & seq.

2 Primò Amplia, vt etiam mandatum ad renunciandum censeatur coactum, & non spontaneum, qđ sequitur post factũ spoliũ, ita declarat Card. in cle. 1. in 9. no tab. de renunc. ponit Brun. in cons. 82. col. 1. in fi.

Limita, qđ procurator ad renunciandũ fuisset constitutus ante spoliũ, qui postmodũ, facta spoliatione, renunciauerit, ita declarat Lap. in alleg. 24. quẽ sequitur Abb. in d.c. sollicitè, no. 11. de rest. spol.

3 Secvndò Amplia, quia quando constat aliquem fuisse spoliatum, non sunt admittendi testes super spontanea renunciatione, nisi prius spoliatus restituatur, per notata in c. sollicitè, de rest. spol. & sequitur Brun. in cons. 82. proximè allegato.

4 Primò Limita, principaliter, nisi renunciatio facta post spoliũ, facta sit in præsentia iudicis cõpetẽtis, vel superioris, ita gl. in d.c. sollicitè, in verbo, quia non est verisimile, in 1. sol. & ibi Inn. & fuit opi. Alan. & Tancredi in c. accepta, de rest. spol. idem tenet Host. in d.c. sollicitè, & ibi Abb. col. 3. licet eam impugnet, quasi nõ sit de mente literæ, & in eadẽ 3. col. in uer. solutio per hoc contrariũ, & Imo. col. 2. Soc. in reg. 378. in 1. fall. Ias. in cons. 38. col. 2. & seq. vol. 3. Paris. in cõs. 10. col. 8. in fi. & seq. vol. 1. Barbat. in cons. 47. col. fin. vol. 2. Rebuff. in prac. in tit. de vi in resig. adhibit. nu. 4.

5 Secvndò Limita, nisi per spoliatum agentem ad recuperandam possessionem, contra quem fuisset exceptum de voluntaria renunciatione, non fuisset replicatum de spoliatione prius facta. Soc. in d. reg. 378. in 2. fall. Io. And. in c. sollicitè, in 1. col. in fi. in ver. tu dic, & in fi. illius c. & ibi Abb. col. fi.

6 Tertiò Limita, qđ fuisset renunciatum in præsentia aduersarii, iuri sibi competenti ad recuperandã possessionẽ, vel promissum illo iure non experiri, quia tale pactum, & talis renũciatio valet & operatur, vt quis tanquam spoliatus non possit agere spolio. Rota. in nou. dec. 68. & decis. 393. gl. in c. ex insinuatione, de proc. & ibi Abb. col. 2. Inn. in c. super hoc, col. 2. de renunc. Spec. in tit. de pet. & poss. §. 1. in 15. casu. Socin. in cons. 59. col. 1. vol. 3. & in l. rem, quæ nobis, col. fi. ff. de acq. poss. Ias. in cons. 38. col. 2. vol. 3. Lãfran. in rub. de cau. poss. & propr. col. 7. Abb. in c. fi. col. 3. in fi. de ord. cogn. idem tenent Anto. de But. & ibi Imola circa fi. in c. sollicite, de rest. spol. Alex. in cons. 93. col. 2. vol. 5. Afflict. super const. fol. 78. in tit. contra quem de restit. aga. nu. 16. Paris. in cons. 1. col. 23. in fi. & seq. & in cons. 10. col. 9. vol. 1. & cons. 11. col. 2. vol. 4. idem tenet, & sequitur Abb. in d.c. sollicite, col. fi. vbi etiã po-
7 nit vnam limitationem, quãdo pactum esset factũ post spolium, secus si ante spolium, vt ibi per eum, & sequitur Soc. in reg. 377. in d. 3. fall. Afflict. super const. fol. 28. in tit. cont. quem de rest. aga. nu. 16.

8 Amplia, nam limitatio hæc maxime esset vera, si pactum, vel renunciatio iuramento fuisset roborata. Rota in nou. dec. 401. Abb. in c. sollicite, in fi. de rest. spol. Soc. in cons. 59. col. 1. vol. 3. Alex. in cõs. 93. col. 2. vol. 5. & apost. ad dec. Tholos. 492. dec. Neapol. 69. in nouis, nu. 7.

9 Qvartò Limita, qđ renunciatio facta post spoliationem fuisset facta sponte, & hoc appareret, vt quia quis renunciasset ex eo, qđ habebat inimicitias in loco, propter quas ibi stare non poterat, vel quia habebat conscientiam læsam, prout hoc ipse spoliatus aliàs dixerat, nam propter tales causas purgatur illa præsumptio metus, ita tenet Ant. de But. & ibi Imol. in c. sollicitè, circa fi. de rest. spol. & Soc. in d. reg. 378. in 4. fall. Paris. in cons. 10. col. 9. vol. 1.

10 Qvintò Limita, vt dispositio c. sollicitè, militet tm̃ in beneficialibus: secus in prophanis, quia in illis etiã post spoliũ renunciatio excludit spoliatum a restitutione petẽda, prout tradit Abb. in c. sollicitè, nu. 9. Soc. in l. rem, quæ nobis, col. fi. ff. de acq. poss. Alex. in cons. 93. col. 1. in fin. vol. 5. Paris. in cons. 10. col. 9. vol. 1. & fuit dictũ in limitationib. primæ conclus. huius tituli.

11 Sextò Limita, nisi renunciatio habuerit principium ante spolium, licèt postea fuerit consumata, ut quia ante spolium spoliatus constituerat procuratorem ad renunciandum, & postea renunciet. Lap. alleg. 24. Abb. in c. sollicitè, col. 4. Rebuff. in pract. benef. in tit. de vi in resig. adhib. nu. 6.

12 Septimò Limita, quando possessio non erat apud spoliantem. Paris. in cons. 10. nu. 66. vol. 1.

13 Octavò Limita, si interuenisset patientia longi temporis. Paris. in cons. 10. nu. 76. vol. 1. & fuit de mente Ant. de But. in c. sollicitè, de rest. spol. Zas. in l. naturaliter, §. nihil commune, nu. 56. ff. de acq. poss.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Remedium recuperandæ possessionis cui, et quando competat.

Remedium recuperandæ possessionis, quod ponitur in c. reintegranda, 3. q. 1. versatur in iudiciis frequentissimè: propterea de illo breuiter tractaturus procedendo iuxta solitum per Ampliationes, & Limitationes, primò ponã Ampliationes, & Limitationes circa personas, quibus competit huiusmodi remediũ, secundò adducam ampliationes, & limitationes respectu personarum, contra quas detur huiusmodi remedium. tertiò exponam pro quibus rebus detur, vel non detur. quartò & vltimò explicabo conditionem, & naturam ipsius remedii.

1 Redeundo igitur ad primum, dicendum est, remedium d.c. reintegranda, in primis competere laico pro bonis

bonis prophanis,prout tradit Bar. in l.si coloni. C.de
agric.& censi.li.11.ver.& istam l.nota.& ibi Alex. in
apost.in fi.Rom.in l.rem,quę nobis,col.3.ver.& circa
tertium remediū,ff.de acq.poss.Imo.in c.cum ad sedē,
col.3.ver.dicit tñ,vbi dicit istam opi.seruandam,quia
* ita * cōiter tenetur,licèt forsan alia opinio esset de iure
verior,de rest.spol.Ang.cons.157.col.1.ver. quidam
enim dixerunt.Ant.de But.in c.cum ad sedem,col.12.
ver.sed quia sic ampliare.Alex.cons.51. in princ.vol.1.
& cons.117.col.2.ver.& hēt locum remediū,vol.2.&
cons.200.col.1.ver.& voluit subiungere,vol.2.& cōs.
6.col.2.ver.capio ṡm dubiū,& cons.91.col. 1.ver.nec
obstat,& cōs.94.col.fi.ver.& hēt etiā locū,vol.5.Ant.
de But.in c.sæpe,col.1.ver.nota rigorem,de rest.spol.
Calcan.in cons.32.col.1.in fi.ver.nec dubitādum est,
& cōs.75.col. 1.ver.potest etiā dici, vbi dicit cōmunē.
Afflict.super const.fol.79.in tit.contr. quem de restit.
aga.nu.28.vbi dicit cōem.Claud.in d.l.rem,quæ no-
bis,col.1.ver.sed præsupponendo,vbi dicit istam com
munem opi.ff.de acq.poss.Io.Ant.Alex.cons.4. col.1.
ver.& pro fundamento.Guido Pap.sing.730. Gozad.
cōs.99.col. 1.ver.præterea in iudicianis.Soc.cōs.266.
col.8.ver.2.idem d.Abbas,vbi dicit istam communem
opi.& in d.l.rem,quę nobis,col.3.ver.2.q.Bertr.cons.
183.in fi.vbi dicit communem,ver.& licèt aliqui sen-
serint,uol.5.Ang.Aret.in §.idem Seruiana, col.7.ver.
& ista faciunt. Inst. de act. & in §.quadrupli.col.11.
ver.7.principaliter.Aret.in d.l.rem,quæ nobis,col.3.
in fi.ver.sed ipse respondit,& ibi Ias.ou.20.vbi hanc di
cit communem opi.Barbat.cōs.24.col.1. uer.& etiam
ibi dicit,uol.4. istam dicit seruari in palatiis Alex. qui
dicit istam in practica seruari, in d.l.rem, quæ nobis,
nu.10.ver.potest dubitari,licèt dicat, aliam opin.verio
rem.Dec.in cons.252.nu.1.Marant.de ord.iud.7.di-
stin&.iu l.nu.50.& istam dicit communem opin.Ve-
nafr.cons.99.col.2.ver.& nunc respondeo.Ias.in l.cer
ti condictio, col. 8. uers. non omitto tamen,ff.si cert.
pet.Rip. qui etiam dicit communem, in d.l.rem, quæ
nobis,nu.25.quam etiam dicit communem in c.sæpe,
nu.25.de rest.spol.Grat.cōs.70.nu.54.uol.2. Aufrer.
2 iti addit.Capel.Tholos. q.487. Quam opinio. dicunt
Doct.sensisse Inno.in c.sępe,de rest.spol.vbi Io.And.
dum allegant tex.in l.si coloni,de agrico.& censit. &
tex.in d.c.reintegranda,simul,& cōiunctim,quasi sen-
tiant,quod remedium dicti canonis procedat etiam in
casu d.l.si coloni.

¶Contrarium voluit gl.in c.cum ad sedem,in ver-
bo,interdictum,uer.vī tñ,& ibi Ioan.de Ligna. de re-
stit.spol.Corn.in cons.18.nu.9.& cons.35. nu.31.&
cons.329.nu.30.uol.1.& in cons.56.nu.20. & cons.
249.nu.13.uol.2.& cons.282.nu.7. uol.3.Alciat.in
l.rem,quæ nobis,nu.6.ff.de acq.poss.Franc.in disput.
de pet.in 1.dub.nu.7.

3 SECVNDÒ Amplia, ut detur hæredi ratione fictæ
possessions translatæ in eū uigore decreti de continuā
da possessione,ṡm Soc.in d.l.rem,quæ nobis, col.10.
uer.circa quintum, sed quia ista ampliatio est contra
communem opin. ideo dic, ut in conclusione nostra
7.supra,de acq.poss.

4 TERTIÒ Amplia,ut tale remedium detur ēt com-
modatario,& depositario.Spe.in tit.de pet.& pos.§.1.
uer.sed nunquid depositarius,& ibi Io.And.in uer.re-
integranda.Soc.in d.l.rē,quæ nobis,col.5.uer.4. dubi
* tatur,ubi dicit cōem * opi.Bouer.in sing.in uerbo,a-
ctio.nu.16.& in uerbo,de petitorio,nu.12.Soc.cons.
17.col.fi.uer.secundum est remedium,uol.3.Rom.in
l.rem,quæ nobis,col.4.uer.item illa competit.

¶Contrarium tenet Rip.in d.c.sæpe,nu.24.de rest.
spol.& in d.l.rem,quæ nobis,nu.21.licèt dicat aliam
* * opin.communiter seruari.

5 QVARTÒ Amplia,ut tale remedium competat etiā
conductori eiecto.Soc.in d.cons.17.col.fi.uer.secun-
dum est remedium,uol.3.refert,& sequitur Goz. cōs.
99.col.1.uer.& quod ratione, & idem in colono fir-
mat Rui.cons.58.nu.4.uol.4.

6 Declara hoc, & intellige in colono, cuius interest
rōne fructuū,nō in alio:ut in simili dicit Affl.i cōst.fo.
56.in tit.de defens.impo.in const.inci.iurisgent.nu.8.

7 Infertur igitur ex duabus præcedentib. ampliationi
bus,ut dictū remediū detur ēt pro sola detentione, ita
Rom.in d.l.rē,quæ nobis,col.4.uer. itē illa competit,
& in fin.verbis.Alex.in l.1.nu.66.ff.de acq.poss.Sarn.
in reg.de annal.q.57.num.2.Afflict. super const.fol.
183.in tit.de pœn.contum.in const.incip.contumacē,
nu.5.Rota in nouis dec.158.ubi qui de facto incum-
bit possessioni,restituitur,ēt q̄ ante spolium resignas-
set,de quo dic,ut in 1.conclu.supra eo.tit.in 6.limit.&
istam opi.sequitur Rui.cons.12.col.fi.uol.4. Ant.de
But.in c.sæpe,col.pe.uer.item in alio,de rest. spol.A-
ret.in §.quadrupli,nu.23.uer.ad dictum capitulū, in-
sti.de act.Cassa.dec.14 nu.8.de reg.cancel.Præpo.A-
lex.in c.quo iure,col.4.uer. aut nō est a iure improba-
* 12,8.dist.ex quib. apparet hanc esse communem * opi.

¶Contrarium sentit idem Affl.in const.fo.80.in ti.
contr quem de rest.aga.num.49.Barba.cons.24.col.2.
uer.& si quispiā diceret,uol.4. alleg.dec. Rot.312.in
antiq.credo q̄ uoluit allegare dec.56.in antiq.& dec.
1.in antiq.& dec.16.uer.& quia per dictam reserua-
tionē.in nou.& dec.7.& dec.11.ī antiq. quæ requirūt
possessionem ad hoc, ut aliquis restituatur, sed pro
certo uoluit allegare dec.Rot. primam, in tit.de rest.
spol.in dec.Bitig.uer.alii tñ dicebant,idē uoluit Bal.de
Peru.in rep.l.naturaliter,§.nihil cōe,in 16.fal.de acq.
poss.Aeneas in trac.reseruat.fol.36.in fi.qui tñ nō ui
dentur loqui specialiter in isto remedio,sed simpliciter
dicunt,ex sola detētatione non fieri restitutionē.Gem.
in d.c.reintegranda,col.1.uersi. quæro an remedium,
Abb.in c.in litteris,col.pen.uersic.& idem dicunt, de
rest.spol.

8 QVINTÒ Amplia,ut etiam uasallo spoliato a Dño
competat tale remedium,ut per Afflic.super const.fol.
75.in tit.de uiolen.circa poss.nu.48.

¶Contrarium tenet ipse Afflict.in const.fol.12. in
præludiis,in 22.q.nu.10.& in consti.fol.73.in tit. de
uiolen.circa possess.nu.26.

9 SEXTÒ Amplia,ut hoc remedium competat ēt usu-
fructuario,ut dicit Goz.cons.90. col.1.uer.quod pro
batur. Aret.in l.cum hæredes,col.2.uer.unum tamen
dico, ff.de acq.poss.Rui.cons.4.col.fi.in fi.uol.3.

10 Amplia,nam idem est in eo,cui precario res est con
cessa,ut tradit Rot.in antiq. dec. 1. de rest.spol.nu.2.

11 Declara,ut prædicta procedant,si a tertio spolietur,
& ita loquitur dec.Rot. proximè allegata: secus uerò
si a domino fuisset expulsus.

12 SEPTIMÒ Amplia,generaliter in omni alio haben-
te naturalem possess.qui si deiiciatur a sua naturali, ha
bet istud remedium, tanquam spoliatus. Aret.in d.l.
cum hæredes,col.2.uers. quod probatur. Corn.cons.
280.col.4.in prin.uer.& si dicatur,uol.4.Ruin. cons.
4.in fi.uol.3.

13 OCTAVÒ Amplia,ut tale remediū quæsitū aucto-
ri,tanquam in rē scriptū transeat ad quēcunq; singula
rē successorem.Soc.in l.rē,quę nobis,col.7.uer.ultimò
potest dubitari, & sentit Rui. dicens esse remedium in
rem scriptum,in cōs.37.col. 3.uer.nō obstat etiā,uol.
4.Grat.in cons.42. nu.7.& seq.uol.2.

¶Con-

¶ Cõtrariũ sentit Rip. in c. sæpe, nu. 26. de rest. spo.

14 Nonò Amplia, vt detur etiam commendatario. Capic. dec. Neap. 3. in nou. nu. 5. & seq. & colligitur ex dictis per commen. in reg. 33. in fi. ver. item hic vidi.

15 ¶ Contrarium tenet Abb. in d. c. si constiuerit, col. 2. ver. in gl. 2. de accus. & ibi Fely. in 4. not. Rebuff. in l. quod iussit, in 2. not. nu. 101. ff. de re iud.

16 ¶ Concorda, ut per Abb. & Fel. in locis prælleg. & per Capic. dec. 3. videlicet, vt prima opinio habeat locũ in commenda perpetua, secunda verò opinio procedat in cõmenda tẽporali, & quia istud pendet ab eo, an cõmendatarius dicatur possidere, ideo dic, vt per Sarn. in reg. de triennali, quæst. 5. nu. 14. ex cuius dictis sumitur etiam ista concordia, & in reg. de non toll. iur. quæsit. q. 4. in fi. & in regula de annali, q. 26. & per Rebuff. in pract. in tit. de commenda.

17 Decimò Amplia, vt competat etiam cessionario, vt sentit Bal. in cons. 309. vol. 3. & clarius Soc. in d. l. rẽ, quæ nobis, col. 7. ver. potest dubitari, de acq. poss. & Rip. in d. c. sæpe, nu. 26. de rest. spol. vbi dicit communem opi. Tiraq. de retract. lignag. §. 26. in gl. 3. nu. 18. Ruin. cons. 45. col. 5. vol. 4. Sarnen. in reg. de trieno. q. 11. nu. 14. ver. secundus casus, qui hoc intelligit quando in specie fuit cessum ius spolii.

18 XI. Amplia, vt hoc remedium detur etiam administratori hospitalis spoliato bonis hospitalis. Rot. in antiqu. dec. 6. de rest. spol. & in antiquior. dec. 3. de rest. spol. Ant. de Bur. in cons. 62. Soc. in l. rem, quæ nobis, nu. 5. ff. de acq. poss. Cassa. dec. 4. vt lit. pend.

19 XII. Amplia, vt tale remedium detur hæredi ex persona auctoris spoliati. Soc. in d. l. rem, quæ nobis, col. 7. ver. item quia transit, ponit Cagno. in l. hæredem, nu. 22. de reg. iur.

20 Declara, vt hoc procedat quando defunctus fuisset in vita spoliatus, aliàs secus. Corn. in cons. 320. colum. 7. vol. 1. Mathes. sing. 69. Alex. in cons. 40. vol. 3. Afflict. super const. sub rub. de violent. lib. 2. Cagnol. in d. l. hæredem, nu. 22. ff. de reg. iur.

21 XIII. Amplia, nam qualitercunq; cadat possessor sua possessione, præterquã ex cã iusta, semper ei cõpetit remedium recuperandæ, Ant. de But. in c. cum ad sedem, col. 12. ver. sed dicit Io. Cald. de rest. spol. & in c. sæpe, col. 2. ver. quoddam est aliud remedium, eod. tit. Calca. cõs. 52. col. 1. in fi. ver. nec dubitandũ est. Anch. cõs. 42. ver. uerum habemus. Host. in summa, in tit. de rest. spol. §. sæpe, uer. sed conditio ex illo canone. Guid. Pap. sing. 730. Goffr. in sum. de rest. spol. col. 3. uer. sed inter canonẽ. Arch. ĩ c. reintegrãda, uer. laudat ibi Gos.

22 XIIII. Amplia, ut colono expulso competat domino hoc remedium, prout noluit Soc. cons. 49. col. st. in fi. uer. ex quibus omnibus, uol. 3.

23 Limita in colono, uel conductore ad longũ tẽpus, cui tanquam naturaliter tunc possidenti hoc remediũ post competere. Fulg. in cons. 2. col. 1. Ias. in l. naturaliter, nu. 15. ff. de acq. poss. Ruin. in cons. 58. nu. 4. uol. 4.

24 XV. Amplia, ut tale remedium etiam ei competat, qui suspicatus est se posse repelli, prout no. Bar. in l. 1. §. siue autem, uer. sed de uno, ff. de ui & ui armat. ubi di- * cit hanc esse ueram & * communem opin. idem tenet Marant. in tract. iud. in 7. dist. iud. nu. 24.

Explicitis ampliationibus, nunc per limitationes subiiciam personas, quibus hoc remedium nõ cõpetit.

25 Primò Limita, ut tale remedium non cõpetat malæfidei possessori, prout hanc opi. sequuntur Imol. in c. sæpe, col. 1. ver. sed an conditio, de rest. spol. Alex. cõs. 94 col. 5. uer. itẽ non potest competere, uol. 5. Soc. in d. l. rẽ, quæ nobis, col. 5. uer. 4. dubitatur. Brun. qui di- * cit istam * cõem opi. cons. 21. col. 1. ver. 2. dr̃ ex persona, & in cons. 19. nu. 24 Bertr. cons. 54. nu. 3. uer. non etiam in dicto remedio, uol. 1. in nouis. Soc. cons. 39. col. 2. in fi. uer. sed in iusto, vol. 3. Brun. cons. 19. col. 3. uer. 7. modo potest. Ripa qui dicit communem opin. in c. sæpe. nu. 23. de rest. spol.

¶ Contrariã opi. tenent Ant. de But. in d. c. sæpe, col. pen. ver. sed Innocẽtius, & Aret. ibi col. 4. uer. itẽ illa cõpetit. Rom. in l. naturaliter, §. nihil cõe, ff. de acq. poss. Alex. in d. cons. 6. col. 2. uer. plus dicit Antonius, & col. 3. uer. præterea etiam, uol. 3. & cõs. 92. col. 2. in fi. uer. & ibi ẽt fortius dr̃, uol. 5. Ias. cõs. 172. col. 1. uol. 4. uer. immo fortius. Alex. cons. 200. col. pe. uer. & fortius dicit, uol. 2. Abb. in c. sæpe, col. pen. ver. ulterius ẽt quæro, de rest. spol. & Alex. cons. 117. col. 2. uer. & competit, uol. 2. Ripa in d. c. sæpe, nu. 23. de rest. spol. Barbat. cons. 24. col. 1. ver. & istud ẽt sequitur Ludouicus, uol. 4. Aret. in §. quadrupli, nu. 23. ver. sed dictum capitulũ, inst. de act. Clau. in l. rem, quæ nobis, col. 2. uer. quinimmo etiam. Venafr. cons. 98. col. fi. uer. in quo interdum. Io. Ant. Alex. in d. §. nihil commune, nu. 81. Marant. de ord. iud. 7. dist. iud. nu. 50.

26 Secundò Limita, qñ quis caderet a possessione ex iusta causa propter uerba illius tex. in c. reintegranda, 3. q. 1. ibi, iniustas causas, vt not. Alex. cons. 92. col. 2. uer. nõ pôt ẽt obtinere, uol. 1. Abb. in c. cum ad sedẽ, nu. 27. & seq. uer. sed hoc dictum est, de rest. spol. & in c. accedẽs, el 1. nu. 19. ut lit. non contest. Lap. alleg. 52. col. 1. uer. si autem omissis aliis. Brun. cons. 21. col. 1. uer. tertio ex qualitate. Soc. in l. rem, quæ nobis, col. 5. uer. & vltimò infertur. Dom. in d. c. reintegranda, in notab. in uerbo, nota quòd remedium. Rot. dec. 2. de rer. permu. in nou. & decis. 8. eo. tit. in antiq. Ant. de But. in c. sæpe, col. 8. uer. aliud est remediũ, de rest. spol. & ibi Imol. col. 1. uer. in glo. Dec. cons. 57. nu. 2. & consi. 302. nu. 22 dec. Neap. 292. in 5. dubio. Soc. cõs. 266. col. 9. uer. postremò alia uia. Paris. cons. 1. nu. 164. uol. * 1. Ripa in d. c. sæpe, nu 27. vbi dicit * communem opi. Alex. cons. 6. col. 2. uer. si. & ad hoc ostendendum, & col. 1. uer. secundo respondeo, uol. 3. ubi dicit communem opi. Barbat. cons. 24. col. 1. uer. & si dicatur mihi, uol. 4. Anch. cons. 42. uer. uerum habemus. Brun. cõs. 19. col. 4. uer. insuper remedium. Franc. in disput. de petit. & possess. in primo dubio. Cassad. dec. 4. num. 6. de rest. spol. Grat. in cons. 50. nu. 13. uol. 1. Hipp. in sing. 900. Ruin. cons. 47. nu. 5. & cons. 49. nu. 9. uer. 4. non competit, uol. 4. Lofre. in cons. 45. nu. 6. Maria. iun. in cons. 47. nu. 14. & cons. 48. nu. 6. uol. 2. Io. Ant. Alex. in d. §. nihil commune, nu. 73.

27 Sublimita, quia istud remedium competit ei qui cecidit a possessione ex contractu imperfecto, uel cõditionali, cuius conditio nõdum euenit. Alex. in cõs. 92. col. 2. vol. 1. & in cons. 90. uol. 5. Soc. in l. rem, quæ nobis, nu. 8. ff. de acq. poss. Cur. iun. in cons. 51. in fi.

28 Tertiò Limita in eo, qui caderet a possessione propter negligentiam per spatium decem annorum. Alex. cõs. 94. col. 2. in fi. uer. nec obstat, si dicat, uol. 5. & cõs. 92. col. 2. in fi. uer. nec obstat si diceretur, uol. 1. Soc. in l. rẽ, quæ nobis, col. 5. uer. 3. & ult. infertur. Abb. in c. accedẽs, el 1. nu. 19. uer. ex hoc dicit, ut lit. nõ contest. post Ant. de But. ibi, col. fi. uer. quod not. Imola in c. sæpe, col. 1. uer. in gl. 1. de rest. spol. Soc. cons. 33. col. 3. uer. præterea non competit, uol. 3. & cons. 266. col. 9. uer. postremò alia uia. Rip. in d. c. sæpe, nu. 27. Grat. cons. 75. col. 2. in fi. uer. nec obstat, uol. 2. Rui. cõs. 49. nu. 9. uer. 4. nõ cõpetit, uol. 4. & cõs. 69. col. pe. uol. 1. Ista opi. sumitur ex uerbis Host. in c. accedens, el 1. in primis uerbis, in uerbo, restitutionis, ut lit. non contesta. & ibi Ioan. Andr. col. fi. uer. sed Host. placuit, & ibi Imol.

Imola circa fi.ver.Host.verò, & Abb.in c.sæpe,col.fi. verſ.eccletia tamen,de reſt. ſpol.qui dicunt, quòd ei, qui cadit per negligentiam,competit officium iudicis pro recuperanda poſſesſione, non reſtitutionis remedium, & idem dicit Ripa in d.c.ſæpe,nu.14.& ſeq. de reſt.ſpol. Alex.in conſ.92.col.3.vol.1.

29 Declara,quia Abb.in c.cum ad ſedẽ,col 4.ver. dũmodo tñ,dicit,ꝙ officium iudicis cõpetit eo caſu tñ, qñ daretur in integrũ reſt.& idem dicit Soc. cõſ.266. col.9.ver.ſed contra hoc poſſet inſurgere, & ſequitur Rip.in d.c.ſæpe,nu.14.& ſeq.Soc.in d.l.rem,quæ nobis,col.6.ver.prædicta tamen,ff.de acq.poſſ.

¶Contrarium, quòd ex negligentia decem annorũ non excludatur quis a remedio dicti canonis, tenet Grat.in conſ.70.nu.18. ver. nec obſtat, vol. 2.Ruin. conſ.37.nu.8.& ſeq.vol.4.dec.Thol.487.Ang. Aret. in §.quadrupli,nu.32.inſt.de act.

Tenendo primam opi.magis *communem

30 Primò Sublimita in minore, aut in abſente, vel in eccleſia,quibus daretur in integrum reſtitutio,ſi a poſſeſſione caderent ex negligentia. Alex.conſ.92.col.2. ver.nec obſtat ſi diceretur,vol.1.Soc.in l.rem,quæ nobis,col.5.ver.3.& ultimo inſertur,de acq.poſſ.Capel. Thol.dec.487.cir.fi.Soc.conſ.266.col.9.

31 Secundò Sublimita,quando facto & culpa ſpoliatoris ſpoliatus ſuam poſſesſionem amiſit, prout declarat Rui.in conſ.37.nu.8.& ſeq.vol.4.

32 Quartò Limita,& erit limitatio,quæ ex præmiſſis inſurgit,vt emphyteotæ,qui cecidit ꝓp canonẽ nõ ſolutũ,eiecto a poſſeſſione nõ detur remediũ canonis, reintegrãda.Alex.cõſ.6.col.3.ver.2.reſpõdeo, uol.3. Soc.in d.l.rẽ,quæ nobis,col.6.ver.ex quo inſert.Affli. in dec.Neap.392.in 5.dub. Soc. conſ.167. colum.4. & ſeq.vbi tenet emphyteotã ceſſ.ionem ſoluere,expelli poſſe propria auctoritate.Iaſ.in l.2.col.34.cum pluribus ſeq.C.de iur.emphyt.Cor.conſ.271.vol.3.vbi dicit iſtã *cõem opi.& cõſ.166.vol.2.Dec.cõſ.146.nu. 7.vbi idẽ dicit.Cæp.conſ.ciuili 25.in prin. Mar. iun.in conſ.111.nu.12.vol.2.Gozad.in conſ.39.in fi.

¶Contrariam opin.tenuit Guid.Pap.q.107.& eãdem ſequutus eſt Afflic.dec.97.in fi.Rui.conſ.50. nu. 10.& conſ.166.in fi.vol.1.

33 Quintò Limita,qñ quis cadit a poſſesſione vigore contractus, & traditionis voluntariæ factæ ab ipſo poſſidente.Rot.deciſ.2.de rer.permut. in nouis. Milis in ver.permutatio.Alex.conſ.92.col.2.ver. nec ẽt põt obtinere,vol.1.Soc.cõſ.39.col.3.ver.præterea in caſu noſtro,vol.3.& in l.rem,quæ nobis,col.5.ver. inſertur ſecundò,vbi limitat.Dec.conſ.57.num.2.& ſeq. & in conſ.302.col.pen.ver. præterea ex alio capite. Ruin. conſ.32.nu.8.& conſ.83.nu.5. vol.1.Grat. conſ.75. col.2.in fi.ver.nec obſtat,vol.2.Maria. iun. conſ. 47. nu.24.vol.2.Sarn.in reg.de trienn.q.24.nu.2. Rip.in rubr.de interdic.nu.3.

34 Sextò Limita,quia non datur tale remediũ execrabili,ideſt illi, qui tenuit duo beneficia incompatibilia, vltra tempus ſtatutum,in extrauaganti,execrabilis, de præbend.& ita tenuit Rota in nou. dec.16. in vltima addit.& in antiq.dec.371.Rom.conſ.449.col.1. in fi. ver.6.ad idem Corſett.in 16.limit.ad regulam,ſpoliatus,& in 33.limit.Aeneas in tract.reſeru.fol.49. in fi. ver.ſi quis fuerit,& fol.ſeq.Dec.Tholoſ.464. Sarn.in reg.de annal.q.55.nu. 2.Bero.q.80.& hanc partẽ ſentit Abb.in c.ex parte,col.fi.ver. Vincentius tamen. de for.comp.Aimo.in conſ.58.nu.9.ver.& ſimiliter.

¶Contrarium tenet Abb.in diſp.incip.Titius clericus,col.5.ver.ego tñ puto.Milis in verbo,beneficium, quod quis ipſo iure.Bal.nouell.in rep.l.naturaliter,§. nihil cõe,in 18.limit.ff.de acq.poſſ.Ant.de Bu.in c.ſollicitè,ver.ſi eſt priuatus ipſo iure,de reſt.ſpol.Præpoſ. Alex.in c.quo iure,col.4.ver.ſi autẽ eſſet,8.diſt.Sarn. in reg.de trien.q.10.nu.22.Abb.in c.in litteris,num. 29.de reſt.ſpol.Old.conſ.227.col.1.& ſeq.

35 Concorda, nã aut præceſſit ſñia declaratoria ſuper priuatione ratione execrabilitatis, & proculdubio tunc non reſtituitur:& idem ſi in iudicio ſit probata execrabilitas,vel aliàs ſit ita notoria, vt aliquam excuſationẽ non admittat,aliàs procedit 2.opinio. ita colligitur ex verbis Old.in d.ſuo conſ.227.Rota in nou.dec 16.in vltima addit.apoſt.ad deciſ.Thol.464.Abb. in c.in literis,col.pen.ver.ſi autem exceptio,de reſt. ſpol.Præpoſ.Alex. in c.quo iure,col.4.ver.ſi verò eſſet notoriũ. 8.diſt. Ant.de But.in c.ſollicitè,col.fi.uer. puto quòd ſi priuatio, de reſt.ſpol.

36 Septimò Limita , vt non detur ei, qui reſignauit beneficium,de quo dic ut in concl. noſtra prima, ſupra eo.tit.in 6.limitat.

37 Octavò Limita,nam non datur reſtitutio illi,qui adeptus eſt beneficium per ſimoniã. Caſſa. dec.1. de ſimon.vide ſupra in 1.concl.in 3.ſublimit.3.limi.principalis, ibi etiam quàm pluribus aliis perſonis denegatur reſtitutio,hic non expreſſis:& ne eadem pluries repetamus,ibidem me remitto.

Et hæc ſunt quæ ad primam partem huius concluſionis pertinere uidentur.

Aggredior igitur ſecundam partẽ, in qua ponã contra quas perſonas datur,vel non detur hoc remedium, & procedendo per ampliationes vel limitationes.

38 Primò Amplia, vt hoc remedium detur ẽt contra bonæ fidei poſſeſſorẽ, qui hẽt cãm ẽt a non vicioſo auctore,vt tenet Hoſt. poſt gl.ibi in c.cum ad ſedẽ, col. 4.verſi.ſm canones verò,de reſt. ſpol. & ibi Abb.col. pen.ver.ſed quæro quid,& idem Abb.in c. cum ad ſedem,col.9.ver.& hoc etiam ſentit, & idem Abb.in c. ſi diligenti,col.3. ver.nunquid antiquiori, de præſcr. & in c.ſæpe,de reſt.ſpol.vbi dicit ab hac opi. tanquam a vera & communi non eſſe recedendum. Gofred. in ſum.de reſt.ſpol.§.a quo peti.ver.ſed conditione.Lap. alleg.52.ver.ipſe verò Dominus.Alex.conſ.117. col. 2.ver.& ex forma,vol.2.& conſ.200.col.pen. vol. 2. ver.ſecundò reſpondeo,& conſ.6.col.2.ver. & ad hoc oſtendendum,uol.3.& conſ.78. col.1. ver. & ſicut in hoc,uol.3.& conſ.91.col.1.in fi.uer.præterea compe tit remedium,vol.5.& cõſ.98.col.fi.uer.circa libellũ, uol.5.& iſtam ſequitur, & dicit *cõem Iaſ.poſt Rom. in d.l.rem,quæ nobis,col.4.& ſeq.ver. in principali q. ff.de acq.poſſ.Aret.in §.quadrupli,nu.23.ver. ſed Reuerendisſimus in Chriſto pater. Inſt. de act. Luc. de Penn.in l.ſi coloni,q.21.C.de agric. & cenſit. lib.11. Afflict.deciſ. 361.nu.33. ubi teſtatur hanc eſſe magis *communem opi.Calca. in conſ.75. col.1.ver.poteſt etiam dici,& conſ.32.col.1. in fi.& ſeq.ver.nec dubitandum eſt.Soc.conſ.89.col.fi.ver.tertiũ & vltimũ remediũ,vol.1.Cor.conſ.56.col.fi.ver. licẽt dñs antefatus,vol.2.vbi etiam dicit iſtã cõem.Guido Pap.in ſingu.730.Caſſad.dec.7.de reſt.ſpol. vbi dicit iſtam eſſe magis cõem opi.Dec.conſ.57.col.2.ver.& hic ex omnibus,& col.3.ver.2.obſtat.& conſ.252.nu.4.& cõſ. 136.in fi.Claud.in l.rem,quæ nobis, col.1.in fi. verſ. & præſuppono.Faſtol.dub.62.uer.ſed per Franc.allegabatur. Fel.in c.dilecti,col.fi.ver.conſidera etiam, de maior.& obed.Barbat.conſ.24.col.1.uer. præterea in caſu noſtro,vbi dicit iſtam communem opi. vol.4. & idem dicit in conſil.42.col.pen.Iaſ.conſ.172. col.1.in prin.vol.4.Petr.de Ancha.in conſ.42.Dec.conſ.156. col.fi.ver.vltimò non obſtat, & conſ.252.col.3. Ripa

in c.

in c.sæpe,nu.78.de rest.spol.Alex.in d.l.rē, quæ nobis,col.2.& seq.ver.iuxta prędicta, vbi dicit cōem, & ita fuisse iudicatum,& col.fi.Marant.in tract. iud.7.distinc.nu.50.Rui.cons.46.nu.6.vol.1.Venasr.cōs. 98.col.3.ver.& præterea.Boer.dec.238.& hodie ista videtur magia communis opinio.

¶Contrarium verò, q remedium dicti canonis nō detur contra bonę fidei possessorē,qui non hēt causam a vitioso auctore,tenuis Bar.in l.rē,quæ nobis,ver.quęro quia prædicta,& ibi Ang.dum sequitur opi. Bar.ff. de acq.poss.idē Bar.in l.fi.§.sed etiā,in secunda,ver.sed quæro,C.de fur.Ang.in l.siue aūt,§.si duob.ver.sequitur in tex. ff. de Public.Spec.in tit.de pet.& poss.vers. quid si peto.Io.de Plat.in l.si coloni, col.2. vers.quid aūt si peruenit.C.de agric.& cēsit.Imol.in c.sæpe,ver. sed an conditio,de rest.spol.Ang.in cons.116.in prin. ver.sicut intelligitur Decretalis,& cons.157.colum.1. ver.qnq; agitur.Anch.in cons.310.col.fi.Iu.Fab.in §. sed istæ.Inst.de act.Pract.Pap.in form.libell. qno agit in caus.spol.poss.in gl.1.nu.8.Ias.in cōs.21.col.1.vol. 3.Alex.cons.118.col.1.in prin. ver.circa primū,& cōs. 89.ver.accedo ad possessorium,vol.5.& cōs.93.col.1. ver.ideo tunc dixit Bar.vol.5. licèt non firmet. Calca. cons.115.col.2.ver.& 3.Cor.cons.18.nu.9.cum pluribus seq.vol.1.& cōs.329.nu.29.& 30.& seq. vol.1. & cōs.23.nu.16.vol.1.Soc.cons.107.in fi.ver.præterea in possessoriū iudiciū,& cōs.39.col.2.ver.si q aūt non cōpetat.vol.3.Io.Ant.Alex.cons.167.col.4.vers. ex alio capite,& cons.4.col.2.& in §.nihil cōe,nu.71. & seq.Soc.cons.266.col.6.in fi. ver.2.eadem conclusio.Brun.cons.19.col.3.in fi.ver.7.non potest,& cōs. 21.col.1.in fi.ver.4.ex persona.Mar.iun.cons.47. nu. 25.& cons.48.nu.13.ver.2.principaliter,vbi dicit istā veriorem,& magis * communem opin. vol.2.& cons. 19.col.4.vers. item non potuit, vol. 2.Bertr.cons.54. col.fi.ver.præterea cito,vol.1.in nou.Goza.cons.28. nu.36.vbi dicit communem opi.Soc.in d.l.rem,quę nobis,col.9.ver.aliqn̄ quinto,ff.de acq.poss.Pau.de Cast. cons.101.col.1.in fi.ver.quantum verò,vol.1.Rui.in cons.49.nu.11.vol.4.Paris.cons.1.nu.166. vol.1.vbi hanc dicit * communem opin.Ripa in l.rem,quæ nobis,nu.27.ff.de acq.poss.

Tenendo hanc secundam opin.

39 PRIMÒ Limita,quia istud remediū daī contra possessorē bonæfidei,sed absq; titulo Alex.in cons.6.nu. 9.vol.3.& in cons.51.col.1.vol.1.& cons.117.nu.3. vol.2.Soc.in l.rē,quę nobis,nu.12.ff.de acq.poss.Mar. iun.qui hāc dicit cōem * opi.in cōs.128.nu.21.vol.2.

40 SECVNDÒ Limita,qn̄ possessor cum titulo & bona fide haberet causam a vitioso auctore, prout not. Soc. in l.rem, quæ nobis, nu.12. ver.aliqnando, ff.de acq. poss.Cor.in cons.18.nu.11.& in cons.62.nu.10.vol. 1.Aret.in d.l.rem,quæ nobia,col.fi.

41 SECVNDÒ Amplia,vt deī contra hæredē,cuius auctor soluere cōsueuerat aliquid singulis annis,ꝓut soluit vsq; ad eius obitū,& successor denegat soluere,siue sit successor tpalia,siue spiritualia.Guido Pap.q.629.

42 TERTIÒ Amplia,vt tale remediū detur etiam contra fiscum.Calcan.cons.65.col. pen.ver.ex quo patet.

43 PRIMÒ Limita,vt tale remedium non detur contra illum,qui occupauit possess. beneficiū vigore reseruationis Apostolicæ in sui fauorē.Aegid.decis.536.Rota in antiq.dec.7.& dec.475. & in nou.dec.6. Sarn.in reg.de annali,q.23.Bal.de Bar. in repet.l. naturaliter, §.nihil cōe,in vlt.char.in 20.fall.Corsett.in reg.spoliatus,in 41.fall.Abb.in c.in litteris,col.pe.ver.& ideò dicunt,de restit.spol. Aeneas de Falco.in tract.reseruat, fol.36.Rota in dec.Bisig.1.de rest.spol.Fel.in c. in nostra,in 36.coroll.col.2. ver. & ad hoc considero , de pręser.& in c.si constiterit,in fi.de accu.Franc.in c.bonæ,col.5.ver.7.& vlt. de appell.Cassad.dec.7.de regu. cancel.nu.3.& dec.1.de rest.spol.Soc.in d.l.rē,quę nobis,col.13.& seq.ver.circa nouā principalē q. de acq. poss.Lap.alleg.24.ver.2.licèt in possessorio.Sarn.in regu.de trienn.q.31.circa fi.ver.quintū speciale.Rom.in l.naturaliter,§.nihil cōe,col.fi.ver.inquantū, ff.de acq. pos.Lap.alleg.52.in fi.Ripa in §.nihil cōmune,nu.82.

¶Contrarium tenuit Aret.in d.l.naturaliter,§.nihil cōe,col.pen.versic.postremò dn̄s meus,ff.de acq.poss.

44 PRIMÒ Sublimita,vt reseruatio impediat spolii restitutionē,qn̄ contra reseruationem nihil est probatū, vel oppositū. Soc.in l.rem, quæ nobia,col.15. ver.sed tu considera,ff.de acq.pos.aliàs secus,vt ibi per eum.

45 SECVNDÒ Sublimita post conclusionē in causa,nō ante.Soc.in d.l.rē,quæ nobis,col.15.ver.vel ad minus.

46 TERTIÒ Sublimita,vt limitatio procedat in reseruatione probata,vel incontinenti probanda,quia aliàs restiueretur spoliatus.Rota in antiq.dec.270.Aeneas in tract. reseruatio.fol. 36. ver.aduerte quia si spolians.

47 QVARTÒ Sublimita, nisi spoliaror , qui habet pro se reseruationē,lite pēdēte spoliaret,quia tunc spoliatus officio iudicis restiueretī.Rota ī antiq.dec.56.Cassad.dec.7.nu.3.de reg.cancell.Rota in antiq.dec.429.

Et ex illa limitatione deuenio ad tertiam partem, vt in rebus, in quibus adest reseruatio, non competat hoc remedium.

48 Et quia principalis conclusio , vt contra habentem reseruationem specialē non detur restitutorium remediū ex c.reintegranda, fundatur in decreto in ipsa reseruatione adiecto,per quod decretū īfirmatur titulus, & possessio,& propterea restitutio non cōpetit,prout no. Aegi.dec.536.ver.ratio est.Rot.in antiq. dec.429. ver.licut ēt dr̄,&dec.473.& dec.Bisig.1. de re.spo.col. 2.ver.& cito.Cassad.dec.7.nu.3.de reg.cancell.& dec. 5.de iure patr.in fi.uer.prout in collatione, & possessione.Soc.cons.67.col.fi.ver.dici potest,vol.3.& in l. rē quæ nobis,nu.19.ff.de acq. poss.Io.de Syl.in tract. de benef.in 3.par.q.11.nu.45.Sarn.in reg.de trien. q. 49.nu.2.& seq.uer.quod autem in regressu.& in regula,spoliatus,in 7.fal.Staphil.de litt.grat.& iust.fol.98, in fi.& seq.uer.ex quo sequitur,Paris.cons.12.nu.19. uol.4.Mant.cons.38.nu.26.& seq.Rota dec.Bisig.4. de rest.spo.uer.sicut etiam dicitur per reseruationem. Aegid.dec.342.Cassad. dec.1.de rest.spol. Soc.in reg. spoliatus,in 7.fall.Præpos.Alex.in c.quo iure, col.3. uer.contrarium tamē tenet,8.dill. Aeneas de Falco.in tract.reseru.in 4.q.prin.in 2.effectu.

49 Inferri potest generaliter, q dictum remedium nō detur contra habentem decretum irritans, prout in decreto adiecto in regressu,in accessu, & in coadiutoria, dicit Cassad. dec. 1.de cau.poss.& propr. & dec.2.in prin.de rest.spol.Saro.in reg.de trien.q.49.nu.2. & 3.

50 PRIMÒ Amplia idem esse in decreto expectantis, prout dicit Guid.Pap.q.233.in fi.

¶Contrarium cōiter seruatur in decretis expectantis,ut tenet Cassad.dec.1.nu.3.& 4.de rest.spol.

51 SECVNDÒ Amplia,nam hoc, quod dr̄ de decreto, locum habet nedū qn̄ quis spoliatur ab habente decretum,sed etiam si a tertio spolietur.Rota in decis.Bisig.1.de rest.spol.col.2.uer.alii tamen dicebant.

52 PRIMÒ Limita,nam hoc quod dicitur de decreto, non procedit in decreto adiecto super alternatiua episcopi.Cassad.dec.2.de rest. spol.

53 SECVNDÒ Limita,ut cōclusio procedat in decreto adiecto sup beneficio uacaturo, secus uerò sup beneficio uacāte.Cassa.dec.2.de rest.spo.n.4.uer. & itellige.

¶Con-

¶Contrarium sentit Rota in decis. 536. in antiq. ver. nisi velles.

54 Amplia hanc secundam opin. quia magis operatur appositio manus Papæ, ex qua resultat affectio, vel reseruatio super beneficio vacante, quàm super vacaturo. Rota in nou. dec. 491. ver. præterea secundum regulas, aliàs 488. ver. præterea licèt.

55 Tertiò Limita, nam decretũ operatur, vt restitutio nõ fiat, qñ est specialiter adiectũ super certo corpore beneficii, secus verò, qñ super incerto, & generali, & sic qñ decretum est generale, ita Rota in nou. dec. 16. col. 2. ver. non obstan. prædictis. Cassad. dec. 2. nu. 3. & 4. de rest. spol.

56 Primò Amplia, vt decretum liget ignorantes, qñ est adiectum super certo corpore, secus si super incerto, prout in concl. nostra 3. in tit. de claus. in seq. lib.

57 Secundò Amplia, vt idem dicendũ sit inter reseruationem generalẽ, vel specialẽ. Fel. in c. in nostra, in 36. corol. col. 2. in fi. & seq. de rescr. Io. de Sylu. in trac. de benef. in 3. par. q. 11. ver. & si diceretur, vbi si reseruatio sit specialis, dẽt fieri mẽtio in impetratione de alterius detentione, secus quãdo reseruatio est generalis.

58 Tertiò Amplia, si Papa apponat manus super beneficio certo, vel super incerto. Bellam. cons. 34. col. 2.
59 ver. ad fin. vbi tenet, ꝙ si Papa apponit manũ super incerto beneficio in fauorẽ certę personæ, & prouisio sit nulla, tñ illud omnino remaneat sibi reseruatum, secus vero, qñ apponit manum super certo beneficio in fauorem certæ personæ, & nulliter sit prouisum, nã tunc si appositio manus est inualida, etiam reseruatio cessat. Anch. in c. si beneficia, col. 1. in fi. ver. super secundo, de præben. in 6. Cassad. dec. 3. de præben. 31.

60 ¶Contrariũ in princip. limit. voluit Rota in antiq. dec. 429. col. 1. ver. quia pp decretũ, vbi dicit, ꝙ generale decretũ iuris non debet esse minoris efficaciæ, q̃ decretum speciale hominis, idem tenet Cassad. dec. 1. nu. 2. & seq. de rest. spol. Sarn. in reg. de trienn. q. 49. nu. 3. & seq. Aeneas in tract. reseru. fol. 36. ver. reserua
61 tio repellit. Et in decreto generali notorio idẽ esse, ꝙ in decreto speciali tenet Rota in nou. dec. 16. col. 2. ver. nõ obstat prædictis. Cassad. dec. 1. de caus. poss. & propr. & dec. 7. nu. 4. ver. facit & dec. de reg. cancell.

62 Qvartò Limita, si spoliatio esset facta post litem motam, quia tũc subueniretur spoliato iudicis officio, vt declarat Rota dec. 56. in antiq.

63 Secvndò Limita principaliter, vt tale remediũ nõ competat contra illũ, qui occupauit possessionem beneficii, quam spoliatus lite pendẽte occupauerat, vt in concl. nostra prima supra eo. tit. in 50. limit.

Expeditis ampliationibus & limitationibus remedii c. reintegranda, percurrendæ sunt aliquæ concl. in eius materia.

64 Prima Igitur conclusio est, remedio dicti canonis præscribi spatio 30. annorum, istud sensit Ant. de But. in c. sollicitè, in fi. ver. quæro cum gl. de rest. spol. ubi Abb. nu. 94. ver. gl. ultima quærit. Soc. in l. rẽ, quæ nobis, col. 13. ver. circa octauam principalẽ, de acq. poss. Luc. de Pen. in l. si coloni, q. 20. C. de agricol. & censit. lib. 11. Pau. de Cast. in cons. 105. col. fi. vol. 1. Alex. cõs. 6. col. 5. ver. præterea antequam, vol. 3. & cons. 167. col. 2. ver. Antonius Maynardus, vol. 6. Soc. cons. 39. col. 3. ver. præterea remedio, uol. 3. ubi dicit hanc esse magis * cõem opi. & in l. rẽ, quæ nobis, col. 13. uer. circa octauum principalẽ, ff. de acq. poss. & ibi Claud. col. fi. Lanfr. in rubr. de caus. poss. col. 3. Dec. cõs. 302. col. fi. uer. & ulterius uñ. Balb. in tract. præscr. fol. 27. col. 4. uer. 24. principaliter quęro, aliàs in 4. par. 4. par. pri. in 24. princip. q. Paris. in cons. 1. nu. 153. uol. 1. Ruin. in cons. 60. nu. 14. & cõs. 103. num. 4. uol. 1. Aimo in cons. 124. nu. 14. Marian. iun. in cons. 48. col. 2. uol. 2. Grat. cons. 70. col. 2. uer. nõ obstat, uol. 2. Rui. cõs. 69. nu. 14. uol. 1. & cons. 44. col. pen. uer. sed dato etiã, uol. 4. Aimo de antiq. temp. in 4. par. nu. 209. Bero. q. 82. nu. 4. Marant. in tract. iud. 7. dist. nu. 50.

¶Contrarium, ꝙ nulla præscriptio etiam 20. annorum operetur ad tollendum huiusmodi remedium, uoluit Imol. in c. sollicitè, in fin. uerbis, uer. in gl. fi. de resti. spol. Alex. in cons. 6. col. 5. uer. & quod remedium, uol. 3. Sal. in l. 1. in 3. oppos. C. si per iud.

65 Amplia hanc ultimam opin. ut etiam per spatium immemorabilis temporis non præscribatur huic remedio, prout tenet Cassad. dec. 5. no. 1. de rest. spol. & decis. 6. maximè in fi. eod. tit. ubi etiam dicit communem * opi. & ita Rota seruat, prout seruari uidimus in pluribus causis, & ponit Sarn. ubi dicit hoc remedium esse perpetuum, & ꝙ illi non præscribitur etiam per mille annos, in reg. de trienn. q. 11. in fi. Venafr. cons. 61. nu. 18. & cons. 96. col. 6. uer. præterea. Prob. in c. 1. nu. 4 de eo qui mittit. in poss. in 6.

¶Contrarium tñ in præscriptione immemorabilis tpis uoluit Rota in nou. dec. 259. Goz. cons. 7. col. 4. ver. 7. vltra supradicta, Corse. in reg. spoliatus, in vl. fal. Abb. in c. 1. col. fi. uer. oppono ulterius contra tex. de rest. spol. Aimo de antiq. temp. in 4. par. nu. 175.

66 Defendendo opi. Dominorum de Rota, & obseruãtiam illorum, dici posset, ꝙ dec. proximè allegatæ non concludunt, ꝙ probata spoliatione per tantum tẽpus, excludatur hoc remedium, sed ꝙ per probationem possessionis tanti temporis excluditur probatio spoliationis, quia quando quis possedit a tantò tempore, ita ꝙ non extat memoria hominum in contrarium, non potest dici infra dictum tempus aliquem spoliasse, & ista est ratio fundamentalis d. dec. 259. quam alii proximè allegati sequuntur.

¶Contrarium tamen in præscriptione etiam immemorabili hoc procedere tenent Goz. in d. cons. 7. & Aimo de antiq. temp. in 4. par. nu. 175.

67 Secvnda Cõclusio est, ut in isto remedio satis sit docere de antiqua possessione ex parte agentis, & de recenti possessione ex parte cõuẽti, absq; eo, ꝙ probetur spolium, uel ꝙ ex causa iniusta spoliatus ceciderit a possessione. Inn. in c. post electionẽ, in fi. uer. uel dic, ꝙ hæc decretalis, de concess. præbẽ. Lap. alleg. 52. col. 2. uer. dominos meus. Inn. in c. sæpe, uer. immo plus uidetur, de rest. spol. Abb. in c. cum ad sedem, no. 28. uer. sed circa istud ultimum, de rest. spol. Ancha. cons 42. uer. uerum habemus. Calca. cons. 65. col. pen. uer. competit etiam, Soc. in l. rem, quæ nobis, col. 13. uer. circa septimam q. & in cons. 266. col. 6. Abb. in c. si diligẽti, nu. 17. uer. nunquid antiquiori possessione, de præscr. Alex. cons. 6 col. 2. uer. & ad hoc ostendendum. uol. 3. & cons. 90. col. 1. in princip. uers. quæ remedia, uol. 5. Corn. cons. 247. nu. 20. uol. 2. uer. & circa merita causæ, & cons. 3'5. nu. 19. uol. 1. Afflict. in decis. 3?7. Barbat. cons. 24. col. 1. in fi. & seq. uer. ad hoc respondeo, uol. 4. Imol. in cons. 111. in princ. Alex. cons. 91. col. 1. uer. & etiam probatur per testes, uol. 5. Dec. cons. 252. nu. 2. uer. est ergo uidẽdum. Alex. cons. 98. col. 2. in fi. uer. circa libellum uerò, uol. 5. Ias. cons. 172. col. 1. uer. quod remedium, uol. 4. Grat. in cons. 40. nu. 2. uol. 2. Marian. iun. in cons. 128. nu. 23. uol. 2. Io. Anto. Alex. in cons. 4. nu. 10. Gozad. in cons. 99. nu. 5. Paris. in consi. 98 nu. 24. uol. 2. Alciat. de præsump. in 2. regula, in 21. præsump. nu. 10. Cur. iun. qui istam dicit * communem opin. in cons. 165. nu. 5.

68 Hinc est, ut probata possessione anteriori, re ipsa sit pro-

probata spolitio : Bal.in l. 3.col.fin.uer.& nota q il-le.C.si à nō cōp.iud.Affl.dec.327.Dec.cōs.253.nu.2.

69 ¶Contrarium,vt non sufficiat probare possessionē anteriorem,sed sit necesse probare,q ex iniusta causa eeciderit de possessione is,qui restōitem petit,voluit Pau.de Ca.cōs.105.nu.4.ver.ea quib.cōcludo,vol.1.

70 Amplia,nam intentans hoc remedium , in libello debet allegare se dominum, secundum Paul.de Cast. consi.105.col.fi. versi.posset etiam quarto, vol. 1.refert,& sequitur Grat.consi.123.in fi.verbis,vol. 1.sed hoc dictum non puto verum ex premissis.

71 Tertia Conclusio est , nam quando intentatur istud remedium contra titulo possidentem , vel bonæ fidei possessorem,allegandum est,& deducendum , q conuentus possidet vi,clam,vel precario respectu antiquæ possessionis,aliàs ipse intentans succumberet , quia aliàs vbi ius possessionis est æquale,vinceret ille , qui de dominio probaret,ita Bar.in l.si de eo,§. fi.vers. quæro ergo,ff.de acq.poss.qui loquitur,quando intentatur interdictum,vti possidetis,& ibi Ang.ver.in glo. ibi,quod est falsum . & Imo.in uer.& nota etiam. & Pau.de Cast.versi.si ergo faciam.Rom.ver.vltimo nota. Aret.in fi.uer.& tenendo diligenter,& ibi Alex. circa fi.uer.ex quo habes.

72 Et in isto remedio recuperandæ ex remedio c. reintegranda,ponit Soc.in d.l.rem,quæ nobis.col.13.ver. notabis tamen,de acq.poss.Alex.consi.118. col. 1. in fi.ver.item respondeo,vol.2.& consi.89.col.2.ver. itē respondeo,vol.4.Cur.iun.in consi.17.col fi.ver.duodecimum & vltim.Brun.cons.21.col.1.in fi.uer.& insuper præsupposito.Io.Ant. Alex.consi.4. col. penul. ver.itē dico.Pan.consi.12.nu.8.vol.4.Dec.consi.57. col.fi.Ias.in consi.21.col.2.vol.3.Rui.in consi.56. in fi.& in consi.49.nu 13.& in cons.106.in fi.vol. 5.

73 Declara hanc opinionem procedere, tenendo opinionem illam,q remedium c.reintegranda,non detur cōtra bonæfidei possessorem habentem titulū à non vitioso auctore,prout tenere videntur Doctores proximè allegati:quia tunc ut spoliatus obtinere posset, deducendum,& allegandum esset,q nouus possessor possideat vi,clā,vel precario,respectu antiqui possessoris .

* Sed tenendo aliam opin.magis * communem,vt detur etiam contra bonæfidei possessorem, & habentem titulum à non vitioso,tunc non esset necessarium aliud deducere,nisi antiquam possessionem respectu agētis, & recentem respectu conuenti,vt diximus supra in secunda conclusione, & istam intelligentiam probat Venafr. consi.89.circa fi.ver.sed dicit d.vestra. quam licèt improbet Io.Ant.Alex.cons.4.col.pe.ver.item dico.tamen iudicio meo in hoc male loquitur.

74 Qvarta Conclosio est,quia remedium d.c.datur etiam pro rebus mobilibus,vt colligitur ea mente Bar. in d.l.rē,q nobis,ver.quæro quia,prædicta.vbi concludit,dictum remedium dari etiam in terminis l. si coloni.C.de agricol.& censit.lib.11. quæ lex locum habet in rebus mobilibus,& expressè hoc tenet Soc.ibi,col. 10.ver.circa quintam. Ripa qui dicit * cōmunem opi. in c.sæpe,nu.22.ver.an aūt competat,de rest.spol. Ias. qui hanc dicit cōem opi. in d.l.rem,quę nobis.nu.19. Rip.in l.naturaliter.§.nihil cōmune,nu. 54. ff. de acq. poss.& in c.cum ecclesia,nu.101.de cau.poss.& prop. prout etiam diximus supra in prima cōclusione huius tituli,in sexta ampliatione.

75 Qvinta Cōclusio est,nam dictum remedium datur ēt pro rebus incorporalib.Bar.in l.3. §. vnde vi,ff. de vi,& vi arma.Bal.in cōs.425.col.1.uol.3. Bertach. in trac. de gabel. in quarta principali,ver.15.quæro. Soc.in d.l.rē,quæ nobis,nu.13.ver.tertiò cōclude, de acq.pos.Dom.in c.nullū,el 2.2.q.2.Abb.in c.sicut, in 1.not.de re iud.in c.querelā,in 3.no.de electio. & nu. 1....Fel.in c.cōquestus,col.fi.ver.an aūt per prestationē,de for.cōp. Ias.in cōs.172.vol.4.Rip.in c.cū ecclesia Sutrina.post Abb.& Ant.de Butr.qui dicit * cōem opi.nu.101.de cau. pos.& prop.Bouer.in sing.de pet. & pos.nu.4.Affl.sup cōst.post And.de Iser.ibi sub tit. de feu.impon.nu.13.& sub tit.cōtra quē de rest. agat. nu.49.Bert.in cōs.2.nu. 10.vol.1.Abb.in c.olim, el 2. nu.4.de rest.spol. Affl.in c.1.§.similiter, nu.13.de ca. Corra.idē tenet Marant.de ord.iud.7. dist.iud.nu.23.

76 Declara,nam pro annuis præstationibus datur condictio,ex canone querelam , de elect.de quo remedio habetur per Rot.in no.dec.4. & in antiq. dec.467. & not.Abb.in c.cum super, in fi. de caus.poss.& propr. Io.de Syl.in trac.de benef.in 3.parte.q.38.

77 Primò Amplia , vt id procedat tā in realib. quā ēt in personalib. pstationib. Bal.in cōs.425.col.2.vol. 3. Ang.in l.si certis annis,col.fi.C.de pac. Affl.dec.395. qui dicit hanc esse *cōem opi.canonist. Signo.in cons. 222.nu.4.Fel.in c.conquestus,in fi.de for.cōp. Gigas in trac.de pensio.q.48.nu. 1.Rip.in l.interdicto,vbi dicit hanc opi.in practica seruari,licet alia sit de iure verior,nu.3.ff.quor.bon.Aim.cons.140.col.1.

¶Contrarium uoluit Cor.in l.si certis annis, & ibi Alb.C.de pac.Bar.in l.2.in fi.ff.quor.bon.Bal.in l.iubemus nullā,in 1 no.C. de sacro.eccl.Inn. & Abb.in c.peruenit,de censib.Rom.in cōs.311. in 3.dub.Abb. in cōs.23.col.1.vol. 2.Gui.Papæ,q.552.col. 3. Pract. Pap.in for.libel.in cau.spol.pos.in gl.1.in fi.Cur.i trac. feu.in 2.par.prin.fol.5.col.4.ver.& idē videmus.Dec. in consi.136.col.1 Bertr.cons.38.col.1.& cōsi. 120. col.1.vol.1.Rip.in l.1.nu.3.ff.quor. bon.vbi hāc dicit veriorē,& magis * cōem opi.legistarū.Tiraq.de retra. consang.§.32.in gl.1.nu.79.& in gl.6.nu. 12.ex quibus apparet hanc esse hodie magis *communem opin.

78 Secvndò Amplia, quia pro annua prestatione poterit clericus cōueniri ēt coram laico,vt latè tradit Tiraq.de retract.lignagier.§.32.in gl.1.nu.80.& seq.

79 Limita,quia si debitor recusat soluere annuā præstationem,quia vult ante omnia informari , non per hoc erit locus remedio d.c.querelam,de electio. ita Guid. Pap.in consi.66.num.6.

Declara hāc materiā,ut per Anch.in c.peruenit. de cēsib.& in c.querelā,& ibi per Bell.latissime, de elect.

80 Limita supradicta,quia statutum, seu dispositio loquens de possessione,non habet locum in quasi possessione iurium incorporaliū.Ant.de Butr.in c.fi. col. 2. uer.venio ad primum,de cau.pos.& prop.Alex.in l.3. in prin.quem sequitur ibi Ias. qui latissime cōprobat, in 1.col.in ver.iuxta gl.nostram,ff.de acq.poss.

81 Sexta Conclusio est,quia iudiciū super dicto remedio est summariū,sicut quodlibet iudiciū possessoriū summariū dr̄ ,prout in isto remedio dicit Soc.in l. rem,quæ nobis,col.11.in 6. q. ff. de acq. pos.& ante eum hoc idem voluit Bar. in extr.ad reprimendum, in uer.summarie,nu.12.Bal.in c.1.col.2.ver.quarto opponitur , de ord.cog.Paul.de Cast.in consi.3.colum. 2.vol.2.Dec.in cons.366.nu.13.Hippo.in sing.543. dec.Neapo.14.& dec.55.& decis.96.num.10.& dec. 189.& dec.209.in no.Rip.in §.nihil cōe.nu.185.

82 Septima Cōclusio est,nā in isto remedio concluditur de petēdo restitui rei possessionē.Io.And. in addit.ad Spe.in tit.de act.§.sequitur,uer.sed certe . super verbo hereditatē. Fede.de Sen.cons.283.inci. consiliū latū,ver.nā verbū,restitui.Ant.de But.in c.cum ad sedem,col.2.uer.oppono secundò,de rest.spol.Anch.in c.reintegranda,in prin.3.q.1. Io.And.in c.cū ad sedē, col.3.

col. 3. in prin. ver. ad restitutionem, de rest. spol. Soc. in l. rem, quæ nobis, col. 11. vbi limitat, qñ dictũ esset, liberè relaxari, vel liberè restitui, vt ibi in vers. aduerte tñ, & in cõs. 262. Ias. in cõs. 170. vol. 2. Alex. in consi. 117. col. 1. & seq. vol. 2. & in addit. ad Bar. in l. si coloni. C. de agricol. & censi. li. 11. Rui. in rubr. ff. de nou. ope. nun. nu. 16. & idem voluit in cons. 164. nu. 7. vol. 4. & idem tradit Maria. iun. in consi. 128. nu. 8. vol. 2.

83 PRIMÒ Amplia, quia cõcluditur ẽt per verba, rem restitui, quando ex præcedentibus apparet intentatum fuisse possessoriũ, nã saluatur libellus ꝑ ĩpropriationẽ. Ant. de But. in c. cũ ad sedẽ, col. 2. uer. oppono secundo, de rest. spo. Soc. in d. l. rem, quæ nobis, col. 11. in 6. q. principali, de acq. poss. Spe. in tit. de rest. spo. in prin. nu. 8. ver. & nota, qđ quidã iudices. Ant. de Butr. in c. querelã, col. 3. ver. circa secũdã partẽ, de elect. Fel. in c. inter dilectos, col. 1. ĩ fi. ver. & istis ẽt adde. de fid. inst. Abb. in c. bonæ, el 2. per illũ tex. de post. præla. Bal. in c. cũ ad sedẽ, de rest. spol. Ias. in cons. 170. col. 6. vol. 2.

84 SECVNDÒ Amplia, nam idem est, qõ dictum esset in libello, rẽ ad se pertinere. Rota in nou. dec. 396. An. de Butr. in c. 1. col. fi. ver. ex his deciditur, de sequest. poss. & fruct. & ibi Abb. nu. 16. ver. sed circa hoc dubitatur. Mil. in verbo, pertinere. Fel. in rub. de resc. col. pe. vers. hæc autem limitatur. Ant. de But. in c. cum ecclesia Sutrina. col. 2. in fi. ver. qõdoque petitur, de cau. poss. & prop. Bal. in c. inter dilectos, col. 2. uersicu. ibi pertinere, de fid. instr. Alex. cons. 42. col. 1. vol. 4. Ias. in d. §. nihil commune, nu. 184. & ibi ẽt Ripa, nu. 198. ff. de acq. poss. Guido Pap. sing. 473. pract. Pap. in form. libel. pro actione reali, in ver. spectare, & pertinere. Rota decis. 557. & in antiquior. Bisig. dec. 5. de præb. Fel. in d. c. inter dilectos, col. 1. in fi. in tex. ibi admonitorium, de fide instr. Ripa in c. cum ecclesia Sutrina. de cau. posses. & propr. Soc. in d. l. rem quæ nobis, col. 11. ver. & idem dicendum est. ff. de acq. poss.

85 Ratio est, quia verbum (pertinere) tam ad petitorium, quam etiam ad possessorium potest referri, text. in c. querelam, & ibi gl. de electio. gl. in l. si quis intentione. ff. de iud. tradit Fel. in Rubr. de resc. nu. 7. Ripa post Ias. in d. §. nihil commune, nu. 198.

86 TERTIÒ Amplia, ut etiam si uerbum, spectare, ad possessorium referatur. Ias. in d. §. nihil commune, nu. 186. Fel. in Rub. de rescr. nu. 7.

87 QVARTÒ Amplia, quia etiam si verba libelli sint ambigua, nihilominus libellus potest concludere tam in petitorio, quam etiam in possessorio, vt declarat Maria. in c. significantibus, nu. 65. de libell. oblatio.

88 OCTAVA Conclusio est, quia iudex in sententia lata in isto remedio potest perpetuũ silẽtiũ imponere. Rot. in antiq. dec. 221. Cassad. dec. 1. de sent. & re iu.

¶ Contrarium tenet Zas. cons. 7. nu. 60. vol. 2.

89 NONA Conclusio est, nam in isto remedio non est necesse tẽpus apponere in libello. Bar. in l. 1. §. siue aũt. nu. 2. ff. de vi, & vi arma. Soc. in d. l. rem, quæ nobis, nu. 14. ver. dubitatur etiam & quarto. Pract. Pap. in form. libel. in causa spoliat. possessionis, super verbo, ingressus, apost. ad dec. Tholo. 310. in fi. Alex. consi. 6. col. 2. ver. 2. respondeo, vol. 3. Afflict. in dec. Neapo. 250. ver. sed quando agitur remedio, & in c. 1. nu. 20. de mili. vassal. Marani. de ord. iud. 7. distinctio. nu. 21. Dec. in l. certi condictio, nu. 10. ff. si cert. pet. Soc. in consil. 109. col. 2. vol. 3.

¶ Contrarium tenet Ias. in d. l. certi condictio. col. 8. ver. non omitto tamen. ff. si cer. pet.

90 Decima Conclusio est, quia commissa causa petitorii, & possessorii ex cap. reintegranda, potest in solo possessorio procedi. Abb. in c. cum ad sedem, num. 7. ver. quæro sic fuit commissa, de rest. spol. Alex. cons. 98. col. 1. ver. circa primum. vol. 3. Soc. in d. l. rem, quæ nobis, col. 12. ver. quinto potest dubitari. Abb. in c. 1. col. 2. in fi. ver. aut quæritur nunquid causa commissa, de sequest. poss. & fruct. post Ant. de But. ibi, col. pen. ver. si quæritur, an si. Cassad. decis. ult. nu. 7. & seq. de caus. poss. & prop.

91 Amplia, quia solus iudex ex officio ẽt post causam cõmissam super petitorio, & possessorio, receptis probationibus super vtroque iudicio, potest super solo possessorio causam diffinire, per text. in cap. 2. quem ita * communiter Doctor. intelligunt, de caus. poss. & propr. vt ibi dicit Abb. ver. ideò forte. & idem sentit gl. post Ant. de But. ibi col. 2. uer. 3. respondet.

92 Limita si partes consentirent, vt super vtroq; simul iudex procederet, vt not. Rip. in d. §. nihil commune, nu. 172. ff. de acq. poss.

93 XI. Conclusio est, ut in hoc remedio etiam sit locus iuramento in supplementum, ut tradit Alex. cons. 91. col. 1. ver. plus dico ẽt, vol. 5. Soc. in d. l. rẽ, quæ nobis, col. 13. ver. in hac causa possessoria. Dec. consi. 252. col. 1. in fi. ver. & in quæstione nostra.

94 XII. Conclusio est, quia in isto remedio non habet locum nominatio, gl. in c. quicunque, el 1. in glo. 1. in fi. 12. q. 2. Arch. in c. reintegranda, circa fi. ver. sed quæritur, si isti. 3. quæst. 1. Dom. in d. c. quicunq;. ver. & hoc. Spe. in tit. de primo decreto. §. restat. uersi. hoc etiam notandum, qui uolunt, ꝙ in iudicio possessorio non habeat locum nominatio.

95 Pro qua opinione facit, quod notat Rota in antiq. dec. 85. vbi dicitur quòd non habet locum nominatio, quando agitur personali actione.

96 ¶ Contrarium, ꝙ in iudicio possessorio locum habeat nominatio, tenet gl. in l. locũ, ĩ verbo, si tabulę. ff. de tab. exhib. Bar. ĩ l. 2. col. 2. ver. quæro extra gl. C. vbi in rẽ act. & Abb. in c. qm̃ frequẽter, §. in aliis, nu. 51. & seq. vt lit. non cõtest. ubi distinguit, ꝙ si conuenitur quasi facto proprio, non habeat locũ nominatio, aliàs secus. quã distinctionẽ vr̃ sequi Soc. in d. l. rem, quæ nobis, col. fi. ver. circa decimam. Idem tenet Anto. de Butr. in d. §. ꝙ si super, col. 1. ver. in actione personali. Marian. ibi, col. 10. ver. 7. quæro, & ibi Imol. no. 52. uer. ultimò adde. Dec. Neapol. 217. in antiq.

97 XIII. Conclusio est, nam in isto remedio ueniunt fructus percepti tm̃, qñ conuenitur bonæ fidei possessor: secus verò, quando uiolentus, quia tunc ẽt de his, qui percipi potuerunt tenetur uiolentus, ut no. Rota in nouis, dec. 25. Soc. in d. l. rem, quæ nobis, col. fi. uers. circa undecimam q. de acq. poss. Rota in not. dec. 597. & dec. 130. in antiq. dec. 11. sub ti. de rest. spol. in antiquior. Bisig. Cassad. dec. 6. nu. 3. de præb. gl. in c. cum causa, in gl. fi. de offi. deleg. Barb. in consi. 24. col. fin. uer. quòd immo dixi, uol. 4.

98 Amplia, nam ẽt ex sola mala fide teneri ad fructus perceptos illum, qui cõuenitur remedio canonis, reintegrandæ, tenet Soc. in d. l. rẽ, quæ, col. fi. in 11. q. Paris. consi. 138. nu. 32. uol. 4. Rota in antiq. dec. 482. Idem tenet gl. in c. grauis, in uerbo, fructus, uersi. malæ fidei possessor, de rest. spol. & gl. in l. & ex diuerso, in prin. in gl. mag. uer. si uero sit malæ fidei. ff. de rei uend. tenet malæ fidei possessorem sine titulo in percipiendis condemnari posse, secus uero, si titulum habeat, nisi in quatuor casibus, vt ibi per eam, quam opinionem sequitur ibi Bar. circa fi. uer. tertio est uidẽdum, & idem dicit gl. in §. si quis a non domino. in verbo cogitur. insti. de rerum diuis. & glo. in §. 1. Inst. de offic. iu. in uerbo, cum fructibus, uersic. si uerò malæ fidei. Cyn. in l. certum, colum. fin. uersic. 2. casu. C. de rei uendic. Abb. in

d.c grauis,nu.7.ver.nunc venio ad secundam, de rest. spol.post Ant. de Butr.ibi,col. 3.ver.quidam sunt malæ fidei.Idem dicit gl.in l.si nauis,in §.fi.in verbo, generaliter,ff.de rei uend.idem sentit gl.in c.cum non liceat,in verbo,cum fructibus,in uer. si uerò malę fidei. 12.q.2.& Spec.in tit.de fruct.& inter.§. 1. ver. si uero sit malæ fid.& Pet.de Anch.ibi,qui dicit istam opi gl. * communiter approbari in ver.quarto quæro. & ibi Imo.col.1.ver.an autem malæ fidei.

99 ¶Contrarium,quod etiam malæ fidei possessor non teneatur de percipiendis, tenet Cyn.in l.certum. C. de rei vend. col.2.in fi.uer.sed secundum gl.& sequitur Car. in c.grauis,uer.contra quod immo teneatur, de rest.spo.

100 XIIII.Conclusio,& quia in hoc remedio non requiritur, ut de necessitate actor probet possessionem tempore spolii,sed satis est,quod doceat se aliquando ante spolium possedisse,ut est tex.in c.olim,col 3.de rest. spo. & hanc opi.sequuntur Abb.in c.cum ecclesia Sutrina. nu.20.uer.aduerte latius,de cau.poss.& prop. & in c. cum ad sedem,nu.15.ver.quæro hic.& ibi Imol.num. 15.ver.in gl.3.vbi dicit istud * communiter teneri.de rest.spol.Abb.in c.olim,col.1.uer.nota singulariter, & ibi Imol.ver.item nota quod sufficere videtur, eod.tit. Alc.consi.133.col.2.uer.non obstat si diceretur.vol. 2.Spec.in tit.de poss.& petit.in §.1.in fi. uer. postremò nota consilium.Host.in d.c.cum ad sedem, col.3. ver.nunquid hoc solum.& ibi Io. And.col. 4. uer.in gl. 3.Rota in dec.124.in nouis.Alex.in c.Pontifices,col. 2.ver.immo plus.7.q.1.Bal.in l.pen.col.fi.C. si a non compe.iud.Corn.in consi.247.num.21.uol.2.Ruin. consi.49.nu.2.vol.4.Rip.in c.cum ecclesia Sutrina. nu.32.vbi hanc dicit communem opi.de caus.poss. & prop.licèt ipse contrarium teneat,& Cur.in cons. 280. col.3.in prin.ver.& insuper,vol.4.qui loquitur in possessorio retinendæ,& Alex.consi.33.in fi. vol. 3. qui loquitur in possessorio adipiscendæ:& respectu possessorii recuperandę,de quo loquimur,ponit Bert.in cons. 172.col.7.ver.non igitur,vt prædixi, vol.2.in nouis, & hoc procedit,quia in materia possessorii recuperandæ semel posidens semper pręsumitur in futurum possidere,quando aût in alia materia hęc regula locum habeat vide in conclusione nostra 10.in ti.de pręsum. in 1.li.

101 ¶Contrarium,quod in remedio recuperandæ possessionis non sufficiat probare quem aliquando possedisse,sed requiratur probatio possessionis eius tpis, quo quis fuit spoliatus,uoluit gl.3.in verbo,vlt.in c.cum ecclesia Sutrina,de cau.poss.& propr. & gl.in verbo,diutius,in c.cum ad sedem,de rest. spol. & hanc opi. tenet Inn.in c.qualiter & quando,el 2.col. 1.ver. & sicut est in eo.de accus. Oldra.consi.1.col. 1.ver.2.quia.& Ang.Are.in §.quadrupli,nu.20.ver.item dicas in libello. inst.de actio.qui ibi col.16. loquitur etiam in remedio possessorio adipiscendæ, in ver.si uerò probaret titulum. Cur.sen.cons.71.col.2.ver.quartum etiam add.Rip.in c. cum ecclesia Sutrina,nu.32.de cau.pos.& pro.Dec.in consi.671.nu.2.& seq.Io.Ant.Alc.in consi.vlt.in prin.

102 XV.Conclusio est,vt in isto remedio non admittatur exceptio dominii,ut in conclusione prima, supra eo.tit.in 23.ampliatione.

103 XVI.Conclusio est,quod iure ciuili spoliatus non potest suspendere petitorium post litem contestatam, vt voluit Barto.in l naturaliter.§.nihil commune,col.10. ver.2.casu.ff.de acq.poss. Raph.Cum.in d.§.nihil cõe, nu.23.ver.item,& habitis,& idem Cum.consi. 39.& Are.in d.§.nihil commune, col. 11.ver.4.adde.Alex. ibi.col.autepen.ver. 2.contra istam combinationem. Ias.ibi nu.41.ver.quarta notabilis conclusio, & idem Ias.in l.1.col.2.ver.confirmatur,quia.ff.de nou.oper. nun.Inn.in c.2.de cau. pos.& pro.ver.prius,& ver.item nota,quod si spoliator.Bouer.in verbo,exceptio.sing.27.

104 ¶Contrarium videtur sentire Bolog.in §.nihil commune,nu.25.ver.circa secundam combinationem, vbi videtur tenere. vt etiam post litem contestatã de iure ciuili posßit suspendi petitoriũ,& ibi Marmer.nu.53.& ibi Decius, nu.32.vêr.3.cõclusio.Guz.cõs.10. nu.22.& nu. 54.

105 Limita primã opi.magis * cõem,quia de iure canonico potest fieri illa suspẽsio vsq; ad conclusionem in causa,per tex.in c.pastoralis.de cau.poss.& prop.& per tex.in cle.1.de cau.pos.& prop.siue petitoriũ sit à spoliato,siue ab eius aduersario intẽtatum.Inn.in c.ex cõquestione,in primis verbis,de rest.spo.& ibi Abb.col. 3.ver.quoad secundum.Pau.de Cas.in d.§.nihil cõe,in fi. verbis,ver.sed in vna combinatione,& ibi Claud. col. 8. uer.quinimmo fortius.Soc.ibi,col.fin.ver.sed aduerte ẽt.& in reg.300.in 1.fall.Rot.in antiq.dec.69.& dec. 393.in nou.&dec.382. Pau.de Cast.in cõs.277.col.1. & plurib.seqq.vol.1.& idẽ tenet Host.in c.2.in fi.ver. sed & secundum dñni,& ibi Io.And.in fi.ver.dicebat ẽt.Inn. de cau.pos & prop.Imo.in cle.1.col.12.ver.an aũr ista suspẽsio,de cau.pos.& prop.& ibi Bonif.nu.66.& seq.

¶Contrarium, quod de iure canonico non indistinctè in omnibus causis spoliatus posßit suspendere petitorium intentatum ab aduersario,sed tantum in causa beneficiali, iuxta tex.in cle.1.de cau.pos.& prop.voluerunt Cum.consi.39.Aret.§.nihil cõmune, col.11. ver.4.adde,& ibi Ias.nu.41.ver.quarta notabilis conclusio,& ibi Alex.col.antepe.ver. 2.contra istam combinationem.Soc.col.fi.ver.sed aduerte etiam.ff.de acq. poss.decis.Neapol.28.col.pe.in nouis.

Quã opinionem de iure canonico,in cã beneficiali posse suspendi petitorium vsq; ad causę conclusionem

106 Primò Amplia,vt idem etiam in causa matrimoniali. Inn.Host.& Io.And.in c.2.§.omnes, in finalib. uerbis,de cau. pos.& propr.

107 Secundò Amplia, idem esse in omnibus causis spiritualibus.Are.in d.§.nihil commune,col.11. & ibi Soc.col.fi.ff.de acq.pos.

¶ Contrarium in causa matrimoniali tenet Cuma. in d.consi.39.

Declara,quod de iure canonico in causa beneficiali suspendi posßit petitorium post litem contestatam vsq; ad conclusionem in causa, dummodo agatur contra ipsum spoliantem,non autem contra possessorem habentem titulum a vitioso auctore,vt declarat Thom. Fast. dub.93.Mil.in verbo,possessorium, ver. petitorium cũ possessorio.Soc.in l.rem, quæ nobis,colum.12.in fin. ver.vltimò dubitatur.Affl super const. fol.76.sub rubri.de violentiis circa possess.nu.68.

108 Primò Amplia principaliter hanc 16. conclusionem,quia nedum semel,sed pluries suspendi potest petitorium in eadem instantia ante causæ conclusionem. Rot.in nouis,dec.382.Mil. in verbo, possessorium cũ petitorio. Ant.de But.in c.pastoralis,col.6.uer.sed est dubium,de causa poss.& prop.

109 ¶ Contrarium,quòd nisi bis,uel semel tantum petitorium suspendi posßit,uoluit Abb. in c. pastoralis, nu.21.de caus.poss.& prop.

110 Secundò Amplia,quia nedum in prima instantia vsque ad conclusionem,sed etiam in secunda & tertia suspendi potest petitorium.Rota in nou.dec. 393. & dec.382.in nouis.Mil.in uerbo, possessorium cum petitorio. dec.Neapol.45.nu.6.in nou.& in dec.41. nume.12.in nou.Imo.in d.clem.1. nu.5.ver.2.dicit glo. de caus.poss.& propr.

111 Primò Limita , nam quoad petitorium intentatum ab aduersario suspensio fieri non potest in causa appella-

appellationis post litem contestatam, nisi in causa beneficiali, vel spirituali, non autem in aliis causis, per tex. in d. c. c. 1. de cau. pos. & prop. & idem dicit Rota in nou. dec. 205. & Io. An. in c. pastoralis, de cau. pos. & prop. in verbo pendente, in 1. col. qui hoc videtur restringere nedum ad causam beneficialem, sed etiam requirit, ut per appellationem causa sit ad curiam devoluta, prout ponderat dictum Io. And. Abb. ibi, num. 33. idem sentit gl. in verbo, beneficiali, in clem. 1. de cau. poss. & prop. Anch. in d. clem. 1. col. pen. in 4. oppos. & Bonif. nu. 49. & seq.

112 ¶ Contrarium, quod in omni causa idem sit, & specialitas causæ beneficialis, iuxta tex. in d. cle. 1. tantummodò in eo consistat, vt si causa appellationis ex partibus sit ad curiam devoluta super causa beneficiali, devolvatur nedum iudicium petitorium, sed etiam possessorium, prout tenuit Pau. de Cast. in consi. 177. col. 1. & pluribus seqq. vol. 1. quæ opinio fuit de mente Ant. de Butr. in c. pastoralis, col. 16. ver. oppono quod nedum, de cau. poss. & prop. & eius dicta ita ponderat Abb. ibi in

113 d. c. pastoralis, nu. 33. & seq. Et idem voluit Abb. quando coram iudice ad quem cognosci posset utrumque iudicium & petitorium, & possessorium, vbi per eum nu. 34. ver. sed certè hoc dictum, & Card. in d. clem. 1. col. 4. in 4. & 5. & Imol. ibi in 4. col. in fin. uer. si autem libellus erat, dec. Neapol. 28. in nouis, num. 2. cum pluribus sequentibus.

114 Amplia, nam hoc quod dicitur de causa appellationis, procedit etiam in causa supplicationis, & reclamationis ad Principem, vt per dec. Neapol. 28. in fi. col. 2. ver. secunda dubitatio est, in nou. Afflict. super const. in prælu. q. 10. nu. 9. & est bona gl. in d. clem. 1. in verbo per appellationem, & ibi Imol. colum. 6. ver. gl. per appellationem, & Card. nu. 12. in 6. q. de causa pos. & prop.

115 XVII. Conclusio est, quia in isto remedio requiritur litis contestatio. Archid. in d. c. reintegranda, 3. q. 1. ver. & nota quòd cum clericus, & ibi Dom. in c. pe. ver. quæro an in remediu. Soc. in l. rem, quæ. col. 11. in fi. ver. tertia dubitatio. apostil. ad dec. Tholos. 226. Ias. in l. naturaliter, §. nihil commune, col. pe. ver. stat ergo ex prædictis, ff. de acq. poss. Alc. consi. 2. col. 3. in prin. ver. & dato, vol. 3. & in d. §. nihil commune, col. fi. in

● prin. vers. de ista materia, vbi hanc * communem opinionem affirmat, & ibi Ripa, nu. 182. Rota in nouis, dec. 2. in fi. de rest. spol. Maria. Soc. in c. quoniam frequenter, col. 23. ver. 62. fallit. vt lit. non contest. Dec. in consi. 303. nu. 5. ver. 2. quia. dec. Tholos. q. 226. Rebuff. in tit. de mater. pos. art. 4. in gl. 1. in fi.

116 Et hoc maximè dependet ab illo articulo, an in possessoriis requiratur litis contestatio, de quo per Bar. in d. §. nihil commune, col. pe. ver. 3. quæro, & ibi Alexan. col. pen. ver. 3. quæris, ibi Ias. col. pe. versi. tertio quærit Bar. Ales. in consi. 2. col. 3. in prin. vol 3.

117 Limita in causa beneficiali, iuxta tex. in c. unico, de eo qui mitt. in poss. caus. rei seru. lib. 9. prout ibi not. Ioan. And. & Dom. idem volun Imol. in cle. dispendiosam, de iud. Dec. Tholo. q. 226. & ibi Aufr. in addit.

118 XVIII. Conclusio est, nam in hoc remedio & contra laicum potest per clericum iudex ecclesiasticus adiri, quando occupantur bona ecclesiæ, prout dixit gl. in c. cum dilectus, in verbo, mortis, circa fi. uer. & nota, de eo, quod met. caus. Abb. in c. cum sit generale, in 4. colum. ver. 3. not. de for. compet. Cald. in c. cum ad sedem, de rest. spol. Soc. idem tenet in l. rem, quæ. colum. 7. versi. circa tertium, ff. de acquir. poss. ubi vult quòd per iniustam rei ecclesiasticæ detentionem committatur sacrilegium saltem largo modo, & propterea possit etiam iudex ecclesiasticus adiri, idem tenet Fel. in c. cum sit generale, col. 2. versi. & dum dicit, de for. comp. & ib Soc. nu. 14. Abb. in consi. 18. col. 12. vol. 1.

119 XIX. Conclusio est, quia condictio ex dicto canone, reintegranda, non infamat. Alex. in consi. 6. col. 1. ver. 2. respondetur, uolum. 3. dec. Neapol. 250. in antiq. Soc. consi. 109. col. 2. uol. 3.

120 Amplia, vt etiam de facto non infamet, vt declarat Dec. in l. certi condictio, nu. 10. ff. si cer. pet.

121 ¶ Contrarium, quòd saltem de facto infamet, tenet Ias. in d. l. certi condictio, col. 8. vers. non omitto tamen, ff. si certum petat. Iacob. in tract. de feud. in verbo, & dicti vasalli pro dictis. Rebuff. in loco supra citato, col. 4. ver. sed ne procedamus.

122 XX. Conclusio est, nam si impetretur rescriptum super spolio, licet in libello exprimatur tenor aptus ad remedium canonis, reintegranda, si tamen non probetur spolium, impetrans tale rescriptum non obtinebit in isto remedio. Fel. in c. super literis, col. 1. ver. præterea Pau. de Castr. de res. Brun. consi. 21. col. 1. ver. & primò ex qualitate, & hoc ante omnes alios dixit Paul. de Cast. in consi. 315. col. 2. secundum antiquam impressio. aliàs consi. 153. col. 2. ver. circa secundum. vol. 1.

123 XXI. Conclusio est, ut in hoc remedio non sufficiat probare possessionem per vnum testem, vt tenet decis. Neapol. 364. nu. 4. in antiq. post Barto. in extrauag. ad reprimendum, nu. 10. Cagn. in l. in pari, nu. 8. ff. de reg. iur. Grat. in consi. 110. nu. 7. vol. 2.

¶ Contrarium tenet Dec. consi. 252. col. 1. ver. restat dumtaxat. vbi tenet quod saltem in hoc casu deferatur iuramentum in supplementum, vt dicit etiam Ale. cons. 91. col. 1. ver. plus etiam dico, vol. 5. Grat. in cons. 42. nu. 6. uol. 2. Dec. in cons. 56. nu. 1. & in cons. 663 nu. 2. vbi loquitur in interdicto retinendæ. Calc. consi. 100. nu. 16. Mathes. in sing. 2.

124 Primò Amplia hanc vltimam opinionem, quia in hoc remedio sufficit probatio per solam famam, vt tenuit Anch. cons. 42. uer. uerum habemus. refert & sequitur Hipp. in in l. de minore, §. plurimum, col. 15. ver. item etiam scias, ff. de quæst. & idem voluit Dec. in c. 1. nu. 17. de appell.

125 Secundò Amplia idem esse in interdicto adipiscendæ, in quo sufficit probatio per vnum testem, ut per Dec. in l. fi. nu. 15. C. de edict. D. Adr. toll.

126 Tertiò Amplia, quia in isto remedio sufficiunt præsumptiones semiplenæ & præsumptiuæ. Bar. in l. 1. C. quor. bon. & in l. 2. C. ubi in rem actio. Aug. Are. in §. actionum, nu. 69. inst. de actio. Ale. in consi. 70. col. 1. uol. 6. Gozad. in consi 6. nu. 88. & consi. 12. nu. 2. & consi. 50. nu. 5. Paris. consi. 10. nu. 32. vol 2.

¶ Contrarium, quòd possessorium iudicium debebat plenè & concludenter probari, tenent Alex. qui hanc

● dicit magis communem * opinionem, a qua in iudicando, & consulendo non esse recedendum, in consi. 139. col. fi. uersi. si autem. vol. 6. & consi. 187. in fi. co. uol. Sarn. in regula, de infirm. resignan. 436. Rip. in l. a. circa finem, ff. quor. bonor. Cagnol. qui hanc dicit com-

● munem * opi. in l. in pari, nu. 4. ff. de reg. iur.

Sed quia ista conclusio pendet ab alia, utrum in possessoriis iudiciis sufficiat probatio per unum testem, uel per famam, de quo variæ Doctorum sententiæ reperiuntur, ideo circa hoc nunc ulterius non insisto.

127 XXII. Conclusio est, quia in causa beneficiali quis non obtinet in isto remedio, nisi iustificauerit suam possessionem ex aliquo titulo colorato. glo. fi. in clem. 1. de cau. pos. & prop. & in c. in nomine Domini. in ver. audientia, de electionis. Inn. in c. ea parte, col. 2. uer. & eodem modo, de restit. spol. & in c. in literis, in 3. colum. uer. tamen ad hoc, eo. titu. Arch. in c. 1. colum. 2. uer. ad hoc etiam, de eo, qui mitt. in poss. causa rei seruand. in 6. Paul. de Cast. in consi. 254. col. 2. in 3. art.

vol.1.Rot.in nou.dec.257.ver.allegabam &t.& decis. 4.in fin. vers.alia additio, io nou.& decis.65. in antiq. Ant.de But.in c.in literis.col.5. uer.oppono, & aduerte hic.de rest.spol.Cassad.dec.4.nu.7.de rest.spol. dec.8.ou.2.eo.tit.Rota dec.679.in aotiq. Aegid.dec. 49.& dec.99.Sarncu.in reg.de annali.q.57.nu.5. & 6. Affli. super coust.fol.74. aliàs sub rub.de violē.cir. possess.nu.42.& seq.Rot.in nou.dec.14.ī prin. Aegi. dec.18.in prin.gl.prag.sanct.fol.125.col.3. vers.aut agitur in possessorio.cum plurib.seqq.Guid.Pap.dec. 85.& sing.231.dec.Neap.6.nu.2.& seq.ī nou. Rot. in nou.decis.393.vers. ꝙ autem agens interdicto.vbi dr̄, hoc esse magis de stylo, quàm de iure receptum. Aegi.cons.3.col.4.ver.nec obstat,ꝙ petat. & cōs.10. col.19.vers.3.ratio principalis. Staphil.de literis grat. & iust.fol.177.in fi. & seq.Patis.cōs.12.nu.2.vol.4. Alex.io l.naturaliter.§. nihil cōe.nu.25.vers.8.fallit. & ibi Rip.ou.71.ff.de acq.poss.Fran.in c.ad decimas. col.3.in prin.ver.in beneficialibus. de rest.spol.in 6. Pauin.in prælud.super extrauag.Io. 2.circa fi.ver.& idem in dec.Prepo.in c.porrò.io 4.col.vers.16.fallit. de diuort.Io.And.in addi.ad Spec.super rub.de resti. spol.in prin.Oldr.in cōs.1.col.1.in fi.vers.3.quia ad hoc.Sarn.in reg de triennali.q.24.ou.3.Io.Ant.Ale. in cons.vlt.nu.8.Fely.in rub.de except.col.fi.io prin. vers.iū exceptio.Imo.in cle.1.col.12.ver.gl.sola.de caus.pos.& propr.& ibi Bonif.nu.60.Card.in c.in literis.col.1.vers.fallit in casu.de rest.spol. Dec.in l.fi. nu.19.C.de edic.diui Adr.toll. & idem in cons.220. col.2.Io.de Sylu.i trac.de Benef.i 2.par.q.25.cū aliis de quib.conclu.nostra prima supra eo.tit.in 19. limi.

¶ Contrariū tenet Abb.in c.io literis.col.3.de rest. spol.vers.sed in beoeficialib.col.seq.Prępos.Alex.iu c. 2.col.3.in fi.& seq.ver.in eadem glo.3.q.1.Domi.in cons.148.& io coos.57.col.3.Marmer.in §.nihil cōe, nu.23.ff.de acq.poss.Imol.in c.in literis. col.1. in fi. & seq.ver. quid aūt si agatur.Card.in cle.1.in 9.oppo. de caus.poss.& propr.Host.in c.ex parte.col.pen.ver. nam quantum ad possessionem,de rest.spol.& ibi Pet. de Anch.col.fi.vers.sed contra illā determinationem. Host.in c.ex transmissa.col.1.ver.est ergo hoc possessorium.de rest.spol.& in summa.in tit.de rest. spol.§. quando facienda.col.2. vers.quid ergo.in vltima opi. per ipsum relata.Abb. & Anto.de Butr.in c.ex literis. & in c.cum ad sedem.de rest.spol. Soc.in l.rem, quæ nobis.nu.17.ff.de acq.poss.

Tenendo primam communem opin.

128 Limita, quia sufficit in hoc casu titulum esse prima facie coloratum, & propterea satis ēst ad effectum de quo agitur constare de titulo, etiam ex confessione spoliatoris, licet aliàs confessio partis noo probet titulum.Rot.in nou.decis.408.& decis.421. Franc.in c.ad decimas.col.3.de rest.spol.io 6.ver.1.casu. & in c.1.col.4.de eo qui mitt.in poss.cau.rei seru. Præpos. in c.porro.colum.4. & in vers.confessus.col.2. Mihi in vers.possessorium recuperandæ. Fely.in c.olim.nu. 10.ver.limita 2.de resc.Cassad.decis.1.de reg.Cancel. Sarn.in reg.de trien.q.36.Aimo in cons.93.nu.4.

129 Amplia, quia etiam titulus reuocatus tribuit colorem in spolio.Sarn.in reg.de annali.q.57.in fin. & in reg.de trieonali.q.24.ou.4.

130 XXIII. Conclusio est, quia condemnatus vigore huius remedii, debet actualiter possessionem restituere, nec liberatur præstando fideiussores de restituendo, vt firmat Arch.io ea. quia sæpe. de elect. in 6.quem refert, & seq.Luc.de Pen.in l.si coloni.C.de agric.& cens.libro 11.

131 XXIIII. Conclusio est, quia spoliator conuentus remedio reintegrandæ, non pōt obiicere exceptionem retentionis rōne impensarum, & melioramentorū in re factorum. Alex.in cons.154.num.4.vol.6.& idem voluit Cur.iun.in cōs.165.quod intellige in malæ fidei possessore, prout loquuntur Doct.alleg.

132 XXV. Conclusio est, nam in hoc remedio ille dr̄ iudex cōpetens, qui est iudex ordinarius ipsius rei cōuenti, vt tradit Socin.in l.rem, quæ nobis.nu.11.ff.de acq.poss.& hoc regulare est, cū semper actor debeat
133 sequi forum rei.ca.cum sit generale.de for.compe. l.iuris ordinem.C.de iurisd.omn.iud.cum simil.

134 Primò Limita, qn̄ spoliator, & spoliatus essent clerici,& spoliatus ageret coram iudice laico,in cuius territorio existeret beneficium, super quo causa verfaretur, quia tunc ipse iudex laicus in hoc casu iudex competens diceretur, cum causa possessorii nō spiritualis, sed secularis causa appelletur. Affli.deci.2. nu. 2.& seq.& deci.24.nu.9. Abb.ī c.literas.nu.7.& seq. de iura.calum.Gui.Pap.dec.1.& deci.71.& deci.85. Gramm deci.78. Rip.qui hanc dicit veram, & cōem opin.in rub.de iudiciis.nu.90.Boer.dec.69.num.13. Igne.in l.necessarius.in §.nō alias.in 2.par.ff.ad Syll. Guil.Bened.in c.Rayn.in verbo, & vxorem nomine Adelasiam.nu.39.de testa.

135 Secundò Limita, conclusionem non habere locū, qō in spolio esset commissa violentia, quia tūc agi potest coram eo iudice, sub cuius iurisdictione violentia fuit illata, etiam si non esset iudex ordinarius ipsius spoliatoris, vt not.gl.in l.2.in fi. vbi not.etiam Bal.C.de interd. Alb.in l.1.nu.13.ff.eod.tit. Tiraq. de retrac.consang.§.8.io gl.3.nu.10.

136 Tertiò Limita, si clericus possessione rei ecclesiasticæ a laico spoliaretur, quia tunc spoliator sub iudice ecclesiastico conueniri posset, vt supra dictum fuit in 18.conclusione.

137 XXVI. Conclusio est, vt in hoc iudicio legitimatio personarum sit facienda. Barto.in extrauagan. ad reprimen.in verbo, summarie, col.2.Bald.in l.fi.q.5. C.de edict.diui Adr.tollen.& ibi Ias.nu.4.Ias.in rub. C.qui admitti.nu.4.Gerard.de Petr.san. in singu.23. Aimo in cons.104.nu.1.

138 XXVII. Conclusio est, vt in huiusmodi iudicio, libelli oblatio sit necessaria, vt tradit Spec.in tit.de libell.concept.in §.nunc dicendum.vers.24.& ver.26. Inn.in c.1.& ibi Abb.nu.14.ff.de acq.poss.Ripa in l. naturaliter.§. nihil cōe. nu.197.ff.de acq. poss.pract. Pap.in forma libel.in causa spol.poss. Maria.in c.1.in 52.& 53.fall.de libel.obl.& ista vr̄ magis *cōem opi.

139 ¶ Contrarium tamen voluit Luc.de Pen.in l.si coloni.q.18.& ibi Io.de Plat.col.3.ver.& ex prædictis. C.de agric.& censit.lib.11.

Et quod in summariis non sit necessaria libelli oblatio, tradit Roma.io cons.519.& idem dicit Hippo. in singu.102.

140 XXVIII. Conclusio est; quia spoliatori non est aliqua dilatio concedenda ad probandum, nisi quando spoliatus agens nihil, nec plenè, nec semiplenè probauit, ut not. Cassad.decis.2. de dilatio. & decis. 3.eod.titu.

141 XXIX. Conclusio est, vt hoc remedium nō possit cumulari cū remedio interdicti, vnde vi, vt tradit Soc. in l.rem, quæ nobis, nu.15.ff.de acq.poss.

142 XXX. Conclusio est, nam ēt si spoliator incontinenti offerat probationes sui dominii, nihilominus spoliatus ante omnia debet restitui, vt per Abb.post gl.in c.1.nu.6.de rest.spol.Alex.in l.naturaliter.§.nihil commune.nu 20.& ibi Ripa, num.52.ff de acq. possess. Luc.de Pen.in l.si coloni.quæstio.22.C. de agricol.

agri. & censit.lib. 11. Dec.in cõs.84.col.fi. & in cõs. 57.col.fi.Ias.in cõs.162.col.2.vol.2.Boer.dec.238. nu.2.qui plures allegat. vide & declara, vt supra in conclusio.1.hoc eod.titu.

143 XXXI. Conclusio est, quia Princeps potest causam committere in solo petitorio omisso possessorio. Abb.in c.in literis.colum.8. de rest.spol. Alex.in cõs. 54.col.1.vol.5.decis.Neap.69.nu.13.in nouis. Cæpol.in cons.60.col.pen.Brun.in cons.19.col.2.vers. 3.moueor.Ruin.in cons.48.nu.13.vol.4.

144 XXXII. Conclusio est, remedium c.reintegranda, esse nouum & pinguius cęteris remediis possessoriis, vt concludit Abb.in c.cum ad sedem.nu.26. de resti. spol.Pau.de Cast.in cons.105.col.2. vol.1. Corn.in cons.62.nu.10.& cons.329.nu.29.vol.1.& cõs.247. nu.13.vol.2.Barbat.in cons.24.col.2. vol.4.& istam * cõem esse testatur Soc. in l.rem quæ nobis.nu.3. ff. de acq.poss.& cõem etiam dicit Rip.in c.sæpe.nu.20. de restit.spol.idem voluit Ias. alleg.52. vbi dicit ita practicari.Corn.in cons.56.nu.18.vol.2.

145 XXXIII. Conclusio est, quia a sententia lata, in hoc remedio de iure Canonico permissa est appellatio.c.1.de causa posses.& prop.c.cum ad sedem. & ibi Abb.Io.And.Anch. Fely.& communiter alii, de rest. spol.Spec.in tit.de appel.§.in quibus.in vers.6. casu. Bal.in l.1.& ibi Saly.qui hanc dicit cõem * opin.C.si de moment.possess.Feder.de Sen.in cons.56.Bald.in cons.379.& in cons.141.col.2.vol.1.Card.in cle.1. per illum tex.in 1.oppositione, de sequest.poss.& fru. Pract.Pap.in forma libelli.in caus.spoliat.poss.in verbo, per nostram diffinitiuam.nu.3. Ang.Aret.in l.fi. §.iussus. col.pen.ff.de appell. Alex.qui hanc dicit cõmunem opin.in consi.99.col.1.vol.5. Guido Pap.in sing.357.Franc.Curt.in cons.168.col.fi. Dec.in l.1. col.2.C.de bono.poss.secund.tab. & in cons.28. col. 3.decis.Tholos.500. & ibi apostil. Grat.in cons.16. nu.16.vol.2.vbi dicit communem opin.& idem dicit in cons.163.col.2.eod.vol.Afflict.qui etiam dicit cõmunem, in decis.269.num.2.

146 Limita, quia de iure ciuili in causa possessorii prohibita est appellatio, per text.in l.1.C.si de moment. poss.licet in veritate text.ille hoc non dicat, sed tantummodò dicit, quòd per appellationem non suspẽditur effectus sententiæ, & ita illum tex.declarat Barto.in l.2.col.2.ff.de appellatio. recip. & idem declarando dicit Ang.in cons.107. col.fin.ver.nec obstat, & Pau.de Cast.in cons.75.volu.2.& in cons.39.vol. 1.prout idem dicit Afflict.decis.269.circa fi.& Guido Papæ.quæst.37.

147 Sed ꝙ de iure ciuili in causa possessorii sit prohibita appellatio, tenent cõiter Doct.Bart.Bal.Sal.in d.l. 1.C.si de mom.poss.Inn.c.significantibus.de ope.no. nunc.Spec.in tit.de appel.§.in quib.ver.6.casu. Fulg. in cons.145.in 2.dub.Ang.in cons.46.Fede.de Sen. in cons.76.Ang.Aret.qui dicit * cõem opin. in l.fi.§. pen.col.fi.ff.de appel.Corn.in cons.10.vol.4.vbi dicit communem.Alex.in cons.106.col.fin.vol.3.& in cons.77.col.pen.eod.vol.Calcan.in cons.82.col.1.& seq.Dec.in cons.28.& in cons.49.col.fi.decis.Tholos.500. & ibi apost.Hippol.in l.1.col.54.C.de rapt. virg.Paris.in cons.108.col.4.vol.4.Grat.in cõs.163. col.1.uol.2.ubi dicit communem opin. Bouer.in singu.22.In uerbo, appellatio.

Hæc autem conclusio multis modis declaratur, ac limitatur per Doctores in locis supra allegatis, quas limitationes, ac declarationes breuitatis causa in præsenti non refero.

De præscriptionibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Præscriptio, seu consuetudo immemorabilis temporis quid operetur.

QVAMPLVRES parit effectus præscriptio, seu consuetudo immemorabilis, quorum nonnullos non inutile mihi uisum fuit breuiter in unum redigere.

1 PRIMVS Igitur effectus est, nam præscriptio immemorabilis habet uim priuilegii à Principe legitimè obtenti. text. est in cap. super quibusdam. in §. præterea.& ibi not.glo.in uerbo, non extat. in princ. & ibi Host.in uersic.nota diligenter.de uerbo.signifi. Anto.de But.in ca.peruenit.colum.23.uersic.hæc determinatio.de censib.Domin.in c.Catholica.in fi.11. distinct.Bal.in ca.1.col.1.in tit.quæ sint regalia, Ias. in l.de quibus, col.10.uersi.not.etiam.ff.de leg. Fely. in ca.cum contingat, col.3.uersic.tertius casus est, de foro compet.& in cap.causam, colum.1.uersic.signa theoricam. de præscriptio. & in cap. accedentes. colum.4. uersi.tertius casus.co.tit. Alex. consi.6. col.1. uersic.sed ita est, volum.1.& in cons.123. colum.1. versic.vsus enim. vol.5.& consi.70.colum.1. versic. & ideo dixit. volum.4. & cons.52. colum. 1. versicu. quia talis consuetudo.volum.5.Cuma.consi.83. circa fin.versi.de tempore autem. Corn. cons.22.col.1. vol.1.& cons.268.col.pen.vol.4. Imo.in l. si publican. §.in omnibus. versic.nam talis diuturnitas. ff.de publican.Roma.in l.vectigalia.ff.eod.tit. Bald. in l. si quis ad declinandam.col.13.vers.2.q.C.de episco. & cler.Abb.cons.94 col.fi.vers.præterea certũ est, vol. 1. Aret.cons.15.col.fi.ver.habet enim cursus. Ias.in l. quominus.col. 19. vers.intellige tamen.ff. de flumin. And.de Isern.in c.1.§.præterea ducatus, nu.16.de prohib.feud.alie.per Fede.& in consti.Regni, nu.16. Afflic.in præludiis constit.q.2.& super constit. sub rub. de homin.non tenen.nu.10.& sub rubr. de offic. reprobat.nu.2.& sub rubr.de præscrip. cap. quadragenalem.nu.3. Abb.in c.cum nobis, nu.4. de præscript. Imo. in l.1.§. denique. vers.item adde.ff.de acq.pluu. arcen.Dec.cons.368.nu.1.& seq.& cons.85.nu.2.& cons.11.col.6.uersi.& præsertim. & cons.271. nu.3. & cons.496. nu.5.& seq.Salyc.in l.uectigalia.col.?. versi.quæro an ius exigendi.C.nou.uect. Cyn.in l.1. uersi.credo quòd longissimo.C.eod.Pau.de Cast.in l. si publicanus.versic.item allegatur.ff. de publi.& in l. Imperium.col.1.ver.sed dic ꝙ immo.ff.de iurisd.om. iud.& ibi Ias.col.9.ver.circa primum.Pau.de Cast.in l.seruitutes, la 3.col.penult.versi.est alius intellectus. ff.de seruitut.Bald.cons.352.col. 2.volum.1.Ioan.de Anan.in cap.2.colum.penult.versic.adde etiam prædictis. & colum.3.vers.ex quibus, de cler.venat.Cardin.in cap.cum apostolica, colum. fin.versic. melius est, de iis, quæ fi.à prælat.Franc.in cap.1.in secundo notab.de consuetu.in sexto.Corn.cons.24.col. fi.vol. 4.Iacobin.in tract.de homag.colum.5. vers.si autem. Curt.sen.consi.27.nu.4.Bertach.in tract.de gabell.in 7.q.nu.26.& seq.Ias.in consi.208.col.pen.versi.3.& notabiliter, uolum.2 Felyn.in c.cum ex officii, col 5. vers.limita quarto, de pręscrip.Soc.in consi.127.col. penult.versic.& eo maximè, & consi.181. col.pen.&

conſ.7.nu.4.uol.3.Alex.in diſput.ſua inci. Sigiſmundus,col.14.uer.& hoc cōfirmatur,& col.17. uerſ.ſed in conſuetudine, & colum.19.uer. nec obſtat, quòd vſurpanti,& co.21.ver.vel dic,ꝙ præſcribitur,& col. 32.ver.præterea ſi ſpatium tanti temporis. Card.cōſ. 88.col.1.Iaſ.conſ.209.col.1.ver.ſed coudeſcendendo.& col.pe.ver.non aūt procedit,vol.2.Alex.in cōſ. 106.col.5.vol.2. Curt.in tract. ſeud.in 2.par.col.6. verſ.iſtam ēt opin.Barba.in conſ.35.col.4.ver.& tertio ego præmitto.vol.2.& conſ.41.col.8.verſ. quinimò plus,vol.1.Fel.in c.eum nobis,col.2.verſic. quia ſecundum.de præſcrip.Cur.iun.conſ.20.col.2.ver.& in primis.& conſil.61.col.1.verſ.2. principaliter. & conſ.168.col.3.verſ. ſed in propoſito.& in trac.feu. in 1.par.ver.& quidem.Mant.in cōſ.38.nu.12. Grāma.uot.12.nu.9. Pariſ.in conſ.111.nu.33. & nu.49. vol.1.& conſ.27.nu.33.vol.1. Marian.iun.conſ.76. nu.54.& nu.92.vol.1.& conſ.49.num.23.eod. vol. Alex.conſ.24.col.4.verſ. alio inſuper.vol.5. & conſ. 35.col.1.verſ.& etiam conſulo. volu.2.& conſ.106. col.5.verſ.6.per id.vol.2.Grat.cōſ.61.nu.20.& ſeq. vol.1.Lofred.in conſ.40.nu.49. Bertr.conſ.128.nu. 3.vol.2.Aim.de antiq.temp.in 4.parte, nu.127.deci. Neap.254.verſ.vnde omnes Domini,in antiq. Goz. conſ.8.nu.37.Cępol.in tract.ſeruit.vrba.præd.in 19. q.col.2.verſ.& pro hoc adduco. Caſſan.cōſ.34. nu.7. & conſue.16.col.pen. ver.& ēt quia.conſ.66.nu.51. & in conſuet.Burgund.ſol.29.col.1.Bero.q.114.

Hinc eſt, vt conſuetudo tanti temporis priuilegio comparetur,vt dicit Barba.conſ.35.col.4.verſ.& ego præmitto.vol.2. Alex.conſ.70.col.2.ver.item conſuetudo.vol.4.Bald.in c.1.col.1. in tit. quæ ſint regalia, col.2.verſ.item quod ex tali.Iſern.in cap.1.§. præterea ducatus.nu.16.de prohib.feud.alien. per Federic. Cyn.in l.1.verſ.item talis conſuetudo.C.nou.vectiga. Sal.in l.vectigalia.col.2.C.eod.tit.Bal.in cōſ.49.vol. 1.Ancha.in conſ.142.col.1.verſ. quo ad primum, & conſ.51.Fulgo.conſ.166.col.2.verſ. item per priuilegium. Io.de Anan.in c.de hoc,col.3. verſ. de conſuetudine tamen.de ſimon.& in c.2.col.pen.verſ.adde ēt.de eler.venat.Oldrad.conſ.72.col.1.ver.ſed ad hæc.Sign.Homod.in conſ.249. col.4. verſ.præterea hoc videmus. Afflic.ſuper conſt.in tit.de præſcr.in c. quadragenalem.nu.3.Curt.in trac.feud.in 5.par.col. 6.ver.iſtam etiam opinion.

3 PRIMÒ Amplia,vt præſcriptio tanti temporis habet vim priuilegii ēt in reſeruatis Principi, vt eſt text. in d.c.ſuper quibuſdā.§.præterea,de verb.ſign.& ponit gl.in c.innouamus.in verbo,Regum. de cenſib.& hanc opin.ſequuntur Bar.in l.quominus,in 2.q.verſ. item habet licitè.ff. de flum. Abb.in d.c.ſuper quibuſdam.verſ.in gl.in verbo, non extat. & in conſ.94.col. 1.verſ.ſed his non obſtantibus. uol.1. ubi loquitur in reſeruatis Epiſcopii,uel aliis prælatis. Bart.in l.ſi publicanus.§.in vectigalibus.in prin.vbi loquitur in vectigalibus. ff.de publican.& idem dicit in l.vectigalia. ff.cod.Iſern.in c.1.§. præterea ducatus.nu.16. & ſeq. de prohib.feud.alien.per Fede.qui loquitur in demaniis Regni, vel Imperii.Alex.conſ.35.col.1.verſ.& ēt

4 conſulo.vol.2.qui loquitur in collectis ſubditis imponēdis, licet collectæ nō ſint de reſeruatis Principi, vt dicit Fely.in c.eum nobis,col.3.verſ. demum nota vnum. de præſcr. Mart.de Laud.in tract.de Princip. q.171.qui loquitur in regalibus, quem refert, & ſequitur Fel.in d.c.cum nobis,col.2. Soc.in conſ.7.nu. 4.vol.3.Iaſ.qui expreſſe loquitur in reſeruatis.in cōſ. 208.col.pe.verſ.tamen ca.vol.2. Abb.in c.cū nobis, col.1.qui loquitur in reſeruatis,de præſcrip.& in c.ꝙ tranſlationem.in 2.notab.de offi.leg.vbi idem dicit, & in c.cum contingat.col.3. ver.quædam ſunt reſeruata.de foro comp.Bal.in l.1.col.1. verſ.ſed in caſib. & verſ.tamen bene præſcribitur. qui loquitur in rebus Cæſaris.C.ne rei domi.& in l.cum proponas.in 6. notab.C.de naut.ſęn. Anch.conſ.142.col.1.verſ.quoad ptimum. Ant.de Butr.in capit.per venerabilem.colum.13.verſ.idem mihi videtur dicendum. qui fil.ſint legit. Aret.in l.more.col.2.verſ.ſed contra hoc facit, ff.de acq.hære.Bal.in c.1.col.1.verſ.quædam nitūtur. in tit.quæ ſint regalia.Imo.in l.ſi publicanus.§.in omnibus.in prin.ff.de publican.& in l.1.§.deniq;. verſi. item adde.ff.de aqu.plu.arcen.Præpoſ.in c.per venerabilem.col.95.qui fil.ſint legit.Ant.de But.in c.peruenit.col.13.verſ.per hoc apparet.de cenſib. Spec.in tit.de cauſa poſſeſ.& propriet.§.quia verò. uerſ.vlterius vide.C.de naut.ſęn.Pau.de Caſt.in l.ſeruitutes, la 3.col pe.verſ.eſt alius intellectus.ff. de ſeruit. Abb.in in c.2.nu.11.de immunit.eccel. Ioan. Prob. in addit. ad Io.Monach.in c.1.nu.23. de præſcr. in 6.Iaſ.in l. Imperium.col.8. verſ.etiā ſi ſint de reſeruatis. & ibi Caccial.nu.23.ff.de iuriſd.omn.iud. Afflic.qui loquitur in bonis demanialibus Regis.in prælud. conſt.q. 24.nu.7. & ſuper conſtit.in rub.de præſcr.in c.quadragenalem.nu.3. & in tit. de prob.per inſtrumenta, nu.10.& ſeq. Alex.conſ.70. col.2. verſ.& ad hoc ēt. vol.4.& in diſput.incip. Sigiſmundus.col.14.verſ.& hoc confirmatur.& col.19.ver.non obſtat.Car.qui loquitur in Regalibus,in conſ.78.col.1.verſ.2.quia cōmunis.Berta in tract. de gabell.in 1.q.nu.26.& ſeq. uerſ.1n.quæro.Guido Pa.conſ.56.in princ.Signo.in conſ.249.col.4.uerſ.item curſus tanti temporis. Pariſ.in c.eum nobis.nu.4.de præſcrip.Fran.in c.1.in 2. not.de conſuetu.li.6.Balb.in tract. præſcr.in 2.par.5. par.princ.in 3.q.nu. 14. & in 6.q.2.par.3.par.princ. nu.25.Roech.in c.fi.col.8 a.uerſ.limitatur autem. de conſuet.Guido Pap.conſ.65.in prin.& conſ.150.nu. 4.vbi loquitur in uectigalib. Bald.in conſ.201.in fin. vol.2.Caſſan.in conſuet.fol.28.col.1.& ſeq. & ſolio 370.col.2.verſ.& habet.Curt.iun.conſ.20.num.6.& conſ.61.col.1.qui loquitur in collectis.Dec.cōſ.271. nu.3.& conſ.496.nu.5.Lofred.conſ.40.nu.48.Pariſ.in conſ.101.nu.6.vol.1.& conſ.27.nu.31.& nu. 78.uol.1.Bertr.conſ.69.col.fin.uerſ. quo uero ad id, uol.3.Dec.conſ.341.col.pen.uerſ & patet ex omnibus;Grat.conſ.61.nu.21.uol.1. Aimo de antiq.tempo.in 4.par.nu.129.

5 Hinc eſt, ut illud quod non eſt conceſsibile priuilegio,nō poſsit ēt acquiri præſcriptione tanti temporis, ita Bellam.conſ.27.col.1.Afflic. ſuper conſtit.in tit.de probat. per inſtrum.nu.11.& in titu. de præſcript.nume.19.

6 PRIMÒ Declara, iſtud procedere, reſpectu concedentis tantum, contra quem iſta præſcribi nō poſſunt, ſecus quoad alias perſonas. ita Aimo notabiliter declarat in tract. de antiq.temp.in 4. par.nu.213. verſ.ſed aduerte.

7 SECVNDÒ Declara, ꝙ iſtud dictum Bellam.procedit, qn̄ illud eſt omnino inconceſsibile tam reſpectu dantis, quàm ēt reſpectu accipientis, ſecus ſi ex parte dantis tantum eſſet prohibitum alienari,ſed ex parte accipientis minime prohibita eſſet acquiſito, prout declarat Aimo de loco proximè allegato.

8 Et licet Iaſ.in l.quominus, nu.42. uerſ.ſecunda ratio.ff.de flumi.teneat quòd huiuſmodi præſcriptione præſcribantur etiam ea, quæ aliàs de ſui natura eſſent impræſcriptibilia, tamen eius opinio communiter reprobatur, ut per Card. conſil.57.numero 3.& fuit

de

de mente Io.Monac.in c.2.col.1.ver. item tempus, de præscr.li.6.& ibi Io.And.col.fi.ver.cum ergo decimæ. Cassao.consi 34.num.11. & in consuet.Burg.fol.28. col.2.ver.contra tamen omnia.

9 SECVNDÒ Amplia, vt cóclusio procedat ēt, quoad ea, in quibus ius cóe repugnat possidenti, vt est qñ qs in alieno territorio vel in aliena parochia possidet, ut est tex.in c.1.de præsc.in 6. & hanc opi. tenet Card.io consi.88.col.1.ver.item sine.& consi.118. col.2. ver. venio ad aliud, & consi.38.col.1.ver.2.quia cóis, & cósi.114.nu.9. Alex.in disp.inci.Sigismundus,col.20. vet.ant de iure canonico,& colum.27.ver.non obstat quod dr̄. Ias.in l.quominus,nu.42.ff.de flum.Imol.in c.cum apostolica,col.6.ver.vlterius quære.de his,quę fi.a præl.Rom.in l.vectigalia,col.2.ver. opinionem tñ vltimam.ff.de publican.Card.in clem.2.in 8.q. de rebus eccl.non alien.Fel.in c.si diligenti,col. pen. versi. vnde ēt dixit,de præscr.in c.de quarta,col.pen.ver.pręterea habet,eod.tit.Balb.in tract.præsc.in 6.q. 2. part 3.par.prin.nu.27.& in 7.q.1.par.2.par.prin. Bolog. consi.77.col.2.Lofred.consi.40. nu.36. Hispan.in c. per vestras,fol.36.col.2.de dona.inter vir.& vxo. Cassan.consi.16.col.pen.ver.& ēt quia. Cur.iu.consi.20. nu.6.Rui.consi.111.col.pen. vol.6. vbi loquitur de regalibus,vectigalibus,& collectis.

10 Infertur itaq; ex hac ampliatione, ut talis consuetudo,seu præscriptio tāti temporis operetur,vt in alieno territorio qs lignandi,& pascendi facultatem habeat,vt tradit Host.in c dilecti,col.1. ver. qđ si aliquis miles.vbi Io.And.in prin.& Ant.de But.col.2. versi. quid si miles,& ibi Abb.& alii,de arbit. quod duobus modis limitatur.

11 PRIMÒ Limita hāc illationem, procedere quotiescúq; talis pscriptio,seu cósuetudo nó fuit violēta,aliàs secus,vt per oēs Doct.proximè allegatos, in c. dilect. de arb.Bert.cōs.7.col.2.ver.ꝑterea quis,vol.1.in nou.

12 SECVNDÒ Limita,qñ ille locus,in quo quis præscriptione tāti tēporis acquisiuit ius lignādi, vel pascendi nō habet tot nemora,vel pascua, quę possint vtrisq; sufficere,quia tunc semper dñs, vel vniuersitas loci cōtra,quā fuit inducta talis præscriptio , in tali casu esset præferēda,prout ēt declarāt Doct.io c.dilecti, de arb. & tradit Bert.in d.consi.7.nu.4.vol.1.in nou.

13 TERTIÒ Amplia principalē cōclusionē locū hr̄e ēt si talis consuetudo immemorabilis,sit valde præiudicialis ecclesiis. Bal.in c.1.in prin.col.2.ver.quęro quā tot pe,de his,qui feud.dar.pos.Cur.in trac.feu.in 2. par.col.5.ver.3.principaliter.Rot.in antiq.dec.841.& in antiquioribus Bilig.dec.3.in tit.de consuet.Dec. in c.1.col.8.ver.2.nō procedit,de cōsue.Paris. in consil. 27.nu.32.vol.1.Rui.cōsi.156.col.pe.uer. & istud rōne confirmatur,vol.4.Aim.de antiq.tēp.in 4.par.nu.172.

¶ Contrarium tenuit Mart. Laud. in tit. de his qui feu.da.pos.in prin.col.pe.uer.& primo dum ait,& sentit istā opi.Car.Ale.ibi in 8.col.in fi.dum dicit, ꝙ spatium tāti tēporia operatur,qñ nō agitur de graui præiudicio ecclesiæ, ex quo remanet ipsi ecclesiæ directum dominium: sentiēs,quod si de illius graui præiudicio ageretur consuetudo tanti tāti tēporis nō operaretur. Clau.in c.1.col.14.ver.quarta fuit opinio , de his qui feu.dar.pos.Cur.in trac.feu.in 2.par.col.7.ver.confirmo hanc pulchrā. Fel.in c.accedentes,col.5.ver.4.fallit,de pręscr.Rocch.in c.fi.col.168.ver.4.limita,de cōsue.Iac.de S.Georg.in trac.feud.in verbo, & in feudū, col.5.ver.sed hic cadit.Card.in clem.in plerisque,io 3. notab.ver.quod si licentiatus,de elect.

14 Concorda has contrarias opiniones, nam aut pōt subesse aliqua causa rōnabilis talis cōsuetudinis,& tūc quia præsumitur inducta ex illa causa rōnabili , potest operari ēt in præiudicium ecclesiæ : & tunc procedat prima opnio. Si aūt non pōt præsumi, uel considerari aliqua causa in tali cōsuetudine,ut puta , ꝙ clerici per spatium tēporis immemorabilis fuerint conuenti corā iudice seculari, & tunc ista cōsuetudo immemorabilis temporis non pōt operari in præiudicium ecclesiæ tā quam contra ius diuinū introducta,& ita procedat secunda opinio. Ista concordia sumitur ex mente Roc. ī c.fi.col.168.ſm paruam impressionē,io ver.5.limita, & ibi,ex his hæc limitatio dubitabilis vr̄,de consuetu.

15 QVARTÒ Amplia,ut spatiū tāti temporia sufficiat, ad hoc vt dñs subditis suis oners,& grauamina imponere posit,ita gl.in c.nullus Ep̄s,el 2.in verbo,ex vsu, el a.1.q.1. Abb.in conf.7.col.pe.ver.potest & secūdò. vol.2.Gui.Pap.conf.1.nu.9.ver.etsi quispiā.Grā. vot. duodecimo,nu.8.& seq. & tradunt ēt alii quos supra citauimus in prima ampliatione,sub nu.4.dum dicit, ꝙ Domini possunt per consuetudinem tanti temporis subditis collectas,vel vestigalia imponere.

16 PRIMÒ Limita istā conclusionē principalē nō procedere,qñ possidens est oīno incapax, ita ꝙ ius cōmune resistit ēt possessioni,prout declarat Abb.in c.causam.in 1.notab.de pręscr.& in cap. ad aures, in 1. notab.eo.tit.& in c. quanto.in 1.nota.de consuet. & in c. cum Apostolica,nu 12.versi.nota tamen bene, de his quæ fi.a præl.fin.consen.cap.& in c.nouit,num.22.de iud.& in c. de hoc,num.10.de simon.& in c. dilecto, in 1.notab.de test.& in c.super quibusdam,colum. 2. versi.in glo.in uerbo,non extat,de uerb.sign.Io. Monac.in c.2.colum.1. versi.item tempus,& ibi Io. And. col.fi.versi.cum ergo decimæ,de præben.in 6.Dom.in c.catholica,col.2.versi.aut non interuenit,11. dist. & in c.2.colum.3.uersi.super principali dubio , de præben.in 6.Bald.in l.omnea,in fi.verst. & vbicunque inuenis.C.de præscr.30.anno.Card.in conf.57.num.3. & consi.88.colum.1.versi.si tamen , & in c.cum apostolica,colum.fi.ver.melius est.Præposi. Alex.in c.frustra,col.pen.versi.in eo vero,octaua dist.Ant. de But. in c.peruenit,col.3.uer.quod est verum,de censi.Abb. in c.cum instantia,in 3.notab.de censib.Aret.in c. dilecto,col.1.uer.aliàs non posset.de testam. Alex.in disp. incip.Sigismundus,col.14.uersi. & hoc confirmatur , & col.19. versi.non obstat,& col.23.versi. ac etiam dixit,& consi.70.colum.4.ver.uel aliter. Rocc. in cap. fi. colum.83. versi. hæc tamen limitatio post Abb. ibi colum.9.ver.quinto requiritur,& idem Rocc.in d c.fi. colum.157.uersi.quinto infertur,& colum.168. uer. propterea non crederem,de consue.Roc.in tract. iur. patr.in verbo,ipse,vel is a quo.in 36.quæst.versi.sed respondendo. Addit.ad And.de Iser.super const.reg. in c.si dubitatio,no.8.Affl.super const.in rubr.de proba. per instr.nu. 11.Barb.consi.35.col.5.uer.ita dicamus, uol.2.Ioan.de Syl.in tract.de benef.in 23.q.2.par. nu. 23.& in 5.q.col. 2 uer.et isto casu.in secūda par. Fel. in c.causam,col.1.uer.signa theoricam,de præscr.et in c.accedentes,col 4.uer.fallit secundò,eo.tit. & in c.cū contingat,col.3.uer.2.fallit,ubi sublimitat,de for. cōpet.et c.cum nobis,colum.3. versi. aduerte etiam , de præscr.& in dilecto,colum.1. uersic. et isto casu , de testa.Hostien.in titul.de decimis: §. & utrum,colum. 3. uersi. quòd si laicus. Balb.io tract. præscrip. in 1. part.quintæ part.princip.in 7.quæst.nu.53.Cassan. in consi.34.num.8.et consi.45.colum.4.versi.quod primo patet. et in consuetud.Burgun. fol.28. colum. 2. uersic. contra etiam prædicta. Paris.in cap. cum nobis,num. 5. et seq.de præscripr. Hippol.in singul.80. Dec.consi.148.num.5.Hispan.in rubr.de dona. inter

vir.& vxor.nu.26.Parisi.in consi.13.no.7.vol.4. Ruin. consi.156.col. fi.versi.pari ratione. vol.4. Aim. de antiq.temp.in 4.par.nu.149.& ou.211.

¶Contrarium tenuit Io.de Aoa.io c.de hoc,col.3. ver.de consuetudine tamen.de simon. Maria.iun. cõsi. 115.nu.38.vol.2.

17 Infertur igitur ex prima cõi opi.ꝙ consuetudo Anglicana, vt Rex habeat iurisdictionem in clericos, ẽt si sit obseruata per tanti temporis spatium,ita vt nõ sit memoria hominum in contrarium, non operatur, eo quia laicus est inhabilis, & incapax habendi iurisdictionẽ in clericos.ita Rot.in antiq.deci.840.& in antiq. Bisign.deci.2.in tit.de consuet. Fely.in c.2.col.1. versi.& adde Rom.de maior.& obed.Io.Crot.in l.omnes populi,col.12.versi.2.conclusio.ff.de iusti. & iur. Ferrat.caut.28.in prio.Rebuff.super coocord.in fin. versi.3.infertur.

18 Primò Sublimita,qñ cum tanti temporis consuetudine concurreret ẽt fama priuilegii,nã tunc ẽt incapax posset se fundare in consuetudine. Fel. in c.causam,col.1.& seq.de præscr. & in c.cũ cootingat, col. 3.versi.2.fallit. de for.comp. Abb.in c.cũ apostolica, col.fi.ver.Io. And.tenet,de his,quæ fi.à præl.Clau.in l.more, col.4.versi.circa quod distingue. ff. de iurisd. omn.iud.qui etiam addit idem esse, qñ ex consuetudine tanti temporis quis allegaret priuilegium,ꝙ regulariter non concedi soleret,vel vbi magoa esset præsumptio cõtra allegaotem priuilegium, & idem dicit in 5.col.versi.& ratio potest esse.

19 ¶Contrarium in hoc voluit Balb.in tract. præscr. io 7.q.1.par.5.par.prin.nu.58.& ou.60.

20 Secundò Sublimita, nam si consuetudine tanti temporis quia allegaret causam,seu priuilegium, tũc etiam inhabilis, & incapax posset io consuetudine tãti temporis se fundare. secundum Alex.consi.50. col. 4.ver.accedat ad hoc,vol.4.

21 Tertiò Sublimita limitationẽ procedere,qñ incapacitas est oĩ tempore vniformis,secus si vno tẽpore potuisset esse capax, licẽt nõ alio. Barb.cõsi.35.col. 5.ver.& ex hoc tollitur. vol.2.refert,& sequitur Balb. io tract.præscrip.in 1.par. 5.par.prio.q.7.nu.55.

22 Infertur ex proxima sublimitatione,vt in ꝑscriptione decimarũ coosuetudo immemorabilis tẽporis operetur,ad hoc vt videantur decimæ habitæ ante Cõcil. Later.Io.Aod.in c.cũ apostolica.col.pe.ver.& q̃ritur. & ibi Ant.de Butr.col.3.& seq.ver.3.quæro.& Imo. col.6.ver.vlterius q̃ri põt.& Ancha.col.2.ver. sed hic incidẽter q̃ro,de his,quæ fi.à præla.Dom.in c.2.§. sanè.circa fi.versi.super dubio.de decimis,i 6.& ibi Pet. de Aoch.io 11.ootab.Pau.de Cast.in consi.139. ver. sed istæ decimæ,vol.2.Cuma.consi.83.circa fi.ver.de tpe aũt.Alex.consi.6.col. fi. ver.pro quo adduco, vbi

* dicit hãc * cõem opi.vol.1. Iasi.qui ẽt dicit cõem opi. cõsi.156.col.1.& seq.vol.2. & istã ẽt dicit cõem Bal. in trac.præscr.in 1.par.5.par.prin.q.7.ou.58. & idẽ dicit Claud.io tit.quæ res in feud.dar.possi.col.fi. Milia in verbo, decima si tanto tempore. Barb.io consi. 35.vol.2.gl.consue.Toron.fol.116.col.3. Rebuff.in trac.de decim.in 13.q.Maria.iun.qui hanc dicit verã, & communem opin.consi.115.nu.38.uol.2.

¶Contrariam aũt opin. sequitur Host.in d.c.cum apostolica,col.fi.versi.quid si non apparet, & ibi Car. col.4.versi.5.quæro.vbi tenet,ꝙ vltra tempus immemorabile sit probanda fama,ꝙ habuerint decimas ante Conciliũ,& idẽ voluit ibi Abb.col.fi.versi.sed pulcherrimum dubiũ,& ibi Henric. Boic.ver.aut est dubiũ,de his, quæ fi.à præl.Arch.in c.2.col.fi. versi.hic quæro.de decim.in 6.& idem voluit Host.in c. quãtis. versi.sed quid si nõ apparet.de decim. Cardi.in c. cãm.col.1.ver.quid si laicus possidet, de præscrip.gl. cõsue.Biturig.fo.31.col.3.& seq.Iac.de S. Georg.io trac.feud.in verbo,& cũ mero.in fi.ver.sed ponamus. Parisi.cõsi.101.no.110.& seq.vol.1.Cassau.io cõsi.34. nu.15.vbi requirit probationẽ aliquarũ iuestiturarũ.

23 Concorda,vt prima opi.procedat,qñ laicus est in possessione:secunda procedat,si ecclesia possideat.ita concor.Pau.de Eleaz.quem refert,& sequitur Domi. in c.2.§.sanc.ver.super dubio.de decimis,io 6.

24 Secundò Limita principaliter,quia contra supremam potestatem Papæ ista præscriptio nõ habet vim priuilegii,ptout hanc opi.tenet Abb.in c.quo ad trãslationem,in 2.notab.de off.del. Aret.io l.more, ou.4. ff.de acq.hær.Iasi.in l.imperiom.col.8.versi.limita istã cõem.ff.de iurisd.omn.indi.Balb.in trac. præscri.in 2. par.5.par.princ.q.2.col.2. versi. & maximè limitatur. Parisi.io c.cum nobis.nu.3.de præscrip.

¶Contrariam aũt opin.sequitur Ang.io l.1.col.1. versi.idem tñ dico.C.ne rei domi.& ꝙ ciuitas Tudertina præscripserit libertatem contra sedem apostolicã,tenuit Lap.alleg.sua 85.col.2.versi.sed nec ẽm, & ista opinio maximè fundatur in dicto Ion. in c.bonæ, el 2.col.2.ver.Papa aũt,de postul.prę la.quod dictum sequuntur omnes illi, quos allegat Fel.in c.cũ oobis. col.1.& in c.eum non liceat,col. 4.versi.& dicit optimè.de præscri. Balb.in trac.præscrip. in 2. par.5.par. prioc.col.2.ver.& maximè.

25 Tenendo primam opin.tanquam veriorem. Sublimita aliud esse in Principe temporali, cõtra quẽ præscribi põt ꝑscriptione tanti tẽporis, vt dicit Abb. in c.per venerabilem,nu.10.qui fil.siot leg.Fel.in c.cũ non liceat,col.4.& ibi Parisi.in fin.& idem Parisi.in c. cũ nobis.nu.3.& seq.de præscr. Balb.in trac.præsc.in 2.par.5.par.princ.in 2.q.col.3. Aim.de antiq.tẽp.in

* 4.par.nu.201.& seq.vbi hãc dicit magis * cõem opi.

26 Amplia, vt etiam contra prælatum inferiorẽ possit quis libertatem præscribere,vt tamen remaneat subditus sedi apostolicæ.tenet Oldr.in consi.172.col.1. & consi.254.ver.1.quidem.

¶Contrarium, vt ẽt contra prælatum inferiorem non possit operari præscriptio immemorabilis temporis,tenuit Ruin.consi.155.ou.14.vol.4.

27 Tertiò Principaliter limita,vbi lex resisteret cõsuetudini,vel præscriptioni, quia tunc cõsuetudo tãti tẽporis nihil operatur.Dom.io c.2.col.1.ver.circa secũdã partem,de pęn. & remisi. Ant.de But.in c.cũ ex officii,col.1.ver.q̃ro quõ.& ibi Abb.col.1.in 3. nota. de præscr. Card.io cle.2.in prin.in 8.q.& in fi.ver.circa quæ dico.de reb.ecclesi.nõ alie. Abb.in c.super eo. in 1.not.de paroch.Fely.in c.accedentes.col.5.ver.3. fallit.de præscr.& in c.cum causa,col.4.ver.1.fallit.de re iud.& in c.cũ contingat,col.3.versi.3.fallit.de foro cõpe.Rocc.in c.fi.col.174.versi.4.amplia, de consuet. Aodr.de Isern.in const.reg.in tit.de præscr.in c.quadrageoalẽ.super gl.i verbo,i publicis.ver.itẽ intellige principiũ.Dec.in c.1.col.1.versi.2.nõ procedit de cõsue.Cassan.cõsi.66.nu.38.Parisi.cõsi.27.nu.35.uol.1.

¶Contrariũ tenet gl.in uerbo,ꝑscriptione,in auth. ot de cæter.commu.eccle.rer.in §.in oib. & ibi Ang. oer.ibi nollo tẽpore.Bal.in l.1.col.1.uer.sed in casib. & ibi Ang.col.1: & ideo dico.C.ne rei dom.uel tẽpl. Bal.i l.2.versi.exceptis quatuor casib.& ibi Aog.circa fi.oersi.exceptia decẽ casib.C.eo.tit.Ang.i l.oẽs.circa fi.uer.ubi ergo.C.de prescr.30.ann.& in l.nõ solũ.in prin.uer.oia aũt.ff.de usuc.& i l.nemo põt.col.2. uer. in hoc tñ attẽde.ubi Ale.col.pe.uer.& tene mẽti.ff.de leg.1.Bal.i c.1.§.ꝑterea.uer.alia gl.de capite Corrad.

Rom.

Rom. in l.1.in fi.ff.de usuc.Abb.in c.fi.nu.85.de psc. Præpos. Alex.io c. frustra,col.3.ver.sed si esset consuetudo.8.distin.Ancb.cons.51.vers.nec obstat. Abb.in consi.26. col. 2.ver. sed prædictis non obstantibus, vol.2.Affl.super const.sub rubrica de præscr.num.18. Ale.in cōs.66.col.2.uer.fortificaotur prædicta,uol.1. & cōs.16.col.8.uer.oec ad hoc obstat,vol.5.& ī disp. inci.Sigismūdos,col.21.ver.ac ēt dis it. Cor.cons.22. col.fi.ver.nec ista,vol.3.Ias.cons.92.col.fi.uersi. imò plus,uol.3.Dec.in l.traditionibus,ou.12. ubi Riminal.col.2.ver.limita tñ.C.de pact.Cur.in trac. feud.in 2.par.in 2.q.prin.2.par.prin.col.3.uer. non omitto. Fel.in rubr.de præscriptio.col.fi.uer.considera secundò.Arc.cons.15.col.fi.uer.ita credo.Dec.io cōs.635. col.1.uer.non obstat tes.& cōs. 271.num.3.& cons. 496.nu.9.& seq.Balb.in trac.præscri.in 2.par. 3.par. prin.io 6.q.no.31.& io 9.q.5.par.prin.nu.45.& seq. dec.Neap.4.ou.20.in nou.dec.Neap.254. ī fi.ī antiq. Cassa.cons.54.ou.15.& io consue.Burgund.fol. 196. col.3.uer.sed iñ vt.Cur.iu.cous.158.nu.13.Paris.in c. accedentes, nume. 13. de præscriptio.Paris.in consil. 27.nu.85.& seq.uol.1.Grat.consi.61.num.25.uol.1. Mar.inn.cōs.54.nu.4.uol.1.Rui.cōs.13.col.fi.uer.nec obstat,uol.2.Aim.de antiq.temp.io 4.par.ou.186.

28 PRIMÒ Concorda, ꝙ si cōsuetudo vel præscriptio sit improbata cum aliquo signo voiuersali, tūc cēseat exclusa ēt præscriptio centenaria, seu immemorabilis tpis, aliàs procedit vlt.opinio, vt voluit gl.io cle. 2.in verbo, quamuis, de reb.eccle.non alie. Fel.io c.dilecti, col.4.ver.contra hoc argoitur, de maior.& obe.

¶ Contra istam concordiam tenet Card. in d. cle. 2.in fi.uersi. circa quæ dico, de reb.eccles.noo alien. Abb. in c.soper co. in 1.notab.de paroch.Rocc. in c. fi.col.175.secundum paruam impresſionem, uersi. & nota quòd procedit, de consuet.

29 SECVNDO Concorda, nā aut reprobata est consuetudo, & tunc ēt coosuetudo immemorabilia censetur improbata: aut est improbata præscriptio, & non censetur tunc improbata illa, quæ est immemorabilis. Ita distinguit Rui.cōsi.56.col.pe.ver.& cōfirmat, uol. 4.

30 Contra hanc concordiam Ruioi oidentor tenere oēs Doct.supra allegati in 1.par. huius limitationis, qui indistinctè loquūtur, siue reprobata sit cōsuetudo, siue reprobata sit præscriptio.& iñ specie, ꝙ qñ est reprobata cōsuetudo, oō censeatur improbata consuetudo tēporis immemorabilis, tenet ipsemet Rui.sibi cōtraria, cons.13.col.fi.ver. nec obstat statutum, vol.2.

31 TERTIÒ Concorda, nam aot per constitutionē redditur materia impræscriptibilis, & tunc censeatur improbata ēt consuetudo immemorabilis tpis: aut nō redditur materia impræscriptibilis per l. dispositionem, sed solū reprobat consuetudo, vel pscriptio: & tūc ista immemorabilis non censet improbata. ita cōcordat Fely. in c.cum ex officii, in prin.de præscr. Prob.in addit.ad Io.Monach.in c.1.nu.24.de præscr.in 6.

32 QVARTÒ Concorda, vt dicebat Rocc.in c.fin.col. 175.ver.cogita vnū, de consue. ꝙ aut durat eadem cā reprobationis, & tunc ēt præscriptio immemorabilis censeatur exclusa: aut verò nou durat eadē cā, & talis præscriptio tanti temporis non cēsetur exclusa. & hęc quidem concordia videtur magis vera.

Tenendo partem affirmatiuam, vt censeatur exclusa etiam præscriptio immemorabilis.

33 Sublimita, nisi cum consuetudine tanti temporis cōcurreret fama priuilegii, vt dicit Fel. in c.cum cōtingat, col.3.ver.4.fallit, de for.com.

34 QVARTÒ Limita conclusionē principalem, quia cōsuetudo tanti temporis operatur vim priuilegii quo ad subditos tantum, non tamen quoad alios. ita Bald.in l. exemplo, col.1.ver.tertius casus, C.de prob.

¶ Contrarium tenet Fel.io c.cū p.tabellio, col.fi.in 14.q.de fid.instr.& vide eundem Fel.circa prędicta, in c.ad audientiam, col.4.ver.2.conclosio, de præscr.

35 QVINTÒ Limita, qñ cōsuetudo tāti temporis eneruaret vires ecclesiasticæ disciplinæ, prout sentit Io.An. in c.vt priuilegia, col.1.ver.nec obstat.de priuil.Domi. qui declarat in c.catholica, circa fi. ver.aut lex non improbat, 11.dist.Fel.in c.accedentes, col.5.ver. fallit 4. de præscr.& in c.cum contingat, col.3. ver. fallit 4.de for.comp.Curt.in tract.feud.io 2.quæst.princ.secundæ par.prioc.ver.confirmo hanc pulchram.

36 SEXTÒ Limita, qñ præscriptio immemorabilis tpis esset irrationabilis, vt voluit Abb.in c.fi.col.9.versi.5. requiritur, de consue.& ita uoluit gl.1.per illum tex.in c.1.de cōsuet.lib.6.vbi Franc.io 1.& 2.not.Car.in cle. in plerisq;.in 3.nota.uer.ꝙ si licentiatus, de elec.Abb. cons.7.col.pen.uer.quod tñ ego limito, uol.2. Fel.in c.cum ex officii, col.6.ver.2.dico, de pręscr.Rocc.in c. fi.col.50.uer.5.aduerte, & col.178.uer.considera tñ, & col.183.uer.si tñ cōstaret, de cousue. Zas.cons.5.nu. 72.uol.1.Paris.in c.cum nobis, nu.6.de præscr.Rui.in cōs.155.col.3.uers.quinimmo ēt, & cons.156.col.pe. uer.quæ etiam consuetudo, uol.4.& cons.116.nu.13. uol.4.Paris.cons.27.nu.50.cum plurib.seqq.uol.1.

37 Infertur igitur ex ista stipulatione, ꝙ cōsuetudo immemorabilis tpis, ut Archid. Vicarium Epi pręcedat, tanquā irrationabilis, noo dēt operari, prout banc opi. tenent Abb.cons.21.uol.1.Fel.in rubr.de maior.& obed.col.6.ver.non ualet, & io c.statuimus, col.2. uers. & dicit Abb.eo.tit.Ias.in l.de quibus, nu.69.& nu.77. ff.de leg.Cassa.in catalogo gloriæ Mundi, in 4.par.in 46.consideratione.Rui.cons.155.nu.11.uol.4.Boer. in tract.de auctoritate magni consilii, ou.148.& pro ista parte sunt omnes Doct.tenentes partem negatiuā tertiæ ampliat.principalis supra positæ.

38 Amplia præmissa, ēt si consuetudo tanti temporis esset iurō firmata, quia qñ est irrationabilis, nihil operatur. Ang.Aret.in §.ex non scripto, col.fi.uers.quæro an mala consoetudo. Inst.de iure naturali, gentium, & ciui.Paris.in c.cum nobis, nu.6.de præscr.

¶ Contrarium in bac proxima limita.tenet Card.in c.fi.col.24.in 32.q.uer.si autem consuetudo est, & ibi Imo.col.3.uer.sed si est pręsumpta, de consue.qui tenent, ut consuetudo immemorabilis etiam si sit irrationabilis, nihilo minus ualeat. & pro ista parte sunt oēs Doct.tenentes partem affirmatiuam, io 3.ampliatione superius posita.

39 Sublimita, qñ consuetudo esset peccati nutritioa, nā tunc oēs Doc.in hoc cōueniunt, ut nullo tēpore ēt immemorabili firmari posset, ut dicit Rocc. in fi.col.16. uer.5.amplia, & uer.6.amplia, & col.50.uer.5.aduerte, de cōsue.Paris.io c.cum nobis, nu.6.de præsc.Aim. de antiq.temp.in 4.par.nu.203.Paris.cons.27. nu.52. & nu.54.& seq.uol.1.

40 Amplia, etiamsi in modico esset peccati nutritiua, ut puta si cōsuetudo permitteret usuras in uno nūmo, Bal.in rubr.de consue.& ibi Barb.col.pe.qui plures allegat.Roc.in c.fi.col.16.secundum paruam impresſionem, uer.7.amplia.de consue.

41 Declara, quia in dubio consuetudo immemorabilis semper est psumenda rōnabilis, ut declarat Abb.in cōs. 26.col.2.uer.præterea sicut, uol.2.& cons.7.col.pen. uer.quod tñ ego limito, eo.uol.Rocc.io c.fi.col.47.in glo.in uerbo, rōnabilis, uers.hoc intellige, & col.182. uers.& propterea frustratorium, de consue.

42 SEPTIMÒ Limita, nam licèt consuetudo tanti temporis

poris habeat uim priuilegii, tamen illud non eſt uerè priuilegiũ, vt dicit Soc.in couſ.260.col.fi.ver.nec obſtat, refert, & ſequitur Caſſa.cõſ.34.nu. 13. & in conſuet.Burg.fol.28.col.2.ver.Soc.dixit, & ꝙ iſtud dicatur priuilegiũ fictũ, dicit Aim.de antiq.temp.in 4.par.
43 nu.128. Vel poteſt appellari priuilegiũ tacitũ prout dicit idem Aim.de antiq.temp.in 4.par.nu.150.

Et hæc ſunt, quæ ad huius primi effectus materiam pertinere videntur.

44 SECVNDVS effectus principalis eſt, quia cõſuetudo tanti tpis, cuius initii memoria nõ exiſtit, hēt vim tituli, vt eſt tex.in l.hoc iure, §.ductus aquę, ff.de aq.quot. & æſtiu.& in c.1.de præſcr.in 6.& in l. ſi quis diuturno, ff.ſi ſeru.vend.& voluit gl.in c.ſup quibuſdã, §.prę terea, in verbo, nõ eſtat, de verb.ſigu.gl.in c.fi.in verbo, vſq; ad hoc tēpus, 18.q.2.Hoſt.in c.peruenit, col. 3.ver.illud tñ vř, & ibi Io. And.col.1. ver.dicit Hoſt. & ibi Ant.de But.col.17.ver.qñ probatur, & ibi Abb. col.2.ver.2.caſu, de cenſib.Abb.c.ſuper quibuſdã, circa fi.ver.in gl.in verbo, nõ eſtet, de verb.ſig. Inn. in c. ſi diligenti, col.2.ver. ſecus ſi eſſent talia, & ibi Hoſt. col.4.ver.ſecus ſi eſſent talia, & ibi Card. circa fi. verſ. vř tñ, & ibi Fel.col.pe.ver.nona & vltima, & ibi Bal. in fin.verbis, de præſcr. Bar. in l.cũ de in rem verſo.col. 2.ver.veniamus ad ſm, ff.de vſur.Bal.in l.1.col.2.verſ. quia non minus.C.ne rei dom.vel temp.& in l.ſolemnibus, ver.Petrus dicit.C.de fide inſtr.Card.in clem.2. in princ.in 8. q.de reb. eccleſ.non alien. Abb.in conſ. 26.col.2.ver.ſed prædictis non obſtãtibus, vol.2.Ro. l.vectigalia, col.2.ver.opinionem tñ vltimam, ff.de public.Iaſ.in l.quominus, col.19.ver.intellige tñ, ff.de flumin.Pau.de Caſt.in l.ſi certis annis, col.1.& ſeq.C.de pact.Corn.conſ.263.col.11.ver.itē ſi probatur, vol.4. & conſ.24.col.fi.ver.quod maximè dicendum eſt, eo. vol.Card.conſ.88.col.1.ver.itē ſine titulo.& cõſ.118. col.2.ver.venio ad aliud, & conſ.114.nu.9.Abb.in c. fi.nu.6.& ſeq.de cauſ.poſſ.& propr.Iſern.in c.1.§.præterea ducatus, nu.16.de prohib.feud.alien.per Feder. & in conſl.reg.in conſt.incip.ſi dubitatio.nu.9. Aret. conſ.15.col.fi.ver.hēt enim curſus.Iacobin.in tract.de homag.col.5.ver.ſi autem.Alex.in conſ.70.col.2.ver. & ſi dicatur, & conſ.71.col.3.ver.ſed contra hanc tertiam, uol.4 & conſ.78.nu.14.vol.6.& in diſput.ſua, incip.Sigiſmundus, col.14.ver. præterea in præſcriptione.Iaſ.conſ.209.col.1.ver.itē & in tali, vol.2. Cæpoll. in trac.de ſeru.vrba.prędio.c.19.col.2.ver.& pro hoc adduco.Rot.in antiq.dec.205. Dec. conſ.271.nu. 3. ver.facit tex.Cald.conſ.1.de libell.oblat.Balb.in tract. præſcr. in 6.q.2.partis 3.par.princ.nu.25.& ſeq.Caſſ. cõſ.54.col.3.ver.& maxime hoc caſu, & nu.51.& cõſ. 34.nu.7.& conſ.16.num.18.& in conſuet.Burg.fol. 28.col.1.ver.& dominus Card.Goz.conſ.8.num.37. Lofr.conſ.40.nu.42.Mar.iun.conſ.76.nu. 54. & nu. 56.Mant.conſ.38.nu.12.& ſeq.& conſ.282.nu.4. & ſeq.Bertran.conſ.120.nu. 3.vol.2.Pariſ.conſ.111.nu. 43.& nu.49.vol.1.& conſ.27.nu.77. vol.1. Aim. de antiq.temp.in 4.par.nu.127.& nu.147.

45 Infertur igitur ex hac concluſione, ꝙ ſtante conſuetudine tãti tēporis alius titulus nõ eſt probandus, quia præſumitur. Arch.in c.1.in fi.ſuper gl.in verbo, nõ extat, & ibi Dom.col.3.ver.quæro quare, de præſcr.in 6. Cyn.in l.ſi certis annis, col.fi.in 12.q.C.de pact.Imol. in l.ſi publicanus, §.in omnibus, ver.& bene facit, ff.de publican.Io.Mon.in c.1.in fi.de præſcrip.in 6.Bald.in conſ.352.col.2.verſi. ſed hic eſt non inutiliter, uol.1. Card.conſ.118.col.pen.ver.& ſufficit ad iuſtificandã, Iacobin.in tract.de homag.col.5. ver. ſi autem.Corn. conſ.268.col.11.ver.& pro claro, uol.4.Alex.conſ.6. col.1.ver.& neutro caſu, vol.1.conſ.198.ver. vbi etiã oſtendi, vol.2.Iaſ.in §.omnium, nu.72.inſt.de act.Fel. in c.cum nobis, col.2.ver.præterea ſm Imol.de præſc. & in c.accedẽtes, col.5.ver.ſed diceres, & in c.cauſam, col.3.ver.puto ſuſtentabilem, de præſcr.Dec. in conſ 341.col.pen.ver.& patet ex omnibus. Curt.iun.conſ 61.col.1.Pariſ.conſ.27. nu.80.vol.1.

46 PRIMÒ Amplia, quia in hoc caſu titulus probatur * ꝓbata cõſuetudine tãti tpis. Ant.de But.in c.peruenit, col.20.ver.& aduerte quia, de cẽſib.Paul.de Caſt.in l. ſeruitutes, la 3.col.pe.ver.& alius intellectus, ff.de ſeruit.Sal.in l.vectigali, col.fi.ver.putarē in pract.C.nou. vectig.refert, & ſequitur Fel.in c.cũ nobis, col.2. verſ. præterea ſm Imol.de præſcr.Aret.conſ.15.col.fi ver. hēt.n.curſus.Rot.in antiq.dec.205.Card.in conſ.118. col.pe.ver.et ſufficit ad iuſtificandam.Iacobin.in trac. de homag.col.5.ver.ſi autem, Alex.in conſ.198. verſ. vbi ēt oſtendi, vol.1. Abb.in conſ.7.col. pen. ver. item præmiſſo, vol.2.Flor.in l.cum de in rem verſo.col.pe. ver.eadem gl.ibi, obligationum fere, ff.de vſur.Caſſan. in conſuet.Burg.fol.370.col.2.ver.dico ergo.

47 SECVNDÒ Amplia, quia non ſolũ in hac præſcriptione titulus non dēt probari, ſed nec ēt dēt allegari, ita hanc opi.tenet Hoſt.in c.ſuper quibuſdã, §.præterea, in fi.ver.nota diligẽter, poſt gl.ibi in verbo, nõ extat, & ibi Card. in fi.ver. quæro nunquid, de verb.ſig. Ant.de But.in c.per venerabilẽ, col.13.ver.mihi vř dicendum, & ibi Præpoſ.col.96.ver.credo tñ, qui fil.ſint leg Inn.in c.ſi diligẽti, col.2.& ibi Bal.in fi.de præſcr. Bal.in tit.de pac.Conſtantię, col.4.ver.ab antiquo, ibi, & ſcias ꝙ in præſcribẽdo.Pau.de Caſt.in l.ſi certis annis, col.1.ver.5.& vlt.oppono, & ibi Iaſ.col.fi.ver.10. limita, C.de pact.Fed.de Sen.cõſ.234.col.2.ver.maximè autem.Abb.in cõſ.7.col.4.vol.2.Io.Fab.in §.ęquè. Inſt.de act.Soc.in couſ.127.col.pen.ver. & eſt caſus, uol.1.& in reg.373.in 1.fall.in fi.Cor.in cõſ.168.col. 11.uerſ.& pro claro, uol.4.Alex.conſ.6.col.1.verſ.& neutro caſu, uol.1.Cald.in conſ.1.in prin.de libell.oblat.Guido Papæ q.408.in fi.Fran.in c.1.in 2.notab.de couſuet.in 6.Balb.in tract.præſcr.in 6.q.ſecundæ par. 3.par.princ.nu.28.Barbat.conſ.35.col.3.ver. quinimò plus, vol.2.Affl.dec.239. in fi. & dec.324.nu.6. Caſſan.cõſ.34.nu.7.in conſuet.Burg.fol.2.col.1. ver. adde quod tale tempus, Card.conſ.118.nu.14. Bertr. conſ.69.col.fi.uer.habet enim vſus, uol.3.in nou.Lofred.conſ.40.nu.38.Gozad. conſ.8. nu.37.Aim. quã dicit iſtam veram, & communem * opi. in tract.de antiq.temp.in 4.par.nu.148.

¶ Contrariã opi.tenēt Alex.cõſ.70.col.4.ver.accedat ad hoc, vol.4.Cæp.in tract.de ſeru.urb.pręd.c.19. col.8.uer.ſi aũt ſcit.Fel.in c.accedentes, col.5.uer. ſed diceres, de præſcr.& in c.cauſam, col.3.uer.puto ſuſtõtabilem, eo.tit.Curt.iun.in conſ.158.nu.18.Purpur.in l.imperium, nu.192.ff.de iuriſ.om.iud.

48 Concorda has contrarias opin. quia uerum eſt, ꝙ quis non tenetur in ſpecie allegare titulum uirtute huius præſcriptionis, & ita procedit prima opinio, ſed bene quis tenetur in generale allegare petita per ipſum ſibi deberi ex iuſta, & legitima cauſa. Ita declarat Claud. in l.more, col.4.ver.eſt verum, ꝙ non eſt neceſſe, ff.de iuriſd.om.iud. Bertr.qui hanc dicit * communem opi. conſ.78.in prin.vol.1.in antiq.

Tenendo tamẽ primam opi. tanquam communem.
49 Limita, ut illa procedat, qñ præſumptio inducitur cõcurrente aliquo facto poſitiuo, ſecus aũt qñ induceretur ex ſola patiẽtia, nã tũc eſt neceſſaria tit.allegatio. Ita dicit Fel.in c.cum ex officii, col.5.in 4.fall.uer.nec obſtat, de præſcr.dec.Neap.4.nu.21.in nouis.

¶ Con-

¶Cootrarium in hoc tenet Aim.de antiq. temp.in 4.par.nu.153.in fi.ver.præmissa conclusio.

50 TERTIÒ Amplia,vt ex consuetudine tanti tẽporis titulus præsumatur,& ẽt talis præsumptio dicatur esse iuris,& de iure,quæ non admittit contrariã probationem,ita Ant.de But.in c.peruenit, col.18.ver. ad tertiũ,ibi,mihi vr̃,de censib.Fel.in c.cũ nobis, col.3.ver. scias ẽt,de præscr.Io.Aot.Alex.cons.14.col.2.vers.& si iterum dicatur.Goza.cons.8.ou.37.ver.imò secundum Fel.Cassan.cons.34.nu.7.& in coosuet.Burg.fol. 370.col.2.vers.imò probata. Maria.iun.cons.115.ou. 38.& seq.vol.2.Aim.de antiq.temp.in 4.par.nu.155. & num.165.

¶ Contrarium tenet gl.in c.1.in verbo,oisi,de præscript.io 6.& ibi Franc.col.fi.ver.2.nota. Decis.Neap. 368.ou.9.in antiq.Barb.cons.41.col.11.ver.& si q̃ suppiã respondeat. Fel.in c.de quarta,col.pe.ver.considero duo,de præscr.Cæpol.in trac.de seruit.vrb.præd.c. 19.col.3.ver.& ideo non credo.Zas.cons.16.nu.51. vol.2.Paris.hoc tenet expressè in coos.27.ou.120.volum.1.& in cons.13.nu.23.eo.vol.

51 Concorda hac opi.prout concordat Aot.de But.in c.peruenit,col.18.ver.mihi vr̃,de cẽsib.nam aut deducitur tempus tanquam causa inducens,& tuoc non admittit probationem io contrarium, aut tanqoam causa declarans,& tunc recipit contrariam probationem,& idem voluit Milis,in verbo, præscribi an possit ius exigendi pedagium.

● Tenendo primam opin.magis* communem

52 PRIMÒ Limita,nam ad effectũ petendi restitutionẽ in integrũ,in hoc casu admittitur probatio io cõtrarium,prout declarat Rui.cons.103.io fi.vol.5.

53 SECVNDÒ Limita,nisi appareret de titulo inualido, quia tunc præsumptio, quæ oritur ex anõquitate t̃pis, nihil operat,vt tradit Aim.de antiq.in 4. par.nu.154. & seq.& in 3.par.nu.15.in 7.limita.

54 SECVNDO Amplia principalem coocl.quia talis titulus, qui inducit̃ præsumptiuè ex consuetudine tanti temporis,præsumitur titulus iustus,Ant.de But.in c.peruenit,col.8.vers.credo tñ,& col.13.ver.sed si oon constat,de cẽsib.Abb.cons.7.col.pe.ver. & ego puto,uol. 2.Alex.cons.24.col.pe.ver.& licèt,vol.5.Fel.in c.cum nobis,col.3.ver.quia f̃m,de præscr.Ias.in l.quominus, col.8.ver.item dicit,ff.de flumin.Balb.in tract. præscr. in 1.par. 2.par. prin.io 7.q.nu.60.ver. sed satis est.Lofred.cons.4.nu.50.Cor.coos.22.nu.36.ver. secus dicendum est,vol.3.vbi dicit quòd ista consuetudo habet vim iustæ concessionis,ita, vt sit tutus præscribens in foro conscientiæ.

55 TERTIÒ Amplia,qoia sublata præscriptione nuoquã censetur sublata præscriptio t̃pis immemorabilis. tex.& ibi gl.& Ang.in auth.de cæt.commut.rer.eccle. Ang.in l.non solũ,in prin.ff.de vsucap.Abb.in cõs.77. vol.2.Fel.in rubr.de præsc.col.fi. Dec.in cõs.271.nu. 3.Tiraq.de retract.conuent.§.1.in gl.2.nu.23.

56 Amplia proximam ampliatio.habere locum etiã in præscriptione 30.ann.ita gl.pe.in l.1.& ibi not.Coro. sub nu.13.C.de bon.mater.gl.in c.1.§.præterea,in ver. nulla præscriptione,de l.Contra.Tiraq.de retrac.lignagier,in §.1.in gl.10.nu.15.& de retrac.conuen.io §.1. io gl.2.nu.12.

57 Tertius effectus principalis est,quia in hac præscriptioue tanti t̃pis booa fides non est necessaria, & hoc teoent oẽs Doct. supra relati io 1. parte primæ ampliationis vltimo loco positæ. Quã ẽt opinio.vltra cos tenuit Sal.in l.2.col.fi. C.de seruit. Bal. cons.352.col. 2.ver.imò nec de bona fide,vol. 1.Card.cons.38.nu.7. Alex.in disp.inci. Sigismuodus,col.15.ver.vel dicas,& col.21.ver.vel dico licèt Iacobi.in trac.de homag.col. 5.Ias.cons.209.vol.2. Dec.in l.traditionib. nu. 12. C. de pact.& cons.638.col.1.& cons.496.nu.5.ver.similiter bona fides,Cassan.consi.34.num.7. & in consue. Burg.fol.28.col.1.ver.oec etiam requirit, Boer.decis. 39.nu.6.in fi. ver.idem dicit Salyc.

¶Contrariũ,ꝙ booa fides in præscriptione immemorabilis t̃pis sit oecessaria,voluit gl.io c.1.in verbo, nisi.& ibi Fran.col.fi.ver.2.nota, de præscr. in 6.Bal. io cons.370.col.fi.ver. non obstat ea, & col.1.ver.itẽ in ista,vol.3.Abb.in c.fi.in fi.de consti. Ang. Are.io §. furtiuæ,nu.6.inst.de vsucap.Io.Aot.Alex.coos.13.ou. 14.Gui.Pap.cons.91.nu.5. Calca.cons.52.& cons.6. col.fi.ver.& exceptio.Soc.in cons.187.col.pe.ver.3.rõne.Zas.cons.16.nu.51.vol.2.decis.Neap.368.nu.6.& seq.in antiq.decis.Neap.4.in nou.ou.21. Balb.in trac. præscr.io 6.q.secundæ par.3.par. princ.nu.30. Rocc. in trac.iurispatr.in verbo,ipse,vel is,à quo,in 36.q.ver. cõprobantur ẽt præmissa.Aoch. cons. 82.col.3.ver.nõ obstat,& hanc dicit cõem opi. Alex.in l.cũ aliquis,C. de iur.delib.Hisp.in c.per vestras,fol.27.col.4.ver.idẽ clarius,de don.inter vir.& vx.Rip.in c.cũ ecclesia Sutrina,nu.99.de cau.poss.& propr.Paris.in c.fi.nu.17.de præsc.Paris.cons.27.nu.116 cũ plurib.seq.& nu.137. & cons.101.nu.111.& cons.112.nu.34.& cõs.104. nu.123.& seq vol.1.Aim.cõs.146.nu.2.ver.adeo præmissa,& in tract.de antiq.in 4.par.nu.168.

58 PRIMÒ Declarã,nam f̃m vnam,vel alteram opin. præscribens non arctat̃ ad docendũ de bona fide, sed sufficit eam allegare.Alex.cons.6.ver. nec ẽt.vol. 1.& cons.198.ver.vbi ẽt ostendi,vol.2.& iu disp. incip.Sigismundus,col.14.ver.& in tali præscriptione,col.31. ver.& maximè.Rip.io c.cũ ecclesia Sutrina, nu.99.de caus.pos.& propr.Curt.in trac.feud.in 1.par.col.4.versi.& ideo pro ista cõi. Bertr.coos. 69.col.fin. ver. habet enim vsua,vol.3.in nou.& cons.81.col.fi.eod.uol. Paris.cons.27.nu.81.uol.1.

59 SECVNDÒ Declara,quia bene uerum est, ꝙ cursus loogi t̃pis excludit præsumptionẽ malæ fidei, sed hoc intelligitur ĩ mala fide præsumpta,secus aũt qñ mala fides uera probaretur, uel per instr̃m,uel per testes, seu per alias legitimas probationes,nam tunc illa uera mala fides nuoquam tollitur,uel purgatur per aliquem tẽporis cursum, ut declarat Aim.cous.146.& in trac.de anõq.in 4.par.num.169. uersi.sed ista responsio, post alios ibi per eum allegatos.

60 Amplia hanc declarationẽ,ẽt si fortior præsumptio malæ fidei appareret,quæ præualeret p̃sumptioni bonæ fidei,resultanti ex t̃pis antiquitate,ita Fel.io c.uigilaoti,circa fi.de præscr.Boer.decis.211.nu.18.

51 QVINTVS effectus est,quia in hac præscriptio.t̃pis immemorabilis non requirit scientia illius, contra quẽ præscribitur,ut per gl.in l.hoc iure,§.ductus aquæ, ff. de aqua quotid.& æstu.in uerbo, memoriã. Bal.in c. 1. col.2.uers.itẽ ꝙ ex tab, & uer.aut uolo ius de nouo,de const.Ant.de But.in c.peruenit,col.13.uer. sed si oon cõstat,de cẽsib.Rom. in l.1.§.deniq;, col.2.uer.super secuodo aũt,ff.de aqua pluu.arc.& in l.uectigalia, col. 1.uer.dicit iñ Bar.ff.de publica.Sal.in l.2.C.nou.uect. Imo.in l.si publicanus,§.in oĩbus, uer.etsi bene ponderẽtur,ff.de public.Ias.in l.imperiũ,col.7.uers.sed huic fundamẽto,col.9.uer.circa primũ,ff.de iurisd.om.iud. Prob.in addi.ad Io.Mon.io c.1.ou.23.de præscr.in 6. Mart.de Laud.in trac.de Princ.q.171.Alex.in disp.incip.Sigismuodus,col.30.uer.nõ obstat,& vr̃,& cõs.6. col.2.uers.uerior tñ,ubi dicit istam ueriorem,& magis

● * cõem opi.& col.fi.uer.& f̃m Sal.uol.1.Corn. consi. 268.col.11.vers.item si probatur, vol.4.Ias.in coosi. 209.

209.col.2.ver.sed cōdescēdēdo magis,vol. 2. Abb.cōs. 7.col.pe.ver.& ego puto,vol.2.Alex.consi.24.col.pe. ver.& vbi doceretur,vol.5.Cur.in trac.feud.in 1.part. col.4.ver.& ideo p ro ista cōi.Balb.in trac.pscriptio.in 6.q.2.par.3.par.prin.col.3.ver.est & alius,& in 1.q.2. par.4.par.prin.nu.12.ver.& istam partē.ubi dicit cōem * opi.& idē dicit ī 4.q.2.par.4.par.prin.col.2.& seq.& col.4.& seq.Iacob.ī trac.feu.in ver.& cū mero,col.pe. & seq.ver.sed an ad acquirēdā. Dec. cōs.85.col.2.ver. & in tali præscr.& cons.496.nu.5.ver.& eodem modo currit,& cons.638.col.1.ver.similiter in ista præscri.& consi.341.col.pe.ver.& in tali præscr. vbi hanc cōem affirmat.Io.Ant.Alex.consi.21.nu.6.Dec.consi. 271. nu.3.Mil.in verbo præscribi,an possit ius pedagium. Fel.in c.de quarta,col.pe.ver.considera duo,& col. fi. ver.fallit in pręscriptione,& in c.cum nobis,col. 2.ver. sed aduerte bene,de præscriptio.Cur.iun.cons.68.col. 1.uer.& in tali præscr.& consi.158.nu.12. & consil. 61.col.1.ver.& in tali præscriptione.Paris.consi. 111. nu.53.& seq.uol.1.& consi.27.num. 34.& nu.83.ubi hanc dicit cōem opi.vol.1.Paris.in c.cum nobis,nu 5. & in c.accedentes,nu.13.de pręscriptio. Cassa.in consuet.Burgun.fol.28 col.3. ver. adde quod in præscriptione,& consi.16.col.pe ver.imò dicit. Grat. consil. 61.nu.21.col.1.Mant.consi.282 nu.5.Boer.dec.277. Rui.qui dicit istam magis communem opi.consi.105. col.2.vol.5.Tiraq.de nobilit.c.14.nu.4.

¶Contrariū voluit Cyn.in l.1.uer.credo φ longissimo.C.nou.vectig.Bar.in l.si publicanus,§.in uectigalib.ver.sed cum in præscriptione,ff.de publican.& in l. 1.§.deniq;,ff.de aq.plu.arc.Bal.in c.1.in fi.ver. tertio modo regitur, de cōst.& cō.370.col.3. ver.itē in ista. vol.3.Oldr.consi.254.col.1.ver.non enim simpliciter. Sal.in l.vectigalia,col.fi.uer.concludo igitur.et Ange. in l.si prouincialiū,ver.ibi veritas est.C.nou.vect.Are. in l.more,nu.4.ver.intellige tamen.ff.de acq.hær.Pau. de Cast.in l.seruitutes,la 3.col.pe.uer. sed an tunc requiratur,ff.de seruit.Abb.in c.cum nobis,col.1.ver.in hac consuetudine,de præscr.pract.Pap in forma libel. qū agitur actione confessoria.§.plenā,et oīmodam iurisdictionem,nu.15.Bal.in cōsi.352.col.2.uer.sed ad hoc rńdeo,vol.1.& cōs.340.col.2.ver.super eo quod quæritur,vol.5.Bertach.in trac.de Gabel.in 1. par. in 1.q. nu.27.Io. de Anan. in c.a.col.3. ver.ex quo infert. de elec.venat Soc.in c.cum contingat,colum. 2. et seq.de for.comp. Alex.consi. 115.col.1.ver. in quo quidem, vol.2.et cons.16.col.5.uer.cōfirmo hoc,uol.5. Rip.in c.cū ecclesia Sutri.nu.67.de caus.poss.& propr.Hisp. in c.per uestras,fol.35.nu.14.et fol.36.col.2.ver. intelligo sciētē,de don.int.uir.et uxo.Boer.dec.266. nu. 19.Aim.de antiq. tempo.in 4.par.num.131. et num. 133.et sequen.

* Tenendo tamen primam opi. magis * communem

62 Primò Amplia,nam posito ēr, φ scientia sit necessaria,dicendū est,vt illa præsumatur ēr ex tpis diuturnitate.Sal.in l.auctoritate,in fi.C.vnde vi,Cald.cons.15. col. 1.uer.ex quo sequitur,de præb. Alex.cons.24.col. pe. ver.prætcrea,præsupponitur,uol.5.Dec.cons.185. col.pen.uer.non obstat, Lofred.cons.40.nu.50.Aim. de antiq.temp.in 4.par.nu.131.

63 Secundò Amplia,qa ēt in præscriptione lōgis tpis 10.uel 20.annorū quo ad seruitutes,& alia iura incorporalia non requiritur scientia, nec patientia dñi.Pau. de Cas.& ibi Alb.in l.2.C.de seruit.& aq. Ant.de But. in c.peruenit,col.5.de censib.Pau.de Cast.in l.seruitutes,la magna, ff.de seruit. Cæpol.in trac.de seruit.urb. præd.c.7.col.2.Ias.in l.1.nu.65.in prio. ff. de acq.pos. & in l.3.§.ex contrario,nu.31.ff.eo.tit. Rip.in c.cum ecclesia Sutrina,nu.64.de caus.poss.& propriet.

Tenendo autem ult.opi.φ scientia sit necessaria:

64 Hinc maximè dubitatur inter Doct.an sufficiat sciētia officialium,uel procuratorum, in qua q. Bar.in l.si publicanus,§.in uectigalib.uer.rńdeo si præscribitur, ff.de publican.tenet in hoc casu sufficere scientiā officialiū,& idem tenet Bal. cons.340.col.1.uer.super eo, quod quæritur,uol.5.Pau.de Cast.in cons.256.col.1. uer.aut decimus,uol.2.Ant.de But.in c.fi.col.28. uer. per hoc infertur ad dubiū,de cau.pos.& propr.Imo.in l.1.§.deniq;,col.3.uer.nunquid ciuitates,& uer.seq.ff. de aq.plu.arc.Are.cons.42.col.fi.uer.unde si tenemus. & cons.154.col.1.uer. quinimmo scientib. & in l.more,col.2.ff.de acq.hære.Alc.cons. 125.col.1. uer.consulo tñ,uol.2.& cons.82.col.fi.uer.& in o.Bar. uol.3. & consi.24.col.pe.uer.bene facit,uol.5.Pract. Pap.in forma libel.qn agitur actione confessoria,§.plenam,& omnimodam iurisdictionē,nu.15. Ias.in l. imperium, col.9.uer.circa aliud,ff.de iuris.om.iu. Clau.in l.more, col.4.uer.prædicta ēr pcedūt,ff.eo. Balb. qui dicit istā * cōem opi.in tract.feu.in 4. q.2.par.5.par.prin.col.4. & seq.& in trac.pscr.in 3.q.prin.2.par.5.par.prin.uer. sed dubitat,nu.19.Lofr.cōs.40.nu.49. Boer.dec.277. Aim.de anti.ī 4.par.nu.136.Tiraq.de nob.c.14.nu.4.

¶Contrarium,φ non sufficiat sola scientia officialiū,tenet Bal.cons.370.col.1.uer.item quia dēt,uol.3. & in c.1.§.quod ergo,uer. itē no. de inuest. de re alie. fac.& in c.1.col.1.uer.aut præscribitur solo modo, in tit.quæ sint reg.Sal.in l.vectigalia,col.fi.uer.sed prædictorum,de nou.uect.Rom.in l.1.§.deniq;,nu.5.et seq. ff.de aqu.pluu.arc.Hisp.in c.per uestras, fol.35.col.3. uer.et adeo est necessaria,de don.inter uir et.uxo.deci. Neap.57.in nou.ubi dicit ita iudicatum fuisse.Bertr.cōsi.24.col.2.uol.1.in antiq.cons.76.uol.3. in nou.nu.3. Rui.consi.45.col.fi.ver.sed dato etiam,uol.4.

65 Qvintvs effectus est,nam hæc consuetudo tanti temporis hēr ēt uim constituti.Arch.in c.generali,col. fi.uer.consuetudine,de elect.in 6.Io.And.in c.super q busdam,uer.in gl.not.ibi,de uerb.sign.Io.Monac.in c. 2.nu.4.de præb.in 6.et in c.1.nu.6.et ibi Prob.in addi. nu.22.et seq.de præscr.in 6.Ant.de But.in c.peruenit, col.13.uer.quia antiqua,de censib.Isern.in c.1.§.prætcrea ducatus,de prohib.feud.alien.per Fede. in c.1.in uerbo,flumina,nu.7.in tit.quæ sint regal.Ang.in rep. l.si certis annis,col.6.uersi.alii dixerunt, et ibi Pau.de Cast.col.2.uer.et sic quādo allegat,C.de pact.Affl.decis.239.in fi.et decis.254.nu.4.Card.cōsi. 118.nu.14. et consi.88.nu.2.Ias.in l.Imperiū,col.9.uer.circa primū,ff.de iurisd.omn.iud.et in l.quominus,nu.96.ff.de flumi. et cons.209.colum.1.uer.sed condescendendo magis.uol.2.Corn.cons.268.col.10.uer. et prout dicit,et col.pe.uer.et idē vr dicendum,uol.4. et cons.24. col.fi.uer.quod maximè dicēdum est,uol.4. et cōs.22. col.fi.uer. dato aūt,uol. 3.et consi.287.col.fi.uer.solum aūt,uol.3.et cōsi.184.col.3.uer.sed nihilominus, uol.1. et consi.22.in prin.uol. 1.Iacobi.in tract. feu.in uerbo,et cū mero,col.fi.uer.sed secus est.Alex.in disp. inci.Sigismūdus,col.30.uer.hoc uoluit gl.Soc.in cōsi. 297.col.3.uer.ista conclusio probatur.Cassan.cōs.66. nu.51.et seq.et in cōsue.Burg.fol.27.col.4.et seq.Mānt. consi.38.nu.12.Paris.in c.cum nobis,nu 6. de præscr. Pari.consi.111.nu.43.uol.1.et cons.27.nu.33.uol.1. Fel.in c.cū nobis,col.2.uer.secus si fundat se,de præsc.

66 Sextvs effectus est,quia per talē pręscriptionē tāti tpis acquiritur dñium directum.et hanc opi. tenent Bal.in l.traditionibus,col.2.uer.ego dico, C.de pac.et in c.cū causam, nu.4.et seq.de prob. et consi.352.col. 2.uer.item qui habet,uol. 1.Alex.in d.l.traditionibus, col.2.

col.2.ver.hanc tñ conclusionẽ,& ibi Ias.col.3.ver.istã conclusionẽ,& ibi Claud.circa prin.& ibi Dec.nu.11. & Iac.col.1.ver.hanc cõem,& Riminal.col.2.ver.limitatamen,C.de pact. Ias.in §.omnium,nu.72.ver. addo ẽt,insti.de act. Fel.in rubr.de præscr.col.3.ver.fallit 3. Soc.cons.127.col.pen.ver.& eo maximè,vol.1. Corn.cons.22.col.fi.ver idem quod no.Bal.vol.3.Curt.iun.consi.61.col.1.ver.& virtute, & cons.68.col.1.ver.& virtute,& cõs.158.col.3.ver.& virtute, Dec.cons.85.col.2.ver.& virtute,& cõs.496.nu.5.ver.& ex tali præscriptione,Cassan.cons.66.nu.51.& seq.& in consue.Burg.fol.27.col.4.& seq.ver. probatur etiam. Balb.in tracta.præscrip.in 6.q.2.par.3.par.prin.nu.28.vers.& dicunt Bald.& Salye. Aim.de antiq.in 4.par.nu.173.

¶Contrarium tenet Sal.in l.traditionibus,col.4.versi.ad quartam respondeo,& ibi Lancel.Dec.col.2.ver.& prima limitatio,C.de pact.

67 Septimus Effectus est,nam contra talem præscriptionem tanti tp̃is non concedit restitutio in integrũ ex capite ignorãtiæ,vt dicit Sal.in auth. quas actiones, col.3.ver.quærit gl.C.de sacrosc.eccl.Ias.cons.209.col.pen.ver.nõ obstat ẽt,vol.2. Barb.cons.41.col.13.ver.itẽ negatur illud,vol.1.Maria.iun.cons.54.col.2.versi.nec etiã obstat,& col.seq.ver. modo ad casum nostrũ, vol.1.& cons.115.nu.45.vol.2.Boer.decis.39.nu.6. Paris.cons.23.nu.221.vol.1.

¶Contrarium voluit Affl.in const.reg. sub rubr.de præscr.nu.17.in fi. Aim.de antiq.in 4.part.nu.87.vsq; ad numerum 201.

* Tenendo primam communem * opin.

68 Limita in præscriptione 30.annorum,in qua conceditur restitutio in integrum ex capite ignorantiæ,gl.in l.si partẽ,§.1.in ver.non vtendo,ff.quemad.seru.amit. Bar.in l.1.§.si quis aũt,ff.de min.act.priu.Spe.in tit.de præscr.§.1.ver.pone,colonus.Ang.in l.fi.C.de præscr.long.temp.Rom.in l.si vero,§.de viro,in 51.fall.ff.sol.matr.Abb.in c.1.in fi.& in c.vigilanti,de præscr.& in cons.33.vol.1.Fel.in d.c.vigilanti,col.1.& seq.de præ-
* scrip.vbi dicit* cõem.Alex.in l.cum filiusfam.§.in hac, ff.de verb.obl.& in cons.116.col.2.vbi dicit cõem opi. vol.5.Afflic.decis.37.Marian.iun.qui hanc dicit cõem opin. à qua in iudicando & consulendo non est recedendum,in cons.128.nu.50.vol.1.Boer.decis.39.Aimo de antiq.temp.in 4.par.nu.50.Imo.& Pau.de Castr.in l.Pantonius,ff.de acq.hæred.Rom.in cons.149. circa fi.& cons.166.col.pen.& consi.476.col.fi.Cor. in cons.101.vol.1.Ale.in cõs.71.col.1.vo.1.Cor.cõs. 164.vol.2.Rui.in cõs.44 nu.8.vol.4.Ale.in cons.150. col.2.vol.7.& in cons.77.vol.6.Berous qui dicit communem opin.in q.81.nu.2.

69 Hinc infertur, vt hæredi ex capite ignorantiæ aduersus præscriptionẽ competat in integrũ resti. gl.fi.in l.2.C.de iure emph.Dyn.in reg.cum quis,de reg.iu.in 6.Bar.in l.cũ filius,§.in hac,& in l.ad diem,ff.de verb. oblig.Ang.in l.si insulam,in 6.fall.ff.de verbor. oblig. Alex.in d.§.in hac, col.2.& in cons.71.col. 2.uol.1. Dec.in reg.qui in alterius,ff.de reg.iur. Alex.cons.51. col.pen.vol.5.

70 Primò Sublimita prædicta non habere locum in filio hærede, qui præsumitur scire factum patris secundum Ruin.in cons.44.nu.19.vol.4.

71 Secundò Sublimita,in præscriptione 40.anno.in qua non datur restitutio,prout post alios not.Berous,
* qui hanc dicit magis * cõem opin.in quæst. 81.nu.3. & nu.7.Dec.in cons.29.Alex.in l.3.§.Labeo,in fin.ff. de acq.poss.& cons.151.col.fi.vol.2. Curt.sen.in con
* si.82.col.4.Soc. qui ẽt dicit cõem * opi.in cons.2.col. pen.vol.3.Ioan.Ant.Alex.in cons.56.in fi.Barb.in cõsi.41.nu.18.vol.1.Maria.iun.cons.54. & cons.76.nu. 102.& cons.145.nu.76.vol.1.

¶Contrarium post alios in hoc tenet Grat.qui istã
* dicit cõem * opin.in cons.125.nu.12.vol.1.Boer.qui dicit cõem opin.decis.39.nu.6.Fel.in c.vigilanti, col. 2.de præscr.idem dicit Balb.de præscr.in 4.par.4.par. princ.q.29. Alex.cons.71.nu.3.& cons.84.nu.3.vol. 1.& cons.169.nu.15.vol.2.Soc.in l.cum filiusfa. §.in hac,col.fi.ff.de verb.oblig.

72 Octavus Effectus est, quia ista consuetudo tãti temporis habet ẽt vim legis, gl.in c. super quibusdam, in §.præterea,in verbo,non extat,& ibi Host.in fi.ver. nota diligenter,de verb.sign.Card.in cons.118.nu.14. Alex.in disp.incip.Sigismundus, col.14.uer.& id fieri potest,Balb.in tract.præscr.in 6.q.2.par.3.prin.num. 25.ver.& ratio est,Paris.cons.111.nu.50.uol.1.Goz. cons.8.nu.37.

73 Nonus Effectus est, quia ista præscriptio immemorabilis hr̃ pro veritate,gl.in l.1.in gl.1.circa med. ver.& sic consuetudo,C.de seruit.& aq. Bal.in c.cum causam,nu.5.de prob.Alex.cons.6.col.1. ver. & talis consuetudo,vol.1.& in disp.inci.Sigismũdus, col.14. ver.consuetudo.n.Fel.in rubr.de præscr. col.3.ver.fallit 3.Curt.iun.cons.61.nu.3.ver.talis præscriptio,Lofred.cons.40.nu.48.Paris.cons.27.nu.33.uol.1.Aim. de antiq.in 4.par.nu.127.nu.147.

74 Decimus Effectus est,nam Doct.volunt,ꝙ consuetudo ista,seu præscriptio habeat eandem potestatẽ, quam hẽt Imperator,qñ cum eã procedit. ita Bal.in l. licèt,in 6.not.C.de naut.fœnor. Aud.de Iser. in c.1.super verbo,flumina,nu.7.in tit.quæ sint regal. Ias.in l. quominus,nu.42.ff.de flumin.Bertach.in trac.de gabel.in 1.q.1.par.nu.27.deci.Neap.324.nu.6.in antiq. Io.Ant.Alex.consi 13.nu.7.Balb.in trac.præscri.in 6. q.2.pari.3.par.prin.nu.28. versi.& dicit Andreas.

75 XI. Effectus est,quia ista præscriptio hẽt vim seruitutis.Io.And.in c.super quibusdam,ver.in gl.nota ibi, de verb.sig.Cyn.in l.si certis annis, col.fi.in pen. q.C. de pact. Ias.in l.quominus,nu.96.ff.de flumin.

76 XII. Effectus est,nam ista consuetudo habet ẽt vim pacti,vt tradit Ias.in d.l.quominus,nu.96.ff.de flumi.

77 XIII. Effectus est,nam volunt Doct.vt præscriptio immemorabilis temporis habeat ẽt uim publici instrumenti,prout Decis.Neap.239.in fi.in antiq.quam refert & sequitur Prob.in addit.ad Ioan.Mon.in c.1.nu. 27.de præscr.in 6.

78 Subsequitur modo videre,quod dicatur tempus immemorabile ad effectus,de quib.supra,& quidem sup hoc est inter Doct.aliqualis controuersia. nam Domi. in c.1.col.4.ver.sed quærit Lap.& ibi Anch.col.fi.ver. quærit ẽt circa hoc,de præscr.in 6.tenent tempus immemorabile in hoc casu, censeri tempus 100.annor. & idem dicit Card.in c.si diligenti, circa fi. de præscr. & cons.38.col.1.uer.2.quia communis,& idem sentit Cyn.in l.2.in 9.q.& ibi Bal.in 6.oppos.C.de seruit.& aq.Spec.in tit.de prob.§.1.uer.quid si testes,ibi,dicunt autem quidam,Inno.in c.ueniens,col.2.uer.& dicunt quidam,de uerb.sign.Bal.in l.fi.col.2,uer.in tex.ibi uel uti,C.de præscr.long.temp.Ant.de But.in c. quod per nouale,col.4 uer.quæro qualiter,et uer. tertia est practica,de uerb.sign. Bertach.in tract. de gabell.in 1.q. primæ par.nu.28.Ant.de But.in c.ueniens,el 1.col.2. uer.sed qñ agitur de effectu,de test. Cæpol.in tract.de seruit.urba.præd.in c.19.col.2.uersi.qñ autem, Decis. Tholos.439. Guid.Pap.cons.150.nu.4. et decis.573.
* Curt.iun.consil.90.nu.2.ubi hanc dicit * communem opin. Flor.in l.seruitutes,num.35.ff.de seruit. Cassan. in consuetu.Burgun.fol.28.colum.1.uersic. tale enim

tem-

tempus.Balb.in tract.præscr.in 6.q.2.par.3.par.principalis,nu.34.ver.quando autem dicatur. Bertr. consi. 128.col.2.uer.tempus,de cuius initio,vol.2.

¶Contrarium, ꝙ præscriptio immemorabilis sit maior præscriptione centenaria,tenuit Fel. in c.ad audientiam,col.pe.ver.limita 5.& in c.si diligenti, in fi. & in c.cũ nobis,col.2.uer.& ex eo,quod dixi,de præscriptio.Affl.super const. sub rub.de hominibus affid. nu 6.Hisp.in c.per uestras,fol.36.col.2. ver.intelligo sc ẽte,& patiente,de don.int.vir. & vx. Paris.in c.cum nobis,nu.7.de præscrip.Rui.cons.66.nu. 22.vol.3.

79 Tertia fuit opinio,vt præscriptio immemorabilis temporis sit minor præscriptione centenaria,prout sentit gl.4.in c.cum nobis,ver.vnde videtur, de præscriptio.Fel.in c.ad audientiam,col.pe. in 5. limit. eo. tit.Alex.consi.208.col.pen.ꝙ seq.ver.nec etiam prædictis obstat,vol.2.& in hanc opi.inclinat Dec.Neap. 4. nu. 22. in nou. sentit istam opin. clarè & expressè Aim.in trac.de antiq.in 4 par.nu.125.

80 Amplia hanc vltimam opi.secundum Cassa.in cõsi. 54.nu.14.qui tenuit,quòd in hoc casu, post quadraginta annos dicatur esse tempus immemorabile.

• Teneas tñ primam opi.magis * cõiter approbatam.

81 Reliquũ est aũt, vt nunc videamus,qũo probetur per testes consuetudo tanti temporis,ꝙ memoria hominum in contrariũ non existat.& quidẽ gl.in c.1. in verbo,memoria, de præscr.in 6. ex mente Host. in c. quid per nouale,col.1. ver. nam & priuilegiatus, de uerb.sign.dicit,ꝙ testes debent deponere tali modo: videlicet toto tempore eorum memoriæ usque in præsens tempus ita esse,& ita audiuisse a suis maioribus, qui ẽt maiores a suis maioribus prius audiuerant: & ꝙ cõis opinio ita est,& fuit,& ꝙ nunquã viderunt,aut audierũt contrariũ. Idẽ dicit Spe. in tit.de probatio. §. 1.ver.vltimo quæritur, & versi. ualeat ẽt hic probatio. Oldr.consi.244.col.3.ver.ad istud rñdetur.Card.in c. quid per nouale,col.2.ver.quæro qũn, de verb.sign. Imol.in l.2.§.idem Labeo,col.1.ff.de acq.pluu.arcen. Io.Fab.in §.ex nõ scripto,col.pe.ver.sed qui deponẽs. Inst.de iure nat.gent.& ciu.Are.in c.licèt ex quadam, col.1.ver.tu aũt aduerte,& ver.finaliter non recedo, de test.Bellam.dec.64.in fi. Mil.in uerbo,testis ad probandum.Bertach in tract.de gabell.in 1. par. in 1. q. nu.18.Cum.in consi.77.col.2.uer.ad fin. Corn.cõsi. 268.nu 21.uol.4.Alex.in consi. 177.nu.7. uol. 6. & cons.16.col.4.uer.nam ad hoc.vol. 5.Affl.super cõst. sub rubr.de præscr.in c. quadragenalem,nu. 7. & seq. Signor.Homod. consi. 70. num. 19. uer.testes enim. Rocc.in c.fi.col.208.secundum paruam impressionẽ. ver.aduertendum est.& uer.qualiter autem debent, de consue.Fel.in c.si diligenti,col.pe.uer.& esto memor. de præscriptio.Flor.in l.si arbiter,nu.3.ff.de probatio. & in l.seruitutes,la grande,nu.36.ff.de seruit.Cassan. in consue.Burgun.fol.28.col.1.uer.tale enim tẽpus, & fol. 370. col.3.uersi. sed nunc stat difficultas. Zas. consi.6.nu.20.uol.2.Grammat.consi.ciuil. 12. nu.6. & consi.98.col.2.Fel.cons.2.nu.8.& nu. 35. Paris.in c. cum nobis,nu.8.de præscriptio. Cur.iun.consi. 61. nu.11.Ruin.cons.66.nu.22.uol.3.cons. 34.num.12.

• uol. 1.Lofred.qui hanc dicit * cõem opin.in cons.40. nu.37.Paris.cons.27.nu.47.& seq.& nu.96.uol.1.& cons.104.nu.121.uol.1. Aim.de antiq.tẽp. in 4.par. nu.183.Balb. in tract.præscr.in 2.par.3.par.princ.q. 6.col.7.ubi hanc dicit communem opin.

¶Contrarium,ꝙ sufficiat probatio famæ tantum, uel quòd communis opinio sit memoriam in cõtrariũ non extare,tenuit Bald.in auth.quas actiones,col.fin. C.de sacro.eccl.& in l.in bonæfidei,col.fi.uer. & hoc uerum.C.si cer.pet.& in l.proprietatis,col.1.uer.tertio modo operatur.ubi Ang.uer.tu potes dicere,& ibi Sal.ver.tamen ambo.C.de probatio.Bar.in l.2.§. Labeo.circa fi.ff.de aq.pluu.arcend.Ang.in l. at qui natura.§.cum me absente,ff.de neg.gest.& in l. quidã.uer. uel cum quæritur.ff.de cond.instit.Imo.in c.ueniens, el 1.in fi.de test.ubi Abb. colum.fi. uer.si uerò agitur. Cor.cõs.222.col.1.& seq.uol.1. & consi. 304. nu.5. uer.uñ tñ.uol.3. Alex.in disp.inci.Sigismũdus,col.35. uer.non obstat,quod saltim,& consi.136.col.5. uersi. præterea hic aliquo modo.uol.2.& cõs.177.nu.7.uol. 6.Prob.in addi.ad Io.Monach.in c.1.nu.24.de præsc. in 6.dec.Neapo.324.nu.6.in antiq.dec.Neapo.193. in nou.Guid.Pap.consi.1.nu.9.& q.557.Curt.sen.in repet.l.admonendi,nu.185.ff.de iureiur. Alex. consi. 159.col.fi.uer.præterea fama,uol.5.

82 Amplia, vt in hoc casu sufficiant testes de auditu. Dec.in cons.148.nu.5.

83 Primò pro ista opi.facit,nam in antiquis testes de auditu probant,prout diximus supra in conclu.nostra tertia,in tit.de testi.in 1.libro.

84 Secundò facit,nam in antiquis fama plenè probat.Io.And.& Abb.in c.licèt ex quadam, vterque in 1.col.de test.Host i c.inter dilectos,col.4.& ibi Abb. nu.6.de fid.inst.Spe.in ti.de prob.§.nũc dicamus,col. pe.ver.cõsimũ ergo Bal.in l.cõuenticula, col.5. ver.ex his infero.C.de Episcop.& cler.& in l.cũ super. C.de rei vend.Alex.& Ias.in l.cũ aliquis. C. de iur.deliber.

85 Tenendo primam opi.gl.in c.1.de præscri. in 6. tanquam magis communem, vbi inter alia requisita vult quòd probari debeat publica vox,& fama.

86 Primò Declara,quia intelligitur de publica voce, & fama non solum populi,sed illorũ ẽt qui verisimiliter de hoc notitiam habere poterant,vt no.Spe.in ti.de prob.§.1.ver.vltimò quæritur.Ant.de Butr.in c. quid per nouale,col.4.ver.aduertendum,de ver. sign. Balb. in tract.præscr.in 2.par.tertiæ par.prin. in 6.q.nu. 34. vers.ex his quæ latè.

87 Limita hanc declarationem, quia in hoc casu non est necessarium nominare certam personam,à qua hoc fuerit auditũ,vt tenet Spe.in loco proximè allegato.

88 Secundò Declara,quia necesse est, ut fama probetur super articulo principali, non autem super vltimo articulo generali,quando dicitur,de omnibus prædictis est publica uox,& fama,ita declarat notabiliter Signor.Homo.consi.70.col.6.uer.nec obstat si dicatur.ref.n,& sequitur Hispa.in c.per uestras,col.2.uer. uide Fel.de donat.inter uir.& uxor.

89 Tertiò Declara,quia per scripturam non probatur memoriam in contrarium non extare, prout est gl. in secunda addit. in c.1. & ibi Io. And.in glo.fi.& ibi Dom.col.4.uer.in eadem gl.& ibi testes,& ibi Pet. de Anch.col.fi.in 5.quæst.& ibi Fran.col.fi.uer.in gl. fi. de præscr.in 6. Alex.consi.16.col.5.uer.cõfirmo hoc, uol.5.Balb.in trac.præscr.in 2.par.3. par.prin.in 6.q. nu.35.uer.& nota quòd ista negatiua. Aim. de antiq. temp.in 4.par.nu.183.& seq.

90 Limita,nam licèt per scripturam non probetur memoriam in contrarium non extare, tamen bene probatur præscriptio 100.annorum,prout not. Abb.in c.cũ nobis,col.2.de præscr.Balb.in trac.præscr.in 2. par. 3. par.prin.in 6.q.nu.38.Paris.i c.cũ nobis,nu.9. de pſc.

91 Qvartò & ultimò declara,quia testes qui fm intentionẽ gl.in d.c.1.de præscr.in 6.habẽt probare memoriã in contrariũ non extare,debent esse saltem quinquaginta quatuor annorum,ut dicit Dom.in c. 1.col. 4.uer.sed quærit Lapus,& ibi Anch.col.fi.uer. quærit etiam circa hoc,& ibi Fran.col.fi. uer. sed quærit hic

Lapus.

Lapus,de præscr.in 6.& eandē opi.gl.sequuntur. Mil. in verbo,testis ad probandum.Flor.in l.seruitutes ,' la grande,nu.36.ff.de seruitu.Balb.io tract.præscr.in secunda par.3.par.prin.in 6.q.no.37.ver.cuius verò ęratis.Cassa.in consuc.Burgun.sol.28.col.1. ver. Dicunt tamen Doctores,& consi.18.nu.9.& consi.54. num. 51.Paris.consi.27.nu.97.vol.1.& cons.104.nu.124. vol.1. Bertr.cons.167.nu.4.vol.3.in nouis.

¶Contrarium tenet Bertach.in trac.de gabel.in 1. par.in 1.q. nu.28. vbi dicit satis esse in hoc casu, si testes excedant tempus 40.annorum.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Præscriptio non extenditur.

1 DICVNT Doct.q̀ præscriptio non extenditur, & ppea in præscriptione viget ista propositio, tm̄ præscriptum quantū possessum,vt dixit gl.in c.auditis, in verbo,interruptionem, de præscr. & ibi Inn. col.fi. Inn.in c.dilecto,col.pen.& seq.de offi. Archid. & uoluit Arch.in c.1.col.1.de iur.patro.in 6.Fede.de Sen. in consil.130.Bal.in l.si quis diuturno.ff.si seruit.ven. Bar.in l.1.§.si quis hoc interdicto,ff.de itin. actuq; priuato.Ang.in l.vna est via.ff.de seruit.rust.prædio. Bal. in repe.l.de quibus,col.14.& seq.ff.de ll.Abb.in c.cū consuetudinis,in fi.col.de consue.in c. licèt ex suscepto,in fi.de for.comp.in c.quo ad translationem,in ultimo no.de offi.leg.Bar.in in auth.qui rem,in fi.C. de sacro.eccl. Alb.in l.1.col.fi.ff.de offi.eius cui mād. est iurisdictio.Flor.in l.si quis diuturno, ff.si seruitus vendicetur.Dec.in c. translato, in fi.col.in 2.lect.de cōst. & in 1.lect.col.fi.Rom.cons.368.col.pe.Car.in cle.1. in 7.q.de renun.Fel.in c.auditis,col.6.& seq. de præscri.Balb.in trac.præscr.in 2.par.col.3.& seq.idem tenuit Bar.in l.si publicanus,§.fi.in fi.ff.de publica. in l. cū de in rem verso,col.fi.ff.de vsu.Abb.in d.c. auditis, col.2.in pe.no.& ī c.cū ī tua,in 3.no.de deci.& in cōs. 101.nu.7.vol.1.Io. An.in addi.Spe.in add.mag.in fi.ī tit.de his,quæ fiunt à maio.par.ca.Alex.in cons.120. col.fi.in fi.vol.4.& in consi.16.col.7.vol.5.& in cōs. 33.col.2.in fi.vol.5.Soc.in cons.74.col.3.vol.1. & in cons.275.col.4.Ias.in l.2.col.2.in fi.& Dec.col.1. in fi.& seq.de iur.om.iud.Aegid.dec. 599.Pau.de Castr. in l.cum de cōsuetudine, quam legit cum l.de quibus, ff.de ll.Maria.in c.cum contingat,col.12.de for.compet.Claud.in tit.quæ res in feud.dar.poss.col.16. Cassa. in consue.fol.21.col.3.Fel.in c. cum ex iniuncto. col.1.& seq.de hære.Zas.in consi.16.vol.2.Bertran.in consi.2. col.2.vol.3. & in consi. 56. col.2. vol.3. & in cōs.76.col.1.vol.3.Paris.in cōs.114.col.pe. vol.1.

2 ¶Cōtrarium sentit Io.An.in reg.quod alicui,de reg. iur.in 6.in Mercur. vbi tenet q̀ præscribens præsentationem dr̄ præscripsisse oīa iura patronis competentia.

3 PRIMÒ Amplia principaliter, vt in præscriptione etiam ad casus similes non fiat extensio. Abb. in d. c. cum contingat,de dec.in vlt.not.Soc.in d. consi. 275. col.4.Balb.in trac.præscr.in 2.par.col.4.

4 SECVNDÒ Amplia,ēt quo ad accessoria,vel etiam connexa separabilia,& ideo præscripta visitatione nō censetur præscripta procuratio,ut uoluit gl.in c.odia, de reg.iur.in 6.& fuit originalis opi.Host. in c. cū ex officii,de præscr.col.2.Io. And.in addi. Spec.in titulo de his,quæ fiunt à maio.par.cap.in apost.mag. in fin. Roma.in cons.368.col.pe.Maria.in c.cum contingat, col.14.in fi.& sequen.de for.comp.Soc.in cons.275. col.4.Card.& Imol.in c.pastoralis,de offi.dele. Balb. in trac.præscr.in secunda par.col.4.Fel.in c.at si clerici.in §.de adulteriis,de iud. col.8.

5 Amplia,idem esse in dispensatione.Fel.in c.cum ex officii,col.6.de præscr.& in c.cum ex iniuncto,col. 1. & seq.de hæret.Zas.in consi.16.col.2.

¶Contrarium in principali ampliatione videtur tenere Petr.de Anch.in c.canonum statuta, col.23.uer. de quinta q.de const.Rocc.in c.fi.col.98. de consuet. * ubi dicit communem * opin.

6 TERTIÒ Amplia,ēt quo ad ea quæ ueniunt in antecedens,vt est coerctio ad iurisdictionem, per tex. in l.fin.de offic.eius, & ita tenet Abb.in c. cum contingat,in 3.col.in fi.de for. compe.& ibi Car.in fi. Alex. in l.2.ff.de iur.om.iud.& ibi Ias.col.2.in fi. Card. in c.pastoralis,in 1.not.de offi.deleg.Soc.in consi.275. col.4.Fel.in c.auditis,col.7.de præscr.

¶Contrarium uoluit Dec.in l.2.col.1.& seq & ibi Purp.col.1.ff.de iur.omn.iud.

7 Limita primam opin.* communem in consuetudi- * ne,quæ extenditur ad suum antecedens,Paul.de Cast. in cons.3.in fi.vol.1.

8 QVARTÒ Amplia,nā sm̄ Car.cle.1.de suppl.negl. præl.col.7. qui præscripsit iostitutionem non potest iure deuoluto conferre.Zas.sequitur in cōs.16.uol.2.

9 QVINTÒ Amplia itam præscribens institutionem non recipit resignationem.Dom.in c.quod in dubiis. de renun.Io.And.in c.cum ex iniuncto,§.fi.ff. de hær. & ibi Fel.col.1.& seq.Zas.in consi.16.vol.2.

10 SEXTÒ Amplia,nam qui præscripsit iostitutionem seu collationem prioratus,non pręscripsit destitutionē à prioratu,gl.prag.sanct.fol.166.col. 3.& seq. Fel. in c.cum ex iniuncto, col.2.de hæret.

11 SEPTIMÒ Amplia,nam pręscriptio decimarum nō extenditur ad noualia,prout est tex.in c.cum contingat,in fi.& ibi not.communiter Doct.de decim. & tradit Cassa.in consi.34.nu.18.Fel.in d.c. cum ex ioiuncto,nu.4.de hære.Zas.in cons.11.uol.2.Paris.in cons. 73.nu.15.uol.4.Rui.in consi.163.nu.13.uol.5.

12 Limita hanc ampliationem,nam præscriptio decimarum in una parte fun. extenditur ad decimas eiusdem fundi ad culturam redacti in alia parte, secundū Abb.in consi.71.uol.2.quem sequitur Fel. in c. causam,col.fi.de præscripto.

13 OCTAVÒ Amplia,ut ista regula procedat ēt in pscriptione tēporis immemorabilis.Zas.in cōs.16.uol.2.

14 PRIMÒ Limita principaliter, aliud esse in consuetudine,quę consuetudo extenditur de casu simili ad casum similem.Glos.in l.de quib. in glo. 1.ff. de ll.& ibi Bal.col.14.Inno.in c.dilecto,de offi.Arch.col.pen. & fi.& ibi Ant.de But. col. 6.et seq.Arch.in c. Reatina. 63.dist.Bal. in addit.Spe.in tit.de iur.om.iud. sup.rub. Flor.in l. quis diuturno. ff.si seruit.uend.Host. in c.cæ noscitur.col.2.de his,quæ fiunt à præl.Aegi.dec.589. Abb.in c.translato,in fi.de const.& ibi Dec.col. fi. in prima, & 2. lect.Abb.in c.dilecti. per illum tex.de arbi.in 1.col.in fi.Bal.in l.2.in 9.col. ver.sed quoquid. C.de seruit.& aqu.Dec.in l.2.col.2.ff.de iur. om. iud. Paris.in consi.25.col.5.vol.1.& consi.13.num.52.& consi.21.nu.44.vol.1.Rip.in c.cum ecclesia Sutrina. nu.125.ver.tertia differentia,de cau.poss.& prop.

¶Contrarium tenent Bar.in auth.qui rem,in fi.C. de sacro.eccle.Io.And.in addi.Spec.super rubr.de feu. col.pe.Oldr.consi.237.col 1.& in consi.284.circa fi. Abb.in c.quo ad translationem,in vltimo not.de offi. deleg.Ioan.de Lig.& Petr.de Anch.in c. cum ex officii,col.2.de præscr.Bal.in auth.si quas ruinas, col.1. C.de sacrosan.eccl.in l.etiam, col.1.ff.solu.matr.in l.si

pupillo-

pupillorum,§.fi.ff.de reb.eor.Io.And.in regula,contra eũ,in ſolutione q.de reg.iur.in 6.in Mercurialibus. Bellam.dec.626.Ant.de But.in c.ea noſcitur.in 2.col. in prin.de his,quæ fiũt à præ. Dom.in c.ſi Epiſcopus, in 2.col.de ſuppl.neg.præl.in 6.Pau.de Caſt.in l.imperiũ,col.1.circa med.ibi.ſed Cy.reprehẽdit, ff.de iuriſd. omn.iud. Alex.in conſ.106.vol.2.col.2.& ſeq. Fel.in c.cum ex iniũcto,col.3.de hæret.Afſl.ſuper conſt.fol. 151.aliàs ſub rubr.de fer.& ſalar.iud.nu.62. Corn. in conſ.44.col.fi.vol.2.Rota in nou.dec.398.Staphil.de litt.grat.& iuſt.char.67.Bertr. in conſ.2.col.2. vol.3. & in cõſ.56.col.1.in fi.vol.3.& in cõſ.76.col.1. vol. 3.& in cõſ.15.col.2.vol.2.& in conſ.27.col.pen.vol. 1.Mat.inn. conſ.54.vol.2.& conſ.161.col.3.vol.2.

15 Primò Concorda ſecundum Pet.de Anch. in c.cũ ex officii,de præſcr. qui dicit quòd extenditur conſuetudo de loco ad locum,ſed non de caſu ad caſum.

¶Cõtrariũ tenet Pau.de Caſ.in cõſ.372.in fi.uol.1. vbi dicit cõſuetudinẽ nec de loco ad locũ extẽdi poſſe.

Concorda has vltimas opi. quod conſuetudo non extenditur ad locum penitus ſeparatum, nec etiam ad cõtiguum,& connexũ habentem diſſimilia iura, & ita procedit vltima opinio Paul. de Caſt. ſecus ad locum contiguum retinentem eadem vel ſimilia iura,& ita habet locum prima opin.Anch.iſta concordia ſumitur ex verbis Soc.in c.cum contingat,col.14.ver.3.principaliter,& ſeq.de for.comp.

16 Secundò Concorda principaliter, quòd conſuetudo exorbitans, & oneroſa non extenditur, ſecus in fauorabili, uel nõ oneroſa.Ita Inn.ĩ d.c.dilecto, de off. Archid.Pet.de Anch.in c.ſine poſſeſſione, col. 23.de reg.iur. in 6.Rom.in cõſ.368.col.pe.in fi.Ant.de But. in c.dilecto.colum.6. & ſeq.de off.Arch. vbi ponit ad quæ debeat extẽdi conſuetudo, quæ põt extẽdi. Aret. cõſ.44.nu.7.& conſ.133.col.pen.Alex.conſ.106.nu. 8.vol.2.Abb.in c.ꝙ tranſlationẽ,in vltimo not.de off. leg.Fel.in c.auditis,col.11.& ſeq.de præſ.Balb.in trac. præſc.in 2.par. col.7.q̃ eſt finis illius partis.Mar.in c. cũ cõtingat,col.12.de for. comp. & col.14.Aim.cõſ.
* 30.nu.5.Et iſta concordia magis * cõiter approbatur. Tenẽdo tñ vlt.opin. ꝙ conſuetudo non extendatur.

17 Amplia,quia conſuetudo,non extenditur de perſona ad perſonam,vt per Rui.in conſ.19.nu.17.vol.1.& in conſ.157.col.fi.uol.3.idem voluit Aimo de antiq. temp.in 4.par.nu.21.& ſeq.vbi declarat.

18 Limita,quia ad emergentia ad factũ per conſuetudinẽ deciſum,extẽditur cõſuetudo.Bar.in l. de quib. in 2.lect.col.2.ff.de ll.Fel.in c.auditis,col.11.de ꝑſcr.

19 Declara, quando conſuetudo non extendatur, & quando extendatur,vt per Roc. qui latè ponit in c.fin. col.88.& ſeq. de conſuet.

20 Secundò Limita,niſi quis hẽet conceſsionẽ a ſuperiore,quia tũc vſus iuriſdictionis in vna parte tribuit vſum in alia: & in hoc caſu extenditur & conſuetudo, & præſcr.Bar.in l.1.§.ſiquis hoc interdicto. ff. de itin. act.priuat.Pau.de Caſt.in l.imperiũ,circa fi.1.col.ff.de iuriſd.omn.iud. Ant. de But.in c.fi.col.3.de cauſ.poſſ. & propr.Abb.in c.cũ olim,col.pen.de præſc.Fel.in c. auditis,col.8.& ſeq. de præſcr.in prima declaratione. Ang.in l.vna eſt via,ff.de ſeruit. ruſt.præd. apoſtill.ad dec.Tholoſ.322.Caſſa.in conſuet.fol.21.col.3.Iac.in l.more,col.1.ff.de iur.om.iud.Fel.in c.cum ex iniuncto,col.2.de hæret.

21 Tertiò Limita, quia licẽt nõ extẽdat̃ præſcriptio de vna ſpecie ad aliã ſpeciẽ, tñ de vno caſu vni⁹ ſpeciei ad aliũ caſum eiuſdẽ ſpeciei extẽdit̃,vt declarat Bal.in l.2.col.9.ver.ſed nunquid.C.de ſeruit.& aq. Abb.in c. dilecti,col.1.in fi.de arbit.Pau.de Caſt.in l.imperiũ,ff. de iuriſ.om.iud.col.1.poſt med.Ant.de But.in c.dilectus,col.4.& ſeq.de capell.monac.Soc.in cõſ.111.vol. 1.Ant.de But.i c.fi.col.30.de cauſ.poſſ.& propr.Bal. in l.imperiũ,in lec.in 4.col.in fi.ver.circa vltimũ,ff.de iuriſd.om.iud.Mar.in c.cum contingat,col.pen. ver.6. principaliter, de for.compe.Fel.in c.auditis, col.10.& ſeq.de præſcr. Alex.in cõſ.68.col.pe.vol.2.Iaſ.in l.Imperiũ,col.10.ver.3.circa eãdẽ materiã,de iuriſ.om.iud.

22 Et pro hoc facit quod notat Abb.in conſ.71.col. pen.in fi. vol.2.vbi recipiens decimas aliquorum fructuum in agro exiſtentium,videtur præſcripſiſſe ius decimandi reſpectu totius agri.

23 Qvartò Limita, quia præſcriptio extenditur de perſona ad perſonam,vt not.Bal.in l.ſi quis diuturno, ff.de ſeruit.in 2.not.Caſſa.in cõſuet.Burg. fol.21.col. 3.Rota in dec.416.in nou.aliàs ſecunda,de præſ.in fi. Iacob.in l.more,col.1.ff.de iuriſd.om.iud.

¶Contrarium vr̃ ſentire Bar.in auth.qui rẽ,in fi.C. de ſacroſan.eccl.Inn. in c.dilecto,col.pe.de off.Arch. Rom.in conſ.308.col.pen.Bertr.cõſ.200.col.4.vol.3.

24 Qvintò Limita,concluſionẽ procedere alio poſſidente, vel ſi poſſidenti reſiſtat ius cõe,vt quia res ſpectet ad aliũ ex iuris diſpoſitione,nã tũc præſcriptio nõ eſt extẽdẽda.Ita Abb.in c.1.circa fi.col.de relig.dom. & in c.cũ inter,col.3.ver.4.caſu.de re iud.& fuit opi. Inn.Io.And.Hoſt.Card. & Pet.de Anch. in d.c.1.de relig.dom.Inn.in c.dilectus,in fin.verb.de capel.Monach.& in c.dilecto,col.3.ver.itẽ facilius,& col.fi.ver. itẽ non eſt cõtra.de off.Arch.Rota in nou.dec.416.circa mediũ;ibi,pro qua concluſ.Rom. in conſ.368.col. fi.ver.nec ſimiliter præmiſsis.Zaſ.in cõſ.16.col.2.Fel.
25 in c.cũ ex iniuncto,col.2.de hæret. Sed alio non poſſidente præſcriptio extenditur de vno actu ad aliũ, vel de vno loco ad aliũ, prout declarat Inn.in c.1.de relig. dom.& in c. dilectus,col.pe.& fi.de off. Arch. Abb.in c.cũ inter,col.3.uer.quarto caſu, de re iud.& in c.cum olim,col.3.uer.vlt.& c.de præſc.& in cõſ.82.col.3. in fi.uol.1.& in conſ.71. col.fi.uol.2. Oldr.in cõſ.172. col.fi.Rom.in cõſ.368.col.fi.Alex.in cõſ.68.col. pe. uol.2.Mar.in c.cũ contingat,col.13.& pe.de for.compet.Fel.in d.c.auditis,col.9.& ſeq. de præſcr. Balb.in tract.præſ.in 2.par.in 7.col.Rota in no.dec.419. aliàs ſecunda,de præſcrip. in fin.Ioann.Fab.in l.1.C. de emanc.lib.Capel.Thol.& ibi apoſt.deciſ.322. Caſſa.in conſuet.Burg.fol.15.col.3.& fol.21.col.3.Dec.in c. referente,in prin.de prob.& conſ.271.col.2.Tiraqu. de retract.lignag.§.36.in gl.3.nu.12.

26 Sublimita,limitationem locum hẽre,qñ locus ille naturaliter alteri ſubiaceret,ſed ſi poſſet eſſe ſui natura alteri non ſubiectus, tunc ẽt ſi nemine poſſidente quis in dicto loco pręſcribat iuriſdictionem in vno actu,nõ propterea quærit in aliis, ut declarat Feder. de Sen.in conſ.130.Fel.in c.auditis,col.10.de præſc.

27 Sextò Limita,niſi alio exiſtẽte in poſſeſsione præſcribens vellet illum vniuerſaliter ſua iuriſdictione priuare,quia tunc per uſum iuriſdictionis in uno actu illam uniuerſaliter præſcriberet,ſi modo cõcurreret vel ſcientia,& patientia illius, contra quẽ præſcribitur, ut per Inn.in c.dilectus,col.1.in fi.de capell.Monach.& ibi Ant.de But.col.4.& ſeq.Ant. de But.in c.fi.col.31. & 32.& 37.de cauſ.poſſ & propr.Mar.in c.cum contingat,col.13.de for.comp.Io.Fab.in l.1. C.de emãc. lib.Rot.in nou.dec.419.aliàs 2.de præſ.in fi.Fel. in c. cum ex iniuncto,col.2.de hæret.Pariſ.in conſ.25.col. 17.uol.1.Grat.qui ampliat in conſ.61.col.3.uol.1.vt iſto caſu extendatur de loco ad locum.

28 Amplia,idẽ eſſe ſi accederet illius,cõtra quẽ ꝑſcribitur cõſenſus, vt not.Bar.in l.3.in fi.prin.ff.de acq.poſ

29 Sub–

29 Sublimita, si ille cōtra quē pscribitur nō patiatur, vel nō cōsentiat, & ita procedit, qđ notat Cyn. in l. 1. ad fi. C. de emanc. lib. & Spe. in tit. de iurisd. omn. iud. col. 14. vers. illud nota. Flor. in l. si quis diuturno. ff. si seruit. vēd. & in l. vna est via. ff. de seruit. rust. præd. Bal. in disput. sua inci. Appulus. Ant. de But. in c. fi. col. 30. & seq. de causa poss. & propr. Rom. in cōs. 368. col. fi.

30 SEPTIMÒ Limita quoad accessoria inseparabilia, vt not. Bal. in l. eos. in 1. not. C. de vsur. Maria. in c. cū ex iniuncto, de hæret. Abb. in c. cum venissent, col. 3. vers. notabis, de inst. Zas. in cons. 19. vol. 2. Roman. in cons. 243. Iason in cons. 185. col. 3. vol. 2. Fel. in c. auditis, col. 11. de præscr. Balb. in trac. præsc. in 2. par. col. 4. Bart. in l. de quib. in 2. lect. col. 2. ff. de legib.

31 Declara hoc & intellige, qñ accessoriū inest à principio, secus si ex post cœpisset inesse. Rom. ī sing. 595. Fel. in c. auditis, col. 11. de præscr. & in c. cū ex iniuncto, col. 3. de hære. Balb. in trac. præsc. in 2. par. col. 4.

32 PRIMÒ Amplia limitationem locū habere ēt quo ad connexa, vt not. Ant. de Butr. in c. fi. col. 31. & seq. de caus. poss. & propr. & in c. cū dilectus, col. 4. & seq. de capel. mona. Pet. de Anch. ī reg. sine poss. in 24. col. & seq. de reg. iur. ī 6. Ias. in l. 3. col. fi. ff. de acq. poss. Cassa. in cōsue. Burg. fol. 21. col. 3. Zas. ī cōs. 16. vol. 2.

33 SECVNDÒ Amplia, idem esse in dispensatione. Fely. in c. at si clerici. §. de adulteriis, nu. 16. de iudic.

34 OCTAVÒ Limita, quoad antecedēs necessariū, ad quod præscriptio extenditur, ita Roma. in cons. 243. Pau. de Cast. in cons. 3. col. fi. vol. 1. Fely. in c. auditis, col. 11. de præsc. Balb. in trac. præscri. in 2. par. col. 4.

35 NONÒ Limita, qñ vna, & eadem res diuerso iure censeretur, nisi pscriptio extenderetur, vt notat Iun. in c. dilectus, col. pe. de off. Archi. & in c. cum in tua, de decim. Card. in cle. 1. in 7. col. de suppl. neglig. prælat.

36 X. Limita, quia conclusio locum habet qñ agitur de præiudicio tertii, aliàs secus, vt per Fel. in c. licet, el 1. col. 3. de foro compe.

37 XI. Limita, nam præscripta absolutione est ēt præscripta condemnatio, & econtra, vt per Bal. in l. imperium, col. 4. vers. circa vltimum punctum. ff. de iurisd. omn. iud. Fely. in c. auditis, col. 11. in quarta declaratione. in fi. de præscr. Dec. in regula, nemo qui condēnare. ff. de reg. iur. Balb. in tract. præscr. in 2. par. in 4. col. Zas. in cons. 16. col. 2. Fely. in c. non potest. col. 1. de re iud. vbi quid in priuilegio.

38 ¶Contrarium tenent Abb. in c. cum olim, col. pen. de præscr. & Card. in clem. 1. de renunc. vbi tenent, qđ præscribens institutionem non censetur præscripsisse destitutionem. Et idem dicit Zas. in cons. 16. vol. 2. Fely. in c. cum ex iniuncto, col. 1. & seq. de hære. Aim. de antiq. temp. in 4. part. nu. 30.

39 Amplia hanc vltimam opin. nam præscribens facultatem excōicandi, non censetur præscripsisse facultatem absoluendi. Fel. in c. auditis, col. 5. de præscr. & col. 10. Hisp. in c. per vestras, char. 72. vers. & propterea dicit Inn. de dona. inter vir. & vxor.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Præscriptio in personalibus actionibus, an possit absque bona fide operari.

1 INNVMERI sunt Doct. qui tenent istā opi. vt ēt in actionib. personalibus attenta dispositione iuris canouici, per quā malæfidei possessor nullo tēpore præscribit. c. fi. de præscr. c. possessor. de reg. iur. in 6. bona fides requiratur, & aliter nō procedat pscriptio, prout istā opi. tenuit gl. in d. c. fi. de præscr. in verbo, bona fide. & in verbo, quā ciuilis, gl. in c. possessor, de reg. iur. in 6. & ibi Dyn. in 2. col. Io. And. in c. 2. de except. in 6. Host. in c. per tuas. in 2. col. de dona. Ant. de But. in c. quod clericis. in 11. col. de for. cōp. & in d. c. fi. col. 1. & seq. de præscr. Ang. in l. sequitur. § si viā. ff. de vsu

2 cap. in repet. l. 1. in vlt. col. C. de iudic. vbi dicit, qđ hoc procedit in terris ecclesiæ ēt inter laicos, sed nō in terris Imperii coram iudice laico. Idē tenet Bal. in dispu. sua inci. Statuto cauetur, qđ fœnerator, per totū, sed maximè in 6. col. vers. non obstat fm arg. & idem Bal. in l. 1. C. de præsc. 30. anno. in l. 1. in fi. C. de seruit. & in auth. ad hæc, in 3. col. in fi. C. de vsur. in l. quib. dieb. §. dominus. ff. de condit. & demonst. in c. 1. §. si quis per 30. si de feu. fuer. controuers. in 3. col. Pet. de Ancha. in repet. c. si propter. de rescr. in 6. & in reg. possessor. in 7. q. & in reg. sine possessione, col. 9. vers. 11. & vlt. de reg. iur. in 6. Pe. de Vbal. in repe. c. si diligēti, col. 9. & seq. de præscr. Imo. in l. quibus diebus, §. dominus, ff. de condit. & demonst. & in c. fin. col. 9. cum plurib. seq. de præscr. & in l. sequitur, §. si viam, col. 1. cū seq. ff. de vsucap. Card. in d. c. vigilanti. de præs. idem tenet, Pet. de Anch. Domi. & Philip. Fran. in c. 2. de except. in 6. Fulgo. in l. cum notissimi. §. immò. C. de præscr. longi temp. 30. anno. vbi dicit istam cōem * opi. Philip. Fran. in reg. possessor. in 2. col. de reg. iur. in 6. Cuma. & Rom. in l. sequitur, §. si viam, in 1. col. cum pluribus seq. ff. de vsucap. Præpos. in c. 1. §. si quis per 30. in fi. si de feud. fuer. controuer. Fel. in c. fi. col. 1. & seq. qui dicit istam partem cōem, de præscript. Abb. in c. cura, vbi dicit istam partem cōiter teneri, de iur. patr. Io. Crot. in l. nemo potest, col. 35. ff. de lega. 1. & in l. omnes populi, in 16. col. ff. de iusti. & iur. Balb. in tracta. præscr. in 3. par. col. 46. Pau. de Cast. in l. fi. §. 1. in fi. ff. rem ratam haberi, hoc ēt sentit Bal. in l. planè. ff. quod fals. tuto. aut idem tenet Pet. de Anch. in cōs. 5. in fi. & in cons. 139. in fi. vbi dicit ita cōiter teneri. & in cons. 288. in prin. idem tenet cōiter hoc teneri asserens Ant. de But. in cons. 45. col. fi. idem tenet Pau. de Cast. in cons. 289. incip. hæreditas. in fi. Bald. in consil. 224. vol. 5. & in cons. 386. in 2. colum. uer. ult. vol. 5. & in cons. 4. in 3. uol. & in cons. 12. col. fi. uol. 1. idē tenet, & dicit cōiter teneri Alex. in cons. 185. col. pe. uol. 2. & in cons. 34. ubi dicit, col. 1. uol. 3. & in cons. 97. col. 1. & seq. uol. 4. ubi idem dicit, & in cons. 51. col. 2. uol. 5. Fulgos. in cons. 123. col. 1. Imo. in cons. 123. & in cons. 26. Corn. qui dicit istam esse cōem canonistarum, & legistarum opin. in cons. 259. col. 3. & in cons. 328. uol. 1. ubi idem dicit, & in cons. 265. col. fin. ubi idem dicit, uol. 3. & in consil. 180. uol. 3. Calca. in cons. 74. col. 10. & seq. Mathes. sing. 22. Cuma. in cons. 148. Fulgo. in cōs. 84. col. 2. Balb. in trac. præscr. in prin. in 4. col. in fi. ubi dicit istam cōem opi. & in 2. par. 3. part. princip. in 10. q. Alex. in cons. 39. uol. 6. col. 1. & seq. Ferrat. cautel. 38. Goza. in cōs. 56. col. 3. Bert. qui dicit istam cōem opin. in cons. 16. col. 5. uol. 3. & in cons. 87. col. 3. & seq. & in consil. 154. col. pen. ubi dicit istam cōem opin. & in cons. 184. col. 2. uol. 3. decis. Neapol. in nou. 4. in quinta difficultate tenet istam esse cōem opinio. Paris. in cons. 110. col. 3. uol. 4. Maria. iun. in cons. 144. col. 6. uol. 1. Grat. in cons. 121. col. fi. uol. 1. & in cōs. 125. col. 1. eo. uol. Rnin. qui dicit cōem, cons. 170. col. 8. uol. 1. & cons. 150. col. 5. uol. 4. Bert. cons. 41. col. 3. ubi dicit communem opin. uol. 1. in antiq.

¶Contrariam aūt opin. tenuerunt quāplures, vt in præscriptione personalium actionum non requiratur bona fides, prout hāc opi. sequuti sunt Bar. in l. sequit.

§.ſi viam.ff.de vſuca.& in l.fi.ff.quemadm. ſerui.amit. in l.hæc aũt iura.ff. de ſeruit. vrba. præd. & in l.ait ꝑtor.§.plane.ff.ea quibus cauſ.maior. & fuit opin.ante Bar.Hoſt.in ſum.de præſcr.§.quæ res ꝑſcribi poſſunt. in prin.Inn.in c.cura. de iur.patr.in fi.& in c.quia plerię;.de immu.eccle. ſed poteſt aliter intelligi dictum Inno.in c.quia plerique.vt dicit Alex.in conſ.185.colum.penul.volum.2.& Corn.in conſ.ſupra alleg.hoc etiam ad dictum Inno.dicit Abb.in c.fin.col.2. de ꝑſcrip.& iſtã ẽt opin.tenet Abb.in c.quod clericis,col. 8.de for.compet.in caſu,qñ creditor nõ tenebatur ire ad domum debitoris, & in d.c.fi.col.2 & ſeq. Pau.de Caſt.in l.ſequitur.§.ſi viam.ff.de vſuca.in caſu,qñ verba diriguntur ad creditorem.& in l.hæc aũt iura.ff. de ſeruit.vrba.præd.idem tenet Bal.in c.fi.col.1.& ſeq.de præſcr.Henric.Boic.in c.ſi diligenti.in 3.diſt.de ꝑſcr. Phil.Fran.in reg.poſſeſ.col.fi.de reg.iu.in 6. Nell.in trac.bannit.in 2.par.3.temp.q.13.Steph.Aufrer.tranſit cũ diſt. Abb.in c.fi.de præſ.in apoſt.ad deci.Tholoſ.74.Summ.Ange.tranſit ẽt cũ diſt.Abb.in verbo, præſcr.in gl.44.Summ.Syluest.in verbo, præſcr.el 1. col.3.Bal.in coſ.236.vol.3. Ang.in l.hæc aũt iura.ff. de ſerui.vrba.præd.Cuma.in cõſ.67.vbi hoc intelligit qñ debitor non eſt in mora. Ita ẽt tenet Guid.Pap.q. 199.qui dicit ita pluries iudicatũ in parlamẽto Tholoſano,& Delphinali,& ita voluit deci.Tholo.in deciſ.74.Socin.qui dicit iſtam partem * cõem, in conſ. 40.in fi.vol.1.& in conſ.203. in 1.& 2 col. Corn.in conſ.176.col.2.& 3.vol.1. & in conſil.206. col.1.& ſeq.vol.2.& in conſ.274.col. 1.vol.4. Maria.iun.cõſ. 13.col.4.vol.2.

Tenendo primam opin.magis * communem

3 PRIMÒ Amplia,illã locũ habere in vtroque foro, tã ſæculari,quàm eccleſiaſtico,tam inter clericos,quã inter laicos ratione peccati,vt voluit glo.in d.c.fin.in verbo,quã ciuilis,de præſcri. & in c.poſſeſſor. de reg. iur.in 6.Ant.de But.in c.fi.col.1. de præſcr.Io.And.ĩ c.2.de except.in 6.Ange.in d.l.ſequitur.§.ſi viã, ff.de vſuca.Imo. in d.l.ſequitur.§.ſi viã,& in c. fi.col. 10.cũ ſeq.vbi dicit cõem * opin.de præſcr.Pet.de Ancha.in reg. ſine poſſeſsione, in 11.oppoſ.de reg.iur. Alex.in conſ.39.col.3.vol.6. Præpoſ.in c.1.§. ſi quis per 30. col.1.in fi.ſi de feu.fuer.controuer.Cępol.cautel.46. Balb.in trac.præſcr.in 3.par.col.46.Pet.de Ancha.in conſ.5.in fi.& in conſ.288.Alex.in conſ.285.col.pe. vol.2.& in cõſ.34. col.1.vol.3.& cõſ.51.in 2.col.ĩ 5. vol.Fulg.ĩ cõſ.123.col.1.Corn.ĩ cõſ.259.col.3. vol. 1.& in cõſ.265.col.fi. vol.3.Calca.in cõſ.74. col.10. & Abb.in c.fi.de ꝑſc.Pau.de Caſt.in d.l.ſequitur.§.ſi ſi viã.ff.de vſuca.Idẽ tenet Bal.in d.c.fi.col.3.de ꝑſcr. Lanfrã.in trac.de arbit.in 48.col.in 25.q.Maria.iun. cõſ.144.col.6.vol.1.Gome.inſt.de act.ĩ prin.nu.68.

4 ¶Contrarium,vt in foro ciuili procedat ꝑſcriptio actionum perſonalium ẽt cum mala fide, & quod diſpoſitio l.omnes,& l.ſicut.C.de ꝑſcr.30. anno. debeat ſeruari,tenet Bald.in c.1.§. ſi quis per 30. ſi de feud. fuer.controuer.& in conſ.319.in 1.vol.& in cõſ.12. col.fi.vol.1.Bal.in l.1.col.3.C.de ſerui.& aq.Aug.in l.1.in fi.col. in repet.C.de iudic.Philip.Fran.in regu. poſſeſſor,col.2.de reg.iur.in 6.Ang.Aret. in §.ſi viã, Sal.in l.ſicut. C.de iur.delib.col.1.in fi.Pract.Papien. in forma reſponſ.rei conuenti.in verbo, præſcriptio.

5 SECVNDÒ Amplia ẽt in hærede habentis malam fidem,prout in concluſione 5.hoc cod.tit.

6 TERTIÒ Amplia etiam in debitore ex ſola ſentẽtia,ſecundum Fely. in d.c.fi. col.2.in fi.in tertia declaratione,de præſcr.

7 PRIMÒ Limita cõcluſionem principalem in actione pęnali,quæ quia datur ad pęnam odioſam,quæ ſm ius canonicum non exigitur vltra id,quod intereſt.c. fraternitatis. 12.q.2.per præſcriptionem tollitur mala fides.Ita tenet Ant.de But.in c.fi.col.2. de præſcr. &
8 Imol.col.12.& ſeq.Nec in hoc caſu facienda eſt differentia,an actio ſit ab initio temporalis,vel ſit perpetua ſeu per l.vel per ſtatutum reſtricta,prout dicebat Ant.de But.in d.c.fi. qui in hoc reprehendit per Imo ibi,col.13.Idẽ tenet Rom.ĩ §.ſi viã,col.2.& dicit hoc * cõiter teneri ibi Imo.col.2. in fin. Matheſ.ſing.22. Fel.in c.fi.col.2.poſt Abb.col.3.de ꝑſc.Io.Crot.in l. nemo põt,col.36.ff.de leg.1.Caccialup.in l.oẽs populi.col.32.ff.de iuſt.& iur.Balb.in trac.præſcr.in 3.par. col.46.Corn.in conſ.176.col.3.in fi.vol.1. & in cõſ. 119.col.6.vol.2.Bouer.in verbo, præſcr. in ſing.19.

9 SECVNDÒ Limita in debitore ignorante, qui ẽt ſi ſit obligatus actione perſonali põt præſcribere,vt tenent Imo.in d.c.fi.col.12.& col.14.Rom.in §.ſi viã, col.2.Ant.de Butr.in d.c.fi.col.2. Imo.in conſ.123. col.2.Balb.in tract.præſ.in 2.par.3.par.prin.in 10.q. in 2.col.& in 14.q.col.2.Philip.Franc.in reg.poſſeſſor,col.3.verſ.3.limita,de reg.iur.in 6. Abb.in c.fin. col.5.in fi.de præſcr.Fel.in c.fi.col.4.de præſcr. deciſ.Neap.4.in nou.in 5. difficultate. Caccial.in l.oẽs populi,col.32.ff.de iuſt.& iur.Sed iſta nõ eſt propriè limitatio,ex quo tunc in debitore nõ cõcurrit mala fides,& proponitur cõcluſio principalis utrum actioni perſonali præſcribi poſsit ſtante mala fide.

10 TERTIÒ Limita, nam qñ debitor nõ eſt in mora, vt quia nõ tenebatur offerre,nec fuerat interpellatus, uel per hoiem,uel per lapſum diei,ex quo retinet debitũ ſine peccato, ẽt ꝙ ſit in mala fide,præſcribit, ita declarat.Abb.in c.quod clericis,col.10.de for.cõpe. & in c.ſi.col.2.& ſeq.de præſ.Corn.in conſ.277. col. 1.in fi.& ſeq.uol.4.& in conſ.76.in 3.col.uol.1.& in cõſ.206.col.2.uol.2.apoſt. ad deci.Tholo.74.Cum. in conſ.67.col.1.in fi.Alex.in conſ.218. col.fi.uol.6. Summ.Ang.in uerbo,præſcriptio.in uerſ.44. Dec.in conſ.554.Bouer.in ſing.18.in uerbo,præſcriptio..

¶Contrarium tenet Imo.in §.ſi viam,col.3. & in d.c.fi.col.12.Io.Crot.in l.omnes populi,col.32. & ĩ l.nemo poteſt,col.37.ff.de leg.1. Fel.in c.fi.col.2.de præſ.& Imo.in l.quib.diebus.§. dominus.ff.de cõdit. et dem.Gomeſ.inſt.de actio.in prin.col.32. Bertr.in conſ.87.col 4.in fi.uol.3.

11 Concorda,ut per Ruin.in conſ.131.col.pen.uerſ. item prædictis non obſtantibus,uol.1.ut 1.opi.procedat quando ex parte creditoris requirebatur ẽt implementum reale,quia tunc ſine dubio currit præſcriptio, aliàs procedit ſecunda opin.

12 QVARTÒ Limita in actione temporali,quæ inata ſuam naturã habet certam metã à l.introductã, ultra quã non durat,& ideo illi pręſcribitur ẽt cum mala fide.Pau.de Caſt.in d.§.ſi viã.Abb.in d.c.fi.col.3. poſt Ant.de But.col.2.Imo.col.12.& Fel.col.2. de præſc. & idem Fel.in c.de 4.in fi.col. de præſcr.Balb.in trac. præſcr.in 3.par.col.45.Io. Crot.in l.oẽs populi, col. 17.de iuſt.& iur. & in l.nemo poteſt,col.36.ff.de leg. 1.Caccial.in l.omnes populi,col.32.ff.de iuſti. & iur. Pau.de Caſt.in l.fi.§.1.in fi.ff.rem ratam habe.

13 QVINTÒ Limita concluſionẽ habere locũ qñ creditori actio cõpetit pro iure ꝗſito non pro iure quærendo.Pet.de Anch.in reg. ſine poſſeſsione,in 11.oppo.vbi dicit ita cõſuluiſſe Bal.refert,& ſequitur Soc.in conſ.63.col.4. vol.1. & ponit Balb. in trac.in 3. par. col.46.in fi.Bald.in conſ.12.col.fi. vol.1. & in conſ. 386.col.fi.vol.5.Dec.in conſ.554.Soc.in conſ.2.col. fin. vol.3.Io.de Ripa in l.fin.in 69.q.C.de reuo.don.

Pariſ.

Paris.in cons.16.col.pe.vol.2.& in cõs.49. col.4.vol. 2.& in cons.87.col.fi.vol.1.& in cons.32.col.2.& in cons.48.col.fi.& in cons.66.col.12.vol.3.Mar.ruo.in cõs.145.nu.70.& seq.vol.1.Gra.cõs.101.col.pe.vol.2.

¶Contrarium sentit Cuman.in cons.147. & Dec. in c.ecclesia S.Mariæ,col.12.de const.

14 SEXTÒ Limita in præscriptione libertatis seruitutũ rusticorũ prædiorũ,in qua non requiritur bona fides, secus in præscriptione libertatis seruitutũ prædiorum vrbanorũ. Ita Bar.qui ponit rationẽ differẽtiæ in l.hæc autem iura,ff.de seruit.vrba.præd. & ibi Pau. de Cast. & idem voluit Bar.& Pau.de Cast. in d.§.si viam,col. 2.& fi.& Rom.in d.§.si viam,in prin.Abb.in c.fi.col. 1.in fi.cũ seq.& Imo.col.9.de psc.idẽ tenet Bar.in l.fi. ff.quemad.ser.amit.Cy.ĩ l.1.C.de seru.& aq.col.1.ĩ fi.

15 Declara,nam ista limitatio vr̃ procedere attento iure ciuili,vel s̃m ius canonicum tenendo opi. Bar. Sed si tenemus aliam opi.ꝙ de iure canonico actioni personali non præscribatur cum mala fide,idẽ erit in præscribenda libertate a seruitute rustici prædii.

16 SEPTIMÒ Limita,nam contra id quod de iure speciali competit, inducitur præscriptio ẽt per malæ fidei possessorem. Bal.in cons.303.in fi.vol.1.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Præscribi an possit debitum infra certum tẽpus stãte statuto, ꝙ post illud tẽpus creditor ulterius nõ audiatur.

1 EX prędictis infertur ad illam q.an valeat statutum, vt si creditor nõ petat creditũ infra certum tẽpus non possit amplius audiri, in qua qõne variæ fuerunt Doct.sn̄iæ,nam ꝙ tale statutum non valeat,tenuerunt Ioan. Andr.in c.2.de except.in 6. & ibi Petr.de Anch. Imol.& Dom.Car.in l.omnes populi,col.8.ff.de iust. & iur.Rom.in l.sequitur,§.si viam,ff. de vsuc.col. 5.& seq.Pet.de Anch.in regula possessor,in 7.q.de reg.iur. in 6.in repet.c.si propter.de rescr.in 6.in reg.sine possessione,in 11.oppos.de reg.iur.in 6.in c. canonũ statuta,col.30.ver.item si statuto cauetur,de const.Tancred.de Corn.in suo opere,in t 2.rub.in 24.quæst.Marches.in sing.22.Raph.in l.1.ff.de vsucap.Ant. de But. in c.fi.col.1.& seq.& ibi Imol.col.12.de præsc. Imo. in l.quibus dieb.§.dñs,ff.de cond.& dem.Io. Crot.in l.nemo potest,col.35. ff. de leg.1. & in l.oẽs populi, col.16.& seq.ff.de iust.& iur.Ang.in l.1.§.pueritiam, ff.de postul.Ant.de But.in sua dispnt.incip.Statuto municipali,Caccial.in d.l.oẽs populi,col.30.& seq.vbi dicit istam esse cõem opi. Pet.de Ancha.in cons.258.in prin.Rom.in cons.102.in 1.col.in fi.Alex.in cons.73. col.1.in fi.& in cons.172.col.4.vol.6. & in cons. 87. col.2.vol.4.& in cons.185.col.pe. vol.2. vbi dicit istã cõem * opi.Bologn in cons.72.col.pen. Corn.in cõs. 328.vol.1.& in cons.265.col.fi.vol.3.& in cõs. 259. col.3.vol.1.in cons.264.col.pen. vol.1. Alex.in cons. 58.col.fi.vol.7.& in cons.169.col.pe.vol.3.& in cõs. 338.col.2.vol.2.Cor.in cons.180.uol.3.Ant.de But. in repe.c.peruenit,in antep.col.ver.aduerte tñ,de censib.Soc.in cons.86.col.pe. vol.1.& in cons. 166.col. pe.Præpos.in c.1.§. si quis per 30.col.1.in fi.in tit. si de feud.fuc.contr.Cor.in cons.35.col.3.vol.3.Balb.in trac.præscr.in 3.par. aliàs in 2.par. 3.par.princ.in 14. q.& in 7.q.princ.eiusdem partis,& in 10.q.eiusdẽ partis,Pau.de Cast.in l.fi.§.1.in fi.ff.rem ratã hab. qui dicit,ꝙ licet talia statuta non valeant de iure,tñ seruãtur de facto,& eandẽ opi.sequitur Imol.in cons. 26.Pau. de Cas.in l.si quis sub conditione,in fi.ff.de cõd.instit. Gomes.inst.de act.in prin.col.31.Ferrat.caut.38. Bertran.in cons.184.col.4.vol.3.Paris.in cons.87.col. 2. vol.1.& in cons.66.col.13.uolu.2.Grat.in cons.41. col.fi.vol.1.& cons.101.col.pe.vol.2.

¶Contrariũ,ꝙ tale statutũ ualeat,tenuit Bar.in l.sequitur,§.si uiã,ff.de vsucap.hoc ẽt præsupponit Bar.in l.legatũ,ff. de lib.leg. in l.quib.dieb.in §.dñs.ff.de cõd. & dem.in l.si cui,§.Flauius,ff.de sol.in l.1.ff.de usuc.in l.nemo põt,col.4.in fi.ff.de leg. 1.& in l.ambitiosa, in 5.col.ff.de decret.ab ord.fac.Idem voluit Bal.in c.1.§. si quis per 30.in tit.si de feud.fuc.controu.col.3. & in cons.12.col.fi.vol.1.& in cõs.386.col.fin.vol.5. & in disp.sua inc.statuto cauẽ,ꝙ fœnerator,& in c.fi. col. 2.& ibi Abb.col.2.& seq.& Bene.de Perus.de præscr. Idẽ tenet Abb.in c.ꝙ clericis,col.9.& seq.de for.cõp. in casu,qñ debitor erat ĩ mora.Pau.de Cast.in §.si viã, col.fi.& ibi Ang.de Perig.Bal.in l.oẽs populi,ĩ 5.col. ver.modo videamus aliquid,ff. de iust.& iur.& hoc ẽt sentit in c. Ecclesia S.Mariæ, in fi.de const.& Paul.de Cast.ad prefationẽ cons.138.col.1.vbi dicit,ꝙ noluit consulere pro illa opi.ꝙ statutũ nõ ualeat.Ang. Aret. inst.de usuc.in 3.col.& seq.uer.ex hoc infertur.Cumã. in cons.67.& in cons.90.Soc.in cons.203.col.1.in fi. Guid.Pap.q.199.Alex.in cons.218.col.fi.uol.6. ubi tenet opi. Abb.& eius distinctionem.Soc.in cons.40. col.fi.uol.1.Barb.in cons.36.uol.4.idem tenet Ang. in l.1.ff.de const.Prin. Ang.in repe.l.1.C.de iud.in 21. col.uer.nunc restat uidere quid si præscriptio est temporalis,& in l.iustitia,ff.de iust.& iur.& in cons.139. col.2.Pau.de Cast.in l.hoc autẽ,ff.de seruit. urb.præd. Alex.in cons.170.col.2.& seq.vol.7.Ias.inst. de act. in prin.col.38. hanc opin. tenet Oldendorp.in libell. iur.& æquit.tom.2.fol.161.

Tenendo primam opin.magis * communem

2 PRIMÒ Limita,nisi actio esset pœnalis,quia stante huiusmodi statuto potest illi præscribi , ut supra dictũ est in prima limit.præcedentis conclusionis.

3 SECVNDÒ Limita, quando statutum esset factum ex aliqua rationabili causa,ita Bal.in sua disp.incip.Statuto cauetur,quid fœnerator.Pet.de Anch.in reg.possessor.in 7.q.& in reg.sine possessione,in 11.oppo. de reg.iur.in 6.& in c.2.de excep. in 6. & in c.canonum statuta,in 30.col.uer.item si statuto,de const. Imol.in l.quibus diebus,§.si dominus,ff.de cond.& dem. Caccial.in l.oẽs populi,ff. de iust.& iur. Corn. in cons.55. col.7.vol.3.Fel.in c.fi.col.4.de præs.Alex.in cõs.97. col.2.in fi.uol.3.& in cons.185.col.pen.vol.2.

¶Cõtrarium , ꝙ ẽt statutum factum ex rationabili causa nõ ualeat,nec possit operari,stante mala fide debitoris,tenuit Imol.in l.sequitur,§.si uiã,ff. de vsuc.col. 2.& in c.fi.col.12.de presct.Cuna.in cons.67.Philip. Franc.in regula,possessor.col.3.uer.item secundo quæritur. Balb.in tract.præs.in 2.par.3.par.princ.in 14. q. col.2.Rom. in §.si uiam,in 7.col.

4 TERTIÒ Limita,nam tale statutum ualet,& potest operari etiam in malæ fidei possessore,qñ uerba dirigũtur ad creditorem,secus si uerba referantur ad debitorem præscribentem.ita Pau.de Ca.in d.l.sequitur,§. si uiam,& idem Pau.de Cast.in l. hæc autem iura, ff. de seruit.urba.præd.Io.Crot.in l. omnes populi, col.17. ff.de iu.& iur.& in l.nemo potest,col.36.ff.de leg. 1. Cor.in cons.176.col.2.uol.1.& cons. 206.col. 2.uol. 2.Alex.cons. 170.col.1.in fin.uol.7. Ferrat.caut.38. quæ * opin.communiter approbatur.

¶Contrarium tenent Imol.in c.fin.col.12.de præs. post Ant.de But.ibi,col.2.& seq.Rom.in §.si uiã,col. 5.Corn.in cons.277.col.2.uol.4.& in cons.180. col. 2.uol.3.Fel.in c.fi.col.4.in fi.de præscr.

5 QVARTÒ Limita, qñ statutum præsumit simulationem, oñ in hoc casu valeret statutum, & posset tūc præscriptio operari ēt cum mala fide, ita Bar. io l. omnes populi, in 8. col. ver. ecce alia, dicit statuiū. Pet. de Anch. in c. 1. col. 30. ver. item si statuto, de constit. & in reg. possessor. de reg. iur. in 7. q. Bal. in c. 1. §. si quia per 30. col. 3. in fi. si de feud. fuer. cōtrouer. Cuma. in cons. 67. col. 2. Abb. in rub. de præscr. col. pen. Corn. in cons. 55. col. 6. in fin. vol. 3.

6 ¶Contrariū voluit Rayu. & ibi Bal. in repet. l. oēs populi, col. 5. in fi. vbi Bald. dicit, ꝙ qñ statutum rōne peccati non valet, non potest ēt valere, si procederet per viam præsumptæ simulationis, idem cōtra hanc limit. tenet Bal. in auth. ad hæc. C. de vsu. col. 4. Imo. in c. fi. col. 15. de præscr. & Fely. col. 4. vbi dicit istā partē esse magis [a] cōem. Ant. de But. in sua disput. inci. stāte statuto municipali. in 3. char. vers. ex quo cōcluditur. Pau. de Cast. in cons. 284. incip. hæreditas dictæ puellæ. & seq. Corn. in cons. 328. col. pen. vol. 1. Philipp. Fran. io reg. possessor. col. 3. vers. sed quæritur. de reg. iur. in 6. Balb. in tract. præscr. in 2. par. 3. par. prin. in 14. q. col. 3. Corn. cons. 264. col. pen. uol. 1. Imo. io §. si viam, col. pen. Barb. in rubr. de const. col. pen.

Tenendo tamen, ꝙ statutum inducēs præsumptionem simulationis posit operari etiam in mala fide.

7 PRIMÒ Sublimita, vt limitatio locū habeat si statutum procedat per præsumptiooē, secus si per fictionem, vt per Corn. cons. 328. col. pen. & seq. vol. 1.

¶Contrarium sentit Bald. in c. 1. §. si quis per 30. col. 3. in fi. si feud. fuer. controu.

8 SECVNDÒ Sublimita si modo ex iusta causa induceretur ista præsumptio, ut quia cōsueuissent in loco fieri contractus simulati, & cū deceptione, alias statutum non ualeret, ut per Cor. in loco præalleg. & in cōs. 264. col. pe. uol. 1. Abb. in c. quod clericis, de for. comp. col pe. Pet. de Anch. in repe. c. 1. col. 3. uer. nē si statuto, de const. B lb. io trac. præsc. in 2. par. 3. par. prin. in 14. q. Fel. in d. c. fi. col. 4. Caccialu. in l. oomes populi, col. 34. ff. de iust. & iur. Bal. in d. c. 1. §. si quis per 30. col. 3. in fi. si de feu. fuer. controu.

9 QVINTÒ Limita priocipaliter, quia si creditor uellet iuuari bñficio statuti in actione intētāda, posset cōtra ipsum excipi de pscriptione statuaria. Bar. in l. plane, ff. ꝙ fals. tut. & ibi Bal. Philip. Fran. ī reg. possessor. col. 4. de reg. iu. in 6. Balb. ī 2. par. 3. par. ī 14. q. col. 3.

10 SEXTÒ Limita, si statutum loquens de præscriptione habeat vim contractus, ut per Bal. in d. c. fi. col. 2. de præscr. Cæpoll. caut. 46.

¶Contrarium tenent Barb. in rubr. de consti. col. pe. Fel. in c. fi. col. 4. de pręscr. Ferrat. caut. 38. Oldēd. in libell. iur. & æquit. tom. 2. fol. 218.

11 SEPTIMÒ Limita in statuto populi, quod potest tollere naturalem obligationem, secus in aliis. Bal. in c. ecclesia S. Mariæ, in fi. de const.

¶Contrarium uoluit Fel. in d. c. fi. col. 5. de pręsc.

12 OCTAVÒ Limita, si statutū incipiat a præcedenti monitione, monendo creditores vt petant infra certū tps, vt no. Bal. ī c. debitores, ī fi. de iureiu. Ferr. cau. 38

¶Contrarium Fel. in d. c. fi. col. 5. uer. sextā ponit.

13 NONÒ Limita, si statutū dicit, ꝙ elapso tpe intelligat creditorē fecisse pactū de nō petēdo. Bal. ī d. §. si qs p 30. ī c. 1. si de feu. fue. cōtr. Ab. ī rub. de psc. col. fi.

¶Cōtrariū sētit Fel. ī d. c. fi. col. 5. uer. septimā ponit.

14 DECIMÒ Limita, nā tale statutū potest operari in hærede, uel in alio ignorante, quia in eis non coucurrit mala fides, Betr. in cons. 184. col. fi. uol. 3.

15 XI. Limita, quando statutum de facto seruaretē, licèt iure nō teneret, ut p Soc. in cōs. 145. col. 2. uol. 1.

16 XII. Limita, qa operatē istud statutū cōtra fęneratorē, vt voluit Fel. in c. fi. col. 5. in 3. saluatione, de præsc.

Tenendo aliam partem, quòd statutū valeat & possit operari etiam in malæ fidei possessore.

17 PRIMÒ Limita, quia statutū istud hēt locum in petēte rē sibi debitā, secus in petēte rē suā, quia talis nō pōt excludi præscriptione talis statuti, vt no. Rom. in cōs. 201. Balb. in tract. in 2. par. 3. par. prin. q. 14. col. pe. Fely. in d. c. fi. col. 3. de præscr. Grat. cons. 41. uol. 1.

18 SECVNDÒ Limita, in debito iurato, in quo statutū non pōt operari, in 2. lib. in conclu. 11. in tit. de iureiu.

19 TERTIÒ Limita, quia ſm Bar. in l. sequitur, §. si viā, ff. de vsucap. si statutū dicat, ꝙ post tps creditor non possit audiri, tñ non denegabitur Euangelica denūciatio, idē ēt dicit Bal. in c. 1. §. si quis per 30. col. 3. in fi. in tit. si de feu. fuer. contr. & in auth. ad hæ c. col. 4. C. de vsur. & in l. 1. §. initium. ff. de postul. Idem tenet Bar. in extrauag. ad reprim. in verbo, per denunciationē, in 2. col. in fi. Ant. de But. in c. nouit, col. 10. & ibi Aret. col. 8. de iud. Calc. in cōs. 28. col. fi. Imo. in §. si viā, col. pe. Balb. in tract. præsc. in 2. par. 3. par. prin. in 10. q. Abb. in c. fi. col. 5. de præs. Cor. in cons. 251. col. pen. & seq. uol. 3. Abb. in rub. de præsc. col. fi. Hipp. sing. 370.

20 ¶Contrarium tenet Ang. in repe. l. 1. C. de iud. col. 20. & in l. iustitia, ff. de iusti. & iu. qui hoc intelligit, qñ creditor est negligens & debitor est in mala fide: secus si non sit creditor negligens, & debitor sit io mala fide, quia tunc habet locum denunciatio, & hanc opin. seutit Cuma. in cons. 67. io fi.

21 Concorda, quia prima pars est magis cōis, ista vlti. posse verificari, qñ præscripsisset debitor bona fide, & tunc oon hēat locū denūciatio, vt per Abb. in c. fi. col. 5. de præscr. Cor. in cons. 176. col. pe. vol. 1. post Pe. de Aoch. in reg. possessor. in 2. q. de reg. iur. in 6. Balb. in tract. præscr. in 2. par tertiæ par. prin. in 10. q.

¶Contrariū tenet Cor. in cons. 251. col. fi. vol. 3. dicens denūciationē locū hēre ēt in pscribēre bona fide.

22 QVARTÒ Limita, quia etiam stante tali statuto nō tollitur naturalis obligatio, & ita intelligit Bar. in d. §. si viam. Nicel. in 1. concordia Bar.

23 QVINTÒ Limita, quia statutū non operatur eo casu quando debitor tenetur soluere sine interpellatione. secundum Grat. coosi. 41. col. fi. vol. 1.

24 SEXTÒ Limita, quia licet per statutum tollatur actio, oon tamen tollitur officiū iudicis. Grat. coos. 41. col. fi. uol. 2.

25 SEPTIMÒ Limita, quia tale statutum non pōt valere ad effectum auferendi filiu legitimam ante tempus 30. aonor. vt declarat Balb. in tracta. præscrip. in 4. par. quartæ par. princ q. 23. circa fi.

26 Infertur igitē ex supradictis, ꝙ qui in emphyteosim rem aliquā recepit, vel qui aliqñ aliquem in dñm recognouit, etiamsi longissimo tpe canonem non soluat, non propterea præscribit stante eius mala fide, vt oot. Maria. iun. cons. 111. col. fi. vol. 2.

Ex prædictis sumuntur plures limit. ad regulā c. fi. de pręsc. & ad regulam c. possessor, de reg. iur. in 6. quā regulam vltra limitationes supra datas tam ad præcedentem, quàm etiam ad hanc conclus.

27 PRIMÒ Limita, nā sine bona fide pcedit pscriptio tpis īmemorabilis. ita Sal. in l. 2. col. fi. in prin. C. de seruit. Dec. in l. traditionib. col. 4. C. de pac. Iac. in trac. de homag. col. 5. Ias. in cons. 209. col. 2. Dec. in cons. 638.

¶Contrarium, ꝙ imò in præscriptione immemorabilis temporis requiratur bona fides, tenent Calca. in cōs. 52. Guid. Pap. in cons. 91. Cassa. in cōs. 34. col. 2. Io. Ant. Alex. in cons. 13. col. 4. Zas. in cons. 16. vol. 2. decis. Neap. 4. in nou. in 5. dub. Hisp. in c. per vestras,

char. 7.

char. 7. col. 2. de don. inter vir. vxor. Paris. in cons. 27. col. 18. vol. 1. & in cons. 101. col. 14. & in cons. 112. col. 4. vol. 1. Aimo in cons. 146.

28 Concorda, nam vtraq; opinio potest saluari, & prima procedit, quia propter tanti temporis spatiũ præsumitur bona fides ẽt sine titulo, vt per Paris. in cons. 27. col. 18. vol. 1. Ripa in c. cũ ecclesia Sutrina, nu. 99. de caus. pos. & propr. Bertr. in cons. 81. col. fin. vol. 3.

29 Secunda opi. procedit, vt probata mala fide omnis ẽt cẽtenaria præscriptio sit exclusa, vt declarat Aimo de antiq. temp. in 4. par. nu. 168. & Bertr. in cons. 69. col. fi. vol. 3. & hoc fuit etiam dictum supra in prima conclu. huius tit. in 3. effectu.

30 Secundò Limita, quia quo ad Publicianã ẽt hodie de iure canonico nõ requirit̃ bona fides. Ias. in §. sed istæ. nu. 77. & 86. inst. de act. & ibi Gom. ĩ pe. col.

31 Tertiò Limita in consuetudine. Rocc. in c. fi. col. 136. de consuet. vers. alia est differentia, post Alex. in cons. 6. col. 1. vol. 1. vbi quamplures allegat.

32 Quartò Limita, qñ est ĩ facultate partis aliquid velle, & nondũ declarauit suam voluntatem, nã stante tali incertitudine præscriptio ẽt cum mala fide operatur, vt per Maria. iun. in cons. 149. nu. 99. vol. 1.

CONCLVSIO V.

Argumentum.

Hæres malæ fidei possessoris an possit à seipso inchoare præscriptionem.

1 IN Possessione longi temporis 30. vel 40. anno. hæres illius qui habuit malã fidem põt præscribere, si à seipso incipit præscribere, & nõ vtitur accessione auctoris, & propterea tex. in l. cũ hæres. ff. de diuers. tẽp. præscr. vel non habere locũ in tali præscr. long. temp. vel non procedere de æquit. Cano. tenet Dyn. in reg. possessor. col. fi. de reg. iur. in 6. Inno. in c. cura. de iure patro. Bar. in l. vitio. C. de acq. poss. in l. cũ hæres. ff. de diuer. & temp. præscr. Aret. in l. Põponius. §. cũ quis, col. pen. ff. de acq. poss. Bal. in cons. 224. vol. 5. Pau. de Cast. in cons. 158. col. 2. vol. 2. idem tenet Cyn. in l. nihil. C. pro hære. Corn. in cons. 176. col. pe. & fi. vol. 1. & in cons. 277. col. 3. vol. 4. & in cons. 56. col. 2. vol. 4. & in cons. 207. col. fi. vol. 1. & in cons. 16. col. 1. in fi. & seq. vol. 2. & in cõs. 251. col. 2. vol. 3. & in cõs. 296. col. 6. vol. 3. Bal. in l. nihil. C. de usucap. pro empt. Io. And. in reg. cũ quis, in prin. de reg. iur. in 6. Idẽ tenet Cuma. in d. l. cũ hæres. ff. de diuer. & temp. & Bar. in l. nihil. C. de usucap, pro hære. Imo. in c. illud. de p̃scr. & in l. sequit̃. §. hæres. ff. de usuca. Soc. in cõs. 293. col. 2. & cons. 60. col. pe. uol. 1. Bal. in l. cũ quis. §. in hac. ff. de publ. & in l. si ego. §. partus. in fi. de publi. & ibi Ang. tenet hanc opin. dicens illa procedere in terris ecclesiæ, nõ in terris Imperii. Soc. in reg. 389. Pau. de Cast. in cõs. 81. in 5. col. uol. 2. Alex. in cõs. 110. col. fi. uol. 1. Soc. in cons. 11. col. fi. uol. 3. Alex. in cons. 39. col. 1. in fi. uol. 2. & in cons. 134. col. fi. uol. 2. Corn. in cons. 304. col. pen. uol. 3. & in cons. 93. col. 2. uol. 4. Imo. in cons. 45. in 2. dubio. Io. Crot. in l. Pomponius. §. cum quis, col. 5. & seq. ff. de acq. poss. Maria. in rub. de can. poss. & propr. in 3. tract. in 4. art. uers. 6. competit Publiciana, & in istam sententiã inclinat Fel. in c. si diligenti, col. 4. & seq. de præscr. apostil. ad Abbat. in d. c. si diligenti. Fel. in c. de quarta, col. 7. de præscrip. & in c. illud, col. 6. eod. tit. Ruin. cons. 34. col. fi. uol. 2.

Contrariã uerò opi. q̃ hæres malæ fidei possessoris nõ possit à se ipso inchoare p̃scriptionem, tenet gl. in l. sequit̃. §. hæres. ff. de usucap. & in §. fructus, eadem l. s̃m opin. Io. Glossat. in l. cum qui. §. in hac, in gl. magna. ff. de publi. & in l. si ego. in §. partus. in uerbo, ex omnib. causis. ff. eod. tit. gl. in l. 3. C. cõia de usucap. in l. nihil. C. de usuca. pro hæred. in l. uitia. C. de acq. poss. in §. sed tamen, & in §. furtiuæ. Insti. de usucap. gl. in l. Pomponius. §. cum quis. ff. de acq. poss.

2 Sed quia istæ gl. loquuntur s̃m iuris ciuilis dispositionẽ, s̃m quã clara est ista cõclusio: opinio aũt Dyn. procedit attenta æquitate canonica, vt ipse dicit, ideo percurramus alios Doct. qui magis clare loquuntur, & p̃pea idem locũ habere ẽt de iure canonico tenent Cy. Alb. & Bal. in d. l. uitia. C. de acq. poss. Ang. in d. l. cũ, qui. §. in hac. Bal. ĩ auth. ad hæc. in 5. col. Ang. in §. furtiuæ. in 5. col. inst. de usuca. Ant. de Butr. in c. si diligenti, col. 4. & Abb. col. 6. & Imo. col. 3. p̃p ultimã opi. An. de But. q̃ refert Pet. de Vbal. in repe. d. c. si diligẽti. col. 30. de præs. & in c. 2. col. 2. de p̃sc. An. de But. in c. cura. de iur. patr. col. 1. in fi. cũ seq. Abb. in cons. 70. in fi. uol. 1. Corn. in cons. 299. col. fin. uol. 3. & in cons. 275. col. fi. uol. 3. Rom. in cons. 149. col. fi. & in cons. 202. idem tenet Io. An. in addi. Spec. in tit. de p̃scri. circa fi. in addit. mag. Imol. in c. fi. col. 2. de præsa. Pau. de Cast. in l. sequitur. §. hæres. in fi. ff. de usucap. Alex. in cons. 84. col. 1. uol. 1. & in cons. 4. col. pe. uol. 2. & in cons. 51. col. 3. uol. 5. & in cõs. 213. aliàs 217. inci. viso, & opportune discusso. col. pe. uol. 2. & ĩ cõs. 97. col. 3. uol. 4. & in cons. 3. col. fi. uol. 5. & istã dicit cõem * opi. Gomes. in §. sed istæ, col. 27. insti. de act. Ferrat. caut. 38. Zas. in cons. 15. uol. 2. & dicit istã esse cõem opi. Alex. in cõs. 39. col. 3. uol. 6. & in cons. 11. col. fi. uol. 6. & in cons. 46. colu. pen. & in cons. 172. col. fi. vol. 6. et in cõs. 97. col. fi. uol. 7. & in cõs. 3. col. pen. vol. 2. & in l. Pomponius. §. cũ quis, col. 6. in fi. & seq. de acq. poss. Ang. Aret. in §. sed tñ, inst. de vsucap. Calca. in cõs. 74. col. 10. Ias. in d. §. cũ quis, nu. 22. vbi dicit hãc esse magis * cõem Doc. opi. Balb. qui ẽt dicit cõem opi. in trac. de præscr. in 2. par. 3. part. prin. q. 12. in 2. membro. Abb. in c. 19. col. 2. vol. 2. Cur. iun. in cõs. 181. in fi. col. & in cõs. 177. col. fi. vbi dicit istã opi. magis cõem, & ab ea non esse discendendũ in iudicando. Alex. in cõs. 89. col. 3. vol. 2. Barb. in cons. 9. col. pen. vol. 2. & in cõs. 50. col. fi. vol. 2. & in cons. 40. col. 9. vol. 2. Clau. in d. §. cũ quis. Soc. in cõs. 106. col. 2. vol. 3. Dec. in cõs. 272. col. 4. & in cõs. 303. nu. 6. vbi hãc dicit cõem opi. Abb. in cõs. 3. in 14. q. vol. 2. Alex. in cons. 60. col. 3. vol. 4. idem tenet Rapha. Cuma. & Rom. in d. §. cum quis. Imol. in ca. fi. col. 24. in fin. de præsc. idem sentit Bar. in l. sequitur. §. fructus. in prin. ff. de vsucap. & in l. potest. eod. tit. Gozad. in cons. 56. col. 3. istam dicit magis cõem opin. Bertrã. cons. 66. col. 1. vol. 1. Paris. in cons. 27. col. 23. & seq. vol. 1. vbi dicit istam communem opin. & in cons. 29. col. 3. vol. 1. vbi idem dicit, & idem in cons. 66. col. 14. vol. 3. & idem dicit in cons. 92. col. 5. vol. 3. Aimo consi. 146. Ruin. cons. 40. col. 11. vol. 1. & cons. 63. col. fi. vol. 1. vbi dicit cõem opin. & cons. 170. col. fin. vol. 1. & cõs. 45. col. 10. vol. 4. & cons. 118. col. 4. & fin. vol. 4. & cons. 146. col. 1. vbi ampliat. volu. 4. & cons. 150. col. pen. vol. 4. & cons. 141. col. fi. vol. 5.

Tenendo hac vltimam opinionem magis * communem.

3 Primò Amplia, idẽ esse in oĩ hærede ĩmediato, vel mediato. Bertr. ĩ d. cõs. 66. col. pe. in fi. & in cõs. 191. col. 2. vol. 1. & in cõs. 175. col. 11. vol. 2. vbi dicit istã cõem * opin. & idẽ tenet, & dicit idẽ in cons. 226. col. 5. vol. 3. Maria. iun. in cons. 76. col. 6. & in cons. 144. col. pen. vol. 1. Grat. in cons. 125. col. 1. in fin. vol. 1.

vbi dicit iſtam cõem opin. Rui. cõſ. 68. col. pe. vol. 1. vbi idem Prob. in addit. ad Io. Monac. in c. 1. nu. 16. & ſeq. de præſcr. in 6. Ruio. cooſ. 141. col. fi. vol. 5.

4 Secundò Amplia, vt mala fides auctoris noceat etiam ſucceſſori, quo ad fructus rei legatæ. Maria. iuo. in conſ. 182. nu. 29. & ſeq. vol. 2.

5 Primò Limita hanc ſecundam opi. magis * cõem, niſi hæres vellet præſcribere ex titulo; quem non habuit à teſtatore, ſed ab extraneo, & hoc ſiue ante, ſiue poſt mortem teſtatoris. tex. eſt not. in l. an vitium. in §. fi. ff. de diuer. & temp. præſcr. & hoc tenet Bal. in l. cũ, qui, io §. in hac. ff. de public. Rom. in l. Pomponius, §. cum quis, & ibi Iaſ. nu. 20. ff. de acq. poſſ. Pariſ. in cõſ. 23. nu. 212. vol. 1. Fel. in c. ſi diligẽti, col. 4. de præſcr. Ruin. in conſ. 45. col. pen. vol. 4.

6 Secundò Limita, vt procedat 2. opi. qñ adeſt mala fides vera, ſecus aũt in pſumpta, vt puta cauſata ex errore iuris, vt per Alex. in d. §. cũ quis, nu. 22. Fel. io c. ſi diligenti, col. 5. ver. & alius caſus, de præſcr. deciſ. Neap. 86. nu. 7. in nou. Pariſ. in conſ. 23. nu. 214. vol. 1. Maria. iun. in cõſ. 76. nu 98. vol. 1. Bert. in cõſ. 179. nu. 2. vol. 2. in nouis. Ruin. in conſ. 170. in fin. vol. 1.

7 Tertiò Limita, quia hoc procedit in ſucceſſore, hæreditario, non aũt in ſucceſſore dignitatis, vt eſt tex. In c. cura. & ibi gl. & Doct. de iur. patro. & hanc limitationem ponit Iaſ. in l. Pomponius. §. cum quis, in fi. & ibi Alex. nu. 21. quì dicit hanc opi. æquiorem. ff. de acq. poſſ. & deciſ. Neap. 4. in nou. nu. 14.

8 Ratio pendet a prima limitatione ſuperius poſita, quia ſucceſſor in dignitate non habet cauſam a prædeceſſore, ſed à ſuperiore dignitatem conferente, vt per gl. in c. cura. in ver. legitima, circa fi. de iure patro. Iaſ. in d. §. cum quis, in fi. ff. de acq. poſſ.

9 Quartò Limita in hærede cũ beneficio l. & inuẽtarii, vt pouit Fel. in c. ſi diligenti, col. 5. ver. ſed vno caſu. de præſcr. poſt Alex. in d. §. cum quis, nu. 22. & ibi Iaſ. & idem tradit Pariſ. in conſ. 23. nu. 211. vol. 1. Bal. de præſcr. in 2. par. 3. par. principalis. q. 12.

CONCLVSIO VI.

Argumentum.

Pacto de retrouendendo cum clauſula, quandocunq; an præſcribatur 30. annis.

1 Nonnulli voluerunt, q pacto de retrouendẽdo ẽt cum clauſula; qñcunq;, præſcribatur 30. annis. Ita Ang. in cõſ. 55. incip. Guill. & Franc. Bal. in cõſ. 303. in fi. verſ. quæro vtrũ valeat pactũ, vol. 1. Ancha. in cõſ. 131. col. 2. Iaſ. in l. petens. col. 4. C. de pac. & ibi Dec. col. 2. & Io. Puteus. & ibi Clau. col. 2. verſ. itẽ idem intellige. & Goza. in repet. d. l. petẽs, nu. 8. vbi dicit * cõem opin. vbi Iac. de S. Georg. nu. 17. ver. amplius. Idẽ tenet Iaſ. in l. ſi mater. in fi. C. de iſt. & ſubſt. Fel. in c. cũ acceſsiſſent. col. 13. de cõſt. & in rub. de pſcrip. col. antepen. ver. 4. fallit. Iſtã tenet, & dicit cõem Balb. in trac. præſcrip. in 4. par. 5. par. prioc. in 3. q. Io. Ant. Alex. in cõſ. 3. nu. 7. vbi dicit iſtã cõem opiu. & cõſ. 75. nu. 3. vbi idẽ dicit. Mant. in cõſ. 120. Rui. cõſ. 71. col. fi. vol. 1. & cõſ. 84. col. pe. vol. 1. & conſ. 167.

2 col. 4. vol. 1. vbi ẽt ſi dictũ ſit, qñcunque, & ad omnẽ volũtatẽ creditoris, & cõſ. 27. col. 3. vol. 4. Boer. deci. 351. Io. Ant. Alex. cõſ. 48. col. 2 Fel. in cõſ. 24. nu. 16. & ſeq. Alex. cõſ. 228. col. fi. vol. 6. Io. Faber in l. cũ notiſsimi. nu. 14. C. de pſcr. 30. anno. Curt. iu. in l. petẽs, nu. 13. C. de pact. Maria. iu. in cõſ. 145. nu. 36. vol. 1. Purpu. qui dicit cõem * opi. in l. petens, nu. 40. C. de pact. Pariſ. idem dicit in conſ. 92. col. 2. vol. 3. Tiraq. de retract. conuen. in §. 1. in gl. 2. nu. 7. & nu. 29.

3 Amplia, nã tali pacto pſcribitur 10. annis ſm Petr. de Anch. in cõſ. 331. io 1. col. in fi. verſ. præterea. Zaſ. in conſ. 12. vol. 1. Ruin. conſ. 27. col. 3. vol. 4. quæ opi. ſaluari põt in caſu poſito per Tiraq. de retract. cõuen.

4 §. 1. in glo. 2. nu. 4. videlicet qñ ſimpliciter emptor tenebatur retrouendere, nulla alia certa adiectione tem

5 poris appoſita. Et q præſcribatur huic pacto, tenet Maria. iun. io cõſ. 74. nu. 34. vol. 1. & iſtam opi. tenet, & eam latiſsime examinat idem in conſ. 145. col. 1. & ſeq. & per totum conſ. vol. 2. Mant. in conſ. 292.

6 Declara, quia non præſcribitur iuri offerendi, qñ habet retentionem, ſeu aliam exceptionem. Aimo in conſ. 71. in fin.

¶ Contrarium, q tali pacto nunquã præſcribatur, tenuit Fulg. in cõſ. 123. Fabian. de Mõte in trac. empt. & vend. in 7. q. princ. in 2. col. Barba. in cõſ. 22. col. 7. verſ. capio nunc. vol. 4. & in conſ. 51. col. 7. verſ. capio fin. vol. 1. Purp. in l. petens. col. 5. C. de pac. Caſſa. qui latiſsime examinat in cõſ. 11. col. 14. vſq; i fi. in cõſue. Burgũ. fol. 215. col. 1. & ſeq. qui allegat Ricar. & Bar. de Sal. ita cõſuluiſſe. & dicit ita fuiſſe iudicatũ, & hanc eſſe veriorẽ, & magis * cõem opi. Pet. Gerar. ſing. 18.

7 Primò Facit pro iſta parte, nã qui promittit perpetuo obſeruare, non põt allegare præſcriptionem, vt not. Bald. & Ang. in l. quod ſi nolit. §. ſi quid ita. ff. de ædil. edict. Ang. & Imol. in l. 1. ff. de vſuc. Soc. in conſ. 86. in 5. col. & in 2. ſubſcriptione, vol. 1. Zaſ. in conſ. 15. vol. 2. Fulg. in conſ. 105. Cæpol. caut. 68. Rui. cõſ. 111. vol. 1. & conſ. 150. col. 4. vol. 4. gl. cooſue. Biturig. fol. 32. col. 4. Maria. iuo. in conſ. 145. col. 7. vol. 1.

8 Secundò Facit, nã ſi promitto tibi poſt mille annos, ante illud tempus nunquam præſcribitur, vt per Fely. in rub. de præſcr. col. pen.

9 Tertiò Facit, nam ideo in hoc caſu videtur prohibita præſcriptio, quia præſcribens videtur eſſe in mala fide propter conuentionem, vt conſiderat Bert. in conſ 66. vol. 1. ergo propter illam clauſulam ſemper præſcriptio videtur excluſa.

10 ¶ Contrarium vr̃ verius, vt per pactũ non poſsit tolli præſcriptio, vt tenuit Pariſ. cõſ. 92. nu. 45. vol. 3. vbi dicit magis cõem * opi. Maria. iuo. in cõſ. 145. nu. 50. & ſeq. vbi dicit hanc cõem opin. Mantua in conſ. 105. col. 2. Tiraq. de retract. conuent. §. 1. in gl. 2. nu. 30. Bert. io conſ. 46. col. 1. vol. 1. in antiq.

¶ Contrarium, q ẽt per pactum tollatur pſcriptio, tenet Fabia. de Mont. de emp. & vend. in 7. q. prin. col. 2. vbi dicit cõem * opi. & idem tenent Fely. in rub. de præſcr. col. pen. & Berous q. 5. nu. 3.

11 Primò Limita principaliter primam opin. magis cõem, vt præſcribatur 30. annis pacto de retrouendẽdo, niſi volens redimere ſit in poſſeſsione, quia per modum exceptionis ẽt tale pactum poſt 30. annos opponi poteſt. Ita Sign. Hoorod. in conſ. 139. Dec. in l. petens. C. de pact. vbi Dec. col. 3. & Purp. col. 5. Dec. in conſ. 164. col. fi. Mant. in cooſ. 105. col. 1. & 3. Tiraq. de retract. conueo. §. 1. in gl. 2. nu. 29.

12 Secundò Limita, qñ pactu de retrouendendo cõcurreret cũ aliis requiſitis, ad hoc vt cõtractus cenſeatur vſurarius, quia talis ſic vſurariè contrahens, & promittens retrouendere, nullo tẽpore pſcribit, maximè attento iure canonico, vt notat Bal. in cõſ. 322. incip. vtrũ poſt 30. annos, vol. 1. ſequitur Dec. in d. l. petẽs, col. 3. & Purpu. col. 5. Barba. conſ. 51. col. 9. verſ. pterea, vol. 1. Balb. in trac. in 4. par. 5. par. princ. in 3. q. in fi. Alex. in conſ. 54. col. fi. vol. 6. & in cooſ. 46. col. pe. vol. 3. Tiraq. de retrac. conuen. §. 1. in gl. 2. nu. 31.

13 Tertiò Li-

[illegible] limita, nisi in instro sit renunciatum ꝓscriptioni, & desuper iuratum, secus aūt si in contractus sit iuratus, ita Fel. in rub. de præscr. col. antepe. ex mente Alex. in l. nemo pōt, col. 8. de leg. 1. & ponit Cland. referendo Fely. in loco pallegato, in d. l. nemo pōt, col. fi. Io. Ant. Alex. in cōs. 3. col. fi. ver. nō obstat. Petr. Gerard. in sing. 18. Alcia. in rub. de ꝓscr. nu. 69.

14 Quartò Limita, si ille qui præscripsit non apposuit exceptionem præscriptionis, sed sponte, & liberè retrouendidit, quia sibi præiudicat, vt declarat Alex. in cons. 228. col. fi. vol. 6.

15 Quintò Limita, quando cum pacto de retrouendendo occurrit hypotheca generalis bonorum, quia tunc tali pacto non præscribitur, nisi spatio 40. anno. vt post Fulg. in cons. 123. col. 2. ponit Cur. iu. in cōs. 174. col. 8. in fi. & seq.

16 Sextò Limita interueniente iuramento. Fel. in c. si diligenti, col. 5. in fi. de for. cōp. Ias. in l. si mater. C. de inst. & subst. Balb. in trac. præscr. in 4. part. 5. part. prin. q. 3. Boer. deci. 182. col. 2. Maria. iun. qui banc di cit cōem* opi. in cons. 145. nu. 62. vol. 1. Rui. in cōs. 111. vol. 1. & in cons. 150. per totum, vol. 4. Tiraq. de retract. conuen. §. 1. in glo. 2. ou. 7. Berous q. 5. nu. 4.

¶Contrarium tenent Doct. relati supra in 3. limit.

CONCLVSIO VII.

Argumentum.

Iuri offerendi an præscribatur spatio 30. anno.

1 HVic proxima est illa conclusio, an iuri offerēdi præscribatur saltē spatio 30. anno. & in hac conclu. Doct. varia scripserunt, nā opin. negatiuam, ꝙ non præscribatur, tenuit gl. in l. cū notissimis, in §. eodē tempore, & ibi gl. in verbo, conatur. C. de præscr. 30. anno. Fm vnam opin. quā primo loco ponit, quā partem gl. tali tenere, dicit ibi Bar. qui et plus dicit cōiter Doct. tempore suo tenere istā opin. quā ēt ipse sequitur ibi. idē tenuerunt ibi Cy. Mart. Roglet. Simon Vincen. Iac. de Are. & Pet. relati per Cyn. in d. l. cū notissimi. §. sed cū illud. & per Saly. in l. licet, col. 2. C. de iur. del. Idē tenet Cy. & Ang. in l. nec creditores. C. de pi. act. & Pau. de Cast. ibi, qui videatur, quia optime loquitur. idē tenet Guil. de Cuneo in l. si rem. §. nō ois, ff. de pign act. Bal. in cons. 342. inci. super eo, ꝙ quæritur, in 1. vol. qui ēt dicit, ꝙ cōiter moderni illius tēporis ita tenebant. Idem sensit Io. And. & clarius voluit Abb. in c. qm̄ frequenter, col. 15. vers. sed quia in hac gl. fit mentio, vt lit. non contest. Bart. & Pau. de Cast. in l. pignori. ff. de vsuca. Fel. in c. cū accessissent. col. 13. de const. Hipp. in rub. de fideiuf. col. 22. in fi. & seq. Caſſa. cons. 11. col. 7. & seq. prac. Papien. in forma rōlionis rei cōuenti, in verbo, præscr. in fi. & Cor. inclinat io istā partē, licet non se firmet, in cons. 176. col. pe. vol. 3. & in l. licet, col. 1. & seq. C. de iur. delib. vbi Sal. clarē, col. 2. tenet istā partem, quā ēt tenet io l. cū notissim. in d. §. cod. iure. & Bal. in rubr. de præscr. col. pen. Barba. in cons. 51. col. 10. vol. 1. & istā tenet, dicit cōem opin. Guido Papæ in sing. 906. Afflic. super const. in tit. de pen. contum. nu. 27. vbi dicit cōem opin. Paris. io cons. 92. col. 2. & pen. vol. 3.

¶Contrariam opinio. ꝙ iuri offerēdi præscribatur, tenuit gl. in l. rem §. cōis. in gl. 1. in fin. ff. de pign. act. Idem tenent ēt glo. in l. cum notissimi. in §. cod. iure. in gl. in verbo, conatur, fm opi. Bulgar. quā gl. ibi refert, & approbat fm Sal. ibi, & Bar. in l. pignore, ff. de vsucap. qui tenet gl. illam sequi opi. Bulgar. ꝙ præscribatur. Item voluit gl. in l. vnica. in verbo, pro socio. C. de aoo. except. in duobus locis, in prin. & in fi. & ibi sequitur Bald. col. 3. & gl. in l. pignore, in verbo, alieno, & ibi Ang. & Imo. ff. de vsucap. Cyn. in l. licet. C. de iur. delib & Alb. de Rosa. gl. in l. nec creditores. C. de pig. act. in verbo, longi, in fi. & ibi Iac. Bu. & Odofr. & ibi Alb. de Rosat. Maria. iun. in cons. 145. col. 6. vol. 1. & idem voluit gl. in l. si finita. §. postea aūt. ff. de dam. infec. in gl. in verbo, finis, & ibi Ang. & Iuol. & Rom. & istud ēt sensit gl. in l. fi. in c. qm̄ frequenter. §. fin. vt lit. non contest. Ang. in cons. 55. col. 1. Pau. de Cas. in cons. 220. col. 1. vol. 2. Bald. in l. licet, col. 2. C. de iur. delib. Ang. Aret. in §. actionum, col. 31. & seq. vbi dicit istam cōem opio. inslitu. de act. Idem tenet Pau. de Cast. in cons. 220. ioci. ego Pau. col. 1. vol. 2. Bald. qui dicit istā cōem* opi. in trac. præscr. in 4. par. 5. par. prin. in 2. q. col. 3. & dicit Imol. in c. qm̄ frequenter, col. 7. vt lit. non contest. ꝙ ista est cōis opin. legistarum, & canonistarum, vbi ēt ipse illum tenet. Ange. io cons. 241. col. 1. Roma. in l. pignore. ff. de vsucap. licet non se firmet. & in l. quamdiu, la 1. ff. de acq. hæred. & ibi Imo. A. et. in l. 2. col. 1. & seq. ff. de acq. hær. Rip. io l. fi. col. 85. C. de reuoc. donat. tenet istam partem, & in rubr. ff. de pign. col. 4. dicit cōem opinio. quam etiam communem dicit Guid. Papæ in sing. 906.

* Tenendo primam opinionem tanquam magis * communem.

2 Primò Limita, & declara, vt illa procedat in iure offerendi, quod consistit in mera facultate, secus si cō sistat in iure, vel cōpetat ratione actionis iā natæ. Ita declarat Bar. in l. cum notissimi. §. cod. iure. C. de ꝓscr. 30. anno. & ibi Cyn. & ibi Iac. de Aren. idem voluit Bar. in l. pignore, & ibi Pau. de Cast. ff. de vsuca. Pract. Pap. in forma rōi. rei conuenti, io verbo, ꝓscriptiones, circa fi. Abb. in c. qm̄ frequēter. §. in aliis, col. 15. vt lit. nō contest. Idē tenent Iac. But. i l. cū notissimi, in prin. col. 3. C. de præscr. 30. anno. & Ang. ibi, col. 3. & Bal. d. cōs. 342. vol. 1. & in rub. de præscr. col. pe. Fel. in c. cū accessissent, col. 13. de const. Caſſa. in cons. 21. vol. 7. Zaſ. io cons. 12. vol. 1. Ruin. cons. 167. col. 4. vol. 1.

Et licet aliqui ex supra alleg. Doct. teneant vt etiā qñ actio non sit nata, sed nascitura, præscribatur iuri offerendi, tñ in hoc omnes conueniunt, qñ actio est nata vt præscribatur iuri offerendi, & est bonus text. pro ista opin. in d. l. cum notissimi. §. cod. iur. C. de ꝓscrip. 30. anno. & istud tenet Signo. Homod. in cons. 139. & Cor. in d. l. licet, col. 1. C. de iur. delib. dicit, ꝙ in hoc omnes Docto. concordant.

3 Secundò Limita, si ius offerendi proponatur ab agente, nā si ab excipiente, quia exceptio est perpetua semper pōt opponi, ita Bar. io d. l. pignore, ff. de vsuca. Sign. Homod. in cons. 139. Balb. in tract. præscr. in 4. par. 5. par. princ. in 2. q. col. 3. vbi dicit cōem opinio. Corn. in l. licet. col. 1. in fi. C. de iur. delib. Dec. in l. petens. col. 3. C. de pac. & in cons. 164. in fi. Zaſ. in cōs. 12. vol. 1. Mant. in cōs. 105. col. 3. & banc ēt opin. tenent Alex in l. si finita. §. Iulian. nu. 64. ff. de dam. infe. Pau. de Cast. io cons. 220. vol. 2. Ang. & Imo. in d. l. pignore. ff. de vsucap. Aimo in cōs. 111. ou. 23. Negusan. in tract. de pigo. in 6. part. in 2. memb. nu. 19. Ias. in l. quamdiu, col. 2. ff. de acq. hær. Tiraq. de retract. conuen. in §. 1. in glo. 2. nu. 29. & hanc dicit cōem opin. Ang. Aret. in §. actionum, ou. 54. instit. de actio.

Hinc est, vt si à possidente proponatur ius offerēdi, vt retineat rem perpetuo, ei non obstabit aliqua ꝓscriptio. ita Cy. in l. cū notissim. §. sed cum illud. C. de præscr. 30. anno. Bal. in c. 1. de feud. dat. in vim l. cōm. Salyc. in d. l. cum notissimi. §. eodem iure, qui dicit ita com-

communiter tenere Doct.Ang. Aret.in §.actionum, col.32.verſ.ex his omnib.concludc.Inſti.de act. Ale. in apoſtil.ad Bar. in d.l.cum notiſsimi.Ant.de But.in c.quoniam frequenter,col.fi.vt lit.non conteſt. Bal.in rubr.de præſcrip.col.pen.

4 Tertiò Limita,niſi creditor interpellaret debitorem, & adhuc debitor 30.annis non ſolueret, vel nõ offerret, quia tũc tanti temporis ſpatio pręſcriberetur iuri offerendi,vt per Sal.in d.l.cum notiſsimi.§.eo.iure.in fi.C.de præſcript.30.annorum.

¶Contrarium voluit in hac limitatione Ang.Arc. in §.actionum,col.32.inſt.de actio.

Tenendo aliam opin.in concluſione principali, ꝙ iuri offerendi præſcribatur.

5 Primò Limita, illam non procedere in contractu pignoris vſurario,ita Bal.in d.c.1.de feud. dat. in vim l.cõm.Sal.in l.cum notiſsimi.§. eod.iure.C.de præſcr. 30.annorum.Alex.in apoſt.ad Bar.in d.l.cũ notiſsimi.Balb.in trac.præſcr.in 4.part.5. partis principalis, in 2.q.in fi.Rom.in d.l.quamdiu, la 1.ff.de acq.hære. Barba.in conſ.51.col.10.vol.1.

¶Contrarium tenet Rom.in l.ſi finita.§.poſtea autem.ff.de dam.inſect.

6 Secundò Limita, vt præſcribatur iuri offerendi, qñ vel eſt actio nata,vt ſupradictum eſt in 1.ampliat. alterius partis,vel qñ eſt naſcitura,vt qñ creditor præſcribit contra debitorem ius offerendi ad reluitionem pignoris per hypothecariam,prout dicunt Doct.allega.in hac opi.princi.& voluit Ang.in conſ.55.col.1. qui ſublimitat,& in d.l.cum notiſsimi, in princ.col.2. & ibi Bal.col.3.poſt Iac.Butr.& Ang.in cõſ.241.col. 1.& Rom.in l.ſi finita.§.poſtea aũt.ff. de dam.inſect. & in l.pignori.ff.de vſuca.Imol.in l.quamdiu, la 1.ff. de acq.hęr.& Bal.in d.c.1.de feud.in vim l.comm.vel
7 qó ſaltem competit ius deducibile in iudicio,ſed ſi nõ eſſet actio nata, vel naſcitura, vel ſi non pateret ius in iudicium deducibile,tunc non præſcriberetur iuri offerendi,vt tenent Doct.ſupra proxime allegati.

8 Declara,quia pręſcribitur etiam hypothecarię per poſsidentem rem ipſam cum titulo,ſpatio decem annorũ inter præſentes, vt poſt alios tradit Pariſ.in cõſ. 50.nu.2.vol.1.vbi dicit communem opin.

9 Tertiò Limita,hanc opin.non habere locum de iure canonico,ſm quod habens malam fidem non pſcribit,& propterea non poteſt iuri offerendi præſcribere,vt ſibi remaneat res aliena pignori tradita. Ita declarat Ant.de Butr.in c.qm̃ frequenter,col.fi.vt lit.cõteſt.& ibi Abb.in §.aliis.col.15.qui dicit,ꝙ Io.And. poſt gl.ibi hoc ſentit,& ponit Abb.in c.cũ non liceat, col.4.verſ.5.caſus, de præſcr. & ſentit Bal.in rubr.de præſcr.col.pen. verſ.prȩterea nunquã creditor, & in hac materia optimè loquitur Fulg.in cõſ.123.Barba. in cõſ.22.col.7.ver.capio nũc.vol.4.& in cõſ.51.col. 9.verſ.ptetea.vol.1. Bal.in cõſ.322.inci.vtrũ poſt 30. annos.in fi.vol.1.Ale.in cõſ.54.col.fi.ver.quoad ſm, & in cõſ.46.col.pe.verſ.quoad ſm,vol.3.Balb.ĩ trac. præſcr.in 5.par.verſ.26.caſus.& ponit Caſſa.in conſ. 11.col.10.verſ.7.ẽt,& in conſuet. Burg.fol.196.col. 1.Fely.in rubr.de præſcr.col.fin.qui declarat. Et per iſtam rationem malæ fidei hanc ẽt opin.tenent Silueſ. in ſum.in verbo, præſcript. el 2.verſ.16.Summ.Ang. in verbo,præſcriptio.verſ.12. Nicell.concor.103.

¶Contrarium tenent Dec.in l.petens,& ibi Curt. C.de pact.Io.Ant. Alex.in conſ.3.in fi.Balb.in tract. præſcrip.in 4.par.5.partis princ.in 3.q. col.2.

10 Declara primam cõem opin.vt per Balb.in trac.in 2.par.3.partis.q.19.in fi.vbi ponit, ꝙ in cauſa damni infecti poſsidens rem quam ſciebat alienam, iudicis auctoritate, poſsit præſcribere etiam de iure canonico, ſed tamen nõ plenè firmat, ideo recurrendum eſt ad Doct.ibi per eum citatos.

CONCLVSIO VIII.

Argumentum.

Iuri adeundi hæreditatem præſcribitur 30. annis.

1 Similiter ex præmiſsis infertur,ꝙ iuri adeundi hęreditatem extraneo cõpetenti præſcribitur 30.annis,prout voluit gl.in primis verbis, in l.quãdiu,la 1. ff.de acq.hære.quam ibi ſequitur Bart.Bal. & Pau.de Caſt.Imo.Rom. & Alex. & gl.in l.cum antiquiorib. in gl.in verbo,beneficio.C.de iur.deliber.exponendo perpetuo,ideſt vſq; ad 30.annos.Bal.in l.vnica, in 4. col.C.qñ non peten.part.& Rom.ibi col.1.in fi.& ibi Alex.col.3.dicens iſtam eſſe * cõem opin.& ibi Dec. col.4. & Iaſ.ita intelligens gl.in d.l. cum antiquiorib. ibi.col.fin.Bart.in l.1.enl.2.ff. de condic. ex l.& in l. filio præterito,col.pen.ff.de iniuſt.rupt.& irrit. teſta. & ibi Pau.de Caſt.in pen.col.& Paul.de Caſt.in l.ſiquis ſuus,in fi.verbis.ff.de iur.delib. & in l.licet, col. 2.in 3.q.C.de iur.deliber.Alex.in d.l. licet, in primis verbis.& ibi Iaſ.col.1.poſt Cyn.& Alber. de Roſ.ibi, & Ang.& Paul.de Caſt.Raph.Fulgo.qui dicit ita per Doct.cõiter teneri.Bart.in conſ.129.incip.quidã habuit vxorem.Corn.in conſ.395.col fi.vol.3.& in cõſ. 17.col.4.in fi.vbi dicit hanc eſſe cõem opi.Doct.vol. 4.& in conſ.70.col.pen.uol.4. Pau.de Caſtr.in conſ. 279.incip.ſuper 1.q.in 2.dub. in 1.uol.& in conſ.ſeq. col.2.Rom.in conſ.71.col.2. Bart.in l.is poteſt, col. 3.ff.de acq.hær.Soc.in conſ.63.col.2.in fi. & ſeq.& in conſ.81.in fi.verbis,uol.1. Alex.in conſ.89.col.1. & ſeq.uol.2.Curt.in conſ.29.Corn.in l.licet.col.1.& ſeq.C.de iu.deli.Fel.in c.de quarta,col.7.uer.& ſcias, de præſcr Balb.in tract.præſcrip.in 4.par.4.par.principalis.q.19.vbi hanc dicit cõem opin. Ripa in l.fin. col.85.C.de reuoc.donat. Guald.qui dicit * cõem in caut.6.de acq.hære.Gozad.conſ.56.col.1.& ſeq.Pariſ.in conſ.32.col.2.volum.3.

¶Contrarium tenuit Bal.in repet.l.fi.C.de præſc. long.temp.col.8.Sal.poſt Ricar.de Saly.in l.licet. C. de iur.delib.glo.conſuet.Turon.fol.83.col.2.

2 Primò Amplia primam opin.communem, vt idẽ ſit in iure petendi legitimam,vel eius ſupplementum. Balb.qui hanc dicit communem * opin. in trac. præſcrip.in 4.par.4.par.principalis.q.23.Ruin.qui etiam dicit hanc eſſe communem opin. in conſ.26. num.6. vol.3.Dec.qui etiam dicit communem opin.in conſ. 303.num.5.Pariſ.in conſ.32.col.2.vol.3. Ripa in l.ſi vnquam,col.85.C.de reuoc.donat.

3 Secundò Amplia, vt idem ſit in iure petendi legatum,vt per eundem Pariſ.conſ.32.col.2.vol.3.

4 Primò Limita iſtam opinionem, ꝙ præſcribatur iuri adeundi ſpatio 30.annorum, nam ẽt ante 30.anno poteſt hæres eſſe excluſus à repetitione bonorum hæreditariorum,vt quia medio tempore ſint præſcripta per poſſeſſorem bonæ fidei,vt dicit Balb.in tract. præſcr.in 19.q.in 4.par.quartæ partis princip.ex mente Alex.conſ.89.col.2.vol.2.

5 Secundò Limita, niſi tempus ſit præfixum à iudice , quia tunc etiam ante lapſum 30. annorum per lapſum temporis appoſiti à iudice ẽt filius in hoc caſu excluditur,vt voluit gl.in d.l.cum antiquioribus.in verbo,beneficio,circa fi.C.de iur.delib.Bar.in l.quãdiu,la 3.ff.de acquir.hæredit.Paul.de Caſt.in l.ſi quia

ſuus.

suus, ff. de iur. deliberan. Guid. Papæ quæst. 332. Paul. de Cast. in l. fi. col. fi. C. de repud. hæred. Et in filio, an propter lapsum temporis præfixi a iudice excludatur omni capite, ex quo posset successionem petere, tradit Ias. in rubr. C. de success. edic. col. 2.

7 Tertiò Limita, nam si esset proximior testatori, qui si sit institutus, & stetit 30. annis, & nõ adiuerit ex testõ, poterit infra alios 30. annos adire ab intestato, & sic non excludetur nisi post 60. annos, prout declarat Bal. in d. l. licèt, in 4. q. C. de iur. deliber. & ibi Ang. & ibi Paul. de Cast. in fi. & Sal. in fi. & ibi Alex. in prin. & Ias. in fi. vbi hanc dicit cõem * opi. & idẽ tenet Raph. Cum. & Pau. de Cast. in l. quamdiu, ff. de acq. hær. la 1. & sequitur ibi Alex. col. pen. & Ias. col. 3. Alex. in cõs. 90. in fi. col. vol. 2. Balb. in tract. præscr. in 4. par. quartæ par. princ. in 19. q. vbi hanc communem affirmat. Ias. in cons. 84. col. pen. vol. 1.

8 Declara hanc tertiam limit. vt ita demũ filius hẽat 30. annos ad adeũdũ ex testõ, & alios 30. ab intestato, qñ fuit solus hæres institutus in testõ, secus qñ habuit alios hæredes, nam tunc non habebit nisi illos priores 30. annos. ita Bal. in d. l. licèt. C. de iur. deliber. Goza. in cons. 80. nu. 6. & in cons. 56. nu. 5. & nu. 13.

9 Quartò Limita, nam licèt præscribatur iuri adeundi, non tñ præscribitur ipsum ius adeundi, ita Bal. in l. vnica. C. quando non pet. par. col. 4. ver. 1. q. idem tenẽt Paul. de Cast. & Corn. in l. licèt. C. de iur. delib.

10 Quintò Limita, vt iuri adeundi præscribatur 30. annis post ius delatum, non ante, ita declarat Ang. in l. si seruus, ff. de bon. auct. iud. pos. Balb. in tract. præscr. in 4. par. 4. par. prin. q. 19. Corn. in l. licèt, colu. 2. C. de iur. delib. Fel. in c. dè quarta. col. 6. de præscr.

11 Sextò Limita, nam etiam post præscriptionem 30. annorum ex capite ignorantiæ competit in integrum restitutio, ad hoc vt quis possit ad delatam hæreditatẽ admitti, vt tenet Pulg. in cons. 64. col. fi. Alex. in cons. 106. col. 1. vol. 5. & in cons. 89. col. 3. vol. 2. Soc. qui hanc dicit communem * opinionem, in l. cum filius, §. in hac, col. 5. ff. de verb. oblig. Dec. in cons. 303. col. 2. Gualden. qui etiam dicit communem opinionem in caut. 6 nu. 3. de acq. hæred.

12 Sublimita, quia ista restitutio non competeret contra præscriptionem 30. annorum, vt per Alex. in cons. 163. col. 3. vol. 2. Soc. in cons. 164. in fi. volu. 2. & in l. cum filius. §. in hac. col. fi. ff. de verb. oblig. Dec. in cons. 29. & in cons. 175. Guald. caut. 6. de acq. hær. nu. 3.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Iuri immiscendi in hæreditate præscribitur 30. annis.

1 Prout etiam dr, q iuri immiscendi, quod competit in hæreditate sui ascendentis, præscribitur spatio 30. annorum, vt tenet glo. in l. licèt, C. de iur. delibe. & gl. in verbo, quoties, quæ est gl. 1. in l. vnica. C. quãdo non pet. part. intelligendo, vt verbum perpetuo, exponatur, idest, vsq; ad 30. annos, quam gl. ibi Bar. sequitur, & ita illã gl. debere intelligi dicit ibi Roma. col. 1. & Corn. col. 1. in fi. & Ias. col. 8. & Alex. ibi col. 3. eodem modo potest induci glo. & post eam idem tenet Bar. in l. cum antiquioribus, C. de iur. deliber. dum dicit perpetuo adire. Idem voluit Bald. in d. l. licèt, col. 2. C. de iur. delib. & ibi Ang. idem tenuit Paul. de Castr. in l. filio preterito, col. pen. ff. de iniust. rupt. & irrit. testam. & in l. fin. col. fin. C. de repnd. hæred. Paul. de Castr. in l. si quis suus, in fin. ff. de iur. delib. Alex. qui dicit istam opi. esse * communem, in d. l. vnica, licèt ipse contrarium teneat, vt infra dicetur. Soc. idem tenet in l. si filius, qui patri, col. 2. in fi. ff. de vulg. & pup. & dicit hnc cõiter tenere Doct. & in cons. 63. col. 2. in fin. & seq. vol. 1. Alex. in cons. 129. col. fi. vol. 6. vbi etiã dicit hãc esse cõem opinionem, Cuman. in cons. 29. idem tenet Alex. in d. l. quamdiu, col. 1. in fi. Dec. in l. vnica, col. 4. C. quando non pet. par. Ias. in cons. 19. vol. 1. vbi dicit istam communem opinionem. Corn. in cons. 17. col. 4. in fi. vol. 4. Balb. in trac. præscrip. in 4. par. 4. part. prin. in 19. q. vbi istam communem opinionẽ affirmat. Bal. in cons. 12. in 2. col. vol. 1. Corn. in l. licet, col. 2. C. de iur. delib. Riminald. in d. l. vnica, col. 2. & 3. C. quando non pet. part. & Gozad. cons. 56. col. 1. & seq. Marian. iun. cons. 2. in fi. vol. 1.

¶ Contrarium, q iuri immiscendi non præscribatur etiam spatio 30. annorum, voluit Bar. in cons. 13. in fi. Bald. in l. vnica, col. 3. ver. secundę quæstioni respõdeo, C. qñ non pet. par. & pro ista opi. posset adduci gl. ibi intelligendo perpetuo etiam vltra 30. annos, quam ita Alex. intelligit in l. quãdiu, la 1. col. 1. & seq. ff. de acq. hær. & ita etiam posset induci gl. r. & post eam Bart. in l. cum antiquioribus, C. de iur. deliberan. dum dicit, q potest perpetuo adire, & etiam Fulg. in l. licèt, C. de iur. deliberan. Alex. in d. l. vnica, col. 3. C. quando non pet. par. Ang. de Perig. in rep. l. in suis, col. 33. ver. secũdus effectus, ff. de lib. & posth. Ias. in l. licèt, col. 2. C. de iur. delib. & in l. quamdiu, la 1. col. 3. ff. de acq. hæred.

Tenendo primam opinionem magis * communem

2 Primò Limita illis modis, quibus dictum est limitari conclusionem, quod ius adeundi extraneo competens tollatur spatio 30. ann.

3 Secundò Limita, quia si filius per spatium 30. annorũ sit exclusus a capite, vnde liberi, adhuc potest adire infra alios 30. annos ex capite, vnde agnati, sicut ẽt si non esset suus, vt puta respectu matris, potest adire ex capite, vnde liberi, & postea ex capite, vnde legitimi, vt tenent Bar. in cons. 129. Alex. in cons. 89. col. 2. vol. 2. vbi hanc dicit veriorem, & magis cõem opinionem, & in cons. 90. col. 2. vol. 2. Bal. in c. licèt, col. 3. in 4. q. C. de iur. delib. & ibi Ang. & Sal. in fi. & Alex. in prin. & Ias. in fi. Alex. in l. quamdiu, la 1. col. 2. ubi Ias. col. 3. ff. de acq. hær. Balb. in trac. præs. in 4. par. quartæ pàr. princ. in 19. q. Ias. in cons. 84. nu. 10. vol. 1. Corn. in con. 70. vol. 4. Gozad. in cons. 59. nu. 7. Gualden. de art. rest. in tit. de acq. hęr. caut. 6. nu. 2. vbi hanc dicit cõmunem opinionem.

¶ Contrarium tenuit Sal. in l. licet, in fi. cuius dicta referunt moderni, & improbant. C. de iur. delib.

4 Sublimita secundum Ang. in l. licet, quia si alii filii superessent, exclusus 30. annis a capite, vnde liberi, stãtibus aliis filiis, non posset venire postmodum ex capite, vnde legitimi.

5 Tertiò Limita, quia non præscribitur suitati, licet præscribatur iuri immiscẽdi, hoc voluit Bal. in l. vnica, col. 3. ver. 2. q. C. quando non pet. par. & ibi Ang. Soc. in l. filius qui patri, col. 3. in fi. ff. de vulga. & pup. & in cons. 63. col. 3. vol. 1. Alex. in d. l. vnica. C. quando nõ pet. par. col. 3. & in l. quamdiu, col. 2. ff. de acq. hær. & ibi Aret. col. 1. & seq. & Ias. ibi. col. 4. licèt etiam ipse teneat, quòd contra ius immiscendi non currat præscriptio. Corn. in l. licèt, col. 2. C. de iur. delib. Rimin. in l. vnica, col. 3. C. quando non pet. part.

6 Sublimita, nisi filius sit a patre præteritus, prout declarat Ang. de Perig. in repe. l. in suis, ff. de lib. & posth. col. 33. ver. 2. effectus. & uoluit Alex. in l. vnica, colu. 2. C. quando non pet. par. Corn. in l. licet, colum. 2. C de iur. delib.

¶ Con-

¶ Contrarium sentit Rimin. in l. vnica, col. 3. C. quãdo non pet. par.

7 QVARTÒ Limita, vt per Rui. cons. 13. nu. 5. vol. 3. vbi ponit casum, in quo filius habet spatio 60. annorũ, videlicet qñ filius præteritus nõ immiscuisset se per 30. annos hęreditati paternæ, quo casu diceretur approbasse testamentum patris, & nihilominus si postmodum hæres scriptus intra tẽpus non agnouerit bonorũ possessionẽ, ex ista noua causa habebit ẽt alios 30. annos.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Facultati non præscribitur.

1 COmmunis est cõclusio in materia pręscriptionis, vt ea, quæ sunt facultatis præscribi non possint. tex. in l. viã publicã, ff. de via publ. & ibi Bar. not. & in c. possessiones, 16. q. 1. & in c. significante, vbi Abb. & cõiter alii, de appell. & hanc opin. tenent gl. in c. vt priuileg. in uerbo, in anno. Iac. da Aren. & Cyn. in l. cum notissimi, §. sed cum illud, C. de præscri. 30. annorum. Bar. in d. l. cum notissimi, in fi. princ. Sal. in l. licet, col. 2. C. de iur. delib. idem tenet Abbas in c. qñ frequẽter, §. in aliis, col. 15. vt lit. non contest. Guil. de Cun. in l. si rẽ, §. non omnis, ff. de pign. act. Ant. de But. in d. c. vt priuilegia, col. fi. de priuil. Cald. in cons. 1. in tit. de præscript. Io. And. Io. de Lign. & ibi Domi. in c. fi. col. 1. & seq. de consuet. in 6. & ibi Phil. Franc. col. 2. circa fi. decis. Neap. 134. in nou. Calde. in cons. 19. in tit. de pręb. Fel. in c. cum M. col. 3. de const. Rocc. in c. fin. col. 111. de consuet. & col. 132. Bertr. in cons. 39. col. 1. vol. 1. in antiq. Fel. in l. cum accessissent, col. 12. & seq. de constit. & ibi Dec. col. 8. ver. 3. dicta conclusio, & in cons. 271. col. 2. Barba. in cõs. 51. col. 8. vol. 1. Paul. de Cast. in rubr. de acq. hær. in prin. & in l. quamdiu, la 1. ff. eo. tit. Fel. in c. dilectus, col. fi. de offi. ord. Paul. de Cast. in l. nec creditores, C. de pign. act. & ibi Sal. in fi. Gozad. in cons. 100. col. 3. Hippol. in rubr. de fideiuss. col. 22. Cassa. in cons. 11. col. 7. Rut. cons. 28. col. 4. vol. 1. Grãma. cons. ciuil. 142.

¶ Contrarium, q facultati præscribatur, tenuit Bald. in l. licet, col. 2. C de iur. delib. & ibi Ang. in prin. idem tenet Raph. Cum. & ibi Aret. colu. 1. & seq. Ias. in l. 2. col. 2. & seq. ff. de acq. hęr. Corn. in cons. 305. in fi. col. in 1. respon. ad l. viã publicam, ff. de via publ. idẽ tenet Abb. in c. vt priuilegia, col. 2. de priuileg. Ias. in l. fi. col. 2. de const. Princip. Cyn. in l. licẽt. C. de iur. deliber. & ibi Alber. de Rosat.

2 PRIMÒ facit pro ista parte, quia præscribitur cõtra legatariũ, antequã acceptet legatũ. Ripa in l. fi. col. 85. C. de reuoc. don. Pet. de Anch. in reg. sine possessione, de reg. iur. in 6. in tertia char. ver. item intelligas.

3 SECVNDÒ facit, nam ẽt præscribitur contra filium vt ipse non possit petere supplementum legitimæ, vt ibi per Rip. in loco præalleg. & per Paris. in cons. 32. col. 2. vol. 3.

* Tenendo primam opinionem * magis communẽ

4 PRIMÒ Amplia, vt sicut nõ utendo quis non amittit ea, quę sunt facultatis: ita ẽt faciendo ea quę sunt facultatis, nõ inducitur propterea præscriptio, & propterea si quis consueuit ire ad molendinũ Titii per mille annos, non propterea contra eum inducitur præscriptio, vt ipse non possit ire ad aliud molendinũ. Bald. in l. 1. col. 2. C. de seruit. Abb. in c. Abbate, col. 2 de verb. sig.

5 Infertur igitur ex proxima Ampliatione, nã si quis consueuit hospitari, vel dare par caponũ multo tpe, nõ ex hoc contra eum aliqua præscriptio super prædictis inducitur, vt per Abb. in c. quoad traslationẽ, col. 1. in fi. de off. ord. fuit dictum Inn. in c. cũ ecclesia Sutrina, col. 2. de caus. poss. & propr. cũ aliis, quę ponit Fel. in c. cũ M. col. 3. & seq. de const. Cassa. qui limitat in cõsuet. Burg. fol. 391. col. 3. Cyn. in l. 2. col. 6. ver. 3. quæritur, C. quæ sit long. consuet. Bar. in l. cũ de in rẽ verso, col. fi. de vsur. Archid. in c. seruitium, col. 2. 18. q. 2. Dom. in c. consuetudo, col. 3. 1. dist. Pet. de Ancha. in regula, sine possessione, col. 11. ver. sed hic incidenter, de reg. iur. in 6. Abb. in c. ex parte Astẽsis, col. 1. in fi. de concess. præb. in c. Ioãnes, in fi. de cler. coniu. in c. Pisanus, ad fin. de rest. spol. & in c. inter cæteras, col. fi. de rescr. Car. in cõs. 38. col. 1. in fi. Balb. in trac. præscr. in 4. par.

* 5. par. princ. in 1. q. in fi. & in 5. q. vbi dicit * cõem opi.

6 SECVNDÒ Amplia, vt prædicta procedant ẽt in præscriptione immemorabili. Bert. cons. 3. col. 1. vol. 2. & in cons. 200. vol. 3. Aim. de antiq. in 4. par. nu. 214. & nu. 256. Paris. cons. 27. nu. 56. vol. 1. & nu. 110.

7 ¶ Contrariũ in proxima ampliatione tenẽt Fel. in c. cũ M. nu. 7. ver. 3. declaratio, de cõst. Balb. in trac. pscr. in 4. part. 5. part. princ in 1. q. Mantua cons. 2. col. 2.

* Tenendo primam opin. magis * communẽ, in prin. conclusione.

8 PRIMÒ Limita, vt illa procedat in facultate. quæ deducit ius in iudicium deducibile, vt in casu d. l. viam publicã, secus si deduceret ius deducibile in iudicium, ita declarãt Ang. Imol. & Rom. in l. si finita, §. postea aũt, ff. de dam. infec. Ang. in l. pignore, ff. de vsuc. & ibi Imo. & Rom. Bal. in rubr. C. de condic. ex l. col. 1. in fi. Rom. in l. quãdiu, la 1. ff. de acq. hær. Aret. Alex. & Ias. in l. 2. ff. de acq. hær. Corn. in cons. 305. col. fin. volu. 3. Cassa. in cons. 11. col. 17. Barbat. in cõs. 51. col. 8. uol. 1. Barbat. in cõs. 22. col. pe. vol. 4. & in cons. 51. col. 8. vol. 1. & col. seq. Dec. i cõs. 164. col. fi. Mar. in cõs. 145. col. 6. vo. 1. Aim. i cõs. in. col. 5. de anti. i 4. par. nu. 254

¶ Contrarium tenet Aret. in l. 2. col. 2. in fin. ff. de acq. hær.

9 SECVNDÒ Limita, vt conclusio locum habeat, qñ facultas competit ex mera, & pura voluntate, secus si simpliciter competeret talis facultas: nã tunc præscribitur, vt est tex. & ibi no. Bar. in l. 1. ff. de nund. per quem tex. intelligunt Doct. q ad hoc vt nõ præscribatur facultati, est necessariũ, q facultas sit reposita expresse in pura & libera volũtate eius, cui cõpetit, secus si simplr cõpetat, & nõ expresse facultas sit collata in voluntatẽ eius, cui cõpetit. ita Ant. de But. in c. vt priuilegia, de priuil. in fi. col. Io. de Lign. & Dom. in c. fi. col. 1. de consuet. in 6. & ponit Fel. in c. cũ accessissent. col. 12. uer. limita secundò, de const. & ibi Dec. col. 8. ver. 3. dicta conclusio, licet ipse indistincte teneat, vt siue facultas sit expresse collata in puram, & liberam voluntatem, siue etiam tacitè, nunquam præscribatur.

10 TERTIÒ Limita, qñ facultas cõpetit rõne iuris quęsiti, quia tunc potius dr ius, quã facultas: & propterea ei præscribitur. ita Bar. in l. 1. col. 2. ver. iuxta prædicta quæro, ff. de cond. ex l. Balb. in tract. præscr. in 4. part. quintæ par. prin. q. 1. col. 2. Paris. cons. 7. col. fi. vol. 1.

11 QVARTÒ Limita, qñ facultas competit ex contractu, quia illi pręscribitur, vt no. Fel. in d. c. cum accessissent, col. 13. de const. Mana. iun. in cons 145. nu. 37. vol. 1. prout dictum est supra in 7. conclus.

12 QVINTÒ Limita, qñ aliquid præstatur in fauorem piæ causæ, vt dicit Abb. in c. suã nobis, de simo. apost. Abb. in c. bonæ, el 2. in 6. col. in prin. de postu. præl.

13 SEXTÒ Limita, stante prohibitione pręscribentis, et patientia aduersarii, vt declarat Fel. in c. pastoralis, col. 3. ver. 8. limita, de off. ord. Aim. de antiq. in 4. par. num. 215. Cassa.

215.Cassa.in consuet.Burg.fol.391. ver.sic etiam dici potest.Balb.in tract.præscr.in 4.par.5.par. princ.q. 6.vbi dicit communem opin.Guid.Pap.dec,298.Rip. in c.cum ecclesia,nu.48.de caus.poss.& propr.Roccus de consuet.car.19.col.1.

14 SEPTIMÒ Limita,interueniente aliquo hominis ministerio.Aim.de antiq.in 4.par.nu.255.post Paul. de Cast.in cons.243.circa fi.vol.2.

15 Tenendo aliam opi.quòd præscribatur facultati Limita,vt procedat in facultate priuata: secus in publica,cui nunquam præscribitur,& ita procedit tex.in l. viam publicam,ff.de via pub.ita declarat Bal.in l.licet, in 3.q.C.de iur.delib.Raph.Cum.Aret.Ias.in l.quamdiu,col.2.ff.de acq.hær.Corn.in cons.305.col.fi. vol. 3.& in d.l.licet,col.2.

¶Contrariũ, circa hanc differentiã inter priuatã, & publicam facultatẽ tenet Cassa.in cõs.11.nu.51.sed nihilominus tenendo est 1. opin. tanquam communis.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Facultati implendi conditionem potestatiuam non præscribitur.

1 EX præcedẽti conclusione sumit̃ alia cõclusio,ꝙ iuri,seu facultati implẽdi cõditionẽ potestatiuã non præscribitur,ita dicit Bar.in l piguore, in fi.ff.de vsuc.

2 Ratio est,quia potestatiuæ conditiones ẽt vltimo vitæ spiritu impleri possunt, ꝑ text. in l.in suis quoq;,ff. de hær.inst.in l.fi.ff.de cõd.inst.& istã opi. sequuntur ibi Ang.Imo.Rom.& Ang.Are.in §.actionũ, col.32. inst.de act.Cor.post Bar.in l.licèt,col.2.C.de iur.deli.

¶Contrariũ voluit Ang.in l.cũ notissimi,C.de præscr.30.ann.col.2.per tex.in l.pe.§.idẽ puto, ff. qui. ad libert.procla.nõ licet,sed vt dicit Ang.Aret.in §.actionũ,col.32.ille tex.potius contrariũ probat,& ponit regulam contrariam iuxta intentionem Bar. in d.l. licèt, vbi ĩn fi.particulari ratione illius tex.contrariũ decidit.

Tenendo hanc vltimam opin.

3 Amplia,vt cõditio potestatiua nõ impediat cursũ ꝑscriptionis,declarãdo,vt ꝑ Bal.in l.cũ qui.C.si q̃s omis. caus.test.quẽ refert Fel.in c.de quarta,col.6.de præscr. Balb.in trac.præscr.in 4.par.4.par.princ.in 19.quæst.

Tenendo primam opinionem magis * communem

4 PRIMÒ Limita in ea cõditione,cuius implementum tm̃ habilitat implentẽ ad consequendũ relictum:& ita loquuntur Doct.supra allegati,secus si non modo habilitat, sed ẽt inducit acquisitionẽ,vt in illa q. instituo talẽ,si voluerit, & quia tunc talis conditionis implementum inducit acquisitionẽ, ideo illi præscriberetur, ita Ang.Aret.in d.§.actionũ,col.32.inst.de act.& ante eũ voluit Bal.ĩ l.cũ notissimi,col.2.C.de ꝑsc.30.an.

5 SECVNDÒ Limita,ꝙ non præscribit̃ cõditionis potestatiuæ implemẽto in institutionibus , secus verò in legatis,& in aliis dispositionibus,per tex.in l.hæc conditio.ff.de cond.& demonst.la 2.voluit Imola,& Roma.in l.pignori, ff.de vsuc. Ange.Aret.in §.actionum, col.32.insti.de act.Cor.in l.licet,col.2.C.de iur.delib.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Libero arbitrio non præscribitur.

1 SVbsequitur & alia conclusio, vt libero arbitrio, & liberæ voluntati non præscribatur,vt not.gl.in verbo,pro socio,in l.vnica,C.de anna.excep.& ibi Bal.in 1.col.in fi.Io.And.in c.fi.in princ.de consuet.in 6.Bal. in l.petẽa,col.2.ver.ex hac gl.C.de pact. Ale.in apost. ad Bart.in l. cum notissimi.C.de præscr.30.ann.Dec. in cons. 271. col.2.& in c.cum accessissent,colu.8.& seq.de const. Barbat. in cons.22.col.pen.volu.4.& in cons.51.col.8.vol.1.Zas.in cons.15.vol.2.

2 PRIMÒ Igitur infertur,ꝙ iuri reuerẽtiali nõ præscribit̃,vt no.Gom.in §.pœnales,col.14.& seq.inst.de ac.

3 SECVNDÒ Infertur,ꝙ iuri petẽdi diuisionẽ nõ præscribit̃.Gome.inst.de act.§.q̃dã,col.5.& 7.inst.de act.

4 TERTIÒ Infertur, quòd facultati arbitratoris arbitramentandi non præscribitur.Goz.cons.100.col.3.

5 QVARTÒ Infertur, quod iuri declarandi voluntatẽ suam non præscribitur mille annis . Rebuff.in l.quod iussit,in 1.notab.nu.67.ff.de re iud.

6 QVINTÒ Infertur ꝙ iuri altius tollẽdi in solo meo, ex quo istud pendet ex mera mea voluntate , nunquã præscribitur.Abb.in cons.57.col.pen.vol.2.Rocc.in c. fi.col.131.secundum paruam impressin. ver.redeundo modo , de consuet. & quamplura alia in hac materia adduci possem,quæ breuitatis causa omitto:nam facile colligi possunt,ex Doct.supra allegatis.

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Res prohibita alienari præscribi non potest.

1 VAriæ sunt Doct.s̃niæ in illa cõclusione, an ea,quæ sunt prohibita alienari,vsucapi,vel præscribi possint.Et quidem opinionem negatiuam,ꝙ ista bona vsucapi,vel præscribi non possint, tenet gl.fi.in l.2.C. de vsuc.pro empt.gl.fi.& ibi Bar.in l. vbi lex,ff.de vsucap. gl.vnica,in l.non est incognitum.C.quibus non obiici.long.temp.præscr. Azo in summ. C.de vsucap. pro empt.nu.13.Ang.in l.1.de præscr.long.temp.Imol.in l.filiusfamilias,§.diui,col.pe. ver. item adde.& ibi Ias. col.fi.in 2.lect.ver.12.quærit Bar.ff.de leg.1.Cyn.in l. fi.col.2.ver.vbi autem est prohibitio,& ibi Bar. col.3. ver.item oppono,& Sal.col.2. ver.interdum est prohibita,& ibi Paul.de Cast.nu. 3.C.in qui. caus.in integr. rest.non est necess. Bal.in l.1.col.9.C.de seru. fug.Ias. in auth.res quæ,col. 1.C.commun.de leg.& in l.filiusfam.§.diui,in 1.lect.col.fi.ff.de leg. 1. Soc.in cons.43. col.fi.ver.2.præmitto,vol.3.& cons.86.col.fin.vol.1. Alex.in cons.1.col.fi.ver.præterea statutum,vol.4.vbi hanc dicit cõem opin. & hanc etiam dicit communem Ang.in d.l.vbi lex,ff.de vsuc. Abb.in c.cum non liceat, nu.9.ver.quandoq; res est prohibita, de præscr.& ibi Fel.col.3.ver.sed dum Abb.Corn.cons.294. col.pen. & fi.vol.3.Cassan.qui etiam dicit cõem opin.in const. 11.nu.40.ver.19.facit,vbi etiam dicit communem, & cons.66.nu.18.Fel.in c.causam quæ,col.2.vers. & in hac limit.de præsc.Ferdin.Loaz.in repe.l.filiusfam.§.diui,nu.101.vbi dicit istam opi.communiter approbari, ff.de leg.1.Imo.in c.cum non liceat,col.pen.ver.3.casu,de præsc.Ias. in cons.57.nu.5.vol.1.

¶Contrarium voluit Bar.in l.filiusfa.§. diui, col.fi. ver.quæro vtrum,ff.de leg.1.Bal.in l.1.col.6.ver.quædam non possunt alienari,C.de seru.fug.Aug.in l.1.in fi.C.de præscr.long.tẽp.gl.in l.fi.in gl.pe.circa fi.vers. dic ergo tu.C.quibus caus.in integ.rest.non est neces. Cuman.in d.l.filiusfam.§.diui,nu.7.& ibi Alex. num. 28.Balb.in tract.præsc.in 5.par.5.par.prin.nu.33.ver. 4.quæro,vbi dicit communem * opi.Soc.cons.75.col. 2.vol.1.Tiraq.de retract.lignag.§. 1.in gl.9. nu. 247.

qui

qui ponit vnam & alteram opin.

2 PRIMÒ Concorda has contrarias opi. vt in præſcriptione longi temporis procedat prima opinio, ſecũda verò opin. habeat locum in præſcriptione longisſimi temporis, ita Io. Crot. in rep. l. filiusfa. §. diui, nu. 139. & ſeq. ff. de leg. 1. & hoc ſequitur. Pariſ. in c. cum non liceat, nu. 18. de præſcript.

3 SECVNDÒ concorda, vt per Imo. in l. vbi lex, in fi. ff. de vſuc. vt ita demum in re prohibita alienari procedat præſcriptio, ſi concurrat ſcientia illorum contra quos præſcribitur, & ita intelligatur 2. opinio, ſed concurrente ignorantia, præſcriptio impediatur, & ita habeat locum prima opinio.

Tenendo tñ primam opinionem tanquam magis * cõem, vt res alienari probibita præſcribi non posſit.

4 PRIMÒ Amplia, vt illa habeat locum etiam in prohibitione, quæ ſit per contractum. Barto. in l. ubi lex. ver. idem puto, & ibi Ang. verſ. auget Barto. & Imol. ver. idem hic Bart. & Cuman. col. fi. ff. de vſuc. Ange. in l. 1. in fi. ver. idem putet. C. de præſcr. long. temp. Pariſ. c. cum non liceat, nu. 21. de præſcr.

¶ Contrarium tenet Abb. in d. c. cũ non liceat, nu. 9. ver. ſed ego dubito, de præſcr. Balb. in tract. præſc. in 5. par. 5. par. prin. q. 4. col. 2. ver. vnde verior, vbi hãc dicit veriorem, & magis * communem.

5 Declara, quia ſi prohibeatur alienatio per cõtractũ, poterit ſequi alienatio ẽt mediante præſcriptione per viam vltimæ voluntatis, vel alio modo, vt per Alex. in l. ſi finita, §. ſi de vectigalib. col. 14. ff. de dam. inf. Soc. conſ. 266. col. 18. ver. vel 2. dicamus, vol. 2.

6 SECVNDÒ Amplia, vt concluſio habeat locũ ſiue a lege, ſiue a ſtatuto alienatio ſit prohibita, Bart. in d. l. vbi l. ver. & hãc gl. & ibi Ang. ver. auget Bar. ff. de vſuc. gl. fi. in l. 2. & ibi Cum. col. fi. ff. de vſuc. pro emp. Abb. in c. cum non liceat, num. 9. de præſcriptio. Iaſ. conſil. 57. nu. 5. vol. 1.

7 TERTIÒ Amplia, idem eſſe ſi res ſit prohibita alienari per ſententiam iudicis, vt per Cuma. in l. vbi lex, col. fi. ff. de vſucap.

8 PRIMÒ Limita, primã opinionẽ, vt præſcriptio impediatur, quæ non hẽt locũ qñ prohibitio alienationis ſuperueniſſet poſt inchoatã præſcriptionẽ, quia tunc præſcriptio cœpta perficeretur, non obſtante prohibitione alienationis, l. ſi fundũ, ff. de fund. dot. Bar. in l. fi. col. 3. ver. iſta non eſt bona reſponſio, & ibi Sal. col. 2. C. in qui. cau. in integ. reſt. non eſt neceſ. Bal. in l. 1. col. 6. ver. quædam ſunt, quæ non posſunt. C. de ſeru. fugit. Abb. in c. cũ nõ liceat, nu. 7. ver. pro ſolutione dico, & ibi Imo. col. 2. ver. in eadẽ gl. ibi, & col. pe. ver. 1. caſu, & ibi Pari. nu. 17. de pręſc. Ang. in l. 1. in fi. C. de pręſc. long. tẽp. Io. Crot. in l. filiusſ. in §. diui, nu. 142. & ibi Ferd. Loaz. nu. 101. ff. de leg. 1. Balb. in tract. præſcr. in 5. par. 5. par. prin. q. 4. Imo. ĩ l. vbi lex, ĩ prin. ff. de vſuc.

Hinc infertur ſm Docto. ꝙ qui bona fide præſcr. ſi poſtmodum mala fidea ſuperueniat poſt præſcriptionem completam, vr̃ tutus etiam in foro conſcientiæ, ita ut nihil teneatur reſtituere, vt uoluit gl. in c. fi. in ver. temporis, & ibi Abb. col. 7. & Imol. colu. 15. qui dicit hanc eſſe communem * opin. canoniſtarum, & legiſtarum, de præſcr. Bart. in extrauag. ad reprimendum in uer. uidebitur, in fi. Bal. in c. de cauſis, col. 3. de offi. deleg. & in l. cum quis, col. 7. C. de iur. & fact. igno. Ang. in repet. l. 1. C. de iudic. Io. Fab. in §. 1. col. 2. inſt. de uſuc. Roma. in l. filiusſam. ff. de donatio. Iaſ. in l. ſi poſt diuiſionem, colum. 2. C. de iur. & fact. ignor. Dec. in auth. prętereа, col. 6. C. und. uir & uxor. & in c. iurauit. col. fi. de probat. Roman. in conſ. 149. colu. 2. Corn. in in conſ. 177. col. 2. uol. 2. Anchar. in conſ. 170. col. 2. Aret. in cõſ. 92. col. 2. Summ. Ange. in uer. pręſcriptio. §. 46. Summ. Anton. in 2. par. princ. lib. 1. ca. 7. Balb. in trac. præſcr. in 2. par. in 3. par. princ. in 9. q. vbi hanc dicit communem * opin. & communem dicit Tiraquell. in regula, ceſſ. cauſ. in 12. limit. nu. 16.

¶ Contrarium voluit gl. in c. vigilanti, in ver. nouerit, de præſcr. & in c. 1. & ibi Archid. 14. q. 6. & in c. ſi virgo, 34. q. 2. Bal. in auth. ad hæc, col. 3. C. de vſur.

9 SECVNDÒ Limita, vt concluſio non habeat locum in præſcriptione longisſimi temporis, prout hanc opi. tenent Pau. de Caſt. in l. fi. §. ſin aũt, col. fi. ver. an autẽ per perſonã prohibitã. C. commun. de leg. quem ſequitur Alex. in conſ. 59. col. 4. ver. ſic etiam videmus, volu. 3. Imo. in c. cũ non liceat, col. 2. ver. in eadẽ gl. & col. pe. de præſcr. Bal. Nouell. in tract. de dot. in 7. par. coln. 5. ver. fallit primò. Iaſ. in d. l. filiuaſ. i §. diui, in 2. lect. col. fi. ver. tenendo iſtam partẽ, & ibi Ferdin. Loaz. nu. 101. & Io. Crot. nu. 141. ff. de leg. 1. Iaſ. cõſ. 57. col. pe. ver. ſic etiam videmus, vol. 1. Corn. conſ. 268. nu. 27. vbi dicit * cõem, vol. 4. Soc. in conſ. 251. col. pe. ver. nec obſtat titulus, & conſ. 43. col. fi. ver. 2. pręmitto, vol. 3. Io. Aut. Alex. conſ. 98. col. fi. ver. eſt verum. Io. Ign. in l. dudum, col. fi. C. de contra. empt. Corn. in conſ. 304. nu. 19. vol. 3. Balb. in tract. præſcr. in 5. par. 5. par. princ. q. 4. col. 2. & in 6. par. col. 3. ver. 16. caſus. Grat. conſ. 21. nu. 35. & ſeq. vol. 2. vbi hanc dicit communem opin. Bertr. conſ. 15. nu. 34. vol. 1. in nou. & conſ. 23. nu. 7. vol. 1. in nou.

¶ Contrariũ ꝙ etiam longisſima pręſcriptio in hoc caſu ceſſet, tenet Corn. conſ. 117. nu. 15. ver. pro quo etiam facit, vol. 1. Rui. conſ. 41. nu. 26. & ſeq. vol. 2. Pariſ. in c. cum non liceat. nu. 17. de præſcr.

Tenendo primam opin. magis * communem.

10 PRIMÒ Sublimita, ſi illi, quorum fauore facta fuerit prohibitio alienationis, ignorauerint prohibitionẽ, quia igorans ex remedio reſtitutionis in integrum poterit illam reuocare. Io. Crot. in l. filiusſam. §. diui, nu. 145. ver. 6. & vlt. ſit concluſio, & ibi Ferdin. Loaz. nu. 101. ff. de leg. 1.

11 SECVNDÒ Sublimita, hanc præſcriptionẽ non operari in præiudicium illorum, quibus nondũ erat apertum fideicommiſſum, & ſic agere non poterant. Pariſ. in c. cum non liceat, nu. 18. de præſcr. Io. Crot. in d. §. diui, nu. 143. ver. 4. ſit cõcluſio, ff. de leg. 1. licèt ibi Ferdin. Loaz. nu. 102. dubitet ſuper iſta declaratione.

12 TERTIÒ Sublimita in re prohibita alienari fauore publicæ vtilitatis, vt per Bal. in cõſ. 121. in fi. vol. 4. quia tunc requiritur præſcriptio centenaria, vel tanti temporis, cuius non extet memoria in contrarium, idẽ tenet Balb. in tract. præſcr. in 5. par. 5. par. princ. nu. 35.

13 QVARTÒ Sublimita, quia iſta præſcriptio longisſimi tẽporis non obeſt aliis de familia, quib. non cõpetebat ius reuocãdi alienationẽ tpe quo fuit facta alienatio Io. Cro. in d. §. diui, nu. 143. ver. 4. ſit cõcluſio, ff. de le. 1.

14 TERTIÒ Principaliter limita, quia concluſio procedit, qñ alienatio facta ſit per prohibitum, ſecus aũt, ſi fuerit facta per tertiũ, quia tunc ẽt bona ſubiecta fideicomm. pręſcribi posſunt. Pet. & Cyn. in l. fi. in 7. oppo. & ibi Sal. col. 2. ver. aut alienatur a perſona. C. in qui. cau. in inteſt. reſt. non eſt neceſſ. Paul. de Caſt. in l. fi. §. ſin autem, col. fi. ver. ſin autem alius, & apoſt. ad Bal. in §. ſed quia noſtra, in ſecunda oppoſ. C. commu. de leg. Bal. in l. 2. ver. quæro utrum talis. C. de vſuc. pro empt. Corn. conſ. 117. col. 1. & ſeq. vol. 1. & conſ. 304. num. 19. ver. & per patronum cauſæ, vol. 3. Ial. in auth. res quæ, col. 1. C. commu. de leg. Iac. Aluar. in c. 1. §. hoc notandũ, col. fi. ver. quæro ab extra, de ſucceſſ. feu. Io. Crot. in l. filiusfa. §. diui, nu. 144. & ibi Ferd. Loaz. nu. 102.

202 ver. 2. limit. ff. de leg. 1. Soc. in reg. 13. in 1. limit. Balb. in tract. præscr. in 5. par. 5. par. princ. nu. 37

15 Et facit pro ista opin. quod not. gl. in l. 1. in gl. magna. C. de seru. fug. vbi si seruus ascriptitius a domino alienetur, non potest præscribi, secus autem si ab alio,

16 QVARTÒ Limita, nisi interuenerit scientia illorum, contra quos præscribitur, quia tunc ii præsumuntur cõsentire, vt not. Cyn. in l. 1. in 3. oppo. C. de seruit. & aq. Bar. in l. fi. post prin. C. in qui caus. in integ. rest. non est necess. Soc. in d. reg. 13. in 2. limit. secus autem, data ignorantia, quæ in tali præscriptione excludit consensum illius, contra quem præscribitur, gloss. in l. 1. aliàs 2. in §. pen. in verbo, amittẽda actione, ff. de dol. & not. Bal. in l. 1. C. de rest. in integ. & in auth. ad hæc, col. 5. C. de usur. & in l. 2. col. fi. C. de iur. emphyt. Alex. in l. filiusfa. §. diui, col. 8. ff. de leg. 1. Ful. in l. 1. C. de præsc. lon. temp. Imola, in l. vbi lex, ff. de vsuc. Fel. in c. cum non liceat, col. 3. de præscr.

17 QVINTÒ Limita, quia post eueniententem conditionem fideicommissi currit præsct. in præiudicium fideicõmissarii, gl. in l. fi. §. sin autẽ auaritiæ, in verbo, long. temp. C. comm. de le. dũ allegat tex. in l. cũ notissimi, §. illud, C. de præscr. 30. ann. vbi vr̃ probari, quod antequam nascatur actio, non currit præscriptio, & hanc limitationẽ tenuit Cyn. in d. l. fi. in §. siuautem sub conditione, in 2. not. vbi Alber. in ver. item nota quod dicit, & ibi Bal. in §. sed quia nostra, col. 1. uer. oppono, & vr̃. C. commu. de leg. Imola, in l. cum lex, in fi. uersi. sed potes dicere, ff. de usucap. Ias. in l. filiusfam. §. diui, in 1. lect. col. fi. uer. possess. tamen tu proueӗe. & in 2. lect. col. fi. uers. sed tu salua Bar. ff. de leg. 1. Dec. cons. 202. col. fi. uers. 3. etiam esset aduertendum.

18 ¶Contrariũ tenet Corn. cons. 304. nu. 19. uolu. 3. Pau. de Cast. in d. l. fi. §. sed quia nostra, col. fi. uer. adde aliam utilitatẽ, & ibi Cor. circa fi. uer. & in gl. ut hæres, & Fulg. in §. sinautẽ sub cõditione, in ultimo not. C. comm. de le. Cor. cons. 117. nu. 10. & seq. uol. 2. & cõs. 294. col. fi. uer. 2. ꝙ nõ sit decursa, uol. 3. Io. Crot. in l. filiusf. §. diui, nu. 138. ff. de leg. 1. Balb. in trac. p̃scr. in 5. par. prin. in 5. q. Bert. ĩ cõs. 23. nu. 73. uol. 1. ĩ nou.

19 SEXTÒ Limita in re prohibita alienari non simplr̃, sed sine certa solẽnitate, quia talis res poterit præscribi quamuis solemnitas requisita non interuenerit, prout in re minoris, uel ecclesiæ declarat Abb. in c. cum non liceat, de præs. Bal. in l. fi. C. in qui. cau. in integ. rest. nõ est necessaria. Soc. in cons. 266. col. 19. ver. amplius ẽt dicendũ. Alex. in l. filiusf. §. diui, col. 8. & ibi Io. Crot. nu. 138. ff. de leg. 1. Balb. in tract. præscr. in 5. part. 5. par. prin. in 5. q. col. 2. uer. si uerò prohibita, circa fi.

20 SEPTIMÒ Limita, quñ prohibita esset alienatio in certum genus personarum, tunc in tale genus potest fieri alienatio per uiam illius alienationis, quæ fit mediante legis dispositione, puta ex præscriptione, uel ex cõfiscatione, ita dicit Imo. in l. si finita, §. si de uectigalibus, ff. de dam. inf. & in c. ex parte, colu. 19. de feud. Soc. cons. 266. col. 18. uer. quia illud procedit.

¶Contrarium, ꝙ ista limitatio non sit uera, ut not. Oldr. in cons. 18. & Alex. in l. si finita, §. si de uectigalibus, ff. de dam. inf. col. 14. ubi quñ alienatio est prohibita in certas personas, ꝙ illa res impeditur etiam per confiscationem ad easdem personas transire, & propterea Alex. ibi respondet ad omnia, quæ ibi Imo. pro confirmatione istius limitationis adducit.

Tenendo aliam opi. affirmatiuam in principali conclusione, vt etiã res prohibita alienari, præscribi possit.

21 PRIMÒ Limita in re, quæ generaliter per l. uel statutum est prohibita alienari. Bar. in l. fi. col. 3. uer. quidam ultramontani, & ibi Ang. col. fi. uers. 4. & ult. & Sal. col. 2. ver. ideo solue melius, C. in qui. cau. in integ. rest. non est necess. Abb. in c. cum nõ liceat, nu. 7. & ibi Paris. nu. 16. de præscr. Ias. in d. §. diui, in 2. lect. col. pe. ver. sed istud fundamentũ, ff. de le. 1. Balb. in trac. præscr. in 5. par. 5. par. prin. q. 4. col. 2. ver. quñ autem esset.

22 Sublimita hoc non procedere in præscriptione cẽtenaria, vt per Balb. in loco proxime alleg.

23 SECVNDÒ Limita, quñ præscriptio esset prohibita fauore personæ, prout in fundo dotali, nam talis præscriptio inchoanda impeditur, licèt inchoata perficiatur, l. si fundum, ff. de fund. dot. Imol. in c. cum non liceat, col. pe. ver. 1. casu, & ibi Paris. nu. 17. de præscr. Bal. nouell. in tract. de dot. in 7. par. col. 2. ver. sed contra prędicta, & seq. Bald. in loco supra alleg. ver. & idẽ, quando res est prohibita.

¶Contrarium tenet Abb. in c. cum non liceat, nu. 7. & in ver. quandoque res, de præs.

24 Sublimita id non procedere contra virum, qui agere potest, secus autem contra mulierem, quæ non põt agere. Bal. Nouel. in tract. de dot. in 7. par. col. 5. ver. fallit 2. Balb. in trac. pręs. in 6. par. col. 3. ver. 16. casus.

25 TARTIÒ Limita, nam quando ratione personæ est impedita alienatio, vt puta rõne pupillaris ætatis, nulla pręscriptio potest operari, tex. est in l. sicut. C. de præscr. long. temp. & in l. non est incognitum. C. qui. non obiic. long. temp. præscr. Balb. in trac. pręscr. in 6. par. in 23. casu, & in 5. par. 5. par. princ. q. 4. col. 2.

26 Amplia, quia idem est in furioso, & prodigo. Balb. in tract. præscr. in 6. par. in 24. casu.

27 Sublimita, quia in hoc casu non intelligitur impedita præscriptio longissimi temporis, vt per Balb. in loco supra alleg. in 6. par. in 23. casu, & in 5. par. 5. part.
28 prin. in 4. q. Et ita debet intelligi dictũ Bar. in l. fi. col. 3. ver. quidam vltramontani, & ibi Ang. col. fi. vers. 4. & vlt. & ibi Sal. ver. & ideo solue melius. C. in qui. cau. in integ. rest. non est necessaria, & Abb. in c. cum non liceat, nu. 7. de præscr. qui concludunt præscriptionem procedere in re minoris, quod debet intelligi in præscriptione longissimi temp. & idem tenet Imol. in c. cum non liceat, col. 2. ver. in eadem gl. & col. fi. ver. 3. casu, de præscripr.

CONCLVSIO XIIII.

ARGVMENTVM.

Error iuris impedit præstriptionem.

1 PRæscriptio 10. vel 20. annorum ex iuris errore in titulo causari non potest, quia bona fides cessare dicitur, l. nunquam, in princ. & in l. si fur. §. 1. de vsuc. & vtrobiq; Bar. Ang. & Imola, & Paul. in d. l. nunquam, gl. in c. dudum, de decim. & in c. apostolicæ, de donat. Abb. in c. de quarta, nu. 2. & Ant. de But. col. 1. ver. oppono quod non pręscribatur, & Fel. col. 8. vbi dicit * cõmunem opin. de præscr. Alex. in cõs. 46. in 2. dub. volum. 3. & in cons. 73. colum. fi. vol. 2. Bellam. cons. 7. colum. penult. Aich. in cons. vlt. colum. pe. Soc. in consil. 29. col. 7. vol. 1. Balb. in l. Celsus, in princ. num. 17. ff. de vsuc. Aegid. dec. 702. Rota in nouis 473. Ant. de But. in c. si diligenti, col. 5. ver. quærit gl. & col. 6. vers. in quantũ dixi, de præscr. & in c. dudum, col. 2. & seq. de decim. Cur. Sen. cons. 72. col. 5. in 8. conclu. Pau. de Cast. cons. 429. col. 1. in 1. par. Abb. cons. 19. volu. 2. ver. secundum caput. vol. 2. & cons. 34. col. 1. vol. 1.

2 Amplia etiamsi interueniat titulus putatiuus, vt voluit Pau. de Cast. in d. l. nũquã, & ibi Cuma. ff. de vsuc.

3 PRIMÒ Limita, vt in præscriptione 30. vel 40. annorum

norum iuris error non noceat, vt tradit Imola in d.l. nunquam,& ibi Paul. de Caſt.& Imol.in d.c.de quarta,colu.1.in fi.uer.poſſet forte etiam dici.de præſcr.& Imol.in c.fi.col.2.in fi.licèt dicat hoc non eſſe ſine dubitatione,de præſcr.Bal.in conſ.221. col.fi.volu.1.& conſ.52.in fi.vol.5.Abb.in conſ.57.in 3.dubio,vol.1. Calca.in conſ.68.col.2.Fed.de Sen.in conſ.247.Guido Pap.q.159.Ant.de But.in c.cura, col.2.in fi.verſi. aliam ſolutionem, de iur.patr.& in c. peruenit; col.1. ver.vnum tñ not.de empt.& vend.& ibi Imol.num.7. ver.idem not.Pau.de Caſt.conſ.3.nu.17.& 18.vol.2. & conſ.44.circa primũ caſum notãdum eſt,nu.7. vol. 2.Rom.conſ.123.col.3.uer.cæterum vř,Pau. de Caſt. in l.Celſus, col.1.de vſuc.& iſtam etiã dicit communẽ opin.Pariſ.in d.c.de quarta,nu.9.de præſcr.Ioan. Ant. Alex.conſ.75.col.2.vbi dicit iſtam cõem. Aim.conſ. 27.nu.3.& conſ. 166.nu. 13.Soc.in conſ. 33.col.3. vol.4.Bal.cõſ.221.vol.1.& conſ.511.in fi.uol.5.Pau. de Caſt.conſ.406.in 6.dub.vol.1.& cõſ.81.col.3.vol. 2.Rot.dec.310.ĩ antiq.Rip.in l.1.col.3.ff.quo.bono.

4 ¶ Contrariũ tenent Card.in c.cum dilectus, nu.9. in 2.quæſtione, qui loquitur in præſcriptione iurium incorporalium,& ibi Imo.nu.18.de conſuet.Cald.loquens in præſcriptione rerũ eccleſiæ, in qua 40.anni requiruntur,in c.1.§.ſiquis,in 11.q.de reb.eccleſ.non alien.& ibi Imol.col. fi.Oldr.qui loquitur in præſcriptione reſultante ex priuilegio nullo,in conſ.158.col. 2.ver.2.quæritur,an præſcriptio,& loquitur in præſcriptione iuris incorporalis,i.exemptionis, in qua requiritur 40.ann.Anch.in conſ.fi.col.pe.Rom.conſ. 166. col.2.ver.quo ad tertium,qui expreſsè loquitur in præſcriptione longisſimi temporis. Pau. de Caſt. in conſ. 70.nu.30.ver.ſecunda ratio,vol.1.& conſ.429.vol.1. idem voluit Fel.qui hanc dicit communẽ opin. * in c. de quarta,col.11.ver.limita tertio,de præſcr.Alex.cõſ. 73.col.3.ver.vnde dictus Ioannes,vol.2.& in conſil. 121.col.fi.vol.4.& in tit.reprobato hoc,tenet Balb. in l.Celſus,nu.20.de vſuc.vbi dicit communem opinio. Alex.conſ.46.col.pen.in fi.ver.& nota ꝙ etiam, vol. 3.& conſ.119.col.fi.ver.& quoad præſcriptionẽ,vol. 4. Et in præſcriptione aduerſus nullitatem teſtamenti loquitur Affli.in dec.Neap. 374. dicens ita iudicatum fuiſſe. Bert.qui loquitur in alienatione rei eccleſiaſticæ,conſ.287.nu.6.7.& 8.vol.3.in nou. & conſ.214. col.fi.eod.vol.vbi dicit iſtam communem opin.Mil.in verbo,præſcribi an poſſit,& in verbo, præſcriptio iurium incorporalium.Soc.loquens in alienatione rei eccleſiaſticæ,in conſ.29.col.pen.vol.1.Bellam.conſ.10. col.12.ver.3.opponas, qui loquitur in præſcriptione decimarum.Abb.conſ.34.col.1.vol.1.qui loquitur de excludendo ſuccedentes ab inteſtato a iure adeundi per 30.annos ſtante nullitate teſtamenti vſurarii, qui non fecerat teſtamentum ſeruata ſolemnitate,& conſ. 19.col.2.vol.2.Cur.iun.cõſ.185.nu.5.Rui. qui dicit iſtã veriorẽ,& magis cõem opi.cõſ.150.col.5. vol.4.

Tenendo hanc vltimam opin. * magis communem

5 Amplia,quia idem eſt in præſcriptione tanti temporis, quòd non ſit memoria in contrarium, ſecundum Pariſ.conſ.27.nu.137.vol.1.

6 SECVNDÒ Limita, qñ error iuris cadit circa priuilegium,vel ſententiam,vt per Rui.conſ.31.col.2.vol.5.

7 TERTIÒ Limita, qñ error iuris cauſaretur ex iure dubio ſeu multipliciter intelligibili.c.cum dilectus,& ibi gl.in verbo conſtitutum,& Abb.& alii de conſuet. Fel.poſt Abb.& alios in c.de quarta,col.9. ver.limita vtiliter, de præſcr.Alex.in conſ.93.col.fin.vol.1.Curt. Sen.in conſ.71.col.5.Balb.in l.Celſ.nu.6.ver.1.limitat.ff.de vſucap.

Ratio eſt,quia tunc error dicitur probabilis, prout hanc rationem adducit Cur. iun.in conſ.6.nu.22. vbi late,& in conſ.29.nu.9.

8 QVARTÒ Limita, quando error iuris eſſet mixtus cum errore facti,quia tunc ſufficeret ad præſcriptionẽ, gl.& Bar.in l.ſi vxori,per illum tex.ff.de vſuca.pro dona.Dyn.in reg.poſſeſſor, col.pen.de reg.iur.in 6. Fel. in c.de quarta,col.12.vbi declarat,de præſcr.Balb.in l. Celſus, col.7.in 6. limit.ff.de vſuc.

9 QVINTÒ Limita, quando error iuris non inualidaret titulum a principio,ſed tantummodo ex poſtfacto ſecundum opi.Card.in c.de quarta,de præſcr.

¶ Contrariũ tenuit Fel.in c.de quarta, col.12. ver. limita quarto,de præſcr.& hæc opi.videtur verior per rationes ibi per Fel.adductas,& eandem tenet Balb.in l.Celſus,col.6.ver.5.limit.ff. de vſucap.

10 SEXTÒ Limita,niſi qualitas perſonę aliud ſuaderet, prout in minore & ruſtico,ſi non potuerunt conſulere peritiores,firmãt Bar.Bal.Pau.de Ca.in l.iuris ignorantia,C.qui admit.& Bar.in l.non fatetur,col.fi.ff.de confeſ.Fel. in c.de quarta, col.8.de præſcr. Barbat.in conſ.80.col.10.vol.3.

11 SEPTIMÒ Limita, nam titulus cum errore iuris nõ nocet, quo ad fructuum acquiſitionem, ita declarat Bar.in l.ſed & ſi lege,§.ſcire, per illũ tex.ff. de petitio. hæred.gl.in l.de fructibus,ff.de don. inter vir. & uxo. & in l.quod vxor,ff.de acq.poſſeſſ.Bar.Paul.de Caſtr. & Imo.in l.ſi fur.§.1.ff.de vſucap.Bal.in l. venditioni, C.de vſucap.pro empt.Curt. ſen.in cõſ.72.nu.37.vbi dicit omnes ita tenere.Curt.iun.col.28.nu.6.Aret.in conſ.17.Balb.in l.Celſus,col.5.ver.3.limitat.ff.de vſucap.Iaſ.in conſ.84.col.5.vol.1.& in l.Pomponius, §. quæſitum,nu.16.ff.de acq.poſſeſſ.Soc.in conſ.33. nu. 10.vol.4.Roma.in ſing.91.& in conſ.454.col.fi.Abb. in conſ.34.col.1.vol.1.Rui.conſ.91.nu.5.vol.5.

12. PRIMÒ Sublimita,limitationem intelligendam eſſe in fructibus induſtrialibus,non autem in naturalibus, vt declarat Fel.in c.de quarta,nu.30.ver.ex quibus, de præſcr.vide infra in tit.de acq.rer.dom.in 2.concluſ.in 2.limit.& idem tenet Cur.Sen.in conſ.72.nu.43.

13 SECVNDÒ Sublimita,quando ius reſiſteret, vt per Fel.in d.c.de quarta,nu.31.ver.3.reſtitutio,de præſcr. & voluit Dec.in c.cum cauſa, in vltimo not. de offic. deleg.Bal.in l.Celſus,in 4.not.ff. de vſucap. Abb.in c. dilecto,col.3.de præben.& in c.grauis,nu.17. de reſtit.ſpoliat.Laur.de Rodulph.in c.ſine exceptione,12. q.2.in pen.q.

De vſufructu.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Vſufructuarius debet cauere de utendo & fruendo arbitrio boni uiri.

1 VSVFRVCTVARIVS debet præſtare cautionem de vtendo & fruendo arbitrio boni viri, & de reſtituendo rem finito uſufructu,l.1.C.de vſuſruc.toto titu.ff. uſufruct.quemadmod.caue.l.uſufruct.conſtituto, ubi gl. & Bal.C.de uſufr.& ibi Sal.Fed.de Sen.in cõſ.46.Caſſa.in conſuet.Burg.fol.163.col.1.& ſeq.Dec.in conſ. 607.Soc.conſ.131.uol.1.qui dicit communem* opi. Guald.caut.1.de uar.teſtam.præcept.Io. de Garro. in auth.ex teſtamento,nu.33.C.de ſecund.nupt.

PRIMÒ

2 PRIMÒ Declara, quia cautio in casu isto intelligit
de cautione cum fideiussoribus. Guido Papæ q. 248.
Cassa. in consuet. Burgun. fol. 163. col. 2.

3 SECVNDÒ Declara, quia vsufructuarius debet face
re inuentarium, siue descriptionem bonorum in eodẽ
instrumento cautionis, vt per Bertr. cons. 161. col. 12.
vol. 3. Paris. cons. 96. col. 1. vol. 2. vbi etiam declarat an
ista cautio præstari debeat tam in bonis mobilibus,
quam etiam in immobilibus.

¶ Contrariũ tenent Paris. in cons. 95. nu. 62. vol. 2.

4 TERTIÒ Declara, quia regulariter vsusfructus de-
bet præstari de manu hæredis, & non potest capi pro-
pria auctoritate. Soc. in cons. 131. col. 3. vol. 1.

5 PRIMÒ Limita hãc tertiam declarationem, qñ relin
quitur vsusfructus libero, & pleno iure. Goz. cons. 21.
nu. 17. & cons. 91. nu. 9. Io. de Garro. in auth. ex testa.
nu. 33. C. de secun. nu. Mar. iun. in cõs. 72. nu. 7. vol. 2.

6 SECVNDÒ Limita, quãdo legatarius esset executor
testamenti. Bal. & Ang. in l. non dubium. C. de legibus.
Goz. cons. 21. nu. 17. & cons. 91. nu. 10.

7 TERTIÒ Limita, quando essent apposita illa ver-
ba, sine contradictione. Gozad. in d. cons. 21. nu. 17. &
cons. 91. nu. 9.

8 QVARTÒ Limita, qñ legatarius haberet possessio-
nem ciuilem, vel naturalem: quia tunc poterit capere
propria auctoritate. Alex. cons. 50. nu. 5. vol. 7. Gozad.
in cons. 95. per totum, & in cons. 91. nu. 10.

9 PRIMÒ Amplia principalem cõclusionẽ, quia etiã
vsufructu præstito potest peti ista cautio, & põt res ea
cõsignata vẽdicari, l. si vsusfructus nomine, ff. de vsufr.
quemadm. caueat. Corn. in cons. 341. col. fi. vol. 4.

10 SECVNDÒ Amplia, quia vsufructuarius non præ-
stita cautione non facit etiam fructus suos. Rui. cons.
50. col. fi. & cons. 51. col. 3. vol. 2. & cons. 202. col. 2.
vol. 2. Paris. cons. 96. col. 1. vol. 2. Soc. qui dicit commu
* nem * opi. in cons. 130. col. fi. vol. 1. Ias. in l. 1. nu. 23.
ff. qui satisd. cogan. idem voluit Rom. in l. 2. num. 38.
ff. solut. mat. & in cõs. 439. col. fi. ver. hoc 1. probatur,
& ista fuit originalis opinio gl. in l. 4. C. de vsufr.

11 Limita, nisi rẽ habuerit ab ipso proprietario, vel co
sciente, & patiẽte fructus percipiat. Bar. in l. vxori, ff. de
vsufruct. leg. & ibi Lãcell. Dec. Pau. de Cast. in l. peto.
§. fi. ff. de leg. 2. Soc. in cõs. 131. col. fi. vol. 1. Bal. in l. 1.
C. de vsufr. col. 2. & ibi etiam Bar. & Alex. in apostill.
Bar. in l. vsufructu constituto, in fi. C. de vsufruc. & ibi
Bal. col. 2. post Guil. de Cun. ibi, in l. si homo, ff. de vsu
cap. Imol. in c. fi. col. 4. de pigo. Fel. in c. si autem, col.
4. de resc. Dec. in cons. 607. col. 3. Guald. caut. 1. de var.
test. præcept. Bertr. in cons. 81. col. 1. vol. 1. Paris. cons.
96. col. 1. vol. 2. Pic. in l. Titia, §. Titia cum nuberet, q.
52. ff. de leg. 2. Ruin. in cons. 88. col. 3. vol. 5. & in cõs.
43. col. 1. & cons. 91. col. 2. vol. 2.

12 ¶ Contrariũ, vt vsufructuarius faciat fructus suos
etiam non præstita cautione, tenet Mar. iun. cons. 72.
* nu. 5. vol. 2. vbi dicit * communem opin.

Sed loquitur in rebus, quæ vsu non consumuntur.

13 Declara, quia vsufructuarius post petitam cautionẽ
sine dubio non facit fructus suos, vt not. Ruin. post
alios, in cons. 206. nu. 26. vol. 2. Secus autem in fructi-
bus perceptis ante cautionem petitam, vt tradit Paris.
in cons. 61. in fi. vol. 3. & in cons. 95. nu. 49. vol. 2. Soc.
in cons. 131. col. fi. vol. 1.

14 Amplia proximam limitationem, vt vsufructuarius
faciat fructus suus, quando sciente, & patiente propric
tario illos percipit, etiam si ipse teneatur fructus resti-
tuere ante cautionem præstitam. Ruin. cons. 91. col. 2.
in fi. & seq. vol. 2.

15 Sublimita, quando vsufructuarius potest propria
auctoritate ingredi possessionem, tunc enim facit fru
ctus suos, etiam non præstita cautione, & non data sciẽ
tia, & patientia proprietarii. Dec. in cons. 607. col. 2.

16 TERTIÒ Amplia principaliter, quia etiam præsta-
tur cautio, si relictus sit vsusfructus earum rerum, quę
vsu consumuntur, vt no. per Bar. in l. vxori, la 1. ff. de v-
sufr. lega. & voluit Cor. cons. 367. vol. 4.

17 Amplia, nã in his cautio est magis de substãtia, q̃ in
aliis, ſm Rui. cons. 51. col. 3. in fi. vol. 2. & cõs. 51. vol.
* 4. & ista est * cõis opin. vt attestatur Mar. iun. in cõs.
72. nu. 4. vol. 2. Ruin. in cons. 206. nu. 25. vol. 2.

Hinc dubitatur qualis sit ista cautio, quæ præstatur
in istis rebus, quæ vsu consumunt, & Cor. in d. cons.
18 467. col. 1. vol. 4. dicit ꝙ præstari debet cautio tantũ-
modo de restituendo, non aũt de fruendo arbitrio bo-
ni viri, ab eo qui hẽt vsumfructũ earũ rerum, quæ vsu
consumuntur, idem dicit Paris. cons. 96. col. 1. vol. 2.

19 Declara, nã hoc dẽt intelligi de restituenda æstima
tione, vt not. Fed. de Sen. in cõs. 46. post Io. Paglia. Io.
Fab. in §. constituit, inst. de usufr. Pet. de Perus. Ant. de
But. Imo. & Card. in c. fi. de pignor. Soc. in cons. 9. col.
1. vol. 4. Alex. in cõs. 58. col. 2. vol. 3. Gual. caut. 1. de
var. test. præcept. Bertr. in cõs. 36. col. fi. vol. 1. & in cõs.
57. col. fi. & in cõs. 81. col. 1. in fi. vol. 1. & in cõs. 161.
col. 12. vol. 3. & cõs. 195. col. fi. eod. vol. 3. Marian. iun.
cõs. 96. & cõs. 115. col. 4. uol. 1. Rui. cons. 206. col. 10.
vol. 2. Io. de Garr. ĩ auth. ex testõ, nu. 33. C. de sec. nup.

20 Amplia, nã in rebus, quæ vsu nõ consumunt, sed mi
nuuntur & inueterascũt, hanc cautionẽ de restituenda
ẽt æstimatione esse præstandã, voluerũt Fed. de Sen. in
d. cõs. 47. & Ant. de But. & Pet. de Perus. in d. c. fin. de
pig. qui tenẽt. vt in hoc casu caueatur de quãtitate ęsti
mata restituenda, & sentit hoc etiam Io. Fab. in d. §. cõ-
stituitur, inst. de vsufr. Soc. in d. cõs. 9. vol. 4. & hoc sen-
tit Bertr. in cõs. 57. col. fi. & cons. 81. col. 1. in fi. vol. 1.

¶ Cõtrariũ, ꝙ immo in istis rebus, quæ vsu minuũ
tur, non præstetur cautio de æstimatione restituenda,
sed de restituẽda, prout in reb. immobilib. tenuit Card.
in d. c. fi. de pigo. & ibi Abb. col. 1. & Imo. col. 4. Abb.
cons. 4. col. fi. ver. formatur sextum dubium, uol. 2.

* Tenendo primam opin. magis * communem

21 PRIMÒ Declara, nam restitutio bonorum, quæ vsu
consumuntur, debet fieri secundum æstimationẽ, quæ
currit tempore traditionis, non autem tempore restitu
tionis. Bertr. cons. 275. col. fi. uol. 2.

22 SECVNDÒ Declara, nam in rebus mobilibus, quæ
usu non consumuntur, cautio est præstanda, prout de
rebus immobilibus, ut declarat Soc. in cons. 9. uol. 4.

23 QVARTÒ Amplia principalem conclusionem, etiã-
si dictum sit per testatorem, ut hæres nõ molestet vsu-
fructuariũ: tñ non propterea prohibetur ipse hęres pe
tere usufructus cautionem. Paul. de Cast. in cõs. 221.
uol. 2. incip. antequam ueniam. Dec. in cons. 165. Fel.
in c. causam quæ, col. 13. de rescr. Purpu. in l. cum po-
steaquam, col. 2. C. de pact. & istud uĩ fuisse originale
dictũ Bal. in l. 1. col. 2. C. de usuf. & in l. 1. C. de his, q.
ut ĩdig. Alex. in l. ꝙ de bonis, §. frater. ff. ad l. falc. Barb.
in cõs. 56. in 2. dubio, usq; in fi. uol. 3. & ĩ cõs. 59. col.
pe. uol. 1. Alc. ĩ cõs. 177. col. 2. uol. 5. Rui. cõs. 51. col. 5.
uol. 1. & cons. 48. col. 1. uol. 2. & cõs. 202 col. 3. uol. 2.

24 Ratio est, quia etiam expressè per testatorem talis
cautio remitti non potest, ut infra dicetur.

Amplia hanc ampliationẽ, ẽt si hæres, uel proprieta
rius, qui põt remittere cautionẽ, ut infra dicetur, pro-
miserit nõ molestare, quia per hoc cautionẽ prædictã
petere nõ prohibet, vt per Bal. in l. 1. col. 2. C. de usuf.
Alex. in d. l. ꝙ bonis, §. frater. ff. ad l. Falc. Fel. in d. ca.
causam quæ, col. 14. de rescr. vbi limitat, in seq. col.

¶ Con-

25 Contrarium ſentit Zaſ.in conſ. 18. vol. 2.quando per uerba multum prægnatia fuit facta promiſsio de non moleſtando,idem tenet Rui.conſ.77.nu.3. uol.2. Guald.caut. 3.de var.teſt.præcept.

26 An aūt iſtud verbum(moleſtare)referatur tantum ad moleſtiam facti,vel etiam ad moleſtiam iuris, ponit Mar.iun.conſi. 113.nu.38.vol. 1.Ruin.conſi.42.col. fi.& conſi.43.col.pen.vol.4.& conſi.77.nu.6.vol. 2.

27 QVINTÒ Amplia ēt ſi vſufructuarius eſſet diues, & aliàs maximè idoneus:tñ dēt cautionē ꝓ vſufructu p̄ſtare,vt ponit Bal.in cōſ.175.in 3.par.inci.caſus ſuper quo cōſiliū iure poſtulat.ſequit̄ Dec. in cōſ. 565.

¶ Contrariū tenet Cor.in conſ.367.col.3.vol. 4.

28 SEXTÒ Amplia,quia cautio nō pōt per teſtatorem remitti,& ꝓpea dato ꝙ ſit per teſtatorē remiſſa, oīno peti pōt,vt eſt tex.in l.j.& ibi gl.C.de vſufr.Bar.& Bal. & alii Doct.ponunt,& no.gl.in l.1.& ibi Bal.& Ang. ff.de vſufr.Guid.Pap.q.515.Pau.de Caſt. in cōſ.221. inci.anteq̄ veniam,in 2.vol.Bal.in cōſ.87.vol.3.incip. oēs cōiter.Soc.in cōſ.131.col.pen.uol.1.& cōſ.210. col.fi.vol.2.Guid.Pap.in conſ.63.nu.4.Dec.in conſi. 565.Alex.in l.qd̄ de bonis,§.frater, ff.ad l.Falci.Abb. in conſ.4.col.fi.vol.2.Caſſa.in conſuet. Burg.fol.163. col.3.Bert.conſ.92.col.2.vol.2.& conſ.161.col.12. uol.3.Pariſ.in conſ.96.col.1.uol.2. Maria.iun.conſil. 115.nu.18.vbi dicit cōem * opin. Menr. conſ.261.in fi. Aim.conſ.187.in fi.Rui.conſ.91.col.fi.uol.2. & cō

29 ſi.202.col.2.vol.2.& conſ. 165.col.fi.vol.3.vbi tenet ꝙ nec ēt per indirectum remitti poteſt,& cōſ.87.col. 3.uol.5.& iſta opi.eſt cōis,vt per Gual caut.1.de var. teſta.præcep. Rui. conſ.97.col.4.& ſeq.vol.5. Iaſ.qui dicit communem in conſ.40.col.1.vol.1.

30 PRIMÒ Amplia hanc ampliationē, vt nec princeps poſsit dare licentiam teſtatori remittendi cautionem vſufructuario.Rui.conſ.202.col.2.vol.2.

31 SECVNDÒ Amplia, vt ēt deſcriptio bonorum non poſsit per teſtatorē prohiberi ipſi vſufructuario. hoc voluit Iaſ.in d.conſ.40.col.1.uol. 1. idem voluit Marian.iun.conſ.115.nu.22.vol.1.

¶ Contrarium tenet Barb.in conſ.64. col. 2.vol.2. & Zaſ.in conſ.18.vol.2.& Aim.in conſ.174.

32 Amplia hanc vltimam opi.quia poteſt teſtator prohibere hæredi ſuo confectionem inuentarii. Aimo,in conſ.174.Rui.conſ.202.col.2.uol.2.

33 PRIMÒ Limita, hanc primam ampliationē quia teſtōr pōt remittere cautionē, quæ præſtat̄ in vſufructu rerū, quæ vſu conſumunt̄.ita tenet Pet.& ſequit̄ Ang. in d.l.1.C.de vſufr.Pet.de Anch.in c. cum contlei, de pign.Alex.in conſ.120.col.fi.vol.6.Barb. in conſ.64. col.1.vol.2.& ſentit Pau.de Caſt.in d.l.1.C.de vſufr.

¶ Contrarium verò,ꝙ idem ſit ēt in cautione præſtanda in vſufructu earum rerum,quæ vſu conſumuntur, vt etiam non poſsit per teſtatorem remitti, tenuit Bar.in d.l.1.C.de vſufr.verſ. modò pro declaratione, & Bald.in d.l.1.in 1.col.in 4.not. & in conſ. 86.in 2. par.Imo.in c.fi.in fi.de pigno.Alex.in conſ.58.col.3. uol.3.Sal.in d.l.1.C.de vſufr.in 4.oppo. Dec.in conſ. 565.Iaſ.in conſ.40.col.1.uol.1.

34 SECVNDÒ Limita,quando per teſtatorem fuiſſet remiſſa cautio in contractu inter uiuos,non autem in ultima uoluntate,ut per Goz.conſ.91.nu.6.

35 TERTIÒ Limita,vt is, cui remiſſa eſt confectio inuentarii,non teneatur facere ſolemne inuentarium,ſed talem quidem deſcriptionem bonorum,Pariſ.conſ.61. col.fi.uol.3.ubi dicit * communem opin.

36 SEPTIMÒ Limita principaliter, ut iſta cautio peti poſſit, ut officio iudicis, & iure repulſionis, ut dicit Bald. in l.ſi cuius, ff.de vſufruct. quem ſequitur Soc. in conſil.131.colum.fin.volum.1.

37 OCTAVÒ Amplia,vt iuratoria cautio ſufficiat quādo aliàs vſufructuarius non poſſet cauere. Guid. Pap. q.189.& q.250.Caſſa.in conſu. Burg.ſol.163.col.2.

¶ Contrarium tenent Bert.in conſ.144.col.5. uol. 3.& Ruin.conſi.206.col.10.vol.2.

38 NONÒ Amplia,etiamſi relictus ſit vſusfructus ad tempus incertum.Guid.Pap.q.247.

39 X. Amplia,vt concluſio procedat etiam in caſu auth.ex teſt.C.de ſec.nup.vt per Io.de Garro.ibi.nu.33.

40 XI. Amplia,ut ēt cautio non petita debeat offerri, ſi vult facere fructus ſuos vſufructuarius, vt per Bert. conſ.144.col.5.vol.3.Rui.conſ.202.col.2.vol. 2.

¶ Cōtrariū tenēt Io.de Garro.in auth. ex teſt.nu. 33.C.de ſec.nup.Rui.ſibi cōtrarius in cōſ.88. col. 3. vol.5.Pari.cōſ.96.nu.6.vol.2.& cōſ.95.nu.64.eo.vol.

41 XII. Amplia, vt ēt cautio ſit p̄ſtanda ſi relictus ſit vſusfructus pauperi,qui nō poſsit inuenire cautionē. Ber.ī cōſ.144.col.5.vol.3.Rin.cōſ.206.col.10.vol.5.

¶ Contrariū tenēt Doc.ſupra relati in 8. ampliatione,dicētes in hoc caſu cautionē iuratoriā ſufficere.

Concorda has contrarias opi. nam aut vſufructuarius eſt fide dignus,& tunc iuratoria cautio ſufficiat: aut fructuarius eſt ſuſpectus,& tūc cautio ſit neceſſaria,ita concordat Bar.in l.4.C.de vſu, & habit. quam concordiā ſequitur Ant.de But.in c.fi.& ibi Imo.col. 27.de pign.Guid.Pap.deciſ.250.

42 XIII. Amplia,etiamſi vxor ſit relicta vſufructuaria, & propter exiſtentiā filiorum conuertatur legatum,in alimenta,vt per Maria.iun.conſi.99.col.pen.vol.1.& Pari.conſi.96. nu.3. vol. 2.

43 PRIMÒ Limita principalē cōcluſionē,niſi hæres remiſiſſet iſtā cautionē,quia hæres illā pōt remittere, vt no.gl.in d.l.1.& ibi Bar.col.1.ver.ſed nūq d.& ibi Sal. col.1.in 1.q.C.de vſuf.Alb.q dicit cōem * opi.vol. 4. C.de vſuf.& Ale.in d.cōſ.120.col.fi.in fi.vol.6. gl.2. in fi.in c.fin.de pig.& ibi Imo.col.2.gl.& ibi Bal. in l. 1.ff.de vſufr. Ale.in l.qd̄ de bonis,§.frater,ff.ad l.Falc.

44 Amplia, quia ēt vſufructu cōſtituto inter viuos, vſufructuarius poteſt conſequi a proprietario remiſsionem cautionis,vt no.Bal.in d.l.1.col.2.verſi.ſed pone conſtituo.C.de vſufr.& ibi Ang.in fi.& Sal.col.1.

45 SECVNDÒ Limita,quia donans, & reſeruans ſibi vſumfructū,nō tenet̄ ad talē cautionē, ita tenet Io. de Plat.in §.ſunt p̄terea,ver.ſed & ſi quis.Inſtit.de donat. Corn.in conſ.267.col.3.uol.4.Soci.in l.oēs, in 3.no. ff.de exce. Dec.in cōſ.265.col.fi. Io.Ant.Ale.in conſ. 54.col.fi.Goz.in conſ.91.col.2.& conſ.95.col.fi.

46 TERTIÒ Limita in eo uſufructuario,ad quē eſt certum poſt tempus ēt obuenturam proprietatem, ut eſt tex.in l.ſi uſusfructus,§.planè,ff.uſufruct.quemadmo. cau.& ibi gl.in c.fi.de pign.Cor.in cōſ.267.co.3.uol. 4.Abb.in d.c.fi.col.2.& Imo.col.4.de pign.

47 QVARTÒ Limita,quia fiſcus non præſtat talē cautionem,ſi ei ſit uſusfructus relictus: per tex.ī l.1.§.ſi fiſco,ff.ut legat.nomi.caueat.ponit glo. in d.c.fi.de pig. quam alii non impugnant.& ponit etiam gl.in d.l.ſi uſusfructus,§.planè,ff.uſufr.quemadm.cau.

48 QVINTÒ Limita in patre, qui eſt uſufructuarius bonorum aduentitiorū filii, & tñ talem cautionē non præſtat,l.fi.§.hoc proculdubio, C.de bon. quæ lib.gl. in d.c.fi.de pig.& in l.ſi uſusfructus, §.planè, ff.uſufr. quemadm.caue.Corn.in conſ.267.col.3.uol.4. Imol. in d.c.fi.col.4.Rui.conſ.43.col.1.uol.2.Io.de Garr.in auth.ex teſtamento,nu.34.C.de ſec.nup.

49 SEXTÒ Limita,quia talis cautio debet peti,aliàs nō eſt præſtanda.Dec.in conſ.607.& conſ.608. & idem tenet Io.de Garro.in auth.ex teſtamento,nu.33.C.de ſec.nupt.

sec.nupt.& Parisi.in conf.95.col.6.uol.2.

50 SEPTIMÒ Limita, qñ qs esset heres iostitutus post mortẽ vsufructuarii, quia tũc nõ est cui cantio prestet. Paris.in cõs.95.nu.63.vol.2.& conf.61.nu.51.vol.3.

51 OCTAVÒ Limita, quia vsufructuarius ob cautionẽ non præstitam non priuatur vsufructu, & agendo pro vsufructu ante præstitã cautionem reus debet condẽnari ad soluẽdum, sub cõditione, si vsufructuarius cantionem præstiterit, ita Paul.de Cast. in l.1.in fi.C.de vsufr.quem refert & sequitur Dec.in conf.418.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Vsusfructus legatus uxori, stantibus liberis, restringitur ad alimenta.

1 CONsuetudo Bulgari restringit legatũ vsusfructus factu vxori a marito, stantib. filiis, tantũmodo ad alimenta, prout hanc opi.tenet gl.io l.1.in fi.in verbo, derogari, ver.sed ſm cõsuetudinẽ.C.si 2.nupſ.mul. Cy. in auth.hoc locũ, in fi.ver.de consuetudine tñ.C.eod. tit.Bar.in l.Titia autem,§.Titia,ver.quærit Dyn. quid si testator,ff.de leg.2.Bal.in d.auth.hoc locũ,io ver.in eadẽ gl.ibi, alimenta, in 2.lect.& in 3.lect.col.2.ver.vnde per ista verba,& ibi Sal.col.2.ver.de consuetudine approbata, Bal.in l.legẽ,col.2.ver.itẽ posset hic quæri. C.de ind.vid.tol.Cor.conf.5.col.1.& seq.vol.1.& cõs. 257.nu.6.& nu.12.vol.1.& Bar.in d.auth. hoc locũ, col.4.ver.si aũt reliquit vxorẽ.C.si 2.nupſ.mul.Bal.cõs.128.incip.Nicolaus Tuderti.vol.3.Cor.conf.308. col.fi.ver.itẽ vltra prædicta, uol.4.Mar.iun. conf.97. nu.21.vol.1.Bar.conf.170.Imo.in d.§.Titia cũ nuberet, col.1.ver. sed de consuetudine, & ibi Cum.col.2. uer.sed quid si dixit.Ias.in l.de alimẽtis, in primis uerbis.C.de transſ.Bal.in conf.50.in fi.ver.queritur ẽt si testator.uol.5.Rom.conf.118.io prin.Io. And. in addi. ad Spe.in tit.qui fil.sint leg.§.1.ver. quid si quis ita dixit. Ang.conf.97.col.fi.uer.restat igitur uidere.Pet.de Anch.in cõs.237.col.1.uer.ex quibus ẽt.Pau.de Cast, in cõs.60.col.1.uer.tres casus, vol.2.Ang.Aret.in trac. de testa.in gl.in uerbo, item reliquit d.b.eius uxorem, dõnam, dominam, & usufructuariam.Cur.Sen.in cõs. 31.col.2.in fi.& seq.uer.3.facit.Bar.in conf.243.col. fi.uer.super 2.puncto,& in conf.56.col.2.uer.ſm dubium, & in l.si cui in annos, io prin.ff.quemad. usufr. amit.& cõs.171.Bar.in l.& si cõtra tabulas, col.1.uer. tñ tenendo, ff.de uulg. & pup.& ibi Bal.col.1.io fi.ver. & hoc est notandũ. Imol.ibi in 3.col.uer. & hoc tenẽdo.Rom.conf.153.Ang.in auth.hoc locũ, circa prin. uer.& in ead.gl.Cassa.in consuet.Burg.fol.162.uol.1. Alc.io cõs.28.col.1.uol.4.Grat.cõs 68 col.1.io prin. uol.1.Alex.conf.74.io fi.uerbis, uol.7.Prac.Pap.in libello, quo uxor agit ad dotẽ, ĩ uerbo, donec uitã.Bert. conf.235.col.2.in fi.& seq.uol.3.in nou.Anch.in c.fi. nu.23.de pig.& Imol.ibi, nu.30.Bal.cõs.137.uer.queritur ẽtsi maritus, uol.5.Cæp.in trac.de seruit.urb. pd. c.4.col.2.uer.itẽ si maritus.Capra cõs.4.col.1.io prin. & conf.58.io princ.& conf.72.nu.17.Ang.cõs. 144. in princ.Ang.io l.1.ff.rer.amot.Dec.Thol.462.& ibi apost.Bal.in add.ad Spec.in tit.qui fil. sint legit.Curt. Sen.conf.15.col.1.uer.quod per illa uerba.Pic. in l.Titia,§.Titia,nu.19.uer.2.conclusio,ff.de leg.2.qui oẽs fere indifferenter loquuntur, etiamsi dictũ sit, dominã, & usufructuariã. Dec. in conf.54.nu.1.qui hanc dicit * cõem opin.Goz.qui etiam dicit communem, in cõs. 99.nu.8.Mar.iu.qui dicit cõmunem opi. in conf.94. num.2.uol.1.

¶ Contrariũ si testator relinquat usumfructũ suorum bonorum uxori, tenet Bal.in auth.hoc locũ, col.2. uer.modo sequitur, io 4.opi.& Sal.ibi, col.2.ibi, & hęc puto vera, qñ uxor esset relicta usufructuaria omnium bonorũ testatoris.Cor.conf.112.col.3.uer.& maximè, uol.2.Lancell.Dec.in l.uxori, ff.de usufr. leg.uer. putabã posse responderi.Spec.in tit.qui fil.sint leg.uer. qd si quis ita dixit.Odofr.in d.auth.hoc locũ, col.2. uerſ. or Signori.C.si 2.nupſ.mul. & ibi Albe.col.2.uerſ.ad secundum.Bal.in l.si pater, in 1.not.C.de usufr. & in l. cum hi,§.si in annos, ff.de transa.Bal.in l.legem, col.2. in fi.uer.quod ergo dixi. C.de ind.uid.toll.Soc. conf. 1.col.3.uer.unde primo facit, uol.4.Goz.conf.47.nu. 4.Cor.conf.5.col.2.uer.item Bal.uol.1.Rui.cõs.319. col.1.uer.sed tamen contrarium, uol.2.

Tenendo hanc ultimam opin.

3 Declara illã procedere, si uxor relicta est usufructuaria simpliciter, secus uerò, qñ relicta esset dña, & usufructuaria, ita declarat Sal.in d.auth.hoc locũ, in loco proximè allegato.Alber.ibi, col.2. uer.si aũt reliquit. Bal.in l.si pater, in 1.no.C.de usufr.Bal.io l.legẽ, col. 2.in fi.uer.quod ergo dixi, C.de ind.uid.toll.Rui.conf. 39.col.1.ver.sed tamen contrarium, uol.2.

Tenendo autem primam opi. * magis communem

4 PRIMÒ Amplia illã hic locũ ẽt qñ relictus esset usufructus uxori oĩum bonorũ, uel ẽt usufructus in solidũ.Io.And.in add.ad Spec.§.sequitur, uer. pone Accursius ponit in uerb. durat. Are.in cõs.40.col.2.uer. in contrariũ facit.Bar.in l.si ita scriptũ fuerit, ff.de manumis.test.Ias cõs.90.col.1.ver.& ita expressè, uol.1. Mar.iun.conf.97.col.4.in fi.& seq.uer.& adeo uerum est, uol.1.& conf.99.col.2.uer.& adeo uera sunt, uol. 1.Cassa.in consuet.Burg.fol.162.uer.adde Doct. Pic. in d.l.Titia,§.Titia, num.37.uerſ.6.limita, ff.de leg.2. Bertr.conf.10.col.fi.uol.1.in antiquis.

5 SECVNDÒ Amplia, etiamsi uxor tantummodo sit relicta usufructuaria, eodem qñ relicta est domina, & usufructuaria. Aret.in d.cõs.40.col.2.uer.Bar.in l.Titia,§.Titia, col.2.uer.eodem modo puto, ff.de le.2.Io. And.io add.ad Spec.in tit.de pigno.in §.sequitur, uer. ponit Accursius in uerbo, durat, & in uer.& huius ueritas.Bertr.in cõs.91.col.1.in fi.& seq.uol.3.Ias.in l. cũ hi,§.si in annos, ff.de transact.Mar.iun. cõs.97.col.4. in fi.& seq.uol.1.pract.Pap.io libell. quo mulier agit ad dotẽ, in §.donec uitam duxerit, nu.5.ver. ẽt eodem modo.Pau.de Cast.in cons.460.col.1.uer.1.casu, vol. 2.Pic.in d.l.Titia,§.Titia, nu.37.ver.6.limit ff.de leg.2.

6 TERTIÒ Amplia idẽ esse econtra, si maritus sit relictus usufructuarius ab uxore sua stantibus filiis, ut tenent Bal.in auth.hoc locũ, ĩ fi.C.si mulier 2.nupſ.uerſ. quid si uxor.Ias.in conf.112.col.4.uer.certè licèt, uol. 1.Cur.sen.conf.11.col.2.in fi.& seq.uer.3.facit.Ias.in l.fi.col.2.uer.6.facit.C.de ind.uid.toll.Rocc.in c.fin. col.97.uer.hanc limitationẽ cõprobo, de cõsuet.Aim. de antiq.tẽp.io 4.par.nu.35.uer.10.limitatur. Cum.in l.3.§.Titia, in fi.uer.tangit ẽt Bal.ff.de leg.2.Boer. decis.61.nu.2.& dec.104.nu 5.Bal.in d.§.Titia, uersi.& hæc credo uera.Pic.in d.§.Titia, nu.41.gl.cõsuet.Turon.fol.114.col.4.Rui.cõs.174.col.3.uer.3.principaliter, uol.1.Io.Nico.ĩ l.generaliter, nu.31.C.de sec.nup.

¶ Contrarium uoluit Cur.iun.conf.6.col.9.uer.nõ obstat aliud. Aim. conf.32.in fin. dum sequitur. Curt. iun.in præall.conf.6.

7 QVARTÒ Amplia, ut ista consuetudo locũ habeat etiam in testamento principis relinquentis uxori usumfructum stantibus liberis, ut per Aimo.in conf. 32.in fi.per not.per Bal.in conf.294.col.1.uer.tamen cõmunis vsus, vol.5.Pic.in §.Titia, nu.60.ver.18.quæ

ro,& nu.167.ver.86.quæro,ff.de leg. 2.

8 Qvintò Amplia, vt adeo in hoc caſu debeant alimenta, vt filii nec offerẽdo integrum vſumfructũ poſſint ſe ab onere alimentorũ liberare. Bertr. conſ.159. col.1.in fi.vol.1.in nou.Sal.in d.auth.hoc locũ, col.fi. ver.quæro tunc,C.ſi 2.nupſ.mul. Pic.in d.§.Titia,nu. 29.ver.3.limita hanc concluſionem,ff.de leg.2.

9 Sextò Amplia,nã talis conſuetudo tãquã fauorabilia extẽdit ex idẽtitate rõnis ad aliũ caſum,in quo eadẽ rõ viget.Bal.in auth.hoc locũ,col. fi.in fi.ver. quid ſi vxor.C.ſi 2.nupſ.mul.Imo.in l.Titia,§.Titia, ver.de quo planè hic per Bar.ff.de leg.2.Ang.Are.in trac.de teſt.in gl.in verbo,itẽ reliquit d.b.eius vxorẽ.ver.quęrit Bar.Petr.de Anch.in conſ.237.in fi.ver.nõ obſtat. Iaſ.in conſ.90.col.1.ver.quæ ratio fauoris. vol.1.

¶Cõtrariũ voluit Ro.cõſ.516.col.1.ver.3.q.a quãuis. Imo.ĩ d.§.Titia,ĩ fi.ver.q̃rit ẽt Bar.Rui.cõſ.35.col.1.ĩ fi.ver.p̃tera illa opi.vol.2.& cõſ.50.col.4.ver.3.facit, vol.2. Curt.Sen.conſ. 15.col.1.verſ.ꝗ per illa verba.

10 Septimò Amplia etiã ſi vxor,cui relictus eſt vſusfructus, ſit inſtituta vnà cum filiis inſtituta in plena proprietate.Goz.conſ.80.col.1.in princ.

11 Octavò Amplia idẽ eſſe,ſi teſtator reliquat vſumfructum concubinæ ſuæ ſtantibus filiis.Bal.in d.l. Titia,§.Titia,ver.idẽ credo,de lega.2.& idem Bal.in d.l. fi.col.2.ver.idem dico.C.de indict.uid.toll. Cuma.in l.Titia,§.Titia,circa fi.ver. quid autem ſi matrẽ. Ang. in d.auth.hoc locum,col.2.ver.& addit.

12 Nonò Amplia, nam licèt uxor non ſit relicta vſufructuaria,ſed dominatrĩ non hẽt niſi alimenta, ſtantibus filiis.Corn.conſ.112.col.2.& ſeq.ver.ſed his non obſtantib,vol.2.ſentit.Bal.in l.volũtatis, col.2. ver.itẽ pono.C.de fideicom.Cuma.in l.Titia ,in §.Titia, col. 2.ver.ideo aduertendũ puto, de leg.2. Rui. conſ. 35. col.2.vol.2.ver.ſed prædictis non obſtantib.vol.2.deciſ.Thol.462.Cor.cõſ.5.col.1.vol.1.Rom.conſ.118. Mar.iun.conſ.97.col.3.ver. & adeo quidem,vol.1. & conſ.88.nu.2.vol.1.Bal.in c.fi.nu.29. ver. conſuetudo,de conſuet.

13 Primò Limita,niſi dictũ ſit, ꝙ ſit dña durãte vita ſua in omnibus bonis mobilibus,& immobilibus,præſentibus,& futuris,ſecundum Dec.conſ.476.col.1.

¶Cõtrariũ in hac limitatione tenet Rum.conſ.17. col.5.ver.ſed prædictis non obſtantibus,vol.2.

14 Secvndò Limita,niſi dictũ ſit,dña omniũ bonorũ. Rui.cõſ.50.col.2.in fi.ver.eſt igitẽ videdũ,vol.2.qui tenet,ꝙ nõ cenſeanẽ ẽt alimenta relicta vxori,ſed tantũmodo hẽat per iſta verba adminiſtrationem bonorũ.

15 Decimò Amplia, etiamſi vnà cum filiis inſtituti ſint extranei,quia pro parte filiorum legatum uxori factum reſtringitur ad alimẽta:pro parte verò extraneorum legatum intelligitur de pleno vſufructu,vt infra in 4.ampliat.ſequentis concluſionis.

16 XI.Amplia,etiamſi dictum ſit,dominam,& maſſariam:quia ſtantibus filiis alimenta tm̃ vxor conſequiẽ, deciſ.Thol.462.Mar.iun.conſ.97. col.3. ver. & adeo quidem, vol.1.& in conſ.88.nu.2.ver. & tenet,vol.1. Bar.conſ.9.Abb.in cõſ.4.col.3.ver.etſi quæratur,vol. 2.Bal.in c.fi.nu.29.ver.conſuetudo, de conſuet. Pic.

• qui dicit communem * opi.in d.§.Titia,nu.21.

17 XII.Amplia,etiamſi dictum ſit,gubernatrix, & adminiſtratrix:quia ſtantibus filiis intelligitur de ſolis alimentis.Mar.iun.in cõſ.97.col.3.ver.ad prædicta facit, vol.1.Pariſ.conſ.21.nu.18.ver.quando autem, vol.2.

¶Contrarium ſentit Aim.in conſ.32. col.2.

18 Limita ampliationem præcedentem,niſi dictũ eſſet per teſtatorem,vt tanquam domina gubernaret, & adminiſtraret durante vita ſua omnia bona ſua, ſecũdum Mar.iun.conſ.88.nu.3.uer.vt in caſu noſtro,vol.1.

19 XIII.Amplia, ẽtſi dictũ ſit,dña,& adminiſtratrix: nam ſtantib.filiis vxor alimẽta tm̃ percipiet.Bal. conſ. 284.vol.5.refert,& ſequiẽ Pariſ.cõſ.21.nu.26. vol.2.

20 XIIII.Amplia,etiamſi dictum ſit domina,& dominatrix.Abb.conſ.4.col.3.ver.etſi quæratur,vol.2.

21 XV. Amplia, etiamſi ſtantibus aliis filiis in legitima ætate conſtitutis, qui regimen , & adminiſtrationẽ domus hẽbant,pater vxori reliquerit vſumfructũ. Pic. ĩ d.§.Titia,nu.42.ver.ſed iuxta hoc moueo, ff.de le.2.

22 XVI.Amplia,ſiue extent filii primi gradus,ſiue alii liberi,uel deſcendentes teſtatoris,ut ponit Picus in d. §.Titia,nu.47.ver.9.quæro.

23 XVII.Amplia,etiam ſtantib.filiis adoptiuis,uel arrogatis.Pic.in d. §.Titia,nu.48.uer.10.quæro.

24 XVIII.Amplia,idẽ eſſe ſtante filio legitimato.Pic. in d.§.Titia,nu.51.uer.11.quæro.

25 XIX.Amplia,idẽ eſſe ſtãtib.filiis naturalibus, declarando tñ,vt per Pic.in d.§.Titia,nu.53.ver.12.quęro.

26 XX.Amplia, concluſionẽ procedere etiamſi is, cui legatus ſit vſusfructus,ſit clericus:ſi modo is,qui facit, teſtm̃,ſit laicus.Pic.in d.§.Titia,nu.58.uer.16.quæro.

27 XXI.Amplia,ẽt in Iudæo teſtante,& vxorem ſuam relinquente uſufructuariam,ſtantibus filiis,concluſionem procedere.Pic.in d.§.Titia,nu.62.ver.20.quæro.

28 XXII.Amplia,etiamſi filius ſit inſtitutus poſt mortem uxoris relictæ uſufructuarię.Pic.in §.Titia,nu.77. ver.ſed iuxta hoc moueo.

29 XXIII. Amplia, etiam eo caſu,quo extraneus eſſet relictus uſufructuarius,& filii eſſent inſtituti.Pic. in §. Titia,nu.83.uer.17.quæro,ubi declarat.

30 Primò Limita, quando teſtator uxori ſuæ alicuius fundi, uel alterius rei particularis uſumfructũ reliquiſſet:quia ĩ tali caſu ẽt ſtantib.filiis plenũ eiuſdẽ rei uſũfructũ mulier conſequitur, nec locum hẽt conſuetudo Bulgari.Barto.in d.l.Titia, §.Titia,col.2.ff. de lega.2. uer.eodem modo puto. Odofr.in d.auth. hoc locum, col.2.ver.ſi autem reliquit,& ibi Alber.col.2.ver.ſi autem maritus,& ibi Bald.in fi.Bal. in l.legem, col.2.in fi.ver.quod ergo dixi.C.de ind.vidu.toll.Aret.in trac. de teſta.in gl.in verbo, item reliquit dictã eius vxorẽ, col.2.ver.prędicta procedũt.Cor.cõſ.64.col.1.uer.itẽ adducebatur,vol.4.Rui.cõſ.41.col.5. ver.nõ obſtat ẽt, vo.3.Ang.cõſ.144.col.1.& ĩ l.1.ff.rer.amo.ver.ſi modo iſta verba. Pic.ĩ d.§.Titia,nu.30.ver.4.limitat Bar.hic.

31 Amplia, nam idem eſt, ſi relictus ſit vxori vſusfructus dimidiæ hæreditatis.Bertr.conſ.57.col. 1.ver.ad ſecundum dico,vol.1.

32 Sublimita , ſi vſusfructus vxori relictus eſſet omniũ bonorum mobilium,& immobilium, tũc enim reſtringeretur tale relictum ad alimenta tantum , ſecundum Bertr.in conſ.91.col. 3.ver.ſecundum quod videtur obſtare,& ver.præterea poſſent eſſe,vol.3. Rum.cõſ. 41.col.5.vol.3.ver.non obſtat etiam.

¶Contrarium in hoc ultimo tenuit Soc.conſi.210. ver.ſed in contrarium me mouet,vol.2.

33 Secvndò Limita,quando vxori legatus eſſet uſuſfructus ad certum tempus. Lancel. Dec. in l.vxori,ff. de uſufr.leg. ver.putabam poſſe reſponderi.

34 Tertiò Limita, nam importat plenum ius legatũ vſusfructus factum uxori,etiam ſtantib. filiis, quando aliàs legatum deficeret. Alex.in conſ.50.col.1.ver.nõ obſtant notata,uol.7.

35 Qvartò Limita,qñ filius eſſet ſub cõditione iſtitutus,& uxori vſusfructus omnium bonorum legatus eſſet:tunc enim dempta legitima,totius alterius patrimonii uſumfructum uxor haberet.Paul.de Caſt.cõſ.460. ver.2.caſu,vol.2.& conſ.ſeq.

Qvin-

36 QVINTÒ Limita, qñ vsusfructus relinquitur vxori alterius. Rui. cõs. 35. col. 1. ver. ꝑterea illa opinio. vol. 2.

¶ Contrariũ tenet Bal. in auth. hoc locũ, col. 2. verſ. aduerte iſta ratio. C. ſi 2. nupſ. mul.

37 SEXTÒ Limita, qñ ex alijs verbis in teſtamẽto adiectis appareret etiam tacitè, quòd teſtator voluerit legatum integri vſusfructus omniũ bonorũ ſuæ vxori deberi. Dec conſ. 620. nu. 4. verſ. & ideo conſiderandum eſt. Pic. in d. §. Titia. nu. 58. ver. limita primo.

38 PRIMÒ Infert ex hac limitatione, vt ſi teſtator vxori remittat ſatiſdationẽ de vtendo, & fruendo, vr̃ vſumfructũ ſibi relinquere voluiſſe, quia talis ſatiſdatio alimentis relictis nõ conuenit. Goz. conſ. 47. nu. 10. Aim. conſ. 32. nu. 2. Dec. conſ. 485. nu. 12. & cõſ. 418. nu. 2.

¶ Contrarium voluit Aret. in conſ. 40. col. 4. ver. in propoſito autem noſtro, iuncto ver. in contrarium facit: vſque ad ver. circa ſecundum, idem tenet Goz. cõſ. 99. col. 2. ver. 4. ipſa teſtatrix.

39 Amplia primam cõem opin. etiam qñ vxor eſt liberata ab inuentario conficiendo, aut ratione reddenda, Mar. iun. conſ. 99. col. 3. ver. & ex his infertur, vol. 1. & idem voluit Goz. in cõſilio proximè allegato, & Cor. conſ. 9. nu. 11. vol. 2. ver. quantum autem ad relicta Pariſ. conſ. 21. col. 2. in fi. & ſeq. verſ. prout etiam, vol. 2. Aimo conſ. 32. col. 2.

40 SECVNDÒ Infertur, qñ teſtator vxori nubenti certæ poſſeſsionis vſumfructum, non nubenti omniũ bonorũ vſumfructum reliquerit, nã ſi ſtantib. filijs ad alimenta reſtringeretur relictũ, pinguius legatum conſequeretur mulier nubens, quàm continens ſe in viduitate, ꝙ non eſt dicendum ſm̃ veriſimilem mẽtem defuncti, Dec. conſ. 620. col. 4. ver. 2. principaliter, & conſ. 646. col. 2. ver. in 2. dubio.

41 TERTIÒ Infertur, vt ſi teſtator primò certæ partis, poſtea omnium bonorũ vſumfructũ vxori reliquerit, ex hoc appareret ipſum intellexiſſe de vſufructu omnium bonorum, & nõ de alimentis, vt per Dec. in cõſ. 526. col. pen. ver. non obſtat, quod in iſto caſu.

42 QVARTÒ Infertur idem eſſe, ſi relictis vxori alimẽtis, eidẽ vxori relinqueret vſumfructũ omniũ bonorũ etiam in alia diſpoſitione. Alex. conſ. 56. col. 1. verſ. tñ hoc non obſtante, vol. 3. Corn. in conſ. 5. ver. quod & clare demonſtratum eſt, nu. 3. vol. 1. Alex. conſ. 214. nu. 13. vol. 6. Pic. in §. Titia, nu. 28. ver. 2. & magiſtraliter, & nu. ſeq. vbi ampliat.

43 Amplia, etiã ſi relictis alimentis relinqueret vſumfructum vxori in alijs bonis. Cor. in d. conſ. 5. col. 3. ver. idem etiam demonſtratur. vol. 1.

44 QVINTÒ Infertur idẽ eſſe, ſi teſtator reliquerit vxori vſumfructũ vna cũ filijs inſtitutis ꝑ illa verba, æquis portionib. Cor. conſ. 5. col. fi. ver. oſtẽditur etiã, vol. 1.

45 SEXTÒ Infertur, idem eſſe ſi teſtator poſt relictum vxori vſumfructum diſponeret, vt ipſa vxor ſuſtineret onera hæreditaria, quia propterea videretur ex hoc ſenſiſſe de integro vſufructu. Bertr. conſ. 36. col. 1. & ſeq. vol. 1. & conſ. 57. col. 1. eod. vol.

46 SEPTIMÒ Infert idẽ eſſe, qñ teſtator vxori reliquit totũ, plenũ, & liberum vſumfructũ. Goz. conſ. 47. ver. 5. conſidero, nu. 6. 7. 8. & 9. Dec. conſ. 418. nu. 1. & ſeq.

47 OCTAVÒ Infert idẽ eſſe, qñ in relicto uſusfructus facto vxori dictũ eſſet per teſtatorẽ, vt poſſet ipſa vxor plenè diſponere. Cor. conſ. 3. nu. 11. ver. quantum aũt ad relictũ, vol. 2. Soc. in conſ. 1. col. 3. in fi. ver. & quod fortius eſt, vol. 4. & ver. vnde eſt aduertendum, & in conſ. 2. col. 1. in fi. & ſeq. ver. quantum ad ſecundum, vol. 4. Goz. conſ. 47. col. 2. ver. 9. facit.

48 NONÒ Infertur idẽ eſſe, qñ teſtator iuſſit vxorem ſuã non moleſtari in vſufructu, Soc. cõſ. 3. col. 1. in fi. ver. uerũ quia conſuetudo, uol. 4. Goz. conſ. 47. col. 2. uer. 11. ipſe teſtator. Pariſ. cõſ. 94. nu. 37. & ſeq. uol. 2.

49 DECIMÒ infertur idem eſſe, qñ dictũ eſt per teſtatorem, ut non cogeretur ad reddendã rationẽ fructuũ per eã, uel eius nomine perceptorum, uel percipiendorum, & caſu quo inquietaretur id totum ſibi legauit, Goz. conſ. 47. col. 2. uer. & in fortioribus.

50 XI. Infertur idem eſſe, quãdo teſtator diceret, quod relinquebat vxori ſuæ uſum & uſumfructum omnium & ſingulorum bonorum ſuorum, ut per Soc. conſ. 1. col. 3. uer. 2. conſidera, uol. 4.

51 XII. Infertur idem eſſe, ſi teſtator reliquiſſet uxorẽ uſufructuariam detractis legatis. Ruin. conſ. 39. col. 1. uer. & in caſu iſto, uol. 2.

52 XIII. Infertur idem eſſe, ſi teſtator legaſſet alimẽta uxori, deinde legaret eidem vſufructum reuocando legatum alimentorum, ut not. Paul. de Caſt. in conſ. 218. uol. 1. Aimo, conſ. 32. col. 2. Corn. in conſ. 5. uol. 1.

53 SEPTIMÒ Principaliter limita cõcluſionẽ procedere ſtãtib. filijs eiuſdẽ matrimonij, ſecus uero qñ extarent filij alterius matrimonij. Bal. in d. auth. hoc locũ, col. 2. uer. 1. gl. approbat. C. ſi mul. ſec. nupſ. & Cremẽs. ſing. 8. Dec. conſ. 526. col. fi. uer. non obſtat, ꝙ ſuperſint, Ang. Aret. in tract. de teſt. in uerbo, d. b. eius uxorem.

¶ Contrarium tenent Capra in conſ. 72. col. 3. uer. quod procedit, póſt Ioan. de Mon. Sperello. Bertrand. conſ. 91. col. 2. uer. primum quidem eſt, uol. 3. Ruin. conſ. 41. col. 5. uer. item nõ obſtat dum dicitur, uol. 3. ubi dicit hanc opi. eſſe ueriorem, & æquiorem & fuiſſe de mente Bal. in conſ. 139. in 1. uol. col. 2. uer. porrò ſi ex primo. Pic. in d. §. Titia, nu. 46. uer. quæro 8. & nu. 165. uer. 84. quæro.

54 OCTAVÒ Limita, aliud eſſe iſtitutis trãſuerſalibus, quia cotũ cã non reſtringitur legatũ uſusfructus factũ uxori ad alimenta tñ, nec locũ hẽt conſuetudo Bulgari, ita Bar. in d. §. Titia, in finalibus uerbis, uer. uel quid ſi ſint inſtituti. Alex. in cõſ. 57. col. 1. uer. ſed circa hoc eſt uiden. uol. 3. & cõſ. 28. col. 2. uer. & licèt eſſent fratres, uol. 4. Iaſ. in conſ. 44. col. 3. uer. circa aliud dubiũ, uol. 1. Rui. conſ. 33. col. 1. ver. & quamuis Bart. uol. 2. Cor. conſ. 257. nu. 12. & ſeq. uol. 1. Ang. Aret. in tract. de teſt. in gl. in uerbo, item reliquit d. b. eius uxorem, col. 2. uer. quæritur etiam ſecundum Bar. Pic. in d. §. Titia, nu. 44. ver. 7. & ultimo quærit Bar.

¶ Contrarium tenent Cuma. in d. §. Titia, in fi. uer. tangit etiam Bar. Capr. conſ. 158. uer. quæ cõſuetudo.

55 NONÒ Limita ſecus eſſe inſtitutis aſcendẽtibus, & uxore relicta uſufructuaria, quia aſcẽdentiũ fauore nõ reſtringit uſusfructus relictus uxori ad alimẽta. Bart. in d. §. Titia, in fi. uer. quid ſi ſint inſtituti, ff. de le. 2. & ibi Imo. uer. quãuis ẽt Bar. Ang. Aret. in tract. de teſt. in gl. in uerbo, itẽ reliquit d. b. eius uxorem, col. 2. uer. quæritur ẽt ſm̃ Bar. Alex. conſ. 57. col. 1. uer. ſed circa hoc eſt uidendũ, uol. 3. Cor. conſ. 5. col. 2. uer. tñ adduco, vol. 1. Pic. in d. §. Titia, nu. 44. uer. 7. & ult. quærit.

¶ Contrarium ſentit Anch. in conſ. 237. col. 1. in fi. & ſeq. uer. reſtat dubium.

56 DECIMÒ Limita, nam licèt legatũ uſusfructus factum uxori ſtantib. filijs reſtringatur ad alimẽta, tñ eſt pinguius legatum, q̃ ſimplex legatum alimentorum, & propterea capi poteſt propria authoritate, & non per manum hæredis, quod ſecus eſt in ſimplici legato alimentorum, prout not. Io. Andr. in addit. ad Specul. in tit. qui fil. ſint legit. uerſ. quid ſi quis ita dixit. Angel. in l. rerum amotarum, ff. rer. amotar. Alber. de Roſat. in authen. hoc locum, col. 2. in fi. uerſ. ſi autem relinquit, & Bart. ibi, colum. 4. uerſ. ſi autem relinquit. Bald. in c. fi. num. 29. uerſ. conſuetudo, de conſuet. Alexan. in

l.nemo poteſt,nu.15.verſ.idem ſi dixiſſet, ff.de leg.1. & ibi Iaſ.col. 8.ver.4.adde. Aret.cõſ.40.col.2.& ver. fatendum tñ. Bertr.cõſ.235.in fi.ver.ſuper iſto tñ,vol. 3.Pic.in §.Titia,nu.115.ver.45.quæro,licèt noo plene firmet.Iaſ.in auth.hoc locũ,nu.37.& ibi Io.Crot. nu.26.Dec.in conſ.418.nu.3.& ſeq.Goz.in conſ.95. nu.11.Pariſ.io conſ.21.nu.2.vol.2.Mar. iun.in conſ. 86.nu.7.& ſeq.vol.1.

¶Cõtrarium voluit Claud.in d.l.nemo poteſt,col. 4.ver.ſucceſſiuè ut alia q.ff.de leg.1.

57 XI.Limita inſtituto filio ſpirituali.Pic.in d.§. Titia, nu.35.ver.13.quæro.

58 XII. Limita talẽ conſuetudinẽ nõ recipi in teſtõ clerici,vt declarat Pic.in d.§.Titia,nu.58.ver.16.quæro.

59 XIII.Limita,quando ſi tale legatum reſtringeretur ad alimenta, legatum annuum vxori factũ pro vno anno eſſet legatum alimentorum,pro alio anno eſſet legatum integri vſusfructus,ita declarat Rui.conſ.39. col. 2.ver.& confirmatur, vol.2.

60 XIIII.Limita,quia huiuſmodi legatum non reſtringitur ad alimenta, quando in alia parte diſpoſitionis teſtator reliquiſſet vxori alimenta.Aimo conſ.32.col.1. vbi etiam ampliat,qñ non integra alimenta,ſed pars illorum ſit legata,& idem tenet in col.fi.

61 XV.Limita, quando ſequeretur præiudicium filiorum,ſi hoc legatum importaret alimenta. Aimo conſ. 32.no.2.ver.4. illa conſuetudo.

62 XVI.Limita, ſi filii moriantur, quia tunc vere eſſet vſufructuaria omnium bonorum. Gozad. poſt alios, * qui hanc dicit communem * opinionem in conſ.99. nu. 9. Marian. ion. qui hanc dicit magis communem * opi.in conſ.94.nu.2.vol.1.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Vſusfructus relictus vxori inſtituto extraneo non reſtringitur ad alimenta.

1 SVbſequitur alia concluſio in hac materia,vt extraneo hærede inſtituto, ſi vxori relictus ſit vſusfructus omniu bonorũ, dictum legatum nõ reſtringatur ad alimẽta,ſed intelligatur de pleno, & integro vſufructu,gl.in l.1.in fi.verbo, derogari,ver. ſed an idem de extraneis.C.ſi 2.nupſ.mul.Bar.in l.Titia,§.Titia, col. 2.verſ.ed dic in extraneo,& in l.ſi ita ſcriptũ fuerit, ff. de manumiſſ.teſt. ver.habetis hic vid ere. Bar.cõſ.176. ver.& hoc eſt verum,& ver.nec obſtat cõſuetudo.Bal. in auth.hoc locum,col.2.ver. prima verò glo. C.ſi 2. mul.nupſ.& in l.fi.col.1.in fi.ver.item poſſet hic quæri.C.de indict.vid.toll.& conſ.120. ver. & habita pro vera,vol.3.& conſ.209.eod.vol. & conſ.459.volu.1. Ang.Aret.in l.1.ff. rer.amot. ver.ſi vero non habet filios.Imol.in c.fi.nu.30.ver.dic tñ,quod de conſuetudine,de pignor.Capr.cõſ.139.in primis verbis,& cõſ. 154.verſ.& circa hoc dicendum .Corn.conſ.257.nu. 12.ver.circa fin.vol.1.Iaſ.conſ.90.col. 1.ver.nam ratio conſuetudinis,vbi dicit quòd in hoc nullus diſcrepat,vol.1.Pau.de Caſt.cõſ.460.col.1.verſ.modo ad quæſitum reſpondeo,vol.2.& ver.ſed hæc ſuperiorib. deciſ.Thol.462.& ibi apoſt.Bal.in addi.ad Spe.in tit. qui fil.ſint leg.in verbo,ſi maritus,Cur.ſen. conſ.15. col.1.uer.qood per illa verba.

¶Contrariũ tenẽt Sal.in auth.hoc locũ.col. 2.ver. ſed in propoſito, C.ſi ſec.nupſ.mul.Cum.in d.§.Titia, col.2.verſic.ſi aũt dixiſſet,pract.Pap.in libell.qñ mulier agit ad dotẽ,in verbo,donec vitam,ver. poſtremò quæritur, vbi dicit, quòd ita communiter practicatur.

2 PRIMÒ Amplia primam opi.magis * communem, * vt ad hunc effectum extraneorum appellatione veniant etiam aſcendentes, vt ſupra in 9. limitatione præcedẽ. concluſionis dictum fuit.

3 SECVNDÒ Amplia, idẽ eſſe íſtitutis tráſuerſalibus, vt dictũ eſt ſupra in 8.limit.præcedentis cooclusionis.

4 TERTIÒ Amplia,nam econtra , ſi uxor extraneo hærede inſtituto relinquat maritũ uſufructuariũ,maritus iotegrũ vſumfructum conſequitur. Ang.in d.auth. hoc locum,col.2.uer. unde ex hoc concludo.

5 QVARTÒ Amplia,nã etſi ſint inſtituti filius, & extraneus,& vxori ſit relictus uſusfructus,pro parte extranei mulier cõſequit̃ plenũ uſumfructũ,licèt pro parte filii legatũ reſtrigat̃ ad alimẽta.Bar.ĩ d.§.Titia, col. 2.uer.quæro pone,& ĩ cõſ.170.uer.ſed ego dico. Ang. in d.auth.hoc locũ,col.1.uer.ex hoc conclude.Bal.in l.Titia,§.Titia,uer.& ex hoc ſequuot.Pet.de Anch. in c.fi.in 5.q.in 2.col.uer.& illa cõſuetudo,de pig.& ibi Imo.nu.41.uer.iuxta pdicta põt eſſe dubiũ,sẽtit Rom. in cõſ.516.col.2.uer.6.quia uidemus.Cor.cõſ.5.col. 2.uer.& ſi ſunt ioſtituti,vol.1.Ang.Aret. ĩ trac.de teſt. io gl.in uerbo,itẽ reliquit d.b.eius uxorẽ,col.1.uer.qd ſi teſtator.Soc.in l.hæredes mei,§.cũ ita.col.16.uer.2. difficultas,ff.ad Treb.& ĩ l.cũ auus,col.27.uer.cõfirmo hoc,ff.de cõd.& dem.Rui.cõſ.26.col.2. uer. & ꝙ ſi t idẽ,uol.5.Pic.in d.§.Titia,nu.31.uer.4.ſiuit Bart.

¶Contrariũ tenẽt Sal.in auth.hoc locũ,col.3.uer. quæro iuxta prædictum thema.pract. Pap.in libell.qñ mulier agit ad dotẽ.in uerbo,donec uitã,ver.ſed quid dices.Rui.conſ.77.col.pen.uer.non obſtat,uol.4.

* Tenendn primam communem * opin.

6 Amplia,idem eſſe in rebus uxori prælegatis,hæredibus extraneis ioſtitutis unà cũ filiis , ſi uxor relicta ſit uſufructuaria, ſecundũ Paul.de Caſt.in cõſ.133.uol.1.

¶Contrariũ,ꝙ uxor in dimidia,quã hęredes habẽt iure hæreditario,hẽat uſumfructũ in totum, in alia autem dimidia habeat uſumfructũ pro parte,tenet Paul. Pic.in d.§.Titia,nu.168.uer.87.quæro,ff.de leg.2.

7 QVARTÒ Amplia , ut mortuis filiis, & extraneis, ſuccedẽtibus,poſt mortẽ filiorũ, uxor cõſequat̃ integrũ uſumfructũ.vt no.Bar.in l.ſi ita ſcriptũ fuerit,ff.de manumi.teſ.uer.hẽtis hic.Bal.io l.legẽ,col.1.in fi.uer. itẽ ſi filii extãt,C.de iodict.uid.toll.& cõſ.50.col.fi.in fi.uer.quid iuris,vol.5.Bar.io l.ſi cui io annos, ĩ prin. ff.quib.mod.uſufr.amitt.Cępol.in trac.de ſeru.urb.pd. c.4.col.2.uer.itẽ qd ſi maritus, Dec.ĩ cõſ.476.col.1.ĩ fi.uer.2.rñdet,et cõſ.526.col.fi.uer.3.rñdet.Bar.ĩ cõſ. 56.col. 2.uer.& idem importat.Alex.cõſ.42.in fi.uer. non ꝙ uideaotur,uol.2.Bald.in l.& ſi contra tabulas, uer.& eſt hoc notandũ,ff.de uulg.& pup. Ang. cooſ. 109.col.2.uer. mortuis ergo filiis, & conſ.97.col.2. uer.ſed an mortuis filiis.Dec.conſ.620. col.4.in prin. uer.2.reſpondetur quod dato.Gozad.conſ.99. col.2. in fi.& ſeq.uer.5.& ſi dicatur.Maria.iun.conſ.86.nu. 5.& ſeq.uol.1.Anch.conſ.185.in primis uerbis,Bald. io l.3.§.quid ergo,ff.de uſu,& habit.

8 PRIMÒ Amplia hanc ampliationem locum hr̃e etiã publicatis bonis ipſius filii,& fiſco ſuccedente in eius bonis , nam tunc uxor relicta uſufructuaria integrum uſumfructum conſequitur,Cur.ſen. conſ.14.col.1. & ſeq.Rui.cooſ.26.col.1.in fi.& ſeq. uer.ſed illis non obſtantibus,uol.5.Pic.in d.l.Titia,§.Titia,nu.36. uerſ.ex quibus omnibus,& nu.72.in 23.q.

9 SECVNDÒ Amplia , idem eſſe ſi filius dederit ſe in adoptionem,uel ingreſſus fuerit monaſterium. Pic. in §.Titia,nu.72.uer.23.quæro.

10 TERTIÒ Amplia, ut ſuccedente ſubſtituto uulgari poſt mortem filii inſtituti, uxor conſequator integrũ vſumfructũ.Bart.in d.§.Titia,col.2.verſ. quæro pone.Bar.in l.ſi ita ſcriptũ fuerit,ff.de manumiſſ.teſta.

Dec.

Dec.cõſ.476.col.1.in fi.ver.2.rñdetur.Bal.in l.etſi cõtra tabulas,ver.& eſt hoc notan.ff.de vul.& pu.Mari.iun.cõſ.86.nu.5.& ſeq.vol.1.Rom.cõſ.516.col.1.ver.vera aũt eorũ cõcluſio.Anch.in c.fi.nu.14.de pig.ver.ſi loquimur in ſubſtitutione vulgari,& ibi Imo.nu.32 ver.quid aũt ſi teſtator,pract.Pap.in libell.qñ mul.agit ad dotẽ,ĩ verbo,donec vitã,nu.8.ver. deinde quęritur,Caſſa.in conſuet.Burg.fol.162.col.1.verſ. adde doct.Pic.nu.33.in §.Titia,ver.& breuiter redeundo.

¶Contrarium voluit Sal.in d.auth.hoc locum, col.4.ver.quæro tertiò.

11 QVARTÒ Amplia,nã ſuccedente ſubſtituto pupillari,qñ vxori relictus eſt vſusfructus donec caſtè vixerit,& vitã vidualẽ ſeruauerit, dictæ vxori dẽtur plenus vſusfructus poſt mortẽ filii impuberis, ita Bar.in d.§.Titia,col.2.ver.q̃ro, pone ꝙ filius, & in l.ſi cui in annos,ff.quẽad.vſusfr.amitt.& in conſ.56.col.2. ver.fm dubiũ eſt,& cõſ.171.in prin.& in l.& ſi cõtra tabulas,ver.tñ tenẽdo,ff.de uul.& pu.col.1. & Imo.col.3.ver.hoc tenẽdo,& ibi Aret.col.4.ver.& põt argui ſic.Ale.in pe.col.ver.& iſtã dicit hic Bar.& ibi Iaſ.col.2.uer.tenẽdo tñ intellectũ.Bal.conſ.50.vol.5.in fi.ver.quærit ẽr,& conſ.120.ver.nũc facit dubiũ,vol.3.Ang.in auth.ꝙ locũ,col.1.ver.& ex hoc cõclude,C.ſi 2.nupſ.mul.& cõſ.97.col.1.in fi.ver.reſtar igĩt,& conſ.109.col.2.ver.ſed an eis non viuẽtib.Anch.in c.fi.nu.14.de pig.& ibi Imo.nu.32.Cur.ſen.cõſ.14.nu.8. ver.idẽ voluit Bar.Alc.cõſ.28.col.1.ver.ſed ſi teſtator adiecit,vol.4.pract.Pap.in libello,qñ mul.agit ad dotẽ,in verbo,donec vitã,in fi.ver.niſi fortaſſe.Dec.cõſ.476.col.2.ver.& idẽ in ſubſtituto.Mar.ion.cõſ.85.nu.21.ver.vel 2.& aliter,& cõſ.86.nu.5.& ſeq.ver.2.reſpondetur, vbi hanc dicit * communem opin.vol.1.Boer.deciſ.44.in fi.ver.ſecus verò ſi teſtator.Curt.ſen.conſ.15.col.2.ver.& illa uerba.Pic.in d.l.Titia,§.Titia,nu.36.uer.circa tertium,ubi dicit * communem opin.

¶Contrarium tenet Sal.in auth.hoc locum, col.pe.in fi.uer.ſed ipſe ſubiungit.& Bal.in l.uoluntatis, col.2.uer.item pone exemplum.C.de fideicom.

12 QVINTÒ Amplia,idẽ eſſe in conditione adiecta lẽgato uſusfructus relicto uxori,donec uoluerit manere cũ filiis,quia illis deficientib.liberè uſumfructũ conſequitur.Abb.in conſ.78.col.fi.uer.ad ſecundum,uol.2.

¶Contrarium in hoc tenet Ruin. in conſ. 42. per totum,uol.2.

13 SAXTÒ Amplia,etiã ſi ſtante conditione,donec honeſtè,& caſtè uixerit,& uitã uidualem ſeruauerit, pro parte hæreditas deueniat ad extraneum hæredẽ , nam quo ad aliã integrũ uſumfructũ conſequitur.Rui.cõſ.26.col.1.in fi.uer.ſed iſtis non obſtantibus,uol.5.

14 PRIMÒ Limita ſupradicta,nã qñ legatũ eſt annuũ, ut puta quia ſit dictũ,donec caſte uixerit,& tũc ſi fuit ipſi filio iunctũ,nõ põt ualere,niſi quo ad alimenta, ex quo nõ fuit repetitũ a ſubſtituto pupillari , & ideo debeẽ a ſubſtituto, prout ẽr debebat ipſe filius,ut uoluit Bened.de Plũb.in l.2.ff.de manumi.teſt.quẽ refert & ſequit Alex.in l.etſi cõtra tabulas,col.pe.uer. mihi placet multũ,ff.de uulg.& pup.idẽ uoluit Pic.in d.§.Titia,nu.36.uer.circa tertiã.ff.de le.2.Boer.dec.44.co.fi.

15 SECVNDÒ Limita, ſi ſuccedẽte ſubſtituto pupillari non eſſet factũ relictũ uxori per uerba ſuſpẽſiua. Bar.in d.§.Titia,col.2.ver.quæro pone,de leg.2.& ibi Bal.in uer.2.concluſio,& concluſ.50.in fi.uer. quæritur etiam,uol.5.Bar.in conſ.243.in fi. uer. ſi uerò loquimur.Anch.in c.fi.nu.14.de pign. & ibi Imol.nu. 32.pract.Pap.in libel.qñ mulier agit ad dotem, in uerbo, donec uitam.in fi.uer.2.caſu.Iaſ.in l.etſi contra tabulas,col.pen.uer. ego pro utroq; membro,ff.de uulg.& pup.Boer.deciſ.44.in fi.nu.39.Curt.ſen.conſ.15.col.2.uer.licèt per ea uerba.Pic.in l.Titia,§. Titia, nu.35.uer.ſecundam concluſionem,ubi ſublimitat.

16 ¶Contrarium tenẽt Bal. in d.l.& ſi contra tabulas,col.1.uer.& eſt hoc notandum,& Gomeſ.in §.fuerat,nu.34.uer.& ex hoc redditur dubia,inſti.t.de act.

17 SAXTÒ Amplia principaliter , etiãſi pia cã ſuccedat poſt mortẽ filii,nam etiam in præiudiciũ piæ cauſę ſuccedentis,uxor conſequitur integrum uſumfructum,& legatũ non reſtringitur ad alimẽta tñ. Bar.conſ. 170.uer.ſed ego dico. Bal.in l.etſi cõtra tabulas,col.1.in fi.uer.& eſt hoc notandũ,& ibi Imo.col.3.uer.& hoc tenẽdo,ff.de uulg.& pup.Dec.cõſ.476.col. 2.uer.& iſta cõcluſio.Mar.iu. conſ.85.nu.23.ver.ueruntamen prædictis,uolu.1.& conſ.86.nu.6. uerſ.& iſta concluſio,eod.uol.Pic.in d.§.Titia,nu.56.uer.4.quæro, licèt dicat articulum eſſe maximè dubium.

¶Contrarium tenet Corn.conſ.112. nu.16.uerſi.itèm concurrit,uol.2.

18 SEPTIMÒ Amplia,nam ſtantibus extraneis hæredibus cenſẽt uſusfructus plenus uxori relictus , etiamſi adiecta ſint illa uerba dñam & uſufructuariã, non aũt cenſẽt relicta plena proprietas.Soc.conſ.210.col.1.in prin.ubi dicit ita * cõiter tenere Doc.Corn.conſ.112.col.3.uer.item eſt aduerten.uol.2.& conſ.273.col.1.in fi.uer.his tamen non obſtantibus,uol.3.

¶Contrariũ,ut ſola alimenta in hoc caſu relicta dicanẽ,tenet Sal.in d.auth.hoc locũ,col.2.uer.& attẽde.

Tenendo primam opin.magis * communem.

19 Amplia idem eſſe econtra,qñ uxor relinqueret maritum dominum,& uſufructuarium extraneis hæredibus inſtitutis, quia tunc integrum uſumfructum maritus conſequitur.Ang.in auth.hoc locum, col.2. uerſ.unde ex hoc concludo.C.ſi 2.nupſ. mul.

20 ¶Contrariũ, vt etiam in hoc caſu plena proprietas ad electionẽ coniugis cenſeatur relicta uoluit Corn.conſ.257.col.2.uer. circa fm,uol.1.qui hoc intelligit maximè uerũ eſſe, qñ filiis teſtatoris ſit relictus uſusfructus unà cũ hærede inſtituto,ut uoluit Bal.in auth.hoc locum,col.2.uer.ſed pone.C.ſi 2.nupſ.mul.

21 PRIMÒ Limita primam opin.magis communem, quando perſonę , quæ relinquuntur a teſtatore dñæ & uſufructuariæ,non habitarent in domo teſtatoris, nec præeminentia utebantur, ita Ang.in auth. hoc locum, circa fi.uer.ſed ſi talem.C.ſi 2.nupſ.mul.

¶Contrarium in hoc ultimo tenet Bald.ibi col.2.uer.aduerte iſta ratio.

22 SECVNDÒ Limita, qñ ex aliis in teſtõ diſpoſitis colligeretur,teſtatorem uoluiſſe illa uerba, dñam,et uſufructuariam reſtringi ad alimenta tantum, prout tacitè colligit hoc eſſe de mente teſtatoris. Corn.in conſ.308.col.fi.uer.item limita,ultra prædicta,uol.4.

23 OCTAVÒ Amplia , etiamſi dictũ ſit dominam , & maſſariam,quia ſtantibus extraneis hęredibus uxor habet plenum uſumfructum,ut deciſ.Thol.462.

24 ¶Contrarium , ꝙ immo in hoc caſu alimẽta tantũ, & præeminentiam conſequatur uxor,ſenſit Spec.poſt Odofred.in tit.qui fil.ſint legitimi,§.1.ver.quid ſi quis ita dixit. Bal.in l.legem,col.2.uerſ. idem ſi dixit.C. de indic.uid.toll.Marian.iun. conſ.94.col. 1.in fi.& ſeq.uol.1.Parſ.conſ.21.nu.18.uol. 2.

25 NONÒ Amplia idẽ eſſe,ſi dictũ ſit,dñam ſimpliciter,prout uoluerũt dec.Thol.462.Ang.Aret.in tract.de teſt.uer.item reliquit.in prin.ibi,& idem quando teſtator.Dec.conſ.278.col.2.uer. unde poſtremò.

¶Cõtrariũ ſumit ex uerbis Bal.in addi.ad Spec.in tit.qui fil.ſint legit.uer.ſi maritus.& Bar.in §.Titia,col.2.ver.& eodem modo,& eandẽ opin.tenent Mar.iun.in

cōſ.94.col.1.in fi.& ſeq.vol.1. Abb.conſ.4.col.3.ver: etſi quæratur,vol.2.Pariſ.conſ.21.nu.18.vol.2.Pic.in §.Titia,nu.19.ver.1.eſt,& nu.24.vbi ampliat etiam ſi dictum eſſet,dominam bonorum,& nu.73.in 24.q.vbi ſublimitat.

Tenendo primam opi.

26 Limita,niſi teſtator,qui vxorem dominam reliquit, eā pariter tutricē teſtamentariā,& legitimā adminiſtratricē conſtituiſſet,& ēt abſoluiſſet à reddenda rōne administrationis,& fructuū perceptorū; quia ex his apparet ſibi tantummodo fuiſſe alimenta relicta. Ruin. conſ.17.nu.12.ſed prædictis non obſtantibus.vol.2.

* Tenendo ſecundam opi.magis* communem.

27 PRIMÒ Limita,ſi vxor nullo alio hærede inſtituto fuiſſet relicta dña:nam tunc nō ſolum vſumfructū, ſed ēt proprietatē ipſa cōſequeretur,vt tenent Bal.& Imo. in l.his verbis,in prin.ff.de hæred.inſtit. Pau. Pic.in d. §.Titia,nu.21.in fi.ver.tenendo tamen.

28 SECVNDÒ Limita,niſi hæres fuiſſet inſtitutus ī certa tantum parte hæreditatis.Pic.in §.Titia.nu.24.

29 DECIMÒ Amplia,etiam ſi dictum ſit, dominam,& vſufructuariam.Pic.in §.Titia,nu.26. verſ.iſtam concluſionem limitat.

30 XI.Amplia,etiamſi teſtator relinquat vxorem vſufructuariam additis his verbis, vt habeat, & percipiat alimenta,prout faciebat in vita teſtatoris.Pic.in d.§.Titia,nu.38.verſ.quid autem ſi teſtator.

31 PRIMÒ Limita principalem conclu.qñ ex coniecturis cōſtare poſſet, teſtatorem etiam extraneo inſtituto legatum vſusfructus factum vxori ad alimenta tantum reſtringere uoluiſſe, vt not. Soc. conſ.279.col.peu.in fi. & ſeq.verſ.ſed præmiſsis non obſtantibus.Rui.conſil.35.nu.3.uol.2.

32 PRIMÒ Amplia id procedere, ſi teſtator poſt legatum vſumfructum relinqueret eidē vxori victum, & veſtitum,quia ex hoc appareret voluiſſe ſub legato vſusfructus includi tantum alimenta: nam ſi de integro vſufructu omnium bonorum ipſe ſenſiſſet,ſtuſtra legatum victus,& veſtitus eidem reliquiſſet,prout conſiderat Soc.in conſ.279.col.pen.in fi.& ſeq.verſic.ſed præmiſsis non obſtantibus.

33 SECVNDÒ Amplia idem eſſe ſi teſtator, poſt legatum vſumfructum vxori,diſponeret,vt ſi moleſtaretur ab hærede,haberet victū,& veſtitū extra domum: per hoc.n.legatum pœnale declarat̄ præcedens legatū non pęnale, vt non intelligat̄ de integro vſufructu,ſed vt habeat tantummodo alimenta, vt declarat Rui. conſ.35. nu.8.ver.3.prædicta confirmantur,uol.2.

34 TERTIÒ Amplia,vt idē ſit qñ poſt legatū vſumfructū uoluit teſtator,vt vxor poſsit manere in domo habitationis teſtatoris.Rui.conſ.35. nu.8.uol.2.

35 SECVNDÒ Limita,nā ſi teſtator dixit,relinquo vxorem meam maſſariam, cenſetur alimenta tm̄ ſibi reliquiſſe,vt per Bal. in l.legem,colum.2.ver. quid ſi teſtator dixit,C.de indict.vid.toll.Sal.in d.auth.hoc locum, col.3.in prin.uer.& fortius ſi adiiciat. Pariſ.conſ.21. nu.18.& ſeq.ver.quando autem,vol.2. Pic.in §.Titia, nu.28.& nu.73.in 24.q.ff.de leg.2.

36 Amplia idē eſſe, ſi eam relinquat dominā,& maſſariā.Cor.cōſ.112.col.3.uol.1.Maria.inn.cōſ.94.col.1. & ſeq.vol.1.Abb.conſ.4.col.3.uer.& ſi q̄ritur, uol.2. Pariſ.conſ.21.nu.18.& ſeq.uer.qū autem,col.2.Pic.in

* §.Titia,nu.21.ubi dicit communem* opin.& 28.

37 Limita,ut hoc non procedat nullo alio hærede inſtituto,quia tunc uerbū dña,importaret inſtitutionē.Pic. in §.Titia,nu.22.& nu.73.uide ſupra in 9.Ampliat.

38 TERTIÒ Limita,ſi dictum ſit gubernatrix,& adminiſtratrix.Pariſ.conſ.21.nu.18.uol.2.

39 QVARTÒ Limita,nā dato hr̄de uniuerſali licèt mulier cōſequat̄ uſumfructū,non tm̄ integrū,ſed pro parte cū hr̄de.Bal.in l.fi.col.2.uer.ſi aūt teſtōr, C.de indict. ui.tol.Rui.cōſ.40.col.2.uer.ex his ergo apparet,uol.2.

¶ Cōtrarium,tenet Pariſ.conſ.94.col.5. uer.ad idē ēt facit,uol.2.iuncta col.6.uer.quo caſu, & conſ.97. nu.16.uer.quo fit,uol.2.& col.fi.in fi.uer.nec obſtat,

* ubi hanc dicit * cōem opin.& Pic.in §.Titia, nu.25.

* Tenendo hanc ultim.opin. tanquam magis * cōem

40 Limita,quoad legata particularia facta certis perſonis,quia in illis uxor concurrit in uſufructu cum legatariis,ut declarat Pic.in §.Titia, nu.26.ubi hanc dicit

* * communem,de qua uide eundem,nu.68.& 69.

41 QVINTÒ Limita, niſi teſtator inſtituiſſet hæredes extraneos cū illis uerbis,pleno iure, vel plenario, quia concurreret uxor tunc in uſufructu cum extraneis hæredibus.ita Pic.in d.§.Titia,nu.63.uer.quęro ergo 21. & nu.70.uer.limita dupliciter.

42 SEXTÒ Limita, ſi teſtator extraneos hr̄des in teſtō inſtituiſſet,& poſtea in codicillis uxori uſumfructū legaſſet,nā tūc concurreret uxor cū hęredib.in uſufructu. Pic.in d.§.Titia,nu.64. uer.uidetur poſſe dubitari.

43 SEPTIMÒ Limita,niſi dictū ſit per teſtatorē,ut uxor ſit uſufructuaria oīum bonorum,& q̄ hēat uictum,& ueſtitū,& alimenta abſq; rōne reddēda,& ſatiſdatione præſtanda.nam tunc legatum ad alimenta eſſet reſtringendum.Pic.in §.Titia,nu.113.uer.43.pone.

44 Declara,nā ſi uſusfructus relictus ſit aliis p̄ſonis,q̄ uxori,& tūc dicendū eſt, q̄ ſi mater teſtōris relicta ſit uſufructuaria,ſtātib.liberis,legatū nō reſtringat̄ ad alimēta,ſed integrū uſūfructū cōp̄hēdat,ut tenet Cor.in cōſ.210.ī pri.uol.3.Pic.ī d.§.Ti.nu.40.uer.6.q̄rit,Bar.

45 PRIMÒ Amplia, nā gñaliter in omni alia p̄ſona, q̄ nō h̄ret præeminentiā,ſeu dominationē in domo teſtōris, legatū hmōdi nō eſſet reſtringēdum ad alimēta,ut uoluit Ang.ī d.auth.hoc locū,uer.ſed ſi tales p̄ſonę referſt,& ſeq̄t Alc.cōſ.50.col.1.ī fi.uer.p̄terea bar.uo.7.

¶ Contrariū uoluerunt Ang.cōſ.109.col.2.uer.reſtat igit uidere.Imo.in d.§.Titia.uer. ſed extraneis inſtitutis.Cuma.ibi in fin.uerbis,uer.tangit ēt Bar.Ang. Are.in trac.de teſt.in uerbo,d.b.eius uxorē, col.2.uer. q̄rit Bar.in d.§.Bal.in d.§.Titia,uer.idē credo, Ang.in auth.hoc locū,uer.ſed dubitatur, Bert.conſ.36. col.1. in fi.uer.ad quod reſpōdeo,uol.1.Aimo de antiq.tem. in 4.par.nu.35.uer.plane hæc decima limitatio. Pic.in d.§.Titia,nu.40.uer.6.quærit Bar.

46 SECVNDÒ Amplia, ut in nouerca huiuſmodi legatum non reſtringatur ad alimenta, ſed comprehendat integrū uſumfructum,& tenet Imo.in d.§.Titia,uerſ. ſed extraneis.Ang.Are.in trac.de teſta.in uerbo, item reliquit dictam b.eius uxorem.in uer.quærit Bar.in d. §.& Pic.in d.§.Titia,nu.40.uer.6.quærit Bar.

47 TERTIÒ Amplia,idem eſſe in patre,ut tenet Cum. in d.§.Titia.in fin.uerbis,uer.tangit etiam Bar.

48 QVARTÒ Amplia, ut idem ſit in fratre, ut tenent Cuma.in d.§.Titia, in fin.uerbis,uer.tangit etiam Bart. Ang.Arer.in tract.de teſta.in gl.in uerbo,item reliquit dictam b.eius uxorem.uer.quærit Bart.in d.§.Pic.in d. §.Titia,nu.40.uer.6.quærit Bar.

49 Quintò Amplia ēt ī ſorore,ut tenet Bal.ī d.§.Titia, uer.p̄terea idē credo.Pic.in d.§.Titia,n.40. uer.6.q̄rit.

50 SEXTÒ Amplia in concubina,ut tenent Bal. in d.§. Titia,uer.idem credo.Ang.in auth.hoc locum. uer.ſed dubitatur.Pic.in d.§.Titia,nu.40.uer.6.quærit Bar.

51 SEPTIMÒ Amplia,ut idem dicendum ſit in auia, ut dicit Ang.in d.auth.hoc locum,uer.ſed dubitatur.

52 OCTAVÒ Amplia,etiam in cognata teſtatoris, i.in uxore fratris,prout tenet Iaſ.in conſ.44.col.4. uerſ.ad

aliud

aliud dubium,vol.1.& Aimo de antiq.temp.in 4.par. nu.35.ver.planè hæc 10.fal.

De acquirendo rerum do.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Possessor bonæ fidei compensat fructus perceptos cum sumptibus factis.

1 OMNES admittunt illam iuris cõclusionẽ, vt bonæ fidei possessor compenset fructus perceptos cum sumptibus factis in re,l.sumptus,ff.de rei vend.l.insulã,§.fructus,ff.sol. mat.gl.in c.1.de vsur.& in c.grauis,de rest.spo.Bar.i l.i fundo,col.3.eo.ti.& ibi Ang.circa fi.Odofr.& Bar.i d.l.sumpt',vbi ẽt Alb.Bal.& Ang.Cur.iun. in cõs.165.col.antepe. Fel.in c.cũ cã,col.fi.de re iud. Bal.ĩ l.sup empti,C.de euic.Mar.iun.cõs.250.nu.32. vol.1.& cos.182.col.fi.vol.2.Roi.cõs.97.col.fi.uo.2.

2 PRIMÒ Amplia,vt ẽt sumptus litis cõpensentur cũ fructibus perceptis rõne legitimæ administrationis,ita q̃ repeti non põt a legitimo administratore, qui facit fructus suos,l.1.C.de bon.mater.vbi Cy.in vlt.q.ponit istam ampliatio.& idem sequitur ibi Alb.col.2.

3 SECVNDÒ Amplia in marito faciente impensam in re paralernali vxoris suæ, ex qua fructus percepit, vt ponit Bero.q.22.

4 TERTIÒ Amplia, vt ẽt malæfidei possessor posit cõpẽsare fructus perceptos cũ sumptibus factis in re, & cũ impensis factis in prædictorũ fructuum recollectione,vt no.Bal.& Sal.ĩ l.siqs sciẽs,C.de rei vẽd.Pau. de Cas.in l.diuortio,§.impẽdia,col.2.ff.sol.mat. Rom. in sing.236.Tiraq.de retrac.lignag.§.15.in gl.1.cir.fi.

5 PRIMÒ Limita,principalem conclus.locum habere, qñ fructus percipiuntur ex re aliena per alium possessa, secus si ex re sua alteri tñ restituenda:quia tunc sũptus factos in re,quis non cõpensat cum fructibus perceptis.ita gl.in l.emptor,ff.de rei vẽd.in verbo superfluũ, in fi.& ponit Bal.Ang.Imo.& Alex.in l.ĩ insulã,§.fructus,ff.sol.matr. Idem tenet Bar.Bal.& Ang.in d.l.emptor,vbi Ang.limitat.Idẽ tenet Bal.Ang.Imo. Pau.de Cast.& Alex.in l.domos, ff.de lega.1.& ibi Ias.col.1. Idẽ voluit Bal.in c.grauis,in 2.col.de rest.spol. Ale.in cõs.123.col.fi.vol.1.Curt.in cõs.6.in fi.Cremẽ.in sin. 105.Trig.in sing.12.Hisp.in rubr.de don.int.vir.& vxor.fol.61.col.2.Rui.cons.14.col.4.uol.1.& cõs.38. col.fi.co.uol.& cõs.84.col.fi.uol.1.& cõs.131.col.5. & cõs.132.col.2.uol.1.& cõs.127.col.1.uol.3. & cõsi.135.col.pe.uol.3.& cõs.165.col.fi.uol.4. & cons. 97.col.fi.uol.5.Bero.q.22.Boer.dec.44.in 1.par.nu. 15.cum pluribus seq.& maximè nu.20.

6 Amplia,quia hoc procedit , siue res sit sua,ratione veri domini,siue vtilis:vt tenet Bal.in d.l.emptor,ff.de rei vend.Fel.in c.cum causa,col.fi.de re iud.

7 SECVNDÒ Limita, quando quis babet rem ex causa lucratiua, secus si ex causa onerosa, nam tex.in d.l. sumptus,loquitur in eo qui receperat rem ex causa donationis.Ita declarat Soc.in reg.298.

¶Contrariũ,vt ista limitatio non sit vera,probatur per tex.in l.ĩ insulam,in §.fructus,ff.sol.mat.in l.diuortio,§.impendia,eo.tit.in l.emptor , ff.de rei vend.in l. super empti,C.de euict.in quibus locis apparet,vt etiã is qui rem habet ex causa onerosa, compenset fructus perceptos cum sumptibus in re factis.

8 TERTIÒ Limita,conclusionẽ locum habere in bonæfidei possessore,qui exponit in re,credẽs illã esse suã; nõ habens animũ aliquẽ sibi obligandi faciẽdo dictas impẽsas,secus qñ aliquis faceret in re aliena impensã necessariã,vel vtilẽ animo repetendi,nã ex quo is sciebat se facere impensam in re aliena,non vtitur hac cõpensatione,vt declarat Corn.in cons.86.col.2.uol 4.

9 QVARTÒ Limita, qñ fructus lucrari deberet exponens alia rõne,quã æquitatis,vt puta propter legitimã suam administrationẽ, vt considerat Bertr.in cons.15. col.fi.uol.1. & hoc videtur sentire Pau. de Cast.in l. diuortio,§.impendia, circa fi.ff.sol.mat.

10 ¶Contrarium,nã ista limitatio vr̃ contra casum in l. 1.C.de bon.mater.vbi pater qui litigat pro rebus filii scontur facere sumptus de fructib.sed illud est speciale in expensis litis,vt declarat Bal.in auth.excipitur,in pen.q.C.de bon.quæ lib.& in patre, qui hẽt eos ex cã lucratiua,secus in habẽte ex cã onerosa, vt declarat Aret.in d.§.impendia,col.2.ver.alius est.

Tenendo primam opin.

11 Sublimita,secus esse in plato faciẽte sumptum in re ecclesiæ,vt per Bal.in auth.excipit,in pen.q.C.de bon. quæ lib.& per Aret.in d.§.impendia,col.fi.ff.sol.mat.

12 QVINTÒ Limita, qñ bonæ fidei possessor hẽt cãm à dño,quia tunc non teneretur fructus cõpensare, ita Bal.in d.l.sumptus,Cor.in cons.86.col.2.vol.4. Bal.in l.diuortio,in §.impendia,in fi.ff.sol.mat.& ibi Imo.& Are.col.1.in fi.& seq.Pau.de Cast.in cons.270.iuci.viso puncto supra scripto,in fi.col.uol.2.

13 Amplia, idem esse etiam si haberet a non domino, dũmodo haberet à tali , cui fructus essent debiti, quia tunc fructus perceptos non tenetur cum expensis cõpensare.vt no.Alex.in cons.254.vol.6.

14 Declara etiam,quia æstimatio fructuum,& melioramentorum in hac materia,non est facienda s̃m valorem illius temporis,in quo est facienda compensatio, sed habita ratione ad tempus, in quo melioramenta facta fuerunt,vt declarat Fel.in cons.42.nu.9.

15 Declara hãc materiã plurib.modis cõgestis p Tiraq. de retrac.conuen.in §.7.in gl.1.nu.4.& seq. vbi ponit 12.declarationes in hac materia,quas ibi videas.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Possessor bonæ fidei tenetur de consumptis, quatenus est factus locupletior.

1 BOnæ fidei possessor tenetur de fructibus cõsumptis,quatenus effectus est locupletior, s̃m vnam opi.q̃ posuit Inn.in c.in literis,de rest.spol. quã ẽt tenet Spe.in tit.de fruct.& interesse,§.1.col.2.vers.in industrialibus verò,ibi,nisi fortè ad precium. Bar.in l.ex diuerso,ff.de rei vend.col.1.& Ang.col.1.in fi. Bart.in l.fructus,col.2.ff.sol.mat.Cy.in l.certum,C.de rei vendi. Ang.in l.item veniunt,in §.fructus,ff.de pet.hæred. Pau.de Cast.in l.Nesennius, §.1. ff. de re iudic.& in l. sequitur,§.fructus,in 1.col circa medium,ff.de vsucapio.& in l.si insulam,§.1.ff.solu.matr. Abb.in ca.grauis,de restitu.spol.col.2.in fin.Alber.de Rosat.in l.fructus,colum.3.ff.de rei vend. Paul. de Castr. in consil. 147.col.pen.vol.1.Angel.in cons.160.in fi.& in consi.133.col. fi.Socin.in cons.251.col.fi.& istam tenet Alex.& dicit esse communem * opi.hodie, in d.l.si insulam,§.1.ff.solu.matr.& in cons.20.col.fi.uol.4.& in cons.90.col.fi.uol.4. Dec.in l.si me, & Titium, col.1. circa medium,ff.si cer.petat.Guido Pap.quæstio.468.

Cassa.in conſ.21.col.13.& 14. Maria. Soc.iun.iſtam tenet,& dicit communem opin.in conſi.150.num.21. vol.1.Ruin.qui dicit iſtam communem conſ.24.in fi. vol.1.& conſ.204.col.fi.vol.1.

Contrariam verò opin.de conſumptis quis non teneatur,etiam quatenus ſit effectus locupletior, tenuit Bal.in d.l.ex diuerſo,& in l.1.col.2.C.de vſur.& fruc. leg.Alex.in l.Neſennius,§.1.in fi. vbi dicit iſtam partẽ communem, ff.de neg.geſt. & iſtam tenuit & dicit cõem Ant.de But.in c.grauis,in 3.col. de reſt. ſpol.& ibi Imo.col.2.& iſtam dicit communem, licèt ſequatur primam tãquam æquiorem Abb.in d.c.grauis,col. 3.de reſt.ſpol.& idem dicit,& tenet Alex.in l.3.col.penul.C.de his,quę vi,metuſve cauſa.Io.Fab.in §.ſi quis à non domino. Inſt.de rer.diuiſ.col.2.Curt.ſen.in conſi.72.col.fi.vbi dicit iſtam communem opin.Nicol.de Neap.in §.ſi quis à non domino, & ibi Iac.de Plat. Inſti.de rer.diuiſ. & iſtam cõem opin. & tenendam dicit Cæpol. in conſ.ciui.25.col.4. & Rui. qui dicit etiam hanc opi.eſſe communem in conſ.91.col.2.uol.5.

Tenendo hanc vltimam opi. vt de conſumptis non teneatur,etiam quatenus ſit effectus locupletior,bonæ fidei poſſeſſor.

2 PRIMÒ Limita hoc procedere in iudicio particulari, ſecus in vniuerſali, in quo regulariter bonæ fidei poſſeſſor tenetur de conſumptis etiam quatenus effectus eſt locupletior, vt voluit Bart.In repet. l.quod Nerua, col.8.ver.3.fallit,ff.depoſ.Bal.in l.ex diuerſo, ff.de rei vend.& in l.1.col.2.C.de vſu.& fruc.leg.Ant.de But. in c.grauis,de reſt.ſpol.

3 SECVNDÒ Limita in fructib.naturalibus,nam licèt ſm opi.negatiuam bonæ fidei poſſeſſor faciat fructus ſuos iduſtriales,quatenus eſt effectus locupletior,quominus illos teneatur reſtituere: tñ ſecus eſt in fructib. naturalibus,quia illos reſtituit omnino,quatenus locupletior efficiatur,vt no.gl.in §.ſiquis à non dño, Inſti. de rer.diuiſ.in verbo,fructus.Azo in ſumma,de rei vendi.col.3.Ang.in l.ex diuerſo,col.1.ff.de rei vend.Abb. qui hanc dicit * cõem opi.in c.grauis,de reſt.ſpol.Bal. in l.1.col.2.C.de vſur.& fruct.lega.Imo.poſt Ang.& Alex.ibi in l.Neſennius,§.1.ff.de rei vend. Ang.in l.ſi apes,§.1.ff.de furt.Curt.ſen.in conſ.72.nu.25.

4 TERTIÒ, Limita in iudicio, vbi æquitas attendit, quia de æquitate prima opi.procedit, cũ nemo debeat locupletari cum alterius iactura,& ita dicit Abb. in ca. grauis, col.3.de reſt.ſpo.Soc.in conſ.251.col.fi.Curt. in conſ.72.col.fi.

5 QVARTÒ Limita,qñ ageretur cõdictione indebiti, quia tunc ẽt in induſtrialib.tenetur bonæ fidei poſſeſſor quatenus effectus eſt locupletior. Ang.& Imo.in l. ſequit.§.fructus,ff.de vſucap.& ĩ l.Neſẽnius,§.1.Ang. in l.ſi me,& Titium,ff.ſi cer.pet.Rom.in conſ.149.

6 QVINTÒ Limita,ſi bonæ fidei poſſeſſor non haberet titulũ,vt dicit Nic.de Neap.in §.ſi quis à non dño. Inſt.de rer.diuiſ.Ant.de But.in c grauis,de reſt.ſpol.

Tenendo primam opi.in principali concluſione

7 PRIMÒ Limita, qñ bonæ fidei poſſeſſor poſſediſſet triennio:quia per tñ tp̃s excluditur oĩno ille,qui intẽdit repetere fructus à bonæ fidei poſſeſſore,vt declarat gl.in verbo,non fuerint.& ibi Bar.in l.ſequitur,§.fructus,circa fi.ff.de vſuca.& idẽ Bar.in l.3.C.de his,quę vi metuſve cã.Bal.in l.1.C.de vſur.& fruct. leg.col.1. in fi.& in l.ancillæ,col.pe.& ibi Cy.C.de furt.Ant.de But.in c.grauis,col.4.de reſt.ſpol. Alex.in l.3.circa fi. C.de his,quę vi metu ſve cã.Bal.in c.vigilanti,col.fi.de præſ.Abb.in c.de 4.col.fi.in prin.de præſ.& in c.grauis,col.4.de reſt.ſpol. Ang.Imo.& Pau.in d.l.ſequit, §.fructus,ff.de vſucap.Curt.ſen.in conſ.72.col.4.Soc. in conſ.251.col.fi.Balb.in tract.præſcr.col.49.& ſeq. Iaſ.in conſ.84.col.2.vol.1.

8 Sublimita hoc ſm Socin. in conſ.82.col.9.uol.4.& Dec.in l.ſi me,& Titium, ff.ſi cert.pet. qui intelligunt iſtud procedere duntaxat qñ agitur de fructibus extãtibus,non de conſumptis,pro quib. datur actio perſonalis,cui non præſcribitur,niſi ſpatio 20.ann.quã opi. ſequutus eſt Abb.in c.grauis,nu.6.de reſt. ſpol. & ibi Ant.de But. Alex.in l.inſulã,§.fructus,ff.ſol.mat.Alex. & Iaſ.in l.ſi me & Titium,& ibi Purpu. qui hanc dicit communem * opin.ff.ſi cer.per.

9 ¶Contrarium etiam in fructibus conſumptis idem eſſe,quatenus effectus ſit locupletior, tenuit Bart.in l. 3.C.de his,quæ vi metu ſiue cauſa. Bal.in l.ancillæ,col. pe.C.de furt.Pao.de Caſt.in l.ſequitur,§.fructus,ff.de vſuca.Curt.in conſ.72.col.4. Soc.in conſ.251.col.fi. Balb.in trac.præſ.in 49.& ſeq.col.

10 Secundò Limita,quia bonæ fidei poſſeſſor de fructib.conſumptis in dubio nõ præſumit factus locupletior,niſi hoc expreſſè probet,vt no.Ang.in conſ.154. circa fi.& in cõſ.129.col.fi.Cur.ſen.in cõſ.72.nu.29. Cur.iun.qui hãc dicit magis cõem * opi.in cõſ.28 in fi. vide ſupra ĩ 1.lib.in 7.concl.in tit.de ꝓb.nu.16.& ſeq.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Imperator an ſit dominus totius orbis.

1 EX tex.in l.deprecatio, ff.ad l.Rhod.de iact.colligitur illa concluſio, Imperatorẽ eſſe dominum totius orbis,ad idem eſt tex.in l.1.C.de rapt.virg.ibi,noſtri orbis regiones,&c.

2 PRIMÒ Amplia hanc conclu.vt ẽt oẽs Reges dicãtur eſſe ſub Imperatore,vt tradit Iaſ. in cõſ.70. col.1. vol 3.Frãc.in rubr.de appel.Pariſ.in cõſ.1.col.2.vol.2.

3 Limita hanc ampliationem in rege Francorum, vt per Bar.in l.hoſtes,ff.de capt.& poſtli.reuerſ.Spe.in titu.de appel.§.nunc tractemus,in prin.Iaſ. qui hanc dicit * cõem opi.in l.cunctos populos,nu.10.C.de ſum. Trin.Dec.in conſ.85.nu.4.

4 Amplia hanc limi.ẽt in rege Hiſpaniarũ.Nic.de Vbal.in trac.ſucceſſ.ab inteſt.in 1.par.nu.92.Iaſ. in d.l. cunctos populos,nu.11.& ibi Carcial.col.3.C.de ſũ. Trini.Oldr.conſ.69.Grã.conſ.ciui.169.nu.10.& ſeq.

5 Declara tñ,quia oẽs principes ſeculares de iure tenentur recognoſcere Imperaturẽ in dñm,vt hř in c.Adrianus,el 2. 63.diſt. licèt de facto Reges Franciæ,Hiſpaniæ,& Angliæ neminem recognoſcant. Abb. poſt Hoſt.in c.per venerabilem, nu.37. qui fil.ſint legit.& ibi Ant.de But.col.pen.ver.an autem peccent.

¶Contrariũ, ꝯ nec ẽt de iure teneãtur Imperatorẽ in dñm recognoſcere,tenet Old.in conſ.69.col.fi.latiſſimè tradit Caſſ.in tract.glor.mund.par.5.cõſider.28.

6 Secundò Amplia,quia cõcluſio procedit ẽt ſi Imperator fuerit tantummõ electus,& non dũ coronatus,vt tenent Cy.in l.fi.& ibi Iac.Butr.& Ang.C.de quadr.ꝑſcr.Bar.in tract.ad reprim.in verbo,reges,Card.ĩ clem. 1.in 2.q.& ibi Imo.in 3.q.de iureiu.ubi dicit cõem * opi.Arch.in c.legimus,93.diſt.Bal.in procem.fforũ,in verbo,rex pacificus,col.4.Cald.ĩ cõſ.7.de priuil.Abb. in c.venerabilẽ,circa fi.de elec.vbi hãc dicit de cõſuetudine ſeruari.Soc.in cõſ.63.nu.4.uol.3.vbi dicit cõem. Homod.in cõſi.129.col.5.Cor.in cõſ.1.col.1.& ſeq. vol.3.et in cõſ.177.col.pen.vo.1.Dec. qui hanc dicit cõem opin.in conſ.194.col.3.et in conſ.588.nu.7.vbi dicit communem,et de conſuetudine ſeruari.Pariſ.qui dicit communem opi.et omnes ita tenere, in conſ.10. nu.117.uol.2.vbi dicit ita fuiſſe iudicatum.

¶Con-

¶Contrarium tenet gl. in l.fi. in verbo, insulas. C. de quadr.præscr.& ibi etiam Saly.col.fi.Spec.in tit. de rescr.prælentat.§.fi.uers.item quod obtentum est. & istam etiam tenet Oldr.consi.180.

7 Tartiò Amplia, quia Imperator nedum res sibi immediate subiectas, sed etiã mediate subiectas inseu dare potest,prout late hanc opi.comprobat Curt.iun. in consi.157.nu.10.

8 Primò Limita,quia Imperator intelligitur dominus orbis vniuersalis,non autem rerum particularíũ, vt declarat Bar.in eatranag.ad reprimendum, in verbo,Reges.Alb.in procem.fforum,nu.9.refert,& sequitur Cur.iun.in consi.157.col.5.Bar.in l.1.§.per hanc, ff.de rei uend.Ang.in l.deprecatio,col.1.ff.ad l. Rho. de iact.& in l.si hæredis seruus,ff.de leg.1.Bal.in l.bene a Zenone,colum.1.C.de quadr.præscr.& in c.1.in prin.de pac.iur.fir.ad idem est gl.in c.conuenior.23.q. 8.Luc.de Pen.in l.fi.nu.82.C.de loca.præd.ciuil.li.2. Ias.in l.cunctus populos,nu.6.& ibi Caccialup. col.2. C.de sum.Trin.Fel.in c.quæ in ecclesiarum,col.9. de consti.Soc.in l.1.in prin.nu.26.ff.de acq.poss.Hippo. in l.1.num.96.C.de rapt.virg.Rui.in consi.26. col. 4.volum.1.

9 Sacundò Limita,quia quo ad iurisdictionem, & protectionem tantummodo dicitur Imperator vniuersi orbis dominus,ita gl.in procem.fforum, & ibi Bar. col.1.& quoad protectionem tantum hanc conclusionem procedere dicit Alb.in l.bene a Zenone. C.de quadr.præscr.& idem tenet gl.pen.in l.Barbarius, ff. de offi.prætor.& in l.bene a Zenone,in verbo,omnia. C.de quadr.præsc.Afflict.in prælud.const.Reg.in 17. q. post Andr.de Isern. ibi qui hanc dicit communem *opi.Ias.post Bar.Paul.& Sal.in l.1.C. de sum. Trin. idẽ tenet Bar.in l.1.§.per hanc, ff.de rei vend. & in l. hostes,col.2.ff.de capti. Fel.in c.quæ in ecclesiarum, col.10.de consti.Lofre.consi.4. col.1. Bald. in consi. 327.col.2.vol.1.Spec.in tit.de feud.§.quoniam,versi. 14.quæritur.Abb.in c.quæ in ecclesiarum, nu.11. de const.Paris.in cons.10.nu.120.vol.2.Rui.in cons.36. nu.9.uol.1.Fabian.de Mont.in trac.de empt.& uend. in 3.q.prin.nu.7.Restau.Castal.qui dicit communem in tract.de Imper.q.52.

Contrarium,ut etiam sit dominus quoad proprietatẽ,tenuit Host.in sum.de præscr.rer.immobi.§.quæ exigantur, versic. sed nunquid maius peccatum est,& Alb.de Ros.in procem. fforum,nu.9.

10 Tertiò Limita in terris,in quib.hodie nullam habet iurisdictionem, prout sunt ea loca de quibus dictum est supra in prima ampliatione, & vltra illa sunt loca dominii Venetorum,ut tradit Bald. in rubr. ff.de rer.diuis.col.4.Bar.in l.apud hostes,ff.de capt. & postlim.reuers.Ias.in l.ex hoc iure,num.26. ff.de iust.& iur.& in l.cunctos populos,nu.11. C.de sum.Trinit. Nic.de Vbal.in trac.success.ab intest.in 1. par.nu. 82. Ias.in consi.70.colum.2.vol.3.Paris.cons.2.num.13. uolum.2.

11 Hinc est,ut Imperator in dominio Venetorum legitimare non posit,prout latè firmat Mar.iun.in cõsi. 100.uolum.2.& idem ponit Rui.in consi.66.col.2. & seq.uol.3.

12 Primò Amplia,ut idem sit dicendum de rep. Flo-
rentina,quæ tempore Honorii Papæ IIII. soluto Ro-
dulpho Imperatori pretio sex millium ducatorum vin
dicauit se in libertatem,confirmante Honorio liberta
tem prædictam,quod quidem vltra Platinam, & alios
historiarũ scriptores testatur Fel. in c.cum nõ liceat.
col.fi.uer.4.quidem,de præscr.Corsc.in tract.de pote.
13 reg.q.101.nu.68.Dec.in consi.357.nu.2.quam qui-
dem dationem libertatis potuit Imperator conferre,
maximè Papæ auctoritate interueniente,ut dicit Fely.
in c.audientiam,colum.2.versi.& ista faciunt ad illam
q.de præscri.Soc.in consi.257.col.4.uer.cõsirmantur
14 prædicta,uol.2.Non immerito igitur ciuitas Floren-
tina, cum ab illo tempore citra fuerit in ista quasi pos-
sessione libertatis, ius libertatis quæsiuit: nam com-
* munis est Doct.sententia,vt ciuitas præscribere posit,
ne Imperatorem uel alium in dominum recognoscat,
ut de ista communi opi. Doct. meminit Corset.in tra
cta.de potest. reg.q.101.nu.67.Lap.alleg.92. & hãc
dicit communem opi.Balb.in tract.præscr. in 2.part.
5.part.princ.q.2.

15 Et quòd hodie ciuitas Florentina in suo dominio nec Imperatorem, nec alium in dominũ recognoscat, expresse dicit Bar.in l.hostes,in fi. ff.de capt.& postli. reuer.& idem Abb.in consi.91.col.3.uer.sed his non obstantib.vol.1.Corn.in cons.55.vol.2.Alex.in cons. 96.nu.4.vol.6.Prob.in c.vbi periculum,in fi.de elec. in 6.Dec.in cons.135. circa med. & cons.357. col.2. & cons.557.nu.12.Cępol.in cons.crimin.17.nu.20. Cur.in tract.feu.in 2.par.in 2.q.prin.& idem dicit Fely.in c.cum non liceat,col.4. vers.ad partem affirmatiuam,de præscrip.

16 Infertur igitur ex præmissis, vt Imperator non possit in ciuitate Florentina legitimare,ex quo in ea nullã habet iurisdictionem,vt tradit Dec.in cons.557.in 2. dubio.Marian.iun.in cons.100.nu.24.vol.1.

17 Secundò Amplia,vt idem dicendum sit de Duce Sabaudiæ,qui & ipse nullum in suo territorio superiorem recognoscit. Ias.in consi.227.col.10.vol.2. post Roma.in cons.59.

Finis Libri Quinti.

ANTONII GABRIELII ROMANI,

COLLEGII SACRAE AVLAE CONSISTORIALIS Aduocatorum Decani, ac Fisci Apostolici Aduocati,

Conclusionum, seu Regularum,

LIBER SEXTVS.

In quo habentur conclusiones ad varias, & diuersas materias pertinentes.

DE REGVLIS IVRIS CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Ex actu impugnato commodum quis sentire non debet.

1 REGVLA iuris est, vt ex eo non debeat quis cõmodũ sentire, ꝙ nixus est impugnare, vt in regula, ex eo, de re.iur.in 6.c.cũ olim, & ibi notat Abb.in 6.not.de cess.l.Papinianus,§.meminisse, ff. de inoffi.testam. l.1.C. de furt.l. quæsitum,ff.de acq.hære. Alex.in consi.209.in fi. vol. 7.Aegid. Bellam.dec.1054.Fastol.in dubio 28. Fel. in c.super literis,col 10.uer.octaua regula,de rescr. Itẽ Fel.i c.capitulũ,col.13.uer.cõfirmat,& col.seq.eo. tit.Frã.in c.solicitudinẽ,in 4.col.in 2.limitat.de appel.

2 PRIMÒ Igitur,vt ex regula infertur,vt ex positione negata quis nõ possit suã intentionẽ fundare.Ita Bar.in l.post legatũ,col.4.ver.quæro, aduersarius,ff. de his quibus vt indig. Spec. in tit.de posit.§.8.col.1. Bar.in l.naturaliter,§.nihil cõe,col.4. uer. videndũ est ergo,ff.de acq.poss.& in l.nõ vtiq;,ff.de excep. Fel. in c.capitulum,col.10.in fi.de resc.Arch.in c.1.col.2. in prin.de confess.in 6.Guido Papæ, qui dicit ista cõem opi.in q.182.Soc.in cons.203.col.1.in fi.idẽ tenet Io.An.in d.c.1.col.1.in fi.de cõfess.in 6.ubi Io.Mon. col.1.Dom.in 3.col.dũ se remittit ad Spe.in loco ſ. allegato,& ibi Philip.Fran.col.fi.Ang.in l.1.§.si quis simpliciter,ff.de uer. obl.vbi Arc.col.fi.Alex.in consi. 209.in fi.uol.7.& in cõs.185.col.fi.&in cõs.151.col. 1.in fi.vol 5.& in cõs. 91.col.2.vol.6.& in cõs.92. col.1.in fi.uol.5.& in l.1.§.si qs simpliciter, in fi. ff.de ver.obl.Ang.in cõs.155.col.2.Fran.in c.fi.col.fi. de iureiu.in 6.& hoc tenet Bal.in l.unica.C.de confess.col. 5.ver.itẽ q̃ro,in primo mẽbro.Rot.dec.311.in antiq.

3 SECVNDÒ Infertur, ut non possit quis se fundare in appellatione,quam negauit. Ita Spec. in tit. de appel.§.nunc breuiter,uer.sed pone. Card.in c.ex parte, el 2.col.3.de resc.& ibi Imo.col.8.in fi.

4 ¶ Contrarium nonnulli videntur sentire ex rõne, quia ego possum me fundare in facto negato. Bar.in l. post legatũ,col.4.uersi.quæro quid si cum impugnatione.ff.de his quibus vt indig.Felyn. in c.capitulum, col.15.in 6.limit.de rescrip. Ias.in l.naturaliter,§.nihil commune,col.18.ff.de acq. poss.

5 Concorda & declara,quia possum me fundare in probationibus, ex quibus est uerificatum factum negatum,& ita procedunt omnia adducta per Fel. in loco proximè allegato,ut infra ponam in 4. limit. huius dicti,& ita intelligitur secunda opin.

6 TERTIÒ Infertur, quia nõ potest quis se fundare in libello,quẽ negauit.Bar.in l.si magnum,circa.fi.C. qui accus.nõ poss.in l.cõ precõ,ubi Bal.& Sal.C.de lib. caus. Are.in d.§.si quis simpliciter,nu.23. ver.4. adde.

7 QVARTÒ Infertur idem esse in confessione, volnit Ruin.in consi.150.col.pen.uol.3.

8 QVINTÒ Infertur,ut idem sit in dicto testis negato, vt ponit Rui.cons.33.col.5.uol.4.

9 SEXTÒ Infertur idem in promissione, ita Ruin. in consi.102.col.1.uol.4.& consi.56.col.pe.uol.5.

10 PRIMÒ Amplia,ut ex positione negata nõ possit quis se fundare nedum in eadem instantia, sed neč in alia etiam inter easdem personas,ut declarat Rui.in consi.102.colum.2.uol.4.

11 SECVNDÒ Amplia,vt nõ modo ex positione negata quis non possit se fundare, nec ex positione,cui recusauit respondere,ita uoluit Alex.in d. l.naturaliter, §.nihil,col.15.uersi. illud nõ omitto,ff.de acq. poss.& Soc.ibi col.9.uer.aliquando,& 2.& ibi Claud.col. 6. Idẽ tenet Bal.& Ale.in l.3.circa fi.C.de repud. hæred. qui hoc intelligit,quando est iussus respondere, & nõ respondit.secus si non fuisset iussus respondere.

12 ¶ Contrariũ, nã contumax non rñdendo fateri vr̃ contenta in positione, & propterea videtur posse se in ea fundare,vt p Ias.in l.3.col.4.in prin.ff.de acq.poss.

13 PRIMÒ Limita,nisi negatio fuerit per negantẽ renocata,nã in ea tunc quis põt se fundare, ita dicit Bar. in l.post legatũ,col.4.uer.quæro aduersarius,ff. de his quib.ut indig. Bal.in l.edita,in rep.20.col.ver. sæpe accidit.C.de eden.Fel.in c.capitulũ, col.10.in 4.limi.de resc.Ale.in d.l.naturaliter,§.nihil cõe,col.15.uer. circa illud aũt,quod incidẽter.Soc.in cons.158.col.3. Ale. in consi.91.col.2.uol.6.& in consi.92.col.1.in fi.vol. 5.& in d.l.1.§.si qs simpliciter,in fi.ff.de uer.obl. vbi Ang.& Hercul.Philip.Fran.in c.fi.col.3.de iureiur. in 6.uer.1.limit.& uide infra in 7.lim.principali.

¶ Contrarium sentit Bar.in l.cum qui,in 2.not. ff. de iureiur. Tamen eius opinio communiter reprobatur,ut per Fel.qui declarat in c.cæterum,col.pe.de iud.

14 PRIMÒ Limita,ut ista reuocatio negationis nõ exigat probationẽ erroris,& ideo põt qs se fundare in cõfessione partis resultãte ex sua positione,dicit Bar.i d.l. post legatũ,col.fi.ver.q̃ro aduersarius.Fel.in c.capitulũ,col.10.de rescr.Bar.in l.Celsus,col.1.ff. de usucap.

15 ¶ Contrariũ,ꝙ ista reuocatio exigat ꝓbõnẽ erroris, voluit Arch.& Io.An.in c.1.de cõfes.in 6.& idẽ Ale. in apostil.ad Bar.in d.l.post legatũ, Gui.Pap.q.182.

16 Tenendo istam opin. Limita,quãdo positio esset obscura,& intricata,ita Alcia. in l.1.§.si quis simpliciter,nu.32.ff.de ver.obl.quia tunc error præsumeretur

absque

absque alia probatione, ut ibi per eum.

Tenendo primam opin.

17 Limita, si pars reuocasset suã positionẽ: tũc ẽt reuocatio illa exigeret ꝓbationẽ erroris, sicut exigit, qñ reuocat cõfessio: ita declarat Bar. in d. l. post legatũ, col. fi. ver. q̃ro aduersarius. iũcto ver. itẽ pone ꝙ reuocasti. Heren. in d. §. si quis simpliciter, col. 7. vbi declarat.

18 SECVNDÒ Amplia, quia probando errorem quis reuocare potest etiã confessionem quæ resultat ex productione instrumenti. Bar. in l. cum precũ, col. fi. C. de li. caus. uer. extra quæro, & in l. alia, in princ. C. de his quib. vt indig. Idem ponit Inn. in c. cum venerabilis, de except. Fran. in c. fi. col. fi. de iureiur. in 6.

19 Limita hanc ampliationem, qñ scienter produxi instr̃m, quod postea detegitur falsum: nã tunc ẽt reprobato aduersarius põt se fundare in cõfessione orta ex illa productione, ut dicit Fel. in c. cũ venerabilis, col. 6. & seq. de exceptio. & plures alias declarationes tradit in hac materia, quas breuitatis causa non refero.

20 PRIMÒ Sublimita hoc, quod dr̃ de reuocatione negationis, locũ hr̃e qñ reuocatio fieret in eodẽ iudicio, secus si in alio, quia tũc præsumeretur calũnia, ita ponit Are. in d. §. nihil cõe, col. 6. ver. ex qua doct. sequitur Claud. in l. 1. §. si quis simpliciter, ff. de verb. oblig.

¶ Contrarium sentit Claud. in d. §. nihil cõe, col. 6. ver. hanc conclusionẽ. Ant. de But. in c. cũ olim, col. 6. uer. si enim nos agimus, de censib. vbi declarat quid in eodem iudicio, quid in diuerso, & quid in alia instãtia?

21 SECVNDÒ Sublimita, dummodo negans aliter puniretur ex sua negatione, quia tunc posset reuocare suam negationem: sed si in alio nõ grauaretur, tũc grauaretur in hoc, vt non posit suam negationem reuocare. ita uoluit Bal. in d. l. unica, col. 5. C. de confess. Soc. in §. nihil commune, col. 8. Bart. in l. nemo, circa med. ff. de excep. uer. pone exemplum Dyn.

22 TERTIÒ Sublimita, nisi iam ante reuocationẽ detectum esset mẽdacium negantis, quia non posset tũc amplius negationem prædictam reuocare. ita Alex. in d. §. si quis simpliciter, in fi. & ponit Rom. in l. cũ qui, col. 2. uer. 2. membro. ff. de iureiur. & ponit Fel. in c. cæterum, col. pen. de iudic. Alex. in apost. Bar. in d. l. post legatum, ff. de his quib. vt indig.

23 QVARTÒ Sublimita, qñ reuocaret incontinenti, nõ si ex interuallo, ita Rom. in §. si quis simpliciter, vers. 2. vidẽdum est, col. 3. & ibi Aret. in fin. col. Alex. in apos. ad Bar. in d. l. post legatum, ff. de iis quib. vt indig.

24 Declara, quia tunc dicitur quis incontinenti reuocare quando reuocat re integra, quia si negatio fuisset iam per aduersarium acceptata, non posset quis etiam incontinenti illam reuocare, ut declarat Rom. & Are. in d. §. si quis simpliciter, in fi. & ibi Aleiat. num. 32. Fran. in c. fi. col. 3. uer. & aduerte, de iureiur. lib. 6.

25 Limita hanc declarationem esse intelligendam quãdo quis vult reuocare non docto de errore ex interuallo, uel post acceptationem partis, sed si uellet docere de errore, posset etiam ex interuallo, vel post acceptationem reuocare. Ita vult Bar. in d. l. post legatum, col. fi. & ita declarat Are. in d. §. si quis simpliciter, col. fin. & ista declaratio sumitur ex dictis Bal. in d. l. edita, col. 20. in repet. uersic. sæpe accidit. C. de eden. & ponit Franc. in d. c. fi. col. 3. de iureiur. in 6.

26 QVINTÒ Sublimita, quia negans non potest reuocare negationem, ad hoc ut consequatur præmium cõfessionis. Bar. & Bal. in l. eum qui, ff. de iureiur. Bal. in l. error, col. 6. C. de iur. & fact. igno. plura cumulat Alc. in apostil. ad Bar. in d. l. post legatum.

27 SECVNDÒ Limita, nam in facto negato potest qs se fundare declinatoriam incompetentiæ aduersus agẽtem, ita not. Bal. per illum tex. c. 1. col. 2. de controuer. inter vasall. & episcopum. refert & sequitur Aret. in d. §. si quis simpliciter, nu. 23. ff. de uerb. oblig.

28 TERTIÒ Limita, nam negans simpliciter factum, potest approbare qualitatem facti, & in ea se fundare, ita Alex. in consi. 21. col. 2. uol. 6.

¶ Contrariam opi. tenet Are. in d. §. si quis simpliciter, col. fi. uer. 4. adde, ubi etiam dicit id non habere locum in causa libertatis.

29 QVARTÒ Limita, nã licèt nõ posit negans se fundare in positione negata, potest tñ se fundare in probationibus factis super probatione negata, ita tenet Bar. in d. l. post legatũ, col. fi. uer. quæro, ego negaui. Ang. in consi. 155. col. 2. Franc. in c. 1. col. fi. circa med. de confess. in 6. Aret. in d. §. si quis simpliciter, col. fi. Ale. in consi. 183. col. 1. in fi. vol. 5. Petr. de Anch. in consi. 108. col. fi. ver. hinc dicimus. Card. in consi. 29. col. fi. Prob. in addi. ad Io. Monac. nu. 12. & seq. in c. 1. de cõfess. in 6. Ias. in l. 3. col. 4. ff. de acq. poss. Abb. in c. venerabilis, col. 9. uer. & ex hoc quod supra dixi, de except. & hanc limitationem Inn. in c. cum olim, circa fi. de cẽsib. videtur sentire, quam etiam ponit Hpppol. in rubrica, de fideiuss. colum. 78.

30 QVINTÒ Limita, quia licèt non posit quis se fundare in eo, quod immediatè negauit, potest tamen se fundare in eo, quod mediatè resultat ex intentione aduersarii negata, ita Ias. in l. naturaliter, §. nihil commune, col. 18. ff. de acq. pos.

31 Principalem autem conclusionem, ut quis non possit commodum sentire ex eo, quod impugnauit.

32 PRIMÒ Amplia, ut quis etiam non posit se fundare in contractu, quem non seruat, & sic quando illum impugnat omittendo, ita Pau. de Cast. in l. cum proponas, la 2. C. de pact. ubi clarius Dec. col. fi.

33 SECVNDO Amplia, ut per contrauentionem factã in parte quis cadat a cõmodo totius, vt voluit Ang. in cons. 168. col. 1. in fi. & seq. Io. Cro. in rep. l. filiusfam. §. diui, col. 49. & seq. uer. primò quæritur, ff. de leg. 1.

¶ Contrarium tamen tenuit Ias. in l. prætor ait, col. 1. ff. de iureiur. Rui. in consi. 48. col. 2. & in consil. 119. col. 5. & consi. 122. col. pe. uol. 2.

34 TERTIÒ Amplia regulã locum habere, ẽt si quis non persistat in impugnatione, dummodo illam non reuocauerit, ita Aret. in c. præsentium, col. 7. de testib. Fel. in c. capitulũ. col. 14. ver. ex quibus oibus, de rescr.

35 PRIMÒ Limita principalẽ cõclusionem, nisi impugnatio sit in actu separato ab eo, in quo quis se intendit fundare. Ita declarat Dec. ponẽs exemplum in d. l. cum proponas, la 2. col. fi. C. de pact. in l. 2. col. 1. C. de inst. & subst. sentit Ant. de But. in c. cum olim, col. 2. ver. 4. quandoque reprobat, de censi. Sar. in reg. de annal. q. 16. Abb. in c. ex parte decani, in 5. not. de rescr. ubi Ant. de But. col. 7. uer. si impugnat. Ias. in l. qui Romæ, §. Seia, in 1. no. de uerb. obl. Dec. in cons. 317. col. fi. & in consi. 326. col. 3. Alex. in d. l. cum proponas, ubi plura cumulat. C. de pactis.

36 Infert igit ex hac limitatione, ꝙ qui nõ impugnat actũ, sed solẽnitatẽ actus ad certũ effectũ, põt respectu alterius effectus se fundare in illo actu, ut dicet in 11. limit. & hoc est de mente Bar. in d. l. post legatum, col. 2. ver. item oppono, dr̃ hic, ff. de his quib. vt indig.

37 Declara, quia ad istum effectum, ea dicuntur etiam capitula connexa, quæ ad inuicem sunt correspectiua, ut not. Gram. decis. 103. nu. 154. & seq.

38 SECVNDÒ Limita, nam quis priuatur cõmodo propter impugnationem, eatenus, quatenus fuisset consecutus, si sua impugnatio nõ habuisset effectum: ita Alex. per illum tex. in l. ita tamẽ, §. qui suspectam, col. 1. in 2. not.

not.ff.ad Trebell.
39 Tertiò Limita,nam impugnãs cõtinẽs põt se fun
dare in cõtento,ut exẽplificat in rescripto Dom.in c.
fi.in 1.col.in fi.de iureiu.in 6.post Io.And.ibi, col. 1.
ver.& faciũt pdicta.refert & sequit Fel. i c.examinata,
col.3.de iudic.Abb.in c.cũ venerabilis,col 8. uers. 2.
potest dici melius,de except.secutũ Gomes. in c. 1. nu.
127.de cõst.in 6.Aret.in d.§.si quis simpliciter,col.fi.
40 Qvartò Limita,nã pendente impugnatione põt
impugnans se fundare in eo,qđ impugnat , ut tenet
Cõpostel.in c.capitulũ,& ibi Io.And.in 3.col. in fin.
ver.sed qũo,& ibi An.de But.col.fi.circa fi.& ibi Abb.
in fi.ner.Imo.col.pe.in fi.ver.sed aduerte,& Fel.col.9.
in 1.limitat.de res.Pet.de Auc.in cõs.16. circa fi. ver.
nõ obstat,sentit Imo.in c.ex parte Decani.uer.sed pro
declaratione,col.4.de res.Fel.in c.super literis,col. 10.
ver.limita 1.de resc.Rom.in cõs.347.in 2.dubio.Sarn.
in reg.de annall.q.16.Hispa.in c.per uestras,char.71.
col.4.de dona.inter vir.& vxor.Rui.cons. 166. qui dĩ
cit* cõem opin.nu.17.vol.3.& cons.57.col.fi.vol.4.
41 Sublimita,vt per Bar.in l.post legatũ,col.3.ver. sed
quæro,vtrũ cã nullitatis pendente,ff. de his quib.vt in
dig. vbi impugnans testamentum tanquam nullum ,
pendente causa nullitatis non potest petere legatum ,
quia per hoc fieret præiudicium causæ nullitatis.
42 Declara,nã ista principalis limitatio semper mihi uĩ
sa fuit dura,tũ quia contra illã tenere vĩr Ant.de But.
in c.cũ olim,col.8.ver.qñ persistit in reprobatione,de
censib.& contra cã ẽt tenet Rot. in dec. Bella.554.per
rõnem ibi in decis.allegatã, quia allegãs contraria nõ
est audiẽdus.l.1.C. de furt.& est ẽt cõtra opi.Bar.in d.
l.post legatũ,col.3.uer.si verò nõ destitit. & Alc. in l.
qui Romæ,§.Seiã,ff.de uer.obl.tũ quia vr destruere rẽ
gulã ipsam:nã si pendente impugnatione regula non
43 operatur, vt quis excludatur à commodo actus , quẽ
impugnauit,qñ regula operabitur,nã finita impugna-
tione,& tũc aut impugnatio erit declarata falsa,& tũc
nõ prohibet in ea quis se fundare, aut commodum cõ
sequi ex actu,quem impugnauit,vt dicetur in limita.8.
44 Aut erit probata vera , & ẽt non operatur regula ,
quia tunc impugnans nõ excluditur ex eo, quia nisus
sit impugnare,sed,quia apparet actũ esse inualidum ,
& talem,in quo non potest fieri fundamentum:nã qñ
impugnans obtinet in impugnatione,non potest in eo
actu facere fundamentũ,nec in illa instantia, nec ẽt in
alia contra eandem personam,ut per Abb.in c.gratũ ,
col.2.uer.adde aliam,de offi.deleg.& similiter nec cõ
tra diuersas.Rom.in cons.347.in 2.dubio.Ant.de Bu.
in c.cum olim,col.4.in fi.& seq.de censibus.
45 Præterea,si prædicta limitatio esset vera, nulla esset
differentia.an quis se fundaret in actu impugnato in-
ter easdem personas,vel inter alias:& sic sequens limi-
tatio esset falsa , dum dicitur quòd licet se fundare in
actu impugnato inter alias personas , nam aut pendet
impugnatio,& tunc etiam si sumus inter easdem per-
sonas non prohibetur quis in eo actu se fundare, stan-
46 te ista limitatione. Aut quis succubuit in impugnatio
ne,& tunc ẽt inter easdem poterit in ea se fundare, ut
47 dicetur in octaua limit. Aut obtinuit,& tunc neque in
ter easdem,neque inter alias,ut per Rom.in consi.pro
ximè allegato,& istud videtur de mente Aim.in trac.
de antiq.temp.in 1.par.nu.127.
48 Qvintò Limita, nam inter alias personas potest
quis se fundare in eo,quod aliàs impugnauit.ita Ant.
de But.in d.c.capitulũ,col.fi.in fi.Imo.col. pe. & seq.
& Fel.col.10.in 2.limit. & col.2.de rescr.Imo.in c. ex
parte decani,col.4.uer.huius declaratione , ubi Ant.
de But.col.7.uer. quando quis se fundat.eo.tit.
49 Sextò Limita,nam si impugnans impugnauit ex
causa,quæ continet manifestum errorem , non est ei
interdictum , aut prohibitum in ea impugnatione se
fundare,ita Bar.in l.post legatum,col.3.uer. sed quæ-
ro,ff.de his quib.ut indig.& ponit Fel.in c.capitulum,
col.11.in 3.limit.de resc.Ant.de But.in c.cum olim,
col.pen.uer.sexto casu,de censib.
50 Septimò Limita, nisi impugnans desistat ab im-
pugnatione , quia tunc poterit in actu impugnato se
fundare, ita Innoc.in c.cum olim. de censib.col. 1.in
fi.vers.si aũt ante sententiã, vbi videtur dicere,satis es-
se hoc fieri ante sẽtẽtiã.& ibi Ant. de But.col. 8.ver.
51 quinta causa,vbi dicit,ꝙ hoc debet facere impugnans
ante causæ conclusionem. Bar.in d.l.post legatũ.col.
3.Aegid.Bellam.deci.357.in fi. & Rot.in antiq.deci.
507.Fel.in c.ex parte,el 2.col.3. de rescript.Imo.col.
11.in 4.limit.in d.c.capitulum.de rescr. Fely. in c.su-
per literis.col.10.eo.tit.Aret.in c.præsentium, col.fi.
de test.Facit,quod dictum est supra,nu.13.in prima
limit.quando negatio fuit reuocata.
52 Octavò Limita,nisi impugnans in impugnatio-
ne succubuisset,vt not.Inn.in c.cum olim,col.1.in fi.
vers.post sniam aũt,& ibi Anto.de But.col.5. & seq.
vers.qñ reprobans instrm,qui hoc intelligit locũ ha-
bere siue in eadẽ instantia,siue in alia inter easdẽ per-
sonas quia velit in dicta impugnatione se fundare, &
in 6.col.ver. 2.casu.& Bar. in l.post legatũ,col.4.ver.
procedo vlterius.Pau.de Cast.in l.cũ proponas, la 2.
C.de pac.Ang.in l. qui Romæ.§.Seia. ff.de verb. obli.
vbi ẽt Imo. qui declarat in 1.not.hoc procedere, qñ
agitur de damno euitando , secus si de lucro captãdo,
& ibi Alex.in 1.not.Franc.in c.si.col. fi.ver. 2. in con
trariũ facit.de iureiur.in 6.Dec.in l.cum fundus.§.ser
uum suũ imprudẽs,col.5.ff.si cer.pet.Io.Crot.in c.1.
in gl.2.de rescr.in 6.Fely. in c.examinata, col. 3.vers.
& aduerte.de iud.& in c.gratum,col.pe.de off.deleg.
& in c.capitulum, col.11.in 6.limit.de rescr.Rom.in
cons.347.in 2.dub.Aimo de antiq.temp.in 1.par.nu.
126.idẽ tenet Hispa.in c.per vestras, fol.71.col.4.de
dona.inter vir.& vxo.& col.seq.Ias.in d.l.qui Romę.
§.Scia.in 1.not.ff.de verb.obl.Ruin. in cons.166.col.
6.in fi.& seq.vol.3.in cons.135.col.3.vol.4.
53 Et facit quod notat idem Ruin. in cons.154.col.
2.vol.5.vbi quis potest allegare turpitudinem suam,
quando illa est detecta iuris præsumptione.
54 Declara,nã ista limitatio clarè procedit in contra-
ctib.sed in vltimis voluntatibus si quis dixerit falsum,
vel inofficiosum testamentũ,licet succubuerit,nõ põt
amplius in eo se fundare.ita declarat Soc. in d.l. Seia.
in 4.not.& ponit Bar.in d.l.post legatum.col.3.ff.de
his quib.vt indig. Ias.in d.§.Scia.in 1.not. Ant.de But.
in c.cum olim.col.5.in fi.& seq.de censib.
55 Limita secus esse,qñ impugnãs diceret testm̃ nul-
lũ,vel aliã dispositionẽ nullã,tunc.n.si succumbit põt
ea illa commodũ reportare.ita dicit tex.in d.l.post le-
gatum.ff.de his, quib.vt indig.& not. ibi Bart.col. 3.
56 Sublimita hoc,& intellige secundum Ant.de Butr.
in c.cum olim,col.7.de censib.vel qñ impugnatio nõ
concludit defectum in eo, super quo impugnans in-
57 tendit se fundare , vel qñ in eadem instantia volo me
fundare in testamento , quod ego dixi nullum , secus
autem quando in alia instantia, vt ibi per eum.
58 Nonò Limita, nam licet pars non possit in eo, ꝙ
impugnauit, se fundare, potest tñ iudex ex officio suo
fundare se in eo , quod pars impugnauit , ita declarat
Bar.in l.post legatũ,col.3.vers.ad vnum tñ aduerte,ff.
de his, quib.vt indig.Anto.de But.in c.licet causam,
col.11.ver.quæro cũ gl.de proba.& ibi Aret.col.20.
& idem

&idē Are.in l.1.§.si quis simpliciter.col.fi.ff.de verb.
obl.& in c.præsentiū,col.8.& seq.de test.Alex.in cōs.
283.col.1.in fin.vol.5. Dec.in c.at si clerici,col.8.de
iudi.Imo.in d.c.licèt causam,col.5.in fi.vers.an iudex.
59 qui hoc intelligit habere locū, qñ ex hoc sequeretur,
ꝙ alter locupletaretur cū aliena iactura, prout tenet
Fel.ibi,col.pen. & idem Fel. qui declarat in c.capitu-
lū.col.11.in 6.limit.de resc.Ruin.consi.21.col.3.& in
cons.47.col.3.& cons.190.col.3.in fi.vol.1.& cons.
135.col.3.& vol.4.& in cons.154.col.2. & in cons.
158.col.5.vol.5.vbi declarat.
60 X. Limita, nam ēt in fauorem impugnantis statur
instrumento impugnato quatenus illud, ꝙ facit pro
impugnante est connexū cum eo,ꝙ facit pro produ-
cente:nam si instrumentum,ꝙ ego impugnaui,conti-
net,ꝙ ego debeam centum Titio sub conditione, im-
pugnatio mea non debet facere,ꝙ ego condemner Ti
tio purè,sed beneficiū conditionis ex dicto instrō re-
sultantis mihi ēt in hoc casu prodest.Inno.in d.c.cum
olim.circa medium.vers.vnde dicē,de censib.& Abb.
61 ibi,col.2.ver.& ex dictis suis. Aret.in c.præsentium,
col.7.de test.qui hoc relinquit arbitrio iudicis tā in cō
nexis,quàm in separatis,& idē tenent Ant. de But.in
c.cum dilectus,col.7.vers.vel secundo dic.de consue.
& ibi Imo.col.9.ver.vel tertio pōt dici. Abb.ī d.c.p-
sentiū.in fi.col.Fel.in d.c.capitulū.col.11.in 5.limi.&
facit q.Gofred.quā refert Io.And.in c.fi.in prin.de iu
reiu.in 6.vbi Dom.& Pet.de Anch.hoc idē sequūtur.
62 XI.Limita,nā qui nō impugnat actum,sed solemni
tatē actus ad certū effectum,pōt respectu alterius effe
ctus se fundare in actu.ita Inn.in c.cum olim.in prin.
63 de cēsib.& hoc intelligitur per Ant.de But.ibi,vel qñ
defectus solēnitatis allegatus nō concludit ad nullita-
tē illius effectus,respectu cuius vult se fundare impu-
64 gnans,vt ibi per Ant.de But.col.6.in fi.& seq.Soc.in
l.non vtiq;,col.2.in fi.ff.de exceptio:vel qñ impugnās
succubuit,quo casu potest in eadem instantia,non aūt
in alia in dicto actu se fundare. limitationē cū prima
declaratione sequit̄ Imol.in c.ex parte decani ,col. 4.
uers.pro cuius declaratione,de resc. vbi Ant. de Butr.
col.7.ver.qñdoq; q.1,& Abb.ibi in 5.not.& est tex.in
d.l.post legatū,& declarat ēt Bar.ibi col.2.ver. oppo-
no ꝙ ille.& Fel.in d.c.capitulū,in 11.& in 8.limit. &
hoc voluit Gofre.cuius q.refert Io.And.in c.fi.ī prin.
de iureiu.& sequunt̄ ibi Pet.de Anch.& Dom.& po-
nit Abb.in c.cū venerabilis,col.8.ver.adhoc allego,de
excep.& in c.examinata,col.1.in fi.& seq.de iud.& ibi
Fel.col.3.Rom.in l.1.§.si quis simpliciter,col.3.uersi.
aliqñ negat quis.ff.de ver. obl.Fel.in c.cum venerabi-
lis,col.7.ver.limitat 2.de excep.Dec.in cōsi.317.in fi.
¶ Contrariū sentit Bar.in d.l.decē, in vltima q. ff.
de verb. obl. & hanc opi. elatè per illud dictum Bart.
sequitur Are.in l.1.§.si quis simpliciter,col.fi.eo. titu.
65 XII. Limita, qñ impugnatio non est acceptata per
partem,secundum Ruin.in consi.21.col. 3. uol. 1. &
& in consi.135.col.3. uol.4. & facit quod supra dictū
est in quarta sublimitat.nu.24. vbi quando impugna-
tio fuit per partem acceptata non potest reuocari.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Subrogatum sapit naturam subrogati.

1 VVLGATA est illa regula,ꝙ subrogatum sapit na
turam eius,in cuius locum subrogatur,l.si eum.
§.qui iniuriarum,ff.si quis caut. & hanc conclusionē
firmant Alc.in consi.193.col.3.vol.1.Bar.in l.si quis
filium,in prin.C.de inoffi.testam.& in l.cum ex filio,
col.2.uer.item non posset agere,ff.de vulga.& pupill.
& plura cōgerit Ias.in d.§.qui iniuriarum, col.1.in fi.
& seq.Fel.in c.cum accessissent,col. 8.uer. & ex hoc
dicto,de constit.in c.cum ex officii,col.8.uer.cum prę
dictis,de pręs.& plura alia congerit Rebuff.in trac.no
minat.q.8.col.7.uer.item qui in alterius.Bald.in d.§.
qui iniuriarum,col.2.uer.ex istis habes.Alex.in apost.
ad Bart.in l.1.§.fi.ff.si quis test.lib.esse iuss.fuer. Ant.
de Butr.in c.ecclesia,col.1.in 2.not.ut pendent. Dec.
in consi.50.col.2.uer.2.hoc probatur.Soc. per illum
tex.in l. filiæ,§.fi.in 3.not.ff.de cond.& demon.Hipp.
sing.255.Tiraq.de ll.connub.fol.207.Gomez. qui di
* cit * communem opi.in §.fuerat,nu.5.Inst.de actio.
2 ·Hinc infertur,vt videatur subrogatus seruus in lo-
cum alterius,cui dominus idem nomen imposuit,vt di
cit Soc.in d.l.filiæ,§.fi.in 20.not.ff.de cond.& dem.q
dicit illū tex.alibi nō reperiri.idē dicit Dec. in cōs. 1.
nu.12.de pb.& Gomę.in §.fuerat,col.3.inst.de actio.
3 PRIMÒ Amplia,vt cōclusio habeat locum ēt in l.
subrogatione,ut not.Henric.Boic.in c.ecclesia,col.1.
vt lit.pend.& col.2.Soc.in cons 268.col.fi.Bal.in l.1.
§.sed si cum C.de rei vxor.act.& in d.§.qui iniuriarū,
col.2.Bar.in l.1.§.fi.col.2.uer.2.casu.ff.si quis testa.
lib.esse iuss.fuerit.Iac.de Aren.in l.id quod,ff.de dona.
Cyn.in l.vnica,§.& oēs quidem.C.de rei uxor.act.Al
be.in d.§.qui iniuriarū,col.2.Io.Fab.in §.fuerat, col.
fi.inst.de act.Tiraq.de iur.primog.q.40.nu.41.
4 SECVNDÒ Amplia,vt conclusio procedat ēt in su
brogatione hominis,quando concurrit eadem æqui-
tas,& dispositio est fauorabilis.Henric.in c.ecclesia,
col.2.ut lit.pend.Soc.in consi.268.col.fi.uol.2.
5 TERTIÒ Amplia,vt id procedat siue respectu per-
sonæ,vt est tex.in l.fi.& ibi notat Bar.C.de prox.sa-
cro.scrin.lib.12.& hoc etiam quoad priuilegia, vt vo
luit Rip.in 2.respon.col.pen.uol.2.
Siue ēt respectu rei,c.maiores,de baptis.l.si donare.
§.si spōsus,ff.de don.inter vir.& vxo.l.filia.§.Titia,ff.
de cōd.& dem.gl.in d.§.q iniuriarū, & declarat Aug.
ibi.col.2.Cassa.in cōsuc.Burg.fol.193.col.3.Bal.in d.
§.si sponsus,in vtraq; lectura.Fel.in c.ecclesia S.Ma-
rię,col.5.ver.& retenta,de const.Mant.in cōs.8.nu.4.
¶ Contrarium in hoc casu tenet Gomez. in §.fue-
rat,col.4.inst.de actio.
6 Amplia primam opi.etiam respectu processus sum
marii,qui seruandus esset super una re.nam etiam re-
spectu rei subrogatę idē pcessus summarius seruaret̄.
Fel.in c.qm frequēter.§.porrò,col.6.vt lit.nō cōtest.
7 Limita, principalem Ampliationem respectu pœ-
næ,ut per Ruin.post alios,in consi.127.col.2.uol.2.
& dicetur infra in 2.limit.
8 QVARTÒ Amplia,nam ēt procedit regula respectu
temporis,l.in contractibus.C.de non num.pec.Bald.
in l.superuacuam,in 3.no.C.de tempor.in integr.rest.
in l.duob.§.1.ff.de iureiu.gl.l.in apertissimi.C.de iu-
dic.Ang.in d.§.qui iniuriarū,col.2.& hæc omnia po-
nit Soc.in trac.citat.in 7.art.in 42.fall.circa fin.
9 QVINTÒ Amplia,etiam in actione subrogata,quæ
sapit naturam eius in cuius locum subrogatur, vt est
tex.in d.l.si eum.§.qui iniuriarum, ff.si quis caut.&
ēst tex.in §.fuerat,inst.de act.ī l.unica,§.sed & etsi cū.
C.de rei uxor.actio.& ibi notat Bal.et not.Bar.in d.§.
qui iniuriarum,in 1.no.et Bal.in 2.not.Ang. Aret. in
§.rursus,col.fi.inst.de act.et Ias. in §. sed istæ. nu.39.
inst.eo.tit.Mant.in consi.80.nu.4.
10 PRIMÒ Amplia hoc locū hēre siue facta sit subro-
gatio in locū actionis nondū natæ,siue in locū actio-
nis

nia viuentis, vt declarat Ang. in d. §. qui iniuriarum, col. 2. & in l. certi condictio, col. 1. ff. si cert. pet.

11 Limita si in locum actionis extinctæ sit facta subrogatio, vt not. Ang. in d. §. qui iniuriarum, col. 2. in l. certi condictio, col. 1. ff. si cer. pet. & Rom. colum. 4. & ibi Ias. col. 9. apostill. ad Bar. in l. 1. §. fi. ff. si quis testa. lib. esse iuss. fuerit.

12 Pro qua limitatione facit quod not. Bal. in l. pactū quod dotali, in 18. q. C. de coll. vbi renunciato iurata facta per matrē de successione patris, nō præiudicat nepotibus, q̄ licèt subrogētur loco matris, tñ nō possūt in hoc casu subrogari in actione matris iam extinctæ.

¶ Contrarium, in proxima Ampliatione tenent Dec. in d. l. certi condictio. col. 5. Gomes. in d. §. fuerat, num. 12. & seq.

13 Secundò Amplia, vt actio subrogata dicatur temporalis, si ea, in cuius locū subrogat erat tēporalis. Ita gl. in d. l. certi cōdictio, & ibi Bar. & communiter alii,

14 ff. si cer. pet. Et econtra, actio temporalis subrogata in locum perpetuæ fit perpetua. Ias. in §. sed istæ, col. 20. ver. item quod dictum est, de act. Purp. in d. l. certi cōdictio, col. 9. uer. amplietis econtra. ff. si cer. pet.

15 Limita omnia, quæ dicta sunt de actione, non procedere in subrogatione actionis facta per hoīem. Bal. in l. unica, §. sed etsi non. C. de rei vxo. act. & in l. si eñ, §. qui iniuriarū, col. 2. uer. 2. casu. ff. si quis caut. Bar. in d. l. 1. §. fi. ff. si quis testa. liber. esse iuss. fuer. aut substituitur per hominem. Iac. de Aren. in l. qui id quod. ff. de donat. Alber. in d. §. qui iniuriarum, col. 2.

16 Primò Declara principalē ampliationē procedere quo ad accessoria ipsius actionis secus quoad ipsū principale, ita Henric. Boic. in c. ecclesia S. Mariæ, col. 1. vt lit. pend. Cyn. in l. vnica, §. & omnes q̄dem. C. de rei vxor. act. Io. Fab. in §. fuerat, col. fi. inst. de act.

17 Secundò Declara, ut subrogata actio non sapiat naturam actionis, in cuius locum subrogatur, quoad ea, propter quæ facta est subrogatio, ita Cyn. in l. vnica, §. oēs quidē. C. de rei vxo. act. Henri. in c. ecclesia, col. 1. vt lit. pend. Io. Fab. in §. fuerat, col. fi. inst. de act.

18 Tertiò Declara dictā ampliationem procedere, quo ad naturam primordialem secus quo ad accidentalem, gl. in l. certi cōdictio, ff. si cer. pet. in glo. 2. in fi. Bar. in §. qui iniuriarum, col. 1. & ibi Ias. col. 1. Bar. in consi. 14. in prin. Ant. de But. in c. eclesia, el 1. col. 1. in fi. & seq. vt lit. pend. Fel. in c. si pro debilitate, col. 2. de offi. deleg. Alb. de Rosa. in §. qui iniuriarum, col. 2. Ias. in §. actionū, col. 8. & seq. insti. de actio. & in §. fuerat, col. 3. eo. tit. sentit Bal. in l. vnica, §. sed etsi cum. C. de rei vxor. Soc. in reg. 383. in 1. fall. Ias. in l. post dotem, nu. 28. ff. sol. mat. Bar. in d. l. certi cōdictio, col. 3. post gl. ibi, quā dicit alibi nō reperiri, & Bal. col. 5. in fi. idē tenet Ang. in l. item veniunt, §. item cum prędiximus. per illum tex. ff. de petit. hæred. Ias. in l. si conuenerit, col. 3. ver. vltimo facit, ff. de iurisd. omn. iud. Dec. in c. 1. col. 13. ver. vltimo non obstat. de iud. in c. si. pro debilitate, col. 3. ver. sed moderni, de offi. deleg. Gomes. q̄ hanc dicit communem opi. licet ipse contrariū teneat, in §. fuerat, nu. 11. ver. limitatur. inst. de act.

19 Limita, quā hoc intelligit Ale. in d. l. certi condictio, col. 3. ver. p hanc gl. qō altera succedit in locū alterius æquè principaliter, secus, si accessoriè, & ibi Purp. col. 9. ver. sublimitatur, & Dec. col. 6. & Rom. col. 3. ubi in

20 telligit, quòd etiam assumat naturam acidentalem, quo ad moram, & Dec. ibi, col. 5. in fi.

¶ Contrarium tenet quo ad moram ibi Purp. col. 9. ver. 2. sublimitatur.

¶ Contra hanc tertiam declaratiōnē tenet Paul. de Cast. in d. l. certi cōdictio, col. 3. ver. vltimo q̄rit. & ibi Ias. col. 10. Gom. i §. fuerat. nu. 11. in 1. lim. inst. de act.

Tenendo primam opin. magis communem

Amplia, vt etiam iuramentum assumat naturam primordialem, non autem accidentalem illius dispositionis super qua est interpositum, prout dictum est in ti. de iureiur. in vlt. conclus. in 2. limitatione.

21 Quartò Declara, vt actio sortiatur naturam eius, in cuius locum subrogatur, quoad vitam actionis, & quo ad illud ad quod datur, non quoad alia. ita Albe. in d. l. certi condictio. nu. 24. ff. si cer. pet. & ibi Soc. in 3. col. in fi. uer. concluditur ex dictis Bar.

¶ Contrarium sentit Purp. in d. l. certi condictio. col. 9. ver. 2. principaliter.

22 Quintò Declara, nam qñ actio subrogata prouenit ex eadē causa, & ex eodem principio, tūc assumit naturam eius in cuius locum subrogatur, aliàs secus, vt per Dec. in l. certi condictio. col. 5. in fi. ff. si cer. pet. ver. vel 2. respōdetur, & dicit Are. ibi in fi. quòd debet oriri ex eodem fonte, & eodem respectu.

23 Sextò Declara, ut actio subrogata non sortiatur eandem naturam quoad vitam, quando subrogatio facta est de iure speciali. Bar. in l. 1. §. fi. col. 2. uer. primo casu, ff. si quis testam. liber esse iuss. fuer.

24 Septimò Declara, vt non sit famosa actio, sicut prima, ea in cuius locū facta est subrogatio. Tiraq. in trac. le mort saisit le vif. in 9. declarat. 2. par. nu. 22.

25 Sextò Amplia, principalē conclusionē, vt etiam vsusfructus subrogatus loco annui legati sapiat illius naturam, ut dicit Rui. in consi. 129. col. fi. vol. 1.

26 Septimò Amplia, nā præscriptio decem annorū subrogata per statutum loco pręscriptionis triginta annorum, sapit illius naturam, Tiraq. de retrac. lignag. §. 1. in gl. 9. nu. 79. ubi plura cumulat.

27 Octavò Amplia, quia castrū nouū iuxta antiquū censet̄ subrogatum loco antiqui, & illius naturam ac easdem conditiones assumit. vt voluit Boer. dec. 122.

28 Nonò Amplia, regulā locū hr̄e ēt si subrogatum in aliquo casu discreparet ab eo, in cuius locum subrogatur, quia in aliis suā naturā suscipit, vt no. Pau. de Cast. in cons. 73. col. fi. vol. 1. inci. licet ista dūa Lisa. refert. & sequitur Ias. in d. §. iniuriarū, col. 1. Dec. in cōs. 50. col. 1. ver. 2. hoc probatur. Purpu. in l. certi condictio. col. 9. Gomes. in §. fuerat, col. 6. instit. de act.

29 X. Amplia, nā si vnus casus subrogatur loco alterius contenti in statuto, ēt statutū trahit̄ ad casū subrogatū, vt per Are. in d. l. 1. ff. de vulg. & pup. col. 1. in fi. & ibi Ias. col. 1. circa mediū. Cassa. in cōsue. Burg. sub rub. de conclu. & approb. cōsue. duca. Burg. in 14. conclus.

30 XI. Amplia, ut subrogatus etiam cēseatur subrogatus quo ad obseruantiam formæ, ita Fel. in c. cum dilecti, col. 13. in 7. ampliat. de rescr. per notata per Bald. in l. fi. C. si mancip. ita fut. alie. Hipp. in rub. de prob. col. 71. Barbat. in c. cum dilecta, col. 17. de resc.

31 XI. Amplia, nā iudex subrogatus debet procedere summariè, vt primus, ita Bar. in cōs. 187. in fi. Fel. in c. qualiter, & qñ, de iud. Ias. in d. §. qui iniuriarum, col. 4. in 3. corollario. Abb. in repet. c. ecclesia S. Mariæ, col. 12. uer. super secundo dicit, de constit. Fel. in c. cum dilecta, col. 13. in 7. ampliat. de resc. Rebuff. in trac. nomina. in 8. q. col. 6. ver. facit quòd si alicui.

32 XIII. Amplia, ut cōclusio extendatur etiam ad solemnitates, quas tenebatur adhibere is, in cuius locum est facta subrogatio, quia ēt illas solemnitates subrogatus adhibere debet, prout in minore, uel muliere, qui certas solēnitates adhibere debēt in contractu, nā easdem met solēnitates tenet̄ adhibere eius pcurator. ita Bar. in l. apud Iulianū, §. fi. in fi. licèt nō firmet, ff. ex quibus caus. in poss. eat. Soc. in cons. 112. col. pen. in fi. & seq.

seq.& in consi.172.col.fi.Caccialup.in l. cuoctos po pulos,col.49.ver.accedunt prædictis.C.de sum. Trin. qui dicit idem tenuisse in auth. sacramenta puberum. C.si aduersus vendi.Hippol.in sing.255. & Hispan.in rubr.de doua.inter vir.& vxor.col.78.col.2.& seq.Io. Crot.io l.is,qui pro emptore,col.53.ff.de usucap.Cas. si.in consue.Burg.fol.134.col.1.

33 Declara,nam omnes isti Doct. allegati præsupponunt interuenisse eandem & solemnitatem in constitutione procuratoris,quæ interuenire debet in ipso contractu,vt dicit etiam Aug.in d.l.apud Iulianum.§.fin. Soc.io consi.239.col.2.& in l.1.§. item acquirimus, col.3.uer.postremo istum tea.ff.de acq.poss. Aret.in l. mutuum,col.pen.ff.de acq.poss.

34 ¶ Contrariam opi.videlicet, q qñ in cõstitutione procuratoris interuenit solemnitas statutaria, illa non requirat io cõtractu gesto per pcuratorẽ tenuit Ang. & Raph.Cum.in d.l.apud Iulianũ.§.fi.& Ang.Are.in §.hæres,col.1.ver.quærit Bar.inst.de obl.quæ ex quasi contrac.Soc.in cõs.253.col.1.Bru.in trac.de.for. fol. 94.aliàs in tit.quas res perso.& quos cas.col.15.versi. sed an similis.Ale.in cõs.189.col.pe.uol.7.& in istam sniam inclinat Bar.in d.l.apud Iulianũ.§.fi. & vltimã opi.istam etiam opi.tenet Soc.in l.1.§.fuit quæsitum, col.4.ff.ad Trebell.uer.per quod decidi videtur.

35 Concorda nã aut in cõstitutione procuratoris interuenit solẽnitas requisita,& procurator fuit specialiter deputatus ad actũ peragendũ,& tũc quia vr interuenisse causæ cognitio,& discussio super actu gerẽdo alia solẽnitas nõ requirit,& ita procedat opi. secunda, q alia solẽnitas nõ requiratur in cõtractu,secus si i generc fuisset procurator cõstitutus & cũ solẽnitate,non designato tñ certo negotio.& ita procedat prima opi. Istã distinctionem ponit Soc.in l.1.§.itẽ acquirimus. col.3.& seq.& ibi Ias.col.1.in fi.& seq.ff.de acq.poss. Cãpeg.in trac.dot.in 5.par.q.108.Tiraq.de ll.cõnub. fol.206.quę distinctio sumitur ex verbis Fede.de Sen. in consi.100.col.2.idem sensit Laurent.de Rodulph.in e.sine exceptione,in 10.& 19.q.12.q.2.

36 XIIII. Amplia,nã cõtractus innominatus subrogatus loco cõtractus nominati sortitur eius naturã,vt nõ habeat locũ pœnitẽtia sicut in cõtractib. nominatis. ita dicit Bal.per illũ tea.in l.2.C.de rer.permu. in primis uerbis.Are.in l.sciendũ,col.2.pro ista cooclusione.ff.de ver.obl.& istã opi.dicit cõem Gome.in §.fuerat,col.7.inst.de act.Soc.in rub.ff.de verbor. obli.col. pe.ver.4.pro ista cõclus.vbi Ias.col.5.vers.10.addncit.

37 XV. Amplia,nã stipulatio subrogata in locũ alterius cõtractus assumit naturã illius cõtractus in cuius locũ subrogatr per tex.in l.si stipulatus,ff.de vsur.& ibi gl.io verbo,verisimilẽ.& not.Bar.in l. si quis cum aliter,in prin.ver.quæro circa fm,ff.de ver.obl.& io l.cũ mota. C.de trans.Ale.in rubr.ff.de uerb.obli.circa fi.vbi dicit istã cõem opi.Are.in l.sciendũ,col.4.io fi.& seq.ff. de ver.obl.Ias.qui dicit istã cõem opi.in l.cum mota, col. 2.& seq.C.de transa.& sentit Bal.in c.1.in fi.de vasal. qui cõtr.constit. Lotar. Soc. qui per plures columnas examinat,io rub.ff.de uer.obl.& tenet,quod tam respectu præcisę obligationis dandi, quã & quod nõ sit locus pœnitẽtiæ re integra,stipulatio sortiatur naturã cõtractus innominati super quo interponitur,& idem tenent Ang.in l.stipulationes non diuiduntur,col.4.ver. conclude,ff.de uer.obl.vbi & Ale super 11.oppo.Bar. Rom.in l.sciendum,col.5.uer.vnde infertur, ff.eo.tit. Grat.in consi.66.col.2.vol.1.Rui.in consi. 114. col. 2.uol.1.Tiraq. de constit.in 3.par.io 7.limit.nu.37.

38 Primò Igitur ista opi.facit ad id q notat Bart. in l.si quis cum aliter,col.1.ver. præterea posito, ff.de verb. obl.vbi stipulatio interposita in contractu emptionis, & venditionis si nouat præcedentẽ obligationẽ,dr illam nouare cum omnibus suis qualitatibus.

39 Secundò Pro hac parte facit,nã cõtractus rõne stipulationis in eo interpositę operat id qđ aliàs nõ operaret.Bal. Ang.& ibi Ale.in l.post dotẽ,ff.sol.ma.col.3

¶ Contrariũ, q stipulatio retineat propriã naturã, & nõ naturã actus super quo interponit: imo faciat illũ trãsire in naturã suã,voluit Bar.in l.2.C.de cõdi ob causam.& Pau.de Cast.in rubri.ff.de verb.obl.in fi.& in l.1.in§.fi.in fi.ff.de pac. Alea.in cõs.39.in fi.vol.4. Aret.in cons.112.col.1.ver.ad primũ.Bulgar.in rubr. ff.de verb.obl.circa fi.& ibi Io. Crot.nu.18.& seq.

40 Primò Pro ista opi. quod not.Bal.in l.quàuis,C.de transa.& ibi Pau.de Cast. vbi qñ contractus innominatus vnitus est cum contracto nominato,assumit naturã illius,& ideo non recipit pœnitentiam.

41 Secundò Facit,nã stipulatio interposita in contractu bonæ fidei retinet propriã naturã, nec efficit bonæ fidei,prout no.Bar.in l.singularia,in 6.speciali,ff.si cer. pet.Bal.in l.si eum,§.qui iniuriarum, col.2.ver.secundo casu,ff.si quis cautio,& Pau.de Cast.in l.si hæres,§. si tamen in prin.ff.de eo quod cer.loco.

42 Primò Concorda has contrarias opin. q stipulatio interposita sup cõtractu sortitur naturã illius,vt in plus quis nõ teneat,sed vt efficacius quis teneat bene retinet naturã suã,& non assumit naturã illius contractus super quo interponit,ita dicit Imo.in l.miles,§.decem,in vlt.uot.ff.de re iud.& ibi Pau.de Cast.in 2.no. & Alea.in 2.not.idem Alex.in l. stipulationes non diuiduntur,col.7.super 11.oppos.ff.de verb.obl. Nicel.in cõcord.233.& Alea.in l.1.col.fi.ff de pac.Bru.i trac. de form.fol.85.aliàs in tit.de prob.& præsc.for.col.31. vers.2.limitat.Pau.de Cast in cõs.170.vol.2.vbi dicit, q stipulatio sortitur naturã cõtractus, super quo interponit vt promittẽs in plus nõ teneatur.idẽ sentit Hier. Buttig.in rubr.ff.de verb.obli.nu.34. vbi Io.Crot.nu. 26.io fi.& seq.& ista videtur magis approbata à Doc.

Contrarium tamen tenet damnando istam distinctionem.Soc.in rubr.ff.de verb.obl.col.21.

43 Secundò Cõcorda stipulationẽ sortiri naturam cõtractus super quo interponitur in cõtractibus, non aũt in delictis,ita cõcordat Are.in l.stipulationes nõ diuiduntur,prout refert Ias.in d.rubr.ff.de verb. obl. col. pen.sed Io.Cro.in eadẽ rubr.nu.18.dicit,q Are.illud ponit in l.sciẽdũ,& ipse talem distinctionem damnat, & Galiaul.ibi col.fi.& Alciat.in fi.

44 Tertiò Concorda fm Ias.in d.rubr.col.pen. qui dicit,q stipulatio retinet naturam suam quoad firmitatẽ,sed quoad alios effectus assumit naturam contractus, super quo interponitur, & limitat hanc distinctionẽ in stipulatione interposita super vlt. voluntate.

45 Quartò Concorda,vt per Alcia.io d.rubr.col.pe. & fi.q stipulatio interposita sup cõtractu innominato,seruat propriã naturã,sed super cõtractu nominato interposita assumit naturã cõtractus super quo interponit,& idẽ fere vr sentire Buttig.in eadẽ rub.nu.34.vbi dicit,q in aliquib. stipulatio assumit naturã cõtractus, sup quo interponit,in aliquib.retinet propriã naturã.

46 Quintò Concorda fm Galiaul.in d.rubr.col.pe. cõtractũ stipulationis super cõtractu innominato operari hunc effectũ,vt nõ sit locus pœnitentiæ, & idẽ tenet Soc.col.pe.& fi.sed vt liberetur quis præstando interesse etiã in obligatione dandi,stipulatio sortitur naturã contractus innominati, super quo interponitur.

Tenendo illam opi.q stipulatio sortiatur naturam contractus,super quo interponitur.

47 Amplia,etiã in stipulatione pœnali,quæ etiam naturam

turam principalis dispositionis sequitur ut per Aret.in l.4 §.Cato,col.7.ver.in quantum.Doct.hic.ff. de ver. obl.contra Imol.ibi,qui contrarium tenet.

48 Primò Limita,quando diuersa ratio esset, vt primus contractus haberet diuersam naturam a cõtractu stipulationis,vt not.Are.in l.si quis cum aliter. col. 4. ver.& potest dici.ff.de verb.obli.

49 Secundò Limita,quia prædicta opi.habet locum quando primus cõtractus non fuit nouatus, sed si per stipulationem primus contractus esset nouatus, tunc stipulatio retineret propriá naturá, nec assumeret alienam,ita dicit Ale.in l.1.col.fi.ff de pact.& voluit Bal. in l.si eum.§.qui iniuriarum,col.2.ver.2.casu.ff.si quis cautio.Io.Crot.in rubr.ff.de uer.obl.nu.26.in fi.

Ratio huius conclusionis ea est, quia actio subrogata per hominem non sortitur naturam primæ,vt dictum est supra in 5.ampliat.

¶ Contrariũ in hac limitatione tenet Alc.in d.rub. ff.de verb.obl.in fi.& fuit de mente Bar.in l.si quis cũ aliter,col.1.ver.quæro secundo.ff.eo.tit.

50 Tertiò Limita, si stipulatio interponatur ex necessitate,non autem ex voluntate,vt declarat Ruin. in consi.81.col.pen.uol.1.

51 XVI. Principaliter amplia,vt etiam officium iudicis subrogatum loco actionis sapiat illius naturam, vt tradit Alex.in l.quod iussit,col.10.in fin. ff.de re iud. uer. diligenter nota. Purp.in l.certi condictio, col.9. uer.in vlt.q.gl.ff.si cert.pet.

52 XVII. Amplia,vt pecunia subrogata loco speciei sapiat eius naturam. Mantua in consi.80.col.2.

53 XVIII. Amplia,ut cõclusio procedat etiam in his quæ accedũt ipsi cõtractui.Grat.cõs.13.nu.31. vol.1.

54 XIX. Amplia,nã pensio subrogata loco alterius pẽsionis sapit naturá illius.Rui.in cons.169.col.3.vol.1.

55 XX. Amplia, nã iurisdictio subrogata sapit naturá eius in cuius locum subrogatur.Alber.in l.sed & si manente,ff.de preca.

56 Hinc est,vt iudex subrogatus possit omnia,quæ poterat primus iudex.Bella. decis.41.& decis. 39.& seq. & decis.328.& seq. Rot.in antiq.Bisign.decis.10.de rescr.Cassad.decis.8. de rescr.

57 XXI. Amplia,nã instantia subrogata a statuto in locum instantiæ iuris cõis, assumit naturá illius, ut per Imol.in l.4.ff.de dam.infect.Ias.in l.properandum,in prin.col.pe.ver.contrariũ.C.de iud. Ale.cons.42. col. 2.uol.3.Fel.in c.illud, col.1.de præscr.Narta in cle.sæpe,in prin.in 5.not.ver.circa secũdũ,de verb.sig. Dec. in c.de causis,no.10.de offi.deleg.

58 Primò Limita,nam qui nõ habet easdẽ qualitates, & conditiones,quas habet principalis, nõ põt in eius locum subrogari.Bar.in l.1.§.fi.C. de præpos. agent. in rebus,lib.12. Bald.in l. parabolam . C. de episcop. & cler.& hoc voluit gl.in verbo,usurpantes,io l.1. C. de mancip.& colon.par.lib.11.gl.& Ang.in l.stipulationes commodissimum.ff.de verb.obl. Ang.in l.continuus,§.si ab eo.ff.eo.tit.vbi ẽt Imol. Ias.in §. fuerat, col.3.insti.de act.Abb.in c.1.col.4.de sum.trin. & ibi Fel.col.pe.in fi.Io.de Rip.in c.cũ M. Ferrariẽsis, col. 18.de cõst. Barba.in c.fi.§.is aũt,col.fi.ver.& ponderа,de offi.deleg.Hipp.in rub.de proba. col.71. Pet.in trac.de Doct.in 4.par.q. 1.Caccialup. in trac. de deb. fugit.in 3.q.prin.col.fi.Alex.in l. stipulationes commodissimum,ff.de uerb.obl.& in apost.ad Bar. in l.1. §.fi.in 1.apostil.ff.si quis testa.lib.esse iuss. Corsett. in sing.in verbo substitutus.Caccial.in l.diem functo.q. 43.ff.de offi.asses.Are.in l.nemo,col.2.ĩ fi.ff. de duob. reis.Gome.in §.fu erat,col.6.inst.de act.

59 Secundò Limita, nam subrogatum non assumit naturam subrogati quoad pœnam: ita sentit Bar. in l. multa,ff.de cond.& dem.Et ita limitat expresse Ias. in d.§.qui iniuriarũ,col.5.ff.si quis cau.Idem voluit Bar. in l.in testõ,ff.de cond.& dem.& Dec.ponit istam limitationem in l.certi condictio, col.5. in fi.ff.si cert. pet.Gomes.in §.fuerat,col.8.Et ultra istos hanc limitationẽ sentit Bal.in c.1.§.inter pares.col.3.ver.& per hoc est determinatũ,de l.Corra.& in l.fi.C.de arbit.& in l.1.in 2.oppol.C.de his quæ pœn.nom.Istud etiam colligitur ea mente Bal.in d.l.si eum,§.qui iniuriarũ, col.2.ver.item ex prædictis. Aim.de antiq.temp. in 4 par.nu.77.Rui.cons.143.col.3.& seq. vol.5. ex quib. apparet istam esse magis communem opin.

¶ Contrariũ,q̃ subrogatũ sapiat naturam subrogati ẽt quoad pœnam, voluit gl. in const.reg.in 1.li.in ti. de pœna negan.deposit.& ibi not.Affl.nu.9

60 Primò pro hac opi.facit,nã hæres succedens in locũ executoris semel monitus eádẽ pęná incurrit,prout si esset executor,ut per Bar.in auth.hoc amplius, col. 1.in fi.C.de fideicom.Goad.in consi.34.nu.9.

61 Secundò facit,nã qñ bonus vir simpliciter cõfirmat sñiam arbitratoris ẽt pęna cõmittiẽ, licèt secus qñ reformaret,vt not.Bal.in l.vnde si Nerua,ff.pro soc.in l.fi.C.de contrah.empt.in pe.col.in 10.& 11.q.

62 Tertiò Limita in iudice subrogato, qui nõ statuta illius,in cuius locum subrogatur,sed sua propria seruare debet,vt per Bal.in l.certum,col.6.ver.& est argumentum.C.vnd.legit.Soc.in consi.195.col.1.

63 Amplia,nã qñ appellari nõ põt a principali iudice, appellatur tñ ab eius subrogato,per tex.& ibi Paul. de Cast.& Sal.in l.à proconsulibus.C.de appell.Soc.in d. consi.195.col.1.Fel.in c.super his,col.6.de accus.

¶ Contrarium in hoc vltimo sentit Io.And.in addit.Spe.in tit.de appell.§. quibus,ver.quid si conuenit, refert,& sequitur Alex.in consi.93.col.fi.vol.4.Fel.in c.qualiter,& quando,de indic.

64 Quartò Limita,quia subrogatum nõ assumit naturam eius,in cuius locum subrogatur, quo ad priuilegia personalia eius,in cuius locum subrogatur.Rot.in antiq.decis.876.& in antiquior.decis.1.in tit. de deci. Ias.in consi.20.col.pe.vol.1.

65 Inferẽ igitur,vt cõductor seu emptor vectigaliũ,vel redituũ alicuius priuilegiati,nõ gaudeat priuilegio immunitatis quo ipse priuilegiatus gauderet, ,ptr notát Bar.& Pau.de Cast.p illũ tex.in l.licitatio,§.mercatores,ff.de publica.& idẽ tenuit Spe.in tit. de immun.eccle.in fi.& idẽ tenẽt Imo.post gl.i cle.fi.col.1.de cẽli. Bal.in l.1.C.de nauicular.lib.11.& in cõs.496. vol.4. Ale.in l.qa tale,col.3.ff.sol.mat.Ias.i auth.quas actiones,col.pe.C.de sacr.ecc.& ĩ cõs.20.col.3.vol.1.Gui. Pap.dec.208.in prin.Dec.in cõs.48.col.1.in l.in oib. col.1.§.de reg.iur.Rip.in 3.lib.respon.22.col. pe.Venafr.in cõs.18.col.1.uer.sed prędictis,& hãc dicit esse cõem opi.Tiraq.de retra.lignag.in §.1.in gl.13.nu.12. idẽ tenet Franc.in c.quamquá,nu.4. de ceotib.lib.6.

66 Sublimita qñ priuilegium non esset personale, sed reale,vt declarat Abb.in c.ex parte.el 1.nu.4.versi. sed est dubium,de decim.& idem tenet Abb.in cõs.9. uer. ad secundum,vol.1.& ita tenet Rot.in antiq.dec.876. & in antiquior.Bisignet.dec.1.de decim.

Declara,quia in dubio priuilegiũ in hoc casu præsumitur personale.Bar.in l.1.de const.prin. Ale.in consil.86.colum.1.vol.1.& in cons.101.in fi.co.vol.& in cons.76.in princi.vol.6.Ias.in consi.89.colum.2.ver. in primis,vol.3.

67 Quintò Limita,qñdo subrogatur ad quid diuersum; p tex.in l.cũ fundo,§.si fundus,ff.de iur.dot. no. Bru.in trac.q̃ stan.mas.fol.56.aliàs in 11.art.in 2.q.

col.

col. 3. ver. & ad clarius, fuit dictum Bar. in l. pater filiũ, in repet. col. pe. ff. de inof. test. Soc. in reg. 383. in 2. fal.

68 Sextò Limita, qñ subrogatus, & subrogatũ sunt diuersæ qualitatis. Ale. in cõs. 106. col. 3. vol. 3. sentit Bal. in l. certi cõdictio, in 6. col. ver. sed si actio primæua, & ibi Purpu. col. 9. Rom. in cõs. 227. vide supra ĩ 1. limi.

¶ Contrarium tenet Barbat. in c. ad audientiã, el 2. nu. 32. de rescr. & fuit de mente Bar. in cons. 14.

69 Septimò Limita, quia licèt subrogatum assumat naturam subrogati, non tamen est vere ipsum subrogatum. Gomes. in §. fuerat, nu. 7. inst. de act.

¶ Contrarium ꝙ illud qđ subrogatur verè idẽ dicatur; tenet Barba. in cõs. 2. col. fi. ver. ꝑterea facit, vol. 2.

70 Octavò Limita, conclusionẽ procedere qñ subrogatio esset facta per viam communem, secus si per viã specialem, ita Gomes. in §. fuerat, nu. 7. inst. de actio.

71 Nonò Limita in præeminentia & honore, in quib. subrogatus non succedit in locum subrogati, quia subrogatus non debet ita honorari vt is, in cuius locum subrogatur, vt not. Bal. per illum tex. in l. sed si, §. fi. de in ius vocan. & ibi Ias. sequitur, in vlt. not. Dec. in l. solet, col. 1. ff. de iur. omn. ind.

¶ Contrarium, quòd imò subrogatus debeat ita honorari, sicut principalis. voluit gl. in c. quæ de causa, in gl. 1. 2. q. 4. Abb. in c. mandata, in 2. no. de præsum. Pet. de Ancha. in c. grandi. in 5. no. de suppl. negl. prçla. Ang. in l. si prior. §. a Titio, ff. qui pot. in pig. habeant. in 1. not. Rom. in sing. 370. Fel. in rub. de mu. & obe. col. 5. Pet. de Anch. in c. sanè, in 1. no. de off. deleg. Bert. in cons. 73. col. 1. vol. 1. in nou.

72 Concordi, quia aut subrogatus est subrogatus ab ipso principali, aut a principe, si a principali nõ ita honorandus, ita procedit primi opi. aut a principe, & debet honorari vt principalis, ita declarat Fel. ĩ c. cũ olim, el 2. de off. deleg. in c. mandata, de præsumpt. & idem tenent Dec. in c. sanè, & ibi Barb. de offi. deleg.

Tenendo hanc vltimam opin.

73 Amplia, etiã si ipse principalis hẽret facultatẽ a principe subrogãdi aliũ, ita declarat Bert. in d. cõs. 73. vo. 1.

74 Primò Limita, nisi ex consuetudine etiam deputatus a principali non esset honorandus vt ipse principalis, sicut dicit Card. in cle. 1. in 6. oppo. de off. vicar. Alex. in rubr. ff. de offi. eius, cui mand. est iurisd. col. antep. Fel. in d. c. mandata, de præsump.

75 Secundò Limita, quia dẽt honorari subrogatus vt principalis in actibus, in quib. repræsentat principalẽ, in aliis. Fel. in d. c. cum olim, el 2. de offi. deleg.

76 Tertiò Limita, quia non recipit illum honorem subrogatus qñ est honor tantummodo debitus illi personæ, ut per Barba. in c. sanè, in 2. col. de off. deleg.

77 Decimò Limita, qñ quis subrogatur ad ius quod ipsi subrogato competebat habitu, non actu, quia tunc sua potestas regulatur vt propria, non autem vt illius, in cuius locum subrogatur, ita Fel. in c. licèt ex suscepto, col. 3. de for. compet. post Abb. ibi. col. fi. Gomes. in §. fuerat, col. 9. in 4. limit. inst. de act.

78 Limita, qñ est diuersa ratio in subrogato, & in eo in cuius locũ quis subrogatur; Gomes. in d. §. fuerat, col. 9. Barb. in d. c. ab excommunicato, nu. 33. de res.

79 XII. Limita, qñ plus, vel minus reperitur expresse dispositum in subrogato quàm in eo, in cuius locum subrogatur. Soc. in l. 1. col. 11. ff. quis & à quo appell. ver. ad istud responde. Gomes. in d. §. fuerat, col. 9. in fi. & seq. Ista fuit responsio Alex. in l. 1. col. fi. ff. de offic. eius, cui mand. est iurisd. quam refert Iacob. de Nig. in l. mandata, in 1. not. ff. de offi. eius.

80 XIII. Limita, tiam subrogatum non assumit naturã eius in cuius locum subrogatur, quando est electa industria personæ; ita Alex. in l. 1. col. fi. ff. de off. eius, cui mand. est iurisd.

¶ Contrarium tenet Dec. in c. si pro debilitate, col. 3. ver. sed ista responsio, de off. deleg.

81 XIIII. Limita, qñ subrogatio est facta simpliciter, secus si esset facta cũ clausula quatenus non posset valere virtute primæ dispositionis, nã non assumeret naturã primæ si illius virtute sustineri non posset, ita Soc. in l. cũ filiosa. col. 17. ver. postremò pro cõsideratione, ff. de leg. 1 & ibi Bauer. nu. 66. Ias. in cons. 108. col. 2. vol. 1. vbi quando subrogatio nõ est facta simpliciter, sed qualificate, tunc non assumit naturam subrogati.

82 XV. Limita, nam quando subrogatum transit in aliã naturam non assumit naturam subrogati, vt per Mari. Soc. in c. veniens, col. 11. de accusat.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Declarans nihil de nouo facit.

1 EX tex. ĩ l. hæredes palã, in §. sed & si notã, ff. de test. colligit illa regula, ꝙ qui declarat nihil de nouo facit, sed iã factũ aperit, & ideo dr̃, quod qui declarat, nihil addit. Idem probat tex. in l. adeò, §. cum quis, ff. de acq. ret. dom. in l. asse toto, ff. de hær. instit. in l. vnũ ex familia, §. de falcidia, ff. de leg. 2. in cle. 1. in princ. de iur. patron. vbi tanquam diuersa ponuntur declarare, & addere, prout ẽt idem hr̃ in procem. sexti, in prin. & idem dr̃ in clem. exiui. ver. locum autem, de verb. sign. & ponit gl. in c. per tuas, in verbo de nouo, de dona. in c. 1. in verbo, & filio, de sum. Tri. lib. 6. & ibi Dom. col. pen. ver. nota istam gl. quam quidem conclusionem firmant Io. And. in addit. ad Spe. in tit. de test. §. nunc vidẽdum, col. pe. ver. hoc ẽt nota. Bar. in l. ab executore, col. 2. & seq. ver. quæro secundo, ff. de appel. Imo. in d. l. hęredes palã, §. sed & si notam, in 2. no. & ibi Pau. de Cas. in prin. ver. quid aũt. Rom. in d. l. hæredes palã. ver. nota vlterius, & ibi Are. in §. si quid, in 1. not. Bal. in l. 1. ver. quęro ꝙ testes. C. de codi. Ful. cõs. 147. col. fi. ver. ad fin. Rom. in l. 1. §. si quis simpliciter, col. 2. ff. de verbo. obl. Sal. in l. leges, & constitutiones, in 1. oppos. C. de leg. Rom. cons. 482. col. 2. Dom. in procem. sexti in fi. princ. ver. & nota optimũ tex. Card. in c. fi. col. 2. ver. si verò disponit, de const. Imol. in clem. 1. col. 8. versi. gl. cecidisse, de sequest. poss. & fruct. Fede. de Sen. cons. 112. col. 1. Ias. in l. nõ dubiũ, in 6. no. C. de leg. Soc. cõs. 214. col. 6. ver. sed huic obiectioni. Dom. cons. 33. col. fi. ver. præterea ostenditur. Barba. cons. 18. col. 9. vers. ecce aũt. vol. 1. & cons. 7. col. 1. ver. 3. faciat. vol. 3. & cõsi. 87. col. 9. ver. & hoc satis aperte, eo. vol. Fel. ĩ c. super quæstionum, col. 1. de off. deleg. & in c. qualiter, & qñ, el 1. col. 14. ver. & pro ista fallen. de accus. & in c. non põt, col. 2. ver. facit gl. singularis, de re iud. Dec. in l. edita, nu. 47. C. de eden. & in l. 1. col. 1. C. de impub. & in c. fi. col. 6. ver. & aduertendum, de constit. in c. pastoralis, §. verum, in 3. not. de appel. & in cons. 423. in fi. Hippo. in l. 1. §. si quis vltro, col. fi. ver. vlterius scias, ff. de quæst. Purpu. in l. 1. nu. 39 ff. si cer. pet. Rebuff. in l. qđ iussit, in 2. not. num. 154. ff. de re iud. Brun. in tract. de form. in tit. quas res, pers. & quot casus, &c. col. 1. ver. vbi autẽ tractemus, & col. 3. ver. interdum dispositio.

2 Hinc dicunt Docto. quòd qui declarat, non disponit, sed quod actum sit in præteritum ostendit, prout dixit Bald. in l. cum testamentum, in fin. C. de manumiss. testam. & Dec. in l. edita, numer. 47. C. de edendo.

Kk Pri-

3 PRIMÒ Igitur infertur ex hac regula, q̃ qui nõ põt emendare, aut corrigere, poterit declarare, prout dicit Bal.in §.quibus,in 5.not.in 1.consti.C.& in l.edita,in 3.lect.col.2.ver.nota q̃ ad ea. C.de eden.& in l.hæredes palã,§.& si notam.ver.nota hic,& ibi Imol.in §.si quid,in 1.not. ff.de testa. Bal.in l.tres denunciationes, in fi.C.quomodo,& qñ iudex.Io.And.in reg.in generali,col.pe.uer.vltimo quæritur,de reg.iur.in 6.Barba. cons.18.col.8.ver.& quod voluit,vol.1.& cons.7.col. 1. ver.3.facit,vol.3.& cons.87.col.9. ver. & hoc satis aperte,eo.vol.Fel.in c.2.col.11.ver.vnde dicit,de libel. obla.& in c.qualiter & quãdo,col.14. ver.facit qđ no. Bal.de accus.Brun.in tract.de form.in tit.quas res,per son.col.4.ver.ex prædictis etiam.Rebuff.in l. quod iussit,in 2.no.nu. 177.ff.de re iud.

4 Ratio est,nã ille qui declarar,non dicitur corrigere, vel emendare:vt dicit Fel.in c.2. col.11. ver.item illam fall.de libell.oblat.

¶Contrariũ,q̃ ille qui declarat,dicat̃ emẽdare,dicit Bar.in l.edita,col.2.ver.pro declaratione, C.de eden.

5 Concorda, quia declaratio non dr̃ propriè emendatio, sed tm̃ largo modo, & impropriè vt declarat Dec. in d.l.edita,col.4.ver.vltimo dicitur,C.de eden.

6 SECVNDÒ Infertur,q̃ ille,qui non potest post terminum aliquid facere,potest tñ declarare. Bal.in l.hæredes palam,§.sed si notã,uer.item est argumentum,ff. de testa.& in l.tres denunciationes,in fi.C.quomodo, & qñ iudex,& in l.1.§ huius studii,col.1.ver.& est argumentum, ff.de iust. & iur.in addit.ad Spec. in tit.de sent.col.12.ver.pono quòd post sñiam.Dom.in proœm.sexti,io fi.princ.ver.& nota optimum tex. & iu c. cognoscamus,in fi.ver.& nota incidenter,34.dist.Archi.io c.1.col.1.ver.eadem gl.13.q.1.Io.And. in addi. Specul.in tit.de test.§.nunc viden.col.pen.ver.hoc etiã nota,& in regula in geoerali,col.pen.ver.vltimo quæritur,de reg.iur.in 6.Aret.in l.edita,col. 1.ver.circa primum conclude.C.de eden.Sal.in l.qui fundũ,ver.& faciunt prædicta,ff.de contrah.empt.Barbat.cõs.18.col. 8.ver.ecce nũc,vol.1.& coos.7.col.1.ver.3.faciat,vol. 3.& cons.87.col.3.ver.& boc satis aperte,eo.vol.Ant. de But.in c.licèt causam, col.3.vers.ex his deciditur,de probatio. Afflict. super const. super rubrica de except. dilator.nu.7.Fel.in c.2.col.11.ver.item illam fall.de libell.oblat.& in c.qualiter,& qñ,col.14.ver.adde etiam hic,de accus.& in c.pastoralis,col.antep.ver.declarati potest,de except.& io c.super quęstionũ,col.1.iu prin. de offic.deleg.Ruin.cons.189.col.2.in fi.ver.5.prædicta confirmantur, vol.1.Rebuff. in l.qood iussit,in 2. not.nu.154.& nu.158.ff.de re iud.

7 Amplia,nam licèt quis non possit post acceptatam positionem eam reuocare,tamen illam bene potest declarare,vt dicit Ruin.cons.50.nu.8.vol.1.

8 Declara,quia supradicta procedunt,quando actus, qui declaratur, erat validus, secus si fuisset nullus, ita Oldr.coos.167.Brun.in tract.de form.in tit.quas res, pers.& quos.cas.col.4.ver.ex prædictis etiam.

9 TERTIÒ Infertur, nã ex quo declaratio inest actui declarato, ideo dicimus declarationem retròtrahi ad tẽpus principalis dispositionis, vt voluerunt Io.Aodr. in addit.ad Spec.in tit.de test.col.pen.ver. hoc etiã nota.& in c.licèt causam,col.3.vbi Ant.de But.col.3.ver. ex his deciditur,de probat. Paul. de Cast.in l.hæredes palam,§.si quid,col.1.ver.item nota. & ibi Aret.in 1. not.de testam.Rom.in cõs.45.in prin.& cons. 65.col. 2.ver.hæc.n.declaratoria,& cons.482.col.2.ver. vnde concludit. Domin. in cons.33.circa fi. Feder.de Sen. cons.112.col.1.ver.circa quod videatis. Afflict. super const.in tit.de excep.dilat.nu.8.Brun.cons.91.col.1. vers. insuper est sciendum,Ruin.cons.225.colum.fin. vers.sicut quælibet.vol.1.Rebuff.in pract.in tit.de non tollen.iur.quæsit.in gl.5.

10 Hinc est,vt lex declaratoria trahatur ẽt ad præterita,gl.iuncto tex.in c.cũ tu.in verbo,siue post. de vsur. Bal.in l.non dubiũ,col.1.in 3.not.& ibi Ias.colu.3.in 6.not.C.de leg.Bald.in l.leges,& constit.in 1.oppo.& ibi Sal.in 1.oppos.C.eod. tit. Bart.io l.omnes populi, col.17.vers.primo casu,ff.de iust.& ior. Domin.in ca. deliberatione,§. volentes, col. 1.ver.sed alia omnia, de off.deleg.in 6.& io c.ex antiquis,col.2.ver.si constitutio,54.dist.Ioan.And.in c.fi.col.fi.ver.in glo.per hoc, de verb.signif.io 6.Anto.de Butr.in c.fi.col.2.versi.2. vr̃,& ver.si est antiqui iuris,& col.2.ver.in gl.fi.& col. 3.ver.uenio ad tertium,vbi Card.col.2.ver.si aũt dispo nit,& Henric.Boic.col.1.ver.si secondo modo,& Barbat.col.10.ver.3.casu,& Fel.col.7.uer.& fallit 2.Imo. col.5.uer.3.pro casu principali,& Dec.col.5.ver.superest tertius casus,in tit.de const. Abb.in c.fi.ou.36. de præscrip.Aoan.in c.cum Christus,in prioc.octs.& prohibet ista constiutio,de hæret.Fed.de Sen. in cõs. 112.col.1.uer.circa quod oideatis.Alex.cons.7.col.2. uer.sed ita est,nol.2.Soc.cons. 285.col.11.uer.sic.nec dicat aliquis,uol.2.

11 Amplia,ut constitutio declaratoria, quæ ſm uerba potest referri ad præterita,& ad futura debet intelligi, ut trahatut etiam ad prætenta,ut per Dom.in c.1. col. fi.uer.item hoc uerum,de summ.Trioit.in 6.

12 QVARTÒ Infertur,ut per declaratoriã, seu per declarationẽ nõ tollat̃ ius quæsitũ,ut nol.Aegid.cõs.19. col.2.uer.modo uerbum, & Saru. in regu.de non toll. iur.quæs.q.12.

13 QVINTÒ Infertur, vt in teste declarãte nõ requirat̃ nouũ iuřm,ut tradit Bar.in l.hæredes palam,§.siquid, in fi.uer.ult.iste §. ff.de testa. Bal.in d.l. hæredes palã, §.sed & si notam,in prin.uer.& est argm̃, & ibi Imol. in §.si quid,in prin.& ibi Aret.in 2.not.de testa.Bal.in auth.hoc sacramentũ,in prin.uer.est autẽ argumentũ, C.de iur.cal.& in l.fi.col.2.uer.quæro nunquid. C.de test.ubi Sal.col.2.uer.quęro an iste testis.Alex.in l.quis bona,§.si quis stipulatus,in fi.uer.ultimo facit iste tex. ff.de dam.infect.Hippol.in l.1.§.siquis ultro,colu.11. uer.ex quo dicunt,ff.de quæst. Roma.cons.482.col.2. uer.item uidemus,Soc.cons.214.col.6. uer.ad hoc potest.Fel.in c.2.col.11.uer.item illam fall. de libel.obla. & io c.super quęstiunum,col.1.uer.2.allego,de off.de leg.& in c.qualiter,& quando,col.14 uers.& infert ibi Bar.de accus.Brun.in tract.de form.in tit.quas res, per so.& quo.quo.cas.col.5.uer.insuper est sciẽdum.Dec. in l.2.§.creditum,col.3.uer.quarta declaratio,ff.si cer. pet.ubi declarat.Cur. iun.in l.siquis,intentione ambigua,col.3.ff.de iudic.Rebuff.in l.quod iussit,in 2.no. ou.155.ff.de re iudic.

14 SEXTÒ Infertur, nam licèt iudex sñiam diffinitiuã mutare,aut corrigere noo possit,l.iudex postquam,ff. de re iudic.poterit tñ illam declarare:ut uoluit gl.1.in uerbo,sed an interpretari,in l.ea quæ.C.commun. epistolas,& sentit gl.in l.sed & si ex utriusque,in uerbo,& sic aut,ff.de euict.Io.And.in addit.ad Specul. io tit.de testa.§.nunc uidendum, col.pe. uersi. boc etiam oota, Bart.in d.l.hæredes palam,§.siquid,col.2.uers.quæro an iudex,& ibi Imol.col.1.uer.Item quod iudex, post Bal.ibi in §.sed si nota,uer.3.ut est argumentum, ff.de test.Bar.io l.ab executore,col.2.uersi.quæro secuodo, ff.de appell.Io.Fab.in l.1.circa fi.uer.Item dic. C.sent. resc.non poss.Alex.in l.2.col.fi.oer.sed videtur,ff.de liber.& posth.& in l.actorum, uersi.sed ubi essent, ff.de re iud.Lanfranc. in c.quoniam contra, in uerbo inter

locu-

locutiones,col.5.ver.vlterius dubitat,de probatio. Alex.cons.3.col.fi.vers.super alio quæsito,vol.1.Calca. cons.69.col. 2.ver.4.quia.Fel.in c.super quæstionum, col.1.ver.ego allego,de off.deleg.Dec.in c.1. colu.6. ver.3.est species, de postu.præl.& in l.in ambiguis orationibus,circa fi.ff.de reg.iur. Rebuff. in l.quod iussit, in 2.not.nu.153.& nu.155.ff.de re iud.

15 PRIMÒ Amplia,nam voluit gl.in c.loci, §.si is ita, in verbo errorem,25. q.9.vt iudex possit suam sententiam non solum declarare, sed etiam moderare.

16 SECVNDÒ Amplia,quod nedum iudex,sed etiam arbitri,qn sunt plures,possunt eorum sententiam declarare,vt per Bal.in l.oe in arbitris,io fi.col.2.ver. finaliter ex dictis. C.de arbitr.Lanfr. in tract. de arbit. in 7. par.in 27.q.Calc.cons.69.col.2.ver.4.quia.

17 Amplia istã Ampliationẽ, quia et vnus tm arbiter pōt eius arbitramentũ declarare,vt tenet Spec.in tit.de arbitr.§.fi.col.28.ver.sed nunquid verbum obscurum, in vltima opin.per eũ recitata, & sentit Archid.in c.sicut.11.q.1.ver.in eadem gl.ibi dum se remittit ad not. in l.ab executore,ff.de appell.Fel.io c.qualiter & quãdo,col.16.ver.3.nota,quod arbiter,de accus.

¶ Contrarium in hoc tenuit Bal. & Lanfr. in locis proximè allegatis,& Ang.io l.1.in fi. ver.io gl.dicunt, & ibi Roma.nu.28.ver.ex quo infert,ff.si cer.pet.Imo. in c.quintauallis,col.2.ver.an autem possit, de iureiu. Card.in c.exhibita, in 6.q.de arbit.Alex.in apostill. ad Bar.in l.ab executore,ff.de appell.Curt.iun.io l.siquis intentione,col.fi.ff.de iudic.

18 Concorda, quod arbiter possit laudũ declarare, dummodo incontinenti id faciat,secus si ex interuallo, ita Henric.Boic.in c.com olim,ver.sed si quæris,de arbit. Rebuff.in l.quod iussit,in 2.not.nu. 160.de re iud.

19 PRIMÒ Limita conclusionẽ, quod iudex possit declarare sñiam suã,hoc locũ in maioribus magistratibus, nõ aũt in inferioribus,vt sentit gl.in l.vt proponis,in verbo executor.C. de exec.rei iud.& in c.sicut,in §.ex his, super verbo ex iis,11.q.1.& in l.2.io verbo corrigendi. C.de sent.ex peric.recit.Bar.in l. ab executione, col.2. ver.& hoc est verũ,ff.de appel.Bal.in l.si vt proponis, ver.modo quæro,C.de exec.rei iud.& in l.2.col.1.ver. quæro nunquid.C.de sent.ex peric.recit & in l.ea quæ, ver.quærit gl.C.commin.Epist.Henric.Boic.in c.in literis,col.fi.ver.si quæris,de off.deleg.Bal.io c.1. col.5. ver.an aũt index,& ibi Dec.col.6.ver.tertia est species, de postul.præl.Ang.in l.2.col.1. vers. in gl.mag. C.de senten. ex peric.recit. & in l.1.circa fin.ff. si cert.pet. Abb.in c.qualiter,& quando,el 1.col.2.ver. & si velit interpretari,de accus.& in c.ex parte,el 4.in fi. de verbo.sign.Rebuff.in l.quod iussit,nu.171.ff. de re iud.

¶ Contrarium tenent Anan.in c.qualiter,& quando,col.2.uer.sur loquimur in sententia, & ibi Fel. col. 15.ver.sed aduerte,de accus.

Tenendo primam opinionem tãquam magis cōem

20 Amplia.Idẽ esse in legato Papæ, vt tenet Rebuff. in l.quod iussit,in 2.not.nu.160.ff.de re iudic.

21 SECVNDÒ Limita, nam iudex non poterit declarare verba in libello actoris apposita; vel dicta testium, prout tenẽt Bal.in l.ea quę,ver.item iudex.C.commin. epist.& in l.si hic proponis,ver.modo quæro.C.de executrei iudic.Alex.in l.ex facto, in 2 not.ff.de vulg. & pup.Fel.in c.qualiter,& quando,col.13.de accus.& in c.2.col.11.ver.propterea dicit,de lib.oblat.

22 Amplia, quia nec etiam legatos Papæ potest interpretari verba rescripti Papæ,ita Rom.in l.1.nu.29.ver. ex quo infertur,ff.si cert.pet.

¶ Contrarium tenent Inno.in c.1.circa fi.de postu. præl.& Ang in l.1.circa fi.ff.si cer.pet.

23 TERTIÒ Limita, quia iudex declarare potest suam sñiam durante officio,nõ aũt eo finito.ita declarat Bal. in l.ea quæ,ver.quærit gl.C.commin. epist. & io l.1. circa fi.ver.nẽ quod rescriptum,ff.de constit.Princ.& in l. leges sacratissimæ,3.not.C.de leg.Bar. in l.oẽs populi,col.20.ver.sed an recurrãt ad illos,ff.de iust. & iur. Imol.in l.ex facto,col.1.ver.nota tertio. & ibi Alex.in 2.not.ff.de vulg.& pup.Io.And.in c. ex parte, el 3.de verb.sign.ver.nec puto quòd iudex, vbi Abb.col.fin. ver.io gl.in verbo,interpretatione.Abb.in c.cum olim, col.1.ver.& argumento huius tex.de arbit.Fel.in c.per tuas, el 1.col.1.ver.2.not.de simo. Rebuff. in l.quod iussit,in 2.not.nu.160.& nu.172.ff.de re iud.

24 ¶Contrarium in procuratore,vt etiam postquã desiit esse procurator,possit declarare,dicit Bal.in l.idem Pōponius,in addi.ver.aut procurator viuit, ff. de rei vẽ.

25 QVINTÒ Limita, ut conclusio procedat,qn verba sunt dubia,secus vero qn sunt clara, Bal.in l.volũtates, col.3.ver.quæro si statutum,C.de fideicomm.Paul de Cast.cons.338.col.2.ver.pro declaratione, vol.1.& in l.hæredes palam,§.siquid,col.2.ver.multæ rationes.Gemi.cons.33.col.fi.ver præterea ostenditur,Ias.cons.56. col.pen.ver.non obstat ergo, vol.3. Dec.in l.in ambiguis rationibus,nu.4.ff.de reg iur.

26 SEPTIMÒ Infertur, nam sicuti iudex potest sñiam, ita poterit etiam iura interpretari,vt dicit Ino.in c.1.circa fi.ver.& sicut quilibet iudex,de postu.præla. & in c. cum speciali, col.1.vers. quidam tñ dicunt, de appell. Archi.in c.sicut,in gl.1.11.q.1.ver.in gl.1.Abb.in c. cum venissent,col.1.ver.aut dubitatio est,de iudi.& in c.1.in 1.no.de iuram.cal.& in c.capellanus, col.1.ver. & ad hoc allego,de fer.& in c.1.col.fi.vers.& vide, de const.Felyn.in c.qualiter,& quando,col.14.ver.& ad prædicta adduci potest,de accus.& in c.inter alia,in 1. nota.de senten.excomm.Barb.cons.83.col.pen.ver.potestas enim, vol.3. Dec.in l. in ambiguis orationibus, nu.2.ff.de reg.iur.

27 Limita,quia hoc procedit in iudicib.maioribus,non autem in inferioribus,vt declarat Inn.in d.c.cum speciali,col.1.ver.quidam tamen dicunt,de appel.vbi sublimitat,& idem dicit Arch.in c.sicut,in gl.1.11.q.1.

28 SECVNDÒ Limita,vt illud procedat, qn verba iuris essent dubia,secus si essent clara, prout superius dictũ fuit,& tradit Alex.in cons.215.in fi.vol.2.Dec.in d.l. in ambiguis orationibus,nu.2.ff.de reg.iur.

29 OCTAVÒ Infertur,vt solemnitas,quæ requiritur in principali dispositione non requiratur in declaratione, vt notat Bar.in l.heredes palam,§.si quid,col.1.ver.venio ad sequẽtẽ gl.& ibi Imol.col.1.ver.in gl.super verbo,posse,& ibi Cum.ver.quæro quot testibus,& Aret. col.1.io 2.not.& col.3.ver.in gl.posita,& ibi Bal.io §. sed si notam,in fi.ver.4.& vlt.not. & Ang.vers. ibi & etiam,ff.de testam.Bal.in l.certum,col.6.ver.est quartus casus,C.vnde legit.Roma.io cons.482.col.2. ver. & pro hoc,Soc.in l.1.col.66 uer.3.limitat.ff.de volg. & pup.Aegid.decis.746.col.2.uer.3.fortius probatur hoc.Io.Crot.in c.Raynutios,col.56.uer.2. conclusio, de testam.Ias.in l.in testamento,col.1a.ver.5.stringit. C.de testam.mili.Calca.cons.48.col.8.uer.2.quia uidemus,& cons.69.col.2.uer.2.quia. Brun.io tract. de form.in tit.quo.res.pers.& quo.cas.&c.col.1. uer.ubi autem tractemus,& col.4.ucr.ex prædictis etiã. Dec. in c.pastoralis,§.uerum,in 3.not.de appell. Rebuff.io prac.in tit.de non tollen.iur.quæsit.in gl.5.

30 PRIMÒ Amplia,ut ad probandam uoluntatẽ testatoris,quod sub uulgari expressa non contineatur tacita pupillaris, sufficiant etiam duo testes, Bal.in l.quamuis, in 1.not. & ibi Saly.circa fi.uers.quæro extra gl.& ibi

Alex.in prin.ver.in gl.hic.C.de impub.Bal.in l.precib. col.3.ver.3.quæro, C.eo.tit.Bar.in l.2.col.7.ver.quæro ergo,& reuoco,& ibi Claud.col.4.ver. subsequenter tangit Bar.ff.de vulg.& pupil. Io.Crot.in c.Raynutius,col.56.ver.secunda conclusio.de testam.

31 SECVNDÒ Amplia,idē esse ad probandum,q̄ tacita pupillaris matrem excludat, vt dicit Ang.in l.precibus,col.1.ver.in eadem gl.ibi,& ibi Saly.col.2.ver.iuxta hoc quæro,C.de impube.Iaſ.in l.in testamento, col.12.ver.5.stringit.C.de testam.milit.

32 TERTIÒ Amplia, vt ēt cōiectoræ in hac declaratione sufficiāt,ſm Bal.i d.§.sed si notā,circa fi.ver.4.&vl. not.ff.de test.& Alex.cōs.75.col.pe.ver.vbi agit,vol.5.

33 PRIMÒ Limita istam illationē habere locum in declaratione, quæ fieret incontinenti, secus autem si ex interuallo fieret,quo casu eadem solennitas requireretur,ita Clau.in l.inter cætera,col.fi.ver. pro qua decisione,ff.de lib.& posth.& in l.huius, col.pen.ver. & illud vltimum,ff.de uulg.& pup. Cassad. decis.33. de reg.cancell.ver. successiue inuenta fuit.

34 Sublimita in declaratione noui iuris augmentatiua, nam in ea etiam si incontinenti fieret,eadem solemnitas requireretur,secundum Sarn.in reg.de impet.Bene. per ob.fam.Card.q.9.

35 SECVNDÒ Limita in declaratione voluntatis omnino omissæ in verbis expressis,in qua eadem solemnitas requiritur.Ita voluit gl.in l.cum proponebatur, in verbo,coniectura,ff.de le.1.Cuma.in d.§.si quid,in fi.ver. quæro quot testibus,ff. de testam.

36 TERTIÒ Limita,vt conclusio procedat in declaratione actus validi,secus aūt qn̄ actus esset inualidus,vt not.Bar.in d.§.si quid,col.2..ver.venio ad sequētē gl. & ibi Ang.ver.& hoc intellige.& Imo.ver.in gl. super verbo,& posse,& Bal.in d.§.sed si notā,ver.& hæc sūt, ff.de test.Bal.in l.1.ver.quæro quot testes,C.de codicill.Gemin.cōs.128.in 2.dubio,ver.q̄ ſm.Rot.in nou. dec.332.ver.modo si non constaret. Aegid.dec.746. col.2.ver.tertiò fortius.Aret.cōs.127.col.3.ver.venio ad tertiā conclusionē,& cōs.128.in princ.Bru. in trac. de form.in tit. qu.res.pers. & quot cas.&c. col.3. vers. interdū dispositio,vbi declarat,& col.4.ver. ex p̄dictis ēt.Fel.in c.edoceri,col.6.ver.vide Aegid.de rescript.& in c.fi.col.fi.ver.considera bene,de except.

37 Ratio ea est, quia non dr̄ vera declaratio, qn̄ actus declaratus fuit à principio inutilis:vt tenet Oldr. cons. 267.ver.nec obuiat.Gemin.cons.33.in fi.Bal.in l.edita,in 1.lect. col.2.ver.nota q̄ ea.C.de eden. quē sequitur Brun.in tract.de form.in tit.quas res,pers. & quo. cas.&c.col.4.ver.ex prædictis ēt.Fel.in c.fi.ver. considera bene,de escep.& in c.licet causam,col.13.ver.limita decimo,de prob.& ī c.qualiter,& qn̄,col.15.ver. facit optimè,de accus.& in c.super qōnum,col.1.ver.ad idē vide Bal.de off.del.Dec.in l.edita,nu.49.C.de edē. & in l.1.col.2.ver.& ad propositū nostrū,C.de impu.

38 Sublimita, qn̄ in cōfirmata esset dispositio inutilis, vt ageret ex cōfirmato,nō aūt ex cōfirmāte, quia tunc dispositio confirmans ēt inutilem dispositionem non requireret eandem solemnitatem,quā requirebat prima dispositio confirmata.Ita declarat Aret. in d.§.si quid,col.2.ver.in gl.posita,& col.seq.ff.de testam.

¶Contrarium in hoc voluit Brun.in tract.de form. in tit.qu.res.pers.& qu.cas.col.4.vers.solet tamen dubitari,& col.seq.

39 QVARTÒ Limita,vt conclusio habeat locum qn̄ declaratio se referret ad tempus primæ cōcessionis,secus si ad tempus sequens. Aegid. decis.746. col.3. vers.4. hoc idem.Cassad.decis.33.in fi.de Regul.Cancell.

40 NONÒ Infertur,nam stante statuto, vt pro quolibet contractu sit soluenda gabella, non tamen erit soluenda pro declaratione ipsius cōtractus, ita tenet Bal. in rubr.de rer.permut.in fi. Fel.in c.super quæstionū, col. 1.& ibi Barb.col.2.ver.facit dictum Bal.de off.de-leg.Fel.in c.qualiter,& quando,col.14.ver.facit,quod not.Bald.de accusat.

41 DECIMÒ Infertur,nam qui non potest excommunicare,tn̄ potest excommunicationem iam latā declarare,& ideo legatus,qui excōicauit,finito munere legationis,vel ipsam prouinciā egressus,declarat tn̄ excommunicationem per eum latam: vt ponit Io. And. in c. nouit,in fi.de off.leg.Fel.in c.super quæstionum, col. 1.ver.vlt.Io.And.de offi.deleg.Rebuff.in l.quod iussit, in 2.no.nu.159.ff.de re iudica.

42 XI. Infertur,quòd inferior,qui de facto superioris non potest cognoscere, potest tamen illud declarare. Card.in clem.fin.in princip.in 5.quæst.in fi. versi.regulariter tamen.de pœnit. & remis. refert, & sequitur Fel.in c.non potest, col. 2.vers.& ideò pulchrè, de re iudic.

43 XII.Infertur,vt episcopus,qui exemptos non iudicat,nec excōicat:potest tn̄ declarare ipsos excommunicatos,vt notat Domin.in c.si Papa,col.2.versi.nota ex fine huius gl.40.dist.& in c.episcoporum,col.pe. ver. quicquid dicat Lap.de priuil.in 6.Imol.in cle.1.col.9. ver.nota bene gl.de sequest.poss.& fruct. Fely.in c.nō potest,col.2.uer.facit gl.de re iudic. & in c.2. col.11. vers.facit dictum Ioann.And.de libell.oblatio.

44 XIII.Infertur,vt ordinarius,qui de causa in Romana Curia commissa non se intromittit, tamē potest declarare violantem sequestrum decretum per iudicem Curiæ Rom.cecidisse a iure suo,gl.in clem.1.in verbo, cecidisse,& ibi Imo.col.8.ver.gl.cecidisse,& ibi Card. in 8.q.uersi.si quis autem.de sequest.poss.& fruct.

45 XIIII.Infertur,q̄ licet iudex perempta instantia nō posset iudicare,ut per Bar.in l.properandum, in princ. C.de iud.ēt parte non opponente, prout not. Alex. in cons.39.col.1.uol.5. tn̄ bene poterit instantiam peremptam, uel reum ab obseruatione iudicii absoluendum, & actorem in expensis condēnandū declarare, prout sentit gl.in l.si præses.C.quom.& quand.iud.Innoc.in c.fi. de iureiur. Rota in nouis, decis.98. & decis.153. Roma.in sing.788. Alex.in cons.136.col.1.& in cōs. 137.col.1.& uol.2.& in cons.39.col.1.uol.5. Dec.in cons.34.circa fin.

46 PRIMÒ Amplia supradicta,quia ille qui corrigit errorem,non dicitur de nouo facere,sed potius declarare:ita Bar.in l.hæredes palam,§.sed & si notam. uer.2. nota.& ibi Angel.uers.nota singulariter,& ibi Imol.in §.si quid,uers.item nota quod declarare,& ibi Cuman. in princip.ff. de testam.

Declara hoc procedere, qn̄ correctio erroris non respicit facti substantiā:aliàs secus, ut declarat Ang.in d.l.hæredes palam.uer.ubi autem error,ff.de testam.

47 SECVNDÒ Amplia,q̄ in declaratione non est necesse docere de errore,ut tenent Fel.in c.2.col.11.ver. & pulchrè inquit,& Mari.de lib.obl. & in c. qualiter, et quando,col.14.uer.facit quod notat. de accusat.

48 TERTIÒ Amplia,quia dr̄ etiam declarare ille, qui addit qualitatem, prout tenent Bal.in l.hæredes palā, §.sed et si notam, uers.3.nota. et ibi Imol.in §.si quid post.uer.item nota,et ibi Are.in 4.not.de testam.

49 Declara,ut hoc procedat in qualitate, quæ apponitur loco demonstrationis,nō aūt in ea,quæ alterat subiectum.Bal.in d.§.sed si notam,uer.3.nota.et ibi Imol.in §.si quid post.ver.item nota.et Are.in 4.no. de testam.

50 QVARTÒ Amplia,ut ille, qui plenè non specificauit crimina,posset tamen uerbum ambiguū suę positio

nis

ftis declarare, vt voluit Card. in cle. constitutionẽ, §. 1. in fi. ver. & dicit, de elect. Fely. in c. qualiter, & qñ, col. 14. ver. facit quod not. Card. de accus. & in c. 2. col. 11. ver. & pro tanto dicit, de libel. obl. & in c. super quęstionum, col. 1. uer. 3. allego, de off. deleg.

51 QVINTÒ Amplia, nã dicente aliquo quid esse factũ mense tali, si postea is diem mensis specificet, illa nõ dr̃ mutatio, sed magis declaratio ſm Bart. in l. denunciasse, §. quid tamen, col. 2. ver. sed si ego, ff. de adult.

52 SEXTÒ Amplia, vt declaratio nunquã censeat̃ exclusa, ẽt ꝙ statutũ non admittat testiũ probationẽ, ita Rui. cons. 198. col. 2. ver. 5. prædicta confirmantur, vol. 1.

53 SEPTIMÒ Amplia, nam appellatio interposita ab interlocutoria in scriptis declaratur etiam viua voce, vt voluerunt Bal. in §. sed si notam, ver. tertium est argumentum, & ibi Ang. ver. ex prædictis nota. & Imol. in 3. not. ver. 2. quod appellatio, & Aret. in 2. not. ver. 2. inducitur, & Paul. de Ca. col. 2. ver. item quòd licèt, ff. de testam.

54 OCTAVÒ Amplia, nam iudex à quo est appellatũ, põt post appellationẽ taxare expẽsas, & tñ dicta taxatio nõ est, nisi quædã declaratio præcedẽtis cõdẽnationis, vt tenet Rot. in antiq. decis. 90. Guid. Papæ sing. 349. Lap. alleg. 82. col. pe. ver. vnde licèt. Præpos. in c. pastoralis, §. verũ, col. fi. ver. vlt. per istã litterã, de app. Decis. Tho. 465. F. li c. significauerũt. col. 6. ver. qb. adde Rotã, de excep. Rebuf. i l. ꝙ iussit, i 2 no. nu. 155. ff. de re iu.

¶Contrarium tenent Ant. de But. in c. pastoralis, §. verum, col. 4. ver. vlt. per hanc decretalem, & ibi Dec. col. fi. ver. postremò non omitto, de appell.

55 Infertur igit̃ ex hac ampliatione, quòd iudex a quo, potest suam sententiam declarare, non obstan. quòd ab ipsa fuerit appellatum, Guid. Papæ sing. 349.

56 NONÒ Amplia, nam a declaratione regulariter nõ appellatur. Rom. in cons. 45. in prin.

57 Declara, vt hoc procedat, qñ iudex declarat verbũ suum ambiguum, secus verò quando declarat factum alienum, ita dicit Soc. in reg. 24. in 32. & vlt. limit.

58 Hinc est, ꝙ a declaratione pœnæ incursæ ipso iure appellatur, licèt a pęna l. non appelletur, gl. in c. cupientes, §. ꝙ si per 10. in verbo, priuatos, ver. si aũt iudex, de elect. in 6. Bal. in c. ad nostrã. in fi. de appel. Anan. in c. prohibeas, col. 1. ver. nota quod superior, de magist. & in c. super his, col. 4 ver. item adde. de accus. Anton. de But. in c. pastoralis, §. verum, col. 1. ver. nota bene. de appell. Card. in clem. 1. §. si quis autem, & ibi Imol. col. fi. in fi. de sequest. poss. & fruct. Abb. in c. si. nu. 18. de iuram. cal. & in c. peruenit, col 1. nu. 6. de appell. & cons. 100. col. pen. vol. 1. Imol. in c. extirpandæ, col. 6. vers. & pro hoc etiã, & ibi Card. col. fi ver. item prima nihil, de præb. Rom. in cõs. 482. col. 2. ver. pręterea videmus, & sing. 213. Felyn. in c. 2. col. 2. vers. demum circa prædicta, de sponsal. & in c. qualiter, & quando, colu. 16. ver. pro hoc facit, dę accusat. & in c. cum non ab homine, col. pen. ver. nota quòd licèt, de iudic. & in c. Rodulphus, col. pen. ver. & appellari potest, de rescrip. & in c. parochianos, col. 1 ver. secunda conclusio. de sent. excomm. Franc. in c. reprehensibilis, col. 2. ver. hinc dicit gl. de appel. & in c. sæpe. col. 2. eo. tit. Iser. super const. reg. in tit. de arm. & ibi Affl. nu. 43. Dec. in c. peruenit, col. 1. ver. dicit dominus Abb. de appell.

59 PRIMÒ Amplia, nam licèt ab excommunicatione non appelletur, tñ a declaratione excõicationis incursæ dat appellatio. Dom. in c. is cui, §. sanè, col. 1. vers. quid si appelletur, de sent. excom. in 6. Card. in clem. 1. §. si quis aũt, in 11. q. vers. & dicit Lap. de sequest. poss. & fruct. & ibi Imol. col. fi. in fi. ver. quid autem operetur. Ant. de But. in c. pastoralis. §. verum, col. 1. uers. nota bene, & ibi Franc. col. fi. vers. 6. quæritur, & Præpos. col. fi. ver. 4. fallit, de appel. Pręposi. in c. peruenit, in fi. & ibi Dec. col. 1. ver. & dicit dñs Abb. de appell. Rom. consi. 482. col. 2. ver. præterea videmus, Fel. in c. pręterea, colum. 2. vet. & ideo dixit, de sponsal. & in c. Rodulphus, colum. penult. ver. & appellare potest, de rescript. & in c. cum non ab homine, col. pen. ver. nota quòd licèt, de iudic. in c. Parochianos, col. 1. ver. decima conclusio, de sent. excom. apostil. ad decis. Tholos. 299. in fi. Bertr. in cons. 50. col. fi. uol. 1. in nouis.

60 SECVNDÒ Amplia, vt licèt non appelletur in notorio, tñ appellatur a declaratione notorii, vt per Spec. in tit. de recus. §. fi. ver. hnc etiã nota. Abb. cons. 100 col. pen. ver. & si etiam, vol. 1. Fel. in c. Rodulphus, col. pe. ver. & appellari potest, de rescr. et in c. cum non ab homine, col. pen. ver. & nota quòd licèt, de iud.

Regulam principalem, quòd qui declarat, nihil addit, aut de nouo facit.

61 PRIMÒ Limita, ut illa procedat, quando declaratio fit circa circunstantias, secus autem qñ fieret circa substantiam actus, vt tenent Ang. in d. §. si quid post, versi. vel dic quia immo, & ibi Paul. de Cast. ver. nota ex prima parte, et ibi Cuma. in 1. not. ff. de testa. & clarius dicit Anan. in cons. 84. col. 1. ver. & præterea licèt. Pet. de Anc. cons. 127. col. pe. vers. non obstat. Ias. in l. Lucius, col. 7. ver. tu ergo vltra, ff. de vulg. & pupill. & in l. testamento, col. 13. vers. 3. in contrarium facit. C. de testa. milit. & cons. 56. col. fi. ver. 3. respondetur, vol. 3. Dec. in l. 1. col. 1. vers. & ad propositum nostrum, & col. 2. ver. & idem Ioan. de Anan. C. de impub. & in l. quamuis, col. 1. ver. & ad hoc bene facit. C. eo. tit. & in l. edita. nu. 49. C. de eden.

62 SECVNDÒ Limita, vt regula procedat, qñ declaratio fit circa ea, quæ continẽtur in verbis ipsius dispositionis, nã aliàs in iis, quæ concernerent tertii præiudiciũ, non declaratio, sed noua dispositio appellaret̃, ita Pau. de Ca. in d. §. si quid post, col. 2. ver. multoties enim Papa, ff. de testa. & in cons. 338. col. fin. vers. ex prædictis patet, vol. 1. Felyn. in c. cum olim, col. 4. vers. & adduci potest, de re iud. Satu. in reg. de non toll. iur. quęs. q. 13. vers. sed aduertendum.

63 TERTIÒ Limita, quia conclusio hẽt locũ, si declaratio fiat super re dubia, non aũt si fieret super re clara. Paul. de Cast. in cons. 338. col. 2. ver. & pro declaratione, vol. 1. & in d. §. si quid, col. 2. vet. multoties etiam, ff. de testa. Bald. in auth. at qui semel, col. 2. ver. sequitur uidere, C. de probat. & in l. uoluntatis, col 3. ver. quæro si statuta, C. de fideicomm. Gemin. in cons. 33. col. fin. uers. præterea ostenditur, Soc. in cons. 214. col. 7. vers. sed huic obiectioni. & consil. 260. col. 12. vers. ex quibus infero. Alexan. in cons. 217. circa fi. vers. ad decimum & ultimum, uol. 2. Aret. cons. 56. circa fi. Curt. sen. cons. 27. colum. 11. vers. quid plura. Ias. in cons. 56. col. pen. vers. non obstat ergo, vol. 3. Brun. in tract. de form. in tit. qua. res. pers. & quos. cas. col. 5. ver. multoties etiam, Dec. in l. in ambiguis orationibus, col. 1. ff. de reg. iur. & in l. edita, nu. 49. C. de eden. & in l. 1. col. 3. uer. nam declaratio. C. de impub. & in c. fi. col. 5. ver. et aduertendum, de constit. Barbat. in cons. 83. col. pe. ver. et istud facit, uol. 3.

64 Amplia, quia hoc procedit ẽt in declaratione Papæ circa beneficialia, vt ex supradictis apparet, et ponit Aim. ĩ trac. de antiq. tẽp. in 1. par. n. 36. uer. sed aduerte.

¶Contrarium tenet Dec. in d. l. edita, col. 11. uersi. ex his infert. C. de eden.

65 QVARTÒ Limita, quando declaratio etiam Principis fieret in tertii præiudicium. Anchar. in cons. 398. in fin. uers. contrarium dico. Paul. de Castr. in cons. 338.

io fi.versi.ex prædictis patet,vol.1. & consi.46. col.2. vers.restat nunc,vol.2. Bellam.decis.724.col.4. ver.sextaratio.Soc.cons.260. col.12.ver. ex quibus infero. Dec.in c.fi.col.5. uer.& aduertendum est, de constit. Rebuff.sup.cõcord.in tit.de for.mand.apost.col.3.ver. nec obstat declaratio.

66 Sublimita,nam hæc limitatio habet locum,si declaratio non fieret circa rem dubiam,aliàs si super re dubia fuerit facta à Principe, operaretur etiam in tertii præiudicium,vt declarat Dec.consi.114.col.fi. versic. ad abundantem tñ cautelam, & consi.229. col.fi.ver. ex abundanti tñ, Bellam.cons.19.col. 2.versi.alia verò magna pars.Sarnen.in reg.de non tollen. iur. quæs. q. 13.ver.sed aduertendum.Aim.de antiq.temp.in 1.par. num.35. Et propterea ita debet intelligi, quod uoluit

67 Ang.in cons.274.col.1.ver.tamen quia Papa,vbi vult, omnino standum esse declarationi Papæ,& sequuntur Dec.in cons.187.col.pen. uersic.& talis declaratio, & Ias.in consil.128.colum.6.versic.item adest declaratio,volum.4.

68 ¶ Contrarium, quod indistinctè stetur declarationi Papæ in beneficialibus,etiamsi declaratio non respiciat rem dubiam,voluit Dec.in l.edita,col.11.vers. & ex his infert.C.de eden.

Tenendo primam opinionem

69 Amplia, nam idem est in declaratione partis, quæ non potest fieri in ulterius præiudicium. Aret.in l.edita,col. 1.ver.hoc etiam debes,& Purpur.nu.98. & nu. 101.Ang.in l.si quis intentione ambigua,circa fi.ver. vnde in fi.causæ,ff.de iud.Corn.in consi.26.col.5.versi.ex his etiam patet,vol.3.

70 Infertur igitur ex hoc,vt in causa appellationis non possit fieri declaratio per partem de eo,quod obscurè dixit in prima instantia.ita Spe.in tit.de act. & petit.§. sequitur,ver.sed quando,& ibi Bal.idem dicit Ang.in l.idem Pomponius,§.fi.ff.de rei vendic.

71 QVINTÒ Limita, quia illemet debet declarare qui disponit.tex.est in l.ex facto,ff.de vulg.& pupill.& ibi Bal.col.1.ver.in tex.ibi,interpretari, & ibi Alex.in 2. not.& Ias.in 2.not.ff.de vulg.& pupil.l.Neratius, ff.de reg.iur.l.fi.C.de legib.c.inter alia,§.vt igitur, & ibi gl. super verbo,interpretatio,de sent.excom.gl. in c. fi.in verbo declaramus,de const.& in c.fi. de conces.preb. in 6. Bal.in l.leges sacratissimæ,in 3.not. per illũ text. C.de leg.Fel.in d.c.inter alia, in 1.not.de sent.excom. & in c.per tuas,el 1.per illum tex.in 2.not.de simo.& in c.sanè,col.1.vers.confirmo hoc,de off.deleg.gl.consuetu.Turon.fol.5.col.2.

72 Amplia,quia nullus alius potest declarare,nisi illemet qui disposuit.Bar.in l.edita,col.3.ver. quandoque volo,C.de eden.Bal.in l.fi.ver.vlt.not. C.de leg.Ias.in l.inter stipulantem,§.si Stichum, col.4.ver.in gl. in verbo,actori,ff.de verb.obl.Dec.in c.cũ venissent, col.2. ver.& etiam notandum est,de iudic.

73 Hinc no.Doct.notarium posse interpretari,& declarare verba ambigua suę scripturæ.Soc.in cons.94.col. 3.vers.præterea,& ver.hæc omnia,vol.1.Calca.consi. 48.col.8.vers.tertio quia,& cons.69.col.2.ver.3.quia, Alciat.in tract.præsumpt.in 3.reg.præsumpt. decimatertia,nu.12.

74 PRIMÒ Igitur infertur ex hac limitatione vt hæres non possit in iudiciis voluntatẽ testatoris declarare.gl. in l.idẽ Põponius,§. fi.& ibi Bar.ver.no.quod ius declarãdi,& ibi Bal.ver.in gl.q̃ incipit, & ibi Ang.ver.in gl. 1.ff.de rei vend.gl.in l.inter stipulationem, §.1.in verbo actori,& ibi Bar.col.1.ver.oppono q̃ iudicẽ,& col. 2.ver.quãque sunt verba,ff.de verb.obl. Bar. in l.si quis intentione ambigua,col.1.ver. quæro vtrũ, vbi Bal.in 2.not.& ibi Ang.col.2.ver.nota bene,ff.de iud. Bal.in l.si quis a filio,§.si quis plures,vers.& sic no. vbi Ang. ver.in eadem gl.ibi,ff.de leg.1. Bart.in l.naturaliter,§. nihil cõe,col.6.ver.quid si ex cõiecturis,ff.de acq.poss. Ang.in cons.274.col.1.ver.tñ quia Papa.Guid.Pap.in sing.420.Maria.in c.fi.col.20.ver.1. enim limitatur, de libel.obla.Bal.in l. de dic,col.fi.ver.2.casu,ff.qui satis.cog. Ias.in l.inter stipulantem, §.si Stichum, col.4. ver.gl.in verbo,actori,vbi dicit istam cõem* opin.ff.de verb.obl.Fel.in c.2.col.11.ver.limita dũmodo,de libel. obla.& in c.cum venisset,col.2. ver.potestas interpretandi,vbi Dec.col.2.ver.& ẽt notandum est,de iudic. idem voluit Dec.in l.cohæredem,col.2.ver.vnde potestas,ff.de reg.iur.Curt.iun.in l. si quis intentione ambigua,col.2.ff.de iud.

¶Contrarium tenet idem Dec.in l.edita,nu.50. & ibi Purp.col.22.ver.ista declaratio, C.de eden.Ias.in l. inter stipulantem,§.si Stichum,col.pen. vers.sed tu aduerte,ff.de verb.oblig.

Tenendo primam communem opin.

75 PRIMÒ Limita, quia illa nõ hẽt locũ quotiescunq; illa declaratio non cederet in alterius præiudicium, vt voluit Barto.in l.si quis a filio.§. si plures,ver.sed contra hoc oppono,vbi Ang.ver.in eadem gl.161. ff.de lega.1.Bar.in l.gerit,col.4.ver.venio ad quartã,ff.de acquir.hære.Pau.de Cast.in cons.148.uer.unde q̃ intelligatur,vol.1.Imo.in l.inter stipulantem,§.si Stichum, col.2.ver.item primũ dictũ,ff.de verb.obl.Abb.in cõs. 80.col.2.ver.circa secundum,vol.2.Ias.in l.si quis à filio,§.si quis plures,in 3.no.ff.de leg.1. Soci.in l.cum quæritur,col.1.ver.1.est,ff.de reb.dub.Curt.iun.in l.si quis intentione ambigua,col.3.ff.de iudic.

76 SECVNDÒ Limita, nam hæc conclusio locũ nõ hẽt in cõtractib.vel in ultimis uoluntatibus,in quib.hęres declarat intentionem sui auctoris,vt not. Bal. in l.idem Pomponius,§.fi.ff.de rei vendic.Bar.in l.inter stipulantem,§.1.col.1.vers.sed contra illud,ff.de uerb.obl. Bal. in l.si quis à filio,§.si quis plures,ver.& si nota, ff.de leg.1.Soc.in l.cum quæritur,col.1.vers.prima est,ff.de rebus dub.

77 TERTIÒ Limita,nam potestas declarandi uoluntatem ad hoc,vt tertius possit dare de iure tertii, transit in singularem successorem:vt per Soc.in l.qui cũ, col. 2.vers.secunda conclusio,ff.de excep.rei iud.

78 QVARTÒ Limita,nam quando sola executio confertur in voluntatem alterius,tunc facultas declarandi transfertur in hæredem,ita Ias.in l.post dotem,col 10. ver.vltra scribentes,ff.sol.mat.

79 QVINTÒ Limita,quando facultas declarandi veniret accessoriè ad cõtractum,qui transit in hæredem, quia sicut transit contractus, ita ẽt transire debet facultas declarandi, ita declarat Abb.in cons.80. col.2. vers.circa secundum,uol.1.

80 SECVNDÒ Infert,ut Dominus principalis declarare non possit intẽtionẽ procuratoris,nec ecõtra procurator intẽtionẽ sui principalis. Bar. in l.inter stipulãtẽ, in §.si Stichũ,col.2.ver. item si est datus libellus,ff.de verb.obl.Bal.in l.idẽ Põponius, vers.dico,q̃ aut procurator,vbi Ang.in ver.in gl.1.ff.de rei uend. Ang.in l.si quis intentione ambigua,col.2.uer.nota bene,ff.de iudic.& in l.si quis a filio,§.si quis plures,uer.& ideo nõ declarat,ff.de leg.1. Card. Alex.in c.sollicitudinem,col. 2.de appel.Fel.in c.2.col.11.uer.ex quo,signanter,de libell.obl.& in c. cum uenissent,col.2.uer.potestas interpretãdi,ubi Dec.col.2.uer.unde procurator,de iud. Alex.in cons.26.nu.11.uol.6. & cons.78.col.3.uers. sed ita est,uol.5.Curt.iun.in l.si q̃s intẽtione ambigua, col.3.ff.de iud.Paris.cõs.31.nu.112.uer.& quia, uol.1.

¶Con-

¶Contrarium autem voluerunt Pau. de Cast.in cō ſi.199.in fi.vol.2.Iaſ.in l.inter ſtipulantē, §. fi.ver.ſed aduerte,ff.de verb.obl.& Purp.in l.edita,col.22.ver.& iſte declaratio.C.de eden.

Tenendo primam communem opin.

81 Amplia,vt etiam per procuratorem habentem ſpeciale mandatum non poſſit fieri ea declaratio,per quā etiam nemo grauatur. Bar.in l.non ſolum, §.morte,in prima ſpecie proteſtationis,ff.de op.no.nunc.per tex. in l.Paulus,ff.de acq.hæred.& ponit Rip.in c. cum M. Ferrar.nu.136.verſ. 2.fallit,de conſt.

82 PRIMÒ Limita,niſi procurator haberet facultatem donandi.ita limitat Ang.in l.inter ſtipulantem, §.ſi Stichum,verſ.adde quòd imò,ff.de verb.oblig.

¶Contrarium ſentit Maria. in c.fi.col.20.verſ.primò enim,de libel.oblat.

83 SECVNDÒ Limita niſi dominus declaret libellum datū per procuratorē ſuum in fauorē rei conuenti. ita Ang.in l.inter ſtipulantē,§.ſi Stichum,col.1.verſ.adde quòd imò,vbi Imo.col.fi.ver.itē adde,ff.de verb.obl.Maria.in c.fi.col.20.ver.inſuper etiam ſubdit,de libel.obl.

84 TERTIÒ Infertur,vt ſucceſſor in officio non poſſit intentionē ſui prædeceſſoris declarare;hanc opi.ſequuntur Bal.in l.2.col.2.ver.ſed nunquid hoc poteſt. C.de ſent.ex breu.recit.& in l.edita,col.9.ver. 10.oppono,C.de eden & in l.ſi vt proponis, verſi.ſed nunquid nuncius,C.de exe.rei iud.Bar.in l. inter ſtipulantē,§.ſi Stichum,circa fi verſ.idem puto in iudice, ff.de verb.obl. Ang.in l.ex facto,in prin.verſ.in tex.ibi ſolēt interpretari,vbi Imo.col.1.ver.3.nota,ff.de vulg.& pupil.Fel.in c.per tuas,col.1.in 2.not.de ſimo. & in c.cū veniſſent, col. 2. verſ.poteſtas interpretandi, vbi Dec. col.2.ver.& ſucceſſor in officio,de iud.Lanfr.in c.quoniam contra,in verbo,interlocutoria,verſ. vlterius dubitatur,de prob.Rebuff.in l.quod iuſsit.in 2.not.num. 163.ff.de re iud.

¶Contrarium tenent Bar.in l.ab executore,col.3. ver.quæro vtrum,ff.de appel.Bal.in l.terminato,col.2. ver.quæro an ſucceſſor,C.de fruct.& lit.expen.

85 Concorda,nā alia eſt interpretatio ex voluntate, & iſta non permittitur ſucceſſori : alia verò interpretatio ſumitur ex veriſimilib.coniecturis,& iſta ſucceſſori permittitur.ita concordat Bar.in l.inter ſtipulantē,§.ſi Stichum,circa fi. & ibi Imo.col.1.ver.itē prædicta procedunt,& col.fi.ver.item adde, & ibi Alex.col.2.verſi.in gl.in verbo,actori,& ibi Iaſ.col. fi.verſ.item per prædicta,ff.de verb.obl.Ang.in l.ab executore,ver.ideo autem permittitē,& ibi Imo.col. 4.ver.vlterius iuxta prædicta,ff.de appell. Alex.in l.ex facto,col.1. ver.item addo,ff.de vulg. & pupill. Nicel.in concor.282.& 323. Barb.in conſ.83.col.pen.verſ. 3.reſpondeo,vol.3.Maria.in c.fi.col. 10 verſ.& ſicut actor, de libel.oblat. Fel. in c.qualiter,& quando,col.6.ver.ſed aduerte diligenter,de accuſ.& in c.cum veniſſent, col. 2 .ver.poteſtas interpretandi,de iud.Rebuff. in l.quod iuſſit, in 2.not. nu.165.ff.de re iud.

86 Limita præcedentem declarationem,nā Papa ſuccedens declarat mentem ſui prædeceſſoris , vt dictū fuit ſupra,in 2.conclu. in tit.de prob.in 1.lib.

87 SEXTÒ Limita principaliter,qn̄ declaratio eſſet congrua, ſecus verò qn̄ incongrua quæ verbia non conueniret. Ang.in l. ſi quis intētione ambigua,ff.de iud.ver. vlt.ſcias,Bar.in l.ab executore,col.2.ver. qn̄que interpretatio,ff.de appel. Fel.in c.qualiter,& qn̄,col. 15.verſi. 2. limita,de accuſ.Rebuff.in concord. in rub.de for. man.apoſt.col. 3.ver item qn̄ declaratio, Fel.in c.2.colum. 11.verſ. hanc fallē.limita , de lib.obl.& in c.ſuper quæſtionum,col.1.in fi.uer.item diuus, de off.delega. Soc.conſ.214 col.7.in prin.ver. ſed huic ſubiectioni, Bal.in l.ea q̄,in fin.verb.C.com.epiſt. ver.& ſcias,& in l. ſi quis intentione,ver.ſed quare non exponunt.C. de iud.& ver.itē quæro,ſi interpretatio. Bar. in l.oēs populi,col.20.in prin.& iſtud eſt verū, & verſ.vt igit videamus,ff.de iuſt.& iur.Bal.in l.ſi vt proponis, ver.modo quæro,C.de execut.rei iud.& in c.1.nu.16. ver.vlt. ſcias,de conſt.Rebuff. in l.quod iuſſit, in 2.not.num. 166.verſ.4. limita,ff.de re iud.Bald.in l.de die,col.fin. verſ. 2.regul.eſt,ff. qui ſatiſd.cog.

88 Declara,quia tūc cōgrua declaratio appellat̄,qn̄ verba conueniūt ſm̄ propriā ſignificationē, vt dicit Alex. ī l.diuortio,col.3.ver.& 1.q.2,ff. ſol.mat.Soc.in l.poſtq̄ liti,ī 1.no.C.de pac.ſentit Bal.in l.1.ī 4.no.C.de legi.

89 Contrarium,q̄ ſufficiat larga interpretatio, tenent Iaſ.in l.oēs populi,ff.de iuſt.& iur.col.5. in 2.lect.ver. non omitto tamen.Purp.in l.edita,col.23. ver.& recipitur huiuſmodi declaratio,C.de eden.

90 SEPTIMÒ Limita,qn̄ actus declaratus eſſet vtilis,ſecus ſi inutilis:de quo dic vt ſup in 3. limit. illius concluſionis;q̄ non requiritur eadem ſolemnitas in declaratione,quæ in principali diſpoſitione.

91 OCTAVÒ Limita,nā declaratio non pōt fieri, niſi ſemel tm̄,vt inquit gl.in l.quicquid aſtringēdæ,in verbo,ſm̄ promiſſorem,ver.item & quod dicit,ff de verb. obl.& ibi Bar.col.2.ver. quædā eſt declaratio, Bal.in l.ſi quis intentione ambigua,ver.itē quæro,ſ.vtrū interpretatio ſemel facta,ff.de iud.& ibi Ang. col.2.in fin. ver.& ſi ſemel.Bal.in l.2.col.2.in prin.ver.ſed nūquid, C.de ſent.ex peric.recit.Ang.in l.idē Pōponius, §.fin. ver.nec pōt fieri,ff.de rei vendic.Bal.in l fi.ver.noto ex hoc tex.C.de codicil.& in l.huiuſmodi,§.ſi Stichū,ver. itē gl.iſta,ff.de leg.1.& in l.ſerui electione,in prin.ver. ſed interpretatione,ff.de leg.1.& in l.de die,col.fi.ver. circa tn̄ interpretationes,ff.qui ſatiſd. cog. Mathæſ.in ſing.ſuo 172. Are.in l.edita,col.1.in fi.ver.& iſta ſunt vera,C.de edē.& ibi Iaſ.col.3. in fi.ver.ſic in ſimili, & Purp.col.23 ver.& nō fit talis declaratio. Fel.in c.qualiter,& qn̄,col.16.ver.4.limita,de accuſ.Dec.in c.cum veniſſent,col. 2. ver.& talis interptatio,de iud. Ale.in l.quicquid aſtringēdæ,col.pen.ver.ex qua habes, ff.de uerb.obl. Rubuſ.in l.quod iuſſit, in 2.not.nu.172.ff. de iud.& ibi Iaſ.col.11 ver.itē declaratio. Fely.in c.cū ueniſſent,col.2.uer. q ſemel eſt interpretatus, de iudi.

¶Contrarium uoluit Matheſ.in ſing.ſuo pen.

93 Sublimita proximam limit.qn̄ deſtructio actus,& illius reuocatio ad ipsū interpretantē ſpectaret,quia tūc pluries,nedum ſemel tm̄ interpretatio fieri pōt.Ang.in l.quicquid aſtringendæ,circa fi.uerſ.uoum adde, ff.de uerb.obl.Dec.in c.cum ueniſſent,col.2.uer.& quod dictum eſt, & ibi Fel.col. 2.uer.qui ſemel eſt interpretatus , de iudiciis. qui omnes hoc exemplificant in teſtatore , cuius uoluntas eſt ambulatoria uſque ad mortem.

93 Amplia idem eſſe in iudice , qui ſicuti ſuam interlocutoriam reuocare poteſt,ita etiam ſuam declarationem poteſt reuocare. Imo.in l.quod iuſſit, col.pen.uerſiculo tamen fallit,& ibi Raphael Cuman . colum. 2. uerſicul.ſecunda limitatio eſt, ff.de re iudic. Præpoſ.in cap.cum ceſſante,colum. 13.uerſi. 25.fallit, de appell.

94 ¶Contrarium tn̄,q̄ iudex ſuam declarationem reuocare non poſſit,tenuit Bal.in l. 2.C.de ſenten.ex peric.recit.col.pen.uer.ſed nunquid ſi ſemel. Imo.in l.ab executore,col.3. uer.ī eadē,ibi,itē teſtator,ff.de appel. Ang.in l.quod iuſsit,uer.itē interlocutoria, & ibi Iaſ. col.11. uerſ.item per illam gl.ff.de re iudic. Lanf.in c. quoniam contra,in uerbo interlocutiones,col. 5.uerſi.ubi autem iudex,de prob.Rebuff.in l.quod iuſſit, in

1.not.nu.65.ff.de re iud.& Fel.in c.qualiter, & quando,col.6.ver.quartò limita,de accuſ.

95 Concorda, nam aut agitur de declaratione ſententiæ interlocutoriæ, & poteſt fieri declaratio nedū ſemel,ſed pluries:ſecus verò,qñ agiť de declaratione ſñię diffinitiuæ.ita Alex.in d.l.quicquid aſtringendæ, col. fi.ver.ex quo infertur,ff.de verb.oblig. Corſet.in ſing. ſuo,in verbo,ſñia,incip.interlocutoria, in qua iudex interpretatur.Fel.in c.qualiter,& quando,col.11.verſic, fallit ſeptimò,de accuſ.& iſtud fuit de mente Imo.in l. ab executore, col.3.verſ.in eadem.ibi,item teſtator, ff. de appell.& Raph.Cum.in l.quod iuſſit,ver.ſecunda limit.ff.de re iud.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Cogitatum in genere ſufficit.

1 COmmuniter per Doct.firmatur illa iuris regula, vt ſufficiat in genere cogitatum eſſe, tex.eſt in l. qui iure militari,ff.de teſt.milit. quam ponit Ang.in l. qui Romæ,§.duo fratres,ſuper 5.q.Bar.ff.de verb.obl. Fel.in c.cum venerabilis, col.pen.verſ.non obſtat adducta,de excep.Aret.in conſ.33.col.pen.& ſeq.ver.ad tollendum autem.Bertr.conſ.319.col.fi.verſ.ad quintum dico,vol.3.in nouis.

2 PRIMÒ Amplia, hoc procedere in reſcripto in quo ſufficit in genere cogitatum eſſe;vt per Fel.in c.nonnulli,col.26.verſ.nam certè iſtud eſt negandum, de reſcr. & in c.ſedes,col.10.ver.ſexta declaratio,vbi tripliciter limitat,eod.tit.

3 Limita præcedentem ampliationem, niſi in reſcripto cauſæ cognitio requireretur, prout in legitimatione; quia tunc non ſufficit in genere eſſe cogitatum,ſed requiritur vt ſit cogitatum in ſpecie ſecundū Rui.in conſi.109.nu.21.verſ.tunc eſt ſatis,vol.3.

¶Contrarium,qđ ēt in legitimatione ſufficiat in genere cogitatum eſſe,tenuit Bal.in l.eam quam, col.10. verſ.ſed pone quidam erat, C.de fideicō.refert,& ſequitur Alex.in cōſ.37.col. fi.vol.1. & conſ.60. col.fi.uol. 2.Fel.in c.poſtulaſti,col.5.in prin. ver. declara prædicta primo,de reſcr. Nicol. de Vbal. in tract. ſucceſſ.ab inteſt.nu.78.verſ.requiritur ſecundo.Paul.de Caſtr.in conſi.30.in fi.ver.venio nunc ad ſecundum, volum.1. Rui.in conſi.73.nu. 10.vol.3.

Cōcorda,nā ſi legitimatio fuit facta à ſupremo principe,& tunc procedat ſecūda opi.ſi aūt facta fuerit ab inferiori,& tunc habeat locum prima opin.ita concordat Rui.in conſ.109.nu.21.ver.ſed prædictis, vol.6.

Tenendo iſtam vltimam opin. magis communem Declara illam habere locum,qñ caſus fuiſſet omiſſus, & verba eſſent generalia, ſecus ſi caſus in legitimatione expreſſus nō eſſet verus,& verba eſſent generalia, quia tunc duntaxat illa verba generalia reſtringerentur ad caſum expreſſum,ita Rui.conſ.88.col.3.uol. 3.ver.non obſtat ēt,ex mente Pau.de Caſt.in conſ.30. in fi.ver.ſed certè iura.vol.1.& Fel.in c. poſtulaſti,colum.5.verſ.declara prædicta, de reſc.Rui.conſ.73. col. 3.verſ.ſecundus eſt caſus,vol.3.

4 Limita iſtud,niſi verba generalia prolata poſt caſū expreſſum, eſſent apta concipere oēm alium caſum, vt declarat idem Rui.conſ.73.ver.tertius eſt,vol.3.

5 SECVNDÒ Amplia,nā generalis renunciatio præiudicat renunciati,dummō potuerit de illa in genere cogitari,Ang.in l.ſi certi,ver.in gl.fi.C.de teſta.milit.vbi ampliat, vt ēt porrigať ad iura ignorata. Bart.in l.ſub prætextu,la 2.in 1.oppoſ.& col.1in fi. verſ. oppono de l.ſi de certa,C.de tranſac.Are.in conſ.33. col.pen. ver.ad tollendum aūt. Alex. in conſ. 11. col.2.& ſeq. vol.2. Bal.in l.pactū quod dotali,in 14.15.& 16.q.C. de coll.Corn.conſ.144.nu.10.11.& 12. vol.3. Iaſ.in l.ſi de certa,col.1.ver.contra iſtum tex.C.de tranſ.Ale. conſ.42.col.3.in fi.& ſeq.verſ.3.quia generalis, vol.1. Rui.conſi.41.col.2.ver.& inſuper,vol.5.Soc.cōſ.103. col.pen.in fi.verſ.ſed tamen his non obſtantib. vol.3. Venafr.in conſ.12.col.7.verſi.pactum & remiſsio, & col.10.verſ.nouiſsimè confirmantur.

6 PRIMÒ Limita præcedentem ampliationē non procedere in muliere generaliter renunciante, ſecundum Aret.conſ.33.col.pe.verſi.2.dicimus.

¶Contrariū voluit Ang.in l.qui iure militari. in prin. ver.hæc tamen regula fallit,ff.de teſta.milit.

7 SECVNDÒ Limita,vt hoc hēat locum quo ad rē renunciatam,non quoad alia.ita limitat Ang.in conſ 51. quem refert,& ſequiť Cur.iun.conſ.101.col.1.in prin. & Imo.in l.ſi ex plurib.ff.de ſol.& ponitur infra.

8 TERTIÒ Limita,vt renunciatio generalia non comprehendat iura futura,ſed præſentia tm̄, ēt ſi in ea ſint appoſita verba generalia, per quę videať in genere cogitatum.Bal.in l.pactum qđ dotali,in 16.quæſt. C.de collat.Aret.in l.Paulus,§.fi.ff.de acq.hær.quem refert, & ſequitur Soc.in l.1.§.veteres,col.1.ver.2. deciditur, ff.de acq.poſſ.& ſequitur Cur.iun.in conſ.101. nu.7. verſ.2.principaliter,& col.4.ver. non obſtant ēt. Vide ſupra in 4.lib.in tit.de fideicom.in 1.concl.in 2.ampl.

9 QVARTÒ Limita ampliationē procedere,qñ clauſula ſpecialis, ſeu generalis liberationis, ſiue renūciationis regulať ab eadē cā finali, ſecus verò ſi ab eadē cā finali nō regulateť.ita declarat Alex.ī cōſ.117.col.1.vol.1.

10 QVINTÒ Limita,vt ampliatio locum habeat, quando ſpecialis, & generalis clauſula renunciationis ſit in eadem materia prolata, ſecus verò ſi circa diuerſa.ita Alex.in d.conſ.117.col.2.vol.1.

11 TERTIÒ Principaliter amplia,nam iuřm operatur, vt videatur in genere cogitatum, Bart.in l.ſciendum, col.2.verſ.iuxta prædicta,ff.de verb.oblig.& ibi Rom. col.7.verſ.3.& vltimo. Alex.conſ.27.col.3.verſ.vel ut ibi reſpondet, vol.1. & in l.qui Romæ,§. duo fratres, col.33.ff.de verb.obl.verſ.vno ſaltem caſu. Fely.in c.ex reſcripto,col.4.verſi.adde Ludo. de iureiur.Imol.in c. Quintauallis,col.61.in prin.ver.ſed certe iſtud,de iureiu. Crot.in l.qui Romæ,§. duo fratres,col.39.verſ.2. tamen,ff.de verb.obl. Vide ſupra in 2.lib.in tit.de iureiu.in concluſione an iuramentum requirat certiorationem;& in 3.lib.in tit. de emp.& ven.in concluſione prima,in illa limitatione,an remedium l. 2.C.de reſcin. vend.competat ſtante iuramento.

12 Limita ampliationem iſtam in minore, & muliere, & ruſtico.vt per Imo.in d.c.Quintauallis, col.61.ver. quid igitur dicendum,de iureiu. Aret.in conſ.33.col. fi.ver.2.dicimus.De quo vide in d.cōcl.noſtra prima, de empt.& vend.in prædicta limit.

13 QVARTÒ Amplia,nam ēt tranſactio generalis trahitur ad cogitāta in genere,incogitata verò in ſpecie,vt voluit Bar.in l.ſi de certa,col.1.in fi.& ſeq.ver. quæro vlterius,in 1.lect.& in 2.lect.in 2.oppoſ. C.de tranſa. Abb.in c.1.col.2.verſ.quoad ſm,de tranſ.Corn.conſ. 144.nu.11.vol.3.Ang.in l.ſi de certa, verſ.quod intellige verū,C.de tranſ. Ale.conſ.11.col.2.& ſeq.vol.2. Cy.in l.ſub prętextu,la 2.col.ver. ad iſtam oppono, C.de tranſa.& ibi Sal. col.1. ver.accedo ad apparatū, & in 5.oppoſ.Ant.de But.in c.1.col.fi. ver. an autem tranſactionem,de tranſa.Bertr.in conſ. 172. nu.4.vbi dicit communem opi.& nu.7.uol.3.in nouis.

PRIMÒ

14 PRIMÒ Limita regulam principalem, quia in his, quæ sunt de forma non sufficit fuisse in genere cogitatū, ita Imo. in l. qui Romæ. §. duo fratres, col. pe. in fi. vers. non obstat l. qui iure. ff. de verb. obli. & ibi Alex. col. 33. vers. Io. de Imo. dicit Ruin. cons. 109. nu. 21. vers. nec est satis, vol. 3.

15 SECVNDÒ Limita, quia non sufficit in genere esse cogitatū, quod ea, quæ verisimiliter in specie quis non esset concessurus, ita Alex. in l. si ab hostibus. col. pen. vers. etsi contra. Cyn. ff. solut. matr. Hisp. in rub. de donat. inter vir. & vxor. in §. 70. nu. 10. vers. non obstat si dicatur.

16 TERTIÒ Limita, quia non sufficit generaliter esse cogitatum, vt excludantur ea, quæ veniunt ex natura contractus. ita Claud. in l. interdum. §. quod ex naufragio, col. fin. vers. 2. moueor, ff. de acq. poss. vbi allegat notata per Alex. in l. quæ dotis, in 6. limit. col. 5. ff. solu. matr. vbi vult, quòd verba generalia restringantur ex natura contractus.

17 QVARTÒ Limita, vt conclusio non extendatur ad casus insolitos, vt per Clau. in d. §. quod ex naufragio. col. fin. vers. 2. moueor. ff. de acq. posses. vbi hanc dicit communem * opi. Ruin. cons. 147. nu. 2. vol. 4.

Infertur igitur, vt suscipiens in se periculum casus fortuiti non teneatur, si superueniat casus insolitus. Bar. in l. sed & si quis. §. quæsitū. ff. si quis caut. col. fi. Ant. de But. in c. 1. de cōmod. Bal. in l. falsus. col. fi. C. de furt. Ang. in cons. 73. Alex. in cons. 28. vol. 1. & in cōs. 33. vol 2. Ias. in l. sed & si quis. §. quęsitū. nu. 33. ff. si quis caut. Alex. in cons. 107. col. pe. vol. 3. Grat. qui dicit cōem * opi. & ab ea non recedendū in cons. 94. nu. 7. vol. 2. Aim. in cōs. 95. nu. 2. Paris. in cōs. 68. nu. 24. vol 1. Fely. i c. sedes. col. 3. de rescr. Soc. in cōs. 123. nu. 5. & seq. vol. 4. Io. Ant. Alex. in cons. 35. col. 1. Ripa qui hanc dicit cōem in tract. de pest. in rub. de priuil. cont. caus. pest. nu. 97. Fel. in cons. 43. nu. 7.

¶Contrarium, ꝙ in hoc casu veniant ēt casus insoliti, voluerunt Ang. Fulg. Paul. de Cast. & Alex. in d. §. quæsitum. qui sub nu. 15. hanc dicit veriorem opin. idem tenet Alex. in l. precia rerum, in fi. ff. ad l. Fal. & in cons. 97. Imo. in c. 1. de commod. Ias. qui hāc dicit cōem * opi. & ab ea in indicādo non esse recedendum, in cons. 107. col. pen. ver. & 1. vol. Dec. in cons. 7. col. fi. vers. 4. illa opinio.

Tenendo primam opin. magis * communem

18 PRIMÒ Limita, qū suscipiens in se casum fortuitum se obligaret cum iuramento, nam tunc venit etiā casus insolitus secundum Imo. in c. cū contingat, col. 63. in 3. membro. de iureiur. quem refert, & sequitur Corset. in tract. de iureiu. priuil. 38.

19 SECVNDÒ Limita, qū in conuentione prædicta essent expressi casus noui, quia tunc ēt casus insoliti venirent, vt declarat notab. Dec. in l. 1. in prin. ff. quod quisque iur. in fi. verbis.

20 TERTIÒ Limita, & declara, quia tunc dicitur casus insolitus; qū semel in mille annis euenit, vt not. Bar. in l. Seio. §. medico. ff. de ann. lega. Corn. in cons. 231. vol. 2. & in cōs. 12. vol. 4. Dec. in cons. 7. col. pe. Soc. in l. si ex toto. in 4. concl. ff. de leg. 1. Alex. in cōs. 107. col. pen. vol. 3. Aim. in cons. 95. Paris. in cōs. 105. nu. 12. vol. 4. Goz. in cons. 27. nu. 24. vel qū nūquam, aut raro solet euenire, vt voluit Alex. in cons. 31. col. pen. vol. 3. late declarat Grat. in cōs. 94. nu. 43. & plurib. seq. vol. 2. Ias. in d. §. quæsitum, nu. 39.

21 QVARTÒ Limita, qū casus insolitus veniret ex natura rei seu contractus, vt declarat Ruin. post alios, in cons. 171. nu. 10. vol. 4.

22 QVINTÒ Limita principalem conclusionem locū habere in transactione, in qua verba generalia restringuntur ad rē, vel causam expressam. l. si de certa. C. de transact. & ibi Bart. col. 1. vers. breuiter sic dico. C. de transact. Abb. in c. 1. col. 2. vers. & ideo conclude. de transac. Cyn. in l. sub prætextu. in 4. opposi. in fi. vers. aut econtra. C. de transact. & ibi Sal. ver. oppono igitur vltimò. & Saly. in d. l. si de certa. vers. sed tunc extra gl. Alex. in cōs. 11. col. 2. vers. & ista fuit. & col. 4. ver. 2. non obstat. vol. 2. Corn. cōs. 144. nu. 11. & seq. vol. 3. Ang. in d. l. si de certa. col. 1. vers. & attende. & ibi Pau. de Cast. ver. in glo. vbi de omni transactione. vbi etiā Ias. in 2. not. Bert. in cons. 172. col. pe. vers. præterea præsupposito. vol. 3. in nouis. Nicel. cōcor. 292. Anch. in c. 1. in fi. vers. vlterius ad idem quæritur. de transact. & ibi Ant. de But. col. 2. vers. in versiculo, argumentum cōtra. & Imol. col. 1. uer. si autem petitio. Bart. in l. Aurelius. §. Caius. col. fi. ver. ideo pro declaratione. ff. de libe. legat. & in l. cum Aquiliana. in prin. vers. 2. oppono. ff. de transa. Corn. cōs. 236. nu. 3. uer. quod ēt ex alio. vol. 2. Paris. in cons. 20. nu. 77. uol. 1. Brun. cons. 82. col. fi.

Sublimita, nisi ratio recti sermonis non permitteret, vt generalis transactio restringeretur ad rem, seu causam specificatam. ita Bar. in d. l. si de certa. col. 2. vers. si verò. C. de trans. & ibi Ang. vers. & attende. & Pau. de Cast. vers. in gl. ibi de omni trāsactione. & Ias. col. 2. in 2. not. vers. limitam tñ. Corn. cōs. 168. col. fi. ver. & idem vr̄ velle. vol. 1. decis. Neapo. 285. nu. 7. in antiq. vbi dicit * cōem opi. Bert. cons. 72. num. 4. vol. 3. Rui. cons. 33. col. 2. vers. aut non pōt restringi. de trāsact. Nicell. concor. 292. Alex. cons. 11. col. 2. vers. & ista fuit. & col. 4. vol. 1. Cyn. in l. sub prætextu. in 4. oppos. uers. aut econtra. & col. fin. uers. aut absq; eius dolo. C. de transact. & ibi Sal. uers. oppono igitur ultimo. eo. tit. Sal. in l. si de certa. uers. sed tunc ex gl. Cor. cons. 144. nu. 11. & seq. uol. 3. Bert. cons. 172. col. pe. uers. præterea præsupposito. uol. 3. Ant. de Butr. in c. 1. col. 2. uers. in uers. argumentum econtra. de trāsact. & ibi Imol. col. 1. uers. si aūt. Bart. in d. l. Aurelius. §. Caius. col. fi. uers. ideo pro declaratione. ff. de lib. lega. Fel. in c. sedes. nu. 34. de rescr. Ruin. in cons. 41. nu. 6. uers. nec isto. uol. 5. Paris. qui dicit cōem * opi. in cōs. 20. nu. 77. & seq. uol. 1. Soc. in cons. 103. col. pe. uol. 3. ēt in cons. 82. col. fi. Venafr. qui ēt dicit cōem opin. in cons. 12. col. antepe. uer. nouissime.

23 PRIMÒ Amplia principalem limitationem ēt in compromisso. l. si cum dies. §. plenum. ff. de arbit. ponit Ancha. in c. 1. circa fi. uers. Item in cōpromissis. de transac. Ias. in l. si de certa, col. 1. in 2. not. C. de transac. & ibi Bald. in l. sub prætextu, la 2. col. 2. vers. ex prædictis conclude. C. eo. tit. Corn. cons. 168. col. 2. uers. his tamen non obstantibus, vol. 1.

24 SECVNDÒ Amplia, idem esse in computationib. vel calculationib. l. emptor. §. Lucius. ff. quæ in fraud. credit. ponit Anch. in d. c. 1. circa fi. ver. in computationibus. de transact. & Ias. in l. si de certa, col. 1. in 2. not. C. eod. tit.

25 TERTIÒ Amplia, idem esse in sententiis, per tex. in l. licet. C. de iudic. Petr. Anch. in c. 1. circa fi. vers. item in sententiis. de transact. Cyn. in l. 1. col. 1. vers. 2. dicit gl. de transact.

26 QVARTÒ Amplia, idem esse in remissione, seu refutatione, vt est tex. in l. iubemus. C. ad Velleia. ponit Anch. in c. 1, circa fi. ver. idem in remissione. de trāsa. Imol. in l. si ex plurib. in prin. vers. & sic facit. ff. de sol. Brun. cons. 82. col. fi. vers. 5. arbitror. Abb. cons. 114. col. 2. vers. sed his non obstantib. vol. 2. Calca. in cōs. 17. nu. 9. ver. sic videmus. Paris. cōs. 20. nu. 77. vers. &

demum

demum apposita fuit, vol. 1. Rui. cõs. 210. col. 2. vers. sed præmissis non obstantib. & col. 3. ver. probantur etiam præmissa. vol. 1. & cons. 140. num. 3. eo. vol.

27 Limita, nisi liberatio sit generalis, & vniuersalis, uel si liberatio facta fuerit ex quacunq; causa quolibet dicenda, quia dicta verba operantur, vt generalis liberatio non restringatur ad causas specificatas, vt voluit Soc. cons. 103. col. pen. in fi. vers. sed tñ his nõ obstantib. vol. 3. Ruin. in cons. 41. num. 5. vers. & insuper. vol. 5. & idẽ voluit Alex. in cõs. 117. col. 1. vol. 1.

¶ Contrarium colligitur ex notatis infra in 6. ampliatio.

28 QVINTÒ Amplia, idem esse in pacto per tex. in l. si ex plurib. ff. de solu. in l. fi. §. idem quæsit. ff. de condi. indeb. ponit Ias. in d. l. si de certa. in 2. not. vers. sic ẽt in pactis. C. de transa. post Bar. ibi in 1. col. vers. breuiter sic dico. & ibi Pau. de Cas. vers. sed oppono. & Alex. col. 1. idem dicit Bart. in l. emptor. §. Lucius. uers. his præmissis. ff. de pact. Gyn. in l. sub prætextu. col. 2. vers. iuxta præmissa quæro. C. de transac. & ibi Bald. col. 3. in fi. & seq. vers. ad veritatis in transactione. Saly. in l. si de certa, col. 1. vers. sed tunc extra gl. C. de transa. & in l. age, circa fi. ver. aut restrictis verbis. C. co. tit. Bar. in l. Aurelius. §. Caius. col. pe. in fi. vers. & licet gl. vol. 1. nu. 8. & 9. vbi in col. fi. dicit istam cõem opi. Calca. cons. 19. col. 10. vers. & licet gl. Bert. qui ẽt hanc dicit cõem in cons. 230. vol. 2. col. 1. vers. sed his non obstantib. Nicel. in concor. 292. vbi dicit cõem opin. Iaco. in d. l. si de certa, ver quæro nũquid. Soc. cons. 103. col. pen. in fi. vers. tamen his non obstantibus. vol. 3. Calca. cons. 17. col. 4. ver. nec obstat d. lex.

29 Pro qua opin. facit, quod voluit Card. in c. fin. de accu. col. fi. ver. & nota de illo. refert, & sequitur Fely. In c. sedes, col. 10. vers. quib. adde. de rescript. Ruin. in cons. 140. num. 3. vers. facit etiam, vol. 1. vbi liberatio specialis non extenditur ad debitum ex alia causa ẽt si adsint verba indefinita. ac vniuersalia.

¶ Cõtrarium in hac quinta ampliatione tenet gl. in d. l. emptor. §. Lucius. ff. de pact. in gl. fi. vers. tu dic. Bar. in l. de pupillo. §. si pupillus. col. 2. vers. si aliquas causas. de oper. nou. nunc. Imol. in c. cõquerente. col. 6. vers. Bar. tamen. de off. ord. & in c. 1. col. 1. in fi. ver. item aduerte inquantum. de transact. & in l. de pupillo. §. si plurib. ver. & nota bene diligenter. ff. de oper. nou. nunc. Aucl. in c. 1. in fi. ver. vlterius ad idem quæritur. de trãsac. Alex. cons. 117. col. 2. ver. posset respõ
30 deri. vol. 1. licet non plene firmet. Et propterea dicit Soc. in cons. 300. col. 2. vers. 2. reg. est, quod clausula generalis non restringitur ad specificata. Venas. in consi. 12. vers. pactum, & remissio.

31 SEXTÒ Amplia, ẽt si adiecta sint illa verba generalia, omnia, & singula, vel si dictum sit cuiuscuq; summæ ex quacunque causa, vt dicit Corn. cons. 168. col. fi. vers. idcirco cum in casu nostro. vol. 1. vel si dictum sit de omni, & toto eo, prout ponit Calca. in cons. 19. col. 11. vers. & licet dicatur. Socin. cons. 214. col. 1. in fi. vers. confirmantur præmissa.

32 SEPTIMÒ Amplia, idẽ esse in donatione, in qua licet verba plenissimè interpretari debeant, c. cum dilecti. de donat. tñ clausula generalis in donatione apposita restringitur ad specificata, vt tradit Bert. cõs. 230. vol. 2. in nouis. vers. sed his non obstantibus.

33 OCTAVÒ Amplia, idem esse in legitimatione cuius verba quamuis generalia, restringitur ad defectũ expressum, prout not. Pau. de Cast. cons. 30. in fi. vers. venio ad secundum, vol. 1. Ruin. cons. 88. col. 3. in fi. vers. non obstat etiam. vol. 3. & dictũ est supra in ampliationibus regulæ principalis.

34 NONÒ Amplia, idem esse in mandato, cuius verba ẽt generalia restringuuntur ad causam expressam in mandato. Alber. de Rosa. in l. 1. col. 4. vers. nunc uenio ad quæstiones. C. de offi. proc. Cæsar. Rui. cõs. 59. col. 1. in fi. vers. nec obstat, uol. 5. & cons. 140. num. 3. uers. facit quod uoluit, & cons. 210. col. pen. uers. & dicit etiam Alberic. uol. 1.

35 PRIMÒ Limita hanc conclusionem, ut clausula generalis restringatur ad causam expressam non habere locum qñ uerba generalia præcesserint, & secuta fuissent specialia, & postea generalis clausula subiiceretur, ita uoluit Decis. Neap. 285. nu. 4. in antiq. Alex. cons. 117. uol. 1.

36 SECVNDÒ Limita, illam procedere, qñ sumus in dubio, secus uero qñ sumus in claro, ut quia talia uerba uniuersalia sint ita adiecta, ut non recipiant restrictionem, ut per Corn. in cons. 236. col. fin. uers. nec obstat, uolum. 2.

37 TERTIÒ Limita, ut conclusio non habeat locum in connexis. gl. est sing. in c. accusatus. in uerbo, iudicari. de hæretic. in 6. & not. Ang. Pau. de Cast. & Alex. in l. si de certa. C. de transactio. & Imol. in l. qui Romæ. §. duo fratres. ff. de uerb. oblig.

38 QVARTÒ Limita in accessoriis, prout in fructibus seu in pœna. Bart. in l. Aurelius. §. Caius. ff. de li-
* ber. legat. Sal. Alex. & communiter * alii, in l. si de certa. C. de transact.

39 Amplia idem esse in appendiciis, l. si cum tibi, & ibi gl. & Bart. C. de iudi. Ias. in l. si de certa, nu. 4. C. de transact.

40 QVINTÒ Limita, ut clausula generalis non restringatur ad specificata in generali transactione de omnibus per tutorem administratis, sed etiam ad incogitata extendatur, secundum Fulg. in l. sub prætextu. C. de transact. quem sequitur Ias. in cons. 219. col. 3. uer. unde dicit. uol. 2.

41 Declara, quia si partes promiserunt ad inuicem reficere, & resarcire omnia damna, & expẽsas litis, & iudex absoluat ab expensis, non intelligitur tñ prohibitus creditor petere expensas ratione promissionis, quæ ueniunt iure actionis, licet intelligatur prohibitus petere eas, quæ ueniunt iudicis officio mercenario, ita declarat Ange. Aret. in §. hæc asit omnia, col. 2. insti. de pœn. temer. litigant. quem sequitur Hippol. in l. patre, uel marito, nu. 24. ff. de quæstio.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Ignorantia præsumitur.

1 IGNORANTIA præsumitur nisi probetur scientia. l. verius. ff. de prob. §. quod autem, insti. de lega. l. super seruis. C. qui milit. non poss. li. 12. c. præsumitur. de reg. iur. in 6. & tradit Ioã. And. in c. ad apostolicæ. de cler. excom. manist. gl. in l. 1. ff. de recept. & in §. quod autem. in verbo, cognouerit. inst. de excusa. tut. Arch. in c. proposuisti, col. pen. 82. dist. Cor. in cons. 17. col. 3. uol. 1. Rota in nouis, decis. 263.

2 PRIMÒ Amplia, ut subrogatio in lite motu proprio facta non arguat scientiam litis in subrogato, ut no. Cassad decis. 2. nu. 2. ut hic. pen.

3 SECVNDÒ Amplia, quia præsumitur ignorãtia in possidente iusto titulo & bona fide, ut res per ipsum possessa ad alium pertineret. Bar. in l. Celsus. col. pen. ff. de usucap. uer. 2. contra hoc uidetur. & sunt opi. gl. inst. de usucap. in prin. in gl. 2. gl. in c. si diligẽti. in uerbo,

bo, bona fides. de præscrip. Inno. in d.c.si diligenti, col.1.in prio. Archid. in c.1.de prescr.in 6.gl.2.& ibi Bar.& Cyn.in l.super longi.C.de præscri.lon.tem. & Bald. col.3.in prin. ver.nunc habes. Bart. in l.fi.circa fi.C.vnde vi.Inn.in c.2.col.3.de rest.in integ.in c.vigilanti.de præscr. Dyn.in regula,possessor. col.pen.de reg.iur.in 6.Bald.in dispu. incip.accusatus de vi turbatiua.in pen.col. in fi. Alex.in conf. 200.col.2.vol. 2.& in dispu.sua.Sigismundus.in fi.partis assit matiuæ secundæ dub. Bal.in l.fi.C. qu.non obst.long.tem. præscr.Fely.in c.si diligenti, col.2. in prin.de præscr. Bal.in l.fi.in 15.oppos.C.de edic.di. Adr. toll. Alex. in cons.71.col.pe.& seq.vol.4. Abb.in c. si diligenti, in 3.q. de præscript. idem tenet gloss.3.in cap. sanctorum, de præscr. Calca.in cons.28.col.4.Grat.in cons. 125.volum.1.

4 TERTIÒ Amplia, quia præsumitur ignorantia in Capitulo, eo ipso quòd episcopus non cum maioribus de capitulo iuret se id ignorare, vt not.per glos. in c.propofuisti.in verbo,non probatur, circa finem, 82.distinctio.

5 QVARTÒ Amplia,nam ignorantia stante longitudine temporis maximè præsumitur,vt not.per Bar. & alios in l.peregrè. ff.de acq.poss.Gramm.cons.47. nu. 13.& seq. & in voto 36.num.2. Gandin.in tit.de falsar.nu.28.& seq.

6 PRIMÒ Limita in facto arduo,& graui. Alex.in l. peregrè.vers.3.fallit.ff.de acq.poss. Fel.in c.cū illorū, col. 2. vers.vlt. not.de sent.excom. Guid. Pap.q.127.

7 SECVNDÒ Limita stante iuramento, quo casu nō admittitur ignorantia. Marc. Anto.Bauet.in tracta.de iuram.nu.26.vers.14.

8 TERTIÒ Limita,nisi factum esset alteri obligatorium, quo casu & ob temporis longinquitatem nō admittitur ignorantia. Alex.in d.l.peregrè.ff.de acq.poss. in prin.post Bal.in l.1.col.15.C.de confess.

9 QVINTÒ Amplia,quia & in facto proprio præsumitur ignorantia, qñ tractatur de damno euitando,vt not.gl.in l.eum de indebito.in verf.ignorantiæ.& ibi Bart.nu.5.ff.de proba. Bart.in l.non fatetur, nu. 8.ff. de confess. Alex.in conf.17.col.2. vol.3. & in confil. 111.col.4.verf.non obstat, eod.vol. & in conf.69. col. 3.verf.non obsta,eod.vol. & in conf. 102.col.fi.verf. igitur idem, vol.1. Dec.in conf.63. col.3.verf.comprobatur, & in conf.350.nu.4.Cur.iun.in conf.108. num.17. Ruin.in conf.10.nu.16.vol.3.& conf.127. num.16.eod.vol. Ias.in conf.160.col.1. verf.ideo vt excludat,vol.4.Soc.in conf.25.nume.9.vol.4.Dec.in conf.408.nu.6.

10 PRIMÒ Limita principalem conclusionem in l. promulgata, & publicata, cuius non præsumitur ignorantia, glos. in capit.propofuisti, in verbo, non probatur.82.distinctio.Innocen.in cap.2.de constit. Abb.in conf.35.colum.1.vol.1. Afflict. super const. fol.46. aliàs sub rubrica de arm. deponen.numero 4. Abb.in ca.pastorali, colum.1.in fin.& seq. de fid.instru.Dec.in c.ad hæc, col.3.in 17.not.de postu.præl. & in 4.col.in fi.Saly.in l.senatus.in fin. C.de his, qui sibi ascrib.

11 PRIMÒ Amplia, nam idem est in edicto ordinarii publicato.Card.in conf.33.

12 SECVNDÒ Amplia, vt idem sit in omni eo, quòd quis scire tenetur. Grat.in conf.12.col.fin.volum.2.

13 SECVNDÒ Limita in statutis, quorum præsumitur scientia, & non ignorantia,quoad homines illius loci. Bald.in l.lege,la secunda, in princip. C.de legibus.Bartol.in repet.l.quod Nerua.colum.6. verficul.iuxta prædicta quæro. ff. de depos. Alexand.in consil.65.colum.1. volum.6. Paris.in consil.49. colum.5.volum.1. Ripa in 2.respon. col.pen.in princ. volum.1.

14 PRIMÒ Amplia, quia immo idem est in forense post aliqualem moram in loco, vt not. Bald. in l. 1. colum.12. versicu.circa maleficium. C.de summ. Trinit. Petr. de Ancharan. in cap.1.colum.56.versi. restat vltimo,de const. Alexand.in conf.85. colum. fin.volum.4. Anto.de Butr.in ca.2. colum.penul.de constit. Cyn.in l.1.colum.2.in fin.C. de summ. Trinit. Afflic.super constit.folio 31.aliàs in tit.de vsurar. numero 9.

15 SECVNDÒ Amplia, idem esse in banno,vt dicit Specul. in titul. de constit. versicu. quid si extraneus portat. Afflict. super constitu.folio 46. sub rubrica de arm. deponen. num.4. Caccialup. in l.cunctos populos, colum.69. Anto.de But.in ca. nobis, col.pen.de sent.excomm.

16 TERTIÒ Amplia,nā idem est in forense quoad ea, quæ, vel sunt prohibita de iure communi, vel generaliter per omnia loca,vt infra dicetur in sequen. conclu.quia istud propriè respicit, an ignorantia excuset, non autem an ignorantia præsumatur, & ideo ibi dicetur.

17 TERTIÒ Limita, in banno publicato, quia præsumitur illius scientia apud omnes illos, qui sunt de loco, & ibi commorantur. Rofred.in libel. super.tit. si quis ius dicen. non obtemp.col.3.versic. item illud quæritur. Afflict. super constit.in titu.de arm.depon. nu.4.Bald.in l.doli mali. ff. de nouat. Ias.in conf.46. col.3.vol.3. in l.as potest.col.12.ff.de acq.hæred.Bal. in l.nostram, col.fi.C.de testa. quem refert, & sequitur.Alex.in conf.65.col.2.vol.3.

18 QVARTÒ Limita in generali consuetudine loci illius, in quo quis commoratur, vt in principe dicit Bald. in l.2.in fin.C.quæ sit long. consuetud.& Bar. idem voluit in extrauag. ad reprimendum. in verbo, non obstantibus, in fin. Ias. in l. præscriptione, col. 2.C.si contra ius,vel vtil.publ. Fel.in cap.fin. col. 1. de iud.in c. super literis,colum.7. de rescrip.in c.cum contingat, col.pen. de foro compet. Gomes.in cap.1. ebar.23.de constit.in 6.Mar.Laud.in tract.de princ. in 27.not.Paris.in conf.44.col.fi.vol 4. Io. de Syl.in tracta.de benef.in 3. parte quæstio.12.in 18. qualitate, & Bald. qui generaliter loquitur, in rubrica de consuet.rect.feud.in c.1.in 3. ampliatio. colum.2.de re iudic.

19 QVINTÒ Limita in notorio, cuius vnusquisque præsumitur habere scientiam, vt not.in l. omnes. C. de agric.& censi.lib.11.glos.in l.1.in glo.1. in fin.ff. de recept. Alex.in conf.94. col.penul.volum.5.Abb. in conf.10. col.2.volum.1. Ias.in l.Titius.§. Lucius, col.2.in fi.ff.de lib. & posth. in l.is potest, col.12.ff. de aeq. hęred. ita Augel.in l.si duo.ff.cod.tit. Ruin.in conf.61.col.2.vol.5.

20 SEXTÒ Limita, quando cuiusdā facti est fama publica in ciuitate, quia non potest illius facti prętendi ignorantia. Bart. in l.is potest, colum.3.ff. de acq. hęred.in l. sicuti.§.iisdem,col.1. de accusat. Alexand. in consil.36. col.2.volum.1.in consil.187. colum.3. volum.2.in conf.199. col.2.eod.vol. Dec.in ca.1. in 17.no.de postu.præla.decis.Neap.96.nu.18.in no.& nu.2.Fely.in c.de his, col.pen.de accusat.Idem voluit Bart.in l.Celsus,col.4.ff.de vsucap.vbi etiam Bal.nu. 80. Aret.in conf.35.col.fin.idem voluit Bar.in l.qu Romæ.§. duo fratres, col.6.in prin.ff.de verb.oblig Ang.in conf.160.circa fin.Hippol.in l.de minore,§ plurimum.

plurimum, col. 16. verſ. adde ēt.ff. de quæſt. Ruin. in conſ. 51. col. 2. vol. 5. Gramma. deci. 35. nu. 15. & ſeq. Iaſ. in conſ. 160. nu. 4. vol. 4.

Declara, an iſta ſit præſumptio iuris, & de iure, & an admittat probationem in contrarium, & quam, vt per gl. conſuet. Turon. fol. 42. col. 4. & ſeq.

21 Septimò Limita, quia in eo, quod publicè ſcitur quilibet præſumitur habere ſcientiam, gl. in l. ſi tutor. C. de pericul. tut. in verbo, oſtendetis. & ibi Bar. gl. in §. qui autem, in verbo, cognouerint. inſt. de excuſa. tut. glo. 1. in reg. præſumitur. de reg. iur. in 6. in c. 1. in gl. 3. de poſtu. præla. vbi etiam Abb. col. 3. Dyn. in regula, ignorantia. in fi. de reg. iur. in 6. Bald. in l. verius. in fi. ff. de proba. Dom. in c. quod diximus. 82. diſt. idem voluit gl in c. quod dicitis. 16. diſt. in c. exceptionum, in gl. pen. in prin. de except. Bar. in l. abſenti, col. 2. ff. de donat. Iaſ. in l. is poteſt, colum. 12. ff. de acq. hæred. in conſ. 46. col. 3. vol. 3. in l. Titius. §. Lucius, col. 2. vbi limitat. ff. de li. & poſth. Bouer. in verbo, præſumptio. in ſing. 1. Grat. in conſ. 49. col. 2. in fin. & ſeq. vol. 1. Marian. iun. in conſ. 31. col. 8. in fi. & ſeq. vol. 2. Gramma. deciſ. 35. nu. 15. & ſeq. Iaſ. in conſ. 160. nu. 4. vbi declarat iſtud procedere in præſente, non autem in abſente, & idem voluit Iaſ. in l. 3. §. voluntate, col. 4. ff. ſolut. matrimon. Dec. in c. cognoſcentes, in fin. de conſtitut.

22 Sublimita in infirmo, qui non præſumitur habere ſcientiam earum rerum, quæ fiunt in ciuitate, capit. cum in tua. & ibi Abb. Anton. de Butr. & communiter alii, qui matr. accuſ. poſſ. Bart. in l. is poteſt, columna 5. verſicu. quandoque, & ibi Roma. & Iaſ. cu. 63. ff. de acquiren. hæredit. Barba. in conſ. 18. columna 2. volum. 3.

23 Octavò Limita, nam præſumitur ſcientia nouæ conſtitutionis promulgatæ poſt duos menſes, ſecus ante duos menſes, vt not. gl. in c. propoſuiſti, in verbo, non probatur, 82. diſt. & ibi Arch. col. pen. in fin. de quo dic, vt infra in tit. de legibus, & conſtit. in concluſ. quarta.

24 Nonò Limita, in quo ignorantia non præſumitur, ſi auctor fuit ſciens, & ipſe tractat de lucro captando. Dyn. in regul. præſumitur, de regul. iur. in ſexto.

25 Decimò Limita, in contrahente matrimonium clandeſtinum, qui cum propter periculum animæ qualitatem perſonæ indagare tenetur, præſumitur ſcire impedimentum coniunctionis, ita Petr. de Anchara. in clemen. 1. colum. 1. in fin. & ſeq. de conſang. & affin. & ibi Boniſac. col. fin. Grat. in conſ. 49. colum. 2. volum. 1.

26 XI. Limita in quantitate patrimonii ſui, quam Dominus faciens, actum præſumitur ſcire, probat eſt, glo. in authen. ſed cum teſtator, in glo. 2. C. ad l. Fal. Ang. in l. ſi quis cum aliter. ff. de verbo. obliga. & hoc bene procedit in actu inter viuos, non autem in actibus morientium, vt not. Cyn. in d. auth. ſed cum teſtator, col. 1. & Bar. col. 2. & Corn. col. 3. in prin. Ange. Aret. in §. in fraudem, col. 2. inſti. quib. ex cauſ. manu. Cyn. in l. quiſquis. C. de reſc. vend. & ibi latius Salycet.

27 ¶ Contrarium, vt iſta differentia inter actus viuentium, & morientium in hoc caſu non ſit facienda, tenet Cor. in auth. ſed cum teſtator, col. 2. idem expreſſe dicit Aret. in conſ. 47. col. 1. verſ. iſta tamē differentia. & Iaſ. in §. item ſi quis. colum. 18. Inſt. de act. quæ quidem opin. videtur verior per rationes per Doct. in præfatis locis adductas.

28 Primò Sublimita, vt hoc habeat locū quoad immobilia ſui patrimonii tantum, ſed non quo ad immobilia de proximo acquiſita ex alterius ſucceſſione, nec etiam quo ad bona mobilia exiſtentia in eodem loco, vt per Bartol. in d. authen. ſed cum teſtator, colum. 2. & ibi Corn. columna 3. in princ. Sal. in l. quiſquis. C. de reſcind. vend. Angel. Aret. in §. in fraudem. Inſtit. quib. ex cauſ. manu. Idem dicit Bald. in l. 2. in 4. quæſtio. C. de reſcinden. vendit. quando quis haberet valde diffuſum patrimonium. & idem tenet Alexan. in conſ. 1. col. 3. volum. 6. Imol. in c. cum contingat, colum. 57. de iureiur. & Nicell. in concord. 27. tenet diſtinctionem Bartol. in d. authen. ſed cum teſtator.

29 Secundò Sublimita, nam quando dolus præſumeretur, tunc præſumitur quis ignorare vires ſui patrimonii, vt declarat Corn in d. auth. ſed cum teſtator, col. 3. & Ang. in d. §. in fraudem, col. 2. Aret. in conſ. 47. col. 1. ver. & præmitto. Ang. in d. auth. ſed cum teſtator, col. 2.

30 Tertiò Sublimita, quia ſtante læſione vltra dimidiam in actu inter viuos, præſumitur ignorantia, etiam in re propria, vt per glo. in l. quiſquis. C. de rei vendi. in gloſ. 3. licet dicat aliquos ſentire contrarium. & ibi Bartol. Imol. in l. ſi quis cum alter, col. 2. in fin. ff. de verbo. oblig. in cap. cum contingat, col. 57. de iureiuran. vel etiam ſi præſumatur ſcientia ſtante tali læſione ſuccurritur læſo beneficio reſtitutionis, vt not. Specu. in tit. de emptio. & vend. §. nunc dicendum, el 2. colum. 4. & ibi Ioan. Andr. qui dicit, quòd eſt reprehenſibilis ignorantia, tamen ſuccurritur ignoranti in hoc caſu. vide in concluſione noſtra prima ſupra in tit. de empt. & vendi. in ſecundo libro, in limitat.

31 XII. Limita, nam præſumitur ſcientia in his, quæ quis inquirere tenetur, vt per gloſ. in ca. præſumitur, de regu. iur. in 6. Archid. in ca. propoſuiſti. 82. diſt. in penult. colum. & in c. dilectiſsimi. 8. quæſt. 2. Petr. de Anch. in conſ. 1. in 2. col. de conſang. & affin. Card. in clemen. 1. in 7. q. de conſang. & affinit. & ibi Petr. de Ancha. in 1. colum. verſ. ſed hic incidenter. Imol. col. 4. verſ. ſed quærit. & ibi Boniſa. colum. fin. verſ. quinta concluſio. Abb. per illum tex. in c. innotuit, col. 3. de elect. Ripa in 12. reſponſo, volum. 2. Rota in nouis, deciſ. 263. & in antiquis. deciſ. 108. Grat. in conſi. 12. columna final. volum. 2. in conſilio 25. columna 1. & in conſilio 42. columna 3. eod. volum. 2. Dec. in conſilio 160. columna 3. verſicu. ſed tamen his non obſtantibus.

32 Sublimita, niſi is faciat actum palam, quia præſumitur ignorantia in eo, qui actum publicè facit. Imol. in d. clemen. 1. columna 2. in fin. de conſang. & affini. & colum. 4. & Bonif. col. fi. de quo dicendum eſt ut per Iaſ. in §. ex maleficiis, colum. 8. inſti. de actio.

33 XIII. Limita, quia dominus præſumitur certioratus à ſuo procuratore de facto graui, & notabili, vt dixit Rom. in conſ. 481. columna 2. verſ. ſecundo, quia præſumendum. Abb. in conſ. 18. col. pen. verſic. 3. dixi. volum. 2. Aimo in conſi. 40. col. 2. verſic. facit quod in pulchro.

34 Declara, ut hoc procedat in procuratore ſpecialiter conſtituto, ſecus uerò in procuratore generali. nā Roma. in d. conſ. 481. præſupponit ſpeciale mandatum, ut apparet in primis uerbis d. conſil. ſui, ibi, per procuratorem ſuum, &c.

35 Et iſta diſtinctio ſumitur etiam ex dictis Imol. in capitulo final. columna 12. uerſicu. ſi autem loquimur. de præſcript. & clarius in conſilio 123. col. 2. verſic.

versic.si autem arguatur. & idem tenet Capic. decis. 4.num.23.

36 XIIII. Limita, quia præsumitur syndicum vniuersitatis detulisse instrumentum laudi sui vniuersitati, & ex hoc præsumitur scientia, & ratificatio ipsius vniuersitatis, ita Abb. in cons. 18. col. 2. & 3. vol. 2. quam sequitur Aimo in cons. 40. col. 2. vers. facit, quod in pulchro casu.

37 XV. Limita in factis nobilium, quæ omnibus præsumuntur nota. Tiraq. de nobilitat. capit. 37. numero 103.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Ignorantia excusat.

1 EX præcedenti conclusione infertur, quòd si ignorantia præsumatur, illa debet etiam excusare, tex. est in l. quicunque. C. de seru. fugit. in l. 1. ff. de recept. Bald. in c. 1. quib. mod. feud. amit. & in l. error, in 2. q. C. de iur. & fact. igno. vbi late an excuset quo ad alios effectus.

2 PRIMÒ Amplia, vt ignorantia excusat etiã si quis daret operam rei illicitæ, vt quia percusserit clericum in habitu laicali, ca. si verò, el 2. de sent. excom. Bal. in l. 1. colum. 2. ff. de legib. Hippol. in cons. 97. col. 3. & cons. 26. colum. 1.

3 SECVNDÒ Amplia, quia forensis excusatur à pœna statuti, quando actus per eum gestus non cõcernit delictum à iure communi reprobatum, vel cõiter à statutis locorum, vel ea generali consuetudine, vt per Alex. in cons. 85. col. fi. vol. 4. Affli. super constit. sub rubrica de arm. deponen. num. 4.

4 Limita istud, nisi statutum concerneret publicã vtilitatem, vt per Cyn. in l. 1. in fi. C. de summ. Trinit. Io. And. in c. de illis, in 5. q. de rapt.

5 PRIMÒ Limita istam regulam in contrahente cum alio, cuius conditionem si quis non inquirit, non excusatur, l. qui cum alio. & ibi not. Doct. communiter. ff. de reg. iur. Grat. in cons. 91. col. 4. vol. 1. & in cons. 42. col. 3. vol. 2.

6 PRIMÒ Amplia idem esse si error, vel ignorantia versetur circa euitandam obligationem, & circa alia, quæ adducit Bald. in l. error. in 2. q. C. de iur. & fact. ignor.

7 SECVNDÒ Amplia, vt istud procedat etiam in forense, vt per Cuma. in cons. sun 26. Dec. in l. qui cũ alio, colum. 1. ff. de reg. iur. Grat. in cons. 42. numero 18. volum. 2.

8 PRIMÒ Sublimita in muliere, secundum Ioan. Crot. in l. filiosfam. in §. diui. col. 53. ff. de lega. 1. Curt. in cons. 59. colum. fin. qui loquuntur in muliere, & in minore.

9 SECVNDÒ Sublimita, vt excusetur ignorans in delictis quo ad pœnam euitandam. Bald. in l. error. in 2. quæst. C. de iur. & fact. ignoran. & Dec. in d. l. qui cum alio, colum. 1. ff. de regul. iur. Gozad. consil. 61. numero 13.

10 Infertur igitur, vt contrahentes incestaa nuptias ignoranter, debeant excusari ab omni pœna imposita incestas nuptias contrahentibus, vt tradit Bar. in l. si adulterium cum incestu, in prin. nu. 11. ff. de adulter. Imol. in clem. 1. col. 2. de consang. Bal. Nouel. qui

* hanc dicit communem * opin. in tract. de dot. in 11. par. nu. 9. vers. 8. casus.

11 TERTIÒ Sublimita in probabili ignorantia, ita Dec. in d. l. qui cum alio, col. 1. versic. & ista regula. ff. de reg. iur. Goza. in cons. 61. nu. 13.

12 QVARTÒ Sublimita, ut per Grat. in cons. 110. nu. 24. vol. 1. quando ille, cum quo contrahitur, esset in dolo, quia dolus nemini debet patrocinari. c. sedes, de rescript. cum vulgar.

13 Infertur igitur ex hac principali limitatione, quòd occidens bannitum rebannitũ quem ipse occidens ignorabat eundem esse rebannitum, non excusatur, & tamen ipsum excusari, vt sit immunis ab omni pœna, tenuit Iac. Butr. quem ego habeo manuscriptum in l. de ætate. §. ex causa. ff. de inter. act. Bal. in l. Labeo. §. 1. in fi. ff. de pact. vbi tenet, quòd bannitus, qui soluit pœnam, si tamen non sit cancellatus de banno, dicitur adhuc bannitus, adeo quòd illum offendens non incurrit pœnam, & idem dicit Ange. in l. fi. ff. de his, quę in testa. delent.

14 Vbi plus voluit idem esse, si fuit cancellatus de aliquibus libris, si non tamen de omnib. sequitur Hipp. in prac. in §. aggredior, col. 2. & idem in l. 1. nu. 70. ff. de sicar. & in cons. 55. nu. 7.

¶ Contrarium in hoc voluit Bal. in l. nostram. col. 3. C. de testam. & ibi Ang. in quadam lect. quæ cõiter non habetur. & ibi Fulg. Imol. in l. huiusmodi. §. si cui. ff. de leg. 1. Ang. Imol. & Pau. de Cast. in l. si duo. ff. de acq. hær. Alex. in cõs. 65. vol. 3. per totum. Nell. in tract. bannitorum in 1. part. tertii tempor. in 2. q. Alex. d. l. huiusmodi. §. si cui. Ias. in l. si creditoria. C. de fideicom. Saly. in l. eum qui duas, col. fi. C. de adulte. Alex. in cons. 114. col. 2. vol. 1. in cons. 164. col. 2. vol. 7. Hipp. in l. 1. col. 8. & seq. ff. ad l. Corn. de sicar. Goz. in cons. 61. idem voluit Bar. in l. 1. §. ex hoc rescripto. in fin. ff. de vent. inspic. Alex. in l. filio, quem pater. ff. de lib. & posth. Bald. in cons. 40. vol. 4.

15 Declara, nam in hac q. sunt distinguendi plures casus.

16 PRIMVS casus est, quãdo offendens sciuit offensum rebannitũ, licèt non cancellatum, & tunc punitur pœna ordinaria, vt dicit Rom. in l. si duo. ff. de acq. hær. & ponit Nicel. in trac. bannit. in 1. par. tertii temporis. in 2. q. Alex. in cons. 77. col. 1. vol. 3. Hippol. in cons. 97. col. 3. & idem in practica. §. aggredior. col. 6. in fi. Bal. in l. 2. col. 3. ff. si quis in ius vo. non ierit. in l. quid si fugitiuus. §. apud Labeonem. ff. de ædil. edic. Ioan. And. in regula, quòd quis. in fi. de regul. iur. in Merc. Ale. in cons. 114. col. 1. & seq. vol. 1. Sal. in l. cum qui duas. col. fi. C. de adult. Bar. in l. 3. §. si seruus. ff. de acq. poss. Ruin. in cons. 85. col. 1. vol. 4.

17 PRIMÒ Amplia, idẽ esse si non probetur scientia, sed habebatur offensus pro rebannito apud oẽs, tunc enim nulla causa eum excusat, quominus afficiatur pœna grauiori. Bald. in l. 1. C. de pœn. Roma. in d. l. si duo. Nell. in loco præallegato. Alb. de Rosa. in tract. statut. in 4. part. q. 29. Ias. in l. 4. §. condemnatum. in fi. ff. de re iudic.

18 Et in his casibus saluari potest, quod not. de rebãnito nondum cancellato, Paul. de Cast. in cons. 128. vol. 2. vbi vult quod eum ostendens pœna vltimi supplici afficiatur. & idem voluit Ias. in l. si per errorem, nu. 15. ff. de iurisd. omn. iudic.

19 SECVNDÒ Amplia, quando cancellatio erat in archiuio, vt per Roma. in d. l. si duo. ff. de acquir. hære. & voluit Bal. in l. huiusmodi. §. si cui, ff. de legat. 1. & ibi Raph. Cuma.

20 Limita, quia hoc est intelligendum dummodo iuxta bannum appareat de solutione eiusdem quantitatis, ob quam bannitus erat in banno positus: aliàs occidens non tenetur, vt declarat ibi Imol. in d. §. si

cui.

eu l, & ibi sequitur Alex. & idem Alex. in consil.65. col.fin. vol.3. Ias.in l.si creditoris,col.2.in 2.limit.C. de fideicom. & ante eos fuit declaratio. Bald.in cons. 140. vol.4.

21 Secundus Casus est, quando adhuc banni cancellatio non erat facta, & tunc secundum Rom.in d. l.si duo, punitur offendens minori pœna, iuxta doct. Bar.in l.fi.ff.de adult. sed illa decisio respicit alium casum, de quo mox dicam.

22 ¶ Contrarium tamen in hoc communiter tenent Doct. supra alleg. qui tenent excusari offendentem bannitum rebannitum, etiam ab omni pœna cuius rebannitionem ipse occidens ignorabat,& tradit etiam Rom. in consil.85.colum.4.volum.4. & declara, vt per eum.

23 Amplia hanc communem opin. etiam si bannitus protestetur, vt nulla fiat sibi offensio, quia est restitutus, quia hoc non obstante poterit impunè offendi. Barto.in l.non solum.§.morte.num.40. vbi Paul. Alex.Ias.& communiter alii.ff.de nou. oper. nuncia. Ripa post Fel.in c. cum M. Ferrariensis, nu.156.vbi dicit communem * opin. de constit. Nicell. concord. Bart.293.

24 Limita hoc nisi vltra protestationem, bannitus offeret se paratum ire ad iudicem, vt dicit Roman. in sing.276.Ripa post Fely.in d.cap.cum M.num.156. de constitu.declarando, vt per eum,in vers. quid tenendum.

25 Primò Limita principaliter istum secundum casum, quando ignorantia occidentis super rebannitione banniti non esset probabilis, & propterea esset offendens in culpa, vt sentit Bald.in l.huiusmodi.§. si cui.ff.de legat.1.quem ita declarat Imol. ibi & Alex. in cons.65.col.fin.volum.3. & in cons.77. colum.3. volum.3.

25 Infertur igitur ex hoc, vt si ex prouisione publica deberent rebanniri banniti, offendens tunc non excusaretur, quia de facili illud potuit scire,cum prouisio esset publica, ita loquitur Bal.in l.si creditoris.C. de fideicomm.& ibi Paul.de Cast.& Ias.in 2.colum. in 1. limitatione, & declarat Alex.in d.cons.65. col. fi. vol.4.& in d.l.huiusmodi,§.si cui,eadem responsio datur ad doct.Barto.in l.emptor.§.Lucius.ff. de pact. vbi idem concludit, quod Bald. in d. l. si creditoris, idem voluit Ang.in cons.288.col.3.in 2. dubio. Io. And.in addit.ad Spec.in tit.de accus.§. sequitur, vers. quartum membrum.& Ang.in l.1.in fi.ff.de his, quæ in testa.delent.& ibi Imol.in fi.Nell.in tract. bannitorum,in 1.part.tertii temporis, quæst.2. Hippol.in cons.97.colum.2.

¶ Contrarium etiam in isto casu particulari, quando banniti ex prouisione publica fuerunt rebanniti, vt eos offendens non teneatur, ponit Bald.in consil. 140.volum.4.

26 Tenendo primam opinionem in hoc casu tanquã communem.

27 Declara, nam licèt occidens non excusetur in totum, quia ignorantia non est probabilis, tamen punitur minori pęna.Ita Paul.de Cast.in l.si duo.ff.de acquir.hæred. Alex.in cons.65. col. fin.vol.3. & sentit Ioan.And.in addi.ad Spec.in tit.de accus.§. sequitur, vers.quartum membrum, & in regula, quod quis. in fi.de re.iur.in mercur. Nell.in tract.bannit.in 1.part. tertii temporis,quæst.2.& sentit Bar.in l.genero,colum.1.ff.de his, qui not.infam.& voluit expresse Rip. in cap.cum M.nu.156.de consti.in illo casu, quando erat fama publica. & Alex.in l.filio quem pater.ff. de lib. & posthu.

28 Secundò Limita in ipsa curia, quæ non potest bannitum punire, si sibi constat de rebannitione licèt non sit cancellatus, vt not.Hippo.in cons.97.& in practica in §.aggredior. col.6. in fi. & sentit Bald. in authẽ.quę supplicatio. in fi. C.de precibus Imper. offer.

29 Tertiò Limita, quando bannitus esset de proximo rebanniendus, vel cancellandus, quia tunc etiã ab ignorante non posset offendi, & hanc opinio. sequuntur Bald. in l.1.§.serui.ff. ad Syll.Cæpol.in cõs. 6.colum.3.in fi. Hippo.in l.1.colum.2.ff.ad l.Corn. de sicar.

30 Declara hoc procedere quando offendens sciuit illum de proximo rebanniendum, quia si ignorasset, excusaretur, sicut excusatur quando fuit rebannitus, & non cancellatus de banno, vt supra diximus.

31 Tertius Casus est, quando bannum non tenebat, an in hoc casu occidens illum sic nulliter bannitum excusaretur? & omittendo casum, quando occidens sciebat illum nulliter bannitum, vel casum, quando aderat crassa, & supina ignorantia, qui casus sunt declarati supra in secundo casu, quando bannitus erat rebannitus, sed non cancellatus, & capiendo casum quando per diligentiam potuisset fieri certior de nullitate banni, in quo casu Bart.in l.fi.ff.de adult. tenet occidentem non excusari à lata culpa, licèt excusaretur à pœna grauiori. Idem tenet Bald. in l.ex morte.C.ad l.Aqui. Bart.in l.2.§.hæc actio.ff.vi bon. rapt.Spec. in tit.de citat. col.4. vers.non valet.Ang.in l.quis si fugitiuus.§.apud Labeonem.ff. de ædil.edict. Ioan.And.in addi.ad Spec.in tit.de oblig. & solu.super rubric.in fi.Bald.in l.2.col.3.in prin.ff. si quis in ius voc.non ier.& in §.apud Labeonem,in l.quis si fugitiuus. ff.de ædil. edic. Rom.in l.si duo.ff.de acquir. hæred. Alex.qui dicit istam opinio. * communem in cons.77.col. 1.in fi.vol.3 & in cons.160. col.2. vol. 7.& in cons.114.nu.4.vol.1.Dec.in cons.327. Alex. in cons.114.nu.4.vol.1.Cæp.in cons.40.in fi. Hipp. in practica,in §.aggredior, col.2. vol.2. Ias.in l.non solum.§.morte,col.18.& seq.ff.de nou.oper. nuncia. & idem sentit in l.2.col.8.ff.si quis ius dicen.non obtemp.Paul.de Cast.in cons.199.colum.2. vol.1. Ias. in l.4.§.condemnatum, colum.fin.ff.de re iud.Dec.in consil.482.nume.10.Fely.in ca. quæ in ecclesiarum, colum.2.de constit.

¶ Contrarium in hoc casu tenuerunt Dyn. in d.l. pen.ff.de adult.Bal.& Sal.in l.eum qui duas, col.fi.C. eod.tit. qui tenent occidentem excusari ab omni pęna.idem tenet Cyn.in auth. vxor.C.de repud.Bald.in addi. Spec.in tit.de citatio.vers.non valet citatio.& in l.1.C.de pęn.in l.1.col. 3.in 2. opin.C.si à non cõp. iud.Io. And. in regula, quòd quis mandato.in fin.de reg.iur.in 6.in Mercur.Bald.in l.2.col.3.ff. si quis in ius voc.non iet.Cæpol.in cons.7.col.1.in fi.Alber.de Rosat.in 4.par.statuto.in q.29.Sigo.Homod.in cõs. 102.Alex.in cons.65.vol.3.

32 Tertia fuit opinio quorundam Doct.affirmantium, vt in hoc casu occidens talem bannitũ, quando bãnũ erat nullum, non excusaretur aliquo modo, sed esset puniendus pœna ordinaria, prout tenent Bald.in l.1.C.si à non compet.iudic. Corn.in cons.17.col.3. volum.1.Cæpoll.in cons.6.colum.3.in fin.& sequen. Idem voluit Barto.in l.siue vxor.ff.de donat.inter vir. vxor. & Alex.in l.4.§.condemnatum, in princip.ff.de re iudic.

33 Tenendo primam opinionem magis communem.

34 De-

34 Declara, quia non debet videri alicui mirum, q; in casu, quando bannitus fuit rebannitus, sed non cancellatus, communiter concludatur, q; possit offendi, & excusetur qui offendit illum ignoranter, & in hoc tertio casu, quando bannum fuit nullum, sed offendens ignorabat, cõmuniter concludatur, non excusari omnino offendentem, nam Doctores assignãt rationem diuersitatis, quia in primo casu præcessit causa habilis, idest bannum inducens facultatem offendendi, in secundo verò non præcessit causa habilis, quia non fuit vnquàm data verè facultas offendendi, quia bannum esset nullum, ita declarat Bald. in cons. 140. vol. 4. circa fin. & sentit hoc Nicell. in concor. 293. sed ipse transit ad aliam solutionem, & allegat istam fuisse opinio. Pau. de Cast. in cons. suo 193. tamen Paul. de Cast. non dicit illud, ad quod ipsum allegat Nicel. sed Bal. facit istam differentiam in d. cons. 140.

35 Amplia istam opinionem, vt excusetur saltem à pœna ordinaria offendens bannitum nulliter bannitum, quando offendens id ignorat habere locum etiam si bannitus mouisset litem super iniustitia, vel nullitate banni, si tamen offendẽs hoc ignoraret, vt notat Pan. de Cast. in l. 3. §. si seruus. ff. de acq. poss. Si autem sciret, tunc dicendum est, vt per Bar. & Doc. omnes cõmuniter, in d. §. si seruus, vbi distinguit, nam aut bannitus super iniquitate banni agebat per viam appellationis, vel per viam nullitatis, & tunc non posset impune occidi, secus si alio modo agebat, vt per Ias. ibi post al. os, nu. 8. qui istam dicit communem opin.

36 Secundò Limita regulam principalem, qñ ignorans babebat propositum delinquendi, vt per Bal. in l. error. in 2. q. C. de iur. & fact. igno.

37 Hinc quærunt Doct. quid iuris in hoc casu qñ pœna est addita delicto vltra ius commune, & dicendum est, q; quando factum, cui ipsis operam dabat, erat damnatum de iure cõmuni, & tunc quia nemo in hoc casu propter ignorantiam excusatur, etiam si esset forensis, ideo ignorans in hoc casu puniri debet pœna statuti ipsius loci, in quo deliquit. Bald. in l. 1. C. de summ. Trin. in 7. col. vers. quæro quid in delictis, glo. 2. & ibi Abb. col. 2. qui dicit istam opin. veriorem, licet alia sit æquior, in c. à nobis. de sent. excom. & ibi Ant. de Butr. col. pen. in fi. & seq. & Fel. col. 1. Bald. in l. 1. col. 1. in princ. ff. de legib. & in l. venia. in prin. C. de in ius voc. Cyn. in d. l. 1. col. 2. C. de sum. Trin. licèt dicat non multum clarum esse istud dictum, sed potius dubium, & eandem opin. tenet Petr. de Ancha. in c. 2. de const. col. 6. in fin. & seq. & in c. 1. col. 56. ver. restat vltimo. de const. & ibi Dec. num. 13. Caccialu. post Bal. col. 13. vers. circa maleficium, to d. l. cunctos populos, nu. 127. vbi dicit * communem opin. Grat. in cons. 39. nu. 30. vol. 2.

38 Declara hanc opin. habere locum quando statutũ loquitur in rem, vel in personam, adiciendo pœnam delicto, quia tunc ligaret forensem delinquentem, vt per Caccialup. in d. l. cunctos populos, nu. 128. vers. limitat prædictam opin. secus quando habilitaret, vel inhabilitaret personam ad maleficium committendũ, vt ibi per eum.

39 ¶ Contrarium, q; in hoc casu puniatur ignorans tantummodo pœna iuris communis, tenuit Io. Andr. in ca. 2. de const. in 6. in prin. & in d. ca. à nobis. circa fin. Imol. in c. 2. col. 3. in fi. & seq. de constit. Anto. de Butr. ibi, col. pe. & Paul. de Eleaz. in procem. clem. vbi dicit ignorantem non incurrere pœnam nouam additam antiquæ. idem ponit Fely. in c. 2. col. 3. de const. idem tenuit Dom. in d. c. 2. de const. in 6. col. pen. & ibi Io. Crot. col. pen. & fin.

40 Declara hanc opinio. procedere, vt per Io. Andr. in rubr. de consuet. quando probabilis esset ignorantia, quia factum non erat aliàs damnatum de iure cõmuni, vel ex communi locorum dispositione.

Et eandem opin. in probabiliter ignorante ac dante operam rei illicitæ, quod excusetur à maiori pœna, tenuit Io. And. in regula, cum quis, in fi. in Mercuria. de reg. iur. in sexto.

¶ Tenendo primam communem opin.

41 Amplia idem esse in forensi committente delictũ non prohibitum de iure communi, etiam si communiter per loca sit prohibitum, prout est gestatio armorum, vel deportatio victualium extra districtum. Ita Bar. in l. cunctos populos. col. 6. versic. quid si in delictis. C. de summ. Trinit. & ibi Bald. col. 13. vers. circa maleficium. & ibi Caccialup. num. 130. Io. And. in additi. ad Spec. in tub. de constit. vers. quid si extraneus. Petr. de Ancha. in ca. 1. col. 56. vers. restat vltimo, de constit. Barto. in l. interdum. §. licet. ff. de publ. Bald. in l. cum proponas, colum. penult. C. de naut. fœnor. Alex. in consil. 85. col. fi. vol. 4. Afflic. super constitu. folio 31. aliàs sub titu. de vsurar. nu. 9. Bald. in l. legib. la vltima, in fi. C. de legib. Alber. de Rosa. in 2. par. statuto. quæstio. 1.

42 Sublimita limitationem non procedere in sententia excõmunicationis, quam quis nõ incurrit in casib. prædictis ignorans, vt per Doct. in d. c. à nobis, el 1. de sent. excom. Io. Crot. in c. 2. col. pen. de const. in 6. Affl. super constit. in tit. de vsurar. nu. 9.

43 Tertiò Limita principaliter, quoad ea, quæ quis inquirere tenetur, in quibus ignorantia non excusaretur, vt in c. ad falsariorum. de crim. fals.

44 Sublimita, vt per Dom. in c. in memoriam, col. 2. dist. 19. & per Aim. in cons. 6. nu. 75. & seq. vt in hoc casu quis non excusetur de culpa, sed bene excusatur de dolo.

45 Quartò Limita, quando ignorantia est circa illud, quod quis facile scire potest. Calcan. in cons. 24. col. 4. Ripa in 12. respon. lib. 2. & voluit glo. in l. locus. ff. de acquir. poss.

¶ Contrarium tenet Ias. in l. si per errorem, num. 15. vers. 2. principaliter nota. ff. de iurisd. omn. iud.

46 Amplia primam communem opin. quia supina, & crassa ignorantia non excusat, vt tenent Ang. & Pau. de Cast. in d. l. si duo. ff. de acq. hær. Card. in clem. 1. io 5. q. de consan. & affin. Dom. in c. in memoriam, col. 2. dist. 19. Anto. de Bur. in c. 2. col. pen. de const.

47 Quintò Limita, quando per statutum esset prohibitum allegare ignorantiam, ita limitat Bart. in l. diuus. in prin. ff. de fals. Abb. in ca. ad falsariorum. col. 1. de crimi. fals.

48 Declara, vt prædictum statutum sit intelligendum tantummodo de crassa, & supina ignorãtia, prout declarat Rom. in l. 1. §. nunciatio. ff. de nou. oper. nunc. & Grat. post alios in cons. 49. in fi. vol. 2.

CONCLVSIO VII.

Argumentum.

Ignorantia iuris non præsumitur.

1 ET Quia supradictæ conclusiones locum habent in ignorantia facti, proximè accedit videre, quid in ignorantia iuris. & Dyn. in regula, præsumitur. de reg. iur. in 6. dicit, non præsumi iuris ignorantiam, & est in materia bonum consilium. Corn. in cons. 226. num. 4. vol. 1. & tenent hanc opinio. Soc. in cons. 47. col. pen.

col.pen.vol.1.& istud voluit Bar.in l.sed & si.§.scire. ff.de pet.hær.in l.non fatetur,col.fi. ff de confess. Ale. in cons.46.col.fi.vol.3.in cons.119.col.fi.vol.4.Fely.in c.de quarta,col.10.de præscr. Aret.& Clau.in l. quod vxor.ff.de acq.poss.Ang.idem tenet in d.§. scire.in prin.Alex.in cons.73.in fi.vol.2.Abb.in c.si diligenti,nu.24.de præscrip. Cur.sen.in cons.72.col.2. vers.mouetur.Corn.in cons.136.col.3.vol.2.Imo.in c.fi.col.2.in fi.& seq.de præscrip.

2 Amplia,nam præsumitur potius dolus, & mala fides,quam iuris error.Bar.& Ang.in d.l.sed & si.§.scire.Corn.in d.cons.226.col.1.vol.1.Pau.de Cast.in l. nunqtam.in summario.ff. de vsuca. Alex.in cons.73. col.fi.vol.2.& cons.46.col.fin.vol.3. & in cons.119. col fin.vol.4.Curt.Sen.cons.72.col.5.vers.8.conclu. Fel.in c.de quarta.col.8.vers.2. doctrina, de præscr. Balb.in l.Celsus,col.5.& seq.ff.de vsucap.

3 ¶Contrarium, ꝙ præsumatur iuris ignorantia, & non dolus,voluit Iac.Butr.in l.leges sacratissimæ.C. de legib.idem sentit Bal ibi, & Pau. de Castr.dum tenent, ꝙ potius præsumitur lata culpa in non consulendo peritiores circa iuris dispositionem, quàm dolus, ꝙ quis fecerit contra legem, & idem tenet Raph. in l.non fatetur. ff. de confess. & idem sentit Ruin.in cons.145.num.15.vol.5.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Prouisio hominis facit cessare prouisionem legis.

1 OMNES passim dicunt, ꝙ hominis prouisio tollit l.prouisionem,per tex.in l.fi.C. de pac.cõu. sed non omnes passim intelligunt vim, & efficaciam illius regulæ,ita vt sæpe sæpius impertinenter allegetur.Vnde dicitur, ꝙ ad istam regulam concordat tex. in l.& habes.§.cum quis.ff.de preca.& ibi gl.& quædam alia iura allegat gl.& Saly.in d l.fi.col.1.in fi.C. de pact.conuen.quæ non multum faciunt, & regulã istã tenet Dyn.in §.item Seruia.instit.de act.refert,& sequitur Cyn.in l.certi iuris.in 6.q.C.loca.& ibi Saly. in 5.q Ruin.cons.74.nu.8.& nu.18.vol.1.Maria.su. in cons.128.nu.200.& cons.130.num.12.vol.1.

2 PRIMÒ Amplia,vt ista regula procedat siue l.prouisio,& hominis concurrant à principio,siue posteaquam l.prouisio orta est succedat hominis prouisio, ita voluit Cyn.in d.l.fi. post Iac.de Aren.C.de pact. conuent.

¶ Contrarium voluit glo.in d.l.fin.in verbo, contentam.

3 Concorda has opin.vt per Sal.in d.l.fi.in §.si quidem,nã aut prouisio hominis,quæ ex post facto interuenit fuit specialis,& tũc tollit prouisionem legis, & ita procedit prima opi.aut vero prouisio hominis fuit generalis, & tunc per eam non tollitur legis prouisio,& ita procedit secunda opin.glo.

4 PRIMÒ Limita,itam regula locum habet,qñ prouisio est de iure speciali,vel extraordinaria,secus si de iure cõi,& ordinaria, vt voluit Bar.in l.si cum doté, col.1.in fi.ff.sol.matr.Bal.in l.1.col.3.vers.quæro testator pro legato,C.cõia de lega.Bar.& Ang.in d.l.fi. C.de pact.conuen.& ibi Sal.col.2.& ẽt Alb.de Rosa. Cyn.in l.2.col.pen.C.de iur emphyt.& ibi ẽt Ias.col. 58.Idem voluit Bar.in l.1.§.vnde quæritur, col.fi.circa si.ff.de publi.& ibi Imo.in fi.Ioan.And.in addi.ad Spec.in tit.de loc.§.nunc aliqua.vers.35.Ias.in §.item Seruiana, col.23.instit.de act.Bal.nouel.in tract.dot. in 6.par.in 68.speciali.Cassan.in cõs.55.col.5.Grat. in cons.22.in fi.vol.2.Dec.in l.creditor.ff.si cert.pet.

5 PRIMÒ Sublimita, ꝙ non tollatur prouisio l.ordinaria, nisi hominis prouisio veniat ad nouandã l.prouisionem, quia tunc tolleretur ẽt l.prouisio ordinaria,ita Cyn.in l.2.col.pen.& Sal.col.6.in 9.q.& Ias. col.58.C.de iure emphy.Sal.in d.l.fi.col.2.C.de pac. conuent.Ioan.And.in addit.Specul.in tit.de locat.§. nunc aliqua,versic.35.

6 SECVNDÒ Sublimita, nisi prouisio l. ordinaria nondum competeret, qñ uenit hominis prouisio, sed erat competitura,& prouisio l tendebat ad implendã hominis prouisionem, vt not. Cyn.in d.l.2. col.pen. C.de iur.emphyt.in d.l.fi.col.2. Iuan. Andr.in addit. in §.nunc aliqua.versic.35.

7 TERTIÒ Sublimita, nisi tacitè, vel expresse sit renunciatum prouisioni l.ordinariæ.Ita Alb.de Rosa. in d.l.fi.C.de pact.conuent.

8 SECVNDÒ Limita,ꝙ extraordinaria,vel specialis, l.prouisio non tollatur à prouisione hominis, qñ alteri prouisio l.& prouisio hominis alteri prouideret,ita declarat Bal. in authen.præterea,col.1.C.vnde vir.& vxor.vers.sed contra hoc.

9 TERTIÒ Limita, qñ idem in omnibus, & per omnia continet hominis prouisio, quod l.prouisio, quia tunc vna per alteram non tollitur, ita Rom. in cons. 121.col.2.in 2.dubio.Claud.in l.si cum dotem,col.1. ff. solut.matrim.

10 QVARTÒ Limita,nam fauore dotis etiam per hominis prouisionem non receditur à l. prouisione speciali, vel extraordinaria, glos. & Bald. in l. final. C.de pact.conuent. Roman.in l.1.colum. antepen.in fi.ff.solut.matrim.Bald.nouel.in tract.dot.in 6.par.in 68.speciali.

11 QVINTÒ Limita, quando prouisio hominis, & l. concurrunt circa vnum,& eundem actum, secus verò, si vna prouisio respiceret actum primum, altera actum secundarium. Ita Cassad.in cons.19.nu.53.& seq.vide infra in 7.limit.

12 SEXTÒ Limita, quando hominis prouisio est vtiliter expressa, secus si inutiliter, ita respondet ad text. in d.l.fi.C.de pact.conuent.Imol.in c.examinata,col. fi.& ibi Fely.col.8.de iud.

13 SEPTIMÒ Limita, quando prouisio hominis, & prouisio l.concurrunt circa diuersa. Bar. in l.si cum dotem,col.1.in fi.ff.solu.matr.in l.si constante, col.9. in 5.q.2.partis.ff.eod.tit.

14 OCTAVÒ Limita, quando prouisio hominis est specialis, secus si esset generalis, prout l. prouisio, quia tunc hominis prouisio generalis non tolleret prouisionem l.generalem. Salyc.in d.l.fin.colum. 2. C de pact.conuent. & fuit dictum supra in prima ampliatione.

18 NONÒ Limita, quia tunc hominis prouisio tollit l.prouisionem, quando ambæ proueniunt ab eodem fonte, secus si à diuersis. Bal.in l. certi iuris.in fin.C. loc.Ang.Aret in §.item Seruiana,col.2.in fi.instit. de act.Ias.in l.2.col.59.C.de iur.emphy.

16 DECIMÒ Limita, quia prouisio hominis non tollit l.prouisionem, quando prouisio hominis non ita plenè succurrit,prout l.prouisio. Ang.Aret.in §.item Seruiana, col.20.instit. de act. ponit Ias.in d.l.2.col. 59.C.de iur.emphy.

17 Contrarium videtur verius, quia secundum istam limitationem, nunquam specialis prouisio hominis, quæ non ita prouidet, sicut l.prouisio generalis, vt potest videri in hypotheca, tolleret l. prouisionem, quod est contra mentem omnium.

18 XI.Li-

18 XI. Limita, quando prouisio l. venit ad supplendã hominis prooisionem, quia tunc non tollitur per prouisionem hominis, per Bald. in l. vbi aduc, colum. 4. C. de iur. dot.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Iuri speciali, quam iuri communi facilius derogatur.

PEr tex. in l. eios militis, in §. militia missus, ff. de milit. testam. probatur illa regula, quòd facilius derogatur iuri speciali, quàm iuri communi. idem probat tex. in §. quia vero, in auth. de non alienа. & in §. quia vero verisimile, in authen. co. tit. & notant Alex. in l. 4. §. coodemnatum, ff. de re iudi. oum. 27. & cons. 55. col. 2. in prin. ver. ita erit in proposito, vol. 5. Barto. in d. §. militia missus. & ibi Bal. Ang. & Alberic. de Rosa. Lancel. Galiaul. in repet. l. Centurio, nu. 125. cum pluribus aliis, ff. de vulg. & pup. Sarn. in reg. de non tol. iur. quæsi. q. 6. Tiraq de retrac. lign. §. 35. in gl. 4. nu. 41. & in reg. cess. cau. in 11. limit. nu. 4.

2 • Ratio affertur vltra alios per Lancell. Dec. in l. consensisse. §. conuenire, in fine, de iudic. quia in uno casu tractatur de damno euitando, in altero uerò agitur de lucro captando, quorum non est par ratio, cum alteri istorum magis faueatur, l. fina. C. de codicillis, cum vulg.

3 Amplia, ot facilius derogetur uiæ extraordinariæ, quàm uiæ ordinariæ, ut noi. glo. in c. si super gratia, in uer. principalis, de off. deleg. in 6.

4 Hinc est, oam quando Papa derogat iuri alicuius, intelligitur potius derogare iuri quæsito extraordinariè, & de iure speciali, quàm iure quæsito de iure cõmuni: vt per Samen. in regu. de non tollco. iur. quæsi. nom. 2.

5 ¶ Contrarium in principali regula tenent Ioann. Crot. in l. filiusfamilias, in §. diui, colum. 29. in fio. & sequen. ff. de legat. 1. & Ias. in authen. hoc inter liberos, in fine, C. de testamen. & sentit Socin. cons. 296. col. 2. versic. circa tertiam difficultatem, qui plura adducunt, quæ omnia eò tendunt, ut in generali derogatione non censeatur derogatum priuilegio. not. Ias. in l. postquam liti, colum. finali. uersic. 2. prout etiam uoluit. & uersi. quinto pondero. & ibi Dec. col. fi. uer. in glo. fi. C. de pact.

6 Concorda, nam si sunt priuilegia non inserta in corpore iuris, illa difficilius tolluntur, quàm ius commune, quia de iure communi censetur Prioceps derogans habere notitiam, secus verò de priuilegiis oon insertis in corpore iuris. ita declarat Lancell. Galiaul. in d. l. Centurio, num. 140. ff. de vulg. & pupil. Sed quan

7 do sumus in priuilegio inserto in corpore iuris: tunc aut constat, quòd Princeps uoluit derogare priuilegio, & tunc facilius tollitur priuilegium insertum in corpore iuris, quàm ius commune. & idem & multo magis, quando priuilegium non est insertum in corpore iuris, sed constat, quod princeps derogans uoluit etiam illud priuilegium tollere. Sed quando non

8 constat, quòd uoluerit derogare priuilegio, tunc potius censetur derogatum iuri communi, quàm priuilegio inserto in corpore iuris. Galiaul. in loco proximè allegato. Ita etiam uidetur concludere Dec. in l. postquam liti, colum. fina. in fio. C. de pactis. & sentit Ioan. Crot. in l. filiusfamilias, §. diui, colum. 29. ff. de le

9 gat. 1. dum dicit, quòd iuri communi derogatur per clausulam, non obstantibus, sed per illam non derogatur priuilegio inserto in corpore iuris. & quod priuilegio in corpore iuris clauso non censeatur derogatum, etiam per clausulam, non obstante priuilegio, expresse firmat Bar. in extrauagan. ad reprimendum, in uerbo, non obstantibus, colum. fina. uersicu. si uero dicitur. apostil. ad Galiaul. in d. l. Centurio, nume. 137. ff. de vulg. & pupil.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Dispositio interpretatur prout uerisimile est disponentem responsurum, si interrogatus fuisset.

1 SEmper allegatur glos. in l. tale pactum. in §. fin. in fio. glo. fin. in fi. uersic. item nota, ff. de pact. ad illud propositum, quod dispositio semper recipit interpretationem a uerisimili mente disponentis, & prout est uerisimile disponentem fuisse responsurum, si fuisset interrogatus.

2 PRIMÒ Amplia, conclusionem procedere in statutis, in quibus fit interpretatio, prout uerisimile est statuentes fuisse responsuros ita glo. ibi in d. l. tale pactum, §. fina. & ibi Bald. in 2. notab. & ibi Paul. de Castro in 1. colum. in fine, uersic. nota, quod dispositio. & ibi Fulg. colum. 2. uersic. in eadem, ad finem. & ibi Ias. in fin. uersic. in quarta, & ultima glo. & Iacobin. in 1. colum. uersic. nota subsequenter, ff. de pactis. idem tenent Ias. in l. Titius, §. Lucius, colum. 1. uersic. similiter statutum, ff. de liber. & posthumis. & in l. Barbarius, colum. 1. in fine. & sequen. uersic. tum diligenter nota. ff. de offi. prætor. Alexan. consil. 24. colum. 11. uersic. insuper respondeo, volum. 2. & in consil. 217. in 7. colum. uers. ad octauum argumentum, uolum. 2. Claud. in l. mulier, ff. ad Trebellianum, uersic. nota tex. Roman. consil. 392. in fine, versicu. tertio certum est. Hippolyt. in l. sed sciendum, colum. 1. uersicu. & protitis, ff. ad legem Pompon. de parricid. & in l. si quis uiduam, colum. 3. uersic. & istud non solum, ff. de quæstion. Roman. in consilio 105. colum. 1. in fine, uersi. secundo, quia semper. Angel. Aretin. instit. de hæred. quæ ab intest. in princip. colum. 2. uersi. præterea non potest. Paul. de Castro in d. §. Titius, in fine, uersi. facit etiam. & Alexan. in 1. ootab. Cæpol. in consil. crimin. 18. colum. 3. uersic. non probatur sic. Alex. consi. 75. col. 1. in fi. uer. corroborantur prædicta, uol. 5. & consil. 46. col. 1. uersi. pro hoc facit, uol. 2. Decis. Neapo. 69. num. 20. in nouis.

¶ Contrarium, quod ista regula non procedat in statutis, tenet Ias. sibi contrarius in cons. 42. col. fi. uer. secundo respondetur, uol. 3. de quo dic ut infra.

* Teneodo primam opin. magis * communem

3 Limita hanc ampliationem procedere tantummodo quoad casum non omnioo omissum, & non aliàs. ita Ias. in cons. 42. col. fi. in fi. uer. 3. respõdetur. vol. 3.

4 SECVNDÒ Amplia, idem esse in contractibus, prout in stipulatione, dicit Aog. in d. l. tale pactum, §. fin. col. 1. uers. sequitur in tex. & ibi Iacobin. col. 1. uer. nota subsequenter, ff. de pact. & in mandato dicit Bald. in l. 1. C. quæ res pign. uersi. nota argumentum. & generaliter in omnibus contractibus dicit Bal. in d. l. tale pactum. § fi. in secundo oot. Per. de Anch. in consi. 84. col. 1. uersi. item a pactis, Alex. consi. 75. col. 1. in fi. uer. corroborantur. uol. 5. & in cons. 34. col. fi. uers. fortificãtor. & in cons. 46. col. 1. uer. pro hoc facit. & ĩ cõs. 217. col. 7. uer. ad octauũ arg. uol. 2. Clau. in l. mulier, i fi. ff. ad Treb Ias. i l. Titios, §. Lucius, col. 1. ver. no

ta primò, ff. de lib. & posth. Hippol. in l. sed sciendum, col. 2. ad l. Pomp. de parricid. uer. & ex istis infero, decis. Neapol. 69. nu. 20. in nouis. Alex. in l. Titius, in §. Lucius, in 1. not. ff. de lib. & posth.

¶ Contrarium, quòd dicta regula non habeat locum in côtractibus, tenent Paris. in cons. 26. col. 9. ver. & insuper, uol. 3. & Grat. in consi. 119. col. 5. ver. non obstant noi. vol. 1.

¶ Tenendo primam opin. magis communem

5 Limita in omni materia exorbitanti. Ant. de But. in in cle. 1. de resc. & ibi Imo. col. 6. ver. istam gl. signâter, referi, & sequitur Ias. in côs. 171. col. fi. ver. non obstat &t, vol. 4. Ale. in consi. 32. in fi. vol. 7. Paris. in consi. 26. col. 9. ver. & insuper, col. 3. Grat. in consi. 119. colum. 3. ver. non obstant, vol. 1.

¶ Contrarium in hac limit. tenet Ias. in l. Barbarius, col. 3. versi. inuenio hoc. ff. de offi. præt. Præpos. Senen. in 1. casu, in 10. q. in pen. colum. in uersi. vnum non omittam.

6 Tertiò Amplia, idem esse in vltima uoluntate, in qua fit interpretatio, prout est uerisimile testatorem sensisse, ita probat tex in l. cum res, ff. de leg. 1. in l. Titius. §. Lucius, ff. de lib. & posth. in l. fi. C. de posth. hæred. instit. & istam opi. sequuntur Ang. in l. Galllus, §. & quid si tantum, col. 3. versi. fallit etiam, ff. de liber. & posth. Pet. de Anch. in consi. 339. in fi. uer. pro hoc optime, & consi. 336. uersi. facit quod not. Alex. in consi. 66. col. 17. in fi. ver. si ergo isto casu. vol. 2. & côs. 142. colum. 3. uol. 2. uer. nam idem testator. Ias. in consil. 208. col. 2. ver. secunda ratio est, uol. 2. Claud. in l. mulier, in fi. ff. ad Trebell. Hipp. in l. sed sciendum, colum. 2. versic. item scias. ff. ad l. Pomp. de parricid. & in l. si quis viduam, colum. 3. uersi. istud non solum, ff. de quæst. Bertr. in consi. 134. colum. 1. versi. pro qua regula, uol. 1. in nouis. Curt. iun in consil. 83. colum. 4. uer. & ideo succedit. Maria. Soc. iun. in consi. 168. col. 13. uer. demum es omnibs, volum. 1. decis. Neapo. 69. num. 20. in nouis. Alex. in l. Titius, §. Lucius, in 1. not. vbi etiam Ias. in 1. not. ff. de lib. & posthum. Bald. & Ang. in l. Titius, in prin. uterque circa fi. ff. eod. tit.

7 Primò Limita præcedentem ampliationem, ut dispositio testatoris recipiat eam interpretationem, quã uerisimiliter fecisset testator, si fuisset interrogatus quo ad eum casum, qui non sit ex toto omissus, sed aliquo modo comprehendi possit sub natura dispositionis, prout hanc limitationem tenent Bald. in l. 1. colum. fi. uer. sed pro glo. C. de his, qui ante apert. tabul. Alber. de Rosat. in d. l. tale pactum, §. fi. versi. in ultimo arg. ff. de pact. Socin. in l. cum auus, col. 71. uersi. si uerò volumus, ff. de condit. & demon. Dec. consi. 367. colum. 2. uersic. non obstat si dicatur. Paris. consi. 89. colum. penul. versi. tamen omnia ista, volum. 2. & consi. 82. colum. 6. in fi. versi. nec iuuat dicere, volum. 2. & consil. 35. colum. 2. uersi. si enim coniecturæ, vulum. 3. & consi. 41. colum. 3. versicu. & hoc modo, uolum. 3. & consi. 63. colum. penul. versi. prout nihil faceret. uol. 3. Grat. consi. 219. colum. 3. ver. item procedit, uolum. 1. Ruin. consi, 74. colum. 4. in fi. & seq. uol. 1. uer. non obstat eoam. & consi. 177. culum. fi. versi. quia ergo, uol. 2. & consi. 4. colum. 2. versic. nec etiam obstat, & cons. 79. colum. fi. ver. & propterea succedit, volum. 3. Gaiaul. in l. Gallus, §. & quid si tantum, nu. 20. ver. secunda sit conclusio, ff. de lib. & posth.

8 Secundò Amplia, quando testator plenè prouidisset in alus casibus, quia tunc alium uidetur ex industria omisisse. Grat. in consi. 19. colum. fin. uersi. ex quo dicto, uol. 2.

9 Tertiò Limita, quia dicta conclusio non procedit in persona, ad quam non fit extensio ex uerisimili mente testatoris, ut dicit gl. fi. in l. Titius, in prin. ff. de lib. & posth. uer. & econtra. Cy. in l. si pater. uersic. 3. potest quæri. C. de hæred. inst. Raph. Cuma. in d. l. Titius, in prin. uer. & oppono. Bat. in l. si quis ita, ff. de testa. tut. uer. 3. nota. Albe. de Rosat. in l. si quis ita, §. si quis non ignoraret, ff. de testam. tute. uersi. item no. Aret. in l. Gallus, §. & quid si tantum, col. 3. in fi. uer. 2. adde, ff. de lib. & posthum. Ias. in cons. 29. col. 3. uer. tamen in substitutionibus, vol. 3. & in consi. 30. col. 26. in fi. uer. 5. pro ista par. uol. 3. & in consi. 76 col. 7. & seq. uer. sed in substitutionibus, uol. 3. & in côs. 220. col. 3. uer. item etiam dato, uolum. 2. & consi. 228. colum. 2. versi. tamen ista regula. vol. 2. & in l. cum res, colum. 3. in 6. not. uersi. contra prædicta, ff. de leg. 1. De. consi. 218. colum. 3. uer. & ex his, & consil. 314. col. 2. uer. 3. ex alio. Rui. in consi. 74. col. 5. ver. præterea glo. uolum. 1. vbi dicit communem * opi. Gaiaul. in d. §. & quid si tantum, num. 21. & seq. uersi. secundò principaliter.

¶ Contrarium tenent Angel. in l. Gallus, §. & quid si tantum, colum. 3. uer. fallit etiam, ff. de lib. & posthum. Imol. in d. l. Titius, in prin. circa fi. uer. in eadem glo. & ibi Pau. de Cast. circa fi. uer. in glos. ibi, & ibi Alexan. uer. in gl. in uer. opportunè. Ias. in l. Titius, §. Lucius, col. 2. uersi. 7. contra istam regulam, ff. de lib. & posth. in d. l. Titius, in prin. in pen. col. in fi. in uersi. in secunda par. & ibi Aret. in 2. col. uersi. in gl. ult. Ioan. Crot. in d. §. & quid si tantum, col. 16. uer. limitatur ista conclusio. Paris. in cons. 50. col. penul. uer. postremò non obstat. uol. 3. ubi in fi. col. dicit istã communem * opin. & consi. 66. colum. 9. uersi. nec obstabit, uolum. 3. ubi num. 73. dicit etiam istam esse communem Doctor. opinionem.

10 Quartò Limita in ignorante, in quo non habet locum dicta conclusio, ita Dec. in l. certi, colum. penul. in fin. uersi. nec obstat quòd testator. C. de testam. milit.

11 Quintò Limita, quando à testatore est expressum aliquid per modum conditionis uoluntariæ, quia in tali casu non habet locum dicta conclusio, ita Grat. consi. 19. colum. fi. uolum. 2. uersi. uel secundo dicas.

12 Quartò Amplia principalem conclusionem etiam in ll. Ita Rom. consi. 439. col. 1. in fi. uer. 4. non est dubium, decis. Neapol. 69. nu. 20 in nouis.

13 Quintò Amplia dictam conclusionem, etiam in rescriptis Principum, ita Alex. in d. l. Titius. §. Lucius, ff. de lib. & posth. in 1. not. & ibi Ias. in 1. not. Alexan. in consi. 217. colum. 7. uer. ad octauum arg. uolum. 2. & consi. 46. colum. 1. uersi. pro hoc facit, uol. 2. & in consi. 75. colum. 1. in fi. uer. corroborantur prædicta, uolum. 5. decis. Neap. 69. nu. 20. in nouis. Hippol. in l. sed sciendum, col. 2. uer. idem dicas, ff. ad l. Corn. de parricid.

14 Amplia idem esse in rescriptis gratiosis, ut dicit Bal. in l. 1. C. quæ res pig. oblig. poss. uer. nota arg. Paul. de Cast. in d. l. tale pactum, in fi. ff. de pact. col. 1. in fi. uer. nota quòd dispositio, et Hipp. in l. sed sciendum, col. 2. uer. et idem dicas, ff. ad l. Pomp. de parricid.

15 Sextò Amplia, ut nulla sit tam generalis dispositio, quæ non recipiat hanc interpretationem, prout disponens disposuisset, si fuisset interrogatus, ita dicit Ang. in consi. 249. col. 1. in fin. uers. pro hac parte refert, et sequitur Ias. in d. l. Titius, §. Lucius, colum. 2. uer. 4. adde. ff. de lib. et posth.

CON-

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Hæres non potest venire contra factum defuncti.

1 NEmo est, qui ignoret illam iuris regulam, Hæredem contra factum defuncti venire non posse, tex. in l. cum à matre. C. de rei vend. in l. ex qua persona, ff. de reg. iur. in l. si ab eo. C. de lib. can. in l. venditrici. C. de reb. alie. non alien. in l. siue possessio. C. de euict. in l. unum ex familia, §. sed si uno, ff. de leg. secundo, cum multis aliis, quæ ad idem adduci possent.

2 Ratio autem huius conclusionis est, quia hæres cẽsetur vna, & eadem persona cum ipso defuncto, vt in auth. de iureiur. à mor. præst. in prin. & hanc rationẽ in proposito assignat Pau. de Cast. in d. l. cum à matre. C. de rei vend. Lofr. consi. 1. nu. 168. Io. Nicol. in l. generaliter, in 2. par. nu. 25. C. de sec. nupt.

3 PRIMÒ Amplia, vt regula procedat ẽt in re propria ipsius hæredis. Ita Bal. in d. l. cũ à matre. C. de rei vẽd. Fulg. consi. 66. Dec. in l. ex qua persona, ff. de reg. iur. Cassan. in consi. 47. nu. 33. & consi. 69. in prin.

4 SECVNDÒ Amplia, vt istud habeat locũ, siue quis vendat rem propriam, siue etiam alienam. Rui. consil. 42. col. 1. uol. 5. Boer. decis. 23. nu. 13. & seq.

5 TERTIÒ Amplia, etiamsi defunctus non teneretur de euictione, prout tradit Fulg. in consi. 67. col. 2. & Tiraq. de retrac. lignag. §. 1. gl. 9. nu. 47. vbi dicit * communem opin.

6 QVARTÒ Amplia, vt filius, qui est hęres patris, nõ possit retractare alienationem factam per patrem de re subiecta fideicom. Bart. in l. peto, §. prædium, in fi. ff. de leg. 2. & in l. filiusfa. §. cum pater. ubi Paul. Imo. Alber. & alii, ff. de leg. 1. Io. de Ana. qui declarat, in cons. 47. col. 1. in fi. Bertr. consi. 15. nu. 52. uol. 1. in nou.

7 QVINTÒ Amplia, etiam in hærede hæredis cõclusionẽ locum habere. Maria. iun. consi. 108. nu. 41. vol. 2. Cur. iun. in consi. 171. nu. 8. Lofre. in consi. 1. num. 169. & seq. Boer. decis. 23. nu. 20. Paris. in consi. 16. nu. 18. vol. 2. Ru. in consi. 108. nu. 12. uol. 5. Bertrã. in consi. 8. nu. 2. uol. 3.

8 PRIMÒ Limita, quia cõclusio procedit, ut tantummodo pro portione hæreditaria hæres non possit venire contra factum defuncti, ut est tex. in d. l. cum à matre, & ibi gl. & Bar. ĩ summario, & Bal. Ang. & Sal. ibi, & ponit Cor. consi. 301. col. 3. vol. 1. Io. Nicol. in l. generaliter, in 2. par. num. 27. & seq. C. de sec. nup. Grat. consi. 86. col. 4. uol. 2. Aim. consi. 131. col. 1, & seq.

9 SECVNDÒ Limita, quia regula non procedit, nisi quando non est confectum inuentarium. Dec. in d. l. ex qua persona, ff. de reg. iur. & consi. 185. cum seq. Barbat. consi. 66. vol. 4. Marian. iun. consi. 157. col. 2. vol. 1. Io. Nicol. in l. generaliter, in 2. par. nu. 28. & seq. C. de sec. nup. Paris. in consi. 100. num. 8. & seq. vol. 4. Io. Ant. Alex. in consil. 84. nu. 7. Ias. in cons. 56. col. 5. Cur. in trac. feud. in 4. par. nu. 148. Gram. decis 93. nu. 10. Quia confecto inuẽtario filius factum patris tenetur approbare tantummodo in eo, quod est supra legitimam: nam in legitima factum defuncti approbare nõ tenetur, vt declarat Bal. in l. qui se patris, col. 6. uer. itẽ quæritur si vasallus. C. und. lib. Ias. consi. 56. col. 6. vol. 3. Dec. in consi. 185. col. fi. & cons. 395. col. 2. Gual. caut. 8. in tit. de acquir. hær. Paris. cons. 33. col. pe. & fi. uol. 3. Ias. in l. fi. §. in computatione, de iur. delib.

10 Declara, nam si sit hæres extraneus, tunc si fecit inuentarium, tenetur approbare quatenus est in hæreditate, & non ultra. Bar. in l. cum uir, col. fi. ff. de vsucap. & in l. fin. §. in computatione, quem ibi alii communiter sequuntur. C. de iur. deli. Afflict. qui dicit * cõem opi. in prælud. feud. nu. 176. Grat. qui ẽt dicit communem opi. consi. 91. nume. 17. vol. 1. Bertran. consi. 7. uol. 1. in antiq. Dec. in l. ex qua persona, ff. de reg. iur.

11 PRIMÒ Amplia, quia hæres ẽt non confecto inuentario, de iure canonico non tenetur ultra uires hæreditarias, ut per Bar. in l. 1. num. 45. C. de sacros. eccl. Alex. & Ias. in rubr. ff. de acq. hære. Fel. in c. 1. nu. 44. de const. Bal. in cons. 69. incip. super præmisso, uol. 4. Gra. in consi. 91. nu. 38. uol. 1.

12 SECVNDÒ Amplia, quia de iure ciuili cõfecto nulliter inuentario, in totum hæres factum defuncti teneretur approbare, ut per Maria. iun. in consi. 108. num. 43. uol. 2.

13 TERTIÒ Amplia, ut etiã ecclesia nõ confecto inuẽtario teneatur ultra uires hęreditarias, licèt postmodũ ad confectionem inuẽtarii restituatur, prout tradit gl. in c. 1. in ver. patiaris, & ibi Ant. de But. Imol. & Barbat. de testa. Sal. in auth. sed cum testator. C. ad l. Falcid. Imol. in c. 1. de solut. Ias. in l. fi. §. fi. num. 5. ubi dicit communem * opi. C. de iure deliberand.

¶ Contrarium, ut ecclesia ẽt nõ confecto inuentario non teneatur ultra uires hęreditarias, voluit Bar. in l. 1. nu. 46. C. de sacros. eccl. & Bal. in l. fi. in prin. col. 1. C. de iur. delib. Abb. in c. 1. & ibi Card. de testa. Abb. in c. ecclesia S. Mariæ, nu. 18. de const. Ang. in l. fi. §. si vero. C. de iur. delib. & in Auth. de alie. & emph §. si uero. Arc. in rubr. ff. de acq. hære. col. pen. Io. de Ana. in c. fi. §. in literis, col. 6. de rapto. & hanc dicit communem * opi. Fel. in c. de quarta, col. 3. de præscrip.

Sublimita, quia hæres etiam non confecto inuentario, nõ tenetur legatariis ad soluendũ integra legata, si ex legatariorũ confessione constet hæreditatem ad integrã legatorum solutionem non sufficere, prout tradit Bal. in l. filium. col. pe. C. fa. erc. Ias. post Ale. in l. fi. §. & si præfatam, in 1. limit. ubi etiam ponit alias limi. C. de iur. del. & in l. 1. §. si is qui quadringenta, ff. ad Trebel. Ale. in rubr. ff de acq. hær. col. 1. Fel. in c. quoniam contra, num. 30. de proba. Guald. caut. 8. nu. 4. de acq. hæred.

14 TERTIÒ Limita, quia hæres tenetur factum defuncti approbare non iure actionis, sed iure exceptionis. l. Scia. ff. de euictio. l. uenditrici. C. de reb. alie. nõ alienan. l. vnũ ex familia, §. sed si uno, ff. de legat. secundo. notat Bar. in l. cum uir. col. fi. ff. de usucap. & in l. rem alienam, col. fi. ff. de pigno. act. Dec. in consi. 185. colum. 4.

15 QVARTÒ Limita, regulam habere locum in hærede uniuersali, secus an autẽ in hærede in legitima tantum, ut uoluit gl. in d. l. cum à matre, & ibi Bal. col. 2. & ibi Ang Pau. de & Sal. C. de rei uend.

Sublimita, quia istud procedit quotiescunque filius est institutus in rebus certis pro legitima, quia tunc dicitur quota bonorum, secus autem si in quota hæreditatis, ut declarat ibi glo. in dicta l. cum a patre. & ibi Ang. l. Paul. de Castro, & Salyce. Ioan. Nicol. in l. generaliter, in secunda parte, nume. 29. & sequen. C. de secund. nupt.

16 QVINTÒ Limita in hærede in re certa, alio hęrede uniuersali instituto. Et aduerte, quia ut dicit gl. in d. l. cum a matre, quòd hæres in rebus certis, & non in quota hæreditatis magis legatario, quàm hæredi comparatur, & ideo factum defuncti approbare non tenetur. & hanc glossam sequitur ibi Bald. colum. 2. & Angel. colum. 2. & clarius Paul. de Castro colum. 1. & etiam Saly. col. 2. prout etiam Ioan. Nico. in l. generaliter, nu. 29. & seq. C. de sec. nup. & propterea ticu-

Ll 2 ti le-

ti legatarius,ut dicetur in sequenti limitatione , non
17 tenetur approbare factum desuncti:ita nec ẽt hæres in re certa,ex quo is magis legatario, quàm hęredi com-
• paratur , prout istam * opi. communem esse testatur Alex.in l.quoties,col.2.C.de hæred.inst.

18 Sexto Limita in legatario particulari qui non tenetur factum defuncti approbare , nisi eo animo factum sit legatum , vt illud omnino legatarius approbare teneatur,& sic animo compensandi, prout declarat Paul.de Cast.in d.l.cum à matre,colum.1.C.de rei vendic.

¶ Contrarium , quòd etiam legatarius particularis teneatur factum defuncti approbare, tenet Curt.,iun. in consi 55.nu.11.

19 Septimò Limita in feudo antiquo , in quo hæres non tenetur factum defuncti approbare etiam non cõfecto inuentario,secundum Dec.in consi. 445.nu.56. Rui.in consi.51.col.pe.uol.5.vbi declarat.Paris.consi. 10.col.1.vol.1.

¶ Contrarium sentit Bal.in l.qui se patris , col. 6. ver.item quæritur si vasallus.C.und.lib.Cep. in consil. ciu.31.col.pen.

20 Sublimita, secus esse in feudo hęreditario , in quo omnimodo quis tenetur approbare factum defuncti, vt post alios tradit Paris.in consi.1.col.2.volum.1.& consi.65.col.5.& seq.vol.3.Lofred.consi.1.num.52.
• Rui.consi.1.nu.16.vol.1. vbi dicit communem * opi. & in consi.38.col.6.& 8.& consi.154.col.pen.vol.1. & consi.176.col.2.eod.vol.& consi. 25.nu. 12. vol. 2.vbi hanc dicit communem opinionem.

21 Primò Amplia, quia in feudo hæreditario filius tenetur approbare factum patris,etiam si cõfecerit inuentarium. Afflic.decis.240.nu.11.Grat consi. 4.nu. 50.vol.1.& consi.9.nu.18.vbi dicit magis communẽ
• * opi.vol.1.Rui.consi.2.nu.8.vol.4.

22 Secundò Amplia , nam idem est in emphyteosi quando est hęreditaria:in qua non obstante confectio
23 ne inuentarii quis debet approbare factum defuncti. Grat.consi.55.nu.34.vol.1.secus autem si sit emphyteosis ex pacto,& prouidentia,prout dicit idem Grat. in d.consi.55.nu.11.uol.1.

24 Octavò Limita , quia vbi ex facto defuncti non oritur actio, nec exceptio,tunc hæres illi potest contrauenire.l.Lucius,& ibi Bar.& Alex.col.fin. qui hanc
• dicit communem * opi.ff.sol.mat.vbi etiam Ang.Imo. & Pau. de Castr.idem firmat Bal.in l.si pater,col.fi.C. de inoffi.dona.& Cor.consi.92.colum. fi.vol. 4.licèt plene non se firmet.

25 Nonò Limita,si testator non reliquerit hæredi illud,quod relinquere debebat.Bal.in d.l.si pater,col. fi. C.de Inoff.don.Pau.de Cast.in cons.197.col.fin. vol. 2.Bald.in consi. 215.col. 2. uol.2.Ias.consi. 7.col.7.& seq.vol. 3.& consi.64.col.3.eod.vol.& consi.168.col. fi.vol. 4.Grat.consi.91.col.4.vol.1.

26 Decimò Limita in contractu facto in fraudem hæredis.Alex.consi.57.circa fi.vol.5.Curt.sen.in cons. 1.circa fi.Lofred consi.1.nu.16.& consi.10.nu.24.& nu 25.ver.& pro hoc etiam facit.Gram.dec.93.nu.9. & seq.Tiraq.de retrac.lignagier.§.1.in gl.9.nu.57.

27 XI.Limita in hærede,qui non succedit ex voluntate defuncti.sed vel ex legis,vel ex alterius dispositione succedit.Gram.decis. 93. nu.9.& seq. Lofred. consil. 10.nu.24.

28 XII. Limita,quando ex iuris dispositione competeret facultas hæredi retractandi factum sui auctoris, vt dicit Paris.consi.33.col.fi.uol. 3.

29 Infertur igitur , ut coniunctus qui , potest retractare venditionem coniuncti factam in extraneum , uel ex forma statuti,vel ex consuetudine , possit etiam talem retractationẽ facere etiam si sit hæres vendentis,ut tenet Io.Nicol.in l.generaliter,in 2.par. nu.34. C.de sec.nup.

30 XIII.Limita,quia si pater promisit pro se, & hæredibus,possunt filii contrauenire non tanquam hæredes,sed uelut filii,secundum Rui.consi.220.col.1.& seq.uol.1.

31 XIIII. Limita in facto inualido defuncti . Afflic. decis.240.nu.8.Soc.in cons.79.nu.47.uol.4.Cur. iu. in consi.125.no.10.Aret.in cons.123.num 7.Paris. consi.33.col.fi.uol.3.Maria.iun.in consi.77.nu.134. uol.1.Aim.consi.200.col.2.Gram.decis.93.nu.8.

32 Amplia , vt idem sit in contractu improbato tanquam vsurario,ut dicit Guid.Pap.in cons.180.col.fin. uer.nec obstat si dicatur:uel in contractu alia de causa prohibito, ut per Gram.in decis.93.num.8.& seq. & per Aim.consi.200.col.2.& Grat.in consi.91.nu. 25.uolum.1.

CONCLVSIO XII.

Argvmentvm.

Obligatio generalis non comprehendit quæ quis veri similiter non concessisset.

1 GEneraliter concludunt scribentes, q; in generali obligatione non ueniunt ea , quæ quis in specie non fuisset obligaturus,ut tex.in l. obligatione generali,ff.de pign.iunct.ll.seq.ubi ponuntur exempla,& no. ex illo tex.Bar.& Saly.ad idẽ est tex.in l.qui peculii, ff. de pecul.& ponunt Bal.Ang.& Sal.in l. 1. C.quæ res pig.oblig.poss.

2 Primò igitur infertur, vt in obligatione generali non ueniat suppellex,uestis necessaria,& mancipia necessaria , ut est tex. in d.l. obligatione generali, & ibi not.Ang.in 2.no.Bar.& Bald.in d.l.1.C.quæ res pig. oblig ubi etiã Ang.& Saly.Mabel.in sing.138.Aic. in §.item Seruiana.inst.de act.col.1. Curio Papa in sing.588.

3 Secundò Infertur, ut in generali obligatione nõ ueniant ea,ad quæ obligatus affectionem haberet , ut ibi in d.l.obligatione generali , uel ea quæ sunt in usu quotidiano,ut in l.seq.incip.uel quæ.item nec concu-
4 bina,uel filii naturales,uel alumni,ut est tex.in l.denique,ff. de pign.& quoad concubinas ,& filios naturales est tex.in l.pe.ff.de priuil.cred. & quoad alumnos est tex.in l.1.C.quæ res pign.oblig.poss.

Amplia , nam idem est secundum Ang. in d. l. 1. quo ad ius percipiendi uictum quotidianum , ut ibi per eum.

5 Tertiò Infertur secundum Iac. de Aren. quòd in obligatione generali non ueniant ueniala, per tex. in l.uxori,§.generali,ff.de usuf.leg. & Rom. uidetur tenere istam opi.in l.si constante,ff.sol.mat. Pau.de Ca. in l.1.col.1.C.de uer.sig. Bal.in l.certe,in 6.q.C.loc. & consil. 367. in 1 lib. Aretin. in §.item Seruiana , colum.1.inst.de act.& ibi Ias.Soc.in l.qui Romæ , §. Callimachus, num. 2. ff. de uerbo. signifi. Hippol. in l.1.§.si seruus,ff. de quæst.Gomes.in §.item Seruiana, colum.7.inst.de act.& colum. 8. Tiraq. de leg. connub.fol.232.Paris.in consi.86.colum.1.uolum.3. Negus.in tract.de pign.par.2.memb.2.num.17. ubi dicit
• * communem opin.

6 ¶ Contrarium tenet Bar.in d.§.uxori, & post eum Lancel.Dec.ibi.& Bal.in cũ tabernã,ff.de pig. idẽ sensit Bal.rub.C.de uerb.sig.in 4.q.idem tenet Bar.in l.si constante,

constante, col. 12. in 3. q. ff. sol. mat. Bal. in l. vbi adhuc. in 4. col. in fi. & seq. ver. sed pone. C. de iur. dot. & istã opi. sequitur Alex. in d. l. si constante, col. 10. & seq. ff. sol. mat. & in apostil. ad Bart. in l. cum tabernam, ff. de pign. Io. Crot. in d. l. si constante, col. 46. & seq. vbi dicit istam communem * opi. Ias. in l. qui Romæ, §. Callimachus, nu. 5. vbi dicit istam magis communem opin. ff. de verb. obl. Ripa in l. 2. nu. 8. ff. de pign. q. 19.

7 Amplia primam opi. etiam si verba essent vniuersalia. Ruin. in consi. 112. nu. 4. vol. 5. & idem Pic. in l. Titia. §. Titia. nu. 87. ff. de leg. 2.

8 PRIMO Limita istam opi. quando testator non haberet alias res, quàm venales. Pic. post alios, quos allegat, in l. Titia, §. Titia, nu. 86. ff. de leg. 2. & tenet Hippol. in l. 1. §. si seruus, nu. 4. ff. de quæstio.

9 SECVNDO Limita, quando testator dicit, lego ea, quæ in domo quoquo modo sunt, quia per ista verba veniunt etiam venalia. Alex. in cons. 30. col. 4. ver. ponderanda etiam, vol. 5. Ruin. in cons. 32. nu. 5. volum. 2. Curt. decent. 19. in tit. de lega. nu. 2.

10 TERTIO Limita, quando de contraria voluntate disponentis appareret, vt tradit Paris. in consi. 86. num. 9. vol. 3. & Dec. in consi. 318.

¶ Tenendo vltimam opinionem, magis communẽ

11 Limita, nisi illæ merces essent iã antea distractæ, quã venissent dies actionis: quia tunc illę nõ possent auocari per hypothecariam, sed illæ tantum auocarentur, quas penes se habebat obligans: vel quæ erant alienatæ postquam dies actionis venerat, vt per Bar. in d. l. si constante, col. 12. q. 3. & Bal. in l. vbi, in 5. col. C. de iur dot. Alex. in apost. ad Bar. in d. l. cum tabernam. Cy. in l. vbi adhuc, in 15. q. C. de iur. dot. Bald. in d. l. cum tabernam, ff. de pig. & consi. 167. vol. 3.

12 QVARTO Infertur, vt prohibita alienari non veniant in obligatione generali. Bar. in l. codicillis, §. ab instituto, ff. de leg. 2. Bal. in l. 1. C. quæ res pig. obli. in l. voluntas. C. de fideicom. Alex. consil. 41. uol. 6. Soc. in consi. 198. col. 1. Alex. in consi. 20. col. 2. vol. 5. Barbat. in c. Raynaldus, col. 2. de testa.

13 Sublimita, ut hoc procedat tantummodo inspecto iure communi, non autem iure municipali; ita declarat Dec. in cons. 645. nu. 9.

14 Contrarium circa illationem sentit Ias. post glos. ibi communiter approbatam in l. fi. col. 28. & seq. de iur. emphy. ubi res emphyteotica prohibetur alienari, & tamen potest pignorari.

15 Hinc dubitant Doct. an feudalia ueniant in generali obligatione? & quia prohibita sunt alienari, uidentur ea in generali obligatione non uenire, prout hanc opi. sequitur Spec. in tit. de pig. circa fi. uer. sed nũquid feudum. Salyc. in l. fi. col. 2. C. de iur. emphy. Roman. & Alex. in l. si constante, ff. sol. mat. ubi Alex. col. 19. Bal. in l. imperialem, col. 1. de prohib. feud. alien. per Fede. & in c. 1. in 1. no. de Capit. qui cur. uen. Guido Pap. in consi. 214. in duobus locis, & cõsi. 215. & consi. 218. Cassa. in consue. Burg. fol. 216. col. 5. Alex. in cons. 41. col. 1. uol. 6. Bellamer. consi. 17. col. 3. decis. Neapol. 14. in anniq. Fely. in c. quæ in ecclesiarum, colum. 29. de consti. Ias. in l. fi. colum. 28. & seq. C. de iur. emphyt. Soc. in consi. 19. colum. 4. in fi. & seq. uolum. 1. Alex. in consi. 2. col. 1. uolum. 4. Pau. de Cast. in l. tutor. §. fi. ff. de pig. act. Ias. in consi. 124. colum. 4. vol. 4. Alexan. in apost. ad Bart. in l. codicillis, §. institutum, ff. de lega. 2. & in consi. 122. col. 3. uolum. 4. & consil. 20. col. 3. uolum. 5. & in l. si constante, col. 10. qui dicit magis communem * opin. & ibi Io. Crot. colum. 45. ff. solut. mat. Negus. in trac. de pig. in 2. par. memb. 2. nu. 43. ubi dicit * communem opin. Hispa. qui dicit communem opin. * in c. per uestras, char. 23. colum. 4. de dona. inter uir. & uxor. Marian. iun. in consi. 72. nu. 50. uol. 1. Grat. in cons. 4. col. 9. uol. 1. Bero. q. 95. ubi constituto usufructu generaliter non uenit ususfructus rerum feudalium.

16 ¶ Contrariam opi. tenet Bar. in d. l. si constante, in 12. col. in 3. q. quem nititur defendere Io. Crot. ibi col. 45. & seq. ff. solu. matr. quæ quidem opin. communiter per doct. damnatur.

17 Declara, ut hæc ultima opin. procedat in rebus emphyteoticariis, quæ ueniunt in generali obligatione, & ita tenet Bar. in l. si constante, col. 12. in 3. q. ff. sol. mat. & ibi Alex. sequitur, col. 10. Io. Crot. col. 45. apost. ad Bal. in l. 1. C. quæ res pig. obl. poss. Guido Pap. in sing. 857. Trig. sing. 83. Grat. in consi. 156. col. 4. uol. 1.

18 Et pro ista opin. facit, nam potest pignori tradi res emphyteoticaria etiam sine cõsensu domini, ut est tex. & ibi not. Bar. Bal. & Pau. de Cast. & alii communiter in l. tutor, §. fi. ff. de pign. act. & sequitur Bald. in l. ex uectigali. ff. de pign. idem etiam tenet glos. in l. fi. in uerbo, uendere. C. de iur. emphy. quam ibi Sal. col. 3. & alii communiter sequuntur, & idem voluit glo. in c. potuit, in uerb. uendere, de loc. & ibi Imo. col. 7. Spec. in tit. de loc. §. nunc aliqua, uersic. 122. Grat. qui dicit communem * opi. in cons. 54. nu. 7. uol. 2.

¶ Contrarium in hoc casu tenent Rom. in d. l. si cõstante, ff. sol. mat. & ibi Io. Crot. col. 45.

19 Declara, quia istæ vltimæ auctoritates loquuntur in re emphyteotica, quando specialiter pignori obligaretur: nos autem quærimus, an ueniat in generali obligatione.

20 Et quòd res emphyteotica in generali obligatione non ueniat, sentit Ang. in auth. de resti. & ea quæ parit. Alex. in consi. 41. col. 1. uol. 6. Ias. in consi. 124. col. 4. uol. 4. Curt. ad. qui ita declarat in consi. 20. col. fi. Rip. in l. obligatione generali, col. 9. ff. de pig.

¶ Tenendo quoad feudalia primam opin. magis communem

21 PRIMO Amplia, quia dominus uendens castrum, & curtem suam non censetur uendere iura infeudata, ut tenet Bal. in l. 1. in fi. ff. de rer. diuis.

22 SECVNDO Amplia, ut feudalia non ueniant etiam in generali sermone. Paris. cons. 3. col. 1. uol. 1. & cons. 7. col. 1. & cons. 12. col. 7. eod. uol. ubi omnino uide, idem dicit Maria. iun. in consi. 72. nu. 51. uol. 1. Affl. super const. in tit. de ser. & salar. iu. nu. 51.

23 TERTIO Amplia, quia nec etiam appellatione bonorum feudalia continẽtur. Ias. in l. Gallus, §. quidam recte, nu. 43. ff. de lib. & post. Alex. in l. si patroni, ff. ad Trebellia. idem tenent Afflic. decis. 14. nume. 9. Dec. in l. 1. in 2. lect. nu. 9. ff. si cert. pet. Paris. in consi. 7. col. 1. uol. 1. & consi. 12. col. 7. & seq. eo. uol. & idem tenet Sigis. Homod. in consi. 229. Alex. in consi. 23. col. 2. uol. 1. ubi publicatis bonis uasalli non uenit feudum, & cons. 89. col. 1. uol. 4. & idem uoluit Dec. in consil. 252. col. 2. & cons. 422. ubi dicit communem opin. & consi. 139. in fi. Hippo. in cons. 49. num. 55. Ruin. in consi. 23. nu. 3n. uol. 5.

24 QVARTO Amplia, nam statutum, quòd maritus mortua uxore lucretur tertiam partem dotis, non habet locum in bonis feudalibus in dotem datis. Bald. Aluarot. Andr. de Isern. & alii in cap. 1. §. fin. de inuest. rer. alien. fac. & in c. 1. an marit. succe. uxor. Bald. & Ias. in authen. res quæ. C. com. de leg. Bal. in consi. 346. uolum. 2. Ias. in l. cunctos populos, in 2. lect. num. 65. C. de sum. Trin. Bart. in cap. officii, colum. 21. de testam. Aret. in l. 2. in princ. & ibi Rip. colum. 4. ff. sol. matr. Pic. in l. filiusfam. §. diui. fol. 21.

ff.de leg.1.Dec.in l.1.col.2.C.vnde vir & vxor. Maria.iun.in conf.72.nu.50.vol.1.Brun.in tracta. quod ftant.mas.in 8.alleg.

25 QVINTÒ Amplia, nam in generali poteftate legitimadi alicui cõceſſa, nõ venit poteftas legitimandi ad feuda.Sign.in cõf.220.in 1. dub. Dec.cõf.76.col.2.

26 PRIMÒ Limita, quis commoditas, & fructus rei feudalis poſſunt venire in obligatione durante duntaxat vita ipfius feudatarii, vt declarat Hifpa.in c.per veftras, §.38.de don.int.vir.& vxor.Bero.q.95.num. 5. Grat.conf.54.nu.14.vol.1.

27 SECVNDÒ Limita, quia procurator generaliter cõftitutus, dr̃ ẽt quoad feudalia conftitutus fm Affli. fuper conft.reg.in tit.qual.locan.fint res fiscal.nu.4.

28 QVINTÒ Infertur, vt in generali obligatione nõ veniant bona alteri obligata, vt per Calcan. in confil. 11.col.6.& feq.

29 SEXTÒ Infertur, q̃ res fubiecta reftitutioni fideicom.non venit in generali obligatione, vt tenet gl. & poft eũ Ang.ibi in auth.de reft. & ea q̃ parit.Iaf.in d.l. fi.col.29.C.de iur. emph. & in conf.124.col.4.vol.4.

30 Limita ftantibus verbis vniuerfalibus ac pluries repetitis, vt per Iaf.in conf.124.col.fi.vol.3. Affict. fuper conft.in tit.de cult.pac. nu.78.

¶ Contrarium in verbis vniuerfalibus tenet Maria.ion.in conf.72.nu.51.vol.1.

31 SEPTIMÒ Infertur, vt in generali obligatione nõ veniat res dotalis vxoris.Bal.in l.fi conftante, §. maritus, ff.fol.mat, poft Cyn.ibi, & hoc fequitur ibi Roma. & Alex.& Iaf.in d.conf.124.col.4.vol.4. & in l. fi. col.28. & feq.C.de iur.emphyt.apoftil.ad Bal.in l. 1. C.quæ res pig.obli.& idem tenet in l.voluntas. C.de fideicom.

32 OCTAVÒ Infertur, vt in generali obligatione nõ veniat pecunia. Gomef.in §.item Seruiana.col.7.& 8. inft.de act.

33 NONÒ Infertur, vt in generali obligatione non veniant agri colendi inftrumenta, Gomef.in d.§.Seruiana.col.11.inft.de actio.

34 X. Infertur, vt nec veniant res, per quas confulitur publicæ vtilitati, vt voluit idem Gomef.in §. Seruiana. col.11.inft.actio.

Amplia principalem conclufionem locum habere etiam in donatione, in qua fi fiat donatio generalis bonorum, non ueniunt ea, quæ non uenirent in generali obligatione, vt dicit Mathef.in fing.138. Imol. & Rom.in l.ftipulatio hoc modo concepta, vbi etiã Alex. col.7.ff.de verb.obl.& Iaf.col.pen.

¶ Contrarium videtur verius per doctrinam Bart. communiter approbatam in l.ftipulatio hoc modo cõcepta, ff.de verb.oblig.ubi tenet, quòd donatio omniũ bonorum præfentium, & futurorum qua fi nihil referuet, non valeat, cum qua opinione tranfeunt communiter Doct.vt ibi per Iaf.col.pen.& Io.Cro.col.21. & in fpecie iftam opinionem contra Mathef. & alios tenet Dec.in c.fedes, col.5.de refc.& confi.30.col. pen. & in l.fi.col.pen.C.de pact. & eandem fequitur Cor. in conf.176.col.pen.in fi.& feq.vol.2.

Tenendo tamen opi.Math.& fic ampliationem

35 Limita illam non procedere, vbi effectus donationis confertur poft mortem, quo tempore donans nulla indiget bonorum fubftantia.ita declarat Corn.in d. conf.176.col.pen.vol.2.Soc.in tract.obl.in 10.libello in 1.q.Dec.in confi.30.col.pen.& in l.fi. col.pen. C.de pact.

36 PRIMÒ limita conclufionem principalem procedere, quando oratio fuit generalis, fecus fi etiam vniuerfalis, vt quia dictum effet omnia bona, &c.ita colligitur ex doctr.Bar. in l.generali, §. vxori, ff.de vfufr.leg. & videtur tenere Bar. in l.fi pluribus, ff.de leg.2.in 2. col. dum allegat l.obligatione generali, ff. de pig. & illud ponit Iaf.in l.1.C.de leg.Corn.in conf.176.col. pen.in fi.volum.2. & confi.128.col.pe.vol.3. Dec.in c.fedes, col.5.de ref.in l.omnia, ff.fi cer.pet, in cõf.30. col.pen. in l.fi.C.de pact.& in conf.259.col.fi. Aimo in repet.l.2.nu.45.ff.de leg.2.

37 Et pro ifta opin.eft decifio Bar.communiter approbata in d.l.ftipulatio hoc modo concepta, de qua fupra dictum eft: vbi tenet quòd donatio omnium bonorum nihil referuet, fed omnia contineat, idem fequitur. Alex.conf.138.col.2.vol.5.

38 Contrarium, q̃ difpofitio l. obligatione generali, de pig. habeat locum ẽt vbi pofitum eft tantummodo verbum, omnia, ponit Bar.in l. fi is qui ducenta, §. vfu, col.fi. ff.de reb.dub.& idem Bar.in l.codicillis, §. inftituto, ff.de leg.2. Ang.in d.l.obligatione generali, de pigno.Iac.de Areu.Cyn.& Alb.in l.1.C.quæ res pig. obl.Imo.Rom.& Alex.in l.ftipulatio hoc modo concepta, ff.de ver.obl.Dec.in l.fi is qui ducenta, §. vfum. col.4.ff.de reb.dub.Mathef.fing.138.

Tenendo primam communem opin.

39 Sublimita, nam etiãfi in oratione generali tantũ fuit appofita dictio, quomodocunque, habet locum difpofitio l.obligatione generali, vt tenet Bar.in l.generali, §.vxori, in fi.ff.de vfufr.leg.idem voluit Goza. in conf. 1.nu.19.uer.6.ut dictum eft.

40 SECVNDÒ Limita, vbi non effent alia bona in bonis obligantis, quia illa uenirent poftquam difpofitio in aliis uerificari non poffet, ita Pet.Gerar.de Petra fancta in fingul.35.Hippol.in rubric.de fideiuff. col.44. & in l.1.§.fi feruus, ff. de quaeft.

41 TERTIÒ Limita in difpofitione facta in ultima uoluntate, quia concipit omnia bona, & nihil referuat: cum ceffet ratio, in qua fundatur principalis conclufio, ex quo poft mortem quis bonis non indiget, ut confiderat Corn.in confi.176. col. pe.uol.2.

De verborum fignifi.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Filiorum appellationes nepotes continentur.

1 APPELLATIONE filiorum ẽt nepotes continentur, l.liberorũ.ver. fed & Papyrius, ff.de verb.fig. l.filii, l.iufta, eo.tit. l. fenatufconf.ff.de rit.nup. & l.filiũ habeo. vbi Bar. Bal.& Ang.ff.ad Maced.Barb.in conf.55.col.10. vol.2.& in conf.63.col.1.vol.2.Hipp.in conf.85.nu. 14.Iaf.qui hanc dicit communem opi. in l. de quib. nu.16.ff.de legi.Gozad.in conf.90.col.4.& communem ẽt dicit Dec.in l.2.col.3.C. de in ius voc. maxi-
2 mè quando eft eadem ratio in nepote, prout in filio. Parif.conf.78.col.2.vol.2.prout dicetur inferius.

Contrarium tenet Maria.iun.in confi.108.colum. 3.volum.2.

3 Concorda; quia hoc procedit per interpretationem non ex propria verbi fignificatione. Dyn. & Bar.in l.liberorum, col.4. & feq.ff.de verbo.figni. Salyc.in l.2.q.21.C.de iur.emph. Ioan.Fab.in §. fi. inft. qui teft.tut.dar.poff.Cor. in confil. 90. colum.2.vol. 3.Alexand.in conf.37.colum.pen.uol.6. & in confil. 17.col.2.vol.5.& in confi.125.col.3.eo.vol.5. Caffan.in

ſan.in conſ.53.col.8. & in conſue. Burg.ſol.282.col. 3.Mar.iun.in conſ. 116.col.5.vol.1.& conſ.108. col. 4.vol.2.Cor.in cõſ.304.col.10.vol.3.& in conſ.182. col.2.vol.2.Soc.in conſ.152.in 1.ſubſcriptione,vbi di
cit,ꝙ iſta eſt cõis * oium opin. & in 2. ſubſcriptione idem tenet Bal.in l.maximũ vitium.col.4.ver.ex prędictis,C.de lib.præter.& in l.Gallus,§.inſtituẽs.col.pe. ff.de lib.& poſth.& in l.Titius,co.ſit.& in l.filium, in 2.not.ff.de his,qui ſunt ſui,vel alie.iur.Pet.de Anch.in rep.c.1.char.41.de conſt.Io.And.in c.ad extirpandas, de fil.presbyt. Dec.in conſ.95.in 2.dubio, & in conſ. 145.col.6.Cor.in conſ.207.col.5.vol.2. Bal.in rep.l. in ſuis,col.fi.ff.de lib.& poſth.Abb.in c.ad extirpãdas, de fil.presb. hoc voluit dicere gl.in verbo,liberorũ,in cle.1.de baptiſ.gl.in l.fin.ff.de verb.ſig.in l.ſed & mılites,C.de excuſ.tut.Bar.in l.alimẽta,in fi.prin.ff.de alimen.& cibar.lega.Curt.iun.in conſ.57.col.8.poſt Iaſ. in l.ſi quis id quod,ff.de iuriſd.om.iud. Goza.in conſ. 36.colum.2.

4 Contrarium, ꝙ ſit ex propria ſignificatione, tenet Barb.in conſ.10.col.9.in fi.vol.2,& idem tenuit Iaſ. Bur.& Bal.in d.l.maximum vitiũ,col.3.C.de lib.pręt. & idem voluit etiam gloſſ. in §.fin.inſtitu.qui teſtam. tut.dar.poſ.

5 Primò Amplia,concluſionem procedere in diſpoſitione teſtatoris fauorabili facta erga filios,in qua nepotes continentur,per tex.in l.Lucius,la fin.ff.de hær. inſt.& ponit Bar.in d.l.liberorũ,col.2.Ang.& Imo in l.Lucius,la fin.ff.de hær.inſt. idem tenet Ang in l.Gallus,§.inſtituens,ff.de lib.& poſth. Oldr.in conſ. 269. incip.thema, ſiue tenor facti.Ant.de But.in c.in quibuſdam,de pœn.Pet.de Anch.in cle.1.de baptiſ col.2. Card.Flor.in c.2.de verb.ſign.& in rubr.de paren.qui fil.occid. Alex.in conſ.9.col.1.& ſeq.volu.1. vbi in 3. col.dicit iſtã eſſe * cõem opin. & in conſ.5. colu.1.& ſeq.vol. 3.& conſ.26.eo.vol.Soc.in conſ.14.vol.1.Iaſ. in d.§.inſtituens,col.5.& ſeq.Capra in conſ.22.col.2. Curt.iun.in conſ. 133.col.1.& ſeq.& conſ.22. col.5. vbi dicit iſtam opi. Bar.communiter teneri,& in conſ. 116.col.pen.Iaſ.in l.de quibus, col.5.ff. de ll. Soc.in conſ.249.col.1.Alex.in conſ.37.vol.6.& in cõſ.122. col.2.vol.4.Dec.in conſ.391.col.2.vbi dicit iſtã opinionẽ cõter approbari.Cor.in conſ.207.col.5.& ſeq. vol.2.Barb.in cõſ.10.col.5.& ſeq.vol.2.& ibi in 7.col. dicit iſtam cõem opi.Rom.in cõſ.148.Bal.in cõſ.302. vol.4.& in conſ.364.& in conſ.413.vol.4. & in cõſ. 23.vol.3.& in l.1.col.1.in fi.C.de condit.inſert.Iaſ.in conſ.52.col.3.vol.3.Io.Ant.Alex.in conſ.28. colu.3. Bertr.in conſ.77.col.2. vol.2. Gozad. qui dicit iſtam cõmunem opi.in conſ.4.col.1.3.& pen.& in conſ.59. col.2.& ſeq.Cur.ſen.in conſ.45.col.7.verſ. præmiſſis omnibus.Maria.iun.in conſ.125.col.pen.vol.1.& cõſ. 146.colum.2.volum.2.& conſ.149.nume.3.vbi dicit hanc magis communem * opinio.Ruin.conſ.101.col. 4.vol.2.

¶Contrarium tenuerunt Franc. Accurſ.conſulẽdo. And.de Piſ.& Ray.Cyn.Iacob.de Are.quos refert Bal. & Imol.in l.Gallus,§.inſtituens,ff.de lib.& poſth. vbi etiam Aret.idem tenet. & idem tenet Bal. in rep.l. in ſuis.col.fi.ff.de lib.& poſth.& in l.quiſquis,col.1.C.ad l.Iul.maieſt.Corn.in conſ.199.col.16.& ſeq.vol.2.& in conſ.132.col.fi.vol.1.& in conſ.148.col.fi. vol.3. Soc. vbi dicit iſtam partẽ communem * in conſ. 104. col.1. vol.3.& in conſ.73.col.5.& ſeq. vol.4.Dec. in conſ.95.in 2. dubio. Alber.de Roſ.in 2.part.ſtatutorum,q.106.Sigoor.Homod.in conſ.247.Dec. in cõſ. 345.col.fi.& in conſ.667. in fi. Rom.in conſ.438.in in vltimo dubio.Corn.in conſ.182.col.2.& ſeq. vol. 2.& in conſ.290. col.fi.in fi.& ſeq.vol.4.& in conſ. 230.col.7.vol.3.Soc.in conſ.152.col.1.& ſeq. in ſecunda ſubſcript.ad illud conſilium, & ſimiliter in ſeptima ſubſcriptione,Arc.in conſ.145.Alex.in cõſ. 1.col. 6.& ſeq.vol.1.Cur.iun.in conſ.135.col.fi.& in conſ. 111.col.1. Io.Anto. Alex.in conſ.144.col.2.vbi dicit
iſtã magis cõem * opi, In quam etiam partem inclinat Cor.cõſ.304.col.10.vol.3.Alciat.in l.liberorũ,col.3. prope fin.ff.de verb.ſign.Bertran.in conſ.209.colum. 5.volum.3.Zaſ.in conſil.7.volum.1.Guald.cautel.4. in titu.de ſubſtitutio.Gozadi.in conſilio 36.columna 1.Bertrand.in conſil.104.colum.2.volum.2. Paul.de Caſtr.in conſil.97.incip.ne in propriis, colum.penult. volum.2.Angel.Aret.in §.fi.Inſtitut.qui teſtam. tuto. dari poſſ.

6 Concorda has contrarias opi.ꝙ ſi agitur de ſucceſſione aui vel patrui, & tunc quia nepos admittitur ad ſucceſſionem vnà cum patruo, appellatione filiorum veniunt nepotes, ſi verò ageretur de ſucceſſione aliorum tranſuerſalium patruo excepto, tunc appellatione filiorũ nepotes nõ cõtinerent,quia ſemper in dubio teſtator præſumitur voluiſſe vti iure cõi,ita Aret.in cõſ. 145.quem ſequitur Curt.iun. in conſ.75.nu.5.

7 Tenendo aũt primam opi.magis *cõem infertur,vt
in ſubſtitutione fideicommiſſaria,in qua inuitantur filii,ueniant nepotes, ita loquitur Marian.iun.in conſ. 114.col.pen. in fi.& in conſ. 116.col.3.volu.1.& in conſ.146.col.2.vol.2.Berous q.112.

¶Contrarium tenet Mant.in conſ.275.

8 Limita primã opi.niſi ipſi filii ſint grauati, quia tũc grauatis filiis non cẽſerent grauati nepotes.Cur.iu.in cõſ.111.col.1.Dec.in conſ.95.in 2.dubio. & Cur.iun. in conſ.133.col.3.Io.Ant.Alex. in conſ.144.colu.2. Guald.cautel.4.de ſubſt.Pariſ.in conſ.31.col.3. vol.2. nam quando ex diſpoſitione teſtatoris reſultat incommodum, appellatione filiorum non continentur nepotes, Ruin.conſ.133.colum.1.volum.2.& dicetur in 5.limitat.

9 Contrarium vr̃ tenere Cur.iun.in conſ.116.col.5. Io.Ant.Alex.in conſ.28.col.3.Dec.in conſ. 391.Pariſ.conſ.60.col.1. in fi & ſeq.vol.2.& conſ.61. col.2. vol.2.& conſ.17.col.2. uol.3.

10 Sublimita,qñ agitur de ſubſtitutione fideicommiſſaria paſſiua:tunc.n.etiam ſi agatur de grauamine, ſi vocãtur filii ad ſubſtitutionem fideicommiſſariam,vñr vocati nepotes,vt tradit Pariſ.conſ.78.col.2.& ſeq. & conſ.87. col.7. & conſ.87.col.5. volu.2.& conſ. 89. colum.4.eod.volu.& conſ.14.colum.2.in fi.& ſeq. & conſ.41.col.8.vol.3.& conſ.7.num.19. & nu.37.eod. volum.

11 Amplia id eo magis procedere, qñ illa ſubſtitutio fideicommiſſaria poſſet importare tam commodum, quàm etiam incommodum, ut per Pariſ.in cõſ.52.nu. 37.vol.3.

12 Secundò Amplia principalẽ concluſionem, etiã ſi verbum (filii) appoſitum ſit per modum cauſæ, vel conditionis,& diſpoſitio contineat filiorum fauorem, vel commodum:& hoc ſiue in diſpoſitione teſtatoris, ſiue in diſpoſitione l.vt per Bar. in d.l. liberorum, col. 3.Card.in c.2.de verb.ſig.Pet.de Anch.in cle.1.de baptiſ.Grat.conſ.54.col.2.uol.2.

13 Tertiò Amplia,quia in diſpoſitione l.ubi diſpoſitio continet filii fauorem, & tertii odium, ſed principaliter fauorem filii: tunc l. loquens in filiis etiam nepotes comprehendit.Bart.in d.l. liberorum, colu.3. ff.de verb.ſign.Card.in d.ca.2.de verb.ſign.Pet.de Ancha.in cle.1.col.3.de bapt.Ange.Aret.in fin. inſt. qui teſt.tut.dar.poſſ.

Amplia

de leg. agnat. succeſſ. Aret. in l. Gallus, §. nunc de leg. ff. de lib. & poſth. in fi. Iaſ. in l. qui ſe patris, col. pe. C. vnd. lib. ſo. Ant. Alex. in conſ. 16. col. 3. Georg. Nat. in cap. quamuis, col. 30. de pact. in 6.

23 Et pro iſta opin. facit, nam ſtaute emphyteoſi recepta pro ſe, ſuiſq; filiis maſculis, non venit nepos maſculus ex filia. Spec. in tit. de loc. §. nunc aliqua, verſic. 146. Ruin. conſ. 22. col. 2. & 4. vol. 3. & conſil. 47. col. 2. vol. 3.

24 ¶ Contrarium, quòd in hoc caſu non excludatur nepos maſculus ex filia, tenuit Franc. Tigrin. in conſi. incip. ſuper q. quæ oritur. Bald. in l. ſancimus, in fin. C. de inoff. teſtam. Angel. in l. de quibus, colum. fi. ff. de ll. ſentit hoc Bart. in conſ. 133. Capra in conſ. 137. col. 2.

25 Primò Cõcorda, vt per Bal. in l. maximum vitium, col. 4. C. de li. præt. quod aut filia eſt patri ſuperſtes, & tunc nepos excludatur: aut prædeceſſit, & tunc nepos non excludatur. quam concordiam videtur ſequi Alex. in conſ. 75. col. fi. vol. 1.

Contrarium in hac concordia tenet Geor. Natt. in d. c. quamuis. col. 30. de pact. in 6.

26 Secundò Concorda, vt per Paul. de Caſtro, in l. qui ſuperſtitis, in fi. ff. de acquir. hæred. quia aut dos filiæ fuit per patrem recuperata, & tunc nepos excludatur: aut fuit recuperata per filium, & tunc filius excludatur, & iſtam concordiam ſequitur etiam Alex. in d. conſ. 75. col. fin. vol. 1.

27 Secundò Amplia principalem Ampliationem, vt ſicut ſtante filio maſculo excluditur filia teſtatoris, ita excludatur etiam neptis ex filio maſculo, vt tenet Cyn. in d. l. 1. C. quæ ſit long. conſuet. & idem voluit Bal. in l. quod verò, col. 1. ff. de ll. & Raph. Ful. & Alex. col. 2. Rimin. col. 4. Iaſ. col. 2. Dec. col. fin. & Paul. de Caſtr. ibi, col. fi. idem volo Bald. in l. maximũ vitium, colu m. 1. in fi. C. de lib. præt. latè Iaſ. in conſilio 221. vol. 2. Georg. Natt. in c. quamuis, col. 28. de pact. in 6. & dicit Curt. ſen. in conſil. 9. colum. 1. quod nepos maſculus excludet neptem ex maſculo, allegat Paulum de Caſtro in quodam conſilio quod non inuenio, & hanc opinio. ſequitur Brun. in tract. quod ſtant. maſcul. fol. 19. colum. 3. in fi. & ſeq. & in 12. articulo, in 16. q. col. fi. vbi iſtam dicit * communem opio. Maria. iun. conſ. 268. col. 7. in fi. & ſeq. vol. 2. Ruin. conſ. 150. col. 3. uol. 2.

¶ Contrarium tenuit Bald. in d. l. 2. C. de in ius voc. ſequitur Pet. de Anch. in rep. canonum ſtatuta, verſic. his igitur quinque membris, de conſ. Soci. in conſ. 30. col. 8. vol. 1. Ale. in cõſ. 49. col. 3. & col. pe. vol. 4. Soc. in conſ. 122. col. 2. volu. 3. Pariſ. conſ. 41. col. pen. & ſeq. vol. 3. Rui. conſ. 143. col. 3. & conſ. 161. col. 3. vol. 2. & conſ. 19. col. 1. vol. 3. Tiraq. de iur. primog. q. 14. nu. 4. & nu. 5.

28 Tertiò Amplia, quia ſi nepos extaret ex filio maſculo, & nepos ex filia fœmina, & extaret etiam ſtatutum, vt ſtantibus filiis maſculis filia dotata non ſuccedat, procul dubio nepos ex maſculo excluderet nepotem ex fœmina. Ita tenet Bartol. in d. l. liberorum, colum. 6 & ſequen. verſic. quæro, pone aliquis deceſſit, ff. de verbor. ſignifi. Bald. in l. maximum vitium, colum. 2. & ſeq. C. de lib. præter. Brun. in tract. quòd ſtant. maſc. fol. 69. aliàs in 12. articulo, in 16. q. col. fi.

29 Septimò Amplia principalem concluſionem, vt etiam in aliis ſtatutis, quæ principaliter non ſunt odioſa appellatione filii veniat nepos, Cæpoll. in conſil. ciuil. 7. Ange. Aret. in §. fin. Inſtitu. qui teſta. tut. dar. poſſ. Rom. in conſil. 129. Angel. in conſil. 88. Bald. in l. filium habeo, ff. ad Maced. Ruin. conſil. 63. col. 2. vol. 3.

¶ Contrarium ſentit Bald. in l. quiſquis, colum. 2. C. ad l. Iul. Maieſta. Corn. in conſil. 132. colum. fin. volum. 1.

30 Primò Limita, niſi ſtatutum eſſet correctorium iuris communis, vt per Caſſan. in conſuet. Bur. fol. 281. aliàs in rubr. des ſucceſſion double ligne. §. 11. nu. 8.

31 Secundò Limita, quando ſtatutum contineret odium irrationabile, ut per Ruin. in conſ. 8. colum. 2. uol. 5.

32 Octavò Amplia, nam ſemper ubi poteſt ex coniecturis apparere, quòd diſponens ſenſerit de nepotibus, tunc procul dubio ſemper appellatione filiorum nepotes continentur, prout firmat Aretin. in conſil. 145. Curt. iun. in conſil. 111. colo. 2. Bald. in l. 1. circa fi. C. de his, qui ante apert. tabu. Socin. in conſil. 152. colum. 3. Curt. iun. in conſil. 114. colum. 1. & in conſi. 116. col. pen. Pariſ. conſ. 78. colu. 3. vol. 2.

33 Amplia iſtam ampliationem locum habere, etiamſi filii eſſent nominati nominibus propriis. Sal. in l. 1. circa fi. C. de his, qui ant. aper. tab. Curt. iun. in conſ. 113. col. 2.

34 Nonò Amplia, quia appellatione filii nepos continetur, quando aliàs ſequeretur dura ſeparatio, vel aliquot iniquum, vel inhumanum emergeret. Bartol. in l. liberorum, colum. 3. per illum text. ff. de verbor. ſignif. & per tex. in l. vxorem, §. concubinæ, ff. de lega. 3. & ibi Bart. not. refert & ſequitur Petr. de Anchar. in clemen. 1. de baptiſ. Card. in capitu. 2. de verb. ſignif. Idem tenet Bald. in l. Gallus, §. inſtituens, colum. pen. ff. de libe. & poſthu. Signo. Homod. in conſil. 247. in fi. Soc. in conſ. 73. colum. 5. vol. 4. & in conſil. 152. colum. 1. volum. 1. Alex. in conſil. 5. colum. 2. in princ. vol. 3. & in l. ſed ſi hac, §. liberos, ff. de in ius voc. col. 1. Cur. iun. in conſ. 111. colu. 3. & in conſil. 3. nu. 8. vbi dicit communem * opin. Alexan. in conſ. 37. col. 4. & pen. uol. 6. in reſponſione ad octauum argu. Caſſan. in conſ. 14. nu. 16.

35 Amplia idem eſſe, quando aliàs diſpoſitio contineret odium irrationabile, vt tenuit Rui. conſ. 8. col. 2. vol. 5.

36 Decimò Amplia, quia ſi verba conferuntur in certum futurum euentum, quo tempore in rerum natura non reperiatur filius, ſed nepos, ut actus valeat & diſpoſitio operetur, tunc appellatione filii nepos continetur. Imol. in l. Gallus, §. inſtituens, colum. fina. & ibi Alexand. Socin. & Iaſ. & Claud. ff. de liber. & poſthu. Corn. in conſil. 207. colum. 6. uolu. 2. Ang. Aret. in §. fin. Inſti. qui teſt. tut. dar. poſſ. Alexan. in conſil. 9. colum. 2. uol. 1. & in conſ. 5. col. antepen. in fi. & in conſil. 26. colum. 2. uol. 3. Dec. in conſil. 391. col. 2. Curt. iun. in conſ. 139. colum. fi. ubi dicit iſtud * communiter teneri per Doct. & in conſil. 161. col. 2. Alex. in conſilio 37 colum. 3. & 4. uolum. 6. Curt. iun. in conſil. 57. colum. 4. Guald. in 4. cautel. de ſubſtit. Gozad. conſil. 36. colum. 1. & conſil. 59. num. 21. ubi dicit communem opin. Bertr. in conſil. 77. colom. 2. uolum. 2. Pariſ. conſil. 78. colum. 3. uolum. 2. & conſil. 51 col. 4. uol. 3. Maria. ioo. in conſ. 114. nu. 31. ubi hanc eſſe dicit communem * opin. & in conſ. 116. nu. 13. uol. 1. Goza. in conſ. 4. nu. 13. & nu. 31. ubi etiam dicit communem opin.

¶ Contrarium tenet Rom. in conſilio 438. in ultimo dubio. Aretin. in conſil. 145. Dec. in conſilio 95. in 2. dubio, colum. pen. Soc. in conſ. 73. num. 19. vol. 4. ubi

vbi dicit primam opinionem Imol. non esse communem.

37 XI. Amplia, quando filius fuit consideratus in dispositione ratione agnationis, seu familiæ, quia tunc etiam nepos filii appellatione continetur. Ioan.And. in addit.Spec.super rubrica de success.ab intest.Salyc. in l.maximum vitium, colum.2.& seq.C.de lib. præt. Imol.in l.si vero, §.de viro, colum.fin.ff.solut. matr. Fulg.in cons.78.colum.2.Georg.Natt.in c.quamuis, col.52.de pac.in 6.Paul.de Castr.in consil. 40.volu. 2.Ias.in l.de quibus, colum.4.& sequen.ff.de ll.Curt. iun.in consi.110.col.4. Gozad.in cons.59. colum.3. Paris.consi.85.colum.2.vol.1.Maria.iun.in consil.19. & in cons.116.num.13.vbi dicit omnes Doct ita tenere, vol.1.

38 Primò Amplia, quia si persona filii sit considerata propter aliquam qualitatem, quæ etiam in persona nepotis concurrat, appellatione filii semper nepos continetur. Paul. de Castro in l.filium habeo, ff. ad Maced.

39 Secundò Amplia, nam quando a testatore est considerata ratio agnationis, dispositio non solum ad primos duos gradus liberorum, sed etiam ad alios post illos extenditur, vt per Petr. de Ancha. in consil.26.& not.Bertran.consil.30.col.3.volum.1. in nouis.

40 XII. Amplia, quando auus nepotem filium nominare consueuisset, vt dicit Bart.in l.alimenta, in fi.ff.de alim. & cib.lega.Rom.in l.si vero, §.de viro, in 33.aliàs 36 fall.ff.solut.matrim.& in consil.438. in fin.Ias. in l.Gallus, §.instituens, colum.6.ff.de lib.& posthum. Angel. Aret.in §.fin.colum. fin. Institut.qui testa.tut. dar.poss.Socin.in consil. 152.in 4. subscriptione. Ias. in l.si pater, colum.1. C.de hær.instit.vbi hoc dictum
41 limitat, nisi auus eodem tempore etiam filium haberet, quia tunc appellando filium intelligeretur potius ipsum de vero filio, quàm de nepote loquutum fuisse.

42 XIII. Amplia, nam ut actus valeat, & non pereat, semper appellatione filii venit nepos, Bald.in d.l. Gallus, §.instituens, ff. de lib.& postho. Corn.in consil.207.colum 6. vol.2.Soc. in consi.73. nu.19.vol.4.

43 XIIII. Amplia, vt etiam appellatione filiarum veniant omnes descendentes fœminæ, vt inquit Inn. in c.si verò, el 1.in fi.de sent.excomm. Bald.in Margarita, in verbo mater.

44 XV. Amplia, quia filiorum appellatione non modo veniunt nepotes, sed etiam pronepotes, Bart. in l.1. §. siquis, ff.de suis, & legit. Paris.in consil.52. colum.4.volum.2.Ain.in cons.155.colum.1. in fin. & seq.vbi declarat, & idem volun Bart.in l.liberorum, colum.penult.vers. quæro an appellatione, ff.de verb. signif.& in l.Gallus, §.instituens, vbi Alexand. Cuman.Ias. & communiter alii, ff.de liber. & posthum. Paul.de Castro, in d.l.Gallus, §.idem credendum, eod. tit.Cuma.in cons.13.Alexand.in consil. 125. volu.5. Fulg.in cons.68.& cons.119.col. fin.Paris. cons. 20. nu.23.uol.1.Ruin.in consi.166.nu.8.vol.1. vbi dicit communem* opinionem, & cons.62.nu.4.vol.3.vbi dicit magis *communem.

45 Primò Amplia istam ampliationem procedere etiam ex propria significatione. Bart. in l. cui eorum, §.affinitates, ff. de postul. Alex.in d.§.instituens, ff.de lib.& posthum.& in consil.125.col.3.uol.5.Goza.in in cons.59.nu.10.

46 Secundò Amplia, vt id procedat etiam in materia correctoria, vt not.Bart. in auth.matri, & auiæ, C. quan.mul.tut.off. fung. pot. & in l.quæ sub conditione, ff.de testam.tutel. Alexand.in cons.125.colum. 3. vol.5.Ruin.in cons.166.nu.8.vol.1.& in cons.62.nu. 4.vol.3.

47 XVI. Amplia, nam etiamsi dictum sit de filiis ex suo corpore natis, adhuc etiam venirent nepotes: vt tenent Bertrand. in consil.157.colum.2. volu. 1.Ruin.cons.206. colum.11. & 12.volum.2.& consil.63.colum.2.in fin.& seq.vol.3. Vide infra in limitatione 13.

48 Primò Limita principaliter, quia in tutelis appellatione filiorum non veniunt nepotes, text.est in l. quid si nepotes, ff.de test.tut.& ibi Bartol. in l. præcedent.& not.Bald.in d l.quid si nepotes.glo. in l.iusta, ff.de verb.sign.Bald.in l.liberorum, col.2.ff.de verb. signif.Card.in c.2.de verb.sign. Petr.de Anch. in cle. 1. de bapt.Curt.iun.in cons.111.col.1. est etiam text. in §.fi.inst.qui test.tut.dar.poss.& ponit Alex.in cōs.37. col.4.vol.6.

49 Declara, an hoc sit ex eo, quia in vltimis voluntatibus appellatione filiorum non veniat nepos, secundum vnam opin. uel ex eo, quia tutela respectu tutoris est onus, vt dicit Bart.in l. liberorum, ff.de verb. sig.ut per Doct. alleg.in 1.ampli.pro vna, vel altera parte.

50 Amplia, vt etiam l. dispositio in tutelis loquens de filiis non comprehendat nepotes, vt est text. l.sed & milites, §.1.ff. de excusat.tuto.& not. Bartol. in d.l.liberorum, colum.3.& Alexan.in cons.37.col.4. volum.6.

51 Secundò Limita in patre exhæredante filium, quia tunc filii appellatione non comprehenditur nepos, ut uoluit glo.in l.filii, ff.de verbor. signif.Bart.in l.liberorum, colum.3.ff. de verb. sign. Card.in cap.2. de verb.sign.Pet. de Anch.in clem. 1.de bapt. Ant.de But.in c.in quibusdam, de pœn. Alex.in cons.140.col. 1.uol.6.

¶ Contrarium sentit Curt. iun. in consil. 11. colum.5.

52 Tertiò Limita in legato facto de alicuius persona unà cum filiis, in quo non ueniunt nepotes, quando non sequeretur dura separatio, l.liberorum, §.sed Papyrius, ff.de verbor. sign.l.uxorem, §. concubinæ, ff.de lega.3.ubi gl.Bar. in d.l.liberorum, col.3. Card.in c.2.de uerb.sign.Petr. de Anch.in clem.1. de baptis.

53 Quartò Limita, nam ubi in dispositione filius ponitur per modum causæ, uel conditionis & dispositio non respicit filii commodum: & tunc siue simus in dispositione testatoris, siue simus in dispositione l. appellatione filii non comprehenditur nepos, ita declarat Bart.in l.liberorum, col.3.& seq.de uerb.sig.Card. in d.c.2.de uerb.sign.Pet.de Anch.in clem 1. de bapt. Bald.in c.1.§.& quia, col.2.qui feud.dar.poss. Goz.in cons.36.col.3.

54 Quintò Limita, nam in dispositione l. ubi dispositio continet odium filiorum, appellatione filiorum non ueniunt nepotes, ita tenet Bartol. in d.l. liberorum, colum. 3.ff.de verb.signific. per text. in l. patri, ff.de adult.cum l.sequen. & in l.Iulianus, §.hoc capite, ff.de rit.nup.Card.in cap.2.de uerbor. signific. Petr.de Anchar. in element. 1. de bapt.gloss. in capit. apostolica, in gloss.1.circa fin.8.quæst.1.Ioan. Andr. & Abb. in ca. ad extirpandas, de fil.presbyt. Bald.in cap.1.§.& quia, colum.2.qui feud. dar.poss. & in l.penult. C. ad Maced. cuius dictum sequitur Hippol. in l.infans, colum.4.in fin.& sequent.ff.ad l.Corne l. de sicar. Angel. in l.Titius, in princ. ff. de liber.& posthum. in l.etiam, ff.solut.matri.Alex.in cons.56. col.2. uol.5.

vol.5.& in conf.140.col.1.vol.6.Christop.Porc.in §. fi.insti.qui test.tut.dar.poss.Dec.in conf.95. col.pen. Ale.in conf.37.col.4.vol.6.Gual.in 4.caut.de subst.

55 Primò Amplia, quia etiam in dispositione pœnali appellatione filiorum non veniunt nepotes, Rum.in conf.127.col.1.vol.2.

56 Secundò Amplia, quia omnis constitutio contra iuris dispositionem dum loquitur de filiis, nepotes non comprehendit, prout inquit Afflict. super const. in tit.de arm.nu.32.

57 Sublimitat Cur.iun.in conf.111.col.5.quando dispositio esset vno respectu odiosa, tamen alio respectu
58 contineret dispositionem fauorabilem: vt quando agitur de fœminis excludendis per masculos fauore agnationis, vt ibi per eum.

¶ Contrarium in hac sublimitatione sensit Bald.in conf.362.vol 4.incip.opiniones variæ.

59 ¶ Contrarium in principali limitatione tenuit gl. d.capi. ad extirpandas, de fil.presb. quæ dispositionem excludentem filios a successione in beneficiis paternis asserit etiam nepotes comprehendere: & illa opi. communiter approbatur, vt ibi per Abbat. Idem videtur velle Bal.in l.quisquis.C.ad l.Iul.maiest.

60 Sextò Limita, nam licèt in dispositione l.regulariter filii appellatione veniat nepos, tamen id non habet locum, vbi l. ulterius procedit restringendo suam dispositionem ad liberos primi gradus, l.iubemus, §.1. C. ad Trebell. & ibi per Doctor. Bald.in l.liberorum, uolum.4. ff.de verb.signifi. Card.in cap 2.de verb.signif.Petr.de Anchar.in clem. 1.de bapt.Christoph.Porc.in §.fin. instit. qui test.tut. dar.poss.

61 Septimò Limita nam appellat. filii non venit nepos, si in filio fuisset aliqua qualitas, quæ non inest in nepote.l. fin.C.de nat. lib. Bartol.in l. liberorum, colum.4.ff.de verbor.signif. Card.in d.cap. 2.de verbor.signif.Petr. de Anchar. in cap. 1. de bapt.Bald. in l.Gallus, §.instituens, col.fin.ff.de liber.& posthum. Christoph Porc.in §.fi.inst. qui testa. tut.dar. poss. in in fi. Alexan.in conf.4.col.2.volum.4.Cassan. in conf. 11.col.pe. & seq. Ioann. Anton. Alexand.conf. 22.in fi.Corn.in consil. 234.colum. fin.volum. 4. Soc.in l. cum auus, colum.58. & sequen. versic. primus casus, ff. de condit. & demonstr.Hippol.in sing.303. Zas in consil.7.volum.1.Brun.in tract. quòd stat.masc.fol. 16.vers.& 1.quæro, statutum prædictum, & sequent. vbi declarat.

62 Octavò Limita in priuilegiis, in quibus filiorum appellatione non veniunt nepotes, prout no. Bar.in d. l.liberorum, col.4.ff.de verb.signif. per text.in l.sed & milites, ff.de excus.tut. & ibi not.Bald.& ita etiã voluit Spec.in tit.de success.ab intestat.colum.5.versic quid si aliquis decedit. Bald.in l.iubemus, §. fin.in summario. C. ad Trebellian. Alexand. in l. etiam, ff. solut. matrim.colum.1.Cardin.in cap.2.de verbor. signific. Petr.de Anchar.in clem.1.de baptis.Decis.Neapol.21. in nouis.

63 Limita, quando ex tali priuilegio nullus læderetur, vt per Alex. in l.etiam, col. 1.ff.sol matrim. & Bald.in l.maximum vitium, col.3.C.de lib.præter.

64 Nonò Limita in contractibus, in quibus appellatione filiorum non veniunt nepotes, Bartol.in l.liberorum, colum 4.ff. de verbor.signifi.Cardin.in c.2. de verbor.signif. Petr.de Anchar.in clemen.1. de baptis.Alexand.in l. Gallus, §.instituens.colum. fin. ff.de liber. & posthum. & in l. sed si hac, §. liberos, ff. de in ius voc.Ias.in d. §. instituens, colum. antepen. cum sequen.Salyc.in l.2.quæst.21.C.de iur. emphyr. Calder.in consilio 11. in titul.de locat. Imola in cap. potuit, in fin.de locat.Alexand.in conf.11.colum.8. volum.3.& in consil.17.colum.1.& sequen. & consilio 125. colum. 1. volum. 5. Trigon. sing.19.Cassan.in consil.53.colum.4.Marian.iun.consil.108. colum.3. volum.2. Ruin. consil.13.colum.1.in fin.& sequent. vol.1.& consil.35.colum.1.volum 1.& consil. 203. num.22.volum.2.Paris.in consil.20.num.14.& num. 23.vol.1.

65 Infertur igitur ex hac limitatione, vt in emphyteosi habita pro se, & filiis, non veniant nepotes. Imola in l.cum vir, ff.de condi.& demonst. Saly.in l.2.in 21. q.C.de iur.emphyt.& Imol.in l.quod dicitur, colum. 6.& pen.ff.de verb.obl. Anto.de But. in c.quibusdam, de pœn. Alexand.in l.sed si hac, §.liberos, colum. 1.ff. de in ius voc. Calder.in consil.11.in tit.de locat. Alex. in consil.17.volum. 5.& in consil. 61. colum.2. & in conf.128.colum.pen.volum.1. hoc etiam sensit Imol. in cap.potuit, in fi.de locat.& id tenet expresse Ias. in l.Gallus, §.instituens, col.pen.& seq.ff.de liber. & posthum.& in l. 2.colum.75.vers.6.quærit, C.de iur.emphyt. & in l. si quid id quod, colum.5. vbi dicit hoc esse perpetuò notandum, ff.de iurisd. omn.iud. Felyn. in c.per tuas, colum. 3.de probat.Alex.in conf.11.col. 8.& seq.uol.3.

¶ Contrarium sentit Bald.in d.l.cum vir.ut ponderat ibi Imol. & tenet etiam in principali limitatione Bert.in conf.50.col 2.vol.2.

Tenendo primam opin.communem.

66 Amplia illam etiam procedere in donatione, ut per Marian. iun. in consilio 108.colum. 3. & 4. uolum.2.

67 Sublimita, quando pater fuisset stipulatus filiis non vt filiis, sed vt hæredibus: quo casu non solum venirent nepotes, sed etiam extranei, vt per Imola in l.quod dicitur, ff.de verb.oblig.Ber.in conf. 50.num. 4.uol.2.in nouis.

68 Decimò Limita, vt conclusio habeat locum in nepotibus natis, secus in nascituris: quia appellatione filiorum non veniunt nepotes nascituri, sed tantum nati, sicut dispositio de liberis habet tantum locum in natis, prout istam opin. sequuntur Alexand. in conf. 184.colum.1.uolum.2.Corn.in cõsi.199.colum.10. volum.2 Socin.in consil.75.colum.6.in fin.uolum.4. Dec.in consil.95.colum.penul.Corn.conf.290.in fi. volum.4.Soc.in conf.152.col.2.in 1.3.4.5.& ultima subscrip.Gozad.in conf.36.colum.2.Paris.in conf.20. col.pen.vol.3.

69 ¶ Contrarium in casu, quando testator, vel alius disponens contulit verba in certum futurum euentum, tenuit Cust.iun.consil. 111. colum. fin.Io. Anton Alexand.in conf. 8.in fi.& conf.28. colum.2. Marian.iun.in conf.172.per totum, maximè col.pen. vol.2.Ruin.conf.117.col.5.vol.2.& conf.123.col.1. & 5.uol.2.

70 Primò Sublimita, primam communem opinionem, non habere locum in contractibus, ut tradit Bartol. in l.item prætor, ff.de suis & legit. Ruin. consil.35.numero 14.volum.1.& in conf. 227.colu. 2.eod.uol.

71 Secundò Sublimita, quando dispositio loqueretur, de filiis natis, & nascituris, Ruin. post alios in d. consi.35.no.14.vol.1.

72 Tertiò Sublimita, quia licèt nepotes non sint nati, tamen sufficit si fuerint saltem concepti tempore testamenti, vel tempore mortis testatoris, vt tradit Tiraquell.de retract. lignag.§.1.in gloss. 9.num.85.

XI. Li-

82 XV. Limita, quando idem disponens, vt quid diuersum accepisset in eadem dispositione verbum filios, & verbum liberos, qui ex hoc deprehenditur, ipsam accepisse verbum filios, tantum modo pro filiis primi gradus. ita tenet Corn. in consi. 304. col. 10. vol. 3. Soc. in consi. 152. col. 2. in fin. vol. 1. idem dicit Corn. in consi. 90. col. 2. vol. 5.

83 Amplia idem esse, quando posuisset vt diuersa verbum filios, & nepotes. Gox. in cons. 29. col. 4. & consi. 30. col. 3. Paris. consi. 86. col. 11. vol. 2. Maria. iun. consi. 168 col. 12. vol. 2. Ruin. consi. 141. col. 2. vol. 2.

84 XVI. Limita, quando si fieret ista interpretatio, vt appellatione filiorum venirent nepotes, fieret alteri pręiudicium, vt voluit Bal. in l. sed & milites. ff. de excus. tut. in l. 2. C. de bon. mater. & Alex. in l. etiam. col. j. ff. sol. matr.

85 XVII. Limita, quando filii essent nominati nominibus proprijs, & postea dictum esset, si dicti filij mei. ita limitat Alex. in consi. 140. col. j. vol. 6. Dec. in cons. 291. col. j. & seq. Zas. in cons. 7. vol. j. Goza. in cons. 29. col. 3. Ruin. consi. 117. col. j. vol. 2. & cons. 181. col. 1. vol. 2.

86 Primo Amplia idem esse si dictum sit, si dicti filij mei. Maria. iun. in consi. 163. col. 3. vol. 4.

87 Secundò Amplia, vt idem sit, si dictum esset, quod succederent alii superstites. Ruin. cons. 101. col. pen. & seq. vol. 2.

88 XVIII. Limita, quando si fieret ista extensio, vt appellatione filiorum venirent nepotes, filij ipsi remanerent grauati per fideicomm. restituere ipsis nepotibus: vt declarat Paul. de Castr. in consi. 97. col. 2. in fi. vol. 2. Dec. in 1. cons. 95. col. antepen. in fi. & in cons. 567. in fi. Corn. in cons. 182. col. 3. vol. 2. & cons. 199. col. 10. vol. 2. Cur. iun. cons. 111. col. 1. Mar. iun. cons. 111. col. 6. vol. j. vide supra in 2. ampliat.

89 XIX. Limita in extraneo disponente erga extraneũ, & eius filios: nam tunc non venirent nepotes appellatione filiorum, secundum Fran. Accursij, quia ita consuluit, prout refert Cyn. & Bal. in §. instituens.

¶ Contrarium videtur verius, nec ista limitatio tenetur per Doct. vt per Alex. in cons. 37. col. 4. vol. 6.

90 XX. Limita, quando ex communi vsu loquendi aliter: filij, & aliter nepotes appellarentur. l. quid si nepotes. ff. de testa. tut. §. fi. insti. qui testa: tut. dar. poss. not. Iacob. Butrig. in 1. constit. fforum. Anto. de But. in procem. Decre. in prin. Zas. in 7. cons. vol. 1. Bertr. in cons. 209. col. pe. vol. 3.

¶ Contrarium voluit Mantua in consi. 198. col. fi.

91 Primò Sublimita, dummodo iste communis vsus loquẽdi legitimè probetur, aliàs secus, vt declarat Alex. in cons. 37. col. fi. vol. 6. & Ruin. consi. 63. col. fi. vol. 3.

92 Secundò Sublimita, nisi aliter de mente testatoris appareret, vt per Maria. consi. 146. circa finem. vol. 2.

93 XXI. Limita, quando discretiuè testator esset locutus de filijs, & nepotibus in eadem depositione. Goza. cons. 4. col. 2. Paris. consi. 86. col. 11. vol. 2. Ruin. cons. 131. col. 2. vol. 2. vt fuit dictum supra in 15. limit.

94 XXII. Limita, quando dictum esset de filiis primi gradus, quia tunc stantibus filiis non veniunt nepotes, vt per Cassan. cons. 53. per totum, maximè. col. 12.

95 XXIII. Limita, quando non esset eadem ratio in nepote, quæ in filio. Cassan. in consil. 53. col. 13.

96 XXIIII. Limita, quando si appell. filii veniret nepos sequeretur odium alterius: & ideo stante statuto, quod pater teneatur pro filio, non tenebitur pro nepote. Bal. in l. si qua. ff. de his, qui sunt sui uel alien. iur. Calcan. in cons. 1. col. 5. Rui. consi. 101. col. pen. vol. 3. & consil. 8. col. 2. uol. 5.

97 XXV. Limita, nam conditio si sine filiis decesserit, non operatur, ut propterea ita dicantur nepotes inclusi, ut ex hoc dicantur uocati. ut per Paris. consil. 86. col. 5. uol. 2. & cons. 87. col. 4. in fi. uol. 2.

98 XXVI. Limita, quando dictum esset de filiis superuiuentibus, quia tunc appell. filiorum non ueniunt nepotes. Maria. iun. in consi. 133. nu. 11. uol. 1.

99 XXVII. Limita in priuilegiis tertii præiudicium concernentib. Rui. cons. 227. col. 2. vol. 1. vide sup. in 8. lim.

100 XXVIII. Limita, nam appellatinne filiorum non ueniunt nepotes, quãdo l. quæ de filiis loquitur disponit, quod illa dispositio ad alias personas non trahatur, ut per Rui. cons. 31. col. pen. uol. 3.

101 XXIX. Limita, nam tunc appellatione filiorum ueniunt nepotes, quando nepotes tenent primum locum non aliàs, ut declarat Rui. cons. 8. col. 3. uol. 5.

CONCLVSIO. II.

Argumentum.

Hæredis appellatione venit tam suus, quã extraneus.

1 VErbum (hæres) regulariter verificatur in quolibet hærede, idest tam in hærede sanguinis, quàm etiam in extraneo. Ad hoc allegatur text. in leg. sciendum. ff. de uerbo. signifi. qui textus non probat, quia tantum probat appellatione hæredis uenire hæredes, non modo primi, sed ulterioris gradus. Ad idem allegatur text. in l. in annalibus. C. de leg. qui etiã textus secundum Dec. in c. in præsentia. col. 18. de probatio. non probat, nisi illud idem, quod probat text. in dicta l. sciendum. sed iudicio meo dum tex. in dicta l. in annalibus, dicit illud uerbũ cõtinere oẽs hęredes. probat istam regulam, nam si contineetur omnis hæres, ergo etiam extraneus, qui etiam hęres dicitur. Istam regulam etiam ponit Bart. in l. Gallus, §. etiam si parente. ff. de liber. & posthum. quem sequitur ibi Bal. Ang. Imol. Pau. de Castr. Aret. Alex. Ias. Claud. & Soc. & ultra ipsos hanc regulam ponit Innoc. in rubric. de iur. patron. Bal. in cap. 1. in fin. princ. de eo, qui sibi, & hæredibus suis. Ang. consi. 305. Imol. in consil. 21. in fin. 1. col. & seq. Soc. in cons. 257. colum. 4. & seq. Alexan. cons. 36. colum. 2. vol. 3. Bald. in l. fin. in septima opposi. C. de hæred. instit. Hanc etiam opinionem tenet Spec. in tit. de locat. §. nunc aliqua. ver. 113. Idem ponit Abb. in c. in præsentia. col. 7. post Ant. de Butr. ibi colum. 3. & ibi Dec. col. 18. de probat. & ibi Imol. col. 3. Alex. in consi. 56. col. 2. vol. 2. Imo. in cap. potuit. in sexta colum. in fi. & seq. de locat. Alexan. in cons. 89. in 5. colum. uolum. 2. Imol. in l. quod dicitur. col. pen. ff. de uerb. oblig. & ibi Alex col. pe. Salyc. in l. 2. in 20. q. C. de iur. emphyt. Corn. in cons. 272. col. 2. uol. 4. Maria. in cons. 278. col. 2. uol. 2. Rui. consil. 188. col. 1. vol. 2. Tiraq. de retract. conuent. §. 1. in glo. 6. nu. 26.

2 Primò Amplia, etiamsi dictum sit de hærede suo in materia transmissibili ad omnem hæredem, ita Spec. in tit. de locat. §. nunc. aliqua. uersicul. 133. & hanc ampliationem tenent Bartol. in d. §. etiamsi parente. Alex. in consil. 9. colum. 1. in fi. versicul. tertio confirmatur. uolum. 2. Dec. in cap. in præsentia. colum. 18. de proba. Ias. in d. §. etiam si parẽte. nu. 11. & istud fuit de mente Abb. in c. in præsentia. col. 9. uer. si autem concessio fieret. de probat. Imol. in cap. potuit. col. 7. de locat. Alexan. in consi. 189. col. 5. uolum. 2. Imol. in l. quod dicitur. colum. pen. ff. de verb. oblig. & ibi Alexan. ubi
* dicit in pen. col. istam esse communem * opi. idem uoluit Salyc. in l. 2. col. 20. C. de iur. emphyt.

Contrarium tenuit Vber, de Bobio, ut refert Io. Andr. in addit. Spe. in tit. de locat. in §. nūc aliqua. uer. 113.

3 Secundò Amplia, etiam si conditio adiecta repugnet, si modò res sui natura sit transmissibilis ad omnes hæredes. ita Bar. in d. l. Gallus. §. etiamsi parente. in respon. ad l. in annalibus. C. de legat. & ibi Bald. col. 2. Soc. col. 4. uers. quarta cōclusio: & licèt illa solutio Bar. ad l. in annalibus, reprobetur, ut per Alex. in d. §. etiam. & ibi Ias. & per Ias. latissimè in d. l. in annalibus. tamen dictum in se est uerum, ut per Aret. in d. §. etiam. col. 3.

4 Tertiò Amplia, ut etiam in materia iuris patronatus uerbum hæres, etiam in hærede extraneo uerificetur, prout not. in c. ex literis. de iur. patr. & noluit glo. in c. cum sæculum. eod. tit. & in c. considerandum. 16. q. 7. & in l. si operarum. ff. de oper. liber. & tradit Abb. * in c. 1. nu. 2. ubi dicit communem * opinionem, de iur. patr. Card. & Imol. in clem. 2. de iur. patr. Fed. de Sen. in cons. 111. Aret. in c. significauit. col. 1. de testib. Afflic. in cons. 54. col. 1. Dec. in cons. 149. col. j. Rocc. in trac. iur. patr. in uer. ipse uelis. q. 8. Ias. in l. j. nu. 71. ff. de leg. j.

5 Amplia istam ampliationem, ut ius patronatus potius ad hæredem extraneum, quàm ad filium, qui patris non est hæres, transire debeat, ut not. Abb. in d. c. j. col. j. uers. & ex hoc, de iur. patr. Dec. in cōs. 149. col. j. Roc. de iur. patron. in uer. ipse uelis. q. 6. Gull. Bened. in cap. Raynutius. in uer. in eodem testamento. el 1. nu. 261. * ubi hanc dicit communem * opinionē. de testa. Lambert. qui etiam dicit communem opinionem in tracta. de iur. patr. in 2. par. in 1. lib. q. 2. art. 16. nu. 13.

6 Primò Limita principalem conclusionem, si sit facta mentio de hærede alicuius uiuentis, quia cū uiuens nō habeat hæredem, respectu successionis, debet intelligi de herede sanguinis. ita Bar. ibi in d. §. etiam, col. 2. Paul. de Cast. col. 2. in fi. Soc. col. j. Ias. col. 4. in fi. & sequen. Aret. col. 4. Alber. colum. 7. & Imol. colum. 3. ff. de lib. & posth. idem tenent Soc. cons. 57. col. 2. uol. 3. & Paris. in cons. 31. col. 7. uol. 2.

7 Secundò Limita, quando uerbum hæres, profertur in materia, quæ sui natura non est transmissibilis, nisi ad descendentes. ita Bart. in d. §. etiam. & Bal. colum. 2. Paul. de Cast. col. 2. in fi. Alex. col. 2. Aret. in 2. col. Soc. col. 2. Ias. num. 15. & Claud. col. 2. ff. de lib. & posthum. Ant. de Butr. in d. c. in præsentia. col. 3. Abb. colum. 7. Imol. col. 3. Dec. col. 18. & ibi Fel. de probat. Bald. in l. * etiam. in fin. ubi dicit istam communem * opinionem. ff. sol. mat. idem Bal. in c. 1. in 8. not. de aliena. feud. in l. 2. in 48. q. ff. de rer. diuis. sentit Bart. in l. iurisiurandi. §. si liberi. col. j. ff. de oper. libert. Spec. in §. nunc aliqua. uer. 113. in tit. de locat. Alex. qui dicit communem opinionem in cons. 23. col. 2. uol. j. Calder. in cons. 15. de uerb. sign. & Bal. in l. liberti, libertæq;. col. 6. C. de ope. lib. idem tenet Imol. in l. etiam. ubi dicit hoc communiter teneri per Doct. ff. sol. matr. Io. de Plat. in l. 1. col. pen. C. si imperia. lib. 10. Alex. in cons. 17. col. j. uol. 5. Soc. in cons. 19. col. j. vol. j. Corne. in cons. 272. col. 2. uol. 4. Soc. in cons. 57. col. 3. vol. 3. Maria. inn. in consi. 76. nu. 2. uol. j. Ruin. cons. 68. col. pen. vol. 5. Dec. loquens in materia feudali, in cons. 516. num. 10. ubi dicit hanc esse communem Doct. opin.

¶ Contrariū tenet Cyn. in l. liberti, libertæq;. col. 2. uers. unde facit ad quæst. C. de oper. libert.

8 Primò Sublimita, si in dispositione adiecta fuerit dictio, quibuscunque, nam tunc in ea etiam extranei comprehenduntur, ut dicetur infra in 4. conclusione, hoc eo. tit.

9 Secundò Sublimita in feudo, in quo non præstaretur seruitium personale, sed census pecuniarius. quod cum non retineat naturam ueri feudi, ideo transit ad quemlibet hæredem etiam extraneum, ut per Aret. in l. Gallus. §. etiam si parente. col. 2. & ibi Soc. col. 2. & Ias. num. 20. & Claud. col. 2. ff. de lib. & posthum.

10 Tertiò Limita, quando resultaret absurdum, iniquum, vel impossibile, uel quid repugnans uoluntati disponentis. ita Bar. in d. §. etiam. & ibi Bald. in 2. col. Paul. de Castr. col. 1. Soc. col. 3. Ias. col. 6. ff. de lib. & posthum. Ant. de Butr. in c. in præsentia. col. 3. Abb. col. 7. Dec. in 19. col. de proba. Ang. in cons. 305. Alex. cons. 36. col. 2. & seq. vol. 3. & cons. 49. vol. 6. Imol. in cons. 21. col. 2. Paris. in c. in præsentia. nu. 103. de proba.

11 Primò Declara, quia in proposito absurdum uideretur sequi, si conditio, si grauatus decesserit sine hærede, intelligeretur de hærede successionis, & non de hærede sanguinis, cum cōditio semper esset extitura, quia semper quis decedit cum hærede successionis: & ita procedit textus in l. ex facto. §. si. ff. ad Treb. & ibi hoc not. Bar. & hoc tenent Bart. in d. §. etiam. col. 2. Bal. col. 2. Paul. de Cast. col. pen. Soc. col. 3. Abb. in c. in præsentia. col. 6. & Dec. col. 19. Angel. in consi. 266. in princ. & in l. j. in princ. C. si de imperial. liber. lib. 10. Cuman. in consi. 125. in princ. Ias. in d. §. etiam. col. 6. Aret. in c. in præsentia. col. 7. de proba. Corn. consi. 272. col. 2. vol. 4. Imol. in l. quod dicitur. col. pen. ff. de uerb. oblig. & ibi Alex. col. antepen. Paris. cons. 89. col. 2. vol. 2.

12 Amplia idem esse, si dictum sit de legitimo hærede in substitutione conditionali, vt per Guid. Pap. q. 457.

13 Secundò Declara, quia contra voluntatem disponentis esset, vt appellatione hæredis ueniret extraneus in casu q. Richard. Malumb. quam ponit Bartol. in dict. §. etiam si parente. videlicet si substitutio sit facta, Titio instituto, de Cain, & eius hæredibus sub conditione, si decesserit Titius institutus sine liberis, quo casu extranei hæredes Titij non faciunt deficere conditionem substitutionis: eodem modo nō est uerisimile, vt quando testator inuitauit Caium, & eius hæredes ad substitutionem, q uoluerit uocare extraneos hæredes Caij, & fuit opinio recitata per Io. Andr. in addit. Spec. super rubr. de testa. in fi. quam sequitur Bal. in d. §. etiam. col. fi. & Raph. Cuman. Paul. de Castr. col. fin. * Aret. col. 3. qui dicit hanc opin. esse * communem. & Soc. col. pen. qui idem dicit. & Ias. col. pen. qui idem dicit. & istam etiam tenent Raph. Cuman. in l. ex facto. §. fi. ff. ad Trebell. Raph. Fulg. in l. generaliter. C. de instit. & substit. in l. cum accutissimi. C. de fideicomm. Alex. cons. 93. col. 2. uol. 3. & cons. 125. col. fin. vol. 5. Corn. in cons. 275. col. fi. uol. 4. Fulg. in consi. 17. in secundo dubio. Alex. cons. 37. col. 3. ver. pro hoc ultimo facit. uol. 6. Soc. in cons. 12. col. 1. uol. 3. Alex. in cons. 139. col. 1. & 3. uol. 6. Ruin. cons. 42. col. 3. uol. 2.

¶ Contrarium tenent Ang. in d. §. etiam. & ibi Imol. & Alex. col. 3. & Claud. col. pen. licet dicat alteram partem esse * communem. Corn. in cons. 272. colum. 2. in * fi. & seq. uol. 4. Dec. in consi. 294. col. 1. in fi. & seq. vbi dicit maximè hanc opi. procedere, quando dictum est omnem hæredem.

Tenendo primam communem opin.

14 Limita secundum Paul. de Castr. in §. etiam. col. fin. quando quis esset grauatus post mortem, non adiecta illa conditione, si decesserit sine liberis, sed tantummodo simpliciter facta esset substitutio post mortem, & substitutus non esset talis, in cuius persona conditio liberorum subintelligeretur, prout in fratre: nam tunc extranei hæredes substitui uenirent tanquam vocati ad substitutionem, ex quo cessat ratio prædilectionis, in qua fundatur præcedens limitatio. Et licèt ipse Paul. de Castr. hanc limitationem non plenè firmet, tamen Aret. in d. §. etiam. colum. fin. magis præcisè tenet istam

istam opin. quam ibi Soc. sequitur col.pen. & Claud. col.pen.in fi.

25 Tertio Declara, quia esset contra voluntatem testatoris, quando, si verbum (hæres) pro omni hærede etiam extraneo acciperetur, descendentes testatoris excluderentur ab extraneis: quod quidem repugnare videtur voluntati ipsius testatoris, arg. text. in l. cum acutissimi. C. de fideicom. in l. cum auus. ff. de condi. & dem. & istam conclusionem firmauit Alex. in cons. 105. col. 2. vers. comprobatur. uol. 1. & cons. 36. col. 3. uers. pro hoc ultimo facit. uol. 6. Angel. in cons. 305. in fi. Alex. cons. 36. col. pen. uol. 3. & in cõs. 49. col. pen. uol. 6. Soc. in cons. 249. col. 10. uers. sed huic obiectioni respondetur. & col. 9. uers. secunda difficultas. Idem fuit de mente Bar. in sua q. in d. §. etiam, dum confirmat opinionẽ Richar. Malumb. & idem uoluit Alciat. in l. hæredis appellatio. ff. de verb. sign.

26 Amplia, ut idem generaliter dicendũ sit, quando, si verbũ hæres acciperetur pro hærede iure successionis, sequeretur quod minus dilectus præferretur magis dilecto. Bal. in c. 1. de natura succes. feu. & ponit Alex. in d. cons. 91. col. 2. vol. 3. & in cons. 105. col. 2. vol. 1. versic. comprobatur.

27 Qvartò Limita, quando primò testator in testamento declarauit, quales deberent esse personæ, ad quas bona sua peruenire volebat: nam si in prohibitione postea alienationis dixerit, quod bona deuenirent ad hæredes suos, intelligitur de talib. hæredibus sensisse, de quibus supra in alia parte testamenti fuerat loquutus, non autẽ de extraneis, vt per Soc. in d. cons. 249. col. 10. vers. sed huic obiectioni. & in cons. 57. col. 2. in fi. & seq. vol. 3.

28 Qvintò Limita, quando communis vsus loquendi se haberet, vt verbum (hæres) pro descendenti acciperetur, vt dicit Bart. in cons. 52. incipien. Salumbene. Bal. in cons. 325. in quarta parte, incip. viso testamento Io. & in cõs. 201. in fi. vol. 4. Soc. in d. cons. 249. col. 10. vers. aliquando & secundo. Imol. in cons. 21. col. 2. ver. sed ad tertendam. Dec. in cons. 38. col. 6. Ias. in d. §. etiã si parente, col. pe. vers. tamen tu aduerte. ff. de liber. & posth. & idẽ voluit Mar. iun. in cons. 158. col. 2. vol. 2.

29 Sextò Limita, nam in substitutione appellatione hæredis venit tantum hæres sanguinis. ita Spec. in titu. de testam. §. in primis. uers. fin. & in tit. de locatione. §. nunc aliqua. vers. 113 quem sequitur Bal. in c. 1. de nat. success. feud. in c. si pater. de testamen. in 6. col. 17. & cõsil. 267. incip. Proponitur, quòd Manfredinus. vol. 5. & in cõs. 283. uol. 2 & in cons. 266. uol. 5. Aegid. Bellam. in cons. 25. in secundo dubio. Barbat. in cons. 89. col. pe. vol. 3. Alex. in cons. 6 col. pe. versi. ad prædicta. uol. 3. & in cons. 47. col. 3. uol. 6 licèt nõ plenè firmet. & in cõs. 105. col. 2. uersic. comprobatur. uol. 1. Guido Pap. q. 457. & decis. 591. Cassan. in consil. 67. nu. 20. Ruin. cons. 110. col. 3. uol. 2 & cons. 174. col. 4. ubi declarat. uol. 2. & consil. 158 colu. 3. uolum. 3.

¶ Contrarium tenent Paul. de Castr. in d. §. etiam. col. fi. Aret. col. 3. in fi. Alex. col. 2. in fi. Soc. in cõs. 249. col. 10. uers. sed huic obiectioni. Corn. in cons. 271. uol. 4. maximè in 3. col. Cur. sen. in cons. 46. col. pe. Mar. iu. in cons. 158 col. 2. uol. 2. & hanc opi. Soc. in cons. 57. col. 3. uol. 3. tenet, qui habet dictum Spec. pro dubio.

Tenendo limitationem tanquam communem.

30 Amplia, quia hæres sanguinis etiamsi fuisset hæres in re certa institutus, nihilominus ueniret proculdubio appellatione hæredis, ut not. Imol. in l. ex facto. col. 6. uers. item attende secundo. ibi ad prædicta facit. ff. de hæred. inst. & idem dicit Guid. Pap. q. 458.

31 Septimò Limita, nisi dictum sit de hæredib. masculis, ut uidere potes in seq. conclus.

32 Octavò Limita, si dictum sit, quod hæreditas uadat de hærede in hæredem, ut dicit Paris. in cons. 55. col. 1. uol. 1.

33 Nono Limita, quia in statuto exclusiuo fœminarum, uerbum, hæres masculus, de descendentibus tantũmodo intelligitur, ut per Brun. post alios, in tract. quòd stante mascul. in 12. art. in 33. quæst.

34 Declara, an in casu in quo appellatione hæredũ ueniunt descendentes, necesse sit quòd descendentes sint hæredes, prout in sequenti conclusione.

CONCLVSIO III.

Argvmentvm.

Hæredis masculi appellatione in materia transitoria ad extraneos, an veniat extraneus.

Licèt in præcedenti conclusione dictũ fuerit, quòd in materia trãsitoria ad extraneos hæredes appellatione
1 hæredis ueniat ẽt extraneus, tñ hoc non habet locũ, qñ dictũ est de hæredib. masculis: tunc. n. extraneus nõ cõprehẽditur: ita tenẽt Bal. Pau. de Cast. & Raph. in l. Gallus, §. etiam si parente, ff de liber. & posthu. Alex. consil. 105. col. 2. uol. 1. Ias. cons. 118. col. pen. & col. fi. uol. 4. Dec. in c. in pręsentia. num. 49. uers. in ea glo. ibi. de probatio. & cons. 395. Grat. cons. 55. col. 1. uol. 1. & in con
* sil. 31. nu. 17. uol. 2. ubi dicit cõem * opin. Maria. iun. cons. 137. col. fi. uol. 1. Guald. caut. 10. de acq. hæred. Rui. cons. 122. col. 1. uol. 1. & cons. 108 col. pe. uol. 5. Bertr. cons. 23. col. 12. uol. 1. Paris. cõs. 55. col. 1. uol. 1.

Contrarium uoluit Soc. in d. l. Gallus, §. etiam si parente, ff. de lib. & posthu.

Ex prima communi Doct. opin.

2 Infertur, an in hac materia, in qua appellatione hæredum ueniunt descendentes, necesse sit, ut filii, siue liberi sint hæredes, uel satis sit illos esse tantummodò descendentes: & in hoc casu quãplures ita distinguunt: nam aut dispositio est facta de liberis hęredibus, & tũc utraque qualitas requiritur, uidelicet & quod sint descendentes, & quod sint etiam hæredes. ita Paul. de Castr. in l. ex facto. §. si quis autem, in fi. ff. ad Trebell. quẽ sequitur Soc. in l. si filius qui patri, ff. de vulgar. & pupil. & eandem opin. sequuntur Ias. in l. si non sortem, §. libertus, ff. de cond. indeb. Alex. in l. sed si hac, §. liberos. col. 2. ff. de in ius voc. Imo. & Alexan. in l. quod dicitur, col. 9. cum pluribus seqq. ff. de verb. oblig. Alex. consil. 10. col. pen. vol. 3. & cons. 19. col. 4. vol. 5. ubi dicit cõ-
* munem * opinionem. Brun. in cons. 1. col. 8. Aimo, qui plures allegat, in cons. 131. num. 7. Ias. in l. si quis id quod. col. 5 in 2. sublimitatione, ff. de iurid. om. iud. Guid. Pap. in sing. 951. Io. Crot. in l. qui Romæ. §. duo fratres, nu. 68. uers. secundus casus est. ff. de uerb. oblig. Ferrat. caut. 37. Afflict. super constit. in tit. de success. nob. nu. 68. Paris. cons. 21. nu. 17. uol. 1.

3 Aut in dispositione simpliciter est facta mentio de hæredibus masculis, & tunc non requiritur, quod ipsi descendentes sint hæredes, ut uoluit Alex. in l. ex facto. §. si quis autem. & ibi Claud. in fi. ff. ad Treb. Ias. in cõs. 7. col. 9. uol. 3. Crem. in sing. 14. Bertr. cõs. 42. col. 2. uol.
* 3. Io. Ant. Alex. cons. 110. nu. 5. ubi dicit * communem.

4 Infertur igitur ex hoc secundum Dec. in cons. 395. col. 2. quòd si inuestitura dicat pro se, & hæredibus ex se descendentibus utriusque sexus, illud nõ dicatur feudum hæreditarium. & idem tenet Ias. cons. 118. col. 5. uers. nec obstat. uol. 4. Corn. cõs. 100. col. fi. uol. 4. & idẽ in emphyteosi dicit Bero. qui istã comm. opi. affirmat q. 17. Maria. iun. cons. 72. nu. 25. & seq. uol. 1.

5 Contrariam opinionem, vt etiam si dictum sit de
hæredibus masculis, requiratur, quòd filij sint hæredes,
sentit Bart. in l. iurisiurandi. §. si liberi. ff. de op. libert. &
Bald. in tit. agnati, vel filij. col. 4. & pro ista opinione vi
detur casus in c. 1. iunctis ijs, quæ ponit ibi Iacob. de
Beluis. Aluar. & Car. in tit. de eo qui sib. & her. sui s, vbi
6 text. loquitur de eo, qui sibi, & hæredibus masculis fuit
stipulatus: & tamen concludunt ibi Doct. feudum il-
lud esse hæreditarium, ita vt non possit transire in de-
scendentes, nisi sint hæredes: & hanc opinionem tenet
etiam Paul. de Castr. in l. Gallus. §. etiam si parente. col.
fi. vers. sed an requiritur. & ibi Aretin. col. fi. ff. de lib. &
posth. Paul. de Castr. cons. 77. in fi. vol. 1. Alex. in cons.
26. col. 2. & seq. vol. 5. & cõs. 28. col. pe. eo. vol. Cæpoll.
in cons. ciu. 31. col. 4. Io. Ant. Alex. in cons. 18. Afflict.
decis. 140. vbi dicit ita sæpe fuisse indicatum, licèt ipse
contrarium teneat, & decis. 195. nu. 7. vbi hanc dicit
* communem * opinionem, & decis. 240. nu. 10. & su-
per constit. reg. in tit. de pœn. contum. in const. incip. si
quis post litem. nu. 7. Curt. cons. 138. col. 5. Dec. cons.
308. nu. 9. Lofred. cons. 1. vbi latissimè. & cõs. 46. Soc.
cons. 50. col. pen. vol. 3. Curt. in tracta. feud. in prima.
par. in 8. q. principali. col. 5. vers. 4. sub hac prima. Aim.
cons. 197. nu. 5. qui hanc dicit communem opinionẽ.
& cons. 131. nu. 8. vbi dicit communem. Grat. cons. 57.
col. 4. vol. 1. & in cons. 4. eod. vol. Maria. iun. cons. 58.
vol. 2. Paris. cons. 23. nu. 162. & seq. vol. 1. & cons. 48.
col. fi. vol. 4. Rui. cons. 174. col. 1. 2. & 3. & col. 5. & seq.
vol. 2. Betr. cons. 18. col. 1. vol. 1. in antiq. & secundum
hãc opin. ita etiam ego obtinui in Rota, in causa Tarui-
sina feudi coram R. D. Ioanne Clerici.

Tenendo hanc vltimam opinionem tanquam ma-
* gis * communem.

7 Infertur ex ea, vt si inuestitura dicat pro se, & hære-
dibus, illud in hoc casu dicatur feudum hæreditariũ. ita
Lofre. in cons. 14. nu. 38. Grat. cons. 4. nu. 42. vol. 1. qui
* hanc dicit communem * opin. Rui. cons. j. nu. 12. uol. 1.
& istam dicit etiam esse communem opinionem Alex.
in cons. 10. col. 4. vol. 3. & idem tenet And. de Isern. in
c. 1. §. quoque. de success. feud. Paris. cons. 1. col. 2. & cõs.
2. col. 4. & cons. 16. col. 2. & cons. 106. col. 3. uol. 1. Rui.
in cons. 69. nu. 15. uol. 3. & cons. 2. col. 2. uol. 4. Dec. in
cons. 185. col. 2. & cons. 194. col. 2. & cons. 390. nu. 5.
Brun. in cõs. 18. col. 3. Cur. iun. in cons. 155. nu. 3. Ale-
xan. in cons. 55. nu. 9. uol. 4. Ruin. in cons. 208. nu. 5.
uol. 2. Goz. in cons. 4. nu. 15. & cons. 8. nu. 36. Dec. qui
dicit communẽ opinionem, in cons. 445. nu. 8. Brun.
in cons. 23. in prin. & in cons. 11. nu. 3. & seq. ubi dicit
communem opinionem. Paris. in cons. 4. nu. 27. ubi di-
cit communem opinionem, uol. 1.

8 PRIMO Amplia idem esse, si dictum sit pro filijs
hæredibus. Ruin. cons. 15. col. 4. uol. 1. & cons. 212. col.
4. & cons. 102. nu. 3. uol. 1. Paris. cõs. 48. nu. 10. uol. 4.
* ubi hanc dicit * communem opin.

9 SECVNDO Amplia idem esse, si facta sit Titio con-
cessio, & hæredibus ex suo corpore legitimè descenden
tibus, ut tenent Afflic. decis. 40. & decis. 240. num. 9. &
seq. & super consti. Reg. in tit. de success. nob. nu. 68. Pa
* ris. consil. 4. num. 33. & num. 27. ubi dicit communem *
opinionem, uol. 1. Lofred. cons. 46. nu. 11.

10 Limita, si dictum esset in inuestitura, concedimus
tibi & hæredibus ex tuo corpore legitimè descenden-
tibus, ita quod maior natu præferatur minori, & mascu
lus præferatur fœminæ: quia tunc erit feudũ ex pacto,
& prouidentia non autem erit feudum hæreditarium,
ut declarat Affl. super cõsti. in tit. de success. nob. nu. 69.

11 TERTIO Amplia, quia dicitur feudum hæreditariũ,
etiamsi dictum sit, pro hæredibus, & successoribus. Pa-
ris. in cons. 2. col. 4. uol. 1. & cons. 3. col. 2. & cõs. 4. col.
4. & cons. 126. num. 23. vol. 1. Alex. qui dicit commu-
* nem * opinionem in cons. 10. col. 3. vol. 3. & in l. quod
dicitur. ff. de verb. oblig. Ruin. in cons. 69. nu. 15. vol. 3.
& cons. 2. col. 2. vol. 4.

12 PRIMO Limita, quia si fiat mentio de hæredibus,
& successorib. in clausulis accessorijs vel executiuis, tũc
non diceretur feudum hæreditarium, vt declarat Paris.
cons. 5. nu. 5. vol. 1.

13 SECVNDO Limita, quia per ista verba hæredibus, &
successoribus, non constituitur simpliciter, & indistin-
ctè feudum hæreditarium, ut post alios declarat Paris.
cons. 27. nu. 172. vol. 1. & cosil. 65. nu. 10. vol. 3. secus
autem si dicatur pro se, & hæredibus quibuscunque,
14 quia tunc simpliciter dicitur feudum hæreditarium. ita
* Mar. iu. cõs. 72. nu. 22. & seq. vol. 1. vbi hãc dicit com. *
opi. & cõs. 114. nu. 9. vol. 2. Paris. in cõs. 2. nu. 19. vol. 1.

15 QVARTO Amplia, quia idem est si dictum sit de hæ
redibus & successoribus, vtriusque sexus, vt inquit Lo-
fre. cons. 1. nu. 114. & pluribus seq.

16 QVINTO Amplia, idem esse, quñ feudum recipitur
pro se, & eius legitimis hæredibus, & successoribus. An.
de Iser. in c. 1. in princ. & in §. hoc quoque. de success.
feud. Ias. in prælud. feu. col. 6. & seq. Fran. Curt. in cõs.
82. col. 4. Dec. cons. 78. col. 1. & cons. 194. nu. 4. Brun.
cons. 10. col. 4. Paris. cons. 16. nu. 12. vbi dicit commu-
* nem * opi. uol. 1. & cons. 65. nu. 7. vol. 3.

¶ Contrarium tenet Goz. post alios ibi per eum alle
* gatos, in cons. 26. nu. 30. qui hanc dicit * comm. opin.

17 SEXTO Amplia, quia etiã si feudũ receptum sit pro
se, & filiis & hæredibus masculis, & fœminis, ac etiam
pro hæredibus extraneis, nihilominus est feudum hæ-
reditarium, vt not. Mari. iun. cons. 110. nu. 19. vol. 2. vbi
* dicit * communem opin.

18 SEPTIMO Amplia, quia in dubio feudum semper
debet præsumi hæreditarium, non autem ex pacto, &
prouidẽtia, ut tenet Bald. & communiter alij in c. 1. col.
4. in tit. an agnati, vel filii. Cuma. in cons. 166. Alex. cõs.
26. col. 2. uol. 5. Brun. cons. 80. col. 4. Ruin. cons. 17. nu.
3. uol. 1. Dec. in cons. 216. col. 2. Cur. iun. in cõs. 3. nu. 4.
Alex. cõs. 18. col. 2. uol. 5. & Paris. cons. 23. nu. 18. uol. 1.

Contrarium tenet Mart. Land. in c. 1. §. hoc quoque.
col. 4. uers. aut feudum non est hæreditarium. de success.
feud. & ibi Andr. de Isern. quos refert Paris. consil. 23.
num. 134. uol. 1.

19 OCTAVO Amplia, quia in feudo hæreditario quis
non admittitur nisi sit hæres uniuersalis, secus autem si
sit hæres particularis. Ang. in l. Gallus. in §. etiam. ff. de
lib. & posth. Imol. in l. quod dicitur. ff. de uerbo. oblig.
Alexand. in l. quædam. §. nihil. ff. de eden. & in con-
* sil. 19. col. 4. uol. 5. ubi dicit com. * opi. Cur. sen. in con-
sil. 83. nu. 15. Soc. in cõs. 257. col. pe. uol. 2. Afflic. decis.
335. nu. 17. Paris. in cõs. 20. nu. 28. uol. 1. & in cons. 16.
nu. 14. & in cons. 23. nu. 192. ubi hanc dicit magis com
* munem * opinionem. Rip. respons. 26. col. 5. lib. 2.

¶ Contrarium, ut etiã hæres particularis succedat in
feudo hæreditario, uoluerunt Bal. in l. iusiurandi. §. si li-
beri. ff. de oper. liber. & in c. 1. col. 5. de success. feud. præ
pos. in c. 1. an agna. uel fil. Alex. in cons. 128. col. fi. uol.
1. & in cons. 8. col. 1. uol. 3. Calcan. in cons. 78. nu. 20.
Dec. in cons. 78. col. 2. & in cons. 208. col. fi. Gozad. in
cons. 26. nu. 26. & cons. 86. nu. 23. Ruin. in cons. 186.
col. fin. uol. 1.

¶ Tenendo primam opinionem magis communem.
Limita, si in inuestitura esset apposita dictio quibus-
cunque, quia tunc etiam singularis successor ueniret
prout dicetur in seq. cõclusione, in tertia ampliatione.

20 NONO Amplia, quia etiam feudum simpliciter pro
se con-

-ſe conceſſum,dicitur,hæreditarium. Iaſ. qui hanc dicit * communem *opinionem in l.apud Iulianum.§.ſi quis alicui.ff.de l.1.Alex.in conſ.26.col.4.uol.5.Rui.in cõſ. 37.nu.4.& conſi.38.nu.19.uol.1.Cur.iun.conſ.3.nu. 4 Pariſ.conſ.2.nu.18.& conſi.5.nu.8.uol.1.

21 PRIMÒ Limita principaliter, quia etiam caſu quo neceſſe ſit,quód deſcendẽs ſit hæres, nihilominus ſuffi cit, qđ ſit inſtitutus in re certa,ita Paul.de Caſt.in leg. Gallus.§.etiam ſi parente.col.fi.uerſ.item an eo caſu.ff. de liber.& poſthum.Gui.Pap.q.458.

22 SECVNDÒ Limita, quando feudum receptum eſſet tantummodò pro ſe & filiis ſeu deſcendentibus, quia tunc eſſet feudum ex pacto,& prouidentia, non autem hæreditarium,ut uoluerunt And.de Iſer.in c. 1.§. hoc quoque,col.2.in ti.de ſucceſſ.feud.& in c.1.in prin.in ti.an agn.uel fil.Alex.in conſ.50.col.5.uol.4. & conſ. 528.col.4.vol.5.Pariſ.in conſ 5.nu.2.& ſeq.uol.1.

23 TERTIÒ Limita, quando feudum eſſet receptum pro ſe,& ſuis de domo ſua, prout tenet Maria. iun. in conſ. 103.nu.32.& ſeq.uol.2.

24 QVARTÒ Limita,quando dictum eſſet, pro ſe, ſuiſque hæredibus,filiis,& liberis utriuſque ſexus ex eo proutponit Mar.iun.conſ 72.num.27.uerſic. poſſet & aliis modis.uol.1.

QVINTÒ Limita,quia feudum põt eſſe hæredita 25 rium quo ad quid,& quoad quid non hæreditarium,vt tradit Pariſ.in conſ.23.nu.175 & ſeq.& nu.186.vol.1.

SEXTÒ Limita,ſi dictum ſit pro ſe,hæredibus,libe 26 ris,vel deſcendentib.quia quo ad liberos erit feudum hæreditarium,& quoad deſcendentes,qui ſunt alternatiuè uocati,non erit feudũ hæreditarium,ut notat Rui. conſ.118,uerſ.ſed iſtis non obſtantibus.uol.1.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Hæredum appellatione propter dictionẽ,quibuſcũq; uenit extraneus ,ẽt in materia nõ trãſitoria ad hæredes.

1 IN materia ſui natura non tranſitoria ad hæredes extraneos, ſi tamen diſpoſitio loquitur de hæredibus quibuſcunque,etiam extranei hæredes ueniunt.ita tenet Bal.in leg.1. in 34.q. ff. de rer.diuiſ.in cap.imperialem. colum. penul. uerſicul. ſed quid ſi conceſſum eſt feudum.de prohib.feu. alien. per Feder.& hanc opinio.ſequuntur Alex.in l.ſi patroni in pen.colum.ff.ad Trebell.in l.quædam.§. nihil intereſt. ff.de eden.colum. 1.& in conſ.7.colum 2.uol.7.& conſil.95.colum.2.eod.uol.in l.Gallus.in § etiam ſi parente,ff.de libe.& poſth Roma.in l.id tempus.§.1.ff.de uſu capio.Roma.& Alex.in l.etiam.ff.ſolut.mat. Alexand. in leg.quod dicitur.in penul.col.ff.de uerb. obliga.Abbas.in conſil.3.in tertio dubio. uolum. 2. Iaſ. in prælud.f.u.col.18 & in l.fideiuſſor.* §. prætor ait. colum. fi.ff.de lib.& poſt.in l.quædam.§.nihil intereſt.col.1.ff. de eden.in l.2.col.90.C. de iure emphyt. in conſ. 17. colum.penul.uolum.3.& conſil.55.col.2.vol.3.& conſil.116.col.7.uolum.3.& in conſi. 118.col.3.eod. uol. Claud.in l.Gallus.§.etiam ſi parente. num. 19. ubi di-* cit * communem opin.ff de lib.& poſth. Barbat.in repet.leg.cum accutiſſimi.colum.70. C. de fideicom. Io. Ant. Alex.in conſil.110.Felyn.in cap.in præſentia.col. 11.de probat.Cur.iun.in conſ.1.colum.1.& conſil.32. colum.pen.& in conſil.48.colum.2.& iſtam dicit communem opinionem in conſil.4.colum.fi.& communẽ. etiam dicit idem Curt. iun. in tracta. feud. in 3. par. colum.penul.& in 4.part.colum.60.& Socin. in conſil.266.colum.16.Dec.in conſil.436.col.penul. Alex. in conſ.30.col.4.uol.5.deciſ.Neap.386.in antiq. Fely. in cap.quia V.col.fin.de iudic.& in c.in præſentia,col. 10.de proba.Brun.in conſ.9.col.3.in conſil.10.col.1. ubi etiam dicit communem opin.& conſ.39.col.2.Soc. in conſ.257.col.pen.& fi.Goz.in conſ.8.colum.2.& 5. Bertr.in conſ.46.& in conſ.207.col.2.uol.3.Affl.ſuper conſt.fol.42.aliàs ſub rub.de cul.pac.nu.78.Pariſ.conſil.9.col.1.& conſ.23.col.22.vbi dicit iſtam communem.uol.1.& conſ.71.col.5.uol.3.ubi dicit iſtam communem opinionem.& col.ſeq.Grat.qui dicit iſtam etiã opin.communem in conſ.128.vol.2.& conſ. 163.col. 3.vol.2.Marian.iun.conſ.103.col.5. ubi dicit communem.uol.2.Rui.conſ.123.col.4.uol.2.

2 PRIMÒ Amplia,quia in hoc caſu ueniunt etiam filiæ fœminæ,ut per Rui.conſ.16.col.1. vol.1. vbi etiã dicit,ꝙ Bal.in c.imperialem.non contrariatur dictis in §.donare.ubi tenuit contrarium.

3 SECVNDÒ Amplia,nã nedũ fœminæ,ſed deſcendentes ex eis ueniunt.Rui.conſ.39.col.2.& conſ. 135. col.2.vol.1 & conſ.149.col.5.vol.2.& conſ.150.col 7. vol.2.& cõſ. 188.col.1.vol.2.& conſ.47.col.3.& cõſ. 105.col.pe.uol.3.& cõſ.41.col.3.vol.5.Tiraq.de retrac. lignag.§.1.in gl.7.nu.21.& ſeq.ubi dicit propter iſtam dictionem uenire quæ aliàs non uenirent.

4 Limita proximas ampliationes,nã feudũ conceſſum pro ſe,& hæredibus quibuſcunque, non poterit tranſire ad fœminas non agnatas,ne duæ improprietates ſequantur,prout not.Bal.in c.1.§.donare.qual.feud.olim poter.alien.& in l.cum virum.C. de fideicomm. Rui.in conſ.25.col.3.uol.2.

5 TERTIÒ Amplia,quia per iſtam dictionem quibuſcunq; uenit etiam ſingularis ſucceſſor,ut dicit Alex. in l.etiam.col.fi.ff.ſol.matr.Abb.in conſ.3.in 3.dubio. uol.2.Iaſ.in prælud.feud.col.15.uer.3.limita.& conſil. 89.col.4.uol.3.Grat.in conſ.35.nu.4.& ſeq.vol.1.Afflict.deciſ.335.nu.17.Cur.iun.in conſ.1.num.2.& in conſ.83.nu 6.Rip.in l.ex facto.§.ſi quis ita. nu. 16. & ſeq ff.ad Trebell.ubi dicit cõem opi. & in l. quæſitum. §.ſi quis cum tutor.nu.6.ff. de priuileg. credit. Grat. in conſ.5.nu.74.uol.2.Rui.in conſ.25.nu.13.uol.2.Iaſ.in l.quędam.§.nihil intereſt.ff.de edend.

¶ Tenendo iſtam opinionem in concluſione principali tanquam magis communem.

6 PRIMÒ Declara,nam ſub iſto uerbo quorumcunque,ueniunt ea,quæ ſunt de iure communi, non quæ ſunt de iure ſpeciali uel ex priuilegio, prout declarat Rui.in conſ.105.col.4.uol.3.

7 SECVNDÒ Declara, nam reſtringitur iſtud verbum,quando agitur de tertii præiudicio, ut per eũdem Rui.in conſ.105.colum.3.uol.3.

8 TERTIÒ Declara, quia clauſula, quibuſcunque, non auget,ut extendatur diſpoſitio ad ea quæ ſunt diuerſæ ſpeciei in materia ſtrictè interpretanda.ita Rui.in conſ.103.col.6.uol.3.

9 Contrariam autem opinionem,quod ẽt ſtante clauſula,hęredibus quibuſcunq; non cenſeantur uocati extranei in materia aliàs ad hæredes non tranſitoria,tenuit Bal.in c.1.§.donare.qualiter olim feud.aliena.pot. Bal.in l.cũ virum.in fin.C. de fideicomm. Alexand. in conſil.50.in quinta colum.in 1.uol Mart. de Laud. in d.§.donare.Iacob.de S.Georg.in tract.feu.in uerbo quibuſcunque.Aretin.& Socin.in l.Gallus.§.etiam ſi parente.ff. de liber.& poſthu.Dec.in ca.in præſentia. col. 19.de probat.et in conſi.171.colum.fin.et conſil. 193. colum.penul.in fin.Corn.in conſil.198.colum.fin. volum.2.Io.Ant.Alexan.in conſ.110.colum.2.Barbat.in cõſ.53.col.10.vol.1.& in rubr.de feu.col.2.Caſſ.in cõſuet.Burg.fol.120.col.3.et ſeq.Goza.in conſ.26. col.5.

10 De clauſula, quibuſcunque aliis, vide Felyn. in capitul.ſedes.colum.6.et 8.de reſcriptis.et in ca. poſtulaſti.

lasti.col.9.eo.tit.& vide late per Tiraquel. de retract.lignag.§.1.in glo.7.nu.20.vsque ad numerum 28.

21 Et de uerbo,quocunque,uide Paris.in consi,92.col.1.vol.1.Ruin.in cons.77.col.3.vol.2.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM

Dictio taxatiua adiecta in personam aucctoris,an personam hæredis excludat.

1 NON parum dubitationis habet conclusio illa,an taxatiua dictio adiecta personæ auctoris ipsius hæredis personã excludat,nã opinionẽ affirmatiuam, q̃ hæredis personam excludat,uidetur ꝓbare text. in l.non solum,la seconda.in §.tale.ff.de libe. leg. & hanc opinionem sequuntur Bar.in l.qui in futurum.§.1.col.2.uersicul.aut poterat habere.ff.de pact.Bald.in leg.qui se patris.colum.7.versicul.aut pronunciat,& præmittit.C.vnd.libe.Bartol.in l.si sic stipulatus.col.2.uersicul.sallit si esset apposita.ff. de verborum obligatio.Alexand. in l.stipulatio.in princ.colum.1.uersicul.2.in versi. sed si & ibi Aretin.colum.1.vers.sed illa iura. ff. de uerborum obligatio.Ruin.in l.Gallus.§.& quid si tantum. ff. de liber.& posth.colum.38.uersicul.quarto fallit.Idem uoluit gloss.in c.1.§.omnes.in gloss.magn,uersic.econtra prima ratio.si de feud.fuer.controuers.Bal. in ca. ad audientiam.el 2.colum.7.vers. sed nunquid stipendiũ. de resc.Aret.in l.hæres in omne.uer.idem credit. si promittat.ff.de acq.hære.Ruin.cons.53.colum.2.ubi dicit

* istam * communem opinionem, in uers. nec etiam dicta promissio.& col.3.ver.vnde quamuis.& cons.184. col.pe.ver.non obstat etiam.uol.1.& cons.41.col.15. uersic.postremò non obstat.uol.1.& cons.42.colum.6. versic.sed præmissis non obstantibus.vol.1.& videtur. sentire hanc opin.Ang in d.l.si sic,la grande. in fi. uerbis,ff.de uer.oblig.Et istam opin.uidetur tenere Rocc. in tracta.iur.patr.in verbo,ipse uelis a quo.in 33.q. circa fi.uersic.sed circa hanc q.Lamber.in tract.iur.patr.in 6.artic.2.q.principalis 2.par. primi lib.col.2.uer. aut est facta reseruatio per fundatorem.fol.123. col. 1. Boer. qui hanc dicit communem opin.decis.67.nu.5.

2 ¶Contrariã opi. probat tex. in l. si necessarias,§. de nendendo.ff.de pign.act.& hanc sequuntur Bald. in l. fi.in fi.uers.sed pone.C.de actio.empt.Rom.in l, stipulatio ista.col.1.in 4.not.& colum.2.uersi.4. quid si uendo.& ibi Ias.colum.3.uersi.quarto not.ff.de uer.oblig. Alexan.consi.18.col.3.versic.per quẽ tex.& col. fi.ver. pro hoc etiam facit.uol.5. Dec.in l.hæredem.uer.& qui promittit.ff.de regul.iur.& consil. 213. num. 8. uersic. qui promittit.Ias.in leg.si tibi,§.si quis.uer. aduerte tamen.ff.de pact.& in leg. 2.§.item si in facto. colum. 2. uersicul.hinc est quod si promittit.ff.de uerbor. oblig. Gozad.cons.60.colum.penul.ver.vnde sicut obligatio. Rom.in rubric.de arbit.col.9.uer.suas tamen.Alexand. cons.118.nume.11. versicul. quem tex. uolum. 6.Bertac.in tract.gabell.in 1.part.in 12.q. uer. item uerum est.Barb.in c.fin.colum.penul.uers.sed pone quod promisit,de empt.& uend.Curt.sen.in consil.76. colum. pen.uers. & plus.Fabia. de Mont.in tract. de emptio. & uenditio.in 6.parte princip. in penul.colum.uer.circa 19.membrum.Ias.in l.1.colum.3.versicul.14. limita.ff.si quis ius dicen. non obtemper. Ang. Aretin. in §. aliorum.colum. 15.versic.quid si promisit. instit. de actio. Dec.consil.262.col.2.in fin.uersic. & etiam quod tantum,& consil.281.colum.2.in fi.& seq. versic. ad maiorem tamen cautelam.Roman.in leg.hæres in omne. uersic.imò plus notabilitet uoluit, ff. de acquiren. hæred.Calcan.in consil.18.colum. 5. uersicul. & cum adhoc.Ias.in leg.si sic stipulatus. la grande. colum. 4. uer. 2.quia quælibet conuentio.ff. de ver.obli.Cor.cons.69. col.2.uersi.& procedit etiam.vol.4.& cons.2.col. 1. in fi.uer.his tamen non obstantibus.vol.3.Aim. de antiq. temp.in 4.par.nu.69.Ruin.cons.7.col.pen. uersi. sicut ergo.uol.1.Gram.cons.ciu.71.nu.1.

3 Concordia,nam aut quis promisit de facto suo tantum in contractu,in quo quis tenetur etiã de facto extranei,& tunc dictio taxatiua personã hæredis non excludat.si aũt dictio taxatiua fuit adiecta in contractu , in quo quis de facto extranei non tenetur,nec taxatiua uideaĩ superflue apposita:tũc persona hæredis excludaĩ. ita cõcordat Rui.in cõs.94.col.4.uersi.nec obstat.vol.1.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Masculinum concipit fœmininum.

1 EST vulgare dictũ, vt masculinũ a leg.prolatũ etiã fœmininũ concipiat.textus est in l.1.ff.de uerb.signifi.in l.prónunciatio.ff.eo.in l.si ita.in princ. ff. de l. 2.in l.qui duos.ff.de l.3.in l.si q̃s id,q̃.vbi Alber. Paul. de Castr.& Ias.ff.de iurisd.omn.iud.& in l. ait prætor. de iur.fis.Ad idẽ est tex.in l.hæc satisdatio.ff. de adopt. & in l.1.§.ait prætor.ubi Bal.ff.de consti.pec.& in l. 1. §.de eo.ff.de pecul.Ad idẽ est tex.in l.si quis in tantam. iunctis notatis ibi per gl.mag C.vnd.ui.vbi Bar. in 1. q.& Bal.in 2.col.& 2.q.& Sal.col.2.in 1.q. post Odofred.in 4.col.in 1.q.idem dicit gl.in c.generali.in gl. 1. de elect.in 6.in cle.1.de sepult. & in l.cum proponas. col.fi.C.de transact.& not.Bar.in l.1.ff.de uer. sign. & in l.1.§.sed & si incertũ.ff.de uent.in poss.mitt.Abb. in c.1.de baptis.Alex.in l.iuste possidet. col. 9. ff. de acq. poss.Cor.cõs.82.col.1.vol.2.& cõs.335.col.1.vol.1.& cos.222.col.3.vol.3.& cõs.1.col.fi.vol.4.Fely. in c. de monialib.de sen.excomm.Bertr.in cons.9.col.fi.uol. 3.

2 Ratio est quia inter masculum,& fœminam non est constiuenda differentia,vt dicit tex.in l.maximum vitium.C.de lib.præter.cum concordantibus.

3 Infertur igitur ex hac regulá, ut fratris appellatione ueniat ẽt soror,prout est tex.in l.tres fratres.& ibi gl. 1. notat.vbi ẽt Bal.Ang.Pau.de Cast.& Ias.ff.de pac.et est tex.in l.fratres.C.de inoff.testa.iũctis notatis per Fulg. in cõs.71.colum.2.& est tex.in l.Lucius.ff. fam.hercisc.

4 Declara,ut hoc procedat in dispositione l. non autem in dispositione hominis,ut no.Rui.cons.124. col. 2.vol.3.& sentit Ang.in cons.189.col.1.sed an hoc sit uerum,dicetur inferius.

5 PRIMÒ Amplia,vt conclusio procedat etiam in dispositione pęnali,& odiosa,vt notat Paul. de Cast. Alber.& Ias.in l.si quis id quod,per illum tex.ff.de iurisd. omn.iud.& voluit gloss.in c.generali , de electio. in 6. & est tex.in c.si quis suadente. 17.q.4.iuncto tex. in c. mulieres.de sent.excõ.gl.in cle. 1. de sepul. ubi etiam Imola col.1.gl.fi.in l.cum proponas, C.de trãsact.Cyn. post Odofred.in l.quicunque.C.de seru. fugit. vbi etiã Saly.col.1.gl.& Docto.in l.si quis in tantã.C.unde ui. Spec.in ti.de dispu.& alleg.aduoc.§.post hoc autem. Bar.in l.1.§.sed si in certũ,ff.de uẽt.in poss.mitt.Anch. in c.generali.col.2.de elect.in 6.Ang.Aret.in §.fi.col.1. insti.qui testamen.tut.dar poss.Corn.consi.11. uolum. 1.Calcan.consil.1.col.21.Hippol.in l.si quis uiduam. ff.de quæst.& in l.1.colum.92.C.de rap.uir.Ias.in consil.142.col.4.uol.2.& in leg.Gallus.in ptin.in 1. lectu. colum.14.& in 2.lect.col.pe.ff.de lib.& posth. Dec.in

l.fœ-

l.fœminæ.col.17.ff.de reg.iur.Cassa.in consuet. Burg. fo.43.col 2.Tiraq. de retract.lignag §.1.in glo.9.num. 203.& seq.

¶Contrarium tenet Alex.in cons. 135.col. 4. vol.1. Soc.in reg.255.in 4.limit.

* Tenendo primam opinionem magis * communem.

6 Declata, vt illa habeat locum, quotiescunque odiū esset rationabile, secus quando esset irrationabile, prout dicetur in limitationibus.

7 SECVNDO Amplia conclusionem procedere in vltimis voluntatibus, l. seruis legatis in princ.& in §. sed si pueris.ff. de leg.3.l.qui duos.ff.co.l.inter stuprum.§.fin. ff de verb.sig.l. si ita scriptum.ff.de leg.2.Spec. in tit.de disput. & alleg.§.post hoc autem. Odof.& Saly.in d.l. quicunque.C.de seru.fug.Bar.in l. Plautius. ff.de aur.& arg.leg.Anch.in c.generali, & ibi Dom. de elect.in 6. Roman. in cons. 148. Cuman. in cons. 166. Corn.in cons.68 vol.4.Soc.in cons.55. vol. 3. Ias.in l.si quis id quod, col.2. ff.de iurisdict. om. iud. & in l.tres fratres. colum. 1. ff. de pact. & cons.142.col.4 vol. 1.Dec.in l. fœminæ.col.15.ff.de reg.iur. Paris.cons. 42.col. 4 vol. 3.Rui.cons. 115.col.2.vol.3. Tiraq. de retract. lignag. §.1.in glo.9.nu.219.

8 Amplia, vt idem dicēdum sit in substitutione facta, si quis decesserit sine filijs, quæ tam in filijs masculis, quàm in fœminis verificatur, vt not.Io.And. Anto de Butr.& alij,in c.Raynaldus.de testa.Pet.de Anch.cons. 110.Alex.cons.55.in fi.vol.3.Soc.cons.55.vol.3.Calca.cons.47.cl 2.col 3.Dec.in cons.15. Paris.in consil. 18.col.1.vol.2.& cons.41.col.2.& 4.& cons.52.col.1. vol. 3.Grat.cons.53.col.1.cons.54.col. 1.vol. 2. Mari. iun. cons.158.& cons.168. col.1.vol.2. Rui.cons 93. col.4.vol.2.& in cons.242.col.2.& cons.146.col.1.& cons.151.col.3.vol.2.& in cons.115.col.2.vol.3.& cō. 124.col.2.eo.vol.

9 Infertur ex prædictis, quòd appellatione fratris venit soror in vltima voluntate, vt est tex. in l. Lucius.§. quęsitū,ff.de leg.3.& in l. Lucius. § Mæuia.cl 2.vbi gl. & Bar.ff.ad Trebe.& not.Ang.Pau.de Cast.& Ias.in d. l.tres fratres.ff.de pact.& ponit Ful.cōs.71.inci.mulier.

10 Ex quibus apparet conclusionem supra firmatam, fratris appellatione sororem non venire, in dispositione hominis, de iure non procedere, prout tenet etiam Alex.cons.84.col.2.vol.4.& cons. 14. & cons. 48. col. 2.vol.4.Dec.in l.fœminæ.col.pen.ff.de reg.iur.

11 PRIMO Limita hanc principalem ampliationem, vt in vltimis voluntatibus masculinum concipiat fœmininum: nam hoc non habet locū in dispositione odiosa, vt puta in exheredatione, textus est in l.1.§.sed si incertum.ff.de vent.in poss.mitt.& ibi glo.& notat glo.in l.si ita scriptum,& ibi Bar.ff.de leg.2. Spec. in tit.de disput.& alleg.§.post hoc autem.col.7.vers.vel ibi masculinum,Bar.in l.1.ff.de verb.sign.& idem Bar.in cōs.54. incip.Angelus Mariæ.Odofr.in l.quicūque.C.de seru. fug.Arch.in c.si quis suadente.col.2. 17.q.4.Imol.in l. si ita scriptū.col. 1. ff.de leg.2.Ias. in l. si quis id quod col.3.in 3.limita.ff.de iurisd.om.iud.& in l.tres fratres. col.2.in 4.limit.ff de pact.in l.Gallus,in 1.lect.col.pe. ff.de liber.& post.Cuma.in cons.166.Ang. Aret. in §. fi.col.2.inst.qui testa.tut.dar.poss.Signor.Homo.cons. 172.col.3.

12 Infertur igitur, vt in fideicōmisso iniuncto masculis non cōprehendatur fęmina, vt per Bar.in cons. 54.col. 1.refert.& sequitur Corn.in cons.233.col.1.vol.3.

13 SECVNDO Limita, quādo ex verisimili mente testatoris masculinū non cōcipit fęmininū, vt no.Paris.cōs. 41.nu.14.& seq.vol.3 Mari.iun cons.90.nu.17.vol.1.

14 TERTIO Limita, quando masculinū esset in dispositione testatoris pluries replicatū, quia tunc fœmininū non comprehendit. Soc.in cons. 100.col.fi.vol.4. Dec. in l.fœminæ.col.15.ff.de reg.iur.Grat.cons.63.nu.11. vol.2.& cons.68.nu.18.vol.2. & propterea quando in vna parte testamenti qualitas masculinitatis est expressa, intelligitur etiam in sequenti repetita, vt per Mar.iu. in cons.90.nu.16.& seq.vol.1.

¶ Contrarium in hac limitatione tenet Signo. Homod.in cons.172.per totum,& maximè.col.fi.

15 TERTIO Amplia idem esse in rescriptis, in quibus masculinum concipit fœmininum, & propterea in illa clausula,& quidam alij, etiam fęminæ continētur. Spe. in tit.de rescrip. pręsent.§. fin. col. 2.vers. sed quæritur vtrum. Arch.in c.si quis suadēte.col.pe.17.q.4.Io.And. in c.cum in multis, vbi ēt Dom.col. 1. de rescrip.in 6. Domi.in c.generali.col.3.vers.4.casu,de elc.in 6.Abb. in c. significauit.col. 1. & ibi etiam apostill. de rescrip. Cōpostell.in c.sedes.eo.tit.Imola in l.si ita scriptū. col. fi.ff. de leg.2.Ang.Are.in fi.col.2.inst.qui testa.tut.dar. poss.Ias in l.si quis id ꝙ col.2.in 5. ampliat.ff.de iurisd. om.iud.& in l.Gallus.in 1.lect.col.14.& in 2.lectu.colum.pe.ff.de lib.& posth & cons.142.col.4.vol.2.Dec. in l.fęminæ.col.19.ff.de reg.iur.Paris.in cons.20.col.3. vol.1.Tiraq.de retra.lignag.§.j.in gl.9.n.183.& n.204.

¶Contrariū tenet Gomes.in c.1.col.9.de rescr.in 6.

16 QVARTO Amplia, idē esse in priuilegijs in quibus masculinum fœmininum comprehendit.Bal in c.ad audientiā.el 1.col.fi.vers.quæro nunquid.de rescr. Domi. in c.generali.col.3.in 3.casu,de elect.in 6. Arch.in c. si quis suadente.col.pe.17. q.4.Ias.in l. Gallus.col.14 in j.lectu.& in 2.lect.col.pe.ff.de lib.& posth.& cōs.147. col.4.vol.2.& in l. si quis id quod. ff.de iurisd.om.iud. Hippol.in sing.536.Dec.in l.fœminæ.col.18.ff.de reg. iur.Rui.cons.145.col.3.& seq.vol.3. Tiraq.de retract. lignag §.1.in glo.9.nu.184.

17 ¶Contrariū in priuilegijs cōtra ius cōe, prout in priuilegijs immunitatis tenet gl in l.si ita scriptū.ff.de leg. 2.vbi Imol.col.fi.ver.vlt.rem.Card.in cōs.135.circa fi. Ang.Aret.in §.fi.col.2.inst.qui test.tut.dar.poss. Alex. in l.quia tale.col.3.ff.sol.matr.Signor. Homod.in cons. 172.col.3.Dec.cons.468.

18 Et in priuilegijs alteri præiudicialibus, ꝙ fœmina nō contineatur, tenuit Domin.in c.generali. col.3.vers. in tertio casu.de elect.in 6.Dec.in cons.453.col.1.

19 Declara, quia prima opinio debet intelligi in beneficijs Principum, vt tantummodo in eorum præiudicium ea sint latè interpretanda, vt masculinum etiam fœmininum concipiat, ita declarat Barb. cons.57. col.5.vol. 2.Corn.cons.177.col.2.vol 4.Dec.cons.468.col.fi.

20 ¶Contrarium videtur verius, quia etiam in beneficijs,& gratijs alteri non præiudicialibus, vt puta in facultate legitimandi concessa comiti Palatino, sub masculino non continetur fœmininum, prout cōsuluit Signorol.Homod.in cons. 186 quem refert, & sequitur Card.Alex.in c.per venerabilem.§. quod autē.col.130. qui fil.sint.leg.Ias.in l.2.col.4.ff.de verb.obl.Dec.cons. 453.Curt.cons.9.col.fi.

21 QVINTO Amplia, vt etiam in sententia iudicis masculinum fœmininum contineat.Archid.in cap.si quis suadente.colum. 2. 17.quæst.4. Alex. cons.1.colu.6.& seq.vol.5.Alb.in l.quicunque,col. 2. vers. & prædicta. C.de seru.fugit.Tiraq.de retract. lignag.§. 1.in glo.9 num.210.

22 ¶Contrarium tenet Dec.in l. fœminæ. col.pe. ff.de reg.iur.Curt.in tract.feud.in 3.parte.col.7. Imol.in l.si ita,col.fin. ff. de leg. 2.vbi dicit, quòd in sententia masculinum non concipit fœmininum, secus autem in statuto facto a iudice secundum ius commune, vel præter,

quod concipit fœmininum,& istud sequitur. Aret.in §. fi.col. 2. inst. qui testa tut.dar.poss.

23 Sexto Amplia,quia cõclusio procedit etiam in materia correctoria,vt est glo.in l. Gallus,in princ. in verbo,neptis,quam ibi ad hoc põderat Raph.Cuma.& ibi Galiaul.nu.34 ff.de lib.& posthu.& ibi Ias.in 2.lectur. col.pe.Ias in l.si quis id quod.col.3. ff.de iurisd om.iu. & cons.142.col.4.vol.2.Franc. Curt.in cons.102.col. 1. Tiraq.de tract.lignag.in §.1.in gl.9.nu.218.

¶ Contrarium tenet Alex.in d.l.Gallus.col.5.Corn. cons.13.col 3.& seq.vol.2.& cons.271. col.4.& cons. 191.col.2.vol.4.& cons.222.col. 1.& seq.vol.3.& consil.248.col.2.eo.vol.Alex.cons.29.col.pen.vol.3.& cõsil.153.col.1.vol 7 Soc.in reg.255.in 9. limit. Dec.in l.fœminæ.col.18 ff.de reg.iur.

24 Septimo Amplia,quia procedit conclusio etiam si disponens transeat de singulari ad pluralem, vt quia dicat relinquo filio,& filijs,vt est tex.in l.quisquis.& in l. Herennius.ff.de verb.sign.Signoro. Hom.cons. 172. Ias.in l.si quis id quod,col.2.ff.de iuris. om.iud. & in l. tres fratres.col.pe.ff.de pact.

25 Octavo Amplia etiam in statutis,in quib. masculinum concipit fœmininum, quando dispositio est fauorabiiis, secus si sit odiosa. ita declarat Archid. post Host.in c.si quis suadente.col.2.& seq.17.q.4.Petr.de Anch.in cons.111.col.1. Domin.in c. generali.col.2. & seq.de elect in 6.Host.in c.Raynaldus.col.3. de test. Cuma.in cons.84.Card.in clem.1.col.3.de sepult. Bal. nouel.inter cons.Corn.15.vol.1. Alex.cons.84. col.1. vol.4.Dec.in l.fœminæ.col.18.ff.de reg.iur.Ruin.cons. 15.col.3.vol.3.& in cons.94.col.5.vol.3.

26 ¶Contrarium, quòd in statutis masculinum contineat fœmininum etiam in materia odiosa virtute passiuæ interpretationis,dummodò statutum nõ cõtineat odium irrationabile tenet Imola.in l.si ita scriptũ. col. 1.ff.de leg. 2.Aret.in §.1.inst.qui test. tut.dar. poss.col. 1.Cyn.in l.quicunque.C.de seru.fugit.& in l.1.q.antepen.C.que sit long.consuet.Bart.in l.iure,in fi.ff.de legib.& in l.1.in fi.ff.de pecul.& est gl.in clem. 1.de sep. Paul.de Cast.& Ias.in l.si quis id quod.ff.de iurisd.om. iud.gloss.fi.in l.cum proponas.C.de transact.Angel.in cons.289.col.1.Sal.in l.2.col.pen.C.de noxal.act. Car. in clem.1.col.2.de elect.Fulg.in cons.203. in fi.Ias.in l.Gallus.in 2.lectu.col. pen. & in 1.lectu.col. 14. ff.de lib.& posthum.Bal.in l.in multis, ff.de stat. hom.& in l.sed & Iulianus.§.hoc senatus.ff.ad Maced.Rom.in cõsil.98.in fi.Bal.Imol.Pau.de Castr.Rom.& Alex. in l.si constante,§.fi.ff.sol.mat.Hipp.in sing.39.Bolog.in cõsil.60.Curt.cons.9.col.3.& seq.Goza.cons.43.col.1.& col.fi.Mari.iun.cons.3.col.1.& seq.vol.2.

27 Hinc est,quòd statuta excludentia fœminas propter masculos fauore agnationis,ex quo odium est rationabile,cõcipiunt etiam fœmininum,vt per Rui. cons.65. col.1.& col.pe.vol.3.& Tiraq.de retrac.lignag.§....in gl. 9.nu.230.& seq.

28 Infertur ex prædictis,vt in statutis,fratris appellatione veniat soror,Bald.in cons.47.vol.3. Alex. cons.84. col.2.vol.4.Bologn.in cons.60.Curt.in cons.5.

29 Declara, quãdo adesset eadem ratio,secus si diuersa, prout declarat Dec.in l.fœminę,col.19.ff.reg.iur.

30 ¶ Contrarium indistinctè in hac octaua ampliatione,quod in statutis masculinum non concipit fœmininum,tenet Car.in cle.1.col.3.de sepult.Host.in c. Raynald.col.3.de testam.Anch.in rep.c. canonum statuta. in 14.q.de constit.Cum.in cons.266. Barbat. cons.50. col.fi.vol.4.Signor.Homod.cons.120.nu.4. Corn.consil.224.col.3.& seq.vol. 2,& cons.13.col.2. & seq.eod. vol.Soc.in reg.255.in 3.fall.Capr.in cons.62.Alex.cõsil.234.col.1.vol.6.& cõs.135.col.4.vol.1.& cons.24. col.antep.vol.2.& cons.84 col.fi.vol.4.& cons.29.col. 3.vol.3.Cæpol.cons.26.col.pen.

31 Et propterea dicebat Pau.de Cast.in cons. 119. vol. 1.ꝙ in statutis appellatione fratris non venit soror. & idẽ tenet Corn. Cons.94.col.1.vol.2.Capr.in cons.62. Georg.Natt.in c.quamuis.col.50.& seq.de pact.in 6.]

Tenendo hanc vltimam opin.

32 Primo Limita eam non procedere in statutis ecclesiasticis,in quibus indistinctè masculinum concipit fœmininum. Arch.in c.si quis suadente. 17.q. 4. Card. in clem.1.de sepult.Host.in c.Raynaldus.col.3.de test. Dom.in c.generali.col.3.de elect.in 6.

33 Secundo Limita,vt ista opin.ꝙ appellatione fratris nõ cõtineatur soror,procedat quãdo ipsemet frater vel filius masculus fratris cũ ea concurreret,secus si concurrat neptis,vt dicit decis.Neap.21.nu.10.in nou.

34 Tenendo circa hanc ampliationem primam opinionem,vt in statutis non continentibus odium irrationabile masculinum concipiat fęmininũ,quæ opin.est ma* gis * communis,vt apparet ex supra allegatis.

35 Amplia illam locum habere etiamsi in loco adsunt statuta,quæ sint ad litterã intelligenda,ut ponit Tiraq. de retract.lignag.§.1.in gl.9.nu.203.

36 Nono Amplia, etiamsi masculinum esset prolatum per verbum,si quis,vt tradunt Doct. & maximè Ias.in l.si quis id quod.ff.de iurisd.om.iud.Rebuff.in tract.nomin.in 8. q.vers 5.quæro.

37 Infertur igitur, vt statuto disponente, quòd si quis proficiscatur de nocte cum armis puniatur certa pęna, sub tali statuto fœmina etiam comprehendatur. Cy.& Bal.in l.quicunque.col.5. C. de seru.fugit.Bar.in l.iura. ff.de legib.Dec.in l.fœminæ.col.13. ff.de reg.iur.Hippol.in l.vnic.nu.266.C.de rapt. uirg.Maria.iun.in cõsil.1.nu.91.& in cons.3.nu.19.vol.1.

38 Decimo Amplia etiam in tutelis, vt dicit Maria. iun.cons.168.col.1.vol.2.

39 XI. Amplia etiam in charitatiuo subsidio, vt tradit Fulg.cons.121.in 1.dubio.

40 XII. Amplia, quia appellatione descendentium veniunt etiam fœminæ,l.fi.C.de suis,& legit.Bart.Alex. & alij,in l.Gallus,§.etiam si a parẽte,ff.de lib. & posth. Alex.in cons.160.col.1.uol.2.Dec.in cons.213.col.1. Paris.in cons.26. nu.34.uol.3.& in cons. 88. nu.3. & seq.uol.2.Goza.in cons.20.nu.8.

Limita in materia feudali.c.Titius, si de feu.fue.contr.int.dom. & agna,tradit Paris. post alios,in cons.72. nu.7.uol.8.ubi idem dicit esse in successione primogenituræ,ibidem num.33.

41 Primo Limita hanc principalem conclusionẽ,quia masculinum nõ concipit fœmininum ex propria significatione, sed per extensionem,& interpretationẽ, sue propter rationis identitatem,vt est tex.in l.pronunciatio.in verbo.porrigitur.ff.de verb.sign.& est tex.in l.pe. in fi.C.de præpos.sacr.cubic.li.12. & in l.cum in adoptiuis.ver.quæ in filio.C.de adoptio. & not. glo. Dyn. & Bar.l.1.ff.de verb.sign.Iac. Butr. in l.si quis in tantũ. C.vn.vi.vbi etiam Bar.col.1.& seq.idem tenet Spec.in tit. de disput. & alleg.§. post hoc autem, col.7. vers.vel vbi masculinum.Bar.in l.liberorum.col.4.vers. 2.principaliter.ff.de verb.sig.Cyn.Ang.& Saly.in l.quicunq; C.de ser.fug.Bal.in l.fi.col.6.C.de hære.inst.& in l.1. col.fi.ff.de pecul.Imol.in l.si ita scriptũ.col.1.ff.de leg. 2.Ang.Aret.in §.fi.col.1.inst.qui testa.tut.dar.poss.Arch.in c.si quis suadente.17.q.4.Card.in cle.1.col.2.de cle.& in c. Quintauallis.col.2.de iur. iur.Abb.cõs.36. col.2.vol.1. Fulgo.cons.18.col.1.& cons.63.col.2.& cons.34.col.1.in fi.Cuma.in cons.166.col.1.Corn.in

consil.

cons.14.nol.2. & cons.222. nol.3. & cons.224. col.2. vol.2.& cons.202.col.2.vol.3.& cons.335.col.4.uol.j. & cons.96.col.1.uol.2.& cons.271.col.4.uol.1.& cõs. 138.col.fin.uol.2.& cons.275.col.1.& seq.vol.4.Alex. in cons.45 col.1.uol.7.& cons.61.col.1.vol.1.& cons. 29.col.3.vol 3.& cons.234.col.1.vol.6.Soc. in consil. 90.col.2.vol.1.& cons.73.col.1.vol.4.Dec.in l.fœminæ.col.13.& seq.ff.de reg.iur.& cons.453.col.2.Curt. sen. in cons.40.col.3.Soc.in cõs.73.col.1.uol.4.Grat. cons.54.col.3.nol.2.& cons.64.col.2.uol.2.& cõs.65. col.2.& cons.68.col.2.uol.2.Ruin.cons.15.col.3.uol. 3.Maria.Iun.cons.168.col.4.uol.2.& consil.170.col. pen.eod.uol.& cons.114 nu.18.uol.1.Tiraq.de retrac. lignag.§.1.in gl.9.nu.178.Curt.iun. in cons.163. nu.
* 13.ubi dicit hanc esse * communem opin.

42 ¶ Contrarium, q̄ istud proueniat ex virtute comprehensiua, non autem extensiua, tenet Pet. de Ancha. cons.112.col.1.Bal.in l.fin.in 14.q. C.de hæred.insti. Ang.cons.289.col.1.Georg.Nat.in c.quamuis.col.51. de pact.in 6.Tiraq.de retrac.lignag.§.1.in gl.9.n.223.

43 Amplia, vt etiam istud sit ex proprio significatu, ut tenet Alex.cons.48.col.2.& cons.49.col.4.& cons.84 col.2.uol.4.& cons.125.col.3.vol.5.Maria.iun.in cõs. 30.nu.44.uol.1.& cons.104.col.1.uol.2.& consi.158. num.34.eo.nol.

44 Sublimita primam opinionem magis * communem habere locum, quando verba sonant sub nomine masculino, ut mulus, equus, filius: & idem si dicatur, si quis filius, si quis seruus, prout declarat Card. clem.1.col.2. de elect.& Alex.consi.135.uol.1.

45 Secus si uerba cantarent sub nomine cõi, ut homo, & idem si dicatur, si quis homo: quia tunc masculinum ex propria significatione fœmininum cõprehenderet. ita Bar.in d.l.1.ff.de verb.sign.& in l.si quis in tantam. col.1.& seq.C.unde vi.Anchar.in c.generali. col.2. de elect.in 6.Dec.in l.fœminæ.col.15.ff.de reg.iur.

¶ Contrarium in hoc voluit Imol.in l.si ita.ff.de lega.2.Aret.in §.fi.in stit.qui testam.tut.dar.poss.col.1.

46 Declara primam opin. nam quando in dispositione est apposita illa dictio, si quis, adhoc ut ex proprietate sermonis comprehendatur ēt fœmininum, debet adiungi verbum, quod ex sui natura tā masculum, quàm fœminam comprehendat, ut tradit Bart. in d.l.1. ff.de uerb.sign.& in l.si quis in tantam.C.unde vi. & in l. 1. col.fi.ff.de pecul.Petr.de Anch.in c. generali. col.2. de elect.in 6.& ibi Domi.col. 3.Bal.in l. Gallus.in princ. col.fi.ff.de lib.& posth.Saly.in l.quicunque.col.1.C.de seru.fugit.Card.in cle.1.in 3.q.de elect. Corn.in cons. 13.col.2.uol.2.Alex.in cons.234.col.1.& seq. uol.6.

47 Limita istam opinionem, quam dicit * communem
* Dec.in l.fœminæ.col.18.ff.de reg.iur. habere locum, quando adesset eadem ratio inter masculum, & fœminam, ut dicit gl.prag.sanct. fol.25. col.3. sed stante rationis diuersitate etiam sub signo, uel uerbo si quis, fœmina non comprehenderetur, non quia uerbum nō sit
48 sui natura aptum fœminam continere, sed quia in dispositione l. indefinita non æquipollet vniuersali. ita declarat Bart.in l.1.in fi.ff.de pecul. & Aret. consi. 39. Dec.in d.l.fœminæ.col.18.ff.de reg.iur.

49 Contrariam opin. q̄ uerbum, si quis, stans simpliciter comprehendat etiam fœminam ex proprietate sermonis, tenuit Fulgos.in d.l.quicunq;.C.de seru fug. & hanc opinionem tenuerunt consulendo Io. de Lig. & Card. de Salyc.& Ioan. de Fantuc. ut refert & sequitur Corn.in cons.275.col.1.in fi.uol.4.& cons.222.col.3. uol.3. Imol.in l.si ita scriptum.col.1. ff. de leg.2. Aret. in §.fi.col.1.& seq.inst.qui testa.tut.dar.poss.Dec.in l. fœminæ.col.14.ff.de reg.iur.

50 Limita istam opin. nisi testator uoluerit conseruare agnationē, quia tunc masculinum non concipit fœmininum, ut not.Socin.in cons.73.col.3.uol.4. Tiraq.de retract.lignag.§.1. in gl.9. nu.194. & dicetur inferius.

51 Secundò Limita principaliter, quando diuersa ratio militaret in masculo, & diuersa in fœmina, quia tūc masculinum nunquam comprehendit fœmininum. ita declarat Bar.in l.1.ff.de uerb.sign.& in l.si quis in tantam.col.2.C.vnde vi.& in l.1.col. fi. ff.de pecul.Bal.in l.seruus.C.comm.de success.& in l.in mulis, ff. de stat. hom.& cons.202.col.fi.uol.1.Sal.in l.quicunq;.col.1. C.de ser.fug.Ang.cons.67.Imo.in l. si ita scriptum.col. .. ff.de leg.2.Aret.in §.fi.col. ..instit.qui testa.tut.dar. poss.Arch.in c.si quis suadente. col.2.17.q.4. Card in cle.1.col.2.de elect.Paul.de Eleaz.Anch. & Domi.in c. in generali.col.1.de elect.in 6.Ias. in l. si quis id quod. col.2.in 1.limit.ff.de iurisd.om.iu.Fulg.cons.121. col. 1.Corn.in cons.224.col.2.vol.2.& cons.74 in fi.vol.j. & cons.13.col.pe.vol.2.& cōs.202.col.2.vol.3. & cōs. 199.col.17.in cons.1.col 2.& cons.14.col.fi.uol.2.& cons.83.col.1.uol.1.& cōs.172.col.j.uol.4.& cōs.138. col.pen.& cons.94.col.j.uol.2. & cons. 156.col.1. eo. uol.& cons.49.col.1.uol.4. & cons.21. col.3. uol j. & cons.102.col.2.vol.4.Alex.cons.135.col.fi. & cōs.80. col.2.uol.j.& cons.24.col.9. uol.2.& cons.234.col.fi. uol.6.& cons 45.col.2.uol.7.Barb.cons.50. col.fi. uol. 4.Signor.Homod.cons.172.col.3.Capr.cons.62.in fi. Aret.cons.50.col.1.Soc.in reg.255.in 6.fall.& cōs.64. col.8.vol.3.Calca.cons.48.col.3.Dec.in l.fœminæ.col. 13.& col.17.ff.de reg.iur.& cons.453.col.2.Curt.cōs. 40.col.3.& cons.9. col.3. & seq. Brun.in tract. quod. stant.masc.fol.9.aliàs in 5.art.in 13.q.ver. mouetur ex doctrina Bar.Hipp.in sing.20.Goza.cons.89.col.2.& col.fi.Mar.iun.cons.21.nu.89.& seq.vol.1.& cons.25. col.2.uol.1.& cons.168.col.5.uol.2. Tiraq. de retract. lignag.§.1.in gl.9.nu.195.& seq.

52 Primò Igitur infertur, vt si statutum in contractibus mulierum, uel minorum exigat consensum proximiorum, non poterit interuenire consensus fœminarum, cum fœminæ sint imbecillioris consilij, & sic cum in hoc casu diuersa sit ratio, ideo masculum non concipit fœmininū. ita Bal.in l.1.col.fi.C.de eden. & in l.fi. ubi ēt Ang.C.de uerb.sig.Bal.in cons.101. col.fi. vol. 1.Ang.cōs.191.col.1.Cor.cōs.22.col.2.uol.2.& cōs. 74.col.fi.vol.j.& cōs.156.col.j.vol.2.& cōs.151.col.j. vol.4.& cōs.316.col.5.uol.j.Mar.iun.cōs.j.nu.104.vol j.

53 Limita, quia hoc non habet locum, quando statutum requireret præsentiam proximiorum, quia tunc venirent etiam fœminæ, ut tenet Maria. iun. cons.41. num.14.uol.1.

54 Secundò Infertur, ut in feudo recepto pro se, & filijs non veniant fœminæ, ex quo fœminæ ad feuda non admittuntur.c.1.§.filia.de success. feud. & ita declarat Paul.de Cast.& Alex.in l. sed si hac.§. liberos. ff. de in ius uoc.Ias.in l.si quis id quod, col.2.in 1.limit.ff.de iurisd.om.iud.Maria.iun.cōs.1.qui loquit̄ in emphyteosi. nu.117.vol.j.Ruin.cons.45.num.16.uol.j. Maria.iun. cons.168.nu.80.vol.2.Ruin. in cons.16. col.1.uol.1.

55 Primò Limita, quia hoc non procedit in feudo ligio, in quo ēt fœminæ de consuetudine admittuntur, vt per Maria.iun. consi.77.nu.22.uol.1. Dec. in cons. 139.col.1.& in cons.269.nu.6.& in cons.424. nu.14. Grat.cons.9.num.155.uol.1. Curt.in tract. feud.in 3. par.princip.in 1.q.in 10.limit.

56 Secundò Limita in feudo emptitio, in quo etiam fœminæ admittuntur, ut uoluit Odofre.in sum.Rubr. qui poss.succ.in feud.Bal.in c.1.§.hoc autem, circa fin. qui feu.dare poss. Rom.in cons.367.Ias. in cons. 152. col.2.

col.2.vol.2.Dec.in cons.139.col.2.& cons.269.col.2. & cons.390.nu.7.& consi.424.nu.15.

57 Ratio est, quia feudum emptum per pecuniam, non habet naturam ueri feudi, ut dictum fuit supra, in 3. lib.in tit.de feud.in 2.conclus.

¶Contrarium, ꝙ etiam in feudo emptitio fœminæ non admittantur, tenet Andr.de Isern.in d. c. 1. §. hoc autem.qui feu.da.poss.& ibi Præpos.in §.& quia.Brun. * qui istam dicit * communem opin. in cons. 18.col.3. Maria.iun.in cons.65.nu.16.uol.1.

58 Tertiò Limita in feudo conditionato, quod datur ad certum seruitium.Bal.in c.j.§. quia etiam in tit. episc.vel Abb.Dec.in cons.139.col.2.& in consi.124. nu.14.Paris.in cons.4.nu.16. vol.1. & in cons.12. nu. 20.eo.uol.Grat.in cons.9.num.154.uol.1.

59 Quartò Limita in feudo, in quo nullũ præstatur seruitium personale.ita Bal.in l. quoties. C. de suis & legit.Roma.in cons.367.col.pen.Dec. in cons.32.col. pen.& in cons.85.col.3.& in cons.208. col.2.& in cõs. 369.col.2.& in cons.413.nu.13.& in cons.424.num. 14.Grat.in cons.9.nu.153.vol.1.Roma. in sing.118. Curt.in tract.feud.in 3.par.princ.q.1.Paris.in cons.12. * nu.27.& in cons.4.nu.9. uol.1.ubi dicit cõem * opin. Curt.sen.in cons.50.col.6.uers.secundò sicut.

¶Contrarium propter iuramentum fidelitatis in hoc casu tenet Alex. in cons.30. col.6. uol.1. & istam opin.sequuntur Aret.in cons.1.col.pen.Iacob.in tract. feud.in ver.& fœminis.col.2.in 7.fallen.Soc. in consi. 257.Dec.in cons.139. circa finem.& cons.193.col.3.

60 Tertiò Infertur, quòd quando testator voluit consulere conseruationi familiæ, appellatione filiorum non veniunt fœminæ, ut notant Soc. in cõs.73. col.3. vol.4.Paris.cons.57.col.pe.vol.2.Maria.iun.in cons.1. nu.118.& cons.119.col.fi.uol.1.& cons.168.nu.84. uol.2.Grat.cons.53.col.2.vol.2. Ruin.cons.146. col. 3.uol.2. Tiraq.de retract.lignag.§.1.in gl.9. nu.194.

61 Quartò Infertur, vt in officijs, in quibus requiritur maturitas iudicij, quæ in fœminis nõ reperitur, masculinum non contineat fœmininum.ita Spec.in tit.de disput.& alleg.§.post hoc.vers.uel ibi masculinum. Archid.in c.si quis suadente.col.2.17.q.4.Petr.de Anch. in c.generali.col.2.de elect.in 6.Bal.in c. ad audientiã. el j.col.fi.de rescr.Sal.in l.quicunq;.col.j. C.de seru. fug. Ias.in l.tres fratres.col.2.in 8.limitatione. ff.de pac. & in d.l.si quis id quod.col.3.in 4. limitatione. Dec. in l. feminæ.col.pe.ff.de reg.iu.Tiraq.de leg.cõnub.fol.17.

62 Quintò Generaliter infertur, vt quando ex communi consuetudine qualitas rei magis conuenit masculo, quàm fœminæ, tunc masculinum non concipit fœmininum, ut notat Guid.Pap.in sing.522.

63 Tertiò Limita principalem conclusionem, si lex, vel alia dispositio, quæ aliàs continere posset fœmininum sub masculino, loquatur discretiue, idest de per se in masculo, & de per se in fœmina: tunc enim masculinum non cõcipit fœmininum, ex quo expressum facit cessare tacitum, ut est tex.in l.si ita. ff.de lib. & posthu. in l.clemens patronus.ff.de hære.insti.& istam limitationem tenent Bal.in l.in multis.ff.de stat.hom. Ias.in l.si quis id quod.col.3.in 3.limitatione.ff.de iurisd.om. iud.& in l.tres fratres.col.2.in 7.limitatione.ff.de pac. Soc.in regula 255.in 7.limitatione. & cons.63.col.8. vol.3.Dec.in c.significatum.col.j.de præb. Gomes. in §.pœnales.col.19.inst.de act.Maria.iun.cons.j.nu.37. vol.j.& cons.3.col.j.& 4.ubi declarat.& cons.114.nu. 19.& cons.128.nu.60.vol.j.Rui.cons.22.col.2.vol.3.

64 Amplia, nam quando in eadem dispositione apparet, ꝙ vbi disponens voluit comprehendere feminas, illas specificè expressit: si tamen postea in alia oratione eiusdem dispositionis ponat verbum masculini generis, tunc sub masculino non comprehenditur fœmininum, etiamsi sub illa oratione aliàs comprehẽderetur, vt declarat Corn.cons.49.in princ.uol.4.& cons.271. col.fi.& cons.307.col.pen.vol.4. Alex. cons.45. col.fi. vol.7.& cons.234.vol.6.

65 Quartò Limita, nam quando lex disponit in materia odiosa odio irrationabili, tunc masculinum non concipit fœmininũ, ut est tex.in l.quisquis. §.filiarum. C.ad l.Iul.Maiest.ponit Bar.in l.j.ff.de verb.sig.& in l. si quis in tantam.C.unde vi.Bal. in l.quicunq;.col.4.& ibi Ang.in princ.& Sal.col.1.C.de seru. fugit.Petr. de Ancha.in c.generali.col.2.de elect. in 6. & ibi Domi. col.3.Ias.in d.l.si quis id quod. col.3. in 6. limit. & in l.Gallus.col.pen.in 2.lect.ff.de lib.& posth. Corne.in cons.13.col.j.& seq. uol. 2. & cons.224. col.2. & seq. eod.uol.& consi.335. col.j. & seq. vol.j. & cons.271. col.4.uol.4. & cons.96. col.j. uol.3. & cons.95. col.3. vol.2.& cons.90.col.pen.vol.3. & consil.82. col. pen. vol.4.Alex. in cons.45. col.2.uol.7. & cons.84.col.j. vol.4.& cons.80.col.2.vol.j.& cons.234.col.fi.uol.6. Barbat.consi.50.col.5.uol.4.Signorol.Homod.in cõs. 173.col.3.Calca.cons.48.col.j.Hipp.in sing.317.Dec. in l.fœminæ.col.17.& consi.64.col.j.Marian.iun.consi.j.num.108.volum.j.& cons.10.col.3.& cons.23.nu. 41.uol.j.Ruin.cons.103.nu.15. uol.3. & cons.22. nu. 14.uers.2.etiam eod.uol.Tiraq.de retract.lignag.§.1.in glo.9.nu.186.& plurib.seq.

66 Infertur igitur ex hac limitatione, ut stante statuto, ꝙ agnati excludant cognatos, sub isto capite agnatorum non comprehenduntur fœminæ agnatæ, ita tenent Corn.cons.13.col.2.& seq.uol.2.& consil.224. col.2.eod.uol.& consi.335.uol.j.Io.de Anan.in cons. 4.in 2.dubio.Brun.in tract.quòd stant.masc.in 5.art. in 13.q.col.1.& seq.Paris.cons.47.colum.3.uolum.3. Maria.iun.in cons.1.num.115.uol.1. & consi.30. colum.6. uol.j. & cons.9. colum.3. & cons.10. colum.j. uolum.2.

67 Secundò Infertur, ut stante statuto quòd frater excludat matrem, tamen mater non excludetur per sororem, ut inquit Alex.consi.45.col.2.uol.7.& cons.82. col.1.uol.4.

68 Amplia, nam idem est, quia exclusa matre per patruum à statuto, non erit exclusa propter amitam.Corne.consi.12.uol.j.Brun.in tract.ꝙ stant. masc. in loco supra citato.Maria.iun.in cons.j. nu.104. uol.j. Tiraq. de retract.lignag.§.1.in glo.9.nu.188.

69 Tertiò Infertur, ut stante statuto, quòd patruus excludat auunculum, non censetur uirtute statuti exclusa matertera, ut tradit Cor.cõs.271. col.3.uol.4.Tiraq. loco supra citato.nu.188.

70 Quartò Infertur ut excluso auo materno non dicatur exclusa auia.Bald.in l.quicunque.C.de ser. fugit. Corn.cons.82.col.1.uol.4.& cons.271.col.3. eod.uol. Alex.cons.45.col.2.uol.7.Grat. cons.26. col.3.uol.1. & cons.38. col.3. eod. uol.Tiraq. in loco supra citato. num.187.

71 Amplia, nam si statutum excludat à successione aui paterni, non tamen excludet à successione auiæ. Paris. cons.49.col.2.uol.3. Grat.in cons.26. num.60. uol.j. Maria.iun.cons.23.col.10.uol.j.

72 Hinc est, nam quando statutum dicit ut coniuncti & proximiores excludant feminas, tunc sub uerbo coniunctorum uel proximiorum non ueniunt ipsæ fœminæ.Brun.in tract.quod stant.masc. in 5.art. in 13.q.

73 Quintò Infertur, ut statutum loquens de successione passiua masculorum non habeat locum in successione passiua feminarum, ut not.Corn.cõs.271.uol.4.

74 Pri-

74 PRIMÒ Amplia,nam ſi ſtatutum excludit à ſucceſſione fratris, non videtur excludere à ſucceſſione ſororis. Capr.cōſ.62.in 4.dub. Tiraq.de retract.ligna. §.1.in gl.9.nu.188.

75 ¶ Contrarium in hoc voluit Brun. in tracta.quod ſtant.maſcu.in 5.art.in 13.q.vbi dicit non eſſe recedēdum ab opinione Lauren.qui hanc opin. tenebat.in §. cæterum. col. 24.inſt.de leg.agnat.ſucceſſ. qui expreſsè dicit,vt ſtatutum excludens dotatam à fratre, excludat etiam dotatam à ſorore.& idem tenet And.de Iſern.in c.1.col.6.de nat.ſucceſſ.feud.

76 SECVNDÒ Amplia, nam ſtatutum, vt coniuncti ex latere patris excludant matrem, non operatur,vt fœminæ coniunctæ ex latere patris excludant matrē,ſecūdū Maria iū.cōſ.23.col.7.vol.1.& cōſ.9.col.3.vo.2.

¶ Contrarium tenet idem Maria.iun.conſ. 10.col. pen.vol.2.

77 TERTIÒ Amplia,quia ſtatutū excludens matrē a ſucceſſione filij non cenſetur eam excludere à ſucceſſione filiæ,prout hanc opi.firmant Archid.in c. ſi quis ſuadente.17.q.4.& clarius Domi.in c. generali. col.3. de electio.in 6.Alex.conſ.234.col.1.vol.6.& conſ.45. col.1.vol.7.Curt.ſen.conſ.9.col.2.Brun.in tract.quòd ſtant.maſc.in 5.art.13.q. Tiraq. de retract.lignag.§.1. in gl.9.num.189.

78 QVARTÒ Amplia,quia ſtatutum excludens fœminas propter agnatos,non excludit eas propter agnatas.Ang.conſi.281.Brun.in tract. quòd ſtant. maſc.in 12.art.in 9.q.Pariſ.conſ.47.col.pen.vol.3. Maria.iun. conſ.23.col. 11.vol.1.

79 QVINTÒ Amplia,nā ſtatutum præferens primogenitum ſecundogenito, non præfert filiam primogenitam filiæ ſecundogenitæ, vt dicit Bal.in l.omnes populi.col.9.verſ.3.quæro.ff.de iuſt.& iur.& Brun. in tract.ꝙ ſtant.maſc.in 5.art.in 13.q.& de his omnibus plenius dicetur infra in tit.de ſtatut. in 7. concluſ.

80 Declara,quia in propoſito tunc dicetur ſtatutum cōtinere excluſionem odioſam odio irrationabili, quādo fœminæ,quibus legitima debetur,prout filia,mater, & aliæ perſonæ aſcendentes vel deſcendentes excludūtur propter maſculos,& tunc illa diſpoſitio dicatur odioſa odio irrationabili:ſed quando tranſuerſales,quibus nō eſt debita ſucceſſio,excluduntur,tunc illa diſpoſitio nō dicatur odioſa odio irrationabili. ita declarat Corn.cōſi.69.col. fin. vol.3.& conſ.13.col.3. & ſeq.uol.2.& conſi.95.col.pen.& fi.uol.2.& conſ.224.col.1.eo.vol.

¶ Contrarium ſentit idem Cor. conſ. 97.col. 1.& ſeq.vol.3.& conſ.94.col.1.vol.2.

81 Limita primam opinionem magis * communē pro* cedere tantummodo in capite excluſiuo, non autem in capite incluſiuo,vt declarat Corn.conſi.95.col.pe. vol. 2.& conſ.135.col.pen.eo.vol.Mar.iun.conſi.10.num. 18.vol.1.& conſ.1.nu.107.& conſ.23.nu.11.vbi hāc * dicit communem * opi.eo.vol.

82 QVINTÒ Principaliter limita,ſi legis diſpoſitio eſſet pœnalis,& correctoria,quia tunc in ea maſculinū fœmininum non comprehenderet. ita declarat Iaſ. in l.ſi quis id quod. col.3.in 7.limit.ff.de iuriſd.om.iud.

83 Amplia,nam iſtud procedit etiam ſi diſpoſitio eſſet tantummodo correctoria, ſecundum Pariſ.conſ. 94. col.4.vol.3. vide ſupra in ſexta Ampliatione.

84 SEXTÒ Limita,nam ſtante ſtatuto, quòd ſtantibus maſculis fœminæ non ſuccedant, tunc diſpoſitio loquens in genere maſculino in materia ſucceſſionis, nō cōtinet fœmininū.ita Alex.in conſ.127.vol.1.aliàs in conſ.14. vol.4.& in l.Gallus §.1.in fi.ff. de lib. & poſthu.& in l.hæredes mei.§ cū ita.ff.ad Trebell. Paul. de Caſt.conſ.410.col.2.vol. 2.Soc.in regula 225.in 2. limi. & conſ. 51. col. 8.vol.4. & conſ.73. col. 3.eod. vol.Barb.in rep.rubricæ.C.qui admit.col.96.& in cap. Raynaldus,in 1.char.& latius char.45.de teſtam.& in rep.l.cum acutiſſimi.char.pen. C.de fideicom. Iaſ.in l. tres fratres.col.1.in 6. limit. ff. de pact.& in l. ſi quis id quod.col.3.in 8.limi.ff.de iuriſd.om.iud. Georg Nat. in c.quamuis.col.34.de pact.in 6.Corn.conſ.197.col. 4.vol.1.Dec.conſ.545.col.1.& ſeq.Cur.conſi.51. col. 4.& conſi.116.col.4.Hippol.ſingul.317. Fely.in c.ius generale.col.3. 1.diſt.Brun.in tract. quod ſtant. maſc. in 5.art.in 12.q. Goz.conſ.45. col.3.& conſi.59.col. 2.& conſ.80. col. 2. Pariſ.conſ.48.col.2.vol.1.& cōſ. 57.col.pen.eo.vol.Maria.iun.conſ.1.nu. 113. & conſ. 104.col.5.vol.1.& conſi.168.col.10.vol.2.Grat.conſ. 53.col.2.vol.2.& conſ.54.col.4. & col.fi. & conſi.56. col.1.eod.vol.Rui.conſi.168.col.3.vol.1.& conſi. 36. col.2.vol.3.

85 Limita,quando etiam ſtāte ſta tuto prædicto fœmina non excluderetur, vt puta ſi maſculus eſſet incapax ad ſucceſſionem,quia eſſet deportatus, vt inquit Rui conſ.154.nu.5.vol.2.

86 SEPTIMÒ Limitata, quando ex coniecturis apparet de contraria voluntate diſponentis, l. Lucius. §. quęſitum,ff.de leg.3.notat Bar. in l.fi.ff.ad Trebell. & vr̄ ſentire idē Bar.in l.1.ff.de verb.ſig.dum allegat tex. in d §.quęſitum.Saly.& Ang.in l.quicunque.C.de ſer. fugit.Cuma.conſi.117.Signorol. Homod.conſi.172. col. 3. Iaſ.in l.ſi quis id quod.colum.4.in 9. limit.& in l.tres fratres.in 1.col.in 2.limit. & col. 3. in 9. limit. & conſi.140.col. 11.vol.2. Alex.conſi. 14.vol.4. Guid. Pap.q.506.Hippol.in ſing.317.Calcan.conſ.48.col.3. Curt.conſ.40.col.3.Dec.in l.fęminæ.col. 14.ff.de reg. iur.Pariſ.cōſ.57.col.pen.vol.2.& conſ.41. col.2.vol.3. & cōſ.49.col.5.eo.vol.Mari.iun.cōſ.114.nu.18.vol.1.

87 Amplia,quia idem eſt in diſpoſitione ſtatuti, quando ſumi poteſt contraria coniectura voluntati ſtatuentium,vt per Maria.iun.conſ.1.nu.101. vol.1. Et facit, quod dictum eſt ſupra in quarto lib. in tit. de ſubſ. in ſecunda concluſione.

88 OCTAVÒ Limita,quando teſtator in prima parte teſtamenti dixiſſet de filijs maſculis,quia ſi poſtea in alia parte loquatur ſimpliciter de filijs, intelligitur tantummodò de maſculis, prout latè diximus ſupra in 4. lib.in tit.de teſtam.in 10.concluſione.

89 NONÒ Limita, ſi maſculinum exprimatur qualificatè,vt puta quia diſpoſitio loquatur de religioſo,vel de monacho,nam tunc comprehenditur monialis, & maſculinum non concipit fœmininum. ita Dom. in c.generali.col.3.de electio.in 6. Card.in cle. 1.col.2. de elect.& in cle.cos.in fi.de conſang. & affin. Bal.in l. quicunque.col.4 C.de ſer.fug.Alex.conſ.135.col.pen. vol.1. Cæpoll. conſ. 26.col. pen.Soc.in reg.255.in 5. limit.apoſtill.ad Bart.in l.Lucius.§.quæſitum.ff.de leg. 3.qui loquuntur in materia odioſa,& pęnali.

90 PRIMÒ Amplia, vt etiam in materia non odioſa,ſed fauorabili,non comprehendatur fęmininum, vt tenuit Bal.in l.tres fratres, in prima lect. vbi Alber. in fi.& Iaſ.col.1.Ancha.in repe.c.canonū ſtatuta.in verſ. ſed hic quæritur.de cōſtitu. Alex.cōſ.14.vol.4. Barba. conſ.50.col.fi.vol.4.gloſ.pragm.ſanct.fol.25.col.3.

91 SECVNDÒ Amplia nam ſtatutum loquens de fratribus minoribus non comprehendit moniales tertij ordinis,Felyn.in c.veniens.de ſimo.

92 ¶ Contrarium in hac limit.tenet Fulg. conſi. 121. & Rayne.de Forliu.in d.l tres fratres.Dec.in l.fęminæ. col.17.ff.de reg.iur Abb.in c.de monialibus.& ibi Felyn.de ſent.excomm.qui tenent quòd appellatione monachorum veniunt moniales.

DECI.

93 Decimò Limita in contractibus, in quibus maſculinum non continet fœmininum, & hanc opi. ſequuntur Archid. in c. ſi quis ſuadente. 17 q 4. Bal. in l. Gallus. ff. de lib. & poſthum. in prin. Imol. in l. ſi ita. ff. de leg. 2. Arch. in conſi. 341. Aret. in §. fi. inſt. qui teſta. tut. dar. poſſ. col. 2. Roma. in conſ. 35. Cuma. in conſi. 166. Imol. in c. potuit. col. fi. de locat. & in conſ. 38. Ro. in l. 2. in 6. col. ff. de verb. oblig. in l. ſed ſi hac. §. qui manumittitur. ff. de in ius voc. Ale. in cōſ. 61. in 1. vol & in conſ. 204 col. 2. in fi. vbi dicit iſtam eſſe communem * opi. & conſ. 113. col. 2. vol. 1. & conſ. 125. col. 1. vol. 5. vbi hanc eſſe communem Doct. opin. affirmat. & cōſil. 11. col. 9. vol. 3. & conſ. 1. col. 5. vol. 5. & in l. 2. § liberos. ff. de in ius voc. in l. ſi extraneus. col. 2. ff. de cōdi. cau. dat. in l. quod dicitur. col. 24. ff. de verb. oblig. Bald. nouel. inter conſ. Corn. 11. vol. 1. Iaſ. in l. ſi quis id quod col. 5. ff. de iur. omn. iud. vbi dicit iſtam communē opi. & in l. Gallus. in 2. lect. col. 10. ff. de lib. & poſthum. & in conſ. 115. col. fin. vol. 1. Soc. in regul. 255. in j. limit. Fel. in c. quoniam, col. 2. de ſimo. Hippol. in ſingu. 191. Corn. in conſ. 74. in fi. vol. 1. & in conſ. 233. col. 1. in fi. vol. 4. & conſ. 199. col. 17. in fin. vol. 2. & in conſil. 234. col. 1. vol. 4. & conſ. 1. col. 1. vol. 2. & conſ. 211. col. 2. vol. 4. Soc. in conſi. 42. col. fin. vol. 3. Cur. iun. in conſ. 181. nu. 2. Ruin. conſ. 13. col. 2. vol. j. Goza. in cōſi. 20. col. 1. Grat. conſ. 54. col. 3. vol. 1. & conſ. 64. col. 2. vol. 2. Rui. conſ. 36. col. 5. vol. 1. glo. conſuet. Turon. fol. 13. col. 3. Bertr. in conſ. 46. in fi. vol. 1. in antiq. latè Tiraq. de retrac. lignag. §. j. in glo. 9. nu. 181. Dec. qui hanc dicit communem * opi. licet contrarium teneat, in l. 2. ff. de reg. iur. nu. 105.

94 ¶ Contrarium ſentit Bart. in l. 1. ff. de verb. ſign. vbi nullam facit differentiam inter contractus, & vltimas voluntates, & idem clarè voluit Bal. in l. 2. col. 2. C. de iur. emphy. vbi dicit, quòd in conceſſione emphyteoſis ſimpliciter facta à priuato, ſub maſculino fœmininum comprehenditur. Idem tenet. Saly. in d. l. 2. col. 7. in 17. q. C. de iur. emph. Imol. in l. quod dicitur. col. antepe. ff. de verb. oblig. Dec. in l. 2. nu. 105. ff. de reg. iur. Et propterea Dom. in d. c. generali. col. 3. in fin. de elect. in 6. non facit differentiam inter contractus, & vltimas voluntates, & hoc quòd in contractibus maſculinum cōcipiat fœmininum, tenuit etiam Ang. in cōſ. ſuo. 118. incip. Auia pro nepte, Et proterea iſtam limit. reprobat Alex. in conſ. j. col. 7. vol. 5. & Dec. in d. l. fœminæ. col. 17. & ſeq. ff. de reg. iur.

Tenendo primam opi. tanquam magis cōmunem.

95 Infertur ex ea quòd in emphytheuſi recepta pro filijs, appellatione filiorum non veniunt filiæ. Alex. in l. quod dicitur. nu. 24. ff. de verb. obl. Iaſ. in l. 2. nu. 194. C. de iur. emphyt. Dec. qui hanc dicit communē * opi. in l. 2. nu. 104. ff. de reg. iur. Maria. iun. conſ. 168. nu. 79. vbi idem dicit eſſe in feudis, & tradit Felyn. in ca. cum M. Ferrarienſis. col. 3. verſ. & hinc eſt etiam. de cōſtitut.

96 Primò Limita, nam ita demum in emphytheoſi recepta pro ſe & filijs, non venit fęmina, quando maſculi præferuntur fœminis in ſucceſſione vigore ſtatuti, quia ſi fœminæ pariter admittuntur ad ſucceſſionē vnà cum maſculis, tunc etiam fœminæ pariter videntur vocatæ, & tradit Bart. in l. vt iuſiurandi. §. ſi liberi. ff. de ope. libert. & Imo. in c. potuit in fi. de locat. Brun. qui dicit communem * opi. in tract. quod ſtant. maſc. artic. 8. quæſt. 22.

97 Secvndò Limita, quando emphyteuſis eſt recepta ab eo, qui non habet, niſi vnicam filiam, & eſt in tali ætate conſtitutus, in qua non poteſt alios filios ſuſcipere, quo caſu emphyteoſi recepta pro ſe, & filijs extenditur etiam ad illam fœminam, ut declarat Hippol. in l. 1. §. ſi ſeruus. num. 5. ff. de quæſtio.

98 Tertiò Limita, quando emphyteuſis à principio fuiſſet conceſſa fœminæ: nam poſtmodum ſi in conceſſione ſit facta mentio de filijs, tunc ueniunt etiā fœminæ. gloſſ. in c. 1. §. & quia, qui feud. dar. poſſ. Rom. in conſ. 367. col. 2. Cur. in tract. feud. in 3. par. in prima regula. col. 2. & in conſ. 140. col. j. & in conſ. 181. col. 2. Io. Ant. Alex. in conſ. 57. col. 2. Ripa qui hanc dicit communem * opi. in j. lib. reſp. in primo reſponſ. num. 74. qui loquuntur etiam in feudo.

99 Primò Amplia, nam etiam primogenitura, quæ regulariter ad maſculos tantum debet tranſire, quando a fœmina originem ſumpſit, ad deſcendentes etiam ex fœminis poteſt tranſire, prout not. Arch. in conſ. 341. Soc. in l. cum auus. col. 46. ver. 3. caſus. ff. de condit. & demonſtr. & in l. Gallus. §. nunc de lege. ff. de liber. & poſth. Iaſ. in l. ſed ſi hac. §. liberos. nu. 1. ff. de in ius voc. Cur. iun. in conſ. 181. col. 2. & in tract feud. in 3. par. in 1. regula. col. 2. Grat. in conſ. 110. nu. 26. volum. j. Goza. in conſi. 79. in fi.

100 Secvndò Amplia, quia licèt emphyteuſis eccleſiaſtica, vt dictum eſt in tit. d. legitimat. concluſ. j. in 12. ampliat. non tranſeat ad filios naturales, tamen ſi talis emphyteoſis a principio fuiſſet naturali conceſſa, tunc etiam ad naturales tranſiret. Bal. in c. quæ in eccleſiarum. col. fi. de conſt. Iaſ. in d. §. liberos. nu. 2. ff. de in ius voc. Dec. in c. in præſentia. nu. 36. de probat. Tiraq. de ll. connub. in 5. par. primæ. glo. nu. 26.

101 Limita etiam illam concluſionem, quòd in emphyteoſi, vel feudo recepto non venit fœmina pluribus modis congeſtis per Cur. in tract. feud. in 3. par. in prin. quem ibi videas.

¶ Tenendo igitur primam opi. magis communem in hac principali limitatione.

102 Primò Sublimita, vt illa locum habeat, quando dictum eſſet de filijs, ſecus ſi dictum ſit de liberis: nam tunc etiam in contractibus verbum liberis filias comprehenderet. Anch. conſ. 125. col. j. ſentit. Bald. & clarè ſequitur Alex. in l. ſed ſi hac. §. liberos. ff. de in ius vos. Alex. conſ. 80. col. pen. vol. j. Iaſ. in l. ſi quis id quod col. 5. ff. de iuriſd. om. iud. Goza. conſi. 20. col. 1. Rui. conſi. 188 colum. pen. vol. 2. & conſi. 114. col. 3. vol. 3. Grat. conſ. 64. col. 1. vol. 2.

¶ Contrarium ſentit Alex. in conſ. 61. col. pe. vol. j. & expreſsè cōtrariū tenet Dec. in l. fęminę. col. 2. vo. 2.

103 Secvndò Sublimita, quando ſequeretur abſurdum, ſi in contractu maſculinum fœmininum non contineret. ita Alex. in l. ſed ſi hac. §. liberos, col. j ff. de in ius voc. & conſ. 61. col. fin. vol. j. Dec. in d. l. fœminæ. col. 16. Ruin. in conſ. 114. col. 4. vol. 3.

104 Tertiò Sublimita, niſi in contractu dictum eſſet de filijs, & hæredibus: nam tunc veniunt etiam fœminæ, vt declarat Alex. in d. §. liberos. col. j. & Iaſ. in d. l. ſi quis id qd. col. 5. & conſ. 115. col. fi. vol j. Dec. conſ 32. Gozad. conſ. 20. col. 2. Rui. conſ. 178. col. 3. vol. 2. & conſ. 43. col. 5. vol. 3. & conſ. 51. col. 5. eo vol.

105 Qvartò Sublimita, niſi eſſemus in contractibus bonæ fidei, qui non ita ſtrictè interpretantur, prout contractus ſtricti iuris. ita colligitur ex notatis per Cuma. in conſ. 166.

¶ Contrarium tenet Iaſ. in d. l. ſi quis id quod. col. 5. & iſta opinio videtur verior.

106 Qvintò Sublimita in contractu donationis, in qua cum fiat lata interpretatio, maſculinum concipit fęmininum. ita Iaſ. in d. l. ſi quis id quod. col. 5. Cor. conſ. 177. col. 2. vol. 4. Dec. in l. fœminæ. col. 16. & conſil. 32. Pariſ. in conſ. 20. col. 3. vol. j. glo. conſuet. Turon. fol. 13. col. 3.

¶ Con-

¶ Contrarium sentit idem Corn.cons. 199. col. 17. vers. circa alienationes. vol. 2.

107 SEXTÒ Sublimita, quando verba masculini generis in contractibus proferrentur à muliere, quia tūc veniret fœmina, ex quo non est credendum, quòd ipsa proprium sexum odio habuerit, secundum Soc. in l. Gallus, §. nunc de lege. ff de lib. & posthum. col. 3. Ias. in l. sed si hac. §. liberos. ff. de in ius voc. Cur. iun. in cōs. 181. col. 2. Io. Ant. Alex. in cons. 22. col pen. Grat. in con. 110. num. 26. vol. 1. Gozad. cons. 71. colum. 3. & consi. 79. in fin.

108 SEPTIMÒ Sublimita, quia limitatio habet locū quando ista interpretatio, vt masculinum non concipiat fœmininum, tēdit in odium illius, cui imputatur, quare legem apertius non dixit, iuxta text. in l. veteribus. ff. de pact. secus si tenderet in eius fauorem, quia tunc ad eius incommodum & damnum etiam si essemus in contractibus masculinum conciperet fœmininum ita Corn. in consi. 171. vol. 3. col. 1. in fin. & consi. 177. colum. 2. vol. 4.

109 OCTAVÒ Sublimita, nisi essemus in contractibus, in quibus materia esset fauorabilis, quia tūc masculinum etiam contineret fœmininum, vt per Ias. in consi. 115. col fin. vol. 1.

110 NONÒ Sublimita, nisi esset consuetudo loci in cōtractu illo fœminas admittere, vt declarat Imol. in c. potuit. col. fi. de loc. Ias. in l. vt liberis. col. 3. C. de locat. in l. certi condictio. §. si nummos. col. 4. ff. si cert. pet.

111 XI. Limita principaliter, si ista interpretatio redundaret contra ecclesiam: tunc enim masculinum fœmininum non contineret in præiudicium ecclesiæ. ita declarat Ias. in d. l. si quis id quod. nu. 22. ff. de iurisd. om. iud. dicens se ita consuluisse. Addo quod istam opin. sensit expressè Bald. in l. 2. col. 2. C. de iure emphy. quē Alex. sequitur. in cons. 61. col. 2. vol. j. vbi dicit Bald. ꝙ
112 in emphyteusi ecclesiastica masculinum non concipit fœmininum, ne sequatur odium. s. exclusio ecclesiæ, contra quam non fit interpretatio, vt masculinum concipiat fœmininum.

113 Nec dicatur, ꝙ Bal. loquatur in contractibus, in quibus secundum communem conclusionem masculinū non concipit fœmininum, quia respondetur, quòd Bald. tenuit contrariam opin. quod in contractibus, & maximè in emphyteusi priuati, masculinum contineat fœmininum, vt ibi ponit in d. l. 2. in loco paulò inferiori, & ponderat Alex. in d. cons. 61. vol. 1. quòd Bal. ita tenuerit ibi d. l. 2. & in cons. j. col. 7. vol. 5. vnde Bal. qui loquitur in ecclesia, voluit sub masculino non concipi fœmininum in contractibus, ne sequatur odiosa exclusio ecclesiæ: secus in contractibus cum priuatis factis, in quibus masculinum conciperet fœmininum. & sic Bald. propriè probat istam limit. prout etiam ratio, in qua fundatur Bald. intentio probat istā limit. expressè.

¶ Contrarium tamen tenuit Dec. in d. l. fœminæ. col. 15. ff. de reg. iur. Rui. cons. 182. col. j. & 4. uol. 2.

114 Declara primam opi. maximè locum habere, si sub eadem dispositione, in qua fit substitutio, si quis sine filijs decedat, fœmina fuerit expressè exclusa: vt dicit Grat. in cons. 56. nu. 7. uol. 2. tunc enim fauore piæ causæ procedit prima limitatio.

115 XII. Limita, nisi l. vel statutum loqueretur per uerbum, uir: nam tunc nunquam masculinum contineret femininum secundum Bald. in c. licet uniuersis, de testam. facit tex. & ibi notat Alber. Bart. Cyn. & Ang. in l. j. in uerbo, uirorum. ff. de ll. & facit tex. & ibi not. Bal. in l. scripturas. in verbo, uirorum in 2. col. C. qui pot. in pig. hab. ponit Ias. in d. l. si quis id quod. col. 4. ff. de iuris. om. iud. glo. pragm. sanct. fol. 30. col. 3.

116 Et idem si dictum sit de filijs masculis, quia tunc feminæ non ueniunt. Abb. in cons. 36. uol. 1.

117 Et propterea dicunt Host. & Io. And. in c. Rainaldus. de test. quòd si facta sit substitutio, si quis decesserit sine filijs masculis, femina non facit deficere conditionem: & similiter quòd appellatione liberorum masculorum non ueniant nepotes ex filia, dicit Spec. in tit. de locat. §. nunc aliqua. uers. 146. Bal. in auth. si quas ruinas. C. de sacrosan. eccl. & tenent Ang. & Alex. in d. l. sed si hac. in §. liberos. ff. de in ius uoc. & Alex. & Ias. in l. Gallus. §. nunc de l. & ibi Ias. col. pen. ff. de lib. & posthum. & istam limit. ad regulam, quòd quando dictum est de filijs masculis non ueniant feminæ, ponit Ant. de Butr. in cons. 46. incip. rectè decisum est. & ponit Ias. in d. l. si quis id quod. col. 4. ff. de iur. om. iud. Io. de Ana. in cons. 22. Dec. in d. l. feminæ. col. 14. de reg. iur.

118 XIII. Limita in dictis testium, in quibus sub masculino non continetur femininū, ut per Alex. in cons. 181. col. fi. vol. 1. latè Tiraq. de retract. lignag. §. 1. in glo. 9. num. 145.

119 XIIII. Limita regulā procedere, quando masculinū, & femininum sunt eiusdem nominis, vt filius, filia, secus si diuersi nominis, vt frater, soror. ita dicit Capr. in cons 62. in fi. Cor. in cons. 271. col. 3. vol. 4.

120 ¶ Contraria opin. videtur probari expressè per tex. in l. tres fratres. ff. de pact. & ideo nonnulli voluerunt dicere, ꝙ ista limitatio procedit, vbi verbum frater profertur in singulari, secus si in plurali, & quod ita procedit text. in d. l. tres fratres. Et istā responsionem ponit in d. l. tres fratres. Pau. de Cast. & Alex. in consi. 84. colum. 2. volum. 4.

¶ Contrarium quia nec ista responsio est bona, ex quo est contra tex. expressum in l. Lucius. § quæsitum. ff. de leg. 3. in l. Lucius. §. Mæuia. cl. 2. ff. ad Trebel. & cōtrarium tenet Ias. in d. l. tres fratres. col. 2. ff. de pact. & contra eam tenet Imol. in l. si ita. col. 1. ff. de leg. 2. & propterea tenenda est opin. contra limitationem.

121 XV. Limita, quando præmissum esset de filijs masculis, & postea dispositio diceret infrascriptos, vel dictos, quia intelligitur infrascriptos. i. filios masculos, vt per Franc. Curt. in cons. 116. col. 4. & Corn. in cons. 101. col. 2. vol. 4.

122 Amplia idem esse si diceret, vt supra, & supra dictū esset de masculis. Alex. in cons. 48. col. 5. vol. 4.

123 XVI. Limita, vbi secundum communem vsum loquendi diuerso nomine masculus, & diuerso fœmina nuncuparetur, quia tunc sub masculino fœmininum non continetur. ita declarat Fulgo. in consi. 34. Alex. in consi. 84. col. j. vol. 4. Abb. in cons. 36. in fin. volum. 1. Georg. Natt. in c. quamuis, col. 51. de pact. in 6.

124 XVII. Limita, quando si masculinum conciperet femininum sequeretur absurdum, vt declarat Petr. de Anch. in rep. c. canonum statuta, in 14. princ. de const. refert, & sequitur Alex. in consi. 45. col. 2. vol. 7. Brun. in tract. quòd stant. masc. in 5. artic. in 13. q.

125 XVIII. Limita, quando si masculinum conciperet femininum, sequerentur plures impropriationes. ita tenet Abb. in cons. 36. in fi. vol. 1. vers. 3. facit. Corn. in cōsil. 271. col. 5. in fi. vol. 4. vers. item pro vna correctione & in cons. 222. col. 2. vol. 3.

126 XIX. Limita, quando masculus profertur sub nomine proprio, quia tunc masculinum non concipit femininum. Bart. in l. 1. ff. de verb. sign. Dom. in c. generali; col. 3. de elect. in 6. Card. in clem. 1. col. 2. de elect. Angel. in l. quicūque. col. 1. C. de seru. fug. Soc. in reg. 255. in 8. limit. Dec. in l. feminæ. col. 14. ff. de reg. iur.

127 Amplia idē esse, si nominatis filijs noīe ꝓprio diceret testator, si dicti filij, vt ꝑ Mar. iu. ī cōs. 90. co. 3. vo. j.

Limita

Contrarium tenuit Vber, de Bobio, ut refert Io. Andr. in addit. Spe. in tit. de locat. in §. núc aliqua. uer. 113.

3 Secundò Amplia, etiam si conditio adiecta repugnet, si modò res sui natura sit transmissibilis ad omnes hæredes. ita Bar. in d. l. Gallus. §. etiamsi parente. in respon. ad l. in annalibus. C. de legat. & ibi Bald. col. 2. Soc. col. 4. uers. quarta cóclusio: & licèt illa solutio Bar. ad l. in annalibus, reprobetur, ut per Alex. in d. §. etiam. & ibi Ias. & per Ias. latissimè in d. l. in annalibus. tamen dictum in se est uerum, ut per Aret. in d. §. etiam, col. 3.

4 Tertiò Amplia, ut etiam in materia iuris patronatus uerbum hæres, etiam in hærede extraneo uerificetur, prout not. in c. ex literis. de iur. patr. & noluit glo. in c. cum sęculum. eod. tit. & in c. considerandum. 16. q. 7. & in l. si operarum. ff. de oper. liber. & tradit Abb.
* in c. 1. nu. 2. ubi dicit communem * opinionem, de iur. patr. Card. & Imol. in clem. 2. de iur. patr. Fed. de Sen. in conf. 211. Aret. in c. significauit. col. 1. de testib. Afflic. in conf. 54. col. 1. Dec. in conf. 149. col. j. Rocc. in trac. iur. patr. in uer. ipse uelis. q. 8. Ias. in l. j. nu. 71. ff. de leg. j.

5 Amplia istam ampliationem, ut ius patronatus potius ad hæredem extraneum, quàm ad filium, qui patris non est hæres. transire debeat, ut not. Abb. in d. c. j. col. j. uers. & ex hoc, de iur. patr. Dec. in cós. 149. col. j. Roc. de iur. patron. in uer. ipse uelis. q. 6. Guil. Bened. in cap. Raynutius. in uer. in eodem testamento. el 1. nu. 261.
* ubi hanc dicit communem * opinioné. de testa. Lambert. qui etiam dicit communem opinionem in tracta. de iur. patr. in 2. par. in 1. lib. q. 2. art. 16. nu. 13.

6 Primò Limita principalem conclusionem, si sit facta mentio de hærede alicuius uiuentis, quia cú uiuens nó habeat hæredem, respectu successionis, debet intelligi de hęrede sanguinis. ita Bar. ibi in d. §. etiam, col. 2. Paul. de Cast. col. 2. in fi. Soc. col. j. Ias. col. 4. in fi. & sequen. Aret. col. 4. Alber. colum. 7. & Imol. colum. 3. ff. de lib. & posth. idem tenent Soc. conf. 57. col. 2. uol. 3. & Paris. in conf. 31. col. 7 uol. 2.

7 Secundò Limita, quando uerbum hæres, profertur in materia, quæ sui natura non est transmissibilis, nisi ad descendentes. ita Bart. in d. §. etiam. & Bal. colum. 2. Paul. de Cast. col. 2. in fi. Alex. col. 2. Aret. in 2. col. Soc. col. 2. Ias. num. 15. & Claud. col. 2. ff. de lib. & posthum. Ant. de Butr. in d. c. in præsentia. col. 3. Abb. colum. 7. Imol. col. 3. Dec. col. 18. & ibi Fel. de probat. Bald. in l.
* etiam. in fin. ubi dicit istam communem * opinionem. ff. sol. mat. idem Bal. in c. 1. in 8. not. de aliena. feud. in l. 1. in 48. q. ff. de rer. diuis. sentit Bart. in l. iusiurandi. §. si liberi. col. j. ff. de oper. libert. Spec. in §. nunc aliqua. uer. 113. in tit. de locat. Alex. qui dicit communem opinionem in conf. 23. col. 2. uol. j. Calder. in conf. 15. de uerb. sign. & Bal. in l. liberti, libertæq;. col. 6. C. de ope. lib. idem tenet Imol. in l. etiam. ubi dicit hoc communiter teneri per Doct. ff. sol. matr. Io. de Plat. in l. 1. col. pen. C. si imperia. lib. 10. Alex. in conf. 17. col. j. uol. 5. Soc. in conf. 19. col. j. vol. j. Cornc. in conf. 272. col. 2. uol. 4. Soc. in conf. 57. col. 3. vol. 3. Maria. inn. in consi. 76. nu. 2. uol. j. Ruin. conf. 68. col. pen. vol. 5. Dec. loquens in materia feudali, in conf. 516. num. 10. ubi dicit hanc esse communem Doct. opin.

¶ Contrariú tenet Cyn. in l. liberti, libertæq;. col. 2. uers. unde facit ad quæst. C. de oper. libert.

8 Primò Sublimita, si in dispositione adiecta fuerit dictio, quibuscunque, nam tunc in ea etiam extranei comprehenduntur, ut dicetur infra in 4. conclusione, hoc eo. tit.

9 Secundò Sublimita in feudo, in quo non præstaretur seruitium personale, sed census pecuniarius. quod cum non retineat naturam ueri feudi, ideo transit ad quemlibet hæredem etiam extraneum, ut per Aret. in l. Gallus. §. etiam si parente. col. 2. & ibi Soc. col. 2. & Ias. num. 20. & Claud. col. 2. ff. de lib. & posthum.

10 Tertiò Limita, quando resultaret absurdum, iniquum, vel impossibile, uel quid repugnans uoluntati disponentis. ita Bar. in d. §. etiam. & ibi Bald. in 2. col. Paul. de Castr. col. 2. Soc. col. 3. Ias. col. 6. ff. de lib. & posthum. Ant. de Butr. in c. in præsentiá. col. 3. Abb. col. 7. Dec. in 19. col. de proba. Ang. in conf. 305. Alex. conf. 36. col. 2. & seq. vol. 3. & conf. 49. vol. 6. Imol. in conf. 21. col. 2. Paris. in c. in præsentia. nu. 103. de proba.

11 Primò Declara, quia in proposito absurdum videretur sequi, si conditio, si grauatus decesserit sine hærede, intelligeretur de hærede successionis, & non de hærede sanguinis, cum códitio semper esset extitura, quia semper quis decedit cum hærede successionis: & ita procedit textus in l. ex facto. §. fi. ff. ad Treb. & ibi hoc not. Bar. & hoc tenent Bart. in d. §. etiam. col. 2. Bal. col. 2. Paul. de Cast. col. pen. Soc. col. 3. Abb. in c. in præsentia. col. 6. & Dec. col. 19. Angel. in consi. 366. in princ. & in l. j. in princ. C. si de imperial. liber. lib. 10. Cuman. in consi. 125. in princ. Ias. in d. §. etiam. col. 6. Aret. in c. in præsentia. col. 7. de proba. Corn. consi. 272. col. 1. vol. 4. Imol. in l. quod dicitur. col. pen. ff. de uerb. oblig. & ibi Alex. col. antepen. Paris. conf. 89. col. 2. vol. 2.

12 Amplia idem esse, si dictum sit de legitimo hærede in substitutione conditionali, vt per Guid. Pap. q. 457.

13 Secundò Declara, quia contra voluntatem disponentis esset, vt appellatione hæredis ueniret extraneus in casu q. Richard. Malumb. quam ponit Bartol. in dict. §. etiam si parente. videlicet si substitutio sit facta, Titio instituto, de Caio, & eius hæredibus sub conditione, si decesserit Titius institutus sine liberis, quo casu extranei hæredes Titij non faciunt deficere conditionem substitutionis: eodem modo nó est uerisimile, vt quando testator inuitauit Caium, & eius hæredes ad substitutionem, q; uoluerit uocare extraneos hæredes Caij, & fuit opinio recitata per Io. Andr. in addit. Spec. super rubr. de testa. in fi. quam sequitur Bal. in d. §. etiam. col. fi. & Raph. Cuman. Paul. de Castr. col. fin.
* Aret. col. 3. qui dicit hanc opin. esse * communem. & Soc. col. pen. qui idem dicit. & Ias. col. pen. qui idem dicit. & illam etiam tenent Raph. Cuman. in l. ex facto. §. fi. ff. ad Trebell. Raph. Fulg. in l. generaliter. C. de instit. & substit. in l. cum accutissimi. C. de fideicomm. Alex. conf. 93. col. 2. uol. 3. & conf. 125. col. fin. vol. 5. Corn. in conf. 275. col. fi. uol. 4. Fulg. in consi. 17. in secundo dubio. Alex. conf. 37. col. 3. ver. pro hoc ultimo facit. uol. 6. Soc. in conf. 12. col. 1. uol. 3. Alex. in conf. 139. col. 1. & 3. uol. 6. Ruin. conf. 42. col. 3. uol. 2.

¶ Contrarium tenent Ang. in d. §. etiam. & ibi Imol. & Alex. col. 3. & Claud. col. pen. licet dicat alteram par-
* tem esse * communem. Corn. in conf. 272. colum. 2. in fi. & seq. uol. 4. Dec. in consi. 294. col. 1. in fi. & seq. vbi dicit maximè hanc opi. procedere, quando dictum est omnem hæredem.

Tenendo primam communem opin.

14 Limita secundum Paul. de Castr. in §. etiam. col. fin. quando quis esset grauatus post mortem, non adiecta illa conditione, si decesserit sine liberis, sed tantummodo simpliciter facta esset substitutio post mortem, & substitutus non esset talis, in cuius persona conditio liberorum subintelligeretur, prout in fratre: nam tunc extranei hæredes substituti uenirent tanquam vocati ad substitutionem. ex quo cessat ratio prædilectionis, in qua fundatur præcedens limitatio. Et licèt ipse Paul. de Castr. hanc limitationem non plenè firmet, tamen Aret. in d. §. etiam. colum. fin. magis præcisè tenet

istam

istam opin. quam ibi Soc. sequitur col.pen. & Claud. col.pen.in fi.

15 Tertio Declara, quia esset contra voluntatem te statoris, quando, si verbum (hæres) pro omni hærede etiam extraneo acciperetur, descendentes testatoris excluderentur ab extraneis: quod quidem repugnare videtur voluntati ipsius testatoris, arg. text.in l. cum acutissimi. C. de fideicom. in l.cum auus. ff. de condi. & dem. & istam conclusionem firmauit Alex.in consi. 105. col. 2. uersi. comprobatur. uol. 1. & consi. 36. col. 3. uersi. pro hoc ultimo facit.uol.6. Angel.in cons.305.in fi. Alex. cons.36.col.pen.uol.3. & in cō.49.col.pen.uol.6. Soc. in cons.249.col.10.uersi.sed huic obiectioni respondetur.& col.9.uersi.secunda difficultas. Idem fuit de mente Bar.in sua q.in d.§.etiam, dum confirmat opinionē Richar. Malumb.& idem uoluit Alciat.in l.hæredis appellatio.ff.de verb.sign.

16 Amplia, ut idem generaliter dicendū sit, quando, si verbū hæres acciperetur pro hærede iure successionis, sequeretur quod minus dilectus præferretur magis dilecto. Bal.in c.1.de natura succes.feu.& ponit Alex.in d. cons.91.col.2.vol.3.& in cons.105.col.2.vol.1. versic. comprobatur.

17 Qvarto Limita, quando primò testator in testamento declarauit, quales deberent esse personæ, ad quas bona sua peruenire volebat: nam si in prohibitione postea alienationis dixerit, q̄ bona deuenirent ad hæredes suos, intelligitur de talib. hæredibus sensisse, de quibus supra in alia parte testamenti fuerat loquutus, non autē de extraneis, vt per Soc.in d.cons.249.col. 10.vers. sed huic obiectioni.& in cons.57.col. 2.in fi.& seq. vol.3.

18 Qvinto Limita, quando communis vsus loquendi se haberet, vt verbum (hæres) pro descendenti acciperetur, vt dicit Bart.in consi. 52. incipien. Salumbene. Bal.in consi.325.in quarta parte, incip, viso testamento Io.& in cō.201.in fi.vol.4.Soc.in d.cons.249.col. 10. versi.aliquando & secundo, Imol.in consi.21.col.2.ver. sed ad intendendum, Dec.in consi.38.col.6.Ias.in d.§.etiā si parente, col.pe.versi.tamen tu aduerte. ff. de liber.& posth.& idē voluit Mar.iun.in consi.158.col.2.vol.2.

19 Sexto Limita, nam in substitutione appellatione hæredis venit tantum hæres sanguinis. ita Spec. in titu. de testam.§.in primis.uersi.sin. & in tit.de locatione.§. nunc aliqua.vers.13 quem sequitur Bal.in c.1.de nat. success.feud in c.si pater.de testamen.in 6.col.1.7.& cō sil.267.incip.Proponitur, quòd Manfredinus.vol.5.& in cō.283.uol.2 & in consi.266.uol.5. Aegid.Bellam. in consi.5.in si cūdo dubio. Barbat.in consi.89. col.pe. vol.3.Alex.consi.6 col pe.versi.ad prædicta. uol.3. & in consi.43.col.3.uol 6 licet nō plenè firmet & in cō. 105. col.2. uersic. comprobatur. uol.1. Guido Pap. q. 457.& decis. 591. Cassan.in consil.67.nu.20. Ruin. consi. 110.col.3.uol.2 & consi.174.col.4.ubi declarat. uol.2.& consil.158. col.3.uolum.3.

¶Contrarium tenent Paul.de Castr.in d. §. etiam. col.fi. Aret.col.3.in fi.Alex.col.2.in fi.Soc.in cō.249. col 10.uersi.sed huic obiectioni, Corn.in consi.271.uol. 4.maximè in 3.col.Cur.sen.in consi.46.col.pe. Mar.iu. in consi.158 col.2.uol.2. & hanc opi. Soc. in consi.57. col.3.uol.3.tenet, qui habet dictum Spec. pro dubio.

Tenendo limitationem tanquam communem.

20 Amplia, quia hæres sanguinis etiamsi fuisset hæres in re certa institutus, nihilominus ueniret proculdubio appellatione hæredis, ut not. Imol. in l.ex facto.col.6. uersi.item attende secundo.ibi ad prædicta facit. ff. de hæred.inst.& idem dicit Guid.Pap.q.458.

21 Septimo Limita, nisi dictum sit de hæredib. masculis, ut videre potes in seq.conclus.

22 Octavo Limita, si dictum sit, quod hæreditas uadat de hærede in hæredem, ut dicit Paris. in cons. 55. col. 1.uol.1.

23 Nono Limita, quia in statuto exclusiuo fœminarum, uerbum, hæres masculus, de descendentibus tantūmodo intelligitur, ut per Brun.post alios, in tract.quòd stante mascul.in 12.art.in 33.quæst.

24 Declara, an in casu in quo appellatione hæredū ueniunt descendentes, necesse sit quòd descendentes sint hæredes, prout in sequenti conclusione.

CONCLVSIO III.

Argumentum.

Hæredis masculi appellatione in materia transitoria ad extraneos, an veniat extraneus.

Licèt in præcedenti conclusione dictū fuerit, quòd in materia trāsitoria ad extraneos hæredes appellatione
1 hæredis ueniat ēt extraneus, tñ hoc non habet locū, quā dictū est de hæredib. masculis: tunc.n.extraneus nō cōprehēditur: ita tenēt Bal.Pau.de Cast.& Raph.in l.Gallus, §.etiam si parente, ff de liber.& posthu. Alex.consil. 105.col.2.uol.1.Ias.consi.118.col.pen. & col.fi. uol.4. Dec.in c.in præsentia.num.49.uersi.in ea glo.ibi.de probatio.& consi.395.Grat.consi.55.col.1.uol.1.& in consil.31.nu. 17. uol.1. ubi dicit cōem * opin. Maria.iun. consi.137.col.fi.uol.1. Guald.caut. 10. de acq.hæred. Rui.consi.121.col.1.uol.1.& consi. 108 col.pe.uol.5. Bertr.consi.23.col.11.uol.1.Paris.cō.55. col.1.uol.1.

Contrarium uoluit Soc.in d.l. Gallus, §.etiam si parente, ff.de lib.& posthu.

Ex prima communi Doct.opin.

2 Infertur, an in hac materia, in qua appellatione hæredum ueniunt descendentes, necesse sit, ut filii, siue liberi sint hæredes, uel satis sit illos esse tantummodò descendentes: & in hoc casu quāplures ita distinguunt: nam aut dispositio est facta de liberis hæredibus, & tūc utraque qualitas requiritur, uidelicet & quod sint descendentes, & quod sint etiam hæredes. ita Paul.de Castr.in l.ex facto.§.si quis autem, in fi.ff.ad Trebell. quē sequitur Soc.in l.si filius qui patri, ff.de vulgar.& pupil. & eandem opin.sequuntur Ias. in l. si non sortem, §.libertus, ff.de cond.indeb. Alex.in l.sed si hac, §. liberos. col. 1.ff.de in ius voc.Imo.& Alexan.in l.quod dicitur, col.9.cum pluribus seqq.ff.de verb.oblig. Alex. consil. 10.col.pen.vol.3.& consi.19.col.4.vol.5. ubi dicit cō-
* munem * opinionem. Brun. in consi.1.col. 8. Aimo, qui plures allegat, in consi.131.num.7.Ias.in l. si quis id quod.col. 5 in 2. sublimitatione, ff. de iurid. om. iud. Guid.Pap.in sing.951.Io.Crot.in l.qui Romæ.§. duo fratres, nu.68.uersi.secundus casus est.ff.de uerb.oblig. Ferrat.caut.37. Afflict. super constit.in tit. de success. nob.nu.68.Paris.cons.21.nu.17.uol.1.

3 Aut in dispositione simpliciter est facta mentio de hæredibus masculis, & tunc non requiritur, quod ipsi descendentes sint hæredes, ut uoluit Alex.in l.ex facto. §.si quis autem.& ibi Claud.in fi.ff.ad Treb.Ias.in cō. 7.col.9.uol.3. Crem.in sing.14.Bertr.cō.42.col.2.uol.
* 3.Io.Ant.Alex.consi.110.nu.5.ubi dicit * communem,

4 Infertur igitur ex hoc secundum Dec. in consi. 395. col.2.quòd si inuestitura dicat pro se, & hæredibus ex se descendentibus utriusque sexus, illud nō dicatur feudum hæreditarium. & idem tenet Ias.consi.118. col. 3. uersi.nec obstat.uol.4. Corn.cō.100.col.fi.uol.4.& idē in emphyteosi dicit Bero. qui istā commu.opi.affirmat q.17.Maria.iun.consi.72.nu.25.& seq.uol.1.

5 Contrariam opinionem, vt etiam ſi dictum ſit de
hæredibus maſculis, requiratur, quòd filij ſint hæredes,
ſentit Bart. in l. iuriſiurandi. §. ſi liberi. ff. de op. libert. &
Bald. in tit. agnati, vel filij. col. 4. & pro iſta opinione vi
detur caſus in c. 1. iunctis ijs, quæ ponit ibi Iacob. de
Beluiſ. Aluar. & Car. in tit. de eo qui ſib. & hęr. ſui s, vbi
6 text, loquitur de eo, qui ſibi, & hæredibus maſculis fuit
ſtipulatus: & tamen concludunt ibi Doct. feudum il-
lud eſſe hæreditarium, ita vt non poſſit tranſire in de-
ſcendentes, niſi ſint hæredes: & hanc opinionem tenet
etiam Paul. dè Caſtr. in l. Gallus. §. etiam ſi parente. col.
fi. verſ. ſed an requiritur. & ibi Aretin. col. fi. ff. de lib. &
poſth. Paul. de Caſtr. conſ. 77. in fi. vol. 1. Alex. in conſ.
26. col. 2. & ſeq. vol. 5. & cõſ. 28. col. pe. eo. vol. Cæpoll.
in conſ. ciu. 31. col. 4. Io. Ant. Alex. in conſ. 18. Afflict.
deciſ. 140. vbi dicit ita ſæpe fuiſſe indicatum, licèt ipſe
contrarium teneat, & deciſ. 195. nu. 7. vbi hanc dicit
* communem * opinionem, & deciſ. 240. nu. 10. & ſu-
per conſtit. reg. in tit. de pœn. contum. in conſt. incip. ſi
quis poſt litem. nu. 7. Curt. conſ. 138. col. 5. Dec. conſ.
308. nu. 9. Lofred. conſ. 1. vbi latiſſimè. & cõſ. 46. Soc.
conſ. 50. col. pen. vol. 3. Curt. in tracta. feud. in prima.
par. in 8. q. principali. col. 5. verſ. 4. ſub hac prima. Aim.
conſ. 197. nu. 5. qui hanc dicit communem opinionẽ.
& conſ. 131. nu. 8. vbi dicit communem. Grat. conſ. 57.
col. 4. vol. 1. & in conſ. 4. eod. vol. Maria. iun. conſ. 58.
vol. 3. Pariſ. conſ. 23. nu. 162. & ſeq. vol. 1. & conſ. 48.
col. fi. vol. 4. Rui. conſ. 174. col. 1. 2. & 3. & col. 5. & ſeq.
vol. 2. Betr. conſ. 18. col. 1. vol. 1. in antiq. & ſecundum
hãc opin, ita etiam ego obtinui in Rota, in cauſa Taruiſina feudi coram R. D. Ioanne Clerici.

Tenendo hanc vltimam opinionem tanquam ma-
* gis * communem.
7 Infertur ex ea, vt ſi inueſtitura dicat pro ſe, & hære-
dibus, illud in hoc caſu dicatur feudum hæreditariũ. ita
Lofre. in conſ. 14. nu. 38. Grat. conſ. 4. nu. 42. vol. 1. qui
* hanc dicit communem * opin. Rui. conſ. j. nu. 12. uol. 1.
& iſtam dicit etiam eſſe communem opinionem Alex.
in conſ. 10. col. 4. vol. 3. & idem tenet And. de Iſern. in
c. 1. §. quoque. de ſucceſſ. feud. Pariſ. conſ. 1. col. 2. & cõſ.
2. col. 4. & conſ. 16. col. 2. & conſ. 106. col. 3. uol. 1. Rui.
in conſ. 69. nu. 15. uol. 3. & conſ. 2. col. 2. uol. 4. Dec. in
conſ. 185. col. 2. & conſ. 194. col. 2. & conſ. 390. nu. 5.
Brun. in cõſ. 18. col. 3. Cur. iun. in conſ. 155. nu. 3. Ale-
xan. in conſ. 55. nu. 9. uol. 4. Ruin. in conſ. 208. nu. 5.
uol. 2. Goz. in conſ. 4. nu. 15. & conſ. 8. nu. 36. Dec. qui
dicit communẽ opinionem, in conſ. 445. nu. 8. Brun.
in conſ. 23. in prin. & in conſ. 11. nu. 3. & ſeq. ubi dicit
communem opinionem. Pariſ. in conſ. 4. nu. 27. ubi di-
cit communem opinionem, uol. 1.
8 Primo Amplia idem eſſe, ſi dictum ſit pro filijs
hæredibus. Ruin. conſ. 15. col. 4. uol. 1. & conſ. 212. col.
4. & conſ. 102. nu. 3. uol. 1. Pariſ. cõſ. 48. nu. 10. uol. 4.
* ubi hanc dicit * communem opin.
9 Secundo Amplia idem eſſe, ſi facta ſit Titio con-
ceſſio, & hæredibus ex ſuo corpore legitimè deſcenden
tibus, ut tenent Afflic. deciſ. 40. & deciſ. 240. num. 9. &
ſeq. & ſuper conſti. Reg. in tit. de ſucceſſ. nob. nu. 68. Pa
* riſ. conſil. 4. num. 33. & num. 27. ubi dicit communem *
opinionem, uol. 1. Lofred, conſ. 46. nu. 11.
10 Limita, ſi dictum eſſet in inueſtitura, concedimus
tibi & hæredibus ex tuo corpore legitimè deſcenden-
tibus, ita quod maior natu præferatur minori, & maſcu
lus præferatur fœminæ: quia tunc erit feudũ ex pacto,
& prouidentia non autem erit feudum hæreditarium,
ut declarat Affl. ſuper cõſti. in tit. de ſucceſſ. nob. nu. 69.
11 Tertio Amplia, quia dicitur feudum hæreditariũ,
etiamſi dictum ſit, pro hæredibus, & ſucceſſoribus. Pa-
riſ. in conſ. 2. col. 4. uol. 1. & conſ. 3. col. 2. & cõſ. 4. col.
4. & conſ. 126. num. 23. vol. 1. Alex. qui dicit commu-
* nem * opinionem in conſ. 10. col. 3. vol. 3. & in l. quod
dicitur. ff. de verb. oblig. Ruin. in conſ. 69. nu. 15. vol. 3.
& conſ. 2. col. 2. vol. 4.
12 Primo Limita, quia ſi fiat mentio de hæredibus,
& ſucceſſorib. in clauſulis acceſſorijs vel executiuis, tũc
non diceretur feudum hæreditarium, vt declarat Pariſ.
conſ. 5. nu. 5. vol. 1.
13 Secundo Limita, quia per iſta verba hæredibus, &
ſucceſſoribus, non conſtituitur ſimpliciter, & indiſtin-
ctè feudum hæreditarium, ut poſt alios declarat Pariſ.
conſ. 27. nu. 172. vol. 1. & coſil. 65. nu. 10. vol. 3. ſecus
autem ſi dicatur pro ſe, & hæredibus quibuſcunque,
14 quia tunc ſimpliciter dicitur feudum hæreditarium. ita
* Mar. iu. cõſ. 72. nu. 22. & ſeq. vol. 1. vbi hãc dicit com. *
opi. & cõſ. 114. nu. 9. vol. 2. Pariſ. in cõſ. 2. nu. 19. vol. 1.
15 Quarto Amplia, quia idem eſt ſi dictum ſit de hę
redibus & ſucceſſoribus, vtriuſque ſexus, vt inquit Lo-
fre. conſ. 1. nu. 114. & pluribus ſeq.
16 Quinto Amplia, idem eſſe, quñ feudum recipitur
pro ſe, & eius legitimis hęredibus, & ſucceſſoribus. An.
de Iſer. in c. 1. in princ. & in §. hoc quoque. de ſucceſſ.
feud. Iaſ. in prælud. feu. col. 6. & ſeq. Fran. Curt. in cõſ.
82. col. 4. Dec. conſ. 78. col. 1. & conſ. 194. nu. 4. Brun.
conſ. 10. col. 4. Pariſ. conſ. 16. nu. 12. vbi dicit commu-
* nem * opi. uol. 1. & conſ. 65. nu. 7. vol. 3.
¶ Contrarium tenet Goz. poſt alios ibi per eum alle
* gatos, in conſ. 26. nu. 30. qui hanc dicit * comm. opin.
27 Sexto Amplia, quia etiã ſi feudũ receptum ſit pro
ſe, & filiis & hæredibus maſculis, & fœminis, ac etiam
pro hæredibus extraneis, nihilominus eſt feudum hæ-
reditarium, vt not. Mari. iun. conſ. 110. nu. 19. vol. 2. vbi
* dicit * communem opin.
28 Septimo Amplia, quia in dubio feudum ſemper
debet præſumi hæreditarium, non autem ex pacto, &
prouidẽtia, ut tenet Bald. & communiter alij in c. 1. col.
4. in tit. an agnati, vel filii. Cuma. in conſ. 166. Alex. cõſ.
26. col. 2. uol. 5. Brun. conſ. 80. col. 4. Ruin. conſ. 17. nu.
3. uol. 1. Dec. in conſ. 216. col. 2. Cur. iun. in cõſ. 3. nu. 4.
Alex. cõſ. 18. col. 2. uol. 5. & Pariſ. conſ. 23. nu. 18. uol. 1.
Contrarium tenet Mart. Laud. in c. 1. §. hoc quoque.
col. 4. uerſ. aut feudum non eſt hæreditarium. de ſucceſſ.
feud. & ibi Andr. de Iſern. quos refert Pariſ. conſil. 23.
num. 134. uol. 1.
19 Octavo Amplia, quia in feudo hæreditario quis
non admittitur niſi ſit hæres uniuerſalis, ſecus autem ſi
ſit hæres particularis. Ang. in l. Gallus. in §. etiam. ff. de
lib. & poſth. Imol. in l. quod dicitur. ff. de uerbo. oblig.
Alexand. in l. quædam. §. nihil. ff. de eden. & in con-
* ſil. 19. col. 4. uol. 5. ubi dicit com. * opi. Cur. ſen. in con-
ſil. 83. nu. 15. Soc. in cõſ. 257. col. pe. uol. 2. Afflic. deciſ.
335. nu. 17. Pariſ. in cõſ. 20. nu. 28. uol. 1. & in conſ. 16.
nu. 14. & in conſ. 23. nu. 192. ubi hanc dicit magis com
* munem * opinionem. Rip. reſponſ. 26. col. 5. lib. 2.
¶ Contrarium, ut etiã hæres particularis ſuccedat in
feudo hæreditario, uoluerunt Bal. in l. iuſiurandi §. ſi li-
beri. ff. de oper. libet. & in c. 1. col. 5. de ſucceſſ. feud. præ
poſ. in c. 1. an agna. uel fil. Alex. in conſ. 128. col. fi. uol.
1. & in conſ. 8. col. 1. uol. 3. Calcan. in conſ. 78. nu. 20.
Dec. in conſ. 78. col. 2. & in conſ. 208. col. fi. Gozad. in
conſ. 26. nu. 26. & conſ. 86. nu. 23. Ruin. in conſ. 186.
col. fin. uol. 1.
¶ Tenendo primam opinionem magis communem.
Limita, ſi in inueſtitura eſſet appoſita dictio quibuſ-
cunque, quia tunc etiam ſingularis ſucceſſor ueniret
prout dicetur in ſeq. cõcluſione, in tertia ampliatione.
20 Nono Amplia, quia etiam feudum ſimpliciter pro
ſi con-

se concessum,dicitur,hæreditarium. Ias. qui hanc dicit
* communem * opinionem in l.apud Iulianum.§.si quis alicui ff.de l.1.Alex.in cons.26.col.4.uol.5.Rui.in cõs. 27.nu.4.& consi.38.nu.19.uol.1.Cur.iun.cons.3.nu. 4.Paris.cons.2.nu.18.& consi.5.nu.8.uol.1.

21 PRIMÒ Limita principaliter, quia etiam casu quo necesse sit,quód descendẽs sit hæres, nihilominus sufficit, qđ sit institutus in re certa,ita Paul.de Cast.in leg. Gallus.§.etiam si parente.col.fi.uers.item an eo casu.ff. de liber.& posthum.Gui.Pap.q.458.

22 SECVNDÒ Limita, quando feudum receptum esset tantummodò pro se & filiis seu descendentibus, quia tunc esset feudum ex pacto,& prouidentia, non autem hæreditarium,ut uoluerunt And.de Iser.in c. 1.§. hoc quoque,col.2.in ti.de successi.feud.& in c.1.in prin.in ti.an agn.uel fil.Alex.in cons.50.col.5.uol.4. & cons. 128.col.4.vol.5.Paris.in cons 5.nu.2.& seq.uol.1.

23 TERTIÒ Limita, quando feudum esset receptum pro se,& suis de domo sua, prout tenet Maria. iun. in cons.103.nu.32.& seq.uol.2.

24 QVARTÒ Limita,quando dictum esset, pro se, suisque hæredibus,filiis,& liberis utriusque sexus ex eo proutponit Mar.iun.cons 72.num.27.uersic. posset & aliis modis.uol.1.

QVINTÒ Limita,quia feudum põt esse hæredita
25 rium quo ad quid,& quoad quid non hæreditarium,ut tradit Paris.in cons.23.nu.175 & seq.& nu.186.vol.1.

SEXTÒ Limita,si dictum sit pro se,hæredibus,libe
26 ris,vel descendentib.quia quo ad liberos erit feudum hæreditarium,& quoad descendentes,qui sunt alternatiuè uocari,non erit feudũ hæreditarium,ut notat Rui. cons.118.uers.sed istis non obstantibus.uol.1.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Hæredum appellatione propter dictionẽ,quibuscũq; uenit extraneus ,et in materia nõ trãsitoria ad hæredes.

1 IN materia sui natura non transitoria ad hæredes extraneos , si tamen dispositio loquitur de hæredibus quibuscunque,etiam extraneis hæredes ueniunt.ita tenet Bal.in leg.1. in 34.q. ff. de rer.diuis.in cap.imperialem. colum. penul.uersicul. sed quid si concessum est feudum.de prohib.feu. alien. per Feder.& hanc opinio.sequuntur Alex.in l.si patroni in pen.colum.ff.ad Trebell.in l.quædam.§. nihil interest. ff.de eden.colum. 1.& in cons.7.colum.2.uol.7.& consil 95.colum.2.eod.uol.in l.Gallus.in § etiam si parente,ff.de libe.& posth.Roma.in l.id tempus.§.1.ff.de usucapio.Roma.& Alex.in l.etiam.ff.solut.mat. Alexand. in leg.quod dicitur.in penul.col.ff.de uerb. obliga.Abbas.in consil.3.in tertio dubio. uolum. 2. Ias. in prælud.f.u.col.18 & in l.fideiussor.* §. prætor ait. colum. fi.ff.de lib.& post.in l.quædam.§.nihil interest.col.1.ff. de eden.in l. 2.col.90.C. de iure emphyt. in cons. 17. colum.penul.uolum.3.& consil 55.col.2.vol.3.& consil. 116.col.7.uolum.3.& in consi. 118.col.3.eod. uol. Claud.in l.Gallus.§.etiam si parente. num. 19. ubi dicit
* * communem opin.ff de lib.& posth. Barbat.in repet.leg.cum acutissimi.colum.70. C. de fideicom. Io. Ant. Alex.in consil.110.Felyn.in cap.in præsentia.col. 11.de probat.Cur.iun.in cons.1.colum.1.& consil.32. colum.pen.& in consil.48.colum.2.& istam dicit communem opinionem in consil.4.colum.fi.& communẽ. etiam dicit idem Curt. iun. in tracta. feud. in 3. par. colum.penul.& in 4.part.colum.60. & Socin. in consil.266.colum.16.Dec.in consil.436.col. penul. Alex. in cons.30.col.4.uol.5.decis.Neap.386.in antiq. Fely. in cap.quia V.col.fin.de iudic.& in c.in præsentia,col. 10.de proba.Brun.in cons.9.col.3.in consil.10.col.1. ubi etiam dicit communem opin.& cons.39.col.2.Soc. in cons.257.col.pen.& fi.Goz.in cons.8.colum.1.& 5. Bertr.in cons.46.& in cons.207.col.2.uol.3.Affl.super const.fol.42.aliàs sub rub.de cul.pac.nu.78.Paris.consil.9.col.2.& cons.23.col.22.vbi dicit istam communem.uol.1.& cons.71.col.5.uol.3.ubi dicit istam communem opinionem.& col.seq.Grat.qui dicit istam etiã opin.communem in cons.128.vol.2.& cons. 163.col. 3.vol.2.Marian.iun.cons.103.col.5. ubi dicit communem.uol.2.Rui.cons.113.col.4.uol.2.

2 PRIMÒ Amplia,quia in hoc casu ueniunt etiam filiæ fœminæ,ut per Rui.cons.16.col.1. vol.1. vbi etiã dicit,ꝙ Bal.in c.imperialem.non contrariatur dictis in §.donare.ubi tenuit contrarium.

3 SECVNDÒ Amplia,nã nedũ fœminæ,sed descendentes ex eis ueniunt.Rui.cons.39.col.2.& cons. 135. col.2.vol.1 & cons.149.col.5.vol.2.& cons.150.col 7. vol.2.& cõs. 188.col.1.vol.1.& cons.47.col.3.& cõs. 105.col.pe.uol.3.& cõs.41.col.3.vol.5.Tiraq.de retrac. lignag.§.1.in gl.7.nu.21.& seq.ubi dicit propter istam dictionem uenire quæ aliàs non uenirent.

4 Limita proximas ampliationes,nã feudũ concessum pro se,& hæredibus quibuscunque, non poterit transire ad fœminas non agnatas,ne duæ improprietates sequantur,prout not.Bal.in c.1.§.donare.qual.feud.olim poter.alien.& in l.cum virum.C. de fideicomm. Rui.in cons.25.col.3.uol.2.

5 TERTIÒ Amplia,quia per istam dictionem quibuscunq; uenit etiam singularis successor,ut dicit Alex. in l.etiam.col.fi.ff.sol.matr.Abb.in cons.3.in 3. dubio. uol.2.Ias.in prælud.feud.col.15.uer.3.limita.& consil. 89.col.4.uol.3.Grat.in cons.35.nu 4.& seq.vol.1.Affict.decis.355.nu.17.Cur.iun.in cons.1.num.2. & in cons.83.nu 6.Rip.in l.ex facto.§.si quis ita. nu. 16. & seq ff.ad Trebell.ubi dicit cõem opi. & in l. quæsitum. §.si quis cum tutor.nu.6.ff. de priuileg. credit. Grat. in cons.5.nu.74.uol.2.Rui.in cons.15.nu.13.uol.2.Ias.in l.quędam.§.nihil interest.ff.de edend.

¶ Tenendo istam opinionem in conclusione principali tanquam magis communem.

6 PRIMÒ Declara,nam sub isto uerbo quorumcunque,ueniunt ea,quæ sunt de iure communi , non quæ sunt de iure speciali uel ex priuilegio , prout declarat Rui.in cons.105.col.4.uol.3.

7 SECVNDÒ Declara , nam restringitur istud verbum,quando agitur de tertii præiudicio, ut per eũdem Rui.in cons.105.colum.3.uol.3.

8 TERTÒ Declara , quia clausula, quibuscunque, non auget,ut extendatur dispositio ad ea quæ sunt diuersæ speciei in materia strictè interpretanda.ita Rui.in cons.103.col.6.uol.3.

9 Contrariam autem opinionem,quod ẽt stante clausula,hęredibus quibuscunq; non censeantur uocati extranei in materia aliàs ad hæredes non transitoria, tenuit Bal.in c.1.§.donare.qualiter olim feud.aliena.pot. Bal.in l.cũ virum.in fin.C. de fideicomm. Alexand. in consil.50.in quinta colum.in 1.uol Mart. de Laud. in d.§.donare.Iacob.de S.Georg.in tract.feu.in uerbo quibuscunque.Aretin.& Socin.in l.Gallus.§.etiam si parente.ff. de liber.& posthu.Dec in ca.in præsentia. col. 19.de probat.et in consi.171.colum.fin.et consil. 193. colum.penul.in fin.Corn.in consil.198.colum.fin. volum.2.Io.Ant.Alexan.in cons.110.colum.2.Barbat.in cõs.53.col.10.vol.1.& in rubr.de feu.col.2.Cass.in cõsuet.Burg.fol.120.col.3.et seq.Goza.in cons.26.col.5.

10 De clausula , quibuscunque aliis , vide Felyn. in capitul.sedes.colum.6.et 8.de rescriptis.et in ca. postu-

l.fœmi[illegible] col.17.ff.de reg.iur.Cassa.in confuet. Burg. fo.43.col 2.Tiraq. de retract.lignag §.1.in glo.9.num. 203.& seq.

¶ Contrarium tenet Alex.in cons.135.col. 4. vol.1. Soc.in reg.255.in 4.limit.

* Tenendo primam opinionem magis * communem.

6 Declara, vt illa habeat locum, quotiescunque odiũ esset rationabile, secus quando esset irrationabile, prout dicetur in limitationibus.

7 Secundo Amplia conclusionem procedere in vltimis voluntatibus, l. seruis legatis in princ.& in §. sed si pueris.ff.de leg.3.l.qui duos.ff.eo.l.inter stuprum.§.fin. ff de verb.sig.l.si ita scriptum.ff.de leg.2.Spec. in tit.de disput. & alleg.§.post hoc autem. Odof.& Saly.in d.l. quicunque.C.de seru.fug.Bar.in l. Plautius. ff.de aur.& arg.leg.Anch.in c.generali, & ibi Dom. de elect.in 6. Roman. in cons. 148. Cuman. in cons. 166. Corn.in cons.68 vol.4.Soc.in cons.55. vol. 3. Ias.in l.si quis id quod, col.2. ff.de iurisdict. om. iud. & in l.tres fratres. colum. 1. ff. de pact. & cons.142.col.4 vol.2.Dec.in l. fœminæ.col.15.ff.de reg.iur. Paris.cons. 42.col. 4 vol. 3.Rui.cons.115.col.2.vol.3. Tiraq. de retract. lignag. §.1.in glo.9.nu.219.

8 Amplia, vt idem dicẽdum sit in substitutione facta, si quis decesserit sine filijs, quæ tam in filijs masculis, quàm in fœminis verificatur, vt not.Io.And. Anto de Butr.& alij, in c.Raynaldus.de testa.Pet.de Anch.cons. 110.Alex.cons.55.in fi.vol.3.Soc.cons.55.vol.3.Cal. ca.cons.47.el 2.col 3.Dec.in cons.15. Paris.in consil. 28.col.1.vol.2.& cons.41.col.2.& 4.& cons.52.col.1. vol.3.Grat.cons.53.col.1.cons.54.col.1.vol.2. Mari. iun. cons.158.& cons.168.col.1.vol.2. Rui.cons.93. col.4.vol.2.& in cons.242.col.2.& cons.146.col.1.& cons.152.col.3.vol.2.& in cons.115.col.2.vol.3.& cõ. 124.col.2.eo.vol.

9 Infertur ex prædictis, quòd appellatione fratris venit soror in vltima voluntate, vt est tex. in l. Lucius.§. quęsitũ,ff.de leg.3.& in l. Lucius.§ Mæuia.el 2.vbi gl. & Bar.ff.ad Trebe.& not.Ang.Pau.de Cast.& Ias.in d. l.tres fratres.ff.de pact.& ponit Ful cõs.71.inci.mulier.

10 Ex quibus apparet conclusionem supra firmatam, fratris appellatione sororem non venire, in dispositione hominis, de iure non procedere, prout tenet etiam Alex.cons.84.col.2.vol.4.& cons.14.& cons. 48.col. 2.vol.4.Dec.in l.fœminæ.col.pen.ff.de reg.iur.

11 Primo Limita hanc principalem ampliationem, vt in vltimis voluntatibus masculinum concipiat fœmininum: nam hoc non habet locũ in dispositione odiosa, vt puta in exheredatione, textus est in l.1.§.sed si incertum.ff.de vent.in poss.mitt.& ibi glo.& notat glo.in l.si ita scriptum,& ibi Bar.ff.de leg.2. Spec. in tit.de disput.& alleg.§.post hoc autem.col.7.vers.vel ibi masculinum.Bar.in l.1.ff.de verb.sign.& idem Bar.in cõs.54. incip.Angelus Mariæ.Odofr.in l.quicũque.C.de seru. fug.Arch.in c.si quis suadente.col.2. 17.q.4.Imol.in l. si ita scriptũ.col. 1. ff.de leg.2.Ias. in l. si quis id quod col.3.in 3.limita.ff.de iurisd.om.iud.& in l.tres fratres. col.2.in 4.limit.ff de pact.in l.Gallus,in 1.lect.col.pe. ff.de liber.& post.Cuma.in cons.166.Ang. Aret. in §. fi.col.1.inst.qui testa.tut.dar.poss.Signor.Homo.cons. 172.col.3.

12 Infertur igitur, vt in fideicõmisso iniuncto masculis non cõprehendatur fęmina, vt per Bar.in cons. 54.col. 1.refert.& sequitur Corn.in cons.233.col.1.vol.3.

13 Secundo Limita, quádo ex verisimili mente testatoris masculinũ non cõcipit fęmininũ, vt no.Paris.cõs. 41.nu.14.& seq.vol.3 Mari.iun cons.90.nu.17.vol.1.

14 Tertio Limita, quando masculinũ esset in dispositione testatoris pluries replicatũ, quia tunc fœmininũ non comprehendit.Soc.in cons.100.col.fi.vol.4. Dec. in l.fœminæ.col.15.ff.de reg.iur.Grat.cons.65.nu.11. vol.2.& cons.68.nu.18.vol.2. & propterea quando in vna parte testamenti qualitas masculinitatis est expressa, intelligitur etiam in sequenti repetita, vt per Mar.iu. in cons.90.nu.16.& seq.vol.1.

¶ Contrarium in hac limitatione tenet Signo. Homod.in cons.172.per totum,& maximè.col.fi.

15 Tertio Amplia idem esse in rescriptis, in quibus masculinum concipit fœmininum, & propterea in illa clausula,& quidam alij, etiam fęminæ continẽtur. Spe. in tit.de rescrip. prę sent.§. fin. col. 2.vers. sed quæritur vtrum. Arch.in c.si quis suadẽte.col.pe.17.q.4.Io.And. in c.cum in multis, vbi ẽt Dom.col. 1. de rescrip.in 6. Domi.in c.generali.col.3.vers.4. casu,de ele.in 6.Abb. in c. significauit.col. 1. & ibi etiam apostill. de rescrip. Cõpostell.in c.sedes.eo.tit.Imola in l.si ita scriptũ. col. fi.ff.de leg.2.Ang.Are.in §.fi.col.2.inst.qui testa.tut.dar. poss.Ias in l.si quis id ꝙ col.2.in 5.ampliat.ff.de iurisd. om.iud.& in l.Gallus.in 1.lect.col.14.& in 2.lectu.colum.pe.ff.de lib.& posth & cons.141.col.4.vol.2.Dec. in l.fęminæ.col.19.ff.de reg.iur.Paris.in cons.20.col.3. vol.1.Tiraq.de retra.lignag.§.j.in gl.9.n.183.& n.204.

¶ Contrariũ tenet Gomes.in c.1.col.9.de rescr.in 6.

16 Quarto Amplia, idẽ esse in priuilegijs in quibus masculinum fœmininum comprehendit.Bal in c.ad audientiã.el 1.col.fi.vers.quæro nunquid.de rescr. Domi. in c.generali.col.3.in 3.casu,de elect.in 6. Arch.in c. si quis suadente.col.pe.17. q.4.Ias.in l. Gallus.col. 14 in j.lectu.& in 2.lect.col.pe.ff.de lib.& posth.& cõs.147. col.4.vol.2.& in l.si quis id quod. ff.de iurisd. om.iud. Hippol.in sing.536.Dec.in l.fœminæ.col.18.ff.de reg. iur.Rui.cons.145.col.3.& seq.vol.3. Tiraq.de retract. lignag §.1.in glo 9.nu.184.

17 ¶ Contrariũ in priuilegijs cõtra ius cõe, prout in priuilegijs immunitatis tenet gl in l.si ita scriptũ.ff.de leg. 2.vbi Imol.col.fi.ver.vlt.rem.Card.in cõs.135.circa fi. Ang.Aret.in §.fi.col.2.inst.qui test.tut.dar.poss. Alex. in l.quia tale.col.3.ff.sol.matr.Signor. Homod.in cons. 172.col.3.Dec.cons.468.

18 Et in priuilegijs alteri præiudicialibus, ꝙ fœmina nõ contineatur, tenuit Domin.in c.generali. col.3.vers. in tertio casu.de elect.in 6.Dec.in cons.453.col.1.

19 Declara, quia prima opinio debet intelligi in beneficijs Principum, vt tantummodo in eorum præiudicium ea sint latè interpretanda, vt masculinum etiam fœmininum concipiat, ita declarat Barb. cons.57. col.5.vol. 2.Corn.cons.177.col.2.vol 4.Dec.cons.468.col.fi.

20 ¶ Contrarium videtur verius, quia etiam in beneficijs,& gratijs alteri non præiudicialibus, vt puta in facultate legitimandi concessa comiti Palatino, sub masculino non continetur fœmininum, prout cõsuluit Signorol.Homod.in cons. 186 quem refert,& sequitur Card.Alex.in c.per venerabilem.§.quod autẽ.col.130. qui fil.sint.leg.Ias.in l.2.col.4.ff.de verb.obl.Dec.cons. 453.Curt.cons.9.col.fi.

21 Quinto Amplia, vt etiam in sententia iudicis masculinum fœmininum contineat.Archid.in cap.si quis suadente.colum. 2.17.quæst.4. Alex. cons.1.colu.6.& seq.vol.5.Alb.in l.quicunque,col. 2. vers.& prædicta. C.de seru.fugit.Tiraq.de retract. lignag.§. 1.in glo.9 num.210.

22 ¶ Contrarium tenet Dec.in l. fœminæ. col.pe. ff.de reg.iur.Curt.in tract.feud.in 3.parte.col.7.Imol.in l.si ita,col.fin. ff. de leg. 2.vbi dicit, quòd in sententia masculinum non concipit fœmininum, secus autem in statuto facto a iudice secundum ius commune, vel præter,

cons.14.uol.2. & cons.222.uol.3. & cons.114. col.2. vol.2.& cons.102.col.1.vol.3.& cons.335.col.4.uol.j. & cons.96.col.1.uol.2.& cons.271.col.4.uol.1.& cõs. 138.col.fin.uol.2.& cons.275.col.1.& seq.vol.4.Alex. in cons.45 col.1.uol.7.& cons.61.col.1.vol.1.& cons. 29.col.3.vol 3.& cons.234.col.1.vol.6.Soc. in consil. 90.col.1.vol.1.& cons.73.col.1.vol.4.Dec.in l.fœminæ.col.13.& seq.ff.de reg.iur.& cons.453.col.1.Curt. sen. in cons.40.col.3.Soc.in cõs.73.col.1.uol.4. Grat. cons.54.col.3.uol.2.& cons.64.col.2.uol.2. & cõs.65. col.2.& cons.68.col.2.uol.1.Ruin.cons.15. col.3. uol. 3.Maria.iun.cons.168.col.4. uol.2. & consil.170. col. pen.eod.uol.& cons.114 nu.18.uol.1.Tiraq.de retrac. lignag.§.1.in gl.9.nu.178.Curt.iun. in cons.163. nu.
* 13.ubi dicit hanc esse * communem opin.

42 ¶Contrarium, quod istud proueniat ex virtute comprehensiua, non autem extensiua, tenet Pet. de Ancha. cons.112.col.1.Bal.in l.fin.in 14.q. C.de hæred.insti. Ang.cons.189.col.1.Georg.Nat.in c.quamuis.col.51. de pact.in 6.Tiraq.de retrac.lignag.§.1.in gl.9.n.223.

43 Amplia, vt etiam istud sit ex proprio significatu, ut tenet Alex.cons.48.col.2.& cons.49.col.4.& cons.84 col.2.uol.4.& cons.115.col.3.vol.5.Maria.iun.in cõs. 30.nu.44.uol.1.& cons.104.col.1.uol.1.& consi.158. num.34.eo.uol.

44 Sublimita primam opinionem magis * communem habere locum, quando verba sonant sub nomine masculino, ut mulus, equus, filius: & idem si dicatur, si quis filius, si quis seruus, prout declarat Card. clem.1.col.2. de elect.& Alex.consi.135.uol.1.

45 Secus si uerba cantarent sub nomine cõi, ut homo, & idem si dicatur, si quis homo: quia tunc masculinum ex propria significatione fœmininum cõprehenderet. ita Bar.in d.l.1.ff.de verb.sign.& in l.si quis in tantam. col.1.& seq.C.unde vi.Anchar.in c.generali. col.2. de elect.in 6.Dec.in l.fœminæ.col.15.ff.de reg.iur.

¶Contrarium in hoc voluit Imol.in l.si ita.ff.de lega.2.Aret.in §.fi.instit.qui testam.tut.dar.poss.col.1.

46 Declara primam opin. nam quando in dispositione est apposita illa dictio, si quis, adshoc ut ex proprietate sermonis comprehendatur et fœmininum, debet adiungi verbum, quod ex sui natura tã masculum, quàm feminam comprehendat, ut tradit Bart. in d.l.1. ff.de uerb.sign.& in l.si quis in tantam.C.unde vi. & in l. 1. col.fi.ff.de pecul.Petr.de Anch.in c. generali. col.2. de elect.in 6.& ibi Domi.col.3.Bal.in l. Gallus, in princ. col.fi.ff.de lib.& posth.Saly.in l.quicunque.col.1.C.de seru.fugit.Card.in cle.1.in 3.q.de elect. Corn.in cons. 13.col.2.uol.2. Alex.in cons.234.col.1.& seq. uol.6.

47 Limita istam opinionem, quam dicit * communem
* Dec.in l.fœminæ.col.18.ff.de reg.iur. habere locum, quando adesset eadem ratio inter masculum, & fœminam, ut dicit gl.prag.sanct. fol.25. col.3. sed stante rationis diuersitate etiam sub signo, uel uerbo si quis, fœmina non comprehenderetur, non quia uerbum nõ sit
48 sui natura aptum fœminam continere, sed quia in dispositione l. indefinita non æquipollet vniuersali. ita declarat Bart.in l.1.in fi.ff.de pecul. & Aret. consi. 39. Dec.in d.l.fœminæ.col. 18.ff.de reg.iur.

49 Contrariam opin. quod uerbum, si quis, stans simpliciter comprehendat etiam fœminam ex proprietate sermonis, tenuit Fulgos.in d.l.quicunq;.C.de seru fug. & hanc opinionem tenuerunt consulendo Io. de Lig. & Card.de Salyc.& Ioan. de Fantuc. ut refert & sequitur Corn.in cons.175.col.1.in fi.uol.4.& cons.121.col.3. uol.3. Imol.in l.si ita scriptum.col.1. ff. de leg.2. Aret. in §.fi.col.1.& seq.inst.qui testa.tut.dar.poss.Dec.in l. fœminæ.col.14.ff.de reg.iur.

50 Limita istam opin. nisi testator uoluerit conseruare agnationẽ, quia tunc masculinum non concipit fœmininum, ut not.Socin.in cons.73.col.3. uol.4. Tiraq.de retract.lignag.§.1.in gl.9. nu.194. & dicetur inferius.

51 SECVNDÒ Limita principaliter, quando diuersa ratio militaret in masculo, & diuersa in fœmina, quia tũc masculinum nunquam comprehendit fœmininum. ita declarat Bar.in l.1.ff.de uerb.sign.& in l.si quis in tantam.col.1.C.vnde vi.& in l.1.col. fi. ff.de pecul.Bal.in l.seruus.C.comm.de success.& in l.in multis, ff. de stat. hom.& cons.202.col.fi.uol.1.Sal.in l.quicunq;.col.1. C.de ser.fug. Ang.cons.67.Imo.in l. si ita scriptum.col. .·.ff.de leg.2.Aret.in §.fi.col. ..instit.qui testa.tut.dar. poss.Arch.in c.si quis suadente. col.2.17.q.4. Card in cle.1.col.1.de elect.Paul.de Eleaz.Anch. & Domi.in c. in generali.col.1.de elect.in 6.Ias.in l. si quis id quod. col.2.in 1.limit.ff.de iurisd.om.iu.Fulg.cons.111. col. 1.Corn.in cons.114.col.2.vol.2.& cons.74 in fi.vol.j. & cons.13.col.pe.vol.2.& cõs.202.col.2.vol.3. & cõs. 199.col.17.in cons.1.col 1.& cons.14.col.fi.uol.2.& cons.83.col.1.uol.1.& cõs.172.col.j.uol.4.& cõs.138. col.pen.& cons.94.col.j.uol.2. & cons. 136.col.1.eo. uol.& cons.49.col.1.uol.4. & cons.21. col.3. uol j. & cons.102.col.2.vol.4.Alex.cons.135.col.fi.& cõs.80. col.2.uol.j.& cons.24.col.9. uol.2.& cons.134.col.fi. uol.6.& cons 45.col.2.uol.7.Barb.cons.50.col.fi. uol. 4.Signor.Homod.cons.172.col.3.Capr.cons.61.in fi. Aret.cons.50.col.1.Soc.in reg.255.in 6.fall.& cõs.64. col.8.vol.3.Calca.cons.48.col.3.Dec.in l.fœminæ.col. 13.& col.17.ff.de reg.iur.& cons.453.col.2.Curt.cõs. 40.col.3.& cons.9. col.3. & seq. Brun.in tract.quod. stant.masc.fol.9.aliàs in 5.art.in 13.q.ver. mouetur ex doctrina Bar.Hipp.in sing.10.Goza.cons.89.col.2.& col.fi.Mar.iun.cons.21.nu.89.& seq.vol.1.& cons.25. col.2.uol.1.& cons.168.col.5.uol.2. Tiraq. de retract. lignag.§.1.in gl.9.nu. 195.& seq.

52 PRIMÒ Igitur infertur, vt si statutum in contractibus mulierum, uel minorum exigat consensum proximiorum, non poterit interuenire consensus fœminarum, cum feminæ sint imbecillioris consilij, & sic cum in hoc casu diuersa sit ratio, ideo masculum non concipit fœmininũ. ita Bal.in l.1.col.fi.C.de eden. & in l.fi. ubi et Ang.C.de uerb.sig.Bal.in cons.201. col.fi. vol. 1.Ang.cõs.191.col.1.Cor.cõs.12.col.2.uol.2.& cõs. 74.col.fi.vol.j.& cõs.156.col.j.vol.2.& cõs.151.col.j. vol.4.& cõs.316.col.5.uol.j.Mar.iun.cõs.j.nu.104.vol j.

53 Limita, quia hoc non habet locum, quando statutum requireret præsentiam proximiorum, quia tunc venirent etiam fœminæ, ut tenet Maria. iun. cons.41. num.14.uol.1.

54 SECVNDÒ Infertur, ut in feudo recepto pro se, & filijs non veniant fœminæ, ex quo fœminæ ad feuda non admittuntur.c.1.§.filia.de success. feud. & ita declarat Paul.de Cast.& Alex.in l. sed si hæc.§. liberos. ff. de in ius uoc.Ias.in l.si quis id quod, col.2.in 1.limit.ff.de iurisd.om.iud.Maria.iun.cõs.1.qui loquit in emphyteosi. nu.117.vol.j.Ruin.cons.45.num.16. uol.j. Maria.iun. cons.168.nu.8u.vol.1.Ruin. in cons.16. col.1.uol.1.

55 PRIMÒ Limita, quia hoc non procedit in feudo ligio, in quo et fœminæ de consuetudine admittuntur, vt per Maria.iun. consi.77.nu.22.uol.1. Dec. in cons. 139.col.1.& in cons.269.nu.6.& in cons.414. nu.14. Grat.cons.9.num.155.uol.1.Curt.in tract. feud.in 3. par.princip.in 1.q.in 10.limit.

56 SECVNDÒ Limita in feudo emptitio, in quo etiam fœminæ admittuntur, ut uoluit Odofre.in sum.Rubr. qui poss.succ.in feud.Bal.in c.1.§.hoc autem, circa finẽ. qui feu.dare poss. Rom.in cons.367.Ias. in cons. 152. col.2.

col.2.vol.2.Dec.in conſ.139.col.2.& conſ.269.col.2. & conſ.390.nu.7.& conſi.424.nu.15.

57 Ratio eſt,quia feudum emptum per pecuniam,non habet naturam ueri feudi, ut dictum fuit ſupra, in 3. lib.in tit.de feud.in 2.concluſ.

¶Contrarium, q etiam in feudo emptitio fœminæ non admittantur,tenet Andr.de Iſern.in d.c.1.§. hoc autem.qui feu.da.poſſ.& ibi Præpoſ.in §.& quia.Brun.
* qui iſtam dicit * communem opin.in conſ.18.col.3. Maria.iun.in conſ.65.nu.16.uol.1.

58 Tertiò Limita in feudo conditionato, quod datur ad certum ſeruitium.Bal.in c.j.§. quia etiam in tit. epiſc.vel Abb.Dec.in conſ.139.col.2.& in conſi.124. nu.14.Pariſ.in conſ.4.nu.16.vol.1. & in conſ.12.nu. 20.eo.uol.Grat.in conſ.9.num.154.uol.1.

59 Qvartò Limita in feudo, in quo nullũ præſtatur ſeruitium perſonale.ita Bal.in l. quoties. C. de ſuis & legit.Roma.in conſ.367.col.pen.Dec. in conſ.32. col. pen.& in conſ.85.col.3.& in conſ.208.col.2.& in cõſ. 369.col.2.& in conſ.413.nu.13.& in conſ.424.num. 14.Grat.in conſ.9.nu.153.vol.1.Roma. in ſing.118. Curt.in tract.feud.in 3.par.princ.q.1.Pariſ.in conſ.12.
* nu.27.& in conſ.4.nu.9. uol.1. ubi dicit cõem * opin. Curt.ſen.in conſ.50.col.6.uerſ.ſecundò ſicut.

¶Contrarium propter iuramentum fidelitatis in hoc caſu tenet Alex. in conſ.30. col.6. uol.1. & iſtam opin.ſequuntur Aret.in conſ.1.col.pen.Iacob.in tract. feud.in ver.& fœminis.col.2.in 7.fallen.Soc. in conſi. 257.Dec.in conſ.139. circa finem.& conſ.193.col.3.

60 Tertiò Infertur, quòd quando teſtator voluit conſulere conſeruationi familię,appellatione filiorum non ueniunt fœminæ,ut notant Soc. in cõſ.73.col.3. vol.4.Pariſ.conſ.57.col.pe.vol.2.Maria.iun.in conſ.1. nu.118.& conſ.119.col.fi.uol.1.& conſ.168.nu.84. uol.2.Grat.conſ.53.col.2.vol.2. Ruin.conſ. 146. col. 3.uol.2. Tiraq.de retract.lignag.§.1.in gl.9. nu.194.

61 Qvartò Infertur,vt in officijs,in quibus requiritur maturitas iudicij,quę in fœminis nõ reperitur,maſculinum non contineat fœmininum.ita Spec.in tit.de diſput.& alleg.§.poſt hoc.verſ.uel ibi maſculinum. Archid.in c.ſi quis ſuadente.col.2.17.q.4.Petr.de Anch. in c.generali.col.2.de elect.in 6.Bal.in c. ad audientiã. el j.col.fi.de reſcr.Sal.in l.q.cunq;.col.j. C.de ſeru. fug. Iaſ.in l.tres fratres.col.2.in 8.limitatione. ff.de pac. & in d.l.ſi quis id quod.col.3.in 4. limitatione. Dec. in l. fęminæ.col.pe.ff.de reg.iu.Tiraq.de leg.cõnub.fol.17.

62 Qvintò Generaliter infertur, vt quando ex communi conſuetudine qualitas rei magis conuenit maſculo,quàm fœminæ,tunc maſculinum non concipit fœmininum,ut notat Guid.Pap.in ſing.522.

63 Tertiò Limita principalem concluſionem,ſi lex, vel alia diſpoſitio, quæ aliàs continere poſſet fœmininum ſub maſculino,loquatur diſcretiue, ideſt de per ſe in maſculo,& de per ſe in fœmina:tunc enim maſculinum non cõcipit fœmininum, ex quo expreſſum facit ceſſare tacitum,ut eſt tex.in l.ſi ita. ff.de lib. & poſthu. in l.clemens patronus.ff.de hære.inſti.& iſtam limitationem tenent Bal.in l.in multis.ff.de ſtat.hom. Iaſ.in l.ſi quis id quod.col.3.in 3.limitatione.ff.de iuriſd.om. iud.& in l.tres fratres.col.2.in 7.limitatione.ff.de pac. Soc.in regula 255.in 7.limitatione. & conſ.63.col.8. vol.3.Dec.in c.ſignificatum.col.j.de præb. Gomeſ. in §.pœnales.col.19.inſt.de act.Maria.iun.conſ.j.nu.37. vol.j.& conſ.3.col.j.& 4.ubi declarat.& conſ.114.nu. 29.& conſ.128.nu.60.vol.j.Rui.conſ.22.col.2.vol.3.

64 Amplia, nam quando in eadem diſpoſitione apparet, q vbi diſponens voluit comprehendere fęminas, illas ſpecificè expreſſit:ſi tamen poſtea in alia oratione eiuſdem diſpoſitionis ponat verbum maſculini generis, tunc ſub maſculino non comprehenditur fœmininum, etiamſi ſub illa oratione aliàs comprehẽderetur, vt declarat Corn.conſ.49.in princ.uol.4.& conſ.271. col.fi.& conſ.307.col.pen.vol.4. Alex. conſ.45.col.fi. vol.7.& conſ.234.vol.6.

65 Qvartò Limita,nam quando lex diſponit in materia odioſa odio irrationabili, tunc maſculinum non concipit fœmininũ,ut eſt tex.in l.quiſquis.§.filiarum. C.ad l.Iul.Maieſt.ponit Bar.in l.j.ff.de verb.ſig.& in l. ſi quis in tantam.C.unde vi.Bal. in l.quicunq;.col.4.& ibi Ang.in princ.& Sal.col.1.C.de ſeru. fugit.Petr. de Ancha.in c.generali.col.2.de elect. in 6. & ibi Domi. col.3.Iaſ.in d.l.ſi quis id quod. col.3. in 6. limit. & in l.Gallus.col.pen.in 2.lect.ff.de lib.& poſth. Corne.in conſ.13.col.j.& ſeq.¦ uol.2. & conſ.224. col.2. & ſeq. eod.uol.& conſi.335.col.j. & ſeq. vol.j. & conſ.271. col.4.uol.4. & conſ.96. col.j. uol.3. & conſ.95. col.3. vol.2.& conſ.90.col.pen.vol.3. & conſil.82. col.pen. vol.4. Alex. in conſ.45. col.2.uol.7. & conſ.84.col.j. vol.4.& conſ.80.col.2.vol.j.& conſ.234.col.fi.uol.6. Barbat.conſi.50.col.5.uol.4.Signorol.Homod. in cõſ. 173.col.3.Calca.conſ.48.col.j.Hipp.in ſing.317.Dec. in l.fœminæ.col.17.& conſi.64.col.j.Marian.iun.conſi.j.num.108.volum.j.& conſ.10.col.3.& conſ.23.nu. 41.uol.j.Ruin.conſ.103.nu.15. uol.3. & conſ.22. nu. 14.uerſ.2.etiam eod.uol.Tiraq.de retract.lignag.§.1.in glo.9.nu.186.& plurib.ſeq.

66 Infertur igitur ex hac limitatione,ut ſtante ſtatuto, q agnati excludant cognatos, ſub iſto capite agnatorum non comprehenduntur fœminæ agnatæ. ita tenent Corn.conſ.13.col.2.& ſeq.uol.2. & conſil.224. col.2.eod.uol.& conſi.335.uol.j.Io.de Anan. in conſ. 4.in 2.dubio.Brun.in tract.quòd ſtant.maſc.in 5.art. in 13.q.col.1.& ſeq.Pariſ.conſ.47.colum.3. uolum.3. Maria.iun.in conſ.1.num.115.uol.1.& conſi.30.colum.6. uol.j.& conſ.9. colum.3. & conſ.10. colum.j. uolum.2.

67 Secvndò Infertur, ut ſtante ſtatuto quòd frater excludat matrem, tamen mater non excludetur per ſororem,ut inquit Alex.conſi.45.col.2.uol.7.& conſ.82. col.1.uol.4.

68 Amplia, nam idem eſt, quia excluſa matre per patruum à ſtatuto,non erit excluſa propter amitam.Corne.conſi.12.uol.j.Brun.in tract.q ſtant. maſc. in loco ſupra citato.Maria.iun.in conſ.j. nu. 104. uol.j. Tiraq. de retract.lignag.§.1.in glo.9.nu.188.

69 Tertiò Infertur, ut ſtante ſtatuto, quòd patruus excludat auunculum,non cenſetur uirtute ſtatuti excluſa matertera,ut tradit Cor.cõſ.271. col.3.uol.4. Tiraq. loco ſupra citato.nu.188.

70 Qvartò Infertur ut excluſo auo materno non dicatur excluſa auia.Bald.in l.quicunque.C.de ſer. fugit. Corn.conſ.82.col.2.uol.4.& conſ.271.col.3. eod.uol. Alex.conſ.45.col.2.uol.7.Grat. conſ.26. col.3. uol.1. & conſ.38. col.3. eod. uol.Tiraq. in loco ſupra citato. num.187.

71 Amplia,nam ſi ſtatutum excludat à ſucceſſione aui paterni,non tamen excludet à ſucceſſione auiæ. Pariſ. conſ.49.col.2.uol.3. Grat.in conſ.26. num.60. uol.j. Maria.iun.conſ.23.col.10.uol.j.

72 Hinc eſt, nam quando ſtatutum dicit ut coniuncti & proximiores excludant fęminas,tunc ſub uerbo coniunctorum uel proximiorum non ueniunt ipſæ fœminæ.Brun.in tract.quod ſtant.maſc. in 5.art. in 13.q.

73 Qvintò Infertur, ut ſtatutum loquens de ſucceſſione paſſiua maſculorum non habeat locum in ſucceſſione paſſiua fęminarum,ut not.Corn.cõſ.271. uol.4.

74 Pri-

74 PRIMÒ Amplia, nam si statutum excludit à successione fratris, non videtur excludere à successione sororis. Capr.cōs.62.in 4.dub. Tiraq.de retract.ligna. §.1.in gl.9.nu.188.

75 ¶ Contrarium in hoc voluit Brun. in tracta.quod stant.mascu.in 5.art.in 13.q.vbi dicit non esse recedēdum ab opinione Lauren.qui hanc opin. tenebat.in §. cæterum. col. 24.inst.de leg.agnat.success. qui expresè dicit, vt statutum excludens dotatam à fratre, excludat etiam dotatam à sorore.& idem tenet And.de Isern.in c.1.col.6.de nat.success.feud.

76 SECVNDÒ Amplia, nam statutum, vt coniuncti ex latere patris excludant matrem, non operatur, vt fœminæ coniunctæ ex latere patris excludant matrē, secūdū Maria iū.cōs.13.col.7.vol.1.& cōs.9.col.3.vo.2.

¶ Contrarium tenet idem Maria.iun.cons. 10.col. pen.vol.2.

77 TERTIÒ Amplia, quia statutū excludens matrē a successione filij non censetur eam excludere à successione filiæ, prout hanc opi.firmant Archid.in c. si quis suadente.17.q.4.& clarius Domi.in c. generali. col.3. de electio.in 6.Alex.cons.234.col.2.vol.6.& cons.45. col.1.vol.7.Curt.sen.cons.9.col.2.Brun.in tract.quòd stant.masc.in 5.art.13.q. Tiraq. de retract.lignag.§.1. in gl.9.num.189.

78 QVARTÒ Amplia, quia statutum excludens fœminas propter agnatos, non excludit eas propter agnatas. Ang.consi.281.Brun.in tract. quòd stant. masc.in 12.art.in 9.q.Paris.cons.47.col.pen.vol.3. Maria.iun. cons.23.col.11.vol.1.

79 QVINTÒ Amplia, nā statutum præferens primogenitum secundogenito, non præfert filiam primogenitam filiæ secundogenitæ, vt dicit Bal.in l.omnes populi.col.9.vers.3.quæro.ff.de iust.& iur.& Brun. in tract.q stant.masc.in 5.art.in 13.q.& de his omnibus plenius dicetur infra in tit.de statut. in 7. conclus.

80 Declara, quia in proposito tunc dicetur statutum cōtinere exclusionem odiosam odio irrationabili, quādo fœminæ, quibus legitima debetur, prout filia, mater, & aliæ personæ ascendentes vel descendentes excludūtur propter masculos, & tunc illa dispositio dicatur odiosa odio irrationabili: sed quando transuersales, quibus nō est debita successio, excluduntur, tunc illa dispositio nō dicatur odiosa odio irrationabili. ita declarat Corn.cōsi.69.col. fin. vol.3. & cons.13.col.3. & seq.uol.2.& consi.95.col.pen.& fi.uol.2.& cons.224.col.2.eo.vol.

¶ Contrarium sentit idem Cor. cons. 97.col.1.& seq.vol.3.& cons.94.col.1.vol.2.

81 Limita primam opinionem magis * communē procedere tantummodo in capite exclusiuo, non autem in capite inclusiuo, vt declarat Corn.consi.95.col.pe. vol. 2.& cons.133.col.pen.eo.vol.Mar.iun.consi.10.num. 18.vol.1.& cons.1.nu.107.& cons.23.nu.11.vbi hāc dicit communem * opi.eo.vol.

82 QVINTÒ Principaliter limita, si legis dispositio esset pœnalis, & correctoria, quia tunc in ea masculinū fœmininum non comprehenderet. ita declarat Ias. in l.si quis id quod. col.3.in 7.limit.ff.de iurisd.om.iud.

83 Amplia, nam istud procedit etiam si dispositio esset tantummodo correctoria, secundum Paris.cons. 94. col.4.vol.3. vide supra in sexta Ampliatione.

84 SEXTÒ Limita, nam stante statuto, quòd stantibus masculis fœminæ non succedant, tunc dispositio loquens in genere masculino in materia successionis, nō cōtinet fœmininū.ita Alex.in cons.127.vol.1.aliàs in cons.14.vol.4.& in l.Gallus.§.1.in fi.ff. de lib. & posthu.& in l.hæredes mei.§.cū ita.ff.ad Trebell. Paul. de Cast.cons.410.col.2.vol.2.Soc.in regula 225.in 2. limi. & cons.51.col. 8.vol.4. & cons.73. col. 3.eod. vol.Barb.in rep.rubricæ.C.qui admit.col.96.& in cap. Raynaldus, in 2.char.& latius char.45.de testam.& in rep.l.cum acutissimi.char.pen. C.de fideicom. Ias.in l. tres fratres.col.2.in 6. limit. ff. de pact.& in l. si quis id quod.col.3.in 8.limi.ff.de iurisd.om.iud. Georg Natt. in c.quamuis.col.34.de pact.in 6.Corn.cons.197.col. 4.vol.1.Dec.cons.545.col.1.& seq.Cur.consi.52.col. 4.& consi.116.col.4.Hippol.singul.317. Fely.in c.ius generale.col.3. 1.dist.Brun.in tract. quod stant. masc. in 5.art.in 12.q. Goz.cons.45. col.3.& consi.59.col. 2.& cons.80. col. 2. Paris. cons.48.col.2.vol.2.& cōs. 57.col.pen.eo.vol.Maria.iun.cons.1.nu. 113. & cons. 104.col.5.vol.1.& consi.168.col.10.vol.2.Grat.cons. 53.col.2.vol.2.& cons.54.col.4. & col.fi. & consi.56. col.1.eod.vol.Rui.consi.168.col.3.vol.2.& consi. 36. col.2.vol.3.

85 Limita, quando etiam stāte statuto prædicto fœmina non excluderetur, vt puta si masculus esset incapax ad successionem, quia esset deportatus, vt inquit Rui cons.154.nu.5.vol.2.

86 SEPTIMÒ Limitata, quando ex coniecturis apparet de contraria voluntate disponentis, l. Lucius. §. quęsitum, ff.de leg.3.notat Bar. in l.si.ff.ad Trebell. & vr̄ sentire idē Bar.in l.1.ff.de verb.sig.dum allegat tex. in d.§.quęsitum.Saly.& Ang.in l.quicunque.C.de ser. fugit.Cuma.consi.117.Signorol. Homod.consi.172. col. 3. Ias.in l.si quis id quod.colum.4.in 9. limit.& in l.tres fratres.in 2.col.in 2.limit. & col. 3. in 9. limit. & consi.140.col. 11. vol.2. Alex.consi. 14.vol.4. Guid. Pap.q.506.Hippol.in sing.317.Calcan.cons.48.col.3. Curt.cons.40.col.3.Dec.in l.fęminæ.col. 14.ff.de reg. iur.Paris.cōs.57.col.pen.vol.2.& cons.41.col.2.vol.3. & cōs.49.col.5.eo.vol.Mari.iun.cōs.114.nu.18.vol.1.

87 Amplia, quia idem est in dispositione statuti, quando sumi potest contraria coniectura voluntati statuentium, vt per Maria.iun.cons.1.nu.101.vol.1. Et facit, quod dictum est supra in quarto lib. in tit. de subs. in secunda conclusione.

88 OCTAVÒ Limita, quando testator in prima parte testamenti dixisset de filijs masculis, quia si postea in alia parte loquatur simpliciter de filijs, intelligitur tantummodò de masculis, prout latè diximus supra in 4. lib.in tit.de testam.in 10.conclusione.

89 NONÒ Limita, si masculinum exprimatur qualificatè, vt puta quia dispositio loquatur de religioso, vel de monacho, nam tunc comprehenditur monialis, & masculinum non concipit fœmininum. ita Dom. in c.generali.col.3.de electio.in 6. Card.in cle. 1.col.2. de elect.& in cle.eos.in fi.de consang. & affin. Bal.in l. quicunque.col.4 C.de ser.fug.Alex.cons.135.col.pen. vol.1. Cæpoll. cons. 26.col. pen.Soc.in reg.255.in 5. limit.apostill.ad Bart.in l.Lucius.§.quæsitum.ff.de leg. 3.qui loquuntur in materia odiosa, & pęnali.

90 PRIMÒ Amplia, vt etiam in materia non odiosa, sed fauorabili, non comprehendatur fęmininum, vt tenuit Bal.in l.tres fratres, in prima lect. vbi Alber. in fi.& Ias.col.1.Ancha.in repe.c.canonū statuta.in vers. sed hic quæritur.de cōstitu.Alex.cōs.14.vol.4. Barba. cons.50.col.fi.vol.4.glos.pragm.sanct.fol.25.col.3.

91 SECVNDÒ Amplia nam statutum loquens de fratribus minoribus non comprehendit moniales tertij ordinis, Felyn.in c.veniens.de simo.

92 ¶ Contrarium in hac limit.tenet Fulg. consi. 121. & Rayne.de Forliu.in d.l tres fratres.Dec.in l.fęminæ. col.17.ff.de reg.iur Abb.in c.de monialibus.& ibi Felyn.de sent.excomm.qui tenent quòd appellatione monachorum veniunt moniales.

¶ Contrarium sentit idem Corn.cons.199.col.17. vers.circa alienationes.vol.2.

107 Sexto Sublimita, quando verba masculini generis in contractibus proferrentur à muliere,quia tūc veniret fœmina,ex quo non est credendum,quòd ipsa proprium sexum odio habuerit, secundum Soc. in l. Gallus,§.nunc de lege.ff de lib.& posthum.col. 3. Ias. in l.sed si hac.§.liberos.ff.de in ius voc.Cur.iun.in cōs. 181.col.2. Io. Ant. Alex.in cons.22.col.pen. Grat.in con. 110.num.26.vol. 1. Gozad.cons. 71.colum.3.& consi.79.in fin.

108 Septimo Sublimita,quia limitatio habet locū quando ista interpretatio, vt masculinum non concipiat fœmininum,tēdit in odium illius,cui imputatur, quare legem apertius non dixit,iuxta text.in l. veteribus.ff. de pact.secus si tenderet in eius fauorem, quia tunc ad eius incommodum & damnum etiam si essemus in contractibus masculinum conciperet fœmininum ita Corn.in consi.171.vol.3.col.1.in fin.& consi. 177.colum.2.vol.4.

109 Octavo Sublimita,nisi essemus in contractibus,in quibus materia esset fauorabilis,quia tūc masculinum etiam contineret fœmininum,vt per Ias.in consi.115.col fin.vol.1.

110 Nono Sublimita,nisi esset consuetudo loci in cōtractu illo fœminas admittere, vt declarat Imol. in c. potuit.col.fi.de loc.Ias.in l.vt liberis.col.7. C. de locat. in l.certi condictio.§.si nummos,col 4.ff.si cert. pet.

111 XI. Limita principaliter,si ista interpretatio redundaret contra ecclesiam:tunc enim masculinum fœmininum non contineret in præiudicium ecclesiæ.ita declarat Ias.in d.,l. siquis id quod.nu. 22. ff.de iurisd. om. iud.dicens se ita consuluisse. Addo quod istam opin. sensit expresse Bald.in l.2.col.2.C.de iure emphy. quē Alex.sequitur.in cons.61.col.2.vol.j.vbi dicit Bald. ꝙ

112 in emphyteusi ecclesiastica masculinum non concipit fœmininum, ne sequatur odium. s. exclusio ecclesiæ,contra quam non fit interpretatio, vt masculinum concipiat fœmininum.

113 Nec dicatur,ꝙ Bal.loquatur in contractibus,in quibus secundum communem conclusionem masculinū non concipit fœmininum, quia respondetur, quòd Bald.tenuit contrariam opin.quod in contractibus, & maximè in emphyteusi priuati,masculinum contineat fœmininum,vt ibi ponit in d.l,2.in loco paulò inferiori,& ponderat Alex.in d.cons.61. vol.1. quòd Bal.ita tenuerit ibi d.l.2.& in cons.j.col.7.vol.5.vnde Bal.qui loquitur in ecclesia, voluit sub masculino non concipi fœmininum in contractibus,ne sequatur odiosa exclusio ecclesiæ:secus in contractibus cum priuatis factis, in quibus masculinum conciperet fœmininum. & sic Bald. propriè probat istam limit. prout etiam ratio.in qua fundatur Bald.intentio probat istā limit.expresse.

¶ Contrarium tamen tenuit Dec.in d.l. fœminæ. col.15.ff.de reg.iur.Rui.cons.182.col.j.& 4. uol.2.

114 Declara primam opi.maximè locum habere, si sub eadem dispositione,in qua.fit substitutio,si quis sine filijs decedat, fœmina fuerit expresse exclusa: vt dicit Grat.in cons.56.nu.7.uol.2.tunc enim fauore piæ causæ procedit prima limitatio.

115 XII. Limita, nisi l.vel statutum loqueretur per uerbum,uir:nam tunc nunquam masculinum contineret fęmininum secundum Bald. in c. licet uniuersis, de testam.facit tex.& ibi notat Alber.Bart. Cyn. & Ang.in l.ij.in uerbo,uirorum.ff.de ll.& facit tex. & ibi not.Bal. in l.scripturas.in verbo,uirorum in 2. col. C. qui pot. in pig.hab.ponit Ias.in d.l.si quis id quod.col. 4. ff.de iuris.om.iud.glo.pragm.sanct.fol.30.col.3.

116 Et idem si dictum sit de filijs masculis, quia tunc fęminæ non ueniunt. Abb.in cons.36.uol.1.

117 Et propterea dicunt Host.& Io. Aod. in c. Rainaldus.de test.quòd si facta sit substitutio,si quis decesserit sine filijs masculis,fęmina non facit deficere conditionem:& similiter quòd appellatione liberorum masculorum non ueniant nepotes ex filia,dicit Spec.in tit. de locat.§.nunc aliqua.uers.146 Bal.in auth.si quas ruinas.C.de sacrosan.eccl. & tenent Ang. & Alex.in d.l. sed si hac.in §.liberos.ff.de in ius uoc.& Alex. & Ias.in l.Gallus.§.nunc de l.& ibi Ias.col.pen.ff. de lib.& posthum.& istam limit.ad regulam, quòd quando dictum est de filijs masculis non ueniant fęminæ, ponit Ant. de Butr.in cons.46. incip. rectè decisum est. & ponit Ias.in d.l.si quis id quod.col. 4. ff.de iur.om.iud.Io.de Ana.in cons.22.Dec.in d.l.fęminæ.col.14.de reg.iur.

118 XIII. Limita in dictis testium, in quibus sub masculino non continetur fęmininū,ut per Alex.in cons. 181.col.fi. vol. 1. latè Tiraq. de retract. lignag. §.1.in glo.9.num.145.

119 XIIII. Limita regulā procedere, quando masculinū,& fęmininum sunt eiusdem nominis,vt filius,filia, secus si diuersi nominis, vt frater, soror.ita dicit Capr. in cons 62.in fi.Cor.in cons.271.col.3.vol.4.

120 ¶ Contraria opin.videtur probari expresse per tex. in l.tres fratres,ff. de pact. & ideo nonnulli voluerunt dicere,ꝙ ista limitatio procedit,vbi verbum frater profertur in singulari,secus si in plurali,& quod ita procedit text.in d.l.tres fratres, Et istā responsionem ponit in d.l.tres fratres.Pau.de Cast.& Alex,in consi. 84.colum.2.volum.4.

¶ Contrarium quia nec ista responsio est bona, ex quo est contra tex.expressum in l. Lucius. § quæsitum. ff.de leg.3.in l.Lucius,§.Mæuia.cl.2.ff.ad Trebel.& cōtrarium tenet Ias.in d.l.tres fratres. col. 2. ff.de pact. & contra eam tenet Imol.in l.si ita. col. 1. ff. de leg. 2.& propterea tenenda est opin.contra limitationem.

121 XV. Limita, quando præmissum esset de filijs masculis,& postea dispositio diceret infrascriptos, vel dictos, quia intelligitur infrascriptos. i. filios masculos, vt per Franc.Curt.in cons.116.col.4.& Corn.in cons. 101.col.2.vol.4.

122 Amplia idem esse si diceret, vt supra, & supra dictū esset de masculis.Alex.in cons.48.col.5.vol.4.

123 XVI. Limita,vbi secundum communem vsum loquendi diuerso nomine masculus, & diuerso fœmina nuncuparetur, quia tunc sub masculino fœmininum non continetur.ita declarat Fulgo.in consi.34.Alex.in consi.84.col.j.vol.4. Abb.in cons.36.in fin. volum. 1. Georg.Natt.in c.quamuis,col.51.de pact.in 6.

124 XVII. Limita, quando si masculinum conciperet fęmininum sequeretur absurdum, vt declarat Petr. de Anch.in rep.c.canonum statuta,in 14.princ. de const. refert,& sequitur Alex.in consi.45.col.2.vol.7.Brun.in tract.quòd stant.masc.in 5.artic.in 13.q.

125 XVIII. Limita, quando si masculinum conciperet fęmininum,sequerentur plures impropriationes.ita tenet Abb.in cons.36.in fi.vol.1.vers.3.facit.Corn.in cōsil.271.col.5.in fi.vol.4.vers.item pro vna correctione & in cons.221.col.2.vol.3.

126 XIX. Limita,quando masculus profertur sub nomine proprio,quia tunc masculinum non concipit fęmininum.Bart.in l.1.ff.de verb.sign. Dom. in c.generali. col.3.de elect.in 6.Card.in clem.1.col.2.de elect. Angel.in l.quicūque.col.1.C.de seru.fug.Soc.in reg.255. in 8.limit.Dec.in l.fęminæ.col.14.ff.de reg.iur.

127 Amplia idē esse, si nominatis filijs noīe ꝓprio diceret testator,si dicti filij,vt ꝑ Mar.in.i cōs.90.co.3.vo.j.

228 Limita, nisi masculinum sub nomine proprio poneretur in l.decidente ius generale, vt no. Dy.in c. quòd alicui.de reg.iur.in 6. & Pet.de Anch.in d. c. generali. colum.2.de elect.in 6. Salyc.in l. quicunque. col. 1.C. de seru.fugit.

229 XX. Limita, quia econtra fœmininum non concipit masculinum, vt per Dec in c.cũ in cunctis, in princ. col.fi.in fin.de elect.& Ias. in l.si quis id quod.nu.24. ff.de iurisd.om iud.

230 XXI Limita, quando de fęmineo sexu facta esset specialis prouisio, quia tunc non venit sub masculino, glo.pragm. sanctio.fo. 25. col.3. Brun. in tract. quòd stant.mascul.in 5.articulo, in 13. q.vide supra in tertia limitatione.

231 XXII. Limita, quando adest statutum, vt statuta intelligantur, prout iacent, & ad litteram, secundum Maria, Soc. iun. in consi.1.nu. 102.volum. 1.& cons. 23. colum.fin.volum.1.

232 XXIII. Limita, quando ageretur de excludenda mitre à luctuosa filij successione, vt voluit Maria.iun. in cons.23.num.45.vol.j.

233 XXIIII. Limita, nam ratione contrarietatis euitandę masculinum non concipit fœmininum, vt tradit Ruin.consi.193.col.5.vol.3.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Iura & actiones an veniant appellatione mobilium, vel immobilium, vel dicantur tertia species.

1 ALIQVI voluerunt, prout videtur esse magis communis opin. vt iura, & actiones dicantur tertia species, & non veniant appellatione bonorũ mobilium, vel immobilium, per text.in l. à diuo. §.in venditione.ff.de re iud.in l.quam Tuberonis.§. fi.ff.de pec.in l.vnica.§.exactio.iuncta.glo.in verbo, incorporalibus.C.de rei vxor.act.in l.bene à Zenone.in §.& nemo audeat. C.de quadr.præsc. quam quidem opin.sequũtur Guid.de Suza.in 4.q.per eum disputata, incip. pone q.de facto, statutum dicit. Spec. in tit.de fruct. & interesse.§ 1.vers.2. quæritur.& ibi Io.And. Bart.in l. potest.ff.de aucto.tut.in l.mouentium.ff.de verbor.signific. in rep. l.si arrogator.col.antepe. ff.de adopt.& in consi.50.& consi.234.& in l.Centuro.in 8.col.in fi.ff. de vulg.& pup.in d.l.quam Tuberonis.§. fi. ff.de pec. Idem tenet Guil.de Cun.in l.j.ff.de stat. hom. Bald.in l.si constante. §. si bona.ibi Ang. Imol. & Alex.ff.sol. matr. Abb.in c.nulli. col.2.de reb.eccles.nõ alien.& ibi Imol.col.fi.& Barbat. col.fi. Alex.in l.à diuo Pio.§.in
* venditione.col.j.ff.de re iud. vbi dicit istam * communem opin.& Alex.in apost. ad Bart. in l. potest. ff.de aucto.tut.& in l.mouentium.ff.de verbor.signifi.Bald. in rubr. C. de iur. fisc.in fi.lib.10. Raph. Fulgo.in l.1. C.si aduers.transa.& in l.quam Tuberonis. §. fi. ff.de pecul.& ibi etiam Bal. Alex.in consil.109.col.3. vol.4. Guid. Pap. q.291.141.& 499. decis. Tholos. & ibi apost. decis. 315. Guid. Pap.in q.52. & q. 215. Gual. caut.9.de leg.Bertr.in cons.190.col.j.in fi.& seq.vol.j. & in cons.172.col.fi.vol.3.& consi.34.vol.2. Paris.in cons.67.col. 1.& seq.vbi ampliat, & limitat. & in cõs. 96.col.2.vol.2.Mart.iun.cons.115.col.j.vol.j. & cõsi. 51.vol.2.& cons.79.col.2.vol.2.Ruin.cons. 126. col. 3.& cons.128.col.j.vol.j.& cons. 115. col. fi.vol.3.& consi.139.colum.3.& seq.volum.5. Ange.in autchen. de non alie.§.1.Dec.in l.1.in 2.lect.colum.2.ff.si cert. pet.& in consi. 114.& in consi.652. Bald.in cap.1.in fin.prin.de pac.tenend. Ias.qui dicit consulendo ita tenuisse, in l.stipulatio hoc modo concepta. col. fin.ff.de verb.obli.& in d.§.in venditione.col.2. Purpur.in l.ex conuentione.col.9.C.de pact.Alber.in tract.stat. in 3. part.quæst.13.Oldrad.in consi.219.incip. factum tale est, dominus Rex. Card.in cons.66. & in cons. 72.col. j.& seq. & in clem. 1. in 10.quæst. vbi etiam Paul.de Eleaz.de reb.eccles.non alien.Rom.in cons. 509.col.3. Imol. & Dom. in cap.2.de reb.eccle.non alien. in 6. Maria.in tract. oblat. in 13. & seq. col. Alex. cons.31. col.2.& cons.45.col.3.vol.1.& in cons. 125. col.5.eo. vol.1.& in cons.68.col.fin.vol. 6. & in cons.244. vol. 6.& in cons.53.col.3.vol.3.& in l.1.num.9.ff.de vulg.
* & pup. vbi dicit * communem opinionem.Socin.in cons.101.col.fin.& in cons. 175.col.fin. Corn. consi. 104.col.2.vol.2.& cons.173. col. fi.vol.3. & in consi. 236.col.1.vol.4. & in cõs.6.col. 2.vol.4.Lap. alleg.92. col.fin.Dec.in consi.237.col.1.Guid.Pap.q.489. & q. 341. Aluaro. in cap. 1.§. 1. de feud. cognit. Brun.in trac.quòd stant.masc.fol.55.aliàs in.art.in 12.q. Ias.in
* cons. 5. vol. 3. vbi testatur hanc esse * communem opi.Mant.in cons.261.col.2.

2 Amplia hanc opin. magis communem procedere etiamsi dictum sit mobilium, & immobilium quorum cunque, vt voluit Paris.in cons.15.col.pen.vol.2.

3 Limita istam opi.quia appellatione bonorum absque illa adiectione, mobilium & immobilium, iura, nomina debitorum, & actiones continentur.l.bonorum. in fin.ff.de verb.sign.l.nomen.C.quæ res pigno.oblig. poss.l.si legatus.§.si quis bona.ff.ad Trebell.l.princepe. ff.de verb.sig.l.1.C.de vsufru.Paris.cons.94.nu.12.vol. 2.tradit.Tiraq.in l.si vnquam.in ver.bona.num.7.C.de
* reuoc. donatio.vbi hanc.dicit * communem opin.

4 Hinc infertur, vt in publicatione bonorum veniant iura, & actiones: vt notat Bald. Ang. & Alex.per illum text.in l.si constante.in §.fi.ff.sol. matr. & idem voluit Bald.in l.si maritus.in 1.part. fol.6.col.4. Tiraq. de retract.lignag.§.1.in glo.6.nu.6.

5 SECVNDA Fuit opinio, nam aliqui uoluerunt, quòd aut actio & ius competebat ad aliquid mobile, & censeatur actio, & ius quid mobile: si autem competebat ad aliquid immobile, censeatur ius, & actio quid immobile.ita tenet glo.in l.1.C. si aduers. trãsact. in glo.fi.& glo.in aothen.de non alien.in verbo, numeranda.Bart.in l.si sic.§.fi.ff.de leg. 1.& ibi Ang. Dyn. in l.potest.ff.de auct.tut.Cassa.in consuet.Burgun.fol. 98.col.j.& fol.142. col. 3. Brun. in tract. quod stant. masc.fol.41.aliàs in 8.articulo.in 26. q. Bald. in auth. hoc ius porrectum.col.fi.C.de sacrosan.eccles. Soc.in cons.101.col.j.& in cons.175.col.1.Alex.in cõs.109. col.3.vol.4. Marian. iun.in consi.97.col.fin.vol.2 Cagnol. in l. qui actionem.num.3.versic. ex prædictis. ff.de regul.iur.

¶Contrarium tenet Dy.in cons.8.circa med.& Paris.in cons.94.col.1.& seq.vol.2.

6 Declara, quia ista secunda opinio principalis videtur locum habere quando necesse esset, quod actio connumeraretur inter vnam, uel alteram speciem, & sic inter res mobiles, vel immobiles: quia tunc si actio competit ad immobile, iudicatur immobilis: si datur ad mobile, iudicatur mobilis. ita declarat Bartol. in l.mouentium.ff.de uerb. signific.in l.potest. ff.de auct. tut. in l. 1. circa fin. C. si aduers. transact. Bart. in cons. 50.& hoc est, quod uoluit dicere Bald. in cap. 1. in fin.princ.de pac. tenen. & in cap. 1.§.1.de feud. cog.& ita tenent Rom. in consi.509. colum.3. Card.in consi.72.colum.2. Imol. & Domi.in cap.2. colum. 2. de reb.eccles. non alien.in 6. Maria.in tract.

oblat.

oblat.col.13.& seq.Soc.in conf.101.col.fi.vol.1.Alex. in l.à diuo Pio.§.in venditione.col.1.ff.de re iudica.& conf.,1.col.2.in fi.vol.j.& conf.125.col.5.uol.j.& in conf.244.col.j.uol.6.Ang.in l.si constante.§.si bona.ff.sol.matr.Abb.& Imol in cap.nulli.de reb.eccle.non alien.Io.Crot.in l.stipulatio hoc modo concepta.col. 16.& seq.ff.de uerb.oblig.Card.Alex.in c.j.§.j.de feu. cognit.apostil.ad decis.Tholos.decis.315.Guid.Pap.in q.52.Bertr.in cons.190.col.2.vol.j.

7 PRIMÒ Limita istam opin.secundum Bal.in cap.j. §.j.de feud.cognit.procedere tantummodo in dispositione legis,quia in hominis dispositione nunquam appellatione mobilium,uel immobilium uenit actio.

8 SECVNDÒ Limita,quando actio daretur ad pecuniā in genere,quia cum genus non sit quid mobile,actio competens ad pecuniam in genere non dicitur quid mobile,nec potest prout quid mobile considerari.Roma.in conf.509.col.3.ex mente Lap.alleg.91.in fi.

9 TERTIA Fuit opinio,quòd actio,& ius connumerentur inter immobilia,& istam opin.ponit gl.in l.mouentium.ff.de uerb.sign.& in l.fi.in glo.pen.circa medium.C.in quib.cau.in integr.restit.non est necess.idē tenet Iac.de Belu.in auth.de non alie.in prin.col.2.

10 Declara,quia opinio potest procedere in iuribus seruitutum,quæ cohærent rebus immobilibus.Imol.in c. nulli.col.fi.de reb.eccles.non alien.& ibi Ant.de Butr. Maria.in tract.oblat.col.14.aliàs nec etiam ex communi usu loquendi actio potest inter immobilia connumerari,ut not.Felyn.in procem.Decret.in 3.colum.ex mente Io.Andr.in addit.ad Spec.in tit.de fruct.& interesse.in §.1.

11 Declara hanc conclusionem,an actio connumeretur inter mobilia,uel immobilia,ut per Tiraq.de retract.lignag.in §.1.in gl.7.in princ.vsque ad numerum 36.vbi pluribus modis declarat.

12 Nota etiam,quòd iura & actiones non circumscribuntur loco,vt dicit Ruin.cons.155.col.fi.in fi.vol.3. Tiraq.de retract.lignag.§.36.in glo.3.num.14.& seq. ubi plura cumulat.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Annui redditus veniunt appellatione immobilium.

1 ANnui autem redditus iuxta communem conclusionem connumerantur inter immobilia.clem. exiui.§.cumque annui redditus.de verb.sig.l.iubemus. la seconda.& ibi Bal.not.in princ.C.de sacrosan.eccl. & in §.1.& in auth.de non alien.ibi,ciuiles annonas. & ibi gl.& Ang.& in l.hac edictali.§.is illud.ibi,annonarum quoque ciuilium.& ibi gl.Cyn.& Bal.C.de sec. nupt.Bal.in c.j.in fi.princ.de pac.tenen.& in l.j.col.j. in fi.C.de suffrag.Fed.de Sen.consi.12.Roma.consil. 187.Alex.in l.si constante.§.fi.col.fi.ff.sol.matr.Imol. in cap.nulli.colum.fi.de reb.eccl.non alien.in c.2.eod. tit.in 6.in clem.1.eod.tit.Gemin.in cons.40.colum.2. Dec.in c.in præsentia.nu.70.de proba.ubi dicit,quòd ideo annui redditus per fratres minores acquiri non possunt.idem tenent Cassan.in consue.Burgun.fo.98. col.3.in fi.& fol.214.col.4.& seq.Guid.Pap.in sing. 296.Bertran.in consi.172.col.j.uol.2.& in cons.176. col.j.uol.3.Brun.in tract.quòd stant.masc.fol.42.aliàs in 8.artic.in 26.q.Tiraq.qui declarat de retract.lignag. §.j.in gl.6.nu.3.& seq.

2 PRIMÒ Limita,hanc communem opin.secundum Bar.in l.sciendum,in princ.nu.10.ff.qui satisd.cog.& Bald.in c.1.de controuer.inter uasal.& Episc.col.2.ut procedat conclusio,quando annuus redditus debetur de re immobili,secus si de re mobili.

¶Contrarium autem tenet Card.Alex.in c.1.§.de feu.cog.col.2.& Claud.in tract.feu.in rubr.quæ res in feud.dare poss.col.3.

3 SECVNDÒ Limita,ut per Feder.de Sen.in cons.12. si modo annui redditus deberentur in perpetuum,seu ad longum tempus,& non aliàs,& hoc sequitur Bal.in l.priuilegia,circa fi.C.de sacrosan.eccles.& in cap.1.de controuers.inter vasal.& Episcopum.col.2.in l.etiam. col.2.in fi.C.de execut.rei iudic.Domi.in c.2.col.2.de reb.eccles.non alien.in sexto.Ang.& Alex.in l.si constante.§.si bona.ff.solut.matr.Alex.in apostil.ad l.mouentium.ff.de uerb.signi.Paris.in consi.56.nu.15.uol. 3.Ruin.cons.82.col.1.& seq.vol.2.Maria.in tract.oblat.col.14.ubi sublimitat,nisi esset eadem ratio prohibitionis,etiam in annuo reddito breui duraturo.

4 TERTIÒ Limita secūdum Bal.in d.c.j.§.j.de cogn. feu.& in l.etiam.col.2.in fi.C.de exec.rei iudi,ut istud procedat,quando debetur annua præstatio actione reali,seu mixta,secus si personali,& idem dicit Aret. in cons.10.Barba.in l.sed si ex stipulatu.col.14.uersic. adde etiam.ff.de uerbor.oblig.& Ruin.cons.82.col.2. volum.2.

¶Contrarium tenet Maria.in tract.oblat.col.14.

5 QVARTÒ Limita,quia licèt incorporalia inter immobilia reputentur,ut not.Ripa,in 2.respon.col.fi.vol. 2.tamen credita montium non reputantur inter immobilia,ut tradit Ruin.in cons.82.col.2.uol.2.

5 SECVNDA Fuit opinio Abb.in cap.nulli.de reb.eccle.non alie.ut in annuis redditibus fiat eadem distinctio,prout in iuribus,& actionibus;quia si per se considerentur,censentur tertia species.ratione autē adiuncti reputantur,prout id,ad quod competunt.& istam distinctionem sequitur Maria.in tract.oblat.col.14. Alex.in apostill.ad Bart.in d.l.mouentium.ff.de uerb. signific.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Persona loquentis non venit in generali sermone.

1 REgulariter in generali sermone non venit persona loquentis.l.Paulus.§.fi.& ibi gl.& Bart.ff.de pign.l.inquisitio,ubi Bald.& Salyc.C.de solut.Alber. post alios in l.frater à fratre.ff.de condict.indeb.num. 16.Imol.in clem.j.de iureiur.Ruin.cons.89.col.j.uol. j.& cons.42.col.pen.uol.4.& cons.43.col.pen.eod. vol.Gramma.cons.3.post decis.nu.13.& seq.Afflict. super constit.in rubr.de fer.& salar.iud.nu.51.

2 Amplia,quia si quis promisit aliquem defendere cōtra omnes homines,non solum non tenetur illum defendere contra seipsum,sed etiam non tenetur illum defendere contra proprios filios,uel proprios parentes:& similiter stante etiam eadem promissione,non tenetur quis accommodare arcem contra filios,uel parentes.Alber.in l.frater à fratre.ff.de condict.indeb.nu. 16.& sentit Abb.in c.petitio.circa fi.de iureiur.Hipp. in l.j.§.si seruus.el 2.col.j.ff.de quest.Ruin.in cons.42. nu.15.& cōs.43.nu.18.uol.4.Bal.in l.cum acutissimi. C.de fideicomm.Imol.post alios,in clem.j.de iureiur. Gram.cons.126.nu.9.

3 Limita in vasallo,qui si iurauit dominum defendere contra omnem personam,tenetur illum defendere contra quascunque personas,ut inquit Bal.in c.imperialē,

de

de prohibi. feud. alie. per Feder. Albe. in d. l. frater à fratre, nu 16. ff. de cond. indeb. Zas. qui hanc dicit commu * nem * opi. in tract. de feu. in 7. par. c. 4. nu. 10. & est tex. expressus in fi. in tit. hic finit. lex.

4 Sublimita, quia non per hoc vasallus teneretur dominum defendere contra seipsum, vt no. glo. in §. fi. in * tit. hic finit lex. & illam dicit * communiter approbati, Iacob. de S. Georg. in tract. feud. in uer. & promiserunt. num. 13.

5 Primò Limita, ut conclusio principalis locum habeat quando gratuitò procedit dispositio, secus quando ex contractu præambulo. Ita tenent Cyn. Alber. & Sal. in d. l. inquisitio, & Bar. in l. j. in fi. ff. de senat.

6 Secundò Limita, nam in generali sermone uenit persona, ad quam sermo dirigitur, vt noluit glo. Iacob. Butrig. in d. l. inquisitio. & ibi Sal. C. de solutio.

¶ Contrarium sentit Archid. in c. deinde. 26. dist. & Dec. in l. 3. §. si procurator, nu. 20. ff. quod quisque iur.

7 Tertiò Limita, si aliàs dispositio non posset operari. Hipp. in l. j. §. si seruus. col 2. ff. de quæst. post Bart. in l. si quis legauerit. col j. ff. de leg. j. Ias. in l. admonendi. in j. lect. nu. 40. ff. de iureiur. Fabia. de Mont. in tract. emptio. & vendit. in 6. quæst. nu. 30.

8 Quartò Limita, quando identitas rationis suaderet, ut etiam persona loquentis contineri deberet, ut not. Sal. in d. l. inquisitio. & Abb. in c. petitio. de iureiu.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Pertinentiarum appellatione quid contineatur.

1 DOctores communiter concludunt, ut pertinentiæ appellentur, quæ uel ex statuto, uel ex consuetudine accedunt rei, de cuius pertinentijs agitur. ita firmat Inn. in c. cum sedem. col. 1. uers. & dic quòd pertinentiarum nomine. & ibi Io. And. col. j. ver. pertinentiarum autem nomine. Ant. de Butr. col. 3. uer. oppono quòd non procedat. & Abb. col. 2. uer. sed nunc quæro. & Card. col. j. Anch. col. 2. & Imol. col. 2. vers. item aduerte. & Collecta. num. 9. de rest. spol. idem tenent Bal. cons. 468. col. j. vers. istis ergo. vol. 3. & cons. 420. col. 2. vers. istis ergo. vol. j. & cons. 445. col. j. uers. istis ergo. vol. 5. Old. cons. 10. in princ. Spec. in tit. de relig. dom. col. 2. vers. qualiter autem. & ibi Ioan. Andr. in addit. & idem voluit Abb. cons. 62. col. 3. uersic. 2. principaliter. uol. 2. Pract. Pap. in libel. actio. real. in uerbo, cum pertinentijs suis. Soc. in reg. 295. in princ. & cons. 47. col. 2. vers. sed iterum. Dec. cons. 516. col. pen. vers. & sicut domina. Maria. iun. cons. 160. nu. 33. vol. 2.

2 Primò Amplia, quia sub nomine pertinentiarum ueniunt omnia, quæ pleno iure pertinent, ut dicit Cardi. cons. 47. col. j. uers. ad aliud responde.

3 Hinc est, ut sub nomine pertinentiarum ecclesiæ, veniat cura populi, ut dicit Cald. in cõs. 6 de verb. sig.

4 Secundò Amplia, etiamsi pertinentiæ accedant rei nedum iure communi, sed etiam iure speciali. Host. in c. cum ad sedem. col. 2. uers. uerum tamen si ecclesia. & ibi Card. col. j. & Imol. col. 2. uers. item aduerte. de resti. spol. Barbat. cons. 57. col. 10. uers. & ideo cum Innocentius. uol. 4.

¶ Contrarium tenuit Innoc. in d. ca. cum ad sedem. col. j. uer. nomine pertinentiarum.

5 Concorda, quod in hoc casu attendenda est tam qualitas personarum, quàm etiam qualitas petitionis in libello factæ, ut post Io. Andr. in d. ca. cum ad sedem, declarat Abb. ibi col. 2. uers. sed tunc uerò. & Ant. de But. col. 5. uer. sed dubium est.

6 Amplia, nam etiam subsecuta possessione declaratur quid ueniat sub nomine pertinentiarum, ut tenet Paris. cons. 3. num. 10. & seq. uol. 4.

7 Primò Limita, quia conclusio procedit in petitorio: nam in possessorio nomine pertinentiarum ueniũt etiam quæ nec de consuetudine, nec etiam ex statuto sunt deputata ad illum effectum, cum in possessorio veniant etiam damna, & iniuriæ, ut declarat Innoc. in c. cum ad sedem. col. 1. uers. hæc habent locum. & Host. col. 3. vers. & habent hæc locum. & Io. And col. 2. uers. & habent hæc locum. & Card. col. 2. uersi. item procedunt. & Abb. col. 3. ver. & habent hæc locum. & Collectar. nu. 9. de rest. spol.

8 Infertur igitur ex prædictis ad illam quæstionem an dominus Castri, qui habebat in dicto Castro nedũ iurisdictionem, sed etiam certa bona particularia, tradendo & concedendo Castrum cum pertinentijs censeatur concessisse, & tradidisse etiam bona particularia. in qua quæst. Imol. in l. 3. circa fin. & ibi Alex. col. pen. ver. circa istam quæstionem. ff. de acq. poss. tenent bona particularia non uenire in concessione. & idem tenet. Alex. cons. 222. in fi. uol. 3. & cons. 14. circa fi. uol. 7. Aret. cons. 15. col. 1. Afflict. in vsib. feud. in tit. de Capit. qui cur. vend. nu. 8. Ias. in l. fi. col. 2. uer. uide etiam. ff. de constit. Princ. Rui. cons. 45. col. 1. uol. 1. Mar. iun. cons. 160. nu. 32. uol. 1.

9 Declara, quia ista opinio absque difficultate videtur procedere, uel quando Dominus Castri illa bona particularia non eodem iure cum Castro possidebat, sed diuerso, ut dicit Aret. in l. 3. col. 5. uer. adde etiam. ff. de acq. poss. Maria. iun. cons. 160. nu. 32. uol. 2. Vel quan-
10 do disponens de Castro non erat ipse dominus terrarum, ac possessionum particularium, ut cõsiderat Aret. cons. 15. col. 1.

11 Contrarium in ista quæstione, ut etiam in hoc casu etiam bona particularia videantur concessa, tenuit Bal. in c. 1. col. 1. & fi. q. uers. modo hic quæritur, de Capit. qui cur. vendid. Corne. cons. 321. col. pen. uersi. pro decisione. uol. 4. Aret. in l. 3. col. 5. ff. de acq. poss. Afflic. in d. c. 1. num. 52. & ibi Aluar. col. pen. vers. aut concessit Castrum. & Prepos. Alex. col. 2. ver. quæro ab extra. in tit. de Capit. qui cur. vendid. Ias. in l. quominus. nu. 180. ff. de flumin. Barbat. cons. 57. col. 10. vers. & ideo cum Innocentius. vol. 4. Dec. cons. 516. col. pen. vers. & sicut domina. & cons. 517. col. fi. vers. & dato quod esset. Maria. iun. in cons. 106. nu. 3. uol. 2.

12 Concorda, vt per Aret. in l. 3. de acq. poss. quem sequitur Maria. iun. cons. 160. num. 32. vol. 2. vt quando bona eodem iure dominus possideret, tunc censeantur concessa, secus quando diuerso iure ea acquisiuisset.

13 Primo Limita primam opin. quando ex consuetudine terræ, etiam possessiones particulares accederent ipsi Castro, quia tunc venirent in concessione, si ad ipsum disponentem spectarent. Innoc. in c. cum ad sedẽ. de restit. spol. Bal. cons. 498. vol. 3. & cons. 445. uol. 5. Soc. cons. 47. col. 2. uol. 1.

14 Secundò Limita, nisi dictum esset ultra pertinẽtias etiam iura ad Castrum pertinentia. ita tenet Alexan. in apostill. ad Bart. in l. quo minus. ff. de flum. Aret. cons. 15. col. 1. uers. 3. præmitto.

15 Tertiò Limita, nisi ex coniecturis aliud appareret, puta si ex qualitate pretij argui posset, vt etiam Molendina, uel aliæ res particulares viderentur comprehensæ sub cessione Castri cum pertinentijs, prout uoluit Imol. in l. 3. in fi. & ibi Aret. circa fi. ff. de acq. poss. Alex. cons. 222. in fi. vol. 6. & cons. 14. vol. 7. Afflict. in tit. de Cap. qui cur. vend. nu. 8. in vsib. feud.

¶ Tene-

¶ Tenendo autem aliam opin. ut res particulares ueniant sub nomine pertinentiarum.

16 Primò Limita, nisi ex qualitate pretij aliud colligi posset, prout proximè dictum est in præcedenti imitatione contrariæ conclusionis.

17 Secundò Limita, nisi post specificatas res particulares adijceretur verbum pertinentiarum. Quo casu aliæ res particulares non expressæ in concessione non uenirent, ut dicit Soc. cons. 47. col. 2. uersi. sed pro solutione est. uol. 1.

De legibus & constitutionibus.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Lex generalis an cõprehendat casum priuilegiatum.

1 LEX generaliter loquens non comprehendit casus speciales, & multum prærogatiuos. Ita infertur ex dictis Sal. in l. fi. C. de iur. dot. ponit Ias. in l. 1, col. 3. ff. so. matr. in l. si constante. col. 34. ff. eo. ti. & in cõs. 157. col. 3. uol. 2. & in cons. 171. col. 7. vol. 4. & Soc. in cons. 46. col. 7. vol. 4. Ant. de Fan. in trac. de pign. & hypoth. in 8. par. princ. col. 8. Cassan. in cons. 32. col. 2. Calcan. in cons. 13. col. 2. Cassa. in consuet. Burg. fol. 270. col. 1. Gozad. in consi. 43. col. 2. & in consi. 76. col. 2. Rui. consi. 136. col. 4. uol. 3.

Sed quicquid allegatur per tenentes istã opin. prout sunt plures gl. & aliqua iura pro ista parte, vel loquun-
2 tur, quando casus ille erat specialiter determinatus lege antiqua, ita quòd lex noua superueniens generalis non tollit l. antiquam specialem determinationem habentẽ, ut est gl. in l. sciendum. ff. qui satisd. cog. ut ibi per Doct. & tradit gl. in uerbo, uacantibus. in Auth. de hæred. quæ ab intest. & Bar. in extrauag. ad reprimendum. in verbo, non obstantibus. Fulg. in l. cum in testamentis. C. de test. ut per Caccial. in l. omnes populi. col. 102. ff. de iust. & iur. & ita loquitur Alex. in consi. 80. col. 3. uol. 1.

3 Hinc est, vt l. generaliter loquens non tollat priuilegium alicui specialiter concessum, glo. in l. 3. in uerbo, decurionibus. C. de silentiar. lib. 12. Lofred. in cons. 31. col. pe. Ro. cons. 416. col. 2. in fi. uer. quinta principalis.

4 Vel quando etiam fuit facta expressa declaratio per l. ut in generali oratione non veniant aliqui casus speciales, vt de episcopo dicitur in c. quia periculosum. de sen. excomm. in 6.

5 Sed expressè istam opinionem tenet Petr. de Anch. in repet. ca. canonum statuta. uer. sed alibi quærit; Bart. in 11. q. de constit. Bal. in l. omnes populi. col. fi. uer. itẽ not. q̃ generale statutũ. ff. de iust. & iur. & ponit Alex. in l. talis scriptura. col. fi. ff. de leg. 1. Caccial. in l. omnes populi. col. 115. & seq. ff. de iust. & iur. Angel. in disput. exorta guerra. col. 4. Nell. in tract. banni. in 2. par. tertij temporis. q. 41. Hippol. in rubr. de crim. fals. col. 3. & in l. 1. §. si seruus. col. 3. ff. de quæst. & in sing. 163. Ruin. cons. 26. in subscriptione. col. 2. vol. 3.

6 Pro qua opinione ego adduco cõmune dictum Bar. in l. Lucius. in fi. ff. ad Turpil. ubi dispositio generalis de carceratis relaxandis, non habet locũ incarceratis ob crimen falsi, nisi id specialiter exprimatur. & idem uoluit Nell. in tractat. bannit. in 3. par. secundi temp. q. 12. ubi declarat. Boer. decis. 217. num. 21.

7 Et idem in saluo conducto dicit Magalott. in tract. de salu. conduct. fol. 58.

8 ¶ Contrariam uero opin. quod l. generaliter loquẽs comprehendat etiam casus speciales, & prærogatiuos, dummodo non sint priuilegiati in illa materia, & in illo casu, in quo l. generalis disponit, tenet Bal. in l. in fraudem. §. fi. ff. de test. milit. Dec. in l. ex testamento. C. vnd. lib. in cap. sedes. col. 5. de rescrip. in cons. 5. & cons. 301. col. pen. & fi. & in cons. 336. col. 5. Alcia. in 4. lib. parad. c. 10. Mant. in cons. 286. circa finem. Cagnol. in l. 1. nu. 16. vbi hanc dicit communem op. ff. de reg. iur.

9 Limita istam secundam partem quando per hoc dispositio annullaretur, ut post alios not. Cassan. in cons. 32. num. 19.

* ¶ Tenendo primam opinionem * magis cõmunẽ.

10 Infertur, quod dispositio generaliter loquens non comprehendat causam dotis. ita tenet Salyc. in l. fi. C. de iur. dot. idem sensit Bal. in cons. 359. uol. 3. incip. quemadmodum Imperator. Pau. de Cast. in cons. 78. in fi. uol. 1. incip. licet ista domina Lisa. ubi tenent quod legatum dotis non uenit in generali renunciatione. Ias. in l. 1. col. 3. ff. sol. matr. in l. si constante. col. 34. eo. ti. & in consi. 157. col. 3. uol. 2. & consi. 171. col. 7. uol. 4. in leg. quod dicitur. in 2. not. de uerb. obli. & in l. filiusfam. §. diui. col. 9. versi. 7. facit. ff. de leg. 1. & ibi Io. Crot. col. 19. versic. 6. pro ista parte. & in authen. res quæ. col. 7. uer. 3. facit. C. cõia de leg. Hippol. sing. 442. Barb. in apostill. in c. 1. §. donare. in verbo, vsus. qualiter olim feud. alien. potest. Bal. nouell. in tract. dot. in 17. & 18. speciali. Soc. in cons. 46. col. 7. vol. 4. & cons. 76. circa fin. eod. vol. Ant. de Fan. in tract. de pig. & hypothe. in 8. par. prin. nu. 23. uer. 8. fallit. ubi istam dicit cõmunem opi. Gozad. in cons. 43. col. 2. & cons. 97. col. 2. Affl. super const. in ti. de ser. & salar. iud. fol. 151. col. 1. Lofred. in consi. 31. col. pe. & in cons. 34. in fi. ubi ampliat. Balb. in trac. præsc. in 2. par. 5. par. principalis. col. pe. uer. 11. limita. Bru. in tract. de stat. exclud. fœmin. artic. 9. q. 3. Ferdin. lect. in l. filiusfam. §. diui. n. 345. ff. de leg. 1. Ant. de Canar. in tract. de insin. q. 37. Paris. in cons. 81. col. 2. uol. 3. Rui. cons. 137. col. 2. & cons. 194. col. 1. & cõsi. 195. col. 1. vol. 1. vbi ampliat. Hispa. in rubr. fol. 14. col. 2. de donat. inter uir. & uxor. Paul. de Cittad. in trac. iur. patr. in 3. par. in 24. priui. Ruin. consil. 61. colum. 2. uol. 3. ex quibus concluditur hanc esse magis communem opin.

11 ¶ Contrarium vero, quod l. generaliter loquens disponat etiam in causa dotis, quando causa dotis in ea materia non erat specialiter priuilegiata, ponit Dec. in d. l. ex testamento. C. vnd. lib. & in l. 1. nu. 9. & seq. ff. de reg. iur. & in l. 1. nu. 6. in 3. nota. C. de eden. & in d. c. sedes. col. 5. de res. in cons. 5. & in cons. 301. col. pe. & seq. & in cons. 536. col. 3. Alciat. lib. 4. paradox. c. 10. Rip. in l. fi. col. 55. C. de reuoc. donat. Tiraq. de retract. lignag. §. 1. in gl. 14. nu. 91. & seq. Contard. in l. diffamari. in q. n. 107. & seq. C. de ingen. manum. Cur. in l. hæres absens. col. pe. ff. de iudic. Afflict. super const. fol. 223. aliàs sub rubr. de except. host. pro pon. in fin. Paris. in cons. 17. col. fi. uol. 1. Grat. in con. 130. col. 2. uol. 2. Maria. iun. in cõs. 12. col. 3. vol. 2 late Cagnol. in l. 1. nu. 16. ff. de reg. iur.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Legis dispositio intelligitur de primo actu.

1 COmmuniter dici solet, vt legis dispositio semper de primo, actu intelligatur, prout est tex.

in l.boues,§.hoc ſermone.ff.de uerbo.ſignifi.in l.dotis promiſſio.§.quod vulgatum.ff.de iur.dot.in l.matrimonij.ff.q & à quib.in l.ſi ſocius.pro filia.ff.ſolut.matr.in c.non poteſt,§.1. de præben. in 6.& ad iſtam regulam comprobandam multa adducit Alex.in conſi. 15.vol. 4. Iaſ. qui infinita cumulat in l. diuortio.§. quod in anno.col.2.& ſeq.ff.ſolut.matr.& in l.in duob.§. ſi ei.ff.de iureiur.& in l.inter ſtipulantem.§. ſacram.col. 10. ff.de uerbo.obliga.& in conſi.36.col.ſi. uol. 3. Georg. Natt.qui etiam plura adducit in clemen.ſæpe. col. 61. & ſequent. de uerbor.ſignificat.Felyn.in cap.2.col.1. & ſequen.de treug. & pac. & in cap. conſtitutus. col. fin. de reſcrip. Guid. Pap. quæſt. 57. in fin. Calcan. conſi.20.col.1.Cremenſ.in ſingu.146.Caſſan.in conſuet.Burg.fol.272.col.2.Lofred.in conſilio 7. col.2.& ſequent. Dec. in conſilio 512. & conſilio 609. gloſſ. conſuet.Turon.fol.108.col.3.Gomeſ.in ca.2.fol.6.& ſequen.de reſcrip.in.6.Gramm. conſil. ciuili 160.col. 1.Trigon.ſing.20.Maria.iun.in conſ.25.col.2. uol.2. Curt.iun.in conſi.178.numero.27.ubi dicit communem opinionem.

2 Primò Infertur ex iſta regula, ut ſi teſtator inſtituit Titium, & poſt eius mortem filiū ſuum, qui uoluerit habere nomen familiæ teſtatoris, & eius inſignia, & Titius plures habuerit filios,ſolus primogenitus,ſi uoluerit iſta facere admittetur ad ſucceſſionem, ita Guid. Pap.q.467. Guil.Bened.in c. Rauynutius,in uerbo,in eodem teſtamento relinquens.nu. 174.de teſta. idem uoluit Tiraq.in tract.de iur.primog.q.64.

3 Secundò Infertur vt priuilegium conceſſum tibi, & hæredi tuo, intelligatur tantummodo de primo hærede,Bart.in l.2.col.2. ff. de conſtitu.princ. Felyn.in ca.2.col.2.de treug.& pac.Hiſpan.in rubrica de donat. inter uic.& uxorem.§.69.col.6.

4 Tertiò Infertur, ut diſpenſatus ad duo curata intelligatur diſpenſatus ad duo prima curata, c.non poteſt. §.1.de præb. in 6. Archid.in c. 1. de fil. presby. in 6. Bal. in ca. innotuit.col. 1.de elect. Rot.in nouis deciſ. 339.Franc.in c.non poteſt.colum. fin. de præb. in 6. Dec.in conſi.169.& in conſi.512.nu.4.

5 Quartò Infertur,nam diſpenſatus ut poſſit beneficium permutare, intelligitur,vt poſſit permutare cum uno,& non cum pluribus, Fel. poſt.alios, in c. venerabilis.col.1.de exceptio.

6 Quintò Infertur, quia quando Papa ſimpliciter mandat alicui prouideri de beneficio vacaturo, intelligitur de primo,vt not.Dom.in cap.ſi clericus.in 3.no. & ibi Franc.in.2. not.de præb.6.Bal. in conſilio 228. volum. 4.

Amplia,quia habens facultatem eligendi, intelligitur de prima electione, qua ſequuta illa facultas dicitur conſumpta.gl.in c.duobus.in uerbo,eligere. de reſcrip.in 6.& in c.gratia.in uerbo,eligas.co.ti. & ibi Io. And.& Arch.Roma.in conſil.329. in 1. dubio. Anch. in conſi.214.col.1.Fel.in cap.2.col.2. de treug.& pac.

7 VI.Infertur, vt ſecuritas veniendi conceſſa bannitis uel delinquentibus, intelligatur pro prima vice,prout ita tenent Dec.in conſ.512.nu.6.Magalott.in tract. de ſalu.conduct.fol.61.Georg.Natt.in cle. ſæpe. in prin. col.62.de uerb.ſig.Cur.iun in conſ.178.num. 24. Maria.iun.in conſ.25.col.2.uol.2.

8 VII.Infertur, vt vaſallus, qui tenetur contribuere pro maritagio filiæ domini ſui,contribuere debeat in maritagio primæ filiæ tantum, prout declarat Guid. Pap.q.73.in fi.Gram.conſil. ciuili 68. col.2. Tiraq. in tract.de iur.primogen.quæſt.70.

9 VIII.Infertur,quod poteſtas condendi,& reformandi ſtatuta aliquibus conceſſa, intelligi debeat tantummodo pro prima uice,ſecundum Alexan.in conſi. 65. colum.7.& in conſil.119.uolum.6.

10 IX.Infertur,ut declaratio actus obſcuri, vel ambigui,niſi ſemel tantum fieri poſſit,ut diximus ſupra in titulo de reg.iur.in tertia concluſione,in ult.limit.

11 X.Infertur,quia ſi medicus promiſit ægrotum curare,non tenetur illum niſi ſemel curare: & propterea etiamſi ægrotus in eundem morbum reincidat ipſe medicus dicitur liberatus.Spe.in tit.de ſalar.§.ſi. in princ. Alb.Anch.& alii, in c.presbyterum.de homicid.Aret. in l.ſi ita ſtipulatus eſſem abs te.ff.de uer.oblig.Saly. & Paul.de Caſt.in l.maritus.ff.locat.Alber.in reg.contractus.ff.de reg.iur.Bal.in conſi.255.col.2.uol.3.Hipp. in conſ.7.col.2.

12 XI.Infertur,vt licentia conceſſa ab Epiſcopo intrandi monaſterium monialium,intelligi debeat de prima vice,vt voluit Iaſ.in l.diuortio.§.quod in anno.col.3.ff. ſol.matr.& in l.in duobus.§.ſi ei qui.col.2.ff.de iureiur. Alex.in conſi.16.col.1.uol 4.Fely.in c.2.col.2.de treu. & pac.Iaſ.conſ.36.col.fi.uol.3.Dec.in conſ.512.nu.5. Maria.iun.in conſ.25.col.2.uol.2.

13 Amplia,nam idem eſt etiam de licentia conceſſa parochiano,ut poſſit alteri quam proprio ſacerdoti confiteri,prout tradit idem Fel.in d.c.2.de treug.& pac.

14 XII.Infertur,nā ſi quis molendinum ea conditione conduxerit,ut illud reſtaurare teneret,ſi ſemel illud reſtaurauerit,amplius illud reficere non tenetur.ita Bertachin.in tract.de Gabel.in 2.par.q.25.Iaſ.in l. diuortio. §.quod in anno,col.3.ff.ſol.matr.& in l.in duobus.§. ſi ei,qui col.2.ff.de iur.iur.Alex.in conſ.16.col.2.vol. 4. Dec.in conſ.512.& conſ.609.Curt.iun. in conſ. 178. col.fi.Mar.iun.in conſ.25.col.2. vol.2.

15 XIII.Infertur,quia ſi quis percipere debet fructus alicuius fundi,ex quo fundo bis in anno fructus colligantur,primi fructus tantummodo ſibi debentur, non autē ſecundi,vt tenent Iaſ.in l.in duob.§.ſi ei,qui.col.2.ff.de iur.iur.Alex.in conſ.16.col.2.uol.4.& in apoſt.ad Bar. in l.boues.§.hoc ſermone.ff.de uerb.ſig.Georg.Natt.in cle.ſæpe.in prin.col.62.de verb.ſig.Fely.in c.2.col.1.de treug.& pac.Curt.iun.in conſ.178.col.fi.

16 XIIII.Infertur,nam ſi ex conceſſione feudum debet ad primogenitum peruenire,hoc debet duntaxat intelligi de primo primogenito,& propterea eo mortuo ſecundogenitus pro primogenito reputatur, hanc opi. ſequuntur Card.Alex.Mart.de Land. poſt Bal. in c. 1. in fi.ti.de fil.nat.ex matr.ad Morg.Iaſ.in l. quoties.col. antepe.uerſi.illud ēt.ff.de rei ven.Zaſ.in conſ. 8. vol.1. Georg.Natt.in ſtatut.q ſtant.maſc.in vlt.q.2.q.princi. Hiſp.in rubr.de don.int.vir.& vxor.§.69.col.pen.

¶Contrarium tenet Albe.in procem.ffoum.in §.diſcipuli.col.4.uer.idem certum eſt.& latè iſtam partem comprobat Tiraq. de iur. primog. in 3.q. nu. 4.& ſeq.

17 XV.Infertur,ut ſi cui data ſit poteſtas arbitrandi, is ſemel tantum arbitrari poterit.Inn.in c.ueniens.de iur. iur.Bal.in l.ſi diuerſa.col.2.C.de tranſac.Iaſ.in l.diuortio.§.quod in anno,col.3.ff.ſol.matr.& in l.in duob.§. ei,qui.ff.de iur.iuran.Felyn.in cap.2.colum.2.de treug. & pac.

18 XVI.Infertur,ut licentia conceſſa à Pontifice Cardinali,ut poſſit teſtamentum facere, intelligatur de primo teſtamento,ut concludit Dec.in conſ.512.

19 Primò Amplia principalem concluſionem in omni & quacunque materia locum habere, ut inquit Iaſ. in conſi.36.col.fi.uol.3.Alexan.in conſi.16.col.2.uol. 4.Cur.iun.in conſi.132.col.1.

20 Primò autem ex hoc infertur,etiam in materia dotis regulam iſtam habere locum, ut probat tex. in d.l. diuortio.§.quod in anno.& ibi cōmuniter Doc.ff. ſol. matr.

matr. & idem probatur in l. dotis promissio. ff. de iur. dot. & idem in l. cum pater. §. pater certam. ff. de leg. 2. & in l. stipulatio de dote. ff. de. iur. dot. in l. matrimonij. ff. qui & à quibus. in l. si socius prb. filia. ff. sol. matr.

21 Secundò infertur, ut conlcusio procedat etiam in ultimis uoluntatibus, prout loquitur tex. in l. si fideicommissa. §. siquis alicui decem. ff. de leg. 3. & in l. 1. §. si cui ita. ff. ut leg. nomin. cauea. & in l. 1. §. inde Neratius. & in l. mulier. §. fina. ff. ad Trebell. Bal. in l. fi. col. 3. uer. noto quid si talis. C. de indict. uiduit. toll. Ias. in l. diuortio. §. quod in anno. col. 3. ff. solut. matr. Felyn. in c. 2. col. 3. de treug. & pac. Dec. in c. quoniam Abbas. col. pen. de off. deleg. & in cons. 512.

22 Tertiò Infertur vt etiam in cōtractibus huiusmodi interpretatio sit facienda, ut dicit gl. in l. si ei, qui, in uerbo, exhibuerit. & ibi Alex. & Ias. post alios. ff. de iur. iur. Pau. de Castr. in l. 2. §. fi. qui satisd. cog.

23 Quartò Infertur, vt & in beneficialibus regula locum habeat, prout supra dictum est in tertia illatione, cum seq.

24 Secundò Amplia, regulā procedere ēt si dictū, sit, donec, vel quamdiu, vt no. Bar. in l. 1. ff. ad l. Iul. maiest. ponit Lancel. Dec. in l. legatum. ff. de annuis leg.

¶Contrariam opi. puto ueriorem, quam uidetur tenere Bar. in d. l. legatum. & ponit ibi expresse Alber. de Rosat, & Iacob. Butrig. & uide in 7. limitatione.

25 Tertiò Amplia, vt hoc idem dicendum sit stantibus uerbis generalissimis, & uniuersalibus, vt uoluit Ruin. cons. 76. col. 6. vol. 1. Grat. in consi. 53. col. 3. & seq. uol. 1.

26 Quartò Amplia, regulam ita esse interpretandam etiam si ageretur de fauore piæ causæ. ita Bar. in l. cum quidam. ff. de annuis leg. Ias. in l. in duobus. §. si ei, qui. col. 2. ff. de iur. iur. & in l. diuortio. §. quod in anno. col. 3. ff. solu. mat. Alex. in cons. 16. nu. 7. uol. 4. Fely. in c. 2. col. 2. de treug. & pac. Mar. iun. in cons. 25. col. 2. uol. 2. qui omnes concludunt, quod si testator relinquat fratribus minoribus pitantiam in festo S. Francisci, semel tantum in illa die, & non ulterius pitantiam ab hæredibus soluendam esse.

27 Primò Limita, regulam principalem non procedere in dispositione negatiua, in qua uenit non modo primus actus, sed etiam quilibet actus successiuus in futurum faciendus. ita tenet Oldr. in cons. 16. sequitur Pau. de Cast. in l. hoc genus. ff. de. cond. & demon. Bar. in l. cū pater. §. pater filiam. ff. de leg. 2. Ro. in cons. 504. col. 2. & in singu. 291. Alex. in additio. Bar. in d. §. hoc sermone. & idem uoluit Alber. referens consiliū Oldra. tacito auctore, in l. fi. col. 2. C. de sponsal. Signorol. Homo. in consi. 68. col. 2. & istud fuit de mente gl. in d. l. hoc genus. in gl. si. in fi. ff. de cond. & demō. & ibi Bart. & hoc idem tenet Ias. in l. diuortio, §. quod in anno. col. fi. ff. sol. mat. & in l. in duobus. §. si ei, qui. col. 3. ff. de iur. iur. Fely. in c. 2. colum. fi. in 6. limit. de treug. & pac. Calcan. in cons. 20. col. 1. Dec. in c. nam concupiscentiam. col. 1. in 1. lect. de const. & in c. an sit. ubi declarat, de appella. Trigon. in sing. 26. Grat. in cōs. 21. col. 5. uol. 2.

28 Secundò Limita, quando per primum actum non satisfit intentioni disponentis, prout hanc limit. adducunt Bal. in l. si deicommissa. §. si quis. ff. de lega. 3. & in l. intuitus. in fi. C. de procu. Rom. in consi. 504. col. 1. Ias. in l. cum seruus. §. si quis alicui. colum. fi. ff. de leg. 1. Geor. Natt. in clem. sæpe. in princ. col. 61. uer. non obstat. de uerb. sig. ex mente Rom. in l. 2. ff. de re iud. Ias. in l. diuortio. §. quod in anno. col. fi. ff. solut. mat. Felyn. in c. 2. col. fi. in 2. fal. de treug. & pac. Dec. in consil. 22. col. 1. & in cons. 52. col. 2. & consi. 562. colum. 1. Ruin. in consil. 30. numer. 8. uolum. 2. et in consi. 119. nume. 14. & cons. 203. col. 6. uol. 2. & cons. 146. col. 3. uolum. 3. Gram. decis. 102. nu. 84. & seq. Tiraq. de retrac. ligna. §. 8. in gl. 7. nu. 5. uel quando non habuisset suam perfectionem. Maria. iu. post alios in consi. 89. col. 1. uol. 1.

29 Tertiò Limita, nam quando ob certam cām aliquod factum exigitur, non sufficit actum primo factū esse, nisi ēt illa causa sit subsecuta, quia tunc adhuc ulterior actus est necessarius. Bar. in l. 1. ff. ad l. Iul. maiest. Io. de Plat. in l. 1. C. de nauicul. li. 11. Abb. in c. 2. in fi. de treug. & pac. Ant. de Butr. in consi. 30. Fely. in c. in literis. col. 3. de offi. deleg. & in c. qualiter & quando. col. fi. de accus. & in c. 2. col. pen. in 4. limit. de treug. et pac. Dec. in consi. 562. Io. de Sylu. in tract. de benefic. in 2. par. q. 20. Rip. in c. cum M. col. 58. de const. et in 27. respons. in 2. lib. Magalott. in tract. de salu. conduct. pag. 61. Bert. in cons. 30. col. 3. uol. 1. et dicit Ias. in l. duob. §. si ei. col. 3. ff. de iur. iur. quod si respectu certi iudicii requiratur præsentatio, tūc nō sufficit semel præsētare.

30 Quartò Limita, si primus actus fuisset inualidus, quia tunc deuenitur ad secundū saltē ex benignitate. hanc limit. sequuntur Bar. in l. qui per salutē, et ibi Bal. Rom. et Ias. ff. de iur. iur. Bal. in c. olim ex litteris. col. 2. de rescri. et in cons. 144. uer. item quoties primus actus. vol. 4. Ias. in l. diuortio. §. quod in anno. in fi. ff. sol. mat. Soc. qui declarat in l. hæc cōditio. & in l. 1. col. 2. & seq. ff. de cond. & demonst. & in consi. 91. col. 2. uol. 4. Fely. in cap. 2. col. 3. in 1. limit. de treug. & pac. Dec. in cons. 112. col. fi. Curt. iun. in cons. 78. col. fi. Sarn. in compēd. utriusq. signa. nu. 61. Gram. decis. 101. num. 84. & seq. & nu. 100. & seq. Tiraq. de retract. lignag §. 8. in gl. 7. nu. 6. & seq.

31 Primò Sublimita, si ageretur de nouo iure quærendo, quia tunc etiam actus inualidus consumit dispositionem, vt declarat Bar. & ibi Alber. Ang. & Ias. in l. qui per salutem. ff. de iur. iur. Soc. in l. hæc conditio. circa fi. ff. de cond. & demon.

32 Secundò Sublimita, quādo quis uteretur non iure proprio, sed iure alieno, quia is ēt si actum inualidè fecerit, non potest amplius in eo se intromittere, cum facultatem sibi concessam dicatur consumpsisse. ut latè comprobat Maria. iun. post alios ibi per eum citatos, in consi. 89. nu. 24. & seq. uol. 1.

33 Tertiò Sublimita, quia in dispositio. hominis intelligitur actus validus, etiam si ex eo non fuerit secutus effectus secus in dispositione legis. ita no. Bal. in l. uni. in 4. q. C. de his quæ pœ. nomi. relinq.

34 V. Limita, nam ista regula habet locum in dispositione hominis, non autem in dispositione legis. ita Bal. in l. veluti. §. hæc vxor. ff. de eden. & in l. 1. in 4. q. C. de his, quæ pęn. nom. in l. si ut proponis. col. fi. C. quomodo, & quan. iud. Ro. in l. prætor. §. hoc autem interdictum. ff. de damn. infect. & in consi. 504. Cuma. in l. si cum dotem. §. 1. ff. sol. matr. & ibi Alex. col. 2. Ias. in l. diuortio. §. quod in anno. col. fi. ff. eo. & in l. prætor. §. deinde, col. fi. ff. de nou. oper. nunc. & in l. duobus, §. si ei. col. 3. ff. de iur. iur. Alex. consi. 70. col. 2. uol. 2. Soc. cons. 117. col. 2. & cons. 91. col. 2. uol. 4. Dec. in cons. 512. col. 2. Cæpol. cons. crimi. 67. col. 2. Hippol. in sing. 172. Lofred. consi. 7. col. 1. Calca. consi. 20. col. 1. Io. de Sylu in tract. de benefi. q. 22. nu. 15. in 2. par. Gom. in §. rursus. col. 4. inst.
* de actio. Cur. iun. in consi. 178. nu. 27. ubi dicit * communem opin.

¶Contrarium sentit Bar. in l. in hoc articulo, col. fi. ff. de hæred. instit. qui loquitur in l. dispositione. Alex. in consi. 15. uol. 4. Lofred. in cons. 7. col. pe. col. pe. Rui. in consi. 104. col. 8. uol. 1.

* Tenendo primā opinionē tanquā * magis cōem.
35 Sublimita, quia etiam in dispositione l. si sumus in

materia odiosa & alteri præiudiciali, regula uidetur procedere, ut not. Grammat. consi. criminali 64. circa finem. & in uoto. 3. col. fi. ubi si simus in crimine assassi-
36 nii, uel in aliis atrocioribus, in quibus etiam non seruato iuris ordine quis potest torqueri, iuxt. tex. in cap. 1. de homicid. in 6. tunc tortura semel data minime reiterari poterit.

37 Sextò Limita, & declara hoc quod dicitur, ut in dispositione hominis dispositio uerificetur in primo actu, quia hoc est uerum in materia odiosa & restringibili, ut expressè declarat Alex. in consil. 15. in prin. uol. 4. ex mente Alber. de Ros. in tracta. statut. in 2. par. q. 182. secus autem si essemus in dispositione fauorabili, in qua nō modo primus, sed quilibet actus successiuus ueniret, ut tenet gl. in l. placet. ff. de lib. & posth. Bart. in l. si ita. ff. de auro & arg. legat. Cald. in disputatione sua incip. ex octo studentibus. in ultima charta. Imol. in l. cum pater. in §. pater certam. in fi. ff. de lega. 1. Bar. Pau. & Alex. in d. §. hoc sermone. ff. de uerb. sig. Alex. in cōs. 471. col. 2. uol. 2. Soc. in consi. 48. col. fi. uol. 3. Afflict. decis. 393. Barbat. in cap. quod iis. col. 10. de testa. Fely. in c. 2. col. 3. & seq. de treug. & pac. Afflict. super const. in ti. ut uniuers. accus. circa fi. Lofred. in cons. 7. col. 1. Calcan. in consi. 20. col. 1. Bertr. in consil. 30. col. 4. uolum. 1.

¶ Contrarium uoluit Bart. in l. cum quidam, ff. de annuis legat. dum loquitur de eo, qui reliquit pitantiam fratribus mendicantibus in festo S. Francisci, & omnes alii, quos posuimus supra in 4. Ampliatione. idem tenet Ias. in consi. 36. col. fi. uol. 3. Lofred. in cons. 7. col. 8. Rapha. Cuma. in l. eum qui calendis. ff. de uerbo. oblig. ubi tenent hanc opin. in contractibus, secus in ultima uoluntate.

38 Septimo Limita, quando certum tempus esset præfixum usq; quo actus ille fieri posset, quia intra illud tempus non modo semel, sed pluries ille actus fieri poterit. tex. est in l. sicut. ff. quēad. usus. amitt. Raph. in l. si mihi, & Titio. ff. de uerb. oblig. Bal. in consi. 34. col. fin. uol. 5. Fel. in c. 1. col. pe. in 4. limit. de treug. & pac. Dec. in l. edita. col. 1. C. de edēd. & in l. 1. colum. fi. C. de insti. & substitu. Staphil. de litter. grat. & iust. fol. 129. Grat. in consil. 53. col. 4. & sequen. uol. 1. Tiraquel. in tractat. de retract. lig. §. 8. in gl. 7. nu. 9.

39 Octavò Limita, si fieret concessio pro certa & determinata causa: nam tunc non tantum pro prima vice, sed semper durante illa causa concessio diceretur durare. Io. de Plat. in l. 1. col. 2. C. de nauicul. lib. 11. Abb. in c. 2. circa fin. de treug. & pace. Bar. in l. 1. col. fi. ff. ad leg. Iul. Maiest. Signorol. in cons. 153. col. 1. Dec. in cons. 562. col. 1. Geor. Natt. in clem. sæpe. in princ. col. 6. de uerb. sign.

40 Amplia, quia generaliter dicendum est regulam locum non habere, ubicunque post primum actum uiget etiam eadem ratio in dispositione: nam tunc dispositio ad alios actus porrigitur. Roma. in consi. 504. Ias. in l. uelut. §. hæc uox. col. 2. ff. de eden. & in l. prætor ait. §. deinde. colum. fi. ff. de nou. oper. nunc.

41 Nonò Limita in dispositione conditionali, in qua est uera ista regula, ut intelligatur dispositio de primo actu, secus autem in pura dispositione, secundum opi. Bar. Ang. Alex. in l. inter stipulantem. §. sacram. ff. de uerbor. oblig. Bald. in l. qui per salutem. in 2. lect. in fin. ff. de iur. iur. & in l. ea quæ. colum. fi. C. de condi. indeb. Angel. in cons. 51. col. 2.

¶ Cōtrarium tenet Raph. Cuma. in d. §. sacram, quē etiam sequi uidetur ibi Ias. col. 10. ff. de uer. oblig. Ruin. qui ponit contrarias conclusiones in utroque dicto, in consil. 62. colum. pen. uol. 3. & licet alia opinio uideatur magis communis. tamen iudicio meo ista uidetur uerior, ut manifeste apparet, per quamplura iura citata in prin. huius conclusionis, quæ etsi non loquantur in materia conditionali, nihilominus optimè hanc opin. uidentur probare.

42 Decimò Limita, quando dispositio profertur in materia, quæ ex consuetudine recipit reiterationem, quia tunc primus actus non consumit dispositionem, ut per Bal. in l. 1. col. 2. C. de. fideic. ubi de eo qui legauit mulieri uiduæ uestimenta. Ro. in sing. 294. Alex. in l. diuortio. §. ob donationes. col. fi. ff. solut. matr. & ibi Ias. col. pen. uer. 11. facit Calcan. in cons. 20. col. 1. Ias. in l. duob. §. si is qui, col. 2. ff. de iur. iur, Fely. in capit. 2. col. 3. in 2. fall. de treug. & pace.

43 XI. Limita in dispositione ex causa lucratiua, quæ cōcipit non modo primos fructus, sed etiam ulteriores, non autem in dispositione onerosa. Bal. in auth. excipitur. in fi. C. de bon. quæ lib. Alex. in l. diuortio. §. ob donationes. colum. fi. ff. solut. matr.

44 XII. Limita in priuilegio, quod sui natura debet esse perpetuum: ideo non modo semel, sed pluries uerificatur. ita Io. Andr. & Dom. in c. licet. in §. 1. de priuil. in 6. ubi priuilegium concessum alicui, ut cum familiaribus possit ingredi ecclesiam tempore interdicti, habet locum non modo in primis familiaribus, sed ēt in aliis. quod dictum sequitur ēt ibi Franc. in d. c. 1. Io. And. in c. qui sentit. de reg. iur. in 6. & idem tenet Fel. in cap. 2. col. fin. in 7. limit. de treug. & pac. Hispan. in tub. de donat. inter vir. & vxor. §. 60. col. 6.

45 Amplia, nam si episcopus habeat indultum, vt famuli ipsius gaudeant fructibus beneficiorum suorum, indultum istud porrigetur etiam ad eos famulos, qui loco illorum subrogati fuerunt, ut tradit Io. And. & Dō. & Frāc. in c. fi. uer. sed pone episcopus, de uerb. sig. in 6.

46 XIII. Limita, stante dispositione per uerba pluralis numeri, quæ operantur, ut non modo ueniat primus actus, sed etiam alii ulteriores, ut not. Dec. in cons. 562.

47 XIIII. Limita in legato reditus, qui singulis annis percipitur: nam si simpliciter legatur, intelligitur non modo pro prima vice, sed etiam pro aliis, ut not. Cremens. in sing. 75.

48 XV. Limita generaliter, quotiescunq; ex coniecturis appareat disponentem uoluisse dispositionem suam ulterius progredi, ut tradit Bar. in l. cum quidam. ff. de annuis lega. Rom. in consi. 438. in 4. dubio. in fi. Petr. de Ancha. in consi. 27. col. 3. Ant. de Butr. in consi. 30. Barb. in consi. 27. col. 10. uol. 1. Soc. in cons. 113. col. 3. uol. 1. Rui. in consil. 219. num. 14. uolum. 2. Bertr. in cons. 30. col. fi. vol. 1. Tiraq. de iur. primogen. q. 3. nu. 9.

49 XVI. Limita quando secundus actus subrogaretur loco primi. Bal. in c. dudum. el 2. col. 1. de elect. Ruin. in consi. 62. nu. 8. vol. 3.

CONCLVSIO VIII.

Argumentum.

Lex disponens in uno ex correlatiuis, habet locum etiam in alio.

1 Correlatiuorum eadem est natura, & propterea, dispositio loquens in uno, ad aliud etiam extenditur. tex. est in l. fin. C. de indict. uiduit. toll. & ibi Bart. in 1. notab. & Bald. colum. 1. uersi. sed Bar. dicit. & Paul. de Castr. in princip. ad idem est text. in leg. 1. & ibi not. Bart. in uersic. & hæc est lex. & Io. de Plat. uer. & nota hic casum. C. de cupress. libr. 11. & etiam est tex. in leg. Iulianus. §. si procurator. ff. de actio. emptio.

& in

& in l.fi.& ibi Bar.versi.vlt.not.& Ang. in summario. & Imol.in summario.& vers.item quòd dispositioné. ff.de acceptil. & firmat Bart.in l.liberorum.§. 1.ver.sed quęro.ff.de his, qui not. infam. & in l.1.in fi.prin.ff. quod met.caus.Bal.in l.nemo martyres.circa fi. C.de sacros.eccl.& in l. si conuenerit.in princ. ff.de pact. & in rubr. C.de reb.credit.col. 2. in secunda opposit. Abb. in procem. Decretal.in uerbo, Gregorius num. 20.ver. nota.bene.& ibi Fely.versi.ex quo dicit hic.Domin.in c.cupientes.§.denique.col.1.versi. nota glo. de electio. in 6.Abb.in c.fi.in 2.notab.de Iud. Io. de Ana.in cap. super eo.col.1.versi.præterea ista sunt.de vsur. Petr.de Anch.in c.canonum statuta.col.18.vers. nec obstat. de const. Io.Andr.in c.Michael.in verbo, proximo,& in fi. versi.in glo. 1.de presbyt.Bal.in c.2.in fi. de probat. & in cap.cum te.col.1.vers.extra oppono. C.si cert.pet. & consi.310.col. 1.vers.vel dic utrobique. uolum.3.& consi.449.col.2.versi.uel dic utrobique.Bart.in l. si ab eo,& ibi Bal.C.de legit.hæred.Lap.alleg.21.Ang.cõs. 210.col.2.uersic.in correlatiuis. Cuma.cons.35. col.2. uers.nam dispositio in uno.Hippol.in l.si quis uiduam. col.4.versi.& vltra prædicta.ff.de quæstio. Alex.in cõs. 131.num.20.vol.5.Io.de S.Blas.in tract. correlatiuorum.col, 2. uers.venio ad tertium. Fabia. de Monte in tract.de empt.& vend.in 2.q.num.32.& seq.Venafra. consi.5.col.pen.uers.sunt.n.Aimo in q.per eum disputata post tractatum de antiq. temp. num.44. Rebuff. in tract. nominatio. in 19.quæst.princip.num.14.Ias.
* qui dicit * communem opin.in l.qui condemnare.nu. 9.ff.de re iud.& communem dicit Cur.iun. in cons 6. in princip Ex ista regula infertur ad plures casus.

2 PRIMÒ Infertur,quia dispositio loquens de viro,intelligitur etiam habere locum in uxore, & ita etiam econuerso,nisi ratio diuersitatis appareat,vt not, Bar.in l.1.in fin.princ.uersi.poni casum.ff.quod met.caus.& in l.fi.uer.fallit in correlatiuis. C.de indic.uiduit.tollen. Cassan in consue.Burg.fol.406.aliàs super rubr.de approbat.consuet. Duc.Burgund.uers.7.conclus.

3 PRIMÒ Amplia hanc conclusionem,quia priuilegium concessum marito,extenditur etiam ad eius uxorem,l.nam tantum.in fi.& ibi Cuma.ff.de re iud. ponit Dec.in l 1 col.5 uersi.2.principaliter. C.de in ius uoc. glo.consue. Turon.fol.7.col.1.uersi.exinde infero.

4 SECVNDÒ Amplia,ut hoc procedat etiam in statutis. & ideo si statuto prohibeatur maritum relinquere uxori,censetur etiam facta prohibitio per statutum,ne uxor relinquat marito,ut per Ias.in cons.112.col.1.uersic. sed præmissis omnib.& col.seq.uol.1.& in l.fin.col. 2. C.de in lict.uiduit.toll.Cur.sen.in cons.11.per totũ, Io.Crot.in rep.l.oẽs populi,nu.114.uers.9.cõclus.ff.de inst.& iur. Dec.in l 2.nu.6.C de in ius uoc.Rip.in rubri.ff.de acq.poss.nu.7.uers.præmissa regula.

¶ Contrarium tenent Soc. in cons.74.col. 1.uers. sed præmissis non obstantibus.uol.3.Cur.iun.in cons. 6.nu.10.uers retento tamen. Aim. de antiq.tẽm.in 4. par.nu.15.& nu.35.ubi declarat.Ruin. in cons. 174. nu 9.uol.2.

5 PRIMÒ Limita, nisi statutum deberet intelligi ad litteram,& quòd nullam reciperet interpretationem,ut declarat Cur.iun. in cons.67.num.7.uers.ad cuius probationem.

6 SECVNDÒ Limita,nisi maritus prohibeatur uxori relinquere stantibus filijs,ut inquit Ruin,consi.174.col. 4 uers.sed his non obstantibus uol. 1.

7 TERTIÒ Amplia, quia statutum etiam pœnale, loquens in uxore,habet locum etiam in uiro, Bal.in l. 1.in 2,summario.& ibi Paul.de Cast.uer.nota secundum Bald.& Saly.in 1.nota.& Alex. uersic. item nota secundum Bal.& Ias.in 2.not. C.de in ius uoc.Domi. in c.1.col.3.uers.fallit secundò.de tempor. ordin. in 6. Hippol. in l. si quis uiduam.col.4. uers. & dixit Bart. & colum. fin. uersic. & proprie in correlatiuis. ff. de quæstin.

8 ¶ Contrarium voluit Aret. in cons. 130. col. 1.& seq.ubi tenet,quòd statutum imponens pœnam offendenti maritum,non habet locum in offendéte vxorem.

9 QVARTÒ Amplia, nam dispositio prohibens maritum dare fideiussorem dotis, dicitur prohibere vxorem dictam fideiussionem accipere, vt dicit glo.mag.in l.1.in fi.ver.idem sicut prohibet. C.ne fideiuss. dot.dét.

10 QVINTÒ Amplia,nam sicut consuetudo Bulgari disponens, vt quando vxor relinquitur vsufructuaria a marito,legatum tantummodo ad alimenta restringatur stantibus filijs:eodem modo restringitur legatum, si vsufructus marito ab vxore relinquatur,vt diximus supra in 5.lib.in tit.de vsufru. in 2. conclus.in 3. ampliat.

11 VI. Amplia,nam statutum disponens,ut vir lucretur tertiam partem dotis,etiam ad vxorem extenditur, ut uoluit Venafr.cons.5.col.pen.& col.fi.

12 SECVNDÒ Infertur,vt dispositio loquens de venditore,etiam emptorem comprehendat.Abb.in cap.cum contingat.col.4.vers.sicut.n.de iureiur. Dom.in cap.1. col.3.vers fallit secundo.de temp.ordin.in 6.Bar.in l.fi. versi.nota.ex hoc principio.C.de indic.viduit.toll.Pau. de Castr.in l.is cui bonis.col.fin.vers.sed quid si interdicto.ibi Alex.col.3.uers.videtur.etiam.& Aret. col.2. vers.adde etiam.ff.de uerb.oblig.Fel.in c.fi. in 3.notab. de Iudæ.Cassan.in consuet.Burg.fol.406. col. 2. vers. 7.conclusio.

13 PRIMÒ Amplia,ut istud procedat etiam in statutis & ideo statutum prohibens vendere, censetur prohibere etiam emere.Bal.cons.104.col.1.uers.præterea Imperator.vol.1.Calca.cons.125.col.1.vers.nihilo minus in casu nostro.Fabian.de Mont.in tract.empt.& véd. in 3.part.princ.in 28.q.Io.Nicolai.in l.generaliter. nu. 30.C.de secund.nupt.

14 SECVNDÒ Amplia, quia si statutum imponit pœnam vendenti ; etiam ementi pœnam censetur imponere.Bar.in l.fin.versi.& per hoc semel. C. de indi.viduit.toll. & ibi Ange.uers.vltimo allegato.& Corn.in ver.& inducit Bar.in l.fi.vers.vltimo not.ff.de acceptil. & in l.1. uers.& hæc est lex. & ibi Ang. vers. item hic adde.& Io. de Plat. vers. & nota hic casum.& ibi Rebuff. vers.& est hic lex. C. de cupress.lib. 11. Abb.in procem. Decretal.in verbo, Gregorii.num.20. vers.& ideo sic constitutio. Domin. in c.eos.§.clericos. col. fin. de tempor.ordina. in 6. Anch.in c. Canonum statuta, col.48.uers.vlterius quæro.de const.Bal.in l.nemo martyres.in fi. C.de sacros.eccles. & in l.1.vers.& nota quod licet.C.de comm.seru.manu.vbi declarat.Paul.de Cast. in l.is cui bonis.col. fi.vers.& hoc facit.& ibi Aret.col. 2.vers.adde etiã.ff.de uerb.oblig.Imol.in l.fi.vers.& sic facit.ff.de acceptil.Ias.in l.non dubium.col.3. vers.facit etiam illud.C. de legib.& in l.1.in 2.notab. C.de in ius
* voc.vbi dicit istam * communem opin. & in l. si prius num.54 ff. de nou. oper. nunc. ubi etiam communem affirmat.Fabia.de Mont.in trac.emptio.& ven.in 2.q. nu.31.& seq.Iuan.de S.Blasio.in trac.correlatiuorum. col.3.quintò procedit. Venafr.in cons.5. col.pen. vers. sancin. Fel.in procem.Decret.in verbo,Gregorius, col. 2.uers.ex quo dicit hic.Calca.in cons. 125.col.1. vers. nihilo minus in casu nostro. Dec. in l.1.col.2. vers. primus est. C.de in ius voc.Cur. Sen.in cons.11. num. 7. Hippol. in l. si quis uiduam.col.4. vers. & dixit Bald. & colum.seq.ff.de quæstio.Io. Nicol,in l. generaliter. nu.26.& nu.30.C.de sec.nup.Fel.in ca. fi.in 3.notab.

de Iudæ. Tiraq. de retract. lignag. §. 1. in gl. 9. nu. 169.

¶ Contrarium tenet Abb. in c. j. col. fi. uers. & sic intelligo. de locat. Bal. in conf. 482. col. 1. vol. 1.

15 Primò Concorda, nam quando prohibetur uenditio ratione rei, cuius comercium interdicitur: prohibita uenditione, tunc etiam emptio censetur prohibita, ut declarat. Sal. in l. 3. C. quæ res uen. poss. Io. de Plat. in l. 1. uers. dicit tamen Bald. C. de cupress. lib. 11. Soc. cons. 74. col. 2. uers. quinimò dico. col. 3. Boer. decis. 48. nu. 21. Aim. de antiq. tēp. in 4. par. n. 115. & n. 125.

16 Secus uerò, quando alia ratione sit prohibita uenditio, ita ut diuersa ratio sit in emptione, & uenditione, ut dicit glo. in fin. C. de rescin. uend. Ias. in l. fi. col. 3. uers. 3. conclusio. C. de ind. uid. toll. post. Bart. in l. mul-
17 tum interest. uers. qualiter ergo. ff. de uerb. oblig. & ibi Doct. Et ita procedit quod dicitur, ut statutum compellens aliquem uendere, non compellat illum emere, ut per Bal. in l. 1. in prin. uer. & not. C. de comm. seru. manu. Io. de Plat. in l. j. uers. dicit tamen Bald. C. de cupress. lib. 11. Alex. cons. 173. col. fi. uers. ad prędicta. uol. 6. Soc. cons. 74. col. 2. uers. secundum uero. uol. 3. Fabia. de Mont. in tract. de empt. & vend. in 2. q. in fi. Ioan. Crot. in l. omnes populi. nu. 115. vers. limitatur hæc cō clusio. ff. de iust. & iur. Tiraquell. de retract. lignag. in fin. num. 39.

¶ Contrarium in hoc vlt. voluit Alex. in apost. ad Bal. in d. l. 1. C. de comm. seru. manum.

18 Secundò Concorda, vt per Boer. decis. 48. nu. 31. vt quando statutum compellit emere, de necessitate compellat etiam uendere, sed non è conuerso, quia si compellit uendere, nō propterea quis arctatur ad emēdum, stante ratione diuersitatis.

19 Tertio Amplia, quia si uenditor sit immunis a solutione gabellæ, etiam emens censetur a gabella immunis, ut tenent Ias. in cons. 112. col. 2. versic. hinc notat Ioannes. vol. 1. Fel. in c. 1. col. 1. uers. in quantum vero Abb. de simon. & in proem. Decretal. in uerbo, Gregorius. col. 2. uers. similiter dicit glo. consuet. Turon. fol. 6. colum. 4. vers. hinc dicitur notabiliter. Dec. in l. 1. col. 2. uers. primus est. C. de in ius uocan. Hippol. in l. si quis uiduam. colum. 5. uers. & adduci etiam potest ff. de quæstio.

20 Tertio Infertur, ut qui prohibetur aliquid alicui dare, ille etiam id prohibeatur accipere, ut uoluit glo. mag. in l. 1. circa fi. uers. idem sicuti. C. ne fideiuss. dot. den. Soc. in cōs. 74. col. 2. uers. quinimò dico. uol. 3.

21 Amplia idem esset econtra, nam qui prohibet accipere, non potest ei dari. Bar. in l. inuitus. §. 1. ff. de reg. iur. Bal. in l. 1. col. 1. uers. nota quod pœnæ. ff de calumniat. Petr. de Anch. in c. 1. in tertio notab. & ibi Io. de Anan. col. 5. uers. nota quod sicut episcopo. & col. fin. uers. in eadem glo. de simon. Bal. in auth. sed hodie. uer. est argumentum. C. de episcopis & cler. Ias. in l. si quis in conscribendo. col. 6. uers. adde etiam aliam. uol. 1. & cons. 112. col. 2. uers. & quod dicit Bar. uol. 1. Hippol. in l. si quis uiduam. col. 4. uers. & pro istis. & col. 5. uers. & dixit Bar. ff. de quæstio. Fel. in procem. Decretal. in uerbo, Gregorius. col. 2. uers. similiter dixit Bar.

22 ¶ Contrarium uoluit glo. in c. 1. in uerbo. uendere. de simon. ubi notarius rogatus de ordinib. qui non potest aliquid accipere ab inuito, ab ultro offerente accipit sine pœna, quod sequitur Innoc. ibi, in uers. si quis autem. & Card. circa fi. uers. & si gratis. & Ant. de But. in uers. si tamen aliquid. & multa congerit pro ista parte Curt. iun. in cons. 6. nu. 36.

23 Concorda, quia uera est prima opinio, quod Notarius non possit recipere quicquam pro spiritualibus, & similiter pro spiritualibus non possit aliquid dari etiam a sponte offerente, sed bene potest aliquid offerri Notario gratis ex charitate. Et ita intelligi debet dicta glo. & Doct. supra citati, prout ita declarat Abb. in d. c. 1. col. j. vers. quo ad secundum. & ante cum voluit hoc ibi Host. circa. fi. vers. si tamen. & ibi Io. And. vers. putat Host. de simon.

24 Quartò Infertur, quia sicuti filius spurius patri succedere non potest, ita nec etiam pater ipsi filio potest succedere. & idem in alijs, quia cui quis prohibetur succedere, is etiam illi succedere non potest. per tex. in §. filium. in authen. quibus mod. natur. effic. sui. & sequitur Socin. cons. 74. col. j. versi. confirmatur ista opinio. vol. 3. & in rubr. ff. de acquir. possess. col. 2. uersi. 2. q. & ibi Rip. num. 7. versi. præmissa regula, vbi vterque sublimitat. Et de spurio dicit Azo in sum. de legit. hæred. circa fin. Bart. in l. fin. col. 1. versi. quæro quid econtra. ff. de his, qui vt indign. & in l. 1. in fi. princip. uersi. quæro quid econtra. ff. de bon. poss. cont. tab. & in l. si quia sub conditione. col. 3. vers. quid si est pater. ff. de testamen. tut. Dyn. in tract. success. ab intest. col. 3. uers. in naturalibus autem. Bald. in auth. licet. versi. & ideo dicit. C. de natur. lib. & in l. Gallus. §. 1. col. 4. uers. qualiter pater. ff. de liber. & posthum. Alex. cons. 150. col. 2. uers. nec insuper. vol. 2. Ias. in rubr. ff. de acqui. poss. col. fi. uersi. nunc reducendo. Barbat. in apostil. ad Bar. in l. fi. ff. de acceptil. Dec. in l. 1. col. 2. uers. 2. casus. C. de in ius uocan. Hipp. in l. si quis viduam. col. 5. versi. & pro istis. ff. de quæstio.

25 ¶ Contrarium tenet Bal. in l. lege 12. tabul. circa fin. uers. quæro statutum. & ibi Paul. de Cast. col. 1. uersic. & hoc quando. & ibi Fulgos. uers. in tex. ibi succedere. C. de legit. hęred. Petr. de Anch. in cap. canonum statuta. col. 88. uers. vlterius pone statuto. de constitutio Alex. in l. inter stipulantem. §. sacram. col. 1. uers. non facit. ff. de uerbo. oblig. Brun. in tract. quod stant. masc. in 7. art. in 7. q.

* Tenendo primam opinionem magis * cōmunem.

26 Amplia, quia etiam affirmatiuè procedit hæc conclusio: nam cui succeditur, & ille etiam succedit, vt dicit Paul. de Cast. in d. l. lege duodecim tabularum. col. 1. uersic. si enim statutum. C. de legit. hæred. Ioa. Crot. in repet. l. omnes populi. num. 115. uersi. limitatur hæc conclusio. ff. de iusti. & iure. Brun. in tracta. quod stant. masc. in 7. art. in 3. q.

27 Limita, nisi materia esset maximè odiosa, vt quia filius succedere posset matrimoniali, quia non esset ita è conuerso, vt not. Capr. in consi. 1. quem refert, & sequitur Fely. in c. postulasti. col. 13. vers. & dicit Benedictus de rescrip.

28 Quintò Infertur, vt sacerdotes, qui non possunt deputari per testatores tutores, censeantur & ipsi prohibiti tutelam acceptare, ut per Bertr. in cons. 116. uol. 2. in nou.

29 Amplia, quia sicuti est uera hæc regula prohibitiua, ut prohibito uno ex correlatiuis, aliud etiam prohibitum censeatur: ita etiam est uera regula permissiua, vt permisso vno de correlatiuis, aliud etiam permissum cēsetur, vt notant Bal. in l. nemo martyres. in fi. vers. & vide iuxta hanc legem. C. de sacros. eccles. & in c. 1. col. fi. vers. in diffinitione. de probat. Felyn. in procem. Decreta. in verbo, Gregorius. col. 2. uersi. sic etiam Bald. Hippol. in l. si quis uiduam, col. 6. vers. & faciunt dicta. ff. de quæst.

30 Limita hanc conclusionem de prohibitione, quia ita demum prohibito vno ex correlatiuis cēsetur aliud prohibitum, si agatur respectu vnius, & eiusdem actus, non autem si ageretur respectu diuersi, ita limitat Soc. in cons. 74. col. 2. vers. primum tenet. vol. 3. Cur.

iun.

iun.conſ.6.col.6.verſ.2. aduertendum. Aim. in trac.de antiq.tem. in 4.part.nu.115.qui declarat.

31 Sextò Infertur, vt diſpoſitio loquens de actore ad reum etiam ſe extendat, quæ concluſio cum pluribus rationibus fundari poſſit, quarum plures ad rem noſtrã non faciunt, ideo ſolum aducam Doctor. illos, qui fundant hanc concluſ. ratione correlationis, vt fuit Bal. in auth. qui ſemel. col. pen. verſ. vbi ſecundum Ioannem C. quomod. & qñ iudex. qui loquitur ẽt in materia correctoria. Iaſ. in l. ſi prius. num. 53. ff. de no. oper. nunc. & conſ. 112. col. 2. verſ. alibi glo. vol. 1. Io. Crot. qui loquitur in materia correctoria, in l. omnes populi. num. 114. verſ. nona concluſio. ff. de iuſt. & iur. Felyn. in c. 2. col. 1. de mut. petit. & in procem. Decreta. in verbo, Gregorius. col. 2. verſ. ſic etiam Bal. Hippol. in l. ſi quis viduam. col. 4. verſ. & dicit. gl. & col. 5. verſ. ideo dixit. ff. de quæſt. Io. Nicol. in l. generaliter. num. 26. C. de ſecund. nup. Aimo de antiq. tempor. in 4. part. verſ. nonò non procedit. Rebuff in tract. nomin. 19. q. princip. nu. 14. verſ. vltimo dico.

32 ¶ Contrarium tenet glo. Bart. & alij. in auth. qui ſemel. C. quomo. & quan. iudex. vbi volunt, quòd illa diſpoſitio, quæ corrigit in actore, nõ hẽat locũ in reo.

¶ Tenendo primã opi. tanquam magis communẽ.

33 Amplia, illam procedere etiam in materia pœnali, vt per Iaſ. in l. ſi prius. num. 53. ff. de nou. oper. nunc. & cõſ. 112. col. 5. verſ. alibi. glo. vol. 1. Hippol. in l. ſi quis viduam. col. 4. verſ. & dicit glo. ff. de quæſtio. Io. Nicol. in l. generaliter. num. 26. C. de ſecun. nup. Aim. de antiq. tem. in quarta par. nu. 115. verſ. 9. non procedit. Rebuff. in tract. nomin. io 19. quæſtio. princip. nu. 14. verſic. vltimò dico.

34 Septimò Infertur, vt ſicuti ex certis cauſis vaſallus feudum amittit, ita etiam Dominus ex iiſdem cauſis directo dominio priuetur. Quæ etiam concluſio habet multos Doct. illam tenentes, qui conſultò omittuntur: ex quo non intendo allegare, niſi eos, qui fundant hanc concluſionem in materia correlationis, prout eſt Hippolyt. in l. ſi quis viduam. col. 5. verſ. & dixit. ff. de quæſtio. Io. Nicol. in l. generaliter. num. 27. C. de ſecun. nup. Rebuff. in tract. nominat. 19. q. nu. 14. verſ. vlt. dico. Iaſ. in conſ. 136. col. 7. ver. non obſtat. & Dec. in conſ. 185. col. fi.

35 ¶ Contrarium, quòd diſpoſitio loquens in vaſallo non habeat locum in Domino, colligitur ex not. per Iacobin. in tracta. feud. in verbo, qui quidem inueſtiri. colum. 4. verſ. ſed nunquid econtra.

36 Primò Amplia principalem concluſionem procedere etiam in materia correctoria. lex enim corrigens in vno ex correlatiuis, cenſetur etiam in alio corrigere, vt eſt tex. in d. l. fin. C. de indict. vidui. toll. & ibi notat. Bar. in princip. & Ang. verſ. in textu, ibi non eſt incertum. & Saly. in prin. verſi. ex quo nota. & Paul. de Caſt. verſ. per hoc dicimus. & Corn. in primo no. & Iaſ. in primo no. verſic. & ex hoc nota. & idem tenet Bart. in l. liberorum. 1. verſ. ſed quæro. ff. de his, qui not. infam. Bald. in authen. quas actiones col. 2. verſ. non obſtat. & ibi Paul. de Caſt. col. 2. verſ. in glo. ibi. & Iaſ. col. 8. verſ. 3. principaliter. C. de ſacroſ. eccleſ. Petr. de Anch. in repe. c. canonum ſtatuta. col. 18. verſ. vlterius quæro. de conſtit. Iaſ. in conſ. 112. col. 1. verſ. & in primis facio. & col. ſeq. vol. 1. & in l. qui condemnare. nu. 9. de re iud.
* vbi hanc dicit communem * opinionem. Hippol. in l. ſi quis viduam. col. 5. ver. & ad prædicta. ff. de quæſtio. glo. conſuetud. Turon. fol. 6. col 3. & ſequen. verſ. tertia concluſio. Venafr. conſ. 5. col. penult. verſ. ſunt enim. Io. Crot. in repet. l. omnes populi. nu. 114. verſ. nona concluſio. ff. de iuſti. & iur. Io. Bapt. de S. Blaſ. in tract. correlatiuorum. col. 3. uerſ. venio ad quartam. Io. Nicol. in l. generaliter. num. 29. C. de ſec. nup. Curt. iun. in conſ. 6. num. 1. vbi hanc eſſe dicit communem Doct. opinionem.

37 Secundò Amplia, vt concluſio procedat etiam in materia pœnali. Bart. in l. 1. §. hæc actio. ver. pone ſtatutum. ff. ne uis fi. ei. Abb. in cap. quia clerici. circa fin. ver. item pœna. vbi dicit Doct. communiter ita tenere, de iur. patr. Gemin. in cap. 1. col. 3. verſ. fallit ſecundò. de temp. ordin. in 6. Iaſ. in l. ſi prius. col. 18. uerſ. ſed. aduerte. ff. de nou. oper. nun. & conſ. 112. col. 2. verſ. & iſtud etiam. vol. 1. glo. in verbo, reus & ibi Domin. in cap. 2. de confeſſ. in 6. Abb. in c. fin. in 2 notab. de Iudæ. Petr. de Anch. in repet. c. canonum ſtatuta. col. 18. uerſ. vlterius quæro. de conſtit. Iaſ. in l. fin. in fi. ff. de in ius voc. & in l. ſi prius. nu. 54. ff. de nou. oper. nunc ubi dicit cõ-
* munem * opinionem. Fabia. de Mont. in tract. de emptio. & vendit. in 2. q. nu. 32. & ſeq. verſ. ulterius. & vlt. Venafr. conſi. 5. colum. penul. verſic. ſunt enim. Felyn. in c. 2. col. 1. uerſic. bona glo. de mutu. petit. glo. conſue. Turonen. fol. 6. col. 3. uerſ. immo. plus. & fol. 7. col. 1. verſ. alia concluſio. Hippol. in l. ſi quis viduam. col. 4. verſ. & ideo dixit. ff. de quæſtio. Io. Ant. Alex. in conſ. 151. col. 2. ver. cum ergo deceſſerit. Caſſan. in conſuet. Burg. fol. 160 col. 2. uerſ. 7. concluſio. & ſeq. Io. Nicol. in l. generaliter. nu. 26. C. de ſec. nupt, vbi hanc commu-
* nem * opin. affirmat. Cur. iun. in conſ. 6. col. 1. uerſ. ſic etiam dixit Bal.

¶ Contrarium tenet Abb. in c. 1. col. fi. uerſ. ſic intelligo. de loca. glo. pragm. ſanctio. ſuper uerbo, ordo. fol. 82. col. 2. Io. Bapt. de S. Blaſ. in tract. correlatiuorum, nu. 50. uerſ. 55. fallit.

* Tenendo primam opinionem tanquam magis * communem.

38 Primò Limita, ut habeat locum reſpectu unius, & eiuſdem actus, & non aliter, ut declarat Soc. in conſi. 74. uerſ. quinimò dico. uol. 3. Dec. in l. 1. col. 2. uerſ. 2. caſus. C. de in ius uocan. Curt. iun. conſ. 6. nu. 13. Aim. in tract. de antiq tem. in 4. par. nu. 115. qui etiam requirit, quod ad ſit eadem ratio.

39 Secundò Limita in pœna conuentionali, quę uni ex correlatiuis adiecta non cenſetur adiecta alteri, ut tenet Bald. in cap. 1. uerſ. pone emphyteota. in tit. qual. Domin. feud. prop. priu. Dec. in cap. translato. in ſecũda lectura. col. fin. uerſ. ſed diſpoſitio. de conſtit. & cõſ. 697. col. 1. uerſ. & in contractu. & in l. 1. col. 2. uerſ. & omnia ſupradicta. C. de in ius uocand. Ioan. Nicol. in l. generaliter, nu. 28. C. de ſecund. nup. Aim. in tract. de antiq. temp. in quarta part. num. 115. & ſeq. ubi dicit ita intelligendum eſſe. Bald. in conſi. 482. colum. 2. uolum. 1.

40 Tertiò Limita, quando diſpoſitio cuilibet ex correlatiuis ſpecialem pœnam iniungeret. ita Domin. in c. eos. in quarto. no. de temp. ord. in ſexto.

41 Tertiò Amplia, concluſionem procedere etiam in conſuetudine. Ant. de Butr. in c. fi. col. 38. uerſ. fallit. ſecundo. de conſuet. Io. Ant. Alex. in conſ. 151. col. 3. Io. Bap. de S. Blaſ. in tract. correlat. nu. 22. uerſ. 66. procedit. Io. Nicol. in l. generaliter, num. 30. C. de ſecund. nup. Aimo. de antiq. temp. in 4. par. nu. 35. cum alijs alleg. per. nos ſupra in 5. lib. in tit. de uſufruct. in 2. concluſ. in tertia ampliat.

42 Quartò Amplia, ut regula correlatiuorum procedat etiam in ſtatutis, ut tenet Iaſ. in conſ. 112. col. 2. uol. 1. Calcan. conſi. 125. in princ. Caccialup. in l. omnes populi. nu. 122. uerſ. 9. quando caſus. ff. de iuſt. & iur. Caſſan. in conſuet. Burg. fol. 406. col. 2. uerſ. ſeptima concluſio. Io. Anton. Alex. in conſi. 151. colum. 2.

verſ.ſtatutum ergo.Io.Nicol.in l.generaliter.num.30. C.de ſecund.nupt.Ruin.conſ.174.col.3.verſ.ſecundo principaliter.vol.1.cum alijs adductis per nos ſupra in prima illatione,& in prima ampliatione ſecundæ illationis.

43 Qvintò Amplia, vt concluſio procedat etiam in priuilegijs. Cuman.in l.non tantum.in primo notab. ff.de re iudic.Io.Nicol. in l.generaliter. num. 33.verſ. 5.& vltimo. C. de ſecun.nupt. Ioan. Bapt. de S.Blaſ. in tract.correlat.nu.8.verſ.7.procedit.

44 Infertur igitur, vt ſi quis obtinuerit priuilegium a Principe, vt reus teneatur perſonaliter comparere,etiã actor perſonaliter comparere debebit. Domin.in c.j. col.1.& ſeq.verſ.quid ſi actor.de dol.& contum. in 6. Rot.in antiquior.Biſign.deciſ.2.de dol.& contum. Felyn.in rub.de reſcrip.col.1.verſ. & adde Rotam. & ibi Dec.col.j.verſ.& ideo quod dicitur.Iaſ.in l.fin.colum. 2.verſ.nonò facit. C. de indic. viduit. tollen. Maria.in tract.citat.in 20.art.in 16.q.4.verſ.ſed quęro circa prędicta.Fel.in c.j.in princ.de mut.pet.& in procem. Decretal.in verbo,Gregorius.col.2. verſ. vnde dixit Domin. Dec.in l.3.col.fin.verſ.& ideo quod dicitur.ff. qđ quiſque iuris.Io.Nicol.in l.generaliter.nu.33. C.de ſecund.nupt.Hippol.in l.ſi quis viduam.col.j.verſ.& facit etiã.ff.de quæſtio.Gem.in c.j.nu.15.& ſeq.& num. 43.& ſeq.de iud.in 6.Rebuff.in tract .nomin. in 19.q. princip.num.14.verſ.vltimo dico.

45 Declara,quia ita demum ille qui procurauit citationem perſonalem tenetur comparere,quando eam impetrauit in caſibus a iure non permiſſis, aliàs non tenetur comparere,niſi aduerſarius ex alia ſimilia cã hoc idem poſtularet,vt declarat Maria.in tract.citatio.in loco ſupra allegato.

46 Sextò Amplia,quia deſtructo vno ex correlatiuis cenſetur etiam deſtructum & aliud,vt dicit. Bal.in l.ſi conuenerit.in princ.verſ.nota ꝙ licet.ff.de pact.Fabia. de mont.in tract.emp.& vend.in 2.q.nu.32.& ſeq.Io. de S.Blaſ.in tra.correlat.nu.8.uerſ.9.procedit.glo.conſuet.Turon.fol. 114.col. 4. vbi dicit, quòd ſi tollitur creditum,tollitur etiam debitum.

47 Amplia,qui etiam conuerſo poſito vno ex correlatiuis, & aliud poſitum eſſe cenſetur.glo. in rubr. C.de reb.credit. uerſi. ſi quæras quare. & ibi Iacob. Butrig. verſ.quærit gloſſ.& idem dicit.glo.in clemen.j.in verbo,ęternaliter.verſ.nam ex vi correlatiui. de ſum. Trinit.Bald.in auth.quas actiones.col.2. verſ.non obſtat. C.de ſacroſanct.eccleſ.Petr.de Anch.in repet.c. canonum ſtatuta.col.18.uerſ.non obſtat.de conſtitutio. Fabia.de Mon.in tract.de emp.& uen.num.32. & ſeq.& idem tenet Cantiuncula.c. 102.Io.de S. Blaſ.in tract. correlat.nu.9.verſ. 10.procedit.

48 Septimò Amplia, nam iſta comprehenſio tanquam expreſſa prouenit ex vi uerborum,ut dicit Fel.in proœm.Decretal.in uerbo, Gregorius, coulm. 2. verſ. ſed tamen verius.

¶ Contrarium colligatur ex dictis Curt.iun.in cõſ. 6.col.3.verſ.præmiſſis tamen non obſtantibus. vbi tenet,vt ſtante ſtatuto,quòd verba ſtatutorum interpretentur ad literam, non ſit extenſio de correlatiuis expreſſis in ſtatutis ad correlatiua non expreſſa & idem voluerunt Io.Nicol.in l.generaliter,num.37. verſ.2.& vlt.C.de ſecundis nup.Brun.in tract.quòd ſtant.maſc. in 7.art.in 3.q.verſ.eſt tamen aduertendum.& idem tenet Io.Bapt.de S.Blaſ.in tract.correlat.nu.43.verſ. 24. fallit.& iſta videtur magis communis opinio.

39 Octavò Amplia, vt concluſio extendatur etiam ad ſententiam,in qua abſoluto adultero cenſetur etiam mulier adultera abſoluta, iuxt.text.in l.denunciaſſe.§. fin.ff.de adult.diſtinguendo, vt ibi per Bart. & ponit. Hippolyt. in l. ſi quis viduam,col. 6.uerſ. item & pro hac quęſtione.ff.de quæſtio.Io.Bapt.de S.Blaſ.in trac. correlat.nu.22.verſ.65.procedit.& nu.29.uerſ. 94.procedit.

51 Primò Limita principaliter, quia concluſio correlatiuorum non habet locum,ubi eſt diuerſa ratio in vno, quàm in alio, ut declarat glo.fin.in l.fin. C.de reſcind.vend .Bar.in l.ſin.circa fi. uerſ. prædicta uera. & Ang.in finalibus uerbis, & Saly.in princip. & Iaſ. col.3.verſ.tertia concluſio. C.de indic.vidui.toll. Petr. de Anch.cap.1.colum.1.uerſ. vnde ſi aliquis de conſtit.Nell.in tract.banni. in ſecunda part.ſecundi tempor. quæſt. 40. Felyn. in procem. Decretal. in verbo. Gregorius. colum.3. uerſ.ſecundo modo.& in cap.debitores.col.5.uerſ.in glo.fin.de iureiur.Iaſ.in l. 1.col.j. uerſ.intellige.quando concurrit.& ibi Dec.col.2. uerſ. exceptis dictis.C.de in ius uoc.Aret.in c. iurauit. uerſ. & per hoc patet. de probatio. Capra in conſ.j.colu.2. verſ.nec obſtat ſi dicatur. Io. Crot.in l.omnes populi. num.115.uerſ.limitatur hæc cõcluſio.ff.de iuſt.& iur. & in l.re coniuncti.col. pen.ff.de leg.3. Aret. in l.ſi filius qui patri.in prin.ff.de vulg.& pup. Caſſan. in conſuet.Burg.fol. 406.& ſeq. col. 2.uerſ.7.concluſio. Io. Bapt.de S. Blaſ.in tract. correlat.nu. 39.uerſ.12.fallit, glo.conſuet, Turon.fol. 7.col.2.uerſ. tertia concluſio. Io.Nicol.in generaliter.num.34. C.de ſec.nupt. Cantiunc.c.102. Rip.in rubr. ff. de acq.poſſeſſ.nu. 7. uerſ. præmiſſa regula.Curt.iun.in conſ.6.nu.8.& num.11. & ſeq. Ruin. conſ.174.colum. 4.& ſeq. uerſ. ſed iſtis non obſtantibus,uolum.j.& conſ.94. colum. fin. uerſ. & hinc eſt.nolum.3.

52 Secvndò Limita, dictam regulam non procedere in contractibus.in quibus diſpoſitio facta in uno ex correlatiuis non habet locum in alio.Ioan. Bapt.de S. Blaſ.in tract.correlat.nu.16.uerſ.41.procedit.Dec.cõſil.213.col.2.uerſ.ad hoc facit.& in cap.translato.in ſecunda.lectu. col. pen. de conſtit. Ann. de antiq.temp. in 4.par.num.35.

¶ Contrarium tenet.Bal.in l.ſi.uerſ. uide in ſimili. C.de indic.uiduit.tollen.& in l.ſi conuenerit. in princ. uerſ.nota quòd licet.ff.de pact.

53 Tertiò Limita, quando diſpoſitio in uno correlatiuorum non æquè proportionaretur uni ſicut alteri Ant.de Butr.in cap.uniuerſitatis.col. 2.uerſ.nota iſtud dictum.de ſent.excomm. Iaſ.in l.fin.col.3.uerſ.&. facit.C.de indic.uiduit.tollen.Soc.conſi.74 col. fi.uerſ. ex quibus omnibus.vol.3.apoſtill.ad Abb.in procem. Decretal. in verbo, Gregorius ſuper verbo, unum.Io. Nicol.in l.generaliter.nu.36.C.de ſecun.nup.Cur.iun. conſ.6.col.6.uerſ.& ideo ſuccedit.

54 Qvartò Limita, ut regula procedat, quando correlatiua uniformiter ſe haberent,& non aliàs, vt dicit Abb.in procem.Decretal.in uerbo,Gregorius.num. 20.& ibi Felyn.col.1.uerſ.ex quod dicit.

55 Qvintò Limita,nam correlatiua non poſſunt eſſe in eodem ſubiecto,vt inquit glo.fin. in ca.debiti. de baptiſ.Ang.in conſ.78.col.2.verſicul. quia ratio. Lap. allegat.116.col.j.uerſ. quia ergo patet.Ioan. Bapt.de S Blaſ.in tract.correlat.nu.35.uerſ.7.fallit.

56 Sextò Limita,nam licet diſpoſitio expreſſa in vno ex correlatiuis facta,in alio intelligatur etiam facta:tamen illud quod exprimitur,uidetur principaliter conſiderari:& in eius commodum & fauorem uidetur tantummodò facta diſpoſitio,ut declarat Dec. in rubr. ff. ſi cert. pet. in 2. lectur. num.3.uerſ.ex quo infertur.

57 Septimò Limita,nam diſpoſitio correlatiuorũ reſtringitur in quãtum fieri poteſt:& ideo ſi dictũ ſit de filio,

filio, intelligitur tantummodo patre viuente. Fel. in c. ex parte, col. fi. vers. ista limitantur. de for. compet.

58 Octavò Limita, quando diuersa est dispositio in vno correlatiuorum, quam sit in alio. Io. Ant. Alex. consil. 151.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Constitutio quando ligare incipiat.

1 Regvlariter quælibet noua constitutio incipit legare statim post duos menses a die publicationis ipsius, prout est tex. in Auth. vt fac. nou. constit. in princ. & voluit glo. fin. in cap. 2. vers. quia ex quo. de constit. in cap. 1. in verbo, solemniter editur. de postulat. prælat. gloss. in fin. lib. 6. in verbo, anno quarto. & in vers. fateor enim. & in procem. Decretal. in verbo, commorantibus. vers. & constitutio. Barth. in auth. vt fac. nou. constit. in primo not. & ibi Iaco. de Beluis. in finalibus verbis. Bartol. in l. omnes populi. in 5. q. princip. ff. de iust. & iur. Specul. in tit. de constit. col. 2. versic. item quòd quo menses. Card. in clem. 1. §. nos etenim. in 5. q. de sepult. & in procem. clem. in verbo, vniuersitate. in 1. quæst. & ibi Bonifac in 4. quæst. & Barbat. num. 47. Hostien. in c. colum. 1. super verbo, prohibitionem. de constit. & in sua summa. versic. quãdo constitutio. in princip. eo. tit. Gofred. in summa de const. circa fi. vers. Incipit autem. Anto. de Butr. in c. 2. col. 5. versic. venio ad glo. primam. de constit. Alber. in dictionario, in verbo, leges Domini instituuntur. versic. intra quod tempus. Domin. in cap. cum singula. in fi. vers. vnde sic statim, de preben. in sexto. & in c. 2. super glo. in verbo, hactenus. de reb. eccles. non alien. Turr. Crem in c. 4. §. leges. ver. ad tertium. 4. dist. Corn. consi. 247. nu. 15. vol. 1. Oldendorp. in tracta. de vsucap. super verbo, 30. dierum.

2 Declara, quoniam istam conclusionem intelligunt quamplures Doctor. vt procedat nõ data scientia. hinc sumpta occasione quærunt Doct. an constitutio data scientia liget etiam ante publicationem, vt liget post publicationem ante duos menses, qui casus euenit tempore sedis vacantis per obitum Iulij III. Et quòd liget cõ-
3 stitutio data scientia ante publicationem, voluit Prob. in c. 2 nu. 27. de rebus eccles. non alien. in. 6 Felin. in c. cognoscentes. iuncta secunda, & quarta limitatione. de constitutio. Ripa in rubrica de constitut. num. 42. versi. secundò infertur, Grat. cons. 49. nu. 36. volum. 2. Paris. cons. 49. num. 5. vol. 4.

4 Primo pro hac conclusione facit dictum Io. Andr. in c. 2. in fi. vers. in glo. vlt. de consti. dum dicit excusari ignorantes ob constitutionem factam, & non promulgatam, ex quo sentit nõ excusari sciẽtes. Idem dicit Gofred. in sum. de constit. in fi. vers. incipit autem. Card. in c. 1. in 5. oppos. col. 2. de constit. Prob. in c. 2. nu. 27. vers. post duos menses, de reb. eccles. non alien. in 6.

5 Secvndò, pro ista parte facit glo. in c. fin. in verbo, duorum mensium. ne cler. vel. monac. vbi dicit, quod tẽpus duorum mensium currit a tempore scientiæ constitutionis, vel publicationis: ex quo sentit, quod etiam data scientia constitutio ligat ante publicationem.

6 ¶ Contrariam sententiam, quod constitutio non publicata non liget etiam scientes ante illius publicationẽ, voluit Bald. in l. fi. in fi. C. de caduc. tollen. & idem Bal. in c. 2. nu. 25. vers. ex prædictis. & ibi Barbat. nu. 67. de constitu. vbi tenent, quod ille qui est præsens tempore quo Papa edit cõstitutionem in camera, non ligatur illa constitutione antequam publicetur, & eandem etiã opinionem sequuntur Henric. Boic. in c. secundo. colu. 1. vers. hoc quæris, de constit. & ibi apostil. ad Abb. col. 4. in verbo, adde dum quærit. versic. in alijs autem. Ale. cons. 52. col. 2. vers. nec obstat. uol. 7. gl. pragm. sanctio. fol. pen. col. 1. in uerbo, publicationem. Bertach. in uerbo, lex debet. nu. 64. Dec. in c. 1. nu. 19. uers. non obstat text. de postul. præl. & in c. 2. nu. 15. uers. & adde. & ibi Bero. nu. 50. de constit. Mich. in tract. de reg. mun. in 9. q. quartæ par. princ. nu. 45. uers. & sic habes, ex quibus
* apparet istam esse magis * communem opinionem.

7 Et maxime uidetur tenenda ista opinio, si coniungantur Doctor. tenẽtes quod etiam data scientia cõstitutio nõ ligat, nisi post duos menses, ut tenuit Ant. de Butr. in c. 2. col. 4 uers. puto de mente iuris, de constitutio. Collecta. in c. quoniã. nu. 3. uersic sed quid si quis. de simo. Dec. in c. 1. col. 3. de postul. prælat. Tur. Crem. in c. 4. §. leges. col. 2. uers. sed quando 4. dist. nct.

8 Pro qua opin. facit, nã Docto. formantes questionẽ, quærunt an data scientia cõstitutio liget infra duos mẽses, prout ita loquitur Bar. in auth ut fac. nou. constit. col. 1. uers. quæro modo. & in l. oẽs populi. in 5. q. princ. nu. 79 ff. de iust. & iur. Abb in c. 2. col. 4 uers. sed disputatio est. & ibi Car. in 4. q & Imol. col. 2 uers. si uero nõ disponit & ibi Barbat. nu. 67. & seq. & Felyn. in 2. limitatione. & Bero. nu. 50. de constit. idem voluit Bonif in procem. Clem. §. sic igitur. in 5 q. col. fi. Summ. Ange. in uerbo lex. uers. qõ lex incipit. nu. 12. Sum. Sylue. in uerbo, lex. nu. 6. uers. si uero est cõstitutio Brun. de const. in uerbo, constitutio. uers. constitutio Papæ. Et propterea apparet, quod etiam data scientia constitutio nõ debet statim ligare, prout videntur tenere Doct. in contraria parte allegati.

¶ Tenendo istam opinionem magis * communem.

9 Primò Limita, nisi constitutio haberet clausulam Decreti irritantis, quia ex quo dicta clausula ligat ignorantes, prout dicemus infra in tit. de claus. in 3. conclusio, in primo effectu. hoc eo. lib. ideo multo magis constitutio non publicata debet ligare scientes.

10 Sublimita nisi cõstitutio esset pœnalis quia Decretũ irritans respectu pęnæ nunquã afficit ignorantes, prout dicemus in prædicta cõclus. 3. in 1. limit. primi effectus.

11 Secvndò Limita in statutis particularibus, quæ statim ligãt post publicationẽ, & sic ante duos menses, vt nõt. Bart. in l. oẽs populi. in 6. q. princ. ff. de iust. & iur. Bal. in l. leges sacratissimæ. C. de leg. Anch. in rep c. canonum statuta. col. 3 1. uers. quæro etiam an sicut in legib. de cõst. Fel. in c. 2. col. 3. uer. 2. limita. eo. tit. S Sylue. in uerbo lex. nu. 6. ubi loquit in qualibet cõstit. inferioris.

12 Tertiò Limita, nisi in cõstitutione apponat tps, quo elapso cõstitutione. vult ligare, quia illi stãdũ est, ut post alios tradit Fel. in d. c. col. 6. in quinta lim. de cõst.

De statutis.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Statutum loquens de intestatis, vel ab intestato morientibus, an habeat locum in intestabili.

1 Statvtvm loquens de intestatis, uel ab intestato morientibus, quia inter unum, uel aliud uerbum pro nunc non facio differentiam, locum habet & in intestabili, & sic in pupillo, vel in furioso, qui testamentum facere non possunt. Ita tenet

Bart.

Bart.in l.1.versic.per hoc dicit Petr.ff.de suis, & legit. & consil.141.& consil.138.quem sequuntur Bald. consil.108.colum.2.volum.2.incip. in successione. Abb. consil.75.colum.penul.versic. & per hoc patet responsum.volum.1.qui loquitur in statuto Senen.Bald.consil. 264.volum.1.incip. statuto cauetur. versic.item in proposito nostro,& in l.si arrogator.colum.pen.versic. & adde tres.ff.de adopt.& instit. de hæred.ab intest.in principio.colum. 1. in fin. versic. sed quæro nunquid. Ang.in consil. 97.colum.2. vers. nec obstat.& consil. 104.colum. 1. in fin.& seq.versic. uenio ad secundum. Ancha.in consil.177.Roma.in l.in testamento.colum. 1.in uersic.ultimo ex text.num. 5. C. de testam. milit. Corn. in d.l.generaliter. colum.pen.& fin. vbi in fin. colum.uidetur transire cum ista opinione. in uersi. & ita uidetur tenendum. C. de instit. & substit. Paul.de Castr.in l.omnem.col.1. circa medium. uersic. in text. ibi,siue ab intestato.C.ad Tertul.& in l. in testamento. colum.3.uersic.ex secunda par.huius glo. C.de testam. limi.& in l.cum antiquioribus.in fin.uersic.tenet etiam glo.C.de iur.deliber. & in l.generaliter,circa fin. uersi. ultimo quidam uocant.C.de institut.& substit.& consil.48.præsupposito quodam statuto in prima par.& in l.2. in prin. uersic.in textu ibi,'intestati. C. de impube. Rom.in consil.4.& cons.32.Felyn.in procem.Decret. col.4.uersic.quinimò ipse Ludouicus. Anch.in d.c.cũ tibi.num.15.& seq.uersic.7.quæro.de testam. Ang. in cons.99.colum.1.uersic.& decimus ergo. Card.consil. 111. colum. 1.in fin. uersic. sed dubium oritur. Corn. consil.75.num.17.& seq.uolum.1. ubi dicit hanc opinionem * communem. & consil.336. num.7.uers.nec etiam obstat. uolum. 1. Socin. consil. 35. uolum.3.& consil.81.colum.pen.& fin.uers.solum restat unus scrupulus.uolum.4.qui dicit istam * communem opin.Barbat.consil.67.colum.1.& seq. uolum.3. ubi pariter dicit communem * opinionem.Dec.in l.generaliter.col. 1.in fin.uers.3.nota,ubi dicit communem * opinionẽ. Imol.in c.cæterum.colum.penul.uer.sicut decretum. de rescri. ubi dicit istam magis * communem opinionẽ. Brun.qui dicit istam ueriorem, sed alteram magis communem in tract.quod stant.masc.fol.34.aliàs in 8.art. in 12.quæst. Alesmius.in tract.subst.fol.69.Paris.consil.22.num.15.& pluribus seq. ubi hanc dicit communem.& cons.23.num.32.ubi idem dicit.uol.2.Marian. iun.consil.3.num.25. & seq. ubi dicit communem,& cons.10.num 4.& seq.uolum.1.Io.de Plat.inst. de legi. patron.tutel. col.2. uer. & ideo cum ex communi usu. Præpos.Senen.in sexto casu.in 3.q.Ruin.cons.50.colu. 2.& seq.uol.3.ubi dicit cõmunem opinionem Georg. Natt.in cap. quamuis.col. 56. in fin. & seq. uers. circa quartam,& ultimam.de pact.lib.6. Corn.in l.cum antiquioribus. colum. pen. uer.in eadem ibi non dicitur. C.de iure deliberan. Afflict.in cap.1.in prin.colum.pe. de success.feud. Abb.in cons.75.uolum. 1. Signo. Homod.in cons.101.colum.1.& seq.Abb.in rubr. de success.ab intest.uers.& scias. Ang. Are.in tract. de success. ab intest.qui tractatus est insertus sub tract. de testa.in glo.4 quæ incipit nolens intestatus decedere, in glo.in uerbo pro perfectione materiæ.charta 10.aliàs nu 22. in d.glo.4.Barba.in c cum tibi nu.19. uer. ultimo quærit,de testa.& seq.usque in fi.Sal.in d.l.cum antiquioribus.§.si cum ipse.col.1.uers. aliud exemplum. C.de iur. delib.Philipp.de Cassol.in tract.success.ab intest.nu.3. & 4.Alc.in l.intestatus.ff.de uerb.sign.Barbat.in rubr. de success.ab intest.col.1.uers.& ex istis redditur. Guil. Bened.in c.Raynutius. super uerbo, uxorem nomine Adelasiam.de testam.numero octauo, & pluribus sequentibus Paris.consilio 84. colum. tertia, uolum. 2. Dec.qui istam dicit magis communem * opi. in consil. 563.num.2.

a ¶Contrarium,quod in isto casu statutum locũ non habeat,tenuit Bal.in cons.336.incip.si tenemus opin. vol.4. & cons. 408. Quidam ciuis Florentinus, col. 1. vers.ad intelligendum.vol. 1. & cons.12. casus talis est statuti Ciuitatis Castelli.col.1.vers.sed posito. & cons. 475.in 3. par. incip. sequendo communem * opinionem.vbi dicit istam partem communem. & cons. 141. quæritur vtrum pupillus.vol. 5. & cons.59.de iure cõmuni mater.vol.4.uer.nunc igitur ad statuta.& cõs.54. incip.communis opi.uol.4. & cons. 339. uol.4. incip. communis. & cons.131. super quibus. uers. nec obstat etiam.uol 4.& cons. 84.col.2. uers. non obstat prædictis.uolum.5 & inst de hæred.ab intest. in prin.uersic. quærit gloss.Alber.de Ros.in 1.parte stat.q.44.& in 3. par.q.21.& in l.intestato.ff. de legit.tut. & in l.2.in fin. uers.ultimo adducitur hæc lex. C. qui testam. fac. poss. Bald.in cap.1.colum.2.in fi.& seq.uers.quæro tria sunt nomina.de success.feud.in l.intestato.ff.de legit.tut.Guiliel.de Cun. in l.1.col.fin. uers.item quæro iuxta l.istã. C.quando Imperator inter pupil. & uiduas. Sign. in consilio sexto & consil. 111. per totum. Fulg in l. cum antiquioribus.num.3.C.de iur.delib.& consil 40. col.fin.uers.palam autem est. Ang. in l. in testamento. la 1.in 4.nota.C.de testam.milit.Imol.in cap.cum tibi. num.13. uersic.ultimo quia ista Decretalis. de testam. Anchar.in repet.cap. canonum statuta.col. 83.uersic. quid dices de patruo.de constit.Cyn.in l.2.col.2.uersi. ultimo iuxta prædicta.C.qui testam.fac.poss.Bald.in l. 3.in fi.C.si pend.appell.Imol.in l.centurio.col.10.uers. an autem procedat.ff.de vulg & pup.Ang. in cons. 26. Ludouic.Bolog.in addit.ad Mathes.in tract. de succes. ab intest.num.23.Alex.cons.158.num.3.vbi dicit istã communem * opinionem. vol.6. & cons. 79. num. 5. vsque in fi.eod.uol.& cons.153.num.4.uers.rursus dictum statutum.uol.7. ubi dicit istam communem opinionem.& cons.115.per totum.uol.2.& in l.generaliter.col.21& seq.uers.circa primum, ubi dicit istam magis communem * opinionem. C.de instit. & subst.Signorol.Homod.cons.225.uers.2.præmitto. Roma. in cons.199.col.2.uers.2,quod ubi Fulgos.cons 40.col.fi. & cons.48.in 2.dubio.Io.Crot.in l.omnes populi.col. 54.vers.quæritur etiam.ubi dicit istam magis communem & ueriorem opinionem.Ioan.Fab.inst.de hæred. quæ ab intest.in prin. quasi in primis uerbis, uersic. & per hoc est expeditũ. Angel.in l.2. C. de impub. & alijs substit.uers.& est utile. Alex.cons. 168.col.3.uol.7.uersic.posset etiam responderi,& consil.211.col.1.& seq. uers. 2.respondeo.uol.7.Dec.cons.466.col.1.& plurib. seq.& cons.617.in princ.Cur.iun.cons. 134.nu.5.& 6. ubi dicit,quod ex quo articulus est dubius mater excludi non debet.Paris.cons.73. nu. 32. ubi dicit hanc opi. esse communem.uol.1.& cons 84.nu.7.uol.1. Gozad. cons.35.nu.8.& seq.ubi dicit communem opin. uol.1. Ange.Aret.& ibi Christop.Porc.inst.de hæred. quæ ab intest.in prin.col.3.uer.in fi.glo.§& inst.de legit. agnat. tutel.col.2.uers.ex uersiculo quod autem. Ruin. consil. 94.num.7.uol.3. Aret. in l.centurio.col. 10.uers. adde etiam.ff.de vulg.& pupil.Pau.de Cast. sentit istam partem in l.scire leges.circa fin. vers. 3.colligitur mens.ff. de leg.Galiaul.in l.centurio.nu.70.vers.3.sit conclusio. ff.de vulg.& pupill.post Ias.ibi,col.26.vers.secunda conclusio.Maria.iun.cõs.23.col.2.vers. & pro resolutione. uol.2.ubi dicit communem opin.glo.consue.Bitur.fol. 72.col.1.& nouissimè Tiraq. in 7.declaratione tertiæ partis. in tracta.le mort. saysit le uif. in prin. ubi ponit unam,& alteram opinionem.

PRIMÒ

3 Primò Concorda, nam aut statutum loquitur per verbum, intestatus decesserit, & tunc non concipitur non valens testari: aut loquitur per verbũ ab intestato decesserit, & tunc cõprehenditur non valens testari. ita concordat Bal. Inst. de hæred. quæ ab intest. in princ. in 1. col. in fi. vers. & ista faciũt. cum seq. col. & idem tenet Fulg. in l. generaliter. nu. 1. & seq. C. de institu. & subst. & cons. 48. col. fi. vers. in oppositum tamen. Saly. in l. cum antiquioribus. §. si cum ipse. col. 1. vers. aliud exemplum. C. de iur. delib. Cor. cons. 138. nu. 9. vers. verbum autem. uol. 4. & in d. l. generaliter. in prin. col. fi. vers. nũc venio ad secundum articulum. Aret. inst. de hære. quæ ab intest. in prin. nu. 8. vers. ex quo sequitur. Soc. consil. 81. nu. 9. vers. solum restat. vol. 4. Rom. in l. in testamento. col. 3. vers. aduertendum tamen. C. de testam. milit. ubi facit differentiam, an loquatur statutum per uerbũ intestatus, & per verbum sine testamento licet ipse teneat opin. Bar. in vtroque casu. Cor. cons. 336. col. fin. vers. contraria autem opi. uol. 1. Rui. cons. 50. nu. 13. & seq. uol. 3. Philip. Cassol. in tract. success. ab intest. nu. 3. & 4. Io. de Plat. insti. de hæred. quę ab intest. in prin. ver. nunc quæro an pupillus. Alc. in l. intesta. ff. de verb. sig.

4 ¶Contrarium circa hanc concordiam tacitè sentiũt omnes, quos enumerat Alex. in d. l. generaliter. col. pen. uers. & quòd non sit domina. C. de insti. & substit. qui promiscuè tam in uno, quàm in alio casu concludunt idem, & quos enumerat ipse Dec. cons. 466. nu. 5. & ipse Alex. qui pro eodem ponit intestatus, & ab intestato.

5 In cons. 79. uol. 6. nu. 3. uers. si ergo. & cons. 125. col. 1. uers. nec obstat statutum. uol. 2. & expresse dictam distinctionem impugnat Card. in cons. suo 111. col. fin. uers. ad quæ iura concordanda. Dec. cons. 496. nu. 5. ubi dicit ita communiter teneri, non facta distinctione an dicatur intestatus, uel dicatur ab intestato. Socin. cõsil. 35. col. 1. uers. & hanc opi. uol. 3. Brun. in tract. quòd stant. mascu. fol. 36. aliàs in 8. articulo, in 12. q. in 5. lim. uers. contrarium uidetur tenere glo. Goza. cons. 35. col. pen. uers. ad septimum. ubi dicit ita communiter teneri. Maria. iun. cons. 23. nu. 18. in fi. & seq. uers. 3. loco dico.

* uol. 1. ubi dicit communem, Pręposi. Senen. in 6. casu. in 3. q. in fi. Paris. cons. 22. nu. 84. uol. 2. & cons. 23. nu. 39. eod. uolum.

6 Secundò Concorda, ut per Soc. in l. qui duos. in 1. not. ff. de reb. dub. dicens, quòd si uerbum, ab intestato referatur ad morientem, tunc non comprehendatur intestabilis: sed si uerbum ab intestato referatur ad succedentem, tunc sub statuto etiam intestabilis comprehẽditur. Quam concordiam sequitur Goza. in cons. 35. col. pen. uers. ad septimum.

7 ¶Contrarium in hac concordia tenet Paris. cons. 22. nu. 81. uol. 2. ubi dicit contrarium communiter teneri, & in cons. 23. nu. 35. eo. uol. ubi idem dicit.

Tenendo partem negatiuam, quòd sub tali statuto non comprehendatur intestabilis.

8 Primò Limita, nisi communis usus loquendi in loco statuti probaretur, quòd etiam intestabiles dicerentur ab intestato decedere, vt declarat Bal. in cons. 12. in fi. uers. bene tamen fateor. uol. 3. incip. casus talis est statuti ciuitatis Castelli. & cons. 475. uers. ego Bal. dico sequendo communem opinionem. eod. uol. & cons. 34. col. 1. in fi. uers. unde in casu nostro, de iure communi. uol. 4. & idem tenent Ang. in cons. 26. uers. sed is de cuius successione. Imol. in c. cum tibi. col. fin. in fin. uers. & ideo nisi aliter probaretur. de testam. & in l. centurio. col. 10. vers. fateor tamen. ff. de vulg. & pupill. Alex. consil. 29. col. pen. vers. nec ille tex. vol. 6. & cons. 116. col. 2. uers. & licèt Bar. vol. 7. & cons. 115. col. 1. vers. istam partẽ. & col. 2. vers. fatetur tamen. uol. 2. Fulg. cons. 165. col. 2. in fin. vers. quinimò. Brun. in tract. quòd stant. mascul. fol. 36. in 8. articulo, in 12. quæst. in 1. limitat. Gozad. cons. 35. num. 12. versic. 5. & si dicatur. Præposit. Senen. in 6. casu, in 3. quæst. col. 2. vers. vnde probato. Bologn. in addit. ad Mathes. in tract. de succes. ab intesta. num. 24.

9 Secundò Limita, quando pater fecisset substitutionem pupillo, quæ euanuisset, vel caduca effecta fuisset, quia tunc sub statuto loquente de decedente ab intestato comprehenderetur etiam pupillus, secundum Bald. cons. 108. incip. in successionem. vol. 2. & cons. 34. inci. de iure communi. vol. 4.

Contrarium voluit Curt. iun. in cons. 154. col. 1. ver. concludo igitur. Brun. in tract. quòd stant. masc. fol. 36. in 8. artic. in 13. q. in 4 limitatio.

Tenendo partem affirmatiuam, quòd statutum loquens de intestato, vel ab intestato decendente comprehendat pupillum.

10 Primò Limita, quando statutum nedum diceret de moriente ab intestato, sed etiam diceret de moriente sine liberis, quia tunc non contineretur pupillus, qui liberos habere non potest Alexand. consi. 211. nu. 5. vol. 7. & in hoc casu loquitur Signorol. cons. 101. in finalibus verbis. Brun. in tract. quòd stant. masc. fol. 36. aliàs in 8. art. in 12. q. in 2. limit.

11 ¶Contrarium voluit Bar. cons. 151. incip. statuto vrbis veteris. & cons. 138. hæc est copia. Immo Bal. in cõsil. 336. in 4. vol. incip. si teneamus. vers. pro matre tamẽ facit conclusionem in contrarium, vt propter dictã clausulam si sine filijs, contineatur pupillus sub statuto. & idem dicit in cons. 54. incip. opin. communis. vol. 4. versic. mihi videbatur. & cons. 364. incip. statuto cautum. col. 2. vers. & maximè. vol. 1. idem tenet Paris. cons. 73. num. 32. vol. 2. Ias. cons. 130. col. 1. in fin. & seq. versic. non obstat etiam si fortius. vol. 1. Guil. Bened. in repet. c. Raynutius. in verbo, vxorem nomine Adelasiam. nu. 13. de testam. pro ista igitur opinione facit, quod notat Bar. & post eum alij in l. centurio. col. 4. vers. quid si testator sic substituit. ff. de vulg. & pupil. dum impugnat opin. Iac. de Beluis. vbi tenet substitutionem illam, si decesserit sine liberis, non esse omni tempore fideicommissariam, ex quo illa verba etiam pupillari ætati conuenire dicuntur, vt ibi per eos & ideo teneas hanc opin. tanquam veriorem.

12 Secundò Limita, nam tale statutum loquens de decedente ab intestato non verificatur in eo qui fecit testamentum, quod non valet ex aliquo accidenti, vt puta in testamento vsurarij, quod non valet cautione non præstita. ita in terminis dicit Calder. cons. 6. de constit.

¶Contrarium voluit Bal. in cons. 246. incip. monialis. in 4. dubio. volu. 1.

13 Tertiò Limita, vt talis interpretatio non recipiatur contra matrem, vt excludatur à luctuosa filij successione. ita dicit Curt. iun. in cons. 134. in fi. & Gozad. in cons. 35. num. 13.

¶Contrariũ tñ tenẽt communiter omnes Doctores partis affirmatiuæ, qui sequuntur opinionem Bart. in l. 1. ff. de suis, & legit. qui propriè loquitur, quando statutum excludit matrem à successione filij.

14 Quartò Limita, quando in statuto non est considerata ratio agnationis, quia tunc statutum intestabilem non comprehendit, vt per Alexan. consil. 115. colum. fin. versic. 3. potest responderi. volum. 2. & cons. 79. colum. final. versic. 3. potest responderi. volum. Texto, Dec. consil. 466. colum. 3. versic. respondetur. & consil. 563. colum. tertia, versic. non obstat quod ratio. Paris. consil. 22. num. 52. versic. mens enim. vol. 2.

15 ¶Contrarium, quòd etiam in casu, in quo non est conside-

conſiderata ratio agnationis,ſtatutum de decedente ab inteſtato comprehendat inteſtabilem, voluit Paul.de Caſt.conſ.48.uol.1.qui loquitur in amita,quę matrem excludit ſtante ſtatuto prædicto,& tamen in amita ceſſat ratio agnationis conſeruandæ.

16 Quintò Limita,quando in ſtatuto fuiſſet dictum de inteſtato,& de inteſtabili ponendo illa tanquam diuerſa:nam ſi poſtea in alia parte eiuſdem ſtatuti dicatur de inteſtato tantum,tunc non comprehenditur inteſtabilis,ita uoluit Bal.conſ. 34 incip.de iure communi,verſ. tam in ſtatuto noſtro,vol.4.

17 Sextò Limita,quando ſtatutum diceret, ſiquis decederet ab inteſtato,uel ſine teſtamento, ut declarat Iaſ. conſ.130.col.1.uerſ.nec obſtat.volum.1.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Statutum quòd in contractibus requiratur certa ſolennitas, non habet locum, ſi filia patri donet.

1 DICIT Bal in l.pactum quod dotali. colum. fi.C. de coll. quòd ſtante ſtatuto, ut in contractibus mulierum requiratur certa ſolennitas, illa non debeat interuenire, ſi filia patri donet, uel cum patre contrahat. ſequitur iſtud dictum ibi Dec.colum.penul. & fin. Roman.in l.ſi quis mihi bona. §. ſed ſi mandauit. ff. de acq.hæred. Alexan.in conſ.106.in fin.volum. 1.& conſil.19.colum.pe.uol.3.Barba.in c.cauſam matrimonij. col.3.de offi.deleg.Iaſ.in l.tranſactionem. col. 2. C. de tranſact.Iaſ.conſ. 133.col.2.in fin. uolum. 4. Dec.in conſil.26.col.1.& in conſ. 180. col. 1. & in conſ. 105. col.2. Caſſan.in conſuetud.Burg.fol. 135.col.3.Rip. in 10.reſpon.in 3.lib.Dec.conſ.611.Brun.in tract. de forma.fol.98.aliàs in titulo correctio.& relaxat. ſolen.vel form.in 9.q.Pariſ.in conſ.106.col.pe.uol.1.uide in ſimili Tiraq.de ll.connub. fol. 252.& in l.ſi unquam.in princ.nu.16.C.de reuoc.donat.

2 Amplia,ut idem ſit in quolibet alio coniuncto donante,ut not.Roman.in conſ. 277. colum. fin. Dec.in conſ.55.col.5.

3 Contrarium in concluſione principali, & ſic contra opinionem Bald. in d. l. pactum quod dotali. tenuit ibi Rom.& Iaſ.col.fin.& Iaſ.in l.præſes.col.1.C.de trãſact.Barba.in conſ.60.col.1.vol.1.Gomeſ.in §.omniũ. col. 10.inſt.de act.& col. 12. Tiraq. de ll. connub. fol. 186.Pariſ.in conſ.53.colum.9.uolum.3.gloſſ.5.in conſuetud.Biturig.§ 4.

4 PRIMÒ Pro hac opin.facit,nam in donatione facta per partem filio non ualet non ſeruata ſolemnitate requiſita,ut tenuit Cuma.in conſ.27.col.2.in princip. & Dec.conſ.86.col.fi.

5 SECVNDÒ Facit,quod per nos ponitur in 2.lib. in 1.concluſ.in titulo de donat.in prima ampliatione. ubi habetur,quod inſinuatio eſt neceſſaria etiam quod pater filio donet,uel econuerſo.

* Tenendo tamen primam opinionem * magis com.

6 PRIMÒ Limita,niſi renunciatio filiæ facta ſit patri fauore maſculorum, quia tunc ceſſat illa præſumptio, quod bonum conſilium pro filia parens capiat, quia fauor maſculorũ in hoc caſu uidetur preponderare.ita declarat Dec.in d.l.pactum,quod dotali.col.fi.C. de coll.

7 SECVNDÒ Limita,quando conſtaret de contrario, quod actus eſſet maximè præiudicialis filiæ renuncianti patri,quia illa eſt præſumptio, quæ admittit contrariam probationem,ut per Barb.in conſ.41.uol.4.Iaſ.in conſ.133.col.antep.uol.4.& colligitur ex uerbis ipſius Dec.in d.l.pactum.col.fi.

8 TERTIÒ Limita,quando ſtatutum uniuerſaliter loqueretur,quod mulier cum quacunque perſona contrahens teneatur ſeruare certam ſolennitatem, quia illam eandem tenetur ſeruare,ſi cum patre contraxerit,ita tenet Barba.in d.conſ.41. col. 2. vol.4. & Dec. in d.l.pactum, quod dotali.col.fi.C.de colla.

9 QVARTÒ Limita,ſi probaretur fraus,uel metus reuerentialis, vt per Alcia.in tract.præſum.in 1.regula,in 2.præſumpt.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Statutum excludens nullitatem, non comprehendit nullitatem prouenientem ex defectu iuriſdictionis.

1 REgulare eſt, quod vbi in aliqua diſpoſitione excluditur nullitas, non intelligitur excluſa illa nullitas,quæ inſurgit defectu iuriſdictionis, prout dicit glo.in clem. 1. in verbo, non obſtante. de ſequeſt. poſſ.& fructuum.& ibi not.Card.in §.fi.& Petr. de Ancha.col.pen.& Imo.col.pen.Pet.de Anch.in conſ.271. col.fin. & conſ.164 col.fin. & conſ.167. col. 1. Bal.in l.ſi quos filios.§. quod ſi quis.ff.de iniuſt.rup. & irrit.teſta.Ang.in conſ.249.col. 1.& in conſ.187.col.fi.& cõſil.193.in fi.& conſ.198.col.fi.Rom.in cõſ.42. col.1. Bal.in l.fi.C.de arbi.Bal.in add.ad Spec.in tit.de ſent.in 2.char.verſ.ſententia lata a iudice in competenti.Fel.in c.paſtoralis.col.3.& ſeq.de except.Abb.in c. ex parte.el 2.col.1.de off.deleg.in c.licet.in 5.col.de elect. Anto.de Butr.in c.item cum quis.col.pen.& ibi Imo.col. fi.de reſti.ſpol. Alex.in apoſtil.ad Bar.in l.1.§.& parui.ff.quod ui aut clam.Aret.conſ.75.col.fi.Abb.in conſ.64.col.2. vol.1.ſentit Cald.in conſ.8.col.2.dum allegat glo. in d.cle.1.de ſeque. poſſ. & fruct.in tit.de re iud.Bald.in cõſil.215.col.5. Ang. in l.ſi expreſſim.col.fi.de appel.Bal. in l.generaliter. la 2.col.1.in fin. C.de epiſc. & cler.in l. reos.col.7.circa fin. C. qui accuſ.non poſſ. in l.1.col.2. in fin.C.ſi ad non compet.iud.in l.exceptionem.in fin. C.de probat.Paul.de Caſtr.in l.4.§.condemnatum.colum.1.ff.de re iud.Imol. & ibi Felyn.colum.6. in 18.limitatione, in cap.ex parte.el 2.de offi. deleg. Socin.in conſ.274.col.fi.Cum.in conſ.40. in fi.Fulg.in cõſ.150. col.1.& Dec.in conſ.38.col.5.in fin.Maria.Soc.iun.in conſ.18.col.1.& conſ.78.col.fin.vol. 1.Roin.conſil.11. colum. 5. volum.4. & conſi. 28.colum. 9. uolum.4. & conſi.35.col.2.uolum. 5.& conſi.85.col.pen.uolum.5. Gramm.conſi.ciui.43.Guido Pap.in conſ.121. Claud. in l. de pupillo. §. qui opus. col.1. & ſequen. ff.de oper. nou.nunciat. Boer.in ſingu.in uerbo, exceptio, in ſingu.14.Staphil.de literis grat.& iuſt.fol.147.Hippol. in ſingu.10.Alexand.in l.ſi fideiuſſor. §. Prætor ait. ff.qui ſatiſd.cog. Imol.in l.ſi expreſſim,colum.14.ff. de appe. Lanfranc in cap.quoniam contra, in uer. exceptiones. colum. 3. & uerſi. plus eſt etiam iure cautum. de prob. Philip.Franc.in cap.dilecto.colum. 41.de appel.Caſſa. * in conſuet Burgund.fol.121.colum. 2. & hanc dicit * communem opinio. Alexand.in conſi.79.in fin.uolum.7.

2 PRIMÒ Amplia idem eſſe in ſententia arbitri,nã ſtãte ſtatuto,q contra arbitri laudum, uel arbitratoris nõ poſſit opponi de nullitate, tamen poteſt opponi defectus facultatis,ut quia ille,qui tulit laudum non habeat talẽ facultatẽ.ita Card.in clem.1.§.fin.de ſequeſt.poſſ. & fruct.Aret.in conſ.68.colum.pen.Paul. de Caſtr. in l.fin.C.de arbit.Philipp. Franc. in cap. dilecto.colum. 39.in §.limit. de appe. Petr.de Ancha.in conſi.207. colum.

col.fi.Paris.in cons.24.col.13.vol.2.Rom.in cős.115. in fi.Ias.in l.si fideiussor.§.prætor ait.col.1.ff.qui satisda.cog.post Bart.ibi Staphil.de literis gra. & iust. fol. 247.Paul.de Cast.in l.4.§.condemnatum, col.1.ff. de re iud.Corn.in cons.38.col.fi.in fi.volum.3.Gozad.in co ns.72.col.2.Soc.in cons.124.col.fi.volum.1.Ruin. consi.41.col.8.uol.1.& cons.14.col.3.& fi. uolum.2. & cons.95.colum.penult.volum.2.& cons.5.colum.7. volum.5.

3 Amplia hanc ampliationem etiam si nullitas proueniat, quia compromissum non valuerit. Bal. in l.si causam.colum.2.C.de exec.rei iudic.Ang. in l.non enim. ff.de iureiur.Soc.in cons.124.col.fi.vol.1.Bart. in l.2. §.prætor.ff.qui satisda.cog.Ias. in l.nam & postea. §. si minor.col.2.ff.de iureiur.Soc.in cons.199.col.1.circa fi.Goz.in cons.72.col.2.& seq. Philipp. Franc. in d.c. dilecto.in 5.limit.

4 Secundò Amplia, principaliter etiam si iudex, qui tulit sententiam non esset omnino incompetens, sed tantum sua iurisdictio esset suspensa, ut dicit Aret. in cons.75.col.pen.dicens hoc esse de mente Petr.de Ancha.& Dominorum de Rota.

¶Contrarium tamen tenuit Imol. in l. si expressim. in 15.col.in 5.concordiæ ad glo.in clem.1.de re iudic. & voluit glo.in clem.1.de sequest.poss.& fruct. Et ponit Alex.in cons.77.colum.4.ver. non obstat, si in contrarium allegatur.uolum.2.Philipp.Franc.in c.dilecto. col.41.in 6.fallen.de appell.Gemin. in c.ex parte.el 2. col.3.ff.de offic.deleg.Felyn.in d.c.pastoralis.col.4.de except.Claud.in l.de pupillo.§.qui opus. ff.de oper.no. nunc.col.2.istud fuit de mente Cardin.in clem.j.col.3. de re iudic.& ibi Imol.colum. antepen. Vide infra in 12.limit.

5 Tertiò Amplia, siue agatur de præiudicio temporali, siue perpetuo, ut dicit Imol.in d.l.si expressim. col. 15.in prima concordia.ff.de appell. Alex. in cons.77. col.4.uers.nec dicatur.vol.2.Philipp.Franc.in ca. dilecto.col.41.in 6.fallen.de appell,Imol.in clem.1.col.fi. de re iudi.Claud.in l.de pupillo.§.qui opus. ff.de oper. nou.nunc.col.2.& ibi Alex.col.2.

¶Contrarium voluit Anto.de Butr.in d. clem.1.& sequitur Imol.colum.antepen.& ponit Aret. in consi. 75.col.pen.

6 Quartò Amplia, etiamsi per statutum nulla species nullitatis proponi possit, ut per Petr. de Ancha.in cons.271.col.fi.Felyn.in rubr. de foro compet. & in c. pastoralis.colum.3.de except. in fin. Calcan. cons.86. col.1.& seq.Bald.in l.si quis filio.§.q si quis. ff. de iniust.rupt.& irrit.testam.& in l.1.col.2.in fin.uers.ultimo licèt.C.si à non compet.iudic.Anto.de Butr.in c. item cum quis.col.pen.in fin.de restit.spol.& ibi Abb. col.2. Alex.in consi.77.colum.4.volum.2. Imol.in ca. ex parte.el 2.de offic.delegat.Angel. in l. si expressim. colum.fina.de appell.Ruin.consi.16.colum. pen. & fi. volum.2.

7 Quintò Amplia, etiam si iurassent partes non dicere de nullitate, ut tenent Ang.in cons.208. in fin. Felyn.in rubr.de foro comp.& in c.pastoralis.col.3.de except.in fi.& seq.Philipp.Franc.in c. dilecto. col.40. in tertia limitatione, de appellat. Gozad. in consil.72. colum.2.in fi.Soc.in cons.299.colum.1, circa fin. Paris.in cons.24.colum.14.uol.2.Ruin.cons.14.col.pen. & fi.uolum.2.

8 Sextò Amplia, quia etiam post executionem de tali nullitate potest opponi, ut dicit Inn.in cap. ex ratione.circa princip.de appell. Bal. in Margarita in uerbo, actio. Hipp.in sing. 10.Maria.Soc.iun.in cons.18.col. 1.uolum.1.

9 Septimò Amplia, ut de tali nullitate opponi possit post tres sententias conformes. ita Petr. de Anchar.in clem.1.colum.2.de re iud.post Lap.ibi.& Card. col.2. uers.6.quæro.Ang.in l.1.C.ne liceat 3.prouoc. in l.1. C.quando prouoc.non est necess.in l.de pupillo.§.qui opus.ff.de oper.nou.nunc.in l.3.§.fin. ff.de dam.infec. Bal.in l.generaliter.colum.1.C.de episc.& cler.Roma. cons.42.& cons.115. Paul. de Castro in cons.99. uolum.2.& in §.condemnatum. ff. de re iudic. colum. 1. Imol.in l.si expressum.colum.15.in secunda concord. ff.de appell.ex mente Dominorum de Rota.Alex.consi.77.colum.4.uol.2.Geminia.in cons.24.in 6.dubio, col.pen.Barbat.in cons.20.col.4.vers. præterea est diligenter aduertendum.uolum.3.Ang.in l.si expressim. col.fi.ff.de appell.Alex.in l de pupillo. §. qui opus. col. 2.ff.de oper.nou.nunc.Felyn.in ca. pastoralis. col.3.de except.ex mente Abb.ibi & idem tenent Claud.in d.§. qui opus. col.1. qui dicit istam opin. communiter approbari. Calca.in cons.86.col.2.& cons.117.in fi.Soc. in cons.99.col.7.in fi.uol.3.Pet.de Anch. cons.62. in fi.& in clem.1.in 7.not.de re iud.Fel.in c. ea quæ.col. 2.de re iudi.Barbat.in cle.1.col.3.in 9.limit. de re iud. Ias.in l.4.§.condemnatum.col.4.ver.2. limito. ff.de re iud.Sarnen.in reg.fol.85.in 2.pag.Grat.cons.85.col.2. vol.2.Hipp.in sing.10.& in l.fi. nu.49. ff. de iurisdict. omnium iudicum.

Contrarium sentit gl.in d.cle.1.in uerbo, pendere, de re iud.post Io.de Fant.Inn.& Rom.in d.l.de pupillo.§.qui opus.ff.de oper.nou.nunc.dum dicunt, q propter præsumptionem, quæ prouenit ex trina sententia conformi procedit.glo.in d. clem.1. in casu suo .s. latis tribus conformibus.gl.autem in clemen. vnica. de sequest.poss.& fruct.procedit, quando vnica tantum lata est sententia.idem tenet Imo.in d.l. expressim. col. 15.in 3.concord.de appell.Fel.in ca.ex parte.el 2.in 6. col.in 18.limit.de offic.deleg.& in rub. de for. compe. in 1.fall.Philipp.Franc. in c.dilecto. col.39. in 6.limit. Bonif.in cle.1.col.8.de re iud.

10 Octavò Amplia, quia si talis nullitas ex actis sit euidens, iudex eam potest reuocare etiam parte non citata.gl.fi.in c.tua.per illum tex.ut ibi not. Domin.de offic.Vicar.Bellamer.decis.207.circa finem. Abb.in c. causam quę.in 3.no.de rescript.Fel.in c. cum olim.col. 7.de re iud.

11 Primò Limita principalem conclusionem, si iudex ex iuris, uel hominis permissu ferat sententiam, licèt sit iudex incompetens: quia talis nullitas censetur reiecta ubi dispositio, uel constitutio reijcit omnem nullitatẽ. Et ita procedit glo.in uerbo pendente, de re iudic. & in clem.1.Ita Imo.& Alex.in d.§.qui opus.& Imo.in l. si expressim.col.15.de appel.Ang. Aret.in §. appellantur. col.8.de except.Et hoc sentit Cardi.in cle.1. de re iud. §.fi.dum considerat an exceptio sit proposita per uerba affirmatiua, uel negatiua, ut refert Alex. in d. §. qui opus.col.2.hoc etiã sentit Rosell.in monar. in 30. char. col.2. qui dicit, q tunc non censetur reiecta exceptio super defectu iurisdictionis, quando iudex non erat in quasi possessione iurisdictionis, nec verè nec putatiuè, secus si saltem esset putatiuè in quasi possessione iurisdictionis, ut ibi per eum.

¶Contrarium in ista limitatione tenet Claud. in d. §.qui opus.allegans plures gl.contra illam.

12 Secundò Limita, vt procedat gl.in d.clem.vnica, & illud, quod ex ea infertur, quando iudex a principio caruit iurisdictione, secus si a principio habuit iurisdictionem, sed ex accidenti postea illam perdidit, aut declarat.Imol.in d.§.qui opus.& ibi Alex.col.2. Bal.in l. 1.col.2.in fi.C.si a non compet.iud. Card.in cle.1.col. 2.in 6.q.de re iudic. Philip.Franc.in c. dilecto.col.39. in 6.limit.de appel.Ang.Aret.in §. appellantur. col.9.

de

de except. Fel. in c. paſtoralis. colum. 3. de except. allegat Dom. in c. ex parte. el 2. col. 3. de offi. deleg. Alex. conſ. 77. col. 4. uol. 2. Claud. in d. §. qui opus. col. fi. in fi.

¶Contrarium tenet Aret. in conſ. 75. col. pen. ubi allegat ita tenere Dominos de Rota, & iſtam eſſe dicit * communem * opin. Vide ſupra in 2. ampliat.

13 Tertiò Limita, quando exceptio nullitatis eſſet notoria, & ita procedit gl. in d. clem. unica. ſecus ſi non eſſet notoria, ſed requireret probationes. Ita declarant Imol. & Roma. in d. §. qui opus. & Ang. Aret. in §. appellantur. col. 9. de except.

Declara, quia iſta limitatio nihil ponit ſpeciale in defectu iuriſdictionis, cum quilibet ad impediendam executionem poſſit opponere quamcúque nullitatem notoriam reſultátem ex eiſdem actis, ut latè per Alex. in d. §. qui opus. col. 3. & latius per eundem Alexan. & Iaſ. in l. 4. §. condemnatum. ff. de re iud.

¶Contrarium in hac limitatione videntur ſentire Calca. in conſ. 16. nu. 49. & Ripa in l. 4. §. condemnatum. nu. 23. ff. de re iud. tenentes exceptionem ex defectu iuriſdictionis prouenientem impedire executioné, licet ea exceptio altiorem indaginem requireret.

14 Qvartò Limita, niſi a ſtatuto eſſet aſſignatus terminus ad opponédas oés exceptiones dilatorias, vel declinatorias. ita Ant. de But. in c. paſtoralis. col. 1. uer. q. ro. 1. de except. refert, & ſequitur Fely. in rub. de fo. compet. & in d. c. paſtoralis. col. 3. uerſ. limita 2. & Claud. in d. §. qui opus, col. 2.

Amplia, quia etiam ſi appoſitus ſit terminus a ſtatuto ſimpliciter ad dicendum de nullitate, ꝙ per lapſum talis termini excludatur etiam nullitas defectus iuriſdictionis, ſentit Calcan. in conſ. 16. col. 9. uer. ſic etiam dicunt uideri ad oculum, iuncto uerſ. ſed omittens an faciat ad rem. col. 11. Iaſ. in conſ. 200. col. 1. vol. 2. Rui. conſ. 37. col. pen. uol. 5. & conſ. 5. col. 7. uol. 5.

15 Pro qua opin. facit, nam ſtante lapſu termini aſſignati a ſtatuto ad dicendum de nullitate, nullitas etiá notoria opponi non poteſt, ut per Alex. in conſ. 105. col. 2. uol. 5. & conſi. 225. uol. 6. & Socin. in conſ. 221. col. 2. uol. 3.

16 ¶Contrarium in nullitate notoria ponit Rui. conſ. 87. col. 2. vol. 4. & conſ. 36. col. 1. & 2. & conſ. 62. col. fi. uol. 5. qui idem dicit in nullitate reſultante ex eo, ꝙ ſententia non ſit conformis libello. & conſil. 138. col. 5. & ſeq. uol. 5. ubi loquitur in fortioribus terminis. & in conſ. 169. col. fi. vol. 1. ubi de nullitate reſultante ex ijſdem actis.

17 Contrarium, ꝙ lapſus termini aſſignari a ſtatuto ad dicendum de nullitate non impediat, quo minus nullitas ſuper defectu iuriſdictionis opponi poſſit, tenuit Fulg. in conſ. 150. Aret. in conſ. 75. in fi. Calca. in conſ. 16. in fi. Goz. in conſ. 72. col. fi. & ſentit Bal. in l. ſcire oportet. §. fi. ff. de excuſ. tut.

Tenendo primam communem opin.

18 Amplia, nam in tali caſu, quando præfixus eſt terminus ad dicendum de nullitate, non poteſt opponi nullitas, etiam propter modum exceptionis, ut declarat Corne. in conſ. 302. col. fin. vol. 1. Calcan. in conſ. 16. col. fi. Iaſ. in conſ. 200. vol. 2. Pract. Pap. in forma executionis ſententiæ. §. ſequens, ubi dicit ita practicari. col. 2. uerſ. quid ſi ſtatuto cauetur. Paul. de Caſt. in cõſ. 188. col. 2. uol. 1. Aim. conſ. 179. col. 2. Alex. in l. alienationis. in gl. in uerbo, uix. ff. de verb. ſign.

¶Contrarium in hoc tenet Ang. in conſ. 260. circa fi. Philip. Franc. in cap. dilecto. q. 54. de appell. Pariſ. in conſ. 54. col. 6. & in fi. & ſeq. vol. 3. Brun. in uerbo, nullitas. in 3. li. conſtitutionú. uer. ſtatutú præfigens terminum. Rui. conſ. 37. col. 6. vol. 5. & cõſ. 62. col. fi. vol. 5.

19 Primò Sublimita, ut per eundem Brun. in d. uerbo nullitas. verſ. item quæritur de quæſtione ſingulari. ubi multis modis diſtinguit.

20 Secundò Sublimita illud procedere reſpectu litigantium, non autem reſpectu tertij, ut declarat Ruin. in conſ. 12. nu. 32. vol. 3.

21 Qvintò Limita, niſi iudex, cuius nulla eſt iuriſdictio, pronunciaſſet ſe iudicem competentem parte nõ appellante, Ita Fel. in d. rub. de foro comp. & in d. c. paſtoralis. col. 4. de except. & Claud. in d. §. qui opus. col. 2. per ea, quæ habentur in locis vulgaribus, quòd iudex pronunciando ſe iudicem competentem, facit ſe de nõ iudice iudicem.

22 Sextò Limita, quando ſtatutum non modò tolleret nullitatem, ſed etiam tolleret defenſionem: quia túc nullitas etiam proueniens ex defectu iuriſdictionis allegari non poteſt. ita Bald. in l. reos. in 7. col. verſ. uenio ad quartum. C. qui accuſ. non poſſ. & voluit Roſel. in Monarchia. char. 30. col. 2. & ſeq.

23 Septimò Limita, quando non adeſſet aliquis iudex, coram quo de tali nullitate reſultante ex defectu iuriſdictionis opponi poſſit. Ita Roſell. in Monarch. in loco proximè allegato.

24 Octavò Limita, quando conſtitutio requireret in agẽte certam qualitatem, & alias omnes reijceret: quia ſi concurrat illa requiſita à dicta conſtitutione, tunc omnis alia qualitas nullitatis etiam proueniens ex defectu iuriſdictionis, cenſetur reiecta. ita Roſel. in Monarch. in loco proximè allegato.

25 Nonò Limita, niſi ſententia non habentis iuriſdictionem fuiſſet confirmata per habentem iuriſdictionem, quia tunc amplius non poteſt in ea opponi defectus iuriſdictionis, ut not. Inn. in c. 1. circa medium. de confirmat. util. uel inutil. Fel. in rubrica de foro compe. Inn. in c. ſuper literis. in uerbo, forſan. in uerſ. ſi etiam poſt omnes. de reſcript. Ang. in l. 2. in 7. fall. ff. ſi quis in ius uocat. non ier. Imol. in l. ſi expreſſim. col. 5. de app. Abb. in c. ea quæ. col. 2. in princ. de re iud. Felyn. in c. paſtoralis. col. 3. in fin. de except. & in c. ſuper literis. col. 21. qui declarat. uerſ. limita 4. de reſc. Alex. in conſ. 111. col. 1. vol. 5. Felyn. in c. ea quæ. colum. 4. de re iud. Ang. Aret. in §. appellantur. col. 4. de except. Iaſ. in l. 4. § condemnatú. col. 4. uerſ. 3. limita. ff. de re ind. Rota in antiquis, deciſ. 118.

26 Amplia, quia idem eſſet ſi illa ſententia fuiſſet confirmata per Principem. ita Fel. in c. qualiter, & quando. col. 9. de accuſ. Rebuff. in l. quod iuſſit. in 1. nota. num. 174. & ſeq. ff. de re iud.

27 Decimò Limita, quando iuriſdictio non in totum deficeret, ſed eſſet elidibilis per exceptionem, ut per Pariſ. in conſ. 109. nu. 3. uer. non obſtat. vol. 4.

CONCLVSIO IIII.

Argvmentvm.

Statutum, quòd fœmina ſtantibus maſculis non ſuccedat, operatur etiamſi poſtmodum maſculi deficiant.

1 Regula eſt, quòd ſtante ſtatuto, ut filia fœmina ſtantibus maſculis non ſuccedat, ſi extant maſculi: licèt poſtea deficiant, filia fœmina ſemel excluſa, ſemper & perpetuò remanet excluſa, prout uoluit Bart. in l. fi. §. quando in pendenti. ff. ad Tertul. in 1. q. Bald. in c. 1. §. 1. in fi. in tit. Epiſcopum, uel Abbatem. in l. ſi quis poſthumos. §. 1. ff. de lib. & poſthum. in l. ſi quis filium. col. pen. C. de inoffic. teſt. in auth. ſed & ſi quis. col. 3. C. de ſecun. nupt. in l. in quibus. eod. tit. col. 1. in

fi. in

fi.in c.1.de fil.nat.ex matrim.ad morg. contracto. in l. si Pontionilla.C.quando dies legat.ced. & hanc etiam opin.sequuntur Ang.in l.1.C.de adult. Paul. de Cast. in l.si quis posthumos.§.1.col.2.ff.de lib. & posthum. Georg.Nat.in c.quamuis.col.42.de pact.in 6.Alua.& Card.Alex.in d.cap.1.§.1.Episcopum,vel Abb.Paul. de Cast.in consi.290.incip.visa scriptura. vol.2. Ias. in l.si arrogator.col.9.ff.de adopt.Aretin.in cons.50. col. pen.Corn.in cons.160.col.1.& fin.vol.4.Soc.in cons. 33.colum.2.uol.3.& in cons.67.colum.2.uol.4.Alex. in cons.43.colum.2.uol.3.Dec.in cons.309.colum.3. Curt.in tract.feud.colum.13.& seq.in 3.par. Paris.in cons.21.colum.2.in fin.& seq.vol.1.& cons.48.col.2. vol.4.Marian.Soc.iun.in cons.2.in fin. & consil.104.
* col.2.uol.2.vbi hanc dicit communem * opin.& cons. 110.col.1.uol.2.decis.Tholos.459.& ibi apostil.Fulg. in cons.98.colum.pen.& fi. Alex.in cons.20.colum.4. uol.2.& cons.43.uol.2.vol.3.Cassan.in consuet.Burg. fol.288.col.2.Bertran.in cons.133.col.2. uol.1.Hisp. in rubr.de donat.inter virum & vxorem.§.69.num.37. & nu.35.Brun.in tract.quod stant.masc.fol.53.in 10. artin 5.q.Laur.in §.cæterum.col.2.& seq. Inst. de leg. agnat.successi.

2 Primò Amplia idem esse in feudis,in quibus si masculo extante, fœmina sit à principio exclusa, etiam si postea masculus deficiat nullo vnquam tempore fœmi
3 na admittitur ad successionem feudi,ut tenent And.de Iser.Bal.& Aluar.in d.cap.1.§.1.Episcopum, vel Abb. Bal.in c.1.de filijs nat.ex matr.ad morig.cõtract. And. de Iser.in titulo Imperator, Loth.in c.1.col.2. Odofr. in summa feud.in tit.qui feud.dare poss.Io. Blancus.in summa.in tit de success.feud.vers.vel dic, quod masculus. Alber.Brun.in tract.statut.in 2.par.in 4 q.incip.statuto cauetur.Cald.in cons.4. in tit.de feu. Rapha.Comens.in cons.99.Fulgos.in cons.12.& cons.8. Paul.de Castr.in cons. 290.incip.visa suprascripta. col.1.vol.2. Hisp.in rub.de donat.inter vir.& vxor. §.60.num.36. Paris.in cons.12.col.1.in fi.uol.1.in cons.12.col.2.in fi.vol.1.& cons.16.in fi.vol.4.Curt.in tract. feud.in 3. par.princ.in prima regula.in 27. quæst. vbi dicit com-
* munem * opinionem.

¶ Contrarium, quòd in feudis fœmina semel exclusa non sit semper exclusa,sentit glo.in d.c.1.in gl. 1.Episcopum,vel Abbatem.& ibi Iacob. de Beluis. Mart. de Laud.& Card.Alex.in fi.Bal.in authen.cessante.col.fi. C.de leg.hæred. Afflict.super consti.fol.300. aliàs sub rubr.de success.nobil.nu.15.

* Tenendo primam opi.magis * communem.

4 Primò Declara illam habere locum,quando inuestitura diceret pro descendentibus masculis, & fœminis:secus si diceret generaliter pro hæredibus,& successoribus,vt expressè declarat Maria.iun.in cons.76. nu. 112.vol.1.

5 Secundò Declara,vt ampliatio non procedat,quãdo fœmina fuisset exclusa cum illa dictione, donec masculi deficiant,quia tunc videtur potius suspensa ad vitam masculorum,quàm exclusa,Maria.iun. in d.consi.
* 76.num.113. vol.1. vbi hanc dicit communem * opi. Brun. in tract.quòd stant.masc.in 10.artic.in 5.q.uers. alio secundo casu,vbi etiam hanc communem opin. affirmat.& dicetur in 1.limit.

6 Secundò Amplia idem esse in substitutione fideicommissaria,ut per Corne.in consi.160.col.1. & in fi. volum.4.

7 Tertiò Amplia etiamsi masculus instituat extraneum,ut not.Soc.in cons.5.in princ.vers.2. loco,& in fi.Dec.in cons.87.Brun.in tract.quòd stant. masc.fol. 63.aliàs in 10.artic.in 5.q.

8 Quartò Amplia,etiamsi in statuto dicatur,quòd fœminæ succedant deficientibus masculis, ut uoluit Maria.iun.cons.110.col.2.uol.2.

Quintò Amplia,idem esse econuerso, vt fœmina semel admissa ad successionem ob non existẽtiam masculorum,si postmodum masculi superueniant,ex quo est semel admissa,nunquam excluditur. Aluar.in ca.1. nu.5.de eo,qui sibi & hæred.suis.Iacob.in tract.feud.in
* ver.& fœminis.num.17.ubi dicit communem * opin. Curt.iun.in tract.feud.in 3.part. princ. in prima regula,q.28.Zas.in tract.feud.in 8.par.in 2.particula.uersic. sed quæras.

¶ Contrarium tenet in d.ca.1. Andr. de Isern. de eo qui sibi & hæred.suis.

9 Primò Limita,si statutum diceret, quòd filia excludatur quousque masculus superuiuat,uel donec, uel tamdiu superuiuunt.ita Bar.in d.l.fi.§.quãdo in pendenti.ff.ad Tertull.in 1.quæst.& in fi.quæst.& in cons.11. incip.proponitur.& in consi 44.incip.super prædictis. Bal.in d.cap.1.§.Episcopum,vel Abb.Bald.in l. si quis posthumos.§.1.colum.1.& sequen. ff. de liber. & posthum.& ibi Imol. colum.1. Paul. de Castr. colum. 2. Aret.colum.2.& sequen. Alex. colum.1. Ias. colum.2. & sequen.idem tenent Bald.in l. si quis filium . colum. pen.C.de inoffi.testam.& in authen. sed & si quis colum.3.C.de secundis nupt.in l.in quibus . colum.1.in fi.eo.tit.Angel.in d.l.ei qui soluendo. ff. de hæred. instit.qui dicit idem tenuisse collegium Bononiæ . & ibi Imol.colum.1.& sequen.Angel.in §. si quis autem . in authen.de hæred.& Falc.& in l.1. C. de adult. Bal. in l. 2.colum.2.& seq.& ibi Saly.Alex.colum.1. & sequen. C.de lib.præter.& Paul.de Castr.qui remittit se ad notata per Bald.ibi,& ibi Guido Pap. in fin. idem tenent Angel.in l.Gallus.§.& quid si tantum. colum. fin.ff. de lib.& posthum.& in l.& si pauciores. ff. si par. hæred. pet.& in auth.hoc amplius.colum.fi.C.de fideicomm. Aluar.& ibi Card.Alex.in cap.1.§.episcopum,uel Abbatem.Georg.Nat.in cap.quamuis.colum.42.de pact. in 6.Ruin.in l.Gallus.§. & quid si tantum. colum.60. ff.de lib.& posthum.Petr.de Anchar.in consi.220. incip.hæc quomodo.Aret.in consi.143.colum.1. ubi di-
* cit hanc esse opinionem * communem . Bald.in cons. 462.colum.1.& seq.uolum.3.& in consilio 43. uol.2. Abb.in cons.92.colum.fin,uol.2.Fulg.in cons.98.col. pen.Capra in cons.76.col.2.& seq. Alex.consi.43.col. 2.uol.3.& cons.13.col.fi.vol.3.Cassa.in consuet.Burgund.fol.288.colum.2.& istam limitationem communiter approbatam dicit Dec.in cons.607.col.fi.Guald. caut.5.in tit.de lib.instit.& caut.7.de acquiren.hæred. Brun.in tract.quòd stant.masc.fol.53. in 10.art. in 5.
* q.vers.alio secundo casu.ubi etiam dicit * communem. Paris.in cons.85.col.1.uol.2.& nu.31. ubi dicit communem opin.Maria.Soc.iun.in consi.1.colum.1.& in cons.2.in fi.& in cons.31.col.1.Soc. in cons.261.col. 1.& in cons.92.ubi dicit communem opin. col.10. &
* in cons.63.col.2. ubi istam dicit magis * communem opin.& in consi.31.colum.2.vol.3.& cons.10.volum. 3.& Corne.in consi.160.uolum.4.Curt.in tract.feud. col.13.in 3.par.Paris.cons.22.col.3.uol.1.& cons.13. col.6.uol.1.

¶ Contrarium in isto artic.latè tenet Cassa.cõs.55.

10 Primò Amplia hanc limit. locum habere etiam si statutum dicat,superuiuente masculo non succedat fœmina : quia mortuo masculo fœmina poterit admitti. Ang.in l.ei qui soluendo.ff.de hære.instit.& ibi Imol. Abb.in cons.92.col.fi.uol.2.Brun.in tract.quòd stant. masc.fol.54 in 10.art.in 5.q.col.4.Maria.iun.in cons. 76.nu.112.vol.1.Paris.cons.72.nu.100.uol.4.

11 Sa-

11 Secundò Amplia hoc etiam habere locum in contractibus, ut per Bart. in d.l.fin.C.ad Tertul.& declarat Castan.in consi.55.col.fi.

Tertiò Amplia, vt in 4.limitatione infra.

12 Quartò Amplia, etiamsi in hoc casu ista temporalis exclusio resultet ex tacita mente disponentis, ut sentit Paris.consi.72.num.100.vol.4.

13 Primò Sublimita, quia nec reintegratur fœmina, quando masculus non decederet sine liberis, ut per Paris.in consi.85.col.6.vol.2.

14 Secundò Sublimita, quia non reintegratur in feudis fœmina semel exclusa, ut uoluit Marian.iun.consi.214.col.2.vol.2.

15 Tertiò Sublimita, quia non reintegrantur hæredes filiæ, quia non essent in rerum natura tempore mortis masculi, de cuius hæreditate tractatur, ut per Maria.in consi.præallegato.nu.7.ver.2.etiam.

16 Infertur igitur ex hac principali limitatione, ut stante statuto, quòd quousque extant masculi fœmina non succedat: deficientibus postea masculis poterit filia dicere nullum patris testamentum, ut inquit Bart.in d.consi.11.& consi 44.& in l.fi.ff.ad Tertul.idem tenet Bald. in c.1.§.1.in tit.episcopum, vel abbatem.& in l.si quis posthumos.§.1.col.2.& ibi Imol.col.1.& Paul.de Castr.Aret.col.2.& seq.Alex.col.1.& Ias.col.2. & seq.ff.de lib.& posth.Bal.in l.si quis filium.col.pen.C.de inoff.test.Imol.in l.ei qui soluendo.ff.de hæred.instit.Bal.in l.2.col.pen.C.de lib.præter.& ibi Salyc.Paul.de Cast.& Alex.col.1.& seq.Ruin.in l.Gallus.§.& quid si tantum.ff.de lib.& posth.col.60.Ang.in §.si quis autem non implens.in auth.de hæred.& Falc.Pet.de Ancha.in consi.220.Corn.consi.11.vol.2.Brun.qui dicit
* istam communem * opi.in tract.quòd stant.masc.fol.54.aliàs in co art.in 5.q.colum.6.Ruin.consi.90.nu.4.volum.2.

¶Contrarium voluit consulendo Rayner.de Forl.& collegium Sené.vt refert Bal. in d.l.si quis posthumos.§.j.ff.de lib.& posth.& alij ibi, & in locis supra allegatis.& idem etiam voluisse videtur Soc.in consi.63.col.pen.& fi.uol.j.Raph.Cuman.in d.l.si quis posthumos.§.1.& Laur.in §.cæterum. col.2.& seq. Instit.de legit.agna.succes.

* Tenendo primam opi.magis * communem.

17 Limita secus esse, si statutum sine dictione suspensiua diceret, quòd stantibus masculis filia fœmina non succedat, quia tunc masculis deficientibus omnino nō posset dicere filia nullum testamentum, per ea, quæ supradicta sunt in regula.& ponit Bal.in istis terminis in d.l.si quis posthumos.§.1.col.2.ff.de lib.& posth.& in l.si quis filium.col.pen.C.de inoff.test.& in l.si emancipati.col.2.in fi.C.de coll.Nat.in c.quamuis.col.66.& seq.de pact.in 6.Dec.in consi.105.in prin.Tiraq.de iur.primogen.q.33.nu.23.& seq.

18 Amplia, nam idem est si quæramus an filia possit petere contra tabul.ut per Bal.in l.si emancipati.col.2.in fi.C.de coll.Nat.in c.quamuis.col.66.& seq.de pac.in 6.Ias.in l.Gallus.§.& quid si tantum.in 2.lect.col.8.& seq.ff.de lib.& posthu.Aret.in §.& quid si tantum.col.8.& seq.

19 Hinc dubitatur, an filia dicat testamentum nullum deficientibus masculis, quando statutum dictat, quòd quousque masculi existunt, fœmina nō succedat, adeo quòd testamentum dici possit nullum ab initio uel à die mortis masculorum, ita ut interim masculi dicātur fuisse hæredes? & quidem Bar.in consi.11.& in consi.44.& in d.l.fi.in fi.q.ff.ad Tertul.tenuit testamētū dici nullum ab initio.& istam opinionem etiā tenet Aret.in l.si quis posthumos.§.j.col.2.ff.de libe.& posthu.& ibi Ias.col.3.& idem tenent Alex.in l.2.colum.2.C.de lib.præt.Corne.in consi.11.vol.2.Laur.in §.cæterum.col.9.Instit.de legit.agnat.success.

20 ¶Contrarium, quòd immo testamentum à principio ualeat, & ex eo masculi sint hæredes: tamen beneficio statuti, per quod potest hæres desinere esse hæres, filia post mortem masculorum incipiat esse hæres, licèt anomala, tenuit Bal.in c.j.in fi.in §.1.in titulo, Episcopum vel Abbatem ex mente Francisci Tigrini. & eam tenuit etiam collegium Florentinum. & idem tenent Bal.in l.si quis posthumos.§.j.col.j.& seq.de lib.& posthu.& ibi Pau.de Cast.col.2.& in l.si quis filium.col.pen.C.de inoff.testam.Imol.in l.ei qui soluendo.ff.de hæredit.institut. Bald. in l.2.columna secunda, & sequen.& ibi Salyc.Paul.de Castr.C.de liber.& præter.Angel.in §.si quis autem.in auth.de hæred.& Falc.Aluar.in c.1.§.j.Episcopum, vel Abbatem.& ibi Card.
* Alex.Corn.qui dicit istam * communem opi.in consi.126.col.pen.vol.2.& Brun.qui etiam hanc communē dicit in tract.q̄ stant.masc.fol.54.aliàs in 10.art.in 5.q.col.6.Ruin.consi.46.col.3.uol.4.

Tenendo primam opinionem, quòd testamentum sit nullum à principio, prout tenuit Bart.in l.fin.ff.ad Tertullianum.

21 Limita, nisi statutum diceret, quòd filia quousque masculi extarent, non posset rumpere testamentum: quia tunc etiam quòd masculi postea deficiant, testamentum à principio valeret, vt declarat Bar.in d.l.fi.in fi.ff.ad Tertul.Aret.in l.si quis posthumos.§.1.col.3.ff.de liber.& posthu.& Imol.in l.ei qui soluendo.ff.de hære.inst.

22 Secundò Limita principaliter, quia fœmina semel exclusa propter existentiam masculorum, semper remanet exclusa, dummodo masculi extēt, & succedant, secus si non succederent, ut notat Bart. in l.2.§.sed etsi sint sui.ff.ad Tertul.in l.1.§.qui habebat.in quinta quæstio.ff.de bon.poss.contra tab.& hanc opi.tenent Bal.in l.fratres, colum.fin.in fi.C.de inoffic.testam.& in l.in substitutione.circa fi.ff.de vulgar.& pupil.Roma.in l.apud Iulianum.§.idem Iulianus.ff.ad Trebel.in fin.Bal.in l.maximum vitium.colum.quinta.C.de lib.præter.Ias.in l.si arrogator.colum.8.ff.de adopt.Fulgos.in consi.202.columna 2.Nat.in cap.quamuis.col.49.in 7.q.de pact.in 6.& columna 26.Ioan.Crot.in l.stipulatio hoc modo concepta.columna 13.in fin.de uerborum obligat.Corneus in consi.341.columna secunda, volum.1.Socin.in consi.153.columna 8.Corneus in consi.276.columna prima, uolum.4.& in cons.61.columna prima, in fine.& cons.42.columna 4.uolum.4.& in consi.206.colum.2.uolum.3.consi.48.colum.secunda, volum.2.& consi.271.columna 5.uolum.4.Alexand.consi.197.columna fin.volum.6.Paul.de Castro in consilio 57.incipien.primo videndum.in primo uolum.& in consilio 279.incipient.super primo quæsito respondeo, columna prima, uolum.1.Cassan.in consuet.Burgun.fol.288.colum.3.Bal.in cons.426.uolum.3.apostil.ad decis.Tholos.459.Aretin.in consi.161.columna fin.Alexand.in consi.20.columna 2.in princip.uolum.1.Dec.in l.precibus.columna 6.C.de impub.& Roma.in l.uentre.columna tertia, ff.de acquiren.hæred.Soc.in cons.296.columna pen.& cons.114.colum.1.uolum.4.Dec.in consi.383.colum.pen.Brun.in tract.quòd stant.masc.fol.64.aliàs in 12.art.in 7.quæst.Laur.in §.cæterum.colum.1.Instit.de legit.agnat.success.

23 Amplia, quia si filius decedat mortuo patre non adita, nec repudiata hæreditate, non transmittet etiā ius excludendi filiam hæredem suum.ita Luc.de Aren.

in l.

in l.fi.C.de repud.hæred.Saly.in l.1.col.fi. C.de adult. Rom.in l ventre,colum.3.ff.de acquir.hæred. Aret.qui videtur in istam patrem inclinare,in cons.141.& cons. 161.col.fi.Soc.in cons.128.col.fi.vol.4.& Paul.de Castr.inclinat in istam patrem in cons.57.col.1.incip.primo videndum.Cassa.in cons.53.col.14. Calca.in cons. 81.& Cassa.in consuet.Burgund. fol.289. columna secunda,& seq.

24 Primò Amplia hanc ampliationem etiamsi filius ante aditam, vel repudiatam hæreditatem efficiatur incapax,vt per Bal.in l.si matre.in fin.C. de suis, & legit. Aret.in cons.161.colum. fi. Bal.in l.maximum vitium. columna quinta, C. de lib.præter. Fulgos. consi. 102. col.1.& seq.Bal.in l.fratrem.in fi.C.de inoffic.testa. & in auth.ingressi.in fi.col.C.de sacrosf.eccles.Cor.in consil.42.col.4.vol.4.& cons.48.col.2.vol.2.& cons.271. col.5.& in cõs.276.col.1.vol.4.& ista fuit opinio Bar. in l.1.§.qui habebat.& ibi not.Alex.in apostil. ff.de bono.pol.contra tab.Bru.in tract.quod stant.masc.in 10. artic.in 5.q.col.4.

25 Ratio affertur per Bar.in repe.l. pater filium.col.3. vers.vt igitur liqueat.ff.de inoffic.testa.vbi ciuiliter mortuus,vel deportatus quo ad succedendum perinde habetur ac si non esset.

26 Secvndò Amplia, etiam si filius masculus sit bannitus,vt inquit Bal.in l.Gallus.§.& quid si tantum.col.5. ff.de lib.& posthum.

27 ¶Contrarium sentit Saly.in l.1. C.de hæret.qui tenet in hoc casu concurrere filiam fœminam cum filio masculo.& refert,& sequitur Nat.in cap. quamuis.col. 49.de pact.in 6.

28 ¶Contrarium in principali ampliatione, quòd imò transmittat filius in suum hæredem ius excludendi filiam,etiam non adita, nec repudiata hæreditate,tenuit Bal.in cons.suo incip. factum tale proponitur. Cy.in l. 1.C. de adul. & ibi Alb.de Rosa. & idem Alber. in 2. par.statutorum.q.101.incip.statuto cauetur.& eandem opi.sequuntur Io.An.in addi.Spec.super rubr. de succe. ab intest.col.3.Pet.de Anch.in cons.25. Card.in cons. 80.Paul.de Cast.in cõs.279.incip.super primo quæsito. vol.1.Soc.in l.mulieri,& Titio.col.fi.ff.de cond.& dem. Pau.de Cast.in l.fi.ff.de acq.hęr.Geor.Nat.in c.quãuis. col.49.de pactis,in 6.Alex.in cons.20.vol. 1.Ias.etiam inclinat in istam partem licèt non se firmet,in l.si arrogator.col.8.& seq.ff.de adopt.Alex.in l.qui se patris.in fi.ff.de vul.& pupil.Ang.in l.1.C.de adult. Aret.in l.ventre.col.13.ff.de acq.hær.in l.si quis posthumos.col.pen. in §.1.ff. de libe.& posthu. Io. de Monte Sperell.& ibi Cor.in l.2.col.3.in fi.C.de lib.præte. Soc. in cons.197. cons.67.vol.4 cõs.114.col.1.& seq.vol.4.& cons.154. col.4.& seq.vol.4.& Io. Crot.in l.re cõiuncti.col.26.& seq. ff.de leg.3. Cassa.in cons.53.col.1. Brun. in tract. quòd stant.masc.fol.20.aliàs in 6.arti.in 3.q.vers.3.casu.col.6.& in 13.art.in 6. q.Lauren.in §. cæterum. col. 30.& seq.Instit.de legit. agnat.success.& col.33.& seq. Aim.in cons.185.in fi.Rui.cons.161.col.2.vol.3.

* Et tenendo istam vltimam opinionem * magis communem.

29 Amplia idem esse in materna hæreditate quo ad beneficium transmissionis, prout est in paterna, vt dicit Soc.in cons.296. Brun.in tract. quod stant.mascu. fol. 67.aliàs in 12.artic.in 14.q.& in 13.art.in 6.q.col.3.

30 Limita istam opin.secus esse, si filius masculus viuo testatore decederet.Bal.in l.quotiès.§.si duo, in fi.ff.de hære.insti.Saly.in l.1.col.fi.C.de adul. Aret. in consil. 141.Fulg.in cons. 102. in simili determinat Cassa. in cons.53.col.14.Bru.in tract. quod stant. masc.fol.63. aliàs in 12.art.in 7.q.

31 Amplia hãc vltimam limitationẽ procedere,etiamsi filius nõ possit succedere propter factum testatoris aliũ instituentis, quia omnino filiæ non nocebit filius, vel agnatus sic exclusus facto testatoris alium instituentis. Et pro pleniori declaratione, ista Ampliatio diuiditur in duos casus.

32 Primvs casus est,qñ statutum excludit filias fęminas propter filios masculos,& filius masculus à testatore non est institutus,sed exhæredatus,& tunc dicendũ est ex mente Bar.in l.1.§.si pater.ff.de coniungen.cum eman.li. ꝙ adita hæreditate filius masculus exhæredatus,non obstat filiæ,quæ licèt non possit tp̃e mortis dicere patris testm̃ nullum,tamen poterit post aditam hęreditatem cõtratabulare testm̃ patris, & istud colligitur ex dictis Bar.ibi,& idem sentit Bar. in l.1.§. qui habebat.ff. de contra tab. dum se remittit ad notata per ipsum in d.l.1.§.si pater.Paul.de Cast.in d.l.1.in fi.1.col. ff.de inoffi. testam. & in cons.323. incip. super primo puncto.volum. 1. refert, & sequitur istam decis. Nat. in cap. quamuis.colum.69.de pact.in 6.& idem voluit Dec.in l.filiæ dotem.C.de collat. Laur. in §. cæterum. col.5.Institut.de legit.agnat.success.

33 Et facit quod in simili ponit Bald. & Saly. in l. fratres.colum. fin. C.de inoffi. testam.dum loquuntur de fratre exhæredato instituta turpi persona, vbi præteritus non potest agere quamdiu exhæredato competit querela.

34 ¶Contrarium,quòd in hoc casu filia non possit etiã contratabulare testamentum,uoluit Bru.post quamplures Doct.ibi per eum citatos, qui hanc dicit esse com-
* munem Doct.opin. * in tract.quod stant.masc.fo.50. aliàs in 10.art.in 4.q.col.3.

35 Secvndvs casus est, quando statutum excludit filias propter agnatos vlterioris gradus,quos non est necesse instituere, vel exhæredare, & quæritur an si tales agnati non sint instituti,sed alij sint instituti, an filia possit aliquid facere contra patris testamentum? Et in hoc casu Bar. tenet, quòd filia sit omnino exclusa,nec aliquod remedium habeat contra patris testamentum. Ita tenet Bart. in d.l.1.§. si pater. ff. de coniung. cum emancip.lib.& istud sequitur Paul. in cons.323. incip. super primo puncto. volum. 1. & Georg. Natt. in cap. quamuis.colum.69. de pact.in sexto. & istam esse veriorem, & disputando sustentabilem dicit Ioan. Crotus in §. & quid si tantum. colum. 38. & idem voluit Alexand. in l. filiæ dotem.colum. 1.in fin. C. de colla. Brun.in tract.quòd stant.masc.fo. 51. aliàs in decimo artic.in 4.quęst.in secundo membro. Alex.in §.& quid si tantum,columna septima, ff.de liber. & posthum. qui limitat secus esse in filia fœmina emancipata, quæ
36 posset contratabulare. Et hoc de filia emancipata tangit Brun.in tract. quòd stant. mascu. fo. 52. aliàs in 10.art.in quarta quæst.in secundo membro,columna quinta.

37 Contrarium,quòd in secundo casu filia fœmina nõ sit exclusa, tenuerunt primò Ang.in d.§. & quid si tantum.colum.4.qui sentit, quod poterit testamentum nullum dicere. Cum qua opinione concordat ibi Ruin. colum.67.ff.de lib.& posthum. & quod possit contra-
38 tabulare, licèt non possit dicere nullum testamentum, tenuit Imol.in d.§. & quid si tantum. colum. fin.& ibi Aret.col.8.& seq.& ibi Soc.col.5,& seq. & ibi Claud. col.4.Rom.in l.vt liberis. C. de collat. Dec.in l.filiæ licet.C.de collat.

39 Et quod in hoc casu filię non obstent agnati,qui nõ sunt instituti,tenuit Alex.in cons.69.col.1.Soc.in cõs. 35.col.pe.vol.4.Dec.in cons.383.col.3.Laurent.Patauí.in tract.statuti stantibus masculis,col.8.

40 Tertiò Limita, quando ex l. prouiſione filij, & filiæ vocantur, vt in caſu, quando pater excluſa filia ſucceſſit filio ex forma ſtatuti, & poſtea tranſiuit ad ſecunda vota, & ſuſcepit filios ex ſecundo matrimonio, quia mortuo fratre filia ſuccedet non obſtante ſtatuto in bonis fratris mortui, quæ ex l. diſpoſitione reſeruantur filijs primi matrimonij. Brun. in tract. quod ſtant. maſc. fol. 53. in 10. art. in 5. q. col. 2. verſi. aliquando tamen.

41 Qvartò Limita, ſi ſtatutum dicat, quod ſuperſtite maſculo filia fœmina non ſuccedat, & non audiatur neque agendo, neque defendendo, quia in hoc caſu intelligitur etiã temporaliter excluſa. Abb. in conſ. 92. col. fin. volum. 2.

¶ Contrarium tenet Bru. in tract. quod ſtant. maſc. fol. 53. in 10. art. in 5. q. verſ. alio ſecundo caſu, col. 3. verſ. prædictam concluſionem.

42 Qvintò Limita, quando ſtatutum diceret, quod filia dotata non ſuccedat, quouſque extat maſculus, qui ſuccedere poſſit, & velit. quia tunc dicitur fęmina temporaliter excluſa. Fulg. in conſil. 98. in vlt. col.

¶ Contrarium voluit Brun. in tract. quod ſtant. maſcu. fol. 54. in loco proximè allegato, ver. item prædictã concluſionem.

43 Sextò Limita, ſi maſculus excludens ſtatim moriatur, vt voluit glo. in c. 1. §. quin etiam, in verſ. non admittútur. in tit. epiſ. vel Abb. & ibi not. omnes. Cur. qui hãc
* dicit communem * opin. in tract. feud. in 3. part. princ. in 1. regula. q. 27. verſ. retenta igitur.

CONCLVSIO V.

Argvmentvm.

Statutum excludens fœminas dotatas, intelligitur excludere à ſucceſſione dotantis.

1 Omnes Doctores videntur cõuenire in hoc, quod ſtatutum excludens fœminas dotatas propter maſculos intelligatur excludere dictas fœminas à ſucceſſione dotantis, prout voluit glo. fin. in l. 1. & ibi Bal. in verſic. modo accidit quæſtio. C. de legit. hæred. & ibi Paul. de Caſtr. ver. nec obſtat ſecunda ratio. & hanc opinionem ſequuntur Corn. conſ. 74. num. 15. vol. 1. Bald. conſil. 467. verſic. item non obſtat. vol. 2. Alex. in l. 1. §. veteres. col. pen. verſ. confirmatur hęc ſua deciſio. ff. de acquiren. poſſ. Paul. de Caſtr. conſil. 83. colum. 2. uerſic. nam ſtatutum. volum. 2. Ancha. conſil. 168. col. 1. Alexan. conſil. 151. colum. 1. in fin. verſic. facit quod not. Bartol. volum. 2. Angel. conſil. 126. verſic. nunc reſtat videre. Iaſ. in l. quoniam nouella, in 1. colum. verſic. & bonus tex. C. de inoffi. teſtam. & in l. vt liberis. col. 2. verſ. nota diligenter. C. de collat. Soc. conſ. 30. colum. 9. verſicu. quod autem prædicto modo. & conſil. 241. colum. 11. verſic. 5. nam ſtatutum. Corn. conſil. 126. num. 16. volum. 2. Dec. conſil. 346. num. 3. ubi dicit
* iſtam communem * opinionem & conſil. 634. num. 3. Bald. conſil. 21. colum. 1. verſic. & ideo videtur. & conſil. 179. colum. 1. volum. 5. uerſic. & ideo videtur. Fulg. conſ. 54. colum. 1. in fin. verſic. præterea quantum ad auiam. Capra conſ. 6. colum. 1. in fin. verſ. vnde non obſtat. & conſ. 73. colum. 1. verſic. ſed certè non excluditur. Cur. iun. conſ. 61. colum. 1. in princ. Capr. in conſil. 39. colum. 3. uerſic. quod & clarius. latè Brun. in tracta. quod ſtant. maſc. fol. 37. aliàs in 8. artic. in 16. q. Corn. conſ. 48. colum. 2. uerſic. & licèt conditionaliter. volum. 2. Soc. in conſ. 84. colum. 3. verſ. 5. moueor. Andr. de Iſern. in cap. 1. num. 12. de nat. ſucceſſ. feud. Corneus conſ. 74. num. 15. uolum. 1. & conſil. 170. num. 2. vol. 2. Laurus de Palatijs in §. cæterum. col. 23. uerſ. nũc quæro. Inſt. de legit. agnat. ſucceſ. Pariſ. conſ. 110. num. 31. uolum. 3.

2 Primò Limita, quando ſtatutum diceret, quod fęmina dotata à patre, matre, auo, auia, fratre, & patruo, excludatur à ſucceſſione patris, matris, aui, auiæ, fratris, & patrui: nam nominatis pluribus perſonis, à quorum ſucceſſione excluditur, cenſetur ipſa mulier excluſa nedum à ſucceſſione dotantis, ſed propter dotem ab uno ex illis nominatis habitam, excluditur à ſucceſſione omnium, prout hanc opin. ſequutus eſt Bald. in conſil. 71. uol. 4. Cor. conſ. 313. col. 2. & ſeq. uol. 3. Alexand. in conſ. 29. col. fi. uerſ. nec obſtat. uol. 1. Claud. in l. 1. §. ueteres. col. 2. uerſ. & dum Alexand. ff. de acquir. poſſ. Iaſ. in conſ. 140. colum. 8. uolum. 2. uerſ. nec dicatur. Paul. de Caſt. conſ. 83. colum. 2. uerſ. ſed in contrarium eſt ueritas. uolum. 2. & conſ. 91. colum. 1. in fin. uolum. 2. & conſ. 96. col. pen. uerſ. cum igitur. uolum. 1. Petr. de Anch. in conſ. 168. colum. pen. Iaſ. in l. quoniam nouella, col. 1. uerſ. limita ſecundum. C. de inoffi. teſt. Cor. conſ. 123. col. 1. in fi. uerſ. licèt enim in dubio. uol. 2. & conſ. 123. col. 1. uerſ. his tamen non obſtantibus. uol. 3. Dec. conſ. 346. col. 1. in fi. uerſ. ſecus ſi ultra procedat. & conſ. 634. col. 1. uerſ. ſecus eſt. Cur. iun. conſ. 10. nu.
* 6. ubi hanc dicit ueram & * communem opin. Paul. de Caſtr. in conſ. 196. col. pen. & fin. in fin. uolum. 1. uerſ. cum igitur. Cur. iun. conſ. 65. colum. fin. uerſ. non omitto tamen. & colum. 1. uerſ. ſecunda eſt communis. ubi etiam dicit communem Dec. conſ. 379. num. 8. Caſſa. conſ. 55 num. 15. & ſeq. Caccial. in repet. l. omnes populi. col. 118. uerſ. 17. quæritur. ff. de iuſt. & iur. Cor. conſ. 42. col. 2. in fi. uerſ. & licèt. uol. 4. Laur. de Palatijs in §. cæterum. col. 23. uerſ. ſi uero ſpecificaret. Inſti. de legit. agnat. ſucceſſ. & col. ſeq. Cor. conſ. 43. col. 2. in fi. & ſeq. uerſ. his tamen non obſtantibus. uol. 4. & in conſ. 134. col. 1. & ſeq. uol. 2. Soc. in conſ. 84. col. 3. uol. 1.

Contrarium tenet Petr. de Anch. in conſ. 80. colum. 1. uerſ. ad ſecundum. Iaſ. in l. ut liberis. colum. 2. uerſ. limita primam. C. de collat. Socin. conſ. 35. nu. 11. uolum. 4. Cor. conſ. 317. colum. 2. uerſ. poſſet & alio medio. uol. 4. Brun. in tract. quod ſtant. maſcul. fol. 37. in 8. artic. in 16. q. Capra in conſ. 39. col. 3. uerſ. 1. enim loquitur. Bologn. in addit. ad conſi. Ioan. de Ana. 89. in princip.

Tenendo iſtam ultimam partem.

3 Limita, niſi uerba ſtatuti eſſent multũ clara, ut quia diceret à quacunque perſona dotata, & ita loquitur Nat. in c. quamuis. col. 35. de pact. in 6. Corn. in conſ. 43. col. 2. in fi. & ſeq. uol. 4. Brun. in tract. quod ſtant. ma
4 ſc. fo. 37. in loco proximè citato. Et idem vult Roma. in conſ. 485. quando diceret ſtatutum, ut dotata ab extraneo excludatur à ſucceſſione inteſtati, uel quando ſtatutum diceret, quod excludatur à ſucceſſione
5 dotantis, vel non dotantis. Et idem quando verba ſunt clara, quia dictum, ſit vt dotata ab alio, quàm à patre, vel auo excludatur ab hæreditate paterna, & materna, & etiam ab hæreditate dotantis. vel dicat, quod non poſſit adire hæreditatem patris, vel matris, nec
6 hæreditatem dotantis. Et idem, quando ſtatutum nominatis pluribus perſonis diceret, ſi ab aliquo ſit dotata excludatur, vt per Corn. conſ. 113. col. 1. verſ. his tamen non obſtantibus. vol. 3. & conſ. 323. nu. 6. & 7. vol. 3. & conſ. 74. col. 4. vol. 1.

7 Amplia idem eſſe quando ſtatutum excludit nominatis pluribus perſonis à ſucceſſione dotantium, & nõ dotantium, vt per Corn. conſ. 42. col. 2. verſ. & licèt. vol. 4. Brun. in tract. quod ſtant. maſc. fol. 37. in loco ſupra allegato.

Contrarium

8 Contrarium in casu, quando statutum nominatis pluribus personis adponit clausulam, quod dotata ab aliquo ipsorum non succedat ad hæreditatẽ patris &c. voluit idem Corn.consi. 111.col. 1.in prin.uol.2. & cõ sil.170.col.1.& seq.eod.vol.

Tenendo primam partem.

9 Primò Sublimita, nisi statutum nominatis pluribus personis excluderet fœminam dotatam à patre, vel ab alio per alternatiuam. quia tunc restringitur, vt dotatio debeat esse ab illo, de cuius successione agitur. Ita Paris.cõs.47.col. 1.vol.3. & cõs.49.nu.17.eod. uol.

¶Contrarium in hac differentia inter, copulatiuam, vel alternatiuam dispositionem tenet Brun. in d. tract. fol.37.In 8.artic.in 16.q.

10 Septimò Sublimita, quando sequeretur absurdum si statutum intelligeretur quod a quocũque dotata mulier excluderetur, vt puta quia excluderetur etiam a successione non dotantis, prout considerat Cor. in consi. 43.col.fi.vol.4.iuncto prin.eiusdem consilij.

11 Secundò Limita principalem conclusionem, nisi statutum excluderet fœminam simpliciter, & mandaret illam dotari: quia tunc si fuerit à quocunque dotata, etiamsi non fuerit dotata ex bonis illius, de cuius successione agitur, nihilominus excluditur. ita declarat notabiliter Soc.in cons.suo 127.col.pen.in fin.& col.seq. ne.&. pro resolutione eorum.vol.4.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Statutum excludens fœminas propter masculos fit ratione conseruandæ agnationis.

1 Dicunt Doctores communiter in statuto excludente fœminas propter masculos adesse rationem conseruandæ agnationis, vt tenuit Io.And. in addit.Spe.in titu. de success. ab intest. super rubrica. Cyn. Alb.& Saly.colum.pen.in l.1.C.de adult. Bartol.in l.2. §. videndum. ff.ad Tertull. & hanc opin. sequuntur Bald.in l.2.circa fin.C.de in ius vocan.in l.certum.col. 1.C.vnde leg.in l. 1. colum. 11. versicu. subsequenter quæritur.C.de summa Trinit. Bald.in l.quod vero. totum.1.ff.de ll.in l.maximum ritum C.de lib.præter.col. 3.& ibi Saly. colum.2.in fin. Roman.in consil. 16.colum.2.Ange.in cons.68.colum. 1.& fin. Paul.de Castr.in cons. 40. incip. præsens casus.volum.2.Angel.in cons. 221.colum.1.& sequen. & cons. 104. colum.1. & cons.105.colum.1. & cons.210.colum. 2. Card. in cons.60.colum.fin.Fulg. in cons. 78.colum.1. Alex.in cons. 20.versic.6. &c. colum. 1. & cons. 101. colum. penul.volum.3.Curt. sen.in cons. 80. colum.1.aliàs in cons.81.colum. 1. & sequent. Calcan. in cons. 48. col. 4.Dec.in cons.372.colum. 2. & sequen. Abb. in cons. 75.colum. penul. volum.1. Fulg.in cons. 54. colum. 1. Ang. Aret.in l.si vero.§.de viro,colum.fin.ff.solut.matrimo.& idem Ang.Aret. Insti.de legit. agnat.tut. col. 1.Socin.in consil. 31.colum.1.in fin.& in l. Gallus.§. nunc de lege.in fin.ff.de liber.& posthum.Alber.Brun. in tract.de statut. quòd stant. mascu. in 3. & 4. articul. Ias.in cons.205.& cons.221.volum.2. Corn.in consil. 307.colum.3.volum.4.Ias.in cons.67.colum.fin. vol. 1.& cons.81.colum.fi.volum.3. Goza.in cons.79.col. 2.Lofred.in cons.14.col. 4. Brun. qui dicit istam com-*munem * opi.in statuto, quod stant.masc.fol.4.col.4.& seq.Marian.Soci.iun.cons.20.col.2. & cons.23.col. 6. & cons.30.col.3.& cõs.118.col. 2.vol.1. Curt.iun. qui dicit communem opi.in cons.87.nu.5.

2 Primò Amplia, etiamsi quo ad vnam personam appareat non esse consideratam agnationem à statuto, quia quoad aliàs censetur considerata, vt tenet Maria. iun.cons.23.colum.7.volum.1.& cons. 53.colum.2. *volum.1. Grat. qui dicit communem * opinionem in cons.26.colum.7.volum.2. Ruin. cons.203.colum.6. volum.2.& cons.31.colum.1.volum.3.& cons.67.colum. 4. volum. 3. & cons.46.col.3.eodem volumine.

3 Secundò Amplia, vt ista sola ratio videatur considerata à statuto, & propterea ex ea liceat arguere, prout si esset expressa, vt tenuit Bald. in l.maximum vitium. colum.4. C.de lib.præt. Roma.in cons.32. colum.1.in fin.& secunda. in fin. Cuma. in cons.2.colum.1.in fi. licèt non loquatur in statuto sed in dispositione testatoris,& in dispositione testatoris loquitur Grat. consil. 64.colum.1.volum.2.Ruin. cons.20.colum.5.volum. 2.& cons.89.colum.4.eod.volum. & cons. 39. colum. 2.volum.2.& cons.107.colum. 2.& cons.111.colum. 5.& cons.144.colum.1.& cons.150.colum.2.& cons. 152.colum.2.& cons.179.colum.fin. & cons.203.colum.5. in fin. volum. 2. Roma.in cons. 411.colum. 1. Dec.cons. 333. colum. 3. Ias. in cons.205. in princip. *vbi dicit istam opinionem magis * communem.& consil.221.col.5.volum.2.Dec.in cons.310.colum.2. Alc. in cons.89.colum.1.volum.6.Paul.de Cast.in l. si verò §.de viro.ff.solut.matrim. Cur.iun. in cons.87.colum. pen.& cons.121.colum.4.& cons.150.colum.2. Ang. Aretinus in §. 1.in fin. colum.instit. de iur.nat.gent. & ciuil.Socin.in cons.128.colum.1.volum.4. Paul.de Castr. cons.40.volum.2.incip. præsens casus. Alexan.consil. 101.colum.pen.volum.3. Cassan.in cons.8. Ripa in 1.lib.in 30.respon. Gozad. in cons.59.columna tertia, & consilio 64.columna tertia, & consilio 79. columna 2.Lofred.in cons.14.colum.4. Brun. in tracta. de stat. quòd stant. masc.fol.4.col.4. Curt. sen.in consilio 80. columna tertia,& seq. Calcan.in consilio 48. columna 4.Abb.in cons.75.colum.penul.volum.1.Soc. in cons. 31.colum.1.in fin.volum. 1. Dec.in cons. 574. colum. pen. Ias.in l.1.colum.2.C. de success. edict. Alexand.in cons.48.colum.4.volum.4.Paris.cons.5.colum.4.& cõsil.11.colum.1.& cons.16.colum.4.& cons.120.colum. 3.& cons.25.colum.3.& cons.41.colum.2.& cons.47. col.2.& cons.50.col.3.in fi.vol.3.Maria.Soc.iun.in cõsil.j.col.3.5.7.& 10.& cons. 23.nu. 22. vol.j.vbi dicit *Doct.* communiter & in legendo, & in consulendo ita tenere. Grat.cons.54.col.4.vol.2. & cons. 111.col. 3.uol.2 Maria.iun.cons.108.col.j.uol.2.& cons. 168. col.10.eod.vol.ubi dicit communem.& cons. 187.col. j.eod.uol.Ruin.cons.179.col.fi.uol.2. & cons.32.col.j. uol.3.Cassan.in cons.14 in fi.Tiraq.in regula,cess.cau. in 22.limita.nu.15.

4 ¶Contrarium quod ista non sit sola ratio istius statuti, tenuit Bart.in l.liberorum.colum.6.ff.de uerbo.sig. Socin.in cons.j.colum.final.uolum.j.Ias.in l.j.colum.3. C.de success.edict. Aret.in cons.37.colum.final. Alex. cons.80.col.4.uolum.1.& cons.97.col.fi.vol.2.& consil.84.col.fin.uol.4.Goza.in cons.35.colum.fin. Ias.in l.2.§.prætor.colum.2.ff.de in ius uoc. Corne.in consil. 271.colum.3.uolum.4.& cons.305.colum.4. uolum. 4.Ias.in cons.126.in fin.uolum.1.Soc.in cons. 28.col. fin. uolum. 4. Lapus alleg.101.colum. 4. in fin.& seq. Dec.in consil.351.in fin. & in cons.315. colum. penul. & cons.511.colum.fin.& cons.553.col. pen. in fin. & cons.569.Io.Ant.Alex.in cons.118.Dec.in cons.589. & in cons.679.Corn.in consilio 82.colum. penultima uolum.4.& Dec.in l.j.colum.fin.C. de success.edic.Socin.in cons.9.colum.fin.uolum.3.Goza.cons.101. nu. 19.Maria.iun.in cons.6.nu.18.uol.j. Grat.in cons.20.

* nu. 12. uol. 1. ubi hanc dicit communem * opin. & consil. 38. nu. 15. eod. uol.

5 Amplia istam opin. nam qui vult dicere vnicam adesse rationem in l. vel statuto, ille hoc debet probare, quia in dubio plures præsumuntur, vt tenet Gomes. in §. omnium. nu. 28. Inst. de act. Cassan. super consuetud. Burg. fol. 406. aliàs super rub. de approbatione, & cõclusione consuet. Duc. Burgund. versi. sed iuxta prædicta. Alciat. in prima regula 24. præsumpt. Grat. cons. 26. nu. 30. & cons. 27. col. fi. vol. 1. & cons. 35. nu. 34. eod. vol. Contard. in repe. l. diffamiari. in rationibus dubitandi, & decidendi. nu. 21. C. de ing. manum. Maria. iun. consi. 10. nu. 21. volum. 1. Paris. consi. 41. num. 74. volum. 1. Tiraq. in regul. cessante causa. in 12. limit. num. 11. cum pluribus sequentibus.

6 ¶ Contrarium in hoc tenet Maria. iun. consi. 1. nu. 53. vol. 1. vbi dicit, quod si supradicta opinio esset vera, sequeretur, vt nunquam ab vnica ratione tanquam ab expressa argui posset, cum semper aduersarius diceret, adesse plures rationes, & idẽ tenet Cassa. in cõs. 14. in fi.

7 ¶ Concorda has opiniones, vt per Paris. cons. 41. colum. fi. vol. 3. vbi dicit unicam præsumi rationem in testatore, plures autem in l. uel in statuto.

* Tenendo hanc ultimam opi. tanquam * magis cõmunem, ut plures præsumantur rationes.

8 Limita in pacto facto contemplatione masculorũ, & ad exclusionem fœminarum, ut per Rui. cons. 49. colum. fi. uolum. 1.

9 Tertiò Amplia, quia etiam statutum excludens cognatos propter agnatos, dicitur factum fauore conseruandæ agnationis, Cur. iun. qui hanc dicit commu-
* nẽ * op. in cõs. 150. nu. 1. & idẽ dicit in cõs. 254. nu. 1.

10 Quartò Amplia, ut etiã clericus beneficio huius statuti gaudere possit, prout tenet Lap. alleg. 100. Bald. in l. cunctos populos. col. 2. in 2. lectu. C. de summ. Tri. & in cons. 30. uol. 1. Abb. in c. constitutus. in 5. not. de in integ. restit. Barb. in cons. 53. in fi. uol. 2. Dec. in c. ecclesia S. Mariæ. nu. 53. & ibi Fely. col. 27. uers. 7. quæro. C. de constit. Brun. in tract. quod stant. masc. in 12. art. princ. 2. Paris. in cons. 47. nu. 62. uolum. 3. Maria. iun. in cons. 10. nu. 23. uol. 1.

¶ Contrariam opin. tenent Ang. in cons. 232. in fi. Maria. iun. in consi. 1. nu. 63. ubi dicit hanc opin. ueriorem. uolum. 1.

11 Quintò Amplia, ut istud statutum etiam Iudæis proficiat. ut tradit Io. de Anan. in c. Iudæi. el. 2. col. 5. & ibi Fely. col. 2. de Iudæis, & idem uoluit Bald. in c. 1. de form. fide. Alex. in cons. 99. nu. 5. uol. 6.

12 VI. Amplia, ut tale statutum etiam fœminas religionem profitentes excludat. Io. And. in regula, sine culpa. de reg. iur. in 6. Abb. Anto. de Butr. Ancha. & alij in c. quod clericis. de for. compe. Roma. in l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de uerb. oblig. Paul. de Cast. in consi. 339. uol. 1. Fely. post Abb. & alios, in c. ecclesia S. Ma-
* riæ. col. 18. de const. & hanc magis * communem opin. affirmat Dec. in l. filiæ dotem. col. pen. C. de collat. Bru.
* qui etiam hanc dicit communem * opin. in tract. quod stant. masc. in 6. artic. princip. in 2. q. Ruin. in consil. 42. nu. 5. uol. 3. Ripa, qui hanc dicit communem opin. in respons. 6. nu. 11. in tit. de long. consuetud.

¶ Contrariam uerò opin. sequuti sunt Saly. in auth. cassa, & irrita. ubi dicit ita fuisse iudicatum. C. de sacros. eccles. & Ancha. in cons. 107. Alex. in cons. 112. col. 5. uol. 2. Ruin. in cons. 200. num. 8. uol. 2.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Statutum excludens fœminas propter masculos, an extendatur ad personas non specificatas.

1 Dubitatur etiam iuxta eandem rationem cõseruandæ agnationis, an liceat dispositionem statuti excludentis fœminas propter masculos extendere ad personas non specificatas in statuto? & quod nõ possit fieri ista extensio, tenet Bal. in l. sed & milites. ff. de excusa. tuto. in l. illam. colum. 1. C. de collat. sentit Imol. in l. si vero. §. de viro. col. fi. ff. sol. matr. & idem tenet expressè Dec. in consil. 451. in fin. & consi. 511. colum. fin. & consi. 569. & consi. 315. colum. penul. & consi. 589. colum. 1. & seq. & consil. 684. & in l. 1. colum. fin. C. de success. edict. Ioan. Ant. Alex. in consil. 118. Corn. in consi. 97. colum. fin. volum. 3. & consi. 82. colum. pen. & fin. & consil. 307. colum. 1. volum. 4. Alexand. in consil. 97. colum. 2. volum. 2. Capta in consil. 137. colum. 1. Soc. in consil. 30. colum. 8. volum. 1. Paris. cons. 49. col. 10. vol. 3. Maria. iun. cons. 1. col. 14. volum. 1. & consi. 108. col. 7. vol. 2. Rui. consi. 143. col. pen. vol. 2.

2 Primò Igitur infertur, quod in capite exclusiuo, statutum non extenditur vltra personas in eo expressas. Corn. in cons. 116. col. 5. vol. 2. quem sequitur Brun. in tract. quod stant. masc. in 6. art. in 3. q.

3 Secundò Infertur, nam stãte statuto, quod patruus excludat matrem, patruus magnus non excludet matrẽ. ita Bald. in l. 1. C. de success. edict. & in l. iubemus. §. fin. C. ad Trebel. & in l. quod vero. col. fin. vers. sed pone statutum. ff. de legib. & in l. omnes populi. col. 9. ff. de iust. & iur. & consi. 12. volum. 3. Saly. Paul. de Castr. Fulg. Alexand. & Dec. in l. 1. C. de success. edict. Rom. consi. 411. Alexan. cons. 97. uolum. 2. Anchar. in rep. c. 1. in 14. quæst. in princ. versi. quid dices de patruo? de constit. Soc. in consi. 30. colum. 8. volum. 1. & consil. 144. colum. 2. & consi. 280. col. 1. Ias. in l. si mater. nu.
* 3. C. de success. edic. vbi hanc dicit communem * opin. Curt. sen. in consi. 9. colum. 3. Bologn. in consi. 58. col. 3. Dec. in consi. 315. colum. pen. & consi. 511. in fi. & consi. 551. colum. fin. & cons. 569. & consi. 679. Brun. in tract. quòd stant. masc. in 12. artic. in 16. q. in tertio casu. uersi. incidenter iuxta prædicta. glo. consuet. Turonen. fol. 52. col. 2. Paris. consi. 110. col. 2. vol. 3. Rui. consil. 21. col. 2. uol. 3. & consi. 22. col. 5. & col. fi. & consi. 24. col. 3. & consi. 31. col. 2. & consi. 43. col. 2. & consil. 53. col. fi. vol. 3.

¶ Contrarium sentit Ias. in l. 1. C. de success. edict.

4 Tertiò Infertur, vt statutum disponens, quod frater excludat matrem, non operatur vt soror excludat matrem. Corn. in cons. 82. col. j. vol. 4. Dec. cons. 625. Brun. in tract. quod stant. masc. in 5. art. in 13. q.

5 Quartò Infertur, quòd si statutum disponat, vt frater patruelis excludat matrem, non tamen soror patruelis excludet matrem. Bal. in cons. 47. vol. 5. Brun. in tract. quòd stant. masc. in 5. art. 13. q.

6 Primò Amplia etiamsi statutum velit, quòd masculinum sub fœminino comprehendatur, vt voluit Corn. in cons. 335. col. 2. vol. j. Brun. in tract. quòd stant. masc. in 5. art. in 13. q.

7 Secundò Amplia, nam si statutum disponat, ut patruus excludat matrem, amita non excludet matrem. Paul. de Cast. in l. illam. col. 4. C. de coll. Dec. in consil. 617. Brun. in tract. quòd stant. mascul. in 12. art. in 9. q. Rui. in consi. 22. col. 3. & 4. vol. 3.

Tertiò

8 Tertiò Amplia, quia ſtāte ſtatuto, quod patruus excludat matrem, non tamen illam excludet frater conſanguineus, vt inquit Paul. de Caſt. in l. illam. col. 4. C. de collat. quem ſequitur Alex. conſi. 97. col. 2. uol. 2. & Ruin. conſi. 43. col. 1. vol. 3.

Contrarium tenet Brun. in tract. quod ſtant. maſc. in 12. art. in 16. q.

9 Quartò Amplia, nam ſi diſponat ſtatutum, ut coniuncti ex linea materna excludant matrem, fœminę coniunctæ per lineam paternam non excludent matrē, ut tenent Corn. in conſ. 156. col. 1. uol. 2. & conſ. 224. uol. 2. Brun. in tracta. quod ſtant. maſc. in 5. artic. in 13. q. ubi allegat plura conſilia Corn.

Contrariū tenet Alex. conſ. 115. circa fi. vol. 2. Cor. conſ. 148. col. 2. uol. 3.

10 Primò Declara, nam ſtatutum, quod frater excludat matrem, intelligitur tantummodo de fratre conſanguineo, uel utrinque coniuncto, nō autem de uterino, prout declarat Rom. conſ. 411. Iaſ. conſ. 67. col. fi. uol. 1. Rui. conſ. 22. col. 2. uol. 3.

11 Secundò Declara, quia ſtatutum, quod frater excludat ſororem, habet locum in fratre carnali, non autē in fratre patrueli, prout hanc opi. ſequuntur Bald. in c. 1. in fi. de feud. March. & in cap. quæ in eccleſiarum. colum. pen. & ſeq. de conſtit. & in l. iubemus. §. fin. C. ad Treb. Alex. in l. 1. C. de ſucceſſ. edic. & conſi. 97. col. 2. volum. 2. & conſil. 204. colum. pen. volum. 2. Petr. de Ancha. in repet. cap. 1. de conſtit. circa med. verſ. dicto de filijs, & nepotib. Soc. conſi. 9. colum. 2. volum. 3. & conſi. 30. colum. 8. volum. 1. Fulg. in conſi. 85. Aret. in l. Gallus. §. nunc de lege. in fi. ff. de lib. & poſthum. Cur. ſen. in conſ. 9. col. 3. Dec. in conſ. 511. colum. fi. & conſ. 679. Iaſ. in conſ. 205. col. 8. & per totum. vol. 2. Brun. in tract. quod ſtant. maſc. in 12. art. 16 q. vbi hanc dicit cō-
* munem * opinionem. Grat. conſ. 20. col. 2. & 3. & conſ. 38. colum. fin. volum. 1. & conſ. 103. colum. fin. volum. 2. Pariſ. conſ. 110. col. 2. vol. 3. Ruin. conſ. 19. colum. 7. vol. 2. & conſ. 81. col. 1. eod. vol. & conſi. 31. col. 2. vol. 3. & conſ. 43. col. 1. & conſ. 53. col. 2. vol. 3. & conſ. 84. col. pen. eod. vol.

¶ Contrarium tennit Io. And. in add. ad Spec. ſub rubrica de ſucceſſ. ab inteſt. referens diſputationem Iac. de Aren. & eandem opin tenent Bald. in l. ſcimus. in fi. prin. C. de inoffi. teſta. Rom. in l. 1. C. de ſucceſſ. edic. Alex. conſ. 36. col. 2. vol. 6. & conſ. 89. col. 4. & ſeq. uerſ. his tamen non obſtantibus. vol. 6. Ruin. conſ. 203. col. 6. uol. 2. & conſ. 94. col. pe. uol. 3.

Concordat Alex. conſ. 204. colum. pen. uol. 2. & Bar
12 bat. in apoſtill. ad Bald. in l. ſcimus. in fi. C. de inoffic. teſtamen. Nam aut quærimus, utrum frater patruelis excludat ſororem carnalem, & dicendum eſt, quod non, & ita procedat prima opinio. Aut uero quæritur, an excludat ſororem patruelem, & dicendum eſt, quod illam excludit, & ita procedit ſecunda opi. Et ita in hoc ultimo caſu conſuluit Angel. cōſ. 343. quem refert, & ſequitur Iaſ. conſ. 67. col. fi. uol. 1. idem uoluit Rui. conſ. 19. col. 7. uol. 1. & conſ. 15. col. 4. uol. 3. & conſ. 31. col. 2. & conſ. 43. col. 2. uol. 3. & conſi. 53. col. 2. eod. uol.

13 Ratio autem præcedentium deciſionum eſt, nam licèt eadem ratio conſeruandæ agnationis militet etiam in perſonis non expreſſis, non tamen eſt tanta ratio in perſonis non expreſſis, qui ulterioris gradus ſunt, prout in expreſſis, qui ſunt gradus proximioris: quia ubi non militat par ratio, uel potius maior, non fit extenſio in his ſtatutis, ut declarat Soc. in conſ. 30. colum. 8. uolum. 1. & conſi. 9. col. 2. uol. 3. Ruin. conſil. 31. colum. final. uolum. 3.

14 Declara, quia hoc non habet locum, ſi perſonæ ulterioris gradus ſuccederent in locum illius proximioris, qui ex forma ſtatuti excludit, prout eſt, quando filij ſuccedunt in locum patris, quia concurrunt cum patruis ad ſucceſſionē auunculi, uel patris, uel aui, ut per Paul. de Caſt. in conſ. incip. hæreditas pertinere uidetur. quē refert, & ſequitur Soc. in conſ. 9. col. fi. uol. 3. & conſil. 30. colum. 8. uol. 1.

15 Quintò Infertur, ut ſtante ſtatuto, quòd frater, & filij fratris excludant ſororem in ſucceſſione fratris, tamen patruus non erit habilis ad excludendas ſorores, ut not. Io. Ant. Alex. in cōſ. 118. Pariſ. conſ. 110. uol. 3.

16 Primò Amplia, nam ſtatutum excludens ſororem propter patruum, non excludit ſororem propter filios patrui. Pariſ. conſ. 84. col. 20. uol. 2.

17 Secundò Amplia, quia ſtatutum excludens ſororem propter patruum, non excludet ſororem propter fratrem. Grat. conſi. 19. col. 3. vol. 1. vbi idem dicit in matre excluſa propter patruum.

18 Tertiò Amplia, nam vt dicit Brun. in tract. quod ſtant. maſcu. in 12. artic. in 9. q. ſi ſtatutum excluſa matre vocat filium fratris, non tamen cenſetur vocare filium ſororis.

19 Primò Declara, nam ſtatutum excluſiuum licèt non extendatur ex paritate rationis, tamen extenditur ex maioritate. & propterea ſi frater patruelis excludit ſororem, multo magis frater carnalis eam excludit, vt dicit Curt. ſen. in conſi. 9. col. 1. & ſeq.

20 Amplia, quia ſtatutum excludens matrem propter patruum magnum, multo magis excludet propter auū paternum. ita Paul. de Caſt. in conſi. 436. ſecundum antiquam impreſſionem. quem ſequitur Laur. de Palat. in tracta. de ſucceſſio. maſcul. fol. 10. col. 3. ſed de hoc dicetur inferius.

21 Secundò Declara, vt in capite excluſiuo fœminarum ſtatutum non extendatur ad perſonas in eo non ſpecificatas, etiam ex identitate rationis, prout dicit Pa-
* riſ. in conſi. 47. qui hanc * communem opin. affirmat, nu. 78. vol. 3.

22 Primò igitur ex hoc infertur, vt ſtante ſtatuto, quòd patruus excludat matrem, non tamen excludet ſororem, vel amitam. ita Bal. in l. illam C. de coll. ſequitur Dec. conſi. 569. & conſi. 589. col. pen. & conſi. 679. & conſi. 684. & conſi. 688. Maria. iun. conſi. 30. vbi ponit de ſorore, & de amita. nu. 23. vol. 1. Grat. conſi. 19. col. 3. vol. 1. & in ſorore ponit Angel. conſi. 210. Cor. conſi. 82. col. pen. vol. 4. Capra conſi. 137. col. 1. Ruin. conſi. 19. col. 1. vol. 3. & conſi. 43. col. 1. & conſi. 107. colum. 3. uol. 3.

Contrarium tennit Bald. in l. ſi defunctus. C. de ſuis, & legitim. Corn. conſi. 176. col. 2. & ſeq. uol. 2. Brun. in tract. quòd ſtant. maſc. in 6. art. in 2. q.

23 Secundò Infertur, quod ſtatutum excludens amitam non excludit materteram, vt tenent Bal. in l. quod vero. ff. de leg. Dec. conſi. 589. col. pen. & conſi. 569. & conſi. 451. in fin. & conſi. 679. & conſi. 688. & conſil. 625. Corn. conſi. 85. col. pen. uol. 4. Soc. conſi. 30. col. 8. uolum. 1.

24 Primò Amplia ita eſſe econuerſo, nam ſtatutum excludens materteram non excludit amitam. Bald. in l. ſi quis. C. ad Tertullia. Dec. conſi. 589. col. pen. Grat. conſi. 19. col. 3. uol. 1. Brun. in tract. quòd ſtant. maſc. in 6. artic. in 6. q. in 3. caſu.

25 Secundò Amplia, quia ſtatutum excludens auunculum non excludit materteram. Corn. conſilio 82. colum. penul. uolum. 4. & conſil. 271. colum. 3. eod. uolum. & conſil. 305. colum. 2. & ſeq. & conſilio 307. colum. 1. & conſilio 90. colum. pen. uolum. 4. Grat. conſil. 38. col. 3. uol. 1. Brun. in tract. quod ſtant. maſculis,

in 5.artic.in 13.q.& in 6.artic.in 6.q.in 3.casu.

26 TERTIÒ Amplia, vt idem sit ecôuerso exclusa matertera non censeatur exclusus auunculus, per Brun.in loco proximè allegato.

27 TERTIÒ Infertur, vt excluso auo non censeatur exclusa auia, vt per Bal.in l.quicunque.colum.3.C.de ser. fugit.Corn.consi.85.colum.2.volum.4. & consi. 271. eod.vol.Alex.in consi.45.col.2.vol.7.Capr.consi.137. col. 2.Bru.in tract.quod stant.masc. in 5. artic. in 12.q. Grat.conf.38.col.3.vol.1.& conf.26.col.3.eo.vol.Paris.conf.49.col.2.vol.3.Tiraq.de retract. lignag.§. 1. in glo.9.num.187.

28 QVARTÒ Infertur, vt statutum excludens à successione patris non excludat à successione sororis, vel fratris.Bal.in c. 1.in 2.notab.in tit.Episcopum, vel Abbatem. Dec.in conf.688.Brun.in tract.quod stant.masculis.in 8.art.in 19.q.

29 PRIMÒ Amplia, quia statutum excludens filiam à successione patris, non excludit eam à successione matris.Corn.consi.156.col.1.vol.2. & consi.150. colum. 1.eo.vol.Socin.in consi.81.volum.1.Afflict. super cõstit. in titu.de successi. fil. num. 72. Brun. in tractatu, quod stant.mascul. in 5.articulo, in 3. q. vbi dicit non esse tutum recedere ab ista opinione. Paris. consi.49. col.4.volum.3.

30 SECVNDÒ Amplia, vt statutum excludens matrem à successione filij non excludat à successione filiæ. Archi.in c.si quis suadente.17.q. 4. & clarius Domin. in c.generali.col.4.de elect.in 6.Alex.conf.234.col.2.volum.6.& conf.45.col. 1.vol.7.Curt.sen. consi.9.col.2. Brun.in tract.quòd stant.masc.in 5.art.in 13. q.vbi dicit non esse tutum recedere ab ista opinion.Maria.iun. in conf.3.col.1.& col.3.vol.1.Tiraq.de retract.lignag. §.1.in glo.9.nu.189.

¶Contrarium tenet Dyn.in l.qui duos.ff.de leg.3.& Veronen.in l.1.in 10.q.ff.de verb.oblig.

31 TERTIÒ Amplia, nam statutum excludens filiam a successione patris dotantis fauore agnationis non excludit matrem a successione filij.Corn.consi.90.vol.3. Ruin.consi.67.col.6.vol.3.

32 IIII. Amplia, vt statutum excludens à successione matris non habeat locum in successione fratris.Aretin. consi. 161.col.1. Brun. in tract.quòd stant.masc.in 8. arti.19.quæst.

33 V. Infertur, vt statutum excludens à successione patris, non excludat à successione aui, vt per Brun.in loco proximè allegato, & per Paris.consilio 49.colum. 7.volum.3.

¶Contrarium sentit Grat.conf.26.vol.1.

34 VI. Infertur, vt statutum excludens matrem, & attinentes ex linea materna, non excludat auiam paternã, nisi statutum dicat, quod mater excludatur a successione filiæ, & descedentium a filio, quia tunc excludetur auia paterna, vt declarat Corn. consi. 307. uolum. 4. Dec.consi.625.

35 PRIMÒ Amplia, quia statutum excludens lineam maternam propter agnatos non excludit agnatas. Bal. consi.103.uol. 1. Brun. in tract. quod stant.masc.in 6. art.in 8.q.uersi.2.quæro.

36 SECVNDÒ Amplia, nam statutum excludens fœminas propter masculos in successione ascendentium, nõ excludit sororem propter fratrem in successione transuersalium.Brun.in tract.quod stant.masc.in 6.art.in 8. q.uers.2.quæro & in 5.art.13.q.

37 VII. Infertur, ut statutum excludens cognatos non excludat sororem.Socin.consi.207.col.1. & seq. Brun. in tract.quod stant.masculus.in 6.artic.in 8.quæst.uer. 2.quæro.

38 PRIMÒ Amplia, quia statutum excludens sororem non excludit amitam. Alex.conf.97.col.2.vol.2. Ruin. conf.67.col.6.vol.3.

39 SECVNDÒ Amplia, nam statutum excludens matrẽ non excludit sororem, vt per Alex.conf.97.col.2.vol.2. Aret.conf.159.col.4.Paris.conf.47.col.8. & seq.vol.3. Rui.conf.43.col.1.vol.3.

40 TERTIÒ Amplia ita esse econuerso, vt statutũ excludens sororem non excludat matrem, vt voluit Aret. in d.conf.159.col.5.Rui.conf.107.col.3.vol.3.

41 Ratio prædictorum esse potest, quia vbi agitur de exclusione fienda per personas non specificatas, non attenditur identitas rationis, quia etiam stante identitate, statutum non extenditur ad personas non specificatas, vt per Ang.consi.210.col. 2. & Paris.conf.49.col. 10.vol.3.

42 ¶Contrarium, quod etiam ex identitate rationis fiat extensio respectu successionis passiue, vt sicuti quis excluditur a successione masculorum, ita etiam excludatur a successione fœminarum, tenet Bru. in tract.quod stant.masculis.in 5.artic.in 13.q.Curt.sen.conf.34.col. 5.vbi vult, quòd si consuetudo excludit sororem, excludat etiam filiam fratris.

43 Hinc dubitatur per Doc.an quando concurrit maior ratio possit fieri extensio in casu etiam per statutum nõ expresso.& quòd possit fieri huiusmodi extensio, tenet Bru.in tract.quod stant.masculis in 9.artic.in 8.q.principali.in versi.tertio dubitatur.& in vers.3.casu.& in 2. arti.in 16.q.& in 15.q.vbi post Pau. de Cast. in consi. 346.dicit, quod si quis excluditur propter filium fratris, excluditur etiam propter fratrem. & istam opin. tenet etiam Maria.iun.in conf.30.nu.55.vol.1.

44 ¶Contrarium tenet Laur.in §.cæterum.col.24. Inst. de legit.agnat.successi.Grat.consi.19.col.3.volum.1. & consi.26.col.4.& consi.38.col.2.eo.vol.

Tenendo primam communem opin.

45 PRIMÒ Ex illa infertur, quod statutum excludens materteram, censetur etiam excludere materteram magnam, vt notat Bald.in l.quod vero. ff.de legib. qui etiã vult, quod excludens patruum censetur etiam excludere patruum magnum.idem tenent Rom.& Alex.in l.1.C. de succes.edict. Ias.conf. 142. col.6.vol.2.& in d.l.1. col.fi.de suc.edict. Bru. in tract.quod stant. masc.in 5. art.in 8.q.principali.in uersi. 3. casu. 12. artic.in 16.q. versi.tertius casus est.

46 Amplia, nam statutum excludens fratres intelligitur etiam excludere fratres patrueles. Angel.in consi.343. Ias.in l.1.col.fi.C.de succ.edic.Bru.in tract.quod stant. masculis.in 12.art.in 16.q.versi.tertio casu.

47 SECVNDÒ Infertur, quia statutum excludens matrẽ, intelligitur etiam auiam excludere, prout hanc opi.tenẽt Bal.in l.illã. in 1.nota.C.de coll.& in l. Nesennius. col. 1.ff.de neg.gest.& in l.1.§.sed videndum.ff.ad Tertull. Ias.in l. 1.col.4. C. de successi. edict. & consi.141. col.6.vol.2.Ancha.in rep.c.canonum statuta. col.197. de const.Corn.conf.307.col.3.vol.4.Soc.in cõs.9.col. 2.vol.3.Georg.Natt.in rep.c.quamuis.in 6.q.de pac.in 6.Nico.de Vbal.in tract.de succes.ab intest.in 1. part. col.7.Campeg.in tract.de dot.in 5.par.q. 25. Brun. in tract.quod stant.masc.in 2.art.in 15.q. Roch.in c.fin. col.96.de consuet.Rui.conf.22.col.3.vol.2.

¶Contrarium tenet Capra in consi.137.col.1.Dec. conf.625.per dictum Bal.in l.si quis.C.ad Tertul.Dec. in consi.634.& consi.656.Affl. super consti. in titu.de successi.fil.nu.60.Brun.in tract.quod stant.mas.in 6.ar. in 1.q.prin.ver.2.quæro, an si statutum excludat.& versic.2.quæro an statutum excludens. Maria. iun. consi. 39.col.6.volum.1.

48 Tertiò Infertur, quia ſtatutum excludens matrẽ dicitur etiam excludere omnes cognatos. Bart. in l. 2. §. videndum. ff. ad Tertull. Corn. in conſ. 307. col. 3. vol. 4. & conſ. 276. col. 2. & ſeq. eo. vol. Are. in conſ. 159. col. 4. Soc. in conſ. 207. col. fi. Rui. in l. Gallus. §. & quid ſi tantum. col. 58. ff. de lib. & poſthu. Dec. in conſ. 634. Brun. in loco proximè citato. glo. conſuet. Turon. fol. 53. col. 3. Tiraq. de iur. primog. c. 12. nu. 16. Ruin. conſ. 18. col. pen. vol. 3.

49 Primò Declara hoc procedere, quando videlicet dicti cognati eſſent coniuncti per matrem: aliàs ſecus, vt notat Bal. Ang. & Pau. de Caſt. in l. illam. C. de coll. Cor. conſ. 90. col. 5. & conſ. 10. col. fi. vol. 3. & conſ. 98. col. fi. vol. 2. & conſ. 234. vol. 4. & conſ. 307. colum. pe. & fin. eod. volum. Dec. in conſilio 634. & conſilio 656.

¶Contrarium tenent Alex. in d. l. illam. C. de collat. Ancha. in c. canonum ſtatuta. col. 76. de conſti. & Pariſ. conſ. 49. nu. 62. & pluribus ſeqq.

50 Secundò Declara, id locum habere quãdo mater viueret, ſecus quando mater fuiſſet præmortua. ita Ange. in d. l. illam. C. de colla. Paul. de Caſtr. in l. ſi defunctus. C. de ſuis, & legit. Corn. conſ. 271. col. 1. & ſeq. & conſ. 82. col. 4. vol. 4. & conſ. 90. colum. fi. eod. vol. Aret. conſ. 159. col. fi. Capra conſ. 98. & conſ. 137. colum. 1. Brunus in tract. quod ſtant. maſc. in 6. artic. in 8. quæſt. princi. in verſic. & 1. quæro. & in verſ. 2. quæro. & in verſ. 2. caſu. Marian. iun. conſ. 23. colum. 6. vol. 1. Ruin. conſ. 120. col. 2. vol. 2. & conſ. 50. col. fi. vol. 3. & conſi. 67. col. 4. & conſ. 94. col. 5. & ſeq. uol. 3. & conſ. 109. col. 12. eod. uol.

¶Contrarium in hoc tenet Pau. de Caſtr. in l. illam. colum. 4. C. de collat. Ruin. conſ. 15. num. 7. & nu. 12. uolum. 3.

51 Tertiò Declara, ut prædicta concluſio non procedat, quando eſt diuerſa ratio inter matrem, & alios, ut declarat Pariſ. in conſ. 49. nu. 75. uol. 3.

52 Quartò Declara, ut concluſio non procedat, quãdo perſona, de cuius excluſione tractatur, erat coniuncta nõ ſolum ex parte matris, ſed etiam ex parte patris, prout declarat Rui. conſ. 16. nu. 9. uol. 3.

53 Quintò Declara, ut illud non habeat locum, quotieſcunque ſtatutum excludit matrem cum certa qualitate a ſtatuto conſiderata, nam mortua matre, deſcendẽtes ex ea, ſine quibus non uiget illa qualitas a ſtatuto expreſſa non cenſentur excluſæ, prout declarat Grat. in conſ. 19. nu. 32. uol. 1. & hoc etiam uoluit Corn. in conſil. 234. colum. fi. uol. 4.

54 VI. Declara, quia excluſis deſcendentibus ex matre, non propterea cenſetur mater excluſa. Brun. in tract. ꝙ ſtant. maſc. in 6. art. in 8. q. princip. uer. 3. quæro.

Contrarium tenet Pau. de Caſt. in conſ. 164. uol. 1.

55 Quartò Infertur, ut ſtatutum excludens patrem, uel auum, excludat etiam omnes ab eo deſcendentes, ut notant Corn. in conſ. 97. col. fi. uol. 4. Brun. in tract. quod ſtant. maſc. in 12. artic. in 16. quæſt. uer. ſecundus caſus. Lant. in §. cæterum. colum. 21. & ſeq. inſti. de legit. agnat. ſucceſſ. Pariſ. conſi. 94. col. fi. uolum. 3. Ruin. conſi. 40. col. 2. uol. 1.

¶Contrarium ſentit Corn. conſi. 171. col. 4. uol. 4. ubi dicit, quod non ſemper eſt uerum, ut perſonæ remotiores cenſeantur excluſæ excluſa principali perſona, & idem uoluit conſi. 276. col. 2. & ſeq. uol. 4. & conſil. 90. col. fi. uol. 3.

56 Contrarium in hoc caſu, ut perſona remotior cenſeatur excluſa a ſtatuto ratione maioritatis rationis, licèt in ſtatuto non expreſſæ, dicit Soc. in conſ. 9. col. 2. uol. 3. & cõſi. 30. col. 8. uol. 1. Rom. & Alex. in l. 1. C. de ſucceſſ. edict. Corn. conſ. 98. col. pe. uol. 2. Iaſ. cõſi. 141. col. 5. uol. 2. Bru. in tract. ꝙ ſtãt. maſc. in 12. ar. in 15. q.

57 Quintò Infertur, ut ſtatutum matrem excludens, multo magis cenſeatur amitam excludere, ut tenet Bal. in l. ſi defunctus. C. de ſuis, & legit. Corne. in conſ. 276. col. 2. & ſeq. vol. 2. Brun. in tract. quod ſtant. maſcu. in 6. artic. in 8. quæſt. verſi. 3. dubitatur. Ruin. conſi. 47. col. 2. vol. 3.

58 ¶Cõtrarium tenuit Paul. de Caſtr. in l. ſi defunctus. C. de ſuis, & legit. vbi dicit, quod ſtatutum excludens matrem propter agnatos, non excludit amitam propter agnatos, idem tenuerunt Alex. in conſ. 97. col. 2. uol. 2. Capra in conſ. 98. Rui. cõſ. 43. col. 2. uol. 3. & conſi. 47.
59 col. 2. eod. uol. & dicit Corn. in conſ. 82. uol. 4. quod ſtatutum excludens matrem, & cognatos non excludit nepotem ex fratre, ſed omnes iſti tenent illam opinionẽ, quod etiam in capite excluſiuo non ſit licita extenſio a maioritate rationis, quo ad perſonas non expreſſas in ſtatuto.

60 Declara, quia nõnulli uoluerunt, ut ſtatutum in hoc caſu late debeat interpretari, quando verba poſſunt conuenire, & propterea ſtante ſtatuto, quod frater excludat ſororem, frater excludet ſororem, ſiue ſit frater defuncti, ſiue ſit frater excluſi, ſecundum Roman. in conſi. 16. col. fi. Georg. Natt. in c. quamuis. col. 47. & ſeq. de pact. in 6. Curt. iun. conſi. 5. nu. 30.

¶Contrarium tenet Iaſ. & Dec. in l. 1. C. de ſucceſſ. edict. Io. Ant. Alex. in conſ. 118. Bru. in tract. ꝙ ſtant. maſc. in 12. art. in 17. q. Rui. conſ. 15. col. 7. vol. 3.

61 Amplia primam opin. nam ſtatutum excludens ſorores excludit etiam ſorores patrueles. Brun. in tractat. quod ſtant. maſc. in 7. art. in 8. q. princip. verſic. 3. caſu. col. 5. uerſi. item ex prædictis colligitur.

62 Primò Limita proximam declarationem procedere tantummodo, quo ad maſculos excludentes, non autem quo ad fœminas excluſas, quo caſu uerba non latè debent intelligi, ut per Brun. in tract. quòd ſtant. maſc. in 12. art. in 9. q. col. 1.

63 Secundò Limita, quia illa procedit, quando uerbũ commune reſpicit diſpoſitionem, ſecus autem ſi reſpiciat conditionem, quia tunc etiam fœminæ ſub uerbo communi continentur, & propterea non uidentur excluſæ. ita Pau. de Caſt. in conſi. 444. incip. uiſis ſtatutis, ſecundum antiquam impreſſionem Brun. in loco proximè citato. col. 3.

Tenendo illam opin. ut ſtatutum excluſiuum non extendatur ad perſonas non expreſſas niſi ex maioritate rationis.

64 Primò Amplia, nam ſtatutum excludens matrem propter agnatos, non excludit propter amitam, ut tenet Corn. in conſi. 224. col. 2. uol. 2. Brun. in tracta. quod ſtant. maſc. in 12. artic. in 9. q. Maria. in conſi. 186. col. fin. uol. 2. & in conſi. 30. col. 4. uol. 1. Ruin. in conſi. 22. col. 4. uol. 3.

65 Secundò Amplia, quia ſi ſtatutum excludit cognatos propter agnatos, non excludit propter amitam. Bru. in loco proximè relato. Maria. iun. conſ. 30. col. 4. vol. 1.

66 Primò Amplia iſtam ampliationem, quia in hoc caſu amita nõ excludet etiam fratrem uterinum, ut per Bru. in præfato loco. Maria. iun. conſi. 136. col. fi. uol. 2.

67 Secundò Amplia, quia filius ſororis licèt æquiparatur agnatis, non tamen matrem excludet. Bald. in l. meminimus. C. de legit. hæred. Brun. in loco ſupra citato.

68 Tertiò Amplia principaliter, nam ſtante ſtatuto, quod ſtantibus ſucceſſorib. maſculis mater excludatur, nec frater uterinus, nec auus maternus, uel alius de linea matris eã excludet, ut per Bal. in l. maximũ uitium.

C.de lib.præter.Bru.in loco sæpius citato.

69 QVARTÒ Amplia,quia si statutum præfert matri coniunctos ex linea materna vsque ad quartum gradũ, fœmina agnata intra illum gradum ipsam matrem non excludit, vt tenent Signorol. Homod. in cons. 227.& Marian.iun.cons.286.col.fi.vol.2.

70 QVINTÒ Amplia secundum Brun.in loco supradicto,quod stante statuto,vt eatantibus masculis ex latere paterno mater excludatur, non eacluditur per fratrẽ vterinum,nec similiter soror consanguinea per fratrem vterinum.

71 Amplia istud,nam vt dicit Ruin.cons.16. col.2.vol. 3.statutum excludens matrem excludit etiam sororem vterinam.

72 VI. Amplia secundum Brun.in loco supradicto, quod si statutum disponit, vt parentes ex progenie, & linea paterna excludant matrem; intelligitur tãtummodo de agnatis,non autem de cognatis, quem sequitur Maria. iun.cons.53.col.2.vol.2.qui generaliter loquitur in statuto fœminas excludente.

73 Hinc infertur,vt nepos ex filio non veniat ad exclusionem matris,Paul.de Cast.cons.418. secundum antiquam impressionem,Brun.in tract.quod stant.masc.in 12.artic.in 19.q.

74 VII. Amplia, vt statutum excludens matrem propter hæredes masculos,intelligatur tantummodo de filijs,vel nepotibus ex filijs. Paul.de Cast.in cons. 98.secundum antiquam impressionem.Brun. in 12.artic. in 19.quæst.

75 PRIMÒ Declara, quia statutum excludens filias propter ognatos primi gradus, intelligitur de agnatis primi gradus respectu ipsius filiæ,vt not.Cutt.cons. 6. col.4.& Brun.in 13.art.in 17.q.

76 SECVNDÒ Declara, nam quando statutum excludit coniunctos ex latere patris ,intelligitur de coniunctis ex parte patris illius,qui vult succedere , non autem ex parte patris ex persona defuncti,ut declarat Brun.in 6. art.in 8.q.princ.uers.5. quæro,an statuto præsente &c. & idem dicit Rui.cons.15.col.7.uol.3.

77 TERTIÒ Declara secundum Brun.in 12.art.in 14. q.quod statutum excludens fœminas propter masculos debet intelligi propter masculos eiusdem gradus.

78 QVARTÒ Declara,quia sub isto statuto excludente fœminas propter fratres,nõ comprehendetur frater uterinus,prout tenet Brun.in 12.ar.in 18.q.princ. qui etiã declarat.& Paris.cons.84.col.6.& seq.uol.3. Maria.iu. cons.5.col.1.uol.1.& in cons.1.nu.51.uol.1.Rui.consil.22.col.2.vol.3.

79 Limita, nam si statutum excluderet descendeutes ex fœminis,non tamen excluderet fratres vterinos, ut inquit Grat.cons.19.uol.1.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Statutum inhabilitans personam habilem ad disponendum, an operetur si illa persona contrahat extra territorium statuentium.

1 STATVM fauorabile inhabilitans personam habilem de iure communi ad disponendum , uel in ultima uoluntate , uel inter uiuos, operatur etiam si persona prohibita subdita ipsis statuentibus contrahat uel disponat in ultima uoluntate extra territorium ipsorum statuentiũ. ista fuit opin.Bar.in l.cunctos pop. colum.12.uers.circa primum.ibi,aut statutum est prohibitum in personam.C.de summ. Trin. in l.si duo. in fin.ff.de administ.tut. & in l.ex castrensi.ff.de castr.pecul. quam opin. sequuntur Bald. consi. 60. uolum. 5. Cassa. consi.21.Alexand. consi. 116.num.6.uolum.6. & consi.41.colum.2.uolum.5. Calca.consi.33.colum. 8.Barb.consi.fin.colum.16.in fin.& seq. uolum.3. ubi * dicit istam communem * opinionem. Caccialup.in d. l.cunctos populos.colum. 54. & sequen. Roc.de Cur. in cap.fin.colum.264. de consuet. vbi dicit hanc opin. communem.Aret.qui declarat cons.54.col.2.& in consil.73.col.4. Capra consi. 144. col.fi. licèt non firmet. Corn. cons. 89. volum.3.Bald.in consi. 418.volum.4. Ruin.consi.53.colum.5.volum.2.& consi.150.colum. 1.volum.4.

2 ¶Contrarium, quod non sit facienda distinctio an statutum sit fauorabile, vel odiosum, sed vtroque casu extendi ad bona alibi existentia,tenuit Signorol. Homod.consi.166.col.2.vers.item secunda non placet. & col.3.vers.2.casu.

3 PRIMÒ Amplia, nam talis inhabilitatio a statuto inducta operatur quoad omnia bona etiam sita extra territorium statuentium, ita sentit Bart.in d.l. cunctos populos,col.12.vers.circa. ibi aut statutum est prohibitiuum.& Aret.ibi col.antep.expressè.Rom.in cons.39. col.12.in 2.dub.Tiraq.de ll.connub.fol.271. tamen nõ firmat in 29.q.sed in 27.q. illud firmat expressè. Cur. cons.9.Bal.cons.60.vol.5.Bru.in tract.quod stant.masc.in 6.articulo,in 1.q.col.4.in fi.& seq. Rui. in consil. 39.col.10.vol.1.

4 PRIMÒ Limita principalem conclusionem locum habere,dummodo expressè conferatur dispositio extra territorium,& in subditum,vt dicit Bal. in l.fi.ff.de iur. omn. iud. vel in scientem tenorem statuti, secus in eo qui ignorauit,prout non subditus præsumitur ignorare.ita dicebat in contractu vltro citroque obligatorio, Zac.de Triuisanis,quẽ refert,& sequitur Pet. de Anch. in c.1.col.47.versi.hanc partem,de const. Alex.in apostil.ad Bart.in d.l.cunctos populos.colum.12.& consil. 116.nu.6.vol.6.& cons.41.col.2.vol.2.Caccia.in l.cunctos populos, col.55. Paris. cons.99. nu.53.& seq.vol. 1.Rui.consi.31.colum.fin.vol.4.& cons.160.colum.2. volum.4.qui ampliat.Grammat.decis.103.num. 170. & seq.vbi ampliat.

5 ¶Contrarium tam respectu scientis,quam ignorantis,tenuit Roch.de Curt.in c.fi.col.264.secundum par * uam impressionem, de consuet. vbi dicit communem * opinionem.

Tenendo primam opinionem.

6 Sublimita secus esse in dispositione vltimæ voluntatis,nam in contractu loquuntur Doct.supra allegati in prima opin.& ita expressè dicit Pet.de Anch. in d.c.1. col.47.de const.& Tiraq.de ll.connub.fol.270.

7 Declara,nam tribus concurrentibus, statutum istud prohibitorium non operatur etiam in vltima voluntate. s.quando dispositio statuti confertur extra territorium,& in non subditum, & bona sunt sita extra territorium,prout tenet Bal.in cons.439.volum.4. & sentit idem Bald.in consi.126.colum.1.volum. 5. versi. solutio in hoc puncto.& Capr.in cõsi.21.col.2.versi. vnde cum dom.Anglicana. & in versi.cum tale testamentũ.

8 Et propterea dicit Pet.de Anch.in d.c.1.col. 47. in fin. uersi.sed circa personas.de consti. quod habilitatio , & inhabilitatio personę ad testandum,vel relinquendum, non trahitur ad bona sita extra territorium statuentiũ. idem tenent Cur.consi.108.colum.8.versi. præterea & 2.Bald.in l.si arrogator.col.pen. versi. & faciat ad plures q.ff.de adop.

9 Et pro hac opi.facit quod not.Bart.in d.l. cunctos populos.num.37.& seq.versi. interdum verò reperiuntur

statuta,

ſtatuta, quod habilitatio perſonæ facta per ſtatutum non operatur quoad bona ſita extra territorium. ſequitur Alex.conſ. 128.col. 2.vol.j.ergo ſimiliter inhabilitatio perſonæ operari non debet quoad bona exiſtentia
30 extra territoriorium. Et ſenſit etiam hoc Cor. in conſ. 241.col.2.uerſ.3.pro hoc facit. vol. 2. vbi dicit tale ſtatutum odioſum, & propterea non trahi extra territorium.idem tenet Cor.conſ.89.volum.3.Pariſ.conſ. 12. col.j.uol.2.& Cor. conſ. 85.num. 8. vol. 3. ubi dicit ꝙ ſtatutum habilitans perſonas nõ operaẽ quoad bona ſita extra territoriũ.& idẽ voluit Bru.ĩ trac ꝙ ſtãt. maſc. in 6.art.in j. q.in fi.& uoluit.Bald.in conſ. 119. vol.3.
31 Secvndò Limita, quando perſona prohibita mutaſſet domicilium ad locum,ubi tale ſtatutum non uigeret, & propterea ea mulier traducta ad domum viri, quia mutat domicilium, non remanet ſub prohibitione ſtatuti ſuæ originis,quo ad bona ſita in loco domicilij.ita dicebat Sal.in d.l.cunctos populos. col.8. verſ. ſi in perſona.& dicit ita conſuluiſſe,& eius conſilio ſubſcripſiſſe. Richar.de Sal.Io.de Lign. & iſtam limitationem refert,& non impugnat Alex. in d.conſ. 116.nu. 6.& conſ.41.col. 2.vol.2.

¶ Contrarium tenet Rom.in conſ.39.circa.fin.Iaſ. in l.cunctos populos.col.16.& in l.ſi arrogator.col.16. ff.de adopt.

32 Tertio Limita, quia tale ſtatutum non operatur quo ad ſorenſes ẽt ſi in loco ſtatuentib. ſubiecto contrahant,vel aliàs diſponant. Spec. in tit. de ſententia.§. qualiter.verſ.item pone ꝙ franchenſis. Bar. in l. cunctos populos.col. 9.verſ.& ideo dico.& Bal. ibi. col.8. verſ.nunc.contra.& col.9.in fi.uerſ.ulterius quæro circa.& 12.col.uerſ.circa iſtam inhabilitatem. Sal.col.5. uerſ.quęro quid.C.de ſumma Trin. Pet. de Anch.in c. 1.col.46.uerſ. ſecundo caſu, de conſt. Cor. conſ. 152. col.2.uerſ.confert ẽt. uol. j. Paul.de Caſtr.in conſ.32. col.j.uol. 2.Iaſ.conſ.59. uol. 3. Alex. conſ.44. col.j. & ſeq.uol.5.Soc.conſ.288.col.6.uerſ. primum probatur. Iaſ.in l.cunctos populos.col.9.uerſ.ſecus autem ſi ſtatutum.in repe.col.20.uerſ.limita tamen cõmunẽ. Cor. conſ.45.col.5.in fi.uol.j.& conſ.94.nu. 7.uol. 2. Soc. conſ. 128.col.j.& ſeq.uol.4.Io.Crot.in l.omnes populi.col.pe.ff.de iuſt.& iur. Tiraq.de ll.connu.fol.271. in 28.q.Caſſa.in conſ. 19.col.14. Caccia.in l. cunctos populos.col.4.uerſ. item dicit. Rui.in conſ. 120.col.fin.
* uol.j.& conſ.201.col. 1. ubi hanc dicit communem *
13 opi.uol.j.Prout etiam econuerſo, talia ſtatuta non operantur in fauorem forenſium. Pariſ. in conſ. 12.num. 24.uolum.3
14 Primò Amplia ut etiam quo ad bona ſita in territorio non operetur tale ſtatutum prohibitiuum reſpectu forenſium,ut dicit Pet.de Anch.in d.c.j.col.48.uerſic.ſecundo caſu.de conſt.Tiraq.de ll.connub.fol.271. in 28.q.Caſſa.in conſuetu.Burg.fol.168.col.1.Cur.in c.fi.col.225.de conſuet.Alex.in conſ.44. col. 3. uol.5. Caſſa.conſ.19.col.14.Rui.in conſ.192.col.8.uol.2. & conſi.194.col.2.uol.2.
15 Sublimita, quia inhabilitatio inducta per ſtatutum non ſimpliciter,ſed propter certam ſolemnitatem non ſeruatam,operatur etiam quo ad forenſem contrahentem in loco ſubiecto ſtatuentibus.Bal.in rep.l.fin.ff.de iur.om.iud.refert,& ſequitur Aret.in conſ.73.col.4.& conſ.54.col.2. ubi iſtam dicit ueriorem. Iaſ. in l. cunctos pop.col.9.uerſ. ſecundũ dubiũ. & in rep.col. 20. uerſ.ſecundum dubium.Corn.conſ.64. col. 1. in fin.& ſeq.vol.3.Io.Crot.in l.omnes populi.col.pen.ff.de iuſt. & iur.Rui.conſ.201.col.3. uol. 1. & colum.ſeq. Abb. cõſ.52.col.1.& ſeq.uol. 2. Iaſ.in cõſi.59. col.fi. vol.3. Goz.conſ.49.nu.15.& ſeq.Soc.in cõſ.97.col.2. vol.j.

56 Et pro iſta ſublimitatione facit,nam ſtatutum,ꝙ cõtractus, ſiue inſtrumenta infra certum tempus regiſtrentur,locum habet etiam quando contractus ſunt facti per forenſes in loco ſubdito ſtatuentibus. Abb. conſi.52.col. 2.uerſ.his non obſtantibus.vol.2. Corn. conſi.185.col.pen.vol.2.Imol.in c.quod clericis.col.2. de for.empt.
17 ¶Contrarium in hac ſublimitatione tenet Oldrad. conſ.248.col.1.in fi.Imol.in c.quod clericis.colum.2. verſ.ſi autem reſpiceret perſonam de fo.comp.
18 Concorda,quia prima opinio habet locum,quando ſtatutum non inhabilitat principaliter perſonam, ſed tantummodo actum ob non ſeruatam ſolemnitatem: ſecunda autem opinio habet locum, quando ex huiuſmodi prohibitione in conſequentiam comprehenderetur etiam perſona ipſius forenſis,vt per Iaſ.in cõſ. 58.& in conſ.59.col.fin.vol.3. Caccialup.in l.cunctos populos.nu.89.& ſeq.C.de ſumma Trin. Rui.in conſ. 39.num.16.uolum.1.
19 Secvndò Amplia,ut etiam idem ſit in legitimanda perſona inhabili de iure communi, quia talis habilitatio non extenditur ad forenſem.ita Bar.in l.1.ff.de tut. & curat.dat.ab his.uer.item no.ex hac l.Bal.ibi. col. 7. uerſ.circa quæ quæro, & in l.cunctos populos.col.9. uerſ.ſed circa hoc dubitatur.& ibi Saly.col. 9.verſ.quid ſi circa habilitatem.C.de ſum.Trin.Petr.de Anch.in c. 1.col.47.in fi.& ſeq.de conſt.Io. Crot.in l.omnes populi.char.pen.in fi.col.ff.de iuſt.& iur.
20 Primò Amplia, ut idem ſit ſi ſtatutum prouideat in totum illi, qui de iure communi ad partem tantum admittebatur,prout quando dicit ſtatutum,ut primogenitus in totum ſuccedat,ut per Abb.in c.quod clericis. colum. 5. uerſic. & ideo ſi ſtatutum laicorum. de for. compet.
21 Secvndò Amplia,quia etiam in ſubdito talis habilitatio non operatur extra territorium. ita Bart.in l. cunctos populos.col. 14.uerſ.interdum uero reperiuntur ſtatuta.refert,& ſequitur Alex. in conſ. 128.col.2. uerſ.ſiue dicamus.uol.1.
22 Qvartò Limita, quando perſona inhabilitaretur nõ ſimpliciter, ſed ne actum faceret ſine ſolemnitate:nam ualeret contractus abſque illa ſolemnitate,ſi cõtraheret quis extra territorum,dummodo non in fraudem.ita Aret.conſ.54.col.2.& in conſ.73.col.3.& ſeq. Corn.conſ.241.col.1.in fi.& ſeq. uol. 2. allegat conſilium Bal. cum ſubſcriptionibus illuſtrium Doct. Capra.conſ.144.col. 2. uſque in fi.Iaſ.conſ.50. col. 1. & ſeq.uol.3.& col.pen.in fi.& ſeq. Bal.in conſ. 418.vol. 4. Caccialup.in l.cunctos populos. col.52.& ſeq. Rui. in conſ.201.col.j.uol. j.Ruin.cõſ. 54. col.4.uol.2. Tiraq.de ll.connub.fol.269.
23 ¶ Contrarium uoluit Ruin.in conſ. 160. col. 1.& ſeq.uolum.
24 Sublimita,quando quis in fraudem exiret territoriũ Caccia.in d.l.cũctos pop.col. 51.uerſ.quãdo uero. C. de ſum.Tri.Et hæc ſunt,quæ ad primãpartem concluſionis pertinere uidentur.
25 Secvnda eſt concluſio, nã ſi ſtatutum contineat prohibitionem perſonæ odioſam,non autem fauorabilem,tunc non operatur extra territorium.ita Bar.in l. cunctos populos.col. 12.uerſ.aut ſtatutum continet.C. de ſumm.Trinit.& ibi Bal.col. 11. uerſ.ſed hic quæro de effectu.Cor.conſ. 115.col.j.uol.2. idem uoluit Bal. in l.2.in fi.uerſ.& ideo ſi conſuetudo. C.quæ ſit long. conſuet.Petr.de Anch.in c.1.col.31.uerſ. quid in ſucceſſione.& col.53.uerſic.quæro iuxta prædicta.ubi di-
* cit * communem,de conſti. Alex.conſ.16.col. 1.& ſequen. volum.j.ubi dicit iſtam communem opin. Paul

de

* de Cast. in cons. 52. col.j.vol.2.Ias.cons. 163.col. j.&
seq.vol.2.Corn.cons.89.vol.3.Card.cons.2. item præ
supposito.vbi dicit hoc esse indubitatum. Calca. cons.
37.de const.Corn.in cons.202. col. 4.vers.nec prædi-
ctis obstat.vol.2.in cons.85.col.4.vers.hinc dixit Bal.
vol.3. Dec. qui dicit istam partem cōem in cons.314.
in fi.decis.Neapol. 159.col. 1.in nou. Fel.in c.postula-
sti.col.2.de for.comp.Soc.cons.36.col.1.& 3.& vol.1.
Io.Ant.Alex.in cons.71.in fi.& cons.136.col.2.Signo
rol.Homod.cōs.166.qui plures voluit ꝙ si maior pars
sit in loco non subdito statuentibus, succedat quis tam
illis, quàm in alijs subiectis in territorio statuentium.
eandem.opin.sequuntur Abb. in c. postulasti. nu.j.de
for.com.Bru.qui dicit cōem in tract. ꝙ stant. masc.in
8.art.in 25.q.col.j.& fi.Paris.qui dicit communē opi.
cons.68.col.fi.uol.2.& consi.12.col.fi.vol.3.Rui.cons.
26 120.col.pen.in fi.vol.1. & cons.195. col. fi.vol. 2.&
consi.48.col.1.vol.3.Berous q. 117.Cor.cons. 94.nu.
9.vol.2.Card.in c.fi.de consue.qui loquitur quando fę
mina non subiacet statuentib.Bal.cons.131.col.1.vers.
nūc venio ad bona.vol.2. Paul.de Cast. cōs.32.uol.2.

27 ¶ Contrarium, ꝙ trahatur ad omnia bona ubicun-
que posita statutum inhabilitans aliquas personas sub
ditas ad successionem, tenet Io. Cald.cons.24.in tit.de
testam.maximè, ut dicitur ibi, si tam defunctus, quàm
persona exclusa esset subiecta statuentibus. Soc.in cōs.
288.col.6.in fi.vers.2.quia magister.in cons.36.col.4.
vol.1.Sal.in l.cunctos populos. col.7. uers.or.attende.
Georg.Nat.in c.quamuis.col.60. & seq.de pact.in 6.
& in tract.ꝙ stant.mascul.in 4.q.quartæ q.princip.Si-
gnorol.Homod.in cons.166.col.2.uers. item secunda
non placet.& col.3.ad longum.Curt.iun.tenet ꝙ statu
tum sit fauorabile, & propterea operetur ubique, in cōs.
9.Io.Ant.Alex.cons.16.col.fi.& cons.45.

28 Amplia primam opinionem communem, vt statutū
exclusiuum filiarum non operetur, nisi quo ad bona in
tra territorium statuentium subiecta: nam si testator fe
cerit testamentum filia præterita, licèt filia non possit
dicere testamentum nullum in loco, ubi viget tale sta-
tutum, tamen quo ad bona extra territorium existen-
tia, poterit dicere testamentum nullum. Brun.in tract.
ꝙ stant.masc.fol.52.aliàs in 10.art.in 4. q.in 1.mēbro
principali.

29 Primò Limita principaliter, quia etiam forensis su
biacet huic statuto odioso excludenti certas personas
à successione, quoad bona subiecta territorio statuen-
tium.ita Petr.de Anch.in c.1.col.47.vers. quæro iuxta
* prædicta de q.tali, de const.ubi dicit istam esse * com-
munem opinionem. & ita consultēdo tenuisse Bald.in
cons.suo.& sentit.Lap.in alleg.91.in 4.dubio.& istam
* dicit * cōem Alex.siue statutum loquatur in rem, siue
in personam, in cons.19. col.2. vers. non obstat.& col.
3.vol.6.& cons.111.nu.8.vol.7. Cur.cons.5.num.42.
vers.ad septimam respondetur.ubi dicit cōem istam.se
quitur Bru.in tract. quòd stant. masc.in 6. art.in 1.q.
col.8.in fi.& seq. Grat.cons. 21.col.fi. vol. 1. ubi dicit
istam esse communem opinionem.

30 Declara quia ista prima opinio proculdubio proce-
dit, quando forensis habebat incolatum in loco statuti.
ita Alex.cons.19.col.2. vol.6. Goza. consi.49.nu.13.
Paris.cons.12.col.2.vol.3. Grat.consi.21.col. fi.nol.j.

¶ Contrarium in hac limitatione sentit Bart.in d.
l.1.col.16.uers.sed posset dubitari.C.de sum.Trin.vbi
31 tenet ꝙ forenses non subditi consuetudini Anglica-
næ succedunt in bonis in Anglia existentibus, etiam
contra consuetudinem Anglicanam. & Abb. in c.qđ
clericis.nu.32.de for.comp.Anch.cons.169.in fi. Pau.
de Cast.cons.32.uol.2.Io.Cald.cons. 34.de test.Alex.
cons.44.vol.5. Barb.qui dicit communem opin.cons.
75.vol.3.Fel.in c.postulasti.col.2.de for. cōp. Io. Cic-
rier.de primog.in 2.lib.q.10.nu.8. Roc.in c.fi. colum.
255.de consuet.ubi dicit istàm communem.Paris.cōs.
12.col.2.uol.3.Io.Crot.in l.oēs populi. char. pen. co.
3.in fi.& seq.ff.de iust.& iur.Rui.cons.120.col.fi. vol.
1.& cons.201.in princ.vol.1.& cons.48. col.3. uol.3.
& cons.49.col. 2.eod.uol. Ias.cons. 80. col.pen. uol.3.
* Cor.cōs.94.nu.9.uol...vbi dicit * cōem opin. qui am-
pliat etiam si decedens sit subiectus statuentibus, & bo
na sint in territorio.

32 Secundò Limita, quando quis haberet maiorem par
tem bonorum in loco statuti, quia tale statutum ope-
ratur ēt quo ad bona alibi sita.Io.de Ana.cons.4. in 3.
dubio.Goz.cons.49.nu.2.Paris.cons.12.nu.15. uol. 2.

¶ Contrarium sentit Io. Crot. in l.omnes populi.
col.56.ff.de iust.& iur.in c. 2.§.statuto.col.2.in fin.&
seq.de const.in 6.

33 Tertiò Limita, quando statutum loquitur in rē.
Io.Crot.in l.omnes populi.col.57.ff.de iust.& iur.in c.
2.§.statuto.col.5.de const.in 6.Tiraq.de iur.primog.q.
45.num.4.& seq.

34 Quartò Limita, quia quo ad mobilia existentia
extra territorium, vt reportarentur ad locum territorij,
statutum operatur.Brun.in trac. quod stant.masc.in 8.
artic.in 2.quæst.

35 Quintò Limita, si statutum esset loci dominā-
tis, & bona essent in loco illi subiecto, vbi contrarium
statutum vigeret, vt per Brun.in 8.art. in 25.q. col.fin.

36 VI. Limita, si transtulisset domicilium in locum
superiorem, & bona essent in loco subiecto. Brun.in 8.
artic.in 25.q.in fi.

37 VII. Limita, quando statutum expresse exclude-
ret personam sibi subiectam à successione, ēt in bonis
existentibus in alieno territorio. Roc. in c. fi.in prin.
col.263.Rui.in cons.39.nu.16.vers.nec obstat. vol. 1.

38 VIII. Limita, quia in muliere nupta dēt attendi
in hoc casu domiciliū originis, nō aūt statutum domi-
cilij, & originis mariti, vt clarat Berous in q.109.

Tenendo secundam opin.

39 Primò Limita, quia statutū exclusiuū nō censet
prouidere forensi. Alex.cons.41.in fi. vol.7. Soc.cons.
128.col.1.& seq.vol.4.Brun.in tract.ꝙ stant. masc.in
6.art.in 1.q.col.1.Barba.cons.75.col.5.vol.3. Roc. in
c.fi.col.256.secundum paruam impressionem de con-
suet.Alex.cons.43.vol.5.Ioan.Cro.in l. omnes populi,
char.pen.col.fi.ff.de iust.& iur.

40 ¶ Contrarium, vt quo ad bona subiecta statuenti-
bus, statutum proficiat forensi, consuluit Alex. cons.
111.uolum.7.

41 Secundò Limita, si persona exclusa non subiaceret
statuentibus. Io. Calder.in cons. 44. in tit. de testam.
in additio.

CONCLVSIO XI.

Argumentum.

*Statutum vt primogenitus succedat in omnibus bo-
nis, an operetur in bonis etiam extra prouinciam
existentibus.*

1 EX prædictis decidi potest quæstio per antiquos di
sputata, num stante consuetudine in Anglia, qđ
primogenitus succedat in omnibus bonis, & decesse-
rit pater familias, qui habebat bona & in Anglia, & in
Italia, in qua patria omnes filij æqualiter admittuntur,
dubitatum fuit qualiter huic patrifamiliæ decedenti
succe-

ſuccedatur? & Bart.in d.l. cunctos populos. in 16. col.
verſ.ſed poſſet dubitari.C.de ſum.Trinit.diſtinguit plu
res caſus,ex cuius dictis eliciuntur plures concluſiones.
PRIMA CONCLVSIO eſt, quòd ſi conſuetu
do Angliæ,vt primogenitus ſuccedat,diſponit in rem,
vt puta bona decedentium deueniant ad primoge-
nitū,tūc ipſe cōcludit,vt quo ad bona ſita in Anglia ſit
ſeruanda conſuetudo Anglicana, quo vero ad bona ſi-
ta in Italia diſpoſitio iuris communis ſeruari debeat.
Quod procedit ſecundum eum etiam,ſi aliàs dece-
2 dens non ſit ſubiectus ſtatuentibus,& hoc etiam vide-
tur ſequi Cald.in conſ.17.Alex.conſ.44.vol.5. Anch.
conſ.163.col.1.Rui.conſ.49.col.2. in fi. & ſeq.& col.
4.volum.3.
Amplia,quia Io.Crot.in c.fi.§.ſtatuto,col.3.de con
3 ſti.in 6.tenet talem conſuetudinem ſeu ſtatutum in rē
ſcriptum operari etiam quo ad bona alibi ſita,quod ta
men prorſus repugnat intentioni Bar.& aliorum.
¶ Contrarium , vt non ſit differentia an diſpoſitio
4 loquatur in rem,vel in perſonam,voluit Socin.in conſ.
36.col.3.& ſeq.vol.1.Georg.Natt.in tract.de ſtatuto ,
 ſtant.maſc.in q.4.quartæ q.principalis, & in c.quā-
uis.col 60.& ſeq.de pac.in 6.Goza.qui dicit.ita * com
* muniter teneri in conſ.49.col.1.& ſeq.
SECVNDA Concluſio Bar.in loco ſupra allegato eſt
5 talis,vt ſi conſuetudo reſpſciat perſonam, & decedens
ſit ſtatuentibus ſubiectus,tunc ſimiliter quo ad bona ſi
ta in Anglia ſeruatur conſuetudo Anglica , quo vero
ad bona ſita in Italia ſeruatur diſpoſitio iuris cōis.quā
etiam opinionem ſequitur Bal.in d.l. cunctos populos
col. 10.in fi.verſ.venio ad ſecundum. Calder. conſ.17.
de conſtit.Anchar.in c.canonum ſtatuta.col. 49. verſ.
& per iſta ſoluitur quæſtio.de conſtitutio.Floria. in d.
l.cunctos populos.C.de ſum. Trinit. Corn. conſ.115.
col. 1.vol.2.Alex.conſ.128.col.2.vol.j.& conſ.44.col.
1.vol.5.Iaſ.conſ. 163.col.pen.vol.2. Soc.in conſ.288.
col. 1. & ſeq.ubi dicit * communem opi.& conſ. 292.
* col. 1.in fi.& ſeq.Roch.in c.fi.col.262 ſecundum par-
uā impreſſionem,de conſuet.Goz.cōſ.49 .col.2.& ſeq.
Iaſ.in l.re coniuncti.in pe.char. in 2. col. verſ.decimus
caſus eſt.ff.de leg.3.Anch.cōſ.163.col.1.Signoro.Ho
mod.conſ.166.col.3.verſ.ſed circa præmiſſa, ubi dicit,
6 duo concurrere debent,& is,qui ſuccedere vult,ſit ſu
biectus ſtatuentibus,& etiam decedens, de cuius bo
nis agitur,ſit ſtatuentibus ſubiectus.Paul.de Caſt.in l.
nutritoribus. C.cōia de ſucceſſ. Rui.in conſ. 195.col.
pen.vol.2.& conſ.48.col.1.vol.3.Bero.q.117. Tiraq.
de iur.primog.q.45 .num.4.& ſeq.glo.conſuet.Turon.
fol.88.colum.3.
¶ Contrarium , vt talis conſuetudo operetur etiam
7 in alijs bonis ubicunque exiſtentibus,tenuit Saly.in l.
cunctos populos. col. 6.in fin. & ſeq. de ſum. Trinit.
Calca.conſ.33.col.9.Soc.in conſ.36.col.3.&ſeq.vol.j.
Tenendo primam opi.magis * communem.
* PRIMÒ Limita,illam non habere locum niſi quā
8 do decedens erat ſubditus & bona erant in territorio
ſtatuentium,& non aliàs, Rui.in conſ.39.nu.16.verſ.
nec obſtat.vol.1.
9 SECVNDÒ Limita,vt illa procedat tantummodo quo
ad bona immobilia, non autem quoad iura , & actio-
nes. Berous.q.109.nu.4.
10 Infertur igitur ex prædictis ad q. de qua per Lap.in
allegatione ſua 91.qui tenet,quòd conſuetudo Angli-
cana,vt marito moriente ſuccedat vxor in 3. parte bo-
norum,non operatur quo ad bona exiſtentia extra ter-
ritorium Anglicanum.refert,& ſequitur Iaſ.conſ.163.
col.pen.uol.2.& ponit Card.in c.fi.in fi.de conſuet. &
idem tenent Roch.in c.fi.col.262.de conſuetu.Io.An.
in addit.ad Spec.in tit.de inſtru.edit.§. compendioſæ.
uerſ.quid ſi de conſuetudine.Petr.de Anch.conſ. 163.
col. 1. Signorol. Homod. conſ. 166. col.2. verſ.& pro
hoc determinatur.
11 TERTIA Concluſio. Bar.in loco præallegato eſt,
vt ſtatutum uel conſuetudo diſponens in perſonam,
non comprehendat non ſubditum ſtatuentib. etiā quo
ad bona exiſtentia in territorio ſtatuentium, quem ſe-
quitur Cald.conſ.17.de conſtitut.Imol.in c.quod cleri
cis.col.2.verſ.ſi autem reſpiceret perſonam.de for.cōp.
Soc.conſ.288 & conſ.292.col.6.Alex.conſ.44.col.1.
uol.5. Rui.conſi. 195.col.2.vol.2.& col. fi.& conſ.49.
12 col.2. in fi.& ſeq.vol.3.Signo.Homod.conſ.166.col.
3.qui intelligit,quando non deceſſit in loco ſtatuenti-
bus ſubiecto.is , de cuius ſucceſſione agitur,ſecus vero
ſi in loco deceſſerit ſtatuentibus ſubiecto.
13 Limita,ſecundum Calca. conſ.33. nu.12. verſ.non
obſtat dictio,quando conſuetudo non reſpiceret perſo
nas,ſed locum,vel indefinitè loqueretur, ut ibi per eū.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

*Papa ſi omnia ſtatuta præter ea,quæ ſunt contra li-
bertatem eccleſiæ confirmet,an omnia aliæ inualida,et
iniuſta cenſeatur confirmaſſe.*

1 FVIT dictum Bald. in c. 1. in princip.in titu.per
quos fiat inueſt. ſi Papa in confirmatione exci
piat ſtatuta contra libertatem eccleſiæ , omnia ſtatuta
aliàs iniuſta, & inualida cenſentur confirmata. & iſtā
opinionem affirmatiuam ſequitur Cor.in conſ.9.col.
fi. vol.3. & conſ.52.col.fi.vol.4.Iaſ.in l.fin.in fin.ff.
quiſque iur.Caſſa.in conſ.3.Rui.in conſ. 104.uol.3.&
conſ.100.col.6.uol.3.& conſ. 143.col.4.vol.3.& conſ.
60.col.3.vol. 4.
2 Et pro iſta opinio. facit text.in c. qui ad agendum.
§.1.& ibi Domin.& alij communiter not.de procurat.
in 6.vbi licèt aliàs procurator generalis non poſſit exer
cere ea,quæ requirunt ſpeciale mandatum , tamen ſi in
mandato exprimatur aliquid requirens ſpeciale manda
tum,clauſula generalis poſtmodum oppoſita operatur,
ut ſint permiſſa omnia ſpeciale mandatum requiren-
tia.idem ponit Dec.in l.1.col.pen. ff.de reg.iur. Fel.ex
mente Rot. in c. ſuper literis. col.7.de reſ. Rui.conſ.
100.col.3.uol.1.Maria.iun.in conſ.50.nu.12.uol.2.Ti
raq.de retract.lignag.in fi.nu.95.
3 Declara hanc partem,quia ſi ciuitas confirmat om-
nia ſtatuta alicuius loci ſibi ſubditi,præterquàm ſtatu-
ta contraria ſtatutis ciuitatis confirmantis, non intelli-
guntur confirmata ſtatuta contraria , quæ etiam non
tendunt in præiudicium illius ciuitatis Pau.de Caſt.in
conſ. 129.uol.1.ſequitur Aimo in conſ.3.nu.17.
4 ¶ Contrarium in principali concluſione, talis
exceptio non confirmet ſtatuta aliàs iniuſta,tenet Are
tin.in conſ.8.& in l. Seruius. ff. de acq.poſſ. Alex.in
cōſ.18.col.fi.vol.6.Io.Ant.Alex,in conſ.50.colum.fi.
Aret.& Claud.in l. legata inutiliter. ff. de adimen. le-
gat.Alex.in conſ.38. col.pen.vol.4. Fel. in c. ex parte.
col.21.de reſt. Pariſ.conſ.19. col. 1. uol. 1.& conſ.33.
col.9.vol. 3.Rui.conſ.127.col. 2. uol. 4. & iſta opinio
verior de iure uidetur.
5 Pro qua facit , nam exceptio non facit, vt generalis
diſpoſitio comprehendat ea,quę aliàs non comprehē-
derentur non appoſita exceptione,vt tradit Alex.in cō
ſil.39.col.pen.uol.4.& conſ.18.num.9.uol.6. Bert.in
conſ.86.uol.3. Grat.in conſ. 33. col.1.uol.1.& conſ
114.col.

114.col.fi.eo.vol.Rui.conſ.103.uo.3.col.9.latè cõprobat hanc partem Cagnol.in l.1.nu.29.& pluribus ſeq. ff.de reg.iur.Hinc eſt, vt per talem exceptionem non veniant ſtatuta annullantia iuramentum,vt per Rui.in conſ.60.col.6.vol.5.

CONCLVSIO XI.

Argvmentvm.

Statutum, vt creditor non petat debitum vltra certum tempus, an operetur ſtante iuramento in contractu.

1 Tenent communiter Doctores, q̄ ſtatutum, vt ſi creditor non petierit quod ſibi debetur infra certum tempus,excludatur a ſuo credito,non habere locum in debito iurato,ſecundum Ang. & Rom. & Iaſ. in l.nam & poſtea.§.ſi is qui temporali.ff.de iur.iur.per illum tex.& Roma.in l.naturaliter.col. 1. ff. de vſucap. & Cepoll.caut.20.Fel.in c.fin.col.3.de præſ. Iaſ.in addit.ad Chriſtop. Porc. inſt.de vſuca. Hippol.in ſingu. 141.deciſ.Tholoſ.& ibi apoſtilla.220. Grat. in conſ. 41.col.2.vol.1.Boer.deciſ.328.

2 Amplia,quia iſtud ſtatutum non habet locum in creditore ex quaſi contractu, neque in creditore ex delicto vel quaſi.Bar.in l.apud Iulianum.§.fin.ff.ex quibus cauſ.in poſſ.eat. Alex.poſt Ang.in l.mutum §.1. ff.de acquir.hæred & in l.more.ff.eo.tit.Iaſ.in §.1.nu.34.Inſti.de actio.

3 Hinc dubitant Doct.an iſtud ſtatutum procedat iã in iuramento promiſſorio,quam in aſſertorio, & deciſorio:& certè ſi conſideramus rationem,per quam mouentur Doctores,in l.nam & poſtea.§.ſi is qui temporali.ff. de iur.iur. ad fundandam iſtam concluſionem, quæ eſt,nam ideo ſtatutum non habet locum in debito iurato,quia iuramentum habet vim litis conteſtationis,vt probatur per illum tex.quæ litis conteſtatio perpetuat actionem : quæ quidem ratio procedit tantum in deciſorio,vt dicitur in d.§.ſi is qui temporali. & in aſſertorio,vt dicit Imol.in d.l.naturaliter.col.fi.ff.de vſucap.& Lancell. Dec.in l.2.ff.de iur iur.

4 Et hoc nota, quia in omnibus contractibus hodie ferè apponitur iuramentum aſſertorium, videlicet, & prædictæ partes iurauerunt prædicta omnia uera eſſe, prout inquit Alex.in l.ſi cum dotem.§.eo autem tempore.col.2.verſ.5.limita.ff.ſol.matr. Gomeſ.in §. item ſi quis poſtulante.col.4.inſt.de act.Rui.conſ.150.col. 2.vol.4.Cland.in l.naturaliter.col.9.de vſucap. non autem procedit in iuramento promiſſorio, vt per Doct. allegatos.

5 ¶ Contrarium puto verius, quia non modo Doctores ſupra allegati tenentes iſtam concluſionem loqui videntur in deciſorio iuramento,ſed etiam in promiſſorio, non ſolum enim ſe fundant, quia iuramentum habet vim litis conteſtationis,ſed etiam mouentur alia
6 ratione, videlicet, quia diſpoſitio ſimpliciter loquens non cenſetur diſponere in materia iurata,niſi de iuramento fiat expreſſa mentio, vt dicit glo.fin.in ca. cum non deceat.de electio.in 6.Fulg.in conſ.219.incip. viſis.col.pen.& conſ.156.Petr.de Anch.in conſ.226.col. j.Alex.in conſ.100.in 4.vol.col.j.& conſ.37.in 4. uol.
* in 7.col.& conſ.38.in 3. col.in 3.vol.ubi dicit * communem opin.& conſ.125.incip.uiſis.eo uol. Dec.in l. pacti nouiſſima.C.de pact.col. 2.& in l. de alimentis. colum 3.de tranſ. Hippol. in ſing. 515. & conſ. 107. nu. 11. Corn.in conſ. 36.in 2.col.in fin.vol. 1.Alex.in conſ.205.colum.fin.uolum.2. & in conſ.137. in 2.& pen.volum. 6. & in conſ.62. in fin.uolum.7. Socyn.in conſ.239.colum.4.Deciſ.Neapol. 111.in antiq. Iaſ.in cõſ. 173.col.pen.vol.4. Alex.in conſ.27.col.3.& ſeq. uol. 1.qui optime loquitur in propoſito.& in conſ. 37. col.7.uol. 2.Franc.Curt.in conſ. 98. quæ ratio militat etiam in iuramento promiſſorio. & per iſtam rationẽ mouetur Corn.in conſ.328.col.3.uol.1.& conſ.180. col. 1.in fi.uol.3.ad dicendũ, q̄ ſtatutum inducẽs præſcriptionẽ debiti nõ hẽt locũ in debito iurato. idẽ tenẽt.Balb.in tract. præſcr.in 3. par.col. 53. & in 6.par. col.51.quæ eſt pen.col.totius tract.Marc.Ant.Boer.in tract.de iur.iur.col.8.& iſtud in ſimili. conſiderat De-
7 ciſ. Neapol.5. in antiq.ubi ſaluus conductus etiam generaliter conceſſus non proficit in debito iurato.

8 Nec dicatur,q̄ confirmatio Apoſtolica operetur,vt etiam obligatio iurata ſubiaceat ſtatuto, cum ſtatutum a Papa confirmatum,dicatur ſtatutum Papale, vt not. Alex.in conſ.121.col.6.verſ.& ſi quiſpiam.vol.4.Barba.in conſ.27.num.23.vol.2.& in c.paſtoralis. §. præterea.de offi.deleg.nu. 37. Afflict.in prælud. conſtit.q. 3.nu.4.Rebuff.in cõcord.in Rub.de form.mãd.Apoſt. in uerſ. confirmatione. Boer. deciſ.225. col. 3. uerſ.& hæc faciunt.quia reſpondetur, q̄ confirmatio præſupponit ſtatutum,quod cum non loquatur in iuramẽto, merito diſpoſitio ſtatuti per confirmationem non extẽditur,ut per Alex.in conſ.137.uol.6. & conſ.122. uol. 4.Corn.qui loquitur in terminis in conſ.224. uolum. 3.Franc.Curt.in conſ.67.Ruin.in conſ.41.col. 2.& cõſil.48.colum.fin.uolum.1.& latè tradit Berous quæſt. 50.num. 2.& ſeq.

¶ Contra iſtam conclu.tenet.Guid.Pap.q.199. Tenendo primam opin.

9 Limita, vt iuramentum non excludat præſcriptionem temporis immemorabilis,Maria.iun.in conſ. 54. nu.4.& ſeq.uolum.j.

10 Amplia,nam idem eſt in præſcriptione ultra quadraginta annos.Maria.iun.in conſ. 145.num.63. uol.j.

11 Declara tamen, quia ſtatutum noſtrum in reformationibus Alexandri uidetur loqui in debito prouenientc ex inſtrumento, & tamen illo tempore clarum erat,q̄ omnia inſtrumenta conficiebantur cum inſertione iuramenti:& ſic uidentur implicitè etiam ſtatuentes diſponere in debito iurato, cum loquantur in debito proueniente ex inſtrumento.

12 Præterea ſtatutum urbis infringit probationem, & ſic iuramentum in caſu noſtri ſtatuti non poteſt probari,ut per Soc.in conſ.231.col.pe.Cor.in conſ. 121. col.pen.uol. 2.Corn.in conſ.64.col.fi. uol.3. Socin.in conſ.97.col.fi. Cagnol.in l. ſi liberarius.num.43. ff.de reg.iur.Ruin.conſ.55.col. fi.uol.5.nam communis eſt Doct.opinio,vt ſolemnitas probatoria a ſtatuto inducta iuramento ſuppleri non poſſit,ut tradit Bart.in l.ſi quis pro eo.nu.13.ff.de fideiuſſ.Abb.in c.cum contingat.nu.24.& ibi Imol.nu.70.in 6.caſu, & Alciat.nu.
* 151.ubi dicit hanc eſſe * communem opi. de iureiur. Bald.in conſ.414.uerſ. ubi eſt data.uol.3. Alex. in cõſ. 95.in fi.uol. 1.Soc.in conſ.97.in fi.uol.1.Goza.in cõſ. 16.nu.14.Rui.in conſ.201.col.fin.uol.1.& in conſ.9. nu.12.vol.3.& ideo ſtatutum noſtrum etiam ad debitum iuratum debet extendi.& iſta erit alia limitatio ad principalem concluſionem, ut illa non habeat locum in ſtatuto urbis.

13 Et nota, quia ut generalis confirmatio operetur circa ſtatutum,quod infringit iuramentum,neceſſe eſt,ut ſit facta,ex certa ſcientia,ut not. Alex. in conſ. 18.uol. 4.col.pe.& conſ.18.nu.7.uol.6.Grat.conſ.84.uol j.& conſ.75.colum.2.uolum.2.

CON-

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Statutum contra iuris regulas inducens aliquid contra promissorem an habeat locum in eius hæredem.

1 STATVTVM aliquid de nouo inducens contra regulas iuris contra promissorem, vel scribentem, non habet locum in hærede promissoris, vel scribentis ita Ang. in l. postulante. ff. ad Trebell. Soc. in cons. 120. col. 10. vers. 4. principaliter, & in cons. 293. col. pen. versic. in contrarium tamen facit. & cons. 231. col. 9. vers. confirmatur hoc de iure. & in cons. 24. col. 1. vers. in cõtrarium tamẽ facit. vol. 3. & in l. qui Romę. §. Augerius. in 3. nota ff. de verb. oblig. Soc. in cons. 88. col. fi. in fin. vers. primo quia statutum. vol. 4. Dec. in l. hæredem. ff. de reg. iur. Benedic. de Barz. in tract. guarent. in 9. q. primæ partis. Calcan. in cons. 18. col. 3. vers. 12. hoc etiam. & hanc partem sensit Fulgos. in cons. 179. col. 1. & illã tenet expresse Brun. in tract. de constit. vol. 3. in 9. q. dum tractat de effectu guarentigiæ. Fely. in c. quia gu. col. 1. de iud. c. Ruin. cons. 143. col. 4. vol. 5.

¶ Contrarium tenet Pau. de Cast. in d. l. postulante, & ibi Imol. circa fin. ff. ad Trebell. Alex. in cons. 18. colum. fin. volum. 5. vbi allegat quædam, quæ non
2 ad rem faciunt, quia tantum uerificant, quod instrumentũ habet executionem paratam contra hæredem: sed non loquuntur, quando statutum dat ex priuilegio uiam executiuam contra scribentem, quia tunc virtualiter attenta dispositione iuris cõis, secundum quam reputatur eadem persona cum defuncto, scriptura ab ipso hærede censetur scripta. & ideo dubitatur an idem sit in statuto, ex quo illud inductum est per fictionem, & ista potest esse ratio, cur magis afficiat scriptura scribentem, quàm hæredem eius. Sed idem uoluit Alex. in cõs. 118. col. fin. vol. 6. Gomes. in §. actiones. col. 2. inst. de act. Ias. idem tenet in l. si cui legetur. §. si Titio. in 3. no. ff. de lega. 1. Istam etiam opin. videtur sequi. Ioan. de Ana. in c. Michael. colum. 1. de vsur. dum se remittit ad Imol. in d. l. postulante, vbi tenet contra Ang. ibi. & idẽ sentit Bal. in cons. 70. vers. respondetur. vol. 1. idem voluit. Iaco. de S. Georg. in l. 1. in fi. princip. ff. si cert. pet. Ias. in l. cum filiusfa. col. 4. in fi. ff. de uerb. oblig. Rui. cõsil. 58. nu. 6. vol. 5. Boer. decis. 221.

Tenendo istam vltimam partem.

3 PRIMÒ Limita in hærede cum beneficio inuentarij, qui vigore dicti statuti capi nõ posset. Bero. q. 57.

4 SECVNDÒ Limita, quia tale statutum non habet locum contra patrem etiam eo casu, quo pater pro filio teneretur, vt declarat Soc. in l. cum filiusfam. ff. de verb. oblig.

De consuetudine.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Ex consuetudine interpretatur Contractus.

1 GENERALIS est illa conclusio, vt contractus recipiat interpretationem à consuetudine l. quod si nolit. §. quia assidua. ff. de ædil. edic. l. semper in stipulationibus. ff. de regul. iur. quam conclusionem tenet glo. in l. si fundus. §. in commissoria. ff. de leg. comm. Io. Andr. in reg. quod facit. circa fin. de reg. iur. in sexto. in mercurialibus. & hoc voluit. Bart. in l. nemo. ff. de duobus reis. in 1. col. circa. fi. & in l. domini prædiorum. C. de agric. & cens. lib. 11. in l. Paulus in prin. ff. de sol. in l. semper. in stipulationibus. ff. de reg. iur. in l. impensæ. ff. de impẽs. in reb. dot. fact. in l. ex ea parte. ff. de verb. obl. in l. cum plures. in fin. ff. locat. Bald. in l. libertæ. C. de oper. liber. col. 4. vers. circa prædicta. in c. cum M. col. 3. vers. & not. argumentum. de const. & in l. 1. col. 3. vers. in contractib. quatuor considerantur. C. de fruct. & lit. expen. in l. 1. C. si ob publi. pens. col. 2. vers. sed pone. in l. si certis annis. col. 3. vers. credo autem. C. de pact. Bal. in l. 1. in 2. col. in 2. q. C. pro soc. in l. incendium. circa fi. C. si cert. pet. in l. instrumenta. in 1. col. in fi. vers. quaero quidam. C. de fideicom. in l. cum de consuetudine. in princ. ff. de ll. in l. si post. in §. si creditor. ff. de pign. act. & in addit. Spec. in tit. de loc. col. 3. vers. item & in tertiam generationem. in l. fideicommissa. §. si seruo. ff. de leg. tertio. in rub. C. de exercit. circa finẽ. & in rub. de cõsuet. col. 1. in fi. idem voluit. Salyc. & in l. excepto. C. locat. Abb. in c. cum M. col. 2. vers. not. ibi sicut consueuit de constit. & in cons. 74. ad fi. uol. 1. & cons. 16. col. 2. in fi. vol. 1. Imol. in c. potuit. de loc. Ang. in §. emphyteosim. in authen. de non alien. & cons. 85. col. 2. & cons. 184. col. 1. circa fi. Alex. in cons. 107. col. pen. uol. 2. Barba. in c. cum M. col. 45. de consti. in c. quod translationem. col. 5. de off. leg. in cons. 14. col. pen. in fi. uol. 2. & cons. 51. col. 3. uol. 2. Fel. in c. cum M. col. 2. de constit. Ias. in l. ut liberis. col. 3. C. de collat. & seq. in l. certi condictio. §. si nummos. col 3. & seq. ff si cert. pet. in l. diem functo. col. 3. ff. de offi. assesso. Brun. in tract. quod stant. masc. in 5. artic. in 11. q. col. 5. & seq. Rom. in cons. 114. col. 2. Andr. de Iser. in c. 1. col. 2. ex qui. caus. feud. amitt. Aret. in cons. 11. col. fin. Roma. cons. 94. col. fin. Guald. loco. 22. Gomes. in c. 1. char. 21. de constitutio. in sexto. Zas. in cons. 17. uol. 1. Cassan. in consuetud. Burgun. fol. 208. col. 4. & seq. & fol. 336. col. 2. Ias. cõs. 20. col. pen. vol. 1. Hippol. in sing. 425. & sing. 495. Bertrand. cons. 126. uol. 1. & cons. 138. col. 5. in fi. & cons. 177. col. 2. vol. 1. Hispan. in rubr. de donat. inter vir. & vxor. §. 6. nu. 4. & seq. & multa congerit Io. Nicol. in l. generaliter. nu. 61. & seq. C. de sec. nup. Tiraq. de retrac. lignag. §. in gl. 18. nu. 73. Ruin. cons. 74. col. 1. uol. j. & cons. 104. col. 1. in fi. & seq. uol. 5.

2 PRIMÒ Infertur ex hac conclusione, vt in contractu emptionis & venditionis debeat attendi consuetudo. l. si fundus. ff. de euictio. Bart. in l. ex ea parte. ff. de uerb. oblig. Bar. Paul. & alij in l. cunctos populos. C. de summi. Trinit. Bal. in l. instrumenta. C de probat.

3 Amplia, ut idem dicendum sit in venditione gabellarum. Bart. in l. 1. C. de pasc. pub. vel priu. lib. j. Bertach. in tract. de gab. in 3. q. secundæ partis. Ruin. in cons. 74. colum. 1. uolum. 1.

4 SECVNDÒ Infertur, ut in locatione, & conductione sit inspicienda consuetudo. tex. in l. excepto. ubi. Bal.
* Sal. & * communiter alij, C. locat. Bart. in l. penul. ff. de impens. in reb. dot. fact. Soc. in cons. 99. col. 2. uolum. j. Alex. cons. 107. col. pen. uol. 2.

5 Amplia, vt hoc procedat etiam in locatione operarum. Bartol. in l. 1. §. ludi quoque, ff. de uar. & extraordi. cogni.

6 TERTIÒ Infertur, ut idem dicendum sit in contractu societatis. Bal. in l. j. col. 2. C. pro soc. Petr. de Vbal. in tract. de duob. fratr. in 6. par.

7 QVARTÒ Infertur, ut consuetudo etiam in stipulatione debeat attendi. l. semper in stipulationibus. ubi latè Dec. & Cagnol. post alios, ff. de reg. iur.

8 V. Infertur, nam etiam donatio recipit interpretationem

tionem a consuetudine. Hispa. in rub. de donat.' inter vir. & vxor. in §.6.nu.2.& seq. Io a .Nicol. in l. generaliter. nu.69. C. de sec. nup. Bert. cons. 290. nu. 13. vol. 3.

9 VI. Infertur, vt & in concessione emphyteosis attendamus consuetudinem, vt voluerunt Bald. in l. si certis annis. col. 3. C. de pact. Abb. in cons. 74. col. fi. uol. j. Ang. in cons. 184. col. 1. Ias. in l. si certi condictio. §. si nummos. num. 16. ff. si cert. pet. Zas. in cons. 17. nu. 19. uol. 1. Hippol. in singu. 425. & sing. 495. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in 5. art. in 11. quæst. col. 6. Paris. cons. 13. col. 3. uol. 1. Rui. cons. 160. nu. 12. & seq. volum. 1.

Amplia, quia idem est in emphyteosi ecclesiæ, ut tradit Alex. in cõs. 124. col. 2. uol. 5. Dec. in l. semper in stipulationibus. nu. 8. ff. de reg. iur.

10 VII. Infertur, vt idem dicendum sit in concessione feudi. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in 5. art. in 11. q. col. 6. Lofred. cons. 1. nu. 118. glo. consuet. Biturig. fol. mihi. 33. col. 2. & seq. & fol. 35. col. 1. & seq. fol. 41. col. 4. Paris. cons. 15. col. 2. & seq. vol. 1. & cons. 21. colum. 6. volum. 1.

11 Amplia, quia etiam in præstatione iuramenti fidelitatis inspicitur consuetudo, ut per Andr. de Isern. in c. 1. §. inuestitura. ubi etiam Afflict. nu. 17. & seq. de nou. for. fidel. Bertrand. in cons. 219. num. 4. & in cons. 225. colum. 3. volum. 3.

12 VIII. Infertur, quia etiam in matrimonio consuetudinem sequi debemus, vt nor. Ioan. And. Abb. Anch. & alij, in c. 1. de sponsa. & tradit Cassa. in cõs. 1. in prin. & in cons. 7. col. 1.

13 Amplia, quia etiam in restitutione dotis seruanda est consuetudo. gl. Bal. & communiter alij, in l. non solum. ff. de iur. dot.

14 VIIII. Infertur, vt etiam in fideiussore præstito in causa criminali seruanda sit consuetudo, Aug. Arim. in additio. ad Ang. Aret. in tract. male. in verbo, pro quibus. &c. circa princ. Fel. in c. contingit. col. 2. de sent. excommunic.

15 Amplia, quia idem est in qualibet fideiussione, ut est tex. in §. fi. & ibi not. in Iit. de satisd. Ange. in l. 1. §. stipulatio duplæ. ff. de prætor. stipulatio.

16 X. Infertur, vt in solutione decimarum debeamus sequi cõsuetudinem. Io. And. in c. fi. circa fi. de paroch. Roch. in tract. de consuetud. nu. 94. & nu. 260. Balb. in
* tract. de præscript. par. 5. q. 5. ubi dicit * communem opinionem.

17 Primò Amplia, idem esse in solutione gabellarũ, l. fi. §. diui. ff. de publi. Bal. in l. 3. col. 2. C. de naut. fœno. Ias. in cons. 20. col. 3. uers. 6. facit, vol. 1. & idem uoluit. Bald. in l. ex præstatione. C. de vectig. & commiss. Rui. in cons. 202. in fi. vol. 2.

18 Secundò Amplia idem esse in solutione monetę, in qua attenditur consuetudo. Bart. Dec. & alij, in l. semper in stipulationibus. ff. de reg. iur. Bar. & communiter alij in l. Paulus. in princ. ff. de solutio.

19 XI. Infertur, vt in alienatione pignorum debeamus sequi consuetudinem. glo. in l. fi. in verbo, recuperare. in §. sin autem tempore. ubi Bald. & Sal. C. de iure dom. impetr.

20 XII. Infertur, vt etiam in euictione consuetudo attendi debeat, l. quòd si nolit. §. quia assidua. ff. de ædil. edic. l. si pignore. §. si creditor. ubi Bal. ff. de pign. actio. l. si stipulatus. in princ. ff. de vsur. & ibi Bar. & in l. 1. ff. de euictio.

21 XIII. Infertur, vt ista regula habeat locum etiam in mandato, & ideo uidemus quòd procurator destinatus ad uendendum potest omnia facere, quæ de consuetudine in contractu emptionis, & venditionis interuenire solent, ut tenent Bart. in l. si procurator. de iur. fisc. in l. si fraudator. ff. quæ in fraud. cred. Ang. in l. bene à Zenone. C. de quadr. præs. Pau. de Cast. in l. 2. ff. de iur. om. iud. Rom. in d. cons. 114. colum. 2. & seq. Fely. in c. cum M. colum. 2. de constit. in cap. ex litteris. colum. 5. & sequen. de fide. instru. Ias. in l. ut liberis. colum. 3. & sequen. C. de coll. & in l. j. §. procurator. ff. si quis ius dic. non obtemp. colum. fin. Aret. in consi. 11. colum. fin. Bald. in l. bene à Zenone. col. 1. in fin. C. de quadr. præs. Ang. in l. si quis prohibuit. in princip. ff. de publ. Affl. sup. const. rubr. de defens. impos. num. 11. Ruin. cons. 108. colum. 5. uolum. 4. Tiraquel. de constit. in 3. par. in 13. limi. num. 8. Io. Nicol. in l. generaliter. nu. 82. C. de sec. nup.

22 Primò Amplia, vt procurator etiam iurare possit super obseruantia contractus, quando ita consueuit iurari, ut voluit Alex. in apost. ad Bar. l. solutam. §. fi. ff. de pign. act. & Rui. cons. 66. col. 2. uol. 4.

23 Secundò Amplia, ut procurator deputatus ad fideiubendum possit renunciare omnibus legibus, introductis in fauorem fideiussorem, prout est consuetum. Ias. in l. certi condictio. §. si nummos. ff. si cert. pet. num. 13. & seq. Io. Nico. in l. generaliter. num. 67. C. de secundis nup.

24 Tertiò Amplia, ut procurator constitutus ad recipiendum pecuniam mutuo, possit illam accipere etiã sub. cambijs, & recambijs, quando ita erat mos illius ciuitatis, ut per Rom. cons. 94. in fin. & cons. 114. col. 2. in fi. & in l. 3. §. iuraui. ff. de iur. iur. Barb. in ca. cum M. Ferrar. colum. 46. & ibi Fel. colum. 2. de const. Ias. in l. certi condictio. §. si nummos. col. 3. ff. si cert. pet. & in l. ut liberis. col. 3. C. de collat. Ruin. cons. 93. col. 2. volumine quinto.

25 Hinc est, vt sicuti procurator generaliter constitutus potest ea omnia facere, quæ sunt secundum consuetudinem illius regionis, ut per Curt. iun. in l. diligenter. col. fi. ff. mandati. ita etiam ille qui simpliciter est consti-
26 tutus procurator ad aliquid faciendum, non potest aliquid facere contra consuetudinem illius ciuitatis Bar. in l. 1. C. de pasc. publ. lib. 10. Barb. in c. cum M. Ferrar. col. 46. de constit.

27 V. Amplia, ut in mandato generali ueniat illud quod solitus est dominus facere, licet aliàs non ueniret. ita Bar. in l. solutam. §. fin. & ibi Alex. in apost. ff. de pginor. act.

28 Ex quo infert ibi Alex. in d. §. fin. quòd procurator potest etiam donare, quando dominus hoc erat solitus facere. & idem dicit Bald. in cons. 138. vol. 5. & idem dicit Rom. in sing. 9.

¶ Contrarium tenet glo. in cap. 2. in verbo, non debet. de donat.

29 XIIII. Infertur, ut consuetudo inspici debeat ad hoc, vt contractus censeri debeat usurarius uel ne. ut tenet Bar. in l. quis sit fugitiuus. §. apud. Labeonem. ff. de ædil. edic. Oldrad. in cons. 107. circa fin. Bal. in l. unica, in 3. q. C. de his quæ pœn. no. sequitur Ias. in 1. colum. antep. in 4. quęst. C. de summ. Trinit. Abb. in cons. 15. col. 1. uol. 1. Dec. in cons. 170. col. pen. Aim. in cons. 6. nu. 103. & in cons. 145. nu. 12.

30 Primò Amplia, quia idem est an quis reputandus sit vsurarius, Io. And. in cap. quanquam. de vsur. in nouel. Paul. de Cast. & Saly. in l. 1. in fin. C. de proba. Roch. in tract. de consuetu. num. 129. Ioan. Nico. in l. generaliter. num. 8. C. de sec. nupt.

31 Secundò Amplia, nam etiam in solutione usurarum consuetudo est attendenda. Alex. in cons. 8. uolum. 6. Roch. de consuet. num. 88. & nu. 118.

32 Amplia istam ampliationem, ut etiam usuræ usurarum solutio à consuetudine interpretationem recipiat.

cipiat. ita Alex. in conf. 107. num. 18. volum. 2.

33 PRIMÒ Amplia principalem conclusionem, vt etiamsi in concessione non sit facta mentio de mero, & mixto imperio, nihilominus si talis erat consuetudo censetur etiam cõcessum merum, & mixtum imperiũ, vt not. Rom. cons. 59. col. 2. in princ. Ias. in l. vt liberis col. 3. C. de collatio. Io. Nicol. in l. generaliter. num. 66. C. de sec. nupt.

34 PRIMÒ Amplia istam ampliationem, vt etiam in concessione veniat passagium solitum exigi, vt per Bal. in rubr. ff. de rer. diuis. col. 5. vers. sed hic quæritur. Hispan. in rub. de donat. inter vir. & vxor. §. 1. num. 14. vers. ex istis infertur.

35 SECVNDÒ Amplia, vt in concessione veniant etiam regalia si solita sint venire. Abb. in c. cũ M. Ferrar. de constit. Alex. in cons. 89. vol. 3. Barbat. in c. quòd translatinnem. de offic. leg. Afflict. super constitu. sub rubrica, quòd nullus prælatus. nu. 26. Secus autem quando regalia non essent solita venire, vt per Bart. in l. fideicõmissi. §. si seruo. ff de legat. 3.

36 SECVNDÒ Principaliter amplia, quia etiam officialis ad officium intelligitur esse receptus secundum consuetudinem loci, vt dicit Bar. in l. Magistratus. ff. ad munic. Abb. in cons. 16. colum. 2. volum. 1. Barbat. in cap. quod translatinnem. de off. leg. Ias. in l. diem functo. colum. 3. ff. de offic. assesso. & in l. ut liberis. colum. 3. C. de collatio.

37 Infertur igitur, vt legatus de latere semper censeatur constitutus cũ ea facultate, quæ cõitertradi solet alijs legatis, per text. in c. quod trãslationẽ. de offic. legat. Brun in tract. quod stant. masc. in 5. artic. in 10. quæst. col. 7. vers. ad prædicta etiam.

38 Amplia, quia idem dicendum est in concessione iurisdictionis, secundum Hispan. in c. per vestras. in 2. not. num. 27. de donat. inter uir. & vxor.

39 TERTIÒ Principaliter amplia, vt etiam priuilegiũ recipiat interpretationem a consuetudine, vt per Bal. in l. fin. colum. 1. C. de fideicomm. Abb. in c. certificari. in 2. not. de sepult. Alex. in cons. 107. colum. pen. nolumen. 2, Ioan. Nicol. in l. generaliter. num. 79. C. de sec. nuptijs.

40 IIII. Amplia, quia etiam in conuocatione consilij est inspicienda consuetudo. Bar. in l. omnes populi. in 2. q. princ. ff. de iust. & iur. Bart. & alij in l. 2. C. de decurionib. lib. 10. Brun. in tract. de forma. fol. 15. aliàs sub rub. qui poss. dare uel tol. for. colum. 2. vers. & multa exempla.

41 V. Amplia, vt hoc idem dicendum sit in electione officialium facienda, l. item eorum. ubi Bart. ff. quod cuius. uniuer. nom. & not. Aret. in l. 2. §. prius. col. fin. ff. de vulg. & pupil. Brun. in tract. de forma. in loco proximè allegato.

42 VI. Amplia, nam in exactione tributorum uenit captura personalis, quando exactores consueuerunt procedere etiam quo ad capturã personæ, ut not. And. de Barba. & ibi Io. de Plat. in l. missi opinatores. C. de exact. tribut. lib. 10. Bald. in l. 1. nu. 4. C. si propter publ. pensit. Hispan. in rubr. de donatio. inter vir. & vxor. §. 1. num. 13.

43 VII. Amplia, ut etiam in rescriptis attendamus consuetudinem. Grat. in cons. 153. num. 44. uol. 2. & latè tradit. Tiraq. in trac. de nobilit. c. 10. num. 9.

44 VIII. Amplia, vt etiam statuta recipiant interpretationem à cõsuetudine, vt per Anch. in l. tres fratres. ff. de pact. Bertr. cons. 290. nu. 13. uol. 2. Io. Nicol. in l. generaliter. nu. 80. C. de sec. nup.

45 IX. Amplia, quia etiam in pœnis est seruanda consuetudo, vt dicit Paris. in tract. de sindicatu. fol. 9. col. 3. & fol. 36. col. 2. Fel. qui multa cumulat, in c. inter cęteras. col. 5. de rescri. & in c. inquisitionis. col. 5. de accusat. Aimo in cons. 135. num. 6. & in cons. 201. nume. 11.

46 X. Amplia, quia etiam in delictis attenditur consuetudo, vt per Fely. in cap. ad petitionem, circa fin. de accusatio.

47 XI. Amplia, quia etiam confectio inuentarij hanc interpretationem recipit, prout in hærede tradit Bald. in l. fin. in fin. princ. & ibi Paul. de Cast. in §. 1. C. de iur. deliber. & in tutore dicit Bart. in l. tutor qui repertorium. in princ. ff. de administr. tuto. Io. Cror. in l. nemo potest. num. 53. ff. de leg. 1.

48 XII. Amplia, nam ubicunque dubitatur an libris mercatorum sit fides adhibenda, semper attendenda est consuetudo Regionis. Bart. Ias. & communiter alij, in l. admonendi. ff. de iureiur. Ias. in l. 1. num. 37. C. de eden. Dec. post alios in c. 1. nu. 27. de probatio. Roch. in tract. de consuet. nu. 106. & nu. 273. Aim. de antiq. temp. in 1. par. nu. 266. & seq.

49 XIII. Amplia, ut etiam consuetudo sit seruanda in cursu aquarum uel eius seruitute. l. si manifeste. C. de seruitu. l. si prius §. 1. ff. de aqu. pluu. arcen. Cæpoll. in tract. de seruitut. vrbano. prædio. c. 7.

50 XIIII. Amplia, nam idem dicendum est in oblatione facienda à debitore creditori, vt tenent Bal. in l. fin. col. fin. vers. item scias. C. de condit. inser. Bar. in l. item illa. ff. de constit. pecu. Bald. & Saly. in l. acceptam. C. de vsur.

51 XV. Amplia, vt etiam in materia restanri & remissionis consuetudo sit attendenda, ita Maria, iun. in cõs. 78. num. 13. vol. 2. Rui. in cons. 74. col. 3. vol. 1.

52 XVI. Amplia, vt etiam cultura agrorum hanc interpretationem recipiat, & ideo non potest colonus mutare usum, seu formam culturæ in præiudicium Domini, & facere id in agro, quod fieri non consueuit. tex. est in l. & hæc distinctio. §. fi. ubi Bart. & Paul. ff. locat. Petr. de Vbal. in tract. de duob. fratrib. part. 11. nu. 44. & seq. Alex. in cons. 177. nu. 15. uol. 2. Rui. in cons. 74. num. 15. uolum. 1.

53 Amplia, nam si colonus non coluerit agrum secundum consuetudinem, poterit à domino expelli, secundum Alex. in cons. 129. uol. 2.

54 XVII. Amplia, nam regula procedit in materia iudiciali, & quod habeat locum in ordinatorijs, tenet Bal. Saly. in l. 2. per illum text. C. quemad. test. aperia. Guid. Papæ decis. 263. Roch. in tracta. de consuet. num. 149. & sequen.

55 XVIII. Amplia, quia iudex tenetur seruare illam formam in proferendo sententiam, quam seruat illa Curia ubi ipse residet, Bart. in l. iudices. C. de sent. & interloc. iud. Roch. in tracta. de consuet. nu. 150.

56 XIX. Amplia, nam hoc idem seruandum est in præfixione dilationum. Bart. in authen. qui semel. nu. 14. C. quo. & quan. iud. Lanfran. in c. quoniam contra. in verbo, dilationis. nu. 15. de prob.

57 XX. Amplia, nam etiam in interpositione decreti iudex consuetudinem loci tenetur seruare, ut not. Bal. in l. fin. §. necessitate. num. 17. C. de bo. quæ liber.

58 XXI. Amplia, quia etiam citatio recipit interpretationem à consuetudine. Innoc. in c. cum nobis. col. 2. de electio. Bal. in cap. 1. col. 4 de milit. uasal. qui contu. Abb. in c. consuluit. nu. 5. de offic. deleg. Fel. in c. 2. in fi. de test. & in c. ad petitionem, in fin. de accusat. Ioan. Nico. in l. generaliter. nu. 84. C. de sec. nupt.

59 XXII. Amplia, nam hoc idem seruandum est in examinatione testium, ut est. tex. in l. 3. §. fi. ff. de test. & tradit. Grat. in cons. 153. col. 4. uol. 2.

XXIII. Amplia,

60 XXIII. Amplia, quia idem est etiam in interpretatione instrumentorum, quę quidem instrumenta recipiunt interpretationem, & extensionem à particulari
* cõsuetudine eiusdemmet Notarij, vt not. Bar. Paul. de Cast. Alex. Soc. Ias. & * communiter alij, in l. Gallus. §. idem credendum. ff. de lib. & posthum.

61 XXIIII. Amplia, ut conclusio extendatur etiam ad vltimas voluntates, & ideo circa formam adhibendam in testamentis consuetudo seruanda est. l. si non speciali. ubi Bar. Bald. & alij, C. de testa. Guid. Papæ decis. 262. Curt. in tract. de consuet. nu. 169.

62 Primò Amplia, vt idem seruandum sit circa. facultatem testandi. Io. Fab. in procem. instit. super verbo, Iustinianus, Guil. Bened. in c. Raynutius. in verbo, & vxorem nomine Adelasiam. nu. 479.

63 Secundò Amplia, vt etiam consuetudo sit inspicienda circa numerum testium testamentariorum, vt dicit Roch. in tract. de consuet. nu. 159.

64 XXV. Amplia. vt conclusio habeat locum etiam in substitutionibus. ita Guihel. Bened. in c. Raynutius. in verbo, & vxorem nomine Adelasiam. num. 565.

65 XXVI. Amplia, quia consuetudo attenditur etiam in detractione falcidiæ vel trebellianicæ facienda. Innoc. in cap. Raynutius. in glo. in verbo, consuetudinem. de testam. Abb. in cons. 73. colum. fin. volumine secundo.

66 XXVII. Amplia, nam etiam consuetudo debet seruari quando quis immittitur in possessionem ex beneficio legis fin. C. de edic. diui Adria. toll. ut tradit ibi Bal. in d. l. fi. q. 7. nu. 46.

67 XXVIII. Amplia, quia denique omnis dispositio debet à consuetudine interpretationem recipere, ut dicit Inn. in c. olim. de verb. sig. Abb. in c. certificari. de sepult. Bertr. in cons. 290. nu. 13. vol. 3. Ruin. cons. 160. col. 3. vol. 1. Dec. qui plures allegat. in l. semper in stipulationibus. nu. 12. ff. de reg. iur.

68 XXIX. Amplia, quia contractus recipiunt interpretationem à consuetudine, etiam si sit adiecta dictio taxatiua. ità Bart. in l. viros. C. de diuer. offi. lib. 12. Rom. cons. 94. col. 2. & in l. 3. §. iurare. ff. de iureiur. Ias. in l. 1. col. 3. ff. si quis ius dic. non. obtem. & in l. si mora. col. 2. ff. sol. matr. Cassan. in cons. 1. in 3. præsupposito. num. 24. Ruin. cons. 93. col. 2. vol. 5.

69 XXX. Amplia, vt conclusio procedat etiam in materia odiosa, prout quod censeatur concessa facultas exigendi vsuras vsurarum, dicit Alex. in cons. 107. col. pe. volum. 2.

70 XXXI. Amplia, vt conclusio habeat locum etiam si consuetudo non sit præscripta, sed tantummodo per aliquos actus obseruata, ut uoluit Nicol. de Mattar. in l. de quibus. ff. de leg. quem refert, & sequitur Ant. de Butr. in cap. fi. colum. 25. vers. ex his dicit Nicol. de consuet. Alexan. in cons. 107. colum. penul. volum. 2. Aretin. in cons. 11. colum. fin. uers. sed tamen re superabundanti, Afflict. super const. reg. fol. 131. aliàs sub rub. ne fil. pro pat. in const. incip. iustitiarios. num. 6. Roch. in rubri. de consuet. in 4. quæst. vers. ex præmissa doctrina. Dec. in l. semper in stipulationibus. in fin. ff. de regul. iur.

71 Primò Limita regulam principalem, si constaret contrahentes noluisse sequi consuetudinem, ut not. Guald. in loco. 12.

72 Secundò Limita, nam licet in contractibus habeatur pro expresso id, quod est consuetum, licet fuerit omissum, ut per Doct. in d. cap. cum M. Ferrarien. de const. tamen illud non procedit, quando casus omis-
73 sus, qui ex consuetudine suppleri potest, sit exclusus virtute casus expressi in contractu, prout not. Ruin. in consilio 74. columna tertia, volumine primo.

74 Tertiò Limita, quia quando adessent plures consuetudines, vltima tantum deberet attendi, vt tradit Alex. in cons. 5. col. fi. uol. 5. Dec. in l. semper in stipulationib. num. 9. ff. de reg. iur.

75 Quartò Limita, vt conclusio procedat in consuetis fieri communiter: secus si raro, vt dicetur infra in tertia conclus. in 5. limit. eod. tit. vbi etiam traduntur aliæ limitationes, quas ibi vide.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Consuetudo loci attenditur in contractibus.

1 Proxime subsequitur alia conclusio, quòd in contractibus attenditur locus in quo contractus geritur, tex. est in l. si fundus, ff. de euict. l. semper in stipu
2 lationibus. ff. de reg. iur. Et ideò debet adhiberi solennitas requisita in loco contractus. Bald. in l. cunctos. col. 11. in fin. vers. uiso de iur. person. C. de summ. Trinit. Caccialup. ibi. col. 47. in fi. versic. dicit etiam Alber in 1. part. statutorum. quæst. 15. Ang. in d. l. si fundus, in princip. ff. de euictio.

3 Infertur igitur ex hac conclusione, vt contractus factus cum solennitate requisita in loco, in quo contractus perficitur, vel de consuetudine, vel statuto, operetur quo ad bona etiam alibi existentia, licet in loco bonorum maior solemnitas requiratur. Quæ conclusio dupliciter comprobatur.

4 Primò, Quia etiam forensis contrahens in loco, tenetur seruare solemnitatem in contractu eius loci, in quo contrahit, vt voluerunt Bart. in d. l. cunctos populos. col. 6. uers. & primo quæro. Bal. in repet. col. 11. ver. refert, & sequitur. & col. 47. in fi. uers. idem dicit. in eadem repet. & col. 52. & col. 53. uers. 2. aduerte. & col. 54. uers. quando uero statutum. & col. 46. uers. in primis in quantum concludit hic Bart. Aret. in cons. 54. col. 2. & cons. 73. col. 3. in fi. Capra in cons. 144. col. 2. Innoc. in rubr. de consuetud. col. 2. uers. sed hic melius. Imol. in c. cognoscentes. colum. 4. in fin. uers. nunquid antem statuta ligent. de const. Anch. in c. fin. colum. 4. in 7. oppos. de const. in 6. Felyn. in cap. 1. colum. 13. uers. facit quod not. Inno. de spons. Ant. de Butr. in rubrica de consuetud. in princ. & Imol. colum. 1. Aret. in cons. 11. colum. fin. uers. sed tamen ex abundanti. Bald. in cons. 461. in 2. dubio. uolum. 1. Roch. de Curt. in cap. fin. colum. 249. & seq. de consuetud. Imol. in c. cum olim. colum. 1. vers. item etiam potes notare. de cler. coniug. Bald. in rubrica de consuetud. col. fin. vers. ubi agitur ex contractu. Card. in repet. c. fi. in 47. q. nu. 35. de consuet. Rui. in cons. 117. nu. 11. uol. 5. & cons. 301. uol. 1. Ias. in consi. 48. col. fi. uol. 1. & cons. 59. col. 2. volum. 3.

5 Secundò, Quia solennitas requisita in contractu de iure communi, vel statuto, uel consuetudine in loco originis, uel domicilii, non ligat subditum contrahentem extra territorium, ut not. Bar. in d. l. cunctos populos. col. 12. vers. circa primum. Soc. in cons. 302. col. 1. vers. prima conclusio. & dictum est supra io tit. de statut. in 8. conclus. in 4. limit.

6 Primò Amplia, ut quo ad solemnitatem attendatur locus contractus, & non attendatur locus destinatæ solutionis, ut dicit Caccialup. in d. l. cunctos populos. col. 49. uers. & dum supradixi. & col. 51. uers. ex prædictis potest decidi. Ang. in l. fundus. uers. primo casu, de euict. Abb. in c. fi. nu. 27. de for. compet.

7 Amplia istam ampliationem, quia etiam restitutio in integrum competens vigore contractus sit petenda in loco contractus, non autem in loco destinatæ solutionis, vel io loco iudicij, ut not. Soc. in cap. dilecti. col. fi. de foro compet.

8 SECVNDÒ Amplia, quia non solum contractus non seruata solemnitate loci, in quo contrahitur, est nullus, si de eo quæratur in loco contractus, sed etiam si de eo contingat alibi dubitari quàm in loco contractus. ita Caccialup. in d. l. cunctos. colum. 46. vers. infert, quòd si statutum.

9 TERTIÒ Amplia, ut etiam in contractu matrimonij super solemnitate sit seruanda solemnitas requisita, vel ex statuto, uel ex consuetudine in loco, in quo matrimonium contrahitur. ita uoluit Abb. in c. 1. col. fi. vers. sed dubitatur circa prædicta. de spons. Anchar. ibi circa fi. late Felyn. ibi colum. 13. in fi. & seq. uers. circa secundum Caccial. in d. l. cunctos. col. 46. vers. item scias. C. de summ. Trin.

10 QVARTÒ Amplia, ut etiam in distractibus attendatur locus contractus, si concurrat uel identitas rationis, uel ratio expressa in dispositione. Ita Caccial. in d. l. cunctos. col. 46. vers. posset hic dubitari.

¶Contrarium videtur sentire Ias. in l. qui certo loco. ff. de condi. indeb. col. 2.

11 QVINTÒ Amplia, etiamsi contractus perficiatur per procuratorem, quia in loco contractus procurator deputatus ad contrahendum debet adhibere candẽ solemnitatem, quam adhiberet ipse principalis, si per se contraheret, ut declarat idem Caccialup. in d. l. cunctos populos. col. 49. uer. & fortius putarem.

12 SEXTÒ Amplia, quia etiam in ijs, quæ pertinent ad litis decisionem attenditur locus contractus etiam si solutio alibi sit destinata Purpur. post Bar. & Saly. in l. cunctos populos. nu. 103. & seq. ubi dicit hanc esse cõ- * munem * opi. C. de sum. Trinit. & ibi Caccialup. num. 111. & nu. 130. in fi.

SEPTIMÒ Amplia, ut etiam quo ad solemnitatem gabellæ attendatur locus contractus, ut tenent Bald. in l. 1. in 2. q. C. ubi conuen. qui cer. loc. sol. prom. in l. magis puto. §. illud. ff. de reb. cor. Bal. in l. 1. in 1. q. C. de cõtrah. empt. Dec. in c. 1. nu. 23. uers. prædicta conclusio. de iudic. ubi dicit * communem opin. Purpur. in l. cunctos populos. nu. 105. & ibi Caccialup. num. 97. C. de sum. Trin. Curt. iun. in l. hæres absens. §. apud Labeoné. in fi. de iudic. Purpur. in l. ninum. nu. 92. ff. si cert. peta. Aret. c. licèt. el 2. col. 5. uers. ea quo infert, de foro compet. ubi dicit istam communem opinionem. & ibi Ant. de Butr. col. 5. uers. aduerte contractus. & ibi Abb. nu. 90. Fely col. 10. in fi. & seq. ubi etiam dicit istam partẽ communem. idem tenet Ang. in l. fi. col. fi. ver. sequitur etiam secundum. ff. de iurisd. om. iud. Soc. in cons. 303. in 3. subscriptione. col. 1. & seq. & consi. 302. colum. 1. uers. secunda conclusio. Bertach. in tract. de gabell. in 6. par. quæst. 3.

13 ¶Contrarium, quòd immo attendatur locus collatę solutionis, & non contractus, quo ad solutionem gabellæ, uoluit Bal. in l. multum interest. col. fi. uersi. pone ergo, dicit statutum. C. si quis alt. uel sib. & ibi Salyc. in finalibus uerbis.

14 PRIMÒ Limita primam * communem opinionem, quando grauatur persona ad gabellam soluendam, quia tunc forensis contrahens solueret illam in loco domicilij, non autem in loco contractus: secus si grauamen respicit conuentionem. ita Caccialup. in d. l. cunctos populos. col. 51.

15 SECVNDÒ Limita, nisi quis in fraudem exiret locũ, ut fraudaret gabellam, quia tunc etiam in loco unde recessit, tenetur gabellam soluere. ita Caccialup. in d. l. cunctos populos. col. 51. vers. quandoque vero ille qui contrahit, C. de summ. Trinit.

16 Declara, & intellige locum contractus, in quo facta est conuentio, non autem locum, in quo factum est instrumentum, vt declarat Ant. de Butr. in c. fi. col. 6. & ibi Abb. nu. 31. de foro compet.

17 Amplia, nam idem est, si contractus, uel instrumentum alibi renouaretur, quia attenditur locus, in quo primo est facta conuentio, uel contractus firmatus, ut uoluit Bald. in l. uniuersa. in fi. C. de precib. Imper. offer. Bertach. in 6. par. de gabell. in 2. q.

19 OCTAVÒ Amplia, ut sicut ratione contractus quis sortitur forum in loco celebrati contractus, ita etiam ratione quasi contractus quis forum sortitur in loco, in quo quasi contraxit, ut per Ant. de Butr. in c. fi. col. 9. de foro compet. quem sequitur Ias. in l. qui certo loco. cir- * ca finem. uer. ex istis ergo. ubi dicit * communem opi. ff. de condict. indeb.

19 NONÒ Amplia, ut etiam ratione delicti commissi quis sortiatur forum in loco perpetrati criminis, licèt aliàs minimè in eo loco posset conueniri c. fi. ubi Abb. * & * communiter alij, de foro comp. in l. 1. ubi Bar. Bal. & alij, C. ubi de crim. ag. oport. & in l. solent. ff. de cust. reor. gl. in l. à diuo Pio. §. sententiam ff. de iudic. Ioã. de * Anan. in c. 1. nu. 5. ubi dicit * communem opin. de raptor. & ibi Abb. col. 2.

20 Limita, quia in foro pœnitentiali non sortitur quis forum ratione delicti, prout not. gl. in c. 1. 26. q. 2. Abb. in c. fi. nu. 7. & in c. cum contingat. nu. 29. de foro com * pet. & in ca. 1. vbi dicit * communem opin. de raptor. Anchar. in c. postulasti. nu. 15. de foro compet. Abb. in c. cum ab ecclesiarum. col. 3. de offic. ordi. Roma. in singul. 467. incip. ratione delicti. Rocc. qui dicit communem opin. in c. fi. fol. 72. secundum paruam impressionem, de consuet.

21 DECIMÒ Amplia, quia etiam mensuratio in loco cõtractus est facienda, non autem in loco, ubi res uendita sita est, ut uoluit Bart. in l. semper in stipulationibus. & * ibi Déc. & Cagnol. qui sub nu. 7. hanc dicit * communem opin. ff. de reg. Brun. in tract. de augum. monet. conclus. fi. uersi. etsi fit. Afflic. decis. 363. num. 5. Soc. in cons. 247. col. 4. Bertach. in uer. venditio qualiter fiat. num. 41. Purpur. in l. uinium. nu. 93. ff. si cer. pet. Paris. in cons. 64. nu. 71. vol. 1.

11 Tenendo principalem conclusionem, quod in contractibus attendatur locus contractus, & propterea etiam forensis contrahens teneatur seruare consuetudinem vel statutum loci, in quo cõtractus perficitur, maximè quo ad solemnitatem requisitam in contractu.

22 PRIMÒ Limita, nam forensis, qui graue damnum sentiret ex obseruantia statuti, uel consuetudine, restitueretur in integrum ex clausula generali. ita Innoc. in rubrica, de consuetud. col. 1. vol. sed quid si extraneus. & ibi Ant. de Butr. circa princ. Imol. col. 1. circa princ. & in c. 2. col. 4. uers. dicit tamen. de constit. Card. in rep. c. fin. q. 47. de consuet. Aret. in cons. 11. col. 2. uers. sed his non obstantibus.

23 Sublimita, quando ignorantia esset multum probabilis, & non aliàs, vt declarat Ant. de Butr. in ca. 2. col. pe. in fi. & idẽ Imol. in rub. de cõsu. in 1. not. circa prin.

24 ¶Contrarium, quòd immo forensis contrahens in loco non ligetur consuetudine vel statuto loci contractus, tenet Barb. in rub. de consuet. col. 12.

25 SECVNDÒ Limita, quando statutum loci requirens solemnitatem in contractu principaliter respiceret personam, cuius fauore exigit illam solẽnitatem, quia tunc non operaretur quo ad forenses contrahentes in loco,

ut per Caccialup.in l.cunctos populos. col. 53. & seq. & dictum est supra in tit.de statut.in conclus.8.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Notarius præsumitur rogatus apponere omnes clausulas consuetas.

1 CONgruenter ex præmissis subnectitur alia conclusio, quòd notarius censetur rogatus apponere omnes clausulas solitas, & consuetas. ita probat text. iuncta gl.in l.fi.C.de fideiuss.& ibi Bal.in princ.& tex. in l.si prius. §. rectè placuit.& ibi Bart. not. ff. de aqua plu.arc.& hoc firmant Bal.in l.huiusmodi. in princ.ff. de leg. 1. Bart.in l.de die,in fi.princ.ff.qui satisd. cog.in l.si pignori §.fi.ff.de pign.act.Ias.in l.fi.col.9.C.de iur. emphyt.Bal.in l.si quis sub conditione.la 1. in fi.ff.de condi.inst. Alex.in cons. 102.col.4.in fi.uol.3. & cons. 105.col.fi.uol.2.& consi.28.col.2.in fi.uol.2.& consi. 89.col.fi.uol.3.Ias.in l.1.§.si procurator. colum.fi.ff.si quis ius dicen.non obtemper.Alexan.in l. si finita. in princ.ff. de dam.infect.no.Bal.in l.quòd si nolit. §.quia assidua.ff.de ædil.edi.Fely.in c.cum M. Ferrarien. col. 2.& seq.de constit.& ibi Barbat. col. 47. & ibi Petr.de Anch.col.1.& Dec.col. 2. Alex.in cons.27. col.1.circa fi.uol.2.Barba.in c.quòd translationem. col.6. & seq. de offi.leg.Barbat.in consi.5.col.pen.in fi.& seq.uol.3. Soc.in cons.101.col.1.in fi.& seq.vol.3. Gomes. in c. 1.char.21.de consti.in 6.Dec. in reg. semper in stipulationibus.col.2.ff.de reg.iur.Fely.in c.ex literis.col. 5. de fide instrum.& Ias.in l.ut liberis. col.4. C.de coll.in l.certi condictio.§.si nummos. col.3. & seq.ff. si cert. pet.Ias.in l.argentarius.col. 1.circa fi. ff. de eden.Alex. in l.huiusmodi.in fi.princ.ff.de leg.1.Ias.in rep.l.admonendi.num.165.de iureiur. Dec.in consi.449. col.pen. in princ.Soc.in l.Gallus.§.idem credendum.col.4.ff.de lib.& posthu.& ibi Alex.col.2.Fely.in c.sicut.col.pen. in 7.limit.de re iud.Cassan.in consuet. Burg. fol. 208. col.4.& seq.& Ias.in l.Gallus.§. idem credendum. col. pen.in fi.ff.de lib.& posth.in 1.lect.& in 2.lect. col.3. & in repet.l.admonendi.nu.165.ff.de iureiur. Fel.in c. cum P.Tabellio.col.3. de fide instr. Bert. in consi.74. col.2.uol.1.decis.Neapol.159. in nou.Affli.super constit.fol.148.aliàs in rubrica de fer.& salar.iudic.nu.13. Multa congerit Io.Nicol.in l.generaliter.num.61.& seq.C.de secun.nupt.maximè nu.68.Brun. in tract.de stant.masc.fol.8.aliàs in 5.art.in 11.q.colum.7. Aymo cons.75.col.1.Grat.cons.159.col.fi.uol.2. Cagnol. in l.si librarius.nu.50.el 2.ff.de reg.iur. Tiraq. de constit. in 3.par.in 3.limit.nu.7.& seq.

2 PRIMÒ Amplia, nam clausulæ solitæ apponi in literis apostolicis censentur inesse,licèt non sint appositæ.c.accepimus,& ibi Ant.de Butr.not.in notabilibus. de ætat.& qualit.Idem probat text.in c.cum M.Ferrarien.& ibi not.Ant.de Butr.in 6.col. Imol. colum.3.in princip. Abb.col.2.Barba.col.45.& ibi Rip. col.19.& Fely.col.2.de constit.Alex.in cons.107.col.pen.vol.2. Ias.in l.vt liberis.col.3.& seq. C. de coll.in l.certi condictio.§.si nummos.col.3.ff.si cert.pet.in l.argentarius. col.1.circa fi.ff.de eden.in d.l.admonendi.in repet.nu. 165.ff.de iureiur. Alex in consi.37.col.1. in fin. uol.1. Zas.in cons.18.vol.1.Ias.in l.Gallus.§.idem credendũ. col.pen.in fi.ff.de lib.& posthu.in 1.lect.& in 2.lect.& col.3.Ias.in cons.20.col.pen.vol.1.

Limita,sm Card.in d.c.cum M. Ferrarien. col.1. ut istud procedat in præiudiciũ impetrãtis,nõ aũt in fauorẽ.

SECVNDÒ Amplia,quia adeo censentur partes uoluisse,ut Notarius apponat clausulas consuetas: quia si instrumentum non contineat illud, quod consuetum est in eo apponi, censetur defectiuum,ut notant gl. & Bar.in l.generali.C.de tab.lib.10.Bart.in procæ.ftorũ. col.2.in l.ad testium.§.si quis ex testibus.ff.de test.Specul.in tit.de instrum.edit.§.breuiter.uers. in fin. autem. Imol.in l.2.§.si dubitetur.in fi.ff.quemadm.testa.aper. Alex.post Imol.ibi in rubr.col.2.ff.de oper.nou.nunc. in l.si ita stipulatus.§.Chrysogonus.col.3. ff.de uerbor. oblig.Corn.in consi.94. & in subscriptione subsequenti.& consi.118. col.2. vol.4. ubi in omnibus istis locis dicitur, quòd signum notarij est apponendum in instrumento,vbi consuetum est signa apponi,aliás instrumentum non facit fidem. idem voluit gl.in §.quia vero. in uerbo,auctore,in authen.vt præpon.nom. Imperat. Alex.in cons.37.col.fi.vol.3.

5 . Infertur igitur, ut notarius debeat in alienatione rerum ecclesiæ adhibere solennitatem requisitam de cõsuetudine. Io.And.& * communiter alij, in c. nulli. de reb.eccles.non alien.

6 TERTIÒ Amplia, quia si Notarius non apponit clausulas consuetas,præsumitur error. Pet. de Anch.in c.cum M.col.1.de constit.& ibi Ioan.de Ripa. col.19. Alex.in apostil.ad Bart.in l.fi.ff.de tabu. exhib. Soc.in consi.101.col.1.in fi.uol.3.

7 QVARTÒ Amplia,nam si notarius omittat consueta apponi in instrumento,potest tanquam falsarius puniri.l.iubemus.& ibi Bart. Bal.Saly. & * communiter alij,C.de testa.Bart.in l.ex ea parte. ff.de uerbo.oblig. Bal & Ias.in l.si post.C.de iur.& fact.ignor. Fely. in c. ex literis.col.2.de fide instr.

8 Limita,id nõ habere locum nisi in casu d.l.iubemus, ut ibi per Alex.& Ias.Gra.qui amplè comprobat in cõsi.16.nu.45.uol.1.vbi dicit * communem opin. Ruin. consi.245.nu.13.vol.5.

9 QVINTÒ Amplia, quia imbreuiatura notarij suppletur ex clausulis consuetis.Bal.in rubr.in 6.col.uersi. sed tertio quæritur. C.de fide instrum. & in l. contractus.eo.tit.col.3.vers.quæro circa istam secundam perfectionem.Ant.de Butr.in c.ex literis.col.fi.de fide instrum.Alex.cons.37.col.2.vol.3.Soc.in cons.94.col.3. Ang.& post eum omnes alij,in l.2.§.idem credendum. ff.de lib.& posth.Spec.in tit.de instru. edit. §. ostenso. uer.quid si imbreuiatura.Fely.in c.cum P.Tabellio.col. 3.de fide instrum.

10 SEXTÒ Amplia,nam qui tenetur facere instrumentum alicui, debet illud facere cum clausulis consuetis, ut dicit Ang.in l.2.ff.de iurisd.om.iud. Alex. in l. si finita.in prin.ff.de dam.infect. Fely. in c.cum M.col.2. de const,in c.ex literis.col.5.& seq.de fide instr.

11 SEPTIMÒ Amplia, quia etiam ex minori temporis spatio,quàm decem annorum; clausulæ consuetæ habentur pro appositis in instrumento,ut declarat Roch. in rubr.de consuet.in 4.q.uer.ex præmissa doctrina.

22 Infertur igitur ex præmissis, quod quando de consuetudine est,ut in instrumento apponatur clausula cõstituti, notarius debet apponere clausulam constituti in instrumento,quasi de hoc videatur rogatus,ut tenẽt Soc.in cons.101. col.1.& seq.vol.3. & Ioan. Andr.in addit.Spec.in tit.de instrum.edit.§.instrumentum.ver. quid si à contrahentibus.in addit.magna.Pau.de Cast. in cons.10.col.1.uol.1. Dec.in consi.449. col. pen.in princip.Ias.in l.ut liberis.colum.4. C. de coll. Oldr.in consi.139.col.fi.Ias.in l.ex ea parte.col.2. ff.de uerbor. oblig.Cassan.in consuet. Burg. fol.240. colum.3.Soc. 239.col.fi.vers.sed ad difficultatem. Tiraq. de constit. in 3.part.in 31.limit.num.3.& seq. Gram. decis.103. num.

nu.109.Mant.consi.156.num.11. Felyn.in c.cum M. colum.4.de constit.

¶ Contrarium tenent Alex. in consi. 28. col. 2. & seq.uol.2. Dec.in l. semper in stipulationib. num. 19. ff. de reg.iur. Cagno.in l.si librarius, nu. 50. cl 2. eo.tit. Ioan.Crot.in l.si is qui pro emptore.col.pe.uer.ultimò quæritur.ff.de usucap. Dec.in l.contractus.num.13.de reg.iur.& in l.semper in stipulationibus.colum.fi.ff.de reg.iur.& in l.ut liberis.col.3.C.de collat.Grat.in consi.49.col.2.vol.1.

13 Declara, quia ita demum notarius poterit apponere clausulam constituti, quando habet facultatem apponendi in instrumento clausulas consuetas, secus autem si notarius uolebat illam apponere tanquam ex iuris permissione, ita declarat Grat.in consilio 70. circa fin. volum.1.

14 Primò Amplia proximam illationem, nam si esset de consuetudine apponere hypothecam, posset hypotheca extendi in instrumento per notarium. ita dixit Bal.in l.bene à Zenone.col.1.in fi. C.de quad. præscr. & in l. 1.col.pen.in fi.ff.sol.matr. Dec. Neapol. 159.in nouis. Afflict.super constit. fol.148. in rubr. de fer. & salar.iudic.num.13.Ioan.Nicol.in l.generaliter.nu.68. C.de secun.nupt.Rui.cons.132.col.pen.vol.5. Dec.in l.semper in stipulationibus.nu.14.ff.de reg.iur.

15 Secundò Amplia idem esse, si esset de consuetudine apponere guarentigiam.ita Bal.in l.Gallus. §.idem credendum.col.2.Imol.col.2.Alex.col.3.& Ias.in 1. lect. col.fi.ff.de lib.& posth.

16 Tertiò Amplia, ut idem dicendum sit si esset de consuetudine apponere precarium.Betran.in cons.74. col.2.vol.2.decis.Neap.159.in nou.Afflict.super constit.fol.148.in rubr.de fer.& salar.iudic.nu.13.& idem voluit Ioan.Andr.in addit.ad Spec.in tit. de instr. edit. in §.instrumentum,in ver.institutio.Ant.de Butr.in c. ex literis.& ibi Imol.col.fi.& Fely.col.5.& seq.de fide instr.Soc.in l.Gallus.§.idem credendū. col.fi. ff.de lib. & posth.Ias.in l.ut liberis.col.4.C.de colla. Felyn.in c. cum M.col.3.de consti.Barbat.in cons.73 col.fi.vol.3.

17 Quartò Amplia, si esset de consuetudine apponere renunciationem exceptionis discussionis, ut uoluit decis.Neapol.159.in nou.

18 Quintò Amplia, idem esse quo ad clausulam codicillarem, vt ponit Aim. cons.75. col.1. & dicetur in seq.conclusione.

19 Primò Limita, principalem conclusionem non procedere in pœna, quæ nunquam subintelligitur, nisi sit expressa: nec sub extensione pęnam notarius potest exprimere, ita Bal.in l. si duo patroni. §. si quis iurauerit.in princip.uer. non tamen præsumam pœnam.ff.de iureiur.in l.fi. col.j.circa medium.de exec.rei iudic.Soc. in l.Gallus.§.idem credendum.col.2.ff.de lib.& posth. Alex.in cons.28.col.2.uolum.2.& sequitur Dec.in d.l. semper in stipulationibus.col.fi.ff.de reg.iur.Afflic.super const.fol.148.in rubr.de fer.& salar. iudic. nu.16.

20 ¶Contrarium, quòd etiam pœna consueta apponi ueniat in contractu ex partium intentione, tenuit Angel.in l.2.ff.de iur.omn.iud.circa princ.in l.bene à Zenone.in fi.C.de quadr.præsc.& ibi Bal.colum.1.in fi. Alex.in apostill.ad l.solutam.§.fi.ff.de pig.act.Abb.in c.2.de precar.Barba.in cons.14.col.pen.vol.2. Fely.in c.ex literis.col.6.de fide instrum. Ias.in l. vt liberis.col. 3.& seq.de coll.& in l. certi condictio. §. si nummos. col.3.& seq.ff.si cert.pet.& hoc tenet Felyn. in c.1.col. 8.in fi.ut lit.non contest.Ias.in l.1.§.si procurator.col. fi.ff.si quis ius dicen.non obtemper.Alex. in apostil. ad Bart.in l.illa institutio.ff.de hære.instit. Bar.in l.ex ea parte.ff.de uerb.oblig.& ibi Paul.de Cast. & Ias.col.1. in fi.Ioan.Nicol.in l.generaliter.nu.65. C.de sec.nupt. Grat.cons.159.col.fi.vol.2.

Tenendo primam opinionem.

21 Sublimita, nisi pœna semper consueuisset apponi uniformiter. Ita sentit Bald.in l. cum quid. col.1. in fi. ff.si cert.pet. Dec. clarè hoc dicit in l. semper in stipulationibus.col.fi.ff.de reg.iur.

Tenendo secundam opinionem.

22 Primò Declara illam procedere, si pœna apponatur tempore actus, non autem si post, ita declarant Afflic.super const.in rubrica de fer. & salar.iudic. nu.17. Ang.in l.apud Celsum.§.in hac.ff.de dol.except.Fel.in c.1.col.8.uers.restringe dupliciter. ut lit. non contest.

23 Secundò Declara, ut ista opinio procedat quando pœnæ appositio est adeo de substantia, ut actus sine ipsa fieri non possit, aliàs secus.ita declarat Fel.in d.c.j. col.9.uer.restringe 2.ut lit.non contest.

24 Secundò Limita, quia per notarium non potest apponi iuramentum, etiamsi sit consuetum in contractibus apponi. Ant.de Butr. in c.pen. de iureiuran. & ibi Abb.col.fi.in princ.& hoc sequitur Soc.in l. Gallus.§. idem credendum.col.2.& seq. ff. de lib. & posthu. qui declarat hoc habere locum quando certum est non esse appositum iuramentum, secus si sumus in dubio. Idem sequitur quo ad limitationem principalem Dec. in d.l. semper in stipulationibus.col.fi.idem tenet Ias.in l. ex ea parte.col.2. ff.de uerb.oblig. Hipp.in sing.123. Paris.consi.45.col.3.uol.1. Grat. in cons.36. col.2. in fi. uol.j.Cagnol.in l.si librarius.nu.50.ff.de reg.iur.

25 Sublimita, nam ille, qui ex mandato alterius debet facere contractum, potest iurare, si ita est consuetum. Alex.in apostil.ad Bar.in l.solutam.§.fi.ff.de pig.act.Cagnol.in l.si librarius.nu.50.cl 2.ff.de reg.iur. Ruin.consi.66.col.2.uol.4.

26 Tertiò Limita, quia stipulatio non potest, extendi in instrumento per notarium.ita Ant. de Butr. in d. c.pen.de iureiur.& ibi Abb.col.fin.Ang.in l. quicquid astringendæ.col.j.ff.de uerb.oblig.

¶Contrarium sentit Alex. in d. l. quicquid astringendæ.col.1.ff.de uerb.oblig.& Soc. in d. §. idem credendum.col.3.

27 Quartò Limita, nam conclusio in substātialibus non habet locum: quæ quidem substantialia si fuerint omissa, non ueniunt.ita Io.Andr.in addit.Specul.in ti. de instrumentis edit.§.instrumentum.uers.quid si à cōtrahentibus.in addi.magna.& Felyn.ponit in c.ex literis.col.pen.in princ.ubi declarat.de fide instr.Dec.in l. semper in stipulationibus.col.fi.ff.de reg.iur.Io.de Rip. in d.cap.cum M.col.21.in 1.limit.& colum.19. & ibi Dec.col.2.& Felyn.col.3.de constit. Claud.in l.1.col. pen.in fi.& seq.ff.solut.matr.Fel.in c.sicut. col.pen. in 7.limit.de re iud.Ias.in l. sciendum. col.7. in 8.limit.ff. de uerb.oblig.Grat.in cons.102.vol.1.

28 ¶Contrarium sentit Aret.in ca.j.col.4. de iudic. & idem sumitur ex uerbis Imol. in l. illa institutio. ff. de hæred.instit.dum tenet contra Bar.ibi, quòd notarius potest apponere clausulam iure institutionis in relicto
* facto filiæ.quæ opi.contra Bart.est * communis, ut dicit Franc.in rep.c.si pater.col.22.de testa. lib.6. Maria. iun.in cons.124.col.10.vol.1, Bertr. cons. 144.col.2. uol.2.in nouis.

29 Quintò Limita, vt conclusio procedat, in consuetis fieri communiter: secus si raro, ut per Fely. in d. c.cum M.col.3.& ibi Rip.col.21.de constit.& Fely.in c.ex literis.col.pen.de fide instrum. idem tenent Ias.in l.ut liberis.col.4.C.de coll.in l.certi condict. §. si nummos.col.4.ff.si cert.pet.& Ioan.Nicol.in l.generaliter. nu.74.C.de secund.nupt.

30 Et facit pro ista opinione, nam attenditur consuetudo generalis, non particularis vnius tantum, ut per Barba.in consi.6.col.fi.vol.3.& in cons.54.col.penult. vol.3.& Lofred.in cons.1.nu.118.

¶ Contrarium in hac limitatione tenet Dec.in cap. cum M.col.3.de const.

31 Sextò Limita, quia si ex omissione clausulæ etiam consuetæ sequeretur falsa latinitas, talis clausula non subintelligeretur.ita Rom.in cons.476.incip. quomodo est.in fi. Dec.in d.cap.cum M.col.3.

¶ Contrarium sentit Ripa in d.cap. cum M. col.21.

32 Septimò Limita, ut regula non procedat, quando consuetudo difformiter seruaretur. Bart. cum quo alij communiter transeunt, in l.7.in fi.princ.ff. sol.matr.& ita Alex.cons.5.col.2.& 4.vol.5.sequitur Rip.in ca.cũ M.col.21.de constit.Bal.in l.licèt,in fi.C.loc.Grat.cõs. 102.vol.1.Alex. in cons.18. col.2. Dec. in cons. 247. col.pen.& in l.semper in stipulationibus.nu.14.& seq. ff.de reg.iur.& in l.ut liberis.num.18.C.de collat.Ripa in l.qui Romæ.§.duo fratres.col.10.de verb.oblig.Soc. in l.Gallus.§.idem credendum.col.2.ff.de lib. & posth. Tiraq.de consti.in vlt.limit.nu.15.Et facit quod dictũ est supra de pœna, quæ non subintelligitur, quando non vniformiter apponitur.

33 Octavò Limita, quia conclusio procedit, dum instrumentum est in fieri, nõ postquàm est factum. Bal. in rubr.C.de reuoc.his, quæ in fraud. credit. Barbat.in c.quod translationem.col.6.de offi.leg.& in c.cum M. col.45.de const.in c.2.col.1.in fi.de precar. Hippol.in sing.123. Ang.in l.licèt.C.locat.Ias.in l.ut liberis. col. 5.in 2.limit.C.de coll. Alex.in l.Gallus.§.idem credendum.col.2.in fi.ff.de lib.& posthu.Barbat. in consi.9. col.fin.uol.4.Afflict.super constit. fol.148. in rubr.de fer.& salar.iud.nu.17. Paris.cons.45.col.3. in fi.vol.1.

34 ¶ Contrarium voluit Felyn.in c.1.col.8. & seq.vt lit. non contest.Alex.cons.105.col.fi.uol.2. & Ias. in l. ut liberis.col.4.dum reprehendit dictum Ang.in d.l.licèt. sed tamen postea Ias.sequitur opi.Ang.Rip.in ca. cum M.col.21.in 5.fal.de constit. Et facit, q ista limitatio non sit vera, nam vt supradictum est, clausulæ consuetæ censentur appositæ in literis Papæ, etiam quòd non sint in literis expressæ.

35 Hinc est, ut censeatur expressum illud, quod est consuetum, licèt sit omissum, prout tenent Petr.de Ancha. in d.c.cum M. col.1. Alex.cons.27.col.j. circa fi. uol.2. Barb.in c.quod translationem.col.5.& seq. de offi.leg. Soc.in cons.101.col.1.in fi.& col.seq.vol.3.Io. Andr. in addit.Spec.in tit.de instru.edit.§.instrumentum.ver. quid si à contrahentibus.Ias.in l. vt liberis. col.2. in fi. C.de collat.in l.certi condictio. §.si nummos.col.3.& seq.ff.si cert.pet.in l.argentarius.col.1.in fi. ff. de eden. Bal.in l.1.col.3.C.de fruct.& lit.expen. Bar.in l.dominus prædiorum.C.de agri.& censit.lib.11.Soc.in l.Gallus.§.idem credendum,col.4.ff.de lib.& posth. Ias.in l. diem functo.col.3.ff.de offi.assess.Zas.in cons.17. uol. j.Boer.in sing.in uerbo, præsumptio.singu.44. Ias.in l. Gallus.§.idem credendum.col.pen. in fi. primæ lect.ff. de lib.& posth.& in 2.lect.col.3.

36 Nonò Limita, quia idemmet notarius potest extendere in instrumento clausulas consuetas, & non alius. ita Bal.in rubr.C.de fide instr.in 6.col.ver.4. quæritur. Ias.in l.fi.col.10.C.de iur. emphyt. & in l.argentarius. in 1.col.in fi.ff.de eden.Hippol. in sing. 123. idem tenet Barba.in consi.9.col.pen.in fin.uol.4.& apostil.ad Spec.in §.ostenso.in tit.de instr.edi.§.quid si in breuiatura.Bal.in c.cum in iure peritus.col.pe.in fi.uer. quæro si in prothocollo notarij.de offi.deleg. Bertr.in cõs. 219.col.pen.vol.2.& cons.126.col.2.uol.3.

¶ Contrarium tenent Dec.in l.semper in stipulationibus.in fi.ff.de reg.iur.Ias.in l.argentarius.col.1. in fi. ff.de eden.fuit de mente Spec.in tit. de instrum.edit.§. ostenso.ver.quid si in breuiatura.& sentit Alexan.in l. Gallus.§.idem credẽdum.col.2.in fi.ff.de lib. & posth. & ibi Ias.col.pen.in fi.& in 2.lect.col.3.

37 X. Limita, quia tunc videtur notario data facultas extendendi clausulas consuetas in instrumento, quando notarius est rogatus conficere instrumẽtum ad sensum sapientis, & non aliàs.ita Bal.in rubr.C. de reuoc. his, quæ in frau.credit.q.10. Calca.in cons.27. col. antepen.in fi.& hoc est quod noluit Bald.in l.ita demum.§ 1.ff.de arbitr. Bertr.in consi.74.col.2.uol.2.

¶ Contrarium voluit Barbat. in c. q translationem. col.6.de offi.lega.Felyn.in c.ex literis.col.6.in 7. declaratione. de fide instr.Claud.in l.2.col. pen.ff.solu.matr. Ripa in c.cum M.col.19.de constit. Purpur. in l.1.col. 15.C.de sum.Trinit.

38 Limita, dummodo consuetudo sit nota contrahentibus: aliàs non censentur partes consentire, vt notarius apponat clausulas consuetas, si ignorant illam consuetudinem.ita declarat Purpur.in l.1.col.15.C.de summa Trinit.

39 XII. Limita, quia clausula consueta non potest extendi per notarium, ubi sumus in contractu requirente scripturam: nam tunc post quàm est scriptum, nihil addi potest, nec per extensionem adiungi, ut per Bart.in l.Gallus.§.idem credendum.col.1.in fi. Bal.col.2.Imo. col.1.Alex.col.2.Ias.col.3.Soc.col.3. & ibi Claud. qui declarat.col.1.ff.de lib.& posth. Bal.in l.fideicommissa.§.1.in fi.ff.de legat.3.Imol.in l. quicquid astringendæ.col.1.post medium.ff.de uerb.oblig. Host.in c.cum P.Tabellio.col.2.de fide instr.& ibi Io.Andr. col.pen. in fi. Abb.col.3. Imol. col.pen.in fi.Felyn. colum.2.in fi.idem tenent Abb.in c.1.col.3.vers.11. requiritur.de fide instrum.

¶ Contrarium tenet Ang.in d.§. idem credendum. & Aret.col.1.in fi.& seq.ff.de lib.& posthum.

* Tenendo primam opin.magis * communem.

40 Sublimita, secundum Bal.in l.contractus.col.2.C.de fide instr.vt possit fieri extensio etiam in contractu requirente scripturam quo ad ea, quæ sunt iuris, non quo ad ea, quæ sunt facti.

41 XIII. Limita, quia solemnitas extrinseca licèt consueta, non præsumitur interuenisse, nisi probetur, ut not.Fely.in c.sicut.col.20.in fi.de re iudic.

42 XIIII. Limita, quia notarius clausulas in instrumento non potest extendere post datam copiam parti, ut per Affl.super constit.fol.148.sub rubrica de fer.& salar. iudi.nu.17.& minus, quando authenticauit semel instrumentum.Grat.post alios, in cons.102.vol.1.

43 Ratio autem assignatur per scribentes, quia postquã instrumentum datum fuit patri, ideo notarius dicitur functus officio suo, vt ne quidem punctum uel syllabã amplius mutare possit, ut not.Bal.quem alij communiter sequuntur in c.ex literis. nu.8. de fide instr. Soc. in cons.127.col.4.ver.4.necessario.vol.2.

44 Primò Amplia, quia eo ipso quòd notarius declarat uel extendit post datam copiam, dicitur suspectus, ut per Bart.quem alij communiter sequuntur in l. Imperator.ff.de stat.homin. & in l.si librarius. ff. de reg.
* iur.Felyn.qui hanc dicit * communem opin. in cap.ex literis.nu.6.uers.4.conclusio.de fide instr.ubi declarat.

45 Secundò Amplia, quia idem esset si vellet declarare post litem motam, secundum Soc.in cõs.277. col. 4.uer.ex quo infero.Fel.in c.ex literis.col.9.de fi. instr.

46 XV. Limita, quia clausulæ consuetæ extendi, debẽt per eundem notarium de instrumento rogatum, non

autem

autem eo mortuo per alium notarium subrogatum lo-
co primi, nisi de mandato & commissione iudicis, ut
not. Bar. in l. Gallus. §. idem credendum. ubi Alex. Ias.
& alij. ff. de lib. & posth. Bal. in rubr. C. de fide instru.
col. 6. vers. 4. quæritur. Alex. in l. argentarius. col. j. & ibi
* Ias. nu. 3. qui hanc dicit * communem opin. ff. de eden.

¶ Contrarium voluerunt Spec. in tit. de instr. edit. §.
ostenso. vers. quid si imbreuiatura. Bar. in l. argentarius.
ff. de eden. & idem tenent Abb. & Ant. de Butr. in c. cũ
P. Tabellio. de fide instr. Dec. in l. semper in stipulatio-
nibus. circa fin. ff. de reg. iur.

Concorda has contrarias opin. vt prima procedat,
quando notarius subrogatus vellet extendere imbre-
uiaturam ex coniecturata mente contrahentium: &
tunc hoc facere non potest, nisi de mandato iudicis.
Secunda verò opinio locum habeat, quando notarius
subrogatus vult extendere ex clausulis consuetis com-
muniter per alios Notarios eiusdem loci instrumentis
apponi. ista cõcordia sumitur ex uerbis Ias. in l. Gallus.
§. idẽ credẽdũ. nu. 21. uer. sed cõcorda. ff. de lib. & posth.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Clausula codicillaris an censeatur apposita de uolun tate testatoris.

1 EX præcedenti cõclusione infertur, ut notarius cen-
seatur apposuisse clausulam codicillarẽ ex volun-
tate testatoris in testamento, ex quo ista clausula sem-
per est solita apponi in testamentis, quam conclusio-
nem tenuit Imol. in l. filio præterito. col. 8. ff. de iniust.
rupt. & irrit. testam. Barba. in c. quòd translationem. in
6. col. de offic. legat. Alex. in cons. 1. col. 6. versi. & licèt.
vol. 5. Dec. in l. semper in stipulationibus. col. 2. ff. de
reg. iur. Alex. cons. 53. col. 2. uol. 7. Barbat. cons. 6. col. fi.
2 vol. 3. & cons. 54. col. pen. vol. 3. ubi declarat hoc pro-
cedere, quando erat generalis consuetudo notariorum
apponere clausulam codicillarem, non quando erat cõ-
suetudo unius notarij tantum, & in c. Raynutius. char.
17. col. 2. de test. & in c. Raynaldus. in 2 20. col. de testa.
Dec. in c. cum M. col. 2. de consti. Corne. in cons. 158.
col. fi. uol. 1. Alex. in cons. 201. col. 4. in fi. & seq. uol. 3.
Dec. in cons. 490. col. pen. Corne. in cons. 150. col. 2.
vol. 3. & cons. 225. col. fi eo. uol. & in cons. 295. col. fi.
* vol. 1. & istam dicit cõem * opin. Grat. cons. 112. col.
pen. uol. 2. Ruin. cons. 15. col. fi. uol. 2. Alex. in cons. 50.
col 5. uol. 6. & cons. 142. col. 4. uol. 2. Istud in simili di-
cit Curt. sen. in cons. 50. col. 58. uer. dum autem ultimo
loco. & sentit Corn. in cons. 294. col. fi. uol. 3. Curt. qui
* hanc dicit magis * communem opin. in auth. ex cau-
sa. nu. 74. C. de lib. præt. decis. Neapol. 59. in nouis. te-
net, quod in dubio præsumitur apposita omnis clausula
adiecta in instrumento de uoluntate contrahentium.
in pen. col. licèt supra aliud uideatur dicere, tamen in
fine hoc firmat. & idem dicit Ruin. de uerbis notarij
scriptis in actis in cons. 73. col. 2. uol. 5. & in alijs clau-
sulis dicit Gram. cons. 128. nu. 6.

3 Contrarium, quòd talis clausula censeatur apposita
de consuetudine notariorum, & non ex uoluntate te-
statoris, tenuit Bar. in l. 1. col. 6. in fin. ff. de iur. codicill.
Barba. in cons. 42. col. 8. uol. 1. & cons. 48. col. 7. & cõs.
58. col. 7. uol. 1. & cons. 16. col. 1. uol. 2. & cons. 34. col.
15. & cons. 43. col. 7. & cons. 60. col. 1. eo. uol. & consi.
9. col. fi. uol. 4. Alex. in cons. 48. col. 6. uer. nec obstat quod
notarius. uol. 4. Calcan. in cons. 27. col. antepen. Curt.
* iun. cons. 101. col. fi. qui dicit opinio. Bart. * communi-
ter approbari. Soc. in consi. 93. col. 6. uol. 4. Aret. in cõs.
vlt. col. fi. Io. Ant. Alex. consi. 112. in fi. Bert. in consi.
10. vol. 1. & cons. 206. col. fi. vol. 1. decis. Neapol. 159.
in nou. ubi etiam de multis alijs, quæ magis de consue
tudine notariorum, quàm ex voluntate disponentium
4 apponuntur. & idem dicit Paris. cons. 19. col. 3. vol. 3.
Maria. iun. consi. 110. col. 3. volum. 2. ubi etiam de alijs
clausulis. Ruin. cons. 98. col. fi. volum. 1. Paris. cons. 73.
col. fi. vol. 1. Tiraq. de constitu. in 31. limit. num. 12. ubi
plures allegat.

5 Concorda has contrarias opiniones, nam aut clau-
sulæ per notariũ appositæ continent aliquid cõtra ue-
risimilem mentem contrahentium, & tunc censeantur
appositæ ex consuetudine notariorum, non autem de
voluntate ipsarum partium, secus autem si non impor-
tent aliquid contra verisimilem mentem cõtrahentiũ.
ista concordia sumitur ex uerbis Lancell. Galiaul. in l. j.
in prin. col. 2. ver. item contra facit. ff. de verb. oblig.

Tenendo primam magis communem.

6 PRIMÒ Limita, illam procedere, dummodo illa clau-
sula sit lecta coram testatore, quia tunc testator non cõ
tradicendo videtur eam approbare. Aretin. in cons. fin.
Corn. in cons. 150. col. 2. vol 3. & consi. 225. col. fi. vol.
3. Alex. in cons. 142. col. 3. vol. 2.

7 Amplia, quia non solum necesse est, ut clausula le-
gatur, sed etiam, vt declaretur, quando esset testator im
peritus, qui ex sola lectione illius clausulæ non intelli-
geret vim, & effectum, vt per Imol. in l. Lucius. col. pe.
ff. de vulg. & pup. Soc. in consi. 93. col. 6. uol. 4.

SECVNDÒ Limita, quia clausula codicillaris per no-
tarium apposita non operatur ad exclusionem filij, quẽ
non est uerisimile testatorem a legitima successione
excludere voluisse. Curt. iun. in auth. ex causa. nu. 74 C.
de liber. præter.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Consuetudo an induci possit ab vna familia.

1 DVbitant Doctores, an una familia possit induce-
re consuetudinem inter se ipsam. Et Io. Andr. in
addit. ad Specul. in tit. de instrum. edit. §. compendiose.
vers. sed nunquid dicemus, in addit. parua in uerbo, Ca
stri. tenet consuetudinem ab una familia inductam ser
uandam esse. refert, & sequitur Ang. in l. 3. ff. de testa. &
ibi Imol. in 1. col. in princ. idem tenent Ias. in l. omnes
populi. col. 9. vers. an autem una progenies. ff. de iustit.
& iur. & ibi Io. Crot. col. 4. uersi. imò non solum. & Io.
Crot. in c. 1. in 4. col. in 5. not. de consti. in 6. Roma. in
l. si non speciali. col. 1. in fi. uer. & pro ista opinione. C.
de testa. Curt. sen. cons. 67. num. 43. Curt. iun. in tract.
feud. in 3 par. in 5. col. vers. octauo fallit. Raph. Cuma.
in d. l. 3. in lect. impressa. Barbat. in rubr. de consuet. col.
6. uers. & pondera accurate. Soc. in cons. 61. col. fi. uers.
quinimmo etiam. vol. 3. And. de Isern. in c. Imperialem.
§ præterea ducatus. col. 2. uers sed quomodo probatur.
de prohibit. feu. alie. per Feder. Guid. Pap. q. 131. nu. 7.
& 8. Losred cons. 24. col. 2. uer. quia immo una proge-
nies. Maria. iun. in cons. 65. col. 10. & seq. ver. 4. proba-
tur. vol. 1. Cassan. in consuet. Burgun. fol. 118. col 4. &
seq. Maria. iun. cons. 62. uol. 2.

2 ¶ Contrarium tenent Ang. in l fi. C. de testa. Raph.
Cuma. in l. 3. ff. de testam. Alex. in l. si non speciali. C.
eo. tit. col. fin. uers. & an illud. Mart. Lauden. in disput.
sua, incip. Augerius. colum. 9. uers. uenio nunc ad deci-
sionem. Gomes. in e p. 1. chart. 26. uers. noto non [illegible]
constit. in 6. licèt loquatur de statuto vnius fam[illegible]

char.27.ver.non obstat modo. vbi loquitur de consuetudine. Rui.cons.38.col.5.uol.2.Tiraq.de iur.primog. q.16.qui non firmat nec vnam nec alteram partem.

Tenendo secundam partem negatiuam.

3 PRIMÒ Limita, quando familia illa haberet iurisdictionem,ita voluit Ang.in l.fi.C.de testa. & hanc limitationem tenent Alex.in d.l.si non speciali.col.fi.C. eo.Ias.in l.si quis à filio.§.si parte.col.2. ff. de legat.1.& cons.46.col.fi.vol.1.Ruin.cons.108.col. fin. vol.2. & cons.38.col.5.vol.2.Gomes.in c.1.char.28. de consti. in 6.Tiraq.de iure primog.q.16.nu.6.& seq.

4 SECVNDÒ Limita, quando dicta familia gereret se pro vniuersitate,ut per Soc.in cons.61.col.fi.uol.3.

5 TERTIÒ Limita, quando per eam consuetudinem iuri alterius non detrahitur, sed ipsi tantum de familia, vel subditis eorũ,ut declarat Rui.cõs.108. col.fi.vol.2.

6 QVARTÒ Limita,hanc opin. procedere quoad ordinem seruandum inter ipsos de familia,puta quoad onera soluenda,vel similia,non autem in decisionibus causarum,ut per Rochum de Cur.in c.fi.col.123. secundũ paruam impressionẽ uer.ego in isto puncto. de cõsuet.

7 QVINTÒ Limita,quando talis consuetudo familiæ approbata fuisset a populo, siue à maiori parte ipsius, ut not.Tiraq.de iur.primog.q.16.num.7.

* Tenendo opin. affirmatiuam magis * communem.

Limita vt talis consuetudo unius familiæ non extendatur de causa testati ad causam intestati, nec econtra, ut per eundem Tiraq.de iur.primogen.q.16.nu.9.

De legitima.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Legitima nullum grauamen recipit.

1 IN legitima nullum potest apponi grauamen,& appositum reijcitur. l. quoniam in prioribus. C.de inoff.testam.

2 PRIMÒ Amplia, etiamsi conditio sit potestatiua,& facilis, vt puta si uoluerit, vt tenet Bal.in d.l.quoniam in prioribus,in 1.col.in fi. & Saly.in 2.col.& ibi Paul.de Cast.in prin.in 2.col. & Ias. in 1. amplia. idem tenent Imol. in l. iam dubitari. col.pen.ff.de hæred.instit.& in l.fi. col.7. ff. de condit. inst.& Cass.in consuet.Burg.fol.244.col.3.

¶Contrarium tenet Guald.caut.1.de lib.inst. ubi di-* cit istam communem * opin.

4 SECVNDÒ Amplia, etiamsi tota hæreditas sit relicta cum onere,quia adhuc quãtum ad legitimam tale onus reijcitur,per tex.in l.scimus. §. cum autem, & ibi not. Fulg.Paul.de Cast.& Ias.C.de inoff.testa.idem tenent Ias.in d.l.quoniam in prioribus, secunda ampliatione. Corn.in cons.106.in princ. uol.2. Cassan. in consuet. Burg.fol.244.col.3.

5 Amplia,hanc ampliationem locum habere etiam si sit relictus vsusfructus omnium bonorum,quia omnino pro rata legitimæ cessat legatum vsusfructus. Alex. cons.28.col.2.vol.4.Maria.iun.cons.109. num.7. ubi * dicit istam * opinionem non habere contradictorẽ, & ita fuisse iudicatum.uol.1.

6 TERTIÒ Amplia, etiamsi onus sit vicissitudinariũ,ut quia unus alteri sit reciprocè substitutus, adhuc talis substitutio reijcitur de legitima filij & sic dispositio l.si pater puellę.C.de inoff.test.quantum adhoc est hodie correcta per dispositionẽ istius l. quoniam in priorib. & ita tenet gl.Bart.Bal.Sal.Pau.de Cast. & Ias.in d.l.si pater puellæ.& idẽ uoluit gl.in l.cũ ex filio. ff. de vulg. & pup.& Bar.in l.filius matrem.C.de inoff.testa.Alex. * in cons.43.in fi.uol.2.& ista est communis * opinio.

¶Contrarium tenuit gl.in d. l. quoniam in prioribus.Richar.Malumb.Raph.Fulg.& Cuma.in d.l.si pater.C.de inoff.test.Azo in sum.de inoffic.testa.Georg. Nat.in cap.quamuis.col.41.de pact.in 6.Dec.in cons. 456.col.3.ver.non obstat,ꝙ videtur onus. Hispan. in repet.rubr.de donat.int.vir.& vxo.fol.47.col.1.& seq. sentit istam partem.

7 QVARTÒ Amplia, vt talem legitimam filius petere possit sine aliquo onere ẽt ꝙ consenserit testamento, in quo pater legitimam sibi oneratam reliquerit, ut per Soc.in cons.230.Pet.de Anch.cons.152.col.3.Signor. Homod.cons.80.col.2.Dec.cons.257.colum.fi. sentit Curt.cons.10.col.1.in fin.& seq.Paris.in cons.43.nu. * 36.qui dicit * cõem opi.vol.3.& cons.45.col.2.vol.2. & cons.46.col.j.vol.2.Gram.consi.ciui.145.col.2.

Amplia,etiam si talis approbatio sit iurata. Guil.de Cun.in l.si quando.§.& generaliter. C.de inoff.test.& * est communis * opin.vt dicit Roma.in l.1.§.si quis ita. col.fi.ff.de verb.oblig.& Aret.ibi,ver. & quia hic moderni. Et in iurata approbatione loquitur Signor. Homod.cons.80.col.2.Paris.cons.43.nu.37. vol.3. Bertr. consi.9.col.2.vol.1.cons.128.col.2.& seq.& 63.col.fi. & cons.209.col.3.vol.2.& consi.68.col. pen. & cons. 74.col.4.eo.uol.2.Guid.Pap.decis.427.

Ratio huius opinionis illa est,quia petens legitimã, vel eius supplementum,non dicitur venire contra testamentum vel contra voluntatem defuncti.Fulg.consilio 82.Io.de Ana.in cons.67.in fi.& Dec. cons.35.col.fi. Paris.cons.7.nu.35.& seq.vol.2.

¶Contrarium tenent Maria.iun.cons.136.col.pen. uol.1.Io.Ant.Alex.cons.43.col.3. & seq. qui loquitur quando interuenit iuramentum.& consil.73. col. 1. in * fi.Dec.consi.26.col.2.Ripa, qui dicit communẽ * opi. cons.6.col.4.uol.j.Boer.decis.14.nu.5.

Pro qua opin.facit, nam filius consentiendo exhæredationi vel præteritioni,eo ipso sibi præiudicare videtur adeo quod nec causam exhæredationis uel præteritionis pater exprimere tenetur.gl.in l.si quando.§.& generaliter.& ibi Cyn.Sal.& Ias.C.de inoff.testa. Imol.in l. filio præterito.nu.58.ff.de iniust.rupt.& irrit.testa. Alex.in auth. non licet.col.2.C.de lib.præt. Dec.post Alex.in l.posthumo.nu.8.& ibi Curt.iun.num.49.C.de * bon.poss.contr.tabul.Boer.qui hanc dicit * communẽ opin.decis.14.nu.9.

8 Limita hanc quartam ampliationem, quando filius simpliciter se immiscuerit, vel adiuerit hęreditatẽ nullo confecto inuentario,secũdum Paris.33.nu.86.vol.3.

9 QVINTÒ Amplia,etiamsi dictum sit, ꝙ filius plus petere non possit. Cassa.in consue.Burg.fol.244.col.4. Dec.in consi.688.Bertr.cons.63.col.2.uol.1.

Amplia istam ampliationẽ,etiamsi dicatur plus non possit petere,etiam occasione legitimæ, & filius simpliciter acceptet, vt per Bertr.cons.173.col.17.vol.3. Lofred.in cons.26.nu.33.

10 SEXTÒ Amplia, etiamsi filius debeat restituere hæreditatem ad pias causas, vt not. Alex.consi.45.col.pen. uol.1.& cons.18.col.j.uol.4.Corn.cons.138.colum.1. vol.4.Dec.in cons.88.

Ratio est,quia in legitima magis fauendum est filio, quam piæ causæ,ut not.Bart.& Bald. in l. Papinianus. §.Imperator.ff.de inoffic.testam.Bald.& Saly.in auth. si qua mulier.per illum text.C.de sacrosanct.eccles.Ias. in l.licet.col.1.& in l.tale pactum.§.fi. col.3.ff.de pact. & in l.si unus.col.3.C.de testa.Soc.in cons.1.colum.2.

vol 4

uol.4.Dec.in conſ.81.col.1. & in conſ. 118.col.2. & conſ. 269.col.pen.Fabia.in auth.nouiſſima.num.174. C.de inoff.teſt.Fel.in c.ſi quis epiſcopus.nu.3.de hære. Maria.iun.in conſ.144.nu.40. & in conſ.189. nu.79. & ſeq.vol.2.Dec.in conſ.480.in fi.

11 Septimò Amplia,vt etiam prohibitio alienationis de legitima reijciatur,ut tradit Bertr.in conſ.197.in fi. vol.1.& conſ.173.col.3.vol.3. Iaſ. in conſ.291. uol.2. declara,ut in 29.limit.

12 Octavò Amplia, vt ſi ſtatuto caueatur maritum dotem lucrari, tamen filijs primi matrimonij legitima reſeruatur. Zaſ.in conſ.5.uol.1.

13 Nonò Amplia, vt non poſſit imponi conditio, ſi nupſerit,in legitima,vt cōſiderat Hiſp. in c.per veſtras. char.55.aliàs in §.21.nu.5.de donat.inter vir.& vxor.

14 X. Amplia etiam in legitima aucta per ſtatutum ad maiorem portionem, quia ſimiliter in tota illa portione retinet ſuam naturam, ut in ea non poſſit imponi onus.ita Brun.in tract.quòd ſtant. maſ.fol.56. aliàs in 11.art.in 2.q.col.3.

15 XI. Amplia, vt etiam per alimenta relicta non minuatur conditio legitimæ,ut tenet Maria.iun.in conſi. 97.col.fi.vol.1.

16 XII. Amplia, vt legitima vel eius ſupplementum ēt per filium in vita non petita,tranſmittatur ad hæredes, vt not. Bal.in l.2.in vlt.q.C.de liber.præt. Salyc. in l.cū ſimus.C.de inoff.teſta.Alex.in conſ. 150. col.fi.uol.2. Dec.in conſ.81.col.1.Pariſ.in conſ.81.col.2. vol.2. & conſ.45.nu.8.eo.vol.Ripa in l.ſi unquam. q.42. C.de reuoc.donat.Aymo in conſi.142.col.2.

Amplia iſtam ampliationem, procedere etiā in filio legitimato,vt per Panſ.poſt alios in cōſ.55.nu.5.vol.3.

17 XIII. Amplia,vt concluſio procedat etiam in legitima parentum,ut not.Guid.Pap.q.478.

18 XIIII. Amplia, quia nec ſtatuto legitima tolli pōt, licet minui poſſit.Rota in nouis deciſ.18.Soc.in conſ. 30.col.1.uol.1.& conſ.150.eo.vol.Iaſ.in l.ſi pater.nu. 21.C.de inſtit.& ſubſtit.& in l.quoniam in prioribus. * col.2.verſic.4.limita.vbi dicit * cōem opin.C.de inoff. teſtam.Dec.in conſ.106.nu.4.Alex. qui dicit hāc eſſe * magis * communem opin.in conſ.211.num.8. uol.7. Aret.in conſ.43.col.fi.Corn.in conſ.86.vol.1.

¶Contrarium, quod per ſtatutum legitima in totū tolli poſſit,voluerunt Alex.in l.quod de bonis. §.fin.ff. * ad l.Falc.& in conſ.3.nu.9. vbi iſtam dicit magis * communem opin.vol.7.& conſ.168.eo.vol.vbi dicit communem,Soc.qui dicit communem in conſ.5.col.j. vol. 1.Corn.qui dicit communem opin.in conſ.150.num. 13.vol.j. & conſ.116. vbi idem dicit.eo.vol. Capra in conſ.165.Io.Ant.Alex.in conſ.112.nu.2. Dec. qui dicit communem opin in conſ.19.col.pen. deciſ. Toloſ. 437.& Curt.iun.in conſ.10.nu.7. ubi dicit communē opi.Paul.de Caſt.qui etiam dicit communem opin. in l.ſi allegas.C.ad l.Falcid.

¶Concorda has contrarias opin. ut prima procedat in legitima debita deſcendentibus,ſecūda uero opinio locum habeat in legitima debita aſcendentibus.ita expreſſè concordat Ripa in 1.lib.reſpon.in 7.reſp.ubi di * cit hanc eſſe communem * opin.& idem uoluit Goza. poſt alios,in conſ.43.nu.25.

19 XV. Amplia,quia ſi pater aſſignauit in vita filio legitimam, & poſtea paternæ facultates auctæ fuerint, filius poterit etiam illud augumentum petere. Bal.in l. pactum.in vlt.oppoſ.C.de collat.& in c. cum M.col.4. de conſtit.Roma.in l.ſtipulatio hoc modo. ff.de verb. oblig.Iaſ.in l.ſi quando.§.1.nu.2.C.de inoff.teſtam.& * in auth.nouiſſima.nu.9. vbi hanc dicit * communem opin.C.eod.tit.& in l.quo ſeruus, ubi dicit cōem,ff.de cond.cau.dat.Ripa in c.cum M. nu.38. de conſtit. Hiſpa.in c.per veſtras.in 3.not.§.23. de don. inter vir. & vx.Guliel.Bened.in c.Raynutius, in uer. in eodem teſtamento.el.1.nu.220.ubi hanc dicit veriorem.

¶Contrarium, quod filius nihil vltra petere poſſit, tenuerunt Iacob.Butrig.in l.pactum.C.de coll. Bal. in l.quamuis.in fi.C.de fideicom.Nat.in c. quamuis. col. 2.de pact.in 6.Brun.in tract.ſtat.art.9.1.q. principali. * col.fi.Curt.ſen.conſ.vlt.nu.10.vbi dicit * communem opin.Boer.deciſ.62.nu.14.ubi dicit cōem. Grammat. deciſ.57.nu.32.vbi dicit cōem opin. Guliel.Bened.in c.Raynutius.in uer.duas habens.nu.242.de teſtam.

20 Primò Limita, principalem concluſionem,quando conditio contineret filij prouiſionem, & commodum,ut quia mater ſuſpecta de mariti diſſipatione filiū ſuum inſtituat ſub conditione emancipationis, iuxta tex.in l.filijs matrem.C.de inoffi.teſt.& in l.ſi emanci patus.ff.de bon.poſſ.cont.tab.& in l.ſi quis in ſuo.C.de inoffi.teſta.& ita tenent ibi Bart.Bal.Sal.Pau.de Caſt. idem voluit Bar.in l.cum ex filio. ff.de vulg. & pup. & ibi Ang.Imol.& Paul.de Caſt.& Alex. dum uolunt,ut quatenus prouiſio illius. l.contineat filij prouiſionem, non porrigatur, & iſtam limitationem ſequitur Alex. in d.l.quoniam in prioribus,in apoſtil.ad Bart.Caſſan. in cōſuet.Burgū.fol.244.col.3.Guald.caut.16.de leg.

¶Contrarium tenet Bald.in l.ſi pater.in 3.oppoſ.C. de inſti.& ſubſt.& in auth.ex cauſa C.de lib.præter.in ver.4.oppono.& Iaſ.in l.filius matrē.C.de inoffi.teſta.

* Tenendo primam opin.magis * communem.

21 Infertur, ꝙ prohibitio alienationis etiam in legitima facta à parēte cum cauſa,quia cognoſcit filium minus induſtrioſum,& non bene res ſuas adminiſtrantē, ex quo dicitur cōtinere filij prouiſionem, & fauorem, & non incommodum, toleratur, nec de legitima reijcitur,ut not.Paul. de Caſtr. in conſ.77.in prima parte. incip.viſis.in 2.col.quem refert,& ſequitur Pau. Pic.in l.in quartam.col.43.ff.ad leg.Falc.& defendit opinionem Pau.de Caſt.ab obiectis Io.Crot.in l.filiusfam.in §.diui,col.6.ff.de leg.primo.& ibi Iaſ.col.4.Ioan.Ant. Alex.in conſ.27.col.1.in fi. & ſeq. & in conſ.8. col.1. Ferrat.caut.35.Ruin.conſ.36.col.5.vol.2. Bero.q.87. Rip.in d.l.filiusfamil §.diui.num.28. verſ. limita.& ibi Ruin.col.12.& Loaz.col.8.& 9.ff.de lega.1. apoſtil.ad Alcia.in prima reg.in 2.præſump.nu.3.Dec.conſ.442. * nu.28.uerſ.nec huic concluſioni,ubi dicit * cōem opi.

¶Contrarium tenuit Aret.in conſ.19.col.4.Caſſa. in conſuet.Burg.fol.244.col.3.

22 Secvndò Limita in conditione turpi, & impoſſibili de iure, ſub qua fuiſſe filius inſtitutus, quia illa non reijcitur de filij legitima prout voluit Bal. in l. ſi pater. in j.col.C.de inſt.& ſubſt.quem ſequitur Pau.de Caſt. in l.conditiones.ff.de condit.inſti. & Iaſ.in l. quoniam in prioribus.C.de inoff.teſt.idē tenet Corn. in l.3.col. 2.C.de inſtit.& ſubſtit.Azo in ſumma,in tit.de inſt.& ſubſtit.Imol.in l.ſi.col.8.ff.de cond.inſtit.& in l.1.col. pen.eo.tit.Soc.in l.non dubitamus. ff.de condi. & demonſt.Iac.de S.Georg.in d.l.ſi pater. C. de inſtitut. & ſubſtit.& ibi Dec.col.fi.Soc.in conſ.98.col.4.uol.3.

¶Contrarium tenet Io.Crot. in cap. Raynut.in 4. charta.in 3.col.in fi.de teſtam.

23 Tertiò Limita,niſi filius repudiet legitimam,quæ perueniat ad ſubſtitutum, quia ad ſubſtitutum legitima peruenire debet cum onere ſuo, ut not. Paul. de Caſt.in l.cum patronus.in utraque lect.ff.de legat. 2.& Iaſ.poſt Pau.de Caſt.in d.l.quoniā in prioribus. C. de inoff.teſtam.ubi etiam Alex.in apoſtil.ad Bar. Iaſ.in l. ſi arrogator.col.11.ff.de adopt.

24 Qvartò Limita,niſi ſtatutum eſſet in ciuitate,ꝙ

filia dotata non succedat, nam stante tali statuto, si filiæ relicta sint mille pro dote, non poterit illa petere, antequam nubat: nam cum statutum possit diminuere legitimam & in quantitate,& in tempore,disponendo, quòd dotata non succedat, & dotata non intelligatur, nisi matrimonio contracto, videtur voluisse statutum diminuere legitimam in tempore. ita tenent Bart.in l. Titia centum.§.Titio genero.ff.de condi. & demonst. Pau.de Cast.in l.quoniam in prioribus.C.inoffi.testa. & in auth.nouissima.eo.tit.Raph.Cuma.in cons.124. incip.D.Antonius de Vero.& cons.46.incip. pater filijs.Franc.Aret.in cons.43.in princ.incip. placet mihi conclusio.Roman.in cons.134.Alex.in cons.66. in 4. vol.incip.circa præmissam consultationem.& Ias.in d. l.quoniam in prioribus.& Alex. in apostil.ad Bart.ibi. Georg.Natt.in c.quamuis.col.40.de pact. in 6. Abb. in cons.92.in 2.vol.ubi distinguit.Calcan.in cons.27. col.2.Cassan.in consuet. Burg.fol.285. col.j.Paris.in cons.110.uol.4.Gramm.cons.ciu.145.col.3.

25 Declara,nam ista opinio potest saluari stante communi vsu loquendi,secundum Brun.in tract.ꝙ stant. masc.fol.57.aliàs in 11.art.in 3.q.col.4.

26 ¶Contrarium opi.tenuit Richard. Malumb. in disput.sua incip....quā refert,& sequitur Cyn.& Bal.in l. sancimus.C.de nupt.qui tenent,quòd stante tali statuto,si pater relinquat filiæ infanti mille si nupserit,ꝙ illa mille statim debentur filiæ non expectata conditione nuptiarum, quia illa quantitas succedit loco legitimæ,quę non recipit dilationem.& illam decis.sequitur Ioan.Andr.in addit. Spec.in tit.de testa. super rubr.in uers.scire debes.& Alber.de Rosa.in 2. parte statut. in q.104.incip.adhuc ex eodem themate.Ias.in l.si pater. in pen.col.C.de instit.& substit.Abb.in cons.92. in 2. par.Alex.consi.55.in 2.uol.incip.uiso tit. q. & consil. 21.vol.7.Paul.de Castr.in d.l. Titio centum. §. Titio genero.ff.de condit.& demonst.& cons.6. incip. super eo.de quo quæritur, in secunda par.& cons.15. incip. viso dicto puncto. in secunda part. Iacob. de Sancto Georg.in d.l.si pater.C.de instit.& subst.Calca. cons. 50.col.2.Soc.in cons.75.col.3. uol.3. Alex. consi. 13. col.4.uol.3.Aret.in consi.43.char.fi.Dec.in cons.106. Iacob.Butr.& Bal.in l.quoniam in prioribus.Soc.in l. Centurio col.5.& in antepen. charta. in vlt. col. ff. de vulg.& pup.Imol.in l.fin.in antepen.col. ff. de condit. instit.Ioan.Crot.in cap.Raynut.in 1.gl. in 2. limit. de testam.Calcan.cons.11.col.14.& seq.Gramma.cons. ciuil.146.col.j.Afflict.super constit. Reg.fol.295. sub rubr.de successs.filior.nu.41.Paris.in cons.25.num.58.
* qui hanc dicit communem * opin.uol.2.

27 Primò Concorda,nam licèt Paul.de Castr.cons.9. incip. respondeo. & cons.225.incip. pro euidentia. in secunda parte,videatur inhærere opinioni Bart.in d.§. Titio genero, tamen ipse loquitur secundum suam distinctionem, scilicet quādo statutum simpliciter dicit, filia, stantibus masculis non succedat, quo casu procedit secunda opinio, non autem quando dicitur, ut in casu Bart.filia dotata non succedat. prout habet locum prima opin.& ita possunt concordari opin.vt dicit Alexan.in cons.13.col.4.vol.3.Cuma.in d.§.Titio genero. vbi sequitur distinctionem Paul. de Castr. & idem sequitur Brun. in tract.ꝙ stant.masc. in 11.art. in 2. q.licèt examinet q.

28 Secundò Concorda,vt per Lofred.in cons.26.nu. 29.uers.hoc tamen intelligo.ex mente Alex. in consil. 56.uol.1.ut pars affirmatiua sit uera in eo,ꝙ relictum non excedit legitimam, & pars negatiua habeat locum in eo,quod relictum est ultra legitimam.

29 Quintò Limita,nisi remota conditione remoueretur substantia disponentis,ut quia a patre relicta sint filiæ vestimenta uidualia,vel centum pro dote: quia in primo casu si tollas viduitatem, tollis substantiam dispositionis:& in secundo si tollis matrimonium, tollis substantiam dispositionis.Ita limitat Ang.in d. l.si pater.in vlt.col.in lectura Floren.& Ias.in d.l.quoniam in prioribus,& in d.l.si pater.in pen.col.& Soc. in l. Centurio.in finalibus verbis.ff.de vulg.& pup.& consi.92. col 5.vol.1.Ang.in l.suus quoque.in princ.& ibi Imo. colum.9.ff.de hæred.instit.Dec.in d.l.si pater.col.fi C. de instit.& substit.Bertr.in consi.120.col.fi.vol.1.& in cons.7.uol.2.

¶Contrarium tenet Fab. de Mont. in repet. auth. nouissima.col.56.C.de inoff.testam.

30 Sextò Limita,nisi cōditio, sub qua posthumus est institutus viuo testatore purificetur, per text. in l.cum posthumus.& ibi Alex.ff.de lib.& posthu. & ita tenet Bal.in l.si pater,in tertia & nona oppos.& Paul.de Castr.in 3.col.& Alex.col.pen.& Ias.in 7.col.C.de instit. & substi.& Ias.in d.l.quoniam in prioribus.in 7.limit. sed ista est potius limitatio ad d.l.si pater. in qua habetur,ꝙ filius non potest institui sub conditione non potestatiua,quàm ad materiam uide d. l.qm̄ in prioribus. in qua tractatur an conditio de legitima reijciatur.

31 Septimò Limita, nisi filio esset relictum minus legitima,& fuerit prohibitus petere,quia tunc talis dispositio non reijcitur,secundum Bal.in l.1.col.fi.C.de iure fisci.lib.10.& hanc limitationem ponit Ias.post Alber. in d.l.quoniam in prioribus.in vlt.limit.

32 ¶Contrarium videtur verius,nam etiam talis dispositio reijcitur, & ea non obstante filius potest petere supplementum legitimæ,ut est text.in §. cæterum. in auth.vt cum de app.cogno.& tenent Bal.Saly. Paul.de Cast.& Ias.in l.si quando.§.fi.C.de inoff.testa.& Paul. de Cast in l.omnimodo.C.de inoff.testam.& in l.quoniam in prioribus.C.eo.tit.Bald.in l.hac edictali. C.de secun.nupt.Ang.in l.iubemus.C.ad Trebell. Imol.in l. quod de bonis.§.cum in fideicomm. ff.ad l.Falc. Alex. cons.60.uol.1.& hoc idem uoluit Bar.in cōs.13.col.j.

33 Amplia hanc vltimam opin. etiamsi adiectum sit à patre,ꝙ eo casu quo filius plus peteret, priuaretur relicto, adhuc etiam ipse filius potest reliquum petere. Paul.de Cast.in d.l.omnimodo.& in l.si quando.§.fin. C.de inoff.testa.ubi etiam Ias.idem not.

¶Contrarium in hoc tenet Bert. in cons.173.col. 17.uol.3.

34 Octavò Limita,quando grauamen esset iniunctū hæredi ab intestato,uel pupillariter substituto ipsius filij impuberis: quia licèt ipse impubes in legitima grauari non possit, tamen eius hæres uel substitutus grauari poterit per tex.in l. si fundum per fideicōmissum. §.fi.cum l.seq.ff.de leg.primo.& ibi not. Bar.Bal.Ang. Imol.& Paul.de Cast.& idem tenent Cyn.& Bart.in l. ex tribus.C.de inoff.testa.& ibi Paul.de Castr.in 2.col. Saly.in fi.col.Ias.col.1.idem uoluit Bart.in §. fi.in fi. in l.1.ff.de vulg.& pup.ubi Alex.col.1.& Bal. in l. si arrogator.in 3.oppos.ff.de adopt.& in l.cum uirum.in vers. quæro an substitutus.C.de fideicō.Imol.in c. Raynutius.in materia pupillaris.in fi.de testa.Mathes.in singul.164.Gual.caut.34.de substit.Paris.in cons.55.nu. 8.uol.3.Mant.in cons.129.

¶Contrariū tenuit Raph.in l.ex tribus, C.de inoff. test.& in l.Papinianus.§.sed nec impuberis. ff.de inoff. testa.ut refert Caccial.in l.precib.col.4.C.de impub.& idem uoluit Raph.in l.cohæredi.§.cum filię.ff.de vulg. & pup.ut refert Ang.Aret.in tit.de pup.substit.in prin. col.9.in Instit.

35 Nonò Limita,ut istud ꝙ reijciatur onus,uel cōditio

non

non habeat locum, quãdo esset apposita conditio casualis, uel mixta, quia hodie tales conditiones non reijciuntur. quinimò testamentum remanet nullum, & filius dicitur præteritus. ita tenuerunt omnes Doctores ante Bar. & post eum Bal. in l. quoniam in prioribus. & idem tenent Bal. & Ang. in l. suus quoque. in prin. ff. de hæredi. institu. & Ange. Franc. de Rampo. & Fulg. in l. si pater. C. de instit. & subst. & istã partẽ consulendo secutus est Bar. qui à nemine ponderatur ad hoc, in cons. 13. incip. ex facto proposito. Andr. Barb. in apostil. ad Bar. in l. suus quoque. ff. de hær. instit. ubi dicit, quod contra Bart. in l. quoniam in prioribus. tenent omnes Doctor. antiqui & moderni, & quod ipse consuluit contra Bart. & idem tenet Soc. in cons. 83. uol. 3. & cons. seq. ubi refert Doct. tenentes primam partem, & tenentes aliam. idem tenet Guido Pap. in cons. 93.

36 Contrarium uerò tenuit ante Bartol. Richar. Malumb. in l. quoniam in prioribus. & Bar. in l. suus quoque ff. de hær. instit. & Saly. in l. quoniam in prioribus. C. de. inoffi. testam. & Paul. de Cast. in l. si pater. C. de instit. & subst. & ibidem Alex. Ias. & Imol. in d. l. suus quoque. & in l. si. ff. de condit. inst. Corn. in d. l. si pater. Soc. in cons. 234. in 2. par. in uers. sustineri. Ber. cons.
* 63. col. 1. & seq. uol. 1. & idem met. Ber. qui dicit cõem opi. in cons. 146. col. 2. uol. 1. & in cons. 171. ubi idem dicit. uol. 1. & cõs. 135. uol. 1. & cõs. 244. col. 2. uol. 3. ubi dicit. ẽt cõem opio. Grat. in cõs. 112. col. 1. uol. 2.

37 X. Limita, secundum Pau. de Cast. in d. l. quoniam in prioribus. in fin. in filio, qui fuerat institutus in legitima, & rogatus illam alteri restituere, quia si illam repudiat potest cogi adire, & restituere. l. ita tamen. §. si patronus. ff. ad Trebell. & ibi etiam hoc tenent idem Paul. de Castr. Raph. Rom. & Claud. de Seisell.

¶ Contrarium tenet Alex. in d. §. si patronus.

38 XI. Limita ex dictis Cuma. in cons. 25. in ultima col. incip. Franciscus. & in cons. 52. incip. ad primum quæsitum, & in l. fideicommissariam. ff. ad Trebell. & in l. cohæredi. §. cum filiæ. ff. de. vulg. & pup. quibus in locis tenet, quod si testator filium instituerit in maiori portione, quam sit sua legitima, & grauauerit eum restituere id quod accepit cum hoc, ut legitimam non detrahat, quod hæc patris dispositio operatur, ut si fructus ex maiori parte percepti ascendant ad legitimam, teneatur filius integram portionem habitam, & sic etiam legitimam restituere. hanc etiam limitationem sequuntur Cępol. caut. 21. Franc. Cur. in consil. 54.
39 colum. 4. & cons. 120. col. 5. & consi. 159. colum. 1. & ista limitatio uidetur sumi ex dictis Bar. in l. iurisiurandi. §. si liberi. in 2. col. uersi. præterea hoc uidemus in actione de dote. ff. de ope. lib. pater põt grauare filium in dote, si tantundem aliunde sibi relinquat.

Et facit pro ista opinionẽ qđ notant Io. Crot. in l. qui Romæ. §. duo fratres. nu. 68. ff. de uer. obli. uer. quintus, & vltimus casus, & Cur. in trac. feud. in 4. part. in 62. col. uer. ex prędicta regula. in fi. illius uer. ubi si emphyteo-
40 sis recepta sit pro se & filijs, potest pater eã prælegare uni ex filijs & alijs in ea pręiudicare, quando in recompensationem reliquit alijs tantundem de bonis suis.

41 ¶ Contrarium circa istam limitationem, quam licèt a nemine implobatam inueniam, nõ puto ueram: quia testator non potest facere, ut filius suam legitimã habeat in fructib. tantũ, vt no. gl. in l. scimus. §. repletionẽ. C. de inoffi. test. & est tex. in §. prohibemus. in Auth. de trien. & semiss. & tradit Alex. in l. fideic. ff. ad Treb.

42 Amplia, quia nec etiam in pecunia tantum tenetur filius legitimam accipere. Bar. in l. suus quoque. ff. de
* hæred. instit. Guil. Bal. Bar. & * communiter Doctores omnes, in d. §. repletionem.

43 Et istam sententiam contra istam limitationem videtur tenere Fab. de Monte in repet. auth. nouissima. col. 20. C. de inoff. testam. Soc. in cons. 82. nu. 30. & seq. vol. 4. istud etiam colligitur ex dictis Alex. in l. in fideicommissaria. col. 4. ad Treb. ver. dicit etiam.

44 XII. Limita, vbi pater eo casu, quo duæ quartę possunt detrahi, disposuisset, vt filius legitimam in Trebellianicam imputaret. ita tenet. Bal. in l. quoniam in prioribus hoc idem voluerunt Dyn. Ray. Alb. Nicol. de Neap. Imol. Raph. Cuman. in l. Lucius. §. marius. ff. ad Treb. Dyn. Nicol. de Neap. & Ale. in l. si debitor. ff. ad leg. Falc. & in l. Marc. in 5. col. ff. ad Treb. Ias. in auth. res quæ. C. com. de leg. col. 3. Fabia. de mont. in d. auth. nouissima col. 20. C. de inoffi. testa.

45 Contrarium, videtur verius, quod ista limitatio non videtur vera, quia testator nec directè potest prohibere legitimam, nec indirectè etiam eo casu, quo duæ quartę sunt detrahendæ.

Hinc est, quod non potest facere, vt vna tantum quarta detrahatur, disponendo quod fructus in legitimã imputentur, vt notat Bar. in l. quod de bonis. §. anus. ff. ad leg. Fal. & ibi sequitur Alex. se ipsum corrigens in eo, quod contrarium tenuerat in l. mulier. §. cum proponeretur. ff. ad Treb. & eandem opinionem tenet Paul. de Cast. in l. iubemus. C. ad Treb. Ang. in cons. 121. Claud. de Seisell. in l. Marcellus. in princip. ff. ad Treb. Pic. in l. in quartam. col. 97. in fi. & col. antep. ff. ad l. Falc.

46 Contrarium tamen in hoc tenet Paul. de Castr. in d. §. cum proponeretur. vbi etiam Alex. & Io. Crot. in c. Raynutius. col. 22. de testam. & in l. qui Romæ. §. duo fratres. col. 26. ff. de verb. obli. Dec. consi. 480. col. pen. Alex. consi. 250 vol. 6.

47 XIII. Limita, secundum Alex. in cons. 103. col. 5. in 2. vol. quando bona patris à principio essent acquisita cum aliqua qualitate, quia cum illa qualitate in legitimam filij transferuntur, etiam quod illa qualitas onus contineat: quia satis est, quod pater non adijciat nouum grauamẽ. Et ista limitatio nõ videtur habere difficultatẽ.

48 XIIII. Limita in vulgari substitutione, quæ fieri potest in legitima filij, & facta non reijcitur, per tex. in l. si posthum. §. quod vulgo. ff. de liber. & posthum. & ibi illum tex. ad hoc notant Paul. de Cast. Aret. Alex. & Ias. in l. filius hæres. ff. de liber. & posthum.

49 Amplia, idem esse in substitutione fideicommissaria, quando conditio penderet à voluntate ipsius grauati, Ruin. consi. 113. nu. 16. vol. 3.

50 XV. Limita, quia licet in legitima non possit apponi onus, tamen quãdo quærimus pro qua parte sustineat filius onera hæreditaria, consideratur in hoc etiam legitima, dummodo per hoc non minuatur ipsa legitima. ita declarat Soc. per illum text. in l. 1. §. sed si quadringenta. col. 1. ff. ad Trebell.

51 XVI. Limita, quia non habet locum hæc conclusio in conditione, quæ referreretur ad personam incertã, sed tantum quando refertur ad certam personam. Ita declarat Bar. in l. commodissimè. ff. de lib. & posthu. & ibi sequitur Ias. col. fi. & Soc. in consi. 76. col. 3. vol. 3.

52 XVII. Limita, vbi relinquitur certa res pro legitima vsque ad certum tempus, & post illud alteri eadem res relinquitur: nam licèt possit agere filius ad supplementum contra hæredem, non tamen reijcitur illud onus, vt videatur habere purè rem legatam, in præiudicium legatarij, nam in hoc casu locum non habet l. quoniã in prioribus. C. de inoff. testa. vt onus reijciatur. Ita declarat Corn. in consi. 106. col. pen. & fi. vol. 2.

53 XVIII. Limita, quia reijcitur omne onus, per quod diminuitur legitima: secus si per tale onus legitima nõ diminueretur. & propterea filius si vult legitimam

cogitur

cogitur adire hæreditatem, vt declarat Clau. in l. quia poterat.ff.ad Trebell.

54 XIX. Limita, quia etiam in legitima potest filius molestari, quando fuit institutus in dimidia hæreditatis, & pater fecit contractum de re filii sui, quia tenetur filius approbare contractum patris pro ea parte, pro qua est hæres, licet habeat pro portione legitimæ actionem cõtra cohæredes, ut per gl. in l.cũ à matre.in gl.mag.& in fi.C.de rei uend.quam sequuntur ibi Bal.col. 2. & seq. & Ang.& Paul.de Castr.& Sal.

55 XX. Limita, quando filius consentit oneri imposito per patrem in legitima. Ripa post alios per eum allegatos, in 50.respon.in 3 libro.

56 XXI. Limita in legitima debita ascendentibus, quando ipsi transierunt ad secundas nuptias, & remanent alij filij prioris matrimonii, ut declarat Io.de Garro. in auth.ex testamento.nu.19. C. de sec. nupt. & in rubr. eo.ti.sol.22.in 4 t.pęna.

57 XXII. Limita in legitima accepta super bonis feudalibus ex pacto, & prouidentia, quæ non potest alienari in præiudicium uocatorum in inuestitura. Paris. consi. 5.col.1.uol.1.

58 XXIII. Limita, si testator reliquerit filio maiorem partem bonorum adiecto onere, & mádauerit, quod si non acceptet filius cum onere, ꝙ solam legitimam consequatur: nam filius acceptando legatum, onus etiam in parte legitimæ uidetur acceptare, prout not. Maria. iun.cons.122.nu.9.uol.2.

59 XXIIII. Limita, quãdo filiæ filii sunt dotatæ ab auo, quia tunc filius potest grauari in legitima, secundum Grat.cons.119.in fi.uol.2.

60 XXV. Limita, quando tota hæreditas filio cũ onere est relicta, nam non potest dicere, volo legitimam sine onere, ut tradit Bero.q.87.nu.10.

61 XXVI. Limita, quia pater stante statuto filias propter masculos excludente, potest in dote relicta filiæ apponere grauamẽ, ut decedente ipsa sine filiis dos reuertatur ad masculos, prout tenent Pau. de Cast. in consi. 133.col.fi.secundum antiq.impres.Cuma.in cons. 12. Guald.caut.5.in ti.de liberis instit.Georg.Nat. in cap. quamuis.col.41.de pact.in 6.

62 ¶Contrarium tenuit Bal.in l.fi.in 2.lectu.col.2.C. de dot.promiss.Anto.de Butr. in consi. 1. in 3. dubio. Lau.in §.cæterum.col.6.instit.de legit.agn.success.Bal. in cons.150.uol.5.& in l.auia.col.penul.C. de iur. dot. Dec.in cõs.106.Brun.in tracta.ꝙ stant.masculi.in 11. articul.in 3.q.col.6.uer.quid autem sit in modo.

63 Tenendo hanc ultimam opin.magis communem.

64 Limita, quando filia ita specificè cũ iuramento consensisset, vt declarant Dec.in d.consi.106.col.fi.Guald. in caut.5.in fi.de liber.inst.Brun.in trac.ꝙ stant.masc. in 11.artic.in 3.q.col.6.Ripa in 5.respon.in tertio lib.

65 XXVII. Limita, secundum Alber. in d. l. qooniam in prioribus.quando filii legitima esset grauata duplici onere, vt puta, quia esset relictum minus legitima portione, & in illo relicto adhuc esset adiecta conditio, vel aliud grauamen,

¶Contrarium videtur uerius, prout tenent Pau.de Castr.& Ias.in d.l.quoniam in prioribus. & hoc idem uidetur sumi ex not.per Bart.in consi. 13. incip. ex facto proposito.col.1. dum respondet ad l. quoniam in prioribus.& dicit quòd illa lex procedit quando relictum est minus legitima, & sub cõditione potestatiua.

66 XXVIII. Limita, quia prohibitio alienationis ad tẽpus de legitima non reiicit, ut uoluerunt Bar.in l. cũ ex filio.ff.de vulg.& pup.Ias.in l.filiusfa.§. diui. in 1. lect. nu.116.ff.de leg.1.& in l.filiis matrem. C.de inoffic.testam. Alex.in l.multi.ff.de liber.& posth.Bellam.consi. 18.Cæpol.caut.80.Alex.& ibi Paul.de Cast.in l.si nõ sortem,§.si centum.ff.de condi.indeb.Dec.qui hanc di-
* cit * communem opin.in cons.442.nu.29. Boer. qui etiam dicit communem opin.decis.87.nu.5. Gualden. qui etiam dicit communem opin.in ti.de uar.testa.præcept.caut.2.nu.4 Hispan.in c.per uestras.§. sed si filia, nu.3.de don.inter vir. & vxor.

¶Contrarium tenent Bald.in l.si pater.in 3.not.C. instit.& substitut.Aret.in cons.19.col.3.

67 XXIX. Limita, quia filius in uita patris religionem profitentis non potest legitimam sibi debitam petere, pront uoluit Bar.post glo.in auth.si qua mulier.col.fin. C.de sacros.eccle.& ibi Saly.& Ias.num. 50. qui istam dicit communem opin.Alex.in l.si cum dotem.in prin. nu.13.ff.sol.matr.Abb.in c.cum simus. ubi dicit hanc opin.esse ueriorem.de reg.Aret.in l.1. col. antepe.ff. de
* test.Dec.in c.in præsentia.nu.67.ubi istam dicit * communem opin.& ibi Fely.nu.56.de peoba.

¶Contrarium, quod filius in hoc casu etiam in uita patris possit legitimam petere, noluit Bal.in auth.si qua mulier.col.fi.C.de sacrosan.eccle. Ro. in l.si cum dotem.in princ.ff.sol.matr.Card.in c.cum simus.de regular.Aob.in c.in præsentia.de proba.Io.de Anan.in ca. 2.de delict.puer.Corsett.in sing.in uerb. legitima. Fabia.de Mont.in auth.nouissima.nu.68.C.de inoffi. testa.Bal.Nouell.in tractat.de dot.in 1.part.col.3.ubi di-
* cit * communem opin.

* Tenendo primam opin.magis * communem.

68 Sublimita, quia licet filius in uita patris non possit a monasterio petere legitimam, poterit tamen petere alimenta, ut declarat Ias.in d.auth.si qua mulier. nu. 57. Fely.in d.c.in præsentia.nu.56.de probatio.& idem tenet Fabia.de Mont.in auth.nouissima.nu.98.C.de inoffic.testam.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Legitima quomodo computanda, stante fœmina dotata exclusa a statuto.

DVbitatur, an filiæ exclusæ à statuto, quando sunt dotatæ, uel exclusæ renunciatione propter dotem habitam computentur in numero filiorum, ita ut legitima masculi non censeatur totius hæreditatis portio, quasi sibi debeatur integra hæreditas exclusis filiabus, sed censeatur portio illius portionis, ac si filius ma-
1 sculus cum filiabus in successione concurreret: & hoc etiam est necessarium, vt cognoscatur, an legitima sit triens, vel dimidia, quia si sunt plures filij, est dimidia, si numero pauciores, est triens, iux.text.in auth. nouissima.C.de inoffi. testa. & quidem Bal.in l.vnica. §. in primo.in secunda col.& seq.C. de caduc. toll. tenet, vt connumerẽtur etiam filiæ exclusæ in ijs casibus, perinde, ac si cum filijs masculis in successione cõcurrerent. & idem voluit Bal.in l.huiusmodi.§.si Titio. ff. de leg. 1.in l.duobus.ff.de leg.1.& consi.480.incip. statuto cauetur, ꝙ filio teneátur.in 4.vol.& cons.176.incip.quidam nomine A.in 3.vol.& cons.90.incip. proponitur, ꝙ Christianus.vol.4.& consi.99. incip. super quæsito primo respondeo sic. vol. 4. & istam opin. sequuntur Bar.in l.1.§.pe.in 4.q.ff.de bon. poss. contr. tab. Imol. in d.l.huiusmodi.§.si Titio. circa fi.ff.de lega.1.Aret.in l.vnica, in vltimis verbis.C. quando non pet.part.& in l.planè.§.si duobus.ff.de legat.1.Cur.sen.consi. 5. Soc. in cons.75.col.3.vol.3.Guid.Pap.decis. 295. & decis.
* 599.& sing.709. & ista opinio videtur magis * com-

munis

munis, ut per Dec. in cons. 607. col. fi. & istam opin. tenuit Consilium Neapolitanum in decis. 138. in nouis. Maria. iun. cons. 25. col. 1. uol. 1. istam etiam opinioně sensit Saly. in d. l. unica. §. in primo. col. 2. uers. aut ideo non admittitur, quia ius petendi, C. de cad. tollen. Cuma. cons. 114. col. pe. Corn. in cons. 150. col. fi. uol. 1.

2 Declara istam opinionem locum habere secundum Paris. cons. 39. nu. 29. uol. 2. quãdo filiæ non essent simpliciter exclusæ, sed essent tantummodo exclusæ fauore masculorum. ubi dicit hanc magis * communem opinio. & idem tenet Brun. in tract. quod stant. mascul. in 13. artic. in 3. q. col. 5. Rui. in cõs. 36. nu. 12. uol. 3.

3 SECVNDA Opinio est, quod personæ filiarum exclusarum non considerentur perinde ac si in rerum natura non essent, & legitima masculorum sit tantum habito respectu ad ipsos masculos, & non ad fœminas exclusas, deducta tamen dote ipsarum tanquam æs alienum. & hanc opi. sequuti sunt Angel. Imol. & Paul. de Castr. in l. plane. §. si duobus. ff. de leg. 1. Bal. in l. Papinianus. §. vnde si quis. ff. de inoffi. testa. & ibi Ang. & Fulg. & Ang. in ead. l. Papinianus. §. quoniam autem quarta. ff. de inoffi. testam. Ang. cons. 105. in fi. & consi. 300. Cuma. in consi. 35. ubi id tenet in filia exclusa à

4 statuto, licet secus in filia renunciãte. idem tenet Alex. licet non se firmet, consi. 30. colum. fi. uolum. 4. Corn. Corn. consilio 199. uolum. 3. Soc. in consilio. 150. col. 12. & consi. 84. col. fi. uolum. 2. Pau. de Cast. in. cons. 286. uol. 1. in antepe. col. & seq. ubi hoc tenet in successione matris, non patris. Aret. cons. 19. col. 1. Paris. cõs. 25. col. 6. & seq. & cons. 36. nu. 28. ubi hanc dicit magis * communem * opi. uol. 2. & cons. 54. col. 2. eo. uol. 2. & cons. 55. col. 4. uol. 3. ubi dicit istam magis communem opin. Maria. iun. dicit istam ueriorem, & * communem opin. in cons. 25. nu. 13. uol. 1. & cons. 66. col. fi. uol. 2. & idem Ang. in auth. nouissima. C. de inoffi. testa. & in l. unica. §. 1. in fi. C. de cad. toll. Rapha. Cuma. in d. l. huiusmodi. §. si Titio. ff. de l. 1. & ibi Pau. de Cast. Fulg. in cons. 26. Io. Anto. Alex. in consi. 156. col. 2. & seq. Soc. in cons. 82. col. fi. uol. 4. Pau. de Castr. cons. 52. Incip. super primo puncto. uol. 1. Corn. in cons. 303. col. 1. uol. 1. Guid. Pap. in consi. 69. & consil. 158. & Soc. consi. 153. col. 4. Dec. in cons. 299. col. 1. Io. Crot. in l. re coniuncti. col. 46. ff. de leg. 3. Affl. super constit. fol. 296. sub rubrica de success. filior. nu. 55. ubi hanc opin. esse dicit veriorem & æquiorem. Brun. in tract. quod stant. masc. fol. 73. aliàs in 13. artic. in 2. q. colum. 1. & seq. vbi dicit istam communem opin. Rui. cons. 24. col. 2. uol. 1. &

5 cons. 52. col. 5. uol. 2. vbi dicit communem opin. & cõs. 40. col. 3. uol. 3. & consi. 118. nu. 23. ubi dicit communem. & cons. 84. col. pe. uol. 3. & cons. 152. col. 1. & seq. uol. 5. ubi dicit communem. Dec. in consi. 607. col. fin. ubi dicit ꝙ prima, uel secunda opin. potest teneri, & nõ potest reprehendi qui unam uel alteram amplectitur.

6 TERTIA Opinio est, quod filiæ exclusæ computantur in numero filiorum, & faciunt partẽ: sed illud quod eis deberetur ratione legitimæ ultra dotem, accrescit filiis masculis. & hanc opin. sequuntur, Bald. qui loquitur in filia renunciante, in auth. nouissima. col. 2. C. de inoffi. testa. Cassan. consi. 53. col. fi. Pau. de Cast. consi. 286. in 1. uol. Cuma. consi. 45. in fi. Bal. in l. si patruus. in princip. C. de suis & legit. Corn. consi. 107. col. 2. vol. 1. Bal. in l. unica. in 8. col. in 6. q. C. quãdo non pet. par. licet non ita clarè, sed clarius Ro. ibi in fi. & quod non proficiat aliis dicit Alex. in consi. 197. uolu. 6. Boer. decis. 104. nu. 10. ubi tenet quod accrescat hæredibus.

7 QVARTA Fuit opinio Soc. distinguentis in consi. 75. nu. 8. & seq. uolu. 3. quod aut statutum simpliciter excludit, & mandat dotari, & tunc filia non habetur in consideratione, perinde ac si non esset in rerum natura: sed si filia excludatur non simpliciter per statutum, sed ita demum si sit dotata, tunc facit partem, & habeatur ac si succederet. & eandem opin. tenet Paris. in cons. 53. nu. 75. & seq. uol. 3.

8 QVINTA Fuit opin. Io. Anto. Alex. in consi. 122. qui distinguebat, ut si fauorabile esset masculis filiam computari, perinde ac si integraliter succederet, & tunc computetur in numero filiorum cum masculis: si uero hoc esset in commodum filiorum, non debeat computari. sequitur Paris. in cons. 53. nu. 75. uol. 3.

CONCLVSIO TERTIA.

ARGVMENTVM.

Legitima non est filio assignanda in singulis rebus hereditariis.

1 PLVRES conclusiones ponunt Doctores in illa materia, in quibus rebus sit assignanda filio legitima: quarum una est, filio non debet assignari legitima in singulis rebus patris, sed in una, uel duabus arbitrio boni uiri. ita uoluit Bartol. in l. suus quoque. in fi. princ. ff. de hered. inst. & in l. meminimus. col. j. uer. ex his puto. C. quibus quarta pars. lib. 10. & in l. in quartam. col. 3. in fi. uersi. 4. quæro, ibi aut omnes sunt indiuisibiles. & ibi Alex. colu. 9. uer. confirmo prędicta. ff. ad l. Falc. Bal. in l. scimus. colu. 2. uer. quæro pater. C. de inoffi. test. Fabian. de Mont. in auth nouissima. nu. 119. C. de inoffi. testa. Alex. in l. Marcellus. §. res quæ, nu. 10. ff. ad Trebell. & ibi Ias. col. pe. & Ias. in l. non amplius. §. fi. in 4. not. ff. de leg. 1. Abb. in c. Raynaldus. col. pen. in fi. uer. aut testator. de testa. Pic. qui dicit communem in l. in quartum. nu. 48. & seq. ff. ad l. Fal. ubi. etiam Ruin. nu. 25. Dec. consi. 236. num. 9. & seq. & cons. 81. col. fin. uersi. & breuiter. ubi dicit hanc esse communem opinionem. Bertr. consi. 273. nu. 48. uol. 3. in nou. ubi dicit istam communem. Cor. cons. 282. col. 1. uol. 1. Curt. sen. consi. fi. col. fi. uer. uel respõdemus. Paris. cons. 16. nu. 69. uol. 2. ubi dicit communem opin. Ioan. Anto. Alex. consi. 156. nu. 10. Ruin. consi. 57. nu. 52. uol. 2. Ias. in l. filium, quem habentem. ver. tangit etiam Bal. nu. 16. vbi dicit communem opin. C. famil. hercis. Bal. in l. iubemus. col. 1. ver. item fallit. C. ad Trebell. Imol. in l. suus quoque. col. pen. in fi. ver. aduerte etiam. ff. de hære. insti. Bal. in d. l. suus. quoque. in 2. col. versic. item quærit Bart. Ruin. cons. 17. col. 1. vol. 5. Aret. in consi. 156. col. pen. Cur. iun. in consi. 21. col. 4. Bolog. cons. 59. col. 1. Ripa qui hanc dicit * communem opi. in l. in quartam, nu. 112. ff. ad l. Falcid.

2 PRIMÒ Amplia, quia legitima nec etiam in pecunia filio est assignanda, si eam pater sibi ita in testamento reliquerit, prout uoluit Bar. in l. suus quoque. in fin. princ. ff. de hæred. insti. Aret. in l. non amplius. §. fin. colu. penul. & ibi Ias. num. 7. ff. de leg. 1. Pau. de Cast. in l. scimus §. repletionẽ, per illum. tex. C. de inoffi. testam. Corn. in cõs. 26. nu. 8. uol. 3. vbi dicit * communẽ opi. Paris. in cons. 16. nu. 70. vol. 2. & in cons. 45. nu. 6. eod. uol. Pau. Picus. in l. in quartã. nu. 51. uer. nota tamen. ff. ad l. Falci. Bertr. cons. 314. nu. 2. uol. 1. in antiq.

3 PRIMÒ Declara istud non procedere, quando illa pecunia esset hereditaria, ut no. Ripa in d. l. in quartam, nu. 122. ff. ad l. Falcid.

4 SECVNDÒ Declara, nisi extaret statutum uel consuetudo, ut legitima a filio in pecunia esset recipienda. ita uoluit Bertrand. in consil. 314. numer. 2. uolum. 1.

in

in antiq.& idem tenet Ripa in d.l. in quartam. numer. 122. uers. intellige verum.

5 SECVNDÒ Amplia, nam sicuti legitima, ita etiã Trebellianica, & Falcidia de rebus hæreditariis iudicis arbitrio deduci debent, ut uoluit Oldrad. conf. 197. in 4. dub. Aret. conf. 155. nu. 7. Pic. in d. l. in quartam. n. 13. & seq. Io. Ant. Alex. conf. 156. nu. 10. Rui. conf. 131. nu. 15. uol. 1. Parif. in conf. 45. nu. 19. uol. 2.

6 PRIMÒ Limita, conclusionem locum habere, quando hoc filio prodesset, & alteri non noceret. secus si alij noceret assignatio facta in una re tantum, ut per Ruin. conf. 59. nu. 21. uol. 4.

7 SECVNDÒ Limita, in legitima debita ascendentibus, quæ potest eis assignari in fructibus bonorum descedentium, nec ipsi possunt eam petere in bonis hæreditariis, ut declarat Philip. Franc. post Bal. in c. si pater. col. 8. uersic. in ea glo. de testa. in 6.

8 TERTIÒ Limita, quando filius ita legitimam acceptasset, quia non posset amplius uariare. Oldrad. in cõs. 113. & in conf. 171. Pic. in l. in quartam. nu. 61. uer. & ad fundamentum. & ibi Ripa. nu. 132. ff. ad l. Falc. Parif. in conf. 17. nu. 71. uol. 2. Corn. in conf. 26. nu. 8. uol. 3.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Filius non potest unam rem pro sua legitima eligere.

1 ALia est conclusio, quod non potest sibi filius eligere unam rem pro legitima. ita Bald. in l. iubemus. col. 1. uer. item fallit in legitima. C. ad Trebell. & conf. 217. circa. fi. uerf. alii dicunt. uolu. 1. Saly. in l. filiũ quem habentem. col. 9. uer. & sunt hæc bene ponderanda. & ibi Ias. dicit* communem opin. sub num. 17. C. familiercifcun. Imol. in l. si is quoque. col. pen. uer. aduerte etiam ff. de hæredi. insti. Aret. conf. 156. col. fin. ubi dicit communem opinionem. quam etiam sequitur, & dicit communem Picus, in l. in quartam. nu. 49. & seq. ff. ad l. Falcid. Curtius sen. conf. fin. col. fi. uer. uel respondemus. Rui. confi. 57. num, 25. vol. 2. Dec. conf. 235. nu. 9. ubi dicit communem opin. Bolog conf. 59. col. 1. in princ. Iacob. de Beluis. in Auth. de rest. & ea quæ par. col. 3. uer. quæritur 3. Bal. in l. filium quem habentem. col. 10. uersi. ulterius quæritur. C. famil. ercif. Ripa in l. in quartam nu. 112. ubi dicit communem opi. ff. ad l. Falcid. Cur. Iun. in confi. 21. colum. 4. Dec. in conf. 86. in 7. dub.

2 ¶Contrarium tenet Oldrad. confi. 107. col. 2. uers. ad quartam. q. Cyn. in auth. res quæ, in fi. C. communia de legat. Bald. confi. 110. col. 1. uer. nota quòd æqui paro. uol. 1. Iacob. But. in l. 2. C. ad l. Falc. Ang. in l. si noxali. §. est autem. uersi. sequitur in glo. ff. de pecul. Bald. in l. cum aliena. col. fi. uersi. extra quæritur. C. de legat. Imol. in l. Marcellus §. res quę. in fi. ff. ad Trebell. Barbat. in c. Raynaldus. in 74. char. & seq. de testa. Bal. in l. 2. ver. vel nisi forte. C. ad l. Falcid. Rom. conf. 277. col. 1. in fi. ver. sed præsupposito.

Tenendo primam opinionem communem.

3 PRIMÒ Infertur, vt non possit filius meliorem rem eligere pro sua legitima, prout tenent Iacob. de Beluis. in Auth. de rest. & ea quæ par. col. 3. ver. quæritur tertio. & Bal. in l. filium quem habentem. col. 10. ver. item dicit Iacob. & ibi Saly. col. 6. ver. dicit tamen Iacob. C. famil. ercis. Ias. in l. Marcellus. §. res quæ. col. fin. ff. ad Treb. Fabia. de Mont. in auth. nouissima. nu. 119. & seq. C. de inoffi. testam.

4 Amplia, quia filius non potest propria auctoritate bona paterna pro legitima occupare, vt voluit Bar. in l. 2. C. quand. & quib. quar. pars debet. lib. 10. Ruin. in consi. 51. num. 6. vol. 4. Pau. Pic. qui hanc dicit* communem opi. in l. in quartam. nu. 55. vers. postremo. nouissima. & num. 57. ff. ad l. Falc.

5 SECVNDÒ Infertur, vt filius facere non possit, quod bona prohibita alienari in legitimam cedant, quando adsunt alia bona, vt tradit Soc. in consi. 57. col. 4. vol. 1. & idem tenent Ruin. in l. filiusfam. §. diui. col. 24 ff. de leg. 1. & Gramat. decis. 93. nu. 6.

6 PRIMÒ Limita principaliter, quia potest filius eligere legitimam in vna re vrbanè agendo, & arbitrio boni viri. ita Bal. in l. fi. in 1. q. C. de edic. D. Adria. toll. & in l. filium quem habentem, col. 10. ver. vlterius quæritur. C. fami. ercis. & in l. iubemus col. 1. versi. item fallit in legitima. C. ad Trebell. Alex. in conf. 125. col. fi. vol. 1.

7 SECVNDÒ Limita, quia potest filius in vna re tantũ legitimam consequi, quando in ea habet voluntatem patris, vt declarat Bar. in l. in quartam col. 3. ver. quarto quæro. ff. ad l. Fal. Corn. consi. 282. nu. 12. vol. 1. Abb. in c. Rayn. col. pen. in fi. versic. si vero nihil alienauit. de testam.

8 TERTIÒ Limita, quando omnes res essent legatæ, quia si vni tantum sint legatæ, in vna re illi legata potest filius legitimam detrahere: si vero pluribus, tunc à singulis legitimam detraheret, vt per Socin. consi. 75. col. 4. vol. 1.

9 QVARTÒ Limita, nam filius potest eligere vnam rem pro legitima sua, si ipse vnam rem hæreditariam alienauerit, quia alienando illam videtur sibi pro legitima eligere. istam limitationem sequuntur Bald. in l. iubemus. col. 1. C. ad Trebel. ver. item fallit in legitima. Cyn. in auth. res quæ. C. communia. de leg. in fi. & ibi Imol in fi. Paul. de Castr. in l. Marcellus. §. res quæ, in fi. ff. ad Trebell. Fulgos. consi. 1. col. fin. uersic. in quinto. Aret. consi. 18. col. pen. in fin. uersic. his breuiter præmissis. vbi dicit istam esse communem* opinionem. Guid. Pap. q. 606. Corne. consi. 282. nu. 13. uol. 1. Bal. consi. 217. vol. 1. Bertran. consi. 59. col. 2. uol. 3. in nou. Capra consi. 49. col. fin & in consi. 92. col. 3. uersi. 2. videndum. Bald. consi. 367. uol. 4 & in conf. 392. col. 1. ver. super quarto. uol. 4. Soc. conf. 36. in princ. uol. 3. Corn. conf. 146. col. fi. ver. alius & sic tertius uol. 2. Alexan. conf. 3. col. 2. in fi. uersi. constat etiam ultra prædicta. uol 3. Dec. conf. 202. nu. 8. & in conf. 236. nu. 10. Paris. in conf. 17. col. fi. uol. 2.

¶Contrarium voluit Abb. in ca. Raynaldus. col. penult. versi. aut non percepit fructus. de testam

Tenendo primam communem opinionem.

10 PRIMÒ sublimita, nisi filius in fraudem alienasset, ut uoluit Bald. in l. filium quem habentem col. 10. uersi. & hoc autem si filius. & sentit idem Bal. in l. iubemus. col. 1. uer. ego autem do consilium. C. ad Treb. Ang. in l. in quartam. col. 3. uer. si autem grauatus. ff. ad l. Falcid. Aret. consi. 18. col. pe in fi. & idem sentit Bar. in l. Marcellus. §. res quæ. ff. ad Trebel. uer. sed fideicommissario inuito. Dec. conf. 236 nu. 10.

11 PRIMÒ Declara, quia uidetur in fraudem filius alienare, si rem longè pluris ualentem, quàm sit legitima, alienauerit. ita declarat Bal. in l. magis puto. §. nepassim. ff. de reb. cor. & Dec. in consi. 235. nu. 10.

12 SECVNDÒ Declara, quia ista fraus in dubio non præsumitur, ut not. Imol. in l. in quartam, col. 5. uer. adde. 2. ad leg. Falcid.

13 SECVNDÒ Sublimita, quia per alienationẽ in ultima voluntate non fit ista electio, nec datur ista facultas, vt considerat Guid. Pap. q. 606.

14 TERTIÒ Sublimita, quia res alienata licèt imputetur in portionem legitimæ, vel Trebellianicæ, non tamen

men imputatur in portionem, quam iure proprio in re communi cum testatore grauatus haberet. ita Soc. cons. 16. nu. 19. & seq. vol. 2.

5 Declara, quia nedum alienata imputantur in legitimam volente filio, sed etiam eo inuito, adeò q̀ si filius vellet res alienatas redimere ad euitandam imputationem in legitimam, vt de alijs bonis legitimam detrahere possit, hoc ei non conceditur, prout voluit Ang. in l. in quartam. col. 3. ver. ad dicta. ff. ad Treb.

¶ Contrarium tenet Imol. in d. l. in quartam. col. 5. ver. Tu potes addere.

16 V. Limita, nam licet filius, ut suprà diximus, non possit meliorem rem eligere, non potest etiam legitima sibi assignari in rebus deterioribus, ut cõcludunt Imol. in l. in quartam. col. 5. ff. ad l. Falc. & Bertr. in cons. 59. col. pe. vol. 3. uer. & si opponatur Ripa. in l. in quartam. nu. 128. ff. ad l. Falc.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Filius pro sua legitima non habet bona patris hypothecata.

1 SVbsequitur etiam alia conclusio in ista materia, ut filius pro legitima non habeat bona patris hypothecata. istam opin. tenuerunt Salyc. in l. filium quẽ habentem. colum. 6. uer. quia ex his infero. C. famil. erciscu. Alexan. in d. leg. in quartam. colum. 9. uer. cõfirmo prędicta. ff. ad l. Falc. & cons. 117. nu. 18. uol. 6. Aretin. consi. 156. colum. fi. uersi. sed in casu legis. Corn. cons. 282. nu. 15. uolum. 1. Bolog. consi. 59. colum. 1. Fab. de Mont. in authen. nouissima. num. 119. C. de inoffic. testamen. Dec. consi. 235. num. 8. Soc. in l. fin. ex toto. nu. 3. uersicul. 2. nota. ff. de legat. 1. Ruin. cons. 17. col. 4. uol. 5. Alexan. in cons. 78. col. fin. uolum. 3. ubi dicit hãc
* esse communem opi. Negusan. in tract. de pignor. in 2. part. in 4. membro ver. vigesimusquartus. Afflict. in decis. 162. nu. 4. ubi etiam dicit hanc esse communem opinionem. Rui. in d. l. in quartam, col. 111. uer. item quæritur. ff. ad l. Falc. & idem uidetur sentire Io. Ant. Alex. in cons. 156. col. 2.

¶ Contrarium tenet Pic. in l. in quartam. nu. 49. ff. ad leg. Falcid.

* Tenendo primam opinionem magis * communem.

2 Limita in re relicta filio loco legitimæ, quia tam pro tali re legata, quã pro supplemento illius vsque ad integram legitimam competit filio hypotheca, secundum Fulg. cons. 84. col. 2. & seq. uersi. illud postremo. Dec. cons. 235. num. 8. usque in fin. qui loquitur, quando legitima fuit relicta.

3 Et idem in legitima relicta filio à patre quia in ea filius dicitur habere hypothecam propter dispositionem pater nam, concludit Bolog. in consi. 59. col. 1.

4 ¶ Contrarium in supplemento legitimæ tenuit Soc. in l. si ex toto. n. 3. uer. secundo nota. ff. de leg. 1. Bolog. cons. 59. uersi. non obstat. Negus. in tract. de pignor. in 2. par. in 4. membro, uer. vigesimus quartus. & Dec. in dict. 235. col. fi. qui reprehendit Fulgos. quando legitima non fuit in testamento relicta.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Legitimam non potest filius eligere in rebus alteri gatis.

1 ACcedit alia conclusio, ut non possit filius eligere legitimam in rebus alteri legatis ita Bald. in leg. non amplius. §. fi. ff. de leg. 1. & in rubrica, ff. de rer. diuis. in 1. colum. uers. sed pone. Alex. in l. Marcellus. §. res quæ. in fi. col. uersi. quid autem in legitima. ff. ad Trebel. & in l. in quartam. col. 9. uersi. confirmo. prædicta. ff. ad l. Falc. & consi. 12. uol. 5. & in consi. 117. num. 18. uol. 7. & cons. 154. uol. 7. Soc. in cons. 75. col. 4. uol. 1. Corn. cons. 180. nu. 7. uol. 4. Ias. in l. filium quem habentem. col. 8. uer. limita tamen. C. fam. ercis. & in l. scimus. nu. 7. C. de inoffi. testa. Alex. in l. non amplius. §. fi. in fi. ff. de legat. 1. Ias. in d. l. Marcellus. §. res quæ. in fi. colum. ff. ad Trebel. Rui. cons. 57. nu. 23. uol. 2. Fabia. de Mont. in auth. nouissima. nu. 120. C. de inoff. test. Pic. in l. in quartam. nu. 53. ff. ad l. Falc. Alex. in l. in ratione. l. 2. versic. & adde in quantum. ff. ad l. Falc. Ripa in l. in quartam. nu. 101. ff. ad l. Falc. Alex. in cons. 137. & in consi. 156. col. pen. uol. 1. Rui. in cons. 27. col. fi. uol. 1. Aimo in cons. 109. nu. 6. Io. Ant. Alex. cons. 156. nu. 12.

¶ Contrarium uoluit Pau. de Cast. cõs. 104. in 2. vol.

2 Amplia, nam idem est in alijs rebus prohibitis alienari in quibus filius eodem modo legitimam suam eligere non potest, ut tenent Ias. in l. Marcellus §. res quæ. in fi. ff. ad Trebel. Grat. cons. 17. col. 3. uol. 1. Gramat. decisio. 93.

3 Limita, nisi pater omnes res meliores legasset, quia tunc etiam de rebus legatis posset eligere legitimam filius, quia non debet habere legitimam filius, quia non debet hàbere legitimam in bonis deterioribus, prout not. Alex. in l. Marcellus. §. res, quæ. col. fi. uersi. quod est intelligendum. ff. ad Trebel. & in l. in quartam. col. 9. uersi. intelligo tamen. ff. ad l. Falc. Ias. in d. §. res quæ. in fi. ff. ad Trebel. Corn. in cõs. 180. col. 4. vol. 4. in fi. Dec. in cons. 81. col. 1. Io. Anto. Alex. in cons. 156. nu. 13. Ripa in d. l. in quartam. nu. 128. Aimo. in cons. 88. nu. 4.

4 Sublimita, quia etiam in hoc casu non ab uno legatario, sed ab omnibus debet petere filius legitimam suã, vt declarat Ruin. consi. 17. col. 3. in fi. uol. 5.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Legitima an amittatur ob non confectionem Inuentarii.

1 NON modica est discrepantia inter Doctores in illa quæstio. utrum per non confectionem inuẽtarii amittatur legitima? & quidem glo. in auth. hoc amplius. C. de fideicom. & ibi Iacob. Butr. tenent partem negatiuam, q̀ non amittatur legitima per non confectionem inuentarii. & idem tenet gl. in uerbo, excedant ubi Richard. Malumb. Cy. Odofred. & Bar. in authen. sed cum testator. C. ad l. Falc. eandem opin. tenent Angel. in auth. hoc amplius. C. de fideicomm. & idem Angel. in d. auth. sed cũ testator. idem tenet gl. fi. in l. fi. §. si quis autem temerario. C. de iur. deliber. Paul. de Castr. in auth. hoc amplius, in fi. C. de fideicomm. & ibi Saly. col. 2. ubi limitat. idem uoluit. Bal. in l. fi. §. fi. C. de iur. delib. & ibi Ang. Pau. de Cast. in fi. in d. §. si quis autem. & ibi etiam Saly. circa fi. illius §. & ibi etiam Alex. & idem Alex. in cons. 5. col. 1. uol. 6 & cõs. 165. col. 2. uol.
* 5. ubi dicit istam communẽ * opin. Corn. in consi. 180. col. 5. uol. 4. Aret. consi. 43. col. 1. ubi dicit istam esse cõmunem opin. & istam esse communem etiam dicit Corn. in cons. 168. nume. 3. uol. 3. & tenent Specul. & Ioan. And. in titul. de instrumen. edit. §. fi. uers. quid de suo. Bal. in leg. cum à matre. col. 2. C. de rei uendi. in l. 1. colum. 1. C. de bon. auct. iud. poss. in l. filium quem habentem. col. pen. ubi dicit, quod omnes Docto. hanc opi. tenent. C. famil. ercis. Ruin. consi. 57. col. 1. & seq. uol.

uol.2.& conſ.135.col.6.uol.3.Gual.caut.37. de ſubſt.

2 Declara hanc opi. magis * communem procedere ſecundum Paul.de Caſt.in conſ.188.incip. quia dubia. col.2.uer.interdũ quærimus.uol.2.quando legitima nõ deducitur contra legatarios,uel fideicommiſſarios particulares, ſed contra; fideicommiſſarium uniuerſalem.

3 ¶Contrariam opinionem tenuit in concluſ. principali Nicol.de Mattarel. & Fulgoſ.in anth. ſed cum teſtator.C.ad l.Falc.& eandem tenent Iaſ.in l.ſi.§.ſin au tem.col.1.C.de iur.de lib.Oldr.in conſ.134. Ang. in l. §.hæc ſtipulatio.col.7.in fi.ff.ſi cui plus quam per l.Fal cid.& ibi Imol.col.pe.in fi.Corn.in conſ.168.nume.3. uol.3.dicit iſtam opinionem de iure ueriorem.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Legitimæ renunciatio non uenit in generali renunciatione.

1 ADeo priuilegiata eſt cauſa legitimæ,ut omnes Doctores unanimiter firment hanc concluſionem in generali renunciatione non uenire renunciationem legitimæ, put eſt text.in l. ſi quãdo.§.& generaliter.C.de inoff. teſtamen. & ibi Bald.in princ.uerſ. & iſtum §.& allegat etiam Salycet. in princip. in verſi. ex quo collige.& uerſ.item nota.& Pau.de Caſtr.uerſ. item quid ſi pater. ibi, & conclude ſecundum Guil.& ita tenent Alb.de Roſ.in l. de his.col.2.uer.& ex prædictis colligit.ff.de tranſ.& ibi Bald. uer.quærit. Guil.& Ang.in fi.uerſ.ult.dicit hic.& idem Ang.in l.iubemus. col.2.uer.ſed reſponde.C.ad Treb.Io. de Anan. conſ. 90.circa fi. uerſ. ex quo ergo. Alex. conſ.69.col.2.uer. nec obſtat.uol.1.& conſ.8. col.6.uer. nec obſtat ſi dicatur. uol.3.Bart.in l.Papinianus.§.ſi conditioni.in fi. ff.de inoff.teſtam.Iaſ.conſi.162.col.3.uerſ.4.principaliter moueor. uol.2.Iaſ. in l.de his. col.1. uerſ. iuxta. hanc regulam. ff. de tranſact. & in d.l.ſi quando.§. & generaliter, col.1.in fi.& ſeq.uerſi.2.nota ex iſto tex. C.de inoff.teſtam.Alex.conſ.88.col.fi.uerſ. nec obſtat ſi dicatur.uol.4.Gram.deciſ.102.nu.88.& num. 115. Fulg.conſi.188.in primis uerbis.Boer.deciſ.14.nu. 6. Ruin.conſ.26.in ſubſcriptione.uerſ. ex quibus infero. nu.25.uol.3.Ang.Aret.in §.2.in fi. uer. unum addas. inſt.de inoffi.teſtam.Barb.in c.cum omnes.col.penul. uerſ.5.moueor. de teſtam. & in tract.de præſtan. Car. in 7.q.primæ par.col.2.verſ.& ex illo tex.Fel.in c.tranſlato.col.2.in prin.uerſ ad idẽ quod not. de cõſti. Hiſp. in c.per ueſtras,char.5.col.3.uer.facit etiam quod conſuluit.de dona.int.uir.& uxo.& in rub.de donat.int.uir & uxor.§.16.nu.16.Guid.Pap. q.93. Barb. conſ. 25. col.7.ver.& adduco.uol.1.Caſſan.in conſuetud. Burg. fol.184.nu.7.uerſi.primus eſt.Dec.conſ. 392. num.4. uer.ſed tamen.his non obſtantibus.ibi, & hoc confirmatur.Cur.ſen.conſi.76.col.5.uer.ſic etiam probatur. Tiraq.de iur.primog.q.55.nu.2.Rui.in conſ.52.nu. 5. uol.2.& conſ.84.nu.5.eo.uol.

2 Infertur ex hac communi concluſione,ut ob generalem approbationem teſtamenti non dicatur excluſus filius a petenda legitima. Anchar.in conſi. 152. col. 3. uer.legitimam uero.Dec.conſi.236.nu.4.uerſ.in 4.dubio.& late tradit Pariſ. qui hanc dicit communem * opin.in conſ.43.nu.36.uol.3.

3 PRIMÒ Amplia.idem eſſe in dote, quia generalis renunciatio non refertur ad dotem ,ut tenent Paul. de Caſtr.conſ.71.col.fi.uerſ. uel proprius loquendo. uol. 1.refert,& ſequitur Iaſ.conſi.162.col.3.uol.2. uerſ. ſimiliter in generali renũciatione.Hiſpan.in rubr.de donat.inter uir.& vxor.§.16.nu.16.uer.& ideo in generali renunciatione.Ruin.conſ.140.col. 4. uerſi. ac etiam agis.uol.4.Guil.Bened.in repet.c.Raynutius.in uerbo, duas habens filias.nu.293.uerſ.poterit tamen filia. de teſtam.Caſſan.in conſuet.Burg.fol.286.nu.28.uer. ſed quæro.

4 Ratio huius ampliationis illa eſſe poteſt , quia dos ſuccedit loco legitimæ,ut per Bar.in l. Titio centum.§. Titio genero.ff.de cond.& dem.Paul.de Caſt.in l. quoniam in prioril.C.de inoff.teſt.Dec.in cõſ. 106.col.2.

¶Contrarium in dote uoluit Rui.conſ.79.nu.2.ver. hoc igitur ſic præſuppoſito.uol.2.

5 SECVNDÒ Amplia,etiamſi in renunciatione renunciatum fuerit iuri dicenti generalem renunciationem non valere,niſi præceſſerit ſpecialis. ita ampliat Boer. deciſ.3.nu.9.

¶Contrarium uoluit Maria.iun.in cõſ.136.col. pe. in fi.uerſ.ſecundo reſpondetur.uol.1.

6 TERTIÒ Amplia etiam ſi filius promiſiſſet in renunciatione plus non petere,Ita Bal.in d.l.ſi quando. §.& generaliter.C.de inoffi.teſta.quæ refert Rui.conſ. 56.col.3.uer.oportet ergo.uol.2. & in conſ. 60. col. 2. uer.ſed his non obſtantibus.uol.2.

¶Contrarium tenet Paul.de Caſt.in d. l.ſi quando. §.& generaliter.C.de inoffi.teſta.

7 QVARTÒ Amplia, etiamſi legitima eſſet unita cũ patrimonio patris,ut conſiderat Io. Crot. reprobando modernos in ca.Raynutius.col.19.uer. ideo puto aliter.de teſta.

¶Contrariũ voluit Rui.in l.Gallus.§.& quid ſi tñ. col.68.in fi.ver.2.reſpondetur.ff.de lib.& poſth.

8 PRIMÒ Limita principalem concluſionem ſtante iuramento, quo ſtante trahitur renunciatio generalis etiam ad legitimam & eius ſupplementum,prout hanc opin.firmant Rom.in l.1.§.ſi quis ita.ff.de uerb.oblig. nu.33.uer.ultimo in quantum.Iaſ.conſ. 207.col.2.uer. ſecũdo facit.uol.2.Io.Anto.Alex.cõſ.43.col.fi.uer.per quæ uerba.iuncto.uer.& in caſu noſtro. Dec. in conſ. 26.col.1.uerſic.præterea.& 2. Alex.conſi. 181. colum. 1.uer.& per hoc eſt reſponſura.uol. 5. Io. Anto. Alex. conſi.73.num.5.uerſi.5.præſuppoſito.Rip.conſi.6.nu. 8.uer.immo communis.uol.1.ubi atteſtatur iſtam eſ-
* ſe * communem opinionem.Goza.cõſ.69.nu.19. uer. credemus quòd per generale.Rip.conſ.5.in fi. uerſi. 2. dicti filii. uol. 3.Nat. in rep.c.quamquis.col.8. uerſi. aduerte tamen.de pact.in 6.Marian.iun.conſi. 50. nu. 14.uſque in fin.uol.1.& conſi. 136.col.fi.uer.immo magis ad propoſitionem.uol.1.Guil.Benedic.in uerbo,in eodem teſtamento relinquens.nu. 130.uer.10. limitabĩtis.de teſtam.Caſſan. in conſuet. Burg. fol.287. col.3. Pariſ.conſi.1.nu.103.uer.eo.magis.uol.2.

9 ¶Cõtrariũ ſentit Dec.in cõſ. 130.col.4.verſi.ſed tamen prædictis.Bertr.conſi.9.nu.8.uerſi.ſed ipſa promiſit.vol.1.Gramma.deciſ.102.nu.88.& plurib.ſeqq.vbi
* dicit iſtam * communem opi.ex mente Boer.idem uoluit Franc.in c.quamuis,col.4.uer.fatetur tñ ibi. de pac. in 6.Boer.deciſ.3.nu.7. & pluribus ſeq. Guid. Pap.q. 427.Guil.Bened.in rep.c.Raynutius.in uerbo,in codẽ teſtamento relinquens.nu.119.uer.unum tamen mente tenebitis,de teſta.& ſenrit,licèt non ſe firmet, idem Bened.in d.c.Raynutius.in uerbo , duas habens filias. nu.293.uer.quod intelligatis uerum.de reſta.& Grammat.deciſ.191.nu.5. & pluribus ſeq.uer.item inquantum.ubi pariter dicit iſtam communem opinionem. Bertr.conſi.28.col.2.& ſeq.uol.1.& conſ.63.col.fi. eo. uol.& conſi.209.eod.uol. & conſi.7.col.3.eod. uol. & conſ.68.col.pe.& ſeq.uol.2. & conſi. 74. col. 4. & ſeq. uol.2.Barbat.conſ.55.nu.17.uer.præterea faciat.uol.2.

Curt.

Cur.sen.cons.76.col.5.uer.sic etiam probatur.& idem videtur esse de mente Ias.in l.si quando. §. & generaliter.col.1.ver.limita prædicta. C.de inoffic.testa.dum se remittit ad notata per eum in l.sed & si quis.§.quæsitũ. col.fi.ff.si quis caut.ubi tenet ꝙ iuramẽtum non habet vim specialis expressionis. Bal.in rubr.ff.de iureiur. col. penul.versic.sed dicam.Roma. in l. qui superstitis. nu. 2.versi.aduertendum est.ff.de acq.hæred.Io.Crot.in repet.c.Raynutius.col.18.in fi.ver.aduerte,quia, de test. Brun.in consi.82.circa finem.Aret.in l. 1.§. si quis ita. col.fin.uersi.adde 1.ff.de verb.oblig. Tiraq. de iur. pri-
* mog.q.55.num,3.ex quibus apparet hanc esse * magis communem opinionem.

20 Secundo Limita,quando in renunciatione dictum esset,quod renunciabat omnibus bonis paternis, integraliter,& sine diminutione,ut per Io.Ant.Alex. cons. 43.col.pen.uers.sed maior difficultas est.& Paris.cons. 27.nu.41.ver.etiam clausula.uol.2.

21 Primò Amplia,quãdo filius in renunciatione promisisset nihil petere de substantia patris. vt dicit Ruin. cons.97.col.3.ver.2.videtur.uol.1.

22 Secundò Amplia,quando stante prohibitione detractionis legitimæ facta per testatorem filius renuncians promisit seruare omnia,& singula in paterno testamento contenta,ut concludit Paris.cons.1.nu.104. uer.& etiam quia.vol.3.

23 Tertiò Amplia,si dictum esset per filium renunciantẽ approbo testamentum in omnibus, & per omnia,prout in eo continetur,ut dicit Ruin.cons. 36. nu. 11.uer.non obstat quod tex.uol.2.

24 Tertiò Limita,quando filius recipiendo illud ꝙ est sibi relictum pro legitima,promitteret plus non petere.ita Paul.de Castr.in d.l.si quando.§.& generaliter. C.de inoff.testa.ponit Maria.iun.cons.121.num.9. & pluribus seq.maximè nu.21.& seq.uol.2.

25 IIII.Limita,quando filius habuisset recompensam legitimæ suæ,& illam acceptasset.ita Marian.iun. in d. cons.122.nu.24.& seq.uol.2.

26 V.Limita, quando generalis renunciatio nihil aliud importare posset,quam renunciationem legitimæ. ita Maria.iun.cons.136.nu.17.uer.nec obstat si dicatur. volumine 2.

27 VI.Limita,quando renunciatio filii esset facta patre tai uente,tunc enim quamuis facta generaliter,ad legitimam trahitur,ut tenent Cum. cons. 188. uers. tamen propter auctoritatem.Rui.cons.97.col.3.uers.2.obstat dum dicitur.uol.1.& per eundem in repe.l.Gallus.§.& quid si tantum.col.68.uer.non obstat. etiam tex. ff.de lib.& posth.Cur.iun.cons.10.col.2.uer.uel aliter,& 2. Tiraq.de iur.primog.q.55.nu.13.

¶ Contrarium uoluit Ioan.Crot.in cap. Raynutius. col.18.in fi.uer.alia ratione.& melius,de testa.

28 VII.Limita regulam non procedere in exclusione legis,quia generalis exclusio l.excludit etiam filium in legitima,ut firmat Ias.in consi.221.col.pe.uer.unde aduertendum est.uol.2. Cur.iun.cons.10.col. 1. in fi. uer. & si quispiam subtilis.Maria.iun.cons.25.col.pe.uer. & si dicatur.uol.1.& idem tenent Dec.in cons.299.col.2. & in cons.264.col.fi.& cons.303.col.pe.& cons. 276.
* col. 2.Rui.qui hanc dicit * communem opi.in cons.412. nu.8.vol. 3.

Contrarium tenet Cuma. consi.118. Dec. consi. 392.nu.4.& seq. Ruin. cons.95.col.fi.uer.præterea est
29 aduertendum ,uol.2.sed quia istud,an statutum excludens à successione excludat etiam à legitima,pendet ab alia quæstione,in qua scribentes varia scripserunt,ideo super hoc ulterius non insisto.

De legitimatione.

CONCLVSIO PRIMA.

Argumentum.

Legitimatus per subsequens matrimonium dicitur verè legitimus.

1 Textus in c.tanta.qui fil.sint legit. ponit dictum, & eius limitationem. dictum est,quod tanta est uis matrimonij,ut per illud filii spurii primo nati legitimi effi-
2 ciantur:limitatio autem est, ut hoc non procedat,quando tempore conceptionis mulier non potuisset esse uxor illius.

3 Circa prima partem, quòd filij per subsequens matrimonium legitimentur,dicas quòd istam etiam con-
* clusionem firmant Ias. & * communiter alij, in l.generaliter.§.cum autem.C.de inst.& subst.& in l. Gallus. in.§. quid si tantum. ff. de lib.& posthum.Abb. & alij, in c.innotuit.& in c.cum in cunctis.de electio. Tiraq. latè tradit, in l.si unquã,in verbo,susceperit liberos.C. de reuoc.donat. & tract.de iur.primogen.q.34.

4 Primò Amplia,ut ista conclusio procedat etiamsi matrimonium subsecutum non fuit uerum matrimonium,sed tantum putatiuum.ita uoluit Ant.de Butr. in c.quòd nobis.char. fi. uer.per istam Decretalem.post Io.Andr.ibi in titu.qui fil.sint legit.

5 ¶Contrarium tamen,ut non legitimentur filij iam nati per putatiuum matrimonium subsecutum, quãdo tempore coitus aderat impedimentum, propter quod mulier illius uxor esse non poterat,uoluit Cal.in d.c.nobis.& ibi clarius Abb. circa fi. & ibi Card.Alexand. col.2.qui fil.sint legit.

6 Concorda, quia prima opinio posset sustineri, quãdo interuenisset saltem in uno ex coniugibus ignorantia impedimenti, prout in istis terminis loquitur Gemin.cons.66.col.4.Rota in decis.Cassad.1.de sponsal.& fuit de mente gl.in c.cum omnis.in uerbo,constituente.32.q.2.Aluarot.in c.1.§. naturales.col.5. uersi. quid si nascatur.si de feud.fuer.controu. inter dom.& agn.Curt.in cons.17.col. pen. Zas.in tract. feud. in 8. par.nu.88.Hispa.in rubr. de donat. inter uir. & uxor. fol.30.col.1.Bertr.consi.210.col.fin.uol.1. aliàs habet locum secunda opin.ut per doct. allegatos. & dicetur infra in conclus.3.eod.titu.

7 Secundò Amplia,ut per talem legitimationem censeantur legitimi filij antea nati, etiam quòd tempore matrimonij extent alij filij legitimi, & naturales, ut notãt Præpos. in c. per uenerabilem,§. quod autem. col.7.uer.septimus modus,qui fil.sint.legit.Ang.consi. 17.col.1.& consi.20.Cassan.in consuetud. Burgund. fol.300.col.1.

8 Tertiò Amplia,vt talis sic legitimatus agnascat nõ modo patri,sed omnibus siue ascendentibus,siue etiam
* transuersalibus.ita ponunt Doctores * omnes supra allegati in proxima ampliatione.

9 IIII.Amplia,vt in hoc casu non sint necessaria instrumenta dotalia,ac attẽtata iuris canonici dispositione, ut tenet Abb.in c. tanta. in 1. notabili, & ibi Ant.de
* Butr.Anch.Card.& Præpos.col.5. ubi dicit * communem opin.qui fil.sint legit. Fely. in c. ecclesia sanctæ Mariæ.colu.21.de const.& in c. 1.col.6.de spons.Hippol. in singu.250.Paris. consi.13.col.6.uol.2. Ruin. consi.78.col.2.uol.3.Dec.consi.155. colu.2.ubi hanc dicit communem opi.& ab ea non recedendum in iudicando & consulendo.

10 Limita, nam in terris imperii saltem quo ad successionem necessaria sunt dotalia instrumenta, vt voluit Bal.in l.si qua illustris.col.1.C.ad Officia.Car.Alex.in c.tanta.col.17.qui fil.sint legit.Aluarot.in c.1.§.naturales.col.4.si de feud.fuer.controuers.idem tenent Ang. in cons.29.Cur.iun.qui hanc dicit * communem opi. cons.136.col.2.Rui.cons.2.uol.1.& cons.78.col.2.uolu.3.Maria.iun.qui hanc dicit communem opi.in cons.52.col.1.uol.1.& cons.100.col.2.uol.2.

11 ¶Contrarium, quod etiam in tertiis imperii legitimatio ualeat subsecuto matrimonio, absque dotalibus instrumentis, uoluit Ias.in l.generaliter. §. cum autem. col.fi.C.de inst.& subst.& in leg.sed est quæsitum. col. pen.ff.de liber.& posth. & cons. 234. uol. 2.& consi. 168.col.5.uol.4.Ange.in §.fi.col.2.inst.de nupt. Alex. in l.ex facto.§.si quis rogatus.nu.19.ad Trebel.Fely.in rubrica de spons.nu.6.Dec. cons.155. col. 2. ubi dicit istam communem * opin.Paris.cons.13.col.6. & seq. uol.2.Ruin.cons.78.col.2.uol.3.& cons.51. col. 3. & seq.uol.5.& cons.211.col.2.uol.1. ubi dicit hanc esse communem opin.Guil.Mayner.in l.quoties.num. 17. & seq.ff.de reg.iur.& istam opinionem secuta est Rota in causa Colonien. matrimonii coram Raynaldo Petrutio de anno 1538.

12 PRIMÒ Declara, quia ita demum de iure ciuili sunt necessaria instrumenta dotalia; quando supersint alii filii legitimi, & naturales, & non aliàs, ita Bal. in l. cum mulier.col.2.C.de donat.ant.nup.& in l.neque.la.1.in fi.C.de nupt.Ang.in l.contrahitur.ff.de pignor. quem refert, & sequitur Hipp.in sing.250.Ias.in consi. 168. nu.8.uol.4.Rui.consi.211.col.1.uol.1.

13 SECVNDÒ Declara, quia ista legitimatio etiam cum dotalibus instrumentis non habet locum quando esset facta uel in fraudem creditorum, uel in fraudem filiorum primi matrimonii, prout declarat Rui. cons. 211. nu.7.uol.1.

14 V. Amplia, etiam si aliud matrimonium sit intermedium, ut tenent Anto.de Butr.in d.c.tanta. col. pe. uer. quæro quando matrimonium. Ang.in l.nuper.C.de natural.liber.Richard.Malumb. in sua disp. quam posuit Ioan.And.in regula, sine culpa, de reg.iur.in 6.Bart. in l.bonorum.col.fi.ff.rem rat.hab.hoc etiam præsupponit Bal.Saly.& Ias.in l.quoties.C. de rei uend. in illa q. an contracto matrimonio fiat legitimatio in fauorem filii naturalis contra filios legitimos, & naturales postea susceptos.Bart.in l.cum decem. §. fi. ff. de solutio. & Pau.de Cast.in l.Pomponius. §. quæsitũ ubi dicit * communem opin.ff.de acq.poss.Ang. cons. 17. col. 1. & in §.si verò.in auth.quib.mod.natur.effi.legit. Ant. de Rosell.in tract.legitimat.col.26.& seq.Ias.in l.Pomponius.§.quęsitum, nu.5.ubi dicit communem * opi.ff. de acq.poss.& in l.Gallus.§.& quid si tantum. col. 13 in 2.lect.ff.de lib.& posth.& in l.cum qui ita.§.qui hominem.nu.7.ff.de uerb.oblig.Zas.in tract.feud. in tit. de success.feud.Guil.Mayner.in l. quoties idem. ff. de reg.iur.Nicol.de Vbal.de succ.ab intest.col.20. Tiraq. qui etiam hanc dicit communem opinin. in tract. de iur.primogen.q.34.nu.2.

¶Contrarium tenuerunt Luc.de Penn.in l.4. q. 10. C.de iis qui publ.muner.sub.lib. 10.& Ludou.de Sard. in tract.de legitima.sub tit.de primo mod.l.q.2.

15 VI. Amplia, etiamsi pater protestetur, quod per contractum matrimonii non intendebit filios legitimare. ita Iacob.Zoc.in d.c.tanta. & ibi Card. Alex. col. 21. uer.quæro, & sequitur Hispa.in c.per uestras.char. 53. col.4.de donat.int.uir.& uxor.

¶Contrarium tenet Rosell.in trac. legitimationis fo.3.col.1.

16 VII. Amplia, ut etiam inuiti, & ignorantes per subsequens matrimonium legitimentur, ut dicunt Angel. consi.127.colum.2.Præpos.in ca. per venerabilem. §. quod autem.nu.17.qui fil.sint legit.Hispan.in d.c. per uestras.char.54.col.1.Paris.consi.13.nu.36.uol.2. Tiraq.de nobilit.c.6.nu.31.

¶Contrarium, quod inuiti non legitimentur, tenet Ang.in §.generaliter. per illum tex. num. 7. in Auth. quib.modis natur.effic.sui.Bal.Paul.de Castr.Alber.& alii, in l.benignius.ff de leg.Ang.Aret.in §.fi.nu.6.inst. de nupt.Mart.Laud.in trac.de legitimat.nu.160. Barb. in l.cum acutissimi.nu.251. C. de fideicom. Nicol. de. Vbal.in tract.de successio.ab intest.n.64.Boer.Decis. 160.Guil.Mayner.in l.quoties idẽ.nu.97.ff.de reg.iur. Tenendo hanc vltimam opin. magis communem.

17 Declara, quia in hoc casu sufficit scientia, & taciturnitas ipsius filii, prout sentit glo.in l.adoptionibus. ff. de adoptio.& uoluit Roma.in sing.588. Ias. in consi. 156.col.4.uol.4.Dec.in consi.55.nu.7.

18 VIII. Amplia, etiamsi tale matrimonium sit factum in mortis articulo, ut firmant Io. And.in regula, sine culpa.in 1.q.de reg.iur.in 6.& idem uoluit in d.c.tanta ubi Anto.de Butr.& præpos.Abb. in cap. 2. de frigid. & malefic.Alex.in l.si quis posthumos.col.1. ff. de lib. & posth.ubi dicit communem * opin.Paris. consi. 13. col.4.& consi.15.col.1.uol.2.Rui.in consi.211. col. 1. uol.1.& consi.163.nu.6.uol.3.Guil.Mayner.in l. quoties idem.nu.22.ff.de reg.iur.Tiraquel.in l. si unquam. in uerbo, susceperit liberos.nu.73.C.de reuoc.donat.

19 NONÒ Amplia, ut hoc modo legitimati dicantur uerè, & propriè legitimi.text.est in auth.quib.mod.natur.effic.leg.§.1.& tradit Paul. de Cast. in l.fin. C. de his qui uen.ætat.impetr.Ant.de Butr.in c.innotuit.de elect.Ias.in l.generaliter.§.cum autem.num.9.C. de instit. & substitu.Rip.in l.si unquam, in rub.C.de reuoc. donat.num.86.

20 Declara, nam licèt sint legitimi, qui legitimantur cum clausula perinde ac si nati essent ex legitimo matrimonio, tamen non sunt tales nisi per fictionem, ut per Marian.inn.consi.65.col.1.uol.2. Quod secus est si ita legitimetur quis per subsequens matrimonium, ita Ruin.consi. 161.col.8.uol.2.

¶Contrarium in hac ampliatione tenet Barbat.in l. cum accutissimi.nu.241.C.de fideicom.Paris.cons.13. nu.37.uol.2.

21 X. Amplia, ut filij legitimati hoc modo absque aliqua dispensatione possint ad ordines & ad dignitates ecclesiasticas promoueri.gl.in c.innotuit.in uerbo, coniugata.de elect.& ibi Compostella. & Ioã. Andr.colu. pen.Gofred.in summa, de fil. presb.col. 3. uers. quid si quis natus.& Anton.de Butr.colum.2. uersicul.quæro an filius.& ibi omnes Doctores sequuntur d. glo. idẽ uoluit glo.in c.tanta.& ibi Ancha. col.2. versi. quęrit glo.& Abb.col.2.uersi.& pro hoc adduco.& ibi Henric.in princip.qui fil.sint leg. Archi.in c. Osius.56.distinct.Iaco.de Beluisi.in §.dubitatum.in auth.de incest. nupt.Prepos.Alexan.in c.lator.colu.6.qui fil.sint legit. Alexand.in l.ex facto.§.si quis rogatus.col.9.ff.ad Trebell.Angel.Aret.colu.pen.inst.de nupt.in §. fin.in fin. Calder.consi.2.in titulo, qui fil.sint legis.Ias.in l.generaliter.§.cum autem.col.pen.C.de inst. & subst.& consi. 156.col.1.uol.4.Dec.in c.cum in cunctis.col.2.in ultimo notab.ubi hanc dicit * communem opin. de elect. & consi.155.col.2.Paris.consi.13.col.6.uol.2.& consi. 15.col.2.eod.uolum. Rip.in l.si unquam. nu.87.C.de reuoc. donat. Tiraq. de. iur. primog.q.34.Boer. decis. 159.colu.2.

22 XI. Amplia, quia legitimati per subsequens matrimonium

monium succedunt in feudo. Ant. de Butr. in c. a lator. col. 2. qui fil. sint legit. & ibi Card. Abb. in d. c. tanta. col. j. vbi dicit communem * opinio. Bald. qui hanc dicit commune opin. in cõs. 129. vol. 2. Præpos. in c. per venerabilem. §. quod autem. col. 45. vers. quarto. 6. principaliter, & col. seq. vers. septimo quæro principaliter, qui fil. sint legit. Iacob. de Beluis. in §. dubitatum. in authen. de incest. nupt. And. de Iser. in c. 1. §. naturales. col. 2. & ibi Iacob. de Beluis. Aluarot. Mar. de Laud. & communiter alij, si de feud. fuer. controuer. & ibi et Afflict. in quinto notab. vbi dicit communem opin. Alex. in l. ex facto. §. si quis rogatus. col. 9. & ibi. Rip. nume. 84. ff. ad Trebell. Zas. in tract. feud. in titulo de success. feud. Soc. in cons. 3. nu. 11. vol. 3. Ias. in l. generaliter. §. est aũt. col. fi. C. de inst. & subs. Trig. in sing. 35. Cur. in tract. feud. in 3. par. col. 31. vers. secunda principalis regula. vbi dicit cõem * opi. & cons. 136. vol. j. Dec. in c. cũ in cunctis. col. 2. de elect. & in cõs. 155. col. 2. Cassa. in consuet. Burg. fol. 300. col. 2. & seq. Paris. cons. 13. col. 5. vol. 2. & cons. 15. col. 1. eo. vol. Guil. Mayner. in l. quoties idem. num. 14. ff. de reg. iur. Ruin. cons. 211. col. j. vol. j. & cons. 92. col. 2. & col. 5. vol. 3. Mant. cons. 45. col. 2. Paris. in cons. 47. col. pe. uol. 3. ubi declarat. Boer. decis. 123. nu. 4. Tiraq. de iur. primog. q. 35. nu. 53.

¶ Contrarium vñr tenere Host. in fi. & Io. And. in fi. in d. c. tanta. & idem Host. in cap. 1. qui fil. sint. legit. Bal. cons. 67. nu. 2. vol. 5. Ang. in cons. 29. col. fi. Barb. in l. cum acutissimi. nu. 241. C. de fideicom.

23 Primò Limita primam opi. magis. cõem, quando inuestitura feudalis diceret, concedo feudum tibi, & filijs ex te legitimè descendentibus, quia tunc nõ veniũt legitimati per subsequens matrimonium. ita Bal. in c. j. §. naturales. si de feud. fue. contr. Ant. de Butr. in c. per venerabilẽ. col. 18. ver. alius est effectus. qui fil. sint leg.

¶ Contrarium voluit Isern. in d. §. naturales, & ibi Aluar. & Mart. Laud. Præpos. Alex. in c. lator. col. 5. ver. quæro circa prædicta, qui fil. sint legit.

24 Concorda istas opiniones, nam aut tempore matrimonij filius erat iã conceptus, & natus, & tunc procedit opinio Bal. vt legitimatus succedat in feud. aut tẽpore matrimonij filius erat conceptus, sed nondum natus, & tunc procedat 2. opinio. ꝙ non possit succedere in feudo. ista concordia sumitur ex verbis Cur. in tract. feu. in 3. par. post. 17. q. ver. secunda prin. regula.

25 Secundò Limita, quia ista ampliatio procedit in filijs naturalibus tantum, non autem in spurijs. ita Mart. Laud. in d. §. naturales, quem refert. & sequitur Cur. in tract. feud. in loco superius allegato.

26 Amplia, quia non modo talis legitimatus succedit in feudo, sed etiam quia vt dicit Dec. in c. cum in cunctis. col. 2. per illum tex. de elect. dispositio loquens de filio legitimè nato verificatur et in legitimato per subsequens matrimoniũ, & istud tenet et gl. in c. innotuit. in verbo, coniugata. de elect. & idem tenet glo. 1. in c. tanta. qui fil. sint legit. Anto. de Butr. in d. c. innotuit. col. 2. de elec. Pau. de Cast. in l. fi. C. de his qui ven. ęta. impetr. Dec. in cons. 155. & in l. generaliter. §. fin. C. de inst. & subst. Io. Cro. in l. Gallus. §. & quid si tantum. nu. 82. ff. de li. & posthu. Paris. in cons. 13. nu. 40. vol. 2. Boer. decis. 159.

27 Tertiò Limita, si dispositio loqueretur de filio legitimè nato ex matrimonio, ita Brun. in tract. quòd stant. masc. in 12. art. 4. q. uers. 3. limitatur.

28 Quartò Limita in legitimato per rescriptum, vt per Tiraq. de retract. lignag. §. 1. in gl. 3. nu. 6. & de nobil. cap. 23. num. 16.

29 XII. Amplia quia taliter legitimatus succedit et in emphiteosi, prout tenet Imol. in l. quod dicitur. col. 9. ff. de verb. oblig. Ancha. cons. 242. col. fin. Alex. in l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 18. & ibi Ripa, col. pe. ff. ad Treb. Ias. in l. generaliter. §. cum aũt. col. fi. C. de inst. & subst. Dec. in c. cũ in cũctis. col. 2. de elec. Georg. Natt. in c. q̃uis. col. 44. & seq. de pact. in 6. Cassa. in consue. Burg. fol. 300. col. 2. Paris. cõs. 13. col. 5. uol. 2. Hispa. in rub. de donat. inter vir. & vxor. fol. 55. col. 2. Tiraq. de iure primog. q. 34. nu. 54.

30 Limita in legitimatis per rescriptum, qui non admittuntur ad emphytheosim ecclesiasticam, vt per Bal. in l. generaliter. §. cum autem. C. de inst. & subst. Rui. cons. 150. col. 2. & seq. vol. j. & cõs. 164. & cõs. 186. vol. 1. & cons. 211. col. 1. uol. 1. & cons. 72. col. pen. vol. 2.

31 Sublimita, quando legitimatus est legitimatus cum illa clausula, ꝙ in quibuscũq; bonis possit succedere, tũc succedit et in emphyteosi ecclesiæ, qñ legitimans habebat talẽ facultatem, vt cõcludit Rui. cõs. 47. nu. 5. vol. 3.

32 XIII. Amplia, nam in fideicommissis legitimatus per subsequens matrimonium excludit substitutum sub illa conditione, si decesserit sine filijs legitimis, & naturalibus, & hoc non vr̃ habere difficultatem, eo quia et legitimati per rescriptum excludunt substitutum, vt per Ias. in l. generaliter, qui hanc dicit magis * cõem opi. in §. cum aũt. col. pe. & fi. C. de insti. & subst. Alex. qui dicit cõem in cons. 2. nu. 41. vol. j. Cur. iun. cons. 83. nu. 8. Paris. cons. 1. nu. 78. vol. 2. Rui. cons. 173. nũ. 7. vol. j.

33 Et in legitimatis per subsequens matrimonium tradit Dec. cons. 135. col. 1. Paris. cons. 13. col. 5. vol. 2. & cons. 15. col. 1. eo. uol. Rui. qui hanc dicit * cõem opi. in cons. 163. nu. 6. & seq. vol. 3. & cõs. 7. nu. 33. ubi idẽ dicit, uol. 1. Rip. in rub. ff. si cert. pet. nu. 3. & in l. si vnquam. nu. 86. C. de reuo. donat. Boer. dec. 159. nu. 20. Cur. iun. in cons. 52. col. 1. & cons. 27.

Contrarium tenet Bal. in cons. 357. nu. 2. vol. 5.

34 Amplia primam opi. magis cõem et si dictũ esset si grauatus decederet sine filijs legitimis, & naturalibus legitimè natus, prout infra dicetur in 5. limitatione.

35 XIIII. Amplia, nã iste legitimatus per subsequens matrimoniũ stante statuto fœminas excludente pp masculos, illas excludit, prout hanc opi. tenet Anto. de Butr. in c. p venerabilẽ. col. 17. vers. sed põt esse dubiũ. qui fil. sint legit. & tenet expresse Pau. de Cast. in cõs. 180. col. fi. vol. 1. Anch. in cõs. 242. Bal. in l. cã quã. nu. 26. & in l. cũ acutissimi. nu. 7. & ibi Ias. nu. 2. C. de fideicõ. Dec. in cons. 155. col. 2. & cõs. 52. col. pe. & in c. cũ in cunctis. col. 2. de elect. Georg. Natt. in c. quãuis. col. 44. & seq. de pact. in 6. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in 12. art. in 4. q. Goza. cons. 6. nu. 38. Io. Crot. in l. Gallus §. & quid si tm̃. nu. 81. ff. de lib. & post. Campeg. in tract. de dot. in 1. par. 5. par. prin. q. 59. in fi. Tiraq. in l. si vnquam, in verbo, susceperit liberos. nu. 82. C. de reuoc. donat. & in tract. de iur. primog. q. 34. nu. 56.

36 Amplia, etsi statutũ loqueretur de filijs legitimè natis, secundũ Paris. cõs. 13. col. 5. vol. 2. & cõs. 15. co. vol.

¶ Contrarium in hoc casu tenuit Ang. Aret. in §. fi. nu. 14. vers. ex quo sequitur. Inst. de nup.

37 XV. Amplia, vt talis legitimatus habeat querelam inofficiosę donationis. Tiraq. in l. si vnquam. in verb. susceperit liberos. nu. 71. C. de reuoc. donat. & in tract. de iure primog. q. 34. nu. 55.

38 XVI. Amplia, nam quoties põt quis legitimari per subsequens matrimoniũ non potest legitimari per rescriptum. tex. est, & ibi gl. in §. sit igitur in uerbo permittimus. in auth. quib. mod. natur. eff. legit. & ibi not. Bar. & Ang. idem dicit Bal. in c. illud. nu. 3. de præsumptio. Hippol. in sing. 130. Ias. qui hanc dicit communem * opin. in l. Gallus. §. & quid si tantum. nu. 107. ff. de lib. & posth.

39 XVII. Amplia, vt iste legitimatus rũpat donationẽ omnium, vel maioris patris bonorum. Ias. in rub. ff. de lib. & post. nu. 4. & in l. Gallus. §. quid si tñ. in 2. lect. nu. 42. ff. eo. Bal. in c. innotuit. de elect. Boer. deci. 159. nu. 12. Ripa in d. l. si vnquam. num. 89. & ibi Tiraq. in verbo susceperit. nu. 71. C. de reuo. dona.

40 XVIII. Amplia, vt talis legitimatus rũpat testamẽtum patris: perinde ac si natus esset post testamentũ. * Alex. qui dicit cõem * opin. in rub. ff. de lib. & posth. Bal. & Imol. in l. verum. ff. de iniust. & irrit. testa. Anch. cons. 290. Ias. in l. qui se patris. nu. 15. C. vnd. lib. Dec. cons. 53. col. Paris. in cons. 7. nu. 2. vol. 2. vbi hanc dicit communem opin. Tiraq. in d. l. si vnquam. in verbo, susceperit liberos. num. 80.

41 XIX. Amplia, nam ista legitimatio non reuocatur per superuenientiam liberorum. Bar. Alex. Ias. & alij in l. ex facto. ff. de vulg. & pup. Tiraq. de iur. primog. q. 34. * nu. 51. Goz. qui dicit * cõmunem opi. in cõs. 6. nu. 56.

42 XX. Amplia, vt etiã actus medius non impediat hanc legit. Mant. in cons. 45. col. 2. prout nec etiã inter medium mrĩmoniũ. Tiraq. de iur. primo. q. 35. num. 2.

43 XXI. Amplia, quia etiã si lite pendente filij fuissent concepti, non per hoc hæc legitimatio dicitur nulla. Paris. cons. 13. nu. 34. & cons. 15. col. 1. vol. 2.

44 XXII. Amplia, vt talis legitimatus admittatur ad retractũ. Guil. Bened. in c. Raynutius, in verbo, & vxorem nomine Adelasiam, nu. 181. de testam.

45 XXIII. Amplia, vt filij intelligantur legitimati quo ad omnem effectum successionis, vt dicit Paris. in cõs. 13. nu. 34. & cons. 15. nu. 2. vol. 2.

46 XXIIII. Amplia, quia ista legitimatio habilitat filios ad successionem paternam omni iure. videlicet, tã canonico q̃ ciuili, vt inquit Rui. cõs. 211. num. j. vol. j.

47 XXV. Amplia, quia legitimatus per subsequens matrimonium venit appellatione legitimẽ descendentiũ, vt voluit Rui. in cons. 109. col. 5. vol. 3. & in con. 158. vol. 1. & in cons. 164. co. vol. & cons. 108. col. fi. vol. 2. vide infra in 5. limitatione. & supra sub n. 22. cũ seqq.

48 XXVI. Amplia, quia filio legitimato debetur legitima in bonis parentum, sicuti filio legitimo. tex. in §. quibus. Inst. de hæred. quæ ab intest. & in §. igitur. in auth. quib. mo. natur. effic. legit. Bald. in c. de causis. col. pen. de off. deleg. Bened. de Plumb. in disput. incip. statuto Pisano, in 2. & 3. dub. Ias. in Rub. ff. de lib. & posthum. nu. 11. Io. Ciriet. in tract. primo. q. 13. Alex. in cõs. 139. col. j. vol. j. Ias. in cõs. 184. col. pe. & cõs. 102. col. fi. vol. 2. Dec. cons. 257. col. 1. Fab. in auth. nouissima; & ibi Ias. nu. 14. C. de inoffi. testam.

49 XXVII. Amplia, vt etiam monachus suscipiens filios intra annum probationis per subsequens matrimonium eos legitimos efficiat, prout expresse notat Præpos. in d. c. tanta. col. 10. qui fil. sint legit.

50 XXVIII. Amplia, nam ob filios naturales legitimatos ex subsequenti matrimonio reuocatur donatio sicuti per superuenientiam liberorũ, prout no. Bal. Abb. & alij, in cap. innotuit. de electio. & ponit Ripa in l. si vnquam. q. 32. C. de reuo. don.

51 Primò Limita principalem conclusionem, nã requitur, q̃ mulier, ad hoc ut ista legitimatio suum sortiatur effectum, sit digna matrimonio: & ideo secus, si mulier esset vilis, vel meretrix, vt per Bal. in auth. item si quis. C. de nat. lib. Ang. in §. sed & aliud. in Aut. quib. mod. natur. effic. sui sequit Cæpol. caut. 247. Cur. iun. in cõs. 136. col. pe. Gerar. de Petr. san. in sing. 60. Mar. Laud. in tract. de legitimatio. nu. 158. Mar. inn. in cõs. * 52. col. 1. uol. 1. ubi hanc dicit cõem * opi. Pic. in l. Titia cũ testã. §. Titia cũ nuberet. n. 52. ff. de le. 2. Rui. cõs. 92. col. 7. vol. 3. et cõs. 211. n. 5. uol. j. & cõs. 128. in fi. uo. 4.

52 ¶ Contrarium, q̃ etsi mulier sit meretrix, & sequatur matrimonium, q̃ filij legitimentur, tenuit Card. Alex. in c. tãta. in 6. q. qui fil. sint legit. gl. in consuet. Neapol. fol. 32. & sentit Bal. in l. eam quã, col. 6. vers. quæro putans. C. de fideico m. Nicol. de Vbal. in tract. success. ab intest. col. 55. refert, & sequitur Ias. in cons. 234. uol. 2. Hispa. in c. per uestras. fol. 53. col. 4. de donat. inter uir. & uxor. Cassad. decis. 1. nu. 6. de sponsal. Rip. in l. si unquam. nu. 55. C. de reuo. donat. Rui. cons. 211. col. 2. uol. 1. & cons. 51. col. 3. & antepen. uol. 5. Tiraq. de nobil. c. 18. nu. 22. & seq. & c. 20. nu. 172.

53 Secvndò Limita, quia requiritur, ut mulier sit retenta in figura concubinatus, secundum Bar. in l. fi. in fi. de concubin. quem sequitur Bal. cons. 206. col. 2. vol. 3. Ang. cons. 20. Richard. Malũb. in l. etsi contra. C. de nupt. & ibi Ang. e. Anch. in c. innotuit. in 4. notab. in solutione primæ. q. Cepo. caut. 247. Ias. in cons. 234. col. 2. uol. Cur. iun. cõs. 136. col. pe. Ant. de Rosell. in trac. legitim. col. 20. Guil. Mayner. in d. l. quoties idẽ. nu. 16.

54 Et propterea dicebat Mar. de Laud. in c. 1. §. naturales. si de feud. fuer. cont. q̃ per subsequens matrimoniũ legitimantur naturales tñ, non autẽ spurij. quem refert. & sequitur. Cur. in tract. feu. in 3. parte, col. 32.

55 ¶ Contrarium tenet Io. And. in regula. sine culpa. de reg. iur. in 6. qui intelligit dispositionẽ c. tãta, procedere in quocunq; coitu illicito, dũmodo mulier uxor esse potuisset tempore copulæ. eandẽ, opi. tenent Ant. de Butr. in d. c. tanta. col. pe. uers. quæro, quando matrimoniũ. & ibi Card. uers. & per hæc deciduntur, & hoc sentit ẽt Bar. in l. cum qui. ff. de stat. homin. dum vult, q̃ sequens mrĩmoniũ nõ validè operet legitimationẽ prolis qñ coniũctio erat oĩno illicita. & idem tenet Card. Alex. in c. tãta. in 6. q. qui fil. sint legit. idẽ sentit Bar. in l. etsi cõtra. & ibi Saly. & Cyn. C. de nup. Lofred. in sum. de fil. presbyt. col. 3. vers. quid si quis natus sit. Hostiẽ. eo. tit. §. 2. in fi. Floria. de S. Petr. in q. incip. Baro. in 9. arg. a. par. Alua. in c. 1. §. naturales. col. 4. si de feud. fuer. contro. Abb. in c. innotuit. col. 5. super glo. in verbo, coniugatã. de electio. q̃ gl. sentit istã opin. put ẽt & gl. in c. qui alij. 30. q. 5. Nicol. de Vbal. in tract. success. ab intest. nu. 58. Ias. in cons. 234. vol. 2. gl. pragm. sanct. in * tit. de concub. in verbo, cohabitare. Dec. cõs. 155. col. j. & seq. qui hanc dicit cõem * opi. Rip. in l. si vnquã. nu. 55. C. de reuoc. dona. Maria. iun. cons. 31. col. 10. vol. 2. Guil. Mayner. in l. quoties. nu. 12. ff. de reg. iur. Rebuff. in concord. in rub. de publ. concub. in vers. sexta pœna.

56 Concorda, quia ista vlt. opi. procedit de iure canonico, & ita loquuntur omnes Doct. superius allegati: prima verò procedit de iure ciu. & ideo in materia successionũ, in qua attẽditur ius ciuile, ista vlt. opinio nõ seruaretur, secundum Cyn. in l. etsi contra. circa. fi. de nup.

57 Tertiò Limita, quia non legitimatur nepos patre præmortuo, si auus contrahat matrimonium cum illa, ex qua filiũ susceperat. ita tenet Guil. de Cun. & post eũ Bal. in l. benignius. ff. de ll. Paul. de Cas. in l. 1. §. cæterum. ff. de acq. poss. Ant. de But. in c. per uenerabilem. col. 16. ver. quæritur 3. vbi declarãt, qui fil. sint. legit. Luc. de Penn. in l. eos. col. 3. & seq. C. de ijs, qui spõ. mun. sub. li. 11. & latè discurrit istã op. Ias. in l. si is q̃ p empto. n. 121. ff. d' vsuc. Hip. in sing. 121. Cẽ. ĩ sing. 32.

¶ Contrariũ A sentit Soc. in l. Gallus. §. si eius. col. 2. ff. de lib. & posthu.

58 Qvartò Limita, quando legitimatio fieret per subsequens matrimonium in mortis articulo in fraudẽ substituti, prout loquitur Ang. in l. sed est quęsitum. ff. de libe. & posth. 1. vel. etiam in fraudem aliorum filiorum, vt dicit idem Ang. in l. nuper. C. de nat. lib. & idem tenet Barb. a. cosil. 59. nume. 22. volum. 2.

Cur.

Curt.iun.cõſ.26.col.4.in fi. Bert.conſ.73.col.4. vol.3. Brun.conſ.15.nu.17.Rui.cõſ.211.col.4. & conſ.213. col.2.in fi.vol.1. & cõſ.163.n.7.uol.3.Tiraq.in l.ſi vnquã.in verbo,ſuſceperit.nu.74.C.de reuoc.don.

¶ Contrarium tenent Bald.conſ.319.vol.4. Iaſ.in l.ſed eſt quæſitum.col.fin.ff.de libe. & poſthu. Fely.in c.in præſentia.col.16.de probat.Rui.conſ.213.col.fin. vol.1.Alc.in tract.præſum.in princ.nu.10. Pariſ.conſ. * 13.nu.68. vbi dicit communem * opin. & communẽ etiam dicit idem Pariſ.conſ.14.nu.35.vol.1.

59 Declara primam opin. procedere, quando aliunde conſtaret,ꝙ in fraudem quis contraxerit matrimoniũ, non aũt ex eo ſolo fraus præſumitur,ꝙ in mortis articulo quis matrimonium contraxerit. ita Alex.in l.ſi quis poſth.col.2.ff.de lib.& poſth.idem ſentit Dec. in c.in præſentia.col.26.de probatio.

60 V. Limita,niſi in diſpoſitione diceretur de deſcendentibus legitimis, nam tunc non cenſerentur uocati legitimati per ſubſequens matrimonium.iſtam opi. ſequuti ſunt Bald.in c.1.§.naturales.ſi de feud.fuer.contr. col.2.& conſ.367.vol.5.Ant.de But.in c.per venerabilem.col.18.verſ.alius eſt effectus.qui fil.ſint. legit.Aluaro.in d.c.1.§.naturales. col.6. Luc.de Penn.in l.eos. col.4.in 3.q.C.de ijs,qui ſpon. mun.ſub.lib.11. Alex. conſ.5.vol.7.Iaſ.in l.ſi is qui pro emptore.char.16.col. 2.ff.de vſuc. Barb.in rep.l.cũ accutiſſimi. col.25.C.de fideic. Goza.cõſ.25.col.1.& ſeq.Lofred.cõſ.1.nu.49.

¶ Contrariam opi. tenet Abb.in c.tanta.col.2.& ibi Ant.de Butr.col.pen. uerſ. quæro an limitatio. qui fil.ſint legit. Iſer. in cap.j.§.naturales.& ibi Aluar.col. 5.verſ.& quid ſi inueſtitura diceret.& ibi etiam Mart. de Laud.ſi de feu.fuer. contr. Ant. de Butr.in c.innotuit.col.2.& ibi Imol.col.2.de electio. Cur.ſen.cõſ.13. col.2.in fi.Præpoſ.Alex.in c.lator.col.5 uerſ.quæro circa prædicta,qui fil.ſint legit.Trig.ſing.35.Cur.in trac. feud.in 3.part.col.31.verſ.ſecunda principalis regula. Dec.in c.cũ in cũctis.col.2.de elect. & cõſ.155.col.3.

61 Amplia iſtam vltimam opinionem magis communem etiamſi dictum fuerit,ex ſuo corpore legitimè deſcendẽtibus,vt per Affl.ſuper cõſt.ſub rub. de matrim. publ.contr.circa fi.

62 VI. Limita,vt concluſio non habeat locum in filijs adulterinis. Bal.in l.ex libera.C.de ſuis,& legit. Maria. iun.conſi.31 num.44.uol.2. Guil. Mayner.in l. quoties idem.nu.9.ff.de reg.iur.

63 VII. Limita in filio furioſi, quia furioſus non põt contrahere matrimonium,c.dilectus filius, de ſpon.& & hanc limitationem tenet Iaſ.in l.patre furioſo.nu.6. de ijs,qui ſunt ſui,vel alie.iur.

64 VIII. Limita, ſi clericus in minoribus conſtitutus haberet beneficiũ tpe quo filiũ ſuſcepit, quia tunc filius non legitimatur per ſubſequens matrimonium, vt not.Bart.in l.concubinatu. nu.5 ff.de concub. Præpoſ. in c.per.uenerabilem.§. quod autem.nu.12.qui fil.ſint legit.Ant.de Roſell.li.j.de legit.col.4.Ludo.de Sard.in tract.legitima.in 2.par.q.3.nu.17.Hiſpan. in c.per ueſtras.§.21.nu.20.de donat.int.vir.& uxor.

¶ Contrarium tenent Bal.in c.1.§. naturales. ſi de feud.fuer.contro.& ibi Affl.nu.38.Io. And.in reg.ſine culpa. uerſ. 1. ego probabo. de reg.iur. in 6. Ant. de Butr. in d.c. tanta. & ibi præpoſ.in 6. q.nu. 12.& ſeq.Nicol.de Vbal.in tract. ſucceſſ. ab inteſt. num.60. gl.prag.ſanct.in Rub.de concub.§.ipſas.in uerſ.arcere. Boer.deciſ.154.col.3.

65 IX. Limita,ſi mulier ex qua filius eſt ſuſceptus,eſſet infidelis,ut tenet Hoſt.Io. And. Præpoſ.& Abb. in c. tanta,qui fil.ſint legit.Mayne.in l.quoties idem.nu.10. ff.de reg.iur.

66 X. Limita,quando matrimonium non eſſet contractũ in facie eccleſię,per tex.in §.ſi uero etiã.& in §.ſeq. auth.quib.mod.natur.effic.legit.& in c.cum inhibitio. de clãdeſt.deſponſ.in §.fi. col.3.Affli.in d.§. naturales, nu.33.ſi de feud.fuer.contr.Maria.iun.conſ.31.nu.46. uol.2.Berous.q.107.

67 XI. Limita, nam filius legitimatus ex ſubſequenti matrimonio non aufert ius primogenituræ filio iã legitimè nato.ita Io.And.in regula,ſine culpa.quem ſequũtur Anch.Card.Henr.Boic.in d.c.tãta,qui fil. ſint leg. Io.Cirie.in tract.primog.q.14. Albe.in l.cũ. quis. C. de natural.lib. Alex. in l.Gallus.§.& quid ſi tñ.col.fi.& ibi Iaſ.nu.89.& Lancel.Galiaul.nu.80.ff.de li.& poſthum. Alex.in conſ.25 col.1.uol.1.Iaſ.in l.quoties.nu. 40.C.de rei.uendic.Curt.ſen.in conſ.73.nu.29. Mari. iun.in cõſ.52.n.7.uol.j.Boer.deciſ.159.circa.finẽ. Tiraq.in l.ſi unquam,in uerſ.ſuſceperit liberos.nu.64. C. de reuoc.donat.

¶ Contrarium tenuerunt quãplures Doc.relati.per Tiraq.in tract.de iur.primog.q.34.quos ibi uideas.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Legitimatio per ſubſequens matrimonium an ualeat ignorante uno ex coniugibus tempore conceptionis matrimonium inter eos conſiſtere non poſſe.

1 Limitatio ad præcedentem concluſionem, quæ colligitur ex text.in d.c.tanta,eſt,quod iſta legitimatio per ſubſequens matrimonium non operatur, quando tempore conceptionis mulier non potuiſſet eſſe uxor.

Hinc dubitant Doct. circa iſtã limitationem,quid ſi tempore conceptionis non potuiſſet eſſe uxor.tamen alter ex coeuntibus ignorabat impedimentum, imò credebat poſſe ſubſiſtere matrimonium, an proles ſic cõcepta ſubſecuto inter eos matrimonio legitime-
2 tur? Et quidem gl. in d.c.tanta,in glo.2.ſic habentur dicta uerba:ſed primum uerius, prout in libris impreſſis habetur,cõiter uidetur tenere, prolem ita conceptã legitimari,& idem ſentit ibi Hoſt.in.2.par. dum ſequitur dictum.glo.

3 Et quia dictum glo.& Hoſt.poſſet declarari ſecũdũ iura quę allegat,quæ loquuntur quãdo coniunctio fuit in figura matrimonij,uidelicet tex.in c.ex.tenore,eod. tit.& in c.1.de eo qui duxit in matr.quã poll. quæ iura ita loquuntur, ut perpendit in iſtis terminis Henric. Boic.in ca. ex tenore,qui fil.ſint.legit.& ſic qñ copula interuenit in figura matrimonij,meritò dici poſſet,ꝙ glo.& Hoſt.non faciant pro iſta parte,ſed tñ probẽt, ut ſuſcepto filio ex coniunctione in figura matrimonij
4 tempore quo mulier non poterat eſſe uxor,ſi poſtea ſequatur uerum matrimonium,fiat vera legitimatio filij iam ſuſcepti,quo caſu omnes admittunt, prout dicetur in ſequenti caſu,ut legitimatio ſubſequatur.

Sed iſtã opi.expreſſe uidetur ſequi glo. in c.nõ oẽs. 32.q.2.in uerbo,conſtituenti.ſed illa glo.probaret, ſi eſſet uera, ẽt nulla concurrente bona fide tpe coniun-
5 ctionis,quia ibi loquitur de coniunctione facta per ancillas cũ Domino ſuo,in qua coniunctione nulla cadebat bona fides,nec ulla ignorantia,& tamen glo.cõcludit, filios effici legitimos. Illud aũt qđ glo.ibi dicit, ꝙ credebatur mr̃imoniũ tenere,reſpicit illud,ꝙ erat ꝑmiſſum,uel credebatur permiſſum uno tempore plures habere uxores, iuxta tex. in c.objiciebatur. 4.q.2.non autem reſpicit impedimentum, ꝙ ancilla non poterat eſſe uxor domini ſui, ut dicit text.in c. dicat aliquis. 32.q.4.in quo impedimento nulla probabilis ignorantia, nulla bona fides cadere poterat, immo præſupponat impedimentum notum & maſculis, &

fœminis, quia ancillæ non poterant non esse certæ
de statu conditionis dñi sui, & dñs de statu ipsarum.

Istã ẽt opi.tenet Ant.de Butr.in d.c.tanta.in 2.col.
vers.quidã sunt legitimi.Tamẽ ẽt Ant.de But.nõ vr̃ te
nere istã partẽ,quia ipse in d.vers.aduerte ad vnũ.refert
gl.& illud ꝙ ex ea infert:postea ipse ponit opi.suã,ibi,
hæc vero credo, vbi se remittit ad id ꝙ supra dixerat.
vbi Ant.de But.tenet,vt infra dicã,illud procedere tm̃,
quãdo coniũctio facta in figura matrimonij dedit cãm
susceptioni prolis.Istã partẽ ẽt vr̃ tenere Card.Alex.in
c.qđ nobis.vers.vlt.ponc.in 3.col.qui fil.sint legit. Ta-
6 mẽ ibi Card.Alex.intelligit,quãdo coniũctio erat sal-
tẽ in figura cõcubinatus,quę coniũctio nõ est ita odio
sa,prout alia coniũctio non facta tunc in figura matri-
monij,vel concubinatus,& propterea in terminis c. tã-
ta,legitimatur proles suscepta in figura cõcubinatus,nõ
aũt proles suscepta ex alia coniũctione,vt ibi p Card.
in col.t.in 3.not.Sed istã ẽt opin.tenet clarè, & apertè
7 Rot. decis. 1. de spons.in decis. Cassad. vbi dicit istam
cõem opi.Cur.iun.cõs.27.col.pe.vers.nec obstat,tenet
istã partẽ,qui loquit ẽt in cõcubina,vt patet in prin.ip
sius cõsidẽ voluit clarè & apertè Gemi.in cons. 66.in
3.Dubio.col.2.& seq.istã opi.vr̃ sentire Abb.in c. qđ
nobis,in fi.qui fil.sint legit.vbi dicit non legitimari an-
tea natos ex clãdestino matrimonio,qa vidẽtur si is im
pẽdimentũ,& propterea clãdestine cõtraxisse, & sic in
ferri põt ex dictis p Abb.ꝙ si daret ignorãtia probabi
lis impedimẽti,legitimarẽtur ẽt antea nati, q̃uis matri-
moniũ nõ sit verũ, & legitimũ,sed putatiuũ.tãto ergo
magis hoc dicẽdũ esset, si matrimoniũ verũ sequatur.
8 ¶ Contrariam aũt opi.tenuit gl.in d.c. tanta.in gl.
2.si nõ habẽtur illa verba,sed primũ verius, prout fuit
additio Io.And.ibi.& istã partẽ sentit Io. And.ibi cir-
ca fi.quia vr̃ exigere,vt pcesserit copula in figura ma-
trimonij.Et ibi ẽt Ant.de Butr.in 1.col. vers.hoc com-
petat doctr.verã.& Abb.ibi col.2.& istã partem vr̃ te-
nere Flor.de S.Petro,in disput.incip. Bart.in 1. dubio.
in respõ.ad c.ex tenore.& ad c.cũ inter.& ita loquitur.
Bart.in l.cũ qui.ff.de stat.homi.Ita Zas. in tit. de feud.
succes. aliàs fol. 12 t. Iacob. Aluar.in c. 1.§.naturales.
col.pe.si de feu.fuer.contr.Henric. Boic.in c.ex tenore.
in 1.col.in fi. vers. quando vterq; parentum est sciens.
Tenendo primam opin. ex ea surgeret.
9 Prima Limitatio ad secundum dictum text.in c.
tanta.dum ibi dicitur,ꝙ nõ legitimatur filius susceptus
in adulterio:vt illud nõ procedat, quando alter ex co-
euntib.ignorabat matrimoniũ primũ,& sic ignorabat
cõditionẽ alterius,ꝙ esset alligatus alteri matrimonio.
10 Secunda Limitatio est,vt text.ille non procedat,
si tempore natiuitatis iam esset contractum matrimo-
nium:quia satis est,ꝙ si non tempore conceptionis, sal
tem tempore natiuitatis soboles sit suscepta in matri-
monio. Ita Hostien.in d.c. tanta.in 2.par.tex.in princ.
Io.And.ibi in 1. col. in fi.Petr.de Ancl.in 30. not.&
collect.circa fi.Henric. Boic. in c. ex tenore. col. 2.qui
fil.sint legit.

¶ Contrariũ tenet Saly.in l.& si contra. C.de nupt.

CONCLVSIO III.

Argvmentvm.

Legitimatio de filio suscepto ex eis, inter quos non poterat contrahi matrimonium si non fuerit facta à Papa,an dicatur vero legitimatio uel dispensatio?

1 Alia limitatio tradi potest ad text.in c.tanta
qui fil.sint legit.prout aliqui voluerunt, quòd
possit esse vera legitimatio illegitimi, sed tantum dispẽ
satio,quando inter patrem & matrem nõ potuisset cõ-
sistere matrimonium, vel quando filius illegitimus
non esset legitimatus ab eo, qui potest super radicem
matrimonij dispensare,prout est Papa,qui super matri
monio dispensat.Ita Io. And. in c.per venerabilem.col.
3.vers.Imperator autem,& ibi Host.col.2. vers.si ergo
Papa.qui fil.sint legit.quem sequuntur Pau.de Cast.in
cons.34.nu.6.vol.2.Bene.de Plũb.in disput. sua inci.
statuto Pisano,Bal.in l.1.C.de nat.lib. Cur.sen.in cõs.
74.nu.88.& in cons.16.nu.48. Barbat. in cons. 58.&
nu.19.vol.2. Soc. in rubric.ff.de lib.& posth.col. 1. &
in cons.65.nu.8.vol.3.Alex.in cõs.87.col.5.vers. ostẽ
ditur hoc.vol. 2. Ias.in cons. 40.col. 3.vers.non obstat
illud.vol.3. Dec.in cons.264.nu.3. & cons.288.nu.6.
& cons. 307. num. 10.& cons.318.nu.3.& cons.343.
col.2.& cons.393.col.fin. & cons. 610.col. 2.& cons.
579.col.1.Io.Crot.in l.Gallus.§.& quid si tantum.nu.
83.ff. de lib.& posthum. Gozad.in cons. 85. nu. 6.&
cons.92.nu.7.& cons.6.num.76. Maria iun.in cons.
120.nu.17.vol.2.Paris.in cons.2.nu.22. vol.2. Rui.in
cons. 104.col.1.vol.3.
2 ¶ Contrarium in legitimatione facta ab Impera-
tore voluerunt Abb.in c.per venerabilem.nu.12.& ibi
Præpos.in §.quod autem.col.78.& Ant.de Butr. vers.
ex hoc infert. qui fil. sint legit. Bal.in cons.36.col.1.&
seq.vol.2.Soc.in l.Gallus.§.si eius.col.4.vers.sed aduer
te.ff.de libe.& posthu.Ant.de Rosel.in tract.legit. sub
rubrica de caus.effic.nu.1.& seq.& in rubr.de caus. ef-
fic.legit.Princip.lib.2.& in Rubrica.de legit.effect.nu.
6.& seq. Nicol. de Vbald. in tractat.success.ab intest.
nu.76. Aret.in l.ex facto.col.8.vers. Imperator autem.
ff.de vulga.& pupill.Alexand.in l.sed si hac.§.patronũ.
cl 2. nu. 6.ff.de in ius vocand. Dec. in l.pactum quod
dotali.num.15. C.de coll.& in l.solet.nu.7.ff.de iurisd.
omn.iud.& in cons.52.col.fin.Gozad.in cons.9.num.
61.& in cons.29.nu.31.& seq. Rui.in cons. 67.nu.4. 1
vers.uel 2.& cons.75.nu.14.& cons.76.nu.14.vers.nõ
obstat.& cons.79.nu.3.& 94.nu.10.vers. & quamuis.
volum.3.

Tenendã primã opinionẽ tãquam de iure veriorẽ.
Primò Amplia,ut hac de causa Imperator vel Co-
mes Palatinus habens ab eo facultatem non possit fi-
lium sacerdotis legitimare, quam opinionem sequitur
Bald.in l. 1. C.de nat.lib. Barb.in cons. 58.col. 3.vers.
& præmitto.vol.2.Soc.in cons 65.col.3.& seq. vbi di-
* cit communem * opin.vol.3.Dec.in cons.338.nu.6.&
cons. 150. col.3.vers.ita ergo. Curt.iun.in cons.84.in
vlt.dubio.Marian.iun.in cons. 100.nu. 19.vol.2. Paris.
in cons.2.num. 24.& num. 30. & seq.vol.2.Ripa in c.
2.num.9.de iudic.

¶ Contrariam autem opinionem, quòd filius sacer
dotis ab Imperatore, vel Comite Imperiali legitimari
possit,tenuerunt Calder.in cons.3.qui fil.sint legit.Pre
pos.& ibi Io.Andr.in c. per uenerabilem.§.quod autẽ.
nu.81.vers.10.facit.qui fil.sint legit.Bald.in l.& si con
tra.circa finem.C.de nup.Pau.de Cast.in l.si quis post
humos.in princ.num.3.ff.de liber. & posthu. Soc.in l.
Gallus.§.forsitan.col.fin.vbi dicit ita fuisse iudicatum.
ff.de lib.& posthu.& in cons.47.nu.36.vol.4.vbi dicit
* communem * opin.& cons.65.Signor.Homod.in cõs.
127.Corn.cons.1.nu.18.vol.1. Dec.in cons. 258.nu.
10.Ias.in cons. 11.col.2.uers.sed præmissis.uol.3.Rui.
in cons.167.nu.4.vol.5.& cons.67.nu.4.vol.3.Paris.
in cons.8.nu.19.vol.2. Cur. iun. qui hanc dicit magis
* communem * opin. in cons.84. in vlt.dubio,licet ipse
contrarium teneat.
Secundò Amplia, ut Imperator non possit clericum
legiti-

legitimare, prout cõcludit Dec. in conf. 150. col. 2. Hippol. in sing. 667. Marian. iun. in conf. 100. nu. 22. uol. 3. Parif. in conf. 2. nu. 24. uol. 2. Restaur. de Imper. q. 102. nu. 5. Rip. in c. 2. nu. 9. de iudic. uerf. 2. dubitatur. & ibi Dec. col. 18. uer. fed ifta legitimatio.

¶ Contrarium tenet Iaf. in conf. 11. col. 2. uer. & fic etiam. uol. 3.

6 Declara, quia Imperator poffet legitimare clericum, quo ad bona patrimonialia, prout declarat Nicol. de Vbald. in tract. de fucceff. ab inteft. num. 107. & feq. Caff. in confuet. Burgund. ful. 315. in Rub. de fucceff. des baftard. §. 5. uerf. ut in patrimonialibus.

7 Tertiò Amplia, ut Imperator non poffit non fubditum in terris fibi non fubiectis etiam quo ad temporalia legitimare. Barbat. in l. qui in prouincia. §. diuus. ff. de ritu nuptia. Bald. in l. 1. nu. 5. C. de iur. aur. annul. & in l. eam quam. nu. 28. C. de fideicom. Imol. in c. pastoralis. num. 2. ver. item fecus. de offic. ordin. vbi dicit * * cõem opinio. Præpof. qui hanc dicit cõmunẽ opinio. in c. per uenerabilem. § quod autem. col. 63. uerf. fed pone, qui fil. fint legit. Luc. de Penn. in l. eos. col. penul. C. de his, qui fpont. mun. fub. lib. 10. Paul. de Caft. in conf. 34. colum. 1. uol. 2. Alex. in conf. 67. colum. fin. uol. 1. Iaf. qui dicit communem opin. in conf. 70. colum. 2. uertic. item communis. uol. 3. Afflict. decif. 128. nu. 4. Dec. in conf. 552. num. 11. & conf. 557. nu. 27. Caffan. in conf. 31. nu. 16. vbi dicit communem opinionem. Maria iun. in conf. 100. nu. 13. uol. 2. Hippol. in l. fi. nu. 9. vbi hanc * dicit magis * communem opin. ff. de iurifdict. omn. iudic.

8 Amplia iftam ampliationem, quia nec etiam vniuerfitas poteft per ftatutum, feu conftitutionem legitimare, quo ad bona fita extra territorium ftat. n. ntiu. n. Bar. in l. 1. nu. 4. C. de fumm. Trinit. Anto. de Butr. in c. per uenerabilem. col. 13. & feq. ver. nunquid autem poffet. qui fil. fint legit. Paul. de Caftr. in conf. 34. col. 1. uerf. fi uero. vol. 2. Aimo. in conf. 9. nu. 5.

9 Hinc infertur, q̃ talis legitimatus ab Imperatore in bonis exiftentibus in terris ecclefiæ non fuccedat, prout hanc opin. tenent Inno. in c. per venerabilem. col. 1. qui fil. fint legit. Bald. in l. 1. col. 10. uerf. 3. probatur. C. de fumm. Trinit. Ang. in l. 1. uer. item dicunt. C. de iur. aur. annul. Corn. in confi 9. nu. 4. vol. 4. Ludou. de Sard. in tractat. dona. lib. § de legitimationis per refcriptum effect. in 7. q. principal. in 19. q. nu. 19. Bal. in conf. 306. uol. 2. Abb. in c. per uenerabilem. nu. 23. & feq. qui fil. fint legit. & ibi Henric. Boic. n. 3. uer. fi quæritur. Alex. * qui hanc dicit magis * communem opin. à qua in confulendo ac iudicando non eft recedendum, in conf. 67. col. fi. uer. non etiam poteft. uol. 1. Fulgof. in conf. 23. * col. 2. uer. & illud. ubi dicit * communem opin. Soc. in conf 47. nu. 31. uerfi. præterea. uol 4. Iaf. in conf. 47. n. 31. uerf. ficut dicimus. uol. 3. Guid. Pap. conf. 14. Ruin. in conf. 67. nu. 3. uol. 3. Afflict. in ca 1. §. naturales. in 2. not. num. 4. fi de feud. fuer. controu. int. dom. & agnat. ubi dicit hanc effe communem opinio. legiftarum, & canoniftarum. Marian. iun. in confi. 100. nume. 13. ubi iftam dicit communem opin. vol. 2.

10 Primò Limita, quia talis legitimatio facta de patris confenfu trahitur ad bona ẽt extra territorium legitimãtis exiftentia, prout tenet Bald. in procem. C. col. pen. uer. iusta hoc quæro. Præpof. in c. per uenerabilem. §. quod autem. col. 77. & ibi Card. Alex. nu. 12. & feq. vbi * dicit * communem opinio. Bar. in cõf. 75. in fi. Calder. in ti. qui fil. fint legit. conf. 3. Salyc. in rubrica de nou. C. faciend. col. fi. Afflict. in d. §. naturales. n. 9. Ludou. de Sard. in tract. don. lib. in §. de legitimat. per refcriptũ effect. in 7. q. principali. nu. 7. & n. 20. in 13. q. 10. Crot. * qui hanc dicit magis * communem opin. in l. Gallus. §. & quid fi tantum. nu. 89. ff. de lib. & pofth. Alex. in cõf. * 11. nu. 11. uer. & quamuis. uol. 3. ubi dicit * cõem opi. Soc. in conf. 47. nu. 31. & feq. uol. 4. Capra in confil. 2. col. 3. Iaf. in conf. 110. col. fi. & conf. 156. col. 3. uol. 4. Dec. in cõf. 52. nu. 2. & in conf. 150. uer. 3. facit. ubi hãc dicit cõem opin. Beltran. in conf. 26. n. 10. & feq. uol. 2. in nouis, & cof. 276. nu. 6. vol. 3. in nouis. Parif. qui hãc dicit magis cõem opin. in conf. 1. nu. 7. & feq. uol. 2. & in conf. 10. n. 118. ubi ẽt dicit magis communem, uol. 2. Dec. in conf. 55. n. 7 uer. 3. nõ obftat, & in conf. 307. nu. 7. & feq. Cor. in cõf. 1. n. 18. uol. 3. Nicol. de Vbal. in tract. de fucceff. ab inteft. n. 107. & feq. Beltrand. in cõf. 227. nu. 17. uol. 3. in antiq. Parif. in conf. 3. nu. 3. & feq. & in conf. 14. nu. 31. uol. 2. Gozad. in conf 48. col. 1.

Contrariam opinionem fequuntur Ancha. in conf. 320. col. 1. & feq. Paul. de Caft. in conf. 468. nu 18. & feq. uol. 2. Bal. in conf. 306. col. fi. uol. 2. Abb. in d. c. per venerabilem. nu. 23. & ibi Anto. de Butr. col. 4 Alex. in * conf. 67. col. fi. uol. 1. ubi dicit * communem opin. Dec. in conf. 557 col. fi. Sarnen. in c. 2. §. ftatuto. num. 59. de * conftit. in 6. Maria. iun. qui hanc dicit magis * cõmunẽ opi. in conf. 100. nu. 13. & feq. & nu. 27. ubi loquitur de confenfu patris. uol. 2. & idem tenet Parif. in conf. 2. nu. 21. volum. 1.

Tenendo primam opinionem magis communem.

11 Sublimita, quando Princeps illius territorii contradiceret, ita Præpof. in c. per uenerabilem. § quod autem. col 77. uerf. nec obftat, quod Papa. qui fil. fint legit. idẽ voluit Angel. in conf. 350. nu 5. uer. unde concludo. idẽ fentit Nico. de Vbal. in tract. de fucceff. ab inteft. num. 106. uer. item fallit. Iaf. in conf. 70. col 2. ubi dicit com- * munem * opin. uol 3. Abb. in c. per uenerabilem. nu. 25. uer, aut vult legitimare. qui fil. fint legit. Alex. qui etiam dicit communem opin. in conf. 11. nu. 11. uol 7.

12 Ratio autem ea eft, quia cum legitimatio fit de referuatis principi, non poteft fubditus in illis fine licentia principis, ad quem in dicto loco fpectat legitimare, alterius iurifdictionem prorogare, prout poft Pau. de Caft. not. Alex. in l. 1. §. & poft operis, col. pe. & ibi Iaf. in fi. ff. de noui oper. nunciat. Affl. in §. naturales. in 2 not. n. 12, & feq. fi de feud. fuer cont. int. dom. & agna. Ludou. de Sard. in tract. de legit. per refcr. in 1. part. q. 4. nu. 10. Ruin. in conf. 66. nu. 8. uol. 3.

13 Secundò Limita, quia legitimatus ab uno Principe nõ poteft capere bona exiftentia in alieno territorio ab inteftato, fecus autem ex teftamento. ita Ang. in l. 1. C. de iur. aur. annul. quem fequitur Soc. in conf. 47. nu. 39. vol. 4. Pau. de Caftr in conf. 468. nu. 18. & feq. vol. 2. Io. And. in d. c. per uenerabilem, colum. 2. & ibi Henric. Boic. nu. 3. uer. fi quæritur, qui fil. fint legit. Cur. fen. in confi. 66. nu. 130. uer. & in terminis.

14 Tertiò Limita, vt legitimatus à Principe feculari fuccedat in iure patronatus ecclefiaftico, ut tradit Lamber. in tract. de iur. patron. lib. 1. in 2. parte, artic. 29. nu. 10. uer. & prædicta ubi iftam dicit ueriorem. & nu. 53. * ubi dicit hanc effe * cõmunem Doctor. opinionem.

15 Amplia, ut talis legitimat⁹ fuccedat ẽt in feudo ecclefiaftico, qñ pater poterat de feudo difponere fine cõfenfu Dñi, vt no. Mart. Lau. in tract. de legit. n. 78. & feq.

16 Declara, quia regulariter in feudalibus legitimatio debet fieri cõfentiente domino feudi. Ant. de Butr. poft Io. And. in d. c. per uenerabilem. col. 12. uer. fed tenendo. & ibi Collectar. nu. 12. qui fil. fint legit. Affl. in c. 1. §. naturales, in 2. no. nu. 9. fi de feud. fuer. controu. Mart. Laud. in tract. de primogen. q. 35.

17 IIII. Amplia, nam ex quo huiufmodi difpenfatio eft odiofa, vt no. cõmuniter Doct. in c. 1. de fil. presby.

in 6.Pau.de Cast.in l.sed si hac.§.patronum.num.5. & seq.ff.de in ius uocan. Dec.in cons.264.col.2.& in cõs. 288.col.2.& cons.393.col.fi.& cons.579.col:1.& tradit Fely.in ca.fi.n.4.de Simo.& in c.postulasti.col.11. de rescrip. ideo in potestate dispensandi concessa à Principe non uenit potestas legitimãdi, ut tradit Paris. post alios in cons.2.col.3.& in cons.12.nu.208.uol.2.

18 Limita, quia concessa potestate legitimandi, quæ est fauorabilis, censetur concessa potestas dispensandi, prout not. Bart. quem ibi Alex. & alij communiter sequuntur, in l.2.in prin.ff.de uerbo.oblig.

19 Infertur igitur, ut legitimatus à Papa, quo ad ordines & spiritualia, censetur etiam legitimatus, quo ad temporalia. Hostien.in d.cap.per uenerabilem.§.quod autem.col.2.uer.multo fortius, & ibi Ant.de Butr.col. 2.uer.no.4.& ibi Præpos.in §.quod autem.col.53.uer. aut vult legitimare. Abb.in c.ad aures.nu.8.de rescript. Fulgos.in cons.72.in 1.dubio. Nicol.de Vbal. de success.ab intest.nu.105. ubi dicit communem * opinio. Cur.sen.in cons.74.nu.24.Fely.in c.postulasti. col. 12. uer.2.considera, ubi dicit communem opinio.de rescri. & in c.at si clerici.§.de adulteriis.nu.5.ubi dicit communem opinio.de iudic. Dec.in cons.76.col. fi. uer. 2. quia.& cons.92.col.7.Io.Crot.in l.Gallus.§. & quid si tantum.nu.88.ver.tertio quæritur.ff.de liber.& posth. ubi dicit communem opinio. Gozad. in cons. 29.nu. 25.& cons.92.col.2. Gulielm. Mayner. in leg.quoties idem.n.137.ff.de reg.iur.

20 PRIMÒ Limita principalem conclusionem, nam licet in hoc casu Imperator non possit legitimare per medium matrimonii illud ualidando, tamen bene poterit legitimare, non habita ratione matrimoni, sed restituendo ad ius naturale, quo iure omnes legitimi nascebantur, iuxta.tex.in §.1.in authen.quib:mod.natur.effic.legit.prout declarant Alexan.in l.ex facto, in princip.col.8.uer.pro declaratione.ff.de vulga.& pupill.Socin.in l.Gallus.§.si eius.col.4.uer. nec videtur. ff. de liber.et posthu.Anton.de Rosel.in tract.de legit.in §.de legitimationis effectu.col.1.& seq. & expressè declarant Ias.in cons.11.col.pen.vet. nec obstat. uolum. 3. & Rui.in cons.75.col.4.& sequen.& cons. 76. nu. 14. & consi.67.col.2.& cons.79.col. 2. & cons.94.col. 7. vers.& in super, uol.3.Gozad.in cons.6.nu.63.

21 SECVNDÒ Limita, nam licèt ista dicatur dispensatio, & non legitimatio, tamen talis dispensatus, quo ad effectum succedendi perinde est, ac si esset legitimatus Paul.de Cast.in cons.30.nu.11.uol.1.& in cons. 202. uer.sed hic facta.uol.2.& cons.468.nu.38.eo.uol.Bal. in cons.146.col.fin.uer.& aduerte. uol. 1. Cur. sen. in consi.13.nu.78.& Gozad.in cons.6.num.67.Ruin.in consi.86.nu.13.uer.plus etiam arbitror, & nu.15.uer. plus etiam uoluit.uol.3.& in cons.67.nu.4.uersic.non obstat etiam.uolum.3.Paris.cons.7.nu.23.uol.2.Ias.in cons.310.in fi.uer.non obstat.uol.4.

22 Ratio est, quia dispensatus in eo, in quo est dispensatus, comparatur legitimato, prout uoluit Saly. in prima constitu.C.col.fi.Brun.in consi.feu.1.col.10.uers. ad id, quod dictum Alexan.in l.sed si hac.§.patronum nu.4.ff.de in ius uocan.Dec.in consi.52. col.1. & col. fi.& in cons.207.nu.7.Cassa.in consue.Burg.fol. 309. col.4.aliàs del.success.del.Bast.§.5.nu.34.

23 TERTIÒ Limita, quando uitium legitimatis prouenit tantummodò de iure ciuili, non autem de iure canonico, ut declarat Cur.sen.in consil.71.nu.64.uersic. & intelligendo.

24 IIII.Limita conclusionem procedere in legitimatione restitutoria legitimitatis, secus autẽ in nouiter collatiua.declarat Anto. de Butr.in capitulo, per uenerabilem.colum.6.uer.aduerte, Ioan. And. qui fil. sint legit. Rui.in cons.75.nu.14.vol.3.

25 V.Limita conclusionem locum habere, quando matrimonium diuina lege resistente esset impeditum, secus autem impedimento accidẽtali.ita Ias.in cons. 40. col.3.uer.stat ergo ex prædictis, uol.3.

26 VI.Limita, quando legitimatio esset simplex, secus si plena, secundum Gozad.in consi.6.nu.6.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Filij ob bonam fidem parentum iudicantur legitimi.

1 PROPTER bonam fidem parentum filii iudicantur legitimi.c.2.ubi Abb.in 1.not.qui fil.sint legi.& in cap. cum inhibitio.in 2.not.de cland.despons. & uoluit Hostien.in d.c.2.in 1.par.text. & ibi Ant.de Butr.Petr.de Anch.in 7.no.Præpos.Alexan.in 4.not. idem voluit Bal.in c.1.§.naturales, in fin. col. de feud. fuer.controuers.ver.pone, quòd non tenet matrimonium.Bar.in l.auunculo.col.2.ff.de condic. sine causa. & in l.cũ qui.ff.de stat.ho.Dyn.in cons.6.in fi.Cur.iu. cons.52.col.1.Paris.cons.15.col.6.uol.2.Rui.cons.14. col.1.& seq.ubi declarat.uol.3. Grammat. consil.ciui. 56.col.2.

2 PRIMÒ Amplia, etiam data ignorantia unius ex coniugibus tantum. Ita probat tex.in cap.ex tenore, qui fil. sint legit.& ibi gl.fi.& voluit Abb. in d.c. 2. in primo no.q. fil.sint legit.Host.in d.c.cũ inhibitio.col.2.in fin. uer. & qñ etiã in facie ecclesiæ.& ibi Ant.de Butr.col. pe.uer.quandoque primum.& col.fi. uer. quæro cum glo.Petr.de Ancha.in fi.col.uer.3.principaliter quæro. Præpos.Alex.col.pe.uers.venio modo. & fuit opinio glo.ibi in uerbo, ambo.Idem uoluit Innoc.in ca. ex tenore.in final.uerbis.& ibi Host.col.2.& Io.And.super uerbo, legitima.Anto.de Butr.in 6. nota. & in 2. col. uer.aut matrimonium non est clandestinum. Petr. de Anch.in 2.col.in 2.q.Præpos.Alex.in 5.nota.Abb.ibi in 2.not.Henric.Boic.col.2.qui fil.sint legit.Bal.in l. qui contra.in 3.q.C.de incest.nupt.glo.in c.1. de eo, qui duxit quam polluit per adult.sensit Bart. in l. cum qui.ff.de stat.hom.Ias.in cons.156 col.2.uol.4.Anch. in cons.185.& in c.1.col.2.de constit.Cur.iun. cons. 27.col.3.Bertr.in cons.210.col.fi.uol.1.Rui.cons. 14. col.1.& seq.vbi declarat.uol.3. Gramm. cons.ciu.56. col.2.Cassad.decis.1.nu.7. de sponsal. ubi dicit communem * opin.

3 ¶Contrarium, ut non sufficiat tantummodo ignorantia unius, uoluit gl.in l.qui contra.C.de incest.nup. in uerbo, acerrimo. gloss.in l.miles.§.pe. in verbo, se eum.nup.ff.de adul. Ang.in l.auunculo.ff.de condic.sine causa.ubi tenet, ut in hoc casu non sufficiat bona fides, nisi concurrat etiam longi temporis spatium in figura matrimonii.

Tenendo primam opin.

4 Amplia, ut ex ignorantia unius tantum proueniat legitimitas filiorũ non modo quo ad ignorantẽ, sed etiam quo ad scientem, ut uoluit gl.in verbo, ambo. in c.cum inhibitio.de clandest.despons.ubi Innoc. in finalib.uerbis, & Anto.de Butr.ibi, quia esset mõstrum, vt quo ad unum tãtum esset filius legitimus, & nõ quo ad aliũ.vbi etiam Præpos.Alex.col.pe.& Henric.col.2. & in fi.eiusdẽ.col.& seq.Idem voluit gl.in c.cum in captiuitate.in gl.1.34.q.1.Petr.de Anch.in c.cum inhibitio.col.2.in 3.q.de clãdest.despons.Spe.in ti.de success. ab intest.ver.sed pone, contraxit.Alber.Galeot.in Margarita sua.in titu.de filiis naturalib. in uersic.sed pone

q.de

q.de facto. Alber. in d.l. qui contra. col.2. qui tenet id procedere etiam, quoad successiones in terris Imperij. Gofred. in summ. in tit. qui fil. sint legit. circa fi. Ias. in cons. 156. col. 2. uol. 4. & consi. 198. col. 3. & seq. vol. 4. Capra in consi. 117. col. fi. Dec. in cons. 153.

5 ¶ Contrarium. s. vt quo ad scientem filij non sint legitimi, tenet glo. in d.l. qui contra, in fi. in verbo, acerrimo. Hug. & Laur. & in c. cum in captiuitate. 34. q. 1. Petr. de Anch. in cons. 401. & ista opinio seruanda est, quoad successiones in terris Imperij, vt per Cyn. in l. qui contra. C. de incest. nupt. in 3. q. & sentit Ias. in auunculo. in fi. ff. de condict. sine causa. idem voluit Odofr. in d.l. qui contra. col. fi. Curt. iun. in cons. 27. & cõs. 64.

6 Declara istam ampliationem procedere sine controuersia, quando ignorantia est circa factũ, ut dicit Abb. in cap. ex tenore. in fin. qui fil. sint legit.

7 Et tanto magis, si concurreret ignorantia iuris cum qualitate facti, vt puta cum lõgiuquitate temporis, vt per glo. in l. miles. §. pe. ff. de adult. Abb. in c. referente. qui fil. sint legit. Ias. l. auunculo. col. fi. ff. de condict. sine causa. Rui. cons. 51. nu. 3. uol. 5.

8 Amplia, secundum gl. in d.l. qui contra. C. de incest. nupt. filios legitimos effici etiam data ignorantia circa iuris dispositionem, & idem sentit glo. in c. perlatum, qui fil. sint legit. Bart. in l. auunculo. col. 2. ff. de condi. sin. caus. Rui. consi. 51. nu. 16. uol. 5.

9 ¶ Contrarium sentit Odofred. in d. l. auunculo. col. fi. qui tenet prolem non esse legitimam, quando uterq; ignorat ius, sed si masculus scit ius, & fęmina ignoret, filij tunc sunt legitimi, quoad fœminam.

10 Concorda, quòd ita demum in hoc casu error iuris excusat, vbi error est probabilis, & non aliàs. ita Abb. in c. per venerabilem. col. fi. qui fil. sint legit. Idem tenet Abb. in c. perlatum. eod. tit. Rui. in cons. 51. nu. 16. vol. 5. Bal. Nouell. in tract. de dot. in 11. par. col. fi.

11 Secundò Amplia principalem conclus. vt sufficiat bonam fidem adesse tẽpore conceptionis, licèt forsan non adsit tempore natiuitatis, vt not. gl. in d.c. ex tenore. & ibi Abb. in 3. not. qui ampliat etiam si filius lite pendente sit conceptus dummodò ante sententiam. idẽ tenet Hostien. in d.c. ex tenore. col. 1. vers. quid ergo si pendente lite. & ibi Anto. de Butr. vers. & dicit glo. Io. And. in ca. 2. super glo. penul. qui fil. sint legit. Anto. de Butr. in 3. oppos. Capra in cons. 117. col. fi.

¶ Contrariũ voluit Maria. iun. cõs. 31. col. 10. vol. 2.

12 Tertiò Amplia, vt non obstante iudicis monitione ante sententiam dicantur esse coniuges in bona fide, prout tenet Ant. de Butr. in d.c. 2. qui fil. sint legit. & ibi Præpos. Alex. in vlti. nota.

13 Quartò Amplia, quia in hoc casu filij uere & proprie in omnibus, & per omnia dicuntur legitimi, prout not. glos. in c. cum inhibitio. in §. 1. de clandest. despons. Bal. in l. qui contra. C. de incest. nupt. Ias. in l. ex facto. in prin. col. 5. ff. de vulg. & pupil. & idem tenet
* Ias. in cons. 156. col. 2. vbi dicit * communem, uol. 4. & in cons. 168. col. 2. eo. vol. Georg. Natt. in c. quamuis. col. 2. de pact. in 6.

14 Primò Igitur infertur, vt tales filij ad feuda admittantur, prout tenet Bald. in c. 1. §. naturales. si de feud. fuer. contr. int. dom. & agna. Ias. in cõs. 156. col. 1. uol. 4. Cur. iun. in cons. 27. nu. 6. & in cons. 52. nu. 2. Dec. cons. 153. col. 1.

Secundò Infertur, vt huiusmodi filij excludant sub-
15 stitutum sub illa conditione, si decesserit institutus sine filiis legitimis, & naturalibus. ut concludit Dec. in cõs. 153. col. 1. vbi extendit etiam si conditio diceret, sine filijs ex legitimo matrimonio natis. & istam illationem tenet Curt. iun. in cons. 27. num. 6. licet teneat contra. Dec. in exemplo proxime relato. & idem in cons. 64. ubi latè, & in cons. 52. col. 1.

16 Tertiò Infertur, ut filii ita concepti admittantur ad ordines, & ad dignitates ecclesiasticas Ias. in cons. 156. col. 1. in cons. 168. num. 4. uolum. 4. Dec. in cons. 153 col. 1. Cur. iun. in cons. 27. nu. 7.

17 Primò Limita principalem conclusionem, quia non sufficit ignorantia, nisi matrimonium sit contractum publicè in facie ecclesiæ. ita Anto. de Butr. in cap. 2. in 5. not. qui fil. sint legit. Gofred. in summa in titu. qui fil. sint legit. circa fin. Petr. de Anch. in cons. 401. Capr. in cons. 117. colum. fin. Cur. iun. cons. 64. col. 2. idem voluit Host. in d.c. ex tenore. circa fi. ubi & hoc tenet. Io. And. & Ant. de Butr. in fi. prim. colum. & seq. & Petr. de Anch. in 2. col. in 2. q. Abb. in ultima q. & Card. in 2. oppos. etiam sentit hanc opi. dum dicit quod tex. in c. cum inhibitio, procedit in quocũq; impedimento. & ibi Præpos. col. 1. & seq. in 2. q. Henric. Boic. col. fi. & ibi Collect. uers. & quid si ambo, & idem uoluit Innoc. in c. cum inhibitio. col. 1. & ibi Collect. circa princ. vers. nunquid idem. eandem opi. sequitur Roma. in sing. 714. Paris. in cons. 57. col. 2. uol. 4. Cur. iun. in cons. 52. col. 1. Maria. iun. cons. 31. col. 10. & fin. & cons. 86. col. pe. uol. 2.

18 ¶ Contrarium, quòd tex. in c. cũ inhibitio, non habeat locum, nisi impedimento consanguinitatis, tenuit Gofre. in d. summa, qui fil. sint legit. in fi. & Vincent. in d.c. ex tenore. & Archi. in c. cum in captiuitate. 34. q. 1. & Gemi. in cons. 66. col. pen.

* Tenendo primam communem * opi.

19 Sublimita, quia si matrimonium cõtrahatur in mortis articulo, non sequitur solemnitas, de qua in d.c. cum inhibitio, ut per Gemi. in d. cons. 66. col. penult. & fin.

20 Secundò Limita in impedimento seruitutis, quia si libera contrahat matrimonium cum seruo ignoranter, liberi non sunt legitimi, ita gl. in d.c. ex tenore. in glo. fin. in fin.

21 Declara, quia Io. And. in d.c. ex tenore, in fi. tenet, ut legitima sit soboles suscepta ex matre libera, & patre seruo, quando mater est ignorans, sed si mater sit serua, & pater liber, & ignorantes contrahant, tunc dicit legitimam esse sobolem, sed non liberam, & idem sequitur ibi Anton. de Butr. circa finem. uers. quærit gl. & Petr. de Anch. circa fin. in 3. q. & ibi Henric. Boic. in fi. & Præpos. Alex. in fi.

¶ Contrarium in hoc tenet Abb. in d. c. ex tenore. ubi dicit, quòd non est, neque libera, neque legitima soboles, si mater est ancilla: & idem sentit Gofred. in summa, in tit. qui fil. sint legit. in fi.

22 Tertiò Limita, quando filij nascuntur post contractum putatiuum matrimonium ex coitu improbato, ita Mar. iun. cons. 31. col. 9. & fi. uol. 2.

23 Quartò Limita, quia non sufficit solus iuris error ad legitimationem prolis, ut per Rui. post alios in
* cons. 14. nu. 5. uol. 3. ubi hanc dicit magis * communem opin.

24 Quintò Limita, quia non præsumitur ignorantia ad effectum legitimationis prolis in muliere quæ contraxit matrimonium cum altero, qui prius habebat uxorem, si matrimoniũ primum erat publicè, & nõ occultè contractum, uel erat notorium in loco, & ita communiter dicebatur, quòd alter ex coniugibus prius matrimonium contraxerat, ut per Rui. cons. 51. nu. 2. uol. 5.

25 Nota, quia ignorantia parentum super impedimento ex eo solo dicitur probata, si matrimonium publicè, & in facie ecclesiæ fuerit contractum. ita Rui. cons. 51. nu. 16. uol. 5. Ias. in cons. 159. col. 1. & cons. 168. colum. 5. uolum. 4.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Infans an legitimari possit per Comitem Palatinum.

1 SI Dubitatur, an infans possit legitimari? dicendũ est, nam aut quæritur an possit legitimari à Principe, & dubium non est, quin infans a Principe legitimari possit, vt tenuit Bart. Bald. & Salyc. in l.iubemus.C. de emancip.lib.qui loquuntur, quando infans legitimatur per Principis rescriptum, prout etiam loquitur tex. in l.iubemus.& Bart.in l.fin. ff.de his qui sunt sui, vel alie.iur. Petr.de Anch.in cons.141. ubi dicit, quòd si non fuisset subreptitia supplicatio, quia narrantur merita, quę in infante non possunt considerari, legitimatio valuisset.& ita cõsiderat Dec. in cons.576.Curt.sen.in cons.65. Barbat. in cons. 34.in 1.col.& seq. vol. 2.Ias. in cons.125.col.4.& seq.uolum. 4. ubi dicit communem * opinionem,& idem dicit Curt.iun. in cons. 19. nu.4.Fely.in cap. quod super his. col. 1. de fide instru. Cassan.in consuet. Burg. fol. 309.col.3. Tiraq. de nobil.c.6.nu. 28. Rosel.in tracta.legit.in 2. part. sub rub. de caus.mater.legit.num.4.vbi dicit omnes Doct.communiter ita tenere.

¶Contrarium uoluit Roma.in cons. 194.col.3.cuius opin.communiter damnatur,ut per Cur.sen.in consil.65.& col. 6.& per Barb.in cons.34.vol.2.

2 PRIMÒ Limita, nam licet infans à Principe legitimari possit, tamen non reducitur in patriam potestatem, nisi maior factus consentiat.Bal.in cons. 146.col. fi.vol.1.Ias.in cons.125.col. 5. vers.sed præmissis. uol. 4.Dec.in cons.55,col.4.uers.unde 2. Cur.sen.in cons. 65.nu.20.Maria.iun.in cons.97.nu.25.ubi dicit hanc esse ueram * communem opin.

3 SECVNDÒ Limita, quia infans non potest legitimari per Comitem Palatinum habentem potestatem legitimandi filios illegitimos quacunque labe infectos, nisi specialiter sit expressum in legitimatione, vt etiam infantes legitimare possit ita tenet Angel.in d.l.final. per illum tex.ff.de his, qui sunt sui, uel alien.iur. & ibi Fulgos.idem tenet Ang.in disput.inci.nobilis genere.col. 3.ubi tenet, quod in generali facultate legitimandi, Comes Palatinus non censetur habere facultatem legitimandi infantes, & alios, qui non possunt expressè consentire, nisi id specialiter sit expressum.Idem tenet Rosel.in tract.legit.in 2.par. in rubrica, de caus.mater. legit.num.6.Mart. Lau.in disput. sua incip. Augerius Seio.in uers.quæro an bastardus infans possit legitimari. Præpos. Alex.in c.per uenerabilem.§. quod autem. col. 3.uer.non inconuenienter quęritur, qui fil.sint legi. Cur.sen.in cons.65.nu.52.qui dicit istam cõem * opi. Soc.in cons. 195.col.pe.Ias.in l.eam quam, col. 5. C.de fideicom.Franc.Curt. consil. 32.col. 1. & seq. Paris.in cons. 15.nu.52.uol.2.Rui.cons.72.col.2.uol.3. & cõs. 100.col.3.uol.3.& cons.90.col.3. ubi ampliat. uol. 1. & ista uidetur magis * communis opinio.

4 Pro qua opinione facit: nam per Comitem Palatinũ non potest quis inuitus legitimari, secundum Bald. in auth.præterea.C.de nat.liber.

¶Contrariam opin.quòd immo infans legitimari possit per Comitem Palatinum, etiam, quod specialiter non sit expressum de infante, tenet Bald.in cons. 204. incip.super primo.uol.1.& cons. 105.incip. primo est uidendum & cons. 118.incip.quidam uxoratus.uol. 5. Paul.de Cast.in cons.41.incip.uiso testamento. uol.2. Flor.de S.Petro in sua disput.incip.Baro.in 3.dubio.in fi.Barb.in cons.34.vol.2.Cor.in cons.177. col. 1.vol.1. Dec.in cons.55.col.3. & cõs.567.Fulg.cons.83.col.1. in fi.& cons. 16.col.3.Ias.cõs.125.col.5.cons. 156.col. 4.volum.4.Maria.iun.in cons.97.col.1.& col.3.in fin. & seq.vol.2.& cons.154.co.volum.

Tenendo primam opin.magis communem.

5 PRIMÒ Sublimita, quando facultas legitimandi esset concessa Comiti Palatino, vt possit legitimare tã præsentes, quàm absentes, quia tunc in tali legitimatione etiam infantes comprehenderentur, vt tradit Ias. in cons.135.col.6.vers.3.facit.vol.4.

6 SECVNDÒ Sublimita, si dictum sit, vt possit legitimare quoscunque spurios, vt per Soc. in cons. 3. col.fi. vol.3.Paris.in cons.15.nu.53.vol.2.vbi attestatur hãc esse * communem opin.Rui.cons.149.col.5.vol.2. & in cons.72.col.2.uol 3.& cons.100.col.pe.uol.3.Ias.in cons.156.volum.4.Dec.in cons.55. col.5.uers. 1.ergo non obstat.& in cons.316. col. 3.vbi hanc dicit communem opin.Gozad.in cons.6.nu.45 Maria.iun.cons. 97.nu.22.uol.2.

7 TERTIÒ Sublimita, si comes Palatinus habeat facultatem legitimandi spurios ex quocunque illicito coitu procreatos.ita Rui.cõs.100.nu.7.vers.3.istud.uol.3.

8 QVARTÒ Sublimita, nisi infans maior factus ratam habuerit legitimationem, vt tenent Dec. cons.55. nu.6.uers.tertio respondetur.Maria.iun.cons.97.col.4. vol.2.& in cons.154.nu.8.ubi dicit istam esse * communem opin.absq.aliquo contradictore.Rui.cons. 72. col. 3.vol.2.Dec.cons.316.nu.6.& cons.367.nu.3.Paris.cons.15.num.53.vol.2.ubi dicit communẽ * opi. Ludou.de Sard.in tract.de not.lib.sub.rubrica de legitimatis per rescriptum.nu.4.vers.tertio quæritur. Rui. qui declarat in cons.92.col.3.

9 V. Sublimita, quia comes Palatinus non potest infantes legitimare, vt eos restituat in patriam potestatẽ, sed bene potest hoc facere, quo ad abstersionem maculæ, prout declarat Soc.in l. Gallus.§.forsitan. nu. 6.ff de lib.& posthu. Ias. in cons. 125. col. 5. vers. sed præmissis.uol.4.& in cons.156.col.4.nu. 3. uers. item infans.vol.4.& fuit dictum Baldi, in cons.146.col.fin. vol. 1.idem dicit Dec.in cons 55.col.4.uers. vnde secũdo aliter respondetur.& in cons. 167.col.fi.uers. secundo allegatur. & in cons.316.col.2. uers. 2.non obstat. Maria. iun. in cons. 97. nu. 25.uol. 2. & in cons.154. num.8.uol.2.

10 VI.Sublimita, quando Comes Palatinus haberet plenam, liberam,& omnimodam facultatem legitimandi, quia tunc etiam in isto casu posset legitimare, ut uoluit Ruin.in cons. 100.num.7.uers.3.adhuc confirmatur.uol.3.& sentit Ias.in cons.156.col.4.uol.4.

Tenendo secundam opin.

11 Limita, illam non posse procedere, nisi secuta ratificatione ipsius legitimati, ut per Ias. cons.156. col.4. uol.4.Dec.in cons.55.col.4. uers.3. respondetur. & ultra alios supra citatos, quam plures ad hoc allegat Tiraq.in tractatu de nobilit.c.6.nu.29.ad quem poteris recurrere.

12 Declara, quia ratificatio facta per infantem legitimatum post infantilem ætatem, non retrotrahitur in præiudicium illorum, quibus medio tempore fuit ius quæsitum, prout dicit Ruin.in cons.72.num.11.uol.3.Maria.iun.in cons.49.num.10.uol.4.

13 Nota, quia etiam inuitus legitimari potest, ut tradit Tiraq.de nobilit.c.6. num.31. Quod tamen intellige dummodo legitimatio fiat à principe, ut supra dictum est.

CON-

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Legitimatio filiorum illegitimorum fieri non potest extantibus legitimis, & naturalibus.

1 FIRMANT * communiter Doctores, quòd non potest fieri legitimatio filiorum illegitimorum, si extant filij legitimi, & naturales. text. est in §. si quis ergo, & §. seq. qui incipit, si igitur. vbi Barto. & Angel. notant, in auth. quib. mod. natur. effic. sui. & hoc idem voluit glo. in verbo, quibus. in §. & generaliter. cod. titu. vbi etiam Bart. & in §. sit igitur licentia, quibus mod. natur. effic. legit. idem tenent Iacob. de Beluis. in auth. quib. mod. natur. effic. sui, in princip. col.... versi. quæritur, & an legitimati à Principe. Bart. in authen. item si quis. C. de natur. liber. Bald. in l. 2. quæst. 19. C. de seruit. & aqu. & in l. cum filius. ff. de testam. milit. in auth. præterea. C. de natur. liber. Petr. de Anchar. consi. 241. in 1. colum. versi. secundo requiritur. Paul. de Castr. consil. 22. colum. 1. volum. 2. Corn. in consi. 93. colum. 3. volum. 2. Aretin. in §. & quid si tantum. in l. Gallus. colum. penul. vers. circa tertium. ff. de liber. & posthum. Curt. sen. consilio 13. colum. 3. & cons. 35. colum. 8. in fin. Alex. in cons. 187. colum. 1. volum. 5. Paul. de Cast. in consi. 180. colum. 2. versi. posito autem, volum. 1. Ruinus consil. 67. colum. fin. volum. 3. in consi. 68. colum. 2. volum. 3. Rom. in cons. 194. colum. pen. versi. vltimò accedit. Soc. in §. & quid si tantum, numero 12. Alex. in consil. 67. colum. 5. versic. ad prædicta. volum. 1. Decius consilio 392. numero 4. & in consilio 479. in fin. & in consilio 307. num. 2. Soc. cons. 212. volu. 2. Boer. decis. 240. nu. 18.

2 Ratio autem huius conclusionis illa est: nam stantibus legitimis, & naturalibus, non potest considerari iusta & rationalis causa in legitimatione, quæ nisi ex legitima causa fieri non debet, vt dicit Anchar. in consilio 320. colum. penul. & fin. Alexand. in consi. 94. colum. penult. uolum. 1. & consilio 60. colum. 5. uolum. 2. Ludou. de Sard. in tract. de legit. num. 17. Dec. in cons. 307. colum. 3. & seq. & cons. 292. col. 2. & cons. 287. colum. fin. Gozad. in cons. 6. num. 35. Maria. iun. in cons. 12. num. 28. uol. 2. & cons. 97. num. 5. & nu. 31. & consil. 142. nu. 22. uol. 1. Curt. sen. in cons. 74. nu. 84. & sequen. & in cons. 19. nu. 19. Brun. in cons. 15. col. 2. Gozad. cons. 29. nu. 27. idem uoluit Ias. post Bar. in l. ex facto. nu. 25. ff. de vulg. & pup. Ias. in cōs. 127. col. 6. & uersic. & quantum. vol. 4. Goza. in cons. 48. uers. 3. satis.

3 Declara, istud locum habere in legitimatione facta ab inferiore; secus si à supremo principe. Bal. in l. rescripta. vers. 3. quærunt. C. de precib. impe. offer. Ant. de Butr. in c. per uenerabilem, col. 3. qui fil. sint legit. Cur. sen. in cons. 65. nu. 73. & in cons. 56. num. 74. Maria. iun. in cons. 128. num. 29. & cons. 121. nu. 20 uol. 2. Cur. iun. * qui dicit communem * opin. in cons. 75. num. 4. Corn. in cons. 1. num. 13. uol. 3. Maria. iun. in consi. 97. num. 31. & seq. uol. 2.

4 PRIMÒ Amplia, ut nec Imperator possit legitimare filium illegitimum, stantibus filijs legitimis, & naturalibus, ut per And. de Isern. in c. 1. §. naturales. col. 1. si de feud. fuer. controuers. Alex. in cons. 187. col. 1. uol. 5. & cons. 188. col. 1. uol. 5. Cæpoll. in cons. ciuili. 66. col. 7.

¶Contrarium uoluit Alex. in l. ex facto. col. 4. uers. & licèt Bar. ff. de vulg. & pup. & hoc sentit glo. in d. §. naturales. dum dicit, ita legitimari posse per Principem illegitimum, vt succedat in feudo, uel solus, uel cū alijs: & sic iuxta tex. qui loquitur, uidetur glo. sentire, quòd quis legitimari possit à principe, vt succedat in feudo etiam cum filijs legitimis, & naturalibus. idem vidētur sentire Iacob. de Beluis. in authen. quib. mod. natur. effic. sui. in prin. col. 2. vers. præterea hic videtur casus. Saly. in auth. itē si quis. in prin. C. de nat. lib. Ant. de Butr. in cap. per venerabilem. col. 16. vers. si vero fiat, qui fil. sint legit. Iac. Aluaro. in d. §. naturales. col. 2. vers. quæro cum glo.

6 Concorda, vt prima opinio procedat, qñ simpliciter Imperator procedit ad legitimationem, secunda vero opin. procedat, quando Imperator procedit de plenitudine potestatis, & cum clausula, non obstan. ista cōcordia colligitur ex notatis per Alex. in d. cons. 188. col. pe. vers. obstat, vbi dicit Doctores ita communiter tenere. vol. 5. & cons. 187. col. 5. vers. non obstat etiam. vol. 5. vbi idem dicit Ias. in l. Gallus. §. & quid si tantum. col. 21. vers. 2. pro limitatione. ff. de lib. & posth. vbi dicit * istā esse * communem opin. & idem voluit in cons. 68. col. 5. vers. vbi idem dicit, vol. 3. idē sentit Paul. de Cast. cons. 180. col. 2. vers. & posito. vol. 1. Rui. cons. 82. col. 1. vol. 3.

7 SECVNDÒ Amplia, quia in generali facultate legitimandi concessa, non venit facultas legitimandi stantibus legitimis, & naturalibus. tenet Bald. in l. 1. C. de seruit. & aqua. q. 18. Socin. post Paul. de Castr. in l. Gallus. §. & quid si tantum. nu. 12. & ibi Aret. col. 2. vers. circa tertium ff. de lib. & posth. Dec. in cons. 293. nu. 4. Ale. cons. 188. col. fi. vol. 5. & cons. 60. col. pe. vol. 2.

8 PRIMÒ Limita, principalem conclus. procedere, quando filiusmet petit & obtinet legitimationē, secus vero, quādo pro filio illam petit, & obtinet pater, quia tunc potest filius illegitimus legitimari etiam stantib. filijs legitimis, & naturalibus, vt declarat Ang. in §. si igitur. in auth. quib. mod natur. effic. sui. vers. vlt. habetis. Are. in §. & quid si tantum. col. fi. vers. aduerte tamē. & ibi Io. Crot. nu. 61. Ale. in l. ex facto. col. 6. ff. de vulga. & pupil. vers. pro Ang. Ias. in cons. 68. col. 5. vol. 3.

9 Amplia idem esse, secundum Ruin. cons. 104. nu. 8. vol. 3. quando legitimatio peteretur à filio ex ordinatione patris in testamento.

¶Contrarium etiā in patre legitimante sentit Petr. de Anch. in cons. 241. col. 1. Corn. clarè in cōs. suo 93. col. 3. vol. 2. Cæpol. in cons ciu. 66. col. 7. Pau. de Cast. in d. l. Gallus. §. & quid si tantū, col. fi. ff. de lib. & posth. & illud dictum Ang. non audet firmare Alex. in cons. suo. 17. col. 5. & cons. 188. col. pe. vol. 5.

Tenendo primam opinionem.

10 PRIMÒ Sublimita, quia consensus patris deficiēte potestate legitimātis, nihil in legitimatione potest operari, prout not. Bal. in proce. C. nu. 9. Abb. in c. per venerabilem. nu. 23. qui fil. sint legit. Pau. de Cast. in consi. 343. col. 2. vers. plus videtur vol. 2. & in cons. 467. nu. 7. eo. uol. Affl. in c. 1. in 2. no. nu. 12. si de feud. fuer. controuert. dom. & agna. Dec. in cons. 557. nu. 13.

11 SECVNDÒ Sublimita, quia extantibus filijs legitimis, & naturalibus ligitimatio facta etiam ad patris petitionē requirit causę expressionē, vt voluit Ias. in l. Gallus. §. & quid si tantum, nu. 106. ff. de lib. & posth. Galiau. in l. 2. in princ. col. 3. ff. de uerb. oblig. Dec. in cons. 393. col. fi. Gozad. in cons. 6. num. 56. Paris. in cons. 6. nu. 37. & in cons. 12. nu. 158. & seq. vol. 2.

12 SECVNDÒ Limita, quia etiam Comes Palatinus potest legitimare stātib. filijs legitimis, & naturalibus, qñ hoc habet in facultate sibi concessa à supremo Principe, prout hanc opin. tenent Bal. in l. cum filiusfa. ff. de milit. testa. Alex. cons. 197. col. 5. uers. & omnes fatentur. & cons. 188. col. pe. uers. quoniam in casu nostro. * uol. 5. ubi dicit * com. opi. Paul. de Cast. in l. Gallus. §.

& quid

& quid si tm̃.in finalib. verbis. Alex.cõs.60.col.pe.ver. potestas cõcessa.& cons.67.nu.35.vol.2.Cur.sen.cõs. 23.nu.32.Cæpol.cons.ciui.66.oum.19. & nu.23.Bal. in l.2.in 18.q.uer.itẽ nota quòd si Papa.C.de seruit. & aqu. Alex.consi.94.vol.4.uer. & ideo dicit Bal. uol. 1. Rui.consi.67.col.1.uol.3.io consi.68.col.2.uol.3.

13 Primò Declara, ut noo possit Comes Palati.legitimare illegitimos ad successionem unà cum filiis legitimis & oaturalibus, licet in facultate sua dicatur, ut possit legitimare filios spurios,& illegitimos, etiamsi pater eorum haberet descendentes ea se ex legitim o matrimonio.Soc.cons.95.nu.19.& seq.uol.4.

14 Secundò Declara, quia oõ censetur data talis facultas, quando dictum sit, quod Comes legitimare possit sine præiudicio prolis legitimæ, vt uoluit Paul.de Cast. coos.180.col.2.vers.nõ propterea.vol.1.Soc.cõs.212. col.3.& io §.& quid si tantum.col.7.vers.2.limita.

15 Amplia, quia per dictam clausulam, facultas dicitur adempta ipsi Comiti Palatino legitimandi, stantibus filijs legitimis,& naturalibus, prout considerat Ruin. cons.104.col.2.vol.3.& in cons.88.col.4.vol.3.

¶ Contrarium in boc vlt. tenet Rui.cool.52. num. 16.vol.3.

16 Tertiò Declara, quia nõ censetur data ista facultas Comiti Palatioo, si dictum sit, quòd staotib. masculis legitimatus non succedat.Rui.cons.88.col. 4.vol.3.

17 Primò Limita, quando dictum est, quod habeat plenam & liberam legitimandi facultatem, vt not. Rui. cons.104.col.5.vol.3.

18 Secundò Limita, quando adiecta est clausula, vt possit legitimare absque tamen præiudicio illorum, qui necessario successisseot, si ab intestato decessissent, vt declarat Rui.cons.100.nu.7.vers.2.hoc.vol.3.

19 Tertiò Limita, quando io priuilegio est clausula, non obstantib.ll.quibus cauetur, ut spurii legitimari non possint sine consensu parentum, filiorum, & legitimorum hæredum, prout dicit Rui.cons.124. num.9. vol.4.& cons.100.col.3. & in clausula, non obstante, * loquitur Alex.in cons.188.col.5.vbi dicit * com.opin.

20 Tertiò Principaliter limita, quando filii legitimi, oaturales extantes essent aliàs successuri, ut declarat Pau.de Castr.cons.17.uol.2.

21 Quartò Limita, si filii legitimi, & naturales consentirent, ut per Alex.in cons.94.col.4. vers. & propterea dicit.vol.1.& Ruin.cons.85.col.fi.uol.3.

CONCLVSIO VII.

Argumentum.

Legitimatio illegitimi requirit mentionem filiorum legtimorum,& naturalium.

1 Communis est conclusio, ut in legitimatione filiorum illegitimorum debeat fieri meotio, quod extant filii legitimi, & naturales, prout banc opinionem sequuti suot Bald.io l.cum filius.ff.de testam. Anto.de Butr.in cap.per uenerabilem.col.16.uers. si uerò fiat ad instantiam filii, qui fil. sint legit. Iacob.de Beluis.in auth. quib.mod.natur. effic. sui. in princ. col. 2. uers.præterea hic uidetur casus.Ioan. And.in addit. ad Specul.io tit. de success. ab iotest. in addit. incip. Gofred.uers.item scias.Pau.de Cast.in l.Gallus.§. & quid si tantum.col.pen.uers.sed aduerte. de lib.& posthu.& ibi Are.colum.13.uers.quod si pater.Pet.de Anch.cõs. 241.col.2.uers.& iste est sanus iotellectus.Ant.de Butr.cons.2.in princ. Rom. coos. 194.col.1.in fi. uers.2. dubitatur.Abb.in d.ca. per uenerabilem.col.6.uers.per hoc etiam dico Paul.de Cast.cons.22.col.1.uol.2. Ale. cons.25.col.3.uers.fortificantur etiam prædicta.uol.1 & cons.68.col.5.uers.ad idem adduco.uol.1.Aret. cõs. 64.col.fi.uers.circa filios legitimatos.Cor.cõs.93.col. 3.uol.2.Cur.sen.in cõs.13.col.3.uers.uel saltem.in cõs. 35.io 8.col.io fi.& seq.& cons.19.col.5.in fin.& seq. Ant.de Rosell.in tract.legit. in rubr.de causa formali, incip.modo uideamus.in prin.in uers.secundo requiritur.Dec.in cons.288.col.2.uers.2. non obstat.& cõs. 307.col.2.Paris.cons.3.nu.16.uol.2.Cæpol.in cons.cioi.66.col.pe.uers.circa septimum.Præpos.in c.uenerabilem.in §.quod autem.col.16.uers.& licèt non requiratur.qui fil.sint legit.Io.Crot.in l. Gallus.§. & quid si tantum.nu.63.ff.de lib.& posthu. & ibi Rui. nu. 123. * Ias.ibi in 2.lect.col. 13.uers. 3. limita.ubi dicit * communem opi.Alex.cõs.60.col.pe. uers. tertia ratio.uol.2. Rui. cons.28. oum.10.uol.5.& coos.71.nu.28.uol.3. & cons.124.nu.3.uol.4.& cons.74.col.2.uol.3.in cõs. 94.col.1.& in cons.93.col.1.& seq.in cõs.91.col.1.& in cons.82.col.2.& cons.81.col.1.uol.3.Dec.in coos. 85.col.pe.Maria.iun.in cons.93.nu.2.uol.2. Curt.iun. cons.32.col.1.Ripa qui hanc dicit comm. opin. in l.si unquam,in 23.q.in princ.C.de reuoc.donatio.

¶ Contrarium tenẽt Feder.de Sen.cons.57.in princ. Bal.cons.56.uol.2.Ias.in l.Gallus.§. & quid si tantum. col.21.ff.de lib.& posth.uers.4.limita.& cõs.68. col.4. & pe.uol.3.& cons.110.col.3.& pe.uol.4.Pau.de Cast. cons.180.col.3.io fi.uers.attamen, ut diai.uol.1.

2 Concorda, quia in ueritate nec Feder. de Sen. nec Bald. in cons. suo loquuntur, quando extabant filii, sed tantum, quádo extabant nepotes,& ita ipsi expresse loquuntur. & propterea in boc Bal. uidetur facere differeotiam. dicens, quod tex.authenticorum loquitur in filio,& noo in oepote,& propterea subdit nulla lege caueri, quod de nepotibus sit facienda meorio.

3 Declara hanc conclus.procedere non ex defectu potestatis, sed ex defectu intentionis, ut per Rui.cons.28. col.4.uol.5.

4 Primò Amplia, etiamsi legitimatio sit concessa motu proprio, ut oot.Ant.de Butr.in d.c. per uenerabilem.col.16.uers.& hoc credo etiam.& sentit, Cor.cõs. 93.col.3.uol.2.Soc.in cons.120.col.5.uers.non obstat. uol.3.ubi dicit quod talis clausula in legitimatione nõ operatur, quando adest defectus inteotionis.

5 Secundò Amplia, etiamsi filius, cui fit præiudiciũ, esset filius legitimatus, secundum Soc.in cons. 65. col. pe.uers.secundo probatur subreptio.uol.3.

6 Tertiò Amplia, etiamsi dictum sit in legitimatione, ut filius legitimatus intelligatur legitimatus sine præiudicio legitimorum, quia non propterea saluatur legitimatio à subreptione, si noo est facta expressa mentio, quòd extabat filius legitimus,& naturalis.ita Alex.consil.60.col.pe.in fi.& seq.uers.tertia ratio,uol.2.

7 Amplia, quia clausula sioe præiudicio prolis legitimæ vr̃ prohibere, ne fiat legitimatio stãtib. filiis legitimis, & oaturalibus, vt dicit Rui.cõs.81.col.2.in prio.uol.3.

¶ Cootrarium circa priocipalem ampliationem, tenuit Rui.cons.81.col.2.io prin.uol.3.

8 Quartò Amplia, ut nec pater possit ratificare legitimationem filij oaturalis, in qua non est facta mentio filiorum legitimorum, & naturalium, ut per Soc. inter consilia Rui.71.in subscriptione.col.1.uol.3.

9 Quintò Amplia, etiamsi in legitimatione dictũ esset, ut legitimatus comprehendatur sub statuto, uel cõsuetudi.quod stantibus masculis, fœminæ non succedant, ut not.Ruio.cons.82.col.3.uol.3.

10 Sextò Amplia, etiamsi dictum sit, ꝙ cum filijs masculis legitimis, & naturalibus succedat legitimatus, ut

declarat,

declarat Ruin.conf.82.col.4.vol.3.& conf.124.col.fi.
vol.4.& ante eum hoc voluit Alex. in conf.60. col.pe.
& feq.ver.tertia ratio.vol.2.

11 . Septimò Amplia conclufionem , non folum in le-
gitimatione, fed etiam in difpofitione locum habere,
vt voluit Iaf.in conf. 10.col.2.vol.3. Dec.in conf.264.
col.2.Soc.in conf.246 col.4.vol.2.Parif.in conf.7.nu.
14.vol.2.Ruin.in conf. 109.nu.27.vol.3.

12 Amplia iftam ampliationem,vt non modo in difpẽ
fatione fit facienda mentio legitimorum, fed etiam il-
lorum citatio requiratur. Iaf.in l.Gallus.§.& quid fi tan
tum.nu.132.ff.de lib.& pofthu. vbi loquitur in legiti-
matione facta de confenfu patris . idem voluit Maria.
iun.in conf. 120.nu.27.vol.2. Parif. in conf.2. nu.29.
* vol.2.ubi dicit communem * opin.

13 Octavò Amplia, quia nõ folum de filijs iam natis
in legitimatione eft facienda mentio,fed etiam de filijs
uerifimiliter nafcituris,aliàs legitimatio redditur nulla,
vt tradit Ripa poft alios, ibi per eum allegatos , in l.fi
vnquam.q.23.col.2.uer.refpondeo.C.de reuoc.dona.

14 Primò Limita , nam pater faciens legitimari filiũ
fuum,non debet facere mentionem in priuilegio legi-
timationis,quòd extãt agnati, qui lædi poffint ex ipfo
actu legitimationis,prout hanc opinio. tenent Bart.&
Paul.de Caft.in l.Gallus.§.& quid fi tantum . col. pen.
verf.fed aduerte.ff.de lib.& pofth.Soc.in d.§.& quid fi
tantum.col.8.uer.quarta conclufio. vbi dicit iftud cõ-
muniter teneri per doct.Feder.de Sen.in conf.57. Bal.
conf.56.vol.2.& conf.105.vol.5. Præpof. in c.per ue-
nerabilem.§.ꝙ autem.col.20.ver.fed cum legitimatio,
qui fil.fint legit.Iaf.confil.68.col.4. uol.3.& cõf.110.
col.3.uol.4.Gabaul.in §.& quid fi tantum.col.antepe.
Nicol.de Vbal.in 1.par.tract.fucceff.ab inteft.col.34.
Soc.conf.95.col.pen.vol.4.& conf.47.col.8.in fi.eo.
vol. Dec.conf.393.col.antepen.in fi.& conf.55. col.1.
* ubi dicit * communem opi.& conf.338.col.fi.Caffa.
in confuet. Burgund.fol.308.col.3.in fin.& feq.Parif.
conf.23.vol.2.Maria.iun.conf.142.in fi.& feq. Boer.
decif.122.Tiraq.in l.fi unquã.in ver.fufceperit.nu.53.
¶Contrarium,quòd fit facienda mentio agnatorum
etiam in patris legitimatione, hoc tenet Ant. de Butr.
in c.per venerabilem,col.27.qui fil.fint legit. Paul. de
Caft.in conf. 180. incipien. fuper eo quod primo loco
quæritur.col.3.vol.3.Bal.in l.nam ita diuus. in prin.ff.
de adopt.Soc.in conf.251. col.12.uer. corroborantur
præmiffa.Alex.in conf.25.col.3.& conf.67.col.5.vol.
1.Petr.de Anch.fentit idem in conf.320.col.fi.& hanc
opin. fequuntur Dec.conf.52.col.fin. & conf.85. col.
pen.& conf.288.col.2.& conf.307.col.2. Curt.fen.in
conf.35.col.9.& conf.19.col.4.in fi.uerf.capio tertiũ
quæfitum.Io.Crot.in §.& quid fi tantum.col.42.uerf.
tertiò limita. Caffa. in confuet.Burg.fol.293.col.3.&
feq.Maria.iun.conf.142. col.2. in fi. & feq. Rofell. in
trac.legit.in tit.de cauf.forma.legit. §.modo videamus.
in prin.Ruin.in conf.82.col.1.& feq. vol.3. Curt.iun.
in conf.32.col.2.

15 Concorda,nam aut quæritur an fi nõ fit facta men-
tio agnatorum valeat legitimatio,vt etiam patri fucce-
datur : & dicendum eft, ꝙ fic, & ita procedat prima
conclufio,vt not. Alex. in conf.187. & conf. 188. col. 1.
vol.5.Iaf.in §.& quid fi tantum . nu.69.vbi dicit com-
* munem * opin.& ibi Ruin,col.pen.ff.de lib.& pofthu.
Aut quæritur an legitimatus poffit fuccedere agnatis,
vel cognatis,& tunc fi non eft facta mentio agnatorũ,
vel cognatorum,nec ipfi agnati , vel cognati legitima-
to,nec legitimatus ipfis fuccedere poterit. Ifta declara-
tio fumitur ex notat.per Iacob.de Beluif. in §. 1. in au-
then.qui.mo.nat.effic.fui. quam fequi vfit Alex. conf.
67.col.3.vol. 1.Soc.in §. & quid fi tantum. col.8. uerf.
quarta & vlt.& conf.95.col.2.vol.4. Dec.cõf.393.col.
antepen.& cõf.307.in fi.& cõf.367.col.2.in fi.& feq.

16 Secundò Limita,quia ftante claufula, non obftan-
tibus, non eft neceffaria mentio filiorũ fecundum Iaf.
in d.conf.68.col.pen.vol.2.& conf. 110.col.pen.vol.4.
& conf.184.col.3.volum.2. uerf.2. refpondetur. Alex.
conf.187.nu.17.vol.5.Ruin.in conf.68.vol.1.

17 Contrarium videtur verius,quia claufulæ fimiles nõ
operantur in ignoratis, uel in his quæ funt facti, quæ
Papa feu princeps præfumitur ignorare,vt dicetur infra
in concluf.noftra prima , in titulo de Clauful.eo.lib.&
in terminis noftris ponit Cæpol.conf.ciuil.66. col.7.
18 verf.nec obftat,fi dicatur. Et in claufula, nõ obftante,
ponit Bal.in l.cũ quã.col.9.uer.fed pone. C. de fideicõ.

19 Ratio eft, nam fimiles derogationes generales non
operantur,nifi in fpecificatis,vt per Ruin.conf.66.col.
10.in fi.& feq.vol.3.

20 Amplia idem effe,ftante claufula ex certa fcientia,vt
voluit Soc.inter confilia Ruin.71.col.2.in fubfcriptio-
ne.vol.3.Bertr.cõf.110.col.3.in fi.& feq.vol.3.in nou.
¶Contrarium in claufula ex certa fciẽtia, tenet Bar-
ba.conf.49.num.5.vol.4.cum multis alijs pro utraque
parte per nos cumulatis,infra in titulo de clauful. in 2.
limit.ubi uide.

21 Tertiò Limita , quando legitimans exprimeret
quòd legitimatus fuccedat etiamfi patri ipfius legiti-
mati nafcerentur poft legitimationem alij filij legiti-
mi,& naturales. ita Iaf. in d.conf.184. col.3. uerf. ex-
preffio ergo aliorum.uol.2.

22 Quartò Limita,quando tantummodò extaret fi-
lia, quæ ftante ftatuto , uel aliàs effet exclufa à fuccef-
fione,fecundum Iaf.in conf.68.col.6.uerf.6. principa-
liter.& col.pen.uer.4.notabiliter.uol.3.

23 Declara hanc limitationem ueram effe, quã filia etiã
non fubfecuta legitimatione filij illegitimi,ut puta pp
exiftentiam cognatorum,uel aliàs fuiffet exclufa,quafi
tunc non interfit ipfius filiæ,fieri legitimationem , nel
ne,ita loquitur Paul.de Caftr.in conf.27. uol.2. incip.
24 dicendum eft dictã hæreditatem,uel quia fœminæ ef-
fent omnino inhabiles ad fuccedendum,prout in feu-
do loquitur Ruin.in conf.36.nu.4.vol. 1. Sed quando
25 ipfa omnino fucceffiffet, fi non effet facta legitimatio
filij legitimi,tunc cum ratio præiudicij ipfius filiæ,pro-
pter quam de ea fieri debeat mentio,locum habeat , &
ideo etiam difpofitio eadem locum habere debet, pro-
ut tradit Dec.in conf.52.in fine.

26 Infertur igitur filiam legitimam,& naturalem citan
dam effe in legitimatione filij illegitimi, quando ex le-
gitimatione filij illegitimi per ftatutum excluditur ipfa
filia, vel in totum à fucceffione , vel legitima ei dimi-
nuitur,ut dicit Soc.in l.Gallus.§.& quid fi tantum.col.
pen.verf.3.& vltima conclufio.de libe.& pofthu. Dec.
conf.393.nu.7.Alex.in conf.60.col.pen. verf.3. ratio.
vol.2.Curt.fen.conf.18.col.4.

27 Amplia , quia etiam fieri debet mentio de ftatuto
excludente fœminas , fi pater ab inteftato decedit, vt
per Ruin.conf.75.col.6.uol.3.& in conf.82. nu.5.eo.
uol. Et fic in cafu fuo opinionem Iaf. in d. confil. 68.
uol.3.non puto ueram.

28 Quintò Limita , nam licèt non fit facta mentio
legitimorum,& naturaliũ in legitimatione, tamẽ ualet
ipfa legitimatio in fubftantia:fed ipfis legitimis, & na-
turalibus non præiudicat,ut declarat Rui.cõf. 103.col.
7.ver.quibus etiam non obftantibus,uol.3. & cõf.87.
nu.6.uol.3.& conf.81.nu.8.& cõf.80.nu.16. & conf.
68.col.4.& conf.93.col 4.& col.5.ubi declarat. & cõf.
84.col.2.& conf.81.col.3.uol.3.& cõf.28.col.fi.uol.5.

Sextò

29 SEXTÒ Limita, conclusionem non habere locum, nisi filij legitimi, & naturales, in quorum preiudicium cedit legitimatio, declarauerint, quòd volebant legitimationem esse nullã, vt dicit Ruin. cons. 93. nu. 8. vol. 3. quia aliàs non esset nulla, vt ibi per eum.

30 SEPTIMÒ Limita, quando legitimatio facta esset cum clausula omni meliori modo, etiam in præiudiciũ quorumcunque legitimorum, secundum Ruin. consil. 68. col. 3. & 4. vol. 3.

31 OCTAVÒ Limita, quando per statutum fœmina esset exclusa stantibus filijs masculis, & legitimans, qui de statuto censetur habere notitiam, expresse legitimaret cum facultate, vt comprehẽderetur legitimatus sub quolibet statuto faciente mentionem de filio legitimo, & naturali. ita Ruin. cons. 68. col. 3. & 4. vol. 3.

32 NONÒ Limita, quando specialiter est derogatum legibus prohibentibus legitimationes fieri stantibus filijs legitimis, & naturalibux, ut per Bal. in l. eam, quã. uer. denuo dubitatur. C. de fideicomm. Ruin. cons. 68. col. 4. uol. 3.

33 X. Limita, quando legitimans, qui potest legitimare in præiudicium filiorum, diceret se legitimare in prę iudicium quorumcunq; ita Ruin. cons. 82. col. 3. vol. 3.

34 XI. Limita, quando notorium esset patrem habere filios legitimos, & naturales in loco factæ legitimationis, secundum Ruin. cons. 124. col. fi. uol. 4.

35 XII. Limita in legitimatione facta per subsequens matrimonium, ut per Boer. decis. 160.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Legitimatio non dicitur sed dispensatio, quãdo filius particulariter habilitatur.

1 MAGIS communiter tenent Doctores ut non sit legitimatio, sed dispensatio si filius illegitimus non habilitatur uniuersaliter, sed particulariter quoad quædam. ita Paul. de Castr. in l. sed si hac. in §. patronum. el 2. ff. de in ius uoc. uers. & prædicta allegaui, & in l. j. C. de iur. annul. aur. uer. ultimo dubitari uidi. & in l. si ab eo. C. de legit. hæred. uers. breuiter dic. & in l. pactum, quod dotali. C. de colla. in fi. & in l. solet. ff. de iurisd. om. iud. & in l. falsa demonstratio. §. 1. ff. de condi. & demõ. Aret. in l. ex facto. col. 8. ff. de vulg. & pup. uers. pro declaratione istius articuli. Soc. in rubr. ff. de lib. & posth. uer. primum, quod. & in l. Gallus. §. si eius. col. 4. uer. sicut in simili. ff. eo. tit. Præpos. Alex. in c. per uenerabilem. §. quod autem. col. 41. uers. requiritur & 6. qui fil. sint legit. Ancha. cons. 241. in princ. & col. fi. uers. item, ut dixi. Alex. cons. 29. uol. 4. & consil. 174. uol. 7. & consi. 189. col. 1. in fi. & seq. uol. 5. & cons. 25. col. 3. uers. & facit. uol. 1. & idem Alex. in d. l. pactum quod dotali. in fi. col. vers. facit etiam tex. C. de coll. Ias. in l. sed si hac. §. patronum, ff. de in ius uocan. Corn. cõs. 34. col. 3. in fi. vers. item licet Papa. vol. 1. & in cons. 9. nu. 5. vol. 4. Ant. de Butr. in ca. per venerabilem. col. 17. vers. differt etiam in aliquo. qui fil. sint legit. Paul. de Cast. cons. 34. col. 1. in & seq. vol. 2. & in cons. 30. vol. 1. Ias. in cons. 40. col. 2. vol. 3. Cur. sen. in cons. 74. nu. 22. Cæpoll. in cons. ciui. 66. col. 9. ver. non obstat si dicatur. & caut. 114. Dec. cons. 264. nu. 3. Goza. cons. 92. nu. 5. Ruin. cons. 79. num. 10. vol. 3. Cassan. in consuet. Burg. fol. 309. col. 1. Ant. de Rosel. in tract. legitim. sub rubrica de legitimationis effectu. num. 16. Curt. iun. in
* cons. 75. col. 1. ubi dicit ueram, & communem * opin. Io. Crot. in l. Gallus. §. & quid si tantum. num. 46. & nu. 86. ff. de lib. & posthu.

¶ Contrarium tenet Alex. in l. sed si hac. §. patronũ. el 2. nu. 6. ff. de in ius uocan. Soc. in consi. 246. col. 2. vers. 2. prima legitimatio. Curt. sen. cons. 18. col. 2. ver. secundò prima legitimatio. Ludo. de Sard. in tract. de nat. lib. §. de legitimat. per rescript. effectu. in 1. col. uer. primò quæritur, & in rubrica de legitimatione per rescriptum. col. 1. uers. 3. uidendum. Goz. cons. 6. nu. 61. & seq. & consi. 20. nu. 31. uers. præterea & 2. Rui. cõs. 84. col. 1. uol. 3. & cons. 86. col. 2. & seq. uer. sed tamen præmissis non obstantibus, & cons. 94. nu. 10. uol. 3.

2 Infertur igitur ex prima communi opinio. q legitimatus cum clausula, sine præiudicio uenientium ab intestato, ex quo non est generaliter habilitatus, dicatur potius dispensatus, quàm legitimatus, prout dicit Paul. de Cast. & ibi Alex. in l. sed si hac. §. patronum. ff. de in ius vocan. Corn. in consi. 9. nu. 5. uol. 4. & in consi. 34. col. 3. uers. etiam licet. uol. 1. & consil. 83. uol. 2. Curt. sen. in consi. 74. nu. 22. & seq. Gozad. in consi. 6. num. 67. & in consi. 29. nu. 32. Dec. in consi. 338. nu. 3. & cõsi. 764. nu. 3. Alex. in consi. 29. nu. 4. vol. 4. & cõsi. 174. vol. 7. Soc. in rubr. ff. de lib. & posthu. col. 1. Pans. in cõs. 14. nu. 45. uol. 2. & consi. 7. nu. 52. eo. uol. Cæpol. consi. ciuili. 61. col. fi. ver. nec obstat. Ruin. in consi. 72. col. fi. uol. 3. & consi. 79. nu. 10. uol. 3. Gozad. in cons. 92. nu.
* 5. ubi dicit * omnes doctores ita tenere.

3 PRIMÒ Amplia, vt legitimatus cum clausula, sine præiudicio venientium ab intestato, non possit ab intestato succedere, sed tantummodo censetur habilitatus, ut possit capere ea, quæ sunt sibi in testamento relicta. Paul. de Cast. in l. Gallus. §. & quid si tantum. col. pen. ff. de lib. & posth. Cuma. in consi. 98. col. 2. Corn. in consi. 3. nu. 5. uol. 1. & consi. 34. nu. 16. uol. 1. Soc. in consi. 95. nu. 28. vol. 4. Ias. in consi. 110. col. pen. vol. 4. Alex. in consi. 51. col. 1. vol. 2. & in cons. 187. col. 2.
* & seq. vol. 5. Dec. in cons. 338. nu. 4. ubi dicit * communem opin. & in cons. 393. col. 1. ubi dicit communem. & in cons. 610. vbi ẽt dicit cõmunem. decis. Neapol. 22. nu. 6. in nouis. Fely. in cap. cum olim. nu. 17. de re iud. Gozad. in consi. 29. nu. 27. vbi dicit communem opin. Rui. in cons. 103. col. 3. & cons. 104. nu. 9. vol. 3. & in cons. 72. nu. 15. eo. vol. vbi dicit cõem opi. Pans. qui dicit cõem opi. in cons. 14. nu. 44. vol. 2. Gualdẽs. in tit. de libe. insti. uel exher. caut. 18. nu. 2. ubi dicit cõem.

4 Declara, nam in hoc casu pater non põt legitimato relinquere summã, ex qua minuatur legitima filiorum. Pau. de Cast. in d. §. & quid si tantum. nu. 16. uer. si aũt. Dec. cons. 393. col. penul. ubi dicit patrem in hoc casu nõ posse plus relinquere, vel donare quã filiæ legitimę.

5 SECVNDÒ Amplia, vt legitimatus cum dicta clausula, si fuerit præteritus, non possit nec per querelam inofficiosi, nec per contra tabulas contra testamentum uenire, quando sunt instituti uenientes ab intestato. Ang. in cons. 264. col. 1. vers. si autem. Capra in consi. 157. col. fi. Soc. in cons. 41. nu. 6. vol. 3. Corne. in consi. 93. nu. 9. vol. 2. Alex. in cons. vlt. col. fi. uol. 5. Nicol. de Vbal. in tract. succes. ab intest. in 1. par. num. 18. decis. Neapol. 22. nu. 4. in nouis. Gozad. in consi. 6. nu. 33. & consi. 29. num. 27. Rui. in cons. 103. num. 4. uol. 3.

6 Limita, qñ in testõ essent instituti hęredes extranei, prout declarat Soc. in l. Gallus. §. & quid si tantum. nu. 15. ver. itẽ poterat. ff. de lib. & posth. & in cõs. 212. col. pen. uol. 2. & in cons. 95. nu. 29. uol. 4. Ludo. de Sard. in tract. de nat. liber. §. 7. vers. 5. quæritur. num. 10. & seq.

¶ Contrarium in hoc casu tenent Corn. in cons. 93. nu. 29. & seq. uol. 2. & idem sentit Alex. in cons. 187. col. 4. uers. 7. probatur. vol. 5.

7 PRIMÒ Limita, quia legitimatus cum clausula, sine præiudicio venientium ab intestato, licèt excludatur à legitimis hæredibus descendentibus ex proprio corpore patris legitimare facientis, non excluditur à transuersalibus, prout voluit Anchar. in cons. 153. col. fi. vbi hanc opinio. dicit veriorem. Corn. in cons. 64. nu. 16. vol. 1. Alexand. in cons. 151. col. 1. & seq. volum. 2. & in cons. 187. colum. 2. volum. 5. Cuma. in cons. 117. num. 3. Ioan. de Ana. in cons. 29. colum. 2. & seq. Soc. in cons. 41. col. 3. & seq. vol. 3. Ioan. Crot. in l. Gallus. §. & quid si tantum. nu. 73. & ibi Galia. num. 88. vbi
* hanc dicit magis * communē opinio. ff. de lib. & post. Marian. iun. in cons. 97. nu. 42. vol. 2. Beltrand. in consil. 26. nu. 15. vol. 2. & in cōs. 277. nu. 15. vol. 3. Fely. in c. cum olim. nu. 17. de re iudica. Grat. in cons. 63. num. 23. vbi hāc opin. dicit esse ęquiorē, & magis com. vol. 1.

8 ¶ Contrarium, quòd legitimatus cum clausula, sine præiudicio venientium ab intestato, non excludat trāsuersales vsque ad quartum gradum, tenent Aret. in l. Gallus. §. & quid si tātum. nu. 26. ff. de lib. & posth. Angel. in cons. 265. Corn. in consi. 93. nu. 18. vol. 2. Soc.
* qui hanc dicit * communem opinio. cons. 212. col. penul. vers. præterea. vol. 2. Curt. sen. in cons. 74. nu. 26. & seq. Marian. iun. in cons. 120. nu. 21. vbi hanc dicit ma
* gis communem * opinio. volum. 2. & in cons. 121. num. 16. eod. vol. Ruin. in cons. 72. col. fi. vol. 3. vbi dicit communem opinio. & in cons. 103. col. 3. vol. 3. vbi etiam dicit communem, & istam etiam dicit communem opinio. Gualdens. caut. 18. de liber. institu. vel exhæred. numero 1.

* Tenendo primam opinio. magis * communem.

9 PRIMÒ Sublimita, quādo clausula diceret, sine præiudicio venientium ab intestato vsque ad quartum gradum, vt per Socin. in l. Gallus. §. & quid si tantum. nu. 21. vers. quam conclusionem. ff. de lib. & posthu. vbi di-
* cit * communem opinionem.

10 SECVNDÒ Sublimita, quando diceret sine præiudicio filiorum legitimorum, & hæredum, quia tunc agnati non excluderentur, vt declarat Ruin. in cons. 74. nu.
* 8. vol. 3. vbi dicit * communem opinio.

11 SECVNDÒ Limita, quia ista clausula, sine præiudicio filiorum legitimorum, vt legitimatio aliquid operetur, non debet intelligi, vt legitimati in totum excludantur, sed vt cum legitimis æqua lance concurrant, prout sentit Ang. in cons. 264. vers. & iste sensus. Bologn. in addit. ad Ioan. Anan. in cons. 29. colum. 2. vers. successiue, quem refert, & sequitur Summa Siluestr. in vers. legitimatus. q. 7. nu. 7.

12 TERTIÒ Limita, quia prædicta clausula non annullat, vel infringit legitimationem, sed tantummodò eius effectum limitat, & moderatur, ut dicit Ias. in cōs. 210. col. pe. uers. non obstat secundum. vol. 4.

13 QVARTÒ Limita, quia clausula sine præiudicio uenientium ab intestato, debet intelligi tantummodò de proximioribus tpe legitimationis, vt voluit Ang. in cons. 264. col. 1. Rui. in cons. 101. col. 3. in prin. vol. 3.

14 ¶ Contrarium, quòd intelligatur de proximioribus tempore mortis, tenet Soc in cons 41. nu 6. vol. 3.

15 Infertur, ut legitimatus cum clausula, quod succedat in eo, quod sibi fuerit à patre relictum, uel in eo, quod patri placuerit, dicatur potius dispensatus, quàm legitimatus. & ita tenent Paul. de Cast. in l. pactum, quod dotali. nu. 9. & ibi Alex. nu. 5. C. de colla. Alex. in cons. 29. nu. 4. uol. 4. idem uoluit Pau. de Castr. in l. si ab eod. C. de legit. hær. & in l. sed si hac. §. patronum. ff. de in ius uocan. Ruin. in cons. 72. num. 15. & in cons. 86. col. 3. uers. nec obstat. uol. 3. Ias. in cōs. 40. col. 1. in fi. uers. quędā est. vol. 3. Dec. in cōs. 258. col. fi. uers. ult. nō obstat.

16 TERTIÒ Infertur, quòd legitimatus, ut possit succedere ex testamento, & non ab intestato, dicatur dispēsatus, & nō legitimatus, ut per Paul. de Castr. in l. sed si hac. §. patronum. ff. de in ius uocand.

17 PRIMÒ Limita principalem conclusionem, locum habere, quando legitimatus est tantummodò restrictè habilitatus: secus uerò, quando persona est plenè habilitata, licet restricta sit successio, prout declarant Soci. in cons. 246. col. 3. uers. 2. 1. legitimatio. Cur. sen. in cōsil. 74. col. 6. uers. respondemus. Dec. in l. solet. col. 9. ff. de iurisd. omn. iud. & in l. pactum, quod dotali. nu. 15. C. de coll. & in cons. 258. col. 4. uers. ultim. non obstat. Gozad. in cons. 6. nu. 61. & seq. & in cons. 29. nu. 31. Rui. in cons. 75. nu. 11. & in cons. 86. nu. 4. & seq. & in cons. 145. col. 2. uol. 3. Paris. in cons. 7. nu. 17. uol. 2. Ias. in cons. 262. uol. 1. Alciat. lib. 3. parerg. cap. 4.

18 SECVNDÒ Limita conclusionem procedere, quādo habilitatio illegitimi restringitur per habentem facultatem legitimandi, in ampliori forma: ut puta, quia legitimans noluit, prout poterat generaliter legitimare, secus autem quando habilitatio esset restricta ex eo, quia legitimans non haberet maiorem facultatem: nam tūc diceretur legitimatio, non autem dispensatio, prout declarat Dec. in l. solet. nu. 3. ff. de iurisd. omn. iud. & in l. pactum. nu. 15. C. de coll. & in cons. 52. col. fi. & consi. 55. col. 5. uersi. allegata supra, & idem uoluit Soc. in l. sed si hac. §. patronum. nu. 20. ff. de in ius uocand. & ibi Alex. num. 6. idem uoluit Soc. in l. Gallus. §. si eius. col. pe. uersi. sed aduerte. ff. de lib. & posthum.

19 TERTIÒ Limita, quando princeps conferret legitimato omnia iura legitimorum, ac si ipse de legitimo matrimonio natus esset, quia tūc diceretur legitimatio. ita Ant. de Butr. in c. per uenerabilem. col. 17. uersi. nūc ult. & ibi Præpos. in §. quod autem. col. 52. uersi. quidā enim. qui fil. sint legit. Curt. sen. in cons. 13. nu. 78. Ias. in cons. 40. col. 1. & seq. uol. 3. Gozad. in consi. 6. num. 62. & seq. & in consi. 29. nu. 31.

De alimentis.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Spurius an de æquitate canonica sit alimentandus in terris Imperij.

1 DE iure ciuili filius spurius non est alimentandus. text. est in auth. ex complexu. C. de incest. nupt. ex æquitate tamen canonica debentur alimenta etiam spurijs ex dispositione text. in c. cū haberet, de eo, qui duxit in matrimonium, quam poll. per adult.

2 Hinc dubitant Doct. an dicta æquitas sit seruanda in terris Imperij? Et quod talis æquitas in terris Imperij non sit seruanda, voluit Imol. in l. ex facto. §. si quis rogatus. col. 5. uers. item prædicta quando. ff. ad Treb. & in l. Lucius. in §. 1. in fi. vers. & quod duxit ff. de leg. 2. Aret. cons. 48. col. 2. uersi. sed dubitatio remanet. Alex. cons. 74. col. 1. uers. sed ita est, & col. fi. uers. non obstat etiam. uol. 3. & in l. 1. col. 5. uers. & hoc quod dico. ff. sol. mat. Fel. in c. ecclesia sanctæ Mariæ. col. 16. uer. primus est. de const. Calca. cons. 60. col. 4. uers. & 1. Barbat. in c. cū tibi. col. 13. uers. & procedit hoc. de testam. Ruin. in cons. 103. nu. 17. uol. 3.

¶ Contrarium tenuit Abb. in d. c. cum haberet. col. 1. uers. ult. tenebis. de eo, qui dux. in matr. quam poll. per adult. & ita consuluerunt Maria. Soc. & Thomas de Tor. ut refert Caccia. licèt ipse nihil firmet in l. si

qua

qua illustris.colu.pen.vers.erat etiam mihi animus.C. ad Orfician.in l.frater à fratre.nu.98.& seq.in 19.q.ff. de condict.indebit. Abb.in cons.50. & cons.115.vol. 2.Afflic.super constit.fol.284.col.1.vers.sexta dubitatio est.aliàs lib.3.sub rubrica.de adiutorijs caig.nu.23. & fol.134.aliàs lib.1.sub rubrica de offic.secret. nu.8. Bal.nouel.in tract.dot.in 6.parte in 16.priuileg.col.2. vers.immo videtur ipse.Nicol.de Vbal.in tracta.success.ab intest.nu.46.uers.sed æquitas.Claud.in l. 1.col. 2.& 3.ff.sol.matr. vers. & glo.in verbo, semper.Bertr. cons.67.nu.3.vol.in nouis.Ruin.consi.124.col.3.versic.non obstat.vol.1.& istam sequitur, & dicit magis * communẽ Dec.in c.clerici.col. 1. uers. & ibi inter alia ex hoc inferunt.de iudic.& consi.311.col.2.uersi.similiter non obstat.Angel.Aret.in tract. de testam in glo. super uerbo,item reliquit filio spurio.uers.quæro an dispositio. & Dec.in c.ecclesia sanctæ Mariæ.num.30. uers.secundus casus.de consti.Syl.nu.in.3.li.fol.95.nu. 25.versi.tenetur etiã. Corset. in sing.in uerbo;spurius. & in repertorio suo,in uerbo,alimenta.col.1. versi.alimenta,ut dictum est, ibi,fallit 4.Cassa.consi.40.col.1. uersi.qꝓ stuprator.Dec.in consi.611.col.1. Ang. Aret. in princip.inst. de iur. nat.gent. & ciuili.col.fi.ubi istã dicit * communem opin. Cassa. in consuet. Burg. fol. 210.col.2.uers.ecce nunc.Bertran.cons.210.colum.3. uers.tenebatur etiam.uol.1.decis.Neapol.164.in 2.dubio.in nouis.Hispan.in c.per uestras. fol. 61. col.3. & seq.uers. tenetur pater.de donat. inter uirum, & uso. Ruin.in consi.102.col.4.uers.& quamuis.uol.3.& cõsil.98.col.3.uol.3.uers. 4. dico. ubi hanc dicit ueriorẽ, & magis communem opin. Dec.in c.in præsentia. nu. 39.uersi.tertia conclusio.de probat.Rip.qui hanc dicit comm.opi.in l.si unquam.nu.68. C.de reuocat.dona. & in rubr.ff.de uer.obli.nu.58. Alciat.li.4.parerg.c.5.

* Tenendo hanc ultimam opin. * magis communem.

4 PRIMÒ Amplia, etiamsi filius spurius tẽpore mortis patris non indigeret,quia haberet unde uiueret,sed postea cœpit indigere,& superuenit sibi necessitas,talis enim filius esset alendus ex æquitate d.c.cum haberet.ita Caccial.in l.si qua Illustris.col.pen.in fi uersi. & addit præfatus Doctor.C.ad Orfic.quem refert,& sequitur Hispa.in c.per uestras.fol.59.col.4.uers. & subdit fortius.de donat.int.uir.& uxor.

SECVNDÒ Amplia , ut etiam mater filium spurium de æquitate canonica alere teneatur,ut firmat Bal.cons. 258.uersi.alimenta tamen,uol.1.Abb.in d.c.cum haberet.nu.9. uersi. & aduerte.de eo,qui duxit in matrim. quam polluit per adulte.ubi amplitat, quod quo ad filiũ spurium alendum non magis tenetur pater ad alimenta quàm mater,& Ancha. ibi colum.2.in 4.opposi. & Præpos.col.pen.in princ.uersi.tamẽ dicit hic Panorm. refert,& sequitur Caccial.in l.si qua Illustris. col. pen. uersi.& quòd tale opus.C.ad Orficia.Bertr.consi.210. col.fi.uers.quamuis & ipse.uol.1.in nouis. Hostien.in c.cum haberet.circa si.uersi.& in defectu matris.de eo, qui dus.in matri. quam polluit per adult. ubi Ant. de Butr. uersi, nota quo administranda. Præpos.col. 2.in prin.uersi.nota ex text.

5 TERTIÒ Amplia,nedũ in filijs spurijs,sed in omnibus filijs nefarijs,& incestuosis.Imo.l. ex facto.§. si quis rogatus.el 1.nu.7.ff.ad Trebell. Nicol. de Vbald. in tract.success.ab intest.nu.32. uersi. regulariter autẽ. Dec.in consi.611 col.1.fi.uersi. & idem sequitur. Hispan.in c.per uestras.chart.47.col.3. uersi. istud communiter tenetur,de dona.int.uir.& uxor. ponit Soc.cõsil.161.col.1. uersi. quinimmo quod est fortius.& uoluit Cassan.in consuetu.Burgun.fol.298.col.4.uersi.& intellige.Dec.in c. in præsentia. nu.39.uersi.tertia cõclus.de probat.Apostil.ad Bald.in authen. ex complexu.in uerbo,sacerdos.C.de incest.nupt.

¶Contrarium tenet Bal. in auth. ex complexu in primis uerbis.C.de incest.nupt.Ludo.de Sard.in tract. de nat.lib.fol.4.col.5.uer.4.quæritur ibi quinimò cum solum loquatur decis.Neapo.146.in 2. dub. in nouis.

6 QVARTÒ Amplia,ut nedum filios spurios quis alere teneatur , sed etiam descendentes spurios filii legitimi,& naturalis.ita tenent Nicol.de Vbald.in tract.successi.ab intest.nu.32.uersi.& quemadmodum. Soc.consil.161.col.1.uersi.4.& vltimo.& Cassan.in consuetu. Burg.fol.298.col.4.in fi.& seq.uersi.amplia idem.

7 QVINTÒ Amplia,ut nedum pater uiuens spurios alere teneatur,sed potest eis donare,uel legare in testamento pro alimentis,prout hanc opi. sequitur Bart. in auth.ex cõplexu.uersi.ex quo dixi.C.de incest. nupt.& in l.fi.col.2. uersi. quis erit ergo modus.ff. de his quib. ut indig.Barba.in c.cum tibi.col.13.uersi.& uide Bart. de testa.decis. Neapo. 181.in nouis. Caccia.in l.si qua illustris.col.antepe.uersi.erat etiam mihi animus.C.ad Orfic.Ang.Aret.in §.nouissime.col.2.uersi. quo autẽ. inst.ad Orfic.Nicol.de Vbald.in tract.successi.ab intest. num.33.uersi.si tamen pater. Abb.in consi.115. col.2. uersi. sed profecto.uol.2.Bal.in l.1.col.pen. uersi. iuxta quæro an.C.de sacros. eccle. Hispan. in c. per uestras. char.61.col.3.uersi.& propterea dicebat.de don. inter uirum,& uso. Anchar.in c.cum haberet.nu.6.uersi. & ex hoc dico de eo qui duxit in matrim. quam poll.per adult.& ibi Præpos.col.2.uersi.nota ex text.

8 ¶Contrarium, ut pater filio spurio alimenta aut dotem filiæ spuriæ in vltima uoluntate relinquere non possit,tenuit Salyc in auth. ex complexu. col.1. uer.ex hoc dicit Bart.C.de incest.nupt.Caccial.in l.si qua illustris.col.ante pen. uer.Item Saly.C.ad Orfic.

* Tenendo primam opinionem * magis communem.

9 Limita illam non procedere , nisi quo ad modicam quantitatem conuenientem alimentis,& non aliàs , ita Bart.in d.auth.ex complexu. ver. ex quo dixi. C.de incest.nupt.& in l.fi. col. 1. uer. si quis erit ergo modus. ff.de his quib.ut indig.Barbat.in cap.cum tibi. col.13. uer.& uide Bart. de test. decis. Neapo. 181. in nouis. Caccialup.in l.si qua illustris. col. pen. vers. erat etiam mihi animus.C.ad Orfic. Bal.in l.eam quam . col. 1. versi.pone dicit decretum. C.de fideicomm. Ang. Are. in §.nouissimè.col. 2.versi.quo autem ad successiones. Inst.ad Orfic.Nicol.de Vbal.in tract.success. ab intest nu.32.versi.si tamen pater.Abb.in cõs.115.col. 2.vol 2.uersi.sed profecto.Bal.in l.1.col.pe.versi.hoc quæro C.de sacros.eccles.& ponit Hispa.in c.per vestras.char 61.col.3.uersi.& propterea dicebat.de donat. inter uirum & uxorem.& char.seq.col.1.uersi.immo plus.Bal consi.116.uol.2. Calcan.consi.60. col.1.in fi.uersi.4 tunc licitum est.

10 SEXTÒ Amplia,nam ad ista alimenta spuriorũ tenetur nedũ pater uiuẽs,sed post eius mortem tenentur ipsius hæredes,ut declarant Bal.in cons.258.col.2.uers. alimenta aũt.uol.1. Soc.in l. Marcellus.§. res quæ.col 1.uers.3.considera.ff.ad Trebell. Caccialup.in l. si qua illustris.col.pe.C.ad Orficia.Soc.in cõs.261.uol.2.Ripa in l.si unquam.q.27.de reuoc.don.Bertr.cons.210 col.fi.uers.quãuis & ipse.uol.1.in nouis. Abb.in cons. 115.col.1.uers.sed his non obstantib. uol.2. & Decis. Neap.164.col.2.in secundo dubio.in nouis.Præpos.in c.cum haberet.col.pe. uers.tamen dicit hic Panorm. de eo qui duxit in matrim.quam poll.per adult.Calcan consi.62.nu.17. Cassan.in consuet.Burgund.fol. 284 col.3.Mathes.sing.148.

11 Amplia istam ampliationem, vt ab hęredibus debeã tur filio spurio alimenta etiamsi pater in testamento illa præstari prohibeat, prout sentit Din. in cons. 19. & voluit Bald. in l. id quod pauperibus. vers. vlt. quæro. C. de epis. & cler.

12 Septimo Amplia, vt legatum factum à patre filio spurio pro alimentis, valeat, etiã si res legetur filio spurio quo ad plenam proprietatem, quando res legata nõ excederet quantitatem alimentorum, faciendo computationem habita ratione ad tempus, quo filius viuere posset secundum computationem l. hæreditarium. ff. ad l. Falci. ita Bal. consi. 448. col. 2. versi. 4. quæritur. uol. 1. Hispan. in c. per uestras. char. 61. col. 3. vers. si aũt detur. & fol. 62. col. 2. vers. etiam alio casu. de donat. int. uir. & uxor. & sentit Affli. in const. reg. fol. 134. col. 1. aliàs de offic. secret. uersic. sed an dispositio. & col seq. Præpos. in c. cum haberet. col. 2. uers. nota ex tex. de eo, qui dux. in matrim. quam poll. per adult.

Octavo Amplia, conclus. procedere etiam; si pater
13 instituerit aliquem hæredem fide accommodata, vt restitueret hæreditatem filio spurio: nã dato, quod fiscus auferat ab instituto, tamen filius spurius alimenta a fisco consequi debet. ita Hispan. in c. per uestras. fol. 62. aliàs in §. 24. nu. 8. & seq. versi. ex quo aliàs. de donat. inter vir. & vxor.

Nono Amplia, nam pater naturalis nedum filium
14 spurium alere tenetur, sed etiam filiæ spuriæ dotem debet constituere, prout istam opin. tenent Bart. in auth. ex complexu. uers. ex quo dixi. C. de incest. nupt. & in l. fi. §. si à socero. versi. nota text. ff. quæ in fraud. credit. & in l. Mæuius. §. duobus. col. pe. vers. & istud est vtile scire. ff. de leg. 2. & ibi Imol. col. 2. in fi. uersi. extra glo. adde Bal. in l. neque mater. C. de iur. dot. Bart. in l. fin. col. 2. ff. de ijs quib. vt indign. Abb. in c. cum haberet. col. 2. ver. ult. tenebis. de eo, qui dux. in matrim. quam poll. per adul. Matthæs. in singu. 147. Abb. cons. 115. col. 1. uol. 2. uers. sed his non obstantibus. Dec. in cons. 111. vers. quibus tamen non obstantibus. Abb. cons. 50. colum. 1. vol. 2. vers. sed his non obstantibus. Bertrand. consi. 219. col. fi. uers. quamuis & ipse. vol. 1. in nouis. Nicell. in concord. ad Bar. 144. Præposit. in c. cum haberet. col. 2. uersi. nota ex tex. de eo, qui duxit in matri. quam poll. per adulter. Corset. in sing. in verbo, spurius. Ias. in auth. res quæ. num. 37. uers. 7. limita. A. communia de lega. Aaccialup. in l. si qua illustris. colum. pe. C. ad Orficia. ubi dicit communem * opinionem. Soc. in l. 1. nu. 25. & ibi Aret. col. 5. ff. solut. matr. Campeg. in tract. dot. in 1. part. in 48. quæst. Cassan. consil. 40. col. 2. uersi. & quod stuprator. Card. Alexan. in c. 1. §. similiter. uersi. & etiam dicit Dominus Martinus. de Cap. Corrad. Mart. de Laud. in c. 1. circa uer. & tunc cõsului. an apud iudic. Iacob. in tract. feud. in verbo, qui quidem inuestiti. col. fi. uersi. sed restat una pulchra & Cassan. in consuetud. Burgund. fol. 299. col. 1. uersi. & aduerte. glo. prag. sanctio. fol. 127. col. 3. in fi. & seq. nec sic. & uide Bald. nouell. in l. 1. nu. 105. uersi. e contra autem. ff. solut. matrim. Bulg. ibi. nu. 20. versi. sed hic secũdo loco. Ludo. de Sard. in tract. de natu. lib. fol. 4. uersi. quartò quæritur. Decis. Neapo. 164. in nouis. in 2. dubio. Ripa in 1. nu. 65. & seq. vbi dicit communem opinionem. ff. solut. matrim. & communem etiam dicit Ruin. in cons. 104. col 4. vol. 1. Hisps. in c. per vestras. in 3. not. §. 9. & §. 23. de dona. int. uir. & vxor.

Contrarium in dote voluit Bald. in consi. 258. uersi. alimenta autem. uol. 1. & idem tenent Imol. Roma. & Alex. in l. 1. nu. 18. ff. sol. matr. Alex. in l. filia, in princip. ff. ad Trebellia. Ias. in auth. res, quæ, nu. 8. C. communia de legat. Boer. qui hanc dicit magis * communem opi. in decis. 127. nu. 13. & seq.

* Tenendo primam opi. magis * communem eam

15 Primò Declara, dummodo dos constituta quantitatem alimentorum non excedat. Bart. in auth. ex complexu. uersi. ex quo dixi. C. de incest. nupt. Abb. in cons. 115. col. 1. uol. 2. uers. sed his nõ obstantibus. Campeg. in tract. dot. in 1. parte. q. 48. Bal. in l. neque mater. vers. ego infero ex hoc. C. de iure dot. Iacob. in tract. feud. in uerbo, qui quidem inuestiti. col. fi. uersi. sed restat una pulchra. Curt. iun. in cons. 37. colum. fin. Cassan. in cõsuetud. Burg. fol. 299. col. 1. uers. & aduerte. Bulg. in l. 1. nu. 20. uers. sed hoc secundo loco. ff. solut. matrim. Hispan. in c. per uestras. charta. 61. col. 4. uers. ex quo sequitur & chart. 62. col. 2. vers. immo plus. de donat. inter uir. & vxor. Decis. Neap. 181. in nouis.

16 Limita, nam excessus dotis non potest peti ab hæredibus patris nisi matrimonio soluto, ne filiæ maritus eludatur. ita Bart. in l. fi. §. si a socero. ff. quæ in fraud. cred. & ibi Ang. idem tenet Ang. in l. ignoti. C. de reu. quæ in fraudem. col. 3. inst. de act. Campeg. in tract. de dot. in 1. p. q. 48. Hispan. qui hanc dicit * communem opin. in c. per vestras. §. 24. in 3. not. nu. 3. de donat. int. vir. & vxor. licet ipse contrarium teneat.

¶ Contrarium tenet Ripa in l. 1. nu. 68. ff. sol. matr. vbi hanc dicit veriorem, & Hispan. in loco proximè alleg.

17 Sublimita, si maritus nõ ignorasset vxorem esse spuriam: Cuma. in d. l. fin. ff. quæ in fraud. credit. Nicol. de Vbal. de succe. ab intest. in 4. specie filiorum. fol. 6. col. 1. Ripa in d. l. 1. nu. 68. & Hispa. in loco supra citato.

18 Secundò Declara, si modo filia spuria non habeat vnde aliundè se dotet, vt tenent Bal. in l. neque mater. C. de iur. dot. Mart. de Laud. in cap. primo, circa fi. vers. & tunc consului, an apud iudic. Cardin. Alexand. in ca. 1. §. similiter. uers. & etiam dicit dominus Martinus. de capit. Corrad. Iacob. in tract. feud. in verbo, qui quidẽ inuestiti. colum. fi. vers. sed restat vna. Bal. nouel. in l. 1. nu. 106. ff. soluto matrim. Hispan. in c. per vestras. fol. 59. col. 3. vers. ista tamen. de donat. inter uir. & uxorẽ. Rui. in cons. 104. col. 4. vol. 1.

19 Decimò Amplia, etiam si legatum factum filio spurio pro alimentis, excedat conuenientem quantitatem alimentorum, quia vsque ad quantitatem legitimã alimentorum ualebit legatum, licèt reliquum debeat remanere penes hæredes patris, ut per Bal. in l. eam quã. col. 11. uers. bone dicit decretũ. Nico. de Vbal. in tract. success. ab intest. nu. 32. uers. si tamen pater.

Contrarium sentit Bart. in l. fin. col. 2. vers. quis erit modus, dum dixit, quòd ex ampliori legato præsumitur fraus, & propterea legatum totum applicatur personis expressis in text. l. 1. C. de natur. lib.

20 XI. Amplia, nam mater infra triennium potest inuito patre filium penes se retinere, & alimenta a patre petere, vt not. Grammat. cons. ciui. 33. col. 1.

21 XII. Amplia, ut pater pro anima filij spurij præmortui possit in uita sua donare, uel in morte relinquere. Ioan. Fab. in §. pœnult. num. 8. Instit. de perpet. & temp. act. & sequitur Guliel. Bened. in cap. Raynutius. in uer. & uxorẽ nomine Adelasiam. nu. 125. de testa.

22 XIII. Amplia, ut non solum conclusio procedat in filio, sed etiam in nepote, ac pronepote, ut not. Nicol. de Vbal. in tract. succes. ab intest. in 1. part. num. 47. & Soc. in cons. 165. uers. 4. & ult. uolum. 2. Abb. in c. cum haberet. col. fin.

23 XIIII. Amplia, ut etiam filius spiritualis possit in subsidium compellere patrem spiritualem ad præstandum ei alimenta, prout voluit Bal. in auth. nisi rogati. C. ad Trebell.

XV. Am-

24 XV. Amplia, vt istud ius alimentorum, nec etiam partium consensu tolli possit, ita Spec. in tit. qui fil. sint legit. §. 1. ver. sed pone. nu. 12. Bar. in l. si quis a liberis. §. parens. ff. de lib. agnos. Bal. in l. 1. §. ius naturale. versi. quæro quid si filius. & ibi Alber. col. fin. ver. sed quæro ff. de iust. & iur. Alex. in l. alia. §. eleganter. nu. 12. ff. sol. matr. & in l. si cum dotem. §. 1. nu. 9. ff. eo. tit.

25 Amplia, hanc ampliationem locum habere etiam si tale pactum esset iuramento firmatum. Domin. in ca. quamuis. col. 2. de pact. in 6. Fel. in c. ex rescripto. num. 12. de iureiur.

26 Primò Limita, principalem conclusionem nō procedere in terris Imperij, vel vbi seruatur ius ciuile secundum unam opinionem, de qua in princip. huius conclusionis in prima parte.

27 Secvndò Limita, quando filius spurius haberet vnde aliunde viuere posset, uel ex alijs bonis, uel ex propria industria. Bal. cons. 116. vol. 2. Abb. in d. c. cum haberet. col. 3. & ibi Ant. de Butr. Soc. in consil. 121. nu. 45. uol. 4. Caccialup. in l. si qua illustris. col. pen. ver. atē quod si dictus filius. C. ad Orfic. Alex. in cons. 74. nu. 4. uol. 2. Nicol. de Vbal. in tract. successi. ab intest. in prima parte. nu. 49. Calcan. consi. 58. col. fi. uer. nec potest pater. & consi. 59. vers. quoniam illud uerum. & consi. 60. col. 5. uer. tertio præsupposito. Dec. in consi. 576. col. 1. uersi. his tamen non obstantibus. Bertran. consi. 177. col. fi. uol. 2. in nouis. ver. præterea in casu nostro.

* Curt. iun. in consi. 148. in prin. ubi dicit * communem opi. Hispa. in c. per uestras. charta 59. col. 3. uer. ista tamen. de donat. inter virum, & uxorem. Bal. nouel. in l. 1. nu. 106 ff. sol. matr. & in 16. speciali sextæ partis, in tract. de dot. col. 2. uers. præterea dato. Tiraq. de iure primog. q. 75.

¶Contrarium, quando filius spurius viuere potest suo exercitio, voluit Aim. cons. 199. col. 1. & seq.

* Tenendo primam opin. magis * communem.

28 Primò Amplia idem esse, quando filius viuere posset ex reditibus beneficiorum, ut tenet Dec. cons. 576. col. 1. uer. quibus tamen non obstantibus.

29 Secvndò Amplia, etiam si a principio tpē mortis patris filius spurius esset inops; nam si post ipsius mortem efficiatur diues, cessat petitio alimentorum, prout declarat Caccial. in l. si qua illustris. col. pen. vers. & addit præfatus Doct. C. ad Orfic. & Hispan. in c. per uestras. fo. 59. col. 4. ver. & subdit fortius. de dona. int. vir. & vx.

30 Sublimita hoc, quod dictū est de filio spurio, quādo potest viuere ex proprio artificio, non procedere in filio spurio, qui sine iniuria suæ conditionis artificium exercere non posset. Abb. in c. 2. col. 2. de cōuer. infidel. Calca. cons. 58. col. fi. uers. nec potest pater. Bal. nouel. in l. 1. nu. 106. ff. sol. matr. apostil. ad decis. Tholos. 77. Aim. cons. 199. col. 1. Tiraq. de nobil. c. 120. num. 160. Hispa. in c. per vestras. in 3. not. §. 23. nu. 6.

31 Tertiò Limita, nam alimenta sunt constituenda secundum necessitatem, non autem ad decentiam. Bal. in l. si maritus. ff. sol. matr. Calca. in cons. 60. col. 5. uers. 3. tunc licitum est. Cassa. in cons. 40. col. 2. uer. & intellige. & consi. 19. nu. 55. Hisp. in rubr. de donat. int. uir. & uxo. fol. 69. col. 3. uers. ad quorum confirmationem.

¶Contrarium sumitur ex textu in d. c. cū haberet. in fi. dum disponit alimenta constituenda esse secundum facultates patrimonij. & ibi notant Host. circa fi. uer. secundum facultates. & Io. Andr. col. 2. uer. in glo. vlt. & Ant. de But. col. 1. uer. nota q; etiam, & Abb. col. 2. uer. ult. tenebis. de eo qui duxit in matrimo. quam poll. per adult. & Anch. in 7. not. & ibi Colle. in primis uerbis. & Præpos. col. 2. uers. nota ex tex. & col. 2. in fi. uer. nota ultimò. Alex. in l. si maritus. ff. sol. matr. Aret. in cons. 17. col. pen. Ias. in §. item Seruiana. nu. 64. & in §. fi. col. 1. Inst. de actio.

32 Qvartò Limita in parentibus spurijs, quos descendentes spurij alere non tenentur. ita limitat Ludo. de Sard. in tract. de natu. libe. vel de legitimat. fol. 4 col. 3. uer. 4. quæritur. ibi, sed de æquitate canonica.

¶Contrarium tenent Bald. nouel. in repet. l. 1. num. 108. ff. sol. matr. & in tract. de dot. in 6 parte, in 16. speciali. col. 3. & apostil. ad Bal. in authen. ex complexu. in verbo, alendi. C. de incest. nupt. Host. in c. cum haberet. de eo qui dux. in matr. quam poll. per adult. circa fi. ver. & econuerso. & ista opin. tanquam uerior est tenenda.

33 Qvintò Limita, nam infra triennium mater filiū spurium alere tenetur, non autem post triennium. pater autem tenetur illum alere vsque ad illam ætatem, in qua ipse filius ex artificio proprio possit se alimentare. ita Calcan. in cons. 60. col. 3. quem sequitur Cassan. in consi. 40. col. 2. uers. & intellige. Sylua nupt. fol 95. ver. item intellige. ubi uterque declarat, quando istud procedat. & idem uoluerunt Io. Andr. in d. c. cum haberet circa fi. uers. in gl. ultima. de eo qui dux. quam poll. per adult. & Ant. de But. ibi, col. fin. ver. quæro secundò. & ibi Abb. col. 1. uers. & in hac glo. & ibi Anch. col. 2. in 5. oppos. & Card. in fi. in ult. quæst.

34 Primò Sublimita, si mater esset adeo pauper, ut in lactando ac educando filio minimè vacare posset. Azo in sum. C. de patr. potest. quem sequuntur Bal. Salyce. & Pau. de Cast. in l. alimenta. C. de neg. gest. Bar. in tract. de alim. col. 2. Card. Alex. in c. ad eius uerò, 5. distinct. Abb. in c. fi. col. 2. de conuer. infid.

35 Secvndò Sublimita, nam etiam post triennium mater filium alere tenetur in subsidium, ob egestatē patris. Abb. in c. fi. col 2. de cōuer. infid. & dicet in 7. limi

36 Tertiò Sublimita, quando mater esset nobilis, it vt secundum morem regionis esset ei dedecus filium lactare, prout not. Caccialup. in l. si qua illustris. nu. 93 C. ad Orfic. Bal. Nouell. in tract. de dot. in 6. par. priuileg. 16. col. 3.

37 Sextò Limita, nam quod datur vel relinquitur filio spurio a patre pro alimentis, non transit in eius hæredem, hanc opinionem tenent Bald. in l. eam quam. co 11. ver. pone, dicit decretum, C. de fideicomm. & ider sentit in cons. 162. vol. 5. col 1. in fi. & seq. vers. sed cert aduertendum. Abb. in cons. 115. vol. 2. Calca. consi. 61 col. 5. versic. tandem & ultimò. Dec. consil. 311. co 2. in princ. versi. similiter non obstat. Bulgar. in l. 1. nu 20. vers. sed vbi datur. ff. sol. matr. Bald. nouel. in trac dot. in. 6. parte, in 16. speciali. uers. immo videtur. Cass cons. 39. col. 8. uers. immo ut dicit Bart. & in consue Burgun. fol. 199. col. 1. vers. amplia & 2. Caccialup. in si qua illustris. nu. 67. col. pen. vers. sed Bal. C. ad Orfi Doctor. Hispan. in cap. per vestras. fol. 61. col. 4. & se versi. aliud adhuc. & fol. 62. col. 2. uers. alio casu cred rem, ubi declarat. de donat. inter virum & vxor. An Aret. in §. si res alienas. colum. 1. in fi. uers. est aduerte Instit. de leg. Tiraq. de iure primogen. quæst. 74. nu. Aimo in cons. 186. num. 16. Nicol. de Vbal. in trac successi. ab intest. num. 47. vers. & quemadmodum.

38 ¶Contrarium tenet Ruin. in cons. 194. num. 1 volum. 1.

39 Amplia primam communem opi. procedere etia in dote data filiæ spuriæ, quæ mortua filia redibit hæredes patris, & non transit ad hæredes ipsius fili vt per Bald. in d. l. eam quam. col. 11. uers. pone, di decretum. C. de fideicom. idem tenet Bart. in l. fi. nu. C. de ijs quibus ut indign. Abb. in cons. 115. col. 2. ue sed profectò. uol. 2. & in consi. 50. col. 1. uer. potius i eo. uol. Hispa. in d. c. per uestras. fol. 61. uersi. quod i

admiratione dignum,& pônit Decis.Neap.191.in nou. nu.3.Rip.in l.1.nu.67.ff.de leg.1.

40 Primò Sublimita,nisi pater expresse dispofuisset, vt dictum vel relictum pro dote, vel pro alimentis transiret ad hæredes:nam pater potest hoc disponere. ita Bar. in l.fi.ff.de his quib.vt indig.col.2.uersi. quis ergo erit modus. Abb.consi.50.col.1.in fi.vol.2.ver.potius si tamen. Bal.nouel.in tract.dot.in sexta par.in 16.speciali. col.2. ver.sed quid si pater.Caccial.in l.si qua illustris.col.ante pe.C.ad Orfician.ver.idem Bar.

41 Amplia, nam hoc procedit etiam stante legitima sobole,vt pater possit filio spurio alimenta relinquere,quæ etiam transeant ad eius hæredes,ita voluit Decis.Neap. 281.col.2.vers.si diceretur. in nou.

42 Secvndò Sublimita, nisi maritus dotem lucretur ex forma statuti mortua vxore,quia tunc dos data filię spuriæ per patrem mortua filia non reuertitur ad patrem,vel hæredes,sed remanebit penes maritum, vt tenet Bar. in l.fi.§.si a socero.ff.quæ in fraudem cred.ver.nota.text.& ibi Ang.Aret.in tex.Bal.in auth.ex complexu. in princ. ver.quæro nunquid.C.de incest.nup. Bulg.in l.1.num. 46.in fi.ver.& adde supradictis.ff.solu. matr.Bal. nouel. in trac.dot.in sexta parte,in 16.speciali.col.2.ver.quid, & si statutum.Hispan.in c.per vestras.fol.61.col.4.vers.

43 ex quo sequitur.de donat. inter virum,& vxorem.

Septimò Limita, quando pater eget,& nihil habet in bonis, quia non tenetur vltra quàm facere possit. gl. & ibi Abb.nu.10. quem alij communiter sequuntur, in d.c.cum haberet.de eo, qui dux. in matrim. quam poll. per adulte.

44 Octavò Limita, quando filius commisisset causam ingratitudinis contra patrem,ob quam sicuti potest priuari hæreditate,ita etiam alimentis,vt dicit gl.in l.si quis à liberis.§.idem iudex.in ver.detulerat.ff.de liber. agnoscen.& in l.fi.in versic.promeruerit.C.de alend. liber.& tenet idem Abb.in c.cum haberet.num. 10.Bar. in l.Diuus.ff.ad l.Pomp.de parric.Ias.in l.ius ciuile. col.pe. ff.de iust.& iur.Cremẽs.in sing.19.Gerard.in sin. 1. Hispa.in c.per vestras.in 3.no.c.5.& c.13.

45 Nono Limita, quando filius legitimam portionem sibi in vita patris assignatam dolo vel lata culpa cõsumpsisset,secus si leui.Spec.in tit.qui fil.sint legit §.1.versi. sed pone.3.Bal.in auth. quod si rogatus. colum.2. C. ad Treb.Alex.in l.si cum dotem.§.1. ff.sol.matrim. Bald. in auth.si captiui.col.fi.C.de episc.& cler.

CONCLVSIO II.

Argvmentvm.

Mulier pro alimentis an habeat bona mariti tacitè hypothecata.

1 Varii varia scripserunt super illo articul o,an sicut mulier habet tacitam hypothecam in bonis mariti pro dote,iuxta tex.in l.si assiduis.C.qui pot. in pign. hab.ita habeat mulier tacitam hypothecam pro alimentis.in qua quæst. Bar.in l.Lucius.ff.de alimen.& cib. leg. tenet partem negatiuam,in ver.item iste text. allegatur. & idem tenet Imol. in l.si cum dotem. in §. item pater. ver.vltimò aduerte.ff. sol. matrim. & istam opinionem sentit Bart. in tracta.de alimen. in vltima opinione per eum recitata,in fi.col.circa fin.ver.quæro an vxor.& istã

* dicit communem * opinionem Rom.consi.454.circa fi. ver.quoad vltimam.& eandem opin.tenent Io. And. in addit.ad Spec.in tit.de dote restituen.§.formatis.ver.sed nunquid bona,Imol.in l.si marito.§. fi. ver. vltimo dixit hic Bal.ff.sol.mat.Rom.in l.si cum dotem. §. si maritus. col.4.ver.& tunc succedit.ff.sol. mat. Campeg. in tract. dot.in 2.par.in 63.q.Bal.nouel.in tract.dot.in 6. par. in 7.speciali.ver.tu potes concludere.

Contrarium tenuit Bar.in l.si cum dotem in §.si autem in sæuissimo.ff.sol.matri.ver.quæro nunquid bona. & Bald.in l.vnica.§. & vt plenius. C. de rei vxor. act. in prin.& Raph.Cuma in d.§.sin autem in sæuissimo.vers. nota alimenta præstari.Soc.consi. 41.col.3.uersi. sed hæc responsio.vol.4.Aret.in §.fuerat.col.8.uersic. quæro an bona mariti.Insti.de act.& Pau.de Cast. in §. si autem in sæuissimo.in d.l.si cum dotem.ff.sol.mat.versi.allegatur etiam iste tex.& ibi Alex.col.2. versi.postremo, quia hic dicitur.

Tenendo istam ultimam opin.

2 Primò Limita,si alimenta non essent correspondentia quantitati dotis datæ.ita tenet Spec.in tit. de dot. restit.§ formatis.ver.sed nunquid bona.& sentit.Bar. in d.§.sin autem in sæuissimo.versic.quæro,dicitur hic.& ibi Pau.de Cast.allegatur etiam iste tex.

3 Secvndo Limita, vt ista hypotheca competat pro alimentis constante matrimonio, non eo soluto, ut tenet Abb.in consi.43.in fi.uolum.2.uer.ad ultimum. & Paul.de Castr.in consi. 8. secundum antiquam impressionem.

¶ Contrarium,quòd idem sit etiam soluto matrimonio,tenent Alexan.in d §.sin autem in sæuissimo.col.2. uersi.postremò quod Bart. hic.Campeg. in tract. dotis. in 2.par.q.63.& Socin.consi.41.col.3. in fin. & sequen. uolum.4.

4 Tertio Limita, quando expressè pro dote essent obligata bona mariti, quia tunc pro alimentis non dicerentur tacitè obligata,ut inquit Alex.in d.§.sin autem in sæuissimo.col.3.uer.sustinere tamen.

* Tenendo primam opi.magis * communem,quòd nõ sint hypothecata bona mariti pro alimentis.

5 Primò Limita, quando maritus non sustinuisset onera matrimonij:cum enim tunc fructus dotis augeant dotem,quia possunt peti alimenta actione de dote, ideo sunt pro alimentis bona mariti hypothecata sicuti bona dotalia,prout declarat Bal.nouell.in tract.dot.in 6.parte in septimo speciali.col.2.uer.tu potes concludere.

6 Secvndò Limita,si datus esset fundus in dotem inæstimatus,vt not.Bar.in d.l.Lucius.in fin.uersi.tamen si fundus.ff.de alim.& cib.legat.Abb. consi. 43. in fi.uol. 2. Alex.in d.§.sin autem in sæuissimo.col.2.& Campeg. in tract.dot.in 2.par.q.63.

De pia causa.

CONCLVSIO PRIMA.

Argvmentvm.

Confraternitates an dicantur pia loca.

1 DVBITANT Doctores,an confraternitates,seu quæ vulgo dicuntur cõfratriæ disciplinatorum, vel similium personarum, dicantur pia loca,ita vt leges, & aliæ dispositiones, quæ loquuntur de pijs locis, vindicent sibi locum in dictis confraternitatibus, seu confratrijs. & dicitur quòd non sunt pia loca, nec pro talibus habentur,vt not.Bald.in l. illud, colum. prima. ver.quid de eo.C.de sacrosan.eccles. & in auth. hoc ita porrectum.colum. secunda. versic. secundo quæro, quid ad rebus.eo.tit. & idem sentit licèt non firmet in

l.si quis ad declinandam.col.12. vers. deinde quæritur. C.de episcopis,& cler.Imol. in cap. officij. colum. 11. vers.circa secundam.de testa.Abb.in cons.31. col. pen. & fi.volum.1.Corn.in consi.119.num.27.vol.2. & in cons.18.nu.5.vol.4.& in cons. 297.nu.4.eo.vol. & in cons.307.in fine.eo. vol. Soc.in cons. 82.col.pen.vol. 4.Card.in cons.13.Franc.in c.1.de reb.eccles.nõ alien. in sexto.Pau.de Castr. in auth.hoc ius porrectum.col. 1.vers.circa primam partem. C.de sacros. eccles. Paris. in cons.50.col.pen.in fi.vol.2.& col.seq.Calcan.in cõs. 21.col.1.in princ.Ias.in cons.218. col.1.vol. 2. Capra in cons. 20.Bald.in tract.præscrip.in 1.par. quintæ par. principalis.col.2. Alex.cons.102.in primo dubio.vol.7.

2 PRIMÒ Amplia,nam istæ dicuntur personæ seculares,vt tenet Romanus in consi.233.Ias.in cons.218. col.1.vol.2.Fely.in c.2.col.fi.de for.compet.

3 SECVNDÒ Amplia,vt ista non dicantur loca religiosa,vt dicit Abb.in cons.31.col.pen.& fi.vol.1. & Fely. in tract.quando litteræ apostolicæ.col.8.

4 TERTIÒ Amplia, etiamsi ibi esset campanella, & quandoque.ibidem missæ celebrarentur,vt no. Card.in cons.13.& declarat.Dec.in cons.148.col.1.& voluit Paris.in cons.34.nu.15.vol.4.

5 ¶ Contrarium,quòd dicatur locus pius fraternitas disciplinatorum,sentit Spec.in tit. de instru.edit.§. nũc aliqua.no.62.vers. & scias. qui dicit, quod loca pia dicuntur,vbi exercentur opera charitatis.& idem dicit Ioan. And.in c.Ioannes.col.1.in fin. vers.vnum est quod refragatur, vbi per istam rationem concludit hospitale etiam non erectum auctoritate superioris esse locum pium,& idem dicit Alexand.in cons.209.col.1.vol.2. & Abba.in c.fi.in 2.not.de test.Card.in c.Ioannes.in

6 7.q.de testa.Et in specie.quòd fraternitas dicatur locus pius,sentit Bal.in l.id quod pauperibus.in 2.q. C. de sacros.eccles.& sentit clare,quod sit locus pius,sed non religiosus:eandem opin.tenent Card.in cons.121.& clarissimè Lapus in tract.de canon.portion.col. 11. vers. 5.quæro.& in seq.q.idem dicit Barb.in d.c.officij. col. 8.& 10. de test.& Petr. de Perus. in tract.de canon. port.in 2.art.princip.& in 2.q.principali.col.4.Dec.in cons.72.col.3.vers.3.principaliter.& dicit Petr.de Anchar.in c.auditis.in 11.q.de resti.in integ. quòd dicitur pium etiam collegium.

7 Hinc infertur, vt episcopus huiusmodi loca visitare teneatur,vt voluit Feder.de Sen.in consi.111.incip. quæstio talis est.

* Tenendo primam opin.magis * communem ad dictum Spec.in tit.de instru.edit.§.nunc aliqua,vers.& si scias,respondo declarando illud,vt declarat Alex.in cõsil.89.col.pe.vol.4.& in cons.130.col.2. vol. 1.vt illud procedit ĩ hospitali fundato auctoritate epi, & nõ aliàs.

8 PRIMÒ Infertur ex prædictis,vt relicta dictis fraternitatibus patiantur Trebellianicam, quasi non sint relicta pijs locis.& ita expressè concludit Bal. in cõsi. 101.vol.4.Corn.in cons.119 nu. 27.vol.2.& cõs.18. nu.5.vol.4.& in cons.307.in fi.eo.vol. Paris. in cons. 34.col.3.vol.4.& in cons.50.col.fi.vol.2.

9 ¶ Contrarium verius puto,quia licèt fraternitas nõ sit locus pius,tamen relicta fraternitatibus videntur relicta ad pios vsus,& in piam causam:& propterea cessare debet Trebellianica,vt concludit Pau. de Castr.in cons.167.incip.præsupposita.col. 2. refert, & sequitur Soc.in cons.82.col.pe.vol.4.& sentit Bald. in auth. similiter.vers.& not.col.j.C.ad l.Falcid.& Calca. in cõs. 21.col.2.& quod relicta tali loco dicantur ad pias causas relicta,tenet Bal.in l.si quis ad declinandam.col. 12.in princ.vers.nec tamen negandum est. C.de episcop. & cler. Paul. de Castr.in cons.179.vol.2.Alex.cons.102. nu.3.vol.7.Dec.cõsi.72.col.3.Paris.in d.cons.34.col. 2.in fi.vol.4.Bertach.in tract.de episco.fol.68.nu.83.

10 Ratio est, quia relicta huiusmodi fraternitatibus pro anima censentur relicta,vt dicit Cor.in cons.308. nu.6.vol.3.& in cons.18.num.15.& seq.& cons.302. nu.2.vol.4.Quando autem pro anima relinquitur,etiã si amico vel consanguineo pauperi relinquatur,dicitur relictum ad pias causas.ita dicit gl.in c.2.de sepult.Bal. in l.1.& ibi Pau.de Cast.in fi.C.de sacros.eccles.Bald. in l.si quis Titio.& ibi Imol.ff.de legat. 2. & in cap. de priore.de appella.& idem voluit Card.in c.tua.de testa. Alex.in cons.158.col.fi.vol.7.

11 SECVNDÒ Infertur,vt in alienatione rerum huiusmodi fraternitatum,non requiratur illa solennitas,quæ requiritur in alienatione rerum ecclesiæ, vt dicit Bald. in auth.hoc ius porrectum.col.2.vers.2.quæro quid de rebus.C.de sacros.eccl.& ibi Pau.de Cast.col.1.versic. circa primam partem.refert.& sequitur Fely.in c.quarta.col.1.de præs.Paris.in d.cõs.34.col.3.vol.4.& Fely. in c.2.in fi.de for.compet.

12 TERTIÒ Infertur,de relictis factis huiusmodi fraternitatibus episcopus non percipiat canonicam portionem,prout tenent Bal. in l.si quis ad declinandam. col.11.vers.deinde quæritur. C.de episcop.& cler.& in cons.133.vol 2.Rom.in cons.233. in secundo dubio. Inno.& Abb.in cap.officij.de testa.Abb.in cons.32.in secundo dubio.vol.1.Feder.de Sen.in cons.150.Card. in cons.13. Pet.de Perus.in tract.de cano.port.in 14. q.principali.Ias.in cons. 218. colum.1.vol.2. Calca. in cõs.21.col.2.vers.modò reuertẽdo.Balb. in tract. præscr. in j.part.secundæ partis principalis.vers.amplia 5.

¶ Contrarium uoluit Alex.in cons.102.num.5.vol. 7.& idem tenet Barb.in cons.1. vol. 4. nu. 8. vbi dicit

* *communem opin.

13 QVARTÒ Infertur,vt hi qui sunt ex istis confraternitatibus,si sunt layci,non possunt conueniri sub iudice ecclesiastico tanquam religiosi,vt voluit Bart. in l. fi.nu.15.ff.de colleg.illic.quem sequutus est Ias.in cõs. 218.col.2.uol.1.& idem uoluit Card.in cons.13.Paris.in cons.35.nu.28 uol.4.

14 QVINTÒ Infertur,ut talia loca non possint per episcopum uisitari,ut per Dec.in cons.148. col. 1.& per Paris.in d.cons.34 col.2.& seq.uol.4.

15 Ratio autem est, quia huiusmodi loca non sub sunt iurisdictione episcopi,ut dicit Abb.in cons.31. uersic non est enim communio.& in uer.qui quidẽ ratio.uol 1.Imol.in c.officij.col.11.uers.unde aduerte.& ibi Barbat.col.3.uer.sicut enim episcopus.de testa. Pet.de Perus.in tract.de canoc.portio.in 14.q.principali.nu.10 & n.12.Card.in cõs.12. Paris.in cnos.34.col.3. uol.4

16 Declara,quia bene poterit episcopus cognoscere,& uidere an in huiusmodi locis bona dispensentur, iuxta illorum uoluntatem,qui bona prædicta reliquerunt ut dicit Bald.in d.l.si quis ad declinandam. col. 12.uer nec tamen est negandum.C.de episcop.& cler.

17 VI. Infertur ex præmissis, ut relictum loco pio & religioso factum, non possit solui aut præstar istis confraternitatibus, istam opinio. sequuti sun Bald. in authen. hoc ius porrectum. colum. secund uersic. 2.quæro. & in l.iubemus C.de sacrosanct. ec cles. & in consil. 161.colum. 1. uolum.5.& in consi 133.uolum.2.& in consi.94.colum.3. Corn. in cons 380.colum.3.& seq.uolu.3.& in consil. 18. col. 2.uo 4.Abb.& Imol.in c.officij.de testa. Card. in consi. 13 Franc.in cap.3. colum. 3. de reb. eccl. non alien.lib.6 Calca.in consi.21.colum.2.Capra.in consi.54. colum 3.Ias.in consi.218.col.1.uol.2.ex quibus patet hanc e

* se magis communem * opinionem.

18 ¶ Con-

28 ¶ Contrarium sentit Bar.in l.1.§. sed religiosis. ff.de colleg.illic.Pau.de Cast.in cons.quinto.colum.1. vol.2. Abb.in consi.31.col.2.vol.1.Ioan.And. in ca. Ioannes. de testa.Capra in consi.125.colum.fi.Dec.in consi.72. colum.2.vers.tertio principaliter. Alex. consi. 102. in 1. dubio.vol.7.

29 Septimò Infertur, vt collegium scholarium nõ debeat annumerari inter loca pia, vt tenet Petr. de Perus. in tract.de cano.port.in 14.q.nu. 14. Roch. in tract. de iur.patro.in verbo,in ecclesia.in 5.q.

30 ¶ Contrarium sentit Anchara.in cap. auditis. in 11. quæstio.de in integr. restitu. vbi dicit ꝙ collegiũ scholarium dicitur pium, sed non habet priuilegia concessa alijs pijs locis.

31 Octavò Infertur, vt tales confraternitates non habeant restitutionem in integrum, prout alia pia loca, vt tenet Petr. de Anchar.in c.auditis. col. 2. in 11. q. de in integr.restit.

32 Primò Limita communem conclusionem, nisi bona fraternitatis prædictæ essent destinata in alimoniam pauperum, quia tunc illa fraternitas posset annumerari inter alia pia loca, prout declarat Bal.in cõs.162.in quarto dubio,vol.5.Capra in consi.54.col.2. qui dicit ꝙ fraternitas dicitur locus pius, quando habet hospitalitatem annexam.idem voluit Corn.in cons.308.nu.6.vol. 3. & maxime si relictum esset factum ecclesiæ, vel hospitali dictæ fraternitatis:quo casu diceretur relictum pio loco, vt per Bal.in l.si quis ad declinandam. col.12. versic. sed quid si testator dicit.C.de episcopis, & cler. Imol.in ca. officij.col.11.ver.videtur etiam Bal. de testam. Calca.in cons.21.col.2. Et idem dicit Bal.in loco proximè allega-
33 to,quando relinqueretur fraternitati hospitalia.

34 ¶ Contrarium in hoc casu videtur tenere Imol. in d. c.officij.col.12.versic.& prædicta videtur procedere,de testam.

35 Concorda,vt per Petr.de Perus.in tract.de cano. port. esse attendendum in hoc casu an fraternitas sit principalis,& hospitale accessorium, vel è contra: quoniam semper videtur relictum principali, & non accessorio.

36 Secundò Limita, quando dicta fraternitas esset collegium pauperum & indigentium,vt colligitur ex dictis Bal.in l.id quod pauperibus.in 21.q.C.de episco. & cle.

CONCLVSIO II.

Argumentum.

Hospitale an dicatur pius locus.

1 Similis est quæstio in hospitali,quando quæritur, an sit locus pius,vel ne? nam distinguitur:quia si sit auctoritate superioris erectum, tunc dicitur pius locus, Si autẽ est erectum sine superioris auctoritate, & tunc non dicitur locus pius.ita distinguit Bal.in authen. hoc ius porrectum.col.j.in fi.ver.sed hic quæro.C.de sacros. eccles.& in cons.465.vol.1.& in cons.116. in prin. vol. 4.& cõs.310.vol.5.Pau.de Castr.in l. orphanotrophos. C.de episc.& cler.Card.in clem. 2. in 10.q.de præben. qui dicit, quòd hospitalia tunc dicuntur religiosa, quando interuenit consensus episcopi, & non aliàs. & idem dicit Card.in ead. clem. in 2. oppositione. & idem tenent Card.in clem.quia contingit in fi.princ. in 9.q. & ibi Bonif.nu.81.de relig.dom. Abb. in cons. 31. col. 2. ver.quę quidem ratio.vol. 1. & idem Card. in cons. 11. Inno.& ibi Abb.in c.ad hæc. in primo no.de relig.dom. & in c.ex xenodochijs.eo.tit. Card. in cons. 13. Capra in consi.97.Fely.in cap.de quarta. col.2.de præscriptio. Feder.de Senis in consi.130. Ang. in consi.117.col. 1. in fi.& seq.ver.sed dubitari potest. Bal. in l.deberi.C.de fideicomm libert.& in l.si quis ad declinandam. col.12. in fi.ver.sed iuxta hoc quæro. C. de episc. & cleric.idem sentit glo.in verbo, secularibus,& in verbo, altare.in d. clem.quia contingit.in prin. & ibi Petr. de Anch.col. 5. ver.collige & aliud.& Alex.in cons. 9. col. 1.vol.2. & in cons.89.col.pe.vol. 4.versic.Posset etiam respondere. & cons.120.col.2.vol.1.

2 Amplia, vt hospitale non dicatur locus religiosus. Hostien.in summ.in tit.de relig.dom.in §.1.& in tit. de reg.in §. 1.uers.quid de rusticis, Io.And.in ca.inter dilectos.in gl.super verbo,præiudicium.col. 2. de donat.vbi etiam Inn.Dom.in c.2.circa prin.de in integr.rest.in 6. Capra in cons.97.Cor.in cons.206.num.6.vol. 1. & in cons.57.col.2.in fi.ver. quod & tertiò deducitur. vol.3. Imol.in c.officij.col.8.& seq. de testam. Alex. in consil. 120.col.2.uol.1.Roch.de Curte in tracta de iure patro. in ver.in ecclesia.in 4.q.gl.pragm.sanct. fol.156. col. 2. Mint.in cons.171.in fi.Pet.de Anch.in c.auditis. in 11. q.de restit.in integ.

¶ Contrarium tenet Rom.in cons.477. col.pen.in fi. uer.vnum est, quod refragatur. vbi tenet tale hospitale, quamuis auctoritate episcopi non fundatum, fore locũ pium,licèt non religiosum, prout hanc opin. sequuntur Bal.in cons.5,vol.3. Ang.in cons.117. col. 2. & consi. 383.col.1.Rom.in consi.457. Abb.in consi. 55. col. 2. vol 1.Anch.in cons.337.col.3.Barba.in cap.officij.col. 11.uer.quid ergo tenendum.de testa.Alex.in cons. 209. col.1.uol.2.sentit,quòd si relictum sit hospitali pro anima, ꝙ dicatur relictum pio loco. & idem quòd dicatur locus pius licèt non religiosus,tenet Pau.de Cast. in cõsil.167.col.1.in fin.uer. Præterea non est uerum. uol. 2. Io.de Sylu.in tract.de Benef.in 1.par.col.2. in fi.& seq. uer. id istud respondeò. Fel.in c. nulli. col.r.in fi. & seq. de reb eccles.non alien. Bertr.in cons. 224.nu.3. uol. 1. Curt.iun.in cons.20.

3 Primò Amplia, quia fauorabilior est causa hospitalium,quàm causa ecclesiarũ, vt dicit Ruin.in cons. 126. col.4.uol.1.

4 Secundò Amplia, ut hospitale gaudeat priuilegiis ecclesiarum,ut tenent Soc. in l. rem, quæ nobis. col. 7. uer. 2.dubitatur.ff.de acq.poss.ubi moderni, & in multis aliis hospitale habet similitudinem ecclesiarum, prout tradit Fely.in c.de quarta.col. 2. & seq. de præscri. Barb. in c.ex litteris.col. 2.& seq.de consue.Roma.in cõs.477. Bologn.in cons.33.col.1.& seq.& idem tenet Cur. iun. in cons.120.col.1.Ruin.in cons.3. nu.7. uol.2. & idem uoluit Paris.in cons.40.nu.36.uol.1. & in cons. 36. nu. 15.uol.4.& idem tenet Ias.in cons.214.col.1. uol.2.

* Tenendo primam opin.magis * communem.

5 Primò Declara, quia tunc præsumitur hospitale constructum auctoritate superioris, quando in eo adest campana, & publicè ibi celebrantur diuina, ut ponit Abb.in c.patentibus. de priuileg. & in c. inter dilectos. nu. 8.de donat.in c.fi.in prin.de censib. Cald. in cons. 4. de relig.domib.Fely.in c.de quarta.col.1.& seq.& col. 3. de præscript.Petr.de Perus.in tract.de canon. port. in 2. artic.principali.col. 5.Pau.de Cas.in cons.5.uol.2.

6 Secundò Declara,nam ut dicit Cur.iun.in cons.20. col.1.hospitale, in quo est seruata hospitalitas per tempus immemorabile,non potest dici locus priuatus.

7 Tertiò Declara,ꝙ hospitale nõ censetur locus pius, quando non est fundatum auctoritate superioris, quotiescunque hospitale non est perpetuum, & potest dominus illud reuocare: secus uerò,quando esset perpetuũ. ita uidetur colligi ex dictis Bal.in d.l.Orphanotrophos. C.de episcopis,& cler.circa fi. uers.quæro utrum lex nostra.& per Paris.in cons.34.col.1.in fi.uol.4.

8 Hinc est, vt mortuo illo, qui hospitale erexit, cum nõ possit amplius pœnitere, nec hospitale erectum reuocare, tunc dicendum sit, hospitale esse locum pium, nõ autem locum priuatum, vt declarat Abb. in c. ad hæc. versi. item nota argumentum. de relig. domi. Soc. in tract. visit. col. 11. vet. 12. quæro.

9 PRIMÒ ex prædictis infertur, vt in alienatione rerum hospitalis, quando dicitur locus pius, requiratur solemnitas, quæ requiritur in alienatione rerum ecclesiæ, & hanc opi. tenuerunt Pet. de Anch. in clem. quia contingit. colum. 5. de relig. domi. ver. collige & aliud. & ibi Card. in §. illi, in fin. Corne. in consi. 260. num. 6. vol. 1. Bal. in auth. hoc ius porrectum. col. 2. C. de sacrosa. ecclesi. & ita tenere Doct. refert Ant. de Butr. in c. nulli. in fi. & ibi Imol. col. pen. in fi. de reb. eccles. non alien. Alex. in consi. 4. col. 2. vol. 3. Ias. in consi. 214. col. 1. vol. 2. & sentit Abb. in d. c. nulli. in fi. Pau. de Cast. in cons. 269. col. j. in fi. & seq. vol. 1. Laur. de Rodulf. in c. sine exceptione, 12. q. 2. in 19. q. Barb. in d. c. ex litteris. col. 3. de consuet.

10 PRIMÒ Limita in hospitali priuato, prout tenet Bal. in d. auth. ius porrectum. Card. in d. clem. quia contingit. in §. illi. & Pet. de Anch. ibi col. 5. & Paul. de Cast. in d. consi. 167. in fi. vol. 2. & Fel. in c. de quarta, col. 2. & seq. de præs. & expresse hoc tenet Barb. in c. nulli. col. 1. ver. & pondera subtiliter. de reb. eccl. non alien.

11 ¶ Contrarium, nam etiam in priuato hospitali locum habet prohibitio alienationis sine solemnitate, vt sentit Abb. in cons. 104. vol. 1. in fi. dum æquiparat tale hospitale pupillo, & ecclesiæ, & Pet. de Anch. in consi. 284. Idem facit & Pau. de Cast. in consi. 269. colum. 1. & seq. vol. 1. Soc. in cons. 181. col. 1. Ang. in §. si vero quilibet. in Auth. de alien. & emphyt. Abbas in c. accedentib. de priuileg. in prin.

12 Declara, quia nec Pet. de Anch. nec Pau. de Cast. nec Abb. loquuntur expressè de hospitali priuato, licèt Abb. loquatur de hospitali, cuius rector, & inseruientes non dicuntur personæ ecclesiasticæ.

13 SECVNDÒ Limita, non procedere in dote principali ipsius hospitalis, sed in alijs obuentionibus, vel bonis relictis, per not. per Laurent. de Rodulph. in cap. sine exceptione, in 19. q. 12. q. 2. refert, & sequitur Fely. in cap. de quarta. col. 3. de præs. dum tenent, quod licentia data per episcopum hospitali super alienatione bonorum immobiliũ, non refertur ad dotẽ principalem ipsius hospitalis.

14 TERTIÒ Limita, vt in hospitali auctoritate episcopi fundato liceat fieri alienationem sine solennitate, quando vel ex statuto, vel ex pacto in ordinatione apposito, vel de auctoritate apostolica hospitale nihil posset proprij possidere, sed deberet omnia vendere, prout videtur declarando tenere Laurent. de Rodulph. in d. c. sine exceptione. in 19. q. 12. q. 2.

15 SECVNDÒ Infertur, quòd de relictis hospitali non detrahitur Trebellianica, vt tenet Pau. de Cast. qui loquitur etiam in hospitali priuato, in cons. 167. col. 1. & seq. vol. 2. refert, & sequitur Fel. in c. de quarta. col. 3. de præscri. & ponit Barb. in c. nulli. col. 1. de reb. eccles. nõ alie. Corset. in sing. in verbo, hospitale. ex mente Barb. in ca. Raynaldus. col. 77. de testa. & idem voluit Barb. c. officij. col. 12. de testa.

16 TERTIÒ Infertur, vt hospitale habeat restitutionem in integrum, prout ecclesia, vt not. Petr. de Anch. in ca. auditis. col. 1. in fi. de in integ. resti. qui intelligit de hospitali constructo auctoritate superioris, & idem voluit Ant. de Butr. in consi. 40. & sentit Domi. in c. 2. in prin. de in integ. restit. ver. ego in hoc vltimo. Roma. in cons. 407. Fely. in c. de quarta. col. 2. de præscript. Abb. in cap. ex litteris. in 2. not. de consuet. Ias. in cons. 214. col. 1. vol. 2. Abb. in c. cum sit generale. col. 1. in 4. not. de for. compet. & in cap. fin. in 2. not. de testam. Barb. in cap. litteris. col. 2. de consu. Bal. in cons. 466. vol. 1.

QVINTÒ Infertur, vt hospitalia non soluant c
17 nonicam portionem episcopo, quando sunt hospital
priuata, secus si publica, vt tenet Io. And. in c. requisiu
sti. de testa. col. 2. in c. dudum. col. 2. in fi. de conuer. co
iu. Card. in d. c. requisiuisti. col. 2. & Imol. col. 3. de test
Et quod de priuato hospitali non detrahatur canoni
portio per episcopum, tenet Bal. in l. si quis ad declina
dam. col. 12 de episcopis, & cler. & col. seq. & idem p
modum distinctionis concludit Imol. in c. requisiuis
col. 19. ver. vlterius per istam decretalem. de testa. & i
tenent Imo. in c. officij. col. 8. ver. 2. quid de his. de test
Card. in consi. 121. vbi tenet, quòd de relictis hospit
priuato, episcopus non detrahit quartam. idem tene
Capr. cons. 97. Ang. in cons. 117. col. 1. in fi. & seq. B.
in consi. 5. vol. 3.

¶ Contrarium, quod etiam de relictis hospitali priua epis copus detrahat canonicam portionem, tenuit Pet. Perus. in tract. de canon. port. in 2. q. principali Barb. c. officij. col. 8. de testam. vsque ad duodecimam. col. 1 et Pet. Anch. col. 2. in 2. q. Card. in cõs. 53. sob tit. de te

18 QVINTÒ Infertur vt relictum factum ad pias ca sas possit solui etiam hospitali erecto auctoritate su rioris, vt firmat Bal. in auth. similiter. & in l. orphanot phos. in fine. C. de episc. & cle. Pau. de Castr. in consi. vol. 2. Ioan. And. in c. Ioannes. col. 2. de testam. Abb c. cum sit generale. in 2. not. de for. compe. Corn. in co sil. 140. col. 2. vol. 1. Alex. in 210. col. 1. vol. 2. & in co 190. num. 16. vol. 6. Capr. in consi. 54. colum. 3. Card cons. 121. col. 1. Dec. in cons. 273. col. 1.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Captatoria dispositio an ad pias causas valeat.

1 MAIOR communis * opi. Doct. esse videtur i
* captatoriam dispositionem ad pias causas v
re, quam opin. tenuit Batt. in l. captatoriæ. ff. de leg. 1 si. ver. hoc est verum, & ibi Bal. in primis verbis, & Pau. de Cast. ver. vnde videtur non valere. & Bal. in l. 1. col. 5. uer. 2. ratio est. C. de sacrosanct. eccl. & col uer. 3. quæro. & in l. Theopompus. col. j. in fi. ver. fal prædicta. ff. de dot. præleg. & in l. vtrum. §. cum quid ver. item hoc quod hic dicitur. ff. de reb. dub. & con & col. 1. uer. 2. an dicta substitutio. & cons. 6. in pri verbis. & in l. 1. col. 2 ver. quæro vtrum legatum. & captatorias. ff. de hæred. inst. Ang. cons. 201. in prin. cons. 301. col. pe. ver. nam Iacobus Butr. vol. 2. & co 481. vol. 4. ver. illud autem. Angel. in l. illa institutio. 1. in fi. ver. in gl. in fideicom. qui hoc tenet de iure ca nico: licèt secus dicat de iure ciuili. & in l. captator ver. regula autem. in fi. & uersic. & ideo per statutur ibi Bal. ver. item relictum. & in l. illa institutio. in 1. ff. de hæred. inst. & ibi Imol. col. 1. & seq. uer. istud ta Aret. in l. 1. col. fin. uersic. tertium priuilegium. C. de crosa. eccle. & in l. 2. colum. 1. ff. de vulg. & pup. sub Bal. in repet. c. si pater. in materia compendiosæ sub turionis, de testam. in 6. Alex. in l. captatorias. C. d stam. milit. colum. 2. uersic. item fallit. & ibi Dec. col pen. uersi. vltimo quæritur. & Ias. num. 12. qui han
* cit * communem opi. Card. cons. 124. in prin. uersi. quo ad pias causas. Abb. cons. 32. col. 2. uersic. uide
* insuper. ubi dicit istam cõmunem * opinionẽ. Alex. 32. col. fi. vers. sed dato. volum. 1. Io. Fab. in l. captato in primis verbis. Bal. in l. 1. colum. 2. in oppos. de le Soc. in cons. 49. num. 10. vol. 4. vbi dicit commu

Pari

Parif.conf.89.nu.44.vol.3.Alex.qui etiam hanc esse cō
munem opinionem affirmat, in conf.14.nu.9.vol.1.Pa-
rif.in conf.83.num.20.vbi dicit communem opin. vol.
3.Ias.in conf.110.nu.3.vol.1.

¶ Contrarium tenet Imol. in l.captatoriæ. de leg. 1.
verf.& in iure canonico.& Bald.in l.& in epiftola, col.
1.verf.Bart.verò dicit.C.de fideic.Iacob.Butr.& Bal.in
l.captatorias.col.1.verf.4. oppono. C. de tefta. milit. &
ibi Ang.& Saly.col.1.verf.oppono ab extra.Rom.col.fi.
verf.vnde poffet dici.Rimi.ibi,col.2.verf.item in quan-
tum ex prædictis.Imol.in l. captatoriæ. in princip. verf.
in gl.ibi, ff.de leg.1.& in l.captatorias.colum.1. in fi.&
feq.verf.item aduerte.ff.de hæred.inftit.Iaf.in l.captato-
rias.colum.penul.& feq.verf.ftat ergo ex prædictis. C.de
tefta.milit.& in l.more.col.2.in prin.verf.ad primam in
ductionē. ff. de acq.hered.& Aret.in l.captatorias.verf.
aliqui moderni. C.de tefta.milit. Soc.in l.vnum.§.cum
quidam,col.3.verf.limitatur etiam.ff.de reb.dub. Bal.in
repet.l.1.col.5.verf.item quod dicit. C. de facrof. ecclef.

Primò Amplia, primam * opinionem magis com
2 munem, nam etiam fi fimpliciter dictum fit per teftato-
* rem, committo tali difpofitionem bonorum meorum,
nihilominus cenfetur ipfe hæres inftitutis cum onere
erogandi bona teftatoris ad pias caufas, & talis difpofi-
tio valet, & operatur.c.cum tibi.Inn.ibi, verf.alij dicunt.
& verf.alterius.& Io.And.circa fi.verf.fecundum.Inno.
& Ant.de Butr.in fi. verf.quando dicit, relinquo.& ibi
Hoft. verf.folutio, hoc intelligendum.& ibi Abb. col. 1.
in fi.& feq.verf.alij, aliter legunt. & Ancha. colum.2.in
fi.verf.quid ergo ifta varietate.& ibi Card.col.2.in prin.
* verf. vnde ponit. Inno. vbi dicit ita * communiter per
Doct.teneri.& idem dicit Imol.ibi col.3.in fi.verf.vnde
alia lect.de teftam.licèt ipfe fequatur dictam opin. ean-
dem opin.tenent Bal.in l.executorem.col.2.verf.nō ob-
ftat.C.de exec.rei iud.& in l. & in epiftola. col. 1. verf.
modò quæro.C.de fideicom.Ang.conf.201.col.1.verf.
his præmiffis.Imol.in l.captatorias. verf. & pro hoc vi-
detur.ff.de leg.1.Card.conf.124.in prin.verf.ex hoc di
cendum.Abb.in conf.110.col.3.verf. & pro hoc intelle-
ctu.vol.2. Corn.conf.156.col.pen. verf.& licèt ad pias
* caufas.vol.2.vbi dicit iftā magis communem * opi.Pa-
rif.conf.38.nu.23.verf.cum etiam.vol.3.Bal.in l.illa in-
ftitutio, in 2.not.ff.de hæred.inftit. Barb.in c. cum tibi.
in prin.in 2.fummario, quando fūmat text.fecundum in
tellectum Inn.quem dicit effe fingularem, & communi-
ter approbatum.de teft.Soc.conf.49.num.10.vol. 4. Iaf.
qui dicit communem opi.in l.captatorias.nu.12.C.de te
fta.milit.Corn.in conf.302.col.2.& feq.vol.4.

¶ Contrarium in hoc fenfit Bal.conf.482.vol.5. vbi
tenet, vt fit neceffe, quod teftator dicat, q pro anima fua
committebat difpofitionem alteri, & q ita probetur,
aliàs fecus, & idem voluit Henri. Boic.in c. cum tibi.
col.2.uerf.& hoc teneas.de tefta.& ibi Imol.col. 3.in fi.
verf. unde alia lectura. ubi dicit primam opin. iure non
probari, & idem uoluit Arch.in c.de laicis.in fi. verf. in
ea.glo.in fi.12.q.2.Aret.in l.captatorias.uerf. tu confide
ra.C.de tefta.milit.

* Tenendo primam opin.* magis communem.

3 Primò Limita, illam locum habere quando tefta
tor cōmifit difpofitionē bonorum fuorum alteri per uer
ba importantia arbitrium boni uiri, fecus uero fi per
uerba importantia liberam uoluntatem, quo cafu non
ualeret difpofitio, prout declarat Bart. in l.j. in repe.col,
15.uerf.3.quære. C.de facrof.ecclef. Abb.in conf.110.
in prin. uol. 2. Corn.in l. captatorias.col. 2.uerf.fed ex
prædictis.& col. 4.uerf. fi uerò loquimur. C.de teft.mi-
lit. & conf.156.col.pen.uerf.& licèt ad pias caufas.uol.
2. Alex. in d. l. captatorias, col.pe. uerf. teneo q dixit
Bart.C.de tefta.milit.Imol.in l.captatorias, nu.4.ff.de hæ
red.inft.Iaf.in l.captatorias. nu. 12. C.de teft. milit. Pa-
rif.38.nu.21.uol.3.Barba.in c.cum tibi, col. 10. uerfi.&
ideo pondera.de tefta.

¶ Contrarium, q nulla fit differentia, an uerba tefta-
toris importent liberam uoluntatem, uel arbitrium boni
ueri, tenet Bal.in l.1.col.1.in 2.oppof.ff.de leg.2.Card.in
c.cum tibi.col. 1.uerf.puto q ēt.de tefta.Ang.conf.202.
col.2.uerf.in contrariū facit.Dec.in l.captatorias.col.fi.
uerf.non obftat, quod illa.C.de teftā.milit.

4 Secundò Limita, ftantibus liberis, quorum fauore
difpofitio teftatoris, per quam committit difpofitionē
bonorum fuorum alteri, non ualet.ita declarat Bal. in l.
executorem.col. 2.uerf.non obftat.C.de exec.rei iud. &
in l.& in epiftola.col. 1.uerf.modo quæro.C.de fideicō.
& idem tenent Corn.conf.156.col.pen. uerf. item licèt
ex alio.uol.2.Ro.in l.captatorias.col.4.uerf. quod tamē
intelligi debet.C.de teftam.mili.

5 Tertiò Limita, quando per teftatorem alteri com
mittitur difpofitio bonorum, fecus uerò, quando tefta-
tor vult committere inftitutionem hæredis alteri, quia
hoc facere non poteft, ut per Innoc.in c. cum tibi. uerf.
alij dicunt.de teftam.Bal.in l.executorem.col.2.uerf.nō
obftat.C.de exec.rei.iud.& in l.& in epiftola. col.1.uer.
modo quæro.C.de fideicomm.

6 Quartò Limita, quando difpofitio effet collata
fub certa forma, quæ ad piam caufam minimè accommo
dari poffet, ut not.Ang.in confi.201.col.2.Corn.in cōf.
* 156.col.pe.uol.2. Parif. qui hanc dicit communē * opi.
in conf.38.nu.23.uol.3.

7 Secundò Principaliter amplia, quod nedum difpo-
fitio captatoria ad pias caufas ualet in legatis, fed ēt in
inftitutione hæredis, quā opin.firmant Bart.in l.captato
rias.& Alex.in l.captatorias.nu.6.C.de teftam. milit. &
ibi Corn.nu.4.Bart.in conf.5.uerf.1.an dicta & conf.6,
in princ.Bal.in l.illa inftitutio.in 1.not.ff.de hæred. in-
ftit.& ibi Imol. col.1. & feq.uerf. iftud tamen. Pau. de
Caft.in l. captatoriæ. ff. de leg.1.uerf.unde uidetur.& in
l.captatorias. ff.de hæred. inft. Anch.in c.cum.tibi.col.
2. uerf.quid ergo in ifta uarietate.de tefta.

¶ Cōtrarium tenent Ro.in l.captatorias. col. fi.uerf.
unde poffet dici.C.de tefta.milit.& Doct.fupra allegati.
in 3.limit.præcedenti.& Barbat.in c.cum tibi.col.4.uer.
adde Lud.de tefta.& col.10.uerf.& ideo pondera.

8 Tertiò Amplia, nedum quando difpofitio capta-
toria ad pias caufa refpicit diftributionem fiue electio-
nem faciendam, prout loquitur Cyn. in d.l.captatorias,
in prin.uerf.ultimo fcias.& ibi Bar.& Alber.& idē Al-
ber.in l.nulli.col.5.uerf. dominus quærit. C. de epifco-
pis, & cler.& Bart. in l.illa inftitutio. col.2. uerf.ultimo
quæro.ff.de hæred.inft.fed ēt quando fubftantia difpo-
fitionis ad pias caufas committitur in uoluntatem alte-
rius, fecundum Corn.in d.l.captatorias.col.4.uerf.quan-
doque.& 3.& ibi Alex.col.pen.uerf.& ifta faciunt.

¶ Contrarium tamen tenuerunt Iacob.Butr.in d.l.ca
ptatorias.uerf.fed an ualeat.& ibi Ang.in princ. & Sal.
col.1.in fi.uerf.oppono ab extra.& Rom.ibi colum. fi.
uerf.unde poffet, & ibi & Aret. Imol.in l. captatoriæ.
ff.de leg.1.& in l.captatorias. ff. de hæred. inft. Anch.
in c.cum tibi.col.2.in fi.uerf.quid ergo in ifta uarieta-
te.de teft. Bal.in rep.l.1.col.5.uerf. item quod dicit. C.
de facrof.ecclef.

9 Quartò Amplia, nam ficuti fauore piæ caufæ ua
let difpofitio in alterius uoluntatem collata, ita etiam
legatum in arbitrium alterius collatum ualet fauore do-
tis, ut uoluit Bar.in l.Theopompus.col.1.uerf. nō obftat
ff.de dot.præleg.Imol. in l.captatorias.col. pen.ff.de hæ-
red.inftit.Alex.in conf.54.nu.4.uol.2.

30 QVINTÒ Amplia, vt etiam statuto, vel consuetudine voluntas captatoria conualidari possit. Ang. in l. captatorias. ff. de hæred. inst. Alex. in l. captatorias. C. de testa. milit. Ripa post Alex. & ad hoc Soc. in l. 2. nu. 3. ff. de
* vulg. & pup. vbi hanc dicit communem * opin.

¶ Contrarium tenent Aret. & Ias. in d. l. 2. in prin. ff. de vulg. & pup. Ias. in l. captatorias. nu. 4. C. de testa. mili.

31 Limita, vt conclusio principalis locum habeat, quando captatoria dispositio ad pias causas, esset collata in voluntatem hæredis. ita limitant Imol. in l. captatoriæ. col. 1. ver. in gl. ibi ff. de leg. 1. Aret. in l. captatorias. ff. de hæred. instit. col. 1. & seq. ver. item aduerte. & Corn. in l. captatorias. col. 5. ver. aut confertur. C. de testa. milit.

De Tutelis.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Mater priuatur successione filij impuberis, si infra annum tutorem non petierit.

1 MATER, quæ filio impuberi post annum mortuo non petijt tutorem, cadit à successione, quæ sequentibus in gradu defertur, vt est text. in §. fi. Inst. ad Tertul. in l. 2. §. si mater. ff. ad Tertul. in l. matres. à contrario sensu. C. ad Tertull. & ponunt Doctores in l. sciant. C. de legit. hære. vbi Paul. & Salyc. ibi loquens in matre, & auia, & in auo, & patruo Corn. in consi. 113. vol. 4. Petr. de Ancha. in cons. 250. & in auia ponit Paris. in consi. 84. col. pen. vol. 2. & consi. 41. col. 8. & eod. vol. Marian. iun. in cons. 39. vol. 2 Mant. in cons. 335.

2 PRIMÒ Amplia, vt idem sit in matre naturali. ita Bar. in l. 2. §. si mater, ff. ad Tertull. per text. in l. penul. C. qui pet. tut.

3 SECVNDÒ Amplia, idem esse in omnibus alijs successuris ab intestato, siue iure substitutionis, vt est text. in d. l. sciant. C. de leg. hæred. & tradit Bar. in l. 2. §. confestim. in fin. ff. ad Tertull. Nicol. de Vbal. in secun. par. in 3. limita. in tract. de success. ab intesta. Marian. iun. in
4 consi. 16. col. 1. vol. 2. Calcan. in cons. 33. col. 6. Et idem in agnatis, & cognatis, ponit Odofred. in d. l. sciant. & ibi Pau. de Cast. qui dicit idem esse in omnibus consanguineis. & Sal. col. 1. Corn. in prin. & idem tradit Corn. in l. matres. C. ad Tertull. in prin. Pet. de Anch. in consi. 104. col. 1. in fi. & col. 2. Nicell. concor. ad Bar. 108. & in agnatis loquitur Bar. in d. l. 2. col. 1. qui pet. tut. Et in
5 auunculis ponit Signor. Homod. in cons. 168. Et in pro-
6 auo materno loquitur Bar. in cōs. 189. vol. 5. Sylua nup. in 1. par. fol. 67. in prima ampliat. Cor. in cons. 40. col. 1.
7 vol. 3 Et in substituto pupillari ponunt Odofr. Paul. de Cast. & Cor. in d. l. sciant. & Bar. in d. l. 2. in sua disputat. ff. qui pet. tut. Corn. in consi. 87. col. 1. vol 4. Rom. in consi. 121. Bald. in cons. 379. vol. 3. Ang. in consi. 118. Aret. consi. 40. in fi.

8 Sed quæritur, an annus datus primo in gradu ad petendum tutorem, excludat etiam subsequentes; & omnes communiter concludunt, quòd non, ita vt in hoc nulla sit controuersia apud Doct. maximè primo viuente, ut per Mant. consi. 262.

9 Hinc dubitant Doct. an lapso primo anno, per quem primus excluditur, alius sequens in gradu per lapsum alterius anni excludatur? & in hoc est difficultas, nam Calca. in d. cons. 53. col. 6. & seq. tenet, quòd alius annus currit ad præiudicium sequentis in gradu. & idem ante eum uoluit Bart. in l. nepotibus. C. qui pet. tut. & idem sentit in l. 2. §. confestim. ff. ad Tertull. iuncta declaratione Nicell. in concordia Bart. 108. & istam etiam opin. sentit Ang. in consi. 37. dum dicit, quod ideo non excluditur patruus, quia periculo suo res pupilli stabant. & clarius idem in cons. 108. in fi. & sentit idem Bal. in authen. si captiui. in 2. col. uer. breuiter credo. C. de episc. & cleric. Petr. de Anc. in cons. 440. col. 1.

¶ Contrarium tenent glo. in l. nepotibus. C. qui pet. tut. Bar. in l. 2. col. fi. uer. si ergo primus. ff. eo. titu. Bald. in l. precibus. col. 5. ver. sed quid si impubes. C. de impub. & in d. l. sciant. & in l. matres. col. 2. uers. sed ego dixi. C. ad Tertull. & hanc opin. sentit Alex. in apostil. ad Bar. in l. quid ergo. §. quod autem. ff. de his, qui not. infam. idem uoluit Bar. in cons. 215. Bal. in cons. 260. vol. 4. Ang. in d. l. sciant. circa fin. Dec. in c. ex parte tua. col. fi. in fin. de appel. Syl. nup. fol. 67. in 1. limit. Istam tenet, & dicit
* communem * opinionem Corn. cons. 113. vol. 4. eandē tenent Pau. de Cast. in d. l. sciant, & ibi etiam Fulg. & ibi Saly. col. 2. ver. quæro an primo gradu. Bal. & Ang. in l. nepotibus. C. qui pet. tut. Soc. in cons. 133. col. fi. vbi dicit istam opinionem communem, vol. 1. Ioan. Anton. Alex. in consi. 81. vbi dicit communem opin. Bal. in consil. 65. vol. 2. & 241. vol. 5. Pau. de Cast. in cons. 29. col. fin. vol. 2. Capra in cons. 67. in fi. & consi. 14. col. 2. vbi dicit ita communiter teneri. Paris. in consi. 84. col. fi. vol. 2. Mant. cons. 198. col. 1. Tiraq. de retract. conuentio. in §. 3. in gl. 1. nu. 79.

* Tenendo istam vltimam opin. * magis communem.

10 Amplia, nam exclusa matre obtinente primum gradū, non censentur exclusi alij sequentes in gradu, qui attinēt ipsi pupillo decedenti mediante persona ipsius matris exclusę, vt declarat Cor. in consi. 234. vol. 4.

11 PRIMÒ Limita in auia, nam auia excluditur quamuis alij non excluderentur, qui matrem in gradu sequentur. ita tenet Bart. in l. 2. col. pe. & seq. ff. qui pet. tut. Pet. de Anch. in consi. 104. & cōsi. 250. Paul. de Cast. in l. sciāt. C. de legit. hæred. Corn. in consi. 113. col. 2. vol. 4. vbi dicit, quòd excluditur auia, dato, quòd agnatus masculus ipsam præcedat in successione. Bertrand. qui notabiliter loquitur consi. 219. col. 1. & seq. vol. 3. Ang. in l. matris pietas. C. qui pet. tut. Io. de Ana. in consi. 101. Corn. consi. 87. col. fi. in fi. vol. 4. Sylua nupt. in 1. parte. fol. 67. in prima limitatione.

¶ Contrarium in auia tenent Bal. in l. precibus. col. 5. C. de impub. in l. matres. C. ad Tertull. Bar. consi. 215. & consi. 17. Sal. in l. nepotibus. C. qui pet. tut. Pau. de Cast. in cons. 29. in fi. vol. 2. Ang. in consi. 118. in fi. Calca. in cons. 33. col. 6. Cuma. in cons. 115. col. 1. in fin. Corn. in l. sciant, circa fin. dum tenet matrem non excludi infra tempus anni dati substituto ad petendum tutorem, iuxta opin. Bar. in d. l. 2. ff. qui pet. tut. eandem opin. sequitur Nicol. de Vbal. in tract. succes. ab intest. in 2. parte, in tertia limitatione. Guid. Papæ, in cons. 50. Ioan. Anto. Alex. in consi. 81. Bald. in c. ex parte. col. 2. ver. & is procedo. de appell. & in cons. 498. vol. 4. & idem Bald. in addit. ad Specul. in tit. de posit. char. 2. versi. pono quòd Berta fuit auia, Capra in cons. 67. circa fin. & consi. 14. & cons. 59. & cons. 109. col. 1. Paris. in consi. 84. col. fi. volum. 2.

12 SECVNDÒ Limita, nam exclusa matre, videtur exclusus auus maternus, qui habet matrem in potestate, secundum Bar. in l. quid ergo. §. si quis alieno. ff. de his, qui not. infam.

¶ Contrarium tenent Bal. ibi, & Ioan. de Mont. Spe. rell. & Capra in consi. 14. col. 2.

Tertiò

13 Tertiò Limita, nisi prior in gradu mortuus esset, quia tunc mortuo priore in gradu, incipit currere annus sequenti, vt notat Bald. in d.l. precibus. col. 5. ver. si autē mater esset. Io. Ant. Alex. in consi. 81. Saly. in d.l. sciant. col. 1. versi quæro an primo gradu. Corn. cons. 113. col. 2. uol. 4 Sylua nupt. in 1. part. fol. 67. in 1. limit. Nicell. concord. 108. idem tenet Bal. in l. nepotibus. C. qui pet. tut. Cap. consi. 59. Corn. in d.l. sciant. circa fi. Bolog. in addit. ad consi. Ioan. de Ana. in consi. 101.

14 Tertiò Principaliter amplia, ut etiam masculus, seu fœmina attingens annos septuaginta, & ultra, priuetur ob non petitum tutorem, nec excusentur prætextu ætatis, ita declarat Bal. in l. matres, col. 2. C. ad Tertull. Curt. sen. in consi. 67. col. 6. uersi. & adduco quod uoluit. Syl. nup. in 1. parte fol. 66. in 3. ampliatione.

15 Quartò Amplia, ut mater, & alii descendentes excludantur ob non petitum tutorem etiam à legitima, ita Bal. consi. 140. uol. 1. Barb. cons. 67. col. antepe. in fi. & seq. uol. 3.

16 Quintò Amplia, etiamsi filius decedat post 14. annum, & infra 18. quando per statutum durat tutela usque ad 18. annum, ut uoluit Petr. de Anch. in c. canonum statuta, in antepe. char uer. quæro etiamsi statuto. de cōstit. Ioan. Crot. in l. omnes populi, col. 43. ff. de iust. & iur. Brun. in tract. quod stant. masc. fol. 11. aliàs in 5. arti. in 3. q. circa finem, & eo magis non excusantur, quando tutela durauit minori tempore. Syl. nupt. in 1. part. fol. 67. in 11. ampliat.

17 ¶ Contrarium sentit Bald. in d.l. matres. in fi. C. ad Tertull. & Barb. ibi in apostil.

18 Sextò Amplia, etiamsi successurus ipsi pupillo, qui non petiit tutorem, esset clericus, ita Fely. declarat in ca. ecclesia S. Mariæ, col. 23. uer. sequuntur alii. de constit.

19 Septimò Amplia, nam mulier successura ab intestato, amittit successionem propter non petitum tutorem, etiamsi elapso anno monasterium ingrediatur. ita Bal. in c. ex parte. col. 2. versi. sed quid si mater, de appell. & ibi Præpos. & ponit Syl. nupt. in 1. par. fol. 66. in 6. ampliat.

20 Octavò Amplia, conclusionem procedere etiamsi tutor minus idoneus sit petitus, dum tamen ex proposito, & ex animo damnum inferendi pupillo, vt tenent Saly. in d.l. sciant. col. 2. versic. quæro, quid si non idoneum. Ang. Aret. in §. fi. instit. ad Tertul. col. fi. ver. quid si petat. Syl. nup. in 1. parte. fo. 67. in 9. ampliat. Bal. in l. precibus. col. 9. C. de impub. vers. quid ergo si petijt. & auth. ijsdē. col. 2. C. de secundis nupt.

21 Nonò Amplia, vt in hoc casu non possit mora purgari. Saly. in d.l. sciant. col. fi. ver. sed quero. Ang. Aret. in §. fi. Inst. ad Tertull. ver. quæro an mater. Syl. nupt. in 1. parte. fol. 67. in 7. ampliat. & idem sentit Bal. in auth. sacramentum in fi. C. quando mater, & ponit Ang. in l. si insulam, vbi etiam Alex. in 12. col. in 11. fal. versic. item prædict. ff. de verb. oblig.

22 ¶ Contrarium sentit additio ad Iacob. Butr. in d.l. sciant. & hoc dicit locum habere, quando res est integra, quòd filio non sit prouisum de tutore. & fuit opinio Spec. in titu. de tutor. §. nunc dicendum. ver. quid si mater. & Alex. in apostill. ad Bar. d.l. sciant. & Bal. in consi. 414. vol. 5.

23 Decimò Amplia, nam etiamsi mater, vel alia persona non suscepta tutela, bene & legaliter administrasset negocia pupilli, nihilominus omnino priuatur successione si non petijt tutorem, prout tenent Bald. in l. mater. ver. quæro numquid mater. C. ad Tertull. in l. omnē, col. fi. ver. quid si mater ita. eo. tit. & in l. precibus. col. 5. versi. sed quid si mater. C. de impub. & in l. cum oporteat. § fi. versi. quæro ego. C. de bon. quæ lib. Paris. cons. 86. col. fi. vol. 1. & cons. 84. col. pen. vol. 2. Calca. cons. 53. col. 2. ver. quia præsupponitur. Cur. sen. in cons. 67. col. 17. ver. & adduco. Pau. Cast. in l. omnem. circa fi. ad Tertul. Saly. in d.l. sciant, col. 1. ver. quæro mater.

24 Primò Limita, proximam ampliationem locum habere, quando mulier administrationem suscepisset sine iudice: secus si cum iudice, sed alia solemnia omisisset, vt per Sal. in d.l. sciant, col. 1.

Secundò Limita in muliere rustica, quæ nō potuit

25 consulere peritiores, quia excusatur, licèt tutorem non petierit, si modò vtiliter administrauit, vt voluit Pau. de Castr. in l. Clodius. ver. sed aduerte ad vnum casum. ff. de acq. hæred. Alex. in l. iuris ignorantia. circa fin. versic. ad quod etiam vide. C. qui admitt. Claud. in l. 2. in princ. ver. & infert hic. Pau. de Cast. l. ad matrem. C. de in ius voc. & ibi Lancel. Dec. in prin. & sequitur ibi Aret. Bertrand. cons. 229. col. 1. vol. 3. Brun. in tract. de forma. fol. 95. in tit. quas res person. & quos casus. col. 24. ver. mulieres etiam.

26 Ratio est, quia rusticus ab ignorantia iuris semper excusatur, quando nō potuit consulere peritiores, aliàs secus. Bal. & Saly. in l. iuris ignorantia. & ibi Ias. num. 6. C. qui admitt. Bal. in c. 1. quæ in ecclesiarum. col. 1. de cōstit. & in cons. 265. col. 2. vol. 5. Ang. in l. quicunque. C. qui admitt. Roma. in l. si duo. ff. de acquir. hæred. Alex. in l. iustē. col. 9. ver. quid in rustico. ff. de acq. poss. Fely. post gl. in c. per. tuas. el. 3. col. 2. versi. in gl. 1. de simon. & de hoc est text. in l. si auiam. in fin. C. de ingen. manumiss.

27 Declara, nam si periti non sint in loco habitationis, non tamen rustici excusantur, si sint in locis vicinis. Roma. in l. si duo. ff. de acqui. hæred. Bald. Sal. Alex. & Ias. in d.l. iuris. num. 4. C. qui admitti.

28 Tertiò Limita, nisi esset datus tutor testamētarius, quia talis administrando, licèt non solemniter facit, vt quamuis mater petierit alium tutorem, non per hoc priuetur successione, ita Abb. in consi. 90. vol. 2. & Ange. cons. 107. Maria. iun. in cons. 16. colum. 3. & sequen. volum. 2.

29 XI. Amplia, etiamsi ipsa mater sit tutrix relicta in testamento, & non fecerit ea, quæ facere debebat, nec aliū tutorem petierit, vt per Bar. in cons. 215. in 2. q. Syl. nup. fol. 66. in 1. parte, in 5. ampliat.

30 XII. Amplia, vt etiam mulier rustica non excusetur, quæ non consuluit nisi vnum peritum, vt per Ioan. Ni-

* col. qui hanc dicit communem * opi. in cons. 2. post rep. l. generaliter. C. de secundis nupt. nu. 7. nisi saltem vtiliter administrarit bona pupilli, vt supradictum est in 10. ampliat. in 2. limit.

31 Limita, si non consuluit plures peritiores, quia multū ipsa distaret à ciuitatibus, & à locis, vbi erant peritiores, vt per Soc. in cons. 39. col. 6. vol. 1.

32 XIII. Amplia, vt non sit necesse probare hanc negatiuam, tutorem non esse petitum infra annum, vt dicit Corn. in l. sciant. col. 1. allegat cons. Bart.

¶ Contrarium, vt talis negatiua probari debeat, tenet Alex. in consi. 185. nu. 19. vbi dicit hanc esse commu-

* nem * opin. vol. 6. & eandem opin. tenet. Io. Ant. Alex. in cons. 81. col. 1.

* Tenendo hanc vltimam communem * opin.

33 Limita, illam non procedere nisi probaretur filium decessisse infra pubertatem, vt dicit Salyc. in d.l. sciant, circa fi. & ibi Corn. in vltimo nota. Bal. in addit. ad Spe. in titulo depos. chart. 2. ver. pono, Berta fuit vxor. Signorol. in consi. 193.

34 Amplia, idem esse si probetur filium decessisse post annum post mortem patris. Alex. in cons. 185. col. fin. volum. 6.

35 XIIII. Amplia, vt non prius mater excludatur, quàm sit transactus integer annus, in quo à matre tutor petitus non fuerit. ita Odofred. in d.l. sciant. qui loquitur in matre. Idem clarius. Ang. ibi, Pau. de Castr. & Saly. col. pen. uersi. sequitur in tex. & Corne. col. 1. uersi. nota quòd ad hoc vbi dicit, quòd ista opin. est tenenda, quia humanior, licèt alia opinio sit uerior. Idem tenet Bald. in l. precibus. col 6. uersi. item dixi cõfestim. Idem tenet Odofre. in d.l. matres, C. ad Tertull & ibi. Bald. col. 2. uersi. porro mater. & Paul. de Castr. eandẽ opin. sequuntur Angel. Aret in §. si. inst. ad Tertull. col. 1. & si q. Bal. in cõsi. 140. uol. 1. ubi dicit, quòd ita seruat cõsuetudo Com cõsi. 234. uol. 4. Abb. in cõsi. 90. in fi. uol. 2. Bald. in consi. 292. & cons. 288. & consi. 71. vol. 1. & consi. 379. uol 3. & consi. 289. uol. j. & cons. 391. uol. 4. Capra consi. 100. Angel. consil. 116. & istã dicit cõmunẽ* opin. Alex. in l. si decesserit. circa fi. ff. qui satisd. cog. Paul. de Castr. in l. cũ stipulatus. col. fi. ff. de uerb. oblig. & in cons. 147. uol. 1. Nicol. de Vbald. in tractat. success. ab intest. in 2. par. in 3. limit.

¶ Contrariũ, ut mater debeat statim tutorẽ petere saltem infra 50. dies, nisi fuerit impedita, quo casu ad plus datur annus, tenuit Richard. Malumb. in d l. sciant. ubi etiam Bar. & idem tenet Bar. in l. 2 §. confestim. ff. ad Tertull. & in l. 2. col. 6. uersic. sciendum est. ff. qui pet. tut. sentit Paul. de Castr. in cons. 29. col. 2. uol. 2. & maximè, quãdo parum de anno restabat, ut per Fulgos. in consi. 48. clarè, & expressè. Signorol. Homod. in cons. 193. Paul. de Castr consil. 32 2. uol. 2. circa fi. Et quando adeo

36 se arctauit ad petendum tutorem in fine anni, ut non potuerit amplius infrà annum illum petere, ponit Paul. de Castr. in consi. 147. col. 4. uol. 1. nam tunc sibi debet imputari, dummodò non ex neglĩetia, sed ex impedimento tutorem non petierit, ut ibi per eum.

* Tenendo primam communem* opin.

37 Limita, nisi annus fuisset restrictus per iudicem, ut considerat Nicol. de Vbal. in tract. success. ab intest. in 2. par. in 3. limit.

38 XV. Amplia, quia mater etiamsi perfunctoriè petat tutorem, nihilominus priuatur successione. ita Bald. in l. omnem. col. 2. uersi. caueat. C. ad Tertull.

39 XVI. Amplia, ut mater etiamsi per statutum exclusa sit à successione, nihilominus teneatur tutorem petere. Dec cons. 16. sequitur Paris. consi. 41. nu. 58. uol. 2.

¶ Contrarium tenet Ruin. in consi. 44. in fin. uolũ. 2.

40 XVII. Amplia, etiãsi successio deferatur non de iure communi, sed per statutum, ut notat Paris. in consi. 84. col pe. uol. 2. & Mant. iun. cons. 16. col. 1. uol. 2.

41 XVIII. Amplia, vt mater omni commodo priuetur, nedum successione, vt tradit Mant. in consi. 335. nu. 3.

42 Primò Limita principalem conclusionem, quia nõ petens tutorem impuberi, licèt excludatur à successione, nõ tamen excluditur à legatis particularibus sibi factis. ita tenet gl. 1. in d.l. sciant. & ibi Bal. in 1. q. Cyn. in l. omnem. in prin. & ibi Alber. de Rosat. Bal. & Paul. de Cast. Saly. & Corn. C. ad Tertul. Aret. in consi. 40. in fin.

¶ Contrarium sentit Soc. in consi. 39. col. 5. vol. 1.

43 Sublimita, primam opi. procedere, secundum Sal in d. l. sciant. col. 2. in legatis factis de bonis patris: secus in legatis factis de bonis impuberis. idem tenent Syl. nupt. fol. 68. in 1. part. in 14. limit. Pau. de Cast. in d.l. omnem, C. ad Tertull.

¶ Cõtrarium in hoc voluit Corne. in d.l. sciant. col. 2. licèt dicat in practica non esse recedendum à prima opin.

44 Secundò Limita, quia non petens tutorem non priuatur substitutione fideicommissaria per quam succeditur testatori, non autem ipsi pupillo. Ita Bar. in d.l. sciãt. & Ang. & idem tenet Bar. in l. 2. col. 4. uersi. si uero. vult. ff. qui pet. tut. Saly. in d.l. sciant. col. fi. Ioan. de Anan. in consi. 102. Corn. in d.l. sciant. col. 2. Arc. in d. consi. 40. in fin.

45 Amplia, quia idem dicendum est in substitutione vulgari ex qua similiter succeditur testatori, vt notant Petrus de Anch. in cons. 440 col. 2. in fi. Paris. in consi. 41. col. 8. uol. 2. Ang. in d.l. sciant. Soc. in consi. 20. col. 5. vers. insuper etiam videtur. vol. 1.

46 Sublimita, quando fideicommissum non in primis sed in secundis tabulis relictum fuisset, vt voluit Bal. in l. omnem col. 1. C. ad Tertullia.

¶ Contrarium sentit Corn. in d.l. omnem, in fin. licet dicat in practica non esse recedendum à prime opin.

47 Tertiò Limita, quando filius decessisset post pubertatem. ita Odofred. in d.l. sciant. Bald. in l. matres. per illum tex. in summario, & in princip. qui assignat rationem. & Salic. ibi, in prin. & Corn. in prin. idem tenet Bar. in l. 2. §. si mater. ff. ad Tertul. & in l. 2. col. 3. versi. 4. sic. ff. qui pet. tut. Io. Fab. in §. fin. Instit. ad Tertull. & ibi Nicol. de Neap. Cur. iun. in l. precibus. nu. 67. C. de impub. Corn. consi. 234. col. 1. ver. si autem decesserint puberes. uol. 4. Paul. de Cast. in consi. 370. in fin. volum. 1. Nicol. de Vbald. in suo trac. de success. ab intest. in 2. par. in 3. limit.

48 Quartò Limita, si filius ante annum decedat, ut per Bal. in d. l. matres. col. 2. versic. est & alius casus. vbi Pau. de Cast. in prin. & Ang. in d.l. sciant. in prin. Bal. in cons. 83. circa fi. versi. nec obstat prędictis. uol. 5. in consi. 392. super 3. puncto. vol. 4. & cons. 37. vol. 3. & in consi. 398. vol. 4. Pau. de Cast. in consi. 29. vol. 2. in consil. 119. col pe. vol. 1. Ang. in cons. 166. Ruin. consi. 8. col. pen. uol. 3. qui ampliat idem esse in tempore præfixo à statuto.

49 Sublimita, quando parum de anno restabat, vt declarant Fulg. in cons. 138. in fi. Alex. in cons. 185. col. fin. vol. 6. Pau. de Cast. in cons 147. vol. 1. col. 2. & seq. & idem voluit in consi. 29. vol. 2. & in l. si decesserit. ff. qui satis. cog. Alex. in l. cum stipulatus. col. pe. ff. de uerb. obli. Bertran. in consi. 18. col. 1. vol. 1.

¶ Contrarium tenent Pau. in d. l. cum stipulatus, & Alex. in d.l. si decesserit, circa fi.

50 Quintò Limita, si is, qui debebat petere tutorem, excusetur propter probabilem ignorantiam. Bart. in l. 2. col. 4. ver. item intellige. ff. qui pet. tut. Corn. in cons. 87. col. 1. & seq. vol. 4. Soc. in consi. 153. col. penul. & fin. Fulg. in consi. 138. in fi.

51 Sextò Limita, quando is, qui petere debet, esset minor: quia tunc excusaretur, si non petijt tutorem. ita Odofred. in d.l. matres. & ibi Bal. in prin. & in l. precibus. col. 4. ver. videmus ergo. & Saly. in d.l. matres. & idem voluit Albe. de Rosat. in d.l. omnem, C. ad Tertull. Bal. & Sal. in d.l. sciant. Bal. in cons. 411. vol. 3. Ang. in consilio 118. in fi. Ful. in consi. 126. in prin. & consi. 52. Paul. de Castr. in cõs. 29. col. 3. in prin. vol. 2. Corn. in cons. 234. col. 1. vol. 4. Soc. in consi. 153. col. fi. ver. 6. mater minor. Capra in consi. 14. col. pen. in fin. Apostil. ad Abb. in c. ex partem. de appell. Petr. de Anch. consi. 440. col. 1. Ias. in addit. ad Christophor. Porc. in §. fin. Inst. ad Tertull. Cor. in cõs. 40 col. 2. uol. 3. Dec. in d. c. ex parte M. col. fi. de appell. Bertran. consi. 18. col. 1. vol. 1. Nicol. de Vbal. in suo tract. success. ab intest. in 2. par. in 3. limit. Maria. Soc. iun. cons. 8. col. 3. uol. 1. qui ampliat, etiam si postea
52 fiat maior, & post maiorem ætatem filius decedat. & consi. 11. col. 3. vol. 1. & in cons. 119. nu. 13. col. 1. & in consi. 315.

53 Ampli. etiam si transacto anno efficiatur maior: & postquam maior fuerit, non petierit tutorem per annum ita

ita Saly.in d.l.sciant.col.j.& in l.fin. C. si aduers. delict.
Spec.in tit.de in integr.restit.§. t.vers sed quid. si ipsa.
Albe.de Ros.in l.omnem C.ad Tertull.Bald.in auth.
si captiui.col.2.C.de episcopis,& cler.& in l.qui contra.
colum.1.C.de incest. nupt.in l.fin. C. si aduers. delict.
Bald.in l.precibus.colum 4.vers.quid ergo.vbi dicit istā
* communem * opinionem.C.de impub. Rom.in cons.
203.incip.vt habes,& consi.279.Petr.de Anch.in cons.
440.col.fi.Ias.in addit.ad Christoph.Porc.in §.fi.Insti.
ad Tertul.in fin.& in d.l.minoribus.& istam dicit com-
* munem * opi.Corn.cons.40.col.2.vol.3.Ias.in l. scien-
dum §.fi.vers.ad idem facit. ff. qui satisd.cog. Soc.cons.
39.colum.6.vers.& prędicta procedunt. vol. 1. Fulg.in
cons.52.col. 2.& seq. Ang. Aret.in §.fi.col. fin. Inst.ad
Tertull.Grat.cons.83.volum.2.per totum.Tiraq.in reg.
cessante causa.in 4.limitatio.num.7.

¶ Contrarium tenuit Oldrad.& Ang.in l.minorib.
C.de his,quib.vt in dig.

54 Concordā,vt per Pau.de Castr.vt prima opinio pro
cedat,quando ante maiorem ætatē totus annus esset trā
sactus,aliàs secus:& hoc dicit Pau. de Cast. tam in d.l.
minoribus,quàm in l.sciendum.§.fi.ff.qui satisd. cog. &
idem tenet Alex.in l.si cum dotem.§ maritus.col.penul.
ff.sol.matr.

¶ Contrarium etiam in hoc casu, & sic quòd opinio
prima sit indistinctè vera,tenuit Alex.in d.l. minoribus.
de his quib.vt indign.

55 PRIMÒ Sublimita,nisi minor iam deuenisset ad il-
lam ætatem,in qua ex forma statuti haberetur pro maio-
re 25.annorum.ita declarat Dec. in c. ex parte M.col.
fi.de appellat.

56 SECVNDÒ Sublimita in masculo,qui pp ætatē nō ex
cusaretur vt ipso iure, sed remedio restitutionis in inte-
grū posset sibi succurri.ita declarat Saly.in d. l. sciant. in
princ C.de legit.hæred.

57 ¶ Contrarium, quod in hoc casu non sit differentia
inter masculum , & fœminam minorem, sentit Spec.in
tit.de in integ.rest. §. t.vers.sed & si mater.& Fulg.ex-
pressè in cons.52.col. t.& seq.

58 VII Limita,quando fauore pupilli cessatum esset à
petendo tutore.ita Bal.& Saly.in d.l.matres. in princ.in
2.casu.Bar.in l.2.col.1.in fin.vers.pro hoc facit.C.de ne
got.gest. Petr.de Anchar.cons.440. colum. 3.vers.hoc
ergo præsupposito.Alex.in apostil.ad Bart.in d.l.sciant.
& in apostill.ad l.secundam.§.si mater.ad Tertul.& apo
stil.ad Iacob.Butr.in d. l. sciant. Hippol.in sing.302.&
propterea dicit glo. in consue. Biturig. §.9. quod
excusatur mater quæ egenis filijs tutorem non pe-
tijt.

¶ Contrarium tenent Petr.de Anch.in cons.104.co-
59 lum.2.vers.præterea licet tenuere.Et istam opi.puto ve-
ram,quia licet substantia pupilli non exigat tutorem,ta
men persona quæ ali, & gubernari debet, cui personæ
principaliter tutor datur,semper exigit tutelam,arg. tex.
in §. t.inst.de tutel.cum vulg.

60 VIII. Limita,si mater aliquo casu fuisset impedi-
ta petere tutorem,vt sentit Signoro.Homod. in d.cons.
191.Guid Pap.in cons.179.ibi, 1.casu.Ang. Aret.Inst.
ad Tertull.§.fi.in 4.not.Grat.cons.83.col.2. vol.2.

61 Hinc infertur secundum Pau. de Cast. in cons.147.
col.fi.vol.1.quod mater excusatur propter pestem etiā
si iura in ciuitate redderentur,quia non erat facile inue-
nire homines,quos procuratores ad petendum tutorem
constituere posset.refert,& sequitur Hippo.in l. t. §.pre
62 terea.col.19.ff.de quæst. Et quando ob turbationem ci-
uitatis non facilè potuisset iudicem habere.ponit Fulg.
in cons.138.in fi.

63 Amplia, nam mater similiter excusatur, si propter
pestem administrauit non confecto inuentario, vt vo-
luit Io.Ant.Alex.in cons.161.

64 IX. Limita , si is,qui petere debet , tanquam proxi-
mior in gradu,& ad quem spectat successio, esset legiti-
mus tutor:nam non tenetur aliū petere,nec priuatur, si
non administrauit.ita Angel.in cons.37.& ista fuit opi
nio Dyni.

65 ¶ Contrarium tenent Bar.in l.2.col. t.in fin.vers.cō-
trarium credo.ff.qui pet.tut. Bald.in cons.317.volu.5.
Corn cons.113.col.fi.vol.4. qui dicit ita etiam consul-
uisse Dionysium de Barigianis,qui tempore suo appel-
labatur Doctor veritatis:& eandem opin.sequitur. Pau.
de Cast.cons.370.in fin.vol.t.

66 X. Limita,quando pupillus habet pupillarem substi-
tutum,nam tunc non excluditur mater , si tutorem non
petat infra annum,ita Bart. in l.2.col.5. ff. qui pet.tut.
Bald.cōs.317.vol.5. Cor.in d.l.fuāt.in fi.qui tripliciter
limitat ex mente Bart.in d.l.2.ff.qui pet. tut. Angel.in
cons.118.in fin. Petr. de Anchar. in consilio. 250.
colum 2.

67 ¶ Contrarium sentit.Bal.in cons.410.vol.3. vbi te-
net,quòd excluditur aua per lapsum anni , & non sub-
stitutus pupillaris.

68 XI. Limita , si is , qui poterat excludere negligentē
ob tutorem non petitum, tacuit : quia hæres eius illum
excludere non poterit.ita Petr. de Anc.in cons.140. co-
lum.2 vers.præterea non absurdè.

69 XII. Limita,quando is,qui gradu proximus est, tu-
telam suscipiat seruatis seruandis,licet malè, & inutiliter
administret,vt dicit Fulgos.in cons.52.col.3.

70 XIII. Limita,nam non priuatur mater , vel alius,
ad quem spectat onus petendi tutorem , quando pupil-
lus habet tutorem legitimum.ita in matre ponit glo. &
Saly.in l.matres.col.2.C.ad Tertull.Fulg.in cons. 52. in
fin.& cons.138.in fin.Alex.in cons. 185. col.fin.vol.6.
Maria.iun.cons.16.col.2.vol.2.

71 ¶ Contrarium in matre tenet Bart. in d. l.matres.&
ibi Bald.& Pau.de Cast. Albe.de Ros. in l. omnem. in
fi.C.ad Tertull.Bald.cons.41.vol.3.Guid.Pap. in cons.
179.Mot.io cons.335.

72 PRIMÒ Concorda has opin.nam aut legitimus
præcedit matrem in tutela , & procedat prima opinio: si
autem non præcedit, sed mater præcedit eum , tunc se-
cunda opinio locum habet. ita declarat Soc. in consil.
253.col.fin.& ita procedit quod notat Bal.in d.l.matres
circa fi.vers.quæro vlterius , dictat statutum. & fuit de
mente.Bal.in d.l.in prin.dum saluat glo. in d. l. matres,
in patre,qui filium emancipauerat.

73 SECVNDÒ Concorda, vt per Bal.in l. precibus. col.
5.vers.solutio,si legitimi.nam aut tutor legitimus solē-
niter cum decreto iudicis administrat,& tunc mater ex-
cusatur:aut administrat de facto, & tunc ipsa priuatur
successione , nisi infra annum apud acta renunciauerit
tutelæ.

Tenendo primam opin.

74 Amplia , idem esse in tutore testamentario , vt dicit
Bal.in cons.403.vol.4 Ang.in cons.166. col.fi. vers.1.
quia.Rui.in cons.8.col.pe.vol.3.

75 Hinc est,vt si mater infra annum nubat, ex quo suc-
cedit in eius locum legitimus tutor ipsius pupilli , ipsa
non priuabitur,vt per Ang.in l.matres. C.ad Tertull.

76 Sublimita,quando tutor legitimus non esset talis,qui
compelli posset inuitus ad tutelam.ita Calca. in consil.
335.col.6.

77 ¶ Contrarium voluit Maria. iun.in cons. 16. col.3,
& seq.vol.2.

78 XIIII. Limita in matre prodiga , cui bonis esset
interdictum , quia non priuatur successione ex eo, quia
tutorem

tutorem non petijt. Ita Ang. in l. Fulcinius. §. adeo. in fi. ff. ex quib. cauſ. in poſſ. eat. & in l. is cui bonis. col. 1. ver. tu limita hoc. ff. de verb. obligat. ponit apoſtill. ad Abbat. in ca. ex parte M. de appell. Sylu. nup. in 1. par. fol. 68. in 8. fall.

79 XV. Limita, ſi ante annum ingrediatur monaſterium, ita Bald. in d. c. ex parte. vbi hoc idem tenet, etiã ſi efficiatur de tertio ordine. & Præpoſ. ibi. col. 2. idem voluit Sylua nup. in 1. part. fol. 66. in 6. ampliatio. & Bal. in l. omnem. col. fi. verſ. ſed quid ſi mater. C. ad Tertull.

80 XVI. Limita, ſi etiam tacitè à marito habuerit licẽtiam tranſeundi ad ſecunda vota. ita Grat. in conſ. 83. col. 2. in fin. vol. 2.

81 XVII. Limita, nam mater nedum habet annum, ſed etiam nouem dies vltra annum, ſecundum glo. conſuet. Turonen. fo. 108. col. 1.

De iure immunitatis.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Immunis ſi deſcribatur in libro debentium ſoluere, & non appellet, ſibi præiudicat.

1 QVI eſt immunis à ſolutione collectarum, ſi deſcribatur in libro debentium ſoluere, & non appellet infra decem dies, ſecundum alios infra annum, videtur ſuo priuilegio renunciare, & ſibi præiudicare. quam opin. tenent Angel. in l. 1. §. ſi quis tutor. ff. quando appel. ſit. verſ. hic eſt caſus in terminis. Alex. conſ. 136. colum. 3. in fi. verſ. præterea etiam poſito. vol. ſecundo. & conſ. 101. col. 6. in fin. verſ. 3. principaliter. vol. 1. And. de Barulo in l. 1. C. de his qui ſpont. muni. ſube. Fely. in c. cum acceſſiſſent. num. 28. verſ. ad idem not. vbi Abb. col. fi. de conſtit. Iaſ. in l. prætor. §. ſi. ff. de op. nou. nunc. col. fin. verſ. aliquando officiũ, poſt Ro. ibi, col. 1. verſ. adde duos. Balb. in tract. præſ. in 4. par. quar. part. prin. in 30. q. nu. 106. verſ. & ꝑ hoc dicto. fol. 29. colum. 2. Claud. in l. fi. col. fi. verſ. item ad vnum aduert. ff. de conſtit. Princ. Bertran. conſ. 181. col. 7. verſ. præterea ex diſcurſu. uol. 3. in nou. & cõſ. 227. nu. 10. vol. 3. in antiquis. Gozad. conſ. 23. col. 3. verſ. nõ obſtãt contraria. Pariſ. conſ. 25. num. 114. vol. 1. Dec. in conſ. 638. num. 9.

¶ Contrarium videtur tenere Iaſ. in l. falſo. circa fin. verſ. item in materia. C. de diuerſ. reſ. & clarius in l. fi. col. fi. verſ. noti poſtremo. ff. de conſtit. Princ.

* Tenendo primam communem opin.

2 PRIMÒ Limita, quia illa locum habet, quando deſcriberetur quis pro oneribus, à quibus eſt immunis per priuilegium: ſecus verò, ſi eſſet immunis ex diſpoſitione iuris communis, ita Rui. conſ. 107. cum. 4. verſic. non obſtat etiam. vol. 5.

3 SECVNDÒ Limita, nam concluſio habet locum quãdo quis in totum immunis, deſcriberetur tanquam non immunis: ſecus vero, quando non immunis diceret ſe exceſſiuè grauatum, quia tunc ſemper poſſet conqueri de ſuo grauamine. vt notant Balb. in tract. præſ. in 4. par. quartæ partis prin. q. 30. num. 106. & ſeq. fol. 29. & Bertran. conſ. 181. nu. 16. verſ. præterea ex diſcurſu. volu. 3. in nouis.

4 Infertur igitur ex principali concluſione, vt immunis ſoluens collectas ſine proteſtatione, amittat priuilegium immunitatis, vt declarat Bart. in l. 1. C. de his, qui ſponte munet. ſub. ver. nota finem legis primæ. Io. And. in c. 2. col. 2. in prin. verſ. maximè ſi talis priuilegiatus, de immunit. eccl. Alexand. conſ. 136. col. 3. verſ. rurſus dico. vol. 2. Abb. in c. cum acceſſiſſent. de conſtit. col. fin. verſ. & vide omnino, & ibi Fely. colum. 13. verſ. 3. regula eſt. ſentit Rom. conſ. 252. in fin. verſ. quoad vltimum. Ruin. conſ. 196. col. 3. verſ. quo verò ad ſecũdum. volu. 1. Pet. de Anch. in conſ. 260. in fi. verſ. poſtremò non ſolum. Barb. conſ. 41. col. 7. facit. l. 2. vol. 1.

5 Amplia idem eſſe, quando promiſiſſet ſoluere. Ioã. Andr. in d. c. 2. col. 2. in princ. ver. maximè ſi talis. de immu. eccleſ. Pet. de Anch. in cõſ. 260. in fi. verſ. poſtremo non ſolum.

6 ¶ Contrarium in ſoluente tenet Cyn. in l. voluntariæ. in 1. col. in 1. not. C. de excuſ. tut. Iaſ. conſ. 26. col. 2. verſ. nec obſtat. vol. 3. Alexan. conſ. 192. col. fi. verſ. poſtremo circa quartam. vol. 2. Guid. Pap. q. 387. Caſſan. conſ. 65. colum. 5. verſic. quoad probationẽ verò. Alex. conſ. 35. col. 4. verſ. ſed ea mihi. vol. 5. & conſ. 108. col. fin. verſ. non obſtat ſextum. vol. 3. Iaſ. conſ. 25. col. 1. in fi. verſ. non obſtat illud. vol. 3. ſentit Ripa licèt non clarè in 21. reſpon. circa. fi. verſ. accedat ad corroborationẽ. vol. 1. Dec. in c. cum acceſſiſſent. col. 8. verſ. quinto. Abb. de conſtit. verſ. retenta tamen.

Tenendo primam opin.

7 PRIMÒ Limita, quando immunis non ſoluiſſet, ſed tantum immunitas eſſet reuocata, quia ſi fuiſſet reuocata nulliter, non eſſet opus appellare infra decem dies, aut infra annum, ſed ſemper opponi poſſet de nullitate vſque ad 30. annos. ita declarat. Rui. conſ. 196. col. pen. verſ. non obſtat etiam. vol. 1.

8 SECVNDÒ Limita, ſi immunis coactè ſoluiſſet. Ruin. in d. conſ. 196. col. fin. verſ. poſtremo non obſtat. vol. 1. & conſ. 11. num. 20. volu. 5. idem dicit Roma. in conſi. 252. in fine: vel iuſſu ſuperioris, vt per Abb. in conſ. 94. circa finem. verſ. non obſtat. uol. 1.

9 TERTIÒ Limita, vt immunis faciat ſibi præiudiciũ quo ad ea onera tãtum, pro quibus reperitur deſcriptus, non quo ad alia, vt conſiderant Guid. Pap. q. 387. & Rui. conſ. 218. col. 6. verſ. non obſtat etiam. vol. 1. Alex. in conſ. 33. col. 1. vol. 5. Iaſ. in conſ. 125. nu. 2. verſ. præterea. vol. 3.

10 QVARTÒ Limita. quia per vnicam ſolutionem non amittit quis priuilegium immunitatis, ſed requiritur ſolutio continuata, vt puta ſpatio triginta annorũ. ita Abb. in conſ. 94. circa finem. volum. 1. Alexan. in conſ. 193. colum. fin. verſic. poſtremo, volum. 2. & in conſi. 33. colum. 1. & ſeq. volum. 5. Iaſ. in conſ. 25. num. 2. verſi. nec obſtat. volum. 3. Guid. Pap. q. 387. Grat. in conſi. 61. nu. 45. vol. 1.

11 Sublimita, hoc procedere in priuilegio habente tractum ſucceſſiuum, ſecus autem in priuilegio momentaneo, vt per Alex. in d. conſ. 33. uolum. 5. Guid. Pap. deciſ. 387. & not. Cin. Bald. & Saly. in l. voluntariæ. C. de excuſat. tutor. & Abb. Ancha. & alij, in c. ſi de terra. & in c. accedentibus, de priuileg.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Forenſes ſunt immunes à Collectis.

1 COLLECTA non poteſt imponi forenſibus etiã reſpectu poſſeſſionum quas forenſes habent in territorio

territorio collectantis. ita voluit Bar. in l.1.col.3. vers. sed quæro cui, C. de mul. & in quo loc. lib. 11. in l. munerum. §. patrimoniorum. ff. de mun. & honor. in l. rescripto. §. fi. eo. tit. in l. libertus. §. sola. ff. ad municip. in l. cum neque. C. de incol. lib. 10. Feder. de Sen. in consi. 151. col. 2. in prin. Imol. in consi. 48. Guid. Pap. q. 396. & cons. 61. circa fi. Alex. consi. 78. col. 1. vers. si vult se fundare. & col. pen. ver. minus etiam. vol. 6. & cons. 68. col. 1. vol. 2. & cons. 52. in princ. vol. 5. Dec. cons. 285. col. 2. vers. 2. principaliter. Curt. iun. cons. 60. col. 1. & cons. 61. colum. 1. ubi dicit istam * communem opin. Idem voluit Alex. cons. 101. col. 3. vol. 1. Parpal. in l. placet. col. 13. vers. secundò dicatis. C. de sacros. eccles. Aret. cons. 132. col. 1. Paris. cons. 25. col. 1. & seq. vol. 1. Aim. cons. 195. Grat. cons. 61. col. 4. vol. 1. Ruin. cons. 111. col. fi. vol. 5.

2 ¶ Contrarium, quòd etiam forensibus possidentibus bona in territorio possint imponi collectæ, voluit, licèt non clarè, Ioan. Andr. de Isern. in c. 1. in tit. quæ sint regal. in verbo, condemnationum, dum dicit collectam esse munus patrimoniale. & clarius ibi hoc uoluit Bal. col. fi. vers. item collectæ. & fuit de mente glo. in l. 2. C. de mun. patri. lib. 10. Dec. cons. 694. col. pen. Curt. iun. cons. 60. col. j. in fi. Alex. cons. 52. circa fi. vol. 5. & in apost. ad Bart. in l. rescripto. §. fi. ff. ad municip. licèt loquatur de collectis sportularijs. & sentit Paul. de Cast. in l. inter debitorem. col. 1. ff. de pact.

Tenendo primam opinionem magis * communem.

3 Primò Amplia, etiamsi collecta habeat certam, & determinatam præstationem, ita Aretin. in consi. 132. col. 1. & seq.

4 Secundò Amplia, quia forensis tenetur etiam ad collectas pro constructione murorum, pōtium, & viarum, vt uoluit Sily. in l. neminem. C. de sacrosan. eccles. Alex. in cons. 68. col. 4. vol. 4 Guid. Pap. q. 7.

5 Primò Limita, principalem conclus. in vsurario, cui ex dispositione iuris communis, etiamsi forensis sit potest imponi collecta, prout tenent Bart. in l. 1. col. 3. & seq. C. de mul. & in quo loc. lib. 11. in l. cum neque, C de incol. lib. 10. in l. munerum. §. patrimoniorum. ff. de mun. & honor. Bald. in l. etiam colum. penult. C. de execut. rei iudic. Parpal. in l. placet. columna 13. in 3. fallen. C. de sacrosanct. eccles. Calder. in consilio 6. de censibus.

6 Secundò Limita in ciuitatibus, uel locis, quæ habent hoc priuilegium collectandi forenses possidentes. ita Bart. in d. l. 1. col. 4. de mul. & in quo loc. lib. 11. & in l. cum neque. C. de incol. in l. munerum. §. patrimoniorum. ff. de mun. & hon. in l. libertus. §. sola. ff. ad municip. Curt. iun. in cons. 60. col. 3. vers. succedit igitur aliud. & cons. 61. colum. 3. vers. sed multo clarius. Parpal. in d. l. placet. colum. 13. in 1. limit. Aret. consi. 132. colum. 2.

7 Tertiò Limita, quando de consuetudine collecta imponeretur forensibus. ita Bart. in d. l. 1. colum. 4. C. de mul. & in quo loc. lib. 11. & in l. cum neque. C. de incol. Bal. in l. etiam. col. pen. C. de execut. rei iudic. Alex. cons. 101. col. 3. vol. 1. & consi. 51. col. 1. vol. 5. & cons. 78. col. pen. vol. 6. & cons. 68. col. 3. vol. 2. Aretin. cons. 132. col. 2. & seq. Guido Pap. q. 397. Dec. consi. 691. col. 1. Curt. cons. 60. col. 2. & cons. 61. col. 2. Alex. in apostil. ad Bar. in l. rescripto. §. fi. ff. de mun. & hono. Bal. in cons. 433. vol. 1. & cons. 227. vol. 1. Guid. Pap. q. 87. & voluit Bart. in simili, & in casu fortiori, in l. 1. C. de auro coron. lib. 10.

8 Primò Declara talem consuetudinem vigere per Italiam communiter, ut dicit Bart. in d. l. 1. col. 4. in fi. C. de mul. & in quo loco, & in l. libertus. §. solam. ff. ad municip. Bal. in l. etiam. in fi. C. de exec. rei iud. Alex. in consi. 101. col. 3. uolu. 1. & cons. 52. vol. 5. & cons. 68. nu. 10. vol. 2. Ias. in l. placet. C. de sacrosan. eccles. Dec. cons. 694. col. 1. Brun. in tract. q. stant. masc. fol. 12. in 6. artic. princip. colum. 6. vers. & ita dicit Paris. consi. 15. num. 55. & seq. & num. 76. vbi dicit communem * opinionem.

9 Secundò Declara, quia Bar. in d. l. cum neque. C. de incol. exigit in hoc casu consuetudinem temporis immemorabilis. & idem tenent Aret. consi. 132. col. 3. & Alex. cons. 52. vol. 5. & cons. 68. colum. 2. volum. 2. Ruin. consi. 116. colum. 3. volum. 4 & cons. 126. col. 1. eod. uolum.

10 ¶ Contrarium verò, quòd in hoc casu non requiratur tempus immemorabile, sentit Alex. in d. consi. 68. col. 2. uol. 2. dū tenet in alia opinione, ut sufficiat tempus 40. annorum. & post in 3. col. tenet sufficere tempus 30. annorum. idem tenuit Curt. cons. 60. col. 1. Ias. in d. l. de quibus. ff. de ll. qui tenet sufficere tempus decem annorum. idem tenet Balb. in tract. præscrip. in 3. par. quintæ par. principalis, in 6. q. apostil. ad Bar. in l. j. C. de mul. & in quo loc. Parpal. in l. placet. col. 13. in 3. fallen. C. de sacros. eccles. Paris. consi. 25. col. 9. vol. 1. & col. 3 & 12 in fi.

11 Concorda, quia prima opinio procedit in iuribus realibus habentibus causam discontinuam, in quibus requiritur tempus antiquissimum, secunda uerò opin. procedit in personalibus, ut per Aim. de antiq. temp. in quarta par. nu. 178.

12 Quartò Limita, si prædia effecta sint tributaria, vt not. Bar. in l. libertus. §. sola. ff. ad municip. in l. rescripto. §. fi. ff. de mun. & honor. in d. l. cum neque. C. de incol. in d. l. 1. col. 4. C. de mul. & in quo loc. Bal. in l. 2. col. 1. in fi. ver. & adhoc. C. sine censu, uel reliq. fun. & in consi. 227. col. 3. vol. 1. Parpal. in d. l. placet. col. 13. in 2. fal. C. de sacros. eccl.

13 Quintò Limita, si collecta imposita fuerit à supremo Principe, cui non modò locus, in quo collecta solui debet, sed etiam persona, quæ ut forensis recusat solutionem, subiacet, ut declarat Bart. in d. l. 1. col. 4. ver. aut imponitur. C. de mul. & in quo loc. Paul. de Castro in cons. 386. vol. 1. Venafr. in cons. 32. col. fi. Soc. in cons. 129. col. 1. in fi. & seq. ver. sed prædictis. uol. 1. Ruin. cons. 111. col. 3. uol. 5.

14 Sextò Limita, si non solueret forensis collectā pro possessionibus alibi sitis, ut puta in loco sui domicilij. ita Guid. Pap. q. 7. Venaf. in consi. 22.

15 Septimò Limita, nam per statutum etiam forenses possidentes possunt astringi ad collectas, vt si statutum disponat, ut quicunq; habeat possessiones in territorio, contribuat in collectis. istud uoluit Bal. in l. unica. col. 6. uer. & gl. ibi dicit, C. de sent. quæ pro eo, quod interest. Alex. in cons. 101. col. 3. in fin. vol. 1. in consi. 68. col. 4. circa fi. uol. 2. & in cons. 52. uolum. 5. & cons. 148. in princ. uol. 6. Paul. de Castr. in cons. 329. col. 3. Dec. in cons. 694. Balb. in tract. præscript. in 2. uol. 1. Curt. in cons. 60. col. j. & cons. 61. colu. 2. par.... quintæ par princ. in 6. q. & Alex. in l. rescripto. §. fi. ff. de mun. & honor. & in apost. ad Bart. Paris. in cons. 25. nu. 79. & seq. uol. 1.

16 Amplia hanc limitationem, quia collecta imposita uigore statuti, solui debet etiam si statutum non reperiatur, ut not. Bar. in l. admonendi. col. 3. uer. & istud facit ad q. & ibi Ias. col. 18. ff. de iureiur. Felyn. in c. quoniā Abb. col. fi. de offi. deleg. Paris. cōs. 35. nu. 81. uol. j.

17 Sublimita, quia vigore huius statuti forensis est tantummodò astrictus ad solutionem respectu rerum, nō autem respectu personæ, ita ut si soluere recusauerit, possint

possit sibi bona deferri, non autem de persona capi, vel in carceribus detineri potest, prout declarat Bal. in l. etiam. col. pen. C. de execut. rei iudic. & Paul. de Cast. in l. inter debitorem. col. 2. ff. de pact.

18 Hinc infertur, forenses ad onera personalia astringi non posse, vt uoluit Bar. in l. 1. C. de aur. coron. lib. 10. Paul. de Cast. in consi. 317. col. fi. vol. 2. Parpal. in l. placet. col. 14. vers. omitto quærere. C. de sacros. eccl.

19 Amplia hanc illationem, ut nec statuto, vel consuetudine induci possit, vt forensis persona, licet possideat bona in territorio, distringi, aut detineri possit, vt notant Inn. quem sequuntur ibi Io. And. Anto. de Butr. Imol. & Abb. in c. postulasti. de foro compet. idem sentit Bart. in l. nullus. C. de Iudæis. & in l. ne quid. in fi. ff. de incend. ruin. & naufr.

¶Contrarium voluit Bart. in d. l. 1. C. de aur. coron. lib. 10. & Alex. in cons. 68. vol. 2. & in consi. 52. vol. 5. & sentit Calder. in cons. 6. de censib.

Quòd cuiusque vniuersitatis nomine &c.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Vniuersitatis, & singuli homines ipsius, an idem sint.

EX gl. in l. sicut. in §. si quid. ff. quod cuiusq; vniuersitatis nomine. in gl. vnica, in fi. colliguntur duæ conclusiones.

PRIMA conclusio est, quod vniuersitas, & singuli homines idem sunt, quia vniuersitas ipsa nihil aliud est, quàm homines ipsius uniuersitatis. & idem not. ibi Bal. circa fi. Mant. in cons. 2. nu. 75. & seq. Rui. in cons. 66. nu. 5. vol. 5.

¶Contrarium tenent Paul. de Castr. in d. l. sicut. in §. si quid. in princ. ff. quod cuiusque vniuersitatis nom. Bart. in l. aut facta. §. fi. ff. de pœn. vers. vlterius quæro. Abb. in cons. 6. vers. non obstat. vol. 1. Aret. in l. 1. §. fi. in 2. col. ff. de acquir. poss. Fely. in cap. eam te. col. 13. de rescr. qui infert ad multa, & multos Doct. allegat, quos non recenseo, referendo me ad illum. & ibi Rip. num. 43. Corne. consi. 63. vol. 4. num. 4. Fel. in cap. dilectus. el 2. in 2. colum. in fi. & seq. de sim. Paris. in consi. 27. nu. 102. vol. 1. & cons. 111. nu. 61. vol. 1. Corne. consi. 148. nu. 25. vol. 1. Bertr. cons. 42. nu. 7. vol. 2. Oldend. in libell. iur. & æquit. fol. 188. Dec. cons. 61. col. 2. in fi. & in c. eam te. nu. 7. de rescr. Rui. cons. 202. col. 3. vol. 2.

2 Hinc est, quòd quando vniuersitas nihil habet, & solutio debet fieri per singulos: tunc singuli non soluunt ut singuli, sed tanquam vniuersitas: vt puta si dissoluto monasterio monachus petit partem, nam eam petit non tanquam monachus, sed quasi pars conuentus, ut tradit gl. in c. cum dilecta. in uerbo, restitutis, de rescr. vbi ponit vtrumque dictum, & ibi Fely. num 93. Guid. Pap. q. 87. Bertr. cons. 117. nu. 2. vol. 2. in nouis.

3 PRIMÒ Concorda, nam aut omnes de vniuersitate nemine excepto aliquid fecerunt, & tunc procedat prima opin. ut dicatur factum ab uniuersitate: aut aliqui de uniuersitate nō interfuerunt, & tūc non dr̄ factū ab vniuersitate. ita declarat Cor. in cons. 299. nu. 13. vol. j.

4 SECVNDÒ Concorda, quia homines de uniuersitate dicuntur ipsa vniuersitas, si collectiuè capiantur, non si distributiuè. ita concordant Fely. in c. significasti. col. j. de for. compet. & Corn. cons. 211. nu. 4. uol. 4.

5 TERTIÒ Concorda, quod vniuersitas nihil aliud est, quàm homines vniuersitatis secundum ipsam ueritatē: sed secundum fictionem, & dispositionem iuris aliud est vniuersitas, aliud homines vniuersitatis, prout refert. Fel. in c. eam te. de rescr.

Tenendo vltimam partem, ex ea infertur ad plura, quæ congerit Fely. in d. c. eam, te. col. 13. de rescr. & in c. dilectus. el 2. col. de simo. ad quæ me remitto.

6 PRIMÒ Infertur ultra ibi dicta, quod debitum uniuersitatis non est debitum singulorum, nec econtra. text. est in d. l. sicut. in §. si quid. ff. quod cuiusque vniuersitatis nom. & ibi Ang. in princip. & Paul. de Cast. in 1. & 2. not. Bertr. in consi. 242. col. 1. uol. 3. Milleus, in practica fol. 52. col. 4. Affl. sup. const. fol. 317. in rubr. de animal. in pasc. affide. nu. 12.

7 SECVNDÒ Infertur, ut procurator constitutus ab vniuersitate, non sit idoneus in causa singulorum hominum de uniuersitate, ut est tex. in l. 2. ff. quod cuiusque uniuer. nomine. & tradit Dec. cons. 61. num. 3. & in c. eam te. col. fi. ver. & ad hoc facit. de rescr.

8 PRIMÒ Limita, nam procurator Capituli potest appellare a declaratione excommunicationis latæ ob contumaciam Capituli cōtra nōnullos de Capitulo, ut per Rot. in decis. 1. in tit. de dolo & contumac. in decis. Bisig. uer. sed propter hoc.

9 SECVNDÒ Limita, quando appareret procuratorem constitutum fuisse ab uniuersitate, & ab hominibus per dictionem copulatiuam, ut declarat Rui. in cons. 129. nu. 12. uol. 4.

10 TERTIÒ Infertur, nam liberatio facta ipsi vniuersitati, nō liberat singulos homines uniuersitatis, ut per Dec. in cons. 61. col. 2. in fin. & seq. & Rip. in c. eam te, num. 43. de rescr.

11 QVARTÒ Infertur, ut res uniuersitatis non dicantur res singulorum. l. sed si hac. §. qui manumittuntur. ff. de in ius uoc. c. qui manumittitur. 12. q. 2. ponit glo. & ibi Bart. in l. in tantum. §. uniuersitatis. de rer. diuis. Alber. in l. sicut. §. si quid, in fi. ff. quod cuius. uniuersit. nom. Are. in l. 1. §. fi. in 11. col. ff. de acq. poss. Corne. cons. 293. nu. 11. uol. 3. & cons. 188. nu. 9. uol. 4. & cōs. 211. nu. 2. uol. 4. Abb. in c. eam te. nu. 12. de resc. & in cons. 6. uer. non obstat. uol. 1.

12 QVINTÒ Infertur, ut lis uniuersitatis non dicatur lis singulorum, nec econtra, ut not. Corne. consi. 293. num. 11. uol. 3.

13 SEXTÒ Infertur, ut compromissum uniuersitatis, nō sit compromissum singularium personarum. Socin. in cons. 95. col. 4. uol. 3.

Amplia supradicta, quia uniuersitas non afficitur ex sola citatione facta etiam officialibus ipsius uniuersitatis: sed debet citari uniuersitas collegialiter congregata, prout tenet gl. in l. non potest dolo. & ibi Bart. ff. de reg. iur. Bart. in l. fi. ff. quod cuiusq. uniu. nomi. & in extrau. ad reprimendum. in uer. citatum corpus. Maria. in tract. citat. fol. 87. aliàs in 17. art. in 6. q. princip.

¶Contrarium tenent Ang. in l. 2. §. in omnibus. col. 2. ff. quod cuius. uniuer. nom. ubi dicit satis esse, si fuerit citatus sindicus, uel administrator uniuersitatis, & idē uoluit in cons. 216. Guid. Pap. q. 321. & Alber. in d. l. non potest. ff. de reg. iur.

Tenendo primam opin.

Limita, quando uniuersitas nollet se congregare, quia tunc sufficeret citatio facta officialibus, ut post alios declarat Cagnol. in l. non potest dolo. ff. de reg. iur. Maria. in tract. citat. in loco proximè citato.

14 PRIMÒ Limita principaliter, quia quantum ad praescriptionem, mala fides singularium personarum nocet ipsi uniuersitati, quia ipsa uniuersitas dicitur esse in mala fide, donec illi, qui primò habuerunt malam fidem

dem decesserint, & alij successerint, qui bonam fidem habere dicantur. ita declarant Inn. in c. cura. de iure patron. & ibi Host. & Anto. de Butr. col. 1. in fi. & seq. & Abb. col. 1. uer. tertia solutio, & Cardin. col. 3. uer. quid ergo dicemus. & Collect. col. 1. uer. uel dic & probabiliter. Bart. in l. potest. in fi. & ibi Cuman. ff. de usucap. Soc. cons. 187. col. fi. uers. præterea ultra famam. Balb. in tract. præscrip. in 17. q. in 3. par. tract. num. 85. decis. Neap. 4. in 5. dub. in nou. Corne. cons. 43. in fin. uol. 2. Paris. cons. 26. nu. 106. & seq. uol. 1. & cons. 101. num. 100. eo. uol. & cons. 104. nu. 153. uol. 1.

15 Amplia, nam etiam mortuis primis habentibus malam fidem, impediri præscriptionem in uniuersitate tenuit Bal. in l. imperium. ff. de iur. om. iud. quem refert, & sequitur Corn. cons. 22. nu. 12. uol. 1. Paris. cons. 17. nu. 106. & seq. uol. j. & cons. 104. nu. 133. uol. 1.

16 Secundò Limita in mandato facto capitulo, quod contingeret nudum factum, ut puta quod recipiat canonicum iam creatum à Papa, nam omnibus, & singulis uidetur hoc mandatum, qui possunt illud implere, ita Inn. in c. eam te. de rescriptis circa fi. uer. hoc non placet. & ibi Io. And. circa fi. uer. hoc non placet. & ibi Anto. de Butr. col. 3. uer. quandoque mandatur aliquid. Cardin. col. 2. in q. sexta oppos. Abb. ibi col. 2. & seq. uer. tu poteris commendare. Imol. ibi col. 3. uer. in eadem glo. & ibi Fely. col. 1. uers. actus consistens. Innoc. in c. bonæ. el secundo, in 3. col. in uerbo, temere. de postul. prælator. Archid. in c. nullus. in fi. 63. dist. Federic. de Sen. cons. 290. col. 3. in fi. uer. alio modo. Imol. in c. cum omnes. col. 5. in fi. uer. item aduerte. de constitut. Domin. in c. eum qui. in final. uerb. de dolo & contum. in 6. Petri de Anch. in c. cum aliquibus. col. 1. uer. dicit etiam Inn. de rescr. in 6. Abb. in sermone Concilij, col. 11. uer. quinta ratio. Ant. de But. in d. c. bonæ. col. 13. uer. Innocentius ponit hic. Flor. in l. ciuitas. col. 4. ff. si cert. pet. Pauin. in tract. de potest. Cap. sede uacãte. in 5. priuilegio. nu. 15. Io. And. in c. si capitulo, col. 1. de concess. præb. in 6. ver. secus si receptio. & Dom. ibi, col. 1. ver. quarto per quos. Soc. in cons. 95. nu. 14. volum. 3. & in l. 1. §. fi. in fi. uer. quod tamen limitari posset, ff. de acq. poss. Fel. in c. dilectus. el 2. col. 3. uer. facit quod notat Inn. de simo. Domin. in c. Romana. §. uniuersitatem. in 2. col. uer. & istud idem. de sent. excommu. in 6. Rip. in d. c. eam te. col. 13. uer. sunt qui. de rescr.

17 Tertiò Limita, quia appellatio interposita ante excommunicationem per uniuersitatem, prodest singularibus, ut excommunicari non possint: & si feratur potest dici excommunicatio nulla etiam per ipsum capitulum, si sua interest, ut per Innoc. in d. ca. Romana. col. 1. uer. sed quæritur. de sent. excom. & ibi Domin. col. 2. uers. sed pone. & ibi Philip. Franc. circa fi.

18 Quartò Limita, quia scientia singulorum collegialiter congregatorum dicitur scientia uniuersitatis, ut not. Ruin. in cons. 129. nu. 11. uers. & ideo. uol. 5. idem sentit Dec. in cons. 437. col. 1. & cons. 672.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Possessio acquiritur uniuersitati per homines de uniuersitate.

1 SEcunda conclusio ponitur per glo. in d. l. sicut. §. si quid. in fin. ff. quod cuiusque uniuers. nomi. ut per homines uniuersitatis acquiratur possessio ipsi uniuersitati. quam conclusionem sequitur ibi Bal. in fi. & ibi Alber. de Ros. circa fi. & Paul. de Cast. in fi. Bart. in l. 1. §. municipes. in fi. ff. de acq. poss. & ibi Clar.

¶ Contrarium tenent Cuma. cons. 158. Corn. consi. 299. col. 2. & seq. vol. j. & cons. 46. col. 3. & cons. 63. col. 1. & seq. vol. 4. & cons. 148. col. fin. vol. j. Cæpol. in tract. de seruit. rusti. prædi. in rubr. de seruit. iur. pascen. col. 7. ver. sed dubium est qualiter. & col. seq. Dec. cons. 221. col. 3. Rip. in c. eam te. col. 12. de rescr. Bertr. consi. 42. nu. 6. & seq. uol. 2. Paris. cons. 27. nu. 102. vol. 1. & cons. 104 nu. 132. vol. 1.

2 Concorda, quia si singuli possederunt nomine vniuersitatis, & scientibus officialibus ipsius vniuersitatis, tunc dicitur quæsita possessio vniuersitati, & non aliàs. ità declarant Cuma. in cons. 158. col. pen. Cur. sen. consi. 77. colum fi. Cæpoll. in tract. de seruit. rust. præd. sub rub. de seruit. iur. pascendi. col. 7. Aret. in l. 1. §. fin. ff. de acq. poss. & ibi Soc. in final. verb. Dec. cons. 221. col. fi. Corn. cons. 199. col. 3. vers. & magis in proprijs terminis. vol. 1. Paris. cons. 111. col. pen. uol. j. Rui. cons. 129. col. 1. 2. & 5. uol. 4. Bertr. cons. 24. col. 1. vol. 1. in antiq.

3 Ratio est, quia possessio vniuersitatis retinetur per vsum particularium, vt per Paul. de Cast. in d. §. si quid. ff. quod cuius. vniuer. nom. Corn. cons. 299. col. pe. ver. ita etiam dicendũ. vol. 1. & cons. 46. col. 4. vol. 3. Bertr. cons. 42. col. pe. uol. 2. Soc. in l. j. §. fi. in fi. ff. de acq. poss.

De maioritate, & obed.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Licentiatus si post longum tempus ad gradum sit promotus, an præferatur alijs, qui medio tempore ad gradum sunt assumpti?

1 MAxime dissentiunt inter se scribentes in illa q. an qui primò fuit licẽtiatus, si post longum tempus ad gradum promoueatur, præferatur omnibus illis, qui medio tempore ad gradum sunt assumpti. Nam quod præferatur, tenent Angel. Aret. in §. quædam. col. 6. ver. facit tex. singularis. Inst. de act. sequitur Fel. in rub. de maio. & obed. col. 1. in fi. & in c. clerici. col. 2. in fi. de iudi. Alex. in apostil. ad Bart. in l. 1. ff. de obseq. patro. præst. Staphil. de litt. grat. & iust. fol. 125. in fin. Hispa. in repet. rubr. de donat. inter vir. & vxor. fol. 33. §. 38.

* nu. 11. & seq. ubi dicit communem * opin. qui allegat pro ista par. Io. Cald. in cap. Capitulum S. Crucis. de rescr. relatum per Maria. in c. quãto. in fi. de magist. Dec. in l. cum quid. col. 3. ff. si cert. pet. Soc. in cons. 70. vol. 4. gl. in reg. cãcell. in pe. reg. in 3. par. Petr. Leuand. in trac. de dot. in 3. q. in fi. Boer. de auctor. mag. cons. nu. 98. &

* hanc partem teneas, quæ videtur * magis communis.

¶ Contrariam opi. tenuit Fely. in procem. Decretal. in uerbo, Gregorius. col. 5. uer. verum appellatione prælati. Ias. in l. cum quid. col. 3. vers. adde etiam ad prædicta. ff. si cer. pet. & in l. filiæ licèt. col. fi. ver. adde & notabilem text. C. de coll. & cons. 192. col. fi. uers. per hoc etiam apparet. uol. 2. Grat. in cons. 116. col. 1. & seq. vol. 2. Ruin. in cons. 19. col. 2. & col. 5. Alciat. in tract. præsumpt. in prima reg. in 45. præsumpt.

De præbendis.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Gratia etiã re integra morte concedentis non expirat.

1 QVæriunt Doctores, an morte concedentis re integra gratia expiret? & * communis

* est conclusio, vt gratia morte condentis etiam re integra non expiret. text. est in

cap. si

cap.si super gratia.de off.deleg.in 6. in cap. si cui nulla. de præben. in 6. quam conclusionem tenent gloss. pragma.sanct.fol.9.col.1.in glo. in uerbo, mandatum. Rot.in nouis decis.285. Franc.in c. si gratiosè. de rescri.in 6. in 1.not. Dom.in c.2.col. 2. uers. posset concludi.de præben.in 6.Milis in uerbo,gratia facta licèt nondum executa.Felyn.in c.licèt undique. col. 1.uers. & in ista materia.de off.deleg. Maria. iun.in cons. 89. nu.7.uol.1.Cassa.in consue. Burgun.fol. 52. col. 4.& seq.uers.item quæro.Rebuf.in concord.in rub.de mād. apostol. in §.1.col.1.super glo.in uerbo, sui Pontificatus.& in nat.benef.fol.85.nu.36.

2 PRIMÒ Amplia etiamsi solo uerbo facta sit gratia, & desuper nulla sit confecta scriptura,prout tenet Bal. in l.humanum.in fi.ver.breuiter veritas est.C.de ll. Archid.in procem.sexti.in fi.col.vers. in hac altercatione. & ibi Io. And.colum.2.vers.hic erat Arch. Bal.in l. falsus.col.9.vers.priuilegia etiam.C.de furt. Cassan.in cōsuet.fol.53.col.1.vers.immo etiam. Dec. in c. relatum. col.1.vers.subsequenter Abb.dicit.& in rub. de const. col.pen.vers.& ideo si post de constit.Rot.in antiq. decis.83.Rebuff.in concord.super rub.de manda.apostol. §.1.in verbo,litteras.vers.ideo si moriatur.

3 SECVNDÒ Amplia,idem esse in executore dato per Papam ad gratiam per eum factam exequendam, cuius executoris officium morte ipsius Papæ etiam re integra non expirat.d.c.si super gratia. de offi. dele. in 6. Io.And.in addit.in Spec.in tit.de iud.deleg.§.recte.ver. item mortuo mandatore.in verbo, licèt. Guid. Pap.q. 491.Bal.in l.fi.col.1.vers.sed pone, quòd Princeps.ff. de constit. Princ. Mil. in verbo gratia facta, licèt nondum executa.

4 Amplia hanc Ampliationem,nam idem est in executore dato per legatum super gratia per eum facta.ita Lap.alleg.17.Fran.in c.si super gratia,in prin. & in vlt. q.de off.deleg.in 6.& ibi Dom.col.1.q. 1.

5 PRIMÒ Limita principalem ampliationem, non procedere in executore dato ad gratiam faciendam,per tex.in c.si cui nulla,de præben. in 6. & ibi glo. & tenet Io. And. in addit ad Spec. in tit.de iudi.deleg.§.restat. vers.item mortuo.super verbo.licèt. Bal.in l. mandatū. in quarta oppos.C.mandat. Aegid. decis.543. Milis.in vers.gratia facta,licet nondum executa.Staph. de litteris grat.& iust.fol.108.& fol.39.Gomes.in tract.mād. de prouiden.char.9.vers.sequitur & alius effectus. Rebuff.in concord.in rubr.de form.mand.apost.§. 1.col.j. super uerbo,sui pontificatus.Franc.in c. si super gratia. col.1. vers. & intellige.1.& ibi Anch. in 1. not.de off. deleg.in 6.vbi dicit,quòd gratia facta non expirat morte concedentis,sed gratia facienda sic.

6 Infertur ex hoc, vt facultas dispensandi cum certis personis fauore illorum,qui veniebant dispensandi,expiret morte concedentis re integra.ita procedit, quod not.Spec.in §.dicendum.vers. quid si is. de dispensatio. & quod not.Fely.in c.licet.in prin.ver. Amplia hoc habere locum.de of.deleg.& ita declarat not. Io. Andr.in addit. ad Spec. in d. §. dicendum. vers.quid si is.de dispensatio.

7 Hinc dicunt Doct. vt quando litteræ executoris gratiæ emanāt per viam cōmissionis, ipsius iurisdictio expirat morte concedentis,vt dicit Bal.in l.fi.col. 1.ver sic.sed pone.ff.de constit. Princ. & idem dixit Dec. in c. relatum. col.3. vers. & ista conclusio intelligitur. de off.deleg.& in rub.de constit.in prima lect.col.pe. ver. & ista conclusio.

8 Declara præmissa, non habere locum, quando facultas executoris esset data in gratiam ipsius executoris,vt si data sibi sit facultas dispensandi cum personis incertis:talis enim facultas morte concedentis non expirat, quia dr̄ gratia facta, & nō gratia facienda, per tex.in d.c.si cui nulla,de præb.in 6.& ita declarant Feder.de Sen.in cons.78.& dec.Neap.121.nu.10. & nu. 11.in nouis.

9 Amplia istud,quid si ep̄s,habens ptātē à Papa prouidendi,quibus sibi videretur in ecclesia sua de beneficijs vacaturis,contulerit vni canonicatum reseruata sibi præbenda proxima vacatura, & antequā præbenda vacet moriatur,gratia tamē facta non expirat. ita tradit Rot.in nou.decis.285.Franc.in c.quoddam. col. 1. vers.& per hunc tex.vr̄.de prębend.in sexto.ubi tamen aliquantulum dubitat.& Aeneas de Falco. in tract. de reseruat.fol.69.in fi.ver. sed huic dicto obstat firmiter.

10 Sublimita limitationem datam ad ampliationem,nā si executor datus ad gratiam faciēdam in vim illius processisset ad collationem,quia non expiraret gratia ēt reuocata,uel cessante legatione.q̄ opin.firmāt Lap.in alleg.17.in c.præsenti,in fi.ver.vltimò aduertēdū. de off. leg. Dom.in c.si super,col. fi. vers.sed pone, q̄ dat̄. de of.delegat.in sexto.Staphil.da literis grat.& iust.fo. 39.

¶ Contrarium in reseruatione facta per legatum, ētsi deuentum sit ad collationem, tenuit Domi.in d.c. præsenti.col.1.vers. sed quid si tempore. & ibi Franc. col.1.in fi.vers.quid autem si legatus. vbi tenent expirare reseruationem ipsam. & idem tenet Villadieg.in trac.de leg.in 9.q.primæ par.col.23.vers.an si conferat. Aeneas de Falc.in tracta.reseruat.fol. 69. vers.quantò quæro.idem voluit Io.And.in c.si cui nulla: vers. sed in delegatis legatorum.de præb.in sexto.

Tenendo vltimam.opin.

11 Amplia,nam idem esset in reseruatione Papæ, si nō fuisset in reseruatione Papæ processum ad collationē, siue prouisionem,vel si beneficium ante mortem Papæ non vacaret:tunc enim etiam ipsa Papæ reseruatio expiraret morte Papæ reseruantis, quoad illum, in cuius fauorem facta est reseruatio: secus vero, quando Papa post reseruationem contulisset, aut decessisset post vacationem beneficij.ita declarat not. Aeneas de Falc.in tract.reseruat.fol.55.& seq.vers.septimò quæro.

12 Quòd autem in tali casu expiret officium executoris,hoc omnes admittunt, tam illi, qui tenent expirare reseruationem,prout tenuerunt Dom.Fran.& Aeneas quàm illi qui tenent reseruationem non expirare,prout tenuerunt Lap.& Anch.

13 SECVNDÒ Limita, hanc secundam ampliationem, non procedere, quando executio gratiæ requirit causæ cognitionem adhibendam per executorem, prout hāc opin.sequitur Rot.in nouis.decis.349. Domin. in c. si super gratia.col.fi.vers.sed pone,q̄ Papa. de off. deleg. in 6,Rom.in l.2.§.sed etsi quis.col. 1.vers.tertius in mādato.ff.de donat.Ias in l.more.col.pe.in fi.uers.item circa.tex.ff.de iurisd.omn.iud. Card. Alex.in c. petijsti. col. 1.vers.an vero.7.q.1.Felyn.in c.relatum.col. fi.ver. limita istam limitationem.de offi.delega.Milis,in vers. gratia facta,licet nondum executa.

14 Pro qua opin.facit quod not.Domin.de Rot.in decis.459.col.fi.vers.pro eo.etiam benefacit. qui tenent, q̄ facultas executoris deputati in litteris in forma pauperum, expirat morte concedentis,post Io. And.in c. si cui nulla.vers. aliquibus videtur. de præbend. in sexto.

15 ¶ Contrarium,quando gratia esset facta, & tractaretur de illius executione, voluit Fran. in d. c. si super gratia.col.2.vers.2.intellige.de off.deleg.& Mil.in verbo,gratia facta,licet nondum executa.

16 Sublimita, non procedere in officio conseruatoris priuilegiorum, vel executionis alterius priuilegij, quia morte mandantis expirat tale officium. Ioan. Andr. in c.

in c.si super gratia.& ibi Domin.in 1.q. de offi.deleg. in 6.& ibi Franc.col.2.uer.4.intellige.

17 Tertiò Amplia principaliter, nam gratia Papæ facta, non expirat morte concedentis, etiamsi nondum sit executa.ita Rot.in nou.decis.285.Mil.in uerbo, gratia facta, licet nondum executa. Rebuff. in concord. in rubr.de mandat.Aposto.§.3. super uerbo, sui Pontificatus.uer.nota tamen. Aeneas in tract.reseruat.fol.55. uer.idem est dicendum. Franc. in c. si super gratia.col. 2.uers.sed certè licèt.de offi.deleg.in sexto.

18 Amplia præcedentem ampliationem, idem esse in gratia facta a legato.Lap.alleg.17.de qua ampliat.dic, vt supra dixi.

19 Qvartò Amplia, idem esse in mandato de prouidendo facto à Papa.de beneficio vacante in fauorē certæ personæ, quod non expirat morte Papæ, licèt nō sit processum ad prouisionem ipsam. Staphil. in libell. de literis grat.& iust. fol.39. uer. sequitur etiam alius effectus.Sarnen. in tract.de mandat.de prouidendo, nu. 142.char.9.uer.nam licèt mandatum legati. Æneas in tract.reseru.fol.55.circa fi.uer. idem dicendum.

20 Qvintò Amplia, vt indulgentiæ concessæ à legato, non expirent per obitum, uel finita legatione ipsius concedentis, prout no.gl.in c.fi.in uer.statuta, de offic. lega.& ibi Abb.col.pe.uer. nunc uenio. vbi dicit illam gl.cōiter approbari.& idem tenet Inn.in c.quod translationem.uer.sed quid dices.de off.leg. Abb.in c.pe.nu. 10.de cler.non resid.Villadieg.de leg.1.q.16.num.21.

21 Sextò Amplia, ut etiam dispensatio concessa ab episcopo, non extinguatur morte concedentis, ut per glo.in c.cum ex eo.in uer.septennium. de elect.in 6.& ibi Franc.post Archid.col.2.ver.in eandem gl. Abb. in c.si.col.2.de offi.lega.& in c.pē.nu.10. de cler. non resid.Imol.in clem.fi.de elect.Villadieg.in tract. de lega. q.16.num.21.& seq.

22 Primò Limita regulam principalem, quia gratia expirat morte concedentis, quando facta esset ad beneplacitum ipsius concedentis:tunc enim, quia morte expirat beneplacitum, ideo tūc etiam gratia reuocatur. ita probat tex.in c.si gratiosè.de resc.in 6.in l.4. ff.loca. Ang.cons.217.colum.pe.ver.ad quartum uerò. Corn. cons.92.col.1.uer.& q̄ hoc sit uerum, uol.2.& consi. 215.col.2.uer.circa tertiū.eo.uol. Bal.in l.fi.col.4. uer. 6.quarto.C.de contrah.empt.in l.post dotem, col.pen. ver.& prædicta faciunt ad quæstionē. ff.sol.mat. Goz. cons.22.col.1.& seq.uer.& pro ista parte. Dec. consi. 108.col.1.uers.sed in tertio anno. Ang.in l.& quia.col. 2.uer.sed tūc q̄rendum est.de iurisd.om.iud.Magalot. in trac.de salu.conduct.in quarta par.in 22.declaratione.uer.& scias, q̄ saluus conductus.Maria.iun. in cons. 89.num.7.uol.1.& uoluit Spec.in tit.de locat.§.nunc aliqua.q.150.uer.quid si dominus Papa. & uers.seq.& in tit.de act.§.super petitionibus.uers. item si Papa. & ibi Io.And.in addi.Bal.in l.1.col.1. in fi. uer. nam ubicunque ponuntur.C.de postul.Iacob. in l. more. num. 14.in 1.lect.col.2. uers.idem si princeps. ff. de iurisdi. om.iud.Rot.in antiq.decis.580. Berous q.103. nu.5.

23 Amplia, nam gratia concessa ad beneplacitum nedū expirat morte concedentis, sed etiam expirat morte illius, cui est facta concessio, ut not. Maria.iun.cons.63. nu.10.vers.2.etiam ostendetur.uol.2.

24 Primò Sublimita, quando officiū esset datū alicui per rectorem, aut per legatū, uel per aliū, qui facultatē dandi haberet ad beneplacitum ipsius, quia finito officio aliter quàm per mortem naturalem, beneplacitum non expiraret, ut uoluerunt Cald. in cons.3. de rescrip. Domin.in d.cap.si gratiosè.col.2.uer.sed pone, rector prouinciæ, de rescr.in 6.& Bero.q.103.nu.5.& seq.

¶ Contrarium in isto casu tenuit Franc.in d. cap. si gratiosè.col.pen.uer.sed quæritur primò.de rescri. decis.Neap.136.num.5.6.& seq.in nouis.& idem uoluit Bar.in l.centesimis.§.fi.col.fi.uer. quæro quid si iudex. ff.de uerb.oblig.& in terminis ponit Bald. in procem. ffforum, in §.hæc autem tria.col.1.uer. sed quid si testator.& in l.1.col.1. in fi. uer. nam ubicunque ponuntur hæc verba.C.de postul.

25 Et facit pro ista opinione, quod no.Bal.in l.1.col.1. uer.sed ponamus. C. de postul. ubi si legatus de latere, ponit interdictum in ecclesia, & non apponit tempus, reuocato ipso a legatione, cessat interdictum.

26 Secvndò Sublimita, nisi gratia fuisset concessa cū clausula, donec reuocauero: quia talis gratia morte concedentis non reuocatur, sed requirit reuocationem expressam. c.si delegatus.de off.deleg.in 6.Bar.in l.centesimis.§.fi.col.pen.ver.vltimò formo hic.ff.de uerb.oblig.Bald.in procem.fforum, in §.hæc autem tria. col.1. ver.sed quid si testator.Io.Andr.in c.si gratiosè. col.1. ver.dubitari uidi.de rescr.in 6.Soc.cons.77.col.1.uers. primum probatur.uol.3.Goz.cons.22.col.2. uers.non obstat contraria.& uer. & ideo pro clarioris.Ang. in l. & quia.col.2.uer.sed tunc quærendum est. de iurisd. om.iud.Dec. cons.108. uer. sed tamen prædictis non obstantibus.& col.2.uer.non obstant allegata. Feder. de Sen.cons.257.Magalott.in tract. de salu.cond.in 4. par.in secunda declaratione.uer.2.fallit.

27 Amplia, quia idem est, quando dictum esset, ad beneplacitum cum disdicta, ut tradit Dec. cons. 108. col. 1. in fin. uers. sed tamen prædictis non obstantibus, & col.2.uer.non obstant allegata.& idem dicit Grat.cōsi.92.uer.non obstat, quod beneplacitum. uol.2.

28 Primò Limita proximam sublimitationem, secundum Domi.post Io.de Fantuc.& Paul.de Eleaz. in c. si delegatos.col.3.uers.tu dic.de offi.deleg.in 6.nā quando clausula sonat in actum positiuum nouæ uoluntatis, prout est, quando dicitur donec reuocauero, & tunc non inducitur reuocatio per mortem: si uero clausula sonat in actum positiuum perseuerantiæ antiquæ uoluntatis, & tunc illa uoluntas dicitur morte expirare. cuius dictum in hoc sequitur Soc. cons.77. col.1. uer. confirmatur & 3.uol.3.Ias.in l.centesimis. §. fi.col.pe. uers.2.ad idem moueor.ff.de uerb.oblig. Gozad.cons. 22.col.1.in fi.uer.6.adduco. & col.2. uers. & ideo pro clariori.Franc. in c.si diligenti.col.1.in fi.uer. in glo.in verbo, morte.de off.deleg.

29 Secvndò Limita, dictam sublimitationem non procedere in pœnis, quia pœnę impositæ, donec iudex reuocauerit, mortuo iudice, uel remoto ab officio, cessant.ita sentit Bar.in d.l.centesimis.§.fi.col.pe.uers.ultimò formo hic unam quęstionem.ff. de uerb.obli. Bal. in l post dotem.col.pe.ver.& facit ad aliā q.ff.sol.mat.

¶ Contrarium, vt etiam in pœnis regulariter idem sit, q̄ in alijs, sentit Bal.in procemio fforum. §.hæc autem tria.col. 1.uer.sed quid si non ponit.& Angel.in l. centesimis.§. fi.in fi.uer.sumit Bart.& ibi Imol. col.pe. uer.item adde dictis.& ibi Alex.col.fi.uer. si autem dixisset. qui dicit istam communem * opin. & idem ibi tenet Ias.col.pen.uer.2.quærit Bar.Salyc.in fi. col.7.in 7.q.C.de contrahen.empt.Soc.cons.77.col.1.uer.5.& vltimò confirmatur.uol.3.

30 Concorda, ut ultima opin.procedat, quando delictū sui natura non merebatur pœnam perpetuam. 2.uerò opin. locum habeat, si perpetuam pœnam mereretur. ita.Bal. in l.fi.col.4. in 6.q.C.de contrahen.emptio. & sequitur Imol.in d.l.centesimis.§ fi.col.pen.ff.de uerb. oblig.Salyc.in l.fi.col.7.in 10.q.C.de contrah.empt.

31 Tertiò Limita, quando causa non cognita iudex

posuis-

posuisset aliquem ad confinia, donec ipsum reuocauerit, quia mortuo iudice, vel finito officio reuocarentur confinia, ut per Alexan. in l.centesimis. §.fi.num.11. ver.& tenendo istam opin.ff.de verbor. oblig. ubi dicit idem esse quando iudex decederet re integra, antequã ille ductus esset ad confinia, ut ibi, in uer. 2. limita.

32 QVARTÒ Limita, dictam sublimitationem non habere locum in vltimis voluntatibus, in quibus etiamsi dictum sit, donec reuocauero, per mortem censetur facta reuocatio, ut not. Bar. in d.l.centesimus.§.fi.col.pen. ver.ult.formo hic q.ff. de uerb.oblig. Franc. in c. si deq legatus.col.2.uers.ex prædictis.de off.deleg. in 6.Goz. in cons.22.nu.11.

33 TERTIÒ Sublimita, nam gratia concessa ad beneplacitum concedentis non expirat, quando cõcessa fuisset ad certum tempus, & deinde ad beneplacitum, quia tunc si concedens moriatur durante tempore certo, gratia illa non expirat. ita Magalot. in tract. de salu.cond. in 4.par.in 21.declaratione.uer.3.fallit.

34 QVARTÒ Sublimita in iurisdictione ordinaria data ad beneplacitum, quia non expirat morte concedentis, prout declarat Bal.in l.meminisse. in fi.uer.4. quarto.ff.de offi.proconf.& legat.

35 QVINTÒ Sublimita in subdelegatione facta ad beneplacitum delegantis, quia mortuo delegante non expirat delegata iurisdictio. ita refert tenere Bal. in cap.si gratiosè.de rescri.Franc.in c.si delegatus.col.2. uers.ex prædictis infertur.de offi.deleg.in 6.& idem tenet Iac. de sancto Georg.in l.more.nu.14. in 1. lect.uer.idem si Princeps.ff.de iur.om.iud.

36 SEXTÒ Sublimita, nam gratia facta per officialem constitutum ad beneplacitum deputantis, non expirat mortuo deputante. ita Rot.in antiq. decis.85. refert & sequitur Felyn.in ca.licèt vndique.col.1. in fi.ver.item allego Rotam.de offi.deleg. Dec.consi.404.col.fi.vers. & facit ad prædicta.& decis. Neapol.136. num.6.ver. additio.in nouis.

37 SECVNDÒ Principaliter limita regulam prædictam procedere in gratia facta de beneficio vacante, & ita procedit tex.in d.c.si super gratia.de off. deleg.in 6.vel super beneficio, quod licèt non vacet, statim creatur, vt dicit Feder.de Sen.cons.297.secus verò in gratia facta de beneficio vac aturo, quæ morte concedentis expirat re integra.text.est in c.si cui.in fi. de præb. in 6. & hoc voluit gl.in c.præsenti.in uerbo, finitur.ibi, sed potestas executorum.de off.leg.in 6.ubi dicit, q̃ potestas executorum datorum à Papa super gratia facta, etiam re integra, & super facienda re non integra durat post obitum Papæ, & sic sentit, q̃ super gratia facienda re integra expiret, ex allegato tex.in d.c.si cui. & idem voluit Domin.in d.c.præsenti.circa fi. ver. sed in beneficialibus.& idem Domi.in d.c.si cui.in vltimo not.de præben.in 6.ubi dicit, quòd gratia non perfecta extinguitur, quando ad nullum actum tendentem in effectum concessionis est peruentum. & Rot. etiam ita intelligit tex.in c.si cui.in gratia de uacaturo, & propterea eã expirare, & tex.in c.si super gratia. in beneficio vacantit& ideo gratiam non expirare, in decis.349. in nou. vers. capitulum etiam. idem tenet Aeneas in tract. reseruat.fol.56.ver.prædicta non procederent.gl.pragm. sanctio.fol.43.super verbo, causa. Dom.in c.si super gratia.col.2.ver.item c.si cui.de off.deleg.in 6.

38 PRIMÒ Amplia idẽ esse in legato, qui reseruasset vacatura beneficia, ut est tex.in c.præsenti.de off.leg.in 6.

39 SECVNDÒ Amplia, etiam si post vacationem beneficij facta fuerit reseruatio per legatum, & superueniat obitus legati ante prouisionem. Domin. in c.præsenti. col.2.uers.sed quid si tempore.& ibi Franc.uers.in gl.3. & ibi Petr.de Anch. in 2.nota.de offic.leg. in 6.

40 PRIMÒ Sublimita, nam si Papa creasset canonicum sub expectatione futuræ præb.tunc mortuo Papa concedente non esset gratia reuocata, ut tenet glo. in c. si cui.in uerbo, moriatur.de præb.in 6.uers.solutio, facti diuersitas.gl.pragm.sanct.fol.91.super uerbo, mandatum.Aeneas de Falco.in tract.reseru.fol.55.uer.7.quæro.Franc.in c.si super gratia.col.1. uer.item habet locum iste tex.de offi.deleg.in 6.

41 Amplia, ut hoc procedat etiam in creatione in canonicum facta per episcopum, cui à sede apostolica talis facultas concessa esset. Rot.in nou. decis.285. idem uoluit, licèt dubitando, Franc.in cap.quodam.in 2.not. de præb.in 6.Aen.in tract.reseru.fol.96.uer.4.quæro. Quid autem in creatione facta per legatum? vide sup. num.10.

42 SECVNDÒ Sublimita, si Papa fecisset reseruationem beneficij uacaturi literis expeditis in cancellaria iuxta solitum stylum, ut in regula cancellariæ decima. & declarat ibi.glo.in fin.& Aene.in tract. reseru.fol.57. in ver.2.quæro.

43 TERTIÒ Sublimita, quando res non esset integra, vt quia ad aliquem actum post gratiam deuentum esset.ita glo.in uerbo, finitur. in loco proximè allegato. & ibi Dom.in d.c.præsenti, circa fin.princ. uers. sed in beneficialibus.& col.2. uer. quod dicit Lap. & Petr.de Anch.ibi, in 2.not.Feder.de Sen.consi.297. col.2.uer. si uolumus tenere.Domin.in d.c. si cui.col.2.uer. Lap. Abb.& ibi Franc.col.2.ver.4. opin. & in cap. si super gratia.col.fi.in fi.uers.sed pone, quòd datur. de offic. deleg. & ibi Franc. colum.1. uersic. item locum habet iste text.

44 Infertur igitur ex præmissis, vt si fulminatus sit processus in expectatiuis expectatiua non expiret, quia quamuis expectatiua sit gratia de uacaturo, tamen per fulminationem processus res dicitur non esse integra. Et hoc est quod uoluit Dom.in d.c.si super gratia, circa finem.& itẽ procedit, quod dicit Staphil. de literis
45 grat.& iust. fol.108.uer.& per hæc infero. Sed si processus non esset fulminatus, etiam expectatiuæ censerentur morte concedentis reuocatæ, vt per gl. in commen.reg.cancell.in decima reg.

46 TERTIÒ Limita principaliter in gratia facta s legato, per quam mandet alicui prouideri de certo beneficio tunc uacante: nam moriente legato antequam executor procedat ad mandati executionem, expirat dicta gratia.tex.est in c.præsenti.de offi. deleg.in 6.& notat Bellamer.decis.541.& Staphil. de literis grat. & iust.fol.108.uer.dicendum est modò.& fol.39. uer.sequitur & alios effectus.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

1 *Gratia purè facta, etiamsi sit posterior, præfertur priori gratiæ conditionali.*

1 DIcitur in c.si pro te.de rescrip.in 6.q̃ si alicui facta sit gratia de beneficio sub conditione, & postquam alteri de eodem beneficio gratia facta sit purè, secundus præfertur primo, etiam quod postea conditio eueniat, ex qua gratia primi purificetur. quam conclusionem tenent Card.in clem. 1.in 10. not. de concess. præben.Fed.de Sen.consi.191.& Paris. cons.82.num. 24.& seq.vol.4.

2 PRIMÒ Limita, secundum Geminia. in cons.107. col.2.quando gratia primi conditionalis est ad incertũ corpus beneficij, ita quòd primus, qui habuit gratiam condi-

condirionalem, licèt excludatur per secundum à beneficio primo vacante, tamen non impeditur aliud accepire, quod postea vacauerit, & secundum cum ita procedit coclusio supra firmata, & ideo dicit secus esse, si gratia primi sit restricta ad certum corpus beneficij, ex quo tunc gratia primi in totum petiret. Gomes. in rubr. de rescr. lib. 6. vers. 131. & in tract. mand. de prouiden. num. 110.

¶ Contrariũ tenet Mar. iun. cons. 94. nu. 22. vol. 2.

3 Et iudicio meo limitatio Gemin. non potest esse vera, nam licèt in casu c. si pro te. gratia non esset restricta ad certum corpus beneficij, sed ad incertum, tamen illa incertitudo ueniebat declaranda, quando pręb enda primo uacaret. ad quam & gratia primi, & gratia secũdi refertur, ita q̃ ille, qui præbendã primò uacaturã nõ capit, in totũ excluditur, & sic gratia sua perit in totum, & propterea eadem est ratio quæ concurrit, quãdo vtriusq; gratia ad certũ corpus beneficij refert.

4 Secundò Limita, vt procedat dicta cõclusio, quãdo conditio est potestatiua, secus uerò, quando esset casualis, ita quòd videntur Doctores tenentes istam limitationem concludere, vt si conditio sit casualis retrotrahatur etiam in præiudicium secundi impetrãtis pure, ut tenet Rot in nou. decis. 383. col. 2. vers. non obstat. c. si pro te. Idem sentit Rot. in nou. decis. 329. Mil. in uerbo, gratia facta cum decreto irritanti. Imol. in l. si is, qui pro emptore, col. 11. uers. adde secundũ Ang. de usucap. & sentit Gem. in c. si pro te. col. j. uers. nota q̃ ubi actus suspenditur. & col. 2. uers. quid si secundum. de rescrip. in 6. Anch. in consi. 158. col. fin. uers. dispositio antem concepta.

5 ¶ Contrarium, q̃ non sit differentia inter conditionem casualem, & potestatiuam, imò q̃ text. in d. ca. si pro te. loquatur in condinone casuali, vel mixta dependente a facto tertij. i. à consensu capituli, & episcopi, tenet. Ias. in l. si is qui pro emptore. col. 82. versi. tamen aduerte. ff. de usuca. Paris. consi. 21. nu. 72. & seq. uol. j. Rui. cons. 19. num. 10. uers. nec obstat. uol. 1. Idem sentit Card. in cle. in prin. col. pe. uersi. oppono ad hoc de concess. præb.

6 Declara, quia prima opin. rectè intellecta saluari potest, quia tenentes primam opin. intelligunt non in cõditione potestatiua, dependente a potestate honorati, & prouisi, sed dependente a potestate grauati, ex qua oritur ius satis debile, cum non sit uerisimile grauatum in sui præiudicium consentire uelle, ut talis cõditio retrotrahatur. ad hoc allegat tex. in l. qui balneũ. in §. amplius. ff. qui pot. in pig. habean. ista declaratio. sumitur ex decis. Rot. 329. in nou. uer. nam quando. Bellamer. decis. 379. col. 2. uers. quando enim conditio. Gemin. in d. c. si pro te. col. 1. in pen. not. & col. 2. uers. quid si iste secundus. & col. pen. uer. in fi. glo. & col. fi. uers. & ideo ipse soluit clarius. & ibi Philipp. Franc. col. 1. uers. unde potest concludi. & col. 2. uers. in ead. glo. in fi. Ioan. Monte. ibi uersic. item hic est apostill. ad decis. Tholos. 272. Soc. cons. 41. col. 1. uol. 4.

7 Tertiò Limita, nisi in gratia conditionali esset apposita clausula retrotractiua, quia tunc operaretur etiam in præiudicium secundi, cui purè gratia medio tempore facta est ante conditionis existentiam. ita Rot. in nou. decis. 383. & decis. 95. in fi. Mil. in uerbo, gratiam impetrans de canonicatu: & in uerbo, gratia facta. apostill. ad decis. Tholos. 272. Felyn. in c. capitulum. in 8. col. uers. secunda conclusio. de resc. Gom. in rubrica de rescrip. in 6. in tract. mand. de prouiden. nu. 111. Paris. cons. 82. col. 2. & seq. uol. 4. Staphil. de litteris grat. & iust. fol. 38.

8 Amplia, quia idem est in clausula anteferri, ut dicit Mil. in uerbo, gratiam expectatiuam.

9 Quartò Limita, ut conclusio procedat in conditione suspensiua, secus uero in conditione resolutiua. Sarn. in reg. de infirm. q. 40. & de impetrat. benef. per obit. famil. q. 10.

10 V. Limita, istud procedere in beneficialibus & ultimis uoluntatibus, secus uero in contractibus. ut tenet Paris. cons. 11. num. 76 & seq. uol. 1. decis. Neap. 182. in fi. uers. nõ omitto in nouis. & fuit dictũ Arc. in d. c. si pro te. in uersi. ex hac decretali. de rescrip. in 6.

De clausulis.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Clausula ex certa scientia, quid operetur.

Clausula, ex certa sciẽtia quãplures parit effectus, quos breuiter pcurremus.

1 Primus Effectus est, quia clausula ex certa scientia actum nullũ, & inualidum confirmat, ut uoluit Bar. in l. si constat. ff. de appell. Alex. cons. 1. colum. 10. uol. 5. & cons. 79. col. 1. Guid Pap. in cõs. 205. & in singul. 7. & hoc idem uoluit Rota decis. 2. de confirm. util. uel inut. in nou. Dec. in cõs. 516. nu. 12. & cõsi. 534. col. 1. Brun. in tract. de form. in tit. de prob. & præsump. form. col. antepen. uers. & idem dici potest de testamento. Paris. cons. 3. num. 38. uol. 4 Gram. cons. ciu. 100. num. 9. & cons. 122. numero 4. Boer. in sing. 3. in uerbo, ratihabitio.

2 Primò Amplia, ut per istam clausulam censeantur etiam confirmata statuta iniusta, & iuri communi cõtraria ita Bart. in l. priuilegia. C. de sacros. eccles. Alex. consi. 116. in fi. uol. 6. & consi. 111. col. 2. eo. uol. Abb. cons. 62. col. 2. uol. 1. Aret. consi. 8. col. 2. Card. consil. 44. Dec. in c. 1 col. 4. de confirm. util. uel inutil. Alex. in consi. 4 . in fi uol. 5.

¶ Contrarium uoluit Alex. consi. 52. circa fi. ubi etiam apostill. uol. 7. ubi tenet, quòd ista confirmatio non trahatur, nisi ad iusta. idem tenet Paris. in consil. 19. nu. 14. uol. j. & consi. 106 nu 6 uol. 3.

3 Declara primam opin. nam quando confirmatio referri posset ad iusta, uel iniusta, semper ad iusta tantum esset referenda, ut declarat Paris. in consi. 53. uol. 3. & in cons. 19. nu. 14. uol. j.

4 Secundò Amplia, quia per istam clausulam censentur confirmata statuta etiam in præiudicium iuris alieni. ita Alex. in cons. 116. in fi. uol. 6. & consi. 101. col. 6. uol. 1. Ioan. Ant. Alex. cons. 16. col. 2.

¶ Cõtrariũ, ut per clausulã, ex certa scientia, nõ cẽseat̃ confirmata dispositio inualida in p̃iudiciũ tertij, tenet glo. quam ibi sequuntur Ant. de Butr. Abb. Anchar. & alij, in c. fi. de confirma. util. uel inutil. & hanc

* esse * communem opi. testatur Repa in lib. 1. responsorum, c. 2. num. 16.

5 Declara hãc ultimã cõem * opi. nõ procedere, qñ cũ clausula, ex certa scientia, esset coniuncta clausula, non obstãte, ut per Gozad. post alios, ibi per eum allegatos, in consi. 5. nu. 16. uer. quibus non obstantibus.

6 Primò Limita, nã qñ cõfirmatio ex certa sciẽtia esset facta cũ clausula, si prima cõcessio sit iusta: tũc ex quo cõfirmatio vr̃ facta in forma cõi, nõ cõfirmat actũ inualidũ. Alex. cõs. j. col. 10. uers. præterea cõfirmatio. uol. 5. idem dicit Curt. sen. in cons. 50. nu. 381.

7 Secundò Limita, quando confirmatio cũ clausula, ex certa sciẽtia, nõ esset facta cũ causæ cognitione,

prout expreſsè tenet Rota in deciſ.2.de confirmat.vtil. vel.inut.in nouis,& dicetur infra in 4.limitatione principali.

8 Secundus Effectus eſt, qua clauſula ex certa ſcientia idem importat, quod clauſula, de plenitudine poteſtatis. Bald.in l.cos.C.de appell. Abb.in c. ad hæc poſt glo.ibi,de reſcrip.& in c.cum inter.col.1.vbi Fel.col.3. de except.& in c.cum olim.col.6.de re iud.Alex.conſil. 16.col.pe.vol.1.& conſ.120. col.fin. vol. 4.& conſ. 1. col. 11.vol.5.& conſ.92.col.7.vol. 6.& conſ. 216.col. 5.vol.2.& conſ.16.col.10.vol.4.Rom.conſ.369. in 5. dubio.Corn.conſ.312. col. j.vol.j. & conſ. 313.col.3. vol.4.Soc.conſ.156.col.2.& conſ.164.col.4.vol.j.Barbat.conſ.26.nu.4.& conſ.27.col.j.vol.2.Iaſ. conſ. 56. col.2. vol. 1.Franc.Curt.conſ.1.col.8. Dec.conſ.516. col.2.& conſ.191.col.2.& conſ.341.col.2.Pariſ. cõſi. 1.col.9.uol.j.& conſ.15.col.10.vol.2.vbi ponit, quando eſt appoſita clauſula motus proprij,& de plenitudine poteſtatis,& in conſ.3.col.10.vol.4.Rui.conſ.229. nu.2.vol.j.Bertr.conſ.297.nu.13.vol.3.Staphil.de lit. Grat.& iuſt.fol.83.& ſeq.verſ.quibus concurrentibus.

9 Declara, quia plus operatur clauſula de plenitudine, quam operetur clauſula ex certa ſcientia, vt not. Felyn. in c.nonnulli.col. 20.verſ.3.contra iſtam quartam fall. de reſcrip.Gram.conſ.ciu.100.nu.24.

10 Tertius Effectus eſt, nam clauſula ex certa ſcientia, operatur etiam in tollendo ius alteri quæſitum. quã opi.ſequuti ſunt Io.de Ana.conſ.81.col. fi. Alex.conſ. 215.col.6.vol.2. Corn. conſ.83.col.pe.vol.4. Soc.cõſ. 272.col.pen.Corn.conſi.189.colum.2.uol.4.Dec.cõſ. 191.col.j.& conſ.341.col.1.Franc.Cut.conſ.174.col. 2.Feliy in c.nonnulli.col.19. de reſcrip. Gozad. conſ. 8.col.8.& conſ.9.col.7.& conſ.14.col.3.& col.99.nu. 29.& conſ.100.nu.10.Rui.conſ.175.nu. 22. vol. 1.& conſ.229.nu.2.vol.j.

¶ Cõtrarium tenet Aret.in c.cauſam.col.3. de teſt. Franc.Curt.in conſ.170.col.6.Soc.conſ.63.col.3. vol. 3.& conſ.120.col.4.vol.3.Dec.conſ.606.col.fi. Pariſ. conſ.1.num.83.uol. 1.& conſ.11.col.pen.& conſ.82. col.8.vol.1.Soc.inter concilia Rui.71.col.2.uol.3.vbi dicit, quod talis clauſula nõ operatur in notabile præiudicium partis.Gram.deciſ.105.nu.j.& ſeq.

Concorda has contrarias opin. nam aut agitur de maximo partis præiudicio, & tunc clauſula, ex certa ſcientia, non debet tertio præiudicare & ita procedit vltima opin.aut agitur de modico, vel leui præiudicio & tunc procedit prima opin. Ita concordat Affl. ſup. conſt.reg.in tit.de iur.ſuo.Cur.obſeru.nu. 6. Rui.cõſ. 12.nu.24.vol.3.Maria.iun.conſi.77.nu.126.vol.j.

11 Limita, nam quando cum clauſula, ex certa ſcientia, eſt coniuncta clauſula, non obſtante, tunc dictæ clauſulæ ſimul iunctæ operantur etiam in notabile præiudicium tertij.ita Rui.conſ.8.qui hanc dicit com-

* munem * opin.nu.8.vol.5.& idem dicit in d.conſ.12. nu.24.uol.3.& idem dicit in conſ. 163.nu.21.uol.5. Goz.conſ.5.nu.16.Bert.conſ.1.nu.95.uol.j.in antiq.

Amplia idem eſſe, ſi cum clauſula ex certa ſcientia eſſet coniuncta clauſula, de plenitudine poteſtatis, ut not.Alex.in cõſ.101.nu.16.uerſ.& præſertim.uol. 1.

12 Quartus Effectus eſt, nam ubi appoſita eſt clauſula, ex certa ſcientia, non requiritur citatio partis, ut declarat Innoc.in c.Albericus.in fi.de reſti. Abb.in c. cum olim.col.5.de re iudic.Rom.conſi.369.in quinto dubio.Soc.conſ.156.col.2.uol.j.Dec.conſ.191.col.2. Fel.in c.ex parte.col.21.de reſcrip. & in c. cũ olim. de re iud.Ruin.in conſ.75.nu.15.uol.3.& conſ.104.nu. 14.eo.uol.

Pro qua opin.facit, nam clauſula ex certa ſcientia comparatur clauſulę, de plenitudine poteſtatis, ut ſupradictum eſt:& tamen clauſula de plenitudine poteſtatis non exigit partis citationem, ut per Imolã poſt Inno.& Hoſt.in c.in noſtra.col. 8. de procurat. Alex. conſ.92.col.pen.uol.6.& conſ.11.uol.7. Fel.in c.quę in eccleſiarum.col.24.de conſt.

¶ Contrarium opin. tenuerunt Soc. in conſ. 264. col.4.Alex.in conſ.52.col.2.uol.7. Barbat.in cõſ. 27. nu.20.uol.4.& Cur.iun.in conſi.170.col.6.

13 Primò Concorda iſtas opi.ut prima opinio procedat quando iſta clauſula fuit appoſita in actu, qui proficiſcitur ex mera Principis liberalitate, prout in collatione beneficij, in qua nemo citatur, c.licèt epiſcopo. de præb.in 6.ſecunda uerò opinio locum habet ſi iſta clauſula apponatur in actu deciſiuo iuris contradictorij, in quo partis citatio eſt neceſſaria.iſta concordia ſumitur ex uerbis Soc.conſ.266.col.21.uerſ.cum ergo in caſu noſtro.

14 Secundò Concorda, ut per Soc.in loco præallegato, ut prima opi.procedat, ſi agatur de modico præiudicio:ſed ſi de graui præiudicio ageretur, tunc partis citatio eſſet neceſſaria,& procederet 2.opinio.

15 V. Effectus eſt, nam iſta clauſula facit, ut præſumatur cauſa in Principe concedente, ut uoluit Corn.in conſ.189.col.2.uol.4.

16 Amplia, etiam ſi Princeps concederet parte non citata, ut per Abb.in c.cum olim.de re iud.

17 VI. Effectus eſt, nam iſta clauſula operatur, ut ualeat delegatio Papæ facta non exiſtenti in dignitate, ut uoluit Lanfran.in c. quoniam contra.uerſi. hic tractabimus materiam ſententiarum.col.2.de prob.

18 VII. Effectus eſt, ut iſta clauſula appoſita in confirmatione Papæ facta ad ſtatuta, operetur, ut etiam ſtatuta diſponentia in materia iuramenti cenſeantur confirmata, ut not. Alex.conſi. 18. col. pen. uol.6.& in conſi.38.col.pen.uol.4. Grat.in conſi. 84.uol.j. & conſ.75.col.2.uol.2.

19 Amplia etiam per iſtam clauſulam, ut cenſeantur confirmata ſtatuta ſuper rebus clericorum. Inno.& alij.in c.j.de tranſact.Abb.in conſi.41.uol.j.

20 VIII. Effectus eſt, quia clauſula, ex certa ſcientia habet uim clauſulæ, non obſtante, ut firmat glo.in l.fi.C.ſi cont.ius, uel util.pub.Bar.Bal.in l.idem Vlpianus.§.ſunt alij.ff.de excuſ.tuto.Guid.Pap.in cõſ.205. & in ſing.7.Fely.in c. nonnulli. in §. ſunt & alij.col. 16.uerſ.fallit.7.de reſcrip. & in c. cum inter.col.4.de excep.Alex.conſi.11 · .col.2.uol.6.& conſ. 215.uol. 7.Aret.qui declarat, in conſ.15.col.3.& ſeq. Cur.iun. in conſ.157.nu.22.Rui.conſ.60.nu.5.uol.1.& conſ. 196.col.3.uol.j Bertran.in conſ.125.col.3.uol.2.Soc. in conſ.3.nu.11.uol.3.& in conſ.63.col.3.uol.3.

¶ Contrarium tenuit Rui. conſ. 109. nu.7. uol.3. Gozad.conſ.62.nu.7.

21 Amplia, quia iſta clauſula habet uim etiam ſpecialis derogationis. Soc. in conſ.63.col.2.uol.3.& conſ. 3.num.12.uol.3.Guid.Pap.in conſ.75.& conſ.78.& ſing.7.Milis in uerbo, ſcientia certa. Dec.in cõſ.588. nu.3.Barba.in conſ.26.col.3.uol.2.Ripa in l. quominus.nu.34.ff.de flumin.

22 Primò Declara, quia prædicta procedunt ſi tractaretur de modico præiudicio.ſecus ſi de graui. ita declarant Alex.in l.3.§.ſi is qui.ff. quod quiſque iur. Io. Crot.in c.j.col.11.& ſeq.de conſt.in 6.Rui. qui hãc

* dicit communem * opi.in conſ.163.nu.21.uol.5.nã tunc requiritur etiam clauſula.non obſtante, ut ſuperius dictum fuit,& tradit etiam Gozad. in conſ.5.nu. 16.Soc.in conſi.3.nu.10.uolum.3. dicit communem opinionem.

23 Secvndò Declara, nam iſtud, ut non requiratur clauſula (non obſtante) quando adeſt clauſula ex certa ſcientia, procedit in beneficialibus, quando conceſſio aliàs nihil operaretur, ut not. Rip. in c. cum M. Ferrarienſis. nu. 189. de conſt.

24 Tertiò Declara, nam hoc habet locum, quando Princepx reſcribit contra legem ſuam, & in ſui præiudicium. Secus ſi contra ius commune, in præiudicium tertij. ita Afflict. ſuper conſtit. in tit. in quib. cau. pug. loc. hab. nu. 8.

25 Qvartò Declara, quia quando aliquid conceditur contra legem banentem clauſulam derogatoriam, tunc non ſufficit clauſula ex certa ſcientia, ſed eſt neceſſaria clauſula, non obſtante, vt declarat Alex. in l. 3. §. ſi is pro quo. ff. quod quiſq; iur. idem dicit Ruin. qui ✱ affirmat hanc eſſe communem Doct. opin. in conſi. 109. nu. 7. vol. 3.

26. Nonvs Effectux eſt, quia clauſula ex certa ſcientia tollit uitium ſubreptionis, ut notat gl. in c. 2. de fil. preſbyt. Mil. in uerbo, ſcientia certa, vbi vult, ꝙ tollat etiam defectum intentionis, Alex. in conſ. 116. in fin. uol. 6. Corn. in conſ. 313. col. 3. uol. 4. Franc. Curt. in conſ. 1. col. 8. Gozad. conſ. 62. col. 2. & conſ. 71. num. 10. Pariſ. conſ. 1. col. 10. & conſ. 3. col. 9 vol. 4.

¶ Contrarium, ꝙ clauſula, ex certa ſcientia, non tollat obreptionem, & ſubreptionem, nec operetur, quoad ea, quæ quis tenetur probate, tenet Rip. in 2. lib. reſpõ. in 6. reſp. col. 4. & ſeq.

27 Decimvs Effectus eſt, quia clauſula ex certa ſcientia, habet effectum clauſulæ pro expreſſis, ut tenent Old. in conſ. 257. col. 5. Alex. conſ. 11. col. 2. vol. 6. ubi dicit, ꝙ ſtante clauſula ex certa ſcientia, non poteſt dici, ꝙ non fuerit in ſpecie derogatum. Barbat. in conſ. 34. col. 7. uol. 2. Io. Ant. Alex. conſi. 16. col. 2. & fuit dictum ſupra. in octauo effectu.

28 XI. Effectus eſt, quia iſta clauſula habet uim clauſulæ, Motu proprio. gl. in c. ſtatutũ. in §. 1. in uerbo, literarum. in fi. de reſcr. in 6. Soc. in conſ. 3. num. 11. uol. 3. Fel. in c. nonnulli. col. 18. de reſcr. Dec. conſ. 137 col. j.

29 XII. Effectus eſt, nam iſta clauſula operatur, ut non liceat dubitare de eo, quod Papa aſſeruit, cum ex eo dicatur plenè informatus. Alex. in conſi. 217. col. 5. uol. 2. & conſ. 15. col. 2. uol. 5. Fel. in c. nonnulli. §. ſunt & alij. col. 16. de reſcrip. Curt. ſen. in conſ. 49. uer. ad ſextam. col. fi. Gram. conſi. 100. nu. 2. & conſi. 122. nu. 3. Guid. Pap. in ſing. 7.

30 Primò Amplia, nam paria ſunt quòd in confirmatione ſit expreſſus totus tenor rei confirmatæ, vel ꝙ ſit appoſita clauſula ex certa ſcientia. Archid. in c. præſentium. in prin. 7. q. 1. Abb. in d. c. quia diuerſitatem. de conceſſ. præb. Ant. de Butr. in cap. porrecta. col. 2. de confir. util. uel inut. Aret. in conſ. 15. col. 4. ver. item opponitur. Alex. in conſ. 1. nu. 39. vol 5. Curt. ſen. in conſ. 65. col. 9. Fely. in c. cum inter. col. 1. de except. Pariſ. in conſ. 15. nu. 61. vol. 2. & in conſ. 3. nu. 74. vol. 4.

31 Secvndò Amplia, quia non poteſt in dubium reuocari, quod à Principe fuit conceſſum ex certa ſcientia. Bal. in l. fi. col. 3. uer. ſed contra hoc oppono. C. ſent. reſcin. non poſ. Oldra. conſ. 157. col. 3. Bart. in l. conficiuntur. in §. codicilli. ff. de iur. codicill. Grat. conſ. 9. nu. 176. vol. 1. Gramm. conſ. ciu. 8. col. 2. & conſ. 99. col. 3. Maria. iun. conſi. 65. nu. 53. vol. 1.

32 Limita, quando ageretur de maximo tertij præiudicio, quia eo caſu poſſet contrarium probari. ita Afflict. ſuper conſt. in tit. de iur. ſuo cur. obſeru. nu. 6. & ita intelligimr Fel. in c. ſi quando. col. 1. de reſcr.

33 XIII. Effectus eſt, quia iſta clauſula operatur, vt cõceſſio à Principe facta non extinguatur morte. Imol. in c. pen. de confir. uti. vel inut. Affli. deciſ. 128. nu. 7.

34 XIII. Effectus eſt, nam clauſula, ex certa ſcientia facit, ut ualeat impetratio reſcripti facta per alium ſine mandato, contra tex. in c. nonnulli. §. ſunt & alij, de reſcrip. ubi Fel. col. 15. ponit hanc declarationem.

35 XV. Effectus eſt, nam iſta clauſula operatur, ut quamuis in reſcriptis ſit adiecta illa clauſula, quatenus iuſtè poſſideatis, uel ſimilis, clauſula illa non ſtet conditionaliter, ſed cauſatiuè. ita Alex. conſ. 16. col. pen. uer. quinimmo etiam. uol. 5. & tradit Inno. Abb. & alij, in c. venerabilis, de confir. util. uel inut.

36 XVI. Effectus eſt, nam iſta clauſula in confirmatione adiecta operatur, ut inferiorum manus ſuper diſpoſitione confirmata ſint ligatæ, ut no. Affl. ſuper conſti. in tit. de iur. ſuo cur. obſeru. nu. 5.

37 XVII. Effectus eſt, nam clauſula ex certa ſcientia, appoſita in confirmatione, facit, ut non ſit neceſſe, ut conſtet de confirmato. Inn. & alij in c. inter dilectos. de fide inſtrum. Spec. in tit. de inſtr. edit. in §. nunc autem. poſt prin. Rui. conſ. 31. nu. 5. uol. 1.

38 XVIII. Effectus eſt, quia clauſulæ ex certa ſcientia confirmat, auget, & extendit, ſecundum Alex. conſi. 120. col. pen. vol. 4. & Rui. conſi. 97. col. 1. uol. 3.

¶ Contrarium, ꝙ non referatur niſi ad expreſſa, tenet idem Rui. conſi. 60. col. pen. uol. 1.

39 XIX. Effectus eſt, quia iſta clauſula tollit omne iuris obſtaculum, ut per Oldr. in conſ. 257. col. 3. Fel. in c. nonnulli. §. ſunt, & alij. col. 15. de reſcr. & in cap. cum inter. col. 4. ver. vtrum autem, de except.

¶ Contrarium, quòd iſta clauſula non operetur contra iuris diſpoſitionem, tenet Mant. in conſ. 98. col. 2.

40 XX. Effectus eſt, nam iſta clauſula facit, ut ſi pars petat cum illa clauſula, ſi ita eſt, & Princeps concedat ex certa ſcientia, ratione dictæ clauſulæ, videtur Principem antea de omnibus habuiſſe notitiam. ita Lofred. conſ. 8. nu. 44.

41 XXI. Effectus eſt, nam clauſula ex certa ſcientia tollit condictionem indebiti, ut per Bar. in l. ſi. §. idem ꝙ ſi ij col. 2. ff. de cõd. indeb. Soc. in cõſ. 79. nu. 46. uol. 4.

42 XXII. Effectus eſt, nam cõfirmatio facta cum clauſula ex certa ſcientia, facit tranſactionem perſonalem realem, prout not. Rot. in deciſ. 2. de cõfir. vtil. uel inut. in nouis. in additio.

43 Primò Limita omnia ſupradicta, nam clauſula ex certa ſcientia non ſupplet defectus ſubſtantiales, ut tenet Rot. in nou. deciſ. 230. Fel. in c. ex parte. el 1. col. 21. de reſcript. Ruin. conſ. 109. nu. 15. uol. 4.

44 Primò Amplia, quia iſta clauſula non tollit defectus naturales. Alex. in conſi. 111. nu. 4 vol. 6. Fel. in c. cum inter. col. 3. de except. Abb. in c. inter dilectos. in 4. oppoſ. de fide inſtr.

45 Amplia iſtam ampliationem, quia ſi cum clauſula ex certa ſcientia eſſet coniuncta etiam illa clauſula, ſupplentes omnes, & ſingulos defectus, non tamen ſuppleretur defectux iuris naturalis, ut per Bal. & Alex. in l. ſi filius a patre. §. ſi. ff. de lib. & poſthu. Rebuff. in pract. fol. 278. in tit. de diſpen. nu. 13. Crot. in repet. cap. 1. de conſtit. in 6.

46 Secvndo Amplia, quia clauſula ex certa ſcientia nõ tollit defectum perſonæ. Rui. conſi. 175. col. pen. vol. j.

47 Tertiò Amplia, ut iſta clauſula nõ operetur, quãdo ſubſtantia conceſſionis in totum eſſet ſubreptitia, ſecundum Pariſ. in conſ. 3. col. 8. vol. 4.

48 Declara ſupradicta non babere locum, quando expreſsè conſtaret Principem de tali defectu ſubſtantiali notitiam babuiſſe, ut declarat Fel. in c. ex parte. el 1. col. 21. uer. & iſtis adde, de reſcri. Brun. in conſ. 87, col. 4. verſ. 3. non poteſt. Ruin. conſ. 60. nu. 5. vol. 1.

49 SECVNDÒ Limita principaliter, quia clausula ex certa scientia, non operatur in ignoratis, ut tenet Abb. in c.inter dilectos.de fide instr.Paul.de Castr. in consi. 84.uol.2.& consi. 125.eo.uol. uel in ijs, quæ Princeps præsumitur ignorare, ut per Dec.cons.198.col.pe.Soc. cons. 164.col.4.ver.secundò responde. Goz. cõs.5.nu. 15.Fel.in c.cũ inter.col.3.de excep. Dec.cõs.373.n.14.

50 TERTIÒ Limita, ut in ijs quæ sunt facti, quia non præsumitur Principẽ eorum habere scientiã, clausula, ex certa scientia nihil operetũ, prout hãc opi. sequuntur Alex.cons.120.col.fi.uol.4.& cons.125.col.fi.vol.2.& cõs.126.col.fi.uol.2.& cons.52.col.3.uol.7.Bal.in l.fi. col.fi.C.de fruc.& lit.expẽ.& ĩ l.fi.C.sent.resc.nõ poss. Brun.in cons.12.col.26.Barb.cons.24.nu.14.uol.2.& cons.27.nu.20.uol.4 & cons.40. num.10.& cons.55. col.4.vol.4.Ias.cons.12.col.fi.uol.3.& cons.119.col. fi.uol.4.Lanfranc.in c.quoniam contra. in uer.hic tractabimus materiam sententiarũ.col.2.de proba.Corn. cons.189.col.3.vol.4.Alex. cons.215.uol.7.& consi. 23.col.fi.uol.5.Socin.in cons.120.col.4.uol.3. Dec.in cons.143.col.2.& cons.606.col.fi. & cõs.198. col.pe. & cons.544.nu.10.& in c.1.de confir. util. uel inut.& in c.ad hæc,de rescr.Fel.in c.cum inter.col.3.de except. Affli.super const.in tit.de offic. Capit.nu.23.& in tit. in qu.cau.pug.loc.hab.num.9.& in tit. de iur. suo Cur. obseru.nu.6.Rip.in 8.resp.col.3.uol.3. Gom.in cap.1. char.60.de const.in 6.Ruin.cons.60.col.pen.vol.1.& cons.215.col.fi.vol.1.& consi.12.col.7.vol.3.& cons. 97.col.fi.uol.3.& cons.98.col.10.vol.4.& consi.109. col.5.eo.uol. Zas.cons.10.vol.2.Grammat.decis.103. nu.242.& decis.105.nu.3.Paris.cons.1.col.13.& seq. uol.1.& cons.11.col.pen.eo.vol.& consi.4.col.fi.vol. 2.& cons.3.col.8.uol.4. Maria.iun. consi.77.nu.126. vol.1.Bertr.consi.110.col.3.in fin.uol.3. & ita uoluit Rot.decis.2.de confir.util.uel inut.

¶Contrarium quòd clausula ex certa scientia, operetur in ijs, quæ sunt facti, videntur tenere Ioan. Andr. & alij in c.fi.ubi Abb.in 3.not,ut lit.pend,Mil.in uerbo, gratia non potest dici. & in uerbo, scientia certa. Barba.consi.49.num.5.uol.4 Staphil.de literis grat.& iust.fol.84.qui uolunt ut collatio beneficij litigiosi facta per Papam ex certa scientia ualeat: nam cum sit facta ex certa scientia, præsumitur Papam habuisse notitiam litis.& istam opin.videtur tenere Alex. consi.92. num.48.uol.6.Paris.consi.3.nu.73.& seq.uol.4.Gom. in c.1.fol.69.uer.in ead.glo.de constit. in 6. Et tanto magis ista opin.haberet locum, si cam clausula ex certa scientia esset coniuncta clausula, de plenitudine potestatis, cum alijs clausulis derogatorijs fortissimis, ut inquit Paris.consi.30.colum.fin.uersi. accedat insuper. volum.4.

Declara, vt supradicta opin.procedat quando Princeps habuit notitiam litia aliter quàm ex narratione * partis, ut dicit Ruin.cons.97.circa fi.uol.3.

51 Tenendo primam opinionem magis * communẽ. Sublimita quotiescunque Princeps saltem in genere, licèt non in specie, de illo facto potuit habere notitiam, ut declarat Alex.consi.21.nu.13.uol.6.

52 QVARTÒ Limita, nam quando non præcessit causæ cognitio, clausula ex certa scientia nihil operatur. Innoc.in c.1.de transact.Spec.in tit.de delega. §. nunc ostendendum.uers.18.Bal. & Cyn.in l.ex uerbis.in fi. C.de donat.inter vir. & vxo. Aret.in consi.8. col.1.& seq. Dec.in Rub.de confirm.util.uel inut. in 3. q. & in cons.410.col.pen.& cons.544. col.pen. & consi.373. nu.14.& hoc uoluit Rot.in decis.2.de confirm.util.uel inut.in nouis.Paris.in cons.19.num.12. uol.1. Mil. in uerbo, scientia certa. Alex.consi.121.col.7.& 8.& pen. vol.4.Soc.consi.164.col.3.Brun. in consi.12. col.26. Zas.in consi.10.uol.2.Franc.Curt. in consi. 142.col. 3.& cons.170.col.6.Goza.consi.5.nu.15. Grat.consi. 47.col.1.uol.1.Ruin.cons.98.nu.10.uolum.4. Cott.in memor.in vers.confirmatio fit.

Contrarium uoluit Ruin. sibi contrarius in consi. 75.num.18.col.3.

53 QVINTÒ Limita, nam ista clausula in contractibus apposita non operatur, quin etiam possit error probari, ut not. Ang.Fulg.& Alex in l.sed & si quis. §.fi.ff. si quis caut.Soc.in cons.159.col.7.uersi. confirmantur prædicta.ubi dicit ꝙ quo errore quis ductus fuit ad ita contrahendum, eodem errore ductus fuit ad apponendam illam clausulam ex certa scientia.idem dicit Socin. consi.79.nu.46.vol.4. Et præsertim in hoc casu ope-

54 rari non debet, cum hodie talis clausula ex consuetudine notariorum in omnibus instrumentis apponatur: & ideò non multum attendenda, iuxta tradita per Bar. in l.1.ff.de iur.codicill.

55 PRIMÒ Sublimita, si prædictæ clausulæ ex certa scientia esset adiuncta clausula illa, sciens se ad infrascripta non teneri, &c. nam tunc non admitteretur quis ad probandũ errorem, vt declarat Alex. in d.l. sed & si quis.§.fi.ff.si quis cautio.Et idem sentit Alex.cõs.157. vol.6.vbi dicit ꝙ præsumitur quis tunc uelle donare.

56 SECVNDÒ Sublimita, quia clausula ex certa scientia, in cõtractibus apposita, operatur, ut cesset præsumptio erroris, & præsumatur scientia.ita uoluit Bart.in l.dari, ff.de uerbo, oblig. & ibi etiam Alex.& idem Alex.in l. sed & si quis.§.fi.ff.si quis cautio. & in l. qui Romæ.§. duo fratres.ff.de uerbo.oblig.& in cons.14. nu.19.uol. 6.Ias.in l.si.§.idem quæsijt.ff.de condi.indeb.Soc.cons. 79.nu.47.vol.4.& consi.214.col.5.& in l.1. col.1.ff. de cond.indeb.

57 Declara istud non habere locum in muliere, secundum Firmanum in repertorio, in uerbo, clausula ex certa scientia, ver.11.per cons.Pau.de Cast.411.vol.1.

58 VI. Limita, nam clausula ex certa scientia in contractibus apposita non operatur, quando minor contrahit etiam cũ iuramento.Rui.cons.95.col pe. vol.5.

59 VII. Limita, nam ista clausula non operatur, ubi adest duplex defectus. ita Io.Crot.in c.1. col.antepen. de const.in 6.

60 VIII. Limita, nam clausula prædicta non operatur quominus a iudice dato cum tali clausula non possit appellari, ut not.gl.in c.si quis suadente diabolo.in uerbo, dignus.17.q.4.

61 IX. Limita, nam clausula ex certa scientia, habet cõditionem, si principalis dispositio sit uera, ut not.Brun. consi.12. col.26.uer.tres alias solutiones.

62 Infertur igitur ut priuilegia etiam cum clausula ex certa scientia, confirmata, nihil possint operari, si falsa reperiantur, prout post Ion.Io.And.Abb.Card.& cõmuniter alios tradit Fely.in c.inter dilectos.nu.6.uers. nec obstat.de fide instr.

63 X. Limita, nam clausula ex certa scientia, præsumitur emanata in casu habili, & ad illum casum habilem est referenda, ut per Alex.consi.120.col.fi.uol.4.

64 XI. Limita, nam ut ista clausula operetur, scientia certa debet probari, ut tradunt Inn.& alij in ca. porrecta.de confir.util.uel inut.Soc. in cons. 260. colum.1. Aret.qui declarat, in cons.8.col.1.

65 Declara, quia in hoc casu scientia certa potest pluribus modis probari.

66 PRIMÒ Probatur scientia certa, quãdo in principis dispositione est expressa clausula ex certa scientia, ut notat gl.in c.statutum, in uerbo, literarum. de rescript. in 6.Abb.Fel.& Dec.in c.cum inter.de except. Domi.

in c.1.

in c.1.col.6.de constit.in 6. Affli.super consti.in tit. de iur.suo cur.obseru.num.4.Paris.consi.3.col. 3.vol.4.& consi.18. col.1.uol.1.& consi.106.nu.5.uol.3.

67 SECVNDÒ Probatur, quando Princeps in sua concessione apponit totum tenorem priuilegij, cui intendit derogare, quia ista concessio dicitur facta cum clausula ex certa scientia, licèt ista clausula in literis non fuerit expressa, ut uoluit gl.in c.pastoralis.§.preterea.super uerbo,ex certa scientia, de off.deleg.& notatur in c.pe. de confirm.util.uel inutil.& uoluit Alex.cons. 38.col. antepen.uol.2.& consi.11.vol.7.Aret.in consi.15.col. 3.uers.præterea. Affl.super const.in tit. de iur. suo cur. obseru.nu.4.Paris.consi.3.col.5.uol.4.Ruin.consi.96. col.3.uol.1.

68 TERTIÒ Probatur, quando Princeps in suis literis asserit se illud fecisse cum causæ cognitione, iux.glo.in c.1.in uerbo,de quæstione.de confir.util.uel inutil.tradit Affl.super constit.in tit.de iur.suo cur.obseru.nu.5.

69 QVARTÒ Probatur certa scientia per testes. Rot. in nou.decis.332.Rom.in cons.327. Affli. decis.353. nu.8.& in tit.per quem fiat inuest.nu.34. & seq.& super const.in loco supra allega.nu.5.Ias.in l.si quis iniquum.ff.quod quisq; iur.Franc. in c.si motu proprio. nu.4.de præb.in 6.Oldr.cons.329.in princ.cons.330. col.2.& cons.331.in prin.Felyn.in c.præterea.nu.9.de test.cog & in c.cum inter.col.2.& seq.ubi etiam Pic.de except.Gomes.in c.statutum.nu.11.de rescr. in 6.Staphil.de literis grat.& iust. char.84. vers. immo uolunt aliqui.Maria.iun.consi.65.nu.54.uol.1.

¶Contrarium uoluit gl.in c.statutum. in uerbo, literas.de rescr.in 6.Bal.in c.1.per quem fia.inuest.& in Leos.in prin.C.de appell.Io.And.& alij,in c.nonnulli. de rescr.Soc.qui dicit istam esse communem * opin.in cons.59.in fi.uol.1.Hippol.in rubr.de probat.col.7.

70 QVINTÒ Probatur, quando pars fuit præsens, & contradixit, ut tradit Alex.cons.121.col.pen.uol.2.

71 SEXTÒ Probatur, quando interueniret secunda iussio Principis, quæ habet uim clausulæ ex certa scientia, prout notat Bald.in l.nec damnosa. C.de prec. Imper. offer.Mil.in uerbo,gratia non potest dici. Aret.cons.8. colum.1.& fi.Affl.super constit.in tit. de iur. suo cur. obseru.nu.4.

72 SEPTIMÒ Probatur, quando in dispositione esset apposita clausula non obstante, ut per Alex.cons.219. col.2.uol.6.

73 OCTAVÒ Probatur, si ex tenore concessionis appareret de certa scientia Principis, licèt illa non fuerit expressa.ita Aret.cons.58.col.3. Brun.in consi.1. col.10. Abb.in c.ad hæc.in fi.de rescr.

74 Nota in materia, quia in dubio Princeps in confirmatione semper præsumitur uti claus. ex certa scientia. Alex.consi.1.col. 10.uol.5. & cons.219.col.2. uol.6. Aret.in l.quod Seruius.ff.de acq. poss. Dec. in l.more. col.4.ff.de iurisd.omn.iud. licèt aliàs in dubio nunquã Princeps præsumitur uti clausula ex certa scientia, nisi ea expressè in literis fuerit apposita, ut per gl. in clem. 2.in uerbo, obseruari.de rescr.& tradit Felyn. in c.cum inter.col.3.de except.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Clausula motu proprio, quid operetur.

CLausula,motu proprio,plures habet effectus, quorum aliquos in unum congerere opportunum visum fuit.

PRIMVS Effectus est, quia clausula motu proprio, tollit subreptionem.c.si motu proprio.de præben. in 6. clem.& si Romanus Pontifex.& ibi glo.fi.& Bonifac. nu.44.in 1.not.eo.tit.gl.in clem. per literas.in uerbo, directas.de præb.Io.And.in c.duobus.col.3. uersi.sed quæro.& ibi Franc.col.3.vers.1.quærit.& Anch.col.4. in 5.q.de rescr.in 6.Lap.alleg.7.in fi.Ant.de Butr.in c. cum in nostris.col.6.uers. si uerò possessio. de concess. præben.Card.in clem.si Romanus Pontifex. in 3.not. de præben Domin.in c.si propter. col.6. uer. & finaliter.de rescr.in 6 & in c.quamuis.in princ.eo.tit. Cald. cons.13.in tit.de rescri. Abb. in c.ad aures. nu.5. de rescript.& in c.dilectus.el secundo, col.pen. uers. ex hac concordia.de præb.Fely.in c.cæterum.col.6. uers.septima restrictio.de rescr.Card.in consil.117.col.1. Ias.in l.nec damnosa. C.de precib.Imper. offer. Claud.in l.si quis iniquum.ff quod quisque iuris. Iacobin. in l.3. in princ.in 2.lect.ff.eodem tit.Soc.in cons.115. colum. 2. vol.3.Dec.in consi.33.num.2.& cons.341.nu.4.Gig. in tract.de pensio.q.22.nu.7.Bertr.in cons.192.col.1. uol.1.in nou.Cassad.decis.3.de pensio.nu.4.Rebuff.in concord.in tit.de forma mandati Apostolici. in 29. effectu.Ruin.consi.148.col.pen.vol.4. Gramma.consicin.100.col.4.

2 PRIMÒ Amplia, ut etiam in literis inferioris clausula prædicta eundem effectum operetur. text.est in c. si postquam, & ibi Franc. in primo not. de præben. in 6.glo.fi.in c.fi.& ibi Philip.Franc.circa fi.ubi declarat. & Domin.col.2.uer.ex his ergo apparet. de off.leg. in 6.glo.in clem.2.in uerbo,facta.& ibi Cardin.in 4. q.de offi.ordi. Domin.in cap.si motu proprio. in 1.q.& ibi Franc.in 1.not.qui dicit hanc esse * communem Doc. opin.de præb.in 6.Bonif.in clem. si Romanus Pontifex.in fi.de præben.gl.in reg.cancel.15.Staphil. de lit. grat.& iust.fo.90.Rebuff.super concord. in tit.de forma mandati Apostolici.in 29.effectu.Boer.in tract. de potest.leg.nu.21.

¶Contrarium in clausula motu proprio, in literis legati de latere apposita, tenent Archid.& Io.Monac.in c.fi.de offi.lega.in 6.

3 PRIMÒ Amplia istam ampliationem, ut ista clausula adiecta per quemlibet Principem non recognoscentem superiorem hoc idem operetur. ita Bertr. in consi. 192.col.1.uol.1.in nouis.

4 SECVNDÒ Amplia, quia cõsideratur motus proprius etiam in iudice, ut notat Bart.in l. tutor petitus. col.2. ver.si autem tutor datur. ff. de tut. & curat. datis ab ijs. idem uoluit Dec.in l.3.ff.quod quisque iuris.

5 TERTIÒ Amplia, quia cõsideratur motus proprius etiam in testatore, ut not.Bald.in l. fideicommissa. §. si seruo.ff.de leg.3.Dec.in d.l.3. ff.quod quisque iuris.

6 SECVNDÒ Principaliter amplia, vt conclusio procedat nedum in gratia de uacante, sed etiam in gratia de vacaturo, & sic in mandato de prouidendo, ut tenet gl. in cle.si Romanus Pontifex.in uerbo, prouideat.& ibi Bonifac.nu.42.qui dicit ita * communiter tenere Doctor.de præb.

7 TERTIÒ Amplia, vt conclusio habeat locum nedũ in beneficialibus, in quibus loquitur tex.in d.c. si motu proprio, sed etiam in omnibus concessionibus gratiosis, ut per Bertr.in cons.192.col.1.uol.1.in nouis.

8 QVARTÒ Amplia, vt clausula motu proprio operetur, ut in gratia concessa de beneficio residentiam requirente qualitas residentiæ non sit exprimenda, ut tenet Rota in antiq.decis.202.Felyn.in c.ad aures.nu.7. & ibi Ripa,num.32.de rescr.

¶Contrarium sentit idem Fel.in c.in nostra.in 10. correll.in uer.& ampliatur.de rescr.

9 QVINTÒ Amplia, vt gratia motu proprio concessa ob valoris taciturnitatem non vitietur, prout volunt Petr. de Anch. in cons. 136. Felyn. in c. ad aures. nume. 7. vers. quinta conclusio & ibi Dec. nu. 11. de rescr. Fel. in c. causam quæ. el 2. num. 6. vers. 2. not. & ibi etiā Aret. de testib.

10 PRIMÒ Limita, quia talis clausula non tollit subreptionem in præiudicium tertij, prout hanc opin. tenent. Anto. de But. in c. causam quæ. el secondo. & ibi Abb. col. 2. in 2. q. de testibus. Anto. de But. in c. per venerabilem. col. 16. vers. & hoc credo. qui fil. sint legit. Abb. c. ad aures. nu. 5. de rescrip. & in c. 2. col. 8. versic. argumentum optimum. de iudic. Dom. in c. si propter. col. 6. versi. Ioan. de Lignano. de rescript. in 6. & cons. 104. col. 1. & 2. vers. ita est in proposito. Card. in clem. 1. §. cæterum. in 7. q. de concess. præb. & cons. 136. col. fi. vers. item motus proprius. & consi. 192. col. fi. vers. & præcipuè. Rota in nou. decis. 212. & in antiq. decis. 445. Bellam. decis. 392. Bonifac. in clem. si Romanus. nu. 28. de præben. Pro. in addit. ad Io. Monac. in d. c. si motu proprio. col. 1. & seq. Aret. in c. causam quæ, el 2. col. 2. & ibi Felyn. col. 2. de testib. Franc. in c. si plurib. col. 1. & in c. si tibi absenti. in fi. vers. 2. prædicta procedere. de præben. in 6. Fely. in c. cæterum. col. 6. vers. septima restrictio. de rescrip. & in c. in nostra. in quinto corollario vers & istis adde. eod. tit. Barbat. in c. ad aures. nu. 38. eod. tit. glo. in Reg. Cancell. in 16. Vital. in tract. clausul. fol. 4. col. 3. vers. clausula motu proprio. Alex. in consi. 215. vol. 7. Ias. in cons. 219. col. fi. vol. 4. Socin. in cons. 215. colum. 1. volum. 3. Cur. sen. in consi. 35. nu. 36. & seq. Ias. in authen. quas actiones. colu. 4. C. de sacrosanct. eccles. & in l. si quis quenquam. ff. si quis caution. & in l. 2. col. 1. C. vt lit. pend. Dec. in l. si quis iniquum. num. 9. ff quod quisque iur. Cassad. decis. 4. de concess. præben. Aene. de Falcon. in tractat. reseru. fol. 25. Gig. in tract. pensio. q. 29. nu. 5. & q. 9. nu. 5. Dec. in cons. 407. col. fi. & cons. 468. nu. 20. & cons. 410. nu. 21. & cons. 33. col. fi. & cons. 606. col. fi. & consil. 689. nu. 10. & cons. 544. num. 35. Sarnen. in reg. de impet. benef. per ob. famil. Card. q. 1. & in regu. de annali. q. 3. nu. 5. Rui. in cons. 216. num. 12. vol. 1. & cōs. 316. col. fi. in cons. 248. col. 1. & seq. vol. 1. & cons. 98. col. fi. & cons. 109. col. 5. vol. 4. & cons. 63. col. pen. & cons. 70. col 8. uol. 5. Rip. in 28. respon. col. 10. vol. 2. Marian. iun. in cons. 77. num. 104. uol. 1. Goz. cons. 5. nu. 9. Staphil. de litteris grat. & iust. fol. 89. Rebuff. super concordan. tit. de forma mandati Apostolici. vers. 9. non tollitur ius tertij. Paris. in cons. 73. num. 83. vol. 4. & cons. 79. num. 22. eo. uol. & cons. 1. nu. 75. uol. 1. & cons. 82. nu. 67. & in cons. 11. num. 20. vol. ubi amphat, etiam si esset annexa clausula, quòd dari non possit de defectu intentionis.

11 PRIMÒ Amplia istam limitationem, etiamsi esset ius quæsitum ad rem, quia per clausulam motu proprio non tollitur tale ius in præiudicium tertij. Ias. in auth. quas actiones. col. 4. C. de sacros. eccl. Fely. in c. ad aures. col. 6. vers. tertius casus. de rescrip. Rui. cons. 63. col. pen. volum. 5.

12 SECVNDÒ Amplia, etiamsi præiudicium tertij uersaretur in sola possessione, de qua Princeps non fuit informatus. ita Ant. de Butr. in c. cum in nostris. colum. 6. vers. si verò possessio. & ibi Abb. num. 19. & ibi Imo. colum. 7. uers. in Papa autem. de concessio. præb. Soc. in cons. 120 col. 5. uol. 3. Felyn. in cap. in nostra. col. 37. in 36. corrollario. uers. 11. nota. de rescrip. Mil. in uerbo gratia facta. Io. de Sylu. in tract. de benefi. in 3. part. q. 11. in 20. qualitate. uersic. item si Papa conferat motu proprio. Sarn. in reg. de annal. quæst. 10.

¶ Contrarium voluit Cald. in d. c. cum in nostris. de cōcess. pb. & idē voluit Cald. in cōs. 41. in tit. de rescr

* Tenendo primam opinionem magis* communē

13 Amplia illam procedere etiam in impetrationib. motu proprio factis à legatis, vel ab ordinarijs. Sarnen in reg. de ann. q. 9.

14 PRIMÒ Sublimita hanc primam limitationem, nisi cum clausula motu proprio, concurrat clausula non obstante, quia tunc ista clausula motu proprio, operatur in præiudicium tertij, vt dicit Domi. in c. si propter col. 7. vers. & finaliter. de rescr. in 6. Fel. in c. ad aures col. 6. vers. tertius casus. de rescript.

15 SECVNDÒ Sublimita, nisi verba expressa importarē tertij præiudicium, vt inquit Host. in c. 2. colum. 3. vers. priuilegia. & ibi Io. And. colum. 3. versic. priuilegia. & ibi Anton. de Butr. colum. 2. versic. sola ergo. & Abb colum. pen. versic. si autem sunt priuilegia. de immun eccles. Felyn. c. causam quæ. col. 11. versi. & adde. de rescrip. Ias. in l. fi. col. 6. vers. 3. limita. ff. de const. Princ. gl in reg. cancell. 16. Bertran. in cons. 35. colum. 1. volum 1. in nou.

16 TERTIÒ Sublimita, quando ageretur de modico tertij præiudicio. Fran. in c. si plurib. col. 1. vers. 2. tenementi. de præb. in 6.

17 QVARTÒ Sublimita, nisi ille, cui præiudicaret clausula motus proprij consentiret, vt per Soc. in cōs. 115 colum. 2. vol. 3.

18 Infertur igitur ex præcedenti limitatione, quod priuilegium impetratum etiam motu proprio, lite pendente non operatur, prout hanc opinionem tenet Host. in c. causam quæ. el 2. in princip. & ibi Abb. col 2. in 2. q. & Imol. ibi super glo. 2. & Aret. colum. 3. vers. & licèt. Felyn. col. 3. vers. 3. aduerte. de testa. Ias. in l. si quis quenquam. ff. si quis cautio. & in l. 2. col. 1. C. vt lit. pend. Mil. in verbo, gratia si est impetrata. Dec. in l. 1. col. 1. vers. similiter ampliatur. de confirmat. vtil. vel inut. Staphil. de litteris grat. & iust. fol. 85. Paris. cons
19 74. numero decimoseptimo volum. 4. Et in rescripto ad lites etiam cum clausula motu proprio, ponit Rui. in cons. 80. col. 2. uolum. 5. & Ias. in l. 2. num. 2. C. vt lit. penden.

¶ Contrarium sentit gl. in l. qui autem. & ibi Ang. ff. si quis caut. & hāc opinionē tenet Bal. in l. si quis quenquam. ff. eo. tit. Pau. de Cast. & Alex. in l. si quis in iudicio. ff eo. tit. & sentit Bart. in l. 1. col. 2. uers. quod est unum. ff. de pœn. Bal. in l. 2. in fi. C. ut lit. pend. Alex. in l. quædam puella. col. 2. in ultimo not. ff. de iurisd. omn. iud. & ibi Ias. col. 2. uers. limita principalem. Rom. cōs. 327. col. fi. uers. quia motus proprius. Claud. in l. si quis iniquum. col. 1. uers. 3. operatur. ff. quod quisque iur. Rebuff. super concord. in tit. de form. mand. Apostolici. & 8. effectu.

20 SECVNDÒ Principaliter limita, quia clausula motu proprio, non tollit defectum intentionis, ut uoluit Dec. in cap. si propter. col. 6. uers. & finaliter. de rescr. in 6. & fuit de mente Io. And. in cap. si motu proprio. in principio. de præben. in 6. Abb. in c. quia circa. colum. 1. uers. sed quæro. de consang. & affinit. Imol. in c. mandatum col. pen. uers. & ex prædictis. de rescrip. & in l. quidam consulebant. col. 4. uers. & similiter. ff. de re iudi. Aret. in c. causam quæ, el 2. col. 1. & ibi Felyn. colum. 2. de test. Aegid. decis. 392. & decis. 475. Mil. in uerbo, gratia si est impetrata. Felyn. in c. cæterum. col. 6. uers. septima restrictio. de rescrip. & in c. constitutus. colum. 4. uers. limita 4. eod. tit. Alex. in cons. 215. uolum. 7. Soc. cons. 115. num. 2. & seq. uolum. 3. & consi. 120. colum. 5 uersic. non obstat. uolum. 3. Curt. sen. consi. 35. num. 36. & seq. & cons. 50. num. 154. Mart. de Laud. in tra

ctat. de

cta.de priuileg.& rescrip.conclus.62. Vitalin. in tract. clausularum,fol.4.colum.5.vers.clausula motu proprio. Ruin.cons.123.nu.19.vol.3.Staphil. de literis grat. & iust.fol.85.Rebuff.super concord.vltimo effectu.vers. 8.non tollit.Paris.in consi.1.nu.74. vbi dicit commu-
* nem * opinionem.vol.1.& in consi.82.num.66.vol.1. & cons.75.num.23.vol.4.& consi.79.num.22.vol.4. & consi.4.nu.27.vol.2.& cons.42. col.fi. uol.4. Boer. decis.286.col.fi.

21 Amplia,quia ista clausula non operatur etiam contra præsumptam,vel uerisimilem voluntatem cócedentis. Card.in clem.si Romanus Pontifex.in 2.q. de præben. Anto.de Butr.in c.cum nostris.col.6. & ibi Abb. nu.19.de concess.præb.Abb. in c.causam quæ. el 2.in 2.q.de testibus Barbat.in c.ad aures,nu.38.de rescript. Card.consi.96.colum.1.Aegid.decis.392.Felyn.in ca. ad aures colum.7.vers.quintus casus. de rescr. Ioan.de Sylu.in tract.de benef.in 3.part.quæst. 12.in vers.quintus casus.Gig.in tract.de pensio.q.29.num.5. & quæstio.9.num.6 Cassad.decis.3 in tit. de pensio. num.4. Ruin.consi.98.col.fi.vol.4 Maria.iun.in consi.77.nu. 104.vol.1.

22 Declara,vt per Dec.in c.ad aures. num.11. de rescr. quòd clausula motu proprio, operatur quo ad vitium subreptionis,etiam contra verisimilem voluntatem cócedentis, non autem operatur ista clausula circa inhabilitatem impetrantis.

23 Primò Infertur ex præcedéti limitatione, vt prior concessio facta à Principe non tollatur per secundam etiam motu proprio factam,vt voluit Bar. in l.prædia. C.de locat.præd.ciu.lib.11.Abb.in c.cum olim. num. 15.ubi Fely.col.5.uers.amplia 2.de re iudic. Imol.in c. mandatum.col.pen.vers.& ex prædictis.de rescr. Fely. in c.cæterum.col.6.vers.septima restrictio.eod.tit.Ias. in l.si quis quenquam.ff.si quis cautio. Rimin. in l.pacta nouissima.vers.& tene menti.C.de pact. Corset.in sing.in uerbo,Princeps.Curt.iun.cons.174.col.5.Rui. cons.116.col.fi.uol.1.& latè diximus supra in 2.lib.in conclus.7.in tit.de iur.quæs.non toll.nu.5.

24 Primò Limita hanc conclusionem, nisi cum clausula motu proprio,esset adiecta clausula non obstante concessione,vt per Bart.in d.l. prædia. C. de loc. pręd. ciu.lib.11.Corsett.in sing.suo in verbo,Princeps.Dec. in cons.165.col.fi.uers.sic ergo.

25 Sublimita, quando Papa, vel Princeps non fuisset plenè informatus.Ruin.cons.116.col.fi.vers. non obstat etiam uol.1.

26 Secundò Limita, quando cum clausula motu proprio,esset cóiuncta clausula ex certa scientia. ita Barb. in cós.13.col 7.ver.nec obstat,quod vltimo loco.vol.3.

27 Secundò Infertur, q secundum rescriptum etiam motu proprio emanatum, non tollit primum, de quo non fuit facta mentio,ut per Fely.in c. cæterum.col.6. ver.septima restrictio.de rescrip.Ias.in l. si quis quemquam.ff.si quis cautio.Felyn.in c.cum olim.col.4.uers. amplia 2.de re iudic.Rebuff.super concord.in tit.de forma mandati Apostol.in 18. effectu. Rnin. cons. 228. col 1.& seq.uol.1.

¶Contrarium voluit Ant.de Bnt.in c.fi. col. 1. uer. nota q secundum mandatum,de dilario.Corne.in cónsi.67.col.pen.uers.accedat etiam. vol.3. Felyn. in cap. causam quæ. el 2.num.8.uers.7.not.de testib.Claud.in l.si quis iniquum. ff.quod quisque iuris, licèt non plenè firmet.

28 Amplia hanc vltimam opin.etiam si præcedens cócessio haberet clausulam derogatoriam, prout notat Rom.in consi.317.col. fi.de quo tamen vide Ruin. in cons.228.nu.2,& seq.& cós.227.col.pe.uol.1.ubi dicit hoc nó hře locú in cócessione facta miserationis grã

29 Tertiò Infertur, q per clausulam motu proprio Papa non censetur grauare ecclesiam, quam prius alio mandato grauauerat,prout notant Anto.de Butr. in c. mandatum.col.pen.uer.ex his patet.& ibi Imol. col.fi. ver.& ex prædictis.de rescrip.& fuit de mente Cald.in d.c.mandatum.Domi.in c.si motu proprio.col.1. uers. sed an clausula.& ibi Franc.col.2.uers.& ex ijs dicebat, post Io.Andr.ibi in princ.uers. & attenta hac ratione. Domi.in c.quamuis.col.4.uers sed quid quando aliter. de pręben.in 6.Pet.de Anch.in c.duobus.in 5.q.& ibi Franc.col.3.vers.2 quęrit.de rescrip.in 6.Fel.in c.accedentes.col.pen.uers.4.conclus.de præscript.

¶Contrarium sentit Ancha.in cons.138. quem sequitur Rebuff. super concord. in tit. de form. mandati Apostolici.in 10.effectu.

* Tenendo primam opin.magis * communem.

30 Limita, nisi cum clausula motu proprio concurreret generalis clausula, non obstantibus. ita Dominic. & Franc.in d.c.si motu proprio. in locis proximè alleg. & idem uoluit Franc.in cap.eo cui.colum.2. & seq.de præben.in 6.

31 Quartò Infertur, vt si Princeps motu proprio grauet nouo pedagio terram grauatam alio antiquo pedagio, non ualeat 2.concessio motu proprio facta. Fely.in d.c.causam quæ.col.pen.uer.12. nota.de testa. & in c.accedentes.col.pe.uer.4.conclus.de præscript.

¶Contrarium tenent Io. And.in addit. ad Spec. in tit.de caus.poss. & proprie. §. quia vero. uersi. quid de colligentibus pedagia.Fely.in c. si quando. col. fi.uers. pręsertim quia.de rescrip.& Rip.in c.ad aures. nu. 83. de rescript.

32 Quintò Infertur, q clausula motu proprio, non derogat iuri patronatus laicorum,ut concludit Abb.in d.c.ad aures.col.pen.& ibi Fely. col.4.uers. est uerum. & col.6.uers.tertius casus. Cardin. in consi.117.Rot. in nouis decis.112.& in antiq. decis.445. Aegid. decis.392.Cassad.decis.7.de iure patro. Ioan. de Sylu. in tract.de benef.in 3.par.q.11.in 25.qualitate.uer.2. est considerandum.gl.prag.sanctio.fol.12. col.4. Felyn.in trac.quando literæ Apostolicæ.colum.3.Rebuff.super concord.in tit. de forma mand. Apostol. in ultimo effectu.uer.4.non tollit.Card.in cons.142.col.fi.Aegid decis.474.& seq.

33 Sextò Infertur,ut motus proprius Papæ non operetur contra vnionem factam per Ordinarium,etiamsi vnio pręd̃icta nondum fuerit suos effectus sortita, put uoluit Gemin.in repet.c.postulasti.col.26. de rescript. quem refert,& sequitur Ias.in l.si quis quemquam. ff. si quis cautio.Soc.in c.postulasti.de rescript.Fel.in c.in nostra.nu.23.in 27.corol.de rescr.Io.de Sylu. in tract. de benef.in 3 par.q. 11.nu.75.

34 Septimò Infertur, nam si clausula motu proprio, non tollit defectum intentionis, sequitur, vt si causæ expressæ in concessione facta motu proprio, non sint ueræ, q tota concessio motu proprio facta nullius sit roboris,uel momenti.Abb.in cap.quia circa.col.1.vers. sed quæro de consang.& affin.Cardin. in consi. 96. in prin.Fel.in c.ad aures.col.6.uer.quartus casus. de rescr. & in cap.cum olim.col.4.vers.& dicit Abb.de re iudic. Dec.in c.ex parte.nu.5.& in c.sedes.nu.11.de rescrip. & consi.33.col.fi.ver.& clausula motu proprio.& consi.407.col.fin.uers.& ideo clausula.Gozad.cons.5.nu. 14.Rip.in c.2.nu.26.de rescrip.Ruin.cons.215.nu.19. uol.1.Maria.iun.cons.77.nu.98.& nu.100. uol.1. Paris.cons.4.num.27.& pluribus seq.uol.2.Rebuff.super concord.in tit.de forma manda.Apostol.in ultimo effectu.uer.2.non purgat.

35 Hinc dicit Bal. in l. Imperialis. §. similes. C. de nupt. quòd clausula motus proprij, Principis errantis nihil operatur.

36 Amplia, nam ille, qui scit causas in motu proprio expressas fallas esse, non potest dicto motu proprio iuuari, vt dicit Petr. de Anch. in consi. 188. col. fi. vers. & cōfirmatur hoc maxime.

37 Limita prædictam conclusionem, nisi falsitas consisteret in modico, ita quod Princeps omnino fuisset cō cessurus, prout declarat Petr. de Anch. in cons. 138.

38 VIII Infertur, quod per clausulam motu proprio, nō tolluntur statuta, de quibus non est facta mentio in cōcessione. quam opi. tenent. Imol. in c. constitutus. col. 3. vers. per prædicta. ubi etiam Fely. col. 4. uersi. obstat secundò. de rescrip. Domi. in c. si cui. col. 4. vers. & licet motu proprio. de præb. in 6. Fel. in c. cum olim. col. 4. de re iud. Rip. in c. ad aures. nu. 32. de rescrip.

¶ Contrarium videtur sentire Pet. de Anch. in cons. 20. vbi loquitur in statuto adiecto in fundatione ecclesiæ per patronum, & videtur sentire contrarium in alio statuto ecclesiæ, vt ibi per eum dum respondet ad doctrinam Io. And. & idem similiter tenet Anch. in cons. 346. colum. 1.

39 IX. Infertur, vt nō valeat concessio motu proprio facta de beneficio curato nulla facta mentione curæ. c. cum in illis. de præb. & ita uoluit Abb. in cap. ad aures. col. 2. & ibi Rip. col. 9. vers. 4. adde. de rescri. Franc. in c. si motu proprio, in fin. de præb. in 6. Rota. in nou. decis. 111. & in antiq. decis. 445. Alex. in cons. 215. in princ. vol. 7. Fely. in c. causam quæ. el 2. col. 2. vers. pro quo vide. de testib. Io. de Syl. in tract. de benefi. in 3. par. q. 12. Staphil. de litt. grat. & iust. fol. 85. Rebuff. super concord. in tit. de forma mand. Apostol. in vltimo effectu. vers. 5. non tollit.

¶ Contrarium videtur probare text. in clem. si Romanus Pontifex. de præb. & ita videntur sentire Felyn. in cap. ad aures. colum. 6. eo. tit. Soc. in consi. 115. col. 1. volum. 3.

40 PRIMÒ Concorda has contrarias opin. nam ratione curæ non potest concessio impugnari tanquam subreptitia, & ita procedat vltima opi. non autem in hoc casu ista concessio operatur dispensationem, & ita intelligatur prima opin. Bonif. in clem. si Romanus. nu. 30. & seq. de præb. Rip. in c. ad aures. col. 15. & seq. de rescrip.

41 SECVNDÒ Concorda, vt per Staphil. de litteris grat. & iust. fol. 85. vbi tenet hanc concessionem operari quoad curam, si fuerit facta ex certa scientia, secus si non ex certa scientia.

42 X. Infertur, vt per istam clausulam non tollantur defectus concernentes personam prouisi, vt tenet Rota in nou. decis. 112. & in antiq. decis. 445. Lap. alleg. 7. in fi. & est glo. in c. si motu proprio in uerbo, ob hoc. de præb. in 6. in clem. si Romanus. in verbo, validam. eod. tit. vbi Card. in uers. oppono ad hoc & ita tenent Petr. de Anchar. consi. 20. Domin. in cons. 104. in princip. Imol. in l. quidam consulebant. col. 5. vers. & similiter. ff. de re iud. Ioan. de Ana. in c. fraternitatis. col. pe. vers. & ideo dixit. de schismat. Alex. consi. 215. in prin. volum. 7. Ias. in l. si quis quenquam in fi. prin. ff. si quis cautio. Fely. in c. causam quæ. el secundo. col. 4. vers. 5. nota. de test. Staphil. de litt. grat. & iust. fol. 83. Rebuff. super concord. in tit. de form. mand. Apostol. in vltimo effectu. vers. 7. non tollit. & col. seq. vers. 10. non inducit. Paris. cons. 1. nu. 79. vol. 1. cons. 74. nu. 37. uol. 4.

43 Amplia, vt clausula motu proprio, non possit operari, vt collatio facta excommunicato de beneficio sustineatur, prout not. Car. in cle. 1. §. 1. q. 4. de religios. domib. Barbat. super clemen. in Rubr. de rescr. col. 9.

¶ Contrarium, quod ista clausula tollat defectus personæ prouenientes de iure positiuo, voluit Rom. cons. 327. col. pen. vers. primum quia. & Ang. in auth. quod eis. C. de nup.

44 PRIMÒ Concorda has contrarias opin. nā si Princeps habuit plenam notitiam de tali defectu, tunc videatur inducta dispensatio super tali macula, vel defectu, aliàs secus. Ista fuit concordia Bald. in l. fin. C. de crim. sacril. & Alex. in l. quidam consulebant. nu. 13. ff. de re iud. & Dec. in l. 3. nu. 5. ff. quod quisque iuris.

45 SECVNDÒ Concorda, nam alij uoluerunt, quod ratione dictorum defectuum concessio non possit reddi subreptitia, non tamen quod per dictam clausulam sit inducta dispensatio. ita Domin. in d. c. si motu proprio col. 1. vers. sed an clausula motus proprij. & col. 2. vers. est ergo intentio glo. & ibi Io. Andr. vers. in gl. 3. & ibi Franc. col. 1. vers. in eadem. glo. vbi declarat. Rota in nouis, decis. 112, Bonif. in clem. si Romanus. nu. 30. cum pluribus seq. de præb. Dec. in cap. ad aures. col. pen. vbi Rip. col. 15. de rescrip.

Ex ista conclusione superius firmata, vt ista clausula nō tollat defectus ad personam prouisi pertinentes

46 PRIMÒ Infertur, vt per istam clausulam non tollatur defectus irregularitatis, ut tenet Anch. in cons. 20 Fel. in c. causam quæ. el. 2. col. 2. de testib. Rot. in nou decis. 112. & antiq. decis. 445. Franc. in c. si motu. proprio. uers. in eadem glo. de præb. in 6. Staphil. de litt grat. & iust. fol. 83. Rebuff. in concord. in tit. de form. mand. Apostol. in vltimo effectu. vers. 6. non inducit

47 SECVNDÒ Infertur, vt ista clausula non tollat vitii illegitimitatis. gl. & ibi Io. And. in d. c. si motu proprio in uerbo, ob hoc, & ibi Domin. col. 2. vers. est ergo. & Franc. col. 1. vers. in ead. gl. de præb. in 6. Fel. in c. ad aures. num. 7. vers. cogitabā. de rescr. Rota. in nou. decis. 212. & in antiquis decis. 345. Staphil. de lit. grat. & iust. fol. 83.

TERTIÒ Infertur, vt non tollat defectum ætatis glo. in c. si motu proprio, in uerbo, ob hoc. & ibi Dom col. 2. uers. est ergo. Pet. de Anch. cons. 20. & cons. 364 Rota in nou. decis. 112. Staphil. de litt. grat. & iust. fol 88. Rebuff. super concord. in tit. de form. mand. Apostolici. in vlt. effectu. uers. non tamen sufficiat.

Amplia, etiam si quis reperiretur habilis tempore uacationis beneficij, ut not. Franc. in c. si eo tempore de rescrip. in 6. Staphil. de litt. grat. & iust. fol. 88.

¶ Contrarium in ista ampliatione tenuit Domin in d. c. si eo tempore. col. 2. uers. ego crederem. Abb. in c. dilectus filius, col. pen. uers. ex hac cōcordia. de præb Rom. cons. 327. col. fi. Fel. in c. cam te. col. 9. de rescrip

48 QVARTÒ Infertur, ut ista clausula non tollat incōpatibilitatem beneficiorum gl. in c. fi. in gl. fi de off. leg in 6. & ibi Dom. col. fi. gl. in cle. si Roma. Pontifex. in uerbo, ualidā ubi Bonif. nu. 30 & seq. de præb. Abb. in c. cum olim. col. 4. de re iud. Franc. in c. quamuis. col. 2 de præb. in 6. Rota in nou. decis. 112. & in antiq. decis 445. Card. cons. 117. col. j. Ripa. in c. ad aures. col. 15. de rescrip. Paris. cons. 74. col. 3. uol. 4.

49 V. Infertur, ut non tollat defectum bigamiæ. Ioan. And. in c. si motu proprio. post. glo. ibi. & ibi etiā Dom col. 2. de præb. in 6. Fel. in c. ad aures. nu. 7. de rescript

50 VI. Infertur, ut non tollat defectum circa principalitatem beneficij, de qua non est facta mentio, prout tenet Rot. in antiq. decis. 445. Alex. cons. 215. uol. 7. Staphil. de litt. grat. & iust. fol. 85.

51 VII. Infertur, ut non tollat defectum circa uitiū corporis, ut per gl. in d. c. si motu proprio. & ibi Do. col. 2. de præb. in 6. Fel. in c. ad aures. nu. 7. de rescr.

OCTAVÒ

52 Octavò Infertur, vt ista clausula non tollat defectum ordinis, Pet.de Anch.conf.29. & conf.364. Staphil.de litt.grat.& iust.fo.88. Rebuff.in concord.in tit. de form.mand.Apostol.in vltimo effectu. uersic. non tamen sufficit.

53 IX. Generaliter infertur quod ista clausola non tollit qualitates intrinsecas. Abb.in c.ad aures.nu. 5. de tesc. Vital.in tract.clausularum.fol. 4.col.3.Staphil. de litt. grat.&iust.fol.85.

Limita omnes prædictos casus, nisi prouisio facta patienti defectus, facta fuerit, non solum cum clausula motu proprio, sed etiam cum clausula, ex certa scientia, vt declarat Bonif.in cle. si Romanus Pontifex.nu. 50.de præb.

54 XI. Infertur, ex prædicta secunda limit. nam si dicta clausula non tollit defectum intentionis: sequitur, vt non comprehendat etiam non verisimilia. ita Rota in nou.decis.489. Pars.in conf.1.nu.80. uol.1. & consil. 4.nu.34.uol.2.& conf.74.nu.42.uol.4.

55 XII. Infertur, vt ista clausula non comprebendat inconsueta. Bald.in l.fideicom. §. si seruo. ff. de leg. 3. Prob.in addit.ad Ioan.Mon.in d.cap.si motu proprio. col.2.Fely.in c.in nostra.in vltimo corollario. de rescr. & in c.cum ecclesiasticæ, de except. Io.de Syl. in tract. de benef.in 3.par.q.11.in 22. qualitate.

56 XIII. Infertur, vt per istam clausula non comprehendantur incognita, vt per Bal.in l.fi.C.de crim.sacrileg. & Fel.in c.causam quæ.cl.2.col.4.uer.5.not. de testib.

57 XIIII. Infertur, vt concessio motu proprio facta de beneficio hospitali, nulla facta mentione, quòd sit hospitale, non operetur.gl.in cle.per litteras. & ibi Card. in 5. q. de præbend.idem voluit Card.in consilio 118. Fely.in c.in nostra.nu.21.in 22.coroll.de rescript. Io. de Syl.in tract.de benef.in 3.par.q.11. nu. 26.

58 XV. Infertur, vt gratia motu proprio concessa seculari de beneficio regulari, qualitate regularitatis minimè expressa, nihil operari possit. Bal.in l.fideicommissa.§.si seruo.ff.de lega.3. Fely. in c.in nostra. in vltimo coroll.nu.41.de rescript.

59 Secundus effectus principalis clausulæ, motu proprio, est, ut habeat uim clausulæ non obstante, ut not. Bald.in l.omnes.ubi etiam Ang.C.de quadri.præscrip. Ioan.And.in c.1.col.pen.uer.quinta opi. de excess.prælat.lib.6. Soc.conf.117. in fi. uol.3. Claud. in l. si quis iniquum.col.2.versi.5.habet uim.ff.quod quisque iur. licèt non plenè firmet. Cur.sen.conf.66. nu. 65. Ruin. consi.21.col.5.uol.5.

¶ Contrarium sentit Dom.in c.1.col. fi.uers. sed non est sic.de fil.presbyt.in 9. Abb.in c.nonnulli.col.5.uers. circa quartum, vbi Fely.col.15.uers.fallit 3.de rescript. Rebuff.in cōcord.sub rubr.de form. mād. Apost.in 15. * effectu.Ruin.in cōs.109.nu.5. uol.3.qui hāc dicit * cōmunem opin.

* Tenendo hanc ultimam opin.magis *communem. Declara, quia clausula motus proprij, si est coniuncta cū clausulæ derogatoriæ, prout hāc opi. sequuntur Pau.de.Cast.conf.357.nu. 5.vol.1. Card. in conf.16. in fin. Mil.in verbo, gratia motu proprio. Franc.in c. 1. col.3.versic.sed si impetrario rescripti, vbi Dom. col.4. versi.quinta opin.de excep.in 6. Rom. conf.327. col. pen.ver.2.respondeo. Cor.conf.67.col.fi. ver. accedat etiam.vol.3. Prob.in addit.ad Io. Mon. in cap. si motu proprio col.1.de præb.in 6. Domi.in cap.ei cui. col. 4. ver.cum ergo per has clausulas.& ver.2.verò casu.eod. tit. Clau.in l.si quis iniquum, col.1.versi.4.operatur.ff. quod quisque iur. Dec.in l.certum.col.2.ff.si cer.pet.& conf.165.col.fi.Fel.in c.constitutus col.4.versi.limita 4.de rescri.Cassad.decis.4.nu.3 de concess. præb.Ripa in 6.respon.in 2.lib.col.fin.vers. sed iste non est casus noster. Gom.in c.1.nu.198 de constit.in 6. Rebuff. in concord. in rub. de form.mand. Apostolici.in 19. & 23.effectu. Rui.conf.163.nu.21.vol.5.

¶ Contrarium tenet Dom.in c.1.col.pe. post Imo. ibi.& ibi Franc.col.2.de fil.presbyt. in 6. Dom. in c. quamuis.col.1.& seq.& ibi Fran.col.1.ver. quid tamē, de rescrip.in 6. Aene.de Falco.in tract.reseruat. fol.26. Rui.conf.228.col.1.& seq.vol.1.

60 Concordia sumitur ex dictis Dom.& Franc.in d. c. 1.de fil.presby. in locis proximè allegatis, qui tenent, quod per has duas clausulas simul iunctas derogetur statutis ecclesiæ, non autem derogetur iuri communi. & ita voluit Franc.in c.ei cui.col. 2.ver. quid autem si cū clausula.de præb.in 6.ubi licèt dicat Imo. & Dom. ibi contrarium sentire, tamen hoc mihi non videtur verum, quia Dom. expressè sentit hanc declarationem.

61 Tertius Effectus clausulæ motu proprio, est, quia reddit gratiam fauorabilem. Io. And.in c.cum in cunctis.col.3.ver.secus si Princeps.vbi Host.col.4. versic. & si priuilegium.de elect. Aret.in c.causam quæ.col.2. & seq.vbi Fel.col.3.ver.4.nota.& col.pen.ver. 2. operabitur.de test. Ancha.conf.138. ver. postremo. Card. in clem.1.in primo not.de rer.permut.refert, & sequitur.Fel.in c.causam quæ. col.8.versi.idem limita.de rescrip. Aegid.decis.746 col.fi. Ancha.consi.295.col.1. Mil.in verbo, gracia, motu proprio. Dec.in consi.341. nu.5.& in l.3.nu.4.ff.quod quisque iur. Rebuff.in concord.sub rub.de for.mād. Apostolici, in primo effectu.

62 Amplia istam conclusionem procedere etiam in dispensatione, vt per Ant.de But. in d.c. cum in cunctis. col.4.ver.nota hic. & ibi Abb. in §. cum inferior. col. fi. ver.nota primò hoc dictum. Rebuf.in loco proximè allegato, in quarto effectu.

63 Ratio est, quia gratia motu proprio concessa, dicitur esse beneficium principis. Io. And.in c.duobus.col. 3.ver.sed quæro.& ibi Dom.col.3.ver.sed pone.de rescrip.in 6. Dom.in conf.104.col.1.ver.item pro eo facit. Staphil.de litteris grat.& iust.fol.87.versic. & ideo dicunt.

64 Igitur non immeritò latissimam recipiet interpretationem.c.si pluribus.de præb.in 6.vbi Fran.in secundo no.Io. And.in c.duobus.col.3.uersi. sed quæro. vbi Dom.col.3.uer.sed pone, de rescrip.in 6. Ant. de But. in c.cum in cunctis.§.cum verò.uer.no. quod dicitur. de electio. Imo.in clem.vnica, in 2.not. de rer. permut. Bonif.in clem.si Romanus.nu. 26.de præb. Staphil.in loco proximè allegato.

65 Limita in reseruatione, quæ quamuis sit facta motu proprio, nihilominus remanet odiosa, vt not. Aene. de Falco.in tract.reseruat.fol.3.

66 Quartus Effectus est, quia stāte motu proprio, non habet locum titulus, quod quisque iur.per text.in l.3.ff.quod quisque iur. Bar.in l.fin.§.donec.in fi.C.de iur.deliber.gl.in auth.quas actiones.in gl.2, uersi.nec obstat.C.de sacros.eccle.glo.in l.1.§.si quis.in uerbo, decernetur.ff.quod quisque iur.glo.fin.in fi. in c. 2.de mut.petit.Bal.in l.quod fauore.col.2. in secūda oppos. C.de leg.& in l.1.col.7.uer. alij assignant aliam rationem. C.de sacrosanct.eccles. Abb.in c.fi.col.2. vers.tu vide.de vita & honest.cler.& in c.1.col.3.versi.nam si lex.de restit.in integr. Rom.consi.327.col. fin.uersi. 3. quia.Fel.in c.2.col.5.de mut.petit.& in c.causam quę. cl 2.nu.7.uer.6.no.de testib. Dec.in l.3.col.1.ff.quod quisque iuris. Sarn.in reg.de ann.q.10.nu.3. Rebuff.in loco superius alleg.in 27.effectu.

¶ Contrarium uoluit Staphil. de litt. grat. & iust. fol.86.

67 Primò

67 Primò Limita primam opin. quando priuilegium impetratum motu proprio respiceret ordinatoria iudicis, uel illius processum, ut per Bar. in l. fi. uer. reassumo ergo breuiter. C. de fruct. & lit. expen. Roman. in sing. 379. Ias. in l. 3. in prin. ff. quod quisque iur. Fel. in ca. 2. col. 2 de mut. petit.

¶Contrarium, quòd idem sit in ordinatorijs, ponit Fel. in rubr. de rescr. col. 1. uer. quæ omnia. Claud. in l. 3. in prin. ff. quod quisque iur.

68 Secundò Limita, nisi priuilegium motu proprio concessum sit in materia, quæ per uiam correlatiui, vel necessariæ consequentiæ alteri parificetur, vt per Fel. in c. 2. col. fi. uer. limita. 2. de mut. petit.

69 Quintus Effectus dictæ clausulæ est, quia tollit diligentiam processus. Ita Ioan. And in c. duobus. col. 3. uer. sed quæro. ubi Domi. col. 3. uersic. sed pone. ubi Fran. in uer. 2. quærit. de rescrip. in 6. Roman in cons. 327. col. fi. uers. 4. uidemus. Bonif. in clem. si Roman. nu. 38. de præb. Soc. in cons. 67. nu. 7. uol. 3. gl. in reg Cancel. 15. Staphil. de litt. grat. & iust. fol. 87.

70 Declara, quia non propterea tollit possessionem, qñ duo sunt in data pares, & unus hēt clausulā motu proprio. ita Bonif. in clem. si Romanus. nu. 29. de præb.

71 Sextus Effectus est, quia dicta clausula operatur circa oēs qualitates extrinsecas. Rota in nou. deci. 111.

72 Septimus Effectus est, quia motus proprius ampliat gratiā. Lap. alleg. 7. in fi. uer. imò operatur aliud. Domin. in consi. 104. col. 2. uers. item pro eo facit. Fel. in c. ad aures. col. 7. uer. quintus casus. de rescript. Gomes. in c. 1. nu. 199. de constitut. lib. 6. ubi tenet, quod ēt extendatur ultra præsumptam mentē concedentis.

¶ Contrarium tenet glo. in clem. 2. in uerbo, dilectus, de præb. Dom. in c. si plurib. in 3. not. de præb. in 6 Card. in clem. 1. §. cæterum. in 7. q. de concess. præb. & cons. 46. col. fi. uers. & est ratio. Rota in antiq. decis. 445. Fel. in c. causam quæ. el 2. col. 2. uersi. ad idem uide, de testib. Rebuff. in concord. in rub. de for. mand. Apostol. in ultimo effectu. uer. 12. non. ampliat. Rui. cons. 226. nu. 11. uol. 2.

73 Primò Concorda has contrarias opi. ut ita demū clausula motus proprij non ampliet gratiam, quando est contra pręsumptam mentē concedentis. ita Card. in cōs. 96. col. fi. Felin. in c. causam quæ, el. 2. col. 2. de testib.

74 Hinc est, vt ista clausula ampliet in ijs, q̄ sunt expressa, non autem in ijs, quæ non sunt expressa, vt per Dō. in c. si pluribus. in 3. not. ubi Franc. col. j. uers. uel. potest dici tertiò. de præb. in 6. Fely. in c. ad aures. col. 7. uers. quintus casus. de rescrip. Rebuff. in cōcord. in rub. de form. mand. Apostolici. in ultimo effectu. uersic. 12. non ampliat. Rui. cons. 226. nu. 11. uol. 2.

75 Secundò Concorda, quia clausula motus proprij ampliat gratiam in ijs, quæ non sunt contra ius cōe, secus uerò in ijs, quę sunt contra ius commune, vt dicit Franc. in d. c. si pluribus, col. j. uer. uel secundò potest dici, de præb. in 6.

76 Tertiò Concorda, nam motus proptius ampliat gratiam in casibus in iure expressis, non autē in alijs. Franc. in d. c. si plurib. col. 1. uer. uel dic 4.

77 Octavus Effectus est, quia clausula motus proprij facit, vt gratia operetur in pinguiori beneficio. c. si plurib. de præb. in 6. Ròma. in consi. 327. col. fi. uers. 6. quia uidemus Bonif. in clem. si Rom. Pont. nu. 36. de præb. Rebuff. in concor. in loco superius citato. in 12. effectu. Staphil. de litt. grat. & iust. fol. 88. vers. 9. similis.

78 Nonus Effectus est, quia per clausulam istam reuocatur processus factus in uim primarum litterarum ēt ante notitiam, ut tenet Inno. in c. cum contingat. col. j. uer. & hoc intelligo. de rescrip. Imo. in c. cæterum. col. 5. uer. si uerò reuocatio, ubi Dec. nu. 7. de rescrip. Abb. in c. cum M. Ferrarien. col. fi. uer. hæc dicta. post Ant. de But. ibi, col. antep. uer. puto quòd si Papa, de const. Domi. in cons. 47. col. 1. ver. nam quando Papa. Franc. in c. ut nostrum. col. 3. uersic. aliquando & secundo. de appel. Soc. in cons. 117. col. fi. uol. 3. Fel. in c. causam quæ. el 2. col. 4. uer. 8. nota. de test. Rebuff. qui hanc dicit communem * opi. in rep. l. quod iussit. in 2. no. ma. 90. ff. de re iud. & in concord. in loco supra allegato, in 19. effectu.

¶Contrarium, quòd non reuocetur processus, nisi postquam ad notitiam peruenit, licèt sufficiat qualiscunque notitia, etiamsi secundæ litteræ motu proprio emanauerint, tenet Inn. in c. 1. col. 3. uer. idem uidetur si expressè. de concess. præb. in 6. Ant. de But. in c. cęterū. col. 1. uer. sed in hoc. & ibi Fel. col. 12. ver. prima restrictio. de rescrip. Dom. in c. 1. §. ex parte verò. col. 4. ver. primo casu. & ibi Fran. col. 3. uer. aliqñ in secundis litteris. de cōcess. præb. in 6. apostil. ad decis. Tholos. 480.

79 Declara, quia in hoc omnes videntur conuenire, vt non requiratur rescripti præsentatio. Fel. in d. c. cęterū. col. 12. de rescr. Clau. in l. si quis iniquum. ff. q. quisque iuris. Rebuff. in concord. in rubr. de form. mand. Apostol. in 21. effectu.

80 Concorda has opin. vt prima procedat in expressa reuocatione, & in tacita procedat secunda: ita Dec. in c. cum M. Ferrarien. col. fi. de const.

81 X. Effectus est, quia in gratia motu proprio concessa valor beneficij non est exprimendus, vt not. Petr. de Anch. in cōs. 138. & cons. 295. Rot. in nou. decis. 292. quæ videtur istud affirmare ex tenore Reg. Cācel. quę expressè excipit concessionem factam motu proprio. idem tenet Fel. in c. ad aures, col. 5. uer. quarta conclusio. & ibi Dec. nu. 11. & etiam Rip. nu. 83. de rescr. Fel. in c. causam quæ, el 2. uer. 2. noto. de testib. & in c. fin. col. 2. uer. sed ultra omnes. de præsumpt. Io. de Sylu in tract. de benefic. in 3. par. q. 12. in 5. casu. Claud. in l. 3. col. 1. uer. item operatur & 2. ff. quod quisque iur. Rebuff. in concord. in loco aliàs allegato, in 31. effectu.

Contrarium tenet Abb. in c. ad aures. num. 5. & ibi etiam Barb. nu. 38. de rescrip.

82 XI. Effectus est, nam stante clausula motu proprio non præsumitur facta concessio propter importunitatem, ita Bal. in l. quod fauore. col. 2. in 2. oppositione C. de leg. Abb. in c. accedentes. col. fi. uer. ego aliter dicerem. de præscript. Fel. in c. causam quæ. el 2. col. pen uersic. 13. nota. de test. Sarn. in regula de annali. q. 10 nu. 3. Rebuff. in concor. in loco supradicto, in 17. effectu. Rui. cons. 147. col. pen. uol 4.

83 XII. Effectus est, nam stante tali clausula præsumitur concedens usus plenitudine potestatis, ut tene Ant. de But. in c. constitutus: col. 2. uersi. non obstat q notat. de rescrip. Fel. in d. c. causam quæ. el 2. col. 3. uer 4. nota. de test. Dec. in l. 3. col. 1. uersic. & paria sunt. ff. quod quisque iur. Rebuff. in concor. in loco supra citato, in 35. effectu.

84 XIII. effectus est, quia non uitiatur gratia motu proprio facta, etiam q. concedens fuisset difficilius concessurus, si intellexisset. ita Fel. in cap. causam quæ. el 2 col. pen. uer. vltimò considero. de testib.

85 XIIII. Effectus est, quia ista clausula operatur, ut collatio facta de beneficio vacante in curia, nō facta mentione, q. in curia vacauerit, ualet: licet aliàs non valeret, ut voluit Dom. in c. 2. col. pen. uer quæro quid. & uer. sed quid si Papa. & ibi Fran. col. fi. versi. 2. quæritur an teneat. de præb. in 6. Soc. in cons. 117. col. fi. uol. 3 Aene. de Falc. in tract. reseruat. fol. 28. in 36. effectu.

86 XV.

86 XV. Effectus est, nam ista clausula tollit. vim decreti, & propterea operatur in beneficio reseruato, prout hanc opi. tenent C.dd. cons. 3. in tit. de præb. Dom. in c. statutum. col. fi. ver. quærit vlt. Lap. de præb. in 6. Soc. in cons. 117. col. fi. vol. 3. & cons. 3. col. 3. vol. 3. Rebuff. in concord. in loco supradicto, in 21. & 25. effectu.

87 ¶ Contrarium in beneficio reseruato in fauorem certæ personæ, in quo collatio facta de tali beneficio etiam motu proprio, non operatur, tenet Gemin. in c. postulasti. col. 16. de rescript. refert, & sequitur Fely. in c. in nostra, ver. & istis adde. de rescrip. Rot. in nou. decis. 489.

87 XVI. Effectus est, quia in Principe rescribente motu proprio præsumitur iusta causa, vt diximus supra in 2. lib. in 3. conclus. in tit. de nō toll. iur. quæs. in 6. limit.

89 XVII. Effectus est, nam stante ista clausula videntur probata ea omnia quæ princeps asserit in suis litteris, vt per Dec. in l. 3. col. 3. ff. quod quisque iur. & consi. 341. nu. 5. & de hoc plenè diximus in 2. lib. in tit. de probat. in 2. conclus. in limitationibus secundæ partis illius conclusionis.

90 XVIII. Effectus est, quia per clausulam motu proprio, in facultate conferendi quæcunque beneficia, nō venit facultas conferendi beneficia in curia vacantia. Domin. in c. 2. col. fi. ver. sed quid si Papa? & ibi Fran. in vltimo notab. & fuit de mente Petr. de Anch. ibi. col. 1. versic. circa hoc etiam quærit Lap. de præb. in 6. Aene. de Falc. in tract. reseruat. fol. 50. & seq.

91 XIX. Effectus est, nam si Papa motu propriò conferat præbendam si vacat, satis est, quòd vacet tempore collationis, vel receptionis, licèt non vacaret tempore datæ: ita voluit Io. And. in c. dilectus. el 2. col. fi. ver. & si Papa. de præb. Staphil. de litt. grat. & iust. fol. 88. ver. sed quando Papa.

92 XX. Effectus est, quia impetranti cum clausula motu proprio in terminis clem. primæ, de concess. præb. non currit tempus a die notæ vacationis in loco, sed tantum a die scientiæ, vt declarat Lap. in d. clem. 1. de concess. præb. quem sequitur Soc. cōs. 117. col. fi. vol. 3.

¶ Contrarium tenet Card. in d. clem. 1. §. cæterum. in 7. q. de concess. præb.

93 XXI. Effectus est, quia clausula motu proprio, habet vim specialis expressionis, vt not. Ang. in l. sed & si quæsitum. ff. si quis cautio. Dec. in l. certum. col. 2. ff. si cert. pet.

94 XXII. Effectus est, quia iuxta notata per Bar. in l. vniuersi. C. de legat. lib. 10. ad hoc vt quis habeat excusationem a muneribus propter officia publica administrata, debent illa esse obtenta motu proprio, non autem per suffragia, vt declarat Fel. in c. causam quæ. el 2. col. 3. ver. quarto generaliter. de testib. Rebuff. in concord. in loco supra citato, in 34. effectu.

95 XXIII. Effectus est, quia immunitas concessa alicui motu proprio, operatur, vt alij non immunes ad onera illius teneantur, secundum Abb. in c. accedentes. col. fi. ver. ego aliter dicerem. ubi Fel. col. pen. ver. quarta conclusio. de præscriptio. Host. in c. 2. col. 3. ver. priuilegia verò Imperatorum. ubi etiam Abb. col. pen. uer. si autē talia priuilegia de immun. eccles. Alex. cons. 33. col. fi. vol. 3. Bertrand. cons. 181. nu. 7. vol. 3. in nouis.

96 XXIIII. Effectus est, nam prohibitus sub pœna certum officium exercere, non incurrit pœnam is, qui illud motu proprio consequitur, prout concludit Io. de Ana. in c. cum sit. vers. quod autem si fuit. col 2. de Iudæis. quod intelligit Fel. in c. causam quæ. el 1. col. 4. de test. quando Princeps sciebat conditionem illius. idem uoluit Dec. in l. 3. col. 1. uer. & pœna quæ imponitur. ff. quod quisque iur. Rebuff. in concord. in loco aliàs citato in 24. effectu.

97 XXV. Effectus est, quia astrictus cohorti non potest ad aliam militiam transire etiam ex rescripto Principis motu proprio emanato. l. fi. C. de cohortal. lib. 12. & ibi Bart. & omnes alij ponunt. Corsett. in sing. in uerbo, priuilegium. Rebuff. in concord. in loco supradicto, in ultimo effectu. uer. vltimo non valet.

98 XXVI. Effectus est, nam quamuis iudex excommunicatum ad partis instantiam absoluere non possit, nisi parte citata, secus si ille motu proprio fuerit excōmunicatus. gl. in c. excommunicatus. 11. q. 3. sequitur Bal. in l. si pacto. col. 1. C. de pact.

99 XXVII. Effectus est, nam stante identitate rationis gratia motu propriò facta comprehenditur sub dispositione, etiam q̄ simpliciter dispositio loquatur de gratia impetrata. Sarnen. in regula, de impet. per obitum famil. Card. q. 1. Rui. cons. 133. nu. 1. vol. 1. & hoc ma-
100 ximè verum est, si fuerit adiecta illa clausula, quoquo modo, vt per Rui. in d. cons. 153. nu. 2. vol. 1.

101 Amplia, nam idem quando Papa mandat prouideri, quia intelligitur, siue mandat motu proprio, siue nō, vt dicit Dom. in cons. 104. col. 2. ver. sed dico. nam omne quod conceditur a Principe contra ius commune priuilegium appellatur, siue motu proprio siue ad partis postulationem concedatur. vt declarat Ruin. in d. cons. 33. nu. 4. vol. 1.

102 XXVIII. Et vltimus effectus huius clausulæ est, nā dicta clausula non operatur, nisi fuerit scripta manu Principis. ita gl. fi. per illum tex. in ca. si motu proprio. de præb. in 6. & ibi Dom. col. 2. & seq. & Fran. col. pen. super gl. fi. & idem tenent gl. in cle. si Romanus Pontifex. in gl. 4. de præb. Rōt. in nou. decis. 332. versi. item pro hoc inducebatur. Aegid. decis. 746. col. fi. ver. & potest responderi. Rot. in nou. decis. 489. Rom. cōs. 427. col. pe. ver. primum quia inducit. Alber. de Rosa. in l. 1. num. 27. ff. quod quisque iur. Iacob. in l. 3. in prin. in 1. lect. ff. eo. tit. Fel. in c. causam quæ. el 2. col. 4 uer. 10. nota. de test. & in c. cum inter. col. 2. vet. immo quod etiā. Dec. num. 8 de exceptio. Ang. in l. omnes. C. de quadrien. præscriptio. Sarnen. in regula de ann. q. 10. Staphil. de litteris grat. & iust. fol. 84. Rebuff. in cōcordan. in loco supradicto. in vlt. effectu. uersi. 11. non præsumuntur. Fel. in cons. 31. nu. 16.

103 Primò Amplia, quia ista clausula testibus probari non potest. vt no. Dom. in d. c. in motu proprio. col. 2. & seq. in glo. fi. Rot. in antiq. decis. 131. & in nou. decis. 132. Iacobin. in l. 3. in prin. in 1. lect. ff. quod quisque iur.

104 Hinc est, ut si probaretur, q̄ Princeps fecisset gratiam non motu proprio, si tñ illa non esset scripta, illa clausula nihil operaretur, vt voluit gl. fi. in d. c. si motu proprio. de præb. in 6. Fel. in c. si quādo. col. fi. de rescri.

105 Declara, quia etiam ista clausula poterit per testes probari, quando testes deponerent, q̄ uiderunt prædictam clausulam in litteris, si postmodum illa non apparet, vt declarat Franc. in c. si motu proprio. col. pen. uer. nec obstat. gl. hic.

106 Secundò Amplia, ut etiam in gratia facta absenti, vel ignoranti, necesse sit q̄ clausula motu proprio sit scripta, vt tenent Bal. in c. cum adeo, in fi. ver. ego puto, de rescr. Dom. in d. c. si motu proprio. col. pen. ubi Franc. col. pen. uer. in gl. fi. in fi. Fel. in c. si quando. col. fi. ver. pro quo vide. de rescrip. & in c. causam quæ. el 2. col. 4. uer. 10. nota. de test. & in c. cū inter. col. 2. de exceptio. Rebuff. in concord. in loco supra allegato, in vltimo effectu. uer. 11. non præsumuntur.

¶ Cōtrarium tenet Rota in nou. decis. 332. circa fi.

* Tenendo primam opin.* communem.

Tertio

107 Tertiò Amplia, nam si probaretur gratiam esse factam ad instantiam partis: si tamen clausula motu proprio sit in gratia scripta, gratia illa dicitur motu proprio facta, & suum effectum operatur, vt not. glo. in ca. si motu proprio, in addit. vbi Io. And. in fi. verbis, & ibi etiam Prob. in addit. ad Io. Monte. in prin. Bal. in c. nisi col. 2. versic. pone in litteris. de of. deleg. Card. cõs. 145. in fi. Fel. in c. si quãdo. col. fi. de rescript. Curt. sen. cons. 66. num. 64. & seq. Dec. in l. 3. num. 3. ff. quod quisque iur. & in c. ex parte. num. 5. de rescrip. & cons. 51. nu. 3 & cons. 341. num. 4. & in c. cum M. Ferrariensis. versic. sed adde. de const. Sam. in reg. de impetr. per ob. fam. Card. in 1. q. in prin. Gram. cons. ciu. 99. col. 4. & consi. 100. col. 6. Bert. cons. 202. nu. 6. uol. 1. in nou. & cons. 392. nu. j. vol. j. Rebuff. in pract. in tit. de claus. mand. num. 21.

108 Limita hoc vltimum ex mente Decij in c. cum M. Ferrarien. col. 11. uers. non obstat dictum Sal. de constit. nisi Papa aliàs non concessisset, quia tali casu gratia censeretur facta ad postulationem, licèt Papa in signatura dicat motu proprio.

¶ Contrarium tamen tenet Sarnen. in reg. de ann. q. 10. nu. 8. vbi improbat opi. Dec.

109 Primò Limita hanc conclusionem ultimi effectus, quia geminata concessio habet uim clausulæ motu proprio, ita Bal. in l. nec damnosa. uers. sed contra primum dictum ubi Fulgo. uers. & sic secundum. C. de prec. Imper. offer. Bal. in l. rescripta. col. 2. vers. idem videtur. C. eo. tit. Io. de Plat. in l. pen. col. pen. uers. idem enim operatur. C. de petit. bon. sublat. lib. 10. Rom. in l. si uerò. §. de uiro nu. 56. ff. sol. matr. Alex. in l. 3. in prin. uers. quod primò limita, & ibi Iacobin. in 2. lect. in prin. ff. quod quisque iur. Soc. in cons. 3. num. 11. uol. 3. Ias. in l. cum procurator. §. si dominus. col. 2. ff. de nou. oper. nunc. & in auth. quas actiones. col. 4. uers. illud ẽt
* C. de sacros. eccl. ubi dicit communem * opi. quia dicit nunquam uidisse contradicentem ad istud dictum. Gram. cons. 33. nu. 2. & 6. Paris. cons. 9. nu. 21. uol. 3.

¶ Contrarium tenet Ias. in l. nec damnosa, circa fi. C. de prec. Imper. offe. Felyn. in c. causam quæ, el 2. col. 4. uers. decimo nota. de testib. Dec. in l. 3. col. 2. ff. quod quisque iur.

110 Concorda, ut limitatio procedat in omnibus alijs concessionibus, præterquam in beneficialibus, in quib. clausula motu proprio, omnino debet esse scripta manu concedentis, nec sufficiat geminatio. ita declarat Felyn. in d. c. causam quæ, col. 4. uers. 10. nota. de test. & in c. si quando. col. pen. & seq. de rescript. Dec. in l. 3. col. 2. ff. quod quisque iur.

111 Sublimita primam opin. quando secundum rescriptum non faceret expressam mentionem de primo. ita singulariter limitat Bal. in l. 2. C. de petit. bon. sublat. lib. 10. in 2. uol. uersi. item quid si Imperator. quem sequitur Ias. in l. nec dãnosa. in fi. C. de prec. Imper. offer.

112 Secundò Limita, quando notorum est, concessionem non potuisse fieri ad partis instantiam: ut quando omnibus ecclesijs esset facta concessio, ita quòd nõ est uerisimile, ut omnes supplicauerint: nam tunc concessio semper præsumitur facta motu proprio, ut notat Bald. in authen. quas actiones. col. 1. uers. uel aliter, ubi etiam Ias. col. 4. uers. ultra Bar. C. de sacros. eccl. Alex. in l. 3. col. 1. uers. Baldus etiam. ubi Iacobin. in 2. lectura. ff. quod quisque iur. Fel. in c. causam quæ. el 2. col. 4. uer. 21. nota. de testa. & in c. si quando. col. fin. uers. datur alia de rescrip.

113 Tertiò Limita in concessione facta ob remunerationem matrimonij, quæ semper præsumitur motu proprio facta, Alex. in l. 3. in prin. vers. 2. limita. & ibi Dec. col. 2. vers. 2. limitatur. & Iacobin. in 2. lect. in prin. ff. quod quisque iur. Ias. in l. ex hoc iure. col. 11. vers. quartus notabilis effectus. ff. de iust. & iur. Fely. in c. causam quæ. el 2. col. 4. uers. 11. nota. de test. Gramm. cons. ciu. 100. col. 6.

114 Ratio est, nam omne quod sit motu proprio, præsumitur factum ob meritum, secundum Bald. in l. quod fauore. col. 2. in 2. oppos. C. de leg.

115 Qvartò Limita, vt conclusio non habeat locum in reseruatione, quæ semper præsumitur motu proprio facta, vt not. Aene. de Falco. in tract. reseruat. fol. 47.

116 V. Limita, nam si in eadem dispositione, in qua Papa apponit clausulam, motu proprio, asserat se id facere ad partis instantiam, clausula motus proprij, etiam scripta manu Papæ, nihil operatur, vt per Rui. cons. 41. col. 6. vol. 2.

117 Amplia, vt hoc habeat locum etiam quando præcedit tantummodò postulatio partis: nam si postmodũ subsequatur concessio etiam cum clausula motu proprio, illa clausula nihil potest operari, secundum Marian. cõs. 77. nu. 98. vol. 1. & Paris. cõs. 79. nu. 23. vol. 4.

CONCLVSIO III.

Argvmentvm.

Clausula Decreti irritantis, quid operetur.

Qvantvm sit vis & vtilitas clausulæ decreti irritantis, & quos effectus pariat, ex infra dicendis demonstrabitur.

1 Primvs Effectus est, vt per clausulam decreti irritantis ligentur etiam ignorantes. c. 1. vers. adijciebatur insuper. de conces. præben. & cap. quondam. vers. prima enim collatio. de præb. in 6. & c. dudum. vers. & quod decretum nostrum. eo. tit. & c. si eo tempore, & ibi gl. in verbo, ignoranter. de elect. in 6. idem uoluit gl. in clem. 1. in verbo, attentari. de concess. præben. gl. in cap. si soli. in verbo, contra ipsam, de concess. præben. in 6. & in c. tibi qui. §. quinimò. in glo. in verbo, decretum. de rescrip. & hanc conclusionem tenent Domi. in c. si eo tẽpore, in 2. not. de elect. in 6. & in cap. si Apostolicæ. colum. 2. uersic. sed Archidiaconus hic. & in c. statutũ. col. fi. uersi. quærit vltimò. vbi Franc. colum. fin. uersic. nec obstat, & in c. quoddam. circa fin. vers. glo. super verbo, ignoranti. de præb. in 6. Archid. in cap. 1. col. 1. vers. sed secundum canones. 19. dist. Card. in cle. 1. in 6. not. de concess. præb. & in cle. 1. in 18. q. ubi Barbat. nu. 25. de elect. Ancha. in c. tibi qui. col. fin. vers. item nota. & ibi Dom. in pen. not. de rescript. in 6. Archid. in c. si Apostolicæ. vers. prior sententia. de preben. in 6. Imol. in c. cognoscentes. col. 2. uers. & pro ista parte de constit. & in clem. col. pen. uers. quid de electione. de elect. Abb. in c. cæterum. col. fi. uers. ego aliter soleo dicere, de rescr. & in c. super eo. in vltimo not. de appell. Ioan. Monac. in c. tibi qui. nu. 2. & ibi Prob. nu. 1. de rescript. in 6. Franc. in cap. dudum. in 8. not. & in c. quoddam. in 1. not. de præb. in 6. & in c. si apostolicæ. col. 1. vers. an autem decretum. eo. tit. & in c. ad nostram. col. 3. uers. nã aliqñ fit reuocatio. de appel. Fely. in c. cognoscentes col. 5. vers. 4. limita. & in c. cæterum. col. 14. uers. ad idẽ. quod notat & ibi Dec. vers. secundò principaliter. de rescri. Card. Alex. in c. quia, in fi. princ. 7. q. 1. Oldr. cons. 319. in prin. Ant. de Butr. in cons. 43. uers. nunc rñdeo ad primum dubium. Roma. cons. 350. col. 3. uers. quo ad tertium. Alex. cons. 97. col. 1. uers. non obstat dicta clausula. uol. 5. Soc. in cons. 112. col. 1. uers. confirmantur põt. uol. 3. Card. in cons. 28. in fin. & in cons. 79. col. 1

Domin.

Domin.in consi.33.Pau.de Cast.in cons.199.nu.10.
vol.1.Cassad.decis.3.num.1.de decret.reseru.& decis.
12.nu.5.de Reg.Cancell.gl.prag.sanct.fol.76. aliàs in
tit.de appell.§.statuit.super verbo, censeatur. Gomes.
in tract.mād.de prouid.nu.135.& seq.Staphil.de litt.
grat.& iust.fol.41.ver.hoc tamen intelligo. Rebuff.in
l.quod iussit.in 2.no.nu.93.ff.de re iud.Bertran. cons.
142.nu.4.vol.2.in antiq.

2 PRIMÒ Amplia, etiamsi in decreto non sit adie-
cta illa clausula scienter, vel ignoranter, sed tantum di-
ctum fuerit, vt quicquid contra factum fuerit, sit irri-
tum, vel inane: nam quando in decreto est apposita illa
clausula scienter, vel ignoranter, materia omni prorsus
dubitatione caret propter illa verba expressa. ita tenet
gl.in c. si eo tempore in verbo, ignoranter.de elect. in
6.& sentit Ant.de But.in cons.45. ibi, maximè quia.
Imo.in cle.1.col.fi.ver.nota bene.de elect.& in clem.
1.col.3.uer.gl.atrentari. de concess.præb.Lap.allegat.
84.col.pen.ver.sed quid si episcopus. ibi præsertim in
dicta form.Prob.in c.tibi qui.nu.3 de rescrip.in 6.Fel.
in c.çeterum.col.14.versic.neq; fit differentia.de rescr.
Aene.de Falc.in tract.reseru.fol.19.

3 SECVNDÒ Amplia, nam tale decretum afficit igno
rantes nedum inferiores, sed etiam executorem apo-
stolicum, vt voluit Domi.in c.quoddam.per illum tex.
in 4.no.& in fi.vcibis,& ibi Fran in 2.no. de præb.in
6.& ibi etiam Anch.in 3.no.Prob.in ca.tibi qui.nu.2.
& nu.5.de rescrip.in 6.

4 TERTIÒ Amplia, quia decretum irritans ligat etiā
ipsum Papam, prout tenent Domi.in d.c. quoddam.in
fi.& ibi Anch.in 3.not.& Fran.in 1.not.de præb.in 6.
Prob.in c.tibi qui.nu.5.de resc.in 6.gl.Reg. Cancell.in
Reg.27.ver.ex quo sequitur.Rebuff.in concord.in ru-
brica de firm.& irreuoc.concord.stabil.in verbo, tertio
notanda.Paris.in cons.37.col.1.uer.2.quia illc.vol.4.

5 Limita,& declara, ut per Dom.in c.statutum. col.fi.
ver.quærit vltimò.de præb.in 6.ubi dicit, q interpo-
nens decretum potest venire contra illud,& actus va-
let, quando facit motu proprio: vel si faciat ad instan-
tiam partis, faciat ex certa scientia cum clausula deroga
toria ipsius decreti.idem tenet Franc.in d. c.statutum.
col.fi.ver.reliquum aliud habes.de rescrip. in 6.Soc.in
cons 117.col.fi.ver.sed quādo prædicta cessarēt.vol 3.

6 QVARTÒ Amplia, etiamsi in fauorem ignorantis
fiat dispositio, nam clausula decreti irritātis ligat igno
rantem disponentem in fauorem ignorantis.tex.est in
d.c.quoddam.& ibi Fran.notat per illum tex.in 2.no.
de præb.in 6.

7 QVINTÒ Amplia, vt conclusio procedat, siue de-
cretum emanauerit motu proprio, siue non: siue iustè,
siue iniustè, siue causa cognita, siue causa non cognita.
ita Abb.in c.çeterum.col.fi.& ibi Fel.col.13.ver.secun
da restrictio.& col.pen. ver. nona & vltima restrictio.
de rescrip. Abb.in c.audita.col.pe.ver.& in hoc articu-
lo.de rest.spol.Prob.in c.tibi qui. nu. 17. de rescrip.in
6.Rebuff.in l.quod iussit.in 2.not.nu.93.ff. de re iud.

8 PRIMÒ Limita principaliter, quia respectu pœnæ
decretum irritans non ligat ignorantes, vt est tex.in c.si
beneficia.& ibi Ancha.in 2.not.de præb. in 6.& idem
tradit gl.in verbo, ex tunc.in cle.nolentes.de hæret.Io.
Andr.in c.tibi qui.circa fi.& ibi Dom.col.fi.uer.uel dic
& melius.& ibi Prob.nu.18.de rescr.in 6.Ant de Butr.
in c.cognoscentes. col.4.ver.fallit 2.& ibi Imol. col.2.
uer.fallit 2. de constit. Imol.in clem.1. col. pen. vers.
quod de electione, ubi etiam Barb.num.26.de electio-
Dom.in c.si apostolicæ.col.pen.uers.sed hodiè legati.
de præben.in6.& cons.33.col.6. uer. nam qua ratio-
ne.Fel.in cap.cognoscentes, col.5.versi.quarto limita.

& in cap.fi.col.12.uer. facit singulare dictum.de con-
stit.in c.1.col.7.ver.& dicit Ioan.And.vt lit.non con-
test.& in proœm.Decret.in verbo, Gregorius.col.3.
uer.facit singulare dictum. Gomes. in tract. mandati
de prouid.nu.137.Staphil.de litt.grat.& iustit. fol. 41.
ver.intelligo tamen.

9 SECVNDÒ Limita in decreto inferioris a Papa, etiam
si esset legatus apostolicus.ita uidetur sentire gl. in c.si
eo tempore.in verbo, ignoranter.de elect.in 6.Archid.
in c.si apostolicæ. uersi. sed nunquid legati decretum.
& ibi Franc.col.1.& seq.uers. an autem decretum. de
præben.in 6.Dom.in d.c.tibi qui.ver.sed contra istud
oppono.& in c.j.§.ecōtra, in fi.de concess.præb.Cardin.
Alex.in c.quia.in fi.prin.in 7.q.1.Ang.in l.genero.col.
fin.vers.& quia nullus inferior.ff.de his, qui not.infam.
Rom.in l.1.§.occisorum.nu.6.& nu.16.ff.ad Syll.& in
10 l.is potest.nu.5.ff. de acq. hæred. qui Ang. & Roma.
proximè allegati concludunt constitutione inferioris
11 fieri non posse, quòd tempus currat ignoranti. Et ex-
pressè quòd decretum legati non afficiat ignorantem,
tenuit Ant.de But.in c.2.col.4.uer.nota hunc effectū.
& ibi Imol.nu.16. uers. & ibi ēt habetur, de in integ.
restit.Io.And.in c.si apostolicæ. col.1.uer. sed dubita-
tur.de præb.in 6.Franc.in c.j§.ex parte.circa fi.de con-
cess.præb.in 6.Collect.in c.dilecta.nu.3.& num.6. de
præb.Prob. in c. tibi qui. nu.1.& seq.de rescrip. in 6.
Barb.in clem.1.nu.28.& seq.de electio. Alex.cons.90.
uol.7.glo.pram.sanct.sub tit. de collat. in §. statuit, in
uerbo, censantur.Aene.de Falco.in tract. reseruat. fol.
64.Soc.in cons.112.uol.3. ubi hanc dicit communē
opi.Cassad.decis.3.de decr.reseru.Villadieg.in tract.de
legato, in 9.q.1 par. col.20.uer.sed.quæro, an decretū.

¶ Contrarium tenuerunt Card.in clem.1.in 6.not.
ubi dicit ita communiter teneri, de concess.præb.& ibi
Bonif.nu.34.ver.conclude. Dom. in ca.si apostolicæ.
col.2.uer.sed est dubium.de præb.in 6. Lap. alleg. 14.
uer.tertiò q inhibitio. Collectar. in c. ecclesia vestra.
nu.25.uer.quid si legatus.de sortileg.& cum hæc opin.
uidetur transire Inn.in c.dilectus.col.1.ver. alijs vide-
tur,& fortè melius, de iur.patr.ubi remittendo se ad no
tata in c.innotuit.de elec.videtur tenere, q valeat pro-
uisio secundi executoris ignorantis facultatem datam
primo, quando decretum irritans non fuit interposi-
12 tum: sentiens per hoc, quod si decretum per primum
executorem fuisset interpositum, q prouisio secundi
ēt ignoranter facta contra decretum primi nō valeret.
Idem clarius tenuit Host.col.3.uer.alijs uidetur. & ibi
etiam Card.in 1.oppo.Host.in summa, in tit.de præb.
§.& a quo.col.1.ver.aut est mandatum.Io.And.in c.cū
dilectus.col.2.de iur.patro.& istam opi.sentit glo.in c.
1.in uerbo, acceptare, de concess.præben.in 6.

13 TERTIÒ Limita, nam contrauentio facta decreto ir
ritanti ab ignorante, est excusabilior: & ppea licèt de
possessione capta contra decretum non sit facienda
mentio, tamen qñ est capita contra decretum ab igno-
rante, debet fieri mentio de tali possessione.Fel.in c.in
nostra.in 36. corrollario, in fi.de rescr. Dom.in c. tibi
qui.col.fi.uer.sed contra istud oppono.de rescr.in 6.

14 QVARTÒ Limita, quia decretum non ligat ignorā-
tes, quando appositum est super incerto corpore bene-
ficij,& non est adiectum tpa.Petr.de Anch.in c.1.col.
2.uer.3.nota, de concess. præben.in 6.& in c. dudum.
in 11. not. ubi Com. col.1. uer. nota. q decretum. de
præb.in 6.Rota in decis.Cassad.3.nu.7.de præb.Bellā
cons.33.col.4.uer.quarta conclusio.Franc.in c.dudum
in 8.not.de præb.in 6.& in c.1.§.ex parte.col.3.uer.in
gl. in uerbo, certam, de concess. præb. in 6. Soc. cons.
117.colum.1.uersi c.aliquando & 2. volum. 3. & con-
sil.12

si.12.col.fi.vol.3.Belenzin.in tract.de charit. subsid. q.
123.num.11.

PRIMÒ Ampliá, quia idem est in reseruatione, nã
15 decretum appositum in speciali reseruatione de certo
corpore beneficij inficit titulum, & possessionem, se-
cus si fuerit appositum super incerto beneficio. ita Bel-
lamer.cons.34.col.3.vers.ad secundũ facit.Felyn.in c.in
nostra.in 36.corollario.de rescrip.Io.de Sylu.in tract.de
benef.in 3.par.q.11.in 20.qualitate.vers.& si diceretur.

16 SECVNDÒ Amplia nam idem est, quando Papa ap-
ponit manus super certo, vel incerto beneficio, prout
ita distinguit Anch. in c.si beneficia. col.1.vers.super
2.de præb.in 6.Cassad.decis.3.nu.31.de præb.

17 TERTIÒ Amplia, idem esse in decreto adiecto in
alternatiua episcopi, super conferendis beneficijs, vt di-
cit Cassad.decis.2.de rest.spol.

18 SECVNDVS Effectus est, quia vbi clausula decreti
est apposita in dispositione, licèt dispositio respiciat cõ
modum partis, tamen pars non potest tali dispositioni
renunciare.ita tenet glo.in verbo, processus, in c.dispen
dia.de res.in 6.nam ille tex.qui tractat litteras impetra-
tas ad diuersos iudices, habet locum etiam si pars con-
sentiat, & non opponat.& ita cũ illa glo. transit Archi.
ibi, & Io.Andr.Ioan.de Fant.& Dom.circa fin.qui di-
cunt etiam hoc tenere Hostiensem. idem tenent Mar.
in c.1.de mut.petit.col.10.Ang.in auth. & consequen
ter.in fin.C.de sent.& inter.om. iud. pro qua opin. est
tex.in c.dilecto.ibi, nisi forte, in fi.de præb. & ibi glo.
in verbo, clausula.& ibi Host.col.3.Pet.de Anc.in pen.
col.vers.vel secundo, & ibi etiam Ioan.And.in 1. solu-
tione.col.3.& ibi clarius Abb. col.3. in vers.in glo.ibi
clausula.& Ant.de Butr.col.pen. in 1. sol.& ibi Imol.
col.3.in 2.sol.Io.de Ana.in c.qa frustra.col.2.de vsur.
Idem tenet Arch.Io.And.Domi.& Philip.Franc. in c.
cum de beneficio.de præb in 6.Ias.in l.omnium in fin.
col.& seq.C.de pact.& in l.inter cætera.col.fi. ff.de lib.
& posth.& cons.85.col.2.vol.3. & in l. non dubium.
col.5.vers.istud secundum.C.de ll. Ang. Arc.in §.tripli.
nu 7.vers.quæro an libellus.Inst.de act.Barb. cons.37.
col.9.uers.& si quispiam diceret.vol.1.Fely.in c.p.& g.
col.pen. uers. potestas officialium. de of.del Corset.in
sing.in verbo prohibitoria constitutio, Prob.latè in c.
tibi qui, nu.8.cum plurib. seqq. de res.lib.6. ubi allegat
plures auctores, qui tenent, q̃ constitutioni prohibiti-
19 uæ, vel annullatiuæ renunciari non põt. idẽ sentit glo.
in verbo, præsumant.in fi.de off.del.in 6. & ibi Domi.
in verbo, conseruatores aũt.col. 2. idem voluit Soc. in
cons.24.col.9.uers.& aduertendũ. & cons. 37. colu.2.
vers.quinimmo qñ adijcitur.vol.1.Clau.in tit. qui feu.
dar.poss.col.34. Fel.in ca.cum accessisset, col. 4.vers.3.
declaratio.de const.& in eo, c.col. 14.& seq.uers.4. limi
ta.& in c.cæterum, col. 13.& seq.de res.vbi finaliter te-
net istam partem contra Dom.q̃ in rescripto cum clau
sulá decreti non insit conditio, si pars vtatur.eandẽ opi.
sequuti sunt Porpur.in l.2.§.creditum.nu.91. ff.si cert.
pet.Io.de Hannibal.in l.nemo põt.col.2. ff.de leg. 1.&
Fel.in c.cum dilecta.col.14. & seq. de rest. & in c. nõ-
nulli.§.sunt & alij.col.10.de res. & in c.cum ex officij.
col.antep.de præsc.in c.fin.§.1.col.1.de off.deleg Mat.
in c.significasti.colum.10.vers.3.quærit.de for. comp.
Alb.Brun.in tract. de form. in tit. quis possit dare, &
tollere formam.in fi.col.Mant.in cõs.38.col.3. & hoc
fuit de mente Rotæ in antiq. decis.294. & hanc dicit
* esse communem * opin. Cassad. decis. 12. de reg. can-
cell. Dec.in l.pacta quæ cõtra.nu.11.C.de pac.Cur.iun.
in l.pe.nu.35.C.eo.ti.Soc.in cõs.87.nu. 7.vol.3.Goz.
in consi.61.nu.7.& in cõs.40.nu.3.Ruin.in cons.158.
nu.2.uol.4.

20 Pro opin.facit, nam si statuta sint confirmata per
Principem supremum cum clausula decreti, licèt fact.
fuerint ad vtilitatem statuentium, tamen ipsi statuẽte
ea non possunt reuocare, vt not.Abb. in d.c.dilecto.de
præb.in 3.col.Ias.in l.posthumo.col.9.C. de bon. poss
cont.tabu.Imol.in l.ex facto.col. 1. ff. de vulg. & pup
Io.Anan.in c.quia frustra. col. 2. de vsur.Ias.in l.om
niũ.col.2.in fi.C.de testa.Fel.in d. c. cum accessissent
col.4.vers.tertia declaratio.de const.

21 PRIMÒ Amplia istam opin.nam licèt in rescript
insit ista conditio, si pars eo vtatur, ut infra dicitur, ta
men in statuto uel constitutione ista clausula nõ inest
ita q̃ pars non põt tali statuto, vel constitutioni renu
ciare.ita Fel.in c.cum ex officij.col.antep.de res.ex mẽ
te Petr.de Anch.quem allegat in c.statutum. in fin. d
res.in 6.& hoc voluit Aret.in l.nemo potest: col. 3. &
ibi Claud.col.4 ff.de leg.1.vbi tenet, q̃ in rescriptis a
beneficia non potest pars renunciare decreto annulla
tiuo apposito in sui fauorem.

22 SECVNDÒ Amplia, idem esse in forma inducta fa
uore priuato.nam eius solemnitati non possunt parte
renunciare, vt uoluit Io.Crot.in l.nemo põt.colum.1
vers.2. ex dictis Bart. ff.de leg.1.vbi hanc dicit cõmu
* nem * opi.Bar.in l.si quando.§.& generaliter.C.de in
off.test.Ant.de But.in c.si diligenti.de for.comp.Io.d
Hannib.in l.nemo põt.ff.de leg. 1. col.2. & nu.438.f
de leg.j.& istud sentit Fely.& Imol.in c.tuis. de testib
dum dicunt iuramentum in teste nõ esse de forma s
stantiali, quasi q̃ si esset, non posset remitti, & cãd.
opin.tenent Aret.in d.c.tuis.col.1.Ias.in l.inter cæter.
ff.de lib.& posth.col.2.Lancel.Dec.in l.posthu.col. 5
vers.sed profecto.C.de bon.poss.cont.tabul.Rebuff. i
l.quod iussit.in 2.not.nu.94.ff.de re iudic.Ruin.cons
46.col.fi.vol.5.

23 ¶ Contrariam verò opin.vt & dispositioni habe
ti decretum irritans in fauorem partium, possint parte
mer renunciare, tenet, gl.in uerbo, commutatur. in fi.i
c.statutum.de res.in 6.in §.cum vero. & ibi Dom. co
pe.nisi corruptè habeatur Dom.ibi, prout dicit Fel.i
d.c.cæterum.col.13.& seq de res. Dec.in l. posthumo
col.7.de bono.poss.cont.tabul. Gem. in cons.121.i
fi.& cons.141.incip.Christi nomine, pro parte, quo
gratia Iuonis.Gom.in §.item si quis postulãte. col.1
inst.de actio. Albe.Brun.in tract. de forma. in tit.qu
do aliqoid cẽseatur traditum pro forma.col.4.Alex.i
cons.96.col.1.uol.4.Cur.iun.in l.posthumo. colum.l
vers.2.dubitatio, idẽ Gomes.latè in c.1.char.13.& se
de res.in 6.Dec.in c.2.col.1.in vlt. not. de test. Staph
de litteris gratię.& iust.char.91.Sarn.in reg. de trien
q.49. & 61.Rebuff.in tract. nomin. fol. 100.in 14.
nu.89.vers.nec obstat.Rot.in antiq.decis.422. ubi d
cit, q̃ clausula decreti habet conditionem, si is, in cui
fauorem est appositum decretũ.eo vtatur. & dec.83
Dec.in l.pacta quæ. C.de pact.col.3.& in c.cum acce
ssissent, col.3. de const. Maria.in c. si diligenti. in fin.
for.comp.col.2.Aret.in l.nemo potest.col. 3. in fin.
Claud.col.4.ff.de leg.1.Barbat.cons.42. nu.34. vol.
Philipp.Franc.in c.dispendia.in princip.col.fin.de re
in 6.& in c.vt nostrum.col.3.de appell.vbi tenet.que
etiam in rescripto habente clausulam annullatiuam si
24 intelligatur conditio, si pars vtatur, ad cuius fauore
est appositum.idem tenent Balb.in clem.j. num.22.
fi.vers.adde.de electio Cassad.decis.12.de reg.Cãce
nu.7.ubi dicit ita cõter teneri.Sarn.in reg.de ann. q.
nu.4.Franc.in c.ad nostrã.col.1.uers.aliquando, & 4.
appell.Inno.in c.j col.3.uers.alij dicunt, & forte meli
de concess.præb.in 6 Old.in cõs.206.col.2.uers.& p
mò igitur.Anch in clem.1.col.21.vers.2.& sic. & c
24.vers.

24.ver.fateor enim de concess.præben. & sentit istam
partem Anch.in c.quoddam col.1.in fi.versi c.quando
gratia.de præb.in 6.

25 Primò Amplia,idem esse in forma inducta fauo-
re priuati, vt voluit Albet. Brun. in tract. de forma in
tit.quis possit dare,& tollere formam. col.pen.Ias.in l.
nemo potest.col.6.in 2.lect.ver.circa secundum. ff. de
leg.1.Brun. in tit. quando censeatur aliquid traditum
pro forma.col.4.& col.25.Fel.in c.nouit.col.11.uer.2.
aduerte,circa hoc.de iudic.Barto.in l.1.§.si filius. ff.de
lega.3.Alex.in l.si quis posthumos.in fi.ff.de lib.& po
sthu.Pau.de Cast.in l.inter cætera.ff.de libe.& posthu.
& in l.1.in prin.ff.de libe.& posthu.Abb.in c.tuis.col.
1.de testib.Rimin.in l.testandi.C.de testa. Guid.Pap.
in c.tuis.de test.Curt.iun.in l.posthumo.col.8. ver.se-
cunda dubitatio.C. de bon.poss. contra tab.Dec.in c.
2.in vlt.no.de test.Fel.in c.1.col.4.de fid.inst.Rebuff.
in concord.fol.63.in rubrica de collat.§.si quis verò.in
verbo, ipso iure nullæ. Rui.cons.89.col.fi.vol.5.& in l.
nemo potest.ff.de leg.1.

26 Secvndò Amplia, vt etiam in rescripto ad benefi-
cium habente clausulam decreti possit pars renuncia-
re,& subintelligatur conditio,si pars vti velit,vt ponit
post Io.Mona.Io.And.in c.statutum.col.1. circa fi. de
præb.in 6.& ibi Domi.col.1.in fi.& col.fi. ver. quærit
vltimo Lapus,& Philip.Franc.col.3.in fi. & seq. vsque
in fi.Idem sentit Card.in cons.71.col. 1. qui sentit,ꝙ
ideo non possit renunciari decreto in casu illius tex.in
c.statutum,quia concernebat publicã vtilitatem. Idem
sentit Io.Mon.& Io.And.in c.statutum.col.4.de resc.in
6.ubi per tex.in §.in nullo.in eo.c. in quo licèt,in fi. c.
apponatur decretum,tamen in §.in nullo,excipitur,par
tium consensus expressus,vt no.ibi Io.Mona. & Ioan.
And. qui dicunt, ꝙ potest renunciari iuri communi,
27 quando est inductum in fauorem partium, & tamen
videntur hoc etiam velle,quando ius commune habe-
ret clausulam decreti,prout habetur in d. c. & idem te-
net Dom. vt renunciare possit impetrans rescripto cũ
clausula decreti ad suam vtilitatem appositi. in c.cæte-
rum.de resc.& in c.1.§.ex parte. de concess. præb. in 6.
col.4.Aret.in l.nemo potest. col. 3.in fin. ipse tamen
Aret.dicit hoc procedere in litteris iustitię, secus verò
in litteris gratiæ.& ibi Claud.col.4. uersi. & dicit hoc
esse verum.ff.de leg.1.

28 Et pro ista opi.facit nam Host.Io.And. in 3.col.in
2.solutione. & Petr.de Anch.in 2. solut. & in pen.col.
Ant.de But.in pe.col.in 2.sol.& Imo.in 1. sol.in c.di-
lecto.de præb.dicunt, ꝙ ideo non potest renunciari
29 decreto in casu illius text.quia decretum non respicie
bat commodum canonicorum, sed vtilitatẽ ecclesiæ:
ergo si commodum canonicorũ, potuisset renunciari

30 Concorda has contrarias opin.nam aut quærimus.
an decreto possit pars renunciare,antequam eo utatur,
& dicendum est,quòd sic, quia decretum habet istam,
conditionem,si eo pars vti voluerit,& ita procedat se-
cunda opin.& ita loquitur Rota in antiq.decis.421.&
Dom.in c.cæterum.de resc.& Io.Mon.Io. And. Dom.
& Philip.Fran.in ca.statutum,de præb.in 6. & Philip.
31 Fran.in c.vt nostrum. de appel. col.3. Aut quærimus
an postquam decretum cœpit ligare, quia pars voluit
eo vti,possit illi renunciare,& dicendum est,ꝙ non,&
ita procedat prima opin.

Tenendo primam opin.

32 Primò Limita, vt decretum in constitutione ap-
positum facit,vt illi non possit renunciari,secus in de-
creto apposito in rescripto.ita Petr.de Anch. in c. sta-
tutum.de præb.in 6.Io.de Syl.in 9.q.in 3. par. prin.&
in 48.q.tertiæ par.Are.in l.nemo põt.col.3.in fi.& seq.
& ibi Clau.col.4.ver.& dicit hoc esse verũ.ff.de leg. 1.

¶ Contrarium tenet Dec.in c. 2.in 1.col. in vltimo
not.qui loquitur in constitutione,de testi.

33 Secvndò Limita, nisi alia constitutione caueatur,
quòd decreto renunciari possit. ita declarat Corset. in
suis singular.in verbo, prohibitoria constitutio. post
Barb.in c.nonnulli.de resc.

Tenendo aliam opin.quòd renunciari possit.

34 Primò Limita istud procedere,vbi ista duo copula-
tiuè concurrunt,& quòd dispositio respiciat priuatam
partium vtilitatem tantùm,& vt vtriusque partis con-
sensus interueniat.ita limitat Fel.in c.cum dilecta.col.
14.de rescr.

35 Secvndò Limita,quia licèt possit renunciari, quo-
ad commodum, vel incommodum partis, tamen non
potest renunciari, vt actus factus medio tempore va-
leat.ita declarat Philip.Franc.in c.statutum.col. fin. de
præb.in 6.

36 Tertiò Limita,vt possit renunciari expressè, nõ
tacitè.ut per Gomes.in d.c.1.nu.59.de resc.in 6.

37 Circa istam quæstionem vide omnino Ruin.no.di-
stinguentem in cons.158.per totum, vol. 4. vbi pluri-
bus modis distinguit.

38 Et nota, nam licèt decreto quis vsus non fuerit, ta-
men si antequam appareat de non vsu aliquid in con-
trarium factum fuerit,actus non tenet, vt per Fely.in
consi.1.nu.7.

39 Tertivs Effectus est, quia decretum irritans tol-
lit consuetudinem nedum in præteritum, sed etiam in
futurum. Dom.in c.de beneficio,col.2.ver. nota bene.
& ibi Arch.in uer.sed pone.& ibi Io.And.in verbo,le-
gitima.uer.si Papa.& Franc.col.1.vers. ex quibus nota
de præb.in 6.Præpos.Alex.in c.in istis. §. leges. col.1.
ver.noluit tamen Io.And.4.dist.Barbat.in cle.1. nu.7.
de electio.Prob.in c.tibi qui. nu.7. de rescr.in 6. Fel.in
c.cum accessissent.col.15.uer.4.limita.de const.Roch.
in c.fi.col.174.secundum paruam impressionem.uersi.
Amplia modò istam conclusionẽ. de consuet. Rebuff.
in concord.sub rubr.de firm. & irreuoc. concord.stab.
in uerbo,plus dicit.circa fi.Rui.cons.13.nu.13. vol. 2.
& cons.102.nu.11.vol. 3. Et de præterita consuetudi-
ne uoluit gl.in cle.fi.in verbo, decernimus, de reb.ec-
cles.non alien.

40 Amplia,nam quando Princeps reprobat consuetu-
dinem, videtur nedum præteritam sed etiam futuram
consuetudinem reprobare. Affl.sup.const.in prælud.in
§.fi.nu.2.Ruin.consi.102.col.pen.ver.nec obstat. vol.
3.& cons.13.col.3.volum. 2. Betr. qui plures allegat,
cons.157.col.2.in nouis.

41 ¶Contrariũ in principali conclusione tenuit Imo.
quem refert,& sequitur Domin. in c. nullus. in fin. de
electio.in 6.vbi etiam Franc. in ver.in glo.in uerbo,ir-
ritum.& Barbat.in rubr.clem.de elect.in fi.

Tenendo primam communem opin.

42 Primò Limita, in consuetudine immemorabilis
temporis.ita limitat Rui.cons.13.nu.30.uol.2.

43 Secvndò Limita,quando dispositio,in qua decre-
tum est adiectum, non esset moribus vtentium com-
probata,& sic nunquàm vsu recepta, secundum Alex.
cõs.132.uol.1.Roch.in c.fi.col.176.uer.ego limitarẽ.
de consuet.& Rui.cons.13.nu.27. uol.2. qui hanc di-
* cit * communem opin.

¶Contrarium uidentur tenere communiter Doct.
qui vt mox subijciam,tenent constitutionem habentẽ
decretum irritans ligare ẽt ante illius publicationem.

44 Qvintvs effectus est, quia ea est natura decreti,
vt tollat etiam præscriptionem,vt notant Fel. in c.cum,
accessissent.col.15.ver.4.limita. de const.Rebuff.in cõ-
cord.

cord.in rub.de firm.& irreuoc.concord. stabil. in vers. plus dicit.Prob.in c.tibi qui.nu.7.ver.istud tamen non obstat.de resc.in 6.

45 Qvintvs effectus decreti irritantis est, quia operatur, vt lex, siue constitutio, in qua est adiectum decretum, licet etiam ante illius publicationem, prout hanc opin.sequuntur Ant.de But.in c.cognoscentes. col.4. ver.quod tempora esse verum, & ibi Imol.col.2.uer.tal lis s. de const. qui dicunt hoc esse de mente Paul.de Eleaz.in procem.cle.& Lap.in cle.1.de elect. Henric. Boic.in c.2.col.1.de const.Fel.in ca.cognoscentes.col. 5.in 4.limit.eo.tit. Barb.in cle.1.nu.25.& seq.de elect. Fran.in c.1.§.ex parte.in fi.de concess.præb.in 6. licèt non se firmet. Turr. Crem.in c.4.§ leges. col.2. ver. ad tertiũ.4.dist.Brun.in tract.de const.in verbo, constitutio Papæ.Gom.in tract. Mandati, de prouidendo.nu. 535.& seq.Staph. de litteris grat.& inst. fol.41. versi. hoc tamen intelligo.Sarnen.in procem.reg.q.2.nu.14. Caccialup.in l.omnes populi.nu.145.ff.de iust. & iur.

¶ Contrarium voluit Card.in clemen.1.in 18.q.de elect.Rom.cons.330.col.3.ver. quo ad tertium. Ioan. Crot.in l.omnes populi.nu. 70.ff.de iust. & iur. & in c.2.col.2.ver.3.not.de const.in 6.Card.Alex.in c.4.§. leges.col.5.ver.facit quod notat.4.dist.Prob. in c. tibi qui.col.7.ver.& limitando 2.de rescr.in 6.

46 Sextvs effectus est, quia decretum irritans adiectum conditionali dispositioni etiam ipsum conditionale redditur, & suspenditur eius effectus in euentum conditionis, tex.est in cle.1.in prin.& ibi gl. in verbo, per ordinariũ.& Card.in 1.oppos.uers.ex hoc infertur. & in 15.q.circa fi.uers.secus esset.& ibi Imol.in 2.not. & Anch.in 5.not.de concess.præb.Collectar.in c.dilectus el 1.nu.3.de præb. Rom. consi.330.col 4. uer. 1. principaliter. Prob.in c.tibi qui.col.8.uers.item decretum, de rescip.in 6.Rota in nou. decis.95. in 1.addit. Fel.in c.cæterum. col.14.uers. solutio fortè.& uersi. collationis gratia.vbi ampliat hoc procedere, siue conditio sit expressa, siue sit tacita. de rescrip. & in ca.cognoscentes.col.5.in quarta limitatione.de constitutio. Franc.in c.1.§.ex parte.col.fin.uers.in gl. in uerbo, referri.de concess.præb.Soc.consi.117.col.1.vers.aliquãdo & secundo.& uers.aliquando & tertiò. uol.3. Alex. consi.97.col.1.nol.2.Aene.de Falco.in tractat.referu. fol.19.vers.sunt tamen nonnulli casus.Paris.consi.82 nu.14.uol.4.Cassad.decis.3.num.14.de præb.

Primò Amplia, etiamsi decretum adiectum in di-
47 spositione conditionali habeat clausulã ex nunc, prout ex tunc, vt per gl.in clem.1. in verbo ex tunc, & ibi Card.in prima oppos.in 2.col.& Anch.in quinto not. & Imol.col.3.ver.& ex nunc.& Bonifa.nu.35.& seq. de cõcess.præb.Rot.in nou.decis.95.in 1.addit. Alex. cõs.97.col.1.ver.nec obst. dicta clausula.vol.5. Cassad.decis.3.nu.15.de præb.Paris.consi.81.nu.17.vol.4.

48 Limita, quando dictum esset ex nunc, prout ex tũc, ac si à die datæ præsentium, &c.ita declarat Bert.consil.142.nu.4.vol.2.in antiq.

49 Secvndò Amplia, nam nedum expressa conditio regulat vim ipsius decreti, sed etiam conditio tacita, & subintellecta ex verisimili mente disponentis. vt tenet Abb.in c.cum accessissent.col.3. vers.aut confirmatio est facta.& ibi Anch.nu.4.& Fel.col.5.ver.hanc declarationem.de const.Host.in c.dilecta.col.4.uer. vel dic, quòd vbi etiam.& ibi Io.And.col.pe.ver.Host.tamen. & ibi Imo.col.14.de appel.Fel.in ca.cæterum. col.14. ver.si.decretum apostolicum.de resc.Card.in cle.1.in 18.q.ver.oppono.de elect.Rom.cõs.330.col.4.ver.sed certè.Io.Crot.in l.oẽs populi.nu.63.ver.7.conclus.ff. de iust.& iur.Dec.in c.cæterum.nu.6.de rescrip.

50 Septimvs effectus est, quia decretum irritans inficit titulum, & possessionem.Rot.in nou.decis.16.Prob.in c.tibi.nu.18. de rescrip. in 6. Bertran.cons.142.nu. 4. vol.2.in antiq.cũ alijs cumulatis per nos in tit.de rest. spol.in quinta conclus.nu.48.& seq.in 5. lib.vbi vide.

¶ Contrarium tenet Rui.cons.27.col.pen.vol.5.

51 Octavvs Effectus est, nam decretum irritans tollit vires sententiæ, & eius executionem impedit, vt per Cassad.decis.12.nu.5.6.& 7.de reg.cancell. & Sarn.in reg.de ann.q.5.

52 Nonvs Effectus est, quia decretum irritans in gratis adiectum, operatur etiam ante præsentationẽ litterarum, prout probat tex.in c.tibi qui.§.quinimò.& ibi Domini.& Franc.de rescr.in 6.gl.in c.si soli.in verbo, contra ipsam.de concess.præb.in 6.

53 Amplia, quia per istud decretum reuocatur iudicia processus etiã ante præsentatas literas reuocatorias, vt notat Inn.in c.1.col.3.ver.alij dicunt.de concess.pręb. in 8.Host.in c.audita.col.fi.ver.itẽ nota.& ibi Io.And. col.2.ver.& hoc intellige.de resti.spolia.Abb.in c.cæterum.col.fi.de rescrip.& in c.audita.col.pe.versi.& in hoc art.de rest.spol.Dom.in c.1.§.ex parte.col 2. uer. si vero.de concess.præb.in 6.Franc. in ca.ad nostram. col.3.uer.nam aliquando fit.& ver.aliquando & nonò. de appell.Dec.in d.c.cæterum.nu.6.de rescrip.

X. Effectus est, quia decretum irritans, non regulatũ
54 à natura principalis dispositionis cui cohæret, sed ipsã principalem dispositionẽ vr immutare, secundũ Lap. in clem.1.vbi etiam Imol.de electio. Fel. in c.cognoscentes.col.5.ver. quartò limita. de consti.licèt non se firmet.Gomes.in tract.expectatiu.nu.136.

¶ Cõtrarium voluit Imo.in clem.1.in secundo no. de concess.præb.Card.in cle.1.q.18. circa fin.de elect. & in cle.1.col.2.de concess.præb. Rom.cons.338.col. ver.sed certè, Rota in nouis, decis.95.in prima addit. Prob.in c.tibi qui.col.7.ver & limitando. de rescrip.in 6.Bertr.in cõs.224.nu.12 & seq.vol.3.in antiq.Paris. cons.82.nu.15.vol.4.Rip.in c.cum M.nu.37.de cõsti.

55 Pro qua opin.facit, nam clausula decreti irritantis apposita super actu conditionali, ante euentum conditionis non operatur, vt no.Card.in clem.1. in prin. in 7.not.de concess.prebend.& col.5.ver. oppono ꝙ decretum.Cassidor.decis.3.nu.14.& seq.de præbend.

56 Declara, quia ista conclusio pendet à veritate alterius conclusionis, de qua supra diximus, an cõstitutio, cui est adiectum decretum, ligat ante illius publicationem? si enim tenemus partem affirmatiuam, tunc etiã dicendum est, ꝙ decretum non reguletur à natura principalis dispositionis, sed illum immutet, prout dicunt Doct.allegati in prima parte istius conclusionis: si verò tenemus constitutionem, cui est adiectum decretũ, non ligare nisi post duos menses post illius publicationem, tunc dicendum est ꝙ decretum regulatur à natura principalis dispositionis, prout tenent Doct. pro-
57 ximè allegati in 2.parte huius conclusionis.

XI. Effectus decreti irritantis est, nã quicquid fit cõtra decretum, pro infecto hr̃. Old.cons.319.col.fi.ver. imò si prælatus.Abb.in c.dilectus.nu.14. de pb. Barb. in cle.1.num.21.de electio.Prob.in c.tibi qui.nu.9. de rescrip.in sexto.Fel.in c.cum accessissent.col.4.ver.tertia declaratio.de constitutio.Cassad.decis.15.nu. 4. & seq.de reg.cãcell.Rebuff.in cõcor. sub rubrica de firm. & irreuoc.concord.stabil.in verbo, tertio notanda.

58 Amplia, quia etiam dicitur nullum ipso iure, vt est tex.in c.pe.de præben.in 6.& ponit Brun. in tract. de for.in rub.quãdo aliquid cẽs.trad.pro for.col.2.& seq. vbi plura cumulat.Ruin. cons.70.col.3.uol.3.

59 Primò Infertur ex ista conclusione, vt si Papa, vel

Princeps

Princeps in cõfirmatione statutorũ adijciat clausulã decreti irritantis, statuẽtes nõ possint dicta statuta sic cõfirmata reuocare, ut tenet Abb. in c. dilecto. col. 3. uer. in glossa, in uerbo, huiusmodi, ubi Ant. de Burr. col. 3. uersi. q̃nqoe est certus numerus. & ibi Imol. nu. 14. de præb. & expresè uoluit Imol. in l. ex facto. col. 1. uer. itẽ adde. ff. de uulg. & pup. Prob. in c. tibi q. col. 4. uer. & redeũdo. de rescr. in 6. Fel. in c. cũ accessissẽt. col. 4. uer. tertia declaratio. de cõstit. Io. Crot. in l. oẽs populi. nu. 62. uer. quinta conclusio. ff. de iusti. & iur.

¶Contrarium uoluit Dec. in c. cũ accessissent. col. 3. uer. tertia conclusio. de constit.

60 Amplia, q̃ nedũ statuentes stante cõfirmatione cũ clausula decreti irritantis, nõ possunt reuocare statuta, sed nec ẽt possũt illa interpretari, seu declarare, ut uoluit Imola in l. ex facto. col. prima, uers. itẽ adde. ff. de uulga. & pupill. Barba. in clemen. 1. nu. 23. de electio. Prob. in cap. tibi qui. num. 10. de rescrip. in 6. Rebuff. in loco supra citato. in uerbo, 3. notanda.

61 Secundò Infertur, ut collatio facta per ordinarium infra mensem datũ expectantibus, si expectans infra mensem nõ acceptet, nõ ualeat, prout tenet Rota in antiq. decis. 834. & in antiquior. Bisig. decis. 23. de pręb. quam opinionem hodie Rotam tenere dicit Petr. And. de Gamb. tract. de leg. lib. 3. quæst. 3. Card. in cons. 105. per totum. & consi. 104. col. 1. & seq. Collectar. in c. proposuit. nu. 12. de concess. præb. Rota in antiq. decis. 422. uer. sed quid enim. Fely. in c. cũ ex officij. col. antepe. & seq. uer. nona, & ultima. de præscriptio. Cassad. decis. 1. de decreti reseru. Sarn. in regu. de trien. q. 53. nu. 11. & in regn. de public. q. 17. nu. 17. Staphil. de litteris grat. & iust. fol. 91. uers. & primo. & fol. 96. uersic. uerior tamen uidetur. ibi, dummodò sequatur postea purificatio. Rebuff. in concord. in rub. de collat. §. si quis uerò. uer. & licet apostolici.

¶Contrariam opin. tenuit Oldra. cõsi. 304. col. pe. uer. illud etiam mirabiliter. Io. And. in c. si pauper clericus. col. 2. uers. sed quia hodie. de præb. in 6. Rot. decis. 95. in nouis. & deci. 450. in antiq. Bellamer. decis. 360. Mil. in uerbo, gratia facta in forma pauperum. Abb. in c. cũ ex officij. nu. 35. de p̄scriptio. Soc. in cõsi. 117. col. prima, & seq. uol. 3. Prob. in c. tibi qui. de rescrip. in 6. Io. de Syl. in tract. de benef. quæst. 9. in tertia par. Ferrat. caut. 45. no. 4. gl. pragm. sanctio. in tit. de colla. in §. si quis cuiuscunque status. in uerbo, irritum. Paris. consi. 82. nu. 10. uol. 4. Ancha. in c. statutũ.

62 in fi. de præbend. in 6. qui dicit collationem ordinarij conualescere, quando est facta cõtra rescriptũ habens decretũ irritans, si ille nõ utitur infra tp̃s decreti, licet secus sit in ꝓuisione ordinarij de beneficio uacãte in curia facta ante deuolutionẽ, quãuis postea Papa nõ cõferat, & collatio ad episcopũ deuoluatur.

Tenendo primã opin. quã curia Romana seruat.

63 Limita, quia licet non operetur collatio ordinarij durante mense dato expectanti ad acceptandum, ualet tamen reseruatio apostolica infra mensem facta, ut tenet Rota in antiq. decis. 834. & in antiq. Bisig. decis. 23. de præbend. Fely. in c. cum ex officij. col. fi. uer. scias tamen. de præscript. Cassad. decis. 2. de decreti reseruat.

64 Tertiò Infertur, ut quando primus, & secundus expectans acceptarunt infra mensem, & primus nõ fecit sibi prouideri, secundus autem sic: tunc si ante prouisionem primi superueniat reuocatoria, non cõualidatur acceptatio, & prouisio secũdi. ita tenet Rota in antiq. decis. 422. & decis. 833. & in antiquior. decis. 1. de concess. præben. Ferrat. caut. 45. Sarnen. in regul. de public. quæstio. decimaseptima. Staphil. de litteris grat. & iust. fol. 91. Paris. consil. 119. col. 1. uol. 4.

65 Quartò Infertur, ut acceptatio secundi expectantis infra mensem primi, ualeat primo infra mensem non acceptante, ex quo primus non acceptando uidetur uti uoluisse decreto in suis litteris apposito, ut tenet Rota in antiq. decis. 412. uers. sed quid erit si post. Saly. in l. fi. col. 1. uer. sed dubium est. & ibi Alex. col. fi. C. qui admitt. Card. consi. 104. col. 1. & seq. Ias. consi. 104. col. fin. uol. 1. Ferrat. caut. 45. nu. 4. Card. in clem. 1. §. secus. col. 4. uer. mihi placet. de concess. præben. ubi facit differentiam inter acceptationem, & prouisionem executoris, ut prima ualeat infra terminum expectantis, non autem secunda.

¶Contrarium, tenẽt Oldrad. cõs. 137. col. 1. Card. consi. 105. per totum. Anch. in clem. prima. num. 18. uer. secundo quæro, ubi latè examinat. de concess. pręben. Io. Andr. in addit. ad Specul. in rubr. de concess. præbend. in addit. mag. col. 3. uersic. nec ualet dicere. Paris. consi. 118. nu. 6. & nu. 19. uol. 4.

Tenendo primam opinionem.

66 Primò Amplia, nam dato q̃ primus & secundus infra mensem acceptassent, si postea acceptatio primi remansit inutilis, quia antequam primo prouideretur superuenit reuocatoria, tamen nõ reconualescit acceptatio secundi cum prouisione. ita Rota in antiq. decis. 422. in princip. & in antiquior. decis. 1. de concess. præben.

67 Rationem autẽ adducit Rota in d. decis. 422. quia acceptatio primi operatur, ut decretum irritans adiectum in suis litteris, omnia facta in fauorem secundi irrita, & inualida redderet.

68 Declara, nã omnis alia Papæ dispositio infra mẽsem facta operatur, si facta sit motu proprio. ita Soc. cõs. 117. col. fi. uers. sed quãdo p̄dicta cessarent. uol. 3.

69 Secundò Amplia, quia etiã si executor apostolicus prouideat infra mẽsem, & expectans infra mẽsẽ non acceptet, ualet prouisio executoris apostolici, ut tenet Oldrad. in consi. 304. col. pen. uer. non obstat.

¶Cõtrarium in prouisione executoris tenet Card. in cons. 104. col. 1. & clem. 1. §. secus. col. 4. uersi. mihi placet. de concess. præb.

70 Tenendo ultimam istã opinionẽ, ut prouisio executoris apostolici infra mẽsem expectantis facta, nõ reconualescat expectante nõ acceptante infra mẽsẽ.

71 Declara, quia executor apostolicus poterit infra secundum mẽsem iterum ualidè prouidere, postquã inualidè prouidit infra mensem primi, ut not. Cardinal. consi. 104. num. 4. uersi. ad aliud.

72 Quintò Infertur, ut non ualeat prouisio ordinarij infra mensem de beneficio uacante apud sedẽ Apostolicam, Papa infra mensem non prouidente, ut tenet Io. Monac. in c. statutum. col. 1. uersic. sed pone, Prælatus, & ibi Archid. uers. post eũ ergo. & Io. Andr. col. 1. uersic. quid si Prælatus, & Dom. col. 1. uer. quid si ordinarius. & Anch. col. fi. uer. quærit Io. And. & ibi Franc. col. 3. uersi. extra glo. quęritur. de præben. in 6. Card. in consi. 105. nu. 19. uersi. 7. casus uidetur. Fely. cons. 1. col. 3. Rebuff. in concord. sub rub. de collat. in uersi. secundò infertur. uer. & licet apostolici.

¶Contrarium tenent Abb. in c. cum ex officij. nu. 35. de præsc. Ferrat. caut. 35. nu. 4. Io. de Sylu. in tract. de benef. in 3. par. q. 9. col. 6. uer. & pro ista parte facit.

73 XII. Et ultimus effectus est, quia clausula decreti irritãtis inducit formã. Bal. in l. 1. uers. quæro ergo. ff. de lib. & posthu. Bart. in l. de ijs. C. de trã sactio. Anch. in rep. c. canonũ statuta. col. 71. uer. quæro ẽtsi statuto cauetur. de constit. & in c. ea quæ. col. 7. uersi. quandoque iudex. de reg. iur. Ias. in l. omnium. col. 3. & uersi. & puto, quod ratio. C. de testam. & in l. 1. nu. 7. ff. de liber. & posth. Fely. in ca. cum accessissent. col. 4. uersic.

& ubi apponitur clausula.& ibi Dec.col.3.uers.& ad hoc etiam facit.de constit.cum alijs,quæ latè cumulat Brun.in tract.de forma, in rubr.quando aliq.cés. trad.pro form.col.1.& seq.Grat.cons.16. nu.4.uol.3. Dec.in cons.528.nu.11.Maria.iun.in cons.71.num. 23.uol.1.Et quia ista conclusio uidetur ferè comprehensa supra in conclusione secundi effectus principalis,ideo super ea ulterius non insisto.

74 Primò Amplia,omnes præcedétes effectus clausulæ irritantis,quę clausula debet operari siue fuerit apposita in decreto hominis, siue ét in decreto legis, ut inquit Anch.in clem.1.col.12.in 7.oppos. de concess.præb.Prob.in c.tibi qui.num.3.& seq.de rescrip. in 6.Cassad.decis.1.nu.3.de restit.spol.

75 Ratio est,quia in hoc casu decretum iuris,non debet esse minoris efficaciæ,quàm decretum hominis. ita Rota in antiq.decis.429.uersi.sicut etiam dicitur. Prob.in c.statutum.nu.16.de præben.in 6.& in c.tibi qui.nu.3.& seq.de rescrip.in 6.

76 Secundò Amplia,quia omne decretum irritans dicitur habere annexam inhibitioné,prout not.Cassad.decis.2.nu.6.& seq.de rest.spol.

77 Tertiò Amplia, quia decretum irritans etiam absque clausula illa,etiam si per nos,&c.comprehédit factum ab ipso Papa.Paris.cons.37.col.1.uol.4.

78 Quartò Amplia, nam licèt reuocetur gratia habens decretum irritans, tamen non reualidatur gratia prius facta alteri contra decretum, quæ obstante decreto,erat nulla.Anch.in c.quoddam.in 5.not.per illum tex.de præb.in 6.& clem.1. col.18.cum pluribus seqq.uers.2.quæro.de concess.præben.

79 Quintò Amplia,quia decretum fortius impedit debiliores expectantes acceptare, fortiori acceptáte, ut dicit Paris.in cons.117.nu.9.uol.4.

80 Sextò Amplia,nam sufficit allegare clausulam decreti irritantis, de qua in actis constat, secundum Sarnen.in reg.de ann.q.4.nu.3.& seq.

81 Primò Limita principaliter, quia decretum irritans non infirmat actum plenè perfectum ante decreti impositionem,ut declarat Domi. in c.si eo tempore.in 3.not.& Franc.in 2.not.& Io.Monach.in primis uerbis.de elect.in 6.

82 Secundò Limita,quia decretum irritans nó operatur, quando est ex falsa causa interpositum,ut tenet Rota in antiq.decis.39.Prob.in c.tibi qui.nu.20. de rescr.in 6.

83 Tertiò Limita,quia clausula decreti irritantis, non operatur, ut expresso uno modo uacádi, ueniat alius uacandi modus in dispositione, ut per Ant. de But.in cons.43.uer.nec obstat, ꝙ decretum. Aene.de Falc.in tract.reserua.fol.5. uer.sed si in reseruatione.

84 Quartò Limita,nam decretum adiectum in fauorem unius in fauorem alterius non operatur. ita Ruin.cons.70.col.pen.uol.5.

85 Quintò Limita,nam cessante dispositione principali,cui cohæret decretum,& ipsum decretum deficit.Dom.in c.præsenti.in prin.uers.nota,ꝙ eo ipso, ubi Franc.in 3.notab.de off.leg.in 6.

86 Sextò Limita, quia decretũ irritans restringitur ad dispositioné,cui magis proximè cohæret,& nó refertur ad oia ꝓcedétia,ut tradit Boer.decis.119.nu.5.

CONCLVSIO IIII.

Argvmentvm.

Clausula,ius,& iustitiam ministrari, in libello apposita,quid operetur.

Plures effectus tribuuntur a Doct. clausulæ, ius, & iustitiam ministrari,in libello adiectæ.

1 Primvs Effectus est, quia stante dicta clausula, admittitur libellus etiam generalis, ut per Inn.in c. cum dilectus.col.1.in fin. uer.quomodo dicemus.de ordi.cognit.& ibi Host.col.1.in fin.uers.qualis erit finis,& ibi Io.And.col.1.& seq.uers.iustitiam. Spec.in tit.de libell.concep. in §.iam nunc uidendum. uersi. item talis.Guid.Pap.q.263.Bal.in l.fi. uers.ibi si quis generaliter.C.de annal.excep.& ibi Ang.col.fi.uer. item dicit.Abb.in ca.1.col.pen.uers.nunquid autem sufficiat.de lit.contestat.Ant.de But.in c.examinata. col.8.uersi.generaliter autem.de iudic.Barba.in c.1. nu.17.de off.deleg.Alex.in l.petens. col.1. uers.ultimo nota.C.de pact.Grat.cons.37.col.1.in fi.uer.& facit clausula.uol.1. Maria.iun.cós.128. nu.10.uol.2. Ruin.cons.54.nu.8.uol.4.Ant.de But.in c.fin.col.1. uer.noto secundo.de off.Arch.Bertr.cons.244.in fin. uol.1.in antiq.

¶Contrarium tenent Bal.in l.incerti.col.fi.uers.is quæro.C.de interdict.Paris.cons.131.nu.13.uol.1.

2 Primò Limita,conclusionem locum habere parte non opponente, si enim pars opponeret etiã stante dicta clausula,ius,& iustitiam ministrari: libellus non sustineretur.Inn.in c.cum dilectus, col.1.in fin. uers.quomodo dicemus.de ord. cognit.& ibi Hosti. col.1.in fi.uers.quomodo dicemus.de ordi.cognit.& ibi Hosti.col.1.in fi.uers.qualis erit finis.& ibi Io. And.col.1.uers.iustitia.Spec.in tit.de libell.concep. §.iam nunc uidendum.uers.item talis.Bal.in repet.l. edita.col.10.uer.2.casu.C.de eden.& in 1.repet. col. 12.uers.sed quæro an ista conclusio.Card.in c.2.col. 2.uers.quantum ad illud,de ord.cogn.& ibi Bal.col. 3.uer.3.opponitur.Bal.in l.fi.uer.si quis generaliter. C.de annal.excep.Cor.cons.282.col.3.in prin.uersi. dato etiam.uol.3.& cons.301.col.1.uersi.nec prædictis.uol.3.Soc.cons.95.col.pen. uer.ex quibus patet. uol.3.Ang.in l.1.col.3.uer.eodem modo si dico.ff.de eden.Alex.cons.121.col.pen.uersi.non obstat illud. uol.1.Calcan.cons.76.nu.24.Rip.in l.naturaliter.§. nihil commune.in fi.nu.200.ff.de acq.poss.

3 Sublimita hoc procedere, quando plura remedia competerent, secus si plura essent narrata, & unum tantum competeret, ut declarat Corne.cons.46.col. 2.uer.& quando super narratis.uol.3.

4 Secundò Limita,ut uigore dictæ clausulę procedat libellus generalis quoad accessoria tantum, non autem quoad alia.Spec.in tit.de libell.concep.§.iam nunc uidendum.uer.item talis.

5 Secvndvs Effectus est,quia per eandem clausulam sustinetur libellus,in quo continentur remedia contraria.& ad inuicem repugnãtia, prout tenet Maria.iun.in c.a.col.49.uers.notandum est, ꝙ quidam. de libell.oblat.Soc.cons.128.col.1.uersi.prima conclusio.Grat.cons.156.col.4. uer.præterea dico.uol.2.

¶Contrariũ sumitur ex dictis Bal.in l.2.C.de ꝓb. uer.in inquisitione autem.& clarè hoc uoluit Io.Petrucij in l.1.in prin.ff.de eden. Alex.cons.96. col.fin. uer.2.rñdeo.uol.5.& cons.110.col.1.uer.nec releuari pñt.eo.uol.& cons.121.col.pe.uol.1.Soc.cós.122. col.1.in prin.uer.nec obstat clausola.uol.4. Fel.in c. auditis.col.2.uer.unde libellus continens.de præscr. Brun.in tract.ꝙ stant.mas.fol.78.in ult.art.prin. col. 4.uersi.& primo quæro.ibi,& ideo dixi. Paris.cons.7. nu.21.uer.nec possunt sustineri.uol.1.& consil.131. nu.11.uersic.prout etiam.uol.1.Ruin.cons.32.col.6. uer.nec obstat dicta clausula. uol.1. Dec.in l.petens. col.2.uer.secundo limita.C.de pact.Rip.in l.naturaliter.§.nihil commune.nu.178.uer.amplia etiam.ff.
* de acq. poss.ex quib. apparet istam esse cõem * opin.

6 Primò Concorda,quia prima opin.procedit, qñ

non

non est perseueratum in cõtrarijs remedijs, licet fue
rint contraria cumulata in eodem libello. ita Grat.
cons.70.col.pen.uers.ultimo dico,uol.2.aliàs proce-
dit ult.opinio.

7 SECVNDÒ Concorda, ut prima opi.procedat,qñ
contrarietates resultaret ex uerbis libelli narratiuis,
non autem dispositiuis. Grat.cons.156.nu.24. uol.2.

8 TERTIVS Effectus est, ut uirtute dictæ clausulæ
omnis actio,quæ ex narratis colligi potest, cẽseatur
in libello deducta. Maria.in c.2.col.48. uers.primus
effectus.de libel.oblat. Calca.cons.36.nu.24.uersi.&
in fine sit clausula.& cõs.76.nu.24.uer.item pro hoc
facit. Abb.in c.1.in primo not.de offi.deleg. Calcan.
cons.75.col.3.uer.item debet intelligi. Ias.in d.§.om
nium. nu.149. uers.& per supradicta.s.per clausulã.
Iolli.de act.post Ang.ibi,nu.15. uers.sed unum tene
menti.& nu.19.uer.aduertas tñ. Rip.in 1.resp.nu.8.
uers.a.tñ detur.uol.3. Bertr.cons.87.col.1. in fi.uersi.
qm̃ dico & respondeo.uol.2.in nou. Barb. in c.1.col.
2.uers.nota ibi etiam iustitiam.de off.deleg. Brun.in
tract.ꝙ stant.masc.fol.78.in ult.art.princ.uers.& pri
mo quæro. Alex.cons.6.col.3. uers.hoc ét comproba
tur.uol.3. Grat.cons.37.col.1.in fi.uer.& facit clausu
la,uol.1. Maria.iun.cons.128.nu.11.uol.2. Rui.cõsi.
54.nu.8.uol.4. Cor.cõs.8.col.fi.uer.insup dato. uol.j.
Soc.cons.160.col.pe.uer.3.hoc idẽ. Dec.in l.petens.
col.1.uer.subijcit ét. Alex.& ibi Ias.col.3.uer.3.circa
hanc clausulã.& ibi Curt.iun.col.1.in fi. uer.postre-
mo nota.C.de pact. Alex.cons.117.col.1. uer.ad hoc
benefacit.uol.2. Bertr.cons.283.col.2.uers.& pro eo.
uol.1.in antiq. Oldẽd.in trac.loc.cõm.act.fo.15.uer.
9.multum expedit, & uer.tertius denique effectus.

9 PRIMÒ Limita, præcedentem conclusionem locũ
habere,dummodo ex narratis possit competere aptũ
remedium,& non aliter,ut tenet Alex.cõsi.121. col.
pen.uer.præterea,ut dicunt.uol.1. Cor.cons.8.col.fi.
uer.& insuper dato.uol.1.& cons.46.nu.4. uers.& cũ
ex narratis.uol.3.& cons.301.col.1. uers.nec prædi-
ctis obstat.eod.uol.& cons.315.col.2. uer.illa autem
clausula.uol.3.& cons.91.col.1. uersic.& non obstat
prædictis.uol.4.& cons.209.col.2.uer.& ex dictis nõ
uidetur.uol.4. Marian.Soc. in c.2.col.48.uers.tertius
effectus.de libel.obla. Aret.in §.omnium.col.7.& ibi
Ias.col.26.Inst.de actio. Alex.cons.43.& in cõs.117.
uol.2. Aret. cons.17. col.3.in fin.uers.unde sicut illa
clausula. Soc.cons.39.col.pen.uers.uerum licet arti-
culos.& cons.95.col.pe. uer.præterea dicta clausula.
uol.3. Brun.in tract.ꝙ stant.masc.fol.78.in ult.artic.
prin.uer.& 1.quæro. Paris.cõs.7.nu.22.uer.& ,pur ét.
uol.1. Soc.cons.160.col.pe.ver.3.hoc idẽ.uol.2. Aim.
cons.151.col.1. in fi.uer.nec releuat. Ruin.cons.19.
col.3.uer.item secundum eum.uol.4. Dec.in l.petẽs.
col.1.in fi.uers.similiter talis clausula, ubi Curt.iun.
col.2.uer.limita tñ.C.de pact. Goza.cons.93.nu.15.

10 Amplia, quia si ex narratione actio certa colligi
non potest, dicta clausula non operatur. ita Henric.
in addit.ad Spec.in tit. de libell.concept. §.nunc ui-
dendum.uer.item talis.

11 SECVNDÒ Limita conclusionem procedere,quã-
do clausula prædicta adijceretur certo remedio intẽ
tato, petendo, ut super illo ministretur iustitia, aliàs
non potest operari,ut declarat Alex. consil.121. col.
pen.in fi.uol.1.uers.non obstat illud. Cor.cons.282.
col.3.uer.dato etiam.uol.3. Aret.in c.licèt causã.col.
23.uer.pro his etiam facit.de proba. Socin.consi.95.
col.pe.uer.ex quib.paret.uol.3. Alex.cons.95.col.pe.
uers.nec prædictis obstat.uolu.3. Paris.cons.131.nu.
12.uers.nec uirtus dictæ clausulæ.uol.1. Rui.cõs.19.
uers.nec clausula illa.uol.4.& cons.32.nu.13. uol.1.

12 Hinc est,ut si ex prosequutis constet, quòd uolue
rit actor se restringere ad certum remedium,nõ ope-
ratur dicta clausula in alio,ut not.Inno.in c.cum di-
lectus.col.1.uer.quid dicemus. de ordi.cogn.& Host.
col.1. in fi.uers.qualis erit finis. Spec.in tit.de libell.
concept.§.iam nunc uidendum.uer.item talis.

13 Ratio est,quia ubi diuersa est petitio à probationi
bus, uel à natura causę, talis clausula non operatur,
prout declarat Maria.in c.2.col.48.uers.sed aduerte.
de libell.oblat.& Soc.consi.39.col.pen.uer.uerum li
cet articulus.uol.1.

14 Infertur igitur,ut si ex narratis actio non compe-
tat,talis clausula non operetur,ut uoluit Dec.in l.pe
tens.col.1.in fi.uer.similiter illa clausula.C.de pact.
& Paris.in consi.7.nu.23.uol.1.

15 TERTIÒ Limita,nam si plures actiones ex narra-
tis competere possint,illa duntaxat censetur intenta
ta,quæ minorẽ cõdẽnationẽ cõtinet.ita tenẽt Innoc.
in c.2.col.1.uer.qũo dicemus.de ord.cog.& ibi Host.
col.1.uer.qualis erit finis.& ibi Io.And.col.1.ĩ fi.uer.
iustitia. Spec.in tit.de libell.cõcept.§.iã nunc uidẽdũ,
uer.itẽ talis.& in tit.de lit.cont.in §.1. Alex.cons.117.
col.1.uersi.ad hoc benefacit.uol.2.

16 QVARTVS Effectus est, ut stante clausula prædi-
cta libellus trahatur ad petitorium,dato quòd in pos
sessorio facta sit conclusio,quãdo narratiua potest re-
spicere petitoriũ, & possessoriũ, prout cõcludit Ant.
de Butr.in c.2.col.3.uersi.Io.Calderinus dicit.de ord.
cogn. Abb.ibi col.pe.uers.& nota ex p̃dictis.& Card.
col.2.uer. quãtũ ad illud.& Mari.ibi col.2.uer.scdus
effectus. Pau.de Cast.in cõs.85.uol.2. Calcan.cõs.75.
col.3.uer.itẽ debet intelligi.& cõs.76.col.4.uer.item
pro hoc facit. Alex.cõs.192.col.fi.uer.sed posito.uol.
2. Fely.in c.examinata.col.antepe.uersi.saluat tamen
ipse.de iudic.& in c.licèt Heli.col.fi.uer.29.limita.de
simon. Abb.in c.pastoralis.col.1.in secũdo notab.de
caus.poss.& propr. Cor.cons.91.col.1.uer.& non ob-
stat p̃dictis.uol.4. Ias.in l.naturaliter.§.nihil cõe.col.
fi.uer. si tamen libellans.ff.de acq.possess.& in §.om-
nium.nu.147.uer.& ista clausula.Inst.de actio. Bar-
bat.in consi. 62.col.5.uol.3.& in cap.1.nu.13.de off.
dele. Cor.cons.8.col.fi.uer. & insup dato.uol.1. Ang.
Aret.in §.omnium.nu.22.uer.posset tamen opi. Inst.
de actio. Ias.in l.petens.col.2.uers.& huius clausulæ.
C.de pact. Brun.in cons.83. Rip.in l.naturaliter.§.ni-
hil commune.in fi.nu.199.uers.ultimò dum dicit.ff.
de acq.poss.qui declarat Bertr.cõs.25.col.1.uer.quod
autem dicit,uol.3.in antiq. Oldẽdor.in trac.loc.com.
act.fol.15. num.19.uers.sunt autem huius clausulæ.
Dec.in c.ex parte.in 3.not.de rescr.

17 Amplia idem esse econtra,quia si conclusum sit in
petitorio, potest in possessoriu pronunciari.ita Alex.
consi.42.col.1.uersi.accedit quia.uol.4.

18 Hinc dicitur,ꝙ per dictam clausulam iudicari po
test super omnibus narratis, etiã quòd super aliquod
narratorum sit specialiter conclusum, ut dixit Ang.
Aret.in §.omnium.nu.25.uers. sed unum tene men-
ti.Inst.de act.& Bertr.consi.25.uer.sed quid autem di
cit.uol.3.in antiq.

19 Ratio prædictorum ea est,quia per istam clausulã
dicitur intentatum illud,quod fauorabilius est acto-
ri,ut dicit Alex.in cons.6.col.3.uol.3.& in cons.200.
col.antepen.uer.ex prędictis.uol.2. Ias.in §.omnium.
col.27. Institut. de actio. Brun.in tract.de statut.fœ-
min.exclu.col.fin. Alex.in cõsi.137.nu.3.uol.6. Dec.
in consi.187.col.1.uersic.& in exotio agentis,& cons.
445.num.22.

20 QVINTVS Effectus est, quia per dictam clausu-
lã uenit etiam condemnatio non petita in libello.ita

tenent Mari.in c.2.col.48.uer.quartus effectus.de libell.oblat.Imol.in l.si cum nulla.uersi.ult.nota.ff.de re iud.Soc.in cons.128.col.fi.uers.unde sit cooclusio.
21 uol.1.Barb.in c.1.nu.22.de offi.deleg.ubi dicit,ꝙ etiam sine dicta clausula,si non fuerit petita condemnatio, sustinetur libellus.& idem tenet,& dicit Alex. ibi.uersi.2.nota. & Barb.in c.examinata.nu.111.uer. sed Dominus Ant.hic.de iudic.

22 Sextus Effectus est, quia procedit libellus sine cooclusione stante dicta clausula, ut notant Maria. in cap.2.col.48.uer.quintus effectus.de libell.oblat. Calca.cons.36.nu.24.uer.& in fine sit clausula. Ant. de Butr.in ca.examinata.col.8.uersic.generaliter autem.de iudic.Ang.Aret.in rub.Inst.de except.nu.41. uer.12.uidendum.

23 Amplia idem esse, etiam si cõclusio sit inepta,uel nulla.Calca.consi.36.nu.24.uers.& in fine sit clausula.Soc.consi.146.col.4.uer.ad idem etiam. Abb.in c. 2.col.pe.uers.ex pdictis infero.de ord.cog.Barba.in c. 1.nu.14.uers.& ex hoc infert.de off.deleg.Guid.Pap. q.263.circa fi.uer.idem etiam diceré.Ias.in §.omniũ. nu.148. uersi.& ex ista decis.& nu.149.uer.& per supradicta.insti.de actio. Casta. cons.12.col.2.uer.maximè propter clausulam. Grat.cons.37.nu.10.uer.& benefacit. uol.1.Ias.in l.petens.col.2.in fi.uersi.iré & 2.C.de pact.Pau.de Cast.cons.165.col.fi.sin antiquã impressionem. Curt.in l.petẽs.col.1.in fi.uers. postremò nota ex fi.tex.C.de pact.Bert.consil.244.in fi.uer.& ubi essemus.col.1.in antiq.Oldend.in tract. actio.loci commu.fol.15.uersic.sequens effectus est.

24 Septimus Effectus est,nam libellus concludens in mutuo, uel deposito,uerificatur in sola confessione, ut per Maria.in c.2.col.48.uer.sextus effectus.de libell.oblat. Imol.in c.si cautio.col. pe.in fin.uersi.& hoc potissimè crederem.de libell.oblat.Ias.in l.naturaliter.§.nihil commune.col.fi.ff.de acq.poss.uersi.tamen si libellans. Soc.consi.39.col.pen.uersi.insuper prædicta uidentur.uol.1.

25 Octavus Effectus est,nam per dictam clausulã sententia iniusta dici non potest nulla, ut per Bal.in l.ius plurib.circa fi.uersic.sed pone.ff.de iust.& iur.& ibi Pau. de Cast.col.2.uer.sed pone peto. Maria.in d. c.2.col.49.uersi.& sic patet ex prædictis. de libel.oblat. Barbat.in cap.1.nu.17.uersic.& ultra conclusionẽ.de off.delegat.Curt.iun.in l.petens.col.2.uers.sed in ista materia.C.de pact.

26 Nonus Effectus est,nam propter dictam clausulam defertur iuramentum absque alia petitione. ita Abb. in c.fi.in fina.uerb.uersic.sed nec obstat.de iure iur.refert & sequitur Alex.consi.91.col.1.uer.& quãdo actor.uol.5. Dec.in consil.252.colu.1.idem tenet Cotta.in memor.in uer.iuramentum in supplemen-
27 tum.Et ideò Ias.in §.omnium.nu.147.uers.multum etiam esset.insti.de actio.tenet,ꝙ uigore dictæ clausulæ iudex impartitur officium suum non petenti.

¶Contrarium,quòd dicta clausula,nõ possit operari,quo ad rem non petitam,uoluit Socin.cõsi.199. col.5.uersi.sed ad hoc respondeo.uol.2.

CONCLVSIO V.

Argumentum.

Clausula (pro expressis) quid operetur.

1 Clausula(pro expressis)operatur,ut totus tenor eius dispositionis,quæ ꝓ expressa habita fuit, censeatur expressos,& specificatus,quam conclusionem tenent Bald.in c.cum dilecta.col.fi.uer.item ait. de rescript.Anto.de Butr.consil.2.col.1.uersic.his tamen non obstãtib. Ang.in l.omnes.col.1.uer.in tex. ibi specialiter. C.de præscri.30. annorũ,& in l.sed & si quis.§.quæsitũ.uer.ultimò scias ff.si quis caut.Rot. in no.decis.214. Curt.sen.cons.66.col.3.uers.& consequenter.& consi.35.col.4.uer.& plus.& cõs.50.nu. 382.uer.posset ẽt põderari. Milis in uerbo,rescriptũ, per quod committitur causa in eodẽ statu. Bald. in l. omnes.col.1.uer.in tex.ibi specialiter.C.de præscrip. 30.ann. Alex.consi.115.col.pen.in fi.& seq.uer.plus dicit Ang.uol.6.Fely.in c.cæterum.col.7.uers.limita 7.de res.& in c.nõnulli.col.7.uer.addatis primò.eod. tit.& in c.ex literis.col.1.uer.& licet non dicat.de off.deleg.Soc.cons.63.col.3.uers.de legitimatione Regis.uol.3.ubi tenet, ꝙ propterea censeatur derogatũ testamentis, codicillis, & substitutionibus. Franc.in c.præsentium.in 1.not.de testib.in 6.Gemin.in cons. 120.in finalibus uerbis & col.2.uer.præterea hic aduertendum.& uer.ex quo patet.& cons.65.col.6.uer. istud rescriptum.Ias.in l.1.col.fi.uer.2.nota.ff.si quis in ius uoc.non ier.Gozad.cons.48.col.7.uersi.7.considero.Soc.consi.169.col.6.uer.confirmo hoc.& cõs. 110.colu.5.in fin.uersic. nam licet in dubio.& consi. 266.col.fin.uersic.ultimò Nicolaus. Fely.in c.in nostra.col.9.in 9.corol.de rescr.& in c.1.col.2.uers.sed ibi dictus.1.distinct.Cassad.decis.10.nu.2.de reg.cancel. & decis.38.nu.3.Paris.consil.1.nu.93.uer.ubi de illa clausula.uol.2.& consi.42.nu.12.uol.4.Gozad.cons. 6.nu.68.& seq.uersi.non obstat tertium.Iasan l.omnes in fin.uers.ultimò teneas.C.si contra ius,uel util. publ. Bert.consi.9.col.fin.uersi.quoniam respondeo uol.2.in nou. Io.Crot.in l.omnes populi.col.23.uer. quinta conclusio. de iust. & iur. Grammat. decis.66. nu.35.& seq. uer.nunc autem considerando.& num. 60.& seq.uers.ultimò in absolutione. Fel.in ca.super litteris.col.7.uer.quarta regula.de resc. Lofred.cons. 32.cole.3.uersic.nec obstat.Reboff.in pract.fol.117. nu.2.in tit.de 3.par.signa.& in concord.in tit.de for. mand.apost.in uer.pro expressis.

2 ¶Contrarium sensit Bald. in c.super litteris.col.3. uer. quid si Papa.de rescr.ubi tenet talem clausulam non operari tanquã captiosam,& iniri cũ contrariã.

3 Primò Amplia,istud procedere, nedum in dispositione motu proprio facta,sed ẽt ad partis instantiã, ut notat Fely.in c.nonnulli.col.8.uersic.addatis etiã. de rescript. Cassad.decis.10.nu.2.de reg.cãcell. Aim. consi.126.in fi.uer.& præmissa uidentur.

4 ¶Contrarium, quòd ista clausula operetur tantummodò in gratia motu proprio concessa, uoluit Ang.in l.sed & si quis.§.quæsitum.in fi. uers.& idem dicas.ff. si quis caut.& ibi Fulg.col.fi.uers.dubitat Ang. & Ias.col.1.uer.limitat tamẽ Angel.Dec.in cõs.541. col.fi.uersi. non obstat clausula Rip. in c.1.nu.80. uers.secundus casus.de rescr.

* Tenendo ultimam opinionem * tanquam ueriorem.

5 Limita, nisi in dispositione facta ad partis instantiam Princeps rescriberet, fiat ut petitur.ita Gemin. consi.65.col.fin.uersi.non obstat, quòd in isto.

6 Secundò Amplia, nam talis clausula refertur etiam ad defectus non specificatus, ut per Paris.consi. 3.in fi.uers.ad quorum corroborationem.uol.4.

7 Tertiò Amplia, ut talis clausula, referatur etiã ad dispositionem iuratam. Soc.consi.120.col.4.in fi. uer.nam licèt in dubio.uol.4.& consi.196.col.6.uer. nam licèt.uol.1.

8 Quartò Amplia, quia ista clausula excludit uitium subreptionis.Dec.in consil.142.col.2.uersi.tertiò dato Paris.in consi.3.in fi.uol.4.

9 Primò

9 PRIMÒ Limita principalem conclusioné io dispositione facta ad partis iostantiã, per ea, quæ supra dicta fuerunt in prima ampliatiooe, & tradit Dec. qui
* hanc dicit communem * opin. in coosi. 373. in fine.

10 SECVNDÒ Limita oõ procedere in priuatis, in quibus expressio cum clausula pro expressis, non operatur. Ang. in l. sed & si quis. §. quæsitũ. uer. ultimò scias. ff. si qs caut. & ibi Fulgo. in fi. uers. dubitat Ang. Alex. iu 1. col. oer. etiã si dictũ, & ibi Ias. col. 1. in fi. uer. pondera diligẽter. Fel. in c. nõnulli. col. 14. uer. & similia. de rescr. & in c. sedes. col. 10. uer. intellige. 2. de rescri. & in c. cũ dilecti. in fi. uersi. & pro hoc ultim. de rescr. Ias. in l. prætor. col. 3. uersi. quid aũt de clausula. ff. de ope. nou. nuoc. & in l. actione. col. 3. uers. limita tamé pręd. C. de transact. & cons. 173. col. fi. uer. non obstãt ẽt. uol. 4. & in l. 1. col. fi. ff. si qs in ius uoc. non ier. uer. 2. notabiliter limita. Tiraquell. de ll. cõnub. fol. 238. uer. uerum hanc discordiã. Io. de Sylu. in trac. de benef. in 14 q. 3. par. in 7. col. uer. 9. pro ista parte.

11 ¶Contrarium, quia dicta clausula operari potest etiam io compromisso, secundum Ang. in cons. 249. col. fi. oer. concludo ergo.

12 Sublimita, nam ẽt in dispositione priuatorũ dicta clausula operatur, quoad ea, quæ pendent ab eorum potestate, ut declarat Brun. in tract. de for. fol. 24. io tit. ex quib. consis. form. uel solen. in 5. fall. uersi. quid autem operetur.

13 TERTIÒ Limita in dispositione habente clausulã derogatoriam ad sequentem dispositiooem in fauorem tertij, quia sequens dispositioo ẽt habena clausulam, pro espressis, non tollit dictam præcedenté dispositionem habentem clausulam derogatoriã, prout haoc opin. sequũtur Fely. io c. nonnulli. col. 9. uer. 2. declaratio. de rescr. Ruin. coos. 21. col. fi. uer. nec obstat. uol. 5. Card. cõsi. 136. col. fi. uersi. ad aliud dum dicimt. Ias. coosi. 121. in prin. consilij, uer. sed pręmissis non obstantibns. col. 2. uol. 4. Io. de Syl. in tract. de be
* oef. in 3. par. in 14. q. & ista est commuois * opin. ut attestatur Cassad. decis. 10. de Reg. Cancell. attenta dispositione iuris communis.

14 PRIMÒ Sublimita, quia de stylo Rom. Curiæ secus est, ut attestatur Cassad. decis. 10. de Reg. Cancel. Fel. io c. nonnulli. col. 9. io 2. declaratione de rescr. & & in c. accedentes. col. 3. uer. soleo tamen. de præscriptioo. & Io. de Sylu. in d. q. 14. io 3. part.

15 Declara, quia stylua Curiæ Roma. io hoc caso est probandus, secuodum Dec. in consi. 165. col. fi. uersi. non obstat ultimo.

¶Contrarium, quod etiam de stylo talis clausula noo operetur, quando præcedunt clausulæ derogatoriæ, & gemioatę, uoluit Paris. in cons. 42. col. fi. uer. & attendatur, uol. 4.

16 SECVNDÒ Sublimita, quando dicta clausula pro expressis ooo apponitur io rescripio, uel priuilegio, sed iu coostitutione: tunc enim operatur etiam ad tollendum priuilegium præcedena habens clausulã derogatoriã. Ita Dec. in cons. 165. col. fi. uer. uel concordando. Rip. in c. 1. nu. 80. & seq. uersi. sed hic occurrit
* dubitatio. de rescr. ubi dicit communem * opin.

17 TERTIÒ Sublimita, quia talis clausula operatur ad tollendam l. præcedentem habentem clausulã derogatoriam, licẽt non operetur ad tollendum priuilegium habens clausulam derogatoriã, ut not. Maria. inn. in coosi. 82. col. pe. uersi. nec debet haberi. uol. 2. Sarne. in procem. regularũ, q. 6. nu. 8. uers. & in specie.

18 Amplia quia talis clausula operatur etiam quoad tollendum Decretum adiectum in regula, ut per Cassad. decis. 10. de Reg. Cancell. num. 4. uersi. respoodesunt Domini.

¶Cootrarium in regula decretum habente uoluit Sarn. in regula, de triẽnali q. 14. I fi. uer. nec obstat ẽt.

19 QVARTÒ Limita, quia dicta clausula restringitur quoad ea, quæ in dispositione expressa sunt non anté operatur quoad non expressa, prout concludit Dec. consi. 142. col. fi. uersi. non obstat, dum Papa.

20 QVINTÒ Limita, quia dicta clausula refertur ad ipsam principalem dispositionem, nõ ad alia. ita Paris. cons. 42. col. pen. uers. illa enim uerba. uol. 4.

21 SEXTÒ Limita, quando dispositio cõcernit præiudiciũ tertij, de quo Papa nõ intellexit: quia talis clausula non operatur, ut Papa censeatur tertio noluisse præiudicare, ut uoluit Goza. cõs. 14. col. 3. uersi. ita cõsidera, iuncta col. fi. uersi. non obstat decimum.

22 SEPTIMÒ Limita, quando non interuenit causę cognitio, quia tunc talis clausula oõ operatur, ut notat Dec. in cõs. 695. col. fi. uer. nõ obstat clausula illa.

23 OCTAVÒ Limita in statutis, in quibus dicta clausula non operatur, quia istud, haberi pro expresso uenit ex interpretatione, quæ interpretatio non habet locũ in statutis. ita tenet Ang. in l. 3. in §. hæc uerba. uer. io tex. ibi, pro adiecto. ff. de negoc. gest. quem refert, & sequitur Fely. in c. nõnulli. in 9. col. in 2. declaratione. de resc. & in c. 1. col. 3. 1. dist. uer. & istis adde.

24 NONÒ Limita, qñ lex, uel statutũ mandat fieri specialé espressioné, & tacitè, uel expresè prohibet expressiooé generalé: tunc enim non sufficit expressio ẽt cũ clausula ꝓ expressis ut dicit Fely. de regulis requirentibus formalé expressionné, & prohibentib. expressioné generalé, ĩ c. nõnulli. col. 10. in 3. declaratione. de res. & in c. 1. col. 3. uersi. sed ibi dictis. 1. distin. Dec. in cons. 142. col. fi. uer. prętera. Hisp. in c. per uestras. cbar. 76. col. 1. in fin. & seq. uersi. cogita, nam si potuisset saluari. de don. int. uit. & uxor.

25 DECIMÒ Limita, quia dicta clausula oõ tollit defectũ intentionis. ita tenet Paris. ĩ cõs. 1. nu. 96. uol. 4.

26 XI. Limita, ut talis clausula noo operetur, quo ad inhabilitatem personæ, ut uideatur super illa dispensatum, prout not. Rebuff. in prac. fol. 118. num. 15. in tit. de 5. par. signat.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Clausula summariè, & de plano, à legato de latere minimè apponi potest.

1 COmmuniter * firmant Doctores hanc conclu-
* sionem, ut legatus de latere, non possit causã summariè, simpliciter, & de plano committere, prout est gl. in cap. fi. in uerbo, signra. uersic. sed dubitari potest. de hæret. in 6. glo. in clementioa, sępe. in uerbo, mandamus. de uerb. signifi. & in cle. 2. in glo. fi. de rescr. & in cap. indemnitatibus. in §. sane. in uerbo, sine strepitu. de electio. in 6. quam conclusionem firmant etiam Spec. in tit. de leg. in §. superest. uersi. sed nunquid legatua. Bal. in c. in causis. in x. not. de re iudic. & in l. nec quicquam. §. fi. uers. unde in rescriptis. post Guil. de Cun. ibi. ff. de off. proconsu. & leg. Ang. in dispu. incip. Astensis miles. colu. 15. uersic. 2. quia. Imo. in l. nemo potest. col. 1. uer. facit ad prædicta. ff. de leg. 1. & in l. ex duobus. §. fi. uer. dubium facit. ff. de uulg. & pup. & in cle. sępe. col. 6. uersic. io gl. mandamus. de uerb. signif. Rom. in rub. de arbit. col. 4. Ang. Aret. in §. tripli. col. 1. uers. aut est cognitio. Iost. de actio. Ant. de But. in c. dilecti. col. 2. uer. nota ex hac ultima. & ibi Dec. col. 2. uersi. primum est, qui loquitur in archiepiscopo. de iudic. Dom. in c. 2. in prin. uersic.

in fi.glo.de iudi.in 6.Abb.in c.nisi specialis,in tertio not.de off.leg.& in c.fi.in 1.not.de cnusis ma.util.uel inur. & in c.dilecti.col.2.uers.immo plus de iud.& in consi.1.col.2.uers.nam episcopus.uol.2.Card.in cle. 2.in fi.de iudi.& in clem.sæpe.in 11.q.de uer.signific. ubi Georg.Nat.col.68.uers.in gl.in uerbo,mãdamus Barb.in consi.24.col.3.uer.præterea contra dictã cõmissionem.uol.2.Soc.cons.96.col.2.uersi.sed ad omnia ista.uol.1. Vital.in tract.claus.in uerbo,simpliciter.Hipp.in sing.112.Alexan.in l.nemo potest.col.1. uers.sic.ad hoc facit.ubi Ias.in 1.& 2.lect.col.1.uersic. facit quod uult.ff.de leg.1.Fely.in cap.nonnulli.col. 31.uer.14.conclusio.de rescript.

2 Amplia,etiam si Papa alicui committeret uniuersitatem causarum, cum plena & libera potestate, ut dicit Fely.in c.1.col.1.uer.amplia 2.de rescript.

3 Primò Limita, hanc conclusioné,ubi status causæ, & personarum hoc exigeret,quia tunc potest causa cõmitti à legato cũ clausula summariè, & de plano.Ita sentit Ant.de But.in c.fi.in 2.not.& clarius ibi Imol.in 2.not.de transact. Alex.in l.ex duobus.§.fin. col.1,uer.puto uerum.ff.de uulg.& pup.& in l.nemo pot. col.1.uersi.ad qđ ét uide.& ibi Ias.in prima lect. col.2.uer.limita prædictas gl.& in 2.lect.col.2.uer.limita duob.modis.& ibi etiam Io.Cro.col.4.ff.de leg. 1.Natt.i cle.sæpe.in prin.col.71.uer.3.fallit.de uerb. signif.Alex.consi.106.col.4.uersi.& bene facit.uol.2. Fely.in c.1.col.3.uers.5.declara.de res.Brun.in tract. de for.in rubr.qui poss.dar.& toll.for.col.6.uer.prædicta sunt limitanda.Rui.consi.35.nu.17.uol.1.

4 Secundò Limita, quia hoc non procedit in Dominis temporalibus, qui habent potestaté statuendi contra iura,nam isti possunt uti hac clausula,etsi superiorem recognoscant. ita Paul.de Cast.in cons.34. col.3.uer.4. principaliter.uol.2.Alex.in cõsi.1.col.8. uer.insuper dico.uol.5.Ias.in l.nemo potest, col.2.in 1.& 2.lect.uers.2.singulariter limita.ff.de leg.1.Fely. in c.1.col.2.uer.2.declara. de rescr. Natt.in clem.sæpe.in princ.col.71.uer.4.fallit.de uerb.sign.

¶Contrarium tenet Io. Crot.in d.l. nemo potest. col.4.uers.2.fall.ff.de. leg.1.

5 Concorda,quia aut domini temporales recognoscentes superioré,habent in suis terris omnimodã, & absolutam iurisdictionem, & tunc procedat prima opi.aut non habent iurisdictioné absolutam,& tunc héat locũ 2.opi.ita concordat Abb.in cons.61.col.1, uers. secundo arguitur.& col.3.uersi.3.corruit.uol.1. Ias.in l.nemo potest.col.2.in 2.lectura.uersi.per istas glo.ff.de leg.1.Afflict.in prælud.const.reg.q.9.num. 54.Nat.in cle.sæpe.in princ.in gl.in uerbo,mandamus.col.3.de uerbo.significa.uer.2.fallit.

6 Tertiò Limita in quocunque inferiore habéte dignitatem, & administrationem perpetuã pro se,& suis descendentibus iure proprio, ut tenet Natt.in d. clem. sæpe.col.71.in glo.in uerbo mandamus.uer.4. fallit conclusio.

7 Quartò Limita,quãdo inferior cõmitteret causã ab interlocutoria cũ ista clausula, ut uoluit Barb. in ca.quoad translationem. de off.deleg.in ult.chart. Bart.& Saly.in l.fi.C.de senten.& interlocut.

¶Contrarium uoluit Pau.de Cast.in l.1.ff.a quib. appell.non lic.& Bald.in d.l.fi.C.de sentent.Fely.qui
* hanc dicit communem * opinionem in cap.1. colu. 2.uersic.3.declara.de rescript.Nat.qui hanc dicit ueriorem in loco supra citato circa fi.uersiculo,non obstat simile supra deductum.

CONCLVSIO VII.

Argumentum.

Clausula codicillaris an operetur, quando testamentum esset nullum filij præteritione.

1 QVærunt Doctores, an clausula codicillaris, si non ualet iure testamenti,ualeat iure codicillorum,operetur quando testamentum est nullum,filij iam nati tempore testamenti præteritione?& quidem Bar.in l.1.in 5.q.ff.de iure codicil. tenet partem affirmatiuã, uidelicet, hanc clausulam etiam in tali casu operari ex mente Iacob. Bald.& antiquorum.& idem uult glo. etiam ex mente Dyn. in l.codicillis.§. fi.ff. de leg.2. idem tenet Bart.in auth.ex causa.col.fi. uers.quæro utrum illa clausula.C.de lib.præter.& in l.2.ubi glo. etiam idem tenet.ff.de lega.3.idem tenet Bart.in cons.6.incip.uiso testamento.col.1.circa.fi.& cons.20.col.pe.incip.factum sic se habet, quidam dominus Iacob.& consil.49.incip.Nicolutius.Idé tenet Bald.in auth.ex causa.in 7.q.& in fi.illius auth.C.de lib.præter. & in 4.col.in 1.oppos.in fi.& ibi etiã Pau. de Cast.col.pen.& ibi Saly.col.pen.& seq.& ibi Alex. col.6.uer.& ité si hęc uerba.& ibi Ias.col.antepe.uer. 3.q.Cut.iun.col.20.& seq.& Io. Fab.in fi.idem tenet Bal.in l.ex ea.§.1.ff.de testa.& ibi Ang.& Imol.idem uoluit Bal.cons.393.in fi.uol.2.& cons.391.in fi.uol, 3.& cõs.395.uol.1.& cõs.431.uol.3.& cõs.170.col.fi. uol.5.& cons.36.col.2.uol.3.& consi.319.col.2.in fi. uol.5.idem tenet Ang.in d.auth.ex causa.col.fi.C.de lib. præt. & in §.siue igitur.in fi.in Auth.arcũ de appel.cognos.& in l.si pręteritioni.§.fi.ff.ad Trebel.col. pe.& idem Ang. in cons.99.col.1.& cõs.136.col.fi.& cons.108.col.1.Imol.in l.filio pręterito.colu.7.ff.de iniust.rup.& irrit.test. Ang.Aret.Inst.de codicil.i prio. col.1.in fi.& ibi Christoph.Porc.col.1.in fin.Paul.de Cast.cõs.200.incip.circa primum quæsitũ.col.1.uol. 1.& cons.375.incip. ne sub æquiuoco.col.2.uol.1.& cõs.411.col.1.uolu.1.incip.uiso facto,& dubijs.Cor. in cõs.232.col.3.uol.4.& cõs.320.col. fi.uol.4.& cõs. 96.col.1.uol.2.cõs.126.col.1.uol.2.& cons.29.uol.2. & in 1.col.in subscriptione. & cons.118.col.pe.in fi. uol.2.& cons.245.in fi.uol.3.Alex.in cõs.9.col.fi.uol. 1.& cons.37.col.2.uol.1.& cons.26.col.2.in fi.& seq. uol.1.& cõs.41.col.fi.uol.1.& cons.142.col.2.& seq. uol.2.& consil.161.col.1.uol.2.& cons. 86. col. 1.in prin.uol.3.& cons.102.col.2. uol. 3.& cons.19. col. pe.& seq.uol.6.& cons.50.col.1.in fi.uol.6.& idé uoluit Alex.in l.1.C.de codicil.dũ se remittit ad dot.per ipsum in auth.ex causa.Dec.cons.228.col.1.& cons. 241.col.1.in fi.& seq.& cons.490.col.pe.ubi hanc di
* cit cõem * opin.& cons.670.Decis.Tholo. & ibi apostil.455.Ias.in auth.nouissima.col.7.in 8.limit. C.de inoff.testa.Cassa.in cons.67.col.14.& in consuet.fol. 249.col.2.Barb. cons. 54.col.antepe. & seq.usque in fin.uol.3.Gual.in titu.de lib.hæred.instit.uel exhęre. & caut.15.Nicel.concor.206.

2 ¶Contrarium tenent gl.in auth.ex causa.in gl.fin. in fi.C.de lib.præter.& ibi Iac.But.in fi.uer.circa fin. & Iaco.de Aren. Guil.de Cun.& Rayn.de Forl.& gl. in l.ex ea.§.1.ff.de testa.in gl.1.in fi.dum allegat l.Titia.ff.de inof.test. Guil.de Cu.in l.fi.C.de codicil.uer. sed si teneas. Bal.i l.2.ff.de leg.3.Oldr.& post eũ Bal. in l.Titia. col.1.ff.de inoff.testa.& Bal.in consil.387. uol.5. Spec.in tit.de instru.edit.§.cũpendiosè.col.11. uer.item uide. Pau.de Cast.in consi.264.col.fi.uol.1. Oldra.in l.fi.C.de codic.in fi.& cõs.141.col.2.q dicit, ꝙ solũ operatur quoad defectũ solénitatis.Cum.cõs. 103.in subscriptione Fulgosij. Soci. in cõs.93.col.2. uersic.sed tamen his non obstan.uol.4.Cassa.in consue.fol.251.col.2.Aret.in l.ex hac scriptura.§.1.ff.de testa.

testa. Signor. Homod. in cõsi. 171. ubi dicit istam esse
* communem * opin.

3 Limita primam opin. magis * cõem, quãdo fratet est pręteritus, & est institutus turpi psona per testatorẽ, prout declarat Iaf. in l. fratres. col. 1. uersi. 4. not. C. de inoffi. testam. & idem tenet Roi. consi. 5. col. fi. uol. 3.

4 Amplia hanc limitationem, nam instituta turpi persona, & fratre prateterito, non habet locum dispositio auth. ex causa. C. de liber. prӕter. sed corruunt legata, & cӕtera in testamento contenta, ut uoluit Angel. in authẽ. ut cum de appel. cognos. in §. fi. Imol. in l. filio prӕterito. ff. de iniust. testa. Alex. in auth. ex causa. nu. 19. uersic. quӕro utrum. C. de libe. prӕt. Iaf. qui hanc dicit magis communem * opin. in l. fratres. nu. 3. C. de inof. testam.

¶Contrarium tenuerunt Bald. in d. l. fratres. in 3. quӕst. & ibi Salyc. in 4. quӕst. C. de inoffi. testam.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Clausula codicillaris an operetur posthumo prӕterito.

SVbsequenter subiungitur, utrum ista clausula codicillaris operetur posthumo prӕterito: & distinguendi sunt plures casus.

1 PRIMVS Casus est, quãdo aut clausula codicillaris apponitur per uerba prӕsentis temporis, ut puta quia sit dictũ fit, si testamẽtum non ualet iure testamenti, ualeat iure codicillorum, & tunc talis clausula nõ operatur, ex quo conditio non impletur, cum a principio ante natiuitatẽ posthumi testamentum ualeat. ita dicit Bar. in d. l. 1. in 6. q. ff. de iur. codicill. idẽ tenet Bart. in l. fi stipulatus. §. cũ stipulamur. ff. de uerb. obl. & ibi Alex. i fi. Bal. in l. ex ea. §. 1. ff. de test. & ibi Imol. Paul. de Cast. in l. 1. C. de posth. hęred. inst. & cõs. 200. incip. clarum est. in 1. uol. in 3. dubio. & cõs. 15. incip. a fecũdo quęsito. in 1. uol. in fi. uol. 2. Bar. in l. fi ita scri pfisset. ff. de leg. 2. & in Auth. ut cũ de appel. cog. §. fi. ue igitur. in fin. Ang. Aret. inst. de codicil. col. 2. & ibi Christoph. Porc. col. 1. in fi. Saly. i auth. ex causa. col. pe. C. de lib. prӕter. apostill. ad decis. Tholof. 455. Iaf. in auth. ex causa. col. pen. Salyc. in l. fi §. fi. in 1. col. C. de codicil.

2 Infertur igitur, q ista clausula, per uerba prӕsentis tẽporis, non operatur filio exhӕredato, quia testm̃ in quo filius est exhӕredatus à principio ualet, & propterea clausula codicillaris pp defectũ cõditionis, qñ est expressa per uerba prӕsentis temporis, non potest operari, ut sentit Iac. But. in auth. ex causa. in fi. uersi. circa primum. C. de lib. prӕter. & ibi Io. Fab. in fi. Bal. in l. Titia. col. 1. in secunda lect. ff. de inoffi. testa. Cor. in auth. ex causa. col. pen. C. de lib. prӕter.

3 Limita, nam illud non procederet attento iure authenticorum, sm̃ quod iuxta tex. in authẽ. ut cum de appel. cogno. §. aliud quoque capitulũ. non modò est nullum testm̃, in quo filius est prӕteritus, sed etiã in quo ipse filius est exhӕredatus, nulla legitima causa adiecta, ut probatur in d. §. aliud quoque capitulum. & ibi tradit Parif. in consil. 60. col. 4. uol. 2.

4 ¶Contrariũ tñ in primo casu, uidetur tenere Bar. in l. qui filiabus. in fi. ff. de leg. 1. qui tenet per clausulam codicillarem conceptam per uerba prӕsentis tẽporis, transire testamentũ in fideicom. etiam q prӕteritus sit posthumus. idem tenet Corn. cõl. 118. uol. 2. Parif. in cõf. 60. col. 4. uol. 2. & in cõf. 64. col. 3. uol. 2.

5 SECVNDVS Casus est, nam si clausula codicillaris sit cõcepta per uerba temporis futuri, tunc operatur posthumi prӕteritione non obstante: & hoc quando posthumus scienter est prӕteritus, ut not. Bart. in d. l. 1. in 6. q. de iur. codicil. & in hoc omnes concordant. Parif. in consi. 60. col. 2. & feq. uol. 2. & col. 4. ubi dicit
* istam cõmunem * opin. & consi. 61. col. 2. uol. 2. & col. seq. ubi dicit istam communem opin. & in consil. 64. col. 1. uol. 2. ubi dicit etiam communem opin.

6 TERTIVS Casus est, si fuerit clausula codicillaris concepta per uerba tẽporis futuri, & posthumus fuerit à testatore ignorãter prӕteritus, & tunc magna est dubitatio, an clausula codicillaris operetur, ut testm̃ transeat in codicillos? & Bar. in d. l. 1. in 6. q. ff. de iur. codicill. tenuit nõ operari. idẽ tenet in cõs. 210. & cõs. 235. quam etiam opin. tenent etiam Bal. in l. qui filiabus. ff. de leg. 1. in l. si totas. C. de inoff. donat. in cõsil. 156. uol. 2. & in auth. ex causa. in fin. C. de lib. prӕter. Ang. in l. qui iure militari. ff. de testa. milit. & cõs. 108. col. 1. in fi. & conf. 211. col. 2. in 4. dubio. Paul. de Cast. in consil. 200. incip. clarum est testamentum. in 3. dubio. uol. 1. Aret. in cõs. 24. col. 1. & consi. fi. ubi in
* fi. dicit communem * opin. Bertran. in cõs. 233. col. 1. uol. 2. & cons. 150. col. 2. uol. 3. & col. seq. in nouis. & consi. 170. uol. 1. uersic. ueoio ad secundum. in antiq. Alex. in l. si ut certi. col. 1. C. de testa. milit. & cons. 41. col. fin. uol. 1. Iaf. in addit. ad Christoph. Porc. inst. de codicill. col. 1. in fi. Soc. in consi. 93. col. 3. & seq. uol. 4. ubi dicit istam cõem opin. Barba. consi. 60. uol. 2. ubi
* in 8. col. dicit hanc opi. glo. esse magis * cõem, & uer iorem, & ęquiorem. Card. in conf. 20. Io. Anto. Alex. ubi idem dicit in cõs. 112. & cõs. 125. col. 1. & Corn. in consi. 244. col. fi. uol. 4. Iaf. in auth. ex causa. col. pe. C. de libe. prӕter. istam etiam opin. tenet Aret. in cõs. 92. col. pe. ubi dicit, q institutio nõ conuertitur in fideicõmissum, quando posthumus est ignoranter prӕteritus, & istam opi. sequitur & dicit communẽ Curt. iun. in authen. ex causa. col. 20. C. de lib. prӕter. & ibi Mart. de Laud. & istam dicit cõem Affli. super constit. fol. 322. in tit. de conden. fals. monet. in constit. incip. testamentorũ. nu. 6. Mantua in consi. 164. in fi. et dicit ӕquiorẽ, & tenendam Rui. consi. 2. uol. 3. & cõs. 6. per totũ. uol. 3. & cõs. 17. col. fi. uol. 3. & cõs. 50. col. fi. uol. 3. Guilicl. Benedict. c. Raynutius in uerbo testamento relinquens. el. 1. nu. 247. Et propterea Bal.

7 indistincte tenet clausulam codicillarem non operari nato posthumo, in consi. 77. uol. 2.

8 ¶Contrariũ, q clausula codicillaris operetur etiã posthumo ignoranter prӕterito, si sit cõcepta per uerba futuri temporis, & non aliàs, tenuit Bar. in l. qui filiabus. in fi. ff. de leg. 1. Imol. in l. filio prӕterito. col. 8. & seq. ff. de iniust. rup. & irri. testa. & in l. qui filiabus, & ibi Alex. in fi. & Iaf. col. fi. ubi dicit istam com-
* munẽ * opi. Bal. in auth. ex causa. col. 4. C. de lib. prӕter. & ibi Fulg. & Bal. in l. fi. col. pe. C. de iur. codicil. & ibi Saly. col. fi. Bal. in l. 1. ff. de iur. codicil. Raph. Cum. in l. 1. & in l. si quis cum nullum. ff. de iur. codic. Saly. in l. 1. in fi. C. de posth. hӕred. insti. Ang. Aret. insti. de codicill. in prin. col. 2. Paul. de Castr. in cõs. 15. incip. incipiendo à secundo quӕsito. uol. 2. Rom. in cõsi. 122. Corn. in cõs. 150. uol. 3. & cõs. 158. col. 8. uol. 1. ubi dicit istam partem esse cõem. & consil. 118. col. fin. uol. 1. idem dicit, uol. 2. & consi. 195. ubi hanc dicit ueriorẽ. uol. 1. Alex. in consi. 30. col. 1. uol. 3. & in consi. seq. in
* 1. col. in fi. & col. seq. ubi dicit istam magis * communem. & consi. 102. col. 4. & seq. eo. uol. & consi. 37. col. 2. uol. 1. & consi. 123. col. pe. & seq. eod. uol. ubi dicit istã magis cõem opin. & consi. 50. col. 3. uol. 6. ubi dicit etiam istam esse magis communem opin. apostil. ad decis. Tholof. 455. Nicel. in concord. Bart. 206. istam dicit magis cõmunẽ. Bertr. in conf. 168. col. fi. uol. 3. Paris.

ẽn cons.60.col.2.& seq.uol.2.& cons.61.col.2.uol.2.& cons.64.col.2.uol.2. Et licèt Bertr.in cons.290.colum.7.uol.3. dicat articulum non transire sine difficultate: tamen istam tenet, & dicit * communem in cons.130.& cons.195.uol.1. eandem opin.tenet Ias. qui dicit magis * communem in auth. ex causa. col. pen.& istam dicit communem etiam, quando testator post natiuitatem posthumi non habuit tempus mutandi testamentum. Alex.in auth. ex causa.col.9. C.de libe.præt.Rui.cons.50.col.2.uol.2.& cons.19. col.3.uol.3.Bertr.cõs.225.col.2. uol.2. Et propterea Oldr.in cons.149.in 3.dubio, indistinctè tenet, clausulam codicillarem operari etiam stante præteritione posthumi; ex quibus apparet istam esse magis communem opin.

Tenendo tamen opin.Bar.in l.1.ff.de iure codicil. quòd clausula codicillaris non operetur posthumo ignoranter præterito.

9 Primò Limita illam procedere, quantum ad institutionem, ut non propterea institutio transeat in fideicommissum.& ita loquitur Iac.de Belu.in sua disput.quam posuit post l.3.C.de libe.præter. Nico.de Mattarell.in auth.ex causa.C.de lib.præter.Cor.qui * dicit communem * opi.in cons.180.nu.30.uer.præterea.uol.1.Soc.in cons.93.col.3.uol.4.

¶Contrarium in hoc tenent Corne. in cons. 118. uol.3.& Paris.in cons.60.col.4.uol.2.

10 Sed quantùm ad legata, uirtus clausulæ codicillaris operatur, quia stante clausula codicillari ẽt posthumo præterito legata conseruantur. Ita Iac.de Bel. in d.sua disput.& Nico.de Mattarel.in d.auth.ex cã. Soc.in cons.93.col.3.uol.4. Aret.in cons.92. col.antep.Alex.in cõs.31.in 2.col.uers.& idem saltẽ quoad legata.uol.3.& cons.50.col.3.uol.6.& Aret. in l.Lucius.col.pen.& seq.ff.de lib.& posthu.Corn.in consi. 150.col.1.in fi.uol.3.& cõs.158.col.8.uol.2.Paris.in cons.64.col.2.uol.2.Afflict.super const.in tit.de condēn.fals.monet.in const.incip.testamentorum.nu.6.

11 Amplia, quia dispositio auth.ex causa, conseruat legata etiam filio posthumo ignoranter præterito, licèt non conseruaret fideicommissum uniuersale, ut sentit Bal.in l.si cũ uel in utero.C.de testa.milit.Pau.de Cast.in l.1.in prin.C.de posthu.hæred.insti. Alex. in auth.ex causa.col.11.C.de lib.præter.

¶Contrarium, quòd dispositio auth.ex causa, etiam fideicommissum uniuersale conseruet, tenet Ias. in d. auth.ex causa, qui sub nu.6. in uers.quintò limita, dicit hanc esse magis * communem opin.& * communem etiam dicit ibi sub nu.11.post alios ibi per eum adductos.& ibi Alex.nu.14.ubi etiam dicit communem opi. Dec.in cons.86.nu.3. ubi dicit communẽ, Cor.in cons.195.uol.1.Rom.in cons.181. Paris.qui etiam dicit communem opin.in cons.60. nu.11.uol. 2.& communem dicit in cons.64.nu.8.eo.uol.

¶Contrarium in limit. tenet Nicol. de Mattarell. in auth.ex causa. qui dicit quantum ad conseruationem legatorum non operari clausulam codicillarẽ, quia conseruantur legata uirtute dispositionis auth. ex causa,& sequitur Bal.ibi, in 4.col.in fi.& in 7.q.

12 Declara primam opin.maximè procedere, si legata essent ad pias causas, uel pro exoneratione cõsciẽtiæ, quia illa proculdubio conseruãtur etiam posthumo præterito, si adest clausula codicillaris. ita Pau.de Castr.in consil.200.incip.clarum est. in 2.col.uol.1. Corne in cons.158.col.8.uol.2.Bart.in cons.204.Et hoc etiam ponit Pau.de Cast.quantum ad casum dispo.auth.ex causa, in l.1.in princ.C.de posth.hæred. instit.& Ias.in d.auth.ex causa.nu.6.

13 Amplia, idem esse in omni casu, in quo est uerisimile testatorẽ fuisse relicturum, ẽt nato posthumo, prout dicit Alexã.in d.auth.ex causa.col.11. Paris.in cons.61.col.3.uol.2.

14 Secundò Limita, ut prima opin.Bart. procedat, quando legata essent tot, & tanta, ut non esset uerisimile patrem, si sciuisset posthumum sibi nasciturũ, uel forsan plures posthumos, illa legata fuisse relicturũ, aliàs secus, ut dicit Aret.in l.Titius.& ibi Bald. in prin.col.pe.& fi.ff.de lib.& posthu.& cons.92.col. antep.& seq.Corn.in cons.158.nu.25.uol.2. Aret.in cons.91.col.4.& in cons.ult.in 1.dubio.Barb.in repe. l.cũ acutissimi.col.45.uer.sed pone.C.de fideic.Soci. in cons.93.col.8.uol.4.Paris.in cons.60.col.3.uol.2. & cons.61.col.3.Alciat.in tract. præsumpt. in 1.reg. in 13.præsump.Rui.in cons.50.col.2.uol.2.

15 Tertiò Limita, nisi pater superuixisset post natiuitatem posthumi tanto tpe, quòd potuisset mutare testamentũ, si non fuisset intentionis nato posthumo, perseuerare in eadem uoluntate, quia tunc si nõ mutat testamentum, præsumitur uoluisse cum eadẽ uoluntate decedere, & propterea clausula codicillaris operatur, ut tenet Pau.de Cast.in l.1. C.de posth.hære.instit.& in cons.200. circa fi.uol.1.inci.datũ est,& in cons.15.col pe.uol.2. Roma.in cons.122.col.fin. Cor.in cons.118.col.fi.uol.1.& cons.150.col.2.uol. 3.Alex.in consil.102.col.3.uol.3.& consil.31.col.2. uol.3.& cons.123.col.pen.uol.1.& cons.54.col.3.in fi.& seq.uol.6. Barbat.in cons.54.col.pen. uol.3.Ias. in l.si mater.col.1.& seq. C.de inoff.testam.& fuit de mente Iaco.de Belu. in sua dispu.quam posuit post l. 3.C.de lib.præter.quam opin.etiam tenent Ias.in authen.ex causa.col.pen.& seq.C.de libe.præt. Curt.in cons.150.col.antep.& in auth.ex causa. col.21.Bertran.in cons.150.col.3.uol.3.Paris.cons.64.col.2.uolum.2.Dec.in cons.490. col.3.& seq. ubi dicit istam * communem * opin.

16 ¶Cõtrarium, quòd immo etiamsi pater superuixisset tanto tempore post natiuitatem posthumi, quòd potuisset mutare testamentum, tamẽ clausula codicillaris non operetur, quando posthumus est ignorãter præteritus, maximè instituto extraneo, tenuit Bar.in consil.210.& uoluit gl.& ibi clarius no.Ang.in l.1.C.de codicil. qui dicit ita terminatum per collegiũ Perusinum,& idem Ang.in l.qui iure militari.ff.de testam. mili.Aret.cons.92.col.3.& cons.fi.col.3.& seq. Barb. cons.60.col.3.uol.2.Io.Ant.Alex. cõs.125.col.2. ubi * dicit istam cõem * opi.Bertr.in cons.233. col.1. in fi. uer.fortè opponetur.uol.2.in nou.Rip.in l.si unquã. in 42.q.in fi.C.de reuoc.donat.Maria.iun.cons.153. uol.2.Bertr.in cons.10.uol.1.in nouis.& istã præsupponit communem opin.Barbat.in cons.60. uol.2.& Soc. cons.93. uol.4. nam in eorum consilijs testator superuixerat,& tamen concludunt esse communem opin.ut non transeat in fideicom.

Tenendo primam opin.

17 Sublimita limitatione procedere, quãdo alij filij sunt instituti, secus instituto extraneo ita Bar.cõs.210.circa fi.1.dub.& cons.235.Aret.cõs.92.col.3.& cons.fi. col.4.Io.Ant.Alex.in cõs.125.Bertr.in cõs.10. uol.1.

18 Quartò Limita, ut clausula codicillaris operetur instituto posthumo ignoranter, quãdo alij filij testatoris sunt instituti ex ijs, quæ proximè dicta fuerunt.

¶Contrarium sentit ẽt in isto casu Bal.in l.si totas. C.de inoff.donat.& clarè,& apertè in cõs.156.col.1. uol.2.Ang.cons.231.col.2.in 4.dubio. Card.in cons. 20.circa fi.uer.4.sic. Ange in cons.104.in 3.dub.ubi utrunque concurrebat: nam & alij filij erãt instituti, & testator superuixerat. eandem opi.tenent Barb.cõsi.60.col.2.& seq.uol.2.& Maria.iun.cõs.153. uol.2.

Quintò

19 Qvintò Limita, quia si testator habebat filium iam natum, & nihilominus apposuit clausulam codicillarem in fauorem aliorum institutorū, ita q̄ de ficiente testamento noluit iam natum grauatum esse in fauorem institutorum, tunc multo magis apponē do clausulā codicillarē, cēsetur noluisse grauare post humum nasciturum. Ita Bar. cons. 304. Alex. in cons. 50. col. 3. in 2. solutione. uol. 6. & cōs. 102. col. 3. I 2. solutione. uol. 3. Cor. in cōs. 158. col. 8. uol. 2. Bert. cons. 150. col. a. uol. 3. & cons. 290. col. 7. uol. 3. Hoc idem in simili quo ad dispositionem auth. ex causa, ponit ibi Alex. col. 11. de quo uide Paris. in cons. 146. col. fi. uol. 4. & Rui. cons. 50. col. 2. uol. 2.

20 Sextò Limita, quando posthumus ignoranter præteritus esset talis, quem esset uerisimile patrem fuisse grauaturum, si de eo cogitasset, ut puta, quia esset filia fœmina, & instituti essent coniuncti de agnatione, quibus testator uoluit consulere pro conseruatione agnationis, etiā exclusis filiabus, ut dicit Paol. de Cast. in cons. 15. incipiendo à 2. col. pen. uol. 2.

21 Septimò Limita, qñ essent repetita legata à uenientib[9] ab intestato, ,put no. Ber. cōs. 150. col. 2. uol. 3.

22 Octavò Limita, quando apparet, q̄ de posthumis cogitauit. ita Bert. cons. 290. col. 7. uol. 3. Mari. in. in cons. 128. nu. 72. & seq. uol. 1.

23 Nonò Limita, qñ testm̄, non esset nullum ob defectum testatoris, ut puta ex causa præteritionis, uel ex hæredationis, sed ex alio defectu, uidelicet ex defectu
* solēnitatis. gl. quā ibi alij * cōiter sequuntur, in auth. ex causa. C. de lib. præt. Cyn. ī l. ex ea. §. ex ijs, ff. de test. & ibi Bal. & idē uoluit Bal. ī l. 1. ubi dicit cōem. opi. ff. de iur. codi. & ī cōs. 386. uol. 1. & in cōs. 391. ī ult. dub. ubi hanc dicit cōem opi. uol. 3. & in cons. 431. eo. uol.
* Tenēdo aliā opi. magis * cōem cōtra. Bar. ut ēt post humo ignorātet pterito clausula codicillaris operet̄.

24 Primò Limita, qñ non modo testator de posthumo non cogitauit sed nulla erat spes, ut filios posthumos posset habere, ut quia habebat uxorem sterilem, uel admodum senem & in hoc casu posset procedere illa opinio, ut clausula codicillaris non operetur, ut per Bal. in cons. 239. uol. 3. & in l. fi. col. pe. uersic. sed quem. C. de codi. Cor. in cons. 350. col. 2. uol. 3. & sentit hoc idem Cor. in cons. 194. col. pen. uol. 3. & sentit Alex. in cons 123. col. pe. uol. 4.

¶Contrarium in hoc tñ uoluit Paul. de Castr. in cons. 15. incip. incipiendo a 2. col. 1. & seq. uol. 2.
* Tenendo primam communem * opin.

25 Amplia, nam in tali casu non conseruantur etiam legata ex dispositione auth. ex causa. C. de lib. præter. Bal. in l. filio præterito. ff. de iniust. test. Corn. in cons. 159. col. pe. uol. 1. & cons. 158. col. pe. uol. 2. & consil. 133. col. 3. uol. 3.

26 Secundò Limita, ut clausula codicillaris nihil operetur in præteritione iam nati, sed tantummodò in præteritione posthumi, ut tenet Bal. post Oldrad. in l. Titia. ff. de inoff. testa. Iacob. Are. in l. generaliter. §. ex testamento. ff. de fideicom. liberi. quem refert Soc. in cons. 93. col. 2. uol. 4.

27 Sublimita in dispositione auth. ex caus. C. de liber. præter. quæ habet locum tam in præteritione posthumi, quàm in præteritione filij iam nati, ut dicit Bart. in d. auth. ex causa. nu. 4. & seq. & ibi Alex. nu. 17. ubi
* dicit * cōem opin. & ibi Cur. iu. qui etiam dicit communem opin. nu. 6. & nu. 12. Imo. in c. cum esses. nu. 26. de test. Cor. in cons. 158. col. 4. uol. 2. Bert. in cons. 150. col. 1. uol. 3. in nouis. Paris. in cons. 60. nu. 9. ubi
* dicit communem * opin. cons. 64. nu. 6. uol. 2.

28 Declara, quia eo casu, quo per clausulam codicillarem conseruantur legata, conseruantur etiam institutiones in rebus certis, ut tenet post alios Bert. in cons. 150. col. 3. uol. 3.

CONCLVSIO IX.

Argvmentvm.

Clausula in fine apposita ad omnia præcedentia refertur.

1 Clausula in fine posita refertur ad omnia præcedētia. tex. est in l. talis scriptura. §. fi. ff. de leg. 1. in cap. inquisitionis. in fi. de appella. in l. 3. §. filius. ff. de lib. & posth. in l. 1. C. de lib. præt. in l. doli uerbū, ff. de seru. corrup. & firmat Ang. in cons. 28. Fely. in c. causam, quæ. col. 3. de res. Aret. in cons. 115. Cassa. remissiuè, in consue. fol. 236. col. 3. Nicel. concordia Bar. in 26. Mari. iun. cons. 139. nu. 5. uol. 1.

2 Amplia conclusionem procedere etiam in materia odiosa, ut est tex. in d. l. 1. C. de lib. præt. in l. 3. §. filius. ff. de lib. & posthu. Alex. in cons. 101. in 3. col. in 3. uol. Bal. in l. quisquis. C. si cert. pet. Ias. in l. 1. C. de libe. præter. & in cons. 142. col. 2. uol. 2. & cons. 47. col. 1. uol. 3. Decis. Neap. 108. in nou. nu. 15. & seq.

¶Contrarium, q̄ in materia exorbitanti ad proximiora tantummodò fiat relatio, tenet Rui. cons. 185. col. 2. uol. 1. & de hoc uide in limitationibus.

3 Primò Limita, quando diuersa ratio assignari potest, cur magis clausula tātummodò ad proxima immediatè præcedentia, quàm ad omnia præcedentia referri debeat Bart. in l. talis scriptura. §. fi. ff. de leg. 1. Bart. in l. si idem cum eodem. §. fi. ff. de iur. om. iud. ubi etiam Paul. de Castr. Lancell. Dec. in l. talis scriptura. col. 11. ff. de leg. 1. Barb. cōs. 34. col. 3. uol. 2. & hoc sentit Bald. in c. a. requiris. circa fi. de appel. Socin. in cons. 21. col. 3. uol. 3. Gozad. in cons. 2. col. fi. & consil. 70. col. fi. Afflic. super const. fol. 163. in titul. de præstit. fact. ab aduoc. nu. 22. Bald. in l. 1. C. de lib. præt. I mol. in c. inquisitioni, de appell. Abb. in c. 2. requiris. de appel. Corn. in cons. 174. col. 1. in fi. uol. 4. & cons. 325. col. 2. uol. 4. Io. Anto. Alex. in cons. 39. col. 2. Aretin. cōs. 115. col. 1. & in l. talis scriptura. in 4. col. ff. de leg. 1. Alex. cons. 66. col. 1. in fi. uol. 2. Roma. cons. 480. & cons. 112. Corsett. in sing. suo, in uerbo, clausula. Bal. in l. in actionibus. in 3. not. de his, qui notan. infam. Pet. de Anch. in cons. 65. col. 2. Alex. in cons. 214. col. 1. uol. 2. & cons. 138. col. fi. uol. 1. Dec. in c. 2. requiris. col. 1. & seq de appe. Abb. in c. ecclesia uestra. el 2. de elect. Cassa. in consuet. fol. 141. col. 3. Pau. de Castr. in l. 1. C. de libe. præt. Abb. cons. 175. col. pe. uol. 2. Fely. in c. causam quę, col. 4. in 2. limita. de res. Paris. in cōs. 38. col. 5. uol. 2. Grat. cons. 112. col. 3. uol. 2. Aym. cōs. 70. nu. 10. Rui. cons. 149. col. 4. uol. 1. & cons. 64. col. 3. uol. 3. Boer. decis. 146. Mar. iun. in cons. 158. nu. 49. uolum. 2.

4 Secundò Limita, quando per hoc restringeretur materia largè, uel largissimè interpretanda. ita Abb. post Inn. per illum tex. in c. cū dilecti. de dona. Alex. cons. 48. col. pe. uol. 1. Ias. in l. fi. col. 6. de constit. prin. & in l. 1. C. de lib. præt. & cons. 97. col. 2. uol. 1. Soc. in l. fi. col. fi. ff. de reb. dub. Dec. in c. 2. requiris. col. 3. in 8. limit. de app. Alex. cons. 214. col. pe. uol. 2. Fel. in c. cām q̄. col. 5. in 6. limit. de res. Rui. cōs. 45. col. 3. uol. 3.

5 Tertiò Limita, q̄a clausula in fine posita non refertur quoad ea, q̄ sont iuri cōi contraria, ut per gl. in d. l. talis scriptura. §. fi. ff. de leg. 1. & ibi Lanc. Dec. col. 11. & ponit Cor. in cōs. 313. col. 2. in fi. uol. 4. Abb. i c. ecclesia uestra. col. 2. de elect. gl. in c. cū de beneficio. in uerbo, priuatu. in tit. de præb. in 6. Abb. in c. pen.

de iur.

de iur.patro.Soc.in l.fin.col.fi.ff.de reb. dub. Paul.de Cast.in l.1.C.de lib.præt.Alex.in cõs.137.col.fi. uol. 1.Oldr.in cons.152.Ias.in d.l.1.col.2. de lib.præt.in 10.fall.Soc.in cons.21.col.3.uol.3.Gozad.in cons.9. col.10.deci.Neap.21.in fi.in nouis,Rui. in cons.149. col.4.uol.1.& in cons.53.in fi.uol.3.

6 Amplia,ut habeat locum etiam si clausula in fine posita referret se in genere expressè ad præcedentia. ita Aret.in l.3.§.filius.in fin.ff.de lib.& posthum.

7 Sublimita, quando omnia capitula superius posita essent contra ius commune, quia tunc clausula in fine posita ad omnia esset referenda, ut per Aret.in l.talis scriptura.nu.5.uers.4.adde.ff.de leg. 1.& Ruin. in cons.185.nu.4.uol.1.& hoc ne clausula in fine posita reddatur superflua, ut expressè declarat Ruin.in cons.51.nu.6.uol.3.

8 Quartò Limita, quando clausulæ præcedentes habet claram, & determinatam dispositionem,quia tunc clausula in fine posita, non refertur ad præcedentes habentes claram, & determinatam dispositionē, Bal.in l.1.C.de leg.hære.Ias.in l.transigere.C.de trãs. col.pe.Abb.Card.& Imol.in c.cùm dilecti. de donat. Imo.in c.inquisitioni.de appell. Ias.in l. 1. in 3.fall. C.de lib.pret Lancell.Dec.in l.talis scriptura.col.11. ff. de leg 1.Barb.cons.34.col.2.uol.1.Soc.in cons.22. uol.3.Gomes.in c.statutum.char.24.de rescr.in 6. Nicell.concor.Bar.26.deci.Neapol.108.nu.10. in nou. Abb.in c.inquisitioni.de appell.& ibi Dec.col.2.& in c.2.requiris.de appell.Alex.in cons.48.col.pe. uol.1. in cons.214.col.fi.uol.2.Saly.& Paul.de Castr.in l.1. C.de lib.præt.& ibi Ias.& Imol.Alex.in l.cohæredi.§. qui patrem.ff.de uulg.& pup.Bar.in l.talis scriptura. §.fi.ff.de leg.1.Curt.iun.in cons.156.col.2. Ias. cons. 173.in fi.vol.2.Abb.in cõs.20.col.fi.uol.2. Rom.cõs. 152.Affl.super const.fol.163.in tit.de præst.sacra. ab aduo.nu.22.Paris.cons. 88. col.5.uol.1.& consil.36. col.4.uol.2.& cons.53.col.fi. & cons. 66.col.fi.uol.2. Rui.cons.181.col.fi.uol.1.& cons.36.col.4.uol.3.

9 Quintò Limita,quando per hoc induceretur cõtrarietas,uel repugnantia in eadem dispositione, uel correctio,quia tunc clausula in fine posita non refertur ad omnia præcedentia,ut per Bart.in d.l.talis scriptura.§.fin.ff.de leg.1.& per Lancell. Dec.ibi col.11. Aret.col.3.Nicell. concord. Bart.26.Goza.in cons.2. col.fi.& cons.87.col.pen. Grat.cons.13. col.3. uol.1. Rui.cons.127.col.3.uol.2.& cõs.28.col.3.uol.5. Bal. in l.1.C.de lib.præt.& ibi Saly.Imo.in c.inquisitioni. de appell.Abb.in c.2.requiris. & ibi Dec.col.2.de appell.Alex.in cons.48.col.pen.uol.2. & cons. 214.col. pen.uol.2.Ias.cons.173.col.fi.uol.2.& cons.84.col.fi. uol.3.Cur.iun.cons.156.col.2. Oldrad. in cons.152. Fely.in c.quoniam contra,col.5. in 5. limit. de prob. Ias.in l.1.C.de lib.præt.& in d.l.si idem cũ eodem.§. fi.ff.de iur.om.iud.& in cons.173.col.fi.uol.2.Soci.in cons.21.col.3.uol.3.& cons.57.col.pe.uol.3.& in cõsil.43.col.1.in fi.uol.4.Dec.cõs.195.col.fi.Zas.in cõs. 14.uol.2. Affl.sup.const.fol.302.in tit. de success.nobil.nu.64.Paris.cons.88.col.3.uol.1.& cons. 36. col. 3.uol.2.& cons.79.col.5.uol.2. Maria.iun. cons.139. col 3.Aym.cons.70.col.2.Gra.cons.112.col.3.uol.2.

10 Sextò Limita,si dispositio redderetur inutilis, quia tunc clausula in fi.posita non refertur ad omnia præcedentia,ut tradit glo.& Barto.in l.iure uulgari.ff.de dot.præleg.Bart.in d.l.talis scriptura. §. fi.ff.de leg.1. & ibi Lancell.Dec.col.11.Are.col.3.Imo.in c.inquisitioni.de appella.Ro.in cons.94.col.fi.in prin.Alex. in d.cons.48.col.pen.uol.1.& cons.214.col.pen. uol. 2.Dec.in c.2.requiris.in 2.col. de appell. Ias. in cons. 84.col.fi.uol.3.Cur.iun.cons.156.col.2.Fel.in c.causam quæ.col.5.in 5.limit.de rescrip.Card.in cons.68. Ias.in l.1,in 2.fall.C.de libe.præt.Gomes. in c. statutum.char.12.de res.in 6.char.24.Rui.cons. 170. col. 5.uol.2.& cons. 36.col.4.uol.3.

11 Septimò Limita,ut conclusio habeat locum quando clausula stat de per se, secus si sit, apposita ad aliud qualificandum,ut est conditio,uel modus, quia tunc non refertur ad omnia præcedentia.l.filium.ff. quando dies leg.ced.& ibi Bart.& Bal.qui ponit istam fall. in l.fi.ff.de reb.dub.& ibi Soci. col.... idē uoluit Alex. in l.si idem cum eodem.§.fi.ff.de iur.om.iud.Paul. de Castr.in l.1.C.de lib.præt.Dec.in c.2.requiris.col.2. de appell.Alex.in d.cons.48.col.pen.uol.1.& consil. 214.col.fi.uol.2.Ias.in l.1.C.de lib.præt.in 7. limi. & in l.si quis ex argentarijs.§.si initium.ff.de eden.Pau. de Cast.in l.si idem cum eodem. §. fin.ff.de iur. omn. iud.Fel.in c.causam quæ col.4.in 3.limit. de res. Cur. iun.cons.7.col. 3.Gozad.in cons.88.col.1.& col.pen. ubi declarat.decis.Neap. 108. in nou. num.12.Paris. cons.36.col.4.uol.2.Maria.iu.cons.128.num.100. & nu.242.& seq.uol.1.Rui.cõs.13.col.4.uol.2. & cons. 147.ubi declarat,col.2.& col.4.uol.2.cons.36. col.4. uol.3.& cons.5.col.3.ubi declarat.& cons.133.col.fi. uol.3.& cons.112.col.2.uol.5.

12 Octavò Limita, nisi capitula intermedia essent separata,& haberent separatam materiam, prout declarat Abb.in c.2.requiris.& ibi Dec.col.2. de appel. Soc.in l.fi.col.2.ff.de reb.dub.post Bart. ibi. & est bona gl.in §.item lapilli.Insti.de rer. diuis. Barb.in cõs. 34.col.2.uol.1.Guid.Pap.in sing.200,Goza. in cons.

13 2.col.fi.Paris.cons.38.col.5.uol.2.Et propterea dicit Bart.in l.2.§.et itque differētia.ff.de ui bon.rapt.q. quando plura capitula in diuersis orationibus fuerũt posita, tunc in sequentibus non intelliguntur repetita.

14 Amplia, ut in hoc casu propter interpositionem capitulorum extraneorum non fiat relatio ad prima capitula,ad quæ aliàs relatio fieri potuisset.Ita Aret. in l.3.§.filius.circa fi.ff.de lib.& posthum.

15 Nonò Limita,quia fit relatio quoad capitula principalia,non ad ea, quæ in articulis incidenter deducuntur,ut tradit Bar.in l.fi.§.Titia.ff.de lib.leg. Alex. in l.si idem cum eodem,§.fin.ff.de iur.om.iud.Dec.in c.2.requiris.col.2.in 7.limit.de appella.Fel. in c.causam quæ.col.4.in 4.limit.de res.Ias.in l.1.in 2. col.in 4.limit.C.de lib.præt.

16 Decimò Limita,quia conclusio intelligitur,si talis clausula potest æquè commodè,& aptè ad omnia capitula referri:sed si non potest ad omnia congruè referri,refertur tantummodò ad ea, ad quæ congruè referri potest:ita Paul.de Cast.in l.1.C.de lib.præter. & ibi Ias.in 1.limit.Soc.in l.hæc scriptura.§.cum eadem.ff.de condi.& dem.& cons.21.col.3.uol.3. Alex. In cons.214.col.pen.uol.2.& cons.48.col.pen.uol.1. post Iacob.de Beluis.in l.quoties.C. famil.ercis.Aret. in cons.115.Barb.in cons. 34. col.2.uol.1.Bal.in c.2. requiris.col.fi.de appell.Goz.cons.82.col.4.Affl.sup. const.fol.163.de præst.sac.ab aduo.nu.22.Mar.iu.in cons.25.nu.19. uol. 2.Ruin. cons.72.col.pen.uol.5.

18 XI. Limita, ut regula procedat in eo, quod exprimitur in dispositione,secus si specificè non exprimatur.sed subintelligatur,quia illud nõ extenditur,nec refertur ad alia capitula eiusdem dispositionis,ut inquit Bal.in l.1.in princ.in lect.antiq.ff.quod quisque iur.& sequitur ibi Alex.col.fi.in d.l.1. in princ.ponit Dec.in c.2.requiris.col.3.in 10.limi.de appell.Fel.in c.causam quæ.col.5.in 8.limit.de res.

¶Contrarium uoluit Dec.in d.l.1. in prin. ff.quod quis.iur.

17 XII. Limita,quando intentio disponentis sortitur

tur effectum etiam non facta relatione, quia tunc nõ fit relatio, uel repetitio eorum, quæ sunt in fine, ad ea quæ in principio dicta fuerunt, prout declarant Ant. de Butr. & Imo. in clem. 1. ad fi. de suppl. negl. prælat. Soc. in l. fi. col. fi. ff. de reb. dub. Alex. in consi. 2 14. col. fi. uol. 2. & in cõs. 48. col. fi. uol. 1. Dec. in c. 2. requiris. in 9. limit. de appell. Rui. cons. 185. col. 1. uol. 1.

19 XIII. Limita, quia clausula in fine posita, non refertur ad extraneas, ut dicit Abb. in cons. 97. col. 1. in fi. uol. 2. Ias. in l. j. C. de lib. præter. in 12. limit. Fely. in c. causam quæ. col. 4. in 2. limit. de rescript.

20 XIIII. Limita, nisi clausula sit apposita in principio, uel in medio alicuius capituli, quia tunc tanquã pars illius, refertur tantum ad illud, & non ad capitula præcedentia, ut per Bart. in d. l. talis scriptura, ff. de leg. 1. & ibi Lancell. Dec. col. 10. Abb. cons. 75. col. pen. uol. 2. Maria. iun. cons. 160. nu. 60. uol. 2.

21 XV. Limita, quia pœna expressa in uno parte dispositionis non refertur ad alias præcedentes, ut tradit gl. fi. in l. fi. de pœn. Ruin. cons. 38. col. 6. uol. 3. & cons. 86. col. 4. eo. uol.

22 Hinc est, ut dicta in uno capitulo, quæ continent exorbitantia à iure communi, non ceo leantur repeti ta in alio, ut per Bal. in l. prætor. §. erit differentia. ff. de ui bon. rapt.

¶ Contrarium in hac limitatione probat tex. in c. ubi periculum. §. nonnulli. & ibi Domin. de elect. gl. in c. de multa. in uerbo, in eadem ecclesia. de præb. & ibi Abb. col. fin. dicit neriorem. & Abb. in clem. 2. de uit. & honest. cler. & Dec. in c. 2. requiris. sequitur istam partem ibi aute identitate canonis. & idem tenet Fel. in c. causam quæ. col. 4. uideret. Bal. in l. quisquis. per illum tex. C. h. cert. pet. Ias. in cons. 142. col. 2. uol. 1. & cons. 47. col. 1. uol. 3. Ias. in l. 1. C. de lib. præter. Rui. cons. 45. col. 6. uol. 1.

Tenendo primam opini

23 PRIMÒ Sublimita, nisi adiecta esset dictio, similiter, quæ est repetitiua, ut noluit Ruin. in consil. 169. col. pen. uol. 4.

24 SECVNDÒ Sublimita, nam ex uerisimili mente testatoris pœna in uno capitulo adiecta, censetur etiam in alio repetita, ut not. Paris. cons. 19. nu. 74. uol. 2.

25 XVI. Limita, quia nonquam ista clausula in fi. posita refertur ad præcedentia, quando ex hac relatione ius tertij offenderetur, ut dicit Goz. in cõs. 2. col. fi.

26 XVII. Limita, quando clausula in fine posita est continuata ad proximè præcedentia, quia tunc non refertur ad præcedentia remota. ita Affl. super consti. fol. 302. in rit. de successione nobil. nu. 64.

27 XVIII. Limita, nam qualitas, seu clausula in medio unius capituli posita, ad illud tantùm refertur: secus, si ante uel post capitulum apponatur. ita Aret. in l. talis scriptura. in 3. col. ff. de leg. 1.

28 XIX Limita, quando sequeretur absurdum, ut tenent Paris. cons. 79. col. 5. uol. 2. Grat. cons. 112. col. 3. uol. 2. Affl. super consti. in tit. de præst. sacra. ab aduoc. nu. 23. Maria. iun. in cons. 160. nu. 61. uol. 2.

29 XX. Limita, nam qualitas adiecta in uno gradu substitutionis, non extenditur ad alium gradum, ut post alios uoluit Paris. cons. 87. col. pen. uol. 2.

30 XXI. Limita, quando si fieret relatio ad omnia, restringeretur dispositio fauorabilis. Grat. in cons. 16. nu. 9. uol. 1. in cons. 64. uol. 1. Rui. cons. 64. col. 2. uol. 3. & cons. 106. col. 3. uol. 3.

31 XXII. Limita, ut clausula huiusmodi non referatur ad præcedentia, nisi hoc fieri possit salua ratione recti sermonis, & non aliàs. Alexan. in cõs. 48. col. 1. uol. 1. & cons. 66. col. 2. uol. 2. Affl. sup. consti. in tit. de success. nobil. nu. 65. Rui. in cons. 185. in princ. uol. 1.

32 XXIII. Limita, quia clausula decreti irritantis est referenda tantummodò ad proximè præcedentia, nõ autem ad alia, ut ponit Boer. decis. 119. nu. 5.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Clausulæ accessoriæ ad contractum, naturam contractus sequuntur.

1 CLausula constituti guarentigiæ, & aliæ similes clausulæ accessoriæ ad contractum, naturam contractus sequuntur, ita ut si non ualet contractus, dictæ clausulæ nihil operantur, prout uoluit gl. in l. si patronus. in §. patronum. in uerb. Fauiana. ff. si qui. in fraud. patro. Quam quidem conclusionem gl. sequuntur Bal. in l. ex testamento. C. de fideicommiss. & in c. 2. in fi. de feud. dat. in uic. l. commis. & in l. si ab fenus. col. fi. uers. unde scias. C. si cert. pet. Rom. in l. si uerò. §. de uiro. in 33. fallen. uers. 7. istud probatur. ff. sol. matr. & in cons. 42. col. 2. uers. 2. quia. & in consil. 171. col. 1. & in consi. 115. col. 2. uers. his ergo. Alex. in l. 1. §. si uir uxori. col. 3. uers. item habetis. & in l. quod meo. col. fi. ff. de acq. poss. & in cõs. 81. col. 5. uer. ex his ergo. uol. 3. Ias. in l. ex testamento. C. de fideicommiss. & in l. 1. §. si quis ita. col. fi. ff. de uerb. obl. & in l. certi condictio. §. si nummos, col. 7. uer. sed attende. ff. si cert. pet. & in l. nõ dubium. col. pen. C. de legib. & in l. fi. col. 2. uers. item pone. C. de execut. rei iudi. & in §. fuerat. nu. 76. Instit. de actio. & in cons. 132. col. fi. uol. 1. & in cons. 147. col. 1. uol. 2. & in consi. 133. col. pe. uol. 4. Soc. in consi. 115. col. 2. uer. 1. quia. uol. 4. Cort. Sen. in cons. 71. nu. 18. Prob. in c. ubi qui. nu. 21. de rescr. in 6. Dec. in c. præterea. col. fi. uer. modo ad dictam gl. de off. deleg. Hippol. in rub. de fideiuss. col. 8. uer. nam data inhabitate. in sing. 17. & in pract. crimin. §. 2. nu. 10. Barb. in consi. 22. nu. 12. uol. 4. Ruin. in consil. 127. nu. 15. uol. 5. Grat. cons. 71. nu. 2. uol. 1. Cagno. qui plures allegat. in l. cum principalis. nu. 7. de reg. iur. Tiraquel. de const. in 7. limit. nu. 15. & seq.

2 PRIMÒ Ex hac conclusione infertur, quòd quando contractus est simulatus, omnes clausulæ in eo appositæ, simulatæ dicuntur. Bart in l. nemo potest. col. 2. uers. quæro an renunciatio. ff. de leg. 1. Roman. in cons. 171. col. 1. & cons. 246. col. 1. Ias. in l. si ita stipulatus. §. Crisogonus. nu. 48. uers. 6. quando. ff. de uerb. oblig. Calcan. cons. 28. col. 3. uer. ideo uidetur. Dec. in cons. 87. col. 3. uers. ult. non obstat. Gozad. in cons. 28. nu. 23. Paris. in cons. 53. nu. 13. & cons. 54. nu. 35. uol. 2. Tiraq. de retract. conuention. in fi. nu. 11.

3 SECVNDÒ Infertur, ut rescisso contractu principali, dicatur rescissa clausula accessoria pacti, euictionis, pœnæ, uel alia similis, ut noluit Bal. in rubr. C. de consti. pecu. col. 1. & in l. Imperator. la 1. col. fin. ff. de stat. homi. & in l. 1. col. 4. uers. quæro utrum. C. de in off. donat. Ang. Are. in §. fuerat. col. 11. Insti. de actio. Roma. in cons. 42. col. 1. Barb. in cons. 76. col. fi. uol. 3. & in cons. 55. col. 8. uol. 4. Ias. in l. 1. §. si quis ita. in fi. ff. de uerb. oblig. & in cons. 82. col. 3. uol. 3. Soc. in cons. 49. col. 3. uers. præterea. uol. 1.

4 PRIMÒ Limita in iuramento, quia annullato contractu principali, non euanescit iuramentum in eo appositum, ut uoluit Alex. in consil. 137. nu. 9. uers. nec obstat prædictis. uol. 6. & in cons. 38. col. 3. uers. secundò respondeo. uol. 3. Ias. in l. si ita stipulatus. §. Crisogonus. nu. 48. uers. item per illam gl. ff. de uerb. oblig. Hippol. in rubr. de fideiuss. col. 12. uers. non obstat ratio allegata.

¶ Contra-

¶Contrarium, ꝙ annullato contractu principali, iuramentum nihil operetur, uoluit gl.in l.emptione, in fi.C.plus ualer.quod agi.Bald.Sal.& Paul.de Cast. in l.fin.C.eod.tit.Bart.in l.codicillis.§.Titia.ff.de leg. 3.& in l.Seins & Angeiius.nu.5.uer.sed quæro an cõtractus.ff.ad l.Falcid.Bal.in l.1.col.4.uers.quęro utrũ iuramentum.C.de inoff.dona.Roma.in cons.44.col. 2.uers.secunda ratio.& in cons.293. in secundo dub. Corn.io cons.135.col.3. uol. 1.& in cons.104.col.2. uol.2.Alex.in l.si donatione. col.3. uers.pro ista opinione.C.de collatio.Barbat.in cons.7.col.14. uers.& si dicatur. uol. 3. Ias. in auth. sacramenta puberum, col.fi.C.si aduers.uendit.Hippol.in cons.125.nu. 37. Soc.in cons.155.col.fi.uol.2.Guid.Papa in cons.180. col.fi.uer.plus dico.Bertr.in cons.236.circa fi. uol. 2.

5 Pro qua communi opinione facit illa communis conclusio, ꝙ iuramentum semper assumit naturam actus super quo interponitur, iuxta text.in l.fin.C.de non num.pecu.ut fuit dictum supra in 2. lib.in tit.de iureiur.in 10.conclus.

6 Secundò Limita, quando non esset eadem ratio, sed diuersa. ita declarat Barto. in l.si ita stipulatus.in 12.oppositio. ff.de uerb.obl.Bal.in l.non dubium,in 4.oppositio.uers.& ideo respondeo. C.de legib. Alex. in cons.4.col.5.uers.nec mirum.uol.1.& in cons.38. col.fi.uol.4.Dec.in l.cum principalis, nu.2.ff.de reg. iur.Fel.in c.olim.col.pen.uer.tamen limita. de accusat.Sarn.in reg.de anna.q.78.nu.7.

7 Tertiò Infertur, ut renunciationes in contractu appositæ, si principalis contractus non sustinetur, nihil operari possint, prout uoluit Bart.in l.fi.§.item quæsitum.ff.de condictio.indeb. & in l.nemo potest. col.2.uers.quæro an renunciatio.ff.de leg.1. Paul.de Cast.in l.fin.uers.item debet scire. C. plus ualo.quod agi.Alex.in cons.22.col.1.uol.1.Ias. in l.sub prætextu.la prima, circa fi.C.de transactio.& §.fuerat.num. 76.& seq.Instit.de actio.Soc. in cons.103.col.3. uers. item si quietatio.uol.3.Paris.in cons.53.nu.13.uol.j.

8 Quartò Infertur, ꝙ precarium in contractu inualido adiectum nihil operetur, ut dicit Bal.in c.fin. de feud.dat. in uic. l. commiss.& in l.non dubium.in 10.opposit.C.de legib.Rom.in cons.171.col.j.Alex. in l.quod meo.col.fi.uers.item de precario.ff. de acq. poss.& in l.1.§.si uir uxori, col.3.ff.eod. tit. Ias. in l. si ita stipulatus. §.Crisogonus. nu. 48. uers.2.contra.ff. de uerb.oblig.decis.Neap.40.nu.17.& decis.331.nu. 3.in antiq.Paris.in cons.53.nu.12. & in cons. 54. nu. 3.uol.1.Gozad.in cons.28.nu.36.

9 Quintò Infertur, ut si non ualet testamentum, non ualeat etiam illa clausula cassans, & irritans in eo apposita, ut inquit Bart.in l.si iure.in ult.q.ff. de legat.3.& idem uoluit Bal.in l.sancimus.col.1.C. de testam.Ias.in l.si ita stipulatus. §.Crisogonus.num.48. uers.3.facit.ff.de uerb.oblig.

10 Primò Limita, regulam principalem procedere in clausulis accessorijs, & dependentibus ab ipso cõtractu, secus autem quando apponuntur clausulæ importantes aliquid diuersum & separatum æquè principaliter, ut declarat Dec.in c. prudentiam. §.si uero. col.1.uers.non obstat, quod testes.de off.deleg. Ruin.in cons.151.col.fin.uers.non obstat.uol.3.Sarnen.in reg.de infirm.resign.q.24.nu.3.& seq.

11 Secundò Limita, quia etiam ex contractu nullo resultat ualida cõfessio, ut uoluit Bart.in l.1.§.si quis ita.circa fi.& ibi Ang.col.fin.uers.ultimo dicit.quem ibi alij communiter sequuntur. ff. de uer.oblig.idem uoluit Bart.in l.certi condictio.§.si nummos. col.pe. uers.sed de uno dubito.ff.si cert.pet. & in l.si ita stipulatus.§.Crisogonus.col.2.uers.& respondeo.ubi Imo. col.4.uer.& si dicas.& Paul.de Castr. col.2.in 4.no.& Alex.nu.11.uers.item inquantum.ff.de uerb. obliga. Idem uoluit Roma.in cons.294.uers. aut instrumentum est efficax. Dec.in l.cum principalis. uers.& hoc modo adaptari potest.ff.de reg. iur. Brun. in tract. de form.fol.57.in tit.de potent.& effec. form. in ult. effect.in 14.limit.ubi hoc uidetur intelligere, quando confessio emanasset æquè principaliter, non tamen si accessoriè.Tiraq.de cõsti.in 3.par.in 7.limi. nu.18.

¶Contrarium, ut deficiat etiam confessio, si instromentum non ualet, uoluerunt Innó. Abb. Anchar. * Card.& Fely.qui dicit omnes Doct.* communiter ita tenere in c.cum uenerabilis.no.24.uer.secunda conclusio.de excep. Idem uoluit Prob.in c.ubi qui.num. 21.de rescript.lib.6.Tiraq.post alios, de constit.in 3. part.in 7.limit.nu.25.

12 Concorda has contrarias opiniones, ut prima procedat, quando instrumentum esset nullum ratione omissæ solemnitatis: secunda uerò opinio locum habeat, quando instrumentum esset nullum, & reprobatum ratione falsitatis in eo detectæ. Ista concordia expresè colligitur ex dictis Roma. in cons.44.col.1, & idem sentit Alex.in l.si ita stipulatus.in §.Crisogonus.nu.11.uer.item inquantum.ff.de uerb.obl. Fely, post alios.in c.cum uenerabilis.nu.24.uers.2.conclusio.de except.

13 Declara istam concordiam, nam quando quis sciēter falsum instrumentum produxisset, aduersarius posset se fundare in confessione orta ex illius productione, ut declarat Abb.in d. c. cum uenerabilis.in 5. casu.& ibi Fely.nu.27.uers.limita 3.de except.

14 Tertiò Limita, quando non adest eadem ratio, ut deficere debeat clausula accessoria, prout principalis, ut per Barto.in l.ita stipulatus.in 12. opposit.ff.de uerb.oblig.Bal.in 13.opposit.C.de legib.Alex.in cõs. 4.col.pe.uers.nec mirum.uol.1. Ias.in cons. 185.col. fi.uers.non obstat in quantum. uol. 2. Dec. in l. cum principalis.ff.de reg.iur.Hippol.in sing.17.Fely.in c. debitores.col.2.uer.in gl.1.de iureiur. Cassa.in cons. 66.num.43.

15 Quartò Limita, quando clausula accessoria potest stare de per se.ita limitat Bart.in l.si fideiussor.ff. de leg.1.& idem uoluit Ias.in cons.185.col.fi. uersic. non obstat in quantum. uol. 2. Curt. iun. in l.unica, nu.24.C.quando non pet.part. Cagno.in l.cum principalis.nu.7.ff.de reg.iur.

16 Quintò Limita, quando contractus principalis annullaretur non ex dispositione iuris communis, sed ex alia speciali constitutione, ut dicit Sarn.in reg. de annal.q.78.nu.7.Idem uoluit Gra.in cons. 82.nu. 20.uol.1.Paris.in cons.16.nu.15.& seq.uol.2.

FINIS LIBRI SEXTI.

ANTONII GABRIELII ROMANI,

COLLEGII SACRAE AVLAE CONSISTORIALIS Aduocatorum Decani, ac Fisci Apostolici Aduocati.

Conclusionum, seu Regularum,

LIBER SEPTIMVS.

In quo habentur Conclusiones ad maleficiorum materiam pertinentes.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Assaßinus quando quis dicatur ad hoc vt puniatur pœna cap. pro humani. de homic. lib. 6.

FREQVENTER contingit dispu- tari, an sit locus dispositioni c. pro humani. de homic. in 6. qa latrũculatores nostri temporis omne ferè mãdatum ad alium offendendum trahere nituntur ad pęnam. d. c. Videamus igitur in quibus casibus illa dispositio locum habeat, & in quibus locum non habeat.

1 PRIMÒ Declara, nam ut dispositio dicti cap. locum habeat, necesse est, ut interuenerit datio uel promissio. unde Archid. in d. c. pro humani. col. 1. in fi. dicit, ꝙ textus loquitur in ijs, q̃ pro pecunia homines occidunt, & ibi idem uoluit Domin. in d. c. in §. cum igitur. in 1. notab. & Petr. de Anch. in 6. not. & idem tenent Bart. in l. non solum. §. si mandato. col. penul. ff. de iniur. Angel. in l. qui sepulchra. in fi. ff. de sepul. uio. & in d. l. non solum. §. si mandato. ff. de iniur. Bar. in l. Cicero. ff. de pœn. Bald. in l. non ideo minus. in princip. C. de accusat. & cons. 98. uolum. 1. & consil. 256. uol. 2. ubi dicit quòd requiritur præmium, uel spes præmij. quam quidem opi. sequuntur Cor. consil. 249. col. 1. in fin. & seq. uolum. 1. Alexan. in l. 1. §. hæc actio. ff. de eo, per quem fac. erit. & cons. 166. in princ. uolum. 7. Prob. in addit. ad Io. Mon. in d. c. pro humani. in princ. Paris. in tract. de synd. fol. 57. num. 14. & sequ. Ange. in tract. malef. in uerbo, Sempronium mandatorem. in prin. Dec. consil. 327. in princip. Gramm. uoto 9. in princ. & expressè quòd sufficiat datio, uel promissio ponit Bald. in l. 3. §. hæc autem. ff. quod quisque iur. & idem tenet Aret. in consil. 164. col. 11. uers. 3. allegant. ubi hanc dicit communem * opi. Carrer. in pract. crim. in tit. de homic. §. circa tertium. in princ.

2 PRIMÒ Amplia, ut sufficiat etiam sola promissio. ita Sal. in l. non ideo minus. in fi. C. de accus. Cur. sen. cons. 20. col. 18. uers. omitto postremo. Gram. in uoto 9. colum. 1.

3 Amplia istam ampliationem, ut sufficiat etiamsi sit promissum quid incertum, prout est direptio domus. Aret. cons. 164. col. 11. & seq.

4 SECVNDÒ Amplia, nam etiam dicitur assassinus, qui facit animo alteri complacendi, secundum Gramm. uoto 9. colum. 1. post Io. Andr. in c. pen. de cler. non resid.

5 ¶Contrarium colligitur ex notatis per Bal. in cõs. 372. in fi. uol. 5. & maximè hoc uidetur uerum, quia secundum opinionem Gram. semper mandatum diceretur continere assassiuum, cum semper mandatarius si non facit pretio, uel spe præmij inductus, faciet ut complaceat mandanti.

6 SECVNDÒ Declara, nam requiritur etiam, ut occisus, uel occidendus fuerit Christianus. ita est tex. in d. cap. pro humani. in §. sacri. ibi, quempiam Christianorum, &c. & ibi Ioan. Andr. colum. 3. & Domi. colum. 1. & Petr. de Ancha. in 9. not. de homic. in 6. Bald. in l. si quis non dicam rapere. colum. 3. C. de episcop. & cler. Alexan. cons. 172. colum. 2. uolum. 2. & cons. 1. col. 6. in fi. uolum. 3. & cons. 224. col. 1. uol. 2. & cons. 82. colum. 4. uol. 3. & consil. 40. col. 2. uol. 4. & cons. 166. in fin. uol. 7. ubi dicit hanc esse communem * opin. Aret. in c. licèt causam. col. 22. de probatio. & in consil. 164. colum. 11. ubi dicit * communem, & de consuetudine seruari. Corn. consil. 203. in fin. uolum. 1. & cons. 249. colum. 1. uol. 1. & consil. 50. colum. 1. uol. 4. Ias. cons. 164. colum. 2. uol. 2. Fely. in c. super his. colum. 8. de accus. & in c. auditis. col. pen. de præscrip. & in c. ita quorundam. col. 1. de iudic. Ias. in cons. 170. colum. 7. uolum. 2. Hipp. in rubric. de probat. col. 87. & in l. si quis ne quæstio. col. 26. ff. de quæstio. & in l. unica, num. 103. C. de rapt. uirg. Curt. iun. in consil. 124. colum. 7. Carrer. in practic. crimin. in tit. de homici. §. circa tertium. in prin.

7 PRIMÒ Amplia principaliter dispositionem cap. pro humani. locum habere etiamsi interuenerit solus conatus, licèt effectus non fuerit secutus, ut est text. ibi, quanquam mors inde secuta non fuerit, & tenuit Ange. in consil. 14. colum. 1. in fin. & seq. & in l. qui autem. ff. de his, qui not. infa. Bald. in l. 2. §. hæc autem. ff. quod quisque iur. Corn. cons. 249. col. 1. uolum. 1. & consil. 202. uolum. 1. Aret. in consil. 164. colum. 11. Bolog. cons. 8. colum. 2. August. Arimin. in addit. ad Ange. de malef. in uerbo, Sempronium. in addit. incip. tu autem in hac. & uerbo, existens Florentiæ. in addit. incip. tu uerò in hac. Fely. in tractat. de con. colum. 3. & colum. penul. Franc. in d.

c. pro

c.pro humani.in septimo not.Cassa.qui ita dicit seruatum Mediolani,in consuet.Burgund.fol.16.col.4. & fol.47.col.3.Hippo.in l.unius.§.cogniturum.ff. da quæstio.& in l.eiusdem.in fin.ff.ad l.Corn.de sicar.& in practic.crimin.in §.examinanda.col.3.Deci, Nea. 155.in nouis.Gram.uoto.9.

8 ¶Contrarium,quòd talis conatus non secuto effectu non puniatur pœna ultimi supplicij sed mitiori pęna,tenet Petr.de Ancha.in d.c.pro humani. col.pen. uers.primo casu.Corn.cons.202.col.fi.uol.1.Hippol. in l.1.nu.247.C.de rapt. uirg.ubi dicit, ꝙ talis conatus punitur pœna extraordinaria, non autem pœna ordinaria.Gram.uoto.50.ubi dicit, ꝙ talis delinquẽs fuit damnatus ad perpetuas triremes,& in uoto 8. ubi fuit condemnatus in pœna pecuniaria. & consil. 36.num.56.& in decis.74.ubi idem dicit io omnibus atrocioribus.

* Tenendo primam opin.magis * commmunem.

9 Primò Amplia,ut talis conatus puniatur pœna illius tex.etiamsi mandans re integra pœniteat, & reuocet mandatum.ita gl.in d.c.1.in uerbo,mandanerit.quam sequũtur ibi Io.And.col.fi. & Dom.col.pe. & col.fi.& Franc.col.pen.in fi.& Io.Mon.col.a.de homic.in 6.Hippol.in l.qui falsam. col.1. & seq. ff.ad l. Corne.de fals.& in l.unica.num.547.C.de rap. uirg.

¶Contrarium tenent Ang. in l. apud Labeonem. §.si curauerit.ff.de iniur.Hipp.sibi contrarius, in l.is, qui cum telo.col.fin.C.ad l.Corne. de sicar. & consil. 505.nu.21.& seq.

10 Secundò Amplia, ꝙ in isto casu quis puniri debeat pœna mortis naturalis non obstante generali consuetudine Italiæ,de qua Doctores attestantur,ut ob conatum ad delictum non debeat quis pęna mortis naturalis puniri, nam istud non habet locum in crimina assassinij,ut per Hippol.in l.eiusdem.in fi.ff. ad l.Corn.de sicar. Anga. in tract. malefic. in uerbo, ex interuallo.col.3.Affl.super constit.reg.sub rub.de mal.uox.& medicam.in constitut.incip.mala noxia. col.2.& Grammat.not.9.nu.25.& seq.

11 Primò Limita, quia principalis ampliatio uidetur habere locum,si deuentum fuerit ad actum proximum,ut tenet Corn.cons.202.col.fi. uol.1. Afflict. super constit. fol. 49. aliàs sub rubr. de percuss. illic. cum arm.nu.16.

12 Declara, intelligendum esse actum proximum, quando deuentum est ad actum facti,idest, ad offensam.Grammat.not.9.nu.10.& seq.

13 ¶Contrarium,ꝙ immo dicatur deuentum ad actũ proximum si deuentum sit ad locum maleficij perpetrandi,licèt non fuerit perpetratum,nec ad alium actum deuentum, tenent Iacob. de S. Georg.in l.5.§. hæc uerba.ff.quod quis.iur. Cassan.in consuet.Burg. fol.16.in rubr.prima post procem.col. 8. uers. aduerto tamen.

14 Pro qua opin.facit,quod notat Bald.in l.non ideo minus.io 6.q.C.de accusa.ubi ipse considerat,ꝙ atrocioribus sit necessarium esse deuentum ad aliquod factum ultra tractatum, & nõ dicit actum proximum, sed ad actum facti ultra tractatum,quasi sentiat sufficere, ut delinquentes non steterint in nudis terminis cogitationis,sine alio facto ultra tractatum.Et in istam etiam sententiam inclinat Fel.in tracta. de conat.col.a.in 3.limitatione.Hipp. in l.qui falsam.col. 2.in fi.ff.de fals.Fely.in c.1.col.2.uers.fallit quintò.& uers.fallit tertio. de præsumpt. apostil.ad Dec. in regula,non uult hæres.ff.de reg.iur.Gram. uoto 8. col. 2.& idem in decis.39.

15 Secundò Limita,nam licèt rigor iuris disponat talem conatum non secuto effectu puniri posse pœna ultimi supplicij, tamen potest iudex salua iustitia & conscientia reum etiam pęna leuiori afficere, quia in omnibus casibus, in quibus in atrocioribus punitur affectus non secuto effectu, potest iudex, licèt nõ teneatur,reum minori pœna afficere, ut notat Sal.in l.is qui cum telo.C.ad l.Corn.de sicar. Ang.cons.14. in fi.ubi dicit, quod bene faciet Princeps, si pœnam mortis in minorem pœnam commutauerit. August. Arim.in addit.ad Ang.de malef.in uerbo, mandatorem.Gram.uot.8.in fi.

16 Sublimita in assassino solito similia committere, quia is omnino ad mortem naturalem est,damnandus,prout concludit Gramm. uoto 9.num.23.& seq.

17 Secundò Principaliter amplia dispositionem c. pro humani, ꝙ licèt secundum aliquos loquatur in certo genere personarum Sarracenorum, qui dominis imperantibus potentes homines occidebant.quã opinionem tenet ibi Archid.& Io.And.& Pet. de Anchar.io 8.notab.& Aret.consil.164. col. 12.ubi dicit istam opin. de iure ueriorem. Summ. Siluest.in uerbo,assassinus. & Caiet. in eodem uerbo,& in uerbo, excommunicatio.casu.56.

18 ¶Contrarium tamen, ꝙ ille tex.indistinctè loquatur quoad omnes, qui impulsi spe alicuius præmij homines occidere promittunt, uidentur communiter tenere Doctores, uidelicet Imol.Domin.ibi in d. c.5.in §.cum igitur.in fi.Bar.in l.non solum.§.si mandato.ff.de iniur.Bal.cons.98.uol.1.Aret.ubi dicit hãc opinionem de consuetudine seruãdam, in cons.164. col. 12. & istam eandem opin. tenet Summ. Ang.in uerbo,assassinus.Gramm.uot.8.9.& 11.Decis.Neap. 155.in nou.& eandem opin.uidentur tenere Docto-

* res * communiter allegati in principio huius conclusionis, qui probant assassinum dici quoad effectum c.pro humani, omnem qui spe premij adducitur ad hominem occidendum.

19 Tertiò Amplia,ut dispositio ita procedat etiam in supremis principibus ita mandantibus,ut est text. in d.c.pro humani.in §.facti.ibi,quicũque Princeps, Prælatus &c.& ibi Host.Io.Andr.& Dom.in princ.& Philip.Franc.in 6.not.

20 Quartò Amplia,ut in hoc casu sufficiant & probabilia argumenta,ut est tex.in d.c.1.circa fi.ibi,postquam probabilibus constiterit argumentis,&c. Fely. in c.afferte. col.4. in 3. limitatione de præsumptio. Hippol.in pract.crimin.in §.examinanda.col.3.

21 Primò Infertur ex hac ampliatione,ut sufficiant testes in hoc casu examinati etiam parte non citata, ut per Gemin.in d.c.pro humani.§.fi.col.pen.& Frãc. col.2.apostil.ad Abb.in c. 2.col. 3.de test.Soc.in reg. 46.in 9. fallen. & cons. 265.col.6. Marian.in c.quoniam frequenter.col.8.& ibi Fely.col.8.ut lit. non cõtest.Dec.in c.2.col.5.in 7.fall.de test.Hipp.in l.1.nu. 104.C.de rap.uirg.& in sing.24.& in l.de unoquoq; . nu.73.uers.25.casus.ff.de re iud.

¶Contrarium tenet Aret.& etiam.Fel.c.2.col.4.in 5.limitatione.de testib.Gram.uot.15.col.pe. & cons. 1.nu.64.post decis.

22 Secundò Infertur, ut sufficiant etiam in tali casu testes de auditu,ut per Hipp.in prac.crim.in §.examinanda.col.3.in fi.

23 Ratio est, quia in tali crimine proceditur omisso iuris ordine,ut per Par.in tract.de synd.fol.57. num. 14.Hippol.in l. unius. §.cogniturum.col.14. ff.de q. Gram.uoto 8.col.1.& uoto 9.col.2.

24 Quintò Amplia, ut clericus & a iudice laico de tali crimine cõdẽnari possit,ut tenẽt Domin. & Lap. in d.c.1.§.sacri.col.fi.Steph.Aufret.in rep.cle.sępe.de off.ord.& in tra.quem ibi ponit,de prãte secul.super

ecclesi.&

eccl.& ecclef.perso.in 18.fall.Pari.in tra.de Syn. fol. 57.nu.15.Hippo.in l.unius.§.cogniturum.col.15. ff. de q.& idem in prac.crim.in §.examinanda.col.3. & in §.diligenter.nu.166.& in l.unica,nu.107.C.de rapt.uirg.Lábert.in c.1.de hæret.in 6.q.11.nu. 88. vbi * hanc dicit cõem * opinionem.Cassau.in consue. Burgund.fol.52.uerf.secundo fallit.Gram.uoto 8. col.1. & uoto 9.col.2.Decif.Neap.112.in nouis.

25 Sexto Amplia,ut in huiusmodi crimine possit socius de socio interrogari, prout uoluerunt Bald.in l. non ideo minus.in prin.C.de accu.Ias.conf.103. vol. 4.Cassa.in consue.Burg.fol.47.col.4.uerf. & aduerte. Hipp.in l.1.§.diuus Antoninus.col.2.ff.de quæstio.

25 Septimo Amplia,ut in tali crimine reus possit renunciare defensionibus.Parif. in tracta. de synd. fol. 34.Hipp.in l.1.nu.103.C.de rap.uirg.

27 Octavo Amplia,ut mandans possit puniri in loco delicti commissi, licèt mandauerit extra illum locum.ita Pau.de Cast.in l.si ut proponitur.ff.de fideiussor.Hippol.in l.1.nu.252.C.de rap.uirg.

28 Declara omnia supradicta,quia ita demum in tali crimine proceditur omisso iuris ordine,quotiescunque constat de huiusmodi qualitate assassinij, secus autem si dubitaretur an quis commisisset assassinum, uel ne.Grammat.uoto 11. nu. 4.& seq.& idem sentit Decif.Neapol.112.in nouis.licèt dicat aliter pronúciatum per sacrum consilium.

29 Nono Amplia, ut etiam si quis pro pecunia promittat uulnerare, dicatur assassinus, per notata per Alex.in conf.166.circa fi.uol.7. dum alternatiue loquitur de mandato de occidendo, uel de uulnerádo.

30 Declara, quia hoc dictum non puto uerum: nam ex eo quis dicitur assassinus, quia scindit animam a corpore ad alterius mandatum,ut dicit Archid.in d. c.pro humani.col.1.& paulo post,dum dicit,q assassinus dicitur, qui per pecuniam hominem occidit.& ibi Io.And.col.1.in fi.& Domin.col.2.in princ. Bene tamen uerum est, q in hoc casu uulnerans grauius punitetur ex quo id quod fit, aut fieri mandatur per pecuniam, atrocius delictum reputetur.ad text.in l. Cicero.ubi Bar.& alij,ff.de pœn.Card. in c. sicut.el 2. de homicid.Fel. & Anan. in c.si aliquis.eo.tit.Dec.in conf.535.col.1.Bolog.conf.1.col.fi.

31 Decimo Amplia, ut assassinus tanquam publicus hostis,& a toto populo Christiano diffidatus,impunè ubique possit ab omnibus offendi, ut tenet ibi Domin.in d.c.pro humani, in §.sacri.& idem uoluit Ang.in conf.14.Aret.conf.164.col.12.Curt.sen.cõf. 20.num.8.uerf. omitto postremo. ubi dicit Doctores * * communiter ita tenere.Gram.uot.8.& uoto 20.col. 1.Rui.cõf.4.col.4.uol. 5. ubi etiam dicit quis dicatur propriè diffidatus.

32 XI. Amplia, nam licèt tex.in c.pro humani, non uideatur loqui nisi in mandante, prout etiam istam opin.tenuit.Aret.in d.conf.164.col. antepen. tamen comprehendit etiam mandatarium,ut tenent Bar.in l.non solum.§. si mandato.col.3.de iniur. Sal.in l.nõ ideo minus.in fi.C.de accuf.Ang.conf.14.col.fi.Ale. conf.166.uol.7.Ang.de Malefi.in uerbo,Semproniũ mandatorem, in princ.Gramm. uoto 9. in fi.Parif.de synd.in uer.inquisitio.Deci.Neap.155.in nouis.Hippol.in §.examinanda.nu. 21.& in §.diligenter.num. 156.& in l.unica,nu.103.C.de rapt.uirg.

33 XII. Amplia, quia non solum in hoc casu mandans, & mandatarius puniuntur pœna c. pro humani,sed etiam eorum fautores,ac receptores,ut est tex. in d.c.in §.sacri.ibi,aut eos receptauit,uel denfenderit.&c.ut notant ibi Io.And.Dom. & Philipp.Franc. & communiter alij.

34 XIII. Amplia,ut etiam Episcopus seu Archiepiscopus comprehendatur sub dispositione c. pro humani.prout expresse uoluit Aret.loquens in Archiepiscopo Pisano,in conf.164.col.11.uerf. tertiò allegant.& idem tenet Soc.inter conf.Cur. sen.in consil. 20.nu.87.uersic.omitto postremo,ubi dicit commu- * nem * opin.& loquitur de eodemmet Archiepiscopo.

35 XIIII. Amplia, quia assassini hodie ob atrocitatẽ criminis sunt per frusta scindendi,ac dilacerandi, ut inquit Abb.in c.at si clerici.in princ.nu.41. de iudic. Cassan.in consuet. Burg. rubr. 1.uerf.uidendum.nu. 7.Carrer.in pract.crimin.fol.294.nu.35.

36 XV. Amplia, ut assassini, qui ad ecclesias confugiunt,non possint ipsius ecclesiæ immunitate gaudere,prout not.Io.Igneus in l.1.§.subuenitur.nu. 107. post plures ibi per eum citatos.& num.117.ubi dicit * * communem opi.ff.ad Syllan.

37 Primo Limita principaliter,quia ad hoc ut tanquam assassinus quis puniri possit, est necessaria sententia declaratoria.Ita Archid.in d.cap.pro humani. col.fi.& Io.And.col.4.& Dom.in §.sacri.col.3. Prob. in addit.ad Io.Mon.in c.1.in fi.de homic. in 6. Alex. * qui hanc dicit * communem opin.in conf. 166. uol. 7.nu.5.Decif.Neap.112.in nou. Franc.qui etiam dicit communem opin.in d.c.1.col.3.de homicid. in 6.

¶Contrarium sentit Io.Mona.in d.c.1.in fin.Aret. conf.164.col.12.Curt.sen conf.20.col. 18. uersic. omitto postremo Ang.in trac.de malef.in uerbo, Sempronium mandatorem.in prin.

38 Secundo Limita,quia bannitus potest occidi etiam per omnes pretio conductus, ita Dec.in consil. 327.col.2.Alber.de Rosa.in 4.par.statut.q. 20. Nell. in tract.bannit.in 2.part.secundi temporis,q.12.

¶Contrarium probatur in addit.ad Io.Mona.in d. c.1.de homic.in 6.

39 Tertio Limita,quia est necessarium ad hoc, ut ista pœna locum habeat, ut mandatarij acceptauerint mandatum:nam illis non acceptantibus si subsecutum fuerit homicidiũ,mandans nõ dẽt teneri,ut per Bal.conf.82.uol.3.sequitur Gram.uot. 11.nu.19.

40 Quarto Limita,quia ad hoc ut quis dicatur assassinus,nõ sufficit spes successionis in persona sua, uel suorum,secundum Grat.consi.52. col.pen.uol.2.

41 Quinto Limita, quia concessio mandantis non probat delictum in præiudicium mandatarij,ut not. Alex.conf.166.in fi.uol.7.Gram.uoto 11.col.2.

42 Amplia, quia in hoc casu non ualet dispositio testis contra mandantem,nisi etiam deponat cõtra mãdatarium.Bar.in l.si is qui rem.la 2.§. si in Titium.ff. de furt.Bal.conf.52.uol.1.& cõf.259.col.2.& seq.uol. 1.Alex.in conf.14.col.3.uol.3.& conf.15.uol.1.

43 Sexto Limita, quia secũdum communem usum loquendi aliàs capitur assassinus uulgariter loquendo,ut per Grat.conf.52.nu.51.uol.2.

CONCLVSIO II.

Argumentum.

Delictum non præsumitur.

1 SEmper capienda est præsumptio, ob quam delictum excludatur.l.merito.ff.pro soc.quam conclusionem firmant Hippol.in consil. 2. col. 1.& seq. Cæpol.conf.crimin.21.nu.17.Barb.conf.77. in prin. uol.4.Bald.in l.precibus.col.5.uer.excusat ergo.C.de impub.& alijs substit.Hippol.in rub.de fideiusso.col. 10.uerf.& ubi potest capi. Boer.decif. 215.num. 22.

Alciat.

Alciat.de præsumpt.in 3.reg. in 1.præsumpt. Aymo in cons.18.colum.fin.

2 Primò Infertur ex hac regola, ꝙ cōsilium, quod potest esse malum, & bonum, præsumitur bonum, non malum. Bal.in l.seruum fugitiuum.col.3.uersic. nota ꝙ consilium.& ibi etiam Ias.col.5.uersic.tertio multum nota.C.de seru. fugit. Alex.cons.125.col.4. in fi.& seq.uers.& in simili dicimus.uol.4.

3 Secundò Infertur, ut contractus, qui potest censeri licitus, & usurarius, præsumatur licitus, & non usurarius, ut uoluit Bal.in l.rogasti.§.si sibi.col. fi.uers. extra noto.ff.si cer.peta.Alex.cons.221.col.2.in prin. uers.accedit etiam.uol.2.refert, & sequitur Ias.in d.l. seruum fugitiuum.col.5.uers. hic etiam dicimus. C. de seru.fugit.& Alex.cons.200.col.1.in fi.uersi. accedit etiam.uol.6.Maria.iu.cons.83.col.1. uersi. stantibus itaque prædictis.uol.2.Hippol. in cons.2.nu.11. uers.& adduci potest.& hanc opinionem sensit gl.& ibi Hostien.& Io.And.in c.nauiganti.de usur.

¶Contrarium sentit Gemin.in cons.112.in fi. ubi uult ꝙ præsumatur usurarius.

4 Concorda, ut prima opinio procedat in foro contentioso, secunda uerò in foro animę: quia in consciẽtia debet qs abstinere a contractibus in quibus potest dubitari de peccato, ista concordia sumitur ex uerbis gl.in d.c.nauiganti.in uerbo, dubitatur.& ibi Io.An. & Host.ubi etiam Abb.col.1.uers.in eadem gl.& ibi Anto.de Butr.in fi. & ibi Card. col.1.uers.oppono in eo, qui propter dubium.

5 Tertiò Infertur, nam præsumitur potius culpa, quam dolus, ut dicit Bart.in l.hæ enim.ff.de suspect. tut.gl.in l.2.§.ignominiæ.in uerbo, uir similes.in fi.ff. de his, qui not. infa.nam dolus non præsumitur, nisi probetur.l.quoties.§.qui dolo. ff.de probat. Abb.in cons.68.col.2.uers.primò enim.uol.1.

6 Quartò Infertur, ut præsumatur delictum minus.tex.est in l.hæc.n.ubi Bart.ff. de suspect. tutor. & tenet Bal.in l.fi.col.fi.uersic.sed si nihil apparet.C.de ædil.actio.Are.in cons.31.col.3.uers.ad secundum dicimus.Rui.cons.199.col.2.uers. quando ergo.uol.2. & in cons.1.col.2.in fi.uol.5.Alciat.in 3.regula, in 6. præsumpt. & in delicto minor dolus præsumi debet, ut dicit Alex.in cons.113.col.2.uers.ita in proposito. uol.4.Sicuti etiam præsumitur contractus minus malus, ut per Rom.in cons.204.

7 Quintò Infertur, ꝙ præsumitur iusta possessio. Bart.in l.communi.§.inter prædones, ff.communi diuidun.gl. in uerbo.testimonium.in uers.sed quare.in c.1.§.si dno.de pac.tened.Bal.in disp.sua, inci.accusatus de ui turbatiua.col. pe.in fi.uer.& nulla possessio.

Ratio est, nam præsumitur quis possidere ex causa dominij.Bal.in l.super longi.col.3.uers.illud autem. & Ang.col.3.uersi.illud aũt. C.de præscrip.long.tẽp.

8 Sextò Infertur, ut præsumatur consuetudo inducta in casu licito, & non in casu illicito, prout inquit Aegid.cons.31.col.6.uers.circa secundam quæst.

9 Septimò Infertur, ꝙ quilibet præsumitur bonus, nisi malus probetur.c.unico, de scrutinio in ordin.faciendo.c.fi.de præsump.l.omni modò.C.de inoff.testam.ponit Specul.in tit. de testa. §.1. uersic.sed quid si dicatur, & in titul.de probat §.1.uersic. restat gl.in uerbo, qui reum offenderit.in fin.in l. cum quidam, la 2.ff.de leg.2.Maria.iu.cons.82.colum.1.uol. 2.Hippol.consil.2.nu.9. & seq. gl. in c. super litteris. de rescript. & ibi Host. colum.1. uersic.priori mudo. Barbat. consil. 77.in prin.uol.4.Innoc.in cap. 2.col. 3.uer.item nota ꝙ licẽt.de in integ.rest.& Ioan. And. colum.4.uers. & quamuis. Alciat. de præsumpt.in 3. regu.in 2.præsumpt. An autem ista qualitas præsumatur sine probatione, quando requiritur uigore alicuius dispositionis, uide Aym.de antiq. temp. nu. 168.& seq.in 1.par.

10 Amplia, etiam si uerba aliquo modo impropriarẽtur, ut quis bonus præsumatur, ut ponit glo.1.prope fi.in c.ne quis arbitretur.22.q.2.& Hippol.in cons.2. nu.9.uers.& adduci potest.

11 Primò Limita, quando ageretur de alterius præiudicio, quia tunc talis præsumptio locum sibi non uendicat, ut notant Fel.in c.cum in iure.col.1.de off. delegat.Dec.in c.super litteris.nu.8.de rescrip.Goza. cons.66.colum.2.Fely.in c.fi.colum.3.in fin. de præsump.& col.2.ubi ponit alias plures limitationes, ad cuius dicta me remitto.& Alciat.de præsump.in 3.regol.in 2.præsumpt.

12 Secundò Limita fauore animæ, ut per Hipp. in sing.151.Fel.in c.auditis. col. 18. de præscr.& in d.c. fi.col.4.uers.fallit 3.de præsump. Alcia.de præsump. in 3.reg.in 2.præsump.

13 Tertiò Limita, quando talis pręsumptio induceret aliquod damnum illi, pro quo præsumitur. Alcia. de præsump.in 3.reg.in 2.præsumpt.

14 Octavò Infertur, ut ubi uerba possunt importare falsum, & non falsum, præsumuntur non importare falsitatem. Ange.in tract.malef. in uerbo, falsario. col.1.uers.& non est mirum. Alexan. in cons.70.col. 1.in fi.uers.accedit quia.uol.1.& in cons.74.col.pen. uers.etiam uidetur.uol.1.Hippo.in cons.2.num.8. & cons.21.Gram.uot.26.nu.12.Alex. in apost. ad Bart. in l.si quis obrepserit.ff.de fal.Capol.in cons.crimin. 21.nu.19.& cons.22.col.4.uers.& quod hoc sit uerũ. Alex.cons.93.col.pen. uers. nec prædicto instru. uol. 5.Paris.cons.169.nu.58.uol.4.

15 Amplia, etiam si uerba aliquo modo improprientur, ut per Rui.cons.14.col.pen.uol.5.

16 Nonò Infertur, ꝙ in notario potius præsumitur error, quàm dolus, prout tradit Bart.in l.quoties.§.1. ff.de hæred.instit. Ioan.de Ana. in c. cum dilecti. col. 2.uersic.adde tamen.de accus. Ias.in l.singularia.col. 20.uers.hinc uidemus.ff.si cert.petat.Capol.in cons. criminali.21.nu.15.& seq.Rom.in l.captatorias. nu. 8.C.de testa.milit.Alex.in cons.70.col.fi.uersic.bene faciunt.uol.1.Ang.in tract.malef. in uerbo, falsario, circa prin.Alex.cons.74.col.1.uers.accedit ad confirmationem.uol.1.& cons.70.col.pen.eo.uol. Imol. in cons.104.uers.cum igitur non appareat.Aret.consil. 47.col.1.in fi.uers. pro his facit optimè. Bald. in l. 1. col.fi.uers. item nota q. propter numerum ff. de leg. Dec.cons.175.col.4.in fi. uers. secunda præsumptio. Hippol.cons.77.& Imol.cons.75.nu.13.& seq.& cõs. 51.num.33.Socin.consil.277.colum.5.uers. & super hac naticiate.Gram.decis.60.num.7.Beer.decis.115. Alexan.in apostil.ad Barto. in l. si quis obrepserit. ff. ad leg.Cor.de fal.Gram.cons.66.col.5.Paris. in cons. 169.nu.58.uol.4.

¶Contrarium sentit Barbat.in rubr.clemen.§.hęc sanè.num.41.

17 Primò Limita, in notario, qui aliàs fuit malus, quia in eo potius præsumitur dolus, quàm error. Bal. in l.quoties.§.1.circa prin.ff.de hæred.instit. Barb.in rub.clem.in §.hæc sanè.nu.41.

18 Secundò Limita, in notario omittente solennia instrumenti, ut per Alciat. de præsump. in 3. regula in 13.præsumpt.

19 Tertiò Limita, in teste uariante, in quo præsumitur potius dolus, quam simplicitas. Alciat.de præsumpt.in 2.reg.in 2.præsumpt.

20 Quartò Limita, in notario sagaci, & astuto, in quo potius falsitas, quam error præsumi debet, se-

eundum

cundum Curt.sen.in consi.56.nu.26.uer. non obstat quintum.

21 Decimò Infertur, ut præsumatur instrumentum uerum & non falsum. Bal. post glo. in l.cum precib. uersic. & in omnibus dico. C. de probat. Ias. in consi. 124. col. 1. uol. 1. Bertr. in cons. 124. colum. fi. uolum. 2. in nou.

22 Primò Amplia, ut præsumatur potius diuersitas loci, & temporis, quàm præsumatur instrumentum falsum ita Bald. in l. Imperator. col. 2. uersi. & nota quod postus. ff. de stat. hom. Bal. in c. cũ te. uersi. nota quòd in teste de testi.

23 Secundò Amplia, ut si quis in sua supplicatione falsum exprimit, potius ex simplicitate, quàm ex malitia falsum expressisse censeatur. gl. in uerbo, priori modo. in c. super litteris. de rescrip. Barb. consi. 77. in princ. uol. 4. Hippol in consi. 2. nu. 6.

24 Tertiò Amplia, quia instrumentum iuuari debet omni interpretatione & distinctione ne falsum ✻ iudicetur. Cæpol. qui dicit * communem opi. in cons. crimin. 22. col 4. uersic. & quod hoc sit uerum, quam etiam dicit communem. Curt. iun. in l. singularia. nu. 36. ff. si cert. per.

25 Primò Limita, & intellige, quando non probaretur, uel præsumeretur scientia eius, quod quis falso expressit, secus uerò si scientia probaretur, uel præsumeretur. ita Host. in d. c. super literis. col. 1. uers. probabitur autem. de rescrip. & ibi Io. And. in 4. col. uer. in gl. 5. Alex. consi. 93. col. 2. uersi. nec obstat id quod notat. uol. 6. & cons. 77. uol. 1. Fely. in cap. literas. col. 2. de præscript.

26 Secundò Limita, quando rescriptum in una parte reperitur falsum, quia in omnibus falsum præsumitur. Bertra. in cons. 248. col. 3. uers. quo ad tertium dubium. uol. 3. in nou. de qua tamen limitatione latius dicetur in conclus. seq.

27 XI. Infertur, quòd uerba quæ possunt trahi ad casum licitum, & illicitum. magis ad licitum trahi debent, ut per Barb. cons. 77. col. 1. uers. & adduco. uol. 4. Hipp. in cons. 2. in prin. num. 1. & 5. Abb. consi. 68. colum. 2. uersi. tertiò probo. uol. 1. & Rom. consi. 353. in finalib. uerbis.

28 XII. Infertur, nam actus qui potest uideri factus tempore licito, & tẽpore illicito, censetur factus tempore licito ad euitandum delictum, quam conclusionem tenent Bart. in l. non solum. §. sed ut probari. ff. de oper. nou. nunc. uers. dico quod in delictis. & uers. præcedẽti. ibi, allegaui ad q. Bal. in l. matrem. uers. & hoc facit. C. de probat. Aret. in c. in præsentia. col. 4. uersi. uides tamen. de probat. Dec. col. 6. uers. prædicta conclusio limitatur Abb. in c. per uos. col. 1. in fi. uers. licèt in criminalibus. de condi. appos. & in c. dudũ. col. fi. uers. 3. facit. de elect. Bal. in l. 2. col. 2. uersi. circa ordinem. ff. sol. mat. Saly. in d. l. matrem, in fi. C. de prob. uers. item facit ad aliam. Roma. in d. l. sed ut probari. uersi. cuius tamen dictis. Abb. in d. cap. in præsentia. col. 3. uers. si autem præsumeretur. & in c. auditis. col. 7. uers. ego uerò adduco. de præscrip. Alex. in d. l. sed ut probari. qui dicit, quòd totus mũdus sequitur opinionem Bart. Ias. col. pen. uers. secunda conclusio. & col. seq. usque in fi. maximè. in uers. tertia conclusio. & ibi Claud. col. 1. & seq. uers. 2. principalis conclusio. Hippol. in rubr. de fideiuss. col. 10. uers. & ubi potest capi. Rom. cons. 113. uersi. tertiò quòd. Fely. in c. significasti. el 2. col. 5. uersi. & istud probatur. de hom. & in c. auditis. col. 16. uers. in quantum Abbas. de præscript. Cassa. in consuet. Burg. fol. 394. uersi. & aduerte. colum. 2. Fely. in cap. in præsentia. colum. 6. uersic. sed aduerte. de proba. Rebuff. in tract. nomi. q. 14. nume. 17. Cassa. de reg. Cancel. decis. 4. nu. 5. Fely. in c ex parte. col. 2. uersic. tertiò respondetur. de offic. deleg. Barb. in consi. 77. col. 1. uers. & adduco quod uoluit. uol. 4. & uoluit Hipp. in consi. 2. col. 1. uers. & uoluit. Patil. in cap. in præsentia. num. 32. de proba. & sequitur Ange. in tract. Malef. in uerbo, de anno præsenti. nu. 5. & ibi Aug. de Arimino. in addi. Dec. consi. 175. col. 5. uers. facit quod not. Trigo. in singul. 70.

¶ Contrarium, in eo qui prætendit occidisse bannitum, tenet Bald. in l. matrem. C. de probat. & sequi uidetur finaliter Dec. in c. in præsentia. col. 6. uersic. prædicta conclusio limitatur. de probat.

✻ Tenendo primam opin. magis * communem.

26 Limita pluribus modis hanc cõclusionem, ut per Fylin. in capit. auditis. col. 17. uersi. sed limita. de præscript. & per eundem in c. dilecti. colum. 4. de accus. uers. & per hoc dicit hic Claud. in l. non solũ. §. sciendum. colu. 2. uers. quia tamen contractus. ff. de oper. nou. nunc. Felyn. in c. in præsentia. col. 6. uers. sed ultra dicta. de prob. & in c. 1. col. 4. uersi. & pro hoc uerbo, de re iudi. & per Ruin. consi. 68. colum. 2. uers. nec etiam obstat. uol. 4. Patil. in c. in præsentia. nu. 35. de probat. in quibus locis plures limitationes, & declarationes traduntur ad hãc regulam, quas ibi uideas.

27 XIII. Infertur, ut bona fides potius præsumatur, quam mala. l. penult. C. de euictio. glo. secunda, in titu. de usucap. in institut. in princip. glo. fina. in capit. fin. de præsumptio. glo. in uerbo, probetur. in l. super longi. C. de præscript. long. temp. & ibi Bal. colum. 3. uersi. illud autem super hoc. Ang. in d. l. super longi. colum. 3. uersi. illud autem super hoc tene. gl. in cap. fin. in uersi. bona fide. & in cap. si diligenti. in uersic. bona fides. de præscr. & ita tenet Calca. cons. 99. col. 5. in fi. Inn. in c. nihil. col. 2. uers. nam creditoribus hereditarijs. de elect. Alex. consi. 200. col. 2. uers. præterea in dubio. uol. 2. Inn. in d. c. si diligenti. circa prin. uers. bona fides. & in c. uigilanti. in prin. uers. & dicitur. eo. tit. Ant. de But. in c. si diligenti, col 2. uers. quæro, quomodo probetur. de præscri. Bar. in l. quemadmodum. col. 2. in fi. uers. nota ex hoc uers. C. de agric. & censi. lib. 11. Archi. in c. 1. in uers. bona fides. de præscri. in 6. Barb. cons. 41. col. 10. uers. ad hoc potest re✻ sponderi, uol. 1. & ista est cõmunis * opi. ut per Clau. in l. Celsus. col. 7. uers. item subijcit Bart. & per Balb. in d. l. Celsus. nu. 77. ff. de usucap. qui dicit communẽ opin. Alex. consi. 75. col. pen. uolu. 4. Corn. cons. 136. col. 1. in princ. uers. sufficit enim. uol. 2. Dec. in l. non hoc. nu. 5 C. unde legit. & ibi Ias. col. fin. uers. facit quod licèt. Abb. in c. grauis. col. 3. uers. si uerò non constat. de restit. spol. Rot. in nou. decis. 24. Alci. de præsump. in 3. reg. in 5. præsump. ubi dicit communem opin. & idem dicit Curt. iun. in cons. 28. col. 2.

¶ Contrarium tenet Bald. in c. per tuas. col. 2. uers. & dicit Inn. de probat.

28 Primò Amplia, quia hoc proximè procedit stante possessione longi tpis, ut per Io. Andr. in addit. ad Spec. in tit. de teste. §. nunqd. n. in addi. magna. Oldr. in cõs. 244. col. 3. uers. præterea cũ quis. Alex. in cons. 24. col. pen. uers. & ex diuturnitate tanti tpis. uol. 5. & consi. 69. col. 1. uers. & dr constare. & col. 2. uer. & ipsa bona fides. eo. uol. & in cons 151. col. 3. uers. nõ omitto etiam. uol. 2. & in cons. 6. col. 1. uers. nec etiam est necesse. uolu. 1. Abb. in cons. 89. col. 3. uers. & debet. uol. 1. Ias. in cons. 57. col. fi. & in cons. 72. col. 2. uol. 1. Curt. iun. in cons. 52. nu. 11. Aret. in cons. 111. col. 2. uers. his breuiter præmissis Dec. in cons. 267. col. pe. uers. tertiò, de bona fide. & cons. 172. col. pen. uers. & ex possessione. Corn. in cõs. 26. col. fi. uers. & maximè cessat. uol. 4. Bald. in l. 1. col. 3. uersi. aut loquimur re-

 spectu.

ſpectu.C. undc ui. Curr.ſen.in conſ.82.col.3.Affliƈt. deciſ.40.nu.12.Iaſ.in §.ſed iſtæ.nu. 100. Inſt. de act. Alex.in conſi.16.col.8.ucr.& ratione.uol.5.& in cõſ. 71.in prio.uol.1.Soc.in conſi.171.col.3.uerſi.ſed omnia iſta.& in conſi.127.col.3.Corn.conſi.136. col.1. uol.2.Io.Ani.Alex.conſ.75.nu.3.

29 Secvndò Amplia, idem eſſe in poſſeſſione decẽ annorum,ut dicit Alcx.in conſi.141.col.1.ucrſic.ſed in facto.uol.1.Dec.in conſi.167.col.pen.uerſi.tertiò, de bona fide.& in conſi. 127.col.pen.uer.& ex poſſeſſione,& conſi.226.in fi.

¶Contrarium tenet Ripa in cap. cum eccleſia Su-

* trina.nu.99. ubi dicit iſtam communẽ * opi. de cauſ. poſſeſ.& propriet.

30 Tertiò Amplia,ut ſtante tanti temporis poſſeſſione etiã ex actu nullo inducatur bona fides , ut tradit Rui.in cõſ.31.nu.25.ucr. præterea quamuis. uol. 1.& conſi.69.col.fi.ucr.& quamuis.eod.uol.

31 Primò Limita hanc ampliationem, niſi ex præſumptionibus probetur mala fides. Corn.conſ. 136. col.fi.uerſi.& p hoc.uol.2.Aret. in conſ.102.col.pen.

32 Secvndò Limita,niſi mala fides induceretur ex ſtatuto,quia tunc non tolleretur ſpatio tanti temporis,ut per Rui.in conſi.41.nu.28.vol.1.

33 Tertiò Limita,quia licèt ex tanti temporis ſpatio ceſſat præſumptio malæ fidei,non tamen inducitur pręſumptio bonæ fidei,ſecundum Rui.in d.conſ. 41.nu.29.& ſeq.uol.1.

34 Qvartò Limita, ut hoc habeat locũ ubi agitur de modico præiudicio, ſecus ſi de graui præiudicio ageretur.Ruin.in conſ.41.nu,32.uerſ.& ubi ẽt.uol.j.

Qvartò Amplia, quia bona fides præſumitur in cauſa matrimoniali,etiam lite pendente ſuper matrimonio, prout eſt tex. in c. 2. & ibi expreſsè notant Anch.& Præpoſ.qui fil. ſint legit. prout etiam poteſt adduci text.in cap.1.ut lit.penden.

Qvintò Amplia,quia per ſpatium 30.annorum præſumitur bona fides ẽt in eo, qui ab initio poſſeſſionem uacantem propria auctoritate fuit ingreſſus. Bart.in l.fi.in fi.C.unde ui. Alex. in conſ.6.col.1.uol. 2.Abb.in conſ.89.col.3.uol.1.Aret. in conſ.63. col. pen.Abb.in c.ſi diligenti.col.3.de præſcript. Sal.in d. l.fi.C.unde ui.Rom.in l.Celſus.& ibi Balb.col.6. qui

* iſtam dicit communem * opin. & ibi Claud. qui ſub nu. 31. hanc cõem etiam opinionem affirmat. Dec. in conſi.558.col.fi.& in conſi.266.col.fi. Rom.conſi. 307.col.1.Curt.iun.in conſi.52.nu.11.

¶Contrarium uoluit Imo.in d.l.Celſus. col.fin. & in cap.fi.col.quinta.de præſcriptio.|Alexan. in conſi. 392.uol.2.Corn.in conſi.207. uol.3. Aimo.in conſi, 146.colum.fin.

35 Primò Limita, ut ita demum bona fides præſumatur,quando præcedit uerus,uel putatiuus titulus, prout declarat Bar.in l.Celſus.col.4.uerſi. ſed contra hoc uidetur.ff.de uſucap.& in l.fi.in fi.C. unde ui.Angel. in d.l.ſuper longi. col.3.uerſi. fit autem excluſio. Archidiac.in c.1.uerſic.bona fidet.de præſcriptio.in ſexto. Innoc.in c.2.col.3.uerſi. item nota quòd licèt. de reſtitut.in integr.Anto.de Bur.in c.peruenit.col.8. uerſi.quomodo autem probetur.de cenſi. Saly.in l.fi. col.1.uerſi.item potes hic colligere.C.unde ui. Bald. in l.1.colum.2.in fin.uerſic.circa quod diſtingue. C. eodem titu.Abb.in cap. ſi diligenti. colum.3. uerſic. examinemus nunc. de præſcript.Maria.iun.in conſi. 76.num.60.uolum.1.& in conſi.77.num.156.uolu. 3.Imol.in l. Celſus.colum.3.uerſic.& pro prædictis, ff.de uſucap.Practic.Papien. in reſp. rei conuenti.& oppo.excep.præſc.nu.16.Alex.in conſi.71.colum.1. uerſic. & hoc tam de iure ciuili, uolum. 1.Barbat.in conſi.41.colum.10.uerſi.& hoc poteſt.uol.1.Ang.in l.cum qui.circa fi.uerſi.item ſi nõ apparet.ff.de publ. Cæpol.in tit.de ſernit.urba.præd.cap.20.col.1.uerſi. nunquid autem in dubio.Alc.de pręſumpt.in 3.reg. in 5.præſumpt.

36 Primò Sublimita , niſi quis longo tempore poſſediſſet,puta ſpatio 30.ann.quia tunc ſine titulo bona fides præſumeretur.Bar.in d.l.fi.in fi.uer. item iſta allegatio.C.unde ui.Bald.in l.penul.C.quib.non ob. long.temp.præſcri.Cyn.in l.ſuper longi. & ibi Ang. col.3.uerſ.tu autem dicas.C.de præſcrip. long.temp. Alex.in diſput.ſua,incip.Sigiſmundus, col.31.Arch. cap.1.uerſ.bona fides.de præſcrip.in 6.Inn.in cap.2. colum.3.uerſi.item nota, quod licèt.de in integ.reſt. Abb.in c.ſi diligenti.col.3.de præſcri.Aret.conſ.102. col.pen.uerſi. illud etiam non lateat. ubi ſublimitat. & conſi.154. col.fin. uerſ. non obſtat ſi dicat aliquis. Nicell.concor.154.Imol.in l. Celſus, col.3.in princ. uerſi.& pro prædictis.Ruin.conſ.44.nu.17.& in cõſ. 115.nu.6.& in conſi.118.nu.4.uol.4.Dec. conſ.267. nu.5.Pariſ.conſi.266.nu.88.uol.3.

¶Contrarium tenent Roma.in l.Celſus.colum.2. uerſi.3.in quantum dicit.& ibi Claud.col.8.uerſi.per prædicta etiam.de uſucap.Ang.Aret.in §.ſi quis à nõ domino.nu.4.Inſt.de rei.diui.Corn.conſi.136.col.fi. uerſi.& per hoc.uol.2.Ruin.conſi.41.nu.29. uol.1.& conſ.150.nu.17.uol.4.

37 Limita iſtam ſublimitationem, quando poſſidenti reſiſtit ius commune,quia tunc etiam poſt 30. annos poteſt allegari mala fides.Alex.in d.diſput. inci. Sigiſmundus.Bald.in l.ſuper longi. col.3.uerſ. nunc habes.& ibi Ang.col.3.uerſ.ſaluo niſi.C. de præſcri. longi.temp.Calc.conſ.49.col.5.uerſic. nec aliter debuerunt.Bar.in l.quemadmodum.col.1.in fi.uerſ.nota ex hoc.uer.de agrico.& cenſit.lib.11. Arch. in c.1. in prin.uer.facit.de præſcr.in 6.Inn.in c.2.col. 3.uer. item nota quòd licèt.de in integ.reſt.& ibi Io. Andr. nu.6.& Card.col.pen.in 13.q.& Imo.col.fi.uer. item aducrte.Abb.in c.bonę.el 2.nu.21.de poſtul.prælat.

38 Declara,quia in præſcriptione longiſſimi temporis præſumitur bona fides,etiamſi poſſeſſio ſit contra ius,ut no.Abb.conſ.102.col.1.uerſi.ad hoc enim reſponderi poteſt.uol.1.Alex.in conſ.110.col. fi. uerſi. 6.per præſcriptionẽ.uol.1.Abb.in c.ſi diligẽti. col.4. uerſ.ego dico.de pſcr.Rui.cõſ.118.nu.3. & ſeq.uol.4.

¶ Contrarium in hoc tenet Bald.in l. ſuper longi. col.3.uerſi.nunc habes.C.de præſcr.long.temp.

39 Secvndò Sublimita,nam iſta allegatio, ꝙ bona fides ſine titulo non præſumitur,non poteſt fieri,niſi per dominum antiquum poſſeſſorem.ita Bart. in l.fi. colum.3.uerſi. ſed contra prædicta oppono. C. unde ui.& in l.Celſus.colum.4.uerſic.ſed contra hoc uidetur.& ibi Balb.num.85.Alex. in conſi.200.colum.2. uerſic.præterea in dubio.uol.2.Abb.in c.ſi diligenti. colum.3.uerſic.examinamus nunc. de præſcriptio.& ibi Anto. de But. colum.2.uerſicu. quæro quomodo. Bald.in l.1.colum.3.uerſi.aut loquimur reſpectu. C. unde ui.& in l.ſuper longi.uerſi.nunc habes.de præſcriptio.Practic.Papien. in reſp. rei conuen. & oppo. except.præſcriptio.nume.19. Ruin.conſi.129.col.fi. uolum.4.

¶Contrarium tenent Imo.in cap.fi.colum.4.uerſ. ſed aduerte.de præſcript.Fely.in cap. ſi diligenti. col. 2.uerſi.ſi tu diceres.& colum.3.uerſ.& dixit Bar. eod. titu. Imola in l. Celſus. colum.2.uerſic.item adde. & ibi Clau.colum.7.uerſ.item ſubijcit Bar.ff. de uſuca. Alex.in conſ.192.colum.1.uerſi. non obſtat.uolu.2. Angel.Aret.in §.ſi quis à non domino.nu.4.Inſti. de rer.diuiſ.

40 Tertiò

40 Tertiò Sublimita, nam ubi agitur possessorio, non requiritur probatio bonæ fidei, sed præsumitur etiam sine titulo, prout not. Dom. in cap. 1. col. 2. uer. sed pone. de præscript. in 6. Inno. in cap. 2. col. 3. uers. sed si agitur, & ibi Io. Andr. uers. & quamuis. & Card. nu. 6. & Imol. col. fin. uer. itē aduerte. de rest. in integ.

41 Secundò Limita principaliter, dummodò bona fides allegetur: aliàs non præsumitur. ita Bal. in l. super longi. col. 3. uers. illud tene firmum. & ibi Ange. col. 3. uers. illud autem tene. & idem Ang. in l. eum qui. §. si circa si. ff. de publ. Bal. in ca. 1. §. si quis per 30. col. 2. uer. quæritur hic gl. si de feud. fuer. côtrou. Ant. de Butr. in c. si diligēti col. 2. uer. quæro quō. de præscr. & in c. peruenit, col. 8. uer. quō aūt prohetur. de cēsib. Calc. cons. 28. col. 7. uer. & faciat. Alex. cōs. 76. col. fi. uer. nō obstat ea. uol. 2. & cons. 94. col. pen. uer. & in simili dicunt Doct. eo. uol. & cōs. 69. col. 3. uers. itē posito. uol. 3. Deciu. l. non hoc. nu. 3. C. unde leg. Ang. Aret. in §. sed istæ. col. 7. uer. an autem. Inst. de actio. Claud. in l. Celsus. col. 2. uer. in omnibus tamen casibus, ubi sub limitat duob. modis. & ibi Balb. nu. 79. uers. primò limita. qui sublimitat tribus modis, ut ibi per eum. Ias. in l. non hoc. col. fin. uersic. facit quòd licèt. C. unde legi. Dec. cons. 277. col. fi. uers. debet tamen iste. Cæpol. in tit. de seruit. urba. prædic. 20. col. 1. uersic. aduerte tamen. Patis. consil. 23. num. 25. uolum. 1.

¶Contrarium tenet Barba. cons. 51. col. pen. uer. & si dicatur. & cons. 41. col. 10. uersi. ad hoc responderi potest. uol. 1. Abb. in cap. fi. nu. 33. uersic. sed quæro. & ibi Fely. col. 5. uersic. item inquantum. de præscript.

42 Tertiò Limita in incorporalib. in quibus non præsumitur bona fides, nisi probetur ita uoluit gl. in l. 1. §. 2. in uerbo, usus, ff. de iti. act. priua. Ant. de But. in c. si diligenti. col. 2. uersic. in incorporalib. autem. & ibi Abb. col. 4. uer. uenio ad secūdum membrum. de præscript. Ant. de But. in c. peruenit. col. 8. uer. in præscriptionibus autē. de censib. Cyn. in l. 3. nu. 6. uer. 4. quæritur. C. de seruit. Rot. in nou. decis. 4. uers. & ratio est. Cald. cons. 13. uers. & quod talis. de iur. patr. Inn. in c. 2. col. 3. uersi. item nota quòd licèt. & ibi Io. Andr. col. 5. uer. & quamuis. & ibi Card. nu. 6. & in 13. q. & Imol. col. fin. uer. item aduerte. de in integ. restit.

¶Contrarium tenent Bald. in reper. l. 1. col. 3. uers. 3. casu. C. unde ui. Alex. consi. 69. col. 1. & sequen. uer. sed præmissis non obstantibus. & col. seq. uers. & ipsa bona fides. Ant. de Butr. in d. c. 2. col. pen. uer. quando que electio. ibi, satis credo.

43 Primò Sublimita, nisi possessio esset multum antiqua, quia tunc etiam in incorporalibus præsumeretur bona fides. Abb. in dict. c. si diligēti. col. 4. uer. ego dico. de præscript. Inn. in c. 2. col. 3. uer. item nota quòd licèt. & ibi Ioan. And. uer. & quamuis. & ibi Anch. nu. 6. & Card. 13. q. & Imo. col. fi. uers. item aduerte. de in integ. restit. Rot. in nou. decis. 4. uer. ratio est.

44 Secundò Sublimita in præscribenda libertate, in qua bona fides præsumitur. Cyn. in l. 1. nu. 6. in 4. q. C. de seruit. Alex. cōs. 41. col. 2. uer. sed quia dato. uol. 1.

45 Quartò Limita, nam si statutum requirat bonā fidem, talis bona fides requisita per statutum articulari, & probari debet, ut statutum nō uideatur superfluum, prout not. Calca. in cons. 28. nu. 11. & seq.

¶Contrarium tenet Aimo de antiq. tēp. in 1. part. num. 169.

46 Quintò Limita, nam possidens rem ex contractu ualido, quem scit rescindi posse per in integrum restitutionem, non præsumitur habere bonām fidem. l. in causæ. l. a 1. §. interdum. ff. de minor. & not. Fely. in c. de quarta. nu. 34. de præscript. & Balb. in l. Celsus. in 4. not. limitatione 5. ff. de usucapio.

Principalem conclusionem, quòd in dubio non præsumatur delictum.

47 Primò Limita in casu Bart. in l. si quis mihi bona. §. pater. ff. de acq. hæredit. nam si dominus dixerit filio uel famulo suo iniuria affecto, non redeas domum, nisi sentiam nouū de hoc negotio, & filius uel seruus occidat illū, a quo fuerat iniuria affectus, præsumitur a domino dictum de occidendo, quod sequitur ibi Bal. uers. 2. q. & Pau. de Cast. in §. sed si mandauit. uer. ultimò, per istum tex. & ibi Imo. uersi. itē facit iste tex. & ibi Rom. nu. 6. & ibi Ias. num. 12. qui dicit
* communem * opi. Per. de Anch. in c. ex literis. nu. 7. de excess. prælat. & ibi Abb. col. 2. uersic. & facit ad q. & idem Abb. in c. sententiam. nu. 20. uersi. & facit. ne cler. uel mona. Rom. sing. 732. incip. tu scis. Fely. in c. afferte. col. fi. uers. & istis adde. de præsump. Corset. in sing. in uerbo, præceptum. Ang. Aret. in tract. malef. in uerbo, Sempronium, in 21. q. & ibi Aug. de Arim. in addit. ubi dicit cōem. Alex. cons. 126. col. fin. uersi. nec obstat. uol. 4. & in cons. 28. nu. 5. uol. 4. Ias. qui dicit communem in l. 1. nu. 27. C. de seru. fug. Matthes. sing. 118. Picus in l. post contractum. nu. 28. ff. de donat. Bal. in c. ueritatis. col. 2. uersi. item fallit, de dol. & contu. Hippol. in cons. 132. in prin. Carrer. in pract. fol. 245. nu. 37. ubi dicit communem opin.

48 Hinc dicit Bar. in l. si uentri. §. fin. uer. item probatur. ff. de priuil. credit. quòd si probatur aliquem allocutum homicidam, & ille statim hominē occidat, præsumitur dedisse consilium ad hominem occidendū, & ibi Ang. uers. sic & si quis. ubi loquitur, quando offendens erat inimicus offensi. Anch. in c. officij. uers. ultimò nota. de elect. & ibi Imol. uers. nota quòd ex his. Hippol. in l. 1. §. præterea. nu. 27. ff. de quæst. Alex. in l. si cum dotem. §. si mulier. in 7. no. ff. sol. mat. Fely. in c. 1. nu. 12. de off. deleg. Grat. cons. 110. nu. 11. uol. 1.

49 Amplia, idem esse in associante aliquem, statim post delictū commissum, ut dicit Bal. in l. nō ideo minus. col. pe. in fi. uers. quæro an associans. C. de accus.

50 ¶Contrarium in hac limitatione tenent Areti. in c. tertio loco. col. fi. uer. & quod sufficiat. de prob. post Bal. in l. 1. col. 3. uer. & ille dicitur. C. de ser. fugit. ubi requirit quòd præcedat inimicitia capitalis. idem tenet Ias. in l. seruum fugitiuum. col. 6. uer. secūdum istam doctrinam. C. de seru. fug. & in l. 1. col. 2. uers. nota ex prima par. C. de his quib. ut indig. & in l. 1. col. 5. uer. unde dubito. ff. si cer. pet. Pau. de Cast. in l. 1. col. 1. uersic. unde facit. C. de his, quib. ut indig. qui tenet, quòd illa uerba faciant indicium, non sufficiant ad condemnationem. & ibi Alexan. col. 2. uersic. item secundum Pau. de Cast. Ias. in §. sed si mandauit. col. pen. uers. 2. inquantum est tex. & Raphael. in l. si rem. in §. fi. intelligit, quòd sit præsumptio, quæ non sufficiat ad condemnationem, sed requiruntur alia indicia, ut ad torturam solam sufficiant. idem etiam tenet Fel. in c. afferte. col. fi. uers. statut 12. de præsumptio. & Trigon. sing. 41. & Bero. q. 10.

* Tenendo primam opin. magis * communem.

51 Primò Amplia, etiam si famulus occideret, cum tantummodo fuisset sibi mandatum uulnerare, per tex. in c. fi. de homici. in 6. Bald. in l. non ideo minus. nu. 34. C. de accus. Matthes. sing. 188. Abb. in c. ex litteris. de excess. prælat. Corsett. in uerbo, præceptum. Ias. in d. §. sed si mandauit. col. pen. uers. istam decisionem. & Ias. in l. seruum fugitiuum. col. 5. uers. fortius extendet. C. de seru. fugit. Soc. in c. ad audientiam. nume. 63. de homicid. Cæpoll. in cons. crim. 34.

52 Secundò Amplia, et si famulus stetisset per multos dies, quòd homicidiū nō commisisset, ut uoluit Inn. in c. ad audientiam. de homic. Bart. in l. nō solum. §. si

mandato. nu.12.ff.de iniu.Fel.in c.sicut dignum.nu.12.de homic.Ang.Aret.in tract.malef.in ver.& Sempronium mandatorem,nu.15.

53 Tertiò Amplia,siue iniuria principaliter illata fuerit ipsi domino,siue etiam ipsi seruo, ut not.Carrer.in pract.crim.fol.295.nu.41.

54 Primò Sublimita,nisi ex qualitate offensæ,uerisimile esset non fuisse mādatum homicidium.Rapha.Cum.in l.si quis mihi bona.§.iussum.nu.17.ff.de acquir.hæred.Rom.in d.§.sed si mandauit.nu.6. uer.& inducitur.Alex.in l.1.C.de his quib.ut indig. uers.itē secundum Pau.de Cast.Alex.cōs.126.col.fi.uers.nec obstat.uol.4.Corsett.in uer.præceptum.el 1. Aug.de Arim.in addit.ad Ange.de malef. in uer.Semproniū mandatorem.in 21.q.Ias.in §.sed si mandauit. col.fi. uer.tenendo decisionem Bart.Ias.in l.seruum fugitiuum.col.5.uer.2.nota limitationem.C.de ser.fug.Bero.q.10.Ias.in cons.188.uol.2.Dec.in cons.622.

55 Secundò Sublimita,nam tria concurrere debēt, ut uideatur a domino mandatum homicidiū,ꝙ præcesserit inimicitia capitalis, ꝙ ad aurē locutus sit dominus famulo, & ꝙ incontinenti secutum sit homicidium.ita declarat Cuma.in l.si rem.§.fin.ff.de priuil.cred.uer.& pro hoc inducit.Bar.Io.de Ana.cons.59.col.2.uer.& eodem modo dico.Ang.in additio.in uerbo,Sempronium mandatorē.in prin. Ias.in l.seruum fugitiuum.col.6. uersi.quinto mirabiliter.C.de ser.fugi.Rui.cōs.6.col.2. uol.5. Aret.in c.tertio loco.col.fi.uer.& ꝙ sufficiat.de prob.Fely.in c.afferte.col.fin.uer.datur etiam.de præsump.Rip.in l.si rem. §.fi. col. 1.uersic.intellige omnibus concurrentibus.ff.de priuileg.

56 Tertiò Sublimita,nisi ex qualitate instrumenti minimè apti ad mortem inferēdam apparere posset, ꝙ mandans non habuerit animum occidēdi.ita not. Bal.in l.si mandati.circa fi.C.mand. uer.sed si non erat aptum.& in istis terminis loquitur Ang.in addit. ad Ang.in tracta.de malef.in uer.mādatorem.in 21. q.Ias.in §.sed si mādauit.circa fi.uer.sicut si dominus. Corser.in sing.in uers.præceptum. el 1.Ias.in l.seruū fugitiuum.nu.30.uer.3.ego limito.C.de seru.fugit.

57 Quartò Sublimita,nisi famulus primo recusasset facere,quod sibi a domino mandabatur:nā si postea illud fecerit, non præsumitur fecisse in uim præcedentis mandati domini,secundum Bal. in l.si litteras.circa fi.uer.quæro text.hic.C.mand. Corsett.in d.singu.suo, in uerbo,præceptum. el 1.Ias.in l.seruum fugitiuum.col.5.uer.4.limita.C.de seru.fugit.

58 Sublimita alijs modis,ut per Ias.in d.l.seruum fugitiuum.C.de seru.fugit.& per apostill.ad Abb.in c. ex litteris.de excess.prælat.

Tenendo secundam opin.

59 Limita illam locum habere, quando uerba prolata erga famulum possent aliud importare, nam si aliud importare non possent, diceretur ex illis homicidium mandatum.ita Alex.in l.1. C.de his,quib.ut indig.col.2.uersi.item secundum Paul.de Cast.& ibi Ias.col.2.uer.nota ex prima parte. Ias.in d.l.seruum. nu.30.uers.puto,ꝙ illa decisio. C.de seru.fugit.

60 Secundò Limita regulam principalem procedere in reo, non in actore.& sic quo ad absolutionē, non quo ad condemnationem.ita gl.fi. in fi.in l.qui iurasse.§.si pater.ff.de iureiuran.& ibi clarius Bart.in uers.ad illud quod dicit Socin.cons.13.nu.72.uol.4. & consil.57.num.17.eodem uol.Dec.in l.si emancipati.in 3.not. uers.non obstat alia ratio. C.de collat. Sarn.in tract.expect.chart.25.nu.80.uersi.& hoc regulare est.Ruin.cons.68.col.2. uersic.nec etiam obstat.uol.4.Dec.in c.Osius.col.2.uer.itē illa regula.de elect.& in l.non hoc.col.fin.uer.& supradictum fuit. C.unde legit.& in c.super litteris.col.4.in prin.uersi. item quòd quis præsumatur.de rescri.Ias.in l.qui iurasse. in §.si pater.col.2.uersi.secundum fundamentū est.ff.de iureiur.Aim.cōs.57.col.1.uol.1.& cons.134. nu.8.Gozad.cons.66.col.2.

¶Contrarium sentit Alciat.in 3.reg.in 1.præsumptio.

61 Tertiò Limita principaliter, quia præsumitur delictum, quando interest rei pro absolutione,quòd delictum præsumatur,ut per Roman.consi.340.col. 1. uersic.nec refragatur.& Felyn.in cap.fina.col.4.de præsumptio.uersic.fallit secundò.

62 Quartò Limita,quia nō præsumitur quòd quis satisfecerit iuxta formam conuentionis,nisi ipse hoc probet,prout dicit Alex.in cons.78.col.1.uersi.& per hoc non obstat.uol.4.

63 Quintò Limita, quando quis semel fuisset malus in eodem genere:per hoc enim excluditur coniectura.d.l.meritò.ut dicit Gozad.consil.66.col.2.uers. secundò respondeo.

64 Sextò Limita, quando actus sonat in delictum, nec appareat causa,propter quam quis posset excusari.Bart.in l.si quis ex argentarijs.§.an uerò hæredi.ff. de eden.uer.breuiter quidam.& ibi Ang.in §.Prætor. uersic.conclude quòd aut.Alex.in cons.74.nu.2.uol. 6.Corn.cons.28.col.fi.uer.nec obstat.uol.3.

65 Amplia, quia qn̄ sumus in his, quæ sunt de genere prohibitorum,regulariter dolus præsumitur & delictum. tex. est in l. si non conuitij. C.de iniur.in l.1. C.ad l. Corn.de sicar.& hanc conclusionem sequuntur Alex.cons.39.col.2.uersic.nec obstat.uol.6.Io.de Anan. in c.cū dilecti.col.3.uers.in glo.retorqueri.de accus. & ibi Anchar.col.2.uer.item per illud capitulum. Fely.in c.auditis.col.18.uersi.sed limita.de præscript.& in c.nonnulli.§.sunt & alij.col.7.uer.& ad illud potest responderi.de rescript.Alex.in l.non solū. §.sed ut probari. uersic.nec obstat , in quantum.ff.de oper.nou.nun. Dec.in c.in præsentia.nu.34.usq; in fi. de probat. Aret.in d.cap.in præsentia.in 8.not.Paris. qui declarat ibi. nu.35.& seq. Soc.in reg.94.ubi ponit unam limitationem. Fel.in c.1.col.pen.uers.nota quarto.de præsump.& in c.1.col.3.uers.& adducit et. de re iud.& in c.cum te.col.fi.eo.tit. Bert.cōs.66.col. pen.uers.quod maximè procedere debet.uol.3.Fel.in c. cum dilecti.in 4.col.in 7.not.uersi.& per hoc dicit, de accusa.Hispa.in alleg.post c.per uestras.fol.4.uer. nec obstat.Paris.cons.78.nu.16.uers.tn̄ quia.uol.4.& cons.149.nu.19.uers.illud enim certum est.eod.uol. Ruin.consi.1.col.fi.uer.nec obstat.ubi limitat.uol.5.

Facit,ꝙ notat Bar.in l.Aurelius.§.idē quæsijt.ff.de lib.legat.prout dicemus in cōclusione 19.infra eo.li.

CONCLVSIO II.

Argvmentvm.

Instrumentum in parte falsum, an in totum falsum reputetur.

1 Nonnulli uoluerunt indistinctè, ꝙ instrumentum in parte falsum, in totum esset falsum,si falsum contineat substantialia instrumenti, uel circunstantias facientes ad negocium, de quo agebatur, ut tenet Innocen. in cap.fraternitatis. de hæret. idem tenet glos.in ultima opin. in cap. si ad scripturas.9.dist.& ibi Archid.& Domin.Specul.in tit.de instrum. edit.§. instrumentum.uers.quid si aliquod instrumentum . & idem tenent Gand. in tracta. de malef.in

lef.in tit.de fal.& Io.Andr. in d.ca.fraternitatis.Inn. in c.cum in iure.ante fin.de offi.deleg.idem sentit gl. in c.quid ergo.in uerbo, falsum.23.q.5. Salyc.in l.si ex falsis.col.pen.in fin C.de transact.

2 SECVNDA Fuit opinio, ut si sit falsitas commissa in una parte instrumenti dolo, & malitia notarij, & tunc deficiat in totũ fides instrumenti in omni sua parte: ita Bart.in l.si ex falsis. C.de transact.col.fi.& ibi Ang. & Paul.de Castr.& ibi Iac.de sancto Georg. in fi.& Ias.col.fin.ubi dicit hoc tenere cõiter Doctor. idem tenet Alex.in d.l.si ex falsis.col.pen.& fin. Ber-
* tran. qui dicit istam cõem * opinionem in cons.248. col.3.uol.3.& in consil.78.col.1.& seq.uol.2.Ant.de But. in c.fraternitatis.col.2.de hæret.& ibi Card.col. 1.in fi.& seq.& Abb.col.1. Io.de Anan.in 3.col.Rota in antiq. decis.217. Dom. in c.si ad scripturas.col. 2. 9.dist.Imol.in l.1.§. si quis simpliciter.circa fi.ff.de uerb.obli.Fel.in c.fraternitatis.col.3.de heret.Gram. consil.ciu.66.nu.31.ubi hanc dicit communem opi. & subdit sub nu.35. si ut falsitas sit commissa in instrumento uitio notarij, quòd etiam alia instrumenta eiusdem notarij uitio falsitatis uidentur laborare, quod quidem dictum esset mirabile si esset uerũ, sed ego non puto uerum.

TERTIA Fuit opinio, quòd indistinctè instrumentum falsum in una parte, non sit in alijs partibus falsum, prout tenet gl.pe.in l.2.C.de uet.iur. enuclean. Iacob.Butri.in d.l.si ex falsis.glo.Io.in c.si ad scripturas.9.dist.Io.Andr.in ca.ecclesia uestra.col.3.in fi.de elect.Tãcred.in opere suo, in rubr.5.in 10.q.Bal.in d.
* l.si ex falsis, circa fi.& istã sequitur, & dicit cõem * opinionem Aret.ibi, & fuit opin.Bart.Brixi.in suis quæstionibus.& istã sequtur Bald.in l.2.C. de fideic.libert.

Tenendo primam & secundam opinionem, quòd instrumentum in parte falsum, sit in totum falsum, maximè quando dolo notarij falsitas fuit commissa.

3 PRIMÒ Amplia, etiamsi in uerbis ennunciatiuis esset falsitas per notarium commissa, ut in appositione loci, in quo dicitur factum instrumentum. ita Inn.in c.cum in iure peritus.circa fi.uersi.& sic de omnibus. de offi.deleg.Alex.in l.si ex falsis.col.fi.uer.cui adde. C.de transact.Fel.in c.fraternitatis.col.3.de hæret.

4 Declara, & intellige hoc, quando uerba narratiua sunt circa ea, quæ sunt de substantia instrumenti, ut puta circa locum, tempus, uel testes: aliàs secus.ita Dom.in ca.si ad scripturas.col.2.9.dist.& Io.de Ana. in cap.fraternitatis.col.1.& dicetur in 2.limit.

5 SECVNDÒ Amplia, etiam in capitulis separatis uitiari instrumentum, quod probatur falsum in uno capitulo dolo notarij.ita declarat Dom.in c.si ad scripturas.col.2.9.dist.Et probatur ista ampliatio ex dist. Bart.in d.l.si ex falsis.cum qua transeunt Doct.supra allegati.nam in primò casu, quando est falsum uitio notarijs, indistinctè concluditur uitiari instrumentum in totũ: quando uerò alia de causa, distinguitur inter capitula separata, & capitula connexa.

6 PRIMÒ Limita istam cõclusionem procedere quñ do dubitatur, an in reliquis capitulis sit falsum instrumentum: secus si constaret, puta ex partis confessione, quòd alia capitula essent uera. ita Cy. in d.l.si ex falsis.in finalibus uerbis. & ibi Salyc.colum.pen. in fin. Iacobin.de sancto Georg. ibi colum.fin.in secunda limitatione. & uoluit ibi Alexan. colum.pen. & Ias.colum.fin.in secunda limitatione.Imol.in l.1. §. si quis simpliciter.col.fin.ff.uerbo.obliga. Ioan.de Anan. in dict.cap.fraternitatis.colu.3.& ibi Felyn.& idem tenet Iacob. Butrig. & Bald. in leg.2. C.de fals. Bertran.in consil.248.col.3.uol.3.& in consi.78.col. 3.uolum.2.

7 Amplia idem esse si ex alijs etiã probationibus cõstaret alia capitula esse uera, licèt nõ concurreret partis confessio, ut not.Bald.in consil.228.uol.2.

8 SECVNDÒ Limita quando falsitas in instrumento expressa esset circa illud, quod nullo modo respicit negocium, de quo agebatur. ita Paul.de Cast.in d.l.si ex falsis. circa fi.& ibi Iacob.de sancto Georgio. col.fi.in prima limit.Io.And.in c.fraternitatis.col.1. Anto.de Butr.col.2.uer.secus si mentitus.Abb.col.1. uer.sed si falsitas. Io.Andr.col.1.uer.dicit Inno.& ibi Fely.col.3.in 3.limitat.Bert.in cons.248.col.3.uol.3.

9 Amplia, etiamsi adijceretur falsitas circa rem demonstratam alijs demonstrationibus, ut ibi per Fely. in d.c.fraternitatis.de hæret.

10 TERTIÒ Limita, quando commissum est uere falsum, secus si quasi falsum uel falsum p̃sumptum, prout tenent Bal.in d.l.si ex falsis. circa fi.uer.primò casu.& ibi Saly.col.pen.uer.aliquando allegatur.& ibi Iac.col.fi.uer.tertiò fallit.& Ias.in 3.fallentia. Alex. col.fi.uer.scdò addo. Fely.in ca.fraternitatis.col.3.in 1.fallen.Bal.in l.2.C.de fideicom.libert.& in l.fin.in quarta oppus. C.de edict.diui Adria.tollen.& in cap. cum adeo. col.1.de rescrip.Abb.in ca.ex litteris.in fi. de fid instrum. Bertrand.in consil.248.col.3.uolu.3. Aret.in c.in nostra.col.4.de test. Alciat.in tract.præsumpt.in 3.reg. in 22 præsump. Et ista conclusio sumitur ex dictis Bar.in l.filius.§. sequens quæstio.ff.de fals.Bal.in l.si unus.circa prin.C.de testa.

11 QVARTÒ Limita, quando falsitas est in accessorio, quia remanet probatio in principali, ut per glos. in l.2.C.de fals.& sentit ibi Bald.in una responsione. & clarius in d.l.si ex falsis.circa fin.& ponit Felyn.in d.c.fraternitatis.col.4.in secunda fallent.

12 Sublimita, quia reprobato instrumento tanquam falso omnis confessio in eo cõtenta corruit, ut declarat Ant.de Butr.in cap.cum olim.col.5.de censi.facit quod dicetur infra.

¶Contra istam limitationem principalem tenuit Imol. in l.1.§.si quis simpliciter. circa fin.ff.de uerb. obl.dum respondet ad glo.in d.l.2. C.de fals.quæ solutio magis cõiter tenetur. ad d.l.2.& glo.ibi, ut apparet ex his, quæ posita sunt supra in 1.limit.Et propterea uidetur quòd ista limitatio communiter reprobetur.

13 QVINTÒ Limita, quando in modico esset falsitas, ut per Bal.in c.cum adeo.col.1.de rescript.

14 SEXTÒ Limita, quando falsitas non sit commissa uitio notarij, sed ob falsam partis assertionem, quia alia capitula non uitiantur. Bald.in d.l.ex falsis.C.de transact. & in c.ad audientiam. de rescript. Fely.in d. c.fraternitatis.de hæretic.

15 SEPTIMÒ Limita, quando pars, contra quam producitur, acceptet instrumentum in partibus non falsis, redarguendo ipsum solum in partibus falsis. Bal. in d.l.2.C.de fals.Ias.in d.l.si ex falsis.in fi.C.de transact.Fely.in d.c.fraternitatis.col.pen.de hære.

16 QVARTA Fuit opinio, ut si instrumentum sit falsum ex alio defectu, quàm ex dolo & malitia ipsius notarij, & tunc si ista falsitas respicit substantialia instrumenti, instrumentum dicitur falsum in totum, ita ut omnino deficiat eius fides. ita Bart.in d.l.si ex falsis.& Paul.de Cast.circa fin. Alex.num.10.uersic. non obstat. Ant.de Butr.in d.cap.fraternitatis.col.2. Card.col.1.in fin. Pet.de Ancha.col.1.Abb.col.1.Io. de Ana.col.1. Archid.in c.ad scripturas.circa prin.9. dist. idem sentit Bal.in cons.228.uol.2.etiam si capitula sint separata, & Paul.de Cast.in cons.203.uol.2. ubi ét ampliat, siue talis falsitas sit commissa dolo, siue per errorem, quod etiam dicit Alex.in l.si ex falsis. col.pen.in fi. Pet.de Anch.in ca.fraternitatis.col.1.&

ibi Ant.de But.col.2.& Io.And.col.1.Io.de Ana.col. 1.& ibi Inn.col.1.de hæret.

17 Primò Limita, si falsitas non sit circa substantialia instrumẽti, sed circa substãtiã negocij, de quo agebatur: tunc enim dũtaxat illud capitulũ dicitur falsũ, in quo est commissa falsitas, ut declarat Bar.in d.l.ex falsis.& ibi Ang.Car.in d.c.fraternitatis.col.1.in fi.& sequ.Abbas.col.1.& Ioan.de Anan.colu.1.de hæret.

18 Amplia, nam idem est in capitulis connexis.quia etiam eorum probatio infirmatur. ita Bart.in d.l.si ex falsis.& ibi Ang.& Alex.in fin.Inn.in c.fraternitatis. de hæret.col.1. Lanfran. in ca.quoniam contra.dum tractat materiam instrumẽtorum.col.10. de probat. Alex.in consi.111.col.2.uol.3.

19 Secvndò Limita, si falsitas sit in capitulo separato: tũc enim in separatis capitulis remanet firma probatio, ita Bar.in d.l.si ex falsis.& Ange.ibi.& Paul.de Cast. in fi.& Alex.in fi.Ant.de Butr.in ca.fraternitas. col.2.& ibi Card.col.2.in prin.Abb.col.1.Lanfranc. in ca.quoniam contra.col.10.dum tractat materiam instrumentorum. de probatio.

¶Contrarium quod etiam in articulis separatis probatio infirmetur, si falsitas committatur etiam circa accidẽtalia, sentit Archi.in c.si ad scripturas.& clarius ibi Domin.9.dist.& Pet.de Ancha.in c.fraternitatis. col.1.de hæret.Aret.in d.l.si ex falsis. C.de transact.

CONCLVSIO IIII.

Argvmentvm.

Testis dispositio si in parte reperiatur falsa, in totum redditur falsa.

1 Opportune sequitur uidere si testis deponit aliquod falsum, an eius depositio in totum corruat? & quòd in totum eius depositio annulletur tenet glo.in cap.si testes.3.q.3.& in cap.in nostra.de testib. Innoc.in cap. fraternitatis. de hære.& ibi Card. col.1.in fin.uersi.& ego autem dico.& ibi Pet.de Ancha.uersic.& ego maximè.Abb.col.1.uersic.sicut dicimus.Ioan.de Anan.col.2.uersicu.& etiam Dominus meus.& ibi Fely.col.4.uersicu.3.conclusio principalis, Bal.in l.si ex falsis.in fin.& ibi Saly.in fin.Paul.de Cast.in fi.& ibi Alexan.col.pen.ubi dicit istam com-

* munem *opinionem.C.de transactio. Idẽ tenet Bal. in l.2. C. de fideicom.liber.& in l.fin.col.4.in quarta oppos. C.de edict.diui Adria.tollen. Imol.& Alex.in l.1.§.si quis simpliciter.ff.de uerb.obl.Oldra.in cons. 37.Abbas in c.ex litteris.col.fi.in fi.de fide instrumẽtorum.Card.in clem.1.in fi.de testi. Hipp.in l.eos.in fi.ff.ad leg. Corne. de falsis. & in singul 76. ubi dicit communem opin. Afflict.super constitut. fol.332.aliàs in titu.de periur.in fin.Soci.in consi.155.col.pe. uer.3.confirmatur.uol.2.Lanfran.in c.quoniam contra.in 10.col.in materia instrumentorum.de probat. Alex.in consil.44.col.3.uol.2.& in consi.93.col.pen. uol.5. & in cõs.45. col.2.uol.3.& consi.27.col.3.uol. 2.& in consil.93. col.pen.uol.5.& in consil.45.col.2. uol.2.consil.27.col.2.uol.2.ubi dicit communẽ opinionem.Dec.in consil.105.colu.5.Calcan.in consil. 124.col.pen.& fi.Paris.in consil.74.col.3.uol.1.& in consi.84.col.fin.uol.1.& in consi.107.col.fin.eodem uol.& consi.13.in fi.uol.3. Grat.in consi.2.col.2.uol. 2.ubi dicit communem.& in consi.152.col.fin.col.2. Maria. Iun.in consi.40.col.2.uol.2.& in cons.41.uol. 2.Ruin.in consil.15.col.2.uol.5.Alex.qui dicit communem opin.in consi. 152.col.pen.uol.7.& idem tenet Paris.in cons.88.nu.82.uol.3.

2 Primò Amplia, etiãsi articuli sint separati, quia falsitas testis in uno articulo inficit eius dictũ in omnibus articulis etiam separatis. Oldr.in d. consil.37. Pet. de Ancha.in c.fraternitatis. col.1.& ibi Ioan.de Ana.col.2.Fel.col.4.uersic.tertia conclusio.de hæret. Alex.in cons.45.col.2.uol.2.& in consi.27.col.fi.ubi

* dicit istam * communem opin.uol.2.& in cons.133. col.5. ubi dicit etiam communem opin.in cons.155. col.pen.uersic.3.confirmatur.uol.2.Albet.qui etiam dicit communem in d.l.si ex falsis,nu.5.

3 Secvndò Amplia, etiamsi in modico cõsistat falsitas testis deponentis.Bal.in c.cum adeo,de res.col.1.

4 secus est in uarietate testis, quę in modico non nocet. Ant. de But.in c.2.col.fi.uer.not.glo.pro soluendis testibus.de regu. Alex.in cons.24.col.fi.uol.1.& in cõs. 42.col.fi.uol.2. Gramm.in cons.33.in fi. Alex.in cõs. 5.col.penult.in fi.& seq.uol.1.& in cons.43.col.pen. in fi. & seq. & in cons.48.col.pen.& idem Gram.uot. 36.col.fi. Dec.in cõs.100.col.3.Fely.in c.cum tu.col. 5.uersic.2.nota.de testi. Ias.in l.bonorum.col.6. C.de bon.possess.secun.tabul.Dec.in consi.163.col.6.

5 Tertiò Amplia, ut etiam in alia causa non ualeat depositio talis testis, qui falsum in una causa semel deposuit, maximè, attenta dispositione iuris canonici.ita Bald. in l.2. C.de fideicommiss.liber.in l.si uteris.in fin.C.de fide instrum.

6 Amplia, ut id procedat etiam post obtentam absolutionẽ, ut not.glo.in uerbo, periurus.in c.testimoniũ.de test.not.Feder.de Sen.in cõs.23.col.2.in fi.Afflict. sup cõstit.fol.332.aliàs sub titu.de periur.in fin. Et licet contrarium teneat Bar. in teste periuro, in l. imperialis. C.de nupt.tamen eius dictum in hoc improbat Ias.in l.in arenã.col.fi.C.de inoffi.testa.& idẽ Ias.in l.si duo.§. si quis iurauerit.el 2.col.pe.ff.de iuriuran.& in l.ait Prætor.§.etiam is.col.1.ff.de eden.

7 Qvartò Amplia, et si in circunstantijs deposuerit falsũ testis, dummodò circunstantię respiciant negociũ de quo agitur, uel qualificent fidẽ testis. ita Innoc.in c.fraternitatis, col.1.de hæret. Spec.in tit.de teste.§.1.col.4.uersi.item quòd aliquid de sun.Bal.in d. l.si ex falsis.col.fi.uer.sed quid in testibus. C.de transact.& ibi Sal.circa fi.Are.in c.in nostra.col.1.de test. Lanfran in c.quõ cõtra.col.10.in materia instrumentorum. de probat. Grat.in consi.74.col.2.uol.1. Aret. cõsi.71.Alciat.in l.1.§.sed si mihi.nu.58.de uerb.obl.

¶Contrarium, quòd si testis mentiatur negãdo se esse consanguineum, non propterea deficiat eius depositio, tenet Iacob. Butr.in l. Lucius.ff.de his, qui not. infam. quem ego habeo manuscriptum, & sequitur Ange. in cons.194. in 2.col.in prin.& in l. Lucius.§. nihil proponitur. ff. de his qui not. infam. Ias. in l.si quis nec causam.col.pen.uersic.adde decimoquintò. ff.si cert.pet.& sequitur Hippol.sing.76.

8 Declara, nam testis in tali casu mentiendo nõ punitur crimine falsi, sed crimine stellionatus, ut dicit Iacob.Butr.& Ange. Hippol.in locis præall.& Ias.in d.l.si ex falsis.col.fi.C.de trãsact.& in l.bonorum.col. 6. C.de bon. poss. sm tabul. & idem uoluit Ias.in l.si duo.§.idem.circa fin.ff.de iur.iur.Dec.in c.licet causam.nu.12. de probat. Gram.decis.43.nu.4.& decis. 60.nu.15. Fely.in c.2.nu.18.de rescript.& in c.fraternitatis,nu.25.de hæret. Curt.iun.in consil.122.nu.8. Hipp.in l.1.§. præterea.nu.25.ff.ad l. Corne.de sicar. Alciat.in l.sed si mihi.nu.58.ff.de uerb.obl. Marian. iun.in consil.31.nu.28.uol.2.Hippol.in cons.70.nu.

* 11.ubi dicit omnes Doct. * communiter ita tenere.

9 Qvintò Amplia, ut etiam talis testis non probet pro pia causa.Paris.in consil.24.col.4.uol.3.Ruin.in consil.149.col.5.& 6.uolum.5.

10 Sextò

10 Sexto Amplia, siue scienter, siue ignoranter in uno falsum dixerit testis. ita Marian. iun. in consi. 40. col. 3. uol. 2. & in consi. 41. col. 2. uol. 2.

11 Septimo Amplia, siue testis dixerit falsum in una depositione, siue diuersis. Maria. iun. in d. cons. 40. col. 2. uolum. 2.

12 Primo Limita principaliter, si testis falsum diceret in circunstantijs nullo modo tangentibus nagocium, da quo agitur, uel qualificantibus fidam testis, quia tunc depositio testis non uitiatur, ex quo iuramentum non refertur ad illas circunstantias, & propterea testis non incurrit periurium. ita uoluit Innocen. in ca. fraternitatis. de hæret. & ibi Ioan. de Anan. col. 4. & Io. And. ibi, col. 1. & ibi Petr. da Anchar. col. 1. in principio. Faly. col. 4. in quarta fal. & ibi Abbas, col. 1. uar. sed si falsitas est orta. Idẽ uoluit Spec. in tit. de teste. §. 1. col. 40. uersic. nam ꝙ aliquid da suo. Anton. de But. in cap. cum causam. in fine. da testa. Lanfranc. in cap. quoniam contra. col. 10. in mataria instrumentorum. de probat. idem uoluit Bald. & Salyc. in d. l. si ex falsis. in fine. Bald. in rubr. de controuers. in
* uesti. col. 1. in fina. & Imol. qui dicit * communem in l. 1. §. si quis simpliciter. in fina. ff. da uerbo. obligat. Aret. in c. in nostra. col. 2. de testi. Alex. qui dicit communem opin. in cõsi. 88. col. 5. uol. 5. Dec. in cõs. 100. col. 3. uer. similiter falsitas. & in c. 1. da probat. Grammat. in consil. 19. uersic. & ideo dixit. & in consi. 23. in fin. uersic. & sic dato. & in consil. 33. col. fin. uersic. & quando dato. & in consi. 47. col. pen. uers. hinc uoluit Spec. & uoto 36. col. fi. uersi. hinc dixit pulchrè Spec. Cassan. in consi. 52. col. 3. in fi. Calca. in consi. 10. col. pen. Ias. in l. bonorum. col. 5. in fi. C. de bon. possas. secundum tabul. Dec. in cons. 105. col. 2. ubi dicit communem opin. & cõsi. 602. nu. 9. & in consi. 342. col. 3. & in cons. 163. col. 6. Brun. in trac. de form. col. 86. aliàs. in tit. de probat. & præsumpt. form. col. 36. uar. cæterum. circa testes. Paris. in cõs. 162. col. 3. uol. 4. Grat. in cons. 152. col. fi. uol. 2. Mari. Iun. in consi. 189. col. 6. uol. 2. & cons. 41. nu. 12. uol. 2. Rui. in consi. 36. col. 1. uol. 4. & in consi. 41. col. 1. uol. 4. & in cons. 149. nu. 28. ubi dicit communem opin. & atiam declarat, uol. 5. & in consil. 150. col. 4. uol. 5. & Grammat. decis. 42. & decis. 60. nu. 16. & seq. & consi. ciuil. 36. col. 1. Boar. qui dicit communem opin. decis. 253. nu. 6. Alex. qui etiam dicit communem in consi. 47 nu. 5. uol. 2.

13 Primo Sublimita, si testis iurasser super omnibus, de quibus interrogabitur respondere pro ueritasa: tunc enim si falsum deponeret in circũstantijs nõ necassarijs, & non facientibus ad causã, omnino eius depositio in totum corrueret. ita Bal. in rub. de controuers. inuesti. col. 1. in fi. Fely. in c. fraternitatis. col. 4. in 2. limit. de hær. Alex. in l. si ex falsis. col. pen. in fi. & consi. 44. col. pe. uol. 2. Aret. in c. in nostra. col. 2. de test. Aim. in cons. 99. col. 2. Marian. iun. qui dicit com
* munem * opin. in consi. 41. nu. 13. uol. 2.

14 Secundo Sublimita, quando post periurium deponeret, quia tunc in totum eius dictum corrueret etiam in circunstantijs, aliàs secus. ita Bal. in d. rub. da controuer. inuestit. & sequitur Io. da Anan. in d. c. fraternitatis. col. 2. Aret. in consi. 71. col. 1. Alex. in cons. 88. col. 4. uersi. secundo respondeo. uol. 5.

¶Cõtrarium, quòd indistinctè siue testis periurus ante, siue post deponat, quòd omnino eius dictũ corruat, tenet idem Bal. in l. fi. in 4. oppos. C. de edict. diui Adri. toll. & Alex. in l. si ex falsis. col. pen. in fin. C. da transactio. Aret. in c. in nostra. col. 3. uersi. unde patet ex præmissis. de testi. Alex. in consi. 44. col. 3. uer. nam ex quo iurauit. uol. 2. & in consi. 28. col. 3. uol. 6. Maria. iun. in consi. 41. num. 13. uol. 2. ubi istam dicit ue-
* riorem, & magis * communem opin.

Et nota, quia testis simpliciter iurans censetur iurasse super tota causa, ut post alios tradit Boe. deci. 245.

15 Secundo Limita, quando testis falsum deponeret in uno articulo per errorẽ, quia in alijs sua depositio nõ uitiatur. ita Bald. in d. l. si ex falsis. col. fi. C. de trãsact. Angal. in consi. 194. col. 2. uersi. 1. quia asinas. Alcia. in l. 1. §. sed si mihi. nu. 59. ff. de uerb. oblig.

¶Cõtrarium, tenet Inn. in c. fraternitatis. & ibi Io. And. & Petrus de Anch. Aret. in consi. 71. col. 1. Spec. in ti. da teste. § 1. col. 40. uer. itẽ quod si aliquis de suo. Alex. in consi. 40. col. 2. uol. 2. Arat. in d. §. sed si mihi.

16 Concorda, nam aut testis probabiliter poterat credera se dicere uerũ, & tunc probat ẽt in alijs prout in facto multũ antiquo, ual intricato: aut sciabat se nescire, & affirmauit uè deposuit, & tũc nõ ꝓbat in alijs. ita cõcordat Arat. in c. in nostra. col. 2. uersi. stante tñ hac distinctione. da testi. Alex. in l. si ex falsis. col. pe. in fi. C. de transact. & Falyn. in c. fraternitatis. col. 4. in 1. limit. da hæret. Barbat. in consil. 65. col. 4. uol. 4.

17 Infertur igitur, ut si notarius iam in senectute constitutus affirmet, se non recepisse instrumentũ, quod uerè in iuuentuta receperat, ꝙ non per hoc pœna falsi puniatur, prout uoluit Ang. in §. si autẽ. in auth. de trient. & semiss. Dec. in c. 1. nu. 58. da probatio. Purp. in l. qui accusare. num. 8. C. de edand. Boer. decis. 292. num. 6. licèt aliàs notarius negans se esse rogatum de instrumanto, da quo fuit uerè rogatus incidat in cri-
* men falsi, ut per Cur. iun. qui dicit communem * opi. in l. qui accusare. num. 12. C. de edend.

18 Tertio Limita, quando testis falsum deponit in eo, quod mediatè spectat ad negocium, secus si immediatè, ut per Aret. in cap. licet causam. col. 4. de prob.

19 Quarto Limita in teste deponante da peritia artis, qui cõuincaretur de falso per alios plures ẽt daponentes de peritia, ex quo in hoc casu cadit probabilis error, ita Arat. in c. in nostra. col. 3. uer. 2. limitatur. de testi. Fal in c. fraternitatis. col. 4. uer. 3. fallit. da hæret.

20 Infertur ex præmissis, quòd uarietas testium, uel contrarietas, quæ non est in principali, sed in circunstantijs, non uitiat eorum fidem in nagocio principali, prout ita tenent gl. in c. dubium, in uerbo, substantia. de conuers. coniug. in c. cũ ecclasia Sutrina. in uerbo, uacillasse. de caus. poss. & propriet. Alex. in consi. 24. col. fi. uol. 2. idẽ tenet Bar. in l. eos. col. pe. ff. ad leg. Corn. de falsis. Petr. de Anch. & Abbas in ca. nihil. de uerbo. significa. Bal. in l. qui sentẽtiã. C. de pœn. Alax. in consi. 156. col. 3. uol. 5. & in cons. 5. col. pen. in fin. & seq. uol. 1. Bald. in l. his uerbis. §. fin. ff. da hærad. instit. & Imol. ibi. Dec. in consi. 100. col. 3. Alex. in cons. 103. col. fi. uol. 4. Grammat. in consi. 19. col. fin. Io. de Anan. in consil. 76. in princip. & ibi Bologn. in addit. & Gramm. in consi. 23. in fi. & uoto. 36. col. fi. Ias. in l. bonorum. col. 5. C. da bon. possess. secund. tabul. Dec. in consil. 105. col. 2. & in consi. 342. col. 3. in cap. licet causam. nu. 6. da probat. Bald. in l. 3. in addit. col. 2. de testi. Anto. da Butr. in ca. cum ecclasia Sutrina. col. 10. de caus. possas. & propriet. in c. quoniã. in quarto not. da offic. ordin. Alax. in consil. 53. col. pen. uol. 1. & in consi. 72. col. 2. uars. satis ast. eod. uol. & in cõsi. 109. in finalibus uerbis. & in consi. 118. in princ. uol. 1. Hippol. in rub. da probat. col. 76. & sequ. & in singu. 618. Dec. in consil. 163. col. 8. Grat. in consil. 61. col. 2. uol. 2. Ruin. consil. 36. col. 1. uol. 4. Grammat. consi. ciuil. 36. & decis. 42. & decis. 103. num. 143. & seq.

21 Primo Amplia, quia talis uariatio nõ punitur criminaliter, ut per Bal. & Imol. in l. his uerbis. §. fi. ff. de hæred. insti. Aret. in c. in nostra. col. 1. in fi. & seq. de testi. Ias. ĩ l. bonorũ. col. 3. C. da bon. possas. secũd. tabul.

22 Secundò Amplia, ut modica uariatio etiam in substantialibus non consideratur. Gramma.consi.ciuil.39.col.2.

23 Tertiò Amplia, quia super talibus circũstantijs regulariter testes non sunt interrogãdi, nisi qñ aliàs sunt suspecti.ita tenent Specu.in tit.de teste.§.iam de interrogatorijs.uer.item de tempore.in fin.ibi, de tẽporis qualitate.Azo in Sũma.de testi.col.pe.uer.Porrò interrogantur.Alex.in cõs.154.col.2.uol.5.Bal.in l.testium.col.5.C.de testi.uer.circa quintã interrogationẽ.Dec.in cap.licèt causam.nu.6.de probat.Alex. in cons.90.col.pe.& fi.uol.4. & Hippol. in sing.618.

24 Primò Limita præcedentem conclusionem quòd uariatio testis in circunstantijs, nõ nocet si eius dictũ cõcorda tin principali:nam fallit si agatur de probãda formali uerborũ espressione, quia tunc testes debent esse omnino conformes,prout declarant Anto. de But.in c.nihil.de uerb.signifi.& ibi Abbas.Alex.in cons.153.col.2.uol.5.& in cons.150. col.2.eo.uol.& in l.1.§.fi.in fi. ff.da uerbor.obligat. Anto.de Butt.in c.cum ecclesia Sutrina. col.10.de caus.posses.& propriet.Bal.in c.bonæ.el 2.col.4.uer.si aũt fuissent interrogati.de elect. Soc.in cõsi.229.col.4.in fi.& seq.Ias. in l.bonorum.col.6.uer.uel ultimò item limita.C.de bon.posses.sm tabul. Brun.in tract.de forma.fol.22. sub rubrica, ex quib. consis.form.uel solenn.col.10. uers.facio infrascripta membra.& fol.74. sub rub.de implen.ac obser.form.& solenn.col.13.uer.sic etiam in testibus,& fol.86.sub rubric.de probat.& præsũpt. form.col.36.uersic.quæ omnia sunt intelligenda.

25 Sublimita,& intellige, quando testis dicit se referre uerba formalia,secus quando fuit interrogatus,ut deponat de formalitate uerborum:ita intelligit Dec. in consi.163.col.8.& Bert.in consil.171.col.2.uol.2.

26 Secundò Limita quando agitur da probando tenore testamenti,secundum Ant.de Butr.in d.c.nihil. de uerb. signi. & uoluit clarius Socin. in consil.229. colum.4.

27 Declara, quia ista limitatio debet intelligi iuxta præcedentem,quando est quæstio de formalitate uerborum expressorum per testatorem.ita declarat Cor. in d.cons.148.col.fi.uol.3.

28 Tertiò Limita,nam licet propter talem uarietatem testis non ea toto repellatur, tamen ei diminuitur de fide,ut tenet Socin.in consil.229.col.5.Dec.in cons.105.col.pe.& Hippol.in sing.618.

¶Contrarium,ut in hoc casu testis nullam fidẽ faciat,sentit Aret.in consi 71.Alciat.in l.1.§. sed si mihi. nu.58.ff. de uerb.obligat. Ruin.in consil.194.nu. 29.uol.5.Aim.in consi.6.nu.19.

CONCLVSIO V.

Argumentum.

Falsitas non præiudicialis,pœna falsi non punitur.

1 Falsitas non præiudicialis,nõ punitur pœna falsi glo.est in l.damus.in uerbo, priuatus. C.ad leg.Cor.de fals.secũdum unam lecturam. & ibi Bart. not.glo. pen. in cap.quanto.& ibi not.Imol.col.3.da inseiur.Ange.in l.qui ueluti.C.de fals. Soc.in consil. 103.colu.fin.uolu.1.ubi dicit communem * opin.& cõs.104.eo.uol.Aret.in c.in nostra.col.2.de testa.Bal. in l.fin.ff.qui fals.tut.Io.de Ana.in c.1.de crimi.fals. Pet.da Anch.in consi.24.col.fi.Paul.de Cast.in cons. 130.in 1.uol.Ias.in cõs.153.col.3.uol.2. Alex.in cõs. 70.col.fi.uol.1.& in cõs.145.uol.6.ubi dicit hanc esse communẽ opin. Barbat.in cõsi.52.nu.4.uol.3.ubi dicit communem. Pet.de Ancha.in cons.173.col.1. Ang.Aret.in tracta.malef.in uerbo,falsario.col.1.in fi.Hippol.in l.1.§.præterea.col.3.ff.ad leg.Corne.de fals.Corn.in cons.182.col. fi.uol.4. Soc.in cons.185. col.fi.Imo.in l.2.§.1.ff.quemadm.testa.aper.Fel.in c. 1.col.1.in fi.& seq.de præsump.& in tracta.de contu. col.1.Paris.in cons.151.col.4.uolu.4.Ruin.cons.83. col.pen.uol.4.Gomes.in §.pœnales. num.6. Instit.de actio.ubi hanc dicit * magis communem opinionẽ. Bolog.in cons.30.col.2. ubi dicit communem opin.

¶Contrarium tenent Anto.de But. & Abb.in c.cũ olim.de rescrip. ubi cõcludunt, quod falsans litteras nullas incidit in crimen falsi. & sequitur Fel. in c.ex tenore.col.7.de rescript.Afflict.super const. fol.117. aliàs sub rubr.de pœn. eius qui ger.offi. iusti.num.4. Grammat.decis.27.

2 Primò Infertur, ꝙ in scriptura priuata falsum commissum nõ punitur pœna falsi,quia priuata scriptura regulariter non facit fidem. ita tenet Bart.in l. 1.§.qui rationibus.ff.de fals.Ange.in l.qui ueluti.C. de fals.Pau.de Cast.in cons.130. col.2.uol.1. Tancr. in sua compendiosa.in subt.8.q.5.uers.præterea. Alex.in cons.70.col.fina.uol.1.& cons.74.col.3.uol.1. Corn.in cons.182.col.pen.uol.4. Soci. in cons.103. uol.1.& cons.186.col.2.& istud uidetur sentire gl.in l.damus.in 2.solut.C.de fals.

¶Cõtrarium, ꝙ etiam in priuata scriptura si quis committat falsum, pœna falsi puniri debeat, sentit gl.in d.l.damus.in prima solu. Raym.Bal. & Saly.in l.1.C.de ser.corrup.Alex.in cons.77. col.1.uol.1.idẽ tenet Bal.in l.si quis decurio.in prin.C.de fals.Socin. in cons.62.col.3.uol.1.

* Tenendo primã opinionem magis * communem.

3 Primò Limita,si priuata scriptura faceret aliquã fidem,seu præsumptionem.ita Bar.in l.1.§.qui rationibus.ff. ad leg. Corn.de fals. & in l.si quis legatum. colu.3. eodem tit. Bald.& Angel.in l.qui ueluti.C.de falsis.Pau.in cõs.130.uol.1.Bal.in rub.C.da fid.instr. col.9.uer.sed quæro quid si scripsit.Soc.in cons.186. col.2.Io.de Anan.in c.falsidicus.col.5. de crimi.fals. Pau.de Cast.in l.fi.in fi. C. de fid.instru. ubi loquitur de scriptura a tribus testibus subscripta.

4 Secundò Limita, si ea consuetudine uel statuto illis priuatis scripturis esset standum, ut no.Socin.in cons.62.col.2.in fi.& seq.uol.1.

5 Secundò Infertur, ꝙ falsificans librum rationũ suarum,non punitur de falso. ita Paul.de Castr.in d. cons.130.uol.1.Ias.in cons.153. col.3.uol.2. Soci.in cons.104.col.1.in fi.aliàs in cons.186.col.1.in fin.& in cons.62.col.2.uol.1.

¶Contrariũ tenet Sal.in l.1.col.3. C.da sepul.uio.

* Tenendo primam opin. magis * commune m.

6 Primò Limita secus esse in libro mercatoris falsificato,quia talis liber aliqualem fidẽ facit,& ita procedit quod dicit Bald.in rub. de fide instru.col.9.uer. sed quæro qd si scripsit. & in l.si quis decurio.in prin. uer.idem patet.C.de fals. Curt.sen.in cons.56. num. 43.Io.de Anan.in c.1.col.4.de crim.fals.

7 Secundò Limita etiam alijs modis, ut dictum est supra in priuata scriptura.

8 Et nota, quod faciens instrumẽtum falsum super materia uera punitur de falso, ut per Cassad.in consuet.Burg.fol.412.col.2.

9 Tertiò Infertur,quòd si notarius facit instrumẽtum falsum, quod erat nullum aliquo defectu, non punitur pœna falsi, quia falsitas non præiudicialis non punitur,per ea quæ dicta sunt in princ.istius regulæ. & ita tenent Grammat.in uoto 25. colum.3.& Gomes.in §.pœnales.col.4.Instit.de actio.

¶Contra-

i ¶Contrarium tenet in scriptura nulla, Dyn.in d. l.si quis legatum,ut ibi Bar.refert,ff.de fals. Salyc.in l.1.C.de sepul.uiolat. ubi percurrendo plures casus, in quolibet firmat conficientem falsam scripturam nullam puniri pœua falsi,& sequitur Socin.in cons. * 62.col.2. uol,1. Bolog. qui dicit * communem opin. in cons.30.col.2.

¶Contrarium sentit Cyn.in d.l.1.C.de sepul.uiolat,ubi reprehendit opin.Dyni.

10 Primò Concorda,ut per Cyn.qui in loco præallegato distinguebat,aut uitio uisibili erat nulla scriptura,& falsitas tunc non punitur:aut uitio inuisibili,& falsitas tunc ueniret punienda. Et istam etiam concordiam Cyn. saluat Salyc. ab obiectionib.Bart. in d.l.1.C.de sepulc.uiolat. & istam sequitur Soci.in d.cons.62.col.2.uol.1.Felyn.in c.ex tenore. col.7.de rescrip.Io.And. in regula, non est.in fi.de reg.iur.in Mercurialib. & boc uoluit Bald.in cons.294. uol.1. dum distinguit, ant delictum erat consumnatū apparenter, licèt non existenter : aut nec apparenter, nec existenter.

¶Contrarium in hac concordia tenet Bar. in d.l.si quis legatum.ff.de fals.

11 Secundò Concorda, prout Richard. Malumb. distinguebat,nam aut nullitas est circa formam, uel substantiam,& pœna falsi non incurritur:aut nullitas uersatur uel in materia,uel in causa efficiente,& tunc incurritur pœna falsi,& istam etiam distinctionem sequitur Soc.in cons.62.col.2,uol.1. Io.And.in reg.non est sine culpa.de reg.iur.in fi.in Mercurialibus.Fel.in c.ex tenore.col.7.de rescr.post Alb.de Rosa.in tract.stat.in 2.par.q.49. Hipp.in cōs.70. nu.12.

12 Tertiò Concorda, nam aut dispositio cōsiderat principaliter solum factum,& animū facientis, non autem effectum,& tunc dicendum est,ut etiam de actu nullo sit imponenda pœna : si autem dispositio considerat principaliter effectum, non autem affectum,& tunc quis puniri non debet pęna falsi, & ita iudicio meo istæ opiniones ad concordiā reduci possunt,& ita distinguit etiam Felyn.in c.tua nos.col.3. de iur.iur.& in c.nobis.de simo.

13 Quartò Concorda,ut per Bar.in d.l.si quis legatum, q aut scriptura nulla poterat afferre præiudicium, & falsitas est punibilis:si uerò non erat præiudicabilis,& tunc falsitas non ueniebat punienda,& * istam sequitur,& dicit communem * opin. Socin.in cons.104.col.2.uersic.tertius casus.uol.1.& in consi. 186.col.2.ubi dicit istam communem opin.Imol.in l.2.col.1.§.1.ff.quemadmo.testa. aper. Albe.in tract. statut.in 2.par.q.127.

Tenendo primam opin. quòd ex scriptura nulla licèt falsa non incurratur pœna falsi.

14 Limita, quia conficiēs talem scripturam punitur crimine stellionatus, ita Cyn.in l.1. C.de sepul.uiol. & ibi Bal.col.fi.in fi.& Salyc.col.2. Bal.in d.cōs.294. col.1.uol.1.Hippol.in l.1.§.præterea.nu.23.ubi hāc * dicit communem * opi.ff.ad leg.Corn.de sica.Grammat.decis.27.nu.6.ubi dicit communem opi. & uoto 25.nu.12.Albe.in tract.de statu. in 2.par.q.147.

¶Contrarium, quòd etiam crimine stellionatus non puniatur,tenet Pan.de Castr.in d.cons.130.col. 2.uol.1.

15 Pro qua opin.facit,nam pręstans iuramentum inualidum non incidit in periurium,si illud non obseruat,prout uoluit Bald. in l.nec si uolens. C. de liber. caus.Gram.cons.ciuil.32.nu.14.uide tamen supra in conclu.1.in tit.de iureiur.in 2.lib.

16 Quartò Infertur ex hac regula,ut testis,qui falsum dicit,& nulliter deponit, non teneatur de falso, ita tenet Bart. in d. l.si quis legatum. col.3.iuxta dist. * Rich. Malumb. Soc. qui dicit communem * opin.in cōs.103.col.2.uol,1.Aret.in c.in nostra,col.2.de test. Bal.in l.fi.ff. qui fals.tut. auct. in l.1.in fi.C.de sepul. uiol.& in l.nec si uolens.C.de libe.cau. Pet.de Anch. in cons.24.Io.And.in reg.non est. de reg. iur. in 6.in Mercurialibus.Hippo.in l.1.§.pterea.col. 3.ff.ad leg. Cor.de sicar.Tindar.in tract.de testi.uaria.lib. 2. cap. 3.Bologn.in consil.30.col,2.ubi hanc dicit communem opinionem.

¶Contrarium tenet Bal.in l.fin.nu.20. C.si ex fals. instr.& idem uoluit Fely.in c.nobis.col. 1.de simon. ubi dicit,q testis deponens falsum in iudicio nullo, punitur pœna falsi.

17 Hinc dubitatur, an testis, qui non iuratus falsum deposuit puniatur pœna falsi?& Bart.in l.si quis legatum.post Ricchar. Malum.tenuit ut testis in hoc casu pœna falsi puniri possit.& idem tenet Bal.in l.fin. in fin.C.si ex fal.instrum.Bal.in addit.Spec.in titu.de execut.sent.col.3.Sal.in l.1.C.de sepul.uiolat.Gram. * decis. 27. & istam dicit communem * opi.Alex. in l. edi.§.cum autem.nu.6.ff.de eden.Curt.sen.in tracta. de testib.conclusio.15.nu.34.

¶Contrariū tenent Cyn.& Bal .in l.1.col.fin.C.de sepul.uiol.Io.And.in regula,non est.in fi. de reg. iur. in 6.in Mercurialibus.Bal.in l.iurisiurandi.in fi.C.de testi.Alber.de Rosa.in 2.par.statuto.q. 147. Gand.in tract.malef.sub rubr.de crim.fals.in 4. col.uers. ultimo.Hippo.in l.1.§.præterea.col.4.ff.ad leg.Corn. de sicar. Io. de Anan. in c. falsidicus. col.4.de crim.fals. Cott.in memor.in uerbo,mendaa.circa finem. Aug. in addit.ad Ang.de malef.nu.21. in uers.falsario.qui
18 omnes concludunt, ut testis deponens non iuratus, non falsi,sed stellionatus pœna puniatur, & q testis, qui non probat nō puniatur pęna falsi, ponit Gram. uot.36.col.1.in fi.& Fel.in c.tua nos,col.3.de iureiur.

19 Primò Amplia ultima communem opin. ut testis qui deposuit falsum extra iudicium, non puniatur pœna falsi.Tindar.in tract.de test.uaria.libro 2.c. tertio.etiamsi sit iuratum,ut in c.4.

20 Secundò Amplia,nam testis etiam iuratus deponens falsum extra articulata,non punitur pœna falsi,sed alia pęna iudicis arbitrio,ut uoluit Gād.in tra. de malef.sub rub.de fal,nu.21.Bal.in cōs.106.uol.1.

Principalem conclusionem,q falsitas non præiudicialis non punitur.

21 Primò Limita,ut non procedat si sit apta ad præiudicandum, licèt forsan præiudicium non sit secutum,quia satis est,q fuerit apta ad præiudicium inferendū.ita Sal.in d.l.damos.C.de fals.Soc. in cons.60. col.fi.uol.4.& in 104.col.1.in fi.uol.1. Cor.in consil. 149.col.1.in fi.& seq.uol.3.Alex. in apostill.ad Bart. in d.l.damus.Cassan.in consue.Burg.fol.93 col.2. Et hoc est quod not. gl.in c.1.de crim.fals. ubi dicit, q in crimine falsi punitur conatus sine effectu.

22 Sublimita,ut non attendatur ista potentia in scriptura priuata, quia post mortem scribentis faciat aliqualem coniecturam,ut declarat Pau.de Cas. in cōs. 130.uol.1.& idem uoluit Soc.in cō.186.col.2.vol.1.

23 Secundò Limita,quia licèt non puniatur pœna falsi talis falsitas non præiudicialis,tñ scriptura dicitur falsa,& scribens falsarius,ut not.Cor. in d.consil. 149.col.1.& fi.& seq.uol.3.Gumes.in §.pœnales. col. 4.inst.de actio.

24 Tertiò Limita, quia licèt non puniatur pœna falsi,tñ punitur pœna stellionatus,ut dictū est in scriptura nulla,& i teste:& ultra ibi allegatos ponit Bal. in l.1.nu.2.C.de sepulch.uiolat. & in l.data opera.q. 12.C.de accus.non poss.Deci.Neap.ultima, col.4.& seq.

seq.in antiq.& Afil.super.const.fol.127.aliis de pęn. * eius qui ger.offic.iustit.nu.5.Gād.q dicit cōem * opi. in tra.de malef.sub rub.de fals.col.9.uers.ult.quasdā.

¶Contrariū,q testis in hoc casu nulla pęna punia* tur,uoluit Soc.qui dicit cōem *opin.in cōs.103,uol.3.

25 Qvartò Limita in immutante, uel radente regium rescriptum, quia talis falsitas,etiam si nemini noceat,punitur pęna falsi,prout declarat Deci. Nea. ultima,nu.18.& Decis.21,nu.13.in antiq.

CONCLVSIO VI.

Argvmentvm.

Suspitio falsi,an pro ueritate habeatur.

1 ARchid.in c.in memoriam.19.distin. firmat cōclusionem,quam ibi.sequitur etiam Domin. q suspitio falsi pro ueritate habetur. Et propterea uideamus quomodo conclusio sit intelligenda. Quod quidem dictū Archid.tenet etiam Bal. in l. si ueritas. C.de fideicomm.Io.de Anan.in rubr.de crim.fal.col. ult. Host.in sum.in titu.de crim.fals.§.qualis probatio requiratur.Abb.in c. porrecta. per illum tex.in 3. not.de confir.util.uel inut.Anch.cons. 173.col.pen. Alex.in cons.77.uol.1.Dec.in cons.448.col.4.Hipp. in cons.27.col.2.Purpur.in l.trāsigere.col.fi.C.de trāsac.Barb.in cons.43.col.6.uol.1.Io.Ana.in cons. 49. Ias.in cons.168.col.2.uol.4.Pari.in cons.12.col.3.& cons. 158.col.fi.col.4.Mant.in cons.174.col.2. Mari. iu.in cons.189.col.8.uol.2.Decis. Neap. 30. in nou. Ripa in c.2. nu.33. de rescr.transit cum dicto Arch. nisi a suspecto ueritas comprobetur. & idem tenet Curt.iu.in cons.52.in fi.

2 Contrariū,q istud dictum Archi.non sit uerū,probatur hac uera ratione, quia probatio falsi debet de necessitate concludere.Ias.in l.iurisgentium.§. q seaē.ff.de pact.Dec.in l.singularia.col.pe. ff.si cert.pet. & cons.101.col.1.& cons.602.col.3.& cōs. 615. Ale. cons.190.col.2.uol.7.& cons.179.uol.2. & cons. 70. col.5.uol.1.Ias.in cons.62.col.1.uol.1.ubi dicit,q in crimine falsi probationes debent ēt esse luce clariores.& in cons.153.col.4.uol.2.Mari.iu.in cons.39. n. * 44.ubi dicit cōem * opin.uol 2.& consil.61.col.1.& seq.per totum.uol.2.Gram.cons.ciu.50.& consil.65.

3 col.3.& cons.66.col.3.in prin. Ergo non sufficit suspicio,quæ minus quàm præsumptio operatur,ut per Bar.& alios,in l.admonendi.ff.de iureiur.

4 Hinc dicit Spec.in titulo de instrum. edit. §.1. col. pe.q instrumentum, etsi sit suspectum probat. & idē dicit Fel.in c.afferte.colum.4.de pręsumptio.& idem Soc.cons.94.uolum.1.

5 ¶Contrarium in hoc tenet Aym.cons.134. col. 9. uol.1.ubi dicit,q duę solę suspitiones reddunt instromentum suspectum,ut non probet.

6 Et ideo cum istud dictum Arch. sit nimis rigorosum, ut sola suspitio sufficiat ad condemnationem tam atrocissimi criminis, cum tñ suspitio minus sit, q̄ præsumptio,ut per Bar. & alios,in l.admonendi. ff. de iureiur. ppea hoc dictū cōiter reprobāt Doct. ,put * dicit Grat.in cōs.60.col.fi.ubi dicit cōem * opi.esse cōtra Arch.uol.2.Mari.iu.in cōs.39.col.9.& cōs.61.col. 2.uol.2.Hipp.i l.1.§.diuus.col.5. ff. ad l.Cor.de sicar. Dec.in c.porrecta.col.1.& seq.de cōfir.util.uel inutil.

7 Amplia,quia nec etiam in causa hæresis ex sola suspitione quis potest condemnari,ut not.Afflic.super constit.fol.23.sub titulo,de hæret.nu.59.

8 Primò Declara,secundum Dec.in cons.175.col. 5.& col.9.istud dictū procedere tantummodò quoad capturam,non autem ad condemnationem,& idē dicit Dec.in cons.189.col.pe. & hoc fuit de mēte Alex. in cons.205.uol.6.Io.Ant.Alex.in cōs. 15. in fi. Mār. in cons. 203, & cons. 208, col. 10.& cons.278.in fin. Grat.in cons.34.col.1.uol.2.& consil.60.col.fin.eod. uol.& idem Dec.in cons.62.col.4.& cons.615.col.fi. & in c.porrecta.in 3.not.de confirm.util.uel inut.

9 ¶Contrarium uidetur uerius, quia Arch. Ioan. de Anan.Anch.Alex. & alij in locis supra allegatis ponunt hoc tanquā speciale ipsius criminis falsi,ut sus-
10 pitio falsi pro ueritate habeatur. Si ergo intelligeretur respectu capturæ,in hoc nullum esset speciale in crimine falsi, quia etiam in alijs criminibus ex suspitione potest deueniri ad capturam, ut per Hipp.in l. 1.nu.1.ff.de q.Gram.cons.55.uol.1.Maria.iun. cons. 39.col.9.uol.2.& cons.61.col.3.eo.uol. Hipp.in pra. §.constante.in princ.

11 Amplia,quia Paris.cons.162.col.fi. uol.4. tenet ēt ad torturā sufficere præsumptionem.licèt Rui. cons. 7.col.1.uol.1. teneat etiam ad capturam requiri indicia.& idem uelit Gram.decis.170.nu. 19. & seq.q ita demum à captura sit incipiendum, dummodò constet de delicto.

12 Secvndò Declara,ut per Dec.in d.cons.189.col. 1.quæ quidē declaratio mihi magis placet, ut id procedat in ciuilibus,quantum ad hoc,ut non probet instrumentum, uel scriptura suspecta de falso, non tñ q quis possit criminaliter condemnari ea sola falsi suspitione.& ita uidetur loqui Io.de Anan. & Alexā. & Dec.in cons.615.col.fi.Franc.Cur.in cons. 64.col. 2.ubi dicit q cōiter ista declaratio approbatur. & in cons.132.col.fi.ubi idem dicit. & cons. 166. col. 3.& cons.178.col.2.Gram.cons.30.col. 1. Calc. cons. 27. col.pen.Bert.in cons.139.col.3.& cōs.200.col.3.uol. 3.& cōs.4.uol.2.& cons.216.col.pen.uol.3. & consil. 250.col.2.& cons. 290. col.2.uol.3. & ita ēt declarat Mari.iu.in cons.61.col.2.uol.2.Aym.in cōs.28.col.fi. & in cons.56.in fin.& cons.134.col.6.Grat.cons. 60. in fi.uol.2.Mar.iun.cons.189.col.8.uol.2. Rui. cons. 35.col.6.uol.4.

¶Contrarium tenet Grat. in cons. 151.col.penul. uol.2.qui improbat hanc declarationem.

13 Tertiò Declara,ut per Grat.in cons.60.col. fin. uol.2.istam conclusionem procedere,qñ sumus in casu,in quo ex sola iuris pręsūptione pōt imponi pęna.

14 Qvartò Declara,sm Hippo.in rub.ff.de fal.col. 4.usque in fi.istud dictū Arch. & aliorū, procedere si sit secuta iudicis declaratio sup falsitate,& non aliàs.

15 Qvintò Declara,ut per Pari.istud dictum Arch. & aliorum in c.in memoriam,locum habere,qñ illa suspitio non est friuola:uel talis,ut ex alijs circūstantijs tolli possit,ut dicit Paris. cons. 28.col.pen. uol.2.

16 Sextò Declara,secundum Paul.de Cast.in l.iubemus.C.de probatio,q aut suspitio falsi resultat ea inspectione scripturę,& tunc non probet:aut non resultet ea inspectione scripturæ,& probet donec contrariū probetur,& idem ēt sentit Inno.in c.1.col.fi.uers. sed obijcies. de fide instrum. Spec. in tit. de instrum. edit.§.breuiter.col.4.uers.& nota q tabellio semper. & hæc distinctio uerior uidetur,& approbata.

17 Hinc infertur, q exceptio falsitatis, quæ requirit altiorem indaginem, & non constat ex facie scripturæ, non impedit executionem in deposito, ut tradit Ias.in cons.85.uol.1.per totum.

18 Nota,quia scriptura pluribus modis dicitur suspecta,ut per Pau.de Cast.Iacob.Butr.Cyn.Alb. & alios in d.l.iubemus.C.de proba.Fel.in c.accepimus.col.3. de fide instr.& tradit Inno.& alij, in c.cum Ioannes. de fide instr.& Bertr.in cons.4.uol.2.

CON-

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Scripturam producens potest interrogari ab aduersario illam de falso redarguere uolente, an ea uti uelit.

1 QVando aliquis producit scripturam seu instrumentum, potest super illa scriptura ab aduersario interrogari, an illa uti uelit, eo q̀ ipse illam de falso redarguere intendit, quo casu producens tenesur præcisè respondere, prout tradit Bart. in l.diuus. ff.ad l.Cornel.de fals.Lap.allegat.119. Ang. Aret.in §.appellantur.col.5.Inst.de exceptio. Ruin.in consil. 86.uol.4.per totum.

2 PRIMÒ Amplia, ut non admittatur ista responsio, ego uolo uti instrumento, quatenus sit bonum, ut per Barto.in d.l.diuus, ff.de fals.Cyn.in l.falso.6. C.de fals.Lap.alleg.119.Fulg.in cons.177. Aret.in c.præsentium.col.6.de testib.Bal.in cons.96.uol.1.Cæpol. caut.54.Decis.Neap. 189.in antiq. Rip.in c.cum M. Ferrarien.num. 100.de constit.Fely.in c.præsentium. col.4.de testib.

3 ¶Contrarium tenét Guid.de Suzza.in auth.si quis in aliquo.C.de eden.Spec.in titu.de instrum.edition. §.uidendum restat.in princ.uers.quod si uelis. & Bal. in l.si aduersarius.in fi.C.de fide instru. & istam opinionem tenuit Rota coram Capisucco in causa Portuen.Castri Riani pro filijs Aloysij de Gaddio cótra fratres S.Pauli.uidelicet, uolo uti instrumento, quatenus sit bonum, uel si non adducantur suspitiones falsitatis.

4 SECVNDÒ Amplia, ut etiam dominus principalis possit interrogari, & teneatur præcisè respondere super scriptura producta per suum procuratoré, prout not.Lapp.alleg.119.

5 TERTIÒ Amplia, ut producens instrumentum falsum, non excusetur prætextu ignorantiæ, prout cócludit Rui.in d.cons.86.col.5.& seq.uol.

6 ¶Contrarium, q̀ producés instrumentum falsum excusetur ratione ignorantiæ, tenet gl.per illum tex. in l.maiurem, & ibi not.Bal.& Saly.C.de fals.

7 QVARTÒ Amplia, ut producens instrumentum falsum, non excusetur si super illa productione etiã peritiores consuluisset, ut per Ruin.in cons.86. nu.4. & num.9.uol.4.

8 QVINTÒ Amplia, quia producens falsos testes, etiam si postmodum dicat, se illis nolle uti, nihilominus de falso est puniendus, ex quo scienter falsum usus detur commisisse, prout uoluit Bar.in l.si falsus. C.de fal.Pau.de Cast.in l.2.C.de fide instr.Ang.Are.in tra. de malef.in uerb.falsario.nu.42.uer.& scias.Ruin.in cons.86.nu.6.uers.& ita etiam.uol.4.

9 ¶Contrarium, q̀ in hoc casu ad euitandam pœnã quis pœnitere possit etiam in causa appellationis, tenet Bal.in l.alia.nu.8.C.de his quib.ut indig. & idem expresè uoluit Alex.in cons.108.nu.9.uers.plus dico.uol.6.& Aym.in cons.46.nu.15.uer.6.respondeo, & q̀ quis possit pœnitere usque ad sententiam diffinitiuam, uoluit Pract. Pap.in form.libel.ad rescind. sent.in gl.in uerb.dolosè.num.1.

10 PRIMÒ Limita principalem conclusionem, quia in hoc casu tenetur iudex dare terminum ad deliberatè respondédum, si pars talem terminum petat.ita Bart.in l.diuos.ff.ad l.Cornel.de fal.Lap. alleg. 119. Affli.decis.189.& super const.fol.321.aliàs sub rubr. de fal.in constitut.incip.qui falsa instru. nu.2. Aret. in c.præsentium.col.6.de testib.

11 SECVNDÒ Limita, quando pars non potuerit de ueritate, uel credulitate informari, quia tunc debet admitti protestatio, q̀ intendit uti, quatenus instrũ sit bonum.ita declarat Aret. in d. c. præsentium. col. 6 uers.fateor tamen, de testib.

12 TERTIÒ Limita, quando nulla præcessisset interrogatio iudicis uel partis, quia tunc posset producés scripturam adijcere protestationem, q̀ intendit illa uti, quatenus sit bona, & non aliàs, ut dicit Fulg.in cons.177.Decis. Neapol. 189.in antiq.& in hoc casu saluatur id, quod no.Alex.in cons.89.in fi.uol.3. ubi tenet q̀ ista protestatio excuset. idem uoluit Rip. in c.cum M.Ferrat.nu.100.de constit.

13 QVARTÒ Limita, dummodò interrogans specificè exprimat partem scripturæ, quam intédit de falso redarguere: aliàs si generaliter, non facta specificatione, uellet illam de falso redarguere, non compelleretur producens præcisè respondere.ita Arch.in c.in memoriam.col.2.19.distinct.& uoluit Ang. Aret. in §.appellantur.col.5.uers.sed pone.Inst.de except.

14 QVINTÒ Limita, quia etiam si producens respondeat, se uelle uti instrumento pro bono, & instrumétum fuerit falsum, non tamen punitur criminaliter de falso, nisi uerè sciuerit instrumentum esse falsum, aut noluerit informari, cum potuerit, de illius falsitate, prout declarat Saly.in l.si falsos.C.ad l.Cor.de fal.

15 Amplia, quia utens instrumento falso non punitur pœna ordinaria l.Corn.de fals. prout qui falsum fabricauit, sed alia mitiori, ut uoluit Cy. in l.2.col.1. uers.quæritur circa.& ibi Ang. qui dicunt in hoc casu, esse imponendam pęnam relegationis ad tempus. C.de fid.instr.ubi etiam Sal.qui in 2.oppos. dicit hãc * esse cõem Docto.* opi. Io. de Anan. in c.ad falsariorum.col.1.de crim.fals.Io.Fabr.in §.item lex Cornelia.in fi.Inst.de public.iud.Pract.Papien.in for.lib.ad resciod.senten.in gl.in uerb.dolosè.nu.3. idem tenet Affl.decis.ult.nu.18. Hippo.in cons.47.nu.5.& cons. 24.num.59.& seq.

16 Declara, quia in facto proprio, scienter quis præsumitur uti falsis probationibus, prout declarat Bal. in cons.446.uers.ex hoc sequitur.uol.5.Deci.Neap.67. num.7.in nou.

17 Limita, quando factum esset alienum, nam tunc ignoranter, & non dolosè præsumitur quis uti falsis probationibus, ut uoluit Bal.in l.fi.nu.3. C. si minor se maio.dix.Paul.de Cast.in l.2.C.de fid. instru.Gand. in tract.de malef.sub rubr.de fals. Decis.Neapol.67. nu.7.in nou.

¶Contrarium in hoc ult. expresè uoluit Ruin.in cons.86.nu.6.uer.ad istud respondetur.uol.4.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Quælibet leuis causa à dolo, uel à pœna excusat.

1 QVælibet causa siue iusta, siue iniusta excusat à dolo.text.est in l.igitur.§.1.ff.de lib. caus.gl. in l.plagij.in uerbo, iusta.C.ad leg. Flau.de plag.glo. in l.1.in uerbo, iustis.ff.de abig.gl.in l.1.in uers. constitutionibus.ff.de ui, & ui arm.not.Odofred.Bald.& Angel.in d.l.plagij.Bar.in l.1.§.non autem. ff.si quis test.lib.esse ius.fuer.in l.iustè.in fi.ff.de acq. poss.Bal. in l.s.§.fi.col.pe.ff.si quis ius dicen.nó obtemp.& ibi Ang.circ.fi.Ang.in l.ex cósensu.§.fi.ff.de appel.Barb. in cons.47.col.3.uol.5.Alex.in cós.160.col.1. uol.7. Venaf.in cons.27.& in cons.84.nu.5.ubi dicit hãc es- * se* cõem opin.Soc.in cós.45.nu.16.uol.1.Cur.Iu.in l.1.nu.6.ff.qd quis.iur.Fel.in c.cum contingat.col.3. de rescrip.Ias.in l.1.§.fi.col.5.ff.si quis ius dicen.non obtemper.

obtempet.& in l.si quis id quod.col.8.de iur.om.iud.
& in cons.41.col.fi.uol.3. Alex.in cons.125.col.3.uo
lum.4. Ang.in l.1.§.hac actione.ff.ui bun.rapt.Curt.
iun.in cons.132.col.fi.Pau.de Castr.in l.Celsus.in 2.
not.& ibi Balb.in 4 col.de usucap.Dec.in consi.170.
nu.2.uers.olr.non obstat. ubi dicit communem opi-
nionem.Grat.cons.15.col.3.uol.1.& consi.37.col.3.
uol.2.Cassa.in consuetu.Burgun.fol.173.col.2.Ber-
tran.in cons.84.uol.2.in cons.130.col.antepenul.in
fi.uol.2.& in cons.127.col.5.uol.2.

¶Contrarium tenent Albet.in d.l.plagij, & Bald.
in c.cum Bertoldus.col.2.de re iud.

* Tenendo primam opin.* communem.

2 Primò Amplia,nam causa etiam bestialis excu-
sat a uitio clandestinitatis. Areti.in l.clam possidere.
3 §.qui ad nundinas.& ibi Ias.ff.de acq.poss. Et quælI-
bet iusta causa excusat a uitio fugæ.Zas.in consil.19.
4 uol.1.& si iniusta excusat,multo magis iusta.Afflict.
super constitut.fol.124.aliàs sub rubr.de inquisit.fa-
ciend.nu.11.& subreptitia dispensatio excusat a pœ
na,ut per Sarnen.in 14.q.in tit.de reg.de aonali,& a
dolo.Paris.cons.52.nu.25.& plurib.seq.uol.4.iūcto
cons.præcedenti, ubi ponitur de inualiditate dispen
5 sationis.Et causa etiam iniusta excusat a dolo,& pœ
na doli.Bertrand.in cons.34.col.fi.uol.3.& in cousil.
seq.& in cons 61.uol.3.Curt.iun.in cons.19.num.4.
6 ubi hanc dicit communem * opinionem.Et ꝙ iniu-
* sta causa excuset a pœna,tradit Felyn.cons.34.num.
17.& a mulcta.Ias.in l.1.§.fi.nu.24.ff.si quis ius dic.
non obtemperan. Curt.iun. qui hanc dicit commu-
* nem * opin.in cons.132.nu.1.& Calca. cons.28.co-
lum.5.ubi causa iniusta excusat a pœna interitus.

7 ¶Contrarium, ꝙ causa iniusta non excuset a pœ-
na,tenet Gomes.in §.ex maleficijs,col.13.Institu.de
actio.nec a dolo,nisi habeat probabilem simplicita-
tem,uel ignorantiam,ut per Zas.in cons.12.uol.1.

8 Secundò Amplia, etiam si sit temeraria creduli
tas,quæ nihilominus excusat a dolo, Ang.in d.l.pla
gij,Marian.iun.cons.38.col.2.uol.2.Etiam si esset fa
tua credulitas.Ang.in l.1.in fi.princ.ff.de eo,per quē
fac.erit. & ponit utrunque dictum Ias.in l. si quis id
quod.col.8.ff.de iurisd omn.iud.& in cons.84.col.4.
uol.1.in l.si quis maior.col.1.C.de transact.& in con
sil.153.col.2.uol.2.& in cons.46.col.3.uol.3.Soci.in
cons.108.col.7.uol.1.Venafr.in cons.27.& in consi.
37.Cassad.decis.19.de reg.Cancell.& decis.36.de re
gu.Cancell.Curt.iun.consil.19.nu.4.ubi dicit com-
* munem * opin.

9 Hinc est,quod error iuris excusat a dolo, ut per Fe
ly.in c.per tuas,il 3.col.1.& seq.& in c.quoniam. de
simon.Paris.in cons.78.col.2.uol.4. & declara,ut ibi
per eum.

10 Primò Amplia,nam etiam error institutus excu
sat a dolo.Pau.de Cast.in l.Celsus,in 2.no.de usuca.
& ibi Balb.col.4.etiam si sit bestialis error,ut per Ma
ria.in tracta.citat.col.154.etiam si causa sit bestialis,
ut per Alex.cons.43.col.1.uol.6. Affli.decis.360.Go
mes.in §.ex maleficijs.col.14.Inst.de actio.

11 Secundò Amplia,quia etiam fama publica ex-
cusat a dolo,ut not.Guid.Pap.q.446.

12 Tertiò Amplia,nam decretum etiam inualidū
excusat a dolo,ut dicit Cassad.decis.36.de reg.Can-
cell.

¶Contrarium, ꝙ statutum inualidum nō excuset
a delicto,uoluit Bal.in auth.omnes peregrini.col.fi.
C.commu.de success.

13 Quartò Amplia principaliter,quia quęlibet cā
siue iusta,siue iniusta,excusat a mulcta, quæ imponi
tur ob partis contumaciam. gl.in l.1.in fi. in gl.ma-
gna.in fi.ff.si quis ius dic.non obtem.in l satis, in gl.
1.ff.de in ius uoc.Et istam opin.tenet Bart. in d.l.1.§.
fi.ff.si quis ius dicen.col.fi.& ibi Bal.col.pe.& Saly.&
Ang.circa fi.idem uoluerunt Ange.& Rapha.in l.ex
consensu.§.fi.ff.de appell.Bal.in l.deberi.ff.de fideic.
lib.Alex.in cons.125.col.3.uol.4. Bal.in c.plerūque,
col.pe.de rescr.Ang.in l.Imperator,la 1.circa fi.ff.de
stat.homi.Rom.in rubr.de arbitr.in 32.col. Bal. in l.
ea,quæ.circa fi. C.quo.& quan.iudex. Ias.in l.si quis
id quod.col.7.in fi.de iur.om.iud.& in cons.153.col.
2.uol.2.Curt.in apost.ad Alex.in d.l.1.§.fi.ff.si qs ius
dic.non obtemp.Bertr.in cons.122.col.4.in fi.uol.2.

14 ¶Contrarium,ꝙ a mulcta non excusetur quis pro
pter causam iniustam.tenent Cyn.& Pet.de Ancha.
Alex.& Ias.col.4.in l.1.§.fi. ff.si quis ius dic.non ob-
temp Bal.in c.cum Bertoldus.col.2.de re iud.in c.cū
parati.col.fi.in fi.de appell.Ias.in l.2.col.2.in quinto
not.ff.si quis in ius uoc.non ierit. & istud sensit Bart.
& Raph.Cum.in d.l.ex consensu.§.fi.de appell.dum
reprehendunt exempla glo.ibi.hanc etiam opi. ꝙ in
iusta causa non excuset a contumacia, tenet decis.
Neapo.31.istud etiam uoluit Bal.in l.3.C.de calum.
15 qui dicit,ꝙ iniusta causa excusat in delictis extraiu-
dicialibus,secus in delictis,quæ in iudicio committū
tur.refert,& sequitur Soci. in cons.118.col.5. uol.1.
apostill.ad Bal.in d.l.plagij.

16 Quintò Amplia,ut etiam irrationabilis consue
tudo excusat a pœna.glo.est in c.cum uenerabilis.in
uerbo,migrasse,de consue.& ibi Petr.de Anch.& idē
tenent Anch.in cons.51.& in cons.283.Gomes.in c.
1.charta 42.de const.in 6. Cassado.decis.19.de regu.
Cancell.Fely.in c.non sani.de simon.Grat.in consil.
15.col.5.uol.1.

17 Primò Igitur infertur, ut consuetudo debeat ex-
cusare notarium asserētem aliquem præsentem, qui
est absens,ut not.Bal.in c.1.col.1.de feu.cogni.Host.
Io.And.& Ant.de But.in c.2.in fi.de fi.instr.Bal.in ru
brica de fide instr.col.5.Ang.Aret. in tract.malef.in
uerbo,falsario.uers.quæro quibus modis committa-
tur falsum.Albet.in d.l.plagij.Calca.in cons.28.col.
5.Fely.in c.ex tenore.col.8.de rescrip.Gram.consi.ci
ui.60.col.1.

18 Secundò Infertur, ut communis usus excuset a
pœna falsi notarium qui scripsit, ꝙ talis recepit a Ti
tio dante, & numerante, licèt non interuenerit nisi
19 confessio.Bald.in l.1.col.9.C.de confess. Et similiter
consuetudo excusat notarium,qui scripsit solutā pe-
cuniam,ubi non uidit nisi bursam,& non uidit pecu
niam,prout omnia supradicta ponit Alex. in cōs.8.
col.3.uol.6.& in cons.240.uol.6.in uer.7. & uer.8.&
in cons.39.uol.3.& in cons.107.col.fi.uol.2. & in cō
sil.132.col.pen.uol.1.& glo.in c.obijciuntur.in uer-
20 bo, crimen, dicit ꝙ consuetudo excusat a crimine.
Cremen.in sing.suo 149.Ioan.de Ana.in c.1.de tor-
nea.Aug.Arim.in addi.ad Ang.Aret.in tract.male-
fic.in uerbo,scienter,& dolosè.Rom.in repet.rubri-
cæ, de arbitr.col.27. uers. sed an ista causa reductio-
nis.Card.in cons.132.col.2. Barba.in c.prudentiam.
col.6.de offic.dele.Ias.in l.1.col.1.ff.ꝙ quis.iur. Bar
bat.in cons.47.col.3.uol.1.Bal.in l.1.col.3.C.de ędi.
actio.& in l.de quibus.col.14.ff.de legi. uers.uiso de
causis. Dec. in cons.175.col.8. & in cons.9.col.2.in
fin.Barbat.in c.cum uenerabilis.in 5.col.& in c.cum
consuetudinis.in 4.col.de consuet.Felyn.in c.non sa
tis.de simon.Boet.in uerbo,statutum,sing.8.Hippol.
in l.1.col.12.ad leg.Corn.de sicar.& in practica,col.
15.§.quoniam. Roma.in l.certi condictio.§.si num-
mos.ff.si cert.pet.ubi ꝙ consuetudo facit licitum,qđ
non erat licitum.& ibi Ias.col.5. Ias.in l.singularia;
col.

21 col.pen.ff.si cert.pet.Hippol.in cons.90. col.1.in fin.
cum seq.& in cons.100.
22 Pro qua opin.facit,quod not.Bart.in l.1.in fi.prin.
ff. q quisque iur. ubi iudex iudicando contra legem,
si ita erat consuetudo excusatur, & in l.quis sit fugiti
23 uus.§.apud Labeonem.ff.de ædilic. edi. ubi qui facit
actum qui communiter licitus reputatur, si in rei ue
ritate sit illicitus, excusatur.idem uoluit Grat.in cōs.
24 39.col.pe.vol.2.& cons.49.col.2.eo.vol. Et dicit Fel.
in c.nam concupiscentiam. col. 2. de const. q facere
contra legem præceptiuam, quando consuetudo est
in contrarium,est leuis culpa.
25 ¶Contrarium in proxima ampliatio.uoluit. Host.
in c.quanto.§.absentium.de his, quæ fiunt à Prælat.
ubi dicit q in delictis consuetudo nō excusat. & Bal.
hoc uidetur uoluisse in d.l.de quibus.col.14.ff. de le-
gi.ubi uidetur uelle,q in his,quæ sunt de genere ma
lorum consuetudo non excusat.
* Tenendo primam communem * opin.
26 Primò Limita,ut consuetudo irrationabilis excu
set à pœna temporali,non autem à pœna eterna,pro
ut uoluerūt gl.fi.in c.sanè.in uerbo, antiqua cōsuetu
do.de tempo.ord.& ibi Inn.Abb.in d. c.cum uenera-
bilis.de consuet.Rom.in cons.466.& in sing. 19. Ias.
in l.de quibus.col.2.ff.de legi.in l.singularia. col.pe.
ff.si cert.pet.in l.1.§.fi.col.3.ff.si quis ius dicen. nō ob
temp.Calc.in cons.28.col.5.Cassa. in consuet. Burg.
fol. 177.col.2. Fely. in c.ea, quæ.de simon.dum dicit
reddi dubiam glo.in c.denique.4. dist.Roch.in c.fin.
col. 17.& seq.de consuet.Grat. in cons.3. col.2.uol.2.
27 Secundò Limita, ut non excuset consuetudo in
prohibitis à iure diuino.Hippo.in 1.col.12. & seq. ff.
ad leg.Cor.de sicar.& in practica crimina. §. quoniā.
col.15.Calca.in cons.28.col.5.Boer.in uerbo,statutū
sing.8.Fely.in c.ea quæ.de simon.
28 Tertiò Limita,quia consuetudo nō excusat no-
tarium à pœna falsi, quando falsum committitur cir
ca id quod est maximè præiudiciale. ut per Roma. in
sing.389.incip.sui interrogatus.
29 Quartò Limita, quia consuetudo non excusat,
ut quis non teneatur parti actione iniuriarum,ut de-
clarant gl.in l.iniuriarū. §.fi.in uerbo, usurparū.ff.de
iniur.Bald.in disput.incip.accusatus de ui turbatina.
col.1.& Ias.in d.l.de qbus.col.2.in fi.& seq.ff. de legi.
30 Quintò Limita, si consuetudo esset improbata,
ut sentit Fely.in c.ex tenore. col. 8. de ses.Roch.in c.
fi.col. 19.de consuet.
31 Quintò Amplia principaliter, ut etiam senten-
tia inualida excuset à dolo,ut tradit Bar. in l.iustè.in
fi.ff.de acq.poss.Alex.in cons.160.col.1.uol.7.Bal.in
disput.incip.accusatus de ui turbatiua.col. 11.
32 Limita,quia omnes Doctores post Bart.in d. l. iu-
stè,dicunt non excusari,quando imponitur pœna pe
cuniaria,ut etiam no.Fel.in c. cū causa.col.2. de offi.
deleg.secus si corporalis atrox,quæ de necessitate re-
quirit dolum,quando autem excuset à pęna pecunia
ria,uide ibi Doct.maxime Ale.ī d.l.iuste.col.pe. & fi.
33 Sextò Amplia,ut bona fides inducatur etiam ex
temerarijs, & iniustis causis, prout tenent Bal.in l.1.
C.ubi cau.stat.Bart.in l.Celsus.col.4.uers.dic ergo,q
bona fides.ff.de usucap.& ibi Pau.de Cast.col.1.in 2.
not.Balb.in 4.col.Alex.in cōs.125.col.3.uol.4.Curt.
iun.in cons.132.col.fi. Ias.in l. si quis id quod. col.8.
ff.de iuris.om.iud.& in cons.41.col.fi.uol.3.& in cōs.
153.col.2.uol.3.& in cons.46.col.4.uol.3. Calca. in
cons.28.col.4.Fel.in c.cum contingat.col.2. in prin.
uers.adde etiā.de rescr.Gomes.in §.ex maleficijs. col.
13.& seq.Inst.de actio.Fely.in c.si diligenti.col.3.de
34 præscr.ubi q etiam testes non in forma iudicij exa-
minati præstant bonam fidem. Prob. in addi. ad Io.
Mona.in c.1.num. 20. de præscri. in 6. Rip.in c.cum
ecclesia Sutrina.de caus.poss.& propriet.nu. 100.Al-
cia.de præsumpt.in 3.reg.in 5.præsumpt.
35 Septimò Amplia,ut etiam iuris ignorantia excu
set à dolo.ita tenet Dyn. in reg. ignorantia. col. 2.de
reg.iur.in 6.Bar.in l.sed si lege.§.scire.ff.de pet.hære.
Ang.in l.sicut.in fi.C.de præscrip.30.anno. Socio.in
cons.108.colum.7.uolum.1.
36 Octavò Amplia, ut qui uiro fide digno credidit
excusetur,ut not.gl.in l.Titio fundus.in uerbo, actio
nes.uers.sed quomodo.ff.de cond.& dem. & ibi Bart.
uers.item oppono.& ibi Imo.uer.ult.nota.& ibi Pau.
de Cast.uers.item ibi defecerit,& ibi Cuma.uer.& no
ta gl.& ibi Alex.in apostil.ad Bart.in l.de pupillo.§.si
quis ipsi prætori.in 8.q.in fi.de nou. oper. nunc.& in
l.fi.circa fi.uers.est & alius modus.ff.de hæred. inst.in
l.qui fundū.§.procurator.uers.hoc sic intellige.ff. de
usucap. pro empt.quam quidem opi. sequuntur Bal.
in l.iudicia.col.2. uers. & quod pro hoc.C.de rei ocd.
Io.And.in c.cura.de iure patrona.col.1. uers.uel ha-
buerunt.& ibi Ant.de But. col.3. uers.si aūt nō erro-
re.& ibi Abb.col.1.in fi.uers.& nota bene.Car.col.1.
uer.& pōt poni.& Pet.de Anch.uers.transit ergo.Ias.
in d.§.si quis ipsi Prætori.col.7.uers. item in quoscun
que.Bal.in c.ueniēs,el 1.uer.oppono ulterius,de test.
Ang.in l.Prætor.circa fi.uers.non aūt dr. ff.de eo,per
quem fact.& ibi Alex.col. 1.in fi.uers.adde ēt.Cyn.in
l.1.in 4.q.C.de seru.& aq.Bar.in l.inrestatæ.ff.de usu-
cap.pro empt.Bal.in l.1.col. 1.uer.in cōtrarium uide-
tur.C.de reb.alien.non alien.& ibi Sal.in fi.uers. hæc
nota pro eo.Lap.alleg.126.col.1. uer. nā probabilis
dr.Cur.sen.in rep.l.admonēdi. nu. 139.ff.de iureiur.
& Alex.in cons.28.col.3.uers.& ideo dicit. uolum.1.
Alex.cons. 190.nu.7. uers.tertiò insuper.uol.7.Barb.
cons.27.col.4.uers.facit ēt.uol.3.Fel.in c.super his.in
fi.uerbis.uer.facit gl.de accus.Cur.iu.in auth. si quis
in aliquo.nu.31.uer.adde gl.C.de eden.uer.dic q di-
ctum.& ibi Fel.in c.cum contingat.col.3.uers. 1.con-
clusio.de rescr.Cur.iun.cons. 19.col.2.uer.& ideo suc
cedit firma conclusio.Bal.in c.sanctorū.uer. ex dicto.
de præscriptio.Alex.cōs.31.col.3.uer. ex eo maximè.
uol.2.& cons.75.col.3.uers.cum notarius Antonius.
uol.5.Hippo.in cons.62.nu.10.Boer.decis.217.nu.9.
uers.pro quo facit, sm ipsos.Barb.in c.insinuante.in
2.no.de off.deleg.cōs.12.col.15.uer.itē quia Io.And.
uol.1.& cons.3.col.22.uer.& facit quod uoluit.uol.2.
& cons.16.col.4.uer.& sic quo ad ea.uol.2. & cōs.18.
col.9.uer.& sic dicatur.uol.2.col.17.uer.& ideo dixit.
& cons.29.col.fi.uer.quod autem non fuit in lata cul
pa.& cons.34.col.20.uer.circa hoc est aduertendum.
uol.2.& in cons.67.col.fi.uer.& ideo dixit glo.uol.2.
Aret.cons. 102.col. pe.uers. & ideo. & cons.154.col.
2.uer.præterea consuetudo.Sylu.nup.fol.129. in fin.
uer.non sunt ergo uiri.Hippo.in pra.crimin. in prin.
nu.8.uer.nam clarum est.& in l.1. §. ad quæstionem.
col.2.in fi.uers. & pro hoc dicto. Cassad. decis. 19.de
reg.Cancel.nu. 1.in fi.Fel.cons. 2.nu.26.& consil. 23.
col.fi.& cons.24.col.1. qui omnes loquuntur, etiam
si unius tantum fide digni assertio concurrat.
37 ¶Cōtrarium,q in hoc casu plures fide digni requi
rantur,uoluit Bal.in l.1.C.de reb.alien.nō alien.uer.
in contrarium vr.& ibi ēt Sal.uers.hæc not.pro eo, &
Bar.in l.qui fundum. §. procurator. ff. de usucap.pro
emp. sentit de pluribus, dum dicit ab aliquibus fide
dignis.idē Fel.in c.de quarta.col.8.uers. & idem dicit
Bar.de pręs.Et de assertione propinquorū loquit Bal.
in l.si super longi.colum.2.C.de pręscrip.long.temp.
uers.sic.idem si sit causatus.& ibi Ange.uers.& idem si
sit cautus.

sit cautus. Et de fide dignis dicit Aret. consil. 102. col. pe. uers. ideo Bar. & Abb. in c. cura. col. 1. in fi. uers. 4. solutio. de iur. patro.

38 Primò Amplia primam communem opin. nam credens uiro fide digno, nedum excusatur à dolo, sed etiam a culpa. Alex. in cons. 75. col. 3. uol. 5. uers. & faciunt no. Alb. in l. 1. in fi. prin. uer. unum etiam nota.
39 ff. de eo per quem fact. fuer. Et q; excusetur à lata culpa, uoluit Barbat. in cons. 29. col. fi. uers. q; autem non fuerit in lata culpa. uolum. 2.

¶Contrarium, q; nō excusetur à culpa, sentit Dec. in l. iuris ignorantia. col. fi. in 2. lect. uers. non obstat gl. C. qui admitti.

40 Secundò Amplia, ut etiam excusetur à calumnia, qui uiro fide digno credidit, ut per Aret. cōs. 154. col. 2. uers. & hoc est.

41 Primò Limita, quia etiam uiro fide digno nō creditur quo ad ea, quæ pendent à uoluntate principis, quæ reputantur impossibilia, ut notant Abb. consil. 94. col. 2. uol. 2. & Bar. in l. 1. C. de sup. ind. lib. 10.

42 Secundò Limita, vt conclusio procedat in uiris, non in mulieribus, quibus credendo quis non excusatur. ita Barb. in cons. 54. col. 10. uers. capio unam mulierem. uol. 1. refert & sequitur Tiraq. de leg. connub. fol. 96. uers. nec minus perspicuum.

43 Tertiò Limita, nam licet quis excusetur credendo, tamen non tenetur de necessitate credere, si non uult, secundum Bal. in c. cum contingat. col. 1. in fin. uers. dic q; dictum. de rescrip. refert & sequitur Afflic. super const. fol. 108. aliàs sub rubr. de off. cap. & magist. iusti. nu. 34. Clau. in l. non solum. §. morte. col. 15. uers. & ultra eos. ff. de oper. nou. nunc.

44 ¶Contrarium colligitur ex text. in c. cum tua. de spons. ubi ad dictum unius grauis personæ impeditur matrimonium contrahendum, & uoluit Cassad. decis. 19. de reg. Cancel. nu. 1. in fi. & seq. uers. & adijcimus.

45 Quartò Limita, nā talis credulitas, licèt sit sufficiens ad opinandam, non tamen est sufficiens ad iudicandam. ita dicit Bal. in l. 2. col. 1. uers. nota, q; præsumitur. C. si seruit. uel libe. libr. 10.

46 Quintò Limita, nam non excusatur, qui credidit fide digno in alterius præiudicium, vt quia tenebatur quis aliquid non facere contra tertium: nam non excusetur, si illud faciat, etiā q; fide dignus asserat illum tertium esse contentum. ita Pau. de Cast. in cons. 395. in prin. vers. contrarium uerum est uol. 1. refert, & sequitur Fely. in c. cum contingat col. 4. uers. limita dupliciter. de rescript. & idem Fel. in c. cum in iure. col. 2. uers. & est gl. fi. de off. deleg. ubi allegat gl. fi. in c. si quis præpostera. 50. dist. & in c. licèt Heli. col. 1. in 6. not. de simon.

¶Contrarium, q; immo etiam in præiudicium tertij credens fide digno excusetur, sentit Fely. in c. per tuas. el 2. col. 1. uers. in gl. 1. de simon. Balb. in l. Celsus. nu. 39. uers. & ideo puto dicendum. de usucap.

47 Sextò Limita, quia credens uiro fide digno non excusatur a leui culpa. Fulg. in l. Polla. col. 2. C. de ijs quib. ut indig. & ibi Alex. col. 2. uersic. dicit tamen. & clarius uoluit Fely. in c. cum contingat. col. 4. uers. limita 2. de rescr. & Claud. in l. nō solum. §. morte. col. 15. uer. & ultra eos. ff. de oper. nou. nunciat.

48 Primò Infertur ex ista octaua ampliatione, an uolens præscribere excusetur, si credidit uiro fide digno aliquid asserenti, in quo præscriptio fundetur?
49 Et quidem Bart. in l. qui fundum. §. procurator. ff. de usuca. pro empt. tenuit q; emens ab aliquo, qui asserebat se procuratorē dn̄i, excusetur, si à fide dignis fuit sibi relatum illum habere mandatum, & idem tenēt Bart. in l. intestatæ, quæ est lex fi. ff. de usucap. pro empt. & Bal. in l. 1. col. 1. uer. in contrarium vs. C. de reb. alien. non alien. qui loquitur in executore. & ibi Sal. circa fi. uer. hæc nota pro eo. Fel. in c. de quarta. col. 8. uer. vnde dicit Bart. de præscri. & in c. si diligenti. col. 2. in fi. vers. modus autem proban. de prescript. Bal. in l. Celsus. nu. 39. uer. & ex uerbis Bar. ff. de usucap.

50 Primò Amplia idem esse, qn̄ à fide digno accepit præscribens, qui habebat titulum, ex quo potuit præscriptio induci, ut uoluit Cyn. in l. 1. nu. 49. uer. 4. queritur. C. de serui. & aqua. & Abb. in c. cura. col. 1. in fi. uers. quarta solutio. de iur. patro.

51 Secundò Amplia, ut ego possim præscribere si propinqui, uel socij asseruerunt de titulo patris mei, prout dicit Bal. in l. si super longi. col. 2. versic. idem si sit causatus. C. de præsc. long. temp. & ibi Ang. col. 2. vers. idem si sit causatus. Balb. in l. Celsus. nu. 44. ff. de usucap. Alex. in l. 1. col. 12. in fi. vers. adde etiam. ff. de eo per quem fact. erit.

52 Tertiò Amplia, nam etiam quādo à patre mei quis audiuit, q; ipse emerat, uel alium titulum acquisierat, potest induci præscriptio, ut dicit Bald. in l. inditia. col. 2. uer. quartò quero. C. de rei uendi. ubi uidetur etiam requirere q; concurrat fama. & Bald. in l. si super longi. col. 2. uers. idem si causatur. C. de præscr. longi temp. dicit ex assertione maiorum induci præscriptionem, ut quia pater uel auus asseruerūt acquisiuisse titulum. & ibi Ang. col. 2. in prin. uersic. idem si causetur ex assertione maioris. & idem uoluit Bart. in l. Celsus. col. 2. in prin. vers. idem putarem. ff. de usucap. Ant. de But. in c. si diligenti. col. fi. vers. item si maiores mei. de præscrip. Fel. in c. de quarta. col. 8. uersi. imò dictum unius. de præscrip. Barb. cons. 27. col. 4. uers. facit etiam quod not. uol. 3. Trigon. sing. 56. uer. & per illam gl. Balb. in l. Celsus. num. 39. uers. & his duobus casibus. de usucap.

53 Quartò Amplia, præscriptionem induci et si acepi à procuratore, uel seruo meo, q; ipse emerat. Bart. in l. Celsus. ff. de usucap. col. 1. in fi. uer. errorem iustissimum. Bal. in l. si super longi. col. 1. in fi. uers. idem si causatur. Ant. de But. in c. si diligenti. col. pe. uersic. ex quibus etiam.

54 Ratio autem prædictorum ea est, quia ex dicto unius fidedigni insurgit bona fides, ut dicit Bal. in c. sanctorum. vers. ex dicto unius. de præscrip. Aret. cōs. 102. col. pen. uers. & ideo dicit Bart.

55 Secundò Infertur, q; custos carcerum, qui nobilem carceratum non arctè detinuit, si ille nobilis è carceribus aufugiat, excusatur, quam quidem opin. sequuntur Ang. in l. si à bonæ fidei. uer. nec lat. est casus. ff. de rei uend. Ias. in l. si pecuniam. §. si accepit. in fi. uer. tu adde illud. ff. de condict. cau. dat. & in repet. l. admonendi. col. 72. uers. ad quod ultimum uide. ff. de iureiur. & in l. iubemus. col. fi. uer. 6. facit. C. de iud. Fel. in c. cum contingat. col. 3. uers. prima cōclusio. de rescr. Paris de Puteo in tract. syndic. fol. 29. col. 1. uer. & adde quia Barb. in c. 1. col. 3. de commod. uer. uide optimè tex. & cōs. 91. col. 2. in prin. uers. facit lex. uol. 3. & cons. 62. col. 3. uer. faciat elegans. uol. 1. & consil. 36. col. antepen. in fi. uers. unde dixi. uol. 1. & consil. 51. col. 5. uersic. & facit tex. eo. uolum. & cons. 34. col. antepen. in fin. uersic. & 1. est inuestigandum. uol. 2. & cons. 35. colum. 1. vers. & quod uoluit Ang. uol. 2. & cons. 9. colum. pe. uers. sed isti de Castello. uol. 2. & consil. 12. colum. 13. vers. facit glo. uol. 1. & cons. 23. col. 7. pro quo facit gl. uolum. 1. & consil. 29. col. fin. uersic. quod autem. vol. 2. & cons. 18. colum. 17. uersi. non enim est præsumendū. uol. 3. & cons. 59. col. 4. in fi. uer. item nec est. uol. 2. & cons. 16. col. 4. uer. ex quibus

bus uerbis apparet.uol.2.Ias.in l.sciẽdũ.col.7.uers.5. ultra Alex.ff.de uerb.oblig.Hispan.in rubr.de duna. int.uir.& uxo.fol.8.aliàs §.9.nu.14.uers.& inde est ꝙ miles.Gerat.in sing.30.Cotta.in memor.incip.nobilitas.Cur.sen.in rep.l.admonẽdi.nu.139.uer.& ideò. ff. de iut.iur. Alcia. in tract.præsump.in 1.reg.in 48. præsumpt.col.1.uer.ex ista præsumptione. Tiraq.de nobil.c.20.nu.28.uer.hinc quintò.Cassa.in consuet. Burg. fol.325.uer.plures alias limitationes.Boer.decis.217.nu.9.uer.3.limitatur.Sylu.nupt.in uer.est nubendum.nu.55.

56 Tertiò Infertur ex prædicta ampliatione,ut excusetur qui dixit se scire, ꝙ audiuit à fide digno, cui credidit. quam quidem opi.sequuntur Pet.de Anch. cons.54 col.pe.uer. postremò aduertendum.Felyn.in ca. præterea. in 1.not.de testi.Ias.in l. de pupillo.§.si quis ipsi Prætori.col.8.uersi.iu adde singularius.ff.de oper.nou.nunc.Fely.cons.48.num.23.

57 Primò Pro hac opinio.facit quod not. Ant.de But. in d.c.præterea in 2.no.non uitiari dictum testis si dicat se scire id quod deponit non per certam scientiã, sed per auditum,uel famam,uel alia indicia.& ante eum hoc idem uoluit Arch. in c.in domo.col.1.uers. & hoc modo.de pœni.dist 4.Ant.de But.in c.quoties. col.fi.uer.in bis, in quibus.de testib.& in c.per inquisitionem,in 5.not.uer.& not.de elect.

58 Secundò Facit, nam pro certo scire dicimus,qđ a fide digno audiuimus,cui credidimus.ita gl.in c.cupientes.in princ.in uerbo,notitiam.de elect.lib.6.idẽ dicit Gemin. in cap.de capitulis.uers nun.ꝙ quis.10. dist.quem refert & sequitur Fel.in ca.præterea.col.1. de test. uers.& uide Dom. Ias.in l.de pupillo.§.si quis ipsi Prætori. ff. de op.nou.nunc.colu.8.uers.imò fortius.& in c.1.col.1.uersi.& dicit Domi.de summ.Trinit.Barb.in consi.12.col.13.uer.facit glo.uol.1. Hippol.in rubr.de probat.col.37.uers.& uide Fely.consi. 48.num.23.

59 ¶Contrarium,quòd non dicatur habere notitiam certam testis, qui audiuit à fide digno, sentit glos.in clemen.causa.in uerbo, plena.de elect.& clarius ibi Card. in §.intimatio.col.1.in 4.quæstio.& Imol.col. antepenult. uersic.nota ex glo.& clarissimè Felyn.in cap. cum contingat.col.4.uers.secunda conclusio.de rescript. & idem uoluit Ias.in cons.64.col.4.uersi.sed ista non sunt.uol.3.

60 ¶Contrarium etiam ꝙ non excusetur testis dicẽs se scire,quia audiuit à fide digno,probat text.in ca.1. ne cler. per salt.promot.& ita tenet Abb.in ca.sacerdos.in 1.not.de off.ord.& Cor.consi.273.col.pe.uol. 1.uers.& dato,quòd Ioannes.& Dec.in c.ad hæc.col. 2.uer.nonò nota.de postula.prælat.

61 Concorda has contrarias opin.quia ita demũ quis dicitur certò scire, ꝙ audiuit à fide dignis, qñ sumus in his,quę certa probatione sciri nequeunt,prout est ꝙ quis sit filius talis. ita colligitur ex dictis p Ant.de Butr. in d.c. præterea.in 2.not.& ibi per Imol.clarius in 1.not.de testib.& hoc idem uoluit Bal.in l.filium. ff.de his q sunt sui uel alie.iur.in 2.lect.circa fi.uer.in glo.super uerbo,nõ filium.Ant.de Butr.in cap.1 col. 1.uersic.& nota quòd testis.de scrut.& expresse tradit Dec.in cap.ad hæc.in 9.not.de postul.pręla.aliàs procedit 2.opinio.

62 Quartò Infertur, ut excusetur custos Arcis, qui loco sui uirũ aliàs ꝓbatæ cõditionis subrogauit,si postea subrogatus ꝓdiderit arcẽ & pfidè egerit.hoc fuit originale dictũ Io. And. in addi.ad Spec.in tit.de locat.in fi.uers nouissimè audiui.qđ sequuti sunt Albe. de Ros.in l.fi.ff.de custod.& exhibi.reor.col.1.uer.& pro declaratione.Barb.cons.62.uol.4.in prin.uers. & Io.And.uol.1.& cons.34.col.antepe.uers.& quod uoluit.uol.2.Cur.sen.in repet.l.admonẽdi.nu.139.uer. & ideo quia.ff.de iureiur.Barb.in c.accedẽs. el 2.col. 2.uers.& adduco celebre,ut lit.non contest.Ias.in l.si pecuniam.§.sed si accepit.in fin.uers.& ideo Io.And. ff.de condict.cau.dat.Cotta in uerbo,nobilitas.Boer. decis.a17.nu.9.

63 Primò Limita principalem conclusionem, nam licèt quælibet causa excuset à dolo, tamen non sufficit talem causam allegare, sed necessarium est illã etiam probare, ut not.Corn.in cons.243.col.5.uol.3. & in cons.280.col.2.uol.4.Gomes.in §.ex maleficijs. col.14.Inst.de actio.

64 Sublimita, quia non est necessarium illam plenè probare,ut per Alex. in consil. 113. col.3. uol.4.ponit Cur.iun.in cons.132.& cons.19.col.2. Venafr.in cons.27.& in cons.37. ideo ista causa probari poterit
65 iuramento concurrentibus aliquibus coniecturis,ut p Ang.in d.l.plagij.Cæpol.in cõs.ciu.9.col.3.Bar.in l. inter oẽs.§.rectè.col.2.ff.de fur.Are.in cons.80.col.1.

66 Secundò Limita, quia necesse est ut constet, ꝙ pp illam causam fuerit motus ille,qui uult se excusare.ita Ang.& Imol.in l.ex consensu.§.fi.ff. de appell. Alex in cons.103.col.pen.uol. 1.& in cons. 115.col. pe.& fi.uol.4.Corn.in cons.33.col.pen.uol.4.Claud. in l.iustè.in fi.ff.de acq.poss.Balb.in l.Celsus.col.4.de usucap.Curt.sen.in cons.56.col. fi.in fi.Dec. in cons. 452.col.2.in fi.& in l.quod te.in ult.not.ff.si cer. pet. Gomes.Inst.de actio.in §.ex maleficijs.col.14.Ruin. cons.33.col.pen.uol.4.

67 Primò Declara,nam quempiam aliquid ex dicta causa fecisse probatur, qñ faciens ita coram testibus declarauerit.Aymo de antiq.temp.in 4.part.nu.153.

68 Secundò Declara, hoc idem etiam iuramento probari,ut not.Cæpol.in cons.crim.21.col.pen. uer. qualiter autem.

69 Limita istud, quando præsumptio esset contra insaniem, ut per Aym.de antiq.temp.in loco proximè alleg.in uers.sed dicit aliquis.

70 Tertiò Limita, quia licèt excusetur quis ꝓpter iniustam causam à delicto, in qua dolus requiritur, non tamen excusatur à pœna stellionatus, ut tenent Ang.in d.l.plagij.C.ad leg.Flau.de plag.& Dec.in l. hoc edicto.col.pen.ff.quòd quis.iur.

71 Quartò Limita,quia dolus præsumitur potius, quàm ꝙ ex iniusta causa quis sit motus. ita Bart.in l. inter omnes.§.rectè.ff.de fur.Ange.in d.l.plagij.Cæpol.in cons.ciu.9.col.3.Cor.cons.243.col.5.uol.3.& in cons.263.col.pe.uol.4.Aret.in cons.80.col.1.Rui. in consil.33.col.6.uol.4.Cæpol.in cons.crim.21.col. pen.uers.aut dubitatur.

72 Quintò Limita, quia iniusta causa non excusat à pœna delicti commissi in iudicio,ut per Bal.in l.3. C.de calum.Soc.in consil.118.col.5. uol. 1. apost.ad Bal.in l.plagij.Gomes.in §.ex maleficijs.col.13.Inst. de actio.

73 ¶Contrarium sentit Abb in c. cum. dilecti. nu.7. uers.3.oppono.de elect.

74 Sextò Limita, si erratur circa ea, quæ sunt iuris naturalis, quia talis error non excusat. gl.in c.sanè. in uerbo,antiqua consuetudo.de temp.ord.& glos.in cap.flagitia.in glos.1.32.q.7.Ange. in l.ex consensu. §.fin.ff.de appel.ubi Imol.colum.16.& Raph. Cum. Ange.in d.l. plagij. Abbas in cap. cum uenerabilis. de consuet.qui sublimit.Ias.in d.l.de quibus.colum. 2.ff.de legib.Bald.in disput.incip. accusatus de ui turbatiua.colum.11.Alex. in consil. 103.colum. 7. uol. 3.& in l.iustè. colum. penul. ff.de acqu.possess.Balb. in l.Celsus.col.4.ff.de usucap.Cæpol.in cons. ciu.9. col.

col.5: Gomes.in §. ex maleficijs.nu.32.Inst.de actio. & i reg.de impetr.benef.uiuë.q.3.Zal.i cõs.23.uol.1.

¶Contrarium tenuit Iac.But.quem refert & sequitur Ang.in l.si quis id quod.§.doli,ff.de iur.omn.iud.

75 Primò Amplia primam opin.quia etiam non excusat ignorantia iuris ciuilis notorij, & indubitati. Imol.& Raph.Cuma.in l.ex consensu.§.fi.ff.de app. Fel.in c.nonnullis.col.15. §.sunt & alij,de rescr.Alex. in d.cõs.103.col.7.uol.1.Balb.in d.l.Celsus. col.4.ff. de usuca.Afflic.super cõstit. in tit. de uiolent.cir.poss. nu.21.Curt.sen.in cons.56.col.28.

76 Secundò Amplia,idem esse in prohibitis à iure diuino,ut per Hipp in l.1.col.12.ff.ad leg. Cor.de sicar.& in prac.crim §.quoniam.col.15.Calca.cõs.28. col.5.Cæpol.cons.crimin.21.nu.22.& seq.

77 Declara , nam aliàs ignorantia iuris excusaret à dolo.Fel.in c.2.de const.& excusaret à pœna criminali,secundum quod declarat Fel.in d.c.2.col.3.de cõst. & Cæpol.d.cons.21.nu.22.in crimin.

78 Septimò Limita, quia iniusta causa licèt excuset à dolo,non tamen excusat à lata culpa,ut uoluit Bar. in l.iuste.in fin.ff.de acq.poss.& ibi docto.sequuntur. & ponit clarè ibi Ias. col. fi. Corn.in cons.243.col.5. uol.3.& idem Bar.in cõs.91.col.fi.Gomes.in §.ex maleficijs.Institu.de actio.num.30.

79 Octavò Limita, quia iniusta causa non excusat à pœna legali, uel statutaria , quia in hoc casu iusta tantùm causa excusat.secundum Ias.in l.iuste, col.fi. ff.de acq.poss.allegat Arch.& Io.Andr in c.1.in uerbo,probabilis.de elect.in 6. Bal.in auth.generaliter. col.3. C.de epis.& cle.& in c.1.in §.inter pares,col.1. in 3.col.de leg.Conrad.Io.And.in add.Spec.in tit.de arbit.in 6.col.uer.ex forma statuti. Rom.in rub.de arbitr.col pe. Fely.in c.cum causa.col.2.de offic.deleg.

80 Declara , nam istud puto uerum, quando lex, uel statutum, non exigit dolum:quia si dolos tantum attederetur causa etiam iniusta posset excusare,per no. per Bar. in d.cons.91.col.fi.& per ea quæ supra dicta sunt.in 6.limit.in uersi.declara.

¶Contrarium in limit.tenet Gomes.in §.ex maleficijs.inst.de actio.nu.30.

81 Nonò Limita,quia non excusatur ille,qui cognouit causam iniustã,& adhuc perseuerauit in illa,ut p Bar.in d.cons.91.col fi.Bal.in l.si quis id quod.§.dolo. ff.de iurisd.om.iud.& Ias.in cons.179.col.fi.uol.2.

82 Decimò Limita,quia consensus iniustus non excusat à dolo, ita Ang.in cõs 187.col.pe.allegat Inn. in c.grauis.de pos.col.fi.

83 Declara, ut per eundem Inno.in d.c.grauis.col.fi. uidelicet,ut hoc habeat locũ in ijs,quæ non pendeãt à uoluntate partis, prout in prælato, qui in præiudicium ecclesiæ non potest approbare sententiam iniustam,ut etiam declarat Fel.in c.cum ex officij.col.15. uer.& est ratio,de præscript.secus autem in alijs.

84 XI. Limita,quia iniusta causa nõ excusat,ut quis lucrum faciat , prout not.Calca.in cons.28.col.5.

85 XII. Limita,quia iniusta causa excusat à dolo præsumpto,non à dolo uero.ita Cassa. in consuet. Burg. fol.173.col 3.

86 XIII. Limita , quia licentia inualida non excusat à pœna,secundum Fel.in c.cum causa.col.pe.de offi. deleg.ubi etiam sublimitat.

87 XIIII. Limita, nam causa iniusta, non excusat à contemptu iudicis. Gomes. in §.ex maleficijs.nu.25. & seq.Insti.de actio.secundum Alex.quem allegat,licet ipse contrarium teneat in seq.

88 XV. Limita , quia clausula iniusta non excusat à uiolentia commissa cum armis , ut tenet Maria.iun. cons.68.col.fin.uol.2.

CONCLVSIO IX.

Argumentum.

Procurator non admittitur, ubi pro crimine uenit imponenda pœna corporalis.

QVotidie apud Doc. dubitari contingit, an in
causa criminali possit procurator interuenire,& quidè tex.in l.pe.ad §.crimẽ.ff.de publ.iud.& in
c.ueniens.de accus.uidentur firmare, q̃ q̃n pro crimi
ne imponitur pœna corporalis à relegatione supra,
1 nõ admittitur procurator. Et cũ ista declaratione trã
seunt cõiter Doct.dicit Bar. in d.§.ad crimen.col.2.&
seq.Cæpol.cõs.crim.47 col.2.in fi & cõsi 72.col.1.in
fi.& seq.Ias.in l.cũ tem.in 2.not.C.de procut.& istud
fuit de mente gl.in d.§.ad crimen.in gl.1.& idem tenet.gl.in l.seruũ quoque.§. publicè.in gl.3.in princ.
ff. de procu.gl.3.in l.1.ff.an per alium.Spec.in tit.de
procu.in §.igitur ratione.col.9.uer.5.si crimẽ.Archi.
in cap.1.col.1.in fin.de iud.in 6.Boet.decis.285.
2 Ratio huius conclusionis ex parte rei accusati affertur per Bart.in § ad crimẽ.col.1.quia aliàs iudiciũ
redderetur elosorium. Et plures rationes huius conclusionis cumulat Cæpol. cons.crim.45.col.1.& cõs.
46.& consil.47.col.1.& seq.Albet.in d.§.publicè.nu.
18.Maria.in ca.ueniens.col.4.& seq.de accus.
3 Primò Amplia, etiam si quis sit cõiunctus,& procurator,quia etiam in hoc casu non admittitur. Ias.
in l.cum tem.col.1.in 3.uot. C.de procut.refert,& sequitur Petr.Gerard.sing.63.Capoll.consil.20.nu.14:
qui loquitur in uxore & in filijs ; declarando tamen,
ut ibi per eum .
4 Secundò Amplia,ut etiam accusator non admittitur per procuratorẽ, text.est in d.l pe.§.ad crimẽ.&
ibi gl.2.& Bal.in §.publicè.col.1.uer.3.modo.Calc.i
cõs.2.nu.97.Capoll.cõs.20. Decis.Neap.5.in nouis.
5 Primò Limita, nõ procedere in denunciante crimen, qui admittitur p procuratorẽ,ut dicit Maria.in
repe.c.qualiter,& q̃n.el 2.q 6.art.19.de accus.refert,
& sequitur Fely. in c.meminimus.col.fi.uer.itẽ adde.
de accus. Imol. in c.licèt in beato Petro.nu.6.eod.tit.
6 Secundò Limita,in uniuersitate pro qua poterit
sindicus comparere,& alium accusare,prout late tradit Decis.Neapol.5.in nouis .
7 Tertiò Amplia, etiam si pœna de iure cõi sit pecuniaria , sed p statutũ imponatur pœna corporalis.
ita Fel.in d.c.meminimus. col.fi.uer.item adde.de accus.Imol.in §.ad crimẽ.col.10.uers.si ergo quæratur.
8 Sicut ècõtra q̃n pœna de iure cõi esset corporalis,
sed per statutũ imponeretur pecuniaria,posset admitti procurator.& ita tenent Bar.in d.l.pe.§. ad crimẽ.
col.5.uers.q̃ro extra gl.Io.Andr.in add.Spec.in tit.de
procu.§.igitur.uers.itẽ q causa est criminalis.ubi dicit ita tenere cõiter Doct. Bald.in l.reus.col.4.uer.itẽ
q̃ro,an crimẽ. C.de accus.& ibi dicit omnes Doct.ita
tenere.idem tenẽt ibi Sal.col.pen.in 8.q.ubi dicit ita
cõiter Doct.tenere. Ant.de Butr.in ca.ueniens.col.5.
uer.ex hoc infertur, de accus.& ibi Maria.col.11.ubi
※ etiã dicit istã esse * cõem Doct. opi.& col.14.uers.sed
aduertendum,ubi loquitur utrum possit interuenire
procurator ex parte rei.& in col.praced.uers.sed concludendo loquitur, an possit interuenire procurator
ex parte accusatoris.idẽ tenent Cy. in l.reos.col.2.in
2.q.C.de accus.Imol.in §.ad crimẽ.col.10.uers.si alit
statutum,ubi dicit cõem opin. Bal.in §.publicè.in 5.
col.uersic. & circa istud.Ang.ibi col.4.uersic.& si pro
uulnere.& Gram.cons.ciu.37.col.1.Signor.Homod.
qui dicit communem opin.in consil.2.num.15.

10 Qvartò.

10 QVARTÒ Amplia, siue sit crimen publicum, siue
priuatum, ita tenet gl. in d. §. ad crimen. Sal. in l. reos, in
7. q. C. de accu. Ang. in §. publicè, col. fi. ver. & est ra-
tio. Petr. de Anch. in cons. 272. Franc. Porcell. in cons.
suo, posito inter cons. Cæpoll. nu. 53. Marian. qui dicit
communem opi. in c. veniens, nu. 20. & seq. de accus.
11 QVINTÒ Amplia, etiam si pœna corporis afflicti-
ua sit leuis. Bar. in d. §. ad crimen, col. 3. ver. nõ obstat,
§. ad crimen, & col. 4. Ant. de Butr. in c. veniens, de ac
cus. col. 4. ver. per quæ concludit.
12 SEXTÒ Amplia, etiamsi agatur de imponenda pœ-
na solius relegationis. Bar. in d. §. ad crimen, col. 4. ver.
4. dr̃ hic. Cy. in l. reos, col. 1. ver. si autem sit imponen-
da pœna, de accus. & ista fuit opinio Vltramontanorũ,
quam tenet Aret. in d. c. veniens, col. 12. & seq. de ac-
cus. Bar. in §. publicè, col. 1. in fi. & seq.
¶Contrarium tenet gl. 1. in d. §. ad crimen, & gl. 3.
in l. 1. ff. an per alium, gl. 1. in c. veniẽs, de accus. & in
c. si quis, in verbo, per exploratores, 2. q. 6. glo. in l. seruũ
quoq;, §. publicè, in gl. 3. ff. de procu. Io. And. in d. c. ve
niens, col. fi. ver. 3. dicit idẽ. de accus. & ista fuit opinio
Citramontanorũ, q̃ sequunt̃ magis * coiter Doct. tã
iuris ciuilis, quã iuris canonici, & illã tenent ẽt. Bal. in
l. reos, ĩ 1. col. C. de accus. Maria. in d. c. veniẽs, col. 21.
cũ plurib. seq. maximè in 25. col. vbi istã tenet, & dicit
* cõem, & ab ea non esse recedendũ. Ang. in d. §. ad cri
men, col. pe. ver. sequit̃ in gl. Sal. in l. reos, col. 1. & seq.
Imol. in d. §. ad crimen, col. 3. & seq. Io. And. in addi. ad
Spe. in tit. de procu. in §. 1. ver. maximè, q cũ. Bal. in §.
publicè, col. pe. in fi. dicit hanc opi. veriorẽ. & Ang. ibi
col. 3. ver. in gl. mag. Abb. in d. c. veniens, nu. 18. & ibi
Io. de Anan. nu. 18. Paul. de Cast. in d. §. publicè. Alex.
in c. si quis, col. 7. versi. in gl. ibi, 2. q. 6. Cæpoll. in cons.
crim. 72. ver. de primo non videtur. Sign. Homod. in
cons. 169. nu. 52. ver. item præmitto, vbi dicit hanc es-
se communem opin. Alber. in d. §. publicè, num. 6. vbi
dicit quòd ista opi. de consuetudine seruatur, & hanc
esse communem opin. attestatur. Cæpol. in cons. crim.
54. col. fi. ver. & clarum est.
Cõcorda q admittatur procurator in causa, in qua
venit imponenda pœna relegationis, quando est cer-
tum, q pœna relegationis debet imponi: secus quando
est dubium, an pœna relegationis, vel pœna corporis
afflictiua imponi deberet, ita cõcordat. Sal. in d. l. reos,
ver. concludamus igitur.
13 SEPTIMÒ Amplia, quod de potestate ordinaria Pa
pa, vel Imperator, non potest procuratorem admittere
ex parte rei accusati, per tex. in d. c. veniens, de accusa.
& multo minus delegatus hoc facere potest, c. 1. de
iud. lib. 6. & ibi gl. in verbo, criminalis.
14 Hinc infertur, non valere principis rescriptum, q
procurator possit interuenire, vt dicit Alex. in apost.
ad Bart. in d. §. ad crimen, in princ. per not. per Imo.
in d. §. ad crimen, col. 12. vers. arguo. Barbat. in d. c. ve-
niens, de accusat. Hipp. in §. sequitur, col. 3. versi. & di-
cit Ang. in §. ad crimen, col. 2. ver. 1. capias, & in §. pu
blicè, col. 3. ver. sequitur in eadem gl.
15 OCTAVÒ Amplia, si pœna criminis sit pecuniaria,
sed non soluente delinquente transeat in corporalem,
quia ẽt in tali cã non admittitur procurator. ita Bar. in
l. 2. in 2. q. ff. de publ. iud. & in l. pe. §. ad crimen, in 5.
col. ver. quæro quid si in defectũ, idem tenet Bal. in l.
reos. C. de accus. in 3. col. ver. ipse quæritur, vbi idem
16 tenet, dummodò pœna corporalis sit pœna delicti, &
non pœna contumaciæ, vt quia sit imposita per eandẽ
legem, quod ẽt sentit Bart. in d. l. 2. qñ voluit pœnam
corporalem induci dispositione eiusdem legis, non au
tem officio iudicis & Ang. in d. §. ad crimen. in fi. ver.
quid aũt si pœna capitalis, qui vr̃ idẽ tenere, qñ pœna
capitalis induceretur arbitrio iudicis, Imo. in d. §. ad cri
17 men, col. 11. ver. interdum verò primo loco, qui am-
pliat, vt ẽt istud procedat dato, q pecunia ea causa pœ
næ debita sit depositata, vel pro ea sit datus fideius-
sor, & idẽ tenẽt Imol. in d. l. 2. ff. de publ. iud. versi. 3.
tangit Bart. Mari. in c. ueniens, col. 15. & seq. Io. And.
in adddit. ad Spec. in tit. de procur. §. 1. uer. item quod
causa criminalis, ubi dicit ita tenere * cõmuniter Doc.
Cyn. in l. reos, in 2. col. in 2. q. C. de accus. Ant. de Butr.
in c. veniẽs, col. 5. uer. ex his deducitur, de accus. Ang.
in l. 2. col. 2. uer. hoc dictum fortè non est uerum ff. de
publ. iud. & ibi Dec. in l. Imperium, col. pen. ff. de iu-
risd. omn. iud. Bar. in l. fi. C. de Iniur. Fel. in c. memini-
mus, col. fi. uer. item adde, quòd ibi pœna, de accusat.
Ang. in d. §. ad crimen, in fi. uerb. Bal. in §. publicè, in
3. col. uer. super secundo.
¶Contrarium sentit Ias. in l. si quis nec causam, col.
3. ver. 1 1. adde, ff. si cert. pet.
18 Amplia primam opi. qñ pœna est pecuniaria, sed
delinquente non soluẽte põt impunè offendi, quia ẽt
isto casu procurator non admittitur, vt tenet Ang. in
l. 2. ff. de publ. iud. col. 2. ver. secus si non est perpetua,
& ibi Imo. ver. tangit etiam hic Alex. consi. 16. col. fi.
ver. præterea etiam contra Bar. vol. 2.
¶Cõtrariũ tenẽt Bar. in d. l. 2. ff. de publ. iud. col. 2.
ver. quæro vtrũ excõcatio. Ias. in l. cũ te. C. de procur.
Concorda, vt per Petr. Gerard. in sing. 63. nam aut
pœna corporalis imponitur ob defectum pecuniariæ
per eandem legem, & tunc quia dr̃ crimen capitale,
non põt interuenire procurator, aut in huiusmodi ca-
su pœna corporalis non imponitur ea eadem l. sed ex
officio iudicis, per tex. in l. quicunque, C. de seru. fugi.
& tunc potest interuenire procurator.
19 NONÒ Amplia, & si arbitrarium sit iudici impone-
re pœnam, vel pecuniariam, vel corporalem, quia nec
in tali causa potest procurator interuenire, ſm Pet. de
Anch. cons. 272. Bar. in d. §. ad crimen, col. 2. Ang. ibi
circa fi. & Imo. col. 11. vers. quid autem si pœna. Bal.
in §. publicè, col. 6. vers. 2. oppono. Ang. qui declarat
ibi. col. 4. vers. & si accusato. Signor. Homod. in consi.
119. num. 52.
20 DECIMÒ Amplia, etiam si agatur de reuocando
libertum in seruitutem, ex quo seruitus morti æquipa
ratur. ita Ang. in d. §. ad crimen, col. 2. ver. 3. fallit.
¶Contrarium tenent Mari. in c. veniens in 20. col.
& Imo. in d. §. ad crimen, col. 5. in fi.
21 XI. Amplia in omni casu, in quo ẽt non veniret pœ
na corporis afflictiua, si tamen iudici videatur princi-
palem debere venire, vt ab eo melius informato veri-
tas habeatur, vt per Bar. in d. §. publicè, col. 2. in fi. Cy.
in l. reos, in pe. q. C. de accus. Bar. in l. 2. §. defendi, ff. ex
quib. cau. in poss. eat.
¶Contrarium tenet Iac. But. in l. fi. C. de procura.
Bal. in §. publicè, col. fi. Alex. in apost. ad Bar. ibi, dum
allegat tex. in c. 1, de iud. in 6.
22 XII. Amplia, quando non veniret imponenda pœ-
na corporis afflictiua, sed requireret pœna præsen-
tiam personæ. ita Pau. de Cast. in d. l. seruum quoq;, §.
publicè, col. 3. ver. mihi videtur.
22 XIII. Amplia, vt non solum, qñ de crimine directè,
sed ẽt si indirectè ageretur nihilominus procurator in
teruenire non põt. Bal. in l. reos, C. de accusa. Nel. l. in
tract. bannit. in 3. par. secundi temporis, q. 68. Cæpol.
cons. crim. 20. col. 2. ver. imò plus.
23 XIV. Amplia, quia nec ẽt minor poterit per procu
ratorem petere restitutionẽ in integrum in causa cri-
minali, sed ipse debet personaliter comparere. Bald.

in l. 1.§.pen.circa fi. de postul. sequitur Aret.in c.veniens,col. 22.de accus. Hipp.in sing.221.& pract.crimin.in §. sequitur,ou.5.

24 XV. Amplia, etiam si pro tali crimine veniret tantummodò imponendo pœna fustigationis, vt tenet Franc.de Porcell.in quodam suo cõs. posito inter cõs. Cæpol.53.in prin.in crim.

25 XVI. Amplia,etiam si quis condemnatus fuisset ad standum io carceribus perpetuo,vel certo tempore, vt voluit Cæpoll.io cons.crimin.20.ou. 5.

25 XVII. Amplia, vt nec ẽt admittatur procurator specialiter constitutus & plenariè de causa instructos, ita Io.And.in c.fi.de iuram.cal.Ang.in l.fi.& in l.si actor. ff. de procur. Aug.de Arim. in addit.ad Ang. in tract. de malef.in ver.qui iudex,col.8.

26 PRIMÒ Limita principalẽ conclusionẽ, qñ iudiciũ reducitur per ioquisitionem,& non per accusationem, ita Inn.in c.ex parte,circa prin.in verbo,per interpositam,de testi.Soc.io reg.322.in 1.limit.Cæpol.io cons. 72.io fi.& in cons.40.nu.13.in 1.q.

¶ Contrariũ tenent Bonincontius in tract.de accus. ou.29.& Ang.in § publicè, col.5.ver.nec habet locũ. Et ista vltima opi.maximè procedit,qñ citatur inquisitus,vt cõpareat personaliter,vel vbi crimen,super quo ioquiritur,executionẽ ordinis impedit. Host.in c.qualiter,& quando,§.debet,in gl.io verbo, illi, de accusa. Bonincont.in loco prox.allegato.

Concorda,quia procedit prima opinio qñ per modum ioquisitionis de crimine agitur ciuiliter, vel qñ inquisitus noo hẽt rñdere inquisitioni sub iuramento. Vel qñ per viam inquisitionis non potest quis capitaliter damnari,sed a relegatione infra,vt declarat Cæpol.in d.cons.72.in fi.verb.aliàs procedit 2.opin.

27 SECVNDÒ Limita,qñ impunitas accusati, vel inquisiti est notoria, vt quia accusatur de crimine, de quo quæri oon potest,prout declarant Bal. in l.seruũ quoque,§.publicè,col. 3.ver.quæro iuxta prædicta, de procur.Cyn.in l.reos,in 6.q.C.de accus.qui hoc tenet,qñ bannum est notorium.Soc.in d.reg.323.io 2.limit.& idem quod Cyn.concludit Bar. in d.§.ad crimen,col. 5.in fi. & seq.Cæpol.in caut.66.& in cons.47. col.3. in fi.Corn.io cons.281.in 4.col.uol.4.Pau.de Cast.in l.vbi pactum,col.3.ver.itẽ inducit Bar.C.de transact. Ang.in l.filiusfamiliàs,§.veterani, col.2.ff.de procur. Afflict.super const. fol.413. aliàs sub rubrica de seru. iodem.comit.nu.12. Alb.de Ros.in l.filiusfa.§. veterani.ver.vltimò ex prædictis colligo.ff.de procur. Ang. in d.§.ad crimen,col. 2.in fi.vers.6.fallit, & Imol. col. 122.uer.6.fallit,& col.19.ver.quid autem si per formam,vbi tenet idẽ esse etiam si accusato de crimine capitali nulla exceptio,& nulla defensio competere possit. Et quod in causa notoria criminali capitali admittatur procurator,ponit Fel.in d.c,meminimus,col.fi.versic.item adde,de accusat.Hipp. in practi.§.opportunè, nu.98.& in rubr.de probat.col.43.ver.item ultra præallegata. Alex.in apost.ad Bart.in §.ad crimen.in prin.

28 Infertur igitur,quòd qñ asseritur interfectum fuisse bannitum,quilibet pro innocentia occisoris hoc allegare possit,prout dixit Bar.in l.vbi pactum, col. fi.C. de transact. Et idem tenuerunt Bart. in cons. 107. & Aog.io d.l.ubi pactum,col.pe.in fi.& Sal.in fi.Pau.de Cast.col.3.uer.item inducit Bar.& ibi Alex. col. pen. uer.item inducit Bar.Ang.Aret.Inst de except.in rubr. col.22.ver.ex quibus Bar.Aog.in l.planè, ver. unde si ex forma statuti.ff.de pet.hæred.Imol in l.fi.col.9.uer. & idem quod dixi sup.ff.à quib.appella.nõ licet.Ang. in l.filiusfam.§.ueterani,colum.2.ff. de procur.& in l. quos prohibet,ff.de postul.Hipp.io pract.§.constante,nu.48.& io §.postquam,nu.54.Abb.in c.illa,nu.4. de accus.Pet.de Anch.in c.ueniens, nu.18. de accusat. Fel.io c.cum super,col.5.uer.non solum pro interesse. de re iud. Aog. Aret.in §.sequẽs alia. uer.& illa faciũt, col.2.Inst.de act.Hipp.in l.si quis ne quæstio. col. 25. uer.repetere ẽt alium casum,ff.de quæst.& in cons.73. nu.76.ubi dicit cõem * opi.& hác etiá dicit communẽ Gandin.de malefic. in Rubri. utrum procurator, &c. circa finem,& idem dicit Nellus io tract.de bannit. io 2.part.2.tempo.q.14.& hanc dicit communem opin. Albe.in tract.stat.in 4.par.q.38.nu.14.

29 ¶ Contrarium, ꝙ immo pro occisore nemo possit comparere ad allegandum bannum,nisi qñ per statutum exceptio banni impedit litis cõtestationem,tenuit Bal.in c.1.§. iniuria,de pac.iur.fir.col.pen. uer. si impunitas,& in l.reos,col.8. uer. ista sunt, quæ faciunt,ubi dicit,ꝙ tunc demũ potest procurator comparere ad allegandũ bannũ, qñ per statutũ exceptio bãni opponit iurisdĩoni,sed qñ non iurisdictioni,sed causæ exceptio ista opponitur:tunc procurator nõ admittit,& idem tenet Bal.in l. 1.col.2.C.quomodo & quando iudex.

Tenendo primam opin.

30 Sublimita in bannito per cõtumaciam, quia tale bãnum non potest allegari per procuratorem. Hipp.in §. postquam,col.pen.in practica sua crimin. & in l.unicaj nu.116.C.de rapt.uirg.

31 Declara sublimitationẽ non hẽre locum,si exceptio banni esset notoria,tũc n.procurator admittetur,quia ista exceptio impediret litis contestationem. Cyn.in l. reos,col.2.io 2.q.C.de accus.Bar.in d.§.ad crimẽ,col.
32 5.& seq.Ang.ĩ l.reos,col.3. ubi ponit qualiter debeat concipi comparatio illius,qui uult defendere inquisitum.Bal.in l.1.col.2.C.qño,& qñ iudex,uer.quæro si procurator,& cons.238.col.2.uer.2.quæritur,uol.2. & in l.2.in ult.not.C.vt nemo priuat.secus si ista exceptio requireret altiorẽ indaginem,ut dicit Bal.io c.2.§. iniuria,de pac.iur. fir.Ang.in §.ad crimen, col.2. in fi. uer.6.fallit.Rym.cons.9.nu.2.uer.2. prædicta,uol.5. Ias.in §.sequitur,col.6.uers. & pro ista iam est annus. Inst.de actio.

33 Ratio autem supradictorũ illa est, quia in notoriis admittitur defensor etiam in causa capitali. Gram.post alios,cons.1.nu.38.& pluribus seq.post decis.

34 TERTIÒ Limita, nisi procurator ex principis gratia admitteretur in causa criminali capitali. Soc. in d. reg.324.in 3.fall.Hipp.in practica,§.sequitur,nu.17. Ang.io d.l.pe.§.ad crimen,ff. de publ.iud.col.2.uer.1. capias.Barb.in c.ueniens, de accus.

35 QVARTÒ Limita, qũ esset causa criminalis capitalis,in qua posset deueniri ad sñiam diffinitiuam, cõtra absentem,quia in tali casu posset procurator interuenire,prout hanc opin.firmant Guid.de Suzar.io d.§.publicè,& in l.seruum quoq;,ff.de procu.Cyn.in l.reos, io 3.q.C.de accus.Pet.de Anch.in c.ueniens,in 5.oppos.eo.tit.& hanc opin. sensit gl.mag.in §.publicè,quę ponit regulam,quod in his casib.admittitur procurator,in quibus absens pôt condemnari,& io l.1.io gl.3. ff.de procu.Imol.claré tenet hanc opi.io §.ad crimen, col.6.uer.in ead.gl.uer.nono,& ultimo. Corn. cons. 17.col.1.& seq.uol.3.in cons.273.col.1.eo. uolu. & istam dicit communem * opin. licèt disputationis gratia contrarium teneat Ang. in §.ad crimẽ, col.pe.Mar. in d.c.uenieos,col.29.30.& 31.ubi dicit istam cõem opio.Rot.in decis.485.in nouis,ubi dicit istam communem opi.Bellam.qui dicit etiam communem in decis.sua 217.Rui.cons.118.col.1.uol.

36 Declara, quia in hoc casu procurator magis ut defensor innocentiæ,quàm ut procurator admittitur. ita

Ioan.

Io. And.in addit. ad Spec.in tit.de procur.§.1.uer. itẽ ꝙ causa criminalis. Bar.in d.§.ad crimen.col.3.in fi.& in extrauag.ad repri.in uerbo,legitimè, Ant.de But.in c.veniẽs,col.3.ver. ad primum oportet videre, de accuſ.Soc.in d.reg.322.in 4.limit.Ang.in §.ad,crimen,col.pe.ver.9.& vlt.fallit.Aret.in conſ.146.col.3. vbi dicit iſtam * cõem,& Bal.qui dicit oẽs ita tenere,in l.reos,in 5.col.ver.quæritur hic qñ abſens.C.de accuſ. & ibi Sal.in 2.q.& ibi Fulg.Bal.in l.ſeruũ quoq;.§.publicè,col.pen.ver.tunc iſtud facit ad aliã quæſtionem. Cæpoll.conſ.72.col.2.ver.2.hoc ẽt probatur. Abb.in c.veniens,nu.10.de accuſ.Pau.de Caſt.in l.ſeruũ quoque,§.publicè,col.1.ff.de procur. Alex.conſ.4.col.1.vol.2. Cæpoll.cõſ.crimin.45.col.fi.uer.præterea principaliter,& conſ.40.col.2.& ſeq.& cõſ.46.col. 2.ver. itẽ quia cũ iſte abſens.Grat.cõſ.98.col.1.ver.præterea cum ex forma.vol.1.Iaſ.qui dicit cõem, in l.ſi is, qui.col.2.in fi.ver.& aduerte diligenter.C.qui teſta.facere poſſ.Cor.conſ.194.col.2.vol. 1.& conſ.17. col.2.vol.3.& conſ.273.col.1.& ſeq.eo.vol.& conſ fi. col.2.eo.vol.& conſ.122.col.2.vol.4.& conſ.281.col.4.vol.4.Cępol.conſ.crimin.47.col.3.& ſeq. Aug.in addit.ad Aug.de maleſ.in ver.qui dominus iudex,nu.13.

¶Contrariũ,ꝙ procurator non admittatur ẽt in caſibus in quibus abſens damnari põt,tenet Ang.in §.publicè,in 2.col.in fi.ſentit Fel. in c.meminimus, col.4.ver.6.concluſio,dum allegat tex.in c. veritatis, de dol.& cont.ponit Bal.in d.c. veritatis, col.3.verſ. ſolutio, vbicunq; ſnia diffinitiua.Ang.in d.§.ad crimen,col.3.ver.mihi vr.Bal.in §.publicè,col.fi.uer.tunc iſtud facit ad aliã quæſtionẽ,Alex.in conſ.116.col.6.uer.non obſtat 2.argumentum,vol.2.vbi dicit iſtam magis * cõmunem opin.& hanc etiam opin.tenent Benedict. de Plumb.qui illam dicit communiter teneri in d.§.publicè,nu.12.& ſeq. Hippol.in pract. crim.in §. ſequitur, nu.27.Alber.in d.§.publicè,nu.24.

Tenendo illam opi.magis communem quod admittatur excuſator,vel defenſor, non autem procurator.

37 Primò Amplia,ut etiam procurator cum mãdato admitti poſſit tanquam excuſator,uel defenſor, ut dicit Cor.conſ.17.col.2.uol.3.ver.dato tñ ꝙ procur.& conſ.237.col.1.in fi.uer.dato,ꝙ procur.eo.uol.& cõſ.122.col.2.vol.4.Alex.conſ.4.num.3.uol.6. & fuit de mente Imol.in l.pen.§.ad crimen, col.6.uer. tu adde, & ſentit Ang.in §.publicè,col.3.uer.ſequitur.Are.qui dicit magis * communem,in conſ.146.nu. 6.Iaſ. in l.2.nu.7.C.qui teſt.facer.poſſ.Cæpoll.in conſ.46. col.fi.uer.& licèt,gl.ibi,idem uoluit Maria.in d.c.ueniens,col.31.uer.ſed aduerte.Paul. de Caſt.in l.ſeruum quoque,§.publicè,in 1. col.ff. de procur. uer.non tantum curo, Alex.in l.maritus, circa fi.uer. & iſta faciunt.C.de proc.Rot.in nou.deciſ.314.Ant.de Canar.in tract.de excuſ.q.31.Io. de Anan.in c.ueniens, col.2.in fin.uer.in gl.1.de accuſa.Hippol.conſ.60.nu.24.Grammat.in conſ.ciuili 37.num.11. ubi dicit communem * opin.Hippol. in conſ.90.nu.23. ubi dicit communem;& conſ.73.nu.39.& in conſ.81.nu.57.& in cõſ.90.num.3.

¶Contrarium ſentit Rot.in nouis dec.476.

38 Secundò Amplia,etiamſi ſit maſculus uel fœmina,ſeruus uel liber,Bar.in §.publicè,col.2.

39 Declara,ut per Bal.ibi,col.7.uer. quæro utrum requiratur,& Ang.ibi,col.2. ſequitur, ut hæc ampliatio procedat in excuſatore, qui allegat cauſas abſentiæ in facto conſiſtentes,ſecus autem ſi quis allegaret cauſas abſentiæ conſiſtentes in iure,ut puta iudicis incompetentiam, uel priuilegium abſentis,nam tunc requireretur habilitas perſonæ.

40 Primò Limita, quia talis ſic comparens, non poteſt facere proceſſum cauſæ, ſed defendere debet ea actis in cauſa factis,ut declarat Inn.in d.c.ueniens,ponit Cæpol.conſ.40.nu.16.& ſeq.Hippo .in pract.in §. ſequitur,col.6.Paul.de Caſt.in l.ſeruum quoque,§.publicè,in 1.col.in fi.ff.de procur.qui declarat quid poſſit facere iſtẽ defenſor.

41 Secundò Limita, ſi reus eſſet citatus ad perſonaliter comparendum,nam tunc non admittitur procurator.Rui.conſ.118.col.2.uol.5.

Tenendo aliam opi. quod etiam procurator in hoc caſu admittatur.

42 Limita, quando perſona principalis eſſet præſens, ſed comparere nollet,quia non excuſaretur ſi uellet cõparere per procuratorem in cauſa capitali, ita declarat Cor.d.conſ.ſuo 17.col.2.in princ.uer.maximè moderando eam,uol.3.

43 Quintò Limita principaliter,quando non ageretur pro delicto ad pœnam capitalem inferendam , ſed potius ad quandam ſatisfactionem iniurię,ut declarat Soc.in d.reg.322.in 5.fall.

44 Primò Amplia,nam generaliter quando de crimine agitur ciuiliter,ſemper poteſt interuenire procurator, ſentit gl.in c.ueritatis, in uerbo, defendendo, de dol.& contum. gl. expreſſa in d.c. ueniens,in gl.1. & ibi Ant.de Butr.col. peo.uer.dicit gl.Rot.in non.deciſ.420.gl.in c.1.in uerbo,criminalis ,in princ. de iud.lib.6.Bal.in c.ex conqueſtione,in ul imo not. de reſt.ſpol.Arch.in c.1.col.1.in fi.de iud.in 6.Bar.in §.ad crimen,in 1.col.in fi.in 1.oppoſ.cum ſeq.col.& in 2.oppoſ.& ibi Ang.col.2.uer.5. fallit. Imola col.11.uerſi. interdum uerò ex crimine,& col.12.uer.3.fallit.Ang. in §.publicè, col.fin.uer.ſecus ſi non imponitur,& ibi Paul.de Caſt.col.2.uer.pro declaratio.& col.3.uerſic. mihi uidetur.Ant.de Butr.in c.tuę,in 8.not.Abb.in 3.not.Imo.in pe.not.& ibi Pet.de Anch.in 7.not.de procura.Specul.in tit.de procur.in §.1.uer.11.cum agitur.Hoſtien.in c.ueritatis, colum.2.de dolo, & contum.ſuper gl.in uerbo,ſcripſerint. Felyn.in c.meminimus, colum.4.de accuſ. uer. ſecunda concluſio, & in c.ſuper his,in ultimo not.eo.tit.Grat.conſ.71.colum.1.uol.2.

45 Secundò Amplia, qñ cauſa criminalis incidit in cauſa ciuili. Bald.in d.l.ſeruum quoque,§.publicè, in 3.col.in fi.uerſi.ſi tu tenes opi.Iac.Butr. Soc.in d.reg.322.in 12.fall.Fel.in c. meminimus, col.fi. de accuſ. Domi.in c.ex antiquis,in 2.col.uer.not.1. incidenter, 54.diſt.Imol.in d.§.ad crimen,in 6.col.uer. & ex hoc uidetur.Gramm.conſ.ciuili 37.col.2.

46 Tertiò Amplia,ſi cauſa ciuilis incidat in criminali.Bal.in d.§.publicè,col.4.uer.unde bene fateor.

47 Sextò Limita,qñ tertius non inquiſitus de delicto pretenderet intereſſe aliqua probabili ratione,ſi inquiſitus de delicto condemnaretur, quia tunc admitteretur ad defendendum ipſum inquiſitũ in cauſa criminali capitali,prout uoluit gl.3.in d.l.ſeruũ quoq;.§.publicè,in uer. huic opponitur,ubi admittitur dominus ad defendẽdũ ſeruum ſuum,& ita tenent gl.in d.c.ueniẽs. Spec.in tit.de procur.in §.1.col.9.uer. 8. cum ſeruus. Hoſt.in c.ueniens,col.1.in fi.uerſic.item in ſeruo accuſato,de accuſ.Abb.in c.illa,in 1.col.in fin.uerſic.& facit,de accuſ.ubi loquitur nedum de ſeruo, ſed etiam de monacho,uel alio ſubdito.Bart.in l.penult.§.ad crimen,colum.4.uerſic.item oppono,qui loquitur de ſeruo,filio,& monacho.Ant.de But.in c.ueniens,colum.peo.uer.ſeptimum caſum, qui addit idem eſſe pro clerico, pro uaſallo, & pro ciue. Corn. conſil. 194.col.2.uolum.1.ubi extendit ad ciuem pro intereſſe ciuita-

tur, quam opin.sequuntur Specu.in tit. de procu.§. 1. col. 10.ver.14.Bart.in l.2.§. 1.in fin. ff. de accusa.& in extrau.ad reprimendum,in ver.legitimè.Alex. in apostil.ad Bar.in §. ad crimẽ. col.3.Ang.in l.furti,§.siquis alicon,ff.de his qui not.infam.Soc.in reg. 322. in 14. fall.Fel.in c.meminimus,col.4. ver.4.conclusio. Bart. in l.tã collatores,circa mediũ.C.de re mil.li.12. Alex. in apost.ad Bar.in l.aut facta,§.fi.iu apost.mag.ff. de pœn.Mar.in c.veniẽs,col. 30.& 48.de accus.Cass.cõs. 1.col.3.Arch.in c.1.col.2.de iud.li.6.Ang.ĩ d.§.ad crimen.in 3.col.ver.8.fallit.Imol.col.13.ver.octauo fallit.Bal.in §.publicè,col.6.ver.vlterius quæro.

71 Ratio huius limitationis est,quia vniuersitas nõ potest corporaliter,vel capitaliter puniri.Inn.in c.grauẽ, de sent.excom.Maria.in d.c.venicos,col.48.

¶Contrarium tamen tenet Gandin.de malef. in tit. de homic.& eorom pœn.nu.17.

72 XV.Limita in moniali, quæ non debet exire clausuram monasterii: & ideo admittitur per procuratorẽ.Fely.in d.c.meminimus,in 4.col.in ver.quarta cõclusio, de accus.Mar.in c.veniens,in 48.col.in 1.opin.licèt in alia videatur tenere contrarium,de accus.

73 Amplia, nam idem est in infirmo,qui cõparere nõ potest.Grat.in cons.98.col.1.vol.1.Fel.in d.c.meminimus,in 4.col.ver.quarta conclusio.

74 Declara,quia sufficit in hoc casu docere de infirmitate inquisiti,vel per fidem medici,vel per duos testes, vt declarat Grat. in d.cons.98.num.2.vol.1. vbi dicit hanc esse * communem Doct.opin.

75 XVI. Limita, nam ẽt in causa criminali admittitur procurator ad opponendũ exceptiones impedientes processum,vt puta super eo,ꝙ accusator nõ põt accusare,vt per Bal.in l.seruũ quoq;,§.publicè,in 3.col.in 2.q.Bar.in l.pe.§.ad crimen.in 5.col.in fi.vers. quæro procurator.Pet.de Anch.in c.veniens,col.fi.ver.2.que
76 ro,de accus.& Alex.in cons.138.col.fi. vol.6.Vel qñ libellus esset ineptus.Bal.in l.seruũ quoq;, §.publicè, in 3.col.in 2.q.Bar. in l.pen.§.ad crimen,col.5. in fi. ver.quero procurator. Anch.in c.veniens,col.fi.ver.2. quæro,de accus.Alex.cons.138.col.fi. vol.5. Grat.in
77 cons.73.nu.3.uol.1. Vel si iudex esset incõpetens,vt per Doc.in locis proxi. all.& per Bal.in l.1.in 1.col.ĩ fi.& seq.C.qũo & qñ iud.Gram.cons.1.nu.39.& seq.
78 post dec.Vel qñ carceratus esset clericus.Gram. cõs. 1.post decis.nu.24.& cons.ciuili 152.col.1.

79 Declara,quia in istis casibus procurator potest implorare officium iudicis.Gram.cons.ciuil.152.col.4.

80 XVII.Limita,qñ in causa criminali quærit̃ de nullitate sñiæ latæ,quia in tali iudicio põt interuenire procurator.Bal.in l.reos,col.pen.uer. quæro hic.C.de accus.Aret.in c.ueniẽs,col.4.ver.quæro hic.C.de accus. Aret.in §.sequitur,nu.6.Grat.cons.73.nu.3. uol.1.

81 Primò Sublimita id locum hr̃e,qñ exceptio nullitatis,uel alia,quæ non tangit crimen,venire examinanda separatim a crimine,& ad aliũ finem,quàm ad examinationem & decisionem criminis:secus qñ quæstio examinatur separatim a crimine,tñ tendit ad excludẽdum crimen,uel tendit ad decisionẽ criminis,ita Bart. in d.l.pe.in §.ad crimen.col.pen.uer.quæro quid si ista exceptio.Bald.in l.1.in 1.col.in fi.& seq.uer. quæro si procurator.C.qũo & qñ iud.Petr.de Anch.in d.c.ueniens,col.fi.uer.pone de facto.Imo.in d.§.ad crimen, col.19.ver.si autem except.Bal.cons.238.col.2. uers. 2.quæritur,uol.2.

82 Secundò Sublimita,nisi sententia lata excluderet plenam rei defensionem,ut not.Bal.in d.§.publicè,colum.4.uer.iuxta prædicta.

83 XVIII. Limita, nam in causa criminali permissa est appellatio pro eo qui est condemnatus ad mortem, l. non tantum, ff. de appellat. & ponit Soc. in reg. sua 322.qui intelligit, vt etiam procurator possit pro tali appellare.

84 XIX. Limita,qñ procurator in causa criminali, qui non debet admitti,parte non opponẽte, admissus fuit, nam processus valet gestus cũ tali procuratore,vt voluit gl.in verbo,criminalis,in c.1.de iud.lib.6.Spec.in tit.de procu.§.1.ver. sed pone. Io.de Imol.in d.c.1.de iud.Arch.in c.qui generaliter,de procu.in 6.sequit gl. secundum vltimam lect. in d.l. quamuis. C. de adult. Dom.in d.c.1.col.2.in fi.& seq.Arc.5.q.3.c.reos. Rot. in nou.dec.151.& in decis.485.in nou. versi. 2.dixi. Bellam.dec.717.ver.dixi 2.Bal.in l.seruum quoq;.§. publicè,col.5.in fi.ver.modo quæro vtrum processus, vbi dicit communem opin.& in l.2.col.fi.versi.& hoc cognoscitur.C.qui accus.non poss.& in l.reos, col.5. ver.quæro quod si illa exceptio.C.de accus. Bald.in l. licet,col.2.vers.sed quid dices, vbi hoc tenet in procuratore rei,& secus dicit in procuratore actoris,de procur.Ang.in d.§.ad crimen, col.2.ver.sequitur, in text. Cæpoll.caut.250.Oldra.in cons.130.col.penult.uers. sicut est etiam videre,Rom.in cons.215. Et istam dicit * communem opin.Hippol.in §.sequitur,colum.3. Ial.in l.patre furioso,col.5.uersi.11.facit,ff.de his qui sunt sui vel alien.iur.Bald.in c.ex conquestione,uersi. ultimo not.de rest. spol. Fel.in c.meminimus, colum. penul.uersi.ultima conclusio,de accusa.Aret.in l.licèt, in ultima colum.uersic.in 3.autem casu,C.de procur. Maria.in d.c.ueniens,colum.49.cum sequentibus.Bonincontius in tracta.de accus. colum.1. nu.5. Imol.in d.§.ad crimen,col.pen.uersi.2. casu principali.Dec. in l.in ambiguis,§.non est nouum,nu.11.ff.de reg.iur.& in cons.469.in fi.Corset.in sing.in uer.procurator incip.licèt quis.

¶Contrarium tenent Bart.in l.pe.§.ad crimen,in fi. ff.de pub. iud.Cyn.in l.quamuis.C.de adult.Saly. in d. l.quamuis,col.1.in fi.& seq. Fely.in c.sciscitatus, col. 4.uer.similiter glo.de rescr. Bald.in l.ita demum, col. 1.in fi.uer.sed quid dicemus,C.de procu.Alex.ibi,col. 1.Bal.in l. quamuis,colum.1. in fi.C.de adul.Præposi. Alex.in c.si quando,col.fi. 2.q.6.Abb. in c. ueniens, col.1.Ang.in l.quamuis.C.de adult.Io.And.in c.1.de iud.in 6.in nouell.circa fi.Io.de Anan.in d.c.ueniẽs, in fi.uerb.Aret.in l.cum mota.C.de transac.& in c.ueniens,nu.87. ubi hanc dicit magis communem opin. Gomes.in c.1.de iud.lib. 6. ubi dicit istam ueriorem & magis communem opin.

Tenendo quod processus reddatur nullus opposita exceptione.

85 Limita , si opponatur exceptio post conclusionem in causa , & sententia ueniat ferenda pro absolutione rei,ut declarat Rot.in nou.dec.485.Bellam.dec. 717. Bart.in d.§.ad crimen,in final. uerb.qui simpliciter loquitur, quòd opposita exceptio post conclusionem non operatur,& idem uoluit Bart.in l. seruum quoque,§.publicè,in 5.col.in fin.Bald.in l.quamuis, in 1. col.in fin.C.de adult. qui tenet quòd post conclusum in causa non possit opponi ista exceptio, siue ferenda sit sententia absolutoria,siue condẽnatoria.C.de adult. Corsett.in sing.in verbo,procurator.Grat.in cons.71. col. 1.uol.2.

86 Sublimita,quia talis exceptio etiam post conclusionem opponi potest per reum absentem,qui comparuit in causa per procuratorem, quando sententia ueniret ferenda contra ipsum,ut per Bal.in l.reos.col.5. uersi. quæro quid si illa exceptio.C. de accus.

87 XX. Limita , nam socius potest defendere socium

vt viator ibidem maneret, vt in 2. limit.

17 XIIII. Amplia, quia sicut non potest extrahi de domo pro causa ciuili, ita nec pro causa ciuili potest extrahi de ciuitate, vel prouincia. ita Sal. in auth. si verò, col. fi. de adult. & Fel. in c. fi. col. 32. de for. compet.

18 Primò Limita principalẽ conclusionẽ non hře locũ in apotheca, quia in ea põt quis personaliter capi, ſm Pau. de Cast. Alex. & Ias. in d. l. pleriq;, & Paul. de Cast. in d. cons. 211. in 1. par. vide bonũ consiliũ Paul. de Cast. 92. vol. 1. facit q̃ not. Bar. in l. 1. ff. de lib. agnos. in l. 4. §. prætor ait, ff. de dam. infect. vbi citatio facta in apotheca, non dř facta dom. Maria. in tract. cit. in d. 2. q. in 7. specie cit. ad domũ, idẽ in principali cõclusione tenẽt Sal. in cõs. suo inc. cũ quæritur an prohibitus. Corn. in cons. 206. col. 5. vol. 8. & cõs. 203. vol. 1. Pau. de Cast. in l. cætera, §. hoc senatusconsulto, ff. de leg. 1.

¶ Contrarium colligitur ex not. per Paul. de Cast. in cons. 454. vol. 1.

19 Secundò Limita, qñ quis caperet in taberna, & esset ibi velut viator, non animo ibi cõmorãdi, vt not. Ias. in d. l. plerique, col. 2. in 2. limit. Pau. de Cast. in d. cons. 211. vol. 1. Bal. in l. sed & si. ff. de in ius voc. Dec. in l. nemo, ff. de reg. iu. Fel. in c. qm̃, col. 1. de offi. ord.

20 Primò Facit pro hac limit. quod not. Bal. & Flor. in l. 1. §. habitare. ff. de his qui deiec. vel effu. quòd citatio facta in hospitio non censetur facta domi. latè Tiraq. de retract. lignag. §. 9. in gl. 2. nu. 31.

21 Secundò Facit, q̃ not. Bal. in l. ea quę. in fi. C. quomodo & qñ iud. vbi citationes, quæ pro maleficiis fiũt contra forenses in hospitiis, de iure non valent.

22 Tertiò Facit, nam statutum, q̃ bannitus habitãs in ciuitate debeat decapitari, non comprehendit bannitum transeuntem & comedentem in hospitio & postea recedentem. Nell. in tract. de bann. in 1. par. 2. temporis, q. 58. sequitur Hipp. in rub. de probat. nu. 374. ver. & facit etiam.

23 Tertiò Limita, nam in porticu domus põt quis capi. Aug. Alex. Pau. de Cast. & Ias. in d. l. pleriq;. Bal. in l. sed & si. ff. de in ius voc. Imol. in l. cætera, §. hoc senatuscons. ff. de leg. 1. & ibi Alex. & Ias. & q̃ factum in porticu non dicatur factum in domo, tenẽt Bar. Ang. Imol. Paul. de Cast. Alex. & Ias. in d. §. hoc senatusconsulto. Bal. in rubr. ff. sol. matr. col. 1. in fi. Maria. in trac. citatio. in loco alias allegato.

¶ Contrarium tenent Bal. in d. §. hoc senatusconsulto, & Calca. in cons. 70. col. 2. & cons. 73.

24 Quartò Limita, qñ quis esset in ostio domus extra clausuram, quia tunc capi posset. Ang. Alex. & Ias. in d. l. plerique, sentit etiam ibi Pau. de Cast. dum loquitur de porticu. Signor. Homod. in cons. 16. vbi dicit q̃ quis potest capi in limine portæ. Imol. in l. cætera, §. hoc senatusconsulto, ff. de leg. 1.

25 Hinc dicit Bar. in l. 1. §. 1. ff. de cloac. q̃ qñ aliquid fit in ostio intra clausuram domus, dř esse factũ in domo, secus qñ fit extra clausurã ostii, quia tũc nõ dř factum in domo, sequitur Imol. in l. cætera, §. hoc senatusconsulto, ff. de leg. 1. & in l. Gallus, §. ille casus. ff. de lib. & posth. Ias. in d. §. hoc senatuscons. circa fi. & Maria. in tract. citat. in 17. art. in 2. q. in 5. ampliat.

26 Sublimita, nisi aliqua pars corporis, vel aliquod mẽbrum esset inter clausuram. Mar. in tract. citat. in loco citato ex mente Io. Petrucii, & dicit istam opi. æquam & fauorabilem, licèt ipse de ea dubitet.

27 Quintò Limita, qñ quis caperetur in scalis etiam domui affixis, sed extra domum existentibus. ita Ias. in d. l. plerique, in 3. col. per not. per Bal. & alios in l. si ftulam, §. scalis, ff. de serui. vrba. præd.

¶ Contrarium tenet Roman. in d. l. plerique.

28 Sextò Limita, nam quis in domo aliena capi potest. Abb. Ro. Alex. & Ias. in d. l. plerique.

29 Primò Sublimita, vt ibi per Roma. Alex. & Ias. nisi dominus domus prohiberet: licèt Dec. reprobet in l. nemo, ff. de reg. iur. istam sublimitationem.

30 Secundò Sublimita, vt per Ias. in d. l. plerique, nisi esset domus viri, vxoris, vel patris, etiam si filius esset emancipatus: quia tunc ẽt reputaretur propria domus.

31 Septimò Limita, vt ẽt in domo propria possit quis capi, qñ in illa non habitat. Alb. in d. q. 35. in 2. par. statut. Ias. in d. l. pleriq;, col. 3. Maria. in tract. cit. in 17. art. in 2. q. in 3. ampliat. Dec. in reg. l. nemo, in prin. ff. de
32 reg. iur. nam propria domus nõ dř, nisi ea in qua quis inhabitat, vt per Bar. in l. nec in ea. ff. de adult.

33 Octavò Limita, quia põt quis capi in domo propria ad effectum vt acceptet officiũ publicũ, ad quod est designatus, l. ex omnibus. C. de decur. vbi Bart. hoc expresse ponit, & ibi ẽt Io. de Platea, & Aug. & Rom. in l. 4. §. prętor ait, in 1. not. ff. de dam. infect. & Rom. in d. l. plerique, vbi etiam Alex. & Ia. Paris. in tract. synd. char. 28. col. 2. Ferrat. caut. 22.

¶ Contrarium sentit Alber. in d. l. plerique.

34 Nonò Limita in obligato ad factum, ad q̃ præcisè tenetur, quia pro tali obligatione quis põt capi in domo. Bal. in l. ex oĩb. C. de decur. Ias. in 9. fal. in l. pleriq;. & ĩ d. l. stipulationes nõ diuidunt, col. pe. ĩ fi. ff. de verb obl. & in l. si ita stipulatus essem abs te. col. 1. cod. tit.

35 Decimò Limita, stante iuramento, propter quod quis potest etiam in domo capi. Ferrat. caut. 22.

36 XI. Limita in debitore suspecto de fuga, qui etiam in domo capi potest, vt tenet Bal. in lect. antiq. & Ias. in 10. fall. in d. l. pleriq;, & idẽ Ias. in l. 1. ver. sed excipiuntur, col. fi. ff. de fer. & in l. vinum, col. 3. ff. si cert. pet.

37 XII. Limita in cã criminali, in qua põt quis capi ẽt in propria domo, gl. in l. nemo, ff. de reg. iur. gl. in l. sed & si. ff. de in ius voc. & not. Bar. in cons. 169. & in l. ex omnib. C. de decur. lib. 10. in l. cũ ex eo. ff. ad leg. Iul. pecu. Bal. in l. sed & si. in 1. lect. & 2. ff. de in ius voc. Ang. in l. pleriq. cũ leg. seq. Pau. de Cast. in d. l. pleriq;, col. fi. Alex. col. 1. Ias. in 11. fall. Mar. in tract. cita. in loco supradicto, in 5. ampliat. col. 3. Paris. in tract. synd. char. 27. col. 2. Ferrat. caut. 23. Fel. ĩ c. 1. col. 5. de spõs.

38 XIII. Limita, qñ iudex fecisset præceptũ alicui, qui se contineret domi, vt deberet coram se comparere sub certa pœna fisco applicanda, quia tunc spreto mãdato etiam in propria domo ia capi potest. Bar. in d. l. cum eo. ff. ad leg. Iul. pec. Pet. de Anch. & Imol. in c. 1. de pig. vbi Imol. col. 5. Paul. de Cast. & Alex. in l. plerique. Roma. in l. 3. §. prætor ait, ff. de damn. infect. Ang. in §. fi. col. 2. Inst. de act. Cæpoll. caut. 51. Mar. in tracta. cita. ĩ loco proximè allegato. Gomes. in c. 1. nu. 42. & seq. de iud. in 6. Ferrat. caut. 22. licèt dicat, quòd id cum difficultate poterit practicari, & poni remedium contra tale præceptum.

¶ Contrarium voluerunt Rom. in l. satis, ff. de in ius voc. Ias. in l. plerique, & in l. in pecuniariis. C. de procurat. Paris. in tract. synd. chart. 28. col. 2. & allegãt Abb. in c. ad petitionem, de procur. sed in lib. meo Abb. hoc non dicit, vt perpendit Gomes. qui reprobat Ias. in d. c. 1. nu. 42. & seq. de iud. in 6.

39 XIIII. Limita in debito fiscali, quia pro illo potest quis capi etiam in propria domo. Bal. in lect. antiq. & ibi Ias. in d. l. pleriq;, in 12. fall. per tex. in l. sacrilegii, in fi. ff. ad leg. Iul. pecu. allegat ẽt Ias. not. in l. nemo carcerem, de exact. tribut. lib. 68. sed ibi dicitur, quod potest capi, non tamen quòd possit in domo capi, quia hoc ibi nullus dicit, quem viderim.

40 XV. Limita, nisi renunciatum esset dispositioni d. l.

plerique,& ex conuentione actum esset, quod debitor etiam in domo propria capi posset, ita tenet Ias. in d.l. plerique, in 13.fall.ponit Maria. in tract. citat. in 7.art.in 2.q.in 5. Ampliatione, col. 3. & seq.

41 Amplia nam etiam voluit Ias.in loco præalleg. idē esse, si renunciatum sit omni legum auxilio.

¶ Contrarium in hoc vltimo colligitur ex not. per Alex.in cons.37.col.2.vol.2.

42 XVI. Limita, quia ad euitādum periculum mortis, etiam inuitus de domo ruinosa extrahi potest, c.ipsa pietas, §.item si d.io.23.q.4.ibi gl.& ponit Ias.in d.l. plerique,in 14.fall.hanc fallentiam etiam ponit Hipp. in sing.189.& illam gl.ad hoc propositum ponderat Alex.in apost.ad Bal. in l.non tantum, ff. de appel. & Fel.in c.contingit,el 1.col.2.de sent. excomm.. Alex.in l.quamuis,col.1.ff.solut.matr.

43 XVII. Limita in causa syndicatus, in qua potest quis extrahi etiam inuitus de domo propria, Paris.in tract. synd. char.13.in.4.col.

44 XVIII. Limita in eo, qui repertus p officialē extra domum, confugisset postea in domum. quia inde extrahi posset, ita Bal.in rep.l. cunctos populos. C. de summ. Trin.post medium.Hipp.in sing.225. Alex.in cons.24.col.8.vol.2.

¶ Contrarium tenent Bal.Rom. & Ias.in d.l.plerique,in 9.ampliat.Mar.in tract.cita.in loco aliàs allegato,in 5.ampl.col.2.Cassi.in consue.Burg.fol.25. col. 1.& Fel.in c.fi.col.8.in fi.de for.compet.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Crimen rebellionis, seu læsæ maiestatis, an sententiam requirat.

NON sine controuersia disputāt Doc. illā quæstionē, an in crimine rebellionis, vel læsæ maiestatis requiratē snia. In qua quidē conclusione hanc distinctionē adhibendam esse existimo, nam si loquimur de iure ciuili antiquo ante dispositionem extrauagan.qm̄
1 nuper, in tit.qui sint rebell.& in c.cum secundum, de hæret.in 6.certè hoc iure attento videtur requiri sententia condemnatoria, per tex.in l.quæsitum, in princ.ibi, qm̄ ante damnationem dominus est, ff. qui & à quib. & per tex.in l.amissione, §.qui deficiunt, ibi, quos senatus hostes iudicauit, ff. de capit.diminut.& ita firmat Bar.in l.Imperator, ff.de iur. fis. & in l.si debitor, ff. quæ in fraud.cred.& in l.post contractum, col.3.ver.secundum tempus, ff. de donat. Ang. in tract. malef. in verbo, che hai tradito, nu.16.Soc.cons.22.col.3. vers. tertio probatur, vol.1.Card.cons.120.col.1.in fi.ver.
* item ēt & istam * dicit magis cōem opi.incertus auth. in tract. de crimine læsæ maiest. col. 3. & idem tenet Paul.de Cast.in cons.212.in fi.vol.2.Bal.in cons.96. ver.secundò est videndum, vol.3.& in l.1.§.qui deficiunt, in 1.not.ff.de capit.dimin.Cuma.in cons. 171. Alex.in cons.95.in princ.vol.7.Dec.in c.sanè, el 2.in 4.not.de offic.deleg.Calcan.cons.51.col.3.ver. ad tollendum, & cons.66.col.1.in fi. ver. sed ad tollendum. Gram.dec.105.nu.62.ver.maximè dubium.

2 Pro qua opinione facit, nā rebellis etiam q ipso iure amittat ea, quæ sunt iur. ciuilis, tamen antequam sit condemnatus si vtatur iurisdictione, valent gesta per eum, quia remanet potestas regia, quæ est iuris gentiū, in cuius locum successit iurisdictio, per tex.in l.Barbarius, ff.de offi.Prætor. & ita cōcludit Bar.in extrauag. qm̄ nuper, in uerbo, rebellādum, circa mediū, in tit.qui sint rebelles.& Alex.in cons.13.col.2.vol.6.

¶ Contrarium verò tenuit Dyn. & quidem alii, vt colligi potest ex not. in d.tractat.incert.auth. de crim. læsæ maiest. col.1.

3 Declara, quia ista dubitatio videtur hodie sublata ex dispositione c.cum secundum, de hæret.in 6.& extrauag.quoniam nuper, in titulo, qui sint rebell.quæ tollit difficultatem, quod in crimine rebellionis non requiratur sententia condemnatoria.

4 Hinc dubitant Doct. an stante dispositione dictæ extrauag. qm̄ nuper, in tali crimine, si non requiritur snia condēnatoria, requiratur saltē snia declaratoria: Et q requiratur declaratoria, voluit Arch.in c. felicis, col.3.super ver. infamis, & ibi Io. And.col.1.& seq. ver.infamis, & Domi.col.2.de pœnis, in 6.Io. And.in c.2.col.1.in fi.ver. sed antequam sit renunciatum, de præscr.in 6.Ias.in cons.21.col.3.ver.4.obiectū est, vol.3.Cuman.in cons.171.Alex.cons.95.col.1.vol.6. & cons.103.col.pen.uol.1.Paul.de Cast.in cōs.212. in fi.uol.2.Dec.in c.sane, in 4.not.de off.deleg.Bert. cons.77.nu.4.& seq.uol.1.in antiq.Calca.cōs.66.col. 1.Capic.dec.162.in 4.difficu.Paris.cōs.1.nu.23.uol. 1.Corn.in cons.104.uol.1.Gram.dec.15.& dec.105. nu.56.Paris.cons.101.nu.117.vol.1.

5 Ratio autem prædictæ conclus. vr̄ esse, quia etiam in pœnis, quæ ipso iure inferuntur, requiritur sententia declaratoria, ut est tex.in c.cum secundum, de hæret.in 6.prout dicitur in seq.conclus.

¶ Contrarium, q̄ēt in tali crimine non requiratur declaratoria, uoluit Bar.in d.extrauag. qm̄ nuper. col. 1.in fi.ver.circa secundum. Anch. in cons.277.col.1. in princ.ver.pro hoc optimè.Cor.in cōs.91.col.2.uol. 1.& cons.96.col.1.uer.tū his non obstantibus, vol.4. & cons.312.col.pe.ver.& propterea dicit Bar.uol.1. Soc.cons.22.col.3.ver.2.principaliter,& ver.3.probatur, & uer.4.hoc probatur, uol.1.Dec. cons.544. nu.4.uer.etiamsi non sit condemnatus.Ruin. cons.2. col.fi.uer.nec obstat, & cons.fi.nu.4.uol.5.Paris.cons. 1.nu.40.uer.& comprobatur, uol.1.

* Tenendo primam opin.magis * communem

6 PRIMÒ Limita in rebellione notoria facti permanentis, in qua non requiritur declaratoria, ita declarant Cor.in d.cons.91.uol.1.Soc.in cons.22.col.3.in fi.& seq.uol.1.Gram.dec. 105.nu.13.& seq.& Galcan.in cons.52.nu.8.& cons.58.col.1.

7 SECVNDÒ Limita, si sit inchoatus processus, nam tunc gesta ualent, licèt sententia non fuerit lata, ut per Bar.in tract.de Tyran.col.pe.uer.11.quæro.& dicetur in conclus.seq.in 3.limit.

8 TERTIÒ Limita.& declara, ut quo ad utile dominium tam in crimine rebellionis, quam in crimine læsæ maiest.quis sit ipso iure priuatus, sed quo ad auocandam possessionem est necessaria snia, ita Bart. & Ang.& Rom.in l.cōmissa, ff.de publ.Anc.in c. cum secundum, col.1.de hæret.in 6.Gram.dec.105.nu.55.& seq.post Isern.in c.1.§.callidis, de prohib.feud. alien. et idem uoluit Alex.in cons.103.nu. 23.uol.1. Ias.in cons.21.col.pen. uol.3.& hoc idem uoluit Igneus in l.necessarius, §.non aliàs, num. 52. ff.ad Syllan. quem refert et sequitur Gigas in tract.de pœn.commutt.crimen læsæ maiest.c.25.

9 Hinc est ut in feudo requiratur declaratoria snia post commissam rebellionem per uasallum, ut uoluit Alex.in cons. 103.col.pe.et fi.uol.1.Curt.in tract.feu. in 4.par.col.76.Affl.super const.fol.225.col.2.Capic. dec.162.uer.et donec saratur, nu.15.Gram. dec. 15.nu.10.et dec.105.nu.59, et seq.

10 Ratio est, nā uasallus propter culpam non priuatur feudo, nisi per sniam, prout dicit Alex.cons.30. uol.6. Paris.in cons.101.nu.115.uol. 1. nisi in certis casibus traditis per Bal.in c.1.§.callidis, de prohib.feu.alie. per Feder.et Alex.in cons.92.col.4.in fi.et seq. uol.6.

CON-

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Declaratoria requiritur in pœnis, quæ ipso iure inferuntur.

1 EX Præcedenti cõclusione colligitur illa iuris propositio, q; ẽt in pœnis, quæ ipso iure inferuntur, declaratoria sñia pro illius executione requiritur. tex. est in c. cum secundum, de hæret. in 6. & ibi Arch. circa fi. uer. confiscationis, & Io. Andr. ibi in col. fi. uersi. promulgata. Io. An. in c. 1. col. fi. ver. & sufficit iudicẽ pronunciasse, de homic. in 6. & ibi Dom. in §. fi. col. 3. ver. sufficit iudicem. hoc idẽ tenent Bal. in c. 1. ver. itẽ nota. de feud. sine culp. non amitt. & in auth. qui semel, col. 1. ver. si autem ex sola contumacia. C. quomodo, & quando iud. Maria. in c. Iudæi, de Iud. Bal. in l. quæ sub conditione. §. fi. uer. vel dic 2. ff. de cond. inst. in c. 1. §. uel si cum filia. uer. quæris hic gl. quib. mod. feud. amitt. Anch. in d. c. cum secundum, col. 1. in fi. in 2. not. de hæret. in 6. & ibi Dom. in §. confiscationis. in 2. not. & ibi Franc. in 2. not. Anch. in cle. 1. in 6. no. de pœn. & in c. cupientes. §. q; si per 20. col. 2. uer. itẽ collige ex hac gl. de elec. lib. 6. Arch. in c. felicis, col. 3. uer. vel dicere possumus, de pœn. Ang. in auth. de incest. nup. col. 1. in fi. vers. sed antequam sit pronunciatum, de præscr. in 6. & ibi Dom. col. 1. uer. quæro an in apprehensione. Abb. in c. peruenit, col. 1. in fi. ver. sed circa prædicta, de app. & ibi Fran. col. 2. uersi. si uerò factum. Car. consi. 74. col. 1. uer. pro hoc est ratio. Bal. in l. iubemus, col. pen. in fi. uer. adde tamen. C. de sacr. eccl. Fel. in c. Rodulphus, col. 25. uer. declaratoria, de rescr. Dom. in c. 1. §. fi. col. 3. uer. & sufficit, de homi. in 6. Bal. in auth. hoc amplius, col. 1. uer. quæro utrũ hæres. C. de fideic. Dom. ĩ c. 2. cn. fi. uer. ex isto dicto. Bar. de confess. in 6. Alex. in apost. ad Bart. in l. imperator. ff. de iur. fi. Fel. in c. præterea, col. 1. uer. quib. adde Bal. de spon. Dec. in c. cũ nõ ab homine, col. fi. uer. 3. cõclusio est, & ibi Fel. col. 4. uer. sed ex omnibus dictis doc. hic. de iud. Lapus alleg. 127. circa fi. uer. sed circa prædicta. Barb. in c. ex parte, col. 3. uer. nota q; vasallo alienãte, de feu. Cur. in trac. feu. in 4. par. nu. 76. uer. istud est magnum dictum, & col. seq. uer. cõstat ergo ex prædictis. Ias. in l. si quis iniquum. §. q; aũt, col. 1. uer. in cõtrarium moueo difficultatẽ. ff. q; quisq; iur. Card. cõs. 127. col. 1. uer. si fortur senior. Abb. in c. uerum, col. fi. uer. hanc opi. de fo. compe. & in consi. 68. uol. 2. Bert. consi. 217. col. pe. uersi. præterea supposito, uol. 3. in nou. Dec. Neap. 112. nu. 2. in nou. & dec. 121. nu. 24. in nou. Alex. in consi. 124. in prin. vol. 1. uer. plus dicit ibi Bal. uol. 1. Ant. de But. in consi. 22. col. 1. uer. ex quo concludo. Rom. consi. 211. col. fi. uer. 2. moueor. Io. And. in c. cũ qui, col. 1. in fi. uer. eo ipso. de præb. lib. 6. Fran. in c. fi. col. pe. de confess. in 6. Ruin. consi. 85. col. 3. uer. si uerò non sit manifestum, uol. 4. Fel. in c. 1. col. 13. uer. non obstat ẽt, de const. Ang. in l. interdum. §. si tibi. ff. qui pot. in pig. habe. uer. 3. not. Car. in c. extirpandæ, col. pe. in fi. uer. & ult. de præb. Ale. in consi. 103. col. fi. ver. & generaliter, uol. 1. Gramm. in consi. 105. nu. 60. uer. maximè cum, & consi. ciu. 47. col. 1. & seq. Ripa, in c. sæpe. nu. 100. de rest. spol.

¶ Contrarium sentit Dom. in consi. 146. col. fi. ver. præterea non est verum.

Amplia primam opin. ut non solum in hoc casu requiratur declaratoria, sed ẽt citatio ad ualiditatem ipsius declaratoriæ est necessaria, prout not. gl. in clem. 2. de pœnis, & in clem. præsenti, in uer. constiterit. de censibus. & tradit Fel. in c. cum non ab homine, col. 6. de iud. Dec. qui dicit communem *opi. in c. reprehẽsibilis, col. 2. ver. sed ista conclusio. de appell. quam ẽt dicit communem Ripa, in l. is cui bonis. nu. 27. uersic. hanc solutionem. ff. de uerb. obl.

2 PRIMÒ Limita, nisi factum esset notoriũ, quia tunc in pœnis, quæ ipso iure inferuntur, non requiritur sñia declaratoria. ita Dom. in c. cum secundum, in §. confiscationis. ĩ 2. not. et ibi Frã. et in 2. no. de hær. in 6. quã quidẽ opin. sequuntur Abb. in c. cum non ab hoĩe, col. 7. ver. sed certè si subtiliter. de iud. Fel. in c. Rodulphus, col. 2. ver. limita 1. de rescr. & in c. cũ non ab hoĩe, col. antep. uer. limita 1. de iud. & in c. 1. col. 13. uer. & huc est, de const. & in c. 2. col. 1. in fi. ver. quod dictum est. de spons. Abb. in c. præsenti, de cens. & in c. cum Vintoniensis, col. fi. de electio. Fran. in c. proposuit. col. 1. uer. ult. not. de appell. Calca. consi. 66. col. 1. uersi. voluerunt tamẽ aliqui. Ang. in trac. malef. in uerbo, q; dominus iudex uidens, nu. 36. Dec. in c. cum non ab homine, col. fi. uer. 3. conclu. de iud. & in c. peruenit, col. fi. uer. 2. hoc quod dictum, de appel. ubi declarat Hippo. in rubr. de probat. col. 44. uer. item ultra; & in pract. prædicta, in §. aggredior, nu. 215. uer. non omitto tamen unum. Rebuff. in concor. fol. 225. col. 2. sub rub. de publi. concu. Dec. Neap. 121. nu. 25. uer. & licèt in no. Dec. in l. fi. nu. 16. uer. & in tali casu. ff. si cer. pet. Paris. consi. 50. col. 6. uer. dicit insuper, nu. 51. uol. 1. Gozad. cons. 1. col. 7. uer. faciunt notata per Doct. Rui. in cons. 181. nu. 10. uer. quando autem est notorium, uol. 1. Ant. de Butr. in c. peruenit, uer. nota q; in imponenda, de appell. Paris. cons. 1. num. 39. uer. iuuari possunt, colum. 1.

3 Amplia idem esse, si de facto sit publica uox & fama, ut per Ang. in l. inter. §. si ubi, in 3. not. ff. qui pot. in pign. habeantur.

¶ Contrarium, q; ẽt in notorio requiratur sententia, uoluit Fel. in c. euidentia, uer. & aduerte, de accusa. & in c. inquisitionis, col. 2. cod. tit. uer. & unde Bal.

4 Concorda, quia ista ultima opi. procedit, quando non infertur pœna ipso iure, quia tunc ẽt in notoriis requiritur sñia. & ita procedunt notata per Fel. in locis præallega. & quod not. Bar. & Imol. in l. is cui bonis. ff. de uerb. obl. dum loquuntur de excussione notoria, ut puta, quia sit ex actis uerificatum debitorem, nõ esse soluendo, & ita procedit quod not. Bar. in l. emptorem. ff. de actio. empt. & ita intelligo opin. incerti Authoris in tract. sui de crim. læsæ maiest. num. 22. uers. ex quibus etiam.

5 PRIMÒ Sublimita primam opinionem communẽ habere locum in notorio omnibus patenti, & inexcusabili, ut dicit Dec. in c. peruenit, col. fi. de appellatio. & ibi Fran. col. 2. uer. & hoc quando, & Dec. in l. fi. num. 16. ff. si certum pet. secus autem quando allegatur aliquid simpliciter esse notorium, quia multa allegantur tanquam notoria quæ non sunt, & ita dicunt Doct. allega. in proxima limitatione.

6 SECVNDÒ Sublimita, nã licet super notorio facti respectu ipsius facti non sit ferenda sentẽtia declaratoria, tamen ferenda est super declaratione notorietatis, ita Dec. in d. c. peruenit, colum. fi. ut si. uer. & hoc bene procedit, de iud. & in l. fi. nu. 16. ff. si cert. pet. allegat ad hoc not. per Bal. & Sal. in l. ea quidem. C. de accusa. & & Are. in consi. 163. colum. 3.

7 SECVNDÒ Limita principaliter, nam in notorio dato q; sñia debeat præcedere executionem, tamen executio facta, non præcedente declaratoria non irritatur, si contingat postea probari ueritatem notorii. ita Bal. in c. 1. de feud. sine culp. non amitten. uersi. sed

sine

sine aliqua declaratione. Alex. in cons. 6. uer. plus dicit Bal. uol. 3. Ias. in consi. 21. col. 3. uer. 2. respondetur, vol. 3. Rui. consi. 181. col. 3. uer. præterea ēt. uol. 1. & cons 2. col. fi. uer. præterea in casibus, uol. 5. & consi. 4. col. fi. uer. postremò non obstat. eo. uol. Cassan. in consuet. Burg. fol. 129. uer. aduerte tamen.

¶ Contrarium tenet Rui. consi. 153. col. fi. uersi. & quamuis hanc esse cōmunem opi. uol. 1. & consi. 50. col. 3. in fi. ver. & istud etiam negat, uol. 1.

8 Concorda, ut procedat prima opinio facto non existente dubio, secus quando factum poterat esse dubiū. ita concordat Rui. cons. 57. col. 1. uer. & quamuis concordat. uol. 4. & cons. 2. col. fi. uer. & hoc dictū. vol. 5.

9 Tertiò Limita, vt conclusio habeat locum, quando agitur de nouo processu inchoando, secus uerò qñ de inchoato processu perficiendo, quia in tali casu nō est necessaria declaratoria. ita Io. An. in add. ad Spec. rubrica de appell. in 4. lib. in uer. ea prædictis quæ in tur. Dom. in c. cum secundum, in §. confiscationis ci- 2. not. & Fran. ibi in 2. not. de hære. in 6. Fel. in c. in cum non ab homine, col. antepe. uer. limita 2. de iud. in c. Rodulphus, col. 28. uer. limita hoc, de resc. & in c. 2. col. 2. in fi. ubi remissiue. de spon. Frā. in c. ex ratione, col. 18. in fi. uers. sed dubitatur. de appell. & ibi Imol. col. pe. uer. sed aduerte. Lap. alleg. 127. col. fi. uer. & facit ad hoc. Præpos. in c. ea ratione, nu. 33. uer. sed punctus est, de appell.

10 Qvartò Limita respectu fructuum, quia is qui pœnam incurrit ipso iure ēt ante declarationē non facit fructus suos, sed sunt ipsius fisci, prout no. gl. in uer. imminere, in fi. in auth. de ince. nu. & ibi Ang. col. 1. in fi. uer. in eadem gl. Dom. in c. felicis. col. 2. uer. & si dicas. de pœn. in 6. Maria. in c. Iudæi, de iud. Iac. de Beluis. in auth. de incest. nup. col. 2. uer. quæritur tertio. Felyn. in c. Rodulphus, col. 28. uer. limita tertio, de rescr. Bal. in l. Margarita, in uerbo, priuatio, el 1. Barba. cōs. 70. col. 19. uer. faciat tex. uol. 4. inter. auth. in trac. de crim. læs. maiest. nu. 7. uer. aduerte quòd illa lex.

11 Qvintò Limita respectu effectuum executiuorū, qui non requirunt aliquod iudicis ministerium, vt per Bal. in l. quæ sub conditione. §. fi. uer. uel dic 2. de cōd. instit. Dom. in d. c. felicis, col. 2. uer. dñs Ioan. de Imol. dicit Fel. in c. Rodulphus, col. 29. uer. limita quarto, de resc. & in c. cū non ab homine, col. antep. uer. limita 3. Dec. consi. 145. col. fi. uersi. non obstat, quòd licèt.

12 Sextò Limita, quando lex vel statutum induceret pœnam ipso iure, quia tunc non requiritur iudicis ministerium, nec per consequens sententia declaratoria. secundum Bal. in l. 1. col. 1. uer. ibi informis. C. de secū. nup. Bar. in l. 1. col. 1. uer. 2. uidendum est, de his qui not. infam. & clarius hoc uoluit Ias. in cons. 21. col. 3. uer. ad hoc respondetur, uolum. 3.

13 Amplia etiam quando pęna incurritur ipso facto, ut dicit Dom. in c. ubi periculum, §. præterea. uer. nota quòd quando. de elect. in 6. sequitur Fel. in c. præterea, col. 1. in fi. uer. & quod dictum est, de spons.

14 ¶ Contrarium, qp ēt qñ delictū est ipso iure, & ipso facto requiratur declaratoria, uoluit Dom. in c. 1. col. 6. uer. sed contra id quod diai. de homic. in 6. Io. An. ibi col. 5. uer. & eodem modo, licèt supradicti Doct. loquantur quando alternatiuè dictum fuit ipso iure, uel ipso facto. & ita ēt loquitur Bertr. cons. 217. col. pe. uer. præterea supposito, in nou. uol. 3. Et quando dictum est ipso facto, ut dicit Bal. in c. 1. col. 1. iuncta additione sua in uer. sed nūquid lex. in titulo hic finitur lex Corrad. & sequitur Hipp. in rub. ff. ad leg. Cor. de fals. col. 6. uer. & ad prædicta accedat. & sentit Fel. in c. cū non ab hoie, col. pe. uer. limita 4. de iud. dū impugnat dictū Dom. i c. ubi periculū. §. ptere, de elec. i 6.

15 Septimò Limita, quando per legē tolleretur processus, quia tunc sententia declaratoria non requiritur, ut no. Ias. cons. 21. col. 3. uer. 3. respondetur.

16 Octatò Limita, quando lex vel statutū vteretur dictione, omnino, quia declaratoria tūc non requiritur, vt per gl. prag. sanct. fol. 170. col. 4. aliàs sub rubica de concub. in uerbo, pios.

17 Nonò Limita, uam non requiritur declaratoria, quando executio est facienda circa personam, vt quia posset esse periculum in mora: secus uerò; quando executio est facienda circa res ipsas. & ita conclusio procedit, & ita declarat Ruin. consi. 2. col. fi. uer. non obstat, quòd fieri non possit. & consi. 4. col. fi. uol. 5.

¶ Contrarium colligitur ex dictis per Calc. consi. 51. col. 3. uer. ad tollendum ergo. vbi concludit, quòd quando pœna respicit bona, & res ipsas, non requiritur sententia: secus uerò quando respicit personam. & idem uoluit in cons. 66. col. 1. uer. ad tollendum.

18 X. Limita, in principe habēte iura imperii, qui pōt sine processu, uel sñia declaratoria manu regia pcedere & auferre castra, & bona subdito ob rebellionē cōmissam, ut tenet Soc. cons. 4. nu. 23. uer. ex alio ēt, uol. 3. & Paris. cons. 1. nu. 39. ver. et suaderi possunt, uol. 1.

19 Nota, quia in criminibus à lege ipso iure inductis non satis est, ut quis delictum cogitauerit uel attētauerit, cū requirat illius consummatio ac perfectio, prout not. in c. perpetuo. de elec. in 6. iuncto c. cū in cūctis, §. fi. eo. n. Io. And. in c. odia, de reg. iur. in Mercur. Bal. in l. si quis non dicam rapere. C. de epis. & cle. Rom. in cons. 427. Ias. in l. auunculo, col. 2. ff. de cond. fur. caus. Franc. Nicout. in rubr. C. de eden. nu. 54. & seq.

20 Limita istud in crimine læsę maiestatis, in quo sola cogitatio cū voluntate satis est ad pęnę impositionem, vt per Gigant. in trac. de crimine læsę maie. c. 66.

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Fiscus an in pœnis restituatur in integrum.

1 Dvbivm est, an in pœnis fiscus restituatur in integrum, ut puta qō iudex pp delictum imposuit pęnam minorem, cum deberet imponere maiorem. & Bal. in l. quid ergo. §. pœna grauior. in 1. lect. col. fin. uer. sed quid si iudex condēnauit. ff. de his qui not. infam. sentit, qp in hoc casu fiscus restituatur. & idē tenet Ang. in d. l. quid ergo. §. quamuis, in 2. col. & idem tenuit Amad. de Castell. in trac. synd. nu. 236. referr, & sequitur Ferrat. caut. 14. col. 2. in fi. Afft. super cōst. fol. 244. aliàs sub rubr. de rest. minor. nu. 7.

2 Pro qua opi. est bonus tex. in l. generaliter intelligēdo, in l. 1. C. de sent. contr. fiscū lat. retrac. li. 10. Immo ille uř propriè loq in causa criminali, ponderando uerbum causas, vt ibi not. Rebuff. in prin. & idem sentiunt Doct. post gl. in l. Imperatores. ff. de re iud. qui tenent, qp fisco contra sñiam competit restitutio. & ita ēt dicit Pau. de Cast. in l. res publica. C. ex quib. caus. maior. & ita de consuetudine seruari dicit Guid. Pap. q. 302.

Et tenendo istam partē, ad tex. in l. auxilium. ff. de minor. ubi uř contrarium probari: Responderi potest, 3 qp tex. loquitur de restitutione, quam minor prętenderet, vt aliqs subiiceretur pęnæ pro crimine. & ita illum tex. declarans ibi Doct. oēs, & hoc ēt ex natura tituli deprehenditur. non aūt tex. ille intēdit determinare, utrum fisco competat restitutio in pęnis, quando per sententiam quis fuit condēnnatus in pęna minori.

4 ¶ Con-

4 ¶ Contrariũ, ꝙ in pęnis fisco non detur restitutio in integrum, tenuit Bal. in add. Spe. in tit. de accus. sup rubr. Cremen. in sing. 22. Alex. in apost. ad Bar. in d. l. auxilium. ff. de minor. And. de Iser. & Matth. de Affl. super const. Regni, in ti. de in integ. rest. mul. fol. 246. col. 1. idem sentit Ang. in l. fi. ff. si quis testa. lib. esse ius sus fuerit. refert & sequitur Fely. in c. vigilanti, col. 2. in 4. limit. de prescr. And. de Iser. super const. Regn. inci. obscuritatem. aliàs fol. 86. col. 4. & seq.

5 Pro qua opi. facit, nã Pet. & Cy. in l. respublica. C. ex quib. caus. maio. in 1. q. tenẽt generaliter, ꝙ fiscus non restituatur, quia hoc nulla lege cauetur. & ibi idẽ tenet Alb. col. 2. & Io. Fab. & hanc opinionem sequendam esse arbitror tanquam veriorem, & æquiorem.

CONCLVSIO XIIII.

ARGVMENTVM.

Fiscus in causa criminali, an a sententia contra ipsum lata possit appellare.

1 NON credo posse probabiliter dubitari, quin fiscus in causa criminali a sñia contra se lata possit appellare, cum hoc nulla lege prohibitum reperiatur.

2 PRIMÒ Pro ista opi. facit, nã fiscus appellat a sñia lata pro libertate, quæ causa libertatis, quam sit fauorabilis nemo est, qui ignoret. & ꝙ à sententia lata pro libertate appellet, est tex. in l. ittud. la 2. de appell.

3 SECVNDÒ Facit, quia fiscus ẽt in causa criminali habet speciale priuilegium irritandi sententias, contra se latas, ut est tex. in d. l. 1. C. de sen. contr. fisc. lat. retra. Ergo nec debet deficere in hoc casu ipsi fisco remedium ordinarium ipsius appellationis.

4 Et ꝙ fiscus in hoc casu possit appellare tenet Gram. dec. 14. nu. 2. licèt in fi. dicat quòd ex formã rituum regni prohibeatur appellatio: tamen quando non est cõtrarius ritus, non prohibetur appellatio.

5 Nec cõtra hoc facit, ꝙ simplex promotor criminis nõ appellet, ut no. Ro. in anti. dec. 306. per not. p Inn. in c. cũ clamor, de test. quia fiscus nõ est simplex ꝓmotor criminis, sed ille est, ad quẽ principaliter spectat, ꝙ delicta puniantẽ. l. ita vulneratus. ff. ad le. Aquil. & quorũ punitio cõmodũ fisco affert respectu pęnæ, quæ fiscn applicatur, per not. per Bar. in l. 1. ff. de sepul. viol. per gl. Bar. & cõiter alios in rubr. C. de iur. fisc. lib. 10.

6 Hinc dubitant Doct. an promotor criminis appellet, in quo articulo, licèt Inn. in c. cum clamor. in 1. opin. teneat promotorem criminis nõ posse appellare, quia sua non interest, ẽt idem tenent ibi Doct. in 2. col. in 1. opi. & hoc idem uoluit Rota in d. dec. 306. in antiq.

¶ Contrarium tñ tenet Inn. in d. c. cum clamor. in 2. opi. & in c. olim. de accus. in fi. & ibi Host. circa fi.

7 Concorda has cõtrarias opiniones, quia distinguẽdi sunt aliqui casus, nã aut promotor criminis est deputatus iudice, cum alio modo sua non intersit, & tũc talis non appellat. & ita procedit quod not. per Inn. in
8 c. cum clamor. in 1. opi. sua, de test. Aut loquimur in promotore, qui pro suo interesse instigat, uel quia est deputatus a collegio suo, uel a sociis, & iste poterit appellare, & ita procedat 2. opi. Inn. in d. c. cum clamor, & idem tenet Inno. in c. olim, de accus. Ista distinctio colligitur ex dictis per Host. in d. c. cum clamor, col.
9 3. qui dicit primam opin. in qua dicebatur posse promotorem examinare testes, etiam post publicationẽ, & non posse appellare, procedere in promotore dato a iudice. Secundam uerò opi. ꝙ promotor non posset examinare post publicationem, & posse appellare, procedere in eo promotore, qui instigat pro suo interesse, uel qui fuerat ad hoc a sociis deputatus, uel a suo collegio. & cum illa distinctione transit ibi ẽt Io. An. col. pen. Ant. de But. col. 1. & seq. & ibi etiam Pet. de Anc. Abb. col. pe. & seq. & ibi Imol. col. 1. & Ioan. Andr. & Car. & Pet. de Anch. in d. c. olim, de accu. dum se remittunt ad no. in d. c. cum clamor. & idem tenet Imol. expressè, in d. c. cum olim, circa fi. de accusa.

10 Limita primã partẽ, in qua dr̃ promotorẽ deputatũ a iudice, vel a superiore, non appellare, nõ procedere, qñ appellaret noĩe superioris eũ deputãtis, quia sic appellando taliter deputatus, ualidè appellat ita Inn. d. c. cum clamor, & ibi Host. in fi. col. Ant. de But. col. 1. & Abb. col. 2. de test. Io. An. in d. c. olim, de accus.

CONCLVSIO XV.

ARGVMENTVM.

Promittens aliquem repræsentare, toties, quoties, an liberetur facta bina repræsentatiõne.

1 QVOTIDIE dubitari contingit, an promittens repræsentare aliquem, toties, quoties, liberetur facta bina repræsentatione. & Ang. in l. si finita, in princ. ver. qui ergo promisit. ff. de dam. insect. tenet ꝙ liberetur ad infinitatem euitandam, & in l. a. §. qui exhibẽdi, col. 2. uer. & credo eius opi. ff. de custod. & exhib. reor. & in l. oratione. ff. de feriis. & ĩ l. ueluti. §. hęc vox. §. de eden. Alex. in d. l. si finita, col. 1. uer. & per hoc infert Rom. consi. 15. circa fi. uer. quoad partẽ. & in rep. rubr. de arb. col. 13. uers. ꝙ autem si compromissum. Hippol. in practica, §. qñ. nu. 12. uer. & idem ẽt est.

2 Pro qua opinione facit, quod no. Spe. in tit. de arb. in §. sequitur. uer. ꝙ si dictũ fuit in compromisso. ubi tenuit, ꝙ si in compromisso dictum fuerit, ut pęna exigatur toties, quoties fuerit contrauentum, non tñ exigi poterit ultra binam vicem. sequitur Bald. in l. si duo. §. semel. ff. de arb. uers. sed quid operabuntur. Ias. cõsi. 30. uers. quartò adduco, col. 1. uol. 1.

3 ¶ Contrariũ tenuit in principali conclusione Ro. in d. l. si finita. ff. de dam. infect. nu. 5. uer. ex his ẽt infero. col. 1. in fi. & ibi Imol. colum. 1. uers. & per hoc ipse infert. Alex. consi. 145. uol. 1. ver. sed hoc non obstan-
* te, uol. 2. Ias. qui hinc dicit magis cõem * opi. in l. duobus. §. si ei qui, nu. 19. uer. 2. intellige. ff. de iureiu. & ibi ẽt hanc opin. tenet Pau. de Cast. & idẽ tenent Nell. in trac. bann. in 1. par. 2. temp. q. 15. Hipp. in rub. de fideiuss. col. 23. uer. & ideo dixit D. Alex. & col. 31. uer. vltra prædicta quæro. & in l. unius. §. cognitiorum, col. 8. uer. & dixit. ff. de quæst. Alex. in l. 2. ff. de quæst. Alc. in l. 2. §. in fideiussione, col. 2. ver. & ideo reprehenditur. ff. qui satisd. cog. Affl. super cõst. fol. 214. in rub. de his qui post citat. se abscn. nu. 4. uer. sed dubium facitur. Guid. Pap. consi. 65. nu. 29. Tiraq. de retrac. conuent. §. 1. in gl. 2. nu. 18. uer. nec id quidem mirum. ubi plures allegat. Boer. dec. 131. nu. 10. & plurib. seq.

4 Pro qua opin. facit, quod not. Alex. in l. qui bona. §. fi. ff. de dam. infect. col. 1. uer. sed magis placet. vbi tenet, quòd clausula toties, quoties, est apta importare infinitatem, & idem tenet Rebuff. in pract. in tit. de dispensat. ratio. ætat. in uet. quoties sibi placuerit.

* Tenendo hanc vltimam opinionem magis * cõem
5 Amplia illã procedere, ẽtsi capto reo, fideiussor corã iudice protestetẽ, se nolle amplius teneri ex sua possessione, ex quo hẽt reũ pro præsentato, prout uoluit Ang. in l. 2. §. 1. col. 2. uer. & credo. ff. de custod. reor.

6 PRIMÒ Limita quãdo dictum esset semel & rursus uel semel & iterum, nam tunc per binam vicem intelligeretur promittẽs liberatus, Bal. in c. sua. in fi. de appe.

Imol.

Imol.in l.si finita,colum.1.ff.de dam.infec.Boer. dec. 131.Hippol.in rubr.de fideiuss.nu.138.

7 SECVNDÒ Limita,si dictum sit pluries,uel plurib. vicibus,quia ẽt facta bina repræsentatione quis libe-raretur. ita Bal.in c.fi.col.pen.uer.dubitatur, de con-suc.Natta in clem.sæpe,in prin.col.64. uer. quid autẽ si dictum fuerit,de verb.signif.

8 TERTIÒ Limita,si dictũ sit pluries,& plurier,quia tunc pp illam dictionẽ,pluries,geminatam tenetur fi-deiussor per quatuor vices repræsentare. Natt.in loco supra allegato,vbi loquit in prorogatione cõpromissi.

9 QVARTÒ Limita,si dictum sit semel, & pluribus vicibus, quia etiam ista uerba non nisi binam vicem importani,ut per Lanfran.in trac.de arb.in 1. parte, nu.49.in uerbo,prorogatio.

10 QVINTÒ Limita,quia promittens repræsentare to ties quoties,sequuta sriã liberatur.ita tenet Bal.i l.qui crimen.in 3.q.C.qui accus.nõ poss. Ang.in l. quod si nolit.§.si quid ita.ff.de ædilit. edict. Affl. super const. fol.214.aliàs sub rub.de iis,q post cita.se absen.nu. 4.

¶Contrariam opi.sequuntur Bar. in l.si quis reũ, col. 1.uer.causa hanc.l.ff.de custod.& exhib.reor.Ro. in l.Græcè §.& post ff.de fideiuss.Alex.in l.2.§.in fide iussorem,nu.4.uer.puto quod in terminis, & ibi Ias. nu.9.ver.2.limita.ff.qui satisd.cog.

CONCLVSIO XVI.

ARGVMENTVM.

Pœna quando fisco,& quando parti dicatur applicata.

1 REGVLA ponitur in l.post legatum.§.amittere.ff. de his quib.vt indi.quòd cõmodũ,quod alicui au fertur in pœnam,ampliatur illi, cuius causa commo-dum aufertur.c.si quis in atrio,& c.sacrilegium.17.q. 4.& c.si quis rapuerit.& ibi gl.in ver.in quo.27.q.1. l.si legatarius.C.de lega.l.cũ emãcipati.§. si duo.& ibi Bar.in summario.ff.de collat. bono. & hoc firmat gl. in c.in quibusdã,in verbo,protsus amiũãt.de pœn.gl. vnica,in c.sacrilegiũ.circa fi.uer.sed si quæras.17.q.4. gl.fi.in prin.uer.hoc nota.de simon.Bar.in l.2.ver.vi-dendum,col.1.in fi.ver.2.nota.C.de his,quib.vt indi. Soc.in cons.5.col.2.ver.5.probatur.& ver.seq.& cõsi. 84.col.4.ver.circa secundã difficultatẽ,& uer.4.mo-uebar.uol.1.& cons.241.col.12.uer.2.qñ.& vers. 4. consummatur.Rom.in l.si cũ dotem.nu.43.ver.1.quia sol.matr.Cur.iun.consi.93.col.2.ver.præterea subdit.

* vbi hanc dicit communem * opi.Rui.in l.Gallus.§.& quid si tantum,col.57.ver.seq.in contrarium faciunt. ff.de lib.& posthu.Rom.sing.713.

2 Amplia idem esse ẽt si in pœna actus illiciti contra certam personã facti,pœna à priuato exigatur,quia il la cedit ad commodũ personæ offensæ, ut uoluit Ang. in l.si quis id quod.ff.de iuris.om.iud.uer.dic ꝙ qñq;. Gomes.Inst.de actio.in prin.nu.20.uer. in dubio ta-men.Ias.in l.1.col.1.uer.si autem loquitur in hærede. C.de his quæ pœn.nom.Ang.Are.in §.pœnales. Inst. de actio.col.3.uer.primo casu. Anan.in c.statuimus, col.5.uer.uel potest dici. de maledic.

3 Infertur igitur ſm Bar.in l.agraria.ver.dico sic.ff.de term.amot.ꝙ qñ lex,vel statutum inducunt actionẽ, tunc pœna parti applicatur.& Abb.in rubr. de iud. in fi.verbis.Are.ibi col.5.ver.4.conclusio. & ibi Fely. in c. fin. uersicu. vbi autem imponitur. & idem Fely.in c.quia aliter,& quando.§.ad corrigendos,col.2.uers. & adde ꝙ qñ.de accus. Ang.Aret.in §.pœnales. Inst. de actio.col.3.uer.primo casu.Io.de Anan.in c.statui-mus,col.4.uer.& ideo generaliter.de maledic.

4 Limita,qñ offensa respicit publicam utilitatẽ prin-
cipaliter,vt declarat Ang.in d.l.si quis id ꝙ.ver.dic ꝙ
quandoq;.ff.de iurisd.om.iud.Aret.in rub.de iud.col.
4.ver.secunda est talis,vbi dicit ꝙ si imponitur pœna
5 à lege pro delicto priuato respiciente offensam publi-
cã,vel publicã vtilitatẽ,tunc pœna fisco applicatur. &
idẽ dicit ibi,col.6.uer.sexta,& ultima conclusio.idem
dicit Gomes.Inst.de act.in prin.nu.20.uersicu.in du-
bio tamen.Ias.in §.pęnales.nu.40.Inst.de act. Ana.in
c.statuimus,col.4.ver.adde.& Ang.de maledic.

Hinc infertur,ꝙ si fideiussor reum inquisitum non repræsentauerit,illa pęna fisco, & nõ parti venit appli canda,ut not.Bar.in l.si quis rerũ.nu.4.ff.de cust. reo rũ.& ibi Ang.nu.7.ubi dicit ita de cõsuetudine seruari.

6 PRIMÒ Amplia,nã qñ factũ cadit in delictum cri-minaliter punibile,tũc pęna semper applicatur fisco,& nõ parti.Bal.in l.si ecclesiæ.ver.2.quæro.C.de epis.& cler.Ro.in l.lege Cornelia.num.11.ver.nota ex §.ff.ad Sylla. Are.in rub.de iud.col.5.uer.5.conclus. Gomes. Inst.de act.in prin.nu.20.uer.in dubio tamen. Anan. in c.statuimus,col.4.ver.adde dictis, de maledic.

7 SECVNDÒ Amplia, quia ẽt si lex inducit accusatio nẽ,pœna fisco applicatur. Bar. in d.l.agraria. ff.de ter. amoto.uer.quęro qñ.Sal.in l.mulctarum.in prin.C.de modo mulct.uer.cõtra primũ oppono.Rom.in l. lege Cornelia.nu.11.ver.nota ex §.ii.ff.ad Syll.Imol.in ru brica de pub.iud.col.1.ver.quid iuris.ubi limitat. An-ch.in cle.pastoralis,in 20.not.de re iud.Abb. in rub. de iud.in fi.Affl.super const.fol.72.uer.2.pro ista par te adducitur,aliàs sub rubr.de viol.circa possessiones, nu.13.& seq.lib.1.Ang.in l.si quis id ꝙ.uer.in gl. 3. ff.de iurisd.om.iud.Angel.Are.in §.pęnaler,colum.4. uer.quãdoq; inducit. inst.de act.Ana. in c.statuimus, col.4.uer.& ideo generaliter.de maled.

8 TERTIÒ Amplia,qa in dubio semper pęna censet fisco applicari,qñ non constat,an lex induxerit actio-nẽ,vel accusationẽ.ita Bar.in l.agraria,circa fi.uer. qñ lex.ff.de term.amot.Anc.in cle.pastoralis, col.6.in 2. not.de re iud.Abb.in rubr.de iud.in fi.Ias.qui latè pro sequitur,in §.pęnales,nu.40.uer.qñ lex simpliciter lo-quitur.inst.de act.Io.And.in add.ad Spe.in §.restat.de dol.& contu. super uer.de albo corrupto. ubi limitat, nisi pęna proueniret ex edicto prætoris,quocasu daret accusatori,ut ibi per eum.& eandem opi. tenet Ana.in in c.statuimus,col.4.uer.& ideo generaliter.de maled.

10 Amplia istam ampliationẽ, nam qñ lex noua impo nit pęnam pro delicto, pro quo non reperitur impo-sita alia pęna ciuilis,uel criminalis,in dubio pœna cen sctur appliata fisco, & non parti, ut declarat Aret.in rub.de iud.col.5.ver.quinta conclusio.

11 Limita istud habere locum, qñ per legem impo-
nitur pęna cõfiscationis bonorũ, quo casu in dubio pę
na semper debet applicari fisco,ut per Imol.in rub. de
pub.iud.col.4.in fi.uer.prima conclus. & Ana.in c.sta
12 tuimus.col.4. ver.tertiò casu dici.de maled. Secus ve
rò,qñ pęna imponitur per noĩa correspectiua,ut puta
duplum vel triplũ,nam tunc potius parti quã fisco pę
na vr̃ applicata, vt est tex.in l.fi.ff.de litigio.& ita uo-
luit Are.in rub.de iud.col.5.uer.tertia cõcl. & ibi Fel.
ver.vbi aũt imponit.Ang.Are.in §.pęnales,col.4.ver.
nec huic determinationi.Inst.de actio. Anan.in c.sta-
tuimus,col.4.ver.adde etiam Salycetum,de maledic.

CONCLVSIO XVII.

ARGVMENTVM.

Ad torturam deueniri non potest nisi constet de cor-pore delicti.

1 NOn potest contra inquisitũ deueniri ad quæstio nem,nisi constet prius de corpore delicti.ita ꝓ-bat tex.in l.1.§.item illud.ff.ad Sylla. & ibi Bar.& Ro ma.ad idẽ est tex. in l. inde Neratius. §. fi.ff. ad legem Aquil.quã quidẽ conclusionẽ sequuntur Bal.in l. quo

tier.

ties.§.si quis nomen.ff.de hær.inst.in l.cum exceptione.§.in hac.uer.inducitur ét.ff.quod met.cau. in auth. sed nouo iure.col. 2.in fi.ner.sed pone quis cõfitetur. C.de ser.fugi.& ibi Pau.de Cast.col. 2.uer.itẽ uota.& idem Bal.in l.cum probatio.in add.col. 1.uer.& procedunt prædicta.ff.de prob.& in c.at si clerici, col. 2.ver. item oportet,q constet.de iud.Bar.in l.fi.col. 1.in fin. uer.ad euidẽtiam.ff.de quæst.Bru.in trac.de iudit.col. 23.in fi.cũ seq.uer.4.iudex,& col.18.uer.item nota. Ang.Are.in trac.malef.io verbo,q fama publica. nu. 108.ver.12.tu iudex.Hipp.io l.si quit ne quæstio.col. fi.ver.postremò vltra oĩa.& in l.1.col. 2. ver.vlterius scias.ff.de quæst.& cõs.40.nu.4.Gand.in trac.malef. super rub.de præsum.& iudit.dubit.col.3.uer. aliud ẽt nota.Hipp.in prac.in prin.uer.& istud.nu.5.Ias.io l.error,col.2.circa fi.ver.adde quod vult.C.de iur.& fact. igu.Gram.consi.90.in prin.Hipp.cous.8.iu prin.Ber. consi.258.col 3.uer.quatenus verò diei.uol.1.in ant. & consi.257.col.1.uer.adde prædictis,uol.3.in antiquis.Paris.in trac.de synd.fol.33.col.2.in uer.confessio.Cassa.io cõsue. Burg.fol.1.uer.septimus casus est. in l.iusiurandum quod ex cõuentioue.§. procurator, col.7.in fi.uer.2.limita.ff.de iureiur.Bertr.cons. 134. col.1.in prin.uer.& primo quidem,uol.2.in no. Paris. consi.153.col.2.uer.antequam enim,uol.4.

2 Infertur igitur, vt si quis in tortura confiteatur plura furta fecisse,quæ tamen non sint uerificata,non potest capitaliter damnari,ut dicit Bal.in auth. sed nouo iure,col.2.in fi.uer.sed pone quis confitetur.C.de ser. fugi.& ibi Pau.de Ca.col. 2.ner.aduerte tamen. Ang. Are.in trac.malef.in uer.etiam uestem cœlestem. nu. 25.uer.quid si quis confiteatur. Hipp.cons.8.in prin.

3 Primò Amplia,vt regula procedat ẽt qñ quis cõfiteretur occidisse hoiem ignotum,prout uot. Ang. in l.certum,in prin.uer.in tex.veluti.ff.de confess. Bal.in add.ad Spec.in tit.de sent.col.pen.uer. Titius fuit confessus.Hipp.in l.si quis ne quæstio.col.fi.uer. postremo ultra oĩa.& in l.1.col.2.uer.ulterius scias.ff. de q. & cõs.40.nu.6.& in prac.in prin.uer.& istud.ou.5.& cõs.8.ĩ prin.Ias.in l.iusiurãdũ,qđ ea cõuẽtione,col.7. ĩ fi.uer.2.limita.ff.de iureiu.Alc.in cõs.19.col.2.vol. 7.

4 Secundò Amplia,vt si nõ cõstet de corpore delicti non modo ad torturam,sed nec ẽt deueniri potest ad inquisitionẽ.ita Bar.in l.fi.col.1.ff. de quæst.& in l.1.§.q qõnem.ff.eo.tit.Aug.de Arim.in add. ad Ang. Are.in trac.malef.in uer.fama publica,nu.108.ver. tu autem.Bertr.consi.257.col.1.ver.adde prædictis,col. 1.uol.3.in antiq.Rui.consi.80. col.2.ver.nec obstat, uol.4.Bru.in trac.de indit.& tortur.fol.7.col.1.

5 Primò Limita,nisi quis cõfiteretur occidisse hoĩem de cuius vita facile liquere posset, ut not. Ang.in l.certũ,in prin.uer.in tex.ueluti.ff.de confess. Alex.cõsi.19. col.2.uol.7.Paris.in trac.syn.char.33. col.2.in uerbo, confessio.Rui.cons.80.col.fi.uer.3. respõdetur.uol.4.

6 Secundò Limita,qñ constaret de corpore occisi, licèt nomen ignoretur, prout uoluit gl.io l.1.§.item illud.in uerbo,locus.ff.ad Sylla.Bal.in d. §.si quis nomen.uer.& hoc est notabile.& ibi Ang.uer. in glo. in ver.demonstratur.ff. de hæred.insti.Bal.in l.si cum exceptione.§.in hac.uer.inducitur ẽt.ff.quòd met.cau.in l.solam.col. pe.uer.vnde ad probandum. C. de test. & Aug.in d.l.si cum exceptione.§. in hæc,colum. 1. uers. item dicit Baldus.Bal.in add.ad Spec.in tit.de cõfess. col.1.uer.an ea sula confessione. & ita intelligitur dictum Ang.in l.prætor.& dixit in §. 1.uer.in tex. ibi si dicatur.ff.de iniur.Fel.clare, in c.2.col.3.ner.sed tenementi.de libell.oblat.Alex. in consi.19. col. 2.uol.7. Ias.in l.iusiurandũ.§.fi.col.8.ff.de iureiu.Ang. Are.in §.quadrupli.col.1.uer.4.inducitur,inst. de act.Bal. io c.at si cleriei,col.2.ner.item oportet q cõstet.de iod. Cassa.in consue.Burg.fol.52.col.1.uer. adde tamen.

7 Primò Amplia,nam ẽt potest condemnari qui furatus fuit rem alterius,cuius nomen ipse ignoret,vt dicit Bar.in l.falsus.§.qui alienum.iu prin.uer.item nota. ff. de furt. & ibi Ang.uer.in tex.ibi nihil.Alexan.consi. 23. in prin.ver.hoc quidem.vol.6.

8 Secundò Amplia, quia idem est si accusetur quis de adulterio,licèt oomen iguoretur.Imo.in c.tuę, col.fi.ver.quid autem. de proco.

9 Tertiò Amplia,uã similiter ualet accusatio si cõstat de corpore delicti, licèt non cõstet de noĩe delinquentis.gl.in l.1.§.item illud.super verbo, locus.ff.ad Syll.Arc.io §.quadrupli.col.1.ver.4.inducitur.inst.de act.Fel.io c.auditis,col.16.ver.item limita. de præscr.

10 Hinc est,q sufficit probare metum,licèt uomen inferentis metum ignoretur,vt dicit Azo in sum. in titu. de his quæ vi met.causa.col.2.in fi.ner. item si metu.

11 Tertiò Limita, nisi saltem per famam constaret de veritate delicti commissi,uoluit Hippol.in d.cons. 8.in prin.uer.quinimò adeo,& in l.1.iu prin. nu.32. ff.de quæstio.Bal.in addi.ad Spec.in tit.de sent.col.pe. in fi.ver.Titius confessus fuit.

12 Quartò Limita,nisi illi q cõfitentur occidisse hominẽ,& piecisse in mari,essẽt hoies malæ cõditiouis, & soliti delinquere,vt p Ias.in l. iusiurãdũ qđ ex cõuẽtione.§.pcurator.col.7.in fi.ver.2.limita.ff.de iureiu. refert & sequit Cassa.iu cõsue. Burg.fol.52.col.1.ver. septim9 casus est.Rui.cõs.80.col.pe.ver.2.rñdeẽ.vol.4.

13 Quintò Limita,secuudũ Bald.in l.3.in addit. col. 3.uersi.item not.ff.de testi.q in crimine falsi,furti, & adulterii,dicta regula non procedit,quia non est necesse,ut constet de corpore delicti.quod dictum refert,& sequitur Rui.consi.80.col.2.uer. nec obstat. uol.4.

¶ Contrarium tñ vr tenere Aug.de Arim. in addit. ad Ang.Aret.in uer.fama publica.nu.108.ver.tu autẽ in hac materia,& Bruu.in trac.de indi.col.24.uer. ad hoc quod dicit.Et quod in furto sit necessarium constare de corpore delicti. voluit Bertr.in d.consi. 257. ver.& quamuis,uol.3.in anti.& idem cons.124.col.1. vers.& primo quidem,uol.2.Paris. consil.153. col.2. uer.antequam,uol.4.Boer.dec.164.nu.8.

14 Concorda,quia in furto ad probandum corpus delicti sufficiunt coniecturæ,ut per Hipp. in prac. crim. col.2.uer. sed circa istã conclusionẽ.refert,& sequitur Gram.cons.60.in prin.& ita procedit prima opi.& idẽ est in oĩbus his quæ sunt difficilis probationis,in qb. satis est,ut præsumptiuè constet de corpore delicti.& ita possunt istæ opin.ad concordiam reduci.

CONCLVSIO XVIII.

ARGVMENTVM.

Inimicitia sola,an sit inditium ad torturam.

1 AN sola inimicitia sit sufficiens inditium ad torturam,qũ offensus aliquis apparet,& ignoratur à quo.Spec.in tit.de præsump.§.1.col.fi.uer.& idẽ est si aliquis,tenet indioum inimicitiæ capitalis ad torturam sufficere.vbi ẽt Io.And.& idem tenet Bar.in l. fi. colum.pe.uer.possumus ẽt ponere casum.ff. de quæst. Ang.in l.fi.col.2.C.de quæst.ver.q in homicidio, & in vulnere.Rom.in l.1.§.hoc rescriptum.ff.ad Sylla. in prin.Calca.in consi.61. col.3.uer. secunda rõne.& in cons.62.col.3.uer.alio ẽt ex capite.Ang.in trac.malef. in uerbo,fama publica.in 7.char.uer. quid si reperiatur.Gand.in trac.malef.sub rub. de aliquibus quæstionibus variis,col.6.uer.itẽ pone.Bru.in trac.de indit.& tort.in 4.char.col.3.Fel.in c.afferte,col.fi. de præsum. Venafr.in cons.51.col.4.in fi.& seq.Mant.in cõs.52. col.2.

col.2.& consf.67.col.5.Grat.consi. 136.col.3.uol.1. Dec.in consi.189.col.9.& in cós.64.col.pe.& col.fi.

2 ¶ Contrarium tenét Gand.in trac.malef. sub rube. de præsump. & indit.indubitat is quibus plerunq; deuenitur ad torturam,col.4.uer.quia ratio. iuncto uers. seq.Bald.in c.literas.col.3.de præsum.& in cons.403: col.1.vol.3.Imol.in l.fi.ff.de hære.inst.col.pe.uer.Iac. vero de Beluis.Hipp.in prac.§.diligenter,col.12. ver. 2.casu.& in l.1.§.præterea.ff.de quæst.col.8.uer.scias quod plures.Gram. voto 30.col.3. uer.& nihilominus inditium inimicitiæ.vbi dicit Doct.* cóiter ita tenere.& in cons.3.col.2.in fi.& seq.ver.quo vero ad inimicitiam.& voto 34.nu.7. Aug.Arim.in addit.ad Angel.in trac.de malef.in verbo,sama publica . vbi concludit inditium inimicitiæ non concurrentibus aliis coniecturis ad torturam non sufficere.Carrer.in prac. crim.nu.118.uer.quartum inditium,ubi hác dicit magis communem *opi.& ista opi.& tanquam communis,& tanquam æquior debet in practica seruari.

3 Pro qua opin.facit quod not.Bar.in l.si.uer. ueniamus.ff.de quæstio.vbi ponit inditia propinqua , quæ sufficiunt ad torturam, & tamen non ponit inditium inimicitiæ capitalis.

4 Declara,quia inditium inimicitiæ non est inditiũ generale ad oïa delicta,sed ad ea tũ,quæ in alterius iniuriã perpetrãtur,ut sunt homicidia,vulnera,uerbera, & similia, nõ aũt quoad ea,quę propriũ cõmodũ facientis committuntur,vt est furtũ,falsum,adulterium & simillia,ita declarat Bar.in l.repeti.§.1. ff. de quæstio.& in l.licitatio.§.quod illicitè.ff.de publica.

CONCLVSIO XIX.

ARGVMENTVM.

Confitens delictum cum certa qualitate,an puniatur.

NON inutiliter quęrũt Doctores,si aliquis delictũ confiteatur,quod sui natura sit illicitũ,& inserat in eo qualitatem , ꝓp quam delictum non puniatur .

1 An sit standũ contra confitentem quoad delictum, & non quoad qualitatem?prout hanc partem affirmatiuã tenuit Bar.in l. Aurelius.§.idẽ quæsit.ff.de lib. leg. per tex.in l. 1.C.de sicar.& in l. si non conuitii . C. de iniur. & idem tenet Bald.in l.1. C.de confess.col.11. uer.item quædam est qualitas,& in l.2. circa fi. C.de don.ante nup.& in l.per seruum.§.1.uersi. & nota hic aliud.ff.de vsu & habitat.Imol.in l.1.§.si quis simpliciter,col.4.uer.item si quis dicat.& ibi Rom.col.4.ver. & dum Ang.& ibi Claud.ver.& dum ibi inducitur. & ibi Ales.& ẽt Alciat.ibi nu.22.ff.de verb.obl.ubi dicit cõem * opi.Abb.in c.cum venissent.de inst. & in c.bonæ.in fide postul.prælat.& in c.1. nu.7. eodem titul. Philip.Fran.in c.1.col.4.de confes.in 6.Lanfr.in c.quõ contra.in uer.confessiones.col. 4. de proba. Are.in l. decem.col.fi.vbi ẽt Alex.col.fi.ff.de verbo.obl. Fel.in c.auditis,col.17.de præscr.Dec.in c.venerabilis , col. 11.de exce.Hipp.in sing.185.& in prac.crim.§.postquam,col.4.& seq.& in l.repeti,col.7.ff. de quæstio. Ferrar.caut.5.col.1.& seq.Ang.Are.in §.item si quis, el 2.col.2.in fi.ver.aut contra confitentem, & ibi Ias. nu.21.inst,de act.Trigon.sing.70.fol.2.Zas.consi.11. nu.12.vol.2.Grat.consi.61.nu.9.vol.2.Aug. de malef.in uer.comparentur dicti inquisiti.post prin.vbi dicit ista practica seruari.Soc.in l.1. col.7.ff.de vulg. & pup.vbi dicit cõem * opi.& hanc ẽt magis communẽ affirmat Ias.in l.ut uim,col.3. & ibi Dec. col. 6. ff.de iust.& iur.Guid.Papæ.q.503. Alex.in consi.2.col.fi. vol.4. Boer.qui hanc dicit communem opinio.in dec. 164.nu.10.& seq. Carrer. in pract.crim.fol.413. nu. 163.ubi dicit communem * opi.

2 ¶ Contrarium tenuit Sal.in l.1.ver.4. opponitur. C.de confess.Alex.in cons.87.uol.1.Hippol. in cons. 136.nu.31. vbi dicit opinionem contra Bar.esse magis communem & æquiorem , & nonnullos alios refert eandem opin.tenentes.& eandem opin.sequuntur Bal.in l.nec codicillos.versi.etiam quæro.C. de codicil. Ang.in l.1.§.si quis simpliciter.ff.de uerbo.ob.vbi dicit quòd qui asserat se fecisse ad defensam,videtur negare delictum .

3 PRIMÒ Amplia,primam opin. magis communem habere locum etiam in ciuilibus, si modo contra confitentẽ sit præsumptio. Abb.& Barb.in c.auditis. & ibi Fel.col.fi.de præscr. Alex.in consi. 39.vol.7.& in cós. 2.col.fi.uol.4. Ant.de But.in consi. 65. uersi. & dico probatum.Zas.in consi.11.nu.12. uol.2.Grat.in cós. 127.vol.2.& idem sentit gl.in l.2.& ibi not. Bal.C.de dona.ante nup.vbi si reus fatetur recepisse simpliciter quod actor proponit dedisse ob causam,cum non præsumitur donatio,ipse reus probat,quòd simpliciter receperit,nam statur suæ confessioni contra ipsum quod recepit,& clarè hoc tenet Abb.in c.cum venissent. col. 2.uer.item nota,& colum.3.uersi. in gl.in uer. donec. post Anton. de Butr.in 4.not.& Imol.c.1. uersi. item nota.de instit.

4 SECVNDÒ Amplia,nam etiam in futuro nõ creditur furi asserenti se putasse dominum permissurum , quia est præsumpoo in contrarium quòd Dominus non permisisset, cum nemo præsumatur uelle iactare suum. Bar. in l.inter oẽs.§.rectè.uer.quæro circa uolũ

5 tatem iuris.ff.de furt.sequitur Alex.in cons.127.col.1. in fi.versi. & præcipuè. vol.4. qui limitat istud,dummodò non concurreret aliqua coniectura pro assertione furis.

6 Hinc est,quod uoluit Abb.in c.dilecti.in 5. not.de accus. q̃ cõfessio,quæ potest importare bonum, & malum,si sumus in prohibitis, interpretatur contra confitentem,nisi probet confitens excusationes,& idem dicit Soc.in l.cum quæritur.in fi.ff.de reb. dub.

7 PRIMÒ Limita principalem conclusionem , ut talis sic qualificatè confitens non possit puniri pœna ordinaria , sed alia mitiori pœna puniri debeat , ut dicit Abb.in c.auditis.de præscr.vbi ẽt Fel.col.17.sequitur Alex.in l.non solum.§.sciendum.& ibi ẽt Claud.ff. de nou.oper.nun. Fel.in c.significasti . el 2.col. pe. de homic.& in c.afferte.col.5.de præsump.& in c.cum venerabilis,col.4.de excep. Lanfr.in c.quoniam contra . in verbo confessiones,col.4.de probat.Hippo.in sing. 185 & in pract.crim.in §.postquam.col.5.Syl. nupt. fol.21.col.1.Gram.vot.2.col.1. Ferra.cau. 5.Affl.super const.fol.322.aliàs sub rub.de cuden. fals.monet. in const.incip.qualitas personæ.num.4.Aim.in consi. 2.colum.fin.Grat.consi.61.colum.2,uolum.2. Guid. Pap.q.503.Alcia.in l.1.§.si quis simpliciter,num.22. ff.de uerb.obl.Are.in l.decem,col.fi.ff.eod. tit. Dec.in c.cum venerabilis,colum.11.de except. ubi hanc opi. defendit ab obiectionibus Socini. Grammat. decis. 5. nu.14.et seq.Dec. Neap.155.nu.1 t.Iaffred.dec.360. Marant.in trac.iod.in 6.par.uer.confessio.nu.29. Carrer. in pract.cri.fol.413.num.167. ubi hanc dicit communem opi.Gram.consi. 69. in fi.ubi dicit ita in practica seruari.

¶ Contrarium tenet Soc.in l. non vtique . ff.de except.et Fel.in c.auditis,de præscrip.

8 Declara,ut ista pœna intelligatur de pœna corporis non afflictiua,ut per Hipp.in l.1.§.diuus.col.pe. ff.ad leg.

leg. Corn. de sicar. Gomes. consi. crimi. 36. in fi. & cõs. 39. col. 1. in fi. & seq. & in voto 23. col. fi.

¶ Contrarium ꝙ affici possit pęna triremium, tenet Gram. in voto 2. circa fi. & decis. sua 8.

9 SECVNDÒ Limita, qñ dictum esset confiteor occidisse hoiem ad meã defensionẽ, & non aliter, nec alio modo, vt per Ias. i §. itẽ si quis, el 2. nu. 26. Inst. de act.

¶ Contrarium videtur tenere Aret. in l. decem, col. fi. ff. de verb. oblig.

10 TERTIÒ Limita, si apparenter non est malum illud quod quis cõfitetur, ut est qñ quis confitet̃ recepisse & expendisse monetam falsam ignoranter, quam existimauit bonam, vt dicit Grat. in cons. 151. col. pe. vol. 2.

11 QVARTÒ Limita, nã confessio non põt scindi, qñ fuit iustificata ex aliis probationibus excludentib. delictum, quia tunc debet intelligi ẜm mentem, & intentionem confitentis. ita Alex. in cons. 10. col. fi. vol. 7.

12 QVINTÒ Limita, quando quis iurauit veraciter ad interrogata respondere, & dicat se fecisse ad necessariam defensionem, secundum Fely. in c. cum dilecti, col. 1. de accus.

13 SEXTÒ Limita, quando confitens inciperet à negatiua, vt puta si diceret, nego occidisse, & si apparuerit, feci defendendo, quia tunc confessio delicti sic qualificata scindi non posset, prout declarant Fely. in c. cum venerabilis, col. 4. ver. nota tamen duo, de excep. Aret. in §. item si quis, el 2. col. 2. in fi. versi. nec distingue. & ibi Ias. nu. 27. instit. de act.

14 SEPTIMÒ Limita, quando præsumptio esset pro qualitate annexa confessioni, vt dicit Alc. in d. l. 1. §. si quis simpliciter, ff. de verb. obl.

15 OCTAVÒ Limita, nam reus, qui simpliciter confessus est delictum homicidii, potest ex post facto declarare suam confessionem, ꝙ occiderit ad suam defensionem, vt dicit Bal. in c. 1. §. itẽ si vasallus, col. fi. versi. quid econtra, de controuer. inuest. refert, sed non firmat Alex. consi. 1. col. fi. ver. fortius dixit, vol. 3. Fel. in c. cum dilecti, in prin. ver. & per istum tex. de accusat. Dec. in l. vt vim, col. 6. & ibi Clau. col. 13. ver. postremo in materia. ff. de iust. & iure.

¶ Contrarium ꝙ ista declaratio ad euitandam pęnã ordinariam homicidii debeat fieri incontinenti, non aũt ex interuallo, tenet Ias. in l. vt vim, nu. 13. ver. 4. circa prædicta, ff. de iust. & iu. & hanc dicit esse cõem opinio. Boer. post alios ibi per eum allega. in decis. 164. nu. 11. & seq. & nu. 14. vbi idem dicit.

16 IX. Limita, quia reus sic qualificatè confitens, nõ poterit torqueri super præcisa rõlione. ita Ferrat. cau. 5. Tancre. in sua compen. in tit. de quæst. cir. mate. proba. in vlt. q. Gram. voto 2. nu. 6. & seq.

¶ Contrarium voluit Bal. in l. vnic. C. de confes. quẽ sequitur Laofran. in c. quoniam contra. in verbo, confessiones, in 1. char. versi. iuxta præmissa quæro, de probat. Gram. voto 24. nu. 2.

CONCLVSIO XX.

ARGVMENTVM.

Vsurarius an criminaliter puniri possit.

1 QVOD Vsurarius pro vsuris nõ possit puniri criminaliter aliqua pęna, tenẽt Bal. & Sal. in l. improbũ, C. ex qui. cau. infa. irrog. Dec. in cons. 170. vbi latè cõprobat istã opin. Ias. in cons. 153. col. fi. vol. 3. Aim. in cons. 6. nu. 101. & nu. 104. vbi tenet expressè hanc opi. Grat. cons. 29. col. 2. vol. 2. & cons. 49. col. 2. eo. vol. & col. seq. Maria. iun. cons. 83. col. 2. vol. 2.

2 ¶ Contrarium tenẽt Iaco. Butr. ꝙ usurarius puniri possit pœna stellionatus, in d. l. improbum. C. ex quib. caus. infam. irrog. Cor. in cons. 159. & in consi. 19. col. 2. & seq. vol. 3. Caccial. in l. cunctos populos. nu. 61. C. de sum. Trin. Io. Ant. Alex. in consi. 95. in fi. & ẽt pęna publicationis bonorum quando esset manifestus vsurarius. Affl. super const. in tit. de vsur. in const. inci. vsurariorum. nu. 16. lib. 3.

3 PRIMÒ Limita hanc opi. magis cõem, nam dato ꝙ possit iquiri, & puniri, nõ tñ per iudicem laicũ. Soc. in consi. 290. Dec. in cõs. 170. Grat. in cõs. 39. col. 1. vol. 2. Io. Ant. Alex. in d. cons. 65. in fi. Ias. post Alex. in l. quoties, nu. 6. vbi dicit communem opin. C. de iud. vbi dicit ita ẽt de consuetudine seruari. Maran. in trac. iud. in sexta par. in tit. de inquisit. nu. 111.

4 Sublimita hoc non hr̃e locũ inter Iudęos, & infideles, inter quos ẽt iudex laicus potest de vsuris punire, Alex. in l. Titia. ff. sol. mat. Ias. in cons. 153. col. pe. uer. cõdescendo. vol. 3. sequit̃ Gra. i d. cõs. 39. col. 2. vol. 2.

5 ¶ Contrarium sentit Caccialup. in l. cunctos populos. nu. 47. C. de sum. Trinit.

6 SECVNDÒ Limita, nã ad hoc vt quis tanquam usurarius puniri possit, necesse est, ut contractus ab eo facti ab oibus tanquam vsurarii communiter reputẽtur, aliàs secus. Bar. in l. si quis sit fugitiuus. §. apud Labeonem. ff. de ædil. edict. & ibi not. Alex in apost. sequitur Maria. iun. in consi. 83. in fi. uolum. 2.

7 Declara, quia tunc quis manifestus vsurarius appellari potest, qñ id crimen in iudicio fuerit confessus. gl. quam ibi communiter omnes sequuntur, in c. 1. in verbo, manifestos, de vsur. in 6. & idem uoluit gl. in c. quia in omnibus; & ibi Panorm. Anch. Car. & alii, eo. tit. Ias. in consi. 78. col. 4. vol. 3.

8 PRIMÒ Amplia, ẽt si quia in confessione simpliciter dixerit se vsurariũ, nihilominus manifestus ẽt usurarius merito poterit appellari. Fran. in d. c. 1. super gl. in uer. manifestos, de vsur. in 6. & ita ẽt tenent Abb. Ant. de But. Io. de Anan. & alii in c. quia in oibus. de vsur.

¶ Contrarium, ꝙ quis nõ dicatur manifestus usurarius, nisi confessus fuerit se publice vsuras extorsisse, sentit Bar. in l. 2. nu. 3. ff. de fur. Bal. in consi. 447. col. 1. vol. 5. & in cons. 358. col. 1. uol. 4. Abb. in cons. 2. col. 2. uer. octauũ modũ. vol. 2. Soc. in cõs. 127. col. 2. uer. 2. quia, uol. 3. Ias. in consi. 78. colum. 2. vol. 3. Fel. post Bal. in c. in præsentia, nu. 13. uer. & dicit esse. de probat. Io. de Ana. in c. quia in omnibus. col. 2. de usur.

9 SECVNDÒ Amplia, quia ex libris rõnum probatur aliquem esse vsurariũ manifestũ, prout expressè tenet Car. in cle. 1. in 19. q. nu. 23. de sepul. & idẽ sentit Bal. in l. 1. nu. 15. uer. itẽ dicas. C. de fall. caus. adiec. leg.

¶ Contrarium tenet gl. in c. fi. in uer. eorundem. 24. q. 2. & Abb. in cõsi. 2. col. 2. uer. sextũ ponit. vol. 2.

10 TERTIÒ Amplia, ẽt si cõfessio extraiudicialiter facta fuerit corã pluribus personis, quia ex ea manifestus usurarius quis dici poterit. ita gl. in c. 1. in uerbo manifesti. quam ibi sequuntur Arch. Dom. & Fran. de vsu. in 6. Abb. Card. & Io. de Ana. in d. c. quia in omnibus. eo. tit. Bal. in l. 1. col. 4. C. de sacr. eccl. Abb. in cons. 11. col. 1. uol. 2. Soc. qui hanc dicit communem * opin. in cons. 127. col. 2. vol. 3. Fel. in c. auditis. colum. pen. de præscr. in consi. 78. col. 4. uer. 4. quia. uol. 3.

11 QVARTÒ Amplia, quia fama iũcta cũ aliis adminiculis probat aliquẽ esse vsurariũ manifestũ, prout voluit Fed. de Sen. i cõs. 64. Bal. in l. 1. in 1. lect. col. 3. C. de sacr. eccl. Abb. in cõs. 2. nu. 3. & cõs. 81. col. 1. vol. 2. Fulg. i cõs. 138. col. 2. Ana. i c. qa in oib. col. 2. de vsu.

12 QVINTÒ Amplia, qa vsurarius manifestus probat̃ ẽt ex indiciis, & cõiecturis, ẜm Abb. in cõs. 81. nu. 4. vol. 2.

vol. 2. idẽ uoluit Iaſ. ĩ l. licet Imperator. u. i. 1. ff. de le. 1.

33 PRIMÒ Limita, quia aliàs remota propria confeſſione, nonquam quis poterit appellari manifeſtus uſurarius etiam ſi legitimis probationib. pro tali fuerit cõuictus antequã ita ob id crimẽ à iudice fuerit condẽnatus. gl. ab oĩbus cõiter recepta. ĩd. c. 1. de uſur. ĩ 6. Abb. Car. Anan. & alii in c. cũ in diœceſi. de vſur. in 6. Abb. in conſi. 34. vol. 1. & in cõſ. 11. vol. 2. Dom. in conſi. 59. Fed. de Sen. in conſi. 64. Iaſ. in cõſ. 78. nu. 3. vol. 3.

¶ Contrariũ tenent Abb. in conſi. 81. uol. 2. & Sal. in l. improbum. q. 3. nu. 4. C. ex quib. cau. iofam. irrog.

34 SECVNDÒ Limita, quia probatio ẽt ſufficiens, quæ fit poſt mortem vſurarii, non probat illum eſſe manifeſtum vſurarium ex quo tempore mortis non erat manifeſtus; ſecus ſi in vita fuerint ſuper vſuris receptę probationes legitimæ. Bald. in conſi. 447. uol. 5. ſequitur Iaſ. in conſi. 78. col. pe. ver. ad idem benefacit. uol. 3.

35 TERTIÒ Limita, quia teſtes ſingulares nõ probãt quẽ vſurariũ. Abb. io c. cũ in diœceſi. col. fi. ubi hanc dicit cõem * opi. Fede. de Sen. in cõſ. 17. & in cõſ. 63. Bal. in conſi. 276. uol. 4. Abb. in cõſ. 42. vol. 1. Alex. in conſ. 175. col. 2. & ſeq. vol. 2. Iaſ. in cõſ. 78. col. 3. vol. 3. Lanfr. in cle. diſpẽdioſam, col. fi. de iod. Caccial. in l. oẽs populi, col. 46. ff. de iuſt. & iur. Laur. de Rodulph. in trac. vſur. q. 12. Purpur. in l. 1. col. 12. ff. ſi cer. pet.

36 Declara & intellige, ut ſupra in titulo de teſt. concluſ. 2. nu. 29. in 1. lib.

37 QVARTÒ Limita, quia teſtes qui ſoluerunt vſuras, nõ probãt illũ talẽ eſſe vſurariũ ex quò ad propriũ cõmodũ, vñr deponere, prout voluit Abb. in c. perſonas. & ibi Fel. nu. 2. de teſt. Bal. in l. dictãtibus. C. de teſta. Fede. de Sen. in cõſ. 61. Anch. in cõſ. 189. col. 2. Rom. in conſi. 355. Ale. in cõſ. 72. nu. 7. & in cõſ. 107. nu. 3. vol. 1. Iaſ. in cõſ. 78. col. 3. uol. 3. Aimo ĩ cõſ. 6. nu. 102.

¶ Contrarium tenent Bal. in conſ. 361. col. fi. vol. 5. Abb. in conſi. 81. col. 1. & conſi. 113. col. 4. uol. 2.

38 Concorda, ut prima opi. procedat, quando agerẽ de commodo ipſorum teſtium, aliàs procedit 2. opinio. ita coocordat Ang. in ſua diſput. iocip. Aſteoſis miles, col. 15. & idem dicit Abb. in conſi. 81. col. 2. ver. item dictum multorum. uol. 2.

CONCLVSIO XXI.

ARGVMENTVM.

Iudæus carnaliter cognoſcens Chriſtianam, qua pœna efficiatur.

VARIAE ſunt Doctorum opiniones io illa quæſtione, an Iudæus coguoſcens carnaliter mulierẽ Chriſtianã, puniatur pœna ultimi ſupplicii, uel alia

1 Iudicis arbitrio? & ꝙ non puniatur pœna ultimi ſupplicii, uoluit Oldr. conſi. ſuo ult. idem voluit Barba. cõſ. 63. col. pe. uer. item nego. uol. 4. Cor. conſi. 114. uol. 1. Dec. in l. ſi fugitiui, col. 2. uer. & ideo malc. C. de ſer. fugit. & in c. 1. col. 6. uer. & aliàs dubitatum, in 1. lect. de conſt. & in c. conſuluit. el 3. in 2. no. de appel. Hipp. in conſi. 101. col. fi. uer. dico præterea. Affl. ſuper conſt. fol. 324. aliàs in rubr. de mal. nox. & medicam. num. 6. uer. an autem Iudæus. Tiraq. de iur. primog. q. 66. nu. 18. Boer. dec. 316. nu. 5. ubi dicit hanc eſſe communẽ * opi. & dec. 317. nu. 10. Alc. in lib. Parergon. c. 23. incip. concubuerat Iudæus, quã partẽ, ꝙ ſit pęna arbitraria, ut plurimum uidi in practica ſeruari.

2 Contrariũ, ꝙ pęna iuris cõis in Iudæo cognoſcẽte Chriſtianam, ſit pęna ultimi ſupplicii, uoluit Caccial. ĩ l. oẽs populi, col. 140. ĩ fi. & ſeq. uer. ex ſtatuto cauẽ. ubi tenet ꝙ puniatur pęna adulterii, quod de iure cõi punitur pęna mortis, & ꝙ adulterium pęna mortis puniatur, tradit Alex. qui hanc dicit magis cõem opinionem, in conſi. 13. nu. 3. uol. 7. & ꝙ Iudæus carnaliter Chriſtianam cognoſcens pęna mortis puniatur, uoluit ẽt Bertach. in trac. de gabel. in 17. q. 7. q. prin. uerſi. & ideo Iudæus. Fel. in c. nonnullis, de iud. uer. & copulanti ſe. Pau. Grilland. io trac. de pęn. omnifar. coit. illic. in 12. q. Idem tenet Iacob. de Beluiſ. in pract. ſua iudiciali ſub rubr. de lenon. nu. 51. dum concludit puniendũ pęna adulterii. Io. Gallus. q. ſua 162. Bened. de Plumb. in l. qui deportaotur. nu. 15. C. de hæred. Inſt. Ange. in tract. malef in nerbo, che hai adulterato la mia donna. nu. 44. Hipp. conſ. 83. nu. 26.

3 TERTIA Fuit opioio, ꝙ puniatur Iudæus pęna adulterii impoſita uel de iure cõi, uel de iure ſtatutario, per ſtatutũ pęna iuris cõis, ſit mitigata, ut ooluit Alex. cõſ. 99. uol. 6. per totũ, & cõſ. 13. uol. 7. Et idẽ qñ cũ

4 Chriſtiana nou nupta, quia puoitur pęna ſtupri ſi cum muliere honeſta, ſi uerò cũ inhoneſta muliere pro tali crimine debet Iudæus puniri leuiori pęna impoſita de iure communi, oel per ſtatutum, ut per Alex. coоſ. 13. uolum. 7. & in conſi. 99. num. 11. uol. 6. & per Corn. conſi. 114. col. 1. ool. 1.

5 Declara hanc opi. habere locũ, ceſſaote lege Moſaica, ut per Alex. in conſi. 13. col. 2. uol. 7. & in cõſ. 99. uol. 6. Barb. in cõſ. 63. uol. 4. & not. Fel. in c. 1. de cõſt.

CONCLVSIO XXII.

ARGVMENTVM.

Frater conſanguineus, uel familiaris, an admittatur in criminalibus ad probandum innocentiam.

DISPVTANT Doctores in uariis locis an frater, uel alius conſanguineus, ſeu familiaris recipiatũ in teſtem ad probandam innocentiam in criminalib.

1 Et multi quidem tenuerunt hanc partem affirmatiuam, prout tenuit Spec. in tit. de inquiſi. §. 1. uer. ſed nũquid cas. & idem tenet in titulo, de teſte, in §. 1. uer. ſed nuoquid frater, quam quidem opi. ſequuntur Bald. & Sal. in l. parentes, col. 1. C. de teſt. Sal. in l. teſtes. uer. ſecundo caſu. ff. de teſt. Io. de Anan. in c. cum oporteat, col. 2. uer. aut pro fratre. de accuſ. & in conſi. 59. col. 1. Alex. in conſi. 24. col. 1n. uerſi. item teſtis iufamis. uol. 2. allegat Arch. in c. manifeſte, & c. ſeq. 12. q. 1. qui mihi hoc nõ dicit. & idẽ Alex. in conſi. 5. col. pen. uol. 1. & conſi. 4. in fi. uol. 6. & in conſi. 119. col. 2. uerſi. nec obſtat ſi diceretur, uol. 7. & in conſi. 212. col. fi. uerſi. colligitur ẽt, ool. 2. Dec. in conſ. 59. colum. fi. uer. & in probanda defenſione, & in conſi. 469. col. 1. uer. & in probanda defenſione. Hippol. in l. unius. §. coguiturũ, col. 11. ff. de q. & in ſing. 518. & in conſi. 68. num. 19. Fel. in c. cum oporteat, col. 4. uerſi. 5. limita. de accuſa. Lanfran. in c. quoniam contra. §. teſtium depoſitiones. colum. 19. uerſi. item frater. de probat. Felyn. in c. litteras, col. 5. uer. quintus caſus. ubi etiam Abbas. de præſump. Floria. in l. teſtis, col. fi. uer. per quam poteſt inferri. ff. de teſt. Dec. in l. 2. colum. 10. uer. in ead. glo. & noto. C. de edend. Ange. in tract. malef. in uerbo, & dictus Titius ſe defendendo, col. 3. Guid. Pap. in ſingul. 731. Aim. in conſi. 2. col. 4. uerſi. immo etiam frater. Pau. de Caſt. in d. l. parentes. C. de teſt. licèt eius lectura corruptè legatur.

¶ Contrariam opinionem, ꝙ tales non admittãtur ẽt ad probandam innocentiam in cauſa criminali, tenuit Bar. in l. qui teſtamento, §. quæcunque. in fin. ff. de teſta. & in l. lex Cornelia. ff. de iniur. Bal. in l. fi. col. 1. in fin. uerſic. item in qualitate teſtium approbatiua.

C. de

C.de prob. Are. in c.cũ oporteat, col.3.de accusa.& in d.l.qui testã.in §.quæcunq;,col. pe. & in c. in literis, col.6.ver.sed quæritur pro complemento materiæ, de test. ubi dicit ita cõiter tenere Docto. Ias. in l. sed & si quis,col.1.uer.2.nota.ff.si quis cau.Abb.in c. litteras,col.2.in fi.de præsump.Alb.in trac.de test.num.9. ver.si aũt causa.Fel.in c.cum oporteat.col.3.uer.quartò fallit.de accu.sensit istam partem post Io.de Anan. ibi Alex.in consi. 70.col. pen.uol.1.Affl.super const. fol.329.in titulo,de aleat.in 40.limitatione.Lancel. in c.quoniam contra.uer.testium depositiones.de proba. Oldendo.in libell.iur.& æquit.tom.2.fol.80.

Tenendo primam opinionem magis * communẽ:

2 Primò Amplia,ẽt si frater cum fratre cohabitaret, vt voluit Ale.in cons.119.nu.5.uer.nec obstat,uol.7.

3 Secvndò Amplia,ut frater possit deponere nedũ ad defensam fratris,sed ẽt contra querelãtem: ita Fel. in c.litteras,colum.3.uer.quintus casus,de præsump. Gram.consi.crim. 12.col.3.vẽr.quoad secundum. & consi.32.col.pe.uer. præterea,regula.

4 Tertiò Amplia etiamsi ex illa depositione insurgeret præiudicium contra alium,prout tenet Alex. in consi 70.ver.non obstante dicto,uol.1.& Cæpoll. cõs. crim.21.col.3.uer. & 1.& sup.ea illecta f.dicitur.

5 Primò Limita,nisi ad probandam innocentiã testes iudicis probent ẽt impugnationẽ aliorum testiũ inductorũ pro parte accusatoris,ita Gram.in cons.12. col.2.uer.quoad sm.obiectum,in criminalibus.& cõsi 32.col.pe.uer.pterea licèt.& idem Gram.dec.34.numer.13.Fel.in c.litteras.col.9.uer.quibus casus,de præsump.& fuit originale dictũ Sal.in l.parentes. C.de test.& in l.testes.ff.de test.& Are.in l.qui testã.§.quæcunq;.in fi.ff.de testa.Tamen non puto dicta per Sal. & Are.probare illud,quod Gramm.dicit,nec in locis alleg.nec ita intelligi debere eorum dicta.

6 Secvndò Limita,nisi cõiunctio sanguinis sit respectu ascendentiũ,vel descendentiũ,vt tradit Hipp.in sing.133.Ang.in cõsi,194.Grã.in cõs.crim.38.in fi.

7 Tertiò Limita in criminalibus exceptis,in quibus coniuncti sanguine non admittuntur ad probandam innocentiam,secundum Are.in c.fi.in fi.de test.

¶ Contrarium voluit Ang.qui loquitur in crimine læsæ maiest.in l.consensu.in fi. C.de repud. & Soc. in cons.17.col.2.uer.nec obstat,l.consensu,vol.1.

8 Qvartò Limita,nam etiam eo casu,quòd quis deponit pro consanguineo,ad ipsius excusationem non est testis omni exceptione maior, prout dicit Cæpol. in cons.crim.21.col.3.

CONCLVSIO XXIII.

ARGVMENTVM.

1. *Transigens super crimine, an fateatur delictum.*

1 Commvnis est conclusio, q̃ qui transigit super crimine transigibili,non fatetur delictum ; secus quando trãsigit super crimine non transigibili, prout de primo casu est tex.in l.fi. ff. de præuaric. & in l.1. & 2.& ibi gl.ff.de his,qui sibi mor.consciuerunt.

2 De secundo casu,quando crimen non est trãsigibile,est tex. in l.non damnatos. C.ex quib. caus. infam. irrog.& in l. fisci causis.ff.de iur. fisci. & in l. eius qui. & in l.Imperator.ff.eo.tit.& ita not. Bal.in l.trãsigere, col.pe.& ibi Io. Fab.col.2.& Cyn. col.2.uer.nec obstat lex ista.& Sal.col.9. uer. quæro cum gl. & Alb.de Ros.in uer.itẽ quæritur.& ibi Iac. de Aren. & Gand. col.fi.in uer.sed consideret.& Bar.in 1. lect.col.fi.qui loquit̃ in primo casu tm̃. Pau.de Ca.col.1.in fi.& Ale. ibi.nu.16.& Lancel. Dec.col.pe.& fi.C.de trãsa.& idẽ uoluit gl.in l.si quis homicidij,in uerbo,arguere.C.de accus. Aug.de Bui.in c.1.col.6.& ibi Io. de Ana. col. 7.uer.est etiam alius effectus,de collus.detegen.

Regulam primi casus, vt in his in quibus licita est transactio,transigens non uideatur fateri delictum.

3 Primò Amplia,etiamsi sit solutum iudici.Paul. de Cast.consi.348. incip.notandum quòd adulteriũ. in fi.uerbis,uol.1.Paris.in tract.synd.fol. 42.col.4.

Declara,quia loquitur Pau.de Cast.& sequitur Paris.in crimine adulterij,in quo.sm cõem conclus. non est licita transactio,& ppterea trãsigens, & componens vr̃ fateri,ut infra dicetur in 2.casu.Imo,q̃ in hoc casu trãsigens uideatur confiteri facit,quia cũ iudice inquirẽte non est licita transactio, ut dicit Io. Faber in d.l. trãsigere,col. 2.& qñ nõ est licita trãsactio,quis vr̃ fateri,ut dicunt cõiter * Doct.in d.l.trãsigere.C.de transa.

4 Secvndò Amplia,etiamsi pœna de iure cõi nõ sit capitalis,tñ postea per statutũ effecta sit capitalis, ita q̃ super ea transigi non possit, nã ẽt tali casu transigẽs non dr̃ confiteri,sentit hoc Cyn.in d. l.trãsigere, in 3. q.& sentit à sensu contrario Io.Faber circa fi.expressè Pau.de Cast.col.2.in prin.uer.cõiter tñ tenetur,& Ias. ibi,col.2.ver.item attende,& Bal. col.4 uer.iuxta istã primam partem quæro.& Claud.col.1.Cur.iun. col. 2.uer.2.dubitatio.Paris.consi.150.nu.11.vol.4.

5 Tertiò Amplia,ut ex tali transactione non possit sumi sufficiens inditium ad torturam.Io.Branc. in repe.l.fi.nu.306.C.de q.ubi hanc dicit communẽ * opi. M.Ant.in trac.de indi.nu. 306.vbi cõmunẽ affirmat.

¶ Contrariũ tenet Pau.de Cast.in d.cõs. 348.in fi. uerbis,uol.1.tamen ibi plura concurrebant.

6 Limita principaliter quando de delicto essent probationes,uel inditia vrgentia, quia tunc non est licita transactio , & per consequens quis fateri videtur . ita Paris.in trac.synd.fol.40.col.3.

7 ¶ Contrariũ,q̃ etiamsi de delicto cõstet,liceat trãsigere,& tunc transactio operetur in uim pacti, ponit Sal.in d.l.transigere,in 1.oppo.& ibi Purp.col. 3. qui limitat,nisi delictũ esset liquidũ per partis cõfessionẽ.

Regulam secundi casus,ut in criminalibus,in quibus non potest transigi,ex transactione inducatur confessio delicti.

8 Primò Limita,nisi transigens expressè assereret se facere talem transactionem causa redimendi se a uexatione,ut declarat Io.Fab.in d.l.transigere . circa fi. & Pau.de Cast.consi.348.in fi.uol.1.

9 Secvndò Limita,quia talis confessio recipit contrariam probationem,prout est gl.in l.fi.ff.de præuari.

10 Tertiò Limita,in gratuita transactione, quæ potest fieri in crimine non transigibili,ex qua non inducitur confessio delicti.l.non damnatos.C.ex quib.caus. infam.irrog.l.in fisci causis.ff. de iur.fisci. à contrario sensu.l. furti.§.pactum.ff.de his,qui not.infam.Bar. in d.l.transigere.in 2.lectura,col.2.& ibi Bal.col.pe.uer. ex parte rei.Sal.col.9.uer.quæro cum gl.Ias.col.6.uer. tu aduerte.Lancel. Dec.col.fi.& Riminal.col.fi.C.de transac.Brun.in trac. de indit.col.11.uer. quæro quid de confessione tacita?

11 Amplia,nam hoc procedit etiamsi interuenerit datio,uel promissio,inscio tamen inculpato de crimine per alium,qui promisit,uel dedit, concordaret inculpatum , & eum liberaret . ita Cassa. in cons.58.col.4. uer.& si reperiretur.& Gram. uoto fi.in fi.

12 Qvartò Limita,quia req̃rit̃ iudicis declaratio,vt per Lancellot.Dec.in d.l.trãsigere.col.pe C.de transa.

13 Qvintò Limita, quia requiritur quòd constet de delicto,

delicto, ad hoc, vt confessio posait operari, aliàs secus. ita Lancellot. Dec. in d. l. transigere, col. pen.

14 Sexto Limita, quia si pœna esset alterata per statutum, & effecta esset capitalis contra dispositionem iuris communis, tunc esset locus transactioni, & per consequens transigens non diceretur confiteri delictum, prout dictum fuit supra in 1. casu in 2. ampliat.

15 Septimo Limita, quia ille, qui petit gratiam non per hoc vr fateri crimen, Alc. in l. 1. in prin. col. 3. ff. de no. ope. nun. Ias. post Ale. in l. decē. ff. de uer. obl. Fel. in c. literas, col. 4. de psumpt. Ale. in cōs. 70. col. 4. ver.

16 nec ēt obstat, vol. 1. ubi ēt dicit, φ iudex, nisi ei gratiā concedat, debet eum in priore statu reponere.

17 Declara etiam, quia non potest iudex, iopetrata indulgentia à Principa, dicere reo, fatearis prius delictū aliàs nolo, vt indulgentia Principis uti possis, ut declarai Affl. in c. 1. §. naturales, in 4. not. ff. de feud. contro. fuer. int. dom. & agnat.

CONCLVSIO XXIIII.

Argumentum.

Bona alienari prohibita non transeunt in fiscum ex delicto.

1 Omnes ferè Doctores firmant hanc conclusionem, φ bona expresse prohibita alienari, non transeant in fiscum ex delicto, prout est tex. & ibi Bar. in l. Imperator. ff. de fideicom. libert. in primis verbis. Io. Aud. io add. ad Spe. in tit. de feud. in §. qñ, in 40. q. in addit. magna. circa fi. ver. & cum res. Rom. in l. si finita. §. si de uectigalibus. nu. 21. uer. 13. potes addere. ff. de dam. iofect. Soc. in l. Marcellus, §. res quæ, col. 2. ver. 1. cōclusio est. ff. ad Trebell. Ang. Are in trac. Malef. in uerbo, & eius bona publicamus. col. 16. ver. & nota φ facta dicta publicatione. Ale. in cōs. 23. col. 2. uer. sed præmissis nō obstātibus, vol. 1. Ias. in l. filiusfa. §. diui, nu. 19. uer. 6 pondera. ff. de leg. 1. & ibi Rip. nu. 47. ver. item expressa, & ibi Opizo. nu. 5. vers. & prædictis adde. & nu. 30. & ibi Loazes, nu. 73. & ibi Io. Cro. nu. 72. ver. pro qua conclusione adducitur. Ias. in l. fi. §. sed nostra, in 1. oot. C. communia de legat. Soc. cōs. 121. oum. 22. ver. sed est regula, uol. 4. Dec. in consil. 422. nu. 27. uer. & hoc in simili casu. Hippol. in l. fin. nu. 194. uer. item scias, & tene menti. ff. de iurisd. omn. iud. & in siog. 314. istam cōem * opinionem, & ab ea non recedendum, licèt asserat se contrarium tenuisse, Io. An. Alex. io cons. 154. col. 2. ver. circa aliud dubiū. & idem dicit in cons. 98. col. 1. Goz. in cons. 103. col. pen. ver. nonò statutum. Curt. iun. in cons. 120. col. 4. ver. aggredior igitur. Grat. cons. 21. col. 6. ver. his nō obstantibus, uol. 2. Ruin. cons. 124. col. 3. ver. sequitur ex præmissis, vol. 2. & coos. 25. col. pen. ver. si verò est prohibita, vol. 5. & cons. 129. col. 2. uer. & per quā solam, uol. 2. Boer. dec. 278. nu. 7. Berous q. 41. in fi. Maria. iun. qui hanc dicit communem opin. in cōs. 77. col. fi. uol. 2. Gram. qui etiam dicit communē opi. dec. 105. nu. 31. Cot. in memor. in ver. testm̄ in quo. col. 2.

¶ Contrarium tenent Rom. in l. si constante, §. fi. col. 3. ver. in tex. ibi, quod si. ff. sol. matr. Io. Ant. Alex. cons. 154. col. 2. ver. circa aliud dubium.

2 Primo Amplia primam opin. communem, ut etiā fructus, qui percipiuntur in uita prohibiti non transeant in fiscum ex delicto, vt dicit Rip. in d. §. diui, nu. 47. ver. item expressa, de leg. 1.

3 Secundo Amplia hoc procedere nedū qñ prohibita est expresse alienatio extra certū genus personarū, sed ēt si simpliciter alienatio prohibita sit. ita declarat Ruin. consi. 124. col. 3. uer. 2. respondetur. uol. 2.

4 Tertio Amplia, quia ēt bona post confiscationē acquisita, nun transeunt in fiscū. Bar. io l. 1. in fi. ff. de bon. damna. Ale. in l. ex facto. §. Iulianus. col. 2. ff. de vul. & pu. & in cons. 15. col. fi. vol. 1. idem tenet Bar. in l. si qua pœna. ff. de iis, qui sunt sui, uel alie. iur. & idē sentit in l. amissione. §. qui deficiunt. circa fi. ff. de capi. dimio. Bal. in cōs. 24. uol. 2. Ale. in consi. 75. col. pen. uerā quātū aūt, vol. 1. Cur. seo. q hāc dicit magis cōe * opi. in cōs. 60. nu. 32. vēr. venio ad 2m. Ias. in l. si stipulatus fuerim. §. cū stipulamur. col. 3. ff. de uerb. obl. Nell. in trac. bannit. in 1. part. 2. temporis, num. 18.

5 Qvarto Amplia, ut nec bona profectitia transeant in fiscum, ut no. Bar. in l. si finita. §. si de vectigalibus, nume. 11. ff. de dam. infect. Cur. sen. in consi. 60. nu. 32. vbi dicit hanc esse veriorem, & magis communem * opin. Maria. iun. qui dicit communem * opi. in consi. 77. nu. 6. uol. 2. Ruin. in cons. 24. nu. 5. uol. 5.

6 Amplia istam ampliationem, quia nec bona aduentitia filii per confiscationem possunt in fiscum transire. Bar. in d. §. si de uectigalibus, ou. 12. & ibi communiter alii. Cur. sen. in d. consi. 60. nu. 32. ubi dicit magis communem * opi. dec. Tholos. 180. Rui. in consi. 24. nu. 6. uol. 5. Paris. in consi. 57. col. 1. uol. 4.

7 Qvinto Amplia, ut non solum prohibitio alienationis, sed etiam prohibitio diuisionis impediat ne bona transeant in fiscum ex delicto, secundum Ruin. in consi. 23. nu. 9. uer. sed quamuis, uol. 5.

8 Sexto Amplia, nā ēt bona feudalia non transeunt in fiscum ex delicto, ita Bar. in d. §. si de uectigalibus, nu. 3. & ibi Rom. & Ale. nu. 30. Iac. in trac. feu. in uer. dicti uasalli. bl. 1. nu. 61. Aug. ad Ang. de malef. in ver. præsente Cam. nu. 40. Rui. in consi. 23. nu. 32. uolu. 5. Cur. iun. qui hanc dicit magis communem * opinio. in consi. 4. nu. 20. Io. Ant. Ale. qui etiam dicit communem * opi. in consi. 154. nu. 3. Boer. dec. 264. nu. 7.

9 Limita, si feudum esset tale, ut etiam ad extraneos transiret, nam tunc transiret etiam ad fiscum, ut declarat Cur. iun. in cons. 4. nu. 20. Boer. d. dec. 264. nu. 8.

10 Primo Limita principalē conclusionē locum hēre, qñ fauore alterius prohibita est alienatio expresse, secus uerò si fauore ipsius prohibiti tātū, prout declarat Bar. in l. si quis in tantā, col. 3. uer. quæro an Dominus. C. unde vi, & in l. si finita. §. si. de uectigalib. col. fi. uer. & per ea. ff. de dam. infect. Soc. consi. 121. nu. 22. uers. sed regula est, uol. 4. Nicell. concor. Bar. 23. Alex. cōs. 88. col. 2. in fi. uer. 4. pro hoc facit, uol. 3. & consi. 23. col. 3. uer. 4. pro hoc facit, uol. 1. Are. consi. 14. col. 5. uer. pro quibus facit. Dec. in l. furiosi. col. 2. uer. supra dicta habent locum. ff. de reg. iur. Grammat. dec. 105. nu. 39. uer. & sic sequitur.

11 Infertur igit, quia alienatio rei dotalis fuit prohibita non tm̄ fauore mulieris, q̄ fauore uiri, & filiorum, vt bona dotalia ex delicto mulieris nō transeāt in fiscū, nisi quinq; casibus, de quib. in l. 3. cū seqq. ff. de bon. dānat. put no. Bar. i l. si qs in tātā. col. 3. C. vn. ui. & Ale. in cōs. 23. col. 3. ver. 4. p hoc facit, vol. 1. Nell. in trac. de bann. in 1. par. 2. tpis. q. 28. ubi dicit cōem * opi. idē dicit Aug. ad Ang. de malef. i uer. & eius bona. nu. 29.

12 Sublimita proximā legitimationem tribus modis, prout tres responsiones accommodat Rui. consi. 23. col. 4. uer. si ergo. uol. 5.

13 Secundo Limita, quando per testamentum esset tantummodò inductum fideicommissum, quia tunc censeretur prohibita bonorum confiscatio. ita no. cōmuniter doct. in l. Statius. §. Cornelio Felici. per illum tex. ff. de iur. fisc. vt tenet Gram. dicta dec. 105. nu. 39. & seq.

& seq. ver. item casu præsenti. secus si vltra fideicommissum concurreret expressa prohibitio alienationis, prout notãt Cur. iu. in cons. 120. col. 3. Rui. in cons. 23. nu. 15. vol. 5. Boe. dec. 278. col. 2. Bero. q. 41. circa fi.

14 Ratio ponitur per supradictos, quia q̃n concurrit expressa prohibitio vnà cum simplici fideicommisso, duplex uinculum concurrit, & ideo plus ẽt debet operari, argumento tex. in auth. itaq; .C. commu. de success.

15 Tertiò Limita, nisi prohibitio alienationis facta fuisset in fraudem ipsius fisci, ad not. per Bar. in l. post contractum, col. 1. ff. de dona. ubi etiam ponit ex quibus posit præsumi fraus.

16 Quartò Limita, q̃n bona sunt tantummodo prohibita alienari extra familiam, vt voluit Imol. in l. si finita §. si de vectigalibus, col. 1. ff. de dam. infect. Alex. in apost. ad Bar. in auth. ingressi. C. de sacro. eccle. Ias. in l. si quis ita. §. ea lege, col. pen. ff. de verb. obl.

¶ Contrarium sentit Bar. in l. Imperator, per illum tex. ff. de fideicomm. liber. & Alex. in consi. 23. vol. 1. vbi expressè tenet hanc opin.

CONCLVSIO XXV.

Argumentum.

Remissoria an concedatur in criminalibus.

1 DVbitari contingit an in criminalib. sit danda remissoria, & dicendum est remissoriam in criminalibus non esse dandam intra prouinciam, quia ẽt in ciuilibus non datur, tex. est in auth. apud eloquentissimum, & in corpore unde sumitur, C. de fide instru.

2 Primò Amplia, quia ẽt extra prouinciam in hoc casu vr̃ deneganda remissoria, per tex. in d. auth. apud eloquentissimũ, in §. quomodo. & ibi Bar. & Ange. & Iac. de Beluis. in auth. de test. Idẽ voluit glo. in c. testes. 3. q. 9. & ibi Arch. & idem voluit Abb. in c. cum cãm. col. pe. de test. Iac. Butr. in d. l. apud eloquentissimum. And. de Iser. in c. 1. si de inuest. lis oriat. Azo in summ. de test. col. 3. uer. producẽdi sunt. Arch. in c. præsentiũ. §. testes, col. pe. de test. in 6. Spec. in tit. de teste. §. qualiter. in fi. Dom. in d. c. præsentium, col. 6. uer. to glo. t. in tit. de test. in 6.

¶ Contrarium tenent Io. And. post Io. Monac. in c. Romana. §. contrahentes, col. fi. de for. comp. in 6. & Fel. in c. cum causam, col. pen. de testi.

3 Secundò Amplia, vt ẽt non sit danda remissoria extra prouinciam in criminalibus pro testibus, qui nõ sunt de territorio iudicis, & sic pro testibus forẽsibus, quos iudex nõ potest compellere ipsos venire. gl. in c. cõstitutus, de fideius. & ibi ẽt Abb. col. 1. Car. in prin. idem tenent Cyn. & Saly. in d. auth. apud eloquentissimum. vbi ẽt Alb. de Rosat. Abb. in c. cum causam, col. pe. de testi. & Io. de Ana. qui ad eum se remittit, in c. in tantum, col. 1. in fi. de collus. deteg.

4 ¶ Contrarium vr̃ verius, quia necessitas impellit, vt testium examinatio fiat per iudicẽ in partibus, postquam iudex non potest ipsos compellere, & propter istam necessitatem remissoria ẽt in criminalibus conceditur. & ita seruatur de consuetudine, vt tenẽt Host. & Io. And. in d. c. constitutus, circa fi. de fideiusso. & Pet. de Ancha. ibi. idem tenent Iacob. de Are. Nicol. de Matt. & Bal. in d. auth. apud eloquentissimum, qui dicit ita seruari in causis criminalibus, & ita seruare curiã Romanam refert & sequitur Barb. in d. c. constitutus, col. 3. de fideiusso. uer. sed dubiũ est. Pau. de Cast. in l. iudices. C. de fid. instr. Io. Mona. Io. And. & Dom. in c. Romana. §. cõtrahentes, in fi. de for. cõp. in 6. Bal. in c. si hi qui, col. 1. de test. Fel. in d. c. cum causam. col. pe. de test. Iac. de S. Georg. in l. 3. §. item Diuus, col. 1. ff. de test. Gram. in cõs. 41. col. fi. Pau. Turren. in sua disput. inci. Rex Aragonum. in 2. dubio, in 4. col. Maleus in pract. fol. 47. col. 2. Affl. super const. fol. 232. in rubrica, in quib. caus. audi. test. commit. nu. 13. & in rubr. de inquisit. facien. nu. 6.

5 Tertiò Amplia, quia curia seu iudex ordinarius ob multitudinem causarum nõ potest cõmittere examen causarũ criminaliũ meri imperii extra prouinciã. Ias. post Rom. Fulgo. & Alc. in l. 1. §. huius rei. circa fi. ff. de offi. eius. Affl. super const in tit. in quib. caus. audien. test. cõmit. nu. 14. & hoc intellige nisi essemus in supremo principe, iux. tex. in l. fi. C. ubi sen. uel clariss.

¶ Contrarium tenent Bar. & Ang. in d. l. 1. §. huius rei. ff. de offi. eius.

6 Primò Limita principalẽ conclusionẽ, quia supremus Princeps, qui nõ recognoscit superiorẽ potest in suo dñio ẽt in criminalibus remissoriam concedere, ut dicit Affl. super const. in tit. de inquis. facien. nu. 6.

7 Secundò Limita, quando aliter ueritas haberi nõ posset, ut tradit Maria. iun. in consi. 60. nu. 4. vol. 2.

8 Amplia, quia idem est, quando res esset difficilis probationis, ut ibi per eum in dicto loco.

9 Tertiò Limita, quia ad purgandam innocentiam etiam in criminalibus conceditur remissoria, ut uoluit Sal. in d. auth. apud eloquentissimum. propè fi. ubi ita limitat illum tex. C. de fi. instr. & idem tenet Marian. iun. in cons. 60. nu. 7. uol. 2.

10 Quartò Limita, quando de crimine ageretur ciuiliter, ut per Maria. iun. in consi. 60. nu. 7. uol. 2.

CONCLVSIO XXVI.

Argumentum.

Dictum testis in tormentis præualet.

BArt. in l. eos. ff. ad leg. Corn. de fals. ponit nõnullas conclusiones in materia testium variantium, quas breuiter percurremus.

1 Prima conclusio est, quod quando utrumque dictũ testis uariantis est iudiciale, tunc si unũ est cũ tormentis & aliud absque tormentis, statur dicto in tormẽtis, & illud præualet. ita Bar. in d. l. eos, col. 1. in fin. uer. & ideo pro declaratione. ff. ad leg. Corn. de fals. & in l. postulauerit. §. sed & si negauerit, uersi. sed si metu tormentorũ. ff. ad leg. Iul. de adul. Rom. in consi. 505. uer. aliq̃n in eo. Bal. in l. 3. col. 1. in fi. gl. ibi ueritatem. C. ad leg. Iul. de adul. Abb. in c. per tuas, col. fi. uer. moueor principaliter, de prob. Tindar. in trac. de test. uar. li. 1. c. 3. Are. in c. per tuas, col. fi. uer. aduerte tñ. de pb. Ale. cõs. 63. uer. quia tũc nõ disputatur. vol. 1. Ro. sin. 799. Ang. in l. fi. col. 1. uer. in eadẽ gl. ibi, alii dicunt. C. de quæst. Cæpol. cons. crim. 60. col. fi. uer. super secũdo prin. dub. Aim. cõs. 75. nu. 32. ver. nã videmus. Soc. cõs. 253. col. 1. ver. sed duo in contrariũ allegant. Dec. cõs. 189. col. 6. uer. nõ obstat. Abb. in c. cũ in tua, col. fi. uer. vltimo hic q̃ro, & ibi Fel. col. 2. uer. fallit nisi, de testib. Anch. in clc. 2. col. fi. uer. per istã, de test. Are. in c. per tuas, col. 10. uer. in gl. posita, de prob. & col. 12. uer. aduerte tamen. Pract. Pap. in forma opponendi contra testes post publicationem, col. 2. uer. alia est opin. Alciat. in tract. præsumpt. in 2. reg. nu. 9.

2 Amplia etiam si ex interuallo corrigat testis dictũ suum tortura, nam illi istam standum est. Ro. in d. sing. 299. & cons. 405. uer. aliquando in eo quod dixerunt & idem tenet idem Rom. in sing. 824.

3 PRIMÒ Limita principaliter, nisi primum dictum extra tormenta iuuaretur præsumptionibus, ita quòd videri posset magis verisimile.ita Ang. in d.l.fi.col. 1. uer.in eadem gl.ibi alii, iuncto uerb. saluo nisi. C. de quæst.Cæpol.cons.criminali.60.col.fi.uer.alio modo quando.Soc.consi.253.col.3.versi.& si dicatur. Dec. consi.175.col.pe.uer.tertio responderi potest. & cõs. 189.col.6.uer.secũdò respõdetur.Aim.consi.75.col. fi.uer.nam uidemus in simili,& consi.6.col.11.ver.3. respondeo.Tindar.in tract.de test.variatt.lib.1.c.14. & lib.2.c.10.nu.12.

4 SECVNDÒ Limita,quando testis varians,de se, & alio interrogatur,quia tũc magis statur primæ depositioni sine tormentis,quam cũ tormentis,vt tradit Bar. in l.1.§.quæstioni.ff.de quæst. Ang.in l.fi.col.1.circa medium,ver.in eadem gl.ibi.C.de quæst.Aret. consil. 61.col.1.ver.præterea quando.Soc.in consi.353.col. 2.uol.2.Dec.consi.189.col.6. uer. non obstat quòd secundum,& consi.175.col.8.in fi.uer.2. respondetur.Grat.consi.60.uol.2.nu.9.Gram.voto 34. num. 11.& consi.7.Are.in c.cum in tua,col.pe.uer. in eadẽ glo.de test.Aimo.cõs.6.no.45.ver.& si dicatur. Alc.in tit.de præsump.in 2.reg.in 19.præsump.nu.10.& seq.

5 Sublimita,quia hoc procedit quando testis deponit de facto alieno, non quando de suo proprio, ita Tindar,in trac.de test.varian.in c.3.lib.1.

6 TARTIÒ Limita,nisi iudici videatur standum esse primo dicto sine tormentis,vel tanquam sit verisimilius,uel alia probabili ratione.Soc. consi.253. col.2. ver.vel etiam & clarius.refert, & sequitur Dec. in d. consi.175.col.8.ver.3.respondetur.Ang.in l. fin.col. 1.ver.saluo nisi.C.de quæst.Cæpol.consi. 60. colum. fi.uer.alio modo.

7 QVARTÒ Limita,nisi testis,qui variat in tormentis à primo dicto sine tormentis fuerit cum parte locutus,quia tunc primo dicto stabitur.Ang.in l.fi.colum. 1.uer.in ead.gl.ibi.C.de quæst.Cæpol.consi.60. col. fi.uer.uno modo quando.

8 QVINTÒ Limita, nam testis qui contrarium dicit in tormentis,eius,quod dixerat prius sine tormentis, non probat tanquam periurus,& neutri dicto statur. ita Dec.in consi.189.uer.ad dictum Corrad. refert & sequitur Aim.in consi.6.col.3. in fi. uer. simile uidemus.Ruin.in cons.146.nu.3.& seq.uol.5.

9 SEXTÒ Limita, si dictum secundum in tormentis sit dictum solemniter in forma iudicii, & parte citata,aliàs non tolleret primum dictũ iuratum,ita Soc.in d.consi.253.col. 1.& seq.uer.secundo ẽt clare rõdeo.

10 SEPTIMÒ Limita, hanc conclusionem non procedere in criminalibus,sed solum in ciuilibus, in quibus infamia testis purgatur per torturam, quia depositio facta cum tortura,non operatur in criminalibus cõtra primũ dictum iuratum,secundum Aim.consi.6.num. 46.ver.& si dicatur.post Dec.cons.189.col.6.uer.nec obstat quòd infamia,de quo dicto valde dubito.

11 OCTAVÒ Limita, quando primum dictum extra tormenta fuisset dictum in articulo mortis, quia aliud secundum dictum in tormentis non tolleret illud primum dictum. Aim.cons.6.nu. 51.uer.5.respondeo.

12 NONÒ Limita, ut conclusio locum habeat, quando concurrit solum defectus contrarietatis respectu testis torti,secus uero quando etiam alia inhabilitas, seu alius defectus concurreret,vt declarat Aim.consi. 6.nu.54.ver.6.respondeo.

13 DECIMÒ Limita,quia testis ex tali depositione cõtraria non punitur,ut falsarius, nisi cessantibus tormẽtis perseueraret in eo dicto,ita Tyndar.in trac.de test.
14 uarian.c.3.lib.1.Vbi ẽt sublimitat istud non procedere,quando incontinenti post primum dictum diceret contrarium in tormentis,quia tunc etiamsi perseuerasset,non puniretur,& ita declarat hanc limitationem.

CONCLVSIO XXVII.

ARGVMENTVM.

Statur secundo dicto testis ud[illegible]extra tormenta, si animo corrigendi primum dictum, postea contrarium deponat.

1 SECVNDA est cõclusio Bar. in d.l.eos.ff.de fals. quòd quando testis uariat in iudicio,& utrunq; dictũ est extra tormenta, si dixerit aliud quàm primo dixerat animo corrigendi primum dictum,statur secundo dicto,& non primo,ita Bar.in d.l.eos,col.1.in fi.uersic. item oppono.& in uer.& ideo pro declaratione.Fel.in c.præterea,nume.10.de test. Alcia. de præsumpt. regula 2.præsump.29.nu.1.

2 PRIMÒ Amplia conclusionem pocedere etiamsi testis non doceat de errore,ut not. Abb.in c.præterea, col.2.in princ. uer.item nota bene.de test. cog. Dec. Neapol.142.nu.6.in nou.

3 SECVNDÒ Amplia,vt ẽt iidẽ testes repeti possint, vt se corrigãt.c.præterea,de test.cog.Bar. in d.l.repeti.ff.de quæst.ponit Fel.in c.per tuas,col.1.ver. 1.conclusio,de test.Abb.i c.per tuas,col.1.ver.circa primũ, eo.ti. Are.in c.cũ in tua,uer.est & tertius casus,de test.

4 PRIMÒ Limita, hanc principalem conclusionem locum habere,quando testis incontinenti dicit diuersum à primo dicto,secus si ex interuallo,prout est tex. in c.præterea,de test.cog. & ita tenent gl.in uerbo,iusta causa,circa fi.in c.fi.de iureiur.li.6.vers. satis vt. & in c.per tuas,col.1.ver.ante aperturam,de test.Spe.in tit.de test.§.1.nu.71.uer.quid si dicit,ind.de test.Bar. in d.l.eos,col.1.uer.item oppono,& in l.si postulauerit.§.& sed & si negauerit,ver.2.noto.ff.de adul. in l. repeti.in prin.uer.quoque testis,de quæst:& in l. quicquid astringendæ,col.fi.uer.& istum tex.ff.de ver.obl. Rom.sing.824.Bal.consi.34.col.fi.uer. præterea ego video.vol.5.Abb.cons.73.col. 1.ver. 9. dictum testis. vol.2. Alb.in l.accusatus, uer.itẽ est hic argumentũ; ff.de adult.Rot.in no.dec.295.Alex.in l.qui bona. §. si quis stipulatus,col.2.ver.intellige tamen prædicta. ff.de dã.infect.Ias.in l.lecta,col.15.uer.item diligẽter. ff.si cer.pet.Abb.in c.cũ in tua,col.fi. ver.aut vtrunq; fuit,de test.Dec.Neapo.142.in nou.nu. 6.& seq.vsq; in fi.Ro.cõs.158.nu.8.ver.quia testis,uol.5.Fel. in c. per tuas,col.1.uer.1.cõclusio.de test.Io.de Platea in l. cura.in fi.ver.itẽ præstat argumentum.C.de om.ag.de sec.li.11.Rom.cons.59.col.fi.ver.1.quæro.Sal. in auth. atq; semel,col.pe.ver.quæro 6.C.de prob.An. de But. in cap.per tuas, col.pe.in fi.uer.quartus casus.Are. in c.cum in tua.col.pe.uer.& tertius casus.de test.Rom. in l.2.§.creditum,col.pe.uer.1.casu dic.ff.si cer.petit. Pract.Pap.in forma oppon.contra testes,col. 2. Cor. cons.58.in prin.uol.1. Aret.in l.quicquid astringẽdæ, col.2.uer.& ex isto.ff.de verb.obl.Gram.consi.79.nu. 4.& 5.Alcia.in 2.reg.præsump.in 29. præsumpt. Tindar. in trac.de test.uariat.in c.4.lib.1.

Declara, quia quando in hoc casu testis dicatur se incontinenti corrigere,uariè super hoc fuerunt Doct. opiniones.

5 PRIMA fuit opinio, quòd testis dicatur se incontinenti corrigere,quando se corrigat ante completum examẽ, vt voluit glo.in uerbo incontinenti,in c.præterea, de testib. cog. quam sequuntur Barbat. in l. quicquid astrin-

astringendæ, circa fi. ver. & istum tex. & ibi Ias. colum. fi. uer. per istam gl. ff. de verb. obl. Bal. in l. lecta, io fin. ver. testis verò dr. ff. si cer. pet. Alex. in l. quæ bona. §. si quo stipolatus, nu. 1. ff. de damn. infect. Ias. in l. error, col. 2. C. de iur. & fact. igno. in l. iurisgentium. §. quinimmo, col. 3. uer. 2. principaliter nota, ff. de pact. & in l. lecta, col. 15. uer. item diligenter attende. ff. si cer. pet. Card. in c. præterea, col. 2. in prin. ver. quæro an indistinctè, de test. cog. Aret. in l. quicquid astringendæ, col. 7. uer. & ex isto. ff. de verbo. obl. Gramma. in cons. cu. 79. num. 4. & 5. Alciat. in 29. præsump. in 2. reg. in tracta. præsump.

6 SECVNDA fuit opinio, in hoc casu semper dici incontinenti antequam testis, cum parte loquatur. glo. in verbo, incontinenti, in c. præterea, de test. cog. Spec. in tit. de teste. §. 1. nu. 71. uer. quid si dicit vidi. gl. in §. quia verò. in verbo, non habebit. uersi. item quid si spōte, in auth. de test. Bal. in l. presbyteri, col. 1. uersi. unde postquam testis. C. de episc. & cler. Ias. in l. quicquid astringendæ, col. fi. uer. per istam gl. ff. de verbo. oblig. & Ias. in l. lecta, col. 15. vers. item diligenter attende. ff. si certum pet. Ruin. consi. 158. volum. 5. num. 8. versi. quia testis. Hippol. in l. eos, colum. 2. uer. quod tamen limitaris, ff. de testib. Ioan. de Plat. in l. rura. in fi. uersi. item præstat argu. C. de omni agr. des. lib. 11. Inn. in c. præterea, uer. incontinenti, de test. Io. Andr. colum. penul. uersi. incontinenti. Ant. de Butr. ibi, colum. fi. uers. uenio ad tertiam partem. Imo. ibi, colum. fi. uer. in eadem glo. ubi dicit ita communiter seruari. Sal. in auth. atqui semel, colum. penul. uer. quæro 6. C. de probat. Collect. in d. c. præterea, uer. incontinenti, & ibi Fely. colum. pen. in fine. uer. & istis adde, vbi dicit hanc esse communem * opinionem. Inn. in c. cū dilectus. uers. testis autem, de accus. Henric. in c. præterea, uer. si quæris, de testi. cog. Ant. de Butr. in c. per tuas, col. pe. ver. quamuis quando, de test. Dec. Neapol. 61. in nou. nu. 2. & dec. 142. nu. 9. vbi dicit communem. Are. qui dicit ita communiter teneri in c. per tuas, col. 2. uer. si verò testis, de testib. & in l. quicquid astringendæ. colum. 2. ver. & ex isto. ff. de verb. ob. ubi dicit cōmunem opinionem. Alex. in apost. ad Bar. in l. eos, super verbo, item oppono. Alciat. in 29. præsum. in secunda reg. in tract. præsump. Tindar. qui dicit communem opin. in tract. de testi. uarian. c. 4. lib. 1.

* Tenendo hanc opinionem tanquam veriorem, & magis * communem.

7 Amplia, etiamsi cum alia persona testis sit loquutus, à quo potuerit esse monitus, & subornatus, nihilominus incontinenti diceretur, ita Ino. ibi, & Io. And. in locis proximè allegatis, & ibi Imol. col. fi. ver. in gl. fi. Henric. ibi ver. si quæris. Ant. de Bu. in d. c. præterea, uersi. nota testem, de testi. cog.

8 TERTIA fuit opinio, ut in proposito intelligatur incontinenti semper ante publicatas attestationes. Spec. in tit. de teste. §. 1. nu. 71. uer. quid si dicit vidi. de teste. Alc. de præsump. in 2. reg. 29. præsump.

¶ Contrarium voluerunt Inn. in c. præterea, uersic. incontinenti antequam, de testi. cog. & ibi Host. uersi. incontinenti, & Ioan. Andr. colum. pe. uer. incontinenti antequam.

9 Declara hanc tertiam opi. procedere, quando esset testis notæ fidei, & auctoritatis, quia posset se corrigere semper antequam dicta testiū sint publicata. Bal. in c. præterea, col. 2. uer. ita incontinenti, de test. cog. sentit ibi Host. dum dr̄ considerandam esse qualitatē personæ, quantitatem interualli, & colloquia partium, cum aliis circumstantiis: refert, & sequitur Ant. de Bur. ibi, col. fi. uer. uenio ad tertiam partem, quem etiam sequitur Fel. in c. præterea, col. fi. uer. & adde secūdum Bal. de test. cog. Alciat. in trac. præsumpt. in 2. regu. in 29. præsumpt.

10 QVARTA fuit opinio, istud esse arbitrarium iudici, inspecta qualitate testium, temporis interuallo, colloquio partium, cum aliis circumstantiis, vt per Host. in d. c. præterea, colum. fi. uersi. incontinenti licèt, de testi. cog. refert, & sequitur ibi Ant. de Butr. col. fi. uersi. gl. vltima quærit. Collect. in c. præterea, uer. incontinenti. de testi. cog. & ibi Henric. uer. sed Host. dicit. & ista opinio procedit inspecta qualitate personæ, ut per Alciat. in d. præsumptio. 29. Tindar. in tract. de testib. uarian. c. 5. uer. si dicerem tamen, uol. 1.

11 QVINTA fuit opinio Rotæ in dec. 293. in nouis, vt in hoc casu dicatur incontinenti, ante triduum, & idē sentit Ruin. in cons. 57. col. 3. vol. 1. vbi dicit, quòd dr̄ factum incontinenti, quando fit eadem die.

12 SECVNDÒ Limita, quia debet testis se corrigens incontinenti allegare verisimilem causam erroris, ita Innocen. in c. præterea. ver. si autem antequam exeat, de tes. cog. & ibi Host. colum. penul. uer. incontinenti antequam. & ibi Card. col. 2. uer. quæro an indistinctè, & ibi Anch. colum. 2. uer. 5. nota. Imol. colum. fin. uersi. item aduerte. Fel. col. pe. vers. & subdit Inn. & Henric. ver. & si quæris. Bar. in l. eos, colum. 1. uer. item oppono ad idem. C. de fals. Abb. in c. cum in tua, colum. fi. uersic. aut vtrunque fuit, de testib. Dec. Neapol. 142. num. 6. in nou. & num. 9. & dec. 61. num. 2. Anchar. in clem. 2. col. fi. uersi. aut est dictum, de test. Are. in cap. cum in tua, col. pen. uer. est & tertius, de testib. Alc. in trac. præsump. in 2. regu. in 29. præsumpt. Tindar. in tracta. de testib. uarian. cap. 4. lib. 1. Dec. in c. cum causam, col. 2. de appell.

13 TERTIÒ Limita, quando testis varians incontinenti dicit contrarium animo se corrigendi, nam aliàs attenderetur primum dictum, vt declarant Abb. in c. cū in tua, colum. fi. uer. ego aliter dicerem, de testib. Dec. Neapol. 142. in nou. Aret. in c. cum in tua, colum. pen. ver. si autem variat. & ibi Fel. nu. 4. de tes. Rom. in l. 2. § creditum, col. pe. uer. 1. casu. ff. si cer. pe. Pract. Pap. in forma opponendi contra testes post publicationem, col. 2. uer. casus subdistinguitur. Anch. in clem. 2. col. fi. uer. per ista non mihi, de test. Bald. in l. qui falso, uer. si incontinenti. de test. Alc. in tract. præsump. in regula 2. in 29. præsump. num. 5. Corn. in consi. 27. col. pen. uolum. 3. Dec. in consi. 175. num. 7. & in consil. 189. num. 10.

14 Sublimita, quia attenditur & primum dictum, quādo testis deponit contrarium animo se corrigendi, & declarandi primum dictum, & illa declaratio uerbis non posset conuenire, uel adaptari, ut dicit Alcia. in d. præsumptio. 29. nu. 3. in fi.

15 QVARTÒ Limita, quia etiam incontinenti non pōt repeti testis ad instātiā partis, ut corrigat dictum suū, uel ut addat, ut tenent Anton. de Butr. in cap. per tuas, col. fin. uersicul. tunc in hoc, de test. & ibi Aret. colum. 2. uersicu. D. Antonius hic. & Imol. colum. 1. in fin. uersicu. ultimò pro declaratione, & sentit Felyn. in ca. per tuas, col. 1. uer. prima conclusio, quando ad instantiam partis, de testi.

16 ¶ Contrarium, quod etiam ut addat, testis repeti possit incontinenti, uoluit gl. 1. in d. c. per tuas, uersic. ante aperturam. Io. And. in add. ad Spec. in tit. de teste. §. nunc uidendum, in ultima add. in fi. Fel. in c. per tuas, col. 1. uer. 1. conclusio, de testib.

7 Declara hoc procedere, qn̄ uel officio iudicis, uel à seipso testis addit, ut p Sal. i auth. atq semel, col. pe. ver. quæro sextò. C. de proba. Dec. Neap. 61. nu. 2. in nou.

Tenendo primam opin.

8 Amplia, secundum Ant. de Butr. in d.c. per tuas, col. fi. ver. tene in hoc, de testi. ꝙ ad instantiam partis testis non potest repeti, etiam vt dictum suum incontinenti declaret, & sequitur Are. licèt non modicum dubitet, in d.c. per tuas, colum. 3. ver. & quia sententiam Doctorum, de testi.

¶ Contrarium in hoc tenuit Io. And. in add. ad Spe. in tit. de teste. §. nunc uidendum, in vltima add. de qua tamen q; dicemus in seq. conclusione.

CONCLVSIO XXVIII.

ARGVMENTVM.

Testis postquàm vnum primo dixerit in iudicio, an possit ex interuallo repeti, uel secundò examinari ad instantiam partis, vt se corrigat.

1 TERTIA est cõclusio Bar. in d.l. eos. ff. de fals. ꝙ quando testis, variat ex interuallo, & vtrunq; dictum est iudiciale, tunc ista tertia conclusio subdistinguitur in duas principales conclusiones, quarum prima est, an testis possit repeti, uel secundo examinari ex interuallo, postquam unũ primò dixerit in iudicio.

Secunda est, an examinatus secundo loco testis ex interuallo si contrarium dicat eius, quod primo dixerat in iudicio, fidem faciat?

2 Circa primam conclusionem dicendum est, ꝙ testis ex interuallo repeti nõ potest, ad instantiam partis, nec vt se corrigat, nec vt addat primo dicto, prout tenet gl. in c. per tuas, de test. in ver. ante aperturam testium, & ibi An. de But. col. fi. ver. tene in hoc, qui ampliat, ut ẽt ad declarandum non admittatur eiusdem testis repetitio ex interuallo, idem tenet gl. fi. in c. cum causam, in prin. de testi. & Bal. in l. lecta, in fi. uer. testis vero. ff. si cer. pe. qui transit cũ ista opinio, quo ad hoc, vt testis non addat, nec corrigat, & in l. fi. C. de quæst. ver. verum est quod testi. & Aret. in c. per tuas, col. 3. ver. & quia transit cum ista opinio. quoad omnes casus, licèt aliquantulum dubitet, quoad casum declarationis: vbi etiam dicit istam communem * opinionem. idem tenent Spe. in tit. de teste. §. satis utiliter, ver. sed nunquid ante publicationem. Sal. in auth. atqui semel. col. pen. ver. quæro 6. C. de proba. & ibi Bal. col. 2. uer. sed si ex interuallo, & uer. sed dubitat Soc. in reg. 414.

¶ Contrarium ꝙ in hoc casu repetitio testis admittatur ad declarãdum, tenet Bal. in d. auth. atqui semel. C. de probat. col. 2. in fi. uer. sequitur videre, & in l. lecta, in fi. uer. testis vero. ff. si cer. pet. & fuit de mente Io. And. in add. ad Spe. in tit. de teste. §. nunc videndũ, in vltima addit. in fi.

3 Pro qua opi. facit, quod not. idem Io. And. in add. ad Spec. in tit. de teste. §. nunc videndum, in pe. addit. inci. similibus, in prin. vbi qui per lapsum termini non potest dare nouos articulos, potest illos declarare: quia illa declaratio adeo dicitur implicita articulis datis, ut cum illis dicatur emanasse.

4 Declara hanc vltimam opin. procedere, quando declaratio est conformis uerbis ipsius testis, ita Alciat. in trac. præsum. in 2. regula, in 29. præsump.

5 ¶ Contrarium, quòd testis ex interuallo repeti possit ẽt, ut addat declaratione omissa, licèt minor fides danda sit secundæ attestationi, tenet Inno. in d.c. præterea, uer. aut non corrigat, de testib. cog. & ibi Host. col. fi. uer. si non corrigat, & Ant. de But. col. fi. uersi. hæc vera, & Anch. colum. 2. ver. si vero addit Card. in fine. Abb. col. fi. uer. si uerò vult addere. Imol. colum. fi. uersi. si autem non corrigat. Felyn. col. fi. uer. sed aduerte, & ibi Henric. uersic. aut non corrigit. Felyn. in c. per tuas, col. 1. in fi. uer. circa primum, de testi. Card. in c. ueniens, el 2. colum. fi. uersi. ex hoc datur cautela, de testib. Tindar. in trac. de test. uaria. c. 4. uersi. est notandum, lib. 1.

6 PRIMÒ Limita primam opin. quòd testis ex interuallo repeti non possit ad instantiam partis, ut addat suæ primæ depositioni, nisi testis iurasset se non fuisse cum parte locutum, quia tunc repeti posset etiam ex interuallo, ut adderet primo dicto, ut uoluit Are. in c. per tuas, col. 4. uer. super articulo autem, de testib.

7 SECVNDÒ Limita, nisi testis examinetur super omissis, in quib. in prima depositione nihil opposuit. ita tenent Ant. de Butr. in c. per tuas, colum. pen. uersi. quartus casus. vbi Abb. col. 2. uer. venio ad secundum, & ibi Card. uersi. dic uerius, & ibi Aret. col. 4. uersic. unde concludit ipse, de testi. Spec. in tit. de teste. §. satis utiliter, uer. sed nunquid ante, & in §. iam de interrogatoriis, colum. pen. uersi. item caute. Fel. in c. per tuas, col. 1. uersi. & adde hic Spec. Io. Ant. Alexand. in consi. 44. col. 1. in fi. uer. clari iuris. Fel. in c. fraternitatis, col. 3. uer. adde etiam Bal. eo. tit. idem uoluit Bald. in l. ut luti, in prin. ff. de eden. & ibi Ang. uersi. & ibi est argumentum.

8 PRIMÒ Amplia hanc limitationem, quia ẽt testis productus, ut examinaretur super ueritate facti, & fama, si dixerit nihil plus scire, poterit etiam super fama interrogari, de qua non fuit interrogatus. Io. And. in addit. ad Spec. in tit. de test. §. nunc uidendum, in ultima addit. Aret. in c. per tuas, colum. 4. uersi. sed quando iudex, de testib.

¶ Contrarium sentit Io. Ant. Alex. consi. 44. col. 1. uer. nec præfato fisco.

9 SECVNDÒ Amplia, etiam si testis sic examinatus iurasset super tota, quia quamuis iuramentum sit generale, tamen restringitur ad specificata, ut per Are. in c. per tuas, col. 5. uer. nam testis, de testi.

10 Sublimita limitationem habere locum, quãdo omissum est interrogari testem per substantialibus necessariis. Inno. in c. per tuas, uer. item nota, quòd hic. ubi Card. uer. & dicit Innocen. de testi. Spec. in tit. de teste. §. iam de interrogatoriis, colum. penu. uersi. item cau-
11 tè. Secus uero, quando super circunstantiis, ex quibus certior probatio elici potest. ita Innoc. in d.c. per tuas, uer. item nota, quod hic, de testib. & ibi Anto. de But. in 1. oppos. & ibi Bal. colum. 2. uersi. item quid si articulum. Imol. in d.c. per tuas. colum. 2. uersi. aut non fuerunt testes, de testi. licèt dicat hoc fieri posse ex officio iudicis, non tamen ad instantiam partis. sequitur Fel. colum. 2. uersicul. secus autem dicit, in d. c. per tuas, de testib.

¶ Contrarium tenet Abb in d.c. per tuas, col. 2. uer. uenio ad secundum, de test. & ibi Card. uer. si uero. & Aret. col. 4. uer. sed quando iudex. Fel. col. 2. uer. item habet locum, de test. & fuit de mente Io. And. in titu. de teste. §. nunc videndum, in ultima additione, circa fi. Host. in c. per tuas, col. fi. uer. hoc etiam secundum dictum, de testi.

12 TERTIÒ Limita, ubi uerus dolus concurrit examinantis, uel iudicis, quia tunc ad instantiam partis testes etiam ex interuallo repeti possunt. Bal. in c. 1. §. 1. uer. quæro utrum, quid sit inuestitura.

13 ¶ Contrarium, ut sufficiat uel dolus, uel negligentia, ad hoc, ut testes repeti possint, tenet Ant. de Butr. in c. per tuas, col. pen. uersi. quintus casus, & ibi Card. uer. uel dic uerius, & ibi Abb. col. 2. uersi. uenio ad secundum, de test. & Aret. col. 4. uer. unde concludit. & Fel. col. 2.

col. 2 .ver. item fallit. Spe.in tit.de teste.§.iam de interrogatoriis, uersi.item caute. Soc.in reg.414. in 5. fall. Tindar.de testi.uarian.c.4.ver.tractabam quoq;.li. 1.

Concorda, quòd ubi obtenta est publicatio, ad hoc, vt testes repetantur, debeat concurrere verus dolua examinantis, & ita procedat prima opinio, si uero non sit obtenta publicatio, quamuis temporis interuallũ intercesserit, sufficiat uel dolus, vel negligẽtia examinãtis.

14 Primò Sublimita, ubi verisimile est, quod dolus, vel negligentia essent, vt per Io.Ant.Alex.in cõs. 44. col. fi. uer. præmissis tamen non obstantibua.

15 Sacundò Sublimita, quando testis non deposuit culpa partia malè formãtia articulos, vel omittendo articulare id, quod erat necessarium uel obscurè, & ineptè articulando, ut dicit Ang. in l.veluti, in prin. ver. & est argumentum. ff. de eden. Fel. in c.fraternitatis, col. 3. uer. & adde Guil. de testib. Tindar. de testib. uarian. in c.4. ver. tractabam quoque, lib. 1.

16 Tertiò Sublimita, quando culpa ipsi testi examinato non ita plenè respondenti imputari potest, & nõ ipsi examinauti, ut not. Card. Alex. in c. 1. §. 1. col. 1. in fi. ver. nota ex tex. quid sit inuest. refert & sequitur Io. Ant. Alex. in consi. 44. col. 1. Fel. in c. per tuaa. col. fi. uer. vltimò adde, de testib. Soc. in reg. 414. in 5. limit.

17 Qvartò Principaliter limita, quando pars aduersa, contra quam testis fuit examinatus instat, ut repetatur ad hoc, ut addat rõnem scientiæ, quam prius non expresserat, quia tali casu testis repeti potest, ut addat causam scientiæ, vt voluit Bal. in auth. atqui semel, col 2. uer. sed dubitatur, & ibi Sal. col. pen. uer. quæro sextò. C. de prob. & idem dicit Are. in c. per tuas, col. 2. uer. circa fin, de testib. Fel. ibi col. 1. ver. & adde Bal. Tindar. de test. uariant. c. 4. uer. tractabam quoq;. li. 1.

18 Amplia, etiam si testis non fuit interrogatus de causa scientiæ, & non tenebatur non interrogatus illam exprimere, ita Aret. in d.c. per tuas, col. 2. uer. circa secundum, de testib.

19 Qvintò Limita, quia stante qualitate personæ testis, qui sit notæ, & spectatæ fidei, admittitur etiam ex interuallo, vt addat uel corrigat suum dictum, gloss. in verbo incontinenti, in c. præterea, de test. cog. & ibi Bal. nu. 4. ver. ibi incontinenti, & Fel. col. fi. uer. & adde secundum Bald.

20 Sublimita, dummodo iuret talis testia sic approbatæ fidei, quòd nõ sit cum parte locutus, ita Bal. & Fel. in locis proxime allegatis.

21 Sextò Limita, quia & ex interuallo testia repeti potest officio iudicis non ad instantiam partis, & hoc proculdubio ad effectum, ut declaret dictum suum ambiguum, prout dictum est late in conclusione nostra 21. in 24. limit. supra de test. in 1. lib.

22 Primò Declara, quia Inn. in c. cum clamor. in fin. uer. aliqui tamen contradicunt, de testi. intelligit uerba obscura, quæ secundum iuris dispositionem nullum recipiunt intellectum, & idem dicit Tindarus, in trac. de test. varian. c. 4. ver. est notandum, lib. 1.

¶ Contrarium tenet ibi Are. col. pen. uer. adde dictis, & eius opin. videtur verior per rationes ibi per eum adductas.

23 Secvndò Declara, quia & in casu, in quo à iure non datur aliquis intellectus, tamen testis repetitua ad instantiam partis declarat dictum suum, vt saluetur à falso, uel à contrarietate. ita Bal. in auth. atqui semel, col. 2. uer. sequitur videre. C. de proba.

¶ Contrarium in hoc vltimo tenet Are. in d. c. cum clamor, col. pen. uer. vnde Bal. de testi.

24 Saptimò Limita, ut ad instãtiam iudicia repeti possit testis, qui iã deposuit, vt aliquid addat dictis in primo examine. Inn. in c. cum dilectus, in verbo, ad inquisita, de accus. & idem sentit Bar. in l.repeti. in prin. ff. de quæst. ver. quandoq; testis. Are. in c. cum clamor. col. pen. uer. item adde dictis. de test. Ant. de Butr. in c. 1. col. 2. uer. nota octauo, de iud. & ibi col. 2. uer. nota iudicem. & Barba. col. 7. in fi. uer. & licèt quidam. Rom. in l.admonendi, nu. 114. & seq. uer. quo ad tertium. ff. de iureiur. Ant. de Butr. in c. cum causa, col. 5. uer. quæro si omissum est, de iur. cal. Aug. in §. quia uero, num. 22. ver. sed quæro an testis, in auth. de test. Ant. de Bu. in c. cum Ioannes, col. fi. ver. alii dicunt, de fide instru. Lanfran. in ele. sæpe, col. fi. ver. circa articulum, de verbo. sign. Sal. in auth. atqui semel, col. pe. uersi. quæro sexto. ibi, sed de mandato iudicia. C. de probat. Tindar. in trac. de testi. vari. c. 4. uersi. est notandum, libr. 1. & ista uidetur verior opinio.

¶ Contrarium, quod iudex non possit repetere testẽ, nisi ad finem, ut declaret dictum suum, non autem vt aliquid de nouo addat, voluit Inn. in c. cum Ioannes. in fi. verbia, super verbo, collusum, de fide instr. Rom. in l. 4. §. hoc autem iudicium, col. 3. in fi. uer. 3. quia. ff. de dam. infect. Car. in c. cum Ioannes, col. 3. ver. in gl. hic, de fid. instr. Fel. in c. 1. de iud. col. 2. uer. utrum iudex. Bal. in c. publicato, col. 1. in fi. ver. testia autem, de elect. refert & sequitur Fel. in c. præterea, col. fi. ver. & quod etiam si iudex, de testi. cog. & Bal. in auth. atqui semel, col. 2. uer. sequitur modo videre. C. de probatio.

25 Octavò Limita, quando dictum primum fuisset nullum, vel inualidum. gl. in c. causam quæ, & ibi Ioã. And. Abb. Anch. Imol. & alii, de testib. Abb. in c. per tuas, de probat. Soc. in regula 414. in 3. limitatione.

* Cor. qui hanc dicit communem * opinionem in cons. 58. nu. 8. uer. & quando, vol. 1.

26 Nonò Limita, nam testis examinatus in iudicio summario repeti potest in iudicio plenario, Soc. in reg. 414. in 2. fall.

27 Nota etiam, nam quando testis ex se ipso vult facere repetitionẽ sui ipsius, tunc si incontinenti, antequã cum partibus loquatur, hoc faciat, admittitur, siue vt seipsum declaret, siue ut corrigat, siue etiam ut addat. Ant. de But. in c. per tuas, col. pe. in fi. ver. quartus qñ.
28 de testi. Ex interuallo autem testis à seipsu sua sponte posset se repetere, dummodò iuret non esse cum parte locutum, secundum Are. in c. per tuas, col. 2. uer. super articulo autem, de testi.

CONCLVSIO XXIX.

Argvmentvm.

Testis varians ab his, quæ dixerat prius in iudicio, quam fidem faciat.

1 Qvarta est conclusio Bar. in d.l. eoa, quæ est, ut si testis ex interuallo uariat ab his, quæ dixerat prius in iudicio, neutri dicto creditur. ita Bar. ibi in uer. item oppono ad idem, & in uersi. & ideo pro declaratione. & idem sentit Inn. in c. ueniens, el 2. colum. 2. uersi. sed oppone, de testib. Bald. in l.gesta, colum. 1. in fine. & seq. uer. sed quid si uariant. C. de re iud. Anton. de Butr. in c. cum in tua, col. 3. uer. quærit gl. de testib. Imol. in d.c. cum in tua, col. fi. uer. in eadem gl. de test. Alexand. in l. 2. nume. 13. ver. quinta conclusio. C. de

* edend. & istam dicit communem * opinionem. Rum. in consi. 57. colum. 2. in fi. uersi. nec obstat, volum. 1. Specul. in titul. de teste. §. 1. numero 72. uersicul. quid si idem testia. Corn. consi. 197. colum. fin. uersi. nec etiam supradictia, uolum. 2. Dec. consil. 189.

col.6.ver.3.ad dictum Corrad. Alex.consi. 2.col.2.in fi.ver.alia rōne,uol.7.& in conſ.19.col.1.uer.nec iſtis obſtat,uolu. 4. vbi dicit hanc eſſe magis communem * opinionem.Grat.consi.60.nu.9.& ſeq.uer. maximè quia,uol.2. Anch.in clemen.2.col.fin. uer. aut eſt dictum ſecundum,de teſt. Dec. Neapol.142. col. pen. ver.& ſic habemus, in nou.vbi hoc tenet in teſte variāte in vna & eadem inſtantia,non in diuerſis. Are.in c. cum in tua,de teſtib.col.pen. ver.ſi uerò teſtis.& col. ſeq.& in c.per tuas,colum.12.uer. ita uidetur dicendū,de prob.& in c.cauſam quæ,col.6.uer.ſed pro doctrina.Spec.in tit.de teſte.Grat.conſ.74.col.2.uer. ſecundò dico,uol.1.Rom.in l.2.§.creditum,col.pe. ver. quid autem.ff.ſi cer.pet.Pract. Pap.in formā opponēdi contra teſtes poſt publicat.col.2.uer. aut ſimpliciter depoſuit ſecundum.Ale.conſ.80.col.2.uol. 2.Rui. in conſi.75.nu.8.uol.1.ubi dicit communem opin.

¶ Contrarium,ꝙ imò ſtandum ſit primo dicto,licet illud remanet debilitatum per ſecundum , uoluit gl.in c.veniens,el 2.in uerbo,pars,uer.ſed illi,de teſt. & in c.cum cauſam,in gl.fi.ver.ſed ſi quis teſtis , eod. tit.Bar.conſi.86.Car.in d.c.veniens,col.fi.uerſi. & ex hoc datur cautela. Abb.in c.cum in tua,col.fi.ver.ego aliter dicerem,de teſt. Fulg.conſi.134.col.2.uerſi.nec monet. Bal.in l.3.ver.in gl.ibi veritatem.C.ad leg.Iul. de adult.Rota in nou.dec.293.Ang.conſi.309.col.2. ver.de ſecundo.Dec.Tholoſ.280. Collect.in c.ſicut . uer.quid ſi fuiſti admiſſus,de teſt.Sal.in l. ſi quis decurio,col.3.ver.nec prædictis, C. de falſ. Guid. Papæ q. 546.& q.593.Are.in c.ſicut.col.1.ver.ſed dubium eſt. de teſt.Corn.conſi. 27.col.pe.ver.& ex eo ſorte, uol. 3.ubi dicit iſtam communem * opin. quam etiam ſequitur,& dicit communem Dec. in conſi. 175.col.8. uer.non obſtat octauò.& conſ.189.num.6.& nu.10. Fel.in c.cum in tua,col.2.uer.ſecunda concluſio,de teſti.Rui.conſ.158.nu.8.ver. quia teſtis,vol.5.Fel.in c. præterea,col.pen uer.ſi autem teſtis,de teſti. Raphael Cuma.in l.qui falſa,uer.in gl.fi.ff.de teſti. Aim.conſi. 6 col.10.uer.non obſtat , quod bis fuerit. Bal. in l.q falsò,uer.ſi incōtinenti,ff.de teſt.Gram.voto 34. col. 2.ubi dicit communem opi.Grat. qui etiam dicit cōmunem,in conſi.42. num.29.uol.1.Ale.in trac.præſumpt. in 29. præſump. in ſecunda regula, ubi dicit communem.

2 Declara,quia talis ſic deponens contraria, punitur non tamen pœna falſi,ſed pœna arbitraria,ſecundum Bal.conſi.101.col.2. uer.item quæritur,uol.1.

Tenendo primam opin.

3 PRIMÒ Amplia, quia ſi teſtis in ſummario iudicio prius dixerit illud, cuius contrarium depoſuit in iudicio plenario,neutri dicto ſtatur,vt per Ant.de But. in c.cum in tua,col.fi.uer. quærit gl. Tindar.in tract. de teſti.uarian.in 3.par.princ.in 5.c.

¶ Contrarium ſentit Tindar. de teſti. narian. in 3. par.prin.in c.2.

4 SECVNDÒ Amplia , ut idem ſit ſiue in vna,& eadem inſtantia ſibi contrarietur teſtis inter eaſdem perſonas,ſiue etiam in diuerſis inſtantiis, vt tenet Anto. de But.in d.c.cum in tua,col.fi.uer.quęrit glo.Bald. in l.geſta,col.1.in fi.uer.ſed quid ſi uariat.C.de re iu. apoſtil.ad dec.Tholoſ.280.in prin.Rom.in l.2.§.creditū, col.pe.uer.quid autem in diuerſis.ff.ſi cer.pet. Tindar. in trac.de teſti.narian.in 3.par.prin. c.1.

5 TERTIÒ Amplia idem eſſe, ſi teſtis contraria deponit in diuerſis inſtantiis inter diuerſas perſonas. Anton. de Butr.in d.c.cum in tua,colum.fi. uerſi. quærit gl.de teſt.Tindar.in 3.par.prin.in c. 1.uer.quandocunque diuerſæ cauſæ.

6 QVARTÒ Amplia , etiam ſi coram arbitro prius depoſuerit , vt not. Tindar. de teſtib.varian. in 3.par. prin.in tertio cap.

7 QVINTÒ Amplia,etiamſi depoſuerit coram arbitratore,vt per Tindar. de teſt.varian. in 3. par. princ. in c. 5.

8 PRIMÒ Limita,ſi teſtis variaret in iudicio à primo dicto addendo quia ſtaretur tunc ſecundo dicto , per ea,quæ ſupra diximus in concluſione, an teſtis repeti poſſit,ut addat,ſm concluſionem Doctorum in cap. præterea, de teſt.cog.de qua latè ibi dictum fuit.

9 SECVNDÒ Limita,quando teſtis depoſuit nulliter in uno iudicio,quia ſtatur alteri dicto in iudicio ſolemni,prout tenent Spec.in tit.de teſte.§.1.nu.72. verſic. quid ſi idem teſtis. Bal.conſi.171.vol.5.Ant.de Butr. in c.cum in tua,col.fi.ver.qñque teſtis.Cor. conſi.58. col.2.uol.1.ver.& qñ primū dictum.Bal.in l.qui falſo,uer.& tam teſtis.ff.de teſt.& in 2.lect. uer.ſed quid ſi teſtis.Bal.in l.geſta,col.1.in fi.uer.ſed quid ſi variāt. C.de re iud.Rom.in l.2.§.creditum , col.pe. uer.aliqñ teſtis eſt contrarius.ff.ſi cer.pet.Imo.in c.cum cauſam. el 1.col.pe.uer.in eadem gl.de teſti. Anch. in c.cū cauſam,nu.21.uer.itē quid ſi teſtis,de teſti.apoſt. ad dec. Thol.280.Aim.in conſi.6.col.2.uer. ſimiliter non vr obſtare.Roi.conſ.57.col.3. uerſi.nec etiam procedit. uol. 1. Fel.in c.cum in tua.col.pen.uer. fallit iſta concluſio.de teſti.Rom.conſ.505.in prin. Alex. in apoſt. ad Bar.in l.eos,ſuper verbo,poſtea contrarium. C. de falſ.Tindar.in tract.de teſti.uarian.lib.2.c.1.nu.4.

10 Hinc eſt,ut ſi primum dictum ſit in iudicio ſine iuramento,ſtetur ſecundo dicto iurato.Tindar. in tract. de teſt.varian.in c.11.in lib.1.

11 Sublimita,ſecundum Tindar.in 2.lib. c.2. nu. 4.de teſtib.varian. quando coniecturæ , & præſumptiones ſunt pro dicto iurato,aliàs ſecus.

12 Amplia hanc ſecundam limit. etiam ſi primum dictum ſit ualidum , ſed non habeat annexam cauſam ſcientiæ, uel cauſa expreſſa ſit inualida. ita Tindar .in trac.de teſti.in 12.c.in 1.lib.

13 TERTIÒ Limita, ſi pars oppoſuit , quo caſu ſtatur primo dicto:ſed ſi parte non opponente fuit ſecundò examinatus,tunc neutri dicto ſtatur,& procedit prima opinio,ut per Aret.in c.cum in tua,col.fi.uer.nec obſtat,de teſti.

14 QVARTÒ Limita , nam rōne coniunctionis ſtatur primo dicto,ad excuſationem cōiuncti , ita Rom. in l. 2.§.creditum,col.pe.uer.1.per c.litteras,ff.ſi cert. pet.

15 QVINTÒ Limita,ſi teſtis deponit ſuper actu ſucceſſiuo,& perpetuo:ſecus autem ſi in actu momentaneo deponatur,ut declarat Rom.in l.2.§. creditum , col.pe.ff.ſi cer.pet.uer.item 2.

Tenendo aliam ſecundam opi.magis communem , quòd ſtetur primo dicto

16 PRIMÒ Amplia,etiamſi primum dictum emanauerit in iudicio ſummario. Fel.in c.cum in tua,colum. 2. uer.quod autem ſecundum, de teſti.& in c. ueniens , col.9.de teſt.poſt Ion.ibi,col.2.ver.& bene fateor . & Abb.nu.16.ver.ſed vltimo.

17 SECVNDÒ Amplia,etiamſi primum dictū emanauerit inter alias perſonas,ſecundum Fel.in d.c.cum in tua,col.2.uer.& hac ratione . qui mouetur per dicta Bar.in l.eos,& per Ant.de But.& Imol.in d. c. cum in tua,qui tamen dicunt neutro dicto tunc ſtari , nedum autem primo,prout uidetur uelle Felyn. & propterea iſta limitatio non uidetur approbata ut infra,in ſecunda limit.

18 TERTÒ Amplia etiam ſi teſtis cōtrarium aſſerat in iudicio,dicens ſe fuiſſe corruptum in primo delicto, adhuc

adhuc tamen stetur primo: quia talis depositio licèt sibi præiudicet, non tamen præindicat parti, ut per Fel. in c. sicut, col. t. in 1. not. de testib. de quo dic, vt in conclusione prima, in tit. de test. in 4. limit. & plenius infra in 32. conclusio.

19 Primò Limita, qn̄ primū dictū emananit ī iudicio nollo, quia tūc illi nō staretur, vt dicit Rui. cōs. 57. col. 2. in fi. ver. itē dictum eorum, uol. 1. Fel. qui dicit communem * opinionem in c. cum in tua, nu. 5. de testib.

20 Infertur igitur, vt si testis primò deponat coram iudice incompetenti, & postmodū contrarium apud iudicem cōpetentem dicat, standū esse in hoc casu secūdo, & non primo dicto, prout voluit Spec. in tit. de test. in §. 1. nu. 72. idē tenent Soc. in cōs. 253. col. 2. versi. 1. quod imù, uol. 2. Fel. in c. cum in tua, nu. 5. de testib.

21 Secundò Limita, quia inter alias personas nō staretur primo dicto, ut tenet Ruin. consi. 57. col. 2. in fi. uer. nec obstat, uol. 1. & sentit Dec. Neapo. 142. num. 8. uer. & sic habemus. In nou. Ruin. consi. 15. colum. fi. ver. nec obstat, uol. 5.

¶ Contrarium tenet Fel. in c. cum in tua, col. 2. versi. & hac ratione, de testib.

22 Tertiò Limita, qn̄ primū dictū calore iracundiæ emanasset. ita Abb. in c. cū in tua, col. fi. ver. itē credo. de testb. & ibi Fel. col. 2. uer. item fallit. Tindar. in tracta. de testib. uarian. c. 10. lib. 1.

¶ Contrarium sentit Are. in d. c. cum in tua. uersic. secundò dicunt moderni. de testib.

23 Quartò Limita, quando primum dictum emanasset in iudicio suminatio, quia nō staretur primo dicto, si contrarium dixerit testis in iudicio plenario, secundum Rui. consi. 57. col. 2. uer. nec obstat, vol. 5.

24 Quintò Limita, quando primum dictum persunctoriè fuisset prolatum, ita Bal. in l. gesta, col. 1. in fi. & seq. C. de re iud. uer. sed quid si variauit.

25 Sextò Limita, si parte non opponente testis secūdò examinatus fuisset, quia tunc neutro dicto staretur, ut per Aret. in c. cum in tua, col. fi. uer. nec obstat si tu dicas, de test.

26 Septimò Limita, ut quamuis staretur primo dicto, tamen per secundum adeo debilitatur primum, vt super primo sententia ferri non possit, licèt lata sustineatur, prout declarāt Abb. in c. cum in tua, col. fi. ver. aut ex interuallo, de test. & uer. quandoque primum, clarius Alex. in consi. 19. col. 3. uer. præterea iste text. vol. 4. & consi. 2. col. 3. uer. alia ratione ēt. vol. 7. Dec. Neapol. 142. col. pen. nu. 8. & seq. & nu. 11. in nou.

27 Primò Amplia, vt in hoc casu testis non dicatur omni exceptione maior, ita quòd ad dictum illius iuramentum in supplementum deferri possit, ut not. Card. in c. ueniens, el 2. circa fi. uersi. licèt hæc glo. de de testib. Fel. in c. ueniens, el 1. colum. 10. uersi. & pro solemni. de testi. Alciat in tract. præsumpt. in 2. regul. in 29. præsumpt.

28 Secundò Amplia, quia per tales testes non potest impugnari instrumentū, ut dicit Grat. consi. 74. col. 2. uer. 2. respondeo, uol. 1.

29 Sublimita, quando plures testes unum primo dixissent: qui licèt postea contrarium per secundam depositionem deponant, nihilominus tunc statur primo dicto eorum etiam quoad ferendam sententiam, vt tenēt Alciat. in 2. regula, in 29. præsumpt. nu. 8.

30 Octavò Limita, quando primum dictum potest compati cū secundo, utputa si primò testis dixerit non recordari, secundò uero dixerit se recordari, quia tunc statur secundo dicto, & no primo. Bar. in l. qui bona. §. si quis stipulatus, in prin. uersic. potest induci. ff. de dam. infect. & ibi Ang. in prin. uer. allegatur quòd si testis. & Imol. uersi. nota ex tex. argumentum, & Alex. uer. & facit iste tex. & ibi Rom. uer. adde tamen inquātum, idem tenent Ang. in l. quidam tabularū, in fi. uer. item est hic casus. ff. de furt. Bal. in c. 1. §. 1. col. 1. ver. reminisci. quid sit inuest. in c. 1. §. notandum, uer. nota quod illi, de natur. feud. Alex. consi. 56. col. 2. uer. præterea. col. fi. uer. quod autem dr̄. de test. cog. Affl. super const. fol. 160. aliàs in tit. de fid. & author. instrumen. nu. 15. uer. septimò quæro. Rom. cons. 505. uer. tertiò hoc probat. Bal. in c. dudum, el secundo. nu. 33. uersi. quæro quid si, de elect. Hipp. in l. eos, col. 2. uersi. & in hac materia. ff. ad leg. Corn. de fals. Fel. in c. inquisitionis. §. quæsiuisti, col. 3. in fi. uer. ad prædicta etiam facit, de accus. & Hippol. in l. ex libero, col. pe. uer. & in materia ista. ff. de quest. Gram. consi. ciu. 50. col. 5.

¶ Contrarium in hoc sentit Alex. in cons. 2. col. 2. in fi. & seq. uer. alia ratione, uol. 7. ubi dicit quod qui dixit se recordari de eo, quod omisit deponere i primo suo testificatu, quo tempore præsumebatur, & præsumitur melius recordari, præsumitur falsus, & contrarius, & dicto suo non creditur. idem tenet Barba. cōs. 29. col. 10. uer. modo in proposito, uol. 1. Gram. cons. ciu. 50. nu. 31. & pluribus seq.

31 Amplia primam communem opinionem etiam si testis primo dixerit, se non scire, quia postmodum poterit dicere se scire, secundum Roman. in d. l. qui bona. §. si stipulatus, uersicul. adde tamen. ff. de damn. infe. & Bal. in c. 1. §. notandum, uer. nota quod ille, de natu. feud. idem voluit glo. in cap. cum causam, quæ inter. in gl. 2. uer. sed illi testes, de testi. & ponit Affl. super const. fol. 160. aliàs in tit. de fid. & autho. instr. nu. 15. ver. cui addo Bal. Ro. cons. 905. uer. 3. hoc probat. Are. in c. per tuas, col. 11. uer. 2. hoc uidetur probari. de proba. Alex. in l. de tutela, col. 2. uer. ad prædicta ēt facit. C. de in integr. rest. Rom. in l. 2. §. creduum, col. pen. uer. item 2. limitatur, ff. si cer. pet. Corn. consi. 27. col. pen. in fi. uersi. quicquid sit, uolum. 3. Barba. cons. 29. colum. 10. uersi. nunc in proposito, uolum. 1. Tindar. in tract. de testi. uarian. c. 4. uersi. est notandum, & cap. 8. lib. 1.

32 Amplia, hanc ampliationem locum habere, etiam si quando testis dixit se nescire, uerè sciebat, si tamen se nescire dixerat extra iudicium, ita Are. in c. per tuas, col. 11. uer. secundo hoc uidetur. de probat.

33 Primò Limita principalem ampliationem, ut testis qui primo dixit se nescire, non possit postea dicere se scire, nisi hoc faciat incōtinenti, prout dixit Bal. in rub. de controuer. inuest. col. 2. uer. extra nota quòd testis, & in l. nullum. in prin. uer. nota quòd testis. C. de test. & noluit Rot. in nou. dec. 293. & sequitur in hoc Roman. in consi. 505. uer. an autem conclusio. Io. Anto. Alex. consi. 44. col. 1. uer. sed ibi non responderunt. Card. Alex. in c. 1. §. si enim, col. 1. in fine. uer. nota ex tex. quid sit inuest.

34 ¶ Contrarium, quod ēt ex interuallo hoc idem facere liceat, sed tamen testi minor fides adhibeatur, dicit Are. in c. cum causam, el 2. col. 2. uer. tu potes dicere, de testi. Fel. in c. præterea, col. fi. uer. quod autem dicitur. de test. cog.

35 Secundò Limita hoc procedere, quando factum haberet causam successiuam perpetuo manentem, nō autem momentaneam. Ant. de But. in c. cum causam, el 2. col. fi. uer. ex quo nota, & ibi Abb. col. 1. uer. tinta hanc solutionem. de testib. Are. in c. per tuas, colum. 11. uer. secundo hoc uidetur, de proba. Aret. in l. quicquid astringendæ, colum. 2. uer. & ex isto. ff. de uerbo. oblig. licèt non determinet. Tindar. de testib. uariant. c. 9. libr. 1.

¶ Contrarium vt etiam idem sit in actu momentaneo, tenet Aret. in c. cum causam, el 2. col. a. ver. ex quo potest saluari, de testi.

36 Tertiò Limita, qñ testis in primo testificatu suo assereret se nescire actum, cui fuerat presens, quia ex interuallo non potest dicere se scire, & aduerte quia prima limitatio procedit quando deposuit se nescire super eo, de quo potuit ab alijs informari, ita Aret. cons. 71. col. 1. in fi. ver. & primò conuincitur. Lofred. cons. 27. col. 4. ver. præterea, vt dicit.

37 Quartò Limita, vt ista opin. locum habeat si modò testis adducat probabilem causam, quare nūc sciat, quod prius ignorabat, vt declarat Aret. in d. cons. 71. col. 1. in fi. ver. præterea si ponens, & Barb. cōs. 29. col. 10. ver. sed re uera, vol. 1.

38 Quintò Limita, secus esse in casu contrario, quia qui primò dixit se scire, non potest postea dicere se nescire, sm Lofre. cons. 27. col. 4. ver. præterea vt dicit.

¶ Contrarium, ꝙ immo in hoc etiam casu respōsio ista sustineatur, & intelligatur non aliter scire quam supra deposuerit, dicit Bart. in l. de ætate, col. 6. ver. nunc ad propositum, ff. de mino. Bal. in l. data opera, col. 10. in fi. ver. sed hic quæro. C. qui accus. non poss.

39 Sextò Limita, nisi testis in prima depositione dixerit se tantum scire, & non plus: quia tunc non poterit postea contrarium deponere, vt not. Tindar. in trac. de testibus variant. c. 8. lib. 1.

40 Septimò Limita, nisi testis varians, dicens se recordari de eo, de quo prius dixerat se non recordari, fuerit cū parte locutus, ita declarat Hipp. in l. eos, col. 2. ver. quod tamen limitat Bal. ff. ad l. Cornel. de fals. in l. ex libero, col. fi. ver. & in materia ista, ff. de quæstio. Felyn. in c. præterea, col. fin. versi. quòd autem dicitur, de testi. cogen.

* Tenendo illam * opin. vt non credatur testi asserenti se scire id, quod prius dixerat se nescire.

41 Limita, quia in hoc casu crederetur testi deponenti super eo, quod artis peritiam requirit, cū ex post facto testis potuerit fieri magis instructus in artis peritia, q̃ primò esset, vt considerat Aret. in c. cum causam, el 2. col. 2. ver. in vno tamen, de testib.

42 Primò Igitur infertur ex prædictis, vt si testis dixerit, non credere, possit postea dicere credo. Bal. in c. 1. §. notandum, ver. nota ꝙ testis, de natur. feud. Fel. in c. præterea, col. fi. uer. & facit quod dixi. de testib. cogen. Tindar. de testib. lib. 1. c. 5. nu. 1. Alex. in l. de tutela, col. 2. ver. ad prædicta etiam facit. C. de in integr. rest. Barbat. cons. 29. col. 10. ver. modò in proposito, uol. 1. Socin. cons. 92. col. 4. ver. & licèt loquatur, vol. 3. vbi dicit

* communem * opi.

43 Limita, si modò testis varians & asserēs se credere, quod prius non credebat, alleget iustam causam quare postea credat illud, quod prius non credebat, aliàs secus, ut dicit Rom. in d. l. quæ bona, §. si stipulatus, uer. quid autem si dicat, & ibi Alex. in uer. quid autem si testis, ff. de dam. infect. & idem ponit Bal. in l. de tutela, col. 1. in fin. uer. ex hac solutione, de in integr. restitut. min. C. Alexan. in d. §. siquis stipulatus, & Fel. in c. inquisitionis, §. quæsiuisti, col. 2. de accus. & Alex. latè in d. l. de tutela, col. 1. in fi. & col. seq. Barbat. in cons. 29. col. 10. uer. sed re uera, uol. 1. Soc. in cōs. 92. nu. 8. uer. & licèt loquatur, uol. 3.

44 Secundò Infertur, ut testis qui prius dixit se scire, possit postea in secunda depositione deponere, se credere, & non infirmatur dictum ipsius quin probet, ita Bal. in l. 2. §. quod obseruari, col. 2. uer. in hoc tñ nota. C. de iur. calum. quem sequuntur Alex. cons. 133. col. 3. uer. nec obstat si diceretur, uol. 1. Fel. in c. quoties, col. 3. uer. modò ad istam secundam, de testib. Tindar. de testib. uarian. c. 1. in 1. lib.

¶ Cōtrarium tenent Io. And. in c. inquisitionis, col. 1. in fi. ver. credulitatem nota. de accus. Spec. in tit. de teste, §. iam de interrogatoriis, in fi. uer. in summa cauest. Abb. in d. c. inquisitionis, §. quæsiuisti, in 2. not. de accus. Bal. in l. 1. in fin. uerb. ff. de testib. Fel. in d. c. inquisitionis. §. quæsiuisti, col. 2. uers. & de materia. Ant. de Butr. in c. quoties, uer. si quæritur, de testib. & ibi Abb. nu. 8. uer. quatenus tamen. Bal. in l. 3. in §. sed diui fratres, in lectura antiqua, in noua additione, ff. de testi. Aret. in cons. 44. col. fi. uer. unde est aduertendum.

* Tenendo hanc ultimam opin. magis * communem.

45 Primò Limita illam non procedere in his, quæ nobis innotescunt per fidem, in quibus idem est scire, ꝙ credere, quia non detrahitur primæ depositioni in qua dixit testis se scire, si postea dicat se credere, ut declarat Ant. de But. in c. quoties, col. 2. uer. si quæritur an debeat, de testib.

46 Secundò Limita, qñ simul vno & eodem tempore prius dixisset scire, & postea diceret se credere, quia non detraheretur primo dicto, cum nemo præsumatur incontinenti se uelle corrigere, ut per Ant. de Bur. in d. c. quoties, de test. col. fi. uer. si nullam causam assignat.

47 Sublimita & declara secundum Aret. in cons. 64. col. 3. uer. nec obstat præmissis, nisi ex subsequenti uerbo ipsius testis colligatur, quod ipse testis nō ex certo sciebat, sed potius credebat.

48 Tertiò Limita, qñ testis tempore, quo dixit se scire, allegauit sufficientem rationem ad probandum veram scientiam, quia licèt postea dicat se credere, primū dictum non euacuatur, vt tenet Ant. de But. in c. quoties, col. fin. ver. si testis deposuit, de testib. sequitur ibi Abb. col. fi. ver. uē etiam in his. Tindar. in tract. de test. variant. c. 5. in prin. & c. 7. lib. 1.

49 Tertiò Infertur, quòd testis, qui dixit primò, ita mihi videtur, possit postea contrarium asserere, & deponere, & statur secundæ depositioni, & non punitur vt falsarius. Tindar. de testi. variant. c. 6. lib. 1.

50 Quartò Infertur, quod testis, qui primò dubitatiuè respondit, possit postea clarè deponere, & statur secundo dicto, & nō punitur vt falsarius. Tindar. de test. varian. c. 7. lib. 1.

51 Quintò Infertur, ꝙ si testis dicat nō interfui, possit secundò interrogatus respondere interfui. Tindar. in tract. de test. varian. lib. 2. c. 10. nu. 10. & seq.

52 Nonò Principaliter limita, nam licèt stetur primo dicto, tamen ratione secundi dicti contrarii potest testis torqueri pro eruenda pleniori veritate, itá Decis. Neap. 142. in fi. nu. 12. in nouis.

53 Decimò Limita, quando secunda depositio iudicialis, in qua testis asserit se falsum dixisse, in alia prima iudiciali depositione adhibuisset condemnationem, & executionem pœnæ, vt dicit Aim. cons. 6. col. 13. ver. a. respondeo.

54 XI. Limita, quia statur secundo dicto fauore fidei, quando secūdum dictum iudiciale est contra aliquem hæreticum, vt dicit Io. Nicol. in tract. de hæret. in 13. notab. nu. 2. & idem sentit Fel. in c. cum io tua, nu. 5. in fin. de testib.

CONCLVSIO XXX.

ARGVMENTVM.

Attenditur dictum testis iudiciale, etiamsi postea extra iudicium contrarium deponat.

1 QVINTA est principalis conclusio Bar. in d. l. eos, vt qñ uariat testis in iudicio ab eo, quod dixerat extra iudicium, si primo unum dixerit in iudicio, & postea

postea contrariũ dicat extra iudiciũ, primo dicto stari debeat, ita Bar. in d. l. eos, in ver. oppono ad idẽ, & ver. quandoq; testis variat, & in l. generaliter, in fi. C. de non num. pec. in vtraq; lect. in 1. lect. in verbo, vlt. not. & in 2. lect. in verbo, insuper hic tex. quem sequuntur Rom. cons. 505. col. 1. ver. aliquando vero testes. Calca. in cons. 109. col. 2. ver. sed in casu nostro, & in ver. & idem dico. Ang. cons. 309. col. 2. ver. descendo ad tertium dubiũ. Fel. in c. cum in tua, col. pen. in fi. ver. 3. conclus. de testib. Alex. cons. 127. col. pen. ver. insuper ex attestationibus, vol. 7. Hipp. in sing. 212. Grat. cõs.
* 59. nu. 26. vbi dicit hanc esse communem * opi. in ver. quinto aduertendum, vol. 2. Aret. in c. sicut, in 1. not. de testi. Rom. in l. 2. §. creditum, col. pen. ver. aliquãdo testis est sibi ipsi contrarius, ff. si cert. pet. Pract. Pap. in forma oppo. contra testes, post publicat. col. 2. ver. secundo autem casu. Corn. cõs. 186. col. 1. ver. & licèt dictus Perangelus, uol. 1. & cons. 261. nu. 29. ver. facit, qui. vol. 4. Imol. in c. cũ in tua, col. fi. ver. si autem, de testib. Sal. in l. si quis decurio. col. 3. ver. nec prædictis obstat. C. de fals. apost. ad dec. Thol. 280. Hippo. in l. eos, col. 2. ver. quandoque testis, ff. de fals. Sal. in auth. si dicatur, col. fi. ver. quæro testis. C. de testib. & in l. qui falsa, ver. quæro quid si testis, de fal.

2 Amplia hanc conclusionem, etiamsi testis in articulo mortis confiteatur se falsum tulisse testimonium.
* Alex. qui hanc dicit communem * opin. in l. sciendum, nu. 33. ff. de verb. obl. Hipp. in rubr. de fideiuss. nu. 39. Curt. iun. in l. 1. nu. 36. ff. si cert. pet. vide in conclusione 32. in 1. limit. infra eo. lib.

3 PRIMÒ Limita conclusionem procedere stante sententia lata pro primo dicto iudiciali, quia aliàs si lata non esset sñia, tñ detrahitur primo dicto per secundũ dictum extraiudiciale, vt vigore illius ad sententiã procedi nõ possit, ita Ant. de But. in c. cum in tua, col. fi. ver. quandoque testis, de testib. & ibi Abb. col. fi. vers. quando primum dictum. Ang. cons. 309. col. 2. ver. satis enim detrahitur. Alex. cons. 112. col. 5. ver. item est probatum, vol. 4. & cons. 130. col. pen. ver. prætcrea dictus Ioannes, eodem vol. & cons. 128. col. pen. vers. & quod plus est, uol. 7. Aimo cons. 74. col. pen. ver. quia licèt, & cons. 75. col. fi. ver. septimo fuit. Hipp. in l. eos, col. 3. uer. & scias, ff. de fals. & in sing. 103. Abb. in consi. 52. col. 1. in fi. uer. præterea hic est alia, uol. 1. Alex. cons. 124. col. 1. uer. circa secundum testem, vol. 6.

¶ Cõtrarium tenent Imòl. in c. cũ in tua, col. fi. uer. si autem non esset lata, de testi. & ibi Aret. col. fi. ver. sed contra primum, & Fel. col. pen. uer. 3. conclusio.

4 SECVNDÒ Limita, quia ratione talis uarietatis potest testis torqueri, ut concludit Alex. in cons. 63. uol. 1. & cons. 251. uol. 6. Ant. de Butr. in c. cum in tua, col. fi. uer. sed si sententia, de testib. quem refert & sequitur Cæpoll. cons. 60. col. 2. uer. immo plus dicit, in crimin. Aim. in cons. 75. col. fin. uer. septimo fuit, & cons. 74. col. pen. uer. ex tali tamen.

5 TERTIÒ Limita, quia testis in hoc casu non põt dici omni exceptione maior, & ideo eius fides minuitur, prout inquit Fel. in c. cum in tua, nu. 6. de testib.

CONCLVSIO XXXI.

ARGVMENTVM.

Testis qui unum extra iudiciũ, & postea contrarium in iudicio deponit, nullã fidem facit, et pena falsi punitur.

1 SEXTA Et ultima conclusio Bar. in d. l. eos, est, ut si primò testis dixerit unum extra iudicium, deinde cõtrariũ dixerit in iudicio, tunc neutri dicto credatur, & testis veluti falsarius puniatur. ita Bar. uersi. aut primò dixit extra iudicium. quem sequuntur Dec. Tholo. 376. Petr. de Anch. in clem. 2. col. fi. ver. si verò econuerso, de testib. Corn. cons. 170. nu. 15. ver. & quando testes, vol. 3. Car. in c. per tuas, in prin. ver. item cautelam, de probatio. Abb. consi. 52. col. 1. uer. primò moueor, vol. 1. Ant. de Butr. in c. cum in tua, col. pe. ver. si primò, vbi in hoc tenet opinionem Bar. quòd non credatur dicto secundu, sed recedit ab opinione Bart. in eo, vt non censeatur falsarius, de testib. Anch. in c. per tuas, uer. quinto nota. de proba. Ferrat. cautel. 13.

¶ Contrarium, quod immo in hoc casu stetur secũdo dicto iudiciali, sentit gl. fi. in c. cum causam, quæ inter Archiepiscopum, ver. sed si quis, de test. quam sequuntur Bal. in l. nullum, col. 1. ver. sed quid si testis. C. de testib. & consi. 486. vol. 4. & consi. 171. ver. uenio ad
* primum, vol. 5. Abb. qui dicit communem * opinionem, in c. per tuas, col. fi. ver. & hæc faciunt ad quæstionem, & ibi Aret. col. 10. ver. in gl. posita, de probatio. Bal. in c. 1. §. 1. col. 1. ver. se non interuenisse. quid sit inuest. & in c. 1. §. cum autem, in fi. ver. extra etiam quæro, de controuer. inuest. Rom. in l. 2. §. creditum, col. pen. ver. aliquando testis dixit primo. ff. si certum per. Flor. in l. qui falsa, ver. & per illam leg. in secundo responso. ff. de testib. Ang. consi. 233. ver. satis enim detrahitur. Abb. in c. litteras, colum. 2. in prin. uersi. & ex hoc tex. de præsumptio. Alexan. in cons. 74. colum. 3. ver. potest etiam responderi, uolum. 1. vbi hanc dicit
* veriorem, & magis communem * opinionem, & in consi. 222. col. 4. in fin. & seq. versi. & dicti testes, vbi dicit communem opinionem, uolum. 2. Calcan. consi. 109. colum. 2. Pract. Pap. in for. oppo. contra testes post publicat. colum. 2. ver. secundo autem casu. Corn. const. 58. in prin. uolum. 1. ubi dicit hanc esse communem opinionem, & consi. 27. colum. pen. in fi. uersi. & dato a fortiori, uolum. 3. Ange. in tracta. malefic. in uerbo, falsario, num. 23. uersi. an testis, ubi dicit ita cõmuniter teneri, & ibi August. in additio. Imol. in c. cum causam, el primo, col. pen. uer. in eadem gloss. de testib. & in c. cum in tua, colum. fin. uersi. si autem primum dictum. eod. titu. Acct. in c. quando, colum. 9. versi. pro ista conclusione, de iud. ubi dicit istam communem opinionem, Anan. in c. inquisitionis. §. 3. col. 2. uer. D. Abb. de accusat. Saly. in l. si quis decurio, col. 3. uersi. quæro testis. C. de fals. Cæpol. consi. ciuili. 3. colum. 4. uersic. secundò etiam, & consi. crimina. 60. col. 1. ver. tertio quia, ubi dicit istam communem opinionem. Barbat. consi. 40. colum. penul. in princ. uersi. & ad illud quod superius dixi, apostil. ad dec. Tholos. 376. Hippol. in l. eos, col. 2. uers. mihi autem uidetur, ubi impugnat Bar. in eo, quod tenet puniri de falso. Ferra. caut. 13. ubi dicit istam communem opinionem. Affl. super const. fol. 331. aliàs sub rubr. de perinr. nu. 12. lib. 3. uer. septimò quæro. Alex. in consi. 63. uol. 1. Bal. in c. per tuas, col. 2. uer. oppono quod stetur, de probatio. Corset. de uerbis geminatis, nu. 24. uer. 62. Rapha. Cum. in l. qui falsa, ver. in gl. fi. ff. de testib. Anan. cons. 6. col. 1. in fi. uer. similiter non uidetur obstare. Bald. consi. 404. uer. super tertio, uol. 4. & in c. litteras, col. 1. uer. quid si testis, de præsumptio. Boer. qui dicit communem, in dec. 108. in princ. Aimo in consi. 6. nume. 7. Tinder. in tracta. de testib. lib. 2. c. 1. nu. 7. Felyn. qui hãc dicit ueriorem, & magis communem opinionem, in c. cum in tua. nu. 10. de test. Gram. in cõs. 65. nu. 6. Rui. in cõs. 57. nu. 8. uol. 1. Hippo. in sing. 212. Fel. in c. inquisitioni. §. tertiæ, circa finem, de accusa. Dec. qui hãc dicit communem opi. in c. per tuas, in fi. de proba.

2 Declara,

2 Declara, quia indubitanter primo dicto extraiudiciali non creditur, vt dicit Corn. qui hanc esse opi. communem dicit, in cons. 58. col. 2. ver. & quãdo primum, uol. 1.

3 Amplia, etiamsi primum dictum fuisset iudiciale, non tamen solenne, ita Bald. cons. 171. vol. 5. ver. immo plus.

* Tenendo hanc ultimam opin. magis * communem.

4 Primò Limita, qñ primum dictum extraiudiciale fuisset iuratum, quia tali casu propter primũ extraiudiciale iuratum, secundo dicto in iudicio non esset standũ, sed neutri dicto crederetur, & ita saluari posset prima opi. Bar. in hac cõclusione, prout ita declarãt Abb. in c. per tuas, col. fi. uer. puta tamen, de probatio. Raph. Cuma. in l. qui falsa, uer. in gl. fi. ff. de testib. Aluar. in c. 1. §. notãdum, col. 1. uer. nota, quòd licèt testis, de natur. feud. Bal. in cons. 384. col. fi. uol. 3. Cæpoll. cons. crimin. 60. col. 2. uer. & potest etiam. Fel. in c. cum in tua, col. fi. uer. si tamen primum dictum, de testi. apost. ad decis. Thol. 376. uer. adde tamen. Alex. in cõs. 154. col. fi. uer. & tanto magis, uol. 5. & cons. 81. col. pen. uer. deponit etiam, uol. 3. Ferrat. in 13. caut. Boer. deci. 108. col. 1. uer. & hoc quando primum. Corn. cõs. 58. col. 2. uer. & quando primum, uol. 1. Aimo cons. 6. nu. 16 uer. & ideo, licèt communis, & nu. 44. & seq. Ruin. cons. 149 nu. 25. uer. sed quando, uol. 5. Dec. in c. per tuas, col. fin. uer. primus quando, de probatio. & cons. 189. nu. 10.

5 Amplia, nam tale dictum in iudicio contra primũ dictum extra iudicium iuratum, non facit inditium ad torturam. Bal. cons. 471. col. fin. in fi. uer. item posito, uol. 2. & cons. 138. uer. item non est integer, uol. 3. Aimo cons. 6. nu. 46. uer. tertio respondeo, quia non est integer testis, ut per Alex. cons. 81. col. pen. uer. deponit etiam, uol. 3.

6 ¶ Contrarium in hoc ultimo tenent Bal. cons. 171. uer. immo plus, uol. 5. Alex. cons. 63. col. 1. & cõs. 151. uol. 6. Ant. de Butr. in c. cum in tua, col. fi. uer. sed per hoc non concluditur, de testib. Aimo in cons. 75. col. fi. uer. septimo fuit capitulatum, & cons. 74. col. penul. uer. quia licèt. Cæpol. cons. 60. col. 2. uer. & propterea potent. Hipp. in sing. 103. & in pract. crimin. §. diligẽter, nu. 75. uer. & scias etiam.

7 Sublimita, nisi secundum dictum in iudicio emanasset cum tormentis, quia tunc tolleret primum dictum extraiudiciale etiam iuratum, ut dicit Cæpol. cons. crimin. 60. col. fi. uer. super secundo.

8 Secundò Limita, quia dictum extraiudiciale præcedens, iudiciale secundum debilitat. Ang. cons. 233. col. 2. uer. satis enim detrahitur, apost. ad Ang. in trac. malef. in uerbo, fallacio, nu. 23.

9 Primò Amplia, nam in hoc casu testis non dicitur omni exceptione maior. Bal. in cons. 138. vol. 3. uer. itẽ non est integer. Grat. cons. 74. col. 2. uol. 1. uer. secundo respondeo.

10 Secundò Amplia, quia nec sententia potest fundari in tali dicto iudiciali, si non est lata. Aret. in cons. 71. col. 3. uer. his tamen non obstantibus. Alex. cons. 154. col. pen. in fi. uer. præterea probatum est, uol. 5. Felyn. in c. cum in tua, nu. 6. de testib. Hipp. in d. l. eos, nu. 17. ff. de fals. Aimo in cons. 6. nu. 46. & in cons. 74. nu. 6. & cons. 75. nu. 10. Alcia. de præsump. in 2. reg. in 29. præsump. nu. 4. Hipp. in cons. 109. col. fi.

11 Tertiò Limita, nisi primum dictum extraiudiciale fuerit propria manu ipsius testis subscriptum, quia tunc & si secundo contrarium deposuerit in iudicio, non statur secundæ depositioni iudiciali, tex. in l. eos, in secundo responso. ff. ad l. Cor. de fal. & not. Imol. in c. cum causam, col. penul. uer. nec obstat. l. eos, de test. Aret. in c. per tuas, col. 10. & seq. ver. sed pro Bar. & ibi Dec. & Barbat. col. fi. ver. secundus casus. Fel. in c. cum in tua, col. fi. de testib. uer. cui non obstat. Decis. Neap. 192. uer. pro parte dominorum, in nou. Anch. in c. cũ Ioannes, col. 4. uer. quandoque plures testes, & uer. secundo casu, de fide instrum. Barbat. in cons. 29. col. 9. uer. & etiam pondera, uol. 1. sentit Alex. in cõs. 63. uer. qui autem testis, uol. 1. & cons. 151. uol. 6.

Pro qua opinione facit d. l. eos, in secundo responso, inducendo eam, ut per Tindar. in tract. de testi. uarian. in 2. lib. c. 7. nu. 3. & seq.

¶ Contrarium, quod depositio testis extraiudicialis ẽt scripta uel subscripta manu ipsius testis non præualeat depositioni factæ in iudicio, & cum iuramento, uoluit Alex. in cõs. 222. col. 4. in fi. uer. & dicti testes, uol. 2. * ubi dicit communem * opin. & cons. 66. nu. 20. uol. 6. ubi idem dicit Io. de Amicis in cons. 137. col. pe. uer. præterea non est.

12 Primò pro ista opin. facit, nam testis subscribens potest contra suam subscriptionem deponere, allegando quòd scriptura, cui se subscripserat, non fuerit sibi lecta, & noluit Gram. in cons. 47. col. 1. uer. nec suffragaretur. Io. de Amicis in d. cons. 13. col. 5. uer. non obstat si diceretur, & cons. 44. colum. fi. uersi. immo fortius, & cons. 137. colum. 11. uersic. reliquum est. Rui. consil. 193. colum. 3. uer. non obstat quod ex quo, uolum. 2.

13 Secundò Pro ista opinione facit, nam testis subscriptio non est nisi testimonium testis, l. fi. ubi Bal. & Salyc. C. si cert. pet. Bald. in l. fi. in quinta opposit. C. de edict. diui Adria. tollen. Et quidem est testimoniũ extraiudiciale. Tindar. in tract. de testib. uarian. lib. 2. c. 8. nu. 3. uer. ibi dicitur, sed dictũ extraiudiciale anterius, non tollit iudiciale posterius, ut supra in principali cõclusione, ergo, &c.

Tenendo primam opin.

14 Sublimita, nisi depositio ipsa, quæ habet contra se depositionem in scriptura facta, esset magis uerisimilis, ita Aret. in d. c. per tuas, col. 11. pro hac conclusione, de probat.

15 Quartò Limita, quando primum dictum extraiudiciale emanasset in præsentia partis, ut per Dec. in c. per tuas, col. fi. uer. tertius casus est, de probat. per notata per Tindar. in tracta. de testi. narian. lib. 2. c. 9.

16 Sublimita, nisi dictum in præsentia partis respiceret fauorem alicuius potentis, quia si postea testis aliud dicat in iudicio, stari debet dicto iudiciali, quia præsumitur testem primò dixisse illud, quod dixit, ut complaceret illi potenti, ita Abb. in c. inquisitionis, §. tertiæ, col. 2. uer. & ex hoc postea, de accus. & ibi Fel. col. 2, uers. ultimò per istum tex. Hipp. in l. eos, col. 3. uer. & scias, ff. ad leg. Corn. de fals.

17 Quintò Limita, quando pro dicto extraiudiciali concurrerent coniecturæ, vel uerisimilitudines, prout ita tenent Roma. cons. 505. col. 1. uer. item limitatur. Aret. in c. per tuas, col. 11. ver. pro hac conclusione, & ibi Dec. col. fi. uer. quartus & ultimus casus, de proba. Abb. in c. licet, col. 2. ver. & ex hoc, de præsumpt. & ibi Fel. col. 1. ver. in textu, ibi, verisimilius, post Bal. ibi. col. 1. ver. quid si testis, & idem Fel. in c. cum in tua, col. fi. in fi. ver. idem dicas, de testib. Corn. cons. 58. col. 1. ver. item Panormitanus, vol. 1. Alex. cons. 127. colum. pen. ver. & tanto magis, vol. 7. Barba. cons. 40. colum. pe. vers. & ex his respondetur, vol. 3. apost. ad dec. Tholos. 376. uer. aliud tamen limitatur. Soc. cõsi. 253. versi. & tamen quando pro primo. & consi. 92. col. 4. ver. item etiam ex alio, uol. 3. Aim. consi. 6. uer. secundò re-

dò respondeo, nu. 45. & cons. 75. nu. 31. Abb. cons. 52. col. 1. ver. sed his non obstantibus, vol. 2. Hippol. in sing. 298.

CONCLVSIO XXXII.

ARGVMENTVM.

Testis, qui post depositionem iudicialem, extraiudicialiter dicat se falsum testimonium protulisse, an parti pro qua deposuit, præiudicet.

1 NON incongruè cum præcedentibus annectitur alia conclusio, vt si testis post depositionẽ suã iudicialem, extra iudicium dixerit se falsum tulisse testimonium, an in hoc parti pro qua deposuit præiudicet? Docto. communiter dicunt hoc vltimum dictum non tollere priorem depositionem, nec parti pro qua deposuit præiudicare, prout istam conclusionem firmant Bar. in l. generaliter, in 1. lect. circa fi. ver. & per hoc dicemus. C. de non nu. pec. & in 2. lect. col. fi. ver. insuper hic tex. facit. Angel. in cons. 309. col. 2. ver. hoc etiam probatur. Tindar. in tract. de test. varian. in 2. par. principali, Gramm. cons. ciuil. 79. col. 1. & seq. Anchar. in cons. 27. col. 1. Fulg. in cons. 173. col. 2. Dec. in cons. 189. col. 4. vbi dicit cõmunem * opin. & in cons. 234. col. 1. Curt. iun. in cons. 170. col. 2. Hippol. in pract. in §. diligenter, nu. 67. & in §. constante, nu. 93. & idem voluit in cons. 78. nu. 17. Paris. in cons. 163. col. pen. volum. 4. Ruin. in cons. 146. nu. 5. & in cons. 147. col. 1. uol. 5.

2 PRIMÒ Amplia, etiamsi testis hoc confiteatur in articulo mortis. Bar. in l. siquis in graui, in §. siquis moriens, ff. ad Syllan. ver. item facit ad quæstionem. Bal. in authen. si dicatur, col. 1. ver. sed quid si testis. C. de test. Sal. in l. nullum, col. fi. ver. quartò quæro, de testi. Aret. in c. sicut, in 1. nota. de testib. Alexã. in l. sciendum, col. 9. ver. adde tamen, de verb. oblig. Corn. cons. 186. col. 1. ver. & licèt dictus Perangelus, vol. 1. & cons. 261. nu. 29. ver. facit quia, vol. 4. Alexan. cons. 124. col. fi. in ver. circa secũdum testem, vol. 6. Sal. in auth. si dicatur, col. fi. ver. quæro testis. C. de testi. & in l. qui falsa, ver. quæro quid si testis, ff. de fals. Bald. in l. generaliter, colum. 1. ver. vltimò nota. C. de non num. pecun. & ibi Salyce. colum. 1. vers. quod facit ad quæstionem. Ang. in d. l. siquis in graui, §. siquis moriens, ver. vltimò allegatur. Guald. cantel. 7. de tut. & execut. nu. 4. & seq. Alexan. in l. si constante, §. quoties, colum. penult. vers. & nunc mihi occurrit. ff. sol. matri. Aret. in c. cum in tua, col. fi. vers. hoc videtur sensisse, de testib. Fel. in c. literas, col. penult. ver. in glo. in verbo, graue, de præsumptio. Dec. in l. 1. in 2. lect. colum. penult. in princ. vers. adde tamen, ff. si cert. petat. Paul. de Cast. in l. Seia, in princip. ff. ad Vellcian. Ias. in l. iusiurandum, in §. procurator, col. 8. ver. tertiò principaliter limita, ff. de iure iur. & in l. 1. colum. fi. C. communia de legat. Roma. in l. siquis moriens, ver. & inducit, ff. ad Syllan. & in l. 1. nu. 3. ver. ponas aliam quæstionem, ff. de testam. & in l. iusiurandum, §. procurator, col. 2. in princ. ver. sed adde, ff. de iureiur. Ias. in l. 1. col. 2. ver. similiter nec creditur, ff. de eo, per quem factum erit. Ang. in l. errore, ver. ex prædictis habes. C. de testa. Bero. q. 58. Tindar. de testib. variant. in 2. par. princ. Alciat. qui hanc dicit communem opinionem, in 3. regula præsumpt. in quarta præsumpt. nu. 8.

¶ Contrarium sentit Hipp. in rub. de fideiuss. col. 8. & seq. ver. sed in casu Bart.

3 SECVNDÒ Amplia, etiamsi plures testes idem asserent, ut voluit Ias. in l. iusiurandum, in §. procurator, colum. 8. ver. prædicta multum singulariter, ff. de iureiuran.

4 TERTIÒ Amplia, etiamsi testis in iudicio criminali contra ipsum testem intentato, hoc asserat. Rui. cõs. 15. col. fi. ver. quibus non obstantibus, vol. 5.

5 QVARTÒ Amplia, vt testis in hoc casu non faciat etiam inditium ad inquirendum secundum Rui. in cõs. 146. nu. 5. & cons. 147. col. 1. & seq. vol. 5. & idem voluit Fulgos. in cons. 173. col. 1. & seq. quem refert & sequitur Dec. in cons. 189. nu. 8. & seq. ver. similiter nõ obstat, vbi dicit hanc esse veram & * communem opinionem, & idem tenet August. de Arimin. in apost. ad Angel. de malef. in ver. fama publica, col. 4. ver. particeps criminis.

6 QVINTÒ Amplia, quia idem est in notario qui assereret fecisse falsum instrumẽtum, quia in hoc sibi nõ crederetur, vt not. Bal. in l. generaliter, col. 1. ver. vltimò not. C. de non nu. pec. & ibi Sal. col. 1. in prin. ver. quod facit ad quæstionem. Paul. de Cast. in l. Seia. ff. ad Velleia. Ias. in l. iusiurandum, quod ex conuentione, §. procurator, col. antepe. ff. de iureiur. Ang. cons. 309. colu. 2. versi. similiter nec creditur, ff. de eo, per quem fact. erit, & Angel. in l. errore, vers. ex prædictis habes. C. de testa. Ange. & alii in l. Lucius, ff. de his qui not. infam. tradit Boer. dec. 255. in fi. Alex. in cons. 133. in fi. vol. 7.

¶ Contrarium sentit Bal. in cons. 252. vol. 4.

6 Amplia primam communem opin. habere locum in sententia, quæ si fuerit lata contra notarium, nõ præiudicat domino instrumenti. Ruin. in cons. 15. nu. 11. volum. 5.

7 SEXTÒ Amplia, quia similiter non creditur iudici, qui dixit se tulisse sentẽtiam corruptũ pecunia, in præiudicium illius, in cuius fauorem lata est sentẽtia, ut voluit Bar. in d. §. siquis moriens, ver. item facit, & ibi Roman. ver. & inducit, ff. ad Syllan. & idem Roman. in l. iusiurandum, in §. procurator, col. 2. in fin. ver. sed adde, ff. de iureiur. Ang. in cons. 309. col. 2. versic. hoc etiam probatur. Paul. de Cast. in l. Seia, in prin. ff. ad Velleia. Alex. in l. si constante, §. quoties, col. 4. ver. & nunc mihi occurrit, ff. sol. matr. & in l. sciendum, nu. 33. uer. adde tamen, ff. de verb. obliga. vbi hãc dicit communem * opin. Guald. caut. 7. de tutor. & executor. nu. 4. & seq. Fely. in c. literas, col. pen. ver. in glo. in verbo, graue, de præsumpt.

¶ Contrarium in iudice, quòd credatur sibi, super iniustitia suæ sententiæ, voluit Ant. de But. in c. 2. de arbitr. col. fi. ver. vel secundò, & refert ibi Imol. uer. & similiter si iudex, & ver. per prædicta dicit.

8 Concorda has contrarias opin. prout colligitur ex proximè allegatis, ut secunda opinio procedat, quãdo assertio iudicis contineat iniustitiam sententiæ, quo casu sibi crederetur. Secus uerò si iudex allegaret suam turpitudinem, quo casu in præiudicium partis sibi non crederetur, & ita procedat prima opin.

Tenendo primam opin.

9 Sublimita, quando plures iudices, qui interuenerũt in ferenda sentẽtia, ita asserunt, quia tunc etiam in præiudicium partis eorum assertioni crederetur. ita Ang. in l. errore, uer. saluo nisi. C. de testam. refert & sequitur Ias. in l. iusiurandum, in §. si procurat. col. 8. uersi. prædicta multum singulariter, ff. de iureiur. Gram. cõs. ciu. 72. nu. 4.

10 SEPTIMÒ Amplia, quia etiam nõ creditur arbitris, qui asserunt ob pecuniam laudum tulisse, aut electoribus ob similem causam electionem fecisse. Ang. cons. 309. col. 2. ver. hoc etiam probatur. Et idem uoluit in

d. l. er-

d.l.errore,ver.facit optimè.C.de testa. post Inn. in c. cum dilectus,col.2.in fi.ver.cassaris, de electio.

31 Ampla proximas ampliationes,vt tales assertiones nedum non noceāt parti in causa ciuili,sed nec noceāt etiam in causa criminali illi, qui prætenditur aut testes subornasse,aut notarium,iudicem,vel arbitros corrupisse. Anch.in cons. 24. col.1.ver.ad hoc respondeo. Dec.cons.189.nu.9.Mar.inn.cons. 39.nu.54. vol.2. Gram.cons.crim.57.nu.14.

32 Ampla hanc ampliationem, vt in criminalib.tales assertiones non faciant etiam indicium ad torturam, vt dicit Anch.cons.24.col.1.ver.ad hoc respōdeo. Dec. cons.189.col.5.ver.primò quia. Maria.iun.cons.39. nu.64.uer.quæ etiam magis,uol.2.

¶Contrarium tenet Tind.de testi. varia.lib.2.c. 7. nu.5.& seq.

33 Limita communem opin. vt non faciant indiciū ad torturam,si modo alia non concurrant,aliàs secus, ita Rom.in d.l.si quis in graui, §. si quis morien.ff.ad Syllan.Barbat.cōs.30. col.fi.uol.1.Paris.cons. 10.nu.134.
* ver.& ad illud,vol.2. Cassan.qui dicit * communem, cons.58.nu.2.& ita intelligi debet, quod dicit Hippo. in rubrica, de fideiuss. nu.43.& seq.vbi tenet dictum testis in articulo mortis fidem facere etiam in præiudicium tertii, quia hoc debet intelligi si modo alia adminicula concurrant, vt dicit Gramm. cons.crim. 57. nu.15. vbi dicit communem opin.

34 PRIMÒ Limita principaliter præcedentem ampliationem,nā licèt non credatur talibus personis in præiudicium partis, creditur tamen in præiudicium ipsorū confitentium,vt dicit Ang.in d.l.errore.C. de testam. Fel.in c.sicut,col.1.in 1.not.de testi. Ang. & alii in l. Lucius,ff.de his qui not.infam.Boer. dec.255 in fi.Fely.in c.literas.col.4.de præsumpt.Alciat. qui dicit cō-
* munem * opin.in 3.reg.præsump.in 4.præsump.nu.8.

35 SECVNDÒ Limita,nam licèt non credatur simplici assertioni,tamen si coniecturæ concurrant pro ueritate assertionis,tali assertioni crederetur,ita Cur.sen.cōs. 70.col.1.ver.sed præmissis omnibus.

36 TERTIÒ Limita, quando ex sententia seu testimonio esset quæsitum ius parti, secus in casu in quo res adhuc integra existeret,quia tunc crederetur prout declarat Gram.cons.72.nu.4.

CONCLVSIO XXXIII.

ARGVMENTVM.

Testis existimans verum dicere,si falsum deponat,an dicatur falsarius,ita vt pœna falsi puniri possit.

1 NON longè à præcedentibus distat illud, an si testis existimet verum dicere cum falsum dicat,falsarius reputetur?& quod non dicatur falsarius, videtur facere, nam qui subiit iuramentum calumniæ & iurat quòd credit verum esse,licèt falsum sit,nō dr̄ periurus, vt voluit Host.in c.fi.col.2. in fi.ver.ergo periuros, & ibi Ant.de But.col.2.in fin.ver.per hæc concludit,de iureiur.Fel.in c.1.col.fi.versic. & ita intellige Bald. de lit.contest.Anch.in cap.1.in 5.not.de iur.calum.lib.6. Hyppol.in rubr.de probat.col.37.versic.quibus addo. Feder.de Sen.consil.23.col.pen. versic.præterea si diceremus.Hyppo.in l.1.in 1.colum.ver.& ideo dico,ff. ad leg.Corn.de fals.Tiraq.de retract.lignag.§.1.in gl. 2.nu.10.

2 Et expressè quod hoc casu testis non incurrat pœnam falsi,dicit Hyppol.in l.3.§.præterea,col.3.ver.vlterius circa hanc materiam,ff.ad leg.Cor.de sicar.Maria.inn.cons.31.nu.21.versi.quia cum in falso, vol.2. Hyppol.in rubr.ff.ad leg.Cor.de fals.col.1.ver.& ideo si quia. Vide supra in conclusione nostra octaua incipien.quælibet causa,nu.57.in ver.pro quo facit.

Declara,quia doctores primo loco allegati loquuntur in iuramento calumniæ, quod præstaretur per verbū credulitatis, secus aūt in iuramento veritatis,prout in iuramento testis,ita voluit Bal.in l.2.§.quod obseruari,col.1.ver.4.nota.C.de iur. calum. Anc.in c.1. in 5.nota.de iur.cal.in 6. Fed.de Sen.cons.23.col.fi.in fi. ver.non obstat quod nota.ubi distinguit inter iuramētum credulitatis,& iuramentum veritatis, & cōs.255. in responsione D. Alexandri Abb.in c.ex litteris, col. fi.vers. item dic.de iureiur. Corn.cons. 273. col.pen. ver. & quando quis asserit,vol.1.Fel.in c.literis, col. fi.ver.nihilominus standum est, de præsumpt. Ant.de But.in c.fin.col.3.ver.est dare,de iureiur.Marian.iun. cons.41.col.2.ver.& procedit hoc, vol.2. Vide supra in conclusione octaua,versic.contrarium,num.59. & sequen.

3 Nec obstat quod dicamur scire id quod vehementer opinamur,vt voluit gl.pen.in fi.ver.vel dic duplex, ff.de acq.hæred. per Paul. de Cast.in l.si quis posthumus,§.fi.ff.de lib.& posthum.ver.in tex.ibi, qui socio. Anch.in c.2.col.1.de iur.calu.in 6.Abbas in c.ex litteris,in fi.de iureiur.Fel.in c.1.col. fi.de lit.contest. in c.1.de sum.Trin. col.1.& seq. in c.præterea, colum.1. de test.Hyppol.in §.præterea, in l.3. col.3.ff. ad leg. Corn.de sicar.& latè in sing.205. quia illud procedit,
4 quando opin. cum veritate concurrit, prout declarat Imol.in l.repudianda.ff. de acq.hæred.uer.nota bene, & Doct.supra allegan expresse loquuntur quādo opi. est consona ueritati.

¶Cōtrarium,ut etiam iurari possit de ueritate illud quod quis tenet pro certo, uoluit Archid.in ca.testes, col.1.uers.item nota quod testes,3.q.9.& in cap. beati,uer.& ad hoc facit,2.q.7.& ibi Dom.uers. opporto quod uidetur.

Declara,nam Doct.isti non loquuntur in testibus, quia in testib.contrarium concluditur,ut ibi per Arch. in d.c.testes.

5 Tenendo igitur ex prædictis illam opin. magis * cō-
* munem, ut testis deponens falsum,quod tamen uerū esse credit,sit falsarius.

6 PRIMÒ Limita,quia licèt testis sit falsarius, non tamen punitur pœna falsi ordinaria, ex quo non concurrit uerus dolus nec intentio delinquendi, vt dicit Fel.in c.dilectorum,col.fi.uer.immo dicit Bald. de testib.cog. Marian.iun. cons.41.col.2.uersi.nec obstat quod falsum,uol.2.

7 ¶Contrarium, nam eo præsumitur dolus in teste, quod falsum deponit,& propterea non debet præcise asserere se scire illud,de quo non est uere informatus, ut tenet Paul.de Cast.in l.dolum,ff.de dol mal. ver.itē quando quia,& ibi Alex.uer.ex dictis Bar.

¶Contrarium in hoc ultimo,quòd affirmans id de cuius ueritate non erat certus,non dicatur in dolo, uoluit ibi Alex.in d.l.dolum,uer.adde aliud notabile, & Felyn.in c.si autem, col.2.uersi.sed tamen uidetur, de rescrip.

Concorda,ut prima opin.Paul.de Cast.in l. dolum, procedat quando tale mendacium erat ipsi testi deponenti proficuum,& non aliàs, ita Alex.in d.l. dolum, uersic.adde aliud notabile, ff.de dol.mal.quem sequitur Felyn.in cap.si autem,col.1.uer.dummodo iste,de rescrip.

8 SECVNDÒ Limita,quia excusatur à falso testis qui deposuit uerum, sed tamen falsam causam scien-

tiæ

tiæ in depositione assignauit, vt concludit Fel. in consi. 48. nume. 13. & 14.

CONCLVSIO XXXIIII.

ARGVMENTVM.

Pœnæ an in foro conscientiæ exigi possint.

1 NONNVLLI nimis generaliter loquentes dixerunt, quòd pœna legalis de iure canonico peti, aut exigi non potest à clericis, per glo. in cap. fraternitatis, in verbo, cum augmento. 12. q. 2. prout dixit Host. in cap. dilecti, uer. pars autem à patre, de arb. Et idem in pena conuentionali, vt illam clericus non exigat de iure canonico, ultra quam intersit, tenuit Anto. de Butr. ibi. colum. antepenul. uersi. quædam est pœna conuentionalis, & Host. in sum. de arb. §. qualiter constituatur, colum. 4. versi. sed nec religiosus. Imol. in c. dilecti, nu. 10. versi. secondo casu, de arb. Ancha. consi. 47. col. 2. ver. nam non debentur. Bal. in c. sicut, col. 1. versi. ibi restituat. de iureiuran. Barb. in c. Raynaldus, col. 13. de testa. Mathe. in sing. 47. qui tenet, quod de iure naturali gentium, aut diuino quis non tenetur ad pœnam. Quam opin. dicit communem Gomes. in §. sic itaque, col. 8. uer. hæc tamen pœna. Inst. de act. Maria. sun. in consi. 123. nu. 16. vol. 2.

2 ¶ Contrarium, quòd indistinctè pœna de iure canonico exigi possit, tenet Innoc. in c. tuam, de pœn. super uerbo pœna. Arch. in c. quoniam. in fi. uersi. in eadem gl. in fi. 18. dist. Abb. in c. dilecti colum. 3. de arb. uer. sexta & vltima. qui hoc tenet in pœna conuentionali, & etiam in legali, ut ibi uer. prima à lege. Corne. consi. 2. colum. 5. uer. tamen communis opin. vbi uidetur tenere hanc esse communem opinionem. Bal. in authen. ad hæc, colum. 4. in fi. uer. reuertendi igitur. C. de vsur. Abb. in c. tuam. nu. 6. uer. sed dubium est, de pen. Corn. consi. 69. nu. 39. ver. & licèt, vbi dicit istam com-
* munem * opin. uol. 2.

3 Amplia istam opin. quia etiam de iure canonico in foro contentioso, pœnæ & peti, & exigi possunt. Abb. in c. 1. de const. col. 4. uer. adde glo. & ibi Fel. col. 12. uer. tertius casus. Pansi. consi. 34. nu. 32. ver. & præmissa facto affirmatiuo. uol. 5.

4 Concorda has contrarias opin. ut prima opi. procedat in clericis, qui non possunt pœnam conuẽtionalẽ exigere ultra quem intersit: secunda vero opinio procedat in laicis. ita concordant Host. in summ. in loco proximè allegato, & Imol. in d. c. dilecti, de arb. & ẽt in loco supra allegato, vbi dicit quòd de iure canonico laicus pœnam ẽt ultra illud, quod interest, exigere possit. Quam opinionem etiam refert, & sequitur Corn. in d. consi. 69. proximè allegato. & consi. 28. col. fin. uer. & licèt in episcopo. uol. 2. & consi. 68. nu. 39. uer.
* & licèt, ubi dicit istam magis communem * opinio. uol. 2. & consi. 153. col. 1. in fi. uer. circa quartam consultationis quæstionem, & consi. 220. nu. 15. uer. nec obstat, si dicatur, uol. 1.

¶ Contrarium in hac concordia sentit Dec. in c. 1. in 2. lect. in antepen. col. in fi. uer. 3. circa gl. de const. ubi dicit, quia si gl. in c. fraternitatis. procedit in clericis, eodem modo procedere debet in laicis.

5 SECVNDA fuit opinio aliorum, qui magis strictè loquentes dixerunt quod pœna legalis in foro consciẽtiæ exigi non potest, & hoc uidetur uelle gl. in d. c. fraternitatis. quod dictum non transit sine difficultate, nam licèt dictam opinionem tenuerit Alex. cõsi. 105. col. 2. in fi. uer. nec huic ultimæ rõni, uol. 5. Roma. in rub. de acq. hær. col. 1. uer. assignat ipse Ang. Abb. in procem. Decre. in uerbo, Rex pacificus, nu. 6 uer. uidi etiam ad prædicta. Abb. in c. si egressus, uer. quare forus animæ, de iniur. & dam. dat. & in c. fi. col. fi. uer. sed aduerte, de sepul. & in c. audiuimus. uersi. an autem in foro, de simon. & in c. Raynaldus, num. 25. uer. in glo. in uerbo, adiciens, de testam. Bal. in l. id quod pauperibus, col. 4. uer. sed pone. C. de episcopis, & cler. & sentit Bal. in l. 2. in fi. uer. quid si iste moritur. C. de uect. Mathes. sing. 23 & in foro conscientiæ, & in foro ecclesiæ dicit Ang. in consi. 43. in fi. uer. uerum quia ecclesia. & Ias. in §. sed istæ, num. 110. uer. & pœnæ legales. Inst. de act. Corset. in sing. in uerbo, pœna. incip. in foro, & Ioan. Crot. in c. 1. §. statuto, col. 6. in glo. in uerbo, furtum. de const. in 6. ubi dicit communem
* * opinionem: quam ẽt communem dicit Gom. in §. ex maleficiis, nu. 14. Inst. de act. Ant. de Butr. in c. fi. col. 2. circa medium, uer. & quia in pœnalibus, de præscr. Bal. in l. data opera, col. 15 uer. item si proprias. C. qui accus. non poss. Fel. in c. audiuimus, col. 1. uer. subdit hic eleganter. de simon. & in c. 1. col. 12. uer. tertius casus, de const. in 6. Hippol. in l. patre, uel marito, col. 1. uer. & facit etiam, de quæst.

6 ¶ Contrarium tamen uoluerunt Anch. in regula, possessor, col. 14. uersi. tertiò quæro, de regul. iur. in 6. Corn. consi. 69 nu. 39. uer. & licèt, uolum. 2. Dec. in l. quod à quoquam. ff. de reg. iur. & in c. 1. in 1. lect. nu. 20. uer. modò his relatis, de const. in 2. lect. nu. 10. uer. tertiò circa gl. & in c. quoniam contra, nu. 31. uer. & quod supra dictum est. de probat. Gome. in §. ex maleficiis, nu. 14. uer. 4. ultra alios, & in §. sic itaque. nu. 16. uer. hæc tamen pœna, Inst. de act.

7 TERTIA fuit opinio aliorum, qui strictissimè loquentes dixerunt, quod pœna legalis peti, aut exigi non potest in foro pœnitentiali, & hoc procedit sine difficultate. Bal. in l. iubemus. §. sanè, el 1. uer. sed nunquid in foro conscientiæ, C. de sacro. eccle. Bal. in l. post decisionem, uer. quartò quæritur. C. de furt. Abb. in c. 1. nu. 10. uer. item adde gl. de const. & in c. dilecti, num.
* 12. ubi dicit communem* opin. de arb. Imo. in l. quib. dieb. §. dominus, in fi. uerb. ff. de cond. & de. & in l. stipulatio. §. alteri, colum. 4. ff. de uerbo. obl. Roma. consi. 510. col. 2. uersi. in quantum tamen dixi. Corn. consi. 69. in fi. uerb. uolum. 2. Alex. in l. si pœnæ, in prin. uer. extra gl. nota. ff. de cond. indeb. Barba. consi. 45. col. 8. uer. secundum dubium, uol. 4. Ant. de But. in c. dilecti, col. antepen. uer. hæc membra. de arb. Imol. ibi, nu. 10. Anan. in c. significasti, el 2. col. pe. in fi. uer. subdit etiã ibi de homic. Roman. in l. stipulatio ista. §. alteri, num. 19. uer. in quantum dixi. ff. de uerb. obl. Abb. in c. cum causam, colum. 4. in fi. uersi. facit quod not. gloss. de testi. Mayner. in l. quod a quoquam, num. 3. ff. de regul. iur. Henric. Boic. in cap. dilecti. in primis uerbis, de arbitr.

8 Tenendo secundam opinionem magis * communem, ut pœnæ in foro conscientiæ peti, & exigi nõ possint, & hoc uoluit dicere gl. in c. fraternitatis. 12. q. 2.

9 PRIMÒ Limita illam procedere in pœna legali, secus uero in conuentionali, quia conuentionales pœnæ ex quo habet consensum etiam salua conscientia peti, & exigi possunt. Anch. in regula possessor. de re. iur. in 6. col. 14. uer. tertiò quæro. Fel. in c. 1. col. 13. & seq. de const. uersicu. limita tertiò, & in c. audiuimus, colum. 2. uersicu. limita tertiò, de simon. Dec. in cap. 1. in 1. lectu. numer. 20. uersicul. tertia conclusio, de constitut. Cagnol. in l. quod a quoquam, num. 6. ff. de regul. iur.

10 Sublimita, quando pœna conuentionalis excederet

partis

partia interesse, quia tunc de iure canonico salua conscientia vltra illud, quod vere interest pœna conuentionalis peti, aut exigi non potest, c. tuam, de pœnis, & ita tenent Host. in c. dilecti, col. 3. ver. pars autem in parte, de arbit. & ibi Ant. de But. col. 3. ver. quædam est conuentionalis, & Imol. col. 2. versi. secundo casu. Soc. cons. 253. col. fi. ver. secunda ratio est. Corn. cõs. 344. col. 3. in princ. ver. & plerique tenent, vol. 1. Gramma. cons. ciui. 66. col. 15. vbi maximè dicit hoc procedere, quando causa secundũ æquitatem tractari debet, prout est, quando causa agitur in consistorio Principis.

31 Amplia istam opi. quia pœna conuentionalis excessiua etiam iuramento promissa exigi non potest, prout expressè declarant Pet. de Anc. in cons. 148. col. 2. ver. contrarium sentio.

¶ Contrarium q ratione iuramenti pœna etiam excessiua exigi possit, expresse voluit Rom. in cons. 510. col. 4. ver. vnus tamen est, idem voluit Ias. in l. siquis maior. nu. 29. C. de transact. & ibi Curt. sen. nu. 53. & Parpal. nu. 70. Bauer. in tract. de virt. iuram. nu. 139.

32 ¶ Contrarium in sublimitatione, quòd pœna conuentionalia, etiam vltra partis interesse peti, & exigi possit, tenuit Inn. in c. tuam, super verbo, pœna, de pœn. Abb. in c. dilecti, nu. 14. ver. sexta & vltima pœna, de arbit. & ibi Anch. col. 1. in fi. ver. vltima, s. conuentionalis. Card. col. 3. in fin. vers. Inn. tamen. Henric. Boic. ibi. col. 1. ver. aut de conuentionali. Abb. in c. tuam, in 2. not. de pœn. Rom. cons. 510. col. 2. ver. aut loquimur in pœna conuentionali. Ang. cõs. 44. Corn. cons. 153. col. 1. in fi. ver. circa quartam consultationis quæstionem, & cons. 220. nu. 15. ver. nec obstat, si dicatur, volumo. 1. Galiaul. in repet. l. secundæ, §. itẽ si in facto, nu. 7. ver. 2. limita, ff. de verb. obl. Paris. cons. 34. num. 40. ver. nomine autem pœnæ, vol. 1. Rom. cons. 374. Cor. cons. 2. col. pe. in fi. ver. nũ dicendũ est, vol. 3. Rip. cõs. 9. nũ. 7. ver. potest denique vol. 2. Mayner. in l. si a quoquam, nu. 6. ver. sexta & ultima pœna, ff. de reg. iur. gl. in consuet. Turon. fol. 49. col. 4. in fi. & seq. Dec. cons. 298. col. 2. & idem voluit Corn. in cons. 69. col. fi. vol. 2. Purpur. in l. rogasti, §. si tibi, nu. 87. & seq. ff. si cert. petat.

33 Secundò Limita in pœnis, quæ ex delictis ipso iure committuntur, quia tales pœnæ licitè possunt de iure canonico & in foro conscientiæ peti, & exigi: ita tenent Abb. in c. 1. de const. col. 4. ver. & primo limita, & in c. dilecti, col. 3. ver. prædicta ego limito, de arbit. Felyn. in d. c. 1. col. 17. ver. & primò limitatur, de const. & in c. audiuimus, col. 1. de simon. Corsett. in sing. in verbo, pœna. incip. in foro conscientiæ. Barbat. cons. 45. col. 7. ver. item quia pœna imponitur, vol. 4. Affl. super const. fol. 72. col. 3. ver. sed quid si pœna, aliàs sub rubrica, de violen. nu. 7.

¶ Contrarium tenent Roma. in rubr. de acq. hęred. col. 1. ver. sed hæc ratio, & Fel. in c. 1. col. 2. in 3. limit. ver. sed aduerte, de simon.

34 Primò Amplia, nam idem est in pœnis, quæ ipso iure non inferuntur, sed iudex illas infligit pro delicto, vt per Hostien. in c. dilecti. col. pen. ver. & hoc intelligas, de arbit. & ibi Ant. de But. col. antepenult. in fin. ver. si autem quæritur, ibi Imol. col. 2. ver. si autem quæritur. Bald. in l. id quod pauperibus, col. 4. in fi. in 9. q. vers. sed pone. C. de episcopis, & cler. Anchar. in repet. regulæ, possessor. col. 15. ver. 3. quæro, de reg. iur. in 6. Fel. in c. 1. col. 16. in 2. limi. de cõst. & in c. audiuimus, col. 2. ver. limita 2. de simon.

35 Secundò Amplia idem esse in pœnis impositis ratione contumaciæ, vt tradit Imol. in c. dilecti, nu. 10. ver. idem etiam, de arbit. & ibi Abb. nu. 12. versi. tertia pœna. Paris. post alios ibi per eum allegatos, in cons. 34. nu. 40. vol. 1. vbi dicit hanc esse communem Doct. * opin.

16 Tertiò Limita, nisi pœna legalis fuisset subrogata loco inæstimabilis interesse, vt not. Fel. in c. audiuimus, col. 2. de simo. Cagnol. in l. quod a quoquam, nu. 7. ff. de reg. iur.

17 Qvartò Limita, quia hæc conclusio procedit, quã do pœna lucrum afferret damnum passo, secus si esset absque lucro damnum passi, quia tunc omnino persolui deberet. Fel. in c. 1. col. 17. de const. & in c. audiuimus, col. 2. de simon. Cagnol. in l. quod a quoquam, nu. 7. ff. de reg. iur.

18 Sublimita, quando damnum ex leui, vel leuissima culpa proueniret, nam tunc in foro conscientiæ quia illud non teneretur resarcire. Innoc. in c. sicut dignum, & ibi Fel. de homicid. Corsett. in sing. in verbo, forum conscientiæ. Cagnol. in d. l. quod a quoquam, nu. 7. ff. de reg. iur.

19 Qvintò Limita in pœna ratione iniuriæ illata. Abb. in c. dilecti, nu. 13. & ibi Imol. nu. 10. uer. idem si sit, de arbitr.

CONCLVSIO XXXV.

ARGVMENTVM.

Pęna non declarata contra authorem, non potest etiã contra eius hæredem declarari.

1 Ex tex. in l. fi. in fi. C. de reuoc. donat. sumitur conclusio, quòd contra hæredem non inducitur pœna, nec aliqua indignitas, quæ non fuerit etiam declarata contra eius auctorem, & ibi notant Bald. Sal. & alii, ad idem est gl. in c. fin. in fi. per illum tex. vbi Anchar. Card. Abb. & * communiter alii, de don. Ripa in l. fi. q. 64. in princ. C. de reuoc. donat.

2 Infertur igitur ex hac conclusione, vt hæres emphyteotæ non possit declarari incidisse in caducitatem, si eius auctor viuens non fuerit declaratus. Cuman. cons. 164. col. 3. ver. quinimo etiam. Curt. in tracta. feud. in vltima quæst. quartæ part. princip. vers. & immo fortius. Cassad. dec. 3. in titulo, de locat. Ripa in l. fina. in vlt. quæst. in princip. versic. & idem tenet. C. de reuoc. donatio. Ruin. consil. 10. colum. 2. versic. nec obstat, volum. 1.

3 Amplia, quia idem est in hærede vasalli, prout not. gl. fi. in c. fi. vers. & sic est argumentum, de donat. glo. in l. fin. in fin. C. de reuoc. donatio. glo. in c. Imperialẽ, §. insuper, in verbo, nõ succedit, de prohib. feud. alien. per Feder. gl. in c. 1. §. porrò, in uerbo, porrò, ver. istud autem, in titulo quæ sit prim. cau. benefi. amitt. Odofr. in l. 1. uer. sed quæ est ratio. C. de reuoc. donat. Ioan. And. in addit. ad Specul. in titu. de feud. §. fin. in fin. in ultima additione, uer. uenit tertia quæst. Bald. in c. Imperialem, §. insuper, col. 2. uer. cõsiderat tamen unum, de prohib. feud. alien. per Feder. Rapha. Cuma. cons. 164. col. 3. uer. quinimo etiam. Cur. in tract. feud. in ultima quæst. quartæ part. princ. ubi hanc dicit communem * opin. Anchar. in c. fin. col. fin. in 7. q. de donatio. Card. Alex. in d. c. Imperialem, §. insuper, col. 2. uersic. sed tu aduerte, & ibi Aluarot. col. 3. uer. & ita intelligit. Soc. in cons. 66. col. pen. uer. quintò confirmatur, uol. 3. Aretin. consi. 14. circa fin. uer. & eodem modo. Ruin. cons. 10. col. 2. & sequen. uer. nec obstat, uolu. 1, & cons. 70. nu. 13. uer. nec obstat, uol. 5. Ripa in l. fi. in ultima q. C. de reuoc. dona. ubi istam dicit communem opinionem.

¶ Con-

¶Contrarium videtur tenere Barbat. in c.fi.col.6. verf.ego verò dubito,de donat. Andr.de Ifern. in c.1. §.porrò,col.3. ver. fequitur io gl.in tit. quæ fit prima cau.benef.amitt.

* Tenendo primam opinionem * tanquam magis communem

4 Primò Declara,vt illa procedat,quaodo quotiefcunq; dominus fciuerit, & non fuerit conqueftus, ita declarant Io. Aud.in addit.ad Spec.in tit. de feud.io §. fin.in addit. magna. Bal.in c.1.§.porro, col. 1.ver. fecundò quærit gl. quæ fit prima caufa benef. amitten. Ioan.And.in c.fi.col.pen.ver.in gl.vltima, de donat. Sal.in l.fi.in fi.C.de reuoc.donat. Aluar.in c.Imperialem,§.infuper.col.3.ver.fed tu aduertè,de prohib.feud. alien.per Feder. Aret. in conf. 14.circa fi.ver.fed remanet.Cyn.in l.1.in fi.C.de reuoc.donat.Boer.dec.228. nu.7.Ruin.conf.255. col. 1. volu.3. Iacob.de fancto Georg.io tract.de feud.in verbo,dicti vaffalli,el 1.ou. * 51. vbi dicit hanc effe communem Doct.* opi.Hippol.io l.1.nu.67.C.de rap.virg.Ripa qui dicit communem opin.in l.fi.q.61.C.de reuoc. donat. Tiraquell.in l.fi vnquam,in verbo,fufceperit,nu.167. C.de reuoc. dona .fecus autem fi ignorauerit, vt per Doct.fupra allegatos.

5 ¶Contrarium fumitur ex dictis Bal.io l.rei iudicatæ,§.1.ff.foluto matr.dum tenet, quòd etiam ignorãs non tranfmittat hanc actionẽ in hæredem, ex quo ifta eft actio ad vindictam, quę morte extinguitur,& idem tenet Imol.in d.§.1.

6 Secundò Declara, vt fupradicta procedãt non folùm quando dominus fciuit,fed etiam quando habuit tempus conquerendi,& noo aliàs.Cyn.io l.1. ver.vlt. collige.C.de reuoc.donat.Saly.in l.omnimodò, io fi. ver.vlt.gl.C.de inoff.teftam.Iac.de Beluif.in tit.quib. mod.feu.amitt.in prin.circa fi.ver. quæro quid fi vafallus,& ibi Card.Alex.in §.item fidelis,col.4.ver. quæro fubfequenter,& io c.1.§.infuper,col.2. ver.& circa hanc quæft.de prohib.feud.alien.per Fed. Abb. conf. 3.in 9.q.vol.2.Io. Aod.in c.fi.col.pen.ver.in gl.vlt.de donat.Alex.in l.rei iudicatæ,col.1.ver.& quod illa intra,ff.fol.ma.Cur.in tract.feu.io pe.q.quartæ par.prin. in prin.Boer.dec.338.nu.7.Rip.in l.fi.in vlt.q.ver.1. vt procedat,& io 42.q. verf.fed quid fi non potuit.C. de reuoc.donat. Ruin.conf.70.nu. 13.ver.nec obftat, volum.5.

7 Amplia Regulam principalem, qoia ficuti pœna contra hæredem non poteft declarari, quæ non fuit declarata contra eius auctorem,eodem modo oec etiã ipfe hæres pœnam, quam ipfe defunctus viuens non declarauit,poterit declarare,& hoc voluit gl.fi.in c.fi. ver.& fic eft argumentum,de donat. & in l. omnimodo,in verbo,non licebit.C.de inoff.teftam.& in c.1.in verbo,concubuerit,ver.fed fi dominus,quib.mod.feu. amitt.in c.1.§.porrò,in gl.1.quæ fit prima cauf.benefic.amitt.& hoc idem tenent Odofred.in l. 1.per illum tex.ver.etiam nota,& ibi Cyn.in fi.ver.ultimò collige. C.de reuoc.donat. Bald.Sal.& alii,in l.fi.C.eodem titul.Bald.in capitulo,Imperialem.§.infuper, colum.2. ver.confidera tamen,& ibi Aluarot.col.3.ver.& ita intelligit.& Card.Alex.col.2.ver.fed tu aduerte,de prohib.feud.alien. per Feder. Bald. in capitulo primo, §. porrò,col.1.ver.fecundo quærit, gloff.& ibi Aluarot. columna fecunda , verficulo quæro cum eadem gloff. 2.verfic. quæro cum eadem gl.& Card. Alex.in verfi. quæro cum eadem gl.in titolo quæ fuit prima caufa benef.amitt. Bald.in l.1.in 29.quæft.ff.de rerum diuif. Abb.confi.3.in 9.quæft.uolum.2. Sal.in l.omnimodo,in fin.princip.uerf.ultimo glo.inducit.C.de inoffi. teftamen.Card.Alex.in c.1.§.item fi fidelis, colum.3. uer.quæro fubfequenter,& ibi Aluarot. col.3. uerfic. quæro fubfequenter, quib.mod.feud.amitt.Card.in ca. fin.in 15.quæft.& ibi Imol.col.6.ver.in eadem gl.fin. de donat.Alex.conf.189.uer.præterea dato,uolum.5. Paol.de Caft.in l.rei iudicatæ,§.1.uer.olnmò facit, ff. fol.matr. Curt.in tract. feud. in quarta part.in penult. quæft.Aret.conf.14.circa fin.uer.fed remanet. Rip.in l.fin.io ultima quæft.ver.fed quid fi dominus, ubi hãc * dicit communem * opinionem , & in 61.q.in princ. verf.& per iftum text. C.de reuoc. donat. Boer.decif. 338.nu.7.

¶Contrarium tenuit Barbat.in cap.fin.col.6.uerfi. ego uero dubito,de donatio. Afflict.fuper conft.Reg. fol.263.fub rubrica,de reuoc.alien.nu.39.uer.8 nota.And.de Ifern.in c.1.§.porro,col.4.uer.in conuerfa quæftione,quæ fuit prima cau.benef.amitt.

8 Infertur ex prima communi opinione,quod fi mulier commifit adulterium , & maritus uiuens non eft conqueftus, exceptio adulterii ab eius hærede opponi non poteft,l.rei iudicatæ,§.morum,& ibi gl.in uerbo, non habet,& ibi Bar.in prima oppof. & in uer. & habes,& ibi Bald.uer.nota optimum text.& fentit Ang. in fin.à contrario fenfu,& Imol.in fecundo not. & in fio. uer.& adde prædictis,& Paul.de Caft.uer. fi ergo maritus,& ibi Roman.in tertio not.& col.fi.uer.in gl. in uerbo,habet,& Aret.in fecundò not. & in fio.uerf. circa fecundum, & Alexan. colum. 1.uerf. item nota, * ubi dicit communem * opin.ff. folut. matrim. Ioann. And.in addit.ad Specul.in tit.de exceptio.§.dicto.uer. item quæritur. Ant. de Butr.in c.plerunque,col. 1.uer. quæro ad hæredes,& ibi Præpof.col.1.& fequen.uer. quæritur fecundo,& ibi Abb.in uerfic.fecundo quæro,& Card.uer.quæro pone, de donat.ioter uirum & uxor.Paul.de Caft.in conf.402.uerf.tertio rano, uol. 1.& conf.147.colum.1.uerf.fed ad hoc refpondetur, uolum.2.Bal.in l.cum mulier, in 15.oppof.& ibi Pau. de Caft.col. 2.uerf. nota tertio , & ibi Imol colum.4. uerf.& non aduerte,ff.folut.matr. Salyc.io l.fi.uer.fucceffiuè quærit gloff.C.de adult.Nell.in tracta. bannit. in prima part.fecundi tempo.quæftio.19.Rom.conf. 286.Paul.de Caft.in l.2.§.uoluntate.in princip. verfi. fed fi maritus,ff.folut.matrim.Cuma.in l. rei iudicatæ, §.1.uer.fi uero maritus,ff.eodem titu. Iacob.de Beluif. in §.quia uero plurimas, in authen.ut liceat matri, & auiæ,in 9.oppof.Barto.in l. Lucius,in fi.ff. folut. matrimo.Signorol.Homod.confi.50.Ang.in tracta.malefi.in uerbo che mi hai adulterato,nu.29.Alexand.in conf.189.uerf.præterea,colum. 1. uolum.6. Ioann. de Garron.in authen.ex teftamento,in 21.notab.uerfic. & pro hac fententia,C.de fecundis nupt. Ripa in l.fin. in ultima quæft.in princ.C.de reuoc.donat.Boer.dec. 338.nu.7.

¶Contrarium fentit Specu.in titu. de except.§.dicto uerf.item quæritur, in ultima opin.& fentit Ioan. And.in addit.ad Spec.in tit.de reft.dot.§.fi.uer.quid fi mulier.

* Tenendo primam opin.* tanquam communem

9 Primò Limita,ut illa habeat locum,quotiefcunque maritus fciuerit,& non fuerit conqueftus,uel quando etiam habuit tempus conquerendi,& non aliàs,ita Salyc.in l.omnimodò, io fin. C. de inoffic. teftam. Ioan. Faber io l.fin. C. de adulter. Præpof.in c.plerumque, col.2.de donat.inter uirum & uxor.Roman.in l.rei iudicatæ,§.1.ver.fed eft pulchrum dubium,& ibi Aret. in fine,& Alexan.col.1.ver.fed quid fi maritus,& col. 2.uer.fed quid fi mulier,ff.folut.matrim. Salyc.in l.fi. uer.fucceffiuè quærit gl.C.de adulter.Signorol. Homod.

mod.cons. 50.Ripa in l.fi.q.61.uer.sed quid si non potuit. C. de reuoc. donat.ubi dicit communem * opin. Ruin.cons.155.col.1. vol.3.

10 ¶Contrarium, quod etiam si ignorauit maritus, nō transmittat exceptionem adulterij in hæredem, tenuit Bal.in l.rei iudicatæ, §. 1.ver. quidam distinguunt, & ibi Imol.ver. & adde prædictis, & Paul.de Cast. ver.si ergo maritus, ff.solut. matrim.Bal.in l. cum mulier, in 35.oppos.ff.eodem, & cons.182.in prin.vol.3. Ang. in tract.malefi.in verbo che mi hai adulterato,nu.29. Boer.decis.338.nu.7. qui dicit communem * opin.& hanc partem tenuit Ruin.cons.10.col.2.ver. nec obstat, vol. 4.

11 SECVNDÒ Limita, quia maritus bene potest obiicere adulterium hæredibus mulieris.Sal.in l.fin.ver. successiuè quęrit gl.qui distinguit an sciuit,vel ignorauit, & ibi Bald.in ver. ibi propter dotem. C.de adulter. & indistinctè hoc tenet Bart.in l. rei iudicatæ,§. morum, vers.quæro an mortua, ff.solut.matr. Anto.de Butr. in cap.plerumque,col. 1.vers.quæro an hæredes, de donatio.inter virum,& vxor. Bald.in l.cum mulier,in decimatertia oppos.versi.sed contra Barto. ff.solut. matr. Bal.in l.Lucius,in fin.ff.eodem.Bald. in l.rei iudicatæ, §. 1.vers.non obstat lex,& ibi Ang.in fin.ver,post mortem autem,& ibi Rom.circa fi.versi.quid autem econtra,ff.soluto matrimo. Paul.de Cast. in l.cum mulier, colum.2.versicu.nota tertio,ff.eo. Pet.de Anchs.in c. fin.in 2.colom.in secunda oppos.de donatio.Roman. cons.286.

12 ¶Contrarium tenet glo.in l.fin.in verbo, præstare, C.de adulter.dum dicit adulterium nō posse obiici hæredibus mulieris, quando mulier decesit in matrimonio,& voluit Alex.in l.rei iudicatæ,col. 2.ver.sed quid si mulier,& ibi Cuma.ver.si verò moritur, ff.sol.matr. Rip.in l.fi.in 64.quæst.ver.item facit, quod decidunt, C.de reuoc.donat.

13 TERTIÒ Limita,quia etiam quando maritus viuēs est conquestus,non transmittit ad hæredem extraneū, vel ad singularem successorem exceptionem adulterij, vt per Bald.cons.227.volum.2.quem refert,& sequitur Barbat.in apostill. ad Bald.in l.rei iudicatæ, §.1.ff. solut.matrimo.& ibi etiam Franc. Curt.in apostill. ad Alexand.

14 PRIMÒ Limita regulam principalem habere tantummodò locum in pœna iuris, non autem in pœna conuentionali, in qua ratione pœnæ incursæ ex conuētione etiam contra hæredem declaratio fieri potest, ita Innocen.in cap.fin. super verbo tacuit, & ibi Card.in 14.quæst.de donatio.Bald.in l.fin.versic.idem dicit, & ibi clarius Saly.versic.quæro, an in omnibus casibus. C.de reuoc.donatio.Bald.in c.Imperialem,§.insuper, col.3.versic.vel esset alia fellonis. & ibi Aluarot.colu. 3.versicu.ex quo infert.de prohib.feud.alien. per Fed. Andr.de Isern.in c.1.§.porrò,colum. 5.versic.etsi non sit commissus,quæ sit prima caus.benef.amitt. Abb.in cons.3.in 9.quæst.versic.item ponit Bald.vol.2.Curt. in tracta.feud.in 4.par.in pen.quæst.versicu. aliud tamen est, & istam dicit communem * opin. Ripa in l. fin.in ultima quæst. in princ. versicu.& primo aduertendum.C.de reuoc.donat. licèt ipse cōtrarium teneat in 63.q.

15 SECVNDÒ Limita, vt regula procedat, quando is, cui commissa est causa ingratitudinis,potuit declarare, quia eam sciuit, & etiam habuit tempus declarandi, aliàs secus, vt voluit Io.And.in cap.fin.colum. penult. versi.in glo.vltima,& ibi Pet.de Ancha.colum.fina.in 7.quæst.& Imol.colum.7.versic.sed dubium,& Card. in 15.quæst.de donatio.Alexand.in l.rei iudicatæ,colum.1.ver.& pro Rom.facit, ff.soluto matrimo. Ruin. cons.155.col.1.ver.pro quo facit,vol.3.& per alios supra allegatos.

16 TERTIÒ Limita, quando pœna incurritur ipso iure, quia eius declaratio tunc potest fieri, & per hæredem,& etiam contra hæredem,vt tenet Bald.in c.Imperialem,§. insuper, col.2.ver.quod verum est, & ibi Aluarot.col.3.ver.nisi essent,de prohib.feud.alien.per Feder. Abb.in cap.fin,colum.penult.versi.item si donatio.& ibi Card.col.2.ver.& prædicta procedunt,de donat. Abb.in cons.3.in 9.quæst.vol.2.Paul. de Cast. in l.omnimodo,col.2.ver.item gl.C.de inoffic.testam. Card.Alex.in c.1.§.porro,col.1.ver. vel etiam nisi: in titulo,quæ sit prim.caus.benef. amitt.Petr.de Anch. in cap.fi.in 4.not.de donat.Soc.cons.66.colum.pen.vers. 5.confirmatur,vol.3.Hipp.in l.1.nu.63. & seq. C.de rap. virg.

17 ¶Contrarium,quod etiamsi pœna incurratur ipso iure,tamen nec hæres posit declarare,nec etiam contra eum declaratio fieri possit, tenet Imol. in cap.fin, col.6.ver.2.potest obiici,& ibi Barbat.col.5.de donatio.Ias.in l.omnimodo,in fi.versi.sed contrarium. C. de inoffic.testam.Bald.in l.fin.in fin.uersic.glo.arguit ad feudum,& ibi Ripa, in vltima quæst.versicu.secundo intellige.C.de reuoc.donatio.Curt.in tracta. feud. in penult.quæst. quartæ part.princip.colum.2. versic. aliud tamen.

18 Concorda,vt prima opinio procedat in pœna incursa ipso iure, in qua hominis minister ium non requiritur,secus quando requiritur etiam factum hominis,& ita intelligatur secunda opin. ita Bar.in l.1.ff.de priu. delict.Io.de Anan.in c.in litteris,col.1.ver.& de prædictis,de raptor.

19 QVARTÒ Limita,quia licèt hæres non posit declarare,quoad agendum,tamen bene potest declarare ad effectum excipiendi,prout declarat Pet.de Anchar.in cap.fin,col.2.in secunda oppos.& ibi Imol.col.7.ver. tu potes dicere,& ibi Barbat.col.6.uer.& adde etiam, de donat.Bald.in l.fin.versic.& nota, quòd post mortem,C.de adulter.Curt.in tract.feud.in ultima quæst. quarta part.princip.uers.& in specie,Rip.in l.fi.col.fi. uer.30.intellige,& in 64.q.ver. tamen scias. C.de reuoc.donat.

CONCLVSIO XXXVI.

ARGVMENTVM.

Episcopus an de iure possit procedere in delictis puniendis absque consensu capituli.

1 QVęrunt Doct. an de iure communi episcopus in delictis puniendis procedere possit sine consensu capituli, aut solum de cōsilio,nisi consuetudo aliud induxerit,prout quod absq; consensu capituli, sed solū de consilio possit procedere,tenet Inn.in c.irrefragabili,in princip.& ibi Host.in §.excessus, & ibi Anton.de But.in 3.col.de offic.ordina.Innocen.Host. & Card. in cap.nouit,& in cap.quanto,de his,quæ fiunt a prælat. Archid.in summ.in 18.distinct. & ibi Dom. & Card. Alexand.Dec.in c.cum omnes,in 2.lect.in 3.col.ver. 2.prædicta,de const.Anch.in c.3. de consuet. in 5. & istam dicit communem * opi.Henric.in trac. de sinod. episcopi,in 3.par.nu.137.

2 ¶Contrarium,quod requiratur nedum consilium, sed etiam consensus,uoluit gl.in c.episcopus sine consilio,24.dist.& in c.cum nos, in gl.1.de his, quæ fi.a prela.& in c.si quid uerum,in gl.6.in fi. 86. dist. & in

c.ex poenitentibus, in gl. circa medium, ver. sicut enim episcopus, 50. dist. Inn. in c. grauē, ver. idem secus, de præben. Ioan. And. in summario, in c. nouit, de his, quę fi. à præl. Dom. in c. 1. in princ. de hæret. lib. 6. Idem voluit Abb. in c. 1. de excess. prælat. Imol. in d. c. nouit, colu. 5. ver. quid igitur dicendum, de his, quæ fi. a præl. Fel. in c. irrefragabili, col. pen. de offic. ord. & idem sensit Ant. de Butr. in c. cum olim, col. 2. ver. nam ponitur quandoque consensus. de arbit. Barbat. in tract. de episc. in 4. par. 3. lib. in 7. q. & in cons. 40. col. 20. & seq. ver. facit etiam, vol. 4.

3 Concorda has contrarias opin. ut prima procedat in delictis leuibus, secunda verò locum habeat in grauioribus delictis, prout colligitur ex not. per Abb. in c. nouit, nu. 6. & ibi etiam per Imol. in pen. col. in uer. secundò limitat. de his, quæ fiunt à præl. sin. consen. capit. vbi tenet prælatum nō posse clerico imponere pœnam perpetuæ depositionis sine cōsensu capituli, cum agatur de graui pœna imponenda ratione delicti; & idem videtur tenere Abb. in c. 1. nu. 2. de excess. præl. vbi vult, quòd in arduis non possit episcopus procedere sine consensu capituli, & hanc etiam distinctionem videtur sequi Oldr. cons. 251. circa fin. ver. secundò impugnatur. Barbat. in cons. 40. col. 20. vers. idem ad litteram, vol. 4. & hæc quidem distinctio videtur communiter recepta.

CONCLVSIO XXXVII.

ARGVMENTVM.

Non reuelans tractatum contra principem, capitali pœna afficitur.

1 COMMVNITER concludūt Doctores, quòd sciēs tractatum contra Principem, tenetur illud reuelare, & si non reuelat, incurrat pœnā capitis, text. est in l. quisquis, in §. id quod, & ibi Bald. Sal. & cōiter alii, C. ad l. Iul. maiest. Bar. in l. vtrum, ff. ad l. Pompeiam de parric. Bar. Ang. & Rom. in l. 1. §. occisorum, ff. ad senat. Syllan. Abbas in c. 1. col. fi. uer. ad tertium, de rest. spoliatorum. Saly. in l. 1. col. fi. uer. ad contrarium restat. C. de cap. uirg. Dec. in l. culpa caret, num. 11. ff. de reg. iur.

2 PRIMÒ Limita, qñ is, qui sciebat tractatum, secretè sciret, adeo, ut illum probare non posset, quia tunc non tenetur se submittere torturæ, uel carceribus, quā quidem opin. sequuntur Bald. in cons. incip. quamquā allegata sint multa, quod refert, & sequitur Ang. Aret. in tracta. maleficiorum, in uerbo, che hai tradito la tua patria, in 2. char. uersi. quod crimen. Ioan. de Anan. in rubrica, de his, qui fil. occi. col. fi. ver. ad prædict. Ang. in l. 2. ff. de parrici. Bart. in ca. 1. nu. 62. de offic. deleg. Alex. in apost. ad Bart. in l. utrum, ff. de parricid. Ias. in l. 1. §. si ubi indiciū, col. 1. uer. quartò limita, ff. de cod. ob tur. cau. Bertac. in uerbo, proditor, ver. proditor punitur ex sola attentatione. Soc. in cons. 275. Affl. super cōst. regni, fol. 67. aliàs sub rubr. de rapt. uirg. nu. 2. & fol. 280. uer. pridie fui interrogatus, aliàs sub rubrica, de asticu. domin. à uas. nu. 10. Sylua nupt. in uerbo, nō est nubendum, nu. 96. Sum. Syluestri. in uerbo, restitutio, el 3. 10 2. quæst. uer. tertiò cum crimine. Claud. in l. ut uim, col. pen. uer. idem etiam in subdito, ff. de iust. & iur. Felyn. in c. de cætero, col. fi. uer. & licèt multum, de re iud. & in c. 2. uer. maximè in atrociorib. de hæret. & in c. quantæ, col. 2. uer. tertiò limita, de sent. excom. Dec. in l. culpa caret, col. 2. uer. similiter in crimine, ff. de reg. iur. Hippol. in l. utrum, col. 1. ff. ad l. Pomp. de parric. & idem in sing. 164. Ripa in tracta. de peste, q. 11. col. fin. Mant. in cons. 14. nu. 82. Alciat. in l. 4. in §. Cato. in 4. not. ff. de uerb. obl. & in l. bona fides, num. 20. ff. depos. ubi dicit communiem * opi. & in l. facere, ff. de uerb. sign. & istam dicit ueriorem, & magis communem Cagn. in l. culpa caret, nu. 21. ff. de reg. iur. qui

3 omnes ferè unanimiter etiam affirmant animam Bartoli tenentis cōtrariā opin. in inferno cruciari, quia secūdum iuris dispositionem non debet quis ex sola scientia pœna mortis puniri.

¶ Contrarium; quod immo indistinctè puniatur sciens tractatum contra Principem, & non reuelans illum, tenet Bart. in l. utrum, ff. ad l. Pomp. de parric. Angel. in §. publica, in fi. Inst. de pub. iudic. Ang. in tract. maleficiorum, in uerbo, che hai tradito la tua patria, ubi dicit istam opinionem seruari in practica, licèt ipse contrarium teneat, & Augu. de Arim. ibi in addit. expressè tenet dictam opinionem contra limitationem, & idem tenet Sal. in l. quisquis. C. ad l. Iul. Maie. Berta. in uerb. scire, uer. 14. ubi dicit opin. contra limitationē simpliciter seruari, & quod ipse ita simpliciter executus fuit, & quòd ista opinio contra limitationem seruetur in practica testatur Fel. post Abb. in c. 1. col. 2. uer. secundo fallit, de off. deleg. & hoc idem dicit ibi Dec. col. 4. uer. ex quo infert Bar. dec. Neap. 130. nu. 65. in nouis, Cassan. in consuetudine Burg. fol. 17. uersatem tenetur, qui dicit, quod hodie passim seruatur opinio Bart. Calcan. in cons. 2. col. 4. Mart. de Laud. in tracta. de crim. læs. maiest. q. 13. & eandem opin. sequitur Afflic. in c. 1. §. & bona committentiū, nu. 103. in tit. quæ sint reg. Cotta in memor. in uer. scientia sola. Ias. in l. ut uim, nu. 32. & ibi Curt. iun. nu. 60. ff. de inst. & iur. Sal. in l. propter insidias, nu. 3. C. qui accus. non poss. Carrer. in pract. crimin. §. circa quartum, nu. 63.

5 Concorda has contrarias opin. ut prima procedat in accusatione, quam non tenetur instituere etiam in crimine læsæ maiestatis ille, qui post modum probare non potest; secunda autem opinio Bar. procedit in simplici denunciatione seu admonitione facienda ad hoc, ut Princeps sibi præcauere possit, istam concordiam sentit Alciat. in l. 4. in §. Cato. in 4. not. nu. 25. ff. de uerbo. obl. quam expressè refert & sequitur Cagnol. in l. culpa caret. nu. 21. ff. de reg. iur.

6 SECVNDÒ Limita, ut conclusio non procedat in patre sciēte filium uelle committere crimen læsæ maiestatis aduersus Principem, ne uideatur ad supplicium filium obtulisse, per tex. in l. milites, §. desertorem, ff. de re militari, ita limitat Sal. in l. propter insidias. C. qui accusare non poss. Io. de Ana. in c. fi. col. pen. de his, qui fil. occid. Capol. caut. 1. Fel. in c. 1. col. 3. uer. limita nō habere locum, de offic. deleg. & ibi Dec. col. 4. uer. & quod dictum. Gom. in §. rursus, nu. 22. uer. & pro hoc facit. Inst. de actio.

7 TERTIÒ Limita, in Principe recognoscente superiorem, in quo non procederet dispositio l. quisquis. C. ad l. Iul maiest. ita uoluit Sal. in d. l. quisquis. Mart. de Lau. in tract. de Princ. in 1. uer. Ang. in tract. maleficiorum, in uerbo, che hai tradito la tua patria. Alex. in cons. 13. uol. 6. Fel. in cap. cum non liceat, colum. 7. de præscrip.

8 Amplia, quia nonnulli voluerunt, ut tantummodò dispositio d. l. quisquis, habeat locum, in Imperatore, & in rep. Romana, & ita uoluit Pau. de Cast. in l. 3. C. de episc. audien. Ange. in l. frater, ff. ad l. Pompei. de parricid. Anchar. in cons. 287. col. 1. & idem tenuit Soc. in cons. 275. & idem uoluit Dec. in cons. 410. Cæpoll. in cons. 17. colum. 4. in criminalibus. Rum. in cons. 3. nu. 12. & seq. vol. 5. Hippol. in sing. 164. ver. & subdit

Alex.

Alex.io conf.103.in fi.vol.1.

9 ¶ Contrarium, quòd etiam in Principe recognoscẽte superiorem habeat locum huiusmodi dispositio, tenet Cor.in cons.96.vol.4 Boue.in sing.in ver.60.mixta de crimi.nu.12. Guid.Pap.q.344.Hippo.in l.1.nu.6.ff.ad l.Corn.de sicar. Cæpol.cons.17.col.5.in criminalibus, vbi dicit, quòd ista opinio hodie de consuetudine seruatur.

10 Pro qua opin.facit, nam crimen rebellionis committitur etiam contra inferiorem dominum iurisdictionẽ habentem, Io.And.in c.fœlicis, & ibi Ioan.And. in 6. q.de pœn.in 6. Pau.de Cast.in l.3. C. de episc.audien. vbi dicit ita de facto seruari. Ang.in tract.malef.in ver. che hai tradito, latè tradit Brun.in cons.18. col. 1.& seq. Alex.qui hanc dicit communem * opi.in cons.13. in princ.vol.6.& not. Hippol.in l.1.nu.6.C.ad l.Cor. de sicar.

11 Primò Declara, quia si causa disputaretur sub Principe offenso, omnino præualeret ista opinio, sed si extra dominium illius Principis offensi causa esset introducta, tunc seruanda esset prima opinio, quæ de iure videtur verior.

12 Secundò Declara, quia etiam quod crimen læsæ maiestatis committatur, quoad inferiores tamen pœna l.quisquis, non extenditur ad liberos ipsius delinquentis, vt declarat Alex.in cons.13.col.1.vol.6. secus autem in supremis Principibus. Gig.qui hanc dicit cõmunem * opin.de crim.læsæ maiest.sub rubri. de pœn. quas incur.pat.com.crimin.læsæ maiest.q.23.nu.9.

13 Quintò Limita, quia in crimine parricidii conscius non tenetur reuelare. Bar. in l.verum, ff.ad l.Põp. de parric.& ibi Hippol.col.fi.Dec.Neap.c.30.in nou. nu.65.in addit. vbi tenet talem puniendum esse minori pœna.

14 Amplia, nam idem est in eo, qui sciuit tractatum cõtra fratrem, & non reuelauit, qui non pœna mortis punitur, sed pœna relegationis, vt est text. in l.frater, & Hipp. post alios, ff.de parric.

¶ Contrarium, quòd in crimine parricidii sciens tractatum teneatur reuelare, prout in crimine læsæ maiestatis, tenet Bar.in l.1.§.occisorum, ff.ad Syll. Afflict. super const.regni, fol.67.aliàs sub rubr. de rapt. virg. col. 1. Dec.in c.1.col.4.uer.uerum quia, de off.deleg.

16 Quintò Limita, in confessore, qui non tenetur reuelare id, quod sciuit in cõfessione, prout in huiusmodi crimine læsæ maiestatis tenet Hipp.in l.verum, nu. 5.ff.ad l.Pomp.de parric.

17 Ratio est, quia cõfessor, nõ potest reuelare id quod sciuit in confessione, nisi de voluntate confitentis, vt est text.in c.significasti, vbi Abb.nu.5.& communiter alii, de adulter. Fel. qui dicit istam communem * opin. in c.Matthæus, de simon. & in c.testimonium, nu.35.de testib. Ripa, in tract.de pest.in tit.de remed. ad curan. pest.nu.108. Cort.in memor.in ver.iuramentum probat.uer.& potest confirmari.

18 Amplia, quia etiamsi sacerdos iudicialiter secretum confessionis propalaret, nihilominus nulla penitus ei fides esset adhibenda, prout concludit Bal.& ibi Paul. de Cast.in l.Archigerontes.C.de episc. audien. Fel.in c.cu.nu.3.de except. Rip.in tract.de pest.in §.fi.nu.104. Tindar.in tract.de test.fol.20.

19 Primò Declara, ut istud non procedat, quãdo hoc fuisset reuelatum laico sub sigillo confessionis pœnitentiæ, quia nihilominus teneretur reuelare. Affl.super const.regni sub rub.de assi. dominorum à vasallis, nu. 30.ubi etiam declarat quomodo istud procedat, & idem tradit. Fel.in c. inimicus, col.3. de test.& idem tenet Inn.in c.qualiter, & quando.de accu. Abb.in c.si sacerdos, col.2.de off.ordin. Ias.in l.fi.col.3.ff. qui satisd.cogan. Hipp.in sing.424.

20 Secundò Declara, nam quando agitur de delicto committendo, potest confessor reuelare cõfessionem, vt obuiet delicto committendo, secus vbi agitur de delicto commisso: & ita intelligitur limitatio suprapposita, & ideo in hoc casu teneretur confessor saltem in genere reuelare, nominando personam, vt not. Inn. Abb. & alii, in c.omnis utriusque sexus, de pœniten. Barbat. in c.cum oporteat, col.7. de accus. Hippol.in l.patrimonium, §. tormenta, nume. 18. ff. de quæst. Cælian. in cons.1.nu.16.& in consuet.Burg.fol.177. nu.49.ver. §.probatur. Rip.in tract.de pest.§.fi.fol.115. Hispan. in c.per uestras, §.26.nu.9.de don.int.vir.& vxor. Gigas de crim.læs. maiest.sub rubr.qui accus.poss.q.18. nu.18. vbi dicit hanc esse communem * opin.

F I N I S.

VENETIIS.

Apud Petrum Dusinellum.

1593.